

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII – PRACOWNIA BIBLIOGRAFII BIEŻĄCEJ

BIBLIOGRAFIA HISTORII POLSKIEJ ZA ROK 2016

OPRACOWALI
STEFAN GAŚSIOROWSKI, PAWEŁ GOŁDYN,
ANNA GRUCA, STANISŁAW JĘDRYKA,
JACEK ANDRZEJ KABATA

**BIBLIOGRAFIA
HISTORII POLSKIEJ
ZA ROK 2016**

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII – PRACOWNIA BIBLIOGRAFII BIEŻĄCEJ

BIBLIOGRAFIA HISTORII POLSKIEJ ZA ROK 2016

OPRACOWALI
STEFAN GAŚSIOROWSKI, PAWEŁ GOŁDYN,
ANNA GRUCA, STANISŁAW JĘDRYKA,
JACEK ANDRZEJ KABATA

Redaktor naukowy:
dr hab. Anna Gruca, prof. IH PAN

W zbieraniu opisów bibliograficznych współpracowali:
Katarzyna Frazikowa
Mariusz Ryńca

Pracownia Bibliografii Bieżącej IH PAN
31-016 Kraków, ul. Sławkowska 17
e-mail: gruca@ih.pan.krakow.pl
www.bibliografia.ipn.gov.pl

Praca naukowa finansowana w ramach programu
Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego
pod nazwą „Narodowy Program Rozwoju Humanistyki”
w latach 2018-2023

NARODOWY PROGRAM
ROZWOJU HUMANISTYKI

Korekty:
Wojciech Frazik

© Copyright by Instytut Historii
im. Tadeusza Manteuffla Polskiej Akademii Nauk,
Warszawa 2019

ISSN 0067-6721
ISBN 978-83-63352-82-0

Wydanie I
Instytut Historii PAN
Rynek Starego Miasta 29/31
00-272 Warszawa
tel. 22 8310261-62, wew. 44
www.ihpan.edu.pl
wydawnictwo@ihpan.edu.pl

SPIS RZECZY

Przedmowa	IX
Wykaz skrótów	XI

Układ bibliografii

A. Ogólne

I

1. Bibliografie	1
a) Zagadnienia ogólne. Historia bibliografii	1
b) Bibliografia ogólna. Bibliografia bibliografii	2
c) Bibliografia historii	2
d) Bibliografia regionalna i lokalna	2
e) Bibliografia dziedzin i dyscyplin pokrewnych	4
f) Bibliografie osobowe	4
Zbiorowe	4
Poszczególne	5
g) Bibliografie czasopism i kalendarzy	6
Ogólne	6
Poszczególne tytuły	7
2. Encyklopedie. Informatory. Słowniki	8
3. Czasopisma i wydawnictwa ciągłe	9
4. Organizacja nauk historycznych	23
a) Organizacja i prace PAU	23
b) Organizacja i prace PAN	24
c) Komitety i instytuty naukowe PAN	24
d) Fundacje naukowe	24
e) Towarzystwa i instytuty naukowe	26
f) Polskie Towarzystwo Historyczne	27
g) Towarzystwa specjalistyczne	27
h) Towarzystwa regionalne	28
i) Zagraniczne instytucje naukowe	30
j) Konferencje naukowe międzynarodowe i polskie	30
Konferencje międzynarodowe	30
Konferencje polskie	36
k) Jubileusze, nagrody naukowe	44

II

1. Metodologia i metodyka badań historycznych	45
2. Historia historiografii, organizacja i stan badań historycznych	50
3. Dydaktyka i popularyzacja historii	68
a) Opracowania dydaktyczne	68
b) Programy, podręczniki szkolne i uniwersyteckie	70
c) Studencki ruch naukowy	72
d) Popularyzacja historii	73
e) Opracowania popularne	74

B. Nauki pomocnicze historii

1. Archiwa	77
a) Ogólne	77
b) Poszczególne archiwa krajowe i zagraniczne	81
Archiwa krajowe	81
Archiwa zagraniczne	86
2. Biblioteki	88
a) Ogólne	88
b) Poszczególne biblioteki krajowe i zagraniczne	89
Biblioteki krajowe	89
Biblioteki zagraniczne	94
3. Muzea i wystawy historyczne	96
a) Ogólne	96
b) Poszczególne muzea krajowe i zagraniczne	98
Muzea krajowe	98
Muzea zagraniczne	110
Kolekcjonerstwo	110
c) Wystawy historyczne krajowe i zagraniczne	111
Wystawy krajowe	111
Wystawy zagraniczne	122
4. Materiały ikonograficzne	123
Albumy, fotografie	123
Opracowania ikonograficzne	129
5. Pomniki i symbole narodowe	130
6. Ochrona i konserwacja zabytków	133
7. Poszczególne nauki pomocnicze	139
a) Ogólne	139
b) Źródłoznawstwo	141
c) Paleografia	144
d) Epigrafika	144
e) Dyplomatyka	145
f) Genealogia	145
g) Heraldyka	147
h) Sfragistyka	148
i) Falerystyka i medalierstwo	148
j) Weksylologia	150
k) Numizmatyka	150
l) Chronologia i metrologia	143
m) Geografia historyczna	153
n) Kartografia	156
o) Onomastyka i toponomastyka	158
p) Archeologia prawna	161

8. Nauki o społeczeństwie	162
a) Socjologia	162
b) Etnografia	164
c) Demografia i statystyka	170

C. Historia Polski

I. Ogólne

1. Źródła	173
2. Opracowania	174
a) Historia powszechna i krajów sąsiednich	174
b) Historia Polski	187
c) Historia mniejszości narodowych	195
d) Historia Polonii i emigracji	201
e) Historia nauki	205
f) Historia oświaty i wychowania	212
g) Historia języka	231
h) Historia literatury	237
i) Historia książki	258
j) Historia prasy, radia i telewizji	267
k) Historia sztuki	270
l) Historia architektury i urbanistyki	282
m) Historia teatru i filmu	303
n) Historia muzyki	309
o) Historia sportu i turystyki	315
3. Poszczególne zagadnienia	321
a) Zagadnienia kultury materialnej	321
b) Zagadnienia społeczno-gospodarcze	325
c) Zagadnienia prawno-ustrojowe	349
d) Zagadnienia polityczne	355
e) Zagadnienia historii wojskowej	369
f) Zagadnienia historii kościołów i religioznawstwa	378
g) Zagadnienia historii kultury	399
h) Zagadnienia historii mentalności	406
4. Biografie	408
a) Ogólne	408
b) Poszczególne	432
5. Poszczególne regiony i miejscowości	469

II. Poszczególne okresy

1. Okres do połowy I tysiąclecia n.e.	501
2. Okres od VI wieku do 1505	501
a) Źródła	511
b) Opracowania	512
3. Okres 1506–1795	539
a) Źródła	539
b) Opracowania	546
4. Okres 1795–1918	581
a) Źródła	581
b) Opracowania	592

5. Okres 1918–2016.....	645
a) 1918–1939.....	645
Źródła.....	645
Opracowania.....	655
b) 1939–1945.....	686
Źródła.....	686
Opracowania.....	701
c) 1945–1989.....	722
Źródła.....	722
Opracowania.....	738
d) 1989–2016.....	791
Źródła.....	791
Opracowania.....	793
Skorowidz.....	809

PRZEDMOWA

To już siedemdziesiąty trzeci rocznik *Bibliografii historii polskiej*, jaki trafia do użytkowników. Liczy on 11 480 pozycji. Zasady jego opracowania pozostały niezmienione. Zostały w nim zarejestrowane książki oraz artykuły z czasopism i prac zbiorowych dotyczące polskiej historii w jej historycznych granicach, opublikowane w Polsce i poza jej granicami. Uwzględniono również niewielką liczbę prac polskich historyków z zakresu historii powszechnej: monograficzne opracowania historii poszczególnych państw oraz dotyczące historycznych związków innych państw z Polską.

Tom niniejszy obejmuje zasadniczo prace opublikowane w 2016 roku, ale uwzględniono w nim także opublikowane wcześniej, które z różnych powodów nie znalazły się w poprzednich rocznikach *Bibliografii*.

Układ niniejszego rocznika w stosunku do wcześniej opublikowanych tomów pozostał niezmieniony. Tworzą go trzy zasadnicze części. W części A – ogólnej zostały zamieszczone bibliografie, encyklopedie i słowniki, sprawozdania z konferencji krajowych i międzynarodowych, opracowania dotyczące organizacji nauki, publikacje z zakresu metodologii historii i historii historiografii, opracowania dydaktyczne i podręczniki do historii dla różnych stopni kształcenia oraz prace popularyzujące historię. Część B zawiera prace z zakresu nauk pomocniczych historii, publikacje omawiające zbiory archiwów, bibliotek i muzeów, sprawozdania i katalogi wystaw historycznych. Część C obejmuje przede wszystkim prace z zakresu historii Polski, w układzie chronologicznym, według powszechnie obowiązującej periodyzacji, w podziale na źródła i opracowania. Na początku tej części umieszczono działy obejmujące poszczególne zagadnienia. Grupują one te pozycje, które dotyczą więcej niż jednego okresu historycznego, wyróżnionego w części chronologicznej. W tej części mieszczą się ponadto działy obejmujące ogólne i poszczególne biografie oraz dzieje regionów i miejscowości.

W większości działów i poddziałów pozycje ułożone są alfabetycznie, według haseł autorskich lub tytułowych. Tylko w niektórych zastosowano układ według innych zasad, bardziej odpowiedni do znajdujących się w nich pozycji: chronologiczny (konferencje krajowe i międzynarodowe), według nazw państw, miejscowości lub regionów (działy obejmujące opracowania dotyczące archiwów, bibliotek, muzeów, katalogi i sprawozdania z wystaw historycznych oraz historię regionów i miejscowości), według nazwisk osób (bibliografie osobowe oraz

biografie). W razie potrzeby opisy zostały uzupełnione adnotacjami odnoszącymi się do treści publikacji. Dotyczy to zwłaszcza pamiętników, w przypadku których w adnotacjach starano się podać informacje dotyczące ich autora, określić skrótowo ich treść oraz zasięg chronologiczny. Opisy prac zbiorowych zostały natomiast uzupełnione wykazem artykułów składających się na ich zawartość.

Bibliografię uzupełnia skorowidz, w którym znalazły się nazwiska autorów i współpracowników, nazwiska osób występujących w tytułach bądź adnotacjach, nazwy geograficzne oraz nazwy zgromadzeń zakonnych.

Pragniemy przypomnieć użytkownikom, że materiały zgromadzone w rocznikach *Bibliografii historii polskiej* za lata 1980–2015 dostępne są także w formie bazy danych pod adresem www.bibliografia.ipn.gov.pl.

Niniejszy rocznik został opracowany przez stały zespół Pracowni Bibliografii Bieżącej Instytutu Historii PAN w składzie: dr hab. Stefan Gąsiorowski, dr Paweł Gołdyn, dr hab. prof. IH PAN Anna Gruca (redaktor naukowy), mgr Stanisław Jędryka, mgr Jacek A. Kabata. Trudu wykonania recenzji wydawniczej podjął się prof. dr hab. Tomasz Gąsowski, któremu za cenne uwagi składamy serdeczne podziękowania.

Anna Gruca

Kraków, 30 VII 2018 r.

WYKAZ NAJCZĘŚCIEJ UŻYWANYCH SKRÓTÓW

a. – année	CAW – Centralne Archiwum Wojskowe
AAN – Archiwum Akt Nowych	centr. – centralny
abp – arcybiskup	chor. – chorąży
abstr. – abstrakt	cz. – część
acad. – academie, académie, academy	czas. – czasopismo
adm. – admirał	czes. – czeski
admin. – administracja	częśc. – częściowy
AGAD – Archiwum Główne Akt Dawnych	demogr. – demograficzny
AK – Armia Krajowa	diec. – diecezja, diecezjalny
akad. – akademia	dod. – dodatek
ang. – angielski	dodr. – dodruk
antropol. – antropologiczny	dot. – dotyczy
AP – Archiwum Państwowe	dr. – druk
AON – Akademia Obrony Narodowej	dypl. – dyplomowany
archeol. – archeologiczny	dyw. – dywizja
archidiec. – archidiecezja, archidiecezjalny	ed. – edition, edycja
archiw. – archiwalny	éd. – édition
argm. – argumentum	egz. – egzemplarz
Aufl. – Auflage	Einf. – Einführung
aut. – autor	ekonom. – ekonomiczny
B. – Buch	erw. – erweitert
b.m. – brak miejsca	etnogr. – etnograficzny
b.r. – brak roku	f. – für
b.w. – brak wydawcy	F. – Folge
Bd. – Band	fasc. – fasciculus
Bearb. – Bearbeitung, bearbeitet	filol. – filologiczny
Beih. – Beiheft	filoz. – filozoficzny
białorus. – białoruski	fot. – fotografie
bibl. – biblioteka, bibliotheca	found. – foundation
bibliogr. – bibliografia, bibliograficzny	fr. – francuski
bibliol. – bibliologiczny	fragm. – fragment
biul. – biuletyn	fund. – fundacja
BJ – Biblioteka Jagiellońska	gen. – generał
bl. – błogosławiony	geneal. – genealogiczny
BN – Biblioteka Narodowa	Gesch. – Geschichte
bp – biskup	gł. – główny
BPMiG – Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy	gm. – gmina, gminny
bryg. – brygada	gosp. – gospodarczy
bull. – bulletin	graf. – graficzny
č. – číslo	grec. – grecki
čas. – časopis	H. – Heft

- hebr. – hebrajski
 hist. – historyczny
 hiszp. – hiszpański
 hrsg. – herausgegeben
 Hrsg. – Herausgeber
 humanist. – humanistyczny
 IAiE PAN – Instytut Archeologii i Etnologii PAN
 IBL PAN – Instytut Badań Literackich PAN
 IFiS PAN – Instytut Filozofii i Socjologii PAN
 IH PAN – Instytut Historii PAN
 IHN PAN – Instytut Historii Nauki PAN
 il. – ilustracje
 inform. – informacyjny
 inst. – instytut
 IJP PAN – Instytut Języka Polskiego PAN
 IPN – Instytut Pamięci Narodowej
 ISP PAN – Instytut Studiów Politycznych PAN
 J. – Jahr
 Jb. – Jahrbuch
 jęz. – język
 Jg. – Jahrgang
 Jh. – Jahrhundert
 k. – karta; koło
 kan. – kanonik
 kard. – kardynał
 katol. – katolicki
 KŚZpNP – Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu
 kl. – klasa
 kol. red. – kolegium redakcyjne
 kom. – komitet
 kom. red. – komitet redakcyjny
 kpt. – kapitan
 kraj. – krajowy
 krajozn. – krajoznawczy
 krypt. – kryptonim
 ks. – ksiądz
 księg. – księgarnia
 KUL – Katolicki Uniwersytet Lubelski im. Jana Pawła II
 kult. – kulturalny
 kw. – kwartalnik
 l. – lata
 lek. med. – lekarz medycyny
 Lfg. – Lieferung
 lit. – litewski
 liter. – literacki
 LO – Liceum Ogólnokształcące
 lud. – ludowy
 łac. – łacina, łaciński
 m. – miasto
 m. st. – miasto stołeczne
 mar. – marynarka
 mater. – materiały
 MBP – Miejska Biblioteka Publiczna
 MHPRL – Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego
 miej. – miejski
 międzynarod. – międzynarodowy
 miłośn. – miłośników
 min. – ministerstwo
 Mitarb. – Mitarbeiter
 MON – Ministerstwo Obrony Narodowej
 monogr. – monografia
 n. F. – neue Folge
 n. Rh. – neue Reihe
 nac. – naczelny
 nakł. – nakład
 nar. – narodowy
 nauk. – naukowy
 nazw. – nazwisko
 NDAP – Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych
 niem. – niemiecki
 niepubl. – niepublikowany
 niereg. – nieregularny
 nlb. – nieliczbowany
 nr – numer
 Nr. – Nummer
 nt. – na temat
 numizmat. – numizmatyczny
 o. – ojciec
 odb. – odbitka
 oddz. – oddział
 og. – ogólny
 og. zb. – ogólnego zbioru
 ok. – około
 okręg. – okręgowy
 omów. – omówienie
 oo. – ojców
 oprac. – opracował, opracowanie
 oryg. – oryginał, oryginalny
 ośr. – ośrodek
 p.n.e. – przed naszą erą
 p.w. (pw.) – pod wezwaniem
 PAN – Polska Akademia Nauk
 państ. – państwowy
 PAU – Polska Akademia Umiejętności
 pedagog. – pedagogiczny, paedagogicus
 pl. – plan
 płk – pułkownik
 pocz. – początek
 podst. – podstawa
 podtyt. – podtytuł
 pol. – polski
 polem. – polemika
 polit. – polityczny
 politech. – politechnika
 politol. – politologiczny
 poł. – połowa
 pomn. – pomnożony

- popr. – poprawiony
 por. – porucznik
 posł. – posłowie
 poszerz. – poszerzony
 pow. – powiat, powiatowy
 powiększ. – powiększony
 poz. – pozycja
 pr. – prace
 pr. zbior. – praca zbiorowa
 przedm. – przedmowa
 przedr. – przedruk
 przeds. – przedsiębiorstwo
 przejrz. – przejrany
 przekł. – przekład
 przeł. – przelożył
 przewodn. – przewodniczący
 przygot. – przygotował
 przyj. – przyjaciel
 pseud. – pseudonim
 PTH – Polskie Towarzystwo Historyczne
 PTL – Polskie Towarzystwo Ludoznawcze
 PTPN – Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół
 Nauk
 PTTK – Polskie Towarzystwo Turystyczno-Kra-
 joznawcze
 publ. – publiczny
 r. – rok
 R. – rocznik
 rec. – recenzja
 red. – redakcja, redaktor, redakcyjny
 red. nacz. – redaktor naczelny
 red. nauk. – redaktor naukowy
 region. – regionalny
 rel. – religijny
 repl. – replika
 res. – resumen (streszcz. w jęz. hiszp. i por-
 tugalskim)
 rés. – résumé
 rev. – revue
 rez. – rezjume
 Rh. – Reihe
 riass. – riassunto
 ros. – rosyjski
 rozdz. – rozdział
 rozm. przepr. – rozmowę przeprowadził
 rozsz. – rozszerzony
 równol. – równoległy
 RP – Rzeczpospolita Polska
 santr. – santrauka (streszcz. w jęz. lit.)
 sb. – sborník
 SB – Służba Bezpieczeństwa
 ser. – seria
 SGGW – Szkoła Główna Gospodarstwa Wiej-
 skiego
 SGH – Szkoła Główna Handlowa
 socjol. – socjologiczny
 społ. – społeczny
 sprost. – sprostowanie
 stan. – stanowisko
 statyst. – statystyczny
 stow. – stowarzyszenie
 streszcz. – streszczenie
 sum. – summary
 summ. – summarium
 szp. – szpałta
 św. – święty
 ŚZŻAK – Światowy Związek Żołnierzy AK
 t. – tom
 tab. – tabela
 tabl. – tablica
 techn. – techniczny
 teol. – teologiczny
 Tl. – Teil
 tł. – tłumaczenie, tłumaczył
 tow. – towarzystwo
 transl. – translation
 tyt. równol. – tytuł równoległy
 uaktual. – uaktualniony
 UAM – Uniwersytet im. Adama Mickiewicza
 UB – Urząd Bezpieczeństwa
 Übers. – Übersetzung
 UJ – Uniwersytet Jagielloński
 UJK – Uniwersytet Jana Kochanowskiego
 ukr. – ukraiński
 UMCS – Uniwersytet im. Marii Curie-Skłodow-
 skiej
 UMK – Uniwersytet Mikołaja Kopernika
 Univ. – university, Universität
 uniw. – uniwersytet
 uzup. – uzupełnienie, uzupełniony
 vol. – volume, volumen
 vyp. – vypusk
 WBP – Wojewódzka Biblioteka Publiczna
 węg. – węgierski
 wł. – włoski
 właśc. – właściwy, właściwie
 woj. – województwo, wojewódzki
 wojsk. – wojskowy
 wprow. – wprowadzenie
 WSH – Wyższa Szkoła Humanistyczna
 WSiP – Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne
 współaut. – współautor
 współpr. – współpraca
 współprac. – współpracownik
 współudz. – współudział
 współwyd. – współwydany
 wyd. – wydanie, wydał
 wydaw. – wydawnictwo
 wydz. – wydział
 z. – zeszyt
 zakł. – zakład
 zał. – założony

zbior. – zbiorowy

zdj. – zdjęcia

ZHP – Związek Harcerstwa Polskiego

ZKRPiBWP – Związek Kombatantów Rzeczy-
pospolitej Polskiej i Byłych Więźniów
Politycznych

zlec. – zlecenie

zm. – zmieniony

ZNP – Związek Nauczycielstwa Polskiego

ZNiO – Zakład Narodowy im. Ossolińskich

zob. – zobacz

Zsfg. – Zusammenfassung

zw. – związek; zwany

ŻIH – Żydowski Instytut Historyczny

żyd. – żydowski

A. OGÓLNE

I

1. BIBLIOGRAFIE

a) Zagadnienia ogólne. Historia bibliografii

1. BIBLIOGRAFIA. Historia, teoria, praktyka. Praca zbiorowa. Pod red. Jerzego Franke i Jadwigi Woźniak-Kaspepek. Warszawa 2016. Wydaw. SBP 8° ss. 299, il. (Nauka, Dydaktyka, Praktyka; 172).

Treść: Franke J., Woźniak-Kaspepek J.: Słowo wstępne s. 9–11; Nowak Adam: Problemy bibliografistyki średniowiecznej s. 13–47; Gruca Anna: „Bibliografia historii polskiej”. Bilans siedemdziesięciolecia s. 35–47; Pawlak Małgorzata, Sanojca Karol: Karol Małczyński i Herbert Rister – twórcy dwóch powojennych bibliografii historii Śląska s. 49–57; Znajomski Artur: Zarys rozwoju polskich bibliografii lokalnych do 1939 roku s. 59–76; Lech-Jabłońska Bożena, Prymak-Sawiec Agnieszka: Rola retrospektywnej bibliografii regionalnej w zachowaniu dziedzictwa kulturowego regionu. (Na przykładzie „Bibliografii Lubelszczyzny 1801–1944”) s. 77–88; Kowalska Renata, Guzik Marcin: Bibliografia Tatr i Podtatrza s. 89–104; Kędziara Tomasz: Dylematy bibliografii Tatr i Podhala s. 105–127; Domoślawska Beata, Jaworska Karolina, Szkudlarska Małgorzata: „Polska Bibliografia Literacka” – nieprzerwanie w drodze ku nowoczesności s. 129–135; Matczuk Alicja: Zabawy bibliograficzne w Polsce. Zarys dziejów s. 137–160; Klenczon Wanda: Bibliografia narodowa – historyczna powinność czy niechciany obowiązek? s. 161–177; Franke J., Woźniak-Kaspepek J.: Wygaszanie, marginalizowanie, redukowanie? O kilku projektach katalogowo-bibliograficznych Biblioteki Narodowej s. 179–201; Roszkowski Marcin: Kartoteka hasel wzorcowych jako usługa sieciowa – automatyczna identyfikacja nazw osobowych z wykorzystaniem kartoteki VIAF s. 203–222; Jaskowska Małgorzata: Funkcjonalność polskich bibliograficznych dziedzinyowych systemów informacyjno-wyszukiwawczych s. 223–237; Stanis Anna: Hasło bibliografia i jego otoczenie semantyczne w języku hasel przedmiotowych KABA s. 239–250; Sagata Maciej: Katalog hybrydowy a terminologia instrukcji katalogowania s. 251–257; Jachimczyk Adam: Internetowe zasoby bibliograficzne instytutów badawczych oraz jednostek Polskiej Akademii Nauk s. 259–274; Sygocki Witold: BHP w bibliotekach – analiza zasobów bibliograficznych baz WoS CC, Scopus i LISTA s. 275–289; Tomczyńska Elżbieta: Bibliografia prac naukowych pracowników Uniwersytetu Szczecińskiego

w perspektywie współpracy z Polską Bibliografią Naukową s. 291–299.

2. BIBLIOGRAFIA historii Śląska w perspektywie historycznej i metodologicznej. Pod red. Małgorzaty Pawlak i Karola Sanojcy. *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 71: 2016 nr 3 s. 3–120, streszcz. ang., niem.

Treść: Pawlak M., Sanojca K.: „Bibliografia historii Śląska” w perspektywie historycznej i metodologicznej s. 5–11; Pawlak M.: Żywy równoległy. Polska i niemiecka bibliografia historii Śląska s. 13–21; Sanojca K.: „Bibliografia historii Śląska – Bibliografie dějin Slezska – Bibliographie zur Geschichte Schlesiens”. Bilans ćwierćwiecza (1990–2015) s. 23–30; Garbers Peter: Bibliographische Herausforderungen: Standardisierung und Kooperationen s. 31–37; Woźniak-Kaspepek Jadwiga: Problemy współpracy narzędzi wyszukiwawczych bibliografii specjalnych z uniwersalnymi systemami organizacji wiedzy s. 39–43; Janus Eligiusz: Schlesien als Problem der österreichischen Historiographie und Bibliographie s. 45–62; Gruca Anna: Silesiaka w „Bibliografii historii polskiej”. Przyczynek do relacji między bibliografią historyczną a regionalną s. 63–69; Gębołyś Zdzisław: Śląskie bibliografie terytorialne na przełomie XX i XXI w. – między tradycją a nowoczesnością (od kartotek zagadnieniowych do bibliotek cyfrowych) s. 71–84; Mrozowicz Wojciech: Historiografia Śląska – perspektywa bibliograficzna s. 85–90; Pytlos Barbara: Literatura śląska – zakres i struktura pojęcia i przestrzeni bibliograficznej s. 91–99; Heś Robert: Kilka uwag na temat indeksowania zagadnień historii wojskowości w „Bibliografii historii Śląska” s. 101–106; Stragierowicz Beata: „Bibliografia historii Śląska” w warsztacie badawczym historyka sztuki (komunikat) s. 107–109; Kulesza Przemysław: Problemy periodyzacji średniowiecza w „Bibliografii historii Śląska” na tle innych wybranych bibliografii regionalnych i ogólnych s. 111–120.

3. NOWAKOWSKI Artur: Bibliografia Tatr i Podhala Zofii i Witolda Paryskich – historia i współczesność. *Toruńskie Studia Bibliologiczne*. [T. 9:] 2016 nr 2 s. 31–40, streszcz. ang.

4. SAŚIADEK Ewa: „Przegląd Piśmiennictwa Teologicznego” w latach 1995–2014. Analiza zawartości. *Fides*. [R. 22:] 2016 nr 1 s. 177–196, streszcz. ang.

b) Bibliografia ogólna.
Bibliografia bibliografii

5. BIBLIOGRAFIA polska 1901–1939. Polish bibliography 1901–1939. T. 16: Jednodniówki A–Ż. Red. t. Ewa Dombek, Hanna Machnik. Warszawa 2014.

Rec.: Jamrozik Katarzyna, *Studia o Książce i Informacji*. [T.] 34: 2015 s. 141–146.

6. ESTREICHER Karol: Bibliografia polska XIX stulecia. T. 20: Kowanówka–Kraju. Red. t. Tomasz Nastulczyk. Kraków 2016 Wydaw. UJ 8° ss. 211. (Bibliografia polska Karola Estreichera. Bibliographie polonaise par Karol Estreicher; cz. 1).

T. 1. 1959.

7. [ESTREICHER Karol, Estreicher Stanisław]: Bibliografia polska Karola i Stanisława Estreichera. Cz. 3: (obejmująca druki stuleci XV–XVIII w układzie abecedowym). Dopełnienia i sprostowania. T. 25/2 z. 1: A–G. Zespół red. Waław Walecki, Alina Baran, Magdalena Bocheńska-Chojecka, Zofia Otczykowska, Stanisław Siess-Krzyszowski, Danuta Wągiel; do dr. przygot. S. Siess-Krzyszowski. Wyd. scalone. Kraków 2014 Wydaw. UJ 8° ss. nlb. 6, 377, nlb. 1, il.

Stanowi t. XXXVI/2 zbioru ogólnego.

8. GĘBOŁYŚ Zdzisław: Bibliografia druków w języku polskim wydanych na Litwie od 1944 do 2014 roku. Leidinių lenkų kalba, išleistų Lietuvoje nuo 1944 iki 2014 metų bibliografija. Sosnowiec–Wilno 2015.

Rec.: Warząchowska Bogumiła, *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 106: 2016 s. 435–438.

9. KALCZYŃSKA Maria, Łakomy Agnieszka: Materiały źródłowe do katalogu wydawnictw emigracyjnych, opracowane na podstawie kolekcji Stowarzyszenia Ochrony Pomników Niemieckich w Opolu. Cz. 1: Niemieckie polonika dipisowskie. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. T. 10: 2016 s. 363–380, streszcz. ang.

Bibliografia.

10. MATCZUK Alicja: Bibliografia wydawnictw Towarzystwa Przyjaciół Janowca oraz zawartości „Notatnika Janowieckiego”. Janowiec 2016 Tow. Przyj. Janowca 8° ss. 66, il. Tow. Przyj. Janowca. Inst. Informacji Nauk. i Bibliotekoznawstwa UMCS.

Od 1989 r.

c) Bibliografia historii

Zob. poz. 806, 908, 910, 1016, 1019, 1044, 1670, 1718.

11. BIBLIOGRAFIA historii polskiej za rok 2014. Oprac. Stefan Gąsiorowski, Paweł Gołdyn, Anna Gruca, Stanisław Jędryka, Jacek Andrzej Kabata; red. nauk. A. Gruca. Warszawa 2016 IH PAN 8° ss. XIV, 974.

Ostatni tom w formie papierowej.

12. CZERWIEC '76. Bibliografia za lata 2011–2015. Oprac. Maria Kaczmarska, Dorota Ważyńska. Radom 2016 MBP im. Józefa A. i Andrzeja S. Załuskich 8° ss. 30.

13. DŁUGOSZ Emilia: Materiały do bibliografii Archiwum Państwowego w Przemysłu za lata 2013 i 2014. *Rocznik Historyczno-Archivalny*. T. 24: 2013/2014 [dr.:] 2016 s. 283–288.

14. GRUCA Anna: Bibliografia historii wychowania, szkolnictwa i myśli pedagogicznej w Polsce za rok 2014 (z uzupełnieniami za lata poprzednie). *Biuletyn Historii Wychowania*. [Nr] 34: 2016 s. 159–219.

15. KIAUPA Zigmantas: Bibliografia prac historyków litewskich dotyczących historii Wielkiego Księstwa Litewskiego za lata 1990–2015. *Rocznik Lituanistyczny*. T. 2: 2016 s. 211–247.

16. KOWAL Bogumiła, Kozłowska Ludmiła: Przegląd ważniejszych publikacji historycznych wydanych na Ukrainie i w Rosji w latach 2013–2014. *Biuletyn Ukrainoznawczy*. [Nr] 16/17: 2013/2014 [dr.:] 2014 s. 359–368.

17. POROWSKI Michał: Dzieje więznic polskiego w piśmiennictwie i dokumentach. Warszawa 2016 Wydaw. Uniw. Warszawskiego 8° ss. 1000, nlb. 2.

Bibliografia adnotowana, XVIII–XX w.

18. SŁAPEK Dariusz, Zielińska Ewa: Bibliografia historii lubelskiego sportu. Lublin 2013.

Rec.: Matczuk Alicja, *Rocznik Lubelski*. T. 42: 2016 s. 281–286.

d) Bibliografia regionalna

Zob. poz. 825, 6546.

19. MATERIAŁY do bibliografii Galicji na rok 2010. Oprac. Christoph Augustynowicz, Natalia Bieńkałowicz, Agnieszka Kawalec, Natalia Kolb, Szczepan Kozak, Iryna Orlevycz, Paweł Sierżęga. *Galicja*. T. 1: 2015 s. 496–528.

Toż na rok 2011. *Tamże*. T. 2: 2016 s. 379–411.

20. MATERIAŁY do bibliografii historii regionu za rok 2015 (Uzupełnienia za rok 2014). Oprac. Grażyna Kostkiewicz-Górska, Danuta Zielińska. *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archivalny*. Nr 23: 2016 s. 485–542.

Gorzowskie.

21. BIBLIOGRAFIA grudziądzka za rok 2013. [Oprac.] Katarzyna Furmańska. *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 23: 2015 s. 291–321.

Toż za rok 2014. *Tamże* s. 322–343.

22. HINZ Janusz: Bibliografia grudziądzka. Wydawnictwa zwarte 2011–2015 wraz z uzupełnieniami. Grudziądz 2016 Koło Miłośn. Dziejów Grudziądza. Klub „Centrum” Spółdzielni Mieszkaniowej 8° ss. 264. (Biblioteka KMDG; 74).

23. DRUKI zwarte dotyczące regionu leszczyńskiego opublikowane w 2015 roku. Z zestawu oprac. przez Ewę Bartkowiak-Nabzdzyjak wybrał Stanisław Sierpowski. *Rocznik Leszczyński*. T. 16: 2016 s. 303–305.

24. BIBLIOGRAFIA prac Jerzego M. Roszkowskiego o tematyce orawskiej. Zestawił J. M. Roszkowski. *Rocznik Orawski*. [T.] 10: 2015 s. 294–298.

25. BIBLIOGRAFIA prac Wandy Jostowej o tematyce orawskiej. Zestawił Jerzy M. Roszkowski. *Rocznik Orawski*. [T.] 10: 2015 s. 299–300.

26. BIBLIOGRAFIA miasta i gminy Ozorków. Oprac. i red. Bożena Borowska, Danuta Trzcńska. Wyd. 2 uzup. i popr. Ozorków 2016 MBP im. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego 8° ss. 219, il. MBP im. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego w Ozorkowie.

Wyd. 1. 2012.

27. BIBLIOGRAFIA historii Pomorza Wschodniego i Zachodniego oraz krajów regionu Bałtyku za rok 2014 wraz z uzupełnieniami z lat poprzednich. Oprac. Adam Biedrzycki, Wojciech Szramowski, Urszula Zaborska. Toruń 2016 TNT 8° ss. 378, nlb. 2. Tow. Nauk. w Toruniu. Wyd. Nauk Hist., Bibl. Uniwersytecka w Toruniu. (Zapiski Historyczne; t. 81: Suplement).

28. NOWAK Tomasz Andrzej: Bibliografia powiatu radomszczańskiego za lata 2013–2015 (wraz z uzupełnieniami). *Zeszyty Radomszczańskie*. T. 11: 2016 s. 189–213.

29. MATERIAŁY do bibliografii Sandomierszczyzny za lata 1993–2016. (Cz. 38).

Oprac. Krzysztof Burek, Tomisław Giergiel. *Zeszyty Sandomierskie*. R. 22: 2016 nr 41 s. 98–100.

Toż. Cz. 39. Oprac. K. Burek. *Tamże* nr 42 s. 89–90.

Cz. 1. Oprac.: K. Burek. *Tamże*. [R.] 1: 1994 nr 1.

30. TREIT Marta: Materiały do bibliografii Sądecczyzny w 2015 roku. *Rocznik Sądecki*. T. 44: 2016 s. 465–504.

31. KŁECZEK-WALICKA Ewa, Walicki Bartosz: Przegląd bibliograficzny. Lata 2013–2014. *Rocznik Sokolowski*. Nr 12: 2015 s. 403–449.

Sokołów Małopolski i okolice.

32. ZIONTEK Artur: Nowe sokołowiana (z bibliografią wydawnictw książkowych za lata 2000–2015). *Sokolowski Rocznik Historyczny*. T. 3: 2015 s. 223–236.

Sokołów Podlaski.

33. ZACHODNIOSUDECKA bibliografia Krzysztofa Radosława Mazurskiego. Zestawienie oprac. Jacek Potoski. *Rocznik Jeleniogórski*. T. 48: 2016 s. 352–357.

Sudety.

34. WESOŁOWSKA Sylwia: Bibliografia Szczecina za lata 2014–2015. *Kronika Szczecina*. Nr 34: 2015/2016 [dr.] 2016 s. 281–324.

35. BIBLIOGRAFIA historii Śląska. Bibliographie zur Geschichte Schlesiens. Bibliografie dějin Slezska. Oprac. Peter Garbers [i in.]; red. P. Garbers, Karol Sanojca. Wrocław–Marburg–Opava 2016 Wydaw. Uniw. Wrocławskiego; Herder-Institut für historische Ostmitteleuropaforschung. Institut der Leibnitz-Gemeinschaft; Slezske zemské muzeum 8° ss. XLIII, nlb. 1, 451, nlb. 1. (Acta Universitatis Wratislaviensis; 3764) (Bibliographien zur Geschichte und Landeskunde Ostmitteleuropas; 52).

36. MAGIERA Agnieszka: Piśmiennictwo o Śląsku w wyborze (2013). *Zaranie Śląskie*. Seria Druga. R. 2: 2016 [z.] 2 s. 112–134.

37. PIŚMIENNICTWO o Śląsku w wyborze (2012). [Oprac.] Agnieszka Magiera, Anita Tomanek. *Zaranie Śląskie*. Seria Druga. R. 1: 2015 [z.] 1 s. 84–104.

38. BIEDRZYCKI Adam, Zaborska Urszula: Bibliografia miasta Torunia za rok 2014 wraz z uzupełnieniami. *Rocznik Toruński*. [T.] 42: 2015 s. 355–460.

Toż za rok 2015 wraz z uzupełnieniami. *Tamże*. [T.] 43: 2016 s. 381–471.

39. PUBLIKACJE za rok 2006. Oprac. Magdalena Maślona. *Wadoviana*. Nr 19: 2016 s. 240–244.

Toż za rok 2016. Oprac. Marcin Witkowski. *Tamże* s. 234–239. Dot. Wadowic.

40. SZCZERBIK Zbigniew: Bibliografia Ziemi Wieluńskiej za lata 2013–2015 z uzupełnieniami. *Rocznik Wieluński*. T. 16: 2016 s. 341–356.

e) Bibliografia dziedzin i dyscyplin pokrewnych

Zob. poz. 751, 1414, 1668, 1749, 1937, 2022, 2441.

41. GRZEŚKOWIAK-STEPOWICZ Joanna: Materiały do bibliografii Zakładu Narodowego im. Ossolińskich za lata 2011–2015. *Czasopismo ZNiO*. Z. 26/27: 2016 s. 147–178.

42. MIKOŁAJCZYK Mirosław: Bibliografia dialogu chrześcijańsko-żydowskiego w Polsce za lata 2001–2006 oraz suplement do bibliografii za lata 1945–2000. Red. nauk. Waldemar Chrostowski. Warszawa 2016 Wydaw. Uniw. Kard. Stefana Wyszyńskiego 8° ss. 523, nlb. 1. (Kościół a Żydzi i Judaizm; 10).

43. [PREJS Roland]: Polska bibliografia franciszkańska 2004 z uzupełnieniami za lata poprzednie. Zebrał i oprac. Roland Prejs. Poznań 2016 *Franciszkanie* 8° ss. 196, nlb. 3. (Biblioteka Studiów Franciszkańskich; 19).

44. ROSIAK Marzena: Bibliografia Biblioteki Publicznej w Zamościu do 2015 roku. Zamość 2016 *Książnica Zamojska im. Stanisława Kostki Zamojskiego* 8° ss. 166.

45. [ROVENČAK Andrj] Rovenčak Andrj, Kiktyeva Olena: Physics at the University of Lviv since the 17th century until the second World War: Addenda to the bibliography. *Studia Historiae Scientiarum*. [T.] 15: 2016 s. 47–73, streszcz. ang.

46. SOBOTKO Paweł: Astronomiczna tablica doświadczalna Mikołaja Kopernika na zamku w Olsztynie – bibliografia. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 58.]: 2014 nr 4 s. 539–551, streszcz. niem., ang.

47. STRZEBONSKA Anna: Bibliografia zawartości publikacji Międzynarodowego Centrum Kultury 2011–2015. Bibliography of the contents of International Cultural Centre publications 2011–2015. Tł. Tomasz Bieroń. Kraków 2016 *MCK* 8° ss. 291, nlb. 1, il.

48. WALCZAK-NIEWIADOMSKA Agata: Spis prac licencjackich, magisterskich, doktorskich i habilitacyjnych z zakresu nauki o książce, informacji naukowej i czasopiśmiennictwa wykonanych w Uniwersytecie Łódzkim w latach 2011–2015. *Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Librorum*. [Vol.] 1/2(22/23): 2016 s. 133–157, streszcz. ang.

49. WOJAN Katarzyna: Z dziejów leksykografii polsko-rosyjskiej. T. 1: Słowniki lingwistyczne (bibliografia za lata 1700–2015). Gdańsk 2016 Wydaw. Uniw. Gdańskiego 8° ss. 386, il.

Tyt. równol.: Iz istorii pol'sko-russkoj leksikografii. T. 1: Lingvističeskie slovari (bibliografiá 1700–2015 gg.).

50. ŻMUDA Ryszard: Bibliografia piśmiennictwa o polskich bibliotekach kościelnych za lata 2011–2015. *Fides*. [R. 22:] 2016 nr 2 s. 179–244.

51. ŻMUDA R.: Bibliografia publikacji o bibliotekach kościelnych w Polsce za lata 1945–2015. Łódź 2016 Uniw. Medyczny 8° ss. 302, streszcz. ang.

Dostępne także w formie elektronicznej.

52. ŻMUDA R.: Katalog prac magisterskich o bibliotekach kościelnych w Polsce za lata 1946–2014. *Fides*. [R. 22:] 2016 nr 1 s. 197–302.

53. ŻMUDA R.: Katalog rozpraw doktorskich i habilitacyjnych oraz prac licencjackich i magisterskich o bibliotekach kościelnych w Polsce za lata 1946–2015. Łódź 2016 Uniw. Medyczny 8° ss. 339, il., streszcz. ang.

Dostępne także w formie elektronicznej.

f) Bibliografia osobowa

Zbiorowe

54. DZIAŁALNOŚĆ naukowa i pisarska franciszkanów prowincji św. Franciszka z Asyżu Zakonu Braci Mniejszych w Polsce. Red. Filemon Tadeusz Janka, Salezy Bogumił Tomczak. Poznań 2016 *Franciszkanie* 8° ss. 199, nlb. 1. (Biblioteka Studiów Franciszkańskich; 20).

Lata 1969–2016.

55. FIRLEJ Waldemar: Bibliografia piśmiennictwa profesorów Seminarium sandomierskiego (ks. Edward Górski, ks. Antoni Kasprzycki, ks. Józef Kawiński). *Studia Sandomierskie*. T. 23: 2016 s. 241–263.

56. KOLEK Grzegorz, Majewska Jolanta, Mijewska Jolanta: Działalność naukowa Akademii Obrony Narodowej. Bibliografia prac badawczych 1990–2015. Warszawa 2016 Wydaw. AON 8° ss. 425.

Rec.: Dobrowolski Piotr: „Ostatnia” Bibliografia. *Studia i Materiały Centralnej Biblioteki Wojskowej*. Nr 6: 2016 s. 263–265.

57. KRAJNIAK Weronika: Katalog prac licencjackich i magisterskich Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu z lat 2001–2010. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 105: 2016 s. 63–102, streszcz. ang.

58. KRZEŚNIAK-FIRLEJ Danuta: Bibliografia piśmiennictwa profesorów Seminarium sandomierskiego (ks. Apolinary Knothe, ks. Wacław Kosiński, ks. Władysław Krawczyk). *Studia Sandomierskie*. T. 23: 2016 s. 265–296.

59. KRZEŚNIAK-FIRLEJ D., Firlej Waldemar: Bibliografia piśmiennictwa zakonników z sekularyzowanych klasztorów działających na obszarze diecezji kieleckiej i sandomierskiej w XIX w. *Hereditas Monasteriorum*. Vol. 8: 2016 s. 159–239, streszcz. ang.

Zestawienie biograficzno-bibliograficzne zawierające życiorysy i publikacje 16 zakonników.

60. NAKONECZNA Ewa: Bibliografia Muzeum Wsi Radomskiej za lata 2007–2015. *Wieś Radomska*. T. 10: 2016 s. 265–310.

Bibliografia prac pracowników.

61. NAKONECZNA E.: Bibliografia osobowo-podmiotowa publikacji pracowników Muzeum Wsi Radomskiej za lata 2007–2015. *Wieś Radomska*. T. 10: 2016 s. 311–335.

62. WALKUSZ Jan, Górnica Marek Robert: Bibliografia podmiotowa polskich historyków Kościoła za rok 2014 z uzupełnieniami za lata 2000–2013. *Kościół w Polsce*. [T.] 15: 2016 s. 303–359.

63. WYKAZ prac doktorskich i magisterskich opracowanych pod kierunkiem Profesora Andrzeja Lecha. Oprac. Anna Deredas. *Zeszyty Wiejskie*. [Z.] 22: 2016 s. 37–50.

Poszczególne

Zob. poz. 749, 768, 826, 988, 2038, 2545, 2607, 2615, 2820, 3177, 3383, 3442, 4690, 4883, 5079, 5080, 5597, 5622, 5666, 5742, 5776, 5790, 5843, 5868, 5932, 5988, 6017, 6028, 6058, 6232, 6317, 6334.

64. MRZYGLÓD Izabela, Urbanek Joanna: Bibliografia prac prof. dr. hab. Włodzimierza Borodzieja za lata 1980–2016. [W:] [Tysiąc

dziesięćset pięćdziesiąty szósty] 1956 (nieco) inne spojrzenie. Eine (etwas) andere Perspektive. Warszawa 2016 s. 459–490.

65. BIBLIOGRAFIA publikacji Profesora Józefa Borzyszkowskiego w latach 1968–2015, promotorstwo prac doktorskich i magisterskich. Oprac. Magdalena Brochocka. [W:] Kaszubi – Pomorze – Gdańsk. W kręgu pytań o kulturę, historię i tożsamość. Księga jubileuszowa profesora Józefa Borzyszkowskiego z okazji 70. rocznicy urodzin. Gdańsk 2016 s. 13–88.

66. [WOJCIECHOWSKA Beata, Bracha Krzysztof]: Bibliografia prac Profesora Stanisława Byliny za lata 1962–2015. Zestawili... [W:] Ambona. Teksty o kulturze średniowiecza ofiarowane Stanisławowi Bylinie. Warszawa 2016 s. 9–33.

67. BIBLIOGRAFIA prac Profesora Wiesława Cabana. Uzupełnienie za lata 2011–2016. [W:] Historia magistra vitae est... Studia z dziejów społeczno-politycznych, gospodarczych i kulturalnych. Księga jubileuszowa dedykowana prof. zw. dr. hab. Wiesławowi Cabanowi z okazji 45-lecia pracy naukowej. Kielce 2016 s. 11–16.

68. GĘBOŁYŚ Zdzisław: Bolesław Ciepła [ur. 1931]: monografia biobibliograficzna. Sosnowiec 2015 Progres 8° ss. 263.

Rec.: Gołda Agnieszka, *Fides*. [R. 22]: 2016 nr 2 s. 265–270.

69. BIBLIOGRAFIA publikacji profesora Antoniego Czacharowskiego za lata 1996–2007. [Oprac.] Adam Biedrzycki. *Zapiski Historyczne*. T. 81: 2016 z. 1 s. 173–176.

70. BIBLIOGRAFIA prac prof. Haliny Florkowskiej-Frančić, 1970–2015. Oprac. Janusz Pezda. [W:] Polacy i świat, kultura i zmiana. Studia historyczne i antropologiczne ofiarowane profesor Halinie Florkowskiej-Frančić. Kraków 2016 s. 21–30.

71. WYKAZ publikacji ks. prof. dra hab. Wojciecha Guzewicza za lata 1993–2012. [Oprac.] W. Guzewicz. *Studia Etckie*. [T.] 15: 2013 nr 3 s. 419–444, streszcz. ang.

72. BIBLIOGRAFIA prac profesora Jerzego Hauzińskiego. [W:] Na szlakach dwóch światów. Studia ofiarowane profesorowi Jerzemu Hauzińskiemu. Słupsk 2016 s. 9–19.

73. BIBLIOGRAFIA Profesora Tomasza Jasińskiego za lata 1975–2016. Zestawił Maciej Dorna. [W:] *Stilo et animo*. Prace hi-

storyczne ofiarowane profesorowi Tomaszowi Jasińskiemu w 65. rocznicę urodzin. Poznań 2016 s. 27–39.

74. KUMALA Janusz: Bł. Jerzy Matulewicz (1871–1927). Odnowiciel Zgromadzenia Księży Marianów. Przewodnik bibliograficzny. *Ephemerides Marianorum*. [T.] 4: 2015 s. 539–559, streszcz. ang.

75. ANDRZEJEWSKI Aleksander, Tysztler Lubomira: Bibliografia prac publikowanych Leszka Kajzera dotyczących Polski Centralnej. *Rocznik Wieluński*. T. 16: 2016 s. 17–27.

76. BIBLIOGRAFIA prac Profesora Andrzeja Lecha. Oprac. Anna Deredas. *Zeszyty Wiejskie*. [Z.] 22: 2016 s. 23–36.

77. BIBLIOGRAFIA prac profesora Jana M. Małeckiego wydana na 90. urodzin. Pod red. Jacka Purchli. Kraków 2016 Księg. Akademicka 8° ss. 75, nlb. 1, il.

78. BIBLIOGRAFIA prac Wojciecha Materskiego dotyczących historii Gruzji i stosunków polsko-gruzińskich. Zebrał i przygot. do dr. David Kolbaia. *Pro Georgia*. No 26: 2016 s. 299–305.

Za lata 1987–2016.

79. [MAROŃ Jerzy]: Bibliografia prac Profesora Krystyna Matwijowskiego za lata 2006–2015. Zestawił... [W:] Społeczeństwa Europy Środkowo-Wschodniej w epoce wczesnonowożytnej. Księga jubileuszowa dedykowana Profesorowi Krystynowi Matwijowskiemu w osiemdziesiątą rocznicę urodzin. Wrocław 2016 s. 23–29.

80. BIBLIOGRAFIA prac profesor Jadwigi Zuzanny Muszyńskiej za lata 1973–2015. Zestawiła Anna Kądziela. [W:] O przeszłości. Czasy, miejsca, ludzie. Księga jubileuszowa dedykowana profesor Jadwidze Muszyńskiej [1946–2016]. Kielce 2016 s. 13–22.

81. BIBLIOGRAFIA prac drukowanych prof. Marii Nartowicz-Kot. Oprac. Jarosław Kita. *Rocznik Łódzki*. T. 64: 2016 s. 27–35.

82. WANDA Nowakowska. Bibliografia. Oprac. Eleonora Jedlińska. [W:] Acta artis. Studia ofiarowane profesor Wandzie Nowakowskiej. Łódź 2016 s. 11–15.

83. BIBLIOGRAFIA prac drukowanych Profesora Zenona Piecha za lata 1976–2014. Oprac. Jakub Rogulski. [W:] Signa. Studia

i szkice z nauk pomocniczych historii. Prace dedykowane profesorowi Zenonowi Piechowi w sześćdziesiątą rocznicę urodzin. Kraków 2014 s. 11–28.

84. DUSZAK Thomas: James S. Pula. Bibliography of Works. *Polish American Studies*. Vol. 73: 2016 No 1 s. 9–22.

85. BIBLIOGRAFIA prac Jerzego Romanova. *Silesia Antiqua*. T. 49: 2014 s. 322–323.

86. BIBLIOGRAFIA prac profesora Edwarda Rymara za lata 1964–2016 (wybór). Zestawiły Grażyna Kostkiewicz-Górska, Danuta Zielińska. *Rocznik Chojeński*. T. 8: 2016 s. 385–448.

87. QUO vadis Henryka Sienkiewicza. Bibliografia wydań polskich i obcojęzycznych. Quo vadis by Henryk Sienkiewicz. Bibliography of the Polish and foreign language editions. Oprac. zespół Bibliografii Poloników Zagranicznych pod kier. Grażyny Federowicz. Warszawa 2016 BN 8° ss. 171, nlb. 2, il.

88. SKOP Michał: Wilhelm Szewczyk [1916–1991]. Bibliografia twórczości i opracowań. Współpr. Robert Ratajczak. Czerwionka-Leszczyny 2016 Vectra 8° ss. 181.

89. TRAJDOS Tadeusz M[ikołaj]: Bibliografia własnych publikacji orawskich. *Rocznik Orawski*. [T.] 10: 2015 s. 289–293.

90. BIBLIOGRAFIA publikacji Jacka Wiesiołowskiego. Zestawił Antoni Gąsiorowski, przy współpracy Grażyny Rutkowskiej. *Roczniki Historyczne*. R. 82: 2016 s. 289–312.

g) Bibliografia czasopism,
wydawnictw ciągłych
i kalendarzy

Ogólne

91. CHOMENTOWSKA Edyta: Bibliografia schematyzmów zakonów męskich z ziem dawnej Rzeczypospolitej z lat 1718–1918. Bibliography of schematism of male religious orders in the former Poland between 1718–1918. Lublin 2016 Ośr. Badań nad Geografią Hist. Kościoła w Polsce KUL; Wydaw. KUL 8° ss. 514, nlb. 2. (Prace Ośrodka Badań nad Geografią Historyczną Kościoła w Polsce KUL; 12).

Tekst część. równol. pol., ang.

Poszczególne tytuły

Zob. poz. 10.

92. BIBLIOGRAFIA 1991–2015. *Almanach Muszyny*. [R. 26:] 2016 s. 5–192.

Z treści: Bibliografia „Almanachu Muszyny” 1991–2015. Oprac. Lucja Bukowska s. 5–97; Bukowska Ł. [i in.]: „Almanach Muszyny” dla małej ojczyzny 1991–2015 s. 99–159; Faron Bolesław: Rola regionalnych wydawnictw Sądeczyny w promowaniu dziedzictwa narodowego („Almanach Muszyny”, *Almanach Sądecki*”, „*Almanach Łącki*”) s. 161–168; Wielocha Andrzej: „Plaj”, czyli strome ścieżki karpackiego krajoznawcy s. 169–179; Wolanin Zbigniew: „Almanach Muszyny” wśród znaczących wydawnictw regionalnych w Karpatach polskich s. 183–186; Łopatkiewicz Tadeusz: „Krosno. Studia z dziejów miasta i regionu”. Od monografii regionalnej do naukowego wydawnictwa ciągłego s. 187–192.

93. BIBLIOGRAFIA zawartości Bello-ny 1940–1964. Oprac. Krystyna Piwowarska [i in.]. Warszawa 2008 Centr. Bibl. Wojsk. im. Marszałka Józefa Piłsudskiego; Red. Wojsk. z siedzibą w Warszawie 8° ss. 246, nlb. 2. MON. Centr. Bibl. Wojsk. im. Marszałka Józefa Piłsudskiego. (Kwartalnik Bellona; wyd. spec. 2008).

94. BEDNARZ-GRZYBEK Renata: Kwestia kobieca. Rodzina, wychowanie, edukacja. Bibliografia adnotowana zawartości czasopisma „Bluszcz” (wybór za lata 1865–1905). Lublin 2016 Wydaw. UMCS 8° ss. 274.

95. BIBLIOGRAFIA „Herolda” (1930–1936) pod redakcją Ludgarda hr. Grocholskiego. Herold (1930–1936), edited and published by Ludgard Count Grocholski. A bibliography. Bibliographie der Zeitschrift „Herold”, Herausgeber Ludgard Graf Grocholski (1930–1936). Bibliographie „Herold” (1930–1936) redigée par Ludgard comte Grocholski. Oprac. Tomasz Lenczowski. Warszawa 2016 Antykwariat Logos 8° ss. 99, nlb. 1, il., streszcz. ang., fr., niem.

96. FARBOTKO Władysław: „Historyczno-Badawczy Biuletyn Filatelistyczny” 2000–2010. Bibliografia zawartości. *Historyczno-Badawczy Biuletyn Filatelistyczny*. R. 51: 2010 nr 1/2 s. 36–58.

97. BIBLIOGRAFIA „Karta Groni” i „Gronie”. Materiały do dr. zebrała Anna Mentel. Żywiec 2016 Tow. Miłośn. Ziemi Żywieckiej 8° ss. 88.

„Karta Groni” (1938–1939); „Gronie” (2006-).

98. KLIO Polska – bibliografia za lata 2004–2014. Oprac. Marcin Wolniewicz. *Klio Polska*. [T.] 7: 2015 s. 11–14.

99. BIBLIOGRAFIA zawartości „Kroniki Wielkopolski” 2011–2015. Oprac. Hanna Grygiel; współpr. Anna Kowalska [i in.]. Poznań 2016 Wydaw. WBPiCAK 8° ss. 131. WBP i Centrum Animacji Kultury w Poznaniu. (Biblioteka „Kroniki Wielkopolski”).

100. ŁUCZAK Barbara: Bibliografia zawartości rocznika Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Kutnowskiej „Kutnowskie Zeszyty Regionalne” za lata 1997–2016, t. I–XX. Kutno 2016 Tow. Przyj. Ziemi Kutnowskiej 8° ss. 58.

101. KOTECKI Andrzej: Bibliografia tygodnika „Myśl Polska” 1941–1992. Warszawa 2016 Myśl Polska 8° ss. 311, nlb. 1.

102. UMIŃSKI Waław: Bibliografia zawartości półrocznika „Nasza Przeszłość” tomy 101–125. *Nasza Przeszłość*. T. 126: 2016 s. 475–500.

Bibliografia poprzednich tomów zob. Sto tomów „Naszej Przeszłości”. Bibliografia, dzieje, ludzie. Red. Jan Dukała, Jan Kopiec. Kraków 2003.

103. WELIK Grzegorz: Podwójny jubileusz „Prac Archiwalno-Konserwatorskich”. *Prace Archiwalno-Konserwatorskie*. Z. 20: 2016 s. 9–30, streszcz. ang.

40-lecie i 20 zeszytów.

W aneksie: Zawartość zeszytów 1–19 „Prac Archiwalno-Konserwatorskich”.

104. OLCZAK-KARDAS Monika: „Przeгляд Księgarski” 1918–1939. Adnotowana bibliografia zawartości. T. 1: 1918–1925. Kielce 2016 Lud. Tow. Nauk.-Kult. Oddz. 8° ss. 307.

105. BIBLIOGRAFIA „Rocznika Augustowsko-Suwalskiego”, t. XI (2011) – t. XV (2005). Oprac. Andrzej Matusiewicz. *Rocznik Augustowsko-Suwalski*. T. 16: 2016 s. 239–242.

106. GLANC Cecylia, Nowak Andrzej: Bibliografia zawartości „Rocznika Kaliskiego”. Tom XXI: 1989 – XL: 2014. *Rocznik Kaliski*. T. 41: 2015 s. 293–341.

107. HAPTAŚ Krzysztof: Bibliografia zawartości „Rocznika Kolbuszowskiego” za lata 2011–2015 (numery 11–15). *Rocznik Kolbuszowski*. Nr 16: 2016 s. 319–332.

108. BIBLIOGRAFIA zawartości „Studiów Franciszkańskich”. T. 1–24. [Oprac.] Roland Prejs. Poznań 2015 Franciszkanie 8° ss. 107, nlb. 1.

Za lata 1984–2014; pierwodruk: *Studia Franciszkańskie*. T. 25: 2015 s. 157–262.

109. SPIS zawartości poprzednich tomów (1993–2006). *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 10: 2007 s. 379–385.

Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego.

110. SOBCZAK-WALIŚ Monika: „Wielkopolskie Wiadomości Filatelistyczne” 1966–1976. Bibliografia zawartości. *Historyczno-Badawczy Biuletyn Filatelistyczny*. R. 54: 2014 nr 1/4 s. 59–66.

111. SPIS zawartości „Zeszytów Staszycowskich”. *Zeszyty 1/1998–9/2014. Zeszyty Staszycowskie*. Z. 10: 2016 s. 163–167.

112. BIBLIOGRAFIA zawartości biuletynu informacyjno-naukowego Interdyscyplinarnego Zespołu Badania Wsi UŁ „Zeszyty Wiejskie” za lata 2010–2014. *Zeszyty XVI–XX*. [Oprac.] Damian Kasprzyk. *Zeszyty Wiejskie*. Z. 21: 2015 s. 365–389.

2. ENCYKLOPEDIA. INFORMATORY. SŁOWNIKI

Zob. poz. 4962, 5223, 5264, 5308, 5320–5322, 5330, 5354, 5368, 5374, 5422, 5429, 5441, 5443, 5459, 5467, 5485, 5486, 5488–5491, 5495, 5518, 5524, 5526, 5539, 5544, 5547, 5563, 5569, 5573.

113. ALFABET pelpliński. Pod red. Bogdana Wiśniewskiego; aut. hasel Jacek Hinz [i in.]. *Pelplin 2016 Bernardinum 8°* ss. 101, nlb. 3, il.

114. CYGAŃSKA Paulina: Słownik apelatywnych nazw osób z polskich XVI-wiecznych przekładów Ewangelii. Warszawa 2016 Wyd. Polonistyki Uniw. Warszawskiego 8° ss. 259, il. (Polonistyka Użyteczna).

115. DULNA-RAK Ewa: Słownik leksyki teatralnej największych polskich reformatorów teatru w dwudziestoleciu międzywojennym – Juliusza Osterwy, Leona Schillera, Aleksandra Zelwerowicza, Wilama Horzycy, Iwona Galla. Warszawa 2016 Neriton 8° ss. 522.

116. ENCYKLOPEDIA ekumenizmu w Polsce (1964–2014). Red. Józef Budniak, Zygfryd Glaeser, Tadeusz Kałużny, Zdzisław J. Kijas. Kraków 2016 Uniw. Papieski Jana Pawła II. Wydaw. Nauk. 8° ss. 560. (Oikoumene).

117. GUZEWICZ Wojciech: Leksykon pracy katolickiej diecezji ełckiej. Ełk 2015.

Rec.: Moćkun Łukasz, *Studia Elckie*. [T.] 17: 2015 nr 2 s. 323–325.

118. [JABŁOŃSKI Janusz]: Encyklopedia polskich tradycji i zwyczajów. Tekst Janusz Jabłoński. Warszawa 2016 SBM 8° ss. 127, nlb. 1, il.

119. [JARZĘCKI Krzysztof]: Słownik archeologiczny rosyjsko-polski i polsko-rosyjski. Archeologicznej słowar rusko-polskiej i polsko-ruskiej. Warszawa 2015 Wydaw. Nauk. Sub Lupa 8° ss. nlb. 8, 184, nlb. 1.

120. JUDYCKI Zbigniew [Andrzej], Skoczek Tadeusz: Mazowieckie muzea, galerie

sztuki, antykwiaryaty i archiwa. Informator biograficzno-adresowy. Warszawa 2016 CAN – Andrzej Cedro; Muzeum Niepodległości 8° ss. 225, nlb. 3, il.

121. KAŚ Józef: Ilustrowany leksykon gwary i kultury podhalańskiej. T. 3: Dó–Gr. Bukowina Tatrzańska–Nowy Targ 2016 Bukowińskie Centrum Kultury „Dom Ludowy”; Zakł. Poligraficzny „MK” 4° ss. 636, il.

T. 1. 2013.

122. KĘDZIORA Andrzej, Żygawski Jakub: Leksykon ulic i placów Zamościa. Zamość 2015 AP 8° ss. 204, XII, il. (Biblioteka „Archiwariusza Zamojskiego”; t. 2).

123. LEKSYKON krajoznawczy gminy Kórnik. Pod red. Ilony Potockiej. Kórnik 2015 Fund. „Zakłady Kórnickie” 8° ss. 200, il.

124. [MACIAK Artur]: Leksykon polskiej muzyki współczesnej. Tekst Artur Maciak. Poznań 2016 Ibis 4° ss. 63, nlb. 1, il.

125. MELLER Dariusz: Słownik gwary używanej w Chełmży i okolicach (tzw. gwara chełmińska). Wyd. 2 popr. i uzup. Chełmża–Toruń 2015 Pracownia Sztuk Plastycznych 8° ss. 128.

Rec.: Kopiński Krzysztof, *Rocznik Toruński*. [T.] 43: 2016 s. 341–347.

Wyd. 1. 2002.

126. MOLENDĄ Liliana: Dawne zawody i statusy. Glosariusz niemiecko-polski opatrzone przekładami odręcznego zapisu z akt pruskich urzędów stanu cywilnego z terenu Wielkopolski (1874–1918). Mnichowo–Gdańsk 2016 Wielkopolskie Tow. Geneal. „Gniazdo” 8° ss. 198, il. (Skarbnica Gniazda; t. 4).

Tekst równol. pol., niem.

127. OSSOWSKI Janusz: Społeczne instytucje oszczędności i kredytu w Polsce do 1939 roku. Słownik historyczny. Sopot 2015

Spółdzielczy Inst. Nauk. 8° ss. 606, il. (Biblioteka Kwartalnika Naukowego „Pieniądze i Więź”; t. 21).

128. PŁACHECKI Jerzy Mirosław: Słownik terminów hipologicznych używanych w Polsce w XVI–XVII w. Oświęcim 2016 Napoleon V 8° ss. 103, il.

129. SŁOWNIK gwar śląskich. T. 15: (Kłacza–Krawtka). Red. nauk. Bogusław Wyderka; zespół aut. Agata Haas [i in.]. Opole 2016 Państw. Inst. Nauk. – Inst. Śląski 8° ss. XXXI, nlb. 1, 293, il. Państw. Inst. Nauk. – Inst. Śląski w Opolu.

T. 1. 2000.

130. SŁOWNIK polskiej krytyki literackiej 1764–1918. Pojęcia, terminy, zjawiska, przekroje. T. 1: A–M. Red. nauk. Józef Bachórz, Grażyna Borkowska, Teresa Kostkiewiczowa, Magdalena Rudkowska i Mirosław Strzyżewski. Warszawa–Toruń 2016 IBL PAN; Inst. Literatury Pol. UMK; Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 953. (Vademecum Humanisty).

Toż. T. 2: N–Z. Warszawa–Toruń 2016 ss. 823.

Toż. Indeksy. Warszawa–Toruń 2016 ss. 232.

131. [WOJDON Joanna]: Historia Polski. Ilustrowana encyklopedia. Aut. Joanna Wojdon. Poznań 2016 Ibis 4° ss. 239, il.

3. CZASOPISMA I WYDAWNICTWA CIĄGŁE

132. ACTA Militaria Mediaevalia. Red. nac. Piotr N. Kotowicz. T. 12. Kraków–Sanok–Wrocław 2016 Komisja Prehistorii Karpat PAU [i in.] 4° ss. 292, nlb. 4, il., streszcz. pol., ang. Komisja Prehistorii Karpat PAU [i in.].

133. ACTA Poloniae Historica. Editor Maciej Górny. [T.] 113. Warszawa 2016 IH PAN; Semper 8° ss. 450, nlb. 2, il. PAN. Kom. Nauk Hist., IH.

Toż. [T.] 114. Warszawa 2016 ss. 417, nlb. 5, il.

134. ACTA Universitatis Lodzensis. Łódź 2016 Wydaw. UŁ 8°.

Folia Historica. [Vol.] 96: Studia i szkice do dziejów Polski i powszechnych XVI–XX wieku. Pod red. Zbigniewa Anusika ss. 250, streszcz. ang.

Folia Librorum. [Vol.] 1/2(22/23). Red. nac. Magdalena Przybysz-Stawska ss. 251, nlb. 2, streszcz. ang.

135. ADHIBENDA. Rocznik Archiwum Diecezjalnego w Zielonej Górze. Red. Robert Romuald Kufel. [Nr] 2. Zielona Góra 2015 Agencja Wydawnicza „PDN” 8° ss. 325, nlb. 1, il.

Toż. [Nr] 3. Zielona Góra 2016 ss. 362, nlb. 1, il.

136. ALMANACH Częstochowy. Red. Maciej Batorek, Juliusz Sętowski. [T. 29]. Częstochowa 2016 Tow. Przyj. Częstochowy 8° ss. 207, il.

137. ALMANACH Historyczny. Przewodn. kol. red. Ryszard Gryz. T. 18. Kielce 2016 Wydaw. UJK 8° ss. 284, streszcz. ang.

138. ALMANACH Łącki. Półrocznik pod patronatem Towarzystwa Miłośników Ziemi Łąckiej. Wydawnictwo historyczno-kulturalno-społeczne. Przewodn. kol. red. Julian Dybiec;

red. Jadwiga Jastrzębska. Nr 24. Łącko 2016 Tow. Miłośn. Ziemi Łąckiej 8° ss. 231, il.

Toż. Nr 25. Łącko 2015 ss. 208, il.

139. ALMANACH Muszyny. Red. nac. Bożena Mściwujewska-Kruk. [R. 26] Muszyna 2016 Stow. Przyj. Almanachu Muszyny 8° ss. 208, il.

Bibliografia zawartości za lata 1991–2015.

140. ALMANACH Nowotarski. Rocznik. Red. Stanisława Trebunia-Staszela. Nr 20. Nowy Targ 2016 Podhalańskie Tow. Przyj. Nauk 8° ss. 507, nlb. 1, il.

Nr dedykowany pamięci ks. kard. Franciszka Macharskiego (1927–2016).

141. ALMANACH Sądecki. Red. nac. Leszek Migrała. R. 25. Nowy Sącz 2016 Urząd M. Nowy Sącz, Starostwo Pow. Nowy Sącz 8° nr 1/2 ss. 209, nlb. 3. Wydaw. Katol. Stow. „Civitas Christiana” w Nowym Sączu.

Toż. R. 25 nr 3/4. Nowy Sącz 2016 ss. 134, nlb. 2.

142. ANALECTA. Studia i materiały z dziejów nauki. Red. nac. Halina Lichocka. R. 24. Warszawa 2015 Wydawnictwa IHN PAN 8° z. 1–2 ss. 244, nlb. 4, il., streszcz. ang.; 273, nlb. 3, il., streszcz. ang.

143. ANALECTA Archaeologica Resso-viensiensia. Ed. by Leszek Gardela, Agnieszka Půlpánová-Reszczyńska. Vol. 10: Rituals in the past. Rytuały w przeszłości. Rzeszów 2015 Fund. Rzeszowskiego Ośr. Archeol.; Institute of Archaeology Rzeszów University 8° ss. 407, nlb. 1, il. Fund. Rzeszowskiego Ośr. Archeol., Institute of Archaeology Rzeszów University.

144. ANNALES Universitatis Mariae Curie-Skłodowska. Sectio F: Historia. Red. nac. Krzysztof Stępnik. Vol. 69 z. 1/2. Lublin 2014 UMCS 8° ss. 166, nlb. 1, streszcz. ang.
Toż. Vol. 70. Lublin 2015 ss. 154, nlb. 1, streszcz. ang.
145. ANNALES Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Red. nac. Władysław Marek Kolasa. Folia 188: Studia ad Bibliothecarum Scientiam Pertinentia. [T.] 13. Kraków 2015 Wydaw. Nauk. UP 8° ss. 322, il., streszcz. ang.
146. APARAT Represji w Polsce Ludowej 1944–1989. Red. nac. Dariusz Iwaneczko. [T.] 13. Rzeszów 2015 IPN–KŚZpNP 8° ss. 640, il., streszcz. ang.
147. ARCHAEOLOGIA Historica Polona. Red. nac. Jadwiga Chudziakowa. T. 24. Toruń 2016 UMK 8° ss. 317, il., streszcz. ang. UMK. Uniwersyteckie Centrum Archeologii Średniowiecza i Nowożytności.
148. ARCHEION. Periodical devoted to archival questions. Organ of the Polish State Archives Head Office. Revue d'archives. Publiée par la Direction Générale des Archives d'État en Pologne. Żurnal General'noj Direkcii Gosudarstvennyh Arhivov v Pol'she posvâščennyj voprosam arhivovedeniâ. Red. nac. Władysław Stępnik. T. 117. Warszawa 2016 NDAP 8° ss. 682, il., streszcz. ang., fr., ros. NDAP.
149. ARCHIVA Ecclesiastica. Biuletyn Stowarzyszenia Archiwistów Kościelnych. Red. nac. Władysław P. Wlazlak. R. 9. Rzeszów 2016 Stow. Archiwistów Kościelnych 8° nr 9 ss. 123, il.
150. ARCHIWA, Biblioteki i Muzea Kościelne. Organ Ośrodka Archiwów, Bibliotek i Muzeów Kościelnych w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II. Półrocznik. Red. Artur Hamryszczak. T. 105. Lublin 2016 Wydaw. KUL 8° ss. 480, nlb. 8, il., streszcz. ang. KUL JPii.
Toż. T. 106. Lublin 2016 ss. 498, il., sum.
151. ARCHIWISTA Polski. Red. nac. Eugeniusz Borodij. R. 21. Bydgoszcz 2016 Stow. Archiwistów Pol. 8° nr 1–4 ss. 107, nlb. 1, streszcz. ang.; 127, nlb. 1, streszcz. ang.; 106, streszcz. ang.; 110, streszcz. ang. Stow. Archiwistów Pol.
152. ARGUMENTA Historica. Red. nauk. Anna Paner. Nr 3. Gdańsk 2016 Nauk. Koło Doktorantów Uniw. Gdańskiego 8° ss. 157, streszcz. ang.
153. BASZTA. Red. kolegium w składzie Lidia Białkowska [i in.]; red. prowadzący Anna Czapczyk. [Nr] 13. Chojnice 2016 Muzeum Hist.-Etnogr. im. Juliana Rydzkowskiego 8° ss. 236, il.
154. BIAŁORUSKIE Zeszyty Historyczne. Red. Eugeniusz Mironowicz. [Z.] 41. Białystok 2014 Białoruskie Tow. Hist. 8° ss. 269, nlb. 1, il., streszcz. ang., białorus., pol. Białoruskie Tow. Hist.
Toż. [Z.] 42. Białystok 2014 ss. 278, il., streszcz. ang., białorus., pol.
Toż. [Z.] 43. Białystok 2015 ss. 272, il., streszcz. ang., białorus., pol.
Toż. [Z.] 44. Białystok 2015 ss. 283, nlb. 1, il., streszcz. ang., białorus., pol.
Toż. [Z.] 45. Białystok 2016 ss. 272, il., streszcz. ang., białorus., pol.
Toż. [Z.] 46. Białystok 2016 ss. 280, il., streszcz. ang., białorus., pol.
155. BIAŁOSTOCKIE Teki Historyczne. Red. nac. Halina Parafianowicz. T. 14. Białystok 2016 Wydaw. Uniw. w Białymstoku 8° ss. 330, il., streszcz. ang., pol. Uniw. w Białymstoku. Inst. Historii i Nauk Polit.
156. BIBLIOTEKA. Red. nac. Artur Jazdon. Nr 20. Poznań 2016 Bibl. Uniwersytecka 8° ss. 284, il., streszcz. ang. UAM w Poznaniu.
157. BIELSKI Almanach Historyczny. Pod red. Zbigniewa Romaniuka; współpr. red. Barbara Babulewicz, Janusz Porycki. [T. 1]. Bielsk Podlaski 2016 Fund. Ochrony Dziedzictwa Ziemi Bielskiej 8° ss. 168, il.
158. BIESZCZAD. Rocznik Towarzystwa Opieki nad Zabytkami. Oddział Bieszczadzki. Red. nac. Andrzej Szczerbicki. [T.] 21. Ustrzyki Dolne 2016 TOnZ. Oddz. Bieszczadzki 8° ss. 333, nlb. 4, tabl. 8, il.
159. BIEŻUŃSKIE Zeszyty Historyczne. Przewodn. kol. red. Wiktor Mieszkowski. Nr 30. Bieżeń 2016 Muzeum Małego Miasta 8° ss. 312, il. Muzeum Małego Miasta w Bieżuniu Oddz. Muzeum Wsi Mazowieckiej w Sierpcu.
160. BIULETYN Biblioteki Jagiellońskiej. Red. nac. Andrzej Obrębski. R. 66. Kraków 2016 UJ. BJ 8° ss. 335, il., streszcz. ang.
Poświęcony pamięci dr. Mariana Malickiego (1950–2015).
161. BIULETYN Historii Pogranicza. Red. Jan Jerzy Milewski. Nr 15. Białystok 2015 PTH 8° ss. 153, nlb. 1, streszcz. ang., ros., lit. PTH. Oddz. w Białymstoku.
Toż. Nr 16. Białystok 2016 ss. 142, nlb. 2, il., streszcz. ang., ros., lit.

162. BIULETYN Historii Sztuki. Kwartalnik wydawany przez Instytut Sztuki PAN oraz Stowarzyszenie Historyków Sztuki. Red. nac. Stanisław Mossakowski. R. 78. Warszawa 2016 Inst. Sztuki PAN 8° nr 1–4 ss. 213, nlb. 1, il., streszcz. ang.; 215–401, nlb. 1, il., streszcz. ang.; 403–586, il., streszcz. ang.; nlb. 4, 591–796, il., streszcz. ang.

163. BIULETYN Historii Wychowania. Red. nac. Wiesław Jamrożek. [Nr] 34. Poznań 2016 Wydaw. PTPN; Zakł. Historii Wychowania UAM; Zarząd Gł. Tow. Historii Edukacji 8° ss. 234, nlb. 1, streszcz. ang. Wydaw. PTPN; Wyd. Nauk Społ. UAM przy współpr. z Zakł. Historii Wychowania.

164. BIULETYN Historyczny. Red. Tomasz Neubauer, Jan Tymiąński, Adam Jarski. Nr 31. Gdynia 2016 Muzeum Marynarki Wojennej w Gdyni ss. 288.

165. BIULETYN Konserwatorski Województwa Podlaskiego. Red. z. Lucyna Staloniarczyk. Z. 22. Białystok 2016 Woj. Urząd Ochrony Zabytków w Białymstoku 8° ss. 253, nlb. 1, il., streszcz. ang.

166. BIULETYN Numizmatyczny. Kwartalnik Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Numizmatycznego. Red. nac. Jerzy Piniński. Warszawa 2015 Pol. Tow. Numizmat. Zarząd Gł. 8° nr 2–4 s. 81–320, il., streszcz. ang.

Toż. Nr 1–4. Warszawa 2016 ss. 320, il., streszcz. ang.

167. BIULETYN Polskiej Misji Historycznej. Bulletin der Polnischen Historischen Mission. Red. nauk. Renata Skowrońska, Helmut Flachenecker. Nr 11. Toruń 2016 UMK 8° ss. 477, nlb. 1, il., streszcz. pol., ang. Pol. Misja Hist. przy Uniw. Juliusza Maksymiliana w Würzburgu.

168. BIULETYN Szadkowski. Pod red. Tadeusza Marszałka. T. 16. Szadek 2016 Wydaw. UŁ 8° ss. 412, il., streszcz. ang.

169. BIULETYN Ukrainoznawczy. Red. nac. Stanisław Stępień. [Nr] 16/17. Przemysł 2013/2014 [dr:] 2014 Fundacja Instytutu Studiów Wschodnich ss. 424. Południowo-Wschodni Inst. Nauk. w Przemysłu.

170. BIULETYN Uniejowski. Pod red. Elżbiety Kobjek. T. 5. Łódź 2016 Wydaw. UŁ 8° ss. 224, il., streszcz. ang.

171. BYDGOSKI Rocznik Muzealny. Red. nac. Michał F. Woźniak. [T.] 3. Bydgoszcz 2016 4° ss. 211, il., streszcz. ang.

172. CIECHANOWIECKI Rocznik Muzealny. Red. Norbert Dariusz Tomaszewski. T. 12. Ciechanowiec 2016 Muzeum Rolnictwa im. ks. Krzysztofa Kluka 8° ss. 236, nlb. 2, il.

173. CZAS Przeszły. Poznańskie Studia Historyczne. Red. prowadzący Przemysław Matusik. T. 1. Poznań 2014 Inst. Historii UAM 8° nr 1/2: Po co nam historia? ss. 196, streszcz. ang.

Toż. T. 2. Red. prowadzący Krzysztof Marchlewicz. Poznań 2015 nr 1/2: Gdzie jest wiek XIX? ss. 182, il., streszcz. ang.

Toż. T. 3. Red. prowadzący Maciej Forycki, Romuald Rydz. Poznań 2016 nr 1/2: Wiek światła ss. 249, streszcz. ang.

174. CZASOPISMO Prawno-Historyczne. Red. nac. Małgorzata Materniak-Pawłowska. T. 68. Poznań 2016 Wydaw. Nauka i Innowacje sp. z o.o. 8° z. 1–2 ss. 341, streszcz. ang., fr.; 407, streszcz. ang., fr. IH PAN, Wyd. Prawa i Admin. UAM.

175. CZASOPISMO Zakładu Narodowego imienia Ossolińskich. Red. nac. Adolf Juzwenko. Z. 26/27. Wrocław 2016 ZNiO 8° ss. 190, il., streszcz. ang.

176. CZASY Nowożytny. Red. nac. Jacek Wijaczka. T. 29. Warszawa 2016 Zarząd Gł. PTH 8° ss. 278, nlb. 2, il., streszcz. ang.

177. CZASYPIŚMO. O historii Górnego Śląska. Red. nac. Adam Dziurok. Nr 1(9). Katowice 2016 IPN–KŚZpNP. Oddz. w Katowicach 4° ss. 216, il.

178. CZĘSTOCHOWSKIE Teki Historyczne. Rocznik. Red. nac. Maciej Trąbski. T. 6. Częstochowa 2016 PTH Oddz. 8° ss. 294, streszcz. ang. PTH Oddz. w Częstochowie.

179. DAGEROTYP. Red. Wanda Mossakowska. Nr 23. Warszawa 2014 Stow. Historyków Fotografii 8° ss. 97, nlb. 1, il., streszcz. ang. Inst. Sztuki PAN, Stow. Historyków Sztuki.

Toż. Nr 24. Warszawa 2015 ss. 115, nlb. 1, il., streszcz. ang.

180. DARŁOWSKIE Zeszyty Naukowe. Pod red. Leszka Walkiewicza. Nr 11. Darłowo 2015 Tow. Przyj. Ziemi Darłowskiej 8° ss. 144, il. Tow. Przyj. Ziemi Darłowskiej.

181. DEBATY Świętokrzyskie. Red. Krzysztof Bracha, Marzena Marczevska, Stanisław Cygan. Vol. 2. Kielce 2016 Inst. Filologii Pol. UJK 8° ss. 334, il. Interdyscyplinarny Zespół do Badań Dziedzictwa Kulturowego Św. Krzyża. Wyd. Humanist. UJK w Kielcach.

Tom poświęcony pamięci Profesor Jadwigi Muszyńskiej.

182. DZIEJE Najnowsze. Kwartalnik poświęcony historii XX wieku. Red. nac. Tadeusz Wolsza. R. 48. Warszawa 2016 IH PAN; DiG 8° [nr] 1–4 ss. 338, streszcz. ang.; 282, streszcz. ang.; 222, nlb. 1, streszcz. ang.; 202, nlb. 2, streszcz. ang., PAN. IH.

183. DZIKOVIANA. Rocznik Muzeum Historycznego Miasta Tarnobrzega. Red. nac. Tadeusz Zych. T. 2. Tarnobrzeg 2016 Muzeum Hist. M. Tarnobrzega 8° ss. 235.

184. ECCLESIA. Studia z dziejów Wielkopolski. Red. t. Feliks Lenort, Piotr Franciszek Neumann. T. 10. Poznań 2015 UAM. Wyd. Teol. 8° ss. 367, il., streszcz. ang.

185. ECHA Przeszości. Red. nac. Witold Gieszczyński. [T.] 17. Olsztyn 2016 Wydaw. Uniw. Warmińsko-Mazurskiego 8° ss. 335, streszcz. ang.

186. EPHEMERIDES Marianorum. Studia historyczno-teologiczne. Rocznik Instytutu Historii i Duchowości Marińskiej Zgromadzenia Księżki Marianów Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny. Red. nac. Janusz Kumala. [T.] 4. Licheń 2015 Centrum Formacji Maryjnej „Salvatoris Mater” 8° ss. 565, nlb. 2, il., streszcz. ang., pol.

187. FASCICULI Archaeologiae Historicae. Editor Jerzy Maik. Fasc. 29: From studies in the culture of medieval Europe. Łódź 2016 IAI PAN 4° ss. 164, il., streszcz. Inst. of Archaeology and Ethnology of Pol. Academy of Sciences, Pol. Academy of Sciences. Łódź Branch.

Poświęcony prof. Tadeuszowi Szczepanowi Poklewskiemu-Koziełłowi (1932–2015).

188. FOLIA Historica Cracoviensia. Red. nac. Bogusław Krasnowolski. Vol. 22. Kraków 2016 Uniw. Papieski Jana Pawła II w Krakowie. Wydaw. Nauk. 8° ss. 662, il., streszcz. ang.

Tom dedykowany pamięci śp. o. prof. dr hab. Benignusa Józefa Wanata.

189. FOLIA Toruniensia. Red. nac. Janusz Tandecki. [T.] 16: Toruń 2016 Woj. Bibl. Publ. – Książnica Kopernikańska 8° ss. 147, streszcz. ang., niem.

190. FORUM Historyczno-Społeczne. Rocznik Polskiego Towarzystwa Historycznego Oddział w Gorzowie Wielkopolskim. Red. nac. Paweł A. Leszczyński. Nr 2. Gorzów Wielkopolski 2014 PTH – Oddz. w Gorzowie Wlkp. 8° ss. 203, il.

191. GALICJA. Studia i materiały. Czasopismo Instytutu Historii Uniwersytetu

Rzeszowskiego. Red. nac. Szczepan Kozak. T. 1. Rzeszów 2015 Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego 8° ss. 528, streszcz. ang.

Toż. T. 2. Rzeszów 2016 ss. 411, sum.

192. GENS. Rocznik Towarzystwa Genealogiczno-Heraldycznego. Red. Piotr Maciej Dziembowski. [T. 14]. Poznań 2015–2016 [dr:] 2016 Tow. Geneal.-Heraldyczne 8° ss. 147, nlb. 3, il., streszcz. ang.

193. GÓRNIK Polski. Zeszyty naukowe Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrze. Red. nac. Jan Jurkiewicz. Nr 8/9. Zabrze 2015 Muzeum Górnictwa Węglowego 8° ss. 338, il., streszcz. ang., niem. Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrze.

194. GRONIE. Historia, kultura, sztuka. Wydawnictwo poświęcone Żywiecczyźnie i Beskidom. Red. nac. Mirosław Miodoński. Nr 16. Żywiec 2016 Tow. Miłośn. Ziemi Żywieckiej 8° ss. 288, il.

195. HEREDITAS Monasteriorum. Red. nac. Marek Derwich. Vol. 8. Wrocław 2016 Pracowania Badań nad Dziejami Zakonów i Kongregacji Kościelnych (LARHCOR) w Inst. Hist. Uniw. Wrocławskiego 8° ss. 480, il., streszcz. ang., pol.

196. HISTORYCZNO-Badawczy Biuletyn Filatelistyczny. Red. nac. Władysław Farbotko. R. 51. Łódź 2010 Okręg Łódzki Pol. Zw. Filatelistów 8° nr 1/2 ss. 66, il.

Toż. R. 52 nr 1/4. Red. nac. Jerzy Bielawski. Gdańsk 2012 Pol. Zw. Filatelistów Okręg Pomorski ss. 38, il.

Toż. R. 53 nr 1/4. Gdańsk 2013 ss. 54, il.

Toż. R. 54 nr 1/4. Gdańsk 2014 ss. 70, il.

197. HISTORYKA. Studia metodologiczne. Red. Maciej Salamon, Krzysztof Zamorski. T. 45. Warszawa 2015.

Toż. T. 46. Warszawa 2016 ss. 480, nlb. 10, il., streszcz. ang. Rec. [T. 45]: Woźniak Marek: Historia w kontekście posthumanistyki. *Res Historica*. Nr 41: 2016 s. 288–294.

198. IN GREMIUM. Studia nad historią, kulturą i polityką. Red. nac. Dariusz Dołański. T. 10. Zielona Góra 2016 Oficyna Wydawnicza Uniw. Zielonogórskiego 8° ss. 303, streszcz. ang.

199. JUDAISTA. Studenckie Czasopismo Naukowe. Red. nac. Sławomir Pastuszka; opieka naukowa Stefan Gąsiorowski. Nr 1. [Kraków] 2016 Kasper 8° ss. 75, nlb. 1, il.

200. KLIO. Czasopismo poświęcone dziejom Polski i powszechnym. Red. nac. Krzysztof Mikulski. T. 36. Toruń 2016 Wydaw. Nauk.

UMK 8° nr 1 ss. 178, il., streszcz. ang., pol.
Inst. Historii i Archiwistyki UMK.

Toż. T. 37. Toruń 2016 nr 2 ss. 218, nlb. 1, il., streszcz. ang., czes., pol.

Toż. T. 38. Toruń 2016 nr 3 ss. 180, il., streszcz. ang., pol.

Toż. T. 39. Toruń 2016 nr 4 ss. 182, streszcz. ang., pol.

201. KLIO Polska. Studia i Materiały z Dziejów Historiografii Polskiej. Red. nac. Andrzej Wierzbicki. [T.] 7. Warszawa 2015 IH PAN 8° ss. 264, streszcz. ang.

Toż. [T.] 8. Warszawa 2016 ss. 188, streszcz. ang.

Poprzednie tomy ukazały się jako prace zbiorowe.

202. KOŁO Historii. Red. nac. Damian Podoba. Nr 18. Lublin 2016 Koło Nauk. Historyków Studentów UMCS 8° ss. 342, il., streszcz. ang., niem., fr.

Toż. Nr 19. Lublin 2016 ss. 287, nlb. 1, il., streszcz. ang., niem., fr.

203. KOMUNIKATY Mazursko-Warmińskie. Czasopismo poświęcone przeszłości ziem Polski północno-wschodniej. Red. Wojciech Wrzesiński. [T. 57]. Olsztyn 2013 [b.w.] 8° nr 1–4 s. 1–176, il., streszcz. niem., ang., pol.; 177–442, il., streszcz. niem., ang.; 443–642, il., streszcz. niem., ang.; 643–874, nlb. 2, il., streszcz. niem., ang. Tow. Nauk. i Ośr. Badań Nauk. im. Wojciecha Kętrzyńskiego, Stacja Nauk. PTH (Inst. Mazurski) w Olsztynie.

Od nru 3 red. Grzegorz Jasiński.

Toż. [T. 58]. Red. G. Jasiński. Olsztyn 2014 nr 1–4 s. 1–164, il., streszcz. niem., ang.; 165–310, il., streszcz. niem., ang.; 311–464, il., streszcz. niem., ang.; 465–614, il., streszcz. niem., ang.

Toż. [T. 59]. Olsztyn 2015 Ośr. Badań Nauk im. W. Kętrzyńskiego nr 1–4 s. 1–180, il., streszcz. niem., ang.; 181–362, il., streszcz. niem., ang.; 363–554, il., streszcz. niem., ang.; 555–750, il., streszcz. niem., ang.

204. KOSZALIŃSKIE Zeszyty Muzealne. Ser. B-IX: Muzealnictwo. Red. Jerzy Buziakowski. T. 36. Koszalin 2016 Muzeum w Koszalinie 8° ss. 198, il.

205. KOŚCIERSKIE Zeszyty Muzealne. Red. Krzysztof Jażdżewski. [Z.] 10. Kościerzyna 2016 Wydaw. Jasne 8° ss. 377.

206. KOŚCIÓŁ w Polsce. Dzieje i kultura. Red. Jan Walkusz. [T.] 15. Lublin 2016 Wydaw. KUL 8° ss. 463, streszcz. ang. KUL Jana Pawła II.

207. KRAKOWSKI Rocznik Archiwalny. Red. nac. Kamila Follprecht. T. 21: 2015. Kraków 2016 Archiwum Nar. w Krakowie 8° ss. 258, nlb. 19, il., streszcz. ang.

208. KRAKOWSKIE Pismo Kresowe. Red. nac. Adam Świątek. R. 8. Kraków 2016 Księg. Akademicka 8° ss. 310, streszcz. ukr., ang.

209. KRONIKA Bydgoska. Przewodn. kol. red. Włodzimierz Jastrzębski. T. 37. Bydgoszcz 2016 Tow. Miłośn. M. Bydgoszczy 8° ss. 555, streszcz. ang., niem.

210. KRONIKA Miasta Łodzi. Kwartalnik. Red. nac. Gustaw Romanowski. [R. 26]. Łódź 2016 Urząd M. Łodzi. Biuro Informacji i Komunikacji Społ. 8° ss. 268, tabl. 16, il.; 224, tabl. 8, il.; 278, nlb. 2, il.; 245, nlb. 1, tabl. 32, il.

Od nr 3 zmiana nazwy wydawcy na: Urząd M. Łodzi. Biuro Promocji, Komunikacji Społ. i Turystyki.

Nr 2 pt.: Migracje; Nr 3 pt.: Media; Nr 4 pt.: Obrazy Łodzi.

211. KRONIKA Miasta Poznania. Red. nac. i prow. Przemysław Matusik. [R. 84]. Poznań 2016 Wydaw. Miej. Poznania 8° [Nr] 1: 966. Poznańskie dziedzictwo ss. 334, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Toż. [Nr] 4: Jeżyce II. Red. nac. P. Matusiak; red. prow. Magdalena Mrugańska-Banaszak. Poznań 2016 ss. 367, nlb. 1, il., streszcz. ang.

212. KRONIKA Szczecina. Red. Kazimierz Kozłowski. Nr 34. Szczecin 2015/2016 [dr.:] 2016 Wydaw. AP w Szczecinie „Dokument”; Wydaw. „Kadruk” 8° ss. 357, tabl. 8, il.

213. KRONIKA Warszawy. Red. nac. Ryszard Wojtkowski. Warszawa 2016 AP w Warszawie; Dom Spotkań z Historią 8° nr 1–2 ss. 199, il., streszcz. ang.; 198, il., streszcz. ang.

214. KRONIKA Wielkopolski. Red. nac. Piotr Małuskiewicz. Poznań 2016 WBP i Centrum Animacji Kultury 8° nr 1–4 ss. 231, nlb. 1, il.; 182, nlb. 2, il.; 231, nlb. 1, il.; 192, il. WBP i Centrum Animacji Kultury.

215. KRZYSZTOFORY. Zeszyty Naukowe Muzeum Historycznego Miasta Krakowa. Red. Anna Biedrzycka. [T.] 33. Kraków 2015 Muzeum Hist. M. Krakowa 4° ss. 494, nlb. 2, il., streszcz. ang.

216. KUTNOWSKIE Zeszyty Regionalne. Red. nac. Karol Koszada. T. 20. Kutno 2016 Tow. Przyj. Ziemi Kutnowskiej 8° ss. 392, il.

217. KWARTALNIK Bellona. Pismo naukowe. Red. nac. Wojciech Kiss-Orski. R. 8. Warszawa 2014 Wojskowy Inst. Wydawniczy 8° nr 1–4 ss. 240, il., streszcz. ang.; 240, il., streszcz. ang.; 240, il., streszcz. ang.; 240, il., streszcz. ang. MON.

Toż. R. 9. Warszawa 2015 nr 1–4 ss. 240, il., streszcz. ang.; 240, il., streszcz. ang.; 224, il., streszcz. ang.; 224, il., streszcz. ang.

Toż. R. 10. Red. nac. Izabela Borańska-Chmielewska. Warszawa 2016 nr 1–4 ss. 240, il., streszcz. ang.; 240, il., streszcz. ang.; 240, il., streszcz. ang.; 240, il., streszcz. ang.

218. KWARTALNIK Historii Kultury Materialnej. Red. Andrzej Klonder. R. 63. Warszawa 2015 IAiE PAN 8° nr 4 [dr.:] 2016 s. nlb. 5, 570–701, nlb. 3, streszcz. ang., pol. IAiE PAN dawniej Inst. Historii Kultury Mater. PAN.

Nr poświęcony tematyce funeralnej.
Toż. R. 64. Warszawa 2016 nr 1–4 ss. 538, nlb. 2, il., streszcz. ang.

Nr 2 poświęcony tematyce funeralnej.

219. KWARTALNIK Historii Nauki i Techniki. Red. nac. Stefan Zamecki. R. 61. Warszawa 2016 Wydawnictwa IHN PAN; Retro-Art 8° nr 1–4 ss. 202, il., streszcz. ang.; 150, il., streszcz. ang.; 236, il., streszcz. ang.; 247, il., streszcz. ang. PAN. IHN.

220. KWARTALNIK Historii Żydów. Jewish History Quarterly (do 2000 r. Biuletyn Żydowskiego Instytutu Historycznego). Red. nac. Jan Doktor. [R. 16]. Warszawa 2016 ŻIH im. Emanuela Ringelbluma; Stow. ŻIH w Polsce 8° nr 1–4 ss. 973, nlb. 3, il., streszcz. ang.

221. KWARTALNIK Historyczny. Założony przez Xawerego Liskego w 1887 roku. Red. Roman Michałowski. R. 123. Warszawa 2016 IH PAN, Semper 8° nr 1–4 ss. 903, nlb. 1, streszcz. ang., pol. PAN IH, PTH.

222. LEHAHAYER. Czasopismo poświęcone dziejom Ormian polskich. Red. nac. Krzysztof Stopka; t. pod red. Andrzej A. Zięby. T. 3. Kraków 2015 Księg. Akademicka 8° ss. 232, il., tabl. 13, streszcz. ang., ormiań. UJ.

223. LIMES. Red. Stanisław Nabywaniec, Jerzy Motylewicz, Wioletta Zawitkowska. Nr 1. Rzeszów 2008 Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego 8° ss. 319, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Toż. Nr 9. Red. Włodzimierz Bonusiak, S. Nabywaniec, W. Zawitkowska. Rzeszów 2009 ss. 240, il., streszcz. pol., ang.
Toż. Nr 3/4. Rzeszów 2010/2011 [dr.:] 2011 s. 302, nlb. 4, il., streszcz. ang.

224. MASOVIA. Pismo poświęcone dziejom Mazur. Red. Grzegorz Białyński. T. 13. Giżycko–Olsztyn 2010 Robert Klimek 8° ss. 103, il. Archiwum Mazurskie, Tow. Miłośn. Twierdzy Boyen w Giżycku.

Toż. [T.] 14 pt. Masovia. Pismo poświęcone dziedzictwu kulturowemu dawnych ziem pruskich. Red. Robert Klimek. Olsztyn 2016 Robert Klimek we współpr. z Tow. Nauk. Pruthenia ss. 165, nlb. 3, il. Tow. Nauk. Pruthenia, Archiwum Mazurskie.

225. MATERIAŁY i Studia Archiwalne. Przewodn. kom. red. Józefa Kostek. T. 8. Przemysł 2014 Muzeum Nar. Ziemi Przemyskiej 8° ss. 201, il. streszcz. ang. Muzeum Nar. Ziemi Przemyskiej w Przemysłu.

226. MATERIAŁY Zachodniopomorskie. Rocznik Naukowy Muzeum Narodowego w Szczecinie. Nowa Seria. Red. nac. Anna B. Kowalska. T. 12: 2016. Z. 1: Archeologia. Szczecin 2016 Muzeum Nar. w Szczecinie 8° ss. 722, streszcz. ang.

227. MERITUM. Rocznik Koła Naukowego Doktorantów-Historyków Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Red. nac. Mateusz Klempert. T. 8. Olsztyn 2016 Wydaw. UWM 8° ss. 533, nlb. 3, il., streszcz. ang.

228. MIĘDZY Wisłą a Pilicą. Studia i materiały historyczne. Przewodn. kol. red. Jacek Pielas. T. 17. Kielce 2016 Wydaw. UJK 8° ss. 164, streszcz. ang.

229. MISCELLANEA Historico-Archivistica. Red. nac. i nauk. Jacek Krochmal. T. 23. Warszawa 2016 DiG 8° ss. 365, nlb. 1, il., streszcz. ang., pol.

230. MISCELLANEA Historico-Iuridica. Red. nac. Piotr Fiedorczyk. T. 15. Białystok 2016 Wydaw. Uniw. w Białymstoku 8° z. 1. Pod red. Katarzyny Bagan-Kurluty i P. Fiedorczyka ss. 413, nlb. 11, streszcz. ang. Uniw. w Białymstoku. Wydz. Prawa. Katedra Nauk Historycznoprawnych i Komparatystyki Prawniczej. Zakł. Historii Państwa i Prawa.

Toż. Z. 2 pt.: Materiały z XIV Ogólnopolskiego Zjazdu Katedr Historii Doktryn Politycznych i Prawnych: Historia myśli politycznej i prawnej a prawo i kultura prawna, Białystok, 21–24 czerwca 2015 r. Pod red. Adama Czarnoty, Filipa Cyuńczyka, Karola Kuźmicza. Białystok 2016 ss. 375, nlb. 11, streszcz. ang.

231. MISCELLANEA Oleśnickie. Red. nac. Anna Zasada. [R. 2]. Oleśnica 2016 Bibl. i Forum Kultury 4° nr 1/2 ss. 119, il.

232. MODUS. Prace z historii sztuki. Red. nac. Andrzej Betlej. [T.] 15. Kraków 2015 Societas Vistulana 4° ss. 300, il., streszcz. ang.

233. MUZEALNICTWO. Red. nac. Piotr Majewski. Nr 57. Warszawa 2016 Nar. Inst. Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów 8° ss. 305, nlb. 7.

234. NADWARCIAŃSKI Rocznik Historyczno-Archiwalny. Red. nac. Dariusz A. Rymar. Nr 23. Gorzów Wielkopolski 2016 NDAP; Wyd. Kultury Urzędu M. Gorzowa Wielkopolskiego 8° ss. 550, nlb. 2. AP w Gorzowie Wielkopolskim, Tow. Przyj. Archiwum i Pamiątek Przeszłości w Gorzowie Wielkopolskim.

235. NASZA Przeszłość. Studia z dziejów Kościoła i kultury katolickiej w Polsce. Red. nac. Waław Umiński. T. 125. Kraków 2016

Inst. Wydawniczy Księży Misjonarzy „Nasza Przeszłość” 8° ss. 346, il., streszcz. ang.

Toż. T. 126. Kraków 2016 ss. 506, nlb. 8, il., sum.

236. NASZE Korzenie. Półrocznik popularnonaukowy Muzeum Mazowieckiego w Płocku poświęcony przyrodzie, historii i kulturze północno-zachodniego Mazowsza. Red. nac. Tomasz Kordala. Nr 10. Płock 2016 Muzeum Mazowieckie w Płocku 4° ss. 87, il.

Toż. Nr 11. Płock 2016 ss. 98, il.

237. NASZE Pomorze. Rocznik Muzeum Zachodniokaszubskiego w Bytowie. Red. nac. Tomasz Siemiński. Nr 16. Bytów 2014 [dr.:] 2015 Muzeum Zachodniopomorskie 8° ss. 248, il. Muzeum Zachodniopomorskie w Bytowie.

Toż. Nr 17: 2015. Bytów 2016 ss. 172.

238. NIEPODLEGŁOŚĆ i Pamięć. Czasopismo humanistyczne. Red. nac. Tadeusz Skoczek. R. 23. Warszawa 2016 Muzeum Niepodległości 8° nr 1–4 ss. 459, nlb. 5, il., streszcz. ang., niem., ros.; 372, nlb. 4, il., streszcz. ang., niem., ros.; 384, nlb. 4, il., streszcz. ang., niem., ros.; 364, nlb. 4, il., streszcz. ang., niem., ros.

239. NOTATNIK Janowiecki. Red. Andrzej Szymanek. Nr 19/20. Janowiec nad Wisłą 2013/2016 [dr.:] 2016 Tow. Przyj. Janowca nad Wisłą 8° ss. 343, nlb. 9, il., streszcz. ang.

240. NOTATNIK Skansenowski. Red. t. Elżbieta Oficjalna, Aleksandra Kościcka. Nr 3. Opole 2013 [dr.: 2014] Muzeum Wsi Opolskiej 8° ss. 59, nlb. 1, tabl. 8, il.

Toż. Nr 4. Red. t. E. Oficjalna. Opole 2016 ss. 213, il.

Toż. Nr 5. Red. t. Magdalena Górniak-Bardzik, Teresa Smolińska. Opole 2016 ss. 116, tabl. 40, il.

Materiały z konferencji naukowej „Strój i ubiór ludowy na Śląsku Opolskim”, 2015 r.

241. NOWA Kronika Wałbrzyska. Pod red. Sylwii Bielawskiej. T. 4. Wałbrzych 2016 Fund. Museion 8° ss. 330, il., streszcz. ang.

242. ODRODZENIE i Reformacja w Polsce. Red. Wojciech Krieger. T. 60. Warszawa 2016 Semper 8° ss. 319, nlb. 6, streszcz. ang. PAN. IH.

243. PAMIĘĆ i Sprawiedliwość. Red. nac. Sławomir Poleszak. [Nr] 25. Warszawa 2015 IPN–KŚZpNP 8° ss. 376, nlb. 8, il., streszcz. ang.

Toż. [Nr] 26. Warszawa 2015 ss. 267, nlb. 13, il., streszcz. ang.

244. PAMIĘTNIK Biblioteki Kórnickiej. Red. nac. Barbara Wysocka. Z. 33. Kórnik 2016 Bibl. Kórnicka PAN 8° ss. 257, streszcz. ang. PAN. Bibl. Kórnicka.

245. PAMIĘTNIK Towarzystwa Miłośników Ziemi Kościańskiej. Utrwalanie śladów społecznej tożsamości. Pod red. Zdzisława Witkowskiego. T. 14. Kościan–[Poznań] 2013–2016 [dr.:] 2016 Tow. Miłośn. Ziemi Kościańskiej; współwyd. Quarto Wydaw. i Realizacje Multimedialne 8° ss. 251, il. Tow. Miłośn. Ziemi Kościańskiej.

246. PŁAJ. Almanach Karpacki. Półrocznik Towarzystwa Karpackiego. Red. Paweł Luboński, Andrzej Wielocha. [T.] 50. Warszawa 2015 Oficyna Wydawnicza „Rewasz” 8° ss. 311, nlb. 1, tabl. XVI, il., mapa.

Toż. [T.] 52. Warszawa 2016 ss. 208, tabl. XV, il.

247. POLIN. Studies in Polish Jewry. Ed. by Monika Adamczyk-Garbowska, Eugenia Prokop-Janiec, Antony Polonsky and Sławomir Jacek Żurek. Vol. 28: Jewish Writing in Poland. Oxford–Portland, Oregon 2016 The Littman Library of Jewish Civilization 8° ss. XV, nlb. 3, 578. The Institute for Polish-Jewish Studies, The American Association for Polish-Jewish Studies.

248. POLSKA 1944/45–1989. Studia i Materiały. Red. nac. Tomasz Szarota. [T.] 14. Warszawa 2016 IH PAN 8° ss. 376, il., streszcz. ang.

249. PRACE Archiwalno-Konserwatorskie. Red. nac. Grzegorz Welik. Z. 20. Siedlce 2016 AP; NDAP; Fund. Rozwoju Badań Region. SIGILLUM 8° ss. 283, il., streszcz. ang. AP w Siedlcach, NDAP, Fund. Rozwoju Badań Region. SIGILLUM.

250. PRACE Historyczne. Pod red. Artura Patka. [T.] 141. Kraków 2014 Wydaw. UJ 8° z. 1 s. 1–194, nlb. 10, il., streszcz. ang. (Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego).

Toż z. 2. Pod red. Lidii Korczak. Kraków 2014 s. 195–598, nlb. 8, il., streszcz. ang.

Toż z. 3. Pod red. A. Patka, Jaremy Słowiaka. Kraków 2014 s. 599–800, nlb. 10, il., streszcz. ang.

Toż z. 4. Pod red. Michała Stachury. Kraków 2014 s. 801–946, nlb. 10, il., streszcz. ang.

Toż. [T.] 142. Pod red. Zdzisława Zblewskiego. Kraków 2015 z. 1 s. 1–188, nlb. 10, il., streszcz. ang.

Toż z. 2. Pod red. Marii Stinii. Kraków 2015 s. 189–372, nlb. 10, il., streszcz. ang.

Toż z. 3. Pod red. Z. Zblewskiego. Kraków 2015 s. 373–560, nlb. 10, il., streszcz. ang.

Toż z. 4. Pod red. Pawła Sękowskiego. Kraków 2015 s. 561–770, nlb. 12, il., streszcz. ang.

251. PRACE Historyczno-Archiwalne. Red. nac. Jan Basta; red. nauk. Grzegorz Zamojski. T. 28. Rzeszów 2016 AP; NDAP 8° ss. 276, nlb. 2, streszcz. ang. AP w Rzeszowie, PTH. Oddz. w Rzeszowie.

252. PRACE Naukowe Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie. Zeszyty Historyczne. Pod red. Andrzeja Stroynowskiego. T. 15. Częstochowa 2016 Wydaw. im. Stanisława Podobińskiego Akad. im. Jana Długosza 8° ss. 328, streszcz. ang.

253. PRACE Pienińskie. Red. Ryszard M. Remiszewski. T. 24–25. Szczawnica 2014–2015.

Toż. T. 26. Szczawnica 2016 Ośr. Kultury Turystyki Górskiej PTTK w Pieninach 8° ss. 472, nlb. 2, tabl. 8, il. PTTK. Oddz. Pieniński w Szczawnicy, Pol. Stow. Flisaków Pienińskich w Sromowcach Niżnych.

Omów. [t. 24]: Morawska-Nowak Barbara: Sto pierwsza pozycja Ośrodka KTG w Pieninach. *Tamże*. T. 26: 2016 s. 463–464; [t. 24]: Lelito Alina: Jubileusz w barwach srebra. *Tamże* s. 464–465; Dusik Aneta: Z pasją i dla pasji. *Tamże* s. 466.

254. PRAWO. [T.] 321: Studia historyczno-prawne. Pod red. Alfreda Koniecznego i Mariana J. Ptaka. Wrocław 2016 Wydaw. Uniw. Wrocławskiego 8° ss. 298, nlb. 2, streszcz. ang., Zsfg. (Acta Universitatis Wratislaviensis; no 3741).

255. PRZEGLĄD Archiwalno-Historyczny. Red. nac. Krzysztof Strykowski. T. 3. Poznań 2016 UAM. Inst. Historii 8° ss. 338, il., streszcz. ang. AP w Poznaniu, UAM w Poznaniu. Inst. Historii.

256. PRZEGLĄD Historyczno-Oświatowy. Kwartalnik Związku Nauczycielstwa Polskiego poświęcony dziejom oświaty i wychowania. Red. nac. Marian Walczak. R. 59. Kielce 2016 Wydaw. Pedagog. ZNP Spółka z o.o. 8° nr 1/2–3/4 ss. 255, nlb. 1, il., streszcz. ang.; 309, nlb. 1, il., streszcz. ang.

257. PRZEGLĄD Historyczno-Wojskowy. Kwartalnik. Red. nac. Grzegorz Jasiński. R. 27. Warszawa 2016 Wojsk. Centrum Edukacji Obywatelskiej 8° nr 1 ss. 237, nlb. 1, il., streszcz. ang., ros.

Toż. Nr 2/3. Red. nac. Daniel Koreś. Warszawa 2016 ss. 520, il., streszcz. ang., rez.

Nr dedykowany pamięci plk. dypl. Ignacego Matuszewskiego (1891–1946).

258. PRZEGLĄD Historyczny. Pismo Towarzystwa Miłośników Historii w Warszawie Oddziału Polskiego Towarzystwa Historycznego i Instytutu Historycznego Uniwersytetu Warszawskiego. Red. nac. Jerzy Kochanowski. T. 107. Warszawa 2016 DiG 8° z. 1–4 ss. 810, nlb. 1, il., streszcz. ang. + wkładka: Spis treści t. 107 ss. nlb. 8.

Z. 1 pt.: Exhibiting violence. Red. z. Joachim von Puttkamer, Dorothea Warneck.

Z. 3 pt.: Iza Biezuńska-Małowist. Red. z. Włodzimierz Lengauer, Krzysztof Skwierczyński, Krystyna Stebnicka.

259. PRZEGLĄD Nauk Historycznych. Red. nauk. t. Zbigniew Anusik. R. 15. Łódź 2016 Wydaw. UŁ 8° nr 1–2 ss. 392, il., streszcz. ang.; 427, nlb. 1, il., streszcz. ang. Inst. Historii UŁ.

260. PRZEGLĄD Zachodni. Czasopismo Instytutu Zachodniego w Poznaniu. Kwartalnik. Red. nac. Natalia Jackowska. [R. 72]. Poznań 2016 Inst. Zach. 8° [nr] 1–4 ss. 252, il., streszcz. ang.; 347, nlb. 1, il., streszcz. ang.; 260, il., streszcz. ang.; 334, il., streszcz. ang.

261. PRZEMYSKIE Zapiski Historyczne. Studia i materiały poświęcone historii Polski Południowo-Wschodniej. Red. nac. Janusz Polaczek. T. 20. Przemyśl 2016 PTH. Oddz. w Przemyślu; AP w Przemyślu; Przemyskie Centrum Kultury i Nauki ZAMEK 8° ss. 180, CLXVI, nlb. 10, il. PTH. Oddz. w Przemyślu.

Część t. wydana w serii: Biblioteka Przemyskich Zapisów Historycznych; t. 1.

262. PRZESZŁOŚĆ Demograficzna Polski. Materiały i Studia. Red. nac. Dariusz K. Chojecki. [T.] 37. Szczecin 2015 Wydaw. Nauk. Uniw. Szczecińskiego 8° nr 1–4 ss. 181, nlb. 1, il., streszcz. ang.; 178, streszcz. ang.; 217, nlb. 1, streszcz. ang.; 184, il., streszcz. ang., streszcz. pol. PAN. Kom. Nauk Demogr. Zespół Demografii Hist.

263. PRZEWORSKIE Studia Regionalne. Red. nauk. Leszek Kisiel, Ireneusz Thomas. T. 2. Przeworsk 2015 Muzeum w Przeworsku Zespół Pałacowo-Parkowy 8° ss. 243, il., streszcz. ang. Muzeum w Przeworsku Zespół Pałacowo-Parkowy.

264. QUAESTIONES Medii Aevi Novae. Ed. by Wojciech Fałkowski. Vol. 21. Warszawa 2016 Fund. Centrum Badań Hist.; Societas Vistulana 8° ss. 495, il., streszcz. ang. Inst. Hist. Uniw. Warszawskiego.

265. RADOMSKIE Studia Humanistyczne. Red. nac. Dariusz Kupisz. T. 3. Radom 2016 Zespół Nauk. do Badań Dziejów Radomia 8° ss. 277, il., streszcz. ang.

266. RADZYŃSKI Rocznik Humanistyczny. Red. nac. Dariusz Magier. T. 14. Radzyń Podlaski 2016 Radzyńskie Stow. Inicjatyw Lokalnych 8° ss. 359, il., streszcz. ang.

267. RES Gestae. Czasopismo historyczne. Red. nac. Mariusz Wołos. [T.] 2. Kraków 2016 Wydaw. Nauk. UP 8° ss. 224, il., streszcz. ang.

Toż. [T.] 3. Kraków 2016 ss. 333, nlb. 1, il., streszcz. ang.

268. RES Historica. Czasopismo Instytutu Historii UMCS. Red. nac. Dariusz Słapek. Nr 41. Lublin 2016 Wydaw. UMCS 8° ss. 318, streszcz. ang., pol. Inst. Historii UMCS.

Toż. Nr 42. Lublin 2016 ss. 439, il., streszcz. ang., pol.

269. ROCZNIK Augustowsko-Suwalski. Red. nac. Andrzej Matusiewicz. T. 15. Suwałki 2015 Muzeum Okręg.; AP 8° ss. 225, nlb. 3, il., mapy, streszcz. ang. Augustowsko-Suwalskie Tow. Nauk.

Toż. T. 16. Suwałki 2016 ss. 242, nlb. 2, il., streszcz. ang.

270. ROCZNIK Białkopodlaski. Red. t. Jerzy Flisiński. T. 24. Biała Podlaska 2016 MBP 8° ss. 481, nlb. 1, il., streszcz. ang., niem., ros. MBP w Białej Podlaskiej.

271. ROCZNIK Biblioteki Narodowej. Red. Tomasz Makowski. T. 47. Warszawa 2016 BN 8° ss. 238, streszcz. ang.

272. ROCZNIK Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie. Red. nac. Karolina Grodziska. R. 61. Kraków 2016 PAU – Wydaw. 8° ss. 311, nlb. 4, tabl. 20, il., streszcz. ang. PAU. Bibl. Nauk. PAU i PAN w Krakowie.

273. ROCZNIK Bocheński. Pod red. Jana Flaszy. T. 7. Bochnia 2013 Muzeum im. Stanisława Fischera 8° ss. 271, nlb. 1, il.

Toż. T. 8. Bochnia 2016 ss. 256, il.

274. ROCZNIK Bolesławiecki. Zespół red. Edmund Maliński [i in.]. T. 8. Bolesławiec 2015 [dr.:] 2016 Gm. Miej. Bolesławiec; Stow. Ziemia Bolesławiecka 8° ss. 208. Muzeum Ceramiki w Bolesławcu.

275. ROCZNIK Chełmski. Red. nac. Emil Horoch. T. 20. Chełm 2016 Stow. Rocznik Chełmski 8° ss. 515, nlb. 1, il., streszcz. ukr., ang., pol. Chełmska Bibl. Publ. im. M. P. Orsetti, Państ. Wyższa Szkoła Zawodowa w Chełmie.

276. ROCZNIK Chojeński. Pismo historyczno-społeczne. Red. nac. Radosław Skrycki. T. 8 (specjalny). Chojna 2016 Stow. Hist.-Kult. „Terra Incognita” 8° ss. 464, nlb. 2, il., streszcz. niem.

Tom dedykowany prof. Edwardowi Rymarowi z okazji 80. urodzin.

277. ROCZNIK Dzierżonowski. Red. Barbara Ciborska, Wanda Ostrowska, Janina Węretka-Piechowiak, Maria Zapotoczna. T. 25. Dzierżonów 2015 [dr.:] 2016 Studio Edytor Drukarnia Wydaw. 8° ss. 222, tabl. 32, il. Tow. Miłośn. Dzierżonowa, Muzeum Miej. Dzierżonowa.

278. ROCZNIK Elbląski. Red. Andrzej Groth. T. 27. Elbląg 2016 PTH Oddz. w Elblągu; Bibl. Elbląska im. Cypriana Norwida; M. Elbląg 8° ss. 269.

279. ROCZNIK Grudziądzki. Red. nac. Wiesław Sieradzan. [T.] 23. Grudziądz 2015 Wyd. Kultury, Sportu i Promocji Urzędu Miej. w Grudziądzu 8° ss. 342, nlb. 2, il., streszcz. ang. Muzeum im. ks. dr. Władysława Łęgi w Grudziądzu, Inst. Historii i Archiwistyki UMK w Toruniu, PTH – Oddz. w Grudziądzu.

Toż. [T.] 24. Grudziądz 2016 ss. 266, il., streszcz. ang.

280. ROCZNIK Historii Prasy Polskiej. Red. nac. Jerzy Jarowiecki. T. 19. Kraków 2016 Wydaw. PAN i UP im. KEN w Krakowie 8° z. 1–4 ss. 162, streszcz. ang.; 130, streszcz. ang.; 156, streszcz. ang.; 180, streszcz. ang.

281. ROCZNIK Historyczno-Archiwalny. Red. nac. Anna Nowak; red. t. Maciej Dalecki. T. 24. Przemyśl 2013/2014 [dr.:] 2016 AP 8° ss. 336, nlb. 8, tabl. 20, streszcz. ang., ros., niem.

282. ROCZNIK Jeleniogórski. Pismo regionu Karkonoszy. Red. Ivo Łaborewicz. T. 48. Jelenia Góra 2016 Tow. Przyj. Jeleniej Góry; przy współpr. AP we Wrocławiu Oddz. w Jeleniej Górze; Karkonoskie Tow. Nauk. 8° ss. 387, nlb. 1, il., streszcz. ang., czes., niem. Tow. Przyj. Jeleniej Góry.

283. ROCZNIK Józefowski. Praca zbior. pod red. Roberta Lewandowskiego. T. 1. Józefów 2015 Wydaw. Świdemajer 8° ss. 214, il.

Toż. T. 2. Józefów 2016 ss. 271, il.

284. ROCZNIK Kaliski. Red. Andrzej Nowak. T. 40. Kalisz 2014 PTH – Oddz. 8° ss. 340, il. PTH – Oddz. w Kaliszu.

Toż. T. 41. Kalisz 2015 ss. 341, nlb. 1, il.

Toż. T. 42. Red. Monika Sobczak-Waliś, Tadeusz Krokos. Kalisz 2016 ss. 339, nlb. 1.

285. ROCZNIK Kolbuszowski. Red. nac. Sławomir Zych. Nr 15. Kolbuszowa 2015 Region. Tow. Kultury im. J. M. Gosłara; przy wsparciu Miej. i Pow. Bibl. Publ. 8° ss. 422, streszcz. ang. Region. Tow. Kultury im. J. M. Gosłara w Kolbuszowej.

Toż. Nr 16. Kolbuszowa 2016 ss. 515, nlb. 5, il., streszcz. ang., białorus., pol., ros.

286. ROCZNIK Krakowski. Red. Jerzy Wyrozumski, Jacek Purchla. T. 82. Kraków 2016 Tow. Miłośn. Historii i Zabytków Krakowa 4° ss. 194, il., streszcz. ang. Tow. Miłośn. Historii i Zabytków Krakowa.

287. ROCZNIK Legionowski. Red. nac. Aleksander Łuczak. T. 9. Legionowo 2016 Tow. Przyj. Legionowa 8° ss. 295, il.

288. ROCZNIK Leszczyński. Red. merytoryczna Stanisław Sierpowski. T. 16. Leszno 2016 Leszczyńskie Tow. Przyj. Nauk. ze środków przyznanych przez Urząd M. Leszna oraz wsparcia finansowego Starostwa Pow. i z funduszy własnych 8° ss. 338, il. AP w Lesznie.

289. ROCZNIK Lituanistyczny. Red. nac. Andrzej Zakrzewski. T. 2. Warszawa 2016 IH PAN 8° ss. 291, streszcz. ang., lit., pol. Komisja Lituanistyczna przy Kom. Nauk Hist. PAN.

290. ROCZNIK Lubelski. Red. nac. Mariusz Mazur. T. 42. Lublin 2016 PTH – Oddz. w Lublinie 8° ss. 296, il., streszcz. ang.

291. ROCZNIK Lwowski. Red. nac. Janusz Wasylkowski. Warszawa 2014/2016 [dr.] 2016 Inst. Lwowski 8° ss. 339, nlb. 1, tabl. 8, il.

292. ROCZNIK Łódzki. Wydawnictwo poświęcone dziejom Łodzi i ziem województwa łódzkiego. Red. nac. Jarosław Kita. T. 64. Łódź 2016 Druk Księży Młyn Dom Wydawniczy 8° ss. 283, il., streszcz. ang. PTH. Oddz. w Łodzi, AP w Łodzi.

Tom poświęcony profesor Marii Nartowicz-Kot.
Toż T. 65. Łódź 2016 ss. 239, il., streszcz. ang.

293. ROCZNIK Mazurski. Red. nauk. Zbigniew Kudrzycki. T. 20. Szczytno 2016 Starostwo Pow. 8° ss. 217, nlb. 2, il.

294. ROCZNIK Muzealny. Przewodn. zespołu red. Piotr Nowakowski. T. 16. Włocławek 2016 Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej 8° ss. 271, il.

295. ROCZNIK Muzeum Górnośląski Park Etnograficzny w Chorzowie. Red. nac. Agnieszka Przybyła-Dumin. [T.] 4. Chorzów 2016 Muzeum Górnośląski Park Etnogr. 8° ss. 288, il., streszcz. ang.

296. ROCZNIK Muzeum Mazowieckiego w Płocku. Red. nac. Leonard Sobieraj; red. z. Tomasz Kordala. Nr 20. Płock 2016 Muzeum Mazowieckie w Płocku 4° ss. 203, nlb. 1, il., streszcz. ang.

297. ROCZNIK Muzeum Narodowego w Kielcach. Pod red. Roberta Kotowskiego. T. 31. Kielce 2016 Muzeum Nar. w Kielcach 8° ss. 417, il., streszcz. ang.

298. ROCZNIK Muzeum w Gliwicach. Red. prowadzący Damian Reclaw. T. 26. Gliwice 2016 Muzeum w Gliwicach 8° ss. 375, streszcz. ang.

299. ROCZNIK Muzeum Wsi Mazowieckiej w Sierpcu. Red. Jan Rzeszotarski, Robert Piotrowski, Ewa Kaliszewska. T. 7. Sierpiec 2016 Muzeum Wsi Mazowieckiej 8° ss. 160, il., streszcz. ang.

300. ROCZNIK Orawski. Red. językowa Barbara Zgama, Maciej Rak. [T.] 10. Zubrzyca Górna 2015 Muzeum – Orawski Park Etnogr. 8° ss. 311, nlb. 1, il.

Tom jubileuszowy, wydany z okazji 60-lecia Muzeum – Orawskiego Parku Etnograficznego w Zubrzyca Górnej.

301. ROCZNIK Podkarpacki. Red. nac. Łukasz Kleska. Nr 1. Rzeszów 2012 [b.w.] 8° ss. 177, nlb. 3, il., streszcz. ang.

302. ROCZNIK Przemyski. Red. nac. Tomasz Pudłocki. T. 52. Przemysł 2016 Wydaw. Nauk. Tow. Przyj. Nauk 8°.

Z. 1: Historia. Red. nac. z. T. Pudłocki, Maria Stinia, Wiktor Szymborski ss. 264, nlb. 2, il., streszcz. ang.

Współwyd. z. 1: Inst. Historii Uniw. Rzeszowskiego.

Z. 2: Literatura i język. Red. nac. z. Piotr Borek ss. 235, nlb. 3, il., streszcz. ang.

Współwyd. z. 2: Wyd. Filolog. Uniw. Pedagog. im. KEN w Krakowie.

Z. 3: Nauki przyrodnicze. Red. z. Grzegorz Poznański, Tadeusz Misiak ss. 142, nlb. 1, il., streszcz. ang.

303. ROCZNIK Sądecki. Red. nauk. Feliks Kiryk. T. 44. Nowy Sącz 2016 Miasto Nowy Sącz 8° ss. 503, nlb. 1, il.

304. ROCZNIK Skrzatuski. Red. nac. Tadeusz Ceynowa. T. 4. Koszalin 2016 Bibl. Wyższego Seminarium Duchownego 8° ss. 238, nlb. 2, il., streszcz. ang.

305. ROCZNIK Sokołowski. Red. nac. Bartosz Walicki. Nr 12. Sokołów Małopolski 2015 Tow. Miłośn. Ziemi Sokołowskiej 8° ss. 486, nlb. 2, il. Tow. Miłośn. Ziemi Sokołowskiej.

306. ROCZNIK Solecki. Przewodn. kol. red. Rafał Kubiak. [T.] 7. Solec Kujawski 2016 Muzeum Solca im. Księcia Przemysła 8° ss. 80, il.

307. ROCZNIK Stanisławowski. Red. nac. Bogdan Kuć. Z. 1. Stanisławów 2013 Stanisławowskie Tow. Hist. 8° ss. 288, il.

308. ROCZNIK Stowarzyszenia Miłośników Jarosławia. Red. wyd. Jan Domka. T. 22. Jarosław 2016 Stow. Miłośn. Jarosławia 8° ss. 234, il., streszcz. ang.

309. ROCZNIK Świdnicki. Red. prowadzący Wiesław Rośkowicz. T. 43. Świdnica 2015 [dr:] 2016 Tow. Region. Ziemi Świdnickiej 8° ss. 252, nlb. 3, il. Tow. Region. Ziemi Świdnickiej.

310. ROCZNIK Tatarów Polskich. Czasopismo naukowe i literacko-społeczne poświęcone historii, kulturze oraz terażniejszości Tatarów w Polsce i w Europie Środkowo-Wschodniej. Red. nac. Selim Chazbijewicz. Ser. 2. T. 3(17). Wrocław 2016 (1437/38) Muzułmański Zw. Religijny w RP Najwyższe Kolegium Muzułmańskie 8° ss. 284, il.

311. ROCZNIK Toruński. Red. Agnieszka Zielińska. [T.] 42. Toruń 2015 Tow. Miłośn. Torunia; UMK 8° ss. 464, nlb. 2, il., streszcz. ang., niem.

Toż. [T.] 43. Toruń 2016 ss. 475, nlb. 1, il., streszcz. ang., niem.

312. ROCZNIK Towarzystwa Naukowego Płockiego. Red. nac. Andrzej Kansy. [T.] 8. Płock 2016 Tow. Nauk. Płockie 8° ss. 580, nlb. 2, il., mapy, streszcz. ang.

313. ROCZNIK Wieluński. Red. nac. Lubomira Tyszler. T. 16. Wieluń 2016 Wieluńskie Tow. Nauk. 8° ss. 365, il., streszcz. ang. Wieluńskie Tow. Nauk.

314. ROCZNIK Wołomiński. Red. nac. Jarosław Stryjek. T. 12. Wołomin 2016 MBP im. Zofii Nałkowskiej 8° ss. 472, il. MBP im. Zofii Nałkowskiej.

315. ROCZNIKI Biblioteczne. Red. nac. Maciej Matwijów. T. 60. Wrocław 2016 Wydaw. Uniw. Wrocławskiego 8° ss. 410, streszcz. ang.

316. ROCZNIKI Dziejów Społecznych i Gospodarczych. Red. Dariusz Jarosz. T. 76. Poznań–Warszawa 2016 PTPN; IH PAN 8° ss. 560, il. PTPN. Wyd. Historii i Nauk Społ., IH PAN.

317. ROCZNIKI Historyczne. Red. Tomasz Jurek. R. 82. Poznań–Warszawa 2016 Wydaw. PTPN 8° ss. 312, nlb. 2, il., streszcz. ang., niem. PTPN. Wyd. Historii i Nauk Społ., IH PAN.

318. ROCZNIKI Łowickie. Przewodn. rady redakcyjnej Marek Wojtylak. T. 13. Łowicz 2016 Łowicki Ośr. Kultury 8° ss. 282, il. Łowickie Tow. Kultury.

319. ROZPRAWY Muzeum Narodowego w Krakowie. Seria Nowa. Red. nac. Katarzyna Płonka-Bałus. T. 8. Kraków 2015 Muzeum Nar. w Krakowie 8° ss. 357, il., streszcz. ang.

Toż. T. 9. Kraków 2016 ss. 231, il., streszcz. ang.

320. ROZPRAWY z Dziejów Oświaty. Red. nac. Joanna Schiller-Walicka. T. 53. Warszawa 2016 Inst. Historii Nauki PAN 8° ss. 194, streszcz. ang. PAN. Inst. Historii Nauki im. Ludwika i Aleksandra Birkenmajerów.

321. SAECULUM Christianum. Pismo historyczne. Rocznik. Red. nac. Waldemar Graczyk. R. 22. Warszawa 2015 Wydaw. UKSW 8° ss. 331, il., streszcz. ang., pol.

Toż. R. 23. Warszawa 2016 ss. 374, il., streszcz. ang.

322. SCRIPTA Judaica Cracoviensia. Ed. in Chief Edward Dąbrowa. Vol. 14. Kraków 2016 Jagiellonian Univ. Press 8° ss. 201, nlb. 1, il., streszcz. ang. Inst. Judaistyki UJ.

323. SENSUS Historiae. Studia interdyscyplinarne. Red. Anna Pałubicka. Vol. 22. Bydgoszcz 2016 Epigram 8° no 1 ss. 155, il., streszcz. ang.

Toż. Vol. 23. Bydgoszcz 2016 no 2 ss. 172, il., streszcz. ang.

Toż. Vol. 24. Bydgoszcz 2016 no 3 ss. 276, il., streszcz. ang.

Toż. Vol. 25. Bydgoszcz 2016 no 4 ss. 128, il., streszcz. ang.

324. SILESIA Antiqua. Red. Krzysztof Demidziuk. T. 49. Wrocław 2014 Muzeum Miejs. Wrocławia. Oddz. Muzeum Archeol. 8° ss. 331, nlb. 1, il., mapy, streszcz. niem.

Toż. T. 50. Wrocław 2015 ss. 551, nlb. 1, il., streszcz. niem.

325. SOKOŁOWSKI Rocznik Historyczny. Przewodn. zespołu red. Jerzy Maksjan. [T.] 1. Sokołów Podlaski 2013 Burmistrz M. Sokołów Podlaski; Sokołowski Ośr. Kultury 8° ss. 183, nlb. 3, il.

Toż. T. 2. Red. nac. J. Maksjan; red. t. Jacek Odziemczyk. Sokołów Podlaski 2014 Sokołowski Ośr. Kultury; Urząd M. Sokołów Podlaski ss. 270, nlb. 2, tabl. 4, il., mapy.

Toż. T. 3. Sokołów Podlaski 2015 ss. 295, nlb. 1, il.

Toż. T. 4. Red. nac. J. Odziemczyk; red. t. J. Odziemczyk. Sokołów Podlaski 2016 ss. 269, nlb. 1, il.

326. SOWINIEC. Red. nac. Tomasz Gąsowski. Nr 46. Kraków 2015 Fund. Centrum Dokumentacji Czynu Niepodległościowego; Kom. Opieki nad Kopcem Józefa Piłsudskiego przy Tow. Miłośn. Historii i Zabytków Krakowa 8° ss. 136, nlb. 2, il., streszcz. ang. Centrum Dokumentacji Czynu Niepodległościowego.

Toż. Nr 47. Kraków 2015 ss. 142, nlb. 2, il., streszcz. ang.

Toż. Nr 48. Kraków 2016 ss. 110, nlb. 2, il., streszcz. ang.

327. STARGARDIA. Rocznik Muzeum Archeologiczno-Historycznego w Stargardzie poświęcony przeszłości i kulturze Pomorza oraz innych ziem nadbałtyckich. Red. nac. Marcin Majewski; red. t. Jolanta Aniszewska. T. 10. Stargard 2015 dr. 2016 Muzeum Archeol.-Hist. w Stargardzie 8° ss. 510, il., streszcz. ang., niem., pol.

328. STRZYŻOWSKI Rocznik Muzealny. Red. nac. Monika Bober. Strzyżów 2016 Muzeum Samorządowego Ziemi Strzyżowskiej 8° ss. 343, il., streszcz. ang. Muzeum Samorządowego Ziemi Strzyżowskiej im. Zygmunta Leśniaka.

329. STUDENCKIE Zeszyty Historyczne. Red. nac. t. Ewa Kaźmierczyk. Z. 20. Kraków 2015 [b.w.] 8° ss. 135, nlb. 1, il. Koło Nauk. Historyków Studentów UJ.

330. STUDIA Artyleryjskie. Pod red. Mirosława Giętkowskiego. T. 6. Bydgoszcz 2016 Muzeum Wojsk Łądowych 8° ss. 301, il.

331. STUDIA Geohistorica. Rocznik historyczno-geograficzny. Red. nac. Bogumił Szady. Nr 2. Warszawa 2014 Fund. Centrum GeoHistorii; Inst. Geodezji i Kartografii; Inst. Historii KUL; Inst. Historii i Stosunków Międzynar. US; Zespół Historii Kartografii przy IHN PAN; Bibl. Gł. Uniw. Szczecińskiego 8° ss. 233, il., streszcz. ang.

Toż. Nr 3. Warszawa 2015 ss. 293, il., streszcz. ang., pol.
Toż. Nr 4. Warszawa 2016 ss. 210, il., streszcz. ang.

332. STUDIA Historiae Oeconomicae. Ed. Roman Macyra. Vol. 34. Poznań 2016 Zakład Historii Gospodarczej Inst. Historii UAM ss. 191, nlb. 3.

333. STUDIA Historiae Scientiarum. Red. Michał Kokowski. [T.] 15. Kraków 2016 PAU 8° PAU.

T. 1–14 pt. Prace Komisji Historii Nauki PAU.

334. STUDIA Historyczne. Kwartalnik. Red. nac. Jakub Basista. R. 58. Kraków 2015 Dom Wydawniczy ELIPSA 8° z. 4 s. 432–584, nlb. 2, il., streszcz. ang. PAN – Oddz. w Krakowie. Komisja Hist.

Toż. R. 59. Kraków 2016 z. 1–2 ss. 247, nlb. 3, streszcz., sum.

335. STUDIA i Materiały Centralnej Biblioteki Wojskowej. Red. nac. Marcin Białas. Nr 5. Warszawa 2016 Centr. Bibl. Wojsk. 8°

Toż. Nr 6. Warszawa 2016 ss. 265, nlb. 1, il.

336. STUDIA i Materiały do Dziejów Żup Solnych w Polsce. Red. nac. Antoni Jodłowski. T. 29. Wieliczka 2014 Muzeum Żup Krakowskich Wieliczka 8° ss. 247, nlb. 1, il., streszcz. ang. Min. Kultury i Dziedzictwa Nar.

Toż. T. 30. Red. nac. Jan Godłowski. Wieliczka 2015 ss. 176, il., streszcz. ang.

Toż. T. 31. Wieliczka 2016 ss. 388, nlb. 4, il., streszcz. ang.

337. STUDIA Judaica. Półrocznik. Red. nac. Marcin Wodziński. Vol. 19. Kraków 2016

Wydaw. UJ 8° nr 1–2(37–38) ss. 360, nlb. 2, il., streszcz. ang.

Red. gościnny nr 1(37): Kateřina Čapková.

338. STUDIA Maritima. Red. nauk. Adam Makowski. Vol. 29. Szczecin 2016 Wydaw. Nauk. Uniw. Szczecińskiego 8° ss. 252, streszcz. ang. Komitet Nauk Humanist. PAN, Uniw. Szczeciński.

339. STUDIA nad Autorytaryzmem i Totalitaryzmem dawniej Studia nad Faszyzmem i Zbrodniami Hitlerowskimi. Pod red. Marka Maciejewskiego i Tomasza Schefflera. [T.] 38. Wrocław 2016 Wydaw. Uniw. Wrocławskiego 8° nr 1–4 ss. 80, nlb. 4, streszcz. ang., ros.; 118, nlb. 6, streszcz. ang.; 131, nlb. 3, streszcz. ang.; 140, nlb. 4, streszcz. ang. (Acta Universitatis Wratislaviensis; no 3708, 3749, 3777, 3778).

Nr 4 dedykowany Prof. Marii Zmierzak z okazji jubileuszu 70. urodzin.

340. STUDIA o Książce i Informacji dawnej Bibliotekoznawstwo. Pod red. Małgorzaty Komzy. [T.] 34. Wrocław 2015 Wydaw. Uniw. Wrocławskiego 8° ss. 194, nlb. 2, streszcz. ang. (Acta Universitatis Wratislaviensis; no 3761).

341. STUDIA Podlaskie. Red. nac. Józef Maroszek. T. 24. Białystok 2016 Wydaw. Uniw. w Białymstoku 8° ss. 374, nlb. 4, il., streszcz. ang., ros., pol. Uniw. w Białymstoku. Inst. Historii i Nauk Polit.

342. STUDIA z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego. Red. nauk. Jacek Matuszewski, Wojciech Witkowski. [T.] 8. Łódź 2003 Wydaw. UŁ 8° ss. 291, nlb. 1, il. Wyd. Prawa i Admin. UŁ, UMCS.

Toż. [T.] 9 cz. 1–2. Red. nauk. J. Matuszewski. Łódź 2006 ss. 1–250; IV, 251–482, il.

Toż. [T.] 10. Red. nac. Jerzy Malec. Kraków 2007 Oficyna Wydawnicza AFM ss. 385, nlb. 1, il. Krakowska Szkoła Wyższa im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego, Uniw. Łódzki, UMCS.

Tom dedykowany prof. Zygrydowi Rymaszewskiemu.

Toż. [T.] 11. Kraków 2008 ss. 314, nlb. 2, il.

Tom dedykowany prof. Juliuszowi Bardachowi.

Toż. [T.] 12. Kraków 2009 ss. 330, nlb. 2.

Tom dedykowany prof. Kazimierzowi Orzechowskiemu.

Toż. [T.] 13. Kraków 2010 ss. 284, nlb. 2, il.

Tom dedykowany prof. Stanisławowi Grodzkiemu.

Toż. [T.] 14. Kraków 2011 ss. 288, il.

Tom dedykowany prof. Arturowi Korobowiczowi.

Toż. [T.] 15. Kraków 2012 ss. 259, nlb. 1, streszcz. ang., niem.

Tom dedykowany prof. Henrykowi Anastazemu Olszewskiemu.

Toż. [T.] 16. Kraków 2013 ss. 296, streszcz. ang., niem.

Tom dedykowany prof. Adamowi Lityńskiemu.

Toż. [T.] 17. Kraków 2014 ss. 379, nlb. 1, streszcz. ang., niem., ros.

Tom dedykowany prof. Michałowi Pietrzakowi.

Toż. [T.] 18. Kraków 2015 ss. 337, nlb. 1, il., streszcz. ang. Krakowska Szkoła Wyższa im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego, UMCS, Uniw. Gdański, Uniw. Warszawski.

Tom dedykowany prof. Wojciechowi Witkowskiemu.

Toż. [T.] 19. Kraków 2016 ss. 419, nlb. 3, il., streszcz. ang.

Tom dedykowany prof. Jackowi Matuszowskiemu.

343. STUDIA z Dziejów Pogranicza Kujawsko-Wielkopolskiego. Pod red. Andrzeja Mietza, Pawła Szczepankiewicza. T. 1. Bydgoszcz–Wierzbinek 2011 Urząd Gm. w Wierzbinku 8° ss. 199, nlb. 1, il., mapy. Inst. Historii i Stosunków Międzynar. Uniw. Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, Urząd Gm. w Wierzbinku.

344. STUDIA z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej. Red. nac. Andrzej Nowak. T. 51. Warszawa 2016 IH PAN 8° z. 1 ss. 239, nlb. 1, il., streszcz. ang., ros. PAN. IH.

345. STUDIA z Dziejów Średniowiecza. Pod red. Beaty Możejko, Marka Smolińskiego, Sobiesława Szybkowskiego. Nr 17. Warszawa 2013 DiG 8° ss. 291, nlb. 2, streszcz. ang., pol. Zakł. Historii Średniowiecza Polski i Nauk Pomocniczych Historii Uniw. Gdańskiego.

Toż. Nr 18. Warszawa 2014 ss. 378, nlb. 1, streszcz. ang., pol.

Toż. Nr 19. Warszawa–Bellerive-sur-Allier 2015 DiG; Edition La Rama SASU ss. 359, nlb. 1, streszcz. ang.

Toż. Nr 20. Warszawa–Bellerive-sur-Allier 2016 ss. 388, nlb. 1, streszcz. ang.

Nr 20 dedykowany prof. Błażejowi Śliwińskiemu.

346. STUDIA z Dziejów Wojskowości. Red. nac. Karol Olejnik. T. 5. Białystok 2016 Ośr. Badań Historii Wojsk.; Muzeum Wojska 8° ss. 286, il., streszcz. ang., ros. Ośr. Badań Historii Wojsk., Muzeum Wojska w Białymstoku.

347. STUDIA z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku. Pod red. Wiesława Pusia i Jarosława Kity. T. 9. Łódź 2011 Wydaw. UŁ 8° ss. 419, il., streszcz. ang., pol.

Toż. T. 10. Pod red. J. Kity. Łódź 2012 ss. 291, streszcz. ang., pol.

Toż. T. 11. Łódź 2013 ss. 166, streszcz. ang.

Toż. T. 12. Łódź 2013 ss. 164, streszcz. ang.

Toż. T. 13. Łódź 2014 ss. 206, streszcz. ang., pol.

Toż. T. 14. Łódź 2015 ss. 184, il., streszcz. ang., pol.

Toż. T. 15. Łódź 2015 ss. 212, streszcz. ang., pol.

Toż. T. 16. Łódź 2016 ss. 265, il., streszcz. ang., pol.

348. STUDIA Zachodnie. Red. nauk. Robert Skobelski. [T.] 16. Zielona Góra 2014 Oficyna Wydawnicza Uniw. Zielonogórskiego 8° ss. 287, nlb. 1, il., streszcz. ang. Uniw. Zielonogórski.

Toż. [T.] 17. Zielona Góra 2015 ss. 377, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Toż. [T.] 18. Zielona Góra 2016 ss. 419, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Dostępne także w wersji elektronicznej.

349. STUDIA Zielonogórskie. Pod red. Andrzeja Toczewskiego. T. 21. Zielona Góra 2016 Muzeum Ziemi Lubuskiej w Zielonej Górze 8° ss. 371, il.

350. STUDIA Źródłoznawcze. Commentationes. Red. Maria Koczerska, Andrzej Rachuba. T. 54. Warszawa 2016 DiG 4° ss. 244, il., streszcz. ang. PAN. IH.

351. SZCZECIŃSKI Informator Archiwalny. Red. Maria Frankel. Nr 25. Szczecin 2016 Wydaw. AP „Dokument” w Szczecinie 8° ss. 179, il. AP w Szczecinie.

352. SZKICE Archiwalno-Historyczne. Red. nac. Piotr Greiner. Nr 13. Katowice 2016 AP 8° ss. 264, streszcz. niem., ang.

353. ŚLĄSKI Kwartalnik Historyczny Sobótka. Red. nac. Teresa Kulak. R. 71. Wrocław 2016 Wrocławskie Tow. Miłośn. Historii 8° nr 1–3 ss. 210, streszcz. ang., niem.; 210, streszcz. ang., niem.; 212, streszcz. ang., niem. Wrocławskie Tow. Miłośn. Historii. Oddz. PTH.

354. ŚREDNIOWIECZE Polskie i Powszechne. Pod red. Jerzego Sperki i Bożeny Czwojdrak. T. 8(12). Katowice 2016 Wydaw. UŚ 8° ss. 369, nlb. 3, streszcz. ang., niem., pol. (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; nr 3551).

355. ŚWIATOWIT. Red. t. Bartosz Kontny [i in.]. Supplement Series B: Barbaricum. Vol. 10. Warszawa 2014 Inst. Archeologii Uniw. Warszawskiego 4° ss. 369, nlb. 1, il., mapy.

Toż. Vol. 11. Red. t. B. Kontny. Warszawa 2015 ss. 659, nlb. 1, il., mapy, streszcz. ang., niem., pol., ros.

356. ŚWIĘTOKRZYSKIE Studia Archiwalno-Historyczne. Red. nac. Wiesława Rutkowska. T. 5. Kielce 2016 AP; NDAP 8° ss. 504, tabl. 40, il., streszcz. ang., pol., ukr. AP w Kielcach; Kieleckie Tow. Nauk.

Tyt. równol.: Świętokrzyskie Archival and Historical Studies.

357. TORUŃSKIE Studia Bibliologiczne. Red. nac. Grażyna Gzella. [T. 9]. Toruń 2016 Wydaw. Nauk. UMK 8° nr 1–2 ss. 288, streszcz. ang.; 288, streszcz. ang.

358. WADOVIANA. Przegląd historyczno-kulturalny. Pismo Wadowickiego Centrum Kultury. Red. nac. Piotr WYROBIEC. Nr 19. Wadowice 2016 Wadowickie Centrum Kultury im. Marcina Wadowity 8° ss. 247, nlb. 1, il., streszcz. ang. (Biblioteka Zbiorów Historycznych im. Marcina Wadowity; t. 46).

359. WIADOMOŚCI Archeologiczne. Red. nac. Wojciech Brzeziński. T. 66. Warszawa 2015 Państw. Muzeum Archeol. w Warszawie 4° ss. 355, il., streszcz. ang.

360. WIADOMOŚCI Numizmatyczne. Red. nac. Borys Paszkiewicz. R. 58. Warszawa 2014 Kom. Nauk Hist. PAN 8° z. 1/2 ss. 351, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Toż. R. 59. Warszawa 2015 z. 1/2 ss. 297, nlb. 1, il., mapy, streszcz. ang., pol.

Toż. T. 60. Czasopismo półroczne Komitetu Nauk Historycznych Polskiej Akademii Nauk. Warszawa 2016 Dom Wydawniczy ELIPSA nr 1/2 ss. 372, il., streszcz. ang.

361. WIEK Oświecenia. Red. nac. Teresa Kostkiewiczowa. [T.] 32: Modernizacja. Warszawa 2016 Wyd. Polonistyki Uniw. Warszawskiego 8° ss. 267, streszcz. ang., fr.

362. WIEKI Stare i Nowe. Red. nac. Sylwester Fertacz. T. 10(15). Katowice 2016 Wydaw. UŚ 8° ss. 158, nlb. 2, streszcz. ang., niem. (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; nr 3473).

Toż. T. 11(16). Katowice 2016 ss. 191, nlb. 1, streszcz. ang., niem. (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; nr 3558).

363. WIEŚ Radomska. Poprzednio Zeszyty Naukowe Muzeum Wsi Radomskiej. Red. Zbigniew Skuza. T. 10. Radom 2016 Stow. Muzeów na Wolnym Powietrzu w Polsce ss. 368. Muzeum Wsi Radomskiej w Radomiu.

364. WOLNOŚĆ i Solidarność. Studia z dziejów opozycji wobec komunizmu i dyktatury. Red. nac. Jan Skórzyński. Nr 6. Gdańsk 2013 Europejskie Centrum Solidarności 8° ss. 240.

Toż. Nr 7. Gdańsk 2014 ss. 207, nlb. 1.

Toż. Nr 8. Gdańsk 2015 ss. 271, nlb. 1, streszcz. ang.

Uzup.: Od wydawcy. [O zamknięciu czasopisma]. *Tamże* s. 261.

365. WROCŁAWSKIE Studia Wschodnie. Red. nac. Antoni Kuczyński. [T.] 19. Wrocław 2015 Wydaw. Uniw. Wrocławskiego 8° ss. 337, nlb. 3, streszcz. ang., ros., pol. (Acta Universitatis Wratislaviensis; no 3707).

Toż. [T.] 20. Wrocław 2016 ss. 329, streszcz. ang., ros. (Acta Universitatis Wratislaviensis; no 3755).

366. Z BADAŃ nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi. Red. nac. Jacek Soszyński. T. 7/8. Warszawa 2013/2014 [dr.:] 2014 Oficyna Wydawnicza ASPRA-JR 8° ss. 412, nlb. 1, streszcz. ang. Uniw. Warszawski. Wyd. Hist. Inst. Informacji Nauk. i Studiów Bibliologicznych.

Toż. T. 9. Warszawa 2015 ss. 402, streszcz. ang.

Toż. T. 10. Red. Jacek Puchalski. Warszawa 2016 Agencja Wydawnicza AGA PRESS ss. 434.

367. ZABYTKI na Mazowszu. Red. merytoryczny Rafał Nadolny. [T. 1]. Warszawa 2012 Mazowiecki Woj. Konserwator Zabytków 8° ss. 225, nlb. 5, il.

368. ZAGŁADA Żydów. Studia i materiały. Pismo Centrum Badań nad Zagładą Żydów IFiS PAN. Red. nac. Dariusz Libionka. Nr 12. Warszawa 2016 Stow. Centrum Badań nad Zagładą Żydów 8° ss. 743, nlb. 5, il., streszcz. ang. Centrum Badań nad Zagładą Żydów, IFiS PAN.

369. ZAPISKI Historyczne. Poświęcone historii Pomorza i krajów bałtyckich. Red. Piotr Oliński. T. 81. Toruń 2016 TNT 8° z. 1–4 ss. 220, nlb. 8, il., streszcz. niem., ang.; 202, nlb. 4, il., streszcz. niem., ang.; 203, nlb. 5, il., streszcz. niem., ang.; 151, nlb. 5, il., streszcz. pol., niem., ang. Tow. Nauk. w Toruniu. Wyd. Nauk Hist.

Suplement: Bibliografia historii Pomorza Wschodniego i Zachodniego oraz krajów regionu Bałtyku za rok 2014 wraz z uzupełnieniami z lat poprzednich. Oprac. Adam Biedrzycki, Wojciech Szramowski, Urszula Zaborska. Zob. poz. 27.

370. ZAPISKI Kazimierzowskie. Przewodn. kol. red. Zdzisław Jan Zasada. Nr 16. Kowal 2016 Stow. Króla Kazimierza Wielkiego 8° ss. 122, il. Stow. Króla Kazimierza Wielkiego.

371. ZARANIE Śląskie. Seria Druga. Red. nac. Ryszard Kaczmarek; red. nauk. t. Jan Malicki. R. 1. [Katowice] 2015 Wydaw. Nauk. Śląsk 8° [z.] 1 ss. 103, nlb. 5.

Toż. R. 2. Red. nauk. t. Jerzy Myszor. Katowice 2016 [z.] 2 ss. 134, nlb. 2, il. Bibl. Śląska, Inst. Badań Region. Bibl. Śląskiej.

Rec. [R. 1]: Mrozowicz Wojciech, *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 70: 2015 nr 4 s. 162–164.

372. ZESZYTY Naukowy Muzeum Wojska. Przewodn. zespołu red. Tomasz Wesołowski. Nr 28/29. Białystok 2016 Ośr. Badań Historii Wojsk. Muzeum Wojska 8° ss. 211, il., streszcz. ang.

Pamięci Profesora Mieczysława Wrzoska (1930–2015).

373. ZESZYTY Chorzowskie. Red. Jacek Kurek. T. 17. Chorzów 2016 Muzeum w Chorzowie 8° ss. 268, nlb. 4, il., streszcz. ang., niem.

374. ZESZYTY Gdynskie. Pod red. Mirosława Gawrona, Heleny Głogowskiej. Nr 10. Gdynia 2015 Wyższa Szkoła Komunikacji Społ. 8° ss. 318, nlb. 2, il., streszcz. ang. Wyższa Szkoła Komunikacji Społ. w Gdyni.

Toż. Nr 11: Tożsamość kulturowo-cywilizacyjna Gdyni. Gdynia 2016 ss. 308, nlb. 4, il., streszcz. ang.

375. ZESZYTY Historyczne Politechniki Łódzkiej. Kom. red. Stefan Karolczak, Jan

Perkowski. Z. 14. Łódź 2013 Politech. Łódzka; Rektorska Komisja Hist. 8° ss. 109, nlb. 3, il.

Toż. Z. 15. Koordynacja Krzysztof Strzelec. Łódź 2015 ss. 202, il.

Toż. Z. 16. Red. t. Urszula Cywińska. Łódź 2015 ss. 158, nlb. 2, il.

376. ZESZYTY Historyczne Semper Fidelis. Red. nac. Marzena Koterbicka-Borys. [Z.] 7. Rzeszów 2014 Studenckie Koło Nauk. Semper Fidelis 8° [nr] 1 ss. 140, il., streszcz. ang.

377. ZESZYTY Historyczne WiN-u. Red. nac. Wojciech Frazik. R. 25. Kraków 2016 Zrzeszenie „Wolność i Niezawisłość”. Komisja Hist. 8° nr 43–44 ss. 302, nlb. 2, streszcz. ang.; 310, nlb. 2, streszcz. ang.

378. ZESZYTY Historyczne Ziemi Garwolińskiej. Zespół red. Zbigniew Węgrzynek, Sławomir Zawadka. Nr 21. Garwolin 2016 Lud. Tow. Nauk.-Kult. Oddz. 8° ss. 166, il. Lud. Tow. Nauk.-Kult. Oddz. w Garwolinie.

379. ZESZYTY Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk. Pod red. Bogumiły Celer. Nr 16. Kalisz 2016 Kaliskie Tow. Przyj. Nauk 8° ss. 300, nlb. 3, il., streszcz. ang.

Miscellanea archiwalne, biblioteczne i muzealne.

380. ZESZYTY Myszkowskie. Red. nauk. Jarosław Durka i Kazimierz Miroszewski. Nr 1. 2016 Myszków 2014 Urząd M. Myszkowa, Referat Promocji, Kultury i Sportu 8° ss. 184, streszcz. ang.

Nr poświęcony Stefanowi Żółtowskiemu w 10. rocznicę śmierci.

Toż. Nr 2. Myszków 2015 ss. 154, streszcz. ang.

Toż. Nr 3. Myszków 2016 ss. 205, streszcz. ang.

381. ZESZYTY Pamięci Powstania Warszawskiego. Red. Maciej Janaszek-Seydlitz. Nr 3. Warszawa 2014 Stow. Pamięci Powstania Warszawskiego 1944 8° ss. 124, il.

Toż. Nr 4. Warszawa 2014 ss. 142, nlb. 2, il.

Toż. Nr 5. Red. Piotr Śmiłowicz. Warszawa 2015 ss. 108, il.

Toż. Nr 6. Warszawa 2015 ss. 125, nlb. 3, il.

382. ZESZYTY Radomszczańskie. Prace z dziejów Radomska i powiatu radomszczańskie. Red. t. Tomasz Andrzej Nowak. T. 11. Radomsko 2016 PTH. Oddz. 8° ss. 213, nlb. 1, il. PTH. Oddz. w Radomsku.

Toż. T. 12. Radomsko 2016 ss. 214, nlb. 2, il.

383. ZESZYTY Sandomierskie. Biuletyn Towarzystwa Naukowego Sandomierskiego. Red. Krzysztof Burek. R. 22. Sandomierz 2016 Tow. Nauk. Sandomierskie 4° nr 41–42 ss. 100, il.; 90, il.

384. ZESZYTY Sądecko-Spiskie. Sandecko-Spišské Zošity. Red. nac. Dalibor Mikulík. T. 8. Nowy Sącz–Stará L'ubovňa 2014 Muzeum Okręg.; L'ubovnianske múzeum-hrad 4° ss. 174, nlb. 2, il., streszcz. słowackie, pol.

Toż. T. 9. Nowy Sącz–Stará L'ubovňa 2015 ss. 158, il., streszcz. słowackie, pol.

Omów. [T. 8]: Sikora Sławomir, *Rocznik Sądecki*. R. 44: 2016 s. 352–354.

385. ZESZYTY Staszycowskie. Red. Józef Olejniczak. Z. 10. Piła 2016 Muzeum Stanisława Staszica 4° ss. 167, streszcz. ang.

386. ZESZYTY Wiejskie. Red. Andrzej Lech. Z. 19. Łódź 2014 Oficyna Drukarska MR Marland 2 Marek Rusak 8° ss. 484, nlb. 2, il., streszcz. ang. UŁ. Interdyscyplinarny Zespół Badania Wsi.

Toż. Z. 20. Łódź 2014 ss. 298, nlb. 2, il., streszcz. ang.

Toż. Z. 21. Łódź 2015 ss. 394, nlb. 2, il., streszcz. ang.

Toż. [Z.] 22. Red. t. Damian Kasprzyk. Łódź–Warszawa 2016 Interdyscyplinarny Zespół Badania Wsi UŁ; MHPRL 8° ss. 863, nlb. 1, il., mapy, streszcz. ang. Interdyscyplinarny Zespół Badania Wsi UŁ, MHPRL.

Tom dedykowany prof. Andrzejowi Lechowi.

387. ZESZYTY Żagańskie. Przewodn. kol. red. Wiesław Chłopek. Nr 8. Żagań 2013 Muzeum Obozów Jenieckich 8° ss. 96, il. Tow. Żagańskie.

Toż. Nr 9. Żagań 2014 ss. 96, il.

Toż. Nr 10. Żagań 2014 ss. 96, il.

Toż. Nr 11. Żagań 2015 ss. 96, il.

Toż. Nr 12. Żagań 2015 ss. 96, il.

Toż. Nr 13. Żagań 2016 ss. 113, nlb. 1.

4. ORGANIZACJA NAUK HISTORYCZNYCH

a) Organizacja i prace PAU

388. KOKOWSKI Michał: Sprawozdanie z działalności Komisji Historii Nauki PAU w 2015/2016 roku. *Studia Historiae Scientiarum*. [T.] 15: 2016 s. 455–458.

Toż w jęz. ang.: The report on the activities of the PAU Commission on the History Science in 2015/2016. *Tamże* s. 459–462.

389. ROCZNIK Polskiej Akademii Umiejętności. Rok 2015/2016. Red. t. Szczepan Biliński. Kraków 2016 PAU 8° ss. 215. PAU.

Z treści: Skład Polskiej Akademii Umiejętności (według stanu w dniu 18 czerwca 2016) s. 11–31; Działalność PAU od czerwca 2015 do maja 2016 s. 35–116; Alfabetyczny spis członków PAU s. 211–215.

b) Organizacja i prace PAN

390. BODZEK Jarosław: Kronika Sekcji Numizmatycznej Komisji Archeologicznej Polskiej Akademii Nauk, Oddział w Krakowie za rok 2015. *Notae Numismatice. Zapiski Numizmatyczne*. T. 11: 2016 s. 377–378.

Toż w jęz. ang.: The Chronicle of the Numismatic Section of the Commission on Archaeology of the Polish Academy of Sciences for the year 2015. *Tamże* s. 379–381.

391. SUKIENNICKA Marta, Wysłobocki Tomasz, Forycki Maciej: Rencontre franco-polonaise des dix-huitièmistes. „La République nobile et la France au XVIIIe siècle” – Pierwsze Francusko-Polskie Spotkanie Badaczy Wieku Osiemnastego. „Rzeczpospolita i Francja w XVIII stuleciu”. *Czas Przeszły*. T. 3: 2016 nr 1/2 s. 247–249.

W Stacji Naukowej PAN w Paryżu, 24 IX 2015 r.

392. UDZIAŁ Polskiej Akademii Nauk w rozwoju nauki w północno-wschodniej Polsce. Kom. red. Marek Konarzewski, Mariusz Piskula, Adam Zięcik. Olsztyn 2016 PAN. Oddz. 8° ss. 95, il. PAN. Oddz. w Olsztynie i Białymstoku.

Oddział PAN w Olsztynie i Białymstoku z siedzibą w Olsztynie.

Treść: Krzymowski Tadeusz: Przemówienie wygłoszone podczas uroczystości inauguracji działalności Oddziału s. 8–9; Piskula M.: O Oddziale s. 10–13; Struktura Oddziału w kadencji 2015–2018 s. 14–16; Biogramy członków Oddziału s. 17–38; Konarzewski M., Kotwica Jan: Udział członków PAN w tworzeniu i funkcjonowaniu jednostek Akademii w północno-wschodniej Polsce s. 39–44; Bednarski Włodzimierz, Marks Marek, Gajderowicz Idzi, Oszczak Stanisław, Jakóbowski Jan: Przeszłość zachowana w pamięci s. 45–54; Jednostki Polskiej Akademii Nauk na terenie działalności Oddziału s. 55–78; Achremczyk Stanisław: Dziedzictwo naukowe ziem pruskich s. 79–93; Kalendarium działalności Oddziału s. 94–95.

393. WYSŁOBOCKI Tomasz, Forycki Maciej: Hommage à Jean Fabre (1904–1975) – Wieczór Pamięci Profesora Jeana Fabre’a (1904–1975). *Czas Przeszły*. T. 3: 2016 nr 1/2 s. 245–246.

W Stacji Naukowej PAN w Paryżu, 23 IX 2015 r.

394. ZAJĄC Renata [M.]: Z prac Komisji Prasoznawczej Oddziału PAN w Krakowie. Kalendarium – część XX (październik 2015 – czerwiec 2016). *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. Vol. 19: 2016 no 3 s. 145–148.

c) Komitety i instytuty naukowe PAN

Instytut Archeologii i Etnologii

395. WOKÓŁ początków Kalisza. 60 lat Stacji Archeologicznej Instytutu Archeologii

i Etnologii PAN w Kaliszu. Red. nauk. Adam Kędzierski. Warszawa–Kalisz 2016 Wydaw. IAiE PAN 8° ss. 190, il., mapy. IAiE PAN.

Treść: Kędzierski A., Cyngot Dorota, Wyczółkowski Dariusz: Wstęp s. 5–9; Baranowski Tadeusz: Badania, postacie i odkrycia. 60 lat placówki archeologicznej PAN w Kaliszu s. 11–23; Jusupović Adrian, Nowak Przemysław: Bulla księcia ruskiego Izjasława Dymitra Jarosławowicza s. 24–25; Machowicz Mieczysław; Krzysztof Dąbrowski: archeolog, którego kochali ludzie s. 27–33; Wyczółkowski D.: Najstarszy widok Kalisza – plakietka ołowiana ze Starego Miasta s. 34–35; Herlich Tomasz; Krzysztof Dąbrowski w Kaliszu: o początkach polskiej geofizyki archeologicznej s. 37–45; Ziąbka Leszek: Monety celtyckie z okolic Kalisza s. 46–47; Pudelko Edward: Współpraca Muzeum Ziemi Kaliskiej ze Stacją Archeologiczną Instytutu Historii Kultury Materialnej PAN s. 49–55; Wyczółkowski D.: Toporki miniaturowe ze Starego Miasta s. 56–57; Ziąbka Leszek: Współpraca Muzeum Ziemi Kaliskiej z Kaliskim Stanowiskiem Archeologicznym Instytutu Archeologii i Etnologii PAN w Warszawie s. 59–63; Wyczółkowski D.: Zawieszka ze żmiją z kaliskiego Starego Miasta s. 64–65; Magdziński Marcin: Rezerwat archeologiczny w Kaliszu-Zawodziu jako przykład współpracy Instytutu Archeologii i Etnologii PAN, Miasta Kalisza i Muzeum Okręgowego Ziemi Kaliskiej s. 67–77; Kędzierski A.: Skarb srebra z Kalisza-Dobrzecza s. 78–79; Kędzierski A., Wyczółkowski D.: Stare Miasto Kalisz. 60 lat badań Instytutu Archeologii i Etnologii PAN s. 81–103; Kędzierski A.: Zawartość sakiewki kaliszana sprzed 900 lat s. 104–105; Kędzierski A.: Znaleźiska wczesnośredniowiecznych monet Piastów ze Starego Miasta w Kaliszu s. 107–117; Kędzierski A.: Pierwsza mennica w Kaliszu s. 118–119; Wyczółkowski D., Kędzierski A.: Przez Kalisz droga na Pólnoc s. 121–133; Hlebionek Marcin: Plomba tekstylina miasta Lejda s. 134–135; Baranowski Tadeusz: Kalisz w dobie Chrztu Polski s. 137–153; Hlebionek M.: Plomba tekstylina, Czechy s. 154–155; Wańka Danuta: Archeologia w kalisianach s. 157–173; Hlebionek M.: Plomba tekstylina, Anglia s. 174–175; Literatura – archeologiczne kalisiana. Oprac. D. Cyngot s. 177–189.

Instytut Badań Literackich

396. IBL w PRL. [T.] 1: Studia i wspomnienia. Pod red. Elżbiety Kiślak. Warszawa 2016 IBL PAN. Wydaw. 8° ss. 646. (Z Historii IBL PAN).

Treść: Sokołowski Mikołaj: IBL – „La fabbrica illuminata” s. 5–16; Wołowicz Grzegorz: IBL – początki s. 17–38; Zielińska Marta: Czarna legenda IBL s. 39–117; Otwinowska Barbara: Moje życie w IBL-u s. 119–155; Snopek Jerzy: Środowisko oświeceniowe w IBL PAN s. 157–212; Kwapiszewski Marek: Rola badań nad romantyzmem w IBL PAN w latach 1948–1989 s. 213–274; Kalinowska Maria: Marii Żmigrodzkiej wizja romantyzmu polskiego s. 275–297; Borkowska Grażyna: Trzy etapy: IBL-owskie badania nad epoką pozytywizmu (1949–1989) s. 299–330; Ziątek Zygmunt: IBL wobec współczesności s. 331–386; Saganak Magdalena: Dynamika struktury: Badania teoretyczne. Pracownia Poetyki Historycznej IBL PAN s. 387–409; Sabała Martyna: Od bibliofila do bibliotekarza, czyli o rozwoju i znaczeniu Biblioteki Instytutu Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk s. 411–425; Zbiory bardzo specjalne. Rozmowa z Elżbietą Nieznańską, emerytowanym st. kustoszem Działu Zbiorów Specjalnych Biblioteki IBL s. 427–434; Borkowska G.: „Pamiętnik Literacki” 1946–1989 s. 435–472; Grochowski Grzegorz: „Teksty” – pismo warsztatowe s. 473–506; Grochowski G.: Poetyka, semiotyka, tekstologia. Z kontekstów międzynarodowych Instytutu Badań Literackich s. 507–520.

397. IBL w PRL. [T.] 2: Sylwetki. Wspomnienia. Pod red. Elżbiety Kiślak. Warszawa 2016 IBL PAN. Wydaw. 8° ss. 322, il. (Z Historii IBL PAN).

Treść: Wspomnienie o Stefanie Żółkiewskim [1911–1991]. Rozmowa przeprowadzona 19 listopada 2013 roku s. 5–33; Hopfinger Maryla: Wspomnienie o Stefanie Żółkiewskim s. 33–66; Głowiński Michał: Po Marcu (przyczynek do historii Instytutu Badań Literackich) s. 67–77; Strony z kalendarza Kazimierza Wyki z roku 1970 s. 71–77; Z korespondencji i notatek Kazimierza Wyki s. 78–88; Z Aleksandrą Okopień-Sławińską i Januszem Sławińskim 11 lutego 2014 roku rozmawia Włodzimierz Bolecki s. 89–99; Głowiński M.: O Kazimierzu Budzysku [1911–1964] s. 101–112; Dobrzyńska Teresa: Maria Renata Mayenowa [1910–1988] i jej Pracownia s. 113–137; Prusak Maria: MRM – Maria Renata Mayenowa s. 139–148; Prusak M.: Zofia Stefanowska [1926–2007] – życie pośród korek s. 149–158; Jarońska Izabela: Profesor Alina Witkowska 1928–2011 s. 159–176; Loth Roman: O Janie Józefie [Lipskim, 1926–1991] wspomnienie s. 177–200; Zieliński Jan: Erudyta poprzeczny. Stare i nowe glossy do portretu Romana Zimanda [1926–1992] s. 201–224; Siwicka Dorota: Przemówienie podczas mszy pogrzebowej prof. Aliny Brodzkiej [1929–2011] s. 225–227; Kotowska-Kachel Maria: Zestawienie tekstów wspomnieniowych o pracownikach IBL PAN s. 229–242; Jarońska Izabela: Moje wspomnienia o życiu naukowym i towarzyskim w IBL-u w latach 1968–1989 w porządku alfabetycznym ułożone s. 243–302.

398. IBL w PRL. [T.] 3: Archiwalia ss. 361, nlb. 2, il. Pod red. Elżbiety Kiślak. Warszawa 2016 IBL PAN. Wydaw. 8° ss. 646. (Z Historii IBL PAN).

Treść: Kotowska-Kachel Maria: Główny Urząd Kontroli Pracy i Widowsk w Warszawie wobec tekstów pracowników Instytutu Badań Literackich s. 5–58; Błażejowska Justyna: Kartki z dziejów opozycji. Wybrane przejawy sprzeciwu pracowników IBL wobec władzy w latach 1968–1989 s. 59–153; Chromy Maria: Na zapleczu archiwum. Praca nad spuścizną Janusza Stradeckiego [1920–1988] s. 155–251; Chromy M.: Małgorzata Baranowska [1945–2012]. Wybrane ze spuścizny s. 255–287; Kiślak E.: Profesor na dachu [Maria Zmigrodzka]. Podróż na Zachód 1956 s. 289–299; Troczyński Marek: Współpraca IBL PAN z instytucjami naukowymi ZSRR s. 301–341.

Instytut Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią

399. [TRZYDZIESTOLECIE] XXX-lecie Instytutu Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią Polskiej Akademii Nauk 1986–2016. Wydawnictwo jubileuszowe. Kraków 2016 Inst. Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią PAN 8° ss. 71, nlb. 1.

Instytut Historii Nauki

400. SPRAWOZDANIE z działalności Instytutu Historii Nauki im. L. i A. Birkenmajerów PAN w roku 2015. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. R. 61: 2016 nr 3 s. 139–231.

Instytut Sztuki

401. LASEK Piotr, Sypczuk Piotr: Katalog planów, pomiarów i rysunków architektonicznych

w zbiorach Instytutu Sztuki PAN. T. 7: Miejscowości O–P. Pod red. Wandy Mossakowskiej. Warszawa 2016 Inst. Sztuki PAN 8° ss. 331, nlb. 1, il. + 1 dysk optyczny (CD-ROM).

Toż. T. 8: Miejscowości R. Warszawa 2016 ss. 144 + 1 dysk optyczny (CD-ROM).

T. 1. 2003; aut. t. 1–2 Maria Szkulart.

402. PRZYPKOWSKI Jan, Jamski Piotr Jacek: Odkrywanie kolekcji. Fotograficzne sielensiana z lat 1870–1945 w zbiorach Instytutu Sztuki PAN. Warszawa 2016 Inst. Sztuki PAN 8° ss. 141, il. + dysk optyczny (CD-ROM).

Część tekstu w jęz. niem.

Komitet Nauk Demograficznych

403. SPRAWOZDANIE z działalności Zespołu Demografii Historycznej Komitetu Nauk Demograficznych PAN za rok 2014. Oprac. Piotr Rachwał. *Przeszłość Demograficzna Polski*. [T.] 37: 2015 nr 3 s. 215–217.

Komitet Nauk Etnologicznych

404. JASIEWICZ Zbigniew, Posern-Zieliński Aleksander: Etnologia w Polskiej Akademii Nauk. Refleksje z okazji 40-lecia powołania Komitetu Nauk Etnologicznych PAN. *Lud*. T. 100: 2016 s. 39–46.

405. KABAT Irena: Posiedzenie plenarne Komitetu Nauk Etnologicznych PAN, 21 kwietnia 2016. *Lud*. T. 100: 2016 s. 352–354.

406. POSERN-ZIELIŃSKI Aleksander: Posiedzenie Komitetu Nauk Etnologicznych PAN inaugurujące kadencję 2016–2019, Warszawa, 4 lutego 2016. *Lud*. T. 100: 2016 s. 351–352.

Komitet Nauk Pedagogicznych

407. NAUKOWA wspólnota uczących się. XXX-lecie Letniej Szkoły Pedagogów przy Komitecie Nauk Pedagogicznych PAN. Praca zespołowa. Pod red. Ewy Bochno, Alicji Korzenieckiej-Bondar. Białystok 2016 Wydaw. Uniw. w Białymstoku 8° ss. 535, nlb. 12, il.

Treść: Bochno E., Korzeniecka-Bondar A.: Letnia Szkoła Młodych Pedagogów jako naukowa wspólnota uczących się – wprowadzenie s. 11–24; Cz. 1. Z okazji Jubileuszu s. 25–113; Cz. 2. Naukowa wspólnota LSMP z perspektywy Mistrza – uczestnika Letnich Szkół Młodych Pedagogów s. 115–288; Cz. 3. Letnia Szkoła Młodych Pedagogów w procesie wzrastania od magistra do samodzielnego pracownika nauki – bycie w drodze s. 289–323; Cz. 4. Naukowa wspólnota Letnich Szkół Młodych Pedagogów z perspektywy szkolniaków s. 325–352; Cz. 5. ...I powaga, i zarty s. 353–445; Cz. 6. Co „wypączkowało” ze wspólnoty Letnich Szkół Młodych Pedagogów s. 447–511; Cz. 7. Zakończenia nie będzie... s. 513–535.

d) Fundacje naukowe

408. ROLIŃSKI Adam: Sprawozdanie z działalności Fundacji Centrum Dokumentacji Czynu Niepodległościowego w 2014 roku. *Sowiniec*. Nr 47: 2015 s. 121–124.

Toż w 2015 roku. *Tamże*. Nr 48: 2016 s. 87–90.

e) Towarzystwa i instytuty naukowe

Białystok

409. ŁYSKO Marcin: Kronika Katedry Nauk Historyczno-Prawnych i Komparatystyki Prawniczej Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku (rok 2015). *Miscellanea Historico-Iuridica*. T. 15: 2016 z. 1 s. 409–413.

Kraków

410. KRONIKA Instytutu Historii Sztuki UJ za rok 2014. Oprac. Andrzej Betlej. *Modus*. [T.] 15: 2015 s. 291–298.

Lublin

411. HAMRYSZCZAK Artur: 60 lat Ośrodka Archiwów, Bibliotek i Muzeów Kościelnych (1956–2016). *Archiva Ecclesiastica*. R. 9: 2016 nr 9 s. 55–72.

412. WALKUSZ Jan: Sekcja Historii Kościoła w Polsce 1964–2014. Pelplin 2016 Bernardinum 8° ss. 342, nlb. 2, il. streszcz. ang. KUL. Wydz. Teologii. Inst. Historii Kościoła i Patrologii.

KUL.

Olsztyn

413. MAKARCZYK Irena: Promocje Wydziału Humanistycznego UWM w roku akademickim 2015/2016. *Echa Przeszłości*. [T.] 17: 2016 s. 331–335.

Doktorskie i habilitacyjne, m.in. z historii w Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim.

414. PUCHAJDA Zbigniew, Tomkiewicz Ryszard: Sprawozdanie z działalności Towarzystwa Naukowego im. Wojciecha Kętrzyńskiego w Olsztynie za lata 2009–2013. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 57:] 2013 nr 4 s. 831–839.

Poznań

415. DORNA Maciej, Matusik Przemysław: Sprawozdanie z działalności Komisji Histo-

rycznej Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk w latach 2013–2014. *Czas Przeszły*. T. 1: 2014 nr 1/2 s. 179–180.

416. INSTYTUT Historii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu w latach 2006–2016. Red. Józef Dobosz, Danuta Konieczka-Śliwińska, Przemysław Matusik. Poznań 2016 Inst. Historii UAM 8° ss. 285, nlb. 2, il.

Treść: Dobosz J.: Wstęp s. 5–6; Matusik P.: Aktywność naukowa w Instytucie Historii UAM w latach 2006–2016. Próba podsumowania s. 7–38; Konieczka-Śliwińska D.: Działalność dydaktyczna Instytutu Historii w latach 2006–2016 s. 39–136; Michalski Maciej: Instytut Historii UAM w Poznaniu w Collegium Historicum na Morasku s. 137–164; Szylina Bogusława: Od Biblioteki Seminarium Historycznego do Biblioteki Wydziału Historycznego s. 165–172; Paszkiewicz Jędrzej: Współpraca Instytutu Historii ze środowiskiem społeczno-gospodarczym s. 173–186; Kraszewski Igor: Historia Studenckiego Koła Naukowego Historyków im. Gerarda Labudy przy Instytucie Historii UAM. lata 2006–2016 s. 187–248; Spis pracowników. Zestawiła Aleksandra Jagodzińska s. 249–254; Wykaz absolwentów 2006–2016. Zestawiła A. Jagodzińska s. 255–280; Książki opublikowane w Wydawnictwie Instytutu Historii UAM w latach 2006–2016. Zestawiła Mariola Mariańczyk s. 281–285.

Przemysław

417. STĘPIEŃ Stanisław: Sprawozdanie z działalności Południowo-Wschodniego Instytutu Naukowego za 2013 i 2014 rok. *Biuletyn Ukrainoznawczy*. [Nr] 16/17: 2013/2014 [dr.:] 2014 s. 369–395.

Toruń

418. SPRAWOZDANIA Towarzystwa Naukowego w Toruniu. Nr 66: 1 I 2012 – 31 XII 2012. Red. nac. Władysław Sawrycki. Toruń 2013 Tow. Nauk. w Toruniu 8° ss. 59, nlb. 5.

Toż. Nr 67: 1 I 2013 – 31 XII 2013. Toruń 2014 ss. 41, nlb. 3.

Toż. Nr 68: 1 I 2014 – 31 XII 2014. Red. nac. Grażyna Halkiewicz-Sojak. Toruń 2015 ss. 54, nlb. 2.

Toż. Nr 69: 1 I 2015 – 31 XII 2015. Toruń 2016 ss. 33, nlb. 3.

Warszawa

419. BENDOWSKA Magdalena, Doktor Jan: Amsterdam polskich Żydów. Stare druki hebrajskie ze zbiorów Żydowskiego Instytutu Historycznego. Warszawa 2016 ŻIH 4° ss. 168, il.

Toż w jęz. ang. Warsaw 2016.

Katalog zbiorów, XVII–XVIII w.

Rec.: Fijałkowski Paweł, *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 16]: 2016 nr 3 s. 965–969; Trzczeński Andrzej, *Studia Judaica*. Vol. 19: 2016 nr 2(38) s. 331–335.

Włocławek

420. DZIAŁALNOŚĆ Włocławskiego Towarzystwa Naukowego XI kadencja Zarządu

(22 V 2012 – 23 V 2016). Pod red. Zdzisława Jana Zasady; [aut.] Wiesław Jakubowicz [i in.]. Włocławek 2016 Włocławskie Tow. Nauk 8° ss. 79, nlb. 1, il.

f) Polskie Towarzystwo Historyczne

421. BINIAŚ-SZKOPEK Magdalena, Zwierzykowski Michał: Sprawozdanie ogólne zarządu Poznańskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Historycznego za rok 2013. *Czas Przeszły*. T. 1: 2014 nr 1/2 s. 177–178.

422. BOREK Arkadiusz: Sprawozdanie z posiedzenia Komisji Geografii Historycznej Polskiego Towarzystwa Historycznego, Warszawa, 7 XI 2013 r. *Studia Geohistorica*. Nr 2: 2014 s. 226–228.

423. DERWICH Marek: Sprawozdanie z działalności Wrocławskiego Towarzystwa Miłośników Historii Oddziału Wrocławskiego PTH, w roku 2015. *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 71: 2016 nr 2 s. 198–202.

424. DUDEK Paweł: Fotokronika działalności Polskiego Towarzystwa Historycznego w Radomsku. *Zeszyty Radomszczańskie*. T. 12: 2016 s. 193–214.

425. KROKOS Tadeusz: Kaliszanie na XIX Powszechnym Zjeździe Historyków Polskich w Szczecinie. *Rocznik Kaliski*. T. 40: 2014 s. 269–270.

Szczecin, 17–21 IX 2014 r.

426. KRUCZEK Maria: Działalność Oddziału PTH w Nowym Sączu w 2015 roku. *Rocznik Sądecki*. T. 44: 2016 s. 454–457.

427. NAREWSKA Anna: W 60. rocznicę Oddziału PTH w Kaliszu. *Rocznik Kaliski*. T. 41: 2015 s. 190–192.

Jubileusz, Kalisz, 17 X 2015 r. – dodatkowo krótka informacja o konferencji krajowej z tego dnia i otwarciu wystawy.

428. NOWAK Tomasz Andrzej: 10 lat Polskiego Towarzystwa Historycznego w Radomsku (2005–2015). *Zeszyty Radomszczańskie*. T. 12: 2016 s. 181–192.

429. OSTROWSKI Jerzy: Dwa sympozja poświęcone historii kartografii na XIX Powszechnym Zjeździe Historyków Polskich w Szczecinie, 18 i 19 września 2014 r. *Studia Geohistorica*. Nr 3: 2015 s. 286–289.

430. STUGLIK Justyna: Z dziejów Polskiego Towarzystwa Historycznego w Krakowie 1945–1989. Kraków 2016 Księg. Akademicka 8° ss. 139, tabl. 8, il.

g) Towarzystwa specjalistyczne

431. [SIEDEMDZIESIĘCIOLECIE] 70-lecie Wrocławskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Geograficznego 1946–2016. Wrocław 2016 Oddz. Wrocławski Pol. Tow. Geograficznego; Uniw. Wrocławski. Wydz. Nauki o Ziemi i Kształtowania Środowiska. Inst. Geografii i Rozwoju Regionalnego 8° ss. 78, il.

Treść: Historia Wrocławskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Geograficznego s. 9–28; Wybrane formy działalności Statutowej Wrocławskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Geograficznego s. 29–43; Udział Wrocławskiego Oddziału w innych przedsięwzięciach geograficznych s. 45–59; Zasługi dla Wrocławskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Geograficznego s. 61–68; Mazurski Krzysztof R[adosław]: Wspomnienia – moi akademicy nauczyciele s. 69–74; Członkowie Wrocławskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Geograficznego w roku jubileuszowym 2016 s. 75–76.

432. KRASZEWSKI Igor, Stróżyk Paweł: Sprawozdanie z działalności Oddziału Polskiego Towarzystwa Heraldycznego w Poznaniu we współpracy z Instytutem Historii UAM za lata 2012–2013. *Czas Przeszły*. T. 1: 2014 nr 1/2 s. 181–184.

433. GROCHOWSKI Piotr: Sprawozdanie z działalności Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego za okres od września 2015 do sierpnia 2016 roku. *Lud*. T. 100: 2016 s. 344–350.

434. TYMOCHOWICZ Mariola: 92. Walne Zgromadzenie Delegatów Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego, Wrocław, 23 września 2016. *Lud*. T. 100: 2016 s. 339–343.

435. ZNAD Amuru do przestrzeni cyfrowej. Digitalizacja kolekcji dokumentów i fotografii Stanisława Poniatowskiego ze zbiorów Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego. Pod red. Stefanii Skowron-Markowskiej. Wrocław 2016 Pol. Tow. Ludoznawcze 8° ss. 129, il., streszcz. ang.

Treść: Skowron-Markowska S.: Stanisław Poniatowski. Z Warszawy do Kraju Nadamurskiego s. 11–42; Skowron-Jaślanek Anna, Michałowska Aleksandra: Jak Stanisław Poniatowski trafił do Internetu, czyli o projekcie badawczym s. 43–58; Michałowska A., Skowron-Jaślanek A.: Udoświecanie i upowszechnianie zasobów Archiwum PTL – perspektywy rozwoju w świetle realizacji projektu „Utworzenie repozytorium

cyfrowego: Dokumenty i fotografie Stanisława Poniatowskiego (1884–1945)” s. 59–75; Nowakowska Marta: Metody wizualne w badaniach etnograficznych. Zbiory fotograficzne Stanisława Poniatowskiego (fotografia podróżnicza) s. 77–97; Nowakowska M.: Współczesne korporacje etniczne południa Afryki a dorobek afrykański Stanisława Poniatowskiego s. 99–116; Skowron-Markowska S.: Azja Wschodnia w zbiorach Stanisława Poniatowskiego s. 117–129.

436. ROTKIEWICZ Halina: Nadzwyczajny Zjazd Delegatów Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego, Warszawa, 11 maja 2016 roku. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 59: 2016 nr 1/2 s. 248–255.

437. APANEL Danuta, Dąbrowska Joanna E.: Sprawozdanie z VI Walnego Zebrania Towarzystwa Historii Edukacji, Warszawa, 14 stycznia 2016 roku. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 59: 2016 nr 3/4 s. 288–292.

438. PISULIŃSKA Joanna: Sprawozdanie z II Walnego Zebrania Członków Towarzystwa Historiograficznego, Warszawa, 24 września 2014 r. *Klio Polska*. [T.] 7: 2015 s. 261–262.

h) Towarzystwa regionalne

Zob. poz. 6614.

Bielawa

439. [GLURA Ewa]: Dać innym coś z siebie... Wywiad z Ewą Glurą, odznaczoną Tytułem Honorowego Obywatela Miasta Bielawy. [Rozmowę przeprowadzili] Rafał Brzeziński, Urszula Ubych. *Bibliotheca Bielaviana*. [R. 6:] 2014 [dr.:] 2015 s. 189–206.

Prezes Towarzystwa Przyjaciół Bielawy.

440. GLURA E.: Z działalności Towarzystwa Przyjaciół Bielawy 2014. *Bibliotheca Bielaviana*. [R. 6:] 2014 [dr.:] 2015 s. 269–276.

Toż za rok 2015. *Tamże*. [R. 7:] 2015 [dr.:] 2016 s. 289–298.

Bydgoszcz

441. DERENDA Jerzy: Kronika działalności TMMB w 2016 roku. *Kronika Bydgoska*. T. 37: 2016 s. 531–555.

Towarzystwo Miłośników Miasta Bydgoszczy.

Chojna

442. MIGDAŁSKI Paweł: Sprawozdanie z działalności Stowarzyszenia Historyczno-Kulturalnego „Terra Incognita” za rok 2015. *Rocznik Chojęński*. T. 8: 2016 s. 449–455.

Częstochowa

443. BATOREK Maciej: Z kroniki Towarzystwa Przyjaciół Częstochowy. *Almanach Częstochowy*. [T. 29:] 2016 s. 190–203.

Zarys 30-letniej działalności, od 15 IV 1986 do 2016 r.

Darłowo

444. KRONIKA Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Darłowskiej. Ważniejsze fakty i wydarzenia z lat 2012–2015. *Darłowskie Zeszyty Naukowe*. Nr 11: 2015 s. 133–142.

445. WALKIEWICZ Leszek: Jubileusz Trzydziestolecia Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Darłowskiej. *Darłowskie Zeszyty Naukowe*. Nr 11: 2015 s. 125–130.

Dzierżonów

446. CIBORSKA Barbara: V Konferencja Regionalistów. *Rocznik Dzierżonowski*. T. 25: 2015 [dr.:] 2016 s. 188–189.

Zorganizowana z inicjatywy Towarzystwa Miłośników Dzierżonowa w siedzibie Muzeum Miejskiego, 25 XI 2015 r.

Elbląg

447. SEREDOCHA Izabela: Szufłada pełna propozycji... 50 lat Elbląskiego Towarzystwa Kulturalnego. Elbląg 2016 Elbląskie Tow. Kult. 8° ss. 160, il.

Rec.: Obracht-Prondzyński Cezary, *Acta Elbingensia*. T. 30: 2016 nr 3 s. 85–87.

Goleźdź

448. RODZIEWICZ Paweł, Zajac Jacek: Dolnośląskie Towarzystwo Historyczne 2014. *Bibliotheca Bielaviana*. [R. 6:] 2014 [dr.:] 2015 s. 309–312.

Gorzów Wielkopolski

449. SPRAWOZDANIE Towarzystwa Przyjaciół Archiwum i Pamiątek Przeszłości za rok 2015. Oprac. Dariusz A. Rymar. *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archivalny*. Nr 23: 2016 s. 395–398.

Grudziądz

450. HINZ Janusz, Rauchfleisz Tadeusz: Sprawozdanie Koła Miłośników Dziejów Grudziądza za lata 2014–2015. *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 23: 2015 s. 282–287.

Toż za 2015 rok. *Tamże*. [T.] 24: 2016 s. 259–263.

Janowiec

451. KWASEK Leszek, Wójcik-Gryn Magdalena, Szymanek Andrzej: Kronika TPJ

(2013–2016). *Notatnik Janowiecki*. Nr 19/20: 2013/2016 [dr.:] 2016 s. 17–38.

Towarzystwo Przyjaciół Janowca.

452. NOWY Zarząd. Plany TPJ w latach 2017–2020. *Notatnik Janowiecki*. Nr 19/20: 2013/2016 [dr.:] 2016 s. 9–13.

Towarzystwo Przyjaciół Janowca.

453. SZYMANEK Andrzej, Kwasek Leszek: Publikacje Towarzystwa Przyjaciół Janowca w latach 1996–2015. Działalność lokalna o efektach poza lokalnych. *Notatnik Janowiecki*. Nr 19/20: 2013/2016 [dr.:] 2016 s. 185–199.

Jelenia Góra

454. TOWARZYSTWO Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich w Jeleniej Górze. Red. Krzysztof Tęcza; współpr. Witold Szczudłowski. Bukowiec 2016 Zw. Gmin Karkonoskich Pałac Bukowiec 8° ss. 76, il. Region. Pracownia Krajoznawcza Karkonoszy. (*Zeszyty Historyczne*; 3(7)/2016).

XX–XXI w.

Kraków

455. FISCHER Andrzej: Sprawozdanie z działalności Komitetu Opieki Nad Kopcem Józefa Piłsudskiego w 2015 roku. *Rocznik Krakowski*. T. 82: 2016 s. 169–171.

Przy Towarzystwie Miłośników Historii i Zabytków Krakowa.

456. FOLLPRECHT Kamila: Sprawozdanie z działalności Towarzystwa Miłośników Historii i Zabytków Krakowa w okresie od kwietnia 2015 r. do marca 2016 r. *Rocznik Krakowski*. T. 82: 2016 s. 163–167.

457. ROKOSZ Mieczysław: Sprawozdanie z czynności Komitetu Kopca Kościuszki w Krakowie za okres od 1 stycznia 2015 do 4 kwietnia 2016 roku. *Rocznik Krakowski*. T. 82: 2016 s. 157–161.

Przy Towarzystwie Miłośników Historii i Zabytków Krakowa.

Kutno

458. KRONIKA Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Kutnowskiej za 2015 rok. Oprac. Barbara Łuczak. *Kutnowskie Zeszyty Regionalne*. T. 20: 2016 s. 389–392.

Leszno

459. MOCEK Zbigniew, Sierpowski Stanisław: Sprawozdanie Leszczyńskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk za lata 2012–2015. *Rocznik Leszczyński*. T. 16: 2016 s. 307–313.

Łącko

460. ADAMCZYK Lucyna: Protokół ze Sprawozdawczo-Wyborczego Zgromadzenia Członków Towarzystwa Miłośników Ziemi Łąckiej w dniu 14 maja 2016 roku. *Almanach Łącki*. Nr 25: 2016 s. 174–177.

Łowicz

461. Z DZIAŁALNOŚCI Łowickiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk w 2015 r. *Roczniki Łowickie*. T. 13: 2016 s. 276–278.

Sandomierz

462. [BUREK Krzysztof] kb: Stowarzyszenie Przyjaciół Sandomierskiej Bazyliki Katedralnej. *Zeszyty Sandomierskie*. R. 22: 2016 nr 41 s. 95–96.

Powołane 18 II 2016 r.

463. HAJDUK Jan: Walne Zwyczajne Zebranie Członków Towarzystwa Naukowego Sandomierskiego. *Zeszyty Sandomierskie*. R. 22: 2016 nr 41 90–92.

30 I 2016 r.

464. SOBOLEWSKI Janusz: Sylwetki członków TNS. *Zeszyty Sandomierskie*. R. 22: 2016 nr 41 s. 81.

Towarzystwo Naukowe Sandomierskie.

465. Z OSTATNIEJ chwili. *Zeszyty Sandomierskie*. R. 22: 2016 nr 42 s. 88.

Nadzwyczajne Walne Zebranie Towarzystwa Naukowego Sandomierskiego, 10 XII 2016 r.

Sokołów Małopolski

466. WALICKI Bartosz: Sprawozdanie z działalności Towarzystwa Miłośników Ziemi Sokołowskiej w roku 2014. *Rocznik Sokołowski*. Nr 12: 2015 s. 369–393.

Stanisławów

467. KUĆ Bogdan: Kronika Stanisławowskiego Towarzystwa Historycznego 5 III 2011 – III 2013. *Rocznik Stanisławowski*. Z. 1: 2013 s. 268–272.

Uzup.: Statut Stanisławowskiego Towarzystwa Historycznego. *Tamże* s. 273–280.

Suwałki

468. AUGUSTOWSKO-SUWAŁSKIE Towarzystwo Naukowe. [Rok 2014]. Oprac. Maciej Ambrosiewicz. *Rocznik Augustowsko-Suwałski*. T. 15: 2015 s. 189–190.

Toż. [Rok 2015]. Oprac. M. Ambrosiewicz. *Tamże*. T. 16: 2016 s. 197–198.

Szczecin

469. KOZŁOWSKI Kazimierz: Ojcowie-założyciele Szczecińskiego Towarzystwa Naukowego. Refleksje na 60-lecie. *Kronika Szczecina*. Nr 34: 2015/2016 [dr.:] 2016 s. 43–48.

Lata 1955–1957.

Toruń

470. IWANISZEWSKA Cecylia: Działalność Towarzystwa Miłośników Torunia w okresie od 30 maja 2014 r. do 28 maja 2015 r. *Rocznik Toruński*. [T.] 42: 2015 s. 343–349.

Toż w okresie od 29 maja 2015 r. do 2 czerwca 2016 r. *Tamże*. [T.] 43: 2016 s. 367–374.

Wieluń

471. WŁODARCZYK Zdzisław: Sprawozdanie z działalności Wieluńskiego Towarzystwa Naukowego za rok 2015. *Rocznik Wieluński*. T. 16: 2016 s. 357–365.

Witnica

472. CZARNUCH Zbigniew, Oleksiak Grażyna: 30 lat istnienia Towarzystwa Przyjaciół Witnicy (1985–2015). Raport i refleksje jubileuszowe dwóch prezesów. *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archiwalny*. Nr 23: 2016 s. 375–387.

Zielona Góra

473. KORNILUK Izabela: Towarzystwo Miłośników Zielonej Góry Winnica w latach 2014–2016. *Studia Zielonogórskie*. T. 21: 2016 s. 249–259.

i) Zagraniczne instytucje naukowe

Kanada

474. LATEK Stanisław: Sprawozdanie z działalności Polskiego Instytutu Naukowego w Kanadzie (PINK) w roku akademickim 2015/2016. *Rocznik PAU*. 2015/2016 [dr.:] 2016 s. 196–197.

Niemcy

475. CHRONIK der Polnischen Historischen Mission 2015. *Biuletyn Polskiej Misji Historycznej*. Nr 11: 2016 s. 9–12.

476. STIPENDIATEN der Polnischen Historischen Mission 2015. *Biuletyn Polskiej Misji Historycznej*. Nr 11: 2016 s. 13–16.

Stany Zjednoczone Ameryki

477. ZBIORY Instytutu Piłsudskiego w Ameryce. Collections Piłsudski Institute of America. [Łódź–Nowy Jork] 2016 Fund. na rzecz Dziedzictwa Nar. im. Józefa Piłsudskiego; Józef Piłsudski Institute of America 4° ss. 95, il.

Tekst równol. pol., ang.

Treść: Działalność Instytutu s. 8–17; Programy otwarte s. 18–29; Publikacje s. 30–31; Zbiory s. 32–91; Założyciele, prezesi, dyrektorzy s. 92–95.

j) Konferencje naukowe międzynarodowe i polskie

Konferencje międzynarodowe

478. GOGOSZ Remigiusz: Międzynarodowa konferencja naukowa „Paganism and Christianity in the Old Slavic World”, Rzeszów 27–30 września 2008 r. *Limes*. Nr 2: 2009 s. 227–229.

479. KAWALEC Agnieszka, Kuzicki Jerzy: Międzynarodowa konferencja naukowa „Małe regiony w wielkiej polityce Polski, Czech, Słowacji i Ukrainy w XIX i XX wieku”, Rzeszów 19–20 listopada 2009 r. *Limes*. Nr 2: 2009 s. 230–235.

480. BRENDA Waldemar: Sprawozdanie z konferencji naukowej: „Gustaw Gizewiusz 1810–1848 kaznodzieja, folklorysta, publicysta”. Ostróda, 14 maja 2010 r. *Masovia*. T. 13: 2010 s. 99–101.

481. KAWALEC Agnieszka: Międzynarodowa konferencja naukowa „Historia Galicji 1772–1918 – problemy metodologiczne, stan i potrzeby badań”, Czudec 18–19 listopada 2010 r. *Limes*. Nr 3/4: 2010/2011 [dr.:] 2011 s. 287–293.

482. KOŁODZIŃSKA Magdalena: Kształtowanie się kultur pamięci miast na obszarach wielokulturowych (analiza porównawcza na przykładzie Olsztyna i Kłajpedy po II wojnie światowej). Międzynarodowe warsztaty metodologiczne 24–27 stycznia 2012 roku. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 57:] 2013 nr 2 s. 407–410.

483. CHMURA-RUTKOWSKA Iwona, Głowacka-Sobiech Edyta, Skórzyńska Izabela: Sprawozdanie z Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Szkołna edukacja historyczna. Historia ludzi. Historia dla ludzi”. Poznań, 25–26.10.2012 r. *Studia Edukacyjne*. Nr 22: 2012 s. 376–379.

484. KARGOL Tomasz: Konferencja naukowa „Powstanie styczniowe – odniesienia, interpretacje, pamięć” (Kraków–Małogoszcz, 21–22 lutego 2013 roku). *Prace Historyczne*. [T.] 141: 2014 z. 1 s. 173–177.

485. NOWAK Danuta: Obraz Żydów ze Środkowego Nadodrza. Konferencja naukowa „Żydzi w dziejach pogranicza polsko-niemieckiego”. *Studia Zachodnie*. [T.] 16: 2014 s. 281–287.

Zielona Góra–Międzyrzecz, 4–5 VI 2013 r.

486. NOWAK D.: Konferencja „Trudna historia i jej wymiar europejski w edukacji” (Difficult History and its European Dimension in Education). *Studia Zachodnie*. [T.] 16: 2014 s. 275–280.

Zielona Góra, 9–11 IX 2013 r.

487. BARON Roman, Madecki Roman: Czeskie badania nad Polską w kontekście europejskim (Kongres Polonoznawczy w Pradze, 11–12 września 2013 roku). *Prace Historyczne*. [T.] 141: 2014 z. 1 s. 187–193.

488. GOSZCZYŃSKI Artur, Stolicki Jarosław: Międzynarodowa konferencja „Nowożytny człowiek: przestrzeń, władza, prawo w XVI–XVIII wieku” (Kijów, 12–13 września 2013 roku). *Prace Historyczne*. [T.] 141: 2014 z. 3 s. 757–762.

489. CHOPTIANY Michał: Seminarium „Print Culture in Early Modern Central Europe”, Wydział Filologiczny Uniwersytetu Wrocławskiego & Academia Europaea – Wrocław Knowledge Hub, Wrocław 16–17 września 2013 r. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. T. 7/8: 2013/2014 [dr.:] 2014 s. 404–409.

490. ŠMIGELSKYTĖ-STUKIENĖ Ramunė: Dvyliktoji tarptautinė mokslinė konferencija „Lietuvos Didžioji Kunigaikštystė XVIII amžiuje: valstybė, kultūra, edukacija”. *Lietuvos Istorijos Metraštis*. 2013 [nr] 2 [dr.:] 2014 s. 225–229.

Wilno, 10–11 X 2013 r.

491. BURKIEWICZ Łukasz, Seruga Agata: Sprawozdanie z międzynarodowej konferencji naukowej „Itinera clericorum – kulturotwórcze i religijne aspekty podróży duchownych” (Kraków, 23–25 października 2013 roku). *Prace Historyczne*. [T.] 141: 2014 z. 3 s. 763–766.

492. KAMIŃSKA Monika: IV Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Colloquia Russica” „Rurykowicze w świetle powiązań dynastycznych: polityka, obyczajowość, kultu-

ra, religia (X–XVI wiek)”, Mogilno, 14–16 listopada 2013 roku. *Prace Historyczne*. [T.] 141: 2014 z. 3 s. 777–780.

493. KOSONOWSKI Mateusz: Sprawozdanie z sesji naukowej „Klejnot w koronie”, zorganizowanej z okazji 650. rocznicy konsekracji królewskiej katedry na Wawelu (Kraków, 27–28 marca 2014 roku). *Prace Historyczne*. [T.] 141: 2014 z. 3 s. 781–785.

494. KOZAK Szczepan: Międzynarodowa konferencja naukowa „Kobieta w Galicji 1772–1918. Przestrzeń prywatna – przestrzeń publiczna”, Rzeszów–Czudec, 16–17 maja 2014. *Galicja*. T. 1: 2015 s. 491–291.

495. ŚWIERCZEK Agata: Międzynarodowa konferencja naukowa „Morze wokół nas... »bo takie jest rozległe i straszne«” (Gdańsk, 22–23 maja 2014). *Prace Historyczne*. [T.] 142: 2015 z. 3 s. 551–555.

496. KOŚCIELNIAK Karol: Sprawozdanie z XII Ogólnopolskiego Forum Historyków Wojskowości. Rzeszów 24–27 czerwca 2014 r. *Studia z Dziejów Polskiej Historiografii Wojskowej*. T. 16: 2015 s. 113–115.

W jego ramach polsko-ukraińska konferencja „Pierwsza Wojna Światowa w wymiarze wojskowo-historycznym. W 100. rocznicę wybuchu”, Lwów, 27–28 VI 2014 r.

497. BOROWIAK Patryk, Nowak-Pasterska Ewa: Sprawozdanie z XIX Międzynarodowej i Ogólnopolskiej Konferencji Onomastycznej „Funkcje nazw własnych w kulturze i komunikacji” (Gniezno, 20–22 września 2014). *Onomastica*. R. 59: 2015 s. 487–493.

498. ROMEK Zbigniew: Sprawozdanie z konferencji „Kontynuacja i zmiana. Historiografia krajów Europy Środkowo-Wschodniej wobec nowych tendencji w nauce XIX–XXI wieków”, Warszawa, 25–26 września 2014 r. *Klio Polska*. [T.] 7: 2015 s. 263–264.

499. KAWALEC Agnieszka: Międzynarodowa konferencja naukowa „Historia i historycy na Uniwersytecie Lwowskim. Tradycje i teraźniejszość”, Lwów 2–3 października 2014. *Galicja*. T. 1: 2015 s. 493.

500. CIEŚLAK Stanisław: Sprawozdanie z międzynarodowej konferencji „From Ireland to Poland: Northern Europe, Spain and the early modern world”, Gdańsk, 8–9.10.2014. *Studia Paedagogica Ignatiana*. Vol. 17: 2014 s. 263–265.

501. ŽALTAUSKAITĖ Vilma: Tarptautinė mokslinė konferencija „Socialinės grupės ir

ją poveikis visuomenės raidai XVI–XIX a.”. *Lietuvos Istorijos Metraštis*. 2014 [nr] 2 [dr.:] 2015 s. 226–230.

Wilno, 8–9 X 2014 r.

502. KAMIŃSKA Aneta: Report from the international conference: „Multidisciplinary academic conference on education, teaching and e-learning, Prague, 16–17.10.2014. *Studia Paedagogica Ignatiana*. Vol. 17: 2014 s. 267–268.

503. KOSONOWSKI Mateusz: Międzynarodowa Konferencja Naukowa „650 lat Uniwersytetu Jagiellońskiego. Nauka i sztuka w kręgach uniwersyteckich” (Kraków, 12–14 listopada 2014). *Prace Historyczne*. [T.] 142: 2015 z. 1 s. 181–187.

504. KOZAK Szczepan: Międzynarodowa konferencja „Galicja w latach 1772–1867. Społeczeństwo i gospodarka”, Kraków 19 listopada 2014. *Galicja*. T. 1: 2015 s. 494.

505. MAŃKOWSKI Maciej: Sprawozdanie z konferencji międzynarodowej pt. „Wielka Wojna. W stulecie wybuchu”, Łódź 20–22 XI 2014 r. *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 13: 2014 s. 201–205.

506. FRANKOWICZ Krzysztof: Międzynarodowa konferencja „Exemplis discimus: w 80 rocznicę urodzin Profesora Edwarda Potkowskiego” (Lublin, 24 listopada 2014). *Prace Historyczne*. [T.] 142: 2015 z. 3 s. 557–559.

507. ŁABOREWICZ Ivo: „Archiwa, człowiek i krajobraz” – XVI Konferencja Archiwistów Czeskich – Poděbrady, 7–9 kwietnia 2015 r. *Archiwista Polski*. R. 21: 2016 nr 4 s. 104–106.

508. KARKUT Marcin: Crónica del „Primer Congreso Nacional de Jóvenes Hispanistas Polacos”. Lublin, 20–21 de abril 2015. *Roczniki Humanistyczne*. T. 64: 2016 z. 2 s. 137–139.

509. PLESKOT Patryk: Technologie w wywiadzie. Coroczna konferencja International Intelligence History Association, Zagrzeb, 8–10 maja 2015 roku. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [Nr] 25: 2015 s. 371–376, streszcz. ang.

510. KAWALEC Agnieszka: Konferencja naukowa „Powstanie styczniowe w pamięci zbiorowej (XIX–XXI wiek)”. Rzeszów, 21–22 maja 2015 r. *Galicja*. T. 2: 2016 s. 369–370.

511. LASZUK Anna: „Colloquia Jerzy Skowronek dedicata” 2015 r. *Archeion*. T. 117: 2016 s. 590–596.

Warszawa, 21–22 V 2015 r.

512. LEGIEĆ Jacek: Sprawozdanie z Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Pol’skie ssyl’nye v Sibiri vo vtoroj polovine XVIII–načale XX veka v vospriatii rossijskoj administracii, pereselencev i korenyh narodov Sibiri”, Omsk 25–27 maja 2015. *Wrocławskie Studia Wschodnie*. [T.] 19: 2015 s. 319–324.

513. MISIURA Grzegorz: Międzynarodowa konferencja „Polacy i ich duszpasterze we Francji po II wojnie światowej”. *Rocznik Kolbuszowski*. Nr 15: 2015 s. 381–384.

Lublin, 27 V 2015 r.

514. NABYWANIEC Stanisław: Międzynarodowa konferencja naukowa „Wieś polska między pierwszym rozbiorem a kongresem wiedeńskim”. Kraków, 28 maja 2015 r. *Galicja*. T. 2: 2016 s. 371–372.

515. KOTKOWICZ Eryk: Konferencja Międzynarodowa „Wojna i ludzie. Społeczne aspekty I wojny światowej w Europie Wschodniej”, Ciechanowiec, 18–19.06.2015 r. *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. [Z.] 44: 2015 s. 273–274.

516. ZWOLSKI Marcin: Międzynarodowa konferencja naukowa „Poszukiwanie i identyfikacja ofiar zbrodni systemów totalitarnych. Doświadczenia polskie w kontekście europejskim”. Białystok, 25–26 czerwca 2015 r. *Biuletyn Historii Pogranicza*. Nr 15: 2015 s. 129–133.

517. ZWIĄZEK Tomasz: 16. Międzynarodowa Konferencja Geografów Historycznych (16th International Conference of Historical Geographers) – Londyn, 5–10 lipca 2015 r. *Studia Geohistorica*. Nr 3: 2015 s. 280–282, streszcz. ang.

518. SZANIAWSKA Lucyna: 26. Międzynarodowa Konferencja Historii Kartografii w Antwerpii, 12–17 lipca 2015 r. *Studia Geohistorica*. Nr 3: 2015 s. 282–285.

519. HASSELBUSCH Robert: Relacja z konferencji „Dzieci i wojna: przeszłość i teraźniejszość”. *Niepodległość i Pamięć*. R. 23: 2016 nr 3 s. 351–354.

Salzburg, 13–15 VII 2015 r.

520. KOŚCIELNIAK Karol: Sprawozdanie z VIII Międzynarodowej Sesji Naukowej Dziejów ludów Morza Bałtyckiego „Śmierć w dziejach człowieka”. Wolin 31 lipca – 2 sierpnia 2015 r. *Studia z Dziejów Polskiej Historiografii Wojskowej*. T. 17: 2016 s. 133–135.

521. FRYBES Marcin, Pleskot Patryk: 35-lecie Solidarności w Paryżu. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [Nr] 26: 2015 s. 264–267.

31 VIII 2015 r.

522. JANICKA Danuta: VIII Zjazd Historyków Prawa Państw Nadbałtyckich (8th Conference on Legal History in the Baltic Sea Area). Toruń, 3–5 września 2015 r. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 68: 2016 z. 1 s. 331.

523. KROCHMAL Anna: Podsumowanie projektu europejskiego APEX w Budapeszcie. *Archeion*. T. 117: 2016 s. 596–600.

6–7 IX 2015 r.

524. PLUDRA-ŻUK Paulina: Szkiełko czy oko? Nauki ścisłe w badaniach nad rękopisami (manuSciences '15). *Z Badań nad Książką i Księgozbiorem Historycznymi*. T. 9: 2015 [dr.:] 2014 s. 299–312, streszcz. ang.

Podsumowanie warsztatów, których celem było omówienie wsparcia przez nauki ścisłe badań nad rękopisami, Fraueninsel, 6–12 IX 2015 r.

525. ANDRYSIAK Ewa: XVII edycja Dni Polskich w Suczawie, 10–12 września 2015 r. *Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk*. Nr 16: 2016 s. 238–242.

Nt.: Historyczne i kulturowe aspekty relacji polsko-rumuńskich.

526. STANKEVIČ Adam: XIV Międzynarodowa konferencja naukowa „Wielkie Księstwo Litewskie w XVIII wieku: wyzwania, zwycięstwa, straty”. Wilno, 18 września 2015 r. *Biuletyn Historii Pogranicza*. Nr 15: 2015 s. 134–138.

527. MARYNOWSKA Anna: XVIII Ordines Militares. Colloquia Torunensia Historica pt. „Reforma, reformacja, sekularyzacja – Zakony rycerskie i ich religijna i funkcjonalna odnowa”, Toruń, 23–26 IX 2015 roku. *Zapiski Historyczne*. T. 81: 2016 z. 1 s. 207–211.

528. BANIECKI Adam: Trzecia doroczna konferencja Międzynarodowej Rady Archiwów. *Archeion*. T. 117: 2016 s. 600–606.

Reykjavik, 28–29 IX 2015 r.

530. SZPAK Ewelina: „Historia zdrowia i choroby w Europie Środkowo-Wschodniej po 1945 roku” – międzynarodowa konferencja naukowa 14–15 października 2015 roku. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [Nr] 26: 2015 s. 259–263, streszcz. ang.

W Warszawie.

531. MADEJ-JANISZEK Regina: „Ateny Wołyńskie – między historią i współczesnością”.

Obchody 250. rocznicy urodzin Tadeusza Czackiego i 210. rocznicy założenia Gimnazjum Wołyńskiego w Krzemieńcu na Ukrainie. *Niepodległość i Pamięć*. R. 23: 2016 nr 1 s. 335–340.

M.in. konferencja w Krzemieńcu, 16–17 X 2015 r.

532. MAŁUSECKI Bogusław: Sprawozdanie z wyjazdu do Paryża 16–20 października 2015 roku. *Szkice Archiwalno-Historyczne*. Nr 13: 2016 s. 243–246, streszcz. ang., niem.

Conference internationale supérieure d'archivistique.

533. SKIENDZIUL Sylwia: Sprawozdanie z interdyscyplinarnej konferencji naukowej pt. Kobiety Europy epok dawnych – źródła i perspektywy. *Meritum*. T. 8: 2016 s. 505–512.

Warszawa, 24–25 X 2015 r.

534. ZASZTOWT Leszek: „Entangled Science? Relocating German-Polish Scientific Relations”. International Conference of the Cooperation Initiative of the Leibnitz Association and the Polish Academy of Sciences: „Cross-border Scientific Dialogue Potentials and Challenges for the Human and Social Sciences”, in cooperation with Ludwik and Aleksander Birkenmajer Institute for the History of Science. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. R. 61: 2016 nr 2 s. 135–143.

Marburg, 28–30 X 2015 r.

535. ANDRYSIAK Ewa, Obała Ewa: III Międzynarodowa Konferencja Kresowa „Mit Kresów Wschodnich” w Bytomiu. *Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk*. Nr 16: 2016 s. 243–248. 5 XI 2015 r.

536. PILARCZYK Piotr M[ilosz]: Konferencja „Wielkie Księstwo Litewskie: Polityka, ekonomia, kultura”. Mińsk, 5–6 listopada 2015 r. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 68: 2016 z. 1 s. 332.

537. MUTRYNOWSKA Alicja: Konferencja naukowa „Jan Długosz – 600-lecie urodzin. Region – Polska – Europa w jego twórczości”, Ostromecko, 18–20 XI 2015. *Klio*. T. 36: 2016 nr 1 s. 171–174.

538. BIAŁOŃCZYK Tomasz: XIX Międzynarodowa Konferencja Naukowa z cyklu „Kultura Europy Środkowej” pt. „Systemy reprezentacji i parlamentaryzmu w Europie Środkowej w rozwoju historycznym” (Zabrze, 19–20 XI 2015 r.). *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 71: 2016 nr 2 s. 179–181.

539. ROGUT Dariusz: „Gułag. Struktury, kadry, więźniowie”. Sprawozdanie z konferencji.

Dzieje Najnowsze. R. 48: 2016 [nr] 2 s. 253–266.

Bełchatów, 2–3 XII 2015 r.

540. BIAŁOŃCZYK Tomasz: Międzynarodowa konferencja naukowa pt. „760 lat początków miasta Prudnika” (Prudnik, 3 XII 2015 r.). *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 71: 2016 nr 2 s. 181–182.

541. STASZEWSKA Hanna, Czajkowski Radosław: Sprawozdanie z konferencji „V Toruńskie Konfrontacje Archiwalne »Archiwistyka uniwersalna, archiwistyka lokalna«”, Toruń, 3–4 grudnia 2015 r. *Archeion*. T. 117: 2016 s. 612–619.

542. ROMAN Magdalena: Sprawozdanie z sympozjum Katolicyzm w Polsce i w Niemczech po Soborze Watykańskim II. Słubice, Collegium Polonicum, 3–5 grudnia 2015 r. *Adhibenda*. [Nr] 3: 2016 s. 345–349.

543. ŚMIECHOWSKI Kamil: Sprawozdanie z konferencji naukowej pt. „Miasto, masa i... projekt. Historyczne trajektorie dyskursów modernizacyjnych”, Łódź, 4–5 grudnia 2015 r. *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 14: 2015 s. 183–184.

544. ŻUREK Waldemar W[itytuł]: Sacrum connecting nations. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 105: 2016 s. 461–464.

Konferencja z okazji 250. rocznicy koronacji Ikony Matki Boskiej Chełmskiej, Chełm–Lublin, 14–15 XII 2015 r.

545. CZERNIAK Grażyna, Kowalik Jolanta: Sprawozdanie z konferencji naukowej pt. „Dialog kultur czy zarzewie konfliktów – problematyka mniejszości narodowych w Europie”, Olsztyn 21–22 marca 2016 r. *Koło Historii*. Nr 18: 2016 s. 328–331.

546. GOCHNA Michał: „European Social Science History Conference” – Walencja (Hiszpania), 30 marca–2 kwietnia 2016 r. *Studia Geohistorica*. Nr 4: 2016 s. 195–196.

547. KOWALCZYK Tomasz: IV Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Konstytucje państw europejskich: historia i współczesność”, Toruń, 16–17 kwietnia 2016 r. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 68: 2016 z. 2 s. 396–397.

548. ŚLICZYŃSKA Joanna Elżbieta: Sprawozdanie z międzynarodowej konferencji naukowej „Życie społeczno-kulturalne w państwie zakonu krzyżackiego (XIII–XVI w.)”. *Echa Przeszłości*. [T.] 17: 2016 s. 317–321.

Olsztyn, 18–19 IV 2016 r.

549. WIRKUS Krzysztof: Pommern/Pomorze w odsłonach pamięci. *Przegląd Zachodni*. [T. 72:] 2016 [nr] 4 s. 327–330.

Sesja międzynarodowa „Pommern-Pomorze. Opowiedzieć region na nowo / Eine Region neu erzählen”, Sankelmark, 22–24 IV 2016 r.

550. KWIATKOWSKA Magdalena: „Książka, biblioteka, informacja – między podziałami a wspólnotą”. Piąta Ogólnopolska Konferencja Naukowa (Kielce, 25–26 kwietnia 2016 r.). *Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Librorum*. [Vol.] 1/2(22/23): 2016 s. 221–226.

551. ARABAS Iwona, Ciepłowska Magdalena: Współpraca polskich i czeskich historyków farmacji: Sympozjum Historii Farmacji w Kuks. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. R. 61: 2016 nr 2 s. 144–148.

30 IV 2016 r.

552. SZKOLNICKA Joanna: Sprawozdanie z sesji naukowej Historische Kommission für ost- und westpreussische Landesforschung i Copernicus-Vereinigung für Geschichte und Landeskunde Westpreussens w Warendorfie (Warendorf, 7–8 maja 2016). *Rocznik Elbląski*. T. 27: 2016 s. 265–267.

553. KROCHMAL Anna: Trudne problemy historii a archiwa w debacie krajów Europy Środkowej i Wschodniej. *Archeion*. T. 117: 2016 s. 635–638.

Warszawa, 19–20 V 2016 r.

554. PAWLAK Małgorzata, Sanojca Karol: Sprawozdanie z konferencji naukowej pt. „Bibliografia historii Śląska w perspektywie historycznej i metodologicznej” (Krobiełowice, 19–21 V 2016 r.). *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 71: 2016 nr 2 s. 189–191.

555. STARCZEWSKI Patrick: Komunikat z konferencji „Ochrona i wykorzystanie zasobów środowiska naturalnego na ziemiach polskich na przestrzeni wieków” – Sobótka, 20–22 V 2016. *Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych*. T. 76: 2016 s. 533–536.

556. KOTKOWICZ Eryk: „Migracje a tożsamość narodowa mieszkańców Europy Wschodniej w XIX i na początku XX wieku”, Ciechanowiec 2–3 czerwca 2016. *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. [Z.] 45: 2016 s. 255–256.

557. RUTKOWSKA Elżbieta: XXV Sympozjum Historii Farmacji Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego, Krapkowice, 2–5 czerwca 2016 roku. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. R. 61: 2016 nr 3 s. 233–236.

558. KROCHMAL Anna: Międzynarodowa konferencja naukowa w 420 rocznicę zawarcia unii brzeskiej. *Archeion*. T. 117: 2016 s. 638–642.

Przemysł, 8–10 VI 2016 r.

559. FOKT Krzysztof, Miłkoł Maciej: I Seminarium Projektu Badawczego „Fontes Iuris Lusatae Superioris Vetustissimi”, Uniwersytet Jagielloński, Wydział Prawa i Administracji, 9–10 czerwca 2016 r. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 68: 2016 z. 2 s. 398–400.

560. FOKT K., Miłkoł M.: I Seminarium projektu badawczego pn. „Fontes Iuris Lusatae Superioris Vetustissimi”. *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 71: 2016 nr 2 s. 195–198.

Kraków, 9–10 VI 2016 r.

561. RUZIKOWSKI Tadeusz: Sprawozdanie z konferencji „Nie (tylko) Partia? Organizacje społeczne w Polsce Ludowej 1944–1989 – geneza, funkcjonowanie, znaczenie” – Warszawa, 9–10 VI 2016. *Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych*. T. 76: 2016 s. 537–538.

562. HOSZOWSKA Mariola: Sympozjum „Szkolne podręczniki do nauki historii w Galicji”. Wiedeń, 23 czerwca 2016 r. *Galicja*. T. 2: 2016 s. 376–378.

563. MADEJ-JANISZEK Regina: „Historia Wysp Sołowieckich w losach więźniów obozów pracy”. Konferencja naukowo-praktyczna poświęcona pamięci Dymitra Lichaczewa. *Niepodległość i Pamięć*. R. 23: 2016 nr 3 s. 343–450.

Sołwki, 24–25 VI 2016 r.

M.in. referat o więźniach Polakach.

564. BUGAJ Ewa: „Inspiracje i funkcje sztuki pradziejowej i wczesnośredniowiecznej”, Biskupin 27–29.06.2016. *Przegląd Archeologiczny*. T. 64: 2016 s. 209–218.

565. WIŚNIEWSKA Ewa: Sprawozdanie z XIV Międzynarodowej Polsko-Rosyjskiej Konferencji Naukowej Podręczniki jako narzędzie kształtowania świadomości narodowej, Łódź, 28 czerwca 2016 r. *Rocznik Łódzki*. T. 65: 2016 s. 231–233.

566. WIŚNIEWSKA-JÓZWIĄK Dorota: Sprawozdanie z XIV Międzynarodowej Polsko-Rosyjskiej Konferencji Naukowej pt. Podręczniki jako narzędzie kształtowania świadomości narodowej, Łódź, 28 czerwca 2016 roku. *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 15: 2016 nr 2 s. 407–409.

567. CHARLET Jean-Louis: XXVIII Convegno internazionale „Città e campagna nel Rinascimento” (Chianciano Terme – Monte-

pulciano, 21–23 lipca 2016 r.). *Odrodzenie i Reformacja w Polsce*. T. 60: 2016 s. 317–319.

568. SZYMAŃSKI Konrad: Sprawozdanie z „Wolińskich Spotkań Mediewistycznych pt. Biskup Otto z Bambergu i jego świat” (Wolin, 5–7 VIII 2016 r.). *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 71: 2016 nr 3 s. 201–203.

569. STRYJKOWSKI Krzysztof: Międzynarodowy Kongres Archiwalny – Seul 2016. *Archiwista Polski*. R. 21: 2016 nr 3 s. 95–106. 5–10 IX 2016 r.

570. GIRSZTOWT Aleksandra: Sprawozdanie z konferencji „Origines et mutations III. Elite – its origins & formation processes around the Baltic Sea Region up to Industrial Age”, Pruszcz Gdański, 7–9 IX 2016. *Klio*. T. 38: 2016 nr 3 s. 171–175.

571. KANECKI Oskar: XXVI Ogólnopolski Zjazd Historyków Państwa i Prawa oraz Historii Doktryn Polityczno-Prawnych „Pogranicza w historii prawa i myśli polityczno-prawnej”, Mrągowo, 13–16 września 2016 r. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 68: 2016 z. 2 s. 400–402.

572. OLSZEWSKI Henryk: III Kongres Badaczy Osiemnastego Wieku. „Osiemnasty wiek jako zmiana: Rzeczpospolita i oświecenie”, Poznań, 15–17 września 2016 r. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 68: 2016 z. 2 s. 402–403.

573. GODZIŃSKA Marzena: IV Międzynarodowy Kongres Turkologiczny „Turkic Peoples Through the Ages and Lands”, Warszawa, 21–23 września 2016 r. *Almanach Karaimski*. [T.] 5: 2016 s. 245–247, streszcz. ang.

574. ŁOPATECKI Karol: Ćwierćwiecze Komisji Lituanistycznej. Pogranicza Wielkiego Księstwa Litewskiego (Warszawa 27–28 września 2016 r.). *Miscellanea Historico-Iuridica*. T. 15: 2016 z. 2 s. 361–371.

Działającej przy Komitecie Nauk Historycznych PAN.

575. OSUCH Martyna: Konferencja naukowa „Książka dawna i jej właściciele – stan badań, opracowanie, perspektywy”, Wrocław, Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 29 IX – 1 X 2016 r. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. T. 10: 2016 s. 417–421.

576. WÓJCIK Anna: Sprawozdanie z konferencji „Książka dawna i jej właściciele”, Wrocław [29 IX – 1 X] 2016. *Rocznik BN*. T. 47: 2016 s. 233–238.

577. JAKIMOWICZ Kamil: Sprawozdanie z ogólnopolskiej doktoranckiej konferencji naukowej pt. „V Lubelska Jesień Historyczna – miasta i ich mieszkańcy na przestrzeni wieków”, Lublin 30 września 2016 r. *Kolo Historii*. Nr 19: 2016 s. 279–280.

578. STRAVINSKIENĖ Vitalija: Międzynarodowa konferencja w Wilnie, Instytut Historii Litwy, 27–28 października 2016 r. *Biuletyn Historii Pogranicza*. Nr 16: 2016 s. 130–133.

„Wilno i wilnianie: wyniki najnowszych badań i perspektyw”.

579. PIÓRKOWSKA Joanna: Międzynarodowa Konferencja Naukowa pt. „Akt 5 listopada 1916 roku – konsekwencje dla Polski i Europy”. *Rocznik Toruński*. [T.] 43: 2016 s. 363–366.

Toruń, 4–5 XI 2016 r.

580. SOWA Jan Jerzy: Międzynarodowa Konferencja Naukowa „II Statut Litewski: Terytorium Themis i Clío”, Wilno, 17–18 listopada 2016 roku. *Rocznik Lituanistyczny*. T. 2: 2016 s. 287–291, streszcz. ang., pol.

Konferencje krajowe

581. ŚLIPIEC Jeremiasz: Józef Piłsudski w drodze do niepodległości. *Kwartalnik Bellona*. R. 3: 2009 nr 1 s. 142–146.

Warszawa, 4 XI 2008 r.

582. ZAWITKOWSKA Wioletta: „Rzeszów – w 655. rocznicę lokacji”. Konferencja naukowa pod honorowym patronatem Prezydenta Miasta Rzeszowa Tadeusza Ferency i Jego Magnificencji Rektora Uniwersytetu Rzeszowskiego prof. dr. hab. Stanisława Uliaszka. *Limes*. Nr 2: 2009 s. 236–238.

Rzeszów, 19 I 2009 r.

583. BARTKE Jerzy: XIX Konferencja Naukowa Polskiej Akademii Filatelistyki. *Historyczno-Badawczy Biuletyn Filatelistyczny*. R. 52: 2012 nr 1/4 s. 4–6.

Ciechocinek, 25–27 V 2012 r.

584. ZAROSA Ewelina: Biskup Marcin Kromer 1512–1589. W służbie Kościoła, Ojczyzny i Ziemi Bieckiej. Kolegiata Bożego Ciała w Bieczu. *Rocznik Podkarpacki*. Nr 1: 2012 s. 175–177.

12 XI 2012 r.

585. ŚLIPIEC Jeremiasz: Powstanie Styczniowe z perspektywy 150-lecia. Konferencja

naukowa w AON. *Kwartalnik Bellona*. R. 7: 2013 nr 1 s. 222–227.

„Powstanie Styczniowe (1863–1864). Spojrzenie z perspektywy 150-lecia”, Warszawa, 1 II 2013 r.

586. BARTKE Jerzy: XX Konferencja Naukowa Polskiej Akademii Filatelistyki. *Historyczno-Badawczy Biuletyn Filatelistyczny*. R. 53: 2013 nr 1/4 s. 15–16.

Ciechocinek, 24–26 V 2013 r.

587. KARGOL Tomasz: III Konferencja Naukowa Stowarzyszenia Korona Północnego Krakowa „Wielka historia puka do naszych drzwi”. Wieś podkrakowska wobec polskich powstań narodowych XVIII–XIX wieku (Baranówka, 24 maja 2013 roku). *Prace Historyczne*. [T.] 141: 2014 z. 1 s. 183–185.

588. GOCHNA Michał: Sprawozdanie z konferencji „GIS w nauce”, Lublin, 24–26 czerwca 2013 r. *Studia Geohistorica*. Nr 2: 2014 s. 222.

GIS – System Informacji Geograficznej.

589. OSTROWSKI Jerzy: „Dawne mapy jako źródła w badaniach geograficznych i historycznych”. XXVII Ogólnopolska Konferencja Historyków Kartografii, Lublin, 19–21 września 2013 r. *Studia Geohistorica*. Nr 2: 2014 s. 223–226.

590. BARTKE Jerzy: XXI Konferencja Naukowa Polskiej Akademii Filatelistyki. *Historyczno-Badawczy Biuletyn Filatelistyczny*. R. 54: 2014 nr 1/4 s. 8–9.

Ciechocinek, 23–25 V 2014 r.

591. BITNER Karolina: „Sport w kulturze masowej PRL” – konferencja w IH UAM w Poznaniu. *Czas Przeszły*. T. 1: 2014 nr 1/2 s. 185–187.

3–4 VI 2014 r.

592. PANECKI Tomasz: Sprawozdanie z konferencji „GIS w nauce” – Gdańsk, 23–25 czerwca 2014 r. *Studia Geohistorica*. Nr 3: 2015 s. 279–280.

GIS – System Informacji Geograficznej.

593. KĘDZIERSKI Adam: 60-lecie Stacji Archeologicznej PAN w Kaliszu. *Rocznik Kaliski*. T. 40: 2014 s. 271–273.

Z tej okazji sesja krajowa „Badania, postacie i odkrycia”, Kalisz, 3 IX 2014 r.

594. ŚLUSARCZYK Wojciech: Konferencja naukowa 420-lecie powstania mennicy bydgoskiej 1594–2014. *Bydgoski Rocznik Muzealny*. [T.] 4: 2016 s. 59–60.

Bydgoszcz, 26 IX 2014 r.

595. LASKOWSKI Andrzej: Aby ocalić ślady czyjegoś gniewu lub radości... Konferencja konserwatorska „Drogi i rozdroża ochrony zabytków w Polsce południowo-wschodniej po 1945 roku”. Kraków, 26–27 września 2014 r. To save traces of one's anger or joy... Conservation conference „Roads and crossroads of monument protection in south-eastern Poland after 1945”. Kraków, September 26–27, 2014. *Wiadomości Konserwatorskie*. Nr 41: 2015 s. 107–113.

Tekst równol. pol., ang.

596. KŁECZEK-WALICKA Ewa: Konferencja naukowa „Sokołowskie echa II wojny światowej”. *Rocznik Sokołowski*. Nr 12: 2015 s. 339–344.

Sokołów Małopolski, 8 X 2014 r.

597. LESZEK Adrian: Sprawozdanie z konferencji naukowej Król Jan III Sobieski i Rzeczpospolita w latach 1674–1683, Warszawa, Muzeum Króla Jana III w Wilanowie, 21 października 2014 r. *Saeculum Christianum*. R. 22: 2015 s. 304–305.

598. SZCZEPAŃSKI Łukasz: „Życie codzienne na dawnych ziemiach pruskich. Prawo i bezprawie”. Sprawozdanie z konferencji. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 59:] 2015 nr 1 s. 168–172.

Olsztyn, 28 X 2014 r.

599. SOBCZAK-WALIŚ Monika: Sesja historyczna „Przyodziany kłęski chmurą...”. *Rocznik Kaliski*. T. 40: 2014 s. 258–262.

„Przyodziany kłęski chmurą i ognia purpurą”, Kalisz, 14 XI 2014 r.

600. BRZOZA Michał: Konferencja „Ad personam... Małopolska we wspomnieniach i historiografii”, Kielce, 9 kwietnia 2015 roku. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 5: 2016 s. 423–425.

601. STASZEWSKA Hanna: Konferencja kształcenie infobrokerów i archiwistów cyfrowych, Kraków 15–16 kwietnia 2015 r. *Przegląd Archiwalno-Historyczny*. T. 3: 2016 s. 317–322.

602. WALICKI Bartosz: Konferencja naukowa w 70. rocznicę utworzenia parafii pw. Św. Wojciecha w Trzebownisku. *Rocznik Sokołowski*. Nr 12: 2015 s. 395–399.

Trzebownisko, 16 V 2015 r.

603. ŁODEJSKA Klaudia, Szafarczyk Wioletta: Zostawmy świat doczesny, skupmy się na Niebie. Sprawozdanie z konferencji naukowej „Niebo w humanistyce, w przyrodznawstwie,

w teologii”, Kielce 18–20 maja 2015 roku. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 5: 2016 s. 427–432.

604. SZOT Adam: Sprawozdanie z konferencji naukowej i wystawy muzealnej zorganizowanych z okazji 70. rocznicy przeniesienia Wyższego Seminarium Duchownego z Wilna do Białegostoku. *Kościół w Polsce*. [T.] 15: 2016 s. 457–459.

Białystok, 21 V 2015 r.

605. ANDRYSIAK Ewa, Obała Ewa: Sprawozdanie z konferencji „Paweł Hulka-Laskowski – pisarz, religioznawca, bibliofil i pedagog” (Łódź, 29–30 maja 2015 r.). *Acta Universitatis Lodziensis. Folia Librorum*. [Vol.] 1/2(22/23): 2016 s. 203–208.

606. CHOMENTOWSKA Edyta: „Pięćset pięćdziesiąt lat obecności oo. Bernardynów w Przeworsku (1465–2015)”. Przeworsk 30 maja 2015 r. Konferencja z okazji jubileuszu przybycia zakonników do miasta. *Przeworskie Studia Regionalne*. T. 2: 2015 s. 212–223.

607. WYWIAŁ Przemysław: Konferencja „Józef Piłsudski (1867–1935). Człowiek, żołnierz, polityk” w Sejmie RP. Warszawa, 9 czerwca 2015 roku. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Folia 199: Studia de Securitate et Educatione Civili*. [T.] 5: 2015 s. 205–206.

608. NAPORA Monika: Sprawozdanie z konferencji naukowej „Równie ważni? Senatorzy drugiego planu (1926–1939)”, Lublin 10–11 VI 2015 r. *Dzieje Najnowsze*. R. 48: [nr] 1 s. 319–323.

609. KONOPKA Witold: Sprawozdanie z konferencji „Młodzież a Kościół w Polsce po II wojnie światowej”. Górsk, 11 czerwca 2015 r. *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 23: 2015 s. 256–258.

610. DEPTUŁA Magdalena: Sprawozdanie z konferencji „Geografia historyczna. Wyzwania przyszłości” – Łódź, 11–12 czerwca 2015 r. *Studia Geohistorica*. Nr 4: 2016 s. 204–206.

611. WOŹNIAK Krzysztof Paweł: Sprawozdanie z IV Krajowej Konferencji z Geografii Historycznej na temat „Geografia historyczna. Wyzwania przyszłości”, Łódź 11–12 czerwca 2015 r. *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 14: 2015 s. 167–174.

612. FABIĄŃSKA Agnieszka: Konferencja naukowa „De nuptiis (italalis) Philologiae

et Libri manuscripti”, Warszawa, 15 czerwca 2015 r. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. T. 9: 2015 s. 379–382.

613. FRAŚ Marcin: Zachowanie cyfrowego dziedzictwa archiwalnego (Toruń 24–25 VI 2015 r.). *Archiwista Polski*. R. 21: 2016 nr 1 s. 99–106.

614. GULDON Łukasz, Majcher-Ociesa Edyta: Konferencja „Społeczność żydowska w Małopolsce”, Kielce 1 lipca 2015 roku. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 5: 2016 s. 433–435.

615. SŁOMSKI Michał: Sprawozdanie z konferencji „Województwo poznańskie w XVI w.” – Kościan, 1 lipca 2015 r. *Studia Geohistorica*. Nr 4: 2016 s. 202–204.

616. SKOCZYŃSKI Michał: Sprawozdanie z konferencji „Losy i znaczenie dziedzictwa kulturowego po klasztorach skasowanych na ziemiach dawnej Rzeczypospolitej i Śląska przekazanego Cerkwi prawosławnej lub Kościołom protestanckim”. (Serplice, 3–5 IX 2015 r.). *Przegląd Tomistyczny*. T. 21: 2015 s. 539–546.

617. KOSTRZEWSKA Ewelina M[aria]: W kręgu kultury historycznej: „Ziemianie mazowieccy wobec obronności Ojczyzny”, Ciechanów 5 września 2015 r. *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 15: 2015 s. 209–212.

618. KRZEMIŃSKI Tomasz: Sprawozdanie z konferencji naukowej „Wiktor Kulerski – ocalić od zapomnienia”, Grudziądz, 18 IX 2015 r. *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 24: 2016 s. 264–266.

619. BENINCASA Zuzanna: Pierwsza Szczecińska Konferencja Romanistyczna „Civis Romanus sum. Mistrzowie i dzieła polskiej romanistyki”, Szczecin, 18–20 września 2015 r. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 68: 2016 z. 2 s. 393–396.

620. SZCZYGIELSKI Krzysztof: I Szczecińska Konferencja Romanistyczna pt. „Civis Romanus sum. Mistrzowie i dzieła polskiej romanistyki” Szczecin 18–20 września 2015 r. *Miscellanea Historico-Iuridica*. T. 15: 2016 z. 2 s. 372–373.

621. BUKAŁA Marcin: Średniowieczny „mercator christianus” – komunikat z sesji V Kongresu Mediewistów Polskich. *Przegląd Tomistyczny*. T. 22: 2016 s. 445–447.

Rzeszów, 23 IX 2015 r.

622. OSTROWSKI Jerzy: „Mapa jako narracja interpretacyjna”. XXIX Ogólnopolska Konferencja Historyków Kartografii – Wrocław, 24–26 września 2015 r. *Studia Geohistorica*. Nr 4: 2016 s. 197–202.

623. ŁYSIAK-ŁĄTKOWSKA Anna: Sprawozdanie z konferencji „Na koniu, co się cofa, jechać niebezpiecznie: koń w kulturze miejskiej – z dziejów historii i tradycji od średniowiecza po współczesność” (Sopot, 25–26 września 2015 r.). *Studia Historica Gedanensia*. T. 7: 2016 s. 319–325.

624. OCHRONA zbiorów bibliotecznych. Praktyczne realizacje prac konserwatorskich w bibliotekach polskich. III Targi Konserwacji i Restauracji Zabytków oraz Ochrony, Wyposażenia Archiwów, Muzeów i Bibliotek Dziedzictwo, 7–9 października 2015 r., Warszawa. Program konferencji. Red. Lidia Pałuszkiewicz-Horubała. Warszawa 2015 BN 8° ss. 21, nlb. 1, il.

625. BORSZYŃSKA Sylwana: Sprawozdanie z III Ogólnopolskiej Sesji Naukowej pt. „Życie prywatne Polaków w XIX wieku. Świat dziecka”, Łódź, 8–9 października 2015 r. *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 14: 2015 s. 175–183.

626. CZERNIAK Grażyna: Sprawozdanie z konferencji naukowej pt. „Życie prywatne Polaków w XIX wieku. Świat dziecka”, Łódź 8–9 października 2015 r. *Koło Historii*. Nr 18: 2016 s. 323–326.

627. BUL Konrad: Konferencja naukowa „Las i historia” w Ośrodku Kultury Leśnej w Gołuchowie. *Rocznik Kaliski*. T. 41: 2015 s. 213–218.

8–9 X 2015 r.

628. WRÓBLEWSKA Izabela: Konferencja Naukowa „Wincenty Krasiński i życie społeczno-kulturalne Warszawy i Królestwa Polskiego” (Opinogóra–Warszawa, 8–9 października 2015). *Niepodległość i Pamięć*. R. 23: 2016 nr 1 s. 357–364.

629. BIS Magdalena, Bis Wojciech: „Początki murowanych zamków w Polsce do połowy XIV w.”, ogólnopolska konferencja naukowa, Warszawa, 15–16 października 2015 r. *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 64: 2016 nr 1 s. 141–146.

630. TYSZLER Lubomira: Regionaliści o regionalizmie, czyli rozważania ze spotkania „Blisko i daleko. Sympozjum regionalistów –

Praszka 2015". *Rocznik Wieluński*. T. 16: 2016 s. 307–312.

17 X 2015 r.

631. LASZUK Anna: Konferencja „Zabezpieczanie i udostępnianie archiwalnych zasobów archiwów kościelnych”, Falenty, 19–21 października 2015 r. *Archeion*. T. 117: 2016 s. 607–612.

632. CUKRAS-STELAĞOWSKA Joanna: Sprawozdanie z seminarium naukowego pt. „Południowe Kociewie: tożsamość – edukacja – świadomość regionalna” (Świecie n. Wisłą, 20.10.2015). *Acta Universitatis Nicolai Copernici*. Nauki Humanist.-Społ. Z. 435: Pedagogika. [Nr] 32: 2016 s. 241–244.

633. GOCHNA Michał: Konferencja „Przestrzenne aspekty historycznych badań demograficznych, społecznych i gospodarczych (do 1945 r.)” – Pobierowo, 21–23 października 2015 r. *Studia Geohistorica*. Nr 4: 2016 s. 195.

634. KUZICKI Jerzy: Konferencja naukowa „Sacrum a przestrzeń – z problematyki badań nad systemami komunikacyjnymi XVIII–XX w.”. Rzeszów, 22 października 2015 r. *Galicja*. T. 2: 2016 s. 373–375.

635. CELIŃSKA[-OLSZEWSKA] Urszula, Mierzejewska Milena: Sprawozdanie z konferencji Kościół, kultura, polityka w Państwie pierwszych Piastów (Instytut Nauk Historycznych UKSW, Warszawa i Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Ciechanowie 22–23 października 2015 r.). *Saeculum Christianum*. R. 22: 2015 s. 306–308.

636. DOMAŃSKI Tomasz: Konferencja „Cywilno-wojskowe struktury Polskiego Państwa Podziemnego na Kielecczyźnie (1939–1945). Colloquium II”, Kielce, 27 października 2015 roku. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 5: 2016 s. 437–439.

637. SZELAĞ Magdalena: Sprawozdanie z sesji z cyklu „Życie codzienne na dawnych ziemiach pruskich”. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 59:] 2015 nr 3 s. 546–549.

Olsztyn, 27 X 2015 r.

638. SZARAFIN Agnieszka, Tomaszewski Mikołaj: Sprawozdanie z konferencji naukowo-metodycznej „Mniejszość wyznaniowa i etniczna w regionie kujawsko-pomorskim”, Toruń, 29 X 2015. *Klio*. T. 37: 2016 nr 2 s. 199–204.

639. ŚWIĄTKOWSKI Tomasz: Konferencja „Dziedzictwo kulturowe Bodzentyna”,

Bodzentyn, 7 listopada 2015 roku. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 5: 2016 s. 441–447.

640. SKRZYDLEWSKA Beata: Konferencja „Dokumentowanie, ochrona i upowszechnianie dziedzictwa kultury materialnej w polskich muzeach religijnych. Teoria i praktyka”. Lublin 16–17 listopada 2015 roku. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 105: 2016 s. 455–457.

641. BOJARSKI Piotr: Sprawozdanie z konferencji naukowej „Siedemdziesięciolecie przybycia Polaków z Wileńszczyzny na Warmię i Mazury”. *Echa Przeszłości*. [T.] 17: 2016 s. 322–325.

Olsztyn, 18 XI 2015 r.

642. GROSZKOWSKI Marek: Sprawozdanie z ogólnopolskiej konferencji naukowej: Warszawa na przestrzeni dziejów (Warszawa, UKSW 18 listopada 2015 r.). *Saeculum Christianum*. R. 22: 2015 s. 309–310.

643. MĘCINA Marcin: Sprawozdanie z konferencji naukowej pt. Henryk Paszkiewicz wydobyty z zapomnienia, Łódź, 20 listopada 2015 roku. *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 15: 2016 nr 1 s. 379–382.

644. HOPPE Paweł: „Świadectwa osób konsekrowanych z terenów diecezji bydgoskiej”. Sprawozdanie z Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej. *Studia Bydgoskie*. T. 9: 2015 s. 319–323.

Bydgoszcz, 21 XI 2015 r.

645. CIZIO Tomasz: Sprawozdanie z ogólnopolskiej konferencji: Postawy decydentów wspólnot politycznych i kościelnych wobec wolności obywatelskich oraz wyznaniowych mieszkańców we wczesnonowożytnej Europie. Różnice i podobieństwa doświadczeń I RP i innych krajów (Instytut Nauk Historycznych UKSW 27 listopada 2015 r.). *Saeculum Christianum*. R. 22: 2015 s. 311–312.

646. JEZIORSKI Paweł A.: Siódma konferencja z cyklu „Polonica w zbiorach państw nadbałtyckich”, Warszawa, 27 XI 2015 roku. *Zapiski Historyczne*. T. 81: 2016 z. 3 s. 197–200.

647. KLEMPERT Mateusz: Sprawozdanie z ogólnopolskiej konferencji naukowej pt. 200 lat kongresu wiedeńskiego – nie tylko rocznicowo. *Meritum*. T. 8: 2016 s. 513–516.

Olsztyn, 27 XI 2015 r.

648. POKORZYŃSKA Elżbieta, Gomołszek Joanna: Ogólnopolska Konferencja

Naukowa „Z dziejów książki i prasy. Przegląd badań za lata 2013–2015” (Bydgoszcz, 27 listopada 2015 r.). *Toruńskie Studia Bibliologiczne*. [T. 9:] 2016 nr 1 s. 285–288.

649. KARGUL Michał: Wokół konferencji „Polska Regionalna”. *Nasze Pomorze*. Nr 17: 2015 [dr.:] 2016 s. 151–156.

Tczew, 27–28 XI 2015 r.

650. GAJDKA Krzysztof: Sprawozdanie z konferencji „Oblicza prasy harcerskiej i skautowej” (Sosnowiec, 2 grudnia 2015 r.). *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. Vol. 19: 2016 no 1 s. 149–153.

651. GRABOWSKI Janusz: Konferencja „Hołd pruski. Geneza i znaczenie”, Warszawa, 4 grudnia 2015 r. *Archeion*. T. 117: 2016 s. 619–622.

652. RUDAWSKI Bogumił: Polska i koinkultura międzynarodowa XIX–XXI w. *Przeгляд Zachodni*. [T. 72:] 2016 [nr] 2 s. 338–340.

Poznań, 4 XII 2015 r.

653. ORZEŁ Joanna: Sprawozdanie z konferencji naukowej „Społeczeństwo staropolskie a elity”, Warszawa, 7–8 XII 2015 roku. *Zapiski Historyczne*. T. 81: 2016 z. 1 s. 211–214.

654. STARCZEWSKA-WOJNAR Aleksandra: Konferencja naukowa „Polska kultura religijna”, Kraków, 8–10 grudnia 2015 roku. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 5: 2016 s. 449–453.

655. ANDRYSIAK Ewa, Obała Ewa: Konferencja naukowa z okazji 200. rocznicy powołania Towarzystwa Naukowego Krakowskiego. Kraków, 9–10 grudnia 2015 r. *Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk*. Nr 16: 2016 s. 249–254.

656. PUDŁOCKI Tomasz: Konferencja naukowa z okazji 200. rocznicy powstania Towarzystwa Naukowego Krakowskiego. *Studia Historiae Scientiarum*. [T.] 15: 2016 s. 387–392, streszcz. ang.

Kraków, 9–10 XII 2015 r.

657. KAMIŃSKA Joanna: „Materialne i niematerialne dziedzictwo kulturowe Polaków – wczoraj i dziś”. IX Ogólnopolska Konferencja Studencko-Doktorancka Kół Naukowych Bibliotekoznawców (Katowice, 10 grudnia 2015 r.). *Acta Universitatis Lodzianis. Folia Librorum*. [Vol.] 1/2(22/23): 2016 s. 209–212.

658. MARYNOWSKA Anna: Konferencja naukowa „Rola Towarzystwa Naukowego

w Toruniu w kształtowaniu dziedzictwa historycznego i kulturalnego regionu kujawsko-pomorskiego w XIX i XX wieku”, Toruń, 16 XII 2015 roku. *Zapiski Historyczne*. T. 81: 2016 z. 3 s. 201–203.

659. KURCZEWSKI Gabriel: Ogólnopolska sesja naukowa: „Fukierowie: wino – historia – sztuka”, Warszawa, 15 stycznia 2016 r., Klub Historii i Kultury Wina przy Oddziale Warszawskim Stowarzyszenia Historyków Sztuki. *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 64: 2016 nr 1 s. 146–148.

660. GUZOWSKI Piotr: Zebranie naukowe polskiej sekcji European Society for Environmental History – Warszawa, 16 stycznia 2016 r. *Studia Geohistorica*. Nr 4: 2016 s. 196–197.

661. CZECHOWSKA Kinga: Akademicka debata panelowa pt. „Spory o polską politykę zagraniczną w okresie Drugiej Rzeczypospolitej”. *Res Gestae*. [T.] 2: 2016 s. 199–204, streszcz. ang.

Toruń, 26 I 2016 r.

662. WALICKI Bartosz: Konferencja naukowa „Ks. Ludwik Ruczka (1814–1896) – ojciec Sybiraków”. Kolbuszowa, 29 stycznia 2016 r. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 106: 2016 s. 473–476.

663. HURYSZ Mateusz: Pierwszy Prymas Polski Odrodzonej kard. Edmund Dalbor i jego związki z Poznaniem. *Przeгляд Zachodni*. [T. 72:] 2016 [nr] 2 s. 340–344.

„Kardynał Edmund Dalbor. Prymas przełomu 1915–1926”, Poznań, 13 II 2016 r.

664. MIECZKOWSKI Robert, Wiśniewska Joanna: Sprawozdanie z ogólnopolskiej konferencji naukowej „Przeszłość i przyszłość prawicy”. [W:] Wybrane aspekty funkcjonowania prawicy. Pod red. R. Mieczkowskiego. Warszawa–Krosno 2016 s. 143–151.

Warszawa, 13 II 2016 r.

665. GROTH Andrzej: Sprawozdanie z konferencji Życie lokalnych społeczności w Prusach Królewskich wpisane w księgi metrykalne (Elbląg, 29 lutego 2016). *Rocznik Elbląski*. T. 27: 2016 s. 259–262.

666. CUKRAS-STELAĞOWSKA Joanna: Sprawozdanie z konferencji naukowej pt. „Pamięć w pedagogice” (Toruń, 1–2.03.2016). *Acta Universitatis Nicolai Copernici. Nauki Humanist.-Społ. Z.* 435: Pedagogika. [Nr] 32: 2016 s. 231–235.

667. GRABOWSKA-PIEŃKOSZ Dorota: Sprawozdanie z konferencji naukowej „Pamięć w pedagogice”, Toruń 1–2 marca 2016. *Studia Paedagogica Ignatiana*. Vol. 19: 2016 [nr] 3 s. 283–287.

668. GRABOWSKA-PIEŃKOSZ D.: Sprawozdanie z konferencji naukowej pt. „Pamięć w pedagogice” (1–2 marca 2016, Toruń). *Biuletyn Historii Wychowania*. [Nr] 34: 2016 s. 221–225.

669. GUMUŁA Teresa: Konferencja naukowa „Historia wychowania na przełomie XX i XXI wieku. Kontynuacje i nowe wyzwania”, Kielce 7–8 marca 2016 r. *Biuletyn Historii Wychowania*. [Nr] 34: 2016 s. 225–227.

670. MOŚ Andrzej: Sprawozdanie z konferencji: Ochrona Dóbr Kultury. Zabytki Sakralne. *Studia Elckie*. [T.] 18: 2016 nr 1 s. 105–108.

Olsztyn, 10 III 2016 r.

671. BEZAK Paweł: „O legionach, legionistach i pamięci” – konferencja w Muzeum Niepodległości. *Niepodległość i Pamięć*. R. 23: 2016 nr 2 s. 305–306.

Warszawa, 16 III 2016 r.

Towarzyszka wystawie „Epopcja Legionowa”.

672. CIEŚLAK Stanisław: Spotkanie księży profesorów i wykładowców historii Kościoła, Gniezno 31 III–1 IV 2016. *Nasza Przeszłość*. T. 125: 2016 s. 327–334.

673. PUDŁOCKI Tomasz: Konferencja naukowa poświęcona pamięci prof. Andrzeja Gawrońskiego (Przemyśl, 1 kwietnia 2016 r.). *Studia Historiae Scientiarum*. [T.] 15: 2016 s. 381–385, streszcz. ang.

„Andrzej Gawroński (1885–1927) – poliglota i uczoney”.

674. BIEŚ Andrzej Paweł, Królikowska Anna, Topij-Stempińska Beata: Konferencja naukowa „Instytucje edukacyjne w Krakowie i na ziemiach polskich w XIX wieku i początkach XX wieku”, Kraków, 1–2 kwietnia 2016 roku. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 59: 2016 nr 1/2 s. 239–247.

675. PUCHOWSKA Małgorzata: Sprawozdanie z konferencji „Instytucje edukacyjne w Krakowie i na ziemiach polskich w XIX i początkach XX wieku”. Akademia Ignatianum w Krakowie, 1–2 kwietnia 2016. *Biuletyn Historii Wychowania*. [Nr] 34: 2016 s. 227–235.

676. RÓŻAŃSKI Tomasz: Sprawozdanie z seminarium naukowego pt. „Wzbudzanie się społeczeństwa wychowującego. 40 lat pedago-

giki społecznej i socjologii edukacji w Toruniu” (Toruń, 4.04.2016). *Acta Universitatis Nicolai Copernici*. Nauki Humanist.-Społ. Z. 435: Pedagogika. [Nr] 32: 2016 s. 237–239.

677. SŁAWIŃSKI Piotr: Komunistyczne represje. *Zeszyty Sandomierskie*. R. 22: 2016 nr 41 s. 96.

Sandomierz, 4 IV 2016 r.

678. JAROSZYK-PAWLUKIEWICZ Joanna: Sprawozdanie z konferencji naukowej „Studia nad przestępczością gospodarczą na ziemiach polskich. Polska Ludowa: przestępczość gospodarcza w warunkach systemu nakazowo-rozdzielczego” – Poznań, 7–8 IV 2016. *Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych*. T. 76: 2016 s. 539–541.

679. GAWROŃSKI Eryk: Sprawozdanie z Ogólnopolskiej Konferencji „Proch przeciwko włóczniom – wojskowość pozaeuropejska na przestrzeni dziejów”, Poznań 8.04.2016. *Studia z Dziejów Polskiej Historiografii Wojskowej*. T. 17: 2016 s. 137–138.

680. MATERIAŁY I. Warsztatów Dziedzictwo i historia górnictwa, Złoty Stok, 14–15 IV 2016. Oprac. Paweł P. Zagożdżon, Marek J. Battek, Robert Nowakowski, Piotr Miśta, Wojciech Miśta. Wrocław 2016 Wyd. Geoinżynierii, Górnictwa i Geologii Politech. Wrocławskiej 8° ss. 90, il.

Streszczenia referatów.

681. RADZISZEWSKA Maria: Sprawozdanie z I Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej „Życie codzienne nauczycieli w XIX i XX wieku. Związki i organizacje nauczycielskie”, Kalisz, 18–19 kwietnia 2016 roku. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 59: 2016 nr 3/4 s. 302–309.

682. WOJTYNKA Anna, Zimna Aldona: I Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Życie codzienne nauczycieli w XIX i XX wieku. Związki i organizacje nauczycielskie”. Kalisz, 18–19 kwietnia 2016 r. *Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk*. Nr 16: 2016 s. 255–260.

683. LIS Aleksandra: „Miasta i miasteczka mazowieckie”; ogólnopolska konferencja naukowa, Biezuń, 21 kwietnia 2016 r. *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 64: 2016 nr 3 s. 405–407.

684. MUTRYNOWSKA Alicja: Sprawozdanie z konferencji naukowej „Ludwik Kolanowski – historyk monarchii jagiellońskiej,

organizator życia naukowego, polityk”, Toruń, 21 IV 2016 roku. *Zapiski Historyczne*. T. 81: 2016 z. 2 s. 201–202.

685. NEHRING Sylwia, Siudek Wojciech: Sprawozdanie z konferencji „Ludwik Kolanowski – historyk monarchii jagiellońskiej, organizator życia naukowego, polityk”, Toruń, 21 IV 2016. *Klio*. T. 37: 2016 nr 2 s. 204–207.

686. TOMASZEWSKI Mikołaj: Ludwik Kolanowski. Historyk monarchii jagiellońskiej, organizator życia naukowego, polityk. *Rocznik Toruński*. [T.] 43: 2016 s. 355–358, streszcz. ang., niem.

Toruń, 21 IV 2016 r.

687. NIEDŹWIEDZKA Magdalena: Sprawozdanie z VI Wiosennych Spotkań Archiwalnych „Zarządzanie dokumentacją w badaniach naukowych, dydaktyce i praktyce”, Toruń, 21–22 IV 2016. *Klio*. T. 37: 2016 nr 2 s. 207–211.

688. GOLA Beata, Pauluk Dorota: II Seminarium Polskiej Myśli Pedagogicznej „Realizm filozoficzny jako podstawa koncepcji i kierunków rozwoju polskiej myśli pedagogicznej”, Kraków, 29 kwietnia 2016 roku. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 59: 2016 nr 3/4 s. 293–297.

689. MODRZYŃSKI Mikołaj, Biernat Kamila: I Konferencja z cyklu „Editiones sine fine” (Toruń, 12–13 V 2016 r.). *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 71: 2016 nr 2 s. 182–189.

690. PIETRZKIEWICZ Dorota, Seroka Katarzyna: I Ogólnopolska konferencja naukowa „Ochrona zbiorów bibliotecznych. Przeszłość – teraźniejszość – przyszłość”, Bydgoszcz, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego, 19–20 V 2016 r. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. T. 10: 2016 s. 411–416.

691. STOLARCZYK Tomasz: Sprawozdanie z I Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej „Ochrona Zbiorów Bibliotecznych. Przeszłość – Teraźniejszość – Przyszłość” (Bydgoszcz, 19–20 maja 2016 r.). *Acta Universitatis Lodziensis. Folia Librorum*. [Vol.] 1/2(22/23): 2016 s. 233–236.

692. BYKOWSKA Milena: Sprawozdanie z ogólnopolskiej konferencji naukowej „Za krew przelaną dla Ojczyzny, za ofiary naszych żyć». Podziemie niepodległościowe w walce z reżimem komunistycznym”, Bełchatów, 20 V 2016 r. *Dzieje Najnowsze*. R. 48: 2016 [nr] 3 s. 209–212.

693. MOZGAWA Konrad: Sprawozdanie ze studencko-doktoranckiej konferencji naukowej pt. „II Lubelska Wiosna Historyczna”, Lublin 20 maja 2016 r. *Koło Historii*. Nr 19: 2016 s. 277–278.

694. SAŚIADEK Ewa: Konferencja pt. „Co wydobyć z okładek dawnych ksiąg metrykalnych? Księga metrykalna z Mszany Śląskiej (1638–1775)” (Katowice, 2 VI 2016 r.). *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 71: 2016 nr 2 s. 192–195.

695. RYMAR Dariusz A[leksander]: XII Ogólnopolskie Seminarium Archiwalne: Postępowanie i zarządzanie dokumentacją w świetle nowych przepisów prawa, Gorzów 7–8 czerwca 2016 r. *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archiwalny*. Nr 23: 2016 s. 425–433.

695a. JÓZEFIAK Piotr: XII Forum Wielkopolskich Konserwatorów Papieru i Skóry, Poznań 16 czerwca 2016 r. *Przegląd Archiwalno-Historyczny*. T. 3: 2016 s. 329–332.

696. DAJNOWICZ-PIESIECKA Diana: Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Polityka i politycy w prasie XX i XXI wieku” (Białystok, 16–17 czerwca 2016 r.). *Studia Podlaskie*. T. 24: 2016 s. 355–361.

697. LESZEK Krzysztof: Ogólnopolska konferencja naukowa „Paradoksologia w starożytności i średniowieczu”. *Echa Przeszłości*. [T.] 17: 2016 s. 325–330.

Olsztyn, 16–17 VI 2016 r.

698. MILEWSKI Dariusz: Sprawozdanie z konferencji naukowej Jarzmo Ligi Świętej? – Jan III Sobieski i Rzeczpospolita w latach 1684–1696. *Saeculum Christianum*. R. 23: 2016 s. 344–345.

Warszawa, 20 VI 2016 r.

699. BIAŁY Łukasz, Czajka Anna: Sprawozdanie z IV Ogólnopolskiej Sesji Naukowej pt. Życie prywatne Polaków w XIX wieku. „Wokół mody”, Olsztyn, 20–21 czerwca 2016 r. *Rocznik Łódzki*. T. 65: 2016 s. 227–231, streszcz. ang.

700. LEWANDOWSKA Dorota: Konferencja „Urzednicy i urzędy w społeczeństwie XIX wieku”. *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 23: 2016 s. 347–348.

Warszawa, 28 VI 2016 r.

701. PAWŁOWSKA-KUBIK Agnieszka: Konferencja naukowa „Wielkie rody na ziemiach polsko-litewskich XVI–XX wieku.

Rozkwit – działalność – upadek – tradycja i pamięć”, Tamobrzeg, 8–10 IX 2016 roku. *Zapiski Historyczne*. T. 81: 2016 z. 4 s. 149–151.

702. ŚLUSARCZYK Wojciech: Konferencja Naukowa „Czystość i brud. Higiena w XIX wieku. Wokół przełomu bakteriologicznego”, Bydgoszcz, 22–23 września 2016. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. R. 61: 2016 nr 4 s. 243–247.

703. SZYMURA Mateusz: XX Konferencja Historyków Państwa i Prawa „Regulacje prawne gospodarki w rozwoju historycznym”, Stronie Śląskie, 22–24 września 2016 r. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 68: 2016 z. 2 s. 403–405.

704. BIS Magdalena: „»Porcyllena, farfury i glina«. Nowożytne naczynia ceramiczne jako źródło archeologiczne. Pochodzenie – różnicowanie – odbiorcy”, konferencja w Warszawie, 28 września 2016 r. *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 64: 2016 nr 4 s. 527–533.

705. CHYLA Roman: Krakowski jubileusz 730-lecia lokacji Sandomierza. *Zeszyty Sandomierskie*. R. 22: 2016 nr 42 s. 84–85.

Kraków, 28 IX 2016 r.

706. SZYMCZAK Małgorzata: Sprawozdanie z konferencji „Zielona Góra – przeszłość, teraźniejszość i przyszłość”. *Studia Zielonogórskie*. T. 21: 2016 s. 261–266.

Zielona Góra, 28 IX 2016 r.

707. [GIERGIEL Tomisław] tg: Konferencja dotycząca lokacji Sandomierza. *Zeszyty Sandomierskie*. R. 22: 2016 nr 42 s. 86

Sandomierz, 7 X 2016 r.

708. TOMASZEWSKI Norbert Dariusz: Sprawozdanie z konferencji „Książd Krzysztof Kluk i badacze epoki stanisławowskiej”, Ciechanowiec, 07.10.2016. *Ciechanowiecki Rocznik Muzealny*. T. 12: 2016 s. 15–17.

709. ŻUREK Waldemar W[itold]: 3rd National Forum of the Directors of the Diocesan Archives in Poland. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 106: 2016 s. 477–480.

Kraków 9–10 X 2016 r.

710. GŁUSZAK Marcin: Konferencja jubileuszowa profesora Jacka Matuszewskiego, Łódź, 10 października 2016 r. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 68: 2016 z. 2 s. 405–407.

711. BIERNAT Kamila: Sprawozdanie z konferencji „Współczesna dokumentacja

– współczesne archiwa”. *Archiwista Polski*. R. 21: 2016 nr 4 s. 99–103.

Poznań, 13–14 X 2016 r.

712. ANDRZEJEWSKA Aldona: Konferencja naukowa „Konopnica – Nasze miejsce – Nasze dziedzictwo. Archeologia – Historia – Architektura – Sztuka” w Konopnicy dnia 15 października 2016 roku. *Rocznik Wieluński*. T. 16: 2016 s. 313–316.

713. BIS Magdalena: „»Homo fabricator« II. Wytwórczość w Polsce średniowiecznej i nowożytnej. Narzędzia – warsztaty – wyroby”, konferencja w Warszawie, 20–21 października 2016 r. *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 64: 2016 nr 4 s. 533–538.

714. PIÓRKOWSKA Joanna: Sesja naukowa pt. „Toruń miastem pokoju. II pokój toruński”. *Rocznik Toruński*. [T.] 43: 2016 s. 359–361.

Toruń, 26 X 2016 r.

715. WAINGERTNER Przemysław: Sprawozdanie z ogólnopolskiej konferencji naukowej pt. W 100-lecie bitwy pod Kostiuchnówką. Marszałek Józef Piłsudski – Droga do Niepodległej, Bełchatów, 27–28 października 2016 roku. *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 15: 2016 nr 2 s. 415–417.

716. BIAŁONOWSKA Magdalena, Bryl Monika, Frąckowska Anna: Sprawozdanie z konferencji naukowej OW SHS „Polskie kolekcjonerstwo wzmiosła artystycznego”. *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 78: 2016 nr 3 s. 585–586.

Warszawa, 3–4 XI 2016 r.

717. RZEPKOWSKI Arkadiusz: Sprawozdanie z debaty pt. Wokół rocznicy 11 listopada, Łódź, 9 listopada 2016 roku. *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 15: 2016 nr 2 s. 418–421.

718. KLEMBBA Urszula: Sprawozdanie z interdyscyplinarnej ogólnopolskiej konferencji studencko-doktoranckiej pt. „»A więc wojna!« – działania militarne i ich kontekst polityczno-prawny, gospodarczy i społeczno-kulturalny na przestrzeni dziejów”, Łódź 17–19 listopada 2016 r. *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 16: 2016 s. 258–260.

719. [DRUGA] II Ogólnopolska Konferencja Naukowa Polska niepodległość – droga do wolności. Abstrakty. Red. Kamil Maciąg, Krzysztof Bałękowski. Lublin 2016 Fund. na rzecz Promocji Nauki i Rozwoju Tygiel 8° ss. 29.

Lublin, 19 XI 2016 r.

720. MODRZYŃSKI Paweł Mateusz: Konferencja naukowa „Kulturowe aspekty relacji między człowiekiem a przyrodą”. Toruń 24–25 XI 2016. *Klio*. T. 39: 2016 nr 4 s. 175–178.

721. SPRAWOZDANIE z LXV Ogólnopolskiej Sesji Naukowej SHS „Migracje”. Oprac. Agnieszka Skrodzka. *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 78: 2016 nr 4 s. 787–791.

Warszawa, 24–25 XI 2016 r.

722. KOSMAN Janina: Konferencja naukowa „Księgozbiory historyczne w bibliotekach archiwów państwowych”, Archiwum Państwowe w Szczecinie, 29 XI 2016. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. T. 10: 2016 s. 427–434.

723. BIAŁY Łukasz: Sprawozdanie z Ogólnopolskiej konferencji naukowej zorganizowanej w 150. rocznicę powstania zabajkalskiego oraz 70. rocznicę repatriacji polskich zesłańców z głębi ZSRR pt. „Losy Polaków na Wschodzie w XIX i XX w.”, Łódź 5–6 grudnia 2016 r. *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 16: 2016 s. 255–257.

724. CZAJKA Anna: Sprawozdanie z Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej pt. Losy Polaków na Wschodzie XIX–XX w., Łódź, 5–6 grudnia 2016 r. *Rocznik Łódzki*. T. 65: 2016 s. 233–234, streszcz. ang.

725. CZYŻEWSKI Andrzej: Pesymizm sprzecznych tez, czyli co dalej? Kilka uwag o Forum Historyków Dziejów Najnowszych (Warszawa, 10.12.2016 r.). *Sensus Historiae*. Vol. 24: 2016 no 3 s. 267–276, streszcz. ang.

k) Jubileusze, nagrody naukowe

726. BARANOWSKI Władysław: Profesor Andrzej Lech. W 70-lecie urodzin i 50-lecie pracy naukowej. *Zeszyty Wiejskie*. [Z.] 22: 2016 s. 15–21.

727. BARYŁA Tadeusz: Nagroda Prezydenta Olsztyna im. Bohdana Jerzego Koziełło-Poklewskiego w dziedzinie historii. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 57:] 2013 nr 4 s. 851–854.

Dla Przemysława Dąbrowskiego.

728. BOŁCUN Grażyna: Uroczystość wręczenia nagród na tle promocji „Rocznika Kol-

buszowskiego” nr XV. *Rocznik Kolbuszowski*. Nr 16: 2016 s. 457–459.

Nagroda naukowa im. dra Krzysztofa Skowrońskiego dla Bartosza Walickiego; nagroda Burmistrza Kolbuszowej dla Barbary Szafraniec oraz Nagroda „Rocznika Kolbuszowskiego” dla Janiny Olszowy.

Kolbuszowa, 24 V 2016 r.

Uzup.: Laudacja ks. dra Grzegorza Wójcika z okazji wręczenia Nagrody Naukowej im. dra Kazimierza Skowrońskiego przez Zarząd Regionalnego Towarzystwa Kultury w Kolbuszowej Panu Drowi Bartoszewi Walickiemu, *Tamże* s. 461–464.

729. JASIŃSKI Maciej [A.]: Wręczenie czwartej edycji Nagrody im. Jana Jędrzejewicza. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. R. 61: 2016 nr 4 s. 241–242.

Za najlepszą książkę poświęconą historii nauki i techniki; laureat za 2016 r.: Zbigniew Tucholski.

730. JEŻ Katarzyna: Profesor Anna Wolff-Powęska laureatką nagrody Viadriny. *Przegląd Zachodni*. [T. 72:] 2016 [nr] 3 s. 248–252.

Uniwersytet Europejski Viadrina we Frankfurcie nad Odrą, 9 V 2016 r.

731. KAMIŃSKA Janina: „Szkoła – nauczyciel – wychowanie”; wokół jubileuszu profesor Ireny Szybiak. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 59: 2016 nr 3/4 s. 223–237, streszcz. ang.

W 2015 r.; 75-lecie urodzin.

732. KASPERAVIČIUS Algis: Jubileusz 60-lecia urodzin profesora Alfredasa Bumblauskasa. *Biuletyn Historii Pogranicza*. Nr 16: 2016 s. 133–137.

Rok 2016.

733. KOZAK Szczepan: Jubileusz prof. dr hab. Jadwigi Hoff z okazji 70. rocznicy urodzin i 45-lecia pracy naukowej. Rzeszów, 24 kwietnia 2015 r. *Galicja*. T. 2: 2016 s. 367–368.

734. KSIĄŻEK Jan: Damian Langner – laureat Nagrody im. Jana Długosza. *Rocznik Wieluński*. T. 16: 2016 s. 301–302.

Za rok 2016.

735. KUBIAK Ewa: Odnowienie doktoratu profesor Wandy Nowakowskiej. *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 15: 2016 nr 1 s. 383–386.

Łódź, 26–27 XI 2015 r.

736. MISIURA Grzegorz: Nagroda Naukowa im. Ireny i Franciszka Skowyrów dla o. dr. Mariana Brudziszsa CSsR. *Rocznik Kolbuszowski*. Nr 16: 2016 s. 465–468.

Za badania polonijne, wręczona 17 VI 2016 r.

737. OLEJNIK Tadeusz: Poznańsko-wieluńskie związki naukowe. Z okazji uhonorowania Profesora Bogdana Walczka zaszczytną

godnością doktora honoris causa Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie. *Rocznik Wieluński*. T. 16: 2016 s. 287–291.

738. PACEVIČIUS Arvydas: Krzysztofui Migoñiui – 75-evi. Et gaudium et solatium in litteris est. *Knygotyra*. T. 65: 2015 s. 359–361.

Krzysztof Migoñ – 75-lecie urodzin.

739. RAKOWSKI Maciej, Szulc Tadeusz: Odnowienie doktoratu profesora Zygfrieda Rymaszewskiego. Łódź, 27 listopada 2015 r. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 68: 2016 z. 1 s. 335–337.

740. ROZSTRZYGNIECIE VII Konkursu im. Majera Bałabana. *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 16:] 2016 nr 3 s. 797–799.

Najlepsze prace magisterskie i doktorskie o Żydach i Izraelu.

741. SCHRAMM Tomasz: Przemówienie z okazji otrzymania godności doktora honoris causa Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach, 17 marca 2016 roku. Poznań 2016 Inst. Historii UAM 8° ss. 20, il. (Studia i Materiały do Dziejów Instytutu Historii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu; z. 3).

742. SIERPOWSKI Stanisław: Jubileusz doktora Stanisława Jędrasia – pedagoga, zasłużonego obywatela miasta Leszna, współzałożyciela LTPN. *Rocznik Leszczyński*. T. 16: 2016 s. 316–318.

Ur. 1925; Leszczyńskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk.

743. SKOCZYŁAS-STAWSKA Honorata: Profesor Bogdan Walczak doktorem honoris causa. *Rocznik Wieluński*. T. 16: 2016 s. 283–286.

Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, 14 X 2016 r.

744. STEŻAŁY Andrzej: Jubileusz doktora Alojzego Koniora – zasłużonego pedagoga i współzałożyciela LTPN. *Rocznik Leszczyński*. T. 16: 2016 s. 319–321.

90 lat w 2015 r.; LTPN – Leszczyńskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk.

745. SZCZERBIK Zbigniew: Dr Tomasz A[ndrzej] Nowak – laureat Nagrody im. Jana Długosza. *Rocznik Wieluński*. T. 16: 2016 s. 297–299.

Za 2016 r.

746. SZEŚĆDZIESIĘCIOLECIE pracy naukowej profesora Bolesława Orłowskiego. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. R. 61: 2016 nr 2 s. 133.

Rok 2016.

747. WŁODARCZYK Zdzisław: Mgr inż. Jerzy Maciejowski – laureat Nagrody im. Jana Długosza. *Rocznik Wieluński*. T. 16: 2016 s. 293–296.

Za 2016 r.

748. ZAWITKOWSKA Wioletta: Podwójny jubileusz prof. dr. hab. Władysława Andrzeja Serczyka. *Limes*. Nr 3/4: 2010/2011 [dr.:] 2011 s. 297–299.

75. rocznica urodzin i 55. pracy naukowej, Rzeszów, 26 XI 2010 r.

749. ŻERELIK Rościsław: W służbie Uniwersytetowi i społeczeństwu. Jubileusz osiemdziesięciolecia urodzin profesora Krystyna Jakuba Matwijowskiego. *Wrocławskie Studia Wschodnie*. [T.] 20: 2016 s. 319–325.

Sprawozdanie z uroczystości w Instytucie Historycznym Uniwersytetu Wrocławskiego w dn. 20 V 2016 r.; zawiera również biografię naukową historyka.

II

1. METODOLOGIA I METODYKA BADAŃ HISTORYCZNYCH

Zob. poz. 910, 1034, 1968, 1992, 2048, 2503, 5197, 10055, 10902.

750. BANASIEWICZ-SZYKUŁA Ewa, Mączka Grzegorz: Nowe technologie cyfrowe w dokumentowaniu nieruchomych zabytków archeologicznych na terenie Lubelszczyzny. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. [T.] 15: 2013 s. 245–250, streszcz. ang.

751. BIOGRAFIA wojny. Metoda biograficzna w badaniu procesów społecznych. Wybór

tekstów. Pod red. Renaty Dopierały i Katarzyny Waniek. Łódź 2016 Wydaw. UŁ 8° ss. 537, il.

Treść: Dopierała R., Waniek K.: Wstęp s. 11–15; Cz. I. Rama teoretyczna, metodologiczna i wymiary analityczne: Piotrowski Andrzej: Wprowadzenie do projektu „Biografia a tożsamość narodowa” s. 43–52; Bokszański Zbigniew: Tożsamość narodowa: pojęcie i problematyka badawcza s. 53–60; Kaźmierska Kaja: Wywiad narracyjny – technika i pojęcia analityczne s. 61–72; Czyżewski Marek: Generalne kierunki opracowania, wymiary analityczne s. 73–80; Cz. II. Biografia a tożsamość narodowa: Bokszański Z.: Obrazy innych etnicznych a tożsamość narodowa s. 83–98; Bokszański Z.: Komentarz do artykułu „Obraz innych etnicznych a tożsamość narodowa” s. 99–100; Rokuszewska-

-Pawełek Alicja: Doświadczenia wojenne Polaków – analiza trajektorii wrześnieowej s. 101–129; Kaźmierska K.: Konstruowanie narracji o doświadczeniu wojennej biografii. Na przykładzie analizy narracji kresowych s. 131–151; Kaźmierska K.: Komentarz do artykułu „Konstruowanie narracji o doświadczeniu wojennej biografii. Na przykładzie analizy narracji kresowych” s. 152–154; Kowalewicz Kazimierz: Narracje autobiograficzne – zagrożenie – zaradność s. 155–175; Tobera Janina: Rodzina w polskich doświadczeniach wojennych. Sytuacje elementarne s. 177–190; Marciniak Mieczysław: Pozytywne doświadczenia biograficzne w kontekście okupacji: oportunizm i opór s. 191–217; Czyżewski M.: Repatrianci i wypędzeni: wzajemne uprzedzenia w relacjach biograficznych s. 219–235; Czyżewski M.: Komentarz do artykułu „Repatrianci i wypędzeni: wzajemne uprzedzenia w relacjach biograficznych” s. 236–238; Piotrowski A.: Zakorzenie w historii (teorii) – zakorzenie w „milieu”: analiza dwu odmian narracji s. 239–259; Cz. III. Wojna, biografia i pamięć: Rokuszewska-Pawełek A.: Doświadczenia wojenne Polaków – analiza trajektorii okupacyjnych s. 263–300; Kaźmierska K.: Dramatyzacja obrazu doświadczeń czasu wojny w opowiadaniu biograficznym. Analiza przypadku s. 301–320; Kaźmierska K.: Biografia opowiadana, doświadczenia i rekonstrukcje w perspektywie narracji o wojnie. Analiza przypadku s. 321–339; Marciniak M.: Pasja i folklor pamięci s. 341–357; Kowalewicz K.: Pamięć krążąca po „milieu” i odkrywająca sekret s. 367–370; Cz. IV. Wojna w doświadczeniu niemieckim: Czyżewski M., Rokuszewska-Pawełek A.: Analiza autobiografii Rudolfa Hössa s. 373–445; Czyżewski M., Rokuszewska-Pawełek A.: Komentarz do artykułu „Analiza autobiografii Rudolfa Hössa” s. 446–447; Schütze Fritz: Presja i wina: wojenne doświadczenia młodego żołnierza niemieckiego i ich biograficzne implikacje s. 449–502; Postscriptum: Waniek K.: II wojna światowa w spotkaniach młodej Polki z wojennym i po wojennym pokoleniem Niemców. Orientacja na podejmowanie perspektywy Innego i praca pośrednicząca. Przypadek Doroty s. 505–518; Wygańska Joanna: Materiał badawczy z projektu „Biografia a tożsamość narodowa” (1992–1994) – o archiwizacji zbioru w ramach Archiwum Danych Jakościowych IFLS PAN s. 519–523; Wykaz publikacji powstałych na bazie projektu „Biografia a tożsamość narodowa” s. 525–526.

752. BIOGRAFICZNE badania nad twórczością. Teoria i empiria. Pod red. Moniki Modrzejewskiej-Świgulskiej. Łódź 2016 Wydaw. UŁ 8° ss. 160, streszcz. ang. (Twórczość i Edukacja; 3).

Z treści: Modrzejewska-Świgulska M.: Słowo wstępne s. 5–11; Catek Anita: Psychobiografia naukowa: od metody badawczej do tekstu s. 15–33; Szmidt Krzysztof J.: Naukowe biografie twórców i kryteria ich poprawności albo głos w obronie biografii „nienaukowych” s. 35–49; Lebeda Izabela: Biografia w liczbach: historiometryczne studium przypadku s. 51–58; Chmielińska Aleksandra: Portret beyonders jako inspiracja do badań biograficznych s. 59–69; Karkowska Magdalena: Tożsamość twórców akademickich w perspektywie badań biografii s. 71–86; Lasocińska Kamila: Badania biograficzne wśród artystów plastyków – refleksja badacza s. 89–104; Cyrański Bohdan: Interpretacja biografii zawodowej jako przykład zastosowania interpretacji hermeneutycznej s. 121–137; Modrzejewska-Świgulska M.: Kapral i poeta... Biograficzne uwarunkowania dróg zawodowych reżyserów s. 139–160.

753. BIOGRAPHY in the humanities. Differences, limits, possibilities. Ed. Paulina Misiewicz, Fryderyk Mudzo, Maciej Sawicki. Poznań 2016 Faculty of History. AMU 8° ss. 182. Adam Mickiewicz University. Faculty of History. (Analyses and Interpretations).

754. BOGACKI Miron: Z lotu ptaka. Zdjęcia z balonu i latawca jako metoda dokumentacji archeologicznej. Warszawa 2016 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 254, nlb. 1, il.

755. BOREK Arkadiusz: Baza danych jako forma edycji wykazów święceń duchowieństwa. *Roczniki Humanistyczne*. T. 64: 2016 z. 2 s. 59–88, streszcz. ang.

Od 2. poł. XV w.

756. COŁBECKA Monika: Metody badawcze w archiwistyce. *Archiwista Polski*. R. 21: 2016 nr 2 s. 29–43, streszcz. ang.

757. CZAPNIK Grzegorz, Gruszka Zbigniew: Założenia metodologiczne reedytorstwa prac naukowych 2. połowy XX w. – na przykładzie edycji krytycznej „Życia książki” Jana Muszkowskiego. *Toruńskie Studia Bibliologiczne*. [T. 9:] 2016 nr 2 s. 41–57, streszcz. ang.

758. DROYSEN Johann Gustav: Zarys historyki. Przekł. i oprac. Mateusz Bonecki i Jakub Duraj. Bydgoszcz 2012.

Rec.: Sikorski Dariusz Andrzej: O polskim wydaniu „Zarysu historyki” Johanna Gustawa Droysena. *Studia Źródłoznawcze*. T. 54: 2016 s. 178–181.

759. DUDEK-SZUMIGAJ Agnieszka: Akcjologiczna identyfikacja zmarłego w świetle inskrypcji nagrobnych (na materiale nekropolii prawosławnych pogranicza polsko-ukraińskiego). *Annales UMCS*. Sec. FF: Philologiae. Vol. 34: 2016 [nr] 1 s. 201–213, streszcz. ang.

760. DYMKOWSKI Maciej: Szkice psychologa o historii. Wrocław–Kraków 2016 Avalon 8° ss. 175.

XI–XXI w.

761. DYMKOWSKI M., Porada Aleksandra: Z zagadnień psychologii historycznej. Interpretacje historyczne w oczach psychologa. Wrocław–Kraków 2015 Avalon 8° ss. 147.

Rec.: Jaskułowski Krzysztof, *Klio*. T. 38: 2016 nr 3 s. 146–150.

762. FIGLUS Tomasz: Problem osad zaginionych na gruncie badań geograficzno-historycznych. Próba konceptualizacji teoretycznej i wybrane zagadnienia metodyczno-empiryczne. *Acta Universitatis Lodzianensis*. Folia Geographica Socio-Oeconomica. Z. 25: 2016 s. 83–108, streszcz. ang.

763. FROM mentalités to anthropological history. Theory and methods. Ed. by Barbara Klich-Kluczevska, Dobrochna Kałwa. Kraków

2012 *Historia Iagellonica* 8° ss. 151, streszcz. niem., pol.

Tręść: Klich-Kluczevska B., Kałwa D.: Introduction. Mentalités on the edge. Some reflection on „anthropological history” in Poland s. 7–12; Kałwa D.: The split identity. The role of a historian’s autobiographical memory in the research of contemporary history s. 13–32; Szpak Ewelina: Polish historians on the road to the history of mentality s. 33–47; Klich-Kluczevska B.: Taboo as a useful category of historical analysis s. 49–61; Perkowski Piotr: Social order and social pathology in the People’s Republic of Poland. Comments on the studies in the history of private and public lives s. 63–81; Gorbacheva Olga: Everyday life in the 19th century. Belarusian case s. 83–103; Hein-Kircher Heidi: The influence of political myth on historical consciousness and identity as factors of mentality s. 103–119; Radwan Marcin: Film as a historical narrative s. 121–146.

764. GARLICKI Apolinary: Miłość i nienawiść jako czynniki historyczne. Wstęp i oprac. Tomasz Pułocki. *Rocznik Przemyski*. T. 52: 2016 z. 2 s. 197–218, streszcz. ang.

Przedr. artykułu z: *Ziemia Przemyska*. R. 2: 2014 nr 24–30 od 13 VI do 25 VII.

765. GIS as a tool to analyze the history of Silesia and the changes in its political (and cultural) geography. [Aut.] Tomasz Babczyński, Tomasz Kubik, Roman Ptak, Grzegorz Strauchold. *Studia Geohistorica*. Nr 4: 2016 s. 113–141, streszcz. ang.

GIS – System Informacji Geograficznej.

766. GUZOWSKI Piotr, Kukło Cezary, Poniat Radosław: O historii integralnej w ujęciu Andrzeja Wyczańskiego [1924–2008]. Białystok 2015 Inst. Badań nad Dziedzictwem Kulturowym Europy 8° ss. 142. Inst. Badań nad Dziedzictwem Kulturowym Europy. (Dissertationes; t. 10) (Prace Centrum Badań Struktur Demograficznych i Gospodarczych Przednowoczesnej Europy Środkowo-Wschodniej; t. 2).

767. HISTORIA – dziś. Teoretyczne problemy wiedzy o przeszłości. Red. Ewa Domańska, Rafał Stobiecki, Tomasz Wiślicz. Kraków 2014.

Rec.: Ochowski Tomasz, *Klio Polska*. [T.] 7: 2015 s. 255–259.

768. JEWSIEWICKI Bogumił: Praca pamięci i historii. Studia z antropologii historycznej pamięci. Red. nauk. Izabela Skórzyńska, Maciej Forycki, Maciej Bugajewski. Poznań 2016 UAM; Inst. Historii UAM 8° ss. 235, il. (Publikacje Instytutu Historii; 137).

Z treści: Skórzyńska I., Forycki M.: Z biografii naukowej Bogumiła Jewsiewickiego s. 9–18; Bugajewski M.: Antropologia pamięci Bogumiła Jewsiewickiego s. 19–23; [Artykuły B. Jewsiewickiego]: Doświadczenie, pamięć, wyobrażenie społeczne s. 27–35; Śmierć czasu, narodziny pluralizmu czasów a historia s. 35–52; Kto ustanawia wydarzenie s. 53–70; Świadczenie i tożsamość s. 73–89; Globalny język lokalnych świadków s. 91–99; Życiorys naukowy Bogumiła Jewsiewickiego s. 221–224; Bibliografia najważniejszych publikacji naukowych Bogumiła Jewsiewickiego s. 225–235.

769. KIZWALTER Tomasz: W stronę równości. Kraków 2014.

Rec.: Żarnowski Janusz, *Przegląd Historyczny*. T. 107: 2016 z. 4 s. 786–792.

770. KONOPCZYŃSKI Władysław: *Historyka*. Oprac. Maciej Janowski. Warszawa 2015.

Rec.: Biliński Piotr: Kilka uzupełnień na marginesie wydania „Historyki” Władysława Konopczyńskiego. *Klio Polska*. [T.] 8: 2016 s. 175–182.

771. KWILECKI Andrzej: Z pogranicza socjologii i historii. Elementy warsztatu badawczego. Poznań 2016 Nauka i Innowacje 8° ss. 149.

772. LASEROWI odkrywcy. Nieinwazyjne badanie i dokumentowanie obiektów archeologicznych i historycznych województwa świętokrzyskiego. Red. nauk. Rafał Zapłata, Bogumił Szady, Krzysztof Stereńczak. Stare Babice 2014 Fund. Centrum Geohistorii 8° ss. 186, il.

Tręść: Wstęp s. 9–12; Sztampke Maciej: „Laserowi Odkrywcy” jako przykład realizacji społecznościowego projektu badawczego opartego na idei nauki obywatelskiej s. 13–30; Bałazy Radomir, Zapłata R., Stereńczak K.: Dobra kultury i środowiska – zabytki i las s. 31–50; Szady B., Zapłata R.: Przeszłość obszaru badań – pomiędzy archeologią a historią s. 51–90; Stereńczak K.: Skanowanie laserowe i geomatyka s. 91–110; Szady B., Zapłata R.: Analiza danych, weryfikacja terenowa i próba interpretacji s. 111–162; Zakończenie s. 163–166; Bibliografia s. 167–181; Aneks. Wykaz osób uczestniczących w etapie oceny próbek danych s. 183–186.

Toż w jęz. ang.: Laser discoverers. Non-invasive examination and documentation of archeological and historical objects in the Świętokrzyskie Voivodeship. Stare Babice 2014.

Rec.: Związek Tomasz, *Studia Geohistorica*. Nr 3: 2015 s. 258–263.

773. LAZURKO [Lidiá] Lidia: *Kwestie metodologiczne na łamach „Kwartalnika Historycznego” (do 1939 r.)*. *Klio Polska*. [T.] 8: 2016 s. 25–36, streszcz. ang.

774. LEWANDOWSKA-MALEC Izabela: *Realizacja prawa do polemiki naukowej. Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 15: 2012 s. 225–232.

775. MAJDAK Magdalena: *Słowa klucze w materiale historycznym – wyzwania i ograniczenia*. *Przegląd Humanistyczny*. R. 60: 2016 nr 3 s. 45–55, streszcz. ang.

Rekonosans badawczy dot. analizy frekwencji wyrazów w tekstach z XVII–XVIII w.

776. MAŁA ojczyzna, wielka (nie)pamięć. *Historia mówiona jako źródło do badania dziejów społecznych*. Materiały pokonferencyjne. Red. Sławomir Cebula i Marcin Chorażki. Kraków 2016 Uniw. Papieskiej JPPII. Wydaw. Nauk. 8° ss. 134, il.

Tręść: Cebula S., Chorażki M.: Wstęp s. 5–7; Pluta Karol: *Obraz krakowskiego Podgórze okresu międzywojennego oraz*

II wojny światowej w relacjach polskich s. 9–29; Jelonek Tomasz: Nieznane historie znanych miejsc. Dzieje „małej ojczyzny” zakreple w nazwach terenowych s. 31–45; Raczynska-Kruk Marta: Biskupin – prasłowiańska Księga Rodzaju? Opowieść z dziejów polskiej archeologii jako przyczynek do refleksji na temat pamięci kulturowej s. 47–62; Świacka-Kołańska Beata: „Być ocalałym do żywej podwórny...” s. 63–78; Biernat Justyna: Tomaszowskie archeologia rodzinne. Projekt Fundacji Pasaże Pamięci s. 79–91; Domańska Karolina: Jak świętowano na ziemi opolskiej podczas II wojny światowej i po niej s. 93–108; Świadek i badacz – nieufność i wątpliwości. Jak stworzyć idealny związek? – dyskusja panelowa s. 109–131.

777. METODY geofizyczne w archeologii polskiej 2016. Red. Mirosław Furmanek, Tomasz Herbich, Maksym Mackiewicz. Wrocław 2016 Inst. Archeologii Uniw. Wrocławskiego 4° ss. 120, il., mapy. Inst. Archeologii Uniw. Wrocławskiego, Fund. Nauki „Archeologia Silesiae”.

Z treści: Bis Wojciech, Herbich T., Ryndziewicz Robert: Zapomniany zamek Ciołków w Zelechowie s. 5–8; Dułbą Przemysław, Furmanek M., Wronecki Piotr: Rowy małe i duże. Interpretacja czworokątnych struktur rejestrowanych na zobrażeniach danych nieinwazyjnych s. 9–14; Dułbą Przemysław, Soida Jacek, Wronecki P.: Od porażki do zwycięstwa. Problem interpretacji badań nieinwazyjnych na przykładzie studiów nad osadnictwem lateńskim na Śląsku s. 15–19; Furmanek M., Rapiński Artur, Feier Iwona: Kurhany w Rozumickim Lasie (woj. opolskie) s. 20–22; Gołębiowski Tomisław: Zastosowanie analizy prędkości fal elektromagnetycznych w interpretacji danych georadarowych s. 23–25; Gołębiowski T., Pasierb Bernadetta: Analiza możliwości ograniczeń zastosowania metody GRP i ERT w archeologii z wykorzystaniem wyników modelowania numerycznego s. 26–28; Grabowski Michał, Mieszkowski Radosław: Badania „Wzgórza Marii”, czyli odkrycie relikwii pałacu Sobieskich na Marymoncie w Warszawie s. 29–30; Groffik Anna, Kolenda Justyna, Zamelska-Monczak Kinga: Geofizyczna prospekcja grodzisk w Santoku i Miliczu s. 31–33; Gruszka Bartłomiej, Pospieszny Łukasz: Badania nieinwazyjne wybranych wczesnośredniowiecznych grodów w woj. lubuskim s. 34–35; Hałaszkó Agata, Gmyrek Grzegorz: Prospekcja w skali mikro. Tomografia komputerowa un kultury łużyckiej ze stanowiska we Wtórku (pow. ostrowski, woj. wielkopolskie) s. 36–38; Karczewski Jerzy, Mazurkiewicz Ewelina: Ograniczenia i niejednoznaczności w metodzie georadarowej podczas badań warstw przypowierzchniowych s. 47–49; Karwecka Agata, Krawczewska Agnieszka: Problematyka archeologicznych badań nieinwazyjnych w ujęciu konserwatorskim s. 50–52; Kasprzak Marek, Wiśniewski Andrzej, Furmanek M.: Rozpoznanie geofizyczne płytkiego podłoża geologicznego oraz analiza przestrzenna znalezisk na stanowiskach późnopaleolitycznych w okolicach Sowina, woj. opolskie s. 53–54; Kiarszys Grzegorz: Nieinwazyjne metody badawcze. Nowy wspaniały świat archeologii? s. 55–56; Konczewski Paweł, Wroneński P., Szczerowski Jacek: Problemowość badań geofizycznych dziedzictwa archeologicznego lasów nizinnych. Studium Puszczy Zgorzeleckiej s. 57–60; Łój Monika, Porzucek Sławomir, Janczewski Piotr: Analiza badań magnetycznych na przykładzie ementarzyska ciałopalnego s. 67–69; Łyskowski Mikołaj, Pasierb B., Wardas-Lasoń Maria [Marta]: W poszukiwaniu średniowiecznych fos Krakowa. Geofizyczno-geochemiczne Studium przypadku s. 70–72; Mackiewicz M., Pasterkiewicz Wojciech, Myślicki Bartosz: Badania geomagnetyczne w obrębie kompleksu sepulkralno-obrzędowego w Sadowiu s. 73–76; Mazurkiewicz Ewelina, Karczewski J.: Analiza prędkości propagacji fali elektromagnetycznej podczas georadarowych poszukiwań miejsc pochówków w gruntach antropogenicznych s. 80–82; Michałowski Andrzej, Niedzielski Przemysław, Jakubowski Karol i in.: Mapowanie składu chemicznego w różnej skali: od badań geochemicznych po archeometrię s. 83–84; Michnik

Monika, Wronecki P., Zdaniewicz Radosław: Badania nieinwazyjne w obrębie grodzisk stożkowych w Starych Tarnowicach, pow. tarnogórski oraz Pniowie, pow. gliwicki s. 85–88; Misiewicz Krzysztof: Badania archeologiczno-geofizyczne w miastach po 50 latach od pierwszych prób w Polsce s. 89–91; Nosal Olga: Badania georadarowe na Twierdzy Srebrna Góra s. 92; Przybyła Marcin M.: Rozpoznanie magnetyczne stanowisk badanych na trasie planowanej drogi S7 w zachodniej Małopolsce s. 93; Rodak Sylwia, Wronecki P.: Grodziska w okolicach Głogowa na Dolnym Śląsku w świetle wyników badań geofizycznych s. 94–95; Ryndziewicz Robert, Miechowicz Łukasz: Niedostrukturalne rozpoznanie dziedzictwa archeologicznego Kotliny Chodleskiej s. 96–98; Stojer-Polańska Joanna: Na styku kryminalistyki i archeologii – poszukiwania miejsca pochówku s. 101; Stróżyk Mateusz: Kurhany w świetle prospekcji geofizycznej. Przykład badań geomagnetycznych na obszarze Lasu Krotoszyn (pogranicze śląsko-wielkopolskie) s. 102; Szykiewicz Adam: Anomalie georadarowe (GPR) w poszukiwaniu tunelu oraz „Złotego Pociągu” na 65 km s. 103–105; Wadył Sławomir, Małkowski Wiesław: Prospekcja geofizyczna vs badania na grodzisku w Węgielsztynie, gm. Węgorzewo s. 106–108; Wiewióra Marcin, Misiewicz K. i in.: „Castrum Terrae Culmensis” – wyniki nieinwazyjnych badań zamków krzyżackich ziemi chełmińskiej s. 109–111; Wiewióra M., Misiewicz K., Małkowski W.: Badania nieinwazyjne przedzamcza w Kowalewie Pomorskim i ich weryfikacja archeologiczna s. 112–114; Wilk Stanisław, Wronecki P.: Stanowisko 2 w Książnicach, woj. świętokrzyskie. Badania geofizyczne kompleksu sepulkralno-osadniczego z neolitu i wczesnej epoki brązu s. 115–117; Zieliński Artur, Łyskowski Mikołaj, Mazurkiewicz Ewelina: Odkrywanie tajemnic Sztydłowa – zastosowanie georadaru w archeologii s. 118–120.

778. MIROŃCZUK Anna, Poławski Zenon F.: Identyfikacja obiektów antropogenicznych na archiwalnych zdjęciach lotniczych okolic Jedwabnego. *Studia Geohistorica*. Nr 3: 2015 s. 141–149, streszcz. ang.

Dot. zbrodni na Żydach dokonanej 10 VII 1941 r.

779. NAROJCZYK Krzysztof: Cytowanie źródeł i publikacji elektronicznych. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 8: 2003 s. 273–288.

780. NAROJCZYK K.: W kierunku historii cyfrowej. Nowe możliwości – nowe wyzwania. *Res Historica*. Nr 42: 2016 s. 329–350, streszcz. ang., pol.

781. OWŁASIUK Justyna: Znaczenie historii mówionej jako metody badawczej na przykładzie białoruskiej społeczności wiejskiej pogranicza polsko-białoruskiego. *Studia Podlaskie*. T. 24: 2016 s. 259–314, streszcz. ang., ros.

782. PALCZYŃSKI Michał: Metodyka kartografii w warsztacie historyka. *Studia Zachodnie*. [T.] 17: 2015 s. 289–313, streszcz. ang.

783. PAWLETA Michał: Przeszłość we współczesności. Studium metodologiczne archeologicznie kreowanej przeszłości w przestrzeni społecznej. Poznań 2016 Wydaw. Nauk. UAM 8° ss. 525, nb. 1, il., streszcz. ang. UAM w Poznaniu. (Archeologia; nr 55).

784. PAWŁOWSKI Adam: Korpusy chronologiczne i leksykalne szeregi czasowe jako narzędzia wykrywania słów kluczy i neosemantyzmów. *Konceptualizacja czasu w korpusach chronologicznych. Przegląd Humanistyczny*. R. 60: 2016 nr 3 s. 57–74, streszcz. ang.

785. PO CO nam dziś historia? Ankieta „Czasu Przeszłego”. *Czas Przeszły*. T. 1: 2014 nr 1/2 s. 9–64.

Treść: Słowo wprowadzenia s. 9; Kula Marcin: Co dalej z historiografią? s. 10–14; Jasiński Tomasz: Jakie funkcje pełni historia w (po)nowoczesnym świecie? s. 15–16; Stobiecki Rafał: Odpowiedź na ankietę pisma „Czas Przeszły. Poznańskie Studia Historyczne” s. 17–20; Karpińska Małgorzata s. 20–25; Dudek Antoni s. 25–26; Ilski Kazimierz s. 27–32; Schramm Tomasz: O sensie uprawiania historii w dzisiejszym świecie s. 33–35; Kizwalter Tomasz: Ankieta „Czasu Przeszłego” s. 36–39; Wiączka Jacek: Czy warto uprawiać historię i być historykiem? s. 39–42; Kasperek Norbert: Kilka (smutnych) refleksji o historii s. 43–45; Włodarczyk Edward: Co z tą historią? s. 45–50; Caban Wiesław: Czy trzeba uczyć historii i zajmować się badaniami historycznymi? s. 50–52; Molik Witold: Odpowiedź na pytania do „Czasu Przeszłego” s. 52–55; Stępiński Włodzimierz s. 56–64.

786. POLASIK-WRZOSEK Karolina: Od antropologii politycznej do semiotyki władzy. Marc Bloch i Borys Uspienski. *Historyka*. T. 46: 2016 s. 345–361, streszcz. ang.

787. PONIAT Radosław: Propozycja zasad prezentowania wyników analiz statystycznych w publikacjach naukowych z zakresu dziejów społeczno-gospodarczych. *Przeszłość Demograficzna Polski*. [T.] 37: 2015 nr 3 s. 191–205, streszcz. ang.

788. [PROBLEMY uprawiania nauki]. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 18: 2015 s. 211–302, streszcz. ang. s. 336–337.

Treść: Matuszewski Jacek: Kudryczyzacja, czyli poniewieranie nauki przez biurokrację s. 211–231; Uruszczaek Waclaw: Z takim sposobem uprawiania nauki godzić się nie można. Naruszenie cudzego autorstwa w pracach historycznoprawnych i historycznych s. 233–255; Szpoper Dariusz: „Cura te ipsum!” W odpowiedzi W. Uruszczaekowi s. 257–272; Sowa Jan: Z takim sposobem uprawiania „polemik naukowych” godzić się nie można. Odpowiedź Waclawowi Uruszczaekowi s. 273–298; Sowa J.: Nota na temat artykułu Jacka Matuszewskiego s. 299–302.

789. PRZEGLĄD metod badań technologicznych zabytkowych kodeksów na przykładzie Codex Aureus Gnesnensis. [Aut.] Tomasz Kozielec, Elżbieta Jabłońska, Małgorzata Pronobis-Gajdzis, Jarosław Rogoż. *Toruńskie Studia Bibliologiczne*. [T. 9:] 2016 nr 1 s. 123–144, streszcz. ang.

790. PYTLEWSKI Karol: Inwentaryzacja ruin schroniska Beskiden-Verein na Babiej Górze, z wykorzystaniem skaningowej i fotogrametrycznej chmury punktów. *Wierchy*. R. 80: 2014 [dr.] 2016 s. 262–264.

791. [RAJ Kapil]: Cyrkulacja, globalizacja, go-betweens: czyli jak pisać globalną historię nauki XIX wieku. Rozmowa z Kapilem Rajem. [Rozm. przepr.] Jan Surman. *Historyka*. T. 46: 2016 s. 423–437.

792. ROSNER Anna: Czy historyk prawa winien czytać rozważania etnograficzne? *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 9: 2006 cz. 2 s. 377–391.

793. RYBIŃSKA Aleksandra: Zagadnienie metodologii badań w naukach historycznych i medycznych – problem interdyscyplinarności. *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 15: 2015 s. 177–186, streszcz. ang.

794. SARAN Jan: Biografia jako metoda badań pedagogicznych. *Studia i Prace Pedagogiczne*. [Nr] 3: 2016 s. 13–35, streszcz. ang.

795. SKOTARCZAK Dorota: Kilka uwag o historii wizualnej. *Klio Polska*. [T.] 8: 2016 s. 117–130, streszcz. ang.

796. SŁOŃ Marek: Kartografia historyczna między humanistyczną metodą badawczą a przyrodniczą metodą. *Studia Geohistorica*. Nr 3: 2015 s. 204.

797. STOBIECKI Rafał: Historycy polscy na emigracji wobec koncepcji Europy Środkowo-Wschodniej po 1945 roku. *Klio Polska*. [T.] 8: 2016 s. 63–75, streszcz. ang.

798. STOLARZ Agata: „Dzielenie się pamięcią”. Praktyka i teoria historii mówionej. Lublin 2016 Inst. Europy Środkowo-Wschodniej 8° ss. 333, nlb. 1.

799. SWIANIEWICZ Jan: Możliwości makrohistorii: [Fernand] Braudel, [Immanuel] Wallerstein, [Gilles] Deleuze. Toruń–Warszawa 2014 Wydaw. Nauk. UMK; Fund. na Rzecz Nauki Pol. 8° ss. 480. Fund. na Rzecz Nauki Pol. (Monografie Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej).

Rec.: Muchowski Jakub: Teoria historii dużej skali. *Historyka*. T. 46: 2016 s. 453–459.

800. SYRNYK Jarosław: O perspektywie antropologicznej w „polskim dyskursie wołyńskim”. *Historyka*. T. 46: 2016 s. 399–422, streszcz. ang.

Dot. zbrodni wołyńskiej.

801. SZCZEPANOWSKA Joanna: Metoda prozopograficzna i jej zastosowanie w studiach nad otoczeniem możnowładczym. *Studenckie Zeszyty Historyczne*. Z. 20: 2015 s. 110–121.

802. SZOŁTYSEK Mikołaj: Komputerowa mikrosymulacja sieci krewniczej a wzorce współmieszkania: rzecz o demograficznych uwarunkowaniach rodziny chłopskiej w okresie staropolskim. *Przeszłość Demograficzna Polski*. [T.] 37: 2015 nr 1 s. 107–161, streszcz. ang.

803. SZYMANOWSKI Dariusz, Kmieć Robert: Wykorzystanie metod geofizycznych w badaniach przebiegu tuneli ucieczkowych na terenie Stalagu Luft 3. *Zeszyty Żagańskie*. Nr 12: 2015 s. 69–74.

804. ŚWIĘCH Andrzej W., Hac Benedykt: Monitoring XX-wiecznych wraków wojennych na przykładzie badań środowiskowych jednostki SS Stuttgart – studium przydatności pozyskanych danych w kontekście prac archeologicznych i ochrony podwodnego dziedzictwa kulturowego. *Materiały Zachodniopomorskie*. Nowa Seria. T. 12 z. 1: Archeologia: 2016 s. 657–669, streszcz. ang.

Na podejściu do portu w Gdyni.

805. TOMASIK Tomasz: Uwagi do wciąż nie napisanej historii męskości w Polsce. *Pamiętnik Literacki*. R. 107: 2016 z. 2 s. 5–17, streszcz. ang.

806. TOPOLSKI Jerzy: Teoretyczne problemy wiedzy historycznej. Antologia tekstów. Wybrała, do dr. przygot. i wstępem opatrzyła Ewa Domańska. Poznań 2016 Nauka i Innowacje 8° ss. 344, nlb. 1, il. PTH.

Treść: Domańska E.: Jerzy Topolski [1928–1998]. Bardzo krótkie wprowadzenie s. 7–35; Cz. 1: Marksistowski antropocentryzm, czyli człowiek jako twórca dziejów: Historia jako ciąg ewolucji człowieka s. 39–49; Świat bez historii s. 50–67; Trzy rzeczywistości świata z historią s. 68–80; Historia jako wiedza praktyczna s. 81–84; Myślenie historyczne s. 85–88; Historia jako wiedza o działaniach ludzkich s. 89–94; Historia jako „res gestae” i historia jako „rerum gestarum” s. 95–97; Cz. 2: Teoria w warsztacie badawczym historyka: Ogólna rekonstrukcja

badania historycznego s. 101–109; Źródła historyczne s. 110–123; Zdania bazowe s. 124–132; Fakt historyczny s. 133–145; Wartościowanie a oceny s. 146–162; Relatywizm poznawczy s. 163–176; Paradoks prawdy historycznej s. 177–195; Cz. 3: Metodologiczne problemy badań historycznych: Struktura narracji historycznej s. 199–208; Mity w historiografii s. 209–222; Bohaterowie w historii s. 223–233; Wojna jako przedmiot badań historycznych s. 234–244; Źródła literackie w badaniu historycznym s. 245–263; Historia alternatywna s. 264–279; Przestrzeń i historia: region historyczny s. 280–293; Człowiek wobec sił przyrody s. 294–309; Słownik terminów Jerzego Topolskiego s. 310–318; Wybrana bibliografia s. 320–331.

807. WARSZTAT historyka. *Historyka*. T. 46: 2016 s. 229–280, streszcz. ang.

Treść: Armitage David: Transtemporalne i transnarodowe horyzonty historii s. 229–247; Mojsik Tomasz: Timajos, „cover-texts” i kontekst narracyjny w analizie historycznej s. 249–269; Szafruga Piotr: Placing history within the social sciences s. 271–280.

808. WAWRZYŃSKI Patryk: Emocje i zaangażowanie a skuteczność narracji polityki historycznej. Wyniki badań eksperymentalnych. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [Nr] 26: 2015 s. 159–181, streszcz. ang.

809. WIŚNIEWSKA Magdalena: Badanie archiwów społecznym metodą wielokrotnego studium przypadku – metodologia. *Archiwista Polski*. R. 21: 2016 nr 1 s. 39–53, streszcz. ang.

810. WOJNA i okupacja w Polsce z perspektywy historii kobiet i płci. Co i jak badać? Jak upamiętniać? *Pamięć i Sprawiedliwość*. [Nr] 26: 2015 s. 13–26.

Dyskusja z udziałem: Joanny Hytrek-Hryciuk, Natalii Jarskiej, Dobrochny Kałwy, Joanny Urbanek.

811. WOŹNIAK Marek: Granie w historię. *Klio Polska*. [T.] 8: 2016 s. 131–143, streszcz. ang.

812. ZAŠKIL'NÂK Leonid: Historiografia ukraińska i postmodernizm: retrospektywy i perspektywy. *Klio Polska*. [T.] 8: 2016 s. 103–116, streszcz. ang.

2. HISTORIA HISTORIOGRAFII, ORGANIZACJA I STAN BADAŃ HISTORYCZNYCH

Zob. poz. 435, 791, 797, 1291, 1353, 1457, 1968, 2048, 2615, 2633, 2645, 3390, 3395, 3396, 3400, 3441, 3472, 3851, 4730, 6066, 6458, 6493, 6528, 6718, 6858, 6893, 6921, 6929, 6964, 6968, 7003, 7043, 7054, 7057, 7077, 7378, 7579, 7625, 7657, 7929, 8200, 8365, 8609, 8637, 9483, 10162, 10414, 10458, 10560, 10967, 10974, 11097, 11098, 11144, 11173.

813. ADAMCZEWSKI Przemysław: Ludy Kaukazu w wyobrażeniach o etnogenezie Polaków i utworzeniu państwa polskiego. *Sensus Historiae*. Vol. 25: 2016 no 4 s. 27–49, streszcz. ang.

Poglądy na temat sarmackiego pochodzenia Polaków od starożytności po wiek XIX.

814. ALEKSANDER Gieysztor [1916–1999]. Człowiek i dzieło. Pod red. nauk. Marii Koczerskiej, Piotra Węcowskiego. Warszawa 2016 Wydaw. Uniw. Warszawskiego 8° ss. 646, nlb. 1, il.

Treść: Koczerska M., Węcowski P.: Przedmowa s. 7–8; Bylina Stanisław: Na moście, przy grobli, u młyna s. 11–21; Gorizontow Leonid: Moskiewskie korzenie profesora Aleksandra Gieyszтора s. 22–30; Grala Hieronim: „Nasz Dorogoj Aleksandr Sanycz”. Aleksander Gieysztor i „przyjaciele Moskale” s. 31–50; Koczerska M.: Aleksander Gieysztor jako nauczyciel akademicki s. 51–72; Kozłowska Zofia T.: Szkolne kształcenie historyczne w doświadczeniu i działaniach Aleksandra Gieyszтора s. 73–80;

Rottermund Andrzej: Przed decyzją odbudowy Zamku. Związki Aleksandra Gięsztora z Zamkiem przed rokiem 1971 s. 81–90; Mrozowski Przemysław: Aleksander Gięsztor i Zamek Królewski w Warszawie s. 91–100; Rutkowski Tadeusz Paweł: Aleksander Gięsztor jako prezes Polskiej Akademii Nauk (1980–1983) s. 101–134; Samsonowicz Henryk: Aleksander Gięsztor i badania europejskiego średniowiecza s. 135–141; Suchodolski Stanisław: Aleksander Gięsztor a numizmatyka s. 142–150; Szarota Tomasz: Kilka wspomnień osobistych oraz przyczynek do okupacyjnego fragmentu działalności Aleksandra Gięsztora jako współpracownika BIP KG AK (wokół „kainowych zbrodni”) s. 151–164; Wspomnienia s. 167–346; Listy Aleksandra Gięsztora (wybór). Wyd. P. Węcowski s. 349–568; Ilustracje s. 586–641.

815. ANDROCHOWICZ Andrzej Jan: *Inter-netowa Encyklopedia Szczecina. Kronika Szczecina*. Nr 34: 2015/2016 [dr.:] 2016 s. 145–148.

816. ARŽAKOVA Larisa [Mihajlova]: *Ešće raz o pol'skom voprose. Częstochowskie Teki Historyczne*. T. 6: 2016 s. 169–182, streszcz. ang., pol.

Podobieństwa i różnice w stosowaniu terminu „kwestia polska” w historiografii rosyjskiej w XIX i XX w.

817. BADANIA archeologiczne na Górnym Śląsku i ziemiach pogranicznych w latach 2013–2015. Red. t. Grażyna Glanc-Zagaja. Katowice 2016 Region. Inst. Kultury 8° ss. 247, nlb. 1, il., streszcz. niem.

Treść: Foltyn Eugeniusz, Jochemczyk Leonard: Badania na stanowisku 1 w Żyglinku, woj. śląskie s. 13–23; Solski Radosław: Wyniki badań archeologicznych na osadzie wielokulturowej Lutrowskie 2, województwo śląskie s. 24–29; Wagner Tomasz: Pierwszy sezon badań wykopaliskowych na kompleksie osadniczym z wczesnego okresu rzymskiego w Lelowie (stanowisko 25), województwo śląskie s. 30–34; Chorąży Bogusław, Chorąży Bożena: Badania wykopaliskowe na stanowisku 2 w Kowalach, województwo śląskie s. 35–43; Wagner T., Jędryś Joanna, Czyżewski Łukasz, Cyrek Krzysztof: Wyniki badań wykopaliskowych prowadzonych w 2014 roku przed Jaskinią Kroczycką, województwo śląskie s. 44–54; Sobota-Liwoch Katarzyna: Sprawozdanie z badań archeologicznych na stanowisku 5 w Sosnowcu-Zagórz (tzw. wczesnośredniowiecznej osadzie hutniczej), województwo śląskie s. 55–59; Rodzińska-Chorąży Teresa, Jagosz-Zarzycka Zofia: Badania archeologiczne wokół rotundy na Górze Zamkowej w Cieszynie, w latach 2013–2015, województwo śląskie s. 60–67; Sobota-Liwoch K.: Sprawozdanie z sondażowych badań archeologicznych na stanowisku 6 w Sosnowcu-Kazimierzu Górnicy, województwo śląskie s. 68–70; Solski R.: Wyniki ratowniczych badań wykopaliskowych na średniowiecznym obiekcie obronnym w Grodzisku, województwo śląskie s. 71–77; Chorąży B., Chorąży B.: Badania archeologiczne na posesji Wzgórze 7 w Bielsku-Białej, województwo śląskie s. 78–87; Goiński Dariusz: Archeologiczne badania sondażowe w Kamięcu, województwo śląskie s. 88–91; Michnik Monika, Zdaniewicz Radosław: Weryfikacja tzw. grodziska stożkowego w Gliwicach-Labędach (stanowisko 1), województwo śląskie s. 106–111; Zdaniewicz R.: Wyniki prac archeologicznych przy ulicy Poniatowskiego 13 w Pyskowicach, województwo śląskie s. 112–116; Tobiaszewski Wojciech: Sprawozdanie z archeologicznych badań sondażowych przy wschodniej ścianie prezbiterium kościoła p.w. Matki Boskiej Pokornej w Rudach, województwo śląskie s. 117–129; Goiński D., Sudoł Magdalena: Badania sondażowe na cmentarzystku z późnego średniowiecza i okresu nowożytnego

w Zbroslawicach, województwo śląskie s. 130–137; Hadamik Czesław: Wstępne sprawozdanie z sondażowych badań w obrębie zamku Olsztyn (teren tzw. dolnego zamku) prowadzonych w latach 2013–2015, województwo śląskie s. 138–154; Małek Zbigniew: Sprawozdanie z badań archeologicznych na zamku Ogrodzieniec w Podzamczu w latach 2013–2015, województwo śląskie s. 155–166; Goiński D.: Badania archeologiczne na zamku biskupów krakowskich w Siewierzu, województwo śląskie s. 167–173; Jagosz-Zarzycka Z.: Eksploracja obiektu z drewnianą cembrowiną przy ulicy Olszaka w Cieszynie w 2015 roku, województwo śląskie s. 174–178; Jagosz-Zarzycka Z.: Badania archeologiczne urządzenia grzewczego oraz fragmentu bramy miejskiej w Cieszynie, województwo śląskie s. 179–186; Młodkowska-Przepiórkowska Iwona: Sprawozdanie z badań wykopaliskowych na stanowisku 2 w Wancerzowie, województwo śląskie s. 187–200; Grabny Barbara, Nocuń Przemysław: Śląska Fabryka Fajek ze Zborowskiego – podsumowanie dwóch sezonów badań archeologicznych z lat 2013–2014, województwo śląskie s. 200–211; Sobota-Liwoch K.: Sprawozdanie z sondażowych badań archeologicznych w Sosnowcu-Maczkach, województwo śląskie s. 212–245.

818. BANASIAK Patryk: *Gdzie był średniowieczny Solec? Kilka słów o wynikach badań archeologiczno-historycznych nad średniowiecznym miastem. Rocznik Solecki*. [T.] 7: 2016 s. 35–47.

Stan badań.

819. BANASIK Alicja: *Moja przygoda z poznawaniem dziejów warszawskiej Pragi. Warszawa 2013 Mega Print; Nakł. aut. 8° ss. 271, nlb. 1, tabl. 32, il.*

820. BARANOWSKI Tadeusz: *Zmienny obraz wczesnej historii Kalisza. Dowody i hipotezy. Rocznik Kaliski*. T. 41: 2015 s. 11–25.

Zmiany interpretacji archeologicznych.

821. BARTOSZ Adam: *Wydawnictwa o tematyce rromskiej 2014–2015. Studia Romologica*. Nr 9: 2016 s. 269–275.

Omówienie.

822. [BARTOSZEWICZ Kazimierz]: *Dzieje insurekcji kościuszkowskiej 1794. Napisał Kazimierz Bartoszewicz. Warszawa 2016 Grafika Usługi Wydawnicze Iwona Knechta 8° ss. nlb. 2, 368, tabl. 10, k. 24, il., mapy. (Powstania Polskie: 1794, 1830–31, 1863).*

Repr., oryg.: Berlin–Wiedeń 1913.

823. BEAUVOIS Daniel: *Mes pierres de lune. Essai d'autobiographie professionnelle. Préface Leszek Sasztowt. Organon*. No 46: 2014 [dr.:] 2015. s. 5–147.

Rec.: Pugacewicz Iwona H., *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. R. 61: 2016 nr 1 s. 188–199.

824. BENYSKIEWICZ Krzysztof: *Jan Długosz jako kronikarz dziejów Pomorza w I połowie XII wieku. In Gremium*. T. 10: 2016 s. 35–38, streszcz. ang.

825. BIEGAŃSKI Zdzisław: Historiografia miast pogranicza kujawsko-wielkopolskiego. *Studia z Dziejów Pogranicza Kujawsko-Wielkopolskiego*. T. 1: 2011 s. 175–190.

Zawiera też bibliografię.

826. BIELAK Włodzimierz: Ks. prof. dr hab. Marek Tomasz Zahajkiewicz (1934–2015) – w służbie nauki i Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. *Kościół w Polsce*. [T.] 15: 2016 s. 433–454.

Zawiera też bibliografię prac.

827. BIENIECKI Ryszard: Katastrofa Kalisza 1914 roku jako zagadnienie badawcze. *Rocznik Kaliski*. T. 40: 2014 s. 81–100.

828. BILIŃSKI Piotr: Polemika Władysława Konopczyńskiego z Mieczysławem Skibińskim. *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 14: 2015 s. 83–91, streszcz. ang.

Od 1911 r.

829. BILIŃSKI P.: Władysława Konopczyńskiego „boje” o kształt „Polskiego słownika biograficznego” w latach 1928–1939. *Klio Polska*. [T.] 7: 2015 s. 107–141, streszcz. ang.

830. BLISKO i daleko. Symposium Regionalistów, Praszka 2015. Pod red. Zbigniewa Szczerbika i Zdzisława Włodarczyka. *Wieluń–Praszka 2016 Wieluńskie Tow. Nauk.; Muzeum 8° ss. 157, il. Wieluńskie Tow. Nauk., Muzeum w Praszce*. (Biblioteka Wieluńskiego Towarzystwa Naukowego; t. 21).

Materiały symposium, Praszka, 17 X 2015 r.

Treść: Szczerbik Z.: Blisko i daleko. Symposium regionalistów – Praszka 2015 s. 5–6; Włodarczyk Z.: W stronę obszarów bliskich (...i dalekich) – wprowadzenie do tematyki symposium s. 7–9; Tyszyler Lubomira: Starożytne dziedzictwo kulturowe w dorzeczu górnej Prosnicy. Doba Celtów i Rzymian s. 11–32; Witeczak Krzysztof T.: Działalność regionalna w Tomaszowie Mazowieckim – działacze, organizacje, inicjatywy i wydawnictwa (2000–2015) s. 33–52; Małkus Marta: Inicjatywa obywatelska wokół dziedzictwa kulturowego na przykładzie działań Stowarzyszenia Czas A.R.T. ze Wschowy s. 53–68; Ruskowski Andrzej: Trzydzieści lat Na Sieradzkich Szlakach s. 69–90; Zabraniak Sławomir: Między Wartą a Liswartą. Z badań nad historią południowoschodnich terenów ziemi wieluńskiej s. 91–101; Nowak Tomasz A[ndrzej]: Badania regionalistyczne w Radomsku na przestrzeni ostatnich kilkudziesięciu lat s. 103–114; Książek Jan: Wieluńska Biblioteka Regionalna – wydawnictwa Muzeum Ziemi Wieluńskiej s. 115–123; Płaczek-Zielonka Renata: Historia lokalna w powiecie oleśkim s. 125–130; Maciejewski Jerzy: „Amor Wielunus nos iungit” – Towarzystwo Przyjaciół Wielunia: przeszłość i teraźniejszość s. 141–144; Szczerbik Z.: 35 lat w służbie lokalnej społeczności. Muzeum w Praszce 1980–2015 s. 145–151.

831. BLOCH-POGODZIŃSKA Marta, Pogodziński Paweł Marek: Ziemia Pirsna w świetle

źródeł archeologicznych. *Kościerskie Zeszyty Muzealne*. [Z.] 9: 2015 s. 59–67.

Ziemia Pirsna – obejmowała część obecnego powiatu kościerskiego i kartuskiego.

832. BORATYŃSKI Ludwik: Stefan Batory i plan ligi przeciw Turkom (1576–1584). Ed. i przygot. tekstu Artur Gajewski. Oświęcim 2016 *Napoleon V 8° ss. 133*.

Reedycja: Kraków 1903.

833. [BRATKOWSKI Jan, pseud.] Jasław z Bratkowa: Grunwald. Szkic historyczny. Album jubileuszowe. Warszawa 2014 *Grafika Usługi Wydawnicze Iwona Knechta; przy współpr. Gopher u.r.p. Andrzej Famielec 4° ss. nlb. 5, 344, nlb. 16, tabl. 41, il., mapy*.

Przedruk fotooffsetowy: Poznań 1910.

834. BRIESEWITZ Gernot: Raum und Nation in der polnischen Westforschung 1918–1948. Wissenschaftsdiskurse, Raumdeutungen und geopolitische Visionen im Kontext der deutsch-polnischen Beziehungsgeschichte. Osnabrück 2014 *Verlag fibre 8° ss. 526*.

Rec.: Wanat Ewelina, *Rocznik Polsko-Niemiecki*. Nr 24: 2016 z. 1 s. 309–312; Wóycicki Kazimierz, *Geographia Polonica*. Vol. 89: 2016 issue 2 s. 245–249.

835. BŪČYS Žygyntas: Lituainistinės egodokumentikos atradimai. *Knygotyra*. T. 63: 2014 s. 336–343.

Projekt badawczy dot. egodokumentów w l. 2010–2013.

836. BUDNIAK Marek: Lubuscy Żołnierze Niezlomni skazani na śmierć w latach 1946–1955 (stan badań na 31 sierpnia 2014 roku). *Adhibenda*. [Nr] 2: 2015 s. 9–46.

Zawiera też wykaz.

837. BUKOWSKA-MARCZAK Ewa: Wychowawca protestantów. O postaci Szymona Budnego [1530–1593] w historiografii polskiej. *Prace Naukowe Akademii im. J. Długosza*. Pedagogika. T. 25: 2016 nr 1 s. 659–667, streszcz. ang.

838. BYSTRYK Aláksandr: Stan dasledavanná problematyki BSRG. *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. [Z.] 42: 2014 s. 97–119, streszcz. ang., pol.

Stan badań nad problematyką Białoruskiej Włociańsko-Robotniczej Hromady.

839. CETWIŃSKI Marek: Gustaw Adolf Harald Stenzel [1792–1854] i jego wizja ustroju Polski piastowskiej. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 9: 2006 cz. 1 s. 9–19.

840. CHLEWICKA Katarzyna: Prasa Prus Królewskich w XVIII wieku – problemy recepcji

w dotychczasowej historiografii i perspektywy badawczej. *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. Vol. 19: 2016 no 2 s. 5–20, streszcz. ang.

841. CHMURA-RUTKOWSKA Iwona, Głowacka-Sobiech Edyta, Skórzyńska Izabela: „Niegodne historii”? O nieobecności i stereotypowych wizerunkach kobiet w świetle podręcznikowej narracji historycznej w gimnazjum. Poznań 2015 Wyda. Nauk. UAM 8° ss. 620, nlb. 2, il. + płyta DVD. UAM w Poznaniu. (Psychologia i Pedagogika; nr 220).

Rec.: Chłosta-Sikorska Agnieszka: W poszukiwaniu kobiet w podręcznikach do historii. Rozważania nad publikacją... *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 16: 2016 s. 209–219; Krucka Jolanta, *Klio*. T. 38: 2016 nr 3 s. 150–156.

842. CHOJNACKA Monika: Mały Kack i jego właściciele do końca XVIII wieku – stan badań nad historią Gdyni. *Zeszyty Gdynskie*. Nr 11: 2016 s. 121–126, streszcz. ang.

843. „CHRZEST Polski w źródłach archeologicznych”. Wywiady. Red. książki Katarzyna Zdeb. Warszawa 2016 Stow. Nauk. Archeologów Pol. Oddz. w Warszawie 8° ss. 111, nlb. 1, il.

Zawiera wyniki badań milenijnych przeprowadzonych w Poznaniu, Wrocławiu, Opolu, Kaliszu, Wiślicy i Płocku przez Instytut Archeologii i Etnologii PAN.

844. [CHWALBA Andrzej]: Rozmowa z prof. Andrzejem Chwałbą. Na styku kultur. Wokół górnośląskiej specyfiki. Rozmawiają Sebastian Rosenbaum i Bogusław Tracz. *Czasypismo*. 2016 nr 1 s. 122–132.

Śląsk w aspekcie historycznym, XVIII–XX w.

845. CHWIEDUK Agnieszka: „Specyficzny Polak w normalnej Francji”. O polskiej imigracji w tekstach francuskich badaczy. *Studia Migracyjne – Przegląd Polonijny*. R. 42: 2016 z. 2 s. 23–50, streszcz. ang.

Lata 1830–1950.

846. CIENCIAŁA Anna [Maria]: Jak zostałam historykiem polskiej polityki zagranicznej II Rzeczypospolitej (1926–1939) oraz zbrodni katyńskiej. Wystąpienie prof. Anny Cienciały w IH PAN, 4 września 2012 r. *Klio Polska*. [T.] 7: 2015 s. 213–237, streszcz. ang.

847. CO WIEMY o Treblince? Stan badań. Referaty wygłoszone podczas I Konferencji Naukowej w Muzeum Walki i Męczeństwa w Treblince 4–5 października 2011 roku. Red. Edward Kopówka. Siedlce 2013.

Rec.: Bobryk Witold, *Sokolowski Rocznik Historyczny*. T. 2: 2014 s. 259–270.

848. CZAJA Roman: Antoni Czacharowski (1931–2015), badacz dziejów Pomorza

i miast. *Zapiski Historyczne*. T. 81: 2016 z. 1 s. 167–171.

849. CZARNECKI Roland: Kronika Namyśłowa autorstwa Johanna Frobena jako utwór dziejopisarstwa miejskiego. Warszawa 2015.

Rec.: Bartoszewicz Agnieszka, *Studia Źródłoznawcze*. T. 54: 2016 s. 215–218.

850. CZERNIECKA-HABERKO Anna: Oddziaływanie wychowawcze na wychowanka czyli wychowanie ostatniego Jagiellona w ujęciu Józefa Skoczka. *Prace Naukowe Akademii im. J. Długosza*. Zesz. Hist. T. 15: 2016 s. 57–70, streszcz. ang.

Dot. pracy „Wychowanie Jagiellonów”, Lwów 1932.

851. CZERNIECKA-HABERKO A.: Upbringing and education of the last Jagiellonian king in the perspective of Antoni Danysz. *Prace Naukowe Akademii im. J. Długosza*. Pedagogika. T. 25: 2016 nr 2 s. 411–422, streszcz.

W pracy „O wychowaniu Zygmunta Augusta”, Kraków 1915.

852. CZOP Edyta: Józef Piłsudski oraz przewrót majowy w historiografii PRL. *Przemyskie Zapiski Historyczne*. T. 20: 2016 s. 141–147.

853. DĘBOWSKA Maria: „Archivum Ordinis Sancti Pauli Primi Eremitae” – rozprawy i źródła do dziejów zakonu paulinów. *Archiva, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 106: 2016 s. 401–404.

Omówienie serii wydawniczej.

854. DOLAT Jarosław: Współpraca z historykami z miasta Hamm. *Rocznik Kaliski*. T. 42: 2016 s. 297–300.

W Niemczech, l. 2015–2016.

855. DROGI Lubelszczyzny. Odkrycia i badania archeologiczne. Praca zbiorowa. Pod red. Ewy Banasiewicz-Szykuły. Lublin 2016 Woj. Urząd Ochrony Zabytków 8° ss. 320, il. (Skarby z Przeszłości; t. 17).

Tręść: Stachyra Agnieszka: Wstęp s. 5–11; I. Archeologia o drogach: Taras Halima: Drogi i szlaki w pradziejach s. 13–24; Tkaczyk Jacek: Szlaki komunikacyjne i handlowe w okresie średniowiecza i nowożytności na obszarze współczesnej Lubelszczyzny s. 25–36; II. Archeologia na drogach: Wiśniewski Tadeusz: Paleolit i mezolit – najstarsze ślady obecności człowieka s. 37–42; Olszewski Adam: Badania ratownicze osad kultury pucharów lejkowatych s. 43–57; Zawisłak Paweł: Kultura amfor kulistych w świetle odkryć towarzyszących inwestycjom drogowym w województwie lubelskim s. 59–77; Bagińska Jolanta: Kultura ceramiki sznurowej na Płaskowyżu Nałęczowskim s. 79–91; Misztal Emilia: Badania ratownicze osad kultury mierzanowickiej i trzcinieckiej s. 93–112; Bienia Mieczysław: Osady kultury łużyckiej z epoki brązu – wczesnej epoki żelaza (XIII–VI/V wiek przed Chrystusem) odsłonięte na stanowiskach drogowych s. 113–134; Niedźwiedz Józef: Pochówki z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza na trasie inwestycji „drogowych”

Lubelszczyzny s. 135–148; Mazurek Wojciech: Ślady kultury pomorskiej z wczesnej epoki żelaza odkryte w trakcie badań archeologicznych na trasach inwestycji drogowych s. 149–159; Stasiak-Cyran Marta: Archeologia na drogach – nowe dane do stanu badań nad kulturą przeworską na Lubelszczyźnie s. 161–170; Niezabitowska-Wisniewska Barbara: W drodze do krainy „Oium” czyli o Gotach i kulturze wielbarskiej na Lubelszczyźnie w świetle nowych inwestycji drogowych s. 171–195; Kubeśra Michał: Badania osad wczesnośredniowiecznych na trasie inwestycji drogowych s. 197–220; Niedźwiadek Rafał: Osady i folwarki nowożytnie odkryte podczas badań archeologicznych na inwestycjach drogowych s. 221–247; Bochyński Sylwester: Pochówki pojedyncze i cmentarze nowożytnie odkryte w trakcie prac ziemnych związanych z budową nowych lub przebudową istniejących dróg s. 249–270; Mazurek W.: Ślady wojen XX. wieku pod drogami Lubelszczyzny s. 271–281; III. Katalog: Stanowiska archeologiczne objęte badaniami ratowniczymi wyprzedzającymi budowę dróg s. 283–318.

856. DUDEK-SZUMIGAJ Agnieszka, Koper Mariusz: Cmentarze po obu stronach Bugu. *Slavia Occidentalis*. T. 72: 2015 [nr] 1 s. 245–249.

Międzynarodowy projekt badawczy, obejmujący prace porządkowe i dokumentacyjne na nekropoliach pogranicza polsko-ukraińskiego, l. 2013–2015.

857. DYAMENTOWSKI Przybysław: Kronika. T. 1–3 czyli całość. Sandomierz 2016 Armoryka 8° ss. nlb. 4, VIII, 221, nlb. 2, 190, nlb. 2, 168. (Biblioteka Tradycji Słowiańskiej; nr 41).

Repr., oryg. pt. „Kronika Kagnimira to jest dzieje pierwszych czterech królów chrześcijańskich w Polsce w wieku XI pisane”. Warszawa 1825.

Autor żył w l. 1694–1774.

858. ERDMANS Mary Patrice: „So They Will Know Their Heritage”: A Review of Contemporary Research on Polish Americans, 1995–2015. *Polish American Studies*. Vol. 73: 2016 No 1 s. 31–46.

859. FIGIEL Grzegorz: Siedliszcze. Stan badań, źródła archiwalne i ikonograficzne dotyczące dziejów miasta i gminy. Chełm–Siedliszcze 2016 TaWa; na zlec. Urzędu Miejs. 8° ss. 223, il. XIV–XXI w.

860. GALUBOVIĆ Vital': Bel'ski sojm i pryvilej 1564 goda ũ belaruskaj gıstaryâgrafičnaj tradycyji. *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. [Z.] 44: 2015 s. 209–218, streszcz. ang., pol.

861. GARWOLIŃSKI Tomasz: Stan badań nad odrębnymi zapiskami Mikołaja Kopernika w starych drukach biblioteki Wyższego Seminarium Duchownego Metropolii Warmińskiej „Hosianum” w Olsztynie. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 59:] 2015 nr 3 s. 409–431, streszcz. niem., ang.

862. GIEŁZAK Marcin: Antykomuniści lewicy. Lidia [1902–2002] i Adam [1901–1978]

Ciołkoszowie jako historycy socjalizmu polskiego. Poznań 2014.

Rec.: Ochiniowski Tomasz, *Klio Polska*. [T.] 8: 2016 s. 183–188.

863. GIEYSZTOR Aleksander: Historia regionalna a historia narodowa. *Rocznik Kaliski*. T. 40: 2014 s. 17–23.

Tekst przygotowany na 10-lecie „Rocznika Kaliskiego” (1977 r.), niepublikowany.

864. GLUŠIK Írina: Miž pozitivizmom ta klasičnim istorizmom: istorični poglady Ksaferiá Liske [1838–1891]. *Galicia*. T. 1: 2015 s. 213–228, streszcz. ang.

865. GLUSZAK Marcin: Rada Nieustająca – badawcze osiągnięcia i perspektywy. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 19: 2016 s. 127–134, streszcz. ang. s. 410–411.

866. GLUSZKOWSKI Piotr: „Biblioteka Polsko-Syberyjska”. *Wrocławskie Studia Wschodnie*. [T.] 20: 2016 s. 179–191, streszcz. ros., ang.

Geneza i omówienie pozycji serii wydawniczej, zapoczątkowanej w 2009 r.

867. GOŁUB Stanisław: Polsko-ukraiński projekt badań cerkwi katedralnej z XIII wieku. Wyniki badań z 2015 roku. *Rocznik Chełmski*. T. 20: 2016 s. 373–386, streszcz. ukr., ang.

868. GORAS Magdalena, Łyczak Monika: Odkrycie relikwii środkowego filara gotyckiego kościoła św. Idziego w Krakowie. Sprawozdanie z interdyscyplinarnego rozpoznania badawczego archeologicznego i architektonicznego z kwietnia 2015 roku. *Średniowiecze Polskie i Powszechne*. T. 8(12): 2016 s. 343–351.

869. GOTZEN-DOLD Maria: Mojżesz Schorr und Majer Bałaban. *Polnisch-jüdische Historiker der Zwischenkriegszeit*. Göttingen 2014.

Rec.: Kozińska-Witt Hanna, *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 16]: 2016 nr 4 s. 969–971.

870. GOŹDŹ-ROSZKOWSKI Krzysztof: Treść nazwy „konfiskata” w świetle niektórych wypowiedzi literatury na temat reorganizacji domeny monarszej przez Kazimierza Wielkiego. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 9: 2006 cz. 1 s. 63–75.

871. GÓRNY Halszka: Nazewnictwo miejskie Krakowa – przeszłość i teraźniejszość. Projekt badawczy. *Onomastica*. R. 59: 2015 s. 377–387, streszcz. ang.

872. GREŃ Jędrzej: Polonika japońskie 2007–2015 – zarys tematyki. *Rocznik BN*. T. 47: 2016 s. 125–144, streszcz. ang.

Publikacje, m.in. dotyczące historii.

873. GROBELNA Paulina, Szabelski Adam: „Polski już nie ma, a rozbiór jest nieunikniony”. Obraz powstania kościuszkowskiego w pracach Henryka Kocója. *Czas Przeszły*. T. 3: 2016 nr 1/2 s. 123–128.

874. GRODZISKA Warmii i Mazur. [Cz.] 2: Nowe badania i interpretacje. Pod red. Zbigniewa Kobylińskiego. Warszawa 2016 Inst. Archeol. Uniw. Kardynała Stefana Wyszyńskiego; Fund. Res Publica Multiethnica 4° ss. 388, il., streszcz. ang. (Archaeologica Hereditas. Prace Instytutu Archeologii Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie; 02).

Z treści: Engel Marcin, Sobczak Cezary: Grodziska jaćwieskie w świetle najnowszych badań interdyscyplinarnych s. 7–26; Koperkiewicz Arkadiusz: Wczesnośredniowieczny zespół osadniczy Olsztyn – Las Miejski s. 27–47; Biermann Felix, Herrmann Christof, Koperkiewicz A.: Alt Wartenburg / Barczewko na Warmii. Początki miasta średniowiecznego i jego fortyfikacje s. 49–70; Klimek Robert: Grodziska w Baranówce, gm. Frombork w świetle mitów, źródeł pisanych i badań archiwalnych s. 71–77; Pydyn Andrzej: Wyniki archeologicznych prospekcji podwodnych w jeziorach Pojezierza Iławskiego w latach 2013–2014 s. 79–92; Kobyliński Z.: Projekt Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki Katalog grodzisk Warmii i Mazur. Część I: Pomezania, Pomezania i Warmia: realizacja w latach 2012–2016 s. 93–112; Bojanowski Maciej, Czarniecka Urszula, Gąsiński Arkadiusz, Jokubauskas Petras, Kobyliński Z., Kruszewski Łukasz: Petrografia ceramiki pradziejowej i średniowiecznej z grodzisk zachodniej części ziem pruskich s. 113–171; Lityńska-Zajac Maria, Moskal-del Hoyo Magdalena: Wyniki badań archeobotanicznych grodzisk z zachodniej części województwa warmińsko-mazurskiego s. 211–230; Kobyliński Z., Nitychoruk Jerzy, Rabięga Kamil, Rutyna Magdalena, Wach Dariusz, Welc Fabian, Wysocki Jacek, Zeman-Wisniewska Katarzyna, Żurek Magdalena: Falsyfikacja domniemych grodzisk w powiecie iławskim i ostródzkim s. 247–293; Radkowski Jacek, Wysocki Jacek: Wstęp do problematyki gródków stożkowatych z terenu średniowiecznego państwa zakonu krzyżackiego, znajdujących się na obszarze województwa warmińsko-mazurskiego s. 295–385.

[Cz.] 1. 2013.

875. GRODZISKI Stanisław: Stan obecny i przyszłość czołowego organu nauk historyczno-prawnych w Polsce. Uwagi do dyskusji. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 68: 2016 z. 2 s. 11–15.

„Czasopismo Prawno-Historyczne”.

876. GROIS Sebastian: Dawni kronikarze wsi Schönwald. *Rocznik Muzeum w Gliwicach*. T. 26: 2016 s. 39–57, streszcz. ang., niem.

Dzisiejszy Bojków.

877. GRZEBALSKA Weronika: Od fałszywego uniwersalizmu do fetysyzacji różnicy. Historia powstania warszawskiego i rewizjo-

nistyczny „zwrot herstoryczny”. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [Nr] 26: 2015 s. 139–158, streszcz. ang.

878. GRZEBIENIŃ Ludwik: Jezuicki ośrodek badań historycznych w Krakowie. *Studia Paedagogica Ignatiana*. Vol. 17: 2014 s. 35–56, streszcz. ang.

879. GRZELAK Czesław: Kampania polska 1939 roku w ojczystej historiografii. *Kwartalnik Bellona*. R. 10: 2016 nr 4 s. 136–148, streszcz. ang.

880. GUMUŁA Teresa, Majewski Stanisław: Badania Profesora Stanisława Mauersberga (1924–2012) nad szkolnictwem w Polsce w XX stuleciu. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 59: 2016 nr 3/4 s. 180–195, streszcz. ang.

881. GUT Paweł: Z działalności polsko-niemieckiej grupy edycji źródeł historycznych. *Archeion*. T. 117: 2016 s. 494–507.

Powołana w 1999 r. z inicjatywy UMK i Instytutu Friedricha Meinekego Wolnego Uniwersytetu w Berlinie.

882. GUZOWSKI Piotr: Stan i perspektywy badań nad liczbą ludności Polski w późnym średniowieczu i w początkach epoki nowożytnej. *Przeszość Demograficzna Polski*. [T.] 37: 2015 nr 2 s. 7–26, streszcz. ang.

883. GUZOWSKI P., Poniat Radosław: Standardy i jakość życia w historiografii światowej. Przegląd badań i problemów. *Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych*. T. 76: 2016 s. 9–37, streszcz. ang.

884. HACZKIEWICZ Roman [A.]: Kilka słów o Dorocie. *Zeszyty Żagańskie*. Nr 10: 2014 s. 21–31.

Stan badań dot. Doroty de Talleyrand-Périgord, księżnej żagańskiej.

885. HERBST Stanisław: Prace nad „Atlasem historycznym Polski”. Uwagi wstępne Henryk Rutkowski; oprac. H. Rutkowski. *Studia Geohistorica*. Nr 4: 2016 s. 14–26.

Artykuł z 1960 r.

886. HIRSCHBERG Aleksander: Dymitr Samozwaniec [1852–1606]. Wyd. 2. Toruń 2016 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 298, tabl. 9, il.

Na podst. wyd. Łwów 1898.

887. HISTORIA i pamięć. Studia i szkice historiograficzne. Pod red. Jolanty Kolbuszewskiej i Rafała Stobieckiego. Łódź 2016 Wydaw. UŁ 8° ss. 196, nlb. 1. UŁ. (Historia).

Treść: Kolbuszewska J., Stobiecki R.: Wstęp s. 7–12; Janeczek-Jabłońska Ewa: Staropolskie kobiety władzy w oświeceniowych

syntezach dziejów ojczyźstych s. 13–38; Florczak Ilona: Ocalić od niepamięci – biografistyka w twórczości Juliana Bartoszewicza s. 39–54; Kobak Andrzej: „Spojrzenie wstecz” – Karol Potkański we wspomnieniach Franciszka Bujaka s. 55–69; Tobiasz Aleksandra: Ivana Diviša zmagania z Historią. „Teorie spolehlivosti” („Teoria pewności”) jako próba oswojenia dziejów s. 71–84; Kolbuszewska J.: Łódź „ziemia obiecana” polskich historyczek? Droga do samodzielności naukowej kobiet w PRL-u s. 85–103; Czyżewski Andrzej: Szlakiem „Promienistych” – o budowaniu mitu okupacyjnej Łodzi w czasach PRL. Studium z lokalnej polityki pamięci s. 105–126; Wielichowska Sylwia: „Feministyczny” rykoszet? Charakterystyka pisarstwa poświęconego historii żeńskich zgromadzeń zakonnych oraz kobiet świętych i błogosławionych s. 127–153; Janicki Andrzej: Druga wojna światowa we współczesnych rosyjskich podręcznikach historii dla klas 9–11 (profil ogólny) s. 155–166; Brzezińska Anna: Śmiech, strach, snobizm jako kategoria kulturowej. Kilka uwag o historii mentalności s. 167–178; Stobiecki R.: Polityka historyczna a edukacja szkolna we współczesnej Polsce. Kilka uwag do dyskusji s. 179–190; Bibliografia s. 191–197.

Dostępne także jako e-book.

888. [HISTORIOGRAFIA, publicystyka i mity. Szanse oraz zagrożenia dla nauk historycznych, edukacji i polityki. Materiały z sympozjum, Białystok, 22 IV 2016 r.]. *Studia z Dziejów Wojskowości*. T. 5: 2016 s. 13–82, streszcz. ang., ros.

Treść: Zych Tadeusz: Narodziny historycznego mitu na przykładzie września 1939 roku s. 13–21; Grzelak Czesław: Czy historiografia kampanii polskiej 1939 roku daje podstawy do powstawania wokół niej legend i mitów? s. 23–38; Szkudliński Jan: „Kompozycja oczywistego niedouczenia z oczywistą złą wolą”. Refleksje na temat sporów o rolę II Korpusu Polskiego w IV bitwie o Monte Cassino s. 39–49; Rezmier Waldemar: Zbrodnia wołyńska i polityka s. 51–66; Męczykowski Łukasz: Jak nie mówić dzieciom o wojnie, czyli o kryją podręczniki szóstoklasistów s. 67–78; Filinowicz Natalia: Sprawozdanie z sympozjum „Historiografia, publicystyka i mity. Szanse oraz zagrożenia dla nauk historycznych, edukacji i polityki”, Białystok, 22 kwietnia 2016 r. s. 79–82.

889. IZA Biezuńska-Małowist. Red. Włodzimierz Lengauer, Krzysztof Skwierczyński, Krystyna Stebnicka. *Przegląd Historyczny*. T. 107: 2016 z. 3 s. 369–513.

Materiały z konferencji, Warszawa, 20–21 XI 2015 r.

Z treści: From the Editors s. 371; Lengauer W.: Iza Biezuńska-Małowist 1917–1995 s. 373–383; Labruna Luigi: Iza Biezuńska-Małowist, „Index” e la „Biblioteca di Storia Antica” s. 385–396; Schuller Wolfgang: Erinnerungen an Iza Biezuńska-Małowist s. 397–398; Thompson Dorothy J.: Iza Biezuńska-Małowist and the young papyrologist s. 399–404; Méléze Modrzejewski Joseph: Dette et servitude. Une discussion avec Iza Biezuńska-Małowist s. 471–478; Tompkins Daniel P.: Iza Biezuńska-Małowist and the history of ancient slavery s. 479–488; M. I. Finley's letters to Iza Biezuńska-Małowist [25 listów z l. 1961–1985]. Eds. W. Lengauer, K. Stebnicka s. 489–511.

890. JAN Długosz. 600. lecie urodzin. Region, Polska, Europa w jego twórczości. Pod red. Jacka Maciejewskiego, Piotra Olińskiego, Waldemara Rozynkowskiego, Sławomira Zonenberga. Bydgoszcz–Toruń 2016 Tow. Nauk. 8° ss. 129, mapa. Tow. Nauk. w Toruniu, Inst. Hist. i Stosunków Międzynar. Uniw. Kazimie-

rza Wielkiego w Bydgoszczy, Inst. Hist. i Archiwistyki UMK w Toruniu.

Materiały z konferencji, Ostromecko, 18–20 XI 2015 r.

Treść: Wstęp s. 7–8; Rajman Jerzy: Ocena wiarygodności informacji Długosza o patrocinacjach w diecezji krakowskiej s. 8–29; Zygłowski Zbigniew: Kujawy w „Chorografii” Jana Długosza s. 31–48; Nikodem Jarosław: Żmudź i Żmudzini w opinii Jana Długosza s. 49–60; Januszek-Sieradzka Agnieszka: Wątki francuskie w „Rocznikach” Jana Długosza s. 61–83; Mozdzeń Julia: Estetyka i obronność miast w narracji „Roczników” Jana Długosza s. 85–97; Nowakowski Tadeusz: Poglądy Jana Długosza na dzieje w świetle amplifikacji w jego „Rocznikach” s. 99–110; Rutkowski Henryk: Jednostki terytorialne Królestwa Polskiego w „Annales” Jana Długosza s. 111–119; Heckmann Dieter: Beeinflussung von öffentlicher Meinung an Hand von Beispielen aus den Chroniken von Andreas Santberg und von Jan Długosz s. 121–129.

891. JAN Długosz (1415–1480). Życie i dzieła. Pod red. Lidii Korczak, Marka Daniela Kowalskiego, Piotra Węcowskiego. Kraków 2016 Historia Iagellonica 8° ss. 279, tabl. 1, il., streszcz. ang.

Treść: Bukowski Waldemar: Krąg rodzinny Jana Długosza s. 13–70; Drelicharz Wojciech: Miejscę „Excerpta ex fontibus incertis” w warsztacie historycznym Jana Długosza s. 71–86; Przybyłowicz Olga Miriam: „Vita beatae Kunegundis” z Archiwum Klarysek w Starym Sączu. Losy rękopisu, stan zachowania, źródła wiedzy kronikarza o klasztorze Ubogich Pań s. 87–101; Kowalski M. D.: Źródła i wiarygodność informacji w „Liber beneficiorum dioecesis” Cracoviensis” Jana Długosza s. 103–126; Zdanek Maciej: O źródłach Jana Długosza do dziejów fundacji Uniwersytetu Krakowskiego s. 127–150; Grabowski Janusz: „Annales seu croniceae” Jana Długosza jako źródło do genealogii Piastów. Spojrzenie po latach s. 151–168; Nikodem Jarosław: Jan Długosz o stosunkach polsko-czeskich w czasach husyckich s. 169–182; Korczak L.: Jan Długosz a Litwa – miejsca i ludzie s. 183–197; Oliński Piotr: O opisach przrody przez Jana Długosza w „Annales”. Zapiski z lat pięćdziesiątych i sześćdziesiątych XV wieku s. 199–208; Rajman Jerzy: Długosz o bożogrobcach z Miechowa, miechowita Nakielski o Długoszu s. 209–222; Wróbel Dariusz: Bezkrólewie, małoletność i nieobecność władcy w „Rocznikach” Jana Długosza s. 223–238; Rzepiela Michał: Rola frazeologii w narracji „Kroniki” Jana Długosza s. 237–249; Ożóg Krzysztof: Nowa edycja „Roczników” Jana Długosza – próba bilansu s. 251–259; Literatura (opracowania) s. 261–279.

892. JAN Długosz herbu Wieniawa (1415–1480). Materiały z ogólnopolskiej konferencji naukowej. Wieluń 24 czerwca 2015 r. Pod red. Marka Gogoli, Jana Książka. Wieluń 2016 Muzeum Ziemi Wieluńskiej 8° ss. 126, il. (Wieluńska Biblioteka Regionalna; nr 32).

Treść: Gogola M., Książek J.: Rok Długoszowski na ziemi wieluńskiej s. 9–14; Związek Jan: Nad grobem Długosów w kolegiacie wieluńskiej – z okazji 600. rocznicy urodzin ojca historyków polskich ks. Jana Długosza s. 15–24; Wyrozumski Jerzy: Jan Długosz – ojciec historiografii polskiej s. 27–35; Nowak Tadeusz: Związki Jana Długosza i jego rodziny z Polską centralną s. 37–48; Antoniewicz Marcelli: Herb Wieniawa w świetle manifestacji i opisów Jana Długosza – na tle heraldyki polskiej późnego średniowiecza s. 49–65; Smołucha Janusz: Działalność dyplomatyczna Jana Długosza s. 67–73; Pobóg-Lenartowicz Anna: Związki Jana Długosza z kanonikami regularnymi (na przykładzie fundacji klasztoru w Kłobucku) s. 75–82; Ilustracje s. 83–123.

Rec.: Ćwikła Łukasz, *Rocznik Wieluński*. T. 16: 2016 s. 261–264; Grabarczyk Tadeusz, *Rocznik Łódzki*. T. 65: 2016 s. 215–217.

893. JASIEWICZ Krzysztof, Mackiewicz Grzegorz: Dyskretny urok stalinizmu. Fascynacja złem u autorów biografii sowieckiego genseka na przykładzie książek Edwarda Radzińskiego. *Studia Polityczne*. Nr 41: 2016 s. 235–247.

Kontynuacja: Stalin wiecznie żywy. O fascynacji złem wśród biografów sowieckiego genseka ciąg dalszy. [Aut.] Jolanta Hinc-Mackiewicz, K. Jasiewicz, G. Mackiewicz, Bogdan Nowacki. *Tamże*. Nr 42: 2016 s. 233–241.

894. JASTRZĄB Łukasz: Poznański czerwiec 1956 r. w kulturze i historiografii. *Przegląd Archiwalno-Historyczny*. T. 3: 2016 s. 145–172, streszcz. ang.

895. JERZY Wojtowicz – historyk gospodarki, społeczeństwa i kultury doby nowożytnej. Indywidualny przypadek z historiografii PRL. Red. Kazimierz Maliszewski, Wojciech Piasek. Toruń 2015.

Rec.: Nehring Sylwia, Siudek Wojciech, *Rocznik Toruński*. [T.] 43: 2016 s. 333–336.

896. JULKOWSKA Violetta: Dzieje Lwowa oraz inne „Galicjana” w piśmarstwie historycznym Władysława Łozińskiego. *Klio Polska*. [T.] 7: 2015 s. 43–61, streszcz. ang.

897. JURKIEWICZ Jan: „Deductio herbu Pogonia” – zapomniany zabytek piśmiennictwa historycznego z początku XVII w. *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. [Z.] 44: 2015 s. 28–44, streszcz. ang., białorus.

898. KACZMAREK Iwona, Śmiech Ewa: Problematyka Szadku i ziemi szadkowskiej na łamach periodyku „Na Sieradzkich Szlakach”. *Biuletyn Szadkowski*. T. 16: 2016 s. 373–387, streszcz. ang.

Wydawany od 1985 r.

899. KACZMAREK Ryszard: Górny Śląsk na skrzyżowaniu polskiej, niemieckiej i czeskiej tradycji historycznej. *Zaranie Śląskie*. Seria Druga. R. 1: 2015 [z.] 1 s. 9–25.

900. KAJZER Leszek: Kilka uwag o zamkach krzyżackich i ich opracowaniach. *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 64: 2016 nr 2 s. 281–292.

901. KAMIŃSKA Krystyna: Osiągnięcia i perspektywy badań nad prawem niemieckim w Polsce – rola Zygryda Rymaszewskiego. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 11: 2008 s. 11–18.

902. KAPUŚCIŃSKI Jacek: Stan badań nad dziejami Wyższego Instytutu Teologicznego w Częstochowie. *Veritati et Caritati*. T. 7: 2016 s. 179–217, streszcz. ang.

903. KARCZEWSKA Elena: „Kronika” Marcina Bielskiego w ruskiej historiografii XVI–XVII w. (na podstawie zbiorów bibliotek Moskwy i Sankt-Petersburga). Perspektywa intertekstualna. *Slavia Orientalis*. R. 65: 2016 nr 2 s. 227–238, streszcz. ang.

904. KASPRZYK Damian: Regionaliści sami o sobie – rzecz o pewnym projekcie badawczym, jego realizacji i wstępnych wnioskach. *Zeszyty Wiejskie*. Z. 20: 2014 s. 211–226.

Projekt „Ja – regionalista” Zakładu Etnologii Polski i Europy Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej Uniwersytetu Łódzkiego, l. 2009–2014.

905. KAZAKOŬ Alaksandr: Gístaryâgrafiâ Aršanskaj bitwy 1514 g.: dasâgnenni í prablemy. *Belaruskí Gístaryčny Aglâd*. T. 22: 2015 s. 1/2 s. 3–28, streszcz. ang.

Bitwa pod Orszą.

906. KIAUPIENĖ Jūratė: Obraz Wielkiego Księstwa Litewskiego w wielotomowej syntezie „Historia Litwy”. *Rocznik Lituanistyczny*. T. 2: 2016 s. 191–209, streszcz. ang., pol.

Przygotowywana przez Instytut Historii Litwy.

907. KIERYS Arkadiusz: Grzechy Londynu. Generał Władysław Sikorski i rząd londyński w ocenie żołnierza i pisarza Pawła Jasienicy. Ewolucja poglądów. *Sensus Historiae*. Vol. 23: 2016 no 2 s. 77–98, streszcz. ang.

908. KLASZTORY, miasta, zamki w życiu i twórczości Jana Długosza. Pod red. Jerzego Rajmana i Doroty Żurek. Kraków 2016 Księg. Akademicka 8° ss. 498, streszcz. ang.

Tręść: Rajman J., Żurek D.: Wstęp s. 7–14; Czwojdrak Bożena: Brzeźnica s. 15–23; Leśniak Franciszek: Nowy Korczyn i Nowy Sącz s. 25–47; Żurek D.: Mieszczanie-koleczy ze studiów oraz informacja o wybranych małych miastach małopolskich s. 49–83; Pobóg-Lenartowicz Anna: Kłobuck i kanonicy regularni s. 85–94; Rajman J.: Kraków – rajcy i rada miejska s. 95–128; Wojciechowska Beata: Wiślica s. 129–136; Noga Zdzisław: Siewierz i terytorium siewierskie s. 137–144; Burdzy Dominika: Sandomierz s. 145–174; Sperka Jerzy: Zamek Melsztyn, czyli w królewskiej nielase. Jan Długosz w konflikcie o biskupstwo krakowskie (1460–1463) s. 175–198; Niemczyk Katarzyna: Na dobczyckim zamku – wychowawca synów królewskich s. 199–210; Kołodziejki Stanisław: Zamki ziemi krakowskiej s. 211–221; Laberschek Jacek: Obraz późnośredniowiecznej aglomeracji krakowskiej s. 223–239; Starzyński Marcin: Breviculi – czyli co Jan Długosz postanowił utrwalić w „Rocznikach z dziejów XV-wiecznego Krakowa” s. 241–252; Graff Tomasz: Hierarchia miast w „Chorografii” s. 253–267; Mrozowicz Wojciech: Miasta śląskie – katedry i rezydencje biskupów wrocławskich s. 269–279; Nowakowski Tomasz: Miasta, zamki i klasztory kujawskie na kartach „Roczników”

i „Chorografii” s. 281–297; Szyszka Janusz: Miasta i zamki Rusi Czerwonej s. 299–311; Nabiałek Karol: Mrzygłód, Mokrzysz, Mzurów i inne miejscowości północnej części ziemi krakowskiej s. 313–339; Zdanek Maciej: Rola dokumentu w opisach klasztorów cysterskich w Liber beneficiorum. Przyczynek do archiwalnych kwerend Jana Długosza s. 341–373; Polek Krzysztof: Aspekty historii gospodarzej późnośrednio-wiecznej Polski w dziełach Jana Długosza s. 375–410; Urban Jacek: Wawelski pogrzeb i pochówek na Skalce s. 411–422; Bibliografia s. 427–476.

909. KLIMEK Robert: Sądty (Sanditten) – historia odkrycia grodziska i wczesnośrednio-wiecznej osady. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 59:] 2015 nr 2 s. 319–324.

W olsztyńskim Lesie Miejskim, XVI–XX w.

910. KLIO na wolności. Historiografia dziejów najnowszych po 1989 roku. Pod red. Marcina Kruszyńskiego, Sławomira Łukasiewicza, Mariusza Mazura, Sławomira Poleśzaka, Piotra Witka. Lublin 2016 IPN–KŚZpNP. Oddz. 8° ss. 390, nlb. 1. IPN–KŚZpNP. Oddz. w Lublinie.

Materiały konferencji naukowej, Lublin, 20–22 XI 2013 r.

Treść: Kruszyński M., Łukasiewicz S., Mazur M., Poleśzak S.: Wprowadzenie s. 7–13; Reinstytucjonalizacja badań – wybrane przykłady: Solska Ewa: Ośrodki uniwersyteckie jako miejsce badań historii s. 17–32; Romek Zbigniew: Instytucje pozauniwersyteckie zajmujące się historią s. 33–46; Kolaszka-Agnieszka: Instytut Pamięci Narodowej jako czynnik zmiany w uprawianiu historii najnowszej s. 47–56; Dominanty i zaniechania w badaniach dziejów najnowszych: Kula Marcin: Czy da się współżyć? Historia i socjologia w swoich stałych domkach s. 59–71; Friszke Andrzej: Historiografia polska po 1989 roku s. 73–80; Chumiński Jędrzej, Popiński Krzysztof: Historia gospodarza po 1989 roku s. 81–92; Skotarczak Dorota: Kultura w badaniach polskich historyków po 1989 roku s. 93–101; Trauba Robert: Pamięć jako nowy paradygmat historii najnowszej. Głos do tematu na podstawie badań miejsc pamięci s. 103–116; Kurkowska-Budzan Marta: Ile cukru w cukrze, czyli ile historii w historii mówionej? s. 117–124; Mazur M.: Problemy i patologie historii najnowszej s. 125–150; Metodologia historii i bilans dorobku metodologii historii ostatnich dwudziestu lat: Pomorski Jan: Historiografia dziejów najnowszych – wyzwania metodologiczne s. 153–170; Brzechczyn Krzysztof: Historiografia dziejów najnowszych po 1989 roku wobec innych nauk społecznych (na przykładzie psychologii). Refleksja metodologiczna s. 171–184; Stobiecki Rafał: W poszukiwaniu szkół historiografii dziejów najnowszych po 1989 roku s. 185–195; Piasek Wojciech: Historiografia dziejów najnowszych w Polsce po 1989 roku w perspektywie etnografii myśli współczesnej s. 197–206; Woźniak Marek: Refleksje nad źródłem (w ramach historiografii dziejów najnowszych) s. 207–214; Domańska Ewa: Kierunki rozwoju strategii badawczych w historii najnowszej s. 215–225; Historia w przestrzeni publicznej: Uwagi o położeniu książki historycznej na polskim rynku wydawniczym po 1989 roku s. 229–239; Brzozowski Andrzej: Gry komputerowe w edukacji historycznej, edukacja historyczna w grach komputerowych s. 241–250; Madaj Karol: Gry planszowe dotyczące historii XX wieku w przestrzeni publicznej s. 251–258; Stulgis Magdalena: Rekonstrukcja historyczna s. 259–273; Ziębińska-Witek Anna: Historia, pamięć i afekt, czyli dzieje najnowsze na ekspozycjach s. 275–288; Panel dyskusyjny: Rok 1989 – kontynuacja czy przełom (Rafał Wnuk, Antoni Dudek, Andrzej Paczkowski, Mirosława Marody) s. 289–306; Panel dyskusyjny: Historyków spory o historię (Mirosław Filipowicz, Paweł Machcewicz, Marek Kornat, Marek Wierzbicki) s. 307–327; Panel dyskusyjny:

Dylematy historyka dziejów najnowszych (S. Łukasiewicz, Jerzy Eisler, Agnieszka Jaczyńska, Dariusz Stola, Krzysztof Zamorski) s. 329–346; Bibliografia s. 349–378.

911. KŁODA Emilia: „Śląsk Rafael” czy „Mistrz czeskiego baroku”. Kilka uwag o konstruowaniu biografii Johanna Christopha Lischki [ok. 1650–1712] w historii sztuki. *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 78: 2016 nr 1 s. 117–132, streszcz. ang.

912. KMIECIŃSKI Jerzy: Archeologia i świadomość historyczna. *Zeszyty Wiejskie*. Z. 19: 2014 s. 119–134, streszcz. ang.

913. KOBIAŁKA Dawid, Kostyrko Mikołaj, Kajda Kornelia: Archeologia poza archaios. Przykład obozu jeńców wojennych i internowanych w Tucholi (woj. kujawsko-pomorskie). *Folia Praehistorica Posnaniensia*. T. 21: 2016 s. 177–200, streszcz. ang.

Lata 1914–1923.

914. KOKOWSKI Michał: Odkrycie grobu Mikołaja Kopernika: fakt medialny czy naukowy? *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 58:] 2014 nr 4 s. 567–600, streszcz. niem., ang.

Dokonane w 2005 r.

915. KOLASA Władysław Marek: Historiografia prasy polskiej (do 1918 roku). Naukometryczna analiza dyscypliny 1945–2009. Kraków 2013.

Rec.: Kokowski Michał, *Studia Historiae Scientiarum*. T. 15: 2016 s. 363–371.

916. KOLBUSZEWSKA Jolanta: Niemieckie inspiracje w historiografii polskiej przełomu XIX i XX wieku (na przykładzie Wacława Sobieskiego i Szymona Askenazego). *Klio Polska*. [T.] 8: 2016 s. 9–24, streszcz. ang.

917. KOŁAKOWSKI Piotr: O nowej jakości w polemice naukowej autorstwa Pana Łukasza Ulatowskiego. List do redakcji „Dziejów Najnowszych”. *Dzieje Najnowsze*. R. 48: 2016 [nr] 1 s. 331–333.

Nie jest to polemika z recenzją konkretnej pracy.

918. KONECZNY Feliks: Dzieje Polski za Jagiellonów. Izabelin–Warszawa 2016 Rosikon Press 8° ss. 407, nlb. 1, il.

919. KORNAT Marek: Anna Maria Cieniała (1929–2014) jako historyk dyplomacji. *Dzieje Najnowsze*. R. 48: 2016 [nr] 4 s. 3–31, streszcz. ang.

920. KORYTKO Andrzej: Polsko-ukraińska współpraca naukowa na przykładzie działań

olsztyńskiego środowiska historycznego. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 57:] 2013 nr 2 s. 411–418.

Od 2002 r.

921. KOSMAN Marcei: Profesor Józef Długosz [1928–2014] – historyk Ślądczyzny, Polski i Europy. *Rocznik Ślądecki*. T. 44: 2016 s. 7–32.

922. KOWALSKI Waldemar: Bohaterowie z dołów śmierci. Warszawa 2016 Wydaw. Nauk. PWN 8° ss. 343, nlb. 1, tabl. 16.

Dot. prac badawczych i ekshumacji grobów żołnierzy podziemia antykomunistycznego z kwatery na Łączce Cmentarza Wojskowego na Powązkach w Warszawie.

923. [KOZÍK Lúboň] KOZÍK Lúboň: Białoruska historiografia Wielkiego Księstwa Litewskiego po 1991 roku. *Rocznik Lituanistyczny*. T. 2: 2016 s. 249–263, streszcz. ang., pol.

924. KOZÍK L.: Prablema bežanstva ũ gady Peršaj susvetnaj vajny ũ abagul'nâučyŭch vydannâh pa gístoryi Belarusi (1991–2015 gg.). *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. [Z.] 45: 2016 s. 107–114, streszcz. ang., pol.

925. KOŻUCHOWSKI Adam: Powinowactwa mimo woli. Święte Cesarstwo Rzymskie Narodu Niemieckiego i Rzeczypospolita Obojga Narodów w niemieckiej i polskiej historiografii XIX wieku. Warszawa 2016 IH PAN 8° ss. 265, streszcz. ang.

926. KRONIKA projektu: Dziedzictwo kulturowe po klasztorach skasowanych na ziemiach dawnej Rzeczypospolitej oraz na Śląsku w XVIII i XIX w.: losy, znaczenie, inwentaryzacja. Program Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego pod nazwą „Narodowy Program Rozwoju Humanistyki” w latach 2012–2016. *Hereditas Monasteriorum*. Vol. 8: 2016 s. 387–450, streszcz. ang.

Treść: Sprawozdanie półroczne. Sprawozdanie z realizacji Projektu w okresie od 1 XI 2015 do 30 IV 2016 r. s. 387–395; Sprawozdania zespołów i ich członków. Zespół X. Bończuk-Dawidziuk Urszula: Sprawozdanie z prac nad wydaniem „Akt Büschinga” w okresie od 1 XI 2015 do 30 IV 2016 r. s. 396; Zespół XI. Spurgiasz Katarzyna, Halamska Paulina: Sprawozdanie z prac nad inwentaryzacją muzykaliów poklasztornych w Gabinetce Zbiorów Muzycznych Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie w okresie od 1 XI 2015 do 30 IV 2016 r. s. 397; Zespół XIV. Rejman Dorota: Sprawozdanie z prac w okresie od 1 III do 15 VI 2016 r. s. 399; Zespół XVI. Pogorzelska Iwona: Sprawozdanie z prac w okresie od 1 XI 2015 do 30 IV 2016 r. s. 400; Sprawozdania z badań indywidualnych. Dzik Janina: Sprawozdanie z prac w okresie od 1 XI 2015 do 30 IV 2016 r. s. 401–402; Wodzianowska Irena: Sprawozdanie z kwerendy przeprowadzonej w dniach 28 VII – 10 VIII 2013 r. w Państwowym Archiwum Obwodu Kijowskiego oraz w Centralnym Państwowym Archiwum Historycznym Ukrainy w Kijowie s. 403–450.

927. KUKLO Cezary: O potrzebie intensyfikacji badań nad strukturami demograficznymi rodzin na ziemiach polskich do początku XX wieku. *Przeszłość Demograficzna Polski*. [T.] 37: 2015 nr 1 s. 7–36, streszcz. ang.

928. KULECKA Alicja: Zamach stanu czy rewolucja społeczna? Październik 1917 w historiografii przełomu XX i XXI wieku – wybrane publikacje i problemy. *Klio Polska*. [T.] 8: 2016 s. 77–101, streszcz. ang.

929. KURPIEL Anna: Pierwsi w Oleśnicy – mapa wspomnień. *Miscellanea Oleśnickie*. [R. 2:] 2016 nr 1/2 s. 96–102.

Projekt Fundacji Ważka oraz Oleśnickiego Domu Spotkań z Historią dot. wspomnień pierwszych powojennych osadników w Oleśnicy realizowany w 2015 r.

930. KURZYŃSKA Małgorzata: Stan badań archeologicznych średniowiecznego Grudziądza. *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 24: 2016 s. 13–35, streszcz. ang.

931. KWIATKOWSKI Stefan: Świadomość średniowiecznej przeszłości na Pomorzu Zachodnim. *Rocznik Chojeński*. T. 8: 2016 s. 11–32, streszcz. niem.

932. LADORUCKI Jacek, Stolarczyk Tomasz: O potrzebie stworzenia „Słownika biograficznego ziemi łęczyckiej”. Ogólne zasady opracowania kompendium i jego znaczenie dla regionu. *Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Librorum*. [Vol.] 1/2(22/23): 2016 s. 117–129, streszcz. ang.

933. LASOTA Anna: Cmentarzysko kultury przeworskiej z okresu rzymskiego w Gaci pow. przeworski. Zarys historii badań. *Przeworskie Studia Regionalne*. T. 2: 2015 s. 9–17, streszcz. ang.

934. LAZURKO Lidia: Galic'ka regionalistika na storinkah časopisu „Kwartalnik Historyczny” (1887–1914). *Galicia*. T. 1: 2015 s. 252–269, streszcz. ang.

935. LEWANDOWSKA Izabela: Mikołaj Kopernik w polskich podręcznikach historii XX i XXI wieku. Analiza porównawcza. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 58:] 2014 nr 3 s. 365–388, streszcz. niem., ang.

936. LIS Artur: O Wandzie, córce Kraka. Sandomierz 2016 Armoryka 8° ss. 58, nlb. 2. (Biblioteka Tradycji Słowiańskiej; nr 36).

937. LIS A.: Święty Stanisław. Rzeczywistość i legenda. Sandomierz 2016 Armoryka 8° ss. 142, streszcz. ang. (Biblioteka Tradycji Słowiańskiej; nr 79).

938. LOLO Radosław: Miasta północnego Mazowsza w epoce wczesnonowożytnej – stan badań i najpilniejsze potrzeby. *Bieżeńskie Zeszyty Historyczne*. Nr 30: 2016 s. 81–87.

939. ŁAWRYNOWICZ Olgierd: Góra Skarżawa. Archeologiczne (i nie tylko) odkrywanie miejsca. *Zeszyty Wiejskie*. [Z.] 22: 2016 s. 815–828, streszcz. ang.

940. ŁOZOWSKI Piotr: Stan badań nad kościołami w miastach późnośredniowiecznych na ziemiach polskich. *Przeszłość Demograficzna Polski*. [T.] 37: 2015 nr 1 s. 71–91, streszcz. ang.

941. MACIAKOWSKA Zofia: Miasto późnośredniowieczne i nowożytne na przykładzie „Atlasu historycznego miast polskich – Gdańsk”. *Studia Geohistorica*. Nr 3: 2015 s. 219–235, streszcz. ang.

Opis projektu badawczego.

942. MAJEWSKI Marcin, Kiarszys Grzegorz: Relikty zamków w Szadzku i Krępcowie pow. stargardzki. Zestawienie rezultatów lotniczego skanowania laserowego, archiwalnych źródeł kartograficznych i weryfikacji terenowej. *Stargardia*. T. 10: 2015 [dr.:] 2016 s. 75–95, streszcz. ang., niem.

Badania z 2015 r.

943. MAKARCZYK Irena: Mikołaj Kopernik w badaniach księdza Profesora Alojzego Szorca († 2010). *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 58:] 2014 nr 4 s. 553–565, streszcz. niem., ang.

944. MAKARCZYK I.: Prace nad edycją protokołów posiedzeń Kapituły Katedralnej we Fromborku z czasów Mikołaja Kopernika. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 59:] 2015 nr 1 s. 121–127, streszcz. niem., ang.

Lata 1980–2015.

945. MALINOWSKI Mikołaj: Zmierzyć za cofaniem. Zestawienie najważniejszych szacunków materialnych standardów życia w Polsce przedprzemysłowej. *Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych*. T. 76: 2016 s. 61–91, streszcz. ang.

Stan badań.

946. MARCINIAK-KAJZER Anna: Późnośredniowieczne wsie w świetle badań archeologicznych. *Zeszyty Wiejskie*. [Z.] 22: 2016 s. 791–799, streszcz. ang.

Stan badań.

947. MARSZAŁEK Katarzyna: Doktoraty i habilitacje z tematyki dotyczącej organizacji

harcerskich w latach 1969–2016. [Cz. 1]. *Studia z Teorii Wychowania*. T. 7: 2016 nr 2 s. 199–226.

Toż. Cz. 2. *Tamże* nr 3 s. 207–244.

948. MATERNA Marek: Sprawozdanie z realizacji nieinwazyjnych badań interdyscyplinarnych na Rynku Głównym w Bochni w 2011 roku. *Rocznik Bocheński*. T. 7: 2013 s. 9–30.

Uzup.: Tabaszewski Wojciech: Opracowanie materiałów pozyskanych w trakcie przeprowadzenia na placie Rynku w Bochni odwiertów w dniu 19 sierpnia 2011 roku (stanowisko I „Stare Miasto”; AZP: 104–61/1). *Tamże* s. 31–49.

949. MATUSIAK Szymon: Olimp polski według Jana Długosza [1415–1480]. Sandomierz 2016 Armoryka 8° ss. nlb. 2, 71, nlb. 1. (Biblioteka Tradycji Słowiańskiej; nr 39).

Reprint, oryg.: Lwów 1908.

950. MATUSZEWSKI Jacek: Jana Adamusa [1896–1962] droga ku naukowemu niebytowi. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 17: 2014 s. 271–286, streszcz. ang. s. 347, niem. s. 362, ros. s. 376.

Recepcja jego prac historycznoprawnych.

951. MEISSNER Andrzej: Profesor Julian Dybiec [ur. 1940] – przedstawiciel krakowskiego środowiska naukowego historyków wychowania. *Studia i Prace Pedagogiczne*. Nr 1: 2014 s. 253–260, streszcz. ang.

952. MENZ Mariusz: Obraz Galicji w szkolnych podręcznikach historii do szkół średnich od końca XIX wieku do upadku PRL-u: przyczynek do polityki historycznej. *Klio*. T. 38: 2016 nr 3 s. 75–120, streszcz. ang., pol.

953. MICHALSKA Monika: Stan wiedzy o początkach klasztoru cystersów w Henrykowie w dziejopisarstwie późnego średniowiecza oraz renesansu. *Saeculum Christianum*. R. 22: 2015 s. 94–107, streszcz. ang., pol.

954. MICHNIK Monika, Zdaniewicz Radosław: Badania archeologiczne przy kościele pw. św. Mikołaja w Kozłowie, woj. śląskie. *Rocznik Muzeum w Gliwicach*. T. 26: 2016 s. 249–263, streszcz. ang., niem.

955. MIGDAŁSKI Paweł: Pomorze Zachodnie (do 1945 roku) jako przedmiot badań regionalnych po roku 1989 w Polsce i Niemczech. *Res Gestae*. [T.] 2: 2016 s. 119–144, streszcz. ang.

956. MOŹDŻEŃ Julia: Przedstawianie świata przez kronikarzy gdańskich na przełomie XV i XVI wieku. Toruń 2016 Tow. Nauk.; Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 497, tabl. k. 1,

mapa, streszcz. ang., niem. UMK w Toruniu. (Roczniki Towarzystwa Naukowego w Toruniu; R. 95, z. 2).

W aneksie teksty źródłowe w jęz. niem.

957. MURASZKO Michał: Żydzi w polskiej historiografii średniowiecznego Gniezna. *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 16:] 2016 nr 4 s. 957–962, streszcz. ang.

958. MUSIAŁ Filip: Stan badań nad dziejami komunistycznego aparatu represji za lata 2000–2013. *Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944–1989*. [T.] 13: 2015 s. 11–143, streszcz. ang.

959. NABYWANIEC Stanisław: Historiografia eparchii przemyskiej do 2000 r. *Limes*. Nr 1: 2008 s. 173–199, streszcz. ang.

960. NAJNOWSZE wydawnictwa z zakresu historii Śląska. Oprac. Wojciech Mrozowicz. *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 71: 2016 nr 1 s. 203–206.

Toż. *Tamże* nr 2 s. 203–206.

Toż. *Tamże* nr 3 s. 207–208.

961. NÉMETH Michał: Rękopisy i druki karaimskie w polskich zbiorach prywatnych. Nowe perspektywy badań karaimoznawczych. *Almanach Karaimski*. [T.] 5: 2016 s. 61–101, streszcz. ang.

962. NIEDZIÓŁKA Kamil: The prospect of digitization of Polish Archaeological Record on an example of materials from the turn of Bronze and Iron Age from the area of Pomeranian Voivodeship (Northern Poland). *Sprawozdania Archeologiczne*. [T.] 68: 2016 s. 121–144.

Projekt „Archeologiczne Zdjęcie Polski”, powstały w 2. poł. lat 70. XX w.

963. NIENDORF Mathias: Wielkie Księstwo Litewskie w historiografii niemieckiej. Podstawy, prace, perspektywy. *Rocznik Lituanistyczny*. T. 2: 2016 s. 167–190, streszcz. ang., pol.

964. NIERYCHLEWSKA Anna: Grodzisko w Konopnicy, pow. wieluński, woj. łódzkie – w świetle badań weryfikacyjnych przeprowadzonych w 2016 r. *Rocznik Wieluński*. T. 16: 2016 s. 53–63, streszcz. ang.

XIII–XVIII w.

965. NOWAKOWSKI Wojciech: Wenedowie/Wenedowie w badaniach Jerzego Okulicz-Kozaryna. *Światowit*. Supplement Series B: Barbaricum. Vol. 11: 2015 s. 525–533, streszcz. niem.

966. NOWODWORSKI Witold: Walka Rzeczypospolitej z Moskwą o Inflanty 1570–1582. Oświęcim 2016 Wydaw. Napoleon V 8° ss. 228.

Wyd. oryg.: Bor'ba za Livoniū mežu Moskvoy i Reč' ū Polspolitoj (1570–1582). Istoriko-kritičeskoe issledovanie. Sankt-Petersburg 1904.

967. NOWOŻYCKI Bartosz: Prace nad Polskim słownikiem archiwalnym prowadzone przez NDAP w latach 1974–2008. *Archeion*. T. 117: 2016 s. 103–128, streszcz. ang., fr., ros.

968. O POŻYTKACH z lektury książek historycznych. Eseje ofiarowane profesorowi Krzysztofowi A. Makowskiemu na 60. rocznicę urodzin. Pod red. Witolda Molika. Poznań 2016 Inst. Historii UAM 8° ss. 348, streszcz. niem.

969. OCHINOWSKI Tomasz, Szukała Michał: W kierunku „prowincjalizacji” historii biznesu. Amerykańskie źródła a polskie doświadczenia na przykładzie propozycji interpretacyjnych prac Ryszarda Kołodziejczyka. *Klio Polska*. [T.] 7: 2015 s. 143–167, streszcz. ang.

970. ODCZYTYWANIE Długosza. Pod red. Katarzyny Janus, Beaty Łukarskiej, Elżbiety Hak. Częstochowa 2016 Wydaw. im. Stanisława Podobińskiego Akad. im. Jana Długosza 8° ss. 215, streszcz. ang.

Materiały konferencji naukowej, Częstochowa, 16–17 IX 2016 r.

Treść: Od redakcji s. 7–10; Dąbrówka Andrzej: Nasza najpiękniejsza katedra s. 13–21; Wichowa Maria: Jana Długosza przedmowa do „Annales”, czyli „List dedykacyjny” do Zbigniewa Oleśnickiego jako tekst o charakterze zalecającym dzieło czytelnikowi s. 23–33; Zawadzki Robert K.: Droga do wielkości historiografa, czyli znakomite faktu żywota Jana Długosza. Część pierwsza: dzieciństwo i młodość (na podstawie „Vita Ioannis Dlugosch Senioris canonici Cracoviensis”) s. 35–52; Chmielewska Katarzyna: Łzy spizowych posagów w pałacu Popiela. Jan Długosz o Pompiliuszach polskich s. 55–65; Janus K.: „Hocus pocus”. „Miracula” w pierwszej księdze Długoszowych „Roczników”. Funkcja przekazu s. 67–76; Kielbus Marcin: Faktografia a dydaktyka: „balneum” w „Rocznikach” Jana Długosza s. 77–90; Kołpak Piotr: Czy Jan Długosz słuchał kazań Jana Kapistrana na krakowskim Rynku? Osobiste doświadczenie jako źródło kreowania pamięci historycznej s. 91–100; Musiałik Anna: Śmierć i żałoba w „Rocznikach” Jana Długosza s. 101–108; Regiewicz Adam: Co słyhać u Długosza? Audioantropologiczne badanie odgłosów „Roczników” Jana Długosza s. 109–117; Gaździcki Maciej: Kraszewski jako czytelnik dzieła Długosza. Długosz jako bohater dzieła Kraszewskiego. „Roczniki” i „Dzieje Polskie” s. 121–134; Hak E.: „Kronika” Długosza jako źródło inspiracji estetycznej s. 135–140; Kasprowska-Jarczyk Marta: Recepcja dzieł Jana Długosza w „Gentis Silesiae annales” Joachima Cureusa s. 141–153; Łukarska B.: Przekład dzieła Jana Długosza pióra Przeclawa Mojeckiego i traktat Marcina Ignacego Frankowica – dwa barokowe przekazy o życiu i cudach św. Kunegundy s. 155–164; Petrásek Jan: Strategie vyprávění „Annales” Jana Długosza vzhledem k českým dějinám a její (dis)kontinuita v polské renesanční historiografii s. 165–185; Bibliografia s. 187–208.

971. OLEJNIK Karol: Wojna i konflikt zbrojny jako przedmiot badań historyków. *Studia Maritima*. Vol. 29: 2016 s. 23–41, streszcz. ang.

972. ORCIUCH Marek: Obraz „bżeźństwa” w prasie międzywojennej i dzisiejszych mediach. *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. [Z.] 45: 2016 s. 99–106, streszcz. ang., białorus.

973. PADUCH Katarzyna: Pałac w Podhorcach w latach 1865–1939. Stan badań i postulaty badawcze. *Saeculum Christianum*. R. 23: 2016 s. 223–231, streszcz. ang.

974. PASTUSZEWSKI Stefan: Przegląd źródeł i opracowań do badań staroprawosławia. Bydgoszcz 2016 Inst. Wydawniczy „Świadectwo” 8° ss. 387, il., mapy.

975. PASZYŃSKI Wojciech: Sarmaci i uczeni. Spór o pochodzenie Polaków w historiografii doby staropolskiej. Kraków 2016 Księg. Akademicka 8° ss. 279, nlb. 1, il., mapy, streszcz. ang.

976. PAUL Mark: Polskie podziemie a Żydzi: korekta obrazu. *Glaukopis*. Nr 25/26: 2012 s. 103–116, streszcz. ang.

977. [PAŮLOŮSKAÂ Ganna Genryhaŭna] Paulouskaya Hanna: Grodzieńskie kroniki klasztorne XVII i XVIII wieku. Formy gatunkowe i aspekty komunikacyjne. Warszawa 2016 DiG 8° ss. 183., streszcz. ang., ros. Wyd. „Artes Liberales” Uniw. Warszawskiego.

978. PIELAS Jacek: Opieka nad nieletnimi w rodzinach szlacheckich w Koronie w XVII wieku. Zarys problematyki i perspektywy badawcze. *Przeszość Demograficzna Polski*. [T.] 37: 2015 nr 1 s. 93–106, streszcz. ang.

979. PIETRZYKOWSKI Szymon: Wokół intencjonalistycznych i funkcjonalistycznych prób wyjaśnienia Żagłady. *Meritum*. T. 8: 2016 s. 285–310, streszcz. ang.

980. POLACY i ich sąsiedzi w Europie Środkowej. Związki polityczne i ich odbicie w historiografii. Red. Antoni Cetnarowicz, Stanisław Pijaj. Warszawa 2016 DiG 8° ss. 147. PTH.

Materiały z konferencji, Kraków, 13–15 IV 2012 r.

Treść: Cetnarowicz A.: Procesy kształtowania się nowoczesnych narodów w Europie Środkowej a Polacy s. 27–44; Faber Martin: Krzyżacy, Sasi, Prusacy. Niemiecko-polskie stosunki w średniowieczu i w czasach nowożytnych w świetle historiografii niemieckiej s. 45–58; Kiaupa Zigmantas: Rzeczpospolita Obojga Narodów w oczach Litwinów w przeszłości i obecnie s. 59–68; Arkusza Olena: Stosunki ukraińsko-polskie w Galicji w drugiej połowie XIX i na początku XX wieku. O czym mówi i o czym milczy ukraińska historiografia s. 69–93;

Libor Jan: Dzieje polityczne i ustroj monarchii na ziemiach czeskich i w Polsce we wczesnym średniowieczu s. 95–101; Najbar-Agičić Magdalena: Przedmurze, pogranicze, most... – wokół miejsca Chorwacji w Europie na przestrzeni dziejów. Podobieństwa i różnice przypadku chorwackiego i polskiego s. 103–108; Augustynowicz Christoph: Uwagi o stosunkach polsko-habsburskich od XVI do XVIII wieku s. 109–114; Hahn Hans Henning: Sprawa polska i sprawa niemiecka w Europie XIX wieku. Rozważania nad współzależnością dwóch kwestii narodowych s. 115–121; Kovács István: Działalność Komitetu Funduszu Wsparcia dla Honwedów na rzecz polskich uczestników węgierskiej Wiosny Ludów s. 123–128; Agićić Damir: Polsko-chorwackie związki polityczne i kulturalne od lat osiemdziesiątych XIX wieku do 1948 roku s. 129–136.

981. POLACZEK Janusz: Sztuka, polityka i ideologia w najnowszych opracowaniach działalności Zygmunta I w dziedzinie artystycznej. *Limes*. Nr 2: 2009 s. 215–222.

982. POLEHOV Sergej [Vladimirovič]: Svidrigajlo i litovska Rus'. Stereotypy istoriografii i svidetel'stva sovremennikov. *Studia z Dziejów Średniowiecza*. Nr 18: 2014 s. 171–196, streszcz. pol.

983. POLISH-Jewish and Czech-Jewish studies: (dis)similarities. *Studia Judaica*. Vol. 19: 2016 nr 1(37) s. 5–155, streszcz. ang.

Z treści: Čapková Kateřina: Introduction s. 5–9; Wodziński Marcin: Modernity and Polish Jews: recent developments in Polish-Jewish historiography s. 65–86; Kauffman Tsippi: „Outside the natural order”: Temerl [Sonnenberg-Bergson], the female Hasid s. 87–109; Čapková K.: Beyond the assimilationist narrative: historiography on the Jews of the Bohemian Lands and Poland after the Second World War s. 129–155.

984. POLSKA emigracja polityczna 1939–1990. Stan badań. Pod red. Sławomira Łukasiewicza. Warszawa 2016 IPN–KŚZpNP 8° ss. 599, nlb. 1, streszcz. ang. IPN–KŚZpNP. (Centralny Projekt Badawczy IPN Polska Emigracja Polityczna 1939–1990) (Monografie; t. 113).

Treść: Łukasiewicz S.: Wstęp s. 7–11; Wróbel Janusz: Geografia, demografia i profil społeczny polskich skupisk emigracyjnych w okresie powojennym s. 12–35; Łukasiewicz S.: Emigracyjny system polityczny s. 36–62; Ziętara Paweł: Interakcje emigracji politycznej z systemem krajowym s. 63–89; Pleskot Patryk: Emigracja polityczna z Polski w latach osiemdziesiątych XX wieku. Stan badań, perspektywy i trudności s. 90–106; Habielski Rafał: Stan badań nad prasą i rozgłościami emigracyjnymi. Postulaty badawcze s. 107–144; Sienkiewicz Jan Wiktor: Plastyka polska na emigracji 1939–1989 s. 145–189; Stobiecki Rafał: Humanistyka polska na emigracji s. 190–235; Pyłat Joanna: Polscy naukowcy niehumaniści na emigracji w latach 1939–1990 s. 236–300; Chojnacki Paweł: Życie codzienne polskiej emigracji powojennej. Raport naukowy s. 301–335; Mazurkiewicz Anna: Emigracja polityczna z krajów Europy Środkowo-Wschodniej w relacjach międzynarodowych czasu zimnej wojny – stan badań i projekt syntezy s. 336–394; Szaynok Bożena: Raport o stanie badań na temat emigracji z Polski Żydów obywateli polskich po II wojnie światowej (1944–1989) s. 395–425; Wojdon Joanna: Stan i perspektywy badań nad Polonią amerykańską po 1939 roku s. 426–471; Żaryn Jan: Raport o stanie badań nad dziejami Kościoła rzymskokatolickiego na

wychodźstwie w latach 1945–1966(1989) s. 472–528; Olczak Mariusz: Źródła do badań dziejów polskiej emigracji politycznej w latach 1939–1990 w zasobie Archiwum Akt Nowych s. 529–557.

985. POŁANIECKA Agnieszka: Tomasz Jurka droga do tytułu profesora. *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archiwalny*. Nr 23: 2016 s. 357–367, streszcz. ang., niem.

Zawiera też bibliografię prac.

986. POTKOWSKI Edward: „Hołd pruski” w opiniach historyków polskich. *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 23: 2016 s. 81–91, streszcz. ang.

987. PROCHASKA Antoni: Władcy, rycerze, trefnisie. Szkice z XV wieku. Red. Marta Korczyńska. Kraków 2016 Cztery Strony 8° ss. 269, nlb. 1, il.

Podstawa wyd.: A. Prochaska: Szkice historyczne z XV wieku. Warszawa–Kraków 1884.

988. PROFESOR Marian Głosek. Red. z. Maria Magdalena Blombergowa. Łódź 2016 Łódzkie Tow. Nauk. 8° ss. 61, il. (Sylwetki Łódzkich Uczonych; z. 125).

Treść: Różalski Antoni: Wstęp s. 9–10; Blombergowa M. M.: Profesor Marian Głosek [ur. 1941] – archeolog, bronzoznawca, specjalista od archeologii ekszumacyjnej s. 11–18; Ławrynowicz Olgierd: Profesor Marian Głosek – polski prekursor archeologii współczesności s. 19–26; Strzyż Piotr: Profesor Marian Głosek – bronzoznawca, archeolog, dydaktyk... s. 27–39; Kajzer Leszek: Profesor Marian Głosek – czyli Marian s. 41–49; Wykaz publikacji [za l. 1968–2016] s. 51–61.

989. PROKOP Krzysztof Rafał: Autobiografia. *Silva rerum*. Kraków 2016 nakł. własny; Drukarnia Akcydensowa Andrzej Dorosz 8° ss. 391, nlb. 1, il.

990. PTASZYŃSKI Maciej: O buntowniczą nowożytność. Uwagi na marginesie najnowszych prac Luise Schorn-Schütte. *Odrodzenie i Reformacja w Polsce*. T. 60: 2016 s. 255–272.

Art. rec. dot. prac: Schorn-Schütte L., Gottes Wort und Menschenherrschaft. Politisch-Theologische Sprachen im Europa der Frühen Neuzeit, München 2015, ss. 302 oraz Schorn-Schütte L., *Perspectum*. Ausgewählte Aufsätze zur Frühen Neuzeit und Historiographieggeschichte anlässlich ihres 65. Geburtstages, hrsg. von Anja Kürbis, Holger Kürbis, Markud Friedrich, München 2015, ss. 419 (Historische Zeitschrift, Beihefte. Neue Folge; Bd. 61).

W porównaniu z sytuacją w Polsce.

991. RACHWAŁ Piotr: Stan badań nad demografią Lubelszczyzny w XVI–XIX wieku. *Roczniki Humanistyczne*. T. 64: 2016 z. 2 s. 89–112, streszcz. ang.

992. RAJEWSKI Adam: Stefan Wyszyński wobec idei Przedmurza w myśli historycznej Oskara Haleckiego. *Klio Polska*. [T.] 7: 2015 s. 169–193, streszcz. ang.

993. RECZEK Rafał: Millenium w Zielonej Górze w dokumentach archiwalnych. Proces badawczy. *Studia Zachodnie*. [T.] 17: 2015 s. 327–337.

994. RÖGER Maren: Okupacja i płeć – nowe perspektywy badań okupacji niemieckiej w Polsce. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [Nr] 26: 2015 s. 38–50, streszcz. ang.

995. RUSAKIEWICZ Monika: Wineta. Kozienie legendy i jej recepcja w historiografii zachodniopomorskiej do XVI wieku. Wrocław 2016 Chronicon Wydaw. 8° ss. 148, il., mapy, streszcz. niem. (Memoria; 3).

996. RYMAR Dariusz A[leksander]: Henryk Jan Kustosz [ur. 1951] – architekt wyobrażeń o przeszłości. *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archiwalny*. Nr 23: 2016 s. 329–355, streszcz. ang., niem.

Badacz regionu gorzowskiego.

997. RZEMIENIECKI Konrad: Perspektywy badań nad populacją i rodziną województwa kijowskiego w XVIII wieku. *Przeszość Demograficzna Polski*. [T.] 37: 2015 nr 2 s. 149–158, streszcz. ang.

998. RZEPKA Magdalena: Wychowanie lotnicze w II Rzeczypospolitej – stan badań i perspektywy badawcze. *Rozprawy z Dziejów Oświaty*. T. 53: 2016 s. 95–111, streszcz. ang.

999. SAGANOVÍČ Genadz': Poglądy Mikala Ulašcyka [1906–1986] na Łubliński uniú i áe nastupstvy. *Belaruskí Gistaryčny Agląd*. T. 23: 2016 s. 163–184, streszcz. ang.

1000. SIERADZAN Wiesław: Narodziny miasta Grudziądza w średniowieczu w świetle XIX i XX-wiecznej historiografii polskiej i niemieckiej. *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 24: 2016 s. 145–158, streszcz. ang.

1001. SIEWIERSKI Tomasz: Marian Małowist [1909–1988] i krąg jego uczniów. Z dziejów historiografii gospodarczej w Polsce. Warszawa 2016 Oficyna Wydawnicza Aspra-JR 8° ss. 276, tabl. 16, il. Inst. Historii i[!] Nauki im. L. i A. Birkenmajerów PAN, Inst. Hist. Uniw. Warszawskiego.

1002. SIKORSKI Marek: Na tropach smoka wawelskiego. Rozwiązanie historycznej zagadki. Stradunia 2016 Sativa Studio 8° ss. 61, nlb. 3, il.

1003. SKOMIAŁ Jakub: Spór polsko-krzyżacki w kronice Jana Długosza. *Studia Prawno-Ekonomiczne*. T. 91: 2014 [z.] 1 s. 123–152, streszcz. ang.

1004. SŁOCZYŃSKI Henryk: Pod znakiem „fetyszu genezy” – „pierwotne objawienie” i początki Polski w koncepcji Joachima Lelewela. *Historyka*. T. 46: 2016 s. 363–384, streszcz. ang.

1005. SŁOŃ Marek: Rekonstrukcja sieci osadniczej w serii „Atlas historyczny Polski. Mapy szczegółowe XVI wieku”. *Studia Geohistorica*. Nr 3: 2015 s. 236–242, streszcz. ang.

Opis projektu badawczego.

1006. SMOLANA Krzysztof: O potrzebie lwowskiego słownika biograficznego. *Rocznik Lwowski*. 2014/2016 [dr.:] 2016 s. 281–291.

1007. SMOLIŃSKI Aleksander: „Cytadela” ze Lwowa – mało znany w Polsce ukraiński periodyk poświęcony historii wojskowej. Omówienie tomów od 1 do 7 oraz od 9 do 10 za lata 2009–2013. *Studia z Dziejów Wojskowości*. T. 5: 2016 s. 243–279.

1008. SMOLIŃSKI A.: Przegląd polskiej oraz obcojęzycznej literatury dotyczącej dziejów Kamieńca Podolskiego. *Limes*. Nr 2: 2009 s. 20–40, streszcz. ang.

Toż. [Cz. 2:] Polska oraz obcojęzyczna literatura dotycząca dziejów Kamieńca Podolskiego – uzupełnienia. *Tamże*. Nr 3/4: 2010/2011 [dr.:] 2011 s. 15–20, streszcz. ang.

1009. SMOLIŃSKI Marek: Jeszcze raz o polskim krzyżowcu z 1147 roku. *Studia z Dziejów Średniowiecza*. Nr 18: 2014 s. 227–260, streszcz. ang.

Różne hipotezy identyfikujące postać: Władysław II Wygnaniec, Henryk Sandomierski i Kazimierz Sprawiedliwy; autor skłania się ostatecznie do tej pierwszej.

1010. SMOLIŃSKI M.: Uwagi o kierunkach badań nad pochodzeniem Zwinistawy, żony Mściwoja I. *Studia z Dziejów Średniowiecza*. Nr 20: 2016 s. 203–237, streszcz. ang.

1011. SMÓŁKA-ANTKOWIAK Emilia: Ostrogi krzesłowate w okresie wpływów rzymskich. Stan i potrzeby badań. *Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Archaeologica*. Z. 31: 2016 s. 19–34, streszcz. ang.

1012. SOBOTKA Roman: O stawianiu się sejmowi w świetle „Roczników” Jana Długosza. *Studia Historyczne*. R. 59: 2016 z. 2 s. 127–155, streszcz. ang.

1013. SROKA Stanisław A[ndrzej]: Z historią przez życie. Wywiad z prof. dr. hab. Stanisławem A. Sroką. Oprac. A[gnieszka] Kastelik-Herbuś. *Gronie*. Nr 16: 2016 s. 155–161.

Z czerwca 2015 r., dla uczniów Gimnazjum im. św. Królowej Jadwigi w Gilowcach.

1014. STACHURA Peter D.: Poland and Yalta: the last „blank spot”? *Glaukopis*. Nr 25/26: 2012 s. 253–266.

1015. [STAN badań nad dziejami polskiej skarbowości]. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 8: 2003 s. 9–90.

Treść: Matuszewski Jacek: Uwagi wprowadzające – początki skarbowości publicznej s. 9–18; Szulc Tadeusz: Skarbowość polska lat 1492–1587 w historiografii s. 19–30; Filipczak-Kocur Anna: Skarbowość Rzeczypospolitej lat 1587–1697 (Stan badań, źródła i postulaty) s. 31–43; Ciesielski Tomasz: Stan badań nad skarbowością polską i litewską wieku XVIII s. 44–59; Tekely Wiesław P.: Skarbowość na ziemiach polskich w dobie zaborów – stan badań s. 60–78; Witkowski Andrzej: Dorobek badań nad skarbowością Polski międzywojennej s. 79–90.

1016. STANISŁAW Kościalkowski [1881–1960]. Pamięci przywrócony. Pod red. Małgorzaty Dąbrowskiej. Warszawa–Łódź 2016 IPN–KŚZpNP; UŁ 8° ss. 357, il., streszcz. ang. IPN–KŚZpNP, UŁ.

Treść: Dąbrowska M.: Wstęp s. 7–9; Kasperavičius Algis: Stanisław Kościalkowski w Wilnie. Młode lata i praca nauczycielska (do 1921 r.) s. 9–19; Jurkowski Roman: Działalność Stanisława Kościalkowskiego w Towarzystwie Przyjaciół Nauk w Wilnie w latach 1907–1940 s. 20–39; Opacki Zbigniew: Stanisław Kościalkowski na tle akademickiego pejzażu Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie s. 40–60; Filipczak Witold: Stanisława Kościalkowskiego badania nad życiem politycznym Litwy w czasach Antoniego Tyzenhauza [zm. 1785] s. 61–87; Kijas Artur: Działalność gospodarza Antoniego Tyzenhauza s. 88–105; Chabjiewicz Selim: Tatarzy w planach gospodarczych Tyzenhauza. Fragment z dziejów osadnictwa tatarskiego na ziemiach byłego Wielkiego Księstwa Litewskiego s. 106–118; Supruniuk Mirosław A.: Losy rękopisu książki o Antonim Tyzenhauzie [„Antoni Tyzenhauz podskarbi nadworny litewski”] s. 119–129; Kozłowski Michał: Wychowawca i nauczyciel. O uczniach Stanisława Kościalkowskiego s. 130–179; Wołos Mariusz: Słów kilka o „Raptularzu”, czyli dzienniku profesora Stanisława Kościalkowskiego z syberyjskiego łagru s. 180–192; Supruniuk M. A.: Naukowa i polityczna działalność Stanisława Kościalkowskiego na Środkowym i Bliskim Wschodzie w latach 1942–1949 s. 193–214; Hauziński Jerzy: Orientalne pasje Stanisława Kościalkowskiego s. 215–226; Draus Jan: Emigracyjna działalność Stanisława Kościalkowskiego w Wielkiej Brytanii (1950–1960) s. 227–244; Supruniuk Anna: Nienapisana księga pamiątkowa s. 245–252; Stobiecki Rafał: „Historyka” Stanisława Kościalkowskiego s. 253–267; Komat Marek: Religia – człowiek – historia. Myśli Stanisława Kościalkowskiego s. 268–291; Zakrzewski Andrzej: Stanisław Kościalkowski a lituanistyka polska XX wieku s. 292–310; Dąbrowska M.: Posłowie. Bogumił Zwolski [1910–1979] i jego sentyment do mistrza s. 311–316; Kozłowski M.: Bibliografia wybranych prac Stanisława Kościalkowskiego i literatury o nim s. 317–325.

1017. STOLARZ Barbara: Kościół pw. Wniebowzięcia NMP i św. Augustyna w Kraśniku – stan badań i historia. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. [T.] 18: 2016 s. 270–279, streszcz. ang.

1018. STUDIA z Dziejów Polskiej Historiografii Wojskowej. Red. Zbigniew Pilarczyk. T. 16. Poznań 2015 Instytut Historii UAM 8°

ss. 127, streszcz. ang. (Publikacje Instytutu Historii UAM; 126).

Z treści: Pilarczyk Z.: Wstęp s. 9–11; Samp Mariusz: Wojskowość Śląska średniowiecznego (X–XIV wiek) na łamach „Śląskiego Kwartalnika Historycznego Sobótka” za lata 1946–2014 s. 13–23; Nastrożny Paweł: Twierdza Grudziądz w okresie 1776–1945 na kartach polskiej historiografii s. 25–45; Jedrysiak Jacek: Armia Królestwa Pruskiego na łamach pruskich periodyków wojskowych s. 47–66; Smoliński Aleksander: Fotografia jako cenne źródło do badań Wielkiej Wojny z lat 1914–1918. Przyczynek do dziejów fotografii wojennej i wojskowej s. 67–91; Bucholz Andrzej K.: Zagadnienie motoryzacji kawalerii na łamach „Przeglądu Kawaleryjskiego” w latach 1924–1939 s. 93–104.

1019. STUDIA z Dziejów Polskiej Historiografii Wojskowej. Red. Zbigniew Pilarczyk. T. 17. Poznań 2016 Inst. Historii UAM 8° ss. 138, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Z treści: Pilarczyk Z.: Historiografia wojskowa, czyli jak opisywać wojny i wojsko. „Mars zaproszony do nauki” s. 13–22; Górny Michał: Średniowieczna i nowożytna broń palna – analiza aspektów praktycznych s. 23–35; Kościelniak Karol: Oblężenie Poznania z 1716 roku w historiografii polskiej s. 37–42; Smoliński Aleksander: Wizerunek żołnierza Armii Rosyjskiej z okresu I wojny światowej w wybranych dziennikach, pamiętnikach i wspomnieniach żołnierzy Legionów Polskich. Przyczynek do dziejów Wielkiej Wojny na froncie wschodnim s. 43–61; Kościelniak Karol: Miscellanea na łamach Przeglądu Historyczno-Wojskowego z lat 1929–1938 s. 63–76; Franz Maciej: Wojna na Morzu Śródziemnym 1939–1945 w polskiej historiografii wojskowej – część 1 – Bibliografia selektywna s. 77–95; Samp Mariusz: Problematyka historyczno-wojskowa na łamach „Rocznika Gdańskiego” z lat 1927–2006 s. 97–109.

1020. SUKIENNIK Edgar: Stan badań nad dziejami Puszczy Kampinoskiej. *Saeculum Christianum*. R. 23: 2016 s. 294–308, streszcz. ang.

1021. [SUMIŃSKI Grzegorz]: Pamiętniki historyczne miasta Płocka, zakładów dobroczynnych, cmentarzy i szpitali do obecnych czasów o postępie lub upadku. Z rękopisu G. Sumińskiego do dr. przygot. i przypisami opatrzył Michał Marian Grzybowski. Płock–Sierpc 2016 P.P.-H. „Drukarnia” 8° ss. 189, tabl. 17, il.

Płock, 1047–1899; praca z l. 1899–1900.

1022. ŠVEDAS Aurimas: In the captivity of the Matrix. Soviet Lithuanian historiography, 1944–1985. Amsterdam–New York 2014 Brill 8° ss. VII, 280. (On the Boundary of Two Worlds; vol. 38).

Rec.: Korzeniewska Katarzyna: Matrix. Hibernacja. O historiografii sowieckiej na Litwie – po angielsku. *Historyka*. T. 46: 2016 s. 445–451.

1023. ŠVEDAS A.: Manifesty w dwudziestowiecznej historiografii litewskiej. *Historyka*. T. 46: 2016 s. 385–398, streszcz. ang.

1024. SZADY Bogumił: Struktury religijne na przykładzie „Atlasu wyznań i religii w Rzeczypospolitej w drugiej połowie XVIII w.”.

Studia Geohistorica. Nr 3: 2015 s. 243–257, streszcz. ang.

Opis projektu badawczego.

1025. [SZAJNOCHA Karol]: Lechicki początek Polski. Szkic historyczny. Skreślił Karol Szajnocha. Sandomierz 2016 Armoryka 8° ss. 348. (Biblioteka Tradycji Słowiańskiej; nr 34).

Repr., oryg.: Lwów 1858.

1026. SZTAMBUCH przyjacielski Józefa Borzyszkowskiego [ur. 1946]. Oprac. red. Cezary Obracht-Prondzyński. Gdańsk 2016 Inst. Kaszubski 8° ss. 191, nlb. 1, il.

Antologia wspomnień dot. historyka.

1027. SZUMSKI Jan: Polityka a historia. ZSRR wobec nauki historycznej w Polsce w latach 1945–1964. Warszawa 2016 IHN PAN; Aspra-Jr 8° ss. 429, il., streszcz. ang., ros. IHN PAN.

Rec.: Wołos Mariusz: Nauki historyczne w Polsce z sowieckiej perspektywy. *Res Gestae*. [T.] 3: 2016 s. 294–304.

1028. SZYBKOWSKI Sobiesław: Władysław the White, Bartosz Wezemborg and „The Knights of Burgundy”: on a certain historiographic myth concerning the civil war in Kujawy under the reign of Louis I of Hungary. *Quaestiones Mediaevi Novae*. Vol. 21: 2016 s. 371–399.

1029. SZYMCZYK Magdalena: Badania archeologiczne w Myśliborzu w latach 1945–2014. *Materiały Zachodniopomorskie*. Nowa Seria. T. 12 z. 1: Archeologia: 2016 s. 547–571, streszcz. ang.

1030. ŚLUSAREK Krzysztof: Dwór, wieś i plebania w zachodniej Małopolsce w końcu XVIII i na początku XIX wieku w świetle najnowszych badań. *Galicja*. T. 1: 2015 s. 48–60, streszcz. ang.

1031. ŚMIECHOWSKI Kamil, Sikorska-Kowalska Marta, Fukumoto Kenshi: Robotnicy Łodzi drugiej połowy XIX wieku. Nowe kierunki badawcze. Łódź 2016 Wydaw. Uniw. Łódzkiego 8° ss. 119, nlb. 2.

1032. TADEUSIEWICZ Hanna: O wydawnictwie słownikowym z zakresu biografistyki księgoznawczej. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. T. 10: 2016 s. 335–344, streszcz. ang.

„Słownik pracowników książki polskiej”.

1033. TANDECKI Janusz: Otto Gerhard Oexle (28 VIII 1939 – 16 V 2016). *Zapiski Historyczne*. T. 81: 2016 z. 2 s. 165–167.

1034. TEL'VAK Vitalij: Od „burżuazyjnego nacjonalisty” do „faszysty”: marksistowska recepcja twórczości Mychajła Hruszewskiego w pierwszym trzydziestolecu XX wieku. *Klio Polska*. [T.] 8: 2016 s. 37–48, streszcz. ang.

1035. TEL'VAK V.: Pol's'ka gruševs'kiana kincã XIX – počatku XX st.: postati ta ideï. *Studia Polsko-Ukraińskie*. [T.] 3: 2016 s. 49–68.

Mihajlo Serĝijovič Gruševs'kij (1866–1934).

1036. TEL'VAK V., Pedič Vasil': L'vív's'ka istorična škola Mihajla Gruševs'kogo: stanovleniã, funkcionuvannã, struktura. *Galicja*. T. 1: 2015 s. 229–251, streszcz. ang.

1037. TEL'VAK V., Tel'vak Viktoriã, Nowacki Roman: Mihajlo Gruševs'kij. Źittëpis na tli dobi. T. 1–2. 2. vidannã knigi rozširena ta dopovnenã. Drobičič–Opole 2016 Roman Nowacki 8° ss. 237; 255.

1038. TYMIŃSKI Jan: Przeglãd dorobku polskiej historiografii na temat flotylli rzecznej Marynarki Wojennej w Pińsku z lat 1919–1939. *Biuletyn Historyczny*. Nr 31: 2016 s. 23–36.

1039. TYRCHAN Mikołaj: Nauki historycznoprawne w latach 70. XX w. – rozwój badañ i międzynarodowych kontaktów, główne publikacje naukowe. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 15: 2012 s. 179–222, streszcz. ang., niem. s. 257.

1040. URBAŃCZYK Michał: „Vivere est cogitare”. Szkic o dorobku naukowym prof. Marii Zmierzka. *Studia nad Autorytaryzmem i Totalitaryzmem*. [T.] 38: 2016 nr 4 s. 9–28, streszcz. ang.

1041. URUSZCZAK Waław: Z takim sposobem uprawiania nauki zgodzić się nie można! Twórczość historyczno-prawna ks. dra hab. Stanisława Tymosza z lat 2003–2008. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 13: 2010 s. 265–284.

Uzup.: Matuszewski Jacek: Warto publikować negatywne recenzje. *Tamże*. [T.] 15: 2012 s. 233–238; Od redakcji: Nie ma tolerancji dla plagiatorów. *Tamże* s. 239.

1042. VICTOR R. Greene [1931–2014]. *Polish American Studies*. Vol. 73: 2016 No 2 s. 8–34.

Treść: Morawska Ewa: Bringing the Notion of „Ethclass” to Life: Victor Greene’s Contributions to the History of American Industrial Workers s. 8–10; Bajor Ronald: Victor Greene, the Immigration and Ethnic History Society, and Urban Studies s. 11–14; Pacyga Dominic A.: Victor Greene: Colleague, Friend, and Mensch s. 15–19; Barrett James R.: Victor Greene, the Polish Immigrant Miner, and the Origins of the New Labor History s. 20–24; Pula James S.: Remembering Victor Greene

s. 25–29; Schneider Dorothee: Victor Greene as Immigration Historian: Themes and Contexts s. 30–34.

1043. VZÁJEMNÝ obraz souseda v polských a českých školních učebnicích. Wzajemny obraz sąsiada w polskich i czeskich podręcznikach szkolnych. Red. Blažena Gracová, Denisa Labišochová, Józef Szymeczek. Ostrava 2014 Ostravská univerzita v Ostravě. Filozofická fakulta 8° ss. 226.

Z treści: Beneš Zdeněk: Učebnice dějepisu jako edukační médium a jako didakticko-historický text s. 13–24; Gracová B.: Češi a Poláci ve 20 století – obraz souseda na stránkách polských a českých dějepisných učebnic s. 25–39; Chlosta-Sikorska Agnieszka: Wizerunek sąsiada. Stosunki polsko-czeskie na kartach polskich podręczników do historii wydanych po 1989 roku s. 41–49; Čapka František: Dějiny Polska v českých učebnicích dějepisu na základních školách s. 51–57; Konieczka-Słowińska Danuta: Badania czeskich podręczników historii oraz problematyki czeskiej w polskich podręcznikach szkolnych we współczesnej dydaktyce historii w Polsce s. 59–70; Tomásek Martin: Obraz polské kultury ve vybraných českých středoškolských učebnicích literatury a čitánkách po roce 1989 s. 115–123; Staněk Antonín: Polsko a jeho reflexe v učebnicích občanského a společenskovedního základu na sekundárním stupni vzdělávání v ČR s. 145–152; Grabowska Barbara: Republika Česka i Czeši w podstawie programowej i w wybranych podręcznikach do wiedzy o społeczeństwie s. 153–160; Gawlik Kordian: Republika Česka w polskich podręcznikach do geografii s. 163–173; Kuthanová Lenka: Obraz Polska v českých učebnicích zeměpisu s. 175–179.

Rec.: Wajroch Agnieszka, *Klio*. T. 38: 2016 nr 3 s. 138–146.

1044. W KRĘGU myśli Władysława Czaplińskiego. Pod red. Filipa Wolańskiego i Leszka Ziątkowskiego. Wrocław 2016 Chronicon Wydaw. 8° ss. 196, il. (Wrocławskie prace z historii nowożytnej; t. 1).

Treść: Ziątkowski L.: Słowo wprowadzające s. 9–10; Professor Czapliński [1905–1981] i jego współcześni: Matwijowski Krystyn Jakub: Lwowscy historycy współtwórcami wrocławskiego ośrodka badań historycznych. Prof. dr hab. Karol Maleczyński s. 15–25; Rok Bogdan: Wrocławscy historycy dziejów wczesnonowożytnych s. 27–30; Ziątkowski L.: Władysław Czapliński wobec przemian w PRL w latach 1980–1981. Przyczynek do poznania wyobrażeń inteligencji polskiej o możliwości i zakresie zmian politycznych w Polsce s. 31–39; Kołodziej Robert: „Anatomia sejmu 1640 roku” Władysława Czaplińskiego na tle badań nad parlamentaryzmem staropolskim s. 41–48; Wolański F.: Problematyka religijna w dorobku Władysława Czaplińskiego s. 49–56; Maroń Jerzy: Historia wojskowości wczesnonowożytnej w badaniach Władysława Czaplińskiego s. 57–75; W kręgu zainteresowań Profesora Władysława Czaplińskiego: Ochmann-Staniszevska Stefania: Władysław IV w świetle pism politycznych z lat 1648–1668 s. 79–90; Kowalczyk Małgorzata Ewa: „Opisanie podróży rzymskiej na kapitule generalnej...” Zapiski kapucyna Ignacego Filipieckiego z 1789 roku s. 91–102; Knychalska-Jaskulska Agnieszka: Sejmik elekcyjny nowogrodzki 1733 roku s. 103–109; Węglorz Jakub: Obecność i inność. Czy chory to inny? s. 111–122; Ziobor Aleksandra: Dwie ostatnie elekcje Wawów jako przyczynek do awansu majątkowego i urzędniczego wybranych rodzin Wielkiego Księstwa Litewskiego s. 123–139; Bąk Justyna: Temperantia duchownych lekkiem na melancholię. Cnota wstrzemięzliwości w barokowym dyskursie kaznodzijskim zakonów pustelniczych s. 141–150; Wojtucki Daniel: „Żywe trupy”: wiara w powracających zmarłych w świetle wydarzeń w jednym ze śląskich miast w latach 1591–1592 s. 151–162; Mikusek Marcin: „Staropolski ogląd świata” – kilka słów o badaniach nad percepcją człowieka staropolskiego s. 163–173; Bibliografia s. 175–196.

1045. WALASZEK Adam: Has the „Salt-Water Curtain” Been Raised Up? Globalizing Historiography of Polish America. *Polish American Studies*. Vol. 73: 2016 No 1 s. 47–67.

1046. WALCZAK Henryk: Eurazjatyzm międzywojenny w polskiej literaturze naukowej doby współczesnej – stan badań. *Studia Maritima*. Vol. 29: 2016 s. 169–180, streszcz. ang.

1047. [WAPIŃSKI Roman]: Refleksje historiograficzne Profesora Romana Wapińskiego odnośnie [do] „Biografistyki w Polsce”. [Wyd.] Witold Wojdyło, Arkadiusz Fordoński. *Dzieje Najnowsze*. R. 48: 2016 [nr] 3 s. 145–152.

1048. WICHOWSKA Karolina: „Łączka”. Poszukiwania i identyfikacja ofiar terroru komunistycznego pochowanych na warszawskich Powązkach. Wyd. 2, uzupeł. Warszawa 2016 IPN–KŚZpNP 8° ss. 176, il.

Wyd. 1. 2015.

Toż w jęz. ang.: „The Soldiers’ Field”. The excavation and identification of communist terror victims buried in the Powązki Cemetery in Warsaw. Transl. by Anna Brzostowska and Jerzy Giebułtowski. Warsaw 2016 The Inst. of National Remembrance – The Commission for the Prosecution of Crimes Against the Polish Nation 8° ss. 175, nlb. 1, il.

1049. WIERZBICKI Andrzej: Konserwatyści przeciw hipotezie podboju. W kręgu galicyjskich zwolenników koncepcji „samochętnych” narodzin państwa polskiego. *Klio Polska*. [T.] 7: 2015 s. 63–84, streszcz. ang.

1050. WIERZBICKI A.: Między endo- a egzogenezą państwa polskiego. Polemiki historyków polskich z historiografią niemiecką w czasach II Rzeczypospolitej. *Klio Polska*. [T.] 8: 2016 s. 49–62, streszcz. ang.

1051. WIEŚ zaginiona. Stan i perspektywy badań. Red. nauk. Przemysław Nocuń, Agnieszka Przybyła-Dumin, Krzysztof Fokt. Chorzów 2016 Muzeum „Górnośląski Park Etnograficzny” 8° ss. 338, il., streszcz. ang.

Z treści: Fokt K.: „Villa deserta, deperdita, obliterata”. Różne oblicza wsi zaginionej: uwagi wstępne s. 9–16; Latocha Agnieszka: Opuszczone wsie ziemi kłodzkiej – metodyka i stan badań s. 93–111; Fokt K., Legut-Pintal Maria: Zanikłe wsie Wzgórz Strzebińskich: stan i perspektywy badań s. 113–145; Konczewski Paweł, Szczurowski Jacek, Wroniecki Piotr, Mackiewicz Maksym, Zawadzki Paweł: Projekt badawczy Tormersdorf-Toporów. Mieszkańcy, kultura i środowisko przyrodnicze zanikłego mikroregionu osadniczego na Górnych Łużycach s. 147–172; Adamska Dagmara: Wokół zagadkowego Judenberga na Śląsku – problem średniowiecznych „osad żydowskich” w Europie Środkowej s. 189–206; Sikorski Robert: Sprawa wsi „Newlende alias Herczigiswalde” w dystrykcie legnickim s. 207–215; Horwat Jerzy: Dzieckowice – „Dirscouicz” – „Destkowice”? – zaginiona wieś na terenie obecnego Mikołowa w świetle najnowszych poszukiwań źródłowych s. 217–230; Wolski Marian, Blajer Wojciech: Zanikłe miejscowości w okolicach Pruchnika

w dawnej ziemi przemyskiej s. 231–244; Wądołowski Marcin: Zaginiona wieś Jakubowice – fakty i mity wokół prób lokalizacji s. 245–258; Blajer W.: Zakrzace koło Łańcuta – czyli o pożytku z lektury wiejskich ksiąg sądowych s. 259–263; Czepas Piotr: Zaginione, zapomniane. Prawo wodne i jego wpływ na relacje między właścicielami młynów i osad młyńskich a mieszkańcami wsi w okresie dwudziestolecia międzywojennego (na podstawie wybranych przykładów) s. 265–275; Przybyła-Dumin A.: Zapadłe karczmy, zatopione kościoły, rozbrzmiewające spod ziemi dzwony – zaginione miejsca w folklorze narracyjnym s. 277–296; Minksztym Joanna: Cmentarzysko krzyży we wsi, której nie ma. O Radzimi inaczej s. 297–307; Pietruczuk Monika, Janicki Grzegorz, Godlewska Anna, Łanczont Maria: Rewitalizacja krajobrazu doliny Giełczwi na obszarze wsi Wygnanowice (Wyżyna Lubelska) s. 323–337.

1052. WIEWIÓRA Marcin: Stan badań archeologiczno-architektonicznych nad zamkiem krzyżackim w Grudziądzu. *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 24: 2016 s. 37–64, streszcz. ang.

1053. WILLAUME Małgorzata: Ciobanu Veniamin (1938–2015). *Rocznik Lubelski*. T. 42: 2016 s. 295–296.

Autor prac o I RP.

1054. WOJCIECHOWSKI Tadeusz: O królu Bolesławie, biskupie Stanisławie i innych wielkich tego czasu. Szkice historycznego jedenastego wieku. Sandomierz 2016 Armoryka 8° ss. nlb. 6, 346, tabl. 1, il. (Biblioteka Tradycji Europejskiej; nr 80).

Repr., oryg. pt. „Szkice historyczne jedenastego wieku”: Kraków–Warszawa 1904.

1055. WOLSKA-ZIELIŃSKA Joanna: Organizacja i funkcjonowanie nazistowskich placówek germanizacyjnych na terenie okupowanej Polski w latach 1940–1945 (na tle działalności stowarzyszenia Lebensborn). Sprawozdanie z badań. *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 71: 2016 nr 1 s. 127–138.

1056. WOSZCZENKO Aleksandra, Szewczyk Jarosław: Rysunkowe inwentaryzacje wnętrz wiejskich domów w gminach Hajnówka i Dubicze Cerkiewne – nowe wyniki poszukiwań terenowych. *Biuletyn Konserwatorski Województwa Podlaskiego*. Z. 22: 2016 s. 143–154, streszcz. ang.

XX w.

1057. WRÓBEL Piotr J.: Współczesne syntezы dziejów Żydów w Polsce. Próba przeglądu. *Studia Judaica*. Vol. 19: 2016 nr 2(38) s. 317–330, streszcz. ang.

1058. WYSZCZELSKI Lech: Katastrofa gibraltarska i spekulacje na jej temat. *Kwartalnik Bellona*. R. 7: 2013 nr 3 s. 203–218.

1059. ZAPIS dyskusji nad pracą Jürgena Osterhammela „Historia XIX wieku. Prze-

obrażenie świata” (redakcja naukowa i posłowie Witold Molik, Wydawnictwo Poznańskie, Poznań 2013), zorganizowanej w Instytucie Historii UAM w Poznaniu w dn. 29 stycznia 2014 r. *Czas Przeszły*. T. 2: 2015 nr 1/2 s. 5–24.

Z udziałem: Przemysława Matusika, Witolda Molika, Krzysztofa Makowskiego, Krzysztofa Jankowiaka, Krzysztofa Marchlewicza, Romualda Rydza i Rafała Dobka.

1060. ZBRODNIE przeszłości. Opracowania i materiały prokuratorów IPN. T. 5: 15 lat – próba bilansu. Pod red. Radosława Ignatiewa i Anny Bilińskiej-Gut. Warszawa 2016 IPN–KŚZpNP 4° ss. 72, il. (Materiały Pomocnicze Instytutu Pamięci Narodowej; 13).

Tręść: Gabrel Dariusz: Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu – przeszłość i perspektywy s. 5–11; Bilińska-Gut A.: Co o działalności pionu śledczego IPN mówią statystyki s. 13–22; Kuźniar-Plota Małgorzata: Ustalenia śledztwa dotyczącego zabójstwa prezydenta Stefana Starzyńskiego s. 23–32; Kulikowski Zbigniew: Wnioski o pomoc prawną kierowane do państw obcych w śledztwie dotyczącym Obławy Augustowskiej s. 33–35; Szewc Waldemar: Zbrodnia w Hucie Pieniackiej w świetle ustaleń śledztwa Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Krakowie s. 37–40; Sierocińska Magdalena: Zbrodnie nazistowskie popełnione na duchowieństwie wielkopolskim. Na podstawie materiałów śledczych Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Poznaniu s. 41–44; Ignatiew R.: Kilka uwag o ściganiu zbrodni nazistowskich s. 45–49; Kopydłowski Robert: Przedawnienie karalności zbrodni komunistycznych s. 51–58; Stadnicki Tomasz: Amnestia i abolicja w śledztwach dotyczących zbrodni komunistycznych. Zarys problematyki s. 59–64; Abramowicz Sławomir: Główna Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu jako sukcesorka Głównej Komisji Badania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu s. 65–72.

T. 1. 2006.

1061. ZEMŁO Mariusz: Fenomen małego miasta. *Strzyżowski Rocznik Muzealny*. T. 2: 2016 s. 291–305.

Toż w jęz. ang.: The phenomenon of a small town. *Tamże* s. 306–318.

1062. ZIELIŃSKA Agnieszka: Badania nad rodziną w miastach zaboru pruskiego w XIX i na początku XX wieku. Stan obecny i perspektywy badawcze. *Przeszłość Demograficzna Polski*. [T.] 37: 2015 nr 1 s. 163–181, streszcz. ang.

1063. ŻŁOTA księga historiografii lwowskiej XIX i XX wieku. T. 2. Pod red. Jerzego Maternickiego, Pawła Sierzęgi, Leonida Zaskilniaka. Rzeszów 2014.

Rec.: Toeck Alfred, *Galicja*. T. 1: 2015 s. 481–488.

1064. ZONENBERG Sławomir: The Second Peace of Toruń of 19 October 1466 in the Polish, Prussian and Teutonic historiography of the 15th–16th centuries. *Zapiski Historyczne*. T. 81: 2016 z. 4 s. 47–67, streszcz. pol., niem.

1065. ZYGNER Leszek: Lokacje miejskie na północnym Mazowszu w późnym średniowieczu (wybrane problemy badawcze). *Bieżeńskie Zeszyty Historyczne*. Nr 30: 2016 s. 47–54.

1066. ŻABIŃSKI Grzegorz: Broń palna w państwie Zakonu Niemieckiego w Prusach – stan wiedzy i perspektywy badawcze. *Prace Naukowe Akademii im. J. Długosza*. Zesz. Hist. T. 15: 2016 s. 35–56, streszcz. ang.

1067. ŻARNOWSKI Janusz: Pokolenia historyków po 1945 r. a przeobrażenia polskiej historiografii. *Klio Polska*. [T.] 7: 2015 s. 15–42, streszcz. ang.

1068. ŻUKOWSKA Justyna: Jan Poszadowski [1684–1757] historyk czasów saskich. Słupsk 2016 Wydaw. Nauk. Akad. Pomorskiej 8° ss. 277, nlb. 1. Akad. Pomorska w Słupsku.

3. DYDAKTYKA I POPULARYZACJA HISTORII

a) Opracowania dydaktyczne

Zob. poz. 841, 1147, 1554, 1937.

1069. AMBROSEWICZ-JACOBS Jolanta: „...wobec rozmiarów Zagłady świat doświadczył ogromnej winy...”. Debata wokół nauczania o Holokauście. *Studia nad Autorytaryzmem i Totalitaryzmem*. [T.] 38: 2016 nr 2 s. 19–33, streszcz. ang.

1070. ARCHIWISTYKA cyfrowa i nauki pomocnicze historii w edukacji archiwalnej. Problemy dydaktyki archiwistyki. Red. nauk.

Alicja Kulecka. Warszawa 2016 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 157, il.

Z treści: Kulecka A.: Kształcenie kompetencji archiwistów w kontekście potrzeb i funkcji społecznych archiwów s. 7–16; Sobczak Anna: Nowe trendy w edukacji i możliwości ich zastosowania w nauczaniu archiwistyki s. 19–26; Drzewiecka Dorota: O potrzebie kształcenia „archiwistów cyfrowych” s. 27–33; Konstankiewicz Marek: Kompetencje w zakresie prawnych aspektów ochrony własności intelektualnej i dóbr osobistych w cyfrowym warsztacie archiwisty s. 34–40; Binińś-Szkopek Magdalena: Pierwszy polski internetowy program do nauki paleografii łacińskiej. IND – „In nomine Domini...” (garść refleksji) s. 47–49; Kulecka A.: Cyfrowe Archiwum Dydaktyczne ZoSIA w Instytucie Historycznym UW s. 50–98; Binińś-Szkopek M.: Dyplomatyka jako NPH w nauczaniu archiwalnym – wczoraj

į dziś s. 118–124; Hlebionek Marcin: Nauki pomocnicze historii w programie kierunków studiów archiwistyka i zarządzanie dokumentacją na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu s. 125–134; Heruday-Kielcewska Magdalena: Wykorzystanie geografii historycznej i historii kartografii w nauczaniu archiwalnym s. 135–140; Kulecka A.: Teoria wartościowania dokumentacji a nauki pomocnicze historii XIX i XX wieku s. 141–149.

Rec.: Florczak Ilona, *Przegląd Archiwalno-Historyczny*. T. 3: 2016 s. 313–316.

1071. BAŁTYK jako miejsce pamięci w edukacji historycznej. Red. nauk. Danuta Konieczka-Śliwińska, Małgorzata Machałek, Stanisław Roszak. Szczecin–Warszawa 2016 PTH 8° ss. 158. PTH.

Materiały z XIX Powszechnego Zjazdu Historyków Polskich, „Polska – Bałtyk – Europa”, Szczecin, 17–21 IX 2014 r.

Treść: Roszak S.: Morze jako miejsce pamięci w edukacji s. 11–21; Konieczka-Śliwińska D.: Bałtyk jako dylemat edukacyjny s. 23–36; Brynkus Józef: Metafora i symbolika morza w polskiej edukacji historycznej na przestrzeni wieków s. 37–53; Kłoczynski Arnold: Bałtyk w edukacji historycznej krajów skandynawskich s. 55–70; Lewandowska Izabela: Morze Bałtyckie z perspektywy ziem pruskich w międzywojennych podręcznikach czterech krajów: Niemiec, Polski, Litwy i Rosji s. 71–94; Maresz Teresa: Bałtyk we współczesnych podręcznikach polskich do historii oraz materiałach dydaktycznych s. 95–122; Kubis Barbara: „Najwspanialszy pomnik pracy ludzkiej” – międzywojenna Gdynia we wspomnieniach. Edukacyjny wymiar problematyki s. 123–145; Machałek M.: Bałtyk we współczesnej perspektywie edukacyjnej s. 147–158.

1072. BIENIEK Maria: Mikołaj Kopernik w świadomości uczniów olsztyńskich szkół podstawowych i gimnazjów – wyniki badań sondażowych. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 58:] 2014 nr 3 s. 389–415, streszcz. niem., ang.

1073. BOGACZ Teresa, Konopska Beata: Koncepcja wykorzystania interaktywnych prezentacji kartograficznych jako narzędzia w procesie edukacji geograficzno-historycznej. *Studia Geohistorica*. Nr 2: 2014 s. 165–177, streszcz. ang.

1074. CHŁOSTA-SIKORSKA Agnieszka: Licealista – zbyt dorosły na bańnię? Wzorce wychowania w bańniach braci Grimm jako źródło do nauczania przedmiotu Historia i społeczeństwo. *Klio*. T. 38: 2016 nr 3 s. 3–16, streszcz. ang., pol.

1075. FIC Maciej: Edukacja na temat powstań śląskich i plebiscytu 1919–1921 jako przykład kształcenia w oparciu o dyskurs równoległych przekazów. *Klio*. T. 38: 2016 nr 3 s. 57–73, streszcz. ang.

1076. FILMOWE fale historii. Red. Anna Kołodziejczak, Dorota Gołębiowska, Ewa Kanownik, Maciej Dowgiel. Łódź 2016 Stow.

Edukacyjno-Kult. „Venae Artis” 8° ss. 175, nlb. 1.

Scenariusze zajęć dot. historii filmu polskiego.

1077. HULL Eugeniusz: Państwowość konspiracyjna w edukacyjnych narracjach historycznoprawnych. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 16: 2013 s. 283–296, streszcz. ang., niem.

Nauczanie akademickie.

1078. JABŁOŃSKA Lucyna, Krasucki Eryk: Moja Gmina Drawsko Pomorskie. Przewodnik dla nauczycieli realizujących program edukacji regionalnej z elementami edukacji europejskiej w młodszych klasach szkoły podstawowej. Drawsko Pomorskie 2016 Stow. Przej. Drawska „Meander” 8° ss. 126, nlb. 1, il.

1079. KANIA Agnieszka: Między „chwałą zwyciężonym” a obojętnością. Powstanie listopadowe i styczniowe na lekcjach języka polskiego w XXI wieku. *Niepodległość i Pamięć*. R. 23: 2016 nr 4 s. 33–52, streszcz. ang., niem., ros.

1080. [KONTEKSTY historycznej edukacji gimnazjalnej. Tradycja i współczesność]. *Prace Historyczne*. [T.] 142: 2015 z. 2 s. VII–VIII, 189–371, streszcz. ang.

Treść: Stinia Maria: Wstęp s. VII–VIII; Wilczyński Marek: Wpływ Procesu Bolońskiego na sposób kształcenia nauczycieli s. 189–202; Bočková Anna: Slovak Models of History Teaching since 1993 s. 203–218; Tonková Mária: Civics and Civic Education in the Slovak Republic – Its Traditions and Current Situation and Model in Relation to History Teaching s. 219–242; Stinia M.: Tradycje szkolnictwa gimnazjalnego na ziemiach polskich s. 243–255; Glimos-Nadgórska Anna: Miejsce nauczania historii w polskim systemie edukacyjnym XX wieku s. 257–279; Chłosta-Sikorska Agnieszka, Trojański Piotr: Cele kształcenia historycznego i ich adekwatność wobec wyzwań współczesności s. 281–291; Białokur Marek: Spójność i komplementarność treści nauczania historii na trzecim i czwartym etapie kształcenia. Teoria i praktyka szkolna s. 293–307; Konieczka-Śliwińska Danuta: Edukacja regionalna wobec wyzwań przyszłości. Modernizacja treści w świetle najnowszych podstaw programowych s. 309–328; Ferenc Marek: Refleksje nad merytoryczną zawartością podręczników szkolnych do historii nowożytnej s. 329–337; Sanojca Karol: Środki dydaktyczne a kształtowanie umiejętności w edukacji historycznej na poziomie gimnazjalnym s. 339–346; Kroll Piotr: Ocena skuteczności działań edukacyjnych w świetle praktyki szkolnej s. 347–358; Palkij Henryk, Majkut Przemysław: Efekty kształcenia historycznego i obywatelskiego w świetle egzaminów zewnętrznych s. 359–371.

1081. MARESZ Teresa: „Jesień Narodów” – rozpad bloku komunistycznego w Europie Środkowo-Wschodniej w szkolnej edukacji historycznej we współczesnej Polsce. *Res Gestae*. [T.] 3: 2016 s. 252–272, streszcz. ang.

1082. MATUSZAK Tomasz: Archiwalia proveniencji wojskowej w procesie edukacji

studentów historii wojskowości i archiwistyki. *Archeion*. T. 117: 2016 s. 463–481, streszcz. ang., fr., ros.

1083. MUSIAKA Łukasz: Percepcja materialnego dziedzictwa zakonu krzyżackiego na przykładzie Pucka. *Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Geographica Socio-Oeconomica*. Z. 25: 2016 s. 131–153, streszcz. ang.

Badania przeprowadzone wśród studentów Uniwersytetu Łódzkiego.

1084. NIEMCZYK Marcin: Rola i znaczenie mediów elektronicznych we współczesnej dydaktyce historii doktryn polityczno-prawnych. *Annales UMCS. Sec. G: Ius*. Vol. 63: 2016 [nr] 1 s. 153–173, streszcz. ang.

1085. NIEMIECKI obóz zagłady Kulmhof. Materiały dydaktyczne dla nauczycieli. T. 1. Koordynacja projektu i red. Renata Wełniak. Żabikowo 2015 Muzeum Martyrologiczne 4° ss. 44, il. + 2 dyski optyczne (CD-ROM, DVD). Muzeum Byłego Niemieckiego Obozu Zagłady Kulmhof w Chełmnie nad Nerem. (Z Archiwum Muzeów w Chełmnie nad Nerem i w Żabikowie; t. 1).

Rec.: Kopczyńska Izabella, *Klio*. T. 38: 2016 nr 3 s. 133–138.

1086. SMUNIEWSKA Jolanta, Ziolo-Pużuk Karolina: Elementarz Polaka. Pomoc edukacyjna z zakresu historii Polski i wiedzy o społeczeństwie dla osób z niepełnosprawnością intelektualną. Sandomierz 2016 Wydaw. Diec. i Drukarnia; Stow. „Dobrze, że jesteś” 4° ss. 87, nlb. 1, tabl. k. 1, il., mapy.

1087. SZYMCZAK Małgorzata: „Warto pamiętać”. Miejsca pamięci narodowej i ich rola w edukacji. *Studia Zachodnie*. [T.] 17: 2015 s. 263–276, streszcz. ang.

1088. WARSZAWSKI trudny czas, czyli Stolica i jej mieszkańcy w świetle archiwaliów. Scenariusze lekcji dla nauczycieli historii wszystkich etapów edukacyjnych. Pod red. nauk. Teresy Stachurskiej-Maj i Violetty Urbaniak. Warszawa 2015.

Rec.: Mazur Hubert, *Archiwista Polski*. R. 21: 2016 nr 3 s. 85–90.

1089. ZNACZENIE edukacyjne kultury drobnoszlacheckiej. Red. nauk. Irena Kotowicz-Borowy. Ciechanów 2012 Muzeum Szlachty Mazowieckiej 8° ss. 158, il. (Mazowieckie Zeszyty Naukowe; 2).

Treść: Kotowicz-Borowy I.: Wprowadzenie s. 7–8; Ablamowicz Dominik: W kwestii możliwości i potrzeb edukacyjnych historii kultury drobnoszlacheckiej (casus Wielkiego Księstwa Litewskiego) s. 9–21; Czarniecki Eugeniusz: Deklasacja

drobnej szlachty na przykładzie mieszkańców wsi Potiłowka pow. Wasilkowski, guberni Kijowskiej s. 23–24; Kaszubowski Piotr: Działania edukacyjne w zakresie historii kultury drobnej szlachty na terenie powiatu przasnyskiego s. 25–33; Kielak Bernard: Zaścianek Mazowsza w dolinie Orza s. 35–40; Kobylański Andrzej: Znaczenie dokumentu w kształtowaniu postaw edukacyjnych drobnoszlacheckiej rodziny XVIII/XIX w. (na przykładzie legitymacyjnych dokumentów rodów herbu Sas, guberni wołyńskiej s. 41–42; Kotowicz-Borowy I.: Kresowi wojowie – rycerze – szlachta. (Dziedzictwo kulturowe kresów a edukacja regionalna) s. 43–50; Krajewski Adam: Szlachta cząstkowa z okolic Czyżewa w świetle akt metrykalnych s. 51–76; Mańkowski Andrzej Emeryk: Mańkowscy z północnego Mazowsza – anatomia sukcesu migracji na Wschód i tworzenia się warstwy inteligencji w południowo-zachodnich guberniach Cesarstwa Rosyjskiego w XIX wieku i jej XX-wieczne losy s. 77–98; Rembański Tomasz: Tradycje drobnoszlacheckie na Kaszubach a ich pielęgnowanie poprzez wydawnictwa rodzinne s. 99–125; Regulski Mirosław: Awanse sejmikowe i urzędnicze drobnej szlachty liwskiej w przełomie XVIII i XIX wieku s. 127–148; Umińska Bogumiła: Z działalności oświatowej mazowieckiej szlachty po 1964 r. s. 149–158.

b) Programy, podręczniki szkolne i uniwersyteckie

1090. ANTOLOGIA polskiej myśli politycznej okresu dwudziestolecia międzywojennego. Zebrali, oprac. oraz wstępem opatrzyli Grzegorz Radomski, Michał Strzelecki, Witold Wojdyło, Małgorzata Zamojska. Toruń 2015.

Rec.: Hübner Mateusz, *Klio*. T. 36: 2016 nr 1 s. 159–165.

1091. ATLAS – historia i społeczeństwo. Szkoła podstawowa. Koncepcja i oprac. merytoryczne Krzysztof Łukawski; red. merytoryczni Barbara Konczerewicz, Elżbieta Zarzycka. Wyd. 6. Warszawa 2016 Wydaw. Szkolne i Pedagog. 4° ss. 72, tabl. k. 6, il.

Wyd. 1. 2009.

1092. BEDNARZ Andrzej: O ideach politycznych – ich historii i aktualności. Podręcznik akademicki. Kielce 2015 Kieleckie Tow. Edukacji Ekonom.; na zlec. Wyższej Szkoły Ekonomii, Prawa i Nauk Medycznych im. prof. Edwarda Lipińskiego 8° ss. 303.

Rec.: Citkowska-Kimla Anna: O „konieczności historycznej” pisania nowych podręczników z doktryn politycznych. Rozważania wokół książki Andrzeja Bednarza. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 68: 2016 z. 1 s. 289–297.

1093. BIEL Mariusz: Archeo kronika. Cz. 1: [Okres przed studiami i w trakcie studiów archeologicznych (lata 1996–2003)]. Kraków 2016 Copy Druk 8° ss. 338, nlb. 1, il.

Tekst gł. w formie faksymiliów.

Materiały pomocnicze dla szkół wyższych.

1094. BLIŻEJ historii. Gimnazjum. Zeszyt ćwiczeń. Kl. 1. Wykorzystano materiały

aut. Anity Plumińskiej-Mieloch; modyfikacja i uzup. Marek Zieliński; oprac. merytoryczne i red. Łukasz Marks. Wyd. 6. Warszawa 2016 WSiP 8° ss. 127, nlb. 1, il.

Wyd. 1. 2011.

1095. BLIŻEJ historii. Gimnazjum. Zeszyt ćwiczeń. Klasa 2. Wykorzystano materiały aut. Anity Plumińskiej-Mieloch; modyfikacja i uzup. Marek Zieliński. Wyd. 4 zm. Warszawa 2016 WSiP 8° ss. 127, nlb. 1, il.

Wyd. 1. 2012.

1096. BLIŻEJ historii. Gimnazjum. Zeszyt ćwiczeń. Klasa 3. Wykorzystano materiały aut. Anity Plumińskiej-Mieloch; modyfikacja i uzup. Marek Zieliński; oprac. merytoryczne i red. Łukasz Marks, Elżbieta Zarzycka, Elżbieta Mochocka. Wyd. 4. Warszawa 2016 WSiP 8° ss. 102, nlb. 2, il.

Wyd. 1. 2013.

1097. DOLECKI Rafał, Gutowski Krzysztof, Smoleński Jędrzej: Po prostu historia. Szkoły ponadgimnazjalne. Zakres podstawowy. Wyd. 4. Warszawa 2015 WSiP 8° ss. 408, il.

Toż. Wyd. 5. Warszawa 2016.

Wyd. 1. 2012.

1098. EGZAMIN gimnazjalny. Repetytorium. Język polski, historia, wiedza o społeczeństwie. [Aut.] Witold Bobiński [i in.]; oprac. merytoryczne i red. Agnieszka Fedorowicz. Wyd. 2. Warszawa 2016 WSiP 8° ss. 384, il. (Zdasz. To).

Wyd. 1. 2015.

1099. GALIK Piotr: Zrozumieć przeszłość. Lata 1815–1939. Podręcznik do historii dla liceum ogólnokształcącego i technikum. Zakres rozszerzony. Cz. 3. [Współpr.] Ilona Zaleska, Aneta Niewęgłowska. [Wyd. 2]. Warszawa 2016 Nowa Era 8° ss. 491, nlb. 1, il.

Wyd. 1. 2014.

Cz. 1: Kulesza Ryszard, Kowalewski Krzysztof: Zrozumieć przeszłość. Podręcznik do historii dla liceum ogólnokształcącego i technikum. Zakres rozszerzony. Cz. 1: Starożytność i średniowiecze. Warszawa 2013.

1100. GUCMAN Robert: Historia i społeczeństwo. Gospodarka. Podręcznik do liceum i technikum. Warszawa 2016 WSiP 8° ss. 104, il.

1101. GUCMAN R.: Historia i społeczeństwo. Nauka. Podręcznik do liceum i technikum. Warszawa 2016 WSiP 8° ss. 104, il.

1102. GUTOWSKI Krzysztof, Kowalewski Krzysztof: Europa nasza historia. T. 1: Historia w źródłach, obrazach i odwołaniach

do współczesności. Warszawa 2016 WSiP 4° ss. 95, il.

1103. HISTORIA. Gimnazjum, liceum, technikum. Wyd. 12 zaktualiz. Warszawa 2016 Grupa Wydaw. Adamantan 8° ss. 71.

Oprac. stanowi zaktualizowany wybór materiałów z książki: Tablice historyczne.

Wyd. 1 pt.: Małe tablice historyczne. Warszawa 1996.

1104. KALWAT Wojciech, Lis Małgorzata: Klucz do historii [kl.] 5. Podręcznik do historii i społeczeństwa dla szkoły podstawowej. Wyd. 3 zm. Warszawa 2016 WSiP 4° ss. 180, il.

Wyd. 1. 2013.

1105. KĄKOLEWSKI Igor, Kowalewski Krzysztof, Plumińska-Mieloch Anita: Bliżej historii. Gimnazjum. Klasa 3. Podręcznik. Wyd. 7. Warszawa 2016 WSiP 8° ss. 254, il.

Wyd. 1. 2010.

1106. KLINT Paweł, Galik Piotr: Zrozumieć przeszłość. Podręcznik do historii dla liceum ogólnokształcącego i technikum. Zakres rozszerzony. Cz. 2: Dzieje nowożytne. Warszawa 2016 Nowa Era 8° ss. 484, il.

Cz. 1: Kulesza Ryszard, Kowalewski Krzysztof: Zrozumieć przeszłość. Podręcznik do historii dla liceum ogólnokształcącego i technikum. Zakres rozszerzony. Cz. 1: Starożytność i średniowiecze. Warszawa 2013.

1107. LIS Małgorzata: Klucz do historii [kl.] 4. Zeszyt ćwiczeń do historii i społeczeństwa dla szkoły podstawowej. Wyd. 5. Warszawa 2016 WSiP 4° ss. 80, il.

Wyd. 1. 2012.

1108. LIS M.: Klucz do historii [kl.] 5. Zeszyt ćwiczeń do historii i społeczeństwa dla szkoły podstawowej. Wyd. 3. Warszawa 2016 WSiP 4° ss. 84, il.

Wyd. 1. 2013.

1109. LIS M.: Klucz do historii [kl.] 6. Zeszyt ćwiczeń do historii i społeczeństwa dla szkoły podstawowej. Wyd. 3 zm. Warszawa 2016 WSiP 4° ss. 80, il.

Wyd. 1. 2014.

1110. LOLO Radosław, Pieńkowska Anna: Historia wokół nas. Podręcznik do historii i społeczeństwa dla szkoły podstawowej. Klasa 6. Wyd. 3. Warszawa 2016 WSiP 4° ss. 260, il.

Wyd. 1. 2014.

1111. LOLO R., Pieńkowska A.: Historia wokół nas. Zeszyt ćwiczeń do historii i społeczeństwa dla szkoły podstawowej. Klasa 6. Wyd. 3. Warszawa 2016 WSiP 4° ss. 99, nlb. 1, il.

Wyd. 1. 2014.

1112. LOLO R., Pieńkowska A., Towalski Rafał: Historia wokół nas. Podręcznik do historii i społeczeństwa dla szkoły podstawowej. Klasa 5. Wyd. 3 zm. Warszawa 2016 Wydaw. Szkolne i Pedagog. 4° ss. 176, il.

Wyd. 1. 2013.

1113. LOLO R., Pieńkowska A., Towalski R.: Historia wokół nas. Zeszyt ćwiczeń do historii i społeczeństwa dla szkoły podstawowej. Klasa 4. Wyd. 5. Warszawa 2016 WSiP 4° ss. 64, il.

Wyd. 1. 2012.

1114. LOLO R., Pieńkowska A., Towalski R.: Historia wokół nas. Zeszyt ćwiczeń do historii i społeczeństwa dla szkoły podstawowej. Klasa 5. Wyd. 3. Warszawa 2016 WSiP 4° ss. 68, il.

Wyd. 1. 2013.

1115. MACIEJEWSKI Tadeusz: The history of Polish legal system from the 10th to the 20th century. Warszawa 2016 C. H. Beck 8° ss. XX, 272.

Podręcznik dla studentów studiujących prawo po angielsku.
Rec.: Lityński Adam, *Roczniki Administracji i Prawa. Teoria i Praktyka*. R. 16: 2016 z. 2 s. 489–490.

1116. MAĆKOWSKI Tomasz: Wczoraj i dziś 4. Zeszyt ćwiczeń do historii i społeczeństwa dla klasy czwartej szkoły podstawowej. Warszawa 2016 Nowa Era 4° ss. 100, il.

1117. MAĆKOWSKI T., Panimasz Katarzyna: Śladami przeszłości 1. Zeszyt ćwiczeń do historii dla gimnazjum. Warszawa 2016 Nowa Era 8° ss. 128, il.

1118. MARKOWICZ Marcin, Pytlińska Olga, Wyroda Agata: Historia i społeczeństwo. Europa i świat. Podręcznik do liceum i technikum. Wyd. 3 zm. Warszawa 2016 WSiP 8° ss. 104, il.

Wyd. 1. 2013.

1119. MARKOWICZ M., Pytlińska O., Wyroda A.: Historia i społeczeństwo. Język, komunikacja i media. Podręcznik do liceum i technikum. Warszawa 2016 WSiP 8° ss. 104, il.

1120. MARKOWICZ M., Pytlińska O., Wyroda A.: Historia i społeczeństwo. Kobieta i mężczyzna, rodzina. Podręcznik do liceum i technikum. Warszawa 2016 WSiP 8° ss. 104, il.

1121. MARKOWICZ M., Pytlińska O., Wyroda A.: Historia i społeczeństwo. Ojczysty Panteon i ojczyste spory. Podręcznik do liceum

i technikum. Wyd. 4. Warszawa 2016 WSiP 8° ss. 256, il.

Wyd. 1. 2013.

1122. MARKOWICZ M., Pytlińska O., Wyroda A.: Historia i społeczeństwo. Rządzący i rządzeni. Podręcznik do liceum i technikum. Wyd. 3 zm. Warszawa 2016 WSiP 8° ss. 104, il.

Wyd. 1. 2013.

1123. MARKOWICZ M., Pytlińska O., Wyroda A.: Historia i społeczeństwo. Swojskość i obcość. Podręcznik do liceum i technikum. Warszawa 2016 WSiP 8° ss. 104, il.

1124. MARKOWICZ M., Pytlińska O., Wyroda A.: Historia i społeczeństwo. Wojna i wojskowość. Podręcznik do liceum i technikum. Wyd. 3 zm. Warszawa 2016 WSiP 8° ss. 104, il.

Wyd. 1. 2013.

1125. W CZORAJ i dziś 5. Podręcznik do historii i społeczeństwa dla klasy piątej szkoły podstawowej. Warszawa 2016 Nowa Era 4° ss. 168, il.

1126. Z DZIEJÓW Drugiej Rzeczypospolitej. Skrypt dydaktyczny T. 2. Pod red. Henryka Walczaka, Andrzeja Wojtaszaka. Szczecin 2016 Wydaw. Nauk. Wydz. Humanist. US „Minerwa” 8° ss. 207.

Podręcznik akademicki.
T. 1. 2014.

c) Studencki ruch naukowy

1127. BIELECKI Tomasz E.: Sprawozdanie z działalności Naukowego Koła Doktorantów Historii Uniwersytetu Gdańskiego w okresie od stycznia 2015 r. do czerwca 2016 r. *Argumenta Historica*. Nr 3: 2016 s. 152–153.

1128. MICYGAŁA Wojciech: Sprawozdanie z XXIV Ogólnopolskiego Zjazdu Historyków Studentów, Kraków 18–22 kwietnia 2016 r. *Koło Historii*. Nr 18: 2016 s. 332–335.

1129. NASTROŻNY Paweł: Sprawozdanie z XIII Ogólnopolskiej Konferencji Studentów Historyków Wojskowości (Kraków, 23–25 października 2015 r.). *Argumenta Historica*. Nr 3: 2016 s. 154–156.

1130. OSTROWSKI Piotr: Sprawozdanie z działalności Koła Naukowego Studentów Instytutu Judaistyki UJ w roku 2015. *Judaista*. Nr 1: 2016 s. 73–75.

1131. SERDYŃSKI Michał: Sprawozdanie z konferencji członków Studenckiego Koła Naukowego SAP [Stowarzyszenia Archiwistów Polskich] Zakładu Archiwistyki Instytutu Historii UAM w Poznaniu. *Archeion*. T. 117: 2016 s. 643–645.

Poznań, 28 VI 2016 r.

1132. ZMUDZIŃSKI Mateusz: XVIII Ogólnopolski Zjazd Studentów Archiwistyki „Przeszłość przyszłości”, Poznań 11–13 maja 2016 r. *Przegląd Archiwalno-Historyczny*. T. 3: 2016 s. 322–329.

d) Popularyzacja historii

Zob. poz. 910.

1133. ANTOSZEK Grzegorz: Rekonstrukcja walk jako sposób upamiętnienia historii regionu na przykładzie inscenizacji historycznej pt. „Lubelszczyzna 1944 – wyzwolenie czy druga niewola?”. *Rocznik Lubelski*. T. 42: 2016 s. 217–226.

1134. ANTOSZEK G.: Targi historyczne pt. „Było... nie minęło” – Spotkanie Miłośników Historii, Lublin, 22–23 października 2016 r. *Rocznik Lubelski*. T. 42: 2016 s. 289–291.

1135. BRZOZA Michał: Sprawozdanie z realizacji trzeciej edycji konkursu „Nasi sąsiedzi – Żydzi”. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 5: 2016 s. 465–466.

Zorganizowanego w 2015 r. przez Ośrodek Edukacyjno-Muzealny „Świętokrzyski Sztetl” w Chmielniku, Instytut Historii UJK oraz Kuratorium Oświaty w Kielcach.

1136. CZECHOWICZ Jerzy: Jarosławskie podziemne trasy turystyczne. *Rocznik Stowarzyszenia Miłośników Jarosławia*. T. 22: 2016 s. 24–33.

Połączone piwnice, budowane od XVII w.

1137. DYR Jadwiga: Działalność Jerzego Czechowicza [ur. 1948] na rzecz miasta Jarosławia. *Rocznik Stowarzyszenia Miłośników Jarosławia*. T. 22: 2016 s. 156–158.

Regionalista i przewodnik.

1138. INSCENIZACJE historyczne. *Etnografia Polska*. [T.] 59: 2015 z. 1/2 s. 87–140, streszcz. ang.

Treść: Baraniecka-Olszewska Kamila: Naprzód do przeszłości! Rekonstrukcje historyczne między historią a teraźniejszością s. 87–95; Pawlik Olga: „Idziemy drogą przodków” – Odwołania do przeszłości w Rodzimym Kościele Polskim s. 97–109; Turczyn Katarzyna: „Przepraszam, czy mogę sobie zrobić zdjęcie z kostiumem?”. Autentyczność stroju w rekonstrukcjach histo-

rycznych na przykładzie odtwórstwa tańca dawnego s. 111–123; Antoszevska Katarzyna Laura: „This is Mordor!”. Usytuowanie zjawiska fantastyki w ruchu odtwórstwa historycznego epok starożytności i średniowiecza s. 125–140.

1139. KĘPIŃSKI Andrzej: W poszukiwaniu Rzeczypospolitej. Lekcja patriotyzmu. Zdj. Jolanta Stopka. Jelenia Góra 2016 Studio Bol 8° ss. 313, nlb. 6, il.

Międzynarodowy Motocyklowy Rajd Katyński, grudzień 2012 r.

1140. KRAMER Artur vel Robert Bagrit: Garnizon Fortecy Częstochowskiej. *Częstochowskie Teki Historyczne*. T. 6: 2016 s. 285–289.

O działalności Stowarzyszenia Garnizon Fortecy Częstochowskiej oraz o wojskowości w XVIII w.

1141. MARCINIAK Wojciech: Turystyka archeologiczna w regionie radomskim na przykładzie koncepcji trasy turystycznej pod nazwą „Szlakiem grodzisk powiatu białobrzeskiego”. *Radomskie Studia Humanistyczne*. T. 3: 2016 s. 211–221, streszcz. ang.

1142. NAWROCKI Wojciech: Działalność statutowa władz Stowarzyszenia [Króla Kazimierza Wielkiego]. *Zapiski Kazimierzowskie*. Nr 16: 2016 s. 64–77.

Treść: Zebranie władz statutowych SKKW w Płocku s. 64–67; X Walne Zebranie Sprawozdawczo-Wyborcze Członków SKKW [18 VI 2016 r.] s. 68–77.

1143. OLECHNICKI Krzysztof, Szlendak Tomasz, Karwacki Arkadiusz: Grupy rekonstrukcji historycznej. Edukacja i konsumowanie przeszłości. Toruń 2016 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 191, il.

1144. PONIEDZIAŁEK Jacek: Dziedzictwo historyczne i kulturowe Warmii jako zasób rozwoju regionu. Neoregionalizm stowarzyszenia „Dom Warmiński”. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 57:] 2013 nr 1 s. 87–127, streszcz. niem., ang.

1145. [POPULARYZACJA wiedzy o Kazimierzu Wielkim i jego czasach]. *Zapiski Kazimierzowskie*. Nr 16: 2016 s. 90–112.

Treść: Salaćniński Miłosz: Imieniny króla Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy [3 III 2016 r.] s. 90–91; Woldański Jan: I Bieg Króla Kazimierza Wielkiego w Choczku [6 III 2016 r.] s. 92–93; Rościszewska Justyna: Gala wręczenia nagród w V edycji konkursu „Świętujemy Urodziny Kazimierza Wielkiego” [Bydgoszcz, 23 III 2016 r.] s. 94–96; Brodziński Sławomir, Krajniewski Jarosław: Zamki nad Przemszą na 706. urodziny Kazimierza Wielkiego w Będzinie [28 IV 2016 r.] s. 97–100; Jarmark Kazimierzowski AD 2016: Vivat Król! Vivat Kowal! [od 1 V 2016 r.] s. 101–103; Tarasiuk Romualda, Orłowska Iwona: VI Regionalny Konkurs Historyczny „W czasach Króla Kazimierza Wielkiego” – Bawimy się w rycerzy, Toruń, 19 V 2016 s. 104–107; 25 lat Samorządu

Miasta Kowal s. 107–108; Kubańska Angelika: XIII Powiatowy Konkurs Historyczno-Literacki w I Liceum Ogólnokształcącym im Króla Kazimierza Wielkiego w Olkuszu 8 III 2016 r. s. 109–112.

1146. UBYCH Urszula: II Rajd Szlakiem Buntu Tkaczy Sowiogórskich. *Bibliotheca Bielawiana*. [R. 6:] 2014 [dr.:] 2015 s. 363–366.

Pieszycze-Bielawa, 3 VI 2014 r.

1147. ZALEWSKA Anna [I.], Czarnecki Jacek: Ślady i świadectwa wielkiej wojny nad Rawką i Bzurą. Warszawa 2016 Fund. Przydrożne Lekcje Historii 8° ss. 144, il. (Przydrożne Lekcje Historii).

1148. ZASADA Zdzisław J[an]: Kalendarium. *Zapiski Kazimierzowskie*. Nr 16: 2016 s. 120–122.

Działalność Stowarzyszenia Króla Kazimierza Wielkiego w okresie 3 III – 25 VI 2016 r.

e) Opracowania popularne

1149. BESALA Jerzy: Tam kiedyś była Rzeczpospolita. Ziemie ukraińskie. Poznań 2016 Zysk i S-ka 8° ss. 478, il.

Lata 981–1772.

1150. BESALA J.: Warchoł polski... i inne historie. Barwny świat dawnej Rzeczypospolitej. Warszawa 2016 Bellona 8° ss. 399, nlb. 1.

1151. BESALA J.: Zagadki kryminalne Rzeczypospolitej Szlacheckiej. Trucizny, zamachy, egzekucje. Kto stał za zabójstwami polskich władców. Warszawa 2016 Bellona 8° ss. 259, nlb. 2, tabl. 16, il.

XII–XVIII w.

1152. BOCHENEK-DOBROWOLSKI Ryszard: Poczci królów i książąt Polski ołówkiem i piórem spisany. W 1050 rocznicę chrztu Polski. Kraków 2016 Wydaw. i Drukarnia. Tow. Słowaków w Polsce 8° ss. 134, il.

1153. DAWNY Tczew. Ludzie, miejsca, wydarzenia. Praca zbior. pod red. Łukasza Brządkowskiego i Przemysława Zielińskiego; aut. Ł. Brządkowski, Gabriela Burclaw, Wojciech Giędon, Jadwiga Koc-Kullas, Agata Warmbier, Mirosław Zawadzki, P. Zieliński. Tczew 2016 Prolog Jarosław Bartosiński 8° ss. 299, tabl. 20, il.

1154. ILUSTROWANE dzieje miasta w latach 1415–1945. Pod red. Hieronima Ławni-

czaka. Poznań 2015 Bogucki Wydaw. Nauk 8° ss. 272, il. (Kronika Krotoszyńska; 3).

Krotoszyn.

1155. KAMIŃSKI Zenon: Potomnym na wieczną chwałę. Szymany 2016 Eko-Dom; przy współpr. z Eko-Druk 8° ss. 212, nlb. 2, il.

Opowiadania historyczne opublikowane w tygodniku dla rolników „Obserwator” w l. 1998–2003.

1156. KRZYŻANOWSKI Krzysztof: Skarb generała. Tropem tajemnic „Szczeliny Jeleniogórskiej”. Kraków 2015 Technol 8° ss. 617, nlb. 9, il. (Nieznana Historia; nr 6).

Rec.: Rzeczycki Tomasz, *Rocznik Jeleniogórski*. T. 48: 2016 s. 363–364.

1157. LEŚNICKI Zbigniew: Kraków. Zapomniane obrazy, wpływy kobiety i królewskie tajemnice. Fot. Krzysztof Struzik. Kraków 2016 Wydaw. WAM 8° ss. 241, nlb. 5, il.

1158. MĄDRA pamięć. Prace laureatów konkursu historycznego (2011–2016). Pod red. Tomasza Sylwiusza Cerana. Bydgoszcz–Gdańsk 2016 IPN–KŚZpNP. Oddz. 8° ss. 217, nlb. 2, tabl. 16, il. IPN–KŚZpNP. Oddz. w Gdańsku. (Publikacje Gdańskiego Oddziału IPN; t. 58) (Seria Gdańsk).

Treść: Ceran T. S.: Wstęp s. 9–12; Na czym polega „mądra pamięć”? Ceran T. S.: Pamięć i historia s. 15–18; Hanczewski Paweł: Pamięć o dobru i złu s. 19–20; Zawistowski Andrzej: Dobre zapamiętywanie s. 21–22; Sudziński Ryszard: Ożywianie przeszłości s. 23–25; Eisler Jerzy: Historia bezprzymiotnikowa s. 26–28; Kufel Jakub: Kultura pamięci s. 29–30; Dudek Antoni: Społeczna rola historyka s. 31–32; Edycja I (2011/2012). Miejsce kaźni obywateli polskich w czasie II wojny światowej w województwie kujawsko-pomorskim: Dróbka Emilia: Paterek – wieś zbroczona polską krwią s. 37–47; Walewska Klaudia: „Dom kaźni” w Rypinie s. 48–60; Luczak Marietta: „Dolina śmierci” w Bydgoszczy-Fordonie s. 61–67; Edycja II (2012/2013). „Gloria” czy „vae victis”? Zwycięzcy i przegrani II wojny światowej: Wojciechowski Mateusz: Polska 1945 roku krajem wygranym czy przegranym? s. 71–78; Gurbin Tymoteusz: Zstap ducha mocy, wzmóż nasze siły s. 79–86; Ziorkowska Edyta: Cena zwycięstwa s. 87–93; Edycja III (2013/2014). Dramat zwycięzców. Walka Polaków o wolność w latach 1945–1956: Gurbin T.: Wykłęty Grudziądz? Grudziądz Niezlomny? Dramat zwycięzkiego miasta s. 97–112; Galińska Paulina: Żyć? Być? Mieć? Trudne wybory lat 1945–1956 s. 113–118; Grążawski Kacper: Tajny Związek Krwawej Ręki s. 119–129; Molińska Marta: Julian Tuwim – przegrany zwycięzca s. 130–135; Edycja IV (2014/2015). „Przejęciowe trudności?”. Problemy życia codziennego w PRL (1956–1989): Góralaska Aleksandra: Grunt to bunt! s. 139–154; Galińska P.: Wczoraj, dziś i jutro – w pętli codzienności Polski Ludowej s. 155–165; Wiśniewski Robert: Życie codzienne w PRL w latach 1956–1989. Stagnacja czy „raj utracony”? s. 166–176; Edycja V (2015/2016). Sukces, porażka czy...? Transformacja ustrojowa w Polsce w 1989 roku. Perspektywa jednostki, rodziny, miejscowości: Wiśniewski R.: Trzy wymiary polskiej transformacji s. 179–189; Januchowski Paweł: Polskie „drzewo” transformacji ustrojowej s. 190–199; Janaszek Eliza: Oblicza transformacji ustrojowej w opinii (nie)zwykłych ludzi z gminy Świecie s. 200–209; Aneks:

Lista osób nagrodzonych i wyróżnionych z lat 2011–2016 s. 210–216.

1159. NOWOTNY Sobiesław: Świdnicki rynek. Cz. 1. Kamienice mieszczańskie. Aut. zdj. Mariusz Barcicki. Piaseczno–Świdnica 2016 Kubara Lamina – Wydaw. Errata 8° ss. 277, il.

1160. OSTRÓW Lednicki wyspa piastowskich władców. The island of the Piast rulers. Insel der Piasten-Herrscher. Red. Janusz Górecki, Wojciech Kujawa, Andrzej M. Wyrwa; tł. Agnieszka Tokarczuk, Bolesław Mrozewicz. Dziekanowice–Lednica 2016 Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy 4° ss. 110, nlb. 2, il.

Tekst równol. pol., ang., niem.
X–XIV w.

1161. PIEGZA Marian: Niezwykły Chorzów. Wyd. 2. zmienione. Chorzów–Świętochłowice 2016 Agencja Wydawniczo-Reklamowa „Map” 8° ss. 88, il.

Wyd. 1. 2012.

1162. POLAND. The road to freedom. [Aut.] Paweł Wieczorkiewicz [i in.]. Warszawa 2016 Oficyna Wydawnicza Volumen; Fund. Obchodów 100. Rocznicy Odzyskania przez Polskę Niepodległości 4° ss. 227, nlb. 3, il.

Lata 1914–2016.

1163. PRUSOWIE i Krzyżacy w mrokach tajemnic. Red. Tomasz Sowiński. Olsztyn 2012 Wydaw. Regionalista 8° ss. 264, il.

Treść: Wstęp s. 3; Bitowt Ryszard: Pierwotne pismo pogańskich Prusów s. 5–19; Klimek Robert: Kamienie kultowe Prusów – ołtarze starej wiary s. 21–35; Kołłataj Wiesław H. R.: Zagadka znaków na leśnym głazie [nad rzeką Maruną] s. 37–73; Niecio Jerzy: Herkus Monte – wódz Natangów s. 75–111; Kazimierski Szymon: Krzyżacy inaczej s. 113–153; Szambora Tadeusz: Strażnicy granic s. 155–181; Sowiński T.: Zamkowe tunele s. 183–247; Kołłataj W. H. R.: Centrum Prusów a środek biskupiej Warmii s. 249–259; Posłowie s. 260.

Poszerzona wersja pracy: Regionaliści Warmii i Mazur ujawniają tajemnicę. Olsztyn 2009.

Rec.: Borkowski Rafał, *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 57:] 2013 nr 1 s. 166–168.

1164. PURCHLA Jacek: Kraków w Europie Środka. Wyd. 2 zaktualizowane i uzup. Kraków 2016 MCK 8° ss. 223, il.

Toż w jez. niem.: Krakau. Mitten in Europa. Dt. von Stanisław Dzida. 2 aktualisierte und erg. Ausg. ss. 227, il.

Toż w jez. ang.: Cracow in the European Core. Transl. Teresa Bałuk-Ulewiczowa. 2nd (rev. and updated) ed. ss. 223, il.

Toż w jez. wł.: Cracovia nell'Europa centrale. Trad. Dario Prola ss. 227, il.

Toż w jez. fr.: Cracovia en Europe Central. Trad. Irene Green Quintana ss. 227, nlb. 1, il.

Wyd. 1. 2000.

1165. ZABORNY Piotr: O Polsce dla wnuków. Skierniewice 2016 Dux 8° ss. 162, il.

Dzieje Polski.

1166. ZWYCIĘSKIE bitwy Polaków. Warszawa 2016 Edipresse-Kolekcja; Bellona 8° ss. [po ok.] 90, il.

T. 52: Wyszczelski Lech: 1919 Mińsk.

T. 53: Górka Marcin: 2004 Karbala.

T. 54: Mleczek Tomasz: 1683 Parkany.

T. 55: Włodarkiewicz Wojciech: 1939 Kodziowce.

T. 56: Matuszak Tomasz: 1945 Borujsko.

T. 57: Kalwat Wojciech: 1863 Grochowiska.

T. 58: Mleczek T.: 1629 Trzciana.

T. 59: Wyszczelski L.: 1920 Ciecchanów.

T. 60: Wawer Zbigniew: 1940 Narwik.

T. 61: Matuszak T.: 1944 Studzianki.

T. 62: Kalwat W.: 1863 Żyrzyn.

T. 63: Kosim Sławomir: 1809 Zamość.

T. 64: Dzierżyński Ryszard: 1771 Lanckorona.

T. 65: Klimecki Michał: 1920 Dyneburg.

T. 66: Klimecki M.: 1916 Kostiuchnówka.

T. 67: Kosim S.: 1809 Saragossa.

T. 68: Krzyżaniak Michał: 1919 Bobrujsk.

T. 69: Sługocki Wojciech, Niestrawski Mariusz: 1939 Jordanów.

T. 70: Wyszczelski L.: 1920 Korosteń.

T. 1. 2014.

1167. ŻOŁNIERZE wyklęci. Sądcecy bohaterowie antykomunistycznego podziemia. Wybór prac laureatów z lat 2011–2015. Oprac. Anna Zechenter; współpr. Dawid Goliak. Kraków 2016 IPN–KSZpNP 8° ss. 157, nlb. 1, il.

Zbiór prac uczniów nagrodzonych w pięciu edycjach konkursu IPN w l. 2011–2015.

B. NAUKI POMOCNICZE HISTORII

1. ARCHIWA

a) Ogólne

Zob. poz. 756, 809, 967, 1070, 1082, 2104, 2322, 4216, 7469, 10055.

1168. ARCHIWA przejściowe i zbiorcze w Polsce. Organizacja i funkcjonowanie. Pod red. Doroty Drzewieckiej i Marleny Jabłońskiej. Toruń 2016 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 149, il.

Treść: Drzewiecka D., Jabłońska M.: Wstęp s. 7–11; Drzewiecka D.: Archiwa przejściowe i zbiorcze. Definicja, stan badań, organizacja i funkcjonowanie w Polsce i na świecie s. 13–32; Degen Robert: Archiwa przejściowe w strategii kształtowania zasobu archiwalnego s. 33–54; Kępczyńska Aneta: Archiwum zakładowe Starostwa Powiatowego w Toruniu jako przykład archiwum zbiorczego na szczeblu powiatowym s. 55–87; Wleziń Paweł: Archiwum Zakładowe Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie jako przykład archiwum zbiorczego na szczeblu wojewódzkim s. 89–104; Jabłońska M.: Outsourcing archiwalny – nowy wymiar usług archiwalnych s. 105–120; Sałasiński Mariusz: Outsourcing archiwalny jako przykład nowoczesnego archiwum zbiorczego s. 121–134; Topolewski Paweł: Aktywne Archiwum Zewnętrzne Stowarzyszenia Archiwistów Polskich s. 135–141; Bonczkowski Janusz, Roszczyński Łukasz: Kontakty Archiwum Państwowego w Toruniu z przechowawcami dokumentacji osobowo-placowej s. 143–149.

1169. ARCHIWA w nauce, nauka w archiwach. Pod red. Doroty Krystyny Rembiszewskiej, Konrada Kazimierza Szamryka. Białystok–Łomża 2016 Wyd. Filol. Uniw. w Białymstoku; Łomżyńskie Tow. Nauk. im. Wągów 8° ss. 210, il. (Archiwalia a Badania Regionalne; t. 5).

Treść: Krzemińska Anna: Zabezpieczenie i ponowne wykorzystanie dokumentacji badań naukowych (tzw. surowych danych) – teoria i praktyka s. 11–22; Dąbrowski Adam Grzegorz: Rękopiśmienne spuścizny ludzi nauki oraz materiały biograficzne polskich kadr naukowych przechowywane w zasobie Archiwum Akt Nowych w Warszawie s. 23–37; Tomaszewski Norbert Dariusz: Spuścizna „ziemiańska” doc. Józefa Włodka (1918–1985) w Zbiorach Muzeum Rolnictwa im. Ks. Krzysztofa Kluka w Ciechanowcu s. 59–70; Roguski Mirosław: Materiały archiwalne Tymoteusza Łuniewskiego [1847–1905] jako

źródło do badań nad działalnością naukową, kulturalną i społeczną ziemiaństwa polskiego drugiej połowy XIX wieku s. 71–87; Grzesik Ryszard: Stanisław Latanowicz [1886–1935] – zapomniany kolekcjoner poznański s. 89–113; Budrowska Kamila: Cenzura wobec literatury polskiej w latach 1945–1898. Źródła archiwalne z zespołu GUKPPiW w pracy filologa s. 115–123; Budnik Magdalena: Wykorzystanie źródeł archiwalnych w pracy „Książka Nowego Czytelnika”. Literatura dla byłych analfabetów przeszkolonych w Polsce w latach 1948–1951; Frąckiewicz Małgorzata Krystyna: Niektóre nazwiska mieszczan łomżyńskich w perspektywie historycznej (XV–XIX wiek) s. 137–181; Rembiszewska D. K., Gliński Wiesław: Komputerowy system ewidencji archiwaliów – digitalizacja kartoteki i baza danych do Atlasu gwar wschodniosłowiańskich Białostoczczyzny s. 183–195; Rembiszewska D. K.: Archiwum Naukowe Instytutu Sławytyki Polskiej Akademii Nauk jako przykład zbiorów specjalnych s. 197–205.

1170. ARHIVY Rossii i Pol’si. Istoriâ, problemy i perspektyvy razvitiâ. Sbornik naučnyh trudov. Archiwa Rosji i Polski. Historia, problemy i perspektyvy rozwoju. Zbiór studiów. Pod obs. red. L. Mazur, A. Losovskij. Ekaterinburg 2013 Ural’skij un-t 8° ss. 316, nlb. 2. Ural’skij federal’nyj un-t im. pervogo Prezidenta Rossii B. N. El’cina, Un-t Marii Kûri-Sklodovskoj v Lûbline.

Treść: Mazur L.: Predislovie s. 9–11; Mosunova Tat’ana, Černouhov Anatolij: Ekaterinburg i okrestnosti v žizni pol’akov XVIII – načala XX v. s. 13–21; Sařonova Alevtina: Dokumenty o perehode truda M. Kromera po istorii Pol’si po zakazu V. N. Tatiščeva v 1735 r. s. 22–43; Losovska Anna: Universitetskie arhivy v Pol’she v načale novogo stoletia s. 44–60; Černouhov Eduard: Arhivnye dokumenty o pol’skih vračah na gomnyh zavodah Urala v XIX v. s. 61–68; Lâskovska Agneška: Problemy upravlenâ pol’skimi gosudarstvennymi arhivami v 1945–1951 gg. s. 69–81; Kropaneva Oksana, Cemenkova Svetlana: Iz istorii učeta i opisaniâ arhivnyh dokumentov v dorevolucionnoj Rossii s. 82–92; Konstankevič Marek: Izmeneniâ v arhivnom zakonodatel’stve Pol’si v 1989–2011 gg. s. 94–105; Šibaev Viktor: Arhivnoe zakonodatel’stvo v sovremennoj Rossii: osnovnye tendencii razvitiâ s. 106–120; Vrublevskij Lukaš: Ekspertiza cennosti dokumentov i komplektovanie gosudarstvennyh arhivov v SSSR i sovremennoj Rossii: teoretičeskij aspekt s. 131–144; Čarnota Tomaš: Pol’skie obšestvennye arhivy za rubežom s. 145–159; Losovskij Anuš: Cifrovaâ fotografiâ – novaâ

forma dostupa k dokumentacji w pol'skich archiwach s. 160–171; Bakšaeв Aleksandr: Problemy rasssekrečivaniá arhivnyh dokumentov v Rossii na sovremennom etape s. 172–179; Markovska Elžbeta: Problema metodov opisaniá dokumental'nyh del v arhivnyh opisáh s. 180–190; Bondar' Valerij: Arhivnoe delo Rossijskoj Federacii: terminologičeskij analiz s. 191–224; Strúkova Ekaterina: Puti i problemy avtomatizacii arhivnoy otrasli v RF s. 226–234; Lúboh Vojceh: Sajty pol'skich gosudarstvennyh arhivov s. 235–247; Kilin Aleksej: Informacionnyj potencial sajta arhiva v kontekste informacionnoj politiki RF s. 248–264; Olimpieva Elena: Problemy elektronnyh publikacij istoričeskich istočnikov s. 265–274; Ciara Stefan: Publikacii dokumentov po istorii pol'skich arhivov s. 275–279; Karavaev Vsevolod: Elektronnye publikacii arhivnyh dokumentov: problemy terminologii i avtorskogo prava s. 280–286; Mazur L.: Professionalnaá podgotovka dokumentovedov i arhivistov v Rossii: ot specializacii k sisteme nepreryvnogo obrazovaniá s. 287–308.

Rec.: Lewandowska Dorota, *Archeion*. T. 116: 2015 s. 619–625.

1171. BELKA Anna: Dwa lata kampanii społecznej: „Zostań rodzinnym archiwistą!”. *Archeion*. T. 117: 2016 s. 579–590.

1172. BELKA A.: Wsparcie archiwistów z Polski dla instytucji polonijnych gromadzących dokumentację historyczną. *Archeion*. T. 117: 2016 s. 643–647.

1173. BIERNAT Kamila: Proces digitalizacji na przykładzie Narodowego Archiwum Cyfrowego. *Archiwista Polski*. R. 21: 2016 nr 4 s. 37–44, streszcz. ang.

1174. CELER Bogumiła: Śladami Wilkomirskich – dokumentacja źródłowa w zasobach archiwalnych, bibliotecznych i muzealnych. Przyczynek do dalszych badań. *Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk*. Nr 16: 2016 s. 190–198, streszcz. ang.

Z lat 1919–2015.

1175. COŁBECKA Monika: Informacyjny wymiar archiwistyki w myśli Ryszarda Przelaskowskiego [1903–1971]. *Archiwista Polski*. R. 21: 2016 nr 3 s. 21–34, streszcz. ang.

1176. CZARNOTA Tomasz: Problem granic zespołu w archiwach osobistych z perspektywy ich twórców – przypadek archiwaliów Jerzego Giedroycia. *Archeion*. T. 117: 2016 s. 248–270, streszcz. ang., fr., ros.

1177. DANOWSKA Ewa: Zbiory prof. Mariana Tyrowicza [1901–1989] w krakowskich instytucjach. *Rocznik Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie*. R. 61: 2016 s. 239–247, streszcz. ang.

W Archiwum Nauki PAN i PAU, Bibliotece Naukowej PAU i PAN, Uniwersytecie Pedagogicznym.

1178. DOMAŃSKA Barbara Małgorzata: Archiwum profesora Ludwika Sawickiego

[1893–1972]. *Archeion*. T. 117: 2016 s. 364–386, streszcz. ang., fr., ros.

Rozproszone, artykuł dot. gł. największej części spuścizny w Archiwum Instytutu Archeologii i Etnologii PAN.

1179. GOSPODARKA Galicji 1772–1867. Inwentarz materiałów historycznych z archiwów i bibliotek Polski, Austrii i Ukrainy. T. 4. Pod red. Tomasza Kargola; oprac. zespół w składzie Michał Baczkowski [i in.]. Kraków 2016 Historia Iagellonica 8° ss. 514.

Toż. T. 5: Indeksy. Oprac. Wołodmyr Dolinowski [i in.]. Kraków 2016 ss. 257, nlb. 2.

T. 1–3. Pod red. Krzysztofa Ślusarka. Kraków 2015.

1180. GROT Dariusz: Eksploracja zasobów archiwalnych jako ponowne wykorzystywanie informacji. *Archeion*. T. 117: 2016 s. 129–187, streszcz. ang., fr., ros.

1181. GROT D.: Ku przeszłości otwartej. Dostępność archiwów państwowych w Polsce w latach 1918–2014. Warszawa 2015.

Rec.: Strykowski Krzysztof, *Przegląd Archiwalno-Historyczny*. T. 3: 2016 s. 307–313.

1182. HISTORIA, pamięć, tożsamość w edukacji humanistycznej. T. 4: Archiwum jako „strażnik pamięci”. Red. Bożena Popiołek, Agnieszka Chłosta-Sikorska, Agnieszka Słaby. Kraków 2016 Libron – Filip Lohner 8° ss. 289, il., streszcz. ang. Inst. Historii i Archiwistyki. Uniw. Pedagog. im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie. (Prace Naukowe Instytutu Historii i Archiwistyki Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie).

Z treści: Popiołek B., Chłosta-Sikorska A.: Wstęp s. 9–15; Mazur Hubert: Edukacja archiwalna w Polsce – realna potrzeba czy przejściowa moda? s. 19–32; Trojański Piotr: Od Działu Dokumentacyjnego do Archiwum. Działalność dokumentacyjna Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau w Oświęcimiu w latach 1947–1956 s. 33–50; Hać Danuta Maria: Archiwum Wyższej Szkoły Oficerskiej Sił Powietrznych źródłem badań nad historią Szkoły Orłąt s. 51–63; Jabłońska Marlena: Archiwum w drodze. Od „strażnika pamięci” do „promotora świadomości” s. 65–75; Roman Wanda K.: Archiwa polskie za granicą w systemie informacji archiwalnej s. 77–90; Kimic Kinga: Dokumentacja ewidencyjna zabytkowej zieleni – świadectwo pamięci o historycznych ogrodach i parkach s. 91–106; Garza Susan: Visualization of victimization in digital archives: an analysis of the visual-material rhetoric of the Auschwitz-Birkenau Memorial and Museum website s. 107–117; Słaby A., Penkała Anna: Źródła do badań dziejów rodziny szlacheckiej z XVIII wieku w zbiorach Litewskiego Państwowego Archiwum Historycznego w Wilnie. Perspektywy badawcze s. 121–133; Kędzióra Alicja: Wizualna dokumentacja przedstawienia teatralnego w II połowie XIX wieku na przykładzie „Henryka VIII” Williama Szekspira w inscenizacji Heleny Modrzejewskiej (1892). Źródła – inspiracje – konteksty s. 153–162; Bieda Justyna: Więzienia Królestwa Polskiego w latach 1815–1867 w świetle zasobów archiwów państwowych s. 163–173; Grabski Maciej: Prasa polska II połowy XIX wieku redagowana w Rosji i zaborze rosyjskim. Sposoby i formy jej archiwizacji

oraz problematyka dostępności s. 175–186; Dziedzic Marcin: Wiarygodność informacji biograficznych zawartych w różnych typach źródeł na przykładzie ksiąg parafialnych, ksiąg urzędów stanu cywilnego oraz dokumentów Biura Informacyjnego W. Schimmelpfeng s. 187–195; Dziedzic Gabriela: Dokumenty Biura Informacyjnego W. Schimmelpfeng jako źródło do historii gospodarce na przykładzie Turmouchowa s. 197–206; Siwek Matylda: Archiwalia dotyczące turystyki w krakowskich zasobach państwowych do roku 1914 s. 207–218; Malinowski Józef: Doktoraty honoris causa jako element prestiżu uniwersytetów w Polsce w okresie międzywojennym s. 219–231; Kloc Krzysztof: Na drogach irredenty, czyli działalność Michała Sokolnickiego [1880–1967] (w świetle jego korespondencji) do roku 1913 s. 233–249; Jankowska-Nagórka Anna: Wspomnienia repatriantów z Kresów Wschodnich o śladach niemieczyny na Ziemiach Odzyskanych a dokumenty z archiwów dolnośląskich s. 251–262; Jarkiewicz Katarzyna: Obrazek religijny w polskich zbiorach bibliotecznych, archiwalnych i kolekcjach prywatnych. Gromadzenie, katalogowanie i ekspozycja s. 263–278; Bibliografia ważniejszych opracowań s. 279–283.

1183. JANIK Maciej: Archiwum jako instytucja regionalnej pamięci społecznej. *Częstochowskie Teki Historyczne*. T. 6: 2016 s. 221–234, streszcz. ang.

1184. KARPIŃSKA Grażyna E.: Dziedzictwo w cyfrowym archiwum: fotografie robotników w repozytorium cyfrowym. *Zeszyty Wiejskie*. Z. 19: 2014 s. 201–214, streszcz. ang.

1185. KLEMPERT Mateusz: Archiwum rodzinne Kossakowskich. *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 23: 2016 s. 27–40, streszcz. ang.

Istniało w majątku Wojtkuski na Litwie do 1905 r., później rozproszone.

1186. KOŁODZIEJCZYK Krzysztof A.: Elektroniczne bazy danych. Przyszłość inwentarzy kościelnych. *Archiva Ecclesiastica*. R. 9: 2016 nr 9 s. 39–47.

1187. KOMPUTERYZACJA i digitalizacja w archiwach. Pod red. Rafała Leśkiewicza i Anny Żeglińskiej. Warszawa 2016 IPN–KŚZpNP 8° ss. 166, nlb. 1, il., streszcz. ang. IPN–KŚZpNP. (Symposia Archivistica; t. 2).

Materiały z sympozjum, Olsztyn, 27–28 X 2014 r.

Treść: Leśkiewicz R., Żeglińska A.: Wstęp s. 9–11; Sierpowski Stanisław: Wspomnienie o współpracy w Profesorem Bohdanem Ryszewskim [ur. 1934] s. 13–16; Stepniak Władysław: Wprowadzenie do sympozjum „Komputeryzacja i digitalizacja w archiwach” s. 17–22; Biernat Andrzej: Komputeryzacja a digitalizacja w archiwach państwowych w Polsce s. 23–35; Chorążyczewski Waldemar: Koncepcje komputeryzacji archiwów polskich s. 37–46; Perzyna Paweł: Problemy terminologiczne wynikające z komputeryzacji archiwów s. 47–69; Żeglińska A.: Modele archiwalnych systemów informacyjnych w świetle zasady strukturalnej s. 71–80; Leśkiewicz R.: „Online” czy „offline”? Problemy udostępniania zasobu w archiwalnych systemach informacyjnych s. 81–92; Wajs Hubert: Komputery w Archiwum Głównym Akt Dawnych s. 93–96; Bednarek Jerzy: ICA-AtoM, ZoSIA, Cyfrowe Archiwum IPN. Przegląd funkcjonalności systemów informatycznych do zarządzania zasobami archiwalnymi s. 97–113; Nowosad Wiesław, Syta Krzysztof: Rola i zakres współpracy archiwisty i informatyka s. 115–122; Ryszewski

Bohdan: Głos do tekstu Wiesława Nowosada i Krzysztofa Syty „Rola i zakres współpracy archiwisty i informatyka” s. 123–124; Rosa Agnieszka: Użytkownik jako element systemu informacyjnego s. 125–132; Ryszewski B.: Głos w panelu dyskusyjnym s. 133; Chorążyczewski W.: Podsumowanie (Komputeryzacja, a nie digitalizacja) s. 135–138.

1188. KONSTANKIEWICZ Marek: Rozporządzenia z października 2015 r. dotyczące nadzoru archiwalnego i gromadzenia archiwalniów. *Archiwista Polski*. R. 21: 2016 nr 2 s. 63–75, streszcz. ang.

1189. KONSTANKIEWICZ M.: Zmiany w zakresie udostępniania materiałów archiwalnych, wchodzące w życie 16 czerwca 2016 r. w ustawie z 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach. *Archiwista Polski*. R. 21: 2016 nr 3 s. 5–20, streszcz. ang.

1190. KONSTANKIEWICZ M., Niewęglowski Adrian: Status prawny archiwów osobistych. *Archeion*. T. 117: 2016 s. 84–102, streszcz. ang., fr., ros.

1191. KRASUSKA Martyna: Problematyka wykorzystania: Documents Management i Records Management w oprogramowaniu klasy Enterprise Content Management. *Archiwista Polski*. R. 21: 2016 nr 4 s. 31–36, streszcz. ang.

1192. KRZYKAŁA Marek: III Forum Edukatorów Archiwalnych (Warszawa, Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych, 23 czerwca 2016 r.). *Archiwista Polski*. R. 21: 2016 nr 3 s. 92–94.

1193. KWIATKOWSKA Wiesława: Ogólne uwagi dotyczące opisu materiałów archiwalnych w archiwach państwowych NOMA wersja 0.1. *Archiwista Polski*. R. 21: 2016 nr 1 s. 71–75.

1194. LASZUK Anna: Stan i tendencje opracowania materiałów archiwalnych w archiwach państwowych. *Archiwista Polski*. R. 21: 2016 nr 4 s. 7–18, streszcz. ang.

1195. LEWANDOWSKA Dorota, Sierocka-Pośpiech Maria: Fora edukatorów archiwalnych (Toruń–Warszawa 2015–2016). *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 23: 2016 s. 339–346.

I – Toruń, 24–25 IV 2015 r.; II – Toruń, 4–5 XII 2015 r.; III – Warszawa 23 VI 2016 r.

1196. MAJKA Roman: Specyficzne rodzaje dokumentacji wraz z pomocami archiwalnymi w wybranych archiwach zgromadzeń zakonnych. *Archeion*. T. 117: 2016 s. 406–420, streszcz. ang., fr., ros.

1197. MAZUR Hubert: Forum Edukatorów Archiwalnych w świetle badań ankietowych. *Archiwista Polski*. R. 21: 2016 nr 2 s. 15–27, streszcz. ang.

Toruń, 24–25 IV 2015 r.

1198. MAZUR H., Rosa Agnieszka: Forum Edukatorów Archiwalnych – nowa inicjatywa w życiu archiwów. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 5: 2016 s. 27–40, streszcz. ang.

I – Toruń, 24–25 IV 2015 r.; II – Toruń, 4–5 XII 2015 r.; III – Warszawa, 23 VI 2016 r.

1199. MYKIETÓW Bogusław: Archiwum rodzinne – nie tylko genealogia. *Adhibenda*. [Nr] 2: 2015 s. 207–308.

1200. NIEDŹWIEDZKA Magdalena: Działalność edukacyjna w archiwach filmowych – wybrane zagadnienia. *Archiwista Polski*. R. 21: 2016 nr 2 s. 5–13, streszcz. ang.

1201. NIESTRÓJ Henryk: Retrokonwersja pomocy archiwalnych. *Archeion*. T. 117: 2016 s. 41–53, streszcz. ang., fr., ros.

1202. NOVA et vetera. Aktualne problemy archiwów diecezjalnych w Polsce. Red. Waldemar Witold Żurek. Lublin 2016 Wydaw. KUL 8° ss. 204, il., streszcz. ang. KUL. Wyd. Teologii. (Biblioteka Ośrodków Archiwów, Bibliotek i Muzeów Kościelnych Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II; nr 38).

Treść: Wstęp s. 7–8; Biernat Andrzej: Narodowy zasób archiwalny i miejsce w nim archiwów kościelnych s. 9–22; Dębowska Maria: Archiwa Kościoła katolickiego w ostatnim stuleciu s. 23–43; Dudala Halina: Archiwistyka kościelna. Problemy i wyzwania w zakresie edukacji s. 45–53; Prejs Roland: Niektóre współczesne problemy archiwów kościelnych s. 55–62; Różański Mieczysław: Projekt statutu archiwum diecezjalnego s. 63–74; Górecki Piotr: Archiwum Kurii Diecezjalnej w Gliwicach. Stan obecny i zadania na przyszłość s. 75–85; Ceynowa Tadeusz: Duplikaty w Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej s. 87–99; Dudala H.: Zespół ksiąg metrykalnych w Archiwum Archidiecezjalnym w Katowicach – centralizacja, stan badań, problemy konserwatorskie oraz kwerendy genealogiczne s. 101–111; Kopiczko Andrzej: Księga chrztów parafii Bartąg z lat 1860–1893 jako źródło do poznania dziejów miejscowości s. 113–131; Kwaśniewski Andrzej: Towarzystwo Przyjaciół Archiwum Diecezjalnego im. Błogosławionego Wincentego Kadłubka w Kielcach w latach 2012–2015 s. 133–172; Wróbel Marta: Udostępnianie zdigitalizowanego zasobu Archiwum Archidiecezjalnego w Białymstoku za pośrednictwem systemu dLibra Digital Library Framework s. 173–194; Pietrzak Ewa, Urban Jacek: Prace konserwatorskie w Archiwum Kapitulnym na Wawelu w minionym dziesięcioleciu (2005–2015) s. 195–204.

1203. NOWE funkcje archiwów. Pod red. Ireny Mamczak-Gadkowskiej i Krzysztofa Strykowski. Poznań 2015.

Rec.: Południak Anna, *Archiwista Polski*. R. 21: 2016 nr 1 s. 86–97.

1204. NOWOŻYCKI Bartosz: Recepcja polskiej metodyki archiwalnej w USA. Ryszard Przelaskowski i Gustaw Kaleński. *Archiwista Polski*. R. 21: 2016 nr 1 s. 33–38, streszcz. ang.

1205. PAMIĘĆ Polski. Polska Lista Krajowa Programu UNESCO Pamięć Świata. 2 edycja. Oprac. Katarzyna Kiliszok, Dariusz Grot, Tomasz Mrożek, Kazimierz Mazan. Warszawa 2016 NDAP 8° ss. 28, il.

Lista światowego dziedzictwa, zbiory archiwalne.

1206. PREJS Roland: Inwentarze wybranych polskich archiwów zakonnych. *Archiva Ecclesiastica*. R. 9: 2016 nr 9 s. 21–30.

1207. RATAJ Krzysztof: Profilaktyka i konserwacja materiałów archiwalnych i dokumentacji niearchiwalnej w świetle obowiązujących w Polsce przepisów prawnych. *Archiwista Polski*. R. 21: 2016 nr 1 s. 55–70, streszcz. ang.

1208. REGESTY dokumentów przechowywanych na Górnym Śląsku. T. 2. (1401–1450). Oprac. zespół pod red. Antoniego Barciaka i Karla Müllera. Opawa–Opole–Katowice 2011.

Rec.: Prokop Krzysztof R., *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 106: 2016 s. 411–414.

1209. RÓŻAŃSKI Mieczysław: Spuścizna po kapłanach – kilka uwag dotyczących zasad inwentaryzowania. *Archiva Ecclesiastica*. R. 9: 2016 nr 9 s. 31–37.

1210. SERDYŃSKI Michał: Domowe archiwum – przykładowa budowa i okres przechowywania dokumentów oraz rachunków. *Przegląd Archiwalno-Historyczny*. T. 3: 2016 s. 265–270, streszcz. ang.

1211. SMOCZYŃSKI Marcin: Różne drogi, jeden cel: collecting projects, documentation strategies. *Archiwista Polski*. R. 21: 2016 nr 1 s. 17–33, streszcz. ang.

1212. STASZEWSKA Hanna: Ewidencja syntetyczna w archiwach państwowych w świetle przepisów metodycznych Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych. *Archeion*. T. 117: 2016 s. 231–247, streszcz. ang., fr., ros.

1213. STĘPNIAK Władysław: Archiwa polskie i rosyjskie wobec szczególnego problemu trudnej historii. *Archiwista Polski*. R. 21: 2016 nr 2 s. 97–105, streszcz. ang.

1214. STĘPNIAK W.: Pierwszy akt normatywny UNESCO w sprawie ochrony dziedzictwa dokumentacyjnego. *Archeion*. T. 117: 2016 s. 54–71, streszcz. ang., fr., ros.

1215. WOLNICKI Paweł: Prawno-administracyjne formy recypacji prawa archiwalnego w działalności Kościoła katolickiego. *Archeion*. T. 117: 2016 s. 72–83, streszcz. ang., fr., ros.

1216. WOŹNIAK Wojciech: Koncepcja działania na stanowisku Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych oraz metody jej realizacji. *Archeion*. T. 117: 2016 s. 9–17.

1217. WYCZAWSKI Hieronim Eugeniusz: Przygotowanie do studiów w archiwach kościelnych. Pod red. Tomasza Moskala i Aleksandra Krzysztofa Sitnika. Wyd. 2, popr. i uzup. Kraków–Kalwaria Zebrzydowska 2013.

Rec.: Krajniak Radosław: Uwagi do drugiego wydania ... *Archeion*. T. 117: 2016 s. 507–517; Pawełczyk-Dura Kamila, *Kościół w Polsce*. [T. 15: 2016 s. 167–173.

1218. Z ŻYCIA Stowarzyszenia Archiwistów Kościelnych. *Archiva Ecclesiastica*. R. 9: 2016 nr 9 s. 101–121.

Treść: Program XII Walnego Zgromadzenia Stowarzyszenia Archiwistów Kościelnych s. 101; Wlazlak Władysław P.: Sprawozdanie z działalności Stowarzyszenia Archiwistów Kościelnych (17 XII 2012 – 30 XI 2016) s. 103–108; Kołodziejczyk Karolina A.: Inwentarz Archiwum Stowarzyszenia Archiwistów Kościelnych s. 109; Kołodziejczyk K. A.: Inwentarz Biblioteki Stowarzyszenia Archiwistów Kościelnych s. 111–113; Wlazlak W. P.: Lista członków Stowarzyszenia Archiwistów Kościelnych (30 XI 2016) s. 115–118; Odnaczenie dla Prezesa Stowarzyszenia Archiwistów Kościelnych [W. P. Wlazlaka] s. 119–121.

1219. ZARZĄDZANIE dokumentacją, archiwistyka i... koty. Księga jubileuszowa Profesor Haliny Robótki. Red. Robert Degen, Marlena Jabłońska, Wanda K. Roman. Warszawa 2016 NDAP 8° ss. 314, il.

Treść: Wstęp s. 5–7; Degen R., Jabłońska M.: Profesor Halina Robótka [ur. 1946], Szkice do portretu s. 9–17; Kierzkowska Bożena: Tematy prac licencjackich i magisterskich napisanych pod kierunkiem prof. dr hab. Haliny Robótki w latach 1996–2016 s. 18–31; Kierzkowska B.: Tematy prac doktorskich napisanych pod kierunkiem prof. dr hab. Haliny Robótki s. 32; Drzewiecka Dorota: O dwóch galicyjskich podręcznikach z początku XX w. przeznaczonych dla sądowego personelu biurowego s. 35–43; Degen R.: Jeszcze o instrukcji kancelaryjnej s. 45–55; Romanowski Piotr: Obieg pism w centrali Ministerstwa Spraw Zagranicznych w latach 1918–1939. Zarys problematyki s. 57–63; Hlebionek Marcin: Instrukcje w sprawie używania pieczęci. Przykład zakładów Telkom-Telfa w Bydgoszczy s. 65–82; Bunkowska Paulina: Praktyka postępowania w dokumentację projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej i innych źródeł zewnętrznych na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu s. 83–92; Konstankiewicz Marek: Status archiwum bieżącego we współczesnym polskim prawie archiwalnym s. 93–104; Kwiatkowska Wiesława: Wkład ogólnopolskich konferencji metodycznych w rozwój metodyki kształtowania zasobu archiwalnego s. 107–121; Jabłońska M.: Archiwum jako marka. Korzyści z bycia rozpoznawalnym s. 123–132; Syta Krzysztof: Białostockie archiwum Branickich w II poł. XVIII w. w świetle listów Piotra Piramowicza do Izabeli Branickiej z lat 1773–1785 s. 133–144; Roman W. K.: Służba archiwalna 2 Korpusu Polskiego s. 145–153; Fołtyn Tomasz: Utworzenie

i początku działalności Powiatowego Archiwum Państwowego w Brzegu s. 155–163; Dymmel Piotr: Udział Archiwum Państwowego w Lublinie w pracach nad wydaniem źródeł historycznych s. 165–175; Woźniak-Hlebionek Agnieszka: Problem opracowania zespołu „Komisja Generalna w Bydgoszczy”. Od urzędnika pruskiego do polskiego archiwisty s. 177–191; Musiał Jolanta: Z magazynu archiwalnego do rąk użytkownika. Z doświadczeń trójmiejskich archiwistów nad opracowaniem akt Wydawnictwa Morskiego s. 193–203; Matuszak Tomasz: Adolf Erazm Mysłowski [1876–1954] – archiwista niezłomny s. 205–216; Łosowski Janusz: Wspomnienia legionowe Kazimierza Konarskiego s. 217–226; Stępiak Władysław: Udział Polski w pracach UNESCO dotyczących zalecenia w sprawie ochrony i dostępności dziedzictwa dokumentacyjnego, w tym cyfrowego s. 227–233; Mameczak-Gadkowska Irena: Doświadczenia poznańsko-toruńskiej współpracy w procesie uniwersyteckiego kształcenia zawodowego archiwistów s. 237–248; Łosowska Anna: Studenckie wolontariackie staże archiwalne. Z doświadczeń Archiwum Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie s. 249–254; Krajewska Hanna: Pikiniki Archiwalne – pomysł na promocję archiwów s. 255–260; Jasiński Maciej A.: Archiwistyka dla najmłodszych s. 261–267; Radziwiński Andrzej, Tandecki Janusz: Źródła do dziejów Zakonu Krzyżackiego w wybranych polskich archiwach państwowych i kościelnych (Warszawa, Kraków, Gdańsk, Elbląg, Toruń, Olsztyn) s. 271–282; Kucharski Adam: Źródła do dziejów podróży zagranicznych polskiej magnaterii w epoce nowożytnej (XVII–XVIII w.) w wybranych archiwach rodzinnych przechowywanych w Archiwum Głównym Akt Dawnych w Warszawie. Materiały, prace edytorskie, stan badań s. 283–292; Waszkiewicz Zofia: Z badań nad dziejami protestantyzmu w Polsce i na emigracji s. 293–302; Peplowska Katarzyna: Kocie zakątki s. 305–311.

1220. ZATRZYMAĆ przeszłość, dogonić przyszłość. Pamiętnik VI Powszechnego Zjazdu Archiwistów Polskich, Wrocław 5–7 września 2012 r. Red. Waldemar Chorążyczewski i Krzysztof Strykowski. Warszawa 2013 Stow. Archiwistów Pol. 8° ss. 539, il. Stow. Archiwistów Pol.

Rec.: Zielińska Katarzyna, *Przegląd Archiwalno-Historyczny*. T. 1: 2014 s. 256–251.

b) Poszczególne archiwa krajowe i zagraniczne

Archiwa krajowe

Bydgoszcz

1221. DERESZYŃSKA-ROMANIUK Melania: Materiały do dziejów klasztorów w zasobie Archiwum Państwowego w Bydgoszczy. *Kronika Bydgoska*. T. 37: 2016 s. 279–301, streszcz. ang., niem.

1222. KSIĘŻNIAKIEWICZ Piotr: Katalog materiałów archiwalnych do dziejów oświaty na terenie miasta i gminy Solec Kujawski w latach 1722–1973 w zasobach Archiwum Państwowego w Bydgoszczy. *Rocznik Solecki*. [T.] 7: 2016 s. 49–57.

Częstochowa

1223. WLAŻŁAK Władysław P[iotr]: Inwentarz zasobów cyfrowych Archiwum Archidiecezji Częstochowskiej im. ks. Walentego Patykiewicza w Częstochowie. *Archiva Ecclesiastica*. R. 9: 2016 nr 9 s. 49–54.

Gdańsk

1224. KATALOG dokumentów i listów królów polskich z Archiwum Państwowego w Gdańsku (Jan Olbracht i Aleksander Jagiellończyk). Oprac. Sobiesław Szybkowski. Gdańsk 2016 Wydaw. Uniw. Gdańskiego 8° ss. 236, nlb. 1.

Gniezno

1225. KRUCKI Łukasz: Rubrycele i schematyzy Archidiecezji Gnieźnieńskiej. Katalog druków przechowywanych w Archiwum Archidiecezjalnym w Gnieźnie. Gniezno 2016 Łukasz Krucki 8° ss. 204, tabl. 8, il.

Gorzów Wielkopolski

1226. JODKO Anna: Międzynarodowy Dzień Archiwów 2016 w Archiwum Państwowym w Gorzowie Wielkopolskim. *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archivalny*. Nr 23: 2016 s. 399–405.

1227. KUFEL Robert R[omuald]: Funkcjonowanie archiwów instytucji kościelnych w diecezji zielonogórsko-gorzowskiej na przykładzie Archiwum Kurii Biskupiej i Sądu Kościelnego. *Archiva Ecclesiastica*. R. 9: 2016 nr 9 s. 73–85.

1228. KUFEL R. R.: Sprawozdanie z działalności Archiwum Instytutu Biskupa Wilhelma Pluty w Gorzowie Wlkp. za 2014 rok. *Adhibenda*. [Nr] 2: 2015 s. 319.

Toż za rok 2015. *Tamże*. [Nr] 3: 2016 s. 357–358.

1229. RYMAR Dariusz A[leksander]: Debaty o Gorzowie w Archiwum Państwowym. *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archivalny*. Nr 23: 2016 s. 407–417.

1 XII 2015, 21 I 2016 r.

1230. SIKORSKI Juliusz: Materiały fotograficzne w zasobie Archiwum Państwowego w Gorzowie Wielkopolskim. *Archiwista Polski*. R. 21: 2016 nr 3 s. 63–71, streszcz. ang.

Jelenia Góra

1231. ŁABOREWICZ Ivo: Akta Towarzystwa Karkonoskiego (RGV) w zbiorach Archiwum Państwowego we Wrocławiu Oddział

w Jeleniej Górze – inwentarz zespołu. *Rocznik Jeleniogórski*. T. 48: 2016 s. 163–188, streszcz. ang., czes., niem.

1232. SPRAWOZDANIE z działalności Archiwum Państwowego we Wrocławiu Oddział w Jeleniej Górze za rok 2015. *Rocznik Jeleniogórski*. T. 48: 2016 s. 337–340.

Kalisz

1233. ARCHIWUM Państwowe w Kaliszu. Przewodnik po zasobie archiwalnym. Oprac. Grzegorz Waliś. Kalisz 2016 AP 8° ss. 837, nlb. 5, tabl. 5, il., mapa, streszcz. ang. AP, NDAP.

1234. BESTIAN-ZAJĄC Anna: Narodziny oraz dwie pierwsze edycje Kaliskiego Archiwum Filmowego. *Rocznik Kaliski*. T. 41: 2015 s. 133–150.

We współpracy z AP w Kaliszu, od 2013 r. – nagrywanie rozmów ze świadkami historii.

1235. FALKOWSKI Piotr: Źródła do dziejów NSZZ „Solidarność” w aktach Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej województwa kaliskiego. *Rocznik Kaliski*. T. 41: 2015 s. 161–167.

W Archiwum Państwowym w Kaliszu.

Katowice

1236. GREINER Piotr: Sprawozdanie Dyrektora Archiwum Państwowego w Katowicach za 2015 rok. *Szkice Archiwalno-Historyczne*. Nr 13: 2016 s. 223–242, streszcz. ang., niem.

Kielce

1237. CEDRO Wojciech: Sprawozdanie z działalności Towarzystwa Przyjaciół Archiwum Diecezjalnego im. bł. Wincentego Kadłubka w Kielcach za rok 2015. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 105: 2016 s. 435–441.

1238. KANIA Agnieszka: Sprawozdanie z działalności Towarzystwa Przyjaciół Archiwum Diecezjalnego im. bł. Wincentego Kadłubka w Kielcach za rok 2015. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 5: 2016 s. 399–407.

Powołane 14 II 2014 r.

1239. KARDYŚ Piotr: Rubrycele i schematyzy diecezji żmudzkiej z lat 1853–1914 zachowane w Archiwum Diecezjalnym w Kielcach. *Nasza Przeszołość*. T. 126: 2016 s. 291–319, streszcz. ang., niem.

W aneksie inwentarz.

1240. ŁUCZKOWSKI Marcin: Sprawozdanie z przekazania rękopisów Kazimierza Jakubowskiego do zasobu Archiwum Państwowego w Kielcach. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 5: 2016 s. 415–418.

5 II 2016 r.

1241. POGORZELSKA Iwona: Europejskie Dni Dziedzictwa w Archiwum Państwowym w Kielcach w 2015 roku. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 5: 2016 s. 419–421.

19 IX i 10 X.

1242. POGORZELSKA I.: „Z syberyjskiego albumu...” – fotografie ze Zbioru Zbigniewa Wieczorka z Kielc. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 5: 2016 s. 321–328, streszcz. ang.

Przekazane 15 IX 1995 r. Archiwum Państwowemu w Kielcach.

1243. POSZAŁSKA Monika, Wołczyk Łukasz: Sprawozdanie ze spotkania „Sandomierz w źródle archiwalnym” – inauguracyjne spotkanie trzeciej edycji cyklu „Spotkania ze źródłem archiwalnym”, 27 stycznia 2016 roku. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 5: 2016 s. 409–413.

W Archiwum Państwowym.

1244. ROGOWSKA Anna: Archiwum Państwowe w Kielcach w międzynarodowym projekcie APEX. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 5: 2016 s. 15–25, streszcz. ang.

Archives Portal Europe Network of Excellence.

1245. RUTKOWSKA Wiesława: Sprawozdanie z działalności Archiwum Państwowego w Kielcach za 2015 rok. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 5: 2016 s. 377–398.

Kraków

1246. DUSZEŃKO-KRÓL Elżbieta: Kolekcja fotograficzna Institut für Deutsche Ostarbeit Krakau 1940–1945. Zdjęcia z Polski. Przy współpr. Artura Sekundy. Kraków 2014.

Rec.: Kantor Ryszard: Fotografie gór i górali ze zbiorów Institut für Deutsche Ostarbeit. *Wierchy*. R. 80: 2014 [dr.:] 2016 s. 297–299.

1247. FISCHER Iwona, Jaskółka-Leśniak Katarzyna, Kukulski Zygmunt: Raport na temat stanu dokumentacji dotyczącej wywłaszczeń i uwłaszczeń nieruchomości na terenie właściwości miejscowej Archiwum Narodowego w Krakowie. *Krakowski Rocznik Archiwalny*. T. 21: 2015 [dr.:] 2016 s. 177–195, streszcz. ang.

Lata 1945–2014.

1248. KOWARSCH Lidia: Ślady Czerwca '89 w zasobie Archiwum Narodowego w Krakowie. *Krakowski Rocznik Archiwalny*. T. 21: 2015 [dr.:] 2016 s. 167–175, streszcz. ang.

1249. KRONIKA [Archiwum Narodowego w Krakowie]. *Krakowski Rocznik Archiwalny*. T. 21: 2015 [dr.:] 2016 s. 203–230.

Treść: Follprecht Kamila, Kusak Magdalena: Miasto nowoczesne i jego mieszkańcy – wystawy plenerowe zorganizowane przez Archiwum Narodowe w Krakowie w 100. rocznicę połączenia Podgórze z Krakowie s. 205–207; Lesiak-Przybył Bożena: „Dwa miasta, dwa brzegi” – wystawa w Domu Historii Podgórze (3 lipca – 27 grudnia 2015 r.) s. 208–212; Pochwała Lilianna: „Rapsodycy na kliszach pamięci...” – wystawa plenerowa poświęcona historii i repertuariowi teatru Mieczysława Kotlarczyka współorganizowana przez Archiwum Narodowe w Krakowie s. 213–214; Dyrdoń Zbigniew: Sprawozdanie z wyjazdu do Biblioteki Polskiej w Paryżu 29 czerwca – 31 lipca 2015 r. i 31 sierpnia – 25 września 2015 r. s. 215; Filipczyk Wiesław: Sprawozdanie z prac w Bibliotece Polskiej w Paryżu w 2015 r. s. 216; Kluczewski Mariusz: Sprawozdanie z wyjazdu do Archiwum Instytutu im. gen. Sikorskiego w Londynie w 2015 r. s. 217–218; Rekas Sylwester: Sprawozdanie z wyjazdu do Instytutu Józefa Piłsudskiego w Londynie w 2015 r. s. 219–220; Seweryn Anna: Sprawozdanie ze stażu odbytego w Northeast Document Conservation Center w Andover, MA, w dniach 5 października – 27 listopada 2015 r. s. 221–223; Spyra Grażyna: Sprawozdanie z prac w Archiwum Instytutu Literackiego w Maisons-Laffitte (2015) s. 224; Szaleniec Mariola: Sprawozdanie z prac w Papieskim Instytucie Studiów Kościelnych (2015) s. 225; Czerna Renata, Godzik Barbara, Majkowska Rita: Spotkania archiwistów zakładowych krakowskich instytutów Polskiej Akademii Nauk s. 226–228.

1250. MAJKOWSKA Rita: Z działalności Archiwum Nauki PAN i PAU w 2015 roku. *Rocznik PAU*. 2015/2016 [dr.:] 2016 s. 189–194.

1251. SZMEREK Agnieszka: Zasługi o. Augustyna Stępnika na rzecz kształtowania się Archiwum Polskiej Prowincji Zakonu Pijarów. *Archiva Ecclesiastica*. R. 9: 2016 nr 9 s. 87–98.

1252. SZMEREK A.: Zasób Archiwum Polskiej Prowincji Zakonu Pijarów w Krakowie w świetle jego dziejów po II wojnie światowej. *Nasza Przyszłość*. T. 126: 2016 s. 403–415, streszcz. ang.

1253. UJMA Magdalena: Archiwa prywatne rodzin szlacheckich z pogranicza Podlasia, Litwy i Lubelszczyzny w XVIII–XIX w. (w świetle Zbioru Zygmunta Głogera w Archiwum Państwowym na Wawelu). *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 16: 2016 s. 9–20, streszcz. ang.

Kutno

1254. LEWANDOWSKI Adam: „Kutnowski Szpital Samorządowy” Sp. z o. o. – dzieje,

kancelaria, archiwum i archiwalia. *Kutnowskie Zeszyty Regionalne*. T. 20: 2016 s. 39–90.

Gł. zagadnienia archiwalne – XIX–XXI w.

Leszno

1255. KAPAŁA Marcin: Udział Archiwum Państwowego w Lesznie w projekcie APEX. *Rocznik Leszczyński*. T. 16: 2016 s. 313–314.

1256. WOJCIECHOWSKA Zofia: Archiwum i Biblioteka Braci Czeskich na liście programu „Pamięć Świata” UNESCO. *Kronika Wielkopolski*. 2016 nr 1 s. 55–63.

Lublin

1257. ŁOSOWSKA Anna: Materiały do dziejów Chełma w zasobie Archiwum Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. *Rocznik Chełmski*. T. 20: 2016 s. 443–451, streszcz. ukr., ang.

1258. MARCZEWSKI Jarosław R.: Historia inwentarza Archiwum Archidiecezjalnego Lubelskiego. *Archiva Ecclesiastica*. R. 9: 2016 nr 9 s. 7–19.

Łowicz

1259. WOJTYŁAK Marek: Archiwalia rodzinne w zasobie Archiwum Państwowego w Warszawie Oddział w Łowiczu. *Roczniki Łowickie*. T. 13: 2016 s. 265–271.

Łódź

1260. DRAGONIEWICZ Andrzej: Archiwum Państwowe w Łodzi. 90 lat tradycji. *Kronika Miasta Łodzi*. [R. 26:] 2016 nr 3 s. 152–159.

1261. FLORCZAK Ilona: Źródła do dziejów Podlasia w Archiwum Rodziny Bartoszewiczów. *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 15: 2015 s. 161–176, streszcz. ang.

W Archiwum Państwowym w Łodzi.

1262. PAWEŁCZYK-DURA Kamila: Akta Wydziału Budowlanego Rządu Gubernialnego Piotrkowskiego – uwagi na marginesie inwentaryzacji. *Rocznik Łódzki*. T. 65: 2016 s. 185–204, streszcz. ang.

Akta z l. 1870–1917 w Archiwum Państwowym w Łodzi.

Malbork

1263. KUKOWSKI Tomasz: Spuścizna archiwalna Zarządu Odbudowy Zamku w Malborku w zbiorach Archiwum Państwowego w Elblągu z siedzibą w Malborku. *Komuni-*

katy Mazursko-Warmińskie. [T. 58:] 2014 nr 3 s. 449–459.

Poznań

1264. JANECZEK Michał: Katalog starych druków Archiwum Państwowego w Poznaniu. Współpr. Magdalena Stanek; tł. Marek Rajch. Poznań–Warszawa 2016 AP; NDAP 4° ss. 420, tabl. 48, il.

1265. KARWALSKA Beata: Archiwa rodzinne w archiwach państwowych i konkurs dla archiwistów rodzinnych w Archiwum Państwowym w Poznaniu. *Przegląd Archiwalno-Historyczny*. T. 3: 2016 s. 243–250, streszcz. ang.

1266. NAPIERAŁA Joanna: „Praca za pokolenia dla pokoleń”. 90-lecie Archiwum Archidiecezjalnego w Poznaniu. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 105: 2016 s. 443–454. Od 1925 r.

1267. ZBIÓR tłoków i stempli pieczętnych w zasobie Archiwum Państwowego w Poznaniu. Oprac. Michał Górny [i in.]. Poznań–[Warszawa] 2015.

Rec.: Trafalski Grzegorz, *Przegląd Archiwalno-Historyczny*. T. 3: 2016 s. 281–297.

Prudnik

1268. INWENTARZ archiwum konwentu bonifratrów w Prudniku. Oprac. Maksymilian Kuśka; współpr. Patrycja Kurzeja. Prudnik 2016 Konwent OO. Bonifratrów 8° ss. 420. (Monumenta Historica Fratrorum Misericordiarum Neostadiensis; vol. 1).

XVIII–XX w.

Przemysł

1269. DALECKI Maciej: Działalność archiwum przemyskiego w zakresie edycji źródeł historycznych z własnego zasobu. *Rocznik Historyczno-Archiwalny*. T. 24: 2013/2014 [dr.:] 2016 s. 157–164, streszcz. ang., ros., niem.

1270. GRIN-PISZCZEK Ewa: Obchody Międzynarodowego Dnia Archiwów w Archiwum Państwowym w Przemysłu. *Rocznik Historyczno-Archiwalny*. T. 24: 2013/2014 [dr.:] 2016 s. 289–290.

7 VI 2014 r.

1271. KOZAK Szczepan: Galicyjskie akta notarialne w zasobie Archiwum Państwowego w Przemysłu na tle archiwów południowo-wschodniej Polski. *Rocznik Historyczno-Archiwalny*. T. 24: 2013/2014 [dr.:] 2016 s. 143–156, streszcz. ang., ros., niem.

1272. KROCHMAL Anna: Archiwum historyczne eparchii przemyskiej. Warszawa–Przemysł 2016 NDAP; AP 8° ss. 620, tabl. 20, il., streszcz. ang., ukr. NDAP; AP w Przemysłu.

Diecezja grekokatolicka w l. 1291–1946.

1273. KROCHMAL A.: Archiwum historyczne eparchii przemyskiej i jego wartość dla badań naukowych. *Rocznik Historyczno-Archiwalny*. T. 24: 2013/2014 [dr.:] 2016 s. 127–142, streszcz. ang., ros., niem.

W zbiorach Archiwum Państwowego.

1274. KROCHMAL A.: Historyczny zasób Archiwum Państwowego w Przemysłu i jego znaczenie dla badań naukowych. *Archeion*. T. 117: 2016 s. 311–346, streszcz. ang., fr., ros.

1275. KROCHMAL Jacek: Archiwum historyczne miasta Przemysłu (1402–1944). *Rocznik Historyczno-Archiwalny*. T. 24: 2013/2014 [dr.:] 2016 s. 95–110, streszcz. ang., ros., niem.

1276. LASKA Elżbieta: Zasób Archiwum Państwowego w Przemysłu w działaniach promocyjnych z projektu APEX. *Rocznik Historyczno-Archiwalny*. T. 24: 2013/2014 [dr.:] 2016 s. 165–174, streszcz. ang., ros., niem.

1277. NOWAK Anna: Sprawozdanie z działalności Archiwum Państwowego w Przemysłu za 2013 rok. *Rocznik Historyczno-Archiwalny*. T. 24: 2013/2014 [dr.:] 2016 s. 201–238.

Toż za 2014 rok. *Tamże* s. 239–282.

Siedlce

1278. KRONIKA wydarzeń w Archiwum Państwowym w Siedlcach X 2014 – IX 2016. Przygot. Grzegorz Welik. *Prace Archiwalno-Konserwatorskie*. Z. 20: 2016 s. 263–283.

Suwałki

1279. ARCHIWUM Państwowe w Suwałkach. [Rok 2014]. Oprac. Tadeusz Radziwonowicz. *Rocznik Augustowsko-Suwalski*. T. 15: 2015 s. 201–205.

Toż. [Rok 2015]. Oprac. T. Radziwonowicz, Marek Sidor. *Tamże*. T. 16: 2016 s. 211–215.

Szczecin

1280. BAŃKOWSKA Iga: Kalendarium wydarzeń w Archiwum Państwowym w Szczecinie w 2015 roku. *Szczeciński Informator Archiwalny*. Nr 25: 2016 s. 159–179.

1281. BAŃKOWSKA I.: Przystąpienie Archiwum Państwowego w Szczecinie do projektu

APEX. *Szczeciński Informator Archiwalny*. Nr 25: 2016 s. 115–126.

Dot. także dziejów archiwum od 1831 r.

1282. FRĄCKOWIAK Piotr: Od Archiwum Wyższej Szkoły Pedagogicznej do Archiwum Uniwersytetu Szczecińskiego – ewolucja archiwum uczelnianego. *Archiwista Polski*. R. 21: 2016 nr 4 s. 45–56, streszcz. ang.

1283. GAZIŃSKI Radosław: Materiały dotyczące heraldyki książąt pomorskich w Archiwum Państwowym w Szczecinie. *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 23: 2016 s. 9–25, streszcz. ang.

1284. GLATZ Joanna: O zasobie Archiwum Państwowego w Szczecinie w latach 1945–2015. *Szczeciński Informator Archiwalny*. Nr 25: 2016 s. 127–157.

1285. MARKIEWICZ Urszula: Państwowy zasób geodezyjny i kartograficzny w zasobie Archiwum Państwowego w Szczecinie – zagadnienia archiwotwórcze i problemy opracowania. *Archeion*. T. 117: 2016 s. 215–230, streszcz. ang., fr., ros.

1286. PENCARSKI Kacper: Kształtowanie, zabezpieczanie i udostępnianie akt magistrackich rejencji koszalińskiej przez pruskie Archiwum Państwowe w Szczecinie w latach 1831–1945. *Scripta Historica*. Nr 22: 2016 s. 63–83, streszcz. ang.

1287. POMERANICA XVIII wieku w zbiorach Biblioteki Archiwum Państwowego w Szczecinie. Katalog. Oprac. Janina Kosman. Szczecin 2016 Dokument 8° ss. 191, nlb. 1, il. Archiwum Państw. w Szczecinie.

Rec.: Potkowski Edward. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. T. 10: 2016 s. 385–390.

1288. SZUKAŁA Maciej: Opracowanie zasobu szczecińskiego archiwum w okresie międzywojennym XX wieku. *Szczeciński Informator Archiwalny*. Nr 25: 2016 s. 7–17.

Świecie

1289. SIUDA Kamila: Izba Regionalna w Świeciu jako archiwum. *Archiwista Polski*. R. 21: 2016 nr 3 s. 75–83, streszcz. ang.

Toruń

1290. KSIĘGI metrykalne w zasobie Archiwum Akt Dawnych Diecezji Toruńskiej. Informator. [Oprac.] Mateusz Zmudzkiński. Toruń 2016 O-historii.pl 8° ss. 218.

1291. WŁODARSKI Łukasz: Inwentarz realny średniowiecznych dokumentów pergaminowych i pieczęci z zespołu „Monastica” przechowywanych w Archiwum Akt Dawnych Diecezji Toruńskiej w Toruniu. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 106: 2016 s. 343–354, streszcz. ang.

1292. ZMUDZIŃSKI Mateusz: Archiwalia Bractwa Bożego Ciała przy parafii pw. św. Jana Chrzciciela i św. Jana Ewangelisty w Toruniu. *Rocznik Toruński*. [T.] 42: 2015 s. 255–267.

W Archiwum Akt Dawnych Diecezji Toruńskiej.

Warszawa

1293. BAŃKOWSKA Aleksandra, Haska Agnieszka: „...w podziemiach wymienionych domów zakopane są...”. Poszukiwania Archiwum Ringelbluma. *Zagłada Żydów*. Nr 12: 2016 s. 319–333, streszcz. ang.

Dzieje archiwum w l. 1943–1964.

1294. GŁUSZAK Marcin: Protokoły Rady Nieustającej z lat 1775–1788 w zasobach AGAD. Rodzaje i charakterystyka. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 18: 2015 s. 45–54, streszcz. ang. s. 330.

1295. KOŚKA Małgorzata: Inwentarze zespołów archiwalnych zatwierdzonych przez Komisję Metodyczną AGAD w roku 2015. *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 23: 2016 s. 349–351.

1296. KROCHMAL Jacek: Kronika Archiwum Głównego Akt Dawnych za rok 2015. *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 23: 2016 s. 353–362.

1297. LEWANDOWSKA Dorota, Osiecka Małgorzata: Spuścizny archiwalne ludzi nauki i kultury w zasobie Archiwum Głównego Akt Dawnych. *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 23: 2016 s. 279–307, streszcz. ang.

1298. MILEWSKI Dariusz: Akta przewodów doktorskich i habilitacyjnych z zakresu nauk historycznych i społecznych Wydziału Teologicznego ATK. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 105: 2016 s. 211–233, streszcz. ang.

Akta Akademii Teologii Katolickiej w Archiwum Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego.

1299. MILEWSKI D.: Dokumentacja przewodów habilitacyjnych Wydziału Kościelnych Nauk Historycznych i Społecznych ATK. *Saeculum Christianum*. R. 23: 2016 s. 332–343.

W l. 1988–2000.

1300. POLETYŁO Roman: Działalność Archiwum Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie w świetle jego sprawozdawczości w latach 2003–2015. *Saeculum Christianum*. R. 22: 2015 s. 291–298, streszcz. ang.

1301. SŁOWIŃSKA Katarzyna: Udostępnianie materiałów archiwalnych w Pracowni Naukowej Archiwum Akt Nowych w latach 2004–2014. *Archiwista Polski*. R. 21: 2016 nr 2 s. 45–61, streszcz. ang.

1302. [SZYMCZYK Hanna]: Spuścizna Aleksandra Gieysztor (1916–1999) w zbiorach Archiwum Polskiej Akademii Nauk. [Aut.] Hanna Szymczyk z zespołem; oprac. Anita Chodkowska [i in.]. Warszawa 2016 Pol. Tow. Archiwalne; Archiwum PAN 8° ss. 486, il.

1303. WKŁAD archiwistów warszawskich w rozwój archiwistyki polskiej. Zbiór studiów poświęconych warszawskiemu środowisku archiwalnemu. Red. nauk. Alicja Kulecka. Warszawa 2012.

Rec.: Pietrzkiewicz Dorota, *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. T. 7/8: 2013/2014 [dr.] 2014 s. 378–390.

Wrocław

1304. SZAJDA Marek: Archiwum Naukowe przy Zarządzie Głównym Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego. Zasób, funkcjonowanie oraz zadania na przyszłość. *Lud*. T. 100: 2016 s. 25–37.

Zielona Góra

1305. KUFEL Robert R[omuald]: Katalog mikrofilmów w Archiwum Diecezjalnym w Zielonej Górze. *Adhibenda*. [Nr] 3: 2016 s. 259–284.

1306. KUFEL R. R.: Sprawozdanie z działalności Archiwum Diecezjalnego w Zielonej Górze za rok 2014. *Adhibenda*. [Nr] 2: 2015 s. 313–318.

Toż za rok 2015. *Tamże*. [Nr] 3: 2016 s. 351–356.

1307. KUFEL R. R.: Sprawozdanie z działalności Podkomisji Bibliotek i Archiwów Kościelnych w Zielonej Górze za 2014 rok. *Adhibenda*. [Nr] 2: 2015 s. 320–321.

Toż za rok 2015. *Tamże*. [Nr] 3: 2016 s. 359–360.

Archiwa zagraniczne

Austria

1308. GAUL Jerzy: Akta dotyczące budowy państwowości polskiej w okresie lipiec–

sierpień 1917 roku w Austriackim Archiwum Państwowym w Wiedniu. *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 23: 2016 s. 267–278, streszcz. ang.

Białoruś

1309. GAWRON Przemysław, Kossarzecki Krzysztof: Materiały do dziejów Jana Sobieskiego i jego żony Marii Kazimiery w Narodowym Historycznym Archiwum Białorusi w Mińsku. *Studia Wilanowskie*. T. 23: 2016 s. 105–112.

Czechy

1310. STELMACH Roman: Polonika i silesiaka w zasobie dokumentów poklasztornych w Ziemskim Archiwum w Brnie. *Archeion*. T. 117: 2016 s. 281–310, streszcz. ang., fr., ros.

1311. STELMACH R.: Polonika i silesiaka zachowane w zbiorach Narodowego Archiwum w Pradze. *Rocznik Jeleniogórski*. T. 48: 2016 s. 129–162, streszcz. ang., czes., niem.

Regesty.

Estonia

1312. NOWAK Alicja: Dokumentacja polskich studentów Uniwersytetu w Juriewie (Dorpacie) z lat 1893–1918 w zasobie Archiwum Historycznego w Tartu. *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 23: 2016 s. 336–338.

Francja

1313. SOWA Joanna: Sprawozdanie z udziału w projekcie Inwentarz archiwum Instytutu Literackiego „Kultura” za lata 2012–2015. *Szkice Archiwalno-Historyczne*. Nr 13: 2016 s. 247–254, streszcz. ang., niem.

Maisons-Laffitte.

Rosja

1314. JANIK Maciej, Nita Marek: Mały region w dokumentacji archiwalnej wielkiego imperium. *Częstochowskie Teki Historyczne*. T. 6: 2016 s. 207–219, streszcz. ang.

Wyniki kwerendy w Rosyjskim Państwowym Archiwum Historycznym w Petersburgu przeprowadzonej w dniach 2–11 IX 2015 r.

1315. KAMIŃSKA Janina, Kula Ewa: Źródła do dziejów Komisji Edukacji Narodowej w zasobach Rosyjskiego Państwowego Archiwum Akt Dawnych w Moskwie. *Rozprawy z Dziejów Oświaty*. T. 53: 2016 s. 135–147, streszcz. ang.

Słowacja

1316. WIERZBICKA Beata: Polonica w Lewoczy. *Almanach Sądecki*. R. 25: 2016 nr 3/4 s. 119–121.

1317. WIERZBICKA B.: Projekt „Polonica w zasobach Archiwum Państwowego w Lewoczy”. *Zeszyty Sądecko-Spiskie*. T. 9: 2015 s. 145–147, streszcz. słowackie, ang.

Ukraina

1318. DERŽAVNIJ arhiv Vinnic’koï oblasti. Anotovanij reestr opisiv. T. 1: Fondi doradans’kogo periodu. Avtori-uporâdniki Nína Sabadina, Larisa Gordijčuk, Nadiâ Sidoruk; układači pokažčikiv N. Sabadina, L. Gordijčuk; nauk. red. Ūrij Legun. Bila Cerkva 2016 Vidavec’ Oleksandr Pšonkiv’s’kij 8° ss. 377, nlb. 3. Deržavnij arhiv Vinnic’koï oblasti.

Toż. T. 2: Fondi periodu nimecko-rumuns’koï okupacii Vinnic’koï oblasti. Bila Cerkva 2016 ss. 295, nlb. 3.

1319. [DOLÍNOVS’KIJ Volodimir] Dolinowski Wołodymyr: „W archiwum wszystko jak w zegarku codziennym”. Bernardin’s’kij arhiv u listuvanni G. Poláčkivni ta O. Bal’cera. *Prace Historyczno-Archiwalne*. T. 28: 2016 s. 239–251, streszcz. ang.

Omówienie korespondencji archiwistki Heleny Polaczkówny i dyrektora Archiwum Bernardyńskiego we Lwowie Oswalda Balzera – 255 listów z l. 1911–1933.

1320. DOMAŃSKA-NOGAJCZYK Maria, Wójcik Tomasz: O listach i pamiętnikach polskich autorów z Ziem Zabrzanych z lat 1795–1918 w zbiorach Centralnego Państwowego Historycznego Archiwum Ukrainy w Kijowie. *Wrocławskie Studia Wschodnie*. [T.] 19: 2015 s. 199–219, streszcz. ang., ukr.

1321. FILIPCZAK-KOCUR Anna: Informacje o sejmach i sejmikach w korespondencji Sapiechów w Centralnym Państwowym Historycznym Archiwum w Kijowie. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 9: 2006 cz. 1 s. 239–249.

1322. KARGOL Tomasz: Źródła do dziejów parafii rzymskokatolickich w przedautonomicznej Galicji (1772–1867) w zbiorach Centralnego Państwowego Archiwum Historycznego Ukrainy we Lwowie na przykładzie zespołów Namiestnictwa Galicyjskiego i c.k. Galicyjskiej Prokuratorii Skarbu (wybrane aspekty społeczno-gospodarcze). *Galicja*. T. 1: 2015 s. 273–294, streszcz. ang.

1323. KRZYŻOWSKI Tomasz: Źródła archiwalne do dziejów Kościoła ormiańsko-

katolickiego w współczesnych zbiorach lwowskich archiwów, bibliotek i muzeów. *Lehahayer*. T. 3: 2015 s. 95–114, streszcz. ang., ormiań.

1324. KRZYŻOWSKI T.: Źródła do dziejów Kościoła rzymskokatolickiego i ormiańskokatolickiego w zasobie Państwowego Archiwum Obwodu Lwowskiego we Lwowie. Zespół Urzędu Wojewódzkiego. Inwentarz archiwalny. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 105: 2016 s. 125–195, streszcz. ang.

1325. LEGUN [Ūrj Viktorovič] Yurij: Polonistika v fondah Deržavnogo arhivu Vinnic'koj oblasti. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 5: 2016 s. 41–51, streszcz. ang., pol.

1326. POŁOMSKI Łukasz, Sasinowski Adam, Jakubiec Paweł: I Gimnazjum nowosądeckie w lwowskich archiwach. *Almanach Sądecki*. R. 25: 2016 nr 3/4 s. 122–130.

Wielka Brytania

1327. NICHOLSON Beryl: The return from Russia and rebuilding in Eastern Poland after World War One. Resources in the archive of the Religious Society of Friends (Quakers), Friends' House, London. *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. [Z.] 46: 2016 s. 51–59, streszcz. pol., białorus.

1328. PIETRZAK Jarosław: Archiwalia związane z królową Marią Kazimierą d'Arquien Sobieską w Windsor Royal Archives. *Studia Wilanowskie*. T. 23: 2016 s. 99–103.

Włochy

1329. RUDNIK Paulina: The Historical Archives of the European Union. *Koło Historii*. Nr 18: 2016 s. 259–267, streszcz. ang., niem., fr.

Archiwum Historyczne Unii Europejskiej, we Florencji od 1983 r.

2. BIBLIOTEKI

a) Ogólne

Zob. poz. 1174, 1179, 2322, 5112, 10974.

1330. BABICZ Marek: Bibliotekarska działalność księdza Władysława Grochala [1969–2010]. *Fides*. [R. 22:] 2016 nr 1 s. 113–132, streszcz. ang.

1331. BŁASZKIEWICZ Anna: Działalność bibliotek publicznych na terenie powiatu krośnieńskiego w latach 2003–2013. Jasło 2016 Wydaw. Cymelia 8° ss. 92, il.

1332. FABIAŃSKA Agnieszka: Średniowieczne rękopisy „Historia scholastica” Piotra Comestora w zbiorach polskich. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. T. 9: 2015 [dr:] 2014 s. 121–148, streszcz. ang.

Zachowało się 21 egzemplarzy.

1333. OCHRONA zbiorów bibliotecznych. Praca zbiorowa. Pod red. Ryszarda Nowickiego, Joanny Gomoliszek, Katarzyny Wodniak. Bydgoszcz 2016 Wydaw. Uniw. Kazimierza Wielkiego 8° ss. 232, il., streszcz. ang.

Z treści: Nowicki R.: Wprowadzenie s. 7–8; Stolarczyk Tomasz: Ochrona zbiorów w bibliotekach bernardynskich, dominikańskich, jezuitów i paulińskich w XIII–XVIII w. w świetle ustawodawstwa zakonnego s. 11–21; Otto Maria: Regulamin biblioteczny jako narzędzie ochrony zbiorów historycznych na przykładzie Polskiej Akademii Nauk Biblioteki Gdańskiej s. 23–34; Goumissi Ewa: Ochrona książek i rękopisów w Zakładzie Narodowym im. Ossolińskich we Lwowie w latach

1900–1939 s. 35–54; Lewkowicz Piotr: Zagadnienia ochrony zbiorów bibliotecznych na łamach polskiej literatury fachowej w okresie międzywojennym s. 55–68; Pietrzak Dorota: Prace Piotra Bańkowskiego na rzecz ochrony zbiorów bibliotecznych s. 69–84; Nowicki R.: Działalność krakowskiej Delegatury Ministerstwa Oświaty do zabezpieczenia księgozbiorów opuszczonych i porzuconych na Pomorzu Zachodnim s. 85–96; Garlicki Przemysław: Ochrona zbiorów bibliotecznych na Pomorzu Zachodnim na łamach prasy lokalnej w latach 1945–1950 s. 97–109; Kościelniak-Osiak Agnieszka: Wybrane zagadnienia ochrony i bezpieczeństwa zbiorów Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie udostępnianych na wystawy zewnętrzne s. 125–136; Matyasik Joanna: „Wykorzystać szanse” – konserwacja i digitalizacja zbiorów Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Bydgoszczy ze środków zewnętrznych w latach 2012–2015 s. 137–156; Pokorzyńska Elżbieta: Oprawy jako element ochrony zbiorów s. 157–175; Polańska Anna: Digitalizacja jako element ochrony zbiorów na przykładzie zasobów Biblioteki Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku s. 177–184; Skibicka Teresa: Dokumenty normalizacyjne, literatura firmowa, opisy patentowe – od ochrony zbiorów do ochrony treści s. 185–196; Tomaszewska Ewa, Galecka Anna: Ochrona zbiorów w Bibliotece Instytutu Technologii Drewna w Poznaniu – wczoraj, dziś i jutro s. 197–210.

1334. REKOPISY supraskie w zbiorach krajowych i obcych. Katalog rękopisów supraskich. Oprac. Antoni Mironowicz. Białystok 2014.

Rec.: Pawluczuk Urszula, *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. [Z.] 43: 2015 s. 222–228.

1335. WITCZAK Jerzy: 25 lat komputeryzacji bibliotek kościelnych w Polsce – dorobek federacji FIDES. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 106: 2016 s. 333–342, streszcz. ang.

b) Poszczególne biblioteki krajowe i zagraniczne

Zob. poz. 419, 3395, 10075, 10726.

Białystok

1336. CHOMICZEWSKA Teresa: Książd dr hab. Mieczysław Olszewski [ur. 1943] – dyrektor Biblioteki Archidiecezjalnego Wyższego Seminarium Duchownego w Białymstoku. *Fides*. [R. 22:] 2016 nr 2 s. 31–52, streszcz. ang.

Również historia biblioteki w l. 1989–2016.

Zawiera także wykaz prac M. Olszewskiego publikowanych w l. 1975–2014.

Bielawa

1337. BRZEZIŃSKA Anna: Bielawska Placówka Muzealna 2014. *Bibliotheca Bielaviana*. [R. 6:] 2014 [dr.:] 2015 s. 313–318.

Toż za rok 2015. *Tamże*. [R. 7:] 2015 [dr.:] 2016 s. 319–330. W ramach działalności Miejskiej Biblioteki Publicznej.

1338. BRZEZIŃSKA A.: Kalendarium Miejskiej Biblioteki Publicznej w Bielawie 2014. *Bibliotheca Bielaviana*. [R. 6:] 2014 [dr.:] 2015 s. 109–151.

Toż za rok 2015. *Tamże*. [R. 7:] 2015 [dr.:] 2016 s. 115–150.

Bukowno

1339. SZELAĞ Grażyna: Diamentowa biblioteka. Miejska Biblioteka Publiczna w Bukownie. Historia i działalność w latach 1956–2016. Bukowno 2016. Miejska Biblioteka Publ. 8° ss. 84, il. Miejska Biblioteka Publ. w Bukownie.

Bydgoszcz

1340. MATYASIK Joanna: Druki Jerzego Förstera w zbiorach Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Bydgoszczy. *Kronika Bydgoska*. T. 37: 2016 s. 309–330, streszcz. ang., niem.

Jerzy Förster (ok. 1615–1660), drukarz i księgarz.

1341. MATYASIK J.: Polonika XVI–XVII w. ze zbiorów Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Bydgoszczy. Katalog. Bydgoszcz 2015.

Rec.: Iwańska-Cieślak Bernadeta: Cenne stare druki ze zbiorów księżnicy bydgoskiej. *Kronika Bydgoska*. T. 37: 2016 s. 455–462.

Bystrzyca Kłodzka

1342. [DUMA Robert, Bartlewski Robert]: 70 lat bystrzyckiej Biblioteki Publicznej 1946–2016. Tekst i oprac. Robert Duma, Robert Bartlewski. Bystrzyca Kłodzka–Kłodzko 2016. Bibl. Publ. M. i Gm.; Spółdzielnia Socjalna „Dorkas” 8° ss. 66, tabl. 6, il.

Chojnice

1343. CZAPCZYK Anna: „Ku pamięci”. Kolekcja starych druków w zbiorach biblioteki Muzeum Historyczno-Etnograficznego im. J. Rydzkowskiego w Chojnicach. *Baszta*. [Nr] 13: 2016 s. 7–32.

Czerna

1344. GRACZYK Waldemar: Druki XV-wieczne w zbiorach biblioteki klasztoru karmelitów w Czernej. *Saeculum Christianum*. R. 23: 2016 s. 125–130, streszcz. ang.

Dzierżonów

1345. HORANIN Jadwiga: Miejsko-Powiatowa Biblioteka Publiczna – najważniejsze wydarzenia w 2015 roku. *Rocznik Dzierżonowski*. T. 25: 2015 [dr.:] 2016 s. 190–192.

Elbląg

1346. JUTRZENKA-SUPRYN Dorota: Świadczenia wielkie i małe. Rękopisy w zbiorach Biblioteki Elbląskiej – charakterystyka zbioru, badania, konserwacja. *Rocznik Elbląski*. T. 27: 2016 s. 183–211, streszcz. ang., niem.

1347. SROKA Joanna: Wieloaspektowe podejście do zabytkowego księgozbioru na przykładzie projektów konserwatorskich realizowanych w Bibliotece Elbląskiej. *Rocznik Elbląski*. T. 27: 2016 s. 213–224, streszcz. ang., niem.

Gliwice

1348. KORDECKI Marcin: Dzieje Biblioteki Głównej Politechniki Śląskiej w latach 1945–2000. (Cz. 2). Sylwetki dyrektorów biblioteki. *Rocznik Muzeum w Gliwicach*. T. 26: 2016 s. 119–162, streszcz. ang., niem.

Cz. 1. *Tamże*. T. 24: 2013.

Gorzów Wielkopolski

1349. Z KART historii... Red. Edward Jaworski, Mariola Merxmüller-Jakubik, Aleksandra Rakoca, Piotr Rozbiegalski, Krzysztof Wasilewski, Marzena Wysocka. Gorzów Wlkp. 2016. Woj. i Miejska Biblioteka Publ. im. Zbigniewa Herberta 8° ss. 71, nlb. 1, il.

Księga pamiątkowa Woj. i Miejska Biblioteka Publ. im. Zbigniewa Herberta w Gorzowie Wielkopolskim, 1898–2016.

Kalisz

1350. SOBCZAK-WALIŚ Monika: Calisia – w kolekcji starodruków Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Adama Asnyka w Kaliszu.

Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk. Nr 16: 2016 s. 157–189, streszcz. ang.

Zawiera ich katalog – 63 pozycje.

1351. WALCZAK Krzysztof: Eksklibrisy i sygnety własnościowe Książnicy Pedagogicznej im. Alfonsa Parczewskiego w Kaliszu. *Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk.* Nr 16: 2016 s. 137–149, streszcz. ang.

Z lat 1906–2016.

1352. WOJTYNKA Anna: Kolekcja Cypriana Kościelniaka [ur. 1948] w zbiorach Książnicy Pedagogicznej im. Alfonsa Parczewskiego w Kaliszu. *Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk.* Nr 16: 2016 s. 150–156, streszcz. ang.

Przekazana w 2011 r.

Katowice

1353. KACZMAREK Ryszard: Instytut Badań Regionalnych Biblioteki Śląskiej. Krótka historia i plany na przyszłość. *Zaranie Śląskie.* Seria Druga. R. 1: 2015 [z.] 1 s. 71–79.

Od 2011 r.

1354. TOMANEK Anita: Biblioteka bibliofilów śląskich. Cz. 1: Oddział Śląski Towarzystwa Przyjaciół Książki. Katowice 2016 Bibl. Śląska Tow. Miłośn. Książki i Grafiki 8° ss. 139, nlb. 1, il.

Katalog zbiorów.

Kołobrzeg

1355. [FILIP Halina]: 50 lat aktywności Miejskiej Biblioteki Publicznej imienia Galla Anonima w Kołobrzegu (1946–2016). Tekst i oprac. Halina Filip. Kołobrzeg 2016 MBP im. Galla Anonima 8° ss. 124, il.

Kórnik

1356. BIBLIOTEKA Kórnicka. Przewodnik. [Aut.] Edyta Bątkiewicz-Szymanowska, Aneta Falk, Łukasz Jastrząb, Monika Małecka, Magdalena Marcinkowska. Kórnik 2016 PAN Bibl. Kórnicka 8° ss. 59, il.

1357. ZUZEK Tomasz: Nabytki rękopiśmienne Biblioteki Kórnickiej z lat 2009–2016. *Pamiętnik Biblioteki Kórnickiej.* Z. 33: 2016 s. 235–238.

Kraków

1358. BAUMAN Ekaterina: Stan zachowania rękopisów подарowanych Bibliotece Jagiellońskiej przez książąt Sanguszków. *Biuletyn BJ.* R. 66: 2016 s. 23–30, streszcz. ang.

1359. CIEŚLAR Aleksandra: Działalność Biblioteki Jagiellońskiej w roku 2015. Sprawozdanie. *Biuletyn BJ.* R. 66: 2016 s. 245–306.

1360. DANOWSKA Ewa: Pamiątki po Henryku Sienkiewiczu w zbiorach Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie. *Rocznik Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie.* R. 61: 2016 s. 183–193, streszcz. ang.

1361. GHAZARIAN Dawit: Amulet ormiański ze zbiorów Biblioteki Jagiellońskiej. *Lehahayer.* T. 3: 2015 s. 115–128, streszcz. ang., ormiań.

Z XIX w.

1362. HORDYŃSKI Piotr: Kolekcja Jana Ponętowskiego. Wstęp do opisu zawartości. *Biuletyn BJ.* R. 66: 2016 s. 69–84, streszcz. ang.

W zbiorach Biblioteki Jagiellońskiej.

1363. INWENTARZ rękopisów Biblioteki Jagiellońskiej. Nr 11863–12385. Archiwum Domowe Pawlikowskich. Cz. 3. Pod red. Moniki Jaglarz i Ewy Malickiej; oprac. Joanna Baster, Grzegorz Fulara, Iwona Hojda, M. Jaglarz, Urszula Klatka, E. Malicka. Kraków 2016 BJ 8° ss. VIII, 476.

Cz. 1. 2008.

1364. JAGLARZ Monika: Spuścizna rękopiśmienna Zofii Stryjeńskiej (1891–1976) w zbiorach Biblioteki Jagiellońskiej. *Biuletyn BJ.* R. 66: 2016 s. 15–21, streszcz. ang.

1365. KATALOG inkunabułów Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie. Oprac. Teresa Dąbrowa, Elżbieta Knappek, Jacek Wojtowicz. Kraków 2015.

Rec.: Kardyś Piotr, *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne.* T. 105: 2016 s. 401–403; Karlak Weronika, *Roczniki Biblioteczne.* T. 60: 2017 s. 384–390.

1366. KATALOG zbioru dokumentów pergaminowych Biblioteki Jagiellońskiej. T. 1: Katalog dokumentów. Oprac. Karol Nabiałek, Wojciech Świeboda, Maciej Zdanek; przy współpr. Ryszarda Tatarzyńskiego; pod. red. K. Nabiałka. Kraków 2014.

Rec.: Tandecki Janusz, *Folia Toruniensia.* [T.] 16: 2016 s. 103–107.

1367. KNAPEK Elżbieta: Proweniencje zespołu dokumentów pergaminowych Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie. *Rocznik Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie.* R. 61: 2016 s. 21–35, streszcz. ang.

1368. PARTYKA Jacek: Calisiana w zespole starodruków Biblioteki Jagiellońskiej.

Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk. Nr 16: 2016 s. 78–94, streszcz. ang.

1369. PISOWICZ Andrzej: Hamayil: komentarz językoznawcy. *Lehahayer*. T. 3: 2015 s. 129–131, streszcz. ang., ormiań.

Amulet ormiański.

1370. POLONIKA z „Berlinki” w Bibliotece Jagiellońskiej. Rękopisy, rękopisy muzyczne, starodruki, starodruki muzyczne, wydawnictwa rzadkie i druki nowe. Katalog obiektów zdigitalizowanych. Wstęp i red. Jacek Partyka. Kraków 2016 UJ-BJ 8° ss. 660, nlb. 4, tabl. 42, il.

1371. SPRAWOZDANIE z działalności Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie za okres od 1 I do 31 XII 2015 r. *Rocznik Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie*. R. 61: 2016 s. 249–271.

Leszno

1372. JANECZEK Michał: Donacja komeńianów dla biblioteki PWSZ w Lesznie. *Rocznik Leszczyński*. T. 16: 2016 s. 233–249.

Spis tytułów.

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa.

Lublin

1373. CHWALEWSKI Franciszek: Wspomnienie o ojcu Romualdzie Gustawie OFMBern. dyrektorze Biblioteki Uniwersyteckiej KUL w latach 1950–1976. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 106: 2016 s. 441–462.

1374. JAKSIEWICZ Joanna: Dzieje i współczesność Biblioteki Wydziału Teologii Katolickiej Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II. *Fides*. [R. 22:] 2016 nr 1 s. 21–34, streszcz. ang.

Lata 1918–2015.

1375. KRYNICKA Tatiana: Biblioteka Uniwersytecka KUL jako warsztat pracy izydorianisty na podstawie własnych doświadczeń. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 105: 2016 s. 103–124, streszcz. ang.

Św. Izydor z Sewilli (ok. 560–636).

1376. MARCZAK vel Maciejak Agnieszka: Biblioteka Instytutu Teologii Pastoralnej Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II. *Fides*. [R. 22:] 2016 nr 1 s. 35–47, streszcz. ang.

Lata 1958–2015.

1377. ZEŻULA Barbara: Biblioteka Uniwersytecka Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego

go wczoraj i dziś. *Fides*. [R. 22:] 2016 nr 1 s. 3–20, streszcz. ang.

Lata 1918–2015.

1378. ZMORZANKA Anna Z.: Od najstarszych papieża do Piusa XII. Polskie przekłady i opracowania dokumentów papieskich. *Fides*. [R. 22:] 2016 nr 1 s. 303–310.

Projekt realizowany od marca 2015 r. w Bibliotece KUL, liczący 1161 dokumentów ogłoszonych w l. 422–1958, a wydanych w XIX i XX wieku.

Łańcut

1379. [SIEDEMDZIESIĄT] 70 lat Miejskiej Biblioteki Publicznej w Łańcutach (1946–2016). Oprac. red. Małgorzata Kuźniar. Łańcut–Rzeszów 2016 Miejs. Bibl. Publ.; Wydaw. Edytorial 8° ss. 166.

1380. STĘPIEŃ Bogdan: Archiwum Edwarda Pelca [1905–1988] w zbiorach specjalnych i regionalnych Miejskiej Biblioteki Publicznej w Łańcutach. *Prace Historyczno-Archiwalne*. T. 28: 2016 s. 263–267, streszcz. ang.

Obra

1381. [MIECZKOWSKA Halina]: Druki z XVI–XVIII wieku w zbiorze Biblioteki Wyższego Seminarium Duchownego Misjonarzy Oblatów Maryi Niepokalanej w Obrze. Katalog. Oprac. Halina Mieczkowska. Poznań 2016 UAM. Wydz. Teol. 8° ss. 144, nlb. 40, il.

Olsztyn

1382. GARWOLIŃSKI Tomasz: Zabytkowe zbiory Biblioteki „Hosianum” prezentowane na wystawach współfinansowanych przez Samorząd Olsztyna. Olsztyn 2016 Bibl. Wyższego Seminarium Duchownego Metropolii Warmińskiej „Hosianum” 8° ss. 107, il., ang., niem.

Ostrołęka

1383. MIEJSKA Biblioteka Publiczna im. Wiktora Gomulickiego w Ostrołęce 1939–2016. Red. Agnieszka Zaorska, Sabina Malinowska; współpr. Justyna Pędzich, Barbara Klemendorf. Ostrołęka 2016 Stow. Przyj. Biblioteki i Książki 8° ss. 93, il.

Z treści: Malinowska S.: Miejska Biblioteka Publiczna w Ostrołęce w latach 1936–2016 s. 12–36; Pędzich J.: Dyrektorzy/Kierownicy 1936–2016 s. 37–44; Pracownicy Biblioteki w latach 1936–2016. Wykaz s. 85–90.

Ostrów Wielkopolski

1384. PODSKARBI Regina: Zbiory Biblioteki Muzeum Miasta Ostrowa Wielkopolskiej

go. *Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk*. Nr 16: 2016 s. 199–209, streszcz. ang.

Od jej powstania w 1988 r.

Płock

1385. GRACZYK Waldemar: Książka XV-wieczna w obecnym zasobie Biblioteki WSD w Płocku. *Saeculum Christianum*. R. 22: 2015 s. 88–93, streszcz. ang., pol.

Biblioteka Wyższego Seminarium Duchownego.

Poznań

1386. GŁOWACKA-HEŁAK Małgorzata: Dary dla Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu z lat 1921–1927. *Biblioteka*. Nr 20: 2016 s. 81–95, streszcz. ang.

1387. KATALOG rękopisów Ośrodka Dokumentacji Wielkopolskiego Środowiska Literackiego. T. 4: Sygnatury DL/408–DL/511. Oprac. i do dr. przygot. Regina Kurewicz i Alicja Przybyszewska. Poznań 2016 Bibl. Raczyńskich 8° ss. 200, tabl. 10, il. Bibl. Raczyńskich.

W Bibliotece Raczyńskich; dokumenty z l. 1836–2010. T. 1. 1996.

Strzyżów

1388. MARKOWSKA Magdalena: Jubileusz sześćdziesięciolecia Biblioteki Pedagogicznej w Strzyżowie 1955–2015. *Strzyżowski Rocznik Muzealny*. T. 2: 2016 s. 261–280, streszcz. ang.

Szczecin

1389. [MICHALSKA Alicja, Łojko Alicja]: Katalog inkunabułów Książnicy Pomorskiej w Szczecinie. Oprac. Alicja Michalska i Alicja Łojko. Szczecin 2016 Książnica Pomorska im. Stanisława Staszica 8° ss. 88, il., streszcz. ang., niem. Książnica Pomorska.

Szczyrzyc

1390. MARSZAŁSKA Jolanta M[ałgorzata]: Inwentarze ksiąg biblioteki opactwa cystersów w Szczyrzycu do końca XIX wieku. *Saeculum Christianum*. R. 22: 2015 s. 184–193, streszcz. ang., pol.

Tarnów

1391. SOBOL-KIEŁBANIA Małgorzata: Księgozbiór rodziny Żabów ze Zbylitowskiej Góry w zbiorach Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Juliusza Słowackiego w Tarnowie. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. T. 9: 2015 [dr.] 2014 s. 255–271, streszcz. ang.

1392. SOBOL-KIEŁBANIA M.: Księgozbiór Zbyszewskich i Łżyckich w zbiorach Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Juliusza Słowackiego w Tarnowie. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. T. 10: 2016 s. 161–182, streszcz. ang.

Z XIX–XX w.

Toruń

1393. [CZYŻAK Marta]: Katalog rękopisów średniowiecznych Biblioteki Uniwersytetu w Toruniu. Oprac. Marta Czyżak; przy współpr. Moniki Jakubek-Raczkowskiej i Arkadiusza Wagnera. Toruń 2016 Wydaw. Nauk. UMK 4° ss. LVII, nlb. 1, 462, il.

1394. DYGDAŁA Bogusław: Komputeryzacja Biblioteki Diecezjalnej w Toruniu: od MAK do NUKAT. *Fides*. [R. 22:] 2016 nr 2 s. 19–30, streszcz. ang.

W l. 1995–2015.

1395. MYCIO Andrzej: Spuścizna rękopiśmienna Profesora Artura Hutnikiewicza w zbiorach Biblioteki Uniwersyteckiej w Toruniu. *Litteraria Copernicana*. 2016 nr 4 s. 169–174.

1396. PACHOLEC Karolina: Jerzy Pietrkiewicz [1916–2007]. Inwentarz archiwum. Toruń–Londyn 2016 Tow. Przyj. Archiwum Emigracji; The Jerzy Peterkiewicz Foundation 8° ss. 221, il. (Opuscula selecta; t. 1).

W Bibliotece Uniwersyteckiej.

1397. SIERADZAN Wiesław: Malbork w świetle źródeł w spuściznie po prof. Karolu Górskim przechowywanej w Bibliotece Uniwersyteckiej w Toruniu. *Toruńskie Studia Bibliologiczne*. [T. 9:] 2016 nr 1 s. 39–55, streszcz. ang.

1398. TONDEL Janusz: Książ i królowa jednej nocy w Bibliotece Uniwersyteckiej. *Reminiscentje*. Toruń 2016 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 286, nlb. 1, il.

Wspomnienia z pracy w Bibliotece Uniwersyteckiej UMK w Toruniu w l. 60. i 70. XX w.

Warszawa

1399. CZAPNIK Marianna: Druki proweniencji szwedzkiej w księgozbiorze warszawskiej książnicy uniwersyteckiej. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. T. 7/8: 2013/2014 [dr.] 2014 s. 277–308.

Zawiera też wykaz druków.

1400. GARCZEWSKA-SEMKA Katarzyna: Wilanowska kolekcja rysunków rodziny Potoczkich w Bibliotece Narodowej – organizacja,

budowa technologiczna albumów i stan zachowania. *Toruńskie Studia Bibliologiczne*. [T. 9:] 2016 nr 1 s. 57–75, streszcz. ang.

1401. KATALOG druków cyrylicznych XVI–XVIII wieków w zbiorach biblioteki OO. Bazylianów w Warszawie. Oprac. Roman Lepak. Warszawa 2013 Wydaw. Bazyliada 8° ss. 234, il. (*Bazylikańskie Studia Historyczne*; t. 3).

Rec.: Pidtypeczak-Majerowicz Maria, *Z badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. T. 7/8: 2013/2014 [dr.:] 2014 s. 369–372.

1402. KATALOG druków XVI wieku w zbiorach Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie. T. 6: P-Ska. Pod red. Haliny Mieczkowskiej; materiał proveniencyjny oprac. pod kier. Marii Cubrzyńskiej-Leonarczyk. Warszawa 2016 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 826, nlb. 2, tabl. 11, il. (*Prace Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie*; 37).

T. 1. 1994.

1403. MATYWIECKI Piotr: Stary gmach. Fot. Anna Beata Bohdziewicz. Warszawa 2016 Tow. „Więź” 8° ss. 236, nlb. 4, tabl. 8, il. (Biblioteka „Więzi”; t. 326).

Wspomnienia autora (ur. 1943) z pracy w Bibliotece Uniwersyteckiej w Warszawie od 1968 r. do połowy l. 80.

1404. PLAKATY w Zbiorach Specjalnych Centralnej Biblioteki Wojskowej. Katalog. Red. Małgorzata Gwara, Karolina Paćko, Katarzyna Stępnia. Warszawa 2016 CBW im. Marszałka Józefa Piłsudskiego 4° ss. 267, nlb. 2, il. CBW im. Marszałka Józefa Piłsudskiego.

Z l. 1914–2016.

1405. STĘPNIAK Katarzyna: Znaczek, ulotka, zaproszenie. Makulatura czy źródło historyczne? – Dokumenty życia społecznego w zbiorach Centralnej Biblioteki Wojskowej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego. *Studia i Materiały Centralnej Biblioteki Wojskowej*. Nr 6: 2016 s. 125–146, streszcz. ang.

1406. WOJNOWSKA Elżbieta: Katalog tematyczny utworów w siedemnastowiecznych tabulaturach organowych z legnickiej kolekcji Bibliotheca Rudolphina. Red. nauk. Tomasz Jeż. Warszawa 2016 BN 8° ss. 544, il.

Tyt. równol.: Thematic catalogue of 17th-century organ tablatures from the Liegnitz Bibliotheca Rudolphina.

Tekst równol. ang., pol.

W zbiorach Biblioteki Narodowej.

1407. ZAGRANICZNE wydawnictwa parlamentarne i urzędowe w zbiorach Biblioteki Sejmowej. Informator. Oprac. Anna Węgrzecka;

pod kier. Zofii Terendyj. Wyd. 2, uzup. i zaktualizowane. Warszawa 2016 Wydaw. Sejmowe 4° ss. 138, nlb. 1.

Wyd. 1. Oprac. Maria Majewska; przy współpr. Z. Terendyj i Agnieszki Fokt; pod kier. Andrzeja Mężyńskiego. Warszawa 1998.

Wieluń

1408. CZYTELNICZE koła i kręgi. O historii i roli wieluńskiej biblioteki w promowaniu czytelnictwa, współpracy z innymi instytucjami kultury i formach upowszechniania wiedzy o książce. Pod red. Jarosława Petrowicza. Wieluń 2016 Miej. i Gm. Bibl. Publ. im. Leona Kruczkowskiego 8° ss. 112, il., streszcz. ang., fr., niem. Miej. i Gm. Bibl. Publ. im. Leona Kruczkowskiego w Wieluniu.

Z treści: Petrowicz J., Stolarczyk Tomasz: Dzieje Miejskiej i Gminnej Biblioteki Publicznej im. Leona Kruczkowskiego w Wieluniu 1945–2015 s. 9–61; Wspomnienia s. 63–74; Z archiwum Biblioteki [fotografie] s. 89–112.

Włocławek

1409. IWAŃSKA-CIEŚLIK Bernadeta: Biblioteka kapituły katedralnej we Włocławku. Bydgoszcz 2013.

Rec.: Wałkowski Andrzej: W kręgu dawnego księgozbioru kapituły włocławskiej. *Universitas Gedanensis*. R. 26: 2015 t. 49 s. 217–226.

Wrocław

1410. DEGLER Adam: Catalogue of ancient coins in the Ossoliński National Institute. P. 6: Coins of the Roman Empire. *Pertinax–Severus Alexander*. Wrocław 2016 Ossoliński National Institute – Publishing House 8° ss. 163, tabl. 32, il. Ossoliński National Institute.

P. 1. Aut.: Gabriela Sukiennik. Wrocław 1985.

1411. „DZIEDZICTWO regionu i Europy”. Cymelia ze zbiorów Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu. Digitalizacja i udostępnienie w sieci. Praca zbiorowa. Pod red. Grażyny Piotrowicz, Ewy Pitak i Adama Żurka. Wrocław 2014 Bibl. Uniwersytecka 4° ss. 360, il., streszcz. ang., czes., niem. Bibl. Uniwersytecka we Wrocławiu. (*Imago Silesiae, Imago Europae*; t. 2).

Treść: Wprowadzenie s. 7–9; Żurek A.: Założenia i realizacja projektu „Dziedzictwo Regionu i Europy”. Cymelia z zbiorów Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu. Digitalizacja i udostępnianie w sieci s. 11–18; Pitak E.: Zbiory Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu – historia i stan obecny s. 19–34; Borys Alicja: Cymelia ze zbiorów Oddziału Rękopisów Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu s. 35–56; Karlak Weronika: Rzadkie i cenne starodruki w zbiorach Oddziału Starych Druków s. 57–78; Codogni-Lańcucka Diana: Grafika w zbiorach Oddziału Starych Druków Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu s. 79–96; Len Ryszard: Cymelia Oddziału Zbiorów Graficznych.

Grafika, rysunki, ekslibrisy s. 97–114; Bińkowska Iwona: Cymelia w księgozbiorze Oddziału Zbiorów Graficznych s. 115–118; Bińkowska I.: Fotograficzne cymelia w zbiorach Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu. Portret – architektura – krajobraz – dzieła sztuki – reportaż s. 119–130; Osowska Anna, Przybytek Dariusz: Cymelia kartografika Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu s. 131–170; Osowski Mirosław: Cenne muzykalia w Oddziale Zbiorów Muzycznych Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu s. 171–186; Sobel Grzegorz: Cymelia kolekcji śląsko-lużyckiej s. 187–198; Żurek A., Michalkiewicz Monika, Paraschidu Anna: Geneza i struktura zbioru Wratislavianów Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu s. 199–210; Żurek A., Michalkiewicz M, Paraschidu A., Piotrowicz Grażyna: Stan i perspektywy opracowania zbioru Wratislavianów Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu ze szczególnym uwzględnieniem doświadczeń z lat 2009–2014 s. 211–216; Nowak Renata: Cymelia w zbiorach ogólnych Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu s. 217–232; Labuz Katarzyna: Pracownia Konserwacji Zbiorów Specjalnych i jej udział w projekcie „Dziedzictwo Regionu i Europy”. Cymelia z zbiorów Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu s. 233–240; Katarzyński Jerzy: Działalność Pracowni Reprografii i Digitalizacji Biblioteki Uniwersyteckiej s. 241–246; Szala Marcin: Dokumentacja fotograficzna opraw i znaków wodnych s. 247–250; Raczyński Rafał: Inwentarz Zbiorów Zdigitalizowanych jako narzędzie wspomagające proces digitalizacji w Bibliotece Uniwersyteckiej we Wrocławiu s. 251–254; Bibliografia s. 255–268.

1412. FRANCZYK-CEGŁA Agnieszka: Francuskie cymelia w zbiorach Działu Starych Druków Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. *Czasopismo ZNiO. Z. 26/27*: 2016 s. 9–45, streszcz. ang.

1413. FRANCZYK-CEGŁA A.: Pinocciana w zbiorach Działu Starych Druków Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi. T. 10*: 2016 s. 59–78, streszcz. ang.

Książki z księgozbioru Hieronima Pinocciego (1612–1676).

1414. IMAGO Silesiae Inferioris online. Mapy, plany i widoki Dolnego Śląska ze zbiorów Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu. Digitalizacja i udostępnianie w sieci. Praca zbior. pod red. Grażyny Piotrowicz i Ewa [!] Pitak. Wrocław 2014 Bibl. Uniwersytecka 4° ss. 240, il., mapy, streszcz. ang., czes., niem. Bibl. Uniwersytecka we Wrocławiu. (Imago Silesiae, Imago Europae; t. 3).

Treść: Wprowadzenie s. 7–8; Pitak E.: Imago Silesiae Inferioris online. Mapy, plany i widoki Dolnego Śląska ze zbiorów Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu. Digitalizacja i udostępnianie w sieci – opis projektu s. 9–12; Przybytek Dariusz: Śląsk w najstarszych źródłach kartograficznych s. 13–59; Osowska Anna: Śląsk w kartografii pomiarowej XIX i początku XX w. s. 61–109; Bińkowska Iwona: Fotograficzna dokumentacja ratury wrocławskiego (1924–1937) s. 111–164; Len Ryszard: Erich Fuchs (1890–1983) artysta, który odczarował Dolinę Zamków i Ogrodów s. 165–216; Bibliografia s. 217–220.

1415. INWENTARZ rękopisów Biblioteki Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Wrocławiu. T. 20: Rękopisy 18631–18996. Oprac. i przygot. do dr. Agnieszka Knychalska-

-Jaskulska [i in.]; pod red. Elżbiety Ostromęczkiej. Wrocław 2016 Ossolineum 8° ss. VIII, nlb. 2, 378, nlb. 4, il. ZNiO.

T. 1. 1948.

1416. RZEMIENIECKI Konrad: Dyplomy ormiańskie w zbiorach Działu Rękopisów Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. *Lehahayer. T. 3*: 2015 s. 87–94, streszcz. ang., ormiań. Spis.

1417. W CZWARTEK o szesnastej. Wybrane wykłady ossolińskie z lat 2014–2016. Pod red. Teresy Sokół. Wrocław 2016 Ossolineum 8° ss. 285, nlb. 3, il. (Osso Wczoraj i Dziś).

Treść: Szelaż Marcin: Wstęp s. 7–13; Franczyk-Cegła Agnieszka: Podróże i odkrycia geograficzne na kartach XVIII-wiecznych starodruków s. 15–38; Galik Piotr: Królewski dar „Doktora Niwo”. Kartograficzne silesiaca z kolekcji Tomasa Niewodniczańskiego [1933–2010] w Zbiorach Zakładu Narodowego im. Ossolińskich s. 39–54; Kuś-Joachimak Hanna: Jak widzą siebie artyści. Autoportrety w grafice polskiej XX i XXI wieku ze zbiorów Gabinetu Grafiki Muzeum Książat Lubomirskich s. 55–76; Sokół T.: Karol Kühnl [1812–po 1870] – mało znany ossoliński darcyńca i jego artystyczna kolekcja s. 77–100; Podolec Katarzyna: Książki z „pejsami”, czyli judaica w zbiorach Ossolineum s. 101–120; Kulesza Hanna: Witekacy w ossolińskich rękopisach s. 121–150; Sidorowicz-Mulak Dorota: Królewskie księgi w Ossolineum i ich proveniencje. O kilkunastu woluminach z biblioteki Zygmunta Augusta s. 151–172; Grzeszkowiak-Stepowicz Joanna: Druki piękne, tajne, unikatowe – o ossolińskich cymeliach s. 173–208; Mikula Małgorzata: Helena w stroju niedbałym, czyli „Śpiewy historyczne” [Juliana Ursyna Niemcewicza] s. 209–226; Knychalska-Jaskulska Agnieszka: Józefa Maksymiliana hr. Ossolińskiego podróże przez kraje niemieckie w 1792 roku s. 227–230; Degler Adam: Gockie złoto [monety] s. 239–252; Urbaneck Mariusz: Jan Nowak-Jeziarański [1914–2005]. Misja: Polska s. 253–269.

Zielona Góra

1418. KOTLAREK Dawid: Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. C. Norwida w Zielonej Górze w latach 1947–2016. *Studia Zielonogórskie. T. 21*: 2016 s. 61–80.

1419. NODZYŃSKA Ewa: „Sammlung Ogoleit”: Goethe, Faust, Bauer. Zielonogórski fragment kolekcji gorzowskiego księgarza. *In Gremium. T. 10*: 2016 s. 123–141, streszcz. ang.

Wilhelm Ogoleit (1869–1953), antykwariusz w Gorzowie Wielkopolskim; fragment kolekcji przechowywany bibliotekach Zielonej Góry oraz w Muzeum im. Jana Dekerta w Gorzowie.

Biblioteki zagraniczne

Zob. poz. 1323.

Francja

1420. IGNACZAK Piotr: Muzea w Bibliotece Polskiej w Paryżu. *Muzealnictwo. Nr 57*: 2016 s. 226–233, streszcz. ang.

1421. ZIEJKA Franciszek: Skarby kultury polskiej na Wyspie Świętego Ludwika w Paryżu. *Prace Literackie*. [T.] 55: 2015 s. 17–33, streszcz. ang.

Biblioteka Polska.

Litwa

1422. DOWGIAŁO Karol: Charakterystyka zespołu archiwalnego „Konvento Polonia aktai” w Bibliotece Litewskiej Akademii Nauk im. Wróblewskich w Wilnie. *Saeculum Christianum*. R. 22: 2015 s. 280–290, streszcz. ang., pol.

Rosja

1423. INWENTARZ rękopisów Biblioteki Załuskich w Cesarskiej Bibliotece Publicznej. Oprac. Olga N. Bleskina, Natalia A. Elagina; współpr. Krzysztof Kossarzecki, Sławomir Szyller. Sankt Petersburg–Warszawa 2013.

Rec.: Prokop Krzysztof R., *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 106: 2016 s. 415–425.

1424. TUORI Riikka, Harviainen Tapani: Karaité and rabbinic education for Karaité students: a list of titles in the Firkovich Collection (F 946, No. 12). *Karaité Archives*. Vol. 4: 2016 s. 27–60, streszcz. ang.

W Archiwum Abrahama Firkowicza w zasobie Rosyjskiej Biblioteki Publicznej w Sankt Petersburgu.

Stany Zjednoczone Ameryki

1425. KATALOG starodruków Biblioteki Muzeum Polskiego w Ameryce. Oprac. Fryderyk Rozen. Warszawa 2015.

Rec.: Chamera-Nowak Agnieszka, *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. T. 10: 2016 s. 394–396.

1426. KAZIMIERSKI Arkadiusz: Biblioteka Marjanczyków Polskiej Fundacji Kulturalnej w Clark, NJ [New Jersey, USA]. *Studia Migracyjne – Przegląd Polonijny*. R. 42: 2016 z. 2 s. 267–272, streszcz. ang.

Biblioteka im. Katarzyny i Józefa Marjanczyk; lata 1973–2016.

Ukraina

1427. POTYKIEWICZ Krystyna, Kondrak [Lübov] Lyubov: Biblioteka sercem uczelni. O Bibliotece Instytutu Teologicznego Archidiecezji Lwowskiej. *Fides*. [R. 22:] 2016 nr 2 s. 81–92, streszcz. ang.

W Brzuchowicach w obwodzie lwowskim, lata 1991–2015.

1428. [RABČUN] Rabczun Oksana: Książki Stanisława Orzechowskiego [1513–1566]

w zbiorach Oddziału Kolekcji Bibliotecznych i Historycznych Narodowej Biblioteki Ukrainy im. W. I. Wernadskiego. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. T. 7/8: 2013/2014 [dr.:] 2014 s. 308–318.

Zawiera spis książek.

1429. SKŁODOWSKI Jan: Biblioteki dawnych szkół w Krzemieńcu. *Dialog Dwóch Kultur*. R. 11: 2016 z. 1 s. 129–138, streszcz. ang.

Lata 1805–1969.

1430. SOROKO Anita: Kwerenda polskiego rysunku z Muzeum książąt Lubomirskich w zbiorach Lwowskiej Narodowej Naukowej Biblioteki Ukrainy im. Wasyla Stefanyka – komunikat z badań. *Czasopismo ZNiO*. Z. 26/27: 2016 s. 143–145.

Wielka Brytania

1431. GRUCHAŁA Irena, Stanula Małgorzata: Dokumenty życia społecznego ze zbiorów Biblioteki Polskiej POSK w Londynie jako źródło do badań polskiego życia teatralnego na emigracji. *Toruńskie Studia Bibliologiczne*. [T. 9:] 2016 nr 2 s. 101–123, streszcz. ang.

Włochy

1432. KATALOG poloników w Bibliotece Universitaria Alessandrina. Catalogue of Polonica in the Biblioteca Universitaria Alessandrina. Oprac. Krzysztof Soliński. Warszawa 2014.

Rec.: Bogajczyk Maja, *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. T. 9: 2015 s. 327–332.

1433. KATALOG poloników w Bibliotece Casanatense. Oprac. Krzysztof Soliński. Warszawa 2016 BN 8° ss. XXXI, nlb. 1, 443, nlb. 1, tabl. 24, il. BN, Fund. Rzymska im. margrabiny J. Z. Umiastowskiej, Papieski Inst. Studiów Kościelnych.

Tyt. równol.: Catalogue of polonica in the Bibliotheca Casanatense.

W Rzymie.

1434. KATALOG starodruków biblioteki Papieskiego Instytutu Studiów Kościelnych w Rzymie. Oprac. Krzysztof Soliński. Warszawa 2016 BN 8° ss. XXI, nlb. 1, 132, nlb. 2, tabl. 24, il. BN, Fund. Rzymska im. margrabiny J. Z. Umiastowskiej, Papieski Inst. Studiów Kościelnych. (Polonika XVI–XVIII Wieku w Bibliotekach Rzymskich. Polonica from the 16–18th Centuries in the Roman Libraries; 4).

Tyt. równol.: Catalogue of early printed books in the Library of Pontifical Institute of Ecclesiastic Studies in Rome.

3. MUZEA I WYSTAWY HISTORYCZNE

a) Ogólne

Zob. poz. 1172, 10680.

1435. CIEŚLIK Agnieszka: *Muzealnictwo lotnicze w Polsce do 1963 roku. Idea, koncepcje, działania*. Kraków 2014 Muzeum Lotnictwa Pol. 8° ss. 253, nlb. 1, il. (Acta Aeronautica).

Od XIX w.

1436. [DWUNASTA] XII Konferencja Polskiego Muzealnictwa Morskiego i Rzecznego, Gdańsk–Gdynia 2014. Pod red. Jerzego Litwina. Gdańsk 2016 Nar. Muzeum Morskie 8° ss. 203, nlb. 5, il. (Studia i Materiały Narodowego Muzeum Morskiego w Gdańsku. Ser. B: Materiały Źródłowe; nr 16).

Treść: Litwin J.: Od wydawcy s. 7–8; Firszt Stanisław: Kanały na Bobrze w pobliżu Jeleniej Góry s. 9–14; Kobalczyk Andrzej: Kanał Pilica–Warta w projektach Jana Ferdynanda Naxa i Wawrzyńca Surowieckiego s. 15–27; Gąsowski Zbigniew: Historia Stowarzyszenia Loara–Wisła s. 28–39; Maliński Piotr: Działalność Pływającej Stacji Badawczej Uniwersytetu Szczecińskiego w latach 2013–2015; Koszałka Liliana: Rola Sali Tradycji w wychowaniu morskim młodzieży s. 57–75; Domżał Robert: Metody dokumentacji historycznej jednostek pływających s. 76–94; Gałązka Arleta: Jak spisać statek? Inwentaryzacja statku-muzeum „Dar Pomorza” (1997–2014) s. 95–111; Szerle Jędrzej: Popularyzacja historii żeglarsstwa w działalności Pomorskiego Związku Żeglarskiego s. 112–117; Grabowski Michał, Ostasz Aleksander: Działalność Stowarzyszenia Dzieciactwo Morza i jego rola w kwestii ochrony i propagowania wiedzy o dziedzictwie morskim i rzecznym Pomorza Zachodniego s. 118–125; Węgrzyn Przemysław: Tradycyjne techniki szkoleniowe w edukacji muzealnej s. 126–130; Adamczak Jakub: Tradycyjne techniki powroźnicze w edukacji morskiej s. 131–139; Pomian Iwona: Ochrona relikwii portu średniowiecznego w Pucku – stan obecny i perspektywy s. 140–149; Bednarz Tomasz: Badania archeologiczne XIX-wiecznego wraku F 53.27 Porcelanowiec z Zatoki Gdańskiej. Nowe metody dokumentacji podwodnej s. 150–158; Budzan Tomasz: Od kompasu słonecznego do systemu DECCA – historia hiperboli w nawigacji. Wykorzystanie symulatora czynności nawigacyjnych w praktyce muzealnej s. 159–166; Szerle Marcin: Problematyka morska na wystawie stałej Muzeum Emigracji w Gdyni s. 167–177; Pawłowski Paweł: Czy w Rogowie powstanie Muzeum Lotnictwa Morskiego? s. 178–186; Jankiewicz-Brzostowska Monika: Muzeum w czasach kryzysu. Najnowsze dzieła w kolekcji Narodowego Muzeum Morskiego i sposoby ich pozyskiwania s. 187–199; Grabowski Benedykt Bohdan: Pstryki!... i toruński Komitet znikł s. 200–203; Program XII Konferencji Polskiego Muzealnictwa Morskiego i Rzecznego s. 205–207.

1437. EXHIBITING violence. Red. Joachim von Puttkamer, Dorothea Warneck. *Przegląd Historyczny*. T. 107: 2016 z. 1 s. 1–152.

Z treści: Puttkamer J. von, Warneck D.: Introduction: Exhibiting violence s. 1–3; Machewicz Paweł: Representing violence and death in the Museum of the Second World in Gdańsk s. 53–62; Banach Krzysztof: Exhibiting violence or teaching values? Historical exhibitions at a modern museum of martyrdom s. 77–100; Kirshenblatt-Gimblett Barbara: Exhibiting violence: POLIN Museum of the History of Polish Jews s. 135–152.

1438. HEESEN Anke de: *Teorie muzeum*. Przekł. Agata Teperek; red. nauk. Anna Ziębińska-Witek. Warszawa 2016 Neriton; Niem. Inst. Hist. 8° ss. 195. (Klio w Niemczech; 21).

1439. HISTORIA sztuki. Między teorią a praktyką. Pod red. Beaty Skrzydlewskiej i Andrzeja Frejlich. Warszawa 2016 Wydaw. Nauk. Uniw. Kardynała Stefana Wyszyńskiego 8° ss. 254, il.

Z treści: Skrzydlewska B.: Historia sztuki. Między teorią a praktyką – wprowadzenie s. 7–9; Batory Paweł: Długa droga do wernisazu. Organizacja wystaw muzealnych jako istotny składnik zajęć praktycznych studentów historii sztuki KUL w latach 2006–2009 s. 13–15; Grzeszczak-Szyska Małgorzata: Współpraca Muzeum Ziemi Lubartowskiej w Lubartowie z Lubartowskim Towarzystwem Regionalnym w latach 1966–2011 s. 17–39; Kasprzak Mariusz: Dokumentacja przestrzenna miasta Płocka w zbiorach Muzeum Mazowieckiego w Płocku z lat 2000–2010 s. 41–56; Sawicki Marek: Seminarium Duchowne w Lublinie jako obiekt zabytkowy i placówka muzealna s. 57–66; Surmacz Małgorzata: Wystawa biograficzna – prezentacja czy kreacja rzeczywistości? Na przykładzie wystawy czasowej „Janusz Świeży (1884–1962). Etnograf z zamilowania” zrealizowanej w 2013 roku w Muzeum Lubelskim s. 67–85; Król Weronika, Krauze-Kolodziej Aleksandra: Sprawozdanie z lekcji muzealnych s. 87–103; Bajka Monika: Podręcznik archeologii dla najmłodszych – prezentacja s. 105–130; Jankiewicz-Dzierżak Urszula: Muzeum Uniwersyteckie Historii KUL s. 131–134; Kopciowski Dariusz: Uwagi do programu kształcenia studentów Instytutu Sztuki KUL w specjalności dotyczącej ochrony zabytków s. 137–155; Puluska Ireneusz: Historia sztuki i konserwacja wobec zabytku s. 157–162; Kowal Jan: Ochrona zbiorów muzealnych w świetle istniejących zagrożeń s. 163–176; Markowski Marcin: Projekty monet Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej autorstwa Józefa Gosławskiego s. 177–207; Ilustracje s. 223–254.

1440. JONASZ Stern [1904–1988]. *Krajobraz po Zagładzie*. Kraków–Solingen 2016 Muzeum Sztuki Współczesnej MOCAK; Centrum Sztuk Prześladowanych przy Muzeum Sztuki 8° ss. 207, nlb. 1, tabl. 48, il.

Wystawa: Solingen, 5 VIII – 25 IX 2016 r. oraz Kraków, 23 VI – 24 IX 2017 r.

Tekst równol. pol., niem., ang.

1441. KASPRZYK Damian: *Muzeum regionalne w zmieniającym się Europie – potencjał i oczekiwania*. *Rocznik Towarzystwa Naukowego Płockiego*. [T.] 8: 2016 s. 34–48, streszcz. ang.

1442. MARCINIAK-KAJZER Anna: *O archeologicznej fascynacji skansenami, czyli o ginącym świecie przedmiotów*. *Zeszyty Wiejskie*. Z. 19: 2014 s. 363–374, streszcz. ang.

1443. MIĘDZY nauką a popularyzacją. *Muzea i parki archeologiczne*. Red. Sylwester Czopek, Jacek Górski. Kraków 2016 Universitas 8° ss. 308, nlb. 1, il.

Materiały z konferencji, Kraków, 19 XI 2013 r.

Treść: Czopek S., Górski J.: Od redakcji s. 7–8; Czopek S.: Muzea i zbiory archeologiczne – uwagi o misji i funkcjonowaniu s. 11–33; Chochorowska Elżbieta: Prawne uwarunkowania muzealizacji zabytków archeologicznych – katalog problemów s. 35–71; Górski J.: Muzeum Archeologiczne w Krakowie wobec napływu masowych zabytków s. 103–114; Lenarczyk Leszek: Niecodzienne aspekty postępowania z ruchomymi zabytkami archeologicznymi po zakończeniu badań w terenie s. 115–129; Byszewska Agata: Podróż w czasie. Problemy rekonstrukcji s. 131–148; Rogalski Bartłomiej: Czelin, pow. Gryfino – archeologiczna ścieżka edukacyjna s. 149–159; Sikora Mateusz: Rezerwat archeologiczny „Genius loci” w Poznaniu – konserwatorskie i archeologiczne aspekty powstania s. 161–174; Stępnin Agnieszka: Rezerwat archeologiczny „Genius loci” – przekrój działania s. 177–202; Chlebicki Michał, Kowalska Małgorzata: Muzeum Archeologiczne w Krakowie oglądane oczami zwiedzających s. 203–230; Żukowski Robert: Problematyka konserwatorsko-archeologiczna rekonstrukcji grodu w Owidzu s. 231–269; Zyzman Armand, Kunicka-Zyzman Agata, Kania Zbigniew: Eksperyment archeologiczny w Woli Radziszowskiej s. 269–306.

1444. MILISZKIEWICZ Grzegorz: Rodzina polska i żydowska. Badania genealogiczne jako wstępny warunek muzeum ekspozycji i muzeum wydarzeń w muzeum na otwartym powietrzu. *Zeszyty Ślądecko-Spiskie*. T. 9: 2015 s. 13–23, streszcz. słowackie, ang.

1445. MUZEA, muzealia, muzealnicy. Ważne rozmowy. Red. Paweł Jaskanis. Kraków–Warszawa 2016 Universitas; Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie 8° ss. 153, nlb. 2, tabl. 30, il. (Muzeologia. Teoria, praktyka, podęczniki; t. 14).

1446. MUZEA podkarpackie 2004–2014. Globalizacja i europeizacja a przeobrażenia lokalnych instytucji kultury. Red. Dominik Porczyński, Tomasz Kosiek. Rzeszów 2016 Fund. Rzeszowskiego Ośr. Archeol.; Oficyna Wydawnicza „Zimowit” 4° ss. 217, nlb. 1.

Treść: Wprowadzenie s. 5–8; Porczyński D.: Muzea podkarpackie między rdzeniem a peryferiami s. 9–19; Porczyński D., Karnaukh-Brożyna Alla, Kosiek T., Nijander-Dudzińska Agata: Między biurem a terenem czyli kilka refleksji o metodzie s. 19–31; Porczyński D.: Komercjalizacja s. 32–49; Porczyński D.: Rosnące znaczenie edukacji s. 50–62; Porczyński D.: Otwarcie na gościa s. 63–77; Porczyński D.: Modernizacja techniczna i wirtualizacja s. 78–93; Porczyński D.: Partycypacja s. 94–102; Porczyński D.: Muzeum w otoczeniu społecznym i instytucjonalnym s. 102–139; Kosiek T.: Pracować w muzeum – między pasją i przypadkiem a realnością s. 141–151; Karnaukh-Brożyna A.: Zmiany w funkcjonowaniu kultury podkarpackiej z perspektywy jej animatorów s. 152–181; Nijander-Dudzińska A.: Funkcjonowanie i znaczenie muzeów w opiniach podkarpackich pracowników samorządowych s. 182–196; Literatura s. 197–199; Aneks: Narzędzia badawcze s. 200–201; Ankieta osobowa s. 202–208; Scenariusz wywiadu s. 209–218.

1447. MUZEA w Polsce. Raporty na podstawie danych z projektu Statystyka muzeów (2013–2015). Red. merytoryczna Katarzyna Skomoruch-Figiel. Warszawa 2016 Nar.

Inst. Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów 8° ss. 127, nlb. 1, streszcz. ang. (Biblioteka Narodowego Instytutu Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów; 9).

Treść: Majewski Piotr: Słowo wstępne s. 9–10; Pater Renata: Działalność naukowa, edukacyjna i wydawnicza muzeów w Polsce s. 13–28; Knast Alicja: Charakterystyka działalności wystawienniczej muzeów w Polsce, w tym frekwencji, narzędzi promocyjnych i marketingowych s. 31–45; Rosset Alicja de: Zarządzanie zbiorami muzealnymi s. 49–60; Osiewicz Krzysztof: Standardy bezpieczeństwa w instytucjach muzealnych i zagadnienia związane z infrastrukturą muzeów s. 63–78; Murzyn-Kupisz Monika: Społeczno-ekonomiczne aspekty funkcjonowania muzeów: zatrudnienie, przychody i wydatki instytucji muzealnych s. 81–117; Lista muzeów, które wzięły udział w co najmniej jednej edycji projektu „Statystyka muzeów” s. 121–127.

1448. NIEMATERIALNE dziedzictwo miasta. Muzealizacja, ochrona, edukacja. Red. nauk. Magdalena Kwiecińska. Kraków 2016 Muzeum Hist. M. Krakowa 8° ss. 327, nlb. 3, il.

Materiały konferencji, Kraków, 31 V – 1 VI 2016 r.

Z treści: Niezabitowski Michał: Przedmowa s. 9–10; Kwiecińska M.: Wprowadzenie s. 11–13; Kmiec Anna Natalia: Niematerialne dziedzictwo miasta w Internecie. Analiza wybranych przykładów s. 28–38; Kwiecińska M.: Kolekcja Pawła Lechowskiego. Dziedzictwo Romów w Krakowie s. 47–60; Losiak Robert: Pejzaż dźwiękowy jako niematerialne dziedzictwo miasta. Badania, ochrona i rewolucyjacja s. 62–75; Winiarczyk Katarzyna: Czymże więc jest czas (miejski)? Opis badań fenomenu czasu miejskiego w Muzeum Historycznym Miasta Krakowa s. 76–89; Ignas Katarzyna: Pamiętka „dobrej sławy” przeworszczyzan i wyganianie diabła. Tradycyjne wielkotogodniowe bębienie w Przeworsku s. 90–103; Trapszyc Artur: Słowo (nazwa) – kadr (widok) – pamięć (dziedzictwo). O istocie dialogu między materią a duchem miasta s. 105–118; Marmysh Tatsiana: Ochrona niematerialnego dziedzictwa miasta na Białorusi s. 119–126; Studnicki Grzegorz: Oddolne działania w zakresie ochrony niematerialnego dziedzictwa Śląska Cieszyńskiego. Szanse i zagrożenia s. 127–140; Ochniak-Dudek Klementyna: Tradycje górnicze oraz inne elementy salinarnego dziedzictwa niematerialnego Wieliczki i Bochni s. 141–153; Oleszkiewicz Małgorzata: „Magazyn Obrzędów”. Niematerialne dziedzictwo w muzeum na przykładzie śladów Emausa i Rękawki w zbiorach Muzeum Etnograficznego im. Seweryna Udzieli s. 157–169; Felczyńska Agata: Jak zachować i prezentować sztukę ludwisarską s. 170–177; Kosłowski Stefan: Bliższe spojrzenie na kulturę miejską. Wystawy jako fora przedstawiające współczesność s. 178–189; Walter Magdalena: Migration Museum Project s. 191–201; Radecka Ewelina: Osadzanie Chochoła. Pomiędzy tradycją ludową a literacką s. 202–212; Szoka Andrzej Iwo: Pochód Lajkonika. Między tradycją a kreacją s. 256–269; Gajda Kinga Anna: Aktywne metody edukacji muzealnej. Uczenie o niematerialnym dziedzictwie kulturowym s. 285–294; Stasiak Kamil: Niematerialne dziedzictwo w edukacji formalnej. Uwarunkowania i perspektywy s. 295–308; Torowska Joanna: Rozważania o istocie dziedzictwa niematerialnego – współczesne konteksty edukacyjne. Pedagogika miejsca i wprowadzanie w kulturę jako szansa na odkrywanie tożsamości s. 309–320; Dzióbek Michał: Potoczne nazwy geograficzne terenu Katowic. Funkcjonowanie i propozycje ochrony s. 321–328.

1449. [NYKIEL Piotr Krzysztof]: Türk atları Vistül nehrinden su içtiginde. Kiedy Turcy napoją konie w Wiśle. When the Turks water

their horses in Vistula. Teksty pol. i tur. Piotr Nykiel; przekł. na ang. Talha Yavuz. Warszawa 2016 Inst. Yunus Emre Centrum Kultury Tur. 4° ss. 60, il.

Tekst równol. tur., pol., ang.

Katalog wystawy objazdowej po Polsce i Turcji w l. 2016–2017; dot. udziału Turków w I wojnie światowej na terenie Galicji.

1450. OLBERT Patryk: Dwa skanseny na Podkarpaciu: Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku i Muzeum Kultury Ludowej w Kolbuszowej. *Rocznik Kolbuszowski*. Nr 16: 2016 s. 441–453.

1451. [PIERWSZY] I Kongres Muzealników Polskich. Red. prowadzący Michał Wysocki. Warszawa 2015.

Rec.: Radecki Gerard: Habitus przed ustawą. Uwagi o książce dokumentującej I Kongres Muzealników Polskich. *Muzealnictwo*. Nr 57: 2016 s. 256–260, abstr., streszcz.

1452. POMIAN Krzysztof: Muzea i narody w Europie Środkowej przed pierwszą wojną światową. Posłowiem opatrzył Andrzej Rottermund; z franc. przełożył Tomasz Stróżyński. Warszawa 2016 Stow. Muzeów Uczelnianych; przy współpr. z Narodowym Inst. Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów; Muzeum Uniw. Warszawskiego 8° ss. 106, nlb. 1, il.

Lata 1701–1914.

1453. RYGUS Piotr: Muzeum niechciane? Plany i efekty realizacji muzeum hutnictwa na Górnym Śląsku w latach 1925–2016. *Zeszyty Chorzowskie*. T. 17: 2016 s. 53–78, streszcz. ang., niem.

1454. SPRAWOZDANIA z działalności muzeów Pomorza Środkowego w roku 2015. *Koszalińskie Zeszyty Muzealne*. Ser. B-IX: Muzealnictwo. T. 36: 2016 s. 5–198.

Treść: Szumowska-Chrabini Monika: Muzeum w Koszalinie: sprawozdanie z działalności w roku 2015 s. 5–41; Foltyn Rafał: Muzeum Pomorza Środkowego w Słupsku: sprawozdanie z działalności w roku 2015 s. 43–74; Kowalczyk-Kontowska Jadwiga: Muzeum Regionalne w Szczecinku: sprawozdanie z działalności w roku 2015 s. 75–94; Bolechowska Anetta: Muzeum Oręża Polskiego w Kołobrzegu: sprawozdanie z działalności w roku 2015 s. 95–117; Siemiński Tomasz: Muzeum Zachodniokaszubskie w Bytowie: sprawozdanie z działalności w roku 2015 s. 119–135; Potomska Beata: Zamek Książąt Pomorskich – Muzeum w Darłowie: sprawozdanie z działalności w roku 2015 s. 137–156; Monikowska Krzysztofa: Muzeum Regionalne w Człuchowie: sprawozdanie z działalności w roku 2015 s. 157–170; Malinowski Bronisław: Muzeum Regionalne w Bobolicach: sprawozdanie z działalności w roku 2015 s. 171–183; Walasek Grzegorz: Polskie Towarzystwo Numizmatyczne Oddział w Koszalinie: sprawozdanie z działalności w roku 2015 s. 185–198.

1455. TOŁYSZ Aldona: Muzeum sztuki współczesnej w okresie dwudziestolecia międzywojennego i po wojnie – między pragma-

tyzmem a ideą. *Muzealnictwo*. Nr 57: 2016 s. 106–113, streszcz. ang.

1456. ZABYTKOWE rezydencje w krajobrazie przygranicznych regionów Polski i Niemiec. Schlösserlandschaften in der deutsch-polnischen Grenzregion. Tł. Krystyna Kopczyńska, Liliana Nasielska. Warszawa 2016 Nar. Inst. Dziedzictwa 16° ss. nlb. 218, il.

Tekst równol. pol., niem.

Wystawa objazdowa przygotowana przez Narodowy Instytut Dziedzictwa w 2016 r.

b) Poszczególne muzea krajowe i zagraniczne

Muzea krajowe

Zob. poz. 2196, 2215–2217, 3456, 3524, 3626, 3631, 3843, 8104, 8166, 8167, 10059.

Białystok

1457. BIAŁOKOZOWICZ Piotr: Historia Ośrodka Badań Historii Wojskowej (1980–2016). *Studia z Dziejów Wojskowości*. T. 5: 2016 s. 7–11.

W Muzeum Wojska.

1458. KOZIŃSKI Marcin: Muzeum nowoczesne, choć nie tylko przez nowe technologie. Prezentacja wybranych projektów wystawienniczych, edukacyjnych i działań społecznych Muzeum Wojska w Białymstoku. *Zeszyt Naukowy Muzeum Wojska*. Nr 28/29: 2016 s. 163–176, streszcz. ang.

Bielsko-Biała

1459. KENIG Piotr, Stysińska Wioletta: Stara Fabryka. Przemysł Bielska-Białej w XIX i XX wieku. Dawna technika włókiennicza. Old factory. Bielsko-Biała industry in the 19th and 20th centuries. Old textile technique. Alte Fabrik. Industrie von Bielsko-Biała im 19. und 20. Jahrhundert. Alte Textiltechnik. Przekł. na jęz. niem. Eva Henschel, Horst Henschel, Piotr Kenig, przekł. na jęz. ang. i red. Agnieszka Kocel. Bielsko-Biała 2016 Muzeum Hist. 4° ss. 96, il.

Tekst równol. pol., ang., niem.

Oddział Muzeum Historycznego w Bielsku-Białej.

Bieżeń

1460. PIOTROWSKI Jerzy: Muzeum Małego Miasta w Bieżuniu Oddział Muzeum Wsi Mazowieckiej w Sierpcu – geneza, działalność i plany na przyszłość. *Bieżuńskie Zeszyty Historyczne*. Nr 30: 2016 s. 5–31.

Od 1973 r.

Bochnia

1461. TRUŚ-BAKALARZ Agnieszka: Kolekcja Marcina Samlickiego [1878–1945]. Grafika polska. *Rocznik Bocheński*. T. 8: 2016 s. 123–137.

Obecnie w Muzeum im. Stanisława Fischera w Bochni.

Bydgoszcz

1462. BOROWCZAK Irena: Muzea polskie w medalierstwie ze zbiorów Muzeum Okręgowego im. Leona Wyczółkowskiego w Bydgoszczy. *Bydgoski Rocznik Muzealny*. [T.] 4: 2016 s. 135–211, streszcz. ang.

Katalog.

1463. BOROWCZAK I., Ślusarczyk Wojciech: Rola Muzeum Okręgowego im. Leona Wyczółkowskiego w zachowaniu i popularyzacji dziedzictwa mennicy bydgoskiej. *Bydgoski Rocznik Muzealny*. [T.] 4: 2016 s. 123–133, streszcz. ang.

1464. IN THE borderland between Wielkopolska and Pomerania. The guidebook. Concept, ed. of texts and notes to the guidebook Jolanta Szalkowska-Łoś, Józef Łoś; auth. of texts about archaeological sites Józef Bednarczyk [i in.]. Bydgoszcz 2016 The District Museum of Leon Wyczółkowski 8° ss. 216, nlb. 2, il.

Muzeum Okręgowe im. Leona Wyczółkowskiego w Bydgoszczy.

1465. SÓJKOWSKA Danuta: Paul (Paweł) Kinder i jego wyroby w zbiorach Muzeum Okręgowego im. Leona Wyczółkowskiego w Bydgoszczy. *Bydgoski Rocznik Muzealny*. [T.] 4: 2016 s. , 11–41, streszcz. ang.

Zawiera też katalog łańcuchów i odznak bractw strzeleckich z l. 20. i 30. XX w.

Bytom

1466. PAWLIŃSKI Marian: Sprawozdanie Działu Archeologii Muzeum Górnośląskiego w Bytomiu za rok 2012. *Silesia Antiqua*. T. 49: 2014 s. 153–155.

Toż za rok 2013. *Tamże*. T. 50: 2015 s. 359–361.

Bytów

1467. SIEMIŃSKI Tomasz: Sprawozdanie merytoryczne z działalności Muzeum Zachodniokaszubskiego w Bytowie za rok 2014. *Nasze Pomorze*. Nr 16: 2014 [dr.] 2015 s. 233–248.

Toż za rok 2015. *Tamże*. Nr 17: 2015 [dr.] 2016 s. 157–172.

Chojnice

1468. [DZIAŁALNOŚĆ Muzeum Historyczno-Etnograficznego w Chojnicach w 2013–

2015 r.]. [Aut.] Lidia Białkowska, Anna Czapczyk, Hanna Rząska, Marcin Synak, Barbara Zagórska. *Baszta*. [Nr] 13: 2016 s. 159–206.

Treść: Działalność edukacyjna s. 159–190; Gromadzenie, dokumentacja i konserwacja zbiorów s. 191–196; Ważniejsze wydarzenia muzealne s. 197–203; Wydawnictwa i publikacje s. 205–206.

1469. SYNAK Marcin: Zabytki bractw kurkowych w zbiorach Muzeum Historyczno-Etnograficznego im. J. Rydzkowskiego w Chojnicach. *Baszta*. [Nr] 13: 2016 s. 33–64.

Chorzów

1470. BIAŁAS Irena: Sprawozdanie z działalności Muzeum w Chorzowie w roku 2015. *Zeszyty Chorzowskie*. T. 17: 2016 s. 236–247.

1471. DEMBINIÓK Józef: Silesia in nummis. Medale śląskie w zbiorach Muzeum w Chorzowie (do 1918 roku). Chorzów 2015 Muzeum w Chorzowie 8° ss. V, nlb. 1, 166, nlb. 4, il. Od XVII w.

1472. DRÓN Maciej: Chałupa z Bykowny. Chorzów 2016 Muzeum Górnośląski Park Etnogr. 16° ss. 68, il., streszcz. ang. (Historia, Ludzie i Miejsca. Zeszyty budownictwa drewnianego Muzeum Górnośląski Park Etnograficzny w Chorzowie; nr 10).

1473. GMITRUK Dawid: Chałupa z Golezowa. Chorzów 2016 Muzeum Górnośląski Park Etnogr. 16° ss. 68, il., streszcz. ang. (Historia, Ludzie i Miejsca. Zeszyty budownictwa drewnianego Muzeum Górnośląski Park Etnograficzny w Chorzowie; nr 12).

1474. KLAJMON Barbara: Folusz z Brennej. Chorzów 2016 Muzeum Górnośląski Park Etnogr. 16° ss. 64, il., streszcz. ang. (Historia, Ludzie i Miejsca. Zeszyty budownictwa drewnianego Muzeum Górnośląski Park Etnograficzny w Chorzowie; nr 11).

1475. MUZEUM „Górnośląski Park Etnograficzny w Chorzowie”. Przewodnik. Oprac. Ewa Zacharyasz; [aut. tekstów] E. Zacharyasz [i in.]. Chorzów 2016 Muzeum „Górnośląski Park Etnograficzny” 8° ss. 112, il.

1476. OSIŃSKI Tomasz: Areszt sołecki ze Skrzyszowa. Chorzów 2016 Muzeum Górnośląski Park Etnogr. 16° ss. 60, il., streszcz. ang. (Historia, Ludzie i Miejsca. Zeszyty budownictwa drewnianego Muzeum Górnośląski Park Etnograficzny w Chorzowie; nr 13).

1477. SKOCZEK Renata: Zabytki dotyczące Gliwic i powiatu gliwickiego w zbiorach

Muzeum w Chorzowie. *Rocznik Muzeum w Gliwicach*. T. 26: 2016 s. 291–313.

Ciechanowiec

1478. WIŚNIEWSKI Marek: Kolekcja lokomobili parowych w Muzeum Rolnictwa im. ks. Krzysztofa Kluka w Ciechanowcu. *Ciechanowiecki Rocznik Muzealny*. T. 12: 2016 s. 175–192.

Czerwińsk nad Wisłą

1479. SZLUFIK Piotr: Otwarcie Muzeum Kardynała Augusta Hlonda w Czerwińsku nad Wisłą. 28 listopada 2015 roku. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 105: 2016 s. 459–460.

Dębogóra

1480. FIJAŁKOWSKI Marek: „Muzeum Szalonego Dziadka” w Dębogórze. *Kronika Wielkopolski*. 2016 nr 3 s. 101–105.

Od 2014 r.; militaria.

Dzierżonów

1481. ZAPOTOCZNA Maria, Kordasiewicz Arnold: Działalność Muzeum Miejskiego Dzierżonowa w 2015 roku. *Rocznik Dzierżonowski*. T. 25: 2015 [dr.:] 2016 s. 184–187.

Elbląg

1482. MARCINKOWSKI Mirosław, Popieszna Barbara: Porcelana dalekowschodnia z badań archeologicznych na Starym Mieście w Elblągu. China porcelain from archeological works in the Old Town in Elbląg. Elbląg 2016 Muzeum Archeol.-Hist. 4° ss. 316, il. Muzeum Archeol.-Hist. w Elblągu. (Elbląskie Monografie Muzealne).

Tekst równol. pol., ang.

Katalog zbiorów Muzeum Archeologiczno-Historycznego.

Garwolin

1483. SKWARCZYŃSKA Joanna: Moja skarbnica przeszłości. Garwolin 2015 Stow. Rozwoju Gmin i Miast Pow. Garwolińskiego „Wspólnota Powiatowa” 4° ss. 211, il.

Katalog zbiorów – Izba Regionalna w Garwolinie.

Gdańsk

1484. JANIKOWSKI Paweł: 1958 będzie muzeum! Założyciele Narodowego Muzeum Morskiego w Gdańsku. Cz. 1. Gdańsk 2015 Tow. Przyj. Nar. Muzeum Morskiego 8° ss. 307, nlb. 1, il. (Zasłużeni dla Towarzystwa Przyjaciół Narodowego Muzeum Morskiego oraz Muzeum Morskiego w Gdańsku).

1485. MALLEK-BOJKE Anna, Kryger Monika, Kucharski Krzysztof: Sowie Muzeum Bursztynu. Owlisch Amber Museum. Das Eulen Bernsteinmuseum. Gdańsk 2016 Muzeum Hist. M. Gdańska 8° ss. 38, il.

Tekst równol. pol., ang., niem.

1486. MUZEUM II wojny światowej. Katalog wystawy głównej. Aut. Rafał Wnuk, Paweł Machcewicz, Oliwia Gałka-Olejko, Łukasz Jasiński; współpr. Jan Daniluk. Gdańsk 2016 Muzeum II Wojny Światowej 4° ss. 251, nlb. 1, il.

Rec.: Chrobaczyński Jacek, *Res Gestae*. [T.] 3: 2016 s. 273–293, streszcz. ang.

1487. MUZEUM Narodowe w Gdańsku. Red. nauk. Beata Purc-Stępniaik. Warszawa–Gdańsk 2016 Arkady; Muzeum Nar. 4° ss. 390, nlb. 2, il.

1488. PANER Henryk: Gdańsk na pielgrzymkowych szlakach średniowiecznej Europy. Gdańsk 2016 Muzeum Archeol. 4° ss. 590, il.

Gdańska kolekcja pamiątek pielgrzymich w Muzeum Archeologicznym.

1489. „SOŁDEK” kamień węgielny polskiego przemysłu okrętowego. Sympozjum w Narodowym Muzeum Morskim w Gdańsku, 28 października 2014 roku. Pod red. Jerzego Litwina. Gdańsk 2016 Nar. Muzeum Morskie 8° ss. 75, il. (Studia i Materiały Narodowego Muzeum Morskiego w Gdańsku. Seria B: Materiały Źródłowe; nr 18).

Treść: Litwin J.: Od Wydawcy s. 7–8; Kuszewski Witold: Chronologia powstania statku „Soldek” s. 9; Maksymowicz Maciej: S.s. „Soldek” 1949–1981: okres eksploatacji s. 10–15; Truszkowski Andrzej: Funkcje muzealne i edukacyjno-szkoleniowe statku-muzeum „Soldek” s. 16–19; Wieliczko Leonard: Zaplecze socjalne na statku „Soldek” s. 20–35; Jankiewicz-Brzostowska Monika: Malarskie i teatralne epizody w dziejach „Soldka” s. 36–43; Litwin J.: Potrzeba utworzenia w Gdańsku muzeum techniki morskiej ze statkiem-muzeum „Soldek” jako głównym bohaterem s. 44–56; Wilczyński Leszek: Różnica między „Soldkiem” z roku 1948 a „Soldkiem”, który powstałby w roku 2014 s. 57–68; Litwin J.: Akademickie wizje adaptacji na potrzeby ekspozycyjne ładowni nr II statku-muzeum „Soldek” s. 69–75.

1490. SZYMAŃSKA-BARYLEWSKA Ewa, Szymański Wojciech: Gdański Dom Uphagena – muzeum wewnątrz mieszczkańskich. W stronę dawnej tradycji. *Muzealnictwo*. Nr 57: 2016 s. 47–55, streszcz. ang.

1491. ZINÓWKO Grażyna: Rysunki artystów gdańskich i obcych działających w Gdańsku w XIX wieku. Gdańsk 2016 Muzeum Nar. 4° ss. 297, il. (Zbiory Muzeum Narodowego w Gdańsku).

Katalog zbiorów.

Gdynia

1492. TYMIŃSKI Jan: Patenty oficerskie w zbiorach Muzeum Marynarki Wojennej w Gdyni. *Biuletyn Historyczny*. Nr 31: 2016 s. 271–282.

1493. WOJCIECHOWSKI Zbigniew: 30 lat działalności Towarzystwa Przyjaciół Okrętu-Muzeum „Błyskawica” (1985–2014). *Biuletyn Historyczny*. Nr 31: 2016 s. 239–260.

Głogów

1494. ŚWIDERSKA Magdalena: Sprawozdanie z działalności Muzeum Archeologiczno-Historycznego w zakresie archeologii za rok 2012. *Silesia Antiqua*. T. 49: 2014 s. 155–158.

Góra Kalwaria

1495. MUSEUM of blessed Fr. Stanislaus Papczyński is now open. *Ephemerides Marianorum*. [T.] 4: 2015 s. 563–565.

W Górze Kalwarii, 11 XII 2015 r.

Grudziądz

1496. BRILLOWSKI Wojciech, Sakowicz Dorota: Lampki antyczne w zbiorach Muzeum im. ks. dr. Władysława Łęgi w Grudziądzu. *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 23: 2015 s. 179–196, streszcz. ang.

1497. FIJAŁKOWSKA Izabela: „Katar” – pugańał indyjski w zbiorach Muzeum im. ks. dr. Władysława Łęgi w Grudziądzu. *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 24: 2016 s. 161–177, streszcz. ang.

Broń z XVIII lub XIX w.

1498. WESOŁOWSKI Marian: Sprawozdanie z działalności Muzeum im. ks. dr. Władysława Łęgi w Grudziądzu w roku 2014. *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 23: 2015 s. 259–281.

Toż w roku 2015. *Tamże*. [T.] 24: 2016 s. 237–258.

Jarosław

1499. BIENKOWSKA Zofia: Historia Muzeum w Jarosławiu (90 lat istnienia). *Rocznik Stowarzyszenia Miłośników Jarosławia*. T. 22: 2016 s. 198–203.

Otwarte 13 XII 1925 r.

Kalisz

1500. ANDRZEJEWSKA Ewa: Skarbiec Sanktuarium św. Józefa w Kaliszu (Od lamusa do muzeum). *Rocznik Kaliski*. T. 41: 2015 s. 73–103.

Otwarty w 2014 r.

1501. PUDEŁKO Edward: Współpraca Muzeum Ziemi Kaliskiej ze Stacją Archeologiczną Instytutu Historii Kultury Materialnej Polskiej Akademii Nauk w latach siedemdziesiątych ubiegłego stulecia. *Rocznik Kaliski*. T. 40: 2014 s. 227–223.

Wspomnienia.

Kąkolewice

1502. STUKOWSKI Aleksander: Magazyn Wystawowy Polskiej Motoryzacji w Kąkolewicach. *Kronika Wielkopolski*. 2016 nr 2 s. 75–78.

Muzeum, od 2015 r.

Kielce

1503. GRZESIK Paweł, Wójcik Izabela: Historia zaklęta w monetach. *Rocznik Muzeum Narodowego w Kielcach*. T. 31: 2016 s. 383–397.

Projekt edukacyjny realizowany przez Muzeum Narodowe w Kielcach w 2016 r.

Kłóbka

1504. PAWŁOWSKA Krystyna: Aranżacja mieszkania Żyda jako wyzwanie dla etnografa na przykładzie karczmy w Kujawsko-Dobrzyńskim Parku Etnograficznym w Kłóbce. *Rocznik Muzeum Wsi Mazowieckiej w Sierpcu*. T. 7: 2016 s. 47–58, streszcz. ang.

1505. PAWŁOWSKA K.: Karczma Żyda z okresu międzywojennego w Kujawsko-Dobrzyńskim Parku Etnograficznym w Kłóbce. *Rocznik Muzealny [Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej]*. T. 16: 2016 s. 53–68.

Koszalin

1506. SZEWCZYK Danuta: Koszalin 1945–2015. Od dyktatury do demokracji. Informator do wystawy. Koszalin 2016 Muzeum w Koszalinie 8° ss. 91, il.

Wystawa stała w Muzeum w Koszalinie.

Kraków

1507. BELA Zbigniew: The Grabowski Collection in the Kraków Museum of Pharmacy. *Opuscula Musealia*. Z. 23: 2016 s. 243–262, streszcz. ang.

Bronisław Mateusz Grabowski (1904–1976).

1508. BELA Z.: The Jagiellonian University Museum of Pharmacy: A majolica jar inscribed „Conf. Alkermes Compl.” and the history of the medication. *Opuscula Musealia*. Z. 23: 2016 s. 233–243, streszcz. ang.

1509. BIBLIOTEKA Sapiehów z Krasicyzna w Zamku Królewskim na Wawelu. T. 2/1:

Katalog starych druków, druki obce z wieków XV–XVII. Red. nauk. Iwona Pietrzakiewicz; Oprac. zespół Alina Baran [i in.]. Kraków 2015 Zamek Królewski na Wawelu 8° ss. XXII, nlb. 4, 147, il.

T. 1. 2013.

1510. BŁOŃSKA Diana: Dokumenty do biografii muzealników w Archiwum Muzeum Narodowego w Krakowie. *Niepodległość i Pamięć*. R. 23: 2016 nr 2 s. 297–303.

1511. DYMARCZYK Iwona: Aptekarz i majoliki. O Mateuszu B. Grabowskim [1904–1976] i jego krakowskiej kolekcji ceramiki aptecznej. Kraków–Poznań 2015.

Rec.: Śniegulska-Gomuła Magdalena, *Rocznik Muzeum Narodowego w Kielcach*. T. 31: 2016 s. 406–408; Załęska Wanda, *Muzealnictwo*. Nr 57: 2016 s. 270–273, streszcz. ang.

1512. GODYŃ Danuta, Laskowska Magdalena: Rysunki, akwarele i pastele z kolekcji Feliksa Jasińskiego w zbiorach Muzeum Narodowego w Krakowie. Drawnings, watercolours and pastels from Feliks Jasiński's collections at the National Museum in Krakow. Red. nauk. Agnieszka Kluczevska-Wójcik; tł. Marta Herudzińska-Oświecimska. Kraków 2016 Muzeum Nar. 4° ss. 343, il. (Korpus daru Feliksa Jasińskiego. Corpus of Feliks Jasiński's donation; t. 2, cz. 2) (Z Historii Muzeum Narodowego w Krakowie. Ofiarodawcy).

Katalog.

1513. GROCHAL Anna: Kolekcja Urszuli Janickiej-Krzywdy w Muzeum Etnograficznym im. Seweryna Udzieli w Krakowie. *Rocznik Babiogórski*. T. 16: 2015 s. 65–79, streszcz. czes., ang.

Pochodząca z końca XIX i XX w., artefakty gł. z okolic Zawoi.

1514. JASIŃSKA Anna: Galleria Academica Cracoviensis. *Opuscula Musealia*. Z. 20: 2012 s. 47–58, streszcz. ang.

Zbiór portretów profesorów UJ w Muzeum Collegium Maius.

1515. JASIŃSKA A.: Muzeum Uniwersytetu Jagiellońskiego – marzenie i rzeczywistość. *Opuscula Musealia*. Z. 21: 2013 s. 55–73, streszcz. ang.

Zamysł i działania Karola Estreichera, l. 1945–1976.

1516. JASIŃSKA A.: Trzy zespoły witrażowe w zbiorach Collegium Maius i ich stała ekspozycja. *Opuscula Musealia*. Z. 22: 2014 s. 117–122, streszcz. ang.

1517. KOSTUCH Bożena: Obiekty związane z konkursem na pamiątkę z Krakowa

z 1936 roku w zbiorach Muzeum Narodowego w Krakowie. *Rozprawy Muzeum Narodowego w Krakowie*. Ser. Nowa. T. 9: 2016 s. 175–184, streszcz. ang.

1518. KUSION Tomasz: Kusze w zbiorach Muzeum Książąt Czartoryskich. *Rozprawy Muzeum Narodowego w Krakowie*. Ser. Nowa. T. 9: 2016 s. 41–84, streszcz. ang.

W Krakowie.

1519. LENCZNAROWICZ Lucyna: Kazimierz Iwanicki [1865–1952] i jego kolekcja miniatur. *Rozprawy Muzeum Narodowego w Krakowie*. Ser. Nowa. T. 8: 2015 s. 67–104, streszcz. ang.

Obecnie w Muzeum Narodowym w Krakowie.

1520. MROCZKOWSKI Krzysztof: Trzy bez atu... z Polandami. Polskie Siły Zbrojne na Zachodzie w zbiorach Muzeum Lotnictwa Polskiego. Kraków 2016 Muzeum Lotnictwa Polskiego 8° ss. nlb. 2, 236, il. (Acta Aeronautica).

Z lat 1939–1949.

1521. SALWIŃSKI Jacek: Kronika działalności Muzeum Historycznego Miasta Krakowa w 2014 roku. *Krzysztofor*. [T.] 33: 2015 s. 465–494.

1522. SKORUPSKA Janina: Przedmioty ze zbiorów rodziny Larysz-Niedzielskich ze Śledziejowic w Muzeum Narodowym w Krakowie. *Rozprawy Muzeum Narodowego w Krakowie*. Ser. Nowa. T. 9: 2016 s. 185–202, streszcz. ang.

Z l. 1830–1968.

1523. URBAŃSKA Bożena: Thesaurus Cracoviensis – Centrum Interpretacji Artefaktów – nowy oddział Muzeum Historycznego Miasta Krakowa. *Krzysztofor*. [T.] 33: 2015 s. 423–436, streszcz. ang.

1524. WOŹNIAK Mateusz: Kronika Gabinetu Numizmatycznego Muzeum Narodowego w Krakowie (2015). *Notae Numismaticae. Zapiski Numizmatyczne*. T. 11: 2016 s. 361–367.

Toż w jęz. ang.: The Chronicle of the Numismatic Cabinet of the National Museum in Krakow. *Tamże* s. 368–375.

1525. ZABYTKI muzyczne w zbiorach Muzeum Uniwersytetu Jagiellońskiego. Katalog, konteksty, album. Praca zbiorowa. Pod red. Renaty Suchowiejko. Kraków 2016 Wydaw. Fall 4° ss. 500, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Krotoszyn

1526. ŻYTO Kinga: Nieznane zabytki okresu wpływów rzymskich z Muzeum Regional-

nego im. Hieronima Ławniczaka w Krotoszynie. *Wiadomości Archeologiczne*. T. 66: 2015 s. 332–334, streszcz. ang.

Legnica

1527. STOLARCZYK Tomasz: Sprawozdanie Działu Archeologii Muzeum Miedzi w Legnicy za rok 2012. *Silesia Antiqua*. T. 49: 2014 s. 158–162.

Toż za rok 2013. *Tamże*. T. 50: 2015 s. 361–363.

Lubenia

1528. BIELENDĄ Aleksander: Strachy polne – dzieje, rytuał, symbolika. Muzeum Strachów Polnych w Lubeni. Lubenia 2013 Gm. Bibl. Publ. 8° ss. 96, il.

XX–XXI w.

Łączyńska Huta

1529. BORZYSZKOWSKI Józef: Nad Radunią... O dziejach przysiółka skansenowskiego z „zagrodą kaszubską” w Łączyńskiej Hucie. Gdańsk 2016 Inst. Kaszubski 8° ss. 599, il.

Łomża

1530. GRABOWSKI Tomasz: Historia powstania Muzeum Diecezjalnego w Łomży. *Studia Elckie*. [T.] 16: 2014 nr 2 s. 241–250, streszcz. ang.

O idei założenia muzeum w l. 1925–2012.

1531. GRABOWSKI T.: Sacrum i profanum na tle krótkiej działalności Muzeum Diecezjalnego w Łomży. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 105: 2016 s. 45–51, streszcz. ang.

Zał. w 2012 r.

Łowicz

1532. ROMANOWICZ Tomasz: Najciekawsze kolekcje w Dziale Dokumentacji Historycznej Muzeum w Łowiczu. *Roczniki Łowickie*. T. 13: 2016 s. 260–264.

Łódź

1533. DĄBROWICZ Anna: Od wystawy „W kuchni Pani Goldbergowej” do projektu Digital Scholarly Commons: Jewish Life in Interwar Łódź/Życie Żydów w międzywojennej Łodzi. Przykład zastosowania nowych technologii w muzealnictwie. *Rocznik Muzeum Wsi Mazowieckiej w Sierpcu*. T. 7: 2016 s. 71–81, streszcz. ang.

Centralne Muzeum Włókiennictwa w Łodzi.

1534. NADOLSKI Jerzy, Loga Barbara: Muzeum Przyrodnicze Uniwersytetu Łódzkiego

– historia kolekcji. *Opuscula Musealia*. Z. 21: 2013 s. 145–151, streszcz. ang.

XIX–XXI w.

1535. POPIEL Krystyna, Wilbik Małgorzata: Zbiory Muzeum Politechniki Łódzkiej. Collection of the Museum of the Lodz University of Technology. Łódź 2016 Pracownia Hist. Politech. Łódzkiej 8° ss. 89, il.

Tekst równol. pol., ang.

1536. ROMANOWSKI Gustaw: 50 lat temu Ryszard Stanisławski wszedł do Muzeum Sztuki. Droga do Europy. *Kronika Miasta Łodzi*. [R. 26:] 2016 nr 1 s. 111–123.

Krótko o dyrekcji Mariana Minicha od 1935 r. do jego nagłej śmierci w 1965 r., objęcie kierowania placówką przez R. Stanisławskiego i dyrekcja do 1999 r.

1537. SPORCZYK-MOSKAL Joanna: II Rzeczpospolita w karykaturze. Łódź 2016 Muzeum Tradycji Niepodległościowych 8° ss. 24, il.

Wystawa stała w Muzeum Tradycji Niepodległościowych, otwarta 12 VIII 2016 r.

Markowa

1538. FORECKI Piotr: Muzeum zgody w Markowej. *Zagłada Żydów*. Nr 12: 2016 s. 643–652.

Muzeum Polaków Ratujących Żydów podczas II Wojny Światowej im. Rodziny Ulmów.

1539. GRABOWSKI Jan, Libionka Dariusz: Bezdroża polityki historycznej. Wokół Markowej, czyli o czym nie mówi Muzeum Polaków Ratujących Żydów podczas II Wojny Światowej im. Rodziny Ulmów. *Zagłada Żydów*. Nr 12: 2016 s. 619–642.

Nowa Sól

1540. ANDRZEJEWSKI Tomasz: Muzeum w Nowej Soli 1916–2016. Nowa Sól 2016 Muzeum Miejskie 8° ss. 60, il.

Nowy Sącz

1541. FIRST Grzegorz: Archeologia w zbiorach Muzeum Okręgowego w Nowym Sączu. Przyczynek do dziejów i charakterystyki zbioru. *Zeszyty Sądecko-Spiskie*. T. 8: 2014 s. 10–17, streszcz. słowackie.

1542. MARCINOWSKA Maria: 40-lecie Sądeckiego Parku Etnograficznego. Wspomnienie i świętowanie. *Zeszyty Sądecko-Spiskie*. T. 9: 2015 s. 134–136, streszcz. słowackie, ang.

Obchody w 2015 r.

Nowy Targ

1543. VOIT Joanna: 50 lat Muzeum Podhalańskiego im. Czesława Pajerskiego. *Almanach Nowotarski*. Nr 20: 2016 s. 55–68.

W Nowym Targu.

Oblęgorek

1544. KOWALSKA-LASEK Agnieszka: Pałacyk Henryka Sienkiewicza w Oblęgorku. Katalog zbiorów. Kielce 2016 Muzeum Nar. 4° ss. 453, il.

Olsztyn

1545. STRZYŻEWSKA Małgorzata: Muzeum Dom „Gazety Olsztyńskiej” w latach 1992–2012. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 57:] 2013 nr 2 s. 369–383.

Olsztynek

1546. FRĄCZKIEWICZ Marta: Ukryty haft – zbiory ukraińskie Muzeum Budownictwa Ludowego – Parku Etnograficznego w Olsztyнку. *Rocznik Muzeum Wsi Mazowieckiej w Sierpcu*. T. 7: 2016 s. 90–97, streszcz. ang.

Opatówek

1547. FILIPCZAK Klaudia: 35 lat Muzeum Historii Przemysłu w Opatówku. *Kronika Wielkopolski*. 2016 nr 3 s. 153–157.

Opinogóra Górna

1548. MALARSTWO polskie XIX wieku. Wystawa stała w Muzeum Romantyzmu w Opinogórze. Red. katalogu Roman Kochanowicz, Leszek Nowaliński, Magdalena Bral. Opinogóra 2016 Muzeum Romantyzmu 8° ss. 127, il.

1549. MAŁY klejnot. Pałacyk Zygmunta Krasieńskiego [1812–1859] w Opinogórze. Oprac. red. Stanisława Maliszewska, Aldona Łyszkowska, Magdalena Bral. Opinogóra 2016 Muzeum Romantyzmu 8° ss. 147, il.

Muzeum Romantyzmu w Opinogórze.

Opole

1550. GAŁĘZA Jarosław: Współpraca Muzeum Wsi Opolskiej z partnerami zagranicznymi w latach 2005–2016. Jak wykorzystaliśmy swoją szansę? *Notatnik Skansenowski*. Nr 4: 2016 s. 51–59.

1551. GIL Euzebiusz: Drewniane budownictwo ludowe Opolszczyzny i jego ekspozycja w Muzeum Wsi Opolskiej (1972). Oprac. Aleksandra Kośmicka. *Notatnik Skansenowski*. Nr 3: 2013 [dr.: 2014] s. 19–26.

1552. KRONIKA muzealna 2015 rok. *Notatnik Skansenowski*. Nr 5: 2016 s. 107–114.

Muzeum Wsi Opolskiej.

Treść: Kalendarium 2015. Oprac. Ewa Olbrycht s. 107–110; Wojewódzki Konkurs Plastyki Obrzędowej i Rękodziela Artystycznego. Oprac. Bogdan Jasiński s. 111–112; Zakup ciągnika rolniczego Lanz-Bulldog. Uzupelnienie kolekcji i wystawy stałej „Mechanizacja rolnictwa na wsi śląskiej”. Oprac. Barbara Dubiel s. 113–114.

1553. MATEJUK Jan: Projekt ogólny zagospodarowania terenu oraz projekty koncepcyjne budynków usługowych (1966). Oprac. Elżbieta Oficjalska. *Notatnik Skansenowski*. Nr 3: 2013 [dr.: 2014] s. 9–14.

Muzeum Wsi Opolskiej.

1554. OLBRYCHT Ewa: Edukacja muzealna w placówce typu skansenowskiego na przykładzie Muzeum Wsi Opolskiej. *Notatnik Skansenowski*. Nr 4: 2016 s. 97–102.

1555. WIECZOREK Beata: Wybrane problemy związane z urządzeniem wnętrza kościoła na terenie Muzeum Wsi Opolskiej. Pozyскиwanie obiektów, konserwacja, rekonstrukcja. *Notatnik Skansenowski*. Nr 4: 2016 s. 83–96.

1556. WYDARZENIA 2012–2014. Oprac. Ewa Olbrycht. *Notatnik Skansenowski*. Nr 3: 2013 [dr.:] 2014 s. 47–55.

Muzeum Wsi Opolskiej.

Ostromecko

1557. VOGEL Benjamin: Kolekcja Zabytkowych Fortepianów im. Andrzeja Szwalbego w Ostromecku. The Andrzej Szwalbe Collection of Historical Pianos in Ostromecko. Przy współud. Joanny Gul i Agaty Mierzejewskiej. Bydgoszcz 2016 Miej. Centrum Kultury 4° ss. 167, nlb. 1, tabl. 1, il.

Tekst równol. pol., ang.

Katalog zbiorów w Pałacu Sztuk.

Oświęcim

1558. DIDI-HUBERMAN Georges: Kora. Przeł. Tomasz Swoboda. Gdańsk 2013 Wydaw. w Podwórk 16° ss. 90, nlb. 5, il.

Wrażenia podczas zwiedzania Muzeum Auschwitz-Birkenau w 2011 r.

Rec.: Kendziorek Piotr, *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 16]: 2016 nr 4 s. 971–973.

1559. SIERADZKA Agnieszka: Lagermuseum. Muzeum obozowe w KL Auschwitz. Kraków 2016 Universitas 8° ss. 161, nlb. 5, tabl. 62, il.

Otrębusy

1560. POKROPEK Marian: 1050 lat Polski chrześcijańskiej. Od św. Wojciecha do św. Jana

Pawła II w sztuce ludowej ze zbiorów Muzeum Sztuki Ludowej w Otrębusach. Brwinów–Otrębusy 2016 Gm. Brwinów; Muzeum Sztuki Ludowej 8° ss. 95, il.

Ożarów

1561. WILUŚ Bogusława: Z historii Towarzystwa Przyjaciół Muzeum Wnętrz Dworskich w Ożarowie. Jubileusz 20-lecia (1996–2016). *Rocznik Wieluński*. T. 16: 2016 s. 317–324.

Piła

1562. [CZTERDZIEŚCI] 40 lat Muzeum Okręgowego w Pile. Piła 2015 Muzeum Okręg. 8° ss. 118, nlb. 2, il.

Płock

1563. TRAFALSKI Grzegorz: Pieczęcie cechowe w zbiorach Muzeum Diecezjalnego w Płocku. *Rocznik Towarzystwa Naukowego Płockiego*. [T.] 8: 2016 s. 181–230, streszcz. ang.

Katalog zbiorów.

Podkowa Leśna

1564. PAPIESKI Robert, Zawadzka Małgorzata: Stawisko. Dom sztuki, dom bez granic. The Stawisko. Manor in Polish culture, a house without borders. Podkowa Leśna 2016 Muzeum im. Anny i Jarosława Iwaszkiewiczów w Stawisku 8° ss. 272, il.

Tekst równol. pol., ang.

Muzeum im. Anny i Jarosława Iwaszkiewiczów w Stawisku.

Poznań

1565. KRONTHAL Arthur: Z prehistorii Muzeum Archidiecezjalnego w Poznaniu. Ein unbekanntes Posener Museum. *Ecclesia*. T. 10: 2015 s. 193–205, streszcz. ang.

Dot. XIX w.

Tekst z 1911 r.

1566. POLSKA szkoła lutnicza. Instrumenty Grobliczów i Dankwartów. Cz. 1. Praca zbior. pod red. Patryka Frankowskiego; aut. Mirosław Baran [i in.]. Poznań 2016 Muzeum Nar. 8° ss. 202, nlb. 2, il.

Muzeum Instrumentów Muzycznych w Poznaniu – katalog zbiorów.

Przedbórz

1567. DUCHOWE uroki przedborskiego muzeum. Wpisy z ksiąg pamiątkowych Muzeum Ludowego w Przedborzu. Oprac. Tadeusz Michalski. Przedbórz 2016 Muzeum Ludowe 8° ss. 71, il.

XX–XXI w.

Przemysł

1568. KOSTEK Adam: Panorama pradziejów i wczesnego średniowiecza regionu przemyskiego. Katalog wystawy. Przemysł 2016 Muzeum Nar. Ziemi Przemyskiej 4° ss. 200, il., mapy, streszcz. ang.

Wystawa stała w Muzeum Narodowym Ziemi Przemyskiej.

Przeworsk

1569. WOŁOSZYN Małgorzata: Materiały archiwalne do dziejów Przeworska odnalezione w czasie rewitalizacji ratusza w 2012 r. *Przeworskie Studia Regionalne*. T. 2: 2015 s. 191–205, streszcz. ang.

Z l. 1910–1956, przekazane do Muzeum w Przeworsku.

Radom

1570. JAROSZEK Ilona: Muzeum Wsi Radomskiej ma już 40 lat. *Wieś Radomska*. T. 10: 2016 s. 7–8.

Romanów

1571. CZOBODZIŃSKA-PRZYBYSŁAWSKA Anna: Muzeum Józefa Ignacego Kraszewskiego w Romanowie. Wyd. popr. Romanów–Lublin 2016 Muzeum Józefa Ignacego Kraszewskiego; Grupa Wydawnicza Arcana Polska 8° ss. 81, il.

Wyd. 1. 2012.

Sandomierz

1572. WÓDZ Bożena Ewa: Skarby z sandomierskiego ratusza. *Zeszyty Sandomierskie*. R. 22: 2016 nr 41 s. 39–45.

Obecnie w zbiorach Muzeum Okręgowego w Sandomierzu – przekazane tam w l. 1971–1978.

1573. WÓDZ B. E.: Skarby z sandomierskiej Starówki. *Zeszyty Sandomierskie*. R. 22: 2016 nr 42 s. 46–51.

Obecnie w zbiorach Muzeum Okręgowego w Sandomierzu.

Sanok

1574. JARA Renata Kinga: Ikony z kolekcji Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku, to jest objaśnienie do wystawy. Sanok 2016 Muzeum Budownictwa Lud. 4° ss. 87, il.

Wystawa stała.

1575. [JARA R. K.]: Judaika w sanockim skansenie. Aut. Renata Kinga Jara. Sanok 2016 Muzeum Budownictwa Lud. 16° ss. 42, nlb. 4, il.

Muzeum Budownictwa Ludowego.

Sierpc

1576. BOŻE Narodzenie na Mazowszu w tradycji i ekspozycjach Muzeum Wsi Mazowieckiej w Sierpcu. O ekspozycjach napisał Robert Rumiński. Sierpc 2016 Muzeum Wsi Mazowieckiej 8° ss. 60, nlb. 4, il. Muzeum Wsi Mazowieckiej w Sierpcu.

Tekst oprac. na podstawie „Boże Narodzenie na Mazowszu” aut. Jana Rzeszotarskiego i Barbary Adamczewskiej.

1577. RUMIŃSKA Joanna: Dwór z Uniszek Zawadzkich. Historia i ekspozycja. Sierpc 2016 Muzeum Wsi Mazowieckiej 8° ss. 63, nlb. 1, il.

W Muzeum Wsi Mazowieckiej.

Sosnowiec

1578. SZOPA Krzysztof, Skreczko Sylwia, Brom Krzysztof R.: Muzeum Wydziału Nauk o Ziemi Uniwersytetu Śląskiego. Sosnowiec 2016 Muzeum Wydziału Nauk o Ziemi UŚ 8° ss. 116, il.

W Sosnowcu.

Stargard

1579. Z ŻYCIA Muzeum [w Stargardzie]. *Stargardia*. T. 10: 2015 [dr.:] 2016 s. 333–510.

Treść: Aniszewska Jolanta: Muzeum Archeologiczno-Historyczne w Stargardzie w roku 2015 s. 333–337; Sprawozdania: Stań Karolina, Pławiak Klaudia: Sprawozdanie z działalności Działu Archeologii w roku 2015 s. 339–354; Bierca Marta [i in.]: Sprawozdanie z działalności Działu Historii i Badań nad Społecznością Lokalną w roku 2015 s. 355–369; Bierca Andrzej: Sprawozdanie z działalności Działu Dokumentacji Zabytków w roku 2015 s. 371–383; Fijałkowska Jolanta: Sprawozdanie z działalności Działu Upowszechniania Sztuki, Edukacji i Promocji w roku 2015 s. 385–389; Matwiejczuk Agnieszka: Sprawozdanie z działalności Biblioteki Muzeum Archeologiczno-Historycznego w Stargardzie w roku 2015 s. 397–401; Nabytki: Bucka Karolina: Brązowa siekierka ze Strumian, gm. Stargard s. 403–406; Janowski Andrzej: Ostroga z ramionami haczykowato zagiętymi do wnętrza ze Ślōdkówka, pow. stargardzki s. 407–413; Janowski A.: Karolińska przewlecza do ostróg ze Stargardu s. 415–417; Janowski A.: Kolejny gotycki element pasa ze Stargardu s. 419–426; Janowski A.: Wczesnonowżytnie strzemień ze Ślōdkówka, pow. stargardzki s. 427–429; Janowski A.: Dewocjonalia starobrzędowców w zbiorach Muzeum Archeologiczno-Historycznego w Stargardzie s. 431–437; Aniszewska J.: Jeńcy wojenni z obozu w Stargardzie na pocz-tówce Maxa Dreblowa z 1914 roku s. 439–448; Tarnawski Piotr: Naczynie na tytoń do żucia firmy J. Goldfārb Stargard i. Pom. ze zbiorów Muzeum Archeologiczno-Historycznego w Stargardzie s. 449–454; Ogiewa-Sejnota Monika: Zegarek kieszonkowy w zbiorach Muzeum Archeologiczno-Historycznego w Stargardzie s. 455–461; Odkrycia i badania archeologiczne – 2015 s. 463–510.

Stary Sącz

1580. DŁUGOSZ Andrzej: Przewodnik po Muzeum Regionalnym im. Seweryna Udzieli oraz Muzeum Księdza Józefa Tischnera

w Starym Sączu. Stary Sącz 2014 Tow. Miłośn. Starego Sącza 16° ss. 32, il.

Rec.: Długosz Andrzej, *Rocznik Sądecki*. T. 44: 2016 s. 351–352.

Strzyżów

1581. BOBER Monika: Pięć lat Muzeum Samorządowego Ziemi Strzyżowskiej im. Zygmunta Leśniaka w Strzyżowie (2011–2016). *Strzyżowski Rocznik Muzealny*. T. 2: 2016 s. 5–22, streszcz. ang.

Suwałki

1582. MUZEUM Okręgowe w Suwałkach. [Rok 2014]. Oprac. Jerzy Brzozowski, Celina Kalejta. *Rocznik Augustowsko-Suwałski*. T. 15: 2015 s. 191–200.

Toż. [Rok 2015]. Oprac. J. Brzozowski. *Tamże*. T. 16: 2016 s. 199–209.

Szczecin

1583. DĄBROWSKA Danuta: Centrum Dialogu „Przełomy”. *Kronika Szczecina*. Nr 34: 2015/2016 [dr.:] 2016 s. 107–112.

Muzeum otwarte 25 I 2016 r. w Szczecinie.

1584. KOWALSKI Krzysztof [Maciej], Kozłowska Dorota, Rogalski Bartłomiej: „Zaginione – Ocalone”. Odkrycie zabytków archeologicznych ze szczecińskiej kolekcji starożytności pomorskich w Moltowie. *Materiały Zachodniopomorskie*. Nowa Seria. T. 12 z. 1: Archeologia: 2016 s. 9–75, streszcz. ang.

Losy zbiorów Pommersches Landesmuseum, ewakuowanych w l. 1942–1944; zawiera też katalog eksponatów odnalezionych w 2016 r.

Środa Śląska

1585. BOROWSKI Grzegorz: Sprawozdanie z działalności archeologicznej Muzeum Regionalnego w Środzie Śląskiej w roku 2012. *Silesia Antiqua*. T. 49: 2014 s. 162–169.

Toż w roku 2013. *Tamże*. T. 50: 2015 s. 363–366.

Tarnobrzeg

1586. KOTASIAK-WÓJCIK Beata: Imprezy i wydarzenia w Muzeum Historycznym m. Tarnobrzega w roku 2015 – Kalendarium. *Dzikoviana*. T. 2: 2016 s. 215–231.

1587. WÓJCIK-ŁUŻYCKI Adam: Początki Muzeum Historycznego Miasta Tarnobrzega we wspomnieniach pierwszego dyrektora. *Dzikoviana*. T. 2: 2016 s. 164–175.

Od 1991 r.

Tarnów

1588. GANCARZ Natalia: Na bister. Żeby pamiętać. *Studia Romologica*. Nr 9: 2016 s. 283–292.

Dot. projektu Muzeum Okręgowego w Tarnowie upamiętnienia Zagłady Romów podczas II wojny światowej, jego efektem jest m.in. strona internetowa <http://na-bister.muzeum.tarnow.pl/>.

Toruń

1589. ADAMSKI Adam, Strzelecki Zbigniew, Adamska Edyta: Muzeum Przyrodnicze Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. *Opuscula Musealia*. Z. 21: 2013 s. 131–135, streszcz. ang.

Od 1973 r.

1590. SUPRUNIUK Mirosław A.: Inne muzea akademickie. Muzeum Uniwersyteckie w Toruniu w 10-lecie powstania. *Opuscula Musealia*. Z. 21: 2013 s. 35–53, streszcz. ang.

Wadowice

1591. CZACZKOWSKA Ewa K.: Przewodnik po muzeum. Dom Rodzinny Ojca Świętego Jana Pawła II w Wadowicach. Wadowice 2015 Muzeum Dom Rodzinny Ojca Świętego Jana Pawła II 8° ss. 191, nlb. 1, il.

Toż w jęz. ang.: Museum Guidebook. The Holy Father John Paul II Family Home in Wadowice. Wadowice 2015.

Toż w jęz. wł.: Guida del museo. Casta [!] Natale del Santo Padre Giovanni Paolo II a Wadowice. Wadowice 2015.

Toż w jęz. hiszp.: Guia del museo. Casa Familiar del Santo Padre Juan Pablo II en Wadowice. Wadowice 2015.

Toż w jęz. fr.: Guide du Musée. Maison Natale du Sant Père Jean-Paul II à Wadowice. Wadowice 2015.

Toż w jęz. niem.: Museumführer. Museum des Elternhauses des Hailigen Vaters Johannes Paul II in Wadowice. Wadowice 2015.

Toż w jęz. port.: Guia do Museu. Museu da Casa do papa João Paulo II em Wadowice. Wadowice 2015.

Toż w jęz. słow.: Sprievodca múzeum. Múzeum rodný dom Svätého otca Jána Pavla II. vo Wadowicach. Wadowice 2015.

Toż w jęz. węg.: Múzeumi kalauz. A Szent II. János Pál Szülöháza Múzeum útikalauza. Wadowice 2015.

1592. RAŚ Dariusz: Muzeum wielu narracji. O nowej ekspozycji w Muzeum Dom Rodzinny Ojca Świętego Jana Pawła II w Wadowicach. Ząbki–Wadowice 2016 Apostolicum Wydaw. Księży Pallotynów Prowincji Chrystusa Króla; Muzeum Dom Rodzinny Ojca Świętego Jana Pawła II 8° ss. 45, nlb. 1, il., streszcz. ang.

1593. WITKOWSKI Marcin: Działalność Muzeum Miejskiego w 2016 roku. *Wadoviana*. Nr 19: 2016 s. 227–233.

Warszawa

1594. ARTYMOWSKI Stefan: „Portret Heleny z Majewskich Kirkorowej zesłanki

syberyjskiej” autorstwa Aleksandra Sochaczewskiego. *Niepodległość i Pamięć*. R. 23: 2016 nr 1 s. 331–334.

Zakupiony przez Muzeum Niepodległości w Warszawie.

1595. BANASIAK Piotr, Polakowski Michał: Kolekcja medali olimpijskich w zbiorach Muzeum Sportu i Turystyki w Warszawie. A collection of the Olympic medals in the Museum of Sports and Turism in Warsaw. Tł. Agnieszka Bździuch. Warszawa 2016 Muzeum Sportu i Turystyki 8° ss. 248, il.

Tekst równol. pol., ang.
Katalog.

1596. [BENESZ Hanna, Kluk Maria]: Early Netherlandish, Dutch, Flemish and Belgian paintings 1494–1983 in the collections of the National Museum in Warsaw and the Palace at Nieborów complete illustrated summary catalogue. Vol. 1: Signed and attributed paintings. By Hanna Benesz, Maria Kluk; ed. by H. Benesz and Piotr Borusowski. Warsaw 2016 The National Museum 4° ss. 711, il.

Toż. Vol. 2: Anonymous artists. Bibliography, appendices, index of names. Warsaw 2016 ss. 390, nlb. 2, il.

Katalog zbiorów.

1597. BIAŁOBRZESKI Adam: Nowe Muzeum Niepodległości. Program przekształceń zespołu muzeów. *Niepodległość i Pamięć*. R. 23: 2016 nr 1 s. 303–320.

1598. GIERCZYŃSKA Joanna: Ślady pamięci. 50 lat Muzeum Więzienia Pawiak. Trails of remembrance. 50 years of the Museum of Pawiak Prison. Słowo wstępne Tadeusz Skoczek; tł. Małgorzata Maywald. Warszawa 2016 Muzeum Więzienia Pawiak Oddz. Muzeum Niepodległości 8° ss. 224, il.

Tekst równol. pol., ang.

1599. GRASSMANN Magdalena, Piszczatowska Marta: Supraski Polin jako przykład mobilnej wystawy o żydowskiej społeczności na Podlasiu. *Rocznik Muzeum Wsi Mazowieckiej w Sierpcu*. T. 7: 2016 s. 59–70, streszcz. ang.

Dot. projektu „Muzeum na kółkach”, realizowanego przez Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN, czerwiec 2014 – kwiecień 2016 r.

1600. GUTOWSKI Jacek: Buławy i budygany w Polsce od XVI do XVIII wieku. Warszawa 2015.

Rec.: Latour Ryszard de, *Studia Wilanowskie*. T. 23: 2016 s. 113–122.

1601. JUSZCZAK Dorota, Małachowicz Hanna: Galeria obrazów Stanisława Augusta

w Łazienkach Królewskich. Katalog. Warszawa 2015.

Toż w jęz. ang.: The Stanisław August collection of paintings at the Royal Łazienki. Catalogue. Transl. by Anne-Marie Fabianowska. Warsaw 2016 Royal Łazienki Muzeum 8° ss. 583, nlb. 1, il.

Rec. [wersji w jęz. pol.]: Kludkiewicz Kamila: Obrazy ostatniego króla w dzisiejszych Łazienkach – osobno i w kolekcji. *Muzealnictwo*. Nr 57: 2016 s. 261–265, streszcz. ang.

1602. KARKOWSKA-ROGIŃSKA Aleksandra, Staszewska-Zatońska Anna: Małe Polin. Przewodnik po wystawie stałej Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN. Współpr. Anna Kraus; il. Katarzyna Walentynowicz. Warszawa 2016 Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN 8° ss. 35, nlb. 1, il.

Dla dzieci.

1603. KĘPA Irena: Aktywność Romana Dmowskiego w latach 1915–1920 w materiałach archiwalnych Muzeum Niepodległości. *Niepodległość i Pamięć*. R. 23: 2016 nr 1 s. 281–285.

1604. KIRSHENBLATT-GIMBLETT Barbara: Wystawa główna Muzeum Polin. Odpowiedź. *Zagłada Żydów*. Nr 12: 2016 s. 679–695.

1605. MADEJ-JANISZEK Regina: Udział Muzeum Niepodległości w tworzeniu Szlaku Frontu Wschodniego I Wojny Światowej na Mazowszu. *Niepodległość i Pamięć*. R. 23: 2016 nr 1 s. 341–350.

1606. MAŁKOWSKA-BIENIEK Ewa, Przypkowski Jan: Obywatel wyznania mojżeszowego i jego otoczenie na fotografiach Tadeusza Przypkowskiego ze zbiorów Muzeum Polin. *Dagerotyp*. Nr 24: 2015 s. 67–92, streszcz. ang.

1607. MASŁOWSKA Anna: „Miłośnikowi sztuki i przyjacielowi artystów” – kolekcja fotografii i sztambuch Aleksandra Rajchmana, twórcy Filharmonii Warszawskiej, w zbiorach Muzeum Narodowego w Warszawie. *Kronika Warszawy*. 2016 nr 2 s. 48–68, streszcz. ang.

1608. PRZEŹDZIECKA-KUJAŁOWICZ Aleksandra: Wokół herbaty, kawy i czekolady. Warszawa 2016 Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie 8° ss. 100, nlb. 4, il. (200 lat Muzeum Wilanowskiego).

Katalog zbiorów, ceramika, porcelana.

1609. PRZYNOSZĘ rzecz, przynoszę historię. Rozmowy z darczyńcami. Red. Judyta Pawlak, Przemysław Kaniecki. Warszawa 2016 Muzeum Historii Żydów Pol. Polin 8° ss. 289, nlb. 4, il., streszcz. ang.

1610. SINEAEVA-PANKOWSKA Natalia: Jak zwiedzający odbierają galerię „Zagłada”. Z notatek przewodniczki. *Zagłada Żydów*. Nr 12: 2016 s. 659–678.

W Muzeum Polin.

1611. TREASURES of art. The National Museum in Warsaw. Red. Agnieszka MoraWińska, Renata Higersberger; transl. Simon Włoch. Warsaw 2016 Wydaw. Arkady; Muzeum Nar. 4° ss. 415, nlb. 1, il.

Katalog.

1612. ŻARNOWSKI Witold: Mauzoleum na Szucha. Przed 70. rocznicą udostępnienia społeczeństwu. *Niepodległość i Pamięć*. R. 23: 2016 nr 2 s. 333–350.

Mauzoleum Walki i Męczeństwa w Warszawie – filia Muzeum Więzienia Pawiak będącego oddziałem Muzeum Niepodległości.

1613. ŻELEWSKI Filip: Piłsudczana w zbiorach Muzeum Niepodległości w Warszawie. *Niepodległość i Pamięć*. R. 23: 2016 nr 2 s. 317–332.

Wieliczka

1614. FRAŚ Jarosław M., Pawlikowski Szymon: Badania archeologiczne prowadzone przez Muzeum Żup Krakowskich w latach 2012–2013. *Studia i Materiały do Dziejów Żup Solnych w Polsce*. T. 29: 2014 s. 215–229, streszcz. ang.

Toż w roku 2014. *Tamże*. T. 30: 2015 s. 139–156, streszcz. ang.

Toż w roku 2015. *Tamże*. T. 31: 2016 s. 337–358, streszcz. ang.

1615. KRONIKA Muzeum Żup Krakowskich Wieliczka za rok 2013. Oprac. Wojciech Gawroński. *Studia i Materiały do Dziejów Żup Solnych w Polsce*. T. 29: 2014 s. 235–242, streszcz. ang.

Toż za lata 2014–2015. *Tamże*. T. 30: 2015 s. 163–174, streszcz. ang.

Toż za rok 2016. Oprac. Urszula Mróz. *Tamże*. T. 31: 2016 s. 365–381, streszcz. ang.

1616. STABRAWA Kinga: Edukacja w muzeum – między teorią a doświadczeniem. Muzeum Żup Krakowskich Wieliczka. *Studia i Materiały do Dziejów Żup Solnych w Polsce*. T. 31: 2016 s. 229–252, streszcz. ang.

1617. WOLAŃSKA Agnieszka, Skubisz Marek: Krzyż i sól. Dziedzictwo wiary wielickich górników. Cross and salt. Heritage of faith of Wieliczka miners. Wieliczka 2016 Muzeum Żup Krakowskich 8° ss. 149, il. Kopalnia Soli „Wieliczka”, Muzeum Żup Krakowskich.

Kapliczki, krzyże, ołtarze.

Włocławek

1618. KOTULA Krystyna: Nabytki Działu Sztuki w latach 2011–2015. *Rocznik Muzealny [Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej]*. T. 16: 2016 s. 15–36.

Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej.

1619. [MUZEUM Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej]. *Rocznik Muzealny [Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej]*. T. 16: 2016 s. 213–271.

Treść: Wąsik Beata: Kalendarium za lata 2014–2015 s. 213–245; Wąsik B.: Wystawiennictwo za lata 2014–2015 s. 247–264; Osińska Wioleta: Wydawnictwa za lata 2014–2015 s. 265–271.

Wrocław

1620. CIEŚLA Mariusz: Z zagadnień współczesnego muzealnictwa wojskowego. Policja – źródło pozyskiwania eksponatów. Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego – źródło pozyskiwania środków finansowych. *Zeszyt Naukowy Muzeum Wojska*. Nr 28/29: 2016 s. 177–184, streszcz. ang.

Muzeum Militariów – Arsenal Oddział Muzeum Miejskiego we Wrocławiu.

1621. DEMIDZIUK Krzysztof: Archiwalia archeologiczne sprzed 1945 roku do wczesno-średniowiecznego hutnictwa żelaza w granicach dawnego powiatu Góra. *Silesia Antiqua*. T. 49: 2014 s. 302–316.

1622. KORŻEL-KRAŚNA Małgorzata: Meble XV–XVII wieku. Katalog zbiorów. Furniture of the 15th–17th centuries. Wrocław 2016 Muzeum Nar. 8° ss. 347, nlb. 3, il. (Katalogi Zbiorów Muzeum Narodowego we Wrocławiu).

Tekst części. równol. pol., ang.

1623. ŚLĄSK starożytny i średniowieczny. Przewodnik po wystawie stałej Muzeum Archeologicznego we Wrocławiu. Pod red. merytoryczną Macieja Trzczińskiego. Wrocław 2016 Muzeum Miej. Wrocławia 4° ss. 202, nlb. 2, il., streszcz. ang.

1624. ŚLIPKO-JASTRZĘBSKA Katarzyna: Sprawozdanie z działalności Muzeum Archeologicznego, Oddziału Muzeum Miejskiego Wrocławia za rok 2012. *Silesia Antiqua*. T. 49: 2014 s. 170–183.

Toż za rok 2013. *Tamże*. T. 50: 2015 s. 366–380.

1625. WANAT Marek: Muzeum Przyrodnicze Uniwersytetu Wrocławskiego – 200 lat i co dalej? Cz. 1. *Opuscula Musealia*. Z. 21: 2013 s. 157–168, streszcz. ang.

Historia.

1626. WROCLAW 1945–2016. Red. nauk. Wojciech Kucharski. Wrocław 2016 Ośr. „Pamięć i Przyszłość” 4° ss. 315, il. Centrum Historii Zajezdnia.

Wystawa stała w Centrum Historii Zajezdnia.

Zabrze

1627. JURKIEWICZ Jan: Kronika działalności Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu w latach 2014–2015. *Górnik Polski*. Nr 8/9: 2015 s. 303–335.

Zakopane

1628. ROSZKOWSKI Jerzy M[arian]: Rola Muzeum Tatrzańskiego w powołaniu i rozwoju Orawskiego Parku Etnograficznego w Zubrzy Górnjej. *Rocznik Orawski*. [T.] 10: 2015 s. 29–39.

Lata 30.–50. XX w.

Zawoja

1629. URBANIEC Agnieszka: Zbiory etnograficzne Babiogórskiego Parku Narodowego. *Rocznik Babiogórski*. T. 17: 2016 s. 95–99, streszcz. czes., ang.

Wystawa Stała w budynku Dyrekcji BPN w Zawoi, zbiory gromadzone od lat 60. XX w.

Zgorzelec

1630. ZYSNARSKA Małgorzata: Sprawozdanie z działalności Muzeum Łużyckiego w Zgorzelcu w dziedzinie archeologii w roku 2012. *Silesia Antiqua*. T. 49: 2014 s. 187–189.

Toż w roku 2013. *Tamże*. T. 50: 2015 s. 385–386.

Zielona Góra

1631. MAKSYMOWICZ Anitta: Wystawa „A dookoła obcy świat...” – pierwsze powojenne lata na Ziemi Lubuskiej jako kanwa scenariusza planowanej ekspozycji stałej poświęconej osadnikom w regionie po 1945 roku. *Studia Zielonogórskie*. T. 21: 2016 s. 211–231.

W Muzeum Ziemi Lubuskiej.

Zubrzyca Górna

1632. DZIAŁALNOŚĆ Muzeum – Orawskiego Parku Etnograficznego w Zubrzy Górnjej w okresie 2009–2014. Oprac. Roman Ciok. *Rocznik Orawski*. [T.] 10: 2015 s. 195–255.

1633. PILCH Jadwiga: Działalność Muzeum – Orawskiego Parku Etnograficznego w Zubrzy Górnjej (60-lecie). *Rocznik Orawski*. [T.] 10: 2015 s. 40–55.

Lata 1955–2015.

1634. WACHAŁOWICZ-KIERSZTYN Maria Dominika: Obchody jubileuszu 60-lecia istnienia Muzeum – Orawskiego Parku Etnograficznego w Zubrzycy Górnej. *Rocznik Babiołowski*. T. 17: 2016 s. 111–121, streszcz. czes., ang.

Otwarte 11 IX 1955 r.

Zydranowa

1635. BREJ Wioleta: Muzeum w Zydranowej – podkarpacką perłą kultury łemkowskiej. *Rocznik Podkarpacki*. Nr 1: 2012 s. 123–138, streszcz. ang.

Lata 1968–2012.

Żywiec

1636. FIRLEJ Dorota: Najcenniejsze zbiory sztuki sakralnej z Muzeum Miejskiego w Żywcu – historia, konserwacja i ekspozycja zabytków. *Rocznik Muzeum Górnośląski Park Etnograficzny w Chorzowie*. [T.] 4: 2016 s. 254–268, streszcz. ang.

Muzea zagraniczne

Zob. poz. 1323, 1420.

Litwa

1637. MIZERNIUK-ROTKIEWICZ Natalia: Muzeum Starożytności w Wilnie. Historia i rekonstrukcja zbiorów malarstwa i grafiki. Museum of Antiquities in Vilna. The history and reconstruction of painting and graphics collections. Warszawa–Toruń 2016 Pol. Inst. Studiów nad Sztuką Świata; Tako 8° ss. 351, il., streszcz. ang., ros. Pol. Inst. Studiów nad Sztuką Świata. (Studia i Monografie; t. 20).

1638. PAŠKAUSKAS Juozapas: Masinės kultūros užuomazgos Kretingos ir Palangos Tiškevičių nuotraukų rinkinioje. Senoji fotografija ir jos tyrimo galimybės. *Lietuvos Istorijos Metraštis*. 2014 [nr] 1 [dr.] 2015 s. 67–93, streszcz. ang.

Początki kultury masowej w kolekcji fotograficznej rodziny Tyszkiewiczów linii z Kretyngi i Połagi.

Obecnie w zbiorach Muzeum w Kretyndze.

Niemcy

1639. PETERS-SCHILDGEN Susanne: „Kultur. Geschichte. Leben”. Schlesische Oster Eier und Osterbräuche im Oberschlesischen Landesmuseum. *Notatnik Skansenowski*. Nr 4: 2016 s. 61–72, streszcz. pol.

Muzeum Górnośląskie w Ratingen.

Rosja

1640. [BUKREEVA Elena Mihajlovna] Bukrejewa Elena: Miejsca na terenie guberni suwalskiej związane z Napoleonem w materiałach Państwowego Muzeum Historycznego w Moskwie. *Rocznik Augustowsko-Suwalski*. T. 16: 2016 s. 89–98, streszcz. ang.

Słowacja

1641. ŽARNOVSKÝ Peter: Chladné zbrane v zbierkovom fonde L'ubovnianskeho múzea – hradu v Starej L'ubovni. *Zeszyty Sąddecko-Spiskie*. T. 8: 2014 s. 51–56, streszcz. pol.

Katalog.

Szwajcaria

1642. GROCHOWALSKI Wojciech: Kolekcja rodziny Poznańskich gościła w Łodzi. Rapperswil – polskie miejsce w Szwajcarii. *Kronika Miasta Łodzi*. [R. 26:] 2016 nr 1 s. 69–79.

Na marginesie wystawy w Muzeum M. Łodzi „Dziedzictwo dwóch kultur – kolekcja rodziny Poznańskich z Muzeum Polskiego w Rapperswilu”, 9 X 2015 – 14 II 2016 r. o Muzeum w Rapperswilu.

Ukraina

1643. PROKÍP Andrj: Zrazki zbroi pol's'kih povstanciv peršoi polovini XIX st. u zbirci L'vivs'kogo istoričnogo muzeu. *Rocznik Polsko-Ukraiński*. T. 18: 2016 s. 143–152, streszcz. ang.

Broń powstańców w zbiorach muzeum.

1644. TABORSKI Adam: Geneza i dzieje Muzeum Przyrodniczego im. Dzieduszyckich we Lwowie. *Opuscula Musealia*. Z. 21: 2013 s. 189–207, streszcz. ang.

XIX–XXI w.

Kolekcjonerstwo

1645. BERESKA Szymon: Marian Józef Bereska (1934–2015) prekursor zorganizowanego ruchu numizmatycznego w Radomiu. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2016 nr 4 s. 307–309, streszcz. ang.

1646. FILATELISTYKA młodzieżowa w Świebodzicach 1951–2016. Red. Jerzy Gibek. Świebodzice 2016 Pol. Zw. Filatelistów. Koło Nr 1 w Świebodzicach im. Pionierów Świebodzickiej Filatelistyki 8° ss. 233, il.

1647. FIRSZT Stanisław: Wyniki wstępnej kwerendy w sprawie rozproszonych zbiorów

Schaffgotschów. *Rocznik Jeleniogórski*. T. 48: 2016 s. 199–210, streszcz. ang., czes., niem.

W Polsce.

1648. KOLEKCJONERZY, zbieracze, kwe-
starze w literaturze i kulturze XIX i XX wieku.
Red. Joanna Lekan-Mrzewka, Monika Kulesza,
Beata K. Obsulewicz. Lublin 2016 Wydaw.
KUL 8° ss. 367. KUL Jana Pawła II. Wydz.
Nauk Humanistycznych. (Z Prac Katedry Li-
teratury Modernizmu KUL).

Z treści: Lekan-Mrzewka J., Kulesza M., Obsulewicz B. K.:
Słowo wstępne s. 7–13; Bąbiak Grzegorz P.: Mecenatek na zie-
miach polskich w XIX wieku. Próba charakterystyki zjawiska
s. 23–52; Budrewicz Tadeusz: Duchy książek. Bibliofilskie wier-
sze Zuzanny Rabskiej s. 53–79; Deniziak Michał: Kolekcja i me-
lancholia. „Kamizelka” Bolesława Prusa s. 81–94; Fedorowicz
Irena: Michał Eustachy Brensztein [1874–1936] – żmudzko-wi-
leński starożytnik i kolekcjoner s. 95–117; Kielak Dorota: Kolek-
cje w polskiej literaturze przełomu XIX i XX wieku s. 143–164;
Narkowicz Liliana: Kolekcjonerzy i miłośnicy tradycji we
wspomnieniach Zofii z Tyszkiewiczów Potockiej [1893–1989]
s. 189–210; Olszewska Maria Jolanta: Warszawskie kolekcje.
Zbiory Walerego Przyborowskiego [1845–1913] i Korotyńskich
s. 211–244; Parnowska Marta: Zygmunt Wolski [1862–1931] –
„pilny nad rzeczami polskimi pracownik” s. 245–269; Ratuszna
Hanna: Artysta, kolekcjoner codzienności – studium przypadku
Gabrieli Zapolskiej s. 271–289; Tomaszewska Wiesława: Biblio-
teka i oficyna wydawnicza w Jazłowcu. Wstępne rozpoznania
s. 291–307; Wietecha Anna: Prus i inni jako kolekcjonerzy de-
tali, czyli epizod z historii noweli s. 309–327; Załączny Jolanta:
Zachować pamięć o powstaniu styczniowym – o kolekcjoner-
skiej pasji Wandy Umińskiej [1841–1926] s. 329–354.

1649. KOSTUSIAK Andrzej: Historia
Skierniewickiego Klubu Kolekcjonera. *Rocz-
niki Łowickie*. T. 13: 2016 s. 255–259.

1650. KRAJEWSKA Maria: O wileńskim
kolekcjonerze Antanasie Szutinasiu [1851–
1922] i jego zbiorach. *Światowit*. Supplement
Series B: Barbaricum. Vol. 11: 2015 s. 351–
363, streszcz. ang.

1651. SKORUPSKA-SZARLEJ Janina:
Zbiory rzemiosła artystycznego, militariów
i malarstwa obcego rodziny Niedzielskich.
*Studia i Materiały do Dziejów Żup Solnych
w Polsce*. T. 31: 2016 s. 253–290, streszcz. ang.

Obecnie rozproszone.

1652. WARSKI Ryszard, Walisch Stani-
sław, Żarczyński Andrzej: 60 lat Koła PZF
Łódź-Miasto im. inż. Czesława Danowskiego
– historia Koła i losy patrona. *Rocznik Łódzki*.
T. 65: 2016 s. 205–214, streszcz. ang.

Polski Związek Filatelistów od 1955 r.

1653. ZYCH Tadeusz: Kolekcja dzikowska.
Zbiory hrabiów Tarnowskich. Tarnobrzeg 2016
Muzeum Hist. M. Tarnobrzega 4° ss. 169, il.,
streszcz. ang., fr., niem.

XIX–XX w.

c) Wystawy historyczne krajowe
i zagraniczne

Wystawy krajowe

Zob. poz. 3610.

Biała Podlaska

1654. KALINOWSKI Karol: Sprawozdanie
z wystawy w Białej Podlaskiej „Biała Podla-
ska i okolice w starej i współczesnej ikono-
grafii”. *Rocznik Białokopodlaski*. T. 24: 2016
s. 445–450.

6 IX – 2 X 2016 r.

Białystok

1655. [GAJEWSKI Marek]: Obrona Twier-
dzy Osowiec w latach 1914–1915. Wystawa
plenerowa Muzeum Wojska w Białymstoku.
Sierpień 2015. Teksty Marek Gajewski. Bia-
łystok 2015 Muzeum Wojska 16° ss. 23, nlb. 1,
il. Muzeum Wojska w Białymstoku.

Rec.: Łapiński Piotr: „Szalona wprost panika i totalna nie-
moc” – czyli tyżka dziegiu do pewnej wystawy. *Zeszyt Nauko-
wy Muzeum Wojska*. Nr 28/29: 2016 s. 195–205.

1656. KIETLIŃSKI Marek: Pierwsze demo-
kratyczne wybory parlamentarne 27 XI 1991.
Katalog wystawy. Białystok 2016 Wydaw. Pry-
mat Mariusz Śliwowski 8° ss. 175, il.

Otwarta 27 X 2016 r. w Archiwum Państwowym.

1657. KIETLIŃSKI M.: Święty był wśród
nas. Białostocka pielgrzymka Jana Pawła II
05.06.1991 r. Katalog wystawy. Białystok
2016 Wydaw. Prymat Mariusz Śliwowski 8°
ss. 176, il.

Otwarta 3 VI 2016 r. w Archiwum Państwowym.

1658. KOŚCIUKIEWICZ Monika: Pola-
cy w Kazachstanie 1936–1956. Wspomnie-
nia i pamiątki ze zbiorów Muzeum Pamięci
Sybiru. Białystok 2016 Muzeum Wojska
8° ss. 127, nlb. 1, il., mapa. Centrum Edu-
kacyjno-Wystawiennicze Muzeum Pamięci
Sybiru.

Katalog wystawy; Centrum Edukacyjno-Wystawiennicze
Muzeum Pamięci Sybiru, 8 IX – 27 XI 2016 r.

1659. SZAFRAŃSKI Wojciech, Karpńska
Katarzyna, Kuszlis-Grygołowicz Aleksandra:
Aleksander Szturman (1869–1944). Malarstwo.
Kolekcja Muzeum Podlaskiego w Białymsto-
ku. Białystok 2016 Muzeum Podlaskie 4°
ss. 60, il.

Katalog wystawy „Aleksander Szturman (1869–1944).
Artysta w podróży”, Ratusz w Białymstoku, maj–sierpień
2016 r.

Bielsko-Biała

1660. EXLIBRIS. By księga była piękniejsza o duszę właściciela. How the owner's soul has rendered the book more beautiful... Red. Iwona Purzycka; oprac. i wybór materiału Iwona Koźbiał-Grzegorzek; współpr. Krzysztof Marek Bąk. Bielsko-Biała 2016 Muzeum Hist. 4° ss. nlb. 63, il.

Katalog wystawy, Bielsko-Biała, 8 IV – 21 VIII 2016 r.

Bobolice

1661. PAWLETA Michał, Zapłata Rafał: Przeszłość się nie skończyła i nadal jest obecna wśród nas. Dziedzictwo archeologiczne rejonu Bobolic. Katalog wystawy. Bobolice–Poznań 2016 Muzeum Region.; Inst. Prahistorii UAM 8° ss. 44, il. Inst. Prahistorii UAM.

Wystawa: Muzeum Regionalne w Bobolicach, 24 X – 30 XI 2016 r.

Bolesławiec

1662. [CHLASTAWA Michał]: Polacy na bośniackiej ziemi. Fotograficzne wspomnienia bolesławieckich reemigrantów. Tekst Michał Chlastawa. Bolesławiec 2015 Muzeum Ceramiki 8° ss. 40, il.

Publikacja towarzyszy wystawie, otwartej 20 VI 2015 r. w ramach Festiwalu Kultury Południowosłowiańskiej.

Rec.: Strauchold Grzegorz, *Rocznik Bolesławiecki*. T. 8: 2015 [d.r.] 2016 s. 198–199.

Chełm

1663. [MART Krystyna]: Zenon Michał Jan Waśniewski [1891–1945]. Malarz, poeta, pedagog, żołnierz. Katalog. Painter, poet, pedagog, soldier. Catalogue. Tekst Krystyna Mart. Chełm 2016 Muzeum Ziemi Chełmskiej im. Wiktora Ambroziewicza 4° ss. 335, nlb. 1, il.

Katalog wystawy, Chełm, 21 V – 31 X 2016 r.

Dzieskanowice

1664. GÓRECKI Janusz: Okruchy świętości. Relikwie Drzewa Krzyża Świętego. Stauroteka z Ostrowa Lednickiego. Katalog wystawy. Lednica 2016 Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy 4° ss. 72, il., streszcz. ang.

Wystawa w budynku wystawowym w Dzieskanowicach, otwarta 8 IV 2016 r.

Ełk

1665. MONETY zakonu krzyżackiego i państwa pruskiego. Katalog wystawy w Muzeum Historycznym w Ełku, jesień 2016. Teksty Marek Nowicki [i in.]; red. Rafał Żytniec. Ełk 2016 Muzeum Hist. 8° ss. 47, il.

Wystawa otwarta 7 X 2016 r.

Gdańsk

1666. ABRAMOWICZ Małgorzata: Saga rodu Sobczaków. Gdańsk 2016 Muzeum Nar. 8° ss. 153, nlb. 2, il.

Wystawa: Muzeum Narodowe w Gdańsku, 31 VII 2016 – 29 I 2017 r.

1667. BARTHOLOMÄUS Schachman 1559–1614. Sztuka podróży. Bartholomäus Schachman (1559–1614). The art of travel. Katalog; red. Tadeusz Majda, Magdalena Mielnik; tł. Piotr Łuba. Gdańsk 2012 Muzeum Nar. 8° ss. 247, il. + album: ss. nlb. 160, 4 k. złoż.

Muzeum Narodowe w Gdańsku, Oddział Zielona Brama, 17 VII – 15 X 2012 r.

Rec.: Bożeńska Katarzyna: Bartholomaeus Schachman i sztuka podróży. Kilka uwag na marginesie katalogu wystawy gdańskiej. *Odrodzenie i Reformacja w Polsce*. T. 60: 2012 s. 227–253.

1668. GRZECH. Obrazy grzechu w sztuce europejskiej od XV do początku XX wieku. Eseje i noty. Red. nauk. katalogu Beata Purc-Stepniak. Gdańsk 2016 Muzeum Nar. 4° ss. 488, il.

Wystawa: Muzeum Narodowe w Gdańsku, 7 XI 2015 – 31 I 2016 r.

Treść: Purc-Stepniak B.: Obrazy grzechu w sztuce europejskiej od XV do początku XX wieku s. 13–20; Janocha Michał: „Mysterium iniquitatis”, czyli dziura w moście s. 21–30; Wisłocki Marcin: „Simul, iustus et peccator” – grzech w sztuce protestanckiej s. 31–40; Wojciechowska Kalina: „Zaprzędany w niewolę grzechu” (Rz. 7,14) – luterkańskie spojrzenie na grzeszność człowieka s. 45–51; Kruk Mirosław P.: Grzech, zło i sąd w myśli oraz sztuce bizantyjskiej i ruskiej s. 52–80; Schudrich Michael: Grzech w judaizmie s. 81–83; Jakiewicz-Brzostowska Monika: Wybrane aspekty przedstawiania grzechu w sztuce średniowiecznej s. 84–93; Olszewska Anna: Erotyki, exempla, satyry: o różnicowaniu wymowy przedstawień czarownic w sztuce XVI i XVII wieku s. 94–99; Moisan-Jablonski Christine: Malowane grzechy. Garść uwag o wizerunkach występków i grzeszników w religijnej sztuce polskiej doby baroku s. 100–110; Kozakowska-Zauchna Urszula: Geniezie grzeszą nieraz ciężko przeciwko ludzkości – grzeszna Młoda Polska s. 111–120; Żakiewicz Anna: „Dux malorum femina”? s. 121–125; Lejman Beata: Grzeszny artysta s. 126–129; Polo Robert: Grzech w sztuce s. 130–134; Katalog s. 135–448; Bibliografia s. 449–487.

1669. LUX in Oriente – Lux ex Oriente. Polska i Stolica Apostolska – 1050 lat historii. Poland and the Holy See – 1050 years of history. Red. nauk. Marek Rostkowski; przekł. na jęz. ang. Piotr Łuba. Gdańsk 2016 Muzeum Nar. 8° ss. 303, nlb. 2, il.

Wystawa: Muzeum Narodowe w Gdańsku, 24 VII – 20 X 2016 r.

Z treści: Zajac Paweł: Historia Polski krzyżem pisana s. 21–47; Kluj Wojciech: „Lux ex Oriente” – polska działalność ewangelizacyjna/misyjna na przestrzeni wieków s. 48–64; Katalog wystawy: Polska Piastów 966–1370 s. 66–123; Polska Jagiellonów 1385–1572 s. 124–173; Rzeczpospolita Obojga Narodów s. 174–253; W niewoli, XIX w. s. 254–277; Wiek XX – wiek krwi i chwały s. 278–303.

1670. ...ODWRACAMY dusze nasze na ścieżki pokoju i zgody. Gdańsk i Krzyżacy w 550. rocznicę zawarcia II pokoju toruńskiego. Katalog wystawy zorganizowanej przez Muzeum Historyczne Miasta Gdańska w Dworze Artusa, w dniach 22 października – 18 grudnia 2016 r. Red. Janusz Trupinda. Gdańsk 2016 Muzeum Hist. M. Gdańska 8° ss. 193, il.

Tekst równol. w jęz. pol., ang., niem.

Treść: Ossowski Waldemar: Wstęp s. 7–8; Arnold Udo: Danzig und der Deutsche Orden s. 9–22; Toż w jęz. pol.: Gdańsk i zakon krzyżacki s. 23–35; Toż w jęz. ang.: Gdańsk and the Teutonic Order s. 37–49; Możejko Beata: Wojna trzynastoletnia i jej konsekwencje dla Gdańska s. 51–60; Toż w jęz. niem.: Der Dreizehnjährige Krieg und seine Folgen für Danzig s. 61–71; Toż w jęz. ang.: The Thirteen Years' War and its consequences for Gdańsk s. 73–82; Kizik Edmund: Krzyżacy w pamięci historycznej mieszczaństwa Prus Królewskich w 2 połowie XVI–XVIII w. s. 83–97; Toż w jęz. niem.: Die Ordensbrüder in der historischen Erinnerung der Einwohner des Königlichen Preussens von der zweiten Hälfte des 16. bis zum 18. Jahrhundert s. 99–114; Toż w jęz. ang.: Teutonic Knights in the memory of the bourgeoisie of the Royal Prussia in the second half of 16–18 century s. 115–129; Katalog s. 130–184; Bibliografia s. 187–193.

1671. W GDAŃSKIM ogrodzie muz. Gimnazjum Akademickie w Gdańsku wobec kultury starożytnych Greków i Rzymian. Idee, teksty, artefakty. Red. Maria Otto, Jacek Pokrzywnicki. Pelplin 2016 Bernardinum 8° ss. 303, il., streszcz. ang.

Katalog wystawy, Gdańsk, 19 VI – 31 VII 2015 r.

Treść: Otto M.: Wstęp s. 9–10; Bogumił Izabela: Inspiracje antyczne w twórczości poetów Gdańskiego Gimnazjum Akademickiego s. 23–41; Awianowicz Bartosz: Retoryka w Gdańskim Gimnazjum Akademickim w świetle programów szkolnych, wykładów i praktyki oratorskiej drugiej połowy XVI i XVII wieku s. 41–66; Kociumbas Piotr: Muzyczne rebusy Michaela Conoviusa (1609–1692) albo gimnazjalnego kantora eksperymety z epitalamium s. 67–101; Paluchowski Piotr: Przyczynki do postrzegania antyku w Gdańsku w II połowie XVIII wieku. Obraz świata łacińskiego w czasopiśmie „Danziger Erfahrungen” s. 103–110; [Katalog] s. 113–273; Bibliografia s. 275–280.

Gniezno

1672. CHRZEST, św. Wojciech, Polska. Dziedzictwo średniowiecznego Gniezna. Katalog wystawy. Red. nauk. Tomasz Janiak. Gniezno 2016 Muzeum Początków Państwa Pol. 4° ss. 248, nlb. 3, il., streszcz. ang.

Katalog wystawy, Gniezno, 11 III – 23 X 2016 r.

Gorzów Wielkopolski

1673. [JODKO Anna]: Kościół Ziem Zachodnich. Gorzów w epoce Milenium Chrztu Polski. Wystawa zorganizowana z okazji 1050 rocznicy Chrztu Polski. Oprac. Anna Jodko. Gorzów Wielkopolski–Warszawa 2016 AP; NDAP 8°

ss. 108, il. AP w Gorzowie Wielkopolskim, NDAP.

Katalog wystawy: Archiwum Państwowe, 2 VI – 31 XII 2016 r.

Grudziądz

1674. KOLEKCJA Aleksandra Kazimierza Wyrwińskiego [1937–2001]. Militaria, falerystyka, malarstwo, varia. [Oprac.] Anna Wajler, Mariusz Żebrowski. Grudziądz 2016 Muzeum im. ks. dr. Władysława Łęgi 8° ss. 189, nlb. 2, il. Muzeum im. ks. dr. Władysława Łęgi w Grudziądzu.

Katalog wystawy, otwarta 25 VIII 2013 r. w Muzeum im. ks. dr. Władysława Łęgi.

Janowiec

1675. PRZYCZÓLEK. Beregovoj placdam. Landekopf. Janowiec 1944–1945. Pomysł, projekt wystawy i katalogu Krzysztof Findziński; współpr. red. Filip Jaroszyński; red. merytor. Elżbieta Lewczuk. Janowiec–Kazimierz Dolny 2016 Muzeum Nadwiślańskie 4° ss. 95, il.

Wystawa: Zamek w Janowcu, 23 VII – 13 XI 2016 r.

Jaworzno

1676. Z NOTATNIKA Agricoli, czyli U źródeł górnictwa kruszcowego na złożach śląsko-krakowskich. Red. nauk. Adrian Rams. Jaworzno 2016 Muzeum M. Jaworzna 4° ss. nlb. 4, 67, nlb. 1, il.

Katalog wystawy plenerowej: wrzesień–październik 2016 r. Georg Agricola (1494–1555).

Kalisz

1677. MOTYW sakralny w ekslibrisie. Z kolekcji Książnicy Pedagogicznej im. A. Parczewskiego w Kaliszu. Katalog wystawy. Oprac. katalogu Bogumiła Celer, Henryka Karolewska. Kalisz 2016 Kaliskie Tow. Przyj. Nauk; Książnica Pedagog. im. A. Parczewskiego 8° ss. 85, il.

Wystawa: Książnica Pedagog. im. A. Parczewskiego, kwiecień–czerwiec 2016 r.

1678. SPLITT Jerzy Aleksander: Wystawa „Gdy dymy opadły...”. *Rocznik Kaliski*. T. 40: 2014 s. 251–255.

Wystawa „Gdy dymy opadły... – Kalisz w latach Wielkiej Wojny 1914–1918”, otwarta 4 VIII 2014 r.

1679. ZIĄBKA Leszek: Skarby doliny Prosnny – dzieje Kalisza i okolic w świetle badań archeologicznych. *Rocznik Kaliski*. T. 41: 2015 s. 249–253.

Wystawa, Muzeum Okręgowe Ziemi Kaliskiej, 11 XII 2015 – 30 III 2016 r.

1680. ZIMNA Aldona: Wystawa „Motyw sakralny w ekslibrisie z Książnicy Pedagogicznej im. Alfonsa Parczewskiego w Kaliszu”. *Rocznik Kaliski*. T. 42: 2016 s. 288–290.

Otwarta w Książnicy Pedagogicznej im. Alfonsa Parczewskiego 27 IV 2016 r.

Kartuzy

1681. KĄKOL Barbara: Zaczarowany świat dziecka. Gry i zabawki na Kaszubach. Kartuzy 2016 Muzeum Kaszubskie im. Franciszka Tretera; Tow. Muzeum Kaszubskiego im. F. Brzezińskiego 8° ss. 30, il., streszcz. ang. Muzeum Kaszubskie im. Franciszka Tretera; Tow. Muzeum Kaszubskiego im. F. Brzezińskiego.

Wystawa: Muzeum Kaszubskie, 1–18 VI 2016 r.

Katowice

1682. SĄSIADK Ewa: Kościół na Górnym Śląsku. 90. rocznica ustanowienia diecezji katowickiej. Wystawa na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Śląskiego (Katowice, październik 2015 – maj 2016 roku). *Fides*. [R. 22:] 2016 nr 2 s. 257–264.

Kazimierz Dolny

1683. ABY to piękno służyło innym. Kolekcja Olgi i Tadeusza Litawińskich. May this beauty serve others. The art collection of Olga and Tadeusz Litawiński. Oprac. katalogu Krzysztof Przylicki; tł. Weronika Kaczmarek. Lublin–Kazimierz Dolny 2016 Tow. Przyj. KUL; Muzeum Nadwiślańskie 4° ss. 380, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Tekst równol. pol., ang.

Wystawa: Muzeum Nadwiślańskie, Kazimierz Dolny 22 IV – 24 VII 2016 r. oraz Miejska Galeria Sztuki, Zakopane, 29 VII – 11 IX 2016 r.

Kielce

1684. FLISIAK Dominik: Sprawozdanie z otwarcia wystawy „Wizerunek miasta” w Muzeum Historii Kielc, Kielce, 18 grudnia 2015 roku. *Między Wisłą a Pilicą*. T. 17: 2016 s. 163–164.

1685. FLISIAK D.: Sprawozdanie z otwarcia wystawy „Wizerunek miasta” w Muzeum Historii Kielc, Kielce, 18 grudnia 2015 roku. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 5: 2016 s. 455–458.

Koszalin

1686. NA TUŁACZYM szlaku... Powstańcy listopadowi na Pomorzu. Red. nauk. Tomasz Katafiasz. Koszalin–[Warszawa] 2014 Muzeum

w Koszalinie; NDAP 8° ss. 570, il. (Koszalińskie Zeszyty Muzealne. Ser. A).

Wystawa: Muzeum w Koszalinie, 8 X – 29 XI 2013 r.

Treść: Katafiasz T.: Wstęp s. 5–15; Polak Michał: Mocarstwa zachodniej Europy wobec powstania w Królestwie Polskim 1830–1831 s. 17–30; Polak Bogusław: Wielkopolanie z pomocą powstaniu listopadowemu 1830–1831 s. 31–54; Strzeżek Tomasz: Bitwa o Warszawę 6–7 września 1831. Początek czy finał agonii powstania? s. 55–76; Feduszka Jacek: Represje rosyjskie wobec obrońców twierdzy zamojskiej w powstaniu listopadowym 1830–1831 s. 77–91; Jaworski Jacek: Pożegnanie z bronią oczami żołnierza 1831 r. s. 93–127; Kasperek Norbert: Żołnierze polscy w Prusach po upadku powstania listopadowego. Powroty do kraju i wyjazdy na emigrację s. 129–189; Rogulski Piotr: Polska droga do wymarzonej wolności. Przejście Polaków przez Niemcy po upadku powstania listopadowego s. 191–198; Marchlewicz Krzysztof: Powstańcze ślady we współczesnym Londynie s. 199–212; Piecyk Ireneusz: Mundur powstania listopadowego – geneza i ewolucja na tle ówczesnej Europy s. 213–235; Chojecka Joanna: Powstańcy listopadowi na ziemi koszalińskiej w zasobie archiwów państwowych w Koszalinie i Szczecinie s. 237–359; Katafiasz T.: Katalog wystawy „Na tułaczym szlaku – powstańcy listopadowi na Pomorzu” s. 361–570.

Kórnik

1687. MAŁECKA Monika: Wystawa „Moje życie z książką. Tytus hr. Działyński i jego biblioteka w Kórniku”. *Pamiętnik Biblioteki Kórnickiej*. Z. 33: 2016 s. 233–234.

5 IX – 28 XI 2016 r.

Kraków

1688. CZUBIŃSKA Magdalena, Podniesińska Katarzyna: Ekslibris polski. Między herbem a obrazem. Kraków 2016 Muzeum Nar. 8° ss. 147, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Katalog wystawy, Muzeum Narodowe w Krakowie, 3 III – 3 IV 2016 r.

1689. GOBELINY Ogińskich ze Słonimia. Październik 2016 – grudzień 2016. The Ogiński tapestries from Słomim. October 2016 – December 2016. Red. Joanna Ziętkiewicz-Kotz; tł. Sabina Potaczek-Jasionowicz. Kraków 2016 Zamek Królewski na Wawelu – Państ. Zbiory Sztuki 4° ss. 54, il. Zamek Królewski na Wawelu – Państ. Zbiory Sztuki.

Tekst równol. pol., ang.

Katalog wystawy.

1690. GRYGIEL Jerzy: Jan Hus – 600 lat później. *Biuletyn BJ*. R. 66: 2016 s. 237–243, streszcz. ang.

Wystawa w Bibliotece Jagiellońskiej, otwarta 14 I 2016 r.

1691. KOŚCIÓŁ krakowski 1939–1945. Red. Łukasz Klimek. Kraków 2014.

Rec.: Solga Przemysław, *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 15: 2016 nr 2 s. 392–405.

1692. KSIĄŻKA i ekslibris. Katalog wystawy zorganizowanej z okazji 500-lecia ekslibrisu

polskiego w Pedagogicznej Bibliotece Wojewódzkiej w Krakowie. Oprac. Agnieszka Fluda-Krokos, Marta Ślusarek. Kraków 2016 Krakowska Oficyna Nauk. Tekst 8° ss. 111, il.

Kwiecień–czerwiec 2016 r.

1693. LEMPART Maria: Rudawa – żywioł poskromiony. Kraków 2016 Muzeum Hist. M. Krakowa 8° ss. 35, nlb. 1, il.

Katalog wystawy, Dom Zwierzyniecki, 23 IV – 4 IX 2016 r.

1694. MACIUK Marcin, Laskosz Joanna: Wystawa w Archiwum Nauki PAN i PAU w Krakowie. *Wierchy*. R. 80: 2014 [dr.:] 2016 s. 260–262.

„By wnieść się ponad szczyty... z kontaktów uczonych polskich, czeskich i słowackich w XX wieku”, 15 XI 2013 – 15 IV 2014 r.

1695. MARIA Mater Misericordiae. Red. nauk. Piotr Krasny. Kraków 2016 Muzeum Nar. 4° ss. 317, nlb. 2, il.

Katalog wystawy w Muzeum Narodowym w Krakowie, czerwiec–październik 2016 r.

Z treści: Morello Giovanni: Od Matki Miłosierdzia do Marii Orantki. Przechadzka wśród twarzy i gestów ikonografii maryjnej s. 33–51; Starowiejski Marek: Maryja w pierwszych wiekach Kościoła s. 53–62; Janocha Michał: Po co obrazy w Kościele? s. 63–74; Tyrała Robert: Antyfony „Salve Regina Mater Misericordiae” w życiu Kościoła i w muzyce s. 75–82; Zuccari Alessandro: Matka Boska Miłosierdzia. Początki i przemiany sławnego tematu w ikonografii maryjnej s. 83–93; Krasny P.: Oprawa artystyczna kultu Marii Matki Miłosierdzia na ziemiach polskich i litewskich s. 95–107; Scoppola Francesco: Majestat miłosierdzia. Pokrzepienie i pocieszenie pamięci s. 109–125; Niedzwiedz Anna: Królowa i matka. Postać Marii jako uosobienie miłosierdzia w religijności polskiej s. 127–137; Eade John: Pielgrzymki maryjne a religijność ludowa s. 139–148; Katalog s. 151–307; Bibliografia s. 310–315.

1696. MIASTO bez murów. W 650. rocznicę lokacji Kleparza (1366–2016). T. 1. Red. Aleksandra Radwan. Kraków 2016 Muzeum Hist. M. Krakowa 4° ss. 167, nlb. 1, il. Muzeum Hist. M. Krakowa. Pałac Krzysztofory.

Katalog wystawy, Muzeum Historyczne m. Krakowa, 23 VI – 23 X 2016 r.

Treść: Majchrowski Jacek: Wprowadzenie s. 8–9; Niezabitowski Michał: Wstęp s. 10–11; Wyrozumski Jerzy: Początki Kleparza s. 14–29; Beiersdorf Zbigniew: Kleparz: przemiany struktury przestrzennej i urbanistycznej s. 32–79; Szczerba Michał: Handel i rzemiosło Kleparza w okresie staropolskim s. 82–97; Reinhard-Chlanda Małgorzata: Tożsamość sakralna Kleparza s. 100–125; Zaraska Leszek, Rozynkiewicz Ryszard, Knap Jakub: Dziedzictwo kulturowe Kleparza a pamięć historyczna współczesnego pokolenia s. 128–141; Bibliografia s. 144–151; Spis eksponatów s. 154–167.

Toż. T. 2. Kraków 2016 ss. 119, nlb. 1, il.

Treść: Noty katalogowe: Aneks. Kleparz dawny i wczorajszy w obiektywie s. 11–22; I. Kleparz – miejsca, symbole, tożsamość s. 23–30; II. „Pracjom na chwałę, braciom na otuchę”. Kleparz u progu nowoczesności s. 30–54; III. Jurydyki albo niewygodne sąsiedztwo. Duchowe życie Kleparza. Kleparz portem lądowym ziemi krakowskiej s. 54–78; IV. Kleparz na drodze królewskiej. Czas wojen, czas klęsk s. 78–90; V. Najpierw osadnicy, później

mieszczanie. Okruchy historii s. 90–104; VI. Każda historia ma swój początek. Na mocy prawa s. 104–119.

1697. [NOWACKI Dariusz]: Praemiando incitat. Order Świętego Stanisława 1765–1831. W 250. rocznicę powołania orderu. Wystawa w Zamku Królewskim na Wawelu, 15 września – 6 grudnia 2015. Order of Saint Stanislaus 1765–1831. On the 250th anniversary of the institution of the order. An exhibition at the Wawel Royal Castle, September 15 – December 6, 2015. Tekst Dariusz Nowacki; red. Joanna Ziętkiewicz-Kotz; tł. Sabina Potaczek Jasionowicz. Kraków 2015 Zamek Królewski na Wawelu 8° ss. 68, il.

Tekst równol. pol., ang.

1698. OSTOJA tradycji. Kraków 2016 Muzeum Hist. M. Krakowa 8° ss. 255, il., mapy.

Katalog wystawy, Stara Synagoga, 22 XII 2016 – 30 XI 2017 r.

Treść: Niezabitowski Michał: Przedmowa s. 7–8; Duda Eugeniusz: Wstęp s. 9–14; Niemiec Dariusz: Średniowieczna geneza Starej Synagogi z krakowskiego Kazimierza s. 15–48; Duda E.: Historia i architektura synagogi Starej od XVI wieku po jej adaptację na muzeum po II wojnie światowej s. 49–112; Duda E.: Społeczna rola synagogi. Rabini i kantorzy s. 113–146; Jodłowiec-Dziedzic Anna: Wyjątkowe uroczystości i wizyty ważnych osobistości w mieście żydowskim i w Starej Synagodze (XVII–XX w.) s. 147–166; Długosz Elżbieta: Rabini gminy krakowskich Żydów od XVI wieku do 1939 roku s. 167–216; Wybrana bibliografia s. 217–226; Katalog eksponatów prezentowanych na wystawie s. 227–255.

1699. OWOC Tomasz: Jeńcy wojenni w okupowanym Krakowie. Kraków 2016 Muzeum Hist. M. Krakowa 8° ss. 262, nlb. 2, il.

Toż w jęz. ang.: Prisoners-of-war in Kraków under nazi occupation in the years 1939–1945. Kraków 2016 ss. 274, nlb. 2, il.

Katalog wystawy, Kraków, 13 X 2016 – 2 IV 2017 r.

1700. [PAŁKA Ada]: Perspektywa dziwaczna w Polsce. Wystawa starych druków, rękopisów i dzieł anamorficzných. Tekst i oprac. Ada Pałka. Kraków 2016 BJ; Wyd. Matematyki i Informatyki UJ; Expo Graphic 4° ss. 112, il. Wyd. Matematyki i Informatyki UJ, BJ.

Katalog wystawy, Kraków, 8–29 VI 2016 r.

1701. PERZANOWSKA Agnieszka: Dziejów polskich pomniki. Kroniki i dziejopisarstwo w starodrukach z kolekcji Muzeum Narodowego w Krakowie. Kraków 2015.

Rec.: Paduch Katarzyna, *Saeculum Christianum*. R. 23: 2016 s. 358–359.

1702. PETRUS Anna: Cyna. Zabytki sztuki konwisarskiej w zbiorach Zamku Królewskiego na Wawelu. Pewter from the collection of the Wawel Royal Castle. Tł. Sabina Potaczek-

-Jasionowicz. Kraków 2016 Zamek Królewski na Wawelu 8° ss. 79, nlb. 1, il.

Tekst równol. pol., ang.

Wystawa: Zamek Królewski na Wawelu, 24 V – 28 VIII 2016 r.

1703. PRASA Szarych Szeregów w zbiorach Kazimierza Szczerby. Pod red. Ewy Fogelzang-Adler. Kraków 2016 ZHP. Kom. Hist. Chorągwi Krakowskiej 8° ss. 52. ZHP. Kom. Hist. Chorągwi Krakowskiej.

Wystawa: Muzeum AK im. gen. Emila Fieldorfa „Nila”, otwarta 27 V 2016 r.

1704. SEMIK Zbigniew: Władzy raz zdobytej nie oddamy nigdy? Komunizm(y) w Europie Środkowo-Wschodniej. Red. Małgorzata Chrobak. Kraków 2016 Muzeum PRL-u (w organizacji) 8° ss. 200, nlb. 1, il.

Publikacja towarzysząca wystawie w Muzeum PRL-u, 14 IX 2016 – 31 III 2017 r.

1705. SPORT w Nowej Hucie. Red. Łukasz Klimek. Kraków 2016 Muzeum Hist. M. Krakowa 8° ss. 175, il., streszcz. ang.

Katalog wystawy, Dzieje Nowej Huty Oddział Muzeum Historycznego m. Krakowa, 16 XI 2016 – 19 III 2017 r.

Treść: Niezabitowski Michał: Przedmowa s. 5–6; Kapusta Piotr: O wystawie „Sport w Nowej Hucie” s. 7–19; Godlewski Piotr: Sport w społeczno-politycznej rzeczywistości PRL s. 19–44; Jagło Paweł: Sport i propaganda w PRL na przykładzie Nowej Huty s. 45–64; Gliksman Adam: Hutnik – Duma Nowej Huty s. 65–98; Kapusta P.: Nowohuckie kluby, drużyny i organizacje sportowe s. 99–126; Żłobek Karolina: Sport w Nowej Hucie we wspomnieniach s. 127–156; Spis eksponatów prezentowanych na wystawie s. 159–175.

1706. ZIENTARA Maria: Więzień 774. Xavery Dunikowski w KL Auschwitz. Kraków 2016 Muzeum Hist. M. Krakowa 8° ss. 129, nlb. 6, il.

Toż w jęz. ang.: Prisoner no. 774. Xavery Dunikowski at KL Auschwitz. Krakow 2016 ss. 129, nlb. 6, il.

Katalog wystawy, Kraków, 1 VI – 28 VIII 2016 r.

Lidzbark Warmiński

1707. RZEMPOŁUCH Andrzej: Dzieje budowlane zamku biskupów w Lidzbarku Warmińskim. Olsztyn 2016 Muzeum Warmii i Mazur 4° ss. 71, nlb. 1, il.

Katalog wystawy, Muzeum Warmińskie, otwarta 16 IV 2016 r.

Lublin

1708. JAŻWIERSKA Jadwiga: „Całe życie wśród książek”. Pamięci ojca dyrektora Romualda Gustawa w 40. rocznicę śmierci. Wystawa w Bibliotece Uniwersyteckiej Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. *Fides*. [R. 22:] 2016 nr 2 s. 249–256.

Otwarcie związane z konferencją w dn. 29 II 2016 r.

1709. KASIURA Iwona: Wystawa „Biblioteka Uniwersytecka KUL przed stuleciem istnienia”. *Fides*. [R. 22:] 2016 nr 1 s. 327–332.

Lublin, 1–3 IX 2015 r.

Łańcut

1710. CHOLEWIANKA-KRUSZYŃSKA Aldona: Portrety i wizerunki księżnej Marszałkowej. Łańcut 2016 Muzeum-Zamek 4° ss. 131, il. (Biblioteka Dawnej Ordynacji Łańcuckiej; nr 3(5)).

Katalog wystawy, Łańcut, 9 IX – 16 X 2016 r.

Izabela Elżbieta Lubomirska (1736–1816).

Łódź

1711. ADAM Czarnowski – Z aparatem w plecaku. Tekst o aut. Wanda Skowron. Łódź 2016 Komisja Historii i Tradycji Zarządu Gł. PTTK 8° ss. 48, il.

Katalog wystawy „Z aparatem w plecaku. Pierwsza dekada działalności PTTK w fotografii Adama Czarnowskiego [1918–2010]”, Centrum Fotografii Krajoznawczej PTTK im. Waldemara Dońca w Łodzi, 11–15 IV 2016 r.

1712. DZWONKOWSKA Paulina: Niezwykła wystawa w Muzeum Archeologicznym i Etnograficznym. Przewrotność różnych rzeczy. *Kronika Miasta Łodzi*. [R. 26:] 2016 nr 2 s. 97–103.

Wystawa „Rzeczy”, 21 IV – 16 V 2016 r.

1713. NOTATKI z podziemia. Sztuka i muzyka alternatywna w Europie Wschodniej 1968–1994. Notes from the underground. Art and alternative music in Eastern Europe 1968–1994. Red. David Crowley, Daniel Muzyczuk. Łódź–London–Köln 2016 Muzeum Sztuki; Koenig Books; Buchhandlung Walter König 8° ss. 447, nlb. 1, il.

Tekst równol. w jęz. pol., ang.

Katalog wystawy, Muzeum Sztuki, 22 IX 2016 – 15 I 2017 r.

Niedzica

1714. SKORUPA Andrzej: Witraże w zabytkowych kościołach Polskiego Spisza. *Wierchy*. R. 80: 2014 [dr:] 2016 s. 202–205.

Wystawa na zamku w Niedzicy, czerwiec 2014 r.

Nowy Sącz

1715. [ROTTENBERG Anda, Andrzejewska Ewa, Bojarczuk Krzysztof]: Pokój Maryana. Maryan (Pinchas Burstein) w Nowym Sączu i w Nowym Jorku. Maryan's room. Maryan (Pinchas Burstein) in Nowy Sącz and in the New York City. Aut. tekstów Anda Rottenberg, Ewa Andrzejewska, Krzysztof Bojarczuk; red. Danuta Bojarczuk, Magdalena Kroh. Nowy

Sącz 2016 Stow. „Maryan”; Flexergis 8° ss. 71, nlb. 1, il.

Tekst równol. pol., ang.

Katalog wystawy w Galerii „Dawna Synagoga”, 7 IX – 7 X 2012 r.

Pinchas Burstein (1927–2007).

Opole

1716. POWRÓT nad Odrę i Bałtyk. Ziemie Odzyskane w plakacie polskim. Plakaty ze zbiorów Muzeum Niepodległości w Warszawie. Teksty Cezary Przybylski [i in.]. Wrocław 2015 Ośr. Kultury i Sztuki 8° ss. 31, nlb. 6, il.

Katalog wystawy, Opole, 23 XII – 28 II 2016 r.

1717. ŚLĄSK Opolski na pocztówce litograficznej. Katalog wystawy ze zbiorów Bogusława Szybkowskiego (zb. B.Sz.) i Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu (zb. WBP). Red. katalogu Hanna Jamry. Opole 2016 WBP im. Emanuela Smółki 8° ss. 80.

Galeria WuBePe, 29 XI 2016 – 5 I 2017 r.

Poznań

1718. ARCHEOLOGICZNE tajemnice palatium i katedry poznańskiego Ostrowa. Pod red. Macieja Przybyła. Poznań 2016 Muzeum Archeol. 4° ss. 235, nlb. 1, il., streszcz. ang. Muzeum Archeol. w Poznaniu.

Katalog wystawy, Poznań, 1 IV – 31 XII 2016 r.

Treść: Szymt Marzena: Wprowadzenie s. 7–8; Dobosz Józef: Dziejopisarze o mieście i roli Poznania w najstarszym Kościele polskim s. 9–19; Kóčka-Krenz Hanna: Palatium poznańskie na tle wczesnośredniowiecznych zespołów rezydencjonalnych s. 21–46; Bukowska Aneta: Architektura najstarszego kościoła katedralnego w Poznaniu s. 47–83; Przybył M.: Archeologiczne tajemnice palatium i katedry poznańskiego Ostrowa s. 85–92; Katalog zabytków s. 93–211; Bibliografia s. 213–222.

1719. IMAGINES Medii Aevi. Wystawa z okazji 1050. rocznicy chrztu. Red. Adam Soćko; eseje Monika Jakubek-Raczkowska, Teresa Rodzińska-Choraży, Dariusz Andrzej Sikorski, A. Soćko. Poznań 2016 Muzeum Nar. 4° ss. 171, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Katalog wystawy, Muzeum Narodowe w Poznaniu, 9 IV – 17 VII 2016 r.

1720. LIPIŃSKI Filip, Łuczak Dorota, Robakowski Józef; Antoni Mikołajczyk [1939–2000]. Światło odnalezione. Light regained. Red. Emilia Chorzępa, Madalena Piłakowska; tł. Szymon Nowak. Poznań 2016 Fund. 9/11 Art Space 8° ss. 221, nlb. 2, il.

Tekst równol. pol., ang.

Wystawa: Galeria Piekary, 17 VI – 30 IX 2016 r.

1721. SOKOŁOWSKA Alina: „Obcy mundur – dola taka...”. Polacy z zaboru pruskiego w armii niemieckiej 1914–1918. W stulecie

wybuchu I wojny światowej. Wystawa w Wielkopolskim Muzeum Wojskowym, 21 września 2014 – 1 marca 2015 roku. *Czas Przeszły*. T. 1: 2014 nr 1/2 s. 189–191.

1722. ZACHER Juliusz W.: Wystawa „Przemysł. Sztuka. Polityka. Wystawy gospodarcze na ziemiach polskich i z Polską związanych ok. 1850–1914”. Poznań, 12 lipca – 30 sierpnia 2015. *Wiadomości Numizmatyczne*. R. 60: 2016 z. 1/2 s. 368–370.

1723. „ZIEMIA skrywa kości”. Zapomniane krajobrazy pamięci – cmentarze protestanckie w Wielkopolsce po 1945 roku. „Die Erde verbrigt noch viele Knochen”. Die vergessenen Erinnerungslandschaften – protestantische Friedhöfe in Grosspolen nach 1945. Katalog wystawy, Instytut Historii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, 26–27.02.2016 r. Oprac., wprowad., wstęp Jerzy Kołacki; tł. Marek Pollok. Poznań 2016 Inst. Historii UAM 8° ss. 136, nlb. 3, il.

Tekst równol. pol., niem.

Katalog wystawy, Instytut Historii UAM, 26–27 II 2016 r.

Przemysław

1724. BOBOWSKA-HRYNIEWICZ Agnieszka: Wystawa „Działania wojenne w Twierdzy Przemysław a życie codzienne mieszkańców Przemysławia i regionu w latach 1914–1918”. *Rocznik Historyczno-Archiwalny*. T. 24: 2013/2014 [dr.:] 2016 s. 291–294.

Otwarta 5 IX 2014 r. w Archiwum Państwowym.

1725. UNIA brzeska i jej konsekwencje w świetle źródeł z Archiwum Państwowego w Przemysławiu. Katalog wystawy 8–30 czerwca 2016 r. Wstęp i oprac. katalogu Anna Krochmal. Przemysław 2016 AP 8° ss. 87, il.

XVI–XX w.

Przeworsk

1726. IGNAS Katarzyna: Regionalna zabawka drewniana i gliniana. Na marginesie wystawy etnograficznej „Malowany wózek, para siwych koni... Dawne zabawki wiejskie”. *Przeworskie Studia Regionalne*. T. 2: 2015 s. 78–119, streszcz. ang.

Wystawa: Muzeum w Przeworsku, 2 VI – 31 VIII 2013 r., opis eksponatów.

1727. WOŁOSZYN Małgorzata: Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół” w Przeworsku. W 120. rocznicę powstania – kronika wystawy. *Przeworskie Studia Regionalne*. T. 2: 2015 s. 224–239.

Muzeum w Przeworsku, 26 X – 31 XII 2013 r.

Radom

1728. JENDRZEJCZYK Katarzyna: Wizerunki Matki Boskiej w zbiorach Muzeum Wsi Radomskiej. Radom 2016 Muzeum Wsi Radomskiej 8° ss. 80, il.

Katalog wystawy w Muzeum Wsi Radomskiej, Radom, maj–listopad 2016 r.

1729. SZEJGIEC Magdalena: Z wizytą u fotografa. Radom 2016 Muzeum Wsi Radomskiej 8° ss. 64, il. Muzeum Wsi Radomskiej.

Katalog wystawy w Muzeum Wsi Radomskiej, maj–październik 2016 r.

1730. ŻYTNIKA Aleksandra: Sakralny wymiar świata. Przedstawienia religijne w rzeźbie drewnianej. Radom 2016 Muzeum Wsi Radomskiej 8° ss. 72, il.

Katalog wystawy w Muzeum Wsi Radomskiej, Radom, maj–listopad 2016 r.

Ruda Śląska

1731. TRACZ Bogusław: „Zachodźce czerwone słoneczko”. Wybory ’89 w województwie katowickim. Katalog wystawy. Katowice 2016 IPN–KŚZpNP. Oddz.; Śląskie Centrum Wolności i Solidarności 8° ss. 74, nlb. 6, il.

Wystawa w Muzeum PRL-u, Ruda Śląska, 4 VI – 30 IX 2014 r.

Siedlce

1732. KOZACZYŃSKA Beata: Ocalone z transportów dzieci Zamojszczyzny. Losy dzieci wysiedlonych z Zamojszczyzny do dystryktu warszawskiego 1942–1945. Katalog wystawy. Zamość 2016 AP 4° ss. 70, il.

Muzeum Regionalne w Siedlcach, 22 I – 6 III 2016 r.

Słupsk

1733. BON *appétit*. Zabytkowe sztuce, ich historia, kształty i przeznaczenie. Katalog wystawy z kolekcji prywatnej 16 XII 2016 – 17 IX 2017, Muzeum Pomorza Środkowego w Słupsku. Oprac. katalogu Katarzyna Pągowska, Anna Sujecka, Beata Zgodzińska. Słupsk 2016 Muzeum Pomorza Środkowego 4° ss. 239, nlb. 1, il.

Sopot

1734. GRY planszowe. Świadectwo cywilizacji. Pod red. Krzysztofa Godona i Anny Izabelli Wojciechowskiej; aut. tekstów K. Godon [i in.]. Gdańsk 2016 Muzeum Archeol. 4° ss. 113, nlb. 7, il. Muzeum Archeol. w Gdańsku. Oddz. Grodzisko w Sopocie.

Wystawa: Grodzisko w Sopocie, 14 V 2016 – 15 IV 2017 r.

Sosnowiec

1735. [MAKARSKA Anna, Chudoba Daria]: Trójkąt w kole. Marka Sosnowiec. Teksty Anna Makarska, Daria Chudoba. Sosnowiec 2016 Pałac Schoena Muzeum w Sosnowcu 8° ss. 32, il.

Katalog wystawy, Sosnowiec, 18 II – 3 IV 2016 r.

Stalowa Wola

1736. SAWA Wojciech: Ściana mówi. Głosy niesłyszanych. The wall speaks. Voices of the unheard. Red. katalogu, tł. W. Sawa, Klara Kopcińska. Warszawa–Stalowa Wola 2016 Nar. Centrum Kultury; Muzeum Region. 8° ss. 249, il. (Varia).

Tekst równol. pol., ang.

Wystawa: Muzeum Regionalne w Stalowej Woli, 18 IX – 30 X 2016 r.

Stębark

1737. W RYCERSKIM obozie. At knights' camp. Red. Aleksander Zmuda Trzebiatowski, Piotr A. Nowakowski; tł. na jęz. ang. Zuzanna Poklewska-Parra. Stębark–Toruń 2016 Muzeum Bitwy pod Grunwaldem; Spes Medieval Market 8° ss. 72, il.

Książka towarzysząca wystawie w Muzeum Bitwy pod Grunwaldem.

Treść: Drej Szymon: Wstęp s. 3–4; Toż w jęz. ang. s. 5–6; Nowakowski P.: O sposobach zarządzania dawnego obozu słów kilka s. 9–16; Małecki Jarosław: Strategia i bitwy w średnio-wiecznej Polsce s. 19–35; Nowakowski P. A.; Zmuda Trzebiatowski A.: „W rycerskim obozie” s. 35–53; Zmuda Trzebiatowski A.: Obozowisko w ruchu rekonstrukcyjnym s. 54–69; Nowakowski P. A.: Zakończenie s. 70.

Sułoszowa – Pieskowa Skała

1738. MIKOŁAJSKI Olgierd: Modna Pieszkowa Skała. Dzieje zamkowego pensjonatu (1903–1939). Kraków 2016 Zamek Królewski na Wawelu 8° ss. 38, il. Zamek w Pieskowej Skale. Oddz. Zamku Królewskiego na Wawelu.

Wystawa: Zamek w Pieskowej Skale, lipiec–wrzesień 2016 r.

Szczecin

1739. BAŃKOWSKA Iga, Urbas Michał: Codziennosc codzienności – wystawa dokumentów życia codziennego szczecinian. *Kronika Szczecina*. Nr 34: 2015/2016 [dr.:] 2016 s. 59–67.

Książnica Pomorska, kwiecień 2016 r.

1740. LEW-MACHNIAK Anna: Między otwartą wrogością a fasadową przyjaźnią. Heliodor Sztark [1886–1969]. Polski konsul w niemieckim Szczecinie. Szczecin 2016 Muzeum Nar. 8° ss. 55, il. Muzeum Nar. w Szczecinie.

Katalog wystawy, Muzeum Narodowe, październik 2016 – styczeń 2017 r.

Tarnobrzeg

1741. KOTASIAK-WÓJCIK Beata: „Ex Bibliotheca Dzikoviensi – powrót po latach” – wystawa w Muzeum Historycznym Miasta Tarnobrzega. *Dzikoviana*. T. 2: 2016 s. 88–97. Otwarta 6 XII 2015 r.

Toruń

1742. PISKORZ-BRANEKOVA Elżbieta: Mądrości i gadki z kuchennej makatki. Toruń 2016 Muzeum Etnogr. im. Marii Znamierowskiej-Prüfferowej 8° ss. 83, il., streszcz. ang.

Wystawa, Muzeum Etnograficzne im. Marii Znamierowskiej-Prüfferowej w Toruniu, maj–październik 2016 r.

Warszawa

1743. ALBUM Sienkiewiczowskie. Red. tekstów Alicja Szóstka. Warszawa 2016 Muzeum Liter. im. Adama Mickiewicza 8° ss. 34, il.

Wystawa: Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza, Warszawa, 6 V – 30 IX 2016 r.

1744. ART history and the fight for memory. Józef Sandel (1894–1962), founder of the Jewish Historical Institute Museum. An exhibition at the E. Ringelblum Jewish Historical Institute in Warsaw, 6 X 2016 – 19 III 2017. Editing Mikołaj Getka-Kenig; assistance Jakub Bendkowski. Warsaw 2016 The Emanuel Ringelblum Jewish Historical Institute 8° ss. 95, il.

Katalog wystawy.

1745. BAGIŃSKA-ŻURAWSKA Teresa: Antoniny po pożodze. Katalog wystawy. Warszawa 2016 Muzeum Łowiectwa i Jeździectwa 8° ss. 50, tabl. 16, il.

Wystawa w Muzeum Łowiectwa i Jeździectwa, 3 VI – 31 VIII 2016 r.

Dot. dworu Potockich na Ukrainie.

1746. [BUES Almut, Krysiwicz Zbigniew]: Royal marriages of princes and princesses in Poland and Lithuania c. 1500–1800. Companion guide to the exhibition. April–May 2016 the Royal Castle in Warsaw, June–July Palace of the Grand Dukes of Lithuania in Vilnius. Written and edited by Almut Bues, Zbigniew Krysiwicz. Warsaw 2016 German Hist. Inst. 4° ss. 151, il.

Katalog wystawy.

1747. [DELES Przemysław, Mrozowski Przemysław, Zawadzki Michał]: Sacrum Poloniae. Iubileum 966–2016. Wystawa w Zamku Królewskim w Warszawie – Muzeum w dniach 23 czerwca – 7 sierpnia 2016. Aut. not Prze-

mysław Deles, Przemysław Mrozowski, Michał Zawadzki. Warszawa 2016 Zamek Królewski w Warszawie – Muzeum 8° ss. 71, nlb. 1, il.

Toż w jęz. ang.: Sacrum Poloniae. Iubileum 966–2016. Exhibition in the Royal Castle in Warsaw – Museum, June 23rd – August 7th 2016. Transl. Szymon Zuchowski. Warsaw 2016.

1748. [DWIEŚCIE] 200 obiektów na 200 lat. Nie tylko książki. Katalog. 200 items for 200 years. Not only books. Catalogue. Warszawa 2016 Bibl. Uniw. 8° ss. 372, il.

Tekst równol. pol., ang. Katalog wystawy w Bibliotece Uniwersyteckiej, 6 X 2016 – 23 II 2017 r.

1749. DZIEDZICTWO Piastów mazowieckich. Wystawa w Zamku Królewskim w Warszawie – Muzeum, 28 października – 4 grudnia 2016. Red. nauk. katalogu Rafał Mroczek, Przemysław Mrozowski; red. Tatiana Hardej. Warszawa 2016 Zamek Królewski w Warszawie – Muzeum 8° ss. 110, nlb. 2, il.

Treść: Grabowski Janusz: Rozważania o Piastach mazowieckich s. 9–26; Mrozowski P.: Dziedzictwo artystyczne Piastów mazowieckich s. 27–45; Katalog s. 47–105; Bibliografia s. 107–[111].

1750. GRYŚ Iwona: „Dawne sporty, gry i zabawy w Rosji” – wystawa w Muzeum Sportu i Turystyki w Warszawie. *Niepodległość i Pamięć*. R. 23: 2016 nr 1 s. 287–301, streszcz. ang., niem., ros.

2 X 2015 – 12 I 2016 r.

1751. HASSELBUSCH Robert: Wystawa czasowa „Taniec wśród mieczów” w Muzeum Więzienia Pawiak. *Niepodległość i Pamięć*. R. 23: 2016 nr 1 s. 351–356.

Od 2 X 2015 r.

1752. HENRYK Sienkiewicz (1846–1916). Ku pokrzepieniu serc. Wstęp i red. Tadeusz Skoczek. Warszawa 2016 Wydaw. Muzeum Niepodległości 4° ss. 101, nlb. 3, il.

Katalog wystawy; Muzeum Niepodległości, 4–27 IV 2017 r.

Treść: Rok Sienkiewicza. Uchwała Senatu RP s. 5; Skoczek T.: Rok Sienkiewicza w Muzeum Niepodległości s. 7–10; Ludorowski Lech: Henryk Sienkiewicz – wizjoner historii s. 11–14; Wachowicz Barbara: Syn Polski s. 15–42; Kronika wystawy [fotografie] s. 43–48; Portrety Henryka Sienkiewicza – Grafiki s. 49–56; Portrety – Fotografie s. 57–82; Album Henryka Sienkiewicza – „Quo Vadis” s. 83–100; Rękopis „Quo Vadis” s. 101–102.

1753. JOSEF Grassi. Portret Anetki Tyszkiewiczówny. Red. nauk. katalogu Hanna Małachowicz. Warszawa 2016 Zamek Królewski w Warszawie 8° ss. 57, il. (Galeria Jednego Obrazu).

Wystawa: Zamek Królewski w Warszawie, 1 XII 2016 – 28 II 2017 r.

J. Grassi (1757–1838); Anetka Tyszkiewiczówna = Anna Potocka (1779–1867).

1754. [KANTOR Tadeusz]: Tadeusz Kantor [1915–1990]. Teksty Tadeusz Kantor. Warszawa 2015 Mazowiecki Inst. Kultury 2° teka (25 k. luzem), il.

Wystawa: „Tadeusz Kantor – Brudnopisy”, Galeria Foksal, Warszawa, 11 IX – 20 X 2015 r.

1755. MARZENIE i rzeczywistość. Gmach Muzeum Narodowego w Warszawie. Red. merytoryczna Piotr Kibort. Warszawa 2016 Muzeum Nar. 8° ss. 119, tabl. 114.

Wystawa: Muzeum Narodowe, 12 V – 31 VII 2016 r.

Treść: Morawińska Agnieszka: [Wstęp] s. 8–10; Masłowska Anna: Z Krakowskiego na Podwale. Wędrowni Muzeum po Warszawie s. 12–33; Kibort P.: Na skarpie. Gmach Muzeum Narodowego w Warszawie – historia projektowania i budowy w latach 1919–1938 s. 34–75; Pluciniczak Marek: W kręgu modernistycznej utopii. Plany rozbudowy Muzeum Narodowego w Warszawie między 1945 a 1972 rokiem s. 76–93; Aneks. Gmach Muzeum Narodowego w Warszawie s. 94–98; Katalog prac wystawionych s. 100–118.

1756. MAĆZEWSKA Katarzyna: „Testament” Bronisława Krystalla [1887–1983] – miłośnika sztuki, mecenasa artystów i hojnego donatora Muzeum Narodowego w Warszawie. *Kronika Warszawy*. 2016 nr 2 s. 85–106, streszcz. ang.

Wokół wystawy „Bronisław Krystall. Testament”, Muzeum Narodowe, 19 XI 2015 – 6 III 2016 r.

1757. MAĆZEWSKI Ryszard: Anaglify warszawskie. Warszawa przełomu XIX i XX w. na zdjęciach 3D. *Kronika Warszawy*. 2016 nr 2 s. 166–173.

Wystawa w siedzibie Parku Miniatur Województwa Mazowieckiego w Warszawie, od maja 2016 r.

1758. MEZUZA z tego domu. Mezuzah from this home. Warszawa 2016 ŻIH 8° ss. 71, nlb. 1, il.

Tekst równol. pol., ang.

Wystawa, Żydowski Instytut Historyczny, 7 I – 10 III 2016 r.

1759. OBECNOŚĆ, brak, ślady. Współcześni artyści o żydowskiej Warszawie. Presence, absence, traces. Contemporary artists on Jewish Warsaw. Warszawa 2016 Muzeum Historii Żydów Polskich Polin 8° ss. 234, nlb. 6, il.

Tekst równol. pol., ang.

Katalog wystawy, 11 III – 25 IV 2016 r.

1760. OBLICZA totalitaryzmu. Polskie doświadczenie z agresją III Rzeszy i ZSRR. Koncepcja i koordynacja merytoryczna Zbigniew Gluza. Warszawa 2016 IPN–KŚZpNP; Ośr.

Karta; Dom Spotkań z Historią 4° ss. 223, nlb. 1, il.

Publikacja opracowana na podstawie wystawy „Oblicza totalitaryzmu”, Warszawa, 28 IX 2009 – 17 I 2010 r.

1761. OCALAŁE. Kolekcja malarstwa, rysunku i rzeźby ze zbiorów Żydowskiego Instytutu Historycznego. Salvaged. A collection of paintings, drawings and sculpture from the holdings of the Jewish Historical Institute. Red. Marta Budkowska; przekł. z jęz. pol. na ang. Barry Smerin. Warszawa 2014 ŻIH 8° ss. 99, nlb. 1, il.

Katalog wystawy, 31 X 2014 – 31 III 2015 r.

Rec.: Cieślińska-Lobkowicz Nawojka, *Zagłada Żydów*. Nr 12: 2016 s. 575–580.

1762. POLSKA – kraj folkloru? Pod red. Joanny Kordjak. Warszawa 2016 Zachęta – Nar. Galeria Sztuki 8° ss. 215, il.

Publikacja towarzysząca wystawie, Warszawa, 15 X 2016 – 15 I 2017 r.

Sztuka w okresie PRL.

Z treści: Kordjak J.: Polska – kraj folkloru? s. 11–40; Brzostek Błażej: Czy folklor wszedł do śródmieścia? O motywach ludowych w PRL-u s. 41–68; Crowley David: Chłop w mieście s. 69–86; Korduba Piotr: Ludowość w wielkim mieście. O kilku wystawach w CBWA „Zachęta” s. 87–118; Beksiak Antoni: Ludowa bez wiochy s. 119–138; Klekot Ewa: Trwale obrazy rzeczy ludowych s. 139–160; Weychert Waluszko Monika: „Chcę wyjechać na wieś” s. 161–170; Świtek Gabriela: „Inni” w kanonie nowoczesności s. 171–188; Juszkiewicz Piotr: Ludowe, dziecięce, prymitywne, nowoczesne. O ceramice Antoniego Kenara s. 189–208; Kordjak J.: Fragment – Pracownia Smolna. Podróżująca szafa Leona Kudły s. 209–213.

1763. REWOLUCJA (po)październikowa. Polska lat 1956–1957. Red. Karolina Prymlewick, Elżbieta Laskowska, Piotr Kułak. Warszawa 2016 Muzeum Karykatury im. Eryka Lipińskiego 4° ss. 144, nlb. 12, il.

Katalog wystawy, Warszawa, 18 XI 2016 – 19 III 2017 r.

1764. SOŁTAN-LIPSKA Aleksandra: Arcydzieła sztuki menniczej. Wystawa z okazji 250 lat istnienia Mennicy Warszawskiej. *Kronika Warszawy*. 2016 nr 2 s. 155–165.

W Galerii Rzeźby Starej Oranżerii w Warszawie, 12 V – 1 X 2016 r.

1765. SPÓR o odbudowę Warszawy. Od gruzów do reprivatyzacji. Pod red. Tomasza Fudali. Warszawa 2016 Muzeum Sztuki Nowoczesnej; Muzeum Warszawy 4° ss. 295, nlb. 3, il.

Katalog wystawy, Muzeum Sztuki Nowoczesnej, 10 X – 11 XI 2015 r.

Treść: Mytkowska Joanna, Trybuś Jarosław: Wstęp s. 7–9; Fudala T.: Odbudowa Warszawy i miastobójstwo „małego Paryża”. Spór o odbudowę 70 lat później s. 11–25; Popiołek Małgorzata: „Miastu – grunty, mieszkańcovi – dom”. Historia powstania dekretu Bieruta na tle europejskiej myśli urba-

nistycznej s. 37–58; Perlińska-Kobierzyńska Ewa: Warszawa, miasto do przebudowy s. 59–91; Skalinowski Andrzej: Skazani na wielkość? Biuro Odbudowy Stolicy 1945–1951 s. 93–107; Chomałowska Beata: Rozdarte miasta. Powojenna odbudowa na zachód od Odry z. 109–132; Wystawa „Spór o odbudowę. [Katalog] s. 136–283; Literatura s. 288–292.

1766. UBIORY na dworze króla Jana III Sobieskiego. Red. nauk. Monika Janisz. Warszawa 2016 Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie 4° ss. 335, nlb. 1, il.

Katalog wystawy, Muzeum Pałacu w Wilanowie, 18 VI – 2 XII 2016 r.

Z treści: Jaskanis Paweł: Wprowadzenie s. 9–12; Pietrzak Jarosław: O gościach i obyczajach na dworze Jana III Sobieskiego s. 16–39; Biedrońska-Słota Beata: Orient na dworze Jana III Sobieskiego s. 41–49; Janisz M.: Francuskie ekstrawagancje. Moda i obyczaje na dworze Marii Kazimiery s. 51–59; Orlińska-Mianowska Ewa: Ubior polskie w XVII wieku s. 61–75; Martyna Ewa: Manele, kanaki, guzy, noszenia... biżuteria i ozdoby ubioru w siedemnastowiecznej Polsce s. 77–93; Bornińska Justyna: Rodzaje i kolory tkanin w XVII wieku s. 95–104; Skoczylas Olga: Teatr dworskiej mody – ubiory francuskie w XVII wieku s. 107–135; Białic Magdalena: Kapelusze z czerwonym piórem – o ubiorach do polowań i jazdy konnej w XVII wieku s. 137–147; Straszewska Anna: Kształty, kabaty i sznurówki – kilka uwag o stanikach i gorsetach szesnasto- i siedemnastowiecznych s. 149–167; Orlińska-Mianowska E.: Koszule i „chusty białe”, czyli o siedemnastowiecznej bieliznie s. 169–179; Orlińska-Mianowska E.: Znalezione pod podszewką s. 181–192; Litwiniak Elżbieta: Kopia kaftana Jana III ze zbiorów Muzeum Sztuk Dekoracyjnych w Budapeszcie s. 193–199; Żubka-Chmielewska Zuzanna: Suknia, déshabillé czy fantazja malarza? Ubiór kobiety w angielskim portrecie XVII wieku s. 207–215; Bornińska J., Orlińska-Mianowska E., Straszewska A.: Słownik nazw ubiorów, tkanin i akcesoriów mody s. 327–334.

1767. WARSZAWA Kopczyńskich. Warsaw of the Kopczyńskis. Red. kat. Alicja Szóstka; tł. Magda Iwińska. Warszawa 2016 Muzeum Liter. im. Adama Mickiewicza 8° ss. 131, nlb. 1, il.

Tekst równol. pol., ang.

Wystawa: Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza, 13 V – 15 X 2016 r.

1768. [WĘGLIŃSKA Wirginia]: Kobiety pistolety. Polki – jeńcy wojenni w obozie koncentracyjnym. Gun girls. Polish women – prisoners of war in a concentration camp. Scenariusz i teksty Wirginia Węglińska; tł. Paweł Jackowski. Sztutowo 2016 Muzeum Stutthof 8° ss. 55, il., streszcz. ang.

Tekst równol. pol., ang.

Wystawa: Urząd Dzielnicy Ursynów, 4 V – 3 VI 2016 r.

1769. ZACHOWAJMY ich w pamięci. Red. katalogu Beata Biel. Warszawa 2015 Muzeum Powstania Warszawskiego 2° ss. 15, nlb. 1, il.

Katalog wystawy plenerowej, otwartej w Parku Powstańców Warszawy 16 XI 2015 r.

1770. ZUZANNA Ginczanka [1917–1944]. Tylko szczęście jest prawdziwym życiem. Pod

red. Agaty Araszkiwicz, Sarmena Beglariana, Joanny Pogorzelskiej i Sylwii Szymaniak. Wyd. 2 popr. Warszawa 2016 Muzeum Liter. im. Adama Mickiewicza; Fund. Pol. Sztuki Nowoczesnej 8° ss. 181, nlb. 3, il.

Wystawa: Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza, 29 X 2015 – 29 II 2016 r.

Wyd. 1. 2015.

Toż w jęz. ang.: Zuzanna Ginczanka. Only happiness is real life. Transl. from Pol. to Engl. Soren Gauger, Alissa Valles. Warszawa 2016.

Wrocław

1771. BARTKY, tabiwky, zgardy... Huculiana z kolekcji Ewy Załęskiej-Szczepki i Andrzeja Szczepki. Wrocław 2016 Muzeum Nar. 8° ss. 173, nlb. 3, il.

Wystawa: Muzeum Etnograficzne, 14 V – 14 VIII 2016 r.

Tręść: Berendt Elżbieta: Wprowadzenie s. 7–11; Szczepka Andrzej: O kolekcji s. 13–16; Woźniak Alicja: Etnograficzne przypomnienie Huculszczyzny s. 17–47; Katalog s. 51–169.

1772. BOCK-MATUSZYK Katarzyna: 70 lat nieukończonych budowy? Wystawa „Pojednanie i Versöhnung in Progres... Kościół katolicki i relacje polsko-niemieckie po 1945 r.” (Wrocław, 18 XI 2015 – 17 I 2016 r.). *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 71: 2016 nr 1 s. 193–196.

1773. BORKOWSKI Tomasz: Wystawa „Człowiek spotyka psa”. *Silesia Antiqua*. T. 49: 2014 s. 183–187.

Wrocław, 15 XI 2012 – 31 I 2013 r.

1774. DROGA ku nowoczesności. Osiedla Werkbundu 1927–1932. Pod red. Jadwigi Urbanik. Wrocław 2016 Muzeum Architektury 4° ss. 329, il.

Wystawa: Muzeum Architektury, Wrocław, 31 III – 5 VI 2016 r.

Z treści: Urbanik J.: Wprowadzenie s. 18–31; Wzorcowe osiedle Werkbundu we Wrocławiu (1929) s. 110–117; Urbanik J.: Wystawa „Mieszkanie i miejsce pracy” we Wrocławiu (1929) s. 118–147; Biogramy architektów s. 259–315.

Toż w jęz. czes.: Cesta k modernitě. Sídliště Werkbundu 1927–1932. Vratislav 2016.

Toż w jęz. ang.: A way to modernity. The Werkbund estates 1927–1932. Wrocław 2016.

Toż w jęz. niem.: Der Weg zur Moderne. Werkbund-Siedlungen 1927–1932. Wrocław 2016.

1775. KUCHARSKI Wojciech: Wystawa „7 cudów Wrocławia i Dolnego Śląska” (Wrocław, 3 II – 14 V 2016 r.). *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 71: 2016 nr 1 s. 196–200.

1776. MADERA Paweł, Szczecińska Magdalena: Wystawa „Homo Faber czyli narzędzia

dawniej i dziś”. *Silesia Antiqua*. T. 50: 2015 s. 380–384.

Muzeum Archeologiczne, 3 XII 2013 – 31 III 2014 r.

1777. MILEJSKI Paweł, Sroka Łukasz: „Silesia Numismatica” – Obiegowe monety dukatowe i talarowe ksiąząt śląskich ze zbiorów Muzeum Narodowego we Wrocławiu. Wystawa w Muzeum Narodowym we Wrocławiu (5 lutego – 15 maja 2016). *Wiadomości Numizmatyczne*. R. 60: 2016 z. 1/2 s. 370–371.

1778. SMOLAK Marzena: Andrzej Heinrich malarz polskich banknotów. Wrocław 2016 Muzeum Miejskie Wrocławia 4° ss. 197, nlb. 3, il.

Wystawa: Muzeum Miejskie Wrocławia, 22 I – 8 V 2016 r.

1779. SZTUKA prześladowana. Żydowski artysta Heinrich Tischler i jego wrocławskie środowisko. Verfolgte Kunst. Der jüdische Künstler Heinrich Tischler und sein Breslauer Kreis. Koncepcja katalogu Johanna Brade; red. J. Brade, Renata Wilkoszewska-Krakowska; tł. Ewa Czerwiakowska, R. Wilkoszewska-Krakowska. Wrocław–Görlitz 2016 Muzeum Miejskie Wrocławia; Schlesisches Museum 4° ss. 271, nlb. 1, il. (Wrocławscy Artyści i Kolekcjonerzy w Muzeum Miejskim Wrocławia; nr 33).

Tekst równol. pol., niem.

Wystawa: Muzeum Miejskie Wrocławia, Wrocław, 19 III – 31 VII 2016 r.

Z treści: Brade J.: Heinrich Tischler [1892–1938] i jego środowisko – w poszukiwaniu zglądzonego świata artystów żydowskich międzywojennego Wrocławia s. 13–97; Katalog s. 99–255; Noty biograficzne s. 256–271.

Rec.: Stolarska-Fronia Małgorzata: Cichy powrót żydowskiego artysty z Breslau do Europejskiej Stolicy Kultury. Wystawa i katalog „Sztuka prześladowana”. *Studia Judaica*. Vol. 19: 2016 nr 1(37) s. 187–194.

1780. [ZIĘBA Krystyna]: Medale papieskie. Kolekcja księdza doktora Jana Bogumiła Stachowiaka [ur. 1935]. Oprac. katalogu Krystyna Zięba. Wrocław 2016 Muzeum Miejskie Wrocławia 8° ss. 215, nlb. 1, il.

Wystawa: Muzeum Miejskie Wrocławia, Pałac Królewski, 5 VIII – 2 X 2016 r.

Zakopane

1781. DALL Lesław: Bronisław Piłsudski (1866–1918) – niezwykły brat Marszałka. *Wrocławskie Studia Wschodnie*. [T.] 20: 2016 s. 325–328.

Wystawa w Muzeum Tatrzańskim im. dra Tytusa Chałubińskiego w Zakopanem, 11 VI – 13 XI 2016 r.

Zielona Góra

1782. „A DOOKOŁA obcy świat...”. Pierwsze powojenne lata na Ziemi Lubuskiej. Muzeum Ziemi Lubuskiej w Zielonej Górze, 26 X

2016 – 29 I 2017. Zielona Góra 2016 Muzeum Ziemi Lubuskiej; Tow. Przyj. Muzeum Ziemi Lubuskiej 8° ss. 18, nlb. 1, il.

Katalog wystawy.

1783. KARWOWSKI Przemysław: Postscriptum do wystawy „Zielonogórskie krótkofalarstwo – wczoraj i dziś”. *Studia Zielonogórskie*. T. 21: 2016 s. 49–60.

Muzeum Ziemi Lubuskiej, 18 XI 2015 – 10 I 2016 r.

1784. SIATECKI Alfred: Grünberskie restauracje (o wystawie „Dawne zielonogórskie restauracje”). *Studia Zielonogórskie*. T. 21: 2016 s. 365–367.

Wystawa pocztówek z kolekcji Grzegorza Biszczanika w Muzeum Ziemi Lubuskiej, 1 IX – 17 X 2016 r.

1785. ZIEMSKA Małgorzata: Robinsonowie lubuscy (o wystawie „A dookoła obcy świat...”). *Studia Zielonogórskie*. T. 21: 2016 s. 233–237.

Muzeum Ziemi Lubuskiej, 26 X 2016 – 26 II 2017 r.

Wystawy zagraniczne

Austria

1786. GAUL Jerzy: Wiedeńskie wystawy z okazji setnej rocznicy śmierci cesarza Franciszka Józefa. *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 23: 2016 s. 333–335.

„Franciszek Józef. W setną rocznicę śmierci cesarza 1830–1916”, 16 III – 27 XI 2016 r. w pałacu Schönbrunn i Muzeum Mebli w Wiedniu oraz na zamku w Niederweiden; „Wieczny cesarz Franciszek Józef 1830–1916”, 11 III – 27 XI 2016 r. w Austriackiej Bibliotece Narodowej.

1787. POST41. Relacje z Litzmannstadt Getto. Księga pamięci. Reports from Litzmannstadt Ghetto. A memorial book. Red. Angelika Brechelmacher, Bertrand Perz, Regina Wonisch. Wien–Łódź 2015 Mandelbaum Verlag; AP 4° ss. 302, il.

Tekst równol. pol., ang.

Katalog wystawy, Wiedeń, 1 X 2015 – 6 III 2016 r.

Treść: Buchsbaum Thomas M.: Przedmowa s. 6–7; Woller Ernst: Przedmowa s. 8–9; Wonisch R., Brechelmacher A., Perz B.: Relacje z Litzmannstadt Getto s. 11–17; Perz B.: Żydzi wiedeńscy w Litzmannstadt Getto s. Freund Florian: Obóz cygański w Litzmannstadt Getto s. 71–101; Zawilski Piotr: Materiały o zachodnioeuropejskich Żydach w zbiorach Archiwum Państwowego w Łodzi s. 103–111; Loevy Hanno: „Niewiele już jest do opowiedzenia...”. Pamiętniki i kroniki z łódzkiego getta s. 113–137; Wonisch R.: Dokumentowanie dla potomnych: Fotografowie getta s. 139–159; Steinert Hannelore: „Ciągłe nie mam wiadomości od Ciebie...”. Skonfiskowana poczta w Litzmannstadt Getto w latach 1940–1944 s. 161–187; Brechelmacher A.: Karty pocztowe z Litzmannstadt Getto s. 185–221; Baumgartner Gerhard, Brechelmacher A., Crass Margit: Szkice biograficzne s. 223–284; Brechelmacher A.: Świadczenia czasu – wspomnienia Helli Fixel i Grete Stern s. 285–295.

Brazylia

1788. MAQUINA Tadeusz Kantor [1915–1990]. Tadeusz Kantor Machine. Ed. Ricardo Muniz Fernandes. Sao Paulo–Łódź–Warszawa 2015 Sesc; Muzeum Sztuki; Culture.pl-Inst. Adama Mickiewicza 8° ss. 221, nlb. 2, il.

Wystawa: Sesc Consolacao, Sao Paulo, 19 VIII – 14 XI 2015 r. Tekst równol. ang., portug.

Niemcy

1789. ROSENBAUM Sebastian: Wizerunki wojny. *CzasyPismo*. 2016 nr 1 s. 212–214.

Wystawa czasowa w Schlesisches Museum w Görlitz, 11 V – 31 X 2015 r.: Kunst zur Kriegszeit 1914–1918. Künstler aus Schlesien zwischen Hurrapatriotismus und Friedenssehnsucht. Sztuka czasu wojny 1914–1918. Artyści ze Śląska między hurrapatriotyzmem i pragnieniem pokoju.

4. MATERIAŁY IKONOGRAFICZNE

Albumy, fotografie

1790. ALBUM de Kalisch. Phot. de Jean Guillaume Diehl; tekst Jerzy Aleksander Splitt. Kalisz 2014.

Rec.: Szal-Truszkowska Bożena, *Rocznik Kaliski*. T. 40: 2014 s. 303–305.

1791. ALBUM Legionów. Oprac. Marcin Kolas. Kielce 2016 Muzeum Historii Kielc 8° ss. 32, il. (Źródła do Dziejów Kielc. Ser. Nowa; z. 8).

Fotografie dot. I. 1915–1916.

1792. ALBUM wyposażenia Wojska Polskiego. Cz. 1 i 2. Red. tech. Marcin Adamczyk. Warszawa 2016 Bellona 8° ss. nlb. 224, il.

Reprint, oryg.: 1933.

1793. ARCHITEKTURA Warszawy 1945–1965 na fotografii. Obiekty twórców związanych z Politechniką Warszawską. Warsaw architecture in the years 1945–1965 photographed. The works of architects connected with Warsaw University of Technology. Oprac. Teresa Gumołowska, Maria Miller-Jankowska, Małgorzata Wornbard. Warszawa 2016 Bibl. Gł. Politech. Warszawskiej 8° ss. 240, il. Bibl. Gł. Politech. Warszawskiej.

1794. ARMIA Andersa w obiektywie i zbiorach płk. Leona Waclawa Koca [1892–1959]. Wybór i oprac. Anna Eliza Wasilewska. Warszawa 2016 AAN; Agencja Egros K. Gucman Z. Markert 4° ss. 199, il.

1795. BŁOŃSKI Jacek: Zaginiony świat. Historia Żydów przemyskich. The missing world. History of Jews in Przemysł. Przemysł 2016 Muzeum Nar. Ziemi Przemyskiej 16° ss. 40, tabl. 91, il., streszcz. ang.

1796. BOHDZIEWICZ Anna Beata: 1981. Lekki powiew wolności. A light breeze of freedom. Warszawa 2013 Monoplan 4° ss. 352, nlb. 2, il.

Album fotografii.

Rec.: Karpiński Marek: Zostały nie tylko słowa. *Wolność i Solidarność*. Nr 8: 2015 s. 243–244.

1797. BRONISŁAWSKI Ryszard: Widoki dawnej Łodzi z lat 1888–1900 w obiektywie Bronisława Wilkoszewskiego. Łódź 2016 Hamal Andrzej Machejek 8° ss. 168, il.

1798. BUCZKOWSKI Janusz: Kielce z tamtych lat 1960–1980. Kielce 2015 P.U. Compus 8° ss. 176, il.

1799. CHODZIEŻ na starych fotografiach. Kolmar in alter Fotografie. 1896–1945. Praca zbior. pod red. Henryka Zydorcza. Chodzież–Piła 2016 Tow. Miłośn. Ziemi Chodzieskiej; „Media” Edmund Wolski 8° ss. 127, nlb. 1, il.

Tekst równol. pol., niem.

1800. [CHOMĘTOWSKA Zofia]: Zofia Chomętowska [1902–1991]. Albumy fotografiki. [Cz. 1:] Entuzjastka 1912–1935. Wybór zdj. i teksty Karolina Puchała-Rojek; z esejem Eweliny Lasoty. Warszawa 2016 Muzeum Warszawy; Fund. Archeol. Fotografii 8° ss. 120, nlb. 4, il.

Toż. [Cz. 2:] Profesjonalistka 1936–1944. Wybór zdj. i teksty Anna Kotańska, Anna Topolska; z esejem Karoliny Ziębińskiej-Lewandowskiej ss. 120, nlb. 4, il.

Toż. [Cz. 3:] Dokumentalistka 1945. Wybór zdj. i teksty A. Kotańska, A. Topolska; z esejem Tomasz Ferenca ss. 84, nlb. 4, il.

Toż. [Cz. 4:] Emigrantka 1946–1981. Wybór zdj. i teksty K. Puchała-Rojek; z esejem Joanny Łuby ss. 98, nlb. 5, il.

1801. CIEŚLIK Marian: Dwór Targowskich w Tokarni. Tokarnia 2010 GOKiS 16° ss. nlb. 108, il.

Fotografie.

1802. DEKORACJE architektoniczne Gdańska 1945–1989. T. 1: Główne Miasto – fresk, sgraffito, mozaika, ceramika. Red. nauk. Jacek Kriegseisen; zdj. Michał Szymończyk. Gdańsk 2016 Nadbałtyckie Centrum Kultury 8° ss. 37, nlb. 199, il.

1803. [DOBKIEWICZ Andrzej]: Gmina Marcinowice na dawnych pocztówkach. Gemeinde Gross Merzdorf in alten Ansichtskarten. Marcinowice commune on old postcards. Aut. Andrzej Dobkiewicz; tł. na jęz. niem. Grzegorz Szwegler, na jęz. ang. Katarzyna Kopeć. Wałbrzych 2016 Wydaw. Errata 4° ss. 103, nlb. 1, il.

1804. DOBKIEWICZ A.: Gmina Walim na dawnych pocztówkach. Gemeinde Wüstenwaltersdorf in alten Ansichtskarten. Tł. na jęz. niem. Grzegorz Szwegler. Świdnica–Piaseczno 2016 Wydaw. Errata; Kubara Lamina 4° ss. 152, il.

Tekst równol. pol., niem.

1805. DOBKIEWICZ A.: Miasto i gmina Żarów na dawnych pocztówkach. Stadt und Gemeinde Saarau in alten Ansichtskarten. The town and commune of Żarów on old postcards. Tł. na jęz. niem. Grzegorz Szwegler. Świdnica–Wałbrzych 2016 Wydaw. Errata 4° ss. 135, il.

1806. DOBKIEWICZ A.: Świdnica na dawnych pocztówkach. T. 2. Schweidnitz in alten Ansichtskarten. Bd. 2. Świdnica on old postcards. Vol. 2. Tł. na jęz. niem. Grzegorz Szwegler; tł. na jęz. ang. Joanna Dolińska-Romanowicz. Świdnica–Piaseczno 2016 Wydaw. Errata; Kubara Lamina 4° ss. 168, il.

Tekst równol. pol., niem., ang.
T. 1. 2015.

1807. DOBKIEWICZ A.: Wałbrzych na dawnych pocztówkach. T. 2: Z kolekcji Jacka Kieka. Waldenburg in alten Ansichtskarten. Bd. 2: Aus der Sammlungen von Jacek Kiek. Tł. na jęz. niem. Grzegorz Szwegler. Świdnica–Piaseczno 2016 Wydaw. Errata; Kubara Lamina 4° ss. 151, il.

Tekst równol. pol., niem.
T. 1. Wałbrzych 2015.

1808. DOŁGOWSKI Andrzej: Brześć nad Bugiem. Podróż w czasie 1919–1939. Wspólna historia Polski i Białorusi. 200 unikalnych zdjęć. Warszawa 2016 Bellona; Fund. Prospect 4° ss. 135, nlb. 1, il., streszcz. białorus.

1809. DZIECKO w archiwaliach. Red. Grażyna Schlender. Kalisz–Warszawa 2015 AP; NDAP 8° ss. 231, tabl. 13, streszcz. ang.

Archiwalia i fotografie z l. 1825–1998.

1810. GAJEWSKI Marek: Najdzielniejszy z dzielnych. Mjr Józef Bronisław Marjański (1892–1920). Album pamięci legionowego bohatera. Białystok 2016 Muzeum Wojska 4° ss. 111, nlb. 1, il.

1811. GLUCH Józef: Moja Ruda. Cz. 2. Ruda Śląska 2016 Muzeum Miej. im. Maksymiliana Chroboka 4° ss. 168, il.

Cz. 1. 2002.

1812. GOLICKI Józef: Album tczewski. Fotografie do 1945 roku. [Cz.] 4. Tczew 2016 Gazeta Reklamowa, Agencja Impresaryjna „Pop&Art” 8° ss. 95, nlb. 1, il.

Cz. 1. 2013.

1813. GOLICKI J.: Album tczewski. Fotografie po 1945 roku. [Cz.] 3. Tczew 2016 Gazeta Reklamowa, Agencja Impresaryjna „Pop&Art” 8° ss. 95, nlb. 1, il.

Cz. 1. 2014.

1814. [HAJDUK Jolanta]: Gorlice. Jest takie miejsce na ziemi... Tekst Jolanta Hajduk; zdj. Przemysław Angrzyk [i in.]; red. Ewa Buhl. Gorlice–Nowy Sącz 2010 Nova Sandec 4° ss. nlb. 96, il.

Toż. Wyd. 2, popr. Gorlice–Nowy Sącz 2014 ss. nlb. 92, il.
Toż. Wyd. 3, popr. Gorlice–Nowy Sącz 2016 ss. nlb. 96, il.
Lata 1355–2016.

1815. [HARTWIG Magdalena]: Narcyz Witczak–Witaczyński [1898–1943]. Teksty i wybór fotografii Magdalena Hartwig. Warszawa 2016 Nar. Archiwum Cyfrowe; NDAP 4° ss. 239, nlb. 1, il.

Tekst równol. pol., ang.

1816. HERMANN Krone i inni. Wrocław na fotografii 1840–1900. Oprac. Zygmunt Wielowiejski. Wrocław 2014.

Rec.: Mossakowska Wanda, *Dagerotyp*. Nr 23: 2014 s. 67–68.

1817. JACKIEWICZ Danuta: Konrad Brandel 1838–1920. Warszawa 2015.

Rec.: Ziętkiewicz Marta, *Dagerotyp*. Nr 24: 2015 s. 93–100.

1818. JACKIEWICZ D.: Maksymilian Fajans 1825–1890. Warszawa 2014.

Rec.: Grąbczewska Małgorzata Maria, *Dagerotyp*. Nr 23: 2014 s. 59–66.

1819. [KOCHANOWICZ Janusz]: Uchwyczone w czasie. Pruchnik na starej fotografii. Koncepcja, oprac. i wybór Janusz Kochanowicz. Rzeszów–Pruchnik 2016 Wydaw. Edytorial; na zlec. Janusza Kochanowicza 4° ss. 199, il.

XX w.

1820. KOLBAIA David: Under Polish wings. The Georgian emigration in Poland 1921–1939. Engl. transl. and red. Bolesław Jaworski. Warsaw 2016 Centre for East European Studies. Univ. of Warsaw 4° ss. 243, il.

Tyt. oryg.: Pod skrzydłami Rzeczypospolitej. Emigracja gruzińska w Polsce 1921–1939. Warszawa 2015.

1821. KORPUS Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie. Architektura światła. Oprac. Barbara Trzczińska; tł. tekstów Magdalena Roman. Warszawa 2015 Oficyna Wydawnicza SGH – Szkoła Gł. Handlowa 4° ss. 149, nlb. 3, il.

Tekst równol. pol., ang.

1822. KOTKOWSKI Mariusz: Niezwykła codzienność. Ulice i place Wrocławia na dawnej pocztówce. Wrocław 2016 Wydaw. Via Nova 8° ss. 255, il.

Lata 1880–1945.

1823. [KOWALCZYK Jolanta, Solarz Justyna]: „Zielony Śląsk” na dawnej pocztówce. Powiat bielski, cieszyński i żywiecki. Ze zbiorów Biblioteki Śląskiej. Oprac. Jolanta Kowalczyk, Justyna Solarz. 2016 Bibl. Śląska 8° ss. 477, nlb. 1, il.

Z l. 1870–1945.

1824. KOZERSKI Paweł: Portret miasta Brzeg na dawnej pocztówce. Tł. Jacek Rudnik, Sergiusz Kiełtyka i Piotr Żwak. Opole 2016 Wydaw. MS 8° ss. 79, il.

Tekst równol. pol., ang., niem.

1825. KRAJOBRAZ Krakowa z Kopcem Kościuszki w tle. Wstęp, wybór i oprac. Mieczysław Rokosz. Kraków 2015 Komitet Kopca Kościuszki 8° ss. 151, il.

Tyt. równol.: Landscapes of Kraków with Kościuszko Mount.

1826. KRAKÓW. Historia i stara pocztówka. Cracow. The history and old postcards. Krakau. Geschichte und alte Postkarte. Cracovia. Historia y postales del ayer. Oprac. tekstów Lech Brywczyński, Marzena Bracka-Kondracka. Elbląg 2016 Wydaw. Urban Michał Kondracki 4° ss. 271, il.

1827. [KRAWCZYK-RUDNICKA Monika]: Dawny Wrocław. Das alte Breslau. Old Breslau. Aut. Monika Krawczyk-Rudnicka. Świdnica 2016 Wydaw. GSMA Energia-pl 4° ss. 104, il.

Tekst równol. pol., ang., niem.

Album pocztówek, XIX–XX w.

1828. KRZYSZTOFOWICZ-KOZAKOWSKA Stefania: Sztuka w czasach PRL. Olsztyn 2016 Wydaw. Bosz Szymanik i wspólnicy 4° ss. 278, nlb. 2, il.

1829. KUĆ Bogdan: Mieszkańcy powiatu mińskiego na początku XX wieku. *Rocznik Stanisławowski*. Z. 1: 2013 s. 258–266.

Fotografie.

1830. KUPSKI Błażej, Skupała Roland: Pyskowice w czasach PRL-u. Pyskowice in times

of Polish People's Republik. Pyskowice en temps de la Republique Populaire de Pologne – temps de regime communiste. Pyskowice in der Zeit der Volksrepublik Polen (VR). Tł. na jęz. ang. Ewa Androsiuk-Kotarska; j. niem. Jacek Stopikowski; j. fr. Adrian Tomalak. Kwidzyn–Pyskowice 2016 Vega Studio Adv. Tomasz Müller; Gm. Pyskowice 8° ss. 80, il.

Tekst równol. pol., ang., fr., niem.

1831. LEGIONY Polskie 1914–1918. Red. nauk. Jan Tarczyński; współpr. Zofia Kunert; tekst Janusz Odziemkowski. Wyd. 3 uzup. Warszawa 2016 Centr. Bibl. Wojsk. im. Marszałka Józefa Piłsudskiego 8° ss. 374, nlb. 2, il. Min. Obrony Nar., Centr. Bibl. Wojsk. im. Marszałka Józefa Piłsudskiego.

Wyd. 1. 2015.

1832. [LERUE Adam]: Album lubelskie. Poszyt 1. Rysował z natury i opisał A. Lerue. Warszawa 2015 Ladiamed Zbigniew Łagodziński 4° ss. 179, nlb. 1, il.

Współwyd.: Album lubelskie wydane przez A. Lerue'go. Oddział 1. (Tekst).

Przedruk fotooffsetowy, oryg.: Warszawa 1857.

1833. [LIPOK-BIERWIACZONEK Maria, Zych Magdalena]: Polski strój ludowy. (Ze śląskim suplementem) w fotografii Stanisława Gadomskiego i Barbary Kubskiej. Poland's folk costume. (With a Silesian supplement) in the photographs of Stanisław Gadomski and Barbara Kubska. Teksty Maria Lipok-Bierwiaczonek, Magdalena Zych. Tychy 2016 Muzeum Miejskie 4° ss. 343, nlb. 1, il.

Tekst równol. ang., pol.

1834. LOREK Krzysztof, Machnicki Jarosław, Osiecki Jerzy: Świętokrzyskie. Podróż sentymentalna. Kielce 2016 Światowid 8° ss. 208, il., streszcz. ang.

Pocztówki, XIX–XX w.

1835. LUBRZA wczoraj i dziś. Lubrza gestern und heute. Red. Waldemar Gruszczyński; rys. Robert Jurga. Lubrza–Zielona Góra 2015 Sandmedia 4° ss. 80, il.

Tekst równol. pol., niem.

1836. ŁAKOMSKI Mirosław: Schröttersburg w Płocku. Oprac. graf. aut.; fot. m.in. Mirosław Przybylski, Wojciech Chojnacki, Władysław Kozłowski, Jerzy Wróbel. Płock 2016 Biuro Reklamy Elżbieta Łakomska 8° ss. nlb. 308, il.

Zawiera fragm.: Łakomski M.: Album tumski i Knapiński Ryszard: Nieznana odyseja płockich zabytków zrabowanych przez okupanta niemieckiego.

1837. ŁOPUSZKA Wielka na starej fotografii. Rzeszów–Łopuszka Wielka 2016 Wydaw. Edytorial; na zlec. Zespołu Szkolno-Gimnazjalnego 4° ss. 71, nlb. 1, il.

XX w.

1838. ŁÓDŹ w obiektywie Romana Wajnikonisa 1918–1939. Oprac. Agnieszka Janik. Łódź–Warszawa 2016 AP; NDAP 8° ss. 123, nlb. 1, il.

1839. MALANGIEWICZ Maciej, Rutkowski Jacek: Łowicz 1918–1939. Kronika fotograficzna. Łowicz 2016 Łowicki Ośr. Kultury 4° ss. 176, il., streszcz. ang.

1840. [MALINOWSKI Dariusz]: Puławy. Moje miasto. Koncepcja i projekt albumu, aut. fotografii współczesnych Dariusz Malinowski; aut. tekstów Zbigniew Kielb, Bohdan Zadura, Marek Sierpawski. Puławy 2016 Agencja Focus 4° ss. 136, il.

1841. MARCINKOWSKI Robert: „Fotoreportaż”. Warszawa A.D. 1898. *Kronika Warszawy*. 2016 nr 1 s. 59–84, streszcz. ang.

34 fotografie wykonane między 5 a 10 IX 1898 r.

1842. [MARCINKOWSKI R.]: Warszawa. Dawne widoki z lotu ptaka. Warsaw. Old views from the air. Tekst Robert Marcinkowski. Warszawa 2012 White & Case P. Pitkiewicz, M. Studniarek i Wspólnicy 8° ss. nlb. 2, 72, nlb. 2, il. (Kolekcja White & Case Collection).

Tekst równol. pol., ang.

1843. [MARCINKOWSKI R.]: Warszawa. Z biegiem Wisły. Warsaw. Along the Vistula riverside. [T. 1]. Tekst Robert Marcinkowski. Warszawa 2013 White & Case P. Pitkiewicz, M. Studniarek i Wspólnicy – Kancelaria Prawna 8° ss. 71, nlb. 2, il. (Kolekcja White & Case Collection).

Toż. [T. 2]. Warszawa 2014 ss. 71, nlb. 2, il.

Tekst równol. pol., ang.

1844. MARCZAK Piotr: Dzieje Polski w obrazach. Polish history in pictures. Tł. Joanna Holzman. Warszawa 2016 Arkady 4° ss. 333, nlb. 3, il.

Tekst równol. pol., ang.

Malarstwo historyczne.

1845. MAŚLIŃSKI Piotr, Kowalczyk Maciej: Antonin na starej pocztówce. Przygodzice–Ostrów Wielkopolski 2015.

Rec.: Rzepa Krzysztof, *Kronika Wielkopolski*. 2016 nr 2 s. 96–98.

1846. [MUSZKIES Szmul]: Szmul Muszkies – fotograf profesjonalny. Portret ostrow-

czan lat 30. XX wieku wykonany w zakładzie fotograficznym „Rembrandt”. Szmul Muszkies professional photographer. A portrait of Ostrowiec’s residents in the 30s, taken at the „Rembrandt” photography studio. [Aut.] Wojtek Mazan; tł. Łukasz Kotyński. Ostrowiec Świętokrzyski 2016 Stow. Kulturotwórcze Nie z tej Bajki 4° ss. 276, il.

Tekst równol. pol., ang.

1847. OCALIĆ od zapomnienia... Gmina Sanniki na przestrzeni lat. Oprac. Agnieszka Lewandowska. Sanniki 2015 Gmina 8° ss. 120, il.

1848. ORAWIACY na fotografii Eugeniusza Sterculi [1879–1939]. Red. Maria Łuciak, Robert Kowalczyk. Nowy Targ–Jabłonka 2012 Orawska Bibl. Publ. w Jabłonce 8° ss. 60, il.

Rec.: Spiss Anna, *Wierchy*. R. 80: 2014 [dr:] 2016 s. 294–296.

1849. PAWŁOWSKI Tomasz: Przedwojenny Mokotów. Nieznane fotografie. Warszawa 2016 Wydaw. RM 4° ss. 111, nlb. 1, il.

1850. [PĘCHERSKI Karol]: Czekając na odbudowę. Warszawa 1945–1950 w obiektywie Karola Pęcherskiego. Teksty Jerzy S. Majewski; wybór zdjęć Joanna Lang. Warszawa 2016 Muzeum Powstania Warszawskiego 4° ss. 218, nlb. 2, il.

1851. PIASECKI Maciej: Długopole-Zdrój na dawnych pocztówkach. Bad Langenau auf alten Ansichtskarten. Wrocław–Polanica-Zdrój 2016 Press-Forum 4° ss. 70, il.

1852. PIELACHA Krystian, Kuczyński Jarosław: Do ostatniej kropli krwi. Major Marian Bernaciak „Orlik” 1917–1946. Warszawa 2016 IPN–KŚZpNP 4° ss. 333, nlb. 1, il. + 1 dysk optyczny (CD-ROM).

1853. PIOTROWSKI Robert: Santok wczoraj i dziś. Santok gestern und heute. Santok 2015 Fund. Ochrony Przyrody i Dóbr Hist. Ziemi Santockiej; Gm. Santok 16° ss. 64, il.

Tekst równol. pol., niem.

1854. PŁAWECKA Katarzyna Maria: Limanowa w fotografii Klementyny Zubrzyckiej-Bączkowskiej. *Rocznik Sądecki*. T. 44: 2016 s. 173–187.

Z l. 1903–1920.

1855. POLACY w Wielkiej Brytanii. Historie mówione i wizualne. Koncepcja, wybór tekstów i fot. Joanna Łuba. Warszawa 2016 Ośr. Karta 8° ss. 54, nlb. 2, il.

XX w.

1856. POLICJA Państwowa w fotografii 1919–1939. Red. Daniel Głowacz, Krzysztof Musielak, Magdalena Zychowicz. Wyd. 2, uzup. Warszawa 2016 Komenda Gł. Policji 8° ss. 147, nlb. 1, il.

Wyd. 1. 2015.

1857. PRYMAS Stefan Wyszyński na Bródnie w 1948 roku. Zdjęcia z kolekcji Zbigniewa Żychowicza. Zdj. Zbigniew Żychowicz; selekcja zdj. Bartosz Wieczorek, Paweł Sky. Warszawa 2016 Stow. „Kulturalne Bródno” 8° ss. nlb. 8, 31, nlb. 2, il.

1858. PRZEBINDOWSKI Jakub: Miasto O. Pocztowny alfabet Opola. Warszawa 2016 AB Productions 8° ss. nlb. 4, 112, nlb. 2, il.

Opole 1944–1989.

1859. RAMIĘ pancerne 2. Polskiego Korpusu. Album fotografii 2 Warszawskiej Dywizji Pancerniej. Fot. T[adeusz] Szumański; tekst pol. w oprac. Jana Bielatowicza. Wyd. 2. Oświęcim 2016 Wyd. Napoleon V 8° ss. 256, il.

Wyd. 1. Rzym 1946.

1860. ROLIŃSKA Joanna: Przedwojenna Ochota. Najpiękniejsze fotografie. Wyd. 2. Warszawa 2016 Wydaw. RM 4° ss. 93, nlb. 3, il.

Wyd. 1. 2010.

1861. [ROMANOWSKA-PIETRZAK Monika]: Widoki powiatu szamotulskiego na starych pocztówkach 1898–1945. Teksty, wybór i oprac. pocztówek Monika Romanowska-Pietrzak. Szamotuły 2016 Muzeum Zamek Górków 4° ss. 156, il.

1862. RUCIŃSKA Izabela, Ruciński Jan, Marciniak Piotr: Historia „dziesiątaków” pocztówką pisana. Łowicz–Łódź 2016 Stow. Hist. im. 10. Pułku Piechoty; Księży Młyn Dom Wydaw. 8° ss. 141, nlb. 3, il.

Album pocztówek popularyzujących i dokumentujących działania Stowarzyszenia Historycznego im. 10. Pułku Piechoty, l. 2010–2015.

1863. RUINY Warszawy. Fotografie z lat 1915–2016. Ruins of Warsaw. Photographs from 1915 to 2016. Oprac. Łukasz Gorczyca, Michał Kaczyński. Warszawa 2016 Fund. Raster; współpr. Muzeum Warszawy 8° ss. 327, nlb. 1, il.

1864. RYPIN w starej fotografii. T. 1: Kraj-obraz miasta. Red. Andrzej Szalkowski; oprac. tekstów Urszula Forczmańska, A. Szalkowski, Błażej Krajewski. Rypin 2016 Muzeum Ziemi Dobrzyńskiej 8° ss. 99, nlb. 1, il.

XX w.

1865. RZECZKOWSKI Ireneusz, Wielgomas Roland: Białobrzegi w starej fotografii 1945–1975. Białobrzegi 2016 Białobrzegskie Tow. Kult. 4° ss. 187, nlb. 1, il.

1866. SADOWSKI Maciej: Witold Pilecki [1901–1948]. Fotobiografia. Photobiography. Ożarów Mazowiecki 2016 Wydaw. Olesiejuk 4° ss. 203, nlb. 5, il.

Tekst równol. pol., ang.

1867. [SĘK Jan]: Szkice przed startem. Rysunki Jana Sęka [1920–1943]. Red. i oprac. Witold Świeczak, Radosław Suchożebrski. Warszawa 2016 Wydaw. Nauk. Inst. Lotnictwa 8° ss. 334, nlb. 2, il.

Tekst równol. pol., ang.

Rysunki z l. 1938–1943 dot. lotnictwa.

1868. SIDZINA. 450 lat lokacji wsi. Album jubileuszowy. Sidzina na archiwalnych fotografiach. Red. i oprac. Barbara Lasek. Bystra-Sidzina 2012 Gm. Bystra-Sidzina 8° ss. 103, nlb. 1, il.

Rec.: Spiss Anna: Album o beskidzkiej Sidzinie. *Wierchy*. R. 80: 2014 [dr.:] 2016 s. 296–297.

1869. SIKORSKA Małgorzata: Rok 1916. *Kronika Warszawy*. 2016 nr 1 s. 154–161, streszcz. ang.

Fotografie.

1870. SOĆKO Andrzej: Krynka w starej fotografii. Krynka–[Łuków] 2016 Stow. na Rzecz Rozwoju Wsi Krynka 8° ss. 466, il.

1871. STALE o Nowej Hucie. Album fotograficzny. Revisiting Nowa Huta. Photo book. Wybór fot. Paweł Jagło; red. Łukasz Klimek. Kraków 2016 Muzeum Hist. M. Krakowa 8° ss. 131, il.

Tekst równol. pol., ang.

1872. STEFAN Krzysztof, Nieratka Piotr: Nowogrodziec i Odrzychów na przedwojennych fotografiach oraz pamięć o Kresowym Świrzu i Chlebowicach Świrskich. Nowogrodziec 2016 Krzysztof Stefan i Piotr Nieratka 4° ss. nlb. 44, il.

1873. STEFAN K., Nieratka P.: Nowogrodziec. Miasto ceramiki oraz jego okolice na przedwojennych pocztówkach. Nowogrodziec 2015.

Omów.: Brusilo Zygmunt, *Rocznik Bolesławiecki*. T. 8: 2015 [dr.:] 2016 s. 191–192.

1874. STEFAN K., Nieratka P.: Z bośniackiego Nowego Martyńca do śląskiego Gościszowa. Historia zapisana na fotografiach.

Gościszów–[Nowogrodzic] 2016 Krzysztof Stefan; Nieratka Piotr 4° ss. 44, il.

Wydanie z okazji 70 rocznicy przybycia do Gościszowa Polaków z Jugosławii, Polski Centralnej oraz Kresów Wschodnich.

1875. STU. Teatr Krzysztofa Jasińskiego. Księga Jubileuszowa. Pod red. Edwarda Chudzińskiego. Kraków 2016 Fund. STU 4° ss. 597, nlb. 3, il.

Lata 1966–2016.

1876. SZCZAKOWA na starej pocztówce i fotografii. Album fotograficzny. Red. Bartłomiej Cieszyński. Jaworzno 2016 Muzeum M. Jaworzna 4° ss. nlb. 4, 183, il.

Obecnie część Jaworzna, XIX–XXI w.

1877. SZCZYGIEŁ-ROGOWSKA Jolanta, Pietruszko Marta, Bokłago Wojciech: Na wschód od Paryża i Warszawy był modny Białystok. Życie codzienne miasta od Belle epoque do 1939 r. Fot. ze zbiorów Mieczysława Marcza. Białystok 2016 Galeria im. Sleńdzińskich 4° ss. 224, il.

Tekst równol. pol., ang.

1878. SZKICOWNIK z Auschwitz. Oprac. Agnieszka Sieradzka. Oświęcim 2016 Państ. Muzeum Auschwitz-Birkenau 4° ss. 66, nlb. 1, il.

Toż w jęz. ang., niem. i włos.

Album rysunków z niemieckiego obozu koncentracyjnego.

1879. SZYMKIEWICZ Bogusława, Jasiowski Krzysztof, Kowalczyk Elżbieta: Krasocin na starej fotografii. T. 2: Ludzie i wydarzenia. Wybór zdj., tekst, oprac. graf. Bogusława Szymkiewicz, Krzysztof Jasiowski, Elżbieta Kowalczyk. Krasocin 2016 Publiczne Gimnazjum 4° ss. 427, nlb. 1, il.

XX w.

T. 1. Włoszczowa 2008.

1880. ŚWIADKOWIE przeszłości. Zbiory dokumentów z archiwów domowych mieszkańców Radomia i okolic. Pod red. Anny Jankowskiej. Radom 2016 AP; NDAP 4° ss. 291, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Pokłosie wystawy „Z rodzinnej szuflady”, Radom 2015.

1881. [TYSIĄC osiemset sześćdziesiąt trzy] 1863. Album pamiątek. Warszawa 2016 Centr. Bibl. Rolnicza im. Michała Oczapowskiego 16° ss. 32, tabl. k. 64, il.

Przedr. fotooffsetowy; oryg.: Lwów 1913.

1882. TYSZKO Andrzej: Twarze muzyki. Fotografie 1982–2015. Warszawa 2016 Art Apollon 4° ss. nlb. 224, il.

1883. UCHODŹSTWO polskie w Rosji w latach I wojny światowej. Oprac. Mariusz Korzeniowski [i in.]. Lublin 2016 Wydaw. UMCS 8° ss. 168, il.

1884. UZIEMBŁO Bogusław: Marszałek Piłsudski w fotografii ze Zbiorów Muzeum Okręgowego w Toruniu. 150 rocznica urodzin Józefa Piłsudskiego. Toruń 2016 Muzeum Okręg. 4° ss. 80, il.

1885. UZIEMBŁO B.: Marynarka Wojenna II Rzeczypospolitej w fotografii ze zbiorów Muzeum Okręgowego w Toruniu. Toruń 2016 Muzeum Okręg. 4° ss. 195, nlb. 3, il.

1886. WARSZAWA lata 20. Słowo wstępne Jerzy S. Majewski; red. Jan Łoziński. Olszanica 2016 Bosz Szymanik i Wspólnicy 4° ss. 111, nlb. 1, il. (Foto Retro).

XX w.; fotografie.

1887. WARSZAWA lata 80. Słowo wstępne Joanna Szczepkowska; red. Jan Łoziński. Olszanica 2016 Bosz Szymanik i Wspólnicy 4° ss. 111, nlb. 1, il. (Foto Retro).

Album fotografii, XX w.

1888. WEJHEROWA dawny czar. Miasto i okolice w fotografii Augustyna Ziemensa (1867–1948). Wybór zdjęć i oprac., teksty Maciej Kurpiewski. Gdynia–Wejherowo 2016 Region Jarosław Ellwart; Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki 4° ss. 167, nlb. 1, il.

Z l. 1898–1927.

1889. WĘSIERSKI Adam: Dawna i współczesna rodzina śliwicka w fotografii. T. 2. Bydgoszcz 2015 Wydaw. Tekst 16° ss. 112, il.

Toż. T. 3. Toruń 2016 Machina Druku 8° ss. 114, il.

T. 1. Bydgoszcz 2014.

1890. [WRÓBEL Wiesław]: Fotografowie białostoccy 1861–1915. Tekst hist. Wiesław Wróbel; fot. z kolekcji Mieczysława Marcza. Białystok 2016 Centrum im. Ludwika Zamenhofa 8° ss. 698, nlb. 2, il.

1891. ZATRZYMANE w kadrze. *Almanach Łącki*. Nr 24: 2016 s. 109–112.

Toż. *Tamże*. Nr 25: 2016 s. 132–135.

Stare fotografie ze zbiorów Towarzystwa Miłośników Ziemi Łąckiej.

1892. ZDROJE ziemi kłodzkiej na dawnej karcie pocztowej ze zbiorów Muzeum Ziemi Kłodzkiej. Kurorte des Glatzer Landes auf alten Postkarten aus den Sammlungen des Museums des Glatzer Landes. Koncepcja, wybór materiałów i teksty Krystyna Oniszczuk-Awiżeń;

łł. Małgorzata Ziemacka. Kłodzko 2016 Muzeum Ziemi Kłodzkiej 4° ss. 72, il., mapy.

Tekst równol. pol., niem.
Lata 1890–1930.

1893. ZEGADŁO Damian: Z wiarą przez pokolenia. Parafia Brzeziny w dawnej fotografii. Kielce–Brzeziny 2015 Drukarnia Pan-Zet Krzysztof Zatorski; na zlec. Stow. Przyj. Brzezin i Podwola 8° ss. 64, il.

1894. ZIENDA-ŻYWICZYŃSKA Elżbieta, Żywiczyński Adam, Seroczyński Marcin: Chełmżanie na szklanych negatywach Feliksa Skańskiego 1918–1939. Chełmża 2016 Tow. Przyj. Chełmży 8° ss. 83, il.

1895. ŻUBKA-CHMIELEWSKA Zuzanna: Stroje dawnej Rzeczypospolitej. Warszawa 2016 Centr. Bibl. Rolnicza im. Michała Opaczewskiego 16° ss. 72, streszcz. ang.

Zawiera rysunki Jana Nepomucena Lewickiego (1795–1871).

Opracowania ikonograficzne

Zob. poz. 402, 435, 1184, 1414, 1695, 2908, 3580, 6593, 6612, 6632.

1896. ARCHIWA wizualne dziedzictwa kulturowego. [T.] 1: Archeologia, etnografia, historia sztuki. Pod red. Ewy Manikowskiej, Izabeli Kopani. Warszawa 2014.

Toż. [T.] 2: Towarzystwo Opieki nad Zabytkami Przeszłości. Pod red. E. Manikowskiej, Piotra Jacka Jamskiego. Warszawa 2014.

Rec. [T. 1]: Degen Robert, *Archiwista Polski*. R. 21: 2016 nr 1 s. 83–86; [T. 1–2]: Kulecka Alicja, *Archeion*. T. 117: 2016 s. 533–535.

1897. BIELSKI Joachim Thomas: Ostoberschlesien 1922–1923. Handbuch und Spezialkatalog. Kleinostheim–Bytom 2011 Fischer 4° ss. 152, il., mapa.

Tyt. równol.: Góry Śląsk 1922–1923. Podręcznik i katalog specjalizowany.

Katalog filatelistyczny.

1898. BŁACHOWSKI Aleksander: Ubiór i krajobraz kulturowy Polski i Ukrainy Zachodniej w ikonografii J. Głogowskiego i K. W. Kielesińskiego. Toruń 2011.

Rec.: Michałowski Janusz Maciej, *Rocznik Lwowski*. 2014/2016 [dr.:] 2016 s. 333–337.

1899. BŁOCH Joanna: Portrety wałbrzyszan w kolekcji Muzeum Porcelany w Wałbrzychu. *Nowa Kronika Wałbrzyska*. T. 4: 2016 s. 107–132, streszcz. ang.

1900. BUREK Krzysztof: Rybitwy. *Zeszyty Sandomierskie*. R. 22: 2016 nr 41 s. 79–80.

W Sandomierzu; fotografia z 1927 r.

1901. DVORÁK Jiří: Fotografové Krkonoš od počátků fotografie po současnost. Vrchlabí 2016 Správa KRNP 8° ss. 223, il.

Rec.: Laborewicz Ivo, *Rocznik Jeleniogórski*. T. 48: 2016 s. 365–366.

1902. FIJAŁKOWSKI Marek: Rysunek zamku w Golańczy w zbiorach Muzeum Okręgowego w Pile. *Kronika Wielkopolski*. 2016 nr 4 s. 51–55.

Z XIX w.

1903. FOTOGRAFIA w czasie – czas w fotografii. Pod red. Magdaleny Anny Długosz, Moniki Suchodolskiej. Lublin 2016 Wydaw. UMCS 8° ss. 251, il.

Z treści: Engländer Barbara: Doświadczenie czasu w fotografii otworkowej. Na przykładzie wybranych realizacji s. 39–55; Tamowska Małgorzata: „Galeria cieniów”. Fotografia i melancholia w cyklu kresowym Antoniego Urbańskiego [1973–1950] s. 59–74; Knoch Maria Weronika: Fotografie w miejscowości Jednorzec (1914 r.) autorstwa Aleksandra Macieszy [1875–1945] jako bezcenne źródło do badań historii regionalnej s. 75–101; Niemiec Mateusz: „Jeden obraz zastępuje 1000 słów” – szklane klisze z zakładu Ignacego Kriegera [1817–1889] jako źródło do badań geograficzno-historycznych s. 103–122; Geller Joanna: Fotografia jako źródło do badań historyczno-biograficznych na przykładzie zbioru fotografii ze spuścizny Mieczysława Kaplickiego, prezydenta Krakowa w latach 1933–1939 s. 123–143; Wójtowicz Anna: Edward Hartwig [1909–2003] „człowiek, który bez fotografii nie mógł żyć” s. 145–173; Ucińska Agnieszka: Ocalić od zapomnienia. „Zapis Socjologiczny” Zofii Rydet [1911–1997] jako droga do pokonania problemu przemijania s. 175–180; Długosz M. A.: Josef Strzygowski [1862–1941] i fotografia s. 189–205; Kopyczyńska Marta Aniela: Fotografia jako wzór – czyli o generowaniu „rzeczywistości” przez fotografię cyfrową s. 225–234; Łukomiak Karol: Dokumentacja fotogrametryczna zabytków ceramicznych. Metodyka i perspektywy s. 235–251.

1904. JANICKI Jan Józef: Kanonizacja Jana Pawła II i Jana XXIII na znaczkach pocztowych Polski i Watykanu. *Analecta Cracoviensia*. [T.] 47: 2015 s. 135–150, streszcz. ang.

27 IV 2014 r.

1905. KIELBASA-SCHOENI Adam, Fołta Stanisław: Podręcznik specjalizowany polskich znaczków pocztowych 1919–2005. T. 4: 1995–2005. Wyd. 2 rozsz. Gliwice 2012 Mirabel 8° ss. 458, il.

Wyd. 1. 2002.

1906. KONIAREK Łukasz: Zarys dziejów „Panoramy Plastycznej Dawnego Lwowa” inżyniera Janusza Witwickiego. *Czasopismo ZNiO. Z.* 26/27: 2016 s. 75–100, streszcz. ang.

Udostępniona w 2015 r. w Hali Stulecia.

1907. KUBACKI Grzegorz: Klaudyna Potoczka na medalionie Davida d’Angers. *Pamiętnik*

Biblioteki Kórnickiej. Z. 33: 2016 s. 145–148, streszcz. ang.

1908. KUREK Beata: Kalisz na widokówkach. Kolekcja ze zbiorów Biblioteki Jagiellońskiej. *Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk*. Nr 16: 2016 s. 95–114, streszcz. ang.

81 kart z l. 1961–1989.

1909. LOHN Anna: Nieznany portret Teodora Talowskiego ze zbiorów Muzeum UJ. *Opuscula Musealia*. Z. 21: 2013 s. 75–86, streszcz. ang.

Ok. 1903 r.

1910. MAJEWSKI Marcin: Wizerunki książąt pomorskich na kaflach. *Rocznik Chojeński*. T. 8: 2016 s. 241–255, streszcz. niem.

XVI w.

1911. OPYRCHAŁ Leszek: Drukowane plany i grafiki oraz medale z wizerunkiem twierdzy Kamieniec Podolski. Kraków 2016. Wydaw. AGH 8° ss. 165, nlb. 1, il.

Twierdza w l. 1673–1895.

1912. [PODGÓRNIK]-KĘDER Iwona, Komorowski Waldemar, Bromboszcz Agnieszka: Ikonografia ulic Brackiej, Wiślniej, Olszewskiej, Gołębiej, Św. Anny i Jagiellońskiej wraz z gmachem Collegium Maius w Krakowie. Kraków 2016. Muzeum Nar. 8° ss. 608, il., mapy, streszcz. ang., niem. (Katalog Widoków Krakowa; t. 5).

1913. POLACZEK Janusz: Kościuszko – rewolucjonista. Współczesna ikonografia wodza insurekcji 1794 r. i początki jego „legendy demokratycznej”. *Limes*. Nr 3/4: 2010/2011 [dr.:] 2011 s. 21–36, streszcz. ang.

1914. POLACZEK J.: Polska wersja mitu przedmurza Europy – tropy ikonograficzne. *Limes*. Nr 1: 2008 s. 117–152, streszcz. ang.

1915. PRZYBYSZEWSKI Wojciech: „Rok 1863” – album sapieżyński z fotografiami uczestników powstania styczniowego, wojskowych i wybitnych postaci ze świata polityki, nauki, kultury i sztuki. *Krzysztofor*. [T.] 33: 2015 s. 363–388, streszcz. ang.

Niegdyś własność Adama Sapiehy, odebrany w 2013 r. z depozytu Muzeum Historycznego m. Krakowa przez Michała Ksawerego Sapiehę.

1916. SKRODZKA Agnieszka: Królewicz jezuitą, król opatem. Wątek „zakonny” w ikonografii Jana Kazimierza. *Folia Historica Cracoviensia*. Vol. 22: 2016 s. 437–450, streszcz. ang.

XVII–XVIII w.

1917. SKUTECKI Jakub: Dwie pocztówki adresowane do Rudolfa Fockego. *Biblioteka*. Nr 20: 2016 s. 123–131, streszcz. ang.

Z 1902 i 1918 r., z widokiem Kaiser-Wilhelm Bibliothek, ze zbiorów Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu.

1918. SZCZEPAŃSKI Henryk: Z pinakoteki Endlera. *Rocznik Świdnicki*. T. 43: 2015 [dr.:] 2016 s. 41–66.

Rysunki Fryderyka Boguchwała Endlera z 1806 r. dot. Świdnicy.

1919. TYLICKA Teresa, Tylicki Jacek: Thorunensia i inne rysunki z XVIII-wiecznej kolekcji pastora Jana Jakuba Haselaua. Toruń 2016. Tow. Miłośn. Torunia 8° ss. 259, il.

1920. WIELOCHA Andrzej: Karpackie fotografie Henryka Poddeńskiego [1890–1945]. *Plaj*. [T.] 51: 2016 s. 176–183.

Z okresu międzywojennego.

5. POMNIKI I SYMBOLE NARODOWE

Zob. poz. 1087, 1147, 11056.

1921. ADAMSKI Zbigniew, Wąsik Zofia: Pomnik pamięci ofiar faszyzmu więźniów filii obozu koncentracyjnego Gross-Rosen w Jeleniej Górze. *Rocznik Jeleniogórski*. T. 48: 2016 s. 285–299.

Dzieje od 1966 r.

W aneksie wspomnienia.

1922. BUJANOWICZ Lech: Ryngraf. Pamięć i tradycja. Wyd. 2 zm. Kraków 2016. Impuls 8° ss. 354, nlb. 3, il. (Symbole Przynależności Narodowej).

Matka Boska Częstochowska, XVII–XXI w.

Wyd. 1 z innym podtyt.: Przekaznik tradycji ojczystej. Warszawa 2010.

1923. [BUREK Krzysztof] kb: Pomnik gen. broni Józefa Dowbora-Muśnickiego, Honorowego Obywatela Miasta Sandomierza. *Zeszyty Sandomierskie*. R. 22: 2016 nr 41 s. 89.

Odsłonięty w Lusowie 27 XII 2015 r.

1924. CZMUCHOWSKI Adam: Twórcy zespołu wielkopieczowego w Samsonowie uhonorowani pamiątkową tablicą. Samsonów, 21 września 2015 roku. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 5: 2016 s. 459–463.

Stanisław Staszic, Franciszek Ksawery Drucki-Lubecki, Józef Zajączek oraz Christian Gottlieb Schmidt.

1925. FRAZIK Wojciech: Janusz Kurtyka uczony w Chicago. *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 25: 2016 nr 44 s. 287–290.

Tablica pamiątkowa.

1926. GANCARZ Natalia: „I stanie się on częścią tego miejsca”. Jak pomnik staje się pomnikiem. *Studia Romologica*. Nr 9: 2016 s. 134–142, streszcz. ang., rom.

Pomnik Pamięci o Zagładzie Romów w Borzęcinie Dolnym. Uczczono pamięć 19 Romów zamordowanych przez Niemców latem 1942 r.

1927. GLABISZ Grzegorz, Szabelski Adam: Ślady Stanisława Leszczyńskiego w Polsce. *Rocznik Leszczyński*. T. 16: 2016 s. 45–56.

XVIII–XXI w.

1928. GŁADKOWSKI Andrzej: Symbol Polski Walczącej. Warszawa 2016 IPN–KŚZpNP 8° ss. 167, il. IPN–KŚZpNP.

Symbolika AK.

1929. GRZEBYTA Robert: Pomnik Wdzięczności w Wieleniu. *Kronika Wielkopolski*. 2016 nr 2 s. 57–64.

Z 1926 r.; figura Matki Boskiej Fatimskiej jako wotum za wcielenie ziemi wielenskiej do niepodległej Polski.

1930. INTERAKTYWNY przewodnik po miejscach pamięci Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Pod red. Kingi Majchrzak. Toruń 2016 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 198, nlb. 1, il.

1931. KACZMAREK Ilona [Cecylia]: Pomnik amerykańskich lotników pod Jaraczewem. *Kronika Wielkopolski*. 2016 nr 4 s. 79–82.

Z 1991 r., upamiętnia lotników, których samolot rozbił się 9 II 1945 r.

1932. KALINOWSKI Szczepan: Pomniki niepodległości w powiecie bialskim. *Rocznik Białskopodlaski*. T. 24: 2016 s. 317–374, streszcz. ang., niem., ros.

Katalog miejsc pamięci walk w l. 1915–1920.

1933. KAPRALSKI Sławomir: Estetyka pamięci: o pomnikach romskiej zagłady. *Studia Romologica*. Nr 9: 2016 s. 53–79, streszcz. ang., rom.

W Borzęcinie Dolnym k. Tarnowa i w Berlinie.

1934. KUBIAK Krzysztof: Trzy polskie ślady we francuskim Saint-Nazaire. *Kwartalnik Bellona*. R. 9: 2015 nr 2 s. 210–214.

Pamiętki dotyczące udziału Polaków w walkach II wojny światowej w l. 1940–1945: opaska piechura w muzeum w Butz-sur-Mer, groby lotników na cmentarzu La Baule-Escoubiac, polsko brzmiące nazwiska żołnierzy Wehrmachtu na niemieckim cmentarzu wojennym w Saint-Nazaire.

1935. KUCA Jan: O wielkiej wojnie w powiecie jarosławskim. Rzeszów 2016 Wydaw. Edytorial 8° ss. 228, tabl. 8, il.

Miejsca pamięci, cmentarze.

1936. LANG Elżbieta: Z dziejów krakowskich pomników. Pomnik Artura Grotgiera na krakowskich Plantach. *Krzysztofory*. [T.] 33: 2015 s. 389–420, streszcz. ang.

Postawiony w 1903 r.

1937. LUBELSKIE miejsca pamięci w przestrzeni publicznej i edukacyjnej. Red. nauk. Mariusz Ausz, Joanna Bugajska-Więcławska, Dominika Staszczuk, Andrzej Stępnik, Dariusz Szewczuk. Lublin 2015 Inst. Historii UMCS 8° ss. 327, il., streszcz. ang.

Treść: Ślapek Dariusz: Wprowadzenie s. 9–11; Staszczuk Dominika, Stępnik Andrzej: Lublin Znakiem Dziedzictwa Europejskiego (na marginesie dyskusji o europeizacji przestrzeni znaczącej) s. 43–57; Miliszkievicz Grzegorz, Stachyra Halina: Stary Kośminek – o potrzebie reperów czasu s. 59–86; Ozóg Kazimierz [Sebastian]: Lubelskie pomniki jako wartość artystyczna i kulturowa s. 89–111; Kranz Tomasz: Majdanek – poobozowe „lieu de mémoire” w przestrzeni miasta s. 113–128; Wysok Wiesław: Dydaktyczny wymiar muzeum i miejsca upamiętnienia na Majdanku s. 129–157; Wójtowicz Sylwester: Obiekty grobownictwa wojennego na terenie Lublina s. 159–178; Bugajska-Więcławska Joanna: Celebrycje lubelskie. Przykłady uroczystości państwowych w mieście w okresie międzywojennym s. 179–190; Latoch-Zielińska Małgorzata: Szlakiem literackich miejsc pamięci w Lublinie s. 193–212; Kapica-Lyjak Dorota: Stare kamienie, czyli miasto w słowach ukryte. Poetycki przewodnik po Lublinie na podstawie wybranych utworów Franciszki Arnsztajnowej i Józefa Czechowicza s. 213–236; Ausz Anna: Jan Kochanowski i jego związki z Lublinem. Scenariusz zajęć edukacyjnych przeznaczony dla młodzieży gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej s. 237–249; Szewczuk Dariusz: Wycieczki po Lublinie w edukacji historycznej s. 251–262; Ausz A., Ausz Mateusz: Historyczny spacer po Lublinie śladami świadków historii s. 263–277; Gumuła Robert: Wrzesień 1939 r. w Lublinie – miejsca pamięci. Scenariusz zajęć dla uczniów klas gimnazjalnych s. 279–293; Ausz M.: Czy znasz Lublin? Pomniki i miejsca pamięci Lublina w grze dydaktycznej s. 295–316; Bibliografia s. 317–327.

Toż. Wyd. 2 popr. Lublin 2016 ss. 328, streszcz. ang.

Rec. [wyd. 1]: Michaluk Kamil, *Rocznik Lubelski*. T. 41: 2015 s. 254–258; Orzeł Joanna: Les lieux de mémoire w przestrzeni Lublina – między teorią a praktyką. *Klio*. T. 34: 2015 nr 3 s. 135–138.

1938. ŁAZARZ Marek: Pomnik Ofiar Stalagu VIII C. *Zeszyty Żagańskie*. Nr 12: 2015 s. 62–68.

W Żaganiu; od 1961 r.

1939. MAJERCZAK Kazimierz: Rozważania spod krzyża na Bryjarce. *Prace Pienińskie*. T. 26: 2016 s. 212–223.

Pierwotnie drewniany (od 1860 r.), złamany w 1902 r. i zastąpiony metalowym w 1907 r. i dalsze dzieje.

Bryjarka – szczyt nad Szczawnicą w Beskidzie Sądeckim.

1940. MALINOWSKI Ludwik: Polskie symbole narodowe. Godło, barwy, hymn. War-

szawa–Łomża 2016 Spół. Stow. Prasoznawcze „Stopka” 8° ss. 222, nlb. 1, il.

1941. NAGIELSKI Mirosław: *Hodów 1694–2014. Ostatnie zwycięstwo husarii w dawnym stylu. Kwartalnik Bellona*. R. 9: 2015 nr 1 s. 229–233.

Odrestaurowanie pomnika upamiętniającego bitwę z 1694 r.

1942. NIEDZIELSKA Magdalena: *Nieznane wojenne pomniki Torunia z 1915 roku. Rocznik Toruński*. [T.] 42: 2015 s. 57–74, streszcz. ang., niem.

1943. NOŻYŃSKA-DEMIANIUK Agnieszka: *Polskie symbole narodowe. Poznań 2016 Ibis 8° ss. 64, il. (Horyzonty)*.

1944. OCHRONA pamięci o ofiarach działań wojennych na Warmii i Mazurach. Pod red. Piotra Kardeli. Olsztyn 2016 Wojewoda Warmińsko-Mazurski 8° ss. 121, il.

Treść: Chojecki Artur: Wstęp s. 5–6; Bętkowski Rafał: Cmentarze i groby I wojny światowej na terenie Warmii i Mazur s. 7–30; Sacewicz Karol: Cmentarze wojenne i miejsca pochówku ofiar II wojny światowej na Warmii i Mazurach. Próba syntezy s. 31–46; Gieszczyńska Renata: Ekshumacje ofiar II wojny światowej na Warmii i Mazurach. Zarys problematyki s. 47–63; Brenda Waldemar: Pochówki i inne formy upamiętniania Żołnierzy Wyklętych na Warmii i Mazurach s. 65–86; Jastrzębski Marcin: Podsumowanie prac Wojewódzkiego Komitetu Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa w Olsztynie, działającego przy Wojewodzie Warmińsko-Mazurskim s. 87–95; Cmentarze wojenne i miejsca pochówku ofiar I i II wojny światowej na Warmii i Mazurach s. 97–120.

1945. OLBROMSKI Mariusz J.: *Śladami słów skrzydlatych. Pomniki pisarzy i poetów polskich na Kresach Południowych dawnej Rzeczypospolitej*. Wyd. 3, uzup. Warszawa–Rzeszów 2013.

Rec.: Załęzny Jolanta, *Rocznik Lwowski*. 2014/2016 [dr.:] 2016 s. 337–338.

1946. PARKER Monika: *Stalag Luft 3 – Projekty polsko-brytyjskie w latach 2008–2014. Zeszyty Żagańskie*. Nr 10: 2014 s. 77–83.

Działania upamiętniające.

1947. PŁASZÓW – odkrywanie. Red. prow. Marcin Baran. Kraków 2016 Muzeum Hist. M. Krakowa 8° ss. 251, nlb. 3, il., mapy. Muzeum Hist. M. Krakowa.

Materiały konferencji, Kraków, 15–16 IV 2016 r.

Treść: Niezabitowski Michał: KL Płaszów. Przelamanie pamięci s. 9–10; Cywiński Piotr M. A.: Europejskie miejsca pamięci. Refleksje s. 13–28; Kotarba Ryszard: Obóz Płaszów. Historia, świadkowie, teraźniejszość s. 29–45; Kobiellec Aleksandra: Losy więźniów z transportu płaszowskiego z 16 października 1944 roku w świetle dokumentów zgromadzonych w Archiwum Muzeum Gross-Rosen s. 47–71; Grudzińska Marta: Więźniowie z Majdanka deportowani do KL Płaszów w kwietniu 1944 roku s. 73–95; Kocik Katarzyna: Płaszów. Próby upamiętnienia (1945–2007) s. 97–141; Szymański Wojciech: Pomnik

Ofiar Faszyzmu w Płaszowie jako tekst, kontekst i pod-tekst kultury. Pamięć o wojnie po wojnie s. 143–169; Fraser Kenny: Płaszów – nie-rewitalizacja: głos krajobrazu s. 171–192; Wielgus Krzysztof, Forczek-Brataniec Urszula: Palimpsest krajobrazowy. Krzemionki Podgórskie w pracach studentów kierunku Architektura krajobrazu na Wydziale Architektury Politechniki Krakowskiej s. 193–239; Sendyka Roma: Płaszów, czyli skandalon. Społeczne życie „miejsca nie-po-obozie” s. 241–251.

1948. POGORZELSKA Iwona: *Pomnik w Czarkowach – symbol walk nad Nidą. Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 5: 2016 s. 125–137, streszcz. ang.

Stoczonych w dniach 16–23 IX 1914 r. Odsłonięty 23 IX 1928 r., zburzony przez Sowieców w styczniu 1945 r., odsłonięty ponownie 20 IX 1992 r.

1949. [RYBAK Arkadiusz]: *Pomnik Żołnierza Zwycięzcy 1933–1940–2009. Tekst, dobór zdj. i oprac. merytoryczne Arkadiusz Rybak. Dąbrowa Górnicza 2009 Tow. Przyj. Dąbrowy Górniczej 8° ss. 20, il. (Dąbrowski Magazyn Historyczny; z. 6)*.

W Dąbrowie Górniczej.

1950. SERCE dla Inki. W hołdzie sanitariuszce 5. Wileńskiej Brygady Armii Krajowej Danucie Siedzikównie [1928–1946] „Ince” wychowance siostr salezjanek z Rózanegostoku. Pod red. Jarosława Wąsowicza. Piła 2016 Zakł. Poligraficzny, Henryk Górowski 8° ss. 31, nlb. 1, il.

Tablica pamiątkowa w Pile.

1951. SIERPOWSKI Stanisław: *Pamięć o Stanisławie Leszczyńskim w Lotaryngii. Rocznik Leszczyński*. T. 16: 2016 s. 21–44.

XVIII–XXI w.

1952. SIKORA Krzysztof: *Na ścieżkach pamięci. Studia i Materiały Centralnej Biblioteki Wojskowej*. Nr 6: 2016 s. 223–237, streszcz. ang.

„Świadczenia pamięci” o żołnierzach i wydarzeniach związanych z I Batalionem „Barbara” 16 Pułku Piechoty AK, który 25 IX 1944 r. stoczył bitwę z Niemcami pod Jamną.

1953. SOSNOWSKA Wioletta: *Pierwszy w Polsce pomnik niedźwiedzia Wojtka odsłonięto w Żaganii. Zeszyty Żagańskie*. Nr 8: 2013 s. 85–87.

7 VI 2013 r.

1954. SUTOWSKI Sławomir: *O pomnik dla podwodników polskich. Biuletyn Historyczny*. Nr 31: 2016 s. 226–330.

1955. WANGRAT Tadeusz: *Miejsca pamięci związane z walką żołnierza polskiego o wolność i niepodległość na terenie powiatu węgrowskiego. Węgrów 2014 Tow. Miłośn. Ziemi Węgrowskiej 8° ss. 109, il.*

Lata 1794–2014.

1956. WIRA Paweł: Pomnik Poległych Bohaterów 7 Pułku Piechoty Legionów w Chełmie. *Rocznik Chełmski*. T. 20: 2016 s. 129–142, streszcz. ukr., ang.

Powstanie w 1933 r. i późniejsze dzieje.

1957. WIRA P.: Sensacyjne odkrycie w Chełmie. Tablice z pomnika poległych bohaterów 7 pp Legionów. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. [T.] 15: 2013 s. 328–334, streszcz. ang.

Zbudowany w 1933 r., rozebrany i zaginiony podczas II wojny światowej, odkryty w l. 1988–2012.

1958. ZIEBA Zbigniew: Tablice pamiątkowe w kruchcie kolegiaty pw. Bożego Ciała

w Jarosławiu. *Rocznik Stowarzyszenia Miłośników Jarosławia*. T. 22: 2016 s. 131–155.

Zainicjowane na początku lat 70. XX w. przez nauczycielkę Annę Janke (1921–1976) i proboszcza Bronisława Filę (1922–1985).

1959. ZNAKI (nie)pamięci. Teoria i praktyka upamiętniania w Polsce. Red. Małgorzata Fabiszak, Anna Weronika Brzezińska, Marcin Owsński. Kraków 2016 Universitas; Muzeum Stutthof 8° ss. 252, il., streszcz. ang. 1939–2016.

1960. ŻUKOWSKI Aleksander: Drzewa z historią. Rzecz o drzewach pamiątkowych, historycznych i symbolicznych posadzonych u progu XXI wieku. Czerwonka-Leszczyny 2016 Vectra 4° ss. 202, il.

6. OCHRONA I KONSERWACJA ZABYTEKÓW

Zob. poz. 790, 1983, 3673, 3849, 4845, 4944, 5037, 8362, 10680.

1961. ANDRON Małgorzata: Pałac Buchholtzów w Supraślu. Prace konserwatorskie we wnętrzach w latach 2013–2014. *Biuletyn Konserwatorski Województwa Podlaskiego*. Z. 22: 2016 s. 35–66, streszcz. ang.

1962. BAKUN Elżbieta: Konserwacja i restauracja malowideł w bimie synagogi w Strzyżowie. *Strzyżowski Rocznik Muzealny*. T. 2: 2016 s. 97–116, streszcz. ang.

Synagoga z 2. poł. XVIII w., polichromia pierwotna z końca XVIII w., poprawiona w XIX w., ostateczny wygląd autorstwa miejscowego malarza Aarona Garfunkela z l. 1928–1935.

1963. BEIERSDORF Zbigniew, Kołodziejczyk Stanisław Jacek: 25-lecie odzyskania kamienicy przy ul. Św. Jana 12 jako siedziby własnej Towarzystwa Miłośników Historii i Zabytków Krakowa. *Rocznik Krakowski*. T. 82: 2016 s. 111–128, streszcz. ang.

1964. BLOMBERGOWA Maria Magdalena: Państwowe Grono Konserwatorów Zabytków Przedhistorycznych: ważny etap starań o opiekę nad zabytkami archeologicznymi. *Analecta*. R. 24: 2015 z. 1 s. 45–84, streszcz. ang.

Lata 1920–1928.

1965. BUJAKOWSKI Witold: Dziedzictwo archeologiczne na Mazowszu – konserwacja i ochrona. *Zabytki na Mazowszu*. [T. 1:] 2012 s. 108–113.

1966. CHARKOT Józef: Uwarunkowania historyczne i prawno-organizacyjne górnictwo-konserwatorskiego zabezpieczania zabytkowych

wyrobisk kopalni bocheńskiej. *Studia i Materiały do Dziejów Żup Solnych w Polsce*. T. 31: 2016 s. 119–150, streszcz. ang.

1967. CHYŁKA Paulina: Konserwacja ołtarzyka domowego i rzeźby św. Stanisława – eksponatów Muzeum „Górnośląski Park Etnograficzny w Chorzowie”. *Rocznik Muzeum Górnośląski Park Etnograficzny w Chorzowie*. [T.] 4: 2016 s. 238–253, streszcz. ang.

1968. CYFRYZACJA w naukach o przeszłości i ochronie zabytków. Analiza potencjału i zagrożeń na wybranych przykładach. Red. nauk. Rafał Zapłata. Warszawa 2016 Wydaw. Nauk. Uniw. Kardynała Stefana Wyszyńskiego 8° ss. 160, il.

Treść: Zapłata R.: Wprowadzenie s. 7–15; Zapłata R.: Cyfryzacja w naukach o przeszłości i ochronie zabytków – przekrojowo o projekcie, kształceniu oraz badaniach cyfryzacji i digitalizacji dziedzictwa kulturowego w Polsce s. 17–38; Kępczyńska-Walczak Anetta, Walczak Bartosz M.: Cyfrowe zasoby wiedzy o zabytkach – teoria i codzienna praktyka s. 39–53; Oniszczuk Agnieszka: Polityka europejska, dziedzictwo kulturowe i cyfryzacja s. 55–68; Radomski Andrzej: Wizualne analizy, interaktywne narracje s. 69–82; Słoń Marek: Słowo jako nośnik tożsamości, indeksy i bazy danych s. 83–88; Gutowski Bartłomiej: Digital Art History (DAH) 2016 s. 89–117; Tomczyk Jacek: Cyfryzacja a problematyka ciała ludzkiego i szczątków ludzkich s. 119–129; Wrześniak Małgorzata, Borusiewicz Mirosław: Kiedy drukarki 3D wydrukują ramiona Wenus z Milo? – czyli multimedia w muzeach s. 131–148; Zapłata R.: Przeszłość, zabytki i technologie cyfrowe – o zagrożeniach słów kilka s. 149–158.

1969. CZARNIECKI Maciej, Czerek Daniel: Remont Hali Stulecia 2009–2011. Renovation of The Centennial Hall 2009–2011. *Wiadomości Konserwatorskie*. Nr 41: 2015 s. 36–48.

Tekst równol. pol., ang.
We Wrocławiu.

1970. ĆWIKŁA Julita: Konserwacja ludowych skrzyń polichromowanych ze zbiorów Muzeum w Raciborzu w latach 1997–2015. *Rocznik Muzeum Górnśląski Park Etnograficzny w Chorzowie*. [T.] 4: 2016 s. 211–224, streszcz. ang.

1971. DOLEŻYŃSKA-SEWERNIAK Ewa, Zygiej Elżbieta: Materiały konserwatorskie stosowane w dawnej Pracowni Konserwacji Malarstwa i Rzeźby w Krakowskich Sukiennicach. *Opuscula Musealia*. Z. 20: 2012 s. 75–87, streszcz. ang.

1972. DYMAREK Anna: Konserwacja księgi – zbioru anegdot, opowiadań i przepisów kulinarnych z Archiwum Komierowskich zasobu Archiwum Państwowego w Bydgoszczy. *Kronika Bydgoska*. T. 37: 2016 s. 303–308, streszcz. ang., niem.

1973. FORMAL Maria: Bożnica w Józefowie Roztoczańskim – historia i prace remontowe przy zabytku. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. [T.] 17: 2015 s. 292–296, streszcz. ang.

1974. FRĄC Józef: Prace remontowe i konserwatorskie w kościołach i obiektach parafialnych w parafii pw. św. Marcina w Jeleniej Górze-Sobieszowie w latach 1990–2014. Legnica 2016 Diec. Centrum Edukacyjne; Bibl. im. Jana Pawła II WSD Diec. Legnickiej 8° ss. 124, il.

1975. FRĄCKIEWICZ Anna: Projekty architekta Czesława Doria-Dernałowicza w zasobie Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Lublinie – komunikat. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. [T.] 17: 2015 s. 195–198, streszcz. ang.

1976. GAJEWSKA-PROROK Elżbieta: Wiąza z Grodzca. Cz. 1: Translokacja. *Opuscula Musealia*. Z. 22: 2014 s. 73–94, streszcz. ang.

Toż. Cz. 2: Transformacja. Reinterpretacja. *Tamże* s. 95–116, streszcz. ang.

1977. GAŁASZEK Jan: Zmienne oblicza zabytków. Z perspektywy historii i problemów konserwatorskich. *Rocznik Muzeum Górnśląski Park Etnograficzny w Chorzowie*. [T.] 4: 2016 s. 184–210, streszcz. ang.

1978. GARNAVAULT Monika: Epitafium Wojciecha Opackiego z kościoła pw. św. Szczepana Męczennika i św. Anny w Raszynie. *Zabytki na Mazowszu*. [T. 1:] 2012 s. 98–107.

Z XVII w.

1979. GAWĘCKA Barbara Maria: Restauracje katedry kieleckiej w XIX i XX wieku.

Bydgoszcz 2016 Wydaw. Uniw. Kazimierza Wielkiego 8° ss. 343, nlb. 1, il., streszcz. ang.

1980. GŁUSZEWSKI Wojciech: Unikatowe cechy radiacyjnej konserwacji dużych zbiorów obiektów o znaczeniu historycznym. Unique features of radiation conservation of high collections of objects about of historical interest. *Wiadomości Konserwatorskie*. Nr 41: 2015 s. 84–91.

Tekst równol. pol., ang.

1981. GOLA Tomasz: Opieka nad zabytkowymi nekropoliami na przykładzie cmentarza rzymskokatolickiego w Radomiu. *Zabytki na Mazowszu*. [T. 1:] 2012 s. 82–97.

XIX–XXI w.

1982. GWIAZDOWSKA Małgorzata: Ochrona i konserwacja zabytków Szczecina po 1945 roku. Szczecin 2016 Wydaw. Nauk. Uniw. Szczecińskiego 8° ss. 392, il., streszcz. ang., niem.

Do 2014 r.

1983. HALA Stulecia we Wrocławiu. Konserwatorski plan zarządzania. Red. Jerzy Ilkosz, Hana Cervinkova, Grzegorz Grajewski, Jadwiga Urbanik. Wrocław 2016 Muzeum Architektury 8° ss. 646, il.

Toż w jęz. ang.: Centennial Hall in Wrocław. Conservation management plan. Transl. Małgorzata Możdżyńska-Nawotka, Adesola Rokšana Wolska, Rafał Serafin ss. 644, il.

Lata 1912–2016.

1984. HIRSCH Robert: Ochrona i konserwacja historycznej architektury modernistycznej Gdyni. Zarys problematyki. Gdańsk 2016 Wydaw. Politech. Gdańskiej 8° ss. 365, nlb. 1, tabl. 4, il. Politech. Gdańska. (Monografie; 153).

XX w.

1985. JABŁOŃSKA Elżbieta: Prace konserwatorsko-restauratorskie nad karaimskimi rękopisami i starodrukami przeprowadzone w 2016 r. *Almanach Karaimski*. [T.] 5: 2016 s. 249–253, streszcz. ang.

1986. JODKOWSKI Marek: Troska o ewangelickie budynki kościelne w Pieniężnie w XIX i pierwszej połowie XX wieku. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 57:] 2013 nr 2 s. 213–226, streszcz. niem., ang.

1987. JURKOWSKA Aneta: Działalność Wojewódzkiej Grupy Roboczej ds. Przeciwdziałania Przestępczości Zorganizowanej przeciwko Zabytkom oraz ich przeciwpożarowego zabezpieczenia – w ochronie zabytków przed pożarem. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. [T.] 15: 2013 s. 251–268.

1988. JURKOWSKA A.: Ochrona zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. [T.] 16: 2014 s. 223–233, streszcz. ang.

1989. KACZMARCZYK Małgorzata, Gwóźdź Katarzyna: Konserwacja estetyczna dekoracji malarskiej pomieszczenia nr 321 w pałacu Pod Krzysztoforą. *Krzysztofora*. [T.] 33: 2015 s. 459–464, streszcz. ang.

W Krakowie, 2014 r.

1990. KAJZER Leszek: O budownictwie nie tylko przemyślowym. *Zeszyty Wiejskie*. Z. 19: 2014 s. 389–405, streszcz. ang.

Władysław Baranowski i „Katalog Zabytków Budownictwa Przemysłowego w Polsce”, l. 50.–70. XX w.

1991. KAMIŃSKA Marta, Karaszkievicz Paweł: Dawne i współczesne metody konserwacji i restauracji witraży na przykładzie witraży Św. Piotr ze zbiorów Muzeum Uniwersytetu Jagiellońskiego Collegium Maius w Krakowie. *Opuscula Musealia*. Z. 22: 2014 s. 123–136, streszcz. ang.

1992. KARSKA Renata: Współczesne metody badań stosowane w konserwacji historycznej broni czarnoprochowej. Przedstawienie dostępnych metod badawczych wraz z ich aplikacją na wybranych obiektach muzealnych. *Opuscula Musealia*. Z. 22: 2014 s. 137–149, streszcz. ang.

1993. KASIBORSKI Andrzej: Prezbiterium Bazyliki oo. dominikanów w Lublinie. Konserwacja i restauracja. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. [T.] 16: 2014 s. 340–348, streszcz. ang.

1994. KASIBORSKI A.: Zespół pałacowo-parkowy w Gościeradowie – prace remontowo-konserwatorskie. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. [T.] 17: 2015 s. 321–326, streszcz. ang.

1995. KLIMEK Robert: O ochronie zabytków archeologicznych na Warmii i Mazurach w XXI wieku. *Masovia*. T. 13: 2010 s. 57–67.

1996. KNAPEK Elżbieta: Konserwacja najwyższych zabytków języka polskiego z kolekcji Hieronima Łopacińskiego (1860–1906). *Rocznik Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie*. R. 61: 2016 s. 277–281.

Dwa rękopisy z tekstami z XIV–XIX w. w Bibliotece Naukowej PAU i PAN w Krakowie.

1997. KOBYLIŃSKI Zbigniew, Charowska Ewa Magdalena, Kowalczyk Łukasz: Teoria

i praktyka prezentacji relikwów archeologiczno-architektonicznych. Warszawa–Zielona Góra 2016 UKSW; Fund. Archeol. Wydaw. Fund. Archeol. 4° ss. 275, il., streszcz. ang. (Archaeologica Hereditas. Prace Instytutu Archeologii UKSW w Warszawie; 5).

1998. KONSERWACJA i restauracja XIV-wiecznego zamku w Lidzbarku Warmińskim: perły architektury gotyckiej w Polsce. Red. wydawnicza Jolanta Weihs. Olsztyn 2016 Muzeum Warmii i Mazur 8° ss. 119, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Z treści: Wólkowski Wojciech: Zamek jako problem konserwatorski s. 8–15; Polak Katarzyna: Prace konserwatorskie i restauratorskie s. 16–27; Szymańska Anna: Prace konserwatorskie i restauratorskie gotyckich polichromii ściennych w krużgankach zamku w Lidzbarku Warmińskim s. 28–37; Gołębniak Andrzej, Zawada Damian: Wstępne wyniki badań archeologicznych prowadzonych na zamku w Lidzbarku Warmińskim w latach 2014–2015 – wybrane zagadnienia s. 38–82; Okulicz Małgorzata: Konserwacja szaf sieniowych s. 83–104; Konecka Joanna: Przebieg projektu „Konserwacja i restauracja XIV-wiecznego zamku w Lidzbarku Warmińskim – perły architektury gotyckiej w Polsce – II etap” s. 114–119.

1999. KOPCIEWSKI Dariusz: Ochrona układu urbanistycznego Janowca – szanse i zagrożenia. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. [T.] 17: 2015 s. 175–186, streszcz. ang.

2000. KOPCIEWSKI D.: Prace konserwatorskie przy pozostałościach średniowiecznej zabudowy wzgórza zamkowego w Lublinie. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. [T.] 16: 2014 s. 359–369, streszcz. ang.

2001. KOPCIEWSKI D.: Remont mostu na rzece Bystrzycy w Lublinie. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. [T.] 15: 2013 s. 317–327, streszcz. ang.

2002. KOZARZEWSKI Marcin, Żankowski Ryszard, Szweada Adam: Polichromie krużganków zamku w Lidzbarku Warmińskim. Olsztyn 2016 Muzeum Warmii i Mazur 4° ss. 141, nlb. 9, il., streszcz. ang.

Konserwacja.

2003. KRASNOWOLSKI Bogusław: Prace konserwatorskie w Krakowie w roku 2015 dofinansowane ze środków Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa. *Rocznik Krakowski*. T. 82: 2016 s. 141–155.

2004. KRAUSE Anna: Konserwacja ceramicznego ikonostasu w cerkwi św. Mikołaja Cudotwórcy w Białowieży. *Biuletyn Konserwatorski Województwa Podlaskiego*. Z. 22: 2016 s. 7–34, streszcz. ang.

XIX w.

2005. KUŁAK Aneta: Modernistyczny Dom Ludowy w Supraślu laureatem konkursu Generalnego Konserwatora Zabytków. *Biuletyn Konserwatorski Województwa Podlaskiego*. Z. 22: 2016 s. 233–240, streszcz. ang.

XX w.

2006. LANDECKA Halina: Zespół sakralny w Piotrawinie – kompleksowa realizacja badań i konserwacji zabytku. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. [T.] 16: 2014 s. 280–289, streszcz. ang.

2007. MACUR Andrzej: Gdańsk Kazimierza Macura. Z historii konserwacji i odbudowy zabytków w latach 1936–2000. Gdańsk 2016 Fund. Terytoria Książki; Słowo/obraz Terytoria 4° ss. 263, nlb. 4, il.

K. Macur (1915–2001).

2008. MADEJ-JANISZEK Regina, Piorun Malwina: Przeszłość to dziś. 40 lat działalności Oddziału Towarzystwa Opieki nad Zabytkami w Warszawie 1976–2016. Warszawa 2016 Oddział Tow. Opieki nad Zabytkami 8° ss. 57, nlb. 1, il.

2009. MASŁOWSKA-SZCZERBA Magdalena: Drugie życie książki – organizmy żywe zasiedlające księgozbiory. *Studia i Materiały Centralnej Biblioteki Wojskowej*. Nr 6: 2016 s. 107–124, streszcz. ang.

2010. MAZUR Piotr: Rewaloryzacja wnętrza budynku Sądu Rejonowego w Lublinie. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. [T.] 16: 2014 s. 324–330, streszcz. ang.

2011. MILLER Ilona, Bannach-Szewczyk Lidia, Wojdyła Barbara: Konserwacja średniowiecznego modlitewnika Wikbolda Dobilsteina ze zbiorów Biblioteki Uniwersyteckiej w Toruniu. *Toruńskie Studia Bibliologiczne*. [T. 9:] 2016 nr 1 ss. 77–99, streszcz. ang.

2012. MISZTAŁ Małgorzata: Konserwacja portretu Ludwika Głowackiej Rafała Hadziewicza. *Rocznik Muzeum Narodowego w Kielcach*. T. 31: 2016 s. 349–364, streszcz. ang.

Z l. 1839–1845.

2013. MUSIUK Adam: Rekonstrukcja części ołtarzowej cerkwi Zwiastowania NMP w Supraskiej Ławrze. *Elpis*. T. 18: 2016 s. 171–175, streszcz. ang.

2014. OCHRONA zbiorów bibliotecznych. Konserwacja w bibliotekach polskich. Warszawa 2016 BN 8° ss. 37, il.

2015. OCHRONA zbiorów muzealnych, archiwalnych i bibliotecznych. Problemy i zagrożenia związane z przechowywaniem kolekcji i obiektów zabytkowych. Konferencja. Red. merytoryczna Ewa Potrzebicka. Warszawa 2014 Stow. Bibliotekarzy Pol. 8° ss. 70, il.

Treść: Szmelter Iwona: Przechowywanie obiektów sztuki nowoczesnej i materiałów nietypowych s. 7–8; Wiłkojć Ewa: Konserwacja prewencyjna w Zamku Królewskim na Wawelu s. 11–12; Bulska Ewa: Nowoczesne laboratorium chemiczne w służbie konserwatora s. 15–20; Wagner Barbara: Na tropie zagadki korozji atramentowej, czyli badania rękopisów od XIX wieku do dziś s. 19–20; Potrzebicka E.: Kwaśny papier – problem rozwiązany czy zapomniany s. 23–24; Liszewska Weronika: Problematyka konserwacji oraz przechowywania zabytkowych podłoży pergaminowych s. 27–29; Szmít-Naud Elżbieta: Audyt konserwatorski – czyli ewaluacja zagrożeń trwania zbiorów i poszukiwanie rozwiązań s. 33–34; Jędralska Monika: Działania NIMOZ w kontekście cyfryzacji i udostępniania zbiorów muzealnych s. 37–39; Czajka Anna: AGAD. Problemy konserwatorskie w procesie digitalizacji s. 41–42; Bunsch Eryk: Potencjał badawczy i wizualizacyjny dokumentacji trójwymiarowej starodruków na przykładzie pomiarów kart „Wielkiego Trójsięgu Dürera” s. 45–46; Dymczyk Beata: Dziedzictwo narodowe w bibliotece cyfrowej – korzyści z digitalizacji zbiorów s. 49–50; Zerek Bogdan Filip: Przechowywanie obiektów nietypowych s. 53–54; Kawka Marta: Gazetki ścienne Armii Polskiej na Wschodzie. Przegląd prac konserwatorskich s. 57–58; Serafin Tomasz: Elektrostacyjne oczyszczanie dokumentów archiwalnych s. 61–62; Bratasz Łukasz, Zerek B. F., Kozłowski Roman, Radoń Jan, Rogawski Marek, Lewicki Piotr: Efektywność energetyczna muzeów i archiwów s. 65–66; Giermasińska Anna: Urząd Miasta st. Warszawy. Fotografie w zasobach Wydziału Archiwum Urzędu m.st. Warszawy – profilaktyka konserwatorska s. 69–70.

2016. ONDREJ Jakub: Skvost liturgických pamiatok. Neskorogotická monstrancia z Kostola sv. Mikuláša v Starej L'ubovni. *Zeszyty Sądecko-Spiskie*. T. 8: 2014 s. 96, streszcz. pol.

2017. OTKO Andrzej: Renowacje obrazów w kościele św. Antoniego. *Rocznik Lwowski*. 2014/2016 [dr.:] 2016 s. 251–270.

We Lwowie.

2018. PIESKOWA Skała. Odnowa 2014–2015. Red. Hubert Piątkowski, Aleksander Piotrowski, Piotr M. Stępień, Ewa Wiłkojć. Kraków 2016 Zamek Królewski na Wawelu – Państw. Zbiory Sztuki 8° ss. 197, nlb. 3, il.

Treść: Ostrowski Jan K.: Wstęp s. 7–8; Piątkowski H.: Odnowa 2014–2016 s. 11–17; Mikołajski Olgierd: Dzieje zamku s. 19–23; Mikołajski O.: Historia Muzeum s. 25–37; Przed konserwacją. Album zdjęć s. 39–67; Stępień P. M.: Założenia prac konserwatorskich w latach 2014–2016 przy elewacjach zamku s. 69–77; Opitto Bożena: Przebieg konserwacji w latach 2014–2015 s. 79–91; Zakres prac konserwatorskich s. 92–95; Przed i po konserwacji. Album zdjęć s. 97–127; Wiłkojć E.: Badania kaplicy św. Michała Archaniola s. 129–136; Po konserwacji. Album zdjęć s. 139–195.

2019. PIWOWARSKA Magdalena: Remont i adaptacja Wojskowego Sanatorium Przeciw-

gruźliczego w Otwocku. *Zabytki na Mazowszu*. [T. 1:] 2012 s. 30–37.

2020. **PLĄTEK** Józef Stanisław: Starania wokół stanu zachowania cudownego obrazu na Jasnej Górze. *Dissertationes Paulinorum*. T. 25: 2016 s. 22–37, streszcz. ang.

Kolejne konserwacje od XV w.

2021. **POD** lupą konserwatora. Wymiana doświadczeń w kontekście rewitalizacji zamku w Lidzbarku Warmińskim. Under the conservator's magnifying glass. An exchange of experiences about the restoration of the castle in Lidzbark Warmiński. Polsko-norweska konferencja w Lidzbarku Warmińskim, 31 marca 2016. Red. wydawnicza Jolanta Weihs. Lidzbark Warmiński–Olsztyn 2016 Muzeum Warmii i Mazur 8° ss. 165, il.

Tekst równol. pol., ang.

Treść: Rouba Bogumiła J.: Wartościowanie jako narzędzie służące podejmowaniu decyzji w procesie konserwacji-restauracji s. 11–19; Toż w jęz. ang. s. 21–29; Ostad Tone Marie: Retuszowanie: uzupełnianie ubytków, sztuka czy iluzja s. 31–47; Toż w jęz. ang. s. 49–64; Ilustracje s. 65–67; Gołębniak Andrzej: Konserwatorski aspekt badań relikwii architektury odkrytych na parhamie północnym zamku w Lidzbarku Warmińskim s. 93–99; Toż w jęz. ang. s. 101–106; Ilustracje s. 107–114; Witomski Piotr, Krajewski Adam, Drożdżek Michał, Antczak Andrzej: Korozja zabytkowych więźb dachowych s. 115–121; Toż w jęz. ang. s. 123–128; Ilustracje s. 129–144; Szymańska Anna, Koziarek-Pepol Hanna: Współpraca Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie i Norweskiego Instytutu Badań Dziedzictwa Kulturowego s. 145–148; Toż w jęz. ang. s. 149–151; Ilustracje s. 153–165.

2022. **POLICHROMIE** i sgraffita na fasadach ośrodków staromiejskich odbudowanych po 1945 r. Kreacja i konserwacja. Materiały krajowej konferencji z okazji 35-lecia wpisu Starego Miasta w Warszawie na Listę światowego dziedzictwa UNESCO, Warszawa, 24.–25.09.2015 r. Red. nauk. Anna Jagiellak, Paulina Świątek. Warszawa 2015 M. Stołeczne Warszawa; Nar. Inst. Dziedzictwa 4° ss. 282, il.

Treść: Kania Joanna: Malowane dzieje. Powojenne polichromie warszawskiego Starego Miasta: twórcy, dzieła i archiwalia s. 9–29; Zielińska-Meissner Urszula: Dekoracje malarskie i sgraffita na Nowym Mieście w Warszawie – spojrzenie wstecz s. 31–42; Zbiegieni Artur: Restauracja elewacji frontowych kamienicy Strony Dekerta na Rynku Starego Miasta – siedziby głównej Muzeum Warszawy s. 43–58; Zawistowska Wanda: Zagadnienia historyczne, technologiczne i estetyczne dotyczące elewacji frontowych Kamienicy pod Lwem, Rynek Starego Miasta 13 w Warszawie s. 59–74; Rogal Robert: Rozpoznanie zniszczeń malarskich i sgraffitowych dekoracji na elewacjach kamienicy na ul. Wąski Dunaj 3 i 10 oraz przy ul. Piwnej 51/53 w Warszawie s. 75–85; Jagiellak A.: Prace i działania konserwatorskie przy polichromiach po odbudowie Starego Miasta w Warszawie s. 87–99; Kriegseisen Anna: W poszukiwaniu straconego koloru. Wystrój barwny zachowanych i odbudowanych fasad Głównego Starego Miasta Gdańska s. 101–116; Kołodziej Jan, Brzuskiewicz Barbara: Kształtowanie tożsamości miejsca poprzez konserwację istniejących i wykonywanie nowych deko-

racji artystycznych dla fasad kamienicy odbudowanych po 1945 roku na obszarze Głównego Miasta w Gdańsku s. 117–133; Rojkowska-Tasak Halina: Wschodnia pierzeja Małego Rynku w Krakowie – rewaloryzacja z 1969 roku i późniejsze postępowanie konserwatorskie s. 133–146; Żywicki Jerzy: „Jak nowe Stare Miasto”. Polichromie i sgraffita z 1954 roku na elewacjach staromiejskich kamienicy w Lublinie s. 147–165; Liżewska Iwona: Dekoracje sgraffitowe na fasadach kamienicy rynku Starego Miasta w Olsztynie – powstanie (nie)przetwierzenie, konserwacja s. 167–177; Doleżyńska-Sewerniak Ewa: Powojenne sgraffita olsztyńskie – dzieła, ich twórcy, inspiracje s. 179–193; Bielawska-Palczyńska Joanna: Powojenny wystrój plastyczny Starego Rynku w Poznaniu s. 195–207; Lewicki Jakub: O nowy wygląd miasta odbudowanego – rola nowych dekoracji fasad w kreacji wartości miast odbudowanych po 1945 roku s. 209–229; Balińska-Ciężki Dorota: Ideologia pracy w dekoracjach sgraffitowych na fasadach staromiejskich odbudowanych po 1945 roku s. 231–244; Korpała Małgorzata: Nowa recepta techniki sgraffito w powojennych dekoracjach fasad kamienicy w odbudowanych miastach s. 245–256; Literatura s. 257–270.

Rec.: Stępień-Dąbrowska Aleksandra, *Kronika Warszawy*. 2016 nr 1 s. 171–175.

2023. **POŁOCZEK** Adrian, Poloczek Agata: Kościół pw. św. Michała Archaniola w Żernicy – wybrane problemy konserwatorskie. *Rocznik Muzeum Górnoląski Park Etnograficzny w Chorzowie*. [T.] 4: 2016 s. 225–237, streszcz. ang.

2024. **PRONOBIS-GAJDZIS** Małgorzata: Zachować dla przyszłości. Sprawozdanie z prac konserwatorsko-restauratorskich prowadzonych przy dwóch rękopisach karaïmskich w roku 2016. *Almanach Karaïmski*. [T.] 5: 2016 s. 257–262, streszcz. ang.

2025. **PRZEGLĄD** prac konserwatorskich w województwie lubelskim za rok 2012. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. [T.] 15: 2013 s. 7–201, streszcz. ang.

Toż za rok 2013. *Tamże*. [T.] 16: 2014 s. 7–176, streszcz. ang.

Toż w roku 2014. *Tamże*. [T.] 17: 2015 s. 7–174, streszcz. ang.

Toż w roku 2015. *Tamże*. [T.] 18: 2016 s. 7–177, streszcz. ang.

2026. **PRZESTRZENIE** historyczne miasta w projektowaniu konserwatorskim. Historyczne mury miejskie w Żorach jako przedmiot opracowania. Praca zbiorowa. Pod red. Magdaleny Żmudzińskiej-Nowak i Rafała Radziejewicza-Winnickiego. Gliwice 2016 Wydaw. Politech. Śląskiej 8° ss. 156, nlb. 2, il., streszcz. ang. Politech. Śląska. (Monografia; 615).

Z treści: Z treści: Żmudzińska-Nowak M.: Wstęp s. 5–6; Żmudzińska-Nowak M.: Dziedzictwo kulturowe i jego ochrona jako przedmiot badań i kształcenia – tradycja, doświadczenie, innowacje s. 9–24; Żmudzińska-Nowak M.: Omówienie założeń, problematyki i przebiegu konkursu: „Koncepcja projektowa rekonstrukcji historycznych elementów miejskich murów obronnych w Żorach wraz z projektem zagospodarowania otoczenia pomiędzy ulicami Bramkową i Ogrodową” s. 25–30; Pańczyk Ewa: Średniowieczne mury obronne miasta Żory s. 31–44; Żmudzińska-Nowak M.: W poszukiwaniu sensu miejsca – kreacja

w przestrzeni historycznego miasta na przykładzie konkursowych prac studenckich s. 47–60; Rostański Krzysztof M.: Ślad historii jako stimulator funkcji społecznych s. 61–71; Malzacher Maria: Miejskie mury obronne w Zorach – dwa projekty konkursowe „Nie przijmo bez mur” i „Mury dla miasta” s. 84–97; Nakonieczny Ryszard: Zorskie dialogi starego z nowym – refleksje z prowadzenia ćwiczeń z przedmiotu projektowanie konserwatorskie na Wydziale Architektury Politechniki Śląskiej w Gliwicach na studiach stacjonarnych II stopnia w semestrze zimowym 2015/2016 s. 99–110.

2027. RACZKOWSKI Juliusz: Poliptyk to-ruński. Studium zabytkoznawczo-konserwatorskie. Toruń 2016 Wydż. Sztuk Pięknych UMK 4° ss. 286, nlb. 1, il., streszcz. ang.

W kościele Wniebowzięcia NMP – XV–XVI w.

2028. REWITALIZACJA zespołu kościoła Najświętszej Marii Panny w Malborku. Pod red. Janusza Hochleitnera. Malbork 2016 Muzeum Zamkowe 8° ss. 247, il., streszcz. ang.

Treść: Hochleitner J.: Wstęp s. 5–10; Wiśniewski Jan: Kościół (kaplica) Najświętszej Marii Panny na Zamku Wysokim w Malborku w strukturze kościelnej diecezji pomeziańskiej s. 11–28; Dygo Marian: Symbolika maryjna zespołu kościoła NMP na Zamku Wysokim w Malborku s. 29–48; Rozykowski Waldemar: O liturgii w zakonie krzyżackim w średniowieczu s. 49–66; Trupinda Janusz, Józwiak Sławomir: O funkcjonowaniu kościoła zamkowego w Malborku na tle świątyni w krzyżackich zamkach konwentualnych. Kilka uwag na podstawie analizy źródeł pisanych s. 67–81; Hochleitner J.: Kościół NMP w okresie nowożytnym s. 83–104; Jodkowski Marek: Katolicka świątynia pod wezwaniem Najświętszej Marii Panny na Zamku Wysokim w Malborku w XIX wieku (do 1882 r.) s. 105–116; Woźniak Michał F.: Oltarz główny w kościele zamkowym w Malborku na pocz. XX w. s. 117–139; Kulig Anna: Gwiaździste sklepienie gotyckie w kościele zamkowym. Koncepcja odtworzenia kształtu s. 141–182; Bogdanowicz Tomasz: Narracja biblijna w zdobieniach północnego portalu kaplicy św. Anny s. 183–199; Dobry Artur, Rząd Ryszard: Historia prac konserwatorskich w zespole kościoła NMP na Zamku Wysokim w Malborku (wybór materiału ikonograficznego) s. 201–244.

2029. ROLA samorządowych służb konserwatorskich w systemie ochrony zabytków w Polsce. I Ogólnopolskie Spotkanie Opiekunów Pomników Historii. Red. nauk. Bogusław Szymgin. Lublin–Warszawa 2011 Urząd Miasta; Nar. Inst. Dziedzictwa 8° ss. 240, il.

2030. RUSZKOWSKA Urszula: Pradziejowy i średniowieczny zespół osadniczy w Chełmie-Bielawinie. Postulaty konserwatorskie. *Rocznik Chełmski*. T. 20: 2016 s. 363–371, streszcz. ukr., ang.

2031. STOLARZ Barbara: Realizacja prac konserwatorsko-restauratorskich we wnętrzu kościoła parafialnego pw. św. Mikołaja w Lublinie. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. [T.] 16: 2014 s. 301–315, streszcz. ang.

2032. SZALLA-KLEEMANN Aleksandra, Żukowska-Zielińska Anna, Sobczyk Joanna:

Banderia Prutenorum – kwerenda konserwatorska. Próba zastosowania komputerowej analizy obrazu do odtworzenia brakującej miniatury rękopisu. *Opuscula Musealia*. Z. 22: 2014 s. 165–174, streszcz. ang.

2033. SZTUKA, rzemiosło, przemysł z XIX–XX wieku. Zagadnienia konserwatorskie. Art, craft, industry in the 19th and 20th century. Conservation-restoration issues. Pod red. Elżbiety Jabłońskiej i Jolanty Czuczko. Toruń 2016 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 412, il., streszcz. ang.

Z treści: Markowski Dariusz: Wstęp s. 9–10; Toż w jęz. ang. s. 11–12; Czuczko J.: Różnorodność podłoży papierowych: integralna część warsztatu artysty w XIX i XX wieku s. 29–44; Doleżyńska-Sewerniak Ewa: Wstępne badania podłoży w malarstwie olejnym Józefa Szermentowskiego (1833–1876) s. 45–68; Dymarek Anna, Kozielec Tomasz: Ocena stanu zachowania zbioru fotografii autorstwa Alojzego Czarnieckiego [1893–1980] z Archiwum Państwowego w Toruniu s. 69–88; Dzendzieluk Lesia, Loda Liubow: Metody konserwacji – restauracji oleodruków s. 89–96; Garczewska-Semka Katarzyna: Sztambuchy – albumy romantyczne na przykładzie Marii Wodzińskiej i Zofii Ossolińskiej s. 97–104; Jastrzębowska Nel, Bisaga Ewelina, Dobrowolska Dorota, Maciaszczyk Mirosław: Konserwacja waliz w Państwowym Muzeum Auschwitz-Birkenau w Oświęcimiu s. 105–113; Jutrzenka-Supryn Dorota, Czajkowska-Wagner Ludmiła: Henryk Nitschmann [1826–1905] – elbląski polonofil. Spuścizna pisarza w zbiorach Biblioteki Elbląskiej – badania techniki wykonania, ocena stanu zachowania i realizacja projektu konserwacji – restauracji zbioru korespondencji i materiałów prasowych s. 115–129; Kamiński Sławomir A.: Obrazy kaligraficzne Aleksandra Kobzdej [1920–1972] w świetle prac i badań prowadzonych przy cyklu „Pejzaże abstrakcyjne” s. 131–143; Karbowska-Berent Joanna, Jarmiko Joanna, Czuczko J.: Bliżej prawdy o foksingu? s. 145–155; Kozielec T.: Autochromy – kolorowe fotografie na szkle – zagadnienia technologiczne i konserwatorskie s. 157–171; Kozik Regina: Obrazy olejne na tekturze. Główne problemy opieki konserwatorskiej nad zbiorem prac studenckich z lat 1851–1960 z Muzeum Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie s. 173–182; Maniakowska-Jazownik Zofia: Papier ulotny, papier wartościowy, obraz na papierze – jakość, funkcja, masowość w dziełach sztuki s. 183–195; Markowski D.: Sztuka nowoczesna, kogo to obchodzi? s. 197–213; Okragła Dorota: Niezbędny drobiazg. Materiały i techniki stosowane w produkcji wachlarzy oraz problemy związane z ich konserwacją i przechowywaniem s. 215–230; Popławska Sylwia, Zajac Izabela: Nietypowe wykorzystanie technologii XIX-wiecznego albumu na przykładzie artystycznego Zielnika Elizy Orzeszkowej s. 257–265; Pronobis-Gajdzis Małgorzata: Obiekty kolekcjonerskie i antykwaryczne w rękach konserwatora zabytków s. 267–273; Rosa Halina: Zniszczenia XIX-wiecznych skór garbowanych roślinnie oraz tradycyjne i nowe środki w zabiegach ich stabilizacji s. 277–293; Sitkiewicz Magdalena: Analiza wybranych aspektów technologii i techniki malarskiej czterech portretów autorstwa Konrada Krzyżanowskiego [1872–1922] z Muzeum Narodowego we Wrocławiu s. 295–308; Sobucz Dariusz: Prasy do złoceń w zbiorach Muzeum Piśmiennictwa i Drukarstwa w Grębocinie. Przyczynek do rozważań o wpływie rozwoju technologii na wygląd XIX- i XX-wiecznych opraw książek s. 409–316; Supruniuk Monika: Poruszyć przeszłość. Konserwacja i restauracja filmu w okresie jego cyfrowej transformacji s. 317–333; Szalla-Kleemann Aleksandra: Program konserwacji i kompleksowego zabezpieczenia zbiorów specjalnych i czasopism XIX- i XX-wiecznych ze zbiorów Biblioteki Jagiellońskiej w ramach projektu „Jagiellońska Biblioteka Cyfrowa” s. 335–352; Wachowiak Mirosław: Okres

symboliczny w twórczości Józefa Pankiewicza [1866–1940] – zagadnienia warsztatowe s. 353–363; Wiercińska Magdalena: XX-wieczne archiwalia jako obiekty „multitechnologiczne”. Problemy konserwatorskie kilku wybranych jednostek z zasobu Archiwum Akt Nowych w Warszawie s. 265–272; Witkowska Karolina, Łukasiewicz Jadwiga W.: XIX-wieczne materiały budowlane i ich wpływ na efektywność działań konserwatorskich s. 373–387; Zych Karolina, Ciechańska Marzenna: To, czego Europa zapragnie – czyli bogactwo technik, materiałów i treści w formie eksportowego orientalnego albumu fotograficznego. Wybrane problemy konserwatorskie s. 401–312.

2034. TRAJDOS Tadeusz M[ikołaj]: Na odsiecz przeszłości. Dzieło księdza Mieczysława Czekaja [1938–2016]. *Plaj*. [T.] 50: 2015 s. 28–44.

Działalność na rzecz konserwacji zabytków w powierzonych mu parafiach.

2035. TUR-MARCISZUK Katarzyna: Traktor zabytkiem. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. [T.] 17: 2015 s. 187–194, streszcz. ang.

2036. TUR-MARCISZUK K.: Wojskowe ciężarówki i terenówki w lubelskiej ewidencji zabytków. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. [T.] 16: 2014 s. 203–213, streszcz. ang.

2037. WAGNER Tomasz: Architektura, urbanistyka, krajobraz. Ochrona i interpretacja dziedzictwa kulturowego Górnego Śląska na wybranych przykładach. Gliwice 2016 Wydaw. Politech. Śląskiej 4° ss. 290, nlb. 2, il., streszcz. ang. Politech. Śląska. (Monografia; 594).

XVIII–XX w.

2038. WIESŁAW Domasławski [ur. 1926]. Pod red. Aliny Tomaszewskiej-Szewczyk. Toruń 2016 Wydaw. Nauk. UMK 4° ss. 72, nlb. 3, il.

Treść: Zakład Konserwacji Elementów i Detali Architektonicznych s. 17–24; Biografia s. 25–27; Bibliografia s. 29–34; Realizacje konserwatorskie s. 35–61; Wspomnienia s. 63–72.

2039. WIRA Paweł: Konserwacja drzwi głównych kościoła rzymskokatolickiego pw. Rozesłania Świętych Apostołów w Chełmie. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. [T.] 17: 2015 s. 297–301, streszcz. ang.

2040. WIRA P.: Macewy wróciły na chełmski kirkut. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. [T.] 16: 2014 s. 214–222, streszcz. ang.

2041. WOŹNY Marzena: Włodzimierz Demetrykiewicz (1859–1937). Koncepcje konserwatorskie. *Rocznik Krakowski*. T. 82: 2016 s. 101–110, streszcz. ang.

2042. WYKAZ ważniejszych prac konserwatorskich, remontowych i archeologicznych na terenie WUOZ w Warszawie w latach 2008–2011. *Zabytki na Mazowszu*. [T. 1:] 2012 s. 200–225.

WUOZ – Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków.

2043. ZAŃ-OGRABEK Genowefa: Kronika konserwatorska. Działania konserwatorskie w zachodnim segmencie zespołu pałacowego Pod Krzysztofory w latach 2011–2014. *Krzysztofory*. [T.] 33: 2015 s. 447–458, streszcz. ang.

W Krakowie.

2044. ZYGIER Elżbieta, Klisińska-Kopacz Anna: Problematyka technologiczna i konserwatorska dzieł Maksymiliana Gierymskiego na przykładzie obrazu „Na pastwisku”. *Rozprawy Muzeum Narodowego w Krakowie*. Ser. Nowa. T. 9: 2016 s. 135–160, streszcz. ang.

Obraz z l. 1870–1871.

2045. ŻURAWICKA Grażyna: Drewniany Kościół pw. Ofiarowania NMP w Bukowinie – remont i konserwacja. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. [T.] 16: 2014 s. 316–323, streszcz. ang.

2046. ŻURAWICKA G.: Fortyfikacje starego miasta Zamościa – problematyka konserwatorska. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. [T.] 17: 2015 s. 281–291, streszcz. ang.

2047. ŻURAWICKA G.: Katedra Zamojska – „idealna architektura” w „mieście idealnym” – zagadnienia konserwatorskie. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. [T.] 15: 2013 s. 351–364, streszcz. ang.

7. POSZCZEGÓLNE NAUKI POMOCNICZE

a) Ogólne

Zob. poz. 1070, 3836.

2048. FLORILEGIUM historicum amicum munera. Profesorowi Krzysztofowi Maciejowi Kowalskiemu w sześćdziesiątą piątą

rocznicę urodzin przyjaciele, koledzy, uczniowie. Pod red. Tomasza Maćkowskiego. Gdańsk 2016 Eko-dom; Eko-Druk 4° ss. 490, nlb. 4, il., streszcz. pol.

Treść: Długokęcki Wiesław: Zamiast wstępu s. 7; Klasa Barbara: Sylwetka i dokonania naukowe prof. K. M. Kowalskiego [ur. 1951] s. 9–11; Koch Walter: Prof. K. M. Kowalski

als mittelalterlichen und frühneuzeitlichen Epigraphik s. 13–14; Kolesnik Īrina: Īstoria u „svitĳ reĳej”. (Do ũbĳleĳ profesora Ksi-Ńoĳa-Maceĳ Koval’s’kogo) s. 17–30; Vashchenko Volodymyr: „Human body” as an „historical artefact”: some problems of posthumanistic „symbolic economy” of things s. 31–45; Stobiecki Rafał: „Gadĳetyzacja” historii? s. 47–53; Jasiński Tomasz: Gall Anonim a francuski poeta Hilary z Orleanu (ok. 1080 – ok. 1160) s. 55–69; Skibiński Edward: Alan z Lille a Kadłubek s. 71–80; Wrzosek Wojciech: W poszukiwaniu fundamentów myślenia (historycznego). Ostatni referat: Tamta strona filozofii Josefa Mitterera s. 81–87; Klasa B.: Adam Naruszewicz o historii kultury materialnej narodu polskiego s. 89–100; Kuligowska Aleksandra: Karl Lohmeyer – historyk pozytywista? s. 101–112; Koko Eugeniusz: Franciszek Rawita-Gawroński o sobie. List do Władysława Belzy z dnia 18 listopada 1908 r. [zawiera teų tekst listu] s. 113–119; Kłoczyński Arnold: Adam Heymowski – heraldyk, bibliotekarz i historyk polski w Szwecji s. 121–129; Zdenka Joachim: Zniszczone, czy na zawsze utracone? s. 133–143; Tureczek Marceli: Niektóre zagadnienia typologii treści i funkcji inskrypcji na dzwonach – refleksje teoretyczne s. 145–155; Górski Adam: „Zbiór Hoverdena” jako ųródło archiwalne do badań epigraficznych s. 157–166; ųelĳnas Gintautas: Ludwisarnia Włokowskich w Róųanie s. 167–176; Barciak Antoni: Inskrypcje w zabytkowym kościele p.w. Podwyųszenia Krzyųa ųwiętego w Starej Wsi koło Bielska Białego s. 177–184; Julkowska Violetta: Studium kultury historycznej polskiej emigracji we Francji w II połowie XIX wieku s. 185–196; Trojanowska Marta: Niesforny Pomnik. O przemyskiej Tablicy Grunwaldzkiej z 1910 roku s. 197–210; Panfil Tomasz: Lubelski koziol herbowy s. 213–218; Stróųyk Paweł: Wspomnik z herbem węgierskich Andegawenów z kościoła Boųego Ciĳała w Poznaniu s. 219–234; Sieradzka Anna: Szlafrok gdańskiego uczonego i patrycjusza. O męskim ubiorze domowym z drugiej połowy XVII wieku w ųwietle wybranej ikonografii portretowej s. 219–234; Kal Elųbieta: Rzecz o dachówce. Szkoła soppka miĳdzy A. Nachtem-Samborskim a Piotrem Potworowskim s. 243–260; Jankiewicz-Brzostowska Monika: Recepcja ųrednio-wiecznych pojęć i wyobraųeń dotyczĳcych ognia na ziemiach polskich s. 261–271; Koprowski Piotr: Jak widzĳcie? Sposób postrzegania na przykłdzie malarstwa ikonowego s. 273–280; Kajzer Leszek: Pomiĳdzy historiĳ a archeologiĳ, czyli o badaniach jednego dworu mazowieckiego s. 283–294; Duchowski Tomasz Marcin: W kręgu problematyki badawczej prof. Krzysztofa Maciejaja Kowalewskiego: miejsce artefaktów ruchomych kultury militarnej z okresu I wojny ųwiatowej w procesie rekonstrukcji wyposaųzenia ųołnierskiego i przebiegu wydarzeń s. 295–301; Milewski Ireneusz: Flavia Iulia Helena. Kilka uwag na temat ideologicznych aspektów mniĳstwa epoki konstantyńskiej s. 303–319; Dutkowski Jarosław: Ikonografia monet biskupa wrocławskiego Jana Torzo s. 321–331; Piwek Aleksander: Przypadki zapoųnień w gdańskiej architekturze sakralnej s. 333–341; Nawrołska Graųyna: Uwagi o elbłaskich ųrednio-wiecznych flaszach pielgrzymich s. 343–352; Schĳfer Heiko: Bleiplomben in Vorpommern s. 353–364; Maćkowski Tomasz: Sukiennicze pieczęcie oliwane na XV-wiecznym Pomorzu – geneza i funkcja s. 365–382; Dymowski Arkadiusz: Nowozytne guziki wzorowane na monetach antycznych s. 383–391; Pajĳowska-Boualleguin Anna: Dlaczego cesarz rzymski Konstancjusz II nie jadł owoców? s. 395–398; Karp Paweł: Gdańsk w obliczu polsko-husyckiej wyprawy zbrojnej przeciw zakonowi krzyųackiemu w roku 1433 s. 399–411; Długokęcki Wiesław: Król Zygmunt I Stary, Gdańsk i stebłewska „głowa” s. 413–418; Kowalski Waldemar: Rzemieųnicy w Pińszowiu pierwszej połowy XVII wieku s. 419–430; Moskal Tomasz: Ksiĳgozbiór parafii w Tarłowie w ųwietle wizytacji generalnej z 1748 roku s. 431–436; Chojnacka Monika: Charbrow i jego własciciele – stan badań s. 437–445; Włodarski Józef Arno: Uwagi o udziale Jakuba i Ludwika Wejherów w wojnach z Kozaczyzĳ, Tatarami i Moskwĳ w latach 1648–1654; ųysiak-

-Łĳtkowska Anna: Od stołu do łoųa – kulinaria w wybranych tekstach libertyńskich s. 457–463; Staųewski Marek: Formowanie samorzĳdu miejskiego w Sztumie w latach 1809–1810. Przyczynek do dziejów pruskiej reformy miejskiej na Pomorzu s. 465–475; Stegner Tomasz: W dzieĳniastowiecznym hotelu. Przyczynek do dziejów ųycia codziennego s. 477–485; Męczykowski Łukasz: Miny przeciwpancerne w Home Guard – przyczynek do tematu s. 487–491.

2049. DIE GESCHICHTE im Bild. Editionswissenschaftliches Kolloquium 2015. Hrsg. von Helmut Flachenecker, Krzysztof Kopyński und Janusz Tandecki. Toruń 2016 Tow. Nauk. 8° ss. 373, il., mapy. Tow. Nauk. w Toruniu, UMK w Toruniu. (Publikationen des Deutsch-Polnischen Gesprĳchskreises für Quelledition. Publikacje Niemiecko-Polskiej Grupy Dyskusyjnej do Spraw Edycji ųródeł; 8).

Z treści: Einleitung s. 9–11; Tafłowski Piotr: Geographical horizons of the Poles in the 16th century from the perspective of social communication s. 17–33; Czaja Roman, Golba Radosław: Stĳtĳeatlanten und GIS: die Edition der Katasterkarte der Stadt Thorn s. 49–66; Arnold Udo: Siegel als Bild der Geschichte – Siegel des Deutschen Ordens s. 67–84; Hlebionek Marcin, Szweĳda Adam: Die Urkunden des Friedens von Brest (31.12.1435) und ihre Bedeutung für die Siegelkunde und Heraldik – Editorische Herausforderungen s. 85–101; Gochna Michał: Polish Nobility Seals in the „recognitiones” of the Kalisz district in 1591. The perspective of an edition s. 103–108; Wüst Wolfgang: Planvolle und digitalisierte Staatswerdung Karten und Plĳne als Medien zur illustrierten Machtfrage in der Frųhmoderne s. 151–193; Dybał Bogusław: Die Landesaufnahme von Galizien aus den Jahren 1779–1783. ųber die Quelle und das Editionsprojekt s. 223–238; Kann Piotr, Panecki Tomasz: The „Gaul/Raczyński” map of Greater Poland (1807–1812). Project for a digital edition s. 239–253; Majewski Dennis: Raumstrukturierung durch Rechte. Die „Rechtslandschaft” und deren Visualisierung im Kartenbilde s. 255–279; Reinert Paul: Historische Karten und ihre Spuren in der Kulturlandschaft Spessart s. 281–300; Słoń Marek: Geografische Register in den Editionen von kartografischen Quellen s. 301–311; Bartoszewicz Agnieszka: The Old Warsaw Bench Court Register 1453–1535 – preparing a critical edition s. 313–320; Rųther Andreas: Der Geheimbericht des Schtadtschreibers Johann Frauenburg. Rechenschaft ųber seine Amtstĳtigkeit im Gųrlitz von 1470 bis 1480 s. 321–330; Mrozowicz Wojciech: In Egiptu non pluit vel raro”. Der Schlesier Michael Irste und seine Kenntnisse ųber die orientalischen Lĳnder s. 331–341; Kwiatkowski Krzysztof: Eine Sammlung von Quellenregistern und Quellenabschriften aus dem Kreis Deutschen Ordens (1. Hĳlfte des 16. Jh.). Inhaltsübersicht und Editions Perspektiven s. 343–354.

2050. KOWALSKI Michał: Uwagi o zmianach w herbie i pieczęci Ornety. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 58:] 2014 nr 3 s. 443–447.

XVI–XXI w.

2051. SIGNA. Studia i szkice z nauk pomocniczych historii. Prace dedykowane profesorowi Zenonowi Piechowi w szeųdziesiątĳ rocznicę urodzin. Pod red. Andrzeja Marca i Marcina Starzyńskiego. Kraków 2014 Koło Nauk. Historyków Studentów UJ 8° ss. 309, nlb. 1, tabl. 10, il. (Studenckie Zeszyty Naukowe

Uniwersytetu Jagiellońskiego. Studenckie Zeszyty Historyczne; z. 21).

Z treści: Marzec A., Starzyński M.: Słowo wstępne s. 7–9; Kosonowski Mateusz: Dokumenty księżnej Salomei i księcia Mieszka Starego dla klasztoru Benedyktynów w Mogilinie z XVII-wiecznego kopiarusza Archiwum Krakowskiej Kapituły Katedralnej. Studium krytyczne i edycja tekstów s. 29–58; Kozakiewicz Ewa: Najstarsze pieczęcie krakowskich kanoników katedralnych. [XIII w.] s. 59–73; Wiencierz Patrycja: Iudicium advocati Cracoviensis. Jerzego Arnsberga księga sądowa z lat 1442–1443 s. 75–102; Szatan Patryk: De tribus substantialibus religiosorum. Z badań nad twórczością Jakuba z Paradyża i jej recepcją w Europie XV stulecia s. 103–118; Pajor Maciej: Wokół tradycji rękopiśmiennej Vita beatae Kunegundis Jana Długosza s. 119–146; Kołpak Piotr: Ambona Krakowa. Tradycja kaznodziejska elementem sakralizacji przestrzeni krakowskiego Rynku w świetle wybranych źródeł s. 147–164; Szymoniak Marcin: Patrocinia kościoła klasztoru Bożogrobców w Miechowie [XII–XXI w.] s. 165–182; Wójcik Artur: Atrybuty i symbole władzy na drzeworytach Kroniki polskiej Joachima i Marcina Bielskich z 1597 roku s. 183–207; Bosak Wojciech: Krąg rodzinny generała-porucznika Pawła Józefa Małachowskiego (1713–1775) s. 209–225; Rogulski Jakub: Pieczęcie Pawła Karola Sanguszki w świetle jego rachunków skarbowych. Przyczynek do badań nad pieczęcią szlachecką XVIII wieku s. 227–240; Karpacz Artur: Ikonografia świętego Jana Chrzciciela w małopolskiej heraldyce miejskiej do końca XVIII wieku s. 241–259; Kleszcz Łukasz: Herby polskich biskupów zakonników w latach 1992–2012 s. 261–281; Szudra Patrycja: Wykorzystywanie elementów heraldycznych przy tworzeniu wizerunku marki. Przykład klubu piłkarskiego – Wisła Kraków [XX–XXI w.] s. 283–295; Mendyk Joanna: Sprawozdanie z działalności Koła Naukowego Historyków Studentów Uniwersytetu Jagiellońskiego w roku akademickim 2013/2014 s. 297–310.

2052. ZNAKI i symbole w przestrzeni publicznej od średniowiecza do czasów współczesnych. Pod red. Aleksandry Jaworskiej, Roberta Jopa i Katarzyny Madejskiej. Warszawa 2016 DiG 8° ss. 392, il. Pol. Tow. Heraldyczne.

Materiały z XII Międzynarodowej Konferencji Naukowej z cyklu „Nauki dające poznać źródła historyczne”, Kazimierz Dolny, 18–20 IX 2013 r.

Z treści: Jaworska A., Jop R.: Wstęp s. 7–9; Kałuski Tomasz: Semiotyka w badaniach sfragistycznych s. 11–19; Strzyżewski Wojciech: Pozaheraldyczna symbolika herbu s. 21–26; Cetwiński Marek: Od deklaracji wiary do opowieści o przeszłości i desakralizacja symboli heraldycznych s. 27–35; Piech Zenon: Znaki Uniwersytetu Jagiellońskiego jako system s. 37–76; Kraszewski Igor, Stróżyk Paweł: Znaki i symbole Uniwersytetu Poznańskiego w okresie międzywojennym s. 77–98; Wójcik Marek L.: Modyfikacja godła Uniwersytetu Wrocławskiego. Motywy, procesy, efekty s. 99–112; Adamczewski Marek: Rodowy Korab arcybiskupa Jana Łaskiego w znaku miejskim Łasku i w herbie powiatu łaskiego. Uwagi na temat przenikania godła szlacheckich do symboliki samorządowej s. 125–141; Bimler-Mackiewicz Elżbieta: Łańcuch Prezydenta Miasta Rybnika. Projekty i realizacja s. 143–150; Giergiel Tomisław: Herby polskich diecezji rzymskokatolickich. Historia i współczesność s. 151–168; Górak Artur: System orderów Imperium Rosyjskiego i obcych w karierach gubernatorów guberni Królestwa Polskiego s. 169–179; Madejska K.: Nowa władza – nowy orzeł na ratuszu: o usuwaniu i przywracaniu herbów państwowych na przełomie XVIII i XIX wieku w miastach polskich (komunikat) s. 181–186; Kulecka Alicja: Symbole w powstaniu styczniowym s. 187–200; Rosiński Tomasz: Herby, daty i nazwy własne w odznakach pamiątkowych Wojska Polskiego s. 201–227; Firllet Elżbieta, Oettingen Urszula: Znaki i symbole w przestrzeni historycznej Rynku

Głównego w Krakowie na początku XXI wieku s. 255–279; Brylka Agata: Znaki instrumentów notarialnych wystawionych na Górnym Śląsku do połowy XV wieku s. 309–320; Łosowski Janusz: Symboliczny charakter krak w sądach wiejskich w okresie staropolskim s. 339–351; Barciak Antoni: Laski soltysie w zbiorach Muzeum w Gliwicach s. 353–360; Zujenie Gitana: Symbolika szubienicy – od średniowiecza do czasów współczesnych s. 361–371; Tyszkiewicz Jan: Uwagi o epitafiach egzulantów w XVI–XVII wieku s. 373–382; Iwańczak Wojciech: Inne oblicze kartografii. Mapy w przestrzeni publicznej s. 383–392.

b) Źródłoznawstwo

Zob. poz. 881, 944, 974, 1169, 1182, 1202, 1219, 3917, 6893, 7011, 7501, 11097.

2053. BAGIEŃSKA-MASIOTA Aleksandra: Prawa autorskie do korespondencji a uprawnienia Instytutu Pamięci Narodowej. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 68: 2016 z. 2 s. 313–331, streszcz. ang., fr.

2054. BOŁDYREW Aneta: Źródła do badań nad ochronkami jako instytucjami opiekuńczo-wychowawczymi w Królestwie Polskim w XIX i na początku XX wieku. *Studia Paedagogica Ignatiana*. Vol. 19: 2016 [nr] 2 s. 271–289, streszcz. ang.

2055. BRYGIER Arkadiusz, Sundmann Noel A.: Identyfikacja hebrajskiego zwoju przekazanego Muzeum Ziemi Lubuskiej w 2016 roku. Pierwsze prace badawcze. *Studia Zielonogórskie*. T. 21: 2016 s. 195–209.

W Zielonej Górze.

2056. CHOMENTOWSKA Edyta: Schematyzmy zakonów męskich z ziem dawnej Rzeczypospolitej z lat 1718–1918. Studium źródłoznawcze. Lublin 2016 Wydaw. KUL 8° ss. 396, nlb. 1, tabl. 6, il. KUL Jana Pawła II. Wyd. Nauk Humanist. (Prace Ośrodka Badań nad Geografią Historyczną Kościoła w Polsce KUL; 14) (Prace Instytutu Geografii Historycznej Kościoła w Polsce; 14).

2057. CHOPIANY Michał: Tradycja rękopiśmienna przepowiedni elekcyjnej Jerzego Joachima Retyka [1514–1574]. Analiza przekazów i edycja. *Odrodzenie i Reformacja w Polsce*. T. 60: 2016 s. 155–213, streszcz. ang.

2058. CZYŻAK Marta: Najstarsze statuty wikariuszy katedry gnieźnieńskiej (z roku 1500). *Ecclesia*. T. 10: 2015 s. 7–22, streszcz. ang.

2059. DE NUPTIIS philologiae et libri manuscripti czyli Co nowego mówią rękopisy.

Zbiór studiów. Red. Agnieszka Paulina Lew, Paulina Pludra-Żuk. Warszawa 2016. Wyd. Polonistyki Uniw. Warszawskiego 8° ss. 234, il., streszcz. ang.

Materiały z konferencji nauk., Warszawa, 15 VI 2015 r.

Z treści: Lew A. P., Pludra-Żuk P.: Od redakcji s. 7–8; Domański Juliusz: Słowo wstępne. Pozytki i atrakcje rękopisów s. 9–13; Soszyński Jacek: Kilka refleksji na temat średniowiecznych rękopisów w zbiorach polskich i stanu ich opracowania s. 15–32; Bracha Krzysztof: Średniowieczne rękopisy homiletyczne w zbiorach polskich: źródła i badania s. 33–46; Kaliszuk Jerzy: Rekonstrukcja księgozbioru zniszczonego: przykład przedwojennego zbioru średniowiecznych rękopisów łacińskich z Biblioteki Narodowej s. 47–64; Kołakowska Katarzyna: Manuskrypty greckie w zbiorach krakowskich s. 77–88; Fabiańska Agnieszka: „Historia scholastica” Piotra Comestora w rękopisach i jej skrócona wersja zwana „Historia Veteris et Novi Testamenti” s. 103–110; Mejor Mieczysław: Czego można się dowiedzieć z listy rękopisów na przykładzie „Antigameratusa” Frowina z Krakowa s. 111–120; Pludra-Żuk P.: Krakowscy czytelnicy „Aurory” Piotra Rigi: popularność tekstu i ślady lektury w średniowieczu s. 121–142; Lew Agnieszka P.: Jak odzyskać utracony rękopis – czyli o dwóch przekazach „Poetyki” Vidy s. 143–150; Wienciek Izabela: „Catalogo prodigiorum” w rękach jezuitów, czyli o XVII-wiecznych marginaliach i ekspurgacjach pewnej książki s. 151–188; Milewska-Ważbińska Barbara, Górská Magdalena: Rękopis BK II 263 (obecnie BK 391): kórniki zbioru emblematów ku czci Jana III Sobieskiego s. 189–212; Jasiński Maciej: Korespondencja Jana Heweliusza. Dzieje rękopisów i stan badań s. 213–226.

2060. DRAGAN Weronika: Użyteczność źródeł pisanych i ikonograficznych w badaniach nad historią przestrzeni miejskiej (na przykładzie Mysłowic). *Acta Universitatis Lodziensis. Folia Geographica Socio-Oeconomica*. Z. 26: 2016 s. 81–96, streszcz. ang.

2061. EDYTORSTWO źródeł XIX wieku. Problemy teoretyczne i praktyka edytorska. [T.] 1. Pod red. Jolanty Sikorskiej-Kuleszy. Warszawa 2016. Inst. Hist. Uniw. Warszawskiego 8° ss. 157, il.

Materiały z konferencji, Warszawa, 8 V 2015 r.

Treść: Sikorska-Kulesza J.: Słowo wstępne s. 7–12; Wiech Stanisław: Memoriały generałów-gubernatorów jako źródło historyczne. Uwagi na temat funkcjonowania kancelarii urzędu, wartości poznawczej dokumentów oraz ich edycji s. 12–33; Kozak Szczepan: Spisy ruchomości w zespolach galicyjskich akt notarialnych i sądowych oraz możliwości ich edycji. Zarys problematyki s. 35–47; Wiśniewska Iwona: Problemy z edycją publicystyki pisarza (na przykładzie twórczości Elizy Orzeszkowej) s. 49–67; Karpińska Małgorzata: Wokół „Dzienników” księcia Adama Jerzego Czartoryskiego – rozterki edytora s. 70–79; Gierowska-Kałhaur Joanna: Na marginesie prac nad edycją źródła poznania historii Wilna i jego mieszkańców w czasach Ober-Ostu. Dziennik Aleksandra Szlennika s. 81–90; Kasperek Norbert: Pamiętniki powstańców listopadowych. Przegląd edycji s. 91–102; Prašmantaitė Aldona: Wydawnictwa źródeł proveniencji Kościoła rzymskokatolickiego z XIX wieku w ostatnim dwudziestolecu na Litwie s. 103–120; Makarevich Vitaly: Edycje źródeł z XIX wieku w Republice Białoruś. Osiągnięcia i problemy 25-lecia niepodległości s. 121–131; Bairašauskaitė Tamara: Rola komentarza w edytorstwie źródeł z XIX wieku. Granice interwencji s. 133–138; Sikorska-Kulesza J.: Historyk XIX wieku wobec problemu modernizacji źródła s. 139–157.

2062. EDYTORSTWO źródeł – ograniczenia i perspektywy. Pod red. Adama Perlakowskiego. Kraków 2015. Historia Iagellonica z siedzibą w Inst. Historii UJ 8° ss. 212, tabl. 4, il. (Editio; 2).

Treść: Perlakowski A.: Wstęp s. 7–9; Biłous Natalia: Projekty wydawnicze oraz problemy edytorskie na Ukrainie s. 11–18; Hruša Aliaksandr: Po co są potrzebne „skomplikowane” publikacje źródeł historycznych? s. 19–24; Meilus Elmantas: O zagadnieniach publikacji źródeł historycznych na Litwie s. 25–31; Krawczuk Wojciech: Uwagi o tradycjach i praktyce edytorstwa źródeł s. 33–42; Gruchała Janusz S.: Kilka myśli o obowiązkach edytorów s. 43–49; Dygdała Jerzy: Możliwości źródłowe badań nad historią polityczną Prus Królewskich XVI–XVIII wieku – czy wystarczy edycja akt sejmików generalnych? s. 51–67; Wagner Marek: Perspektywy edycji nowożytnych źródeł historyczno-wojskowych z XVII–XVIII wieku s. 69–89; Kęder Wojciech: Problemy związane z wydawaniem materiałów źródłowych proveniencji watykańskiej s. 91–102; Wojciechowska Beata, Kowalski Waldemar: Źródła do dziejów przedrozbiorowego Kościoła w Polsce w nauczaniu uniwersyteckim: propozycja antologii s. 103–112; Małow Aleksandr: Zapomniany dowódca i jego armia: wojewoda połocki Janusz Kiszka i jego wojska w czasie wojny smoleńskiej s. 113–123; Nöbauer Irmgard: Höchst vorläufige Bemerkungen zu dero Sprachkunst dero Josephinischen Landesaufnahmeh, czyli „Wysoko pobieżne uwagi o języku mapy józefińskiej Galicji i Lodomerii” s. 125–142; Dziewulska Joanna M.: Leona Żuławskiego „Oblężenie Limanowy, czyli rzeź galicyjska 1846 wierszem” – z warsztatu edytora źródeł dziewiętnastowiecznych s. 143–150; Smoliński Aleksander: Najnowsze rosyjskojęzyczne publikacje źródeł dotyczących wojny domowej w Rosji oraz Robotniczo-Chłopskiej Armii Czerwonej z lat 1918–1941 s. 151–179; Łaszkiwicz Hubert: Kolejne „ponowoczesności” a uodostępnianie źródeł. Czy zmiany w refleksji metodologicznej historii wpływają na warsztat edytorski (i czy w ogóle powinny?) s. 181–197.

2063. GĘŚLA Marceli R[yszard]: Kronika wizytacji oo. Bernardynów w Przeworsku 1910–1939 – Liber visitationis. *Przeworskie Studia Regionalne*. T. 2: 2015 s. 176–190, streszcz. ang.

2064. GOCHNA Michał: Elektroniczna edycja rejestrów poborowych województwa kaliskiego z drugiej połowy XVI w. *Studia Geohistorica*. Nr 2: 2014 s. 143–150, streszcz. ang.

2065. GRAJEWSKI Czesław: Rękopis liturgiczny ze zbiorów Zygmunta Glogera. *Hereditas Monasteriorum*. Vol. 8: 2016 s. 137–143, streszcz. ang.

Z 1. poł. XVII w. w Archiwum Narodowym w Krakowie.

2066. HAMRYSZCZAK Artur: Canonical visitations as a historical source. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 105: 2016 s. 53–62.

2067. JUREK Tomasz: Średniowieczny katalog biskupów poznańskich w Roczniku lubińskim ukryty. *Studia Źródłoznawcze*. T. 54: 2016 s. 51–58, streszcz. ang.

2068. KOPCIOWSKI Adam: „Sefer Praga”. Księga pamięci warszawskiej Pragi. *Zagłada Żydów*. Nr 12: 2016 s. 516–533.

Tel Awiw 1974.

2069. KOŚCIUSZKO Maciej: Sytuacja mieszkańców ziemi leszczyńskiej w 1945 roku – studium źródłoznawcze. *Rocznik Leszczyński*. T. 16: 2016 s. 211–221.

2070. KUBLIN Grzegorz: XVII-wieczny żywot księżniczki raciborskiej Eufemii [ok. 1299–1359] w zbiorach Archiwum Państwowego we Wrocławiu. Opole 2016 Studio Impreso 8° ss. 118, tabl. 2, il., streszcz. niem. (Studia i Źródła do Dziejów Dominikanów i Dominikanek w Raciborzu; t. 1).

Współwydane: Das leben der hochseeligen jungfrau Euphemiae Domiciallaem des hertzogs Premislai Lesconis tochter und fundatrici des Jungfräulichen Klosters beyrn Heyligen Geist in Rattibor, Ordinis Sancti Dominici, beschrieben von Miechovio und Bzovio Pohlischen authoribus in chronica ad annum 1359. Oprac. G. Kublin.

2071. LARCZYŃSKA Agata: Prawdziwe czy zmyślane? Źródła epistolarne i dokumentowe w formularzu księcia mazowieckiego Aleksandra. Próba rekonstrukcji badawczego. *Studia z Dziejów Średniowiecza*. Nr 18: 2014 s. 141–156, streszcz. ang.

Biskup Trydentu w l. 1423–1444.

2072. LEWICKA Magdalena: W świecie tatarskich amuletów. *Rocznik Tatarów Polskich*. Ser. 2. T. 3(17): 2016 s. 35–42.

Dot. tekstów.

2073. LÍCKEVÍČ Aleg: Da pytanâ pra „rekanstrukcyj” hranikal’nyh tekstau XIV–XV st. *Belaruskí Gístaryčny Aglâd*. T. 22: 2015 s. 1/2 s. 317–336.

2074. ŁOSOWSKA Anna: Najstarsze rachunki przemyskie jako źródło nie tylko do dziejów miasta. *Rocznik Historyczno-Archivalny*. T. 24: 2013/2014 [dr:] 2016 s. 111–126, streszcz. ang., ros., niem.

2075. MATVEJČYK Dzmítrij: Uspamíny Vandalína Černíka âk kryńca pa gístoryi paŭstannâ 1863–1864 gg. u Belarusi: sprobâ krytyčnaga analízu. *Bialoruskie Zeszyty Historyczne*. [Z.] 42: 2014 s. 59–79, streszcz. ang., pol.

2076. NOWAK Łukasz: Księga ławniczko-wójtowska miasta Czarnkowa 1651–1682. *Archiwista Polski*. R. 21: 2016 nr 2 s. 77–95, streszcz. ang.

2077. OLSZEWSKA Karolina: Źródła do historii Bractwa Trójcy Świętej w Toruniu

(1830–1949) i ich wartość historiograficzna. *Rocznik Toruński*. [T.] 42: 2015 s. 245–253.

2078. OPALIŃSKI Dariusz: Dawne kolejowe rozkłady jazdy i ich przydatność w badaniach historycznych. *Studia Źródłoznawcze*. T. 54: 2016 s. 115–127, streszcz. ang.

XIX – 1 poł. XX w.

2079. PRZYBYŁOK Arkadiusz: Karchowicka „Biblia pauperum” źródłem poznania kultury materialnej. *Acta Universitatis Lodziensis*. Folia Archaeologica. Z. 31: 2016 s. 145–162, streszcz. ang.

2080. SMAZA Klaudia: Pamiętnikarska relacja Wirydianny Fiszerowej jako cenne źródło historyczne. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Folia 185: Studia Historico-litteraria. [T.] 15: 2015 s. 36–44, streszcz. ang.

Dot. wspomnień z l. 1766–1815.

2081. STARZYŃSKI Marcin: Ultima voluntas Alexandri Regis. *Lietuvos Istorijos Metraštis*. 2014 [nr] 1 [dr:] 2015 s. 27–36, streszcz. ang.

Opis źródła z 1506 r.

2082. STOBIECKI Rafał: Historia zatrzymana w kalendarzu. *Zeszyty Wiejskie*. [Z.] 22: 2016 s. 687–696, streszcz. ang.

Kalendarz jako źródło historyczne, na przykładzie „Kalendarza robotniczego na rok 1953”.

2083. TANDECKI Janusz: Edycja IV tomu Protokołów Sejmiku Generalnego Prus Królewskich z lat 1536–1542. Metoda i stan zaawansowania prac. *Folia Toruniensia*. [T.] 16: 2016 s. 57–63, streszcz. ang., niem.

2084. TEORIA i praktyka edycji nowożytnych źródeł w Polsce (XVI–XVIII w.). Pod red. Adama Perłakowskiego. Kraków 2012.

Rec.: Bogdan Danuta: Czy potrzebne jest opracowanie nowej kompleksowej instrukcji wydawniczej dla edycji nowożytnych źródeł historycznych (na marginesie tomu 1 „Studiów edytorskich”)? *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 57:] 2013 nr 1 s. 149–160.

2085. WOKÓŁ teczek bezpieki. Zagadnienia metodologiczno-źródłoznawcze. Red. Filip Musiał. Wyd. 2. Kraków 2015.

Rec.: Łatka Rafał, *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 25: 2016 nr 43 s. 287–293.

2086. WYKA Ewa: „Doświadczenia fizyczne Nayaśnieszemu PANU ... okazywane roku 1793 w Grodnie przez JXX Dominikanów Konwentu tamecznego”. Analiza tekstu. *Studia Historiae Scientiarum*. [T.] 15: 2016 s. 111–156, streszcz. ang.

2087. ZUZEK Tomasz: O proveniencji rękopisu (nr 1399) z Biblioteki książąt Czartoryskich w Krakowie. *Pamiętnik Biblioteki Kórnickiej*. Z. 33: 2016 s. 137–143, streszcz. ang.

2088. ZWIĄZEK Jan: Roczniki ponieckie ks. Pawła Gotockiego (1617–1651). *Prace Naukowe Akademii im. J. Długosza*. Zesz. Hist. T. 15: 2016 s. 71–88, streszcz. ang.

2089. ŻUREK Dorota: Najstarsza księga miejska Chrzanowa. Studium źródłoznawcze. *Archeion*. T. 117: 2016 s. 421–439, streszcz. ang., fr., ros.

Zapiski z l. 1408–1526.

c) Paleografia

Zob. poz. 1070.

2090. DEGÓRSKI Bazyli: „La Passione del Signore secondo Luca” contenuta nel codice „Pericopae Evangelicae” di Płock. *Dissertationes Paulinorum*. T. 25: 2016 s. 5–21, streszcz. pol.

Pasja według św. Łukasza zawarta w płockim kodeksie rękopiśmiennym „Pericopae Evangelicae”.

Analiza wariantów paleograficznych w zabytku z XII w.

2091. PIETKIEWICZ Krzysztof: Paleografia ruska. Warszawa 2015.

Rec.: Bzorek Dawid: Kilka uwag na temat książki... *Studia Polsko-Ukraińskie*. [T.] 3: 2016 s. 187–191.

2092. SZCZERBA Adrianna: Z dziejów polskiej archeologii. Fałszywe zabytki runicznego pisma słowiańskiego. *Analecta*. R. 24: 2015 z. 1 s. 7–44, streszcz. ang.

Dot. badań z XIX w.

d) Epigrafika

Zob. poz. 2048, 3669, 7895.

2093. CORPUS inscriptionum Poloniae. T. 10: Inskrypcje województwa lubuskiego. T. 6: Powiat nowosolski. Zebrał i oprac. Adam Górski. Toruń 2013 Wydaw. Adam Marszałek 4° ss. 215, il.

Toż. Z. 7: Miasto i powiat Gorzów Wielkopolski. Zebrał i oprac. Marcei Tureczek. Toruń 2015 ss. 395, il.

Toż. Z. 8: Powiat Krosno Odrzańskie (do 1815 roku). Zebrał i oprac. Joachim Zdrenka. Toruń 2016 ss. 486, il.

Toż. Z. 9: Powiat sulęciński (do 1815 roku). Zebrał i oprac. M. Tureczek. Toruń 2016 ss. 225, il.

T. 1. Kielce 1986.

2094. CZYŻEWSKI Bartłomiej: Nagrobki przy kościele Wniebowzięcia NMP i św. Jakuba

Apostoła w Szadku. *Biuletyn Szadkowski*. T. 16: 2016 s. 31–62, streszcz. ang.

Dot. 7 tablic nagrobnych z dawnego cmentarza.

2095. GUT Anna: „Dla siebie i potomnych”. Epitafium rodu von Platzen w kościele pw. Narodzenia Najświętszej Marii Panny w Rarwinie. *Nasze Pomorze*. Nr 17: 2015 [dr.:] 2016 s. 67–77.

Z XVIII w.

2096. HARASIMOWICZ Zofia, Patryk Bogdan: Epitafium Kaspra Stanisławskiego ze Stanisławic, herbu Pilawa, XVI w. *Strzyżowski Rocznik Muzealny*. T. 2: 2016 s. 23–36, streszcz. ang.

W prezbiterium kościoła farnego w Strzyżowie; żył 1518–1590.

2097. JANICKI Marek A.: Romańskie napisy haftowane na jedwabnych pasmach z grobu nr 24 w kolegiacie w Kruszwicy. *Studia Źródłoznawcze*. T. 54: 2016 s. 41–49, streszcz. ang.

2098. KUFEL Robert R[omuald]: Przykościelne epitafium z XVIII wieku w Sulechowie. *Adhibenda*. [Nr] 3: 2016 s. 285–294.

2099. ŁUBOCKI Jakub Maciej: Zespół epitafiów kościoła pw. Świętego Krzyża w Żaganiu. Cz. 2. *Zeszyty Żagańskie*. Nr 9: 2014 s. 23–34.

Toż. Cz. 3. *Tamże*. Nr 11: 2015 s. 19–26.

Cz. 1. *Tamże*. Nr 7: 2013.

2100. PUKOWNIK Artur: Obraz i słowo. Łacińskie inskrypcje w pocysterskiej bazylice w Koronowie i kościele w Byszewie. Pelplin 2016 Bernardinum 8° ss. 134, nlb. 2, il.

2101. SPODARYK Adam: Inskrypcja z niezachowanej armaty odlanej przez Jana Breutelta w 1647 r. *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 64: 2016 nr 3 s. 379–385, streszcz. ang.

Skopiowana w zbiorze rysunków i zapisów prawdopodobnie autorstwa Janusza lub Bogusława Radziwiłłów, obecnie w zbiorach Narodowego Archiwum Historycznego Białorusi w Mińsku.

2102. TOLKAČEVSKI Kšištof: Hieronimo Bohuszo [1760–1838] nurodymai dėl antkapinių paminklų įrengimo. *Knygotyra*. T. 65: 2015 s. 343–357.

Inskrypcja nagrobna.

2103. ZAWIDZKA Iwona: XVII-wieczne nagrobki z cmentarza żydowskiego w Nowym Wiśniczcu. *Rocznik Bocheński*. T. 7: 2013 s. 111–128.

e) Dyplomatyka

Zob. poz. 1219.

2104. BELLICUM diplomaticum VI Thorunense. Od dyplomatyki i archiwistyki do dokumentu elektronicznego. Pod red. Krzysztofa Kopińskiego i Janusza Tandeckiego. Toruń 2016 Tow. Nauk. 8° ss. 233, il.

Materiały konferencyjne.

Treść: Kopiński K., Tandecki J.: Wprowadzenie s. 7–9; Ciechanowski Hadrian: Księga wpisów od średniowiecza do XXI wieku na przykładzie rejestracji wieczystej s. 11–17; Bonczkowski Janusz: Kancelaria miasta Grudziądza i jej wytwory w średniowieczu i u progu czasów nowożytnych s. 19–29; Madejska Katarzyna, Pytel Marcin: O potrzebie, założeniach i metodzie edycji kodeksu dyplomatycznego Lublina s. 31–41; Syta Krzysztof: Proces aktotwórczy na dworze Izabeli z Poniatowskich Branickiej w Białymstoku w świetle listów Wojciecha Matuszewica podskarbiego białostockiego z lat 1772–1797 s. 43–59; Binińska-Szkopek Magdalena, Kozak Adam: Nie tylko edycja – współczesne metody udostępniania średniowiecznych ksiąg wpisów s. 61–71; Niestrój Henryk: Dokument średniowieczny okiem współczesnego archiwisty – model opisu i standardy digitalizacji dokumentu średniowiecznego s. 73–81; Skupiński Krzysztof: Pytania o „causae bellorum diplomaticorum” w XXI wieku. Od dyplomatyki mediewistycznej do „Records Management” s. 83–103; Wajs Hubert: „Ephemeris” s. 105–111; Konstankiewicz Marek: Dokument i dokumentacja mające postać elektroniczną z punktu widzenia prawa polskiego doby rewolucji cyfrowej – zarys problematyki s. 113–124; Galuba Rafał: Terminologia związana z zarządzaniem dokumentacją elektroniczną w polskim prawie s. 125–153; Perłakowska Ewa: Dokument elektroniczny – sytuacja prawna i faktyczna w ujęciu kancelaryjno-archiwalnym s. 155–166; Zmudziński Mateusz: Droga parafii do e-dokumentacji. Programy wspomagające zarządzanie działalnością parafii s. 167–178; Biernat Kamila: Najnowsze uregulowania procesu digitalizacji w prawie unijnym s. 179–187; Sviták Zbyněk: Zwei Auffassungen der digitalen Dokumente s. 189–195; Heruday-Kieleczewska Magdalena: Elektroniczne Zarządzanie Dokumentacją – przyszłość i wyzwania dla archiwistów? Doświadczenia poznańskie s. 197–205; Drzewiecka Dorota: Dokumentacja rozpraw sądowych Sądu Najwyższego Zjednoczonego Królestwa i Irlandii Północnej s. 207–216; Wiśniewska Magdalena: Relacje „oral history” w internecie – kilka przykładów z Polski s. 217–233.

2105. BONCZKOWSKI Janusz: Kancelaria miasta Grudziądza w średniowieczu. *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 24: 2016 s. 135–144, streszcz. ang.

2106. CHORAŻYCZEWSKI Waldemar: Kancelarie centralne państwa w XIV–XVIII wieku. [W:] *Dyplomatyka staropolska*. Warszawa 2015.

Rec.: Rutkowska Grażyna, *Studia Źródłoznawcze*. T. 54: 2016 s. 191–199; Polem.: Chorażyczewski W.: Odpowiedź na recenzję Pani Doktor Grażyny Rutkowskiej. *Tamże* s. 237–238.

2107. DYPLOMATYKA staropolska. Pod red. Tomasza Jurka. Warszawa 2015.

Rec.: Wojciechowska Zofia, *Przegląd Archiwalno-Historyczny*. T. 3: 2016 s. 277–281.

2108. GRABOWSKI Janusz: Tytułatura pruska, chełmińska, elbląska, królewiecka,

sambijska i michałowska na dokumentach i listach Kazimierza Jagiellończyka. Przyczynek do intyulacji Jagiellonów. *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 23: 2016 s. 127–137, streszcz. ang.

2109. GUT Agnieszka: Średniowieczna dyplomatyka wschodniopomorska. Dokumenty i kancelarie Pomorza Wschodniego do 1309 roku. Szczecin 2014.

Toż. Wyd. 1 (dodr.). Szczecin 2015 Wydaw. Nauk. Uniw. Szczecińskiego 8° ss. 343, il.

Rec.: Grabowski Janusz, *Archeion*. T. 117: 2016 s. 483–489; Syska Ewa, *Studia Źródłoznawcze*. T. 54: 2016 s. 185–187; Wałkowski Andrzej, *Studia Zachodnie*. [T.] 17: 2015 s. 341–351.

2110. KRAWCZUK Wojciech: *Metryka Koronna i Metryka Litewska*. [W:] *Dyplomatyka staropolska*. Warszawa 2015.

Rec.: Rutkowska Grażyna, *Studia Źródłoznawcze*. T. 54: 2016 s. 191–199; Polem.: Krawczuk W.: Odpowiedź na recenzję Pani Doktor Grażyny Rutkowskiej. *Tamże* s. 239–240.

2111. PAWEŁCZYK-DURA Kamila: Transliteracja i tłumaczenia tekstów rosyjskich sprzed reformy 1918 r. – problemy i potrzeby opracowania akt kancelarii rosyjskiej. *Archeion*. T. 117: 2016 s. 271–280, streszcz. ang., fr., ros.

2112. POLAK Alina: *Dyplomatyka kościoła polskiego okresu średniowiecza*. Formularz dokumentów arcybiskupów gnieźnieńskich do 1381 roku. Opole 2014.

Rec.: Wałkowski Andrzej, *Studia Zachodnie*. [T.] 17: 2015 s. 352–360.

2113. SŁOWIŃSKI Konrad: Kancelaria i dokumentacja miasta Radomia w latach 1915–1939. *Archiwista Polski*. R. 21: 2016 nr 3 s. 47–61, streszcz. ang.

f) Genealogia

Zob. poz. 1202, 1444, 2523, 3601, 6632, 6844, 8589, 8630.

2114. BĄKAŁA Krzysztof: Archeologia zmielonego rodu. Meandry genealogii polskiej na przykładzie rodu książąt Żylińskich. Warszawa 2016 „Raphael”; na zlec. Stow. Dom Polski Sarmacja 8° ss. 55, il.

XVIII–XXI w.

2115. BŁASZCZYK Grzegorz: Herbarz szlachty żmudzkiej. T. 5: R–Ś. Warszawa 2016 Wydaw. DiG 8° ss. 574. PTH. (Szlachta i Ziemianstwo Dawnej Rzeczypospolitej).

Toż. T. 6: T–Ż. Warszawa 2016 ss. 425, nlb. 2.

T. 1. 2015.

2116. BOHUSZ-RUBASZEWSKA Ewa: Mateusz Ślepowroński (ok. 1752–1830) ze Ślepowronów i jego rodzina. *Ciechanowiecki Rocznik Muzealny*. T. 12: 2016 s. 55–64.

2117. BRZEZIŃSKI Witold: Krąg rodzinny kasztelana łędzkiego Wojciecha Górskiego herbu Łódzia (+1494). *Studia z Dziejów Średniowiecza*. Nr 18: 2014 s. 15–51, streszcz. ang.

2118. BUDZISZ Wojciech: Spadkobiercy wojewody wileńskiego Dowgirda. *Rocznik Lituanistyczny*. T. 2: 2016 s. 23–45, streszcz. ang., pol.

XV–XVI w.

2119. CHOROWIEC Oleg: Herbarz szlachty wołyńskiej. T. 5. Radom 2016 [Oleg Chorowiec]; Irena Chorowiec [!] 8° ss. 569, il.

XIX w.
T. 1. 2012.

2120. CISEWSKI Tomasz Marcin: Źródła do badań genealogicznych z uwzględnieniem zbiorów chojnickiej biblioteki muzealnej. *Baszta*. [Nr] 13: 2016 s. 110–114.

2121. CZARNECKI Włodzimierz: Nobiles Chelmenses. Wybrane rodziny w późnym średniowieczu i wczesnej nowożytności. *Studia osadniczo-genealogiczne*. Stary Toruń 2016 Studio Kropka dtp – Piotr Kabaciński 8° ss. 340, nlb. 1, il., streszcz. ang.

2122. DZIEMBOWSKI Piotr Maciej: Materiały do genealogii rodziny Paetz – przyczynek do genealogii rodzin bamberskich. *Gens*. [T. 14:] 2015/2016 [dr.] 2016 s. 15–80, streszcz. ang.

2123. FORMANOWICZ Mariusz: Rodowody mieszczan bukowskich. Wstęp do genealogii bukowian (XVI–XIX wiek). Środa Wlkp.–Mnichowo 2015.

Rec.: Pietrowicz Joanna, *Kronika Wielkopolski*. 2016 nr 3 s. 124–126.

2124. GAJL Tadeusz: Nowy Herbarz Polski. Gdańsk–Gdynia 2016 Gdański Kantor Wydawniczy; Wydaw. Latarnia 8° ss. 647, il.

2125. GIERGIEL Tomisław: Genealogia wyszywana herbami. (Cz. 1). *Zeszyty Sandomierskie*. R. 22: 2016 nr 41 s. 11–20.

Makata z herbami ze zbiorów Muzeum Diecezjalnego w Sandomierzu podstawą rozważań genealogicznych.

2126. GRANDWILEWSKI Waldemar J[ózef]: Herbarz biograficzny średniowiecza i XVI wieku. Oprac. graf. wizerunków herbów Tadeusz Gajt. Warszawa 2016 Waldemar Gran-

dwilewski; Warszawska Grupa Wydawnicza 4° ss. 357, il.

2127. JABŁONOWSKI Jan Stanisław: Traktat o familiach i koligacjach. Wyd. Marek Górny. Wrocław 2015 Wydaw. Uniw. Wrocławskiego 8° ss. 564, nlb. 2. (Biblioteka Genealogiczna; t. 12).

Źródło z XVII/XVIII w.

2128. JASIŃSKI Janusz: Grzymałowie. Z dziejów szlacheckiego rodu na Warmii. Dąbrówno 2015.

Rec.: Kielbik Jerzy, *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 59:] 2015 nr 4 s. 728–730.

2129. JASSEM Piotr: Moje łąckie korzenie. *Almanach Łącki*. Nr 25: 2016 s. 22–29.

2130. KRYŃSKI Edward: Rodowód Stefana Wyrzykowskiego, majora „Zenona”, 21 IV 1916 – 4 II 1985. *Rocznik Białskopodlaski*. T. 24: 2016 s. 375–396, streszcz. ang., niem., ros.

2131. MAKIEŁA Marek: Wężykowie Osińscy z ziemi ostrzeszowskiej. Cz. 2. *Gens*. [T. 14:] 2015/2016 [dr.] 2016 s. 101–115, streszcz. ang.

Cz. 1. *Tamże*. [T. 13:] 2013/2014 [dr.] 2014.

2132. MORYS-TWAROWSKI Michael: Dzieje chłopskiego rodu Zająców z Ogródzonej koło Cieszyna od XVII do początków XX wieku. *Rocznik Muzeum Górnosląski Park Etnograficzny w Chorzowie*. [T.] 4: 2016 s. 99–137, streszcz. ang.

2133. NIEMIRKA Bogusław: Rodowód Henryka Sienkiewicza w świetle badań archiwalnych. *Prace Archiwalno-Konserwatorskie*. Z. 20: 2016 s. 79–98, streszcz. ang.

2134. PACZYNA Artur: Salamonowie z Połomni. *Rocznik Muzeum Górnosląski Park Etnograficzny w Chorzowie*. [T.] 4: 2016 s. 138–166, streszcz. ang.

Od XVIII w.

2135. PLEWCZYŃSKI Marek: Szlakiem rodów rycerskich dawnego Mazowsza w XV–XVI wieku. T. 2: Powiat błoński i tarczyński. Oświęcim 2016 Napoleon V 8° ss. 249, nlb. 1, il.

T. 1. 2013.

2136. PRINKE Rafał T[adeusz]: Potomkowie i dziedzice Mieszka I – refleksje genealogiczne w rocznicę chrztu Polski. *Gens*. [T. 14:] 2015/2016 [dr.] 2016 s. 1–14, streszcz. ang.

2137. PRZERACKI Jerzy: Genealogia przodków i krewnych Franciszka Liedera (1791–1867), pamiętnikarza i pedagoga rodem z Biesowa. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 58:] 2014 nr 1 s. 39–64, streszcz. niem., ang.

2138. PRZERACKI J.: Genealogia rodziny Jędryckich z Biskupca. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 59:] 2015 nr 2 s. 201–230, streszcz. niem., ang.

2139. RYCHLIK Grażyna: Praktykowanie genealogii. Pieniążkowie z Jedlińska XVIII–XIX w. Warszawa 2016 GGSP Grażyna Rychlik 8° ss. 233.

2140. STOLTMANN Leon: Ród pomorsko-kaszubski Stolpmann/Stolpmann (1377–1890). Zarys historyczno-genealogiczny. Wyd. 2. Leśno 2016 Zamek Zaborski 8° ss. 274, il.

Wyd. 1. Bielefeld 2004.

2141. STOPKA Krzysztof: Genealogia Torosowiców, czyli o przodkach i rodzinie twórcy unii Ormian polskich z Kościołem katolickim. *Lehahayer*. T. 3: 2015 s. 7–60, streszcz. ang., ormiań. XV–XVIII w.

2142. STUDIA genealogiczne poświęcone pamięci profesora Włodzimierza Dworzaczka. Pod red. Andrzeja Sikorskiego i Tomasza Sławińskiego. Warszawa 2016 Piomar Piotr Maroński 8° ss. 428, il.

Treść: Sikorski A.: Profesor Włodzimierz Dworzaczek [1905–1988] s. 7–9; Dmochowski Piotr Andrzej: Kilka uwag w sprawie obsady urzędów małopolskich w dwóch pierwszych dekadach XIII wieku s. 11–27; Sperka Jerzy: Bibersteinowie na Rusi Czerwonej. Przyczynki do migracji rycerstwa śląskiego i polskiego w końcu XIV i pierwszej połowy XV wieku s. 29–39; Wolski Marian: Broniowscy herbu Tarnawa do końca XVI wieku. Żołnierze, dyplomaci, uczeni s. 41–105; Sławiński T.: Olszowscy herbu Wilczekosy. Stan badań nad genealogią rodziny s. 107–191; Jaszczołt Tomasz: Wojnowie herbu Ślepowron w ziemi bielskiej w XV i XVI wieku s. 193–248; Karp Sławomir: Herb Karp – jego geneza, legenda i odmiany s. 249–283; Sikorski A.: Dzieje rodziny Kampenhausenów w Polsce s. 285–337; Mysłakowski Piotr: Księgi przysięgi homagialnej z 1831 roku jako źródło do badań ludności na przykładzie obwodu lipnowskiego województwa płockiego s. 339–383.

2143. SZYBKOWSKI Sobiesław: Pochodzenie Chodeckich herbu Ogon oraz ich związki rodzinne z Umieńskimi i Lubińskimi. *Średniowiecze Polskie i Powszechne*. T. 8(12): 2016 s. 240–259, streszcz. ang., niem.

2144. TĘGOWSKI Jan: Rodowód kniazów Świrskich do końca XVI wieku. Wrocław 2011.

Rec.: Budzisz Wojciech, *Rocznik Lituanistyczny*. T. 2: 2016 s. 265–269.

2145. TURCZYŃSKA Jaga: Genealogiczne niespodzianki. *Bieszczad*. [T.] 21: 2016 s. 323–332.

W nawiązaniu do artykułu: Wesolkin Wojciech: W dorzeczu Oslawy. (Cz. 6): Turzańsk i Rzepedź. *Tamże*. [T.] 20: 2015.

2146. WOJDYŁA Sebastian: Ród panów ze Skalicy herbu Strzeмиę i ich potomków do początków XIX w. Genealogia, majątki oraz związki ze Śląskiem i ziemią kłodzką. *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 71: 2016 nr 2 s. 61–94, streszcz. ang., niem.

2147. ŻÓŁTOWSKI Michał: Genealogia rodu Żółtowskich. Wyd. 2. Łódź–Skierniewice 2016 Zw. Rodu Żółtowskich 8° ss. 274.

Wyd. 1. 1998.

g) Heraldyka

Zob. poz. 892, 1283, 2048, 5571, 6591, 6612.

2148. ADAMCZEWSKI Marek: Herb gminy i miasta w Żychlinie. Ze studiów nad symboliką samorządów województwa łódzkiego. *Rocznik Łódzki*. T. 65: 2016 s. 95–111, streszcz. ang.

2149. ADAMCZEWSKI M.: O gminie i jej sprawach językiem symboli, czyli o informacjach zaszyfrowanych w znakach gmin wiejskich województwa. *Zeszyty Wiejskie*. Z. 20: 2014 s. 179–210.

2150. ADAMCZEWSKI M.: Ze studiów nad symboliką samorządową województwa łódzkiego. Herb gminy wiejskiej ze stolicą w Kutnie. *Zeszyty Wiejskie*. [Z.] 22: 2016 s. 779–788, streszcz. ang.

Lata 2014–2015 – budowa/tworzenie herbu.

2151. DUDZIŃSKI Paweł: „Ma być kruk w herbie...”. Zagadnienie symboliki godła herbowego i kultury heraldycznej. Kalisz 2016 Kaliskie Tow. Przyj. Nauk 8° ss. 408, il.

2152. GIERGIEL Tomisław: Nowe symbole miasta Sandomierza. *Zeszyty Sandomierskie*. R. 22: 2016 nr 42 s. 71–72.

2153. KAGANIEC Małgorzata: Herb Chorzowa (Królewskiej Huty). *Zeszyty Chorzowskie*. T. 17: 2016 s. 79–92, streszcz. ang., niem.

XIX–XX w.

2154. KAMOCKI Franciszek: Dziwołagi heraldyczne. Sandomierz 2016 Armoryka 8°

ss. nlb. 2, 49, il. (Biblioteka Tradycji Europejskiej; nr 78).

Repr., oryg.: Warszawa 1916.
Heraldyka, XIV–XIX w.

2155. PUT Adrian: Próba opisu herbu biskupa zielonogórsko-gorzowskiego Tadeusza Lityńskiego. *Adhibenda*. [Nr] 3: 2016 s. 195–215.

Od 2015 r.

2156. ROKOSZ Mieczysław: Czy trzeba było zmieniać herb miasta Sandomierza? *Zeszyty Sandomierskie*. R. 22: 2016 nr 42 s. 73–77.

2157. SEROKA Henryk: Herb gminy Janowiec nad Wisłą. *Notatnik Janowiecki*. Nr 19/20: 2013/2016 [dr.:] 2016 s. 41–59.

2158. SOBKOWICZ Krzysztof: Wizerunek św. Floriana jako symbol heraldyczny. *Studia Teologiczno-Historyczne Śląska Opolskiego*. [T.] 36: 2016 nr 1 s. 251–269, streszcz. ang.

Od XII w.

2159. STRÓŻYK Paweł: Herby na gotyckiej chrzcielnicy z katedry w Poznaniu. *Roczniki Historyczne*. R. 82: 2016 s. 171–185, streszcz. ang., niem.

XV w.

2160. WRONISZEWSKI Jan: Studia heraldyczne Antoniego Małeckiego a polskie badania nad heraldyką rycerską. *Studia z Dziejów Średniowiecza*. Nr 20: 2016 s. 323–337, streszcz. ang.

Wyd. we Lwowie w 1890 r.

h) Sfragistyka

Zob. poz. 1563, 2048, 6591.

2161. ADAMCZEWSKI Marek: W sprawie edycji zbiorów pieczęci i opisu wyobrażeń napieczętych. *Studia Źródłoznawcze*. T. 54: 2016 s. 159–170, streszcz. ang.

2162. GŁUSZAK Marcin: Sigillum adulterinum – pieczęć fałszywa czy niewłaściwa? *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 10: 2007 s. 43–49.

XIII–XVI w.

2163. KRÓL-PRÓBA Justyna: Nieznana pieczęć odnaleziona przy dokumencie Unii Lubelskiej. *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 23: 2016 s. 255–258, streszcz. ang.

2164. KUBIT Janusz: Bieszczadzkie okolicznościowe stemple pocztowe. *Plaj*. [T.] 50: 2015 s. 181–205.

Tzw. datowniki.

2165. OŻÓG Karolina: Żydowskie tłoki pieczętne z kolekcji prywatnej Krzysztofa Strzeleckiego. *Judaista*. Nr 1: 2016 s. 14–39.

Z XVII–XIX w.

W aneksie katalog pieczęci.

2166. SYSKA Ewa: Średniowieczne pieczęcie Chojny. *Rocznik Chojński*. T. 8: 2016 s. 33–50, streszcz. niem.

2167. TUREK Jakub: „Sigillum provincialatus cum Beata Maria Virgine”. Studium pieczęci polskich prowincjałów dominikańskich z XIV i XV wieku. *Studia Źródłoznawcze*. T. 54: 2016 s. 59–84, streszcz. ang.

i) Falerystyka i medalierstwo

Zob. poz. 1462, 1471, 1674, 1780, 2249, 4874, 5104.

2168. ADAMCZEWSKI Marek: Medal pamiątkowy „Rok Długoszowski na ziemi wieluńskiej (2015)”. *Przegląd Archiwalno-Historyczny*. T. 3: 2016 s. 271–276, streszcz. ang.

2169. BANASZKIEWICZ Ireneusz: Katalog orłów z kolekcji Ireneusza Banaszkiewicza. Częstochowa 2016 Nakł. aut. 8° ss. 256, il.

Odnaki, XX w.

2170. BUDZELEWSKI Dariusz: Katalog medali koszalińskich. Koszalin 2016 Wydaw. Pol. Tow. Numizmatyczne. Oddz. 8° ss. 368, il. Pol. Tow. Numizmatyczne. Oddz. w Koszalinie.

Po 1945 r.

2171. CZERWIENIEC Hieronim: Motywy i symbole na medalach rolniczych. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2016 nr 1 s. 32–56, streszcz. ang.

XX w.

2172. GIERGIELEWICZ Jerzy: Kazimierz Wielki i jego czasy w twórczości artystycznej. [Cz. 13:] Tematyka Kazimierzowska w medalierstwie. (Cz. 8). *Zapiski Kazimierzowskie*. Nr 16: 2016 s. 86–89.

Cz. 1 [gł. temat]. *Tamże*. Nr 1: 2008 [dr.: 2009].

2173. KAPTUR Paweł: „Polski” medal Anthony’ego Ashleya Coopera, pierwszego hrabiego Shaftesbury, z 1681 roku. *Wiadomości Numizmatyczne*. R. 58: 2014 z. 1/2 s. 211–218, streszcz. ang.

2174. KUBACKI Grzegorz: Klaudyna Potocka na medalionie Davida D'Angers. Problemy datowania. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2016 nr 4 s. 267–270, streszcz. ang.

XIX w.

2175. PODNIESIŃSKA Katarzyna: Pięć albumów z rycinami medali polskich do dzieła „Historia polska medalami zaświadczone i objaśniona” biskupa Jana Chrzyciela Albertandiego. *Res Gestae*. [T.] 3: 2016 s. 69–95, streszcz. ang.

2176. PODNIESIŃSKA Katarzyna: Trzy komplety „Rycin medali polskich” odbitych z blach Królewskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Warszawie przechowywane w zbiorach graficznych Muzeum Narodowego w Krakowie. *Wiadomości Numizmatyczne*. R. 60: 2016 z. 1/2 s. 63–88, streszcz. ang.

Przygotowane w l. 1822–1828.

2177. ROKITA Jan Gustaw: Funkcje propagandowe medali ślubnych Władysława IV. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2015 nr 2 s. 99–120, streszcz. ang.

2178. ROKITA J. G.: Medal na pamiątkę wręczenia papieżowi Innocentemu XI sztandarów tureckich zdobytych pod Parkanami, autorstwa Giovanniego Martino Hameraniego z 1684 roku. Uwagi ikonograficzne. *Folia Historica Cracoviensia*. Vol. 22: 2016 s. 359–375, streszcz. ang.

Z wizerunkiem Jana III Sobieskiego, w zbiorach Zamku Królewskiego na Wawelu.

2179. ROKITA J. G.: Medal upamiętniający Odsiecz Wiedeńską i oswobodzenie Ostrzyhomia spod okupacji tureckiej. Uwagi ikonograficzne. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2015 nr 4 s. 285–298, streszcz. ang.

2180. ROKITA J. G.: Medal upamiętniający przystąpienie Państwa Moskiewskiego do grona Państw-Sygnatariuszy Świętej Ligi. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2015 nr 3 s. 185–192, streszcz. ang.

2181. ROKITA J. G.: Medal upamiętniający zwycięstwo pod murami Wiednia (12 września 1683 roku) z wyobrażeniem dwóch orłów: polskiego i austriackiego, autorstwa Jana Höhna mł. Uwagi ikonograficzne. *Studia Historyczne*. R. 58: 2015 z. 4 s. 459–481, streszcz. ang.

2182. ROKITA J. G.: Medale upamiętniające podpisanie pod Żurawnem traktatu pokojowego między Rzeczpospolitą a Turcją.

Uwagi ikonograficzne. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2016 nr 3 s. 194–205, streszcz. ang. 1676 r.

2183. ROKITA J. G.: Tematyka szwedzka na medalach z czasów Zygmunta III Wazy z lat 1587–1631. *Rocznik Historyczno-Archiwalny*. T. 24: 2013/2014 [dr.] 2016 s. 5–22, streszcz. ang., ros., niem.

2184. ROKITA J. [G.]: W sprawie ikonografii rewersu medalu Jana Höhna mł. z 1684 roku, upamiętniającego zawarcie Świętej Ligi. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2016 nr 2 s. 103–112, streszcz. ang.

2185. SAWICKI Zdzisław, Strynowicz Jan: Żołnierz polski w działaniach poza granicami państwa. Ordery i odznaczenia, oznaki i oznaki pamiątkowe. Warszawa 2016 Centrum Weterana Działań Poza Granicami Państwa 8° ss. 536, il.

Lata 1953–2015.

2186. STAHR Maria: „Gabinet medalów polskich” Edwarda Raczyńskiego. *Wiadomości Numizmatyczne*. R. 58: 2014 z. 1/2 s. 55–72, streszcz. ang.

Lata 1838–1843 – dot. katalogu o tym tytule.

2187. STELA Wojciech: Polskie ordery i odznaczenia. Polnische Orden und Ehrenzeichen. Polish orders and medals. Orderna i medali Pol'si. Vol. 1. Engl. transl. Piotr Gajda, Roman Postek, Germ. transl. R. E. Hyla, Werner Herbst, Russ. transl. Eugeniusz Chmielnicki. Warszawa 2015.

Rec.: Kicman Wojciech: *Virtuti Militari*. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2016 nr 2 s. 145–146.

2188. WILANOWSKI Cezary: Zbiór medali polskich D-ra Rewolińskiego w Radomiu. Warszawa 2009 Warszawskie Tow. Numizmatyczne 4° ss. 83, il.

Przedr. fotooffsetowy, „Przegląd Bibliograficzno-Archeologiczny” T. 1: 1881, T. 2: 1882.

Teofil Rewoliński (1821–1899).

2189. WOJCIECHOWSKI Jerzy Stanisław: Ordery, odznaczenia i oznaki pamiątkowe członków Oddziału „Związku Legionistów Polskich” w Lublinie. *Studia i Materiały Centralnej Biblioteki Wojskowej*. Nr 6: 2016 s. 7–42, streszcz. ang.

W l. 1923–1939; zawiera też wykaz członków Oddziału.

2190. ZAWISTOWSKI Tomasz: Orły do czapek w 2. Korpusie Polskim. Warszawa 2016 nakł. aut. 8° ss. 280, il.

Polskie Sił Zbrojne na Zachodzie.

i) Weksylologia

2191. KOWALAK Czesław: Sztandary Ziemi Legnickiej (1945–2016). Legnica–Wrocław 2016 Tow. Przyj. Nauk; Ośr. Kultury i Sztuki 8° ss. 158, nlb. 1, il.

2192. MYŚLIŃSKI Michał: Chorągiew krakowskiego cechu ślusarzy z 1848 roku. *Rocznik Krakowski*. T. 82: 2016 s. 137–140, streszcz. ang.

2193. PTAK Jan: Weksylologia polska. Zarys problematyki. Warszawa–Bellerive-sur-Allier 2016 DiG; Edition La Rama 4° ss. 300, streszcz. ang. IH PAN, Pol. Tow. Heraldyczne. (Nauki Pomocnicze Historii. Seria Nowa).

k) Numizmatyka

Zob. poz. 1463, 1503, 1524, 1645, 1665, 3470, 3642, 6012, 6804, 6921, 7038, 7376, 7446.

2194. BŁOŃSKA Diana: „Archiwum Numizmatyków” – raport końcowy z realizacji projektu. *Notae Numismaticae. Zapiski Numizmatyczne*. T. 11: 2016 s. 383–387.

Toż w jęz. ang.: „The Numismatists' Archive” – final project report. *Tamże* s. 388–392.

2195. BŁOŃSKA D., Woźniak Mateusz: Numizmatyka w badaniach naukowych i działalności Feliksa Kopersy [1871–1952]. *Notae Numismaticae. Zapiski Numizmatyczne*. T. 11: 2016 s. 281–308, streszcz. ang.

2196. BOCHNAK Anna: Early medieval axe-like iron bar in the Collection of the Numismatic Cabinet, National Museum in Krakow. *Notae Numismaticae. Zapiski Numizmatyczne*. T. 11: 2016 s. 261–267, streszcz. pol.

2197. BOGUCKI Mateusz, Magiera Jacek: New coins of Bolesław the Brave. *Wiadomości Numizmatyczne*. R. 59: 2015 z. 1/2 s. 115–128, streszcz. pol.

Monety Bolesława Chrobrego.

2198. CEYNOWA Beata, Paszkiewicz Borys: Sambor I and Otto of Bamberg on early Gdańsk coins. *Wiadomości Numizmatyczne*. R. 59: 2015 z. 1/2 s. 189–216, streszcz. pol.

2199. CIURA Łukasz: Szóstaki koronne Jana Kazimierza z lat 1667–1668 z mennic dzierzawionych przez Tytusa Liwiusza Bora-

tiniego. Przeporządkowanie do mennic. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2016 nr 2 s. 95–102, streszcz. ang.

2200. CZYŻEWSKI Bartłomiej: Nowe nieznanne typy i odmiany łódzkich żetonów i monet zastępczych. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2016 nr 2 s. 125–128, streszcz. ang.

XX w.

2201. CZYŻEWSKI B.: Żeton Muzeum Kinetematografii w Łodzi. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2016 nr 3 s. 227–228, streszcz. ang.

Z 2 poł. XX w.

2202. CZYŻEWSKI B.: Żetony z Łowicza wybijane w trakcie Festiwalu Książaków w 2015 roku. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2016 nr 4 s. 300–302, streszcz. ang.

2203. DROŻDŻ Kazimierz: Podskarbiówki i liczmany Rzeczypospolitej Obojga Narodów i z Rzeczpospolitą powiązane. Warszawa 2014 Pol. Tow. Numizmat. Oddz. im. Karola Beyera 8° ss. 175, il.

Rec.: Galus Zbigniew, *Biuletyn Numizmatyczny*. 2016 nr 2 s. 143–144.

2204. DUTKOWSKI Jarosław: O najpiękniejszej donatywie polskiej z 1621 roku słów kilka. *Bydgoski Rocznik Muzealny*. [T.] 4: 2016 s. 93–103, streszcz. ang.

Zawiera też katalog donatyw.

2205. DUTKOWSKI J.: Złoto czasów dynastii Wazów. The gold of the Vasa dynasty. Gold während der Wasa-Dynastie. T. 2. Przekł. ang. Marta Wysocka; przekł. niem. Michael Lang, Anna Materla. Gdańsk 2016 Stow. Numizmatyków Profesjonalnych. Gdańskie Biuro Numizmat. 4° ss. 560, il.

Tekst równol. pol., ang., niem.

T. 1. 2015.

2206. DYMOWSKI Arkadiusz: Roman republican bronze coins from Polish finds. *Acta Archaeologica Carpathica*. Vol. 49: 2014 s. 249–269.

Katalog 11 obiektów znalezionych na terenie Polski w l. 1820–2010.

2207. EJZENHART Dariusz, Miller Ryszard: Odmiany halery nyskich Konrada IV Seniora (1417–1447). *Biuletyn Numizmatyczny*. 2016 nr 3 s. 186–193, streszcz. ang.

2208. EJZENHART D., Miller R.: Odmiany halery wrocławskich Zygmunta Luksemburskiego (1419–1437). *Biuletyn Numizmatyczny*. 2016 nr 4 s. 245–256, streszcz. ang.

2209. FAŁK Andrzej: Przygotowanie emisji monety pięciozłotowej w latach 1958–1960. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2016 nr 1 s. 67–73, streszcz. ang.

2210. FRÜHMITTELALTERLICHE Münzfunde aus Polen. Inventar. Toż. [Bd.] 3: Frühmittelalterliche Münzfunde aus Masowien, Podlaschien und Mittelpolen. Hrsg. von Mateusz Bogucki, Peter Ilish, Stanisław Suchodolski. Warszawa 2015 Inst. f. Archäologie und Ethnologie der Polnischen Akad. der Wissenschaften 4° ss. 714, il. Inst. f. Archäologie und Ethnologie der Polnischen Akad. der Wissenschaften, Numismatische Kommission der Länder in der Bundesrepublik Deutschland.

Toż. [Bd.] 2: Frühmittelalterliche Münzfunde aus Pommern. Warszawa 2016 ss. 817, nlb. 1, il.

Toż. [Bd.] 5: Frühmittelalterliche Münzfunde aus Ermland und Masuren. Funde aus Polen 2011–2013. Addenda et corrigenda. Warszawa 2016 ss. 340, il., mapa.

Bd 4. 2013.

2211. GARBACZEWSKI Witold: The Cyrillic penny of Boleslaus Chrobry, Prince of Poland – a new source, a new interpretation. *Wiadomości Numizmatyczne*. R. 59: 2015 z. 1/2 s. 95–113, streszcz. pol.

2212. GIBCZYŃSKI Wojciech: Nieznany szeląg Bogusława XIII z 1588 roku. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2015 nr 2 s. 87–98, streszcz. ang.

2213. GIBCZYŃSKI W., Witkiewicz Tomasz: Podwójne szelągi w mennictwie pomorskim. Zespół wspierający aut. podczas prac nad książką Rafał Biela, Krzysztof Garczyński. Szczecin 2014.

Rec.: Milejski Paweł, *Wiadomości Numizmatyczne*. R. 60: 2016 z. 1/2 s. 362–364.

2214. GIBCZYŃSKI W., Witkiewicz T.: Szerfy pomorskie. Opracowanie i katalog. Szczecin 2011.

Rec.: Kwaśniewski Radosław, *Wiadomości Numizmatyczne*. R. 60: 2016 z. 1/2 s. 359–362.

2215. GRZESIK Paweł: Orty Zygmunta III Wazy w zbiorach Muzeum Narodowego w Kielcach. *Rocznik Muzeum Narodowego w Kielcach*. T. 31: 2016 s. 245–260, streszcz. ang.

2216. HOROSZKO Genowefa: Z rynku aukcyjnego do zbiorów muzealnych. Książęca kolekcja monet pomorskich w Muzeum Narodowym w Szczecinie. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2015 nr 2 s. 81–86, streszcz. ang.

2217. IDZIKOWSKA Barbara: Odtworzenie skarbu brakteatów z XIII wieku z łuży-

kiego Kamieńca (Kamjenc, Kamenz, 1910) w zbiorze Muzeum Narodowego w Warszawie. *Wiadomości Numizmatyczne*. R. 60: 2016 z. 1/2 s. 179–234, streszcz. ang.

2218. IDZIKOWSKA B.: Pamiątkowy kufel Doroty Talleyrand-Perigord i kolekcja numizmatyczna żagańskich Bironów. *Wiadomości Numizmatyczne*. R. 58: 2014 z. 1/2 s. 143–210, streszcz. ang.

XVIII–XIX w.

2219. ILISCH Peter: Der Fund von Putzig (Mrzezino) und das Interesse der preussischen Monarchie an Münzfunden. *Wiadomości Numizmatyczne*. R. 59: 2015 z. 1/2 s. 285–292, streszcz. ang., pol.

Lata 1795–1801.

2220. KĘDZIERSKI Adam: Znaleźiska monet Piastów z terenu Kalisza. *Rocznik Kaliski*. T. 41: 2015 s. 152–156.

2221. KĘDZIERSKI A., Szczurek Tadeusz: Monety z Kalisza – Starego Miasta: nieznane brakteaty Przemysła II? *Wiadomości Numizmatyczne*. R. 60: 2016 z. 1/2 s. 235–246, streszcz. ang.

2222. KĘDZIERSKI A., Szczurek T.: Średniowieczne monety z kaliskiego Głównego Rynku. *Wiadomości Numizmatyczne*. R. 58: 2014 z. 1/2 s. 95–111, streszcz. ang.

2223. KONCZEWSKA Magdalena, Konczewski Paweł: Skarb groszy praskich z Oleśnicy. *Silesia Antiqua*. T. 49: 2014 s. 99–116, streszcz. niem.

2224. KOTOWICZ Piotr N., Śnieżko Grzegorz: Clipped Prague groschen of John of Luxembourg (John of Bohemia) from the Medieval hillfort in Sanok-Biała Góra. *Notae Numismaticae. Zapiski Numizmatyczne*. T. 11: 2016 s. 221–242, streszcz. pol.

Obięte grosze praskie z grodziska w Sanoku-Białej Górze.

2225. KRZEPKOWSKI Marcin: Depozyty monetarne z terenu Wągrowca w świetle źródeł archiwalnych i odkryć archeologicznych. *Wiadomości Numizmatyczne*. R. 58: 2014 z. 1/2 s. 125–141, streszcz. ang.

XVII–XX w.

2226. KURZYŃSKA Małgorzata: Najnowsze znaleźiska monet rzymskich z rejonu Grudziądza. *Rocznik Grudziądski*. [T.] 23: 2015 s. 41–47, streszcz. ang.

2227. LEWANDOWSKA Jadwiga, Mościecyk Jakub: Nowe znaleźiska rzymskich

denarów z Sadłowa, gm. Rypin, woj. kujawsko-pomorskie. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2016 nr 4 s. 241–244, streszcz. ang.

2228. MAGDA-NAWROCKA Marlena: „Skarb z lasu”, znalezisko późnośredniowiecznych monet z Guzowa, gm. Jasień. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2016 nr 4 s. 257–260, streszcz. ang.

2229. MALARCZYK Dorota, Wawrzczak Roksana: Skarb z XI wieku z Grzymisławia, powiat człuchowski. *Wiadomości Numizmatyczne*. R. 60: 2016 z. 1/2 s. 137–156, streszcz. ang.

2230. MALONAITIS Arvydas: Romėniška moneta iš Panemunės pilies. *Lituanistica*. T. 62: 2016 Nr. 4 s. 280–288, streszcz. ang.

Rzymskie monety z zamku w Poniemuniu na Litwie.

2231. MARKIEWICZ Tomasz: Wstęp do nowej klasyfikacji denarów Władysława Warneńczyka w świetle skarbu z Lublina (1981). *Wiadomości Numizmatyczne*. R. 60: 2016 z. 1/2 s. 1–62, streszcz. ang.

2232. MARKOWSKI Marcin: Typy przedstawień Hermesa w szacie graficznej banknotów świata w latach 1901–1939. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2015 nr 3 s. 213–232, streszcz. ang.

2233. MARKOWSKI M.: Wizerunki Posejdony w szacie graficznej banknotów świata w XIX i XX wieku. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2016 nr 3 s. 214–226, streszcz. ang.

2234. MILEJSKI Paweł: Skarb groszy prażskich z Oleśnicy. Przy współud. Beaty Miazgi. Katowice 2015 Edycja – Książki Nauk. i Specjalistyczne 8° ss. 219, il.

XIV–XV w.

Rec.: Zawadzki Michał, *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobotka*. R. 71: 2016 nr 2 s. 154–157.

2235. MILEJSKI P., Miazga Beata: Monety z badań archeologicznych opactwa na Ołbinie we Wrocławiu i ich metal w świetle badań XRF. *Wiadomości Numizmatyczne*. R. 60: 2016 z. 1/2 s. 247–260, streszcz. ang.

2236. MONETY ze stanowiska nr 4 w Gieczu. Coin finds from Giecz, site 4. Red. Teresa Krysztofiak, Andrzej M. Wyrwa; tł. Agnieszka Tokarczuk. Lednica-Dziewanowice 2015 Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy 4° ss. 254, nlb. 2, il., mapa. (Biblioteka Studiów Lednickich. Ser. B1: Fontes).

Treść: Wyrwa A. M.: Przedmowa s. 11–16; Krysztofiak T.: Stanowisko nr 4 w Gieczu w świetle badań archeologicznych s. 17–58; Arkuszewski Grzegorz, Paszkiewicz Borys: Monety

orientalne z Gieczu s. 59–75; Syty Maciej: Monety zachodnioeuropejskie i nowożytnie s. 77–150; Paszkiewicz B.: Pierścien z motywem monetarnym s. 151–158; Młodecka Halina: Wyniki analiz składu chemicznego wybranych monet ze stanowiska nr 4 w Gieczu s. 159–184; Paszkiewicz B.: Monety ze stanowiska nr 4 w Gieczu w świetle badań metalograficznych s. 185–232; Paszkiewicz B.: Giecz 4 – monety ze „stanowiska wydajnego” (podsumowanie) s. 233–244; Wykaz cytowanej literatury s. 245–255.

Toż. [Cz. 2:] Katalog ss. 315, nlb. 1, il.

Toż. [Cz. 3:] Catalogue. Transl. by Magda Miciak, Olda Miciak ss. 176.

XII–XVIII w.

2237. [ORLIK Vasil] Orlyk Wasyl: Udział wojsk Zakonu Krzyżackiego w bitwie nad rzeką Worskłą w sierpniu 1399 r. w świetle źródeł numizmatycznych. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2015 nr 3 s. 175–180, streszcz. ang.

2238. PARTYKA Jacek: Pieniądz zastępczy Słupska 1914–1923. Słupsk 2016 Jacek Partyka 8° ss. 170, il.

2239. PECUNIA omnes vincit. Moneta miejscowa i obca w starożytności i średniowieczu. Materiały pokonferencyjne z I Ogólnopolskiej Studencko-Doktoranckiej Konferencji Numizmatycznej, Kraków 23–24 maja 2014. Pod red. Barbary Zajac, Alicji Jurkiewicz, Pauliny Koczwar, Szymona Jellonka. Kraków 2016 Inst. Archeologii UJ 8° ss. 147, il., streszcz. ang.

Z treści: Zajac B., Jurkiewicz A., Koczwar P., Jellonek Sz.: Słowo wstępne od redakcji s. 7–8; Zajac B.: Znaleźiska wschodnich drachm imperialnych na terenach europejskiego Cesarstwa Rzymskiego s. 63–73; Banaszuk Agnieszka, Kulikowska Kalina: Bicie monet celtyckich na przykładzie znalezisk pod Kaliszem i na Kujawach s. 98–109; Wichnera Wojciech: Znaleźiska skarbow monet rzymskich z terenów świętokrzyskiego centrum hutnictwa żelaza – dowód na gospodarczy rozkwit czy ślad po załamaniu produkcji? s. 110–121; Białobrzeczka Daria: Znaczenie rzymskich monet w świecie barbarzyńskim s. 122–132.

2240. PONIEWIERKA Tomasz: Pieniążki poznańskie z XIV/XV wieku – powstanie, typologia i chronologia. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2016 nr 2 s. 81–94, streszcz. ang.

2241. ROP Dariusz: Szeląg koronny Stefana Batorego z Pogonią na rewersie. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2015 nr 3 s. 181–184, streszcz. ang.

2242. ROZMUS Dariusz, Suchodolski Stanisław, Tokaj Joanna: Wczesnośredniowieczny „skarb hutnika” z Dąbrowy Górnicej-Łośnia. Monografia. Cz. 1. Early medieval „metallurgist hoard” from Dąbrowa Górnica-Łośnia. A monograph. P. 1. Dąbrowa Górnica 2014.

Rec.: Śnieżko Grzegorz, *Wiadomości Numizmatyczne*. R. 60: 2016 z. 1/2 s. 345–350.

2243. RUDNICKI Marcin, Dymowski Arkadiusz: Niekończąca się historia – znaleziska

monet antycznych z Kujaw. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2015 nr 4 s. 241–270, streszcz. ang.

2244. SIKORSKI Bogumił: Nieznane lub mało znane monety zastępcze i żetony z obszaru byłych zaborów – rosyjskiego i austriackiego. (Cz. 2). *Biuletyn Numizmatyczny*. 2015 nr 2 s. 121–130, streszcz. ang.

Toż. Cz. 3. *Tamże* nr 3 s. 193–212, streszcz. ang.

Toż. Cz. 4. *Tamże* nr 4 s. 299–305, streszcz. ang.

Toż. Cz. 5. *Tamże*. 2016 nr 1 s. 57–66, streszcz. ang.

Toż. Cz. 6. *Tamże*. 2016 nr 2 s. 113–124, streszcz. ang.

Toż. Cz. 7. *Tamże*. 2016 nr 3 s. 206–213, streszcz. ang.

Toż. Cz. 8. *Tamże*. 2016 nr 4 s. 271–276, streszcz. ang.

Cz. 1. *Tamże*. 2015 nr 1.

2245. STRUK Tomasz: Lokalny i państwowy pieniądz w dziejach Gubina/Guben. (Cz. 1). *Biuletyn Numizmatyczny*. 2015 nr 4 s. 271–284, streszcz. ang.

Toż. Cz. 2. *Tamże*. 2016 nr 1 s. 1–31, streszcz. ang.

2246. SUCHODOLSKI Stanisław: The beginnings of Polish coinage in the light of recent research. *Wiadomości Numizmatyczne*. R. 59: 2015 z. 1/2 s. 67–94, streszcz. pol.

Początki polskiego mennictwa w świetle nowych badań.

2247. ŚNIEŻKO Grzegorz: Monety z wczesnośredniowiecznego cmentarzyska szkieletowego w Przasławiu, pow. jędrzejowski. *Wiadomości Numizmatyczne*. R. 60: 2016 z. 1/2 s. 157–178, streszcz. ang.

2248. TOMCZYK Przemysław Piotr, Krasoń Katarzyna Maria: Portfele pełne kwiatów – motywy roślinne i ich znaczenie na obiegowych monetach europejskich. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2016 nr 4 s. 282–299, streszcz. ang.

2249. WALUŚ Konrad Jan, Waluś Jan Henryk: Pamiątki z Zagożdżonu. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2015 nr 2 s. 131–144, streszcz. ang.

Zagożdżon – od 1932 r. część Pionek.

Medale i papiery wartościowe z XIX–XX w.

2250. WALUŚ K. J., Waluś J. H.: Płockie słodkie pieniądze. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2016 nr 4 s. 277–281, streszcz. ang.

Z l. 30. XX w.

2251. WNEK Krzysztof: Monety z kościoła św. Mikołaja w Bączalu Dolnym. *Wiadomości Numizmatyczne*. R. 58: 2014 z. 1/2 s. 113–124, streszcz. ang.

XVII–XX w.

2252. WOLSKI Cezary: Miedziane szelągi Jana Kazimierza Wazy z lat 1659–1667. Lublin 2016 Targi Lublin 8° ss. 528, il.

2253. ZALESKA Aleksandra: The late 18th-century deposit found during the reconstruction of Holy Trinity church in Warsaw. *Notae Numismaticae. Zapiski Numizmatyczne*. T. 11: 2016 s. 243–257, streszcz. pol.

2254. ZIĄBKA Leszek, Kędziński Adam, Milek Sławomir: Moneta celtycka z Jastrzębnik. *Rocznik Kaliski*. T. 41: 2015 s. 157–160.

2255. ZIELECKA-MIKOŁAJCZYK Wioletta: Studies of numismatics in Belarus and Lithuania. *Quaestiones Mediaevi Novae*. Vol. 21: 2016 s. 455–469, streszcz. ang.

XIX–XXI w.

l) Chronologia i metrologia

2256. DULĘBA Przemysław: Uwagi o datowaniu celtyckich ozdób wykonanych z spropelitu. *Śląskie Sprawozdania Archeologiczne*. [T.] 58: 2016 s. 73–84, streszcz. ang.

2257. DUNIN-WĄSOWICZ Anna: Miła jako miara obszarów zasiedlanych w Europie przedprzemysłowej. *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 64: 2016 nr 4 s. 415–456, streszcz. ang.

2258. MATUSZEWSKI Józef: Datowanie w dekretach krakowskich. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 8: 2003 s. 105–113.

2259. SYGOWSKI Paweł: Datowanie cerkwi w Łopience – nowe ustalenia. *Plaj*. [T.] 51: 2016 s. 27–42.

2260. WYKORZYSTANIE analizy dendrochronologicznej do datowania „Chałupy Sabaty” w Zakopanem. [Aut.:] Ryszard J. Kaczka, Monika Kaczmarczyk, Barbara Czajka, Zbigniew Moździerz. *Wierchy*. R. 80: 2014 [dr.:] 2016 s. 196–202.

m) Geografia historyczna

Zob. poz. 772, 1070, 7494, 7888.

2261. AUGUSTYN Maciej: Antropogeniczne zmiany środowiska wodnego w Bieszczadach do 1951 r. Cz. 8: Dolina środkowego i górnego Mszańca. *Bieszczad*. [T.] 21: 2016 s. 11–62.

Cz. 1. *Tamże*. [T.] 13: 2007.

2262. AUGUSTYN M.: Materiały do analizy antropogenicznych przemian we wsi

Końskie w latach 1746–1900. Ustrzyki Dolne 2016 Barwa – Andrzej Szczerbicki 8° ss. 269, nlb. 1, tabl. 8, il. + dysk optyczny (CD-ROM).

2263. BAKAŁA Krzysztof: Osadnictwo i historyczne przemiany polityczne zachodzące na obszarach dzisiejszej Ukrainy. Pod red. Tadeusza Skoczka. Warszawa 2016 Wydaw. Grupa M-D-M 16° ss. 62, il. (Audi, Vide, Memento).

X–XX w.

2264. BRZUSTOWICZ Grzegorz Jacek: Lisia Góra, Cychra i Sporny Las. Kształtowanie się odcinka granicy nowomarchijsko-zachodniopomorskiej. *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archiwalny*. Nr 23: 2016 s. 13–34, streszcz. ang., niem.

Od XIII w.

2265. BUDZYŃSKI Bernard: Zarys historii instrumentalnych obserwacji pogody w Warszawie. *Kronika Warszawy*. 2016 nr 2 s. 25–47, streszcz. ang.

Od XVII w.

2266. CHACHAJ Jacek: Trwałość dawnych elementów krajobrazu i sieci drożnej w ramach współczesnej przestrzeni miejskiej na przykładzie ulic Krańcowej i Wilczej w Lublinie. *Studia Geohistorica*. Nr 2: 2014 s. 107–117, streszcz. ang.

2267. DEGÓRSKA Bożena: Transformacja krajobrazu wschodnich Kujaw w kontekście zmian użytkowania ziem i osadnictwa (1770–1970). Warszawa 2016 Wydaw. Akademickie Sedno; Inst. Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN 8° ss. 221, nlb. 3, il., streszcz. ang.

2268. EBERHARDT Piotr: Program teoryturalny Komitetu Narodowego Polskiego i delegacji polskiej na konferencji pokojowej w Wersalu. *Studia Geohistorica*. Nr 3: 2015 s. 127–140, streszcz. ang.

Lata 1914–1919.

2269. FIGLUS Tomasz: Rozwój osadnictwa wiejskiego w kluczu uniejowskim dóbr arcybiskupów gnieźnieńskich. *Biuletyn Uniejowski*. T. 5: 2016 s. 5–28, streszcz. ang.

XII–XVIII w.

2270. FIGLUS T.: Trwałość dawnych granic politycznych w sferze morfogenetycznej osadnictwa wiejskiego w Polsce. *Czasopismo Geograficzne*. T. 87: 2016 z. 2 s. 117–151, streszcz. ang.

2271. FIGLUS T.: Typy morfogenetyczne wsi w środkowej Polsce. *Studia Geohistorica*. Nr 4: 2016 s. 90–112, streszcz. ang.

2272. FIGLUS T.: Zagadnienia morfogenezy i przemian rozplanowania wsi na tle rozwoju osadnictwa w zachodniej części gminy Szadek. *Biuletyn Szadkowski*. T. 16: 2016 s. 91–115, streszcz. ang.

XIX–XX w.

2273. FIGLUS T.: Zagadnienia morfogenezy i przemian rozplanowania wsi na tle rozwoju osadnictwa we wschodniej części gminy Szadek. *Biuletyn Szadkowski*. T. 16: 2016 s. 117–140, streszcz. ang.

XIX–XX w.

2274. GACKOWSKI Andrzej: Osadnictwo ludności kultury amfor kulistych na obszarze Wysoczyzny Świeckiej. Studium geograficzno-osadnicze. *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 23: 2015 s. 13–39, streszcz. ang.

2275. GRZEGORZ Maksymilian: Słownik historyczno-geograficzny komturstwa człuchowskiego w średniowieczu. Bydgoszcz 2016 Wydaw. Uniw. Kazimierza Wielkiego 8° ss. 125, nlb. 3, il.

XIII–XVI w.

2276. GRZEGORZ M.: Słownik historyczno-geograficzny okręgu sumlińskiego i urzędu leśnego komturstwa gdańskiego w średniowieczu. Bydgoszcz 2016 Wydaw. Uniw. Kazimierza Wielkiego 8° ss. 159, nlb. 1, mapa.

2277. HISTORIA środowiskowa Polski i Europy Środkowej. *Historyka*. T. 46: 2016 s. 7–227, streszcz. ang.

Z treści: Izdebski Adam: Wprowadzenie do sekcji specjalnej „Historia środowiskowa Polski i Europy Środkowej” s. 7–10; Przyroda rzeczynista: społeczny wymiar ekosystemów i krajobrazów: Praczyk Małgorzata: Ekonkwiata Twierdzy Kostrzyn – powojenna historia miejsca s. 11–23; Izdebski A.: Rewolucja ekologiczna w szesnastowiecznej Polsce? Przemiany przyrodnicze okresu wczesnej nowożytności na ziemiach polskich na tle europejskim s. 25–43; Pytasz-Kołodziejczyk Anna: Wykorzystanie i ochrona zasobów wodnych w dobrach wielkksiążęcych Wielkiego Księstwa Litewskiego w XVI w. (na przykładzie Podlasia i zachodniej Grodzieńszczyzny) s. 45–62; Szymtka Rafał: Osadnictwo ołęderskie na terenach Europy Środkowej w świetle diariuszy podróży przedstawicieli elit Wielkiego Księstwa Litewskiego w XVII i XVIII wieku s. 79–94; Knapik Aleksandra: Opisy „polskiej Szwajcarii” a rozwój turystyki malowniczej w XIX wieku na przykładzie przewodnika hr. Aleksandra Przeździeckiego s. 95–113; Gończyński-Jussis Filip: „Przeobrażaciele przyrody”. Motyw kształtowania środowiska naturalnego przez „ludzi radzieckich” i ich polskich naśladowców w propagandzie stalinizmu [w l. 1949–1956] s. 115–133; Narodziny nowego

świata: rewolucja przemysłowa, masowa konsumpcja i globalizacja: Lotz Christian: Debating the future prospects of resource supply: Adolf von Guttenberg, Eugen Ostwald and the section on sustainability at the International Congress on Agriculture and Forestry, Vienna 1890 s. 135–145; Daheur Jawad: Exporting environmental burdens into the Central-European periphery: Christmas tree trade and unequal ecological exchange between Germany and Habsburg Galicia around 1900 s. 147–167; Dragan Weronika: Changes in spatial development in the Czarna Przemsza valley on the stretch from the Brynica Estuary to the connection with the Biała Przemsza, from the 18th century to Modern Times s. 169–185; Szpak Ewelina: „Nieczyste niebo” i „czarcie złoto” – zdrowotne i środowiskowe konsekwencje powojennej industrializacji. Studium przypadku s. 187–196; W stronę Antropocenu: społeczeństwa wobec zmian klimatycznych: Miodunka Piotr: Kryzys żywnościowy a anomalie klimatyczne od XVII do połowy XIX wieku na przykładzie Małopolski s. 209–227.

2278. KARA Michał, Makohonienko Mirosław, Michałowski Andrzej: Przemiany osadnictwa i środowiska przyrodniczego Poznania i okolic od schyłku starożytności do lokacji miasta. Współpr. Jarmila Kaczmarek [i in.]. Poznań 2016 Bogucki Wydaw. Nauk. 4° ss. 300, il., mapy. (Ekologia Historyczna Poznań; t. 1).

2279. KLIMEK Robert: Ślady średniowiecznej granicy Warmii między Reszlem a Świętą Lipką. *Studia Geohistorica*. Nr 4: 2016 s. 38–50, streszcz. ang.

2280. KOLECKA Natalia, Dobosz Monika, Ostafin Krzysztof: Forest cover change and secondary forest succession since 1977 in Budzów commune, the Polish Carpathians. *Prace Geograficzne*. Z. 146: 2016 s. 51–65.

2281. KRAJNIAK Wiktor: Potamokracja lubuska na tle dziejów pogranicza polsko-niemieckiego od XVIII wieku. *Studia Zachodnie*. [T.] 16: 2014 s. 23–34, streszcz. ang.

Rządy rzek.

2282. KRAJOBRAZ kulturowy i paleoekologia Puszczy Zgorzeleckiej. Badania w leśnictwach Toporów i Zabłocie. [Aut.] Paweł Konczewski, Magdalena Konczewska, Agata Sady, Jacek Szczurowski, Piotr Wroniecki. *Śląskie Sprawozdania Archeologiczne*. [T.] 58: 2016 s. 199–226, streszcz. ang.

2283. KRUPA-ŁAWRYNOWICZ Aleksandra: Zmiany i napięcia w krajobrazie jurajskiej wsi. Na marginesie badań w Mstowie. *Zeszyty Wiejskie*. [Z.] 22: 2016 s. 153–167, streszcz. ang.

2284. MALCZEWSKI Jan: Osadnictwo miejskie między Wisłoką a Sanem. Wybrane zagadnienia. Rzeszów 2016 Stow. na Rzecz Rozwoju i Promocji Podkarpacia „Pro Carpathia” 8° ss. 168, il.

2285. MALCZEWSKI J.: Osadnictwo nad środkowym Wisłokiem. Gmina Wiśniowa (Wisłok lewobrzeżny). Studium historyczno-kulturowe i krajobrazowe. Rzeszów 2016 Stow. na Rzecz Rozwoju i Promocji Podkarpacia „Pro Carpathia” 8° ss. 186, il.

XII–XX w.

2286. MALCZEWSKI J.: Osadnictwo nad środkowym Wisłokiem i Stobnicą w gminach Niebylec i Domaradz. (Wisłok prawobrzeżny). Studium historyczno-kulturowe i krajobrazowe. Rzeszów 2016 Stow. na Rzecz Rozwoju i Promocji Podkarpacia „Pro Carpathia” 8° ss. 250, il.

XVIII–XX w.

2287. MYGA-PIĄTEK Urszula: Krajobrazy kulturowe. Aspekty ewolucyjne i typologiczne. Katowice 2012 UŚ 4° ss. 382, nlb. 22, tabl. 17, il.

Rec.: Plit Joanna, *Studia Geohistorica*. Nr 3: 2015 s. 266–267.

2288. MYGA-PIĄTEK U.: Pamięć krajobrazu – zapis dziejów w przestrzeni. *Studia Geohistorica*. Nr 3: 2015 s. 29–45, streszcz. ang.

2289. OSIŃSKA-SKOTAK Katarzyna, Zawalich Joanna: Analysis of land use changes of urban ventilation corridors in Warsaw in 1992–2015. *Geographia Polonica*. Vol. 89: 2016 issue 3 s. 345–358.

2290. SAWICKI Ludomir: Geografia a krajoznawstwo. Uwagi wstępne Beata Konopska, oprac. B. Konopska. *Studia Geohistorica*. Nr 4: 2016 s. 7–13.

Artykuł z 1909 r.

2291. SEMKOWICZ Władysław: Geografia historyczna. Uwagi wstępne Mirosław Filipowicz, oprac. Joanna Napierała. *Studia Geohistorica*. Nr 2: 2014 s. 7–20.

2292. SŁOWNIK historyczno-geograficzny województwa krakowskiego w średniowieczu. Cz. 5 z. 1: Mstów – Nagłowice. Oprac. Waldemar Bukowski, Jacek Laberschek, Karol Nabiałek, Michał Schmidt, Franciszek Sikora, Janusz Szyszka; przy współpr. Zuzanny Kulpy; współpr. archeol. Michał Wojenka; pod red. W. Bukowskiego. Kraków 2016 Societas Vistulana 8° ss. 272, mapa. PAN. IH. (Słownik Historyczno-Geograficzny Ziemi Polskich w Średniowieczu. T. 5: Małopolska – województwo krakowskie; cz. 5).

Cz. 1. Wrocław 1980.

2293. SŁOWNIK historyczno-geograficzny województwa poznańskiego w średniowieczu. Cz. 5 z. 3: Unino – Wilkowo Teuthonicum.

Oprac. Paweł Dembiński, Tomasz Gidaszewski, Krystyna Górską-Gońska, Tomasz Jurek, Adam Kozak, Grażyna Rutkowska; pod red. T. Jurka. Poznań 2016. Wydaw. PTPN 4° s. 445–688, il. IH PAN. (Słownik Historyczno-Geograficzny Ziem Polskich w Średniowieczu. T. 8: Wielkopolska – województwo poznańskie; cz. 5).

2294. SOBCZYŃSKI Leszek: Dąb na Dębinie w Józefowie. *Rocznik Józefowski*. T. 1: 2015 s. 87–97.

Dzieje drzewa z XVIII w.

2295. STARKEL Leszek: Contribution of the Department of Geomorphology and Hydrology of Mountains and Uplands IGSO PAS in Kraków to the development of Polish Geomorphology (1953–2012). *Geographia Polonica*. Vol. 89: 2016 issue 3 s. 389–404.

2296. STOPA-BORYCZKA Maria, Boryczka Jerzy: Klimat Europy. Przeszość, teraźniejszość, przyszłość (w kolejnych 33 tomach Atlasu, I 1974 – XXXIII 2015). Warszawa 2016. Wyd. Geografii i Studiów Region. UW 8° ss. 462, il. Uniw. Warszawski. Wyd. Geografii i Studiów Region. (Atlas współzależności parametrów meteorologicznych i geograficznych w Polsce; t. 34).

Tyt. równol.: Climate of the Europe. Past, present, future (in Atlas, I 1974 – XXXIII 2015).

2297. TROLL Mateusz, Ostafin Krzysztof: Use of late 18th and early 19th century cadastral data to estimate past forest cover change – a case study of Zawoja village. *Prace Geograficzne*. Z. 146: 2016 s. 31–49.

Lata 1787–1820.

2298. WODZIANOWSKA Irena: Rozwój grekokatolickiej sieci parafialnej dekanatu kalnickiego w XVIII wieku. *Studia Geohistorica*. Nr 2: 2014 s. 31–42, streszcz. ang.

2299. WOLFF Adam, Pacuski Kazimierz: Słownik historyczno-geograficzny ziemi warszawskiej w średniowieczu. Do dr. przygot. Marta Piber-Zbieranowska i Anna Salina; pod red. Tomasza Jurka. Warszawa 2013. (Słownik Historyczno-Geograficzny Ziem Polskich w Średniowieczu. T. 2: Mazowsze – województwo mazowieckie; cz. 2).

Rec.: Słomski Michał, *Studia Geohistorica*. Nr 2: 2014 s. 201–203.

2300. WRZECIONO Marcin: Topografia historyczna Brzegu. Od lokacji do połowy XIX w. Brzeg 2016. Fund. Pamięci Hist. Ziemi Brzeskiej 8° ss. 222, il., streszcz. ang., niem.

Od XIII w.

2301. ZAWADZKI Mateusz: „Tabella miast, wsi i osad Królestwa Polskiego” jako źródło do badań nad strukturą parafialną województwa lubelskiego. *Studia Geohistorica*. Nr 4: 2016 s. 142–152, streszcz. ang.

Analiza geograficzno-historyczna i statystyczna.

2302. ŻÓLTOWSKA Jolanta Eliza: Geneza i rozwój przestrzenny wsi Księstwa Łowickiego. Warszawa [2016] Wydaw. Wyższej Szkoły Menedżerskiej 4° ss. 295, tabl. 3, il.

XII–XIX w.

n) Kartografia

Zob. poz. 1070, 1414, 2657, 6808, 8111, 8667.

2303. ATLAS historyczny (archi)diecezji lubelskiej 1805–2010. The historical atlas of the Lublin (arch)diocese 1805–2010. Praca zespołowa pod red. Henryka Gapskiego. Lublin 2011.

Rec.: Hamryszzak Artur, *Studia Geohistorica*. Nr 2: 2014 s. 183–186.

2304. ATLAS historyczny miast polskich. Historical atlas of Polish towns. T. 5: Małopolska. Lesser Poland. Red. nauk. Zdzisław Noga. Z. 2: Sandomierz. Red. Z. Noga; oprac. Henryk Bartoszewicz [i in.]; oprac. kartograf. Tomasz Szpytma; tł. na jęz. ang. Margerita Krasnowolska, Piotr Krasnowolski. Sandomierz 2014.

Rec.: Ptak Jan, *Studia Geohistorica*. Nr 3: 2015 s. 268–271.

2305. ATLAS historyczny Polski dla niewidomych i słabowidzących. Przewodn. zespołu red. Józef Mendruń; oprac. tyflograficzne Mariusz Olczyk; aut. tekstów hist. Andrzej Dusiewicz. Warszawa 2016. Fund. Pol. Niewidomych i Słabowidzących Trakt 4° teka (1 tom, 13 kart złoż. luzem). (Tyflografia Polska; nr 3).

2306. BABICZ Józef: Kartografia tematyczna a rozwój szczegółowych nauk o Ziemi. Uwagi wstępne Beata Konopska. *Studia Geohistorica*. Nr 2: 2014 s. 21–30.

2307. BATURA Wojciech: Mało znana mapa obszaru Puszczy Augustowskiej z początku XIX wieku w zbiorach Muzeum Ziemi Augustowskiej. *Rocznik Augustowsko-Suwalski*. T. 15: 2015 s. 113–120, streszcz. ang.

2308. BUJAK Franciszek: W sprawie kartografii historycznej. Uwagi wstępne Mirosław Filipowicz, oprac. Tomasz Związek. *Studia Geohistorica*. Nr 3: 2015 s. 17–27.

2309. DAWNE mapy jako źródła w badaniach geograficznych i historycznych. Pod

red. Beaty Konopskiej i Jerzego Ostrowskiego. Warszawa 2014 IHN PAN; Inst. Geodezji i Kartografii 8° ss. 359, il., streszcz. ang. IHN PAN. Zespół Historii Kartografii, UMCS w Lublinie. Zakł. Kartografii i Geomatyki, KUL. Ośr. Badań nad Geografią Hist. Kościoła w Polsce. (Z Dziejów Kartografii. From the History of Cartography; t. 18).

Tyt. równol.: Old maps as a source in geographical and historical research.

Z treści: Konopska B., Ostrowski J.: Przedmowa s. 11–18; Plit Joanna: Analizy geograficzne i historyczne dawnych map s. 19–34; Ostrowski J.: Praca Henryka Merczynga z 1913 roku o radiwilłowskiej mapie Litwy i jej wpływ na polskie badania dokładności dawnych map (w setną rocznicę publikacji) s. 35–52; Nieścioruk Kamil: Weryfikacja wiarygodności treści map dawnych z wykorzystaniem cyfrowego modelu wysokości i podstawowych atrybutów topograficznych s. 53–64; Jankowska Maria: Kryteria oceny map jako źródła informacji o dziedzictwie kulturowym wsi na przykładzie Wielkopolski s. 65–78; Kuna Jakub: Problem uwspółcześnienia formy prezentacji map dawnych s. 79–92; Kozica Kazimierz: Wrocławski przedwojenny egzemplarz mapy Europy Gerarda Mercatora (1554) s. 111–120; Grabowski Piotr: Obraz historycznej Warmii na mapach włoskich i francuskich kartografów w XVI–XVIII wieku s. 121–132; Janeczek Andrzej: Rękopiśmienna mapa cyrkułu zamojskiego z austriackiego Archiwum Wojennego i jej relacja do zdjęcia józefińskiego Galicji (1779–1783) s. 133–144; Wolak Bogdan: Próba oceny obrazu rzeźby terenu na mapie Schroettera w skali 1:152000 (1802–1810) s. 145–154; Trzewik Michał: Układ przestrzenny miasta Lublina na przełomie XVIII i XIX wieku na planach austriackich przechowywanych w Archiwum Wojskowym w Wiedniu s. 155–168; Lorek Dariusz: Kartograficzny obraz Poznania w okresie zaborów s. 169–180; Bogacz Teresa: Mapy Lubina z XIX i XX wieku jako źródło do badań nad rozwojem przestrzennym miasta s. 181–192; Mielewcyk Wojciech: Środowisko geograficzne na XIX-wiecznych mapach wsi na przykładzie Muzeum Narodowego Rolnictwa i Przemysłu Rolno-Spożywczego w Szreniawie s. 193–208; Szaniawska Lucyna: Joachim Lelewel jako badacz dawnych opisów świata i twórca „krajobrazów” s. 209–236; Szczerba Adrianna: Mapy archeologiczne zachodnich guberni Imperium Rosyjskiego s. 237–250; Olenderek Tomasz: Charakterystyka dawnych map leśnych s. 251–262; Spallek Waldemar: Kształtowanie się koncepcji map ogólnogeograficznych w świetle polskich atlasów szkolnych wydanych do 1939 roku s. 263–284; Konopska B.: Atrybut miejsca w czasie jako właściwość dawnych map z punktu widzenia antropologii kulturowej na przykładzie publikacji okresu PRL s. 285–300; Jutrzenka-Suprny Dorota: Zagadnienie rekonstrukcji treści i obrazu w zabytkowych mapach i globusach s. 301–320; Sroka Joanna: „Atlas Silesiae” w zbiorach polskich – technologia wykonania i konserwacja (zarys problematyki) s. 321–336; Czaja Roman, Kozieł Zenon, Golba Radosław, Piłarska Agnieszka: Atlas historyczny miast polskich s. 349–352.

2310. EBERHARDT Piotr: Wizja korytara czesko-rosyjskiego według polskich map z 1920 roku. *Studia Geohistorica*. Nr 2: 2014 s. 99–106, streszcz. ang.

2311. GĘDEK Marek: Atlas historyczny drugiej wojny światowej. Wydarzenia polityczne i przebieg działań wojennych. Warszawa 2016 Bellona 4° ss. 187, nlb. 1, il.

2312. GOCHNA Michał: Czterechsetletnie rękopisy w wydaniu hi-tech. „Atlas historyczny

Wielkopolski XVI wieku w postaci interaktywnej aplikacji przestrzennej (GIS)”. Promocją projektu, Warszawa, 13 czerwca 2013 r. *Studia Geohistorica*. Nr 2: 2014 s. 221

2313. HISTORICAL atlas of Poland in the 2nd half of the 16th century. Voivodeships of Cracow, Sandomierz, Lublin, Sieradz, Łęczyca, Rawa, Płock and Mazovia. Ed. by Marek Słoń. Frankfurt am Main 2014 Peter Lang Edition. Institute of History Polish Academy of Sciences. (Geschichte – Erinnerung – Politik; Bd. 6).

Vol. 1: Maps. [Aut. tekstów] Krzysztof Chłapowski [i in.]; oprac. map Anna Faliszewska [i in.] 4° k. 24, mapy.

Vol. 2. Transl. by Agata Staszewska, ed. ass. Martha Brożyna; [aut. tekstów] M. Słoń [i in.] 8° ss. IX, nlb. 1, 444, nlb. 1, mapy.

Vol. 3. Transl. by A. Staszewska, ed. ass. M. Brożyna; [aut. tekstów] K. Chłapowski [i in.] 8° ss. nlb. 4, XV–XIX, nlb. 1, 445–912, nlb. 1, mapy.

Vol. 4. Transl. by A. Staszewska, ed. ass. M. Brożyna 8° ss. nlb. 4, XXV–XXIX, nlb. 1, 913–1597, nlb. 1.

Rec.: [Frolov Aleksej] Frolov Alexei, *Studia Geohistorica*. Nr 4: 2016 s. 163–168.

2314. HISTORISCH-TOPOGRAFISCHER Atlas schlesischer Städte. Historyczno-topograficzny atlas miast śląskich. Historical-topographical atlas of Silesian towns. Hrsg. von Peter Haslinger, Wolfgang Kreft, Grzegorz Strauchold, Rościśław Żerelik. Marburg 2016 Herder-Inst. f. historische Ostmitteleuropaforschung – Inst. der Leibniz-Gemeinschaft 2°.

T. 5: Breslau. Wrocław. Oprac. G. Starauchold, Rafał Eysymontt ss. nlb. 80, mapy, il.

Rec.: Kozak Adam, *Roczniki Historyczne*. R. 82: 2016 s. 274–276.

Bd. 1. Marburg 2010.

2315. HISTORYCZNY atlas Polski. Red. atlasu Elżbieta Olczak. Wierzchy Parzeńskie 2016 P.H.W. Fenix 4° ss. 272, il.

2316. KARTOGRAFIA morska i krain nadmorskich. Pod red. Radosława Skryckiego. Szczecin 2014.

Rec.: Rutkowski Jan, *Studia Geohistorica*. Nr 4: 2016 s. 177–181.

2317. KĘSEK Janina: XVIII-wieczny obraz świata widziany oczami Matthaëusa Seuttera i jego dwóch zięciów z Augsburga. *Rocznik Bocheński*. T. 8: 2016 s. 33–51.

Atlas geograficzny w zbiorach Muzeum im. Stanisława Fischera w Bochni.

2318. KLIMEK Robert: Ruiny zamków i grodzisk z obszaru Warmii biskupiej na mapie Kaspra Hennenbergera z 1576 r. *Studia Geohistorica*. Nr 3: 2015 s. 46–60, streszcz. ang.

2319. KOBYLŹCZAK Paweł: Biała Rawska i okolice na dawnych mapach. Biała Rawska 2016 Easy Art 4° ss. 173.

XV–XX w.

2320. KOZICA Kazimierz: Martin Helwig (1516–1574) i jego mapa Śląska z 1561 r. W 500. rocznicę urodzin wielkiego kartografa. *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 71: 2016 nr 3 s. 127–147.

2321. LORDS and towns in Medieval Europe. The European Historic Towns Atlas Project. Ed. by Anngret Simms and Howard B. Clarke. Farnham–Burlington 2015 Ashgate Publishing 8° ss. 552.

Z treści: Simms A.: The European Historic Towns Atlas Project: Origin and potential s. 13–32; Denecke Dietrich: Comparative approaches in the historico-topographical analysis of towns and cities s. 33–61; Czaja Roman: Polish town plans as expressions of political and economic power s. 235–254; Liley Keith D.: Maps of Medieval thought? Cartographical imaginaries, cultural symbolism and urban forms of the Late Middle Ages s. 399–417; Untermann Matthias: The foundation and formation of towns from the viewpoint of the archaeology of the Middle Ages s. 447–465; Paul Jürgen: The primary formation of Medieval town plans in Central Europe from the perspective of an art historian s. 467–482.

Rec.: Marynowska Anna, *Roczniki Historyczne*. R. 82: 2016 s. 234–238.

2322. OPYRCHAŁ Leszek: Plany Kamieńca Podolskiego w bibliotekach i archiwach świata. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. R. 61: 2016 nr 2 s. 89–100.

Plany drukowane i rękopiśmienne; krótka charakterystyka.

2323. [PADŪKA Neonila] Padyuka Neonila: Representation of Ukrainian territories on Austrian ethnic maps of the 19th century. *Studia Geohistorica*. Nr 3: 2015 s. 175–186, streszcz. pol.

2324. PLAN miasta stołecznego Warszawy. [1939]. Oprac.: Paweł E. Wespziński, Jarosław Trybuś, Ryszard Mączewski, Małgorzata Mycielska. Warszawa 2015 Muzeum Warszawy 8° ss. 19, 35, nlb. 1, 76, mapy + załącznik tekst: ss. 143, nlb. 3, il. Instytut Kartograficzny im. E. Romera. (Plany Warszawy).

Skala 1:25000.

Rec.: Rolińska Joanna, *Kronika Warszawy*. 2016 nr 1 s. 168–170.

2325. SIDOR Piotr: Sokółowszczyzna w świetle XVIII-wiecznej mapy Friedricha von Miega. *Rocznik Sokółowski*. Nr 12: 2015 s. 105–134.

2326. SKRYECKI Radosław: Królewiec czy Chojna? Kartograficzna zagadka z Turcją w tle. *Rocznik Chojński*. T. 8: 2016 s. 179–190, streszcz. niem.

Rok 1529.

2327. SKRYECKI R.: Prace kartograficzne w dolinach Odry, Warty i Noteci w okresie fryderycjańskim. Goswien Othmar Schultze [1725–1785] i jego wkład w rozwój kartografii pruskiej. Szczecin–Warszawa 2013.

Rec.: Strauchold Grzegorz, *Studia Geohistorica*. Nr 2: 2014 s. 204–207; Szultka Zygmunt, *Czasy Nowożytność*. T. 27: 2014; Polem.: Skrycki R.: W odpowiedzi Zygmunutowi Szultce. *Tamże*. T. 29: 2016 s. 273–275.

2328. STARCZEWSKI Patrick: Prezentacja i promocja „Historyczno-topograficznego atlasu miast śląskich”, t. 5: Wrocław/Breslau (Wrocław, 23 V 2016 r.). *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 71: 2016 nr 2 s. 191–192.

2329. STOKSIK Janina Mirosława: Geometry małopolscy do końca XVIII wieku. Z dziejów geodezji i kartografii wielkoskalowej w Polsce. Kraków 2013.

Rec.: Szaniawska Lucyna, *Studia Geohistorica*. Nr 2: 2014 s. 213–217.

2330. STRAUCHOLD Grzegorz: Dwudziestowieczna Europa Środkowo-Wschodnia w rosyjskich i białoruskich atlasach historycznych początku XXI wieku (2005–2010). *Studia Geohistorica*. Nr 2: 2014 s. 151–164, streszcz. ang.

2331. VĀLĪKĪ gĭstaryčny atlas Belarusi. U 3 tamah. T. 1. Minsk 2009 Belkartagrafiā 8° ss. 244, mapy.

Rec.: Guzowski Piotr, *Studia Geohistorica*. Nr 3: 2015 s. 264–265.

2332. VĀLĪKĪ gĭstaryčny atlas Belarusi. U 4 tamah. T. 2. Minsk 2013 Belkartagrafiā 8° ss. 351, mapy.

Rec.: Guzowski Piotr, *Studia Geohistorica*. Nr 3: 2015 s. 264–265.

2333. WÓJCİK Zbigniew J[erzy]: Profesora Stanisława Litaka (1932–2010) studia nad Krzysztofa Kluka mapą diecezji łucko-brzeskiej. *Ciechanowiecki Rocznik Muzealny*. T. 12: 2016 s. 5–14.

o) Onomastyka i toponomastyka

Zob. poz. 114, 871, 1169, 6632, 6812, 6921, 7888.

2334. ANTROPONIMIA Polski od XVI do końca XVIII wieku. Wybór artykułów hasłowych oraz wykazy nazwisk wraz z chronologią i geografiją. T. 6: V–Ž. Pod red. Aleksandry Cieślukowej; przy współpr. Halszki Górny i Katarzyny Skowronek. Kraków 2016 IJP PAN 8° ss. 266. IJP PAN.

T. 1. 2007.

2335. BABIK Zbigniew: Nazwy rzeczne zlewni Wieprzówki – komentarze do hasel zamieszczonych w „Hydronymia Europaea” 12. *Onomastica*. R. 59: 2015 s. 401–442, streszcz. ang.

Dot.: Rechte Zuflüsse zur Weichsel zwischen Soła und Dunajec (Nazwy wodne prawobrzeżnych dopływów Wisły między Sołą a Dunajcem). Bearb. von Kazmierz Rymut. Stuttgart 1996 (Hydronymia Europaea; Lfg. 12).

2336. CHLUDZIŃSKI Andrzej: Nazwy osobowe ludzi władzy Darłowa w „Liber beneficiorum Domus Corone Marie prope Rugenwold (1406–1528)”. *Darłowskie Zeszyty Naukowe*. Nr 11: 2015 s. 9–27.

2337. DRUNGILAS Jonas: Lenkų giminių, įsik-rusių Žemaitijoje, genealoginės savimonės atspindžiai antroponimijoje: kilmės motyvas (XVI a. antroje pusėje – XVIII a.). *Lietuvos Istorijos Metraštis*. 2014 [nr] 2 [dr.:] 2015 s. 61–95, streszcz. ang.

Refleksje o tożsamości genealogicznej polskich rodzin żyjących na terenie Żmudzi w antroponimii: motyw pochodzenia (2 poł. XVI – XVIII w.).

2338. [GORDZIEJEW Jerzy] Gardzeė Ūry: Tapanimā starāžytņaj Garodnī (XII–XVIII stst.). *Garodnā 2013* [b.w.] 8° ss. 189. (Garadzenskaā bibliāteka).

Rec.: Kapyloŭ Īgar, *Belaruski Gistaryėny Aglād*. T. 22: 2015 sš. 1/2 s. 342–351.

2339. GRYSZPANOWICZ Piotr: Leksykon nazw płockich ulic. Płock 2016 Tow. Nauk. Płockie 4° ss. 368, tabl. k. 1, il.

2340. HACZKIEWICZ Roman A.: O żagańskich ulicach i placach. *Zeszyty Żagańskie*. Nr 13: 2016 s. 79–86.

XIX–XX w.

2341. KOJDER Marcin: Antroponimia historyczna starostwa hrubieszowskiego w XVII i XVIII wieku. Lublin 2014 Wydaw. UMCS 8° ss. 174.

Rec.: Koper Mariusz, *Roczniki Humanistyczne*. T. 64: 2016 z. 6 s. 165–170.

2342. KOMOROWSKI Jarosław: „Wymawia się Szekspir”. Mistrzowi Williamowi w czterechsetną zgonu jego rocznicę. *Pamiętnik Teatralny*. R. 65: 2016 z. 3 s. 5–24, streszcz. ang.

Ewolucja pisowni nazwiska Shakespeare w literaturze polskiej w l. 1765–1849.

2343. KONDRATIUK Michał: Nazwy geograficzne i osobowe Białostoczczyzny. Białystok 2016 Fund. im. Księcia Konstantego Ostrogskiego 8° ss. 799, nlb. 1, il., streszcz. ang., lit., niem., ros.

XV–XXI w.

2344. KOŚCIŃSKI Mieczysław: Krasnobrodzkie przezwiska i przydomki. (Od Kudłaja do Rojzalipy). Lublin 2016 Polihymnia 8° ss. 196, il.

XX–XXI w.

2345. KOWALCZYK-HEYMAN Elżbieta: „Młyny ważne”, „młyny na wagach”. Przyczynek do genezy nazwy i konstrukcji. *Studia Geohistorica*. Nr 3: 2015 s. 61–73, streszcz. ang.

XIII–XVIII w.

2346. KRESA Monika: Antroponimia historycznego pogranicza mazowiecko-podlaskiego w XVIII wieku na przykładzie parafii Stoczek w ówczesnym dekanacie kamieńczykowskim. Imiona. Warszawa 2013.

Rec.: Iglewska Sylwia, *Onomastica*. R. 59: 2015 s. 467–468.

2347. MALICKI Jarosław: „Vratislav” czy „Wrocisław”? O genezie i rozwoju nazwy Wrocławia wobec danych o dziejach komunikacji językowej na Śląsku od X do XIII w. *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 71: 2016 nr 2 s. 3–17, streszcz. ang., niem.

2348. MAĆZKA Wiesław: Nazwiska mieszkańców Królówki w drugiej połowie XVIII wieku. *Rocznik Bocheński*. T. 7: 2013 s. 161–182.

2349. MYSZKA Agnieszka: „Mieszkała na ul. Polnej na Pobitnie, tuż obok Kopca Tatarskiego” – głos w sprawie wewnętrznych podziałów urbanonimów. *Onomastica*. R. 59: 2015 s. 209–221, streszcz. ang.

2350. MYSZKA A.: Urbanonimia Rzeszowa. Językowo-kulturowy obraz miasta. Rzeszów 2016 Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego 8° ss. 497, nlb. 1, il. + 1 dysk optyczny (CD-ROM).

2351. NAZWY miejscowe Polski. Historia, pochodzenie, zmiany. [T.] 9: Po–Q. Pod red. Kazimierza Rymuta i Barbary Czopek-Kopciuch. Kraków 2013.

Toż. [T.] 10: Ra–Re. Pod red. K. Rymuta, B. Czopek-Kopciuch i Urszuli Bijak. Kraków 2015.

Toż. [T.] 11: Rę–Rs. Kraków 2015.

Toż. [T.] 12: Ru–Rz. Kraków 2015.

Toż. [T.] 13: Sa–Si. Pod red. K. Rymuta, B. Czopek-Kopciuch, U. Bijak. Kraków 2016 IJP PAN ss. 214, nlb. 1, I, nlb. 1. PAN. IJP.

Rec. [T. 9]: Kowalczyk-Heyman Elżbieta, *Studia Geohistorica*. Nr 2: 2014 s. 187–190; Rec. [T. 10–12]: Oronowicz-Kida Ewa, *Tamże*. Nr 4: 2016 s. 185–188.

T. 1. 1996.

2352. NAZWY terenowe i miejscowe w przestrzeni fizycznej. Geographical names in physical space. Red. Artur Gałkowski, Renata

Gliwa. Łódź 2016 Wydaw. UŁ 8° ss. 335, il., streszcz. ang. (Językoznawstwo. Komunikacja i onomastyka).

Materiały z XVIII Międzynarodowej i Ogólnopolskiej Konferencji Onomastycznej, Łódź, 27–29 X 2012 r.

Z treści: Galkowski A., Gliwa R.: Wprowadzenie s. 9–12; Mańczak Witold: O pochodzeniu nazwy Polski s. 13–17; Czaplina Anna: Geografia nazw patronimicznych na „-ice” a granice etniczne s. 41–48; Breza Edward: Podstawa „woda” w antropologii polskiej s. 49–57; Galkowski A.: Litoralnymy i pelagialnymy w strefie Jeziora Szczutowskiego i Urszulewskiego s. 107–121; Trasiak Volha: Asablivasci dyalektnyh nazvaŭ naselennyh punktaŭ Sakol’skaga paveta (na materyjah da Sloŭnika geagrafichny nazvaŭ poŭnočna-ŭshodnŭj Pol’sŭcy) s. 145–155; Kołatka Krzysztof: Ojkonimy ŭwiadactwem językowego, kulturowego, historycznego i przyrodniczego dziedzictwa Krajny s. 189–203; Gliwa R.: Wyraz pospolity „brzoza” jako baza toponimiczna polskich makrotoponimów s. 205–216; Żuraszek-Ryś Iwona: Apelatywy w podstawie mikrotoponimów (na przykładzie nazw terenowych powiatu zielonogórskiego) s. 217–225; Zajac Ewelina: Przechodzenie ojko- i anojkonimów w obrębie klas toponimicznych – na materiale z powiatu tureckiego s. 227–234; Koper Mariusz: Kilka uwag o mikrotoponimii dawnej ziemi chełmskiej s. 235–244; Kuć Joanna: Historyczna mikrotoponimia Podlasia w źródłach notarialnych s. 245–255; Szczesiak Krystyna: Nowe źródła do badań północnych obszarów Polski, należących do byłych Prus Wschodnich s. 257–267; Pacan-Bonarek Lidia: Nazwy dzielnic i osiedli Tomaszowa Mazowieckiego s. 289–299; Wojcieszek Agnieszka: Zasilużeni dla miasta. O mikrosystemie platoonimicznym Opola s. 301–308; Wojcieszek Agnieszka: Zasilużeni dla miasta. O mikrosystemie platoonimicznym Opola s. 301–308; Duszyński-Karabasz Henryk: Nazwy ulic wsi gminy Nakło nad Notecią s. 309–317; Szuta Jarosław: Obraz świata w mikrotoponimii Pomorza Gdańskiego s. 319–327; Galkowski Artur: Dokonania onomastyczne profesora Witolda Mańczaka (1924–2016) s. 329–331.

2353. NOBIS Iwona: Rozwój fleksji nazw miejscowych w języku polskim. Kraków 2016 Inst. Jęz. Pol. PAN 8° ss. 511, streszcz. ang. PAN. Inst. Jęz. Pol. (Prace Instytutu Języka Polskiego; 149).

XI–XXI w.

2354. NOBIS I.: Służebne nazwy miejscowe w Polsce piastowskiej. Kraków 2013.

Rec.: Witzczak Krzysztof Tomasz, *Onomastica*. R. 59: 2015 s. 450–464.

2355. OCZKO Anna: Traces of Vlach migrations in the toponymy of the Polish Podtatrze region. *Res Historica*. Nr 41: 2016 s. 151–158, streszcz. ang., pol.

2356. PLUSKOTA Teresa: Nazwy zawodów oraz stanowisk świeckich i kościelnych w topoznach dzierżawczych na dawnych Kresach południowo-wschodnich w wiekach XVI–XIX. *Acta Polono-Ruthenica*. [T.] 21: 2016 s. 67–75, streszcz. ros., ang.

2357. RASZEWSKA-KLIMAS Agnieszka: Wariatywność dziewiętnastowiecznych nazwisk piotrkowian. *Onomastica*. R. 59: 2015 s. 169–179, streszcz. ang.

2358. RASZEWSKA-KLIMAS A., Piotrowicz Elżbieta, Pacan-Bonarek Lidia: Słownik nazwisk mieszkańców Piotrkowa Trybunalskiego i okolic w XIX–XX wieku. T. 1: A–G. Łódź 2016 Łódzkie Tow. Nauk. 8° ss. 514, streszcz. ang.

T. 2: H–L ss. 431.

2359. ROMANIK Paweł, Kiper Daniel: Imiona chrzestne nadawane w wybranych miejscowościach rzymskokatolickiej parafii Pruchnik w okresie przedautonomicznym. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 105: 2016 s. 235–274, streszcz. ang.

XVIII–XIX w.

2360. RUSZKOWSKI Andrzej: Topografia nazw miejscowości w Polsce z podziałem na powiaty. Puławy 2016 Nakł. aut. 8° ss. 180. (Korzenie Polski i Polszczyzny; t. 1).

2361. RUTKIEWICZ-HANCZEWSKA Małgorzata: Specyfika nazewnictwa Pojezierza Wałęckiego jako konsekwencja dziejów terenu. *Slavia Occidentalis*. T. 71: 2014 [nr] 1 s. 145–151, streszcz. ang.

2362. RYMAR Edward: Nazwy wodne zlewni rzeki Myśli (dokumentacja, identyfikacja, lokalizacja). Wyd. 2 uzup. *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archivalny*. Nr 23: 2016 s. 129–184, streszcz. ang., niem.

Wyd. 1. *Przegląd Zachodniopomorski*. 1987 z. 4.

2363. SIERADZKI Andrzej: Poznańskie derywaty nazwiskowe XVI–XVIII wieku. Poznań 2013.

Rec.: Walczak Bogdan, *Onomastica*. R. 59: 2015 s. 443–445.

2364. SINKEVIČIŪTĒ Daiva: Lietuvių dvikamienių vardų trumpinių kilmės asmenvardžių ir jų kamienų užrašymo ypatybės Vilniaus naujųjų miestelių ir laiduotojų 1661–1795 metų sąrašė. *Archivum Lithuanicum*. T. 18: 2016 s. 221–254, streszcz. ang.

Litewskie nazwiska pochodzące od zdrobnień i specyficzne cechy ich pisowni na podstawie spisu nowych obywateli Wilna i poręczycieli z lat 1661–1795.

2365. SŁOWNIK etymologiczny nazw geograficznych Śląska. T. 17: Suplement A–Ž. Pod red. Stanisławy Sochackiej. Opole 2016 Wydaw. Inst. Śląski, Państw. Inst. Nauk. – Inst. Śląski 8° ss. 300. Państw. Inst. Nauk. – Inst. Śląski w Opolu.

T. 1. 1970.

2366. SOLARZ Marcin Wojciech: Nazwy wsi źródłem wiedzy o przeszłości na przykładzie toponimów z Doliny Olszynki na Pogórzu Ciężkowickim. *Acta Universitatis Lodzianensis*.

Folia Geographica Socio-Oeconomica. Z. 25: 2016 s. 63–81, streszcz. ang.

2367. STOLTMANN Leon: Tajemnice Wendów, Circipanów i Kaszubów. Orientalny rodowód nazwy Kas(z)ub. Wyd. 2. Bielefeld–Brusy–Leśno 2016 Zamek Zaborski, Stanisław Frymark 8° ss. nlb. 2, 301, il., mapy, streszcz. ang., niem.

2368. SZCZUREK Marzena Maria: Biblijne nomina propria w aspekcie historyczno-porównawczym (na materiale Biblii Jakuba Wujka i Biblii Gdańskiej). *Onomastica*. R. 59: 2015 s. 321–339, streszcz. ang.

2369. SZYMCZAKOWA Alicja: O przezwiskach i przydomkach szlachty sieradzkiej w XV wieku. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 9: 2006 cz. 1 s. 193–216.

2370. WISZ Piotr: Podstawy prawne nazw ulic i innych obiektów komunikacyjnych Rzeszowa do roku 2012. Kraków 2012 PROeMS – Wydaw. La Salette Księża Misjonarzy Salentynów 8° ss. 203.

Od XIV w.

2371. WITCZAK Krzysztof Tomasz: „Węgra” – dawny hydronim jaćwieski. *Onomastica*. R. 59: 2015 s. 271–280, streszcz. ang.

2372. WOLNICZ-PAWŁOWSKA Ewa: Jak liczyć nazwiska? *Onomastica*. R. 59: 2015 s. 389–399, streszcz. ang.

2373. WÓJCIK Urszula: Społeczno-gospodarcze uwarunkowania dziewiętnastowiecznego nazewnictwa miejscowego w Polsce. *Onomastica*. R. 59: 2015 s. 197–207, streszcz. ang.

2374. WRÓBEL Adam: Z dziedzictwa językowego południowego pogranicza kujawsko-wielkopolskiego. O etymologii wybranych nazw miejscowych. *Studia z Dziejów Pogranicza Kujawsko-Wielkopolskiego*. T. 1: 2011 s. 145–174.

2375. ZAJĄC Ewelina: Toponimia powiatu tureckiego. Słownik nazw. Łódź 2016 Wydaw. Uniw. Łódzkiego 8° ss. 117, nlb. 1, streszcz. ang.

2376. ZIAJKA Beata: Językowo-kulturowy obraz świata społeczności wiejskiej utrwalony w przezwiskach i przydomkach. (Na przykładzie nieoficjalnych antropimów mieszkańców Zagórza i wsi okolicznych w powiecie chrzanowskim). Kraków 2014.

Rec.: Kucharzyk Renata, *Onomastica*. R. 59: 2015 s. 464–467.

2377. ZYCH Maciej: Nazwy obiektów transgranicznych położonych na granicy polsko-czeskiej. *Onomastica*. R. 59: 2015 s. 355–375, streszcz. ang.

2378. ZYSNARSKI Jerzy: Winogóra nad Wartą? Przyczynek do gorzowskiej onomastyki. *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archivalny*. Nr 23: 2016 s. 187–189, streszcz. ang., niem.

p) Archeologia prawna

2379. GIEYSZTOR Aleksander: Władza. Symbole i rytuały. Red. Przemysław Mrozowski, Paweł Tysza, Piotr Węcowski. Warszawa 2016 Zamek Królewski w Warszawie – Muzeum 4° ss. 375, nlb. 1, il.

2380. KONIŃSKI słup drogowy. [Aut.] Józef Dobosz [i in.]. Konin 2016 Setidava Wydaw. MBP 8° ss. 175, il., streszcz. ang.

XII–XVIII w.

2381. KOWALCZYK-HEYMAN Elżbieta: Czym były mazowieckie „płozy”? (uwagi wstępne). *Studia Geohistorica*. Nr 4: 2016 s. 27–37, streszcz. ang.

Znaki graniczne (od XV w.) i droga wojenna, którą szły wyprawy krzyżackie.

2382. MYŚLIŃSKI Michał: Polskie państwowe cechy probiercze – europejska geneza lokalnego znaku. *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 78: 2016 nr 4 s. 687–696, streszcz. ang.

XX w.

2383. SAWICKI Jakub: Wrocław (znak pielgrzymi z Akwizgranu znaleziony na pl. Dominikańskim). *Silesia Antiqua*. T. 49: 2014 s. 206–211.

2384. TAFIŁOWSKI Piotr: Pojedynki władców: zagadnienie komunikacji rytualnej. *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 15: 2016 nr 2 s. 81–101, streszcz. ang.

2385. WŁADZA i architektura. Rezydencje monarchów i siedziby władz państwowych w Europie. Formy i funkcje (XV–XXI w.). Materiały I Międzynarodowej Konferencji Naukowej PRE w Zamku Królewskim w Warszawie, 9–11 kwietnia 2014. Red. nauk. Anna Czerniecka, Przemysław Dales, Angela Sołtys. Warszawa 2016 Arx Regia Ośr. Wydawniczy Zamek Królewski w Warszawie – Muzeum 8° ss. 432, il., streszcz. ang. Zamek Królewski

w Warszawie – Muzeum. (Projekt Rezydencje Europy. The European Residences Projekt; 1).

Tyt. równol.: Power and architecture. Residences of monarchs and seats of state authorities in Europe. Forms and functions (15th–21st centuries).

Z treści: Czerniecka A., Dales P., Softys A.: Nota redakcyjna. Editor's note s. 11–17; Dolinskas Vydas: Rezydencje monarchów w stołecznym Wilnie oraz w innych miastach Wielkiego Księstwa Litewskiego s. 171–183; Choińska-Mika Jolanta: Instytucje parlamentarne i samorządowe w przestrzeni miejskiej Polski i Litwy (XV–XVIII w.) s. 185–203; Bocheńska Agnieszka: Warszawski gród i zamek: architektura i archeologia s. 205–219; Wrede Marek: Nowe państwo – nowe centrum – nowa architektura. Problemy awansu Warszawy i zamku w XVI i XVII wieku s. 221–241; Pyzel Konrad: Rezydencja

wilanowska – „Monumentum Sobiescianum” s. 243–260; Bezv Mykola: Pałac królewski Jana III Sobieskiego w Kukizowie: próba rekonstrukcji urbanistyczno-krajobrazowej s. 261–281; Spangler Jonathan: A palace for dreams: Lunéville and royal aspirations of the dukes of Lorraine, from Leopold to Stanisław Leszczyński s. 283–299; Olechnowicz Emilia: Pałac Łazienkowski i „republika marzeń” Stanisława Augusta s. 301–312; Żuchowski Tadeusz J.: Zamek myśliwski – formowanie się nowego typu rezydencji monarchów. Geneza – specyfika – odmienności s. 313–335; Karpińska Małgorzata: Między zamkiem, Belwederem a Pałacem Namiestnikowskim. Władza i reprezentacja s. 337–355; Baraniewski Waldemar: Między muzeum a rezydencją. Zamek Królewski w II Rzeczypospolitej – w poszukiwaniu architektury reprezentacji państwa s. 357–369; Majewski Piotr: Zamek Królewski w Warszawie: zniszczenie i odbudowa s. 371–385.

8. NAUKI O SPOŁECZEŃSTWIE

a) Socjologia

Zob. poz. 2914, 5204, 5941, 9881, 9903, 10086, 10665.

2386. DRAZGA Edyta: Chuligaństwo futbolowe w Polsce. Studium z zakresu kontroli społecznej zjawiska. Warszawa 2016 Scholar 8° ss. 281, il.

Po 1945 r.

2387. DZWONKOWSKA-GODULA Krystyna, Średziński Stanisław Andrzej: Wiejska rodzina nauczycielska jako specyficzne środowisko wychowawcze. Na przykładzie (auto-)biografii Jana Woskowskiego, łódzkiego socjologa wychowania (1921–2015). *Zeszyty Wiejskie*. Z. 21: 2015 s. 79–100, streszcz. ang.

2388. GELLA Aleksander: Wywiady z inteligencją sprzed I-ej i II-ej wojny światowej. Warszawa 2016 Akme 8° ss. 198, nlb. 2.

2389. KOWALCZUK Zygmunt: Polacy budujący bezpieczeństwo społeczne. Kraków 2015 Petrus; Uniw. Pedagogiczny im. KEN 16° ss. 249, nlb. 1.

XIX–XXI w.

2390. LANGER Juraj: Štruktúra rodiny ako produkt regionálnych historických procesov. *Zeszyty Sąddecko-Spiskie*. T. 9: 2015 s. 10–12, streszcz. pol., ang.

2391. LUDNOŚĆ dawnego Torunia w świetle badań antropologicznych. [Aut.] Tomasz Kozłowski, Magdalena Krajewska, Natalia Mucha, Adrianna Wojciechowska. *Archaeologia Historica Polona*. T. 24: 2016 s. 285–317, streszcz. ang.

XIV–XVIII w.

2392. NAGENGAST Carole: The making of reluctant socialists: class, culture and the Polish state. *Lud*. T. 100: 2016 s. 61–67.

2393. NARRACJE górnicze z terenu Zabrza. Kopalnia to je do mie wszystko. Red. nauk. Bernard Linek. Zabrze 2016 Muzeum Górnictwa Węglowego 8° ss. 503, il.

PRL i III RP.

2394. O DROHOBYCZU, trójmieście i zagłębiu. Polsko-ukraińskie studia z socjologii historycznej. Red. Jacek Kurczewski, Dariusz Wojakowski, Leonid Tymoszenko. Rzeszów 2016 Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego 8° ss. 342, il.

Treść: Kurczewski J., Wojakowski D., Tymoszenko L.: Wprowadzenie s. 7–14; Budzyński Zdzisław: Wspólnoty protonarodowe na pograniczu polsko-ruskim (ukraińskim). Przemiany tożsamości etnicznej na przełomie XVIII/XIX wieku s. 17–35; Tymoszenko L.: Wizje Drohobycza w retrospektywie historycznej (kształtowanie i ewolucja koncepcji miasta wśród jego mieszkańców i obserwatorów) s. 36–54; Woleński Jan: Bruno Schulz i realizm magiczny s. 55–68; Halyk Włodzimierz: Społeczna wizja struktury społeczeństwa drohobycko-boryslawskiego zagłębia naftowego w dziełach Iwana Franki s. 71–81; Łazarok Bohdan: Dyscyplina Alma Mater (1902–1910): o nauce Brunona Schulza w drohobyckim C.K. Gimnazjum im. Franciszka Józefa I s. 82–106; Moskalets Władysław: Analiza sieci przedsiębiorców naftowych w roku 1906: rola przedsiębiorców żydowskich w rozwoju zagłębia boryslawsko-drohobyckiego s. 107–115; Czawa Igor: Topografia narodowościowa Drohobycza na podstawie miejskich ksiąg podatkowych z lat 1937–1940 s. 116–128; Charczuk Krystyna: Historia budownictwa urzędów leczniczych i rozwój infrastruktury w Truskawcu do początku drugiej wojny światowej s. 129–140; Chwin Stefan: Dlaczego Bruno Schulz nie chciał być pisarzem żydowskim (o „wymazywaniu” żydowskości w „Sanatorium pod Klepsydrą” i „Skle pach cynamonowych”) s. 143–160; Horak Roman: Drohobycz Iwana Franki s. 161–180; Chomycz Lesia: Wspólnoty narodowe Drohobycza i okolic w recepcji Andrzeja Chciuka s. 181–203; Meniok Wiera: Drogi do Schulza w jego rodzinnym Drohobyczu zawsze są otwarte s. 207–226; Fuszara Małgorzata: Polacy w Drohobyczu s. 227–249; Cichomski Mariusz: Gdzie „olej skalny” wypływał w „galicyjskim piekle” „karpackiej Oklahomy” – wspólnotowe aspekty polskości współczesnych boryslawian s. 250–273;

Karnauch Alla: Postkomunistyczne społeczeństwo obywatelskie na przykładzie społeczności lokalnych na Ukrainie s. 274–291; Kurczewski Jacek Maria: Drohobycz – miasto przechodnie czy wyzwołone? s. 292–327; Wojakowski D.: Tożsamość miasta: przestrzeń i mieszkańcy Drohobycza s. 328–342.

2395. OŁĘDZKI Jacek: Murzynowo. Znaki istnienia i tożsamości kulturalnej mieszkańców wioski nadwiślańskiej XVIII–XX w. Oprac. nauk. Łukasz Smyrski. Wyd. 2 zm. Warszawa 2016 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 469, il.

Wyd. 1. 1991.

2396. PARAFIANOWICZ-VERTUN Weronika: Europa Środkowa w tekstach i działaniach. Polskie i czeskie dyskusje. Warszawa 2016 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 429, nlb. 1, tabl. 8, il. (Communicare. Historia i kultura).

Etologia i antropologia kulturowa, literaturoznawstwo; 1970–1989.

2397. PODGÓRSKI Ryszard A.: Ku socjologii... Filozofia pozytywistyczna w XIX wieku w recepcji Barbary Skargi. Olsztyn 2016 Wydaw. Uniw. Warmińsko-Mazurskiego 8° ss. 306.

2398. SOCJOLOGIA historyczna. Wokół wyzwań teoretycznych i praktyki badawczej. Pod red. Borysa Cymbrowskiego i Krzysztofa Frysztackiego. Opole 2015 Wydaw. Uniw. Opolskiego 8° ss. 169, il., streszcz. ang. Uniw. Opolski.

Z treści: Cymbrowski B., Frysztacki K.: Socjologowie patrzą wstecz. Socjologia historyczna między teorią społeczną a spodem subdyscyplin szczegółowych s. 11–20; Kula Marcin: Historycy a socjologowie dziś s. 21–30; Bogunia-Borowska Małgorzata: Socjologia historyczna – refleksje i spostrzeżenia na temat trendów we współczesnej socjologii s. 31–43; Kolasa-Nowak Agnieszka: O nowych perspektywach socjologii historycznej w Polsce. Rola przeszłości w diagnozach polskiej transformacji s. 45–60; Cymbrowski B.: Od historyzmu do socjologii historycznej. Szkice z metodologii s. 61–75; Kula M.: Człowiek w przestrzeni s. 79–98; Chodak Jarosław: Historyczno-porównawcze studia rewolucji. U progu (r)ewolucji perspektywy badawczej? s. 113–135; Pytlak Szymon: Dynamika działania ruchów społecznych. Pewna interpretacja na marginesie koncepcji Barringtona Moore'a Jr. s. 137–146.

2399. SPOŁECZEŃSTWO i zmiana. Księga jubileuszowa prof. zw. dra hab. Zdzisława Piza. Pod red. Olgi Kowalczyk, Adama Kubowa, Wiesława Wątroby. Wrocław 2016 Wydaw. Uniw. Ekonom. 8° ss. 327, il., streszcz. ang.

Z treści: Profesor Zdzisław Pisz – przebieg życia zawodowego s. 9–13; Rauziński Robert: Prof. zw. dr hab. Zdzisław Pisz – polityk społeczny, badacz regionalnych problemów społecznych Śląska s. 15–18; Wątroba W.: Wrocławscy Baby Boomers s. 19–38; Kubów A.: Infrastruktura społeczna a jakość życia s. 39–53; Gilga Krystyna: Kształcenie osób z niepełnospraw-

nością w szkołach wyższych w Polsce s. 70–82; Kaczmarczyk Karina: Demograficzne uwarunkowania szkolnictwa wyższego w Polsce s. 83–96; Sipurzyńska-Rudnicka Katarzyna: Falowanie bezrobocia w Polsce – poszukiwanie przyczyn zjawiska s. 166–199.

2400. STANISŁAW Ossowski w pełnym blasku. Suplement do „Dzieł”. Oprac. Antoni Sułek. Warszawa 2016 Scholar 8° ss. 260, tabl. 2, il. Inst. Socjologii Uniw. Warszawskiego. (W kręgu Stanisława Ossowskiego).

2401. SZAFRAŃSKA Ewa: Wielkie osiedla mieszkaniowe w mieście postsocjalistycznym. Geneza, rozwój, przemiany, percepcja. Łódź 2016 Wydaw. UŁ 8° ss. 351, il., streszcz. ang.

2402. TOŻSAMOŚĆ kobiet w Polsce. Interpretacje. T. 1: Od czasów najdawniejszych do XIX wieku. Pod red. Iwony Maciejewskiej. Olsztyn 2016 Wydaw. Uniw. Warmińsko-Mazurskiego 8° ss. 257, streszcz. ang.

Treść: Maciejewska I.: Wstęp s. 7–11; Stasiewicz Krystyna: Z dalszej perspektywy widać lepiej. Zapętłona tożsamość kobiet w Polsce s. 15–27; Gaj Beata: „De se ipsa loquens”. Tożsamość śląskiej kobiety od czasów najdawniejszych do końca kultury łacińskiej s. 29–38; Puchalska-Dąbrowska Bernadetta: W poszukiwaniu formuły (kobiecej) świętości. Błogosławiona Dorota z Mąków w relacjach uczestniczek procesu kanonizacyjnego s. 39–48; Skindziul Sylwia: Polityczna działalność księżnej Aleksandry Siemowitowej s. 49–59; Kicińska Urszula: Relacje patron – służa w świetle korespondencji ekonomicznej Elżbiety z Lubomirskich Sieniawskiej, kasztelejowej krakowskiej s. 61–74; Maciejewska I.: Między uległością a poczuciem własnej wartości – kobiety czasów saskich z piórem w rękę s. 75–87; Lachacz Klaudia: „Ja Ciebie [...] póki życia mego adorować będę” – rzecz o Franciszce Urszuli Radziwiłłowej – korespondentce (rekonesans) s. 89–102; Kocela Weronika: Portret kobiety idealnej kobiecą ręką kreślony. Klementyna z Tańskich Hoffmanowa, „Pamiętka po dobrej matce, czyli ostatnie jej rady dla córki” s. 103–111; Urbanik Alicja: Anioł w domu, mrówka w fabryce? Figura robotnicy fabrycznej jako alternatywny model emancypacji w XIX wieku s. 113–123; Jabłońska Joanna: Tożsamość Marii Bartusówny [1854–1885] – poetki i nauczycielki s. 125–134; Kludkiewicz Kamila: Tożsamość kolekcjonerki sztuki. Polskie kolekcjonerki od połowy XVIII wieku do dziś s. 135–150; Dębska Karolina: Dawne tłumaczki polskie s. 151–158; Domarańczyk Daria: Polskie pionierki psychologii naukowej z przełomu XIX i XX wieku s. 159–166; Kowalik Justyna A[gata]: Wizerunek kobiet w szesnastowiecznych „sejmach niewieścich” s. 169–177; Kawka Sylwia: „Donna angelicata” i ciało. O kreacji kobiecy w twórczości Hieronima Morsztyna na przykładzie wybranych utworów s. 179–188; Adamkiewicz-Iglińska Bożena: Wizerunek matki w twórczości Juliusza Słowackiego s. 189–200; Mielczarek Kinga: Bohaterki Marii Sadowskiej (Zbigniewa) s. 201–212; Wałęciuk-Dejneka Beata: Tożsamość i transgresja – bohaterka w stylu męskim. Wokół „Szalonej” Józefa Ignacego Kraszewskiego s. 213–222; Dziugiel-Łaguna Magdalena: Pomiedzy jęzdą a kobietą wyzwoloną – o tożsamości (negatywnej) kobiet w prozie postycywnowej Elizy Orzeszkowej s. 223–238; Wietecha Anna: Magdalena Brzeska jako geniusz uczucia, czyli o lekcjach empatii w „Emancypantkach” Bolesława Prusa s. 239–246.

2403. TOŻSAMOŚĆ kobiet w Polsce. Interpretacje. T. 2: W XIX i XXI wieku. Pod red. Joanny Chłosty-Zielonki. Olsztyn 2016

Wydaw. Uniw. Warmińsko-Mazurskiego 8° ss. 294, streszcz. ang.

Z treści: Chłosta-Zielonka J.: Wstęp s. 7–11; Chojnowski Zbigniew: Kobiety w literaturze mazurskiej s. 15–27; Karlińska Agnieszka: Histeria jako język kobiety zawieszona POMIĘDZY. Opresyjno-emancypacyjny wymiar kobiecej histerii w tekstach dramatycznych z przełomu XIX i XX wieku s. 29–37; Chojnacka Ewa: W walce ze swym przeznaczeniem. Tożsamość kobiety polskiej a idea wyzwolenia w powieści „Bunt” Tadeusza Konczyńskiego s. 39–52; Lubański Marek: Mizoginizm po polsku, czyli raz jeszcze o tożsamości kobiety w twórczości Michała Choromańskiego (na przykładzie „Zdrość i medycyna”). Konteksty interpretacyjne s. 53–65; Zdunik Jan: Paradoks w dyskursie. Kilka uwag o „Luku” Juliusza Kadena-Bandrowskiego s. 67–78; Jędrzych Karolina: Pani domu czasów okupacji – wizerunek kobiety w książce „Nie wyrzucaj pieniędzy za okno: Poradnik dla pani domu” Marii Krüger i Haliny Bielańskiej s. 81–90; Szegda Maria: Aktywność zawodowa kobiet w okresie dwudziestolecia międzywojennego s. 91–103; Ćwik Urszula: Praca zawodowa kobiet w okresie Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej na łamach „Kobiety i Życia” (lata 1956–1980) s. 105–114; Radziszewska Maria: Konstruowanie tożsamości nauczycielek w okresie PRL na Warmii i Mazurach s. 115–128; Trejnowska-Supranowicz Renata: Perły ze wschodu – o tożsamości Polski w społeczeństwie niemieckim s. 131–140; NDiaye Iwona Anna: Między asymilacją a izolacją. O tożsamości muzułmanek w Polsce s. 141–159; Bialik Kamila: Tożsamość aktorki – casus Niny Andrycz s. 161–173; Chłosta-Zielonka J.: Problem macierzyństwa we wspomnieniach kobiet z końca XX wieku s. 175–191; Hull Leokadia: „Jednego do dziś nie wiesz: jak mi się znużyć”. Bohaterka i adresatka liryki Stanisława Barańczaka s. 195–209.

2404. TROSIAK Cezary: Górny Śląsk. Między regionalizmem – autonomią – separatyzmem. Poznań 2016 Wydaw. Nauk. WNPiD UAM 8° ss. 316.

XX–XXI w.

b) Etnografia

Zob. poz. 118, 435, 1504, 1576, 1833, 1848, 2670, 3246, 4058, 5030, 5170, 5967, 6355, 6411, 6546, 6584, 6681, 8072, 8138, 8330, 8625, 9031, 10741.

2405. ADAMCZYK Mieczysław J[erzy]: Chłopi karpaccy. U źródeł odmienności. *Wierchy*. R. 80: 2014 [dr.:] 2016 s. 129–150, streszcz. niem.

XVIII–XIX w.

2406. ANGIELCZYK Mirosław: Obrzędy i tradycje zielarskie regionu nadbużańskiego. Koryciny 2015 Ziółowy Zakątek Angielczyk 8° ss. 78, il.

2407. ANIELA Chmieleńska. Wybór artykułów. Przyczynek do biografii. [Oprac.] Zdzisław Kryściak. Łowicz 2016 Sigma 8° ss. 179, il.

Treść: Kryściak Z.: Słowem wstępu s. 7–12; Kryściak Z.: Aniela z Wasiewiczów Chmieleńska [1868–1936]. Przyczynek do biografii s. 13–39; Chmieleńska Aniela: Wybór artykułów: Artykuły krajoznawcze s. 43–63; Artykuły etnograficzne s. 64–101; Artykuły o tematyce społecznej i pedagogicznej s. 102–

134; Wybór korespondencji s. 135–145; Wspomnienia i opinie s. 147–173; Kryściak Z.: Zakończenie s. 175–176.

2408. ATLAS niematerialnego dziedzictwa kulturowego wsi wielkopolskiej. Szreniawa 2015 Muzeum Nar. Rolnictwa i Przemysłu Rolno-Spożywczego 4°.

T. 1: Brzezińska Anna Weronika, Jelowicki Arkadiusz, Mielewicz Wojciech: Założenia, metodyka, cele ss. 89, nlb. 1, il.

T. 2: Smykowski Mikołaj: Powiat czarnkowsko-trzaniecki. Red. t. A. Jelowicki ss. 177, nlb. 6, tabl. 46, il.

T. 3: Paprot[–Wielopolska] Aleksandra: Powiat gnieźnieński. Red. t. W. Mielewicz ss. 188, nlb. 5, tabl. 38, il.

T. 4: Czerniejewska Izabela: Powiat międzychodzki. Red. t. A. Jelowicki ss. 152, nlb. 2, tabl. 24, il.

T. 5: Stanisław Agata: Powiat nowotomyski ss. 207, nlb. 4, tabl. 28, il.

T. 6: Machowska Marta: Powiat obornicki. Red. t. W. Mielewicz ss. 192, nlb. 5, tabl. 22, il.

T. 7: Pałac Teresa: Powiat szamotulski. Red. t. A. Jelowicki ss. 156, nlb. 5, tabl. 32, il.

T. 8: Echaust Karolina: Powiat wągrowiecki. Red. t. W. Mielewicz ss. 171, nlb. 4, tabl. 30, il.

2409. BAJKI, legendy i podania kaszubskie. Dawniej i dziś. Materiały pokonferencyjne. Red. Dušan-Vladislav Paždžerski. Gdańsk–Wejherowo 2016 Nadbałtyckie Centrum Kultury; Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko-Pomorskiej 8° ss. 174, nlb. 2, il. Nadbałtyckie Centrum Kultury, Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko-Pomorskiej.

Materiały z sesji nauk., Gdańsk, 3 XI 2016 r.

Treść: Paždžerski D.-V.: Wstęp s. 5–7; Linkner Tadeusz: Po lekturze „Bajarka kaszubskiego” s. 9–30; Kalinowski Daniel: Floriana Ceynowy próba romantycznej baśni s. 31–45; Wróblewska Violetta: Między swojskością a obcością, czyli ludowa bajka kaszubska XIX i początku XX wieku s. 47–70; Kuik-Kalinowska Adela: Literackie pierwowzory kaszubskich bajek. Wprowadzenie do problematyki s. 71–84; Stanulewicz Danuta: Barwy bajki kaszubskiej s. 85–107; Ajdać Dejan: Diabeł w kaszubskich opowiadaniach ludowych na tle słowiańskim s. 109–123; Ramać Janko: Folklor weselny Rusinów w południowych Austro-Węgrzech/b. Jugosławii i Kaszubów w Polsce s. 155–175.

2410. BESSONOV Nikolay: Rekonstrukcja i dokumentacja cygańskiego życia i folkloru. *Studia Romologica*. Nr 9: 2016 s. 127–133, streszcz. ang., rom.

2411. BISEK-GRAŻ Monika: Przemiany w obrzędowości pogrzebowej mieszkańców subregionu wałbrzyskiego. *Nowa Kronika Wałbrzyska*. T. 4: 2016 s. 225–253, streszcz. ang.

2412. BISKUPIŻNA. Ziemia – tradycja – tożsamość. Red. nauk. Anna Weronika Brzezińska, Marta Machowska. Krobia 2016 Gm. Centrum Kultury i Rekreacji im. Jana z Domachowa Bzdęgi 8° ss. 194, nlb. 4, streszcz. ang., niem.

Treść: Brzezińska A. W., Machowska M.: Etnografowie na Biskupiznie s. 7–28; Machowska M.: Biskupizna w pamięci

społecznej jej mieszkańców s. 31–55; Urbańska Joanna: „Dla nas Biskupizna to jest pępkiem świata”. Rozumienie i przejawy lokalności na Biskupiznie s. 57–69; Andrzejkiewicz Katarzyna: „Bo gospodarzem trzeba się urodzić”, czyli przywiązanie Biskupian do ziemi jako główny element ich tożsamości s. 73–93; Tubacki Hubert: Biskupiańskość wobec inwestycji energetycznej s. 95–111; Panek Ewelina: Czy mechanizacja ukradła święta? – obrzędowość doroczna na Biskupiznie s. 115–131; Dziubata Karolina: Codziennosc, wstyd, atrakcja. Dzieje stroju biskupiańskiego s. 133–155; Brzezińska A. W.: Kierunki ochrony dziedzictwa kulturowego Biskupizny s. 159–176.

Dostępne także w formie cyfrowej (<http://cyfrowearchiwum.amu.edu.pl/>).

2413. BORYS Mariusz: Zwyczaje, obrzędy i wierzenia okresu adwentu i Bożego Narodzenia w parafiach miasta Sokółki. Białystok 2016. Wydaw. Prymat Mariusz Śliwowski 8° ss. 189, il., mapa.

XIII–XXI w.

2414. BRZEZIŃSKA Anna Weronika, Pa-prot Aleksandra, Tymochowicz Mariola: Klocki, snutki, perebory. Tradycyjne rękodzieło wobec wyzwań współczesności. Wrocław 2015. PTL 4° ss. 173, il., streszcz. ang., niem., ros. (Atlas strojów ludowych. Zeszyt specjalny).

Hafciarstwo, koronkarstwo i tkactwo w XX–XXI w.

2415. CHAŃKO Jan: Motywy wiejskie w polskich piosenkach (po II wojnie światowej). *Zeszyty Wiejskie*. [Z.] 22: 2016 s. 221–242, streszcz. ang.

2416. CHLEBOWSKA Barbara: Z historii Świąta Palanta w Grabowie. *Zeszyty Wiejskie*. Z. 19: 2014 s. 305–331, streszcz. ang.

Dzieje rozgrywek i święta, początkowo rzemieślniczego, XIX–XX w.

2417. CHŁOSTA Jan: Doroczne zwyczaje na Mazurach. *Rocznik Mazurski*. T. 20: 2016 s. 3–19.

2418. CIEŚLUK Krystyna: Pogrzeb w dawnej tradycji ludowej na terenie dorzecza górnej Biebrzy. *Biuletyn Konserwatorski Województwa Podlaskiego*. Z. 22: 2016 s. 165–201, streszcz. ang.

XVIII–XX w.

2419. CZĄSTKA-KŁAPYTA Justyna: Kolędowanie na Huculszczyźnie. Kraków 2014.

Rec.: Kantor Ryszard: Polska monografia huculskiego kolędowania. *Wierchy*. R. 80: 2014 [dr.] 2016 s. 292–294.

2420. CZEPAS Piotr: Ostatni gliniany dom z Chorek w powiecie łęczyckim i jego mieszkańcy. *Zeszyty Wiejskie*. Z. 21: 2015 s. 169–178.

XIX–XXI w.

2421. DĄMBSKA-ŚMIAŁOWSKA Elżbieta, Nikodemowicz Aleksander: Budownictwo

pasterskie w Gorcach. Kraków 2014. Inst. Projektowania Budowlanego PK 8° ss. 211, nlb. 1, il.

Rec.: Wójcik Wiesław A.: Nowa rzecz o budownictwie pasterskim w Gorcach. *Wierchy*. R. 80: 2014 [dr.] 2016 s. 302–303.

2422. DOROSZ Piotr: Ziemia stanisławowska i jej folklor w pismach Oskara Kolberga. *Rocznik Stanisławowski*. Z. 1: 2013 s. 78–90.

2423. DZIK Michał: Przemiany zwyczajów pogrzebowych w międzyrzeczu Bugu i górnej Narwi (XI–XV w.). T. 1–2. Rzeszów–Warszawa–Białystok 2015. Zimowit; Państw. Muzeum Archeol.; Muzeum Podlaskie 8° ss. 321, il.; 255, il., streszcz. ang.

Skrót pracy doktorskiej.

2424. [FISCHER Adam]: Rośliny w wierzeniach i zwyczajach ludowych. Słownik Adama Fischera. Oprac. Monika Kujawska [i in.]. Wrocław 2016. PTL 8° ss. 518, nlb. 1, il., mapy. (Prace i Materiały Etnograficzne. Travaux et Materiaux Ethnographiques; t. 37).

2425. GALBRAITH Marysia: Malinowski's legacy: reflections on ethnography in Poland, and Poland in ethnography. *Lud*. T. 100: 2016 s. 93–101.

2426. GANCARZ Natalia: Zarys semiotyki i estetyki romskich kątów świętych. *Studia Romologica*. Nr 9: 2016 s. 99–112, streszcz. ang., rom.

XIX–XXI w.

2427. GAŚIENICA-BYRCYN Wojciech: Polowactwo w śpiewkach podhalańskich. *Pamiętnik Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego*. T. 24: 2015 [dr.] 2016 s. 169–182.

2428. GDY umiera człowiek, umiera świat cały. Red. Wojciech Dzieduszycki, Jacek Wrzeński. Poznań 2016. Stow. Nauk. Archeologów Pol./Oddz.; Bibl. Telgte. Wydaw. 8° ss. 129, il. (Funeralia Lednickie – spotkanie 18).

Z treści: Limisiewicz Aleksander: Pnie, które dają schronienie s. 49–63; Makowiecki Daniel: Gdy umiera człowiek, umiera świat cały. Zwierzęta – towarzysze czy ofiary? s. 71–88; Lewandowska Jadwiga: Archeologiczno-religioznawcze refleksje nad rolą dzikich zwierząt w społecznościach archaicznych na przykładzie wybranych depozytów funeralnych z epoki kamienia na ziemiach Polski s. 89–100; Sielicka Katarzyna: Pochówki psów w kulturze przeworskiej i wielbarskiej w kontekście badań nad starożytnymi „rasami” s. 101–112.

2429. GLOGER Zygmunt: Pisma rozproszone. T. 2: 1877–1889. Red. nauk. edycji Jarosław Ławski i Jan Leończuk; wstęp Anna Janicka i Dorota Rembiszewska; oprac. tekstów i przypisy Łukasz Zabielski, Sebastian Kochaniec,

Michał Siedlecki, Grzegorz Kowalski; noty i słownik czasopism A. Janicka; indeksy oprac. Mona Al-Kaber i M. Siedlecki. Białystok 2015 Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego 4° ss. 1487, nlb. 1, il.

T. 1. 2014.

2430. GRABARCZYK Tadeusz: Alexander Treichel (1837–1901) – zapomniany etnograf z pogranicza Kaszub i Kociewia. *Zeszyty Wiejskie*. [Z.] 22: 2016 s. 339–343, streszcz. ang.

2431. GROCHOWSKI Piotr: Jarmark tradycji. Studia i szkice folklorystyczne. Toruń 2016 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 313, il. (Paralele. Folklor, literatura, kultura).

Pieśń ludowa od 1801 r.

2432. JASIŃSKI Janusz: Niektóre zwyczaje pogrzebowe na polskiej Warmii w ostatnich dziesięcioleciach XIX i pierwszych XX wieku. Olsztyn 2016 Pracownia Wydawnicza „ElSet” 8° ss. 74, nlb. 1, il.

2433. JURASZEK Teresa: Szlakiem pewelskich legend. *Gronie*. Nr 16: 2016 s. 197–209. XIII–XX w.

2434. KALINOWSKA Dorota: Higiena na wsi w dobie kultury tradycyjnej. *Rocznik Muzealny* [Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej]. T. 16: 2016 s. 137–150.

XIX w.

2435. KIERSNOWSKA Agnieszka: Religia pogańska Słowian ukazana w tradycjach ludowych. *Ciechanowiecki Rocznik Muzealny*. T. 12: 2016 s. 89–120.

2436. KLIMEK Robert: O Świętym Kamieniu spod Tolkmicka, zamku Naito i krwawych walkach olbrzymów – czyli ile prawdy o Prusach można znaleźć w legendach. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 57:] 2013 nr 2 s. 363–368.

2437. KLUCZYK Paulina: Skarby gminy Siedliszcze widziane z perspektywy etnografa. *Rocznik Chełmski*. T. 20: 2016 s. 75–84, streszcz. ukr., ang.

Budownictwo drewniane, XVIII–XX w.

2438. KOPROWSKA-GŁOWACKA Anna: Magia ludowa z Pomorza i Kujaw. Gdynia 2016 Region 8° ss. 205, nlb. 1, il.

2439. KUBICA Grażyna: Maria Czaplicka [1884–1921]. Pleć, szamanizm, rasa. Biografia antropologiczna. Kraków 2015.

Rec.: Jasiewicz Zbigniew, *Lud*. T. 100: 2016 s. 305–312.

2440. KULTURA ludowa górali babiogórskich. Praca zbior. pod red. Urszuli Janickiej-Krzywdy. Wyd. 2. Kraków 2016 Oficyna Wydawnicza „Wierchy”. Centr. Ośr. Turystyki Górskiej PTTK 8° ss. 415, nlb. 4, tabl. 24, il. (Biblioteka Górską Centralnego Ośrodka Turystyki Górskiej PTTK w Krakowie; t. 12).

Treść: Kapłon Jerzy: Przedmowa s. 5–6; Krzywda Piotr: Charakterystyka geograficzno-historyczna obszaru zamieszkanego przez Górali Babiogórskich s. 7–22; Janicka-Krzywda U.: Górale Babiogórscy jako grupa etnograficzna s. 23–36; Dolińska Magdalena, Reinfuss-Janusz Krystyna: Rolnictwo i hodowla przyzagrodowa s. 37–46; Janicka-Krzywda U.: Tradycyjna eksploatacja lasu s. 47–66; Janicka-Krzywda U.: Tradycje pasterskie s. 67–96; Grabski Marek: Budownictwo ludowe s. 97–122; Grabski M.: Architektura sakralna s. 123–146; Graff Grzegorz: Sztuka i rzemiosło s. 147–164; Janicka-Krzywda U.: Strój s. 165–184; Reinfuss-Janusz K.: Pożywienie s. 185–204; Harańczyk Ewelina: Medycyna ludowa s. 205–254; Janicka-Krzywda U.: Obrzędy doroczne s. 255–294; Janicka-Krzywda U.: Obrzędy rodzinne s. 295–324; Kudzia Regina: Demonologia s. 325–334; Lewandowska Bożena: Folklor muzyczny s. 335–346; Janicka-Krzywda U.: Tradycje zbójnicze s. 347–362; Słabosz-Palacz Katarzyna: Górale Babiogórscy w piśmiennictwie. Przegląd ważniejszych pozycji s. 363–414. Wyd. 1. 2010.

2441. KULTURA ludowa górali sądeckich od Kamienicy, Łącka i Jazowska. Praca zbior. pod red. Katarzyny Ceklarz i Magdaleny Kroh. Kraków 2016 Oficyna Wydawnicza Wierchy. Centr. Ośr. Turystyki Górskiej PTTK 8° ss. 641, nlb. 7, tabl. 22, il., mapy. (Biblioteka Górską Centralnego Ośrodka Turystyki Górskiej PTTK w Krakowie; t. 27).

Treść: Wierzbicka Beata, Wierzbicki Piotr: Charakterystyka geograficzno-historyczna terenu s. 9–38; Brylak-Zaluska Maria: Górale Sądeccy jako grupa etnograficzna s. 39–58; Woźny Anna: Rolnictwo i hodowla s. 59–92; Strauchmann Ewa: Tradycyjne użytkowanie lasu s. 93–114; Woźny A.: Tradycje pasterskie s. 115–140; Śliwiński Wojciech: Budownictwo drewniane s. 141–164; Śliwiński W.: Architektura sakralna s. 165–194; Kroh M.: Wyposażenie wnętrza domu s. 195–220; Ceklarz K.: Rzemiosło i przemysł wiejski s. 221–264; Wolanin Zbigniew: Sztuka ludowa s. 265–288; Brylak-Zaluska M.: Strój s. 289–328; Reinfuss-Janusz Krystyna: Pożywienie s. 329–356; Kroh M.: Zwyczaje i obrzędy doroczne s. 357–412; Majerczyk Dorota: Obrzędy rodzinne s. 413–444; Hołda Joanna: Demonologia s. 445–478; Szurmiak-Bogucka Aleksandra: Muzyka s. 479–488; Wojtas Michalina: Taniec s. 489–502; Kurzeja Monika: Ruch folklorystyczny s. 503–536; Bartosz Adam: Sądecki krajobraz z Cyganami s. 537–554; Marcinowska Maria: Muzealnictwo s. 555–572; Treit Marta: Górale Sądeccy w piśmiennictwie s. 573–592; Treit M.: Wykaz wybranych pozycji bibliograficznych s. 593–624.

2442. KULTURA ludowa Łącka. Red. t. Julian Dybiec. Kraków–Brzeście 2016 Julian Dybiec; Wydaw. Bikstudio Krzysztof Marek Szwaczka 8° ss. 351, il. (Biblioteka Łącka; 2).

Z treści: Dybiec J.: Wstęp s. 11–16; Obrzędy rodzinne s. 19–48; Przesady i zwyczaje doroczne s. 51–168; Tradycje, podania, historia s. 171–185; Opowieści ludowe, gadki s. 189–195; Stroje ludowe s. 199–225; Pieśni i przyspiewki s. 229–351.

2443. KULTURA pasterska we współczesności karpackiej z uwzględnieniem regionu Babiej Góry. Materiały z Międzynarodowej Konferencji Naukowej zorganizowanej przez Babiogórskie Centrum Kultury w Zawoi z okazji 31. „Babiogórskiej Jesieni” 18 września 2015 r. Red. merytor. Barbara Rosiek. Zawoja 2015 Babiogórskie Centrum Kultury 8° ss. 104, nlb, 8, il.

Z treści: Rosiek B.: Słowo wstępne s. 7–8; Hüšť'avová Mária: Pasterstwo w tradycji kulturowej Karpat s. 9–12; Hüšť'avová M.: Pastierstvo v kultúrnej tradícii Karpat s. 13–16; Kiereś Małgorzata: Współczesny kontekst zmian w obyczajowości tradycyjnej kultury pasterskiej w Karpatach s. 17–32; Ceklarczyk Katarzyna: Magia pasterska – ziola „na szalanie” dawniej i dziś s. 33–45; Rosiek B.: Formy i motywy zdobnicze w beskidzkiej tradycji pasterskiej (wybrane zagadnienia) s. 47–58; Krzywdy Piotr, Rosiek B., Słabosz-Palacz Katarzyna: Pamięci Urszuli Janickiej-Krzywdy [1949–2015] s. 101–103.

2444. KULTURA wsi w egodokumentach. Pod red. Huberta Czachowskiego i Violetty Wróblewskiej. Toruń 2016 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 314, il., streszcz. ang. (Paralele. Folklor, literatura, kultura).

Z treści: Czachowski H., Wróblewska V.: Od redakcji s. 7–11; Wróblewska V.: Kultura wsi w „Dziennikach podróży” (1789–1805) Stanisława Staszica s. 15–30; Wróbel Łukasz: Oblicza wsi i jej mieszkańców w świetle XVIII-wiecznych dzienników podróży s. 31–45; Drodzowska-Broering Izabela: Po „gorące brazylijskiej”. Pamiętniki emigrantów z pierwszych dekad masowego osadnictwa na południu Brazylii s. 47–61; Kmak-Pamirska Aleksandra: Wizerunek podlaskiej wsi w XIX wieku – rekonstrukcja obrazu na podstawie relacji pamiętnikarskich wybranych rodzin szlacheckich s. 63–78; Kwaśniewska Anna: Obraz wsi kaszubskiej we wspomnieniach Bolesława Jażdżewskiego [1921–2003] s. 79–98; Piekarska Jolanta: Codziennosc borowiackiej rodziny w 1982 roku opisana w listach s. 99–115; Poniedziałek Jacek: Dwa modele etosu chłopskiego w pamiętnikach okresu II Rzeczypospolitej s. 119–132; Sitniewska Roksa: Przemiany ludowych obrzędów rodzinnych ukazane w pamiętnikach chłopskich s. 133–155; Wilczyńska Elwira: Niemcy w kulturze wsi polskiej XIX i początku XX wieku w świetle pamiętników chłopskich s. 157–180; Zdanowicz Anna: Czytelnictwo chłopów w okresie Drugiej Rzeczypospolitej w świetle materiałów pamiętnikarskich (wybrane zagadnienia) s. 181–196; Łopatyńska Hanna M.: „Ciemnego chłopka” recepta na Polskę. O nieznanym pamiętniku Jana Drabikowskiego [1880–1948] z Kujaw s. 197–209; Przybyła-Dumin Agnieszka: Rekonstrukcja historii rodów i obiektów na podstawie badań Muzeum „Górnosłański Park Etnograficzny w Chorzwowie” s. 213–234; Borkowski Igor: Reminiscentje ludowości w nekrologach zakonnych s. 235–247; Kasprzyk Damian: Wieś i jej kulturowe wartości w autobiograficznych narracjach regionalistów s. 249–263; Trapszc Artur: Wypowiedziane przez rybaków i zapisane przez etnografa. Opracowania wywiadów terenowych jako rodzaj dokumentu osobistego s. 265–279; Muzioł Marta: „Niema (...) i boleśniejszych i czystszych na ziemi, jak łzy rodziców nad dziećmi swojemi”. Językowy obraz relacji międzyludzkich i stanów emocjonalnych w wiejskich inskrypcjach nagrobnych (na przykładzie cmentarza w Drzycimiu) s. 301–312.

2445. KUPISIŃSKI Zdzisław, Łuczowski Jan: Zwyczaje, obrzędy i wierzenia weselne w Opoczyńskim. Opoczno 2016 Muzeum Region. 8° ss. 323, il., mapa, streszcz. ang., niem.

2446. KUPRJANIUK Stanisław: Ludowa rzeźba drewniana w wyposażeniu warmińskich kapliczek i krzyży dawniej i dziś. *Studia Etliche*. [T.] 16: 2014 nr 2 s. 183–202, streszcz. ang.

2447. KWIŁOSZ Magdalena: Pozostałości kultury materialnej dawnych mieszkańców wsi z obszaru Magurskiego Parku Narodowego. *Jaśło* 2016 Cymelia 8° ss. 112, il.

Lemkowie, XX–XXI w.

2448. LECH Andrzej: Etnografia historyczna w ujęciu Bohdana Baranowskiego (w 100. rocznicę urodzin Mistrza). *Zeszyty Wiejskie*. Z. 21: 2015 s. 9–24, streszcz. ang.

2449. LEGENDY klimontowskie podstawą zachowania miejscowych tradycji. Zebrali Danuta Janiszewska, Krystyna Rybak-Bąk, Stanisław Sas Tarnawski; red. Edyta Lesiak-Nawrocka. Klimontów 2016 Gm. Bibl. Publ. 8° ss. 72, il. + dysk optyczny (CD).

2450. LINDNER Jacek: Zapomniany świat wyliczanek. *Kronika Bydgoska*. T. 37: 2016 s. 265–276, streszcz. niem., pol.

Wyliczanki dziecięce z 2 poł. XX w.

2451. LINKNER Tadeusz: Profesor Gerard Labuda o kaszubskiej mitologii i demonologii. *Kościerskie Zeszyty Muzealne*. [Z.] 10: 2016 s. 167–174.

2452. MATYKIEWICZ-KOŁODZIEJ Małgorzata: Poza tym nic się nie zmieniło... Niezależnie obiektywna kronika Regionalnego Zespołu Pieśni i Tańca „Lachy” 1956–2016. Nowy Sącz 2016 Tow. Przyj. Region. Zespołu „Lachy”; Wydaw. i Drukarnia Nova Sandec 4° ss. 416, il.

2453. MIGDAŁ Jolanta, Piotrowska-Wojaczyk Agnieszka: Zmiany obyczajów motorem zmian językowych (nazwy zwyczajów). *Slavia Occidentalis*. T. 72: 2015 [nr] 1 s. 153–158, streszcz. ang.

2454. MOKŁOWSKI Kazimierz: Sztuka ludowa w Polsce. Warszawa 2016 Graf_ika 8° ss. 552, nlb, 20, il.

Zawiera: Cz. 1: Dzieje mieszkań ludowych; Cz. 2: Zabytki sztuki ludowej.

Reprint, oryg.: Lwów 1903.

2455. MOTYKA Władysław: Józef Szczotka 1893–1965, piewca góralszczyzny. Miłówka 2015.

Rec.: Miodoński Mirosław: Miłowski fundament. O książce Władysława Motyki. *Gronie*. Nr 16: 2016 s. 231–232.

2456. MÓRAWSKI Karol Jerzy, Mórański Karol: „Czy legenda prawdę ci powie...”. Prawdy

i fikcje w legendach warszawskich. Warszawa 2015 Książka i Wiedza 8° ss. 205, nlb. 3, il.

2457. MUZYKA najbliższa ziemi... 50 lat Ogólnopolskiego Festiwalu Kapel i Śpiewaków Ludowych w Kazimierzu nad Wisłą. Publikację oprac. zespół pod red. Jana Adamowskiego i Andrzeja Sara. Lublin 2016 Woj. Ośr. Kultury; Drukarnia Kolor 4° ss. 347, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Z treści: Sar A.: O genezie i historii Ogólnopolskiego Festiwalu Kapel i Śpiewaków Ludowych w Kazimierzu Dolnym nad Wisłą s. 6–8; Dahlig Piotr: Półwiecze słowa śpiewanego i nuty granej w Kazimierzu Dolnym nad Wisłą a postępy wiedzy o folklorze s. 18–32; Adamowski J.: Społeczne i kulturowe funkcje Ogólnopolskiego Festiwalu Kapel i Śpiewaków Ludowych w Kazimierzu Dolnym nad Wisłą s. 43–49; Wspomnienia s. 58–72; Dokumentacja fotograficzna s. 74–271; Wykaz laureatów s. 315–343.

2458. NA SZCZĘŚCIE to Żyd. Polskie figurki Żydów. Lucky Jews. Poland's Jewish figurines. Red. Erica Lehrer; przeł. Aleksandra Bilewicz. Kraków 2014.

Rec.: Migalska Kinga: „Żyd na szczęście” czy „na szczęście to Żyd”? *Judaista*. Nr 1: 2016 s. 70–72.

2459. NIEDZIÓŁKA Jacek: Tradycja związana z „bębmem wielkanocnym” w Janowcu nad Wisłą. *Notatnik Janowiecki*. Nr 19/20: 2013/2016 [dr:] 2016 s. 92–105, streszcz. ang.

2460. O RZECZACH zbędnych, zagubionych i zmarnowanych. Pod red. Małgorzaty Czapiği, Katarzyny Konarskiej. Wrocław 2016 Wydaw. Uniw. Wrocławskiego 8° ss. 309, nlb. 2, il. (Acta Universitatis Wratislaviensis; nr 3714) (Colloquia Antropologica et Communicativa; vol. 9).

Z treści: Barański Janusz: „Objects de memoire”: rustykalna estetyka na Spiszu s. 23–48; Zaprucki Józef: Znaki kultury na Dolnym Śląsku: utracone – odzyskane – zmodyfikowane s. 49–57; Bałus Wojciech: Robert Kuśmirowski i świat „przedmiotów” zbędnych s. 61–72; Barański Jarosław: „O cnotach towarzyskich i występach im przeciwnych” Franciszka Ksawerego Dmochowskiego. Zagubione myśli czy bodaj jedynie zawieruszone? s. 81–92; Roeske Małgorzata: Rzeczy z „zaświatów”. O roli przedmiotów w przestrzeni strychu i piwnicy s. 109–122; Piotrowski Igor: Porcelana, fajans. Mapa zniszczeń Warszawy (1948) s. 139–150; Czapiğa M.: O (nie)zbędności mapy s. 151–167; Borkowski Igor: Zbędne, zagubione, zmarnowane – gdy przyjdzie na nas śmierć s. 171–182; Kubkowski Piotr: „Welocepedy i Cykliści”. Okoliczności pewnego zapomnienia s. 199–208; Biniewicz Jerzy: „Masz jak w banku”, czyli co banki zrobiły z naszymi pieniędzmi s. 223–235.

2461. ORZEŁ Tobiasz: Rok obrzędowy w tradycji chłopskiej w Rabie Wyżnej i okolicach. *Wierchy*. R. 80: 2014 [dr:] 2016 s. 151–168, streszcz. niem.

Badania z 2013 r. oparte na wspomnieniach respondentów.

2462. PAJĄK Michał Adam: Obrzędowość rodzinna wsi Brenica na przykładzie rodu Pająków. Tomaszów Mazowiecki 2015.

Rec.: Kasprzyk Damian, Lech Andrzej. *Zeszyty Wiejskie*. Z. 21: 2015 s. 337–340.

2463. PASTERSTWO w Czarnohorze. Przyczynki do badań kultury huculskiej. Red. nauk. Janusz Gudowski. Lublin 2016 Fund. Kultury Duchowej Pogranicza 8° ss. 154, nlb. 1, il., streszcz. ang., ukr.

2464. PIECHNIK Anna: „Wodzenie” w historiach mówionych z Pogorza. *Literatura Ludowa*. R. 60: 2016 nr 2 s. 13–22, streszcz. ang.

2465. PIĘNCZAK Agnieszka: Obrzędowość narodzinowa na Górnym Śląsku. (Izolacja położnicy). Polski atlas etnograficzny i Atlas der deutschen Volkskunde w perspektywie porównawczej. Katowice 2016 Wydaw. UŚ 4° ss. 238, nlb. 2, tabl. k. 21, mapy, streszcz. ang., niem. (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; Nr 3543).

2466. POGODZIŃSKA Dorota: Franciszek Wołos [ur. 1931] – gonciarz z „Babej Góry” (Przyczynek do znajomości gonciarstwa na terenie Puszczy Kozienickiej). *Wiś Radomska*. T. 10: 2016 s. 171–192.

2467. POKROPEK Marian: Budownictwo drewniane Kurpiów Puszczy Zielonej. Ostrołęka 2016 Muzeum Kultury Kurpiowskiej 4° ss. 263, nlb. 1, il., mapy.

2468. PRZYBYLSKA Kamila: Terminologia pasterska pod Babią Górą. *Rocznik Babio-górski*. T. 17: 2016 s. 21–25, streszcz. czes., ang. XV–XX w.

2469. RAK Maciej: Materiały do etnografii Podhala. Kraków 2016 Księg. Akademicka 8° ss. 443. (Biblioteka „LingVariów”; t. 22) (Z Prac Wydziału Polonistyki Uniwersytetu Jagiellońskiego).

XIX–XX w.

2470. ROKOSZ Tomasz: Obrzęd sobótkowy. Tradycja i jej transformacje (studium etnokulturowe). Wrocław–Siedlce 2016 PTL; Pracownia Wydawnicza Wydz. Humanist. Uniw. Przyrodniczo-Humanist. 4° ss. 562, nlb. 1, tabl. 66, il., streszcz. ang. PTL. (Archiwum Etnograficzne. Ethnographic Archives; t. 59).

2471. ROSIEK Barbara: Tradycje pasterskie w Beskidach Zachodnich. *Pamiętnik Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego*. T. 24: 2015 [dr:] 2016 s. 132–165.

2472. ROSSAL Ewa: Sztuka ludowa w sztuce współczesnej. Inspiracje i relacje. *Etnografia Nowa*. [Nr] 04: 2012 s. 71–78.

Tekst równol. pol., ang.

2473. RUSZCZAK Andrzej: Huculskie śpiewanki. Wybór z archiwum Stanisława Vincenza w Zakładzie Narodowym im. Ossolińskich we Wrocławiu. *Plaj*. [T.] 50: 2015 s. 145–160.

2474. SALA Bartłomiej Grzegorz: Legendy zamków sudeckich. Olszanica 2016 Wydaw. Bosz 8° ss. 175, nlb. 1, il. (Legendarz).

2475. SKONIECZNA-GAWLIK Dobra: Tropem badaczy Zagłębia Dąbrowskiego. Aut. fotografii Robert Garstka, Bartosz Gawlik. Katowice 2016 Region. Inst. Kultury Woj. Śląskie 8° ss. 397, nlb. 2.

2476. STANASZEK Łukasz Maurycy: Józefów na Urzeczcu. *Rocznik Józefowski*. T. 1: 2015 s. 39–56.

Dot. dziejów i kultury Urzeczcu – mikroregionu etnograficznego związanego z flisakami, ołędami i handlem wiślanym, XVIII–XX w.

2477. STELMACHOWSKA Bożena: Rok obrzędowy na Pomorzu. Przedm. Aleksandra Paprot. Gdynia 2016 Region Jarosław Ellwart 8° ss. 279, nlb. 1.

Na podst. wyd. z 1933 r.

2478. STEMPNIK Anna, Podgórska Barbara, Podgórski Adam: Rudzki strój ludowy. Ruda Śląska 2016 Rudzkie Tow. Przyj. Drzewy OPP 8° ss. 151, nlb. 3, il.

2479. STRÓJ i ubiór ludowy na Śląsku Opolskim. *Notatnik Skansenowski*. Nr 5: 2016 s. 5–104.

Treść: Gałęza Jarosław: Wstęp s. 5–6; Smolińska Teresa: W kręgu badań nad tradycyjną odzieżą ludową w Polsce. Uwagi wprowadzające s. 9–16; Rostropowicz Joanna: Górnośląskie stroje ludowe w badaniach i twórczości Elisabeth Grabowskiej s. 17–23; Górniak-Bardzik Magdalena: Kilka słów o projekcie „Strój i ubiór ludowy na Śląsku Opolskim ze zbiorów Muzeum Wsi Opolskiej w Opolu” s. 24–26; Oficjalna Elżbieta: Kolekcja ludowego stroju i ubioru w Muzeum Wsi Opolskiej s. 27–42; Goc Małgorzata: Ubory i stroje o cechach regionalnych w zbiorach Muzeum Wsi Opolskiej w Opolu s. 43–54; Golla Hanna: Stroje ludowe Opolszczyzny w zbiorach Muzeum Etnograficznego we Wrocławiu s. 55–58; Grabińska-Szczęśniak Anna: Strój ludowy z województwa opolskiego – charakterystyka zbiorów Działu Etnografii Muzeum Górnośląskiego w Bytomiu s. 59–60; Zalewska Adriana: Nyski strój ludowy s. 61–65; Ślesik Anna: Strój ludowy ziemi prudnickiej s. 66–71; Kwocińska Aleksandra: Charakterystyka stroju oleskiego s. 72–85; Piechaczek Barbara: Głubczycki strój ludowy s. 86–91; Cwikła Julita: Raciborskie stroje ludowe s. 92–97; Jasińska Izabela: Strój ludowy czy współczesny kostium (na przykładzie opolskich dożynek) s. 98–100; Bibliografia (w wyborze) s. 101–104.

2480. [ŠUHEVIČ Volodimir] Szuchiewicz Włodzimierz: Huculscyżna T. 1–4. Warszawa

2011 Graf_ika Usługi Wydawnicze Iwona Knechta; przy współpr. Gopher u.r.p. Andrzej Famielec 8° ss. nlb. 2, IX, nlb. 3, 373, nlb. 13, tabl. 10, il.; nlb. 4, 277, nlb. 15, il.; nlb. 4, 298, nlb. 12, tabl. 6, il.; nlb. 8, 367, nlb. 9. Muzeum im. Dzieduszyckich.

Repr., oryg.: Lwów 1902–1908.

2481. SZOŁUCHA Aleksander: Ludowe zwyczaje, przesady i przysłowia w Wisznicach i okolicy w I połowie XX wieku. Wisznice 2016 Aleksander Szolucha 8° ss. nlb. 2, 139, il. (Rys historyczny Wisznice; z. 3 cz. 1).

2482. SZOT Stefan: Opowieści sołtysa. Wstęp Roch Sulima. Warszawa 2015 Scholar; Fund. na rzecz Rozwoju Pol. Rolnictwa 8° ss. 210, nlb. 1, il.

Folklor wsi Iwkowa.

Rec.: Sitniewska Roksana, *Rocznik Muzeum Wsi Mazowieckiej w Sierpcu*. T. 7: 2016 s. 135–138.

2483. SZYMAŃSKA Janina: Podlasie. Cz. 1: Pieśni i obrzędy doroczne. Podlasie region. Pt. 1: Calendar songs and rituals. Wyd. 2. rozsz. Warszawa 2016 Inst. Sztuki PAN 8° ss. 431, tabl. 1, il. (Polska Pieśń i Muzyka Ludowa. Źródła i materiały. Polish Folk Song and Music. Sources and materials; t. 5).

Toż. Cz. 2: Pieśni i obrzędy rodzinne. Pt. 2: Family songs and rituals. Wyd. 2. rozsz. Warszawa 2016 ss. 382.

Wyd. 1. 2012.

2484. ŚLIWIŃSKI Wojciech: Dawne budownictwo polaniarskie w Paśmie Jaworzyny Krynickiej (kilka słów porównania z szałasami w Gorcach). *Zeszyty Sądecko-Spiskie*. T. 9: 2015 s. 113–122, streszcz. słowackie, ang.

2485. ŚLIWIŃSKI W.: Szalasy w Gorcach czyli Krajobrazy utracone. Nowy Sącz 2016 Wojciech Śliwiński; Wydaw. i Drukarnia Nova Sandec 4° ss. 625, nlb. 4, il., mapy.

XIX–XXI w.

2486. ŚWIĘTOSŁAWSKA Iwona Hanna: Chceta wa lédze gwioźdzkã widzec? Opowieść o kaszubskich kołodźnikach. Gdańsk 2016 Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie 4° ss. 240, il.

2487. TATARSKIE love story. (Rytuły przejścia Tatarów polskich). Zespół red. Bożena Pawlic-Miśkiewicz, Anna Mucharska, Lilla Świerblewska; oprac. tekstu B. Pawlic-Miśkiewicz. Białystok 2016 Muzułmański Zw. Religijny w RP. Najwyższe Kolegium Muzułmańskie 8° ss. 171, il., streszcz. ang.

XX–XXI w.

2488. [TKACZ-LASKOWSKA Violetta]: U rymarza, cieśli, kołodzieja, dawne rzemiosła wiejskie. Tekst i oprac. ... Kluki–Słupsk 2016 Muzeum Pomorza Środkowego 8° ss. 48, il. Muzeum Wsi Słowińskiej w Klukach. Oddz. Muzeum Pomorza Środkowego w Słupsku.

XIX–XX w.

2489. TRAJDOS Tadeusz Mikołaj: Przydrożne i cmentarne figury kamienne na Orawie w granicach Polski. Zubrzyca Góra 2016 Muzeum – Orawski Park Etnogr. 8° ss. 214, il., streszcz. ang. (Seria: Biblioteka Orawska).

2490. WAJROCH Agnieszka: Listy z Biskupizny. Materiały o działalności ludoznawczej Wiesławy Cichowicz [1886–1975]. *Rocznik Leszczyński*. T. 16: 2016 s. 183–195.

2491. WOŹNIAK Krzysztof Paweł: „Hauzeracy idą!”. Piosenka na łódzkim podwórku. *Zeszyty Wiejskie*. [Z.] 22: 2016 s. 209–220, streszcz. ang.

XIX–XX w.

2492. Z TORUNIA. Teksty miejscem zainspirowane. Pod red. Anny Nadolskiej-Styczynskiej. Toruń 2016 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 271, il., streszcz. ang.

Z treści: Nadolska-Styczynska A.: Od Redakcji s. 5–8; Małek Janusz: Moje związki z etnologią toruńską i efekt tych relacji. O sztuce ludowej „Płon. Dożynki na Mazurach” s. 9–26; Czachowski Hubert: „Zestawić przejawy teatru...”. Z archiwalnych śladów – historia etnologii i Cezaria Baudouin de Courtenay Ehrenkreutz s. 31–52; Nawrocka-Wysocka Arleta: Muzyczne tradycje polskojęzycznych społeczności luteranckich w Polsce. Tropy toruńskie s. 53–72; Kalniuk Tomasz: Toruń – mój „rite de passage”: od obcego do badającego obcych s. 73–92; Trapszyc Artur: Nad-widoki utracone? O nowym krajobrazie Torunia z perspektywy antropologii wizualnej s. 93–126; Kmieć Anna Natalia: Kościół wybudowano na końcu. Miejsce sacrum w przestrzeni Rubinkowa s. 127–146; Dumanowski Jarosław: Świat piernika i jego stolica s. 177–193; Wróblewska Violetta: Toruń i ptasia grypa, czyli dawne i nowe opowieści o mieście (ujęcie folklorystyczne) s. 237–267.

2493. ZIELIŃSKI Andrzej: Czy smok wawelski był człowiekiem? Historia polskich legend. Warszawa 2016 Rytm 8° ss. 207, il.

2494. ZOŁTKOWSKI Łukasz: Zwyczaje i obrzędy przedpogrzebowe na Gochach (Kaszuby). *Literatura Ludowa*. R. 60: 2016 nr 2 s. 23–36, streszcz. ang.

2495. ZWYCZAJE pogrzebowe. Red. Andrzej Rozwałka. Rzeszów 2016 Zimowit; Fund. Rzeszowskiego Ośr. Archeologicznego 8° ss. 168, il. (Wędrówki po Archeologicznych Śladach Dawnych Epok i Kultur Województwa Podkarpackiego).

2496. ŻYTNICKI Andrzej: Strzechy w Radomskim w drugiej poł. XX w. *Wieś Radomska*. T. 10: 2016 s. 193–214.

c) Demografia i statystyka

Zob. poz. 882, 991, 6411, 6436, 7070, 7257, 7335, 7573, 7639, 7640, 8140, 8236, 8284, 8366, 8367, 8399, 8516, 8603, 8850, 9451.

2497. BENYSKIEWICZ Krzysztof: Przeobrażenia demograficzne w parafii Nowe Kramsko w latach 1707–1806 w świetle „Ksiąg ochrzczonych i zmarłych”. *Studia Zachodnie*. [T.] 18: 2016 s. 71–91, streszcz. ang.

2498. BORODA Krzysztof: Przeszłość przeliczników demograficznych dla szesnastowiecznych źródeł podatkowych. *Przeszłość Demograficzna Polski*. [T.] 37: 2015 nr 2 s. 27–52, streszcz. ang.

Dot. przelicznika stosowanego od czasu Adolfa Pawińskiego.

2499. BORODA K., Guzowski Piotr: Przeliczniki demograficzne w szacunkach zaludnienia terenów wiejskich w Królestwie Polskim w drugiej połowie XVI wieku. *Przeszłość Demograficzna Polski*. [T.] 37: 2015 nr 2 s. 53–75, streszcz. ang.

2500. BRETES Jadwiga: Księgi metrykalne parafii katolickiej pw. św. Stanisława Biskupa i Męczennika w Solcu Kujawskim w latach 1664–1834. *Rocznik Solecki*. [T.] 7: 2016 s. 9–33.

2501. CHOJECKI Dariusz K.: O programowaniu w środowisku R na przykładzie algorytmu obliczeniowego dla formuły do wykrywania kryzysów demograficznych. *Przeszłość Demograficzna Polski*. [T.] 37: 2015 nr 4 s. 141–178, streszcz. ang.

2502. DYBOWSKA Joanna: Intensywna emigracja a stan ludności w województwie opolskim. *Studia Migracyjne – Przegląd Polonijny*. R. 42: 2016 z. 3 s. 165–187, streszcz. ang.

Lata 1950–2014.

2503. GUZOWSKI Piotr, Poniat Radosław: Przeliczniki demograficzne w szacunkach zaludnienia miast w Królestwie Polskim w drugiej połowie XVI wieku. *Przeszłość Demograficzna Polski*. [T.] 37: 2015 nr 2 s. 77–93, streszcz. ang.

2504. HOW was life? Global well-being since 1820. Ed. by Jan Luiten van Zanden, Joerg Baten, Marco Mira d’Ercole, Auke Rijpma,

Conal Smith and Marcel Timmer. Paris 2014
OECD Publishing 8° ss. 272.

Z treści: Luiten van Zanden J., Baten J., Mira d'Ercole M., Rijppa A., Smith C., Timmer M.: Global well-being since 1820 s. 23–36; Vleuten Lotte van der, Kok Jan: Demographic trends since 1820 s. 37–56; Bolt Jutta, Timmer M., Luiten van Zanden J.: GDP per capita since 1820 s. 57–72; Zwart Pim de, Leeuwen Bas van, Leeuwen-Li Jieli van: Real wages since 1820 s. 73–86; Leeuwen B. van, Leeuwen-Li J. van: Education since 1820 s. 87–100; Zijdenma Richard L., Ribeiro de Silva Filipa: Life expectancy since 1820 s. 101–116; Baten J., Blum Matthias: Human height since 1820 s. 117–138; Baten J., Bierman Winny, Foldvari Peter, Luiten van Zanden J.: Personal security since 1820 s. 139–158; Foldvari P., Buzasi Katalin: Political institutions since 1820 s. 159–178; Klein Goldewijk Kees: Environmental quality since 1820 s. 179–198; Moatsos Michail, Baten J., Foldvari P., Leeuwen B. van, Zanden J. v.: Income inequality since 1820 s. 199–216; Carmichael Sarah, Dilli Selin, Rijppa A.: Gender inequality since 1820 s. 217–248; Rijppa A.: A composite view of well-being since 1820 s. 249–267.

Rec.: Ogórek Bartosz: Dobrobyt, edukacja, zdrowie, bezpieczeństwo, nierówności i środowisko – wieloaspektowe ujęcie standardu życia ludzkiego w przeszłości. *Historyka*. T. 46: 2016 s. 461–466.

2505. LIEDKE Marzena: Demografia rodziny magnackiej w Wielkim Księstwie Litewskim na tle elit zachodnioeuropejskich. Wybrane problemy. *Przeszość Demograficzna Polski*. [T.] 37: 2015 nr 1 s. 37–70, streszcz. ang.

2506. LIPIEC Stanisław: Szczakowa. Studium demograficzno-gospodarcze. Wrocław 2013 Fund. Poznań 8° ss. 168, il.

Część miasta Jaworzno.
XIV–XXI w.

2507. OGÓREK Bartosz: Wpływ I wojny światowej na stan i strukturę ludności miasta Krakowa. Badanie przy użyciu wariantowych projekcji demograficznych. *Przeszość Demograficzna Polski*. [T.] 37: 2015 nr 2 s. 159–178, streszcz. ang.

2508. POCIECHA Józef: Korzenie polskiej statystyki publicznej – statystyka i statystycy galicyjscy na początku XX wieku. *Folia Oeconomica Cracoviensia*. Vol. 57: 2016 s. 5–18, streszcz. pol.

2509. POCIECHA J.: Wspomnienie o życiu i dokonaniach prof. dra hab. Kazimierza Zająca [1916–2012], wybitnego statystyka i demografa krakowskiego. *Folia Oeconomica Cracoviensia*. Vol. 55: 2014 s. 9–13.

2510. SKĄD się biorą warszawiacy. Migracje do Warszawy w XIV–XXI wieku. Pod red. Katarzyny Wagner, Krzysztofa Zwierza, Przemysława Piechockiego. Warszawa 2016 Muzeum Warszawy; Urząd m.st. Warszawy 8° ss. 270, nlb. 4, il.

Materiały konferencyjne.

Z treści: Wróblewska Magdalena, Zydel Robert: Wstęp s. 13–15; Polak Zbigniew, Trzecicki Maciej: Archeologia o kulturowej i etnicznej tożsamości pierwszych mieszkańców Warszawy s. 19–37; Lorenc Jakub, Mrozowski Krzysztof: Nowi obywatele Starej Warszawy (1508–1526) s. 39–56; Kuc-Czerep Marta: Gospodarczy wymiar niemieckojęzycznej migracji do osiemnastowiecznej Warszawy s. 59–71; Fijałkowski Paweł: Napływy ludności żydowskiej do Warszawy w czasach saskich i stanisławowskich (1697–1785). Uwarunkowania prawne osadnictwa żydowskiego, pochodzenie osadników i rozwój społeczności s. 73–87; Węgrzynek Hanna: Napływy Żydów do Warszawy i Pragi w drugiej połowie XVIII wieku s. 89–103; Roguski Mirosław: Migracja drobnej szlachty ziemi liwskiej do Warszawy w XVIII i XIX wieku s. 105–119; Latawiec Krzysztof: Rosjanie w Warszawie w XIX i na początku XX wieku s. 121–136; Sobechowicz Łukasz: Próba analizy demograficznej ludności Warszawy przelomu XIX i XX wieku na przykładzie kamienicy przy ul. Pięknej 21 s. 139–151; Wiernicka Anna: Epsteinowie – warszawiacy zapomniani s. 153–166; Gołąb Agata: „Taka dziewczynka ze wsi, to sobie dała radę, nie?”. Kilka uwag o adaptacji kulturowej wiejskich przybyszów do powojennej Warszawy s. 169–180; Szymańska-Matusiewicz Grażyna: Warszawiacy z Dalekiego Wschodu: historia warszawskich Wietnamczyków s. 183–190; Lewicka Maria: Kiedy niewarszawiak staje się warszawiakiem? s. 193–205; Sznel Monika, Ciacek Paweł: Zderzenie z matryą wielkiego miasta. Tożsamość warszawiaków czy utożsamianie się z Warszawą? s. 207–226.

2511. SOBCHAK Izydor: Sytuacja demograficzna Polski – przeszłość, stan obecny i perspektywy. *Rocznik Elbląski*. T. 27: 2016 s. 227–247, streszcz. ang., niem.

2512. ŚMIECHOWSKI Kamil: Łódź i Warszawa. Historia trudnego siostrzeństwa. *Kronika Miasta Łodzi*. [R. 26:] 2016 nr 2 s. 57–63.

Historia migracji między miastami.

2513. WAINGERTNER Przemysław: Łódzkie migracje po II wojnie światowej. Miasto to samo, lecz nie takie samo. *Kronika Miasta Łodzi*. [R. 26:] 2016 nr 2 s. 23–38.

2514. WŁODARSKI Łukasz: Katolicy w parafii św. Mikołaja Biskupa w Grudziądzu w latach 1775–1914. Elementy analizy demograficznej. *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 23: 2015 s. 197–204, streszcz. ang.

2515. WÓJCIKOWSKA Anna: Dawni mieszkańcy Głogowa Małopolskiego i okolic w świetle metryk parafialnych. *Rocznik Podkarpacki*. Nr 1: 2012 s. 69–92, streszcz. ang.

Lata 1772–1914.

2516. ŻYCIE lokalnych społeczności w Prusach Królewskich wpisane w księgi metrykalne. Red. Wojciech Zawadzki. Elbląg–Olsztyn 2016 Warmiński Wydaw. Archidiece. 8° ss. 205, il.

Treść: Jutrzenka-Supryń Dorota, Czuczko Jolanta: Historia i materia. Znaczenie badań materiałów zabytkowych w realizacji projektu konserwacji-restauracji ksiąg metrykalnych z Archiwum Diecezji Elbląskiej s. 9–32; Sroka Joanna, Chlebus Ewa, Ługowska Wioleta: Konserwacja i restauracja zbioru ksiąg metrykalnych z Archiwum Diecezji Elbląskiej s. 33–48; Różański

Mieczysław: Dzieje ksiąg metrykalnych na ziemiach polskich. Okres staropolski s. 49–57; Kizik Edmund: Uwagi o ruchu naturalnym w parafii NMP w Gdańsku w drugiej połowie XVII i w XVIII wieku s. 59–74; Kościelniak Sławomir: Gdańszczanie w księgach metrykalnych podmiejskich dóbr kościelnych. Problem konwersji, więzi pokrewieństwa i układów familijno-ekonomicznych s. 75–94; Zielińska Agnieszka: Przemiany struktur demograficzno-społecznych w Toruniu od końca XVIII do początku XX wieku s. 95–119; Zieliński Marek G.: Zapisy metrykalne jako świadectwo życia społeczno-obyczajowego na

ziemi chełmińskiej s. 121–140; Kopiczko Andrzej: Urodzenia i chrzty w parafii Wrzesina w świetle księgi metrykalnej z lat 1659–1806 s. 141–161; Wiśniewski Jan: Kociewskie księgi metrykalne na przykładzie parafii Gniew w XVII–XVIII w. s. 163–177; Rembalski Tomasz: Małżeństwa drobnej szlachty kaszubskiej w świetle metryk parafii Borzyszkowy w pierwszym okresie zaboru pruskiego (1772–1806) s. 179–194; Zawadzki W.: Ożenki katolickie jako element ruchu migracyjnego w nowożytnym Elblągu s. 195–205.

C. HISTORIA POLSKI

I. OGÓLNE

1. ŹRÓDŁA

2517. ACTA Nuntiaturae Polonae. T. 52: Angelus Maria Durini (1767–1772). Vol. 1: (12 IV 1766 – 20 IV 1768). Ed. Wojciech Kęder. Cracoviae 2016 PAU 8° ss. LX, 404, nlb. 2, tabl. 2, il.

2518. ANATOMIA destrukcji bezpieczeństwa państwa i narodu. Źródła do dziejów partii komunistycznej w regionie białskopodlaskim w latach 1918–1989. [Wyd.] Paweł Borek, Dariusz Magier. Biała Podlaska 2016 Państ. Szkoła Wyższa im. Papieża Jana Pawła II 8° ss. 304, il. Państ. Szkoła Wyższa im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej.

2519. BROŻYNA Grzegorz, Kossakowska-Jarosz Krystyna: Manuskrypt cechu krawców ze zbiorów Archiwum Państwowego w Opolu. Edycja krytyczna. Opole–Warszawa 2016 AP; NDAP 8° ss. 155, nlb. 3, il., streszcz. ang. (Opera Extraordinaria; t. 8).

Dok. z l. 1301–1811.

2520. CATALOGI et elenchi universi cleri dioecesis plocensis. T. 1: (1772–1830). Zebrał i do dr. przygot. Michał Marian Grzybowski. Płock–Sierpc 2010 P.P.-H. Drukarnia 8° ss. 458.

Toż. T. 2: (1831–1852). Płock–Sierpc 2012 ss. 672, tabl. 24, il.

2521. DZIEJE Rozprawy w źródłach archiwalnych. Dokumenty z zasobu Archiwum Państwowego w Piotrkowie Trybunalskim. [Wyd.] Tomasz Matuszak, Aleksy Piasta, Maciej Hubka. Piotrków Trybunalski–Rozprza 2016 AP; Urząd Gm. 8° ss. 155, il. + 1 dysk optyczny (CD-ROM). AP w Piotrkowie Trybunalskim, Gm. Rozprza.

2522. DZIEŁO Miłosierdzia. Wybrane notatki prasowe na temat Jubileuszowego Szpitala

Bonifratrów w Krakowie w prasie lokalnej. Oprac. Marek Bebak. Kraków 2016 Wydaw. Inst. Teol. Księży Misjonarzy 8° ss. 135, il.

Z l. 1895–1935.

2523. JAMINY. T. 1: Urodzenia. Red. Krzysztof Ziecina. Twardy Róg 2016 Jamiński Zespół Indeksacyjny 8° ss. nlb. 6, 642, il. (Nadbiebrzańskie Parafie).

Księgi chrztów parafii św. Mateusza Apostoła, lata 1759–1912.

2524. JÜDISCHE Gemeindestatuten aus dem aschkenasischen Kulturraum 1650–1850. Hrsg. von Stefan Litt. Göttingen 2014 Vandenhoeck & Ruprecht 8° ss. 562. (Archiv jüdischer Geschichte und Kultur; Bd. 1).

Rec.: Michałowska-Mycielska Anna, *Studia Judaica*. Vol. 19: 2016 nr 2(38) s. 353–356.

2525. KSIĘGI sądowe wiejskie z Chorzowa i Dębu z lat 1534–1804. Oprac. Zdzisław Jedynek; przy współpr. Andrzeja Sośnierz. Chorzów 2015.

Rec.: Grodziski Stanisław, *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 68: 2016 z. 1 s. 308–310; Siebel Jacek, Kałuska Joanna, *Zeszyty Chorzowskie*. T. 17: 2016 s. 194–198.

2526. KUCZYŃSKI Antoni: Syberia. 400 lat polskiej diaspory. Zesłania, martyrologia i sukces cywilizacyjny Polaków. Rys historyczny. Antologia. Wyd. 3 rozsz. i uaktualnione. Krzeszowice 2016 Kubajak 8° ss. 703, il., streszcz. ang., ros.

Wyd. 1. Wrocław 1993.

2527. LETTERS from Readers in the Polish American Press, 1902–1969. A Corner for Everybody. Ed. by Anna D. Jaroszyńska-Kirchmann. Lanham 2013.

Rec.: Galush William, *Polish American Studies*. Vol. 73: 2013 No 1 s. 102.

2528. MATERIAŁY do dziejów polskiego językoznawstwa. [Cz.] 2: Listy Jana Niecisława Baudouina de Courtenay [1845–1929]. Teksty mniej znane. Wybór, przekł. i oprac. Mirosław Skarżyński. Kraków 2016 Księg. Akademicka 8° ss. 302. (Biblioteka LingVariów; t. 8) (Z Prac Wydziału Polonistyki Uniwersytetu Jagiellońskiego).

Cz. 1. 2011.

2529. MATERIAŁY źródłowe do dziejów Lipna. [Wyd.] Mariusz Budkiewicz, Iwona Grubecka, Dorota Kostecka. Lipno 2015 Wydaw. Duszpasterstwa Rolników 8° ss. 279, il. (Lipno, Kartki z Dziejów; t. 4).

XI–XX w.

2530. MATERIAŁY źródłowe do historii Żydów Mławy i powiatu mławskiego w XVIII–XX wieku. Zebra. i oprac. Andrzej Grochowski. Mława 2016 Tow. Przyj. Ziemi Mławskiej 8° ss. 221, nlb. 2.

2531. METRYKA dominikanów poznańskich 1576–1815. Wyd. Krzysztof Kaczmarek. Poznań 2016 Inst. Historii UAM 8° ss. XXVI, 203. (Publikacje Instytutu Historii; 140).

2532. MIASTO Ostrów i dobra przygodzkie w aktach i dokumentach od XV do końca XVIII wieku. [Oprac. i koment.] Wacław Kieremkamp. Ostrów Wielkopolski 2016 Bibl. Publ. im. Stefana Rowińskiego 4° ss. 257, nlb. 2, il. (Materiały Źródłowe do Dziejów Ostrowa Wielkopolskiego i Powiatu Ostrowskiego).

Lata 1403–1808.

2533. OD OLEANDRÓW po Murmańsk. Antologia polskiego reportażu i quasi-reportażu wojennego na temat I wojny światowej i wojny polsko-bolszewickiej. Wybór, oprac. i wstęp Andrzej Kaliszewski. Kraków 2016 Wydaw. UJ 8° ss. 263, nlb. 1.

2534. POLACY na Ukrainie. Zbiór dokumentów. Cz. 2: Lata 1939–1945. T. 1. Pod red. Stanisława Stępnia; przekł. dok. z jęz. ros. Krzysztof Kozłowski, Ludmiła Kozłowska. Przemyśl 2015 Południowo-Wschodni Inst. Nauk. 8° ss. 305, nlb. 1, il., streszcz. ukr. Południowo-Wschodni Inst. Nauk. w Przemyślu.

Tyt. równol.: Polaki v Ukraïni. Zbirnik dokumentiv. Č. 2: 1939–1945 gg.

Toż. T. 2. Pod red. S. Stępnia; przekł. dokumentów z jęz. ros. K. Kozłowski, L. Kozłowska. Przemyśl 2015 Południowo-Wschodni Inst. Nauk. ss. 369, nlb. 1, il., streszcz. ukr. Południowo-Wschodni Inst. Nauk.

Toż. Cz. 3: Lata 1945–1991. T. 2. Pod red. S. Stępnia. Przemyśl 2016 Południowo-Wschodni Inst. Nauk. ss. 307, il., streszcz. ukr. Południowo-Wschodni Inst. Nauk. w Przemyślu.

Tyt. równol.: Polaki v Ukraïni. Zbirnik dokumentiv. Č. 3: 1945–1991.

Cz. 1 t. 1. 1998.

2535. POLSKIE korzenie Izraela. Wprowadzenie do tematu. Wybór źródeł. [Wyd.] Łukasz Tomasz Sroka, Mateusz Sroka. Kraków–Budapeszt 2015.

Rec.: Chaczo Krzysztof, *Athenaeum*. [Vol.] 51: 2016 s. 201–209; Meus Konrad, *Scripta Judaica Cracoviensia*. Vol. 14: 2016 s. 181–187.

2536. VILNIAUS ir Žemaičių katedrų kapitulų statui. The statutes of the chapters of Vilna and Samogitia. [Wyd.] Wioletta Pawlikowska-Butterwick, Liudas Jovaiš. Vilnius 2015 Lietuvių katalikų mokslo akademija 8° ss. 416, streszcz. pol., il.

Rec.: Godek Sławomir, *Rocznik Lituanistyczny*. T. 2: 2016 s. 282–284.

2537. WIĘZIENIE kaliskie 1846–2015. Oprac. Edyta Pietrzak; wybór źródeł Anna Bestan-Zajac. Kalisz–Warszawa 2016 AP; NDAP 8° ss. 315, il., streszcz. ang.

2538. ŹRÓDŁA do dziejów Woźnik 1206–1857. (Cz. 1). [Oprac.] Bernard Szczech. Woźniki 2016 Alojzy Cichowski 8° ss. 331, il. (Biblioteka Wiedzy o Mieście i Gminie Woźniki).

2. OPRACOWANIA

a) Historia powszechna i krajów sąsiednich

Zob. poz. 980, 2901.

2539. AUSTRIA w polskim dyskursie publicznym po 1945 roku. Österreich im polnischen öffentlichen Diskurs nach 1945. Red. Agnieszka Kisztełińska-Węgrzyńska; tł. Violetta Frankowska, Barbara Ratecka, Monika

Żukowska i Aleksandra Rejman. Kraków 2016 Universitas 8° ss. 256, nlb. 1.

Z treści: Graf Maximilian, Ruggenthaler Peter: Polnisch-österreichische Beziehungen im Kalten Krieg s. 31–66; Barcz Jan: „Die sowjetische Hypothek”. Die Gestaltung der Sicherheitspolitik Österreichs Anfang der 1990er Jahre im Lichte der politischen Wende in Mittel- und Osteuropa s. 67–103; Godlewska Ewa: Das Bild Österreichs in Polen nach 1945 s. 105–121; Parnes Jakob: „Von Hitlers Fliegenbart bis Conchitas Vollbart”. Österreich in der Publizistik der Wochenzeitschrift „Polityka” in den Jahren 1999–2014 s. 123–150; Hurnikowa Elżbieta: Re-

cepcja literatury austriackiej w okresie PRL s. 151–172; Kisztełńska-Węgrzyńska A.: Bruno Kreisky w polskim dyskursie publicznym w latach 1956–1983 s. 173–227; Nowak Ewa: Stosunek Polaków do Austrii i Austriaków s. 229–248.

2540. BOUWERS Eveline: Public pantheons in revolutionary Europe. Comparing cultures of Remembrance, c. 1790–1840 (war, cultures and society, 1750–1850). Basingstoke 2012 Palgrave Macmillan UK 8° ss. XV, 325.

Rec.: Jarząbek Marcin, *Czasy Nowożytnie*. T. 29: 2016 s. 267–270.

2541. CLARK Gregory: Pożegnanie z jałmużną. Krótka historia gospodarcza świata. Przeł. Jacek Lang. Poznań 2014 Zysk i S-ka 8° ss. 449, nlb. 1, il., streszcz. ang.

2542. CZAMAŃSKA Ilona: Vlachs and Slavs in the Middle Ages and Modern Era. *Res Historica*. Nr 41: 2016 s. 11–24, streszcz. ang., pol.

2543. CZECHOWICZ Bogusław: Na czesko-morawsko-śląskim styku. O wiekach XV–XVIII i trudnym ich postrzeganiu. Opole 2016 Wydaw. Uniw. Opolskiego 8° ss. 280, il., streszcz. ang. Uniw. Opolski. (Studia i Monografie; nr 529).

2544. CZECHY i Polska między Wschodem i Zachodem – średniowiecze i wczesna epoka nowożytna (materiały z międzynarodowej konferencji naukowej). Pod red. Tomasza Ciesielskiego, Wojciecha Iwańczaka; przy współpr. Agnieszki Januszek-Sieradzkiej, Moniki Żeromskiej-Ciesielskiej. Warszawa–Bellefleur-sur-Allier 2016 DiG; Edition La Rama 8° ss. 429, il., streszcz. ang. Inst. Historii Uniw. Opolskiego, IH PAN.

Materiały konferencji naukowej, Kamień Śląski, 24–26 IX 2012 r.

Tręście Iwańczak W., Ciesielski T.: Słowo wstępne s. 7–13; I. W świecie Przemysłowców: Bláhová Marie: Přemyslovců mezi Východem a Západem. Dynastické vztahy českých knížat a prvních králů a jejich politické souvislosti (do konce 12. století) s. 17–38; Barciak Antoni: Ruš i Rusini v politice krále Czech Przemysla Otokara II s. 39–49; Mika Norbert: Ostatni Przemysłida – książę Walentyn Garbaty s. 51–65; Hlaváček Ivan: Cizí rukopisy v českých zemích v době přemyslovské. (První úvahy) s. 67–90; II. Śląsk bližší i dalszy: Póbob-Lenartowicz Anna: Czesi i Morawianie w średniowiecznym Opolu s. 93–104; Drabina Jan: Wrocławianie między krucjatami antyturkckimi a krucjatami antyhuseyckimi u schyłku średniowiecza s. 105–121; III. W cieniu półksiężyca: Grygiel Jerzy: Polska i Czechy wobec zagrożenia tureckiego w XIV i pierwszej połowie XV wieku – próba porównania s. 125–142; Smółcha Janusz: Próby wciągnięcia przez Stolicę Apostolską Polski i Czech do udziału w krucjacie antyturkckiej w połowie XV wieku s. 143–158; Czechowicz Bogusław: „Sultánovy řeči by potěšily i Čechy”. Dziedzictwo bizantyjskie w rękach Turków a europejski kryzys tożsamości w XV–XVI wieku s. 159–174; Pánek Jaroslav: Obrona Zachodu: Królestwo Czech w walce przeciw ekspansji osmańskiej s. 175–198; IV. Wojny i polityka:

Baczkowski Krzysztof: Rola czeskiego głosu elektoralskiego w elekcjach władców niemieckich w średniowieczu s. 201–225; Vorel Petr: Polska i księżęta śląscy w okresie wojny szmalkaldzkiej w cesarstwie w latach 1546–1547 s. 227–236; Knoz Tomáš: Dvě vojenská tažení Karla Staršího ze Žerotína Morava kolem roku 1600 mezi Západem a Východem s. 237–265; V. Kultura – religia – idee: Walczak Marek: Bohemii Cracoviam muraverunt? Kraków wobec sztuki czeskiej okolo![] roku 1300 s. 269–290; Bylina Stanisław: Kilka uwag o kulturze religijnej Polski późnego średniowiecza i o pewnych jej uwarunkowaniach s. 291–299; Gmiterek Henryk: Bracia czeszy wobec polemiki o korzenie polskiej reformacji s. 301–310; Paner Anna: Francuskie sentymenty czeskich Luksemburgůw s. 311–340; Januszek-Sieradzka A.: Dworna miłość w późnośredniowiecznej Polsce? s. 341–361; Potkowski Edward: Ludus et ars scribendi – chronogrammata. Tradycje, zmiany i trwanie s. 363–372; Gawrecki Dan: Východ a Západ v českých cestopisech (15.–pol. 17. století) s. 373–384.

2545. DIALOG kultur. Studia nad literaturą, kulturą i historią. Prace ofiarowane profesorowi Tomaszowi G. Pszczółkowskiemu z okazji 65 urodzin. Dialog der Kulturen. Studien zur Literatur, Kultur und Geschichte. Festschrift für Professor Tomasz G. Pszczółkowski zum 65. Geburtstag. Pod red. Anny Warakowskiej, Anny Górąjek, Michała Jamiołkowskiego, Anny Damięckiej-Wójcik. Warszawa 2016 Inst. Germanistyki Uniw. Warszawskiego 8° ss. 874, il., streszcz. ang.

Z treści: Wykaz publikacji prof. Tomasza G. Pszczółkowskiego s. 17–37; Lista wypromowanych doktorów pod kierunkiem naukowym prof. dr hab. Tomasza G. Pszczółkowskiego s. 39–40; Koseski Adam: Retuszowanie historii II wojny światowej s. 51–58; Supranowicz Radosław: „Nur der Kniefall blieb erinnerlich”. Zur Aufnahme des Warschauer Vertrages im Jahre 1970 und heute s. 149–165; Marcinkowska-Urban Małgorzata: Wysiedleni w świetle polskiej i niemieckiej polityki, polityków, naukowców s. 181–192; Rzeszutnik Jacek: Sinuskurve der Affekte. Zur deutsch-polnischen bilateralen Wahrnehmungspraxis in der Nachwendzeit s. 203–224; Andrychowicz-Skrzeba Joanna: Dialog polityków na płaszczyźnie polsko-niemieckiej w latach 1989–2011 z uwzględnieniem aspektów edukacji i polityki historycznej s. 235–246; Paszyn Maciej: W cieniu Nord Streamu. Polityczne aspekty polsko-niemieckich relacji gazowych w latach 2005–2015 s. 261–275; Kisztełńska-Węgrzyńska Agnieszka: Rola instytucji kultury w rozwoju stosunków polsko-austriackich po 1989 roku s. 277–288; Różycka-Kark Hanna: Die Wiener Auslandspolen und ihre Organisationen (2000–2015) s. 289–300; Tyłuska-Kowalska Anna: Przekład jako dialog kultur: kilka słów o tłumaczeniu autorów sycylijskich na język polski s. 301–313; Just Anna: Die polnische Anrede im Spannungsfeld zwischen Höflichkeit und Eitelkeit s. 335–354; Frączek Agnieszka: O wpływie Przewodnika do języka polskiego Michała Kusia na Polnisches Hand-Büchlein Jana Ernestiego. Próba analizy makrostrukturalnej s. 431–447; Kuczyński Krzysztof A.: W poszukiwaniu zaginionej monografii. Wrocławskimi śladami pracy Felixa A[lfreda] Voigta [1892–1962] o Gerhartie Hauptmannie s. 487–496; Kociumbas Piotr: Auf der Suche nach sächsisch-polnischen Beziehungen oder Johann Valentin Meders Begrüssungssode zum Danziger Einzug Augusts II. von 1698 s. 693–704; Pogoda-Kolodziejek Adrian: Jan Amos Komeński – prekursor nowożytnej pedagogiki s. 737–745; Grójek A.: Między przeszłością a przyszłością – Warszawa we współczesnych niemieckich relacjach z podróży s. 803–814.

2546. DIALOG słowiańsko-żydowski. Studia. [T.] I. Red. Roman Mnich, Antoni Czyż,

Renata Tarasiuk. *Siedlce–Banská Bystrica 2011* Inst. Filol. Pol. i Lingwistyki Stosowanej Uniw. Przyrodniczo-Humanist.; Stow. tutajteraz; *Fakulta humanitných vied. Univerzita Mateja Bela 8° ss. 300.* (Colloquia Judaica; t. 1).

Z treści: Chyra-Rolicz Zofia: O współistnieniu i dialogu polsko-żydowskim s. 11–26; Erdheim Claudia: Die Beziehungen zwischen Juden, Polen und Ukrainern in Galizien am Beispiel der „Gazeta Naddniestrzańska” s. 27–36; Kopówka Edward: Getto w Węgrowie s. 57–70; Bobryk Roman: Inne spojrzenie na mamuta... O „Martwej naturze” (Pleystocen 10000 lat) Henryka Grynberga s. 193–199; Tarasiuk R.: Pośród autobiograficznych narracji Marka Edelmana s. 201–222; Moskovich Wolf: The international book series „Jews and Slavs”. Reflections of the editor s. 223–225; Mnich R., Tarasiuk R.: Bibliografia zawartości serii „Jews and Slavs” s. 227–270.

Toż. [T.] 2. Red. R. Mnich, R. Tarasiuk. *Siedlce 2016* Inst. Kultury Regionalnej i Badań Literackich im. Franciszka Karpińskiego Stow. ss. 192, nlb. 2, streszcz. ang. (Colloquia Judaica; t. 2).

Z treści: Faldowska Maryla: Oficerowie Wojska Polskiego pochodzenia żydowskiego w obozach specjalnych NKWD s. 11–24; Kuć Joanna: Żydzi w aktach notarialnych ziemi tułkowskiej z początku XIX wieku s. 35–46; Sobolevska Ol’ga: O „čeloveke putešestvuščem”: migracyjny kontekst istorii evreev Grodnenskoj gubernii (XIX – nač. XX v.) s. 79–94; Tarasiuk R.: Hannah Arendt „o banalności zła” w kontekście żydowskiej teologii Zagłady s. 107–136.

2547. **DOBRE i złe sąsiedztwa. Historia kluczem do zrozumienia współczesnych relacji międzysąsiedzkich.** Red. nauk. Teresa Maresz i Katarzyna Grysińska-Jarmuła. *Bydgoszcz 2016* Uniw. Kazimierza Wielkiego 8° ss. 528, streszcz. ang.

Z treści: Maresz T., Grysińska-Jarmuła K.: Wstęp s. 9–14; Sukina Ludmiła Borisowna: Drug, tovarišč i vrag. Vzaimootnošenija zamokovnyh gorodov i posadov v Smutu načala XVII veka s. 18–28; Sass Marek: Bysławek – pomorska wieś z klasztorem w tle s. 29–42; Muzioł Marta: Cmentarze żydowskie w Polsce. Kilka słów o sąsiedztwie tradycji sepulkralnych s. 43–51; Kludkiewicz Kamila: Współpraca, pokojowe współistnienie czy konkurencja? Działalność polskich i niemieckich towarzystw przyjaciół sztuki pięknych w XIX-wiecznym Poznaniu s. 52–65; Grysińska-Jarmuła K.: Polsko-niemieckie relacje w Bydgoszczy w tzw. okresie pruskim s. 66–79; Partzsch-Szankowska Friederike: Von Bromberg zu Bydgoszcz. Veränderungen und Konstanten der Wahrnehmung deutscher Bewohner Brombergs von 1900 bis zur Zwischenkriegszeit s. 80–94; Technańska Barbara: Stosunki sąsiedzkie na dolnośląskiej wsi w pierwszych latach powojennych s. 95–109; Kowalisko Giennadij Michajłowicz: Stanislav Żolkevskij i ruska Smuta s. 122–129; Pańko Grażyna: Polacy i Czesi w okresie międzywojennym a współczesny obraz naszego południowego sąsiada s. 130–139; Topij Andrzej: Niemiecko-lotewski i niemiecko-estoński układ o nieagresji z dnia 07.06.1939 r. s. 140–150; Purat Andrzej: Dobre sąsiedztwo, czyli rzecz o udzielaniu pomocy Polakom przez Ukraińców w okresie eksterminacji dokonanej przez nacjonalistów ukraińskich w latach 40. XX wieku s. 151–167; Sadowska Joanna: Nieoficjalna strona wizyt obywateli PRL w ZSRR. Zarys problematyki s. 168–180; Bugajski Dariusz, Komorowski Antoni F., Neubauer Tomasz: Zalew Wiślany. Problemy wolności żeglugi s. 205–212; Kariew Dmitrij Władymirowicz: Belarus’ – Pol’sa. Problemy vzaimootnošenij (konec XVIII – načalo XXI v.) w beloruskiej istoriografii i istoričeskoj pamąti belorusow w period nowegoj vremeni s. 260–273; Kazakow Roman Borisowicz: Spory s „ruskim Plütarhom”: N. M. Karamzin i Zorian Dolgena-Hodakowski

s. 274–281; Vyšniauskas Arūnas: Praca J[ana] Szlupasa „Litwini i Polacy” (1887) z punktu widzenia historycznego i perspektywy współczesnej s. 282–290; Stehr Eliza: Wspólnie czy przeciw sobie? Wielokulturowe środowisko nauczycieli i uczniów w pruskim szkolnictwie średnim w Wielkim Księstwie Poznańskim na przykładzie Królewskiego Gimnazjum im. Jana Amosa Komeńskiego w Lesznie s. 316–330; Kopyczyńska Izabella: Aspekt oświatowo-wychowawczy mniejszości żydowskiej w dwudziestoleciu międzywojennym w Poznaniu s. 331–339; Wabiszczewicz Aleksandra Nikolajewicz: Meżetničeskie vzaimootnošenija w sferie prośveščeniija v zapadnyh oblastah BSSR v 1939–1941 gg. s. 340–353; Konieczka-Słwińska Danuta: Edukacja regionalna jako forma kształtowania wzajemnych relacji społeczności w regionie s. 354–366; Strachanowska Iwona Maria: Interkulturowość europejska jedną z dróg do dobrego sąsiedztwa s. 367–373; Maresz T.: Wspólne dzieje a odmienne ich prezentacja oraz ocena w polskiej i rosyjskiej narracji podręcznikowej s. 376–394; Szczutkowska Joanna: „Żywność i znaczenie” – współpracą kulturalną Polski z Węgrami w latach 70. XX wieku s. 431–443.

2548. **DOKTORANCKIE spotkania z historią.** T. 2. Red. Mateusz Klempert, Krzysztof Andrzej Kierski, Sebastian Nowakowski. *Olsztyn 2016* Inst. Historii i Stosunków Międzynar. Uniw. Warmińsko-Mazurski 8° ss. 249, il.

Materiały II Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej „Doktoranckie spotkania z historią”, Olsztyn, kwiecień 2016 r.

Treść: Klempert M., Kierski K. A., Nowakowski S.: Wstęp s. 7–8; Kamiński Hadrian: Powstanie i uposażenie szczezińskiego fundacji św. Ottona i jej rola w polityce księcia szczezińskiego Barnima III w świetle dokumentów z lat 1346–1348 s. 9–17; Modrzyński Paweł Mateusz: „Prawo budowlane” w teorii prawa miejskiego doby późnego średniowiecza i epoki renesansu. Szkic historyczno-prawny s. 19–28; Kurzyński Patryk: Świadomość religijna w staropolskich podróżach – miejsce sfery sacrum w poselstwach dyplomatycznych do Turcji na przykładzie relacji z 1712 i 1759 r. s. 29–45; Jakimowicz Kamil: Komisja Dobrego Porządku w Lublinie a przekształcenia w zasadach funkcjonowania magistratu i gospodarki finansowej miasta (1780–1789) s. 47–56; Lipiec Stanisław: Zakon św. Jana w basenie Morza Bałtyckiego. Udział joannitów w zmaganiach o dominację na Bałtyku s. 57–71; Madziar Dawid: Książę Antoni Paweł Sułkowski podczas kampanii hiszpańskiej (1808–1810) s. 73–84; Tarkowska Ewelina: Coś dużyrdzeń politycznych w bretońskim departamencie Côtes-du-Nord w latach istnienia II Republiki (1848–1852) i II Cesarstwa (1852–1870) s. 85–100; Klempert M.: Warszawa siedziba Kossakowskich s. 101–112; Ostrowski Grzegorz: Kultura funeralna na wschodnich ziemiach Gubina w latach 1815–1945. Studium wybranych nekropolii s. 113–128; Dzikowska-Światowiak Aleksandra: Stefan Kirtilkis [1890–1951] – wojskowy, działacz polityczny, sprawny administrator na czele województwa pomorskiego s. 129–137; Orzełek Ariel: Antykomunizm w międzywojennej publicystyce Aleksandra Bocheńskiego s. 139–149; Szterzewski Patrick: Drobną przedsiębiorczość a cud gospodarczy III Rzeszy – dolnośląski młynarz Gustav Unverricht a administracja i nakazy surowcowe s. 151–161; Żelazny Beata: Problematyka granic Polski na łamach prasy sowieckiej w okresie II wojny światowej s. 163–176; Listy z niewoli (1940–1945) kapitana Stanisława Beraka. Wyd. S. Nowakowski s. 177–204; Rebizant Judyta: Powiat lubaczowski w latach 1944–1948 – zarys dziejów s. 205–216; Kierski K. A.: Dezercja, kradzieże, pijaństwo i zabójstwa. Służbowe nadużycia i przestępstwa wybranych funkcjonariuszy Powiatowego Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego w Ciechanowie s. 217–232; Pasewicz-Rybacka Magdalena: Warszawa moda lat. 50. w „Złym” Leopolda Tyrmanda s. 233–246.

T. 1. 2014.

2549. ELITY i masy w społeczeństwach Czech i Polski w średniowieczu i wczesnych czasach nowożytnych. Red. Agnieszka Januszek-Sieradzka, Henryk Gmiterek, Wojciech Iwańczak, Paweł Kras. Lublin 2016 Wydaw. KUL 8° ss. 477, il., streszcz. ang. Zespół Historii Czech i Stosunków Pol.-Czes. Kom. Nauk Hist. PAN, Inst. Historii KUL JPiI, Inst. Historii UMCS.

Materiały konferencji, Janowiec nad Wisłą, 6–8 X 2014 r. Pamięci Siostry Profesor Urszuli Borkowskiej OSU.

Treść: Iwańczak W.: Słowo wstępne s. 5–10; Historiografia dawna i późniejsza, źródła historyczne: Grygiel Jerzy: Władcy czeszy i ich stosunek do Polski w opinii Jana Długosza s. 13–25; Smolucha Janusz: Elity i masy w dziejach średniowiecznych Czech w świetle „Historia Bohemica” Eneasza Sylwiusza Piccolominiego s. 27–37; Polańska Ewelina Lilia: Rzymskie elity Kościoła drugiej połowy XVI wieku w korespondencji królewskiego dyplomaty Jerzego z Tyczyna s. 39–54; Lach Jiří: Elity nebo masy? Příjemci historických děl české meziválečné historiografie – sonda do problematiky s. 55–64; Ci strasni husyci: Nowakowski Paweł F.: Reformatorskie wzorce elity w husyckich Czechach s. 67–77; Paner Anna: Fenomen kariery Jana Rokycany s. 79–99; Kras Paweł: Kategorie elitarności i masowości w badaniach nad polskim husytyzmem s. 101–132; Czy powietrze miejskie czyni wolnym?: Drabina Jan: Mieszczanie i ich duchowni przywódcy u schyłku śląskiego średniowiecza s. 135–143; Pobóg-Lenartowicz Anna: Elity Opola w pierwszej połowie XV wieku s. 145–161; Barciak Antoni: Elity miejskie w średniowiecznym Bytomiu s. 163–181; Panie Idzi: Mieszczanie i poddani szlachecy w księstwie cieszyńskim w kręgu szlacheckich sporów w początkach doby nowożytnej. Równość szans czy potrzeba chwili? s. 183–193; Dvořák Jan: Miasta poddańcze na Morawach z perspektywy prawa i administracji. Przerznięte władzy w pierwszej połowie XVII wieku s. 195–213; Na szczytach władzy: Nikodem Jarosław: Polskie elity polityczne i problem następstwa tronu w Czechach po śmierci Zygmunta Luksemburskiego s. 217–244; Czechowicz Bogusław: „König Matthias besante ale seine Untertanen in Schlesien, Ober und Nieder Lusitz”, czyli sejm śląski lub śląsko-łużycki? Nowe spojrzenie na ważny epizod z dziejów formowania się ustroju stanowego w krajach Korony Czeskiej w XV wieku s. 245–256; Januszek-Sieradzka A.: Bezimienni. „Recordantes” na szlakach jagiellońskich podróży w XV–XVI stuleciu s. 257–274; Vorel Petr: Elita polityczna i jej komunikacja z innymi warstwami społecznymi w Czechach w dobie powstania stanowego w 1547 roku s. 275–285; Gmiterek H.: Relacje czeskich i polskich elit politycznych podczas bezkrólestwa w Polsce (1572–1573) s. 287–300; Valov Jiří: Vývoj soudobého vnímání postavení lehnického-břežských Piastovců mezi politikou elitou střední Evropy 16. století s. 301–310; Kupisz Dariusz: Elity polityczne Rzeczypospolitej wobec powstania czeskiego 1618–1620 s. 311–326; Kościół – religia – wiara: Bylina Stanisław: Elity parafii wiejskich w Polsce średniowiecznej s. 329–339; Pánek Jaroslav: Emigracja religijna z Czech w XVI–XVIII wieku: indywidualne decyzje – masowe przemieszczenia s. 341–363; Od kultury do gospodarki: Bláhová Marie: Intelektualni elity v českých zemích přemyslovské doby s. 367–383; Hlaváček Ivan: Knihy elit a mas v Čechách ve středověku (do nástupu Lucemburků) s. 385–401; Knoz Tomáš: Elity i masy w procesie konfiskacji po Białej Górze s. 403–423.

2550. FROST Robert: Lenkijos-Lietuvos unijos tapsmas, 1385–1569 m. *Lietuvos Istorijos Metraštis*. 2013 [nr] 2 [dr.] 2014 s. 37–48, streszcz. ang.

Kształtowanie się unii polsko-litewskiej, 1385–1569.

2551. GARLICKI Andrzej: Historia 1815–2004. Polska i świat. Wyd. 2. Warszawa 2016 Scholar 8° ss. 856, il.

Wyd. 1. 2005.

2552. [GELLER Mihail Âkovlevič] Heller Michał, [Nekrič Aleksandr Moisejevič] Niekrič Aleksander: Utopia u władzy. Historia Związku Sowieckiego. [Cz. 1.]: Od narodzin do wielkości 1917–1939. Wyd. 1. w tej ed., uzup. i popr. Poznań 2016 Zysk i S-ka 8° ss. 353.

Toż. [Cz. 2.]: Od potęgi do upadku 1939–1941. Poznań 2016 ss. 723, il.

2553. HISTORIA Prus. Narodziny – mocarstwo – obumieranie. T. 3: Prusy w dobie kształtowania się kapitalizmu (1806–1871). Pod red. Grzegorza Kucharczyka. Poznań 2014.

Rec.: Kiec Olgierd, *Studia Zachodnie*. [T.] 18: 2016 s. 405–410.

2554. HISTORYCZNE i kulturowe aspekty relacji polsko-rumuńskich. Aspectele istorice și culturale ale relațiilor polono-române. Oprac. red. Karina Stempel-Gancarczyk, Elżbieta Wieruszowska-Caliștru. Suceava 2016 Zw. Polaków w Rumunii 8° ss. 433, il., streszcz. pol., rum.

Z treści: Bujak Jan: Bukowińczycy a Legiony Polskie 1914–1918 s. 13–44; Smoliński Aleksander: Udział II Brygady Legionów Polskich w walkach pod Kirlibabą w styczniu 1915 roku s. 45–62; Nowak Krzysztof: Legioniści śląscy na Bukowinie w 1915 roku s. 63–72; Rezachevici Constantin: Ce este Bucovina istorică? Origine – nume, evoluție s. 75–94; Niemczyk Katarzyna: Udział możnych polskich w politycznych relacjach Polski z Moldawią w XV i na początku XVI wieku. Zarys problemu s. 95–109; Zabolotnaia Lilia: Personajele feminine din neamul Movilă. Katarzyna Radziwiłł [1616/1618–1642] s. 110–124; Rybak Robert: Współpraca Polski i Rumunii na rzecz umacniania bezpieczeństwa w Europie w świetle dokumentów normatywnych od I wojny światowej do współczesności s. 138–147; Rezmner Waldemar: Misja gen. Roberta Lamezana de Salins w Rumunii w 1919 roku s. 148–167; Walczak Henryk: Dyplomacja polska a stanowisko Nicolae Titulescu w kwestii zawarcia rumuńsko-sowieckiego paktu o nieagresji w 1932 roku s. 168–191; Schipor Bogdan: România și Polonia în scenariile de securitate pentru Europa de Răsărit în al doilea deceniu interbelic s. 192–202; Durka Jarosław: Roger Raczynski – ambasador Rzeczypospolitej Polskiej w Rumunii w latach 1938–1940 s. 203–218; Constantin Ion: „Operațiunea poloneză” din timpul Marii Terori Staliniste (1937–1938), în lumina unor noi surse documentare provenite din arhivele fostului KGB s. 219–225; Roman Wanda Krystyna: Losy polskich akt wojskowych po wybuchu II wojny światowej – epizod rumuński 17 września–19 listopada 1939 roku s. 226–238; Bruja Radu Florian, Danu Radu: Repere ale activității diplomatice a lui Lucian Blaga la Varșovia (1 noiembrie 1926–30 octombrie 1927) s. 239–261; Krasowska Helena, Pokrzyńska Magdalena: Mowa polska na Bukowinie Karpackiej. Dokumentacja zanikającego dziedzictwa narodowego s. 265–276; Schipor Vasile I.: „Analele Bucovinei” – un periodic dedicat dialogului privind istoria și cultura Bucovinei s. 277–298; Stempel-Gancarczyk K.: Społeczności polskie w Bułaj i Rudzie – mowa pogranicza s. 299–306; Mitric Olimpia: Polonezii de altădată. Spicuiro din presa vremii s. 307–311; Walczak Krzysztof: Domnieman

lektury szkolne Mihaia Eminescu. Księgozbiory biblioteki Gimnazjum Wyższego (I Gimnazjum Państwowego) w Czerniowcach s. 312–318; Andrysiak Ewa: Kalendarze dla Polaków w Rumunii w świetle źródeł bibliograficznych s. 320–336; Gołdyn Piotr: Congresul pedagogic din București 1927 (1928) din perspectiva poloneză s. 337–350; Samsel Agata: Między Rumunią a Polską – Józefina Dusza z Rosenkranzów (pseud. Dusza Czara-Stec) s. 351–364; Neuberg Magdalena: Zapach jabłek – rumuńskie epizody w życiu Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej s. 365–372; Radziszewska Maria: Wokół obchodów święta narodowego Rumunii w peerelowskiej szkole. Zarys problemu s. 373–387; Wróblewska Urszula: Kierunki działań Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Rumuńskiej (1949–1951) w strukturach organizacyjnych Komitetu Słowiańskiego w świetle dokumentów archiwalnych s. 388–397; Staniów Bogumita: Nieznana literatura. O przekładach rumuńskich książek dla dzieci i młodzieży w Polsce s. 398–408; Brenek Mikołaj: Obraz Rumunii z lat 1947–1989 w świetle polskich wydawnictw turystyczno-krajoznawczych tego okresu s. 409–421; Machaj Irena: Tożsamość w warunkach przemian aksjonormatywnych s. 422–433.

2555. HISTORYCZNE i polityczne związki Polski i Austrii. Pod red. Elżbiety Muciek. Lublin 2016 Episteme 8° ss. 222. Tow. Pol.-Austriackie. Oddz. w Lublinie, Wydz. Politiologii UMCS.

Materiały z konferencji, Lublin, 27 X 2015 r.

Treść: Muciek E.: Od Redakcji s. 7–9; Błaziak Stanisław: Wstęp s. 11–12; Horoch Emil: Austria po I wojnie światowej (główne problemy) s. 13–26; Kucharski Władysław: Życie organizacyjne Polaków w Austrii w XIX i XX w. s. 27–50; Tomkowski Zbigniew: II Republika Austrii. Zagadnienia suwerenności i neutralności (1945–1955) s. 51–103; Godlewska Ewa: Współczesna polityka etniczna Austrii s. 105–129; Janusz Grzegorz: Sprawa uznania grupy polskiej w Wiedniu za podlegającą przepisom ustawy o grupach narodowościowych z 1976 r. s. 131–154; Walewander Edward: Austria moich studiów s. 155–174; Litwin-Lewandowska Dorota: Prezydenci Polski i Austrii w dyskursie dyplomatycznym po 1989 r. s. 175–197.

2556. HOLZER Jerzy: Druga wojna światowa, wojna trzydziestoletnia, wojna trzech ćwierćwieczy. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [Nr] 25: 2015 s. 71–78, streszcz. ang.

2557. JUDT Tony: Powojnie. Historia Europy od roku 1945. Przeł. Robert Bartołd. Poznań 2016 Rebis 8° ss. 1020, tabl. 32, il. (Historia).

Dodr. do wyd. 2008.

2558. KAMIŃSKI Stefan: Lata walki i zamętu na Ukrainie 1917–1921. Biały Dunajec–Ostróg 2015 Ośr. „Wołanie z Wołynia” 8° ss. nlb. 4, 135, nlb. 1, VIII, il. (Biblioteka „Volanâ z Volini”; t. 96).

2559. KAMUSELLA Tomasz: The politics of language and nationalism in modern Central Europe. Foreword by Peter Burke. Basingstoke 2012 Palgrave Macmillan 8° ss. XXVIII, 1140.

Rec.: Zaprudski Sárgej, *Belaruskí Gistaryčny Agląd*. T. 23: 2016 s. 1/2 s. 319–327.

2560. KOPROWSKI Piotr: Przestrzeń cywilizacyjna Europy Wschodniej i jej deter-

minanty w okresie od średniowiecza do XIX wieku. *Przegląd Wschodnioeuropejski*. [T.] 7: 2016 [nr] 1 s. 173–187, streszcz. ang.

2561. KOVALENÂ Aleksandr Aleksandrovič: Rižskij mir v sud’be beloruskogo naroda 1921–1953 gg. V dvuh knigah. Kniga 1 (1921–1939). Minsk 2014 Belaruskâ navuka 8° ss. 591.

Toż. Kniga 2 (1940–1953). Minsk 2014 ss. 335.

Rec. [T. 1–2]: Cichoracki Piotr, Ruchniewicz Małgorzata: Nowa białoruska synteza dziejów ziem północno-wschodnich II Rzeczypospolitej? *Wrocławskie Studia Wschodnie*. [T.] 20: 2016 s. 193–220, streszcz. ros., ang.

2562. KUBICKI Rafał: Mendicant friaries in the Dominion of the Teutonic Order in Prussia and in Royal Prussia after 1466 until the Reformation. *Żapiski Historyczne*. T. 81: 2016 z. 4 s. 83–99, streszcz. pol., niem.

2563. LANDESHERR, Adel und Städte in der mittelalterlichen und frühneuzeitlichen Neumark. Hrsg. von Klaus Neitmann. Berlin 2015 Berliner Wissenschafts-Verlag GmbH 8° ss. 411.

Omów.: Rymar Edward: Ważna książka o Nowej Marchii w średniowieczu. *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archivalny*. Nr 23: 2016 s. 279–284, streszcz. ang., niem.

2564. LIETUVOS istorija. T. 4: Kiaupienė Jūratė, Petrauskas Rimvydas, Dubonis Artūras: Nauji horizontai. Dinastija, visuomenė, valstybė. Lietuvos Didžioji Kunigaikštystė 1386–1529 m. Vilnius 2009.

Toż. T. 6: Sliesoriūnas Gintautas: Lietuvos Didžioji Kunigaikštystė XVI a. pabaigoje – XVIII a. pradžioje (1588–1733 metais). Vilnius 2015 LII Leidykla ss. 647, nlb. 1, il. Lietuvos istorijos institutas.

Rec. [T. 4]: Jurkiewicz Jan, *Lietuvos Istorijos Metraštis*. 2013 [nr] 1 [dr.] 2014 s. 164–167; Bagińska Elżbieta, *Studia Podlaskie*. T. 24: 2016 s. 339–344.

T. 1: Girininkas Algirdas: Akmens amžius ir ankstyvasis metalų laikotarpis. Vilnius 2005.

2565. LOWE Keith: Dziki kontynent. Europa po II wojnie światowej. Przeł. Mirosław P. Jabłoński. Poznań 2013 Dom Wydawniczy Rebis 8° ss. 543, nlb. 1, tabl. 16, il.

Toż. Wyd. 1 dodr. 2014, 2015, 2016.

2566. MAŁŁEK Janusz: Scandinavica. Toruń 2016 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. nlb. 2, 467, il. (Opera Selecta; vol. 3).

Treść: Gzella Jacek: Słowo wstępne s. 5–6; Gzella J.: Forord s. 7–8; Małek J.: Przedślowie s. 9–11; Małek J.: Forord s. 13–15; Cz. 1. Kraje bałtyckie, Skandynawia. Del 1. Baltica, Scandinavia: Historyczne przesłanki współczesnej koncepcji regionu Europy Północnej s. 19–28; Z poszukiwań materiałów do historii Prus w Skandynawii s. 29–44; Rzym i kontroformacja w Skandynawii (wspólnie z Danutą Bogdan) s. 45–50; Ustrój stanowy i kultura polityczna w obydwu częściach Prus (Prusy Książęce i Prusy Królewskie) w czasach nowożytnych

s. 51–67; Ständerförfattningen och den politiska kulturen i båda delarna av Preussen (Kungapreussen och hertigdömet Preussen) i början av den nya tiden s. 69–82; Jan Szymański (1941–2007) – historyk dziejów Skandynawii s. 83–86; Cz. 2. Dania. Del 2. Denmark: Przyczynek do stosunków politycznych Prus Książęcych z Danią w pierwszej połowie XV wieku. Sprawy duńskie na tajnej naradzie w Królewcu w 1537 roku s. 89–96; De politiske forhold mellem Hertugdømmet Preussen og Danmark i 1500-tallet (Danske sager på et hemmeligt møde i Königsberg i 1537) s. 97–104; Kontakty z Północą, czyli o książce „Polska–Dania” s. 105–110; Cz. 3. Finlandia. Del 3. Suomi: Wstęp do książki Marcina Kromera „Historija prawdziwa księcia fińskiego Jana i królowy polskiej Katarzyny (1570) s. 113–139; Cz. 4. Norwegia. Del 4. Norge: Początki archiwów norweskich s. 143–152; Najważniejsze norweskie czasopismo historyczne [„Historisk Tidsskrift”] s. 153–157; Zgromadzenia stanowe w Norwegii w latach 1536/1537–1661 s. 159–174; Stendermotene i Norge i årene 1536/1537–1661 s. 175–189; Repræsentation statusu chłopskiego w Norwegii w XVI i XVII wieku s. 191–201; Bondestandens representasjon i Norge på 1500- og 1600-tallet s. 203–212; Materiały do projektu korektury pruskiej Mikołaja Niewieścińskiego z 1598 roku (wspólnie z Fredrikkiem Biem) s. 213–221; Fragmenter av håndskrifter i polsk oversættelse av Sulpicius Severus Kronicke og materialer til Mikołaj Niewieściński utkast til „Preussische correctur” (1598) (av Fredrik Bie) s. 223–233; Droga do niepodległości i „pokojowa rewolucja” w Norwegii w 1905 roku s. 235–245; Christian Michelsen – współtwórca niepodległości Norwegii s. 247–256; Christian Michelsen – medopphavsmand til Norges selvstendighed s. 257–266; Słów kilka o niemieckiej syntezie dziejów Norwegii s. 267–270; „Długa droga” Norwegów do uzyskania niepodległości s. 271–275; Polens tusenårsjubileum (Polen og Norge) s. 277–279; Cz. 5. Szwecja. Del 5. Sverige: Pierwsza polska historia Szwecji z XVI stulecia s. 283–289; Czy Eryk XIV był królem ludu? O książce Knuta Carquista s. 291–296; Katarzyna Jagiellonka w rozgrywek między Erykiem XIV a Iwanem Groźnym s. 297–300; Erik XIV og Katarina Jagellonica s. 301–304; Wazowie w Toruniu s. 305–314; Vasaätten i Toruń s. 315–324; Migracje i transfer wartości kulturalnych między Polską i Szwecją w XVI i XVII wieku s. 325–341; Migration og transfer av kulturella värden mellan Polen och Sverige under 1500- och 1600-talet s. 343–358; Stosunki dyplomatyczne polsko-szwedzkie w XVI–XVIII wieku w świetle niepublikowanej pracy Rajnolda Przeddzieckiego „Pologne et Suède. Relations dynastiques et diplomatiques à travers les siècles” s. 359–371; Polsk-svenska diplomatiska förbindelser under 1500–1700-talet i ljuset av ett publicerat arbete av Rajnold Przeddziecki „Pologne et Suède. Relations dynastiques et diplomatiques à travers les siècles” s. 373–385; Tolerancja religijna a konfesjonalizacja w Polsce i Szwecji w XVI i XVII wieku s. 387–394; Religjös tolerans och konfessionalisering i Polen och Sverige under 1500- och 1600-talet s. 395–401; Stosunki naukowe polsko-szwedzkie w XVII–XX wieku s. 403–418; Z dziejów stosunków naukowych polsko-szwedzkich w XVII–XX wieku s. 419–426; Polsk-svenska vetenskapliga förbindelser under 1600–1900-talet s. 427–434.

2567. MIASTA, regiony i ludzie. Studia i szkice z historii powszechnej i Polski w XX wieku. Red. nauk. Ryszard Kozłowski, Zbigniew Girzyński, Mirosław Golon. Toruń 2016 Adam Marszałek 8° ss. 522, nlb. 4, il.

Księga pamiątkowa dedykowana prof. Ryszardowi Sudzińskiemu (ur. 1945).

Treść: Wprowadzenie s. 13–16; Kozłowski R., Girzyński Z., Golon M.: Ryszard Sudziński – szkic biograficzny s. 17–23; Bibliografia prac naukowych profesora Ryszarda Sudzińskiego ogłoszonych drukiem w latach 1972–2015 s. 25–40; Wykaz prac doktorskich, magisterskich i licencjackich napisanych pod

kierunkiem prof. Ryszarda Sudzińskiego w latach 1983–2015 s. 41–58; Mietz Andrzej: Kościelna struktura terytorialna na pograniczu kujawsko-wielkopolskim (XVI w. – początek XXI w.) s. 59–70; Girzyński Z.: Od włoskiej dominacji do papieża „niemal z końca świata”. Zmiana struktury Kolegium Kardynalskiego w XX w. s. 71–93; Wojciechowski Mieczysław: Działalność polska na terenie Gdańska w latach 1898–1923 w świetle wspomnień Jadwigi Borowskiej, córki redaktora i wydawcy druków polskich w Gdańsku Józefa Czyżewskiego s. 95–102; Wojdyło Witold: Traktat w Rydze w projektach politycznych obozu narodowego w okresie międzywojennym s. 103–125; Relacja prof. Karola Górskiego ze spotkań i rozmów z prymasem Polski kard. Augustem Hlondem SDB. Wyd. Jarosław Wasowicz s. 127–152; Andrzejewski Marek: Naloty alianckie lotnictwa na Berlin (1940–1945) s. 153–175; Kania Krzysztof: Sprawa portu macedzkiego w Gdańsku i postawa Kazimierza Pápe w 1932 r. w opinii Józefa Piłsudskiego s. 177–187; Grochovina Sylwia: Aresztowania mieszkańców Torunia jesienią 1939 r. w świetle relacji naocznych świadków s. 189–215; Jastrzębski Włodzimierz: Działalność Najwyższej Izby Badania Problemów Przynależności Narodowej (Der Oberste Prüfungshof für Volksgugehörigkeitsfragen) – centralnej instancji niemieckiej listy narodowej (1943–1944) s. 217–234; Wróbel Adam: Z badań nad losami emigrantów wojennych. O regionalizmie dobrzyńskim w wymiarze europejskim przez wielkiego humanistę prof. Jerzego Pietkiewicza po polsku i po angielsku nad Tamizą uprawianym s. 235–262; Roman Wanda Krystyna: Władysław Kołaciński [1911–1995] „Zbik” – wojna żołnierza wyklętego s. 263–281; Golon M.: Wśród ponemieckich ruin i sowieckich maruderów na południowych Mazurach. Działalność Armii Czerwonej i polskiej administracji w powiecie nidzickim w 1945 r. s. 283–325; Kozłowski R.: Wyniki referendum z 30 czerwca 1946 r. na ziemi dobrzyńskiej i Kujawach Wschodnich s. 327–347; Borówka Józef: Reforma rolna w powiatach brzezińskim, kutnowskim i łączyczkim w latach 1945–1948 s. 349–378; Robótka Halina: Historia Domu Młodego Naukowca w Toruniu przy ul. Kraszewskiego nr 20–22 s. 379–389; Łaukajtyś Barbara: Społeczństwo miasta Chełmży wobec antykościelnej polityki władzy ludowej w latach 1945–1970 s. 391–405; Stachewicz Krzysztof: Studium Myśli Chrześcijańskiej przy Duszpasterstwie Akademickim O.O. Jezuitów w Toruniu (1964–1988) s. 407–425; Galij-Skarbińska Sylwia: Zakulisowe działania Służby Bezpieczeństwa przeciwko środowisku akademickiemu w Toruniu w latach siedemdziesiątych XX w. s. 427–459; Polak Wojciech: „Nie podnoście ręki na swe matki, ojców i siostry”. Sprawa starszego szeregowego Jarosława Szczygła s. 461–471; Klaczkow Jarosław: Wydział III Departamentu i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych wobec londyńskiej emigracji niepodległościowej w latach 1982–1983 – na przykładzie działalności „Scotta” i jego spotkań z księdzem biskupem Władysławem Fierlą s. 473–486; Rozyński Waldemar: Instytut Miłosierdzia Bożego w świetle sprawozdania z 1988 r. s. 487–497; Czarnaeka Dominika: Zburzenie pomnika Żołnierzy Polskich w 1991 r. w Świebodzicach jako przykład „dramatu społecznego” s. 499–522.

2568. MIASTO w Europie Środkowo-Wschodniej. Procesy modernizacyjne. Red. nauk. Kazimierz Karolczak, Peter Koval', Konrad Meus. Kraków 2016 Wydaw. Nauk. Uniw. Pedagog. 8° ss. 382, streszcz. ang. Uniw. Pedagog. im. KEN w Krakowie. (Prace Monograficzne; 757).

Z treści: Karolczak K., Koval' P., Meus K.: Wstęp s. 7–12; Karolczak K., Koval' P., Meus K.: Úvod s. 13–18; Rajman Jerzy: Przestrzeń sakralna małych, średniowiecznych miast podkarpackich s. 19–49; Leśniak Franciszek: Transgraniczna komunikacja miast podgórskich po obu stronach Karpat (do

końca XVIII wieku) s. 50–71; Follprecht Kamila: Obywatele, przynależni i obcy – mieszkańcy miasta Podgórze (1784–1915) s. 142–164; Dziedzic Stanisław: U podstaw krakowskiej sceny narodowej w dobie Wolnego Miasta i autonomii galicyjskiej s. 165–186; Karolczak K.: Od miasteczka do miasta. Limanowa w procesie przemian cywilizacyjnych w XIX wieku s. 187–200; Kawalla Iwona: Tworzenie Wielkiego Krakowa a przemiany społeczno-gospodarcze i urbanistyczne w okresie międzywojennym s. 213–229; Majewski Mariusz W.: Rozwój przemysłu zbrojeniowego w międzywojennej Warszawie s. 268–281; Chłosta-Sikorska Agnieszka: Odbudowa edukacji w Krakowie po II wojnie światowej. Wprowadzenie do zagadnienia s. 314–333.

2569. MNIEJSZOŚĆ i większość. Relacje kulturowe na pograniczach. Cz. 1. Pod red. Pawła Pietnoczki, Marka Radocha, Damiana Szwedy. Olsztyn 2016 Inst. Historii i Stosunków Międzynar. Uniw. Warmińsko-Mazurskiego 8° ss. 273, il., streszcz. ang.

Z treści: Grażawski Kazimierz: Przemiany osadnicze w strefie pogranicza słowiańsko-pruskiego we wczesnym średniowieczu. Ziemia lubawska i sasińska s. 23–41; Kościelak Lech: Liwowie nadbaltyccy między Rusią a Niemcami u schyłku XII wieku (w świetle Kroniki Henryka Łożyca) s. 43–52; Magalski Mateusz: Funkcjonowanie małych późnośredniowiecznych założeń obronnych na pograniczu Śląska i Czech w dobie dynamicznych przemian (k. XIII–XV w.) s. 53–69; Dobrosielska Alicja: Spór biskupów warmińskich i kapituły z zakonem krzyżackim o granice dominium warmińskiego s. 71–84; Skienziul Sylwia: Królowa Jadwiga a Krzyżacy – polityka, relacje, zależności s. 85–99; Radoch M.: Pograniczne warownie krzyżackie na Żmudzi (w świetle źródeł zakonnych) s. 101–148; Szweda D.: Objazdy pogranicznych ziem pruskich przez wielkiego mistrza Ulryka von Jungingena (do wybuchu wojny z Królestwem Polskim) s. 149–161; Bondaruk Vadim: Znacenná Zamojs'koj akademii (1594–1784) dla rozvoju iurisprudencii na ukraïns'kih zemláh s. 163–173; Hochleitner Janus: Religijnosť Mazurów manifestovaná w Świętej Lipce (XVI–XX w.) s. 175–192; Skakał's'ka Irina: Rol' duhovenstva rozvoju cerkovno-osvitn'oi spravi na pograniczi u mižvoënnij period XX st. (Zahidna Volin') s. 193–205; Bírúkov Volodimir: Vpliv susidnih narodiv na formuvanná pravovoï svidomosti ukraïns'kogo narodu s. 247–256; Szymala Jacek: Miejsca pamięci o Bohdanie Chmielnickim na południowo-wschodnich kresach Rzeczypospolitej Obojga Narodów s. 257–273.

Toż. Cz. 2. Pod red. Joanny Szydłowskiej, Magdaleny Ochmańskiej, Aleksandry Bączek, Lecha Kościelaka ss. 267, il., streszcz. ang.

Z treści: Sen'kiv's'ka Galina: Dolá eksponativ Ternopil's'kogo kraëznavčogo muzeju pid čas Peršoï ta Drugoï svitovoi vïjni s. 81–90; Makarenko Lidia: Osoblivosti hudožn'ogo vtìlenná istoriko-tragičnoï tematici u tvorčosti ukraïns'kih i pol's'kih kompozitoriv s. 91–98; Pasičnik Mihajlo, Pasičnik Susanna: Vzáëmovpliv slov'áns'kih kul'tur v XVII st. s. 125–136; Matelski Dariusz: Niemcy na pograniczu polsko-litewsko-białoruskim – przeszlósť i teraźniejszość s. 137–199; Mironczuk Jan: Mniejszości wyznaniowe chrześcijańskie w województwie białostockim (1919–1939) s. 201–212; Wierzejska Jagoda: Polski feniks z popiołu pogromów. Przemoc antyżydowska w Galicji w czasie wojny polsko-ukraińskiej 1918–1919 s. 213–231; Kozłowska Joanna: Pogranicze polsko-litewskie w województwie wileńskim w latach 1920–1939 s. 233–242; Szczepański Seweryn: Occupation dilemmas on the borderland – or how Suwałki County became Sudaunen s. 243–258; Żegota Krzysztof: Diaspora polska w obwodzie kaliningradzkim Federacji Rosyjskiej jako uczestnik relacji kulturowych na pograniczu polsko-rosyjskim s. 259–267.

2570. MODZELEWSKI Witold: Szkice polsko-rosyjskie (lata 2010–2014). Warszawa 2014 Inst. Studiów Podatkowych Modzelewski i Wspólnicy 8° ss. 206.

Treść: Wstęp s. 9–10; Cz. 1. Prolog: do którego wieku nam dziś bliżej – XIX czy XX? s. 11–26; Cz. 2. Zapomniany wiek XIX s. 27–76; Cz. 3. Zrozumieć czasy współczesne – to sięgnąć do początku XX wieku s. 77–102; Cz. 4. Zagubieni w teraźniejszości s. 103–201.

2571. MOJA Polska – moi Polacy. Eksploatacja i obserwacje. Red. Dieter Bingen, Marek Hałub, Matthias Weber. Warszawa 2016 Akcent 8° ss. XXIV, 344. Deutsches Polen-Institut w Darmstadt, Inst. Filol. Germańskiej Uniw. Wrocławskiego, Inst. Federalny ds. Kultury i Historii Niemców w Europie Wschodniej w Oldenburgu.

Stosunki pol.-niem., XX w.
Rec.: Kuczyński Krzysztof A., *Studia Niemcoznawcze*. T. 58: 2016 s. 685–688.

2572. MROZOWICZ Wojciech: „Constancie flammis adiectus”. Johannes Hus und der Hussitismus in den Augen schlesischer Chronisten. *Biuletyn Polskiej Misji Historycznej*. Nr 11: 2016 s. 121–145, streszcz. pol., ang.

2573. NA SZLAKACH dwóch światów. Studia ofiarowane profesorowi Jerzemu Hauzińskiemu. Pod red. Agnieszki Teterycz-Puzio. Słupsk 2016 Wydaw. Akad. Pomorskiej 8° ss. 867, il.

Z treści: Teterycz-Puzio A.: Słowo wstępne s. 21–25; Samsonowicz Henryk: Uwagi na temat władzy w średniowieczu s. 29–38; Chojecka Joanna: Placówki Zakonu Niemieckiego na Śląsku w dobie przedhusyjskiej s. 67–96; Januszewska-Warych Maria: Na wybór króla żaków. Dwie krakowskie pieśni studenckie z XV wieku s. 97–106; Smoliński Marek: „Juniore fratre obside dato...” Kilka uwag na marginesie dyskusji o polskim zakładniku króla niemieckiego Konrada III w 1146 r. s. 155–178; Teterycz-Puzio A.: Z kim, kiedy i jaką trasą? Jeszcze o wyprawie księcia Henryka Sandomierskiego do Ziemi Świętej s. 179–189; Paner Anna: Barbara Celejska – królowa niedoceniona s. 227–255; Szybkowski Sobiesław: Król Jan Olbracht i Kościeleczy herbu Ogon s. 257–280; Szymczakowa Alicja: Z Sieradza do Inflant. Pochodzenie i kariera Kaspra Mordalika-Młodawskiego s. 281–290; Dobosż Józef: Kazimierz Sprawiedliwy w średniowiecznych przekazach dziejopisarskich – następce mistrza Wincentego s. 337–345; Śliwiński Błażej: Sprawy pomorskie w „Roczniku dawnym” s. 347–363; Banaszkiewicz Jacek: „Na koronę mego cesarstwa! to, co widzę, większe jest, niż wieść niesie”. Mechanizm fabulamy ‘wizyty Saby u Salomona’ w średniowiecznych realizacjach kronikarsko-epickich (Kronika salerniańska, Kronika Galla, Pèlerinage Charlemagne, Galien Restoré) s. 365–382; Szymczak Jan: Od ryb słonych i cuchnących Anonima tzw. Galla po wyborne w smaku ryby Jana Długosza i Marcina Kromera s. 383–406; Cetwiński Marek: Jan Długosz o początkach Gniezna i tamtejszym „delubrum primarium” Plutona-Nyi s. 407–419; Iwaniczak Wojciech: Morawy w ujęciu Jana Długosza s. 421–432; Rubacha Jarosław: Albania na początku XX w. oczami Jana Grzegorzewskiego (na podstawie książki „Albania i Albańczycy”) s. 521–541; Sucharski Tadeusz: „Czy można się odżywiać morfiną?”, czyli Stanisława Mackiewicza próba wglądu w „psychologię Sowietów” z rzutem oka na ostatnie dni caratu s. 543–568;

Burzyński Edmund: Zestawienie imienne i przynależność konwentualna członków rycerskiego zakonu templariuszy z komandorii lokowanych na terenie ziem piastowskich i na Pomorzu Zachodnim s. 571–594; Długokęcki Wiesław: Żuławy Wiślane w okresie wojny zakonu krzyżackiego z Polską i Litwą w latach 1409–1411 s. 595–605; Popielas-Szultka Barbara: Ustrój wewnętrzny cysterek koszańskich od ostatniego ćwierćwiecza wieku XIII do połowy XVI stulecia s. 607–641; Szultka Zygmunt: Szkolnictwo elementarne synodu dobrzańskiego na przełomie XVIII–XIX wieku s. 643–664; Zagórski Bogusław R.: An Ottoman-Turkish map of Poland from the beginning of the 20th century s. 667–676; Skóra Wojciech: Placówki MSZ Drugeiej Rzeczypospolitej w Harbinie w latach 1920–1941 na tle dziejów Chin i Mandżurii (Mandżukuo). Szkice do problemu s. 677–717; Kolański Piotr: Działania dywersyjne Oddziału II Sztabu Głównego WP na Śląsku Zaolziańskim jesienią 1938 r. s. 719–733; Drozd Roman: Początki polityki polsko-ukraińskiego pojednania (przyczynek do dyskusji) s. 763–775.

2574. NICIEJA Stanisław Sławomir: *Kresowa Atlantyda. Historia i mitologia miast kresowych*. T. 8: Kierce, Przebraże, Kołki, Hołoby, Trochenbrod-Zofiówka, Wygadanka. Opole 2016 Wydaw. MS 8° ss. 287, il.

Toż. T. 9: Krzemieniec, Kisielin, Śniatyn, Załucze, Pików, Marynki, Aleksandrówka. Opole 2016 ss. 270, nlb. 2, il. T. 1. 2012.

2575. **ODKRYWANIE** Europy Środkowej. Od mitologii do rzeczywistości. Red. Marcin Danielewski, Robert Tomasz Tomczak. Poznań 2016 Inst. Historii UAM 8° ss. 167, il. (Publikacje Instytutu Historii UAM; 143).

Z treści: Kośnik Konrad: Znaczenie funkcjonalne słowiańskiego bestiariusza s. 13–24; Luniewicz Zygmunt: Nowożytnie helmy wieżowe Europy Środkowej – wybrane zagadnienia s. 45–55; Cierpisz Szymon: Obraz historii Polski w sztuce XVIII wieku – wybrane zagadnienia s. 57–66; Król Marta: Od „Aquila” do Gdańska. Bursztynowy szlak handlowy drogą do odkrycia Europy Środkowej s. 93–100; Szabelski Adam: Węgierska emigracja w Polsce po 1711 roku – między mitem „bratanków”, a rzeczywistością s. 101–113; Bojarski Piotr: Ekspatriacja wileńskich lekarzy kamieniem milowym rozwoju olsztyńskiej medycyny po II wojnie światowej s. 115–124; Talaśka Michał: Zachodniosłowiańskie wiece plemienne w rzeczywistości politycznej wczesnego średniowiecza s. 139–147.

2576. „OSTJUDEN” – Geschichte und Mythos. Hrsg. von Philipp Mettau, Barbara Staudinger. Innsbruck 2015 Studienverlag 8° ss. 232, il. (Schriftenreihe des Instituts für jüdische Geschichte Österreichs; 1).

Rec.: Kozińska-Witt Hanna, *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 16]; 2016 nr 3 s. 785–789.

2577. **OT CARSTVA** k imperii. Rossiâ v sistemah meždunarodnyh otnošenij. Vtoraâ polovina XVI–načalo XX veka. Redakcionnaâ kollegia toma I[rina] S[eregeevna] Rybačenok (otvestvennyj redaktor), M[aksim] Ū[revič] Anisimov (otvestvennyj sekretar’), D[mitrij] B[orisovič] Pavlov, G[ennadij] A[leksandrovič] Sanin. Moskva–Sankt Petersburg 2015 Inst. Rossijskoj istorii RAN; Centr gumanitarnykh iniciativ 8° ss. 439, nlb. 1, il. (Historia Russica).

2578. **PATRIMONIUM**. Studiï z rann’omodernoï istorii Central’no-Shidnoï Evropi. T. 1: Rann’omoderna lûdina. Prostir – vlada – pravo XVI–XVIII stolit’. Za red. Vitaliâ Mihajlovs’kovo i Aroslava Stolic’kogo. Kiïv–Krakiv 2015 Laurus; Historia Iagellonica 8° ss. 406, nlb. 2, streszcz. ang.

Treść: Mihajlovs’kij V., Stolic’ki A.: Vid uporâdnikiv s. 9–10; Mihajlovs’kij V.: Rezul’tativnist’ sejmiv dlâ Podil’s’kogo voëvodstva u 1493–1526 rr. za materialami Koronnoï metriki s. 11–30; Zazulâk Ūrij: Pogrozi tali listi-pogrozi pospolitih z Rus’kogo voëvodstva XI st. s. 31–44; Dąbrowski Dariusz: Romanowicze w polskiej historiografii nowożytnej (XVI–XVIII w.). Pomiędzy podziwem, krytyką i zapomnieniem s. 45–59; Teslenko Igor: Maršalki dvoru kniaziv Ostroz’kih XVI – peršoi polovini XVII st. s. 60–71; Starčenko Natalâ: Uv’âznennâ slâhtiča v kontekstii stavlennâ do pravoporušennâ (Volin’ ostann’oi tretini XVI – počatku XVII st.) s. 72–93; Bilous Nataliâ: Luc’ki lentviji XVI–XVII st. Charakteristika urâdu ta personalii s. 94–113; Kapral’ Miron: „Vhოდzennâ v Istorii”, abo do poâvi istoriïnis’ svidomosti v ukrâins’ko-rus’kogo miščanstva L’vova naprikinci XVI – na počatku XVII st. s. 114–126; Jusupovič Adrian: „Z jedneji viari, jednego języka są i z jednego narodu slowiańskogo ida”. Poselstvo Lwa Sapiehy do Moskvy 1600/1601 i nadziejze z nim zwiâzane s. 127–141; Skočilâs Igor: Slâhta i bratstva mirân u sakral’nomu prostori Slavia Orthodoxa/Slavia Unita: Meži vladi, pravo j prakтика viboru vladik na elekciijnih soborah rus’koi cerkvi XVI – počatku XVIII stolit’ s. 142–168; Vinničenko Oleksij: Deputats’ki sejmiiki Belz’kogo i Rus’kogo voëvodstva v ostannij êverti XVI – peršij polovini XVII stolit’: Organizaciâ ta neviBORČi funkcii s. 169–188; Krikun Mikola: Dokumenti Bilocerkiivs’kogo zamku za 1644, 1645 i 1647 roki s. 189–210; Kulakovs’kij Petro: Volins’kij sejmik i zovnišna politika Reči Pospolitoi (1632–1648 rr.) s. 211–224; Stolic’ki J.: Sejmiiki ukrainne w latach 1648–1702: Problemy badawcze s. 225–240; Aleksandrovič Volodimir: „Nadvimij malâr”: Zamovniki-možnovladi ta vikonacvi u mistec’kij praktiki zahidnoukrâins’kih zemel’ XVII stolittâ s. 241–255; Goszczyński Artur: Adam Kazanowski wobec powstania Chmielnickiego s. 256–270; Borek Piotr: Powstanie Chmielnickiego w „Wojnie domowej” Samuela Twardowskiego s. 271–283; Nagielski Mirosław: Szwecja w polityce hetmana zaporoskiego Bohdana Chmielnickiego w latach 1648–1657 s. 284–306; Sokirko Oleksij: „Na poslugah domu”: Nadvimni poči kozac’koi staršini seređini XVII–XVIII st. s. 307–327; Wagner Marek: „Sprawy kozackie” w rachunkach hetmana wielkiego Stanisława Jabłonowskiego w latach 1685–1689 s. 328–338; Vinničenko Oksana: U pravovomu prostori „virmens’koi nacii” L’vova. Spadkuvannâ za zapovitami: reglamentaciâ ta procedura nadannâ im ūridičnoï sili v XVII – peršij polovini XVIII st. s. 339–358; Perłakowski Adam: Sejmik województwa Bełskiego wobec polityki wewnêtrznej i zagranicznej dworu w pierwszym dziesięcioleciu panowania Augusta III Wettyna (1734–1744) s. 359–375; Posohova Lûdmila: Rozširŭčii obrŭt svitu: Real’ni ta virtual’ni podoroži studentiv ta vikladičiv pravovlânnih kolegijumiv Ukraini XVIII st. s. 376–390; Vołošin Ūrij: „Služiteli” i „robotniki” v domogospodarstvah meškanciv mišta Poltavi drugoi polovini XVIII st. s. 391–402.

2579. **PIPES** Richard: *Czerwone imperium. Powstanie Związku Radzieckiego*. Przekł. Władysław Jeżewski. Warszawa 2015 Magnum 8° ss. XIII, nlb. 5, 362, nlb. 1, tabl. 8, il.

Rec.: Lityński Adam: Narody w Rosji 1917 r. Skutki rewolucji. Uwagi na kanwie książki Richarda Pipesa. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 68: 2016 z. 1 s. 217–242.

2580. POLACY i świat, kultura i zmiana. Studia historyczne i antropologiczne ofiarowane profesor Halinie Florkowskiej-Frančić. Zebrał Jan Lencznarowicz, Janusz Pezda, Andrzej A. Zięba. Kraków 2016 Księg. Akademicka 8° ss. 694, nlb. 8, il., streszcz. ang.

Z treści: Zięba A. A.: Profesor Halina Florkowska-Frančić i Jej Historia s. 13–20; Link-Lenczowski Andrzej K[rzysztof]: Wętynowie i elity polsko-litewskiej Rzeczypospolitej w perspektywie przemian do 1717 roku s. 33–37; Żaliński Henryk W.: Wychodźstwo polskie we Francji do 1939 roku. Próba bilansu s. 39–51; Rokosz Mieczysław: Samarytaństwo Mickiewicza s. 53–63; Pezda J.: Emigracyjne gry dyplomatyczne s. 65–74; Smolana Krzysztof: Ziemi polskiej do Ekwadoru s. 75–89; Kulczykowski Mariusz: Studia Polaków we Francji po powstaniu styczniowym s. 91–104; Stoczyński Henryk: Geneza ustroju dawnej Polski w koncepcji Józefa Szujkiego a jego polemika z Michałem Bobrzyńskim s. 105–148; Walaszek Adam: Sprawa księdza Antoniego F. Kolaszewskiego w Cleveland, Ohio: ksiądz, parafianie i biskupi, 1883–1910 s. 149–163; Dabrowski Patrice: The „Polish Switzerland”. The rise of the high-altitude health resort of Jaremcze before World War I s. 165–174; Franaszek Piotr: Rozwój gospodarczy Galicji na przełomie wieków XIX i XX s. 175–191; Zięba A. A.: Pieniądże emigrantów. Polski Bank Emigracyjny, 1921–1924: idea, ludzie, losy s. 193–238; Listy Marii z Babskich Sienkiewiczowej do działaczy Polskiego Centralnego Komitetu Ratunkowego w Ameryce (1915–1917). Wyd. Danuta Płygawko s. 239–252; Gąsowski Tomasz: Zofia Zawiszancka (1889–1971) trzy czerwone róże s. 253–270; Ligęza Wojciech: Wielka Wojna: utracony porządek świata. O „Soli ziemi” Józefa Wittlina s. 271–288; Komat Marek: „Hommage à la Pologne martyre”. Rozbiór Polski we wrześniu 1939 r. i komentarze przyjaciół z Zachodu s. 289–307; Banach Andrzej Kazimierz: Henryk Barycz – historyk kultury, nauki i oświaty s. 309–322; Lencznarowicz J.: Polityczna symbolika emigracyjnych przedstawień bitwy o Monte Cassino s. 323–339; Kula Marcin: Czy wrócić? Wracajcie! s. 341–361; Andrzejewski Marek: Skrótowa kadencja rektora Uniwersytetu Gdańskiego Karola Taylora s. 363–379; Łatyszonek Oleg: Mychajto Drahomanow jako pionier geopolityki ukraińskiej s. 383–388; Tracz Marek: „Otóż przynoszą kawę i fajki” – szkic o przyjmowaniu orientального obyczaju gościnnego przez zachodnich podróżników i turystów zwiedzających Egipt w XIX w. s. 389–432; Cetnarowicz Antoni: Problematyka słowiańska w twórczości naukowej Mirosława Franciśka s. 505–509; Libera Zbigniew: Oczy i widzenie (fragment semiotyki antropologii popularnej Europy Środkowej i Wschodniej w XIX i XX wieku) s. 555–590; Trzeszczyńska Patrycja: Pomiędzy historią a antropologią: przypadek pamięci s. 591–612; Niedźwiedz Anna: Narodowe czy transnarodowe? Przestrzeń symboliczna w współczesnych sanktuarium katolickich w Polsce s. 613–628; Praszalowicz Dorota: Konteksty studiów migracyjnych s. 629–636.

2581. POLSKA u Bosni, Bosna u Poljskoj. Stručna red. Tomasz Jacek Lis, Mateusz Maleszka. Toruń–Sarajevo–Kraków 2015 Libron – Filip Lohner 8° ss. 181, nlb. 1, il.

Materiały z konferencji nauk., Sarajevo, 15 V 2015 r.

2582. POLSKA i jej wschodni sąsiedzi. Red. nauk. Bogumił Grott, Olgierd Grott. Warszawa–Radzimin 2016 Wydaw. von borowiecky 8° ss. 450, streszcz. ang.

Trésé: Grott B., Grott O.: Słowo wstępne s. 9–11; Grott B.: Dwa etapy zagłady Polaków i polskości na dalszych Kresach

(1917–1938) s. 13–42; Grott B.: Nacjonalizm ukraiński i jego funkcja w polityce polskiej s. 43–56; Kulińska Lucyna: Prometeizm jako wielkie nieporozumienie w polityce wewnętrznej II Rzeczypospolitej s. 57–84; Dawidowicz Aneta: Ludność kresowa w myśli politycznej Stronnictwa Narodowego (do 1939 roku) s. 85–100; Strutyński Maciej: Biskup Grzegorz Chomyszyn i kwestia polsko-ukraińskiego porozumienia w II Rzeczypospolitej s. 101–118; Strutyński M.: Koncepcja rozwiązywania problemu kresów południowo-wschodnich RP w ujęciu Jędrzeja Giertycha s. 119–137; Grott O.: Szlachta zagrodowa jako czynnik w polityce repolonizacji na Kresach Wschodnich II RP s. 139–177; Łętocha Rafał: Spadkobierca Wielkiego Księstwa. Ziemie wschodnie w twórczości Józefa Mackiewicza s. 179–196; Pomarańska Renata: Obraz martyrologii Polaków w doświadczeniach osobistych i utworach autorów literatury kresowej s. 197–237; Koziański Bartosz: Problemy implementacyjne polityki etnicznej Rządu RP na Uchodźstwie w latach 1939–1947 s. 239–257; Cebul Krzysztof: Polska emigracyjna myśl polityczna (1939–1956) w obliczu rozszerzania się sowieckich wpływów w Europie. Wybrane koncepcje s. 259–288; Mazur Grzegorz: Polska wobec renesansu skrajnie nacjonalistycznych tendencji na współczesnej Ukrainie. Zarys problemu s. 289–326; Partacz Czesław: Polska a członkostwo Ukrainy w UE i NATO s. 327–362; Zapalański Andrzej: Wyzwania dla Polski związane z rywalizacją Niemiec i Rosji o wpływy na byłych Kresach Rzeczypospolitej s. 363–384; Stefanowicz Małgorzata: Polska i Rosja wobec swoich diaspór na Litwie w latach 1990–2004 s. 385–402; Karczewski Krzysztof: Aleksander Dugin – teoretyk imperializmu rosyjskiego w dobie postsowieckiej i kwestia suwerenności państwa polskiego s. 403–425.

2583. POLSKA i Jugosławia po II wojnie światowej. Pod red. Momčilo Pavlovića, Nebojšy Stamboliji, Andrzeja Zaćmińskiego. Bydgoszcz 2016 Wydaw. Uniw. Kazimierza Wielkiego 8° ss. 470, nlb. 1, il., streszcz. ang., serbs.

Z treści: Pavlović M., Stambolija N., Zaćmiński A.: Wstęp. Uvod s. 9–15; Bogetic Dragan: Stosunki jugosłowiańsko-polskie w trakcie dwubiegunowego odprężenia (1971–1975). Determinanty wewnętrzne i międzynarodowe s. 46–57; Tebinka Jacek: Wizyty Margaret Thatcher w Jugosławii w 1980 r. Polskie aspekty s. 58–67; Dimitrijević Bojan: Stosunki wojskowe pomiędzy Jugosławią a Polską i Czechosłowacją w latach 1945–1948 s. 71–80; Żurek Piotr: Kwestia powojennych granic Polski i Jugosławii we wzajemnych relacjach obu państw (1945–1946) s. 81–104; Selinić Slobodan: Ambasada jugosłowiańska w Polsce (1945–1949) s. 105–116; Wawryszuk Paweł: Działalność Ambasady Rzeczypospolitej Polskiej w Belgradzie w latach 1945–1950 s. 117–126; Wolsza Tadeusz: Polsko-jugosłowiańskie kontakty sportowe w dwudziestolecu międzywojennym i w pierwszych powojennych latach (do 1950 r.). Przykład sportu szachowego s. 127–138; Lasik Aleksander: Volksdeutsche z Jugosławii w zakładzie SS w KL Auschwitz s. 141–153; Gulić Milan: Jugosłowiańska emigracja kominformowska w Polsce s. 154–168; Zaćmiński A.: Działalność policji politycznej wobec Jugosłowian w Polsce i polskich „sympatyków” Tity w latach 1949–1956 s. 169–183; Durdev-Malkiewicz Gordana: Jugosławia we wspomnieniach polskich przedstawicieli z Bośni i Hercegowiny po II wojnie światowej s. 184–198; Bondzić Dragomir: Protesty studentów w Polsce w marcu 1968 roku – perspektywa jugosłowiańska s. 201–212; Stambolija N.: Stosunki jugosłowiańsko-polskie w 1984 roku s. 213–223; Pavlović M.: Przemiany demokratyczne w Polsce w 1989 roku w prasie serbskiej s. 224–244; Ristanović Rade: Obraz Lecha Wałęsy w prasie belgradzkiej 1980–1990 s. 245–255; Bujwid-Kurek Ewa: Współpraca dyplomatyczna państw poługosłowiańskich i Rzeczypospolitej Polskiej w kontekście podpisanych aktów prawnych s. 256–272; Biegański Zdzisław: Polsko-jugosłowiańskie relacje kulturalne w latach 1945–1948 s. 275–295;

Szczutkowska Joanna: Współpraca kulturalna Polski z Jugosławią w dziedzinie kinematografii w latach siedemdziesiątych XX wieku s. 296–313; Milanović Jasmina: Historia Polski w serbskich podręcznikach do historii s. 314–327; Maresz Teresa: Polsko-serbskie odkrywanie historii. Propozycja współpracy w zakresie edukacji historycznej s. 328–350; Jastrzębska-Golonka Danuta, Rypel Agnieszka: Walko o Kozarę – 1942. Językowo-kulturowy obraz wojny w polskim przekładzie powieści Mladena Oljača „Kozara” s. 351–367; Guzek Mariusz: Czechosłowacko-jugosłowiańska kooperacja filmowa (i ich polska recepcja) s. 368–382; Koljanin Milan: Współpraca organizacji kombatanckich Jugosławii i Polski w latach 1947–1968 s. 385–395; Živković Milutin: Miasta partnerskie Kraljevo i Zielona Góra. Przykład współpracy miast serbskich i polskich s. 396–410; Cvetković Vladimir: Odnowienie jugosłowiańsko-polskich stosunków gospodarczych w latach 1954–1955 s. 411–422; Szatlach Maria Ewa: Polsko-jugosłowiańska wymiana handlowa 1945–1981. Problemy polskiego eksportu s. 423–437.

2584. PULA James S.: Introducing the Polish experience into American history. *Polish American Studies*. Vol. 73: 2016 No 1 s. 23–29.

2585. RELACJE polsko-tureckie w oczach polskich, tureckich i ukraińskich badaczy. Zbiór studiów. Red. nauk. Michał Jarnecki, Karol Kujawa. Poznań 2016 Wydaw. Nauk. UAM 8° ss. 195, il. UAM w Poznaniu.

Z treści: Cieniuch Mieczysław: Przedmowa Ambasadora Rzeczypospolitej Polskiej w Ankarze s. 7–8; Jarnecki M., Kujawa K.: Wprowadzenie s. 9–10; Cz. 1. Tło historyczne: Konopacki Artur: Czy Tatarzy Wielkiego Księstwa Litewskiego utrzymywali kontakty z imperium Osmanów w okresie staropolskim? s. 13–25; Vasylyovych Nahnybida Ruslan: Województwo podolskie i jego fortyfikacje obronne w dobie wojen polsko-tureckich w XVII stuleciu s. 27–47; Topaktaş Hacer: Obraz Turków w oczach Polaków w XVIII i XIX wieku s. 49–59; Jarnecki M.: Powstańcze oraz emigracyjne zabiegi o pomoc turecką w XIX wieku s. 61–75; Chmielowska Danuta: Rozwój polsko-tureckich stosunków dyplomatycznych w latach 1928–1936: polskie i tureckie nominacje ambasadorskie oraz umowy bilateralne s. 77–89; Jarnecki M.: Polacy w XIX- i XX-wiecznej Turcji s. 91–117; Cz. 2. Współczesne relacje polityczne i ekonomiczne: Pędziwiatr Konrad: Turcy w Polsce – nowy aspekt relacji polsko-tureckich s. 121–137; Daszkowska Elżbieta: Wpływ potencjalnej akcesji Turcji do Unii Europejskiej na politykę spójności i wspólną politykę rolną Unii Europejskiej oraz Turcji. Polskie doświadczenia oraz oferowana partnerowi tureckiemu pomoc ekspercka s. 139–151; Sobota-Miszczak Izabela: Charakterystyka jakościowa i ilościowa aktywności turystycznej Polaków w Turcji s. 153–167; Wódka Jakub: Polsko-tureckie stosunki gospodarcze s. 179–192.

2586. ROSZKOWSKI Wojciech: East Central Europe. A concise history. Warszawa 2015.

Rec.: Kofman Jan, *Studia Polityczne*. Nr 41: 2016 s. 248–254.

2587. SEBAG MONTEFIORE Simon: Romanowowie 1613–1918. Przekł. Tomasz Fiedorek, Władysław Jeżewski. Warszawa 2016 Wydaw. Magnum 8° ss. XXXVIII, 817, tabl. 32.

2588. SERCZYK Władysław A[ndrzej]: Na dalekiej Ukrainie. Dzieje Kozaczyzny do 1648 roku. Kraków 2016 Avalon 8° ss. 403, nlb. 1. (Historie do Poczpytania).

2589. SŁOWIANIE w podróży. T. 1: Język i kultura. Pod red. Reginy Wyżkiewicz-Maksimow i Jolanty Dziuby. Gdańsk 2016 Wydaw. Uniw. Gdańskiego 8° ss. 296, il., streszcz. ang. (Dyskursy Współczesnej Sławistyki).

Z treści: Wyżkiewicz-Maksimow R., Dziuba J.: Od Redakcji s. 7–9; Nowakowska-Kempa Iwona: Droga polskich jezuitów na Wschód s. 13–26; Wyżkiewicz-Maksimow R.: „Podróż, wędrówka, droga” w paremiach polskich i serbskich – rozważania semantyczne s. 77–92; Sakowicz Iwona: Rosyjscy i polscy pielgrzymi do Ziemi Świętej w drugiej połowie XIX wieku s. 128–139; Mielczarek Joanna: Ziemia obiecana, dom niewoli. Czesi na Ziemi Łódzkiej w XIX i XX wieku s. 140–150; Liszka Marek: Towards „American dream” – illegal travelling from southern Poland to the USA s. 151–161; Solak Zbigniew: Droga romskiego dziecka i polskiego nauczyciela ku edukacji s. 162–174; Keiss-Dolańska Daria: Świadectwo dotyczące Słowian w wybranych tekstach antycznych s. 175–186; Adamczyk Ewa: Droga św. Wojciecha ku chrześcijańskiej Europie s. 223–232; Borodin Kseniá: Punkt povremenná – L’viv po polsku s. 254–262; Honak Ivanna: Podorož do L’vova v prostori j časi: dovoňmi goteľ’ni napisi s. 263–272.

2590. SROKA Stanisław A[ndrzej]: Węgry. Poznań 2015.

Rec.: Wachulec Bartosz, *Res Gestae*. [T.] 3: 2016 s. 322–327.

2591. STEMPIN Arkadiusz: Sojusznicy. Od Fryderyka i Katarzyny Wielkiej do Merkel i Putina. Warszawa 2016 Agora 8° ss. 517, nlb. 3.

Dostępne także jako e-book.

Stosunki niemiecko-rosyjskie, XVIII–XXI w.

2592. STILO et animo. Prace historyczne ofiarowane profesorowi Tomaszowi Jasińskiemu w 65. rocznicę urodzin. Red. Maciej Dorna, Marzena Matla, Miłosz Sosnowski, Ewa Syska; przy współpr. Wojciecha Barana-Kozłowskiego. Poznań 2016 UAM. Inst. Historii UAM 8° ss. 586, il.

Z treści: Dobosz Józef: Profesor Tomasz Jasiński [ur. 1951] – czterdziści lat w służbie nauki s. 13–25; Jurek Tomasz: Biskup Jordan w świetle roczników s. 43–51; Sosnowski M.: Tradycja klasyczna u wczesnych hagiografów św. Wojciecha – środki i cele s. 53–66; Grzesik Ryszard: Jedna lub dwie zaginione kroniki polskie z wczesnego średniowiecza s. 67–76; Stępień Piotr: Dome formal and aesthetic aspects of Gallus Anonymus’ poetry s. 77–85; Nowakowski Tomasz: Zakończenie „Kroniki” Anonima zwanego Gallem s. 87–95; Śliwiński Błażej: O cudzie św. Wojciecha w grodzie na pograniczu polsko-pomorskim w końcu XI wieku s. 97–105; Banaszkiewicz Jacek: Królowa Elissit z eposu o Girarce z Roussillon i żona Bolesława Chrobrego z „Kroniki” Galla Anonima s. 107–118; Drelicharz Wojciech: Noty analityczne włączone do „Kroniki” Galla Anonima w tradycji rękopiśmiennej s. 119–130; Kwiatkowski Stefan: Pamięć elit jako świadectwo o rozporządzeniu sukcesyjnym Bolesława Krzywoustego z 1138 roku s. 131–138; Pleszczyński Andrzej: Legenda powstania klasztoru w Lubiążu zawarta w „Wierszach lubińskich” („Versus Lubenses”), jej budowa i znaczenie s. 159–169; Cetwiński Marek: Opat Piotr o upływie czasu (z „Księgi henrykowieckiej”) s. 171–177; Zuzek Tomasz: Wokół wydania nekrologu oliwskiego. Niepublikowane zapiski „Liber mortuorum monasterii Olivensis” z pierwszej połowy XVII wieku w rękopisie tzw. dzikowskim s. 187–200; Delimata-Proch Małgorzata: Mariaż historii z fikcją, czyli losy i tragiczna śmierć Ludgardy, małżonki

Przemysła II, w „Pogrobu” Józefa Ignacego Kraszewskiego s. 201–209; Bieniak Janusz: Ostatni Szamotulscy przed Świdwami s. 213–219; Górczak Zbyszko: Przeclawa Potulickiego etap drogi do fortuny; kompleks majątkowy Łabiszyn – Złotów – Mrocza s. 221–229; Tandecki Janusz: Zarządzanie majątkiem sierot w średniowiecznym Toruniu i Chełmie s. 231–239; Radziwiński Andrzej: Z życia codziennego polskiego duchowieństwa średniowiecznego. Pobicia, zranienia i bójki s. 241–248; Dembiński Paweł: Zatarg Jana z Niewiesza z płocką kapitułą katedralną. Z życia elit kościelnych połowy XV wieku s. 249–256; Biniś-Szkopek Magdalena: Analiza małżeńskich sporów sądowych zanotowanych w najstarszej księdze poznańskiego konsystorza s. 257–269; Możeko Beata: Morskie przypadki gdańskiego szypira Johanna Tolka w pierwszej połowie XV wieku. Pechowy szypier czy los wiewłu? s. 271–279; Zdręka Joachim: Genealogia rodu von Luck(e) linii Myszecin – Sieniawa – Pław w XVIII wieku s. 289–295; Żołądź-Strzelczyk Dorota: List do syna. Kartka z dziejów wielkopolskiej rodziny Ziemięckich z Ziemięcina s. 297–303; Samsonowicz Henryk: Uwagi na temat władzy w średniowieczu s. 315–322; Fałkowski Wojciech: Śmiech, łzy i zniewagi – reakcje towarzyszące przysięgom wierności i poddania s. 323–334; Ożóg Krzysztof: Pawła Włodkowica refleksje o cesarskich przywilejach Fryderyka II z roku 1245 dla zakonu krzyżackiego s. 367–375; Szymczak Alicja, Szymczak Jan: Dwa nieznanne dokumenty Władysława Łokietka dla wojewody łęczyckiego Świętopelka z Urzędz herbu Lis z 1295 i 1296 roku s. 377–388; Tegowski Jan: Odłączenie ziemi płockiej od Mazowsza w latach 1495–1496 (przyczynek źródłowy) s. 389–397; Faber Martin: Die polnische Delegation beim Freiburger Reichstag von 1498 s. 399–409; Bruski Klemens: Czas powstania komturstwa człuchowskiego s. 413–420; Zygmunt Leszek: „Ordo synodalis” diecezji krakowskiej z pierwszej połowy XV wieku s. 437–443; Kozak Adam: Sady „in gradibus” przy kościele Najświętszej Marii Panny na poznańskim Ostrowie Tumskim w pierwszej dekadzie XV wieku s. 445–452; Czaja Roman: Pomeziański statut o miastach z 1510 roku. Przyczynek do polityki miejskiej biskupów pruskich s. 453–463; Rutkowska Grażyna: Archiwa dokumentowe Korony i Litwy oraz Metryki Koronna i Litewska w XVI wieku s. 465–474; Danielewski Marcin: Władztwo Mieszka I – kraina grodów s. 477–485; Długokęcki Wiesław: Osadnictwo i ochrona przeciwpowodziowa w Basenie Unisławskim w średniowieczu w okresie krzyżackim s. 487–496; Syska E., Pokora Piotr: Kilka uwag o historycznych, historiograficznych i topograficznych meandrach granicy ziemi czaplinczyckiej na odcinku od tzw. „Drańskiego Mostu” do twierdzy „Borchal alias Groczki Kopiec” s. 497–503; Kowalski Krzysztof Maciej: Typariusz Stefana z Jani jako wyjątkowe świadectwo polskiej sfragistyki rycerskiej na Pomorzu Gdańskim s. 507–515; Strzyżewski Wojciech: Trzy wieże z murami i koroną w godle Gubina, czyli dlaczego najstarsze pieczęcie nie zawsze przedstawiały herby s. 517–524; Dorna M.: Koncept nauk pomocniczych historii od Johanna Christoph’a Gatterera do Józefa Szymańskiego. Zarys problemu s. 541–549; Skibiński Edward, Stróżyk Paweł: Problematyka źródła historycznego w ujęciu Jerzego Topolskiego. Uwagi krytyczne s. 561–578; Losik-Sidorska Aleksandra: Spuścizna Kazimierza Jasińskiego w zbiorach Biblioteki Kórnickiej PAN s. 579–586.

2593. STUDIA Koła Naukowego Doktorantów Wydziału Historycznego Uniwersytetu Warszawskiego. Pod red. Maksymiliana Sasa, Karola Żojdzia. Warszawa 2016 Koło Nauk. Doktorantów Wyzd. Hist. Uniw. Warszawskie 8° ss. 195.

Materiały konferencji, Warszawa, 7–8 VI 2013 r. oraz 13–14 VI 2014 r.

Z treści: Sas M., Żojdź K.: Wstęp s. 9–10; Linetty Jakub: Spór o chronologię Mojżesza w polskim piśmiennictwie XIX wieku s. 11–25; Kutyla Dorota Halina: Pamięć i metoda, czyli

jak się tworzy społeczny ład s. 27–42; Marzec Tymoteusz: Pozytywistyczne i niepozytywistyczne porządki prawne. Porządki celów i porządki zasad s. 43–55; Bednarek Zbigniew: Militaryzacja pokoju, konflikt zbrojny i użycie siły jako czynniki stabilizujące ład międzynarodowy s. 57–65; Kurzak Anna: Międzynarodowe dokumenty prawne regulujące pojęcie i zakres kompetencji Zrównoważonego Rozwoju s. 67–84; Świercz Krzysztof: Etos żołnierski w świetle filozofii wartości Józefa Tischnera s. 85–99; Maliszewska Anna: Czy w średniowieczu kochano dzieci? O więzi między rodzicami i dziećmi w średniowiecznej Europie s. 120–126; Goszczyński Artur: Ekscesy królewskiego faworyta. Nieprzystojne postępkі Adama Kazanowskiego w latach 1618–1649 s. 127–136; Berto Katarzyna: Emocjonalność listów Stanisława Trembeckiego do Stanisława Augusta jako element wyrafinowanej gry z królewskim mecenasem s. 137–142; Pętkowska Edyta: Smutek, samotność i nastroje melancholijne w dziennikach i pamiętnikach Juliana Ursyna Niemcewicza s. 143–151.

2594. „ŚMIERĆ w dziejach człowieka”. Nowożytność. Monografia oparta na materiałach z VIII Międzynarodowej Sesji Naukowej Dziejów Ludów Morza Bałtyckiego, Wolin, 31 lipca – 2 sierpnia 2015. Red. Maciej Franz, Karol Kościelniak, Zbigniew Pilarczyk. Toruń 2016 Adam Marszałek 8° ss. 268, il. (Mare Integrans. Studia nad dziejami wybrzeży Morza Bałtyckiego; t. 11).

Z treści: Kościelniak K.: Wstęp s. 7–11; Kęcińska-Kaczmarek Jowita: Literackie obrazy uroczystości pogrzebowych w powieściach Cherezińskiej, Fenikowskiego, Kaczmarka s. 12–21; Gryko-Andrejuk Beata: Tradycja w budowie tożsamości etnicznej i wyznaniowej Kazimierza Leona i Jana Stanisława, synów Lwa Sapięchy s. 22–34; Dubas-Urwanowicz Ewa: Śmierć Samuela Zborowskiego w perspektywie prawnej i politycznej s. 35–43; Kupczewska Marta: Kapitał kanclerza i hetmana wielkiego koronnego Jana Zamoyskiego na drodze kariery politycznej syna Tomasza s. 44–70; Urwanowicz Jerzy: Śmierć Stanisława Żółkiewskiego 6/7 października 1620 r. Legenda a rzeczywistość s. 71–84; Stroynowski Andrzej: Obraz śmierci w ujęciu Albrychta Radziwiłła – magnata doby kontryreformacji s. 85–102; Łysiak-Łątkowska Anna: Śmierć bliskich i przeżywanie żałoby – narracje pamiętnikarskie, listy kondolencyjne, sepulkralne znaki pamięci z XVIII i XIX w. s. 103–121; Zielecka-Mikolajczyk Wioletta: Pogrzeby w obrządku wschodnim w XVII–XVIII w. w dawnej Rzeczypospolitej s. 131–152; Kościelniak K.: Straty ludzkie w bitwie pod Kaliszem z 1706 r. w relacjach polskich s. 153–162; Żeromska-Ciesielska Monika: Ars bene moriendi w czasach saskich s. 163–179; Srogosz Tadeusz: Okrucieństwo i śmierć w czasie ruchów hajdamackich (XVIII w.) – polsko-ukraiński protokół rozbieżności s. 180–199; Bazaniak Rafał: Śmierć i jej konsekwencje w rodzinie wielkiej burżuazji (na przykładzie Karola Scheiblera) s. 212–224; Szymański Marcin Jakub: Śmierć założyciela firmy jako moment zwrotny w działalności przedsiębiorstwa – wybrane przykłady z historii gospodarczej Królestwa Polskiego w drugiej połowie XIX w. s. 225–238; Franz M.: Nie całkiem umrę. Kolekcja listów polskich królów i osobistości życia politycznego w zbiorach Archiwum IHRAN [Instytutu Historii Rosyjskiej Akademii Nauk] w Petersburgu – próba analizy s. 256–268.

2595. „ŚMIERĆ w dziejach człowieka”. Starożytność i średniowiecze. Monografia oparta na materiałach z VIII Międzynarodowej Sesji Naukowej Dziejów Ludów Morza Bałtyckiego, Wolin, 31 lipca – 2 sierpnia 2015. Red. Maciej Franz, Karol Kościelniak, Zbigniew Pilarczyk. Toruń 2016 Adam Marszałek 8° ss. 186, il.

(Mare Integrans. Studia nad dziejami wybrzeży Morza Bałtyckiego; t. 10).

Z treści: Pilarczyk Z.: Wstęp s. 5–11; Gaj Beata: Przejście, spełnienie, trwanie w pamięci. Mitologia śmierci w ujęciu komparatywnym s. 12–23; Kajkowski Kamil: Słowiańskie (?) pochówki w łodziach. Rozważania nad aspektami obrzędowości pogrzebowej wczesnośredniowiecznych Słowian Zachodnich s. 43–80; Kollinger Karol: Użycie sań w obrzędach pogrzebu władców na Rusi wczesnośredniowiecznej w świetle źródeł pisanych s. 116–125; Teterycz-Puzio Agnieszka: Trucizna czy zamach – gwałtowna śmierć władców piastowskich okresu monarchii patrymonialnej (X–pocz. XIV w.) s. 126–145; Wrzesińska Anna, Wrzesiński Jacek: Opląci zmarłych – moneta w grobach wczesnopiastowskiej Wielkopolski s. 146–163; Kowalska Anna B.: Możliwość rekonstrukcji stroju osób pochowanych na wczesnośredniowiecznym cmentarzystku w Bodzi s. 164–186.

2596. „ŚMIERĆ w dziejach człowieka”. Współczesność. Monografia oparta na materiałach z VIII Międzynarodowej Sesji Naukowej Dziejów Ludów Morza Bałtyckiego, Wolin, 31 lipca – 2 sierpnia 2015. Red. Maciej Franz, Karol Kościelniak, Zbigniew Pilarczyk. Toruń 2016 Adam Marszałek 8° ss. 319, il. (Mare Integrans. Studia nad dziejami wybrzeży Morza Bałtyckiego; t. 12).

2597. THIERS [Louis] Adolphe: Historia Konsulatu i Cesarstwa. T. 1 cz. 1. Oprac. Michał Swędrowski; tł. Leon Rogalski. Wyd. 2 pol. Oświęcim 2013 Wyd. Napoleon V 8° ss. 309, nlb. 1, tabl. k. 11, il.

Toż. T. 1 cz. 2. Wyd. 2 pol. Oświęcim 2014 ss. 281, nlb. 1, tabl. k. 11, il.

Toż. T. 2 cz. 1–2. Wyd. 2 pol. Tł. z jęz. fr. fragmentów usuniętych przez cenzurę Marta Zbrzeźniak. Oświęcim 2014 ss. 267; 297, il.

Toż. T. 3 cz. 1. Wyd. 2 pol. Tł. z jęz. fr. fragmentów usuniętych przez cenzurę Anna Haberko. Oświęcim 2014 ss. 257, nlb. 1, tabl. k. 11, il.

Toż. T. 3 cz. 2. Wyd. 2 pol. Oświęcim 2015 ss. 314, nlb. 1, tabl. k. 6, il.

Toż. T. 4 cz. 1–2. Wyd. 2 pol. Oświęcim 2015 ss. 254, nlb. 2, tabl. k. 7, il.; 360, tabl. k. 1, il.

Toż. T. 5 cz. 1. Wyd. 2 pol. Oświęcim 2016 ss. 318, nlb. 1, tabl. 2, il.

Wyd. 1 pt.: Historia Konsulatu i Cesarstwa. T. 1–11. Warszawa 1846–1866.

Wyd. oryg.: 1845.

2598. TOOZE Adam: U progu wielkiego kryzysu. Wielka wojna i przebudowa światowego porządku 1916–1931. Oświęcim 2016 Wydaw. Napoleon V 8° ss. 505.

2599. TOPOLSKA Maria Barbara: Historia wspólna czy rozdzielna. Polacy, Litwini, Białorusini, Ukraińcy w ich dziejowym stosunku (XV–XX w.). Toruń 2015.

Rec.: Gębołyś Zdzisław, *Universitas Gedanensis*. R. 26: 2015 t. 49 s. 227–235.

2600. TRAVERSO Enzo: Historia jako pole bitwy. Interpretacja przemocy w XX wieku.

Przeł. Światosław Florian Nowicki. Warszawa 2014 Inst. Wydawniczy Książka i Prasa 8° ss. 344, nlb. 1. (Biblioteka Le Monde Diplomatique).

Ludobójstwo, w tym m.in. Zagłada Żydów.

Rec.: Kendziorek Piotr, *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 16]: 2016 nr 1 s. 226–228.

2601. UKRAINA i Białoruś. Przeszłość i współczesność ziem między Rzeczpospolitą a Rosją. Red. nauk. Waldemar Paruch. Lublin 2013.

Rec.: Goltz Piotr, *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. [Z.] 44: 2015 s. 267–269.

2602. VIA viatores quaerit. Mobilność społeczna w dziejach krajów Grupy Wyszehradzkiej. Pod red. Agnieszki Teterycz-Puzio, Lecha Kościelaka i Ewy Łączyńskiej. Słupsk 2016 Wydaw. Nauk. Akad. Pomorskiej 8° ss. 636, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Z treści: Teterycz-Puzio A.: Bolesław Wstydlivy a konflikt czesko-węgierski w II połowie XIII w. Podróże dyplomatyczne i wyprawy wojenne księcia ku ziemiom czeskim i węgierskim s. 25–44; Obara-Pawłowska Anna: Monarsze podróże Władysława Łokietka s. 45–63; Kolodziejczyk Anna: Podróże ostatnich Jagiellonów na Litwę a kształtowanie się sieci komunikacyjnej i osadniczej Podlasia w pierwszej połowie XVI w. s. 65–75; Banaś-Korniak Teresa: Dwie staropolskie pieśni o Stefanie Batorem na tle literackiej tradycji wierszy o władcach i bohaterach s. 77–89; Bloch-Pogodzińska Marta, Ostasz Adam, Pogodziński Paweł Marek: Szlak burzyny w okresie wpływów rzymskich w świetle najnowszych badań na Pomorzu s. 93–102; Burdzy Dominika: Podróże mieszczan sandomierskich w XVI wieku s. 103–114; Justyniarska-Chojak Katarzyna: Mieszczanin w podróży (w świetle testamentów i inwentarzy pośmiertnych z terenu Małopolski w XVI–XVII wieku) s. 115–124; Międzobrodzka Małgorzata: Gospodarka i polityka solna wyznacznikiem szlaków handlowych i relacji społecznych s. 125–139; Szybkowski Sobiesław: Migracje zamożnej szlachty i możnowładztwa z Kujaw i ziem dobrzyńskich na koronną Ruś w XV w. s. 143–166; Penkała Anna: „Nowiny śle pewne i dobre”. Szlacheckie podróże w świetle wybranej małżeńskiej korespondencji XVII i XVIII wieku s. 167–176; Rogulski Jakub: Podróże i mobilność magnata epoki saskiej w świetle księgi skarbowej Pawła Karola Sanguszki z 1726 roku s. 177–196; Musialik Wanda: Z ziem czeskich, słowackich i węgierskich. Imigranckie rody szlacheckie na Śląsku do końca XVIII w. s. 197–205; Duda Aneta A.: Podróże ziemiaństwa i arystokracji polskiej w latach 1800–1939 jako forma konwensansu s. 231–253; Radoch Marek: Piotra Suchenwirta opis rejsy na Żmudź w 1377 roku s. 267–282; Krysztopa-Czupryńska Barbara: Dyplomaci brytyjscy w podróżach przez ziemię Rzeczypospolitej w pierwszej połowie XVIII w. – warunki peregrynacji s. 291–300; Kotacz-Chmiel Małgorzata: Migracje kobiet z rodzin chłopskich i ich przyczyny w Polsce XV wieku (w świetle ksiąg oficjała lubelskiego) s. 303–315; Żukowska Justyna: Kierunki migracji w Polsce w dobie reformacji s. 317–327; Ujma Magdalena: Pomiedzy Węgrami i Siedmiogrodem a Rzeczpospolitą. Migracje Węgrów i ich wizerunek w szesnastowiecznych relacjach s. 329–345; Kielbik Jerzy: Migracja służby pomiędzy Warmią a Prusami Książęcymi w XVI–XVIII w. w kontekście związków gospodarczo-społecznych s. 347–352; Łączyńska E.: Zmigracja zarobkowa kapitanów morskich do Gdańska w XVIII wieku s. 353–362; Kunec Patrik, Kubealaková Martina: Memoáre stredoeurópskeho dobrodruha Mórica Beňovského (1746–1786) ako obraz života emigranta a spoločenskej mobility v 2. polovici 18. storočia s. 363–378; Popieliński Paweł: Migracje zarobkowe mniejszości niemieckiej

w III RP s. 399–409; Nossowska Małgorzata: Jak przełamać stereotypy? Podróże do Polski jako element budowy wizerunku II Rzeczypospolitej w oczach Francuzów s. 413–425; Szubtarska Beata: Literacki dziennik z podróży. Beata Obertyńska w drodze do Lizbony w 1936 roku s. 427–436; Kościelak L.: Poznawczy aspekt tułaczki Wincentego Witosa w Czechosłowacji (1933–1939) s. 437–446; Brzostowski Zbigniew Ignacy: Dwaj Czesi w podróży – od Nagykanizsy do Gdańska, czyli Jaroslava Haška droga przez Węgry i Karla Kryla przez Polskę (studium jednostkowego doświadczenia) s. 447–456; Bloch Katarzyna: Zarys kontaktów klasztoru kanoników regularnych w Trzemesznie z Czechami s. 459–470; Bubczyk Robert: O podróżach gry w szachy w czasie i przestrzeni społecznej polskiego średniowiecza s. 471–481; Wojciechowska Beata: Przestrzeń i jej waloryzacja w średniowiecznej Małopolsce. Wybrane aspekty wyznaczania granic s. 483–490; Jankiewicz-Brzostowska Monika: Wizerunki Afrykanów w polskiej sztuce gotyckiej na tle podobnych wizerunków tworzonych w środkowej Europie s. 491–516; Czechowski Janusz: Ryby i rybołówstwo. Społeczno-ekonomiczny problem II Rzeczypospolitej s. 539–561.

2603. W KREGU ukraiноznawstwa i komunikacji międzykulturowej. T. 1. Red. nauk. Yaroslava Konieva. Olsztyn 2012 Uniw. Warmińsko-Mazurski. Inst. Słowiańszczyzny Wschodniej. Zakł. Ukrainistyki 8° ss. 243, il., streszcz. ang.

XIX–XXI w.

2604. W POSZUKIWANIU innej historii. Antologia tekstów opublikowanych na łamach periodyków Instytutu Literackiego w Paryżu. Pod red. Rafała Stobieckiego, Sławomira M. Nowinowskiego; przy współpr. Anny Brzezińskiej, Mileny Przybysz. Łódź–Paryż 2015.

Rec.: Waingertner Przemysław: Polityka historyczna „Księcia Redaktora”. O „paryskiej” antologii łódzkich historyków. *Rocznik Łódzki*. T. 64: 2016 s. 263–272.

2605. [WŁODARSKI Józef Arno]: Azja Wschodnia w oczach Polaków. Wybór tekstów Józefa Włodarskiego z lat 2001–2015. Red. merytoryczna Kamil Zeidler, Joanna Kamiń. Gdańsk 2015 Wydaw. Uniw. Gdańskiego 8° ss. 312, nlb. 2, tabl. 8, il.

Z treści: Zeidler K., Kamiń J.: Słowo wstępne s. 7–9; Wybór tekstów Józefa Włodarskiego z lat 2001–2015: Znajomość cywilizacji chińskiej w Polsce do końca XVIII wieku (współautor: Waclaw Odyniec) s. 13–123; Powstanie „boksersów” w Chinach (1900–1901) w świetle doniesień mazurskiej „Gazety Ludowej” s. 125–141; Polski lotnik [Witold Urbanowicz] w Chinach w 1943 r. (współautor: W. Odyniec) s. 169–173; Kilka uwag na temat współpracy wywiadu polskiego z wywiadem japońskim w Mandżurii w latach 30. XX wieku s. 189–206; Kilka uwag o bitwie mongolskiej i udziale Tatarów w taktce pod Grunwaldem. Ethos walki Wschodu i Zachodu s. 207–231; Współpraca Uniwersytetu Gdańskiego z uczelniami chińskimi w świetle trójmiejskich mediów (współautor: Wu Lan) s. 275–281; Kontakty Polski z Chinami od XIII do końca XVIII wieku – próba nowego spojrzenia (współautor: Zhao Gang) s. 283–304; Obraz Chin we współczesnej twórczości księdza-poety Wiesława Rodzewicza (wykład wygłoszony z okazji jubileuszu prof. Yi Lijun, Pekijski Uniwersytet Języków Obcych, 6 grudnia 2014 r.) s. 305–313.

Rec.: Franz Maciej, *Studia z Dziejów Polskiej Historiografii Wojskowej*. T. 17: 2016 s. 128–132.

2606. WOKÓŁ Wielkiego Księstwa Litewskiego i jego tradycji. Red. Bernadetta Manyś, Michał Zwierzykowski. Poznań 2016 UAM. Inst. Historii 8° ss. 369, nlb. 1, il.

Treść: Przyjaciele, Współpracownicy, Uczniowie: „Uczone legendy”. Naukowa droga Profesora Jana Jurkiewicza s. 7–10; Petrauskas Rimvydas: Litwa Mendoga – Litwa Giedyminowiczów: drogi konsolidacji państwa i elity przywódczej s. 11–20; Czamańska Ilona: Świadomość narodowa i historyczna szlachty na terenie Rzeczypospolitej w XVI–XVIII w. s. 21–35; Pietkiewicz Krzysztof: Procesy królowej Bony z Mikołajem Pacem w 1537 r. s. 37–54; Wojtkowiak Zbysław: Co Gwagnin wręczył Batoremu i co ten wysłał Groźnemu – parę słów o burzliwych dziejach parafii w Świrnach w XVI w. s. 111–126; Rachuba Andrzej: Małżeństwa szlachecko-mieszczkańskie w Wielkim Księstwie Litewskim w XVII w. s. 127–151; Testament Bartłomieja Wobolewicza – mieszczańzina wileńskiej jurdyki biskupiej. [Wyd.] Andrzej Zakrzewski s. 153–157; Witkowski Rafał: Wilno. Pulcherrima urbs monachorum s. 159–172; Grobelna-Mazurek Paulina, Serwański Maciej: Litewskiego księcia francuskie przypadki. Monarchia burbońska w biografii Bogusława Radziwiłła s. 173–184; Jakuboszczak Agnieszka, Manyś B.: Obraz małżeństwa Anny z Mycielskiej i Michała Kazimierza Radziwiłła „Rybenki” w listach „drugiej pani na Nieświeżu” z lat 1754–1762 s. 185–199; Rok Bogdan: Listy Teofili z Radziwiłłów Rozwadowskiej (1738–1807) do bratanika Dominika s. 201–208; Kiaupa Zigmantas: Kowno – metropolia kunasowska s. 209–219; Nikodem Jarosław: Pomniejsze pisma historyczne Teodora Narbutta. Słów kilka o metodzie pracy i osobowości historyka s. 221–241; Błaszczyk Grzegorz: Kółko Hildebrandta w Dorpacie w latach 1836–1838 (Towarzystwo Moralne) s. 243–260; Staliūnas Darius: Czy władza carska miała zamiar zrusyfikować Polaków w Litwie i Białorusi? s. 261–271; Ilgiewicz Henryka: Tematyka Wielkiego Księstwa Litewskiego na łamach wileńskiego kalendarza rosyjskiego (1883–1914) s. 273–287; Kraszewski Igor: Hrabiewie Olizarowie Wołkiewiczowie w Wielkopolsce – preludeum siedemnastowieczne? s. 289–297; Smalānčuk Ales’: „Kraēvec” w Dzrżażunaj Dume Rasejskaj Imperiji („dumski epizod” palitycznaj biagrafiji Ramana Skirmunta, 1906) s. 299–309; Miknys Rimantas: Odrodzenie Litwy Michała Römera: co pozostało z rozważań Joachima Lelewela? Kilka uwag ogólnych s. 311–318; Hauser Przemysław: Ziemie byłego Wielkiego Księstwa Litewskiego w polskiej myśli politycznej lat 1916–1918 s. 319–326; Kosman Marcelli: Trzeci honorowy doktorat dla Marszałka [Józefa Piłsudskiego] s. 327–336.

2607. WŚRÓD ludzi, rzeczy i znaków. Krzysztofowi Pomianowi [ur. 1934] w darze. Red. nauk. Andrzej Kołakowski, Andrzej Mencwel, Jacek Migasiński, Paweł Rodak, Małgorzata Szpakowska. Warszawa 2016 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 604, il.

Z treści: Odnowienie doktoratu Krzysztofa Pomiana 15 maja 2015: Uchwała nr 78/2014 Rady Wydziału Filozofii i Socjologii UW z dnia 18 listopada 2014 roku w sprawie uroczystego odnowienia doktoratu prof. dr. hab. Krzysztofa Pomiana s. 13; Wodziński Cezary: Uwagi wokół dorobku naukowego profesora Krzysztofa Pomiana z okazji uroczystości odnowienia doktoratu w Uniwersytecie Warszawskim s. 15–18; Rottermund Andrzej: Recenzja dorobku naukowego profesora Krzysztofa Pomiana w dziedzinie kolekcjonerstwa i muzealnictwa w związku z uroczystym odnowieniem Jego doktoratu

s. 19–24; Friszke Andrzej: Zmagania z XX wiekiem s. 25–35; Szpakowska M.: Laudacja s. 37–42; Pomian Krzysztof: Wydział Filozofii i Socjologii, 1952–1968. Historia subiektywna s. 43–55; I: Baczek Bronisław: Utopia i polityka; Rousseau i jego „podróż w wyobraźni” s. 99–116; Kowalska Małgorzata: Filozofowie w świecie demokracji i postpolityki s. 147–160; Szpakowska M.: Niezgoda na pokusę doskonałości s. 161–169; Migasiński J.: O wielości filozofii s. 171–175; II: Szacki Jerzy: Refleksje o polskości s. 183–195; Beauvois Daniel: Les illusions des insurges polonais de 1863 quant a une aide ukrainienne ou la survie fantomatique de la republique d’avant les partages s. 197–216; Jedlicki Jerzy: Honor i polityka s. 217–232; Mencwel A.: Polska „Szkoła uczuć” s. 233–240; Beylin Marek: [Tadeusz] Kroński, faszyzm, komunizm s. 241–253; Borejsza Jerzy W.: Rok 1968: świadkowie odchodzą s. 255–268; Michnik Adam: Jak ułożyć się z sobą albo o skromnej ingerencji cenzury s. 269–290; Hofman Iwona: Przyszłość jako przedmiot refleksji w „Kulturze” s. 291–300; Modzelewski Karol: Wolna myśl w jarmie liczydeł s. 301–306; III: White Hayden: Krzysztof Pomian’s modernist theory of culture s. 319–331; Działosiński Bartosz: Przeszłość jako przedmiot wiary i wiedzy s. 333–346; Domańska Ewa: Semiofory i pneumatofory w perspektywie biohumanistycznej. (Przypadek korzeni oddechowych cypryśnika błotnego) s. 347–363; Rodak P.: Obiekty muzealne i archiwalne a praktyki kulturowe (wstępne rozpoznanie) s. 365–373; IV: Samsonowicz Henryk: U podstaw jedności Europy s. 377–386; Wolff-Powęska Anna: Wielka Wojna małego człowieka. Refleksje na marginesie setnej rocznicy wybuchu pierwszej wojny światowej s. 387–399; Machcewicz Paweł: Proces norymberski. Między sprawiedliwością i polityką s. 401–423; Rotfeld Adam Daniel: Rafał Lemkin’s concept of genocide crime s. 425–431; Traba Robert: Czy potrzebna nam jest „pamięć postkomunistyczna”? O polsko-polskich i polsko-niemieckich sporach o pamięć s. 433–446; Sliwowska Wiktoria: Julian Grigorjewicz Oksman (1895–1970) s. 463–475; V: Rottenberg Anda: Kurator: funkcja, zawód, misja s. 489–500; Ziemia Antoni: „Rękodzielność” w teorii sztuki epoki nowożytnej. Szkic s. 501–519; Kula Marcin: Defekacja – rzecz ludzka i zjawisko kultury s. 521–538; Głowiński Michał: Poezja i wielkie gadanie (Norwid – Szymborska – Barańczak) s. 539–548; Hopfinger Maryla: Doświadczenia audiowizualne: między latarnią czarnoksięską a obrazem wydarzeń 11 września 2001 s. 549–558; Bibliografia prac Krzysztofa Pomiana, 1953–2015 s. 563–604.

2608. ZAJĄCZKOWSKI Janusz: Trudne sąsiedztwa. Polska i Ukraina a Rosja i Niemcy. T. 4: Od zakończenia drugiej wojny światowej do czasów obecnych. Lublin 2016 Werset 8° ss. 969. T. 1. 2011.

2609. ZAKON krzyżacki w historii, ideologii i działaniu – symbole dziejowe. Praca zbiorowa. Pod red. nauk. Jana Gancewskiego. Olsztyn 2010.

Rec.: Brenda Waldemar: O Krzyżakach w 600 lat po Grunwaldzie: uwagi na marginesie książki... *Masovia*. [T.] 14: 2016 s. 159–162.

2610. ZAKON krzyżacki w Prusach i Inflantach. Podziały administracyjne i kościelne w XIII–XVI wieku. Pod red. Romana Czai i Andrzeja Radziwińskiego. Toruń 2013.

Rec.: Białuński Grzegorz. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 59:] 2015 nr 2 s. 343–346.

2611. ZENDEROWSKI Radosław, Pieńkowski Jakub: Kwestie narodowościowe w Europie Środkowo-Wschodniej. T. 3: Jesień

Narodów i jej konsekwencje. Warszawa 2016 Wydaw. Nauk. Uniw. Kardynała Stefana Wyszyńskiego 8° ss. 197, nlb. 1, il., mapy.

Dostępne także w wersji elektronicznej. T. 1. 2014.

2612. ZINN Howard: Ludowa historia Stanów Zjednoczonych od roku 1492 do dziś. Tł. Andrzej Wojtasik; wstęp Artur Domosławski. Warszawa 2016 Wydaw. Krytyki Politycznej 8° ss. 910, nlb. 2. (Seria Historyczna; 23).

2613. ŻEJMO Marek: Stosunki polsko-szwajcarskie. Przeszłość i teraźniejszość. Warszawa 2016 Wydaw. Athenae Gedanenses 8° ss. 615, il. XIX–XXI w.

b) Historia Polski

2614. ADDITAMENTA historica. Studia z dziejów dalekich i bliskich. Pod red. Barbary Kłasy. Gdańsk 2016 Wydaw. Uniw. Gdańskiego 8° ss. 221, mapa.

Z treści: Wstęp s. 7–11; Pietrzykowski Szymon: Naziści o samych sobie. Przypadek Adolfa Eichmanna i Alberta Speera s. 81–95; Lubocki Adam: Brunon z Kwerfurtu – biskup czy arcybiskup misyjny? Tytuł Świętego w kontekście teorii o dwóch metropoliach w Polsce za panowania Bolesława Chrobrego s. 99–109; Słomski Michał: „...quos vulgo grodzianie appellat”, ale nie tylko. Kapelani i misyjni personel zamków biskupich w Łowiczu, Uniejowie i Pułtusku w XV–XVI stuleciu s. 111–123; Madziar Dawid: „Daję wam słowo honoru, że w żadnym razie nie przekroczę Renu” – ocena postawy księcia Antoniego Pawła Sułkowskiego w 1813 r. przez współczesnych s. 125–135; Borszyńska Sylwiana: „Samotność to taka straszna trwoga, ogarnia mnie, przenika mnie...”, czyli o przyczynach męskiej samotności w Królestwie Polskim na przełomie XIX i XX w. s. 137–148; Stefański Marek: Pułkownik Stanisław Hojnowski. Próba nakreślenia życiorysu obrońcy Tomaszowa Mazowieckiego z września 1939 r. s. 149–158; Greszta Maciej, Struck Jakub: System prawny II Rzeczypospolitej Polskiej i Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej przez pryzmat represyjności prawa karnego s. 159–168; Kowalski Karol: Prawo karne w wilkierzu Królewskiego Miasta Tczewa z 1599 r. s. 171–182; Watkowski Adrian: Działalność Morskiego Urzędu Rybackiego w Gdyni w sferze edukacji, nauki, informacji i propagandy w latach 1928–1939 s. 183–198; Kubicki Mateusz: Modernizacja floty rybackiej Przedsiębiorstwa Połowów i Usług Rybackich „Koga” w Helu – budowa i wprowadzenie do służby kutrów rybackich typu B-280 w latach 1986–1991 s. 199–210.

2615. ARCHAEOLOGIA et Pomerania. Studia ofiarowane prof. Tadeuszowi Grabarczykowi w 70. rocznicę urodzin i w 45-lecie pracy naukowo-dydaktycznej. Red. Lucyna Domańska, Anna Marciniak-Kajzer, Aleksander Andrzejewski, Seweryn Rzepecki. Łódź 2016 Inst. Archeologii UŁ 8° ss. 507, il. Inst. Archeologii UŁ; Łódzka Fund. Badań Nauk.

Z treści: Od Redakcji s. 9; Wykaz publikacji [Tadeusza Grabarczyka za l. 1970–2016]. Zest. M[aria] M[agdalena]

Blombergowa s. 11–18; Blombergowa M. M.: Profesor Tadeusz Grabarczyk s. 19–22; Straszewski Zbigniew: Ad futuram rei memoriam o Profesorze Tadeuszu Grabarczyku słów kilka s. 23–26; Lipnicki Ludwik: Archeologia, lichenologia i... poezja czyli słów kilka o Profesorze Tadeuszu Grabarczyku s. 27–34; Kajzer Leszek: O Tadeuszu w Borach Tucholskich s. 35–50; Walenta Krzysztof: Incydent afrykański Tadeusza Grabarczyka s. 51–57; Andrzejewski A., Pietrzak Janusz: Stacja Archeologiczna Uniwersytetu Łódzkiego w Klonowicach w Borach Tucholskich s. 59–73; Trzczińska Krystyna, Trzcziński Łukasz, Trzcziński Maciej: Rekonstrukcja XIII wiecznego grodu w Raciążu, gm. Tuchola s. 75–79; Wąs Marcin: Paleolityczny i mezolityczny mikroregion osadniczy w dolinie Bychowskiej Strugi na Wysoczyźnie Żarnowieckiej s. 81–97; Pelisiek Andrzej: Z archeologii gór. Polskie Bieszczady Wysokie w neolicie i epoce brązu. Wybrane zagadnienia s. 99–100; Fudziński Mirosław, Fudziński Piotr: Skarb brązowy z Leśnej Jani, gm. Smętowo s. 107–120; Janiak Radosław: Wyposażenie grobu skrzykowego kultury pomorskiej z Kamienia Kotowego, pow. lipnowski w zbiorach Muzeum Diecezjalnego w Ploczku s. 121–129; Błaszczak Jacek: Dwa żelazne groty włóczni z Wilkowic stan. 1 gm. Wartkowie s. 131–138; Maik Jerzy: Kilka uwag o pochodzeniu tkaniny typu Odry s. 139–145; Strobin Anna: Ciekawy zespół grobowy kultury oksywińskiej z nekropolii w Brzynie, pow. puczkowski s. 147–163; Oledzki Marek, Teske Grzegorz, Ziąbka Leszek: Dwa zniszczone groby kultury przeworskiej z Marchwacza, gm. Opatówek. Nowe materiały z obszaru kaliskiego skupiska osadniczego s. 165–180; Oledzki M., Tyszler Lubomira, Zawilski Paweł: Grób z mieczem wojownika kultury przeworskiej odkryty na stanowisku 223 w Łodzi Chocianowicach s. 181–191; Mączysłowska Magdalena: Droga do fazy C 3 w kulturze wielbarskiej s. 193–213; Piotrowska Magdalena, Kot Karolina: Zapinka italskiego pochodzenia ze zbiorów Seweryna Tymienieckiego s. 215–220; Kittel Piotr, Sikora Jerzy: Pieczęcie wapienne z Ostrowitego, stanowisko 2 (gm. i pow. Chojnice, woj. pomorskie) s. 221–240; Świętosłowski Witold: Dwa elementy rzędu końskiego z Muzeum Archeologicznego w Gdańsku o możliwej proveniencji pruskiej s. 241–248; Duda Wiktor, Gołański Adam, Ławrynowicz Olgierd: Badania w Lesie Lućmierskim. Najnowsze odkrycia śladów niemieckich zbrodni nazistowskich s. 249–258; Nowakowski Piotr A.: Venus kalliopygos współczesne reminiscencje w typologii archeologicznej s. 259–265; Rzepecki S.: Józefa Przyborowskiego spostrzeżenia o procesach formowania stanowisk s. 267–274; Szczerba Adrianna: Udział łódzkiego ośrodka archeologicznego w badaniach milenijnych s. 275–282; Woźny Jacek: Przeszłość funeralna ziem polskich w poglądach starożytników i archeologów s. 283–291; Andrzejewska Aldona: Szklane pucharki dzwonowate z kościoła parafialnego w Raciążku na Kujawach s. 305–310; Paner Henryk: Święta Wigefortis – kobieta z brodą, na krzyżu s. 347–359; Rychter Mariusz R.: Budowle drewniane w miniaturach Kodeksu Baltazara Behema s. 361–367; Szymczak Alicja, Szymczak Jan: Rzemiosła metalowe w średniowiecznym i wczesnonowoczesnym Sieradzu s. 369–384; Puś Wiesław: Ruskie oddziały wojskowe w służbie polskiej do początku XIV w. s. 385–392; Anusik Zbigniew: W oczekiwaniu na przełom. Wojna pruska z lat 1626–1629 w planach politycznych Gustawa II Adolfa s. 393–401; Lech Andrzej: Polska polityka zagraniczna w koncepcjach emigracyjnego ruchu ludowego po II wojnie światowej s. 403–411; Kmiecinski Jerzy: Podmiotowość istoty ludzkiej w procesie rozwoju i transformacji – refleksja historyozoficzna s. 413–421; Nowina-Sroczyńska Ewa: PIESZO. Peregrynacje mistrza Wawrzyńcoka [Wojciecha Kulacha-Wawrzyńcoka, 1812–1897] z Podhala, człowieka „wszechstronnie niewykształconego” s. 439–456; Gołańska Monika, Gołębiowska Joanna: Listopadowy spacer po parku – współczesne zbieractwo miejskie na tle archeologiczno-etnograficznym s. 457–471; Stobiecki Rafał: „Kwartalnik Historyczny”. Szkic do portretu s. 473–482; Kosiński Amilkar: Księgoznak „Kościółka Niewidzialnego” s. 483–493; Frenkel Janusz: Śledzik-Polska-Polska-Śledź s. 505–507.

2016. BOLESŁAWIANIE – nie przybyli znikąd. Wokół krajobrazu osadniczego Dolnego Śląska. Red. nauk. Anna Bober-Tubaj, Joanna Nowosielska-Sobel, Grzegorz Strauchold. Bolesławiec 2016 Muzeum Ceramiki 8° ss. 284, il.

Treść: Bober-Tubaj A., Nowosielska-Sobel J., Strauchold G.: Wstęp od redaktorów naukowych s. 7–8; Lokalnie stowarzyszenia historyczne: Smoleńska Barbara: Towarzystwo Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich s. 9–12; Waniak Halina: Stowarzyszenie Reemigrantów z Bośni, ich Potomków oraz Przyjaciół s. 13–15; Niemczuk Maria: Bolesławieckie Koło Związków Sybiraków s. 16–20; Dudek Kamilla: Reemigranci z Francji w Bolesławcu s. 21–23; Jankowski Grzegorz: Bolesławieckie Stowarzyszenie Kawaleryjskie im. 6 Pułku Ułanów Kaniowskich s. 24–26; Bolesławiec: Zieliński Jerzy: Znaczenie projektów historycznych dla budowania tożsamości lokalnej mieszkańców Bolesławca – z perspektywy odrodzonego samorządu terytorialnego s. 27–34; Nowakowski Rafał: Miasta partnerskie Bolesławca – w świetle protokołów i uchwał organu uchwałodawczo-kontrolnego s. 35–46; Bober-Tubaj A.: Zniszczenia i program odbudowy Starego Miasta w Bolesławcu w latach 1945–1960 s. 47–61; Maliński Edmund: Początki szkolnictwa w powojennym Bolesławcu (1945–1950) s. 62–72; Rajczakowski Krzysztof: Sowieckie enklawy w Bolesławcu po II wojnie światowej s. 73–80; Bojanowska Agata: Pomniki świadectwem powojennej historii Bolesławca s. 81–91; Śląsk: Przybytek Dariusz: Mapa osadnicza Dolnego Śląska w okresie nowożytnym s. 92–101; Wolański Filip: Historycy z misją – wrocławscy badacze przeszłości wczesnonowoczesnego Śląska w latach 1945–1981. Przyczynke do kształtowania tożsamości przez pisarstwo historyczne. (W. Czaplinski, J. A. Gierowski, J. Leszczyński) s. 102–107; Techmańska Barbara: Ziemie Odzyskane – moja miłość (bezwarunkowa s. 108–118; Łobacz Marta: Karconosze Tadeusza Różewicza s. 119–124; Perz Angelika: Jan Owczarek – postać niezwykła s. 125–128; Wrocław: Sobel Grzegorz: Smak z daleka... O ludzich i wpływach w dawnej gastronomii Wrocławia s. 129–137; Kotrys Natalia Maria: Człowiek chory w przestrzeni osadniczej Wrocławia w czasach Republiki Weimarskiej na przykładzie osiedla Pracze Odrzańskie s. 138–147; Jasińska Kamilla: Skąd do Wrocławia? Drogi dotarcia pierwszych pracowników Uniwersytetu Wrocławskiego w świetle dokumentów Archiwum Uniwersytetu Wrocławskiego i Archiwum Uniwersytetu Jagiellońskiego s. 148–160; Osadnictwo: Strauchold G.: Osadnictwo w powiecie bolesławieckim w „Atlasie Ziemi Odzyskanych” s. 161–168; Brusio Zygmunt: Powrót na Dolny Śląsk Polaków z dawnej Jugosławii po 1945 r. Uwarunkowania historyczne s. 169–174; Abramowicz Zdzisław: „Repatrianci” – czy wysiedlenia? s. 175–181; Srebrakowski Aleksander: Z litewskich lasów do innej Polski s. 182–185; Żerelik Rościław: Procesy demograficzne na wsi dolnośląskiej w okresie powojennym na przykładzie Szczepanowa w powiecie średzkim s. 186–197; Grzybek Barbara: Problemy codzienne osadników w Lubaniu na podstawie gazetki „Na Straży” w latach 1945–1946 – wstęp do badań s. 198–206; Łabowicz Ivo: Dolnośląska próba stowarzyszenia Polaków wysiedlonych ze Wschodu (1946–1948) s. 207–217; Wieś: Nowosielska-Sobel J.: Tożsamość wsi dolnośląskiej po II wojnie światowej (do 1989 r.) – wybrane zagadnienia s. 218–230; Baniecki Adam: „Ziemia pozostała ta sama...” Zmiany w strukturze rolnej w powiecie bolesławieckim w latach 1945–1949 s. 231–238; Etnicum: Palys Piotr: Próby rewitalizacji w województwie dolnośląskim etnikum serbołużyckiego s. 239–250; Ziąkowski Leszek: Pamięć historyczna o żydowskiej ludności Dolnego Śląska s. 251–260; Varia: Frączkiewicz Kamil: Działalność propagandowa Komitetu Wojewódzkiego Polskiej Partii Robotniczej we Wrocławiu podczas Referendum Ludowego w 1946 r. oraz wyborów do Sejmu Ustawodawczego w 1947 r. s. 261–282; Schutty Barbara, Wolska-Zielińska Joanna: „Na tej ziemi znaleźli nowy świat...” Wernisaż fotografii autorstwa Barbary Schutty s. 283–284.

2617. CZŁOWIEK a historia. Ludzie i wydarzenia. [T. 1]. Red. Maria Lawrenz, Bożena Sadurska, Paulina Tompa. Piotrków Trybunalski–Zelów 2015 Inst. Historii i Stosunków Międzynar. UJK. Filia; Studenckie Koło Historyków Klio UJK; Wydaw. Drukarnia Marland 2 Marek Rusak 8° ss. 279, il.

Materiały konferencji, Piotrków Trybunalski, 27–29 V 2014 r.

Z treści: Warowny Piotr: Władysław Rawicz (1832–1863) – naczelnik cywilny województwa podlaskiego s. 35–43; Kot Anna: Książka Stanisław Brzóska [1832–1865] – bohater walk powstańczych na Podlasiu s. 62–70; Feder Karolina: Kobiety w życiu Jana Marii Michała Kowalskiego [1871–1942] s. 71–82; Borczyńska Sylwiana: Rozwodnicy i mężczyźni pozostający w separacji w Królestwie Polskim s. 83–100; Tompa P.: Aleksandra Piłsudska [1882–1963] – bojowniczka o wolność i działaczka społeczna s. 101–114; Bagiński Zbigniew: Prasa polska w Bydgoszczy do 1920 roku s. 115–135; Chrobot Agata: Józef Piłsudski jako wybitna jednostka w kontekście historii prasy (w latach 1918–1935) s. 136–157; Lawrenz M.: Moda kobieca w latach 20. XX wieku s. 158–174; Jakubik Michał: Polska Marynarka Wojenna na łamach miesięcznika „Morze” w latach 1924–1939 s. 175–193; Witak Robert: Akcja „Łom” na Rusi Podkarpackiej s. 194–207; Majewski Łukasz: „Śluby panienskie” Aleksandra Fredry, czyli niezwykła komedia intryg w czestochockim teatrze na przestrzeni lat s. 208–215; Wołosz Paweł: 8 Dywizja Piechoty – wielka jednostka wojskowa Wojska Polskiego formowana w Siedlcach i okolicach w 1944 roku s. 216–233; Sroka Marcin: Siedziby Komitetu Wojewódzkiego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej w Opolu s. 234–254; Praski Michał: Działalność Helmuta Kohla na rzecz poprawy stosunków polsko-niemieckich s. 255–269; Bekus Ewelina: Inscenizacje „Zemsty” A. Fredry w Teatrze im. A. Mickiewicza w Częstochowie w latach 1954–2008 s. 270–279.

2618. CZŁOWIEK a historia. Ludzie i wydarzenia. T. 2. Red. Paulina Tompa. Piotrków Trybunalski–Zelów 2016 Inst. Historii i Stosunków Międzynar. UJK. Filia; Studenckie Koło Historyków Klio UJK; Wydaw. Drukarnia Marland 2 Marek Rusak 8° ss. 166, il., streszcz. ang.

Z treści: Dutkiewicz Marek: Wstęp s. 5–6; Mrozińska Agnieszka: Hołdy Krzyżackie – polityka wielkich mistrzów wobec Korony po śmierci Kazimierza Jagiellończyka s. 30–40; Sadurska-Przybył Bożena: Ameryka Północna i Kuba w relacjach Sygurda Wiśniowskiego s. 41–54; Borszyńska Sylwiana: Niebezpieczeństwo czyhające na łodzianki w świetle prasy codziennej z lat 1908–1914; Kania Agnieszka: Artysta-pedagog. Działalność Ferdynanda Ruszczyca na Uniwersytecie Stefana Batorego w Wilnie s. 66–80; Witak Robert: Podwaliny polskiego autorytaryzmu. Stanisław Car i jego wizja nowego ustroju s. 93–115; Chrobot Agata: Krystyna Skarbek – „ukończony śpiew Churchilla” w ujęciu historyczno-literackim s. 116–133; Tompa P.: Elżbieta Zawacka – jedyna kobieta cichociemna s. 134–143; Wałkowska Joanna: Popularyzacja dziedzictwa archeologicznego i historycznego a przemiany tożsamości społecznych w Polsce na tle europejskim – zarys problematyki s. 144–166.

2619. DABROWSKI Patrice M.: Poland. The first thousand years. DeKalb 2014 Northern Illinois Univ. Press 8° ss. XXI, nlb. 1, 487, il., mapy.

Rec.: Chwałba Andrzej, *Acta Poloniae Historica*. [T.] 113: 2016 s. 331–335.

2620. DUDA Józef: Polskie dzieje czasu budowy i czasu chwały. Lublin 2015 Fund. Pomocy Szkołom Pol. na Wschodzie im. Tadeusza Goniewicza 8° ss. 631, nlb. 8, mapy.

Toż. Wyd. 2. Lublin 2016 Fund. Pomocy Szkołom Pol. na Wschodzie im. Tadeusza Goniewicza ss. 631, tabl. k. 7, il., streszcz. fr., wl.

Rec. [wyd. 1]: Śładkowski Wiesław, *Res Historica*. Nr 41: 2016 s. 295–299.

2621. DZIECIŃSTWO i starość w ujęciu historyków. Red. Anna Obara-Pawłowska, Małgorzata Kołacz-Chmiel. Lublin 2016 Wydaw. UMCS 8° ss. 312, il.

Z treści: Obara-Pawłowska A., Kołacz-Chmiel M.: Słowo wstępne s. 7–8; I. Dzieci i osoby starsze w historiografii: Kukło Cezary: Starość i ludzie starzy w badaniach polskiej demografii historycznej s. 13–35; Łozowski Piotr: Sytuacja sierot i starców w mieście późnośredniowiecznym na ziemiach polskich. Przegląd badań s. 49–63; Konarska-Zimnicka Sylwia: „Przyszłość dziecka zapisana w gwiazdach” – czyli krakowskie horoskopy urodzeniowe do 1550 roku. Stan badań s. 65–81; Pielas Jacek: Opieka nad nieletnimi w rodzinach szlacheckich w Koronie do końca XVIII wieku w świetle polskiej historiografii s. 83–95; Jabłońska Anna: Oblicze i wartość starości w historiografii staropolskiej charytatywności s. 97–115; II. Różne oblicza dzieciństwa i starości w badaniach historyków: Bubczyk Robert: Gry i zabawy okresu dzieciństwa jako składnik edukacji arystokracji feudalnej w średniowiecznej Europie s. 153–166; Teterczyk-Puzio Agnieszka: Niebezpieczne dzieciństwo i sędziwa starość – refleksje średniowiecznych kronikarzy i hagiografów o początku i schyłku życia s. 167–188; Kołacz-Chmiel M.: Nietletni pochodzenia chłopskiego w praktyce sądów kościelnych w późnośredniowiecznej Małopolsce s. 207–226; Żołądź-Strzelczyk Dorota: Dzieciństwo w epoce staropolskiej – możliwości źródłowe i kierunki badań s. 227–242; Justyniarska-Chojak Katarzyna: Dziecko w rodzinie mieszczańskiej w XVI–XVIII wieku w świetle przepisów prawa magdeburskiego (pomiedzy normą a praktyką) s. 243–266; Dolata Elżbieta: „Rodzina i szkoła” wobec zagrożeń dzieciństwa na przełomie XIX i XX wieku s. 267–278; Załęczyński Jolanta: Weterani powstania styczniowego – otoczeni szacunkiem aktywni uczestnicy życia publicznego II Rzeczypospolitej s. 279–297; Gapiński Bartłomiej: Old age and tradition in Polish villages during the Interwar Period (1918–1939) s. 299–312.

2622. GIERGIELEWICZ Jerzy: Zarys dziejów grodów kazimierzowskich. (Cz. 13). *Zapiski Kazimierzowskie*. Nr 16: 2016 s. 78–85.

Skawina, Skaryszew, Słomniki, Smogulec, Solec nad Wisłą. Cz. 1. *Tamże*. Nr 2: 2009.

2623. HISTORIA magistra vitae est... Studia z dziejów społeczno-politycznych, gospodarczych i kulturalnych. Księga jubileuszowa dedykowana prof. zw. dr. hab. Wiesławowi Cabanowi [ur. 1946] z okazji 45-lecia pracy naukowej. Red. Lidia Michalska-Bracha, Marek Przeniosło, Beata Wojciechowska. Kielce 2016 Wydaw. UJK 8° ss. 385, nlb. 1, il.

Z treści: Bracha Krzysztof: Dekalog w karnodziejstwie polskim późnego średniowiecza. „Sermo de praecipis” z rękopisu Biblioteki Narodowej w Warszawie z XV wieku s. 39–55; Justyniarska-Chojak Katarzyna: Książki w mieszczańskich

inwentarzach pomiarowych z terenu Małopolski (XVI–XVII wiek) s. 57–66; Kazusek Szymon: Od Kresów Wschodnich do rubieży zachodnich. Kilka uwag o funkcjonowaniu systemu celnego w Polsce XVI wieku s. 67–84; Pielas Jacek: Decyzje i czynności opiekunów Władysława Dominika Zasławskiego-Ostrogskiego w świetle postanowień zjazdu tutorów z sierpnia 1626 roku. Z badań nad praktyką opieki nad nieletnimi w środowisku szlachty koronnej w dobie staropolskiej s. 85–97; Kowalski Waldemar: Na cóż plewić? Waclaw Potocki o kanłodziejstwie swych czasów s. 99–107; Szczepański Jerzy: Generał Jan Baptysta Komarzewski i kopalnie Miedzianej Góry s. 109–119; Ryszewska Katarzyna: Michał Grabowski (1804–1863) jako pionier polskiej archeologii na Ukrainie s. 121–130; Nowak Mariusz: „Romantyczny zryw serca” czy program polsko-rosyjskiej ugody politycznej? O potrzebie reinterpretacji „Listu szlachcica do ks. Metternicha” Aleksandra Wielopolskiego s. 131–138; Burdzy Dominika: „O wypadkach zaszłych w mieście Sandomierzu”. Dominikanie z klasztoru przy kościele św. Jakuba w przededniu powstania styczniowego s. 139–150; Legieć Jacek: Aleksandra Giejsna plan wskrzeszenia niepodległej Polski po powstaniu styczniowym s. 151–165; Michalska-Bracha L.: Mateusz Gralewski o roli postyczniowej emigracji, o Galicji i o sobie samym w listach do przyjaciół z lat 1871–1892 s. 167–181; Szabat Barbara: Żydzi w guberni kieleckiej według „Pierwszego powszechnego spisu ludności Cesarstwa Rosyjskiego z 1897 roku” s. 183–201; Wiech Stanisław: Młodość i pierwsze lata służby warszawskiego general-gubernatora Iosifa Hurki [1828–1901] s. 203–218; Pieniążek-Samek Marta: Piotra Nizińskiego portrety biskupów kieleckich s. 219–225; Pająk Jerzy Z.: Krakowski Biskupi Komitet Pomocy dla dotkniętych klęską wojny (1915–1918) s. 227–245; Przeniosło M.: Członkowie Polskiej Komisji Likwidacyjnej i Tymczasowego Komitetu Rządzącego – dwóch ośrodków władzy polskiej w Galicji (1918–1919) s. 247–255; Smoliński Józef: Amerykańscy piloci w walce o południowo-wschodnie kresy (1919–1920) s. 257–265; Renz Regina: Z życia kulturalnego miasteczek międzywojennej Kielecczyny s. 267–278; Majcher-Ociesia Edyta: Realizacja rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z 21 czerwca 1932 roku o ograniczeniu nadmiernych wynagrodzeń w przedsiębiorstwach na przykładzie województwa kieleckiego s. 279–287; Wójcik-Lagan Hanna: Powstanie styczniowe – paradygmat świadomości historycznej młodych Polaków na przykładzie jednego podrednika do historii z lat trzydziestych XX wieku s. 289–298; Markowski Mieczysław B.: Rejon A (Kielecki) Centralnego Okręgu Przemysłowego na łamach „Gazety Kieleckiej” (1937–1939) s. 299–308; Gąpys Jerzy: Działalność dobroczynna ziemiaństwa na terenie dystryktu krakowskiego 1939–1945. Kierunki, formy i zakres s. 309–333; Młynarczyk-Tomeczyk Anita: „Bohaterowie powstania styczniowego sto lat później” – pokłosie setnej rocznicy wydarzeń z lat 1863–1864 w wybranych aspektach s. 335–348; Gryz Ryszard: Milenijne „kontrimprezy”. Władze Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej wobec obchodów „Sacrum Poloniae Millennium” s. 349–366; Konarska-Zimnicka Sylwia: Mariaż historii z socjologią, czyli subiektywne rozważania nad sentencją „Historia magistra vitae est” s. 377–385.

2624. JAK Polacy przeżywali wojny światowe? Pod red. Tomasza Schramma i Pawła Skubisza. Szczecin 2016 IPN–KŚZpNP. Oddz. 8° ss. 306. IPN–KŚZpNP.

Materiały z XIX Powszechnego Zjazdu Historyków Polskich, Szczecin, 17–21 IX 2014 r.

Treść: Schramm T., Skubisz P.: Wprowadzenie s. 7–10; I. Pierwsza wojna światowa: Szymczak Damian: Naród u progu wolności. Polityka i kultura polityczna Polaków okresu Wielkiej Wojny s. 13–29; Baczkowski Michał: Polacy w armii austro-węgierskiej podczas I wojny światowej s. 31–45; Boysen Jens: Polacy w armii niemieckiej podczas I wojny światowej s. 47–54;

Kulik Mariusz: Polacy w armii rosyjskiej podczas I wojny światowej s. 55–65; Przeniosło Małgorzata, Przeniosło Marek: Codziennosc ludności cywilnej Królestwa Polskiego i Ziem Zabrzanych w latach Wielkiej Wojny s. 67–88; Pływawko Danuta: Polska działalność pomocowa podczas I wojny światowej s. 89–101; Korzeniowski Mariusz: Uchodźcy z ziem polskich w okresie I wojny światowej s. 103–122; Matsuka Jin: Apropozycja ludności w Poznaniu i miastach okupowanych przez Niemcy w czasie I wojny światowej i jej wpływ na stosunki narodowościowe s. 123–129; Zieliński Konrad: Życie codzienne ludności żydowskiej w latach Wielkiej Wojny s. 131–142; Sierakowska Katarzyna: Wielka Wojna w oczach ludności polskiej (1914–1939) s. 143–152; Oettingen Urszula: Cmentarze z I wojny światowej w krajobrazie kulturowym ziem polskich s. 153–174; II. Druga wojna światowa: Piątkowski Sebastian: Gdzie wojna rzuciła Polaków? Różne miejsca, różne sytuacje s. 177–189; Wierzbicki Marek: Życie codzienne Polaków pod okupacjami – wymiar materialny i psychologiczny s. 191–220; Marszałec Janusz: Samoorganizacja. Polacy przeciwko okupantom s. 221–250; Wnuk Rafał, Jasiński Łukasz: Niemieckie i sowieckie zbrodnie wojenne. Rozliczenia i pamięć s. 251–272; III. Podsumowanie: Kornat Marek, Schramm T.: Próba bilansu – refleksje końcowe s. 275–283.

2625. KASZUBI – Pomorze – Gdańsk. W kręgu pytań o kulturę, historię i tożsamość. Księga jubileuszowa profesora Józefa Borzyszkowskiego z okazji 70. rocznicy urodzin. Red. Cezary Obracht-Prondzyński, Tomasz Rembalski, Krzysztof Lewalski. Gdańsk 2016 Inst. Kaszubski; Wydaw. Uniw. Gdańskiego 8° ss. 763, nlb. 1, il.

Z treści: Obracht-Prondzyński C., Rembalski T.: Wstęp s. 11–12; Obracht-Prondzyński C.: Metoda badawcza Józefa Borzyszkowskiego, czyli antropologizowanie historii po pomorsku s. 91–101; Schodzińska Joanna: Nie tylko kaszubskie portrety – biografistyka w dorobku naukowym prof. Józefa Borzyszkowskiego s. 102–112; Kalinowski Daniel: Józef Borzyszkowski jako badacz literatury kaszubskiej s. 113–124; Kuik-Kalinowska Adela: Z ziemi Stolemów. Kaszuby i Pomorze w badaniach historyczno-kulturowych Józefa Borzyszkowskiego – z warsztatu recepcji bibliograficznej s. 125–132; Małek Janusz: Kopernik a Krzyżacy s. 135–144; Kowalkowski Jacek: Konarscy w dobrach Borkowo cystersów pelplińskich na podstawie testamentu Andrzeja Konarskiego z 1588 roku i kroniki klasztornej s. 145–155; Groth Andrzej: Kaszubskie wsie Sławutowo i Sławutowko w świetle inwentarza dóbr rzucewsko-wejherowskich z 1711 roku i katastru frydrycjańskiego z lat 1772–1773 s. 156–164; Majewska Gabriela: Swarzewo w świetle katastru frydrycjańskiego z 1773 roku s. 165–174; Rembalski T.: Wsie drobnozłacheckie na kaszubskich Gochach w latach 1772–1806 s. 175–197; Szultka Zygmunt: Szkolnictwo wiejskie w czasach nowożytnych w „Historii Pomorza” pod redakcją Gerarda Labudy s. 198–206; Stażewski Marek: Wykazy obywateli – „Bürgerrolle” – jako źródło do historii Sztumu w XIX w. s. 209–222; Romanow Andrzej: Wydawcy i wydawnictwa „Gazety Gdańskiej” (1891–1939) s. 223–246; Chłosta Jan: Księża w obronie języka polskiego na południowej Warmii w II połowie XIX i początkach XX wieku s. 247–258; Hauser Przemysław: Miejsce Pomorza Kaszubskiego w niemieckich i polskich koncepcjach politycznych w latach 1914–1919 a międzywojenna rzeczywistość s. 259–269; Wojciechowski Mieczysław: Sytuacja w Toruniu w początkach 1920 r. (styczeń – kwiecień) bezpośrednio po przyłączeniu do Polski w świetle poufnych raportów sytuacyjnych władz miejskich s. 270–279; Skóra Wojciech: „My, niżej podpisani jesteśmy Polakami”. Deklaracja Kaszubów z powiatu bytowskiego z 1922(?) roku i zabiegi o przyłączenie tej ziemi do Polski s. 290–310; Mroczko

Marian: Problem Pomorza w polskiej myśli politycznej i świadomości społecznej Drugiej Rzeczypospolitej s. 311–330; Berendt Grzegorz: Działalność Einsatzkommando 1005 na Pomorzu Gdańskim w 1944 r. s. 331–353; Gąsiorowski Andrzej: Kaszuby i Kociewie w latach 1939–1945 w świetle polskich wydawnictw konspiracyjnych s. 354–381; Řeznik Miloš: Usadzenie koncepcje regionalizacji w kaszëbszczi rësznoce kol. 1960 r. Bądkowsczi, Bòlduan i karno „Kaszëbë” s. 382–403; Kozłowski Kazimierz: Czwierć wieku Pomorza Zachodniego w III Rzeczypospolitej s. 404–415; Orłowski Hubert: Długie trwanie „pruskości” s. 419–425; Stępiński Włodzimierz: Niemiecka kultura fizyczna w służbie wilhelmskiej Rzeszy. Pierwsze tygodnie I wojny światowej na łamach „Deutsche Turn-Zeitung” – organu Niemieckiego Turnerstwa s. 426–452; Kruszewski Eugeniusz S.: Dwugłos o zachodniej granicy Polski w Roku Pańskim 1930 s. 453–466; Hądjuk Bolesław: Z problematyki stosunków gospodarczych pomiędzy Polską i Finlandią w latach 1945–1970 s. 467–480; Klónczyński Arnold: Hufiec harcerski „LS-Kaszuby” na tle dziejów harcerstwa polskiego w Szwecji s. 481–492; Muszyński Henryk: Wkład biskupów katolickich w proces pojednania narodów Polski i Niemiec s. 493–505; Nuręk Mieczysław: Dyplomacja brytyjska o państwach bałtyckich w roku 1980 s. 506–512; Sakson Andrzej: Dylematy tożsamości współczesnych mieszkańców Obwodu Kaliningradzkiego s. 513–523; Burzyńska-Wentland Lidia: Młode Kino Niemieckie w projektach edukacyjnych związków mniejszości niemieckiej w Polsce s. 524–531; Jasiński Janusz: [Krzysztof Celestyn] Mrongowiusz wobec Gdańska s. 535–548; Klemp Aleksander: Kaszubski patron – Jan Jerzy Przebendowski (koniec XVII–początek XVIII w.) s. 549–565; Nadolny Anastazy: Ks. Józef Styp-Rekowski – duszpasterz i prezes Związku Polaków w Niemczech po II wojnie światowej s. 566–583; Opacki Zbigniew: Profesor Adam Wrzosek i jego związki z Uniwersytetem Stefana Batorego w Wilnie s. 584–595; Stegner Tadeusz: Magdalena Samozwaniec nad morzem. Przyczynek do dziejów wycożynku polskich elit w pierwszej połowie XX wieku s. 596–608; Brandt Marion: Słowiańszczyzna tajemnicza na Rugii s. 611–618; Breza Edward: Polskie nazwy miejscowe od imion typu Jarosław, Przemysław s. 619–626; Borzyszkowska-Szewczyk Miłoslawa: Patrzac z ukosa? Günter Grass a kaszubszczyzna – refleksji kilka s. 627–645; Rogowska-Cybulska Ewa, Cybulski Marek: Nazwy miejscowe w dramatach Jana Karnowskiego i ich rola w kreowaniu tożsamości kaszubskiej s. 646–654; Popowska-Taborska Hanna: O dwóch możliwościach etymologicznej interpretacji nazwiska Borzyszkowski s. 655–658; Zielonka Zbigniew: Reminiscencje o losie Kaszub s. 659–665; Kwańska Anna: Pamięć zbiorowa i tożsamość mieszkańców Ziemi Zachodnich i Północnych (na przykładzie powiatu ślupskiego) s. 666–686; Korespondencja między Aleksandrem Świętochowskim a Franciszkiem Rawitą-Gawrońskim (1884–1923). Przyczynek do dziejów „Prawdy”. [Wyd.] Eugeniusz Koko s. 702–711; Mazurek Monika: Zapiski antropologia – czyli jak i kogo badać (tudzież po co?) s. 712–719; Molik Witold: W kwestii syntezy dziejów inteligencji polskiej w okresie zaborów s. 720–736; Sakowicz Iwona: Pięlgryzmi chlōpcy z ziemi polskich w drodze do Ziemi Świętej w II poł. XIX w. s. 737–745; Salmonowicz Stanisław: Społeczeństwo polskie w latach 1939–1945. Uwagi o sytuacji badawczej s. 746–757.

2626. KŁACZKOW Jarosław, Radziński Andrzej, Roszak Stanisław: The history of Poland. A nation and state between West and East. Toruń 2014.

Rec.: Czyżniewski Marcin: Introducing Polish history to understand Poland's present. *Polish Political Science*. Vol. 45: 2016 s. 417–419.

2627. KOVACS Istvan: Cud nad Wisłą i nad Bałtykiem. Piłsudski, Katyń, Solidarność. Przeł.

Jerzy Snopek. Warszawa 2016 Muzeum Hist. Polski 8° ss. 485.

XX w.

2628. KSIĘSTWA opolskie i raciborskie. Terytoria, struktury, elity, dziedzictwo. Pod red. Bogusława Czechowicza. Opole 2015 Wydaw. Uniw. Opolskiego 8° ss. 198, il., streszcz. ang. Uniw. Opolski.

Treść: Niciejca Stanisław S.: Drohobycz – Głubczyce – Opole s. 7–9; Czechowicz B.: Dawne śląskie władztwa ze stolicami w Opolu i Raciborzu w badaniach Marty Hatałskiej-Rygorowicz s. 11–15; Barciak Antoni: Kilka uwag i postulatów badawczych odnośnie do starszych dziejów Górnego Śląska s. 17–21; Pobóg-Lenartowicz Anna: Księżniczki opolskie – stan i perspektywy badań s. 23–29; Kloch Bogdan: Między wyobrażeniem a rzeczywistością. Rozważania nad powstaniem zrębów lokalnych struktur parafialnych biskupstwa wrocławskiego na jego południowych rubieżach do czasów utworzenia archidiaconatu opolskiego około 1230 roku s. 31–59; Wójcik Marek L.: Niedrukowany dokument Władysława, księcia bytomsko-kozielskiego, dla cystersów henrykowski z datą 10 sierpnia 1320 roku s. 61–70; Czechowicz B.: „...obywatel! tohoto knieźectwie hornie Slezii...”. Próba nowego spojrzenia na przyczyny pojawienia się i upowszechnienia w źródłach XV wieku pojęcia „Górny Śląsk” s. 71–80; Holá Mlada: Spór o potwierdzenie sukcesji brandenbursko-opolsko-raciborskiej w latach 1528–1531 s. 81–92; Panuś Marek: Udział księcia Jerzego Pobożnego w powstaniu i rozwoju Tarnowskich Gór s. 93–112; Fukala Radek: Hans Schellendorf von Hornsberg and the secret plans of a bohemian Exile in the Opole Duchy between 1621 and 1623 s. 113–118; Koziel Andrzej: Johann Caspar Sing i jego dzieło w kościele parafialnym pw. św. Apostoła Tomasza w Kietrze s. 119–124; Szczęg Adam: Raciborskie wizerunki świątobliwej Eufemii (Ofki) na przetrzeni wieków s. 125–137; Panuś Marek: Hohenzollern w (nie)pamięci miasta. Tarnowskie Góry wobec Jerzego Pobożnego s. 139–147; Świder Małgorzata: Administracja polska na ziemiach zachodnich w 1945 roku ze szczególnym uwzględnieniem Lasowic Wielkich w powiecie kłobuckim s. 149–156; Sroka Marcin: Budowa Domu Społecznego przy ul. Piastowskiej 17 w Opolu w latach 1974–1989, obecnie siedziba Instytutu Śląskiego w Opolu oraz Biblioteki Głównej i Instytutu Historii Uniwersytetu Opolskiego s. 157–168.

2629. MAŁE miasta. Osobliwości. Red. Marcin Ziemło. Sędziszów Małopolski–Supraśl–Lublin 2016 Collegium Suprasliense; Wydaw. KUL 8° ss. 444, il. (Acta Collegii Suprasliensis; t. 21).

Z treści: Flis Marek: Osobliwe początki Sędziszowa Małopolskiego s. 13–23; Kulesza-Woroniecka Iwona: Osobliwości miast prywatnych na Podlasiu w XVIII wieku s. 25–39; Borkowski Robert: Głogów – Głogów w XVIII wieku s. 41–65; Szymańska Anna Maria: Stanisław Pawłowicz – ekonomista, współpracownik Władysława Grabskiego w dziele reformy walutowej s. 69–95; Wojciechowicz Jarosław: Korpus Ochrony Pogranicza na Sejneńszczyźnie s. 97–135; Zdanowicz Henryk: Choroszcz w początkach okupacji niemieckiej. Działalność burmistrza Stanisława Bobrowskiego s. 137–146; Boguta Joanna: Tajna edukacja na terenach Garbowskiżczyzny s. 147–160; Pacyna Szymon: Działania wojenne w 1944 r. na terenie Sędziszowa Małopolskiego i okolic s. 161–182; Toloczko Marek: Supraskie ofiary Katynia s. 183–200; Biergiel Małgorzata: Niemieczy imigranci w Supraślu s. 201–222; Wróbel Marta: Kościół parafialny w Suraziu i jego wyposażenie w świetle stanowstowiecznych inwentarzy s. 225–245; Tomalska Joanna: Ikona Hodegetrii z Łosic s. 247–264; Postek Roman: W zwierciadle mistrza [Jana]

Twardowskiego s. 265–278; Wróbel Wiesław: Osobliwy „rysunek światłem”, czyli o najstarszej fotografii wykonanej w Białymstoku s. 279–301; Rutkowski Marek: Pomniki Cesarstwa Rosyjskiego za Mikołaja I s. 303–347; Bober Monika: Żarnowska Góra w Strzyżowie na nowo odkryta. Osobliwości i konteksty badawcze s. 349–366; Wnęk Sławomir: Osobliwości w krajobrazie dziewiętnastowiecznej Galicji na przykładzie cmentarzy, kapliczek, kamieni i krzyży poświęconych ofiarom cholery s. 269–397; Chlebek Zdzisław: Osobliwości wsi Futoma s. 399–409.

2630. MAŁŁEK Janusz: *Od Prus do Mazur. Szkice z dziejów Prus, Pomorza, Warmii i Mazur. Dąbrówno–Olsztyn 2016* Retman; AP 8° ss. 293, nlb. 3. (Moja Biblioteka Mazurska; nr 28).

2631. MORYS-TWAROWSKI Michael: *Polskie imperium. Wszystkie kraje podbite przez Rzeczpospolitą. Kraków 2016* Znak 8° ss. 344, nlb. 3, il. (Ciekawostki Historyczne.pl).

X–XVIII w.

2632. MÜLLER Michael G.: *Zrozumieć polską historię. Poznań 2012.*

Rec.: Kuczer Jarosław: Klucze niemieckiej historiografii do historii o Polsce. Uwagi na marginesie książki... *Studia Zachodnie.* [T.] 17: 2015 s. 364–373.

2633. NA WOJNIE i w szlacheckim dworcu. *Studia i materiały.* Red. Katarzyna Maksymiuk, Dorota Wereda, Rafał Roguski. *Siedlce 2016* Wydaw. Uniw. Przyrodniczo-Humanist. 8° ss. 215, il. Inst. Historii i Stosunków Międzynar. Uniw. Przyrodniczo-Humanist. w Siedlcach.

Księga pamiątkowa dedykowana Markowi Plewczyńskiemu z okazji 70. urodzin.

Treść: Maroń Jerzy: Następcy [Janusza] Wolińskiego i [Stanisława] Herbsty czyli outsiderszy polskiej historiografii wczesnonowoczesnej s. 7–17; Chynczewska-Hennel Teresa: Spotkanie z Gurką s. 21–28; Grabarczyk Tadeusz: Militarne aspekty wyprawy Kazimierza Jagiellończyka na Węgry (październik 1471 – luty 1472) s. 29–39; Stermiczak Andrzej: Włoskie i tatarskie ślady w rodowodzie Kozaków na litewskiej i polskiej Rusi s. 41–52; Boldyrew Aleksander: Mikołaj Iskrzycki [ok. 1480–1540] et consortes s. 53–65; Szymczak Jan: Wóz wojenny z Sieradza z 1590 r. s. 67–75; Nagielski Mirosław: Ujście – Kiejdany 1655 – Zdrada czy konieczny wybór elit i szlachty Rzeczypospolitej? s. 77–88; Wagner Marek: Kampania mołdawska 1690 roku s. 89–106; Wojtasik Janusz: Polacy w wojnie rosyjsko-tureckiej 1877–1878 r. s. 107–117; Gnat-Wieteska Zbigniew: W służbie Eskulapa i Marsa. Józef Puchalski [1766–1833], pułkownik, lekarz służby zdrowia Wojska Polskiego s. 119–126; Piłatowicz Józef: Czy istniała szkoła majątków Karola Stanisława Radziwiłła „Panie Kochanku” w Albie koło Nieświeża? Narodziny, chwilowy upadek, powrót i trwanie legendy – przegląd publikacji – Wiek XX s. 127–146; Cabaj Jarosław: Dwór i folwark w Olszcu w XIX wieku s. 147–160; Chyra-Rolicz Zofia: Drogi postępu w majątkach ziemiankich na Podlasiu XIX–XX wieku s. 161–174; Włodarkiewicz Wojciech: Działalność niepodległościowa Polskiej Organizacji Wojskowej do jesieni 1918 roku s. 175–188; Tym Juliusz S.: Kawaleria polska w kampanii 1939 r. Zarys użycia wielkich jednostek s. 189–202; Roguski R.: Z dziejów Polskiego Korpusu Przysposobienia i Rozmieszczenia. Ewakuacja Jednostek Wojska na Środkowym Wschodzie do Wielkiej Brytanii w 1947 roku s. 203–215.

2634. O PRZESZŁOŚCI. Czasy, miejsca, ludzie. Księga jubileuszowa dedykowana profesor Jadwidze Muszyńskiej [1946–2016]. Pod red. Waldemara Kowalskiego. *Kielce 2016* Wydaw. UJK 8° ss. 317, nlb. 1, il.

Z treści: Kowalski W.: Wstęp s. 9–10; Wspólnoty terytorialne, stanowe i etniczne: Samsonowicz Henryk: W poszukiwaniu starożytnego rodowodu s. 25–30; Gmiterek Henryk: Żydowska gmina w Parzewie w XVI–XVII wieku s. 31–40; Pielas Jacek: Urzędnicy grodzcy sandomierscy w pierwszej połowie XVII wieku s. 41–49; Łosowski Janusz: Więzy społeczne w świetle testamentów chłopów polskich w XVI–XVIII wieku s. 51–58; Leśniak Franciszek: Frochtarze skarbu królewskiego i właściciele cegielni w podkrakowskich Dębnicach w XVIII wieku s. 59–70; Społeczności i instytucje Kościoła: Burdzy Dominika: Uposażenie instytucji kościelnych Sandomierza w XVI stuleciu s. 73–91; Anusik Zbigniew, Karkocha Małgorzata: Z dziejów parafii Rembieszyce w XV–XVIII wieku s. 93–109; Piątkowska Danuta: Ślady patriotyzmu nowojorskiej Polonii s. 111–119; Wzory i antywzory: Bracha Krzysztof: O poczęciu i dziecięctwie Marii w kaznodziejstwie polskim późnego średniowiecza s. 123–135; Hochleitner Janusz: Błogosławiona Dorota z Mątów Wielkich a średniowieczny kult eucharystyczny na Warmii s. 137–146; Wojciechowska Beata: Kanoniczno-moralne aspekty małżeństwa w świetle anonimowego traktatu „Summa matrimonii” s. 147–155; Kujawińska Courtney Krystyna: Szesnastowieczny kult Lukrecji w Polsce na tle kultury europejskiej s. 157–170; Kowalski W.: Za co umierał John Ogilvie SJ? Męczennstwo, herezja i działalność antypaństwowa w Szkocji przełomu XVI/XVII wieku s. 171–180; Danowska Ewa: O porwaniu panny w dawnej Polsce s. 181–188; W kręgu kultury elit: Gąsiorowski Stefan: Uczone Żydówki w dawnej Rzeczypospolitej. Opis zjawiska s. 191–199; Chachaj Marian: Pochodzenie, edukacja i początki kariery biskupa Pawła Piaseckiego s. 201–208; Ujma Magdalena: Testamenty Szymona i Elżbiety Boguszów z 1644 roku. Z problematyki majątku ormiańskich mieszczan lwowskich s. 209–218; Pieniążek-Samek Marta: O rzeczach „u sp. J[ana] Ks. Konrada kanonika kieleckiego zastawionych” s. 219–226; Gospodarstwo w staropolskich poradnikach: Konarska-Zimnicka Sylwia: Ekonomia a gwiazdy podług wybranych almanachów krakowskich doby przedkopernikańskiej s. 229–239; Dołański Dariusz: Obraz stosunków społecznych w majątku ziemskim w staropolskich poradnikach s. 241–252; Rok Bogdan: Staropolskie kalendarze gospodarskie s. 253–264; Wojna i polityka: Iwańczak Wojciech: Wojny husyckie w nowszej historiografii – zagadnienia wybrane s. 267–276; Nagielski Mirosław: Wydatki skarbu koronnego na wojsko koronne w latach 1652–1655 s. 277–286; Srogosz Tadeusz: Funkcjonowanie hiberny w województwie sieradzkim (do końca XVII wieku) s. 287–295; Kęder Wojciech: Wizyta cara Piotra I w Królewcu w 1697 roku w świetle depesz papieskiego Sekretariatu Stanu s. 297–303.

2635. OBRAZY przeszłości. *Studia z zakresu historii, literatury i kultury.* T. 1. Pod red. Roberta Majznera. *Częstochowa 2014* Wydaw. im. Stanisława Podobińskiego Akad. im. Jana Długosza 8° ss. 292. (Częstochowskie Teki Filologiczno-Historyczne).

Z treści: Nowak Tomasz Andrzej: Przywilej Władysława IV dla radomszczańskich rzeźników i piekarzy z 1633 r. s. 31–42; Matyja Daria: Przedstawiciele rodu Małachowskich we wspomnieniach z pamiętników Stanisława hr. Nałęcz Małachowskiego s. 43–53; Majchrzak Dariusz: Proces industrializacji Grodzka w okresie tzw. zaborów s. 57–62; Barton Marek: Początki automobilizmu na ziemiach polskich s. 63–73; Kolmasiak Mariusz: Prace remontowo-konserwacyjne w latach

1936–1939 w Muzeum Józefa Piłsudskiego w Belwederze s. 89–98; Liwoch Sebastian: Geneza Konspiracyjnego Wojska Polskiego s. 101–111; Raczynska Kinga: Jacek Ogrodzki – dyrektor Gabinetu Stanisława Augusta Poniatowskiego s. 137–144; Cholewiński Łukasz: Mecenas artystyczny księcia Władysława Lubomirskiego [1866–1934] s. 145–154; Kostrzewski Paweł: Represje wobec duchowieństwa katolickiego w powiecie wieluńskim w okresie okupacji niemieckiej 1939–1945 s. 169–190; Gładkowska Anna: Naród w przepowiadaniu kardynała Stefana Wyszyńskiego s. 191–200; Sperka Zbigniew: Wybrane bitwy i potyczki Oddziału Wydzielonego Wojska Polskiego s. 225–239; Ćwikła Łukasz: Agresja krzyżacka na ziemie centralne Królestwa Polskiego w świetle wybranych zeznań świadków procesu warszawsko-uniejowskiego z 1339 r. s. 241–251; Kazik Magdalena: Mniejszość ukraińska w II RP w świetle współczesnej historiografii polskiej. Wybrane aspekty s. 253–265; Walawender Diana: Elementy demonologii słowiańskiej w twórczości Kazimierza Iłakowiczówny s. 269–281.

Toż. T. 2. Pod red. R. Majznera, Katarzyny Calus. Częstochowa 2016 ss. 225, streszcz. ang.

Materiały III Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej pt. Polityka, współpraca, przyjaźń, rywalizacja, wrogość, wojna. Relacje między ludźmi, narodami i państwami na przestrzeni dziejów, Częstochowa, 15–16 XII 2015 r.

Z treści: Calus K.: 7–8; Witak Robert: Trudne sąsiedztwo. Wybrane problemy polityki polskiej wobec Czechosłowacji w latach 1938–1939 s. 39–48; Piotrowska Katarzyna: Polacy w Kraju Czterech Mór. Wokół 600. rocznicy nawiązania stosunków dyplomatycznych między Polską a Turcją s. 73–82; Pawlak Mateusz: Uwarunkowania powstania i funkcjonowania obozów koncentracyjnych s. 85–92; Wójcik Anna: Zarys koncepcji pokojowego współistnienia państw i narodów do wybuchu I wojny światowej s. 93–100; Musiał Adrian: Strategie autoprezentacji NKW [Narodowego Komitetu Wyborczego] w wyborach samorządowych w Częstochowie w 1919 r. s. 101–110; Chmielewska Dorota: „Sikorski musi odejść” – preludium do kryzysu wewnętrznego w polskim rządzie na początku 1943 r. s. 111–124; Dziurkowski Dawid: Prawo łaski a kara śmierci w kodeksach karnych z 1932 i 1969 r. s. 125–132; Kocańda Paweł: Kariera biskupa krakowskiego Jana Muskaty u boku króla Wacława II s. 185–196; Majewski Łukasz: Trudna postać ludzi częstochowskiego Kościoła w okresie PRL s. 197–205; Bekus Ewelina: Działania władz PRL wobec tworzenia przez ks. Franciszka Musiela parafii pw. NMP Zwycięskiej w Częstochowie s. 207–216.

2636. OD TORUNIA do Charkowa. Pod red. Małgorzaty Grupy i Andrzeja Pydyna. Toruń 2016 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 266, il.

Księga pamiątkowa dedykowana Andrzejowi Koli.

Z treści: Prof. dr hab. Andrzej Kola [ur. 1940 r.]. Życiorys naukowy i zawodowy s. 11–14; Wykaz publikacji Andrzeja Koli [z l. 1968–2015] s. 15–31; Popek Mateusz: Rybołówstwo przełomu mezolitu i neolitu na polskim wybrzeżu Morza Bałtyckiego s. 33–42; Gackowski Jacek: Najstarsze przedmioty żelazne w międzyrzeczu Wisły, Drwęcy i Osy s. 63–77; Rudnicki Mirosław: Grób 25 z cmentarzyska grupy olsztyńskiej w Burdagu, st. I, woj. warmińsko-mazurskie s. 79–89; Kurzyńska Małgorzata: Akwamania z Golubia-Dobrzynia, gm. loco, woj. kujawsko-pomorskie s. 91–96; Litwin Jerzy: Sztuknictwo u południowych wybrzeży Bałtyku w IX–X wieku. Rozważania nad publikacją Olego Crumлина-Pedersena [„Boats and ships of the Baltic Sea in the 9th and 10th centuries: the archaeological and ethnographic evidence”]; w: Wulfstans voyage. Roskilde 2009, s. 235–256] s. 97–113; Pydyn A.: Sredniowieczne przeprawy mostowe na wyspę Kurhany na jeziorze Łodygowo s. 115–128; Wiewióra Marcin, Wasik Bogusz, Momot Agata: Chronologia zamku krzyżackiego w Kowalewie Pomorskim na podstawie wyników pierwszego sezonu badań w 2013 r. s. 129–141; Rozyński Waldemar: O kaplicach w pokrzyżackich

domach zakonnych w świetle nowożytnych inwentarzy – wybrane przykłady s. 143–154; Poliński Dariusz: Drewniano-ziemne warownie zakonu krzyżackiego na terenie dzisiejszego Obwodu Kaliningradzkiego i w Inflantach s. 155–167; Głosek Marian: Dwie główce broni białej z Muzeum Diecezjalnego w Płocku s. 169–173; Marciniak-Kajzer Anna: O dylematach związanych z datowaniem późnosredniowiecznych grodzisk s. 175–185; Kajzer Leszek: „Sedes translata” czy „principales”, czyli kilka uwag o wczesnosredniowiecznej Łęczycy s. 187–204; Radka Krzysztof: Archeologiczne badania podwodne rumowiska mostu z XVI wieku w Płotelach (Litwa) s. 205–214; Uziembło Romualda: Kaplerze w zbiorach Muzeum Okręgowego w Toruniu s. 215–224; Rezmer Waldemar: Tatarzy w Wojsku Polskim 1918–1920 s. 225–240; Smoliński Aleksander: Kilka uwag i uzupełnień do kwestii „nieśmiertelników”, czyli znaków i dokumentów tożsamości Wojska Polskiego s. 241–253; Blombergowa Maria Magdalena: Na tropach milośników archeologii. Rozważania przy lekturze „Pamiętników znalezionych w Katyniu” s. 255–267.

2637. PER mulierem... Kobieta w dawnej Polsce – w średniowieczu i w dobie staropolskiej. Red. Katarzyna Justyniarska-Chojak, Sylwia Konarska-Zimnicka. Kielce 2012.

Rec.: Kardys Piotr, *Almanach Historyczny*. T. 18: 2016 s. 243–247.

2638. PISKOZUB Andrzej: Sarmackie dzieciństwo. Traktat o czterech rodzimych ojczyznach. Olsztyn 2016 Pracownia Wydawnicza Elset 8° ss. 503, ilb. 1, il.

2639. PIŚMIENNOŚĆ pragmatyczna, edytorstwo źródeł historycznych, archiwistyka. Studia ofiarowane profesorowi Januszowi Tandeckiemu w sześćdziesiątą piątą rocznicę urodzin. Pod red. Romana Czai i Krzysztofa Kopińskiego. Toruń 2015.

Rec.: Ciara Stefan, *Archeion*. T. 117: 2016 s. 526–533.

2640. POLAND. History, culture and society. Selected readings. Ed. by Eleonora Bielawska-Batorowicz. 3rd ed. Łódź 2015 Wydaw. UŁ 8° ss. 360, il.

Treść: Bielawska-Batorowicz E.: Editor's preface s. 7–11; Wiluś Robert: The natural history of Poland s. 15–31; Kaczmarek Sylwia: Architecture of Poland as the heritage of the past in the present. Castles, palaces and mansions, historic cities s. 33–57; Kowalska-Pietrzak Anna: History of Poland during the Middle Ages s. 61–93; Żurawski vel Grajewski Radosław: Poland in the period of partitions 1795–1914 s. 95–125; Pietrzak Jacek: Poland in times of Great War and Second Independence 1914–1939 s. 127–144; Żurawski vel Grajewski Przemysław: History and contemporary politics of Poland 1939–2003 s. 145–185; Warzywoda-Kruszyńska Wielisława: System transformation: achievements and social problems in Poland s. 187–203; Błaszczak Maria Celina: Poland's integration with the European Union s. 205–229; Matuchniak-Krasuska Anna: Culture and society s. 233–259; Krawczyk-Wasilewska Violetta: Polish folklore s. 261–271; Leśniowski Dariusz: Towards the modern alternative theatre in Poland – selected issues s. 273–299; Płuciennik Jarosław: A short history of the sublime in Polish literature from a comparative perspective s. 301–309; Izdebska Agnieszka: Polish novel in the 20th century s. 311–336; Żyto Kamila: Film in the shadow of history. Józef Lejtes and Polish school s. 337–353.

Wyd. 1. 2003.

2641. POL'ŠA – naris istoriï. Za red. Vlodziměža Mendžec'kogo ta Ėži Braciseviča. Varšava 2015 Īnstitut nacional'noi pam'ati – Komisiã peresliduvannã zločiniv proti po-l's'kogo narodu 8° ss. 365, nlb. 2, il.

Rec.: Tkachuk Iurii, *Obóz*. Nr 55: 2016 s. 89–92.

2642. POLSKA otwarta czy zamknięta. Wybór, red. i wstęp Henryk Samsonowicz. Łomża 2016 Społ. Stow. Prasoznawcze „Stopka” im. Stanisława Zagórskiego 8° ss. 357, nlb. 2, il. (Seria Glogerowska).

Z treści: Nowicki Maciej: „Jeżeli teoria...” – rzec o otwartym sercu i zamkniętym umyśle s. 77–92; Szczepański Janusz: „Mie-liśmy tu raj” – menonicy z Wymysła Niemieckiego s. 93–112; Pessel Włodzimierz Karol: Krótka lekcja europeistyki w jednym wersie zapisana s. 113–134; Kossakowska Natalia: Otwartość pod lupã. (Nie)codziennosc kontaktów między Polskã a Angliã u schyłku XVI wieku s. 135–162; Malinowski Ludwik: Otwierać się czy zamykać? Poglãdy zbliżone i odmienne s. 165–190; Dobroński Adam Czesław: Zygmunt Gloger o swoich i obcych s. 251–269; Kaute Wojciech: „Ja ze wsi jestem” – Polska i Polacy w „Dzienniku” Witolda Gombrowicza s. 271–293; Malinowski Mariusz: Goście, opuszczeni i gospodarze. Polskość a relaty-wizmy procesów migracyjnych s. 295–313; Ciborska Elżbieta: Pozostaniemy otwarci s. 315–340; Aneks: Laureaci Konkursu Zygmunta Glogera [z l. 1983–2016] s. 343–356.

2643. POLSKIE obywatelstwo na emigracji. Red. nauk. Samanta Kowalska, Dorota Frãczak. Poznań–Kalisz 2016 UAM. Wyd. Pedagog.-Artystyczny 8° ss. 220, il., streszcz. ang.

Z treści: Urbanowicz Beata: Wãtki i motywy polskie w europejskich podręcznikach historii s. 59–79; Űtracka Dorota: Europa – kłopotliwe dziedzictwo. Interteksty kultury i literatury w pismach Andrzeja Bobkowskiego s. 81–115; Spyttek Patrycja: Wkład rodziny Bełzów w kształtowanie polsko-rosyjskiego dialogu kulturalnego s. 153–163; Ledzianowski Mateusz: Działalność papieża Jana Pawła II i jego następców Benedykta XVI oraz Franciszka w kontekście dziedzictwa kulturowego s. 165–173; Grześkiewicz Katarzyna, Kowalski Ramiro: Zwyczajnie i tęsknoty romskie na przykładzie Papuszy s. 211–220.

2644. PROBLEMY i sukcesy polskiej rodziny w przeszłości i terãżniejszości. Studia historyczno-społeczne. Pod red. Jarosława Durki. Kalisz 2013 Kaliskie Tow. Przyj. Nauk 8° ss. 182, il.

Z treści: Durka J.: Wstęp s. 5–6; Studnicka-Mariańczyk Karolina: Życie codzienne ziemiaństwa na przykładzie rodziny Ostrowskich z Maluszyna s. 8–28; Ziółek Sebastian: Pomoc rodzinom żołnierskim w czasie powstania listopadowego s. 29–37; Białokur Marek: Zabrakło szczęścia. Historia rodzinna pierwszego prezydenta Rzeczypospolitej Gabriela Narutowicza s. 38–63; Werra Jarosław: Rodzina w czasie działań wojennych 1939–1945 s. 64–85; Durka J.: „Młode pokolenie [...] pragnie aby rodzina polska była chrześcijańska” – problematyka wychowania młodzieży w dokumentach Służby Bezpieczeństwa, dotyczących pielgrzymek na Jasną Górę w 1977 roku s. 86–102.

Rec.: Radziszewska Maria, *Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk*. Nr 16: 2016 s. 216–218.

2645. ROK 1914. Jaka Polska, jaki świat? W kręgu zainteresowań badawczych profesora

Romana Wapińskiego [1931–2008]. Pod red. Iwony Sakowicz-Tebinka. Gdańsk 2016 Wydaw. Uniw. Gdański 8° ss. 349, il.

Treść: Sakowicz-Tebinka I.: Wstęp s. 7–10; Żarnowski Janusz: Pokolenia historyków polskich po 1945 r. i ewolucja historiografii s. 11–33; Stegner Tadeusz: Profesora Romana Wapińskiego refleksja nad Wielkã Wojnã s. 35–45; Opacki Zbigniew: Między nauką a politykã. Wpływ zaangażowania politycznego Romana Wapińskiego na twórczość naukowã s. 47–60; Koko Eugeniusz: Profesor Roman Wapiński wobec przemian w Polsce od końca lat 80. XX w. s. 61–72; Borzyszkowski Józef: Badania pomorzoznawcze Profesora Romana Wapińskiego s. 73–85; Wojdyło Witold: Biografistyka w badaniach naukowych Profesora Romana Wapińskiego s. 87–99; Stobiecki Rafał: Roman Wapiński jako historyk idei s. 101–113; Nowak Magdalena: Próba spojrzenia na wybrane kategorie opisu świadomości narodowej w pracach Romana Wapińskiego s. 115–133; Kakareko Antoni: Naukowa warsztatowa spuścizna rękopiśmienna Profesora Romana Wapińskiego w zbiorach Biblioteki Uniwersytetu Gdańskiego – charakterystyka ogólna i problemy badawcze s. 135–139; Drzewiecki Andrzej: Kilka refleksji na temat znaczenia Polacy w polityce II Rzeczypospolitej pod wpływem uwag Profesora Romana Wapińskiego s. 141–155; Mroczko Marian: Kwestia dostępu do morza w polskiej myśli politycznej XIX i XX w. (do 1939 r.) s. 157–179; Kulak Teresa: Sojusz rosyjsko-francuski a sprawa niepodległości Polski i pokoju europejskiego w latach 1891–1914 s. 181–199; Jurkowski Roman: Polskie i rosyjskie echa tzw. azjatyckiej mowy Romana Dmowskiego w II Dumie Państwowej 17(30) maja 1907 r. s. 201–213; Petelska Michalina: Antypolskie czy antywojenne? Wokół wystąpienia Georga Brandesa z 1914 r. s. 215–236; Jakubowska Urszula: Koniec wojny – nowe role. Lwów po 1918 r. s. 237–246; Zaskil'nak Leonid: Vizitiã Ukraini ta fi kordoniv v ukrains'kij istoriografii miżwoennoi Pol'sei s. 247–264; Chimiak Łukasz: Z pokolenia przelomu. Pochodzenie i wykształcenie Adama Tarnowskiego [1892–1956], posła i ministra spraw zagranicznych rządu londyńskiego s. 265–277; Janicki Arkadiusz: Wielkie nadzieje i wielkie rozczarowania. Polacy z Inflant Polskich o przynależności państwowej tego obszaru w latach 1917–1920 s. 270–296; Odgłosy Wielkiej Wojny w Piotrogradzie, w świetle wspomnień Ireny Trockiej-Klechniowskiej. Przyczynek źródłoznawczy. [Wyd.] Michał Sempolowicz s. 297–307; Koprowski Piotr: Europa w niektórych koncepcjach integracji Starego Kontynentu doby dwudziestolecia międzywojennego s. 309–324; Tebinka Jacek: Położenie geopolityczne Polski i jej sojusze po pierwszej wojnie światowej s. 325–335; Sikorski Tomasz: „Nowy Świat”. „Utopia” społeczno-polityczna Mieczysława Michała Szawleskiego (1887–1942) s. 337–349.

2646. STEGNĚ dōwnĚ i nowĚ. Kaszubskie wzorce i wartoścĭ. Pod red. Daniela Kalinowskiego. Bolszewo–Wejherowo 2016 Bibl. Publ. Gm. Wejherowo im. Aleksandra Labudy; Gm. Wejherowo 8° ss. 143, il. (Biblioteczka Gminy Wejherowo; t. 37).

Z treści: Tomkun Maciej: Świętopelk II Wielki – wybitny pomorski władca i wojownik s. 35–52; Kalinowski D.: Florian Ceynowa [1817–1881] wskazujący drogę s. 53–62; Linkner Tadeusz: Kaszubska „Godka o Januszu Skwerku” i jej konseksje s. 63–76; Breza Bogusław: Kaszubi a powrót Pomorza do Polski w 1920 roku s. 77–106; Breza Edward: „Słownik gwar kaszubskich na tle kultury ludowej” ks. dra Bernarda Sychty ukoronowaniem leksykografii kaszubskiej s. 107–118; Tomkin M.: Historia Kaszubów w obrazach s. 119–142.

2647. SZWED Robert Wojciech: Wielkie i małe problemy Polski w XIX–XX wieku.

Radomsko 2016 Wydaw. Taurus 8° ss. 439, tabl. 16, il.

2648. URZĘDNICY Wielkiego Księstwa Litewskiego. Spisy. T. 1: Województwo wileńskie XIV–XVIII wiek. Pod red. Andrzeja Rachuby; oprac. Henryk Lulewicz, A. Rachuba, Przemysław P. Romaniuk; przy współpr. Uładzimir Jemialianczuka i Andreja Macuka. Warszawa 2004.

Uzup.: Tęgowski Jan: Garsć uwag o urzędnikach województwa wileńskiego XIV–XVIII wieku. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 14: 2011 s. 19–29.

2649. W KRĘGU historii i archiwistyki. Księga pamiątkowa ofiarowana Czesławowi Margasowi w dziewięćdziesiątą rocznicę urodzin. Pod red. Jana Ryszarda Sielezina. Jelenia Góra 2015.

Rec.: Szajda Marek, *Rocznik Jeleniogórski*. T. 48: 2016 s. 361–363.

2650. WIECZORKIEWICZ Paweł Piotr: Bandera we krwi. Polityka, wojsko, sovietica. Wybór tekstów Marek Jastrzębski; red. Małgorzata Pilecka. Łomianki 2015 Wydaw. LTW 8° ss. 428.

XX–XXI w.

2651. WŁADYSŁAW Bukowiński, bł.: Historia jest nauczycielką życia. Historia est magistra vitae. Warszawa 2016 Stow. „Wspólnota Polska” 8° ss. 161, il.

c) Historia mniejszości narodowych

Zob. poz. 2487, 2946, 3307, 3487, 5209, 9271, 9370, 9521, 11009, 11056, 11160, 11173, 11256, 11332, 11340, 11366.

2652. AMBROSIEWICZ Maciej: Sztetl z długą ulicą. Shtetl with a long street. Suwałki 2016 Stow. Inicjatyw Społ.-Kult. „Nad Czarną Hańczą” 4° ss. 281, nlb. 3, il.

Tekst równol. pol., ang.

Dzieje Żydów w Suwałkach w XIX–XX w.

2653. AVIN Agneska: Migracje Cyganów do Nowego Świata. *Studia Romologica*. Nr 9: 2016 s. 145–165, streszcz. ang., rom.

XV–XX w.

2654. AVIN A., Pilarczyk-Palaitis Anna: Romowie na Litwie. Przeszość, teraźniejszość, perspektywy. *Studia Romologica*. Nr 9: 2016 s. 185–200, streszcz. ang., rom.

XV–XXI w.

2655. BARWIŃSKI Marek: Geograficzno-polityczne uwarunkowania sytuacji Ukra-

inców, Łemków, Białorusinów i Litwinów w Polsce po 1944 roku. Łódź 2013.

Rec.: Idzior Anna, *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. [Z.] 41: 2014 s. 244–248.

2656. BOBROWICZ Adam: Tam jeszcze sły-chać szept modlitw i bicie cerkiewnych dzwonów. Współpr. Irena Bobrowicz. Pasłęk 2016 Adam Bobrowicz 8° ss. 352, il., streszcz. ang., ukr.

Ukraińcy w Polsce, 1 poł. XX w.

2657. BONIECKA-STĘPIEŃ Daria: Historia żydowskiej Falenicy ukryta w nieznannej mapie. *Rocznik Józefowski*. T. 2: 2016 s. 83–87.

Dot. 1. 1905–1942.

2658. GRUŻLEWSKA Anna: 140 lat historii dzierzoniowskiej synagogi. *Rocznik Dzierżoniowski*. T. 25: 2015 [dr.:] 2016 s. 10–19.

2659. GRUŻLEWSKA A.: Żydzi z prowincji. Świdnicki i wałbrzyski okręg synagogałny 1812–1945. Dzierżoniów, Strzegom, Świdnica, Świebodzice, Wałbrzych. Dzierżoniów–Złoty Stok 2016 Art in Design Sova 8° ss. 322, il.

2660. GRZYBOWSKI Michał Marian, Sobociński Michał: Wspólnota żydowska w Bielsku. Próba rekonstrukcji stanu wspólnoty. Płock–Sierpc 2014 P.P.-H. Drukarnia 8° ss. 136, tabl. 8, il.

XV–XX w.

2661. HEYDE Jürgen: Transkulturelle Kommunikation und Verflechtung. Die jüdischen Wirtschaftseliten in Polen vom 14. bis zum 16. Jahrhundert. Wiesbaden 2014.

Rec.: Doktor Jan, *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 16]: 2016 nr 3 s. 783–784.

2662. HISTORIA Białorusinów Podlasia. Oprac. red. Sławomir Iwaniuk, Oleg Łatyszonek. Białystok 2016 Białoruskie Tow. Hist. 8° ss. 538, il.

XX–XXI w.

2663. IMIGRANCI w Małopolsce. Między integracją, asymilacją, separacją i marginalizacją. Red. nauk. Edyta Pindel. Kraków 2014 Akad. Ignatianum 8° ss. 305, nlb. 3, il.

Z treści: Pindel E.: Wstęp s. 7–9; Gadowska Aspazja, Spyra Adam, Strzelichowski Szymon, Trzaska Katarzyna, Urban-Toczek Anna, Witkowski Tomasz, Ziębacz Agnieszka: Cudzoziemcy w województwie małopolskim – wybrane statystyki. Prawo migracyjne. Polityka migracyjna Polski s. 11–47; Gadowska A., Spyra A., Strzelichowski S., Trzaska K., Urban-Toczek A., Witkowski T., Ziębacz A.: Charakterystyka społeczności imigranckich z Ukrainy, Armenii, Wietnamu i krajów MENA, zamieszkujących województwo małopolskie oraz badane społeczności w świetle analizy dokumentów s. 49–115; Brzozowski Jan, Pędziwiatr Konrad: Analiza procesu integracji imigrantów w Małopolsce s. 117–240.

Rec.: Szejma Maria, *Studia Migracyjne – Przegląd Polonijny*. R. 42: 2016 z. 1 s. 257–260.

2664. IWAŃSKA Katarzyna: *Dzieje i kultura Żydów w Wadowicach w latach 1864–1945*. Kraków 2016 Akad. Ignatianum. Wydaw. WAM 8° ss. 422, il.

2665. JEDLIŃSKA-KAWSKA Agnieszka, Kawski Tomasz: *Spółeczność żydowska w Bydgoszczy w XX wieku*. Bydgoszcz 2015.

Rec.: Osiński Krzysztof: Kilka uwag na temat najnowszej książki Agnieszki Jedlińskiej-Kawskiej i Tomasza Kawskiego o społeczności żydowskiej w Bydgoszczy w XX wieku. *Kronika Bydgoska*. T. 37: 2016 s. 471–491; Polem.: Kawski T.: Uwagi do „Kilku uwag...” Krzysztofa Osińskiego, czyli Rzecz o zrozumieniu. *Tamże* s. 493–498.

2666. KALINOWSKI Daniel: *Żydzi polscy i pomorscy*. Studia o ludziach i literaturze. Gdańsk–Słupsk 2016 Inst. Kaszubski; Akad. Pomorska 8° ss. 327, nlb. 1, il.

XIX–XX w.

2667. KOPROWSKI Marek A.: *Łemkowie*. Losy zaginionego narodu. Zakrzewo 2016 Replika 8° ss. 254, tabl. 32, il.

2668. KOWALSKI Rafał: *Raz jeszcze. Żydzi – Płock – Polska*. Płock [2016] Muzeum Mazowieckie w Płocku 8° ss. 362, nlb. 2, il.

2669. KSIĘGA o Serocku. Niezatarcie historie. Wybrał i oprac. Silvio Gutkowski. Serock–Pułtusk 2016 Wydaw. Aleksander 8° ss. 257, il.

Dzieje Żydów, XX–XXI w.

2670. KULTURA Ukraińców na Warmii i Mazurach. Tradycja i współczesność. (Studium etnologiczno-kulturowe). Red. nauk. Yaroslava Konieva. Olsztyn 2016 Uniw. Warmińsko-Mazurski. Inst. Słowiańszczyzny Wschodniej. Zakł. Ukrainistyki 8° ss. 369, il., streszcz. ang.

Tręść: Drozd Roman: Przyczyny i następstwa deportacji ludności ukraińskiej na Warmię i Mazury w 1947 r. s. 9–32; Sycz Miron: Prawa mniejszości narodowych i etnicznych w Rzeczypospolitej Polskiej (na przykładzie mniejszości ukraińskiej na Warmii i Mazurach) s. 33–48; Melyk Marek: Rola Kościoła greckokatolickiego w rozwoju kultury ukraińskiej na Warmii i Mazurach s. 49–89; Tchórz Bohdan: Cerkwie greckokatolickie na Warmii i Mazurach („Ziemiach Odzyskanych”) s. 91–120; Nazaruk Bazyli: Oświata ukraińska na Warmii i Mazurach w kontekście całokształtu systemu nauczania języka ukraińskiego w Polsce – dzieje, stan obecny i perspektywy s. 121–135; Konieva Y.: Z dziejów ukrainistyki olsztyńskiej s. 137–143; Lesiv Mihajlo: Ukraïns’ka mova ta її govırki na Warmii i Mazurach (pislá 1947 roku) s. 145–169; Koněva Ároslava: Rol’ ukráin’s’koï inteligencii na Warmii i Mazurach s. 171–212; Koněva Á.: Pitanná samoidentifikacii ukráin’s’koï menšini na Warmii i Mazurach: statistična obrobka anket s. 213–243; Rozbicka Renata: Wizerunek Ukraińca w prasie polskiej w latach 1989–2005. Studium przypadku w oparciu o publikacje prasowe „Gazety Wyborczej” s. 245–259; Cerkovnák Ivanna: Prací Oskara Kol’berga i zbere-

ženná kul’turnih pam’atok lemків i bojків s. 261–266; Czerniak Grażyna: Osiągnięcia Bożeny Domagały w usystematyzowaniu wiedzy o mniejszości ukraińskiej na Warmii i Mazurach s. 267–278; Golovatiuk Valentina: Fol’klorno-etnografičnii zapisi Í. Ígnatuka v arhivnih džerelah institutu mistectvoznavstva, fol’kloristiki ta etnologii im. M. T. Ril’s’kogo NAN Ukraïni s. 279–289; Halúk Lesá: Usna proza ukráinčiv u Pol’šči pro pereseleńná 1947 roku: istoriografiiá pitanná s. 291–316; Halúk L.: Usni opovidanná ukráinčiv u Pol’šči pro pereseleńná 1947 roku ák fol’klome ávlíšče: tematika i poetika s. 317–329; Konieva Y.: Motyw akcji „Wisła” jako czynnik tekstotwórczy w folklorze na Warmii i Mazurach s. 331–348; Koněva Á.: Majstriná narodnoi višivki s. 349–369.

2671. KUPSKI Błażej: *Żydzi nad Dramą na przestrzeni wieków*. Materiały do monografii miasta Pyskowiec. *Rocznik Muzeum w Gliwicach*. T. 26: 2016 s. 59–79, streszcz. ang., niem.

2672. KWIATKOWSKI Michał: *Ślady osadnictwa ołędzkiego na Kujawach i ziemi dobrzyńskiej*. Uwagi na marginesie wystawy czasowej pt. „Zapomniany świat. Ołędrzy w krajobrazie i kulturze”. *Rocznik Muzealny [Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej]*. T. 16: 2016 s. 151–163.

2673. LEMAŃCZYK Magdalena: *Mniejszość niemiecka na Pomorzu Gdańskim*. Posłowiem opatrzył Piotr Madajczyk. Warszawa–Kwidzyn 2016 Inst. Nauk Polit. PAN; Tow. Kulturalne Ludności Niemieckiej „Ojczyzna” 8° ss. 417, il., streszcz. ang., niem.

Od 1918 r.

2674. LEMPETIENĒ Larisa: *The transformations in the culture of reading among Lithuanian Jews in the 2nd half of the 19th c. – 1st half of the 20th c.* *Knygotyra*. T. 66: 2016 s. 37–45, streszcz. lit.

2675. LESESTUNDE. Lekcja czytania. Red. tekstów niem. Ruth Leiserovitz, Stephan Lehnstaedt; red. tekstów pol. Joanna Nalewajko-Kulikow, Grzegorz Krzywiec. Warszawa 2013 Deutsches Historisches Inst.; IH PAN; Neriton 8° ss. 494, il.

Z treści: Borejsza Jerzy W.: Karol Świerczewski na ulicy Karola Marksa (uwagi na marginesach nieznannej książki) s. 17–25; Leiserovitz R.: „Das unsichtbare Gepäck”. Warschauer Studenten und Wissenschaftler des 19. Jahrhunderts als Akteure des Wissenschaftstransfers s. 27–36; Żółkiewska Agnieszka: Literatura niemieckojęzyczna w przekładach na język jidysz (1891–1939) s. 37–49; Badstübner-Kizik Camilla, Kizik Edmund: „Polnischer Wegweiser” Krzysztofa Celestyna Mrongowiusza jako przykład gdańskiego podręcznika do nauki języka polskiego na początku XIX wieku s. 65–82; Górny Maciej: „Rassenkampf”. Transfer idei na przełomie XIX i XX wieku s. 83–99; Grözinger Elvira: „Polen, mein Vaterland!...” Das Bild der Heimat in der jüdischen Dichtung s. 101–124; Bues Almut: Das Welt auf Papier. Leser – Schreiber – Schriftgelehrter s. 127–138; Guesnet François: Der angestupste Sohn des Vorstehers, oder: Jüdische Lebenswelt, Recht und Geschlecht in einer jüdischen Komödie des 19. Jahrhunderts s. 139–154;

Stegner Tadeusz: Lektury polskich ewangelików w XIX wieku s. 155–171; Fijałkowski Paweł: Stare książki opowiadają o czytelnikach, czyli o ewangelickiej literaturze religijnej i jej użytkownikach s. 173–184; Lehnstaedt S.: Mit Führer in Warschau. Deutsche Reiseliteratur aus zwei Weltkriegen s. 185–197; Węgrzynek Hanna: Niemcy – Polacy – Żydzi: jak w PRL powstawał podręcznikowy schemat interpretacji dziejów najnowszych (1943–1952) s. 199–216; Krzywiak G.: Recepcja „Mein Kampf” Adolfa Hitlera w polskiej opinii publicznej do 1939 roku. Prolegomena s. 241–267; Brewing Daniel: Viktimisierung und Gealt. Helmuth Koschorke „Polizeireiter in Polen” und der September 1939 s. 269–280; Kendziorek Piotr: Etyka komunikacji, teoria społeczeństwa i „kryzys marksizmu”. O recepcji idei Jürgena Habermasa w Polsce w latach 80. s. 281–298; Boysen Jens: Auf der Suche nach dem Feind. Zur Rezeption Carl Schmitts in der Dritten Polnischen Republik s. 299–312; Löw Andrea: Zeugnisse für die „Nachwelt”. Dokumentationsstätigkeit in den Gettos Litzmannstadt und Warschau s. 315–330; Kąkolowski Igor, Skibińska Alina: Zrabowana i wciąż poszukiwana biblioteka cadyka Altera z Góry Kalwarii s. 331–350; Steffen Karin: „Die Welt will aber davon nichts wissen”. Die Rezeption der Memoiren von Ludwik Hirsfeld und die Reaktionen auf seine Sicht des Lebens in Warschauer Ghetto s. 351–369; Benz Wolfgang: Überleben, um den Untergang zu beschreiben. Texte der Zentralen Jüdischen Historischen Kommission in Polen 1945–1947 s. 371–383; Nalewajko-Kulikow J.: Dzieje publikacji „Kroniki getta warszawskiego” w Polsce. Rekonstrukcja badawczy s. 385–403; Stach Stephan: Emanuel Ringelblum als Kronzeuge der Heimatvertriebenen. Das Buch „Ghetto Warschau” und der Göttinger Arbeitskreis s. 405–427; Weiser Piotr: „Od razu widać było, że to Żyd...” Rozmowa w celi gestapo wiosną 1944 roku s. 429–442; Loose Ingo: Vom Ghettokönig zum Ghettoelend. Litzmannstadt in der Belletristik s. 443–458; Kosmala Beate: „Zwischen allen Stühlen”. Familie David in Bielsko-Biala s. 459–475; Brechtken Magnus: „Himmel lass mich nur kein Buch von Büchem schreiben”. Ein Versuch über das Buch als Spiegel deutsch-polnischer Erinnerungen s. 479–494.

Rec.: Woźniak Krzysztof Paweł, *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 15: 2015 s. 192–199.

2676. LEVY Florencia: Spacer, pomnik i to co, niewidzialne. A walk, a monument, and something invisible. Tł. Agata Szczygieł. Warszawa 2016 Muzeum Historii Żydów Pol. 16° ss. 77, nlb. 3, il.

Tekst równol. pol., ang.
Żydzi w Warszawie.

2677. LIS Artur: Żydzi w Opatowie. Sandomierz 2016 Armoryka 8° ss. 86.

XVI–XX w.

2678. ŁAGIEWSKI Maciej: Breslau Jews 1850–1944. Forgotten chapter of history. Transl. Irene E. Newhouse, Tomasz Borkowski, Izabela Towarnicka, Aneta Ziółkowska. Wrocław 2016 Muzeum Miej. Wrocławia 4° ss. 255, il.

2679. ŁEMKOWIE, Bojkowie, Rusini. Historia, współczesność, kultura materialna i duchowa. T. 6. Red. nauk. Bohdan Halczak [i in.]. Słupsk–Warszawa 2016 Tyrsa 8° ss. 654, nlb. 1, il., mapa, streszcz. ang.

Z treści: Drozd Roman: Wstęp s. 13–18; Best Paul J.: „The Hartford Courant” i „The New York Times” wobec wydarzeń na pograniczu polsko-ukraińskim w latach 1944–1946 s. 21–26;

Bobyryk Witold: Stan Cerkwi greckokatolickiej czterdzieści lat po akcji „Wisła” s. 27–43; Dudra Stefan: Kościół prawosławny wobec przesiedleń ludności lemkońskiej do Ukrainy Socjalistycznej Republiki Radzieckiej w latach 1944–1946 s. 55–68; Dydycz Rafał: Przesiedlenia ludności ukraińskiej z powiatu Biała Podlaska do Związku Radzieckiego s. 69–79; Halczak B., Śmigiel Michał: Czechosłowacja wobec wysiedlenia ludności ukraińskiej z Polski do ZSRR w latach 1944–1946 s. 95–107; Humecki Mariusz: Spółdzielczość ukraińska na Łemkowszczyźnie w latach okupacji niemieckiej (1939–1944) s. 114–124; Kozik Lubow: Wymiana ludności między Polską a BSR i ZSRR w latach 1944–1946 – podobieństwa i różnice s. 158–162; Maliszewska Alicja: „Gdzie jest moja ojczyzna?”. Dylematy tożsamościowe wnuków przesiedlonych Ukraińców s. 163–171; Matelski Dariusz: Losy dziedzictwa kultury wysiedleńców z akcji „Wisła” po II wojnie światowej s. 172–185; Nabywaniec Stanisław, Rogula Jan: Wpływ przesiedlenia ludności ukraińskiej na zmianę struktury narodowościowej i religijnej powiatu sanockiego w pierwszej połowie XX w. s. 194–212; Pisuliński Jan: Przesiedlenia ludności polskiej z ZSRR i ukraińskiej z Polski w latach 1944–1946 s. 221–231; Pron’ Tetiana: Pivstolittá rabu na spogadi: posttraumatyczny stres w ukraińcach, wsielonych iz Pol’sci w Ukraïnu 1944–1946 rr. s. 232–247; Pulik Paweł: Próby pozyskania ludności huculskiej przez państwo polskie w latach trzydziestych XX wieku s. 248–260; Śerba Galina: Tragični naslidki deportacij ukraïnciv z Lemkivšini, Nadsánna, Holmšini v 1944–1946 rokah za rezul’tatami sociologičnih doslidžen’ s. 267–274; Słabig Arkadiusz: Inwigilacja inteligencji ukraińskiej w Polsce w latach pięćdziesiątych i sześćdziesiątych XX wieku (w świetle spraw o kryptonimach „Spółka”, „Prawnik” i „Pajaki”) s. 285–303; Superson-Halađay Marta: Okoliczności utworzenia i działalności Komisji Tkaczowa badającej możliwości powrotu ludności wysiedlonej w trakcie akcji „Wisła” s. 311–318; Włodarczyk Tamara: „Nie ze wszystkich wsi Żydzi wyjechali”. Lemkowie wobec Zagłady Żydów na Łemkowszczyźnie s. 319–335; Wysocki Roman: Pomiędzy konfesyjnością a etnicznością: problematyka lemkońska na łamach „Przeglądu Prawosławnego” w latach 1991–2010 s. 336–345; Kucir Tetiana: Hudožn’o-stilistični osoblivosti ta semantične značenná žinočih veših’nih uboriv (na prikladzi vinkiv Bojkivšini j Opillá) s. 466–478; Movna Marianna: Putivniki Karpatami (druga polovina XIX – počatok XX st.) s. 504–515; Vinogradsk’ka Galina: „Prikordoni obžniki” u s. Hotince: narodni žnivar’ski tradiciji u pol’sko-ukraïns’kij spivpraci s. 627–635; Zagajsk’ka Dzenislava: Tipologija ta klasifikacija ornamental’nih motiviv u narodnij hudožnij tvorčosti bojkiv (počatok XIX – seredini XX st.) (za materialami fondiv Drogebic’kogo kraėznavčogo muzeu, muzeiv Pol’si ta Slovaččini) s. 636–652.

T. 1. Legnica–Zielona Góra 2007.

2680. [MEDVEDEVA Ol’ga Rahmilovna] Medvedeva-Nathoo Olga: Na skrzyżowaniu dróg. Prawdziwa opowieść o Ginie Dimant, wojnie i miłości. Przekł. Ludmiła Kopycińska. Szczecin 2016 Tow. Społ.-Kult. Żydów w Polsce. Oddz. 8° ss. 308, il.

Dzieje Żydówki (ur. 1926) i jej rodziny w Warszawie, ZSRR i Kanadzie.

Książka dostępna także jako e-book.

2681. MIRONOWICZ Antoni: Książd Mihał Bożerianow i jego odpowiedź „ludziom małym”. Białystok 2015 Wydaw. Uniw. w Białymstoku 8° ss. 131, il.

Mniejszość białoruska w Polsce, 1 poł. XX w.

Rec.: Pawluczuk Urszula Anna, *Białostockie Teki Historyczne*. T. 14: 2016 s. 305–308.

2682. MNIEJSZOŚCI narodowe i religijne na Żuławach. Pod red. Janusza Hochleitnera. Malbork 2016 Muzeum Zamkowe 8° ss. 251, il., streszcz. ang.

Treść: Hochleitner J.: Wstęp s. 5–7; Hochleitner J.: Pobyt czeskiego misjonarza na Żuławach w 997 roku s. 9–28; Wenta Jarosław: O Holendrach w Prusiech niegdyś krzyżackich. Przypadek Doroty z Matów Wielkich na Żuławach s. 29–37; Kuprjanik Stanisław: Mennonici na Żuławach Malborskich s. 39–67; Kościelak Sławomir: Rezydencja jezuitów w Malborku i jej międzynarodowa obsada duszpasterska s. 69–90; Augustiewicz Sławomir: Brandenburska załoga Malborka w latach 1629–1635 s. 91–102; Krzysztopa-Czupryńska Barbara: Żuławy Wiślane w dziewiętnastowiecznych publikacjach brytyjskich s. 103–114; Kasperek Norbert: Powstańcy listopadowi na Żuławach s. 115–154; Bielawny Krzysztof: Dzieje parafii luteranckich w granicach superintendencji malborskiej z okresu międzywojnia s. 155–170; Berendt Grzegorz: Żydowskie ślady na Żuławach Wiślanych s. 171–181; Gliniecki Tomasz: Walki Armii Czerwonej na Żuławach Wiślanych w styczniu 1945 roku s. 183–206; Gajewski Wojciech: Kościoły ewangelikalne na Żuławach dźi s. 207–228; Rząd Ryszard: Mniejszości religijne i narodowe na Żuławach Malborskich s. 229–248.

2683. NASIŁOWSKA Anna: Wolny agent Umeda i druga Japonia. Warszawa 2013 Wydaw. Premium Robert Skrobisz 8° ss. 473, nlb. 2, il.

Życie w Polsce Ryōch Umedy (1900–1961) i jego syna Yoshio (1949–2012), l. 1922–1982.

Rec.: Machcewicz Anna: Polak o skośnych oczach. *Wolność i Solidarność*. Nr 7: 2014 s. 194–196.

2684. NIECZUJA-OSTROWSKI Paweł: Ormianie w Gdyni. *Zeszyty Gdynskie*. Nr 10: 2015 s. 265–285, streszcz. ang.

XX–XXI w.

2685. NIEMCY. Pod red. Lecha M. Nijakowskiego. Warszawa 2016 Kancelaria Sejmu. Wydaw. Sejmowe 8° ss. 224, tabl. 8, il. Sejm RP. Kom. Mniejszości Narodowych i Etnicznych. (Mniejszości Narodowe i Etniczne w Polsce).

Treść: Galla Ryszard: Słowo wstępne s. 7–8; Nijakowski L. M.: Wprowadzenie s. 9–12; Cz. 1. Historia a współczesność: Matelski Dariusz: Relacje polsko-niemieckie na ziemiach polskich do zakończenia II wojny światowej s. 13–48; Matelski D.: Mniejszość niemiecka w Polsce w latach 1945–2015 s. 49–75; Cz. 2. Mniejszość niemiecka w III Rzeczypospolitej: Honka Norbert: Organizacje mniejszości niemieckiej w Polsce – historia i współczesność s. 77–100; Trzcilińska-Polus Aleksandra: Udział mniejszości niemieckiej w życiu politycznym s. 101–121; Markowska-Manista Urszula: Edukacja mniejszości niemieckiej w Polsce – obszar dialogu i napięć s. 123–143; Cz. 3. Język, kultura, pamięć: Łódzki Sławomir: Język niemiecki jako język mniejszości narodowej w lokalnej przestrzeni publicznej. Przykład języka niemieckiego jako pomocniczego oraz dodatkowych niemieckich nazw miejscowości w województwie opolskim s. 145–171; Urban Rudolf: Kultura mniejszości niemieckiej w Polsce s. 173–184; Nijakowski L. M.: Niemiecka domena symboliczna. Spory i konflikty o pomniki i tablice mniejszości niemieckiej na Śląsku s. 185–201; Łódzki S. M.: Mniejszość niemiecka w Polsce a Polacy w Niemczech. Uwagi o ochronie mniejszości narodowych na marginesie cyklu spotkań polsko-niemieckiego Okrągłego Stołu w latach 2010–2015 s. 203–219.

2686. OLEDRZY. Osadnicy znad Wisły. Sąsiedzi bliscy i obcy. Pod red. Andrzeja Pabiana i Michała Targowskiego. Toruń 2016 Fund. Ośr. Inicjatyw Społ. ANRO 8° ss. 188, il., streszcz. ang.

Materiały konferencji naukowej, Wielka i Mała Nieszawka, 22–23 IX 2016 r.

Treść: Pabian A., Targowski M.: Wstęp s. 7–9; Targowski M.: Osadnictwo olederskie w Polsce – jego rozwój i specyfika s. 11–26; Małek Janusz: Prusy Królewskie – nowa ojczyzna menonitów s. 27–42; Pabian A.: Menonici w Dolinie Dolnej Wisły s. 43–54; Post Pieter: W świecie, ale nie ze świata. Kim są menonici? s. 55–69; Maślak Anna: Wybrane zagadnienia architektury chłopskiej Doliny Dolnej Wisły s. 71–86; Wiśniewski Michał P.: Cmentarze dawnych wsi olederskich w dolinie Wisły w województwie kujawsko-pomorskim. Stan zachowania i działania ratunkowe s. 87–102; Dumanowski Jarosław: Protestantyzm, Niderlandy i ser. U źródeł tożsamości żywieniowej oledrów s. 103–114; Gorączko Marcin: Historyczne powódzie w Dolinie Dolnej Wisły jako wyzwanie dla kolonizacji olederskiej s. 115–124; Tyczynska Ewa: Olederska wieś po sąsiedzku. Projekt i realizacja Olederskiego Parku Etnograficznego w Wielkiej Nieszawce s. 125–137; Paprot Aleksandra: Swoi czy nadal obcy? Działania na rzecz promocji menonitów w oczach współczesnych mieszkańców Żulaw i Powiśla s. 139–156; Klesta-Nawrocka Aleksandra, Klesta-Nawrocki Rafał: Rekonstrukcja menonickich specjalów s. 157–172; Hazevoet Antoinette: Menonici we współczesnej Europie w perspektywie projektu „Menno-Tour” s. 173–179; Ilustracje s. 181–188.

2687. ORMIANIE. *Krakowskie Pismo Kresowe*. R. 8: 2016 s. 9–292, streszcz. ukr., ang.

Treść: Zięba Andrzej A.: Agnus Dei cum labaro, czyli znak i herb Ormian polskich – dzieło Katarzyny Agopowicz s. 9–14; Król-Mazur Renata: Przemiany społeczności ormiańskiej w Polsce pod wpływem unii ze Stolicą Apostolską s. 15–64; Winnyczenko Oksana: „Prowent” od śmierci. Udział duchowieństwa i bractw ormiańskich w praktykach związanych ze śmiercią we Lwowie w pierwszej połowie XVIII wieku s. 65–89; Ormianie w świetle zapowiedzi przedmażeńskich rodzimej parafii w Kutach. Edycja źródeł. Cz. 1: (lata 1860–1914). [Wyd.] Franciszek Wasyl s. 93–267; Opowieści ormiańskie z miasteczka Kuty w tłumaczeniu na język polski wraz z komentarzami. [Wyd.] Andrzej Pisowicz s. 269–292.

2688. ORMIANIE polscy. Kultura i dziedzictwo. Studia i materiały źródłowe zebrane dla uczczenia jubileuszu dziesięciolecia Fundacji Kultury i Dziedzictwa Ormian Polskich. Red. Andrzej A. Zięba. Warszawa–Kraków 2016 Fund. Kultury i Dziedzictwa Ormian Pol.; Księg. Akademicka 8° ss. 277, il., streszcz. ang. (Biblioteka „Lehahayer”; t. 1).

Z treści: Artwich Armen: Przeszłość Ormian polskich w zbiorach i działaniach Fundacji Kultury i Dziedzictwa Ormian Polskich s. 11–28; Sargsjan Tatewik E.: Z historii Ormian na Krymie s. 31–44; Mamikonyan Hripsime: Armenia i Ormianie pod panowaniem Imperium Osmańskim w XVII wieku s. 45–57; Stopka Krzysztof: Polskie epizody biografii Augustyna Badzenca, katolickiego arcybiskupa Nachiczewanu s. 61–71; Zięba A. A.: Daniel Zarugowicz – tragiczna kariera kamienieckiego Ormianina s. 73–88; Tryjarski Edward: Ocalone fragmenty glosariusza ormiańsko-kipeczackiego ze Stanisławowa s. 89–142; Mnatsakanyan Piruz: O „Diariuszu przygody naszej w kraju Lehów w roku Pańskim 1704” oraz o jego autorze s. 143–164; Agopowicz Monika: Pobór rekruta nacji ormiań-

skiej ze Stanisławowa w 1794 roku na wojnę francusko-austriacką s. 165–199; Bernacka Magdalena: Inżynier Karola Głuchowski – zapomniany malarz z Kołomyi s. 201–231; Krzyżowski Tomasz: Inwentarz katedry ormiańskiej i probostwa we Lwowie z 1880 roku s. 233–272.

Rec.: Wasyl Franciszek, *Krakowskie Pismo Kresowe*. R. 8: 2016 s. 299–306.

2689. PAWLAK Janusz: Żydzi kutnowscy od XVI do XX w. na tle źródeł archiwalnych. Toruń 2016 Adam Marszałek 8° ss. 170, tabl. 127, il.

2690. PIOTROWSKI Jerzy: „Domow Panskich Dwoje, wiednym Owczarz mieszka, w drugim Żyd, dla którego pobudowano Browarek mały przy studni, w Słupy, tarcicami pobity, komin zgliny wylepiony”. *Rocznik Muzeum Wsi Mazowieckiej w Sierpcu*. T. 7: 2016 s. 82–89, streszcz. ang.

Żydzi w Bieżuniu, XVIII–XXI w.

2691. PISARKIEWICZ Mirosław: Z dziejów gmin żydowskich w Łęczycy, Burzeninie i Złoczewie. Kraków 2016 Ridero 8° ss. 67.

XIX–XX w.

2692. PUTOWSKI Włodzimierz: Rodziny żydowskie w Namysłowie. Namysłów 2016 Namisławia Tadeusz Wincewicz i S-ka 8° ss. 24, il.

XVIII–XX w.

2693. SEFER Pruszków. Księga pamięci Pruszkowa, Nadarzyna i okolic. Seper Prwśkwb, Nadz'yin w-ha-sebiyah. Pod red. Moniki Adamczyk-Garbowskiej, Andrzeja Trzcńskiego. Pruszków 2016 Książnica Pruszkowska im. Henryka Sienkiewicza 8° ss. 460, il.

XX w.

2694. SNYDER Timothy: Życie i śmierć Żydów z Zachodniego Wołynia, 1921–1945. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [Nr] 25: 2015 s. 243–275, streszcz. ang.

2695. SOKOŁOWSKI Adam: Z dziejów ludności żydowskiej w Łomży w latach 1494–1942. *Bieżuńskie Zeszyty Historyczne*. Nr 30: 2016 s. 142–157.

2696. STAWECKI Marian Adam: Tomaszów z pejsami. Tomaszów Lubelski 2015.

Rec.: Kopicowski Adam: Antysemicki paszkwil, czyli „Tomaszów z pejsami”. *Rocznik Lubelski*. T. 42: 2016 s. 273–279.

2697. SWOI i obcy na Mazowszu Północnym w minionym tysiącleciu. Red. nauk. Adam Koseski, Radosław Lolo, Janusz Szczepański. Pułtusk 2016 Akad. Humanist. im. Aleksandra Gieysztor; Muzeum Mazowieckie; Akademickie

Tow. Edukacyjno-Nauk. „ATENA” 8° ss. 258, il. Akad. Humanist. im. Aleksandra Gieysztor; Muzeum Mazowieckie w Płocku; Akademickie Tow. Edukacyjno-Nauk. „ATENA”.

Tręć: Koseski A., Sobieraj Leonard, Szczepański J.: Wprowadzenie s. 7–8; Samsonowicz Henryk: Swoi i obcy. Przybyśze i goście na północnym Mazowszu w minionym tysiącleciu s. 9–15; Grzybowski Michał Marian: Biskupi płocky obcego pochodzenia s. 17–24; Fijałkowski Paweł: Początki obecności Żydów na północnym Mazowszu (XIII–XVIII wiek) s. 25–58; Lolo R.: Cudzoziemcy wśród jezuitów w diecezji płockiej do roku 1773 s. 59–68; Tyszkiewicz Jan: Tatarzy i inni przybyśze ze Wschodu na Mazowszu s. 69–81; Szczepański J.: Życie społeczno-gospodarcze społeczności żydowskiej Mazowsza Północnego w XIX i XX wieku (do roku 1939) s. 83–106; Kłodawski Krzysztof: Społeczność protestancka na północnym Mazowszu i ziemi dobrzyńskiej w wieku XIX i początkach XX. Wybrane aspekty s. 107–142; Waleśczak Radosław: Rosjanie (prawosławni) na północnym Mazowszu w XIX i początkach XX wieku. Wybrane przykłady (Przasnysz, Pułtusk, Mława) s. 143–166; Lica-Kaczan Magdalena: Terpa, drepa, kępa... (Re-)konstrukcja kultury olendrów. Antropologiczna analiza pamięci s. 167–188; Załączny Jolanta: Mozaika narodowościowa powiatu warszawskiego w latach 1918–1939 s. 189–214; Koseski A.: Zagłada mazowieckich Żydów s. 215–236; Duczko Władysław: Skandynawowie na Mazowszu s. 237–242; Łukawski Krzysztof: Cudzoziemcy wśród członków płockiej kapituły katedralnej w średniowieczu s. 243–251; Kunkel Robert: Włosi w Płocku s. 253–259.

2698. TATARZY w Polsce po 1945 roku. Historia, religia, tożsamość. Red. nauk. Piotr J. Krzyżanowski, Aleksander Miśkiewicz, Beata A. Orłowska. Gorzów Wielkopolski 2016 Wydaw. Nauk. Akad. im. Jakuba z Paradyża 8° ss. 343, il., streszcz. ang. Akad. im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim.

Z treści: Konopacki Artur: Trzy fale osadnictwa tatarskiego od Wielkiego Księstwa Litewskiego po „Ziemie Odzyskane” s. 11–25; Łyszczarz Michał: Położenie i status prawny polskich Tatarów po 1945 roku s. 27–46; Miśkiewicz A.: Tatarzy na Ziemach Zachodnich Polski w latach 1945–2005 s. 47–57; Gerlich Miłosz A.: Tatarska periodyzacja historii grupy we Wrocławiu po II wojnie światowej i jej konteksty s. 59–79; Krzyżanowski P. J.: Aparat bezpieczeństwa Polski Ludowej wobec Tatarów w latach 1950–1965 w świetle materiałów źródłowych zgromadzonych w zasobach archiwalnych Instytutu Pamięci Narodowej s. 81–96; Szahidewicz Halina: Działalność Muzułmańskiej Gminy Wyznaniowej w Białymstoku po 1945 r. s. 99–121; Chabijewicz Selim: Historia Muzułmańskiej Gminy Wyznaniowej w Gdańsku po 1945 roku s. 123–136; Kostkiewicz-Górska Grażyna: Muzułmańska Gmina Wyznaniowa w Gorzowie Wielkopolskim. Wybrane problemy s. 137–157; Nalborczyk Agata S.: Muzułmański ubój rytualny (dhabihah) – podstawy religijne i zarys rozwoju sytuacji prawnej w Polsce s. 161–177; Dobroński Adam Czesław: „Pamięć i trwanie” s. 217–230; Schabińska Ida: Tożsamość tatarska w małżeństwach mieszanych w Polsce s. 231–246; Popieliński Paweł: Tatarski mizar w Warszawie miejscem ostatniego spoczynku dla muzułmanów w Polsce s. 247–267; Rotengruber Przemysław: Meczety, pamięć, wzorce kultury s. 269–280; Czachorowski Musa: Czasopiśmiennictwo tatarskie w Polsce po roku 1945 s. 281–309; Kulwicka-Kamińska Joanna: Religia jako wyróżnik kulturowy społeczności tatarskiej (na przykładzie literatury rękopiśmiennej) s. 321–338.

2699. WŁODARCZYK Tamara: Z historii Żydów w regionie legnickim. Warszawa–

Jelenia Góra 2016 Fund. Rojt. Oddz. Śląski 8° ss. 117, nlb. 3, il. (Okruchy z Historii Żydów na Śląsku; 2).

Dostępne także w formie elektronicznej.

Toż w jęz. ang.: From the history of Jews in the Legnica region. Transl. by Sylwia Wesołowska-Betkier.

Toż w jęz. niem.: Aus der Geschichte der Juden in der Region Liegnitz. Übersetzt von Agnieszka Turakiewicz.

2700. WOJECKI Mieczysław: Grecy w województwie lubuskim. Zielona Góra 2016 Nakł. aut. 8° ss. 51, nlb. 1, il.

Po 1945 r.

2701. WOŹNIAK Krzysztof Paweł: Gorzkie losy. Łódzcy Niemcy, łódzcy Żydzi. *Kronika Miasta Łodzi*. [R. 26:] 2016 nr 2 s. 39–44.

2702. WOŹNIAK K. P.: Niemieckie osadnictwo wiejskie między Prosną a Pilicą i Wisłą od lat 70. XVIII wieku do 1866 roku. Proces i jego interpretacje. Łódź 2013.

Rec.: Dolat Jarosław, *Rocznik Kaliski*. T. 41: 2015 s. 271–274.

2703. WYSOCKI Piotr: Łódzkie drogi Rosjan. Exodusy i powroty. *Kronika Miasta Łodzi*. [R. 26:] 2016 nr 2 s. 45–56.

2704. ZARYS historii Żydów ziemi kutnowskiej. Red. Karol Koszada, Elżbieta Świątkowska, Bożena Gajewska. Kutno 2016 Tow. Przyj. Ziemi Kutnowskiej 4° ss. 619, il.

Treść: Koszada K.: Wstęp s. 13–14; Wdowiak Zbigniew: Słowo wstępne s. 17–18; Puś Wiesław: Recenzja wydawnicza zbioru artykułów na temat: „Historia Żydów w regionie kutnowskim” s. 19–21; Marchewka Dariusz: Żydzi kutnowscy i ich gmina w końcu XVIII i pierwszej ćwierci XIX wieku s. 25–45; Leśniewska Jolanta: Ludność żydowska w Żychlinie w latach 1859–1893 na podstawie ksiąg ludności stałej s. 46–56; Pawlak Janusz: Stowarzyszenia żydowskie w powiecie kutnowskim w okresie dwudziestolecia międzywojennego (cz. I) s. 59–64; Pawlak J.: Organizacje i stowarzyszenia żydowskie w Kutnie i powiecie kutnowskim w latach 1918–1939 (cz. II) s. 65–72; Marchewka D.: Żydowskie spółdzielnie kredytowe w Kutnie w okresie międzywojennym s. 73–82; Pawlak J.: Żydowskie Towarzystwo Gimnastyczno-Sportowe „Makabi” w Kutnie s. 83–94; Marchewka D.: Żydowskie akademicy z Kutna i powiatu kutnowskiego na uczelniach zagranicznych 1918–1939 s. 95–110; Baranowska Grażyna: Szalom Asz – pisarz wyklepty s. 111–122; Baranowska G.: Twórczość Szalom Asza – próba spojrzenia s. 123–137; Battelli Agnieszka: Kultura muzyczna kutnowskich Żydów s. 138–140; Mosingiewicz Teresa: Aron Eizyk – różana tradycja Kutna s. 141–146; Macher Zdzisław: Moja droga do szkoły, czyli wspomnienia i obrazki z Kutna sprzed osiemdziesięciu lat s. 147–158; Zdjęcia z życia codziennego Żydów – mieszkańców Kutna s. 159–189; Czechowska Kinga: Społeczność żydowska Kutna i jej losy w okresie II wojny światowej s. 193–265; Dąbrowicz Bernard: „...Jak ja nawet nie będę – to bym chciała, żeby był ktoś i Wam opowiedział o naszych ostatnich przeżyciach...” s. 266–279; Dąbrowicz B.: Z Krośniewic do Książenicy s. 280–288; Grzegorzczak Andrzej: Zagłada kutnowskich Żydów w obozie Kulmhof w Chełmnie nad Nerem s. 289–298; Zdjęcia z życia codziennego Żydów – mieszkańców Kutna w latach 1939–1946 s. 299–336; Kowal

Ida: Mieszkam w Szwecji s. 339–346; Piluk Piotr: Odnalezione ulice. Pejzaż miejski Kutna s. 347–352; Aneksy s. 355–617.

Rec.: Śwędrowski Jerzy, *Studia Loviciensia*. Nr 18: 2016 s. 242–246.

2705. ZYCHOWICZ Piotr: Żydzi. Opowieści niepoprawne politycznie. Poznań 2016 Rebis 8° ss. 462, tabl. 32, il.

Toż. Wyd. 1 (dodr.).

Toż. Wyd. 2, rozsz. Poznań 2016 ss. 492, tabl. 32, il.

XX w.

2706. ŻUKOWSKA-ŁYKO Justyna: Żydzi w Stargardzie powiatu szadzkiego w XIX i XX wieku – uchwycenie już nieobecnych. *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 15: 2015 s. 55–63, streszcz. ang.

2707. ŻYDZI Kosowa Lackiego. Red. Artur Zióntek. Kosów Lacki 2016 Miej.-Gm. Ośr. Kultury 16° ss. 366, il.

Treść: Zióntek A.: Wstęp s. 7–11; Zióntek A.: Żydzi Kosowa Lackiego s. 13–104; Bien Katarzyna: Nazwiska Żydów kosowskich w XIX w. s. 105–197; Chojnacki Andrzej: Związki Żydów z armią w departamencie siedleckim i województwie podlaskim 1809–1831 s. 199–218; Kopówka Edward: Obóz Zagłady w Treblince s. 219–284; Dąbek Agnieszka, Mrozek Kinga: Mieszkańcy Kosowa Lackiego i okolic ratujący Żydów w czasie Zagłady s. 285–307; Moczulski Janusz: Dwadzieścia miesięcy pod ziemią. Historia pewnego schronu s. 309–352.

2708. ŻYDZI na Podlasiu. Pod red. Zofii Chyry-Rolicz, Renaty Tomasiuk, Edwarda Kopówki. Wyd. 1. Siedlce 2010.

Toż. Wyd. 2. 2012.

Rec. [wyd. 1]: Borkowski Andrzej, [w:] Dialog słowiańsko-żydowski. *Studia*. [T.] 1. Siedlce–Bañska Bystrica 2011 s. 293–296; [wyd. 2]: Urban Justyna, *Sokolowski Rocznik Historyczny*. [T.] 1: 2013 s. 151–158.

2709. ŻYDZI wschodniej Polski. Ser. 4: Uczeni żydowscy. Red. nauk. Grzegorz Czerwiński, Jarosław Ławski. Białystok 2016 Wydaw. Alter Studio 8° ss. 408, il., streszcz. ang. Wyd. Filol. Uniw. w Białymstoku, Katedra Badań Filol. „Wschód-Zachód” Uniw. w Białymstoku, Centrum Edukacji Obywatelskiej Polska-Izrael, Stow. Nauk. „Oikumene”, Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego. (Colloquia Orientalia Bialostocensia. Literatura, historia; 18).

Z treści: Ławski J.: O przypadkach uczonych słów kilka... s. 13–14; Czerwiński G.: Żydzi wschodniej Polski: Uczeni żydowscy s. 15–20; Miłoś Michał J.: Leo Wiener z Białegostoku, pionier slawistyki w Ameryce Północnej s. 21–32; Juszkiewicz Judyta: Adwokat Rafał Lemkin – twórca koncepcji prawnej zbrodni ludobójstwa s. 59–69; Kalinowski Daniel: Reforma czy asymilacja? O konieczności przekształcenia kultury żydowskiej według Hilarego Nussbauma s. 71–94; Trzęsicki Kazimierz: Emil Leon Post [1897–1954]: współtwórca podstaw informatyki z Augustowa s. 95–109; Rogalewska Ewa: Icchak Arad – świadek, żołnierz, historyk s. 113–127; Sikorski Dariusz Konrad: Edmunda Steina droga do prawdy s. 129–141; Szablowska-Zaremba Monika: Historyk o literaturze i teatrze – publicystyka Ignacego Schippera (1918–1939) s. 143–162;

Taylor-Terlecka Nina: Rusycysta [Marc Szeftel] i jego cztery kultury s. 163–184; Löw Ryszard: Dow Sadan [1902–1989]. *Historyk literatury Żydów s. 235–247*; Dacewicz Leonarda: Znaczenie spuścizny naukowej Anatola Leszczyńskiego dla badań historii i historycznej antropologii Żydów Podlasia s. 249–262; Jeziorkowska-Polakowska Anna: Na początku była wycinanka... – Giza Frenkel [1895–1984] badaczka żydowskiego folkloru s. 275–286; Ciwka Olga: Z dziejów żydowskiego amatorskiego Towarzystwa Muzyczno-Dramatycznego im. Goldfadena w Stanisławowie (1918–1932) s. 289–302; Ciechowicz Jan: „Nasza klasa” Tadeusza Słobodzianka: dramat i jego wykonanie s. 303–318; Miklas-Frankowski Jan: Panna z Ludmiru – chasydka-rebe i „prawnuk, który nie wierzył w duszę”. Wokół „Prawnuka” Hanny Krall s. 319–330; Wosnitka Małgorzata: *Komplikowanie świata. Nauka i sztuka Stefana Themersona s. 331–342*; Piątek Anna: „Cień bladawy nad lichtarzem smutno ślęczy nad księgami...” – obraz żydowskiego uczonego w wierszach Chaima Nachmana Białika s. 343–357; Krukowska Halina: *Z ducha judaizmu – Simone Weil i Edyta Stein s. 359–374. Ser. 1. 2013.*

2710. ŻYLI wśród nas. Chrzanowscy Żydzi. Red. Marek Szymaszkiewicz. Chrzanów 2016 Muzeum w Chrzanowie im. Ireny i Mieczysława Mazarakich 4° ss. 336, il., mapy, streszcz. ang.

Treść: Chrobaczyński Jacek: Recenzja wydawnicza s. 5–7; Szymaszkiewicz M.: Od redakcji s. 8; Mazur Zbigniew: Zamiat wstępu. Renowacja cmentarza żydowskiego w Chrzanowie s. 9–40; Kępiński Eugeniusz, Szymaszkiewicz M.: Żydowskie budynki w Chrzanowie – ich historia, przeznaczenie i właściciele s. 41–70; Sadło-Ostafin Anna: Zespół synagogałny na placu Estery w Chrzanowie s. 71–90; Babiński Aleksander: Ludność żydowska Chrzanowa i jej udział w życiu politycznym i gospodarczym miasta w latach 1849–1918 s. 91–122; Pabis-Cisowska Katarzyna: Żydzi w Chrzanowie w okresie międzywojennym s. 123–242; Namysło Aleksandra: Społeczność żydowska Chrzanowa i jej losy w okresie II wojny światowej s. 243–298; Reifer Samuel: Krótka historia mojego przeżycia Gehenny Niemieckiej 1939–1945 s. 299–319; Ilustracje s. 321–336.

d) Historia Polonii i emigracji

Zob. poz. 984, 3145, 5544, 5559, 5597, 6113, 9401, 10856, 10902, 10974, 11404.

2711. ALBAŃSKI Łukasz: *Spory wokół migracji. Polscy i niemieccy imigranci w Winnipeg. Kraków 2013.*

Rec.: Blackmore Magdalena, *Polish American Studies. Vol. 73: 2016 No 2 s. 108–109.*

2712. BARAN Adam F.: *Z tymi co zostali... Harcerskie relacje Warszawa–Londyn (1945–1990). Warszawa 2016 Inst. Nauk Polit. PAN 8° ss. 179, nlb. 2, streszcz. ang.*

2713. BARWIK Janusz: *Tożsamość polska Paulo Leminskiego [1944–1989]. Rocznik BN. T. 47: 2016 s. 109–124, streszcz. ang.*

Brazylijski pisarz i poeta.

2714. BONUSIAK Andrzej: *Piłsudski i piłsudczycy w świetle chicagowskiego „Głosu*

Nauczyciela” 1986–2015. Przemyskie Zapiski Historyczne. T. 20: 2016 s. 151–163.

2715. BORYSIEWICZ Mariusz: *History and historiography of the Polish diaspora in Harbin, 1898–1949. Scripta Historica. Nr 22: 2016 s. 85–124, streszcz. ang.*

W Chinach.

2716. BUDYTA-BUDZYŃSKA Małgorzata: *Polacy na Islandii. Rekonstrukcja przestrzeni obecności. Warszawa 2016 Wydaw. Nauk. Scholar 8° ss. 301, il.*

Lata 1945–2015.

2717. CHMIELEWSKI Witold Jan: *Polskie osiedle Santa Rosa w Meksyku 1943–1946. Warszawa 2015.*

Rec.: Walewander Edward, *Przegląd Historyczno-Oświatowy. R. 59: 2016 nr 3/4 s. 245–246.*

2718. CHWASTYK-KOWALCZYK Jolanta: *Wizerunek o. Józefa Jarzębowskiego (1897–1964) – pedagoga, żołnierza, księdza, uczonego, poety, kreowany na łamach polskich czasopism emigracyjnych. Lubelski Rocznik Pedagogiczny. Vol. 35: 2016 no 4 s. 121–140, streszcz. ang.*

2719. CIEŚLAK Marta: *Crossing the Boundaries of Modernity. The Post-Abolition Journey of Polish Peasants to the United States. Polish American Studies. Vol. 73: 2016 No 2 s. 56–82.*

2720. DERLICKI Jarosław: *Nowe podejście do starych tematów? Ludność polskiego pochodzenia w krajach byłego ZSRR. Etnografia Polska. [T.] 59: 2015 z. 1/2 s. 31–44, streszcz. ang.*

2721. DWIE ojczyzny. *Polskie dzieci w Nowej Zelandii. Tułacze wspomnienia. Tł. z jęz. ang. Stanisław Manterys, Stefania Zawada, Anna Szatkowska. Wyd. 2. Gdynia 2016 Muzeum Emigracji 8° ss. 527, nlb. 1, il.*

Z treści: Cz. 1. Tło historyczne s. 21–41; Cz. 2. Wspomnienia polskich dzieci po 60 latach s. 43–248; Cz. 3. Wspomnienia następnego pokolenia s. 251–295; Cz. 4. Wspomnienia Nowozelandczyków s. 297–347; Cz. 5. Trudne decyzje, obóz, harcerstwo i bursy s. 349–387; Cz. 6. Załączniki s. 390–409; Cz. 7. Fotohistoria s. 411–527.

Wyd. 1. Warszawa 2006.

2722. DZIUBA Andrzej F.: *Kardynał Józef Glemp w posłudze prymasowskiej dla Polonii i Polaków na świecie (szkice wokół idei). Collectanea Theologica. R. 85: 2015 nr 2 s. 227–234.*

2723. GOŁĘBIEWSKI Walter Wiesław: *Wspomnienia emigranta na tle powojennej*

polskiej rzeczywistości. Autobiografia. New Port Richey–Toruń 2013 Mirosław Jacek Kucharski 8° ss. 234, tabl. 10, il.

W USA w XX–XXI w.

2724. [HANEVIČ Vasilij Antonovič] Haniewicz Wasyl: Tragedia syberyjskiego Białegostoku. Pelplin 2008.

Rec.: Dańczura Katarzyna, *Studia Elckie*. [T.] 17: 2015 nr 2 s. 201–204.

2725. HILDEBRANT Andrzej: Węgry. Przewodnik historyczny. Polskie ślady. Warszawa 2016 Bellona 8° ss. 386, nlb. 6, il.

2726. HOFF Emil: Turyści, przedsiębiorcy, kuracjusze. Polacy w Gizie i Heluanie w XIX i pierwszej połowie XX wieku. Warszawa 2016 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 247, il.

2727. HOMO homini res sacra. Cztery dekady działalności Paryskiego Centrum Dialogu (1973–2015). Pod red. Aleksandra Pietrzyka. Ząbki 2016 Apostolicum Wydaw. Księży Pallotynów 8° ss. 501, nlb. 2, il.

Z treści: Orłowski Tomasz: Pochwała „Dialogu” i dialogu. Na czterdziestolecie paryskiego Centre du Dialogue s. 11–17; Miler Jacek: Czterdziestolecie istnienia pallotyńskiego Centrum Dialogu s. 21–24; Pietrzyk A.: Dialogi na rue Surcouf s. 27–34; Dybciak Krzysztof: Geneza i konteksty pallotyńskiego Centrum Dialogu w Paryżu s. 37–78; Otwarta przestrzeń. O ośrodku dialogu s. 81–97; Ze złotej księgi gości s. 99–125; Kisielewski Stefan: Jak widzę przyszłość Polski s. 131–147; Wojtyła Karol: Kościół w Polsce w obliczu 900. rocznicy śmierci św. Stanisława s. 153–164; Kijowski Andrzej: Literatura polska dzisiaj s. 175–183; Miłosz Czesław: Czuję mocno jego obecność s. 207–213; Modzelewski Zenon, Tischner Józef: O Éditions i Centre du Dialogue s. 233–241; Malewicz Leszek: Polskie Zadzuski w Montporency s. 249–255; Pomian Krzysztof, Giedroyc Jerzy: Jaka jest Pana wizja Polski? s. 279–285; Kłoczowski Jerzy: Polska a Europa Środkowo-Wschodnia s. 291–305; Kurpiak Wojciech: O ikonie Matki Bożej Częstochowskiej s. 321–326; Krajewski Przemysław: Miejsce szczególne w krajoznawie. Kamieniec Podolski – miasta niezwykle s. 339–345; Meger Iwona: Totus tuus. Wystawa poświęcona Janowi Pawłowi II s. 361–363; Veaux Erik: Zofia Romanowiczowa (1922–2010) s. 367–377; Kurowinski Remigiusz: Madeleine Delbrél: sur les traces des amitiés polonaises s. 393–403; Gryz Ryszard: O humanistycznym dorobku paryskiego Centrum Dialogu s. 485–492; Dzwonkowski Roman: Posłowie s. 495–497.

2728. HOROLETS Anna, Bielecka-Prus Joanna: Szlachecko-inteligencki punkt widzenia na polską emigrację. Przypadek „Kultury” paryskiej. *Studia Migracyjne – Przegląd Polonijny*. R. 42: 2016 z. 4 s. 97–122, streszcz. ang.

Lata 1947–2000.

2729. JAROSZYŃSKA-KIRCHMANN Anna D.: The Polish Hearst. „Ameryka-Echo” and the Public Role of the Immigrant Press. Urbana–Chicago–Springfield 2015 Univ. of

Illinois Press 8° ss. VIII, nlb. 3, 288, nlb. 6. (The History of Communication).

„Ameryka-Echo”, tygodnik wydawany w Toledo (Ohio) w l. 1902–1971.

Rec.: Holmgren Beth, *Polish American Studies*. Vol. 73: 2016 No 2 s. 104–106.

2730. JUDYCKI Zbigniew Andrzej: Mazowszanie w świecie. T. 1. Warszawa 2016 CAN 8° ss. 314, il. Muzeum Niepodległości Warszawa, Fund. Polonia Semper Fidelis Warszawa.

Lata 1701–2016.

2731. KACZYŃSKI Grzegorz J[erzy]: Polska imigracja we Włoszech. Próba strukturalizacji zjawiska. *Studia Migracyjne – Przegląd Polonijny*. R. 42: 2016 z. 3 s. 103–123, streszcz. ang.

Lata 1575–2011.

2732. KAŁUSKI Marian: Polacy w Indiach i powiązania polsko-indyjskie. Melbourne–Toruń 2016 Oficyna Wydawnicza MJK – Kucharski 8° ss. 175.

XV–XXI w.

2733. KAŁUSKI M.: Polskie dzieje Kijowa. Melbourne–Toruń 2015 Oficyna Wydawnicza MJK – Kucharski 8° ss. 234.

IX–XX w.

2734. KAŁUSKI M.: Włochy. Druga ojczyzna Polaków. Powiązania Polski i Polaków z Rzymem, Watykanem, Florencją i Wenecją (szkice i artykuły). Melbourne–Toruń 2016 Oficyna Wydawnicza Kucharski 8° ss. 490.

X–XXI w.

2735. KRASOWSKA Helena: Mniejszość polska na południowo-wschodniej Ukrainie. Warszawa 2012.

Rec.: Gałkowski Adam, *Studia Migracyjne – Przegląd Polonijny*. R. 42: 2016 z. 1 s. 261–272.

2736. KULPIŃSKA Joanna: Ameryka czy Europa? Porównanie zamorskich i europejskich strumieni migracyjnych z Babicy. *Studia Migracyjne – Przegląd Polonijny*. R. 42: 2016 z. 2 s. 67–82, streszcz. ang.

XX–XXI w.

2737. KURYLUK Ewa: Manhattan i Mała Wenecja. Rozm. Agnieszka Drotkiewicz. Warszawa 2016 Fund. Zesz. Liter. 8° ss. 176, nlb. 4, il.

Polacy w USA, po 1945 r.

2738. LESZCZYŃSKI Jarosław Tadeusz: W polskich wsiach na Bukowinie. Kielce 2016 Agencja JP 8° ss. 35, nlb. 1, il.

XVIII–XXI w.

2739. LEWIŃSKA Maria: *Analfabeci z wyższym wykształceniem*. Kraków–Budapeszt 2016 Austeria 8° ss. 224, nlb. 7, il.

Polscy Żydzi w Izraelu po II wojnie światowej.

2740. ŁODEJSKA Klaudia: *Polish immigration to South Africa during apartheid system*. *Almanach Historyczny*. T. 18: 2016 s. 229–240, streszcz. pol.

XX w.

2741. MACHALSKI Franciszek: *Z ziemi perskiej do Polski*. Wybór tekstów. Wstęp i oprac. Kinga Paraskiewicz i Krzysztof Paraskiewicz. Kraków 2016 Księg. Akademicka 8° ss. 247, il.

O Polakach w Iranie w l. 1939–1956.

2742. MADAJ Mieczysław, Nir Roman: *The Polish Parish Organization in Chicago*. *Rocznik Kolbuszowski*. Nr 16: 2016 s. 237–253, streszcz. ang.

2743. MASIARZ Władysław: *Wierszyna, polska wieś na Syberii Wschodniej 1910–2010*. Z dziejów dobrowolnej migracji chłopów polskich na Syberię na przełomie XIX i XX wieku. Veršina polskaã derevnã v vostočnoj Sibiri 1910–2010. S istorii krest'ãnskoj kolonizacii Sibiri konca 19-go načala 20 vekov. Kraków 2016 Oficyna Wydawnicza AFM; na zlec. Krakowskiej Akad. im. A. Frycza Modrzewskiego 8° ss. 432, il.

2744. MATERIAŁY organizacyjne instytucji łemkowskich w Ameryce. *Organizational materials of Lemko institutions in America*. Cz. 1. Oprac. Jarosław Moklak. Kraków 2016 Tow. Wydawnicze „Historia Iagellonica” 8° ss. 241, il. (Dokumenty i Materiały do Dziejów Łemków w Polsce ze Zbiorów Instytutu Karpackiego w Higganum. Documents and Materials on the History of the Lemkos in Poland from the Collections of the Carpathian Institute in Higganum, Connecticut, USA; t. 3).

Toż. Cz. 2. Oprac. J. Moklak; we współpr. z Paulem Bestem. Kraków 2016 ss. 181, il.

Sprawozdania z XX w.

2745. MIĘDZY geopolityką a emigracją. Red. nauk. Robert Mieczkowski. Warszawa–[Krosno] 2016 Wydaw. Armagraf 8° ss. 155, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Z treści: Flisiak Dominik: Źródła do badań nad Żydowskim Związkiem Wojskowym s. 77–91; Mieczkowski R.: Idee stosunków międzynarodowych w dyskusjach polskich środowisk emigracyjnych w latach 1944–1989 s. 93–115; Mieczkowski R.: Między II RP a emigracją, nici ciągłości. Źródła ideowe polskiej emigracji po II wojnie światowej s. 117–149.

2746. NOWIŃSKI Franciszek: *Syberia w życiu Polaków. Od XVII do początków*

XX wieku

. Wydanie z okazji czterdziestolecia pracy naukowej. Wybór studiów i red. Zbigniew Opacki. Gdańsk 2016 Wydaw. Uniw. Gdańskiego 8° ss. 630, nlb. 1, il.

2747. [OLÍJNIK Mariã Ívanívna] Olijnik Mariya, [Mahinska Nataliã] Machynska Nataliya: *Formation and development of preschool education and teacher training in the Bukovyna (the 19th and the beginning of the 21st century)*. *Studia Pedagogiczne*. T. 26: 2015 s. 23–54.

2748. OMILANOWSKA Małgorzata: *Budowanie na obcej ziemi*. Kraków 2016 Universitas 8° ss. 280, il. (Ars Vetus et Nova; t. 43).

Architekci polscy pracujący poza krajem w l. 1801–1945.

2749. PACYGA Dominic A.: *Czechs and Poles in Chicago. Pan-Slavism and the origins of the Cermak democratic machine, 1860–1931*. *Studia Migracyjne – Przegląd Polonijny*. R. 41: 2015 z. 4 s. 55–68.

Anton Cermak (1873–1933).

2750. PANI Anna w Kanadzie. Księga pamiątkowa dedykowana Pani Profesor Annie Reczyńskiej. Pod red. Marcina Gabrysia i Magdaleny Paluszkiwicz-Misiaczek. Kraków 2016 Księg. Akademicka 8° ss. 367, il.

2751. PATEK Artur: *Polski cmentarz w Jafie*. Z dziejów Polonii w Izraelu. Kraków 2016 Historia Iagellonica 8° ss. 306, nlb. 2, tabl. 1, il., streszcz. ang.

XX–XXI w.

2752. PIÓRKOWSKA Krystyna: *Nie tylko wizyta u Stalina*. Książd Stanisław Orlemanski [1889–1960] i jego bracia. *Dzieje Najnowsze*. R. 48: 2016 [nr] 2 s. 49–74, streszcz. ang.

2753. POLACY na obczyźnie. Red. nauk. Samanta Kowalska, Alicja Kędzióra, Mirosław J. Śmiałek. Poznań–Kalisz 2016 UAM. Wyd. Pedagog.-Artystyczny 8° ss. 235, il., streszcz. ang., pol.

Treść: Polacy w Rosji, Na Ukrainie i Słowacji: Olszewski Wojciech: Polska obecność na Syberii Zachodniej w pracach współczesnych badaczy rosyjskich s. 11–22; Kłosek Agata: Zygmunt Szczesny Feliński wśród Rosjan i Rusinów s. 23–34; Pirniková Tatiana: The world of universe through the eyes of a music composer s. 35–44; Dmytrenko Alla: Teatral'nye dostiženia Andzeã Pronaško [1888–1961] v kontekste evropejskogo avangarda: L'vivs'kij period tvorčosti s. 45–54; Kozakevych Olena: Liga Pomocy Przemysłowej – ośrodki, statuty, działalność (1903–1907) s. 55–76; W Ameryce i Oceanii: Orzechowski Emil: Polonijne koneksje Heleny Modrzejewskiej w świetle znanej i nieznannej korespondencji s. 79–114; Kędzióra A.: Międzynarodowe koneksje Heleny Modrzejewskiej w świetle nieznannej korespondencji s. 115–128; Szymański Andrzej: Ryszard Wielebiński [ur. 1936] rodem z południowo-wschodniej Wielkopolski – obecny w nauce światowej s. 129–141; Wesolek Ewelina:

2767. WYDZIERAJĄC puszczy ziemię... Wspomnienia bolesławieckich reemigrantów z Jugosławii. Zespół red. Agata Bojanowska, Ewa Olenicz-Bernacka, Anna Puk, Ewa Szajwaj. Bolesławiec 2016 Muzeum Ceramiki; na zlec. Gm. Miejs. 8° ss. 238, il.

Lata 1901–1989.

2768. ZGINĘLI za polską sprawę. Mniejszość polska na Zaolziu 1870–2015. Oprac. Marek A. Koprowski. Zakrzewo 2016 Replika 8° ss. 254, tabl. 50, il.

Antologia wspomnień.

2769. ZWOLIŃSKI Andrzej: Wierzyć, aby trwać. Polacy w Kazachstanie. Poznań 2016 Monumen 8° ss. 234, tabl. 9, il.

2770. ŻELAZNY Krystian: Status prawny mniejszości narodowych na obszarze Czech w byłej Republice Czechosłowacji w latach 1918–1992. *Miscellanea Historico-Iuridica*. T. 15: 2016 z. 1 s. 117–128, streszcz. ang.

W tym Polaków.

e) Historia nauki

Zob. poz. 1299, 3448, 3464, 4262, 4507, 5458, 5531, 6432, 7467, 7495, 7690, 8083, 8089, 8139, 8378, 8489, 8595, 8727, 8798, 8862, 9083, 9919, 10979, 11201, 11271.

2771. [ADAM Heinz (1914–1984)]. *Studia Linguistica Universitatis Jagellonicae Cracoviensis*. [Vol.] 132: 2015 s. 7–9, 21–36.

Treść: Bednarczuk Leszek: Professor Adam Heinz's contributions to linguistics s. 7–9; Kobylńska Józefa: Professor Adam Heinz as a lecturer at the Pedagogical University of Cracow s. 21–27; Szczerbowski Tadeusz: Professor Adam Heinz as the unforgotten teacher of several generations of linguists s. 29–36.

2772. ALEXANDROWICZ Stefan Witold: Stanisław Zaręczny (1848–1909). Geolog – wybitny znawca Ziemi Krakowskiej. Kraków 2014.

Rec.: Wójcik Zbigniew J.: Karpackie epizody geologiczne Stanisława Zaręcznego. *Wierchy*. R. 80: 2014 [dr.:] 2016 s. 304–307.

2773. ANTONIU Dan: Polskie konstrukcje lotnicze. T. 4 cz. 3: W Rumunii 1933–1947. Tł. Radu Brinzan, Michał M. Mietelski. San-domierz 2014 Stratus 4° ss. 272, il.

2774. AROUND the Lvov-Warsaw school. Ed. by Anna Drabarek. Warszawa 2016 Wydaw. Akad. Pedagogiki Specjalnej 8° ss. 135, nlb. 1.

Z treści: Drabarek A.: Introduction s. 7–31; Wolman Wiktor: The category of person. The dispute over the moral norm between the Lvov-Warsaw school and the catholic school of Lublin s. 88–108; Przełęcki Marian, Postek Halina: Contemporary polemics around the Lvov-Warsaw school s. 109–132.

2775. AUTOPORTRET z Gołębnikiem w tle. Profesorowie krakowskiej polonistyki o sobie. Przygot. i red. Marzena Florkowska. Kraków 2016 Wydaw. UJ 8° ss. 58, nlb. 2, il. + 2 dyski optyczne (CD).

Wspomnienia profesorów: Stanisława Balbusa, Jana Błońskiego, Tadeusza Bujnickiego, Bogusława Dunaja, Stanisława Jaworskiego, Jadwigi Kowalikowej, Adama Kulawika, Zofii Kurzowej, Włodzimierza Maciąga, Henryka Markiewicza, Juliana Maślanki, Jana Michalika, Ewy Miodońskiej-Brookes, Marii Podraży-Kwiatkowskiej, Mariana Stepnia, Janusza Strutyńskiego, Wiesława Pawła Szymańskiego, Mariana Tatary, Tadeusza Ulewicza, Danuty Wesolowskiej, Marty Wyki i Franciszka Ziejki.

2776. BONDAR Larisa, [Ponikarowska Marina] Ponikarovskaya Marina: The President of the Polish Academy of Arts and Sciences, Kazimierz Nitsch [1874–1958] and the Saint-Petersburg Academy of Sciences (according to archival documents). *Krakowski Rocznik Archiwalny*. T. 21: 2015 [dr.:] 2016 s. 99–114, streszcz. pol.

Dot. 1. 1909–1938.

2777. BORAŃSKA Teresa: Mikołaj Kopernik i jego świat. Środowisko, przyjaciele, echa wielkiego odkrycia. Przy współudziale Henryka Rietza. Toruń 2014.

Rec.: Radziwiński Andrzej, *Rocznik Toruński*. [T.] 42: 2015 s. 316–322.

2778. BUJAKIEWICZ-KOROŃSKA Renata, Koroński Jan: The life of Tadeusz Banachiewicz [1882–1954] and his scientific activity. *Studia Historiae Scientiarum*. [T.] 15: 2016 s. 275–300, streszcz. ang.

2779. [BULIK Natali] Bulyk Natalia: Archaeologists from Lvov in the formation of European intellectual environment of the middle of XIX – first quarter of XX century (interaction direct and indirect). *Acta Universitatis Lodziensis. Folia Archaeologica*. Z. 31: 2016 s. 195–218, streszcz. ang.

2780. ČESKÁ polonistická studia. Tradice a současnost (filologie – historie – politologie – právo). [Red.] Roman Baron, Roman Madeckí a kolektiv. Praha 2014 Historický ústav 8° ss. 619, nlb. 1, tabl. 20. (Práce Historického ústavu AV ČR. Řada A: Monographia. Opera Institutu Historici Pragae. Ser. A: Monographia; sv. 56).

Treść: Baron R., Madeckí R.: Úvodem s. 5–8; Kapitola 1. Tradice a výzvy českých polonistických studií: Baron R., Madeckí R.: K tradicím českých polonistických studií s. 9–30; Kardyni-Pelikánová Krystyna: Česká literární polonistika v kontextu výzev současnosti s. 30–48; Pánek Jaroslav: České bádání o dějinách Polska na prahu třetího tisíciletí s. 48–63; Kapitola 2. Současná česká jazykovědná a literárněvědná polonistika:

Pospíšil Ivo: Polský fenomén v českých a jiných souvislostech s. 65–70; Raclavská Jana: Srovnávací studium české a polské frazeologie – na příkladu lexému pes s. 70–76; Madecki R.: Hry s žánry řeči v díle Wisławy Szymborské s. 76–88; Barna Krawczyk Katarzyna: Jak účinně motivovat (české a slovenské) studenty polonistiky k učení se polskému jazyku? s. 88–96; Páralová Tardy Markéta: Polský jazyk v koncentračním táboře Osvětim a vznik lagersprache s. 96–111; Válková Maciejewska Monika: Polské překlady Osudů dobrého vojáka Švejka za světové války aneb Švejkova proměnlivá povaha s. 111–122; Putzlacher-Buchtová Renata: Česko-polské literární vztahy ve druhé polovině 20. stol. Polští básníci a jejich čeští překladatelé s. 122–137; Zakopalová Lucie: Vzbuřené vody chaosu: Czesław Miłosz a Witold Gombrowicz k výzvám emigrace s. 137–147; Dobrotová Ivana: Jazyková politika versus pedagogická praxe s. 147–153; Kapitola 3. Současná česká historiografie a dějiny Polska: Rezník Miloš: Česká syntéza polských dějin (poznámky ke koncepci vznikajícího díla) s. 155–163; Důrčanský Marek: Česko-polské vědecké kontakty v 19. a 20. století (stav výzkumu v posledních dvou dekáдах a výhledy do dalších let) s. 163–170; Němeček Jan: Československo-polské vztahy za druhé světové války (historiografická rekapitulace posledního desetiletí) s. 171–181; Blažek Petr: „Dobry večer po dvaceti letech.“ Festival československé nezávislé kultury v polské Vratislavi v listopadu 1989 s. 181–205; Vauclik Jaroslav: Česká literatura o Čechách v Polsku s. 206–214; Gawrecki Dan: Poláci na Těšínsku do roku 1938 (k názorům české historiografie a publicistiky) s. 214–232; Kaleta Petr: Nástin českých kašubistických zájmů po roce 1945 s. 233–239; Borák Mečislav: Polské aspekty v programu středoevropských studií Slezské univerzity v Opavě s. 240–244; Harbul'ová L'ubica: K výskumu pol'ských dějin v slovenskej historiografii v rokoch 1993–2013 s. 244–255; Kapitola 4. Současná česko-polská komparativní politologie a právní věda ve vztahu k Polsku: Kubát Michal: Polsko jako předmět výzkumu české komparativní politologie s. 257–264; Hornek Jakob: Polsko v kontextu střední Evropy na stránkách českých odborných politologických periodik s. 264–287; Mlejnek Josef: Čtvrtstoletí přímé volby prezidenta v Polsku s. 288–299; Vojáček Ladislav: Česko-polské kontakty na poli právní historie s. 299–313; Salák Pavel jun.: Vztahy českých a polských právníků romanistů s. 313–319; Králičková Zdenka: O česko-polské spolupráci ve věcech rodinného práva s. 320–323; Rozehnalová Naděžda: České a polské mezinárodní právo soukromé na cestě k evropskému mezinárodnímu právu soukromému s. 324–337; Mrkvyška Petr: Role polské vědy finančního práva při formování brněnské školy finančního práva s. 337–351; Průcha Petr: K reformě místní, resp. územní správy v České republice s. 351–360; Průchová Ivana: K významu česko-polské spolupráce v oblasti práva životního prostředí na Právnické fakultě Masarykovy univerzity s. 360–367; Czudek Damian, Kozielec Michal: Brněnské Centrum polského práva (akademická iniciativa vzájemného poznání) s. 367–371; Kapitola 5. Medalion významných českých slavistů a polonistů s. 373–475.

Rec.: Gmiterek Henryk, *Czasz Nowożytna*. T. 29: 2016 s. 256–261.

2781. CHROSTEK Mariusz: Sądy filologów o Andrzeju Gawrońskim [1885–1927] świadectwem geniuszu multilingwisty. *Rocznik Przemyski*. T. 52: 2016 z. 2 s. 39–52, streszcz. ang.

2782. DEMIDZIUŁ Krzysztof: Pruskie Górne Łużyce w pierwszej części prowincjonalnego katalogu znalezisk archeologicznych Juliusa Zimmermanna z roku 1877. *Silesia Antiqua*. T. 50: 2015 s. 481–534.

2783. DEMIDZIUŁ K.: Śląskie stanowiska archeologiczne z obszaru utraconego na rzecz

Polski po I wojnie światowej w katalogach Juliusa Zimmermanna – dawny powiat Syców. *Silesia Antiqua*. T. 49: 2014 s. 287–301.

Zawiera też katalog stanowisk.

2784. DROZDOWSKI Tadeusz, Nowakowski Andrzej: 60 lat ITR. Wczoraj i dziś. Warszawa 2016 Inst. Tele- i Radiotechniczny 8° ss. 119, il. Inst. Tele- i Radiotechniczny.

Instytut Tele- i Radiotechniczny, od 1956 r.

2785. DUDA Roman: Zarys dziejów recepcji i rozwoju analizy matematycznej w Polsce. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. R. 61: 2016 nr 4 s. 7–61, streszcz. ang.

XVII–XX w.

2786. DYBEL Paweł: Psychoanaliza – ziemia obiecana? Z dziejów psychoanalizy w Polsce 1900–1989. Cz. 1: Okres burzy i naporu. Początki psychoanalizy na ziemiach polskich okresu rozbiorów 1900–1918. Kraków 2016 Universitas 8° ss. 261, nlb. 2, streszcz. ang. (Dzieje Psychoanalizy w Polsce).

2787. DZIEJE medycyny w Polsce. Opracowania i szkice. T. 3: Lata 1944–1989. Red. nauk. Wojciech Noszczyk. Warszawa 2016 Wydaw. Lekarskie PZWL 4° ss. XXXII, 944, il.

Treść: Noszczyk W.: Wstęp s. VII–XVI; Noszczyk W.: Sytuacja polityczno-gospodarcza s. 3–12; Sanecki Marek, Rakowski Maciej: Straty opieki zdrowotnej w wyniku II wojny światowej s. 13–16; Rakowski M.: Regulacje prawne dotyczące wykonywania zawodu lekarza s. 19–24; Wiśniewski Zygmunt: Sytuacja bytowa lekarzy s. 25–32; Wiśniewski Z.: Izby lekarskie i lekarsko-dentystyczne s. 33–38; Wiśniewski Z.: Lekarskie i branżowe związki zawodowe s. 45–48; Brożek Krzysztof: Towarzystwa lekarskie s. 49–55; Urbanek Bożena: Zawód pielęgniarki w nowej rzeczywistości s. 57–73; Urbanek B.: Położne, felcerzy, analitycy medyczni s. 77–80; Rakowski M.: Ministerstwo zdrowia s. 85–90; Sanecki M.: Zarys systemu opieki zdrowotnej s. 91–130; Zatoński Witold A., Zatoński Mateusz: Sytuacja zdrowotna s. 131–140; Dutkiewicz Marek: Medycyna wojskowa s. 141–146; Wiśniewski Z.: Uzdrowiska s. 147–150; Janczy Józef: Polski Czerwoný Krzyż s. 151–156; Noszczyk W.: Wydział Lekarski Polskiej Akademii Umiejętności s. 159–160; Ciara Marek: Wydział Nauk Lekarskich Towarzystwa Naukowego Warszawskiego s. 163–168; Ciara M.: Wydział Nauk Medycznych Polskiej Akademii Nauk s. 169–170; Noszczyk W.: Resortowe instytuty naukowo-badawcze s. 177–230; Wyższe szkolnictwo medyczne s. 231–322; Nauki podstawowe (wybór) s. 323–332; Nauki kliniczne zachowawcze s. 433–822; Nauki dentystyczne s. 823–856; Nauki diagnostyczne s. 857–872; Noszczyk W.: Główna Biblioteka Lekarska s. 891–894; Turowska Maria J.: Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich s. 895–898; Gajda Zdzisław: postowie s. 899–906.

T. 1. 2015.

2788. FIC Maciej: 35 lat badań humanistycznych na Górnym Śląsku. Śląski Instytut Naukowy im. Jacka Koraszewskiego w Katowicach (1957–1992). *Zaranie Śląskie*. Seria Druga. R. 1: 2015 [z.] 1 s. 51–70.

2789. FILOZOFIA w Galicji. *Galicja*. T. 2: 2016 s. 11–295, streszcz. ang.

Treść: Gawor Leszek: Filozofia w Galicji. Wprowadzenie s. 11–23; Wójtowicz Ryszard: Filozofia i naród. O istocie romantyzmu Józefa W. Gołuchowskiego s. 27–34; Gugala Piotr: Walenty Chłędowski – filozof „z i „dla” Galicji s. 35–42; Kojkoł Jerzy: Ludwika Gumplowicza społeczno-filozoficzne myślenie o religii s. 50–62; Tyburski Włodzimierz: Myśl etyczna w Galicji w drugiej połowie XIX wieku s. 63–73; Mylik Mirosław: Wkład polskich filozofów z Galicji w neoscholastykę przełomu XIX i XX stulecia s. 74–85; Milczarek-Gnaczyńska Magdalena: Galicyjskie drogi i bezdroża w filozofii narodowej Władysława Mieczysława Kozłowskiego s. 86–100; Mordka Artur: Klemensa Hankiewicza idea filozofii narodowej i słowiańskiej s. 101–112; Paczkowski Przemysław: Wincenty Lutosławski i polski wkład w światowe badania nad Platonem s. 113–125; Fiut Ignacy S.: Źródła myśli filozoficzno-ewolucyjnej Tadeusza Garbowskiego w czasach monarchii austro-węgierskiej s. 126–147; Mróz Tomasz: Jan Bartunek (1859–1912) – nauczyciel gimnazjalny w Rzeszowie jako badacz i użytkownik filozofii antycznej s. 148–167; Jedynak Anna: Początki szkoły lwowsko-warszawskiej s. 168–194; Bohun Michał: Upiór polskości. Galicja w życiu i myśli Stanisława Brzozowskiego s. 195–214; Polak Paweł: Julian Edwin Zachariewicz – filozoficzne ścieżki galicyjskiego intelektualisty s. 215–246; Obierek Stanisław: Sokratejski model filozofii Stanisława Vincenza zakorzeniony w doświadczeniu Galicji końca XIX i pierwszej połowy XX wieku s. 247–268; Sokołowicz Małgorzata: Galicyjski raj utracony. Wielokulturowa wizja Galicji przełomu wieków w pismach Josepha Rotha s. 269–283; Gluchowski Gerard: „Philosophia perennis” Romualda Balaweldera s. 284–295.

2790. GERSTENKORN Tadeusz: Włodzimierz Kryszicki mathematician and statistician (1905–2001). *Acta Universitatis Lodzianis. Folia Oeconomica*. Z. 319 [cz.] 3: 2016 s. 9–17, streszcz. ang.

2791. GŁUSZKOWSKI Michał: Buriaci i ich kultura w oczach polskich osadników – mieszkańców wsi Wierszyna na Syberii. *Wrocławskie Studia Wschodnie*. [T.] 19: 2015 s. 173–183, streszcz. ang., ros.

XX–XXI w.

2792. GORDIN Michael, Surman Jan: Poza centrum: nauki w Europie Środkowo-Wschodniej i ich historie. Rozm. z Profesorem M. Gordinem przepr. Jan Surman. *Studia Historiae Scientiarum*. [T.] 15: 2016 s. 411–431.

Toż w jęz. ang.: Beyond the center: sciences in Central and Eastern Europe and their histories. *Tamże* s. 433–452.

2793. GÓRNY Maciej: Transfer mimo woli. Polskie i niemieckie nauki o człowieku w pierwszej połowie XX wieku. *Klio Polska*. [T.] 7: 2015 s. 85–106, streszcz. ang.

2794. GRYGLEWSKI Ryszard W.: Anatomia w ujęciu Kazimierza Kostaneckiego [1863–1940]. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. R. 61: 2016 nr 2 s. 57–87, streszcz. ang.

2795. [HOMANN Goerg Gotthilf Jacob]: Rośliny trujące Pomorza. Zbiory mniejszy

i większy sporządzone przez Georga Gotthilfa Jacoba Homanna, 1911–1912. Oprac. Robert Kupisiński, Mikołaj Radomski, Zbigniew Sobisz; oprac. nauk. Z. Sobisz we współpracy z Zbigniewem Osadowskim, Mariolą Truchman, Piotrem Madanecem; tł. R. Kupisiński. Słupsk 2016 Muzeum Pomorza Środkowego 4° ss. 192, il.

Tekst równol. pol., niem.

2796. HUMANISTYKA (pół)peryferii. Red. Krzysztof Abriszewski, Adam F. Kola, Jacek Kowalewski. Olsztyn 2016 Inst. Historii i Stosunków Międzynar. Uniw. Warmińsko-Mazurskiego 8° ss. 237. (*Colloquia Humaniorum*).

Z treści: Abriszewski K., Kola A. F., Kowalewski J.: Humanistyka (pół)peryferii? Wprowadzenie s. 7–21; Kola A. F.: Historia autoreferencyjna, czyli rzecz o (pół)peryferijności i centrowości (u) Mariana Małowista w kontekście historii światowej i koncepcji systemowo(-)światowych s. 55–70; Kola Anna Maria: Funkcje studiów doktoranckich w (pół)peryferijnej rzeczywistości polskich uniwersytetów s. 71–98; Thompson Ewa M.: Czyj dyskurs? Tkanie opowieści w postkomunistycznej Polsce s. 157–181; Piasek Wojciech: Poza centrum-peryferie w badaniach historiograficzno-metodologicznych współczesności s. 201–216; Karpowicz Agnieszka: Dwie autonomie: poza centrum, poza peryferiami s. 217–232.

2797. HURWIC Józef: Maria Skłodowska-Curie and radioactivity. Transl. by Kirk West, Milenia West, Antonina Makowicz. Warsaw 2011 Galant Edition 8° ss. 148, il.

2798. INWENTARZ archeologiczny guberni kowieńskiej Michała Eustachego Brensztejna [1874–1938]. *Archäologisches Inventar des Gouvernements Kowno von Michał Eustachy Brensztejn. Archeologins Kauno gubernijos inventorius, parengtas Mykolo Eustachijaus Brenšteino*. Cz. 1. Red. Anna Bitner-Wróblewska, Rasa Banytė-Rowell. Warszawa–Wilno 2016 Min. Kultury i Dziedzictwa Nar.; Państw. Muzeum Archeol.; Lietuvis istorijos institutas 8° ss. 480, il. + dysk optyczny (CD). (*Aestiorum Hereditas*; 3/1).

Toż. Cz. 2. Warszawa–Wilno 2016 ss. 474, il., mapy. (*Aestiorum Hereditas*; 3/2).

Tekst równol. pol., niem., lit.

2799. [ÍVANIK Stepan Bogdanovič] Iwanik Stepan: Filozofowie ukraińscy w Szkole Lwowsko-Warszawskiej. Warszawa 2014 Semper 8° ss. 224, il.

Lata 1895–1939.

Rec.: Balcerak Paweł, *Galicja*. T. 2: 2016 s. 349–351.

2800. JADACKI Jacek: Stanisław Leśniewski [1886–1939] – geniusz logiki. Bydgoszcz 2016 Epigram 8° ss. 381, il.

2801. JANICKA Danuta: O pionierach nauk kryminologicznych w Polsce. *Czasopismo*

Prawno-Historyczne. T. 68: 2016 z. 1 s. 29–50, streszcz. ang., fr.

XIX–XX w.

2802. [JANKOWSKI Edmund]: Kwiaty naszych ogrodów, to jest opis i hodowla kwiatów gruntowych wraz z zasadami tworzenia kobierców kwiatowych, wzorami kłębów, przykładami rysowania ich i obsadzania z 355 figurami przez ... Warszawa 2016 Gra_fika Usługi Wydawnicze Iwona Knechta 4° ss. 410, nlb. 1, IV, tabl. 13, il.

Przedr. fotooffsetowy, oryg.: Warszawa 1877.

2803. JANUSZEWSKI Zbigniew: Mistyka Henryka Elzenberga [1887–1967]. Chojnice 2016 Oficyna Wydawnicza Fund. Fuhrmana 8° ss. 368. (Monografie Fundacji Marcina Fuhrmanna).

2804. JARONÓW Józef: Poglądy filozoficzne Augusta Cieszkowskiego [1814–1894]. *Studia i Prace Pedagogiczne*. Nr 2: 2015 s. 169–181, streszcz. ang.

2805. JASIAK Grzegorz: Podstawowe idee metafizyczne i filozoficzne w twórczości naukowej Włodzimierza Sedlaka [1911–1993]. *Radomskie Studia Humanistyczne*. T. 3: 2016 s. 127–139, streszcz. ang.

2806. JASTRZĘBSKI Bartosz: Henryk Rzewuski [1791–1866] – w drodze ku polskiej filozofii narodowej. *Logos i Ethos*. [R. 26:] 2016 [nr] 1 s. 131–149.

2807. JÓZEF Kremer (1806–1875). *Studia i materiały*. Red. nauk. Urszula Bęczkowska, Ryszard Kasperowicz, Jacek Maj. Kraków 2016 Inst. Historii Sztuki UJ 8° ss. 564, nlb. 2, tabl. 10, il., streszcz. ang.

Filozof.

2808. KACZMAREK Hieronim: Polskie badania nad starożytnym Egipcem do końca XIX wieku. Szczecin 2016 Wydaw. Nauk. Uniw. Szczecińskiego 8° ss. 416. Uniw. Szczeciński. (Rozprawy i Studia; t. (1020) 946).

XV–XIX w.

2809. KAJDAŃSKI Edward: Rediscovered Michael Boym's [ok. 1614–1659] medical manuscripts. A part of Medicus Sinicus found in Cracow. Gdańsk 2016 Wydaw. Uniw. Gdańskiego 8° ss. 47, nlb. 1, il.

2810. KASZUBI i Pomorze a Kraków. O zainteresowaniach sprawami kaszubsko-pomorskimi w kręgu Polskiej Akademii Umiejętności. Red. nauk. Józef Borzyszkowski. Kraków 2016

PAU 8° ss. 223, il. PAU. Stacja Nauk. PAU w Gdańsku.

Materiały konferencji, Gdańsk, 12–13 VI 2015 r.

Treść: Borzyszkowski J.: Wstęp s. 7–18; Wyrozumski Jerzy: Gerard Labuda – pierwszy prezes odrodzonej PAU. Kraków a Gdańsk s. 19–33; Borzyszkowski J.: Kraków a Florian Ceynowa (1817–1881) – ojciec regionalizmu kaszubskiego s. 35–60; Dybiec Julian: Strategia naukowa Akademii Umiejętności i jej społeczne wsparcie s. 61–77; Kalinowski Daniel: Krakusy na Kaszubach... Obraz Gdańska i Pomorza w opiniach Malopolan z II poł. XIX i I poł. XX wieku s. 79–102; Pomierska Justyna: Stefan Ramult i sprawa kaszubska a Akademia Umiejętności – ich udział w rozwoju kaszubologii s. 103–132; Kwasniewska Anna: Krakowskie środowisko naukowe a tematyka pomorska w badaniach Instytutu Bałtyckiego s. 133–153; Obracht-Prondzyński Cezary, Sławski Krzysztof: Portret zbiorowy gdańsko-pomorskich członków Polskiej Akademii Umiejętności z początku XXI wieku s. 155–179; Obracht-Prondzyński C.: Uczni a sprawa kaszubska – rola Akademii s. 181–206; Oracki Tadeusz: Kontakty uczonych z Pomorza i Prus Wschodnich z Akademią Umiejętności w Krakowie w drugiej połowie XIX i na początku XX wieku s. 207–221.

2811. KLIMASZ Katarzyna, Tomasiak Przemysław J.: Z dziejów Zakładu Biochemii Klinicznej Uniwersyteckiego Szpitala Dziecięcego w Krakowie. *Prace Historyczne*. [T.] 142: 2015 z. 3 s. 513–522, streszcz. ang.

Lata 1964–2015.

2812. KOBIETY w szkole lwowsko-warszawskiej. Pod red. Dariusza Łukasiewicza i Ryszarda Mordarskiego. Bydgoszcz 2016 Wydaw. Uniw. Kazimierza Wielkiego 8° ss. 238, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Materiały z konferencji pt.: Wybitne kobiety w Szkole Lwowsko-Warszawskiej. Bydgoszcz, 16–17 X 2014 r.

2813. KÖHLER Piotr: Zarys historii badań botanicznych Podkarpacia (do 1939 r.). *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. R. 61: 2016 nr 1 s. 65–115, streszcz. ang.

Od XVI w.

2814. KOSICKI Piotr H.: Personalizm po polsku. Francuskie korzenie polskiej inteligencji katolickiej. Warszawa 2016 IPN–KŚZpNP 8° ss. 502, streszcz. ang.

XX w.

2815. KSIĄDZ Szymon Bielski [1745–1825]. Autor biografii księdza Krzysztofa Kluka [1739–1796] z początku XIX wieku. Oprac. i koment. Norbert Dariusz Tomaszewski, Zbigniew Wójcik. Ciechanowiec 2016 Muzeum Rolnictwa im. ks. Krzysztofa Kluka 8° ss. 39, nlb. 1, il.

Współwyd.: Bielski S.: Wiadomość o życiu i pismach x. Krzysztofa Kluka, proboszcza ciechanowieckiego.

Praca współwyd. w postaci przedr. i faks. wyd. z 1808 r.

2816. KSIEŻAK Jerzy, Antoniak Monika, Kaźmierczak Joanna: Historia i działalność

Zakładu Uprawy Roślin Pastewnych oraz bibliografia z lat 2005–2015. Puławy 2016 Wydaw. IUNG-PIB 8° ss. 67, il.

W Puławach, po 1945 r.

2817. KUBICA Anna: Historia Instytutu Śląskiego w Katowicach 1934–1949. *Zaranie Śląskie*. Seria Druga. R. 1: 2015 [z.] 1 s. 40–50.

2818. LEWITOWICZ Jerzy: Instytut Techniczny Wojsk Lotniczych. Zdarzenia, wydarzenia, wspomnienia. Warszawa 2016 Wydaw. Inst. Technicznego Wojsk Lotniczych 8° ss. 472, nlb. 7, il.

Po 1945 r.

2819. ŁAGOSZ Zbigniew: Punar Bhava. Czesław Czyński [1858–1932] i Aleister Crowley [1875–1947] w świetle XX-wiecznej tradycji ezoterycznej. Gdynia–Kraków 2016 Black Antlers 8° ss. 317, nlb. 1, il.

Współwyd.: Czyński Czesław: Miłość; Czyński C.: Śmierć.

2820. ŁÓDZKI ośrodek geografii społeczno-ekonomicznej (1945–2015). W stulecie urodzin profesora Ludwika Straszewicza [1916–1987]. Zebrał i oprac. Tadeusz Marszał. Łódź 2016 Wydaw. UE 8° ss. 271, il. + dysk optyczny (CD-ROM).

Treść: Marszał T.: Wstęp s. 7–10; Marszał T.: Łódzki ośrodek geografii społeczno-ekonomicznej w latach 1945–2015 – rys historyczny s. 13–52; Marszał T.: Profesor Ludwik Straszewicz (1916–1987) – twórca łódzkiego ośrodka geografii społeczno-ekonomicznej s. 55–74; Bibliografia prac Ludwika Straszewicza. Oprac. T. Marszał s. 75–93; Ludwik Straszewicz o sobie w siedemdziesięciolecie urodzin i trzydziestolecie objęcia kierownictwa Katedry Geografii Ekonomicznej Uniwersytetu Łódzkiego s. 95–100; Ludwik Straszewicz o geografii, geografach i badaniach geograficznych. Oprac. T. Marszał s. 101–104; Ludwik Straszewicz we wspomnieniach. Oprac. T. Marszał s. 105–117; Łódzki ośrodek geografii społeczno-ekonomicznej – sylwetki profesorów. Oprac. Maria Borowska-Stefańska, T. Marszał, Iwona Pielesiak s. 121–218; Marszał T.: Profesor Stanisław Gorzuchowski (1899–1948) – uczyony, któremu jesteśmy winni pamiętać s. 221–236; Marszał T.: Miasto – region – gospodarka w badaniach prof. Ludwika Straszewicza s. 239–259; Pracownicy naukowo-dydaktyczni ze stopniem doktora zatrudnieni na Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi oraz na Wydziale Nauk Geograficznych Uniwersytetu Łódzkiego s. 263–266.

2821. MAGOWSKA Anita: Empirycznie czy racjonalistycznie? Dylematy i praktyka medycyny uniwersyteckiej w Wilnie w latach 1781–1842. Poznań 2015 Wydaw. Kontekst 8° ss. 378, il.

Rec.: Krawczyński Marian, *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. R. 61: 2016 nr 1 s. 180–188.

2822. MAJEWSKI Tomasz: Dzieje poznania chorób roślin w Polsce. Warszawa 2016 Wydaw. SGGW; IHN PAN 8° ss. 638, il.

2823. MĄCZYŃSKI Maciej: Badania historycznojęzykowe w siedemdziesięcioletniej

historii Katedry Języka Polskiego Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Folia 210: *Studia Linguistica*. [T.] 11: 2016 s. 18–25, streszcz. ang. Od 1947 r.

2824. MORAWIEC Adam: W obronie Paula Witticha albo oddajcież co wrocławskie, Wrocławowi. *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 71: 2016 nr 3 s. 120–125.

Dot. notatek wrocławskiego matematyka P. Witticha (ok. 1546–1586) oraz Abrahama Jenkwitza (XVI w.) na egzemplarzu „De revolutionibus” Mikołaja Kopernika w związku z ustaleniami Edwarda Rosena (1906–1985).

2825. MYŚLIWIEC Karol: Dwadzieścia lat polskich badań w Sakkarze. Twenty years of research by Polish archaeologists in Saqqara. Warszawa 2016 Inst. Kultur Śródziemnomorskich i Orientalnych PAN; with co-operation by Centrum Archeologii Śródziemnomorskiej im. K. Michałowskiego. Uniw. Warszawski 8° ss. 81, nlb. 2, il.

Tekst równol. pol., ang.
W Egipcie.

2826. NOWAKOWSKA Marta: Fotografia 100 lat temu. Kolekcja fotograficzna w zbiorach Stanisława Poniatowskiego [1884–1945]. Wrocław 2016 PTL 8° ss. 85, il., streszcz. ang.

Fotografie z wyprawy badawczej do Kraju Nadamurskiego w okresie 10 V – 8 VIII 1914 r., obecnie w archiwum Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego we Wrocławiu.

2827. OBRYCKA Małgorzata: Etyka niezależna Tadeusza Kotarbińskiego w świetle fenomenograficznych badań nad wychowaniem religijnym. *Universitas Gedanensis*. R. 27: 2015 t. 50 s. 73–76, streszcz. ang.

2828. OLSTOWSKI Przemysław: Realia kariery uczonego w PRL i III RP. Przyczynek do dziejów nauki i środowisk naukowych w Polsce w drugiej połowie XX wieku. *Zapiski Historyczne*. T. 81: 2016 z. 2 s. 105–127, streszcz. niem., ang.

Na podstawie wspomnień Stanisława Salmonowicza.

2829. OLSZEWSKI Mikołaj: Aleksander Birkenmajer [1890–1967] jako historyk filozofii. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. R. 61: 2016 nr 4 s. 63–70, streszcz. ang.

2830. ORŁOWSKI Bolesław: Powszechna historia techniki. Warszawa 2010 Oficyna Wydawnicza „Mówią Wieki” 8° ss. 308, il.

2831. POLAK Paweł: Philosophy in science – a case study of the reception of the Special and the General Theory of Relativity in Kraków

and Lwów before 1925. *Studia Historiae Scientiarum*. [T.] 15: 2016 s. 245–273, streszcz. ang. Od 1905 r.

2832. [POLANSKAÂ Oksana] Polnaskaja Oksana: Julian Talko-Hryncewicz (1850–1936) – badacz ludów mongolskich Azji Wewnętrznej. *Wrocławskie Studia Wschodnie*. [T.] 19: 2015 s. 97–111, streszcz. ang., ros.

2833. PSYCHOANALIZA w Polsce 1909–1946. T. 1: Psychoanaliza i Polacy, psychoanaliza i literatura, psychoanaliza zbiorowości, psychoanaliza kobiet. Wybrała, oprac. i wstępem opatrzyła Lena Magnone. Warszawa 2016 Fund. Augusta hr. Cieszkowskiego 8° ss. XLVIII, nlb. 2, 383, nlb. 1. (Klasyki Polskiej Nowoczesności).

Toż. T. 2: Psychoanaliza stosowana, psychoanaliza i filozofia, psychoanaliza i historia. Warszawa 2016 ss. 406, nlb. 4.

2834. RECEPCJA filozofii Immanuela Kanta [1724–1804] w filozofii polskiej w początkach XIX wieku. Cz. 3: Polemiki z Janem Śniadeckim [1756–1830]. Oprac. nauk. Alexei Krouglov, Tomasz Kupś; przekł. tekstów ros. Aleksandra Kondrat; red. Roman Specht. Toruń 2016 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 180, nlb. 1. (Biblioteka „Studiów z Historii Filozofii”).

Cz. 1. 2014.

2835. ROMANTYZMY polskie. Pod red. Anny Dziedzic, Tomasza Herbicha, Stanisława Pieroga, Piotra Ziemskiego. Warszawa 2016 Fund. Historii Filozofii Pol 8° ss. 452, streszcz. ang. (Rocznik Historii Filozofii Polskiej; wyd. specjalne).

Z treści: Janeczek Stanisław: „Ojciec nasz” Augusta Cieszkowskiego – ideologia, filozofia religijna, katolicka nauka społeczna? Przegląd stanowisk s. 7–47; Borowska Ewa: Mickiewicza i Cieszkowskiego filozofia końca filozofii s. 49–71; Samsel Karol: Fenomenologia Adama Mickiewicza? s. 73–83; Lami Marlis: Pisma Andrzeja Towiańskiego s. 95–110; Sajdek Wiesława: Porządek społeczny czy indywidualna doskonałość człowieka – w kręgu myśli Eleonory Ziemieckiej s. 111–135; Gugula Piotr: Polski język filozoficzny w koncepcjach filozofii narodowej Bronisława Trentowskiego i Karola Libelta s. 137–151; Bochenek Krzysztof: Fideizm – zagrożenie dla rozumienia i wiary s. 177–197; Tykarska Aleksandra: Ludwik Sztjerner i jego dusza. Prepsychoanaliza w powieści psychologicznej „Powieści nieboszczyka Pantofla” czy romantyczne grafomanstwo s. 199–218; Skoczniński Jan: Aleksander Fredro – romantyk osobny s. 219–232; Grabowski Mateusz: Mistyka słowa – mistyka życia. O filozofii Weicelena Norwida s. 233–246; Pieróg Stanisław: Franciszka Krupińskiego rozprawa z romantyzmem s. 247–277; Kochan Ewa: Inteligencja i przekleństwo romantyzmu. Uwagi o Stanisława Brzozowskiego idei inteligencji pracy s. 279–297; Dziedzic A.: Władysław Horodyski o Trentowskim i modernistycznej filozofii życia s. 299–314; Gawor Leszek: Neomesjanizm Antoniego Chłonińskiego s. 315–326; Charzyński Rafał: Franciszka Gabryla krytyka katolickiego romantyzmu s. 327–346; Barbaszyński Dariusz: Wartości romantyzmu politycznego w działalności twórczej Mariana Dziedzińskiego

s. 347–367; Herbich Tomasz: Polski romantyzm w wypowiedziach Mikołaja Bierdziejewa s. 369–399; Surma Piotr: Wątki romantyczne w myśli Jana Łukasiewicza s. 401–413; Urbankowski Bohdan: Filozofia czynu. Inspiracje romantyczne działalności Józefa Piłsudskiego s. 415–439.

2836. SIERPOWSKI Stanisław, Malinowski Józef: Doktorzy honoris causa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. T. 2: 1951–1979. Poznań 2015.

Toż. T. 3: 1980–2000. Poznań 2016 Wydaw. Nauk. UAM ss. 197, nlb. 2, il. UAM.

Rec.: Wiśniewski Jarosław, *Rocznik Leszczyński*. T. 16: 2016 s. 301–302.

2837. SKALSKI Janusz H.: Medycyna w Polsce. Od czasów najdawniejszych do upadku I Rzeczypospolitej. Warszawa 2016 PZWL 8° ss. XV, nlb. 1, 392, il.

2838. SKARGA Barbara: Granice historyczności. Red. nauk. Marcin Pańków; przedm. Jacek Migasiński. Warszawa 2014 Wydaw. Piotra Marciszuka Stentor; Fund. na Rzecz Myślenia im. Barbary Skargi 8° ss. 270, nlb. 2, il., streszcz. ang. (Dzieła zebrane Barbary Skargi; t. 8).

Historia idei, XVI–XX w.

2839. SOBKOWICZ-WOJCIECHOWSKA Urszula: Mistrz „tańczącego ciepła”. Jerzy Antoni Wojciechowski (1931–1995). Kraków 2016 Swingtherm 8° ss. 215, il.

Chemik.

2840. SUPRUNIUK Mirosław A.: Nauka polska na Bliskim i Środkowym Wschodzie w latach 1942–1949. Cz. 1: Persja. *Opuscula Musealia*. Z. 22: 2014 s. 45–71, streszcz. ang.

2841. SZEWCZUK Zbigniew: Profesor Ignacy Zenon Siemion [1932–2015], chemik, wybitny naukowiec i nauczyciel akademicki. *Analecta*. R. 24: 2015 z. 2 s. 241–249.

2842. SZKICE z historii kultury ciała. Red. Walentyna Korpalska, Marek Zieliński, Wojciech Ślusarczyk. Bydgoszcz 2016 Collegium Medicum im. Ludwika Rydygiera 8° ss. 191, il. UMK w Toruniu. Collegium Medicum im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy.

Z treści: Pasewicz-Rybacka Magdalena: „Przepisy przy używaniu kąpeli”: zalecenia dla kuracjuszy nadbałtyckich uzdrowisk w XIX wieku s. 49–60; Bednarska Ewa: Otyłość a kultura ciała s. 73–83; Białowas Justyna Ewa: Choroby i zgony książąt oraz królów piastowskich na podstawie polskich kronik średniowiecznych s. 85–101; Stepiak Milena: Obdukcje sądowo-medyczne w małych miastach na przykładzie akt miejskich Pleszewa z lat 1703–1716 s. 103–116; Kurdek Paulina: Zarys problemu stopy w ikonografii s. 117–135; Latocha Sebastian: Kulturowe dzieje protezy. Mit – historia – współczesność s. 137–148; Florczak Sylwia: Wpływ dawnych poglądów dotyczących picia krwi na współczesną popkulturę. Analiza

wybranych przykładów literackich s. 149–164; Zacharek Natalia: Z głową w chmurach – ludowe znaczenie ciała względem współczesnych praktyk ludowych s. 165–178; Włodarczyk Urszula, Ślusarczyk W., Wysokiński Paweł: Zwłoki ludzkie w lecznictwie ludowym. Studium wstępne s. 179–189.

2843. SZTAJNYKIER Jan: Czekając na Retyka. On rozślawił Kopernika. Łódź 2016 Firma Poligraficzna „Graph” 8° ss. 107, il., streszcz. ang., niem.

Jerzy Joachim Retyk (1514–1574), matematyk.

2844. SZUKAŁA Agnieszka Patrycja, Szukała Izabela: Prof. dr hab. n. med. Alina Komorowska [1915–2004] – twórcza ginekologii dziecięcej i dziewczęcej w Polsce. *Analecta*. R. 24: 2015 z. 2 s. 221–230.

2845. ŚLĄSKA Republika Uczonych. Schlesische Gelehrtenrepublik. Slezká vědecká obec. Vol. 7. Red. Marek Hałub, Anna Mańko-Matysiak. Dresden–Wrocław 2016 Neisse Verlag; Oficyna Wydawnicza Atut – Wrocławskie Wydaw. Oświatowe 8° ss. 541, nlb. 1, il. (Res Publica Doctorum Silesiaca; vol. 7).

Treść: Hałub M., Mańko-Matysiak A.: Wstęp. Vorwort. Úvod s. 9–18; Czechowicz Bogusław: „Téhož Léta Doktor HES w Wratislawi vmřel”. Uwagi na temat badań śląskiej reformacji (na marginesie nadchodzącej rocznicy pięćsetlecia wystąpienia doktora Martina Luthera) s. 19–32; Mańko-Matysiak A., Overgaauw Eef: Auf der Spur der Korrespondenz des Johann Crato von Crafftheim (1519–1585) in der Staatsbibliothek zu Berlin Preussischer Kulturbesitz. *Dep. Breslau* 10 s. 33–46; Richter Manfred: Johann Amos Comenius (1592–1670) – ein Gelehrter nebenan in Lissa s. 47–70; Reetz Katja: Andreas Gryphius „Mumiae Wratislavienses” im Kontext der frühneuzeitlichen Mumienkunde s. 71–82; Conrads Norbert: Zwischen Späthumanismus und Frühaufklärung: Michael Joseph Fibiger [1657–1712] und seine „Silesiographia renovata” s. 83–114; Aderhold Stephan: Die Chorordnung des Schweidnitzer Kirchenchors von 1709 s. 115–133; Spyra Janusz: Ernst Otupka [1655–1740], ukoronowany cesarski poeta i zapomniany erudyta z cieszyńskiej prowincji s. 134–150; Bahlcke Joachim: Ze Świdnicy do Berlina. Rozwój i znaczenie historyczne domu wydawniczego Ambrosiusa Haudego (1690–1748) w Prusach s. 151–179; Burdukiewicz Jan Michał, Demidziuk Krzysztof, Bończuk-Dawidziuk Urszula: Profesor [Johann Gustav Gottlieb] Büsching na Uniwersytecie Wrocławskim – początki archeologii akademickiej w Europie s. 180–206; Koredczuk Józef: Karl Witte [1800–1883] – genialne dziecko, prawnik i znawca Dantego s. 207–217; Ture von zur Mühlen Bernt: Gustav Freytags Breslauer Jahre 1835 bis 1846 s. 218–248; „Lieber Möbius!” Karl Weinholds Breslauer Briefe an Theodor Möbius (1874–1889). [Wyd.] Hans Fix s. 249–359; Girlich Hans-Joachim: Felix Hausdorff (1868–1942), Otto Toeplitz (1881–1940), Hugo Steinhaus (1887–1972) – drei bedeutende Mathematiker aus Breslau s. 360–379; Wronecki Krzysztof: Oftrid Foerster [1873–1949] – twórcza światowej neurochirurgii s. 380–385; Glombik Konrad: Die Tätigkeit von Prälat Carl Ulitzka (1873–1953) für das Kulturerbe von Oberschlesien s. 386–398; Langner-Matuszczyk Hanna: Władysław Ślebodziński [1884–1972] – matematyk, więzień KL Auschwitz Nr 79053 s. 399–425; Bendel Rainer: „Sich seines Lebens und seines Gottes bewusst werden, heisst menschlicher werden. Beschäftigung mit Geschichte kann dabei helfen.” Joachim Köhler als Kirchenhistoriker, Theologe und Pädagoge s. 426–440; Margendant Udo: Die Breslauer katho-

liche Studentenverbindung Greiffenstein s. 441–459; Rodan Kamil, Koudelová Jana: Slezské zemské muzeum – historie, sbírka a výzkum s. 460–476; Dominiak Wojciech: Wielokulturowe dziedzictwo regionu w działalności wystawienniczej, edukacyjnej i naukowej Muzeum Ziemi Prudnickiej s. 477–494; Popp Dietmar, Lotz Christian: Potenziale für neue Forschungen zur Geschichte und Kultur Schlesiens. Perspektiven aus den Wissenschaftlichen Sammlungen der Herder-Instituts für historische Ostmitteleuropaforschung, Marburg s. 495–510; Bendel Rainer: Das Institut für ostdeutsche Kirchen- und Kulturgeschichte, seit 2015 Institut für Kirchen- und Kulturgeschichte der Deutschen in Ostmittel- und Südosteuropa s. 511–521; Remig Nicola: Haus Schlesien als Erinnerungs- und Lernort für Schlesieninteressierte aller Generationen s. 522–537.

Rec.: Kuczyński Krzysztof [Antoni], *Studia Niemcoznawcze*. T. 58: 2016 s. 693–694. Vol. 1. Wrocław 2004.

2846. ŚMIGIELSKI Bogdan: Górska teka prac Mariana Gotkiewicza [1901–1972]. *Prace Pienińskie*. T. 26: 2016 s. 231–252.

Geograf, etnograf, krajoznawca i społecznik.

2847. TRUCHLIŃSKA Bogumiła: Od Witelona do Karola Wojtyły. Z dziejów polskiej aksjologii i filozofii kultury. Lublin 2016 Wydaw. UMCS 8° ss. 303, nlb. 1, streszcz. ang.

XIII–XX w.

2848. W HOŁDZIE wielkości Szafera. Red. Hubert Sobiczewski, Sławomir Zych. Mielec 2016 Państw. Gospodarstwo Leśne Lasy Państw. Nadleśnictwo 8° ss. 375, il.

Materiały z konferencji, Mielec, 14–15 IV 2016 r.

Z treści: Szczepanek Kazimierz: Dorobek naukowy Władysława Szafera [1886–1970] s. 13–26; Oleksiak Elżbieta: Władysław Szafer – życie i działalność w zarysie s. 27–71; Grzywacz Andrzej: Współpraca profesora Władysława Szafera z leśnikami i leśnictwem s. 73–94; Skrzypczak Jerzy: Związki Władysława Szafera z Mielcem i ziemią mielecką s. 95–109; Zych S.: Rzeszowski okres w życiu profesora Władysława Szafera s. 111–130; Haptaś Krzysztof: Rodzina Szaferów w świetle ksiąg metrykalnych i innych dokumentów źródłowych s. 131–152; Sobiczewski H.: O monografii powiatu mieleckiego słów kilka s. 153–167; Artykuły [m.in. W. Szafera] s. 169–302; Suplement s. 305–358.

2849. W SŁUŻBIE Śląska, Polski, Europy. Studia i szkice poświęcone Profesorowi Józefowi Kokotowi w stulecie urodzin. Pod red. Danuty Kisielewicz i Aleksandry Trzcielińskiej-Polus. Opole 2016 Wydaw. Uniw. Opolskiego 8° ss. 221. Uniw. Opolski.

Z treści: Kisielewicz D., Trzcielińska-Polus A.: Wstęp s. 9–11; Naukowiec, wykładowca i organizator badań naukowych: Fic Maciej: Działalność Józefa Kokota [1916–1975] w Śląskim Instytucie Naukowym w Katowicach s. 15–34; Lis Michał: Profesora Józefa Kokota wizje Instytutu Śląskiego w Opolu i ich realizacja od 1966 roku s. 35–50; Sochacka Stanisława: O badaniach nad kulturą w Instytucie Śląskim w Opolu z dzisiejszej perspektywy s. 51–62; Kwiatek Jolanta, Kwiatek Aleksander: O współpracy Józefa Kokota z Jerzym Stefanem Langrodem w świetle zachowanej korespondencji s. 63–82; Kisielewicz D.: Józef Kokot – nauczyciel akademicki w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Opolu s. 83–99; Myśl polityczna profesora Józefa Kokota w służbie narodu i państwa:

Barcz Jan: „Logika” argumentów prawnych na rzecz uznania granicy polsko-niemieckiej po II wojnie światowej w myśli Józefa Kokota s. 103–113; Trzcieleńska-Polus A.: Profesor Józef Kokot – internacjolog i niemcoznawca s. 115–127; Kwiatek Aleksander: Śląsk w refleksji naukowej profesora Józefa Kokota s. 129–145; Cimała Bogdan: Józef Kokot – badacz powstań śląskich i plebiscytu s. 147–165; Senft Stanisław: Problematyka gospodarza w pracach Józefa Kokota s. 167–173; Rubisz Lech: Katolicko-społeczne inspiracje nauki i myśli politycznej Józefa Kokota s. 175–182; We wspomnieniach przyjaciół i współpracowników: Simonides Dorota: Profesor Józef Kokot – człowiek o niesychanie szerokich horyzontach s. 207–210; Sulek Jerzy: Wspomnienie s. 211; Rauziński Robert: Profesor Józef Kokot – badacz problemów demografii Śląska s. 213–215; Kozera Bartłomiej: Wspomnienie o profesorze Kokocie s. 217–218.

2850. WAKSMUNDZKA-HAJNOS Monika, Kocjan Ryszard: Działalność profesora Andrzeja Waksmundzkiego [1910–1998] w lubelskich środowisku naukowym. *Almanach Nowotarski*. Nr 20: 2016 s. 393–402.

Fizykochemik.

2851. WKŁAD Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie w rozwój myśli ekonomicznej. Red. nauk. Ryszard Bartkowiak. Warszawa 2015 Oficyna Wydawnicza. Szkoła Gł. Handlowa 8° ss. 444.

Z treści: Luszniewicz Jacek, Zawistowski Andrzej: Historia gospodarza s. 53–87; Bartkowiak R., Ostropolska-Kubik Eliza: Demografia s. 115–144; Bartkowiak R., Ostropolska-Kubik E.: Ekonomia polityczna, ekonomia i polityka gospodarza s. 145–245; Kloc Kazimierz: Historia myśli ekonomicznej s. 247–272; Ostropolska-Kubik E.: Socjologia i polityka społeczna s. 273–306; Bartkowiak R.: Nauka o finansach. Finanse publiczne i prywatne s. 325–378; Bartkowiak R.: Nauka o rachunkowości s. 379–402; Wojtyśiak-Kotlarski Marcin: Teoria przedsiębiorstwa i nauki o zarządzaniu s. 403–428.

2852. WRÓBEL Szymon: Filozof i terytorium. Polityka idei w myśli Leszka Kołakowskiego, Bronisława Baczki, Krzysztofa Pomiana i Marka J. Siemka. Warszawa 2016 Wydaw. Inst. Filozofii i Socjologii PAN 8° ss. 414, nlb. 1, streszcz. ang. (Archiwum Warszawskiej Szkoły Historii Idei. Studia).

2853. WYBITNI polscy torakochirurdzy, pionierzy badań nad chirurgią klatki piersiowej i serca. Pod red. Zofii Zwolskiej, Ewy Augustynowicz-Kopeć. Warszawa 2016 Inst. Gruźlicy i Chorób Płuc 8° ss. 150 (wiele ilustr. bowań), il.

Materiały konferencyjne, Warszawa, 17 XII 2016 r.

2854. WYSOKIŃSKA Beata: Bolesław Hryniewiecki (1875–1963) – botanik jako badacz literatury. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. R. 61: 2016 nr 3 s. 65–80, streszcz. ang.

2855. ZYGMUNT Gloger. Pisarz, myśliciel, uczonek. Studia. Red. nauk. Jan Leończuk, Jarosław Ławski, Łukasz Zabielski. Białystok 2016 Katedra Badań Filol. „Wschód-Zachód”. Wyzd. Filol. Uniw. w Białymstoku; Książnica

Podlaska im. Łukasza Górnickiego 8° ss. 368, il., streszcz. ang., lit., ros. (Colloquia Orientalia Bialostocensia. Literatura, historia; 25).

Materiały z I Ogólnopol. Konferencji Nauk., Białystok, 23–24 X 2015 r.

Trzę: Leończuk J., Ławski J., Zabielski Ł.: Od redakcji s. 13; Zabielski Ł.: Projekt naukowy „Pism rozproszonych” Zygmunta Glogera [1845–1910]. Wprowadzenie s. 15–26; 1. Zygmun Gloger i kultura polska: Zawidzka-Kwiatkowska Magdalena: Zygmun Gloger we wspomnieniach rodzinnych. Przemówienie podczas konferencji s. 29–34; Ławski J.: Pytania (d)jo Glogera s. 35–51; Dopot Bogusław: Zygmun Glogera „Rok polski w życiu, tradycji i pieśni” s. 53–66; Noworolska Barbara: Wokół „Dolinami rzek” Zygmunta Glogera s. 67–82; Woźniewska-Działak Magdalena: Pytania o rację bytu narodowego. Wokół „Ojczyzny ze stanowiska chrześcijańskiego” Zygmunta Glogera s. 83–92; 2. Pośród tradycji: Piotrowska Magdalena: Budowanie wspólnoty w przestrzeni społecznej. Kilka uwag na marginesie „Obchodów weselnych” Glogera s. 95–106; Kopania Izabela: Materiały ikonograficzne i kształtowanie narracji na temat kultury polskiej w progę XX wieku. Przypadek Zygmunta Glogera s. 107–129; Adamek-Świechowska Adrianna: Reporterskie spotkanie Zygmunta Glogera i Henryka Sienkiewicza w Puszczy Białowieskiej s. 131–155; Kochaniec Sebastian: Flamandzkie malowanie. Szkic o wyobraźni etnograficznej Zygmunta Glogera s. 157–165; Kacprzak Marta M.: Jan Kochanowski w pracach Zygmunta Glogera. Poezja staropolska w badaniach XIX-wiecznego etnografa s. 167–200; 3. Język i pieśń: Rembiszewska Dorota Krystyna: Między archaicznością a nowoczesnością. O języku pism Zygmunta Glogera s. 203–213; Nowowiejski Bogusław: Obraz gwary i ziemi podlaskiej w drugiej połowie XIX wieku (na podstawie słownika tykocińskiego Zygmunta Glogera) s. 215–227; Kuryłowicz Beata: Zygmun Gloger – kolekcjoner wyrazów? Uwagi o leksykograficznej działalności uczonego z Jezewa s. 229–239; Szamryk Konrad: Jeden temat – dwa pióra. „Z Puszczy Białowieskiej” Henryka Sienkiewicza a „Białowieża w albumie” Zygmunta Glogera s. 241–253; Sokółska Urszula: Zygmun Gloger o „pieśni gminnej” s. 255–262; 4. W orbicie nauk i interpretacji: Blombergowa Maria Magdalena: Zygmunta Glogera zainteresowania archeologiczne s. 265–278; Filipow Krzysztof: Numizmatyka w „Encyklopedii staropolskiej” Zygmunta Glogera s. 279–287; Zabielski Ł.: „Cogito” marzyciela. O Zygmunta Glogera „Marzeniach samotnika” s. 289–313; Sikora Jerzy: „Rzeka” u Glogera i „rzeka” u Miłosza. Studium porównawcze s. 315–323; 5. W kręgu problemów społecznych: Rataj Andrzej: Kolberg i Gloger s. 327–333; Siedlecki Michał: Czytelnictwo, prasa, biblioteki we wczesnych pismach Glogera do 1876 roku s. 335–347; „Zygmun Gloger zawsze mi towarzyszył”. Rozmowa z Janem Leończukiem. Współpr. Sebastian Kochaniec s. 349–352.

2856. ŻUKOWSKI Przemysław Marcin: Droga Jerzego Panejki [1886–1973] do katedry prawa administracyjnego i nauki administracji na Wydziale Prawa i Nauk Społecznych Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie. *Res Gestae*. [T.] 2: 2016 s. 43–75, streszcz. ang.

f) Historia oświaty i wychowania

Zob. poz. 880, 1089, 1298, 1535, 1671, 1930, 2387, 2712, 2747, 2820, 3332, 3427, 3428, 3442, 3490, 4008, 4044, 4429, 5020, 5051, 5234, 5308, 5357, 5414, 5426, 5502, 5563, 5579, 5704, 5705, 5771, 5934, 5936, 5946, 5979, 5989, 5991, 5996, 6029, 6273, 6355, 6379, 6411, 6421, 6452, 6482, 6546, 6562, 6591, 6593, 6629, 6639, 6964, 7341, 7405, 7411, 7412, 7443,

7489, 7490, 7495, 7547, 7561, 7574, 7575, 7632, 7654, 7673, 7708, 7714, 7716, 7732, 7789, 7814, 7877, 7932, 7946, 8076, 8078, 8088, 8090, 8122, 8124, 8134, 8162, 8165, 8170, 8174–8176, 8180, 8194, 8197, 8213–8215, 8217, 8223, 8227, 8228, 8242, 8262, 8271, 8276, 8290, 8314, 8321, 8340, 8376, 8418–8420, 8432, 8440, 8445, 8452, 8460, 8471, 8478, 8482, 8505, 8513, 8523, 8539, 8540, 8545, 8546, 8552, 8557, 8564, 8565, 8572, 8580, 8581, 8585, 8593, 8599, 8604, 8605, 8610, 8615, 8634, 8635, 8657, 8659, 8661, 8662, 8665, 8699, 8701, 8728, 8749, 8754, 8755, 8771, 8772, 8796, 8809, 8818, 8819, 8821, 8826, 8834, 8835, 8844, 8884, 8886, 8890, 8916, 8922, 8973, 9045, 9111, 9156, 9195, 9220, 9271, 9401, 9407, 9469, 9486, 9587, 9608, 9919, 9979, 10242, 10329, 10377, 10384, 10400, 10404, 10405, 10529, 10537, 10565, 10576, 10688, 10722, 10744, 10764, 10766, 10878, 10916, 10979, 11173, 11196, 11197, 11219, 11225, 11285, 11289, 11292, 11295, 11301, 11393, 11399, 11418, 11434, 11451, 11473.

2857. ADDENDA do dziejów oświaty. Z badań nad prasą drugiej połowy XX i początków XXI wieku. Red. nauk. Iwonna Michalska i Grzegorz Michalski. Łódź 2013 Wydaw. UŁ 8° ss. 343, il.

2858. AKADEMICKI Szczecin. XVI–XXI wiek. Pod red. Piotra Niedzielskiego i Waldemara Tarczyńskiego. Szczecin 2016 Wydaw. Nauk. Uniw. Szczecińskiego 8° ss. 270, il.

Treść: Włodarczyk Edward: Kilka uwag w związku z jubileuszem 70-lecia szkolnictwa ekonomicznego s. 9–11; Niedzielski P., Tarczyński W.: Słowo wstępne dziekanów s. 13–14; Gaziński Radosław: Pedagogium Książce (lata 1544–1667) s. 15–46; Gut Paweł: Szczecińskie akademickie szkoły średnie w II połowie XVII i XVIII wieku s. 47–80; Gut P.: Budowa uczelni wyższych w Szczecinie pod koniec XIX i w I połowie XX wieku s. 81–106; Gut P.: Polskie początki akademickiego Szczecina (lata 1945–1955) s. 107–128; Gut P.: Dla gospodarki Szczecina i regionu. Szkoły wyższe w Szczecinie w latach 1955–1989/1990 s. 129–157; Gaziński R.: Droga do Uniwersytetu Szczecińskiego s. 159–185; Frąckowiak Piotr: Uczelnia Szczecina w III RP s. 187–212; Sawicki Kazimierz, Tarczyński W.: Wydział Nauk Ekonomicznych [Uniwersytetu Szczecińskiego] s. 213–225; Niedzielski P.: Subiektywne spojrzenie (dziekana) na Szczecińską Szkołę Ekonomiki Transportu i Ekonomiki Usług s. 227–233; Flejterski Stanisław, Sobczak Tomasz: Szkoły naukowe i mistrzowie w szczecińskim ośrodku nauk ekonomicznych w latach 1946–2016 s. 235–270.

2859. APANEL Danuta: „Jako rodzice rządzić mają córki swe”, czyli refleksja o wychowaniu dziewcząt na przestrzeni dziejów. *Colloquia Theologica Ottoniana*. 2014 [nr] 2 s. 23–40.

2860. BADANIE kultury. Ludzie, projekty, realizacje. Pod red. Anny Gomóły i Marka Pacukiewicza. Katowice 2016 Wydaw. UŚ 8° ss. 342, nlb. 2, il., streszcz. ang., ros. (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; 3488).

Z treści: Gomóła A., Pacukiewicz M.: Skąd przychodzimy? Kim jesteśmy? Dokąd zmierzamy? s. 7–17; Kosowska Ewa: Zakład Teorii i Historii Kultury. Pochwała wspólnoty s. 21–49; Pacukiewicz M.: Kulturoznawstwo pomiędzy empirią a teorią: alternatywy. O badaniach terenowych prowadzonych w Zakładzie Teorii i Historii Kultury s. 50–73; Woźniczka Zygmunt:

Historia współczesna i jej rola w kształtowaniu tożsamości na Górnym Śląsku i w Zagłębiu Dąbrowskim w XX wieku jako problem badawczy i dydaktyczny s. 182–205; Wężowicz-Ziółkowska Dobrosława: Historia najstarszych studenckich kół naukowych działających przy Zakładzie Teorii i Historii Kultury s. 211–217; Achetlik Aleksandra: Kultura jako przedmiot nauczania cudzoziemców, czyli o współpracy pracowników Zakładu Teorii i Historii Kultury ze Szkołą Języka i Kultury Polskiej UŚ s. 218–222; Gomóła A.: Kształcenie nauczycieli wiedzy o kulturze s. 223–236; Dokumenty s. 271–318.

2861. BARABAS Magdalena: Wartości w życiu i spuściznie pedagogiczne Janusza Korczaka. *Roczniki Teologiczne*. T. 63: 2016 z. 11 s. 91–204, streszcz. ang.

2862. BEDYŃSKI Krystian: Szkoła w więzieniu w Mrowinie 1935–1969. *Kronika Wielkopolski*. 2016 nr 1 s. 44–54.

2863. BIAŁOKUR Marek: Poniatowski i inni. Studia o polskiej polityce, dydaktyce i edukacji historycznej XIX i XX wieku. Wyd. 2. Bielsko-Biała–Opole 2016 Wydaw. Cum Laude; na zlec. PTH. Oddz. 8° ss. 1035, il. Wyd. 1 (w dwóch tomach). 2013–2014.

2864. BIEŚ Andrzej Paweł: Jezuickie instytucje edukacyjne w Orszy 1773–1820. *Studia Paedagogica Ignatiana*. Vol. 19: 2016 [nr] 3 s. 15–34, streszcz. ang.

2865. BIEŚ A. P.: Periodyzacja obecności Towarzystwa Jezusowego na ziemiach polskich. Struktury organizacyjne oraz edukacyjno-oświatowe i pastoralne formy aktywności. Cz. 1. *Studia Paedagogica Ignatiana*. Vol. 17: 2014 s. 57–87, streszcz. ang.

2866. BIŃKOWSKI Marek Krzysztof: Dzieje Szkoły Rolniczej i Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Bierutowie w latach 1946–2016. Cz. 1: 1946–1976. *Miscellanea Oleśnickie*. [R. 2:] 2016 nr 1/2 s. 33–60.

2867. BOBKOWSKA Magdalena: Dzieje szkoły w Łubianie. *Kościerskie Zeszyty Muzealne*. [Z.] 10: 2016 s. 9–53.

W l. 1826–2014.

2868. BOUŻYK Maria M[ałgorzata]: Uczeń czy książka? Pedagogika Jacka Woronieckiego [1878–1959] jako podpowiedź dla współczesnych systemów wychowawczych. *Forum Pedagogiczne*. 2016 nr 2 cz. 1 s. 229–243, streszcz. ang.

2869. BOUŻYK M. M.: Wychowanie otwarte na religię na podstawie wybranych prac Jacka Woronieckiego [1878–1948]. [W:] Pedagogika wobec duchowości – duchowość wobec pedagogiki. Praca zbiorowa. Pod red. Zbigniewa

Babickiego i Dariusza Stępkowskiego. Warszawa 2016 s. 77–114.

2870. BRUSIŁO Zygmunt: 50 lat Zespołu Szkół Budowlanych w Bolesławcu. *Rocznik Bolesławiecki*. T. 8: 2015 [dr.:] 2016 s. 55–61.

2871. BURZYŃSKA-WENTLAND Lidia: Kształcenie i doskonalenie zawodowe nauczycieli języka ukraińskiego w województwie gdańskim (pomorskim) z perspektywy lat 1956–2010. *Studia i Badania Naukowe – Ate-neum Szkoła Wyższa w Gdańsku*. R. 8: 2014 nr 1 s. 19–28, streszcz. ang.

2872. CHMIELEWSKI Witold: Państwowe Seminarium Nauczycielskie Żeńskie w Piotrkowie w pierwszych latach działalności (1916–1919). W stulecie powstania. *Studia Paedagogica Ignatiana*. Vol. 19: 2016 [nr] 3 s. 201–223, streszcz. ang.

2873. [CHROBAK Dariusz, Zglińska Anna]: Monografia szkolnictwa w Czernikowie i okolicy. Historia szkolnictwa w gminie Czernikowo i promocja lokalnego dziedzictwa kulturowo-historycznego. Oprac. ... Toruń 2014 Pol. Wydawnictwa Reklamowe 8° ss. 149, nlb. 1, il.

XVIII–XXI w.

2874. CIEŚLIK Marian: Oświaty kaganek czyli Zarys dziejów oświaty w Gminie Tokarnia. Tokarnia 2015 Gm. Ośr. Kultury i Sportu 8° ss. 230, il.

Lata 1790–2015.

2875. [CZTERDZIESTA piąta] 45. rocznica powstania (1970 r.) Instytutu Inżynierii Chemicznej na prawach wydziału. *Zeszyty Historyczne Politechniki Łódzkiej*. Z. 16: 2015 s. 7–155.

Dzieje Instytutu.

2876. DECKERT Andrej: Studium Wychowania Fizycznego i Sportu Akademii Medycznej im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu w latach 1919–2007. Działalność dydaktyczna, naukowa oraz rekreacja i sport akademicki studentów i pracowników. Poznań 2016 Wydaw. Nauk. Uniw. Medycznego im. Karola Marcinkowskiego 8° ss. 132, il. Uniw. Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu.

2877. DĘBCZAK Barbara, Gawlik Marek: Historia chorzowskiego „Chemika”. Zarys monograficzny Zespołu Szkół Technicznych i Ogólnokształcących nr 4 im. Jędrzeja Śniadeckiego, 1945–2015. Rozdz. XIV Joanna Krzesiewicz-Rowińska. Chorzów 2016 Zespół Szkół Techn. i Ogólnokształcących nr 4 im. Jędrzeja

Śniadeckiego 8° ss. 177, nlb. 1, il., streszcz. ang., niem.

Rec.: Hojka Zbigniew, *Zeszyty Chorzowskie*. T. 17: 2016 s. 209–211.

2878. DOBOSZ Stanisław: Kaplica żywieckiego Gimnazjum i Liceum Ogólnokształcącego im. Mikołaja Kopernika 1911–1950. Historia pisana nie na skróty. Żywiec–Rzeszów–Kraków 2016 nakł. aut.; Drukrol 8° ss. 204, nlb. 2, il.

2879. DOMAGAŁA Jarosław: Państwowa Szkoła Muzyczna I i II st. im. Karola Kurpińskiego w Kutnie 1946–2016. Kutno 2016 Kutnowskie Stow. Promocji Muzyki 8° ss. 336, il.

2880. DUNIN-WILCZYŃSKI Zbigniew: Ocalić od zapomnienia. Warszawa–Mińsk Mazowiecki 2015 Oficyna Wydawnicza Zbroja 4° ss. 348, il.

Dzieje Politechniki Warszawskiej w l. 1895–2015.

2881. [DWIEŚCIE dwadzieścia pięć] 225 lat farmacji na Uniwersytecie Jagiellońskim. Pod red. Zbigniewa Beli. Kraków 2008 Muzeum Farmacji UJ CM 4° ss. VIII, nlb. 4, 549, il. UJ. Collegium Medicum, Muzeum Farmacji.

Treść: Bela Z.: Wstęp s. XI–XII; Bela Z.: Farmacja na Uniwersytecie Jagiellońskim w latach 1783–1804 s. 1–45; Rzepiela Agnieszka: Nauczanie farmacji na Uniwersytecie Jagiellońskim w latach 1804–1857 s. 47–104; Ekiert Leszek, Bela Z.: Sprawa dyplomów magisterskich siostr Studzińskich s. 105–116; Samborska Lucyna: Sytuacja polityczna w połowie XIX wieku i jej wpływ na nauczanie na Uniwersytecie Jagiellońskim s. 117–121; Bilek Maciej: Farmacja na Uniwersytecie Jagiellońskim w drugiej połowie XIX i na początku XX wieku s. 123–162; Samborska L., Bela Z.: Profesorowie i przedmioty wykładowe dla studentów farmacji na Uniwersytecie Jagiellońskim w drugiej połowie XIX wieku i w pierwszych latach XX wieku s. 163–213; Bilek M.: Historia Oddziału Farmaceutycznego Uniwersytetu Jagiellońskiego (1920–1947) s. 215–314; Urbanik Monika: Historia Wydziału Farmaceutycznego w Krakowie (1947–2008) s. 315–399; Jaworska Katarzyna: Historia katedr, zakładów i pracowni Wydziału Farmaceutycznego w Krakowie s. 361–495; Urbanik M.: Muzeum Leku Naturalnego s. 497–513; Jaworska K.: Muzeum Farmacji UJ CM s. 515–536.

2882. [DWIEŚCIE] 200 lat tradycji Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego. Od Marymontu do Ursynowa 1816–2016. Księga jubileuszowa. T. 1: Historia uczelni. Oprac. red. Jan Kiryłow. Warszawa 2016 Wydaw. SGGW 8° ss. 474, il.

Z treści: Drozdowski Marian Marek: Rolnictwo i oświata rolnicza w Polsce w XIX wieku s. 15–42; Stępka Stanisław: Powstanie i rozwój polskiego szkolnictwa rolniczego (1816–1918) s. 43–84; Tropiło Jan: Szkolnictwo weterynaryjne w Warszawie do 1952 roku s. 85–120; Grzywacz Andrzej: Kształcenie leśników w Królestwie Polskim s. 121–147; Stępka S.: W II Rzeczypospolitej s. 149–176; Podlaski Sławomir: Okres okupacji s. 177–209; Stępka S.: SGGW po II wojnie światowej s. 211–270; Łabętowicz Jan: Rozwój wydziałów SGGW po 1945 roku s. 271–308; Rzewuski Józef: Rolnicze i leśny zakłady doświadczalne s. 309–350; Stępka S.: W III Rzeczy-

pospolitej s. 351–402; Godlewska Ewelina, Grobelska Karolina: Rektorzy s. 403–443; Radecki Andrzej: Doktorzy honoris causa s. 445–469.

Toż. T. 2: Historia wydziałów. Warszawa 2016 ss. 466, il.

Z treści: Łabętowicz J., Radecki A.: Wydział Rolnictwa i Biologii s. 11–64; Binek Marian, Klucziński Włodzimierz, Kupczyńska Marta, Motyl Tomasz: Wydział Medycyny Weterynaryjnej s. 65–120; Zasada Michał: Wydział Leśny s. 121–154; Kryczyński Selim, Latkowska Monika: Wydział Ogrodnictwa, Biotechnologii i Architektury Krajobrazu s. 155–207; Pierzgański Edward, Żelazo Jan: Wydział Budownictwa i Inżynierii Środowiska s. 209–246; Krajewski Krzysztof I.: Wydział Technologii Drewna s. 247–278; Łojek Jacek, Śliwiński Jerzy, Łopińska Magdalena, Skibniewska Ewa, Kosieradzka Iwona: Wydział Nauk o Zwierzętach s. 279–309; Wojewódzka-Wiewiórska Agnieszka: Wydział Nauk Ekonomicznych s. 311–340; Ceglińska Alicja: Wydział Nauk o Żywności s. 341–373; Gutkowska Krystyna: Wydział Nauk o Żywieniu Człowieka i Konsumpcji s. 375–408; Buliński Jerzy: Wydział Inżynierii Produkcji s. 409–434; Kampka Franciszek: Wydział Nauk Społecznych s. 435–450; Landmesser Joanna, Orłowski Arkadiusz: Wydział Zastosowań Informatyki i Matematyki s. 451–466.

2883. **DZIADEK** Magdalena: *Od Szkoły Dramatycznej do Uniwersytetu. Dzieje wyższej uczelni muzycznej w Warszawie 1810–2010*. [T. 2:] 1945–2010. Warszawa 2016 Wydaw. Uniw. Muzycznego Fryderyka Chopina 8° ss. 1009, tabl. 2, il., streszcz. ang.

T. 1. 2011.

2884. **DZIEJE** Uniwersytetu Warszawskiego 1816–1915. Red. nauk. Tomasz Kizwalter. Warszawa 2016 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 850, il. (Monumenta Universitatis Varsoviensis 1816–2016).

Treść: Tygielski Wojciech: Jubileusz s. 9–11; Kizwalter T., Majewski Piotr M.: Przedmowa s. 12–15; Kizwalter T.: Uniwersytety europejskie w XIX w. s. 17–51; Mycielski Maciej: Uniwersytet Królewski 1816–1831 s. 53–361; Szware Andrzej: Warszawa bez uniwersytetu 1831–1857 s. 363–413; Szware A.: Akademia Medyko-Chirurgiczna i Szkoła Główna 1857–1969 s. 415–555; Schiller-Walicka Joanna: Cesarski Uniwersytet Warszawski między edukacją a polityką 1869–1917 s. 557–703; Przeciszewska Maria M.: Uniwersytet Cesarski: środowisko naukowe 1869–1917 s. 705–721; Markowski Artur: Uniwersytet Cesarski: uczelnia a społeczeństwo 1869–1917 s. 723–816; Bibliografia s. 817–819.

2885. **DZIEJE** Uniwersytetu Warszawskiego 1915–1945. Red. nauk. Piotr M. Majewski. Warszawa 2016 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 569, il. (Monumenta Universitatis Varsoviensis 1816–2016).

Treść: Kizwalter Tomasz, Majewski P. M.: Przedmowa s. 9–12; Kizwalter T.: Uniwersytety europejskie w XX wieku s. 15–49; Majewski P. M.: Społeczność akademicka 1915–1939 s. 51–323; Deszczyński Marek P.: Uniwersytet Warszawski w II Rzeczypospolitej s. 325–427; Majewski Piotr: Uniwersytet czasu wojny s. 429–535; Bibliografia s. 537–546.

2886. **DZIEJE** Uniwersytetu Warszawskiego po 1945 roku. Red. nauk. Piotr M. Majewski. Warszawa 2016 Wydawnictwa Uniw. Warszaw-

skiego 8° ss. 791, il. (Monumenta Universitatis Varsoviensis 1816–2016).

Treść: Kizwalter Tomasz, Majewski P. M.: Przedmowa s. 9–12; Brzostek Błażej: Życie społeczne Uniwersytetu 1945–1989 s. 15–372; Gawin Dariusz: Między Październikiem a Marcem. Uniwersytet Warszawski 1956–1968 s. 693–707; Tygielski Wojciech: W państwie demokratycznym i suwerennym s. 709–754; Bibliografia s. 755–762.

2887. **FEDOROWICZ** Zygmunt, Feliksiak Stanisław: *150-lecie Gabinetu Zoologicznego w Warszawie (1818–1968)*. Red. Piotr Daszkiewicz [i in.]. Warszawa 2016 Muzeum i Inst. Zoologii PAN 8° ss. XII, nlb. 2, 202, il. (Memorabilia Zoologica. Nowa Seria; 1/2016).

Gabinet Zoologiczny przy Uniwersytecie Warszawskim.

2888. **FILOZOFIA** życia profesora Kazimierza Denka (1932–2016). Red. Aleksandra Kamińska, Ewa Kraus, Piotr Oleśniewicz. Sosnowiec 2016 Wyższa Szkoła Humanitas. Oficyna Wydawnicza Humanitas 8° ss. 240, il. (Edukacja Jutra; 4).

Treść: Lewandowski Marek: Wstęp. O czasie podróży przez życie i poszukiwaniu prawdy s. 9–16; Ćwikliński Andrzej, Piotrowski Eugeniusz: Wspomnienia o Profesorze zw. dr. hab. Kazimierzu Denku s. 19–28; Jasiński Zenon: Credo pedagogiczne Kazimierza Denka s. 31–42; Duraj-Nowakowa Krystyna: Całościowość systemowa edukacji Kazimierza Denka s. 45–59; Kaliszewska Małgorzata: Projektowanie Życia – szkic na kanwie ksiązek Profesora Kazimierza Denka s. 63–74; Palka Stanisław: Podstawy dydaktyki akademickiej w ujęciu Kazimierza Denka s. 77–83; Kabat Małgorzata: Dostojeństwo i nowoczesność uniwersytetu. Pamięci Mistrza s. 87–100; Włoch Stanisław: Uniwersyteckie kształcenie nauczycieli w poglądach prof. zw. dr. hab. Kazimierza Denka s. 103–111; Grzesiak Jan: W kontynuacji myśli naukowych Profesora Kazimierza Denka – w trosce o tożsamość i rozwój dydaktyki s. 115–134; Kocór Maria: Myśl Profesora Kazimierza Denka inspiracją naukowych dociekań i badań nad „dziś i jutro” edukacji szkolnej s. 137–150; Szulc Bogdan M.: Patriotyzm i sprawność jako element pedagogiki Kazimierza Denka w odniesieniu do oficerów WP (ze wspomnień wspólnych dyskursów) s. 173–189; Neckar-Ilnicka Teresa: Krajoznawstwo i turystyka jako wyzwanie dla edukacji s. 191–206; Mamroł Andrzej: Zdrowie a sposoby spędzania czasu wolnego przez uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych s. 209–221; Czaja Ewa: Zatrzymać czas s. 225–229; Wiesner Wojciech: Profesor Kazimierz Denek – takiego go zapamiętam s. 233–236; Juřiková Jana: Wspomnienie Pana Profesora Kazimierza Denka s. 239–240.

2889. **FRYCIE** Stanisław: *Szkie do portretu*. Szczecin 2015 „Volumin.pl” Daniel Krzanowski 8° ss. 332.

Rec.: Kiełtyk-Zaborowska Izabela, *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 59: 2016 nr 3/4 s. 283–287.

2890. **FRYŚ** Andrzej: *O tym, jak Frysiowie w Wadowickim Gimnazjum nauki pobierali. Wadoviana*. Nr 19: 2016 s. 198–205.

XIX–XX w.

2891. **GLIER** Joachim Paweł: *Podstawy filozoficzne pedagogiki serca oraz psycholo-*

giczna koncepcja człowieka Marii Łopatkowej [1927–2016]. *Przegląd Pedagogiczny*. 2015 nr 2 s. 38–57, streszcz. ang.

2892. GNEROWICZ Henryka, Gnerowicz Jerzy: Kaliska szkoła muzyczna. Jej dzieje, nauczyciele i wychowankowie. Kalisz 2014 Państw. Szkoła Muzyczna I i II st. im. Henryka Melcera 8° ss. 647, il.

Państwowa Szkoła Muzyczna I i II st. im. Henryka Melcera, zał. w 1919 r.

Rec.: Michalak Beata, *Rocznik Kaliski*. T. 40: 2014 s. 313–318.

2893. GOŁDYN Piotr: Wkład Wielkopolan Wschodnich w rozwój oświaty w Polsce w pierwszej połowie XX wieku. Wybrane przypadki. *Lubelski Rocznik Pedagogiczny*. Vol. 35: 2016 no 4 s. 161–174, streszcz. ang.

Wanda Haberkantówna (1871–1930), Stefania Sempołowska (1869–1944), Sławomir Czerwiński (1885–1931), Władysław Przanowski (1880–1937).

2894. GRABOWSKA Joanna: Akademia Sztuk Pięknych w Krakowie w czasach Konstantego Laszczki (1899–1935). *Wiadomości ASP*. [Nr] 75: 2016 s. 54–63.

2895. GRODECKA Ewa [Konstancja]: Pierwsze ćwierćwiecze harcerstwa żeńskiego. Materiały do historii. Cz. 2: Służba wojenna I. Kraków 2016 Impuls 16° ss. 220, nlb. 4, il. ZHP. (Przywrócić Pamięć).

Toż. Cz. 3: Służba wojenna II. Kraków 2016 ss. 212, nlb. 4, il. Podstawa ed.: Warszawa 1938.

Cz. 1. 2015.

2896. GRUŻLEWSKA Anna: Edukacja żydowskich dzieci w Dzierżonowie w XIX i XX w. *Bibliotheca Bielaviana*. [R. 6:] 2014 [dr.] 2015 s. 11–24.

2897. GRZYBOWSKI Michał Marian: Dziedzictwo i tradycje najstarszej szkoły płockiej. Płock–Sierpc 2014 P.P.-H. Drukarnia 8° ss. 66, il.

XII–XXI w.

2898. HARASIMIUK Krystyna Aleksandra: Dzieje Instytutu Geograficznego w Uniwersytecie Lwowskim w latach 1883–1939. Kraków 2012.

Rec.: Miśkowiec Maciej, *Rocznik Lwowski*. 2014/2016 [dr.]: 2016 s. 316–324.

2899. HARCERSKIE słoneczne lata. Monografia 50 lat Harcerskiego Zespołu Artystycznego Słoneczni 1963–2013. Red. Wiesław Doniec przewodn. zespołu. Katowice 2016 Tow. Wspierania Twórczości Dziecięcej „Słoneczni”; Drukarnia Archidiec. 8° ss. 191, il.

Z treści: Kronika wydarzeń [za l. 1963–2013] s. 9–78; Współpraca z Rozgłośnią Polskiego Radia w Katowicach

s. 81; Nagrody i wyróżnienia s. 83; Pisali o nas s. 87–114; Oni tworzyli zespół s. 115–131; Obozy letnie, zimowiska i zgrupowania s. 133–136; Wyjazdy zagraniczne s. 137–140; Dorobek fonograficzny s. 141–144; Znajdź siebie i przyjaciół [zdjęcia] s. 145–148; Pożegnanie Dh. Edwarda Sośnierz [1938–2015] s. 189–191.

2900. HASZYŃSKA Sabina: Wspólna edukacja katolików i ewangelików w Ostrzeszowie w latach 1802–1939 – rys historyczny. *Czas Przeszły*. T. 2: 2015 nr 1/2 s. 47–90, streszcz. ang.

2901. HEISIG Norbert: Deutsch-Polnische Gesellschaft der Universität Wrocław (Breslau). 15 Jahre gemeinsam auf dem Weg das geeinte Europa. Bd. 1: Eine Dokumentation. Niemiecko-Polskie Towarzystwo Uniwersytetu Wrocławskiego. 15 lat razem na drodze do zjednoczonej Europy. T. 1: Dokumentacja. Wrocław–Dresden 2016 Atut; Neisse Verlag Detlef Krell 8° ss. 600, il.

Tekst równol. niem., pol.

Toż. Bd. 2: Akademische Festreden. Wykłady okolicznościowe. Wrocław–Dresden 2016 ss. 359, il.

Tekst równol. niem., pol.

Z treści: Stern Fritz: Refleksje z okazji jubileuszu trzecieściecia ufundowania Uniwersytetu Wrocławskiego. Gedanken zum 300-jährigen Jubiläum der Universität Breslau s. 14–35; Haľub Marek: Wrocław – mekka germanistyki wczoraj i dziś. Breslau – ein germanistisches Mekka gestern und heute s. 36–45; Heising N.: Uniwersytet Europa i Niemiecko-Polskie Towarzystwo Uniwersytetu Wrocławskiego. Die Universität, Europa und die Deutsch-Polnische Gesellschaft der Universität Wrocław s. 46–57; Harasimowicz Jan: Starania o założenie Uniwersytetu Jagiellońskiego we Wrocławiu u schyłku średniowiecza. Die Bemühungen um die Gründung einer Jagiellonischen Universität in Breslau im späten Mittelalter s. 58–69; Nossol Alfons: Wkład Śląska do jedności Europy jako wspólnoty ducha. Der Beitrag Schlesiens zur Einheit Europas als Gemeinschaft des Geistes s. 80–93; Heising N.: 275 lat Auli Leopoldiny. 275 Jahre Aula Leopoldina s. 94–103; Conrads Norbert: Wytworna rywalka wrocławskiej Leopoldiny. Akademia Rycerska w Legnicy przed trzystu laty. Eine vornehme Rivalin der Breslauer Leopoldina. Die Ritterakademie Liegnitz vor 300 Jahren s. 104–121; Zawada Andrzej: Kracja zwana Wrocławiem. Breslau heute – eine Kreation mit Namen Wrocław s. 130–149; Tomiczek Eugeniusz: Grzeczność po niemiecku i po polsku. Głosa do kultury tytułowania i zwracania się do innych. Höflichkeit auf Deutsch und Polnisch. Anmerkungen zur Anredekultur s. 150–161; Heising N.: 10 lat Niemiecko-Polskiego Towarzystwa Uniwersytetu Wrocławskiego. Jak doszło do jego powstania i jakie są efekty jego działalności? 10 Jahre Deutsch-Polnische Gesellschaft der Universität Wrocław. Wie hatte es begonnen und was ist daraus geworden? s. 162–183; Paravicini Werner: Szczególnie szlachecki: wrocławski patrycjusz Nikolaus von Popplau na dworach Europy. Besonders adelig: der Breslauer Patrizier Nikolaus von Popplau an den Höfen Europas. [XV w.] s. 282–323; Ruchniewicz Krzysztof: Obca wojna – pamięć o pierwszej wojnie światowej w Europie Środkowo-Wschodniej. Der fremde Krieg – Erinnerungen an den Ersten Weltkrieg in Ostmitteleuropa s. 324–341; Wronecki Krzysztof: Jan Mikulicz-Radecki [1850–1905] – wielki chirurg wrocławski. Johann von Mikulicz-Radecki – eine berühmter Breslauer Chirurg s. 342–359.

2902. HICKIEWICZ Jerzy, Sadłowski Przemysław: 100-lecie Politechniki Warszawskiej.

Początki Wydziału Elektrycznego. *Analecta*. R. 24: 2015 z. 2 s. 167–177, streszcz. ang.

Od 1915 r.

2903. HISTORIA starożytna na polskich uniwersytetach. Wczoraj, dziś i jutro. Red. Ryszard Kulesza. Warszawa 2016 Inst. Hist. UW; Stow. Historyków Starożytności 8° ss. 237. (Akme. *Studia Historica*; nr 14/2016).

Materiały z konferencji, Warszawa, 5 XII 2015 r.

Treść: Kulesza R.: Wstęp s. 7–9; Kaczanowicz Wiesław: Katowicki ośrodek starożytnicy. Przeszłość – teraźniejszość – przyszłość s. 11–18; Balbuza Katarzyna, Tatariewicz Anna: Historia antyku w Poznaniu – teraźniejszość i przyszłość dydaktyki s. 19–27; Nawotka Krzysztof, Pawlak Małgorzata: Historia starożytna na Uniwersytecie Wrocławskim s. 29–34; Okoń Danuta: Historia starożytna na Uniwersytecie Szczecińskim – stan obecny s. 35–42; Słapek Dariusz: Rekonstrukcje, repliki, eksperyment... – odwrośtwo historyczne a dydaktyka historii starożytnej w Instytucie Historii UMCS w latach 2002–2015 s. 43–58; Janiszewska-Sienko Daria: Miejsce historii starożytnej w kursach uniwersyteckich na Uniwersytecie Zielonogórskim s. 59–66; Szopa Adrian, Wilczyński Marek: Czy można promować nauczanie historii i kultury starożytnej w warunkach reformy szkolnictwa wyższego, realizacji Krajowych Ram Kwalifikacji i nauczania na odległość? Kilka doświadczeń z Katedry Historii Starożytnej Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie s. 67–85; Sprawski Sławomir: Historia starożytna na Uniwersytecie Jagiellońskim s. 87–95; Olbrycht Marek Jan: Historia starożytna na Uniwersytecie Rzeszowskim s. 97–103; Wolny Miron: Historia starożytna na Uniwersytecie Jana Kochanowskiego w Kielcach s. 123–132; Stępień Marek: Historia starożytna w Instytucie Historycznym Uniwersytetu Warszawskiego s. 133–154; Kompa Andrzej: Historia starożytna na Uniwersytecie Łódzkim – przeszłość, specyfika, perspektywy s. 155–198; Historia starożytna na polskich uniwersytetach. Książka korespondencyjna. Oprac. Sebastian Rajewicz s. 199–229; Bibliografia. Oprac. Anna M. Kruszyńska s. 231–237.

2904. HISTORIA szkoły średniej w Podegrodziu w latach 1912–2012. Podegrodzie 2013 Zespół Szkół Zawodowych im. Św. Kingi 4° ss. 209, il. Zespół Szkół Zawodowych im. Św. Kingi.

Rec.: Duda Tadeusz, *Rocznik Sądecki*. T. 44: 2016 s. 347–348.

2905. HISTORIA w Uniwersytecie Lwowskim. Badania i nauczanie (do 1939 roku). Red. nauk. Jerzy Maternicki, Joanna Pisulińska i Leonid Zaszkiński. Rzeszów 2016 Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego 8° ss. 661, il.

Treść: Maternicki J.: Wstęp s. 7; Cz. 1. Skromne początki. Długa droga do profesjonalizacji (1661–1869): Kmet' Wasył: W szkołach akademickich Lwowa (1661–1773) s. 35–50; Ilkiw-Swydnycki Mykoła, Kaczmar Wołodmyr: Pierwsze katedry (1784–1805) s. 51–64; Ilkiw-Swydnycki M.: W Liceum Lwowskim (1805–1817) s. 65–73; Ilkiw-Swydnycki M., Kaczmar W.: Po ponownym erygowaniu Uniwersytetu (1817–1848) s. 75–86; Oseredczuk Olha: U progu wielkich zmian (1849–1869) s. 87–96; Cz. 2. Czasy świetności (1869–1939): Kawalec Agnieszka: Lwowskie studium historyczne 1869–1918 s. 99–145; Pisulińska J.: Studium historyczne w latach 1918–1939 s. 147–176; Królczyk Krzysztof: Historia starożytna s. 177–201; Błachowska Katarzyna: Historia średniowieczna s. 203–253; Maternicki J.: Historia nowożytna w latach 1869–1918 s. 255–300; Sierżęga

Paweł: Historia nowożytna 1918–1939 s. 301–328; Michalska-Bracha Lidia: Historia XIX wieku s. 329–346; Zaszkiński L.: Historia Ukrainy s. 347–372; Ciara Stefan: Nauki pomocnicze historii 1869–1918 s. 373–382; Ławrecki Roman, Szust Roman: Nauki pomocnicze historii 1918–1939 s. 383–396; Redzik Adam: Historia prawa s. 397–428; Kowalski Kamil: Historia gospodarstwa s. 429–458; Puszka Alicja: Historia Kościoła s. 459–478; Kolbuszewska Jolanta: Historia kultury s. 479–506; Ciara S.: Edytorstwo źródeł historycznych s. 507–519; Hoszowska Mariola: Historia historiografii, metodologia historii i dydaktyka historii s. 521–548; Hłuszyk Iryna: Studenckie koła historyków s. 549–560; Aneksy: 1. Wykładowcy historii, historii prawa i historii Kościoła w Uniwersytecie Lwowskim (profesorowie i docenci). [Biogramy] s. 561–591; 2. Wykaz rozpraw doktorskich z zakresu historii wykonanych na Wydziale Filozoficznym/Humanistycznym Uniwersytetu Lwowskiego w latach 1871–1939 s. 593–610; Bibliografia s. 611–631.

2906. INNA. Szkoła jakich już nie ma... Wspomnienia nauczycieli i absolwentów Zespołu Szkół Pedagogicznych i Technicznych im. Komisji Edukacji Narodowej przy ulicy Krzywej w Lublinie. Pod red. Alicji Omiołek. Lublin 2016 Polihymnia 8° ss. 229, tabl. 42, il.

Lata 1962–1993.

2907. IZDEBSKI Paweł: Metody psychologii dziecka i ich praktyczne zastosowania w odrodzonej Polsce w ujęciu Anieli Szcycówny [1869–1921]. *Studia Psychologica*. R. 15: 2016 t. 1 s. 35–45, streszcz. ang.

2908. JACKIEWICZ Danuta: Uniwersytet Warszawski i fotografia 1839–1921. Ludzie, miejsca, wydarzenia. University of Warsaw and photography 1839–1921. People, places, events. Warszawa 2016 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 523, nlb. 1, il. (Monumenta Universitatis Varsoviensis 1816–2016).

Tekst równol. pol., ang.

Rec.: Gawkowski Robert, *Kronika Warszawy*. 2016 nr 2 s. 151–154.

2909. JACKIEWICZ Jerzy Marian: Refleksje nad historią szkoły w Czarnej. *Rocznik Stanisławowski*. Z. 1: 2013 s. 184–197.

Lata 1912–1974.

2910. JAKUBIAK Krzysztof, Jamrozek Wiesław: Dziejowe konteksty oraz tendencje reform szkolnych na ziemiach polskich od XVIII do XX wieku (do 1939 roku). *Studia Edukacyjne*. Nr 32: 2014 s. 7–19, streszcz. ang.

2911. JAMROŻEK Wiesław: Kongresy i zjazdy pedagogiczne w rozwoju polskiej myśli i praktyki edukacyjnej (do 1939 roku). Poznań 2015.

Rec.: Gulczyńska Justyna, *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 59: 2016 nr 1/2 s. 221–223.

2912. JANKOWSKA Mirosława, Jankowski Wojciech: Instytut Pedagogiki Muzycznej PWSM/AMFC w Warszawie (1974–1992). Warszawa 2016 Wydaw. Uniw. Muzycznego Fryderyka Chopina 8° ss. 434, il., streszcz. ang., fr., niem., ros., węg.

Państwowa Wyższa Szkoła Muzyczna/Akademia Muzyczna im. Fryderyka Chopina.

2913. JANUSZ Małgorzata, Nowakowski Andrzej: Stronie. Dzieje oświaty na tle historii wsi. Od średniowiecza po rok 2016. Rzeszów 2016 RS Druk 8° ss. 148, nlb. 1, il., mapa, streszcz. ang.

2914. JĘDRASZYK Joanna, Skiba Katarzyna: Wpływ organizacji harcerskich na kształtowanie systemów wartości ich członków na przykładzie 10 Drużyny Harcerskiej „Włóczykije” im. T. Łopuszańskiego w Dąbczu. Kraków 2016 Ridero 8° ss. 128, il., mapa.

Lata 1988–2016.

2915. JEŹYK i wychowanie. Księga jubileuszowa z okazji 45-lecia pracy naukowej profesor Kazimierzy Krakowiak. Red. Ewa Domagała-Zyśk, Aleksandra Borowicz, Renata Kołodziejczyk. Lublin 2016 Wydaw. KUL 8° ss. 779, tabl. 1, il., streszcz. ang. KUL. Wyd. Nauk Społ.

Z treści: Z życia i działalności naukowej prof. dr hab. Kazimierzy Krakowiak s. 25–62; Stoch Elżbieta: Deklamacja – sztuka żywego słowa i teatr jako szkoła wymowy w świetle rozważań mistrzów sceny polskiej i opracowań teoretyków słowa z XIX i początku XX wieku s. 157–169; Kołodziejczyk R.: Z trzydziestoletnich doświadczeń stosowania metody fonogestów w Polsce s. 483–509; Dziackowska Lucyna: Potrzeby i możliwości wychowawczego wsparcia uczniów przeżywających trudności szkolne. Inspiracje pedagogiczne płynące z twórczości Kazimierza Dąbrowskiego s. 591–602; Rynio Alina, Pabiniak Aneta: Historyczno-kulturowe tło rozwoju pedagogiki katolickiej w Polsce w dwudziestoleciu międzywojennym s. 663–681; Gach Piotr Paweł: Ks. Franciszek Jakub Falkowski (1775–1849) – twórca warszawskiego Instytutu Głuchoniemych na tle zakonnego środowiska pijarów s. 683–703; Surdacki Marian: Instytucje kredytowo-zapomogowe w przedrozbiorowej Rzeczypospolitej s. 705–718; Profesor Kazimiera Krakowiak we wspomnieniach przyjaciół, współpracowników i uczniów s. 735–758.

2916. JUBILEUSZ 95-lecia Wydziału Geodezji i Kartografii Politechniki Warszawskiej. Oprac. red. Alicja Sadowska, Ryszard Malarzski. Warszawa 2016 Oficyna Wydaw. Politech. Warszawskiej 8° ss. 288, il.

2917. JUBILEUSZ 70 lat Zespołu Szkół Muzycznych w Gdańsku-Wrzeszczu. Wspomnienia absolwentów Szkoły Muzycznej II stopnia im. Fryderyka Chopina. Red. nac. Robert Kaczorowski. Pelplin 2016 Bernardinum 8° ss. 167, il.

2918. JUBILEUSZ 65-lecia Wydziału Nauk o Żywności i Rybactwa oraz 50-lecia Wydziału na ziemi szczecińskiej. Zespół red. Mikołaj Protasowicki [i in.]. Szczecin 2016 Wydaw. Uczelnianie Zachodniopomorskiego Uniw. Technologicznego 4° ss. 219, il. + 1 dysk optyczny (CD-ROM). Zachodniopomorski Uniw. Technologiczny w Szczecinie.

2919. JURGA Janina: Z kart historii Publicznej Szkoły Podstawowej Nr 1 im. Jana Brzechwy w Żaganiu. *Zeszyty Żagańskie*. Nr 12: 2015 s. 9–21.

Od 1945 r.

2920. JURZYSTA Marcin: Zespół Szkół w Czudcu – tradycja i nowoczesność, sukcesy i problemy. *Prace Naukowe Akademii im. J. Długosza*. Pedagogika. T. 25: 2016 nr 1 s. 683–691, streszcz. ang.

Od 1944 r.

2921. JUSZCZYK Stanisław: Jubileusz czterdziestolecia Wydziału Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu Śląskiego (1976–2016). Rodowód – instytucjonalizacja – rozwój – zamierzenia. *Chowanna*. 2016 t. 1 s. 9–54.

2922. [KACZMARCZYK] Kaczmarzyk[!]: Jan: Szkolnictwo zawodowe w Hucie „Częstochowa”. Zarys problemu. *Ziemia Częstochowska*. T. 42: 2016 s. 29–34, streszcz. ang.

2923. KADEŁA Agnieszka, Polan Dorota: Historia 130 Drużyny Starszoharcerskiej „Stu trzydziestu z Mucharza” im. Księcia Józefa Poniatowskiego. *Rocznik Babiogórski*. T. 17: 2016 s. 55–61, streszcz. czes., ang.

Lata 1946–2016.

2924. KAŹMIERSKA Kaja, Waniak Katarzyna, Zysiak Agata: Opowieść Uniwersytetu. Łódź akademicka w biografiach wpisanych w losy Uniwersytetu Łódzkiego. Wyd. 2 uzup. Łódź 2016 Wydaw. UE 8° ss. 452, il.

Wyd. 1. 2015.

2925. KĘPKOWSKA Bogusława Bożena: 95 lat działalności Zespołu Szkół Ogólnokształcących i Sportowych w Pruszkowie. Pruszków 2016 Książnica Pruszkowska im. Henryka Sienkiewicza 8° ss. 663, il.

2926. [KIREJCZYK Andrzej]: ZDZ. Monografia. 1946–2016. Aut. tekstu ... Warszawa 2016 Zw. Zakładów Doskonalenia Zawodowego 4° ss. 149, nlb. 3, il. Zw. Zakładów Doskonalenia Zawodowego.

Szkolenie zawodowe.

2927. KLESSA Wojciech: *Harcerskie ścieżki*. Barcin–Inowrocław 2016 Nakł. aut.; Totem 8° ss. 111, il.

1 Wodna Drużyna Harcerska im. Adama Mickiewicza w Barcinie w l. 1945–2016.

2928. KLIMASZ Katarzyna, Tomasiak Przemysław [J.]: *Rozwój diagnostyki laboratoryjnej w polskich ośrodkach akademickich do 1939 roku*. Cz. 1: Okres rozbiórów Polski. *Sensus Historiae*. Vol. 24: 2016 no 3 s. 131–151, streszcz. ang.

2929. KLINIKI i zakłady teoretyczne Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego w krakowskiej dzielnicy Wesoła. Gmachy i ludzie. Pod red. Piotra Franaszka. Kraków 2016 Księg. Akademicka 8° ss. 357, nlb. 3, tabl. 100, il., mapy. (Historia Budynek Uniwersytetu Jagiellońskiego).

Treść: Franaszek P.: Słowo wstępne s. 9–14; Franaszek P.: O początkach szpitalnictwa krakowskiego i historii krakowskiego zespołu szpitalnego w dzielnicy Wesoła s. 15–40; Bęczkowska Urszula: Architektura krakowskich klinik uniwersyteckich i zakładów teoretycznych Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Jagiellońskiego s. 41–158; Wybitni krakowscy medycy z dzielnicy Wesoła s. 159–324; Bibliografia s. 325–335.

2930. KOCZOROWSKI Zbigniew, Sadlej Joanna: *Zarys dziejów chemii fizycznej w Uniwersytecie Warszawskim po drugiej wojnie światowej*. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. R. 61: 2016 nr 4 s. 165–198, streszcz. ang.

2931. KOŁODZIEJCZAK Ryszard: *Szkoła podstawowa w Michałowie w latach 1934–1945*. *Parantele*. Nr 1: 2016 s. 51–56.

2932. KORPAŁA Józef: *Ideowość dzisiejszej młodzieży akademickiej a Starsze Harcerstwo*. Kraków 2016 Impuls 16° ss. 38, nlb. 6, il. (Przywrócić Pamięć).

Na podst. wyd.: Kraków 1927.

2933. KOSMAŁSKA Beata: *Początki organizowania opieki nad dzieckiem w Europie i Polsce*. *Zeszyty Naukowe Gdańskiej Szkoły Wychowawczej*. Nr 13: 2013 s. 325–338, streszcz. ang.

2934. KOŚCIELNIAK Zofia, Pajka Krystyna: *Glisne. Historia, oświata, tradycje*. Glisne 2016 Szkoła Podst. 8° ss. nlb. 1, 129, il.

Szkoła Podstawowa im. św. Floriana, XIX–XXI w.

2935. KOŚCIUKIEWICZ Kazimierz: *Szkoła Muzyczna w Świdnicy*. *Rocznik Świdnicki*. T. 43: 2015 [dr.:] 2016 s. 80–92.

Od 1945 r.

2936. KOWALIŃSKA Anna, Paszkowski Wiesław: *Z dziejów opieki nad dzieckiem*

żydowskim w Częstochowie. *Prace Naukowe Akademii im. J. Długosza*. Pedagogika. T. 24: 2015 s. 599–616, streszcz. ang.

XIX–XX w.

2937. KOWALSKI Stanisław: *Szkice do dziejów oświaty i szkolnictwa na terenie Gminy Sieciechów*. Sieciechów–Kozienice 2016 Stanisław Kowalski; Tow. Miłośn. Ziemi Kozienickiej 8° ss. 112, il.

XVII–XXI w.

2938. KOZIMALA Irena: *Harcerstwo – szkoła – społeczeństwo w południowo-wschodniej Polsce w latach 1911–1939*. *Studia Paedagogica Ignatiana*. Vol. 19: 2016 [nr] 2 s. 145–170, streszcz. ang.

2939. KOZŁOWSKI Stefan Karol: *Alma Matris Varsoviensis. Studium praehistoricum MCMVII–MCMLXIII*. Warszawa 2016 Wydaw. Nauk. Uniw. Kardynała Stefana Wyszyńskiego 8° ss. 206, il.

2940. KRONIKA Szkoły Podstawowej nr 2 w Wiśle. Cz. 2. Oprac. Danuta Szczyпка. *Rocznik Wiślański*. T. 8: 2016 s. 77–97.

Lata 1919–1939.

Cz. 1. *Tamże*. T. 3: 2011.

2941. KROWICKI Stanisław Ludwik: *Do Klio frontem. O edukacji młodzieży w dawnej Polsce i Litwie*. (Wybór artykułów publicystycznych). Warszawa 2015 Warszawska Firma Wydaw. 8° ss. 326.

XVI–XXI w.

2942. KROWICKI S. L.: *Spacerkiem po dziejach polskiej edukacji*. (Wybór artykułów publicystycznych). Kielce 2016 Wydaw. Pedagog. ZNP 8° ss. 289.

2943. KRÓLIKOWSKA Anna: *Chyrowski Zakład Naukowo-Wychowawczy w „Sprawozdaniach”*. *Studia Paedagogica Ignatiana*. Vol. 19: 2016 [nr] 2 s. 105–121, streszcz. ang.

W l. 1886–1939.

2944. KRÓLIKOWSKA A.: *Pamięć szkoły w czasopiśmie chyrowskich*. *Acta Universitatis Nicolai Copernici*. Nauki Humanist.-Społ. Z. 435: Pedagogika. [Nr] 32: 2016 s. 50–70, streszcz. ang.

XIX–XX w.

2945. KRUSZEWSKI Tomasz: *Szkoły rolnicze w prowincji śląskiej w XIX i XX wieku*. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 12: 2009 s. 219–226.

2946. KRYCHNIAK Ewa: Oświata i kultura żydowska Białostoczczyzny okresu międzywojennego i jej wyniszczenie podczas II wojny światowej. Sokółka–Mielec 2016 Agencja Wydawnicza Promocja 8° ss. 329, il.

Rec.: Pyżewska Anna, *Biuletyn Historii Pogranicza*. Nr 16: 2016 s. 98–100.

2947. KRZEŚNIAK-FIRLEJ Danuta, Firlej Stanisław: Szkolnictwo wyższe w Polsce w pierwszej połowie XX stulecia – zarys dziejów, przemiany i organizacja. *Studia Pedagogiczne*. T. 26: 2015 s. 35–56, streszcz. ang.

Lata 1915–1939.

2948. KSZTAŁCENIE starszyny harcererek. Oprac. Wyd. Kształcenia Starszyny Gł. Kwatery Harcererek. Kraków 2016 Impuls 16° ss. 113, nlb. 7, il. (Przywrócić Pamięć).

Na podst. wyd.: Warszawa 1936.

2949. KUBIK Władysław: Szkoła średnia w Solcu nad Wisłą w realizacji polityki oświatowej państwa i egzystencjalnych aspiracji młodzieży 1866–2016. Opowieść historyczna. Solec–Lublin 2016 Stow. Przyj. Solca; Drukarnia Multipress, G. Wodecki, D. Wodecka 4° ss. 280, il.

2950. KUK Arkadiusz: Szkoła w Łucznicy. *Zeszyty Historyczne Ziemi Garwolińskiej*. Nr 21: 2016 s. 121–127.

W XX w.

2951. KULBAKA Jacek: Korczakian dilemmas in the pedagogical theory and practice. *Rocznik Komisji Nauk Pedagogicznych*. R. 68: 2015 s. 111–127, streszcz.

2952. KULIŃSKI Ireneusz: Harcerki i harcerze hufców Związku Harcerstwa Polskiego Skarżyska-Kamiennej i Suchedniowa. Szkice i materiały. Cz. 1. Skarżysko-Kamienna 2016 PTH. Oddz.; Starostwo Pow.; PIS, Agencja Wydawniczo-Poligraficzna 8° ss. 334, il.

XX–XXI w.

2953. KUREK-KOKOCIŃSKA Stanisława: Studia bibliotekoznawcze w Polsce. Historia i ewolucja w latach 1945–2015 ze szczególnym uwzględnieniem przykładu Uniwersytetu Łódzkiego. Łódź 2016 Wydaw. UŁ 8° ss. 202, il. (Bibliologia – Kształcenie Pracowników Książki i Informacji).

2954. KUROWSKA Katarzyna: Tradycja w mundur ubrana. *Zeszyty Wiejskie*. [Z.] 22: 2016 s. 277–291, streszcz. ang.

Mundur harcerski, XX w.

2955. KUTA Stefan: Rozważania harcerskie w dziesięciu gawędach. Kraków 2016 Impuls 16° ss. 95, nlb. 5, il. (Przywrócić Pamięć).

Podstawa ed.: Wilno–Kraków 1920.

2956. LEGUTKO Justyna: Promocja statusu rodziny i kobiety w pedagogicznych poglądach Aleksandra Wóycickiego [1878–1954]. *Polska Myśl Pedagogiczna*. Nr 2: 2016 s. 411–425, streszcz. ang.

2957. LIZUT Grażyna: Wolontariat szkolny Vetter w roku jubileuszów. Monografia 150-lecia Zespołu Szkół Ekonomicznych im. Augusta Juliusza Vetterów. 20-lecie wolontariatu. Lublin 2016 Polihymnia 8° ss. 108, il.

W Lublinie.

2958. LUTOSŁAWSKI Kazimierz (pseud. Jan Zawada): Jak prowadzić pracę skautową. Wskazówki dla instruktorów skautowych oraz program pracy skautowej. (Zastosowanie do potrzeb młodzieży szkolnej). Kraków 2016 Impuls 16° ss. 136, nlb. 8, il. (Przywrócić Pamięć).

Na podst. wyd.: Kraków 1913.

2959. ŁAPOT Mirosław: Od szkoły rabinów do kursów hebrajskich we Lwowie (1828–1939). *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 16:] 2016 nr 4 s. 827–843, streszcz. ang.

2960. ŁAPOT M.: Placówki wychowania przedszkolnego we Lwowie do roku 1939. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 59: 2016 nr 1/2 s. 63–87, streszcz. ang.

XIX–XX w.

2961. ŁAPOT M.: Szkolnictwo żydowskie we Lwowie (1772–1939). Częstochowa 2016 Wydaw. im. Stanisława Podobińskiego Akad. im. Jana Długosza 8° ss. 591, streszcz. ang., ukr. Akad. im. Jana Długosza w Częstochowie.

2962. ŁUKASIEWICZ Dariusz: Oświecenie a edukacja. Szkolnictwo niższe i średnie w Prusach i Polsce w latach 1701–1806. *Czas Przeszły*. T. 3: 2016 nr 1/2 s. 101–117, streszcz. ang.

2963. MAŁOLEPSZY Eligiusz, Drozdek-Małolepsza Teresa: Rola i znaczenie turystyki w wychowaniu i kształceniu dzieci i młodzieży w działalności Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe (po 1975 r.). Zarys problematyki. *Prace Naukowe Akademii im. J. Długosza*. Pedagogika. T. 24: 2015 s. 641–652, streszcz. ang.

2964. MAMES Tomasz Dariusz: Oświata mariawitów w latach 1906–1935. Warszawa–Bellerive-sur-Allier 2016 DiG; Edition La Rama 8° ss. 302, nlb. 2, il. PTH.

2965. MANDZIEJ Gustaw: Żagańska „Siódemka” – historia w zarysie. *Zeszyty Żagańskie*. Nr 11: 2015 s. 76–85.

Szkoła Podstawowa nr 7 w Żaganii, od 1961 r.

2966. MARKIEWICZOWA Hanna: Rzecz o Polskiej Macierzy Szkolnej. Warszawa 2016 Wydaw. Akad. Pedagogiki Specjalnej 8° ss. 296, il.

W l. 1906–1940.

Rec.: Grabowska-Pieńkosz Dorota: Z badań nad przeszłością polskich towarzystw społeczno-oświatowych na marginesie książki... *Studia Paedagogica Ignatiana*. Vol. 19: 2016 [nr] 3 s. 273–280.

2967. MARSZAŁEK Katarzyna: Dziedzictwo, którego nie można odrzucić. Próba interpretacji wybranych źródeł z lat 1918–2015 do dziejów Związku Harcerstwa Polskiego. Kraków 2016 Oficyna Wydawnicza „Impuls” 8° ss. 303, il.

2968. MATA CZYŃSKI Kamil: Rozgłośnie radiowe przy Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu. Działalność i dokumentacja. *Rocznik Toruński*. [T.] 42: 2015 s. 105–133, streszcz. ang., niem.

2969. MIECZYŃSKI Grzegorz: Fabianiacy. Uczniowie pensji męskiej Feliksa Fabianiego. Radomsko 2016 PTH. Oddz. 8° ss. 127, nlb. 1, il. (Radomszczańska Biblioteczka Regionalna; 12).

XIX–XX w.

Rec.: Nowak Tomasz Andrzej, *Rocznik Łódzki*. T. 65: 2016 s. 221–222.

2970. MIERZECKI Roman: Chemia w lwowskich uczelniach 1772–1945. *Analecta*. R. 24: 2015 z. 1 s. 85–129, streszcz. ang.

2971. MIĘDZY stadionem a brzegiem jeziora. 65 lat akademickiego sportu i wychowania fizycznego w Kortowie. Pod red. Marka Siwickiego i Grzegorza Dubielskiego. Olsztyn 2016 Wydaw. Uniw. Warmińsko-Mazurskiego 8° ss. 540, tabl. 15, il.

Lata 1950–2015.

2972. MIGDAŁ Jolanta, Piotrowska-Wojaczyk Agnieszka: Poznańska szkoła językoznawstwa historycznego. *Poznańskie Studia Polonistyczne*. Ser. Językozn. [T.] 22(42): 2015 z. 1 s. 153–167, streszcz. ang.

2973. MIKLER-CHWASTEK Anna: Opieka nad małym dzieckiem dawniej i dziś. *Prace Naukowe Akademii im. J. Długosza*. Pedagogika. T. 25: 2016 nr 2 s. 537–548, streszcz. ang.

2974. MIROSZEWSKI Kazimierz: Myszowska zawodówka (1945–2016). *Zeszyty*

Myszowskie. Nr 3: 2016 s. 139–152, streszcz. ang.

2975. MIŠČIŠIN Írina: Kul’turno-osvítaná diál’nist’ tovaristva „Zorá” u L’voví (1884–1939). *Prace Naukowe Akademii im. J. Długosza*. Pedagogika. T. 25: 2016 nr 2 s. 423–433, streszcz.

2976. MORACZEWSKA Barbara: Prekursorka instytucjonalnego wychowania małych dzieci w Polsce – Maria Weryho-Radziwiłłowiczowa (1858–1944). *Studia Gdańskie*. T. 12: 2015 s. 215–231.

2977. MURAWSKA Ewa: Ojciec polskiej pedeutologii naukowej – Jan Władysław Dawid [1859–1914]. (Re)interpretacja poglądów. *Edukacja w Dyskursie*. Nr 4: 2016 s. 7–20, streszcz. ang.

2978. MUSIAŁOWICZ Ryszard: Pedagogi i kadra Technikum Przemysłu Szklarskiego (1970–2004). *Rocznik Wołomiński*. T. 12: 2016 s. 105–125.

2979. NAMENANIK Janusz: Z dziejów dzierżoniowskiego szkolnictwa. *Prowincja*. 2016 nr 3 s. 129–138.

XIX–XX w.

2980. NASZ uniwersytet. Wspomnienia pracowników Uniwersytetu Warszawskiego. Red. prowadzący Anna Kędziorek, Beata Jankowiak-Konik. Warszawa 2016 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 559, il.

Antologia.

2981. NAUKI ścisłe i przyrodnicze na Uniwersytecie Warszawskim. Red. nauk. Andrzej Kajetan Wróblewski. Warszawa 2016 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 832, il. (Monumenta Universitatis Varsoviensis 1816–2016).

Treść: Wróblewski A. K.: Przedmowa s. 13–17; Włodarczyk Jarosław: Astronomia s. 19–49; Majewski Tomasz: Nauki biologiczne s. 51–197; Lichočka Halina: Chemia s. 199–310; Wróblewski A. K.: Nauki fizyczne s. 313–484; Richling Andrzej: Geografia s. 487–543; Szulczewski Michał: Nauki geologiczne s. 545–669; Duda Roman: Matematyka s. 671–757; Śródka Andrzej: Nauki medyczne s. 759–793.

Rec. [art. H. Lichocek]: Koczorowski Zbigniew: Uwagi do opisu chemii uniwersyteckiej w Warszawie po drugiej wojnie światowej. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. R. 61: 2016 nr 4 s. 199–202.

2982. NAWARA Henryk: Radosna uczelnia. Akademia Wychowania Fizycznego we Wrocławiu 1846–2016 w anegdotach i we wspomnieniach. Wrocław 2016 Wydaw. Akad. Wychowania Fizycznego 8° ss. 291, il.

2983. NAWROT-BOROWSKA Monika, Małek Agnieszka: Wychowanie zdrowotne i higiena dzieci i młodzieży w świetle poradników dla rodziców z lat 1850–1970. Zarys problematyki. *Przegląd Pedagogiczny*. 2015 nr 2 s. 85–124, streszcz. ang.

2984. NORWID i my... O Pracowni Słownika Języka Cypriana Norwida. Pod red. Tomasza Korpysza [i in.]. Kraków 2016 PAU 8° ss. 297, tabl. 14, il. PAU.

Z treści: Leociak Jacek: Przed-słowie s. 5–6; 1. Historia Pracowni: Puzynina Jadwiga: Narodziny naszej Pracowni i jej Zespół s. 7–17; Puzynina J.: Praca naukowa, dydaktyczna i popularnonaukowa PSJCN w latach 1983–1995 s. 18–33; Korpysz T.: Praca naukowa, dydaktyczna i popularnonaukowa PSJCN w latach 1996–2015 s. 34–49; 2. Recenzje naukowe publikacji Zespołu Pracowni s. 89–156; 4. Głosy Przyjaciół s. 157–181; 5. Korespondencja s. 183–256; 6. Zakończenie s. 257–261; 7. Bibliografia s. 263–287.

2985. NOWACKI Krzysztof: Wyższa Szkoła Oficerska Wojsk Lądowych we Wrocławiu. Przeszość i terażniejszość. *Kwartalnik Bellona*. R. 9: 2015 nr 3 s. 163–175, streszcz. ang.

XX–XXI w.

2986. NOWAK Jan: Nasza szkoła. 150-letnie szkoły w Zagórniku 1866–2016. Kraków 2016 Wydaw. Inst. Teol. Księży Misjonarzy 8° ss. 93, nlb. 2, il.

2987. OBLĄKANI teatrem... 50 lat Państwowego Policealnego Studium Wokalno-Aktorskiego im. Danuty Baduszkowej w Gdyni. Praca zbiorowa. Pod red. Jacka Westera. Gdynia 2016 Państw. Policealne Studium Wokalno-Aktorskie im. Danuty Baduszkowej 8° ss. 160, il. Państw. Policealne Studium Wokalno-Aktorskie im. Danuty Baduszkowej w Gdyni.

Wyd. jubileuszowe.

2988. OBRAZ rodziny i szkoły w ujęciu interdyscyplinarnym. Pod red. Olgi Zameckiej-Zalas, Izabeli Kiełtyk-Zaborowskiej. Piotrków Trybunalski 2016 Nauk. Wydaw. Piotrkowskie przy Filii UJK 8° ss. 450, nlb. 1, il. UJK. Filia w Piotrkowie Trybunalskim.

Z treści: Bojko Pelagia: Nauczycielska rola dziecka w ujęciu pisarzy dziewiętnastowiecznych. Szkie s. 185–195; Bojko P.: Dzieci nieedukowane (?) – wychowanie przez kulturę w pierwszej połowie XIX wieku s. 197–208; Kiełtyk-Zaborowska I.: O dziecku i nie tylko – na marginesie powieści wspomnieniowej Marii Dąbrowskiej „Uśmiech dzieciństwa” s. 209–219; Majchrzyk-Mikuła Joanna, Kisiel Katarzyna: Stan higieniczno-sanitarny szkół powiatu kieleckiego w latach 20. II Rzeczypospolitej s. 221–243; Szymczyk Katarzyna: Sytuacja dziecka sieroczego w Piotrkowie Trybunalskim w okresie międzywojennym s. 243–268; Sztanke Grażyna: Kulturywanie tradycji rodzinnych w świetle polskiego czasopiśmiennictwa pedagogicznego s. 269–279; Zamecka-Zalas O.: Współpraca rodziny i szkoły w zakresie wychowania ojczyzkiego dziecka w szkołach sobotnich w Wielkiej Brytanii s. 281–293.

2989. OCHENDUSZKO Tadeusz: Szkoły średnie w Stanisławowie w latach 1669–1918. *Prace Historyczno-Archiwalne*. T. 28: 2016 s. 51–68, streszcz. ang.

2990. OGÓREK Leszek: 50 lat Studenckiej Bazy Namiotowej na Lubaniu. *Prace Pienińskie*. T. 26: 2016 s. 161–188.

2991. OLSZAK Alicja: Gimnazjum Żeńskie im. Heleny Czarnieckiej w Lublinie (1938/1939–1939/1940) – we wspomnieniach mojej mamy Genowefy Olszak. *Studia i Prace Pedagogiczne*. Nr 2: 2015 s. 225–238, streszcz. ang.

2992. OLSZEWSKI Henryk: Ludzie uniwersytetu w mojej pamięci. Poznań 2015.

Rec.: Kosman Marcei, *Przegląd Zachodni*. [T. 72:] 2016 [nr] 2 s. 317–320.

2993. OLSZTYN uniwersytecki. Nauka, praktyka, absolwenci. Praca pod red. Andrzeja Farugi i Bolesława Pilarka. Olsztyn 2015 Stow. Absolwentów Uniw. Warmińsko-Mazurskiego; Fund. im. M. Oczapowskiego 8° ss. 781, il.

2994. ORDYŁOWSKI Marek, Szymański Leonard: Problemy higieniczno-zdrowotne i edukacja fizyczna w polskiej myśli medycznej i pedagogicznej oraz praktyce oświatowej od średniowiecza po I wojnę światową. Wrocław–Trzebnica 2016 Dolnośląska Szkoła Wyższa; „eRKA-Print” Roman Kolasa 8° ss. 333, il., streszcz. ang.

2995. OŻÓG Piotr: Zarys dziejów szkolnictwa w Trzebusce w oparciu o „Księgę uchwał Rady szkolnej miejscowej w Trzebusce”. Cz. 2: Lata 1926–1937. *Rocznik Sokolowski*. Nr 12: 2015 s. 51–104.

Cz. 1. *Tamże*. Nr 11: 2014.

2996. PAŁKA Elżbieta: Historia I Wodnej Drużyny Harcerskiej im. Adama Mickiewicza w Barcinie 1916–2016. Barcin 2016 Klub Żeglarski „Neptun” 8° ss. 263, il.

2997. PARAFINIUK Jan: Dwa wieki nauk mineralogicznych na Uniwersytecie Warszawskim. Wybór il. Bogusław Bagiński. Warszawa 2016 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 203, il., streszcz. ang.

XIX–XXI w.

2998. PARZYŃSKI Wojciech: O liceum w Wilanowie i jego twórcy słów kilka. Warszawa 2016 Agencja ATM 8° ss. 422, nlb. 40, il.

XXXVIII LO im. Stanisława Kostki Potockiego oraz Jan Kazimierzczak (1910–2011).

2999. PAWEŁEK Alojzy: Gawędy instruktorskie. Zbiór tematów przeznaczonych dla starszej młodzieży harcerskiej i kierowników. Kraków 2016 Impuls 16° ss. 118, nlb. 8. (Przywrócić Pamięć).

Na podst. wyd.: Poznań 1920.

3000. PIEKARSKI Marian: Polska „szkoła twórcza” Henryka Rowida [1877–1944]: implikacje dla rozwoju zawodowego. *Lubelski Rocznik Pedagogiczny*. T. 35: 2016 z. 1 s. 273–282, streszcz. ang., pol.

3001. PIETKIEWICZ Iwona, Komorowski Antoni F., Nowakowski Krzysztof: Szkolnictwo i uczelnie polskiej Marynarki Wojennej w latach 1922–2014. Cz. 1. *Kwartalnik Bellona*. R. 10: 2016 nr 1 s. 134–141, streszcz. ang.

Toż. Cz. 2. *Tamże*. [R. 10:] 2016 nr 2 s. 108–118, streszcz. ang.

3002. PIETKIEWICZ Mirosław: Z historii uczelni – o kształceniu organistów w latach 1945–2000. *Notes Muzyczny*. 2016 nr 2 s. 273–290.

Akademia Muzyczna im. Grażyny i Kiejstuta Bacewiczów w Łodzi.

3003. [PIĘĆDZIESIĄT] 50 lat chemii radiacyjnej w Politechnice Łódzkiej. *Zeszyty Historyczne Politechniki Łódzkiej*. Z. 14: 2013 s. 7–109.

3004. PILARCZYK Zbigniew: Społeczno-polityczne przesłanki powstania ruchu skautowego w Wielkopolsce na początku XX wieku. *Kronika Wielkopolski*. 2016 nr 3 s. 17–32.

Do 1919 r.

3005. PISARSKI Grzegorz: Dzierżoniowski studenci Uniwersytetu Wrocławskiego 1829–1879. *Rocznik Dzierżoniowski*. T. 25: 2015 [dr.:] 2016 s. 30–40.

3006. PISARSKI G.: Studenci Uniwersytetu Wrocławskiego z Pieszyc i ich okolic w latach 1829–1921. *Rocznik Dzierżoniowski*. T. 25: 2015 [dr.:] 2016 s. 41–58.

3007. PISARSKI G.: Sycowscy studenci Uniwersytetu Wrocławskiego w latach 1829–1921. *Miscellanea Oleśnickie*. [R. 2:] 2016 nr 1/2 s. 61–79.

3008. POD znakiem harcerskim. Stanisław Szumski [1895–1915]. Harcerz – legionista. Przerobił na podst. książki Bolesława Pochmarskiego pt. „Nowe pokolenie” i wyd. Jan Szumski. Kraków 2016 Impuls 16° ss. 67, nlb. 13, il. (Przywrócić Pamięć).

Podstawa ed.: Lwów–Warszawa 1935.

3009. POLSKIE dziedzictwo edukacyjne od XVI do XX wieku – ciągłość i zmiana. Zbiór studiów i rozpraw ofiarowanych Profesorowi Lechowi Mokrzejkiemu z okazji Jubileuszu 80 urodzin. Pod red. Romualda Grzybowskiego, Krzysztofa Jakubiaka, Mariusza Brodnickiego, Tomasza Maliszewskiego. Toruń 2015.

Rec.: Markiewiczowa Hanna, *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 59: 2016 nr 1/2 s. 217–220.

3010. POLSKIE dziedzictwo pedagogiczne. Rozważania o ideach i instytucjach. Pod red. Joanny Falkowskiej. Toruń 2016 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 171. (Pedagogika Toruńska; t. 7).

Treść: Falkowska J.: Przedmowa s. 7–12; Ryś Jan: Rola tradycji w wychowaniu żołnierskim XVI–XVII wieku s. 13–27; Opiela Maria: Edukacja dla podtrzymania tradycji i ochrony dziedzictwa kulturowego w pismach Edmunda Bojanowskiego [1814–1871] s. 29–45; Skrzypek Agnieszka: Pamięć o dziedzictwie pierwszych pokoleń służebników źródłem kształtowania tożsamości Zgromadzenia Służebników Dębickich s. 47–57; Wałęga Agnieszka: Dziedzictwo polskiej teorii i praktyki pedagogicznej na kartach „Szkoły” s. 59–75; Jamrozek Wiesław: Dziedzictwo kulturowe Polaków kresowych – współczesne konteksty edukacyjne (wprowadzenie do problemu) s. 77–94; Chmielewski Witold: Kwestia podtrzymania tradycji i dziedzictwa kulturowego w założeniach edukacyjnych uchodźstwa w czasie drugiej wojny światowej s. 95–110; Jaworska Kazimiera: Piastowie Śląscy w pamięci uczniów i nauczycieli pierwszego powojennego Liceum Ogólnokształcącego w Legnicy (1945–1960) s. 111–123; Radziszewska Maria: Szkolne izby pamięci narodowej na Warmii i Mazurach. Ciągłość i zmiana s. 125–139; Boldyrewa Aneta: Pamięć o dziejach „małej ojczyzny”. Edukacyjne i wychowawcze walory historii regionalnej i lokalnej s. 141–155; Śpica Paweł: Pamięć rodzinna a kształtowanie własnej tożsamości – doświadczenie autobiograficzne s. 157–171.

3011. PRO memoria. Osoby zasłużone dla Liceum Ogólnokształcącego im. ks. Stanisława Konarskiego w Oświęcimiu. Pod red. Katarzyny Musiał. Wadowice–Oświęcim 2016 Drukarnia i Wydaw. Grafikon; na zlec. Tow. Przyj. LO im. Stanisława Konarskiego 8° ss. 96, il.

XIX–XXI w.

3012. PRUS Tomasz: 60-lecie Publicznej Szkoły Podstawowej nr 4 w Żaganianiu. *Zeszyty Żagańskie*. Nr 10: 2014 s. 84–96.

Lata 1954–2014.

3013. PRZEZ ciernie do gwiazd. Rzec o lotniczej edukacji. Materiały zebrane i przygotowane z okazji konferencji popularnonaukowej poświęconej przeszłości lotnictwa z cyklu „Historia skrzydłami malowana” pod patronatem Prezydenta Koszalina, Koszalin, 4 czerwca 2016 r. Warszawa 2016 Gretza – Robert Gretzyngier 8° ss. 306, il. Fund. Hist. Lotnictwa Pol.

3014. RABCZYŃSKI Paweł: Historia Warmińskiego Seminarium Duchownego. *Warmińskie Wiadomości Archidiecezjalne*. R. 70: 2015 nr 136 s. 61–64.

XVI–XXI w.

3015. RADICA Aleksander: Środowisko harcerskie w Zdołbunowie. *Krakowski Rocznik Historii Harcerstwa*. T. 12: 2016 s. 13–17.

3016. REALIZM filozoficzny Szkoły Lubelskiej jako podstawa pedagogiki. *Polska Myśl Pedagogiczna*. Nr 2: 2016 s. 103–311, streszcz. ang.

Treść: Maryniarczyk Andrzej: Antropologiczno-metafizyczne podstawy adekwatnej teorii wychowania w ujęciu twórców Filozoficznej Szkoły Lubelskiej s. 103–115; Mioduszewski Tomasz: Po co pedagogom metafizyka realistyczna? s. 117–124; Starnawski Witold: Czym jest realizm w pedagogii osoby? s. 125–134; Rembierz Marek: Realizm metafizyczny jako inspiracja myśli pedagogicznej. O refleksji antropologiczno-pedagogicznej Stefana Świeżawskiego [1907–2004] i jej znaczeniu dla teorii wychowania oraz analiz metapedagogicznych s. 135–174; Śleziński Krzysztof: Założenia realizmu ontologicznego i aksjologicznego w koncepcji wychowania Jacka Woronieckiego [1878–1949] s. 175–187; Ryk Andrzej: Wątki realizmu klasycznego w „Pedagogii polskiej” Władysława Sereżyńskiego [1841–1893] czytane w perspektywie „Rozmyślań o wychowaniu” o. Mieczysława Alberta Krapca [1921–2008] s. 189–197; Opiela Maria: Znamiona realizmu w koncepcji pedagogicznej Edmunda Bojanowskiego [1814–1871] oraz w podstawach procesu jej zmian adaptacyjnych i zachowania tożsamości s. 199–214; Boużyk Maria M.: Realizm filozoficzny Polskiej Szkoły Filozofii Klasycznej jako podstawa modelu wychowania otwartego na religię s. 215–229; Horowski Jarosław: Wstyd a rozwój moralny – o antropologicznych fundamentach neomistycznej teorii wychowania moralnego s. 231–244; Sztaba Mariusz: Realizm doświadczenia etycznego u podstaw adekwatnych koncepcji wychowania moralnego. Refleksja w świetle personalizizmu etycznego Karola Wojtyły [1920–2005] i jego uczniów s. 245–269; Kiereś Barbara: Personalizm w pedagogice s. 271–281; Mólka Janusz: Personalizm chrześcijański podstawą życiowego sukcesu s. 283–293; Tytko Marek Mariusz: Wychowanie moralne – kształcenie charakteru dziecka (ujęcie realistyczne) s. 295–310; Maldrzykowska Anna: Implikacje pedagogiczne realizmu filozoficznego Szkoły Lubelskiej s. 311–321.

3017. RECEPCJA myśli pedagogicznej Jana Władysława Dawida w XX i XXI wieku. Pod red. nauk. Stefanii Walasek, Kamili Gandeckiej. Wrocław 2015.

Rec.: Sobieszkańska Kinga, *Polska Myśl Pedagogiczna*. Nr 2: 2016 s. 452–455.

3018. REFLEKSJE i wspomnienia zebrane z okazji 230-lecia szkolnictwa w Pogwizdowie. Nauczanie, wychowanie, rozwój. Red. Ewa Cieñciała. Cieszyn 2016 Oficyna Drukarnstwo-Wydawnicza Akant 8° ss. 103, nlb. 1, il.

3019. REKTORSKIE refleksje. Rektorzy Uniwersytetu Rzeszowskiego o Uniwersytecie. Red. Sylwester Czopek. Rzeszów 2016 Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego; Oficyna Wydawnicza „Ziemowit” 4° ss. 69, il., streszcz. ang.

3020. ROCZNIK harcerski. Zawiera zbiór przepisów obowiązujących w Związku Harcerstwa Polskiego. Red. Stanisław Sedlaczek. Kraków 2016 Impuls 16° ss. XXVIII, 391, nlb. 13, il. (Przywrócić Pamięć).

Podstawa ed.: Warszawa 1928.

3021. RODAK Władysław: Stuletnia szkoła podstawowa w Okrajniku (1914–2014). Pokoleniowe troski i nadzieje. *Gronie*. Nr 16: 2016 s. 49–64.

3022. ROLA nauczyciela w wychowaniu. Wczoraj, dziś, jutro. Red. nauk. Barbara Dagmara Niziołek. Tarnów–Łapczyca 2016 Samorządowe Centrum Edukacji; Regis Anita Własnowolska-Bielak 8° ss. 189, il.

Z treści: Niziołek B. D.: Wprowadzenie s. 4–7; Gretkowski Andrzej: Edukacja i aktywizacja środowiska wiejskiego w ramach działalności Katolickiego Uniwersytetu Ludowego w Proboszczewicach (1938–39) s. 26–36; Jaworski Piotr, Kamiński Krzysztof: Wychowawcza i edukacyjna rola Korpusu Ochrony Pogranicza s. 38–55; Juško Edmund: Nauczyciele galicyjscy w armii austriackiej i Legionach Polskich s. 56–59; Kapuścińska Monika: Ideologiczne uwarunkowania pracy wychowawczej nauczycieli w Polsce w latach 1945–1989 s. 70–81; Niedojadło Andrzej: Uroczystości państwowe ważnym i praktycznym komponentem w realizacji podstawowych założeń i teleologii wychowania państwowego w szkołach powszechnych Okręgu Szkolnego Krakowskiego w II Rzeczypospolitej (1926–1939). Wybrane zagadnienia s. 94–116; Niziołek B. D.: Higiena i zdrowie w pracy wychowawczej szkół galicyjskich w czasie I wojny światowej s. 118–133; Sigda Karolina: Tajne nauczanie w szkołach powszechnych w pierwszych latach II wojny światowej s. 170–182.

3023. ROMEYKO-HURKO Marcin: Szkoła Dekoracyjno-Artystyczna Chalus i Dunin. Zapomniany rozdział życia artystycznego Warszawy. *Sztuka i Dokumentacja*. Nr 15: 2016 s. 27–38, streszcz. ang.

Szkoła żeńska założona przez malarkę Cécile Chalus i Antoninę Dunin-Sulgostowską w l. 1903–1926.

3024. SADOWSKA Edyta: Idee wychowania państwowego II Rzeczypospolitej w wychowaniu fizycznym junaków i ochotników na Bliskim i Środkowym Wschodzie (1942–1947). *Studia i Prace Pedagogiczne*. Nr 2: 2015 s. 231–249, streszcz. ang.

3025. SAGANOVÍČ Genadz': Belaruskí kalándar u gístaryčnaj asvece ũ 1910–1939 g. *Belaruskí Gístaryčny Agląd*. T. 22: 2015 s. 209–228, streszcz. ang.

3026. SAJDAK-MICHNOWSKA Eulalia: Antoniego Bolesława Dobrowolskiego [1872–1954] wizja ludności wykształconej. *Zeszyty Naukowe Koszalińskiej Wyższej Szkoły Nauk Humanistycznych*. Z. 14: 2015 s. 162–167, streszcz. ang.

3027. SAJDAK-MICHNOWSKA E.: Koncepcja organizacyjno-programowa gimnazjum w poglądach Antoniego Dobrowolskiego [1872–1954]. *Zeszyty Naukowe Koszalińskiej Wyższej Szkoły Nauk Humanistycznych*. Z. 12: 2013 s. 163–167, streszcz. ang.

3028. SALEZJAŃSKA ars educandi. Red. Karolina Kmiecik-Jusięga, Bogdan Stańkowski. Kraków 2016 Akad. Ignatianum; Wydaw. WAM 8° ss. 306.

Z treści: Kmiecik-Jusięga K., Stańkowski B.: Wstęp s. 7–9; Grządziel Dariusz: Wychowanie dobrych obywateli według systemu prewencyjnego s. 13–35; Szymańska Maria: Miłość wychowawcza i jej egzemplifikacja w myśli wybranych pedagogów w ciągu wieków s. 67–99; Wierzbicki Mirosław Stanisław: Wychowanie przez sport w szkolnictwie salezjańskim s. 101–118; Lubieniecka Małgorzata: Muzyka w początkach działalności salezjanów w Krakowie s. 121–139; Wierzbicki M. S.: Edukacja religijna w szkołach salezjańskich s. 179–198; Rayzacher-Majewska Aneta: Twórczość katechetyczna ks. Wincentego Zaleskiego SDB [1913–1983] i jej aktualność w dzisiejszej katechezie s. 199–233.

3029. SALVE lux post tenebras. Historia instytucji oświatowej w budynku dawnego Gimnazjum św. Elżbiety przy ulicy Dawida we Wrocławiu. Pod red. Jolanty Szablickiej-Żak i Agnieszki Gryglewskiej. Wrocław 2015.

Rec.: Kwiecień Marcin, *Biuletyn Historii Wychowania*. [Nr] 34: 2016 s. 147–141.

3030. SAPIA-DREWNIAK Eleonora: „Oświata Dorosłych” (1957–1990) jako źródło do dziejów edukacji dorosłych. Opole 2014.

Rec.: Depczyńska Paulina, *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 59: 2016 nr 1/2 s. 224–226.

3031. SEDLACZEK Stanisław: Gawędy o prawie harcerskim. 1: Na słowie harcerza polegaj jak na Zawiszy. Współpr. wyd. Marian Mischczuk. Kraków 2016 Impuls 16° ss. 45, nlb. 7, il. (Przywrócić Pamięć).

Toż. 3: Harcerz służy Bogu. Kraków 2016 ss. 73, nlb. 3, il. Podstawa ed.: Warszawa 1932.

3032. SEDLACZEK S.: Przeglądy i pokazy harcerskie. Musztra harcerska z 60 rysunkami w tekście. Wg Andrzeja Małkowskiego i in. oprac. ... Kraków 2016 Impuls 16° ss. 110, nlb. 6, il. (Przywrócić Pamięć).

Podstawa ed.: Poznań 1931.

3033. [SIEDEMDZIESIĘCIOLECIE] 70-lecie studiów na Wydziale Budownictwa i Inżynierii Środowiska SGGW w Warszawie. Kronika jubileuszowa. Mater. przygot. Kazimierz Banasik [i in.]. Warszawa 2016 Wydaw. SGGW 8° ss. 479, il.

Treść: Rozwój Wydziału w okresie 1946–2016 s. 7–32; Wydział w roku 2016 s. 33–100; Doktorzy Honoris Causa i Profesorowie Honorowi s. 101–128; Pracownicy Wydziału s. 129–343;

Stopnie naukowe doktora habilitowanego uzyskane na Wydziale s. 344–347; Stopnie naukowe doktora uzyskane na Wydziale s. 344–361; Absolwenci Wydziału Budownictwa i Inżynierii Środowiska s. 362–479.

3034. SŁONECZNA historia. Rumia–Reda 2016 Tomasz Modzelewski 8° ss. 89, il.

„Słoneczna Jedyńka” Przedszkole nr 1 w Rumi, XX–XXI w.

3035. SMYK Grzegorz, Wrzyszczy Andrzej: Katedra Historii Państwa i Prawa UMCS w Lublinie w latach 2008–2016. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 19: 2016 s. 355–363, streszcz. ang. s. 418.

3036. SONDEL Janusz: Przywileje fundacyjne Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz przywilej nadania szlachectwa jego profesorom (z historyczno-prawnym) komentarzem. Kraków 2015.

Rec.: Jakubowski Ireneusz, *Studia Prawno-Ekonomiczne*. T. 99: 2016 s. 169–172.

3037. SONDEL J.: Uniwersytet Jagielloński wobec zakonów cystersów i dominikanów. *Zeszyty Naukowe – Wyższa Szkoła Turystyki i Ekologii w Suchej Beskidzkiej*. R. 5: 2016 nr 2 s. 119–144.

XV–XVIII w.

3038. SOSNOWSKI Józef [Marian]: Polska w wychowaniu harcerskim. Kraków 2016 Impuls 16° ss. 159, nlb. 5, il. (Przywrócić Pamięć).

Współwyd.: Mischczuk Marian: Józef Marian Sosnowski (1904–1975).

Na podst. wyd.: Warszawa 1934.

3039. SOSNOWSKI J. [M.]: Wytyczne programowe pracy zastępów chłopców starszych. Kraków 2016 Impuls 16° ss. 135, nlb. 4, il. (Przywrócić Pamięć).

Współwyd.: Mischczuk Marian: Józef Marian Sosnowski (1904–1975).

Na podst. wyd.: Warszawa 1936.

3040. STACJE naukowe Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Praca zbiorowa. Pod red. Andrzeja Kostrzewskiego. Poznań 2016 Wydaw. Nauk. UAM 8° ss. 199, il., streszcz. ang. UAM w Poznaniu.

Treść: Kostrzewski A.: Wstęp s. 13–16; Kostrzewski A.: Funkcje stacji naukowych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu w realizacji zadań naukowych, dydaktycznych i edukacyjnych s. 27–34; Szpikowski Józef, Domańska Monika, Kruszyk Robert, Szpikowska Grażyna: Stacja Geoekologiczna UAM w Storkowie (1981) s. 35–66; Kaczmarek Lech, Walna Barbara, Lorenc Michał, Dondajewska Renata, Jaśkiewicz-Kuzemko Marta: Stacja Ekologiczna UAM w Jeziorach (1989) s. 67–94; Tylkowski Jacek, Samołyk Mariusz, Czyryca Paweł:

Stacja Monitoringu Środowiska Przyrodniczego UAM w Białej Górze (1996) s. 95–119; Rachlewicz Grzegorz, Kostrzewski Andrzej, Rymer Krzysztof: Stacja Polarna UAM „Petuniabukta” (Spitsbergen środkowy, Svalbard) (2011) s. 121–152; Major Maciej, Chudzińska Maria, Majewski Mikołaj, Staszak-Piekarska Agata: Stacja Bazowa Zintegrowanego Monitoringu Środowiska Przyrodniczego Różany Strumień (2013) s. 153–180; Rotnicki Karol, Czernicka Jolanta: Stacja Terenowa Zakładu Geologii i Paleogeografii Czworotzędu w Czolpinie (1971) s. 181–199.

3041. STAWIAK-OSOSIŃSKA Małgorzata: Początki kształcenia akuserek w Krakowie (1780–1805). *Studia Paedagogica Ignatiana*. Vol. 19: 2016 [nr] 3 s. 35–54, streszcz. ang.

3042. STAWICKI Maciej, Wojewódzka-Wiewiórska Agnieszka: Z historii Wydziału Nauk Ekonomicznych. Warszawa 2016 Wydaw. SGGW 8° ss. 101, nlb. 3, il.

Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie.

3043. STAWOWCZYK Katarzyna: Żywiecki „Ogólniak” w pejzażu kulturalnym miasta. Ciekawostki z historii Liceum Ogólnokształcącego im. M. Kopernika w Żywcu. Cz. 1. *Gronie*. Nr 16: 2016 s. 163–186.

Od lat 90. XIX do 30. XX w.

3044. STĘPKOWSKI Dariusz: Filozofia doświadczenia osobistego Stefana Pawlickiego [1839–1916] a pedagogika ogólna. *Polska Mysł Pedagogiczna*. Nr 2: 2016 s. 339–344, streszcz. ang.

3045. STYPULKOWSKA Beata: Wykaz wykładów w Wyższym Instytucie Teologicznym na przestrzeni jego historii oraz w Sekcji Licencjacko-Doktoranckiej. *Veritati et Caritati*. T. 7: 2016 s. 237–274.

Z l. 1967–2016.

3046. SZALKIEWICZ Marek: Problematyka wychowania w koncepcji pedagogicznej Heliodora Muszyńskiego [ur. 1931]. *Zeszyty Naukowe – Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Witelona w Legnicy*. 2016 nr 4 s. 93–105, streszcz. ang.

3047. SZCZECINA Dariusz: Harcerski Klub Sportowy Sopot i jego następcy. Sopot 2016 ZHP. Chorągiew Gdańska. Hufiec im. Marynarki Wojennej 16° ss. 64, il. (Biblioteczka Stulecia Sopotckiego Harcerstwa).

3048. SZKOŁA Podstawowa nr 1 im. Władysława Jagiełły w Ptaszkowej (1839–2015). Praca zbiorowa. Pod red. Henryka Siedlarza. Ptaszkowa 2016 Wydaw. eBooki.com.pl 8° ss. 173, il.

3049. SZKOŁY kształcenia nauczycieli w Siedlcach (1916–1970). Przewodn. kom.

red. Czesław Pietrasik. Siedlce 2016 Stow. Nauczycieli i Absolwentów Seminarium Nauczycielskiego, Liceum Pedagog., Studium Nauczycielskiego 8° ss. 646, nlb. 2, il.

3050. SZMYD Kazimierz: Lwowska Szkoła Filozoficzna w rozwoju nauk o wychowaniu (1914–1939). Współtwórcy, dokonania, kontynuacje. *Lubelski Rocznik Pedagogiczny*. Vol. 35: 2016 no 4 s. 175–196, streszcz. ang.

3051. [SZMYT Wirginia], Jabłonka Jakub, Łęczuk Paweł: DJ Wika. Jest moc! Warszawa 2016 Burda Publishing Polska 8° ss. 223, nlb. 1, tabl. 24, il.

Wywiad z najstarszą didżejką w Polsce (ur. 1938), pedagogiem w ośrodkach dla trudnej młodzieży, żoną dyplomaty i działaczką społeczną.

3052. SZUBERT Rafał: Akademia Wychowania Fizycznego we Wrocławiu 1946–2016. *Zeszyty Historyczne Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu*. Wyd. spec. 2016 s. 8–32.

3053. SZYBIAK Irena: Szkoła, nauczyciel, wychowanie. Wybór studiów z okazji jubileuszu 75. urodzin i wieloletniej pracy naukowej. Red. nauk. Janina Kamińska, Adam Fijałkowski. Warszawa 2016 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 592, tabl. 8, il. Wydz. Pedagog. Uniw. Warszawskiego; Tow. Historii Edukacji.

XVIII–XXI w.

3054. SZYPULSKA Barbara: Szkoła Podstawowa w Korycinie do lat 90. XX wieku. Zarys historyczny. Korycin 2016 Zespół Szkół 8° ss. 132.

3055. SZYSZKA Bogdan: Związki kulturalno-oświatowe Lwowa i Zamościa. *Zamojskie Studia i Materiały*. Ser. Pedagogika. T. 18: 2016 z. 1 s. 263–275, streszcz. ang.

XX–XXI w.

3056. ŚWIĄTEK Marian Ryszard: Zarys dziejów książęcej szkoły średniej dla chłopców do 1945 r. *Zeszyty Żagańskie*. Nr 12: 2015 s. 4–8.

Od XVI w.

3057. TODORSKI Zbigniew: Zarys dziejów harcerstwa w Kotuniu 1933–2015. Kotuń 2016 Urząd Gm. 8° ss. 180, il.

3058. TOPIJ-STEMPIŃSKA Beata: W trosce o młodzież. Stanisław Podoleński SJ [1887–1945], pedagog (nie)znany. *Lubelski Rocznik Pedagogiczny*. Vol. 35: 2016 no 4 s. 109–120, streszcz. ang.

3059. TRACZYKOWSKI Dominik: Cele nauczania w myśli Kazimierza Twardowskiego [1866–1938]. *Roczniki Pedagogiczne*. T. 8: 2016 nr 1 s. 9–22, streszcz. ang.

3060. TURYSTYKA akademicka 1906–2016. 60 lat BPiT Almatu 1956–2016. Koncepcja i oprac. red. Waldemar Błaszczuk. Warszawa 2016 Wydaw. „Kto jest Kim” 8° ss. 332, il.

Z treści: Klimczak Wiesław: Miejsce i rola turystyki w ruchu studenckim s. 15–19; Lipiec Józef: Fenomen turystyki akademickiej w II połowie XX wieku s. 20–29; Gordon Andrzej: Turystyka akademicka w działalności PTTK s. 31–43; Korpak Bartłomiej: Turystyka i rekreacja w działalności Akademickiego Związku Sportowego s. 45–60; Kowalik Tomasz: Akademicki Klub Turystyczny we Lwowie powstał ponad 110 lat temu s. 63–83; Błaszczuk W.: Akademicki Klub Włoczęgów Wileńskich (1923–1939) s. 84–97; Ludzie – fakty – wydarzenia i... wspomnienia s. 98–154.

3061. TWORKOWSKA[-SZYMAŃSKA] Janina: Równajmy krok. O współpracy z Ruchem Harcerskim Nauczycielstwa i Rodziców. Kraków 2016 Impuls 16° ss. 137, nlb. 7, il. (Przywrócić Pamięć).

Podstawa ed.: Warszawa 1931.

3062. UDZIAŁ harcerstwa w odzyskaniu i zachowaniu niepodległości Polski na przestrzeni dziejów. Pod red. Ewy Fogelzang-Adler i Janusza Wojtyczy. Kraków 2016 Komisja Hist. ZHP Chorągwi Krakowskiej 8° ss. 270, nlb. 1, il.

Treść: Wojtycza J.: Wstęp s. 5–8; Lipiec Józef: Wartość niepodległości s. 9–23; Wojtycza J.: Olga i Andrzej Małkowsky jako wzory osobowe harcerstwa s. 25–36; Perzanowski Tadeusz: Przemilczane epizody z historii harcerstwa i służby krakowskich harcerzy dla niepodległości Polski s. 37–53; Stefaniak Ryszard, Pluskota Magdalena: Harcerstwo częstochowskie w walkach o granice Polski odrodzonej i zachowanie niepodległości s. 55–78; Prawdzic-Włodek Leszek Marian: Geneza i walka przemysłowego harcerstwa o niepodległość Rzeczypospolitej Polskiej i jej obronę w XX wieku s. 79–95; Szymańska Marta: Przyczynek do oceny do udziału harcerzek krakowskich w odzyskaniu niepodległości na podstawie wybranych źródeł s. 97–112; Dąbrowski Stanisław Jan: Udział harcerzy Lublina w odzyskaniu niepodległości i zachowaniu niepodległości Polski na przestrzeni dziejów s. 113–150; Szypulska-Kamyk Lucyna: Wychowanie w ZHP w duchu narodowym i państwowym w II Rzeczypospolitej s. 151–161; Marszałek Katarzyna: ZHP jako stowarzyszenie wychowujące obywateli dla Polski w latach 1918–1939, 1945–1950, 1956–1989 s. 163–179; Kozimala Irena: Szare Szeregi w Chorągwi Lwowskiej w latach 1939–1941 s. 181–199; Jacewski Andrzej: „Szare Szeregi” w Milanówku s. 201–206; Łeszyk Michał: Działalność harcerzy Hulca Kraków-Podgórze w okresie II wojny światowej s. 207–229; Fogelzang-Adler E.: Problemy wojenno-okupacyjne młodzieży i wizja niepodległej Polski na łamach prasy krakowskich Szarych Szeregów (1939–1945) s. 231–248; Miszczyk Marian: Harcerze w I Dywizji Pancerniej 1942–1947 s. 249–266.

3063. UNIWERSYTECKIE kształcenie bibliotekarzy. W 70-lecie studiów bibliotecznych i informacyjnych na Uniwersyte-

cie Łódzkim. Pod red. Jadwigi Koniecznej, Stanisławy Kurek-Kokocińskiej. Łódź 2016 Wydaw. UŁ 8° ss. 204, il., streszcz. ang. (Bibliologia – Kształcenie Pracowników Książki i Informacji).

Z treści: Kurek-Kokocińska S.: Bibliotekoznawstwo i informacja naukowa na UŁ w siedemdziesiąt rocznicę. Podsumowanie s. 11–35; Koredeczuk Bożena: Zmiany w programie kształcenia bibliotekarzy w Instytucie Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa Uniwersytetu Wrocławskiego w latach 2005–2015 s. 37–48; Fluda-Krokos Agnieszka: Problematyka kształcenia akademickiego pracowników bibliotek i informacji naukowej na łamach czasopism specjalistycznych (1945–2015) s. 67–94; Juda Maria: Problematyka historyczno-bibliologiczna w kształceniu akademickim na ziemiach polskich w zakresie bibliologii i informatologii s. 95–105; Konieczna J.: Katedra Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej UŁ jako ośrodek badań bibliologicznych (1945–2015) s. 107–125; Zimnoch Katarzyna: Kształcenie bibliotekarzy na Uniwersytecie w Białymstoku (1991–2015) s. 127–135; Wykaz pracowników Katedry Bibliotekoznawstwa Uniwersytetu Łódzkiego w latach 1945–2015 s. 139–142; Wspomnienia absolwentów s. 145–167.

3064. UNIWERSYTET Jana Kazimierza we Lwowie. Academia Militans. Red. Adam Redzik. Kraków 2015.

Rec.: Bąkowski Andrzej: Opus magnum o Uniwersytecie Jana Kazimierza we Lwowie. *Palestra*. R. 61: 2016 nr 6 s. 149–151; Sierzęga Paweł. *Galicja*. T. 2: 2016 s. 357–364.

3065. UWARUNKOWANIA i plany rozwoju turystyki. Praca zbiorowa. T. 19: Od Centrum do Katedry Turystyki i Rekreacji. Tom jubileuszowy w 70. rocznicę urodzin Profesora Zygmunta Młynarczyka. Pod red. Aliny Zajadacz. Poznań 2016 Bogucki Wydaw. Nauk. 8° ss. 205, il., streszcz. ang. UAM w Poznaniu. (Turystyka i Rekreacja. Studia i prace; nr 19).

Z treści: Słowik Marcin: Zainteresowania naukowe Profesora Zygmunta Młynarczyka s. 13–14; Kostrzewski Andrzej: Badania eksperymentalne Profesora Zygmunta Młynarczyka s. 21–22; Przybyłek Jan: Refleksje osobiste o pasjach Profesora Zygmunta Młynarczyka, które kształtowały jego dorobek naukowy i osiągnięcia organizacyjne s. 23–25; Zdebko Joanna: Profesor Zygmunta Młynarczyk – rozwój naukowy s. 33–40; Święcicki Klaudiusz: Historia, działalność naukowa i struktura organizacyjna Katedry Turystyki i Rekreacji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu s. 47–57; Stroik Ewa, Kosińska Agata, Potocka Ilona: Wyjazdy naukowe i współpraca międzynarodowa pracowników Katedry Turystyki i Rekreacji UAM s. 67–80; Zajadacz A.: Rozwój serii wydawniczej Turystyka i Rekreacja – Studia o Prace s. 95–102.

3066. VILIŪNAS Dalius: Zapomniane oblicza pedagogiki i szkół Oświecenia. Pedagogika i poezja w mariampolskiej szkole marianów w świetle źródeł rękopiśmiennych drugiej połowy XVIII i początku XIX wieku. *Ephemeres Marianorum*. [T.] 4: 2015 s. 151–183, streszcz. ang.

3067. WADOWICKIE Gimnazjum oraz Liceum – znane i nieznanie. 150-lecie powstania Gimnazjum w Wadowicach 1866–2016. Red.

nauk. Kazimierz Karolczak, Jacek Popiel, Konrad Meus. Wadowice–Nowy Sącz 2016 Stow. Absolwentów LO im. Marcina Wadowity w Wadowicach; Wydaw. i Drukarnia Nova Sandec 8° ss. 352, tabl. 8, il.

Tręś: Karolczak K., Popiel J.: Wstęp s. 5–11; Graff Tomasz: Patron I Liceum Ogólnokształcącego w Wadowicach: Magnificus Martinus Campius Vadovius (ok. 1567–1641), dziekan Wydziału Teologicznego i wicekanclerz Akademii Krakowskiej s. 15–37; Sroka Łukasz Tomasz: Młodzież żydowska w wadowickim Gimnazjum s. 39–53; Chrzaszcz Czesław: Księża katecheci c.k. Gimnazjum w Wadowicach (1866–1918) s. 55–85; Janusz Maksymilian: Opat Teodor Józef Magiera O. Cist. z Andrychowa – jako absolwent c.k. Gimnazjum w Wadowicach w latach 1874–1881 s. 87–99; Prażkiewicz Szczepan T.: Wybitniejsi absolwenci wadowickiego Gimnazjum z lat 1892–1915 w Zakonie Karmelitów Bosych s. 101–120; Meus K.: Bursa gimnazjalna im. Stefana Batorego w Wadowicach – historia znana i nieznaną s. 121–151; Nowakowski Andrzej: Wychowanie fizyczne i sport w wadowickim Gimnazjum w czasach Drugiej Rzeczypospolitej s. 153–173; Ratajczak Tomasz: „Lutnia Szkolna” jako przykład pisma literacko-artystycznego w dwudziestoleciu międzywojennym s. 175–189; Wądołny-Tatar Katarzyna: Wadowickie dzieciństwo i beskidzki pejzaż (ze Skawą) w poezji Janiny Brzostowskiej [1897–1986] s. 191–203; Brynkus Józef: Gimnazjum w Wadowicach po reformie systemu oświaty Janusza Jędrzejewicza (do 1939 roku). Zarys problematyki s. 205–220; Witkowski Marcin: Pamiętnik zbiorowy – wojenne wypracowania uczniów wadowickiego Gimnazjum i Liceum spisane w październiku 1939 roku s. 221–246; Koźbial Krzysztof: Wadowickie Gimnazjum i Liceum im. M. Wadowity w nowej rzeczywistości społeczno-politycznej lat 1945–1948. Przyczynek do dziejów s. 247–268; Hudzik Paweł: Archiwum Liceum Ogólnokształcącego im. Marcina Wadowity w Wadowicach s. 269–280; Staniek Edward: Wychowanie i samowychowanie według św. Józefa Bilczewskiego s. 283–297; Guzdek Józef: Św. Jan Paweł II – sól ziemi i światło dla świata s. 299–312; Bibliografia zbiorcza s. 313–336.

3068. WAŚ Sławomir: 70 lat harcerstwa na ziemi dzierzoniowskiej. *Rocznik Dzierżoniowski*. T. 25: 2015 [dr.:] 2016 s. 197–202.

3069. WAWRĘTA Krystyna, Woch Katarzyna: Sto lat szkolnictwa Ożarów–Ługów 1916–2016. Ożarów 2016 Barwa Bieszczadzka Agencja Reklamowo-Wydawnicza, Andrzej Szczerski 8° ss. 188, nlb. 2, tabl. 24, il.

3070. WERBIŃSKI Ireneusz: Aktualność duchowego przesłania Janusza Korczaka. *Ate-neum Kapłańskie*. T. 164: 2015 s. 268–282, streszcz. ang.

3071. WKŁAD krakowskiego środowiska akademickiego w rozwój studiów rolniczych w Polsce. 125 lat kształcenia rolniczego w Krakowie. Red. nauk. Szymon Sikorski. Kraków 2016 Wydaw. Uniw. Rolniczego 8° ss. 152, nlb. 1, il.

Częściowo materiały z konferencji, Kraków, 25 X 2015 r. Tręś: Sady Włodzimierz: Słowo wstępne s. 7–10; Sikorski Sz.: Od redakcji s. 11–12; Wystąpienie JM Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego prof. dr. hab. med. Wojciecha Nowaka

s. 15–16; Wystąpienie JM Rektora Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie prof. dr. hab. inż. Włodzimierza Sady s. 17–19; Ziejka Franciszek: Hugo Kollałaj – reformator Akademii Krakowskiej s. 25–34; Gorlach Krzysztof, Nowak Piotr: Studia rolnicze w Uniwersytecie Jagiellońskim (1890–1953) s. 35–43; Gambuś Florian: 125 lat studiów rolniczych w Krakowie. Wyższa Szkoła Rolnicza – Akademia Rolnicza – Uniwersytet Rolniczy s. 45–55; Żmija Janusz: Studia rolnicze w rozwoju gospodarki żywnościowej i obszarów wiejskich s. 57–68; Ziejka F.: Serce Hugona Kollałaja s. 87–92; Wystawa „Dzieje studiów rolniczych w Krakowie” s. 99–113; Epitafium w budynkach Uniwersytetu Rolniczego s. 115–140; Doktorzy honoris causa Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie s. 143–144; Profesorowie Akademii Rolniczej w Krakowie i Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie – doktorzy honoris causa innych uczelni s. 145; Glossa s. 147–153.

3072. WOLSKA Krystyna: Stanisława Szypuła [1892–1984] – kierowniczka szkoły. *Notatnik Janowiecki*. Nr 19/20: 2013/2016 [dr.:] 2016 s. 225–232.

Uzup.: Czaplńska-Knabe Maria: Pani Stasia, Stasiénka, pani Kierowniczka. [Z listu do K. Wolskiej]. *Tamże* s. 221–224.

3073. WOLTER Edyta: Edukacja ekologiczna w Drugiej Rzeczypospolitej inspiracją dla praktyki edukacyjnej w XXI wieku. *Biuletyn Historii Wychowania*. [Nr] 34: 2016 s. 71–83, streszcz. ang.

3074. WOŹNIAK Jerzy: Druh Stagrowski i Jego Szczep Węzeł. Wyd. 2 rozsz. i uzup. Radzyna Podlaski 2016 Radzyńskie Stow. Inicjatywy Lokalnych 8° ss. 139, il.

Mieczysław Stagrowski (1909–1986) i ZHP.

3075. WOŹNIAK Monika Anna: Miasto i uczelnia. Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie. Kraków 2016 Uniw. Pedagog. im. Komisji Edukacji Nar. 4° ss. 118, nlb. 10, il.

Po 1945 r.

3076. WOŹNIAK-KASPEREK Jadwiga, Franke Jerzy: Kształcenie bibliotekarzy – dzieło Aleksandra Birkenmajera i jego kontynuacja. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. R. 61: 2016 nr 4 s. 71–83, streszcz. ang.

Lata 1923–2016.

3077. WÓJCIK-ŁAGAN Hanna: Szkoła z lat 20. XX w. w oczach Władysława Bieńkowskiego, autora powojennych koncepcji edukacyjnych z lat 40. i 50. XX w. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 59: 2016 nr 1/2 s. 103–123, streszcz. ang.

3078. WÓJTOWICZ Marek: Historia kierunku studiów nauki o rodzinie na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. *Śląskie Studia Historyczno-Teologiczne*. T. 49: 2016 z. 1 s. 226–236.

XX–XXI w.

3079. WSKAZÓWKI higieniczne dla wycieczek. Oprac. przez Sekcję Lekarską Z. O. Krakowskiego. Kraków 2016 Impuls 16° ss. 14, nlb. 22, il. Naczelnictwo ZHP. Gł. Kwaterna Męska. (Przywrócić Pamięć).

Współwyd.: Harcerska wyprawa obozowa. Oprac. Tadeusz Maresz.

Podstawa ed.: Warszawa 1929.

3080. WYDZIAŁ Chemiczny Politechniki Łódzkiej 1945–2015. *Zeszyty Historyczne Politechniki Łódzkiej*. Z. 15: 2015 s. 11–200.

3081. WYDZIAŁ Rolnictwa i Biologii. W 200-lecie utworzenia Instytutu Agronomicznego w Marymoncie. Red. Jan Łabętowicz, Andrzej Radecki. Warszawa 2016 Wydaw. SGGW 8° ss. 350, il. Szkoła Gł. Gospodarstwa Wj.

Treść: Cz. 1. Rys historyczny s. 13–32; Cz. 2. Wydział Rolnictwa i Biologii w latach 2003–2016 s. 33–75; Cz. 3. Jednostki organizacyjne Wydziału s. 77–294; Cz. 4. Tytuły i stopnie uzyskane w latach 2006–2015 s. 295–350.

3082. WYSZCZELSKI Lech: Uczelnie wojskowe do 1945 roku. *Kwartalnik Bellona*. R. 1: 2007 nr 2 s. 103–114, streszcz. ang. s. 196.

Od 1820 r.

3083. Z BADAŃ nad tradycją polskiej pedagogiki. T. 1: Indywidualizm – Edukacja – Kolektywizm. Red. nauk. Elżbieta Magiera. Szczecin 2015 Wydaw. Nauk. Wyzd. Humanist. Uniw. Szczecińskiego „Minerwa” 8° ss. 172.

Treść: Magiera E.: Wstęp s. 7–14; Andrukowicz Wiesław: Wokół historycznego fenomenu szkoły i jej współczesnych wyzwań s. 15–36; Andrukowicz W.: Indywiduum oraz indywidualizacja w ujęciu retrospektywnym s. 37–63; Jankowski Robert: O nauczyciela w myśli pedagogicznej Lucjana Zarzeckiego (1873–1925) s. 63–89; Koźmian Danuta: S. Barbara Żulińska (1881–1962) i jej miejsce w polskiej myśli pedagogicznej i religijnej XX wieku s. 91–110; Magiera E.: Praca w zespole jako podstawowa kategoria wychowania państwowego w zreformowanej szkole powszechnej w Polsce międzywojennej s. 111–138; Król Joanna: Indywidualizm versus kolektywizm w teorii i praktyce wychowawczej Związku Młodzieży Polskiej (1948–1957) s. 139–155; Nowotniak Justyna: Nowe wyzwania dotyczące badań indywidualizmu i kolektywizmu w naukach o wychowaniu w kontekście przemian więzi społecznych s. 157–172.

Rec.: Głowacka-Sobiech Edyta, *Biuletyn Historii Wychowania*. [Nr] 34: 2016 s. 145–147.

3084. Z BADAŃ nad tradycją polskiej pedagogiki. T. 2: Księga jubileuszowa dedykowana profesor Danucie Koźmian. Red. nauk. Elżbieta Magiera i Joanna Król. Szczecin 2016 Wydaw. Nauk. Wyzd. Humanist. US „Minerwa” 8° ss. 727, il. Uniw. Szczeciński.

Toż. Wyd. 2 uzupełn. Szczecin 2016 ss. 739, il.

Treść: Król J., Magiera E.: Słowo wstępne s. 15–16; Król J., Magiera E.: Słowo wstępne do wydania drugiego s. 17–18; Włodarczyk Edward: Historyk wśród pedagogów. Pedagog wśród historyków s. 19–20; Kromolicka Barbara: Jubileusz Pani Profesor Danuty Koźmian [ur. 1936] s. 21–23; Żółkowska Teresa:

Z okazji Jubileuszu Profesor Danuty Koźmian s. 25–26; Jankowski Robert: Jubileusz 80. urodzin Profesor Danuty Koźmian s. 27–39; Jankowski R., Kość Ilona, Magiera E.: Dorobek naukowy prof. zw. dr hab. Danuty Koźmian s. 41–56; Cz. 1. Metodologiczny i formacyjny charakter historii wychowania jako dyscypliny pedagogicznej: Jakubiak Krzysztof: Znaczenie historii wychowania dla pedagogiki kształcenia pedagogicznego w Polsce. Tradycje i aktualne postulaty s. 59–65; Dormus Katarzyna: Historia wychowania w poglądach Stanisława Łempickiego s. 67–77; Gumuła Teresa: Wybrane kierunki badań historyczno-oświatowych w minionym dwudziestolecu (bez ingerencji cenzury) s. 79–85; Cz. 2. Konteksty społeczno-edukacyjne na przestrzeni dziejów: Ratajczak Krzysztof: Jeruzolima ziemską czy niebieską? Co uczestnicy pierwszej krucjaty wiedzieli o celu swej podróży? (Uwagi na marginesie stanu wiedzy geograficznej Europejczyków w XI wieku) s. 89–100; Magiera E.: Początki ruchu spółdzielczego w Europie Zachodniej oraz jego rozwój w XIX i u progu XX wieku s. 101–110; Haratyk Anna: Pozycja społeczna kobiet na Huculszczyźnie w XIX i XX wieku s. 111–120; Bóldyrew Aneta: Formy doraznej pomocy i wsparcia społecznego w działaniach dobroczynnych w Królestwie Polskim w drugiej połowie XIX i na początku XX wieku s. 121–135; Walak Bogumiła: Historia polskiej książki ilustrowanej dla dzieci i młodzieży w XIX i XX wieku na tle europejskiego dorobku ilustracji książkowej s. 137–151; Głowacka-Sobiech Edyta: Wychowanie i działalność społeczno-edukacyjna kobiet w rodzinach ziemiańskich na przykładzie rodu Zachertów s. 153–160; Woźniak Robert B.: Mikrokręgi społeczne Polaków na pograniczu niemieckim. Ciągłość i zmiana s. 161–173; Orłowska Beata: Pedagogika wobec potrzeb dzieci pochodzących z mniejszości narodowych i etnicznych s. 175–187; Chęcińska Urszula: Miłośz pajoocentryczny s. 189–197; Kość I.: Historie z dzieciństwa uwijzione we wspomnieniach seniorów s. 199–213; Cz. 3. Instytucje społeczno-oświatowe w wymiarze historyczno-pedagogicznym do 1939 roku: Dybiec Julian: Historia wychowania w pracach Towarzystwa Naukowego Krakowskiego (1815–1872) s. 215–226; Michalski Grzegorz: Okoliczności powstania pierwszych na Ziemi Obiecanej gimnazjów rządowych w świetle doniesień „Dziennika Łódzkiego” z lat 1884–1892 s. 227–237; Żołądź-Strzelczyk Dorota: Szkoły i warsztaty zabawkarskie na ziemiach polskich u schyłku XIX i na początku XX wieku s. 239–247; Rędziniński Kazimierz: Szkolnictwo żydowskie w Europie Środkowo-Wschodniej w XIX i na początku XX wieku (ze szczególnym uwzględnieniem Galicji) s. 249–257; Maliszewski Tomasz: Problematyka oświatowa na łamach włościańskiego pisma „Siewba” (1906–1908) s. 259–269; Michalska Iwonna: Wspieranie funkcjonowania bibliotek dla dzieci i młodzieży w dwudziestolecu międzywojennym s. 271–282; Apanel Danuta: Szkolnictwo powszechne w powiecie wrzesińskim w latach 1918–1939 s. 283–295; Cz. 4. Instytucje społeczno-oświatowe w wymiarze historyczno-pedagogicznym w drugiej połowie XX i na początku XXI wieku: Chmielewski Witold: Szkoła „oficerów oświatowych”. Państwowy kurs pedagogiczno-oświatowy w Łodzi w latach 1948–1952 s. 299–325; Wilczyński Zenon: Odbudowa i rozwój szkolnictwa w województwie pomorskim w latach 1945–1948 s. 327–341; Radziśzewska Maria: Powstanie i działalność pierwszego uniwersytetu ludowego w Okręgu Mazurskim pod kuratelą Instytutu Mazurskiego w Olsztynie s. 343–358; Wiegowski Paweł: Kaganek oświaty na „Dzikim Zachodzie”. Rola szkolnictwa w procesie integracji społeczeństwa na Pomorzu Zachodnim po 1945 roku s. 359–369; Horyń Lidia: Warunki lokalowe i materialne placówek wychowania przedszkolnego w województwie szczecińskim po drugiej wojnie światowej s. 371–384; Wiaźewicz-Wojtowicz Paula: Podstawowe szkoły muzyczne Szczecina na przełomie XX i XXI wieku s. 403–413; Cz. 5. Różne wymiary teorii i praktyki edukacyjnej: Łapot Mirosław: Warunki sanitarno-higieniczne szkolnictwa ludowego w dobie autonomii galicyjskiej na przykładzie szkół żydowskich we Lwowie s. 417–430; Nawrot-Borowska Monika: Obrazki z dziejów lalki s. 431–455;

Walasek Stefania: Nauka rysunku w teorii i praktyce szkolnej II Rzeczypospolitej. Wybrane problemy s. 457–467; Sapia-Drewniak Eleonora: Nauka języka polskiego w pracy edukacyjnej na Śląsku Opolskim w okresie międzywojennym s. 469–476; Wolter Edyta: Edukacja ekologiczna w II Rzeczypospolitej inspiracją dla praktyki edukacyjnej w XXI wieku s. 477–490; Goldyn Piotr: „Kościeleczanka” – gazeta wychowanek Szkoły Gospodarczej w Kościelecu s. 491–502; Kabińska Lucja: Nurt psychologiczny w badaniach pedagogicznych nad dzieckiem w II Rzeczypospolitej s. 503–517; Gulczyńska Justyna: Postawy licealisty wobec szkoły w okresie PRL-u – zarys problematyki s. 519–528; Grzybowski Romuald: Przygotowanie uczniów do odbioru przekazu propagandy komunistycznej jako element ukrytego programu realizowanego w szkołach z lat PRL-u (na przykładzie wychowania obywatelskiego) s. 529–543; Król Joanna: Model normatywny członka Związku Młodzieży Polskiej (1948–1957) i jego weryfikacja w rzeczywistości szkolnej średnich szkół ogólnokształcących s. 545–554; Cz. 6. Twórcy myśli pedagogicznej i działacze oświatowi: Kamińska Janina: Roman Symonowicz – wychowanek Szkoły Głównej Wielkiego Księstwa Litewskiego s. 557–570; Andrukowicz Wiesław: Człowiek dobry istnie. W 80. rocznicę urodzin Profesor Danuty Koźmian s. 571–580; Sztobryn Sławomir: Zygmunta Mysłakowskiego ocena stanu pedagogiki u progu II Rzeczypospolitej s. 581–589; Wenta Kazimierz: W dyskusji nad książką Profesor Danuty Koźmian pt. „Janusz Jędrzejewicz – polityk i pedagog (1889–1951)” s. 605–617; Wlazło Marcin: Współczesna pedagogika specjalna wobec dziedzictwa Marii Grzegorzewskiej s. 619–626; Cz. 7. Wokół zawodu nauczyciela: Dziączkowska Lucyna: Autorytet nauczyciela jako źródło rozwoju ucznia s. 629–649; Topij-Stempińska Beata: W poszukiwaniu nauczyciela doskonałego. Biografie pedagogiczne nauczycieli XX wieku s. 651–660; Gorloff Elżbieta: Kształcenie nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej w PRL-u w latach 60. i 70. XX wieku – koncepcje zmian i ich realizacja s. 661–672; Materne Agnieszka: Niekompetentny pedagog czy pseudoartysta? Najczęstsze błędy w edukacji plastycznej s. 673–683; Cz. 8. Z praktyki resocjalizacyjnej: Kołowski Andrzej: Landeserziehungsalstatt 0/8 w Grodkowie jako egzemplifikacja systemu resocjalizacji nieletnich w III Rzeczypospolitej s. 685–700; Jarzębińska Aneta, Bytniewski-Judasz Mateusz: Uwarunkowania i przykłady działalności resocjalizacyjnej w środowisku Aresztu Śledczego w Szczecinie s. 701–711; Popek Paweł: Paradygmaty pracy pedagogicznej a funkcjonowanie nieletnich w placówkach resocjalizacyjnych s. 713–724.

3085. ZABORNY Piotr: Opowieść o białowieskich „puszczakach” z Naszej Klasy. Warszawa–Białowieża 2016 Dux; nakł. własnym bohaterów książki 8° ss. 87, il.

O dziejach szkoły podstawowej w Białowieży, XX w.

3086. ZALAS Katarzyna: Działalność Sekcji Wsparć Niezamożnej Młodzieży Szkolnej w Częstochowie w latach 1916–1925. Zarys problematyki. *Prace Naukowe Akademii im. J. Długosza*. Pedagogika. T. 24: 2015 s. 617–626, streszcz. ang.

3087. ZARYS dziejów Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego. Red. nauk. Grażyna Bałtruszajtys. Warszawa 2008 Wydaw. Prawnicze LexisNexis 8° ss. 273, nlb. 1, il.

Toż. Wyd. 2 uzup. Warszawa 2016 Wolters Kluwer ss. 358, nlb. 3, il.

Treść: Rączka Krzysztof, Giaro Tomasz: Wstęp s. 5–7; Od Redakcji s. 9–10; Rosner Anna: Dzieje Wydziału Prawa

i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego w latach 1808–1831 s. 11–57; Paszkowska Marzenna: Wydział Prawa i Administracji Szkoły Głównej Warszawskiej (1862–1869) s. 59–91; Bosiacki Adam: Wydział Prawa Cesarskiego Uniwersytetu Warszawskiego w latach 1869–1915 s. 93–129; Bałtruszajtys G.: Wydział Prawa w latach 1915–1939 s. 131–212; Bałtruszajtys G.: Wydział Prawa w latach 1939–1944 s. 213–239; Izdebski Hubert: Wydział Prawa po roku 1945 s. 241–328; Bibliografia s. 329–347.

3088. ZARYS historii i osiągnięć Instytutu Automatyki i Robotyki Politechniki Warszawskiej (1957–2015). Oprac. wyd. Ilona Trendal(!) [Trendak], Marcin Stachura. Rادم 2016 Wydaw. Nauk. Inst. Technologii Eksploatacji – PIB; na zlec. Fund. Politech. Warszawskiej i koła Absolwentów Mechaniki Precyzyjnej/ Mechatroniki 8° ss. 170, il.

3089. ZARYS monografii Szkoły Podstawowej w Niedrzwicy Dużej (w 100-lecie szkolnictwa w gminie Niedzwica 1915–2015). Praca zbior. pod red. Magdaleny Kosidło. Niedzwica Duża 2016 Tow. Przyj. Ziemi Niedzwickiej 8° ss. 100, il. (Zeszyty Niedzwickie).

3090. ZARZYCKI Robert [W.]: Wczoraj i dziś „Szesćdziesiątki”. *Zeszyty Żagańskie*. Nr 8: 2013 s. 62–70.

Zespół Szkół Technicznych i Licealnych w Żaganiu, od 1946 r.

3091. ZBYRAD Teresa: W trosce o dziecko – kształtowanie się form opieki od średniowiecznych szpitali do domów pomocy społecznej. *Polska Myśl Pedagogiczna*. Nr 2: 2016 s. 391–409, streszcz. ang.

3092. ZWIĄZEK Jan: Z dziejów Częstochowskiego Seminarium Duchownego w Krakowie (1928–1991). *Veritati et Caritati*. T. 6: 2016 s. 349–419, streszcz. ang.

3093. ŻEBROWSKI Kazimierz: Terenoznawstwo. Kraków 2016 Impuls 16° ss. 27, nlb. 9, il. (Przywrócić Pamięć).

Repr., oryg.: Warszawa 1916.

3094. ŻERKO Józef: 40-lecie posługi siostry dyrektor Jadwigi Rafaeli Targańskiej dzieciom specjalnej troski w Zespole Placówek Oświatowych „Nasz Dom” w Gębicach. *Studia i Badania Naukowe – Ateneum Szkoła Wyższa w Gdańsku*. R. 8: 2014 nr 1 s. 83–100, streszcz. ang.

3095. ŻYMIERSKI Mariusz: Dzieje szkolnictwa gminy Woźniki. Woźniki 2016 OSP 8° ss. 110, il.

3096. ŻYWIECKI „ogólniak” w pejzażu kulturalnym miasta. Ciekawostki z historii Li-

ceum Ogólnokształcącego im. M. Kopernika w Żywcu. cz. 1. [Aut.] Katarzyna Stawowczyk [i in.]. *Gronie*. Nr 16: 2016 s. 163–186.

g) Historia języka

Zob. poz. 2453, 3186, 3200, 3222, 5079, 5158, 5790, 6225, 6632, 6639, 7011, 7552, 7671, 10540, 11410.

3097. ALEKNAVIČIENĖ Ona: Biblijos frazeologizmai in Jokūbo Brodovskio rankraštyje „Litauscher Sprichwörter und Rätsel“. *Archivum Lithuanicum*. T. 18: 2016 s. 9–46, streszcz. ang.

Biblijne frazeologizmy w rękopisie „Litauscher Sprichwörter und Rätsel“ Jakuba Brodowskiego; XVIII w.

3098. AMOR verborum nos unit. Studia poświęcone pamięci profesora Sławomira Gali. Red. Piotr Stalmaszczyk, Irena Jaros. Łódź 2015 Wydaw. UŁ 8° ss. 191, nlb. 2, il.

Z treści: Stalmaszczyk P., Jaros I.: Od redaktorów s. 7–15; Bibliografia prac Profesora Sławomira Gali [1944–2013]. Oprac. Katarzyna Sicińska s. 17–31; Breza Edward: Niektóre radszkie imiona męskie (V) s. 33–44; Cybulski Marek: O rzadkich średniopolskich formach adresatywnych s. 45–52; Czyżewski Feliks: Uwagi o pograniczu językowym na przykładzie antroponimii południowego Podlasia s. 53–65; Dubisz Stanisław: Kategoria pokolenia w dialektologii s. 67–78; Gajda Stanisław: Gwara a język literacki s. 79–88; Jaros I.: O przydatności mikrotoponimów do badań słowotwórstwa gwarowego (na przykładzie terenowych nazw przymiotnikowych) s. 89–98; Kurek Halina: „Z głębokim żalem zawiadamiamy...” – nekrolog jako dokument przemian współczesnej polszczyzny s. 99–107; Pelcowa Halina: Granice i pogranicza dialektologii i onomastyki s. 109–119; Sądziński Roman: „Dyglaska” mowy i pisma s. 121–133; Sosnowski Jan: O imionach dwuczłonowych w historii języka polskiego i rosyjskiego s. 135–146; Szcześniak Krystyna: „Kalina” oczyma sławisty etnolingwisty s. 155–166; Umińska-Tytoń Elżbieta: Nazwy osobowe ludności żydowskiej Działoszyna w XIX-wiecznych metrykach s. 167–177; Walczak Bogdan: Chremonimia – najbardziej dziś dynamiczna kategoria nazewnictwa s. 179–184; Wyderka Bogusław: Przyczynek do opisu rozwoju śląskiego słownictwa gwarowego s. 185–191.

3099. BOGACTWO polszczyzny w świetle jej historii. T. 6. Red. nauk. Joanna Przyklenk, Wioletta Wilczek. Katowice 2016 Wydaw. UŚ 8° ss. 158, nlb. 2, streszcz. ang., ros.

Materiały z konferencji nauk., Katowice, 6 XI 2014 r.

Z treści: Przyklenk J., Wilczek W.: Wprowadzenie s. 9–12; Borowiec Karolina: Przekształcenia czasowników współrzedzonych w piętnastowiecznych rotach kościarskich s. 15–27; Wąsińska Kinga: Przeobrażenia semantyczne wyrazów polskich związanych ze sferą mentalną s. 42–57; Ziemińska Anna: Analiza rozwoju semantycznego leksemu „duży” s. 58–71; Broszko Małgorzata: Czy wyrok zapada co rok, a gody obchodzi się w zgodzie? O zaskakujących źródłosłowach s. 72–80; Szafrńska Aleksandra: Jak kamień piorunowy stał się belemnitem, a fulgurit kamieniem piorunowym s. 100–108; Wojtyka Magdalena: Od „chąsznika” do „kradzieznika” – jak zmieniły się nazwy „złodzieja” na przestrzeni wieków s. 109–118; Bronder Alicja: „Pierońsko pieroński pieronie!” Słów kilka o „boskim”

pochodzeniu i „ludzkiem” użyciu leksemu „pieron” s. 121–133; Jasińska Barbara: Puryzm w języku polskim s. 134–148. T. 1. 2006.

3100. BRYŁA Władysława: Socjolekt szlachecki w „Pacholęciu hetmańskim” Wincentego Pola. Rekonesans. *Poznańskie Studia Polonistyczne*. Ser. Językozn. [T.] 22(42): 2015 z. 1 s. 55–68, streszcz. ang.

3101. BUDZIAK Renata: Anredeformen als Lerngegenstand in historischen Materialien für deutschlernende Polen. *Studia Niemcoznawcze*. T. 58: 2016 s. 487–499, streszcz. ang., niem.

Polskie gramatyki jęz. niem., XVII–XVIII w.

3102. CZACHOROWSKI Musa: Polskie tłumaczenia Koranu. *Rocznik Tatarów Polskich*. Ser. 2. T. 3(17): 2016 s. 159–226.

Od XVI w.

W aneksie tł. sur 1–4.

3103. CZARNECKI Tomasz: Jeszcze o pochodzeniu polskiego terminu „szlachta”. *Studia z Dziejów Średniowiecza*. Nr 17: 2013 s. 55–66, streszcz. ang.

3104. DAWNE z nowym łącząc... In memoriam Mariani Kucala [1927–2014]. Red. nauk. Jolanta Klimek-Grądzka, Małgorzata Nowak. Lublin 2016 Tow. Nauk. KUL; KUL Jana Pawła II 8° ss. 439, il., streszcz. ang. Tow. Nauk. KUL Jana Pawła II. (Prace Wydziału Historyczno-Filologicznego; 184) (Trwałość i Zmienność w Języku; t. 1).

Z treści: Duda Henryk: Wprowadzenie s. 9–12; Duda H.: O genezie kołędowej „wardzeczki” s. 15–21; Jaros Irena: Przymiotnikowe synonimy słowotwórcze w gwarach polskich (zarys problemu) s. 23–37; Sicińska Katarzyna: Archaizmy fleksyjne w polszczyźnie południowokresowej XVII i XVIII wieku s. 39–55; Adamiec Dorota: Rozwój słownictwa geograficznego w polszczyźnie XVII i XVIII wieku (do 1772 roku) s. 59–67; Data Krystyna: Językowy obraz „nieba” w tekstach Jana Kochanowskiego s. 69–78; Kajtoch Krystyna, Sieradzka-Baziur Bożena: Pojęcie „języka” w dwóch słownikach inspirowanych kategoryzacją semantyczną Rudolfa Halliga i Walthera von Wartburga s. 101–118; Klimek-Grądzka J.: Matka Boska w polonikach kijowskich (1635–1638) s. 119–129; Krótki Zuzanna: O przyczynach zaniku wieloznaczności jednostek leksykalnych w dawnej polszczyźnie (na przykładzie nazw siedmiu grzechów głównych) s. 131–143; Lisowski Tomasz: Niektóre ekwiwalenty łacińskiego „filia” w „Psałterzu Dawidowym” (1579) Jana Kochanowskiego s. 155–163; Puda-Blokesz Magdalena: Wokół językowych tajemnic frazeologizmu „lelum polelum” s. 165–184; Sosnowska Natalia: Słownictwo myśliwskie w utworach z serii „Cuda Polski” Ferdynanda Antoniego Ossendowskiego s. 185–199; Zmuda Ewa: Nazywanie istot duchowych w rękopisie klasztornym z XVII w. s. 201–215; Deptuchowa Ewa: Czy potrzebna jest errata do „Słownika staropolskiego”? s. 219–227; Leszczyński Zenon: Uwagi o zmianach w „Słowniku poprawnej polszczyzny” Stanisława Szobera s. 229–240; Nowowiejski Bogusław: Słownik w słowniku, czyli [Jan Kajetan] Trojański i [Krzysztofa Celestyna] Mrongowiusza s. 241–249; Cygańska Paulina: Konstrukcje analityczne w przekładach Ewangelii z XVI wieku – na przykładzie apelatywnych

nazw osób s. 271–281; Wiśniewska Halina: Nazwy natury i ich funkcje poetyckie w romansie Elżbiety Drużbackiej, poetki saskiej (1698–1765) s. 309–323; Kowalska Danuta: O perswazji w „Psalterzu Dawidowym” Mikołaja Reja s. 345–360; Pietrzak Magdalena: Wykładniki oceny w recenzjach literackich Henryka Sienkiewicza s. 361–375; Rembiszewska Dorota Krystyna, Sikora Kazimierz: O nowy sposób definiowania gwarowych frazeologizmów i przysłów s. 377–385; Bień Janusz S.: Traktat [Jakuba] Pakosza w epoce prawników i internetu s. 389–396; Bryła Władysława: Wincenty Pol jako historyk języka (rekonesans) s. 397–406; Kaczmareczek Beata: Czy zasady ortograficzne Łukasza Górnickiego stosował tylko autor? s. 407–424; Tyrpa Anna: Dialektologiczne dokonania krakowskich pracowników Polskiej Akademii Nauk s. 425–439.

3105. DUBISZ Stanisław: Historia języka polskiego. Warszawa 2016 Wyd. Polonistyki Uniw. Warszawskiego 8° ss. 359. (Językoznawcze Studia Polonistyczne. Pisma wybrane, uzupełnione, zmienione; 4).

3106. DUNAJ Bogusław: Zwięzła historia języka polskiego: założenia opisu. *Poznańskie Studia Polonistyczne*. Ser. Językozn. [T.] 22(42): 2015 z. 1 s. 69–79, streszcz. ang.

3107. IACOVU Anna: Z wyciągów parafialnych województwa łódzkiego. O metrykach parafialnych drugiej połowy XIX i początku XX wieku. *Acta Universitatis Lodzianae. Folia Linguistica Rossica*. [Vol.] 13: 2016 s. 9–17, streszcz. ang.

3108. JABCZUGA-GEBAŁSKA Malwina: Neologizmy w dramatach Stanisława Wyspiańskiego na tle normy słownikowej przełomu XIX i XX wieku. Kraków 2016 Libron – Filip Lohner 8° ss. 412, nlb. 1. (Z Dziejów Polszczyzny Artystycznej).

3109. JAKUBCZYK Marcin: Leksykografia polsko-francuska XVIII wieku w perspektywie metaleksykograficznej. Kraków 2016 Wydaw. UJ 8° ss. 260, nlb. 2, il., streszcz. ang.

3110. JANKOWIAK Lucyna Agnieszka: Koncepcja „idealnego terminu” w świetle „Słownika terminologii lekarskiej polskiej” z 1881 roku. *Poznańskie Studia Polonistyczne*. Ser. Językozn. [T.] 22(42): 2015 z. 1 s. 81–89, streszcz. ang.

3111. JĘZYK jako świadectwo kultury dawnej i współczesnej. Red. nauk. Stanisław Cygan. Kielce 2016 Inst. Filol. Pol. UJK 8° ss. 257. UJK w Kielcach. Inst. Filol. Pol.

Z treści: Bieniek Jadwiga: Toponimy wsi Ochotnica Dolna w powiecie nowotarskim s. 23–32; Bykowiecka Marta: Przemiany języka artystycznego w literaturze polskiej po 1956 roku (zarys problemu) s. 45–53; Mętrak Maciej: Wilamowice – przywracanie języka, przywracanie pamięci s. 127–134; Piemińska Małgorzata: „Lepsza żadna, jak zła książka”. Uwagi o książce i czytaniu Józefa Ignacego Kraszewskiego s. 175–185; Rose

Katarzyna: Aspekty kulturowe w nazewnictwie ulic na przykładzie województwa warmińsko-mazurskiego s. 195–204; Ryś Mariusz: Polemika dotycząca najdawniejszych polsko-czeskich stosunków językowych na tle czeskiego pierwowzoru „Psalterza floriańskiego” s. 205–213; Solewicz Kinga: Etymologia regionalna a nauka o nazwy miejscowej Dalešyze s. 215–230; Szychowska Katarzyna: Językowy obraz Kielecczyzny jako świadectwo literackiej kultury regionu świętokrzyskiego s. 245–255.

3112. JĘZYK w regionie, region w języku. Pod red. Błażeja Osowskiego, Justyny Kobus, Pauliny Michalskiej-Góreckiej i Agnieszki Piotrowskiej-Wojaczyk. Poznań 2016 Wydaw. „Poznańskie Studia Polonistyczne” 8° ss. 261, il., streszcz. ang. (Biblioteczka Poznańskich Studiów Polonistycznych Serii Językoznawczej; nr 45) (Prace Instytutu Filologii Polskiej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza).

Z treści: Kobus J.: Zjawisko fleksyjne opublikowane w „Atlasie języka i kultury ludowej Wielkopolskiej” (fleksja rzeczownika) s. 11–21; Kostecka-Sadowa Anna: Wschodniosłowiańskie zapożyczenia leksykalne w gwarach wielkopolskich s. 23–40; Kresa Monika: Leksyka śląska na ekranie – między żywą mową a stereotypizacją s. 41–62; Lewaszkiewicz Tadeusz: Regionalizmy pochodzenia łuzycyjskiego w dialekcie zachodniowielkopolskim s. 63–77; Michalska-Górecka P.: Wpływ polemik religijnych na rozwój drukarstwa wielkopolskiego w drugiej połowie XVI wieku s. 79–92; Osowski B.: O jednym z XVIII-wiecznych źródeł dialektologii historycznej z terenu Wielkopolski s. 93–108; Piotrowska-Wojaczyk A.: O regionalizmach leksykalnych w świetle normy językowej s. 125–137; Risiński Vira: Nazwi moločnich produktiv u govirkah nadsáns’ko-naddnistráns’kogo sumižža s. 139–152; Sarnowska-Giefling Irena: Nazwiska odzawodowe mieszkańców Poznania w XVI–XVIII wieku w świetle dynamiki gospodarczej regionu s. 153–172; Sieradzki Andrzej: Słowotwórstwo nazwisk mieszkańców Szamotuł z końca XVI wieku s. 173–190; Gućia Dobrosława, Lubińska Joanna: List gończy jako źródło do badań polszczyzny wielkopolskiej s. 193–215; Sierociuk Jerzy: Wierzenia i obrzędy poznaniaków na tle kultury ludowej Wielkopolski s. 217–235; Walczak Bogdan: Wielkopolska a język – z perspektywy historia polszczyzny s. 237–250; Herman Jagoda: Materiały słownikowe pola tematycznego POTRAWY w archiwum Pracowni Dialektologicznej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu s. 253–261.

3113. KAMPER-WAREJKO Joanna: Słownictwo botaniczne w polskim tłumaczeniu „Książ o gospodarstwie” (1571) Piotra Krescencjusza na tle epoki. Toruń 2016 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 379, il., streszcz. ang.

3114. [KAMUSELLA Tomasz] Kamusèla Tamaš: „Na” i Reč Paspaliťaã. *Belaruskij Gistarŭny Aglãd*. T. 22: 2015 s. 1/2 s. 307–316.

3115. KAMUSELLA T.: The Upper Silesian creole. Kreol górnośląski. Das ober-schlesische Kreol. Le créole Haute-Silesien. Wyrchnoślónski kreol. Zabrze 2016 Nar. Oficyna Śląska 8° ss. 203, nlb. 1, il.

Dialekty i regionalizmy, XIX–XX w.

3116. KAMUSELLA T.: Warszawa wie lepiej – Ślązaków nie ma. O dyskryminacji i języku śląskim. Warszawa wiy lepi – Ślōnzokōw niy

ma. Ó dyskryminacyje a ślónskij godce. Warsaw knows better – the Silesians don't exist. On discrimination and the Silesian language. Zabrze 2016 Nar. Oficyna Śląska 8° ss. 174, nlb. 2.

XIX–XXI w.

3117. KASZEWSKI Marek: Studia z leksykografii historycznej. Kraków 2014 Universitas 8° ss. 131, nlb. 3.

Toż. Wyd. 2 rozszerz. Kraków 2016 ss. 193, nlb. 2.

3118. KOBUS Justyna: Nazwy dawnego drewnianego przyrządu do zdejmowania butów z cholewami. 30 lat po „Atlasie języka i kultury ludowej Wielkopolski” (na przykładach z wybranych wsi wielkopolskich). *Slavia Occidentalis*. T. 72: 2015 [nr] 1 s. 65–72, streszcz. ang.

3119. KOMIZM historyczny. Pod red. Tomasza Korpysza i Anny Krasowskiej. Warszawa 2016 Wydaw. Nauk. Uniw. Kardynała Stefana Wyszyńskiego 8° ss. 217, il., streszcz. ang. Inst. Filologii Pol. UKSW. (Prace Językoznawcze; t. 8).

Z treści: Korpysz T., Krasowska A.: Wstęp s. 7–9; Krasowska A.: „Dowcip” w perspektywie historycznej s. 23–42; Korpysz T.: „Dowcip” w pismach Cypriana Norwida s. 43–58; Banasiak Dagmara: Rozwój semantyczny leksemów „śmiać się” i „śmiech” s. 59–73; Majewska Małgorzata B.: Jednostki żartobliwe w wileńskim „Słowniku języka polskiego” s. 75–98; Wolnicz-Pawlowska Ewa: Komizm językowy w polskich tekstach dawnych (z problemami tłumaczeniowymi w tle) s. 135–148; Michow Elżbieta: Komizm etymologii potocznych nazw miejscowych oparty na dekompozycji strukturalnej (na podstawie wybranych tekstów od XVI wieku do 1939 roku) s. 149–171; Paraskiewicz Kinga: „Amanullahiada” – satyra polityczna w dwudziestoleciu międzywojennym na przykładzie tekstów okolicznościowych i relacji prasowych z wizyty króla Afganistanu Amanullaha Chana w Warszawie w 1928 roku s. 173–189.

Praca dostępna także w wersji elektronicznej.

3120. KONDRAT Agata: Nachmana Blumentala [1905–1983] „Werter un wertlech fun der churbn-tkufe” – spojrzenie językoznawcze. *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 16:] 2016 nr 1 s. 169–183, streszcz. ang.

Słowa i wyrażenia z okresu Zagłady; wyd. 1947.

3121. KOSTECKA-SADOWA Anna: Zapoznyczenia tureckie w gwarach polskich. *Slavia Occidentalis*. T. 72: 2015 [nr] 1 s. 73–104, streszcz. ang.

3122. KOZARYN Dorota: Historyk języka w edytorstwie naukowym. *Poznańskie Studia Polonistyczne*. Ser. Językozn. [T.] 22(42): 2015 z. 1 s. 107–117, streszcz. ang.

Wojciech Ryszard Rzepka (1940–2008).

3123. KRÓTKI Zuzanna: Polskie leksemy o rdzeniu „piecz-/piek-” pochodne od „piec się”. *Poznańskie Studia Polonistyczne*. Ser.

Językozn. [T.] 22(42): 2015 z. 2 s. 69–88, streszcz. ang.

3124. KRÓTKI Z.: Staro- i średniopolskie nazwy ciast. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Folia 210: Studia Linguistica. [T.] 11: 2016 s. 75–86, streszcz. ang.

XIV–XX w.

3125. KULTUROWO-JĘZYKOWE dziedzictwo Podlasia. T. 1: Opis socjolingwistyczny regionu na tle uwarunkowań historycznych. Oprac. t. Nina Barszczewska i Mikołaj Timoszuk. Warszawa 2016 Katedra Białorutenistyki Uniw. Warszawskiego 8° ss. 300, il. + 1 dysk optyczny (CD).

Z treści: Barszczewska N.: Wprowadzenie s. 9–12; Barszczewska N.: Język a świadomość narodowa na Podlasiu s. 19–150; Timoszuk M.: Wschodniosłowiańskie gwary podlaskie s. 151–280; Wyroby kultury materialnej – fotografie s. 283–290.

3126. KULTUROWO-JĘZYKOWE dziedzictwo Podlasia. T. 2: Człowiek, rodzina, dom. Oprac. t. Mikołaj Chaustowicz i Nadzieja Panasiuk. Warszawa 2016 Katedra Białorutenistyki Uniw. Warszawskiego 8° ss. 399.

Treść: Chaustowicz M.: Przedmowa s. 7–8; Człowiek s. 9–181; Rodzina s. 183–310; Dom. Gospodarstwo s. 311–399.

3127. KULTUROWO-JĘZYKOWE dziedzictwo Podlasia. T. 3: Twórczość ludowa. Oprac. t. Mikołaj Chaustowicz i Nadzieja Panasiuk. Warszawa 2016 Katedra Białorutenistyki Uniw. Warszawskiego 8° ss. 411.

Z treści: Chaustowicz M.: Przedmowa s. 7–9; [Pieśni] s. 11–338; Bajki s. 339–355; Poeści ludowi s. 357–411.

3128. KUŹMICKI Marcin: Współistnienie języków w rotach przysięg sądowych. *Slavia Occidentalis*. T. 70: 2013 [nr] 1 s. 75–85.

W okresie staropolskim.

3129. LISOWSKI Tomasz: Problem leksykalnej filiacji między biblijnymi przekładami renesansowymi: casus Nowego Testamentu „Biblii” Jakuba Wujka (1599) i Nowego Testamentu „Biblii brzeskiej” (1563). *Poznańskie Studia Polonistyczne*. Ser. Językozn. [T.] 22(42): 2015 z. 1 s. 119–137, streszcz. ang.

3130. ŁUCZAK Arleta: Droga Szymona Budnego do krytycznego wydania Nowego Testamentu z 1574 roku. Warszawa 2016 Inst. Sławistyki PAN 8° ss. 185, nlb. 1, streszcz. ang. Inst. Sławistyki PAN. (Prace Sławistyczne; 140).

3131. ŁUCZYŃSKI Michał: Prapolski etnonim „Glopeani” (głos w dyskusji). *Slavia Occidentalis*. T. 72: 2015 [nr] 1 s. 121–124, streszcz. ang.

3132. MARCINKIEWICZ Józef: Lithuanians on the jubilee of the 125th birth anniversary of the great linguist Jan Szczepan Otrębski [1889–1971]. *Lingua Posnaniensis*. T. 58: 2016 nr 1 s. 55–68.

3133. MICHALSKA Paulina: Uwagi o przebiegu XVI-wiecznych procesów normalizacyjnych na przykładzie oboczności „albo//abo”. *Poznańskie Studia Polonistyczne*. Ser. Językozn. [T.] 22(42): 2015 z. 1 s. 139–152, streszcz. ang.

3134. MŁODZI o języku dawnym. Pod red. Moniki Kresy. Warszawa 2015 Inst. Języka Pol. Uniw. Warszawskiego; Bel Studio 8° ss. 282, il., streszcz. ang. (Młodzi o Języku).

Z treści: Blus Justyna: Słownictwo związane z żywnością i robieniem zakupów w „Viertzig Dialogi” Mikołaja Volckmara s. 11–22; Ciechańska Anna: Sacrum i profanum, czyli o wybranej leksyce w „Psalmodii polskiej” Wespazjana Kochowskiego s. 23–29; Cygańska Paulina: Nazwy aniołów i demonów w szesnastowiecznych przekładach Ewangelii na język polski s. 31–43; Kamińska Małgorzata: Oronimy polskiej części Pieńin – nazwy syntetyczne o pojedynczej motywacji s. 59–68; Krzemińska-Albrycht Ida: Funkcjonowanie imion z morfemem „sław” w imiennictwie XX w. s. 69–79; Kutiepova Aleksandra: Rusycyzmy i uokrainizmy w „Diariuszu drogi spisanej i różnych przypadków pociesznych i żalonych prowadząc córke Jerzego Mniszka, Marynę, Dymitrowi Iwanowiczowi w roku 1606” Stanisława Niemcewskiego s. 81–90; Kwapien Ewelina: „Lubianka, nietyczanka, wizawiwka...” – czyli skąd się wzięły dziewiętnastowieczne nazwy środków transportu s. 91–100; Liauchuk Volha: Zapozyczenia leksykalne w zakresie rolnictwa w gwarze polskiej w zachodniej części rejonu postawskiego na Białorusi s. 101–110; Łaszcz Joanna: Archaizmy leksykalne w przepisach kulinarnych Lucyny Ćwierczakiewiczowej s. 111–120; Parчета Anna: Nazwy aborcji w świetle danych leksykograficznych s. 121–131; Parys Małgorzata: Progностyk – gatunek obligatoryjnie występujący w kalendarzach astrologiczno-progностykarskich z pierwszej połowy XVIII wieku s. 133–146; Sabala Martina: „Przynieśli mu sztukę ryby pieczonej, i plastr miodu”, czyli o nazwach pożywienia w szesnastowiecznych przekładach Ewangelii na język polski s. 171–182; Sawa Anna: Graficzne eksponenty przytoczeń w „Regule świętego oycy Benedicta” wydanej w Lublinie w 1635 roku s. 183–198; Winciewicz Kamila: Apelatywne nazw kobiet w „Żywotach świętych” Piotra Skargi s. 199–209; Wojtowicz Małgorzata: Uwagi o średniowiecznej składni na przykładzie „Historiji barzo cudnej [...] o stworzeniu nieba i ziemie...” Krzysztofa Pussmana s. 211–223; Ziemińska Anna: O rozwoju semantycznym leksemu „gruby” s. 225–237; Żurek Aleksandra: Takie same, a jednak inne, czyli o zmienności nazwisk dziewiętnastowiecznych na materiale metrykalnych ksiąg chrztu parafii św. Jana Chrzciciela w Warszawie z lat 1839–1867 s. 239–247; Czerniak Wiktoria: Napisy nagrobne w języku polskim (na materiale cmentarza we wsi Nowy Zawód) s. 251–259; Krotowicz Jana: Ukraińsko-polskie kontakty językowe na terenach obwodu Chmielnickiego: mowa mieszkańców Szepetówki s. 267–276.

3135. MŁYNARCZYK Ewa: O potrzebie badań nad dziedzictwem kultury materialnej utrwalonej w polskiej frazeologii i paremiologii. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Folia 210: *Studia Linguistica*. [T.] 11: 2016 s. 99–109, streszcz. ang.

3136. NÉMETH Michał: A historical phonology of Western Karaim. The process of its diversification into dialects. *Studia Linguistica Universitatis Jagellonicae Cracoviensis*. [Vol.] 132: 2015 s. 167–185, streszcz. ang.

3137. NOWOWIEJSKI Bogusław: Dawne słowniczki gwarowe jako źródło do historii języka. *Poznańskie Studia Polonistyczne*. Ser. Językozn. [T.] 22(42): 2015 z. 1 s. 169–183, streszcz. ang.

3138. OSIEWICZ Marek: O możliwości technicznego uwarunkowania oboczności „albo//abo” w drukach polskich z XVI wieku. *Poznańskie Studia Polonistyczne*. Ser. Językozn. [T.] 22(42): 2015 z. 1 s. 185–202, streszcz. ang.

3139. OSIEWICZ M., Piątkowska Dagmara: Oboczność „ir//er” w „Księgach o gospodarstwie” (Kraków 1549, Helena Unglerowa). *Poznańskie Studia Polonistyczne*. Ser. Językozn. [T.] 22(42): 2015 z. 2 s. 103–128, streszcz. ang.

3140. OSOWSKI Błażej: Cechy językowe akt stanu cywilnego z lat 1809–1823 parafii myśliborskiej. *Slavia Occidentalis*. T. 71: 2014 [nr] 1 s. 79–108, streszcz. ang.

3141. OSOWSKI B.: Germanizmy leksykalne w gwarze miejskiej Poznania i brneńskim „hantecu”. *Slavia Occidentalis*. T. 70: 2013 [nr] 1 s. 101–114, streszcz. ang.

3142. PAŁUCKA-CZERNAK Iwona: Wyobrażenie miasta i mieszczaństwa w języku Sienkiewiczowskiej „Trylogii”. *Acta Universitatis Lodzianensis*. Folia Linguistica. [Vol.] 50: 2016 s. 75–89, streszcz. ang.

3143. PANIC Idzi: Język mieszkańców Śląska Cieszyńskiego od średniowiecza do połowy XIX wieku. Die Sprache der Einwohner vom Teschener Schlesien vom Mittelalter bis zur Mitte des 19. Jahrhunderts. Jazyk obyvatel Těšínského Slezska od středověku do poloviny XIX. století. Cieszyn 2016 PTH. Oddz. 8° ss. 326, mapy, streszcz. ang. PTH. Oddz. w Cieszynie. (Śląsk Cieszyński na Przeźrzeni Wieków; t. 2).

3144. PELCOWA Halina: Słownik gwar Lubelszczyzny. T. 4: Sad i ogród warzywny, bu-downictwo i przestrzeń podwórza. Lublin 2016 Wydaw. UMCS 8° ss. 550, il., streszcz. ang.

Tyt. równol.: A dialect dictionary of the Lublin Region. Vol. 4: Orchard and vegetable garden, backyard area and buildings. T. 1. 2012.

3145. PIASECKA Marta: Język polski w Norwegii na przykładzie badań przeprowadzonych w polskich szkołach w Oslo. Warszawa 2016 Elipsa 8° ss. 161, nlb. 6, il. Pracownia Językoznawstwa Stosowanego. Inst. Polonistyki Stosowanej Uniw. Warszawskiego.

Od 1988 r.

3146. PIHAN-KIJASOWA Alicja: Profesor Bogdan Walczak [ur. 1942] – lingwista kompletny. *Slavia Occidentalis*. T. 70: 2013 [nr] 1 s. 7–19, streszcz. ang.

3147. PIHAN-KIJASOWA A., Gucia Dobrosława, Lubierska Joanna: Dziewiętnastowieczne listy gończe w badaniach nad urzędową polszczyzną wielkopolską. *Slavia Occidentalis*. T. 72: 2015 [nr] 1 s. 177–187, streszcz. ang.

3148. PODHAJECKA Mirosława: A history of Polish-English/English-Polish bilingual lexicography (1788–1947). Opole 2016 Wydaw. Uniw. Opolskiego 8° ss. 629, il., streszcz. pol. Uniw. Opolski. (Studia i Monografie; nr 534).

3149. POLONO-SLAVICA in honorem Maria Wojtyła-Świerczowska [ur. 1943]. Pod red. nauk. Leszka Bednarczuka, Haliny Chodurskiej, Anny Mażulis-Frydel. Kraków 2014 Impuls 8° ss. 360, tabl. 2, il. (Krakowskie Studia Sławistyczne; 2).

3150. RAK Maciej: Badania dialektologiczne na Podhalu. *Wierchy*. R. 80: 2014 [dr.:] 2016 s. 169–180, streszcz. niem.

W l. 1845–2015.

3151. RASZEWSKA-ŻUREK Beata: Zgoda w rozumieniu Polaków czasów staro- i średniopolskich. (Analiza leksykalno-semantyczna). Warszawa 2016 Inst. Sławistyki PAN 8° ss. 482, nlb. 1, streszcz. ang. Inst. Sławistyki PAN. (Prace Sławistyczne; 141).

3152. ROSYJSKA gwara staroobrzędowców w północno-wschodniej Polsce. Wybór tekstów. Zespół aut. Dorota Paško-Konecniak, Magdalena Ziółkowska-Mówka, Magdalena Grupa, Stefan Grzybowski, Adam Jaskólski, Michał Głuszkowski. Toruń 2016 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 283.

3153. RYCZEK Wojciech: Antystrofa dialektyki. Teoria retoryczna Bartłomieja Keckermanna [ok. 1572–1609]. Warszawa–Toruń 2016 Fund. na Rzecz Nauki Pol. 8° ss. 484, il., streszcz. ang.

3154. ŠINKŪNAS Mindaugas: Kristus, Krystus, Christus, Chrystus ar Cristus? Vardo

rašybos raida XVI–XIX amžiaus raštuose. *Archivum Lithuanicum*. T. 18: 2016 s. 185–220, streszcz. ang.

Kristus, Krystus, Christus, Chrystus czy Cristus? Rozwój pisowni tej nazwy w XVI–XIX w.

3155. ŠINKŪNAS M.: Lietuvių ortografijos skirtumai katalikų ir evangelikų reformatų raštuose (XVI–XVII a.): priebalsio /j/ ir dyftongų /ai/, /ei/ rašyba. *Baltistica*. [T.] 50 2015 [nr] 2 s. 197–244, streszcz. ang.

Różnice w litewskiej ortografii w katolickich i reformacyjnych pracach (XVI–XVII w.): pisownia spółgłoski /j/ i dyftongów /ai/ i /ei/.

3156. SITEK Lidia: Symboliczne treści dekoracji pałacu w Otwocku Wielkim. *Rocznik Józefowski*. T. 2: 2016 s. 27–33.

Z XVII w.

3157. SŁOWNIK osobliwości leksykalnych Stanisława Wyspiańskiego. Na materiale utworów dramatycznych. Pod red. Władysława Śliwińskiego. Kraków 2016 Libron – Filip Lohner 8° ss. 448, nlb. 1. (Z Dziejów Polszczyzny Artystycznej).

3158. SMUŁKOWA Elżbieta: Moje pogranicza w historii, języku i wspomnieniach. Warszawa 2016 Sławistyczny Ośr. Wydaw. Inst. Sławistyki PAN 8° ss. 447, il., streszcz. ang. (Język na Pograniczach; nr 42).

XX–XXI w.

3159. STACHOWSKI Marek: Uwagi do etymologii słowiańskiej nazwy potrawy „gołąbki”. *Przegląd Wschodnioeuropejski*. [T.] 7: 2016 [nr] 2 s. 239–244.

3160. SZAMRYK Konrad Kazimierz: Język rękopiśmiennych Kazań Krzysztofa Kluka [1739–1796]. Białystok 2016 Wydaw. Uniw. w Białymstoku 8° ss. 315, il. (Białostockie Studia Językoznawcze; 13).

3161. SZCZAUS Agnieszka: Teksty naukowe i techniczne doby średniopolskiej jako źródło badań historycznojęzykowych. *Poznańskie Studia Polonistyczne*. Ser. Językozn. [T.] 22(42): 2015 z. 1 s. 253–268, streszcz. ang.

3162. ŚLIWIŃSKI Władysław: Dialektyzmy i kultura ludowa w dramatach Stanisława Wyspiańskiego. Kraków 2016 Libron – Filip Lohner 8° ss. 217, nlb. 1. (Z Dziejów Polszczyzny Artystycznej).

3163. TABOREK Janusz: Józef Darski (1942–2016) and his contribution to the German linguistics and grammar. *Lingua*

Posnaniensis. T. 58: 2016 nr 1 s. 89–104, streszcz. ang.

3164. TOMASIK Piotr: Nazewnictwo kolejowe. (Na materiale języka polskiego, rosyjskiego i czeskiego). Bydgoszcz 2016 Wydaw. Uniw. Kazimierza Wielkiego 8° ss. 218, il., streszcz. ang., ros.

3165. TRAWIŃSKA Maria: Rękopis najstarszej poznańskiej księgi ziemskiej (1386–1400). Wokół analizy filologicznej. Warszawa–Poznań 2014.

Rec.: Słoi Marek, *Studia Źródłoznawcze*. T. 54: 2016 s. 204–205; Wroniszewski Jan, *Tamże* s. 205–209.

3166. W KRĘGU dawnej polszczyzny. [Cz.] 1. Red. Maciej Mączyński, Ewa Horyń, Ewa Zmuda. Kraków 2016 Akad. Ignatianum; Wydaw. WAM 8° ss. 318, il., streszcz. ang.

Z treści: Bujak Jan: Polszczyzna Bukowińczyków s. 11–26; Kobylńska Józefa: Odesłania w dawnych tekstach prawnych s. 27–37; Sztankóné Stryniak Elżbieta: Z dziejów stylu retorycznego w Polsce s. 39–53; Wąsińska Kinga: Czy mądrość można uprawiać? Rozwój semantyczny czasowników „uprawić – uprawiać” oraz „doprawić – doprawiać” w historii języka polskiego s. 55–70; Woźniak Ewa: Prawdy i mity o języku urzędowym w dobie nowopolskiej s. 71–85; Kolberova Urszula: Językowy obraz religijności zawarty we frazeologii cieszyńskiej s. 89–100; Konczewska Katarzyna: „Dalibóg, ubij mię na ciełe i duszy”. Językowy obraz religijności szlachty grodzieńskiej w „Nad Niemnem” Elizy Orszkowej s. 101–111; Leńczuk Mariusz: Staropolskie tłumaczenia Nowego Testamentu – bariery i możliwości badawcze s. 113–119; Lisowski Tomasz: Nowotestamentowe leksmy Biblii brzeskiej (1563), nieobecne w późniejszych przekładach translacyjnego kontinuum kalwińsko-luterańskiego, utralone w Biblii Jakuba Wujka (1599) s. 121–139; Mączyński M.: Człowieczeństwo Chrystusa w świetle leksyki XVII-wiecznych medytacji norbertańskich s. 141–150; Sobczakowa Joanna: Religijność a fakty historycznojęzykowe s. 151–162; Warda-Radys Lucyna: Wartościowanie języka francuskiego w dziewiętnastowiecznych pamiętnikach kobiet s. 163–178; Zmuda E.: Tytuły tekstów modlitewnych – struktura i znaczenie (na materiale benedyktyńskich rękopiśmiennych modlitewników z XVII w.) s. 197–212; Żmigrodzka Bożena: Wertykalny i horyzontalny wymiar przestrzeni w modlitewniku z 1781 roku s. 213–232; Kowalska Małgorzata: Formy wariatywne w dziewiętnastowiecznych nazwiskach z Pisarzowej s. 235–245; Nobis Iwona: Najstarsze polskie nazwy miejscowe – historia, pochodzenie, zmiany s. 247–270; Pałka Aneta: Głowa, Kanaerek, Skala..., czyli o odapelatywnych nazwiskach mieszkańców parafii pw. św. Andrzeja Apostoła w Olkuszu w XVIII–XX w. s. 271–292; Świerk Agnieszka: Imiona chrześciane mieszkańców Mszany Dolnej w latach 1900–1910 oraz 2000–2010 s. 293–306; Walczak Bogdan: Nazwy własne z perspektywy historyka języka polskiego s. 307–318.

3167. W KRĘGU dawnej polszczyzny. [Cz.] 2. Red. Maciej Mączyński, Ewa Horyń, Ewa Zmuda. Kraków 2016 Akad. Ignatianum; Wydaw. WAM 8° ss. 367, il., streszcz. ang.

Z treści: Duska Joanna: Potoczność jako środek perswazji w obróbach duchownych do „Żywotów Świętych” Piotra Skargi s. 31–42; Kresa Monika: Język przedwojennego Lwowa w filmie „Będzie lepiej” w reż. Michała Waszyńskiego (fonetyka i fleksja) s. 43–58; Okoniowa Joanna: „O ciepłicach we Śkle” Erazma

Syksta s. 59–69; Pañkowska Olga: Swoistość językowa opowieści „Pakuty Hrysta” („Passio Christi”) s. 71–81; Pihan-Kijasowa Alicja, Gucia Dobrosława: „Dziennik Urzędowy Królewskiej Regencyi w Poznaniu” z dodatkiem „Publiczny Donosiciel” jako źródło do badań dziewiętnastowiecznej polszczyzny wielkopolskiej s. 83–102; Raclavská Jana: Zaraza morowa na Śląsku Cieszyńskim – opis choroby i jej leczenia według Jana Muthmana s. 103–113; Rittel Teodozja: Status tekstologiczny mitu w tekstach Elżbiety Drużbackiej s. 115–130; Wiśniewska Halina: Zasobność słownika „verba dicendi” w bajkach Biemata z Lublina s. 131–148; Deptuchowa Ewa: O suplemencie do „Słownika staropolskiego” w przededniu wydania s. 151–161; Kwapien Ewelina: Zapozyczenia z języka francuskiego wśród czasowników regresywnych w okresie nowopolskim s. 163–192; Olma Marcell: Kultura życia codziennego XIX-wiecznej arystokracji w świetle leksyki listów rodzinnych Pawlikowicz s. 193–212; Piela Agnieszka: Stare słowa we współczesnych skupieniach terminologicznych s. 213–227; Poprawka Urszula: Ciągłość i zmiany semantyczne rodziny wyrazu „kołęda” s. 229–238; Sabała Martyna: „Szaty”, „odzienie”, „koszula”, czyli o nazwach ubioru w XVI-wiecznych przekładach Ewangelii na język polski s. 239–250; Seniów Adrianna: Badania nad polskim słownictwem z zakresu psychologii – rekonensans s. 251–162; Sicińska Katarzyna: Pisanie, litera, gramota... O nazwach listu w polszczyźnie XVII i XVIII wieku s. 263–286; Sieradzka-Bazur Bożena, Kajtoch Krystyna, Mika Dorota: Leksyka średniowieczna w „Słowniku pojęciowym języka staropolskiego” s. 287–300; Wanicowa Zofia: Warsztat badawczy leksykografa – historia. Uwagi metodologiczne s. 301–310; Żurawska-Chaszczewska Jowita: Słownictwo związane ze sztuką kulinarną jako element językowej kreacji obyczajów w powieści „Pan Stolnikowicz” Józefa Korzeniowskiego s. 311–330; Dzwigoł Renata: Ślady wierzeń ludowych z zakresu demonologii odzwierciedlone w jednostkach frazeologicznych s. 333–358; Pañčíková Marta: Polska i słowacka leksyka i frazeologia archaiczna s. 359–367.

3168. WALCZAK Bogdan: Wojciech Ryszard Rzepka [1940–2008] na tle poznańskiej tradycji językoznawstwa historycznego. *Poznańskie Studia Polonistyczne*. Ser. Językozn. [T.] 22(42): 2015 z. 1 s. 269–280, streszcz. ang.

3169. WAWRZYŃCZYK Jan: Z e-brudnopisów słownika bibliograficznego języka polskiego (ku półmilionowemu szybkiemu rejestrowi hasel). Warszawa 2016 Miła Hoshi 8° ss. 8.

XVIII–XXI w.

3170. WIŚNIEWSKA Halina: Polszczyzna w utworach Elżbiety Drużbackiej poetki saskiej (1698–1765). Rozważania lingwistyczno-kulturowe. Lublin 2016 Wydaw. UMCS 8° ss. 238, nlb. 1, tabl. 12, il.

3171. WSPÓŁCZESNY i dawny obraz mężczyzny w języku. Pod red. Leonardy Mariak i Joanny Rychter. Szczecin 2016 Volumina. pl Daniel Krzanowski 8° ss. 312, streszcz. ang. Uniw. Szczeciński.

Z treści: Bięnkowska Danuta, Umińska-Tytoń Elżbieta: Męska uroda oczami Marii Dąbrowskiej (na podstawie „Dzienników”) s. 9–18; Błachowicz Ewa: „Staraj się moja kochana aby twoje przyjemności były miłe twemu mężowi” – „Rady dla córki” sporządzone przez Zofię z Czartoryskich Zamoyską [1790–1837] s. 19–29; Hawrysz Magdalena: Obraz Polaków

w katalogach władców z okresu I Rzeczypospolitej w kontekście badań nad tożsamością narodową s. 43–54; Jankowiak Lucyna Agnieszka: Osobliwe nazwy mężczyzn w słownikach Bartłomieja z Bydgoszczy s. 67–74; Kopec Urszula: Językowo-kulturowe obrazy mężczyzn w „Cudzoziemce” Marii Kuncewiczowej s. 101–109; Krauz Maria: Obraz mężczyzn w literaturze XIX wieku. Portrety inicjalne w „Nad Niemnem” Elizy Orzeszkowej i „Lalce” Bolesława Prusa s. 111–126; Kuć Joanna: Męski świat XIX-wiecznych notariatów z terenu Podlasia s. 127–134; Lenartowicz-Zagrodna Anna: Imiona męskie i biologiczne w „Słowniku polsko-lacińskim” Antoniego Bielkiewicza [wyd. 1863] s. 135–144; Mariak L.: Stereotyp rycerza idealnego na podstawie „Trylogii” Henryka Sienkiewicza s. 145–155; Miławska Małgorzata: Idiolekty prawdziwe męskie – o języku bohaterów filmów Wojciecha Smarzowskiego s. 157–164; Pastuchowa Magdalena, Sujkowska-Sobisz Katarzyna: Czy tylko „męskie sprawy”? – dawny i współczesny wizerunek majsterkowicza s. 165–177; Piotrowicz Anna, Witaszek-Samborska Małgorzata: Mężczyzna jako grzesznik w świetle gwary miejskiej Poznania s. 179–186; Rychter J.: Portret mężczyzny barwami kreślony (na przykładzie poezji Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej) s. 211–221; Siuciak Mirosława: Obraz mężczyzny w prasie kobiecej z końca XIX i początku XX wieku s. 223–231; Sokółska Urszula: „Mąż” i „mężczyzna” w polszczyźnie XVI wieku s. 243–257; Walczak Bogdan: Historię języka polskiego o mężczyźnie s. 299–302; Wyszomirska Anna: Deskrypcje bohaterów chłopskich w noweliście Marii Konopnickiej s. 303–312.

3172. WYBÓR tekstów z dziejów języka polskiego. [T.] 1–2. Pod red. nauk. Marka Cybulskiego. Łódź 2015.

Rec.: Olma Marcell, *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Folia 190: Studia Linguistica. [T.] 10: 2015 s. 209–213.

3173. ZIÓŁKOWSKA Olga: Specyfika języka „Rozmyślań dominikańskich” w świetle składni i leksyki. Poznań–Dąbrowka 2016 Rys 8° ss. 192, il., streszcz. ang.

Z l. 1501–1532.

h) Historia literatury

Zob. poz. 397, 398, 1648, 2402, 2403, 2545, 2629, 2666, 2675, 2754, 3374, 5079, 5112, 5153, 5158, 5165, 5170, 5176, 5191, 5209, 5231, 5389, 5441, 5610, 5656, 5668, 5700, 5737, 5738, 5749, 5772, 5782, 5790, 5796, 5861, 5870, 5887, 5900, 5911, 5931, 5966, 5979, 5984, 6013, 6035, 6048, 6080, 6113, 6117, 6146, 6147, 6218, 6241, 6262, 6293, 6486, 6632, 7018, 7020, 7184, 7224, 7339, 7414, 7435, 7473, 7495, 7612, 7615, 7625, 7725, 7739, 7842, 7873, 7892, 8005, 8075, 8107, 8153, 8200, 8240, 8244, 8303, 8311, 8316, 8318, 8373, 8434, 8456, 8507, 8508, 8515, 8536, 8556, 8585, 8740, 8775, 8776, 8833, 8867, 8887, 8895, 9384, 9496, 10127, 10729, 10736, 10746, 10856, 10869, 10961, 11006, 11093, 11097, 11118, 11167, 11284, 11308, 11334, 11383, 11390, 11409, 11479.

3174. ALEKSANDROWICZ-PĘDZICH Lucyna: Memory and neighborhood: Poles and Poland in Jewish American fiction after World War Two. Frankfurt am Main 2013 Peter Lang 8° ss. 170.

Rec.: Gasztold Brygida, *Scripta Judaica Cracoviensia*. Vol. 14: 2016 s. 173–175.

3175. AUTOBIOGRAFIE (po)graniczne. Pod red. Ingi Iwasów i Tiatiany Czernskiej. Kraków 2016 Universitas 8° ss. 314. (Seria Wydawnicza Centrum Badań Dyskursów Postzależnościowych; t. 6).

Z treści: Iwasów I.: Wprowadzenie s. 7–11; Boruszkowska Iwona: Czerniewce: poetycka autobiografia pograniczna s. 31–40; Zduniak-Wiktorowicz Małgorzata: Polsko-niemieckie autobiografie (nie tylko) naukowe. Wstępne przykłady i rozpoznania s. 77–91; Iwasów Sławomir: „Niektóre rzeczy się lepiej widzi z pewnej odległości”. Auto/biografie Piotra Zaremy na przykładzie „Dziennika 1945” s. 93–108; Madejski Jerzy: „Zieleń Szczecina orzeźwia...”. „Polonizacja” w autobiografii Stanisława Helsztyńskiego s. 109–123; Karwowska Bożena: Wspomnienia z obozu zagłady jako tekst autobiograficzny s. 125–135; Tomczok Paweł: Migracja, klasa, narodowość w autobiografiach robotniczych s. 155–166; Grzemska Aleksandra: Uwikłane. O relacji matka-córka w autobiografiach kobiet s. 167–181; Czerna T.: Dzienniki podwójne, czyli o kanibalizmie w diarystyce s. 183–196; Świerkosz Monika: Relacje zależności w „Dziennikach” Marii Dąbrowskiej s. 197–208; Duda Maciej: Pamiętnik Odo Bujnida. Po/między życiem i męskością s. 221–238; Lichtblau Krzysztof: Wojenny komiks autobiograficzny. „Dzieje 2-go Korpusu... inaczej!” Mieczysława Kuczyńskiego s. 291–299.

3176. AUTOPORTRET, autobiografia, autotematyzm. Monografia naukowa. Pod red. Katarzyny Kleczkowskiej, Katarzyny Kuchowicz, Anny Kuchty, Marii Tadel. Kraków 2016 AT Wydaw. 8° ss. 123, nlb. 1., streszcz. ang.

Z treści: Kuchowicz K.: Autoportret wypędzonego. Kilka uwag teoretycznych o prozie wysiedlonych i funkcjonujących w niej stereotypach s. 43–54; Maciejczyk Beata, Ryś Paweł Wiktor: „Poznać samą siebie przez pisanie”. Autoportret, autobiografia i autotematyzm w dzienniku Rut Lieblich s. 63–73; Pudelko Ewelina: Autoportret poetyki odbity w zwierciadle. Łąbądź i autentyzm w polskiej oraz francuskiej poezji symbolicznej s. 99–109; Suszek Ewelina: Czy ja jestem? Gdzie ja jestem? Ile mnie jest? O (nie)obecności samego siebie w poezji Mirona Białoszewskiego s. 111–124.

3177. BAJDA Justyna: Kilka słów o biografii naukowej Profesora Lesława Tatarowskiego. *Prace Literackie*. [T.] 55: 2015 s. 5–8, streszcz. ang.

Historię literatury.

Uzup.: Bibliografia prac naukowych, dydaktycznych i popularyzatorskich Profesora Lesława Tatarowskiego za lata 1970–2009. Oprac. J. Bajda. *Tamże* s. 9–13; Miodek Jan: O Lesławie Tatarowskim – onomastycznie. *Tamże* s. 15–16, streszcz. ang.

3178. BAJDA J.: Młodopolscy poeci piszący po francusku. Twórczość Wincentego Koraba Brzozowskiego [1877–1941]. *Prace Literackie*. [T.] 55: 2015 s. 141–151, streszcz. ang.

3179. BAJOR Alwida Antonina: Szlakiem bohaterów Potopu Henryka Sienkiewicza. Warszawa–Sejny 2016 Nar. Centrum Kultury; Sejneńskie Tow. Opieki nad Zabytkami 8° ss. 254, nlb. 2, il.

3180. BAL Aleksandra: Wilhelm Mach [1917–1965] – pisarz z Kamionki. Ocieka–

Ostrów–Kamionka 2016 Agencja Reklamowa StudioPixel; na zlec. Gm. Centrum Kultury i Sportu 8° ss. 44, il.

3181. BAŁDA Waldemar: O poecie niezapomnianym i bieszczadzkiem poemacie. *Bieszczad*. [T.] 21: 2016 s. 248–268.

Wiesław Koszela (1936–1993).

3182. BIAŁOBRZESKA Marta: Antoni Malczewski [1793–1826]. Literackie mitologizacje biografii. Białystok 2016 Prymat 8° ss. 415, nlb. 3, il., streszcz. ang. Katedra Badań Filol. „Wschód–Zachód”. Wyd. Filol. Uniw. w Białymstoku. (Czarny Romantyzm).

3183. BOHUSZEWICZ Paweł: Od „romansu” do powieści. Studia o polskiej literaturze narracyjnej (druga połowa XVII wieku – pierwsza połowa XIX wieku). Toruń 2016 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 495, streszcz. ang.

3184. BOLESŁAW Prus. Artysta, myśliciel, świadek epoki. Pod red. Jerzego Snopka. Warszawa 2016 IBL PAN 8° ss. 374, nlb. 1.

Z treści: Snopek J.: Wstęp s. 7–8; Ławski Jarosław: Fanaberia? Prusowska interpretacja „Zdań i uwag” Adama Mickiewicza s. 55–71; Tomasiak Wojciech: O jednym brakującym przypisie do „Lalki” s. 73–90; Kaliszewski Wojciech: Głosy tła w „Lalce” Bolesława Prusa s. 91–102; Sobieraj Tomasz: Między nieskończonością a postępem. Młody Prus o poznaniu naukowym i jego funkcjach s. 103–120; Mazan Bogdan: Prus widziany w lokomotywie postępu (w „Przeglądzie Tygodniowym”) s. 121–149; Pycka Anna Małgorzata: Bolesław Prus – kronikarz Warszawy przełomu XIX i XX wieku s. 193–208; Rumuńska Magdalena: Polaków choroby narodowe w świetle „Kronik” Bolesława Prusa s. 233–249; Karpowicz-Słowikowska Sylwia: Wokół 1905 roku. Bolesława Prusa myśli o Rosji i Rosjanach s. 251–270; Jarosz-Mackiewicz Edyta: Praktyki medyczne i magnetyczne w Warszawie za życia Bolesława Prusa s. 301–321; Blech Rokšana: O listach Bolesława Prusa do Juliana Ochorowicza s. 323–346; Stanek Monika: Śmierć w ujęciach statystycznych jako istotne zjawisko społeczne (na podstawie „Kronik” Bolesława Prusa) s. 347–355; Snopek J.: Prus i cykliści s. 357–367.

3185. BRYLLA Wolfgang [Damian]: Zur polnischen Rezeption von Erwin Strittmatter [1912–1994]. *Studia Niemcoznawcze*. T. 57: 2016 s. 371–383, streszcz. ang., niem.

3186. BRYŁA Władysława: Syn ziemian i rycerzy. Studia o twórczości i języku Wincen-tego Pola [1807–1872]. Lublin 2016 Wydaw. UMCS 8° ss. 217.

3187. BUDREWICZ Tadeusz: Karola Hoffmana [1855–1937] obrazki suwalskie. *Rocznik Augustowsko-Suwalski*. T. 16: 2016 s. 5–20, streszcz. ang.

Pisarz, działacz społeczny, krajoznawca.

3188. BURDA-FISCHER Dorota: Stanisława Vincenza [1888–1971] tematy żydowskie.

Wrocław 2015 Agencja Wydawnicza a Linea 8° ss. 189, streszcz. ang. (Biblioteka Vincenzowska; t. 2).

3189. BURYŁA Sławomir: Tematy (nie)opisane. Kraków 2013.

Rec.: Tomczok Marta: Opisana Zagłada? Uwagi do projektu. *Pamiętnik Literacki*. R. 106: 2015 z. 3 s. 243–249.

3190. BURYŁA S.: Wokół Zagłady. Szkice o literaturze Holokaustu. Kraków 2016 Universitas 8° ss. 362, streszcz. ang.

3191. CHEŁM literacki XX i XXI wieku. T. 2. Wybór tekstów i oprac. Longin Jan Okoń, Zbigniew Waldemar Okoń. Kielce–Chełm 2016 Gens; Tow. Rocznik Chełmski; Stow. Sympatyków Kultury i Sztuki; Chełmski Klub Literatów „Osnowa” 8° ss. 530, nlb. 2, tabl. 2, il.

Z treści: Okoń L. J., Okoń Z. W.: Wstęp s. 5–6; Okoń Z. W.: Chełm literacki XX i XXI wieku – tło kulturowo-historyczne s. 7–159; Kalinowska Anna: Działalność Zespołu Poetyckiego „Przymaty” w Chełmie międzywojennym s. 160–164; Bodio-Misiewicz Ewa: Z dziejów Chełmskiego Klubu Literackiego Młodych w Chełmie s. 165–178; Okoń Z. W.: Literackie odsłony twórczości Stanisława Leona Popka s. 183–193; Okoń Z. W.: Literackie przyjaźnie Logina Jana Okonia s. 194–199; Rybak Andrzej, Korniejuk Monika: Indiańskie inspiracje w twórczości Longina Jana Okonia s. 200–203; Okoń L. J.: Poeta i dokumentalista literatury s. 204–206; Czejarek Karol: Zbigniew Waldemar Okoń s. 207–213; Okoń Z. W.: „Zakwitnąć wraz ze światem...” czyli „odczytywanie guo” przez Dariusza Sułkowskiego s. 226–233; Okoń L. J.: Poeta i grafik [Franciszek Jan Korzeniewski] s. 234–235; Makarska Maria: Podążać za życiem... [Alina Jahołkowska] s. 243–246; Okoń Z. W.: To ja Anna... – świat poezji i miłości Anny Nazar s. 251–258; Makarska M.: „Na ojcowiznę po omacku trafisz”... s. 259–263; Okoń L. J.: Debiutanci i niedostrzeżeni s. 264–269; Okoń Z. W.: Odeszli w pełni sił twórczych... s. 270–276; Okoń L. J.: Odeszli, lecz żyją w swojej poezji s. 277–284; Kalinowska Anna: Marian Narcezy Listowski – polonista-poeta i nauczyciel s. 285–289; Okoń Z. W.: Publicyści Grupy Literackiej „Przymaty” s. 290–302; Kiernikowski P.: Kazimierz Czerniecki – czy tylko publicystyczny awanturnik Chełma i literacki przeciwnik K[azimierza] A[ndrzeja] Jaworskiego? s. 303–306; Okoń Z. W.: Zbigniewa Sławomira Lubaszewskiego spaceru po Chełmie s. 307–309; Skwarczewska Jolanta: Prasa chełmska 1918–2013 samorządowa, społeczno-polityczna, branżowa, religijna i szkolna, z wyłączeniem czasopism literackich i niezależnych. Zarys tematyczny s. 313–360; Piwowarczyk Andrzej: Epoka „Ziemi Chełmskiej” s. 361–363; Wilkowskieto Eugeniusz: Chełmskie piśmiennictwo solidarnościowe w latach 1980 – czerwiec 2016 s. 364–454; Pietuch Anna: Formy popularyzacji współczesnej literatury polskiej w działalności Chełmskiej Biblioteki Publicznej im. Marii Pauliny Orsetti w Chełmie s. 455–471.

T. 1. 2014.

3192. [CHOTOMSKA Wanda]: Wanda Chotomska [1929–2017]. Nie mam nic do ukrycia. [Wywiad przeprowadziła] Barbara Gawryluk. Warszawa 2016 Marginesy 8° ss. 334, nlb. 2, il.

3193. CZACHOROWSKA Magdalena, Guzek Mariusz: Wojna i wojskowość w twórczości oraz adaptacjach powieści Bolesława Prusa.

Bydgoszcz 2016 Wydaw. Uniw. Kazimierza Wielkiego 8° ss. 290.

3194. CZAPLIŃSKI Przemysław: *Zagłada jako horror. Kilka uwag o literaturze polskiej 1985–2015. Zagłada Żydów*. Nr 12: 2016 s. 375–394, streszcz. ang.

3195. CZTERECH dostojnych szamanów. Mickiewicz, Słowacki, Krasiński, Norwid. [Aut.]: Krzysztof Rutkowski, Marek Troszyński, Maria Prussak, Tomasz Korpysz. Gdańsk 2016 Pracownia 8° ss. 177, nlb. 7, tabl. 16, il.

Materiały z cyklu spotkań „TeKa refleksji”, Sopot 2016.

3196. CZYTANIE Dwudziestolecia. [Cz.] 4 t. 1. Pod red. Elżbiety Wróbel i Joanny Warońskiej. Częstochowa 2016 Wydaw. im. Stanisława Podobińskiego Akad. im. Jana Długosza 8° ss. 345, tabl. 6., streszcz. ang. Akad. im. Jana Długosza w Częstochowie.

Z treści: Wróbel E., Warońska J.: Od redaktorek s. 7–10; Humnikowa Elżbieta: Salony Dwudziestolecia s. 11–28; Pochel Piotr: Skamandryta zapomniany. O życiu i twórczości Karola Husarskiego s. 105–127; Kulczyńska-Kruk Joanna: Reprezentacje historii współczesnej w międzywojennej poezji Stanisława Młodożeńca s. 129–147; Majerski Paweł: Miła Elin. Jeszcze raz o „stażystce” Tadeusza Peipera s. 149–168; Tomalak Barbara: Elementy kultury masowej w liryce K. I. Gałczyńskiego s. 175–195; Krzysztoforska-Weisswasser Zofia: Polska literatura w wiedeńskiej prasie u progu dwudziestolecia międzywojennego s. 227–241; Cupała Katarzyna: Czeska i polska twórczość międzywojenna na przykładzie działalności grup Skamander i Devětsil s. 243–251; Plawecka Katarzyna Maria: Fotografie Klementyny Zubrzyckiej-Bączkowskiej jako doświadczenie regionu (na przykładzie wystawy – „Światło-czułe świadectwo. Skarb z Limanowej”) s. 253–266; Skrzypczak-Galkowska Iwona: „...wszystko, co się dzieje dookoła, czym żyjemy”. Obraz międzywojennej Częstochowy i jej nastoletnich mieszkańców w powieści Ludmiły Marjańskiej „Pierwsze śniegi, pierwsze wiosny” s. 267–288; Pobratyn Agnieszka: Amatorskie teatry Częstochowy (1918–1939) s. 289–302; Piasecka Paulina: Karnawał uliczny w międzywojennej Częstochowie s. 303–312; Urbanowicz Beata: Dzieje gospodarze w międzywojennych podręcznikach historii s. 313–327.

Toż. T. 2. ss. 301, streszcz. ang.

Z treści: Kisiel Marian: Dwudziestolecie otwarte na wieczność s. 7–23; Mika Ewelina: Dwudziestolecie międzywojenne oczyma Marii Czapskiej – postać Józefa Piłsudskiego s. 25–42; Węgrzyniak Anna: Dzienniki gimnazjalisty Iwaskiewicza s. 43–56; Olszewska Maria Jolanta: Smutna historia kryminalisty Maciążka, czyli „Obok życia” Jerzego Ostrowskiego s. 83–97; Jaros Violetta: Wyznawczniki stylizacji językowej w „Opowiadaniach szlacheckich” Piotra Choynowskiego s. 99–116; Łukarska Beata: Siedemnaścioletnia religijność polska w obrazie utworów powieściowych Z. Kossak-Szczuckiej s. 117–130; Markiewka Tomasz: Projektowanie historii. Teodora Parnickiego plany literackie z okresu Dwudziestolecia s. 143–154; Banot Aleksandra E.: Problem, który nie ma nazwy. Kwestia aboreji w „Miłości paniieńskiej” Marii Kuncewiczowej s. 169–180; Warońska J.: Model(e) gatunków komediowych w teatralnych recenzjach Skamandrytów s. 181–208; Gielata Ireneusz: Pochwała nowoczesnej głupoty (o kronikach Antoniego Słonimskiego) s. 209–220; Wróbel E.: Juliusz Kaden-Bandrowski spektakl żywego słowa. Pisarza walka nie tylko o nową kobietę s. 221–255; Bartos Ewa: Smak literatury. O „Losach romansu” Stanisława Baczyńskiego s. 257–267; Marcinów Zdzisław: Uwagi o pracach krytycznoli-

terackich Stefana Kawyna z lat 1929–1934 s. 269–280; Mytych-Forajter Beata: Od natury do kultury i z powrotem. Ścieżki myśli Jana Gwalberta Pawlikowskiego s. 281–289.

Cz. 1. 2005.

3197. CZYTANIE Naruszewicza. [T.] 1. Pod red. Barbary Wolskiej, Teresy Kostkiewiczowej i Bożeny Mazurkowej. Warszawa 2015.

Rec.: Stasiewicz Piotr: Krzywdą Naruszewicza naprawiona. *Wiek Oświecenia*. [T.] 32: 2016 s. 223–231.

3198. DĄBROWSKA-SAMASZKO Joanna: Krytyka literacka, publicystyka i eseistyka Stanisława Barańczaka [1946–2014]. Poznań 2016 Wydaw. „Poznańskie Studia Polonistyczne” 8° ss. 233, nlb. 1. (Prace Instytutu Filologii Polskiej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu).

3199. DĄBROWSKI Szymon Piotr: Wiersze pochwalne na cześć Elżbiety z Branickich Sapieżyny [1734–1800] i jej najbliższych krewnych. *Acta Universitatis Lodzensis. Folia Litteraria Polonica*. Nr 4: 2016 s. 35–52, streszcz. ang.

3200. DZIECKO. Literatura, sztuka, język. Pod red. Romana Starza. Kielce 2016 Inst. Filol. Pol. UJK 8° ss. 461, il., streszcz. ang.

Z treści: Benicka Anna: Orcio i Tadzio – cudownych dzieci utracone dzieciństwo s. 11–22; Bojko Pelagia: Dziecko nieobecne w folklorystycznych i religijnych obrzędach? Szkic o polskiej poezji dziewiętnastowiecznej s. 37–46; Gaździcki Maciej: Wawrzek, Grześ i Jaszko. Dziecko w średniowiecznym Krakowie według powieści Antoniny Domańskiej i Józefa Ignacego Kraszewskiego s. 88–100; Ozóg-Winiarska Zofia: Z malarskich inspiracji Michaliny Chełmońskiej-Szczepankowskiej s. 148–158; Patro-Kucab Magdalena: Dziecko w świetle prywatnej korespondencji oraz pism Alojzego Felńskiego s. 174–188; Rąbkowska Ewelina: Kiedy znów jestem dzieckiem – kategoria dzieciństwa w polskiej współczesnej prozie wspomnieniowej (1987–2014) s. 189–202; Wójcik Wiesława Teresa: Wierność pamięci. Szoa w perspektywie dzieła s. 243–263; Kotowski Robert: Modelka dwóch mistrzów [Józefa Oderfeldówna] s. 308–319; Pacuła Jarosław: Z historii ekspresywnizmów wyrażających negatywną ocenę młodzieży s. 388–415; Ruszkowski Marek: Leksem DZIECKO w języku polskim s. 416–421; Rypel Agnieszka: Dziecko w czasie przelomu – obraz młodościowych mieszkańców Pomorza w „Dzienniku Bydgoskim” z roku 1920 s. 422–444; Wiśniewska Halina: Nazwy dzieci i młodzieży w słowniku Grzegorza Knapusza (1643) s. 445–456; Walewander Edward: Dziecko w czasach II wojny światowej (na marginesie książki „Wojenne dzieciństwo. Wspomnienia” [Lublin 2014]) s. 458–461.

3201. DZIERGWA Roman: *Dziedzictwo wielokulturowego pogranicza a tożsamość. Obraz południowych rubieży Wielkopolski w literaturze polskiej i niemieckojęzycznej XIX i XX wieku*. Poznań–Ostrzeszów 2015.

Rec.: Rezler Marek, *Przegląd Zachodni*. [T. 72:] 2016 [nr] 3 s. 220–225.

3202. DZIERGWA R.: *Das Sanatorium der Verwandlung. Zur „immerwährenden” Kreativität*

der polnischen Rezeption von Thomas Manns „Zauberberg”. *Studia Niemcoznawcze*. T. 58: 2016 s. 177–197, streszcz. ang., niem.

XX w.

3203. DZIKOWSKI Krzysztof: Tekściarz. Wysłuchał i oprac. Rafał Podraza. Warszawa 2016 Państw. Inst. Wydawniczy 8° ss. 239, nlb. 7, il.

Wspomnienia satyryka i literata, autora tekstów piosenek (ur. 1938).

3204. EPISTOLOGRAFIA w dawnej Rzeczypospolitej. T. 5: Stulecia XVI–XIX. Nowa perspektywa historycznoliteracka. Red. Piotr Borek, Marceli Olma. Kraków 2015 Collegium Columbinum 8° ss. 421. (Biblioteka Tradycji; nr 148).

Treść: Wichowa Maria: Jerzy Starnawski jako wydawca korespondencji twórców i badacz literatury s. 11–23; Głombiowska Zofia: List Jakuba Pizona o zwycięstwie Zygmunta Staroego pod Orszą s. 27–45; Dąbkowska-Kujko Justyna: Biernat z Lublina i humanizm chrześcijański. O liście do księgarza Szymona s. 47–62; Pawlak Wiesław: Amicorum colloquia absentium. Przyjaźń i epistolografia w humanistycznej respublica litteraria s. 63–83; Ryba Renata: Listy dedykacyjne Pawła Łęczyckiego w polskim przekładzie dzieła „Le Relazioni Universali” Giovanniego Botera s. 85–98; Rot-Buga Ewa: List Józefa Bartłomieja Zimorowica do Mikołaja Gielazyna jako świadectwo erudycji i warsztatu autora s. 99–108; Barłowska Maria: Listowny żart Macieja Kazimierza Sarbiewskiego s. 109–121; Jarczykowska Mariola: „Uszczypliwe skrypty” Krzysztofa Radziwiłła i Lwa Sapiehy w okresie walki o buławę hetmana wielkiego litewskiego s. 123–136; Chemperek Dariusz: Listy poetyckie Wacława Potockiego do Andrzeja Żydowskiego i koło literatów małopolskich w drugiej połowie XVII wieku. Nowe ustalenia s. 137–146; Pawłowski Rafał: Jan Sobieski jako czytelnik Biblii w świetle „Listów do Marysieńki” s. 147–154; Kaczor-Scheitler Katarzyna: „Twoje herbowne lilie [...] z siebie wdzięczniejsze wydadzą zapachy, [...] gdy lichej pracy mojej tę książeczkę Pieszczoł dusznych wdzięcznie przyjąć raczysz”. O liście dedykacyjnym Alberyka Kościńskiego do Krystyny Katarzyny z Wierzbna Pawłowskiej s. 155–171; Trębska Małgorzata: Oskarżenia i apologie w staropolskich wzorach korespondencji z synami marnotrawnymi i ich dyrektorami s. 173–191; Nowicka-Struska Anna: Listy w kręgu kulturowym karmelitanek bosych w XVII i XVIII wieku. Ze studiów nad rękopisami z Biblioteki Karmelitanek Bosych s. 193–214; Powązka Elżbieta: Wartości prezentowane na krakowskiej scenie szkolnej w świetle listów dedykacyjnych zamieszczonych w programach teatralnych (XVII–XVIII w.) s. 215–226; Kuran Michał: Listownik Wojciecha Bystrzonowskiego Polak sensat w liście... z 1730 roku – układ, tematyka i zastosowanie dydaktyczne s. 227–245; Mieszek Małgorzata: Problematyka obywatelska w świetle wybranych listów dedykacyjnych do dramatów jezuitów z połowy XVIII wieku s. 247–260; Demkowicz Agata: Osiemnastowieczny Łwów w listach eksjezuita Kazimierza Mazurkiewicza do Antoniny z Potockich Rzewuskiej s. 261–276; Marcinkowska Małgorzata: O listach w książeczkach do nabożeństwa i w modlitewniku z XVIII wieku s. 277–289; Kuran Magdalena: List pasterski arcybiskupa Michała Jerzego Przebendowskiego na śmierć Augusta Czartoryskiego – analiza retoryczna s. 291–302; Mazurkowska Bożena: Listowne rozmowy z córką w dzienniku podróży Walerii Tamrowskiej s. 303–330; Abramczyk Magdalena: Listy Łucji z Giedroyców Rautenstrauchowej s. 331–338; Kolinko Emilia: (...) ja wzięłam się do pisania listu do Ciebie i tych parę wierszów. Dziennik-list Heleny z Wolskich Krukowieckiej

(1831–1833) na tle dziewiętnastowiecznych praktyk diarystycznych s. 339–352; Toruń Włodzimierz: Z zagadnień epistolografii Cypriana Norwida s. 353–360; Myszor-Ciecieliąg Monika: Antoniego Edwarda Odyńca listy „Do moich przyjaciółcezek”. O przyjaźni z kobietami ostatniego romantyka s. 361–374; Nićcińska Monika: Modele narracyjne w dziewiętnastowiecznych wydaniach listów s. 375–390; Sędlak Marlena: Korespondencja Józefa Markiewicza – kapłana, jezuitę, misjonarza (1865–1908) s. 391–405.

T. 1. 2011.

3205. EPISTOLOGRAFIA w dawnej Rzeczypospolitej. T. 6: Stulecia XVI–XIX. Nowa perspektywa historyczna i językowa. Red. Piotr Borek, Marceli Olma. Kraków 2015 Collegium Columbinum 8° ss. 423, nlb. 1, XXXV. (Biblioteka Tradycji; nr 148).

Treść: Chynczewska-Hennel Teresa: In Memoriam. Władysław Andrzej Serczyk (23 VII 1935 – 5 I 2014) s. 11–17; Kaczorowski Włodzimierz: Relacje o stanie zdrowia i prawdopodobnej przyczynie śmierci Zygmunta III Wazy w XVII-wiecznej korespondencji s. 21–40; Goszczyński Artur: Problem zagrożenia starostwa spiskiego na przełomie XVI i XVII wieku w korespondencji Sebastiana Lubomirskiego s. 41–55; Dorobisz Janusz: Korespondencja pieczętarzy koronnych z lat 1628–1635 s. 57–66; Ziobler Aleksandra: Korespondencja rodzinna Sapiechów z czasów wyjazdów zagranicznych Jana Stanisława, Kazimierza Leona i Krzysztofa Mikołaja w latach 1628–1630. Wybrane zagadnienia s. 67–80; Gawryliuk Iwan: Listy księcia Władysława Dominika Zasławskiego-Ostrogskiego z lat 1630–1645 s. 81–93; Borek P.: Jeszcze o wojnie w korespondencji Bohdana Chmielnickiego s. 95–105; Kryszak Anna: Sytuacja na ziemiach ukraińskich w latach 1663–1665 w świetle listów Pawła Tetery s. 107–119; Sobol Valentyna: Piękno listów miłosnych staropolskich i staroukraińskich (Jana Sobieskiego i Pilipa Orlika) s. 121–128; Ślęczka Tomasz: Marysieńka Sobieska w relacjach Kazimierza Sarnieckiego s. 129–143; Nagielski Mirosław: Korespondencja sekretarza królewskiego Dominika Wilczka jako źródło do dziejów Rzeczypospolitej w schyłkowym okresie panowania Jana III Sobieskiego s. 145–159; Kazusek Szymon: Listy kupieckie doby staropolskiej (prolegomena) s. 161–177; Sowa Jan Jerzy: „Upewniam Waszmość Pana i Dobrodzieja, że mnie Waszmość Pan będzie miał za jednego esklawa sobie”. Relacje patron – klient w Koronie końca XVII w. w świetle listów braci Wojakowskich do Adama Mikołaja Sieniawskiego s. 179–210; Ciesielski Tomasz: Propagandowy wymiar korespondencji adresowanej do szerszego grona adresatów z okresu oblężenia Gdańska wiosną 1734 r. Przyczynek do dziejów polskiej wojny sukcesyjnej 1733–1735 s. 211–227; Zielecka-Mikołajczyk Wioletta: O kilku problemach unickiej eparchii przemyskiej w XVIII w. w świetle korespondencji cerkiewnej (do roku 1772) s. 229–238; Sawicki Mariusz: Listy Pawła Stanisława Stryjeńskiego, wojskiego powiatu grodzieńskiego z czasów Wielkiej Wojny Północnej s. 239–251; Dąbrowski Szymon Piotr: Listy Kazimierza Nestora Sapiehy pisane do matki z emigracji s. 253–264; Popiołek Bożena: Dobrzy chłopcy i źli panowie. Kwestia opieki nad poddanyymi w korespondencji Elżbiety Sieniawskiej, kasztelanowej krakowskiej s. 265–278; Słaby Agnieszka: Kobiety w kręgach administracyjnych latyfundiów magnackiego – na przykładzie dóbr Elżbiety z Lubomirskich Sieniawskiej s. 279–291; Kicińska Urszula: Codzienne obowiązki zarządzającej majątku – na przykładzie korespondencji Piotra Morzyckiego do Elżbiety z Lubomirskich Sieniawskiej s. 293–305; Borkowski Robert: Elekcja, czyli zamach stanu. Droga do tronu Stanisława Augusta Poniatowskiego w listach Marii z Lubomirskich Radziwiłłowej s. 307–323; Czartoryska Jolanta: Grzeszna miłość pod koniec XIX wieku. Listy Hermana

Liebermana do Heleny Deutsch s. 325–334; Olszewska Maria Jolanta: „Prawdziwy” koniec wieku XIX, czyli Józefa Iwickiego „Z myślą o Niepodległej” s. 335–358; Horyń Ewa: Wybrane cechy językowe listów pasterskich biskupów diecezji kujawsko-kaliskiej z XIX w. s. 361–380; Olma M.: Zdrowie w rodzinie Pawlikowskich w świetle rodzinnej spuścizny epistolarniej z drugiej połowy XIX stulecia s. 381–396; Sulejewicz-Nowicka Monika: Zagadnienia bibliologiczne w świetle korespondencji Hieronima Łopacińskiego z polskimi uczonymi s. 397–407.

3206. ESTETYCZNE aspekty literatury polskich, białoruskich i litewskich Tatarów (od XVI do XXI w.). Aesthetic aspects of the literature of Polish, Belarusian and Lithuanian Tatars (from the 16th to the 21st century). Ed. by Grzegorz Czerwiński, Artur Konopacki. Białystok 2015.

Rec.: Szturc Włodzimierz, *Slavia Orientalis*. R. 65: 2016 nr 1 s. 176–181.

3207. FIEĆKO Jerzy: Romantycy i polityka. Szkice historyczno-literackie. Poznań 2016 Wydaw. „Poznańskie Studia Polonistyczne” 8° ss. 248. (Prace Instytutu Filologii Polskiej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu).

3208. FORMACJA 1910. Świadkowie nowoczesności. Red. Dorota Kozicka, Tomasz Cieślak-Sokołowski. Kraków 2011.

Rec.: Stankowska Agata: Od „pokolenia” ku „formacji” 1910. Konstrukcje, mity, fakty. *Pamiętnik Literacki*. R. 107: 2016 z. 3 s. 211–219, streszcz. ang.

3209. FREISE Matthias: Czesław Miłosz i historyczność kultury. Przekł. Jacek Dąbrowski. Kraków 2016 Universitas 8° ss. 313, nlb. 6. (Polonica Leguntur. Literatura polska w krajach języka niemieckiego; t. 19).

3210. GAJEWSKA Agnieszka: Zagłada i gwiazdy. Przeszłość w prozie Stanisława Lema [1921–2006]. Poznań 2016 Wydaw. Nauk. UAM 8° ss. 239, nlb. 3, il., streszcz. ang. UAM w Poznaniu. (Filologia Polska; nr 164).

3211. GLOGER Maciej: Pozytywizm XX wieku. Od pracy organicznej do nowoczesnej świadomości narodowej. Warszawa 2016 Semper 8° ss. 176, streszcz. ang.

3212. GŁĘBICKA Ewa: Dąbrowska (nie-)znana. Szkice. Warszawa 2016 Trzecia Strona 8° ss. 471, nlb. 1, il.

Maria Dąbrowska (1889–1965).

3213. GURGUL Monika: Italian Futurism in the Polish Press. *Studia Litteraria Universitatis Jagellonicae Cracoviensis*. [T.] 10: 2015 z. 4 s. 369–385, streszcz. ang.

Lata 1909–1939.

3214. IKONOKLAZM i ikonofilia. Między historią a współczesnością. Pod red. Agaty Stankowskiej i Marcina Telickiego. Poznań 2016 Wydaw. PTPN 8° ss. 285, nlb. 1, il. PTPN. Wyd. Filol.-Filoz. (Sztuka; t. 4).

Materiały z konferencji, Poznań, 20–21 IV 2015 r.

Z treści: Meller Katarzyna: „Pan Krystus po świecie rozleżał nie malarze, ale nauczyciele...”. Głos polskich pisarzy protestanckich XVI wieku o katolickiej ikonodulii s. 15–34; Pniwski Dariusz: Wyrazić Absolut. Dzieje koncepcji wzniosłości jako cykl transformacji s. 35–47; Kluba Agnieszka: Herbert – ikonofil? Rekonstrukcja eseisty s. 105–140; Antoniuk Mateusz: Veraikon – falsyfikat. Zbigniewa Herberta wiersz o nieprawdziwym obrazie s. 141–154; Fedorowicz Katarzyna: „Habitus” nowoczesnego ikonofila. Józef Czapski o sztuce i egzystencji s. 173–190; Kremer Aleksandra: Poezja z wystawy. Polskie literaturoznawstwo i historia sztuki wobec konkretyzmu s. 191–206; Stankowska A.: Zakazane fotografie. O ikonoklazmie w dyskursie holokaustowym s. 217–244; Przymuszała Beata: Niepokój fotografii. Wokół powojennego albumu „Zagłada żydostwa polskiego” s. 245–264.

3215. IMPEROWICZ-JURCZAK Małgorzata: Orzeszkowa w świecie sztuki. Poznań 2016 Nauka i Innowacja 8° ss. 445, il., streszcz. ang.

3216. IN MEMORIAM Jean Fabre (1904–1975). [Aut.] Rémi Febre, Michel Delon, Izabela Zatorska, Anna Grześkowiak-Krwawicz. *Czas Przeszły*. T. 3: 2016 nr 1/2 s. 9–30.

3217. INTRYGA interpretacji. Profesor Władysław Panas in memoriam. Red. Adam Fitas. Lublin 2016 Wydaw. KUL 8° ss. 282, il., streszcz. ang. KUL. Katedra Teorii i Antropologii Literatury. (Teoria i Praktyka Interpretacji).

Z treści: Fitas A.: Od redaktora s. 7–10; Stoff Andrzej: Interpretacja jako wypełnienie funkcji poznawczej dzieła literackiego s. 59–79; Nawarecki Aleksander: Zazalenie na literę „Z” s. 83–98; Bolecki Włodzimierz: Przedwiośnie oraz inne pory roku s. 139–155; Fitas A.: Od duby (nad końskim łbem) do ducha twórczości. O jednym motywie w prozie Józefa Mackiewicza s. 173–197; Pietrasiewicz Tomasz: Władysław Panas – wspomnienie s. 257–268.

3218. JANION Maria: Niesamowita Słowańszczyzna. Fantazmaty literatury. Wyd. 2. Kraków 2016 Wydaw. Liter. 8° ss. 357, nlb. 2. Wyd. 1. 2006.

3219. [JANKE Stanisław]: Poczet pisarzy kaszubskich. S. Janke teksty; Maciej Tankun portrety. Wejherowo 2016 Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko-Pomorskiej 4° ss. 102, nlb. 2, il.

XIX–XXI w.

3220. JASTRZĘBSKI Jerzy: Schulzowskie miejsca i znaki. Gdańsk 2016 Fund. Terytoria Książki 8° ss. 208, nlb. 3, il. (Biblioteka Schulz/Forum; 2).

Bruno Schulz (1892–1942).

3221. JEWISH writing in Poland. *Polin*. Vol. 28: 2016 s. 1–556.

Treść: Adamczyk-Garbowska Monika, Prokop-Janiec Eugenia: Introduction s. 1–14; Part 1. Rediscovering Polish Jewish literature: Panas Władysław: The writing and the wound: on Polish-Jewish literature s. 17–29; Sikorski Dariusz Konrad: Ethical concepts in the Inter-War dispute on Jewish culture in the press s. 31–44; Antosik-Piela Maria: 'Mr Nossig's latest transformation'; or, Alfred Nossig as a writer s. 45–59; Wojnowska Bożena: Janusz Korczak's „Midrash”: „Dzieci Biblii”: „Mojżesz” s. 61–72; Kołodziejka Zuzanna: Czesława Rosenblattowa's works as an example of women's integrations literature s. 73–84; Piekarski Ireneusz: The long path to becoming a writer: Julian Strykowski as translator and reviewer s. 85–103; Part 2. Polish-Yiddish-Hebrew literary contacts: Dynes Ofer: Polish whiskers and the Jewish tongue: on Y. L. Peretz „Not becoming a Polish writer” s. 107–119; Kuligowska-Korzeniewska Anna: Sholem Asch's Polish-language theatrical debut s. 121–138; Ronen Shoshana: Yehoshua Ozjasz Thon on the revival of Hebrew literature: from revolutionism to a moderate conservatism s. 139–152; Szymaniak Karolina: Speaking back: on some aspects of the reception of Polish literature in Yiddish literary criticism s. 153–172; Cohen Nathan: Reading Polish among young Jewish People s. 173–186; Zawanowska Marzena: Hayim Nahman Bialik and Shlomo Dykman: Polish-Jewish literary encounters in the Inter-War period s. 187–208; Prokop-Janiec E.: Reading Opatoshu in the years 1918–1939: the Polish perspective s. 209–221; Part 3. Mutual perceptions: Ribak Gil: Between Germany and Russia: images of Poles and the ensuing cultural trajectories among Yiddish and Hebrew writers between 1863 and the First World War s. 225–248; Kotlerman Ber: Romanticization and criticism in Agnon's „Poland stories”: Polish Jewry as an archetype of a Jewish community in the exile s. 249–260; Burda-Fischer Dorota: A Hasid among the goyim: Jewish themes in Stanisław Vincenz's „Na wysokości poloninie” s. 261–280; Part 4. At the crossroads of avant-garde art and modern ideologies: Livnat Aviv: „Sefirot”, wanderings, and superstructures: futurism in the Polish Yiddish arena s. 283–305; Udel Miriam: When narration is the only salvation: Yisroel Rabon's modernist picaresque s. 307–321; Underhill Karen: 'What have you done with the book?': the exegetical 'encounter' in Bruno Schulz's graphic works s. 323–349; Nalewajko-Kulikow Joanna: Yiddish form, communist content: Jewish communist writers in Warsaw in the 1930s s. 351–370; Szablowska-Zaremba Monika: „The Neva ever new”: depictions of the Soviet Union in the work of Stanisław Wygodzki s. 371–387; Part 5. In search of identity: Matywiecki Piotr: Julian Tuwim's Jewish theatre s. 391–407; Szwareman-Czarnota Bella: Jewish Jews on Tuwim s. 409–417; Quercioli Mincer Laura: The descendant of Rashi in the Lubyanka: the metaphysical identity transformations of Aleksander Wat in „Mój wiek” s. 419–439; Molisak Alina: 'Judaizm jako los': on the essay by Bogdan Wojdowski s. 441–456; Part 6. Different exiles: Kellman Ellen: „Goles varshe” (Exile in Warsaw): the kultur-lige in Poland, 1921–1924 s. 459–479; Żurek Sławomir Jacek: From Tyszowce to Tel Aviv: the journalism of Arnold Ślucki in Israel's Polish press s. 481–500; Famulska-Ciesielska Karolina: Authors writing in Polish in Israel s. 501–517; Sneh Perla: Polin down south: among mysteries and silences. On Polish Jewish literary legacies in Argentina s. 519–538; Shrayer Maxim D.: Pavel Antokolsky as a witness to the Shoah in Ukraine and Poland s. 539–556.

3222. JĘZYK, literatura i kultura polska w świecie. Monografia zbior. pod red. Władysława Miodunki i Anny Seretny. Kraków 2016 Księg. Akademicka 8° ss. 257, nlb. 3, streszcz. ang. (Biblioteka „LingVariów”. Glottodydaktyka;

t. 13) (Z Prac Wydziału Polonistyki Uniwersytetu Jagiellońskiego).

Z treści: Seretny A., Miodunka W. T.: Słowo wstępne s. 7–14; Marinelli Luigi: Samatyzm, mesjanizm, polskość... i co dalej? s. 17–29; Sekiguchi Tokimasa: Od japońskiego Schulza do polskiego Parmickiego – w okolicach roku 1974 s. 31–43; Delaperrière Maria: Język w kulturze, kultura w języku. O dylematach polonisty zagranicznego s. 45–59; Sękowska Elżbieta: Czy istnieje stereotyp polskiego migranta poakcesyjnego? Rekonesans s. 61–71; Paiva de Souza Marcelo: Dialog na środku drogi: Czesław Miłosz czyta i tłumaczy Carlosa Drummond de Andrade s. 89–103; Przybycien Regina: Jak stałam się tłumaczką poezji Wisławy Szymborskiej. Kilka uwag na temat teorii tłumaczenia i recepcji wierszy poetki w Brazylii s. 105–112; Zięzka Franciszek: Ostatnia warownia narodowa. Z dziejów walki o polski język wykładowy na Uniwersytecie Jagiellońskim w latach 1850–1870 s. 139–156; Strycharska-Brzezina Maria: Język francuski i angielski polskiego zmięśnienia wschodniokresowego (od schyłku XIX do początku XX wieku) w ogładzie socjostylistycznym i socjolingwistycznym s. 157–177; Sagan-Bielawa Mirosława: Pytanie o język w spisach ludności na ziemiach polskich (lata 1789–2011) s. 179–192; Pančíková Marta: Polski wyraz „miód” na tle słowiańskim s. 201–208; Malczewski Zdzisław: Nauczanie języka polskiego w Brazylii. Od szkół polskich osadników do polonistyki na brazylijskich uczelniach federalnych s. 239–246; Klidzio Natalia: Język polski i kultura polska w Brazylii: kiedyś i teraz s. 247–252.

3223. JÓZEF Wittlin pisarz kulturowego pogranicza. Red. Ryszard Zajączkowski. Lublin 2016 Tow. Nauk. KUL; KUL 8° ss. 175, nlb. 12, il., streszcz. ang. Tow. Nauk. KUL. (Literacki Wymiar Kultury; 3) (Prace Wydziału Historyczno-Filologicznego; 188).

Z treści: Zajączkowski R.: Wstęp s. 5–6; Wielgosz Ewa: Poetycki testament Józefa Wittlina [1896–1976] s. 7–18; Tischner Łukasz: Odmiany doświadczenia religijnego w „Soli ziemi” Józefa Wittlina s. 21–31; Setlak Wiesław: Piotr Niewiadomski i Józef Szwejk: „CK nomadzi”. Uwagi porównawcze z perspektywy geopoetyki s. 33–46; Taylor-Terlecka Nina: Francuscy recenzenci „Soli ziemi” s. 47–60; Woldan Alois: „Mój Lwów” Józefa Wittlina w niemieckim, polskim i ukraińskim kontekście s. 79–94; Trubicka Hanna: Zapomniany eseista? O potrzebie nowych edycji eseistyki Wittlina s. 95–106; Choroszy Jan A.: Korespondencja Józefa Wittlina ze Stanisławem Vincenzem s. 107–127; Wejs-Milewska Violetta: Józef Wittlin – glossa do radiowej aktywności s. 129–141; Zajączkowski R.: Włoskie fascynacje Józefa Wittlina s. 143–170.

3224. KACZMAREK Wojciech: Przeniknąć człowieka. Chrześcijański horyzont dramatu i teatru XX wieku. Lublin 2016 Wydaw. KUL 8° ss. 417. KUL. Wyd. Nauk Humanist. Katedra Dramatu i Teatru. (Opracowania i Teksty Dramatyczne; t. 11).

3225. KACZOROWSKI Jerzy: Studia z historii i teorii literatury. Warszawa 2016 Wydaw. Uniw. Kardynała Stefana Wyszyńskiego 8° ss. 300.

Dostępne także jako e-book.

3226. KALEBA Beata: Rozdroże. Literatura polska w kręgu litewskiego odrodzenia

narodowego. Kraków 2016 Universitas 8° ss. 294, nlb. 1. (Biblioteka Literatury Pogranicza; t. 24).

3227. KALINOWSKI Wojciech: *Hypnos fiction*. Nowelistyka Stefana Grabińskiego [1887–1936]. Białystok 2016 Alter Studio 8° ss. 436, il., streszcz. ang. (Przełomy Pogranicza. Studia literackie; 23).

3228. KALIŚCIAK Tomasz: *Plęć pantofla*. Odmieńcze męskości w polskiej prozie XIX i XX wieku. Warszawa 2016 Wydaw. IBL PAN 8° ss. 343, il., streszcz. ang.

3229. KASIBORSKI Cezary: *Twórczość literacka i publicystyczna Tadeusza Patulskiego (1951–1997)*. Omówienie bibliograficzne. *Nowa Kronika Wałbrzyska*. T. 4: 2016 s. 107–132, streszcz. ang.

3230. KNAPEK Ryszard: *Tropy sekularyzacji w prozie dwudziestolecia międzywojennego*. Katowice 2016 Wydaw. UŚ 8° ss. 282, nlb. 2, streszcz. ang., niem. (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; nr 3423).

3231. KOBIECE kręgi korespondencyjne w XVII–XIX wieku. Red. Bożena Popiołek, Urszula Kicińska, Agnieszka Słaby. Warszawa–Bellerive-sur-Allier 2016 DiG; Edition La Rama 8° ss. 240, il., streszcz. ang. Uniw. Pedagogiczny im. KEN w Krakowie. (Prace Instytutu Historii i Archiwistyki Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN) (Rodzina Dawna. Studia historyczno-antropologiczne).

Z treści: Popiołek B., Kicińska U., Słaby A.: Wstęp s. 9–12; Pietrzak Jarosław: Korespondencja Katarzyny z Sobieskich ks. Radziwiłłowej (1634–1694) jako źródło do poznania jej relacji rodzinnych s. 13–30; Kucharski Adam: O sobie, ludziach i świecie. Listy Jakuba Kazimierza Rubinkowskiego do Elżbiety Sieniawskiej jako egodokumenty i źródła wiadomości gazetowych (1716–1726) s. 31–44; Kicińska U.: Korespondencja jako źródło do badań aktywności gospodarczej kobiet w epoce saskiej s. 45–56; Kuras Katarzyna: Kulinarne fascynacje i francuscy kucharze w kręgu korespondencyjnym Elżbiety z Lubomirskich Sieniawskiej s. 57–67; Słaby A.: Przyroda w korespondencji kobiecej czasów saskich jako element biohistorii s. 69–78; Kolarska Magdalena: Listy Elżbiety z Branickich i Jana Tarły jako przykład korespondencji miłosnej w epoce saskiej s. 79–90; Penkala Anna: „Cysińska”. Listy Cecylii z Sapiehów Chodkiewiczowej jako relacja trudnej drogi dojrzewania do samodzielności s. 91–102; Jakuboszczak Agnieszka: Kobiety krąg korespondencyjny Augustyna Działyńskiego (1715–1759) s. 103–113; Zołądz-Strzelczyk Dorota: „Przewielebny w Bogu, Mości Kochany Dobrodziej” – sprawy rodzinne (i nie tylko) w listach kobiet do seniorów Jednoty Braci Czeskich w Wielkopolsce s. 121–129; Szylar Anna: „Cnót najzaczniejszych – wszelkich talentów i równej tym pobożności”. Listy benedyktynek do ksieni sandomierskiej Marianny Siemianowskiej s. 131–143; Stasiewicz Krystyna: Korespondencja Elżbiety Drużbackiej jako źródło do rekonstrukcji jej biografii oraz cech języka osobniczego s. 145–155; Manyś Bernadetta: Radości i troski

Anny z Mycielskich Radziwiłłowej w listach do męża Michała Kazimierza Radziwiłła „Rybenki” s. 171–186; Rok Bogdan: Listy Teofilii z Radziwiłłów Morawskiej – przykład staropolskiej epistolografii kobiecej s. 187–199; Dormus Katarzyna: Narodziny nowego typu relacji rodzinnych na przykładzie listów Izabeli z Flemmingów Czartoryskiej do syna s. 201–214; Olma Marceli: Hrabianka Helena Pawlikowska z Dzieduszyckich h. Sas w świetle listów familijnych s. 215–227.

3232. KOBIEȚA, literatura, medycyna. Pod red. Arlety Galant i Agaty Zawiszewskiej. Szczecin 2016 Wydaw. Nauk. Uniw. Szczecińskiego 8° ss. 642, il., streszcz. ang. Uniw. Szczeciński. (Rozprawy i Studia; t. (1031) 957).

3233. KOLBUSZEWSKI Jacek: „Co wadzi, póki lara nie zajda leniwe...”. Szkice o Alpach w literaturze polskiej (od Jana Kochanowskiego do Waława Rolicz-Liedera). *Prace Literackie*. [T.] 55: 2015 s. 35–60, streszcz. ang.

3234. KOLINKO Emilia: *Tylko dzienniki*. Diarystyka kobieca jako przedmiot badań w Polsce i za granicą. *Przegląd Humanistyczny*. R. 60: 2016 nr 4 s. 137–150, streszcz. ang.

3235. KONIECZNY Jerzy: *Nienapisana monografia*. Fredriana Adama Grzymały-Siedleckiego. *Universitas Gedanensis*. R. 28: 2016 t. 51 s. 73–102, streszcz. ang.

Dot. twórczości Aleksandra Fredry.

3236. KORDALA Tomasz: *Plock i północne Mazowsze na kartach literatury pięknej*. Cz. 6: „Opowieści zielone” Witolda Koechlera [1909–1988]. *Nasze Korzenie*. Nr 11: 2016 s. 8–19.

Cz. 1. *Tanże*. Nr 4: 2013.

3237. KOTLIŃSKI Andrzej: *Tańce polskie*. Suita historycznoliteracka. Olsztyn 2016 Wydaw. Uniw. Warmińsko-Mazurskiego 8° ss. 432, nlb. 1.

Taniec w literaturze polskiej XX w.

3238. KOWALEWSKA Danuta: *Czarownica w literaturze polskiego oświecenia*. Stereotyp i plęć. *Acta Universitatis Lodziensis*. Folia Litteraria Polonica. Nr 4: 2016 s. 53–67, streszcz. ang.

3239. KRASIŃSKI i Kraszewski wobec europejskiego romantyzmu i dylematów XIX wieku (w dwustulecie urodzin pisarzy). Pod red. Macieja Junkier, Wiesława Ratajczaka, Tomasza Sobieraja. Poznań 2016 Wydaw. PTPN 8° ss. 334, nlb. 1, il., streszcz. ang. PTPN. Wydz. Filol.-Filoz. (Prace Komisji Filologicznej; t. 77).

Materiały z konferencji, Poznań, 12–14 XII 2012 r.

Tręć: Junkiert M., Ratajczak W., Sobieraj T.: Przedmowa s. 7–12; Budrewicz Tadeusz: Kraszewski o Krasińskim s. 15–32;

De Carlo Andrea F.: Między piekłem a niebem. Postrzeganie „Boskiej Komedii” Dantego przez Zygmunta Krasińskiego i Józefa Ignacego Kraszewskiego s. 33–47; Dąbrowicz Elżbieta: Pobjowjisko. Zapiski z dziejów topografii literackiej XIX wieku s. 49–61; Bałtajewski Arkadiusz: Miasto przeklęte i miasto idylliczne. Przyczynek do romantycznej topografii antropologicznej Krasińskiego (z Kraszewskim w tle) s. 63–74; Fieguth Rolf: Nawiązania do Krasińskiego w poematach i cyklach Cypriana Norwida (od „Pompei” do „Vade-mecum”) s. 79–100; Fiećko Jerzy: Literatura francuska i niemiecka w epistolarnej ocenie Zygmunta Krasińskiego s. 101–118; Borowczyk Jerzy: „Twierdzić piękność”. Jak Krasiński interpretował i przepisywał poezję romantyczną (Słowacki, Byron, Shelley) s. 119–137; Junkiert M.: Gnoza Krasińskiego s. 139–157; Toruń Włodzimierz: Ku śmierci. Krasińskiego kilka przybliżeń s. 159–171; Barańska-Guz Małgorzata: Melancholia Zygmunta Krasińskiego w dyskursie badawczym s. 173–184; Chlebowska Edyta: Z dziejów recepcji Krasińskiego – malarska wizja „Przedświtu” pędzła Witolda Pruszkowskiego s. 185–198; Bujnicki Tadeusz: Wielkie Księstwo Kraszewskiego s. 201–216; Ilnatowicz Ewa: Mistyfikacja i metamorfoza s. 217–229; Węgrzyn Iwona: „(...) gdy u nas wszystko na filozofią chorowało”. Osobiste tony w „Rachunkach” Kraszewskiego s. 247–257; Dambek-Giallelli Zofia: Dwie podróże do Francji – Henryka Rzewuskiego („Wspomnienia z podróży do Francji w 1857 r.”) i Józefa Ignacego Kraszewskiego („Kartki z podróży 1858–1864”). Gaść spostrzeżeń s. 259–268; Jauksz Marcin: Anioły i demony. „Pamiętniki nieznanego” Józefa Ignacego Kraszewskiego w kontekście estetyki Jeana Paula s. 269–278; Przybyszewska Alicja: Adaptacje sceniczne powieści Józefa Ignacego Kraszewskiego s. 279–288; Delimata Małgorzata: Historyczne sympatie i antypatie Józefa Ignacego Kraszewskiego pisarza s. 289–299; Klupp Krzysztof, Wyszowska Izabela: Wielkopolskie ślady Józefa Ignacego Kraszewskiego jako inspiracja dla turystyki biograficzno-literackiej s. 301–326.

3240. KRYSOWSKI Olaf: Pogranicza romantyzmu, romantyzm pogranicza. Warszawa 2016 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 367, nlb. 1, il., streszcz. ang.

3241. KRYTYKA po przełomie. Wybrane problemy z dwudziestopięcioletnia 1989–2014. Pod red. Marka Kurkiewicza i Roberta Mielhorskiego. Bydgoszcz 2016 Wydaw. Uniw. Kazimierza Wielkiego 8° ss. 305, streszcz. ang. (Oblicza Nowoczesnej i Ponowoczesnej Krytyki Literackiej; t. 1).

Z treści: Kurkiewicz M., Mielhorski R.: Wstęp s. 7–15; Spólna Anna: Romantyzm – klucz czy wytrych? Odwołania do poetyckiej tradycji romantycznej w dyskursie krytyczno-literackim po 1989 roku s. 19–44; Mielhorski R.: „(...) na progu jakiejś nowej normalności”. Dyskursy i strategie polemiczne wobec „poezji przełomu” na łamach „Tygodnika Literackiego” (1990–1991) s. 45–86; Solski Zbigniew Władysław: Zasada [Andrzeja] Falkiewicza s. 87–100; Klejnocki Jarosław: Krytyka znika? s. 123–134; Moczko-Rafał: Krytyka zapomniana? (nie)obecność dokonanej krytyki literackiej drugiej emigracji niepodległościowej (1939–1989) w krajowej świadomości badawczej i czytelnicznej po 1989 roku s. 135–157; Górecka Ewa: Od duchowości do ideologii. Twórczość Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego w krytyce literackiej po 1989 roku s. 161–186; Maliszewski Karol: Od krytyki przegranego do patrona młodych. Henryk Berezka jako krytyk po 1989 roku s. 207–230; Gleń Adrian: Epizod z barbarzyńcami w tle. Juliana Komhausera krytyka pewnej formacji s. 231–252.

3242. KULTUROWE projekcje Słowian w tradycji polskiej. Pod red. Daniela Kalinowskiego i Edyty Foltyn. Słupsk 2016 Wydaw. Nauk. Akad. Pomorskiej 8° ss. 261, nlb. 1, il. Akad. Pomorska w Słupsku.

Treść: Kalinowski D., Foltyn E.: Wstęp s. 7–11; Kalinowski D.: Polacy-Słowianie – pomiędzy geopolityką a geopoetyką s. 15–34; Kajkowski Kamil: Kim w pogańskich wierzeniach Słowian nadbałtyckich był Biały Bóg? s. 37–51; Korcz Karolina: Słowiaństwo, mit i historia w „Panu Tadeuszu” Adama Mickiewicza s. 55–70; Nowakowska Dagmara: Indyjska przeszłość Słowian w prelekcjach paryskich Adama Mickiewicza s. 73–91; Stepien Sylwia: „Tajemnicze ognio łączące wielką literaturę słowiańską z literaturą Zachodu”. O znaczeniu Byrona w dziejach Słowian na podstawie prelekcji paryskich Adama Mickiewicza s. 95–112; Chojnowski Zbigniew: Rosjanie i Polacy w piśmiennictwie mazurskim s. 115–139; Borkowska Justyna: „Niemyte dusze” Stanisława Ignacego Witkiewicza a obnażanie kompleksów polskich s. 143–154; Marczak Ewa Joanna: Nie tylko strzygi i utopce ze świata słowiańskich wierzeń w „Krzyżowcach” Zofii Kossak s. 157–173; Czapiewska Katarzyna: Poszukiwanie słowiańskiej tożsamości w chaosie ponowoczesności. Na tropie „polskiej duszy” w wybranych przykładach twórczości Olgi Tokarczuk s. 177–189; Możliwska Maja: Hip-hopowa podróż do korzeni. O popkulturowej koncepcji słowiańskiego ducha s. 193–204; Foltyn Rafał: Dawny świat Słowian w polskim komiksie historycznym s. 207–242.

3243. KULTUROWY wymiar twórczości Norwida. Red. Cyprian Janusz Moryc, Ryszard Zajączkowski. Lublin 2016 Tow. Nauk. KUL; KUL 8° ss. 263, nlb. 2, il., streszcz. ang. Tow. Nauk. KUL. (Prace Wydziału Historyczno-Filologicznego; 183).

Z treści: Zajączkowski R.: Wstęp s. 5–6; Jeżewski Krzysztof Andrzej: Cyprian Norwid między Europą a Dalekim Wschodem s. 7–25; Toruń Włodzimierz: Między Azją a Zachodem. Uwagi Norwida s. 27–38; Gadamska-Serafin Renata: Świat arabsko-muzułmański w dziełach Norwida. Inspiracje i źródła s. 39–83; Woźniwska-Działak Magdalena: Wczesny Norwid i podstawowe doświadczenie polskości s. 99–113; Zajączkowski R.: Norwid o wkładzie Kościoła do dziedzictwa kulturowego s. 115–131; Chlebowska Edyta: „Co byłeś smutny aż do śmierci, a miłujący zawsze?” – motywy pasyjne w plastyce Norwida s. 133–145; Kozłowska Anna: Norwid a polscy badacze języka. Preliminarium s. 177–191; Brajerska-Mazur Agata: Cyprian Norwid, Wiktor Hugo i John Brown. Dlaczego i jak tłumaczono na język angielski wiersze Norwida o Johnie Browne s. 193–207; Norwid – nasz współczesny. Zapis dyskusji panelowej z 5.11.2013 r. w Auli Kard. Stefana Wyszyńskiego w KUL s. 237–256.

3244. KWAPISZEWSKI Marek: Od marksizmu dogmatycznego do humanistyki rozumiejącej. Badania nad romantyzmem w IBL PAN w latach 1948–1989. Warszawa 2016 IBL PAN. Wydaw. 8° ss. 232. (Z Historii IBL PAN).

3245. LERSKI Tomasz M.: Warszawa Antoniego Slonimskiego [1895–1976]. Portret miasta w zwierciadle literatury. W czterdziestą rocznicę śmierci pisarza. Posł. Józef Hen. Warszawa 2016 Państw. Inst. Wydawniczy 8° ss. 362, il.

3246. LINKNER Tadeusz: Od kaszubskich do słowiańskich wierzeń w balladowej epopei [Leona] Heykego. *Kościerskie Zeszyty Muzealne*. [Z.] 10: 2016 s. 141–165.

Poemat „Dobrogost i Miłostawa”, opublikowany na łamach czasopism w l. 1923–1939, w wyd. książkowym w 1999 r.

3247. LISECKA Małgorzata: Staropolska melopoeis. Słowo i muzyka w poezji polskiej 1600–1750 wobec refleksji teoretycznej. Toruń 2016 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 23.

3248. LITERACKIE Krosno. Red. Joanna Kułakowska-Lis, Grzegorz Przebinda. Krosno 2016 Państw. Wyższa Szkoła Zawodowa im. Stanisława Pigionia 8° ss. 270, nlb. 2, il.

Z treści: Ziejka Franciszek: Karol Wojtyła – Jan Paweł II i „Mała Ojczyzna” profesora Stanisława Pigionia s. 11–35; Łopatkiewicz Piotr: Jacek Łopacki z Krosna w elicie społecznej i intelektualnej Krakowa drugiej połowy XVII wieku s. 37–65; Pleśniarowicz Krzysztof: Tradycje teatralne Krosna s. 67–83; Gadamska-Serafin Renata: Krosno w konwencji gotyckiej („Murdelio” Zygmunta Kaczkowskiego) s. 85–116; Gruchała Wojciech: Stanisław Szczepanowski [1846–1900] jako bohater literacki s. 119–147; Tulik Jan: Cichy i wielki. O życiu i twórczości Franciszka Pika-Mirandoli s. 149–173; Bartecka-Prorok Zofia: Krosno – między rozstaniem a powrotem. Przestrzenie egzystencjalnej interferencji w wierszach krośnieńskich poetów s. 199–212; Szayna-Dec Krystyna: Andrzej Lenik i Andrzej Szajna – krośnianin i jaślanin – roczniki 1864, 1865 s. 215–228; Wierzbieniec Waclaw, Potacek Joanna Elżbieta: Instytucjonalizacja życia kulturalnego w Jarosławiu na początku XXI wieku na tle innych miast regionu, ze szczególnym uwzględnieniem Krosna s. 230–271.

3249. LITERARISCHES Hirschberg. Beiträge zur Kulturgeschichte der „Riesengebirgs – Goldstadt” und ihrer Umgegend. Hrsg. von Edward Białek, Cezary Lipiński, Józef Zaprucy. Dresden 2016 Neisse Verlag 8° ss. 625, il. (Hauptmanniana. Beiträge zur Carl-und-Gerhard-Hauptmann-Forschung; Bd. 6).

Rec.: Kuczyński Krzysztof A[ntoni], *Studia Niemcoznawcze*. T. 58: 2016 s. 682–683.

3250. LITERATURA dokumentu osobistego. Red. nauk. Grzegorz P. Bąbiak, Dariusz Dziurzyński, Agata Wdowik. Warszawa 2016 Wyd. Polonistyki Uniw. Warszawskiego 8° ss. 177. (Z Warsztatu Edytorów; 1).

Fragmenty przedmów i not edytorskich do wydań listów i pamiętników pisarzy, poetów, malarzy, XIX–XX w.

3251. LITERATURA i kultura popularna. Między tradycją a nowatorstwem. Pod red. Anny Gemry. Wrocław 2016 Pracownia Literatury i Kultury Popularnej oraz Nowych Mediów. Inst. Filologii Pol. Uniw. Wrocławski 8° ss. 257, nlb. 10, il., , streszcz. ang. (Popkultura – Popliteratura).

Z treści: Gemra A.: Wprowadzenie s. 7–9; Kruszyńska Agnieszka: Artystyczny świat(ek) w literaturze popularnej:

„Strachy” Marii Ukniewskiej i „Złota Mask” Tadeusza Dołęgi-Mostowicza s. 29–38; Kaczyński Paweł: Detektywy amator w powieści milicyjnej. Kilka dopowiedzeń s. 39–51; Dudziński Robert: Zbrodnia nieprzestawiona. Polskie produkcje kryminalno-sensacyjne lat 70. s. 99–113; Szurek Agnieszka: Proboszcz pisze historię. Historie parafii pióra miejscowych proboszczów s. 189–205; Makuch Szymon: Nowy Faust czy nowy Frankenstein? Przedwojenne próby odmladania, przedłużania życia oraz wskrzeszania zmarłych. Próba porównania zjawisk s. 207–221.

3252. LITERATURA, kanon, gender. Trudne pytania, ciekawe odpowiedzi. Pod red. Ewy Graczyk, Magdaleny Bulińskiej, Elwiry Kamoli. Gdańsk 2016 Wydaw. Uniw. Gdańskiego 8° ss. 176, streszcz. ang.

Z treści: Graczyk E., Bulińska M., Kamola E.: Przedmowa s. 7–8; Nadana-Sokołowska Katarzyna: George Sand: kanonizacja, dekanonizacja i rekanonizacja w literaturze francuskiej a wizerunek pisarki w kulturze polskiej s. 41–48; Garlińska Maja: Wyjść z cienia. Rzecz o dwóch zapomnianych damach XIX wieku: Zofii Klimińskiej [1809–1870] i Ludwice Śniadeckiej [1802–1866] s. 49–57; Ciereszko Magda: Co z tą Zapolską? Niepewny status autorki „Kaśki Kariatydy” s. 58–64; Kamola E.: Dlaczego warto pamiętać o dokonaniach Emmy Dmochowskiej [1864–1919]? s. 65–73; Iglewska Ewa: Wyeliminowana ze względu na płeć? Genialna czy obłąkana? Portret Marii Komornickiej [1876–1949] vol Piotra Odmienca Własta s. 74–82; Królikowska Natalia: Zofia Romanowiczowa [1922–2010] – lęk przed (nie)wypowiedzeniem s. 110–122; Marecki Zbigniew: Nowy sentymentalizm, czyli kobiecy sposób na sukces czytelnicy i komercyjny na polskim rynku literackim po 1989 roku s. 138–149; Byrska Aleksandra: Samotne w kanonie – pisarki kanoniczne w polskiej literaturze najnowszej: [Olga] Tokarczuk, [Dorota] Masłowska i...? s. 150–158; Waląg Ewelina: Nieodłączna towarzyska cisza – autorka w kulturze Głuchych s. 159–166.

3253. LITERATURA polska wobec Zagłady (1939–1968). Pod red. Sławomira Buryły, Doryty Krawczyńskiej, Jacka Leociaka. Warszawa 2012.

Toż. Wyd. 2 popr. Warszawa 2016 IBL PAN. Wydaw. ss. 719.

Treść: Buryła S., Krawczyńska D., Leociak J.: Od redaktorów tomu s. 6–8; Krawczyńska D.: Wstęp s. 10–25; Cz. 1: 1939–1945: Leociak J., Janczewska Marta: Literatura dokumentu osobistego s. 28–189; Matywiecki Piotr: Poezja s. 189–267; Koźmińska-Frejłak Ewa: Prasa s. 268–301; Cz. 2: 1945–1968: Buryła S.: Powojenne losy Żydów s. 303–331; Matywiecki P.: Poezja s. 333–450; Buryła S., Krawczyńska D.: Proza s. 451–585; Leociak J., Janczewska M.: Literatura dokumentu osobistego s. 587–648; Koźmińska-Frejłak E.: Prasa s. 649–677; Aneks bibliograficzny s. 679–704.

Rec. [wyd. 1]: Kuczyńska-Koschany Katarzyna: Polska literatura Zagłady. Odsłona pierwsza: 1939–1968. *Poznańskie Studia Polonistyczne*. Ser. Liter. [T.] 25(45): 2015 s. 351–361.

3254. LITERATURA renesansowa w Polsce i Europie. Studia dedykowane profesorowi Andrzejowi Borowskiemu [ur. 1946]. Red. Jakub Niedźwiedz. Kraków 2016 Wydaw. UJ 8° ss. 604, nlb. 1, tabl. k. 1, il., streszcz. ang. (Terminus. Bibliotheca Classica. Seria 2; nr 6).

Z treści: Niedźwiedz J.: Wstęp s. 13–18; Bibliografia prac Andrzeja Borowskiego za lata 1962–2014. Oprac. Jakub Koryl, konsultacja Michał Czerenkiewicz s. 25–48; Dąbrowski Roman:

Feliks Bentkowski o polskim „wieku złotym” s. 84–98; Buszewicz Elwira: Profesorowie, Muzy i troski. Refleksja metadydaktyczna w „Theoreisis tertía” Grzegorza z Sambora s. 124–148; Probulski Andrzej: „Mąż roztropny jeden raz błądzi”. Związek doświadczenia i roztropności w wybranych utworach polskiego renesansu s. 149–160; Ledzińska Anna: Literackie wzory opowieści o świętym Jacku w „Carmen de vita et hestis divi Hyacynthi” Mikołaja z Hussowa s. 161–183; Niedźwiedz J.: Humanistyczna mapa Europy Jana Kochanowskiego (Pieśń 24 „Książ wtórych”) s. 251–273; Zajac Grzegorz: „Poeta prawdziwie narodowy” – z Kochanowskim na Makarõeskich i Nowosilcowów s. 292–303; Kaszowska-Wandor Barbara: O tym, co łączy społeczność ludzką. Sztuki wyzwolone i myślenie o wspólnocie w piśmiennictwie polskiego renesansu s. 307–327; Staniszewski Andrzej T.: Czy absolwenci szkoły mariańskiej umieli pisać? Wstępne pytania o edukację i czytanie we wczesnonowoczesnym Krakowie s. 328–352; Sroczyński Aleksander: Dylemat Stanisława Orzechowskiego wobec staropolskiej kultury retorycznej s. 353–368; Choptiany Michał: Józef świadczy i pociesza. Przypadki recepcji „Wojny żydowskiej” Józefa Flawiusza w Rzeczypospolitej Obojga Narodów s. 371–388; Kliszcz Aneta: Wokół komentowanego przekładu Arystotelewskiej „Etyki Nikomachejskiej” Sebastiana Petrycego z Pilzna s. 389–402; Włodarski Maciej: Medycyna i śmierć w utworach renesansowych s. 437–450; Czerenkiewicz Michał: Wydane drukiem utwory medyczne Macieja z Miechowa s. 451–465; Koehler Krzysztof: „Kronika za Zygmunta Augusta w Knyszynie zmarłego roku 1572”. Zapomniany tekst z dziejów pierwszego bezkrólewia s. 482–503; Awianowicz Bartosz: Bartholomaeus Keckermann i problematyka jego zajęć w świetle drukowanych dysput odbytych w Gdańskim Gimnazjum Akademickim w latach 1603–1609 s. 504–516; Oczko Piotr: „Patrzcie, rzecz to osobliwa, rzecz to piękna i prawdziwa!”. Retabla – tajemnicze teatry walek w Europie s. 517–542; Walecki Wacław: Jan Kochanowski i jego twórczość w autorskich komentarzach oraz wskazówkach staropolskiej serii Bibliografia Estreichera. Inspiracje i perspektywy badawcze wykorzystania starego-nowego źródła s. 543–551.

3255. LOTH Roman: Kasprowicz. Szkice o życiu i twórczości. Zakopane 2016 Stow. Przyj. Twórczości Jana Kasprowicza 8° ss. 183, nlb. 1, il., streszcz. ang., niem. (Harenda. Seria młodopolska).

Jan Kasprowicz (1860–1926).

3256. LÖW Ryszard: Literackie podsumowania polsko-hebrajskie i polsko-izraelskie. Red. t., oprac. tekstu Michał Siedlecki i Jarosław Ławski; posł. Barbara Olech. Białystok 2014.

Rec.: Sroka Łukasz Tomasz, *Scripta Judaica Cracoviensia*. Vol. 14: 2016 s. 177–179.

3257. LUDOROWSKI Lech: „Radomskie” powieści Sienkiewicza. Lublin 2016 Polihymnia 8° ss. 202, nlb. 1, il. Tow. im. Henryka Sienkiewicza. Zarząd Gł. w Lublinie.

3258. MACIEJ Kazimierz Sarbiewski [1595–1640] SJ i jego twórczość. Studia i materiały. Red. nauk. Jakub Lichański, Teresa Kaczorowska. Pułtusk–Sarbiewo 2015 Akad. Humanist. im. A. Gieysztor; Academia Europaea Sarbieviana 8° ss. 169, il., streszcz. ang. Akad. Humanist. im. A. Gieysztor, Academia

Europaea Sarbieviana, Akademickie Tow. Edukacyjno-Nauk. „Atena”.

3259. MAJERSKI Paweł: Górny Śląsk i Zagłębie Dąbrowskie. Szkice o dwudziestowiecznej kulturze literackiej regionów. Katowice 2016 Wydaw. UŚ 8° ss. 229, nlb. 3, streszcz. ang., niem. (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; nr 3439).

3260. [MAKOWIECKI Tadeusz]: Inedita krytyczne Tadeusza Makowieckiego [1900–1952]. Oprac. Krystyna Jakowska. *Pamiętnik Literacki*. R. 106: 2015 z. 4 s. 133–169, streszcz. ang.

Z maszynopisów Archiwum PAN w Warszawie.

3261. MAŃKA Przemysław: Janusz Teodor Dybowski [1909–1977] – pisarz uwikłany... Poznań 2014.

Rec.: Bieniecki Ryszard, *Rocznik Kaliski*. T. 41: 2015 s. 278–281.

3262. MAREK Nowakowski i inni. Oblicza realizmu w prozie polskiej XX i XXI wieku. Pod red. Sławomira Buryły, Jakuba Michalczeni i Macieja Urbanowskiego. Warszawa 2016 IBL PAN. Wydaw. 8° ss. 316, il., streszcz. ang.

Z treści: Buryła S., Michalczenia J., Urbanowski M.: Wstęp s. 7–11; Kosiński Krzysztof: Pisarz akonwencjonalny. Warianty lektury twórczości Marka Nowakowskiego (wybrane przykłady) s. 19–38; Karpowicz Agnieszka: Ikonografia odrady. Antyestetyka Marka Nowakowskiego na tle nurtów realistycznych w polskiej sztuce po 1956 roku s. 39–57; Podgórski Jacek: Jeszcze o „peryferyjnym realizmie” Marka Nowakowskiego. Perspektywy: geograficzna, aksjologiczna i społeczna s. 85–96; Woźniak-Labieniec Marzena: Proza oceniana. „Trampolina” Marka Nowakowskiego w dokumentach GUKPPIW i w recepcji oficjalnej s. 107–120; Urbanowski M.: Marek Nowakowski – Kazimierz Orłoś. Próba porównania s. 123–139; Kopec Zbigniew: Marek Nowakowski i więzienne narracje s. 141–160; Majdosz Sylwia: Gorzki pamflet. Proza Bogdana Wojdowskiego wobec rzeczywistości PRL-u s. 163–179; Kowalski Łukasz: Dobre zło. Rzecz o „Ogrodzie pana Nietschke” Kornela Filipowicza s. 181–207; Fitas Adam: Realizm dokumentarny prozy Józefa Mackiewicz s. 259–274; Sucharski Tadeusz: Formuły realizmu w prozie lagrowej s. 275–304.

3263. MARZENIA, projekty i testamenty Stefana Żeromskiego [1864–1925]. Red. Katarzyna Sobolewska. Warszawa 2016 Stow. im. Stefana Żeromskiego 8° ss. 110, il. (Zeszyty Stowarzyszenia im. Stefana Żeromskiego; 6).

Treść: Cz. 1. Opracowania: Handke Kwiryna: Od chłopięcych marzeń do dojrzałych dzieł s. 11–31; Rzepka Wojciech Ryszard: Wokół matury Stefana Żeromskiego s. 33–38; Adamczyk Zdzisław Jerzy: Żeromski. Pod rozkazami Piłsudskiego s. 39–64; Sobolewska K.: Żeromski i Reymont. Wyścig po Nobla s. 65–76; Cz. 2. Z tekstów Stefana Żeromskiego: Żeromski Stefan: Projekt Akademii Literatury Polskiej s. 79–103; Testament Stefana Żeromskiego s. 105–106; Cz. 3. Wybór prac dotyczących życia i twórczości Stefana Żeromskiego – uzupełnienie (oprac. Monika Gabryś-Sławińska) s. 107–110.

3264. MAŚLANKA Julian: *Szkice z dziejów literatury i kultury. Idee, motywy, wartości.* Kraków 2014.

Rec.: Klak Czesław: W kręgu mitów polskich i słowiańskich. *Pamiętnik Literacki.* R. 107: 2016 z. 4 s. 234–242, streszcz. ang.

3265. MATUSZEK Gabriela: *Maski i demony wczesnego modernizmu.* Kraków 2014.

Rec.: Legutko Grażyna: Wczesny modernizm w demonicznej odsonie. *Pamiętnik Literacki.* R. 107: 2016 z. 2 s. 240–246.

3266. MATUSZEK G.: Stanisław Przybyszewski [1868–1927]. Europejczyk, Polak-patriota, gimnazjalista z Wągrowca. Wągrowiec–Poznań 2016 Wągrowiecka Oficyna Wydawnicza; przy współpr. Wągrowieckiego Stow. Społ.-Kult. im. Stanisława Przybyszewskiego; na zlec. Stow. Prasy Lokalnej 8° ss. 40, il.

3267. MAZUR Daria: Między narracją literacką a filmową – refleksje na temat Meira Ezołowicza. *Sensus Historiae.* Vol. 24: 2016 no 3 s. 111–129, streszcz. ang.

Powieść Elizy Orzeszkowej i jej adaptacja filmowa w reżyserii Aleksandra Hertza z 1911 r.

3268. MAZUREK Jerzy: Twórczość komediowa Mieczysława Fijałkowskiego [1888–1972]. *Zeszyty Wiejskie.* [Z.] 22: 2016 s. 727–739, streszcz. ang.

3269. MIĄZEK Bonifacy: *Od Kasprowicza do Miłosza. Studia z dziejów kultury i literatury.* Kielce 2016 Gens 8° ss. 470, nlb. 1.

XIX–XXI w.

3270. MIĘDZY rusofobią a rusofilią. Poglądy, postawy i realizacje w literaturze polskiej od XIX do XXI wieku. Pod red. Sylwii Karpowicz-Słowikowskiej, Elżbiety Mikiciuk, Tadeusza Sucharskiego. Gdańsk 2016 Wydaw. Uniw. Gdańskiego 8° ss. 425, streszcz. ang.

Z treści: Sucharski T.: Wprowadzenie do tematu s. 7–10; Dąbrowska Magdalena: Ze studiów nad recepcją spuścizny literackiej i historiograficznej Nikołaja Karamzina w Polsce (na materiale czasopism XIX wieku: od rekoncesansu bibliograficznego do nowych kontekstów interpretacyjnych) s. 11–19; Kaźmierczyk Zbigniew: Rosja Mickiewicza i Miłosza s. 21–47; Pavlenko Svetlana: Moskwa – Petersburg. Obrazy dwóch stolic w filomackiej korespondencji zesłańczej (na wybranych przykładach) s. 49–70; Adamek-Świechowska Adrianna: Henryk Sienkiewicz wobec Rosji s. 71–93; Blech Roksana: O rosyjskim kontekście interpretacyjnym „Faraona” Bolesława Prusa s. 95–107; Karpowicz-Słowikowska S.: „Zegary teraz prędko idą”. Wokół 1905 roku – listy otwarte Sienkiewicza, Orzeszkowej i Prusa z lat 1904–1907 s. 109–128; Friedrich Agnieszka: Z Rosją czy przeciw Rosji. Włodzimierz Czerkawski wobec neoslawizmu s. 129–137; Flis-Czerniak Elżbieta: Do źródeł duszy rosyjskiej. Metafizyczna historiozofia a pragmatyka polityczna w twórczości Tadeusza Micińskiego s. 139–156; Bajko Marcin: Tadeusza Micińskiego zmagania z Rosją s. 157–177; Nielepko Helena: Rosja i Rosjanie w dramacie „Kniaź Patiomkin” Tadeusza Micińskiego s. 179–186; Gruchała Wojciech: Opolaczył się,

sfrancuział, czemu by wam nie zruszczyć? – problem tożsamości narodowej Polaków i Rosjan w „Oziminie” Wacława Berenta s. 187–202; Dobrogoszcz Magdalena: Oblicza Rosji w twórczości Władysława Broniewskiego s. 217–234; Kopeć Zbigniew: Rusofilia? Rusofobia? Publicystyka Sybiraka (1934–1939) s. 235–242; Nawrocka Ewa: „Odróżnić człowieka od reżimu”. Maria Dąbrowska wobec Rosji s. 243–252; Musienko Svetlana: Russka literatura w twórczestwie Dombrowskiej (Marii Dombrowska i Lev Tolstoj) s. 253–259; Sucharski T.: Nienawidzić czy współczuć? Deportowani Polacy wobec Rosjan (na podstawie wspomnień zesłańczych) s. 269–293; Mitzner Piotr: Rosjanie Józefa Czapskiego s. 295–301; Czapińska Katarzyna: Niepokorna swoboda rosyjskiej duszy Wasilija Rozanowa w oczach Józefa Czapskiego s. 303–312; Gołąb Grzegorz: Portret znany dialogiem. Człowiek sowiecki u Stanisława Vincenza s. 313–335; Zwolińska Barbara: Rosja i Rosjanie w twórczości Feliksa Netza s. 347–358; Civiak Ol’ga: K woprosu o probleme rusofobii w ramane Ānuša Leona Višnevsokogo i Irady Vovnenko „Lūbov i drugie dissonansy” s. 387–402; Szaruga Leszek: Rosyjski kompleks ukraiński s. 403–412.

3271. MIKINKA Aleksandra Ewelina: „Kapłan-literat, wykwintny ksiądz-esteta” Jan „Łada” Gnatowski (1855–1925) – kaznodzieja nieprowincjonalny. T. 1: Twórczość artystyczna. Łódź 2016 Primum Verbum 8° ss. 345, il.

3272. MIŁOSZ Czesław: *Historia literatury polskiej.* Przeł. Maria Tarnowska; red. Jerzy Illg, Anna Szulczyńska. Wyd. 3 uzup. Kraków 2016 Znak 8° ss. 925, nlb. 2. (Dzieła zebrane).

Wyd. 1. 1993.

3273. MITOLOGIZACJA człowieka w kulturze i literaturze iberyjskiej i polskiej. Mitificación del hombre en la cultura y literatura ibérica y polaca. Mitifiación do homem na cultura e literatura ibérica e polaca. Red. Wojciech Charchalis i Bogdan Trocha. Zielona Góra 2016 Pracownia Mitopoetyki i Filozofii Literatury. Uniw. Zielonogórski 8° ss. 726, streszcz. hiszp., portugalskie.

Od XVII w.

3274. MOLISAK Alina: *Żydowska Warszawa – żydowski Berlin. Literacki portret miasta w pierwszej połowie XX wieku.* Warszawa 2016 IBL PAN. Wydaw. 8° ss. 365, il.

3275. MORAWIEC Arkadiusz: Echa zagłady Ormian w literaturze polskiej. *Slavia Occidentalis.* T. 72: 2015 [nr] 2 s. 7–30, streszcz. ang.

XX w.

3276. MORETTI Franco: *Wykresy, mapy, drzewa. Abstrakcyjne modele na potrzeby historii literatury.* Przeł. Tomasz Bilczewski i Anna Kowalcz-Pawlik. Kraków 2016 Wydaw. UJ 8° ss. XXIII, nlb. 1, 134, nlb. 2, il. (Hermeneia. Seria Centrum Studiów Humanistycznych).

3277. NAZIMEK Joanna: Dwa rodzaje dyskursów w polskiej literaturze łagrowej. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Folia 185: Studia Historicolitteraria*. [T.] 15: 2015 s. 55–63, streszcz. ang.

3278. NICIŃSKI Konrad: W poszukiwaniu nowego człowieka. Trzy projekty formacyjne w kulturze polskiej lat 1905–1930. Warszawa 2016 Wyd. Polonistyki Uniw. Warszawskiego 8° ss. 192. (Doświadczenie Europy Środkowo-Wschodniej w Kulturze Modernizmu; 7).

3279. NIEZGODA buduje. Polskie spory o literaturę. *Poznańskie Studia Polonistyczne*. Ser. Liter. [T.] 26(46): 2015 s. 13–216, streszcz. ang.

Z treści: Krupa Bartłomiej: „Zakrzyczą nas poeci, adwokaci, filozofowie, księża”. Najnowsza odsłona „sportu o Borowskiego” s. 13–49; Fiołek Krzysztof: Diagnostyka. Brzozowskiego krytyka Sienkiewicza jako spór o polską tożsamość s. 73–87; Kwiatkowska Agnieszka: Oświeceniowe rozważania o eposie. Dyskusja wokół „Pułtawy” i „Jagiellonidy” s. 89–107; Marzec Lucyna: Nieufny i oburzony. Polemiki wokół „Szeptem” Kazimierza Iłakowiczówny s. 109–130; Chmurski Mateusz: Transfiguracje nowoczesności? Spory o twórczość Marii Komornickiej – Piotra Odmieńca Własta s. 131–150; Gorczyński Maciej: Fikcje krytycznoliterackie. Polemika Wacława Borowego i Manfreda Kridla s. 151–165; Gorczyńska Małgorzata: Dyskusje wokół „Filozofii Leśmiana” Artura Sandauera s. 167–193; Budrewicz Aleksandra: Angielski przekład „Pana Tadeusza” i jego polskie echa s. 195–216.

3280. NOWICKA Daria: Pożydowskie. Figury Zagłady w twórczości Jerzego Ficowskiego [1924–2006] i Władysława Strzemińskiego [1893–1952]. Kraków 2016 Wydaw. Pasaże 8° ss. 138, nlb. 2, il., streszcz. ang. (Przędza).

3281. OBLICZA miłości. Studia literaturoznawcze. Red. Krzysztof Bałękowski, Kamil Maciąg. Lublin 2016 Wydaw. Nauk. Tygiel 8° ss. 194. Fund. na Rzecz Promocji Nauki i Rozwoju Tygiel. (Monografia Naukowa).

Z treści: Kucab Mateusz: „Ja się po tobie dosyć nie zasnuć” – miłość w literaturze polskiego oświecenia s. 18–31; Chołojczyk Magdalena: Miłość patriotyczna w poezji Mieczysława Romanowskiego s. 32–51; Jabłońska Joanna: „Miłości! Smutny z niebios strącony aniele!” – miłość utracona w życiu i twórczości Marii Bartusówny s. 52–64; Radion Ewelina: Nad narcystowską miłością melancholików. O poezji Zygmunta Ławrinowicza i Wiesława Kulikowskiego s. 106–123.

3282. OBSZARY polonistyki. Język – kultura – literatura. [T.] 1. Pod red. nauk. Jolanty Pasterskiej, Małgorzaty Kulakowskiej, Anny Antas, Karoliny Krzyszoń. Rzeszów 2014 Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego 8° ss. 281, il.

Z treści: Parylak Lilia: Wyrazy huculskie oraz wyrazy pochodzenia ukraińskiego w dramacie Józefa Korzeniowskiego „Karpaccy górale” s. 60–66; Gruber Nina: „Dziewica słońca” Augustyna von Kotzebuego w świetle komparatystyki socjolingwistycznej s. 163–172; Pułkan Miron: Insencjacja polskiego dramatu oraz prezentacja polskich profesjonalnych stowarzyszeń teatralnych na słowackiej scenie po 1989 roku s. 173–183; Bilyk

Kateryna: Polsko-ukraiński dialog literacki w okresie międzywojnia: burzenie murów s. 187–195; Bartos Ewa: Gombrowicz i Czysta Forma. O zapomnianym szkicu Józefa Bujnowskiego s. 196–204; Majdosz Hubert: „Bilet w jedną stronę”: wyjazd Andrzeja Bobkowskiego do Ameryki Południowej i jego motywy s. 216–237; Orłowski Adam: Fascynacje pograniczem w polskiej prozie powojennej – Bieszczady i ziemia sanocka w twórczości Kalmana Segala i Mariana Pankowskiego s. 238–247; Kaśa Peter: Polska beletrystyka i eseistyka w słowackich przekładach książkowych po roku 1989 s. 266–272.

Toż. [T.] 2. Pod red. nauk. Ewy Oronowicz-Kidy, Agnieszki Myszk. Rzeszów 2016 ss. 183, streszcz. ang.

Z treści: Bąkowska Patrycja: Poezje więzienne Hugona Kołłątaja na tle przemian estetycznych i filozoficznych XVIII wieku s. 57–67; Gościńska Joanna: Zniewolenie ciała czy zniewolenie duszy? Syberia wieku XIX w rozumieniu Norwida s. 90–98; Jabłońska Joanna: „Umiem być smutną jedynie” – smutek i melancholia w twórczości Marii Bartusówny s. 99–108; Izdebska-Długosz Dominika: Z praktyki nauczania języka polskiego jako obcego w środowisku ukraińskojęzycznym w Rzeszowie s. 147–156; Lasoń Karolina: Julije Benešić – działalność przekładoznawcza oraz językoznawcza najwybitniejszego chorwackiego polonisty s. 157–166; Sławomirski Radosław: Wiersz czy piosenka? Fenomen polskiej poezji śpiewanej s. 176–183.

3283. ODRZYWOLSKA-KIDAWA Anna, Pietruszewska-Kobiela Grażyna: Mikołaj Rej i futurości. Częstochowa 2016 Akad. im. Jana Długosza 8° ss. 241, streszcz. ang. Akad. im. Jana Długosza w Częstochowie. (Kulturowa Historia Odgłosów; t. 1) (Od-głosy Kultury).

3284. OKOŃ Jacek: Dom pracy twórczej. Kraków 2016 Ridero 8° ss. 153.

Kazimierz Wierzyński (1894–1969) w USA.

3285. OLCZYK Jacek: Życie literackie w Krakowie w latach 1893–2013. Kraków 2016 Korporacja Ha!art 4° ss. 712, nlb. 7, il.

3286. ORŁOWSKI Jan: Władimir Lwowicz Britaniszski [1933–2015]. (Wspomnienie pośmiertne). *Slavia Orientalis*. R. 65: 2016 nr 2 s. 447–449. (Sprawy Polsko-Rosyjskie. Historia, kultura, nauka. Studia i materiały; 4).

Toż. Wyd. 2 pt.: Władimir Lwowicz Britaniszski – przyjaciel i tłumacz polskich poetów. (Wspomnienie pośmiertne). Warszawa 2016 Miła Hoshi 8° ss. 8, nlb. 2.

3287. OSET Tomasz: Łowiectwo w literaturze polskiej. Od Renesansu do Młodej Polski. Kraków 2016 Ridero 8° ss. 94.

3288. OSSOWSKI Mirosław: Literatura powrotów – powrót literatury. Prusy Wschodnie w prozie niemieckiej po 1945 roku. Gdańsk 2011 Wydaw. Uniw. Gdańskiego 8° ss. 374.

Rec.: Chłosta Jan, *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 57:] 2013 nr 1 s. 163–166.

3289. PADEWSKI Jakub: Pisanie przeszłości. Pamięć i historia w twórczości Ryszarda Kapuścińskiego [1932–2007]. Kraków 2016 Universitas 8° ss. 195, nlb. 2.

3290. PALENIE cygar, muzyka, przejażdżki... Czas wolny w literaturze XIX i XX wieku. Pod red. Tadeusza Linknera, Katarzyny Eremus i Elwiry Kamoli. Gdańsk 2016 Wydaw. Uniw. Gdańskiego 8° ss. 319, streszcz. ang.

Z treści: Eremus K.: Co działo się u wód? – uzdrowiska i kurorty w „Ironii życia” i „Za cudze winy” Natalii Krzyżanowskiej oraz „Serduszk” Eugenii Żmijewskiej s. 9–38; Dunaj-Dziecielska Katarzyna: Męskie rozrywki piórem niewieściom – kobiety, polowania, hazard i używki w wybranych utworach pisarek przełomu XIX i XX wieku s. 39–51; Warpas Ilona: Świat dziecięcych zabaw w utworach Zofii Bukowieckiej s. 52–61; Kamola E.: Czas wolny czasem pracy – kilka refleksji o działalności Emmy Dmochowskiej z Jeleńskich s. 62–74; Binkowska Dagmara: Panicz na wakacjach. Celytyckie reminiscencje w „Sobolu i pannie” Józefa Weysenhoffa s. 75–88; Puzyrwska Joanna: Jak bohaterowie Tadeusza Rittnera spędzają czas wolny? (na podstawie „W małym domu”, „Głupi Jakub” i „Lato”) s. 89–95; Pawlak Lidia: Beztroski wolny czas, czasem gorzkiej nędzy – „Komornicy” Władysława Orkana s. 96–108; Szrednicka Judyta: Hazard i dobroczynność, czyli jak wypożyczano na ziemiach polskich w XIX i pierwszej połowie XX wieku s. 109–121; Parda Szymon: Manifestacje, marsze, Wawel, krzyż pamięci, kazanie polityczne... Czyli co zajmuję społecznie zaangażowanego Polaka początku wieku s. 122–146; Głuszek Anna: Czas wolny – od rzeczywistości. Zagadnienia przestrzenne i temporalne w wybranych opowiadaniach Stefana Grabińskiego s. 163–177; Miąskowska Magdalena: Czas wolny kobiet w dwudziestoleciu międzywojennym s. 227–233; Zawistowska-Toczek Dagmara: Uwiesić i wykorzystać – krytyka literacka Witolda Gombrowicza w latach trzydziestych s. 234–254; Żelazek Katarzyna: Wyprawa Zofii Nałkowskiej do Abacji, której dziś „nikt, ale to nikt już nie pamięta” s. 255–266; Marczak Ewa Joanna: Czas wolny Haliny Poświatowskiej na przykładzie opowiadania „Opowieści dla przyjaciela” s. 267–284.

3291. PIEKARSKI Ireneusz: Z ciemności. O twórczości Juliana Strykowskiego [1905–1996]. Wrocław 2010.

Rec.: Alichnowicz Karol: Strykowski odkryty na nowo. *Pamiętnik Literacki*. R. 106: 2015 z. 3 s. 236–243.

3292. PO ZAGŁADZIE. Narracje postkatastroficzne. *Poznańskie Studia Polonistyczne*. Ser. Liter. [T.] 25(45): 2015 s. 9–329, streszcz. ang.

Z treści: Artwińska Anna, Czaplinski Przemysław, Molisak Alina, Tippner Anja: Po Zagładzie. Narracje postkatastroficzne w literaturze polskiej s. 9–18; Wolski Paweł: Zagadywanie katastrofy: o literaturonawstwie Holocaustu s. 21–36; Czaplinski P.: Katastrofa wsteczna s. 37–66; Tokarska-Bakir Joanna: Książka wyjścia s. 67–92; Ubortowska Aleksandra: „Kamienie niepokoją się i stają się agresywne”. Holokaust w świetle ekokrytyki s. 93–111; Buryła Sławomir: „Nigdy więcej!” – historia pewnej utopii s. 115–136; Bock Dennis: „Nie chodzi o to, czy nienawidzi czy nie. Muzułmanie mu rzekadżali” – kategoria zakłócenia w narracjach o muzułmanie w literaturze Szoa s. 137–163; Żukowski Tomasz: Autowizerunek po katastrofie. Zofia Kossak-Szczucka i Jerzy Andrzejewski: dwa polskie świadectwa Zagłady z lat 40. s. 165–186; Artwińska A.: „Odrodziły się traumy z czasów Zagłady”. Marzec 1968 jako narracja postkatastroficzna s. 187–208; Molisak A.: Szmalec i „żydowskie złoto” s. 209–234; Tippner A.: Postkatastroficzne relikty i relikwie: los obrazów po Holokauście s. 237–255; Tomczok Marta: Po Jedwabnem. Narodziny popularnej opowieści rozliczeniowej s. 257–273; Forecki Piotr: Zagłada i krajobraz po Zagładzie w komiksowych kadrach s. 275–308.

3293. PODWÓJNY bankrut z ciebie, materialny i moralny. Smutne oblicze codzienności w literaturze XIX i XX wieku. Pod red. Tadeusza Linknera, Katarzyny Eremus i Elwiry Kamoli. Gdańsk 2016 Wydaw. Uniw. Gdańskiego 8° ss. 200, streszcz. ang.

Z treści: Linkner T.: Przedślowie s. 7–9; Eremus K.: „Minęły czasy, kiedy kilkadziesiąt lat pracowało się na majątek” – dwa pokolenia kapitalistów w „Drugim pokoleniu” Mariana Gawalewicza s. 33–59; Kamola E.: „Nie kochała w nim przyszłego człowieka, a tylko własne ciało” – destrukcyjny wpływ macierzyństwa przedstawiony w powieści „Matka” Emmy Dmochowskiej z Jeleńskich s. 60–72; Binkowska Dagmara: Między świtem a mgłą. „Senne dzieje” Władysława Stanisława Reymonta a mitologia celtycka s. 96–108; Szrednicka Judyta: Polscy pisarze homoseksualni końca XIX i początków XX wieku oraz ich miejsce w społeczeństwie, medycynie i literaturze tamtego okresu s. 124–137; Mahler Justyna: W labiryncie Minotaura. Śmiech czy rozpacz – surrealistyczna wizja na deskach dadaistycznego teatru artystów Cricot s. 167–196.

3294. POEZJA okolicznościowa w Polsce w latach 1730–1830. T. 1: W kręgu spraw publicznych i narodowych. Pod red. Marka Nalepy, Grzegorza Trościńskiego, Romana Magrysia. Rzeszów 2014 Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego 8° ss. 355, il.

Treść: Magryś R.: Wybrane problemy badań dawnej literatury okolicznościowej w Polsce s. 7–22; Sнопек Jerzy: Poezja okolicznościowa epoki oświecenia jako problem badawczy s. 25–33; Kostkiewiczowa Teresa: Poeci wobec pierwszego rozbioru. Typy wypowiedzi s. 34–49; Pokrzywniak Józef Tomasz: Ignacego Krasickiego wiersze (nie)okolicznościowe s. 50–61; Dąbrowski Roman: O funkcjach heroikomiki w oświeceniowej poezji okolicznościowej s. 62–74; Kufel Sławomir: Literatura okolicznościowa czy literatura okoliczności? s. 75–82; Janoszka Maria: O przypisach w okolicznościowych wierszach Stanisława Trembeckiego s. 83–99; Sulejewicz-Nowicka Monika: Funkcja dokumentarna i ludyczna poezji okolicznościowej na cześć Jana III Sobieskiego zamieszczonej w „Janinie” Jakuba Kazimierza Rubinkowskiego na przykładzie egzemplarzy znajdujących się w polskich bibliotekach (pierwodruk 1739) s. 103–118; Wichowa Maria: Poezja okolicznościowa w „Nowych Atenach” ks. Benedykta Chmielowskiego. Problemy komunikacji literackiej s. 119–135; Wich-Szymczak Urszula: Komunikacja literacka i społeczna w polskiej poezji okolicznościowej XVIII wieku (na przykładzie „Liber passus” Klemensa Stanisława Herki). Rekonstrukcja badawcza s. 136–150; Trościński G.: Okolicznościowa poezja polityczna czasów konfederacji dzikowskiej s. 151–180; Kaliszewska Wojciech: Czarny portret kandydata do polskiej korony. Paszkwile elekcyjne ostatniego bezkrólewia s. 181–194; Ślęczka Tomasz: Historia Polski w literaturze barskiej. Próba charakterystyki s. 195–213; Nowicka-Struska Anna: Poezja okolicznościowo-polityczna w drugiej połowie XVIII wieku w Lublinie s. 214–233; Magryś R.: Lutnia i czas ucisku. Poezja okolicznościowa lat 1764–1775 w Polsce z perspektywy współczesnych badań nad dyskursem postzależnościowym s. 237–257; Kadulska Irena: Konstytucja 3 maja w dramatach Józefa Wybickiego s. 258–274; Maksimowicz Krystyna: W poszukiwaniu autora i ustalenia datacji wiersza ku czci bohatera spod Szczekocin, czyli rozważania na temat „Pożegnania JW. Jana Grochowskiego generała majora, komendującego wojsk polskich pod naczelnictwem Tadeusza Kościuszki, idącego na wojnę z Moskalami i Prusakami, którym broniąc ojczyznę, chwalebnie w bitwie pod Szczekocinami przeciw Moskałom i Prusakom życia dokonał na placu roku 1794” s. 275–284; Maciaszek Michał: Okolicznościowy nagrobek poetycki w pierwszych latach narodowej

niewoli. Wybrane zagadnienia s. 285–304; Pyzik Tomasz: „Sroga, czarna burza leci”. O „Modlitwie IV” Franciszka Dionizego Książczaka s. 295–304; Pluta Paweł: Problematyka utraty państwowości w „Dumaniu Polaka w zamku jazłowieckim w 1795 roku” s. 305–314; Zając Grzegorz: Ciołek i Semiramida, czyli zdrada i tyrania w krzywym zwierciadle wiersza s. 315–325; Czubyta Jarosław: Okolicznościowa poezja polityczna w czasach Księstwa Warszawskiego. Kilka pytań s. 326–335; Bibliografia s. 337–345.

Rec.: Wdowik Agata: Poezja zaangażowana lat 1730–1830? Od publicznego ku prywatnemu. *Wiek Oświecenia*. [T.] 31: 2015 s. 310–327.

3295. POEZJA okolicznościowa w Polsce w latach 1730–1830. T. 2: W kręgu spraw prywatnych i środowiskowych. Pod red. Marka Nalepy, Grzegorza Trościńskiego, Romana Magrysia. Rzeszów 2014 Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego 8° ss. 507, il.

Treść: Borkowski Andrzej: Wiersze okolicznościowe księdza Ildelfonsa Zubowskiego [1745–1804] – interpretacje s. 9–22; Bogdziewicz Henryk: Działalność literacka pijarskiego środowiska wileńskiego w dobie oświecenia s. 23–33; Getka Joanna: Kalendarze jako źródło do badań poezji okolicznościowej (na materiale bazylikańskich kalendarzy z drugiej połowy XVIII wieku) s. 34–50; Demkowicz Agata: Twórczość okolicznościowa białoruskich jezuitów w latach 1820–1830 s. 51–62; Baczewski Sławomir: Drukowany panegiryk sarmacki w drugiej połowie XVIII wieku s. 65–73; Kaszewska Katarzyna: Dwie okazje – dwa powinnowzowania. „Jędrzejowi Zamoyskiemu, niegdyś kanclerzowi koronnemu, w dzień imienin jego” oraz „Do Aleksandra z Lubomirskich Potockiej w dzień jej imienin” Tomasa Kajetana Węgierskiego s. 74–81; Ziótek Artur: Autopaneiryk? Nad „Zrządzeniem losu” Michała Kazimierza Ogińskiego s. 82–100; Chachaj Małgorzata: Wiersze dedykowane Aleksandrowi Chodkiewiczowi s. 101–124; Aleksandrowicz Alina: Poetyckie interakcje Puław Czartoryskich z Sieniawą i Przemysłem s. 127–137; Piotrowski Wojciech: Adam Kazimierz Czartoryski w poezji rodziny, przyjaciół, znajomych i sąsiadów. O rozwoju i przemianach poezji panegirycznej w oświeceniu s. 138–165; Szalaya Anna: Uwagi o librecie śpiewogry „Pielgrzym z Dobromiła” Izabeli księżnej Czartoryskiej / Marii Wirtemberskiej s. 166–176; Grabias-Banaszewska Katarzyna: Przyczynek do analizy wierszy żalobnych Adama Jerzego Czartoryskiego s. 177–182; Kopeć Bogumiła: Wierszowane podarunki Walentego Gurskiego s. 183–195; Kaczyński Paweł: Poezja okolicznościowa kręgu rodzinnego w czasach stanisławowskich s. 199–210; Mazurkowska Bożena: Okoliczności oraz wydarzenia życia prywatnego i publicznego w poetyckiej dokumentacji „Zabaw Przyjemnych i Pożytecznych” s. 211–251; Rusińska-Giertych Halina: Utwory okolicznościowe z lat 1773–1800 z lwowskiej tłoczni gubernialnej jako wyraz życia społeczno-politycznego Galicji s. 252–274; Janicka Anna: Stanisława Szczęsnego Potockiego wiersze do „żonki” s. 275–286; Kuran Michał: „Skarb in flore Komora Blum w Janinie” – nowoczesne winszowania na rok 1743 dla Jana Bernarda Bluma, generalnego dyrektora żup solnych. Konwencje gatunkowa i struktura retoryczna s. 289–311; Kowalewska Danuta: Motywy wróżbe w poezji okolicznościowej XVIII wieku s. 312–326; Norkowska Aleksandra: Dramat i powieść oświecenia o wierszu okazjonalnym w przestrzeni miasta s. 327–343; Krawiec-Złotowska Krystyna: Oświeceniowy (?) wizerunek człowieka cnotliwego w anonimowym wierszu „Do Jędrzeja Zamoyskiego, niegdyś Kanclerza Koronnego” s. 344–361; Pawlik-Kwaśniewska Weronika: Kobieta w epitałamiach Stanisława Trembeckiego s. 362–370; Lisicka Małgorzata: Z rękopisów Stanisława Kostki Potockiego. O poemacie heroikomicznym „Poeta na wojnie” i problemach jego edycji s. 371–389; Koredczuk Bożena: Literatura okolicznościowa w kręgu warszawskiej inteligencji prawniczej w pierwszej połowie XIX

wieku. Rekonesans badawczy s. 393–403; Timofiejew Artur: Wzniosłość i wzruszenie w estetycznym wymiarze wierszy napoleońskich Franciszka Morawskiego s. 402–312; Czernianin Halina: Wiersze okolicznościowe w „Tygodniku Wileńskim” 1815–1822. Rekonesans s. 413–426; Puzio Katarzyna: „Wiersz na zgon ś.p. Tadeusza Kościuszki”. Z nieznannej poezji okolicznościowej epoki Królestwa Polskiego s. 427–441; Ławski Jarosław: Z ducha klasycyzmu. Wiersze okolicznościowe Antoniego Malczewskiego s. 442–462; Makaruk Maria: Mistrz czy majster? O młodzieńczej poezji okolicznościowej Antoniego Edwarda Odyńca s. 463–470; Lyszczyna Jacek: Poezja okolicznościowa powstania listopadowego s. 471–475; Bibliografia s. 477–489.

Rec.: Wdowik Agata: Poezja zaangażowana lat 1730–1830? Od publicznego ku prywatnemu. *Wiek Oświecenia*. [T.] 31: 2015 s. 310–327.

3296. POKLEWSKA Krystyna: Obrazki z romantyzmu. Szkice o ludziach, tekstach i podróżach. Łódź 2016 Wydaw. UŁ 8° ss. 220, tabl. 1.

3297. POLSKA krytyka literacka w XIX i XX wieku. Pod red. Moniki Gabrys-Sławińskiej. Lublin 2016 Wydaw. UMCS 8° ss. 199, nlb. 1, streszcz. ang. (Obrazy Kultury Polskiej).

Z treści: Budrewicz Tadeusz: „Romantyzm i jego skutki” (publicystyczne) s. 9–28; Olszewska Maria Jolanta: Przyczynek do dziejów przelomu pozytywistycznego w Polsce Casus Józefa Kazimierza Plebańskiego, historia, wykładowcy i publicyści s. 29–52; Skorupa Ewa: Orzeszkowa o powieści i o powieściach Orzeszkowej. Na marginesie krytyki literackiej s. 53–69; Sadlik Magdalena: Walery Gostomski w służbie idei i pięknu s. 71–82; Gosik-Kapelińska Iwona: Dramat historyczny Józefa Szujskiego w ujęciu dziewiętnastowiecznej i dwudziestowiecznej krytyki literackiej (Konczyński, German, Tarnowski, Chmielowski) s. 83–98; Stachura-Lupa Renata: W dwugłosie: Adam Belcikowski i Piotr Chmielowski s. 99–113; Legutko Grażyna: Stanisława Łacka rozważania o powieściach s. 115–131; Sobieraj Tomasz: W stronę krytyki czynnościowej. Uwagi o projekcie krytycznym Stanisława Brzozowskiego s. 133–145; Kuciński Paweł: Wasilewski – Jeske-Choiński. Mechanizm polityzacji krytyki literackiej na przełomie XIX i XX wieku s. 147–165; Wrońska Joanna: Międzywojenne wypowiedzi Józefa Wittlina o dramatach i dramatopisarzach s. 167–183; Cymerman Jarosław: Walka o poezję – krytyka literacka Józefa Czechowicza s. 183–192.

3298. POŚWIATOWSKA. We wspomnieniach i inspiracjach. [Oprac.] Kalina Słomska, Zbigniew Myga; projekt graf. i il. Lech Majewski. Olszanica 2016 Bosz Szymanik i Wspólnicy 4° ss. 118, nlb. 2, il.

Zawiera także listy i wiersze Haliny Poświatowskiej (1935–1967).

3299. POZNAŃ pisarek i pisarzy. Materiały z sesji naukowej zorganizowanej z okazji 45-lecia Instytutu Filologii Polskiej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Pod red. Jerzego Borowczyka, Lucyny Marzec i Zbigniewa Kopcia. Poznań 2016 Wydaw. „Poznańskie Studia Polonistyczne” 8° ss. 368, il. (Biblioteka Literacka „Poznańskich Studiów Polonistycznych”; t. 70) (Prace Instytutu Filologii Polskiej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza).

Z treści: Trybuś Krzysztof: Wstęp s. 9–12; Śliwiński Piotr: „Locus horridus”? s. 15–24; Larek Michał: Złe miasto, dobre

opowieści. O narracyjnym potencjale Poznania s. 25–38; War-kocki Błażej: Ciemne miasto. Esej o kulturowych obrzeżach Poznania s. 39–52; Grodecka Aneta: Władysław Motty – osobowość zanurzona w świecie fantazmatów s. 53–63; Sobieraj Tomasz: Stanisław Przybyszewski o kulturowym potencjale Poznania s. 65–82; Meller Katarzyna: Fatalne skutki pewnej „kolacyi” Jakuba Niemojewskiego z jezuitami poznańskimi, czyli poznańska polifonia wyznaniowa w XVI wieku s. 85–100; Rotter-Bourkane Anna: Obchody jubileuszu Marii Rodziewiczówny w Poznaniu s. 101–116; Winiecka Elżbieta: O czym szumi Wierzbak? s. 117–131; Brzostowicz-Klajn Monika: Literatura zaangażowana lat 70. wobec Poznańskiego Czerwca (przypadek dwóch powieści: Mariana Grześczaka „Odyseja, odyseja” i „Węzeł” Józefa Ratajczaka) s. 133–146; Kochanowicz Rafał: Od „Orbity” do „Pyrkonu”. Tradycje poznańskiej fantastyki s. 147–159; Judkowiak Barbara: Skryba, czyli pisarz. O mikrohistoriach w dokumentach i kronikach poznańskich s. 163–173; Wydra Wiesław: O pierwszej drukowanej książce w Poznaniu s. 175–183; Krzak-Weiss Katarzyna: Poznańskie druki bibliofilskie lat 20. minionego stulecia – coś nie tylko dla ducha, ale również dla oka s. 185–199; Fiećko Jerzy: Poznań [Zygmunt] Krasiańskiego s. 203–213; Ratajczak Wiesław: Pisarz wobec bezmiaru niesprawiedliwości. Uwagi o twórczości Leszka Proroka s. 247–260; Rydz Agnieszka: Poznań jako miejsce autobiograficzne s. 289–302; Marzec L.: W salonie Marii Wicher-kiewiczowej s. 303–316; Krawiecka Ewa: Jaskinia poetów, czyli dni chwały kawiarni „W-Z” s. 329–339; Rutkiewicz-Hanczew-ska Małgorzata: Literatura, literaci i literackość w nazwicznym krajobrazie Poznania s. 341–355.

3300. PRYWATNE i publiczne w tekstach kultury. Studia. Red. nauk. Andrzej Borkowski, Antoni Czyż. Siedlce 2016 Pracownia Wydawnicza Wydz. Humanist. Uniw. Przyrodniczo-Humanist. 8° ss. 252, streszcz. ang.

Z treści: Borkowski A., Czyż A.: Słowo wstępne s. 9–13; Bohuszewicz Paweł: Krytyczne zwierzenia badacza staropolskiego romansu s. 37–56; Musiał Jan: Herosi eposów barokowych i późniejszych. Trwanie sarmackiego ethosu rycerskiego s. 57–73; Pliszka Marcin: Sen literacki – między doświadczeniem a konwencją. „Tren XIX” Jana Kochanowskiego s. 75–93; Zielińska Katarzyna: „Noc li nastanie, zaraz mię przywita smutnym sen...”, czyli o motywie onirycznym w staropolskich trenach s. 95–114; Ziótek Artur: Ślady poetyckiego dialogu? Dwa wiersze – Tomasz Kajetana Węgieńskiego i Michała Kazimierza Ogińskiego s. 115–141; Spietelun Dominika: Przyjaźń wielkiego artysty z wybitnym uczonym. Listy Stanisława Ignacego Witkiewicza do Bronisława Malinowskiego s. 145–185; Borkowska Ewa: O dzienniku Stefana Wincentego Frelichowskiego s. 187–203; Prachnio Piotr: Cortazar czytany w Polsce. Recepta do roku 1985 s. 205–245.

3301. PRZERABIANIE Żeromskiego. Praca zbiorowa. Pod red. Tatiany Czerskiej. Wrocław 2016 Wydaw. Chronicon 8° ss. 263, streszcz. ang.

Z treści: Czerska T.: Śladami Żeromskiego, czyli o tym, jak pisarza zamienić w symulakrum s. 9–22; Zawiszewska Agata: Kobiety w pierwszej części „Przedwiośnia” Stefana Żeromskiego s. 23–74; Kozłowska Mirosława Regina: „Dramat skłócony z teatrem”. Krytyka teatralna o „Róży” Stefana Żeromskiego s. 125–146; Jarzębowski Zbigniew: Stefan Żeromski w Polskim Radiu Szczecin: „Na probostwie w Wyszkowie” s. 147–172; Popławska Joanna: Żeromski reportażysta s. 173–188; Tierling-Słędz Ewa: O regionalistycznym czytaniu Żeromskiego s. 189–216; Dobrowolska Joanna: Pisarz dyktatorem Zakopanego. O Rzeczypospolitej Zakopiańskiej i prezydencie Stefanie Żeromskim s. 217–238.

3302. PUTON Paweł: O radomskich kaliczkach w twórczości rodzimych pisarzy. *Radomskie Studia Humanistyczne*. T. 3: 2016 s. 155–172, streszcz. ang.

W powieściach i wspomnieniach, XIX–XX w.

3303. PYCKA Anna Małgorzata: Pod rękę z Bolesławem Prusem. Spacer po Śródmieściu. Warszawa 2015 Inst. Wydawniczy Erica 8° ss. 207, il.

3304. RAWSKI Jakub: Błędni rycerze Juliusza Słowackiego – Zawisza Czarny i [Maurycy] Beniowski. *Prace Literackie*. [T.] 56: 2016 s. 33–49, streszcz. ang.

3305. REGIONALIZM literacki w Polsce. Zarys historyczny i wybór źródeł. Red. Zbigniew Chojnowski, Małgorzata Mikołajczak. Kraków 2016 Universitas 8° ss. 510, nlb. 5, streszcz. ang. (Nowy Regionalizm w Badaniach Literackich; t. 4).

3306. ROGATKO Bogdan: Kraków literacki. Impresje i listy do poetek. Kraków 2016 Stow. Pisarzy Pol. Oddz. 8° ss. 193, nlb. 3. (Krakowska Biblioteka Stowarzyszenia Pisarzy Polskich; t. 20).

XIX–XXI w.

3307. „ROZLICZANIE” przeszłości. Relacje polsko-żydowskie w tekstach kultury XX i XXI wieku. Pod red. Tadeusza Sucharskiego i Marty Murawskiej. Słupsk 2016 Wydaw. Nauk. Akad. Pomorskiej 8° ss. 393, nlb. 1. Akad. Pomorska w Słupsku.

Z treści: Pełka Marcin: Motyw Żyda w polskiej filozofii dwudziestolecia międzywojennego. Krzewienie antysemityzmu czy obiektywna analiza kulturowa? s. 11–21; Lubiński Paweł: Zarys stosunku Związku Ludowo-Narodowego do mniejszości żydowskiej w Polsce w okresie poprzedzającym zamach majowy (1922–1925) s. 23–35; Sierocki Grzegorz: Nienawiść, obojętność, współczucie – kwestia stosunków polsko-żydowskich w „Spowiedzi” Calka Perechodnika s. 37–53; Pustulka Mateusz: Zafalszowana świadomość polskiej inteligencji w powojennym dyskursie na temat antysemityzmu oraz pogromów – „Martwa fala” s. 55–74; Domalewski Adam: „Krzyże na ukos” – „Medaliony” Zofii Nałkowskiej wobec zagadnień metafizycznych s. 75–96; Sokolowska Katarzyna: Problemy z empatią. „Miejsce urodzenia” Pawła Łozińskiego i „Dziedzictwo” Henryka Grynberga s. 97–112; Krupa Bartłomiej: Relacje polsko-żydowskie w prozie Idy Fink [1921–2011] s. 113–134; Sawa Marek: Indywidualne doświadczenie przestrzeni kryjówek w prozie Michała Głowińskiego, Wilhelma Dichtera i Henryka Grynberga s. 145–168; Balcerzak Alicja: Literatura polska i kultura europejska wobec Zagłady, o rozważaniach Henryka Grynberga s. 169–186; Przymuszała Beata: Dwie książki – jedno życie. [Krystyna] Żywułska – [Sonia] Landau s. 203–215; Majdosz Sylwia: Codziennosc w getcie warszawskim w „Pustej wodzie” Krystyny Żywułskiej oraz „Bombach i myszach” Miny Tomkiewicz s. 217–235; Danek Olga: Odysseusz XX wieku: exodus Marca '68 w prozie autobiograficznej i literaturze dokumentu osobistego s. 237–255; Zaborowska Justyna: Postpamięć w twórczości Agaty Tuszyńskiej s. 257–267; Bierejszyk-Ku-

biak Joanna: Własnym głosem. Twórczość Anny Frajlich wobec postpamięci s. 269–278; Rąbkowska Ewelina: Powroty do raj, powroty do piekła. Trudne świadectwa dzieciństwa wojennego i powojennego na podstawie współczesnej polskiej prozy wspomnieniowej s. 299–317.

3308. RUDIĄK Robert: Robotnicze środowisko pisarskie na Ziemi Lubuskiej w latach 1976–2015. *Zielonogórskie Studia Bibliologiczne*. Z. 7: 2015 s. 231–255, streszcz. ang.

3309. RUDIĄK R.: Życie literackie na Ziemi Lubuskiej w latach 1945–2000. *Zielona Góra* 2015.

Rec.: Rymar Dariusz A.: Historia w krzywym zwierciadle, czyli sześć uwag do książki Roberta Rudiaka o życiu literackim na Ziemi Lubuskiej. *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archivalny*. Nr 23: 2016 s. 293–305, streszcz. ang., niem.; Siatecki Alfred, *Studia Zielonogórskie*. T. 21: 2016 s. 355–358.

3310. RUSZCZYŃSKA Marta: Słowianie i słowianofile. O słowianofilskich dyskursach w literaturze polskiego romantyzmu. *Kraków 2015 Collegium Columbinum* 8° ss. 322, streszcz. ang. (Biblioteka Tradycji; nr 145).

3311. SHAKESPEARE po polsku. 20 lat Polskiego Towarzystwa Szekspirowskiego. Pod red. Magdaleny Zelent, Łukasza Jaronia, Martyny Pilas. *Gdańsk 2016 Wydaw. Uniw. Gdańskiego* 8° ss. 195, il.

Z treści: Nawrocka Ewa: Czytanie Szekspira s. 7–10; Gibińska Marta: Polskie dusze Makbeta s. 11–22; Sikorska Liliana: „Niewielka wiedza jest rzeczą niebezpieczną”, czyli o różnych powrotach do Szekspira s. 23–32; Kowalska Karolina: Juliusz Słowacki – twórca polskiego „hiperszekspiryzmu” s. 33–47; Ebbig Katarzyna: Gdzie jesteście Makbecie? Postacie Szekspira jako bohaterowie „Romantyczności” Antoniego Langego s. 48–56; Kraciński Krzysztof: Dramaty Williama Szekspira w operowych interpretacjach Giuseppe Verdiego i ich łódzkich reinterpretacjach s. 85–96; Wadowska Aneta: Shakespeare’s Fool in Polish s. 107–113; Cebera Marta: Grać albo nie grać. Hamlet w interpretacji Teresy Budzisz-Krzyżanowskiej s. 127–139; Górecka Anna: Hamlet Gálczyńskiego czyli „Zielona Geś” strąca z piedestału postać kulturowo kultową s. 140–146; Lange-Borodziej Emilia: „Stać nas na liłość, chociaż nie na łaskę”. Recepcja wybranych adaptacji filmowych dramatów Williama Shakespeare’a w Polsce s. 147–168; Wójcicki Jerzy: Co zostało z „Hamleta”? Dialog inscenizacyjny Radosława Rychciaka z Krzysztofem Warlikowskim s. 177–183.

3312. SIATKOWSKA Ewa: Historyczne powieści Henryka Sienkiewicza w ocenie współczesnych i ich wartość ponadczasowa. *Acta Universitatis Lodzianensis*. Folia Linguistica. [Vol.] 50: 2016 s. 133–139, streszcz. ang.

3313. SIDOR Monika: Obcy i swoi. Polacy w cyklu „Czerwone Koło” Aleksandra Sołżenicyna. *Acta Polono-Ruthenica*. [T.] 21: 2016 s. 257–268, streszcz. ros., ang.

3314. SIENKIEWICZ polityczny. Sienkiewicz ideologiczny. Pod red. Macieja Glogera

i Ryszarda Koziółka. *Warszawa 2016 DiG* 8° ss. 483, il., streszcz. ang. Wyd. „Artes Liberales” Uniw. Warszawskiego. (Sienkiewicz – Nowe Odczytania; 4).

Treść: Gloger M., Koziółka R.: Wstęp s. 7–11; Woleński Jan: Sienkiewicz i pozytywizm s. 13–26; Gielata Ireneusz: Amerykańska demokracja według Europejczyków: Sienkiewicz, Dickens, Tocqueville s. 27–40; Axer Jerzy: Rok 1877 był to dziwny rok... Sienkiewicz wobec prorosyjskiej propagandy politycznej w Ameryce s. 41–53; Marchwiński Grzegorz: Od estetyki do ideologii. Wizerunek publiczny Henryka Sienkiewicza i wyobrażenia konserwatywne „Bluszczu” (z naturalizmem w tle) s. 55–72; Mazan Bogdan: Idea i ideologia historii utajonej – na przykładzie Sienkiewiczowskiej Trylogii s. 73–104; Zalewski Cezary: Straszliwy error sprawiedliwości ludzkiej... Prawo i przemoc w „Ogniem i mieczem” Henryka Sienkiewicza s. 105–122; Kosowska Ewa: Quo vadis ideologio, czyli co się przytrafiło „Potopowi” s. 123–150; Adamek-Świechowska Adrianna: Tropy Tacyta w historiozofii Henryka Sienkiewicza s. 151–167; Tyska Adam: Henryk Sienkiewicz kontra rewolucja 1905–1907 s. 169–184; Knap Grażyna: Sieroszewski o Sienkiewiczu i rewolucji s. 185–195; Bron Michał, jr.: Sienkiewicz (od)czytany przez C. D. af Wirséna s. 197–210; Rataj Andrzej: „Nacjonalizm” Sienkiewicza a jego stosunek do Ukraińców s. 211–227; Stępnik Krzysztof: O pewnej nieobecności Sienkiewicza s. 229–250; Łapiński Wojciech: Sienkiewicz a religia. Małżeństwo z rozsądku? s. 251–262; Szymborska Karolina: Siła chłopięcej afirmacji (Sienkiewicz i Boyology) s. 263–278; Płachecki Marian: Osiem lat, osiem dni. Drugi pogrzeb Henryka Sienkiewicza s. 279–290; Sobieraj Tomasz: Nieoczekiwane spotkanie Henryk Sienkiewicz w kulturowym projekcie Stanisława Przybyszewskiego u progu niepodległości s. 291–301; Gloger M.: Sienkiewicz i Masaryk. O kulcie autora „Quo vadis” w Czechach s. 303–328; Sztachelska Jolanta: O meandrach PRL-owskiej krytyki. Sienkiewicz między Stawem a Kijowskim s. 329–354; Bujnicki Tadeusz: Stawar i Sandler – marksiści o Sienkiewiczu. Atak czy obrona? s. 355–380; Wedemann Marek: „Bohunowie” i „Kmicie” – sienkiewiczowski bohaterowie konspiracji antyrosyjskiej s. 381–400; Romanowicz Joanna: O niektórych formach obecności Sienkiewicza na lamach „Kultury” (1945–1989) s. 401–415; Poniatowska Izabela: Z prawa, z lewa, z ukosa. O dyskusji na temat obecności dzieł Henryka Sienkiewicza w kanonie lektur szkolnych we współczesnych mediach prawicowych i lewicowych s. 417–426; Szargot Barbara: Sienkiewicz (?) w dyskursie społeczno-politycznym na początku XXI wieku s. 427–438; Panel: Spory o Sienkiewicza s. 439–461.

3315. SKIBIŃSKI Cyryl: Papierowa segregacja. Stosunek Marii Dąbrowskiej do Żydów. *Pamiętnik Literacki*. R. 106: 2015 z. 3 s. 19–36, streszcz. ang.

3316. SŁOWACKI i wiek XIX. Praca zbiorowa. T. 2: W kręgu badań postmodernistycznych. Pod red. Marty Ruszczyńskiej i Jakuba Rawskiego. *Zielona Góra 2016 Oficyna Wydawnicza Uniw. Zielonogórskiego* 8° ss. 176, streszcz. ang. Uniw. Zielonogórski.

Z treści: Libera Leszek: Dzieci Stowackiego s. 13–35; Ruszczyńska M.: Słowiańszczyzna, czyli zapomniana historia w dramatach Stowackiego s. 37–53; Gosik-Kapelińska Iwona: Święci kapłani na obronnych murach – literackie kreacje księdza Marka Jandolowicza z dramatu Juliusza Słowackiego i paulina Augustyna Kordeckiego z dramatu Józefa Szujskiego s. 109–117; Saja Krystian: „Dzięki Ci Panie, że widzę”. Juliusz Słowacki w filozofii Stanisława Brzozowskiego s. 119–137; Westermarck Katarzyna: Model procesu sądowego w dramacie „Samuel

Zborowski" Juliusza Słowackiego s. 139–153; Kaczmar Anna: Czy Słowacki natchnął mordercę? Kilka uwag o „Julu” Pawła Goźlińskiego s. 155–170.
T. 1. 2012.

3317. SMUSZKIEWICZ Antoni: *Zaczarowana gra. Zarys dziejów polskiej fantastyki naukowej*. Wyd. 2 poszerz. Stawiguda 2016 „Solaris” Małgorzata Piasecka 8° ss. 443. (Krytycy o Fantastyce; 1).

XIX–XX w.
Wyd. 1. Poznań 1982.

3318. SOBIERAJ Tomasz: *Stanisław Brzozowski [1878–1911]. Przybliżenia*. Lublin 2016 Episteme 8° ss. 176, streszcz. ang.

3319. SPARTA w kulturze polskiej. Praca zbiorowa. Cz. 2: Przekroje, syntezy, konteksty. Pod red. Małgorzaty Borowskiej, Damiana Kai, Marii Kalinowskiej, Jerzego Speiny. Warszawa 2015 Wydaw. Nauk. Sub Lupa 8° ss. 411, il., streszcz. ang. Wyd. „Artes Liberales” Uniw. Warszawskiego. (Antyk Romantyków).

Z treści: Przed wiekiem XIX. Kształtowanie się stereotypu Sparty w literaturze staropolskiej. Rozmowa z Aliną Nowicką-Jezową s. 11–28; Partyka Joanna: W poszukiwaniu Lacedemonu w tekstach staropolskich. Przegląd źródeł s. 29–41; Wrazas Ilias: Wariacje na temat recepcji starożytnych Aten i Sparty s. 43–75; Borowska M.: Leonidas i Temistokles, czyli Sparta i Ateny w greckiej tragedii historycznej XIX wieku. Przegląd utworów s. 77–117; Piętko Radosław: Sprata-Ateny, Sparta-Rzym, Sparta-Polska... Idea paralelizmu kultur w dawnych i współczesnych rozważaniach o Sparcie s. 119–130; Wesolowska Elżbieta: Helena w tradycji artystycznej i literaturze polskiej s. 131–151; Majewska Renata Krystyna: Ideal spartańskiej kobiety w „Matce Spartance” Franciszka Kniaźnina s. 153–183; Radowska-Lisak Mirosława: Tyrteizm „po muszkietersku”. Władysława Sabowskiego „Nad pozioomy. Powieść z roku 1863” s. 185–198; Rusek Iwona E.: Misterium „człowieka wiecznego” w świetle „Termopil polskich” Tadeusza Micińskiego i „Noey listopadowej” Stanisława Wyspiańskiego s. 199–217; Dąbrowska Marta: Tropi spartańskie w „esejach greckich” Stanisława Vincenza. Notatki z lektury s. 219–227; Kalinowska M.: Jeszcze o Majnotach... Przyczynek do lektury Mickiewiczowskiego „Giaura” i Norwidowskiego „Epimenedesa” s. 269–282.
Cz. 1. 2014.

3320. SPYRKA Lucyna: *Dramat słowacki w Polsce. Przekład w dialogu kultur bliskich*. Katowice 2016 Wydaw. UŚ 8° ss. 512, streszcz. ang., słow. (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; 3457).

3321. STAROŃ Justyna: *Matolek Broda. Przygody twórczo-wydawnicze*. *Poznańskie Studia Polonistyczne*. Ser. Liter. [T.] 26(46): 2015 s. 355–367, streszcz. ang.

Dzieje powstania i kolejnych edycji „Przygód Koziołka Matolka”.

3322. STAROPOLSKIE i oświeceniowe tematy i preteksty. Pod red. Jolanty Kowal, Marka Nalepy i Romana Magrysia. Rzeszów

2016 Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego 8° ss. 350, il., streszcz. ang.

Treść: Nalepa M.: Słowo wstępne s. 7–8; Trościński Grzegorz: Okolicznościowa poezja polityczna w obronie króla Stanisława Leszczyńskiego z okresu walki o tron z Augustem III Sasem (1733–1736) s. 11–37; Trościński G.: W koronie i w kapeluszu. Wizerunek Augusta III Sasa w okolicznościowej poezji politycznej z okresu bezkrólewia i walki o koronę (1733–1736) s. 38–70; Magryś R.: Historia najnowsza w „Tragedyi drugiej z dwunastu osób pryncypalniejszych” Antoniego Bogorii Podleskiego. Rzecz o społecznych i politycznych wyobrażeniach autora dramatu s. 71–96; Magryś R.: Bóg, politycy, wodzowie i żołnierze w liryce czasów konfederacji barskiej s. 97–124; Nalepa M.: Poetycka kronika insurekcji kościuszkowskiej 1794 (fragmenty „Stanisłaidy” Marcina Molskiego) s. 125–145; Nalepa M.: „O roku ów! kto ciebie widział w naszym kraju!...” Ucieczka jezuitów połockich przed wojskami napoleońskimi w 1812 roku w poetyckiej relacji Jana Mihanowicza SJ s. 146–205; Kowal J.: Literatura na łamach „Dziennika Wileńskiego” z lat 1805–1806 s. 206–232; Kowal J.: Salony literackie na Litwie w epoce porobiorowej (1795–1830). Rekoncesans s. 233–248; Magryś R.: Historia Zakładu Literatury Staropolskiej i Polskiego Oświecenia s. 261–298; Wykaz prac zawartych pracowników Zakładu Literatury Staropolskiej i Polskiego Oświecenia s. 297–301; Dawni i obecni pracownicy Zakładu s. 302–327; Aktywność dydaktyczna – absolwenci s. 328–342.

3323. STĘPNIK Krzysztof: *Henryk Sienkiewicz. Studia z mikrobiografiki prasowej*. Lublin 2016 Wydaw. UMCS 8° ss. 279.

Recepcja biografii i twórczości.

3324. STRZYŻEWSKI Mirosław: *Music and infinity. Studies in Polish Romanticism*. Transl. Ludwik Jasiński, Anna Mądry. Toruń 2016 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 178, nlb. 1, tabl. 11, il.

3325. SUTARZEWICZ Halina: *Literackie obrazy katastrofy sierpniowej 1914 roku i jej skutków*. Oprac. Elżbieta Stadtmüller. *Rocznik Kaliski*. T. 40: 2014 s. 57–80.

3326. SYBERYJSKIE przestrzenie intymne. Red. Małgorzata Król, Małgorzata Łukaszuk. Lublin 2016 Wydaw. KUL 8° ss. 219, nlb. 1, streszcz. ang. KUL. Wyd. Nauk Humanist.

Materiały z konferencji, Kazimierz, maj 2015 r.

Treść: Król M., Łukaszuk M.: Wstęp s. 7–8; Toruń Włodzimierz: Syberia Słowackiego. Próba tematologicznej syntezy s. 9–33; Pyczek Wacław: Syberian imagery of Zygmunt Krasiński s. 35–58; Bilav's'ka Viktoria: Rusyikal'nij prostr Berezova u „Spogadah iz podorozi do Sibiru...” Ė. Felins'koj s. 59–70; Besztak Natalia: „Posilek dla duszy”. O intymności w listach Adolfa Januskiewicza s. 71–82; Trynkowski Jan: W pustyni, czyli w puszczy. Krajobraz syberyjski w malarstwie Leopolda Niemirowskiego s. 83–95; Król M.: W intymnej (?) przestrzeni wiary – Gustaw Ehrenberg i Julian Głubicz Sabiński s. 97–110; Borowczyk Jerzy: Zesłańcze pejzaże intymne. Emotywny, zmysłowy i pamięciowe topografie syberyjskie w twórczości Agatona Gillaera s. 111–128; Chrostek Mariusz: Niechciani męczennicy. Bolesne problemy zesłańców w twórczości Marii Konopnickiej s. 129–150; Legutko Grażyna: Nad „Notatkami do pamiętników” Władysława Daniłowskiego s. 151–170; Olszewska Maria Jolanta: Trauma Syberii, czyli „Na kresach lasów” Wacława Sieroszewskiego s. 171–188;

Łukaszuk M.: Dziwna historia: Syberia niesybiraka (Aleksander Wat) s. 189–208.

3327. SZAJNERT Danuta: Gustaw Herling-Grudziński i Żydzi (rekonesans). *Studia Litteraria Universitatis Jagellonicae Cracoviensis*. [T.] 10: 2015 z. 3 s. 261–274, streszcz. ang.

3328. ŚLADAMI pisarza. Józef Łobodowski [1909–1988] w Polsce i w Hiszpanii. *Tras las huellas de un escritor. Józef Łobodowski en Polonia y España*. Red. nauk. Grzegorz Bąk, Ludmiła Siryk, Ewa Łoś. Lublin 2016 Wydaw. UMCS 8° ss. 398, il., streszcz. ang., hiszp., pol.

Treść: Ligęza Wojciech: Buntownik, katastrofista, poeta kultury. O tematach oraz języku poetyckim Józefa Łobodowskiego s. 25–41; Bąk G.: Józef Łobodowski en España s. 43–64; Jakubowska-Ozóg Alicja: „Noc gorejąca” – św. Jan od Krzyża w poetyckiej hagiografii Józefa Łobodowskiego s. 65–78; Siryk L.: Ukraina v žitti ta tvorčosti Źefea Łobodovs'kogo s. 79–115; Martínez José Luis Orella: Los exiliados de la otra Europa en el CM Santiago Apóstol s. 117–128; Taylor-Terlecka Nina: W oczach jednego krytyka – głos Tymona Terleckiego s. 129–143; Łoś E.: „Miasto krzyczącej młodości” – Lublin w twórczości Józefa Łobodowskiego s. 145–161; Piętniewicz Michał: Miłosny krzyk popiołów. O „Pamięci Sulamity” Józefa Łobodowskiego s. 163–173; Murat Mirosław: Józef Łobodowski – twórca w wielokulturowej przestrzeni. Na rozdrożach tożsamości s. 175–186; Goral Agnieszka: W kręgu poezji Józefa Łobodowskiego: motywy i leksyka s. 187–197; Supruniuk Mirosław A., Banaszak Marta: Materiały archiwalne i biblioteczna dotyczące Józefa Łobodowskiego w zasobie Archiwum Emigracji w Toruniu s. 201–211; Libera Paweł: Antyrosyjski rusofil – Józef Łobodowski wobec Rosji s. 213–229; Tylko-Dobrzański Kazimierz: Moje wspomnienia o Józefie Łobodowskim s. 233–247; Wittlin-Lipton Elżbieta: Łobodowski de los Lipton s. 249–253; Raczkiwicz Marek: Książek Marian Walorek (1912–1988). Ślady rektora Polskiej Misji Katolickiej w Hiszpanii s. 255–275; Mileczyński Adam: Józef Łobodowski. In memoriam s. 277–278; Radłowski Jerzy: Lobo we wspomnieniach i wierszach s. 279–286; Trzy głosy rodziny o pisarzu. Tomanek Ada s. 287–290; Tomanek Ewa s. 291–298; Tomanek Stanisław s. 299–307; Aneks [zawiera poezję hiszpańską w przekładach J. Łobodowskiego] s. 311–345.

3329. ŚLADY II wojny światowej i Zagłady w najnowszej literaturze polskiej. Pod red. Barbary Sienkiewicz i Sylwii Karolak. Poznań 2016 Nauka i Innowacje 8° ss. 351, streszcz. ang.

Treść: Sienkiewicz B., Karolak S.: Tytułem wstępu s. 7–8; Buryła Sławomir: Kilka aspektów współczesnych badań nad literaturą o II wojnie światowej s. 11–34; Tomczok Marta: Retoryka Zagłady w najnowszej prozie polskiej s. 35–55; Krupiński Piotr: Pies patrzy na getto. Zwrócić jako podmiot narracji postholokautowych s. 57–84; Wołki Paweł: Ciało (ponownie) uprzedmiotowione: somatyczne narracje bokserów w literaturze Zagłady i ich współczesne konteksty s. 85–99; Tomczok Paweł: Ideologiczne historie alternatywnych. O kontrfaktycznych reprezentacjach początku II wojny światowej s. 101–110; Zwolińska Barbara: Doświadczanie wojny w wybranych dramatach radiowych autorów polskiej szkoły słuchowski s. 111–127; Dobrowolski Piotr: (Od)grywanie historii. Pamięć i postpamięć II wojny światowej w polskim dramacie i teatrze s. 129–144; Kowalski Tomasz: Jeśli osadzę akcję na pozór gdzie indziej, to i tak... Jedwabne w polskim dramacie najnowszym s. 145–162; Krupa Bartłomiej: Ślady Holokaustu – immanentna kategoria prozy Idy Fink s. 165–186;

Dąbrowski Bartosz: Postmemorialne alegorie przeszłości. „Dzi-dzia” Sylwii Chutnik s. 187–199; Karolak S.: Powstanie kobiet. Twórczość Sylwii Chutnik wobec powstania warszawskiego 1944 roku s. 201–216; Pawełczuk Maria: „Muranooo” Sylwii Chutnik – wobec Nieistniejącego (miasta) s. 217–234; Sliwiński Piotr: Wiersze – mogliłki s. 235–244; Przymuszała Beata: Zagłada rodziny – Mikołaja Grynberga rozmowy z znaczącymi traumą s. 245–269; Sienkiewicz B.: Ślady wojny i Holokaustu w sieci społecznych dyskursów. O „Ościach” i „Słońce” Ignacego Karpowicza s. 271–292; Piotrowiak-Junkiert Kinga: Detabuizacja w najnowszej prozie o zagładzie. Z „Auszwicu do Belsen” Mariana Pankowskiego s. 293–305; Czyżak Agnieszka: Ludzkie rzeczy w (nie)ludzkich czasach – przypadek Pawła Potoroczyna s. 307–316; Koper Beata: Starość Zagłady – na przykładzie „Ślicznotki doktora Josefa” Zyty Rudzkiej s. 317–334.

3330. ŚWIĘTOSŁAWSKA Teresa: Quo vadis? Henryka Sienkiewicza. Od legendy do arcydzieła. Wyd. 2 zm. Łódź 2016 Wydaw. UŁ 8° ss. 294, nlb. 1, il.

Wyd. 1. 1996.

3331. TATARKIEWICZ Emanuela: Dwór jako zjawisko polskiej kultury na podstawie prozy XIX i XX wieku. Poznań 2016 Poznańskie Studia Polonistyczne 8° ss. 173. (Prace Instytutu Filologii Polskiej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu).

3332. TEKSTY epistolarne w polskiej i europejskiej praktyce szkolnej. Red. Beata Kędzia-Klebeko, Leszek Jazownik. Szczecin–Zielona Góra 2016 Księg. Akademicka 8° ss. 292, il., streszcz. ang.

Z treści: Utracka Dorota: Antropologia i epistolografia. List jako opowieść etnograficzna s. 11–34; Książek-Szczepanikowa Aniela: Listy Wyspiańskiego jako „twórcza autodefinicja człowieka” s. 35–57; Grabias-Banaszewska Katarzyna: Walory artystyczne szyfrowanej korespondencji na przykładzie listu Wincentego Turno do Heleny z Kwiełcisk Turno s. 59–67; Faure Christian: L'écriture épistolaire comme médiation amoureuse: la correspondance de Balzac avec Mme Hanska s. 79–89; Kulka Bronisława: List jako gatunek literatury pięknej i stosowanej w edukacji polonistycznej pod zaborami s. 145–163; Jazownik L.: Nauczanie sztuki epistolarniej w ujęciu Tomasza Szumskiego s. 165–176; Kędzia-Klebeko B.: La lettre fonctionnelle et littéraire (l'exemple du récit de Tadeusz Borowski „Chez nous à Auschwitz”) à l'école polonaise contemporaine s. 261–270.

3333. TOMKOWSKI Jan: Szkice młodopolskie. Red. i indeks Andrzej Piotr Lesiakowski. Warszawa 2016 IBL PAN 8° ss. 286, nlb. 1.

Treść: Rok 1890 s. 7–29; Secesja i nieskończoność (na przykładzie estetyki Miriama [Zenona Przesmyckiego]) s. 31–48; Kwiaty życia i kwiaty śmierci. O lirykach Bronisławy Ostrowskiej s. 49–62; Podróż na wyspę umarłych. „Ajaccio” Bronisławy Ostrowskiej s. 63–72; Świat gnozy Tadeusza Micińskiego s. 73–96; Witraż z wampirem s. 97–125; Jasne dni, szkolne czasy. W cieniu „Szyfowych prac” s. 127–145; Magiczne miejsca w powieści Józefa Weyssenhoffa „Żywot i myśli Zygmunta Podfilipskiego” s. 147–162; Don Kichote [Stanisław Lack] w Krakowie s. 163–175; Pieniądze i miłość. O galicyjskich nowelach Tadeusza Rittnera s. 177–186; Miasto stojącego czasu. O wiedeńskich korespondencjach Tadeusza Rittnera s. 187–202; „Odczucie, styl, widnokręgi europejskie...” Władysław Jabło-

nowski jako krytyk i eseista s. 203–215; Kazimierz Chłędowski – eseista czy gawędziarz? s. 217–228; Podróż do Flandrii s. 229–242; Szerokie marginesy. O najpiękniejszych książkach Młodej Polski s. 243–263.

3334. [ULANOWSKA Stefania]: Stefania Ulanowska [1839–ok. 1912]. Tajemniczy życiorys, niepublikowane fragmenty twórczości. [Oprac.] Andrzej Rataj. Białystok 2016 Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego 8° ss. 218, nlb. 2, il., streszcz. ang. (Colloquia Orientalia Bialostocensia. Literatura, historia; 20).

3335. ULJASZ Adrian: Miasto rodzinne pisarza jako temat i miejsce wydarzeń w literaturze dla dzieci. Lublin w twórczości Janiny Porazińskiej i Józefa Czechowicza. *Rocznik Bibliologiczno-Prasoznawczy*. T. 8/19: 2016 s. 273–294, streszcz. ang.

3336. URBAŃSKA Monika: Powieści Anny Mostowskiej [ok. 1762–ok. 1811] ponownie odczytane. *Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Litteraria Polonica*. Nr 4: 2016 s. 197–210, streszcz. ang.

3337. UŻYWKI w sztuce i literaturze. Pod red. Justyny Żychlińskiej, Anetty Głowackiej-Penczyńskiej. Bydgoszcz 2016 Wydaw. Uniw. Kazimierza Wielkiego 8° ss. 211, il., streszcz. ang. (Jedzą Piją Lulki Pałą. Kulturowe aspekty korzystania z używek na przestrzeni dziejów; 3).

Z treści: Trojanowski Zygmunt: Bimber, boczek, bulka. Okupacyjna kuracja „witaminą 3B” na przykładzie powieści i filmu „Cafe pod Minogą” Stefana Wiecheckiego i Bronisława Broka s. 29–38; Dżwinał Dominika: Kilka uwag o kawie w kulturze i literaturze XVIII wieku s. 49–62; Kowszewicz Anna: Narkotyki w literaturze i życiu prywatnym polskich artystów tworzących w latach 1821–1939 s. 121–136; Ślusarczyk Wojciech: Problem nadużywania alkoholu w dawnych środowiskach farmaceutycznych w świetle wybranych przykładów literackich s. 137–160; Andrzejczak-Nowara Małgorzata: Morfina, alkohol, kokaina, czyli pomieszanie z poplątaniem w „Matce” Witkacego s. 185–200.

3338. W KRĘGU apokryfów. Red. Edward Jakiel i Janusz Mosakowski. Gdańsk 2015 Wydaw. Uniw. Gdańskiego 8° ss. 488, il., streszcz. ang.

Materiały z konferencji pt.: Apokryfy w literaturze polskiej od średniowiecza do współczesności, Gdańsk, 21–22 V 2014 r.

Z treści: Jakiel E., Mosakowski J.: Wstęp s. 9–12; Tomaszewska Wiesława: Współczesny apokryf literacki: problem tożsamości gatunku s. 15–32; Teusz Leszek: „Paralele dwóch świętych Józefów Starego i Nowego Testamentu...” (1749) Jana Kajetana Bernarda Jabłonowskiego a wcześniejsze literackie interpretacje historii Józefa egipskiego w literaturze polskiej s. 75–91; Szczukowski Ireneusz: Między dogmatem, pobożnością a uobecnieniem. O człowieczeństwie i ciele Chrystusa w staropolskich narracjach apokryficznych s. 93–106; Rojszczyk-Robińska Dorota: Od podobieństwa do pokrewieństwa. Zarys monografii o relacjach między staropolskimi narracjami biblijno-apokryficznymi s. 107–116; Kulczycka Dorota: Apokryfy w twórczości Ignacego Hołowińskiego s. 117–135; Rogowska-Cybulska Ewa: Motyw Adama i Ewy w etymologiach

ludowych polskich toponimów s. 435–446; Lewińska Aneta: Opowieści apokryficzne, żywoty świętych i inne powiastki nabożne w elementarzach z XIX w. s. 457–466.

3339. WALCZAK Bogdan: Codziennosc w „Trylogii” a w „Krzyżakach”. *Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Linguistica*. [Vol.] 50: 2016 s. 25–32, streszcz. ang.

3340. WARMUDZIŃSKA-ROGÓŻ Joanna: Szkice o przekładzie literackim. Literatura rodem z Quebecu w Polsce. Katowice 2016 Wydaw. UŚ 8° ss. 312, nlb. 4., streszcz. ang., fr. (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; nr 3404).

XX–XXI w.

3341. WAŚKIEWICZ Andrzej K [rzysztof]: O literaturze lubuskiej. (Szkice, recenzje i inne teksty). Zebrał, do dr. przygot. i wstępem poprzedził Eugeniusz Kurzawa. Zielona Góra 2016 Zw. Literatów Pol. Oddz. 8° ss. 255. Zw. Literatów Pol. Oddz. w Zielonej Górze.

3342. WDOVIK Agata: Nieodrobiona lekcja oświecenia. Aktualizacje tradycji oświeceniowych w publicystyce polskiej w latach 1944–2000. Warszawa 2016 Wyd. Polonistyki Uniw. Warszawskiego 8° ss. 305.

3343. WICHOWA Maria: „Exhortatio ad paenitentiam” Dominika z Prus (Kartuz, 1382–1460) i dwie parafrazy tego dzieła w literaturze polskiej XVII wieku. *Biuletyn B.J.* R. 66: 2016 s. 155–175, streszcz. ang.

3344. WIECHERT Ernst: Moje życie, moje czasy. Red. nauk. Marcin Gołaszewski; przekł. z jeż. niem. Krzysztof Gębura. Olsztyn 2016 Stow. Wspólnota Kulturowa „Borussia” 8° ss. 374, nlb. 1. (Biblioteka Borussia; 54).

Pisarz niem. (1887–1950) ur. na Mazurach i piszący o Mazurach.

3345. WOJNA w Europie Środkowo-Wschodniej z perspektywy interdyscyplinarnej. Red. Joanna Getka, Jerzy Grzybowski, Rostysław Kramar. Warszawa 2015 Katedra Badań Studiów Interkulturowych Europy Środkowo-Wschodniej. Uniw. Warszawski 8° ss. 330, il., streszcz. ang.

Z treści: Szlanta Piotr: Lekarz naszych dusz. Wyobrażenia o wojnie przed 1914 rokiem s. 39–50; Rozmus Jacek: „Každy spełnił swój obowiązek”. Franciszek Ksawery Latinik, „Żołnierz polski pod Gorlicami 1915. Działalność 100 Pułku Ziemi Cieszyńskiej” s. 51–75; Kich-Masłej Olga: Praca kulturalno-wychowawcza Bohdana Lępkiego [1872–1941] w obozach jenieckich okresu pierwszej wojny światowej s. 77–92; Grzybowski J.: Duszpasterstwo wojskowe wyznania prawosławnego przy Dowództwie Okręgu Korpusu nr V (Kraków) w latach 1925–1939 s. 107–133; Zatorska Agnieszka: Rola nominalizacji w polskich oraz słoweńskich opisach i relacjach z pierwszej

wojny światowej s. 185–197; Wzorek Anna: Obrazy wojny w prozie dla młodego czytelnika Wojciecha Żukrowskiego s. 211–222; Olszewska Maria Jolanta: Wojenna trauma, czyli jak wyrazić wojnę. O trzech przemyskich dziennikach z lat 1914–1915 s. 223–241; Piątek Marcin: „Lech w upadku stoi”. O „Pamiętnym uprowadzeniu wojska z cieśni bukowin-skiej...” Stanisława Wincentego Jabłonowskiego [1694–1754] s. 243–253; Domagała Beata: Obraz wojny trzydziestoletniej w utworach poetów śląskich (na podstawie sonetów Andreasa Gryphiusa) s. 255–265; Łukowska Maria Antonina: Druga wojna burska w polskim dyskursie prasowym (na materiale czasopism z lat 1899–1902) s. 267–279; Pilipowicz Denys: Literacki obraz wojny i wysiedleń w ukraińskim dyskursie tożsamościowym w Polsce po 1945 r. s. 293–305.

3346. WOLSKA Barbara: Utwory erotyczne i obsceniczne Adama Naruszewicza. Inspiracje, metaforyka, słownictwo. *Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Litteraria Rossica. Z. spec.*: 2015 s. 117–135, streszcz. ang.

3347. WOŹNIAK Krzysztof Paweł: Wokół przypominanej po latach powieści łódzkiego pisarza. Bałuty w krzywym zwierciadle. *Kronika Miasta Łodzi*. [R. 26:] 2016 nr 4 s. 119–128.

„Bałuty. Powieść o przedmieściu” Izraela Rabona z 1934 r.

3348. WÓJCIK Katarzyna: Proces kształtowania stereotypu literackiego kolonisty niemieckiego z Chełmszczyzny i Lubelszczyzny. *Studia Niemcoznawcze. T. 57*: 2016 s. 433–446, streszcz. ang., niem.

XIX–XX w.

3349. WÓJCIK-DUDEK Małgorzata: W(y)-czytać Zagładę. Praktyki postpamięci w polskiej literaturze XXI wieku dla dzieci i młodzieży. Katowice 2016 Wydaw. UŚ 8° ss. 332, nlb. 3, streszcz. ang., niem. (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; nr 3447).

3350. WSCHÓD muzumański w literaturze polskiej. Idee i obrazy. Red. nauk. Grzegorz Czerwiński, Artur Konopacki. Białystok 2016 Alter Studio 8° ss. 334, streszcz. ang. (Colloquia Orientalia Bialostocensia. Literatura, historia; 16) (Studia Tatarskie. Ser 5).

Materiały z Ogólnopol. Konferencji Komparatystycznej, Białystok, 20–21 XI 2015 r.

Z treści: Krzywy Roman: Obraz Turcji i jej mieszkańców w „Poselstwie wielkim” (1732) Franciszka Goślickiego na tle staropolskiego dyskursu antytureckiego s. 17–39; Kuran Michał: Obraz tatarszczyzny w „Kronice Sarmacji europejskiej” Aleksandra Gwagnina i w „Dziejach tureckich” Marcina Paszkowskiego s. 41–65; Krawiec-Złotowska Krystyna: Ogrody Wschodu w staropolskim orbis terrarum (na wybranych przykładach literackich) s. 67–94; Ruszczyńska Marta: Między Słowiańszczyzną a Orientem. Na przykładzie wybranych powieści Michała Czajkowskiego s. 97–114; Burzka-Janik Małgorzata: Na Ujbackim stepie... Kreacje Tatarów w poematach Tomasza Augusta Olizarowskiego [1811–1879] s. 115–131; Sokółowicz Małgorzata: Juliusz Słowacki, Gérard de Nerval i ich orientalne podróże, czyli co romantycy widzieli na Wschodzie? s. 133–155; Puzio Katarzyna: „Niepoprawny romantyk”

patrzy na Maroko. „Wspomnienia z podróży po Danii, Norwegii, Anglii, Portugalii, Hiszpanii i państwie marokańskim” Teodora Tripplina [1813–1881] s. 157–175; Bajko Marcin: Islam, Turcy i Tatarzy w pismach Tadeusza Micińskiego s. 179–193; Kierżuł Anna: „Turcja dzisiejsza” (1925) Wandy Melcer – między tradycją a nowoczesnością. Ze wspomnień międzywojennej reportażystki s. 195–207; Sucharski Tadeusz: Przestrzeń śmierci – przestrzeń przetrwania. Obrazy środowkoazjatyckich republik sowieckich w polskiej literaturze zesłańczej i lagrowej s. 233–263.

3351. WSPÓŁCZESNY i dawny obraz mężczyzny w literaturze i kulturze. Pod red. Leonardy Mariak i Joanny Rychter. Szczecin 2016 Volumina.pl Daniel Krzanowski 8° ss. 222, il., streszcz. ang. Uniw. Szczeciński.

Z treści: Adamiec Anna: Jaki obraz mężczyzny wylania się z Prusowskiego spojrzenia na kobiety pracujące? (Na przykładzie „Lalki” i „Emancypantek”) s. 7–17; Brogowska Bogumiła: Eros i Tanatos we wspomnieniach i pragnieniach Felicjana Dułskiego s. 29–38; Chłosta-Zielonka Joanna: Kreacje postawy homospołecznej w polskiej prozie lat 90. Od Jerzego Pilcha do Andrzeja Stasiuka s. 39–47; Chrobot Agata: Władcy, wojownicy, dostojnicy dworcy, uczeni i poeci – rzecz o świecie mężczyzn w poezji Jerzego Sabinusa s. 49–63; Chrząszczyk Katarzyna: Portret Adama Mickiewicza wykroowany przez mężczyzn s. 65–80; Krzysztofik Małgorzata: Powinność mężczyzny stanu szlacheckiego – kazanie ks. Eleutero Ziełejewicza na pogrzebie Krzysztofa Odachowskiego (1663) s. 91–102; Kuligowska-Korzeniewska Anna: „Ahaswer sercowy”. „Mężczyzna” Gabrieli Zapolskiej s. 127–139; Maciejewska Iwona: „Pan i Absolut serca” – obraz ukochanego (?) mężczyzny w listach Magdaleny z Czapskich do Hieronima Floriana Radziwiłła s. 141–151; Mazurkiewicz Michał: Mężczyzna w świecie sztuki – wybrane aspekty polskiego malarstwa o tematyce sportowej s. 153–162; Wydrych-Gawrylak Marzena: Bolejący ojciec dawniej i dziś s. 195–208; Zawiszewska Agata: Obraz mężczyzny w dramacie „Siostry” (1906) Pauliny Kuczalskiej-Reinschmit s. 209–222.

3352. WYJŚĆ poza tekst. Literatura wobec tradycji i rzeczywistości. Pod red. Szymona Piotra Kukulaka i Józefa Olejniczaka. Katowice 2016 Wydaw. UŚ 8° ss. 302, nlb. 2, , il., streszcz. ang. (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; nr 3549).

Z treści: Kowalczyk Piotr Aleksander: Epopeja samobójstwa. Wizerunek Polaków i kwestii (ponad)narodowej w „Nie trzeba głośno mówić” Józefa Mackiewicza s. 13–48; Grochowska Anna: Kisiel katolicki [Stefan Kisielewski] vs. Czerwona Polewka [Adam Polewka]. Porachunki w Domu Literatów s. 117–135; Olczak Katarzyna: Ucieczka od rzeczywistości w dramatach i autobiografii Janusza Głowackiego s. 161–175; Potasińska Paulina: Warszawa jako „miejsce autobiograficzne”. Zastosowanie narzędzi geopoetyki do analizy dokumentów osobistych s. 177–189; Urbanska Paulina: Gry z Kafką. Fenomen praktyk literaturoznawczych (na przykładzie recepcji twórczości Franza Kafki w Polsce) s. 251–263; Kukulak S. P.: Operacja „Spinacz”. Ucieczka Stanisława Lema z domeny literatury i kto w niej pomagał s. 265–276.

3353. ZABIELSKI Łukasz: Meandry antyromantyczności. Kajetan Koźmian i romantycy polscy. Kraków 2015.

Rec.: Jędrzejewski Tomasz: Koźmian i romantycy: dwustronne relacje. *Wiek Oświecenia*. [T.] 32: 2016 s. 216–222.

3354. ZAGAJEWSKI Adam: Karl Dedecius (1921–2016). *Zeszyty Literackie*. R. 34: 2016 nr 2 s. 200–201.

3355. ZAGŁADA w „Medalionach” Zofii Nałkowskiej. Tekst i konteksty. Pod red. Tomasza Żukowskiego. Warszawa 2016 IBL PAN. Wydaw. 8° ss. 332, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Treść: Hopfinger Maryla: Zamiast wstępu s. 9–25; Żukowski T.: Obraz polskich zachowań wobec Żydów i figura świadka: przykład „Medalionów” Zofii Nałkowskiej s. 27–50; Żukowski T.: Pominięty temat: recepcja „Medalionów” s. 51–91; Chmielewska Katarzyna: Mamy bombę i nie zawahamy się jej zakopać s. 93–124; Calderon Puerta Aranzazu, Żukowski T.: Ludzie ludziom? Perspektywa większości i perspektywa ofiar s. 125–159; Calderon Puerta A.: Ciało (nie)widzialne: spektakl wykluczenia w „Przy torze kolejowym” Zofii Nałkowskiej s. 161–182; Keff Bożena: Pomóż mi, zabij mnie. Wokół „Przy torze kolejowym” Zofii Nałkowskiej, Andrzeja Brzozowskiego i Michała Nekandy-Trepki s. 183–216; Wilczyk Wojciech: Obraz utajony, obraz zadymiony. „Kobieta na torach” Tadeusza Rolkego s. 251–264; Obrazy dla „Medalionów” s. 265–309; Gelbard Izabela: Pieśń o tym jak na stacji Falenica Boga splamił grzech s. 310–315.

3356. ZAJĄC Grzegorz: Czują weredyk. Twórczość poetkyka Juliana Ursyna Niemcewicz. Kraków 2015 Wydaw. UJ 8° ss. 618.

Rec.: Timofiejew Artur: Panorama twórczości poetyckiej Niemcewicza. *Wiek Oświecenia*. [T.] 32: 2016 s. 193–198.

3357. ZAJĄCZKOWSKI Ryszard: Literatura i życie. O współpracy Józefa Wittlina z Walterem Landauerem [1902–1944] i o tłumaczeniach „Soli ziemi”. *Pamiętnik Literacki*. R. 107: 2016 z. 1 s. 201–213, streszcz. ang.

Analiza 107 listów z l. 1936–1940.

3358. ZAŁĘCZNY Jolanta: Sienkiewicz. Dwa pogrzeby i pamięć. Pod red. Tadeusza Skoczka. Warszawa 2016 Wydaw. Grupa M-D-M 16° ss. 83, nlb. 3, il. (Audi, Vide, Memento).

Lata 1916–1938.

3359. ZAŁĘCZNY J.: W służbie Ojczyźnie i sztuce. Józef Relidziński [1886–1964] poeta-legionista (na marginesie wystawy „Epopeja Legionowa”). *Niepodległość i Pamięć*. R. 23: 2016 nr 1 s. 183–204, streszcz. ang., niem., ros.

3360. ZAWADZKI Robert K.: Wawrzyniec Korwin [ok. 1465–1527] – życie i twórczość renesansowego humanisty. Częstochowa 2013.

Rec.: Koziół Joanna E.: O koniobukach i innych osobliwościach. *Meander*. R. 70: 2015 s. 162–229, streszcz. łac.

3361. ZAWANOWSKA Marzena: Zapomniane przekłady Władysława Chrapusty [1896–1982] z kolekcji Żydowskiego Instytutu Historycznego. Przypomnienie niezwyklej postaci tłumacza-samouka i dwujęzycznego poety. *Roczniki Humanistyczne*. T. 64: 2016 z. 1 s. 29–61, streszcz. ang.

3362. ZBIGNIEW Goliński. Portret badacza. Pod red. Tomasza Chachulskiego. Warszawa 2016 IBL PAN. Wydaw. 8° ss. 330, il. (Z Historii IBL PAN).

Częściowo materiały z konferencji, Warszawa, 2010 r.

Treść: Bibliografia prac Zbigniewa Golińskiego. Oprac. Magdalena Górka s. 11–42; Michałowska Teresa: Zbigniew Goliński (25 marca 1925 – 27 października 2008) s. 45–61; Chachulski T.: Zbigniew Goliński w Instytucie Badań Literackich s. 63–91; Kostkiewiczowa Teresa: Biografia pisarza jako przedmiot badań i twórczości naukowej Zbigniewa Golińskiego s. 95–109; Pokrzywniak Józef Tomasz: Zbigniew Goliński – interpretator roztropny s. 111–123; Hombek Danuta: O zasadach wydawania osiemnastowiecznych ogłoszeń prasowych o książkach s. 125–135; Adamczyk Zdzisław Jerzy: Zbigniew Goliński jako redaktor krytycznej edycji pism Stefana Żeromskiego s. 137–163; Cieński Marcin: Nad „Dzielami” Krasickiego s. 165–171; Winek Teresa: „Dziela zebrane” Ignacego Krasickiego – edytorski testament s. 173–190; Górka M.: O „Kalendarzu życia i twórczości Ignacego Krasickiego”. (O Zbigniewie Golińskim – źródłoznawcy) s. 191–205; Kostkiewiczowa T.: Pamięci Zbyszka Golińskiego 1925–2008 s. 209–215; „Odsony pamięci”. Rozmowa z prof. Przemysławą Matuszewską. Współpr. T. Chachulski s. 216–229; Sławiński Janusz: „Historia „Tekstów” (krótki kurs). Odcinek pierwszy (fragment) s. 231–234; Z Aleksandrą Okopień-Sławińską i Januszem Sławińskim rozmawia Włodzimierz Bolecki (fragmenty) s. 235–239; Bujanowska Anna: Zbigniew Goliński w NSZZ Solidarność. Wspomnienie s. 241–243; Wolska Barbara: Wspomnienie s. 245–254; Maksimowicz Krystyna: Z perspektywy Gdańska s. 255–257.

3363. ZIELASKOWSKA Ewa: „O rymotwórstwie i rymotwórcach”. Ignacy Krasicki między starożytnikami i nowożytnikami. Poznań 2014.

Rec.: Leszczyńska-Skworon Klara: Jakim klasykiem był Krasicki? *Wiek Oświecenia*. [T.] 32: 2016 s. 198–203.

3364. ZURASZEK-RYŚ Iwona: Spory o dydaktyzm i sposoby jego wyrażania w polskich dziewiętnastowiecznych powieściach historycznych (zarys problematyki). *Acta Universitatis Lodziensis. Folia Linguistica*. [Vol.] 50: 2016 s. 253–262, streszcz. ang.

3365. ZWIĄZKI Wincentego Witosa z Henrykiem Sienkiewiczem i Władysławem Reymontem. Pod red. Stanisława Durleja i Janusza Gmitruka. Kielce–Warszawa 2016 Lud. Tow. Nauk.-Kult. Oddz.; MHPRL 8° ss. 111, il.

Z treści: Gmitruk J.: Związki Wincentego Witosa z Henrykiem Sienkiewiczem i Władysławem Stanisławem Reymontem s. 15–46; Wojtczak Łukasz: Pobyt Henryka Sienkiewicza na ziemi kieleckiej [w l. 1900–1910] s. 49–55; Wykazy szkół w Polsce im. Henryka Sienkiewicza, Wincentego Witosa, Władysława [Stanisława] Reymonta s. 75–101.

3366. ZYGMUNT Krasieński. Varia tekstowe i tekstologiczne. Pod red. Mirosława Strzyżewskiego. Toruń 2016 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 329, il.

Z treści: Strzyżewski M.: Genewskie „wypracowania” gimnazjalisty [aneks źródłowy] s. 9–54; Linsztet Barbara: Geneza powieści Zygmunta Krasieńskiego „Władysław Herman i dwór

jego” s. 55–62; Linszert B.: O nieznanym pierwodruku opowiadania Zygmunta Krasińskiego „Gastold – legenda” s. 63–70; Rowicka Małgorzata: Mikołowski: wydania „Pism” Zygmunta Krasińskiego a cenzura carska s. 71–92; Kuczowski Bartłomiej: Pisma dyskursywne Zygmunta Krasińskiego. Problemy edycji s. 93–119; Kowalska Magdalena: „Nie poddając się rajskiej wyspy uludzie” – obrazy wyspy w twórczości Zygmunta Krasińskiego s. 145–173; Markuszewska Agnieszka: Światy poetyckie Zygmunta Krasińskiego i Henryka Reeve’a s. 173–202; Skonieczna Agnieszka: Na granicy autentyczności. O hermeneutyce słowa w listach do Henryka Reeve’a s. 203–220; Powązka Elżbieta: Motywy temporalne w lirykach Zygmunta Krasińskiego s. 233–247.

3367. ŻAK Stanisław: Prometeusz, kameleon, narcyz – Witold Gombrowicz [1904–1969]. Kielce 2016 WBP im. Witolda Gombrowicza 8° ss. 278, nlb. 1, il.

3368. ŻELEŃSKI Tadeusz Boy-: Mity i zgrzyty. Polemiki, recenzje, wspomnienia. Wybrał i przedm. opatrzył Jan Gondowicz. Warszawa 2016 Państw. Inst. Wydawniczy 8° ss. 826, nlb. 5, il.

3369. ŻUREK Sławomir Jacek: Polish literature in Israel. A reconnaissance. *Roczniki Humanistyczne*. T. 64: 2016 z. 1 s. 125–137, streszcz. pol.

Lata 1930–1970.

i) Historia książki

Zob. poz. 419, 789, 861, 1354, 1390, 1408, 1411, 1417, 1509, 1680, 2675, 5979, 6411, 6493, 6528, 6964, 7062, 7169, 7374, 7593, 7724, 7750, 7799, 7800, 7904, 8068, 8317, 8463, 8601, 8619, 8651, 8670, 8778, 9463, 10544, 11053, 11321, 11432.

3370. ADAMSKI Jakub: O znaczeniu dzieł Jana Polacka [1435–1519] dla motywów architektonicznych w dekoracji „Pontyfikału” Erazma Ciołka (Ms. Czart. 1212 IV). *Rozprawy Muzeum Narodowego w Krakowie*. Ser. Nowa. T. 8: 2015 s. 263–279, streszcz. ang.

3371. ALEKSANDROWICZ Renata: Okoliczności lekturowego dzieciństwa współczesnych seniorów na przykładzie wspomnień słuchaczy Uniwersytetu Trzeciego Wieku. *Studia o Książce i Informacji*. [T.] 34: 2015 s. 55–72, streszcz. ang.

3372. BARTOSZAK Michał: „Opusculum Quadragesimale” Walentego Wróbla z dedykacją dla Pawła Holszańskiego. *Biblioteka*. Nr 20: 2016 s. 23–40, streszcz. ang.

Wyd. w 1537 r.

3373. BIBLIOTEKA reformatów wieluńskich w świetle *Scrutinium antiquitatis* (1629–

1864). [Wyd.] Tomasz Stolarczyk. *Rocznik Wieluński*. T. 16: 2016 s. 227–235, streszcz. ang.

3374. BIBLIOTHECA mundi. Studia bibliologiczne ofiarowane Janowi Leończukowi. Red. nauk. Jarosław Ławski, Łukasz Zabielski. Białystok 2016 Wyd. Filol. Uniw. w Białymstoku. Katedra Badań Filol. „Wschód-Zachód”; Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego 8° ss. 972, il., streszcz. ang., lit., ros. (Colloquia Orientalia Białostocensia. Literatura, historia; 17).

Z treści: Ławski J., Zabielski Ł.: Od Redakcji s. 21–22; Jan Leończuk [ur. 1950]. Nota biograficzna s. 23–25; Ławski J.: Jan Leończuk. Pisarz – osobowość – dzieło s. 29–47; Siedlecki Michał: Jan Leończuk: portret wielostronny s. 49–87; Ozorowski Edward: Zasłużony dla Białostoczczyzny s. 89–90; Olesiewicz Marek: Poezja Jana Leończuka w oczach krytyki literackiej. Rekonesans s. 91–112; Kowalczykowa Alina: Nieborów – przejmowanie rezydencji s. 115–134; Lów Ryszard: Helena Hecker [1888–1975]. Zapomniany historyk Żydów polskich s. 135–140; Słiwowska Wiktoria: Edycje źródłowe (XIX i początek XX stulecia). Instytut Historii Polskiej Akademii Nauk (1953–2015) s. 141–154; Krukowska Halina: Józef Ignacy Kraszewski o miłości piękna s. 155–167; Bujnicki Tadeusz: Lekture i twórczość pana Zagłoby s. 169–177; Kowalczyk Urszula: Korespondencja jako kompletowanie i dekompletowanie biblioteki. Na marginesie listów Stanisława Brzozowskiego s. 179–193; Janicka Anna: Dziedzictwo Wschodu. Obraz kobiety w powieści Sergiusza Piaseckiego „Adam i Ewa” s. 195–204; Baranow Andrzej: Książki w „Dziennikach” Jarosława Iwaszkiewicza. Dyskurs nie tylko komparatystyczny s. 205–216; Konczewska Katarzyna: Dział Rządkiej Książki Biblioteki Naukowej imienia Jefima Karskiego w Grodnie s. 251–267; Komza Małgorzata: Książka ilustrowana świadectwem dumy narodowej w XIX wieku s. 269–288; Rutkowski Marek: Ustawa o cenzurze w Warszawskim Okręgu Naukowym z 25 maja / 7 czerwca 1843 roku s. 289–309; Nosek Anna: Książki polecane i zakazane dla dzieci i młodzieży w poradnikach lekturowych, edukacyjnych oraz krytycznych katalogach rozumowanych z drugiej połowy XIX wieku s. 311–327; Stoch Elżbieta: Polskie biblioteki teatralne w kulturze XIX wieku (wspomnienia o bibliotekach artystów i J. I. Kraszewskim) s. 329–363; Sadowska Jadwiga: Książki i czytelnicy. Cenzurowane w PRL, poszukiwane przez czytelników, wydawane na wolnym rynku s. 365–377; Zabielski Łukasz: Współczesny kryzys czytelnictwa a „długie trwanie” klasycyzmu. Refleksje o polskiej tradycji literackiej s. 475–488; Kowalski Grzegorz: O czym czytać na wsi? Refleksje lekturowe Zygmunta Glogera s. 501–520; Narbutas Sigitas: „Latinitas” w Wielkim Księstwie Litewskim: chronologie, osobliwości i formy recepcji s. 539–554; Szymańska Izabela: W poszukiwaniu Arkadii. Związki Franciszka Karpińskiego z Podlasiem s. 571–579; Radzyszewski Rościślaw: Galicja Lwa Węglińskiego [1827–1905]: poetycka wizja wielokulturowej małej ojczyzny s. 581–590; Kieźuń Anna: O „Nędzy Galicji” Stanisława Szczepanowskiego optymistycznie s. 591–600; Jeryszowa Ludmiła: Biblioteki w kontekście kształtowania wartości ogólnopństwowych na pograniczu ukraińsko-polskim w XIX i na początku XX wieku s. 601–611; Kahamlyk Switłana: Polskie wpływy na powstanie i działalność ukraińskiej prawosławnej elity cerkiewnej czasów nowożytnych s. 613–623; Kulesza Dariusz: Całość i sens. Notatki o epopei s. 627–647; Czerwiński Grzegorz: Sensualistyczne bibliofilstwo Stanisława Krzeczyńskiego [1911–1941]. Tatarski autor jako uczony, czytelnik i kolekcjoner s. 649–659; Jackiewicz Mieczysław: Literatura litewska w Wilnie lat trzydziestych s. 661–673; Pawłowski Jakub Michał: Między starcem a dzieckiem: o hrabiego Szczęsnego inicjacji w teatr okrucieństwa. [„Horszyński” Juliusza Słowackiego] s. 757–778;

Bilutenko Helena: W poszukiwaniu nowej formy: Waclawa Berenta „Diogenes w kontuszu. Historia o narodzinach literatów polskich” s. 789–795; Nielepko Helena: Filozofia dobra i zła w przestrzeni estetycznej dramatu Tadeusza Micińskiego „Noc rabinowa” s. 797–803; Wydrycka Anna: Metamorfozy czytania. O recepcji dzieł Tadeusza Micińskiego w artykułach Anny z Elzenbergów Zahorskiej s. 805–819; Olech Barbara: „Niedźwiedz litewski” do „Koroniarza” – list Zofii z Mańkowskich Trzeszczkowskiej (Adama M-skiego) do Zenona Przesmyckiego (Miriami) s. 821–832; Białobrzeska Marta: „Posąg człowieka na posąg świata”. Antoni Malczewski w „Na szczycie Mont Blanc” Zofii Kossak s. 833–850; Sikora Jerzy: Leoniczukowe dogadywanie się ze światem s. 873–879; Krotkich Krzysztof: Sen Poety s. 881–890; Kochaniec Sebastian: Bibliografia prac o Janie Leoniczuku s. 891–896; Worowska Anna: Zatrzymane fotografii s. 897–915.

3375. BRZUSKA-KĘPA Alina, Kępa Rafał: „Zilustrować niewysławialne” – o obrazach w filozoficznych picturebookach dla dzieci. *Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Librorum*. [Vol.] 1/2(22/23): 2016 s. 45–64, streszcz. ang.

3376. BYLINOWA Elżbieta: Stare druki po kaliskich kanonikach regularnych laterańskich oraz jezuitach w zbiorach Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie. *Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk*. Nr 16: 2016 s. 56–77, streszcz. ang.

Ich losy po przejściu w 1819 r. przez Samuela Bogumiła Lindego dla uniwersytetu oraz omówienie ich proveniencji.

3377. CELER Bogumiła: Drukarnie Kalisza w latach 1945–2000. Kalisz 2015 Kaliskie Tow. Przyj. Nauk 8° ss. 244, il., streszcz. ang.

3378. CENCKOWSKA Agata: Między tradycją a nowoczesnością. Maciej Buszewicz [ur. 1952] jako projektant książki. *Studia o Książce i Informacji*. [T.] 34: 2015 s. 9–25, streszcz. ang.

3379. CHAMERA-NOWAK Agnieszka: Biblioteka, której nie ma... Andrzej Edward Koźmian [1804–1864] i jego książki. Warszawa 2015.

Rec.: Sulejewicz-Nowicka Monika, *Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Librorum*. [Vol.] 1/2(22/23): 2016 s. 195–200.

3380. CHOJNACKA Barbara: Pomorze, Przybyszewski i klasycy romantyzmu. Trzy nurty tematyczne w drzeworycie ilustracyjnym Stanisława Brzęczkowskiego [1897–1955]. *Bydgoski Rocznik Muzealny*. [T.] 4: 2016 s. 43–59, streszcz. ang.

Ilustracja książkowa.

3381. CZAPNIK Marianna: Księgozbiory klasztorów w Łowiczu i ich pokasacyjne losy. *Roczniki Łowickie*. T. 13: 2016 s. 7–23.

3382. CZWOJDRAK Dariusz, Szymańska Kamila: Książka żydowska w południowo-zachodniej Wielkopolsce – wstęp do badań nad

środowiskiem pracowników książki w XVIII – początkach XX wieku. *Rocznik Leszczyński*. T. 16: 2016 s. 65–82.

3383. DAWNYCH ksiąg niesyty. Tom studiów dedykowany profesorowi Januszowi Tondelowi na siedemdziesięciolecie urodzin. Pod red. Iwony Imańskiej i Arkadiusza Wagnera. Toruń 2016 WN UMK 8° ss. 391, nlb. 1, il.

Treść: Imańska I., Wagner A.: Słowo wstępne s. 9–11; Bibliografia prac Janusza Tondela [ur. 1946]. Zestawiły Wanda A. Ciszewska, I. Imańska s. 13–21; Tomaszewski Andrzej: Bibliolog i typograf z jednej ulepieni są gliny s. 23–27; Biękowska Barbara: Polonika w bibliotekach obcych. Potrzeby i możliwości badawcze s. 29–43; Łaskarzewska Hanna: Józef Grycz wobec problemów integralności i prawa własności księgozbiorów. Elementy strategii s. 45–72; Czyżak Marta: Rękopisy duchownych Prus Krzyżackich w zbiorach Biblioteki Uniwersyteckiej w Toruniu. „Expositio totius psalterii” Honoriusza Augustodunensis z biblioteki Andrzeja Falkenau, scholastyka kapituły pomorskiej s. 73–89; Małek Janusz: Koledzy Kopernika w latach jego studiów na Uniwersytecie Krakowskim s. 91–99; Ogierman Leonard: Drukarze i nakładcy weneckich inkunabułów w kolekcji Biblioteki Jagiellońskiej w Częstochowie s. 101–125; Juda Maria: Starodruki z biblioteki oo. reformatów w Warszawie, przechowywane w bibliotece księży marianów w Lublinie s. 127–142; Ciszewska W. A.: Sygnety drukarskie – subiektywny przegląd materiałów dostępnych w sieci s. 143–166; Nierwicki Krzysztof: Warszawski egzemplarz „De humani corporis fabrica” Andreea Vesaliusa (Bazylea 1555) ze zbiorów Biblioteki Narodowej. Przyczynek do dziejów recepcji anatomii wesalińskiej w Polsce s. 167–204; Chlebus Ewa: Dwie oprawy Tomasa Krügera z księgozbioru elbląskiego patrycjusza Andrzeja Morenberga s. 205–221; Wagner A.: Wolu min z polskim superekslibrisem królewskim? O jednym z dzieł rzymskiego introligatorstwa XVI wieku w zbiorach PAN Biblioteki Gdańskiej s. 223–235; Jaroszewicz-Pierśławcew Zoja: Wprowadzenie do badań opraw druków cyrylicyckich w zbiorach polskich s. 237–260; Mycio Andrzej: Toruńskie egzemplarze „Kroniki Prus” Heinricha von Reden s. 261–270; Imańska I.: Kilka nowych ustaleń o aukcjach książek w dawnym Królewcu Pruskim w XVIII wieku s. 271–293; Różycki Edward: Z dziejów prywatnych księgozbiorów Polaków w Petersburgu w XIX wieku s. 295–315; Pokorzyńska Elżbieta: Introligatorzy toruńscy w XIX i pierwszy połowie XX wieku s. 317–339; Gzella Jacek: Spór o naprawę Rzeczypospolitej. Proces Władysława Studnickiego o zniesławienie Stefana Starzyńskiego w 1937 roku s. 341–352; Hladoń-Wiącek Joanna: „Ondraszek” Gustawa Morcinka w drzeworytach toruńskiego plastyka Zygryda Gardzielewskiego. Przyczynek do badań nad polską ilustracją książkową w połowie XX wieku s. 353–390.

3384. DOMŻAŁ Zbigniew, Wałkowski Andrzej: Z badań nad piśmiennictwem sakralnym średniowiecznej biblioteki klasztoru cystersów w Mogile. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. T. 10: 2016 s. 17–44, streszcz. ang.

3385. DUDA Jerzy: Rycerski Zakon Bibliofilski z Kapitułą Orderu Białego Kruka w Krakowie w latach 1930–1973. Kraków 2016 Studio Cubus 8° ss. 95, nlb. 1, tabl. 8, il.

3386. FABER Wiesław: Sztuka znaku wodnego. Przerysy znaków wodnych z dokumentów

przechowywanych w Archiwum Głównym Akt Dawnych w Warszawie. T. 1: Zbiory Oddziału III, archiwa rodowe i zbiory prywatne. Cz. 1. Warszawa 2010.

Rec.: Potkowski Edward, *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. T. 7/8: 2013/2014 [dr.] 2014 s. 355–363.

3387. FLUDA-KROKOS Agnieszka: Eklibrisy w zbiorach graficznych Ambrożego Grabowskiego. *Archeion*. T. 117: 2016 s. 440–462, streszcz. ang., fr., ros.

W zasobie Archiwum Narodowego w Krakowie.

3388. FRAN CZAK Radosław: Oprawa „Homiliarum” z pełnopostaciowym wyciskiem radełka jagiellońskiego w zbiorach Archiwum Archidiecezjalnego w Gnieźnie. *Biblioteka*. Nr 20: 2016 s. 55–69, streszcz. ang.

3389. GACKA Dorota: Całościowe opracowania Kodeksu Lubińskiego (pocz. XIX w. – pocz. XX w.). *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. T. 7/8: 2013/2014 [dr.] 2014 s. 173–196, streszcz. ang.

Powstał w l. 1430–1440.

3390. GRUCA Anna: Badania nad książką i jej rodzajami w Polsce po II wojnie światowej. *Roczniki Biblioteczne*. T. 60: 2016 s. 165–185, streszcz. ang.

3391. GRUCHAŁA Irena: Książki z księgozbioru Korduli z Komorowskich Potockiej [1764–po 1837] w bibliotece Heleny Dąbcańskiej. *Rocznik Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie*. R. 61: 2016 s. 67–90, streszcz. ang.

Zawiera też spis książek.

3392. GRUCHAŁA I.: „W tym streszczało się niejako moje życie”. Lwowski księgozbiór Heleny Dąbcańskiej (1863–1956) jako wyraz kultury książki epoki. Kraków 2016 Wydaw. UJ 8° ss. 550, nlb. 2, il., streszcz. ang.

3393. GRULKOWSKI Marcin: Najstarsze księgi miejskie Głównego Miasta Gdańska z XIV i początku XV wieku. Studium kodykologiczne. Warszawa 2015.

Rec.: Kozak Adam, *Roczniki Historyczne*. R. 82: 2016 s. 252–255; Modrzyński Mikołaj, *Folia Toruniensia*. [T.] 16: 2016 s. 119–123; Starzyński Marcin, *Studia Źródłoznawcze*. T. 54: 2016 s. 200–201.

3394. IMAŃSKA Iwona: Kilka uwag i spostrzeżeń o katalogach aukcyjnych jako źródło do badań księgozbiorów prywatnych. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. T. 9: 2015 [dr.] 2014 s. 241–254, streszcz. ang.

3395. IUBILAEUM Warmiae et Bibliothecae. Wybrane zagadnienia dotyczące 550. rocznicy

przyłączenia Warmii do Polski i 450. rocznicy istnienia Biblioteki „Hosianum”. Pod red. Tomasza Garwolińskiego. Olsztyn 2016 Bibl. Wyższego Seminarium Duchownego Metropolii Warmińskiej „Hosianum” 8° ss. 271, nlb. 1. il., streszcz. ang., niem.

Treść: Garwoliński T.: Wstęp s. 6–9; Kopiczek Andrzej: Drugi pokój toruński – geneza, postanowienia i reperkusje na Warmii s. 10–25; Calma Clarinda E.: Stanisław Hozjusz jako patron i protektor elżbietańskich rekuantów s. 28–41; Borawska Teresa: Warmińskie księgozbiory historyczne – ich losy i stan obecny s. 44–81; Chlebus Ewa: Dawne introligatorstwo warmińskie – stan badań i postulaty badawcze s. 84–105; Wagner Arkadiusz: Zbiór opracowań oznaczonych supereklibrisami polskimi z pierwszej połowy XVI wieku w Bibliotece „Hosianum”. Charakterystyka wybranych przykładów s. 108–129; Garwoliński T.: Polonika z XVI wieku w Bibliotece „Hosianum” s. 132–189; Jaroszewicz-Pieresławcew Zoja: Druki braniewskie w zbiorach Biblioteki Wyższego Seminarium Duchownego Metropolii Warmińskiej „Hosianum” s. 192–231; Grzybowski Andrzej, Bieganski Lech, Wróblewski Adam, Pięta Aleksandra, Pugaczewska Marta: Autorzy dzieł medycznych z XVI wieku Biblioteki „Hosianum” s. 234–251; Dulisz Ilona: Nieznany księgozbiór muzyczny uniwersytetu królewieckiego zachowany w olsztyńskiej Bibliotece „Hosianum” s. 254–271.

3396. IWAŃSKA-CIEŚLIK Bernadeta: Dzieje książki i prasy w badaniach bibliotekarzy akademickich w latach 2013–2015. *Universitas Gedanensis*. R. 28: 2016 t. 51 s. 149–176, streszcz. ang.

3397. IWAŃSKA-CIEŚLIK B.: Struktura proveniencyjna Biblioteki Wyższego Seminarium Duchownego we Włocławku po przejęciu wielkopolskich księgozbiorów klasztornych (inkunabuły i druki XVI wieku). *Universitas Gedanensis*. R. 26: 2015 t. 49 s. 55–104, streszcz. ang., niem.

3398. JABŁOŃSKA-STEFANOWICZ Ewa: Polish textbook market (1970–2012): changes and tendencies. *Knygotyra*. T. 63: 2014 s. 62–76, streszcz. lit.

3399. JUDA Maria: Akta wizytacyjne jako źródło do dziejów księgozbiorów historycznych. Na przykładzie akt dekanatu chełmskiego z XVIII i początku XIX wieku. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. T. 10: 2016 s. 107–118, streszcz. ang.

3400. JUDA M.: Powojenne polskie badania nad historią ruchu wydawniczego w Polsce: dorobek i postulaty badawcze. *Roczniki Biblioteczne*. T. 60: 2016 s. 141–164, streszcz. ang.

3401. JUONYTĖ Živilė: Lietuvos žydų religinė knyga 1918–1940 metų „Bibliografinė žiniuosė”. *Knygotyra*. T. 63: 2014 s. 129–142.

Książka religijna litewskich Żydów w latach 1918–1940.

3402. KILIAŃCZYK-ZIĘBA Justyna: Sygnety drukarskie w Rzeczypospolitej XVI wieku. Źródła ikonograficzne i treści ideowe. Kraków 2015.

Rec.: Czarski Bartłomiej, *Rocznik BN*. T. 47: 2016 s. 221–227.

3403. KOCOT Anna: Artyści „czarnej sztuki”. Typografia druków Floriana Unglera i Macieja Wirzbięty. Kraków 2015.

Rec.: Wójcik Artur, *Studia Źródloznawcze*. T. 54: 2016 s. 218–221.

3404. KONIECZNA Jadwiga: Udział akademickiego bibliotekoznawstwa w rozwoju bibliologii i informatologii w Polsce w latach 1945–2015. *Roczniki Biblioteczne*. T. 60: 2016 s. 7–40, streszcz. ang.

3405. KOSIŃSKI Amilkar: Dzieje wybranych księgozbiorów ziemiańskich (z okazji wystawy ekslibrisów). *Zeszyty Wiejskie*. Z. 21: 2015 s. 229–242.

XIX–XX w.

3406. KOTOWSKI Benedykt: Praca naukowo-badawcza Waława Olszewicza [1888–1974] i jego wkład w rozwój bibliotekarstwa polskiego. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. T. 10: 2016 s. 199–210, streszcz. ang.

3407. KRAKÓW – Lwów. T. 14: Książki XIX–XX wieku. Pod red. Sabiny Kwiecień, Iwony Pietrzakiewicz, Ewy Wójcik. Kraków 2016 Księg. Akademicka 8° ss. 144, nlb. 1, streszcz. ang. (Kraków – Lwów. Książki, czasopisma, biblioteki).

Tręść: Kwiecień S., Pietrzakiewicz I., Wójcik E.: Wstęp s. 5–6; Rynek książki – produkcja wydawnicza – księgarstwo: Konopka Maria: Udział lwowskich księgarzy i wydawców w życiu muzycznym miasta w latach autonomii s. 11–26; Kowalska Hanna: Krakowskie wydawnictwa muzyczne na przełomie XIX i XX wieku s. 27–32; Rusińska-Giertych Halina: Łukasiz i August Skerlowie – lwowskie drukarze i działacze ruchu zawodowego s. 33–42; Gruca Anna: Działalność wydawnicza Akademii Umiejętności w czasie pierwszej wojny światowej s. 43–57; Edycje i edytorzy: Dymmel Anna: Ze Lwowa do San Francisco. Prenumeratory „Sobótki. Księgi zbiorowej na uczczenie pięćdziesięcioletniego jubileuszu Seweryna Goszczyńskiego” s. 59–74; Noiński Emil: Lwowska edycja „Pamiętników jenerała Antoniego Jeziorańskiego...” i ich recepcja w środowisku weteranów powstania styczniowego s. 75–88; Rowicka Małgorzata: O lwowskich i warszawskich wersjach syntezy dziejów literatury polskiej Wilhelma Feldmana s. 89–106; Jaremków Monika: Lwowskie międzywojenne edycje przekładów z literatury hebrajskiej i jidysz na język polski s. 107–120; Movna Marianna: Przewodniki po Lwowie okresu międzywojennego (1919–1939). Współczesna wizja historyczna s. 121–134.

3408. KRAKÓW – Lwów. T. 16: Biblioteki XIX–XX wieku. Pod red. Władysława Marka Kolasy, Urszuli Lisowskiej-Kożuch, Wandy

Matras-Mastalerz. Kraków 2016 Księg. Akademicka 8° ss. 164, il., streszcz. ang. (Kraków – Lwów. Książki, czasopisma, biblioteki).

Tręść: Grzywacz Halina: Księgozbiory szkolne gimnazjum miasta Podgórze s. 5–33; Lisowska-Kożuch U.: Biblioteka pełna pomysłów, czyli praca z użytkownikiem niepełnosprawnym (na przykładzie bibliotek publicznych Krakowa) s. 35–56; Wierzbak Maria: Dokumenty życia społecznego Lwowa w XIX i XX wieku zebrane w tekach profesora Mariana Tyrowicza s. 57–63; Samotij Renata: Kolekcja litografowanych nacwał 'nih vidan' u fondah biblioteki L'vivs'koji politehniky s. 65–76; Ladorucki Jacek: Krakowski epizod biografii Jana Muszkowskiego i jego wpływ na formowanie się poglądów naukowych uczonego s. 77–96; Nowakowski Ryszard: Czasopisma z kolekcji Biblioteki Fundacji Wiktora hr. Baworowskiego zachowane w zbiorach Biblioteki im. Stefanyka we Lwowie. Charakterystyka formalno-wydawnicza i postulaty badawcze s. 97–158.

3409. KSIĄŻKA, biblioteka, informacja. Między podziałami a wspólnotą. [Cz.] 5. Pod red. Jolanty Dzieniałkowskiej i Moniki Olczak-Kardas. Kielce 2016 UJK 8° ss. 764, nlb. 4, streszcz. ang.

Z treści: Kropidłowski Zdzisław: Tłoczenia w księgach rękopiśmiennych cechów gdańskich s. 31–49; Mirek Małgorzata: Drukarnie i księgarnie prowadzone przez Żydów w Nowym Sączu na przełomie XIX i XX wieku s. 65–83; Gruca Anna: Nowa Biblioteka Uniwersalna (1887–1908) na tle wydawnictw seryjnych Galicji s. 85–97; Jazdon Artur, Jazdon Krystyna: Produkcja książki polskiej w Poznaniu w latach I wojny światowej s. 99–116; Andrysiak Ewa: Kaliskie edycje druków lwowskich. Przyczynek do kontaktów edytorskich w Polsce międzywojennej s. 117–132; Olczak-Kardas M.: Katalog czy poradnik? Analiza zawartości katalogu Poradni Bibliotecznej Warszawskiego Koła ZBP w aspekcie przydatności dla bibliotek s. 133–148; Ciszewska Wanda A.: Kolportaż zakładowy i instrukcje „Domu Książki” z lat 1950–1951 s. 161–172; Uljasz Adrian: Reporterzy z PRL na Dalekim Wschodzie. Paweł Jasienica i Arkady Fiedler s. 173–186; Adamczyk Kazimierz: Wydawnictwa wybranych bibliotek Bydgoszczy II połowy XX i początków XXI wieku. Komunikat s. 215–219; Aleksandrowicz Renata: Czytelnictwo książek popularnonaukowych dla dorosłych w Polsce po 1989 roku (w świetle badań) s. 221–231; Staniów Bogumiła: Czytelnictwo książek popularnonaukowych dla dzieci i młodzieży w Polsce po 1989 roku (w świetle badań) s. 233–241; Walczak Krzysztof: Życie codzienne guberni kaliskiej na łamach „Kalińskich Gubernskich Vedomostej” s. 273–280; Lewandowski Albert: Stan badań nad „Gazetą Kielecką” (1870–1939) s. 281–294; Warząchowska Bogumiła: Działalność kulturalno-oświatowa Górnolązaków w świetle czasopisma „Głos z nad Odry” 1918–1924 s. 295–310; Gleisner Iwona: Tarnowskie czasopisma mniejszości żydowskiej i ich rola w życiu społeczno-kulturalnym miasta w latach 1919–1939 s. 311–319; Dzieniałkowska J.: O czasopismach dla nauczycieli według kwartalnika „Szkoła Powszechna” (1920–1928) s. 321–344; Iwańska Katarzyna: Szkolnictwo specjalne poza granicami Polski na łamach czasopisma „Szkoła Specjalna” (1924–1939) s. 333–344; Fogelzang-Adler Ewa: Problematyka wojenno-okupacyjna i wizja powojennego kraju w „Dzienniku Polskim” (1940–1945) – piśmie konspiracyjnym Stronnictwa Demokratycznego s. 345–360; Kycyl Maria: „Paideia. Międzynarodowy rocznik pedagogiczny” jako forum wymiany myśli na temat problemów wychowania i badań edukacyjnych s. 361–380; Anculewicz Zbigniew: „Krytyka. Kwartalnik Polityczny” jako niezależna instytucja życia intelektualnego Polski Ludowej w latach 1978–1989 s. 381–408; Bielawska Sylwia: „Kronika Wałbrzyska” (1979–1999) źródłem wiedzy o regionie s. 409–428; Przybysz-Stawska Magdalena: Między podziałami a wspólnotą: przypadek tygodnika „Do

Rzeczy” (2013–2015) s. 441–461; Krawczyński Switłana: Biblioteka jako ośrodek komunikacji kulturowej i konsolidacji na obczyźnie: Polska Biblioteka w Paryżu, Ukrainia Biblioteka imienia Symona Petlury s. 465–473; Pękalska Marta: Franciszek Pajęczkowski (1905–1970) – historyk teatru, bibliotekarz, po prostu osolnierz s. 475–486; Kwiatkowska Magdalena: Bibliotekarze polscy na forum międzynarodowym w latach 1989–2015 s. 503–516; Wasilewski Krzysztof: Co biblioteki cyfrowe mogą zaofiarować prasoznawcom? s. 649–664; Fluda-Krokos Agnieszka: Eklibris w przestrzeni cyfrowej – analiza wybranych przykładów s. 665–678.

Cz. 1. 2007.

3410. KSIĄŻKA, biblioteka, informacja. Między podziałami a wspólnotą. [Cz.] 4. Pod red. Jolanty Dziennikowskiej i Moniki Olczak-Kardas. Kielce 2015 UJK 8° ss. 680, streszcz. ang.

Z treści: Gruca Anna: Jadwiga Strokowa (1857–1916) i jej działalność na rzecz książki i oświaty ludu s. 17–29; Wielgut-Walczak Jadwiga: Pierwszy podręcznik akademicki wydany nakładem Szkoły Sztuk Pięknych w Krakowie s. 31–39; Wójcik Ewa: Działalność wydawnicza lwowskich towarzystw naukowych w okresie dwudziestolecia międzywojennego s. 41–50; Dziennikowska J.: Książka w projektach kształcenia nauczycieli w Drugiej Rzeczypospolitej po 1932 roku s. 51–60; Olczak-Kardas M.: Jak budzić szacunek i zamiłowanie do książek – rady „Przyjaciela Szkoły” (1922–1939) s. 61–74; Pękalska Marta: „Pionierzy, których znam...” – księgarnie i wydawnictwa polskie na Dolnym Śląsku z lat 1945–1953 w świetle zachowanych archiwaliów i miejscowej prasy s. 89–103; Bielawska Sylwia: Narodziny świata książki w powojennym Wałbrzychu (1945–1950) s. 105–124; Ciszeńska Wanda A.: Zapomniana seria wydawnicza Polskiej Ludowej „Biblioteka Prasy” w świetle ankiety czytelniczej z 1952 r. s. 125–141; Nieć Grzegorz: Czy jest w Białej Podlaskiej antykwariat? – stan i rola stacjonarnego księgarstwa antykwarycznego w Polsce wieńców wieku po transformacji s. 143–152; Soltysiewicz Anna: Książki zabawki – definicje i podział gatunkowy s. 183–194; Lubiczyńska Aleksandra: „Ateneum Polskie”. Lwowski miesięcznik poświęcony sprawom kultury s. 213–227; Kowalczyk Agnieszka: Polskie czasopisma kobiece z okresu międzywojennego, zawierające wkładki żurnalowe s. 229–244; Iwańska Katarzyna: „Szkoła Specjalna” jako źródło informacji o edukacji, opiece i wychowaniu dziecka niepełnosprawnego w świetle roczników 1924–1939 s. 245–253; Leszczyński Michał: Twórcy prasy Sandomierza w dwudziestolecium międzywojennym s. 255–266; Lewandowski Albert: Sytuacja społeczno-gospodarcza Kielce w latach 30. XX wieku w świetle informacji „Gazety Kieleckiej” s. 267–280; Fogelzang-Adler Ewa: Wkład Polki Obywatelskiej w umacnianiu ustroju politycznego Polskiej Ludowej – na przykładzie czasopisma fachowego „Na Straży Demokracji” (1948–1949) s. 281–297; Warząchowska Bogumiła: Współczesna prasa parafialna Archidiecezji Katowickiej s. 299–315; Anculewicz Zbigniew: „Kultura Liberalna” jako instytucja życia publicznego na przełomie I i II dekady XXI wieku s. 317–338; Kycler Maria: „Bibliotheca Nostra. Śląski Kwartalnik Naukowy” (2009–2013) s. 339–362; Perczak Judyta: Magia dla każdego: oferta rynkowa polskiej prasy ezoterycznej s. 363–376; Karlina Oksana: Biblioteka Kremenc’kogo vasilians’kogo monastira na początku XIX st. s. 379–397; Leśniewski Jędrzej: Dyskusje dotyczące projektów ustawy o bibliotekach w II RP. Zjazdy Bibliotekarzy Polskich s. 399–410; Bajor Agnieszka: Bibliotekarstwo w opinii Jana Muszkowskiego. Analiza publikacji w „Przeglądzie Bibliotecznym” (1927–1952) s. 411–426; Leszczak Oleg: Książka jako artefakt i/czy informacyjna funkcja etnokulturowa i cywilizacyjna? s. 493–506; Rodziń Jacek: Dziewiętnasty wiek na nowo odkryty – dzięki repozytoriom cyfrowym s. 507–513; Geboły Zdzisław: Polacy na Litwie w Internecie – Internet o Polakach na Litwie s. 593–622.

Cz. 1. 2007.

3411. KSIĄŻKA dobrem kultury i źródłem wiedzy. Pod red. nauk. Ewy Komorowskiej, Ewy Panter, Danuty Stanulewicz, Jerzego Mechlińskiego. Szczecin 2015 Volumina.pl Daniel Krzanowski 8° ss. 226, nlb. 1, il.

Z treści: Komorowska E., Panter E., Stanulewicz D., Mechliński J.: Książka dobrem kultury i źródłem wiedzy. Słowo wstępne s. 7–8; Białokorska Mirosława: Wpływ książki na rozwój świadomości językowej i narodowej Polaków s. 11–19; Helbig-Mischewski Brygida: Rola książki w kształtowaniu tożsamości i biografii pisarskiej. Kanon prywatny, refleksje autobiograficzne s. 21–29; Iwasiów Inga: Biblioteki pisarzy s. 31–39; Printarić Neda: Treny na uspokojenie s. 41–52; Treder Jerzy: Drukowane kaszubskie teksty naukowe s. 55–75; Panter E.: Książka źródłem wiedzy we współczesnym procesie dydaktycznym uczelni wyższych s. 77–85; Stanulewicz D.: Klasyfikacja kaszubskich książek dla dzieci s. 89–120; Stanulewicz D.: Kulturowa tożsamość kaszubskich książek dla dzieci s. 121–132; Ley Edward: Wpływ piśmiennictwa na rozwój cywilizacji s. 135–140; Borysowska Agnieszka: Księgozbiory pomorskie – dziedzictwo piśmiennicze państwa Gryfitów. Rekonesans badawczy s. 141–163; Balicki Bogdan: Filolog w społeczeństwie medialnym. Rekonesans s. 185–205; Kurtiak Urszula: O książce dziś i jutro s. 207–213; Dobrołęcki Piotr: O krok przed przepaścią. Księgarstwo niezależne dzisiaj s. 215–226.

3412. KSIĘGOZBIORY rodziny Zamoyckich. Materiały z sesji naukowej, Zamość, 16 października 2015 r. Red. i wstęp Danuta R. Kawalko. Zamość 2016 Książnica Zamojska im. Stanisława Kostki Zamojskiego 8° ss. 104, il.

Treść: Kawalko D. R.: Wstęp s. 7–10; Ajewski Konrad: Stanisław Kostka Zamojski, twórca Biblioteki Ordynacji Zamojskiej s. 13–23; Feduszka Jacek: Prace z dziedziny historii w księgozbiore klemensowskim rodziny Zamojskich s. 27–36; Janiak Regina: Wybrane dzieła z francuskiej, dziewiętnastowiecznej literatury pięknej w języku francuskim, w księgozbiore klemensowskim s. 39–45; Wójcik Edyta: Popisy publiczne szkół, z okresu działalności publicznej Stanisława Kostki Zamojskiego na polu oświaty, w zbiorach klemensowskich s. 49–64; Kawalko D. R.: Polskie czasopisma w XIX-wiecznych zbiorach klemensowskich rodziny Zamojskich s. 67–79; Kalmiuk Anna: Księgozbiór klemensowski w projekcie Lubelska Biblioteka Wirtualna s. 83–92; Aneks: Wykaz popisów znajdujących się w Książnicy Zamojskiej im. S. K. Zamojskiego w Zamościu, sporządzony na podstawie „Inwentarza księgozbioru klemensowskiego rodziny Zamojskich (druki XIX-wieczne)” s. 95–104.

3413. LEWANDOWSKI Robert: Andrioli i józefowski akcent Shakespeare Lives Programme. Rocznik Józefowski. T. 2: 2016 s. 103–113.

Ilustracje Elwiro Michała Andriollego (1836–1893) do „Romae i Julii” Szekspira.

3414. LIBRI descripti. Materiały międzynarodowej konferencji naukowej „Opis edycji rękopisów i unikatowych”, Charków, 16–19 września 2013 roku. Materiały międzynarodowego naukowo-praktycznego seminarium „Ekspertyza rękopisów i cennych wian”, Harków, 16–19 września 2013 roku. Oprac. Wacław Walecki i Iryna Żurawlowa; red. nauk. Iryna Kaczur,

Magdalena Romanowska. Kraków 2016 Collegium Columbinum 8° ss. 262, nlb. 1, il., streszcz. pol., ukr. (Biblioteka Tradycji. Biblioteka Tradycji; nr 146).

Z treści: Žuravl'ova Irina Kazimirivna: Vstup s. 10–21; Koval'čuk Galina Ivanivna: Osnovni pídhodi do ekspertizi knižkovih pam'atok u bibliotekah s. 25–77; Nastulczyk Tomasz: Piśmiennictwo wielojęzyczne a problem bibliografii narodowych s. 79–93; Walecki W.: Z problematyki rekonstrukcji tekstów dawnych (teksty niezachowane, zachowane częściowo, niewydane) s. 97–144; Siess-Krzyszczkowski Stanisław: Tajemnice dobrego opisu bibliograficznego i zapisek proveniencyjnych s. 145; Zinčenko Svitlana Volodimirivna: Metodični rekomendacij z opisu, lokalizacij ta datuvanná sereďn'ovičniih skíráníh oprav s. 147–181; Losiěvs'kij Īgor Ākovič: Ekspertiza činnosti dokumentnih pam'atok (deržavnih, mižvidomčih, vidomčih) s. 183–204; Amerhanova El'mira Īshakivna: Opisanie russkiih knig graždanskoi pečati XVIII veka s. 205–218.

3415. ŁUKASZEWSKI Jakub: Fragmenty dwóch nieznananych druków z oficyny Jana Hallera (z 1506 i 1509 roku). *Biblioteka*. Nr 20: 2016 s. 41–53, streszcz. ang.

W Archiwum Archidiecejalnym w Gnieźnie.

3416. MATRAŚ Maciej: Księgi inwentarzone jako źródło do badań nad księgozbiorem i biblioteką w świetle najstarszych inwentarzy Biblioteki Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego. *Fides*. [R. 22:] 2016 nr 1 s. 61–74, streszcz. ang.

33 księgi inwentarzone z l. 1880–1954.

3417. MATUSZAK Grzegorz: Ekslibrisy i ich kolekcjonerzy w ŁTPK. Łódź 2015 nakł. aut.; Łódzkie Tow. Przyj. Książki 8° ss. 87, il. XX–XXI w.

3418. MEUS Konrad, Płonka Bożena: Zarys czytelnictwa i historii bibliotek publicznych w Wadowicach. Wadowice 2016 Wadowicka Bibl. Publ. 8° ss. 80, il. Wadowicka Bibl. Publ. Lata 1848–2016.

3419. MICHAŁOWSKA Aleksandra: Biblioteka Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego. *Lud*. T. 100: 2016 s. 17–23.

Zał. we Lwowie w 1895 r.

3420. MUSZKOWSKI Jan: Życie książki. Edycja krytyczna na podstawie wydania z 1951 r. W oprac. Grzegorza Czapnika i Zbigniewa Gruszki; ze wstępem Hanny Tadeusiewicz. Łódź 2015.

Rec.: Andrysiak Ewa, *Biblioteka*. Nr 20: 2016 s. 237–241; Kępa Rafał, *Acta Universitatis Lodzensis*. Folia Librorum. [Vol.] 1/2(22/23): 2016 s. 185–193.

3421. NIEĆ Grzegorz: Dzieje i rola wtórnego rynku książki na ziemiach polskich do 1945. *Niepodległość i Pamięć*. R. 23: 2016 nr 4 s. 163–182, streszcz. ang., niem., ros.

3422. NIEĆ G.: Wtórny rynek książki w Polsce. Instytucje, asortyment, uczestnicy. Kraków 2016 Księg. Akademicka 8° ss. 416, tabl. 8, il., streszcz. ang.

XVII–XXI w.

3423. NOWIK Leokadia: Rodzinny exlibris. Warszawa 2016 Stow. Rodzin Osadników Wojaskowych i Cywilnych Kresów Wschodnich 16° ss. 21, nlb. 2, il.

Czytelnictwo i domowe księgozbiory.

3424. O MIEJSCE książki w historii sztuki. Pod red. Agnieszki Groniek. Kraków 2015.

Rec.: Krzak-Weiss Katarzyna, *Roczniki Biblioteczne*. T. 60: 2017 s. 379–384.

3425. OGRÓD Białego Kruka. [T.] 3. Red. Jan Gurba i Zbigniew Józwiak. Lublin 2016 Lubelskie Tow. Miłośn. Książki 8° ss. 157, nlb. 1, il. Lubelskie Tow. Miłośn. Książki.

Bibliofilstwo w l. 1926–2016.

Cz. 1. 1982.

3426. [OSIEMDZIESIĄT] 80 lat książki w Gminie Wejherowo. Pod red. Janiny Borchmann; współpr. Dorota Wicka i Bartłomiej Wiszowaty. Bolszewo–Wejherowo 2016 Bibl. Publ. Gm. Wejherowo im. Aleksandra Labudy; Gm. Wejherowo 8° ss. 236, il. (Biblioteczka Gminy Wejherowo; t. 40).

Materiały konferencji naukowej, Wejherowo, 14 V 2014 r.

Z treści: Breza Bogusław: Biblioteki i czytelnictwo na terenie obecnej Gminy Wejherowo w latach 1920–1989 s. 19–46; Linkner Tadeusz: Aspiracje i dokonania biblioteki w Bolszewie s. 47–55; Janke Stanisław: Wydawnictwa gminy Wejherowo s. 57–63; Zakrzewska Agnieszka: Fenomen Dyskusyjnych Klubów Książki w Polsce s. 73–79; Tamkun Maciej: Kaszubska twórczość literacka inspiracją dla malarzy zrzeszonych w Kole Pasji Twórczych przy Bibliotece Publicznej Gminy Wejherowo w Bolszewie s. 89–99.

3427. OŚWIATOWE i edukacyjne aspekty działalności wydawniczej w XIX i początkach XX wieku. Pod red. Iwony Michalskiej, Grzegorza Michalskiego. Łódź 2016 Wydaw. UŁ 8° ss. 210, il. (Edukacja, Historia Wychowania).

Treść: Redaktorzy: Wstęp s. 7–9; Cz. 1: Upowszechnianie wiedzy, kultury i informacji o życiu społecznym: Kwiatkowska Magdalena: Publikacje naukowe o charakterze edukacyjnym w repertuarze firmy Gebethner i Wolff do I wojny światowej s. 13–28; Barnas-Baran Ewa: Działalność drukarni w Rzeszowie w okresie autonomii galicyjskiej na rzecz popularyzacji wiedzy s. 29–41; Sapia-Drewniak Eleonora: Upowszechnianie kultury polskiej przez Bronisława Koraszewskiego wydawcę „Gazety Opolskiej” na Śląsku na przełomie XIX i XX stulecia s. 43–52; Andrysiak Ewa: „Kalendarz na Szkołę Rzemiosł w Kaliszu” (1907–1911) jako przykład inicjatywy edytorskiej wspierającej szkolnictwo polskie w latach zaborów s. 53–69; Cz. 2: Propozycje lektur dla czytelników w różnym wieku: Kacprzak Marta M.: Dzieła Adama Mickiewicza w książce dla dzieci i młodzieży do 1918 r. Inicjatorzy przedsięwzięć wydawniczych – wydawcy – wydawnictwa – drukarze w trosce o oświatę i kulturę polską

pod zaborami s. 73–100; Boldyrew Aneta: Edukacyjne walory „powieści sowizdrzalskiej”. Literatura kramarska i brukowa w Królestwie Polskim na przełomie XIX i XX w. i jej wydawcy s. 101–114; Wandel Agnieszka: Francuska książka popularnonaukowa w repertuarze polskich oficyn wydawniczych przełomu XIX i XX wieku s. 115–134; Bednarz-Grzybek Renata, Kabacińska-Luczak Katarzyna: Wydawcy i redaktorzy czasopism katolickich dla dzieci i młodzieży w latach 1864–1914 s. 135–152; Mamulska Anna: Wielkopolscy wydawcy polskiej prasy dla dzieci w XIX wieku s. 153–165; Cz. 3: Z myślą o nauczycielu i szkole: Danowska Ewa, Romaniuk Łukasz: „Reforma Szkolna” (1904, 1913) i jej twórca Adam Szymański s. 169–177; Krasieńska Izabela: Wydawnictwa periodyczne Krajowego Ogniska Nauczycielskiego we Lwowie (1904; 1906–1910) s. 179–190; Walczak Krzysztof: Teodor Waga [właśc. Szymon, 1739–1801] i edycje jego podręczników. Przyczynek do dziejów polskich książek do nauczania historii s. 191–196; Jazdon Artur, Jazdon Krystyna: Poznańskie XIX-wieczne podręczniki i literatura służąca edukacji jako efekt konkursów wydawniczych s. 197–210.

3428. OŚWIATOWE i edukacyjne aspekty działalności wydawniczej w XX i pierwszych latach XXI wieku. Pod red. Iwonny Michalskiej, Grzegorza Michalskiego. Łódź 2016. Wydaw. UŁ 8° ss. 351. (Edukacja, Historia Wychowania).

Tręś: Redaktorzy: Wstęp s. 7–10; cz. 1: Propagowanie nowych idei wychowawczych w okresie międzywojennym: Jakubiak Krzysztof: Periodyki Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego i ich wkład w kształtowanie oraz upowszechnianie ideologii wychowawczej sanacji w latach 1929–1939 s. 13–30; Sosnowska Joanna: Wydawcy polskich czasopism pedagogicznych adresowanych do wychowawczyń przedszkoli i ich rola w popularyzowaniu idei wychowania przedszkolnego w II Rzeczypospolitej s. 31–55; Magiera Elżbieta: Działalność polskich oficyn wydawniczych w zakresie propagowania oszczędzania wśród dzieci i młodzieży w okresie międzywojennym s. 57–72; Wolter Edyta: Upowszechnianie wiedzy przyrodniczej, idei ochrony przyrody na lamach „Młodego Przyrodnika. Czasopisma dla młodzieży” wydawanego nakładem Drukarni i Księgarni Świętego Wojciecha s. 73–86; Cz. 2: Pomoc w edukacji i wychowaniu młodego pokolenia w latach 1918–1939: Sulejewicz-Nowicka Monika: Warszawskie oficyny wydawnicze na rzecz edukacji szkolnej w okresie dwudziestolecia międzywojennego s. 89–102; Szymczak Kinga: Wydawnictwo „Książnica-Atlas” i jego działalność na rzecz oświaty s. 103–116; Gumuła Teresa: Wspieranie nauczycieli w pracy pedagogicznej przez wydawnictwo „Książnica-Atlas” (na przykładzie serii „Współpraca domu i szkoły w dziele wychowania młodzieży”) s. 117–130; Leżańska Wiesława: Podręczniki Cecylii Niewiadomskiej do nauki języka polskiego wydawane nakładem Oficyny Wydawniczej Gebethner i Wolff s. 131–142; Gołdyn Piotr: Działalność wydawnicza Polskiego Towarzystwa Eugenicznego na rzecz oświaty i wychowania s. 143–153; Michalski G.: Katolicki Związek Wychowawczy w Wilnie jako wydawca czasopisma „Ku Szczytom” (1937–1939) s. 155–165; Michalska I.: Łódzki koncert wydawniczy „Republika” i jego oferta dla młodego pokolenia s. 167–176; Chojnowska Elżbieta: Wydawcy czasopism łomżyńskich okresu międzywojennego wobec problemów oświatowo-wychowawczych s. 177–188; Cz.3: W trosce o oświatę Polaków na obczyźnie w pierwszej połowie XX wieku: Winiarz Adam: Działalność wydawnicza Polaków na Dalekim Wschodzie w pierwszej połowie XX wieku s. 191–213; Walasek Stefania: Wydawnictwa podręczników i książek dla dzieci i młodzieży na Bliskim Wschodzie w latach II wojny światowej s. 215–225; Cz. 4: Oblicza kreowania socjalistycznej rzeczywistości wychowawczej w czasach Polski Ludowej: Król Joanna: Działalność wydawnicza „Czytelnika”

i RSW „Prasa” na rzecz pracy instrukcyjnej aktywu Związku Młodzieży Polskiej (1948–1957) s. 229–245; Grzybowski Romuald: Towarzystwo Szkoły Świeckiej – lider komunistycznego ruchu laickiego z lat 60. XX wieku i wydawca czasopisma „Wychowanie” s. 247–259; Gulczyńska Justyna: Instytut Programów Szkolnych jako „kontynuator” edukacyjnej polityki programowo-wydawniczej w latach 70. i 80. XX wieku w Polsce s. 261–275; Kowalewska Urszula, Łabiszewska Irena: „Iskry” (1952–1992) – oficyna wydawnicza kreująca upodobania czytelnicze młodzieży s. 277–287; Cz. 5: Upowszechnianie dorobku naukowego pedagogiki i jej praktycznych osiągnięć – od PRL-u do III RP: Grabowska-Pieńkosz Dorota: Czasopisma pedagogiczne w Wydawnictwie Naukowym Uniwersytetu Mikołaja Kopernika s. 291–300; Falkowska Joanna: „Acta Universitatis Nicolai Copernici. Pedagogika” jako przykład działalności wydawnictwa uniwersyteckiego na rzecz nauk o wychowaniu s. 301–310; Szewczyk-Kowalewska Irena, Kowalewski Michał: Udział pracowników Uniwersytetu Łódzkiego w działalności publikacyjnej Archidiecezjalnego Wydawnictwa Łódzkiego s. 311–326; Stolińska-Pobrala Nella: Janina Bajszczak-Maciaszkowa – redaktorka upowszechniająca dorobek pedagogiki opiekuńczej s. 327–341; Obała Ewa: Wydawnictwa współczesnego ruchu absolwenckiego (na przykładzie „Asnykowca”) s. 343–351.

3429. PARTYKA Jacek: „Xiąszka ta: liczbę rzymskich mająca papieży” [...], czyli „Pontificum doctum” Georga von Eggsa i jego kolejni właściciele. *Biuletyn BJ*. R. 66: 2016 s. 143–154, streszcz. ang.

Z 1718 r.

3430. PASZKIEWICZ Urszula: *Catalogus catalogorum. Inwentarze i katalogi bibliotek z ziem wschodnich Rzeczypospolitej do 1939 roku*. Spis scalony, poprawiony i uzupełniony. [T.] 1–2. Warszawa 2015.

Rec.: Różycki Edward: O dziele Urszuli Paszkiewicz... *Roczniki Biblioteczne*. T. 60: 2017 s. 357–367; Rusińska-Giertych Halina, *Studia o Książce i Informacji*. [T.] 34: 2015 s. 135–140.

3431. PAULINEK Jacek: Rola i znaczenie opisu formalnego druku dla badań księgoznawczych nad książką literacką pierwszej połowy XIX wieku. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. T. 7/8: 2013/2014 [dr:] 2014 s. 61–78, streszcz. ang.

3432. PETLAK Anna: Przyczynek do badań nad ramą wydawniczą utworów dramatycznych Wincentego Ignacego Marewicza [1755–1822]. *Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Litteraria Polonica*. Nr 3: 2016 s. 147–162, streszcz. ang.

3433. PIDŁYPCZAK-MAJEROWICZ Maria: Prywatne księgozbiory bazylianów prowincji koronnej zakonu na podstawie proweniencji wynotowanych z druków XVI–XVIII wieku w zbiorach Ossolineum. *Zarys zagadnienia. Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. T. 10: 2016 s. 95–106, streszcz. ang.

3434. PIETROWICZ Joanna: Badania proweniencyjne księgozbiorów we współczesnej bibliotece. Na przykładzie Biblioteki Poznań-

skiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk. *Kronika Wielkopolski*. 2016 nr 1 s. 64–71.

3435. PŁONKA-BALUS Katarzyna: Cum animalibus spiritellis, avibus et aljis pulcris [!] inventionibus: Ms. Czart. 3025 I w świetle badań nad dekoracją marginalną rękopisów gdańsko-brugijskich z ok. 1500 roku. *Rozprawy Muzeum Narodowego w Krakowie*. Ser. Nowa. T. 8: 2015 s. 37–66, streszcz. ang.

3436. PODNIESIŃSKA Katarzyna: Historia duplikatów w polskich zbiorach publicznych na przykładzie Biblioteki Żaluskich. *Niepodległość i Pamięć*. R. 23: 2016 nr 4 s. 245–258.

3437. POKORNA-IGNATOWICZ Katarzyna: Robotnicza Spółdzielnia Wydawnicza „Prasa-Książka-Ruch” w polskim systemie medialnym. Kraków 2016 Oficyna Wydawnicza AFM; na zlec. Krakowskiej Akad. im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego 8° ss. 264, il.

3438. POLACZEK-BIGAJ Marta: Robotnicza Spółdzielnia Wydawnicza „Prasa-Książka-Ruch”. Studium powstania, działalność i likwidacja. Kraków 2016 Księg. Akademicka 8° ss. 138, il.

Lata 1973–2000.

3439. POŁOMSKI Łukasz: Nowosądeckie drukarnie i księgarnie prowadzone przez Ży-dów. *Rocznik Sądecki*. T. 44: 2016 s. 61–70.

XIX–XX w.

3440. PRO bibliothecarium et bibliothecarium bono. Księga jubileuszowa z okazji 70. urodzin profesor Marii Piđtypczak-Majerowicz. Red. Joanna Czyrek i Bożena Górna. Wrocław 2016 Korporacja Bibliotekarzy Wrocławskich 8° ss. 303, nlb. 1, tabl. 4, il. (Z problemów bibliotek naukowych Wrocławia; 12).

Treść: Górna B.: Maria Piđtypczak-Majerowicz [ur. 1946]. Zarys działalności s. 17–25; Lisiecka Małgorzata: Bibliografia prof. Marii Piđtypczak-Majerowicz [za l. 1969–2016] s. 27–37; Cz. 1: Wspomnienia: Bojarski Marek: Pani Profesor Maria Piđtypczak-Majerowicz – książka Jej życiową pasją s. 41–44; Sienkiewicz Zofia: O wspólnych latach z Marysią s. 45–47; Haupa Janina, Pękalska Marta: Pani Profesor Maria s. 49–50; Grabarska Ewa, Czyrek J.: Staraniem i pracą s. 51–56; Stachnik Maria, Zając Renata M.: Maria Piđtypczak-Majerowicz w Krakowie – śladami obecności s. 57–64; Suleja Teresa: Migawki z „nadzwyczajnej” komisji s. 65–70; Kurowska-Trudzik Lucyna: Pani prof. dr hab. Maria Piđtypczak-Majerowicz w Dolnośląskiej Bibliotece Pedagogicznej we Wrocławiu s. 71–72; Cz. 2: Artykuły: Aleksiewicz Anna: Wkład Aleksandry Mendykowej w rozwój znaczących studiów bibliotekoznawstwa na Uniwersytecie Wrocławskim s. 75–78; Bosacka Maria: Kształcenie kompetencji informacyjnych w przestrzeni wirtualnej na przykładzie Second Life s. 79–86; Buczyńska-Laba Justyna, Grzyważ Halina: „Górale Karpaccy” – bibliografia (w wyborze) s. 97–125; Czyrek J.: Bibliotekarze uczelni wyższych jako pracownicy promujący proces kształcenia – rozważania

o możliwości aktywnego uczestnictwa bibliotekarzy w realizacji koncepcji studiów online na polskich uczelniach s. 127–139; Firlej-Buzon Aneta: Dobre wychowanie młodzieży zakonnej w świetle „Szkoły Bazyliańskiej zamykającej nauki dla dobrego wychowania Nowicjusów i Profesorów Z. S. Bazylego” s. 141–148; Górna B.: Profesora Wincentego Stysia „Uwagi o bibliotekach zakładowych na Wydziale Prawno-Administracyjnym we Wrocławiu” s. 149–163; Juchniewicz Tadeusz: Tragiczne losy żydowskich księgozbiorów w Wilnie po 1939 r. s. 165–178; Kłapcińska Ewa: Doktor Aleksander Józef Kania – kierownik Archiwum Uniwersytetu Wrocławskiego w latach 1960–1969 s. 179–186; Koredczuk Bożena: Stan i problematyka badań nad polskimi księgozbioremami na kresach po 1989 r. Analiza wstępna s. 187–194; Miławicki Marek: „Dlaczegożbyśmy tedy nie miał pisać o bazylianach”? O Sadoka Baracza OP zainteresowania historią zakonu Św. Bazylego s. 195–213; Pietrzykiewicz Iwona: Źródła do dziejów bibliotek męskich zakonów rzymskokatolickich Mińska s. 215–226; Szewczyk-Kłos Danuta: Zmieniające się obszary funkcjonowania bibliotek akademickich na przykładzie Biblioteki Głównej Uniwersytetu Opolskiego s. 227–234; Świrad Małgorzata: Wspieranie rozwoju zawodowego bibliotekarzy s. 235–241; Tobolska Urszula: Informacja edukacyjna w doskonaleniu zawodowym nauczycieli realizowana przez biblioteki pedagogiczne s. 243–249; Matusiak Dorota: W poszukiwaniu tytułu s. 251–268; Podgórska Małgorzata: Garść refleksji na temat promowania czytelnictwa wśród wrocławian w ostatnich latach – kalejdoskop akcji i wydarzeń popularyzujących książkę i biblioteki w stolicy Dolnego Śląska s. 269–290; Wojtczak Jadwiga: Znaczenie kolorów w komunikacji z czytelnikiem poprzez witryny internetowe bibliotek s. 291–303.

3441. PUCHALSKI Jacek: Przegląd badań nad historią bibliotek i bibliotekoznawstwa w Polsce z lat 1945–2015. *Roczniki Biblioteczne*. T. 60: 2016 s. 97–139, streszcz. ang.

3442. REGION i książka. Szkice z dziejów książki regionalnej. Pod red. Ewy Andrysiak, Elżbiety Steczek-Czerniawskiej. Kalisz 2016 Kaliskie Tow. Przyj. Nauk 8° ss. 300, il.

Księga pamiątkowa dedykowana Krzysztofowi Walczakowi z okazji 45-lecia pracy zawodowej i naukowej.

Z treści: Durka Jarosław: Miesięcznik młodzieży szkół średnich Zagłębia Dąbrowskiego „Młodzi Idą...” s. 13–25; Kristanova Evelina: Wybrane zagadnienia literackie w świetle publikacji kwartalnika „Verbum” (1934–1939) s. 27–43; Miłuska-Stasiak Jadwiga: „Tygodnik Opatowski” jako źródło wiedzy o Opatówku s. 45–62; Staniów Bogumila: „Kalendarze Uczniowskie” jako kompendia wiedzy i narzędzia indoktrynacji młodego czytelnika w latach 1946–1952 s. 63–73; Gruszka Zbigniew: Czasopismo „Waldenburger Heimatbote” [zał. 1949] i jego znaczenie dla tożsamości mieszkańców Wąbrzycha s. 75–104; Chwastyk-Kowalczyk Jolanta: Niszowe segmenty czasopism kształtujące elity intelektualno-artystyczne w Polsce po 1989 roku s. 105–118; Rządrowska Magdalena, Stolarczyk Tomasz: Tajemnice bibliotek dominikańskich s. 121–132; Matwójów Maciej: Z dziejów Biblioteki Uniwersyteckiej we Lwowie w latach 1921–1946 s. 133–152; Andrysiak E.: Towarzystwo Przyjaciół Biblioteki Uniwersyteckiej w Wilnie s. 153–161; Korczyńska-Derkacz Małgorzata: Realizacja „Dekretu o bibliotekach i opiece nad zbiorami bibliotecznymi z 17.04.1946 r.” w świetle dokumentów archiwalnych z lat 1948–1949 s. 163–176; Poklewski-Kozieł Tadeusz: Widok Kalisza na obrazie płaskorzeźbionym egzekucji w XVI w. Problemy lokalizacji zdarzenia s. 195–200; Steczek-Czerniawska E.: Kalendarz przeżytych dam – niezwykły druk kaliskiej tłoczni jezuickiej s. 201–210; Barańska Iwona: Początki kaliskiej krytyki sztuki. Lata 70. i 80. XIX wieku s. 211–225; Wańka Danuta: Introligatorzy kalisy w świetle „Kaliszanina” i „Gazety Kaliskiej” (1870–1914) s. 227–235; Tabaka Anna: „Dwieście kufurów dekoracji. Kilka uwag o »smaku

provincialnym» s. 237–246; Obala Ewa: Jednodniówka Jubileuszowa Harcerstwa Ziemi Kaliskiej „Straż nad Prosną” 1917–1937 i jej miejsce wśród periodyków harcerskich Kalisz a pierwszej połowy XX wieku s. 247–257; Szurczak Anna: Dokumentalne i literackie relacje kaliskich dzieci i młodzieży Holocaustu s. 259–277; Celer Bogumiła: „Co nam zostało z tamtych lat?” Obraz powojennego drukarstwa kaliskiego na łamach prasy (1945–2000) s. 279–288; Goldyn Piotr: Sławomir Czerwiński [1885–1931] w literaturze memuarystycznej s. 297–304; Radziszewska Maria: Maria Dąbrowska – patronką szkół na Warmii. Rozważania w 50. rocznicę śmierci pisarki s. 305–314; Jankowski Dzierżymir: Regionalizm w naukowej i społecznej działalności twórczej Krzysztofa Walczaka i kilka wniosków s. 317–323; Tadeusiewicz Hanna: Dorobek naukowy Krzysztofa Walczaka w zakresie biografistyki s. 325–327; Bibliografia prac Profesora Krzysztofa Walczaka. Oprac. E. Andrysiak s. 329–344.

3443. REPUCHO Ewa: Typografia kompletna. Kultura książki w twórczości Leona Urbńskiego [1926–1998]. Wrocław 2016 Atut 4° ss. 328, il.

Rec.: Chamera-Nowak Agnieszka, *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. T. 10: 2016 s. 394–396.

3444. RULKA Kazimierz: Wokół słowa drukowanego i pisanego. Miłkowice–Wąbrzeźno 2016 Wąbrzeskie Zakłady Graficzne 8° ss. 326, il.

Biblioteka Wyższego Seminarium Duchownego we Włocławku, XIX–XXI w.

3445. SADOWSKA Jadwiga: Literatura młodzieżowa w Polsce w świetle statystyki wydawniczej (1944–2012). *Zielonogórskie Studia Bibliologiczne*. Z. 8: 2016 s. 175–188, streszcz. ang.

3446. SAŚIADEK Ewa: Recenzje publikacji bibliologicznych na łamach czasopisma „Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne” w latach 1959–2014. *Nasza Przeszłość*. T. 125: 2016 s. 283–308.

Omówienie.

3447. SOBOL-[KIEŁBANIA] Małgorzata: Kolekcja książek Męcińskich i Zborowskich w zbiorach Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Juliusza Słowackiego w Tarnowie. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. T. 7/8: 2013/2014 [dr.] 2014 s. 217–234, streszcz. ang.

3448. SOCHA Irena: Nauka o książce w Polsce w latach 1945–2015. Teoretyczne źródła inspiracji. *Roczniki Biblioteczne*. T. 60: 2016 s. 41–70, streszcz. ang.

3449. SOCHA Klaudia: Typografia publikacji pochodzących z drukarni Uniwersytetu Jagiellońskiego 1674–1819. Kraków 2016 Wydaw. UJ 8° ss. 659, nlb. 1.

3450. SOLIŃSKI Krzysztof: Biblioteka kościoła ewangelickiego imienia Żłóbka Chrystusa

(Krippen Christi) we Wschowie w świetle fragmentu jej księgozbioru w zasobach Biblioteki Narodowej oraz innych źródeł. *Rocznik BN*. T. 47: 2016 s. 25–50, streszcz. ang.

Działala w l. 1641–1945.

3451. STĘPIEŃ Bogdan: Efroim Haar [zm. 1936]. Kolbuszowski drukarz. *Rocznik Kolbuszowski*. Nr 16: 2016 s. 427–431.

3452. STUDIA z dziejów książki, prasy i bibliotek. Stan badań za lata 2010–2013. Praca zbior. pod red. Zdzisława Kropidłowskiego, Dariusza Spychały. Bydgoszcz 2014.

Rec.: Kamler Anna, *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. T. 9: 2015 s. 346–354.

3453. SUŁECKI Szymon: Księgozbiór klasztoru karmelitów na Piasku w Krakowie. Kraków 2014.

Rec.: Kardys Piotr, *Przegląd Historyczny*. T. 107: 2016 z. 2 s. 357–360.

3454. TOKARSKA Anna: Powojenny dorobek polskiej nauki w zakresie historii i teorii bibliotekoznawstwa. *Roczniki Biblioteczne*. T. 60: 2016 s. 71–95, streszcz. ang.

3455. TOMCZAK Salezy Bogumił: Poznańskie wydanie „Traktatu o modlitwie i medytacji” św. Piotra z Alkantary z roku 1627. *Ecclesia*. T. 10: 2015 s. 161–176, streszcz. ang.

3456. TRUŚ-BAKALARZ Agnieszka: Z teki ekslibrisów bocheńskiego muzeum. *Rocznik Bocheński*. T. 8: 2016 s. 203–216.

Muzeum im. Stanisława Fischera w Bochni.

3457. TUTAK Kinga: O dedykacjach w drukach polskich XVI i XVII w. (grafia i interpunkcja). Kraków 2013.

Rec.: Walczak Bogdan, *Poznańskie Studia Polonistyczne*. Ser. Językozn. T. 22(42): 2015 z. 2 s. 219–222.

3458. WAGNER Arkadiusz: Elementy marnierystyczne w zdobnictwie introligatorskim w Polsce (od XVI do początku XVII wieku). *Rocznik BN*. T. 47: 2016 s. 51–75, streszcz. ang.

3459. WAGNER A.: Supereklibris polski. Studium o kulturze bibliofilskiej i sztuce od średniowiecza do połowy XVII wieku. Toruń 2016 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 599, nlb. 1, il., streszcz. ang.

3460. WAGNER A.: Work of the Parisian Wotton's Binder „C” from 1564 in the Collection the Gdańsk Library of Polish Academy of Sciences. *Toruńskie Studia Bibliologiczne*. [T. 9:] 2016 nr 1 s. 101–119, streszcz. pol.

3461. WALKUSZ Jan: Księga ksiąg na luckich (!) drogach, czyli losy Pelplińskiej Biblii Gutenberga. *Resovia Sacra*. R. 23: 2016 s. 385–394, streszcz. ang.

XVI–XX w.

3462. WANDEL Agnieszka: Książka popularnonaukowa dla dzieci i młodzieży w oczach krytyków – rekoniesans badawczy. *Roczniki Biblioteczne*. T. 60: 2016 s. 247–269, streszcz. ang.

Od XIX w.

3463. WSZOLEK Joanna: Francuski rękopis w zbiorach Fundacji Książąt Czartoryskich w Krakowie (Ms. Czart. 3121 I). *Rozprawy Muzeum Narodowego w Krakowie*. Ser. Nowa. T. 8: 2015 s. 17–36, streszcz. ang.

Psalterz łaciński z regionu franko-flamandzkiego z końca XIII w.

3464. ZAPISKI Mikołaja Kopernika w drukach Biblioteki Wyższego Seminarium Duchownego Metropolii Warmińskiej „Hosianum” w Olsztynie. Pod red. Tomasza Garwolińskiego. Olsztyn 2016 Bibl. Wyższego Seminarium Duchownego Metropolii Warmińskiej „Hosianum” 8° ss. 383, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Treść: Borawska Teresa: Pismo Mikołaja Kopernika s. 10–26; Garwoliński T.: Analiza księgoznawcza druków z zapiskami Mikołaja Kopernika s. 27–40; Chlebus Ewa: Oprawy ksiąg z zapiskami Kopernika ze zbiorów Biblioteki WSD MW „Hosianum” s. 41–66; Calma Clarinda E.: Odrębne notatki Mikołaja Kopernika w „Disputationes, quaestiones et consilia” Freddericusa Petruciusa oraz „Consilia” Antoniusa de Butro. Analiza stylometryczna s. 67–77; Jutrzenka-Supryn Dorota, Czuczko Jolanta, Wachowiak Mirosław, Szroeder Paweł: Zapiski marginalne autorstwa Mikołaja Kopernika w inkunabułach i starych drukach ze zbiorów Biblioteki „Hosianum” w Olsztynie w świetle zagadnień konserwatorskich s. 78–101; Sanewska Iwona, Jastrzębowska Sylwia, Świtkowska Natalia, Sokół Wojciech: Sprawozdanie Laboratorium Kryminalistycznego Komendy Wojewódzkiej Policji w Olsztynie z badań prowadzonych nad zapiskami w drukach Biblioteki s. 102–115; Jutrzenka-Supryn D., Czuczko J., Chlebus E., Damulewicz Izabela: Księgi z zapiskami Mikołaja Kopernika w rękach konserwatora zabytków s. 116–137; Transliteracja, transkrypcja i przekład zapisków w drukach wykorzystywanych przez Mikołaja Kopernika. Oprac. Julian Wojtkowski s. 140–384.

j) Historia prasy, radia i telewizji

Zob. poz. 840, 2714, 2729, 3084, 3410, 3437, 3438, 3442, 4693, 4695, 4822, 5165, 5728, 5805, 6125, 6452, 7478, 7506, 7588, 7884, 8178, 8257, 8258, 8259, 8326, 8346, 8366, 8367, 8389, 8431, 8685, 8715, 8758, 8765, 8789, 8868, 9197, 9401, 9461, 10059, 10075, 10201, 10243, 10633, 10790, 10878, 10974, 11012, 11114, 11201, 11310, 11313, 11336, 11415, 11446.

3465. BARCZYK-SITKOWSKA Agnieszka: Początki i przemiany łódzkiej telewizji.

Nie wszystko się udało. *Kronika Miasta Łodzi*. [R. 26:] 2016 nr 3 s. 75–82.

Łódzki Ośrodek Telewizyjny, od 1956 r.

3466. BERNATT-RESZCZYŃSKI Maciej: Wielka gra Serafinowicza. Najpopularniejszy polski teleturniej, jego twórca i telewizja jego czasów. Warszawa 2016 Wydaw. W.A.B. 8° ss. 319, nlb. 1, tabl. 24, il.

Ryszard Serafinowicz (1924–1972).

3467. BIEL Barbara: Teatr ogromny. 55 lat teatru TV w Krakowie. Kraków 2016 AFR „Pracownia Golem” 4° ss. 464, il.

3468. CIĄGŁOŚĆ i zmiana. 70 lat mediów masowych na Pomorzu Zachodnim. Pod red. Jana Kani i Pauliny Olechowskiej. Szczecin 2016 Książnica Pomorska im. Stanisława Staszica 8° ss. 216, il.

Z treści: Kania J., Olechowska P.: Wstęp s. 5–8; Cz. 1. Przeszłość – lata 1945–1989: Białecki Tadeusz: Początki czasopiśmiennictwa polskiego na Pomorzu Zachodnim (1945–1956) s. 11–20; Juszcak-Maraszkiwicz Elżbieta: Polityka informacyjna „Głosu Koszalińskiego” w apogeum stalinizmu s. 21–30; Kozłowski Kazimierz: Szczecińskie środki masowego przekazu od odwilży październikowej 1956 do przemian ustrojowych w 1990 roku s. 31–46; Szulec Paweł: Powojenna historia radia na Pomorzu Zachodnim s. 47–64; Dąbrowska Danuta: Prasa drugiego obiegu w Szczecinie i Koszalinie s. 65–86; Cz. 2. Współczesność – po 1989 roku: Kania J.: Zachodniopomorski system i rynek medialny s. 89–98; Sokalski Ireneusz: Rozgłośnie radiowe – ze szczególnym uwzględnieniem radia katolickiego – w perspektywie 70-lecia mediów na Pomorzu Zachodnim s. 99–116; Wiśniewski Jacek: Od Infoludka do nadobfitości – zachodniopomorska prasa internetowa ostatnich lat s. 117–132; Wejman Grzegorz: Media na Pomorzu Zachodnim w powojennym siedemdziesięcioleciu s. 147–168; Olechowska P.: Dziennikarstwo transgraniczne na Pomorzu Zachodnim po 1989 roku – wydawcy, tematyka, perspektywy rozwoju s. 169–211.

3469. DOBRZYCKI Jarosław: Z dziejów „Gazety Siemianowickiej”. *Rocznik Prasoznawczy*. R. 9: 2015 s. 93–105, streszcz. ang.

Lata 1922–1936, 1995–2007.

3470. DZIEJE polskich czasopism numizmatycznych. Studia i materiały w 50-lecie „Biuletynu Numizmatycznego”. Red. wyd. Jerzy Piniński. Warszawa 2016 Pol. Tow. Numizmatyczne 8° ss. 68, il., streszcz. ang. (Biblioteczka „Biuletynu Numizmatycznego”).

Z treści: Paszkiewicz Borys: Z zamku Monte Salerno do Kamienicy Hetmańskiej czyli pradzieje polskich czasopism numizmatycznych s. 7–16; Męclewska Marta: Krótkie lecz ważne dwudziestolecie 1918–1939 w polskim czasopiśmiennictwie numizmatycznym s. 17–28; Woźniak Mateusz: Polskie naukowe czasopisma numizmatyczne po II wojnie światowej s. 29–38; Szczerbik Zbigniew: Lokalne czasopisma numizmatyczne w Polsce po 1945 roku s. 39–44; Jarzęcki Krzysztof: Co wniesiono do nauki na lamach „Biuletynu Numizmatycznego” s. 45–52; Piniński J.: Ludzie „Biuletynu” s. 53–66.

3471. GUMOWSKI Bohdan: Subtelność brzmienia czyli Dzieje Radia Kielce i Aktualności dnia. Kielce 2016 Radio Kielce 8° ss. 110, nlb. 2, il.

Po 1945 r.

3472. JAMROZIK Katarzyna: Problematyka badań nad jednostniówkami w Polsce po 2008 roku. *Roczniki Biblioteczne*. T. 60: 2016 s. 271–284, streszcz. ang.

3473. JAROWIECKI Jerzy: Czasopisma dla dzieci i młodzieży oraz prasa młodzieżowa w Polsce w latach 1918–2000. Wrocław 2016 Wydaw. Wyższej Szkoły Zarządzania „Edukacja” 8° ss. 311, il. (Monografie Wyższej Szkoły Zarządzania „Edukacja” we Wrocławiu).

Rec.: Chwastyk-Kowalczyk Jolanta, *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. Vol. 19: 2016 no 3 s. 137–142.

3474. KASPROWSKA-JARCZYK Marta: Między Cieszynem a Katowicami. Dzieje „Zarania Śląskiego” w latach 1907–1939. *Zaranie Śląskie*. Seria Druga. R. 1: 2015 [z.] 1 s. 26–39.

3475. KORCZYŃSKA-DERKACZ Małgorzata, Łusznak Agnieszka: „Studia o Książce” (1970–1993) – koncepcje programowe i ich realizacja. *Roczniki Biblioteczne*. T. 60: 2016 s. 223–245, streszcz. ang.

Dzieje czasopisma.

3476. KOZŁOWSKI Kazimierz: O aktywności wydawców i redakcji „Kroniki Szczecina” w latach 1983–2016. *Kronika Szczecina*. Nr 34: 2015/2016 [dr.:] 2016 s. 149–153.

3477. KRAKÓW – Lwów. T. 15: Czasopisma XIX–XX wieku. Pod red. Grażyny Wrony, Adama Bańdo, Grzegorza Niecia. Kraków 2016 Księg. Akademicka 8° ss. 128, il., streszcz. ang. (Kraków – Lwów. Książki, czasopisma, biblioteki).

Treść: Cieślukowa Agnieszka: Polska prasa lotnicza we Lwowie s. 7–18; Tel’vak Vitalij: Postat’ Mihajla Gruševs’kogo na storinkah „Galičanina” s. 19–30; Pedič Vasil’: Polonistika na storinkah „Zapisok naukovogo tovaristva im. Ševčenka” (do 1914 roku) s. 31–41; Pękalska Marta: „Święto kultury polskiej” – czyli echa prasowe jubileuszu stulecia Ossolineum, obchodzonego w roku 1928 s. 43–56; Korczyńska-Derkacz Małgorzata: Reklamodawcy na łamach polskojęzycznych jednostniówek krakowskich z okresu międzywojennego (ze zbiorów Cyfrowej Biblioteki Narodowej Polona) s. 57–71; Mirek Małgorzata: Czasopisma lwowskie w zbiorach Sądeckiej Biblioteki Publicznej im. Józefa Szujskiego s. 73–103; Chwastyk-Kowalczyk Jolanta, Pieniążek Anna: Publicystyka „lajkonika na wygnaniu” – Zdzisława Baua – w latach 1945–1946 s. 105–118.

3478. KRYSZTECKA Mariola: Historia powstania „Misji dzisiaj” – dwumiesięcznika Papieskich Dzieł Misyjnych. *Collectanea Theologica*. R. 84: 2014 nr 1 s. 173–180.

3479. KUCZKOWSKI Mirosław: Periodicals of the Third Order of St. Francis in Poland: from „Echa Trzeciego Zakonu” to „Pokój i Dobro” (1883–1939). *Universitas Gedanensis*. R. 26: 2015 t. 49 s. 105–125, streszcz. pol., niem.

3480. MIELCZAREK Tomasz: Realizm – liberalizm – konserwatyzm. Tygodnik „Wprost” w latach 1982–2000. *Rocznik Prasoznawczy*. R. 10: 2016 s. 29–40, streszcz. ang.

3481. OBLICZA mediów lokalnych i regionalnych. Szkice medjoznawcze. Pod red. Stanisława Michalczyka i Dariusza Krawczyka. Mikołów 2015 Inst. Mikołowska 8° ss. 200, il.

Rec.: Dzierżyńska-Mielczarek Jolanta, *Rocznik Bibliologiczno-Prasoznawczy*. T. 8/19: 2016 s. 309–312.

3482. ORŁÓŚ Maciej, Sierocki Marek: Teleexpres. 30 lat minęło. Warszawa 2016 Wydaw. RM 8° ss. 245, il.

3483. PINKWART Maciej: Prasa zakopiańska w latach 1891–1939. Wyd. 2, popr. i uzupeł. Nowy Targ 2016 Wydaw. Wagant 8° ss. 416, il.

Wyd. 1 pt.: Tatry w świadomości mieszkańców Zakopanego i ich gości. Prasa zakopiańska 1891–1939. Zakopane 2002.

3484. PLESZKUN-OLEJNICZAKOWA Elżbieta, Szklarek Katarzyna: Radio Łódź – od 1930 roku po dziś. Między tradycją a współczesnością. *Kronika Miasta Łodzi*. [R. 26:] 2016 nr 3 s. 68–74.

3485. PRASA podlaska w XIX–XXI wieku. Szkice i materiały. Praca zbiorowa. T. 4. Pod red. Jarosława Cabaję. Siedlce 2015 Pracownia Wydawnicza Wydz. Humanist. 8° ss. 275, il., sum. Uniw. Przyrodniczo-Humanist. w Siedlcach. Wydz. Humanist. Inst. Historii i Stosunków Międzynar.

Treść: Cabaj J.: Przedmowa s. 7–9; Krasuski Mariusz: O działalności społecznej Siedleckiego Towarzystwa Cyklistów na łamach „Głosu Podlasia” s. 11–24; Sowińska Danuta: O pomocy społecznej i działalności charytatywnej w Siedlcach na łamach prasy lokalnej w okresie międzywojennym s. 25–52; Tarkowski Paweł: Tematyka rocznic i świąt narodowych w prasie białkopodlaskiej okresu międzywojennego s. 53–71; Cabaj J.: Tematyka walk o niepodległość na łamach prasy siedleckiej w dwudziestolecu 1918–1939 s. 73–88; Dmowski Rafał: Sprawy religijne i społeczne na łamach „Wiadomości Diecezjalnych Podlaskich” w latach międzywojennych s. 89–108; Dydycz Rafał: „Wiadomości Diecezjalne Podlaskie” jako źródło do historii neoumii na terenie diecezji podlaskiej w dwudziestolecu międzywojennym s. 109–124; Zawadzki Arkadiusz: Problematyka gospodarcza regionu siedleckiego na łamach „Ziemi Siedleckiej” s. 125–144; Sysik Tomasz: Sprawa przyłączenia Zaolzia, Spiszu i Orawy do Polski jesienią 1938 r. na łamach „Głosu Podlaskiego” s. 145–158; Witowska Milena: Prasa siedlecka o przyłączeniu Austrii do III Rzeszy s. 159–171; Kordys Adam: Prasa gminna w Wiśniewie s. 173–186; Ślusarek Marcin: „Głos Międzyrzecki” (1903–1909) s. 187–195; Prządka Andrzej: Zbiory prasy regionalnej w Miejskiej Bibliotece Pu-

blicznej w Siedlcach s. 197–216; Iwańska Małgorzata: Prasa regionalna o działalności kin w Bydgoszczy w latach 1956–1970 s. 217–249; Madziarz Marta: Moda kobieca na łamach tygodnika „As” w latach 1935–1939 s. 251–269.

T. 1 pt.: Prasa podlaska w XIX–XX wieku. Siedlce 2000.

3486. PRASA podlaska w XIX–XXI wieku. Szkice i materiały. Praca zbiorowa. T. 5. Pod red. Jarosława Cabaja. Siedlce 2016 Inst. Hist. i Stosunków Międzynar. Uniw. Przyrodniczo-Humanist. 8° ss. 214, il., streszcz. ang. Inst. Hist. i Stosunków Międzynar. Uniw. Przyrodniczo-Humanist. w Siedlcach.

Treść: Cabaj J.: Przedmowa s. 7–9; Iwańska Małgorzata: Życie społeczno-kulturalne Sokolowa Podlaskiego w świetle jednodniówek s. 11–32; Roguski Rafał: Problematyka gospodarcza poruszana na łamach tygodnika Towarzystwa Straży Kresowej „Polska Odrodzone” w latach 1920–1921 s. 33–48; Łodyga Mateusz: Uwagi dotyczące relacji międzywojennej prasy lokalnej na temat zabójstw na terenie siedleckiego okręgu sądowego s. 49–69; Sysik Tomasz: Obraz ludności żydowskiej w prasie siedleckiej na przykładzie tygodnika „Głos Podlaski” s. 71–85; Siebieszuk Damian: Rozbudowa sił morskich i powietrznych państw europejskich w 1939 r. na łamach „Kurjera Białostockiego” s. 87–102; Dydycz Rafał: Podlasie i powiat biały na łamach dziennika „Krakowskie Wisti” s. 103–118; Tarkowski Paweł: „Życie Podlasia” (1954–1956) s. 119–131; Kordys Adam: Gmina Wiśniew w latach 80. XX wieku na łamach „Tygodnika Siedleckiego” s. 133–151; Leśniczuk Anna: Korczew w prasie s. 153–166; Kowalski Janusz Wojciech: Uroczystości 1-majowe w latach 1980–1990 w województwie siedleckim w świetle artykułów opublikowanych w „Tygodniku Siedleckim” s. 167–191; Ślusarek Marcin: Kwestia reformy powiatowej na łamach radzyńskiego czasopisma „Grot” s. 193–204; Bancercz Radosław: Przyczynok do dziejów prasy lokalnej w Rykach w latach 1989–2015 s. 205–214.

T. 1 pt.: Prasa podlaska w XIX–XX wieku. Siedlce 2000.

3487. PRASA Żydów polskich. Od przeszłości do terażniejszości. Red. Agnieszka Karczewska, Sławomir Jacek Żurek. Lublin 2016 Tow. Nauk. KUL; KUL 8° ss. 278, il., streszcz. ang. Pracownia Literatury Polsko-Żydowskiej KUL; Tow. Nauk. KUL. (Studia) (Źródła i Monografie; 425).

Treść: Karczewska A., Żurek S. J.: Nowe tematy eksploracji prasy żydowskiej w Rzeczypospolitej s. 9–13; Syjonizm: Kouts Gideon: Hebrajski przeciwko jidysz. Prasa żydowska w ujęciu Nachuma Sokolowa w międzywojennej Polsce s. 17–25; MakSYMIAK Małgorzata A.: Syjonizm prasowy. Pierwsze periodyki syjonistyczne i ich rola w rozwoju ruchu narodowo-żydowskiego (1884–1897) s. 27–40; Węgrzyn Kinga: Unifikacja ruchu syjonistycznego w Polsce w latach 1919–1925 w świetle przekazów prasowych s. 41–54; Periodyki żydowskie jako instytucja życia kulturalnego: Piekarski Ireneusz: Hebrajska proza w żydowskiej prasie polskojęzycznej: 1869–1939. (Wstępne rozpoznanie i bibliografia utworów) s. 57–93; Szablowska-Zaremba Monika: „Opinia” – „Nasza Opinia”. Tygodnik (Żydowski) Polityczno-Społeczny i Literacki (1933–1939) s. 95–111; Jeziorowska-Polakowska Anna: Kulturotwórcza rola lubelskiej „Mysli Żydowskiej” s. 113–126; Majdosz Sylwia: „Masada” Bogdana Wojdowskiego s. 127–138; Żurek S. J.: Krytyka literacka na łamach izraelskiego dziennika „Nowiny-Kurier” po roku 1968. Wyimki z dyskursu s. 139–159; Kasperek Agnieszka: Tematyka Zagłady na łamach rocznika „Kontury” s. 161–172; Elementy kultury popularnej w prasie żydowskiej: Żółkiewska Agnieszka: „Jontew-blaty”. Jidyszowa prasa świąteczno-rozrywkowa w Polsce międzywojennej s. 175–189; Bauer Ela: The back page

„Ha-Zefira” s. 191–212; Karczewska A.: „Przez ruch odrodzenia fizycznego do odbudowy ukochanej Ojczyzny”. O sporcie na łamach „Chwilki Dzieci i Młodzieży” (1925–1937) s. 213–224; Nowe perspektywy badań: Sikorski Dariusz Konrad: Antropologia mediów w badaniu prasy polsko-żydowskiej. Wstępne rozpoznanie s. 227–238; Miller Eyal: Jewish press in Poland in the digital age s. 239–245; Kopacz Agnieszka: Prasa żydowska w zasobach Internetu. Wybrane źródła s. 247–263.

3488. ROMANOW Andrzej: Założenie i wydawcy „Gazety Gdańskiej” (1891–1939). *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. Vol. 19: 2016 no 1 s. 71–99, streszcz. ang.

3489. ROSENBAUM Sebastian: „Róg Rolandu era maszyn” – chorowski dziennik „Der oberschlesische Kurier” w latach 1907–1941. *Zeszyty Chorzowskie*. T. 17: 2016 s. 111–139, streszcz. ang., niem.

3490. SAPIA-DREWNIANIEK Eleonora: „Kwartalnik Nauczyciela Opolskiego” (1958–1991). *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 59: 2016 nr 1/2 s. 124–141, streszcz. ang.

3491. SIERADZ Małgorzata: „Kwartalnik Muzyczny” (1928–1950) a początki muzykologii polskiej. Warszawa 2015.

Rec.: Woźna-Stankiewicz Małgorzata, *Muzyka*. R. 61: 2016 nr 1 s. 133–139.

3492. SPUT Renata: „Schlesische Provinzialblätter” (1785–1849) als die bedeutendste gemeinnützigbelehrende Zeitschrift Schlesiens. *Studia Niemcoznawcze*. T. 58: 2016 s. 75–86, streszcz. ang., niem.

3493. W POLSCE i poza jej granicami. Media w XX i XXI wieku. Pod red. Anity Frankowiak, Marii Rólkowskiej, Joanny Szydłowskiej. Olsztyn 2014 Uniw. Warmińsko-Mazurski. Centrum Badań Europy Wschodniej 8° ss. 346, il., streszcz. ang.

3494. WOŹNY Grażyna: Dynamizm wiejskich kosmologii: lądy społeczne i wizje świata. *Zeszyty Wiejskie*. Z. 21: 2015 s. 297–302.

Autoreferat rozprawy doktorskiej „Ludzie prasy i czasopiśmiennictwo ziemi ropczyckiej od schyłku XIX wieku do 1939 roku”.

3495. WOŹNY G.: Publicystyka włościan z powiatu ropczyckiego i dębickiego na łamach prasy ludowej od schyłku XIX wieku do 1939 roku. Dębica 2015.

Rec.: Indrasczyk Arkadiusz, *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. Vol. 19: 2016 no 2 s. 101–104.

3496. WRZOS Marcin: Czasopiśmiennictwo misyjne w polskim systemie prasowym. Jego historia, przeobrażenia, perspektywy. *Collectanea Theologica*. R. 85: 2015 nr 1 s. 163–174.

Od 1882 r.

3497. WRZOS M.: Główne idee teologiczne, historia i funkcje oblatkiewe czasopiśmiennictwa misyjnego w Polsce (1926–2016). Poznań 2016 Kuria Prowincjonalna Misjonarzy Oblatów Maryi Niepokalanej 8° ss. 250, nlb. 1. (Studia i Materiały Misjologiczne; 42).

3498. WULCZYŃSKA Magdalena: Ludwik Szczepański – ćwierć wieku pracy w „Ilustrowanym Kurjerze Codziennym”. *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. Vol. 19: 2016 no 4 s. 45–67, streszcz. ang.

Lata 1914–1939.

3499. WYSZCZELSKI Lech: „Bellona”, „Myśl Wojskowa” i „Kwartalnik Bellona” a oczekiwania środowiska naukowego. *Kwartalnik Bellona*. R. 8: 2014 nr 4 s. 205–209.

Lata 1918–2007.

3500. „ZESZYTY Prasoznawcze”. Analiza zawartości (1957–2012). Metody, tematy, autorzy. Pod red. Macieja Kawki, Ryszarda Filasa i Pawła Planety. Kraków 2016 Wydaw. UJ 8° ss. 471, nlb. 1, il.

Treść: Kawka M.: Przedmowa s. 11–13; Filas R.: „Zeszyty Prasoznawcze” a Ośrodek Badań Prasoznawczych (OBP) – małżeństwo niemal doskonałe s. 15–29; Planeta P.: Ewolucja zawartości „Zeszytów Prasoznawczych” w świetle wyników badań ilościowych s. 31–95; Filas R.: Odkrywanie prasoznawstwa, czyli co i jak badać? s. 97–117; Kawka Inga: Prawna i etyczna regulacja mediów s. 119–129; Drożdż Michał, Cymanow-Sosin Klaudia: Troska o etyczność dziennikarstwa i mediów w „Zeszytach Prasoznawczych” s. 131–147; Hodalska Magdalena: Zmienne oblicza zawodu dziennikarskiego w świetle badań prezentowanych na łamach „Zeszytów Prasoznawczych” s. 149–160; Lisowska-Magdziarz Małgorzata, Planeta P.: Analiza zawartości oraz inne techniki badania treści medialnych na łamach „Zeszytów Prasoznawczych” s. 161–189; Kawka M.: Językownawcze oblicza prasoznawstwa s. 191–216; Czubala Henryk: Problemy genealogii dziennikarskiej i prasowej na łamach „Zeszytów Prasoznawczych” s. 217–270; Filas R.: Od ekonomii socjalizmu do badania wolnego rynku mediów s. 271–286; Słupek Lucyna: Elektroniczne media transmisyjne s. 287–301; Calek Agnieszka: Nowe media i nowe nowe media na łamach „Zeszytów Prasoznawczych” w latach 1958–2012 s. 303–319; Filas R.: Od studiów etnograficznych do ogólnopolskich sondaży, od socjografii do socjologii – czyli pół wieku badań nad czytelnictwem prasy s. 321–338; Hess Agnieszka: Znaczenie „Zeszytów Prasoznawczych” dla rozwoju studiów nad komunikowaniem politycznym s. 339–351; Klimkiewicz Beata, Planeta P.: Systemy medialne na świecie i komunikowanie międzynarodowe na łamach „Zeszytów Prasoznawczych” s. 353–396; Cieślukowa Agnieszka: Historia mediów na łamach „Zeszytów Prasoznawczych” s. 397–418; Filas R.: Planeta P.: Zakonczenie s. 419–424; Bibliografia. Artykuły cytowane – zamieszczone w „Zeszytach Prasoznawczych” (lub – wcześniej – w „Biuletynie Prasoznawczym” i „Prasie Współczesnej i Dawnej”) s. 425–471.

3501. ŻERELIK Rościsław: Już dwudziesty tom „Wrocławskich Studiów Wschodnich”. *Wrocławskie Studia Wschodnie*. [T.] 20: 2016 s. 7–9.

Geneza i zarys dziejów w l. 1997–2016.

k) Historia sztuki

Zob. poz. 911, 1668, 1695, 1762, 2022, 2027, 2575, 2629, 2756, 2765, 3023, 3727, 4845, 4860, 4867, 4871, 4878, 4881, 4985, 5001, 5008, 5037, 5112, 5123, 5140, 5170, 5172, 5244, 5299, 5321, 5423, 5635, 5674, 5676, 5768, 5787, 5790, 5793, 5886, 5898, 5926, 5970, 6067, 6087, 6120, 6133, 6199, 6232, 6281, 6282, 6306, 6317, 6324, 6334, 6345, 6421, 6498, 6562, 6860, 7169, 7347, 7352, 7371, 7387, 7401, 7474, 7480, 7495, 7595, 7665, 7726, 7744, 7772, 8005, 8256, 8261, 8263, 8361, 8365, 8375, 8398, 8407, 8449, 8536, 8654, 8733, 8831, 8861, 8880, 9355, 11099, 11398.

3502. ACTA artis. Studia ofiarowane profesor Wandzie Nowakowskiej. Pod red. Anety Pawłowskiej, Eleonory Jedlińskiej, Krzysztofa Stefańskiego. Łódź 2016 Wydaw. UŁ 8° ss. 442, il., streszcz. ang.

Z treści: Komitet redakcyjny: Słowo wstępne s. 9–10; Profesor Wanda Nowakowska jako historyk sztuki: Gryglewski Piotr: „Najpiękniejsze są narodziny Ewy”, czyli o Pani Profesor oczami ucznia s. 19–26; Kajzer Leszek: O pierwszych i drugich narodzinach słów kilka s. 27–42; Szymczak Jan, Szymczak Alicja: Przedsiębiorca Ewa. Działalność gospodarza mieszczanek sieradzkich w XVI w. s. 43–56; Cichoń Krzysztof: Stereoselfie z mandragorą s. 57–81; Teoria: Kure-Maj Paulina: „Teoria widzenia” Władysława Strzemińskiego i „O nową organizację Muzeów Sztuki” Mariana Minicha, czyli jak patrzeć sztukę s. 125–152; Lariowon Dominika: Sztuka w przestrzeni, czyli o twórczości Leszka Mądzika s. 153–166; Jedlińska E.: Namietności ducha, czyli sztuka narodowa na Powszechnej Wystawie Światowej w Paryżu w 1900 r. s. 167–184; Malarstwo: Bania Zbigniew: Galeria arcybiskupów gnieźnieńskich na zamku w Uniejowie s. 187–193; Anusik Zbigniew, Karkocha Małgorzata: Obrazy Michała Stachowicza w kościele parafialnym w Rembieszycach s. 195–211; Scholz Piotr O.: „Polscy monachijszczy” wobec tradycji i zjawisk kulturowych XIX/XX w. s. 213–240; Grzejszczak Łukasz: W atelier artysty. Pracownia malarzy łódzkich 1890–1939 s. 241–257; Pawłowska A.: Polska ilustracja modernistyczna a [Henryk i Józef] Weysenhoffowie s. 259–281; Gadowska Irmina: „Don Kichot” sztuki. Zarys twórczości Icchoka (Wincentego) Braunera s. 303–320; Architektura: Lameński Lechosław: Dom handlowy i budynek mieszkalny SA „Bazar Polski” – interesujący przykład żelbetonowego modernizmu na gruncie krakowskim s. 379–401; Stefański K.: Problemy ochrony dziedzictwa kulturowego na przykładzie ewangelicko-augsburskiej części Starego Cmentarza przy ul. Ogrodowej w Łodzi s. 403–418.

3503. ADAMSKA Katarzyna: Jerzy Warchałowski [1874–1938] i debata o stylu. *Rocznik Historii Sztuki*. [T.] 41: 2016 s. 187–196, streszcz. ang.

3504. ART in Jewish society. Ed. by Jerzy Malinowski, Renata Piątkowska, Małgorzata Stolarska-Fronia, Tamara Sztyma. Warsaw–Toruń 2016 Pol. Inst. of World Art Studies; Tako Publishing House 4° ss. 315, nlb. 14, il. (World Art Studies. Conferences and studies of the Polish Institute of World Art Studies; vol. 15).

Z treści: Malinowski J.: Introduction s. 9–11; Piątkowska R.: A shared space. Jewish students at the Warsaw Academy of Fine Arts (1923–1939) s. 15–23; Livnat Aviv: „Far Undzere Kinstler”

(Four Our Artists). Tea Arciszewska and the Jewish artist s. 25–35; Matyjasek Joanna: Functions of traditional Jewish paper-cutting in the past and their modern-day changes s. 37–40; Powalska Izabella: Samuel Hirszenberg and the Zionism s. 41–48; Kamczycki Artur: From Metsh to Macho. Zionism, Gender and the Man s. 49–58; Kotlyar Eugeny: „If I forget Thee, Jerusalem”. Eastern European synagogue decorations in the Zionist paradigm s. 59–71; Sztyma T.: Unrealised projects. Plans for Jewish monuments before 1939 s. 73–82; Glicher Wiliam: The artist and the patron: Izrael Lejzerowicz [1902–1944] and the Margolin/ Spektor family in pre-war Lodz s. 85–93; Buchowska Dominika: Jewish themes in David Bomberg's early works s. 95–100; Levin Gail: Theresa Berenstein (1890–2002): A Krakow-born Jewish artist in America s. 109–115; Śmiechowska Teresa: Master and apprentice. The photographic work of Alter Kacyzne and Menachem Kipnis – influences, similarities, differences, and a life cut short s. 117–124; Obuchowska-Zielińska Irina: Henryk Stifelman, the Warsaw architect in the context of his time s. 125–131; Stolarska-Fronia M.: Ludwig Meidner – a hyperbaroque expressionist s. 135–143; Czekanowska-Gutman Monika: Dialogue with Christian art: The Pietà in early 20th-century Jewish art s. 145–159; Kosowska Irena: In search for cultural identity: Bruno Schulz, Debora Vogel and Giorgio de Chirico s. 161–170; Amishai-Maisels Ziva: Chagall's Jewish identity s. 171–178; Kravtsov Sergey R.: Synagogue architecture of Volhynia: a search for identities s. 179–187; Finkelstein Haim: E[phraim] M[oses] Lilien: Between Drohobych and Brunswick s. 189–196; Jedlińska Eleonora: The art of life and the art: Eugenia (Gina) Pinkus-Szwarc and Marek Szwarc s. 205–216; Susak Vita: „Laocoon: or the Limits” of pogroms representation in visual arts (first third of the 20th century) s. 219–230; Balakirsky Katz Maya: Cartooning citizen collaboration: A 1949 Jewish war film in Moscow s. 245–251; Kunińska Magdalena: In search of the Jewish identity: Zofia Ameisenowa and research into Jewish iconography and its place in Polish art history discourse s. 255–262; Gradinskaitė Vilma: History of art collection in Vilnius Jewish Museums: from the time of the Russian Empire to the present s. 263–270; Lebet-Minakowska Anna: Minister dream or ‘cold’ calculation? History of the Judaica Department of the National Museum in Krakow in the years 1935–1939 s. 279–286; Handrock Ariane: Representing and constructing Jewish art: Alfred Grotte as an architect and author s. 287–295; Walfish Barry Dov: Otto Schneid and his Archive: A new digital resource for the study of modern Jewish art s. 297–304; Buchowska D.: Jewish Art in London. Review of the exhibition: „Out of Chaos, Ben Uri: 100 Years in London” (2 July–3 December 2015), Somerset House, London s. 307–311; Weinreich Regina: Degenerate Art: Exile to Extinction s. 313–315.

3505. ARTE de América Latina y relaciones artísticas entre Polonia y Latinoamérica. Art of Latin America and the artistic relations between Poland and Latin America. Editado por Ewa Kubiak, Olga Isabel Acosta Luna. Varsovia–Toruń 2016 Instituto Polaco de Investigación de Arte Mundial; Editorial Tako 4° ss. 294, il. Pol. Inst. of World Art Studies. (World Art Studies. Conferences and studies of the Polish Institute of World Art Studies; vol. 16).

Z treści: Kubiak E.: Inicjo s. 9–10; Nierzwicka Magdalena: Mexican art in collection of Stanisław Kasprzyk s. 89–96; Sumorok Aleksandra: Nowa Huta and Brasilia – problem of ideal cites of the 50s. s. 133–140.

3506. ARTYŚCI włoscy na ziemiach południowo-wschodnich Rzeczypospolitej w czasach

nowożytnych. Praca zbiorowa pod red. Piotra Łopatkiewicza. Łańcut–Rzeszów 2016 Stow. Hist. Sztuki. Oddz. 8° ss. 368, il., streszcz. wł.

Treść: Betlej Andrzej: Słowo wstępne s. 7–8; Scaramellini Guglielmo: Fenomeni migratori, mobilità professionale e dinamiche professionali nel e dal Contado di Chiavenna durante l'Età moderna. Zjawiska migracyjne, mobilność zawodowa i stosunki wyznaniowe w Chiavennie i poza Chiavenną w epoce nowożytnej s. 9–42; Facchin Laura: La dinastia dei Falconi di Rovio tra gli stati della penisola italiana e la Polonia. Ród Falconi z Rovio pomiędzy państwami Półwyspu Apenińskiego a Polską s. 43–70; Scaramellini Guido: Piuro e le origini di Antonio Pelacini. Piuro i pochodzenie Antonia Pelaciniego s. 71–97; Hajduk Olga M.: Santi Gucci Fiorentino – włoska prowencja a pierwsze realizacje rzeźbiarskie na ziemiach polskich s. 99–118; Płatowska-Sapetowa Inga: Dekoracja rzeźbiarska zamku w Krasicy s. 119–142; Stankiewicz Aleksander: Domniemana działalność Krzysztofa Bonadury Starszego w dawnym województwie ruskim s. 143–166; Kłosowski Stanisław: Antonio Pelacini budowniczy bazyliki i klasztoru w Leżajsku. Nowe wiadomości do biografii artysty s. 167–182; Kurzej Michał: Stan badań nad twórczością Pawła Rzymianina s. 183–197; Betlej A., Walczak Marek: Giacomo Baston – nieznany architekt na usługach Janusza Ostrogskiego s. 199–224; Żmudziński Jerzy: Dzieła Tomasza Dolabelli i artystów z jego kręgu na ziemiach południowo-wschodniej Rzeczypospolitej. Ze studiów nad recepcją weneckiego manieryzmu w malarstwie polskim I. połowy XVII w. s. 225–254; Łopatkiewicz P.: Działalność artystów włoskich w Krośnie w XVII stuleciu s. 255–274; Luderda Magdalena: Włochy, Włochy via Lwów, Morawy... Uwagi o odpowiedziach na pytanie o genezę twórczości środkowoeuropejskich malarzy w XVIII w. na przykładzie fresków w kościele Bernardynów w Leżajsku s. 275–294; Szykula-Żygawska Agnieszka: Bracia Henryk i Benedykt Ittarowie w Zamościu. Nowe wiadomości do biografii i dziejów artystycznych twórców s. 295–310; Baron Olga: Specjalista od tematów historycznych. Twórczość architekta Franciszka Lanciego w Małopolsce s. 311–328; Kałwak Wiktoria: Najnowsze ustalenia dotyczące historii zamku w Łańcucie w związku z pracami konserwatorskimi w latach 2014–2016 s. 329–350.

3507. BARTOSZEK Jan: Parafialny Jordan. Chrzcielnice diecezji tarnowskiej. Tarnów 2016 Biblos 4° ss. 252, il.

Rec.: Szczecina Grzegorz K., *Resovia Sacra*. R. 23: 2016 s. 489–495.

3508. BLASCHKE Kinga, Kurzej Michał: Obrazy w krużganku klasztoru Dominikanów w Krakowie. *Modus*. [T.] 15: 2015 s. 89–117, streszcz. ang.

Od XVII w.

3509. BŁASZKOWSKI Marcin: Malarz Georg Hoffmann [1885–1963] – zarys biografii i twórczości. *Rocznik Leszczyński*. T. 16: 2016 s. 195–210.

3510. BRADE Johanna: Heinrich Tischler [1892–1938] – nieznany artysta z Górnego Śląska. *CzasyPismo*. 2016 nr 1 s. 141–146.

3511. BRĄZY warszawskie. Dzieła, twórcy, kolekcjonerzy, badacze. Red. Monika Bryl

i Artur Badach. Warszawa 2016 Stow. Histori-ryków Sztuki. Oddz. 4° ss. 148, il.

Treść: Bryl M.: Wstęp s. 7–8; Orlińska Grażyna: Ozdoby z Warszawy-Zacisze świadectwem starożytnego brązownictwa sprzed 2500 lat s. 9–13; Krajewska Maria: O poradniku konserwatorskim i analizach składu chemicznego zabytków archeologicznych z brązu na przełomie XIX i XX w. w Warszawie s. 15–25; Andrzejowska Mirosława, Andrzejowski Jacek: Feliksa Łopieńskiego [1866–1941] przygoda z archeologią s. 27–35; Paprocka-Gajek Joanna: Wilanowska kolekcja brązów s. 37–45; Bobrow Ryszard: Ferdynand Jan Giersz, brązownik warszawski początku XX w. s. 47–52; Mieszekiewicz Stanisław Stefan: Meble [Antoniego] Szpechta i [Kazimierza] Trenerowskiego – komunikat s. 53–57; Bogacka Katarzyna: Pastorały biskupie z warszawskiej wyciórki „Braci Łopieńskich” s. 59–67; Bryl M.: „Dokumenty pewnej epoki”: album rodzinny Chłapowskich wykonany w firmie „Bracia Łopieńscy” i kulisy jego realizacji s. 69–75; Sołtan-Lipska Aleksandra: Artystyczna Pracownia Brązowniczo-Grawerska rodziny Mieczników (1934–2010) s. 77–87; Ilustracje s. 101–148.

3512. CHOJNACKA Barbara: Bolesław Lewański (1881–1952): „malarz rzeczywistości i baśni”? *Kronika Bydgoska*. T. 37: 2016 s. 73–98, streszcz. ang., niem.

3513. CHUDZICKA Dorota: Od modernizmu w kierunku ekspresji narodowej tożsamości. Wokół koncepcji sztuki Stanisława Szukalskiego (1893–1987). Warszawa–Toruń 2015.

Rec.: Lameński Lechosław, *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 78: 2016 nr 2 s. 377–389.

3514. CZOP Janusz, Sobczyk Joanna: The travels of The Lady – The Lady travels. *Rozprawy Muzeum Narodowego w Krakowie*. Ser. Nowa. T. 8: 2015 s. 185–227, streszcz. pol.

Obraz Leonarda da Vinci „Dama z gronostajem” w l. 1946–2012.

3515. CZYŻ Anna Sylwia: Klasycystyczne nagrobki z dekoracją figuralną na cmentarzach północno-wschodnich rubieży dawnego województwa tarnopolskiego – kontekst żałoby i straty. [W:] *Żałoba i strata. Ujęcie interdyscyplinarne*. Warszawa 2016 s. 85–95.

3516. DARSKA Iwona: Piętnastowieczna rzeźba Matki Boskiej z Dzieciątkiem w Krzywaczce, jako przykład późnego dzieła w stylu międzynarodowym około 1400 roku z terenu Małopolski. *Nasza Przeszłość*. T. 126: 2016 s. 25–57, streszcz. ang.

3517. DETTLOFF Anna: Rzeźba krakowska drugiej połowy XVIII w. Twórcy, nurty i tendencje. Kraków 2013.

Rec.: Kurzej Michał, *Modus*. [T.] 15: 2015 s. 285–290.

3518. DETTLOFF A., Dettloff Paweł: Domus Aurea. Architektura i sztuka dominikańskiego sanktuarium Matki Bożej w Gidlach

1516–2016. Warszawa 2016 IS PAN 8° ss. 416, il., streszcz. ang.

3519. DETTLOFF P.: O przedstawieniu fundacyjnym w klasztorze oo. Karmelitów na Pia-sku. *Rocznik Krakowski*. T. 82: 2016 s. 45–52, streszcz. ang.

XVIII–XIX w.

3520. DŁUGOSZ Paulina: Hiller, Strzeмиński, Nowosielski. Widzieli urodę miasta. *Kronika Miasta Łodzi*. [R. 26:] 2016 nr 4 s. 31–40.

Karol Hiller (1891–1939), Władysław Strzeмиński (1893–1952) i Jerzy Nowosielski (1923–2011).

3521. DWERNICKA Rita: Dar chrztu świętego wpisany w piękno sakralne chrzcielnic. *Rocznik Stowarzyszenia Miłośników Jarosława*. T. 22: 2016 s. 34–46.

W Jarosławiu od XIV w. (w 1050. rocznicę chrztu Polski).

3522. FIJAŁKOWSKI Marek: Portrety trumienne w kościele pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Skrzatuszu. *Rocznik Skrzatuski*. T. 4: 2016 s. 105–122, streszcz. ang.

Z XVII w.

3523. FLÍKOP-SVÍTA Galina: Apostal’ski czyn ikanastasaŭ gręka-katolíckich hramaŭ Belarusi XVII – peršaj tręci XIX st.: asablívasci dasledavannâ i problemy atributavannâ zahavan-nyh pomnikaŭ. *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. [Z.] 44: 2015 s. 99–132, streszcz. ang., pol.

3524. FRONTCZAK Beata, Taborska Małgorzata: Problem przedstawiania wizerunków zwierzęcych w dziełach rzemiosła artystycznego na przykładzie kałamarza ze zbiorów Muzeum UJ. *Opuscula Musealia*. Z. 20: 2012 s. 29–46, streszcz. ang.

Z XIX w.

3525. FRYCZ Karol: Recenzje i szkice o sztuce. Oprac. i wstęp Lidia Kuchtówna. Warszawa 2016 Inst. Sztuki PAN 8° ss. 196, il.

XIX–XX w.

3526. GADOMSKI Jerzy: Moja historia sztuki. *Modus*. [T.] 15: 2015 s. 7–13.

3527. GADOWSKA Irmína: Żydowscy malarze w Łodzi w latach 1880–1919. Warszawa 2010.

Rec.: Śmiechowski Kamil, *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 10: 2012 s. 284–285.

3528. GAJEWSKA Mariola: Chrzcielnice i kropielnice parafii toruńskich datowane na okres od XIII do XVIII wieku. *Rocznik Toruński*. [T.] 43: 2016 s. 165–186.

3529. GALIŃSKA Justyna: Nieznany portret Atanazego hr. Raczyńskiego [1788–1874] w zbiorach szwajcarskich. *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 78: 2016 nr 2 s. 279–297, streszcz. ang.

Obraz Léopolda Roberta (1794–1835) z 1821 r., obecnie w Musée d'Art et d'Histoire w Genewie.

3530. GĘBAROWICZ Mieczysław: Najstarszy ikonostas cerkwi wołoskiej we Lwowie. Dzieje zabytku oraz jego rola w przemianach malarstwa cerkiewnego i sztuki ukraińskiej. Oprac. Agnieszka Gronek. Wrocław 2016 ZNiO 8° ss. 323, nlb. 3, il. (Osso Wczoraj i Dziś).

XVII–XVIII w.

3531. [GORZELAK Małgorzata]: Wojciech Gerson. Zapomniany tryptyk. Kielce 2016 Muzeum Diec. 8° ss. 75, il.

Z kościoła św. Krzyża w Kielcach z XIX w.

3532. GORZELIK Jerzy: Treści ideowe polichromii w kościele pw. św. Michała Archanioła w Żernicy. *Rocznik Muzeum Górnśląski Park Etnograficzny w Chorzowie*. [T.] 4: 2016 s. 167–183, streszcz. ang.

3533. GÓRNICKA-ZDZIECH Izabela: Franciszek Starowieyski [1930–2009]. Bycza krew. Portret Franciszka Starowieyskiego według Teresy Starowieyskiej, rodziny i przyjaciół. Warszawa 2016 Prószyński Media 8° ss. 350, nlb. 2, tabl. 16, il.

3534. GRUBBA-THIEDE Dorota: Nurt figuracji w powojennej rzeźbie polskiej. Figurative tendencies in Polish postwar sculpture. Warszawa–Toruń 2016 Pol. Inst. Studiów nad Sztuką Świata; Tako 8° ss. 603, il., streszcz. ang. + 1 dysk optyczny (CD-ROM). Pol. Inst. Studiów nad Sztuką Świata. (Studia i Monografie; t. 21).

XX w.

3535. GRZEJSZCZAK Łukasz: Łódzkie motywy w twórczości wybranych artystów XIX–XX wieku. Piewcy fabrycznego miasta. *Kronika Miasta Łodzi*. [R. 26:] 2016 nr 4 s. 11–19.

3536. GUDOWSKA Marta: Tryptyk „Rodzina Marii” ze Stobiecka Miejskiego – problem proveniencji dzieła. *Zeszyty Radomszczańskie*. T. 12: 2016 s. 5–22.

Z XV/XVI w.

3537. GUT Anna: Epitafium kanonika Faustyna Kniggego w kościele pw. Najświętszej Maryi Panny w Białogardzie. *Nasze Pomorze*. Nr 16: 2014 [dr:] 2015 s. 99–113.

Z 1587 r.; opis monumentu i malowideł.

3538. GWIDO Chmarzyński i jego dzieło „Sztuka w Toruniu”. Pod red. Emanuela Okonia. Toruń 2014.

Rec.: Zimna-Kawecka Karolina, *Rocznik Toruński*. [T.] 42: 2015 s. 332–334.

3539. HAJDUK Olga M.: Nagrobek Pawła, Anny i Wojciecha Kryskich w Drobinie. Problematyka translukacji i rekonstrukcji pierwotnej koncepcji dzieła. *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 78: 2016 nr 3 s. 459–473, streszcz. ang.

Nagrobek z 2. poł. XVI w.

3540. HENRYK Siemiradzki i akademizm. Genrih Semiradskij i akademizm. Henryk Siemiradzki and academism. Red. Jerzy Malinowski, Irina Gavrash & Katarzyna Maleszko; współpr. Tatyana L. Karpova. Warszawa–Toruń 2016 Pol. Inst. Studiów nad Sztuką Świata; Tako 4° ss. 433, il., streszcz. ang. Pol. Inst. Studiów nad Sztuką Świata. (Sztuka Europy Wschodniej; t. 4).

XIX w.

3541. HISTORYZM, tradycjonalizm, archaizacja. Studia z dziejów świadomości historycznej w średniowieczu i okresie nowożytnym. Pod red. Marka Walczaka. Kraków 2015 Societas Vistulana 8° ss. 326, nlb. 1, il., streszcz. ang. (Studia z Historii Sztuki Średniowiecznej Instytutu Historii Sztuki Uniwersytetu Jagiellońskiego; t. 5).

Z treści: Walczak M.: Wprowadzenie s. 5–9; Czyżewski Krzysztof J., Walczak M.: Sztuka nowożytna wobec tradycji średniowiecza. Uwarunkowania – motywacje – realizacje s. 11–59; Utzig Joanna: Postrzeżenie księcia Henryka Pobożnego oraz najazdu tatarskiego na średniowiecznym Śląsku w świetle dzieł sztuki XIV–XVI wieku s. 61–82; Pajor Piotr: Król spogląda w przeszłość. Romańskie relikwiry w murach katedry krakowskiej i kolegiaty w Wiślicy jako nośnik programu historycznego w działalności fundacyjnej Kazimierza Wielkiego s. 83–109; Luczyńska Justyna: Innowacja poprzez archaizację. Ikonografia miniatury całostronicowej w rękopisie „Revelationes Sanctae Birgittae”, Biblioteka Narodowa w Warszawie, sygn. II 3310 s. 111–125; Sitek Masza: Retrospekcja i aktualizacja – „manewry” wokół głowy św. Wojciecha u schyłku XV wieku s. 153–176; Komorowski Waldemar: Gotyk w architekturze Małopolski XVI wieku. Artykuł przeglądowy s. 177–217; Staniszevska Maria Kazimiera: Adaptacja gotyckich rzeźb w nowożytnych nastawach ołtarzowych na Spiszu – wybrane przykłady s. 219–231; Stankiewicz Aleksander: Sanktuarium Matki Bożej Rychwałdzkiej. Na pograniczu tradycji kultu i odniesień do przeszłości w sztuce s. 233–248.

3542. IMAGINES pictae. Studia nad gotyckim malarstwem w Polsce. Pod red. Wojciecha Walanusa i Marka Walczaka. Kraków 2016 Societas Vistulana 8° ss. 426, nlb. 2, il., streszcz. ang. (Studia z Historii Sztuki Średniowiecznej Instytutu Historii Sztuki Uniwersytetu Jagiellońskiego; t. 4).

3543. INITIUM sapientiae humilitas. Studia ofiarowane profesorowi Jakubowi Pokorze z okazji 70. urodzin. Red. nauk. Magdalena M. Olszewska, Agnieszka Skrodzka; współpr. Anna Sylwia Czyż. Warszawa 2015. Uniw. Kardynała Stefana Wyszyńskiego. Inst. Historii Sztuki 8° ss. 671, il.

3544. INSPIRACJE Feliksa Mostowicza [ur. 1947]. W 80. rocznicę deportacji ludności polskiej do Kazachstanu. Praca zbiorowa. Pod red. Janusza Gmitruka, Tadeusza Skoczka, Jolanty Załączny. Warszawa 2016. Muzeum Niepodległości; MHPRL 8° ss. 211, nlb. 5, il.

Z treści: Gmitruk J., Skoczek T.: Z ziemi sowieckiej, z domu niewoli s. 9–11; Załączny J.: Ludzie i miejsca z obrazów Feliksa Mostowicza komentowane fragmentami wspomnień Polaków zesłanych do Kazachstanu s. 15–35; Milewska-Młynik Anna: Kazachstan zapamiętany s. 37–56; Mostowicz Irena: Życie codzienne w ZSRR – malarstwo Feliksa Mostowicza jako przykład realizmu s. 57–74; Michalewski Błażej: Religijność kazachstańskich Polaków, czyli kościół domowy na zesłaniu s. 75–102; Madej-Janiszek Regina: Cmentarze w stepie kazachstańskim – wizja zapisana w malarstwie Feliksa Mostowicza oraz we wspomnieniach zesłańców osiedlonych w Kazachstanie s. 103–120; Kuczyński Antoni: „Zlituj się zlituj, nad ludem swym” s. 121–127; Żywek Łukasz: Kolekcja prac Feliksa Mostowicza w Muzeum Niepodległości [w Warszawie] s. 131–133; Katalog s. 135–198; Milewska-Młynik A.: Droga Feliksa Mostowicza do kraju przodków s. 205–208; Roszkowska Natalia: Emocjonalna podróż Feliksa Mostowicza oczami gości Galerii Brama Bielańska s. 209–212; Sokolowski Władysław, Figol Galina: Stowarzyszenie „Mój Kazachstan” s. 214–215.

3545. IWANEK Monika: Późnobarokowe polichromie w poreformackim klasztorze OO. Kapucynów w Białej Podlaskiej. Lublin 2015. Polihymnia 8° ss. 25, nlb. 2.

3546. JAGIEŁŁO-JAKUBASZEK Katarzyna: Kilka uwag o portrecie Anny z Cetnerów Potockiej [1764–1814]. *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 78: 2016 nr 2 s. 257–263, streszcz. ang.

Dzielo Angeliki Kauffmann z 1791/92 r.

3547. JANAS Aleksandra: Perseusz z głową Meduzy z Kolekcji Dzikowskiej Tarnowskich. *Dzikowiana*. T. 2: 2016 s. 77–87.

Rzeźba Antonio Canovy.

3548. JASIŃSKA Anna: Grupa portretów profesorów Akademii Krakowskiej malowanych przez Jana Trycjusza [zm. 1692]. Badania technologiczne i ich znaczenie dla atrybucji obrazów. *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 78: 2016 nr 2 s. 219–245, streszcz. ang.

3549. JASIŃSKA A., Skotnicki Aleksander B.: Obrazy w auli Collegium Novum Uniwersytetu Jagiellońskiego. Kraków 2016. Księg. Akademicka 8° ss. 100, il.

3550. JASIŃSKI Maciej [A.]: Jerzy Wróblewski [1941–1991]. Okiem współczesnych artystów komiksowych. Bydgoszcz 2016. Ongrys – Leszek Kaczanowski 8° ss. 118, nlb. 26, il.

3551. JOHANN Joachim Winckelmann und Stanisław Kostka Potocki. Mistrzowie i uczniowie. Materiały Międzynarodowej Konferencji zorganizowanej w Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie, Warszawa 8–9 maja 2014 r. T. 1: Nowe badania i dokumenty. Akten des internationalen Kongresses im Museum Palast König Johann III. in Wilanów, Warschau, 8.–9. Mai 2014. Bd. 1: Neue Forschungen und Dokumente. Hrsg. von Paweł Jaskanis, Max Kunze. Mainz–Warszawa 2016. Verlag Franz Philip Rutzen; Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie 4° ss. 300, il.

Tekst równol. pol., niem.

Z treści: Jaskanis P.: Słowo wstępne s. 9–10; Kunze M.: Vorworte s. 11–12; Sito Jakob: Polskie lata Pierre’a Coudraya – początki klasycyzmu w rzeźbie polskiej. Die polnischen Jahre des Pierre Coudray – die Anfänge des Klassizismus in der polnischen Skulptur s. 55–71; Folga-Januszewska Dorota: Europejska epoka muzeów XVI–XVII wieku. Źródła muzeologicznych koncepcji Stanisława Kostki Potockiego. Die Epoche der europäischen Museen des 16.–17. Jahrhunderts. Stanisław Kostka Potocki Quellen museologischer Konzepte s. 73–85; Kunze M.: Winckelmanns Übersetzungen im 18. und 19. Jahrhundert. Przekłady z Winckelmanna w XVIII i XIX wieku s. 109–125; Kwiatkowska Anna: Obszar badań źródłowych dotyczących działalności Stanisława Kostki Potockiego jako historyka sztuki i kolekcjonera, kontynuatora idei Winckelmanna. Der Quellenforschungsbereich zu Stanisław Kostka Potockis Tätigkeit als Kunsthistoriker, Kunstsammler und Fortsetzender der Idee Winckelmanns s. 127–139; Paprocka-Gajek Joanna: Stanisław Kostka Potocki – patron polskiej historii sztuki i archeologii. Edukacja, podróże i działalność w datach. Stanisław Kostka Potocki – Patron der polnischen Kunstgeschichte und Archäologie. Bildung, Reisen und Schaffen in Daten s. 141–154; Boesten-Stengel Albert: „mit einem einzigen Zuge der Feder...”. Der rhetorische Tradition der Zeichnungskritik, zeichnerische poiesis und Nachzeichnung bei Winckelmann und Stanisław Kostka Potocki. „jednym pociągnięciem pióra [...]”. Tradycja retoryczna krytyki rysunku, rysunkowe poiesis i kopie rysunkowe u Winckelmanna i Stanisława Kostki Potockiego s. 155–170; Maj Jacek: Byzanz von Stanisław Kostka Potocki. Bizancjum Stanisława Kostki Potockiego s. 171–178; Czerzyniewska Jolanta: Uniwersytecka kolekcja rycin Stanisława Kostki Potockiego. Die Universitäts-Graphiksammlung des Stanisław Kostka Potocki s. 179–195; Jagiełło Marzanna, Brzezowski Wojciech: Stanisław Kostka Potocki jako projektant ogrodów. Od giardino antiquario do ogrodu all’antica. Stanisław Kostka Potocki als Gartenprojektant. Vom giardino antiquario zum Garten all’antica s. 197–213; Kansteiner Sascha: Das „wertvollste antike Denkmal Polens”. Potockis Hermes und andere von ihm in Rom erworbene Skulpturen. „Najcenniejszy polski antyk”. Hermes Potockiego i inne rzeźby nabyte przez niego w Rzymie s. 215–232; Metzler Dieter: Die Veredlung des Barbaren – Skythismus um 1800. Uszlachetnienie barbarzyńców – scytyzm około roku 1800 s. 233–242; Miziołek Jerzy: Muzeum Sztuk Pięknych Uniwersytetu Warszawskiego i rola Stanisława Kostki Potockiego w jego utworzeniu. Das Museum der Schönen Künste der Universität Warschau und die Rolle Stanisław Kostka Potockis bei seiner Entstehung s. 243–254; Mencfel Michał:

Stanisław Kostka Potocki i kolekcjonerstwo w Polsce (prolegomena). Stanisław Kostka Potocki und das Sammlerwesen in Polen (Prolegomena) s. 255–266; Bruer Stephanie-Gerrit: Jan Potocki auf Grand Tour zum slawischen Pantheon – Eine Suche nach den Ursprüngen der Slawen. Jan Potocki na Grand Tour do panteonu słowiańskiego – Poszukiwanie pochodzenia Słowian s. 267–278; Mann Kathrina Ute: Johann Joachim Winckelmann und Igor Mitoraj. Der Körperkult der griechischen Antike als Erinnerungsort. Johann Joachim Winckelmann i Igor Mitoraj. Kult ciała starożytnej Grecji jako miejsce pamięci s. 279–287.

3552. KASZTEL Mirosław: Ołtarze z kościoła filialnego pw. św. Bartłomieja w Koninie Żagańskim. *Zeszyty Żagańskie*. Nr 13: 2016 s. 12–25.

XVI–XX w.

3553. KATALOG zabytków sztuki w Polsce. Seria nowa. [T. 12]. Województwo podlaskie (białostockie). Z. 3: Powiat białostocki. Pod red. Marcina Zglińskiego i Katarzyny Kolendo-Korczak; oprac. autorskie K. Kolendo-Korczak, Zbigniew Michalczyk, Anna Oleńska, Dorota Piramidowicz, Katarzyna Uchowicz, M. Zgliński; dokumentacja fotograficzna Piotr Jamski. Warszawa 2016 IS PAN 16° ss. LXI, nlb. 29, 442, il. + Ilustracje: ss. nlb. 6, tabl. 806, il.

3554. KATEDRA wrocławska na przestrzeni tysiąclecia. Studia z historii architektury i sztuki. Red. nauk. Romuald Kaczmarek, Dariusz Galewski. Wrocław 2016 Inst. Sztuki Uniw. Wrocławskiego; Stow. Historyków Sztuki. Oddz. Wrocławski 4° ss. 448, nlb. 3, il., streszcz. ang.

Materiały z konferencji naukowej, Wrocław, 27–28 XI 2014 r.

Treść: Kaczmarek R., Galewski D.: Wstęp s. 7–8; Rosik Stanisław: Biskup Jan (1000–?) w przekazie Thietmara z Merseburga a początki wrocławskiej katedry. Społeczny kontekst i funkcje kościoła biskupiego w świetle historiograficznych i eklezjologicznych przesłań „Chronicon Thietmari” s. 11–20; Skibiński Szcześny: Chór katedry wrocławskiej (1244–1272). Wybrane problemy kwalifikacji stylistycznej i warsztatowej s. 21–31; Kubicka Anna: Gotyckie prezbiterium katedry wrocławskiej – rekonstrukcja pierwotnej formy s. 33–39; Pajor Piotr: Z rozważań nad genezą układu przestrzennego gotyckiego chóru katedry we Wrocławiu s. 41–50; Jarzewicz Jarosław: Tradycja i innowacja w gotyckiej architekturze katedry wrocławskiej s. 51–66; Golasz-Szołomicka Hanna: Czas powstania korpusu nawowego wrocławskiej katedry pw. św. Jana Chrzciciela s. 67–77; Adamski Jakub: Uwagi o chronologii budowy i stylu czternastowiecznego korpusu katedry wrocławskiej s. 79–89; Kaczmarek R.: Znaki kamieniarskie w gotyckiej katedrze wrocławskiej s. 91–102; Mikołajczak Tomasz: Katedralna nekropolia biskupów wrocławskich w czasach średniowiecza s. 103–112; Czechowicz Bogusław, Pobóg-Lenartowicz Anna: Wokół opolskiej genezy i funkcji ideowych tak zwanego kamienia św. Wojciecha z katedry wrocławskiej s. 113–120; Patała Agnieszka: „Salve, sancta parens, enixa puerpera Regem” – ikonografia i znaczenie epitafium wrocławskiego kanonika katedralnego Nicolais Tauchana s. 121–132; Szewczyk Aleksandra: „Vera Ecclesia sit visibilis” – artystyczne fundacje i inwestycje dostojników Kościoła w katedrze wrocławskiej w okresie sporów wyznaniowych XVI w. s. 133–138; Baranowski Andrzej J.: Barokizacja katedr środkowoeuropejskich. Inspiracje włoskie –

interpretacje regionalne s. 139–150; Hołownia Ryszard: Kaplica św. Elżbiety przy katedrze wrocławskiej w kontekście propagandy artystycznej s. 151–165; Smoliński Mariusz: Dekoracja stiukowa kaplicy św. Elżbiety przy katedrze we Wrocławiu s. 167–175; Muła Arkadiusz: Giacomo Scianzi i „malarze katedralni”. Znani i nieznanymi twórcy wystroju kaplicy św. Elżbiety s. 177–188; Kolbiarz Artur: Wczesnobarokowe epitafium Johanna von Leuderode oraz Gottfrieda Karla Gebella – kwestia atrybucji s. 189–197; Witkowski Jacek: Flamandzki rzeźbiarz w katedrze wrocławskiej s. 199–211; Pater Józef: Fundacje artystyczne wrocławskiej katedry w XVIII wieku s. 213–223; Wojtyła Arkadiusz: „Sacrarium Sancti Sanctorum”. Uwagi o architekturze i programie ideowym kaplicy Elektorskiej przy katedrze wrocławskiej s. 225–236; Wyrzykowska Małgorzata: Geneza artystyczna barokowych ołtarzy fundacji kanonika Leopolda Sigismunda Frankenberga w katedrze wrocławskiej s. 237–247; Kolbiarz A.: Udział Thomasa Weisfeldta (Weissfeldta) w barokizacji wrocławskiej katedry s. 249–265; Koziel Andrzej: Giovanni Ambrogio Mainardi i jego obrazy w kościele katedralnym pw. św. Jana Chrzciciela we Wrocławiu s. 267–276; Szelaż Adam: Felix Anton Scheffler i dekoracja freskowa kaplicy Zmarłych (Zmartwychwstania) przy wrocławskiej katedrze. Utracone dzieło bawarskiego malarza s. 277–284; Żmudziński Jerzy: Augsburskie wyroby złotnicze w katedrze we Wrocławiu. Przegląd zabytków i perspektywy badawcze s. 285–300; Myśliński Krzysztof: „Kielecka” lampa z wrocławskiej katedry? s. 301–305; Grajewski Grzegorz: Konserwacja wnętrza wrocławskiej katedry w 1934 r. s. 307–315; Marcinów Aleksandra: Wokół problemów odbudowy katedry wrocławskiej s. 317–332; Galewski D., Organisty Adam: Przemiany w wyposażeniu i wystroju kaplic katedry wrocławskiej za rządów wikariusza kapitulnego ks. Kazimierza Lagosa (1951–1956) s. 333–348; Oleszczuk Natalia, Oleszczuk Sławomir: Współczesne witraże w katedrze wrocławskiej s. 349–359; Siemieniec Anna: Niezrealizowane projekty witraży zespołu krakowskich artystów do okien katedry pw. św. Jana Chrzciciela we Wrocławiu s. 361–367; Joachimiak Grzegorz, Muła Arkadiusz: Między katedrą a dworem – muzyki w służbie biskupa elektora Franza Ludwiga von Pfalz-Neuburg s. 369–383; Prasał Andrzej: Organy katedry wrocławskiej s. 385–396.

3555. KOBZENIECKA-SIKORSKA Grażyna: Wokół jednego sztambucha. Echa artystycznej szkoły wileńskiej w środowisku plastycznym Olsztyna. *Studia Elckie*. [T.] 15: 2013 nr 4 s. 537–553, streszcz. ang.

Po II wojnie światowej.

3556. KOPERA Feliks: Średniowieczne malarstwo w Polsce. Z 211 rycinami w tekście, 24 tablicami, w tym 7 barwnymi i 12 rotograwiurami. Oświęcim 2016 Wydaw. Napoleon V 4° ss. 233, il. (Dzieje malarstwa w Polsce ilustrowane licznymi rycinami w tekście, tablicami barwnymi i rotograwiurami; t. 1).

Przedr., oryg.: Warszawa 1925.

3557. KOSSOWSKI Łukasz: Wielka fala. Inspiracje sztuką Japonii w polskim malarstwie i grafice. Współpr. Małgorzata Martini. Warszawa–Toruń 2016 Pol. Inst. Studiów nad Sztuką Świata; Tako 4° ss. 355, il., streszcz. ang. Pol. Inst. Studiów nad Sztuką Świata. (Źródła do Dziejów Sztuki; t. 3).

W I. 1854–1913.

3558. KOSSOWSKI Maciej Dariusz: Czy w naszych zbiorach królewskich był „Jeździec polski” Van Dycka? *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 78: 2016 nr 2 s. 247–255, streszcz. ang.

Anton van Dyck (1599–1641).

3559. KOTULA Krystyna: Portret wachmi- strza Konrada Krzyżanowskiego – dzieło ma- larskie i pamiątka historyczna. *Rocznik Muzeal- ny* [Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej]. T. 16: 2016 s. 37–52.

Przedstawia Leona Lissowskiego (1867–1931).

3560. KULESZA Ryszard: Epitafium termo- pilskie w Polsce. *Klio*. T. 39: 2016 nr 4 s. 3–33, streszcz. ang., pol.

Recepcja Epitafium Simonidesa z Keos w Polsce i na świe- cie, XIX–XX w.

3561. KULTURA i sztuka Śląska Cieszyń- skiego na przestrzeni wieków. Pod red. Łuka- sza Konarzewskiego. Cieszyn 2015 Starostwo Pow. 8° ss. 572, il., streszcz. ang., niem. (Dzie- je Śląska Cieszyńskiego od zarania do czasów współczesnych; t. 8).

3562. KUNKEL Robert: Drzwi z brązu w Nowogrodzie Wielkim – płockie czy magde- burskie? *Nasze Korzenie*. Nr 11: 2016 s. 29–33.

Drzwi z 1153 r., obecnie w soborze św. Zofii.

3563. KURAK Maciej, Głuchowska Lidia: Der Flyer. Ulotka. Red. M. Kurak; tl. Barbara Komorowska. Poznań 2016 Uniw. Artystyczny. Wydż. Grafiki i Komunikacji Wizualnej; Fund. Rarytas 8° ss. 123, il.

Zrzeszenie Artystów „Bunt” w Poznaniu w l. 1918–2015. Tekst równol. pol., ang.

3564. KURZEJ Michał: The iconographic programme of the Poor Clares’ church in Kra- kow. *Folia Historica Cracoviensia*. Vol. 22: 2016 s. 189–210, streszcz. pol.

Kościół pw. św. Andrzeja, wystrój z l. 1701–1702 wykona- ny przez Baltazara Fontanę (sztukaterie) i Innocentego Monti (dekoracje malarskie).

3565. KURZEJ M.: Relikwiarz głowy św. Jana Kantego w krakowskim kościele św. Anny. *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 78: 2016 nr 1 s. 159–178, streszcz. ang.

Dzieło Jana Ceyplera z 1695 r.

3566. LABUDA Adam S[tanisław]: Z dzie- jów historii sztuki. Polska, Niemcy, Europa. Poznań 2016 Wydaw. Nauka i Innowacja 8° ss. PTH.

3567. LIBERA Waldemar: Nieznany wy- strój rzeźbiarski warsztatu Piotra Korneckiego

dla kościołów Dominikanów i Bernardynów w Bochni. *Rocznik Bocheński*. T. 8: 2016 s. 3–31.

Z XVIII w.

3568. LOHN Anna: Portrety profesorskie Leona Wyczółkowskiego. *Opuscula Musealia*. Z. 20: 2012 s. 59–73, streszcz. ang.

Lata 1897–1934.

3569. LUDERA Magdalena: Kilka uwag na temat stylu braci Dobrzeniewskich i ich fresków w prezbiterium kościoła Paulinów we Włodawie. *Radzyński Rocznik Humanistyczny*. T. 14: 2016 s. 37–58, streszcz. ang.

Antoni i Wojciech Dobrzeniewscy; freski z l. 1783–1784.

3570. LUDERA M.: Obraz „Św. Marcin na tle bitwy pod Chocimiem” w kościele w Bej- scach. Styl, ikonografia oraz problem lwow- skiej fundacji. *Rozprawy Muzeum Narodowego w Krakowie*. Ser. Nowa. T. 9: 2016 s. 9–40, streszcz. ang.

XVII w.

3571. MALARZ i żołnierz 2. Korpusu Pol- skiego Stanisław Westwalewicz [1906–1997]. Koncepcja publikacji i oprac. red. Ewa Prządka. Warszawa–Rzym 2016 [EDO Jakub Łoś]; Fon- dazione Romana Marchesa J. S. Umiastowska 8° ss. 101, nlb. 3, il. (Polonica Włoskie. Polo- nica in Italia; t. 14).

3572. MATERIAŁY posesyjne konferencji naukowej Porta fidei. Drzwi Płockie w No- wogrodzie Wielkim na Rusi, która odbyła się w Muzeum Mazowieckim w Płocku 11 paź- dziernika 2012. *Rocznik Muzeum Mazowieckie- go w Płocku*. Nr 20: 2016 s. 7–71, streszcz. ang.

Treść: Libera Piotr: Płockie Porta fidei – skarb świętego Śre- dniowiecza i wyzwanie dnia dzisiejszego s. 7–11; Strzelezyk Jerzy: Biskup Aleksander z Malonne na tle sytuacji Kościoła w Europie w pierwszej połowie XII wieku s. 12–22; Knapieński Ryszard: Studia nad ikonografią Drzwi Płockich początkiem projektu badawczego „Credo w sztuce europejskiej” s. 23–48; Olchawa Joanna: Nowe spojrzenie na wartości stylistyczne Drzwi Płockich w Nowogrodzie Wielkim s. 49–60; Kowalew Borys Nikolaiejewicz: Osobliwości badań Drzwi Płockich w No- wogrodzie Wielkim w XX wieku s. 61–71.

3573. MATYASZCZYK Dorota: Treści ide- owe ołtarza głównego i prezbiterium w daw- nym kościele klasztornym cystersów w Oli- wie. *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 78: 2016 nr 3 s. 475–503, streszcz. ang.

Z końca XVII w.

3574. MAZURKIEWICZ Michał: Motywy sportowe w polskiej sztuce międzywojennej – rekonesans. *Literatura i Kultura Popularna*. [T.] 22: 2016 s. 75–89, streszcz. ang.

3575. MESJANIZM polski i martyrologia narodowa w polskiej sztuce sakralnej i religijnej. Wybrane zagadnienia. Red. nauk. Grażyna Ryba. Rzeszów 2016 Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego 8° ss. 147, nlb. 1, tabl. 64, il.

Treść: Ryba G.: Wprowadzenie s. 7–9; Nabywaniec Stanisław: Mesjanizm. Religia – naród – polityka. Zarys problematyki s. 13–21; Królikowski Janusz: Martyrologia w ikonografii świątyni katolickich. Racje teologiczne s. 22–32; Czerniewska Jolanta: Wykład Juliusza Słowackiego z filozofii mesjanizmu w ramie romantycznego obrazu: Wojciecha Kornelega Stattlera „Machabeusz” z 1842 roku s. 33–51; Sieradzka Anna: W secesyjnej sukni i ciemnej koronie. Cykl „Polonia” Mieczysława Barwickiego na tle alegorycznych przedstawień męczeństwa i apoteozy Polski w XIX i na początku XX wieku s. 55–62; Jagła Jowita, Wojtkowski Jacek M.: Program ideowy wystroju wnętrza kościoła św. Katarzyny w Brąszwaldzie s. 63–78; Michalec Danuta: Motywy sakralne i martyrologiczne w twórczości Małgorzaty Lady-Maciągowej (1881–1969) s. 79–88; Ryba G.: Kościół jako refugium zbiorowej pamięci. Z twórczości Elżbiety Szczodrowskiej-Peplińskiej s. 91–103; Lipka Wojciech: Malarstwo Grupy wobec tematów narodowych s. 104–113; Kobrzeniecka-Sikorska Grażyna: Religijno-polityczny kontekst „Ostatniej Wieczerzy” Andrzeja Fogtta s. 114–125; Grubba-Thiede Dorota: Od wielkich historii do punktu. Metafory przeszłych i przyszłych tragedii narodu w twórczości Stanisława Horno-Popławskiego, Hanny Brzuszkiewicz, Jerzego Beresia, Zbigniewa Warpechowskiego i Sławomira Lipnickiego s. 129–147.

3576. MICHALCZYK Zbigniew: W lustrzanym odbiciu. Grafika europejska a malarstwo w Rzeczypospolitej w czasach nowożytnych ze szczególnym uwzględnieniem późnego baroku. Warszawa 2016 Inst. Sztuki PAN 8° ss. 787, il., streszcz. ang.

XV–XIX w.

3577. MIKOCCA-RACHUBOWA Katarzyna: Rzeźba włoska w Polsce około 1770–1830. Warszawa 2016 Inst. Sztuki PAN 8° ss. 358, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Toż. Katalog. Warszawa 2016 ss. 569, il., sum.

3578. MIZIOŁEK Jerzy, Sycha Ewa: „Chopin w salonie księcia Antoniego Radziwiłła”. Nowe odczytanie obrazu Henryka Siemiradzkiego. *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 78: 2016 nr 2 s. 265–278, streszcz. wł.

Obraz z 1887 r., w zbiorach prywatnych w USA.

3579. MOGIELSKA Alicja: „Rynek w Sandomierzu” – kopia czy oryginał? *Rocznik Muzeum Narodowego w Kielcach*. T. 31: 2016 s. 365–364, streszcz. ang.

Obraz Józefa Szermentowskiego z 1855 r.

3580. NIENALŃOWSKI Marek, Szybkowski Bogusław: Historia fotografii w Oleśnicy 1839–1944. Opole 2016 MS 8° ss. 112, il.

3581. NOCHOWICZ Tomasz: Pietas Josephi – pomnik św. Jana Nepomucena w Wał-

brzychu – Starym Zdroju. *Nowa Kronika Wałbrzyska*. T. 4: 2016 s. 255–291, streszcz. ang. Z XVIII w.

3582. NOVOTNÁ Mária: Oltäre hradnej kaplnky v Starej L’ubovni. *Zeszyty Sądecko-Spiskie*. T. 8: 2014 s. 41–50, streszcz. pol.

3583. NOWORYTA-KUKLIŃSKA Bożena: Zbiory sztuki Kościoła Mariackiego w Gdańsku. Uwarunkowania historyczne. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 106: 2016 s. 115–125, streszcz. ang. Z I. 1400–1800.

3584. [OPAŁKA Roman]: Opałka indeks. Rozmowy z Romanem Opałką [1931–2011] w Bazérac. [Współpr.] Joanna i Paweł Sosnowscy. Warszawa 2013 Propaganda 16° ss. 264, il.

Malarz na emigracji we Francji.

Toż. Wyd. 2, popr. Warszawa 2016.

3585. ORGANISTY Adam, Żmudziński Jerzy: „Prophet Elijah in the woods” in the high altar of the Church of Discalced Carmelites in Czerna. *Folia Historica Cracoviensia*. Vol. 22: 2016 s. 329–358, streszcz. pol.

Obraz z l. 1630–1632; przypisywany niegdyś Tomaszowi Dolabelli (1570–1650), a obecnie Wenancie z Subiaco (ok. 1597–1659).

3586. PAWLAK Magdalena J.: Malarski a historyczny wizerunek szarży pod Somosierrą na przykładzie szkiców do panoramy „Somosierra” Wojciecha Kossaka. *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 9: 2011 s. 109–120, streszcz. ang.

3587. PIERSIAK Tadeusz: Zofia Rozanow [ur. 1930] – historyczka sztuki, badaczka Jasnej Góry. *Almanach Częstochowy*. [T. 29:] 2016 s. 123–128.

3588. PODKOŚCIELNY Elżbieta: Nowe odkrycie w dawnym dworze w Jaszczowie. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. [T.] 16: 2014 s. 349–353, streszcz. ang.

Dekoracja malarska z XVIII w.

3589. POLSKIE art déco. Materiały piątej sesji naukowej „Polskie art déco. Rzeźba i płaskorzeźba” pod przewodnictwem prof. Ireny Huml, prof. Anny Sieradzkiej i prof. Andrzeja K. Olszewskiego w Muzeum Mazowieckim w Płocku 22–23 kwietnia 2013 roku. Oprac. red. Zbigniew Chlewiński. Płock 2015 Muzeum Mazowieckie 8° ss. 235, nlb. 1, il.

3590. PRZYWRÓCONA pamięci ikona Matki Boskiej Chełmskiej. Ikonografia,

kult, kontekst społeczny. *Povernuta iz nebut-tâ Holms'koï Bogorodici. Īkonografiâ, kul't, suspil'nij kontekst.* Red. Andrzej Gil, Mirosław Kalinowski, Ihor Skoczylas. Lwów–Lublin 2016. Wydaw. KUL 8° ss. 326, nlb. 2, il. KUL. Wyd. Teologii, Ukraiński Uniw. Katol. Wyd. Nauk Humanist. Wyd. Filoz.-Teol.

Treść: Janocha Michał: Cudowne objawienie albo Phoenix quarto redivivus s. 7–9; Gil A., Kalinowski M., Skočilás Ī.: Od Redaktoriv. Od Redaktoriv s. 11–17; Aleksandrovic' Volodimir: Īkonografična tradiciâ Holms'koï ikoni Bogorodici s. 21–58; Gil A.: Kult ikony Matki Boskiej Chełmskiej. Źródła i konteksty s. 59–73; Sygowski Paweł: Kolejne sukienki i inne dekoracje ikony Matki Boskiej Chełmskiej s. 75–94; Wereda Dorota: Rola biskupa Maksymiliana Ryłły w kreowaniu kultu wizerunku Matki Boskiej Chełmskiej s. 95–107; Kondraciuk Piotr: Obrazy Matki Boskiej Chełmskiej w kościołach rzymskokatolickich na obszarze dawnej diecezji chełmskiej s. 109–117; Remenâka Oksana: Novitnâ istoriâ ikoni Bogorodici Holms'koï s. 119–135; Krasny Piotr, Kruk Mirosław P.: Kilka uwag o ockidentalizacji sztuki cerkiewnej w monarchii jagiellońskiej s. 137–160; Jusupovic' Adrian: Miasto stołeczne Daniela Romanowicza. Dzieje Chelma do połowy XIV wieku s. 161–185; Szczygieł Ryszard: Chelm w XV–XVIII wieku s. 187–202; Wawryniuk Andrzej: Chelm w końcu XVIII – początkach XXI wieku. Od Nowej Galicji Zachodniej do III Rzeczypospolitej s. 203–232; Skočilás Ī.: Kiïvs'ka mitropoliiâ ta ĩ Holms'ko-Belz'ka Ēparhiâ âk Slavia Unita (XVII–XVIII stollitâ) s. 233–273; Kozyrski Robert: Troska szlachty o unickâ katedrę w Chełmie, obraz Marki Boskiej Chełmskiej i bazylianów (na podstawie akt sejmiku chełmskiego XVII–XVIII wieku) s. 275–298; Lorens Beata: Monaster bazyliński w Chełmie w XVII i XVIII wieku s. 299–326.

3591. PYTLARZ Elżbieta: Kaplica w Karniowicach w świetle ostatnich odkryć konserwatorskich. *Modus.* [T.] 15: 2015 s. 201–216, streszcz. ang.

3592. REGULSKA Grażyna: Z badań nad gotyckim złotnictwem w Poznaniu – skarbiec katedry św. Piotra i św. Pawła. *Biuletyn Historii Sztuki.* R. 78: 2016 nr 1 s. 133–158, streszcz. ang.

3593. ROK Konstantego Laszczki [1865–1956] w Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie. Red. Karol Badyňa. Kraków 2016 ASP im. Jana Matejki 8° ss. 123, il.

3594. ROMANOWSKI Gustaw: Szkoła łódzkich realistów. Malarze szarego przedmieścia. *Kronika Miasta Łodzi.* [R. 26:] 2016 nr 4 s. 41–49.

3595. ROMAŃCZUK Rafał: Polski barok i franciszkańskie ubóstwo. Przenikanie się idei artystycznych i teologicznych w wystroju kościoła Reformatorów w Węgrowie. *Studia Teologiczne.* [T.] 34: 2016 s. 299–314, streszcz. ang.

XVII–XVIII w.

3596. ROŻEK Michał: Groby królewskie na Wawelu. Wyd. 4. Kraków 2015 Petrus 16° s. 244, nlb. 3, il.

Wyd. 1. 2008.

3597. ROŻEK M.: Krakowska katedra na Wawelu. Dzieje, ludzie, sztuka, zwyczaje. Kraków 2010 Petrus 8° ss. 353, nlb. 2, il.

Toż. Wyd. 2. 2012.

Toż. Wyd. 3. 2015.

3598. RUMANOWSKI Piotr: „Ukrzyżowanie” w barokowym malarstwie sakralnym dawnego archidiaconatu pomorskiego – repliki warsztatowe, wybrane przykłady. *Universitas Gedanensis.* R. 28: 2016 t. 51 s. 49–72, streszcz. ang.

XVII w.

3599. RUTKOWSKA Martyna: Tryptyk z Wilczy. *Rocznik Muzeum w Gliwicach.* T. 26: 2016 s. 233–246, streszcz. ang., niem.

Z XV w.

3600. RYPNIEWSKA Krystyna: Witraże kościoła parafialnego pw. św. Antoniego Padewskiego w Osiekach. *Rocznik Skrzatuski.* T. 4: 2016 s. 141–158, streszcz. ang.

Od ok. 1600 r.

3601. SALAMON-RADECKA Agnieszka: Kim jest ta pani na portrecie? – czyli po co historykom sztuki genealogia. Rozważania wokół biografii i twórczości plastycznej Jerzego Hulewicza (1866–1941). *Gens.* [T. 14:] 2015/2016 [dr.:] 2016 s. 81–100, streszcz. ang.

3602. SKOCZEK Tadeusz: Tadeusz Kościuszko w sztuce. *Niepodległość i Pamięć.* R. 23: 2016 nr 2 s. 223–234, streszcz. ang., niem., ros.

3603. SOĆKO Adam: Turobińska płyta nagrobna Anny ze Źmigrodu Świdwiny. Przyczynek do dziejów sztuki XVI wieku na Lubelszczyźnie. *Annales UMCS. Sec. L: Artes. Vol. 14:* 2016 [nr] 1 s. 7–24, streszcz. ang.

3604. STĘPIEŃ Urszula, Marcinkowski Wojciech: Feretron ze Skrzynna. Przyczynek do problemu barokowych kopii „Matki Boskiej z Dzieciątkiem” w kaplicy Zwiastowania przy kościele Bożego Ciała w Krakowie. *Rozprawy Muzeum Narodowego w Krakowie.* Ser. Nowa. T. 9: 2016 s. 163–174, streszcz. ang.

Lata 20. XX w.

3605. STOLARZ Barbara: Historyczne znaczenie sygnatur i napisów umieszczanych na obiektach zabytkowych na przykładzie wyposażenia kościoła farnego i filialnego w Kazimierzu Dolnym. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego.* [T.] 15: 2013 s. 335–345, streszcz. ang.

XVII–XIX w.

3606. STUDIA nad sztuką renesansu i baroku. T. 12: Dzieło sztuki w przestrzeni kulturowej. Red. Irena Rolska. Lublin 2015 Tow. Nauk. KUL; KUL 8° ss. 452, il., streszcz. ang. Tow. Nauk. KUL. (Prace Wydziału Historyczno-Filologicznego; 187).

Z treści: Kuczman Kazimierz: Dossa Dossiego „Jowisz malujący motyle” – konteksty kulturowe s. 7–22; Kubiak Ewa: Polska pomiędzy Goa a Peru, czyli kilka uwag na temat wzorów graficznych w sztuce nowożytnej s. 41–66; Czyżewski Krzysztof J., Walczak Marek: Portrety-pomniki biskupów Samuela Maciejowskiego i Franciszka Krasińskiego w krągankach klasztoru Franciszkanów w Krakowie s. 67–107; Chrościcki Juliusz A.: Kolumna Zygmunta III w Warszawie s. 109–131; Szymycki Ryszard; Smoleńsk jako temat batalistyczny w sztuce niderlandzkiej pierwszej połowy XVII wieku s. 133–143; Gryglewski Piotr: Czy kopuły powinny wirować? Uwagi o dekoracjach sklepiń w polskich kaplicach kopułowych w XVI i na początku XVII wieku s. 145–168; Kurzej Michał: Kościół w Uchaniach i kolegiata zamojska w kontekście kulturowym s. 169–199; Krasny Piotr: Sto lat samotności. Jezuicki kościół świętych Piotra i Pawła a architektura Krakowa i województwa krakowskiego w XVII wieku s. 201–226; Baranowski Andrzej Józef: Kontekst społeczny i kulturowy oraz forma artystyczna kościołów pielgrzymkowych w Europie Środkowej w okresie baroku s. 227–252; Mirończuk Robert: Kościoły inspirowane twórczością Christiana Piotta Aignera w dawnej diecezji janowskiej s. 253–273; Dettlaff Danuta: Mecenas Wejherów w puckiej farze katolickim wyznaniem wiary s. 275–303; Markiewicz Anna: „Malowanie Rubensa w złocistych ramach”. Dzieła sztuki w Dziarniu podróży Jerzego Dzieduszyckiego s. 305–328; Gombin Krzysztof: „Naśladowałbym Zeuxisa ale że ten pewnego czasu w malarskiej swojej sztuce mankament uczynił [...]”. Sztuki piękne w kazaniach lubelskich kaznodziej XVII i XVIII wieku s. 329–336; Bender Agnieszka: Meble dekorowane techniką „pietra dura”, „scagliola” i „pietra paesina” s. 337–367; Sopniewska Natalia: Maski pośmiertne w sztukach plastycznych s. 369–390; Blaschke Kinga: „Barbarzyńskie starożytności”. Nowożytne badania nad sztuką w kontekście historiografii s. 391–420.

T. I. 1990.

3607. SUSZEK Tomasz: Dzieło zapomniane, odnalezione. Rzeźba Oskara Garvensa w Dreźnie. *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archivalny*. Nr 23: 2016 s. 89–101, streszcz. ang., niem.

Z r. 1921.

3608. SWOBODA Szymon: Komu grają „Organy”? Wokół historii i mitów pomnika na Przędzicy Snocka. *Zeszyty Wiejskie*. [Z.] 22: 2016 s. 169–184, streszcz. ang.

Rzeźba Władysława Hasiora „Żelazne Organy”.

3609. SZAJT Jakub: Zagadnienie formy i treści ideowych barokowej ambony z kolegiaty NMP w Głogowie. *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 71: 2016 nr 2 s. 95–111, streszcz. ang., niem.

Zniszczona w wyniku działań wojennych w 1945 r.

3610. SZTUKA kobiet. Kobiety w sztuce. Artystki na Śląsku 1880–2000. Red. nauk. Teresa Maria Kulak. Katowice 2016 Muzeum

Śląskie – Muzeum Rejestrowane 4° ss. 180, il., streszcz. niem.

Książka towarzysząca wystawie w Muzeum Śląskim, 2012 r. Treść: Jarmuł Katarzyna, Szeliłowska-Farquhar Joanna: Słowo wstępne s. 7–8; Stanicka-Brzezińska Ksenia: Od pejzażu po filizankę, czyli o twórczości pół tysiąca śląskich artystek raz jeszcze s. 9–30; Czajkowska Irena Barbara: Rola kobiety a rola artystki w XIX i na początku XX wieku s. 31–40; Brade Johanna: Dzieła artystek w zbiorach Schlesisches Museum in Görnitz s. 41–59; Jakubowska Agata: Artystki śląskie a polityka umiejscowienia s. 61–66; Dudek Bujarek Teresa: Młodzieńcza twórczość Herthy Strzygowskiej (1896–1990). Przyczynek do historii sztuk plastycznych Bielska i Białej s. 67–88; Głazek Dorota: Karjery artystyczne absolwentek Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach s. 89–98; Filipczyk Joanna: Opolskie artystki prezentują... Kobiety w opolskim środowisku plastycznym po 1945 roku s. 99–118; Kozina Irma: Współczesne projektantki z Górnego Śląska s. 119–132; Ujma Magdalena: „Napiecie struny do granic sensu”. Artystki śląskie najmłodszego pokolenia i sztuka mediów s. 133–151; Wąsowska Beata: Na Górnym Śląsku bardziej. Głos artystki o śląskich artystkach s. 153–178.

3611. SZTUKA nowożytna i nowoczesna. Red. t. Piotr Gryglewski, Alina Barczyk. Łódź 2016 Katedra Historii Sztuki. UL; Stow. Nauk. Archeologów Pol. 8° ss. 269, il., streszcz. ang. (Sztuka Polski Środkowej; 6).

Z treści: Gryglewski P.: Wstęp s. 7–9; Kajzer Leszek: Zamki Polski Centralnej w świetle badań terenowych XXI wieku s. 13–30; Bernatowski Tadeusz: Kościół wizytek w Warszawie a Benedykt de Renard i architektura późnobarokowego eklektycyzmu rzymskiego przełomu XVII i XVIII wieku s. 31–77; Barczyk A.: Architektura kościoła pobemardyńskiego w Świętej Annie koło Przyrowa. Kompozycja brył i struktura wnętrza s. 79–96; Świdrak Marek: Uwagi na temat fundacji kościelnych Mikołaja Wolskiego w Kłobucku i Krzepicach s. 97–118; Stankiewicz Aleksander: Wpływ fabryki i architektury kościoła jezuitów w Kaliszu na polską architekturę sakralną I poł. wieku XVII – kilka uwag s. 119–134; Dworzak Agata: Kolegiata sandomierska i parafia trójce jako przykład oddziaływania nowożytnego wyposażenia i wystroju katedry krakowskiej s. 135–151; Krzykowska Aleksandra: Dekoracje sztukatorskie w kaplicach św. Krzyża i Matki Boskiej Częstochowskiej przy kościele farnym św. Jakuba Apostoła w Piotrkowie Trybunalskim s. 153–169; Świętosławska Agnieszka: „Z roli w niebo wzięty...”. Nowożytne wizerunki św. Izydora Oracza z województwa łódzkiego s. 171–186; Grzejszczak Łukasz: Błask nowożytnego rytownictwa. O akwaforcie „Upadek potępionych” Pietera Claesza Soutmana w kolekcji grafiki Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi s. 187–195; Stefański Krzysztof: Wnętrza willi Henryka Grohmana w Łodzi i zagadnienie autorstwa s. 221–236; Drozdowski Adam: Moda codzienna i nowe spojrzenie na wizerunek kobiety w Łodzi ok. 1925 r. s. 237–250.

3612. SZTUKA polska. [Cz. 5:] Późny barok, rokoko, klasycyzm (XVIII wiek). [Aut.] Zbigniew Bania [i in.]. Warszawa 2016 Arkady 4° ss. 639, nlb. 1, il.

Cz. 1: Świechowski Zygmunt: Sztuka polska. [Cz. 1:] Romantyzm. Przy udziale Ewy Świechowskiej. Warszawa 2005.

3613. SZTUKA stroju, strój w sztuce. The art of dress – dress in art. Pod red. Magdaleny Furmanik-Kowalskiej i Anny Straszewskiej. Warszawa–Toruń 2016 Pol. Inst. Studiów nad

Sztuką Świata; Tako 8° ss. 363, il., streszcz. ang. Pol. Inst. Studiów nad Sztuką Świata. (Studia i Monografie; t. 23).

Z treści: Straszewska A.: Wstęp s. 7–15; Możdżyńska-Nawotka Małgorzata: „Styl trubadurów” i historyzm w modzie kobiecej w Polsce końca XVIII i 1. połowy XIX wieku s. 79–108; Rościszewski Leszek: Mundur w kwiatki – niezwykle portret księcia Hieronima Floriana Radziwiłła, ok. 1746 roku s. 183–200; Bialic Magdalena: O grupie XVIII-wiecznych portretów dam polskich w strojach „à la van Dyck” s. 201–217; Lebet-Minakowska Anna: Czy obraz nie kłamie? Strój żydowski ze zbiorów muzealnych w świetle malarstwa i grafiki s. 251–268; Świętoślawska Agnieszka: „Costumes Polonais”. Albumy graficzne z przedstawieniami polskich strojów ludowych z 1. połowy XIX wieku s. 269–297; Dzierżyc-Horniak Anna: Między widocznym a ukrytym, w zapomnieniu i w pamięci. Ubranie w taktach wybranych artystów polskich s. 321–335; Wasilewska Joanna: Ubory w kolekcji Muzeum Azji i Pacyfiku [w Warszawie] s. 353–363.

3614. SZULC Paulina: Dekoracja rzeźbiarska fasady Teatru Wielkiego w Warszawie. *Rocznik Historii Sztuki*. [T.] 41: 2016 s. 129–158, streszcz. ang.

3615. SZYKUŁA-ŻYGAWSKA Agnieszka: Figury świętego Jana Nepomucena w Ordynacji Zamojskiej 1725–1944. Zamość 2016 Atut Biuro Promocji 8° ss. 142, il., streszcz. ang.

3616. SZYŁAK Jerzy: Coś więcej, czegoś mniej. Poszukiwania formuły powieści graficznej w komiksie 1832–2015. Poznań 2016 Fund. Inst. Kultury Popularnej 8° ss. 587, il.

3617. SZYMCZAK Dorota: Srebrny ołtarz darłowski – ocalone dziedzictwo Gryfitów. *Darłowski Oczelity Naukowe*. Nr 11: 2015 s. 43–55.

XVII–XXI w.

3618. ŚNIEGULSKA-GOMUŁA Magdalena: Tapiseria „Trumf Ateny” ze zbiorów Muzeum Narodowego w Kielcach. *Rocznik Muzeum Narodowego w Kielcach*. T. 31: 2016 s. 135–131, streszcz. ang.

Sprzed 1732 r.

3619. TRZECI ogólnopolski kongres studentów i doktorantów Historii Sztuki (Łódź, 8–11.10.2015). Wybrane materiały z Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej, zorganizowanej pod honorowym patronatem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Rektora Uniwersytetu Łódzkiego oraz Dziekana Wydziału Filozoficzno-Historycznego Uniwersytetu Łódzkiego. Red. Krzysztof Stefański, Błażej Ciarkowski, Alina Barczyk. Łódź 2016 Katedra Historii Sztuki. UŁ 8° ss. 210, il., streszcz. ang.

Z treści: Barczyk A.: Księgozbiór pałacowy w Wiśniowcu w świetle inwentarza z ok. 1760 roku s. 5–21; Brandys Iwona: Wincenty Drabik [1881–1932] – reformator w kręgu Wagnera

i Wyspiańskiego s. 23–37; Krawczyk Arkadiusz: Nokturn w malarstwie twórczości Artura Grottgera s. 73–85; Marszałkowski Mateusz Franciszek: Badania nad dekoracjami filigranowymi średniowiecznych rękopisów ze zbiorów Biblioteki Diecezjalnej w Pelplinie – wprowadzenie do problematyki i założeń s. 87–94; Miedziak Witold: Architektura gotycka w nowożytnym Wielkopolsce – rekonstrukcja s. 95–109; Praga Agnieszka: „Pocwinem spalić miliony narysowanych już przecież spalonych”. Znaczenie sztuki poobozowej w poszukiwaniu tożsamości ocalonych z Zagłady s. 125–138; Schatt-Babińska Katarzyna: Z cyklu: stan zachowania prywatnych zabytków – samowola budowlana właścicieli. Zarys problemu na przykładzie kontrowersyjnych działań przy Łódzkiej willi położonej przy ul. Zgierskiej 213 s. 155–168; Woźniak-Wieczorek Agnieszka: Kolekcja dzieł sztuki księcia Konstantego Adama Czartoryskiego (1773–1860) – przyczynek do badań s. 183–196.

3620. [TRZECIE] III Łódzkie Spotkania Studentów Historii Sztuki (Łódź, 12–14.12.2014). W blasku Orientu, Dziedzictwo postindustrialne – problemy, wyzwania, perspektywy, Pod naczeniem – źródła i inspiracje. Wybrane materiały ze studencko-doktoranckiej konferencji naukowej zorganizowanej przez Koło Naukowe Historyków Sztuki Uniwersytetu Łódzkiego. Red. Krzysztof Stefański, Alina Barczyk. Łódź 2015 Koło Nauk. Historyków Sztuki. Sekcja Dawna. Katedra Historii Sztuki. UŁ 8° ss. 531, il., streszcz. ang. (Ars et Scientia; t. 7).

Z treści: Barczyk A.: Inspiracje literackie w architekturze rezydencjonalnej drugiej połowy XVIII i XIX wieku s. 5–22; Jagiello Daria: „Akropolis” Stanisława Wyspiańskiego – źródła twórczej wyobraźni i wykreowany z nich świat s. 157–172; Jaśkiewicz Joanna: Wpływ akademickiego kształcenia na twórczość Anny Bilińskiej-Bohdanowicz s. 173–182; Kania Agnieszka: Inspiracje artystyczne w ostatnich latach życia Stanisława Wyspiańskiego s. 221–230; Knyżewski Marzec: Zamek w Bytowie, a model krzyżackiego zamku jednoskrzydłowego s. 243–250; Kowalska Magdalena: Polichromia w Kościele Akademickim KUL jako żywe echo recepcji encykliki „Pacem in terris” Jana XXIII s. 251–270; Kunikowska Anita: Udział fabrykantów w budownictwie cerkiewnym w guberni piotrkowskiej (1867–1914) s. 285–305; Pawlik-Kwaśniewska Weronika: „Podolanka” Michała Dymitra Krajewskiego jako powieść odpowiedzialna za wywołanie pierwszej polskiej polemiki literackiej s. 383–392; Salak-Warda Maria: Weneckie inspiracje – wpływ „nurtu weneckiego” na XVI-wieczną architekturę w Rzeczypospolitej s. 417–428; Siembora Sebastian: Źródła inspiracji artystycznych w twórczości szklarskiej na wyznaczeniach polskich pomiędzy XIV a XVII wiekiem s. 439–453; Siemiński Daniel: Dziedzictwo postindustrialne Żyrardowa s. 455–464; Stankiewicz Aleksander: Rola tradycji w twórczości architektonicznej Krzysztofa Bonadury Starszego s. 493–513; Świdrak Marek: Orientalizm w architekturze i dekoracji architektury na terenie Krakowa w latach 1880–1939 s. 515–526.

3621. TUR-MARCISZUK Katarzyna: Witraże w województwie lubelskim wpisane do rejestru zabytków ruchomych. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. [T.] 18: 2016 s. 219–234, streszcz. ang.

XIX–XX w.

3622. VELIS quod possis. Studia z historii sztuki ofiarowane profesorowi Janowi Ostrowskiemu [ur. 1947]. Kom. red. Andrzej Betlej

[i in.]. Kraków 2016 Societas Vistulana; Muzeum Nar.; Inst. Hist. Sztuki UJ 8° ss. 820, il., streszcz. ang., pol.

Z treści: Betlej A., Krasny Piotr: Profesor s. 7–10; Adamski Jakub: Inspiracje sztuką dworską kręgu Karola IV Luksemburga w średniowiecznych Prusach. Przypadek katedry we Fromborku s. 27–33; Quirini-Poplawski Rafał: Czas i okoliczności powstania cytadeli twierdzy w Białogardzie nad Dniestrem s. 35–42; Wolski Marian: Foltyn Szewerger. Zapomniany murator kamieniecki z początku XVII wieku s. 43–51; Zmudziński Jerzy: Zaginiony kontrakt na budowę kościoła Świętej Trójcy w Koniepolu. O pracach Macieja Trapoli, Jana Laitnera i Jana Zaora dla hetmana wielkiego koronnego Stanisława Koniecpolskiego s. 53–59; Betlej A.: Oprawy artystyczne uroczystości okazjonalnych we Lwowie w XVIII wieku. Próba rekonstruksji s. 61–66; Wątroba Przemysław: Le palais d'Ignacy Cetner à Krakowie et son architecte Pierre Ricaud de Tirregaille. Nouvelles constatations et hypothèses s. 67–73; Bernatowicz Tadeusz: Reprezentacyjna kameralność. Barokowa kompozycja ogrodowo-pałacowa w Zauszu s. 75–78; Nestorow Dagny: Kaplica św. Klemensa przy kościele Bernardynów w Krystynopolu s. 79–84; Wrabec Jan: Na wschód od Legnickiego Pola s. 85–91; Skrabski Józef: Nieznane projekty kościoła i hospicjum św. Stanisława w Rzymie w zbiorach Biblioteki Jagiellońskiej w Krakowie s. 93–98; Mączniński Ryszard: Jak Stanisław Zawadzki w sztuce architektonicznej Hilarego Szpilowskiego edukował s. 99–108; Nestorow Rafał: Nieznany plan Jaworowa z końca XVIII wieku. Kilka uwag na temat ogrodu Jana III Sobieskiego s. 109–114; Baranowski Andrzej J.: Architektura „antyczna” w reakcji na „barok”. Neoklasycyzm w kręgu Wilna i Grodna s. 115–119; Korduba Piotr: Polski dom, czyli dwór. Architektoniczna, wnętrza oraz mentalna koncepcja polskiego domu (XIX–XXI wiek) s. 121–127; Blaschke Kinga: „Kościoł zmurowany stylem austriackim rządowym, czasów ostatnich”. Uwagi o recepcji „Musterkirchen” w Galicji s. 129–134; Brykowska Maria: Przekroje perspektywiczne barokowych kościołów według Oskara Sosnowskiego s. 135–143; Dettloff Paweł: Wawel i Podhorce – spotkania z barokiem w twórczości Adolfa Szyzko-Bohusza s. 145–153; Lameński Lechosław: Tadeusz Stryjeński a konkursy architektoniczne. Przyczynek do nieopisanego monografii architekta s. 155–161; Stefański Krzysztof: Architekt lwowski – Tadeusz Obmiński (1874–1932). Twórczość w latach 1902–1914 s. 163–169; Siwek Andrzej: Zapomniany dwór – dawna siedziba Zakładu św. Józefa przy ul. Karmelickiej w Krakowie s. 171–179; Zgliński Marcin: Projekt Stanisława Polujana na regulację wzgórza wawelskiego z lat 1932–1933 s. 181–187; Baraniewski Waldemar: Rok 1950. Ostatni zamach na Wawel s. 189–193; Postawka-Lech Helena: „Widomy znak postępu i mocy Państwa”. Wątki historyzujące w architekturze Korpusu Ochrony Pogranicza i koloniach urzędniczych w województwach wschodnich II RP s. 195–201; Lewicki Jakub: Architektura rzymskokatolickiej katedry we Lwowie. Kilka uwag na podstawie najnowszego pomiaru budowli s. 203–206; Miziołek Jerzy: Batalia pod Telamonem. Nowa interpretacja „cassone” z Kolekcji Lanckorońskich w zbiorach Zamku Królewskiego na Wawelu s. 209–216; Fabiański Marcin: Dossa Dossiego „Jowisz malujący motyle”, czyli sen o wiosnie s. 217–223; Frey-Stecowa Beata: Dionizy Stuba i Cebes wawelski, czyli o autorstwie fryzu podstropowego w Sali Poselskiej zamku wawelskiego raz jeszcze s. 225–232; Appuhn-Radtke Sibylle: „Oceasio” in der Staatsutopie: Zu einem Bild des „Guten Regenten” von Frans Francken dem Jüngeren s. 233–242; Mrozowski Przemysław: Portret Piotra Widawskiego i problem początków stroju narodowego w Polsce s. 243–250; Hankus Michał: Święty Kazimierz królewicz a kostiumie „all'antica”. Próba interpretacji ryciny Jacopa Laura z roku 1600 s. 251–260; Rolska Irena: „Madonna dell'Impannata”. Kilka słów o recepcji obrazu Rafaela w Polsce s. 261–265; Kuczman Kazimierz: O wybranych polskich portretach szlacheckich w kolekcji zam-

kowej na Wawelu. Na marginesie katalogu s. 267–273; Czaplą Julia: „Le Branle des provinces conquises sur les Turcs ou la decadence de l'Empire Ottoman” jako element działań propagandowych Jana III Sobieskiego s. 275–279; Tylicki Jacek: Uzupełnienia do twórczości Andrzeja Stecha s. 281–284; Kałamajska-Saeed Maria: Jaspisowa gemma w Ejsmoutach. Zapomniany sobowtór ikony z Żywicie s. 291–295; Petrus Jerzy T[adeusz]: Portret Marii Kazimiery w zbiorach wawelskich – św. Maria Magdalena czy Astrea? s. 297–301; Kurzej Michał: „Generosa proles Almae Parentis Sarmaticae”. Ryciny alegoryczne w zbiorach stemmatów ku czci nowych doktorów Uniwersytetu Jagiellońskiego s. 303–309; Kozieł Andrzej: Georg Siegärt i jego fundacje w kościele filialnym pw. św. Michała Archanioła w Barcinku, czyli o tym, że warto było być malarzem na Śląsku w dobie baroku s. 311–316; Michalczyk Zbigniew: Szymon Czechowicz, Maciej Mierzwicki i szkice do obrazów w kościele w Ciechanowcu s. 317–321; Bernatowicz Aleksandra: Miraże malarskich arcydzieł. O kopiach obrazów na dworze Stanisława Augusta s. 323–327; Lenartowicz Światosław: O pracach Zofii Stryjeńskiej na Wawelu s. 329–337; Vignau-Wilberg Peter: Overbeck und die Kunst Raffaels. Von der „Madonna della Sedia” bis zur „Vermählung Mariae” s. 339–343; Grylewicz Tomasz: Dwutygodnik satyryczno-artystyczny „Abdera” a krakowska „szkoła” rysunku i satyry 1908–1918 s. 345–351; Okoń Waldemar: Eugeniusz Geppert [1890–1979] i kamp s. 353–357; Lępkowski Mateusz: Wyposażenie kościoła parafialnego pw. św. Katarzyny Aleksandryjskiej w Gwoźdźcu. Zarys problematyki badawczej s. 365–370; Dettloff Anna: Ołtarz główny kolegiaty w Wojniczu s. 371–376; Dworzak Agata: „...in hoc altari stant duo angeli magni deaurati...”. Uwagi o ołtarzach w kościele Karmelitów Bosych w Przemysłu s. 377–389; Wąrdziński Michał: Lwowska rzeźba rokokowa pod Warszawą? Przyczynek do geografii artystycznej osiemnastowiecznej rzeźby na Mazowszu s. 391–397; Mikocka-Rachubowa Katarzyna: Włoskie rzeźby w wołyńskim Horochowie s. 407–418; Czyż Anna Sylwia: Klasycystyczne nagrobki na cmentarzach dawnego powiatu trembowelskiego s. 419–426; Kozina Irma: „Luci di Nara” Igora Mitoraja a relatywizm metodologiczny współczesnej historii sztuki s. 427–433; Brzezina-Scheurer Katarzyna: Uczniowie rzeźby w Państwowej Szkole Przemysłu Artystycznego w Krakowie pochodzący z Małopolski Wschodniej s. 435–441; Folga-Januszewska Dorota: Język muzeum i pojęcie muzeum w języku – od starożytności do wieku XVI s. 445–451; Hennel-Bernasikowa Maria: Jak królowa Bona gromadziła swe kosztowności s. 453–459; Gorzelik Jerzy: Luteriański patron – katolicka wspólnota. Międzywyznaniowa konfrontacja, koegzystencja, kooperacja na Górnym Śląsku s. 461–467; Wolczański Józef: Inwentarze zbiorów muzealnych do roku 1939 w zasobach Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie s. 469–489; Purchla Jacek: Wawel – dziedzictwo kłopotliwe? s. 491–498; Rottermund Andrzej: Praca naukowa we współczesnym muzeum s. 499–504; Szczerski Andrzej: Sztuka współczesna w kontekście – uwagi na marginesie wystawy „The Power of Fantasy. Modern and Contemporary Art from Poland” w Brukseli w roku 2011 s. 505–509; Czyżywski Krzysztof J., Walczak Marek: Krótki tekst o meblach do zasiedania (z ikonografii biskupów krakowskich) s. 513–521; Gabrys Dorota: Siedemnastowieczne grafiki jako wzór dekoracji malarskiej serwisu porcelanowego w zbiorach Zamku Królewskiego na Wawelu s. 523–526; Link-Lenczowska Stanisława: „Summe necessarium pro omni statu hominum” – zegary, ludzie, portrety s. 527–535; Piwocka Magdalena: Coxie czy Heemskerck? Uwagi na temat malarskiego warsztatu projektanta serii „Genesis” z kolekcji króla Zygmunta Augusta s. 537–543; Zaucha Tomasz: „Prawdą a pracą”. Sygnet drukarni w Dobromiłu s. 545–556; Krasny Piotr: Artystyczna oprawa kultu błogosławionego Stanisława Kostki w kościele Sant'Andrea al Quirinale i w nowicjacie jezuickim w Rzymie według relacji Louisa Richeôme'a spisanej w roku 1608 s. 559–566; Pokora Jakub: „Tako rzecze Emeryk hr. Hutten-Czapski”, czyli ponad stuletnia kariera błędnego

opisu dzieła sztuki s. 567–572; Staniszevska Maria Kazimiera: Spisz i „walka o lud polski, o ziemie polskie, o kraj cudowny”. Sztuka kresów południowych w polskim piśmiennictwie dwudziestolecia międzywojennego s. 573–578; Mossakowski Stanisław: Henryk Walezy na Wawelu s. 585–591; Zgórnjak Marek: Czy Krystyn Ostrowski był historykiem sztuki? s. 593–597; Miler Jacek: „Umowa między Rzeczpospolitą Polską a Związkiem Sowieckim o zamianie odcinków terytoriów państwowych” z 15 lutego 1951 s. 599–603; Ilustracje s. 629–820.

3623. WASILEWSKA Jolanta: Matka Boża Szkaplerzna (Matka Boska z Góry Karmel) w ikonografii. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 106: 2016 s. 315–331, streszcz. ang. XVI–XVIII w.

3624. WASILEWSKA J.: Szkaplerz – ikonografia przedstawień. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 105: 2016 s. 329–343, streszcz. ang.

Na przestrzeni dziejów.

3625. WASZAK Przemysław: Krucyfiks z Kaplicy Jedenastu Tysięcy Dziewic w Bazylice Mariackiej w Gdańsku. Jego znaczenie i percepcja. Toruń 2016 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 173, nlb. 27, il., streszcz. ang.

Z 1425 r.

3626. WEISS Renata: O kolekcji strzyżowskich rysunków Wojciecha Weissa pozyskanej do zbiorów Muzeum Samorządowego Ziemi Strzyżowskiej. *Strzyżowski Rocznik Muzealny*. T. 2: 2016 s. 139–164, streszcz. ang.

Mieszkał i tworzył w Strzyżowie w l. 1898–1903.

3627. WIRASZKA Marta: Antoni Messing [1821–1867], współtwórca pomnika Najświętszej Maryi Panny przed kościołem Reformatorów i serii wzorowanych na nim nagrobków wzniesionych na cmentarzach Warszawy. *Saeculum Christianum*. R. 23: 2016 s. 208–222, streszcz. ang.

3628. WIRASZKA M.: Geneza artystyczna pomnika grobowego Józefa Frageta na Starych Powązkach w Warszawie. *Saeculum Christianum*. R. 22: 2015 s. 229–240, streszcz. ang., pol. XIX w.

3629. WISZNIEWSKA Anna: Towarzystwo „Zdobnictwo Polskie” – próba przeszczepienia na grunt warszawski zdobyczy „Warsztatów Krakowskich”. *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 78: 2016 nr 4 s. 651–661, streszcz. ang.

Lata 1913–1925.

3630. WOŹNIAK Krzysztof Paweł: O niemieckich artystach w Łodzi. Pędzłem, węglem, ołówkiem, rylcem. *Kronika Miasta Łodzi*. [R. 26:] 2016 nr 4 s. 20–30.

3631. WOŹNIAK-RACIBORSKA Monika: Predella z przedstawieniem „Pokłonu Trzech Króli”. Zagadnienie pierwowzorów graficznych warsztatu tryptyku z Szamotuł. Ze zbiorów Muzeum Archeologicznego w Poznaniu. *Ecclesia*. T. 10: 2015 s. 43–111, streszcz. ang.

3632. WYSOCKA Agnieszka: Kopie dzieł sztuki ze zbiorów Gimnazjum Klasycznego w Bydgoszczy. *Kronika Bydgoska*. T. 37: 2016 s. 63–72, streszcz. ang., niem.

Lata 1902–1939.

3633. ZABYTKI sztuki w Polsce. Małopolska. Red. merytor. Sławomir Brzezicki, Joanna Wolańska. Warszawa 2016 Nar. Inst. Dziedzictwa 16° ss. XVIII, 1686, nlb. 3, 31, il.

Katalog.

3634. ŻARNOWIECKA Jagoda: Seria „Katedra” Lucjana Mianowskiego [1933–2009] w kontekście historyczno-artystycznym – analiza i interpretacja. *Rozprawy Muzeum Narodowego w Krakowie*. Ser. Nowa. T. 8: 2015 s. 105–138, streszcz. ang.

Z l. 1959–1963.

3635. ŻYCIE Sztetla w sztuce Żydów polskich na świecie w XX wieku. Prace ze zbiorów Biblioteki Uniwersyteckiej, Archiwum Emigracji oraz Towarzystwa Przyjaciół Archiwum Emigracji. [Aut.] Marta Banaszak, Joanna Krasnodębska, Izabela Maćkowska, Julita Michalska, Katarzyna Moskała, Mirosław A. Supruniuk; tł. Klaudyna Longinus. Toruń 2016 Tow. Przyj. Archiwum Emigracji 8° ss. 189, il.

Tyt. równol.: Shtetl life in Polish Jewish art in exile in 20th century. From the collections University Library, the Archives of Polish Emigration & the Society of Friends of the Archives of Polish Emigration.

l) Historia architektury i urbanistyki

Zob. poz. 973, 1410, 1698, 1755, 1765, 1774, 2575, 2748, 2751, 2929, 4258, 4394, 4495, 4535, 4845, 4867, 4871, 4881, 4944, 4950, 4959, 5001, 5008, 5123, 5140, 5165, 5170, 5172, 5315, 5926, 6071, 6229, 6355, 6421, 6435, 6458, 6551, 6562, 6584, 6806, 6812, 6916, 6959, 6969, 7067, 7108, 7169, 7349, 7372, 7410, 7418, 7465, 7544, 7650, 7792, 7859, 7895, 8280, 8425, 8647, 8654, 8667, 9313, 9347, 9377, 9423, 10521, 10599, 10970.

3636. ADAMSKI Jakub: Czy istniała „śląska szkoła architektoniczna XIV wieku”? przyczynek do rozważań nad śląską tożsamością regionalną w zakresie architektury sakralnej. *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 71: 2016 nr 1 s. 3–15, streszcz. ang., niem.

3637. AJDACKI Paweł, Cieciewicz Adam: Wawer. Inwentaryzacja zasobów dziedzictwa kultury materialnej. Warszawa 2016 ACAD 4° ss. 79, il.

Dzielnica Warszawy.

3638. ARCHITEKCI i ich miasta. 125 lat stowarzyszeń architektów w Wielkopolsce. Praca zbiorowa. Pod red. Piotra Marciniaka i Joanny Paradowskiej. Poznań 2015 Wydaw. Politech. Poznańskiej 8° ss. 213, il.

Z treści: Barucki Tadeusz: Janusz, czyli... baloni s. 11–15; Buszko Henryk B.: Janusz Ballenstedt. Architekt, filozof, nauczyciel s. 17–22; Grzeszczuk-Brendel Hanna: Dylematy klasy cyzmu: Adam Ballenstedt, Wyższa Szkoła Handlowa – Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu s. 25–31; Paradowska J.: Adam Ballenstedt i jego koncepcja architektury miejskiej s. 33–39; Skrzypczak Eugeniusz: Poznań – miasto miast s. 41–50; Maćkowiak Przemysław: Charakterystyka dzieł poznańskiej twierdzy polygonalnej oraz fortowej z lat 1828–1918 s. 53–67; Perzyk Bogusław: Zabytki budownictwa obronnego we współczesnej strukturze polskich miast s. 69–78; Pałat Zenon: Śródmiejska dzielnica przemysłowa s. 81–92; Skrzypczak E.: Poznań – miasto przemysłowe s. 95–104; Kodym-Kozaczko Grażyna: Miasto ogród. Historyczny system zieleni miejskiej Poznania na tle światowej myśli urbanistycznej s. 107–117; Grzeszczuk-Brendel H.: Nurty architektoniczne na Powszechnej Wystawie Krajowej w Poznaniu w 1929 roku s. 119–126; Marciniak P.: Kuchnia nowych pomysłów. Międzynarodowe Targi Poznańskie w rzeczywistości PRL s. 129–139; Klaus Gabriela: Zbigniew Zieliński i jego wizja Poznania jako „skończonego tworu artystycznego z końca XVIII wieku” s. 141–147; Szczepański Jakub: Gdańsk – koncepcje powojennej odbudowy i przekształceń historycznego centrum miasta s. 149–159; Marciniak P.: Modernistyczny Poznań. Nowa wizja miasta i przebudowa Śródmieścia s. 161–171; Billert Andreas: Miasto postindustrialne jako społeczny podmiot zbiorowy s. 173–179; Czerwiński Grzegorz: Miasto odzyskanej wolności s. 181–191.

3639. ARCHITEKTURA sakralna w początkach państwa polskiego (X–XIII wiek). Red. Tomasz Janiak, Dariusz Stryniak. Gniezno 2016 Muzeum Początków Państwa Pol. 8° ss. 570, il., mapy, streszcz. ang. (Biblioteka Muzeum Początków Państwa Polskiego; vol. 8).

Tom dedykowany pamięci prof. Zygmunta Świechowskiego (1920–2015).

Materiały z sesji nauk., Gniezno, 25–27 XI 2015 r.

Treść: Świechowska Ewa: Zygmunt Świechowski (1920–2015) s. 7–8; Bogacki Michał: Słowo wstępne s. 9–10; Firlet Janusz, Pianowski Zbigniew: „Familia ecclesiae” na ogrodach wawelskim i praskim s. 11–34; Kukliński Andrzej: Murowana brama na Wawelu – fakt czy hipoteza? (przyczynok do zagadnienia przestrzeni sakralnej) s. 35–66; Graczyńska Marta, Kamińska Monika: Katedra krakowska „versus” katedra praska – nowa odsłona s. 67–83; Czuszkiewicz Jaciek: Kościoł pw. św. Benedykta w Krakowie w świetle najnowszych badań s. 85–115; Radtke Małgorzata: Z badań nad najwcześniejszą zabudową klasztoru benedyktynów w Mogilnie s. 117–146; Świechowski Zygmunt: Udział małżonek Piastów w procesie powstawania budowli w XI i XII wieku s. 147–170; Wyczółkowski Dariusz: Zawichost romański w XI–XIII wieku s. 171–190; Niemiec Dariusz: Ornamentowane posadzki w kościołach romańskich na ziemiach polskich s. 191–253; Wojczak Tomasz: Upamiętnieni w kamieniu. Studium z zakresu antropologii symbolicznej o polskich romańskich tympanonach fundacyjnych s. 255–265;

Młodawska Magdalena: „Nauka o formach architektonicznych stylu romańskiego”. Podręcznik Władysława Łuszczkiewicza z roku 1883 s. 267–280; Kastek Tomasz A., Krzywka Maciej, Limisiewicz Aleksander, Mruczek Roland: „Ecclesia Sancte Marie de Monte Silencii” albo o krótkiej karierze i długich poszukiwaniach pewnego kościoła s. 281–312; Chorowska Małgorzata, Caban Mariusz: Kamienny detal architektoniczny z późnoromańskiej kaplicy św. św. Benedykta i Wawrzyńca na zamku w Legnicy s. 313–337; Szyma Marcin: Trzynastowieczna kaplica grobowa w opactwie benedyktynów w Lubiniu s. 339–357; Małachowicz Maciej: Trzynastowieczny kościół pw. św. Katarzyny Aleksandryjskiej w Świętej Katarzynie s. 359–372; Barański Marek: Nowe odkrycia w zabytkowej kolegiacie pw. św. Michała Archanioła w Plocku s. 373–399; Kunkel Robert: „Leo vigilans” – lew czuwający w portalu kolegiaty pw. św. Michała Archanioła w Plocku s. 401–409; Pajor Piotr: Przyczynok do datowania kolumn w zachodnim portyku katedry we Wrocławiu s. 411–421; Luźyniecka Ewa: Cysterskie warsztaty budowlane związane z opactwem trzebnickim i ich transfery od trzeciej tercji XII do połowy XIII wieku s. 423–457; Bojęś-Białasik Anna, Niemiec D.: Opactwa w Lubiążu, Trzebnicy i Mogile a początki cysterskiej architektury ceglanej na Śląsku i w Małopolsce w kontekście filiacyjnych zależności warsztatowych s. 459–506; Piwek Aleksander: Szczyt północny transeptu dawnego kościoła pocysterskiego w Oliwie s. 507–520; Pajor Piotr: Podwójny klasztor franciszkański w Zawichocie s. 521–541; Samól Piotr: Oratorium zakonne dominikanów w Elblągu s. 543–554; Ożóg Monika: Romańskie i wczesnogotyckie kościoły Głogowa: współczesne sposoby funkcjonowania relikwów i rekonstrukcji s. 555–567.

3640. AUGUSTYN Bogdan: Cerkiew pw. Narodzenia Najświętszej Bogurodzicy w Liskowatam. *Bieszczad*. [T.] 21: 2016 s. 171–198.

Obecna świątynia z 1832 r.

3641. AUGUSTYN Wiesław, Zych Sławomir: Zabytkowa kaplica grobowa rodziny Hupków. Kolbuszowa 2016 Miej. i Pow. Bibl. Publ. 16° ss. 45, nlb. 2, il. (Varia Kolbuszowskie; 45).

W Niwiskach, XIX–XXI w.

3642. BADANIA archeologiczne zespołów sakralnych w Karpatach. Red. Jan Gancarski. Krosno 2016 Muzeum Podkarpackie 8° ss. 373, nlb. 2, il., streszcz. ang.

Z treści: Gancarski J.: Wstęp. Introduction s. 7–10; Bulik Natalia: Sakral'ni pam'atki Galic'ia ta jogo okolic' : istoriá doslidžen' do Peršoi svitovoi v'jni s. 11–35; Ters'kij Svátoslav: Hrami knážnoho Galic'ia (za arheologičnimi materialami L'viv's'kogo istoričnogo muzeu – vibrani priklad'i) s. 37–64; Berest Roman: Pečerni kul'tuři Spordri Ukraïns'kogo Prikarpattá s. 65–83; Kurdina Ūliá: Černeči promisli ta virobništva na teritorij Univ's'koï Svátouspens'koï Lavri (za rezul'tatami arheologičnih doslidžen' s. 85–101; Petrik Natalá: Sakral'ni elementi u vijs'kovij kul'turi (na priklad'i predmetiv iz kolekcij l'viv's'kih muzeiv) s. 103–117; Zięba Anna, Mirocha Wojciech, Urbaniec Arkadiusz: Badania archeologiczne przy kościele św. Krzyża w Żywcu s. 233–255; Leszczyński Tomasz: Najnowsze badania i nadzory archeologiczne prowadzone przez Muzeum Podkarpackie w Krośnie w obrębie obiektów sakralnych s. 257–290; Proksa Michał: Założenia karmelitańskie w Polsce w świetle badań archeologicznych kościoła Karmelitów Bosych w Przemysłu s. 291–319; Zub Monika: Drewniana rezydencja rzymskokatolickich hierarchów przemyskich w Radymnie w świetle opisu Wacława Hieronima Sierakowskiego s. 321–347; Mirocha

Wojciech, Zięba Anna: Skarb monet – materialnym dowodem pielgrzymek z Żyweca do Rzymu s. 349–373.

3643. BAJER Tomasz, Burtan Piotr, Leśniak Dawid: Wherin God is pleased to dwell. The church of St. Clement in Wieliczka. In the past and today. Kraków 2016 Czuwajmy 8° ss. 65, nlb, 3, il.

Toż. Wyd. 2. Kraków 2016.

3644. BANASIEWICZ-SZYKUŁA Ewa, Mączka Grzegorz: Nieznane założenie rezydencjonalno-obronne w Krynicach, pow. tomaszowski. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. [T.] 18: 2016 s. 280–285, streszcz. ang.

XV–XVIII w.

3645. BARTCZAK Jan: Kodeń Sanktuarium Maryjne. Kodeń–Bydgoszcz 2016 Dom Misjonarzy Oblatów Maryi Niepokalanej; Koronis 8° ss. 71, nlb, 1, il.

Kościół św. Anny.

3646. BARTOSIEWICZ Katarzyna, Zitzewitz Lisaweta von: Karzniczka. Pałac na wodzie k. Słupska. Karstnitz. Ein Wasserschloss bei Stolp. Tł. Kornelia Witz. Szczecin 2016 Fund. Akad. Europejska Kulice – Külz 8° ss. 95, il. (Zamki i Ogrody w Województwie Pomorskim. Schlösser und Gärten in der Wojewodschaft Pommern; nr 1).

Tekst równol. pol., niem.

3647. BARWIŃSKA-ZDUŃCZYK Maria, Lipka Małgorzata, Zduńczyk Lech: Ocalić od zapomnienia. Cz. 1: Cmentarz w Lekowie. *Regimin* 2016 Urząd Gm. 8° ss. 78, il.

XIX–XXI w.

3648. BIEL Mariusz: Krypty grobowe. Kraków 2015 Copy Druk 8° ss. 88, il.

Z XVI–XVII w., odkryte w 2005 r. w prezbiterium katedry w Łomży.

3649. BIELAMOWICZ Zbigniew: Trzy chóry muzyczne w zabytkowym kościele w Binarowej. *Resovia Sacra*. R. 23: 2016 s. 5–20, streszcz. ang.

Z 1. poł. XVII w.

3650. BILISZCZUK Jan: Mosty łukowe w Polsce. Historia, współczesność, przyszłość. Wrocław 2016 Dolnośląskie Wydaw. Edukacyjne 8° ss. 112, il. (Wrocławska Seria Wydawnicza Inżynierii Mostowej; t. 8).

3651. BIRECKI Piotr: Z dziejów architektury ewangelickiej w Grudziądzu. *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 23: 2015 s. 49–73, streszcz. ang.

XVIII–XXI w.

3652. BIRECKI P.: Z dziejów grudziądzkiej fary pw. św. Mikołaja. *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 24: 2016 s. 115–133, streszcz. ang.

XIII–XX w.

3653. BIZIO Krzysztof: Od kamienicy czynszowej do spółdzielczego osiedla mieszkaniowego. Ewolucja idei w szczecińskiej wielorodzinnej architekturze mieszkaniowej od połowy XIX w. do II wojny światowej. Szczecin 2016 Wydaw. Uczelniane Zachodniopomorskiego Uniw. Technologicznego 4° ss. 461, il., streszcz. ang., niem. Zachodniopomorski Uniw. Technologiczny w Szczecinie.

3654. BŁASZCZYK Dariusz: Architektura Teatru im. Wojciecha Bogusławskiego w Kaliszu. Architecture of the Wojciech Bogusławski Theatre in Kalisz. Kalisz 2016 Teatr im. Wojciecha Bogusławskiego 8° ss. 157, nlb, 2, il.

Tekst równol. pol., ang.

3655. BOGUSZEWSKA Kamila Lucyna, Boguszevska Magdalena: Zarys historii oraz stan obecny założenia pałacowo-parkowego w Różance i Adampolu – ocalonego od zapomnienia świadectwa linii włodawskiej Ordynacji Zamoyskich. *Annales UMCS*. Sec. L: Artes. Vol. 13: 2015 [nr] 1 s. 101–116, streszcz. ang.

W l. 1818–1915.

3656. BOJANOWSKA Agata: Cmentarz Komunalny przy ul. Służowej w Bolesławcu (tzw. Nowy Cmentarz Ewangelicki). *Rocznik Bolesławiecki*. T. 8: 2015 [dr:] 2016 s. 29–36.

Od początku XX w.

3657. BRĘCZEWSKA-KULESZA Daria, Wysocka Agnieszka: Sielanka. „Bydgoska dzielnica ogród”. Bydgoszcz Belle Époque. Bydgoszcz 2016 Stow. Centrum Kultury Belle Époque 4° ss. 142, il.

3658. BUDOWNICTWO i architektura Częstochowy w wybranych problemach badawczych pracowników naukowych Wydziału Budownictwa Politechniki Częstochowskiej. Pod red. Aleksandry Repelewicz. Częstochowa 2016 Wydaw. Politech. Częstochowskiej 8° ss. 112, il., streszcz. ang. Politech. Częstochowska. (Monografie; nr 321).

Z treści: Pomada Marta, Miłoś Cezary: Wybrane obiekty industrialne Częstochowy na tle historycznego rozwoju budownictwa przemysłowego s. 35–66; Regulska Krystyna: Uwarunkowania techniczne i formalne rozbudowy i przebudowy budynku głównego Wydziału Inżynierii Mechanicznej i Informatyki Politechniki Częstochowskiej s. 67–80; Repelewicz A.: Życie i twórczość Edwarda Usakiewicza [1905–1977] – zasłużonego częstochowskiego architekta s. 93–112.

3659. BUDOWNICTWO szkieletowe w Toruniu. Pruski mur. Nielubiane dziedzictwo. Red. nauk. Katarzyna Kluczajd. Toruń 2015.

Rec.: Kłaczek Jarosław, *Rocznik Toruński*. [T.] 43: 2016 s. 327–330.

3660. BYCZKOWSKI Stanisław: Kamienne ślady przeszłości. Park Książęcy w Żaganiu. *Zeszyty Żagańskie*. Nr 12: 2015 s. 37–46.

XVII–XXI w.

3661. BYCZKOWSKI S.: Kamienne ślady przeszłości. Zabytki poboczy dróg. *Zeszyty Żagańskie*. Nr 13: 2016 s. 43–49.

XVIII–XX w.

3662. BZÓWKA Mateusz, Klećkowska Ewelina: OCH. Ilustrowany atlas architektury Ochoty. An illustrated atlas of Ochota architecture. Koncepcja i projekt Magdalena Piwoń; il. Maciej Drażkiewicz, Łukasz Gadomski, Mateusz Gryzłó; tł. Zofia Sochańska, Bartek Kumor. Warszawa 2016 Centrum Architektury 8° ss. 75, nlb. 5, il.

Tekst równol. pol., ang.
XIX–XXI w.

3663. CEGLAREK Michał, Gulak Stanisław: Dzieje kościoła garnizonowego św. Agnieszki w Krakowie. Kraków 2016 Spes 8° ss. 77, nlb. 1, il.

Lata 1875–2016.

3664. CENTRUM staromiejskie we Wrocławiu. Red. Tomasz Głowiński, Halina Okólska. Wrocław 2016 Gajt Wydaw. 1991; Muzeum Miejs. 8° ss. 253, XLVIII, il., streszcz. niem.

Materiały z sesji naukowej, Wrocław, 19–20 XI 2015 r.

Treść: Lagiewski Maciej: Wstęp s. 7–8; 1. Centrum staromiejskie w średniowieczu: Kastek Tomasz, Mruczek Roland: Średniowieczne obwarowania i fortyfikacje Wrocławia w świetle odkryć w rejonie Narodowego Forum Muzyki s. 10–36; Krzywka Maciej: Podsumowanie badań średniowiecznych kramów bogatych we Wrocławiu s. 37–45; Stelmach Roman: Źródła archiwalne do dziejów kościoła garnizonowego pw. św. Elżbiety zachowane w zbiorach wrocławskiego Archiwum Państwowego s. 46–57; Krzywka Łukasz, Eysymontt Rafał: Budynek dawnego szpitala Bożego Grobu na rogu ulic Kazimierza Wielkiego i św. Mikołaja we Wrocławiu s. 58–64; Burak Marek: Wrocławski Arsenał Miejski s. 65–77; 2. Przemiany w dobie baroku: Wojtyła Arkadiusz: Barokowe fundacje architektoniczne w północnej części lewobrzeżnego Wrocławia jako wyraz konsolidacji enklawy katolickiej w protestanckim mieście s. 79–86; Muszyński Filip Maria: Akademia jezuitów we Wrocławiu jako przykład kontreformacji s. 87–92; Wyrzykowska Małgorzata: Modne pałace i siedziby lojalistycznej arystokracji habsburskiej i cesarskich urzędników we Wrocławiu doby baroku s. 93–101; Wojtucki Daniel: Miejsca i urządzenia do wykonywania wyroków sądowych we wczesnonożymym Wrocławiu s. 102–116; 3. Wiek XIX i XX – rozwój architektoniczny i urbanistyczny: Zwiercz Maria: Ulica Świdnicka – główna arteria staromiejskiego centrum Wrocławia s. 118–131; Ostrowska-Bies Marta: Połączyć nowe ze starym. Twórczość Karla Grossera na wrocławskim Starym Mieście w świetle ówczesnej doktryny konserwator-

skiej s. 132–138; Gromadzka Jolanta: Pałac Ballestremów we Wrocławiu s. 139–149; Gromadzka Jolanta, Pikulska Daria Dorota: Dawny budynek Wydziału Farmaceutycznego Akademii Medycznej we Wrocławiu s. 150–159; 4. Sztuka i rzemiosło: Kwaśny Marek: Johann Jacob Eybelwieser – najśłynniejszy malarz barokowego Wrocławia? s. 161–170; Towarnicka Izabela: Herrmann Carl Robert Haertel (1811–1882) – złotnik wrocławski ze Starego Miasta s. 171–182; Sielicki Tomasz: Kanonenhof – zapomniana wrocławska ludwisarnia s. 183–202; Subel Joanna: Życie muzyczne Wrocławia w centrum miasta w XIX stuleciu s. 203–211; 5. Centrum staromiejskie Wrocławia po 1945 roku: Okólska H.: Aleksander Niżyński, jeden z pierwszych polskich wrocławian w 1945 roku s. 213–217; Mularczyk Magdalena: Stanisław Kulczyński (1895–1975) i jego udział w ratowaniu zabytków Wrocławia s. 218–226; Głowiński T.: W pogoni za wrocławskim złotem. Banki w Breslau po 6 maja 1945 roku w relacjach pełnomocnika Narodowego Banku Polskiego s. 227–239.

3665. [CĘCKIEWICZ Witold]: Witold Cęckiewicz. Twórczość. Red. nauk. Jacek Gyurkovich. Kraków 2016 Wydaw. PK; PAU 4° ss. nlb. 2, 402, il., mapy.

3666. CHMIELEWSKA Marta E.: Morfologiczne przekształcenia przestrzeni miejskiej Katowic. Katowice 2016 Wydaw. UŚ 8° ss. 210, nlb. 2, mapy, streszcz. ang. (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; nr 3544).

XIII–XXI w.

3667. CHMIELNIK Hanna: Park zabytkowy w Lubostroniu, rezydencji Skórzewskich na Pałkach. Lubostron–Bydgoszcz 2013 Eko-Park 8° ss. 66, tabl. 1, il.

Lata 1801–2013.

3668. CIARKOWSKI Błażej: Łódź która nie powstała. Łódź 2016 Księży Młyn Dom Wydawniczy Michał Koliński 8° ss. nlb. 1, 132, il.

Projekty architektoniczne z l. 1818–2013.

3669. CMENTARZ żydowski w Łodzi. Red. nacz. Leszek Hońdo. Łódź 2016 Hamal Andrzej Machejek 8° ss. 296, il. (Monumenta et Memoria; nr 1).

Treść: Hońdo L.: Wstęp s. 5–8; Wiatr Ewa: Historia cmentarza s. 9–33; Walczak Bartosz M.: Cmentarz żydowski przy ulicy Brackiej na tle rozwoju miasta oraz tendencji w architekturze s. 35–51; Gadowska Irmina, Walczak B. M.: Zabudowa cmentarza s. 53–73; Gadowska I.: Nagrobki i ich charakterystyka s. 75–136; Hońdo L.: Inskrypcje s. 133–177; Walicki Jacek: Żydowska międzywojenna Łódź s. 179–189; Aneks s. 191–201; Bibliografia s. 203–208; Gadowska I., Szukalak Marek, Walczak B. M.: Wybrane nagrobki s. 209–295.

3670. COLLOQUIA Lubuskie. Przez architekturę mówią wieki. Red. Marek Golemski. Ośno Lubuskie–Gorzów Wielkopolski 2016 Parafia pw. św. Jakuba Apostoła; Sonar 8° ss. 96, il.

Ks. prof. Anzelmowi Weissowi niestrudzonemu badaczowi historii Kościoła w Polsce. Materiały konferencyjne, marzec 2015 r.

Tręść: Golemski M.: Przedmowa redaktora s. 3–6; Chrostowski Władysław: Echo symboliki świątyni chrześcijańskiej s. 9–16; Skaziński Błażej: Zworniki sklepienne w kościele pojoniackim w Słońsku s. 17–26; Golemski M.: Jednak nieco znana katedra romańska w Lubuszu (rzecz o trzech lubuskich katedrach i charakterystyka jednej z nich) s. 29–49; Socha Krzysztof: Przyczynę do badań nad lokalizacją górzyczej „sedes episcopalis” s. 51–62; Grabowska Bożena: Dzieje kościoła św. Krzyża w Ośnie Lubuskim s. 65–74; Płotkowiak Maciej: Wzmocnienie konstrukcji posadzenia filarów międzynarodowych kościoła p.w. św. Jakuba w Ośnie Lubuskim – jako I etap robót zabezpieczających korpus nawowy przed katastrofą budowlaną s. 75–93; Z recenzji prof. zw. dra hab. Andrzeja Wałkowskiego s. 95.

3671. CORTI rinascimentali extraurbane. Un modello di cultura tra Italia e Polonia. Atti del Convegno Internazionale Altivole – Castelfranco Veneto – Maser – Vedelago – Mira – Padova – Luvigliano, 16–18 settembre 2013. Podmiejskie dwory renesansowe. Wzorzec kulturowy we Włoszech i w Polsce. Materiały międzynarodowej konferencji naukowej Altivole – Castelfranco Veneto – Maser – Vedelago – Mira – Padova – Luvigliano, 16–18 września 2013. A cura di Mirosław Lenart, Magdalena Wrana. Padova–Opole 2016 AP 8° ss. 655, nlb. 1, il.

Tekst równol. wł., pol.

Z treści: Winnicki Mikołaj: Prefazione s. 9–11; Lenart M.: Introduzione s. 13–17; Lenart M.: Osservazioni sugli studi della ricezione della cultura delle ville venete in Polonia nel XVI secolo s. 19–41; Pencakowski Paweł: Le residenze di villeggiatura di epoca rinascimentale e la ricezione dell'architettura italiana nel Regno di Polonia attraverso il XVI secolo e nel primo seicento s. 109–126; Stepien Piotr M.: La villa rinascimentale nel castello medievale – la residenza di Stanisław Szafranec a Pieszkowa Skala s. 127–146; Dayczak-Domanasiewicz Maria: L'architettura del maniero dei vescovi di Cracovia a Prądnik Biały. Influssi del rinascimento italiano sull'architettura residenziale nei dintorni di Cracovia s. 147–180; Buszewicz Elwira: „O villa celsis aemula turribus...” Prądnik – villa suburbana vescovile descritta dagli scrittori del rinascimento. Caso di Jan Kochanowski s. 181–187; Wojtkowska-Maksymik Marta: L'immagine letteraria della corte suburbana del vescovo Samuel Maciejowski s. 189–198; Zagożdżon-Lyszczarz Joanna: L'idea della villa suburbana nelle descrizioni poetiche di „Zwierciadło” (specchio) del signore di Nagłowice s. 199–212; Miszańska Jadwiga: La Villa di Decius nella poesia degli umanisti polacchi s. 213–220; Jakóbczyk-Gola Aleksandra: Idea neoplatonica e proto-paesagistica nelle ville rinascimentali polacche s. 221–231; Zawadzki Jarosław: Caratteristiche del più antichi documenti provenienti da archivi maniero nelle risorse dell'Archivio Centrale Degli Atti Antichi di Varsavia s. 243–256; Hennel-Brzozowska Agnieszka: „A chi non ama niuna cosa pace”. Fonti rinascimentali o eterne del bisogno psicologico di un giardino e dell'amore s. 257–274; Szuba Bogusław: Le condizioni ambientali nella realizzazione delle ville rinascimentali in alcuni esempi scelti tra edifici realizzati in Polonia s. 275–311; Winnicki M.: Przedmowa s. 325–326; Lenart M.: Wstęp s. 327–331; Lenart M.: Uwagi do studiów nad recepcją kultury willi weneckich w Polsce w XVI wieku s. 333–354; Pencakowski P.: Rezydencje wycyzkowane epoki renesansu a zagadnienie recepcji włoskiej architektury w wieku XVI i początkach XVII w Królestwie Polskim s. 427–443; Stepien P. M.: Renesansowa willa w średniowiecznym zamku – rezydencja Stanisława Szafranca w Pieszkowej Skale s. 445–463; Dayczak-Domanasiewicz M.: Architektura dworu biskupów krakowskich na Prądniku Białym. Wpływ włoskiego renesansu na budownictwo rezydencjonalne okolic Krakowa s. 465–497; Buszewicz E.: „O villa celsis aemula turribus...”

Willi biskupów krakowskich w Prądniku piórem pisarzy renesansu. Przypadek Jana Kochanowskiego s. 499–507; Wojtkowska-Maksymik M.: Literacki obraz dworu biskupa Samuela Maciejowskiego s. 509–518; Zagożdżon-Lyszczarz J.: Idea willi podmiejskiej (villa suburbana) w poetyckich opisach „Zwierciadła” Mikołaja Reja z Nagłowic s. 519–530; Miszańska J.: Willa Decjusza w poezji polskich humanistów s. 531–538; Jakóbczyk-Gola A.: Idea neoplatonizmu i protomalowniczości w polskich renesansowych willach s. 539–549; Zawadzki J.: Charakterystyka najstarszych dokumentów pochodzących z archiwów podworskich w zasobach Archiwum Głównego Akt Dawnych s. 563–575; Hennel-Brzozowska A.: „A chi non ama niuna cosa piace” – „Temu, kto nie kocha, nie się nie podoba”. Źródła renesansowe czy odwieczne psychologiczne potrzeby ogrodu i miłości s. 577–594; Szuba B.: Uwarunkowania środowiskowe w kształtowaniu willi renesansowych na wybranych przykładach obiektów zrealizowanych w Polsce s. 595–631.

3672. CZECH Alojzy: Rektorat i budynek „A”. Pierwsze własne obiekty uczelni. Katowice 2016 Wydaw. Uniw. Ekonom. 8° ss. 71, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach, XX w.

3673. CZERNER Olgierd: Mój wiek XX. [Cz. 1:] 1900–1970. Wrocław 2015 Muzeum Architektury 8° ss. 371, il.

Toż. [Cz. 2:] 1971–2000. Wrocław 2015 ss. 371, il.

3674. CZWOJDRAK Dariusz: Wschowskie ulice. Cz. 1: Stare Miasto. Wschowa 2016 Stow. Czas A.R.T. 8° ss. 152, il.

XIV–XXI w.

3675. DAWNE siedziby ziemiańskie wobec współczesnych wyzwań gospodarczych i szans turystycznych. Red., wybór i opis materiału il. Sławomir Kordaczuk. Siedlce 2016 Muzeum Region. 8° ss. 132, il.

Materiały z konferencji, Siedlce, 13–14 VI 2014 r.

Z treści: Matuszewicz Andrzej: Przedmowa s. 5–6; Niesterczuk Leonid: Wybrane zamki i zespoły pałacowo-parkowe białoruskiej i polskiej szlachty w obwodzie brzeskim z uwzględnieniem stanu ich zachowania s. 7–12; Popławski Piotr: Gasztołdowie, Branicy i ich tykocińskie siedziby w narracji wystawy stałej Zamku w Tykocinie. Kapitał turystyczny i marketingowy s. 37–48; Kordaczuk S.: Dwory w powiecie siedleckim s. 49–56; Błaszczuk Marek: Połączenie funkcji turystycznej i kulturalnej zabytkowego dworu na przykładzie Domu Pracy Twórczej „Reymontówka” w Chlewickach s. 57–72; Borkowska Małgorzata: „Brama na wciąż otwartą przedchodimni ogłasza, Że gościnną i wszystkich w gościnę zaprasza” – dwór Mościbrodów s. 73–76; Kordaczuk S.: Drugie słowo o Mościbrodach s. 77–78; Midura Franciszek, Bujalska Edyta: Społeczno-kulturalne i turystyczne funkcje dworów w Paplinie i Suchej s. 79–90; Gawrylak Monika: Pałac w Rudnie s. 91–100.

Toż w jęz. niem.: Die ehemaligen Adelsitze, ihre gegenwärtigen wirtschaftlichen Herausforderungen und Tourismuschancen, Übers. vom Russ. Zofia Czapska, vom Poln. Edward Sulek, Kamila Woźnica. Siedlce 2016 ss. 140, il.

3676. DĘBSKA Agnieszka: Most Staromiejski. *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archivalny*. Nr 23: 2016 s. 2, 253.

W Gorzowie Wielkopolskim.

3677. DŁUGOSZEWSKA Wiktoria, Nowak Tomasz A[ndrzej], Pietrzak Janusz: O kaplicy grobowej Siemięskich na cmentarzu we wsi Chełmo słów kilka. *Zeszyty Radomszczańskie*. T. 11: 2016 s. 5–33.

Wybudowana przez Zuzannę Mariannę z Bilewiczów Siemięską w 1863 r.

3678. DOBROWOLSKI Witold: Świątynia Diany w Arkadii koło Nieborowa Świątynią Natury. *Rocznik Historii Sztuki*. [T.] 41: 2016 s. 87–128, streszcz. ang.

3679. DOLIWA-KLEPACKI Zbigniew M.: Grody, warownie, zamki i pałace oraz ich właściciele w województwie świętokrzyskim, a ponadto niektóre będące kiedyś w b. woj. kieleckim. Ostrowiec Świętokrzyski 2016 Wyższa Szkoła Biznesu i Przedsiębiorczości 8° ss. 401, il.

XIII–XXI w.

3680. DOMIŃCZAK Michał, Zaguła Artur: Typologia łódzkiej kamienicy. Łódź 2016 Urząd M. Biuro Architekta M. 8° ss. nlb. 4, 156, il.

Lata 1865–1939.

3681. DRAGAN Weronika: Przemiany funkcjonalno-przestrzenne Starego Miasta w Mysłowicach w latach 1913–2013. Katowice 2016 Wydaw. UŚ 4° ss. 184, nlb. 3, il., streszcz. ang., niem. (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; nr 3475).

3682. DROZD-LIPIŃSKA Alicja, Łuczak Krystian: Badania weryfikacyjne średniowiecznego grodziska oraz historia kościoła pw. św. Stanisława Biskupa i św. Marii Magdaleny w miejscowości Przypust, gm. Waganiec, stan. 1 (AZP 44–46/12). *Rocznik Muzealny* [Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej]. T. 16: 2016 s. 103–120.

3683. DUDAK Wojciech, Herman Radosław: Zamek królewski w Wieluniu. Cz. 1: Stan badań, kontekst historyczny i źródła. *Rocznik Wieluński*. T. 16: 2016 s. 115–145, streszcz. ang.

3684. DUDKIEWICZ Margot, Dąbski Marek, Durlak Wojciech: Zarys historyczny zespołu dworskiego w Łęcznej. *Annales UMCS*. Sec. L: Artes. Vol. 13: 2015 [nr] 1 s. 89–99, streszcz. ang.

Koło Lublina w l. 1525–1949.

3685. DUDZIAK Marek: Zamek Czocha. Dzieje, tajemnice, legendy. Zakrzewo–Konin 2016 Wydaw. Republika; Wydaw. Marek Dudziak – „JMK” 8° ss. 147, il.

3686. DYBCZYŃSKA-BUŁYSZKO Anna: Życie architekturą. O twórczości Janusza A[ndrzej] Włodarczyka [1932–2015]. Katowice 2016 Wydaw. Wyższej Szkoły Technicznej 8° ss. 313, nlb. 1, il., streszcz. ang.

3687. DYTFFELD Tomasz: Dostrzec Boga w ziarenku wiary. Historia kapliczek, krzyży i figur w parafii pw. św. Antoniego Paderewskiego w Ostrowie Wielkopolskim. Ostrów Wielkopolski 2016 ArtPegaz 8° ss. 76, il., streszcz. ang.

3688. DZIENIS Monika: Kilka uwag o tympanonie w portalu zamku bierzgłowskiego. *Rocznik Toruński*. [T.] 43: 2016 s. 259–272.

3689. DZIENKOWSKI Tomasz: Badania archeologiczne rezydencji królewskiej Daniela Romanowicza na Wysokości Górze w Chełmie. *Rocznik Chełmski*. T. 20: 2016 s. 13–32, streszcz. ukr., ang.

3690. ELIZEUM. Podziemny salon księcia. Dla przyjaciół i pięknych pań. Red. nauk. Karol Guttmejer. Warszawa 2016 M. St. Warszawa; Bibl. Uniwersytecka 8° ss. 153, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Z treści: Zielińska Zofia: Kazimierz Poniatowski (15 IX 1721 – 13 IV 1800) s. 5–28; Oleńska Anna: „Chciał pan podkomorzy mieć sielankę w naturze”. „Na Książecem” wśród podwarszawskich ogrodów księcia Kazimierza Poniatowskiego s. 29–55; Bojanowska Aneta, Wolański Andrzej: Elizeum dla przyjaciół i pięknych pań – *deuoué ou aux Amis, ou aux jolies femmes* s. 59–101; Wątroba Przemysław: Szymon Bogumił Zug (1733–1807) – architekt dworu saskiego w Warszawie s. 105–118; Wątroba P.: Szymon Bogumił Zug (1733–1807). Katalog rysunków s. 119–149.

3691. EYSYMONTT Rafał: Romskie kaplice grobowe na wrocławskim Cmentarzu Osobowickim. *Studia Romologica*. Nr 9: 2016 s. 113–126, streszcz. ang., rom.

3692. FICOŃ Wawrzyniec: Kościół świętej Katarzyny Aleksandryjskiej w Cięcinie. Cięcina–Węgierska Górka 2015 Ośr. Promocji Gm. 4° ss. 283, il.

Od 1358 r.

3693. FIJAŁKOWSKA Izabela: Grudziądzkie kamienice. Wybrane zagadnienia. *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 23: 2015 s. 75–98, streszcz. ang. XVI–XX w.

3694. FILANOWSKI Błażej: Architektoniczne ślady migracji. Szukając autentycznych miejsc. *Kronika Miasta Łodzi*. [R. 26:] 2016 nr 2 s. 64–70.

3695. FUCHS Jana: Miejsce po Wielkiej Synagodze. Przekształcenia placu Bankowego po 1943 roku. Przekł. z jęz. niem. Tomasz Gabiś.

Warszawa–Wrocław 2016 ŻIH; Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy’ego Brandta 8° ss. 210, il.

3696. GAŁECKA Marzena: Pałac myśliwski Zamoyских w Maziarni Strzeleckiej – w gminie Białopole powiatu chełmskiego. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. [T.] 17: 2015 s. 212–219, streszcz. ang.

XX–XXI w.

3697. GARBACZ Krzysztof: Zabytkowe figury – przykłady małej architektury sakralnej z województwa lubuskiego. *Adhibenda*. [Nr] 3: 2016 s. 41–134.

3698. GOMUŁKA Izabela, Duma Paweł: Zapomniana część miasta. Późnośredniowieczne i wczesnonowożytne zabudowania północnego odcinka ulicy Piekarskiej w Płocku. *Nasze Korzenie*. Nr 11: 2016 s. 34–39.

3699. GÓRCZYK Wojciech Jerzy: Topografia sakralna Ciechanowa do roku 1600. *Bieżuńskie Zeszyty Historyczne*. Nr 30: 2016 s. 55–80.

3700. GÓRZYŃSKI Makary: Dziewiętnastowieczny ratusz w Kaliszu. Architektura i niezrealizowany projekt nowoczesności. Kalisz 2014.

Rec.: Brus-Kosińska Joanna, *Rocznik Kaliski*. T. 41: 2015 s. 275–277.

3701. GRABOWSKI Klaudiusz: Style architektoniczne w Gdańsku. Gdańsk 2016 Inst. Kultury Miej. 8° ss. 223, nlb. 2, il. (Gdańskie Miniatury).

XIV–XX w.

3702. GRZEGOREK Grzegorz, Balsa Michał, Witaszczyk Beata: Domy i gmachy Katowic. T. 2. Kreacja i red. G. Grzegorek; wstęp Henryk Waniek. Katowice 2016 Prasa i Książka Grzegorz Grzegorek 4° ss. 287, nlb. 1, il.

XIX–XXI w.

T. 1. 2013.

3703. HAPTAŚ Krzysztof: Kościół parafialny pw. św. Mikołaja w Niwiskach. Kolbuszowa 2016 Miej. i Pow. Bibl. Publ. 16° ss. 52, il. Miej. i Pow. Bibl. Publ. w Kolbuszowej.

3704. HASS Waldemar: Sanktuarium św. Jakuba Apostoła w Jakubowie. Głogów–Wrocław 2012 Stow. Przyj. Muzeum i Historii M. Głogowa; Wrocławskie Wydaw. Nauk. Atla 2 8° ss. 62, nlb. 1, il.

Lata 1376–2010.

3705. HAWRYŁAK Maciej: Dorota Szlachcic i Mariusz Szlachcic. Wrocław 2016 Stow.

Architektów Pol. Oddz.; Biuro Festiwalowe Impart 2016 8° ss. 93, nlb. 3, il. SARP – Wrocław. (Wrocławscy Mistrzowie Architektury. Wrocław Masters of Architecture).

Tekst równol. pol., ang.
XX–XXI w.

3706. HAWRYŁAK M.: Wojciech Jarzabek. Wrocław 2016 Stow. Architektów Pol. Oddz.; Biuro Festiwalowe Impart 2016 8° ss. 93, nlb. 3, il. SARP – Wrocław. (Wrocławscy Mistrzowie Architektury. Wrocław Masters of Architecture).

Tekst równol. pol., ang.
XX–XXI w.

3707. HENNEL-BERNASIKOWA Maria: Pałac Potockich w Krakowie (róg Rynku i Brackiej). Zarys dziejów. Kraków 2016 Tow. Miłośn. Historii i Zabytków Krakowa 8° ss. 299, nlb. 1, tabl. 48, il. (Biblioteka Krakowska; nr 162).

XIV–XXI w.

3708. HISTORIA zabytkowego kampusu Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie. Red. nauk. Wojciech Morawski. Warszawa 2015 Oficyna Wydawnicza. Szkoła Gł. Handlowa 8° ss. 150, il., mapy.

Treść: Cz. 1. Początki: Morawski W.: Pole Mokotowskie do 1939 roku s. 11–48; Jarosz-Nojszewska Anna: Powstanie Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie i jej kampusu s. 49–60; Cz. 2. Wojna: Morawski W.: Wojenne dzieje Pola Mokotowskiego s. 63–68; Podolska-Meducka Aldona: Wojenne losy kampusu s. 69–93; Cz. 3. Rozwój: Morawski W.: Pole Mokotowskie po 1945 roku s. 97–103; Zawistowski Andrzej: Odbudowa s. 105–114; Jarosz-Nojszewska A.: Powojenne losy kampusu s. 115–134; Zawistowski A.: Dom Profesorski – nieformalna siedziba KOR s. 135–146.

3709. HISTORYZM toruński XIX–XX wieku. Architektura, miejsca i codzienność. Red. nauk. Katarzyna Kluczewajd, Michał Pszczółkowski. Toruń 2016 Toruński Oddz. Stow. Hist. Sztuki 8° ss. 249, nlb. 2, il. (Zabytki Toruńskie Młodsze Pokolenia).

Treść: Kluczewajd K.: Historyzm w sztuce i postawach oraz historyczno-czaso-życie s. 5–11; Stefański Krzysztof: Historyzm, czyli „marzenie o szczęściu” s. 15–29; Tarnowski Józef: O historyzmie i jego historycznych wrogach s. 33–47; Zimnowoda-Krajewska Bożena: Architektura bloku zabudowy czynszowej z przełomu XIX i XX wieku przy ulicy Warszawskiej w Toruniu s. 51–69; Kucharzewska Joanna: Franz Zähler – toruński kupiec i inwestor budowlany s. 73–91; Spadowski Szymon, Zglińska Anna: Bydgoska 56 była radością życia s. 95–109; Gerc Lidia: Architektura i dzieje budynku przy Placu Rapackiego 1 w Toruniu s. 113–129; Ceglarski Marcin, Polak Jakub: Wilhelmstadt dawniej i dziś. Słów kilka o adaptacji dawnych obiektów militarnych do współczesnych celów s. 133–145; Kowalkowski Adam: Fort XIV jako element pierścienia zewnętrznego Twierdzy Toruń s. 149–159; Sajdak Marcin, Gawęda Przemysław: Fort XIV jako nowoczesny przykład interdyscyplinarnego zagospodarowania obiektów fortecznych oraz krajobrazu fortecznego s. 163–173;

Kluczajd K.: Historyzm toruński XIX–XX wieku – detal-licznie. Wspomnienie miasta w dawnych fotografiach ze zbiorów WBP Książnicy Kopernikańskiej s. 177–201; Snochowski Kamil: Typo-historyzm. Literne pamiątki w przestrzeni miasta s. 205–219.

3710. HOFFMANN Michalina, Miernik Piotr: Badania archeologiczne we wnętrzu zakrystii kościoła pw. św. Michała Archanioła w Brześciu Kujawskim. *Nasze Korzenie*. Nr 10: 2016 s. 38–41.

Z XVII w.

3711. JAKUBOWSKA Bogna: Magiczna przestrzeń Złotej Bramy w Malborku. Progres badawczy czy regres? Malbork 2016 Muzeum Zamkowe w Malborku 4° ss. 505, nlb. 1, il., streszcz. ang.

XIII–XIV w.

3712. JAKUBOWSKI Melchior: Kościoły parafialne w dobrach kamedułów wigierskich. Rokokowe wyposażenie kościoła w Jeleniewie. *Rocznik Augustowsko-Suwalski*. T. 16: 2016 s. 99–110, streszcz. ang.

3713. JANIĄK Marek, Leszczyński Marek: Cmentarz ewangelicki w Ciechanowcu. Stan zachowania a jego wartość historyczna, kulturowa i artystyczna. *Biuletyn Konserwatorski Województwa Podlaskiego*. Z. 22: 2016 s. 155–164, streszcz. ang.

Z XVIII w.

3714. JANKOWSKI Aleksander: Architektura kościoła w Młodojewie k. Słupcy – przyczynek do krytyki stanu badań zabytkowych świątyń drewnianych na pograniczu kujawsko-wielkopolskim. *Studia z Dziejów Pogranicza Kujawsko-Wielkopolskiego*. T. 1: 2011 s. 129–144.

3715. JANKOWSKI Andrzej: Widzew Wschód. *Kronika Miasta Łodzi*. [R. 26:] 2016 nr 1 s. 242–251.

3716. [JANKOWSKI Edmund]: Ogród przy dworze wiejskim. Dwa tomy. Około 300-tu figur w tekście i 4 tablice litografowane przez ... Warszawa 2015 Gra_fika Usługi Wydawnicze Iwona Knechta 4° ss. nlb. 2, II, 245, tabl. 2, il.; nlb. 2, 458, tabl. 2, il.

Przedr. fotooffsetowy, oryg.: Warszawa 1888.

3717. JARNO-CICHOSZ Katarzyna: Kościół parafialny pw. Świętych Apostołów Piotra i Pawła w Grodzisku w dekanacie uniejowskim. *Biuletyn Uniejowski*. T. 5: 2016 s. 41–50, streszcz. ang.

Z pocz. XVII w.

3718. JARNO-CICHOSZ K.: Kościół parafialny św. Mikołaja i św. Doroty w Kwiatkowie. *Biuletyn Szadkowski*. T. 16: 2016 s. 77–90, streszcz. ang.

Z pocz. XVII w.

3719. JENDRZEJCZYK Anton von: Geschichte der Pfarrkirche St. Maria. Opole 2016 WBP im. Emanuela Smółki 8° ss. nlb. 2, 20, nlb. 2, il. (Nowa Seria Bibliofilka WBP; t. 8).

Repr., oryginał: Opoln 1940.

Toż w jęz. pol.: Historia kościoła Najświętszej Marii Panny. Opole 2016.

3720. JESUITS and universities. Artistic and ideological aspects of Baroque Colleges of the Society of Jesus – examples from Genoa and Wrocław. Ed. by Giacomo Montanari, Arkadiusz Wojtyła, Małgorzata Wyrzykowska. Wrocław 2015 Wydaw. Uniw. Wrocławskiego 8° ss. 378, nlb. 2, il. (Acta Universitatis Wratislaviensis; no 3684. Historia Sztuki; 34).

Z treści: Baranowski Andrzej Józef: Dynastic background to Jesuit academies in Central Europe s. 181–197; Galewski Dariusz: Remarks on the architecture of Jesuit colleges in the bohemian province, particularly in Silesia s. 199–211; Wojtyła A.: „Die Kirche auf der kayserslichen Burg”. Some remarks on the architecture and ideological programme of the church of the Most Sacred Name of Jesus in Wrocław s. 213–236; Jezierska Anna: Some remarks on the links between rhetoric and baroque art as evidenced by the decorations in the church of the Most Sacred Name of Jesus in Wrocław s. 237–247; Wyrzykowska M.: Selected questions concerning the architecture of the main building of the University of Wrocław s. 249–276; Kolbiarz Artur, Wardzyński Michał: Sculpted furnishing of the Jesuit church and University in Wrocław. New findings and interpretations s. 277–311; Nowak Romuald: The personifications of the cardinal virtues from the portal of the University of Wrocław s. 313–324; Karlik Rafał, Koziół Andrzej, Seidel-Grzesińska Agnieszka: The Aula Leopoldina at the University of Wrocław as the temple of God’s Wisdom. Notes on the iconographic program and its sources s. 325–349.

3721. JONIK Józef, Mazgaj Dominik: Pałace i zacne rody szlacheckie Górnego Śląska. [T.] 1: Pałace ocalałe. Zabrze 2016 Nar. Oficyna Śląska 4° ss. 103, il.

3722. JÓŹWIĄK Sławomir, Trupinda Janusz: Topografia i układ przestrzenny krzyżackiego zamku komturskiego w Toruniu w świetle średniowiecznych źródeł pisanych. *Zapiski Historyczne*. T. 81: 2016 z. 3 s. 7–35, streszcz. niem., ang.

3723. JUNKER Ullrich: Die Mariensäule an der kath. Kirche St. Pancratius und Erasmus in Jelenia Góra. *Rocznik Jeleniogórski*. T. 48: 2016 s. 263–267.

Z XVIII w.

3724. JUREWICZ Wiesław, Nowicka Joanna: Wehikuly czasu. Time machines. Tł.

Tom Gasiorowski. Smolec 2016 Wydaw. b-en 4° ss. 143, il. Dolnośląska Organizacja Turystyczna.

Tekst równol. pol., ang.

Zamki i pałace w woj. dolnośląskim, XIII–XX w.

3725. KAJZER Leszek: O długim trwaniu, czyli o kilku dworach z terenu Sieradzkiego. *Zeszyty Wiejskie*. [Z.] 22: 2016 s. 801–814, streszcz. ang.

3726. KAJZER L.: Preludium na gród, zamek i klasztor. „Exemplum” Polskiej Centralnej. *Archaeologia Historica Polona*. T. 24: 2016 s. 7–26, streszcz. ang.

3727. KAMEDULI w Warszawie 1641–2016. 375 lat fundacji eremu na Bielanach. Red. nauk. Karol Guttmejer, Anna Sylwia Czyż. Warszawa 2016 M. st. Warszawa 8° ss. 619, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Treść: Janocha Michał: Klasztor Ordinis Camaldulensium fundawać poślubiłmy... s. 7–9; Witkowski Rafał: Duchowość kamedułów kongregacji Monte Corona. Wprowadzenie do problematyki s. 35–46; Mulitzer Matthias: Einheit und Vielfalt in der Klosterarchitektur der Kamaldulenser von Monte Corona s. 47–56; Mulitzer M.: Jedność i różnorodność architektury klasztornej kamedułów kongregacji Monte Corona s. 57–74; Brykowska Maria: Pustelnie i architektura zakonu kamedułów w pierwszej połowie XVII wieku, w świetle nowych badań s. 75–97; Bania Zbigniew: Kameduli polscy – geneza układu s. 99–112; Guttmejer K.: „Wieczny pomnik zwycięstwa”: erem kamedułów na Bielanach pod Warszawą – wotum króla Władysława IV s. 113–136; Ługowski Piotr: Jakub Fontana i Domenico Merlini a rokokowa faza budowy kościoła kamedułów na Bielanach w Warszawie s. 137–151; Sito Jakub: Rokokowe stuki kościoła kamedułów na Bielanach warszawskich s. 153–164; Śliwińska Dorota: Cztery wymiary architektury Zespołu Eremitorium Góry Królewskiej (Montis Regii) oo. kamedułów na Bielanach warszawskich. Historia działań budowlanych i działań niszczących s. 165–192; Śliwińska D.: Zespół zabudowy eremitorium oo. kamedułów na Bielanach – stan zachowania oryginału s. 193–248; Żmudziński Jerzy: O rezydencjonalnych aspektach początkowych dzieł budowy klasztoru kamedułów na Bielanach w Krakowie s. 249–256; Rojkowska-Tasak Halina, Wysznińska Elżbieta: Bielany w Krakowie od razu zbudowano. Wyniki badań architektoniczno-konserwatorskich w klasztorze oo. kamedułów z lat 2005–2011 s. 257–283; Guttmejer K.: Pożądanie, sześcioboczny plan kościoła kamedułów s. 285–304; Czyż A. S.: Treści ideowe wystroju kościoła i klasztoru w Pożądaniu s. 305–336; Jakubowski Melchior: Rokokowe wyposażenie kościołów w dobrach kamedułów węgierskich s. 337–359; Jamski Piotr: Rysunki dokumentacyjne malej architektury i detalu rzeźbiarskiego w kościele w Wigrach w roku 1921 s. 361–376; Żmudziński J.: Portrety fundatorów oraz „vera effigies” św. Józafata Kuncewicza w zakrystii kościoła kamedułów na Bielanach w Krakowie s. 377–398; Skrodzka Agnieszka: Portret Jana Kazimierza pędzla Daniela Schultza. Prezent królewski dla warszawskich kamedułów s. 399–406; Moisan-Jablonski Christine: Przedstawienia pustelników ze stali kościoła kamedułów w Rytwianach w kontekście szerszego oddziaływania kompozycji Maartena de Vosa na wystrój eremickiej świątyni s. 407–432; Paknys Mindaugas: Imiona zakonne kamedułów prowincji polsko-litewskiej w XVII i XVIII w. s. 433–449; Czekał-Słowikowski Maciej: Ochrona krajobrazu kulturowego

założeń kamedułów i pokamedułów w Polsce. Przegląd zagadnień i zagrożeń s. 451–464; Aneksy s. 465–564; Śliwińska D.: Kalendarium s. 565–571.

3728. KAPLICA „Na Wodzie”. Red. Stanisław Langer. Ojców–Kielce 2016 Wydaw. Jedność 8° ss. 96, il. Parafia Ojców-Grodzisko.

Treść: Langer S.: Wstęp s. 7–8; Partyka Józef: Kaplica „Na Wodzie” w Ojcowie w krajobrazie Doliny Prądnika s. 9–28; Ziarkowski Dominik: Dzieje i architektura Kaplica „Na Wodzie” w Ojcowie s. 29–48; Sotys-Lelek Anna, Lelek Krzysztof: Wystrój i motywy zdobnicze w Kaplicy „Na Wodzie” p.w. św. Józefa Rzemieślnika w Ojcowie s. 49–73; Langer S.: Życie religijne i kulturalne przy Kaplicy „Na Wodzie” s. 75–95.

3729. KAPLICA św. Anny na Zamku Wysokim w Malborku. Dzieje, wystrój, konserwacja. Pod red. Janusza Hochleitnera i Mariusza Mierzwińskiego. Wyd. 1. Malbork 2016 Muzeum Zamkowe 4° ss. 200, il., streszcz. ang.

Treść: Hochleitner J., Mierzwiński M.: Wstęp s. 5–6; Adamski Jakub: Pierwotne funkcje kaplicy św. Anny w Malborku a kontekst założeń dwukondygnacyjnych w średniowiecznej architekturze sakralnej s. 9–26; Józwiak Sławomir, Trupinda Janusz: Pogrzeby, pochówki i sposoby upamiętnienia braci Zakonu Niemieckiego w średniowiecznych Prusach. Kilka uwag w kontekście funkcjonowania kaplicy św. Anny s. 27–36; Rozynkowski Waldemar: Kult św. Anny w państwie krzyżackim s. 37–42; Jurkowlaniec Tadeusz: Ze studiów nad portalami kaplicy św. Anny na Zamku Wysokim w Malborku s. 43–78; Rozynkowski W.: Średniowieczne wyposażenie kaplicy św. Anny s. 79–85; Hochleitner J.: Dzieje kaplicy św. Anny w czasach staropolskich s. 87–94; Pospieszna Barbara: Prace remontowe w kaplicy św. Anny w świetle dokumentów z tzw. romantycznej restauracji s. 95–100; Chodyński Antoni Romuald: Ikongrafia kaplicy św. Anny s. 101–143; Witkiewicz-Pałka Ewa: Oszklenia witrażowe w kaplicy św. Anny s. 145–156; Mierzwiński M., Jonakowski Mirosław: Prace konserwatorskie w latach 1945–2016 s. 157–171; Zawadzki Wojciech: Pochówki jezuitki w kaplicy św. Anny na Zamku Wysokim w Malborku s. 173–181; Bury Magdalena, Gołembnik Andrzej: Wstępne wyniki interdyscyplinarnych badań archeologicznych krypty „jezuickiej” w kaplicy św. Anny s. 183–200.

Toż. Wyd. 2. 2016.

3730. KAPLICZKI i figury na terenie gminy Haczów. Praca zbior. pod red. Krystyny Wojtoń. Trzeźniów–Krosno 2015 Hedom 8° ss. 174, nlb. 2, il.

Z treści: Kościńska Halina: Kapliczki – świadkowie historii, chwała Bogu i ich znaczenie w życiu wsi s. 7–14; Realizacja projektu „Kapliczki i figury na terenie gminy Haczów” s. 15–17; Najstarsze kapliczki i figury na terenie gminy Haczów [zdjęcia] s. 25–87; Kapliczki i figury z XX i XXI wieku [zdjęcia] s. 89–174.

3731. KARCZEWSKI Dariusz: Urbanizacja regionu nadgoplańskiego do połowy XVI w. *Studia z Dziejów Pogranicza Kujawsko-Wielkopolskiego*. T. 1: 2011 s. 25–30.

Od średniowiecza.

3732. KAROL Korn [1852–1906]. Budowniczy miasta. Red. Dorota Wiewióra. Bielsko-

-Biała 2016 Oficyna Drukarsko-Wydawnicza Akant, Jerzy Hanus, Andrzej Konderla 8° ss. 48, il.

Z treści: Chojecka Ewa: Przywracanie pamięci Karola Kor-na [1852–1906] jako budowniczego miasta s. 9–13; Janoszek Ewa: Karl Korn – szkic do biografii z rodziną w tle s. 14–46; Katalog obiektów projektowanych i budowanych przez Karla Korna (układ chronologiczny). Oprac. E. Janoszek s. 47–48.

3733. KASIBORSKI Andrzej: Drewniane stropy w kamienicy przy Rynku 4 w Lublinie. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. [T.] 16: 2014 s. 370–374, streszcz. ang.

XVII w.

3734. KASIBORSKI A.: Pałac Sobieskich przy ul. Bernardyńskiej w Lublinie. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. [T.] 15: 2013 s. 268–276, streszcz. ang.

XVI–XX w.

3735. KASIBORSKI A.: Renesansowy strop w kamienicy przy ul. Grodzkiej 26 w Lublinie. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. [T.] 15: 2013 s. 277–281, streszcz. ang.

3736. KASIBORSKI A.: Wieża przy kościele oo. dominikanów w Lublinie (c.d.). *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. [T.] 16: 2014 s. 234–238, streszcz. ang.

[Cz. 1]. *Tamże*. [T.] 12: 2010.

3737. KĘDZIERSKI Dariusz: [Ulice Łodzi]. Ulica dobrej starej nazwy. Nawrot. *Kronika Miasta Łodzi*. [R. 26:] 2016 nr 1 s. 235–241.

Toż. Kopczyńskiego. Dawniej Zagajnikowa. *Tamże* nr 2 s. 197–204.

Toż. Limanowskiego. Najdłuższa ulica Bałut. *Tamże* nr 3 s. 242–255.

Toż. Wojska Polskiego. Ulica wielu historii. *Tamże* nr 4 s. 211–223.

3738. KĘSKA Piotr: Projekt koncepcyjny rewitalizacji przedwojennej miejscowości uzdrowiskowej Garbatki-Letnisko (Ośrodek Uzdrowiskowo-Wypoczynkowy „Polanka”). Conceptual project of revitalization of prewar spa town Garbatka-Letnisko (Holiday-Health Resort „Polanka”). Tł. Joanna Sabiniewicz. Poznań 2015 Uniw. Artystyczny 8° ss. 139, il.

Tekst równol. pol., ang.

XIX–XXI w.

3739. KIELCE – kształtowanie przestrzeni współczesnego miasta z zachowaniem historycznych obrazów. Praca pod red. Elżbiety Szot-Radziszewskiej. Kielce 2016 Wydaw. Politech. Świętokrzyskiej 8° ss. 160, il., streszcz. ang. Politech. Świętokrzyska. Wydż. Budow-

nictwa i Architektury. (Nauki Techniczne) (Monografia; 5).

Z treści: Piotrowicz Dariusz: Uwarunkowania historyczno-przestrzenne nowego zagospodarowania lokacyjnego rynku w Chęcinach s. 28–51; Doroz-Turek Małgorzata: Zachowane i utracone dziedzictwo historycznej architektury we współczesnych Kielcach s. 52–62; Banachowska Agnieszka: Rewitalizacja budynku przy ulicy Kapitulnej 2 w Kielcach. Dialog ze strukturami miejskimi s. 94–99; Juruś Jagoda: Możliwość adaptacji kamienic i rezydencji miejskich w Kielcach na przykładzie obiektów autorstwa budowniczego Guberni Kieleckiej Franciszka Ksawerego Kowalskiego s. 100–112; Roszak-Kwiatkiewicz Paweł: Historia kościoła Niepokalanego Serca Najświętszej Maryi Panny w Kielcach oraz jego renowacja w kontekście odbioru społecznego s. 113–121; Pak Marek: Sieć kaplic filialnych Kieleckiej Parafii Katedralnej zbudowanych z inicjatywy księdza Józefa Cwiklińskiego s. 122–131.

3740. KIEŁBASA Bartosz: Cmentarz ewangelicki w Felicjanowie koło Władysławowa. *Kronika Wielkopolski*. 2016 nr 3 s. 109–114.

XVIII–XX w.

3741. KIEŻUN Daria, Hawrylak Maciej: Zbigniew Macków. Wrocław 2016 Stow. Architektów Pol. Oddz.; Biuro Festiwalowe Impart 2016 8° ss. 93, nlb. 3, il. SARP – Wrocław. (Wrocławscy Mistrzowie Architektury. Wrocław Masters of Architecture).

Tekst równol. pol., ang.

3742. KLEMANTOWICZ Dariusz: Zabytkowa kamienica przy ul. Sienkiewicza 21 w Łodzi. *Zeszyty Wiejskie*. [Z.] 22: 2016 s. 515–525, streszcz. ang.

XIX–XXI w.

3743. KLUZ Paulina: Analogia ad legendum. Funkcja znaczeniowa, użytkowa i kompozycyjna dwóch ambon w kościele oo. Dominikanów w Lublinie. *Folia Historica Cracoviensia*. Vol. 22: 2016 s. 141–155, streszcz. ang.

Z XVIII w.

3744. KMIECIK Piotr: Fasada dzierżoniewskiej synagogi – próba rekonstrukcji. *Rocznik Dzierżoniewski*. T. 25: 2015 [dr.] 2016 s. 5–9.

Zaprojektowana przez Ewalda Böttgera i wzniesiona w 1875 r.

3745. KNYŻEWSKI Marcel: Zamek w Działdowie na tle architektury obronnej Zakonu. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 59:] 2015 nr 2 s. 255–267.

3746. KOLA Juliusz: Dzieje kościoła pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Kaszczorku. Pelplin 2016 Bernardinum 8° ss. 40, il.

Obecnie część Torunia, XIII–XXI w.

3747. KOMORNICKI Łukasz: Willa pod Minerwą. Historia domu rodziny Komornickich na krakowskich Dębnikach. Kraków 2015

Collegium Columbinum 16° ss. 213, nlb. 1, il., mapy. (Biblioteka Tradycji; nr 76).

Lata 1880–2015.

3748. KOMOROWSKI Waldemar: Średnio-wieczne domy krakowskie (od lokacji miasta do połowy XVII wieku). Kamienice, pałace miejskie i rezydencje kanoniczne, trwałość gotyckiego modelu w nowożytności. Kraków 2014 Muzeum Nar.; Tow. Wydawnicze „Historia Iagellonica” 8° ss. 283, nlb. 1, tabl. 128, il., streszcz. ang. (Prace Naukowe Muzeum Narodowego w Krakowie; t. 4).

3749. [KONIECZKA Edmund]: Album. Detale i fragmenty architektoniczne kamienic gniewkowskich. Gniewkowo–Inowrocław 2016 Drukarnia Pozkał 8° ss. nlb. 6, 121, il.

3750. KONSTANTY Michał: Mosty w parku zamkowym w Pszczynie w XIX i pierwszej połowie XX wieku. *Szkice Archiwalno-Historyczne*. Nr 13: 2016 s. 191–199, streszcz. ang., niem.

3751. KORPYSZ Sławomir, Lubaszewski Zbigniew: Obiekty zabytkowe Chełma i powiatu chełmskiego. Zabytki architektury i budownictwa. Wyd. 2 uzup. Chełm 2016 TaWa Taurogiński Waldemar 8° ss. 152, il. PTTK Oddz. im. Kazimierza Janczykowskiego w Chełmie. Komisja Opieki nad Zabytkami.

Wyd. 1. 2008.

3752. KOSTKA Krzysztof: Cmentarz wojenny Armii Radzieckiej w Nowogrodźcu w powiecie bolesławieckim. *Studia Zachodnie*. [T.] 16: 2014 s. 237–248, streszcz. ang.

3753. KOSTKA-BIENKOWSKA Zofia: Jarosławskie corso. Historia ulicy Grunwaldzkiej i Krakowskiej. Współpr. Barbara Kościelny. Jarosław 2016 Muzeum w Jarosławiu Kamienica Orsettich 8° ss. 51, il.

XIX–XX w.

3754. KOŚCIÓŁ Najświętszej Maryi Panny na Zamku Wysokim w Malborku. Dzieje, wystrój, konserwacja. Pod red. Janusza Hochleitnera i Mariusza Mierzwińskiego. Wyd. 1. Malbork 2016 Muzeum Zamkowe 4° ss. 327, il., streszcz. ang.

Wyd. 2. 2016.

XIV–XXI w.

3755. KOTASZEWICZ Teresa: Tadeusz Tołwiński 1887–1951. Architekt, urbanista, twórca Polskiej Szkoły Urbanistyki. Warszawa 2016 Oficyna Wydawnicza Politech. Warszawskiej 4° ss. 187, il.

3756. KRAŚNICKI Andrzej jun., Rembas Michał, Rosa Izabela: Podziemny Szczecin. Cz. 1. Szczecin 2016 Bartek Michał Rembas 8° ss. 192, il.

XVIII–XXI w.

3757. KRUPA Michał: Przemiany architektoniczne Skawiny na przełomie XIX i XX wieku. Cz. 2: Obiekty użyteczności publicznej. Architectonic transformation of Skawina at the turn of the 19th and 20th century. Part 2: Public utility buildings. *Wiadomości Konserwatorskie*. Nr 42: 2015 s. 44–53.

Tekst równol. pol., ang.

Cz. 1 pt. Przemiany architektoniczne Skawiny w 2 połowie XIX i na początku XX wieku. *Tamże*. Nr 35: 2013.

3758. KRZYŚLAK Bolesław, Kurzawa Zofia: Fasada kościoła „na Łazarzu” w Poznaniu. Projekt Maksymiliana Wilczewskiego. *Ecclesia*. T. 10: 2015 s. 177–192, streszcz. ang.

Z XIX w.

3759. KUBEJKO-POLAŃSKA Ewa: Zmiany struktury funkcjonalno-przestrzennej terenów zabudowanych i zurbanizowanych dawnych miast przemysłowych w Regionie Wschodnim. *Folia Oeconomica Cracoviensia*. Vol. 55: 2014 s. 35–60.

3760. KUC Witold: Kamień w budowłach Wieliczki. *Studia i Materiały do Dziejów Żup Solnych w Polsce*. T. 29: 2014 s. 99–128, streszcz. ang.

XIII–XX w.

3761. KUCHARCZYK Ryszard Bogdan: Historia zamku w Grudziądzu. Cz. 1: Źródła historyczne. Współaut. Monika Kucharczyk. Grudziądz 2016 Ryszard Bogdan Kucharczyk 4° ss. 180, il.

3762. KUCZYŃSKA Jadwiga: Kościół farny św. Michała w Lublinie. Wyd. 2, rozsz. Lublin 2016 Tow. Nauk. KUL 8° ss. 290, nlb. 4, tabl. 23, il., streszcz. niem. Tow. Nauk. KUL. (Źródła i Monografie; 428).

Wyd. 1. 2004.

3763. KULESZA Krzysztof: Ustalenia dotyczące udziału Franciszka B. Lilpopa przy projektowaniu willi Lutosławskich w Drozdowie. *Biuletyn Konserwatorski Województwa Podlaskiego*. Z. 22: 2016 s. 241–245, streszcz. ang.

1 poł. XX w.

3764. KUMOR-MIELNIK Joanna: Budownictwo kościołów parafialnych (archi)diecezji lubelskiej w latach osiemdziesiątych i jego kontynuacja w latach dziewięćdziesiątych

XX wieku. Zestawienie statystyczne. *Rocznik Lubelski*. T. 42: 2016 s. 191–209, streszcz. ang.

3765. KUPRJANIUK Stanisław: Mała architektura sakralna na Warmii do 1945 roku ze szczególnym uwzględnieniem kapliczek. Olsztyn 2016 Wydaw. Mantis 8° ss. 375, tabl. 2, il., streszcz. niem.

Od XVII w.

3766. KUPRJANIUK S.: Problemy z klasyfikacją obiektów małej architektury na przykładzie pomnika wojennego w Długoborze. *Studia Etckie*. [T.] 17: 2015 nr 3 s. 225–236, streszcz. ang.

3767. KURCZEWICZ Monika: Synagoga w Modliborzycach. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. [T.] 17: 2015 s. 269–280, streszcz. ang.

XVIII–XX w.

3768. KUŚNIERZ Kazimierz: Kierunki rozwoju urbanistyki nowożytnej w Polsce południowo-wschodniej. Geneza, modele urbanistyczne, przykłady. Directions of modern urban development in south-eastern Poland. Origins, urban models, examples. *Wiadomości Konserwatorskie*. Nr 41: 2015 s. 99–106.

Tekst równol. pol., ang.

3769. KUŚNIERZ-KRUPA Dominika, Krupa Michał: Zmiany w aranżacji placów rynkowych miast lokacyjnych w Polsce południowo-wschodniej po 1945 roku (na wybranych przykładach). Changes in arranging market squares of foundation towns in the south-eastern Poland after 1945 (selected examples). *Wiadomości Konserwatorskie*. Nr 41: 2015 s. 49–58.

Tekst równol. pol., ang.

3770. LASEK Piotr, Szczepański Seweryn: Z dziejów pewnego zastawu, czyli „zamek” Deutsch-Eylau alias „dwór” Gross-Werder. *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 78: 2016 nr 3 s. 431–457, streszcz. ang.

Próba rekonstrukcji zabytku z Ilawy (woj. warmińsko-mazurskie), XIV–XVIII w.

3771. LENDA medii aevi. Średniowieczne zabytki dawnego opactwa w Łądzie – nowe odkrycia, najnowsze badania. Red. Janusz Nowiński; przy współpr. Przemysława Mrozowskiego. Łąd–Poznań–Warszawa 2015 Tow. Nauk. Franciszka Salezego 8° ss. 167, il.

Treść: Goszczyńska Jolanta: Wprowadzenie s. 6–7; Łużyńska Ewa: Badania architektoniczne średniowiecznego klasztoru w Łądzie s. 10–31; Kunkel Robert: Jednopoportowe średniowieczne kapitułarze klasztorne w Polsce – funkcja

a symbolika s. 32–40; Miedziak Witold: Czternastowieczna dekoracja rzeźbiarska klasztoru cystersów w Łądzie s. 42–61; Mrozowski P., Nowiński J.: „Tkanina herbowa z Łądu” i zespół trzynastowiecznych tkanin dekorujących relikwie „Undecim Milium Virginum” w ołtarzu św. Urszuli w Łądzie s. 64–87; Mrozowski P.: Wątki polityczne i dworskie w programie malowideł ściennych w oratorium św. Jakuba Apostoła w klasztorze cysterskim w Łądzie s. 88–106; Matyaszczyk Dorota: Czy Kazimierz Wielki ufundował tzw. kielich kaliski dla opactwa cystersów w Łądzie? s. 108–124; Nowiński J.: „Tryptyk z Łądu” s. 126–139; Głogowska Katarzyna: „Tryptyk z Łądu” w pracowni konserwatora s. 140–155.

Rec.: Rupiewicz Roman, *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 78: 2016 nr 3 s. 561–570.

3772. LERCH Franciszek: Krzyże i kapliczki na terenie parafii Biedrzychowice. Biedrzychowice–Opole 2015 Studio Impreso Przemysław Biliczak 8° ss. 72, il.

3773. LESISZ Zbigniew, Musielewicz Irena, Musielewicz Stanisław: Stary zwoleński cmentarz grzebalny. Zwoleń–Puławy 2016 PGH „Pewnik” 8° ss. nlb. 114, il. (Biblioteka Zwoleńska im. dr Jana Pawłowskiego).

XIX–XXI w.

3774. LEWANDOWSKI Robert: Linia otwocka jako pasmo historyczno-urbanistyczne? *Rocznik Józefowski*. T. 2: 2016 s. 35–47.

Dzieje i urbanistyka regionu usytuowanego wzdłuż Drogi Żelaznej Nadwiślańskiej wybudowanej w l. 1874–1877.

3775. LEWCZUK Jarosław: Rozpoznanie archeologiczne obiektów sakralnych na terenie województwa lubuskiego. *Adhibenda*. [Nr] 2: 2015 s. 133–160.

3776. LIPKO Monika: Modernistyczna architektura Radomia okresu międzywojennego. *Zabytki na Mazowszu*. [T. 1:] 2012 s. 12–21.

3777. LISOWSKA Agnieszka: Ewangelicka Szkoła Ludowa dla Chłopców. *Miscellanea Oleśnickie*. [R. 2:] 2016 nr 1/2 s. 4–14.

W Oleśnicy, z pocz. XX w.

3778. LWÓW. Miasto, architektura, modernizm. Pod red. Bohdana Cherkesa i Andrzeja Szczerskiego. Wrocław 2016 Muzeum Architektury 4° ss. 477, nlb. 2, il.

3779. ŁAKOMY Katarzyna: Wille miejskie Katowic. Wyd. 2 zm. Katowice 2015 Muzeum Śląskie – Muzeum Rejestrowane 4° ss. 303, nlb. 1, il., streszcz. ang., niem.

Wyd. 1. 2011.

3780. ŁAKOMY K., Steurer-Jurek Anna: Układy dworsko-folwarczne w ich kształcie w 2. połowie XIX i z początku XX wieku w krajobrazie współczesnego miasta. *Rocznik Muzeum Górnosląski Park Etnograficzny*

w *Chorzowie*. [T.] 4: 2016 s. 52–74, streszcz. ang.

3781. ŁOZA Katarzyna: Cmentarz Łyczakowski we Lwowie. Współpr. Chrystyna Charczuk. Wrocław 2016 Ossolineum 8° ss. 344, nlb. 2, tabl. k. 1, il.

3782. ŁUCZYŃSKI Romuald M[ariusz]: Zamki, dwory i pałace w Sudetach. Wyd. 2 popr., zm., poszerz. Legnica 2016 Stow. na Rzecz Rozwoju Państw. Wyższej Szkoły Zawodowej im. Witelona 4° ss. 591, il., mapy.

XI–XXI w.
Wyd. 1. 2008.

3783. ŁUGOWSKI Piotr: Kościół św. Rocha w Lipkowie. *Zabytki na Mazowszu*. [T. 1:] 2012 s. 38–45.

XVIII–XXI w.

3784. ŁUGOWSKI P.: Uwagi o architekturze i wystroju kościoła Reformatorów w Sienicy. *Pietas et Studium. Rocznik Wyższego Seminarium Duchownego Prowincji Matki Bożej Anielskiej Zakonu Braci Mniejszych w Krakowie*. T. 5: 2013/2014 s. 213–225, streszcz. wł.

3785. ŁUPIENKO Aleksander: Kamienice czynszowe Warszawy 1864–1914. Warszawa 2015.

Rec.: Śmiechowski Kamil, *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 16: 2016 s. 234–235; Witkowska-Krych Agnieszka, *Kronika Warszawy*. 2016 nr 2 s. 148–150; Zabłocka-Kos Agnieszka, *Acta Poloniae Historica*. [T.] 114: 2016 s. 317–323.

3786. MAJ Euzebiusz: Renesansowe ogrody klasztorne Karmelitów i Karmelitanek Bosych w Lublinie. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. [T.] 18: 2016 s. 197–209, streszcz. ang.

3787. MAJCZYK Joanna, Tomaszewicz Agnieszka: Anna i Jerzy Tarnawscy. Wrocław 2016 Stow. Architektów Pol. Oddz.; Biuro Festiwalowe Impart 2016 8° ss. 103, nlb. 3, il. SARP – Wrocław. (Wrocławscy Mistrzowie Architektury. Wrocław Masters of Architecture).

Tekst równol. pol., ang.
XX–XXI w.

3788. MALICKI Wojciech: Tajemnice Małego Wawelu. Baranów Sandomierski 2015 Daję Słowo 8° ss. 94, il.

Zamek w Baranowie Sandomierskim.
Toż. Wyd. 2, rozsz. Baranów Sandomierski–Tarnobrzeg 2016 ss. 111, il.

3789. MALIK Rafał: Nowe Brzesko. Charakterystyka rozplanowania układu przestrzen-

nego miasta z połowy XVI wieku w oparciu o wyniki badań nad wielkością i kształtem działki siedliskowej. Nowe Brzesko. Planning characteristics town spatial layout since the mid–16th century, based on results of research on the size and shape of settlement plots. *Wiadomości Konserwatorskie*. Nr 41: 2015 s. 74–83.

Tekst równol. pol., ang.

3790. MALIK R.: Słomniki. Charakterystyka budowy przestrzennej miasta średniowiecznego w oparciu o analizę wielkości działki lokacyjnej. Słomniki. Characteristics of a spatial layout of a medieval town based on the analysis of a settlement plot size. *Wiadomości Konserwatorskie*. Nr 33: 2013.

Polem.: Skrzężyna Klaudia: Wokół lokacyjnego układu urbanistycznego miasta Słomnik. Around the layout of the city Słomnik. *Tamże*. Nr 40: 2014; Repl.: Malik R.: Wokół Słomnik. Around Słomniki. *Tamże*. Nr 41: 2015 s. 117–118.

3791. MALIK R.: Średniowieczne lokacje miejskie nad Rabą. Uście Solne. Ze studiów nad budową i kształtem miasta lokacyjnego w oparciu o analizę wielkości działki lokacyjnej. Medieval towns founded on the River Raba. Uście Solne. Studies on building and shape of a charter town based on the analysis of the settlement plot size. *Wiadomości Konserwatorskie*. Nr 42: 2015 s. 71–79.

Tekst równol. pol., ang.

3792. MALIK R.: Tymbark. O budowie i kształcie miasta lokacyjnego w oparciu o analizę wielkości i kształtu działki lokacyjnej. Tymbark. Building and shape of the chartered town based on the analysis of the size and shape of a settlement plot. *Wiadomości Konserwatorskie*. Nr 43: 2015 s. 28–37.

Tekst równol. pol., ang.

3793. MAŁA architektura sakralna Kaszub. Perspektywa antropologiczna. The small sacred architecture of Kashubia. An anthropological perspective. Red. Katarzyna Marciniak. Gdańsk 2016 Muzeum Nar. 8° ss. 322, nlb. 2, tabl. 32, il.

Tekst równol. pol., ang.

Treść: Walkusz Jan: Kapliczki i krzyże przydrożne jako zapis dziejów Pomorza Nadwiślańskiego i losów jego mieszkańców. Chapel-shrines and roadside crosses as a history of Vistula Pomerania and its people s. 11–50; Perszon Jan: Kaszubskie kapliczki. Perspektywa antropologiczna. Kashubian chapel shrines. An anthropological perspective s. 53–83; Marciniak K.: Oblicza małej architektury sakralnej Kaszub i Pomorza Zachodniego. The faces of small sacred architecture in Kashubia and West Pomerania s. 85–109; Chwieduk Agnieszka: Miejsca pamięci i „zapomnienia”. Śliwicka nekropolia z Polski i przypadek cmentarza z Sápanta w Rumunii s. 111–154; Toczek Sławomir: Cechy małych obiektów architektury sakralnej na przykładzie analizy porównawczej kaszubskich i sądeckich zespołów krajobrazowych. The features of small sacred architecture based

on a comparative analysis of the Kashubian and Sącz landscapes s. 155–179; Bednarek Agnieszka: Przedstawić Tajemnicę. Ikonofera i ikonografia kaszubskich kapliczek maryjnych – analiza wybranych przykładów. To Present a Mystery. The iconosphere and iconography of Kashubian chapel-shrines of the Virgin Mary – an analysis of selected examples s. 181–212; Konczal Agata Agnieszka: Co skrywa las? Bory Tucholskie, ich kapliczki i krzyże. What is hidden in the forest? Tuchola Forest, it's chapel-shrines and crosses s. 213–250; Elwart Waldemar: Boże Męki. Przydrożne kapliczki. Geneza, rola i historia małej architektury sakralnej. Divine Sufferings. Wayside chapel-shrines. The origin, role and history of small sacred architecture s. 253–283; Szaszkiwicz Marta: Współczesne intencje stawiania kapliczek na Pomorzu – analiza wyników badań terenowych. The contemporary intentions behind the building of chapel-shrines in Pomerania – a field research analysis s. 285–310; Baszczyńska-Gosz Urszula: Kapliczki z Wodnicy [k. Ustki] – studium przypadku. The chapel-shrines of Wodnica – a case study s. 313–322.

3794. MAŁACHOWICZ Maciej: Kamienica „Pod złotym gryfem”, ul. Łukowa 2 w Świdnicy. *Rocznik Świdnicki*. T. 43: 2015 [dr.:] 2016 s. 119–132.

Dzieje od XIV w.

3795. MARAŚKIEWICZ Jan: Dwór w Romanowie, dom rodzinny J. I. Kraszewskiego. Budowa, przebudowa i rekonstrukcja. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. [T.] 18: 2016 s. 210–218, streszcz. ang.

XVIII–XXI w.

3796. MARAŚKIEWICZ J.: Leśna Podlaska – Kaplica zjawienia w zespole klasztornym oo. Paulinów. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. [T.] 17: 2015 s. 313–320, streszcz. ang.

XVII–XX w.

3797. MATERIAŁY do dziejów sztuki sakralnej na ziemiach wschodnich dawnej Rzeczypospolitej. Cz. 1: Kościoły i klasztory rzymskokatolickie dawnego województwa ruskiego. T. 21: Katedra łacińska we Lwowie. Oprac. Jakub Adamski, Marcin Biernat, Jan K. Ostrowski, Jerzy T. Petrus. Kraków 2013.

Rec.: Miśkowiec Maciej: Lwowska katedra łacińska. *Rocznik Lwowski*. 2014/2016 [dr.:] 2016 s. 292–302.

3798. MATERIAŁY do dziejów sztuki sakralnej na ziemiach wschodnich dawnej Rzeczypospolitej. Cz. 4: Kościoły i klasztory rzymskokatolickie dawnego województwa trockiego. T. 3: Kościoły Grodna. Oprac. Maria Kałamajska-Saeed, Dorota Piramidowicz. Kraków 2016 Międzynar. Centrum Kultury 8° ss. 226, nlb. 1, tabl. 200, il. Międzynar. Centrum Kultury w Krakowie.

T. 1. 2012.

3799. MATERIAŁY do dziejów sztuki sakralnej na ziemiach wschodnich dawnej

Rzeczypospolitej. Cz. 5: Kościoły i klasztory rzymskokatolickie dawnego województwa brzeskolitewskiego. T. 3. Red. nauk. Dorota Piramidowicz. Kraków 2016 MCK 8° ss. 434, nlb. 2, tabl. 397, il. MCK.

Treść: Piramidowicz D.: Wstęp s. 7–16; [Mapy i plany] s. 18–21; Piramidowicz D., Zgliński Marcin: Pińsk – zarys dziejów miasta s. 23–31; Michalczyk Zbigniew: Kościół p.w. Św. Stanisława Biskupa Męczennika i Kolegium Jezuitów w Pińsku s. 33–113; Piramidowicz D.: Kościół i klasztor dominikanów p.w. Św. Dominika w Pińsku s. 115–132; Zgliński M.: Kościół komunistów p.w. Św. Karola Boromeusza w Pińsku s. 133–145; Michalczyk Z.: Kościół p.w. Św. Michała Archanioła i klasztor bernardynów w Pińsku s. 147–166; Piramidowicz D.: Kościół i klasztor karmelitów bosych p.w. Najśw. Marii Panny Szkaplerznej i Św. Kazimierza w Pińsku s. 167–175; Kolendo-Korczak Katarzyna: Kaplica i klasztor Kongregacji Mariae Vitae (mariańskich) w Pińsku s. 177–183; Piramidowicz D.: Kościół p.w. Matki Boskiej Bolesnej w Pińsku s. 185–191; Uchowicz Katarzyna: Kaplica przy Szpitalu Sejmikowym w Pińsku s. 193–195; Uchowicz K.: Kościół parafialny p.w. Św. Trójcy w Bezdzięży s. 197–219; Oleńska Anna: Kaplica p.w. Podwyższenia Krzyża Św. w Duboi s. 221–238; Michalczyk Z.: Kościół parafialny p.w. Św. Anny i klasztor benedyktynów w Horodyszczu s. 239–274; Kolendo-Korczak K.: Kościół parafialny p.w. Podwyższenia Krzyża Św. w Janowie Poleskim s. 275–291; Zgliński M.: Kościół parafialny p.w. Matki Boskiej Królowej Korony Polskiej w Lemieszewiczach s. 293–297; Michalczyk Z.: Kościół parafialny p.w. Św. Piotra i Pawła w Łahiszynie s. 299–313; Zgliński M.: Kaplica pałacowa w Mołodowie s. 315–320; Zgliński M.: Kościół parafialny p.w. Przemienienia Pańskiego w Ochowie s. 321–329; Zgliński M.: Kościół parafialny p.w. Różańca Najśw. Marii Panny w Ołotyczach s. 331–333; Zgliński M.: Kościół filialny w Podhaciu s. 335–336; Zgliński M.: Kościół parafialny p.w. Św. Józefa Oblubieńca w Pohoście Zahorodzkim s. 337–343; Kolendo-Korczak K.: Kościół parafialny p.w. Najśw. Serca Jezusa w Porzecz s. 345–346; Zgliński M.: Kościół filialny w Sosznie s. 347–349; Michalczyk Z.: Kościół parafialny p.w. Podwyższenia Krzyża Św. w Telechanach s. 351–355.

T. 1. 2013.

3800. MATŁAWSKA Halina: Kościół świętego Jana Nepomucena w Zwierzyncu. Zwierzyniec 2016 Halina Matławska 8° ss. 210, nlb. 1, il., mapy.

XVIII–XX w.

3801. MAZUREK Sławomir, Lorenc Marek W.: Kościół na wrocławskiej Leśnicy, krzyżowcy z czerwoną gwiazdą i ruda darniowa. Wrocław 2016 Studio Jasa 8° ss. 49, il.

Kościół św. Jadwigi, XIV–XIX w.

3802. MIASTA wielu religii. Topografia sakralna ziem wschodnich dawnej Rzeczypospolitej. Pod red. Melchiora Jakubowskiego, Maksymiliana Sasa i Filipa Walczyny; współpr. red. Zofia Antkiewicz, Jakub Kopczyński, Antoni Zakrzewski. Warszawa 2016 Muzeum Historii Polski 8° ss. 321, tabl. 16, il.

Treść: Ciara Stefan: Przedmowa s. 7–9; Jakubowski M.: Wprowadzenie s. 11–14; Cz. 1. Ziemie ruskie Korony s. 17–182; Cz. 2. Wielkie Księstwo Litewskie s. 185–302; Jakubowski M.: Zakończenie s. 303–304.

3803. MIEDZIAK Witold: Gotycka architektura kościoła farnego pw. Wniebowzięcia NMP i św. Stanisława BM we Wrześni. *Annales UMCS. Sec. L: Artes. Vol. 14: 2016* [nr] 1 s. 25–48, streszcz. ang.

3804. MIERZWA Teresa, Błażejowicz Ludwika: Dwór w Pysznicy. Pysznicza–Stalowa Wola 2016 Urząd Gm.; NADO Agencja Reklamowa 8° ss. 135, il.

XIX–XX w.

3805. MIĘDZYKRAJOWA Konferencja Naukowa „Piękno w sacrum”, 14–16 kwietnia 2016, Białystok. Red. Małgorzata Dolistowska, Radosław Kimsza. Białystok 2016 Buk 8° ss. 170, il. + 2 dyski optyczne (DVD).

3806. MIGRAŁA Leszek: Bazylika św. Małgorzaty w Nowym Sączu. Fot. Piotr Drożdżik. Nowy Sącz 2016 Druk. Goldruk 8° ss. 95, nlb. 1, il.

XIV–XXI w.

3807. MIROWSKI Roman: Świętokrzyski album. Cz. 6. Kielce 2016 Pellegrina; Roman Mirowski 8° ss. 168, il.

Katalog zabytków, XVI–XXI w.
Cz. 1. 2000.

3808. MISTEWICZ Marek: Dawny most przez Wisłę w Wyszogrodzie. W setną rocznicę budowy. The old bridge over the Vistula in Wyszogród. On the centenary of its construction. Tł. na jęz. ang. Aleksandra Szkudłapska. Warszawa 2016 Inst. Badawczy Dróg i Mostów. Branżowy Ośr. Informacji Nauk., Technicznej i Ekonomicznej Drogownictwa 4° ss. 480, nlb. 4, il. Inst. Badawczy Dróg i Mostów. (Studia i Materiały; z. 78).

Tekst równol. pol., ang.
Od 1915 r.

3809. MITTELALTERLICHE Architektur in Polen. Romanische und gotische Baukunst zwischen Oder und Weichsel. Bd. 1–2. Hrsg. von Christoffer Herrmann, Dethard von Winterfeld. Petersberg 2015 Michael Imhof Verlag 4° ss. 544, il.; 594, il.

Rec.: Jurkowlaniec Tadeusz, *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 78: 2016 nr 1 s. 181–183.

3810. MROZEK Sławomir: Cmentarze wojaskowe z I wojny światowej w powiecie gorlickim. *Limes*. Nr 2: 2009 s. 140–154, streszcz. ang.

3811. MYJAK Józef: Przeszłości znaki przydrożne. Kapliczki, figury, krzyże i pomniki gminy Ożarów. Sandomierz–Staszów–Ożarów 2016 Myjakpress „Folwark Miejski” Ośr. Ba-

dań Sandomierszczyzny; Szostakdruk; na zlec. Urzędu Miejskiego. 4° ss. 200, il. (Ożarowiana; 12) (Ziemia Ożarowska; 3).

3812. NAWROCKI Zbigniew: Historyczne kamienice w Toruniu. Gotyk. Toruń 2016 Firma Fotograficzno-Wydawnicza Photo Studio MW 8° ss. 151, il.

3813. NAZAR Andrzej: Tajemnice krakowskich budowli. Wyd. 2. Kraków 2016 Vis-a-vis/Etiuda 8° ss. 176, il.

Wyd. 1. Cz. 1. 2009; Cz. 2. 2013.

3814. NEKROPOLIE Warmii i Mazur. Pod red. Wiktora Knercera i Beaty Waclawik. Olsztyn 2016 AP 8° ss. 227, il. (Dziedzictwo Warmii i Mazur; t. 1) (Prace Historyczno-Archivalne Archiwum Państwowego w Olsztynie; 3).

Z treści: Knercer W.: Ślady na ziemi – cmentarze s. 9–14; Długozima Anna: Fenomen cmentarzy warmińskich i mazurskich w aspekcie ich położenia w krajobrazie s. 15–42; Jasiński Janusz: Historia Warmii i Mazur odczytywana na grobach s. 43–47; Manikowska Karolina: Cmentarze mennonickie jako pamiątka osadnictwa ołędzkiego na terenie dzisiejszego województwa warmińsko-mazurskiego s. 59–124; Jasiński J.: Z dziejów cmentarza Świętego Krzyża w Olsztynie w XIX w. s. 111–123; Kulyk Andrzej: Historia cmentarza parafialnego przy ulicy Sielskiej w Olsztynie s. 125–167; Knercer W.: Dawny cmentarz parafialny (obecnie komunalny) w Lidzbarku Warmińskim s. 169–180; Piotrowska Joanna: Kilka uwag przy okazji rozmyślań o potrzebie inwentaryzacji nowożytnych płyt nagrobnych z terenów Warmii i Prus s. 181–197; Żurkowska Tekla: Roślinność opuszczonych mazurskich cmentarzy, jej bogactwo i symbolika s. 199–216; Chłosta Jan: Narodziny Społecznego Komitetu Ratowania Dawnych Cmentarzy s. 217–223; Jasiński J.: Zanim powstał Społeczny Komitet Ratowania Dawnych Cmentarzy na Warmii i Mazurach – Wspomnienie s. 225–227.

3815. NIECIECKI Jan: Białostocki Ermitaż Jana Klemensa Branickiego. *Biuletyn Konserwatorski Województwa Podlaskiego*. Z. 22: 2016 s. 67–98, streszcz. ang.

XVIII w.

3816. NIEMIRKA Bogusław: Rozwój przestrzenny Sokołowa Podlaskiego od średniowiecza do XVIII wieku. *Sokołowski Rocznik Historyczny*. T. 2: 2014 s. 49–93.

3817. NIJAK Rafał: Rekonstrukcja zabudowań kompleksu dawnego klasztoru Bernardynów w Tarnowie. Warszawa–Tarnów 2016 Wydaw. Diec. Tarnowskiej Biblos 4° ss. 41, il.

Z XV–XVI w.

3818. NIZIOŁEK Piotr: Wielka Synagoga w Białymstoku. The Great Synagogue in Białystok. Tł. na jęz. ang. Katarzyna Niziołek. Białystok 2016 Muzeum Podlaskie 8° ss. 19, nlb. 1, il.

Tekst równol. pol., ang.

3819. NOWAK Gabriela: Kolegialna 6 – krótka historia płockiej kamienicy. *Nasze Korzenie*. Nr 11: 2016 s. 68–73.

Siedziba ekspozycji art déco Muzeum Mazowieckiego, XIX–XX w.

3820. NOWAK Józef: Kościół pw. św. Wita w Tuliszkowie. Tuliszków–Bydgoszcz 2016 Koronis 4° ss. 111, nlb. 1, il.

XII–XXI w.

3821. OCHNIAK-DUDEK Klementyna: Przemiany otoczenia nadszybia szybu Daniłowicza i Parku Kingi w Wieliczce. *Studia i Materiały do Dziejów Żup Solnych w Polsce*. T. 30: 2015 s. 7–32, streszcz. ang.

XVII–XXI w.

3822. OD BET Tahary do Domu Mendelsohna. Projekt Ericha Mendelsohna [1887–1953] w rodzinnym Olsztynie. Koordynacja wyd. Ewa Romanowska, Kornelia Kurowska. Olsztyn 2016 Urząd Miasta; Stow. Wspólnota Kulturowa „Burussia” 8° ss. 99, nlb. 1, tabl. 16, il.

Treść: Leiserowitz Ruth: Ślady Ericha Mendelsohna w Prusach Wschodnich s. 9–23; Bętkowski Rafał: Erich Mendelsohn, doktor Kammitzer i olsztyńska Bet Tahara s. 25–51; Martino Julia: Prace konserwatorskie i restauratorskie we wnętrzach domu przedpogrzebowego Bet Tahara w Olsztynie s. 53–60; Koch Suse: Między tradycją żydowską a grupą Błękitny Jeździec. Pierwsze dzieło Ericha Mendelsohna s. 61–80; Kurowska K., Romanowska E.: Od Bet Tahary do Domu Mendelsohna – adaptacja i nowa funkcja obiektu zabytkowego s. 81–89; Biogram Ericha Mendelsohna ze spisem najważniejszych dzieł s. 91–100; Aneks z ilustracjami s. 101–116.

3823. OKOWIŃSKI Leon: Kościół pw. Stanisława Kostki w Sulechowie. Sulechów–Zielona Góra 2016 E-Studio Robert Jacyno 8° ss. 48, il.

XVIII–XXI w.

3824. OLSZACKI Tomasz, Różański Artur: Zamek w Gołańczy. Dzieje i architektura od połowy XIV po schyłek XVIII stulecia. Gołańcz castle. History and architecture from the mid-fourteenth century to the end of eighteenth century. Gołańcz 2015.

Rec.: Kurzawa Zofia, *Kronika Wielkopolski*. 2016 nr 4 s. 97–99.

3825. OMILANOWSKA Małgorzata: Kreacja, konstrukcja, rekonstrukcja. Studia z architektury XIX–XXI wieku. Warszawa 2016 Inst. Sztuki PAN 8° ss. 474, il.

3826. OMILANOWSKA M.: Odbudowa Kalisza po zniszczeniach 1914 roku. *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 78: 2016 nr 4 s. 663–686, streszcz. ang.

3827. OSTROWSKI Grzegorz: Nagrobki niemieckich żołnierzy na ziemi gobińskiej do

1945 r. Wstęp do analizy porównawczej. *Koło Historii*. Nr 18: 2016 s. 219–233, streszcz. ang., niem., fr.

XIX–XX w.

3828. OSZCZANOWSKI Piotr, Dobrzyński Arkadiusz: Pod Złotym Słońcem, Rynek 6 we Wrocławiu. Dom mieszczan, rezydencja władców, arcydzieło architektury. Wrocław 2016 ZNiO 8° ss. 162, nlb. 2, il. (Osso Wczoraj i Dziś).

XIII–XXI w.

3829. PAŁACYK Rosta. Intrygujące piękno detali. Praca pod red. Anny Bojanowicz-Pollakowej; przy współpr. Bożeny Glondys-Kadeli, Jadwigi Markiel. Wyd. 2 uzup. Bielsko-Biała 2016 Wyzd. Kultury i Sztuki Urzędu Miejskiego. 8° ss. 89, il. PBW w Bielsku-Białej.

W Bielsku-Białej, XX–XXI w.

3830. PASEWICZ-RYBACKA Magdalena: Architektura stacji Kolei Nadzalewowej w Tolkmicku. *Masovia*. [T.] 14: 2016 s. 39–51.

XIX–XX w.

3831. PATOCZKA Piotr: Stan zachowania świeckiego budownictwa drewnianego w województwie podkarpackim. Współpr. Agata Gajek, Agnieszka Wójcik. Rzeszów 2016 Stow. na Rzecz Rozwoju i Promocji Podkarpacia „Pro Carpathia” 8° ss. 263, nlb. 1, il.

XIX–XXI w.

3832. PAWŁOWSKI Kamil: Ratusz w Ząbkowicach Śląskich. Historia i architektura. Ząbkowice Śląskie–Nowa Ruda 2016 Bibl. Publ. M. i Gm. im. Księgi Henrykowskiej; Usługi Poligraficzne Bogdan Kokot vel Kokociński 8° ss. 57, il.

XIX–XX w.

3833. PENCARSKI Kacper: Gmach poczty w Człuchowie w świetle dokumentacji Naczelnej Dyrekcji Pocht w Bydgoszczy (Oberpostdirektion Bromberg) i Naczelnej Dyrekcji Pocht w Koszalinie (Oberpostdirektion Köslin) z lat 1886–1920. *Nasze Pomorze*. Nr 16: 2014 [dr.:] 2015 s. 115–124.

3834. PENDRASZEWSKI Mariusz: Tragiczny koniec dworu Gościckich w Lelicach. *Nasze Korzenie*. Nr 10: 2016 s. 54–59.

Z 2 poł. XIX w., splonął w 2016 r.

3835. PIERWSZE systematyczne badania archeologiczne na zamku Chojnik. [Aut.] Anna Kubicka [i in.]. *Silesia Antiqua*. T. 50: 2015 s. 117–131, streszcz. niem.

W Jeleniej Górze, XIV–XVII w.

3836. PIĘKNE, użyteczne, zbędne... Obiekty kolejowe w Polsce. Pod red. Michała Kapiasa i Dawida Kellera. Rybnik 2016 Muzeum 8° ss. 528, il., streszcz. ang.

Z treści: Dąbrosz-Drewnowska Paulina, Drewnowski Arkadiusz: Przemiany architektoniczne dworca kolejowego Szczecin Główny s. 11–34; Mielcarek Andrzej: Projekty budowy kolei Szczecin – Świnoujście przez Zalew Szczeciński s. 35–51; Bereszyński Zbigniew: Architektura kolejowa w historii, krajoznawie i układzie przestrzennym Opola. Budownictwo kolejowe i rozwój miasta w XIX i XX w. Materialne pomniki przeszłości s. 51–88; Ziomek Patrycja: Rola kolei w przestrzeni uzdrowisk sudeckich s. 89–108; Przerwa Tomasz: „Prawie jak w Tatrach” czyli o postrzeganiu srebrnogórskiego odcinka zębatego s. 109–123; Kruk Bartosz: Węzorzaj i dziś granicznych stacji kolejowych w Polsce na wybranych przykładach s. 125–147; Machowski Tomasz: Galicyjskie posterunki dróżnicze – historia, stan zachowania i możliwości adaptacyjne na przykładzie linii kolejowej Rzeszów – Jasło s. 149–164; Komorowski Waldemar: Najstarsze widoki kolei żelaznej w Krakowie s. 165–191; Medyński Marcin: Obiekty kolejowe Skarżyska-Kamiennej na pocztówkach i fotografiach sprzed 1945 r. (przyczynek do ikonografii jako nauki pomocniczej historii najnowszej) s. 193–234; Pszczółkowski Michał: Projekty typowe w architekturze dworców kolejowych lat międzywojennych s. 235–248; Tejszerska Anna: Styl narodowy w architekturze dworców dwudziestolecia międzywojennego s. 249–279; Lulewicz Dominik: Architektura i budownictwo kolejowe jako element „germanizacji” przestrzeni miejskiej Krakowa czasów okupacji niemieckiej s. 281–316; Młynarska Beata Zofia: Dworzec Główny w Warszawie (1945–1975) s. 317–335; Gzowska Alicja: Karol Fojcik – nieznan projektant architektury kolejowej s. 337–355; Syska Anna: Budynek przemysłany w każdym calu. Biurowiec DOKP [Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych] w Katowicach s. 357–371; Synowiec Andrzej: Blaski i cienie kolejowych obiektów gastronomicznych na przykładzie Krakowskich Restauracji Dworcowych „Wars” s. 373–410; Załuski Daniel: Renesans polskich dworców s. 411–444; Czekaj-Słowikowski Maciej: Remonty dworców kolejowych w Polsce w XXI w. na przykładzie dworców: Wrocław Główny, Tarnów i Warszawa Centralna. Konserwacja, adaptacja czy modernizacja s. 445–469; Ciechański Ariel: Utracone szanse – bardzo trudna droga do polskiego dziedzictwa kulturowego transportu kolejowego w turystyce s. 471–488.

3837. PIRAMIDA w Rapie. Red. t. Jerzy Marek Łapo. Węgorzewo–Giżycko 2016 Muzeum Kultury Lud. w Węgorzewie; Wzorcownia Katarzyna Pilecka 8° ss. 48, il.

3838. PISARKIEWICZ Mirosław: Groby szlacheckie i ziemiańskie na polskich cmentarzach. [Kraków] 2016 Ridero 8° ss. 296, il. XIX–XX w.

3839. PIWEK Aleksander: Wystroje artystyczne kościoła pocysterskiego w Oliwie. Gdańsk 2013.

Rec.: Darznik Karolina, *Studia Historica Gedanensia*. T. 7: 2016 s. 308–311.

3840. PODRÓŻ ku nowoczesności. Architektura XX wieku w województwie śląskim. Pod red. Anny Syski. Katowice 2016 Śląskie Centrum Dziedzictwa Kulturowego 8° ss. 216, il.

Materiały z konferencji, Katowice, 6–7 VI 2013 r.

Treść: Klajmon Barbara: „Katowicka moderna” i jej ochrona s. 11–37; Pokorska Ewa: Modernizm w służbie zdrowia s. 39–51; Buszko Henryk: Architektura Górnego Śląska przez wieki s. 55–61; Włodarczyk Janusz A.: Tychy – polskie miasto modernistyczne. Spojrzenie współtwórcy miasta s. 63–84; Grzybowski Andrzej: Powrót Marszałka. Dzieje budowy pomnika Marszałka Józefa Piłsudskiego w Katowicach s. 85–99; Chojcecka Ewa: Śląska moderna w perspektywie europejskiej. Beate Störkuhl i jej wizja tematu s. 103–106; Głazek Dorota: Kościół garnizonowy w Katowicach – wnętrza i ich wyposażenie s. 107–126; Wagner Tomasz: Zabrzańskie Szlak Modernizmu s. 127–146; Syska A.: Awangarda dla urzędnika. Międzywojenne osiedla mieszkaniowe w zabudowie bliźniaczej, szeregowej oraz z wykorzystaniem konstrukcji stalowej s. 147–163; Borowik Aneta: Niezrealizowane projekty konkursowe na Rynek w Katowicach oraz materiały źródłowe do konkursu z 1946 roku s. 167–190; Gzowska Alicja: Architektura postępu. Pawilon wystawowe Ośrodka Postępu Technicznego przy Wojewódzkim Parku Kultury i Wypoczynku w Chorzowie s. 191–206.

3841. POLANOWSKA Jolanta: Powązki – „Un jardin de plaisance, a la mode ou coutume anglaise”. *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 78: 2016 nr 3 s. 513–557, streszcz. ang.

Podmiejska rezydencja Czarotoryskich w l. 1771–1796.

3842. POLANOWSKI Jerzy: Kamienica Rynek 23 w Sandomierzu. *Zeszyty Sandomierskie*. R. 22: 2016 nr 41 s. 31–38.

3843. POPIOLEK Anna: Od kamienicy do muzeum. Historia siedziby Muzeum Warszawy na Rynku Starego Miasta. From a tenement house to a museum. The history of the Museum of Warsaw's Site in the Old Town Market Square. Tł. Anna Micińska. Warszawa 2016 Muzeum Warszawy 8° ss. 285, nlb. 3, il. XX w.

3844. POPLAWSKA-BUKAŁO Ewa: Szpital przy Litewskiej, co dalej? *Kronika Warszawy*. 2016 nr 2 s. 123–134, streszcz. ang.

W Warszawie, XIX–XXI w.

3845. PRIX Dalibor: Asymetryczne sklepienia na Śląsku w XIV wieku. *Rocznik Historii Sztuki*. [T.] 41: 2016 s. 5–22, streszcz. ang.

3846. PRZEWŁOCKA-SIONEK Renata: Miasta wielokulturowe Łódź, Wilno, Lwów. Śródmiejska zabudowa mieszkaniowa z przełomu XIX/XX wieku. Podobieństwa i różnice. Łódź 2016 Wydaw. Politech. Łódzkiej 8° ss. 273, il., streszcz. ang. (Monografie Politechniki Łódzkiej).

3847. PRZEŹDZIECKI Marek: Pałac Branickich przy Nowym Świecie w Warszawie. *Zabytki na Mazowszu*. [T. 1:] 2012 s. 20–29.

XVIII–XXI w.

3848. RATAJCZYK Maciej: Cmentarz żydowski w Koźminie Wielkopolskim. *Kwartalnik*

Historii Żydów. [R. 16:] 2016 nr 3 s. 737–757, streszcz. ang.

XIX–XX w.

3849. RATUSZ Starego Miasta w Gdańsku. Historia. Architektura. Wnętrza. Red. Marcin Kaleciński, Klaudiusz Grabowski. Gdańsk 2016 Nadbałtyckie Centrum Kultury 8° ss. 369, nlb. 6, il., mapy.

Treść: Dyrekcja i zespół Nadbałtyckiego Centrum Kultury w Gdańsku: Przedmowa s. 5–9; Kaleciński M.: Wstęp s. 11–15; Szczepański Jakub: Powstanie i przebudowa Ratusza Starego Miasta s. 17–29; Skibiński Franciszek: Szata architektoniczna fasady i elewacji s. 31–44; Jackowska Krystyna: Widoki ratusza w ikonografii Gdańska s. 45–81; Bielak Jacek: Aranżacja reprezentacyjnych wnętrz z lat 1911–1914 s. 83–98; Pałubicki Janusz: Kompilowany portal w sieni s. 99–108; Kaleciński M.: Gedania Figuranta. Arkadowa przegroda z sieni domu Connerców s. 109–118; Abdulla Dilan: Siedemnastowieczne plafony s. 119–143; Żukowski Jacek: Alegoria Błogosławieństwa Bożego. Malowidło stropowe Hermana Hana s. 145–167; Jaśniewicz Aleksandra: W oczekiwaniu na koniec czasów. Cykl dwunastu Sybill s. 169–186; Łopuski Lech: Meble z XVII–XIX/XX wieku s. 187–213; Krajewska Marta: Holenderskie flizy fajansowe s. 215–233; Wojtczak Katarzyna: Renesansowy gmach ratusza w niemieckim piśmiennictwie na przestrzeni wieków s. 235–251; Grabowski K.: Ratusz i jego użytkownicy po 1945 roku s. 253–270; Berent Iwona: Prace konserwatorskie z lat 2008–2016 s. 271–280; Ikonografia s. 281–371.

3850. REK-LIPCZYŃSKA Agnieszka: Fasady Nowego Miasta. Zjawisko fasady kurtynowej w architekturze mieszczańskiej II poł. XIX w. w Szczecinie. Szczecin 2015 Hogben 8° ss. 156, il. (Teka Zachodniopomorska; nr 2/2015).

3851. RODZIŃSKA-CHORAŻY Teresa, Jagosz-Zarzycka Zofia: Rotunda na zamku w Cieszynie w świetle najnowszych badań – komunikat. *Średniowiecze Polskie i Powszechne*. T. 8(12): 2016 s. 352–363.

3852. ROKICKI Bogdan: Studnia na kazimierskim rynku. Historia, architektura, motywy artystyczny i literacki. Warszawa 2016 Edera – Bogdan Rokicki 8° ss. nlb. 2, 104, nlb. 1, il.

3853. ROTTER Lucyna: Architektura, wystrój i symbolika klasztorów kapucyńskich na przykładzie klasztoru krośnieńskiego. *Nasza Przeszłość*. T. 126: 2016 s. 233–249, streszcz. ang.

XVIII–XIX w.

3854. RUDNIK Stanisława: Elementy modernistyczne w urbanistyce i architekturze osiedla kolejowego „Dyrekcja” w Chełmie. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. [T.] 16: 2014 s. 190–202, streszcz. ang.

Z l. 1928–1939.

3855. RUDNIK S.: Klasztor Bazylianów Chełmskich w świetle dotychczasowych badań

archiwalnych i badań architektonicznych. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. [T.] 15: 2013 s. 224–234, streszcz. ang.

XVII–XVIII w.

3856. RUDNIK S.: Kościół w Wojsławicach – historia budowy, przekształceń i remontów. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. [T.] 17: 2015 s. 306–312, streszcz. ang.

XVI–XXI w.

3857. RUDNIK S.: Modrzewiowy kościół pw. Przemienienia Pańskiego w Borowicy – historia jego budowy i remontów. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. [T.] 18: 2016 s. 235–250, streszcz. ang.

Od 1797 r.

3858. RYCHLIK Jakub: Archeologiczno-architektoniczne badania nowożytnego łącznika pomiędzy kościołem św. Jakuba w Toruniu a klasztorem benedyktynek w 2013 roku. *Rocznik Toruński*. [T.] 43: 2016 s. 187–204.

3859. RYMAR Marta: Architektura dworców Kolei Karola Ludwika w Galicji w latach 1855–1910. Warszawa 2009.

Rec.: Opaliński Dariusz, *Galicja*. T. 1: 2015 s. 463–468.

3860. RYŻEWSKI Grzegorz: Z dziejów cerkwi w Samogrodzie. *Biuletyn Konserwatorski Województwa Podlaskiego*. Z. 22: 2016 s. 123–142, streszcz. ang.

Z XVIII w.

3861. SANKTUARIA i miejsca pielgrzymkowe na Dolnym Śląsku w dokumencie archiwalnym. Wrocław 2016 Dolnośląska Organizacja Turystyczna; przy współpr. AP 4° ss. 212, il.

Treść: Gołaszewski Janusz: Wstęp s. 7–10; Grygorciewicz Bartosz: Bardo – sanktuarium Matki Bożej Bardzkiej „Strażniczki wiary” s. 11–29; Grygorciewicz B.: Sanktuarium Matki Bożej Bolesnej w Bobolicach s. 30–39; Łaborewicz Iwo: Krzeszów – sanktuarium Matki Bożej Łaskawej s. 40–55; Działczyk Anna: Sanktuarium Matki Bożej Przyczyny Naszej Radości „Maria Śnieżna” [Góra Igliczna] s. 56–69; Działczyk A.: Stary Wielisław – Sanktuarium Matki Bożej Bolesnej s. 70–88; Działczyk A.: Wambierzyce – Sanktuarium Matki Bożej Wambierzyckiej Królowej Rodzin i patronki ziemi kłodzkiej s. 89–112; Skrzypczyk Maciej: Kult świętej Jadwigi z jego centrum – sanktuarium w Trzebnie s. 113–158; Skrzypczyk M.: Sanktuarium błogosławionego Czesława przy kościele dominikanów świętego Wojciecha we Wrocławiu s. 159–195; Ilustracje s. 196–212.

3862. SCHOENWALD Dawid, Żebrowski Mariusz: Ulice i zaułki Grudziądz. Wybickiego – Legionów. Grudziądz 2015 Muzeum im. ks. dr. Władysława Łęgi 8° ss. 199, nlb. 1, il.

XVII–XX w.

3863. SIDORCZYK-ANDRZEJEWSKA Zofia: Dworce i przystanki siedleckiego węzła

kolejowego. *Zabytki na Mazowszu*. [T. 1:] 2012 s. 46–53.

XIX–XX w.

3864. SIKORA Antoni: Kościół filialny pw. św. Wojciecha w Sołonce. Rzeszów 2016 *Bo-nus Liber* 8° ss. 128, il.

XX–XXI w.

3865. SKORUPA Andrzej: Kościół w Sta-rej Wsi Spiskiej. *Prace Pienińskie*. T. 26: 2016 s. 21–32.

Z ok. 1326 r.

3866. SŁAWIŃSKI Piotr: Pamiątki kultu religijnego w gminie Obrazów. Obrazów 2016 *Urząd Gm.* 8° ss. 318, il.

Kapliczki i krzyże przydrożne.

3867. SŁAWIŃSKI Stanisław: Bursa Nie-miecka i Bursa Nowa – dzieje dwóch burs w przeciwnych blokach zabudowy przy ul. Gołębiej w Krakowie. *Opuscula Musealia*. Z. 22: 2014 s. 15–43, streszcz. ang.

Od XV w.

3868. [SMÍRNOV Ůrj] Smirnow Jurij: Ka-tedra grekokatolicka p.w. św. Jura we Lwo-wie. *Rocznik Lwowski*. 2014/2016 [dr.:] 2016 s. 7–34.

Od XIII w.

3869. [SMÍRNOV Ů.] Smirnow J.: Powo-jenne losy świątyń lwowskich. Cz. 6. *Rocznik Lwowski*. 2014/2016 [dr.:] 2016 s. 223–249.

Cz. 1: Otko Andrzej: Powojenne losy lwowskich kościo-łów. Cz. 1. *Tamże*. 2003.

3870. SOBALA Michał: Krakowska rezy-dencja arcybiskupów gnieźnieńskich. *Modus*. [T.] 15: 2015 s. 69–88, streszcz. ang.

Tzw. Kamienica Prymasowska przy ul. Grodzkiej w l. 1531–1805.

3871. STALA Klaudia: Królewska rezyden-cja Zygmunta III Wazy w Łobzowie. Próba rekonstrukcji. The royal residence of Zygmunt III Vasa in Łobzow. Attempt at reconstruction. *Wiadomości Konserwatorskie*. Nr 42: 2015 s. 54–60.

Tekst równol. pol., ang.

3872. STANOWSKI Sławomir: Dzieje kościoła pw. św. Józefa Robotnika w Niebo-czowach 1930–1965. Wodzisław Śląski 2016 *Starostwo Pow.* 8° ss. 46, il. (Ciekawostki Po-wiatu Wodzisławskiego).

3873. STUDIA i materiały do dziejów Domu Gdańskiego. Cz. 3. Pod red. Edmunda Kizika.

Gdańsk 2015 *IH PAN* 8° ss. 268, tabl. 2, il., streszcz. niem.

Treść: Kizik E.: Od redaktora tomu s. 9–16; Grulkowski Marcin: Użytkowanie średniowiecznych fortyfikacji Główne-go Miasta Gdańska w okresie nowożytnym – przegląd źródeł i możliwości badawczych s. 19–42; Grulkowski M.: Sutereny w Gdańsku w XV–XVIII wieku – niedostrzegane zagadnienie badawcze s. 43–52; Maciakowska Zofia: Pałac Jerzego Wan-dalina Mniszcha w Gdańsku u schyłku XVIII wieku s. 53–81; Kizik E.: Ceny domów na gdańskim rynku nieruchomości w latach 1774–1792 w świetle rękopiśmiennej gazety „Dan-ziger Monathliche Sammlung” s. 82–140; Barylewska-Szymańska Ewa, Kizik E.: Domy Radziwiłłów w Gdańsku w opisach z 1736 i 1803 roku s. 141–161; Maciakowska Z.: Opisy nieru-chomości w gdańskich aktach gruntowych z przełomu XVIII i XIX wieku s. 162–174; Barylewska-Szymańska E., Szymański Wojciech: Inwestycje w nieruchomości mistrzów i czeladników murarskich oraz ciesielskich w latach 1807/1808 i 1854. Re-konesans badawczy s. 175–227; Wypisy źródłowe do dziejów domów gdańskich (oprac. E. Barylewska-Szymańska, E. Kizik) s. 228–265.

Cz. 1. 2009.

3874. SUJECKI Janusz: Stalowa 25 – ka-mienica pod prawosławnym krzyżem. *Kronika Warszawy*. 2016 nr 1 s. 107–116, streszcz. ang.

W Warszawie, XIX–XX w.

3875. SZCZEPANIK Paweł: Fragment zabudowy przy ulicy Ogrodowej w Bytowie w świetle najnowszych wyników badań arche-ologicznych. *Nasze Pomorze*. Nr 17: 2015 [dr.:] 2016 s. 9–22.

3876. SZCZERBICKI Andrzej: Zabytki nad Ratą, Sołokiją i Bugiem. Cz. 2. *Bieszczad*. [T.] 21: 2016 s. 269–309.

W miejscowościach: Belz, Sokal, Tartaków, Waręż.

Cz. 1. *Tamże*. [T.] 19: 2014.

3877. SZYMANEK Andrzej: Tajemnice ka-plicy i studni zamkowej w Janowcu. *Notatnik Janowiecki*. Nr 19/20: 2013/2016 [dr.:] 2016 s. 175–179.

3878. TABASZ Krystyna, Tabasz Włady-sław: Cmentarze i cmentarzyska w obrębie ziemi ropczyckiej. Ropczyce–Dębica 2016 *Millenium* 8° ss. 71, nlb. 3, il.

XIX–XXI w.

3879. TARANTA Irena: Krynki – historia miasta zapisana w urbanistyce. *Biuletyn Kon-serwatorski Województwa Podlaskiego*. Z. 22: 2016 s. 99–121, streszcz. ang.

Od XV w.

3880. TOBIASZ-LIS Paulina: Czas w prze-strzeni miasta. Przykład Łodzi. Łódź 2016 *Wy-daw. UŁ* 8° ss. 143, il., streszcz. ang.

3881. TOMKIEWICZ Aleksandra: Determi-nanty modernizmu w rozwoju przestrzennym

Katowic na tle przykładów europejskich. Gliwice 2016 Wydaw. Politech. Śląskiej 4° ss. 287, nlb. 3, tabl. 7, il., streszcz. ang. Politech. Śląska. (Monografia; 588).

3882. TORBUS Tomasz: Zamki konwentualne państwa krzyżackiego w Prusach. Gdańsk 2014.

Rec.: Józwiak Sławomir, Trupinda Janusz: O zamkach konwentualnych państwa krzyżackiego w Prusach na marginesie najnowszej książki Tomasza Torbusa. *Zapiski Historyczne*. T. 79: 2014 z. 4; Polem.: Torbus T.: Co historyk czerpie z pracy historyka sztuki? Uwagi na tle dyskusji o konwentualnych zamkach krzyżackich. *Tamże*. T. 81: 2016 z. 2 s. 129–163.

3883. TORUŃSKI modernizm. Architektura miasta 1920–1989. Red. nauk. Katarzyna Kluczawajd, Michał Pszczółkowski. Toruń 2016 Toruński Oddz. Stow. Historyków Sztuki 8° ss. 233, nlb. 3, il. (Zabytki Toruńskie Młodszego Pokolenia).

Treść: Kluczawajd K.: Toruński modernizm – impresje. Wstęp i nie tylko s. 5–11; Grzegorzcyk Bożena: Modernizm: próba spojrzenia z perspektywy minionego czasu s. 15–25; Pszczółkowski M.: Wpływy warszawskie w międzywojennej architekturze Torunia s. 29–45; Uchowicz Katarzyna: Mobilny modernizm. Warszawa versus Toruń w twórczości Bohdana Lacherta i Józefa Szanajcy s. 49–61; Ceglarski Marcin, Polak Jakub: Nowa Gazownia Miejska w Toruniu s. 65–81; Lisowski Cezary: Renesans modernizmu. Wnętrze toruńskiej Kasy Chorych s. 85–99; Wiśniewski Michał: Socmodernizm: historia późnej nowoczesności w architekturze Polski Ludowej s. 107–135; Ziółkowska Emilia: W poszukiwaniu nowoczesności. Architektura kampusu uniwersyteckiego i jej metamorfozy s. 139–162; Górka Konstancja: Polski modernizm na Rubinkowie s. 167–175; Lisowski C.: Wnętrza, których nie było s. 179–207.

Rec.: Klączkow Jarosław, *Rocznik Toruński*. [T.] 43: 2016 s. 330–332.

3884. TUBAJ-BOBER Anna, Bojanowska Agata: Historia Leśnego Zamku i Miejskiego Lasu. *Rocznik Bolesławiecki*. T. 8: 2015 [dr.:] 2016 s. 104–105.

XIX–XX w.

3885. TURECZEK Marceli: Zabytki w krajobrazie kulturowym Międzyrzecza i okolic. Międzyrzecz 2012.

Rec.: Nodzyński Tomasz, *Studia Zachodnie*. [T.] 16: 2014 s. 259–260.

3886. TURECZEK M.: Zabytkowe parki w okolicach Międzyrzecza. Zarys historii założen oraz walory przyrodniczo-kulturowe. Zielona Góra–Międzyrzecz 2014 Sandmedia; Urząd Miejski; na zlec. Gm. Międzyrzecz 4° ss. 168, il., mapy.

3887. URBANISTYKA w gospodarowaniu przestrzenią. Pod red. Jana Macieja Chmielewskiego. Warszawa 2016 Oficyna Wydawnicza Politech. Warszawskiej 4° ss. 171, il., streszcz. ang. (Gospodarka Przestrzenna. Seria monografii

naukowych Wydziału Geodezji i Kartografii Politechniki Warszawskiej; t. 10).

Materiały z konferencji, Warszawa, 8–9 X 2015 r.

3888. VADOVAS po Lietuvos Didžiąją Kunigaikštystę. Sudarytojos Aistės Paluišytė, Irena Vaišvilaitė. Vilnius 2012.

Rec.: Balaištie Lina, *Lietuvos Istorijos Metraštis*. 2013 [nr] 1 [dr.:] 2014 s. 174–179.

3889. WACŁAWSKI Jan: Piękno zastygłe w sacrum. *Rocznik Babiogórski*. T. 16: 2015 s. 115–124, streszcz. czes., ang.

Zabytkowe kapliczki, krzyże i figury wotywnne na terenie gminy Stryszów.

3890. WASIK Bogusz: Budownictwo zamkowe na ziemi chełmińskiej (od XIII do XV wieku). Toruń 2016 Wydaw. Nauk. UMK 4° ss. 370, il. + 1 dysk optyczny (CD-ROM).

Rec.: Józwiak Sławomir, *Zapiski Historyczne*. T. 81: 2016 z. 3 s. 186–191.

3891. WASIK B.: W kwestii lokalizacji „zaginionego” kościoła św. Wawrzyńca w Toruniu. *Rocznik Toruński*. [T.] 42: 2015 s. 269–279.

XIII–XX w.

3892. WIELKOMIEJSKIE cmentarze żydowskie w Europie Środkowo-Wschodniej. Urban Jewish cemeteries in Central and Eastern Europe. Red. nauk. Irmina Gadowska. Łódź 2016 Hamal Andrzej Machejek 8° ss. 193, il., streszcz. ang.

Z treści: Gadowska I.: Wstęp s. 5–7; Klein Rudolf: Ashkenazi-sephardi cultural dialogue in funerary art of 19th and 20th century metropolita cemeteries on the balans s. 9–18; Dekiert Dariusz: The Jewish cemetery in Łódź: at the crossroads of two worlds s. 19–35; Majewska Anna: Cmentarz a nekropolia – „tradycja” a asymilacja? Cmentarze żydowskie w przestrzeni miast województwa śląskiego s. 37–62; Stefański Krzysztof: Mauzoleum Izraela Poznańskiego na Cmentarzu Żydowskim w Łodzi s. 77–95; Bielawski Krzysztof: Ohele w Polsce z uwzględnieniem ich występowania na cmentarzach wielkomijskich s. 97–120; Janowski Paweł: Akulturacja Żydów Krakowa w XIX w. Język nagrobnych inskrypcji z Nowego Cmentarza Żydowskiego s. 121–146; Długozima Anna: Kompozycja i szata roślinna Cmentarza Żydowskiego w Łodzi na tle europejskiej sztuki sepulkralnej s. 147–158; Pankiewicz Mateusz: Koordynacja informacji: baza danych łódzkiego cmentarza żydowskiego s. 169–179; Martens Bob, Peter Herbert: Virtual reconstruction of synagogues in Lodz s. 181–193.

3893. WIEŻA Klesza i Domek Dzwonnika na Zamku Wysockim w Malborku. Dzieje i konserwacja. Pod red. Janusza Hochleitnera i Mariusza Mierzwińskiego. Wyd. 1. Malbork 2016 Muzeum Zamkowe 4° ss. 148, il., streszcz. ang. Muzeum Zamkowe w Malborku.

Treść: Hochleitner J., Mierzwiński M.: Wstęp s. 5–6; Józwiak Sławomir, Trupinda Janusz: Wieża Klesza i jej mieszkańcy w średniowieczu s. 9–13; Długocki Wiesław: Z dziejów duchowieństwa na zamku malborskim w końcu XIV – pierwszej

polowie XV wieku s. 15–24; Mierzwiński M.: Wieża Klesza w świetle źródeł ikonograficznych s. 25–41; Hochleitner J.: Kolegium jezuitów w Zamku Wysokim w Malborku s. 43–50; Jodkowski Marek: Dawne kolegium jezuitów w okresie przynależności do parafii katolickiej w Malborku s. 51–56; Dobry Artur: Wieża Klesza i Domek Dzwonnika – rekonstrukcja budowli i wyposażenie wewnątrz na przełomie XIX i XX wieku s. 57–66; Jesionowski Bernard: Wieża Klesza – zniszczenie i odbudowa s. 67–79; Butryn Bartłomiej: Wieża Klesza i Domek Dzwonnika – historyczna aranżacja wewnątrz i perspektywa działań po odbudowie zniszczeń wojennych s. 81–85; Jesionowski B.: Wstępne wyniki badań architektonicznych piwnicy Wieży Kleszej wykonanych w 2015 roku s. 87–101; Dobry A., Jesionowski B.: Założenia do scenariusza wystawy: Rewitalizacja zespołu kościoła NMP, kaplicy św. Anny i Wieży Kleszej na Zamku Wysokim w Malborku s. 103–148.

Toż. Wyd. 2. 2016.

Rec.: Sieradzan Wiesław, *Zapiski Historyczne*. T. 81: 2016 z. 3 s. 180–186.

3894. WIŚNIEWSKA Alicja: Kamienica przy Rynku 4 w Lublinie – historia i teraźniejszość. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. [T.] 16: 2014 s. 331–339, streszcz. ang.

XV–XXI w.

3895. WITEK Maria, Witek Waldemar: Kościół ryglowy dawnego powiatu sławieńskiego – ocalone dziedzictwo sakralne. *Darłowskie Zeszyty Naukowe*. Nr 11: 2015 s. 29–42.

XV–XXI w.

3896. WŁODKOWSKI Bartłomiej: Perełki Białoleki. Rzecz o krzyżach, kapliczkach i figurach przydrożnych. Wyd. 2 rozsz. Warszawa 2016 Fund. Ave 8° ss. 106, il., mapy.

XIX–XXI w.

Wyd. 1 pt. Kapliczki, figury i krzyże przydrożne Białoleki. Warszawa 2010.

3897. WOLSKA Krystyna, Szymanek Andrzej, Suszek-Waś Małgorzata: Cmentarz parafialny w Janowcu. Janowiec 2016 Tow. Przyj. Janowca 8° ss. 551, nlb. 10, tabl. 77, il.

3898. WOŹNIAK Barbara, Leśniakiewicz Marcin: W sferze sacrum. Kapliczki, figury i przydrożne krzyże Ziemi Suskiej. Sucha Beskidzka i okolice. Sucha Beskidzka 2016 Muzeum Miej. Suchoj Beskidzkiej 4° ss. 184, il.

XVII–XXI w.

3899. WOŹNIAK Hieronim: Dzwonnice zabytkowe na Żywiecczyźnie. *Gronie*. Nr 16: 2016 s. 187–196.

XIX–XX w.

3900. WÓJCIAKOWSKI Bartosz: Dzieje Mostu Nepomucena na rzece Bóbr w Jeleniej Górze. *Rocznik Jeleniogórski*. T. 48: 2016 s. 268–278.

Od XIII w.

3901. WÓJCIK Marian: „Chwalcie łąki umajone...”. Bełchatowskie kapliczki i krzyże przydrożne. Bełchatów 2016 Muzeum Region. 8° ss. 66, il.

3902. WÓLKOWSKI Wojciech: Zamek biskupów warmińskich w Lidzbarku Warmińskim. Dzieje budowlane i problemy konserwatorskie. Olsztyn 2016 Muzeum Warmii i Mazur 8° ss. 175, nlb. 1, il.

3903. WYSOCKA Agnieszka: Architektura i urbanistyka Bydgoszczy w dwudziestolecu międzywojennym. Lublin 2015.

Rec.: Grygiel Tomasz: In varietate delectans czyli miejskie oblicze Bydgoszczy. *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 78: 2016 nr 4 s. 773–783; Lameński Lechosław, *Kronika Bydgoska*. T. 37: 2013 s. 463–469.

3904. Z DZIEJÓW placu Szczepańskiego w Krakowie. From the History of Szczepański Square in Krakow. *Krzysztofory*. [T.] 33: 2015 s. 9–360, streszcz. ang.

Treść: Dubis Elżbieta: Stratygrafia placu Szczepańskiego s. 11–26; Analiza geochemiczna elementów podłoża placu Szczepańskiego. [Aut.] Marta Wardas-Lasoń [i in.] s. 27–34; Abramów Joanna: Wyniki analiz makroskopowych szczątków roślinnych z prób glebowych pobranych w trakcie ratowniczych archeologicznych prac wykopaliskowych realizowanych w 2009 roku na placu Szczepańskim s. 35–56; Wilczyński Jarosław, Wojtal Piotr, Wertz Krzysztof, Löugas Lembi: Wyniki badań archeologicznych zwierzęcych szczątków kostnych z badań wykopaliskowych prowadzonych w 2009 roku na placu Szczepańskim s. 57–72; Dubis E.: Cmentarzisko wczesnośredniowieczne na placu Szczepańskim s. 73–96; Majchrzak Łukasz: Średniowieczne studnie odkryte w czasie badań archeologicznych na placu Szczepańskim w 2009 roku s. 97–102; Bojęś-Białasik Anna: Relikty późnośredniowiecznej konstrukcji drewnianej odkrytych podczas badań na terenie placu Szczepańskiego w 2009 roku s. 103–114; Wardas-Lasoń Marta, Łyskowski Mikołaj, Mazurkiewicz Ewelina: Analiza historyczno-środowiskowych przyczyn i skutków występowania zanieczyszczenia związkami ołowiu i miedzi w otoczeniu ruin kościoła św. Szczepana w podłożu placu Szczepańskiego s. 115–128; Bicz-Suknarowska Maria: Kościół św. Szczepana w świetle wyników architektonicznych nadzorów badawczych dokonanych podczas prac realizacyjnych nowej aranżacji placu Szczepańskiego w 2009 roku s. 129–136; Goras Magdalena: Historia kościoła św. Szczepana s. 137–150; Palca Irena: O losach wyposażenia nieistniejącego kościoła św. Szczepana przy placu Szczepańskim s. 151–164; Komorowski Waldemar: Zanim powstał plac Szczepański (XIII–XVIII w.) s. 165–192; Komorowski W.: Plac Szczepański s. 193–224; Kawalla Iwona: Handlowe oblicze placu Szczepańskiego s. 225–256; Wolny Bolesław: Wolni z placu Szczepańskiego. Opowieść rodzinna s. 257–278; Sibilla Leszek J.: Krakowski drapacz chmur przy placu Szczepańskim 5 w dziele mistrza introligatorskiego Roberta Jahody: „Księga pamiątkowa Powiatowej Komunalnej Kasy Oszczędności w Krakowie” w zbiorach Muzeum Historycznego Miasta Krakowa s. 279–296; Gaczoł Ewa: Fotografie związane z placem Szczepańskim w zbiorach Działu Fotografii Krakowskiej Muzeum Historycznego Miasta Krakowa. Cz. 1 s. 297–328; Gellner Joanna: Fotografie związane z placem Szczepańskim w zbiorach Działu Fotografii Krakowskiej Muzeum Historycznego Miasta Krakowa. Cz. 2 s. 329–360.

3905. [ZABYTKOWE kościoły Nowego i Starego Sącza]. *Almanach Sądecki*. R. 25: 2016 nr 1/2 s. 5–210.

Treść: Wierzbicka Beata: Wstęp s. 5–8; Migrała Leszek: Bazylika św. Małgorzaty w Nowym Sączu s. 9–32; Florek Anna: Kościół Świętej Trójcy i klasztor Klarysek w Starym Sączu s. 33–51; Marciniowska Maria: Zespół pofranciszkański w Nowym Sączu s. 53–63; Skrzypiec-Dagnan Izabela: Kościół św. Elżbiety Węgierskiej w Starym Sączu s. 65–83; Wcześny Marek, Ślusarek Robert: Kościół Świętego Ducha w Nowym Sączu s. 85–105; Migrała L.: Kościół Najświętszego Serca Pana Jezusa w Nowym Sączu s. 107–123; Migrała L.: Kościół św. Kazimierza w Nowym Sączu s. 125–141; Ślusarek R.: Kościół św. Rocha w Nowym Sączu s. 143–151; Ślusarek R.: Kościół św. Heleny w Nowym Sączu s. 153–159; Florek A.: Kaplica św. Rocha i św. Sebastiana w Starym Sączu s. 161–167; Stasiak-Harabin Justyna: Kościół Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Marii Panny w Nowym Sączu s. 169–173; Skrzypiec-Dagnan I.: Kaplica Świętego Krzyża w Starym Sączu s. 175–183; Ross-Pazdyk Edyta: Biały Klasztor w Nowym Sączu s. 185–197; Marciniowska M.: Kościół św. Wawrzyńca w Nowym Sączu – Biegonicach s. 199–210.

3906. ZADAK Rafał: Kamień w zabytkach wielickich nekropolii. *Studia i Materiały do Dziejów Żup Solnych w Polsce*. T. 29: 2014 s. 129–142, streszcz. ang.

XIX–XX w.

3907. ZATORZE – magiczna dzielnica Olsztyna. Olsztyn 2016 Stow. Nasze Jakubowo 8° ss. 151, il.

3908. ZEGZUŁA Weronika: Obiekty sakralne i zabytkowe w parafii Niegosławice. *Adhibenda*. [Nr] 3: 2016 s. 295–303.

3909. ZENDEROWSKI Wojciech: W cieniu menory. Synagoga w Barczewie. Barczewo 2016 Wojciech Zenderowski 8° ss. 74, il.

XIX–XXI w.

3910. ZIĄBKA Leszek, Kędziński Adam: Wyniki badań archeologicznych prowadzonych podczas prac remontowo-konserwatorskich kościoła św. Wojciecha na Zawodziu. *Rocznik Kaliski*. T. 42: 2016 s. 249–263.

W Kaliszu; znaleziska z X–XIX w.

3911. ZIĄBKA L., Wyczółkowski Dariusz, Kędziński A.: Wyniki badań wykopaliskowych przeprowadzonych na skwerze Rozmark w Kaliszu. *Rocznik Kaliski*. T. 40: 2014 s. 213–226.

Zabytki z XVI–XX w., odkopane w 2014 r., związane gł. ze znajdującymi się tam niegdyś synagogami.

3912. ZIEJEWSKI Aleksander: Świadczenia polskości w bazylice św. Jana Chrzciciela w Szczecinie. *Kronika Szczecina*. Nr 34: 2015/2016 [dr.:] 2016 s. 69–75.

3913. ZIENTAL Krzysztof: Krystyna Postawka-Barska [1925–1999] i Marian Barski

[1927–2005]. Wrocław 2016 Stow. Architektów Pol. Oddz. 8° ss. 93, il. SARP. (Wrocławscy Mistrzowie Architektury).

3914. ZUB Jerzy: Kościół Świętej Trójcy – fundacja rodu Oleśnickich w Tarłowie. *Zeszyty Sandomierskie*. R. 22: 2016 nr 41 s. 17–30.

Konsekrowany w 1659 r.

3915. ZUB J.: Kościół w Słupi Nadbrzeżnej. Z dziejów budownictwa kościelnego I poł. XIX wieku. *Zeszyty Sandomierskie*. R. 22: 2016 nr 42 s. 17–26.

3916. ŹRÓDŁO i dziedzictwo. Bazylika prymasowska, Gniezno. Red. Krzysztof Woźniak [i in.]; teksty Jarosław Bogacz, Michał Sołomieniuk, Monika Białkowska. Gniezno–Bydgoszcz 2016 Kuria Metropolitalna; Pejzaż 4° ss. 317, nlb. 3, il., streszcz. ang., niem.

3917. ŻUCHOWSKI Tomasz: „Biuro rządcy dóbr Wilanów” jako źródło materiałów dotyczących budownictwa wiejskiego i podmiejskiego w XIX i na początku XX wieku. *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 23: 2016 s. 259–266, streszcz. ang.

Zespół „Archiwum Gospodarstwo Wilanowskie” w AGAD.

3918. ŻURAWSKI Jerzy: Kapliczka kolumnowa pod wezwaniem św. Mikołaja w Janowcu nad Wisłą. *Notatnik Janowiecki*. Nr 19/20: 2013/2016 [dr.:] 2016 s. 153–157.

Wzniesiona w 1990 r., wzorowana na kaplicy z Mokoszyna z 2 poł. XVII w.

3919. ŻYWICKI Jerzy: O lubelskich kamienicach czynszowych z początków XX wieku na przykładzie tych, które projektował Ksawery Drozdowski [1860–po 1922]. *Annales UMCS*. Sec. L: Artes. Vol. 13: 2015 [nr] 1 s. 137–160, streszcz. ang.

m) Historia teatru i filmu

Zob. poz. 115, 1431, 1875, 2761, 2987, 3196, 3267, 3311, 3467, 4511, 5140, 5176, 5190, 5489, 5640, 5641, 5642, 5668, 5683, 5772, 5831, 5925, 6020, 6100, 6117, 6148, 6172, 6202, 6241, 6256, 6288, 6593, 7518, 7600, 7708, 7742, 8123, 8268, 8287, 8327, 8574, 8582, 8664, 8616, 8695, 8779, 8883, 9325, 9432, 9503, 9900, 10150, 10233, 10432, 10694, 10718, 10743, 10763, 10794, 11105, 11120, 11124, 11145, 11259, 11291, 11400, 11448, 11454.

3920. ANDROCHOWICZ Andrzej Jan: Szczecin i region zachodniopomorski w twórczości telewizyjnej i filmowej Andrzeja Androchowicza (1932–2006). *Kronika Szczecina*. Nr 34: 2015/2016 [dr.:] 2016 s. 199–214.

3921. [CEMBRZYŃSKA Iga]: *Mój intymny świat*. Iga Cembrzyńska w rozmowie z Magdaleną Adaszewską. Warszawa 2016 Prószyński Media 8° ss. 299, nlb. 4, il.

Ur. w 1939 r. aktorka, reżyserka i scenarzystka, żona reżysera Andrzeja Kondratiuka (1936–2016).

3922. CYFRA a oryginał. Nowe źródło historii. Red. Justyna Jabłońska, Monika Supruniuk. Warszawa 2014 FilMOTEKA Nar. 4° ss. 140, nlb. 4, tabl. 8, il.

Materiały z konferencji, Warszawa, 28–29 XI 2013 r.

Z treści: Pieńkowski Michał: Rola oryginału w badaniach filmograficznych s. 12–27; Durańska Aleksandra: Fototeka Muzeum Powstania Warszawskiego s. 28–39; Świątek Paulina: Wizualne archiwum cyfrowe – Fototeka FN jako źródło nowych kontekstów s. 40–55; Siwoń Krzysztof: „W małym kinie nikt już nie gra dzisiaj na pianinie”. Współczesna muzyka w rekonstrukcjach filmów niemych s. 84–95; Brzozowska Karolina: Odnaleźć i ożywić. „Filmowa archeologia” jako strategia estetyczna współczesnego dokumentu s. 96–109; Cieśliński Marek Kosma: Digitalizacja jako re-kreacja s. 122–133; Żyzik Grzegorz: All we watch is youtube. Współczesne paradygmaty kinofilii s. 134–141.

3923. CZARNECKI Tomasz: *Co łódzka kultura zawdzięcza Jerzemu Antczakowi* [ur. 1929]. Reżyser wierny dobrej literaturze. *Kronika Miasta Łodzi*. [R. 26:] 2016 nr 3 s. 178–185.

3924. CZARNECKI T.: *Kariera Stanisława Mikulskiego* [1929–2014]. Łodzianin z twarzą Hansa Klossa. *Kronika Miasta Łodzi*. [R. 26:] 2016 nr 4 s. 137–143.

3925. [DWADZIEŚCIA pięć] 25 lat Ogólnopolskich Konferencji Filmoznawczych Borki-Radziejowice 1991–2015. Pomysł i red. zespół Centr. Gabinetu Edukacji Filmowej w Łodzi. Łódź 2015 Stow. Edukacyjno-Kult. „Venae Artis” 8° ss. 192, il.

3926. DYBIZBAŃSKI Marek: *Od epiki romantycznej do teatru science fiction*. Studia i szkice. Opole 2016 Wydaw. Uniw. Opolskiego 8° ss. 199, il. Uniw. Opolski.

3927. FLADER-RZESZOWSKA Katarzyna: *Wypowiedzieć człowieka*. Poezjoteatr Tadeusza Malaka. Wrocław 2016 Wrocławskie Tow. Przyj. Teatru; Ośr. Kultury i Sztuki 16° ss. 230, nlb. 1, il. (Czarna Książeczka z Hamletem; 15).

3928. GAJOWIAK Magdalena: *Sztuka aktorska Laury Pytlińskiej*. Portret młodopolskiej artystki. Lublin 2016 Wydaw. KUL 8° ss. 324, il. KUL Jana Pawła II. Katedra Dramatu i Teatru. (Aktorzy; t. 1).

L. Konopnicka-Pytlińska (1872–1935).

3929. GLINIECKI Tomasz: *Teatr w Elblągu* (1975–2015). Elbląg 2016 Teatr im. Aleksandra

Sewruka; Agencja Reklamowo-Wydawnicza Arkadiusz Grzegorzczak 8° ss. 159, nlb. 1, il.

3930. GOŁĘBIEWSKI Henryk, Solarewicz Tomasz: *Zygazkiem przez życie*. Warszawa 2016 Muza 8° ss. 285, nlb. 3, il.

Wspomnienia aktora H. Gołębińskiego (ur. 1956).

3931. [HANUSZKIEWICZ Adam]: *Reszta jest monologiem*. [Rozm. przepr.] Renata Dymna, Janusz B. Roszkowski. Olszanica 2016 Bosz Szymanik i Wspólnicy 8° ss. 303, nlb. 1, il. (Scena).

Wspomnienia reżysera (1924–2011).

3932. HASIUK-ŚWIRZBIŃSKA Magdalena: *„Okrutnie dziwna strona” świata*. Wokół teatru więziennego. Warszawa 2015.

Rec.: Chojnacka Anna, *Pamiętnik Teatralny*. R. 65: 2016 z. 3 s. 208–217.

3933. HISTORIA polskiego filmu dokumentalnego (1945–2014). Red. nauk. Małgorzata Hendrykowska. Poznań 2015 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 774, nlb. 2, il., streszcz. ang. (Seria Filmoznawstwo; nr 14).

3934. HOLOCAUST cinema in the twenty-first century. Ed. by Oleksandr Kobrynsky, Gerd Bayer. New York 2015 Wallflower Press; Columbia Univ. Press 8° ss. 268.

Rec.: Kwiatkowski Aleksander, *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 16:] 2016 nr 3 s. 792–793.

3935. [JANDA Krystyna]: *Pani zyskuje przy bliższym poznaniu*. Krystyna Janda w rozmowie z Katarzyną Montgomery. Warszawa 2016 Prószyński Media 8° ss. 556, nlb. 1, il.

Aktorka i reżyserka (ur. 1952).

3936. JĘDRYCHOWSKI Zbigniew: *Teatra grodzieńskie 1784–1864*. Warszawa 2012.

Rec.: Sikorska-Kulesza Jolanta, *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. [Z.] 43: 2015 s. 229–234.

3937. KALLAUS Agnieszka: *Teatr mityczny Williama Butlera Yeatsa* [1865–1939] i *Jerzego Grotowskiego* [1933–1999]. Rzeszów 2016 Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego 8° ss. 271.

3938. KARAŚ Dorota: *Cybulski*. Podwójne salto. Kraków 2016 Znak 8° ss. 413, nlb. 2, tabl. 32, il.

Dostępne także jako e-book.

Zbigniew Cybulski (1927–1967).

3939. KASZUBKIEWICZ Antoni: *Wiesław Kaszubkiewicz* [1937–2009] – tanecznym krokiem. Materiały zebrał i całość oprac. ... Poznań 2016 Bogucki Wydaw. Nauk. 8° ss. 48, il.

Tancerz.

3940. KIEŚŁOWSKI. Po latach w zwierciadle opinii i wspomnień. Years later mirrored in opinions and recollections. Red. Stanisław Zawisliński, Krystyna Zamysłowska; tł. na jęz. ang. Caryl Swift. Łódź 2016 Stow. Filmowe KinoArt 8° ss. 292, il.

Tekst równol. pol., ang.
Krzysztof Kieślowski (1941–1996).

3941. KLUZ-CHŁANDA Władysława: Historia marzeń i pasji. Monografia Zespołu Ekrol w 40-lecie istnienia. Łańcut 2016 Łańcuckie Stow. Wspierania Edukacji Artystycznej Gest 8° ss. 292, tabl. 8, il.

Zespół Tańca Estradowego „Ekrol” w Łańcucie.

3942. KOCIOŁKOWSKA Bożena, Lerski Tomasz M.: Pierwsza dama warszawskiego baletu. Warszawa 2016 Bellona 8° ss. 391, nlb. 1, tabl. 32, il.

B. Kociolkowska (ur. 1940).

3943. KOPANIA Kamil: Forma, barwa, faktura. O scenografiach Teatru Lalki i Aktora „Kubus” w Kielcach i ich relacjach z innymi gałęziami sztuk plastycznych. Kielce 2016 Teatr Lalki i Aktora „Kubus” 8° ss. 58, nlb. 1, il.

3944. [KOŻLENKO Dariusz]: Sami swoi. Za kulisami komedii wszech czasów. Warszawa 2016 Fabuła Fraza 8° ss. 255, il.

3945. [KRAFFTÓWNA Barbara]: Krafftówna w krainie czarów. Barbara Krafftówna w rozmowie z Remigiuszem Grzelą. Warszawa 2016 Prószyński Media 8° ss. 357, nlb. 2, il.

Wspomnienia aktorki (ur. 1928).

3946. KRUPIŃSKI Waclaw: Głowy piwniczne. Wyd. 2. Kraków 2016 Wydaw. Liter. 8° ss. 296, nlb. 4, il.

Kabaret Piwnica pod Baranami w Krakowie.
Wyd. 1. 2007.

3947. KUREK Jacek: Jerzy Cnota (1942–2016). *Zeszyty Chorzowskie*. T. 17: 2016 s. 252–254.

Aktor.

3948. KWAŚNIEWSKA Monika: Pytanie o wspólnotę. Jerzy Grzegorzewski [1939–2005] i Jan Klata [ur. 1973]. Kraków 2016 Wydaw. UJ 8° ss. 392, nlb. 1., streszcz. ang. (Teatr/Konstelacje).

3949. LINERT Andrzej: Teatralna tradycja muzyczna Górnego Śląska. *Zeszyty Chorzowskie*. T. 17: 2016 s. 37–52, streszcz. ang., niem.

XVIII–XX w.

3950. LINERT A.: Teatry górnośląskiego pogranicza. Kartki z historii teatrów Królewskiej Huty i Chorzowa 1869–1939. Katowice 2015.

Rec.: Hojka Zbigniew, *Zeszyty Chorzowskie*. T. 17: 2016 s. 198–204.

3951. LUDWISIAK Waldemar [Bronisław]: Marian Bernard Wimmer (1897–1970). Zapomniany twórca szkoły filmowej. *Kronika Miasta Łodzi*. [R. 26:] 2016 nr 4 s. 144–152.

3952. ŁUCZAK Maciej: Krótki kurs PRL według [Stanisława] Barei. Warszawa 2016 Inst. Studiów Politycznych PAN 8° ss. 197, il., streszcz. ang.

3953. [ŁUKASZEWICZ Olgierd]: Seksmisja i inne moje misje. Olgierd Łukaszewicz w rozm. z Tomaszem Miłkowskim. Kraków 2016 Wydaw. Liter. 8° ss. 490, il.

Aktor (ur. 1946).

3954. ŁYSAK Tomasz: Od kroniki do filmu posttraumatycznego. Filmy dokumentalne o Zagładzie. Warszawa 2016 IBL PAN 8° ss. 309, nlb. 1, il. (NH Nowa Humanistyka; t. 26).

3955. MARON Marcin: Miłość, śmierć i romantyczna „choroba wieku”. Film „Błękitna nuta” Andrzeja Żuławskiego jako romans historyczny. *Annales UMCS*. Sec. L: Artes. Vol. 14: 2016 [nr] 1 s. 49–71, streszcz. ang.

Film o Fryderyku Chopinie i George Sand z 1990 r.

3956. MATERIAŁY z XIV konferencji kaszuboznawczej „Róża Ostrowska i Natalia Gołębska w życiu artystycznym Kaszub”. *Nasze Pomorze*. Nr 17: 2015 [dr:] 2016 s. 81–134.

Z treści: Nawrocka Ewa: Z Kresów na Kaszuby. Natalia Gołębska i Róża Ostrowska w życiu artystycznym Kaszub s. 81–88; Fac Andrzej Mestwin: Między legendą a prawdą – portret Róży Ostrowskiej s. 89–94; Szwedek-Kwiecińska Zuzanna: Wielka Inna – Róża Ostrowska w opowiadaniach Lecha Bądkowskiego s. 95–104; Sobiecka Anna: Natalia Gołębska i słupska „Tęcza” [teatr] s. 105–114; Kalinowski Daniel: Tematy, techniki i konteksty dramaturgii Natalii Gołębskiej s. 115–126; Mazuruk-Urbańska Ewa: Stylistyczno-semantyczna analiza utworów Róży Ostrowskiej s. 127–134.

3957. MAZURÓWNA Krystyna: Ach, ci faceci! Warszawa 2016 Inst. Wydaw. Latarenik im. Zygmunta Kałużyńskiego 8° ss. 322, nlb. 3.

Wspomnienia tancerki (ur. 1939).

3958. MICHALAK Bartosz: Wajda. Kronika wypadków filmowych. Warszawa 2016 Wydaw. MG 8° ss. 383, nlb. 1, il.

Andrzej Wajda (1926–2016).

3959. MICHALAK B.: *Zatrzymani w kadrze*. Warszawa 2016 Wydaw. MG 8° ss. 424, nlb. 7, il.
Operatorzy filmowi po II wojnie światowej.

3960. MIESZKOWSKA Anna: *Bodo wśród gwiazd. Opowieść o losach twórców przedwojennych kabaretów*. Wyd. 1 w tej edycji (rozszerz., popr. i uzupełn.). Warszawa 2016 Marginesy 8° ss. 367, nlb. 1, il.

Eugeniusz Bodo (1899–1943).

3961. MIESZKOWSKA A.: *Mistrzowie kabaretu Marian Hemar [1901–1972] i Fryderyk Jarosy [1890–1960]. Od Qui pro Quo do Londynu*. Oprac. graf. Maryna Wiśniewska. Warszawa 2016 *Zwierciadło* 8° ss. 360, nlb. 8, il.

3962. MIKOŁAJCZYK Jacek: *Operetka przy Nowym Świecie. Historia teatru muzycznego w Gliwicach w latach 1952–2015*. Gliwice 2016 Muzeum 8° ss. 305, il. Muzeum w Gliwicach. (Seria Monograficzna; nr 22).

3963. MILEWSKA-MŁYNIK Anna: *Nora Ney ostatnia gwiazda przedwojennego kina. Niepodległość i Pamięć*. R. 23: 2016 nr 1 s. 321–330.

Sonia Nejman vel Zofia Neumann (1906–2003).

3964. MIŁKOWSKI Tomasz: *166 monodramatów*. Wrocław 2016 Wrocławskie Tow. Przyj. Teatru; Ośr. Kultury i Sztuki 16° ss. 439, nlb. 8, il. (Czarna Książeczka z Hamletem; 16).

Teatr w Polsce po II wojnie światowej.

3965. MIROWSKI Mikołaj: *Pejzaż Łodzi w sztuce filmowej. Kronika Miasta Łodzi*. [R. 26:] 2016 nr 4 s. 58–62.

3966. MOŚCICKI Tomasz: *Teatry Warszawy 1944–1945*. Kronika. Warszawa 2012 Bellona; Fund. Historia i Kultura 8° ss. 954, il.

3967. MOŚCICKI T.: *Warszawskie sezony teatralne 1944–1949*. Warszawa 2016 Fund. Historia i Kultura 8° ss. 1303, nlb. 1, il., mapy.

3968. NIZIOŁEK Grzegorz: *Polski teatr Zagłady*. Warszawa 2013.

Rec.: Buryła Sławomir: *Pionierska monografia. Pamiętnik Literacki*. R. 106: 2015 z. 3 s. 250–257.

3969. ODSŁONY współczesnej scenografii. *Problemy, sylwetki, rozmowy*. Pod red. Katarzyny Fazan, Agnieszki Marszałek i Jadwigi Rożek-Sieraczyńskiej. Kraków 2016 Wydaw. UJ 8° ss. 394, nlb. 2, tabl. 52, il., streszcz. ang. (Teatr/Konstelacje).

Z treści: Fazan K., Rożek-Sieraczyńska J.: *Co po scenografii?* s. 11–17; Łarionow Dominika: *Co to jest scenografia? Kilka uwag historycznych i metodologicznych* s. 19–36; Fazan K.:

Ruina – alternacje teatralnego obrazu. Między krajobrazem po bitwie a śmietnikiem odzyskanej wolności s. 59–76; Dąbek-Derda Ewa: *Teatralne przestrzenie Jerzego Juka-Kowarskiego* s. 187–200; Czerna Karolina: *Niedokończony odpakowywanie. Kilka uwag o scenografii w ostatnich spektaklach Józefa Szajny* s. 201–211; Groth Martyna: *Od eksperymentów Bauhausu do Teatru Galeria* s. 253–266; Kołodziej-Adamczuk Agnieszka: *Scenografia w przestrzeni miasta* s. 267–273; Hasiuk-Swierżbińska Magdalena: *Ku przestrzeni połączenia. O poszukiwaniach scenograficznych w Teatrze Więziennym „Po drodze”* s. 275–284; Mazik Magdalena: *Scenografie historii. Nowe przestrzenie polskiego muzealnictwa i ich performatywny charakter* s. 285–296; Lemańska Katarzyna, Wycisk Karolina: *„Under Control and Out of Control”: Wojtki Ziemilskiego przestrzeń relacji* s. 297–313; Komorowska Małgorzata: *Scenografia w Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie 1947–2013* s. 341–346; Koehler-Hensel Agnieszka: *Andrzej Majewski w kręgu przyjaciół i mistrzów. Krakowska szkoła scenografii po roku 1956, czyli eksplozja wyobraźni* s. 347–353.

3970. OWORUSZKO-NOTSCHWENU Kinga: *„Eine wahre Sünde gegen den Geist und Geschmack”? Die schlesischen Liebhabertheater im Spiegel der „Schlesischen Provinzialblätter”*. *Studia Niemcoznawcze*. T. 58: 2016 s. 115–131, streszcz. ang., niem.

W l. 1785–1849.

3971. PARADOWSKA Kamila: *Teraz! Ilustrowana historia Teatru Współczesnego w Szczecinie*. Szczecin 2016 Teatr Współczesny 4° ss. 128, il.

XX–XXI w.

3972. PAWLAK Przemysław: *Metateatralne elementy dramatów Witkacego. Pamiętnik Teatralny*. R. 65: 2016 z. 3 s. 169–178, streszcz. ang.

Stanisław Ignacy Witkiewicz (1885–1939).

3973. [PIĘĆDZIESIĄT] 50 lat WROSTJA. *Po teatrze jednego aktora oprowadza Wiesław Geras*. Pod red. Tomasza Miłkowskiego. Warszawa 2016 Klub Krytyki Teatr. Pol. Sekcja IATC; Skorpion 8° ss. 159, il.

Wrocławskie Spotkania Teatrów Jednego Aktora.

3974. POBRATYN Agnieszka: *Zjawiska kultury teatralnej i filmowej w Częstochowie do 1939 roku*. Częstochowa 2016 Wydaw. im. Stanisława Podobińskiego Akad. im. Jana Długosza 8° ss. 368, tabl. 41, il., streszcz. ang.

Od 1841 r.

3975. PODLASKI Marek: *Die Operette im Repertoire des Elbinger Stadttheaters in der NS-Zeit*. *Studia Niemcoznawcze*. T. 58: 2016 s. 33–47, streszcz. ang., niem.

Lata 1933–1945.

3976. PODLESKA Krystyna: *Dziewczyna Misia*. Krystyna Podleska w rozmowie z Klau-

dią Iwanicką. Warszawa 2016 Edipresse 8° ss. 190, nlb. 2, tabl. 32, il.

Aktorka (ur. 1948).

3977. POLSKI film dokumentalny w XXI wieku. Pod red. Tadeusza Szczepańskiego i Małgorzaty Kozubek. Łódź 2016 Wydaw. Bibl. Państ. Wyższej Szkoły Filmowej, Telewizyjnej i Teatralnej im. Leona Schillera; Wydaw. UŁ 8° ss. 287, il., streszcz. ang. (Filmoznawcy).

Z treści: Lubelski Tadeusz: Autobiograficzna triada w polskim filmie dokumentalnym czasów najnowszych s. 29–48; Małka-Malatyńska Katarzyna: Autoportret na progu. Autobiografizm w etiudach szkolnych na tle tradycji polskiego kina dokumentalnego s. 49–61; Szczepański T.: Portrety pokoleń w filmach Marii Zmarz-Koczanowicz s. 77–89; Kornacki Krzysztof: Film Open Group. Errata do historii s. 91–108; Jazdon Mikołaj: Rosja – Polska. Nowe spojrzenie? Młodzi dokumentaliści wobec tradycji polskiej szkoły dokumentu s. 125–148; Biliński Paweł: Nieślubny syn Gombrowicza i człowiek z reklamówką. Pierwsze polskie „mockumenty” s. 179–197; Smoleń Małgorzata: „Kultura na żądanie” i potencjał hipermediów – szkic na przykładzie dokumentów biograficznych o asie polskiego lotnictwa – Stanisławie Skalskim s. 223–240.

3978. POSKUTA-WŁODEK Diana: Egzemplarz teatralny – między repertuarem a archiwum. *Pamiętnik Teatralny*. R. 65: 2016 z. 1/2 s. 50–74, streszcz. ang.

XIX–XX w.

3979. PRZYLIPIAK Mirosław: Kino stylu zerowego. Dwadzieścia lat później. Wyd. 2 popr. i rozsz. Sopot 2016 Gdańskie Wydaw. Psychologiczne 8° ss. 366, il.

Film polski, XIX–XXI w.
Wyd. 1. Gdańsk 1994.

3980. PTAK Barbara: Moje fascynacje filmem i teatrem. Katowice 2016 Barbara Ptak 4° ss. 688, il.

Scenografia, XX–XXI w.

3981. RACINOWSKI Dariusz: Pobyt w Brdowie okazał się dla mnie najlepszym lekarstwem. Brdowskie korzenie i ślady Poli Negri. [Stare Miasto] 2016 Witanet 8° ss. 138, il. (Brdowska Biblioteka Regionalna; nr 2).

3982. SADOWY Witold: A życie toczy się dalej. Warszawa 2016 M. K. Szuster 8° ss. 567, nlb. 1, il.

Wspomnienia aktora (ur. 1920).

3983. [SENIUK Anna]: Nietypowa baba je-stem, czyli Anna Seniuk w rozmowie z córką Magdaleną Małecką-Wippich. Kraków 2016 Znak Litera Nowa 8° ss. 412, nlb. 3, tabl. 16, il.

Dostępne także jako e-book.
Wywiad z aktorką (ur. 1942).

3984. SKOCZYŁAS Zdzisław: Hades, czyli Zabawa w teatr na poważnie. Busko-Zdrój–

Marki 2016 Mazowieckie Centrum Poligrafii 8° ss. 284, il.

Harcerskie Amatorskie Dramatyczne Eksperymentalne Studio, teatr dziecięcy i młodzieżowy w Busku-Zdroju, po 1945 r.

3985. SŁODOWNIK Lech: Zarys dziejów teatru w Elblągu (1536–1945). Elbląg 2016 Teatr im. Aleksandra Sewruka; Agencja Reklamowo-Wydawnicza Arkadiusz Grzegorzczak 8° ss. 151, nlb. 1, il.

3986. SOKOŁOWSKA-GWIZDKA Joanna: Teatr zamkowy księżnej marszałkowej Lubomirskiej w Łańcucie. „Parady” Jana Potockiego. *Rocznik Przemyski*. T. 52: 2016 z. 2 s. 15–26, streszcz. ang.

Elżbieta (Izabella) z Czartoryskich (1736–1816), XVIII–XIX w.

3987. SOWIŃSKA Iwona: Chopin idzie do kina. Kraków 2013 Universitas 8° ss. 351. (Horyzonty Kina; 6).

Film a recepcja muzyki i postaci Fryderyka Chopina.
Rec.: Wieczorek Sławomir, *Muzyka*. R. 61: 2016 nr 1 s. 129–133.

3988. STANISŁAW Ignacy Witkiewicz (1885–1939)]. *Pamiętnik Teatralny*. R. 65: 2016 z. 4 s. 7–210, streszcz. ang.

Treść: Degler Janusz: Witkacy – nasz współczesny s. 7–14; Sokół Lech: „Matka” Witkacego. Tragedia rodzinna – zagłada człowieczeństwa w człowieku s. 15–32; Winch Antoni: Samosąd mdłej demokracji na jestestwie. Filozofia i dramtopisarstwo Stanisława Ignacego Witkiewicza a idee Martina Heideggera s. 33–54; Sztaba Wojciech: Poczłtówki z piekła. Stanisław Ignacy Witkiewicz w Paryżu 1908 s. 55–70; Stacewicz-Podlipska Joanna: Formy, farsze i prawa syntezy, czyli „Chemia związków jakości teatralnych” według Witkacego s. 71–90; Pawlak Przemysław: Nadobny komisarz Mandelbaum s. 91–112; Degler J.: Cztery noty o Witkacym s. 113–139; Witkacy na scenach polskich 1990–2015. Oprac. P. Pawlak s. 140–210.

3989. STELMACH Bolesław: Teatr w budowie. Dziennik podróży, 1972–2016. Theatre under construction. Travelogue. Lublin 2016 OŚr. „Brama Grodzka – Teatr NN”; PAN; Centrum Spotkania Kultur 8° ss. 396, nlb. 1, il.

Tekst równol. pol., ang.
Centrum Spotkania Kultur w Lublinie.

3990. STO lat polskiego filmu. Kino okresu Wielkiego Niemowy. Cz. 2: Od Wielkiej Wojny po erę dźwięku. Red. i koncepcja publikacji Grażyna M. Grabowska. Warszawa 2009 Filmoteka Nar. 8° ss. 120, il.

Treść: Hendrykowska Małgorzata: Pomiędzy Wielką Wojną a przełomem dźwiękowym s. 9–44; Stepan Kamil: Wiktor Biegański [1892–1974] – próba kina autorskiego s. 45–51; Zająček Edward: Film żydowski w Polsce s. 52–63; Bocheńska Jadwiga: Prasa filmowa – narodziny i rozwój krytyki filmowej s. 65–78; Janicki Stanisław: Gwiazdy polskiego kina niemego?

s. 79–94; Wyżński Adam: Narodziny dźwięku s. 95–105; Varia [ilustracje] s. 106–120.
Cz. 1. 2008.

3991. STOCH Elżbieta: Dramaty Williama Szekspira w teatrze lubelskim w XIX i XX wieku. Lublin 2016 Wydaw. KUL 8° ss. 282, nlb. 1, il., streszcz. ang. KUL Jana Pawła II. Wyzd. Nauk Społ. (Życie Teatralne w Lublinie w XIX i XX Wieku. Theatrical Life of Lublin in the 19th and 20th Centuries; 2).

3992. STRZELECKI Andrzej: Człowiek z parawanem. Warszawa 2016 Iskry 8° ss. 330, nlb. 2, il.

Wspomnienia aktora i reżysera (ur. 1952).

3993. SZALONY, kto nie chce wyżej, jeżeli może. Księga jubileuszowa profesora Emila Orzechowskiego. Pod red. Alicji Kędziory, Łukasza Gawła. Kraków 2014 Attyka 8° ss. 474, nlb. 2, il.

Z treści: Kędziora A., Gawel Ł.: Wstęp s. 11–12; Barańska Katarzyna: Nadzieja teatru. O Amatorskiej Kompanii Teatralnej ze Śrenu s. 13–19; Braun Kazimierz: Emigracja w sporze o istotę polskości s. 21–29; Bujnicki Tadeusz: Sienkiewicz nasz codzienny s. 31–40; Dziedzic Stanisław: Z zagadnień strategii zarządzania zabytkowym Krakowem. Szanse i bariery s. 49–61; Gawel Ł.: Zarządzanie miastem historycznym a pamięć o jego mieszkańcach s. 63–70; Holmgren Beth: Modjeska and the Sisterhood of American Women Writers s. 81–87; Hyvnar Jan: Dvě polské múzy českých básníků czyli Jak dwie polskie aktorki oszalały poetów českých s. 89–94; Kędziora A.: „...jeden z największych sukcesów” Konstancja Heleny Modrzejewskiej s. 107–128; Kocój Ewa: Symbolika piątku, czyli co Rumuni myśleli o dniu urodzin prof. Emila Orzechowskiego s. 129–141; Krasieński Edward: Z archiwum: Teatr Byrskich w Poznaniu (1958–1959) s. 143–165; Kuligowska-Korzeniewska Anna: „Oddaj głos na trójkę!” O Schillerowskich „Krwawiakach i Górach” (1946) s. 181–204; Linert Andrzej: Świecki brat Trzeciego Zakonu św. Franciszka – Alojzy Krzysztof Gleic (1897–1950) s. 205–221; Litak Anna: Emil Orzechowski i Stary Teatr s. 223–227; Markiewicz Henryk: Tryl zakończona „Kochanków” Wacława Grubińskiego s. 229–235; Marszałek Agnieszka: Dramat o Szczęsnym Kossakowskim – dopełnienie s. 237–249; Michalik Jan: Epizod „Igrzysko” s. 251–260; Pindór Mirosława: Teatr polskiej grupy autochtonicznej na Śląsku Zaolziańskim w Republice Czeskiej. Wielopostaciowość s. 273–282; Pleśniarowicz Krzysztof: Dzieje teatru w Galicji – z perspektywy Rzeszowa s. 297–307; Poskuta-Włodek Diana: Eugeniusz Bujarski – jeszcze impresario czy już menedżer kultury? s. 317–329; Rokicki Jarosław: Janusowe oblicze wielokulturowości s. 331–349; Stepień Marian: Po dedykacjach s. 367–379; Szulborska-Łukaszewicz Joanna: Kierunki zmian w polityce kulturalnej oraz zarządzaniu kulturą w Polsce (1989–2014) s. 381–412; Szydłowska Mariola: Trzy listy i fotografia Modrzejewskiej s. 413–418; Twardzik Wacław: O jednym jedyńcu w języku polskim s. 419–425; Zięjka Franciszek: Dzielnicy, mądry i beztrojski Książę Józef Poniatowski (o powstaniu legend biograficznych) s. 463–475.

3994. SZYMALA Jacek: Film, historia, turystyka. Kraków 2016 Księg. Akademicka 8° ss. 185, tabl. 11, il.

XX–XXI w.

3995. ŚWIATŁEM i cieniem wydobywał prawdę o człowieku. W dwudziestą rocznicę śmierci Krzysztofa Kieślowskiego [1941–1996]. Red. nauk. Joanna Kazimiera Wawrzynów, Wawrzyniec Zbigniew Wojtyra. Wrocław 2016 Wyższe Seminarium Duchowne Franciszkanów Prowincji Św. Jadwigi; Wipra Ewa Praża 8° ss. 191, streszcz. ang. Wyższe Seminarium Duchowne Franciszkanów Prowincji Św. Jadwigi we Wrocławiu.

3996. ŚWIĘCICKI Klaudiusz: Wielopole Skrzyńskie i Galicja w „kliszach pamięci” Tadeusza Kantora. Poznań 2016 Inst. Historii UAM 8° ss. 282, il., streszcz. ang.

3997. TEATR i dramat dla dzieci i młodzieży. Pod red. Marzenny Wiśniewskiej, Macieja Wróblewskiego. Toruń 2016 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 231, streszcz. ang. (Biblioteczka Dziecięca).

Z treści: Wiśniewska M., Wróblewski M.: Teatra dla małego i młodego widza. Zarys problematyki s. 7–19; Tomaszewska Ewa: Odnalazę siebie. O teatrze dla dzieci i młodzieży s. 23–40; Kaniewski Jerzy: Zapomniany język? O roli wypowiedzi teatralnej w dyskursie tożsamościowym. Na materiale projektu „Laboratorium Teatralne” s. 53–66; Pindór Mirosława: Tradycja i współczesność polskiego teatru lalkowego na českim Śląsku. Zadania narodowe s. 125–131; Suszczyński Karol: Utwory dramatyczne w teatrze lalek. Repertuar z myślą o młodzieżowym odbiorcy s. 141–152; Oleszek Bartłomiej: Teatr radiowy dla dzieci i młodzieży. Teoria, tradycja, technologia s. 153–172; Waksmund Ryszard: Dziecko i teatr w świetle wspomnień i pamiętników s. 175–193; Wróblewska Violetta: Dramat dla dzieci folklorem podszyty s. 213–231.

3998. TEATR swój widzę kuliście. 60 lat Wrocławskiego Teatru Pantomimy. Zespół red. Agnieszka Charkot, Justyna Bajda, Mariusz Gubler. Wrocław 2016 Wrocławski Teatr Pantomimy im. Henryka Tomaszewskiego 8° ss. 249, il.

3999. TERLECKI Tymon: Korespondencja teatralna 1955–1991. Wybór i oprac. Marzena Kuraś. Warszawa 2016 Inst. Sztuki PAN 8° ss. 450, nlb. 2, il., streszcz. ang.

4000. TES Urszula: Człowiek, zbiorowość, pamięć w filmach dokumentalnych Ireny Kamińskiej [1928–2016]. Kraków 2016 Akad. Ignatianum; Wydaw. WAM 8° ss. 311, il., streszcz. ang.

4001. TOMASIK Krzysztof: Demony seksu. Warszawa 2016 Marginesy 8° ss. 428, nlb. 4, il.

Aktorki: Anna Chodakowska, Halina Kowalska, Ewa Krzyżewska, Maria Probosz, Ewa Sałacka, Marzena Trybała.

4002. TOMCZYK Ryszard: Teatr w Elblągu (1975–2015). Okiem recenzenta. Elbląg 2016 Teatr im. Aleksandra Sewruka; Agencja Rekla-

mowo-Wydawnicza Arkadiusz Grzegorzczak 8° ss. 141, nlb. 3, il.

4003. TYSZKA Juliusz: To się czasem zdarza. Poznań 2016 Kontekst 8° ss. 623, nlb. 1, il.

Inscenizacje teatralne, XX–XXI w.

4004. WITEK Piotr: Andrzej Wajda [1926–2016] jako historyk. Metodologiczne studium z historii wizualnej. Lublin 2016 Wydaw. UMCS 8° ss. 712, streszcz. ang.

4005. WÓJCIK Wanda: Kino ADRIA w Wołominie. *Rocznik Wołomiński*. T. 12: 2016 s. 151–158.

Lata 1932–1972.

4006. ŻRÓDLAK Wojciech: 35 lat Klubu Miłośników Starych Teatrów w Łodzi. Pasjonaci i realiści. *Kronika Miasta Łodzi*. [R. 26:] 2016 nr 3 s. 189–199.

4007. ŻUKOWSKA Izabela, Toeplitz-Cieślak Faustyna: Sfinks. Wizjonerzy i skandaliści kina. Warszawa 2016 Prószyński Media 8° ss. 261, nlb. 2, il.

Wytwórnia filmowa istniejąca w l. 1911–1936.

n) Historia muzyki

Zob. poz. 1174, 1525, 1557, 1566, 2457, 5008, 5112, 5165, 5187, 5602, 5634, 5772, 5826, 5892, 5992, 5995, 6019, 6122, 6137, 6182, 6421, 6486, 6593, 6612, 6614, 7360, 7361, 7716, 7906, 8112, 8121, 8233, 8234, 8341, 8365, 8372, 8535, 8653, 8718, 8742, 8821, 10602, 10803, 10878.

4008. ALMANACH muzykologii krakowskiej 1911–2011. Red. Małgorzata Woźna-Stankiewicz, Zofia Dobrzańska-Fabiańska, Andrzej Sitarz. Kraków 2016 Musica Iagellonica 8° ss. 834, nlb. 1, tabl. 28, il., streszcz. ang. (*Acta Musicologica Universitatis Cracoviensis*; 30).

Z treści: Woźna-Stankiewicz M.: Wstęp s. 9–12; Kronika muzykologii na Uniwersytecie Jagiellońskim 1911–2011 s. 13–116; Jachimcki Zdźisław: Znaczenie muzykologii w społeczeństwie s. 19–135; Poźniak Włodzimierz: Antoni Lisiński i jego sonaty z końca XVIII wieku „per clave cembalo o piano forte” z towarzyszeniem skrzypiec s. 151–162; Nowak-Romanowicz Alina: Nauka teorii muzyki w podręcznikach doby klasycyzmu polskiego (1750–1830) s. 163–176; Woźna-Stankiewicz M.: Wykłady z historii muzyki w ramach Powszechnych Wykładów Uniwersyteckich w latach 1904–1939 s. 196–233; Suchowiejko Renata: Józefa Reissa „Śmietnik, czyli materiały do Leksykonu polskiej kultury muzycznej” s. 234–258; Jarzębska Alicja: Teoria stylu muzycznego w ujęciu Stefani Łobaczewskiej s. 259–277; Ciążyński Wiesław: Charakterystyka działalności Włodzimierza Poźniaka jako etnomuzykologa s. 278–289; Chylińska Teresa: Warsztat Stanisława Golańchowskiego – biografia Karola Szymanowskiego s. 290–303; Morawski Jerzy: Początki kultury muzycznej dawniej Polski s. 307–333; Poźniak Piotr: Utwory Włodzimierza Długoraja w rękopisach z Bazylei, Genui i Kolonii oraz w druku E. Mertela s. 334–350; Patalas Aleksandra:

O kulturze muzycznej u sióstr norbertanek w Imbramowicach na podstawie kroniki klasztornej (1703–1741) s. 396–417; Przybylski Tadeusz: „Sztuka muzyki” ks. Wacława Sierakowskiego (1741–1806) s. 418–430; Perkowska-Waszek Małgorzata: Głosa do dziejów Konserwatorium Warszawskiego – na tle biografii Apolinarego Kańskiego, Marii Kalergis, Ignacego Jana Paderewskiego s. 487–510; Hrabia Stanisław: Działalność Biblioteki w strukturze Instytutu Muzykologii Uniwersytetu Jagiellońskiego s. 511–521; Momot Michał: Chór Polskiego Radia w Krakowie. Zarys działalności w latach 50. i 60. XX wieku s. 522–529; Dziebowska Elżbieta: Instrumentacja w nauce kompozycji w XIX wieku s. 533–555; Jasińska Danuta: Karol Szymanowski o muzyce francuskiej s. 556–569; Paja-Stach Jadwiga: Lutosławskiego dążenie do doskonałości s. 570–581; Piotrowska Anna G.: Problematyka muzyki filmowej we wczesnych pracach teoretycznych s. 600–616; Szombara Justyna: Epitalamium dla Jana Kazimierza: Paula Sieferta „Selig ist der gepreiset” s. 690–712; Sulek Małgorzata: Mickiewiczowskie „Pieśni miłosne” Franciszka Godebskiego s. 736–767; Wykaz rozpraw habilitacyjnych, doktorskich, magisterskich i licencjackich za lata 1921–2011. Oprac. S. Hrabia s. 769–813.

4009. ANDRZEJ Szwalbe [1923–2002] i jego dziedzictwo. Zbiór studiów. T. 1. Red. Marek Chamot, Stefan Pastuszewski. Bydgoszcz 2016 Remedia 8° ss. 203, il., streszcz. ang. Stow. Andrzeja Szwalbego Dziedzictwo.

Z treści: Martenka Henryk: Dlaczego Paderewski, a nie Szymanowski? Kilka refleksji o tradycji wymyślonej s. 9–15; Klaput-Wiśniewska Aleksandra: Muzyczny krajobraz regionu Andrzeja Szwalbego s. 25–36; Pastuszewski S.: Andrzej Szwalbe a rzeczywistość społeczno-polityczna s. 37–50; Szarapka Anna: Wartość historyczna i narodowa „Kolekcji pianin i fortepianów im. Andrzeja Szwalbego” s. 51–76; Ipczyńska Marta: Zbiór grafiki współczesnej w kolekcji Filharmonii Pomorskiej w Bydgoszczy s. 77–88; Ipczyńska M.: Prace artystów z regionu kujawsko-pomorskiego w kolekcji malarstwa i grafiki Filharmonii Pomorskiej w Bydgoszczy s. 89–109; Chamot M.: Kultura w Bydgoszczy w pierwszym okresie powojennym. Rola Andrzeja Szwalbe w tworzeniu Bydgoskiego Towarzystwa Naukowego s. 111–118; Banaszak Józef: Andrzej Szwalbe wobec starań o uniwersytet w Bydgoszczy s. 119–124; Grysińska-Jarmuła Katarzyna: Współpraca Andrzeja Szwalbe z Peterem Schwarzem i Berliner Cappella s. 125–135; Savchuk Igor: Perepiska między Onisiej Šreer-Tkačenko i Anžeem Šval'be w aspekcie ukraińsko-pol'skich kul'turnych svážej 1960–1970-h gg. s. 137–143; Ignatenko Yevgeniya: Rola Bydgoskiego Festiwalu i Kongresu Musica Antiqua Europae Orientalis w kształtowaniu się Kijowskiej Szkoły Muzyki Dawnej s. 145–150; Błażejewski Stanisław: Spuścizna Andrzeja Szwalbe w zasobie Archiwum Państwowego w Bydgoszczy s. 151–164; Błażejewski S.: Dokumentacja kontaktów międzynarodowych Andrzeja Szwalbe w zbiorach Archiwum Państwowego w Bydgoszczy s. 165–178; Pastuszewski S.: Lektury i biblioteka Andrzeja Szwalbego s. 179–191; Rzepa Marek: Andrzej Szwalbe w Archiwum Dokumentów Fonicznych Polskiego Radia Pomorza i Kujaw s. 193–201.

4010. ANTONIEWICZ Milena: Wiłkomirscy – szkic do muzycznego portretu rodziny. *Rocznik Kaliski*. T. 42: 2016 s. 37–56.

XIX–XXI w.

4011. CHŁOPEK Wiesław: Z kart historii żagańskich orkiestr wojskowych. Ojciec i syn, Stefan [1900–1965] i Henryk Biały [ur. 1934]. *Zeszyty Żagańskie*. Nr 13: 2016 s. 87–92.

4012. DOBRZAŃSKA-FABIAŃSKA Zofia: Joannes of Lublin's tabulature (1540) as a subject of research. *Muzyka*. R. 60: 2015 nr 3 s. 69–96, streszcz. pol.

Tabulatura Jana z Lublina, badania w l. 1911–2012.

4013. DRAUS Agnieszka: Brzmienie i sens. Studia nad twórczością Marka Stachowskiego [1936–2004]. Kraków 2016 Akademia Muzyczna 8° ss. 559, il.

Kompozytor.

4014. DYGA CZ Kornelia: Zespół Akordeonistów „Katowice Kleofas”. *Górniki Polski*. Nr 8/9: 2015 s. 51–66, streszcz. ang., niem.

Powstał w 1988 r.

4015. FOKT Iwona, Kostrzewska Hanna, Brodniewicz Teresa: Teka kompozytorska Feliksa Nowowiejskiego [1877–1946]. Tł. Beata Brodniewicz. Poznań 2016 AM 4° ss. 551, il.

Tekst równol. pol., ang.

4016. FRANCISZEK Walicki [1921–2015] we wspomnieniach Anioła Stróża. Posł. Wojciech Fułek. Warszawa–Sopot–Pelplin 2016 Nar. Centrum Kultury; Fund. Sopotkie Korzenie; Bernardinum 4° ss. 126, nlb. 2, il. + dysk optyczny (DVD).

4017. GEMBICKI Bartłomiej: Zagadnienie polichoralności w polskich badaniach muzykologicznych. *Muzyka*. R. 61: 2016 nr 3 s. 55–68, streszcz. ang.

XX–XXI w.

4018. GĘBALA Monika Antonina, Korzan Daniel: Trzydzieści lat zespołu Farben Lehre. *Rocznik Towarzystwa Naukowego Płockiego*. [T.] 8: 2016 s. 427–449, streszcz. ang.

Lata 1986–2016.

4019. GOLDBERG Halina: O muzyce w Warszawie Chopina. Przekł. Marita Alban Juarez i Kamila Stepien-Kutera. Warszawa 2016 Nar. Inst. Fryderyka Chopina 8° ss. 370, nlb. 2, il.

4020. GRAMY dla was już 100 lat. Orkiestra Dęta Ochotniczej Straży Pożarnej w Łaznowie. Oprac. i red. tekstu Edward Jachymczak. Łaznów–Rokiciny-Kolonia 2016 Gm. Ośr. Kultury 8° ss. nlb. 1, 95, il.

XIX–XXI w.

4021. THE HISTORY of music in Poland. Ed. Stefan Sutkowski; transl. by John Comber. Warsaw 2016 Sutkowski Edition 8°.

Vol. 5: Chechlińska Zofia: Romanticism. Pt. 1: 1795–1850 ss. 302, il.

Vol. 6: Helman Zofia: Between Romanticism and the new music ss. 750, il.

Vol. 1. 2003.

4022. JASIŃSKI Tomasz: Pieśniowe kolekcje Józefa Urody. Przyczynek do repertuaru śpiewów kościelnych i ludowych południowych regionów Polski w pierwszej połowie XX wieku. Wyd. 2. Lublin 2016 Polihymnia 8° ss. 223, il., streszcz. ang.

Wyd. 1. 2015.

4023. JASIŃSKI Tomasz: Staropolskie pieśni nabożne z basso continuo. Zapisane w Gdańsku roku 1765. *Annales UMCS*. Sec. L: Artes. Vol. 13: 2015 [nr] 2 s. 63–113, streszcz. ang.

339 pieśni kościelnych pol. i niem. Rękopisy i druki w Bibliotece UMK w Toruniu.

4024. JAZZ w kulturze polskiej. T. 2. Red. nauk. Rafał Ciesielski. Zielona Góra 2016 Oficyna Wydaw. Uniw. Zielonogórskiego 8° ss. 220, streszcz. ang. Uniw. Zielonogórski.

T. 1. 2014.

4025. JOACHIMIAK Grzegorz: Tabulatura lutniowa Wodzickich jako przedmiot edycji muzycznej – przegląd problematyki. *Muzyka*. R. 60: 2015 nr 3 s. 97–116, streszcz. ang.

Z końca XVII w., rękopis w WBP im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie.

4026. JÓZEF Świder [1930–2014] we wspomnieniach. Zespół red. Magdalena Świder-Śnioszek, Marek Świder, Andrzej Śnioszek, Krzysztof Śnioszek; red., wstęp i oprac. tekstów M. Świder-Śnioszek. Katowice 2016 Fund. im. Józefa Świdra 8° ss. 269, nlb. 1, tabl. 45, il.

Zawiera też fragmenty zapisków kompozytora.

4027. KACZOROWSKI Robert: Tak zwane „msze polskie” opublikowane w „Zbiorze pieśni nabożnych katolickich do użytku kościelnego i domowego” oraz w „Melodyach do zbioru pieśni nabożnych (...) do grania na organach i śpiewania na cztery głosy” w Pelplinie w 1871 roku. Konkluzja. *Studia Pelplińskie*. T. 49: 2016 s. 117–131, streszcz. ang.

Zawiera 42 msze.

4028. KAJSTURA Michał, Puzik Krzysztof: Orkiestra Dęta Cukrowni Chybie (1935–2015). Chybie 2016 Nakł. aut. 8° ss. 197, nlb. 2, il. (Z Dziejów Gminy Chybie; t. 3).

4029. KOS Grzegorz: „Kyrie paschale” in Polish organ tablatures from the first half of the 16th century – problems of style and

attribution. *Muzyka*. R. 61: 2016 nr 3 s. 3–44, streszcz. pol.

4030. ŁOSOWSKI Sławomir, Korzeniewski Wojciech: Kombi. Słodkiego miłego życia. Prawdziwa historia. Czerwonak 2016 In *Rock 8°* ss. 190, tabl. 32, il.

Zespół rockowy.

4031. ŁYJAK Wiktor Zygmunt: Czterechsetletnie dzieje organów kościoła parafialnego w Janowcu. Janowiec 2016 Tow. Przyj. Janowca 8° ss. 200, il. (Małe Monografie Janowieckie; 4).

4032. ŁYJAK W. Z.: Organy w Janowcu. *Notatnik Janowiecki*. Nr 19/20: 2013/2016 [dr.:] 2016 s. 106–122.

4033. MALKO Wanda: 70 lat Orkiestry Symfonicznej w Częstochowie. Filharmonia Częstochowska im. Bronisława Hubermana 1945–2015. Częstochowa 2015.

Rec.: Forma Marzena: *Muzyka w Częstochowie. Częstochowskie Teki Historyczne*. T. 6: 2016 s. 277–283.

4034. MAŁASIEWICZ Agnieszka: 70-lecie Filharmonii w Częstochowie. *Almanach Częstochowy*. [T. 29:] 2016 s. 181–189.

Od 1945 r.

4035. MARKUSZEWSKA Aneta: „...à così grand'Eroina”. Kompozycje muzyczne dedykowane Marii Kazimierze Sobieskiej w Rzymie. *Studia Wilanowskie*. T. 23: 2016 s. 45–64, streszcz. ang.

4036. MATOGA Piotr: Z badań nad historią muzyki w klasztorze sióstr dominikanek Na Gródku w Krakowie. *Nasza Przeszłość*. T. 126: 2016 s. 251–264, streszcz. ang.

XIX–XX w.

4037. MAZUREK Jerzy: Ks. Henryk Roman Nowacki (1891–1968) – odnowiciel chóru gregoriańskiego w Polsce. *Zeszyty Sandomierskie*. R. 22: 2016 nr 41 s. 51–57.

4038. MĄCZYŃSKI Ryszard: Kilka uwag o pijarskich muzykach z XVII i XVIII wieku: [Damian] Stachowicz, [Kasper] Pasternacki, [Gabriel] Szczawnicki, [Just] Caspar. *Muzyka*. R. 61: 2016 nr 3 s. 69–95, streszcz. ang.

4039. MIĘDZY Wschodem a Zachodem. Kultura muzyczna i jej tradycje. Pod red. Alicji Gronau-Osińskiej. Warszawa 2016 Wydaw. Uniw. Muzycznego Fryderyka Chopina 8° ss. 185, il., streszcz. ang. (Muzyka, Sztuka, Nauka).

Z treści: Gronau-Osińska A.: Od redaktora s. 9–12; Przełębska Violetta: Problem upowszechniania kultury muzycznej

w dyskursie muzykologów, kompozytorów i muzyków w I połowie XX wieku w Polsce s. 33–51; Juszyńska Krystyna: „Il Sonata forterpianowa” Grażyny Baciewicz [1909–1969] w kontekście przemian stylistycznych jej twórczości s. 88–104; Waszak Małgorzata: Twórczość sceniczną Tadeusza Pacior-kiewicza [1916–1998] w świetle krytyki lat 60. XX wieku s. 119–130.

4040. MONOGRAFIA zespołu muzycznego oraz katalog muzykaliów klasztoru ss. benedyktynek w Staniątkach. Pod red. Marcina Konika. Kraków 2016 *Musica Iagellonica* 8° ss. 418, il., streszcz. ang.

Z treści: Wstęp s. 7–17; Kubieniec Jakub, Jochymczyk Maciej: Życie muzyczne s. 18–130; Analiza. Baza danych i analiza skomputeryzowana s. 131–179; Katalog muzykaliów s. 180–367; Aneksy s. 368–407.

4041. MUSIALIK Janusz: Zabytkowe fiszharmonie ziemi częstochowskiej i Zagłębia Dąbrowskiego. Warszawa 2016 Wydaw. Uniw. Muzycznego Fryderyka Chopina 8° ss. 118, il., streszcz. ang., niem.

XIX–XX w.

4042. *MUSICA Baltica*. Music-making in Baltic Cities. Various kinds, places, repertoire, performers, instruments. Ed. by Danuta Popinigis, Danuta Szlagowska, Jolanta Woźniak. Gdańsk 2015 Akad. Muzyczna im. Stanisława Moniuszki 8° ss. 345, il.

Materiały z konferencji, Gdańsk, 16–17 V 2014 r.

Z treści: Ahrens Christian, Langrock Klaus: The instrumental indications „Violino sive Hautbois” and „Aria con Stromentis” in Johann Theodor Roemhildt's Gdańsk cantatas s. 11–23; Babnis Maciej: The Kozokszkowy organ of the Gdańsk firm Carl Friedrich Schuricht & Son s. 25–40; Bieńkowska Irena: The impact of the Baltic cities' music market on the culture of the courts of the Polish nobility. Historical background to the work of the Königsberg organ builder Adam Gottlob Casparini (1715–1788) s. 41–52; Gugnowska Katarzyna: Johann Valentin Meder's activity in the Baltic region s. 71–80; Heise Brigit: Musikinstrumente aus dem südlichen Ostseeraum im Leipziger GRASSI-Museum s. 81–92; Jeż Tomasz: The musical culture of Jesuits on the Baltic Sea coast s. 93–108; Kociumbas Piotr: Hymnologische Quellen als Wissensschatz zur Musizierkunst im Danzig des 17. Jahrhunderts s. 109–122; Leszczyńska Agnieszka: Vocal repertoire in late Renaissance Gdańsk and Elbląg s. 123–134; Moe Bjørke: Learning by doing. On the performance of Italian music in the north by mid-seventeenth century musicians s. 145–159; Peetz-Ullman Anna-Juliane: Zum Einfluss des Seehandels auf das Wissenszieren in Stockholm im 17. Jahrhundert s. 171–185; Popinigis D.: Adventskonzerte aus den Türmen der Danziger Kirchen s. 187–193; Szadejko Andrzej: Die Besetzung der Danziger Contiuogruppe in ausgewählten Kantaten der Sammlung der Danziger Bibliothek s. 233–247; Szlagowska D.: Funeral music in seventeenth-century Gdańsk s. 249–261; Szombara Justyna: On the reception of Italian „musica moderna” in northern Europe: the sacred concertos in seventeenth-century Gdańsk s. 263–286; Eyndhoven Carl van: Eggerts „Choral-Lieder zu dem Glocken-Spiel!": Quelle für eine historisch informierte Aufführungspraxis? Eine Untersuchung des Verhältnisses zwischen mechanischen Glockenspielen und Aufführungspraxis s. 287–298; Vogel Benjamin: Königsberg as a center of musical instrument manufacture during 17th–19th centuries s. 299–313; Waczkat Andreas: Music making in the

spas of the Baltic region s. 315–321; Walter-Mazur Magdalena: Four „Kashubian” plainsong books and the environment of their creation s. 323–334; Appendix: Kowalska-Pińczak Alina, Okonek Maria: Cappella Gedanensis – Musik für die Stadt s. 355–345.

4043. THE MUSICAL culture of Silesia before 1742. New contexts – new perspectives. Ed. by Paweł Gancarczyk, Lenka Hlávková-Mráčková, Remigiusz Pośpiech. Frankfurt am Main–Bern 2013 Peter Lang 8° ss. 335, tabl. 21. (Eastern and Central European studies in musicology; Vol. 1).

Tręść: Witkowska-Zaremba Elżbieta: Early keyboard music in sources from Prague and Silesia s. 9–22; Mráčková Veronika M.: The Silesian tradition of hymns to Czech saints s. 23–34; Ciglbauer Jan: Two „Alleluia” chants in Nicolaus Cosel’s manuscript: On the creation of new liturgical music in 15th-century Central Europe s. 35–44; Gancarczyk P.: A new fragment of 15th-century polyphony in Silesia and the tradition of the Central-European repertory s. 45–54; Hlávková-Mráčková L.: Die Saganer Stimmbücher (Das Glogauer Liederbuch) und die Traditionen des polyphonen Liedes in Mitteleuropa s. 55–70; Benthem Jaap van: Die Saganer Stimmbücher (Das Glogauer Liederbuch): eine unbeachtete Quelle für Johannes Tourout? s. 71–82; Kiel Jacobijn: Two anonymous „Salve” settings in Warszawa, Biblioteka Uniwersytecka, RM 5892 s. 83–88; Leitmeir Christian Thomas: Lutheran propers for Wrocław/Breslau: The „Cantus Choralis” (1575) of Johannes Knöfel s. 89–114; Desmet Marc: Jacob Handl’s compositions preserved in the Brzeg manuscript collection: presentation and chronological clues s. 115–126; Schmid Bernhold: „Nach dir, Herr Christe, thut mein hertz verlangen”. Ein unbekanntes Kontrafakt zu Jacob Regnarts „Tutto lo giorno” aus der Bibliothek des Gymnasiums in Brieg s. 127–148; Napp Thomas: Transferprozesse zwischen Görlitz und Breslau am Beispiel des Meistergesangs im ausgehenden 16. Jahrhundert am Beispiel des Meistergesangs im ausgehenden 16. Jahrhundert s. 149–160; Petőczová Janka: The Role of Silesia in the development of musical culture in the towns of Spiš/Zips and Šariš/Scharosch s. 161–178; Halamska Paulina: Protestant elite milieu in the 17th-century of Klodzko/Glatz as exemplified by the family of the Wrocław/Breslau organist Tobias Zeutschner. Gloss to the biography s. 179–186; Jeż Tomasz: Jesuit „Melodrama” in baroque Klodzko/Glatz s. 187–200; Przybyszewska-Jarmińska Barbara: Marcin Mieleczewski (d. 1651) and Alberik Mazák (1609–1661): a Silesian perspective s. 201–214; Joachimiak Grzegorz: A week in the Blacksmith’s life: Lutenists from Silesia and Bohemia around count Losy von Losinthal (1650–1721) s. 215–256; Pośpiech R.: Ein Schlesier aus Oppeln in Prag: Franz Ludwig Poppe (1671–1730) und seine Werke in tschechischen Sammlungen s. 257–266; Kapsa Václav: On the way from Prague to Wrocław: Sacred music by early 18th-century Prague composers in Silesia s. 267–288; Niubo Marc: Bernard Artophaeus and Bohuslav Matěj Černošský. Casual examples of Czech music in baroque Silesia or the last traces of music by minorities in Wrocław? s. 289–306; Grabiec Dominika: The motif of „deafening with trumpets” in Central European passion iconography, the religious renewal movement „devotio moderna” and reform of the begging monastic orders s. 307–316; Šárovcová Martina: Choral book from the observant franciscan monastery in Wrocław from the end of the 17th century s. 317–326.

Rec.: Jochymczyk Maciej, *Muzyka*. R. 60: 2015 nr 3 s. 147–150.

4044. MUZYKA i kultura w perspektywie pedagogicznej. Pod red. Joanny Jemielnik. Kraków 2016 Aureus 8° ss. 203, nlb. 2, il., streszcz.

ang. (Mistrz – Mentor – Wychowawca. Studia i szkice z psychologii i pedagogiki twórczości).

Z treści: Jemielnik J.: Wstęp s. 9–14; Dudek Marek: Kulturo-pedagogiczny kontekst działalności artystycznej Adama Natanka s. 17–30; Wąsacz-Krztoń Jolanta: Wychowanie muzyczne młodzieży Galicji Zachodniej w dobie autonomii na przykładzie gimnazjów nowosądeckich s. 103–116; Melnyk Lidia: Obiektywizm wielokierunkowy: rozwój modernistycznej krytyki muzycznej po roku 1900 na przykładzie opinii o koncertach kompozytorów Młodej Polski w prasie polskiej i niemieckiej s. 149–163; Olijnyk Stefania: Komparatystyczna analiza recepcji Chopina i Liszta w kulturze muzycznej Lwowa od końca XIX wieku do okresu współczesnego s. 165–177.

4045. NOWAK Tomasz [M.]: Taniec narodo- wy w polskim kanonie kultury. Źródła, geneza, przemiany. Warszawa 2016 Inst. Muzykologii Uniw. Warszawskiego; Bel Studio 8° ss. 495, il. (Studia et Dissertationes Instituti Musicologiae Universitatis Varsoviensis. Seria B; t. 22).

XV–XX w.

4046. OKOŃSKA Agnieszka: Wielkie role gwiazd opery. Olszanica 2016 Bosz Szymanik i Wspólnicy 8° ss. 166, nlb. 2, il. (Bosz Scena).

Mariusz Kwiecień – Don Giovanni, Piotr Beczala – Faust, Małgorzata Walewska – Carmen, Ewa Podleś – Izabela, Aleksandra Kurzak – Violetta.

4047. PAMIĘCI profesor Beaty Dąbrowskiej. *Annales UMCS*. Sec. L: Artes. Vol. 14: 2016 [nr] 2 s. 11–193, streszcz. ang.

Tręść: Bobryk Urszula, Gozdecka Renata, Jasiński Tomasz: Niedokończony koncert dla Lublina. Wspomnienie o Beacie Dąbrowskiej (1960–2016) s. 11–24; Gozdecka R.: Dydaktyka uniwersytecka Beaty Dąbrowskiej. Przywołania chwil minionych s. 25–45; Jasiński T.: Nasza „Dyrekcja”. Profesor Beata Dąbrowska w mojej pamięci s. 47–57; Wołoch Paulina: Chór Kameralny Towarzystwa Muzycznego im. Henryka Wieniawskiego w Lublinie. Beata Dąbrowskiej dzieło życia s. 59–117; Spyrta Piotr: Religijne inspiracje w twórczości muzyków jazzowych s. 119–193.

4048. PELLOWSKA-CHUDOBIŃSKA Bożena: Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Łódzkiej im. Artura Rubinsteina. 100 lat pozytywnej historii. *Kronika Miasta Łodzi*. [R. 26:] 2016 nr 1 s. 97–110.

4049. PELLOWSKA-CHUDOBIŃSKA B.: 130 lat Stowarzyszenia Śpiewaczego Harmonia. *Kronika Miasta Łodzi*. [R. 26:] 2016 nr 2 s. 143–153.

4050. PEKALA Anna: Muzyka sakralna – słudzy śpiewu kościelnego. *Rocznik Polsko-Ukraiński*. T. 18: 2016 s. 119–127, streszcz. ang.

Od XVI w.

4051. PIOTRKOWSKI underground muzyczny. Red. Marcin „Glizda” Gliszczyński [i in.]. Piotrków Trybunalski 2016 Ośr.

Działań Artystycznych 4° ss. 112, il. (Artyści Piotrkowscy).

XX w.

4052. POPLAWSKA Marzanna: Studia nad muzyką Indonezji w Polsce i na świecie. *Muzyka*. R. 61: 2016 nr 4 s. 111–129, streszcz. ang.

XX–XXI w.

4053. [POREBSKA-KWAŚNIK Dominika] Porębska-Quasnik Dominique: Marian Porębski [1910–2008]. Światowej sławy tenor. Toruń 2013 Oficyna Wydaw. Kucharski 8° ss. 136, il.

4054. POŹNIAK Grzegorz: Joseph Habel (1840–1920). Organmistrz z Bliszczyc na Śląsku. Opole 2016 Red. Wydawnictw Wyzd. Teol. Uniw. Opolskiego 8° ss. 128, nlb. 1, il. (Muzykologia Opolska. Studia i materiały; 1).

4055. PREWĘCKA Karolina, Świętorecki Paweł: Uśmiech primadonny. Warszawa 2016 Demart 8° ss. 249, nlb. 5, tabl. 32, il.

Biografia Elżbiety Ryl-Górskiej (ur. 1933), śpiewaczki Operetki Warszawskiej.

4056. PRYZWAN Mariola: Wymyśliłam cię. Irena Jarocka [1946–2012] we wspomnieniach. Warszawa 2016 Marginesy 8° ss. 479, nlb. 1, il.

4057. PRZYBYSZEWSKA-JARMIŃSKA Barbara: „Monumenta Musicae in Polonia”: plany założenia serii i początkowe lata jej realizacji. *Muzyka*. R. 60: 2015 nr 3 s. 51–67, streszcz. ang.

Lata 1925–1972.

4058. RACHWAŁ Rafał: Echa folklorystyki w muzyce saksofonowej XX wieku. Red. nauk. Paweł Drobnik. Poznań 2016 Akad. Muzyczna im. I. J. Paderewskiego 8° ss. 173, nlb. 1, il., nuty + 1 dysk optyczny (CD).

4059. SMENTEK Lidia: Zygmunt Moczyński [1871–1940]. Podróż do źródeł. Toruń 2016 Pol. Wydaw. Reklamowe 8° ss. 452, il. + 1 dysk optyczny (CD).

Kompozytor.

4060. STO lat muzykologii polskiej. Historia – terażniejszość – perspektywy. Red. Dagmara Łopatowska-Romsvik, Aleksandra Patalas. Kraków 2016 Musica Iagellonica 8° ss. 386, nlb. 1, il.

Z treści: Woźna-Stankiewicz Małgorzata: Początki muzykologii na Uniwersytecie Jagiellońskim a nauczanie i propagowanie historii muzyki w Krakowie na przełomie XIX i XX wieku s. 11–35; Jarzębska Alicja: Koncepcja uniwersyteckiej „Musikwissenschaft” Guidona Adlera [1855–1941] jako programu badań i nauczania na Uniwersytecie Wiedeńskim s. 36–57; Banach Andrzej Kazimierz: Tradycja nauk historycznych na Uniwersy-

tecie Jagiellońskim w II połowie XIX i na początku XX stulecia s. 76–84; Małkiewicz Adam: Proces kształtowania się w Krakowie historii sztuki jako nowoczesnej dyscypliny uniwersyteckiej s. 85–103; Dziadek Magdalena: Wydział Muzykologiczny Państwowego Konserwatorium Muzycznego w Warszawie w latach 1934–1938 s. 104–113; Dobrzańska-Fabiańska Zofia: Specyfika badań źródłowych polskich muzykologów w I połowie XX wieku s. 115–132; Przybyszewska-Jarmińska Barbara: Syntetyczne ujęcia historii muzyki polskiej publikowane w pierwszej połowie XX wieku s. 133–150; Vogel Beniamin: Instrumentologia polska w ostatnim stuleciu s. 151–178; Sieradz Małgorzata: Adolfa Chybińskiego [1880–1952] spotkania z „Kwartalnikiem Muzycznym”. Trzy odsłony tematu s. 179–192; Muszalska Bożena: Lucjan Kamiński [1885–1964] – etnomuzykolog. Portret listami kreślony s. 195–204; Martin Dawid: Profesor Michał Siedlecki [1873–1940] jako pionier polskich badań nad tradycjami muzycznymi Archipelagu Indonezyjskiego s. 205–219; Dahlig Piotr: Emocje w muzyce etnicznej s. 220–225; Nowak Tomasz [M.]: Etnomuzykolog wśród wykonawców, animatorów i admiratorów muzyki ludowej s. 226–242; Rottermund Krzysztof: O kompozytorach i tańcach polskich z rękopisu Mus.ms 38048 w Staatsbibliothek zu Berlin s. 245–256; Bilica Krzysztof: Migotliwy Chopin s. 276–293; Skupin Renata: Problem orientalizmu w muzyce polskiej okresu międzywojennego a narzędzia krytyki postkolonialnej s. 294–302; Renat Rafał: Polska twórczość wiolinistyczna w rodzimym piśmiennictwie muzycznym po II wojnie światowej s. 303–331; Wojciechowski Piotr: Koncepcja „słuchacza” w pismach Witolda Lutosławskiego [1913–1994] w perspektywie wybranych aspektów psychologii poznawczej s. 379–387.

4061. STRÓŻYŃSKA Beata: Józef Elsner [1769–1854] jako twórca i propagator klasycznej symfonii. *Annales UMCS*. Sec. L: Artes. Vol. 13: 2015 [nr] 2 s. 115–157, streszcz. ang.

4062. STUDIA z życia muzycznego regionu świętokrzyskiego. Tradycja – współczesność. Red. nauk. Ewa Parkita, Wiktor Zygmunt Łyjak. Kielce 2016 Wydaw. UJK 8° ss. 307, nlb. 1, il.

Treść: Parkita E., Jabłońska Anna: Wprowadzenie s. 7–17; Łyjak W. Z.: Wykonawcy instrumentów klawiszowych w Świętokrzyskiem w latach 1795–1914. Część I s. 19–149; Szejnabis-Zdyb Joanna: Kompozytorzy kieleccy – portret zbiorowy s. 151–171; Parkita W.: Instytut Edukacji Muzycznej Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach jako ważny ośrodek naukowo-artystycznego regionu s. 173–193; Lukomski Juliusz: Działalność Chóru Duszpasterstwa Akademickiego w Kielcach s. 195–215; Florek Magdalena: 70 lat działalności Państwowej Szkoły Muzycznej I i II stopnia im. Ludomira Różyckiego w Kielcach s. 217–258; Szejnabis-Zdyb J.: Działalność muzyczna Państwowej Organizacji Imprez Artystycznych „Artos” w Kielcach w latach 1950–1954 s. 259–278; Jabłońska A.: Udział w życiu kulturalno-muzycznym Kielce gimnazjalisty Stefana Żeromskiego w świetle jego „Dzienników” s. 279–296; Jabłońska A., Parkita E.: Podsumowanie s. 297–307.

4063. SUKNIĘCZYK Józef: Historia muzyką zapisana (wybrane [!]) – o amatorskim ruchu artystycznym... i nie tylko). *Rocznik Jeleniogórski*. T. 48: 2016 s. 247–262.

W Jeleniej Górze, od 1945 r.

4064. SUŁEK Małgorzata: Stanisław Moniuszko i inni kompozytorzy wobec poezji Adama Mickiewicza. Studium komparatystyczne. Kraków 2016 Musica Iagellonica 8° ss. 742,

streszcz. ang. (*Acta Musicologica Universitatis Cracoviensis*; 29).

4065. SZELEST Marcin: *Warszawska tabulatura organowa: perspektywy edycji zaginionego źródła. Muzyka. R. 60: 2015 nr 3 s. 117–146*, streszcz. ang.

Z ostatniej dekady XVII w., zniszczona w 1944 r.

4066. SZLEZER Marek: *Opracowanie mazurków Chopina w redakcji Zygmunta Stojowskiego w kontekście tendencji i praktyk występujących w edytorstwie muzycznym XIX i XX wieku. Kraków 2016 Akad. Muzyczna 8° ss. 134, il. Akad. Muzyczna w Krakowie. (Z Prac Wydziału Instrumentalnego).*

4067. SZYPUŁA Andrzej: „Święte wzruszenie”. 30 lat Chóru „Sancta Familia” Parafii Świętej Rodziny w Rzeszowie 1986–2016. Rzeszów–[Krosno] 2016 Krośnińska Oficyna Wydawnicza 8° ss. 92, il.

4068. ŚWIĄT CZAK Andrzej: *Bielanie – 50 lat minęło. Nie tylko muzyczne wspomnienia. Bibliotheca Bielaviana. [R. 6:] 2014 [dr.:] 2015 s. 163–176.*

Zespół muzyczny.

4069. TAŃCE polskie. Polonez, krakowiak. Pod red. Klaudii Carlos-Machej. Warszawa 2016 Wydaw. Uniw. Muzycznego Fryderyka Chopina 8° ss. 136, il., streszcz. ang. + dysk optyczny (DVD).

Materiały z konferencji „I Forum Tańców Polskich. Polonez i krakowiak”, Warszawa, 6 XII 2014 r.

Treść: Carlos-Machej K.: Od redaktora s. 7–8; Carlos-Machej K.: „Wesele w Ojcowie” – pierwszy polski balet narodowy s. 9–13; Demska-Trębacz Mieczysława: Taniec jako medium narodowości w polskiej kulturze muzycznej s. 15–32; Nowak Tomasz [M.]: Źródła do badań nad polonezem od XVI do XIX wieku s. 33–48; Nowak T. [M.]: Źródła do badań nad krakowiakiem od XVI do XIX wieku s. 49–58; Nowak Andrzej T.: Wzorce tańca narodowego w kulturze polskiej s. 59–69; Koszutska Jadwiga: Dlaczego strój krakowski stał się strojem narodowym s. 71–82; Kucharska-Nowak Małgorzata: Polonez, krakowiak – klasyfikacja kroków i figur s. 83–129.

4070. TAŃSKI Paweł: *Nowe sytuacje polskiego rocka. Teksty, głosy, interpretacje. Poznań 2016 Fund. Inst. Kultury Popularnej 8° ss. 190, nlb. 2, il.*

XX–XXI w.

4071. TOBIE dziś czyniem serc swych ofiarę... *Garść wiadomości historycznych o pieśniach religijnych. Oprac. Janusz Jasiński, Zenona Rondonańska. Olsztyn 2016 Fund. Quo Vadis Domine 8° ss. 133, il.*

Rec.: Zajewska Teresa, *Echa Przeszłości. [T.] 17: 2016 s. 315–316.*

4072. TRADYCJE śląskiej kultury muzycznej. T. 13. Red. nauk. Andrzej Wolański i zespół. Wrocław 2015.

Rec.: *Literska Barbara, Muzyka. R. 61: 2016 nr 4 s. 139–145.*

4073. TRZASKALIK-WYRWA Małgorzata: *Organy diecezji siedleckiej. Katalog. Siedlce–Warszawa 2016 Wydaw. Uniw. Przyrodniczo-Humanist.; Stow. Pro Musica Organa; Wydaw. Uniw. Muzycznego Fryderyka Chopina 8° ss. 600, il. (Instrumentarium Diecezji Siedleckiej; t. 1).*

XVIII–XXI w.

4074. TUKSAR Stanislav: *Works by Croatian music writers of the sixteenth to eighteenth centuries held in Polish libraries. On the migration of ideas on music. Muzyka. R. 61: 2016 nr 4 s. 73–89, streszcz. pol.*

4075. WALTER-MAZUR Magdalena: *Figurą i fraktem. Kultura muzyczna polskich benedyktynek w XVII i XVIII wieku. Poznań 2014.*

Rec.: *Hauptman-Fischer Ewa, Muzyka. R. 61: 2016 nr 3 s. 135–137.*

4076. WERNER Krzysztof Stanisław: *Działalność Fan Clubu The Beatles w Lublinie. Polska 1944/45–1989. [T.] 14: 2016 s. 275–305, streszcz. ang.*

Lata 1982–1990.

4077. WIDAK Andrzej: *Jeszcze o zabytkowych organach w kościołach diecezji rzeszowskiej (studium historyczno-instrumentoznawcze). Resovia Sacra. R. 23: 2016 s. 395–420, streszcz. ang.*

Z l. 1721–1935 we wsiach: Boguchwała, Brzyska, Dębowiec, Kąty, Kupno, Wola Rafałowska.

4078. WIDAK A.: *Organy w kościołach dekanatu raniżowskiego diecezji sandomierskiej (studium historyczno-instrumentoznawcze). Rocznik Kolbuszowski. Nr 15: 2015 s. 137–164, streszcz. ang.*

4079. WIDAK A.: *Organy w kościołach dekanatu Rudnik nad Sanem diecezji sandomierskiej (studium historyczno-instrumentoznawcze). Rocznik Kolbuszowski. Nr 16: 2016 s. 173–199, streszcz. ang.*

4080. WIECZOREK Ryszard: *„Denkmäler der Tonkunst in Österreich” jako prefiguracja „Monumenta Musicae in Polonia”. Muzyka. R. 60: 2015 nr 3 s. 3–49, streszcz. ang.*

Omówienie korespondencji Guidona Adlera (1855–1941) i Adolfa Chybińskiego (1880–1952) z l. 1904–1927.

Aneks źródłowy.

4081. WIRTH Zofia Barbara: Pieśni polskie w kajecie Edwarda Apolinarego Wirtha. Wołyń – Waśkowce, 1902. Wyd. 2 popr. Warszawa 2016 Wiesław Nosowski 4° ss. 136, il.

4082. WOLAK Daniel: Archiwum polskiego rocka. [T. 1–2]. Gdańsk 2016 Wydaw. Wdaxrock Daniel Wolak 8° ss. 605, il. + 1 dysk optyczny (DVD); 541, il.

Lata 1961–2016.

4083. WOŹNIAK Krzysztof Paweł: Świeckie i kościelne chóry niemieckie w Łodzi (do 1939 roku). Organizacja – działalność – repertuar. *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 13: 2014 s. 127–141, streszcz. ang.

Od poł. XIX w.

4084. WOŹNIAK Piotr: Dzieje organów w kościele parafialnym w Łosicach od XVIII w. po czasy współczesne. *Prace Archiwalno-Konserwatorskie*. Z. 20: 2016 s. 59–68, streszcz. ang.

4085. [WOŹNIAK Tadeusz]: Zegarmistrz światła. Tadeusz Woźniak w rozmowie z Witoldem Górką. Poznań 2016 Zysk i S-ka Wydaw. 8° ss. 310, nlb. 2, il.

Piosenkarz i kompozytor (ur. 1947).

4086. ZIELIŃSKI Przemysław: Przewróciło się. Pelplin 2016 Bernardinum 8° ss. 321, nlb. 1, tabl. 11, il.

Zespół rockowy „Elektryczne Gitary”, 1976–2016.

4087. ZWIERZYCKA Agnieszka: Pieśni solowe Władysława Żeleńskiego [1837–1921]. Wrocław 2016 Wydaw. Akad. Muzycznej im. Karola Lipińskiego 8° ss. 405. Akad. Muzyczna im. Karola Lipińskiego. (Seria Prace Doktor-skie; 5).

o) Historia sportu i turystyki

Zob. poz. 1705, 2583, 2876, 2963, 3047, 3060, 3574, 4318, 5526, 5917, 6165, 6379, 6452, 6486, 6591, 8051, 8115, 8295, 8562, 8786, 8888, 9371, 9461, 10151, 10541, 10633, 10744, 10765, 10768, 10888, 10959, 11038, 11063, 11081, 11194, 11252.

4088. BALAZS Karoly: Teresa Egenhofer [1855–1945]. Słynna węgierska turystka i tatarniczka. *Wierchy*. R. 80: 2014 [dr.:] 2016 s. 107–128, streszcz. niem.

Związana z polskimi Tatrami, m.in. kierowniczką schroniska w Dolinie Pięciu Stawów w l. 1901–1906.

4089. BOGUSIAK Jacek: Władysław Król [1907–1991]. T. 1: Piłkarz i trener. Łódź 2016

Jacek Bogusiak 8° ss. 276, il. (Historia Łódzkiego Klubu Sportowego. I: Ikony ŁKS).

Toż. T. 2: Hokeista i olimpijczyk. Łódź 2016 ss. 320, il.

4090. BURCZYK Tomasz: Leksykon sportu rzeszowskiego. Rzeszów 2016 Podkarpacki Inst. Książki i Marketingu 8° ss. 317, nlb. 3, il.

Lata 1960–2015.

4091. CEGLIŃSKI Marek, Pawłowski Dariusz, Cegliński Łukasz: Zieloni kanonierzy. Pruszków 2016 MC Media Marek Cegliński 8° ss. 283, il.

Koszykówka w klubie Legia Warszawa, XX–XXI w.

4092. CHMIELEWSKI Grzegorz, Szymarek Janusz: Siedemdziesiątka. Automobilklub Rzeszowski 1946–2016. Współpr. aut. Rafał Białorucki, Paweł Hoffman, Radosław Mikuła, Jerzy Róg. Rzeszów–Warszawa 2016 Automobilklub Rzeszowski; Auto Klub Dziennikarzy Pol. 8° ss. 191, nlb. 1, il. (Biblioteka Auto Klubu Dziennikarzy Polskich; 3).

4093. DOBRUSZEK Wiesław: Żużlowy leksykon ligowy. T. 8: (1976–1978). Leszno 2016 Firma Wydawnicza „Danuta” 16° ss. 204, il.

T. 1. 2012.

4094. DURDEN Józef: Sekcje fachowe Towarzystwa Tatrzńskiego współtwórcami osiągnięć organizacji. *Pamiętnik Polskiego Towarzystwa Tatrzńskiego*. T. 24: 2015 [dr.:] 2016 s. 217–252.

4095. FRYC Stanisław: Sto pięć lat Czarnych Jasło. Jasło–Krosno 2016 Stanisław Fryc; Krośnieńska Oficyna Wydawnicza 8° ss. 414, tabl. 1, il.

Klub piłki nożnej zał. w 1910 r.

4096. GAWĘDZKI Tomasz: Cracovia znaczy Kraków. Kraków 2016 Sine Qua Non 8° ss. 444, nlb. 3, tabl. 8, il.

Klub sportowy zał. w 1906 r.

4097. GAWLIKOWSKI Stefan: Arcymistrzowie. Złota era polskich szachów. Warszawa 2016 The Facto 8° ss. 253, nlb. 2, tabl. 24, il.

XX w.

4098. GEBERT Jerzy: Alfabet Jerzego Geberta. Gdańsk 2010 Wydaw. DJ Drukarnia 8° ss. 171, nlb. 1, tabl. 8, il.

Wspomnienia gdańskiego dziennikarza (ur. 1930) o sportowcach.

4099. GEBERT J.: Z Wołynia przez Gdańsk na trzy olimpiady. Kraków 2016 Ridero 8° ss. 262, il.

Wspomnienia dziennikarza sportowego (ur. 1930).

4100. GOKSIŃSKI Jan: Klubowa historia polskiej piłki nożnej. Lata 1945–1970. Cz. 3: Regiony. Wyd. 1. Warszawa 2013 PZI Softena 8° ss. 538. (Piłkarska Półka Goxo; 3).

Toż. Wyd. 2 popr. Warszawa 2016 (Piłkarska Półka Goxo; 3).
Cz. 1 wyd. pt. Klubowa historia polskiej piłki nożnej do 1939 roku. Warszawa 2012.

4101. GOZDOWSKI Julian, Grzelak Andrzej: Najważniejsi są zawodnicy. 40 lat Biegu Piastów. Szklarska Poręba–Jelenia Góra 2016 Stow. Bieg Piastów; Poligrafia Ad Rem 8° ss. 227, nlb. 1, il.

4102. HISTORIA polskiego i niemieckiego sportu w XIX i XX wieku. Idee, ludzie, polityka i kultura. Pod red. Dariusza Wojtaszyna, Włodzimierza Stępińskiego, Jerzego Eidera. Poznań 2016 Nauka i Innowacje 8° ss. 276, il.

Z treści: Wojtaszyn D., Stępiński W., Eider J.: Wstęp s. 7–9; Lipoński Wojciech: Ignorowanie dziejów sportu i wychowania fizycznego rejonu Europy środkowo-wschodniej i południowej w historiografii zachodniej s. 13–30; Uściński Krzysztof: Sport w Polsce jako element „kultury źle obecnej” s. 31–44; Godlewski Piotr: Badania historii sportu (kultury fizycznej?) w Polsce s. 45–60; Jurek Tomasz: Od zapomnienia i wrogości do równouprawnienia i współpracy. Z badań nad historią kultury fizycznej w Polsce i w Niemczech w XX wieku s. 63–76; Przerwa Tomasz: Narciarstwo w przedwojennych Sudetach z perspektywy narodowej s. 77–88; Jung Rafał: Początki piłki nożnej w Niemczech i na ziemiach polskich – polityczne interakcje s. 109–133; Łuczak Maciej: Udział Polaków w sukcesach szermierki niemieckiej w latach 1972–2012 s. 187–200; Wryk Ryszard: Polscy olimpijczycy na frontach II wojny światowej s. 203–219; Urban Renata: Organizacja wychowania fizycznego i sportu żołnierzy polskich w niemieckich obozach jenieckich w czasie II wojny światowej s. 221–244; Stefanik Ryszard: Radzieckie wzorce kultury fizycznej w polskim sporcie na przykładzie Pomorza Zachodniego w latach 1949–1956 s. 245–260; Pasko Artur: „Kierownicza rola” PZPR w zakresie przygotowań do Igrzysk Olimpijskich w Monachium w 1972 roku s. 261–274.

4103. JAGIELSKI Piotr: Legia mistrzów. Warszawa 2016 Prószyński i Media 8° ss. 267, nlb. 3.

Klub sportowy Legia Warszawa.

4104. KAPŁON Jerzy: Hala Krupowa. Schronisko PTTK im. Kazimierza Sosnowskiego. Kraków 2016 Oficyna Wydawnicza „Wierchy”. Centr. Ośr. Turystyki Górskiej PTTK 8° ss. 36, il. (Nasze Schroniska).

W Beskidzie Żywieckim.

4105. KĄDZIELA Józef: 50 lat kolebki żeglarstwa polskiego Chojnice-Charzykowy. *Baszta*. [Nr] 13: 2016 s. 115–144.

Lata 1922–1972.

4106. KINDZIUK Sławomir: Kultura fizyczna w Siedlcach. Sport, rekreacja, turystyka, wychowanie fizyczne. Siedlce 2014 Stow. Tutaj Teraz 8° ss. 474, nlb. 1, il.

XIX–XXI w.

4107. KINDZIUK S.: MKS „Czarni”. Z dziejów węgrowskiego sportu. Siedlce 2016 Agencja Dziennikarsko-Wydawnicza „Opinie” Sławomir Kindziuk 8° ss. 239, il.

Od 1918 r.

4108. KISIEL Jarosław, Dajerling Leonard, Szymański Włodzimierz: Chód sportowy w meczach lekkoatletycznych w latach 1922–2015. Kalisz 2016 Wydaw. Jarosław Kisiel 8° ss. 144, il.

4109. KOCIŃSKI Bogdan, Wojnar Józef: Najlepsi lekkoatleci Opolszczyzny wszystkich kategorii wiekowych w latach 1951–2015. Opole 2016 Oficyna Wydawnicza Politech. Opolskiej 8° ss. 177, streszcz. ang. Politech. Opolska. (Studia i Monografie; z. 463).

4110. KONASZCZUK Henryk: Przerwana partia szachów. Mistrz szachów Antoni Wojciechowski (1905–1938). T. 1. Kraków–Warszawa 2016 Wydaw. Swingtherm; Wydaw. Penelopa 4° ss. 191, il.

4111. KOWALIK Tomasz: Udział Wielkopolan w tworzeniu zębów turystyki na ziemiach polskich. *Kronika Wielkopolski*. 2016 nr 4 s. 5–16.

Od końca XVIII do XX w.

4112. KROKOSZ Paweł: Z dziejów sportu w Wieliczce w latach 1892–2015. *Studia i Materiały do Dziejów Żup Solnych w Polsce*. T. 31: 2016 s. 61–117, streszcz. ang.

4113. KRYSIAK Piotr: Historia dębickiego pięściarstwa. Kraków 2016 Ridero 8° ss. 286, il.

Od 1950 r.

4114. KRZANOWSKI Adam: Krośnieńskie stadiony sportowe (1928–2015). Krosno 2016 nakł. aut.; Krośnieńska Oficyna Wydawnicza 4° ss. 72, il., mapy.

4115. KULTURA fizyczna w Polsce Ludowej. Pod red. Leonarda Nowaka, Tomasza Jurka. Gorzów Wielkopolski 2016 Pol. Tow. Nauk. Kultury Fizycznej. Oddz. 8° ss. 294, il., streszcz. ang. Zamiejscowy Wydz. Kultury Fizycznej Poznańskiej AWF w Gorzowie Wielkopolskim, Wyd. Kultury Fizycznej i Promocji Zdrowia Uniw. Szczecińskiego, Pol. Tow. Nauk. Kultury Fizycznej. Oddz. w Gorzowie Wielkopolskim. (Z najnowszej historii kultury fizycznej w Polsce; t. 12(2)).

Treść: Nowak L., Jurek T.: Od redakcji s. 7–9; Ordyłowski Marek, Szymański Leonard: Nadzór operacyjny Służby Bezpieczeństwa nad ruchem sportowym w Polsce Ludowej w dekadzie lat osiemdziesiątych s. 13–28; Pasko Artur: Polityczne aspekty

dopingu w PRL s. 29–39; Szubert Rafał: Kultura fizyczna jako instrument propagandy politycznej w Polsce Ludowej w latach 1962–1975 w świetle czasopisma „Południowa Wielkopolska” s. 41–51; Hanusz Halina: Azetesianki – mistrzyni sportu w okresie Polski Ludowej s. 53–68; Kruk Marek: Powstanie i działalność Szkolnego Związku Sportowego, założenia programowe, struktura organizacyjna i realizacja uchwał I Zjazdu Delegatów SZS s. 69–82; Urniaż Jerzy: Zarządzanie kulturą fizyczną w Polsce w latach 1945–1989 a efekty sportowe w województwie olsztyńskim s. 83–97; Pędraszewska-Sołtys Barbara: Wytyczne i kierunki upowszechniania kultury fizycznej w Warszawie w latach 60. XX stulecia s. 99–112; Tomiak Marzena Alicja: Społeczny ruch turystyczno-krajoznawczy na przykładzie działalności Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego na terenie Trójmiasta w latach 1950–1989 s. 113–132; Konieczny Grzegorz, Tabaczek-Bejster Iwona: Osiągnięcia wrocławskich ratowników WOPR podczas letnich mistrzostw Polski i rywalizacji międzynarodowej (1967–2014) s. 133–155; Ręgwelski Tomasz: Polskie czasopiśmiennictwo wspinaczkowe w latach 1945–1956 na tle sytuacji środowiska taternickiego s. 157–175; Skrypko Anatol, Lamcha Łukasz, Sikora Eleonora: Ewolucja sportów pod wpływem postępu naukowo-technologicznego w XX i XXI wieku s. 177–193; Owsiański Jarosław: Obalenie mitów w badaniach dokumentujących przebieg rozgrywek piłkarskiej ekstraklasy s. 195–215; Stefanik Ryszard: Od prawdy do fikcji szczebińskiego sportu s. 217–229; Bakota Daniel: Z dziejów sportu zapaśniczego w działalności Zrzeszenia „Ludowe Zespoły Sportowe” w latach 1975–1998 s. 231–244; Wójcik Zbigniew, Wójcik Jolanta: Ruch sportowy na Warmii i Mazurach (1945–1956) s. 245–261; Polańska Agnieszka, Lenik Paweł: Sport osób niepełnosprawnych w województwie koszalińskim w latach 1975–1998 s. 263–271; Nowik Jerzy: Piłka siatkowa w województwie białostockim w okresie stalinizmu w świetle prasy białostockiej s. 273–292.

4116. KULTURA fizyczna w Polsce Ludowej i w Trzeciej Rzeczypospolitej. Pod red. Tomasza Jurka, Renaty Urban. Gorzów Wielkopolski 2016 Pol. Tow. Nauk. Kultury Fizycznej. Oddz. 8° ss. 293, il., streszcz. ang. Zamiejscowy Wyd. Kultury Fizycznej Poznańskiej AWF w Gorzowie Wielkopolskim, Wyd. Kultury Fizycznej i Promocji Zdrowia Uniw. Szczecińskiego, Pol. Tow. Nauk. Kultury Fizycznej. Oddz. w Gorzowie Wielkopolskim. (Z najnowszej historii kultury fizycznej w Polsce; t. 12(3)).

Treść: Jurek T., Urban R.: Od redakcji s. 7–9; Ordyłowski Marek: Materiały przechowywane w IPN jako źródło w sztacie historia kultury fizycznej s. 11–16; Pieczyński Przemysław: Z dziejów piłki siatkowej plażowej w Polsce (1996–2012) s. 17–27; Wieczorek Grzegorz: Kariera pięściarza polskiego pochodzenia na światowych ringach amatorskich i profesjonalnych w świetle prasy sportowej s. 29–48; Karpiński Dariusz: Zarys dziejów polskiej prasy o tematyce bokserskiej w latach 1956–2006 s. 49–75; Siwiński Tomasz: Udział polskich trenerów piłki nożnej pracujących za granicą w rozgrywkach międzynarodowych (w latach 1934–2015) s. 77–90; Dreczka Janusz: Analiza stanu badań nad dziejami kultury fizycznej w województwie gorzowskim s. 91–105; Jaroszewski Julian, Łuczak Maciej: Zmiany organizacyjne i programowe Wojewódzkiej Federacji Sportu w Łodzi po 1989 roku s. 107–119; Płomiński Arkadiusz, Bakota Daniel, Małolepszy Eligiusz: Sport i turystyka w działalności wojewódzkiego Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe w Białymstoku w latach 1975–1998 s. 121–136; Dreczka Janusz: Kultura fizyczna w województwie gorzowskim na przełomie

reformy administracyjnej kraju w 1998 roku – założenia programowe i organizacyjne s. 137–161; Orlińska Weronika: Działalność i osiągnięcia sportowe Międzyszkolnego Kajakowego Klubu Sportowego „Gorzów” w latach 1993–2014 s. 163–182; Łuczak Maciej: Infrastruktura sportowa Akademii Wychowania Fizycznego im. Eugeniusza Piaseckiego w Poznaniu w latach 1919–2015 s. 183–204; Tabaczek-Bejster Iwona: Pływanie podczas letnich igrzysk olimpijskich w latach 1896–2012 – szkic zagadnienia s. 205–226; Szafkowski Zbigniew: Geneza i działalność Lubuskiej Rady Olimpijskiej (1993–2015) s. 227–242; Tabaczek-Bejster I., Konieczny Grzegorz: Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe w międzynarodowych strukturach ratownictwa wodnego (1971–2012) s. 243–260; Mueller Rafał: Sport szkolny w Sulęcinie w latach 1970–2015 na przykładzie I Liceum Ogólnokształcącego s. 261–273; Duda-Bobko Iwona, Rejman Aneta: Organizacja ruchu turystycznego w ukraińskiej części Roztocza w latach 1945–2014 s. 275–291.

4117. KUROWSKI Jacek, Szarmach Andrzej: Andrzej Szarmach [ur. 1950] diabeł nie anioł. Poznań–Wrocław 2016 Wydaw. Dolnośląskie – Publicat. Oddz. 8° ss. 237, tabl. 24, il. Piłkarz.

4118. LASKOWSKI Krzysztof: Polski sport. Warszawa 2016 SBM 4° ss. 127, nlb. 1, il. XIX–XX w.

4119. LUBAŃSKI Włodzimierz: Życie jak dobry mecz. Włodzimierz Lubański w rozmowie z Michałem Olszańskim. Kraków 2016 Wydaw. Liter. 8° ss. 253, nlb. 2, il. Piłkarz (ur. 1947).

4120. ŁUCZAK Maciej: Szymierka w Koninie w XX i XXI wieku (1966–2016). Konin 2016 Setidava 8° ss. 375, nlb. 1, il.

4121. MACIEJ Sieczka [1824–1897]. Przewodnik pierwszy z pierwszych. Pod red. Wiesława Aleksandra Wójcika i Janusza Konieczniaka. Kraków 2014.

Rec.: Tałuc Katarzyna: Maciej Gąsienica Sieczka – przewodnik tatrzański. *Wierchy*. R. 80: 2014 [dr:] 2016 s. 300–302.

4122. MALINOWSKI Tomasz: Rozmowy nieoczywiste. Rozmówcy Małgorzata Domałalik [i in.]. Toruń 2016 Adam Marszałek 8° ss. 168.

Rozmowy z przedstawicielami kultury dot. piłki nożnej i reprezentacji polskiej, po 1945 r.

4123. MATUSZEK Czesław: Motor, Motor, my czekamy... Lublin 2016 Polihymnia 8° ss. 232, il.

Klub sportowy w Lublinie zał. w 1915 r.

4124. MEDALIŚCI Mistrzostw Polski w chodzie sportowym 1923–2015. [Aut.] Jarosław Kisiel [i in.]. Kalisz 2016 Jarosław Kisiel 8° ss. 149, il. (Świat Chodu Sportowego; t. 1).

4125. MIDOWICZ Władysław: O znakowaniu karpaccich szlaków. *Plaj*. [T.] 50: 2015 s. 228–244.

Przez autora, żyjącego w l. 1907–1993 oraz Hugona Zapalowicza (1852–1917) i Mariusza Zaruskiego (1867–1941).

4126. MIRKIEWICZ Agnieszka: Okręg rzeszowski Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” (1895–1939). Rzeszów 2016 Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego; Wydz. Wychowania Fizycznego Uniw. Rzeszowskiego 8° ss. 264, il., streszcz. ang.

4127. MUSIAŁ Leszek: Z pokładowego dziennika BKŻ „Wielka Sowa”. Komandorzy bielawskiej floty: Kazimierz Walaszczyk, Włodzimierz Spergel, Jerzy Poręba, Andrzej Bohdanowicz, Ryszard Dźwiniel, Andrzej Świerszczewicz. *Bibliotheca Bielaviana*. [R. 7:] 2015 [dr.:] 2016 s. 365–380.

Bielawski Klub Żeglarski.

4128. MYJAK Stanisław: Łącki sport. Rys historyczny w oparciu o wspomnienia i fotografie (c.d.). *Almanach Łącki*. Nr 24: 2016 s. 183–193.

Cz. 1. *Tamże*. Nr 18: 2013.

4129. NIEMIERKA Kazimierz: 70 lat wałbrzyskiej lekkooatletyki. Wałbrzych 2016 Wydaw. Uczelniane Państw. Wyższej Szkoły Zawodowej im. Angelusa Silesiusa 8° ss. 191, il. (Waldenburgiana).

4130. NIEWIERSKI Roman: Stalowy ring. Historia sekcji bokserskiej w Zakładowym Klubie Sportowym „Stal” Stalowa Wola w latach 1939–1977. Stalowa Wola 2016 Urząd Miasta 8° ss. 423, il.

4131. NOWACKI Leszek: Sokoły wrzesińskie 1894–1939. Wrzesnia 2016 Muzeum Region. im. Dzieci Wrzesińskich 8° ss. 208, il. Muzeum Region. im. Dzieci Wrzesińskich.

4132. OLKOWICZ Łukasz: Nawałka. Droga do perfekcji. Warszawa 2016 Ringier Axel Springer Polska 8° ss. 279, nlb. 1, il.

Adam Nawałka (ur. 1957).

4133. OWSIAŃSKI Jarosław: Rozgrywki piłkarskie w Wielkopolsce do roku 1919. Mielec 2016 Nada 8° ss. 272, il. (Historia Sportu; t. 4).

4134. PAWNIK Jolanta: Sandomierska piłka ręczna. 50 lat sukcesów, wzruszeń i emocji. Sandomierz 2016 SPR „Wisła Sandomierz” 8° ss. 231, il.

4135. PERLAK Bartłomiej: Cztery dekady dzierżoniowskiego OSiR-u. *Rocznik Dzierżoniowski*. T. 25: 2015 [dr.:] 2016 s. 176–183.

Ośrodek Sportu i Rekreacji.

4136. PIASECKI Maciej: Mundur siatkarza. Historia męskiej sekcji siatkówki Gwardii Wrocław. Warszawa 2016 Fund. na Rzecz Historii Polskiego Sportu 8° ss. 186, il.

XX–XXI w.

4137. PIASECKI Tomasz: 70 lat sportu wałbrzyskiego. Wałbrzych 2016 Wydaw. Uczelniane PWSZ im. Angelusa Silesiusa; na zlec. Gm. Wałbrzych 4° ss. 209, il.

4138. [PIELA Piotr]: Sparta Łabunie 1951–2016. Oprac. ... Łabunie 2016 Bibl. Publ. Gm. Łabunie 8° ss. 60, il. (Łabuńska Biblioteka Regionalisty; 21).

Gminny Klub Sportowy.

4139. POLAK Ewa: Sekcja akrobatyki sportowej ZKS „Stal” Rzeszów. Warszawa 2014 Edytor 8° ss. 87, il.

Od 1948 r.

4140. POLSCE służyliśmy i służyć będziemy. Wybór materiałów oraz układ t. Wanda Skowron, Edward Wieczorek. Warszawa 2016 Inzerat; Komisja Hist. i Tradycji ZG PTTK 8° ss. 272, il. PTTK. ZG. Komisja Historii i Tradycji. (Studia i Materiały z Dziejów Krajoznawstwa Polskiego; t. 10).

Treść: Majdewicz Włodzimierz: Generał Mikołaj Wisznicki (1870–1954). W 110. rocznicę powołania Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego s. 11–49; Umiński Janusz: Zagospodarowanie turystyczne w regionie kujawsko-pomorskim s. 51–78; Orłowska-Rybicka Grażyna: Jubileusz PTK s. 79–93; Matyjas Remigiusz: Państwowe Seminarium Nauczycielskie Męskie w Mogielnicy a idea krajoznawcza (1919–1932) s. 95–120; Lewandowski Zbigniew: Pocztowe stemple okolicznościowe jako promocja Towarzystwa s. 123–131; Maranda Andrzej Łukasz: Refleksje niepełnosprawnego krajoznawcy i turysty s. 133–143; Wojałski Mirosław Zbigniew: Ekslibrisy krajoznawcze s. 145–170; Twaróg Zbigniew: Wspomnienia spisane z okazji 75. rocznicy „wycieczki-ucieczki” 4 września – 4 listopada 1939 r. s. 173–192; Głowacki Marian: Wędrówka z Krakowa do Częstochowy w 1958 r. z historią wędrowania po Jurze w tle s. 193–210; Skowroński Bartosz: Sudeckie wycieczki czasowiczów Ośrodka Czasów Wagonowych PKP w Szczawnie-Zdroju s. 211–218; Majdewicz W.: Stanisław Romaszkan [1902–1971] powstaniec śląski – działacz PTTK. W 95. rocznicę III Powstania Śląskiego s. 221–226; Skowron W.: Pamięć. [Bronisław Bednarz (1924–2016)] s. 227–228; Dokumenty s. 231–272.

4141. POLSKA myśl olimpijska (1984–2014). Praca zbiorowa. Pod red. Krzysztofa Zuchory. Warszawa 2014 Wydaw. Fall 8° ss. 357, nlb. 1, il. Pol. Kom. Olimpijski. Pol. Akad. Olimpijska.

4142. POLSKIE szybowce SZD. Red. pracy zbior. Tomasz Murawski. Wyd. 2. Warszawa 2016 Tomasz Murawski 4° ss. 264, il.

Wyd. 1 pt. Polskie szybowce 1945–2011. Problemy rozwoju. Bielsko-Biała 2012.

4143. POŁANIECKA Agnieszka, Jurek Tomasz: Społeczny zasięg kultury fizycznej w województwie śluskim w latach 1975–1998. Ślusk–Gorzów Wielkopolski 2016 Pol. Tow. Nauk. Kultury Fizycznej. Sekcja Historii 8° ss. 251, il. Pol. Tow. Nauk. Kultury Fizycznej. Sekcja Historii.

4144. PRZERWA Tomasz: Przedwojenne narciarstwo bielawskie. *Bibliotheca Bielaviana*. [R. 6:] 2014 [dr.:] 2015 s. 26–36.

Od końca XIX w.

4145. RACINOWSKI Grzegorz, Stefanik Ryszard: Odrzanka jest naszą pasją. Historia piłki nożnej w Radziszewie i Daleszewie w latach 1945–2016. Gryfino–Łączycza 2016 Gm. Gryfino; Regis 8° ss. 221, il. Wyd. Kultury Fizycznej i Promocji Zdrowia Uniw. Szczecińskiego, Pol. Tow. Nauk. Kultury Fizycznej. Sekcja Historii, Gm. Gryfino.

4146. SERWA Tomasz: Historia żeglckiego sportu. Żeglce–Krosno 2016 Krośnieńska Oficyna Wydaw. 8° ss. 300, il.

XX–XXI w.

4147. SKŁODOWSKI Jan: Schronisko Warszawskiego Klubu Narciarskiego w Rafajłowej. *Pamiętnik Polskiego Towarzystwa Tatrzańskie*. T. 24: 2015 [dr.:] 2016 s. 203–213.

XX w.

4148. SOWA Jacek: Szarotki, które kwitną na lodzie. *Almanach Nowotarski*. Nr 20: 2016 s. 69–73.

KS Podhale Nowy Targ, od 1951 r.

4149. SPOŁECZEŃSTWO w przestrzeni gór w XIX i XX wieku. Red. nauk. Tomasz Przerwa, Patrycja Ziomek, Kacper Manikowski, Jacek Wójcik. Wrocław 2015 Wyd. Nauk. Hist. i Pedagog.; Inst. Hist. Uniw. Wrocławskiego 8° ss. 182, il.

Z treści: Pacholski Jan: Karkonosze jako granica w relacji z podróży Johanna Christopha Friedricha GutsMuthsa s. 9–21; Nowak Mariusz: Andrzej hr. Zamoyski – właściciel Starej Lubowli a kwestia zachowania polskiego stanu posiadania na Spiskiej Magurze i w Tatrach (1882–1902) s. 34–46; Manikowski K.: Służba leśna Magnisów i warunki jej pracy s. 47–55; Ziomek P.: „Schlesischer Bädertag”: inicjatywa dialogu międzyzdrowiskowego s. 56–68; Przerwa T.: Strefy turystycznego zagospodarowania Sudetów w działaniach niemieckich zrzeseń górskich na Śląsku (1880–1945) s. 69–83; Wójcik J.: Granica państwowa w turystycznej przestrzeni Sudetów w latach 30. XX

wieku w świetle niemieckojęzycznej prasy turystycznej s. 84–96; Nowak Krzysztof: Folklor i polityka: „Święta Góra” w Polsce międzywojennej s. 97–110; Czernek Przemysław: Ludowość versus nowoczesność. Architektura wczasowa i sanatoryjna Beskidów w polityce Michała Grażyńskiego i Jerzego Ziętka s. 111–127; Tyczyński Zbigniew: Z zagospodarowania turystycznego Wójtowic: „Freirichterei” – Warta – Wataszka s. 128–137; Janusiak Kinga: „Nowy typ kuracjusza” w uzdrowiskach suudeckich po II wojnie światowej s. 138–153.

Rec.: Mazurski Krzysztof R., *Ślaski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 71: 2016 nr 1 s. 163–166.

4150. STRYJKOWSKI Krzysztof: Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół” w Wielkopolsce w latach 1914–1939. Poznań 2016 AP 8° ss. 289, il., streszcz. ang., niem.

4151. SZKICE z teorii i historii wychowania fizycznego, sportu i turystyki. Pod red. nauk. Wojciecha J. Cynarskiego, Andrzeja Nowakowskiego, Stanisława Zaborniaka. Rzeszów 2013 Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego 8° ss. 224, il., streszcz. ang.

4152. SZUBERT Rafał: Działalność Ludowych Zespołów Sportowych w Wielkopolsce w latach 1946–2016. Poznań 2016 Nauka i Innowacje 8° ss. 252, il.

4153. SZUBERT R., Zając Jędrzej: 95 lat działalności Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” w Bukówcu Górnym (1921–2016). Poznań 2016 Wydaw. Nauka i Innowacje 8° ss. 188, il.

4154. [SZYMANOWSKI Piotr]: Polska gola. Historia polskiej piłki nożnej. Tekst ... Poznań–Żychlin 2016 Ibis; Books 4° ss. 200, il. (Horyzonty).

4155. TERESZCZUK Mirosław Józef: Towarzystwo Gimnastyczne Sokół w Tomaszowie Lubelskim. Dawniej i dziś. Tomaszów Lubelski 2016 Tomaszowskie Tow. Region. im. dra Janusza Petera 8° ss. 218, il.

XX–XXI w.

4156. WESOŁOWSKI Piotr: Wszystko w naszych rękach. Historia reprezentacji Polski w piłce ręcznej liczona w sekundach. Warszawa 2016 Buchmann – Grupa Wydawnicza Foksal 8° ss. 159, il.

4157. WIERNY sprawie kultury fizycznej. W hołdzie profesorowi Kazimierzowi Obodyskiemu (1941–2015). Red. nauk. Andrzej Nowakowski, Aneta Rejman. Rzeszów 2016 RS Druk 8° ss. 354, il.

Z treści: Curriculum vitae Profesora Kazimierza Obodyskiego (1941–2015) s. 7–16; Wykaz osiągnięć w pracy naukowej, dydaktycznej, organizacyjnej i społecznej prof. zw. dr. hab. Kazimierza Obodyskiego w latach 1975–2015. Oprac.

A. Nowakowski s. 21–49; Wępa Konrad: Kultura fizyczna na Uniwersytecie Jagiellońskim s. 64–77; Zaborniak Stanisław: Jałowiec jako miejsce kultu maryjnego i pielgrzymek. Koronacja Pani Jałowieckiej w roku 1939 s. 95–107; Świder Paweł: Legendy jako element turystyki kulturowej na terenie województwa podkarpackiego s. 108–118; Zych Tadeusz: Wycieczki w tarnobrzeskim gimnazjum (1909–1939) s. 119–129; Kulpiński Jacek: Turystyka kwalifikowana w województwie bielskim (1975–1998) s. 130–153; Ordyłowski Marek, Szymański Leonard: Militarne aspekty rozwoju wychowania fizycznego w Cesarstwie Rosyjskim i Królestwie Polskim w 2. połowie XIX wieku oraz w wieku XX przed I wojną światową s. 166–186; Pasko Artur: Polscy muzycy na igrzyskach olimpijskich s. 187–194; Wiecheć Aleksander: Rozwój narciarstwa w Towarzystwie Gimnastycznym „Sokół” w Żywcu (1893–1939) s. 195–214; Pięta Wiesław: Tenis stołowy w województwie łwowskim w latach dwudziestych i trzydziestych XX wieku s. 215–228; Dubrawski Tomasz: Stowarzyszenia sportowe w Polsce a władza państwowa w latach 1945–2010 s. 229–247; Zaborniak Stanisław, Król Paweł: Propaganda i polityka w reaktywowaniu naczelnych władz sportowych w pierwszych dwóch latach po drugiej wojnie światowej w Polsce (1944–1946) s. 248–265; Zaborniak S., Król P.: Societyzacja kultury fizycznej w Rzeszowie w pierwszych latach po drugiej wojnie światowej (1944–1951) s. 266–282; Nitka Marta: Próby działalności sokołej w Małopolsce i na Żywiecczynie po drugiej wojnie światowej s. 283–302; Janusz Małgorzata: Rozwój szkolnictwa wyższego w Rzeszowie w latach 1944/45–1989 z uwzględnieniem wychowania fizycznego i sportu s. 303–316; Rejman A.: Działalność organizacji młodzieżowych w Polsce w zakresie wychowania fizycznego i sportu przed rokiem 1957 – zarys problematyki s. 317–330; Bibliografia s. 318–330.

4158. WÓJCIK Zbigniew: Hipiczna infrastruktura byłych Prus Wschodnich. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 58:] 2014 nr 3 s. 327–335, streszcz. niem., ang.

Od l. 90. XIX w. do 1939 r.

4159. Z DZIEJÓW kultury fizycznej w Polsce od 1945 r. Pod red. Renaty Urban, Leonarda Nowaka, Jerzego Eidera. *Gorzów Wielkopolski 2016 Pol. Tow. Nauk. Kultury Fizycznej*. Oddz. 8° ss. 380, il., streszcz. ang. Zamiejsco-wy Wyd. Kultury Fizycznej Poznańskiej AWF w Gorzowie Wielkopolskim, Wyd. Kultury Fizycznej i Promocji Zdrowia Uniw. Szczecińskiego, Pol. Tow. Nauk. Kultury Fizycznej. Sekcja Historii. (Z najnowszej historii kultury fizycznej w Polsce; t. 12(1)).

Treść: Urban R., Nowak L., Eider J.: Od redakcji s. 7–10; Lipoński Wojciech: Skrzywienia historiografii zachodniej i zaniedbania własne wobec historii fizycznej Polski i Europy Wschodniej w literaturze naukowej publikowanej w językach obcych s. 11–38; Rejman Aneta, Duda-Bobko Iwona: Turystyka poznawcza Babiej Góry w XIX w. – zarys problematyki s. 41–51; Jacko Małgorzata: Udział Polaków w Międzynarodowych Kongresach Higieny Szkolnej – Norymberga (1904), Londyn (1907), Paryż (1910) s. 53–63; Jandziś Sławomir, Zaborniak Stanisław: Rozwój fizjoterapii w działalności lekarzy lwowskich przed 1914 r. s. 65–81; Chelmecki Jerzy: Działalność konspiracyjna Gniazda XI „Sokoła” im. Jana Kilińskiego w Warszawie w latach 1907–1914 s. 83–100; Biczysko Grażyna: Wychowanie fizyczne i przysposobienie wojskowe w Związku Harcerstwa Polskiego w Drugiej Rzeczypospolitej s. 103–114; Chmiel

Aleksy: Marsz Szlakiem Kadrowki jako największe zawody wojskowo-sportowe w Drugiej Rzeczypospolitej s. 115–148; Kisiel Jarosław: Zawody marszowe Związku Strzeleckiego w Wielkopolsce w latach 1927–1932 s. 149–157; Drozdek-Małołępsza Teresa: Sport kobiet w Polsce w świetle pisma „Przegląd Sportowy” (1932) s. 159–177; Bielec Grzegorz, Kochanowicz Andrzej: Klemens Felchnerowski i jego przyczynok do popularyzacji gimnastyki sportowej w Japonii s. 179–200; Rak Leon: Działalność Aleksandra Bobkowskiego w polskich i międzynarodowych organizacjach sportowych i turystycznych do 1939 r. s. 201–216; Roszkowska Ewa: Góry w życiu i twórczości Wiktora Ostrowskiego (1905–1992) s. 217–232; Krasowski Robert, Nadolski Waldemar: Janina Loteczkowa – jedna z najwzschodniejszych polskich sportmerek okresu międzywojennego s. 233–249; Godlewski Piotr: Teodor Szteker – konterfekt zawodowego atlety okresu międzywojennego s. 251–264; Wryk Ryszard: Portret sportowy olimpijczyków Drugiej Rzeczypospolitej s. 265–296; Zaborniak S., Płonka Artur: Udział polskich skoczków narciarskich w IV Zimowych Igrzyskach Olimpijskich w Garmisch-Partenkirchen w 1936 r. s. 297–312; Stępiński Miłosz: Sprawozdawczość dziennikarzy „Przeglądu Sportowego” z igrzysk olimpijskich w Berlinie w 1936 r. s. 313–330; Małołępszy Eligiusz: Wychowanie fizyczne i sport w województwie wołyńskim w latach 1921–1939 – zarys problematyki s. 331–346; Gondek Bartosz, Moska Waldemar: Więziarki i śmigłowce – wojenne losy lotniska sportowego Aeroklubu Gdańskiego s. 347–361; Wyskok Marlena: Zarys dziejów turnerstwa na ziemiach polskich (1815–1939) i stan badań nad Niemieckim Związkiem Gimnastycznym w Polsce s. 363–377.

4160. Z DZIEJÓW sportu i turystyki w działalności Krajowego Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe w latach 1975–2015. Monografia naukowa. [Aut.] Eligiusz Małołępszy, Daniel Bakota, Teresa Drozdek-Małołępsza, Arkadiusz Płomiński. Częstochowa 2016 Wydaw. im. Stanisława Podobińskiego Akad. im. Jana Długosza 8° ss. 213, il., streszcz. ang. Akad. im. Jana Długosza w Częstochowie; Krajowe Zrzeszenie Ludowe Zespoły Sportowe.

4161. Z DZIEJÓW Towarzystwa Tatrzańskiego i Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (1873–1950). Red. Wiesław A. Wójcik, Artur Kurek. Kraków 2016 Oficyna Wydawnicza Wierchy. Centr. Ośr. Turystyki Górskiej PTTK 8° ss. 150, nlb. 2, il. (Studia i Materiały do Dziejów Turystyki Górskiej; t. 1).

Treść: Kapłon Jerzy: Kształtowanie się struktur organizacyjnych Towarzystwa Tatrzańskiego i Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego s. 7–48; Wójcik W. A.: Działalność wydawnicza Towarzystwa Tatrzańskiego i Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego. (Prolegomena) s. 59–96; Cęklarz Katarzyna: Działalność muzealna Towarzystwa Tatrzańskiego i Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego s. 97–128; Kapłon J.: Zarys dziejów Oddziału PTT w Kaliszu s. 129–146.

4162. Z DZIEJÓW wychowania fizycznego, sportu i turystyki w Polsce i w Europie. Monografia naukowa. Red. nauk. Jerzy Kosiewicz, Eligiusz Małołępszy, Teresa Drozdek-Małołępsza. Częstochowa 2016 Wydaw. im. Stanisława Podobińskiego Akad. im. Jana Długosza

8° ss. 318, il., streszcz. ang. Akad. im. Jana Długosza w Częstochowie; Pol. Tow. Nauk Społ. o Sportcie.

Treść: Kosiewicz J., Małolepszy E., Drozdek-Małolepsza T.: Wstęp s. 7–8; Wychowanie fizyczne i sport w Polsce i w Europie do 1939 r.: Jacko Małgorzata: Artykuły wiedeńskiego profesora Maxa Guttmanna na temat krakowskiego Parku dr. Henryka Jordana s. 11–21; Mirkiewicz Agnieszka: Skauting na lamach „Przewodnika Gimnastycznego „Sokół””, w latach 1911–1914 i 1918–1923 s. 23–44; Chelmecki Jerzy: Sport w wychowaniu narodowym Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” w Warszawie w okresie międzywojennym s. 45–68; Małolepszy E.: Wychowanie fizyczne i sport na wsi w Polsce w latach 1918–1939 s. 69–83; Chmiel Aleksy: Marsz Powstańców nad Odrę jako zawody wojskowo-sportowe Związku Powstańców Śląskich w II RP s. 85–98; Potrzuski Kamil: Tor Węścigów Konnych na warszawskim Służewcu – jedna z największych inwestycji sportu widowiskowego w międzywojennej Warszawie s. 99–112; Drozdek-Małolepsza T.: Sport kobiet w Polsce w świetle czasopisma „Przegląd Sportowy” (1931) s. 113–127; Wychowanie fizyczne i sport w latach Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i III Rzeczypospolitej: Wójcik Zbigniew: Piłka siatkowa w Lidzbarku Warmińskim (1945–1956) s. 131–142; Skalik Michał: Gry sportowe kobiet w szkolnictwie podstawowym i średnim w Polsce w latach 1945–1989 s. 143–152; Bohdan Tomasz: Jubileusz Odry Opole na lamach „Trybuny Opolskiej” i „Nowej Trybuny Opolskiej” s. 153–162; Kosierb Jacek: Zarys historii piłkarskich meczów derbowych Avia Świdnik – Motor Lublin w latach 1952–2015 s. 163–175; Jaroszewski Julian, Łuczak Maciej: Działalność Wojewódzkiej Federacji Sportu w Łodzi w latach 1973–1990 s. 177–190; Połaniecka Agnieszka: Kultura fizyczna w działalności Ludowych Zespołów Sportowych w województwie śląskim w latach 1975–1998 s. 191–201; Piksa Beniamin: Sport w województwie opolskim w świetle „Nowej Trybuny Opolskiej” w latach 1993–1998 s. 203–220; Pięta Wiesław: Działalność Organizacji Środowiskowej Akademickiego Związku Sportowego w Częstochowie w XXI w. s. 221–236; Z dziejów turystyki w Polsce i w Europie: Jaczy-

nowski Lech: Domniemane miejsce spoczynku Władysława III Warneńczyka s. 239–263; Ziarkowski Dominik: Najstarsze polskie przewodniki jako źródło do dziejów turystyki s. 265–279; Skotniczna Ewa: Kreowanie zabytków architektury na atrakcje turystyczne w dziewiętnastowiecznych albumach malowniczych s. 281–294; Sosnowski Fryderyk: Działalność Polskiego Towarzystwa Schronisk Młodzieżowych w Polsce w okresie rządów Edwarda Gierka s. 295–306; Golis Jan: Turystyka i rekreacja fizyczna w działalności Salezjańskiej Organizacji Sportowej Rzeczypospolitej Polskiej w latach 1992–2007 s. 307–318.

4163. Z TURYSTYKĄ przez wieki. Pod red. Anny Łysiak-Łątkowskiej i Krzysztofa Lewalskiego. Gdańsk 2016 Wydaw. Uniw. Gdańskiego 8° ss. 243, il., streszcz. ang. (Gdańskie Teki Turystyczno-Krajoznawcze; t. 1).

Z treści: Łysiak-Łątkowska A., Lewalski K.: Wstęp s. 7–12; Burakowska Karolina: Legendy średniowiecznych zamków w Polsce jako element współczesnych ofert turystycznych s. 25–39; Kościelniak Sławomir: Gdańsk w opinii XVIII-wiecznych turystów i czasowych rezydentów. Walory i mankamenty nowożytnego miasta s. 40–62; Dargacz Janusz: Gdańszczanin na plaży. Z dziejów letniego wypoczynku w XIX-wiecznym Gdańsku s. 95–123; Czerniak Grażyna, Zysk Justyna: Rowerem przez Mazury. Obraz kulturowy Mazur u schyłku XIX wieku w świetle wspomnień warszawskich cyklistów s. 135–147; Opacki Zbigniew: Walentyny Horoszkiewiczówny impresje z pobytu we Włoszech w 1929 roku – naukowo-religijne inspiracje a turystyczny wymiar podróży s. 169–186; Stegner Tadeusz: Propaganda w turystyce w okresie międzywojennym s. 187–200.

4164. ZAREMBA Maciej: Mieczysław Winiarski (1956–2015). *Pamiętnik Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego*. T. 24: 2015 [dr.:] 2016 s. 317–319.

Przewodnik turystyczny.

3. POSZCZEGÓLNE ZAGADNIENIA

a) Zagadnienia kultury materialnej

Zob. poz. 1011, 2048, 2615, 3849, 6710.

4165. ADAMCZAK Kamil, Garbacz-Klempka Aldona, Kowalski Łukasz: Miedziana siekiera z Białego Boru, gm. Grudziądz w świetle nowych analiz. *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 23: 2015 s. 169–177, streszcz. ang.

Z neolitu.

4166. ADAMCZYK Barbara: Rekonstrukcja zabytkowych pieców na ekspozycjach wnętrz dworskich w Kłóbce. *Rocznik Muzealny* [Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej]. T. 16: 2016 s. 5–14.

4167. ANDRZEJEWSKA Agata, Demkowicz Karol: Knives with tang handle construction from the Luboszyce culture. *Acta Univer-*

sitatis Lodziensis. Folia Archaeologica. Z. 31: 2016 s. 7–18, streszcz. pol.

4168. ANTOSIK Łukasz, Siemianowska Sylwia: Wczesnośredniowieczne fragmenty tkanin z wykopu VI i VII na Ostrowie Tumskim we Wrocławiu. *Silesia Antiqua*. T. 50: 2015 s. 101–115, streszcz. niem.

4169. AUCH Michał: Wczesnośredniowieczne naczynie szklone z terenu Małopolski. Warszawa 2016 Wydaw. IAiE PAN 4° ss. 303, il., streszcz. ang. + dysk optyczny (CD-ROM). IAiE PAN.

4170. BANASIEWICZ-SZYKUŁA Ewa: Topór późnośredniowieczny z Łabuń, pow. zamojski. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. [T.] 15: 2013 s. 282–285, streszcz. ang.

4171. BLUSIEWICZ Karolina: Poźnośredniowieczna rękawica trójpalczasta z wykopalisk w Pucku. *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 64: 2016 nr 4 s. 505–512, streszcz. ang.

4172. BOCHNAK Tomasz, Warowna Justyna: „Jerzy Okulicz pinxit” – kielno z grobu kultury przeworskiej z Malkowic, pow. starszowski. *Światowit. Supplement Series B: Barbaricum*. Vol. 11: 2015 s. 79–97, streszcz. ang.

Część uprząży końskiej.

4173. BOGUSZEWICZ Artur: Metalowe elementy pasów w późnym średniowieczu na Śląsku w świetle materiałów archeologicznych pochodzących z zamków. *Silesia Antiqua*. T. 50: 2015 s. 133–201, streszcz. niem.

4174. BOHR Marcin: Piece garncarskie z Ligoty Woźnickiej, pow. lubliniecki i Mściwojowa, pow. jaworski. Przyczynek do badań nad garncarstwem warsztatowym kultury przeworskiej. *Silesia Antiqua*. T. 50: 2015 s. 77–100, streszcz. niem.

4175. BRONOWICKI Jarosław: Artefakty krzemienne kultury unietyckiej ze stanowiska Ślęza 13 pow. wrocławski. *Silesia Antiqua*. T. 50: 2015 s. 49–59, streszcz. niem.

4176. CIEŚLIŃSKI Adam, Hoffmann Mirosław J., Sobieraj Jarosław: Dwa dziobowate okucia końca pasa z południowo-zachodnich Mazur i ziemi lubawskiej. *Światowit. Supplement Series B: Barbaricum*. Vol. 11: 2015 s. 115–122, streszcz. ang.

Kultura wielbarska.

4177. CYBULSKA Maria, Orlińska-Mianowska Ewa: Fragmenty dwóch tkanin z depozytu Muzeum Narodowego w Warszawie znalezionej w kolegiacie w Kruszwicy w 1960 roku. *Studia Źródłoznawcze*. T. 54: 2016 s. 31–39, streszcz. ang.

4178. CZARNECKA Katarzyna: Importowana kasetka brązowa z cmentarzyska kultury przeworskiej w Lachmirowicach, pow. inowrocławski. *Światowit. Supplement Series B: Barbaricum*. Vol. 11: 2015 s. 123–130, streszcz. ang.

4179. DANTISCUM. T. 1. Pod red. R[oberta] Krzywdzińskiego; tł. Barbara Gostyńska. Gdańsk 2016 Dantiscum Pracownia Badań Archeol. 4° ss. 547, il., streszcz. ang.

Treść: Krzywdziński R.: Analiza przestrzennie-funkcjonalna archeologicznych relikwów zagospodarowania południowej części Wyspy Spichrzów przy ulicy Chmielnej 73–74 w Gdańsku

s. 7–75; Bojaruniec Ewa, Możejko Beata: Plakietki z wykopalisk przy ulicy Chmielnej 73–74 w Gdańsku s. 77–102; Dutkowski Jarosław: Monety z wykopalisk przy ulicy Chmielnej 73–74 w Gdańsku s. 103–137; Dutkowski J.: Liczmany z wykopalisk przy ulicy Chmielnej 73–74 w Gdańsku s. 139–149; Maćkowski Tomasz: Odważniki z wykopalisk przy ulicy Chmielnej 73–74 w Gdańsku s. 151–161; Maćkowski T.: Artefakty balansologiczne z wykopalisk przy ulicy Chmielnej 73–74 w Gdańsku s. 163–169; Maćkowski T.: Plomby towarowe z wykopalisk przy ulicy Chmielnej 73–74 w Gdańsku s. 171–217; Maćkowski T.: Znaki ołowiane (tokeny/zetony) z wykopalisk przy ulicy Chmielnej 73–74 w Gdańsku s. 219–234; Tomaszewski Marcin: Pióro-ołówek pozyskane podczas badań archeologicznych przy ulicy Chmielnej 73–74 w Gdańsku s. 235–239; Darznik Karolina, Gomoliszek Alicja: Elementy opraw książkowych oraz stylusy i futerał na tabliczki woskowe z wykopalisk w Gdańsku (ulica Chmielna 73–74, Stara Stocznia 14–16, Toruńska 22) s. 241–266; Bednarz Szymon: Sprzączki z wykopalisk przy ulicy Chmielnej 73–74 w Gdańsku s. 267–333; Leśniewska Dominika: Okucia końca pasa z wykopalisk przy ulicy Chmielnej 73–74 w Gdańsku s. 335–355; Bednarz S.: Przedmioty związane z oświetlaniem wnętrza z wykopalisk przy ulicy Chmielnej 73–74 w Gdańsku s. 357–375; Gomoliszek A.: Noże z wykopalisk przy ulicy Chmielnej 73–74 w Gdańsku s. 377–453; Żołędz-Strzelczyk Dorota: Zabawki z wykopalisk przy ulicy Chmielnej 73–74 w Gdańsku s. 455–471; Wołyńska Marta: Narzędzia z wykopalisk przy ulicy Chmielnej 73–74 w Gdańsku s. 473–514; Krawowska Kalina: Kafle piecowe z wykopalisk przeprowadzonych przy ulicy Chmielnej 73–74 w Gdańsku s. 515–547.

XIV–XVI w.

4180. DARECKA Katarzyna: Okna w Gdańsku od średniowiecza do współczesności. Stolarza, oszklenie, okucia. Gdańsk 2016 Muzeum Hist. M. Gdańska; Politech. Gdańska 8° ss. 291, nlb. 1, il., streszcz. ang. (Res Gedanenses. Studia i materiały Muzeum Historycznego Miasta Gdańska; t. 12).

XIV–XXI w.

4181. DRECZKO Ewa: Typologia form naczyń kultury pucharów lejkowatych z obszaru Dolnego Śląska. *Przegląd Archeologiczny*. T. 64: 2016 s. 5–28, streszcz. ang.

4182. DUMA Paweł: Archeologia w obliczu masowej produkcji przedmiotów na przykładzie byłego śmietniska w Lesie Rakowieckim we Wrocławiu. *Śląskie Sprawozdania Archeologiczne*. [T.] 58: 2016 s. 227–246, streszcz. ang.

4183. DZIEJE zabawek dziecięcych na ziemiach polskich do początku XX wieku. Wrocław 2016 Chronicon 4° ss. 471, il., streszcz. ang.

Treść: Żołędz-Strzelczyk Dorota: Zabawka – Zagadnienia wprowadzające s. 11–60; Gomułka Izabela: Zabawka – Zapytania teoretyczne od XVI do początku XX wieku s. 61–104; Kabacińska-Luczak Katarzyna: Zabawka – Wytwórstwo i dystrybucja s. 105–172; Nawrot-Borowska Monika: Zabawka – Leksykon s. 173–435.

4184. FLOREK Marek: Bransoleta z epoki brązu z Przybysławic koło Klimontowa. *Zeszyty Sandomierskie*. R. 22: 2016 nr 42 s. 60–61.

4185. GOŁYŹNIAK Paweł, Woźniak Marcin: An intaglio by Christoph Dorsch found in Kraśnica Wola, near the District of Grodzisk Mazowiecki, Masovian Voivodeship, Poland. *Notae Numismaticae. Zapiski Numizmatyczne*. T. 11: 2016 s. 269–279, streszcz. pol.

Rodzaj gemmy, XVIII w.

4186. GÓRKIEWICZ-BUCKA Ewa: Biżuteria z wczesnośredniowiecznego grodziska w Kamieniu Pomorskim. *Materiały Zachodniopomorskie*. Nowa Seria. T. 12 z. 1: *Archeologia*: 2016 s. 463–481, streszcz. ang.

4187. IWANICKI Piotr: Sprzączki z kolcem przedłużonym w skuwkę w kulturze przeworskiej. *Światowit*. Supplement Series B: *Barbaricum*. Vol. 11: 2015 s. 175–193, streszcz. ang.

4188. JOŃCZYK Ludwika, Gołębiowska-Tobiasz Aneta: Okucie rozetkowe z Szurpił. Import ze świata nomadów w sercu Jaćwieży. *Światowit*. Supplement Series B: *Barbaricum*. Vol. 11: 2015 s. 195–213, streszcz. ang.

4189. KARCZEWSKA Małgorzata, Karczewski Maciej: Szpila z poroża barwiona związkami miedzi z grobu 517, odkrytego na cmentarzysku kultury bogaczewskiej w Paprotkach Kolonii w Krainie Wielkich Jezior Mazurskich. [Współpr.] Elżbieta Jaskulska, Katarzyna Cywa. *Światowit*. Supplement Series B: *Barbaricum*. Vol. 11: 2015 s. 245–261, streszcz. ang.

4190. KOKOWSKI Andrzej: Importowane naczynie rzymskie z miejscowości Karzec w Wielkopolsce. *Światowit*. Supplement Series B: *Barbaricum*. Vol. 11: 2015 s. 289–295, streszcz. niem.

4191. KONTRY Bartosz: This came out of the swamp. Wolka See revisited: some debatable problems concerning Balt weapons. *Światowit*. Supplement Series B: *Barbaricum*. Vol. 11: 2015 s. 307–331, streszcz. pol.

4192. KONTRY B., Szymański Paweł: Bałtyjska zapinka z późnego okresu wędrówek ludów z Pucka. *Światowit*. Supplement Series B: *Barbaricum*. Vol. 11: 2015 s. 333–350, streszcz. ang.

4193. KOTOWICZ Piotr N.: Topory wczesnośredniowieczne z ziem polskich. Katalog źródeł. Rzeszów 2014.

Rec.: Świętosławski Witold: Toporów ci u nas dostatek. Kilka uwag o ... *Acta Militaria Mediaevalia*. T. 12: 2016 s. 261–263.

4194. KOWALCZYK Ewelina J., Siemianowska Sylwia: Późnośredniowieczne figurki

ceramiczne z „Dworu na Wodzie” w Będkowicach, pow. wrocławski. *Silesia Antiqua*. T. 49: 2014 s. 77–98, streszcz. niem.

4195. KOWECKA Elżbieta: W salonie i w kuchni. Opowieść o kulturze materialnej pałaców i dworów polskich w XIX wieku. Wyd. 4. Poznań 2016 Zysk i S-ka Wydaw. 8° ss. 337, nlb. 3, tabl. 52, il.

Wyd. 1. Warszawa 1984.

4196. KRUDYSZ Leszek: Guziki z krypty kaplicy św. Marii Magdaleny w Karniowicach w gminie Zabierzów. *Rozprawy Muzeum Narodowego w Krakowie*. Ser. Nowa. T. 8: 2015 s. 295–308, streszcz. ang.

Z munduru Maksymiliana Bartyńskiego zm. w 1839 r.

4197. KRUMMESSER in the upper Vistula river basin. [Aut.]: Jerzy Libera, Jacek Górski, Piotr Włodarczyk, Marek Florek, Leszek Orszulak. *Acta Archaeologica Carpathica*. Vol. 50: 2015 s. 69–100.

Znaleziska z wczesnej epoki brązu na terenie Małopolski, gł. krummesserów (rodzaj noża) – 26 obiektów z 21 miejsc.

4198. LECHOCKA Beata: Odkrycie XIX-wiecznych tapet w dworze „Starostwo” w Krasnymstawie. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. [T.] 18: 2016 s. 319–328, streszcz. ang.

4199. ŁYCZAK Bartłomiej: Srebra z ewangelickiego kościoła pw. św. Jerzego w Toruniu w świetle inwentarzy z lat 1580–1817. *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 64: 2016 nr 1 s. 3–24, streszcz. ang.

W aneksie spisy z l. 1675, 1726, 1747 i 1817.

4200. MACHAJEWSKI Henryk, Pietrzak Ryszard: Figurka typu „wilk ogniowy” z osady ludności kultury jastorfskiej w Jeziorach Małych, powiat średzki. *Światowit*. Supplement Series B: *Barbaricum*. Vol. 11: 2015 s. 403–412, streszcz. ang.

4201. MAIK Jerzy: Tekstylia z cmentarzyska w Nowym Łowiczu, pow. drawski. Wyniki dotychczasowych badań. *Światowit*. Supplement Series B: *Barbaricum*. Vol. 11: 2015 s. 451–459, streszcz. ang.

4202. MALIŃSKI Piotr, Filipowiak Wojciech, Krajewski Przemysław: Wrak łodzi rybackiej z Kamienisk, gmina Goleniów. *Materiały Zachodniopomorskie*. Nowa Seria. T. 12 z. 1: *Archeologia*: 2016 s. 633–646, streszcz. ang.

XIX–XX w.

4203. MALIŃSKI P., Krajewski P., Rada-szewski Sławomir: Wrak łodzi z lekkiego parku przeprowowego NLP w Rejonie Pamięci Narodowej. *Materiały Zachodniopomorskie*. Nowa Seria. T. 12 z. 1: Archeologia: 2016 s. 647–656, streszcz. ang.

RPN Cedynia–Gozdowice–Siekierki; z 1945 r.

4204. MARCINIAK-BARCZYK Joanna, Barczyk Grzegorz: Wstępne wyniki badań archeologicznych przeprowadzonych w roku 2015 przy ulicy Szewskiej 20 w Radomiu. *Radomskie Studia Humanistyczne*. T. 3: 2016 s. 231–256.

Naczynia, szkło, kafle, monety, etc.

4205. MARCINIAK-KAJZER Anna: W sprawie obrazu kultury materialnej dworów rycerskich w średniowieczu. *Acta Universitatis Lodzianensis*. Folia Archaeologica. Z. 31: 2016 s. 135–144, streszcz. ang.

4206. ORLIŃSKA Grażyna, Kaczmarek Łukasz: Miseczki z omfalosem w kulturze lużyckiej na ziemiach polskich. *Wiadomości Archeologiczne*. T. 66: 2015 s. 3–125, streszcz. ang.

4207. PIETRZAK Mirosław: Zapinki rozetowe z Mierzyszyna w powiecie gdańskim. *Światowit*. Supplement Series B: Barbaricum. Vol. 11: 2015 s. 535–538, streszcz. ang.

4208. PISKORZ Anna: Makata buczačka z salonu Estreicherów. *Opuscula Musealia*. Z. 21: 2013 s. 87–114, streszcz. ang.

Z przelomu XIX/XX w.

4209. PISKORZ A.: Słów kilka o châtelaines, dewizkach, portrecie Marii Pusłowskiej i modzie. *Opuscula Musealia*. Z. 23: 2016 s. 173–201, streszcz. ang.

Zawieszki do kluczy i zegarków, XVIII–XX w.

4210. POPIEL Zbigniew K.: Dzwony w gminie wiejskiej Żagań. *Zeszyty Żagańskie*. Nr 12: 2015 s. 22–36.

XV–XX w.

4211. POPIEL Z. K.: Dzwony w gminie Wy-miarki. *Zeszyty Żagańskie*. Nr 13: 2016 s. 26–34.

XV–XXI w.

4212. POPIEL Z. K.: Zabytkowe dzwony w gminie Brzeźnica. *Zeszyty Żagańskie*. Nr 9: 2014 s. 11–22.

XVI–XX w.

4213. POPIEL Z. K.: Żagańskie dzwony. *Zeszyty Żagańskie*. Nr 8: 2013 s. 26–29.

XV–XX w.

4214. RAKOCZY Małgorzata: Charakterystyka średniowiecznych stołowych naczyń klepkowych w oparciu o znaleziska z Ostrowa Tumskiego we Wrocławiu. *Śląskie Sprawozdania Archeologiczne*. [T.] 58: 2016 s. 151–164, streszcz. ang.

4215. RAKOCZY M.: Drewniane naczynia toczone w kulturze średniowiecznego Ostrowa Tumskiego we Wrocławiu. *Wooden turned vessels in the culture of medieval Ostrów Tumski in Wrocław*. Wrocław 2016 Uniw. Wrocławski. Inst. Archeologii 4° ss. 107, il., streszcz. ang. Inst. Archeologii Uniw. Wrocławskiego. (In Pago Silensi. Wrocławskie studia wczesnośredniowieczne; t. 2).

4216. RATOWNICTWO dzwonów 1915–1921. Inwentaryzacja dzwonów pochodzących z dawnych ziem Rzeczypospolitej ewakuowanych przez władze rosyjskie. Red. nauk. Andrzej Włodarek. Warszawa 2016 Inst. Sztuki PAN 4° ss. 354, il., streszcz. ang., niem., ros. + dysk optyczny (DVD). (Materiały do Dziejów Ludwisarstwa; t. 1).

Projekt badawczy NPRH realizowany w l. 2012–2016.

Treść: Włodarek A., Nestorow Rafał: Wprowadzenie s. 9–11; Jamski Piotr: Ratownictwo dzwonów ewakuowanych w głąb Rosji w latach 1915–1921 s. 13–82; Jamski P.: Animatorzy, delegaci i współpracownicy akcji Ratownictwa Dzwonów s. 83–98; Jamski P.: Wykaz miejsc składowania dzwonów podczas ewakuacji s. 99–105; Nestorow Dagny, Włodarek A.: Cyfrowe opracowanie kartoteki polskiego Ratownictwa Dzwonów s. 107–112; Jamski P.: Ludwisarze i ich dzieła odnotowani w czasie prac Ratownictwa Dzwonów s. 113–167; Nestorow D., Włodarek A.: Fundatorzy s. 169–193; Włodarek A.: Inskrypcje s. 195–210; Nestorow R.: Wykaz miejscowości pochodzenia dzwonów s. 211–240; Zakończenie s. 241–242; Bibliografia s. 245–258; Karty inwentaryzacyjne dzwonów s. 261–272; Odbitki inskrypcji i ornamentów s. 273–287; Rysunki ornamentowe s. 289–312; Zdjęcia osobne do ogólnej charakterystyki prac wydziału Opieki nad Zabytkami w Moskwie około repatriacji dzwonów naszych z Rosji s. 313–332.

4217. REICH Christine, Juga-Szymańska Anna: Rätselhafte Beschläge – Bestandteile prachtvoller Gürtel im südöstlichen Ostseeraum. *Światowit*. Supplement Series B: Barbaricum. Vol. 11: 2015 s. 549–571, streszcz. pol.

Zagadkowe okucia, elementy pasa.

4218. RODAK Sylwia: Średniowieczne podkowy z Niemczech, pow. dzierzoniowski odkryte w latach 1970–1972. *Silesia Antiqua*. T. 49: 2014 s. 63–75, streszcz. niem.

4219. SICZEK Łukasz: Gwoździe jako zabytek archeologiczny. Materiały z badań zamku Chojnik. *Śląskie Sprawozdania Archeologiczne*. [T.] 58: 2016 s. 167–179, streszcz. ang.

4220. SIEMIANOWSKA Sylwia: Późnośredniowieczne i nowożytne szkło naczyniowe z badań wykopaliskowych na Ostrowie Tumskim we Wrocławiu prowadzonych w latach 1949–1961, 1963. *Silesia Antiqua*. T. 50: 2015 s. 203–286, streszcz. niem.

Uzup.: Siemianowska S., Sadowski Krzysztof: Późnośredniowieczne i nowożytne szkło naczyniowe z badań wykopaliskowych na Ostrowie Tumskim we Wrocławiu prowadzonych w latach 1949–1961, 1963. Komentarz technologiczny. *Tamże* s. 287–297.

4221. SIEMIANOWSKA S.: Uniwersalność naczyń wczesnośredniowiecznych. Uwagi z perspektywy studiów nad ceramiką z Obiszowa. *Silesia Antiqua*. T. 49: 2014 s. 37–62, streszcz. niem.

4222. SIWIAK Wojciech: Życie codzienne mieszkańców Bydgoszczy od XIV do XVIII wieku (w świetle wybranych źródeł kultury materialnej). Bydgoszcz 2015.

Rec.: Woźny Jacek: Ład i nieporządek w staropolskiej Bydgoszczy. *Kronika Bydgoska*. T. 37: 2016 s. 449–454.

4223. SNOPEK Sławomir: Na Anioł Pański biją dzwony... Historia dzwonów parafii p.w. św. Wojciecha w Wąwolnicy. Wąwolnica-Puławy 2016 Parafia Rzymskokatol. pw. św. Wojciecha; Agencja Focus Dariusz Malinowski 8° ss. 48, il.

Lata 1830–2016.

4224. SOBCZYK Paweł: Nowe znalezisko scytyjskie na ziemi dobrzyńskiej. *Rocznik Muzealny* [Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej]. T. 16: 2016 s. 183–192.

Część sztyletu; obecnie w zbiorach Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej – opis zabytku.

4225. STARSKI Michał: Późnośredniowieczne wyroby garncarskie z Pucka. Studium małomiasteczkowej wytwórczości garncarskiej na Pomorzu Gdańskim. Warszawa 2016 Inst. Archeologii Uniw. Warszawskiego 4° ss. 291, il., streszcz. ang., niem. (Źródła Archeologiczne do Dziejów Pucka. Archäologische Quellen zur Geschichte Pucks).

Praca doktorska. Uniwersytet Warszawski, 2012.

4226. SZELA Andrzej: Nietypowa sprzączka z Siemiątkowa. Wyrób lokalny czy import bałtyjski? *Wiadomości Archeologiczne*. T. 66: 2015 s. 334–337, streszcz. ang.

4227. TRZECIECKI Maciej: Ceramika płocka między XI a XIX wiekiem. Studium archeologiczne. Warszawa 2016 Wydaw. IAI PAN 4° ss. 264, il., streszcz. ang. + 1 dysk optyczny (CD-ROM). IAI PAN.

4228. TURECZEK Marcei: Zabytkowe dzwony w kościołach Diecezji Zielonogórsko-Gorzowskiej. Uwagi na temat problemów ochrony. *Adhibenda*. [Nr] 3: 2016 s. 217–240.

4229. WALUŚ Adam: Zabytki metalowe kultury kurhanów zachodniobałtyjskich wczesnej epoki żelaza. *Światowit*. Supplement Series B: Barbaricum. Vol. 10: 2014 s. 9–197.

4230. WEINKAUF Marcin: Naczynia ceramiczne jako źródło poznania procesów osadniczych w strefie chełmińsko-dobrzyńskiej na początku wczesnego średniowiecza (VII–IX wiek). T. 2. Toruń 2016 Wydaw. Nauk. UMK 4° ss. 213, il. + dysk optyczny (CD).

T. 1. 2015.

4231. WRZESIŃSKA Anna, Wrzesiński Jacek: Zawieszki dzwoneczkowate z cmentarzy-ska w Dziekanowicach oraz Ostrowa Lednickiego. *Materiały Zachodniopomorskie*. Nowa Seria. T. 12 z. 1: Archeologia: 2016 s. 363–380, streszcz. ang.

Okres wczesnopiastowski.

b) Zagadnienia społeczno-gospodarcze

Zob. poz. 2345, 2519, 2522, 2922, 3836, 4195, 4663, 6003, 6053, 6379, 6411, 6458, 6593, 6646, 6663, 7357, 7698, 8353, 8356, 8357, 8654, 9043, 9049, 9099, 9123, 9145, 9230, 9239, 9304, 9351, 9395, 9410, 9463, 9481, 9491, 9550, 10066, 10130, 10538, 10548, 10580, 10676, 10824, 10926, 10928, 10947, 10954, 10958, 10997, 11081, 11089, 11113, 11122, 11173, 11196, 11205, 11401, 11411.

4232. ADAMIK Stanisław: Kronika Specjalistycznego Psychiatrycznego Zespołu Opieki Zdrowotnej w Jarosławiu. *Rocznik Stowarzyszenia Miłośników Jarosławia*. T. 22: 2016 s. 5–23.

Lata 1954–2014.

4233. ADYDAN Maria: Zakład Aparatury Próźniowej w Bolesławcu (1962–1993). *Rocznik Bolesławiecki*. T. 8: 2015 [dr.:] 2016 s. 37–47.

4234. ALEKSANDROWICZ Piotr, Fandrewska-Tomczyk Aleksandra: Reforma polskiego systemu bankowego w latach 1987–2004 we wspomnieniach jej twórców. Współpr. Bożena Żuławnik; o reformie opowiadają Leszek Balcerowicz [i in.]. Warszawa 2016 Wydaw. Uniw. Warszawskiego 8° ss. 454, nlb. 1, il.

4235. AUGUSTYN Maciej: Donos jako źródło historyczne. Przyczynek do dziejów

gospodarki leśnej w dolinie Wiaru. *Bieszczad*. [T.] 21: 2016 s. 158–170.

Pismo rzekomo Józefa Bogaczyka z 13 IV 1927 r. do zarządu PAU, prawdopodobnie autorstwa Mordechaja Wallacha z Niżankowic, dotyczące nadużyć w majątku zapisanym PAU testamentem Pawła Tyszkowskiego z 19 X 1912 r.

4236. BACHTA Eugeniusz: *Ochotnicza Straż Pożarna w Bajdach (1898–2015)*. Bajdy–Krosno 2016 Krośnieńska Oficyna Wydawnicza 8° ss. 60, il.

4237. [BADIO Zdzisław, Grudzińska Marta]: *Polski Związek Byłych Więźniów Politycznych Hitlerowskich Więzień i Obozów Koncentracyjnych Okręg w Lublinie 1946–2016*. Oprac. ... Lublin 2016 Pol. Zw. Byłych Więźniów Polit. Hitlerowskich Więzień i Obozów Koncentracyjnych. Okręg 4° ss. 175, nlb. 1, tabl. 48, il.

4238. BARBASIEWICZ Maria: *Radziejowickie theatrum. Dzieje rezydencji*. Wyd. 2, zm. i uzup. Radziejowice 2016 Dom Pracy Twórczej w Radziejowicach 8° ss. 213, nlb. 2, il.

XV–XX w.
Wyd. 1. 2007.

4239. BARTKOWIAK Edyta: *Z historii opieki. Szpitale i zakłady zakonne dla dzieci w tradycji polskiej*. *Relacje*. 2016 nr 2 s. 41–60, streszcz. ang.

XIII–XX w.

4240. BEDNARZ-KOLONKO Maria: *Pod Bożą Opatrznością. Apteki w Miłowie od 1875 do 1951 roku*. *Gronie*. Nr 16: 2016 s. 103–117.

4241. BEDYŃSKI Krystian: *Więzienie w Mrowinie w latach 1933–1969*. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 68: 2016 z. 1 s. 133–147, streszcz. ang., fr.

4242. BĘC Maria: *Dzieje i rozwój opieki zdrowotnej w Sandomierzu w latach 1795–1939*. Sandomierz 2016 Wydaw. Diec. i Drukarnia 8° ss. 297, il.

Praca doktorska. Akademia Medyczna, Warszawa 1992.

4243. BIAŁECKI Aleksander: *Port Północny w Gdańsku. Historia powstania i terażniejszość. Lata 1968–2010*. Gdańsk 2011 Marpress 8° ss. 194, tabl. 69, il., streszcz. ang. + dysk optyczny (DVD).

4244. BIAŁY Łukasz: *Historia Fabryki Zegarów Kienzle*. Łódź 2016 Księży Młyn Dom Wydaw. 8° ss. 292, nlb. 1, il.

Współwyd. reprint: Katalog wyrobów firmy Kienzle w 1926 r.

Łódź, XIX–XXI w.

4245. BILSKA-CIEĆWIERZ Magdalena: *Płocki port wiślany*. *Nasze Korzenie*. Nr 11: 2016 s. 52–58.

Plany od poł. XIX w., otwarty w 1937 r.

4246. BINEK-ZAJDA Anna, Lazar Stefania, Szaleniec Iwona: *Kopalnia i osiedle robotnicze „Saturn”*. Historia, architektura, ludzie. Czeladź 2016 Tow. Powszechnie „Czeladź”; Muzeum Saturn 8° ss. 159, il.

Współwyd.: Niebdał Krystian: *Saturn. Poprzemysłowe dziedzictwo Czeladzi*.

Lata 1874–1939.

4247. BOBER-TUBAJ Anna, Bojanowska Agata: *Historia bolesławieckich Term (dawnych Zakładów Kąpielowych)*. *Rocznik Bolesławiecki*. T. 8: 2015 [dr.] 2016 s. 101–103.

Od 2 poł. XIX w.

4248. BOBRZYŃSKI Michał: *Historia karczmy. O prawie propinacji w dawnej Polsce*. Red. Marta Korczyńska. Kraków 2016 Wydaw. Cztery Strony 8° ss. 117, nlb. 1, il.

Wg ed.: *Prawa propinacji w dawnej Polsce*. Kraków 1888. XII–XVIII w.

4249. BORKOWSKI Robert: *Nadleśnictwo Głogów*. Rzeszów 2016 Podkarpacki Inst. Książki i Marketingu; na zlec. Nadleśnictwa Głogów 8° ss. 320, nlb. 4, il., mapy.

Głogów Małopolski w l. 1901–2016.

4250. BOROWIAK Jacek: *Rudolf Łaska. Leszczyńska Hurtownia Surowców Leszno (Włkp.)... i inne opowieści z rodziną Borowiaków w tle*. Leszno 2016 Agencja Jagart Jarosław Głapiak 8° ss. 72, il.

4251. BORZĘCKI Adam: *Historia oddziałów dermatologicznych szpitali wojskowych w Polsce*. Lublin 2016 Zatoka Słów, Marcin Jaszak 8° ss. 128, il.

Wyd. 2, uzup. Lublin 2016 ss. 140, il.
XX–XXI w.

4252. BRZEZIŃSKI Rafał: *Życie codzienne w lokalach gastronomicznych powiatu dzierzonińskiego przed 1945 r.* *Bibliotheca Bielaviana*. [R. 6:] 2014 [dr.] 2015 s. 37–86.

4253. BURDZY Dominika: *Sandomierz as the centre of the viticulture from the Middle Ages until the mid-seventeenth century*. *Almanach Historyczny*. T. 18: 2016 s. 49–61, streszcz. pol.

4254. CHARCZUK Wiesław: *Spółdzielczość na terenie powiatu siedleckiego w latach 1907–1944*. *Radzyński Rocznik Humanistyczny*. T. 14: 2016 s. 237–261, streszcz. ang.

4255. CHARKOT Józef: Konie w służbie salinarniej. *Studia i Materiały do Dziejów Żup Solnych w Polsce*. T. 29: 2014 s. 69–98, streszcz. ang.

XIII–XXI w.

4256. CHARKOT J., Krzysztofek Danuta: Dzieje szybu Daniłowicza. *Studia i Materiały do Dziejów Żup Solnych w Polsce*. T. 29: 2014 s. 7–32, streszcz. ang.

We Wieliczce, XVII–XXI w.

4257. CHLEBOWSKA Barbara: „To była miejscowość (...) rzeźników, krawców i szewców”. Studium z historii rzemiosła i przemysłu w Grabowie. *Zeszyty Wiejskie*. [Z.] 22: 2016 s. 491–513, streszcz. ang.

XIX–XX w.

4258. CHODKOWSKA Wiesława, Sabljak-Ołędzka Monika: O wiatrakach Warmii i Mazur i młynarzu z daleka. Olsztynek 2016 Muzeum Budownictwa Ludowego – Park Etnogr. 8° ss. 157, il. (Seria pod Sparogami).

Lata 1777–2016.

4259. CHUDY Sylwia, Makowska Agnieszka: Twaróg i ser smażony – wczoraj i dziś. *Zeszyty Wiejskie*. Z. 20: 2014 s. 167–175, streszcz. ang.

Produkcja i spożycie, XX–XXI w.

4260. CHYRA-ROLICZ Zofia: Kobiety w spółdzielczości – od pani domu do masowej aktywizacji zawodowej (1935–1989/90). *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 13: 2014 s. 143–163, streszcz. ang.

4261. CIECHOCINEK i jego znaczenie we współczesnym lecznictwie uzdrowiskowo-rehabilitacyjnym. Materiały konferencyjne z okazji 180-lecia Uzdrowiska Ciechocinek. Pod red. Szymona Kubiaka. Ciechocinek–Włocławek 2016 na zlec. Tow. Przyj. Ciechocinka i Urzędu M.; Kujawska Szkoła Wyższa 8° ss. 399, nlb. 1, il., streszcz. ang. (Zeszyty Naukowo-Historyczne Towarzystwa Przyjaciół Ciechocinka; z. 4).

Ciechocinek, 11 VI 2016 r.

Z treści: Kubiak S.: Znaczenie badań naukowych w zakresie lecznictwa uzdrowiskowego i ich wpływ na rozwój tego lecznictwa s. 41–63; Kierzak Andrzej: Zaslugi Jana Szmurły [1867–1952] dla Ciechocinka s. 65–73; Trzeciak Bohdan: Wzloty i upadki polskiej medycyny uzdrowiskowej na podstawie własnego 50-letniego doświadczenia. Złote karty Uzdrowiska Ciechocinek s. 93–102; Tuszyński Krzysztof: Refleksje czynnego lekarza o długim stażu zawodowym na temat znaczenia lecznictwa uzdrowiskowego w XXV-lecie transformacji ustrojowej s. 103–115; Nocna Aldona: Architektura urządzeń lecznictwa uzdrowiskowego w Ciechocinku w świetle użytkowym i historycznym s. 129–150; Grabiszewski Marek: Urbanistyka i architektura Ciechocinka. Ewolucja przestrzeni miasta ze szczególnym uwzględnieniem zakładów lecznictwa uzdrowisko-

wego s. 151–172; Gawinecki Marian: Towarzystwo Przyjaciół Ciechocinka i jego wpływ na rozwój Uzdrowiska s. 173–185; Chojnowski Jacek: Leczenie otytości różnego stopnia w Uzdrowisku Ciechocinek na przestrzeni ostatnich 50 lat s. 325–329; Kalmus Piotr: Miejsce leczenia uzdrowiskowego w kompleksowym postępowaniu z pacjentem reumatologicznym na przykładzie działalności Uzdrowiska Ciechocinek. Doświadczenia przeszłości – spojrzenie w przyszłość s. 331–348.

4262. CIESIELSKA Danuta: Rola Funduszu im. W. Kretkowskiego w kształtowaniu krakowskiego ośrodka matematycznego. *Studia Historiae Scientiarum*. [T.] 15: 2016 s. 157–192, streszcz. ang.

Lata 1911–1920.

4263. CIESIELSKA Maria: Tyfus – choroba czasu pokoju i wojny. *Niepodległość i Pamięć*. R. 23: 2016 nr 2 s. 93–114, streszcz. ang., niem., ros.

4264. CIEŚLIK Marian: Dwór w Skomielnej Czarnej od a do z. Tokarnia 2013 GOKiS 16° ss. nlb. 2, 112, nlb. 2, il.

Rodziny Łódzkie, później Dom Rekolekcyjny Kapucynów im. św. Ojca Pio.

4265. CONJUX, mater, filia, soror propinqua, civis... Kobieta na ziemi wschowskiej i pograniczu wielkopolsko-śląskim. Pod red. Marty Małkus i Kamili Szymańskiej. Wschowa–Leszno 2016 Stow. Czas A.R.T.; Muzeum Okręg. 8° ss. 526, nlb. 1, tabl. 1, il., streszcz. ang., niem.

Materiały z konferencji nauk., Wschowa, Leszno, 23–24 X 2014 r.

Treść: Kostka Emilia: Pozycja żeńskich bóstw w mitologii Celtów, Germanów i Słowian s. 9–30; Zychlińska Justyna: Kobieta w kulturze łужицьkiej w Wielkopolsce s. 31–44; Klonder Andrzej: Dialog kobiet i o kobietach. Realia codzienności w pomocach do nauki języków polskiego i niemieckiego z XVI–XVII wieku s. 45–61; Szymańska K.: Korona męzowskiej głowy. Kobiety z kręgu elity w protestanckich miastach na pograniczu wielkopolsko-śląskim w XVII i XVIII wieku s. 63–85; Sanocka-Tureczek Katarzyna: Kobieta codzienność na przykładzie płyt nagrobnych ze Staromiejskiego Cmentarza Ewangelickiego we Wschowie s. 87–101; Piwoński Jakub: Aspekty życia codziennego kobiet żydowskich na podstawie artefaktów Muzeum Okręgowego w Lesznie i wspomnień Ludwiga Kalischa s. 103–119; Kulińska Anna: Pamięć wieczna nigdy nie ustaje... Refleksje nad losami kobiet z rodziny Szlichtyngów na podstawie związanych z nimi artefaktów z XVII i XVIII wieku s. 121–143; Gniazdowska Małgorzata: Majątek po kilku zmarłych mieszkankach XVIII-wiecznego Leszna w świetle inwentarza pośmiertnych s. 145–153; Lachowska Agnieszka: Wizerunek kobiety odświętnej pogranicza wielkopolsko-śląsko-łужицьkiego w świetle wiejskich strojów ludowych od XIX wieku do 1945 r. s. 155–184; Kłemeński Marcin: Jadwiga, księżniczka żagańska, królowa polska i księżna legnicka. Słów parę o królewskim mariażu Kazimierza Wielkiego we Wschowie w 1365 roku s. 185–194; Partyka Joanna: „Die liebe Dorel”. Dorota Sybilla (1590–1625), księżna na Brzegu i Legnicy i jej polska legenda s. 195–209; Jakuboszczak Agnieszka: Aby stać się matką królów. Wizerunek Marii Leszczyńskiej w jej dokumentach ślubnych s. 211–224; Kłudkiewicz Kamila: Mieszkancki pawłowski pałac. Szkic o hrabinach Mielżyńskich s. 225–247; Pietrzak Jarosław: „Zbrodnia to niesłychana, Pani

zabiła Pana...". Sprawa Marianny z ks. Sapiehów Dąbskiej [zm. 1794] o małżonkობjstwo – studium przypadku s. 249–281; Sutowicz Anna: Dzieje pewnego konfliktu. Klaryski wrocławskie w obronie swojej tożsamości religijnej na przełomie epok s. 283–300; Pańczak Alojzy: Bernardynki we Wschowie s. 301–325; Łachowski Paweł: Z prowincji do stolicy. Droga awansu poetki Anny Louisy Karsch [1722–1791] s. 327–340; Pawelec Mariusz: Aktorki nieprowincjonalne. Kariery sceniczne kobiet z południowej Wielkopolski w XVII–XIX wieku na wybranych przykładach (Anna Zofia ze Wschowy, Barbara Sierakowska, Antonina Hoffmann) s. 341–355; Ciesielska Anna Agata: Matka – rodzicielka, opiekunka, nauczycielka. Jana Amosa Komeńskiego myśl o roli kobiety w wychowaniu dziecka s. 357–365; Ratajewska Barbara: Anna Lassocińska i jej działalność patriotyczna na przełomie 1918 i 1919 roku s. 367–377; Siekierska Jolanta: Kobiety lekkich obyczajów i matki dzieci nieslubnych w Zielonej Górze na przełomie XVII i XVIII wieku (w świetle ksiąg metrykalnych) s. 379–393; Kuran Michał: Obraz kobiety z kręgu ziemi wschowskiej w literaturze okolicznościowej XVII i XVIII wieku (małżeństwo, zakon, pogrzeb) – wybrane przykłady s. 395–425; Bąk Justyna: Kobieta i śmierć w kulturze staropolskiej na podstawie kazań funeralnych z terenu Wielkopolski ze zbiorów Biblioteki Kórnickiej PAN s. 427–438; Malkus M.: Anna Susanna Teschner (1709–1728). Portret zapisany w kamieniu i na papierze s. 439–453; Mieszek Małgorzata: Reprezentantki rodziny Radomickich w twórczości literackiej jezuitów (Dorota z Broniszów Radomicka-Jabłonowska, Franciszka z Radomickich Szoldriska i Anna z Radomickich Działyńska-Gurowska) s. 455–475; Janeczek Michał: Literacki wizerunek zmarłej Magdaleny z Brzechfów Łubiny w wierszu Marcina Molskiego s. 477–490.

4266. CZAKOR Lue: Senne marzenie. Hrabianki z Czatkowic. Kraków 2016 Ridero 8° ss. 142, il.

Rodzina wiejska we wspomnieniach z Krzeszowic od 1923 r.

4267. CZEPAS Piotr: Dzieje działalności przemysłowej w Stoczku Łukowskim i okolicach. *Zeszyty Wiejskie*. [Z.] 22: 2016 s. 471–489, streszcz. ang.

XVI–XXI w.

4268. CZEPAS P.: Olejarnia Władysława Malesy w Mszadli, pow. Skierniewice, woj. łódzkie jako dokument techniki i życia społecznego mieszkańców wsi. *Zeszyty Wiejskie*. Z. 19: 2014 s. 417–428, streszcz. ang.

Lata 1948–2000.

4269. CZERMAŃSKI Krzysztof: Więzienie w Sztumie w epoce totalitaryzmów 1933–1956. Pelplin 2014.

Rec.: Paczkowski Dariusz, *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 59:] 2015 nr 4 s. 730–731.

4270. CZŁOWIEK w wymiarze biedy i ubóstwa. Red. nauk. Cezary Krawczyk. Sosnowiec–Gliwice 2015 J&L, Leszek Żochowski 8° ss. 147, il.

Z treści: Kopsztajn Maria: Kampanie społeczne Caritas Polska s. 45–63; Kopsztajn M.: Kampanie społeczne na rzecz ubogich realizowane przez polskie organizacje non-profit s. 65–91; Cegliński Tadeusz: Pomoc najuboższym w działaniach pedagogicznych Heleny Radlińskiej [1879–1954] s. 111–119; Nowak

Barbara, Jabłoński Tomasz: Geneza ochronek w Królestwie Polskim s. 121–134; Kalamaz Igor: Przeciwdziałanie biedzie na obszarach Górnego Śląska poprzez działalność ubezpieczeniową w latach 1922–1939 s. 135–147.

4271. CZWOJDRAK Bożena: Liczebność dworów późnośredniowiecznych i wczesnonowożytnych władców polskich. *Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych*. T. 76: 2016 s. 209–224, streszcz. ang.

4272. DENKOWSKI Marek, Lange Zygmunt: Rybnickie złoto. Wspomnienia pracowników Rybnickiego Przedsiębiorstwa Budownictwa Węglowego. Kraków 2016 Ridero 8° ss. 258, il. Od 1945 r.

4273. DLACZEGO w Szczecinie jest ciepło? Warum gibt es warme in Szczecin? Red. Roman Czejarek; współpr. red. Agnieszka Pleskacz-Rząsik; tł. Włodzimierz Kowalski, Stanisław Gierlicki, Anna Harasimowicz. Łódź–Szczecin 2016 Księży Młyn Dom Wydaw.; na zlec. Szczecińskiej Energetyki Ciepłej 8° ss. 96, il.

Tekst równol. pol., niem.

Treść: Tradycje ogrzewania miasta do 1945 roku s. 6–18; Historia instytucji ciepłowniczych w okresie PRL-u oraz do 1998 roku s. 20–61; *Szczecińska Energetyka Ciepła* s. 63–92.

4274. DMOWSKI Rafał: Zarys dziejów kolei w Sokołowie Podlaskim. *Sokołowski Rocznik Historyczny*. T. 2: 2014 s. 131–158.

XIX–XX w.

4275. DMOWSKI R., Kamecki Artur: Na sygnale i nie tylko. Pogotowie Ratunkowe w Warszawie w latach 1897–2015. Siedlce 2016 Fund. Rozwoju Badań Region. Sigillum 8° ss. 359, il.

4276. DOLAT Jarosław: Przemysł hafciarско-koronkarski w Kaliszu od końca XIX wieku do II wojny światowej. *Rocznik Kaliski*. T. 40: 2014 s. 109–134.

4277. DOLIWA-KLEPACKI Zbigniew M.: Dwory i dworki oraz ich właściciele w województwie świętokrzyskim. T. 2: (Między Skarżyskiem-Kamienną, Kielcami i Jędrzejowem a zachodnią granicą województwa oraz suplement do t. 1 i aneksy do t. 1 i 2). Ostrowiec Świętokrzyski 2016 Wyższa Szkoła Biznesu i Przedsiębiorczości 8° ss. 622, il.

T. 1. 2013.

4278. DOŁĘGOWSKA-WYSOCKA Mirosława: Poboyowisko. Wyd. 2 rozsz. Warszawa 2016 TS 8° ss. 216, il.

Tadeusz Boy-Żeleński (1874–1941) i problemy edukacji seksualnej kobiet a Kościół katolicki.

Wyd. 1. 1992.

4279. DOŁHAŃ Bronisław: Bielice. Dwór – klasztor – schronisko. Bielice 2016 Usługi Poligraficzne Bogdan Kokot vel Kokociński 8° ss. 162, nlb. 2, il.

Dwór z XVI/XVII w., schronisko w XXI w.

4280. DOMINAS Przemysław: Kolej pod-sudecka Legnica – Kamieniec Żąbkowicki – Kędzierzyn-Koźle. Historia, architektura, krajoznawstwo. Łódź 2016 Księży Młyn Dom Wydaw. 8° ss. 202, tabl. 1, il.

Lata 1842–2016.

4281. DROŻDŻ Mateusz: Szachownica z pawim piórem. Trzy tuziny lotniczych opowieści o ludziach i wydarzeniach związanych z Krakowem. Kraków 2013 Muzeum Lotnictwa Pol. 8° ss. 253, nlb. 3, il.

Dzieje krakowskiego lotnictwa, XVIII–XXI w.

4282. DUDA Aneta A[leksandra]: Rodzina Lubomirskich i ich dobra rówieńskie na Wołyniu w XIX–XX wieku. *Częstochowskie Teki Historyczne*. T. 6: 2016 s. 107–126, streszcz. ang.

Równie na Ukrainie.

4283. DZIEDZIC Marcin: Zakłady fotograficzne w Otmuchowie do 1945 roku. *Szkice Archiwalno-Historyczne*. Nr 13: 2016 s. 183–190, streszcz. ang., niem.

Od poł. XIX w.

4284. DZIERBUNOWICZ Ewa Halina, Rewers Stanisław: Historia zakładu z Doliny Płoni. Piła–Barwinek 2016 PPR Tongraf; na zlec. HaCon 4° ss. 272, il.

Odlewnictwo, XX–XXI w.

4285. DZIKI Tomasz: Włocławska Fabryka Sulfit-Celulozy I. & M. Cassirer w latach 1898–1920. *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 15: 2015 s. 99–115, streszcz. ang.

4286. DZIKOWSKI Tomasz: Warsztat mechaniczny Tadeusza i Ryszarda Żąbka w Łącku-Wolakach na Sądecczyźnie. *Wiś Radomska*. T. 10: 2016 s. 115–154.

Dot. samodzielnego budowania ciągników rolniczych SAM, od l. 60. XX w.

4287. DZIUBAK Marcin: Działalność policji miejskiej w Rzeszowie w latach 1867–1920. *Limes*. Nr 2: 2009 s. 81–100, streszcz. ang.

4288. EPIDEMIE w dziejach Europy. Konsekwencje społeczne, gospodarcze i kulturowe. Red. nauk. Krzysztof Polek, Łukasz Tomasz Sroka. Kraków 2016 Wydaw. Nauk. Uniw. Pedagog. 8° ss. 449, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Uniw. Pedagog. im. KEN w Krakowie. (Prace Monograficzne; 756).

Z treści: Polek K., Sroka L. T.: Epidemie w badaniach historyków. Zagadnienia wstępne s. 9–15; Grupa Małgorzata, Koźłowski Tomasz: Infekcje swoiste w populacjach historycznych z obszaru Pomorza Nadwiślańskiego i Kujaw w świetle źródeł antropologicznych i archeologicznych na przestrzeni ostatniego tysiąclecia s. 108–118; Steczko Iwona: Przymiot albo dworska niemoc i jej synonimiczne miana w polszczyźnie XV i XVI wieku s. 156–168; Sowina Urszula: Kraków wobec zarazy z 1543 roku w świetle rachunków miejskich s. 169–184; Burdzy Dominika: Tempore pestis. Postawy mieszczan sandomierskich wobec zarazy s. 185–200; Borek Piotr: Staropolskie teksty literackie jako źródło do dziejów epidemii (rekonesans) s. 201–219; Popiołek Bożena: Powietrzem tknięty. Zarazy i klęski żywiołowe w świadomości społecznej czasów saskich s. 220–228; Wyżga Mateusz: Kryzys demograficzny w Małopolsce Zachodniej w latach 1736–1737 s. 229–247; Sroka Ł. T.: Źródła do badań nad historią epidemii i profilaktyki przeciwepidemicznej w miastach na przykładzie Krakowa i Lwowa w XIX wieku s. 266–288; Lipelt Robert: Choroby epidemiczne zwierząt gospodarskich w Galicji i walka z nimi s. 289–304; Meus Konrad: Profilaktyka przeciwepidemiczna w Galicji na przełomie XIX i XX wieku s. 305–326; Kalniuk Tomasz: Zmiana i odmienność a zaraza w kontekście kultury i literatury ludowej s. 327–336; Józefowicz-Czerwińska Bożena: Sposoby percepcji chorób i epidemii w relacjach mieszkańców Nadbuża (jak i w wybranych przykładach zaczerpniętych z kultury tradycyjnej) s. 337–351; Skowronek Bogusław: Epidemie jako metafora. Pandemiczne lęki w kinie popularnym s. 352–360; Michałowski Roman: Epidemie w okresie preindustrialnym s. 362–364; Zamorski Krzysztof: Epidemie w XVIII–XX wieku s. 365–372.

4289. FABRYKI Kalisza i okolic 1815–1989. Oprac. Jarosław Dolat. Kalisz–Warszawa 2016 AP; NDAP 4° ss. 283, il., streszcz. ang.

Treść: Schlender Grażyna: Wprowadzenie s. 11–13; Rys historyczny przemysłu w Kaliszu do 1989 r. s. 15–51; Ilustracje (materiały archiwalne i fotografie). Przemysł włókienniczy s. 53–124; Przemysł spożywczy s. 125–165; Przemysł garbarski s. 167–171; Przemysł fortepianowy s. 173–181; Przemysł metalowy s. 183–195; Drukarnie s. 197–207; Przemysł chemiczny s. 209–213; Przemysł zabawkarski s. 215–219; Przemysł materiałów budowlanych s. 221–234; Instytucje użyteczności publicznej i inne fabryki s. 235–248; Bibliografia s. 249–256; Materiały do dziejów przemysłu kaliskiego s. 257–258.

4290. FRĄCZEK Lech: Rzemieślnicy szczekocińscy od XVIII do połowy XX wieku. Szczekociny 2016 [b.w.] 8° ss. 471, il., streszcz. ang.

4291. FRYŻLEWICZ Franciszek: Hodowla owiec na Podhalu według stanu do 1962 r. *Almanach Nowotarski*. Nr 20: 2016 s. 262–281.

4292. GAŁKOWSKI Piotr: Straże pożarne powiatu rypińskiego. Rypin 2016 Zarząd Oddz. Pow. OSP RP 8° ss. 701, il.

4293. GARBACIK Roman, Stankiewicz Ryszard: Katastrofy i wypadki kolejowe w Polsce. Współpr. Edward Hessel. Rybnik 2016 Euro-sprinter 8° ss. 406, il.

Lata 1845–2012.

4294. GARDZIŃSKI Zygmunt, Oskierko Marcin: Czterdziesta rocznica wodowania i podniesienia bandery na statku m/s „Chełm”. *Rocznik Chełmski*. T. 20: 2016 s. 205–224, streszcz. ukr., ang.

Lata 1976–2015.

4295. GAŚSIOR Henryk: Historia Kopalni Pirytu „Staszic” w Rudkach 1922–1971. *Rudki 2014 U.P.Z.P. Dorand 8° ss. 101, nlb. 1, il., mapy.*

4296. GELLA Aleksander: Inteligencja polska. Przeł. Marek Włodarz. [Wyd. 2]. Warszawa 2016 Akme 8° ss. XVIII, 210.

Wyd. 1. 2015.

4297. GIEŁCZYŃSKI Bogusław, Jagła Marcin: Ochotnica Straż Pożarna w Nowym Targu. Cz. 4: Działalność w latach 2002–2016. *Almanach Nowotarski*. Nr 20: 2016 s. 135–148.

4298. GIERLOTKA Stefan: Transport konny w podziemiach kopalń. *Górnik Polski*. Nr 8/9: 2015 s. 41–49, streszcz. ang., niem.

XVIII–XX w.

4299. GILARSKI Zbigniew: Dzieje gołębiarstwa na ziemiach polskich, 1894–2016. *Darłowo 2016 Zbigniew Gilarski 8° ss. 60, il.*

Tekst równol. pol., ang., niem.

4300. GÍSTORYÂ gandlû ũ Belarusi (ad starażytnaga času da kanca XX st.): prablemy vyučennâ i perspektyvy dasledavannâ. Materyaly I Miżnarodnaj navukova-praktyčnaj konferencyi (Minsk, 14–16 listpada 2013 g.). Rêd. rada Andrěj Kištymaŭ, Zahar Šybeka [i in.]. Minsk 2014 Têhnalogii 8° ss. 295. Centr vyučennâ gístoryi gandlû TAA Instytut rozničnych têhnalogij „Menka”.

Z treści: Šybeka Z.: Teoryja i praktyka vyučennâ gístoryi rozličnaga gandlû. Specyfika Belarusi (da kancëpyi navukovaga praekta) s. 15–26; Karev Dmitrij: Istrija torgovli v belorusskoj istoriografičeskoj tradiciji XIX – načala XXI veka (vehi issledovanij i neresënnye problemy) s. 27–34; Kištymov Andrej: Osnovnye tendencii razvitiâ torgovli Belarusi v uslovâh modernizacii XIX – načala XX veka s. 35–43; Gud Pëtr: Belaruskij kirmaš: gístoryja i tëndencyi razviciâ s. 44–47; Brâncev Mihail: Torgovij rynek Brânska i ego svâzi s „Litvoj” v XVII veku s. 48–56; Joffe Èmanuil: Evrej v torgovle Belarusi v konce XVIII – načale XX veka s. 57–67; Sorokovik Ivan: Vliânie „Dogovora Smolenskogo, Vitebskogo i Polockogo knâžestv s Rigoj Gotlandskoj zemlej i nemeckimi gorodami 1229 goda (Gotlandskâa redakcija)” na razvitie belarusskoj torgovli s. 68–73; Gruzickij Ūrij: Tamožennye otnošenija v Velikom Knâžestve Litovskom (XV–XVI vv.) s. 74–81; Bakunova Taččana: Īmpartnyâ tkaniny dlâ vyrabu adzenija na tÛrÛryjy Belarusi ũ XVI–XVIII stogoddžah s. 82–87; Razdorskij Aleksej: Torgovlâ belorusskih kupcov na rynkah ũga i zapada Rossii v XVII veku (po materialam tamožennyh i kabackih knig Kurska, Belgoroda i Vâz’m’y) s. 88–96; Esûnin Sergej, Zabalnûk Konstantin: Razvitie ukraïnsko-belorusskoj torgovli vo 2-j polovine XIX

veka s. 97–107; Petrov Dmitrij: Mehanizm razrešenija torgovyh sporov v belorusskih gubernijah Rossijskoj imperii vo 2-j polovine XIX – načale XX veka s. 108–114; Igael Jegudzij: Gabrëi i gandal’ na zemijah Rusi i Vâlikaga Knâstva Litoŭskaga naprykancy I i ũ peršaj polove II tysiâçagoddžâ n. è. s. 115–129; Sliz Natallâ: Arganicazâ gandlû ũ Goradni ũ XVI – peršaj palove XVII stogoddžâ s. 130–149; Rogaç Lûdmila: Ustanovy gramadskaga harčavannâ Belarusi ũ XIX stogoddzi: sprobâ ty-palogii s. 150–159; Gres’ Sârgej: Razviciê gandlû na tÛrÛryjy Bajkavyskaga paveta Grodzenskaj gubernii ũ peršaj palove XIX stogoddžâ s. 160–166; Arlukevič Aleksandr: Mestyje predprinimateli v sisteme tyloвого obespečenija raskvatirovannyh na Grodnëšçine rossijskih vojsk v 60–70-e gody XIX veka s. 167–174; Varonič Tat’âna: Zloupodëbrenija i mošenničestva v rozničnoj torgovle gorodov i mesteček Belarusi v konce XIX – načale XX veka s. 175–181; Sidorenko Boris: Formy organizacii i assortiment prodovol’stvennyh tovarov rozničnoj torgovli v gubernskom Mogileve vo vtoroj polovine XIX – načale XX veka s. 182–190; Ostroga Viktor: Bor’ba sovetskoj tamožennej služby s kontrabandoj v BSSR (1920–e gg.) s. 191–194; Naščinec Konstancin: Sacyâl’ny partrët gandlâra-kantrabandysta na belarusska-pol’skaj mâžy ũ 1920–1930-h gadah s. 195–204; Krivčëkov Vladislav: Funkcioniravanie sistemy voennoj torgovli na territorii Belarusi (1924–1939 gg.) s. 205–210; Poletaeva Natal’â: Častnye predprinimateli v rozničnoj torgovle Belarusi v gody novej èkonomičeskoj politiki (1921–1929) s. 211–227; Sumko Elena: Vostanovlenie i razvitie rozničnoj torgovli v Polockoj oblasti v pervoe poslevoennoe dešatiletie s. 228–238; Traťak Elena: Vosstanovlenie i razvitie rozničnoj torgovli na territorii Belarusi v 1944–1960 godah soglasno dokumentam BGAKFFD s. 239–244.

Rec.: Tokë’ Sârgej, *Belaruskij Gistaryčny Aglâd*. T. 22: 2015 sš. 1/2 s. 352–360.

4301. GLASS Andrzej: Szybowiec przejściowy WWS-1 Salamandra. Warszawa–Bielsko-Biała 2016 ELAY-SCG 4° ss. 92, il.

Lata 1935–2016.

4302. GŁODNE dzieci w Polsce. Red. Czesław Kępski. Lublin 2011 Wydaw. KUL 8° ss. 499, il.

Z treści: Kępski C.: Głodne dzieci w Polsce s. 15–27; Pyrzyk Ireneusz: System opieki nad dzieckiem w Polsce w okresie transformacji systemowej s. 29–52; Surdacki Marian: Początki opieki nad dziećmi w Europie i w Polsce s. 273–290; Szylar Anna: Działalność wychowawczo-edukacyjno-opiekunicza siostr augustianek w Krakowie do schyłku XIX wieku s. 291–307; Gach Piotr Paweł: Głodne dzieci polskie w Królestwie Polskim pod koniec XIX wieku s. 309–353; Stawiak-Ososińska Małgorzata: Obraz głodnego dziecka polskiego z początku XX wieku w pracach Eugeniusza Sokolowskiego s. 355–368; Lis Małgorzata: Walka z głodem w powiecie tamobrzeskim w latach 1914–1915 s. 369–379; Krasuska Olga: Przemiany w prawie rodzinnym i w prawie opiekuńczym w Polsce w latach 1918–2007 s. 381–399; Mazur Jolanta: Głodne dzieci polskie podczas drugiej wojny światowej s. 401–423; Walewander Edward: Ubogie i głodne dzieci potrzebujące pomocy na Lubelszczyźnie podczas drugiej wojny światowej s. 425–440; Winiarz Adam: Polonia mandzurska wobec biednych i opuszczonych dzieci s. 441–452.

Rec.: Sosnowska Joanna, *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 12: 2013 s. 147–152.

4303. GNEROWICZ Jerzy: Z dziejów pszczelarstwa w Skalmierzycach i okolicy. Kalisz 2011 Edytor 8° ss. 159, il.

Lata 1926–2011.

4304. GOŁĘBIEWSKA Patrycja: Historia winnej latorośli w Warce-Winiary. *Zabytki na Mazowszu*. [T. 1:] 2012 s. 76–81.

XIV–XXI w.

4305. GONTASZEWSKA Agnieszka: Z historii górnictwa węgla brunatnego w Cybince (Ziemia Lubuska). *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. R. 61: 2016 nr 1 s. 147–166, streszcz. ang.

XIX–XX w.

4306. GORECKI Wilhelm: Rozwój przemysłu na Górnym Śląsku w XVIII i XIX wieku na przykładzie Huty Florian. Kotórz Mały–Opole 2015 Stow. Osób Narodowości Śląskiej; Silesia Progress 8° ss. 208, il., mapy, streszcz. ang., niem. (Canon Silesiae. Ślónske Dzieje).

4307. GORTYCH Dariusz: 70 lat Ochotniczej Straży Pożarnej w Bielawie. *Bibliotheca Bielaviana*. [R. 7:] 2015 [dr.:] 2016 s. 159–164.

4308. GOSPODARKA i rynek pracy w Tarnobrzemiu w latach 1867–2016. Red. nauk. Teresa Huńka, Stanisław Lis, Paweł Maciaszczyk. Tarnobrzeg 2016 Wydaw. PWSZ im. prof. Stanisława Tarnowskiego 8° ss. 389, il., streszcz. ang. PWSZ im. prof. Stanisława Tarnowskiego w Tarnobrzegu.

Z treści: Huńka T., Lis S., Maciaszczyk P.: Wstęp s. 7–29; Zych Tadeusz: Powiat tarnobrzegiński – rys historyczny s. 66–72; Łysiak-Kosowska Lucyna: Rynek pracy w gminie Gorzyce w latach 1867–1918 (na przykładzie rolnictwa i handlu) s. 73–93; Huńka T., Zdonek Katarzyna: Znaczenie pośrednictwa pracy oraz Powiatowego Urzędu Pracy w Tarnobrzegu w kształtowaniu gospodarki i rynku pracy regionu tarnobrzegińskiego w latach 1867–2015 s. 94–141; Lis S.: Gospodarka i rynek pracy w województwie tarnobrzemskim w latach 1981–1983 na podstawie danych „Tygodnika Nadwiślańskiego” s. 142–240; Kaliszczak Lidia: Przesłanki rozwoju i wspierania przedsiębiorczości w powiecie tarnobrzemskim wobec problemów rynku pracy w latach 2010–2015 s. 242–256; Nesterowicz Renata: Ocena zarządzania finansami i rozwoju gminy Tarnobrzeg w latach 2010–2014 s. 257–268; Lis S., Maciaszczyk P., Szulich Piotr: W poszukiwaniu kierunków rozwoju gminy Gorzyce s. 284–315; Gnat Agata: Fabryka Firanek „Wisan” w Skopaniu s. 318–326; Szmuc Marek: Zatrudnienie wczoraj, dziś i jutro w Kopalni Siarki „Machów” s. 327–337; Sikoń Antoni: Rys historyczny spółki „Tarnobrzegskie Wodociągi” Sp. z o.o. wraz z ujęciem zatrudnienia na przestrzeni lat s. 338–352; Iskra Tadeusz: Świętość chleba. Działalność piekarni Stefana Busia w Nowej Dębce s. 353–365; Huńka T., Lis S.: Wybrane przykłady średnich firm działających na terenie powiatu tarnobrzegińskiego s. 366–372; Żarów Anna: Działalność Biblioteki Pedagogicznej w Tarnobrzegu s. 373–389.

4309. GÓRNIAK Marek Robert: 70 lat Ochotniczej Straży Pożarnej w Jaczowie. *Zarys dziejów 1946–2016*. Jerzmanowa–Lublin–Leszno 2016 Agencja Jagart Jarosław Głapiak 8° ss. 156, il. Gm. Jerzmanowa, Gm. Centrum Kultury w Jerzmanowej, Ochotnicza Straż Pożarna w Jaczowie.

4310. GRAŻAWSKI Kazimierz: Życie codzienne w czasach Mikołaja Kopernika. Higiena i lecznictwo – wybrane aspekty. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 58:] 2014 nr 4 s. 527–538, streszcz. niem., ang.

4311. GRZELAKOWSKI Ryszard: RAZEM. Historia Zakładów Elektrotechniki Motoryzacyjnej. Polanica-Zdrój–Duszniki-Zdrój 2016 Press-Forum; na zlec. ZEM 4° ss. 216, il., streszcz. ang.

W Dusznikach Zdroju w l. 1801–2011.

4312. HERMAN Krzysztof Marek: Kolej wąskotorowa Piotrków–Sulejów. Łódź 2016 Książy Młyn Dom Wydaw. 8° ss. 109, il., streszcz. ang.

Lata 1857–2008.

4313. HETMAŃCZYK Janusz: Koloniści józefińscy w Zagorzynie koło Łącka. Dobieszowice 2015.

Rec.: Dybiec Julian, *Almanach Łącki*. Nr 24: 2016 s. 136–137; Uzur.: Kulasik Rozalia: Spotkanie autorskie z Januszem Hetmańczykiem autorem książki... *Tamże* s. 134–135.

4314. HISTORIA Fabryki Ołówków St. Majewski w Pruszkowie 1889–1948. Historię rodziny i fabryki opisali Aleksandra Majewska [i in.]. Pruszków 2016 Książnica Pruszkowska im. Henryka Sienkiewicza 4° ss. 201, nlb. 3, il.

Tręść: Majewska A.: Wstęp s. 8–9; Majewska-Luft Barbara, Zaborski Zdzisław: Rodzina i fabryka s. 10–79; Majewski Leszek Tadeusz, Zaborski Z.: Ołówek s. 81–121; Kijewska-Wittstock Lidia: Życie w fabryce s. 123–169; Majewska-Luft B.: Wojna i nacjonalizacja s. 171–193; Majewski Maciej: Epilog s. 194–198.

4315. HISTORIA polskich okręgów i regionów przemysłowych. T. 1. Pod red. Łukasza Dwilewicza i Wojciecha Morawskiego. Warszawa 2015 Pracownia Wydawnicza & Akant 8° ss. 328, il. PTHG Pol. Tow. Historii Gosp.

Rec.: Dulewicz Jarosław, *Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych*. T. 76: 2016 s. 524–532.

4316. HUDZIŃSKI Mieczysław: Na plastrze miodu. Historia Koła Pszczelarzy w Wienienu. Piła 2015 „Media” Edmund Wolski 8° ss. 104, il., streszcz. pol.

XIX–XXI w.

4317. INTELEKTUALIA myśliwskie VIII. Materiały sesji naukowej zorganizowanej w Wiśle, 27 czerwca 2015 roku. Red. Anna Fic-Lazor [i in.]. Kozłówka 2016 Muzeum Zamoyckich 8° ss. 163, nlb. 1, il.

Tręść: Ciemniowski Zbigniew: Czym powinno być łowiectwo we współczesnej Europie? s. 9–16; Zlotorzynski Bogdan: Zagrożenia dla współczesnego łowiectwa s. 17–32; Morow Krzysztof: Kształtowanie się współczesnego polskiego łowiectwa s. 33–42;

Konarski Tomasz: Orzeł i Reszka s. 43–48; Kowal Piotr: Tradycje muzyki myśliwskiej w Polsce s. 49–66; Bzicka Emilia: Animityczne brzozy Magdaleny Gross (1891–1948) s. 67–80; Olech Stefan: Unikalne i cenne. Kilka słów o wybranych okazach myśliwskiej broni palnej w zbiorach Muzeum Łowiectwa i Jeździectwa w Warszawie s. 81–94; Kot Katarzyna: Polowania dewizowe w PRL s. 95–112; Grzechnik Sławomir: Zamoyscy w Angoli s. 113–136; Kornacki Krzysztof: Łowiectwo w Kozłowie – reaktywacja s. 137–156.

4318. JABŁECKI Zygmunt: Hodowla koni i sport jeździecki w Galicji pod zaborem austriackim i w okresie międzywojennym w Małopolsce. Krosno 2015 Ruthenus-Rafał Barski; Karpackie Tow. Nauk. i Oświatowe 8° ss. 189, il.

4319. JAGŁA Robert: Bielawskie powódzie ryte w kamieniach pamięci. *Bibliotheca Bielviana*. [R. 7:] 2015 [dr:] 2016 s. 165–172.

4320. JAKIMYSZYN-GADOCHA Anna: The Herman Heschel's House of the Poor Israelites in Lvov. History of the facility until 1939. *Scripta Judaica Cracoviensia*. Vol. 14: 2016 s. 133–142, streszcz. ang.

Od 1896 r.

4321. JAROŃCZYK Kazimierz: Historia Banku Spółdzielczego w Czarnym Dunajcu 1905–2015. *Almanach Nowotarski*. Nr 20: 2016 s. 203–210.

4322. JARUGA Adam Norbert: Bogu na chwałę, ludziom na pożytek. Dzieje OSP Rudniki. Częstochowa 2016 Adam Jaruga 4° ss. 114, il.

Ochotnicza Straż Pożarna, l. 1942–2016.

4323. JAWORZNO interdyscyplinarnie. Przemysł pogranicza śląsko-małopolskiego na przestrzeni wieków. Pod red. nauk. Adriana Ramsa. Jaworzno–Częstochowa 2016 Muzeum M. Jaworzna; Akad. im. Jana Długosza 8° ss. 237, il. (Regionalizm w Szkolnej Edukacji; t. 7).

Treść: Franaszek Piotr: Przemysł Zagłębia Krakowskiego w XIX i w pierwszej połowie XX wieku (do 1945 roku) s. 13–28; Majewski Mariusz W.: Próby rozwoju Pierwszej Wytwórni Parowozów Fablok S.A. w Chrzanowie. Od parowozów i samochodów do sprzętu pancernego (1919–1939) s. 31–47; Szuwarzyński Marek: Przyczynki do historii alunu w Jaworznie s. 49–58; Leś-Rudnicka Maria: Działalność Jaworzniackiego Gwarectwa Węgla Kamiennego s. 61–81; Frużyński Adam: Borsigowie i ich dziedzictwo s. 83–110; Synowiec Andrzej: Wytwórnia Polskiego Monopoli Tytoniowego w Wodzisławiu Śląskim w latach 1945–1947 s. 113–133; Brandys Iwona: Willa fabrykancka Hermanna Senna s. 135–145; Ślusarczyk Marta: Koncepcja rewitalizacji terenów byłej Cementowni Szczakowa – dawne kasyno Poczekana s. 147–164; Krajniewski Jarosław: Na styku gospodarki i polityki – sekularyzacja dóbr biskupów krakowskich w dobie Sejmu Czteroletniego s. 167–175; Majchrzak Dariusz: Maurycy Kosowski, czyli przykład ekonomicznej fuzji ambicji i pecha s. 177–181; Hojka Zbigniew: Zabytki techniki

przemysłowej na terenie województwa śląskiego s. 183–217; Sobota-Liwoch Katarzyna, Sych Dawid: O potrzebie prowadzenia interdyscyplinarnych badań nad początkami hutnictwa ołowiu i srebra na pograniczu śląsko-małopolskim s. 219–226; Tokaj Joanna, Cyankiewicz Magdalena: *Industriae theatrum ex Silesia* o archeologii przemysłowej dla każdego. Projekt edukacyjny – zabawa, nauka, poznanie s. 229–237.

4324. JEWUŁA Łukasz: Galicyjskie miasta i miasteczka oraz ich mieszkańcy w latach 1772–1848. Kraków 2013.

Rec.: Poniat Radosław, *Przeszłość Demograficzna Polski*. [T.] 37: 2015 nr 4 s. 179–184.

4325. JUDA-MIELOCH Małgorzata, Sukiennicki Antoni: Złoty jubileusz ostrowskiego szpitala 1966–2016. Ostrów Wielkopolski 2016 Republika Ostrowska 8° ss. 124, il.

4326. KABATEK Mateusz: Lotnictwo w Słupsku 1912–1945. Sandomierz 2016 Stratus 4° ss. 175, il.

4327. KACZMAREK Tadeusz, Błasiak Stanisław: Lotnictwo Kotliny Jeleniogórskiej. T. 1. Wrocław 2015.

Rec.: Szajda Marek, *Rocznik Jeleniogórski*. T. 48: 2016 s. 360–361.

4328. KACZYŃSKI Adam Rafał: Historia komunikacji autobusowej w Legionowie. *Rocznik Legionowski*. T. 9: 2016 s. 58–66.

W l. 1956–2016.

4329. KALINOWSKI Piotr: Dzieje straży pożarnych gminy Woźniki. Na tle dziejów ochrony przeciwpożarowej Śląska. Woźniki–Kalety 2016 Piotr Kalinowski; Kadimex 8° ss. 89, il. (Biblioteczka Wiedzy o Mieście i Gminie Woźniki).

4330. KALIŃSKI Arkadiusz, Gadacz Remigiusz: 100 lat lotnictwa w Bydgoszczy. Red. nauk. Jacek Woźny. Bydgoszcz 2016 Pejzaż 4° ss. 463, nlb. 1, il.

4331. KAMIŃSKI Kazimierz: Kronikarskie zapiski. Rok po roku przez 120 lat w Ochotniczej Straży Pożarnej w Dankowicach. Dankowice–Porąbka 2016 DTL 8° ss. 127, il.

4332. KANAR Cezary: Zabytkowe osiedle Towarzystwa „Lokator”. Bogato ilustrowana historia i architektura najstarszego łódzkiego osiedla. Łódź 2016 Spółdzielnia Mieszkaniowa „Towarzystwo Lokator” 8° ss. 103, nlb. 1, il.

Z okazji 100-lecia towarzystwa.

4333. KAPAŁA Zbigniew: S.s. „Chorzów” – dzieje statku. *Zeszyty Chorzowskie*. T. 17: 2016 s. 20–24, streszcz. ang., niem.

Lata 1921–1967.

4334. KARDAS Mariusz: Skrzydlata Gdynia. Lotnictwo cywilne w historii miasta portowego. *Zeszyty Gdynińskie*. Nr 11: 2016 s. 127–145, streszcz. ang.

XX–XXI w.

4335. KAROLCZUK Eugeniusz: Dobra ziemskie Woroniec i ich właściciele Mirscy. Przemiany społeczno-gospodarcze i kulturowe wsi: Franopol, Krzymowskie, Pojelce, Pólko, Rogoźniczka, Swory, Sycyna, Woroniec i Zabłocie w okresie od XVI wieku do czasów współczesnych. Lublin 2016 Werset 8° ss. 570, il.

4336. KASZA Łukasz: Buskie uzdrowisko w XIX wieku 1776–1916. Busko-Zdrój–Kielce 2016 Apla 8° ss. nlb. 2, 228, il. (Buska Biblioteka Zdrojowa; nr 4).

4337. KASZĘBSKO naj wid i skôrb. „Jest tam w borach miasto Brusy, co je każdy kocha z nas...”. 35-lecie istnienia Oddziału Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego w Brusach. Red. Krzysztof Gradowski, Stanisław Kobus. Brusy 2016 Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie 8° ss. 115, nlb. 1, il.

Treść: Zamiast wstępu – jubileuszowe refleksje. Grzędzicki Łukasz: Prezes Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego s. 7–10; Ossowski Witold: Burmistrz Brus s. 11–13; Wspomnienia prezesów. Andrzejczak Bernard: Działamy na Kaszubach i dla Kaszub. Wywiad z Bernardem Andrzejczakiem – prezesem trzech kadencji: 1981–1983, 1983–1986, 1986–1989 s. 19–24; Łomińska Jolanta: Siłą tych stron byli ludzie. Wywiad z Jolantą Łomińską – prezesem w latach 1989–1993 s. 25–27; Ziółkowski Antoni: Zdażyłem zrobić plan. Wywiad z Antonim Ziółkowskim – prezesem kadencji 1997 roku s. 29–30; Wróblewski Marian: Z pokolenia na pokolenie dla swoich. Wywiad z Marianem Wróblewskim – prezesem kadencji 1997–2001 s. 31–33; Czarnowski Władysław: Lata bezinteresownych, pełnych poświęceń działań. Wywiad z Władysławem Czarnowskim – prezesem kadencji: 2001–2004, 2004–2007 s. 35–37; Kulesza Andrzej: Czekamy na młodych. Wywiad z Andrzejem Kuleszą – prezesem kadencji trwającej od 28 maja do 5 listopada 2014 roku s. 39–41; Kobus Stanisław: Nie każdy może być Kaszubą, ale każdy Kaszub jest Polakiem. Wywiad z Stanisławem Kobusem – prezesem kadencji: 2007–2010, 2010–2014, 2014 – do dziś s. 43–46; Kalendarium działalności ZKP o/Brusy (1981–2016) s. 47–66; Składy Zarządów Oddziału oraz Komisji Rewizyjnej od 1981 do 2016 roku s. 67–74; Najważniejsze wydarzenia i działania ZKP o/Brusy s. 75–115.

4338. KĘDZIOR Stanisław Eugeniusz: Spółdzielczość pracy Kielecczyzny. Kielce-Słowik–Zagnańsk 2016 Świętokrzyskie Tow. Regionalne 8° ss. 127, il. (Biblioteka Świętokrzyska; 348).

Lata 1975–1998.

4339. KIELBIK Jerzy: Wodociągi miejskie na Warmii w czasach Kopernika. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 57:] 2013 nr 2 s. 357–362, streszcz. niem., ang.

4340. KITA Jarosław: Zapomniane polskie uzdrowiska. Łódź 2016 Księży Młyn Dom Wydawniczy Michał Koliński 8° ss. 317, il.

Lata 1801–1939.

4341. KLEMPERT Mateusz: Wielka Brzostowica – dobra Kossakowskich na Grodzieńszczyźnie. *Meritum*. T. 8: 2016 s. 191–209, streszcz. ang.

XVIII–XX w.

4342. KLĘSKI żywiolowe w postaci zdarzeń powodziowych i ich pochodnych na Śląsku od XIV do XX wieku. Natural disasters in the form of flood events and their derivatives in Silesia from the 14th to 20th century. Pod red. Elżbiety Kościak i Beaty Konopskiej. Warszawa 2016 PTH 8° ss. 291, nlb. 1, il., mapy, streszcz. ang. + dysk optyczny (CD). PTH.

Treść: Kościak E.: Wstęp s. 9–10; Kościak E.: Badania nad klęskami elementarnymi w Polsce s. 11–27; Sobik Mieczysław, Kasprzak Marek: Przyrodnicze uwarunkowania klęsk elementarnych na obszarze Dolnego Śląska s. 29–62; Bandura Janusz, Burdukiewicz Michał: Zdarzenia powodziowe i ich pochodne w dolinie Odry między Chałupkami a Wrocławem w świetle danych archeologicznych i geologicznych s. 63–111; Konopska B., Wrochna Anna, Gąsiorowski Jędrzej, Mironczuk Anna: Powodzie na Śląsku do końca XVIII wieku – aplikacja przestrzennie-diachroniczna s. 113–135; Kościak E.: Zakończenie s. 136–137; Bibliografia. Oprac. Teresa Bogacz s. 138–209; Aneks dokumentacyjny. Wybór i oprac. T. Bogacz s. 213–292.

4343. KLÓDNICKI Zygmunt: Tradycyjne formy transportu na ziemiach polskich. Przenoszenie różnych brzemion siłami ludzi w pierwszej połowie XX wieku. *Zeszyty Wiejskie*. [Z. 12:] 2016 s. 77–97, streszcz. ang.

4344. KMIĘCIAK Robert: Geneza i rozwój wielkopolskiego samorządu gospodarczego na przykładzie Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu. *Przegląd Zachodni*. [T. 72:] 2016 [nr] 2 s. 83–102, streszcz. ang.

XIX–XX w.

4345. KOBYLARZ Wojciech Stanisław: Łowiectwo. Okręg Biała Podlaska. Biała Podlaska 2013 Zarząd Okręg. Pol. Zw. Łowieckiego 4° ss. 143, nlb. 3, il.

Lata 1801–2013.

4346. KOPCZYŃSKI Michał: Body height as a measure of the standard of living: Europe, America and Asia. *Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych*. T. 76: 2016 s. 39–60, streszcz. ang.

XVIII–XX w.

4347. KOPOCIŃSKI Krzysztof, Kopociński Zbigniew, Jeśman Czesław: Sanatorium Reha-

bilitacyjne Leczenia Zeza w Sobótce. Żary–Łódź 2016 Uniw. Medyczny 8° ss. 283, il.

Od 1945 r.

4348. KORDACZUK Sławomir: Fotografowie działający w Siedlcach w latach 1866–1945. *Niepodległość i Pamięć*. R. 23: 2016 nr 2 s. 43–92, streszcz. ang., niem., ros.

4349. KOSICKA-PAJEWSKA Aleksandra: Kwintet warszawski. Szkic do portretu zbiorowego stołecznej inteligencji dwudziestego wieku. Poznań 2016 Wydaw. „Poznańskie Studia Polonistyczne” 8° ss. 188. (Prace Instytutu Filologii Polskiej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu).

Szymon Askenazy (1866?–1935), Roman Knoll (1888–1946), Andrzej Kamieniecki (1913–2014), Witold Kamieniecki (1883–1964), Janusz Pajewski (1907–2003).

4350. KOSIERADZKA Eliza: Geneza banku centralnego na ziemiach polskich. *Annales UMCS*. Sec. G: Ius. Vol. 63: 2016 [nr] 1 s. 41–66, streszcz. ang.

Od 2 poł. XVIII w.

4351. KOSTRZEWSKI Leszek, Mączyński Piotr: Fortuna po polsku. Warszawa 2016 Agora 8° ss. 230, nlb. 2, il. (Biblioteka Gazety Wyborczej).

XIX–XXI w.

4352. KOWALCZYK Rafał Wiktor: Górnictwo i przemysł Górnego Śląska w dobie Friedricha Antona von Haynitsa i Friedricha Wilhelma von Redena, współtwórców potęgi gospodarczej Prus (1777–1807). *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 64: 2016 nr 4 s. 495–504, streszcz. ang.

4353. KOWALCZYK-HEYMAN Elżbieta: Ruda-Skroda. Przyczynek do dziejów rudnictwa żelaza na Wysoczyźnie Kolneńskiej w średniowieczu i na początku doby nowożytnej. *Studia Geohistorica*. Nr 2: 2014 s. 85–98, streszcz. ang.

4354. KOWALIK Tomasz: 85 lat Pienińskiego Parku Narodowego, świętowanie nie tylko w parku. *Prace Pienińskie*. T. 26: 2016 s. 95–102.

4355. KOWALIK[-BYLICKA] Joanna: Dobra ziemskie Radzyń. Historia majątku od XVIII do XX wieku. Lublin 2015.

Rec.: Gombin Krzysztof, *Roczniki Humanistyczne*. T. 64: 2016 z. 4 s. 115–119.

4356. KOWALSKI Wojciech Szymon: Instytucje giełdowe miasta Poznania w perspek-

tywie historycznej. *Przegląd Zachodni*. [T. 72:] 2016 [nr] 2 s. 57–81, streszcz. ang.

Od połowy XIX w.

4357. KOWOLIK Wilhelm: 150 lat poczty w Zabrze. 150 rok w zobrskiego postamta. Wyd. 2. Zabrze 2011 Nar. Oficyna Śląska 8° ss. 94, il.

Toż. Wyd. 2 [dodr.]. Zabrze 2012. Wyd. 1. 2005.

4358. KOZINA Irma: „Ornamented farm” hrabiego Fryderyka Wilhelma von Reden w Bukowcu jako nowoczesnie prowadzone gospodarstwo rolne na Śląsku. Specyfika śląskiej gospodarki rolnej na przykładzie Bukowca. *Rocznik Muzeum Górnos Śląski Park Etnograficzny w Chorzowie*. [T.] 4: 2016 s. 34–51, streszcz. ang.

Lata 1785–1854.

4359. KRAJNIAK Wiktor: Elektryfikacja ziemi lubuskiej 1894–1955. *Studia Zachodnie*. [T.] 17: 2015 s. 119–136, streszcz. ang.

4360. KRAJNIAK W.: Między młynarstwem a elektryfikacją. Społeczno-gospodarcze uwarunkowania wykorzystania potencjału energetycznego rzeki Bóbr od średniowiecza do 1945 roku. *Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych*. T. 76: 2016 s. 121–163, streszcz. ang.

4361. KREPLIN Klaus Dieter: Jedzenie, picie, spanie. Karczmy i gospody w dawnym powiecie bytowskim (do 1945 roku). Tł. Monika Dąbrowska-Piesik; red. Andrzej Chludziński. Bytów–Herdecke–Pruszcz Gdański 2016 Wydaw. Jasne 8° ss. 259, il. (Publikacja Genealogicznego Archiwum Kreplina. Veröffentlichungen aus dem Genealogischen Archiv Kreplin; nr 8).

XIX–XX w.

4362. KRÓL-MAZUR Renata Maria: Życie towarzyskie Ormian lwowskich od połowy XIX wieku do 1939 roku. *Res Historica*. Nr 42: 2016 s. 183–219, streszcz. ang., pol.

4363. KRUSZEWSKI Tomasz: Prowincjonalna opieka nad chorymi psychicznie na Śląsku w XIX i pierwszej połowie XX wieku. Wrocław 2016 E-Wydaw. Prawnicza i Ekonomiczna Bibl. Cyfrowa. Wydz. Prawa, Administracji i Ekonomii Uniw. Wrocławskiego 8° ss. 469, il. (e-Monografie; nr 68) (Prace Naukowe Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego).

Dostępne także w formie elektronicznej: <http://www.bibliotekacyfrowa.pl/publication/79501>.

4364. KSIĘGA inżynierów i techników mechaników polskich obejmująca lata 1961–2010 wydana z okazji 90-lecia SIMP. Zespół red. Piotr Janicki [i in.]. Warszawa 2016 Stow. Inżynierów i Techników Mechaników Polskich 4° ss. 688, il.

Treść: 90 lat działalności SIMP dla rozwoju nauki, techniki i gospodarki s. 13–46; Podstawy prawne działalności SIMP s. 47–57; Inne ważne dla SIMP dokumenty s. 58–61; Historia SIMP pisana najważniejszymi wydarzeniami s. 62–134; Struktura organizacyjna SIMP s. 135–161; Rzeczoznawstwo SIMP oraz działalność komisji kwalifikacyjnej rzeczoznawców stowarzyszenia s. 162–167; SIMP w orbicie szkolnictwa zawodowego s. 168–179; Konkursy formą promocji najlepszych s. 180–196; Zamek SIMP w Rydzynie im. prof. inż. Henryka Mierzejewskiego s. 197–223; SIMP na morzach i oceanach, czyli działalność komitetu patronackiego statku m/s Profesor Mierzejewski s. 224–227; Członkowie honorowi SIMP oraz osoby szczególnie zasłużone dla stowarzyszenia s. 228–236; Prezesi SIMP s. 237; Czasopisma SIMP s. 238–241; System zarządzania jakością w SIMP s. 242–245; Nieruchomości SIMP i ich wykorzystanie do działalności statutowej i gospodarczej stowarzyszenia s. 246–248; SIMP w 2016 roku s. 249–257; Historia oddziałów SIMP i spis członków s. 261–562; Historia sekcji i towarzystw naukowo-technicznych SIMP s. 563–668.

4365. KUBICKI Rafał: Młyny wodne w ziemiach świeckiej i nowskiej do końca XVI wieku. *Studia Geohistorica*. Nr 3: 2015 s. 74–88, streszcz. ang.

Od XIII w.

4366. KUC Witold: Złoza soli w Polsce w ujęciu przeglądowym. *Studia i Materiały do Dziejów Żup Solnych w Polsce*. T. 31: 2016 s. 151–208, streszcz. ang.

XIII–XXI w.

4367. KUĆ Bogdan: 85 lat OSP w Ładzynie. *Rocznik Stanisławowski*. Z. 1: 2013 s. 114–132.

Ochotnicza Straż Pożarna, I. 1928–2013.

4368. KULCZYKOWSKI Waław: Studnie zamkowe na terenie państwa krzyżackiego w Prusach. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 57:] 2013 nr 1 s. 3–17, streszcz. niem., ang. XV–XVI w.

4369. KULCZYKOWSKI W.: W sprawie najstarszego młyna na Warmii. *Rocznik Elbląski*. T. 27: 2016 s. 13–28, streszcz. ang., niem.

We wsi Wikielec.

4370. KUROWSKA Hanna: Akuszerka na ziemiach polskich w świetle przepisów oraz literatury medycznej z końca XVIII i pierwszej połowy XIX wieku. *Studia Zachodnie*. [T.] 17: 2015 s. 219–238, streszcz. ang.

4371. KURZEJA-ŚWIĄTEK Maria: 100 lat spółdzielczości łąckiej. *Almanach Łącki*. Nr 24: 2016 s. 4–34.

4372. KWAK Jan: Szpitale w miastach górnośląskich (XIII–XVIII w.). *Limes*. Nr 1: 2008 s. 19–26, streszcz. ang.

4373. KWIECIŃSKA-OLSZEWSKA Katarzyna: Konie huculskie. Historia rasy. Nowe Miasto nad Wartą 2016 Stow. Turystyki i Rekreacji Konnej „Polan” 8° ss. 609, il.

4374. LÂHOŪSKÍ Uladzimir Viktaravič: Ad gomanaucaŭ da gajskakoŭ. Čynnosc’ belaruskich maladzėvnyh arganizacyju 2-j palove XIX st. – 1-j palove XX st (da 1939 g.). *Belastok–Vil’na 2012 Belaruskae gıstaryčnae tavarystva; Inst. belarusistyki* 8° ss. 483, il.

4375. LECH Andrzej: Zygmunta Załęskiego [1892–1966] ekonomiczne aspekty agraryzmu. *Zeszyty Wiejskie*. Z. 20: 2014 s. 51–59, streszcz. ang.

4376. LECH Piotr Witold: Wędkarze Krajowego Towarzystwa Rybackiego w Krakowie (1879–1950). Gdańsk 2016 Marpress 8° ss. 116, nlb. 2, il.

4377. LENART Zbigniew: Życie codzienne mieszkańców powiatu kolbuszowskiego w okresie autonomii i dwudziestolecia (1867–1939). Wybrane zagadnienia. Kolbuszowa 2016 Miej. i Pow. Bibl. Publ. 8° ss. 243, il.

4378. LESKA-ŚLEZAK Joanna: Kontakty Gdyni z Holandią. *Zeszyty Gdynskie*. Nr 10: 2015 s. 287–291, streszcz. ang.

Od XIII w.

4379. LEŚNIEWSKA J[ózefa] Ewa: Łańcuchów. Dobra ziemskie i ich właściciele (XIV–XX w.). Od Kuropatwów do Steckich. Lublin 2016 Werset 8° ss. 395, nlb. 1, il.

Rec.: Przegaliński Andrzej, *Rocznik Lubelski*. T. 42: 2016 s. 263–267.

4380. LEWANDOWSKA Aleksandra: Rozwój farmacji i aptekarstwa w Toruniu na przestrzeni wieków na przykładzie Apteki Królewskiej. *Analecta*. R. 24: 2015 z. 1 s. 165–204, streszcz. ang.

Lata 1389–2011.

4381. LEWANDOWSKA Krystyna: Górnictwo i zagłębie naftowe w Polsce w pierwszej połowie XX wieku w polskich publikacjach. Zarys problematyki. Legnica 2016 Dec. Centrum Edukacyjne 8° ss. 25, nlb. 1.

Borysławsko-Drohobyckie Zagłębie Naftowe.

4382. LIDZBARSKI Ryszard: Tradycja tczewskich wodociągów. Pelplin 2016 Bernardino 8° ss. 364, il.

4383. LIPÍŃSKI Stanisław: Dobra Bezek i ich właściciele w latach 1762–1870. *Rocznik Chełmski*. T. 20: 2016 s. 419–434, streszcz. ukr., ang.

4384. LIPÍŃSKI S.: Dobra ziemiańskie w parafii Pawłów w XVIII i XIX wieku. *Rejowiec Fabryczny–Biała Podlaska 2016 Arte 8°* ss. nlb. 2, 165, il.

4385. LIS Maria: Z dziejów aptekarstwa bydgoskiego – „Apteka pod Niedźwiedziem”. *Analecta*. R. 24: 2015 z. 2 s. 93–117, streszcz. ang.

XVIII–XXI w.

4386. LOSY zawodowe absolwentów Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie. Red. nauk. Piotr Błędowski, Barbara Minkiewicz. Warszawa 2015 Oficyna Wydawnicza. Szkoła Gł. Handlowa 8° ss. 256, il.

Treść: Błędowski P., Minkiewicz B.: Wprowadzenie. Specyfika losów zawodowych absolwentów s. 7–17; Minkiewicz B., Błędowski P.: Metodologia badań losów absolwentów prowadzonych na wybranych polskich uczelniach s. 21–76; Błędowski P., Minkiewicz B.: Przykłady zagranicznych badań losów absolwentów s. 77–102; Kliszko Czesław, Błędowski P.: Badanie losów zawodowych absolwentów Szkoły Głównej Handlowej oraz Szkoły Głównej Planowania i Statystyki s. 105–127; Minkiewicz B.: Historia Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie i losy jej absolwentów s. 129–188; Minkiewicz B., Błędowski P.: Ścieżki kształcenia w Szkole Głównej Handlowej a kariera zawodowa w ocenie absolwentów s. 189–233; Minkiewicz B., Błędowski P.: Propozycja systemu monitorowania losów zawodowych absolwentów Szkoły Głównej Handlowej s. 235–242; Aneks s. 243–245; Bibliografia s. 247–252.

4387. LUDZIE starzy i starość na ziemiach polskich od XVIII do XXI wieku na tle porównawczym. T. 1: Metodologia, demografia, instytucje opieki. Old people and old age in the Polish lands from the 18th to the 21st century (in a comparative context). Vol. 1: Methodology, demography, welfare institutions. Pod red. Agnieszki Janiak-Jasińskiej, Katarzyny Sierakowskiej, Andrzeja Szwarca. Warszawa 2016 DiG 8° ss. 460, il. Inst. Hist. Uniw. Warszawskiego, Tow. Miłośn. Historii.

Z treści: Karpińska Małgorzata, Szwarz A.: Wprowadzenie. Kilka uwag o społeczno-kulturowych kontekstach starości w badaniach historycznych s. 9–18; Karpińska M., Szwarz A.: Introduction. A few remarks on the socio-cultural aspects of old age in historical research s. 19–29; Mędrzecki Włodzimierz: Uwagi o starości na wsi polskiej w XIX w. s. 75–82; Urbanek Bożena: Medycyna a starość i choroby ludzi w podeszłym wieku na przełomie XIX i pierwszego półwiecza XX w. (zarys problematyki i potrzeby badawcze) s. 83–97; Szoltysek Mikołaj: Mikrodemografia rodziny staropolskiej: kategorie współmieszkania a rodzinne sytuacje opiekuńcze ludzi starych s. 99–132; Poniat Radosław: Starość ludzi ludnych. Aspekty demograficzne i ekonomiczne s. 133–148; Makowski Krzysztof A.: Jak długo żyli mieszkańcy Poznania w pierwszej połowie XIX w., czyli kto był wtedy człowiekiem starym? (Na przykładzie katolickiej

parafii św. Marii Magdaleny) s. 149–160; Szukała Michał: Starość i samotność w Piasecznie w połowie XIX w. s. 161–176; Chojecki Dariusz K.: Starzenie się ludności i ludzie starzy w wielkomijskim Szczecinie w dobie transformacji demograficznej w latach 1890–1939. Przekrojowe spojrzenie s. 177–221; Molik Witold: Rezydenci w rodzinach ziemiańskich na ziemiach polskich w XIX w. s. 223–242; Szudarek Agnieszka: Starzenie się i starość przedstawicieli elit społecznych w pruskich zakładach dla niezamężnych kobiet w XIX w. s. 243–254; Szwarz Andrzej: Inteligent na emeryturze. Królestwo Polskie po powstaniu styczniowym s. 255–268; Piotrowska-Marchewa Monika: „Myśląc o ciężkiej i smutnej starości niezdolnych już do pracy nauczycielek...”. Kwestia „weteranek oświaty” w działalności Stowarzyszenia Nauczycielek w Krakowie w latach 1873–1913 s. 269–278; Caban Wiesław, Legieć Jacek: Opieka nad weteranami armii rosyjskiej w XIX w. – na przykładzie żołnierzy z Królestwa Polskiego s. 279–290; Szczepański Jerzy: Starość weteranów na emigracji we Francji w XIX w. s. 291–302; Michalska-Bracha Lidia: Problem starości w środowisku weteranów powstań narodowych a instytucjonalne formy opieki od końca XIX w. do 1939 r. s. 303–314; Przeniosło Małgorzata, Przeniosło Marek: Pomoc osobom starym w działalności organizacji samopomocy społecznej na ziemiach polskich w latach 1914–1921 s. 315–330; Grata Paweł; System emerytalny Drugiej Rzeczypospolitej s. 395–414; Jarosz Dariusz: Emeryci w społeczeństwie polskim w latach 1945–1968 s. 415–424; Chyra-Rolicz Zofia: Potrzeby ludzi starych w spółdzielczości w XIX–XXI w. s. 425–440.

Toż. T. 2: Aspekty społeczno-kulturowe. Vol. 2: Socio-cultural aspects. Warszawa 2016 ss. 468, il.

Z treści: Sierakowska K., Janiak-Jasińska A.: Wprowadzenie s. 9–14; Sierakowska K., Janiak-Jasińska A.: Introduction s. 15–21; Molik W.: Starość duchownych archidiecezji gnieźnieńskiej i poznańskiej w XIX i na początku XX w. s. 23–32; Lewalski Krzysztof: Pogodna jesień czy smutny schyłek żywota? Ksiądz na emeryturze w Królestwie Polskim na przełomie XIX i XX w. s. 33–52; Stegner Tadeusz: Jesień życia pastorów w Królestwie Polskim w XIX w. s. 53–64; Ciara Stefan: Starość ludzi nauki w Krakowie i Lwowie w końcu XIX i w pierwszej ćwierci XX w. (na wybranych przykładach) s. 65–72; Szudarek A.: Przemiany w modelu „wдового losu” we wschodniopruskich rodzinach szlacheckich w XIX w. na przykładzie prowincji Pomorze (Provinz Pommern) s. 73–86; Karpińska Małgorzata: Wokół starości emigrantów po powstaniu listopadowym s. 87–100; Getka-Kenig Mikołaj: Starość polityczna jako zjawisko społeczno-kulturowe na przykładzie senatorów Księstwa Warszawskiego s. 101–110; Gapiński Bartłomiej: Życie ludzi starych na wsi polskiej przełomu XIX i XX w. oraz w dwudziestoleciu międzywojennym s. 111–122; Lehr Urszula: Od dożywcia do emerytury. Społeczno-kulturowe uwarunkowania strategii przetrwania s. 123–150; Jarosz Dariusz: Życie niewesołe. Ludzie starzy w krajobrazie społecznym PRL s. 151–170; Zalewska Joanna: Od starości „przy rodzinie” ku kulturze czasu wolnego. Praktyki społeczne ludzi starych s. 171–193; Ilnatowicz Ewa: Starecy pozytywiści. Starość jako literackie wyobrażenie sytuacji tradycji we współczesności Polaków s. 195–208; Paczoska Ewa: Stara kobieta w literaturze przełomu XIX i XX w. Rekonesans s. 209–216; Pudłocki Tomasz: Czy na pewno starzy? Obraz profesorów i nauczycieli szkół średnich Galicji z drugiej połowy XIX i początku XX w. w oczach ich uczniów s. 325–338; Stegner Tadeusz: Stary człowiek w dziewiętnastowiecznym kurorcie s. 339–352; Janiak-Jasińska A.: Starość w reklamie. Prasa polska przełomu XIX i XX w. (do 1939 r.) s. 353–366; Sierakowska K.: Wizerunki starości na łamach polskiej prasy kobiecej dwudziestolecia międzywojennego s. 267–374; Szwarz Ewa: Kosmetyczne sposoby ukrywania starości na przełomie lat 20. i 30. XX w. s. 375–386; Stańczak-Wisłicz Katarzyna: „Największy problem to starcy, kaleki i dzieci”. Obraz starości w dyskursach o odbudowie Warszawy po II wojnie światowej s. 387–396.

4388. ŁAZARSKI Dariusz: Panie dyrektorze grzejemy! Gdańsk 2016 Kosycarz Foto Press KFP 4° ss. 208, il.

Okręgowe Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Gdyni, l. 1961–2016.

4389. ŁEBZUCH Bożena: Konie, czyli miłość i pasja rodziny Henckel von Donnersmarcków – studium zabudowań przystosowanych do hodowli koni. *Rocznik Muzeum Górnośląski Park Etnograficzny w Chorzowie*. [T.] 4: 2016 s. 75–86, streszcz. ang.

Brynek i Krowiarki, od XVII w.

4390. ŁĘSKI Ryszard Jan, Sznajder Andrzej: Karsznice. Od powozu do elektrowozu. Zduńska Wola 2016 Artenmedia; Stow. Miłośn. Kolei 8° ss. 272, il.

Kolejnictwo w l. 1836–2016.

4391. ŁOPATECKI Karol, Zalewska Ewa: Kozyrscy – ostatni właściciele uroczyska Jaroszówka. *Studia Podlaskie*. T. 24: 2016 s. 61–81, streszcz. ang., ros.

XIX–XX w.

4392. ŁOŚ Grażyna, Kryst Roman: Częstochowa i okolice – ważny region w historii budowy instrumentów i akcesoriów muzycznych. *Almanach Częstochowy*. [T. 29:] 2016 s. 94–99.

Dzieje zakładów rzemieślniczych w l. 1883–1950.

4393. ŁUKASIEWICZ Dariusz: Sarmatyzm i Prusy w XVIII i początku XIX wieku. *Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych*. T. 76: 2016 s. 247–288, streszcz. ang.

4394. ŁUKOMSKA Magdalena: Dwór w Sójkach i jego mieszkańcy. Kraków 2016 Studio Reklamy FASTER Michał Łukomski 8° ss. 80, il.

XIX–XXI w.

4395. ŁUKOMSKI Jan: Historia firmy. Zakład Ślusarsko-Budowlany Kazimierza Łukomskiego z Włocławka. *Rocznik Muzealny [Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej]*. T. 16: 2016 s. 165–181.

Lata 1924–1952.

4396. MAGOŃ Henryk: Nowe fakty o dziejach jeleniogórskich tramwajów. *Rocznik Jeleniogórski*. T. 48: 2016 s. 279–284.

XIX–XX w.

4397. MAKOWIECKI Daniel: Zwierzęta średniowiecznego i nowożytnego Poznania oraz okolic. Podstawy archeozoologiczne. Poznań 2016 Bogucki Wydaw. Nauk. 4° ss. 291, mapy. (Ekologia Historyczna Poznania; t. 3).

4398. MARCINEK Roman: Rex vinorum. Z dziejów węgryzna w dawnej Polsce. Warszawa 2015.

Rec.: Milewski Dariusz, *Saeculum Christianum*. R. 23: 2016 s. 353–354.

4399. MAZUR Elżbieta: Codziennosc kuracjusza w uzdrowiskach na ziemiach polskich w drugiej połowie XIX i początku XX wieku. Warszawa 2016 Wydaw. IAiE PAN 8° ss. 179, nlb. 1, il., mapy. IAiE PAN.

Lata 1801–1939.

4400. MAŻUL Maciej: Kalendarium działań na rzecz ochrony przyrody babiogórskiej i funkcjonowania parku narodowego na Babię Górze. *Rocznik Babiogórski*. T. 16: 2015 s. 125–128, streszcz. czes., ang.

Lata 1910–2015.

4401. MIECZNIK Jerzy B.: Przemijający świat rzemiosła. 500 lat cechu złotników, zegarmistrzów, optyków, grawerów i brązowników m.st. Warszawy. Warszawa 2016 Cech Złotników, Zegarmistrzów Optyków i Brązowników m.st. Warszawy 8° ss. 97, nlb. 3, il.

4402. MIĘDZOBRODZKA Małgorzata: Kazimierski-Podgórski skład solny (XVI–XIX w.). *Studia i Materiały do Dziejów Żup Solnych w Polsce*. T. 31: 2016 s. 9–59, streszcz. ang.

W Krakowie-Podgórzu, czyli „za Kazimierzem”.

4403. MIĘDZY Łañcutem a Antoninami. Red. Aldona Cholewianka-Kruszyńska. Łañcut 2016 Muzeum-Zamek 4° ss. 127, il. (Biblioteka Dawnej Ordynacji Łañcuckiej; nr 4 (6)).

Treść: Wojtowicz Wit Karol: Wspomnienie o Przyjacielu łañcuckiego zamku [Tadeusz Stefan Jaroszewski (1931–2000)] s. 7–8; Loba Maciej: Wspomnienie o Mistrzu i Przyjacielu s. 9–10; Jaroszewski Tadeusz Stefan: Materiały do dziejów pałacu Potockich w Antoninach s. 11–38; Jaroszewski T. S.: Wspomnienie o Pilawinie s. 39–50; Cholewianka-Kruszyńska A.: Między Łañcutem a Antoninami s. 51–124; Opracowania dotyczące antonińskiego majątku i postaci Józefa Potockiego. Oprac. A. Cholewianka-Kruszyńska i Daniel Reniszewski s. 125–126. XIX–XX w.

4404. MONOGRAFIA Towarzystwa Strzeleckiego Bractwo Kurkowe w Tarnowie na XX-lecie reaktywacji. Red. i oprac. tekstów Ryszard Lis. Tarnów 2016 MBP im. Juliusza Słowackiego; Tow. Strzeleckie Bractwo Kurkowe 4° ss. 80, nlb. 31, il.

Treść: Historia bractw kurkowych w Polsce s. 5–6; Bractwo Kurkowe 1444–1795 s. 6–8; Tarnowskie Towarzystwo Strzeleckie 1845–1939 s. 8–19; Zasługi dla Towarzystwa Strzeleckiego s. 20–25; Historia siedziby Bractwa Kurkowego w Tarnowie s. 26–36; XX lat Towarzystwa Strzeleckiego Bractwo Kurkowe s. 37–68; Kapelani bractwa s. 69–70; Prezesi i Królowie Bractwa s. 71–78; Pozostali w naszej pamięci s. 79–80; Zdjęcia s. 81–111.

4405. MONOGRAFIA z okazji 90-lecia Lubelskiego Towarzystwa Myśliwskiego. Przew. kom. organizacyjnego Wiesław Laskowski. Lublin 2016 Multipress G. Wodecki, D. Wodecka 8° ss. 132, il.

Z treści: Dziezic Roman: Wstęp s. 7–9; Lubelskie Towarzystwo Myśliwskie – Kolo PZL nr 9 w Lublinie, zarys historii. Oprac. Lech Siezek s. 11–43; Grudziński Maciej: Zarys historii łowiectwa w Polsce s. 45–66; Rodzinne pasje łowieckie. Sontag Karol s. 89–96; Steliński Janusz s. 98–102; Myśliwi Lubelskiego Towarzystwa Myśliwskiego s. 104–109; Fotografie s. 110–132.

4406. MOTYKA Władysław: Beskidy i Tatry. Straż góralskiej watry. 90 lat Związku Podhalań na Żywiecczyźnie 1926–2016. Miłówka 2016 Beskidzkie Tow. Oświatowe 8° ss. 424, il., mapy.

4407. MURAWSKI Adam: Rodzinne tradycje strażackie. Gdynia 2016 Region Jarosław Ellwart 8° ss. 212, nlb. 2, il.

Wydano z okazji 120. rocznicy powstania Ochotniczej Straży Pożarnej w Tczewie.

4408. MYŚLIŃSKI Michał: Zgromadzenie Panów Złotników Krakowskich w latach 1772–1866. Cech i sztuka złotnicza wobec przemian politycznych i gospodarczych Krakowa. Warszawa 2016 Inst. Sztuki PAN 8° ss. 421, nlb. 3, tabl. 21, il., streszcz. ang.

4409. NADLEŚNICTWO Łopuchówko. Rys historyczny. Praca zbior. pod red. Tomasza Sobalaka i Bartosza Perza. Łopuchówko 2016 Nadleśnictwo Łopuchówko 8° ss. nlb. 3, 268, nlb. 7, tabl. 1, il.

XIII–XXI w.

4410. NEITMANN Klaus: Regionalizm stanowy w brandenburskiej Nowej Marchii w średniowieczu i we wczesnych czasach nowożytnych (XIII–XVIII wiek). Der ständische Regionalismus der brandenburgischen Neumark im Mittelalter und in der Frühen Neuzeit (13.–18. Jahrhundert). *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archivalny*. Nr 23: 2016 s. 49–87, streszcz. ang.

4411. NIEMCZYK Lesław: Ekonomiczny program badawczy Józefa Bocheńskiego [1902–1995]. Analiza przygotowawcza. Rzeszów 2016 Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego 8° ss. 140, nlb. 1, il.

4412. NOWAK Gabriela: Z dziejów płockiej fotografii. Fotografowie zawodowi i fotoamatorzy. *Rocznik Muzeum Mazowieckiego w Płocku*. Nr 20: 2016 s. 137–181, streszcz. ang.

Lata 1839–1939.

4413. NOWAKOWSKI Tomasz: Historia mieszkańców Bydgoszczy do 1772 roku. *Kronika Bydgoska*. T. 37: 2016 s. 17–35, streszcz. ang., niem.

Od 1038 r.

4414. OBYWATELKI na obcasach. Kobiety w życiu publicznym (XIX–XXI w.). T. 1. Red. Urszula Kozłowska, Tomasz Sikorski, Adam Wątor. Warszawa–Radzymin 2016 von borowiecky 8° ss. 475, il.

Treść: Chyra-Rolicz Zofia: „Uobywatelnienie” kobiet w spótdzielczości. Emancypacja kobiet w polskiej spótdzielczości do 1939 r. s. 15–33; Chłosta-Sikorska Agnieszka: Nowy model kobiety w PRL (1944/45–1956) – uwarunkowania polityczne, społeczne i kulturowe s. 35–51; Pawlus Małgorzata: Rozwój ruchu feministycznego w Polsce po 1989 r. s. 53–69; Wawrowski Łukasz: Oblicza feminizmu – krótkie spojrzenie na wewnętrzne zróżnicowanie s. 71–84; Gorący Jarosław: Liga i nie tylko. Początki ruchów emancypacyjnych kobiet na ziemiach polskich na przykładzie zaboru rosyjskiego i austriackiego s. 87–100; Lisiak Henryk: Kobiety w walce o granice II Rzeczypospolitej (1918–1921) s. 101–113; Białoczek Marek: Narodowcy wobec roli kobiet w działalności społeczno-politycznej. Wybór koncepcji z pierwszej połowy XX w. s. 115–130; Maj Ewa: Parlamentaryzmy Narodowej Demokracji s. 131–146; Mysiaowska-Muszyńska Jolanta: „Choć różne zadania – równe mamy obowiązki”. O społeczno-politycznej roli kobiet w świetle prasy młodego pokolenia ruchu narodowego lat 20. i 30. XX w. s. 147–163; Radomski Grzegorz, Radomski Marcin: Problematyka kobieca w publicystyce ruchu narodowego w Polsce po 1989 r. s. 165–175; Lew-Machniak Anna: Problematyka kobieca w myśli politycznej ugrupowań liberalnych w III Rzeczypospolitej s. 177–192; Tomczak Łukasz, Zawadzka Katarzyna: Problematyka kobiet w partiach polskiej lewicy s. 193–207; Kowalczyk Krzysztof: Parlamentarny spór o zakres ustawodawstwa antyaborcyjnego w Polsce w latach 1991–2011 s. 209–223; Chwastyk-Kowalczyk Jolanta; Maria Danilewicz-Zielińska i Stefania Kossowska – niezapomniane postaci kultury polskiej s. 227–243; Dawidowicz Aneta: Demaskatorka hipokryzji. Kwestia kobieca w publicystyce społecznej Ireny Krzywickiej s. 245–257; Potkański Waldemar: Idea socjalistycznej rewolucji w koncepcjach i czynach Róży Luksemburg s. 259–279; Sosnowska Joanna: Janina Pawłowska i jej koncepcja wychowania oraz opieki nad dziećmi w międzywojennej Łodzi s. 281–297; Kuśmerek Anna: Sanitariuszki 5 Brygady Wilenskiej AK – Inka, Jachna, Lala s. 299–328; Marcinkiewicz-Kaczmarczyk Anna: Postawy byłych członkiń Wojskowej Służby Kobiet AK represjonowanych przez władze PRL w latach 1945–1956 s. 329–343; Ziemińska Renata: Maria Ossowska – wątki feministyczne w korespondencji prywatnej i w badaniach nad moralnością s. 345–359; Citkowska-Kimla Anna: Maria Dąbrowska – życie idea, czynem i piórem ugruntowane. Szkic o Rzeczypospolitej Spótdzielczej s. 361–372; Kurcewicz Urszula: „Socrealistyczny feminizm” – portret kobiet w polskiej poezji i prozie przełomu lat 40. i 50. XX w. s. 373–392; Semczyszyn Magdalena: Kobietaspołecznik w trudnych czasach. Irena Pawłowska-Szydłowska s. 393–411; Szlagowska Aleksandra: Justyna Budzinska-Tylicka i inne działaczki społeczne dwudziestolecia międzywojennego a kwestia kontroli urodzeń i karalności aborcji s. 413–427; Wiertelak Piotr: Niezłomność charakteru w czasach próby. Emanacja świętości księdza Karola Wojtyły na działalność medyczną i społeczną Wandy Póltawskiej w duszpasterstwie rodzin s. 429–450.

Toż. T. 2 ss. 331, nlb. 1, il.

Treść: Bołydrew Aneta: Kobiety wobec ubóstwa i patologii społecznych. Analiza problemu w świetle publicystyki Królestwa Polskiego na przełomie XIX i XX w. s. 13–21; Nawrot-Borowska Monika: Powinności kobiety – matki, żony i obywatelki

w świetle czasopisma „Dwutygodnik dla Kobiet” (1880–1885) s. 33–55; Knyspel-Kopec Renata: Wzór kobiety w świetle reklamy prasowej na przykładzie „Mojej Przyjaciółki” (1934–1939) s. 57–69; Małek Agnieszka: Kobieta – córka, żona i matka w świetle poradników dla rodziców z lat II Rzeczypospolitej i Polski Ludowej (do roku 1970) s. 71–91; Maciejewska-Mieszowska Katarzyna: Obraz Polki w XXI wieku w świetle badań i raportów społecznych s. 93–105; Duda Aneta [Aleksandra]: Powrót do Polskich korzeni. O Pelagii z Sapiehów Radziwiłłowej s. 109–127; Białous Maciej: Odzwierciedlenia – stereotypy – kreacje. Wizerunki kobiet na polskich plakatach filmowych po 1989 r. s. 129–137; Zdrowicka-Wawrzyniak Magdalena: Od namiotu do „rosnących” spodni. O zmianach w sposobie ubierania się kobiet w ciąży s. 139–151; Ślusarczyk Wojciech: Społeczno-zawodowa pozycja polskich farmaceutek w świetle „Kroniki Farmaceutycznej” (1919–1939) s. 155–171; Radziwszewska Maria: Awans społeczny kobiet nauczycielek w okresie PRL. Zarys problemu s. 173–192; Kuczyńska Magdalena, Czarnota-Chlewicka Joanna, Nestorowicz Halina: Narodziny szkolnictwa pielęgniarskiego w powojennym Szczecinie – od Szkoły Pielęgniarek PCK do Państwowej Szkoły Pielęgniarstwa i Położnych s. 193–202; Lusinińska Anna: Kobiety na rynku pracy w świetle wybranych polskich kampanii społecznych s. 203–218; Itrich-Drabarek Jolanta, Mroczyńska Kamil: Szklany sufit czy ruchome schody? Kilka uwag o pozycji kobiet w polskiej służbie cywilnej s. 219–233; Andrysiak Ewa, Karolewska Henryka: Kaliskie „piątki literackie” jako przejaw ruchu emancypacyjnego kobiet (koniec XIX – początek XX w.) s. 237–261; Bąk-Pitucha Aneta: Aktywność społeczna i polityczna ziemianek na Lubelszczyźnie w latach 1918–1939 s. 263–275; Józefów-Czerwińska Bożena: Czas przełamania tabu. O losach kobiet w domach swych mężów, w kulturze tradycyjnej (w świetle m.in. badań etnograficznych mieszkanki Nadbuża) s. 277–296.

4415. OCALIĆ od zapomnienia. Powojenna historia niektórych zakładów przemysłowych Wrocławia i Dolnego Śląska. Oprac. zespół w składzie Zbigniew Augul [i in.]. Wrocław 2016. Wydaw. Wrocławskiej Rady Federacji Stowarzyszeń Nauk.-Techn. NOT 8° ss. nlb. 2, 230, il.

Treść: Wrocławskie Zakłady Elektroniczne ELWRO. Piwowar Bronisław: Wspomnienie o ELWRO s. 8–25; Urbanek Adam: Jak powstała seria Odra 1300 s. 26–50; Francyk Jan, Hawryszczyszyn Marian: Centrum Naukowo-Produkcyjne Podzespołów i Urządzeń Elektronicznych UNITRA-DOLAM s. 51–58; Marchewka Witold: Instytut Automatyki Systemów Energetycznych IASE s. 59–73; Wojciechowski Zbigniew: Zakłady Hutniczo-Przetwórcze Metali Nieżelaznych HUTMEN s. 74–90; Wojciechowski Z.: Zakłady Mechaniczne Przemysłu Metali Nieżelaznych LEGMET – Legnica s. 91–102; Augul Z.: Fabryka Maszyn Papierniczych FAMPa Cieplice Śląskie s. 103–107; Morgiewicz-Czuper Marianna, Wójciszewski Ryszard: Przedsiębiorstwo Budowlane Uprzemysłowione PBU Wrocław s. 109–121; Bednarz Ludwik, Gordon Alfred: Ceramika budowlana s. 122–132; Bednarz L., Gordon A.: Ceramika szlachetna s. 133–140; Marcjaniak Maria Magdalena: Miejskie Biuro Projektów s. 140–147; Maj Marta, Englander Jerzy: Zakłady chemiczne s. 148–163; Szurlej Zbigniew: Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji s. 164–178; Wolski Zdzisław: Przedsiębiorstwo Robót Górniczych w Wałbrzychu s. 179–189; Szewczyk Kazimierz: Kopalnia Węgla Kamiennego „Wałbrzych” s. 190–204; Szewczyk K.: Kopalnia Węgla Kamiennego „Thorez-Julia” s. 205–217; Szewczyk K.: Kopalnia Węgla Kamiennego „Victoria” s. 218–230.

4416. OD KWESTII robotniczej do nowoczesnej kwestii socjalnej. Studia z polskiej

polityki społecznej XX i XXI wieku. T. 3. Pod red. nauk. Pawła Graty. Rzeszów 2015. Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego 8° ss. 258, il., streszcz. ang.

Z treści: Grata P.: Niepełnosprawni w polityce społecznej Drugiej Rzeczypospolitej s. 13–43; Łazor Jerzy: Polityka migracyjna Drugiej Rzeczypospolitej – próba syntezy s. 44–66; Jarosz-Nojszewska Anna: Urlopy wypoczynkowe pracowników najemnych w Drugiej Rzeczypospolitej. Ustawodawstwo a praktyka s. 67–85; Słabińska Elżbieta: Przynależność zakłady ochrony macierzyństwa w Polsce w okresie międzywojennym s. 86–109; Chylak Karol: Międzynarodowe aspekty ubezpieczeń społecznych. Polsko-czechosłowackie negocjacje w okresie międzywojennym s. 110–125; Popiński Krzysztof: Wsparcie społeczne studentów szkół wyższych w Polsce w latach 1945–1989, ze szczególnym uwzględnieniem ośrodka wrocławskiego s. 126–147; Jarosz Dariusz: Ideologia i pragmatyzm: postrzeganie problemów emerytalno-rentowych przez centrum władzy w Polsce w latach 1970–1980 s. 148–175; Czop Edyta: Konsekwencje migracji zarobkowych – eurosieroctwo s. 176–190; Cesarski Maciej: Polityka mieszkaniowa w Polsce a wyniki Narodowego Spisu Powszechnego z lat 2002 i 2011 s. 191–209.

Toż. T. 4. Rzeszów 2016 ss. 219, il., streszcz. ang.

Z treści: Chylak K.: Polityka zwalczania żebractwa i włóczęgostwa w Drugiej Rzeczypospolitej s. 14–28; Jarosz-Nojszewska A.: Ubezpieczenia społeczne na Górnym Śląsku w latach 1922–1939 s. 29–50; Słabińska E.: Zakłady opieki całkowitej (zamkniętej) dla dzieci opuszczonych w Drugiej Rzeczypospolitej s. 51–82; Grata P.: Działania ratownicze w ramach opieki społecznej w tzw. Polsce Lubelskiej s. 83–104; Jarosz D.: Problemy sytuacji materialnej emerytów i rencistów w świetle listów do Komitetu Centralnego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej z lat 1981–1989 s. 105–126; Cesarski M.: Polityka i sytuacja mieszkaniowa w Polsce Ludowej s. 127–144; Krzyszowski Jerzy: Ewaluacja systemu pomocy społecznej w Polsce po 1989 roku s. 145–156.

T. 1. 2013.

4417. OFICJAŁSKA Elżbieta: Krawiectwo cechowe na wsi śląskiej. Notatnik Skansenowski. Nr 4: 2016 s. 33–47.

Od końca XIX w. do II wojny światowej.

4418. OKTABIŃSKI Krzysztof: Niedokończona inwestycja, czyli kolejka wąskotorowa Wawer–Wiązowna. Rocznik Józefowski. T. 2: 2016 s. 61–67.

XIX–XX w.

4419. OLEJNIK Tadeusz: Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska Wart-Milk w Sieradzu 1926–2016. Sieradz 2016 Okręg. Spółdz. Mleczarska Wart-Milk 8° ss. 215, il.

4420. ORAWSKIE farbiarstwo i płóciennictwo. Materiały pokonferencyjne. Zubrzyca Górna 2015 Muzeum – Orawski Park Etnogr. 8° ss. 275, il., mapy. Muzeum – Orawski Park Etnogr. (Ścieżkami Przemysłów Chłopskich na Orawie).

Z treści: Krzywdy Piotr: Urszula Janicka-Krzywdy i jej związku z Orawą. Wz wspomnień męża Piotra s. 10–19; Pilch Jadwiga: Związki dr Urszuli Janickiej-Krzywdy z Orawą s. 20–24; Święch Jan: Zakłady przemysłu i rzemiosła wiejskiego. Problemy dokumentacji muzealnej s. 26–31; Miraj Krzysztof: Uprawa

Inu na Górnjej Orawie s. 34–54; Balazs Karoly: O płóciennictwie na Górnjej Orawie s. 74–104; Kowalczyk Marcin: Orawskie złoto – płóciennictwo i farbiarstwo na polskiej Orawie s. 121–132; Folta Magdalena: Orawskie suknie (tłoceliny) w zbiorach Muzeum Etnograficznego w Krakowie, Muzeum Tatrzańskiego w Zakopanem oraz Muzeum – Orawskiego Parku Etnograficznego w Zubrzycej Górnjej s. 160–173; Warchałowicz-Kiersztyn Dominika: Farbiarstwo w ramach koncepcji „Ścieżkami przemysłów chłopskich na Orawie” w Muzeum – Orawskim Parku Etnograficznym w Zubrzycej Górnjej s. 224–266.

Lata 1712–2015.

4421. ORGANIZACJE i stowarzyszenia kombatanckie. Pod red. Mariana Kolusa. Kielce 2016 Urząd Marszałkowski Woj. Świętokrzyskiego 8° ss. 73, il. (Kombatanci Ziemi Świętokrzyskiej. Zeszyty historyczne; z. 1).

Treść: Współpraca z organizacjami kombatanckimi s. 7–13; Wojewódzka Rada Kombatanatów i Osób Represjonowanych w Kielcach s. 14–23; Maciej Lis – przewodniczący WRKiOR: słowo o historii i działalności rady s. 24–27; Światowy Związek Żołnierzy Armii Krajowej s. 28–36; Stowarzyszenie Ogólnopolski Związek Żołnierzy Batalionów Chłopskich s. 37–42; Związek Kombatanatów Rzeczypospolitej Polskiej i Byłych Więźniów Politycznych s. 43–47; Zarząd Okręgu Świętokrzyskiego Związku Żołnierzy Narodowych Sił Zbrojnych s. 48–52; Stowarzyszenie Byłych Żołnierzy Walczącego Podziemia „Niepokonani” s. 53; Stowarzyszenie „Szarych Szeregów” s. 54–59; Związek Sybiraków s. 60–66; Związek „Solidarność” Polskich Kombatanatów s. 67–68; Związek Inwalidów Wojennych RP s. 69–71; Związek Żołnierzy Batalionów Roboczych Polski Gulaś s. 72–73.

4422. [OSIEMDZIESIĄT] 80 lat Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Mechaników Polskich w regionie łódzkim 1936–2016. Przewodn. zespołu red. Stanisław Sucharzewski. Łódź 2016 Zarząd Oddz. Stow. Inżynierów i Techników Mechaników Pol. 8° ss. 58, il. Stow. Inżynierów i Techników Mechaników Pol.

Treść: Wrocławski Zbigniew: Przedmowa s. 6–10; Historyczne wprowadzenie [1926–2015] s. 11–16; Wydarzenia z minionych pięciu lat [2011–2016] s. 17–39; Towarzystwa i sekcje N-T przy oddziale SIMP w Łodzi s. 40–46; Koła zakładowe s. 47–58.

4423. OSP Łabunie 1916–2016. 100 lat w służbie Bogu, ojczyźnie i bliźniemu. Red. Piotr Piel, Magdalena Sasin. Łabunie 2016 Bibl. Publ. Gm. Łabunie 8° ss. 68, il.

Treść: Od Straży Ogniowej do OSP Łabunie s. 9–12; Walka z żywiołem ognia w gminie Łabunie – wybrane przykłady 1897–1936 s. 13–24; Gotowi mimo wszystko... s. 25–26; Dom Ludowy dla OSP s. 27–28; Sztandary łabuńskiej OSP s. 29–35; Zabawy z OSP s. 36; Strażacki duch rywalizacji s. 37–38; Palilo się w Łabuniach – historia najnowsza s. 39–40; OSP Łabunie w XX i XXI wieku – szkice s. 41–42; Zestawienie wyposażenia sprzętowego OSP Łabunie s. 43; Władze s. 44–45; Odznaczenia s. 46–49; Pamiątki s. 50–51; OSP Łabunie w zbiorach Biblioteki Publicznej Gminy Łabunie s. 52–66.

4424. OŻÓG Łukasz: Elektryfikacja Sokołowa Małopolskiego. *Rocznik Sokolowski*. Nr 12: 2015 s. 13–32.

Lata 1938–1963.

4425. PACANOWSKI Rafał Paweł: Ochotnicza Straż Pożarna we Włoszczowie w latach 1901–2016. Materiały i źródła. Włoszczowa 2016 P. W. Kontur 4° ss. 106, il.

4426. PAKUŁA Lech: 70 lat Koła Łowieckiego „Podwawelskie” w Krakowie 1946–2016. Kraków 2016 Lettra-Graphic; na zlec. Koła Łowieckiego „Podwawelskie” 8° ss. 213, tabl. 1, il.

4427. PAKUŁA Mirosław: Skarbiec Narodowego Banku Polskiego w Zgierz – historia niezrealizowanej inwestycji. *Rocznik Legiowski*. T. 9: 2016 s. 98–108.

Fort Duży twierdzy w Zgierzu w l. 1880–2015.

4428. PARTYKA Piotr: Produkcja włókiennicza we wschodniej części Dolnych Łużyc w okresie industrialnym. Zagadnienia społeczno-gospodarcze. *Studia Zachodnie*. [T.] 18: 2016 s. 93–125, streszcz. ang.

Od włączenia do Prus w 1815 r. do wybuchu II wojny światowej.

4429. PIĄTEK Eufrozyna: Szkolenie dozoru górniczego w Tarnowskich Górach w latach 1803–1933. *Górniki Polski*. Nr 8/9: 2015 s. 201–218, streszcz. ang., niem.

4430. PIETKIEWICZ Iwona: Rozwój statków latarniowych Bałtyku, Cieśnin Duńskich i Kattegatu w latach 1820–1988. Toruń 2014 Wydaw. Nauk. Grado 8° ss. 219.

Rec.: Kasperek Norbert, *Echa Przeszości*. [T.] 17: 2016 s. 295–304.

4431. [PIĘĆDZIESIĄT] 50 lat aluminium w Koninie (1966–2016). Wybór i oprac. tekstów Leszek Czajor. Konin 2016 Aluminium Konin Impexmetal; Firma Księgarska Mawi 8° ss. 175, nlb. 1, il.

Huta Aluminium „Konin” – księga pamiątkowa, kalendarium.

4432. [PIĘĆDZIESIĘCIOPIĘĆCIOLECIE] 55-lecie Sekcji Emerytów i Rencistów przy Oddziale Związku Nauczycielstwa Polskiego w Kutnie. Oprac. Krystyna Dolat, Małgorzata Sieradzka. *Kutnowskie Zeszyty Regionalne*. T. 20: 2016 s. 379–388.

Kalendarium za l. 1961–2016.

4433. PLECHÓW. Historia majątku ziemskiego. Praca zbior. pod red. Waldemara Bukowskiego. Kraków 2016 Societas Vistulana 8° ss. 463, il., mapy.

Treść: Traczwowie Alicja i Grzegorz: Słowo wstępne s. 7–12; Tunia Krzysztof: Z prahistorii dorzecza Jawornika s. 13–44; Laberschek Jacek: Plechów w średniowieczu i w XVI wieku (do 1576 roku) s. 45–99; Wyżga Mateusz: Plechów i jego

mieszkańcy w latach 1576–1795 s. 101–179; Meus Konrad: Plechów i jego mieszkańcy w latach 1795–1918 s. 181–228; Chorążki Marcin: Plechów i jego mieszkańcy w latach 1919–1945 s. 229–320; Zwierkowski Tadeusz: Wspomnienia z lat 1939–1967. Wybór i oprac. M. Chorążki s. 321–394; Tracz G.: Sytuacja prawna byłych właścicieli nieruchomości ziemskich w III Rzeczypospolitej s. 395–458.

4434. PODOLSKA Agnieszka: 50 lat istnienia Ochotniczej Straży Pożarnej Bogwidzowy (1965–2015). *Zeszyty Radomszczańskie*. T. 12: 2016 s. 159–180.

4435. POTEPA Antoni: Koło Pszczelarzy w Nakle Śląskim. 60 lat. Świerklaniec 2016 Urząd Gm.; Koło Pszczelarzy 8° ss. 163, il.

4436. PRĘCIKOWSKI Leszek Sławomir: Zarys dziejów Nadleśnictwa Państwowego Drewnica. Drewnica–Józefów 2016 Lasy Państw. – Nadleśnictwo Drewnica; Oficyna Wydawnicza Forest 4° ss. 168, il., mapy.

4437. PROBLEMATYKA polskiego pieniądza. Red. nauk. Paweł Sitek. Warszawa 2015 Vizja Press&IT 8° ss. 279, il., streszcz. ang. Wyższa Szkoła Finansów i Zarządzania w Warszawie. Wyd. Prawa i Admin.

4438. PRZEGALIŃSKI Andrzej: Dwór ziemiański na Lubelszczyźnie w epoce przemian gospodarczych i społecznych. Dzieje dóbr Snopków w XIX i w I połowie XX wieku. Lublin 2016 Werset 8° ss. 431, il.

4439. PRZENIOSŁO Małgorzata: „Wieś dla dzieci” – akcja Rady Głównej Opiekuńczej w latach 1916–1920. *Zeszyty Wiejskie*. [Z.] 22: 2016 s. 573–582, streszcz. ang.

4440. PRZESTĘPSTWO, kara, więzienia na przestrzeni dziejów. Red. Andrzej Purat, Agnieszka Wedeł-Domaradzka. Bydgoszcz 2016 Wydaw. Uniw. Kazimierza Wielkiego 8° ss. 341, streszcz. ang.

Materiały z konferencji, Bydgoszcz, 18–19 IX 2014 r.

Z treści: Wedeł-Domaradzka A., Purat A.: Wstęp s. 7–12; Czołgoszewski Jerzy: Służba więzienna w Królestwie Polskim (1815–1868) s. 15–37; Rodak Mateusz: Próba propozograficznego opisu srodowiska kobiet osadzonych w więzieniu płockim w latach 1918–1938 s. 38–56; Białek Stefan: Wybrane czynniki wpływające na represjonowanie przez funkcjonariuszy osadzonych na przykładzie rzeczywistości więzień strzeleckich w latach 1950–1951 s. 57–73; Kopka Bogusław: Komunistyczny obóz oczami więźniów i administracji więziennej. Doświadczenia polskie – źródła i problemy badawcze s. 74–84; Wolsza Tadeusz: Produktywizacja więźniów w Polsce w latach 1945–1958. Skala i geografia jawiska s. 85–94; Purat A.: Sytuacja kobiet odbywających karę pozbawienia wolności w polskich więzieniach w latach 1944–1956 s. 95–123; Kalamán Marek R.: Wpływ polityki karnej i penitencjarnej na kontakty więźniów ze światem zewnętrznym – analiza prawno-historyczna s. 124–147; Terjeko Eliza A.: Zatrudnianie osadzonych jako jeden z aspektów resocjalizacyjnych podczas wykonywania kary pozbawienia wolności

s. 148–163; Łukaszek Maria: Potrzeby seksualne mężczyzn odbywających karę pozbawienia wolności s. 164–175; Woźnica Kamila: Publicznoprawne kary za zabójstwo w średniowieczu w świetle prawa polskiego s. 198–213; Burdzy Dominika: Sprawy kryminalne w praktyce sądów miejskich Sandomierza w XVI w. s. 214–235; Kitowski Piotr: Przystępstwo czarów w małych miastach Prus Królewskich w drugiej połowie XVII i w XVIII w. (województwo pomorskie). Aspekty procesowe s. 236–246; Justyniarska-Chojak Katarzyna: Przystępstwa przeciw życiu i moralności w Nowym Sączu w XVIII w. (w świetle zapisów z ksiąg miejskich) s. 247–260; Krzyżanowski Lech: Przystępstwo w międzywojennym województwie śląskim. Sposoby i efektywność jej zwalczania s. 261–275; Jankowska Aleksandra: „Istota czynów występnych” – czyli złodziejskie praktyki w międzywojennej Bydgoszczy na podstawie prasy i źródeł archiwalnych s. 276–287; Kosztowny Kamil: Ku zasadzie „neminem captivabimus”. Zabiegi o wzmocnienie ochrony prawnej rycerstwa s. 305–314; Kulka Grzegorz: Przystępstwo a honor w świetle orzecznictwa Sądu Honorowego dla Generałów w II RP s. 315–327; Muzioł Marta: „Reka mordercy jej życie skrócił”. O sposobach deskrypcji oprawców w inskrypcjach nagrobnych poświęconych ofiarom s. 328–336.

4441. PRZYBYLSKI Marian: Lasy pałacowe. Z dziejów nadleśnictwa Gołębki 1796–2016. Gołębki 2016 Nadleśnictwo Gołębki 8° ss. 503, il.

4442. PURAT Andrzej: Więzienie karne w Fordonie w polskim i niemieckim systemie penitencjarnym w latach 1920–1956. *Kronika Bydgoska*. T. 37: 2016 s. 197–240, streszcz. ang., niem.

4443. PYTLARZ Elżbieta: Karniowice. Historia dworu. Kraków 2016 Astra 4° ss. 192, il. XVIII–XX w.

4444. ROLA rodziny Goetzów-Okocimskich w budowie i rozwoju gospodarki, kultury i rozwoju cywilizacyjnego regionu Polski południowej w XIX i XX wieku. Zarys monograficzny. Praca zbiorowa oparta na rozszerzonych i uzupełnionych materiałach z konferencji popularnonaukowej zorganizowanej przez Jana Gawlika i Mieczysława Mietłę, reprezentujących Brzeskie Towarzystwo „Gryf” w Regionalnym Centrum Kulturalno-Bibliotecznym im. Jana Pawła II w Brzesku, dnia 2 czerwca 2016 roku, na zakończenie jubileuszu 170. rocznicy założenia Browaru Okocim. Red. Jan Stefan Gawlik; przy współpr. Anny Skoczek i Mieczysława Mietły. Brzesko 2016 Brzeskie Tow. Gryf 8° ss. 264, il.

Treść: Gawlik J. S.: Rola Goetzów w regionie – geneza konferencji s. 5–9; Kiryk Feliks: Brzesko – miasto prywatne s. 10–14; Stolarczyk Marian: Brzesko w I wojnie światowej i w latach walk o bezpieczne granice państwa (1914–1921) s. 15–30; Wyczesany Jerzy: Trzy pokolenia Goetzów-Okocimskich s. 31–35; Karolczak Kazimierz: Krakowskie interesy rodziny Goetzów s. 36–42; Franaszek Piotr: Gospodarcza działalność rodziny Goetzów w Małopolsce s. 43–57; Górka Kazimierz: Wpływ rodziny Goetzów na rozwój przemysłu w Małopolsce s. 58–68; Mietła M.: Dzieje Browaru Okocim i innych posiadłości

Goetzów w czasie II wojny światowej, po wyzwoleniu i w latach następnych s. 69–82; Napieracz Michał: Współczesny Browar Okocim – inwestycje, innowacje, rozwój w ramach Grupy Carlsberg w latach 1996–2015 s. 83–90; Duda Piotr Paweł: Działalność polityczna Jana Albina Goetza-Okocimskiego w przededniu uzyskania niepodległości i w pierwszych latach II Rzeczypospolitej w świetle źródeł polskich s. 91–106; Wyuczany J.: Mecenat artystyczny Goetzów-Okocimskich – próba zarysu s. 107–109; Beiersdorf Zbigniew: Zabytkowy zespół browarno-rezydencjonalny w Okocimiu. Wybrane problemy kulturowe i artystyczne s. 110–121; Klusek Mirosław: Losy zbiorów dzieł sztuki Goetza-Okocimskiego w czasie II wojny światowej s. 122–130; Thier Agnieszka: Jan Albin Goetz-Okocimski jako założyciel i prezes Towarzystwa Ekonomicznego w Krakowie s. 131–139; Pieja Wiesław: Goetzowie w okocimskim środowisku i ich pomoc w rozwoju szkolnictwa i oświaty w parafii s. 140–152; Stolarczyk M.: Kultura fizyczna i sport w Brzesku (1892–1939) s. 153–158; Luchter-Krupińska Lidia: Niepowtarzalna wystawa „Ród Goetzów-Okocimskich” Muzeum – Zamek w Dębnie (1998) s. 159–168; Janicka Anna: Dobra gruntowe rodziny Goetzów-Okocimskich s. 169–178; Pietrzyk Zdzisław: Źródła rękopiśmienne do dziejów rodziny Włodków w zbiorach Biblioteki Jagiellońskiej s. 179–184; Zukowski Przemysław Marcin: Rodzina baronów Goetz-Okocimskich na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie s. 185–200; Pietrzyk Bożena: Wybrane aspekty działalności rodziny Goetzów na podstawie korespondencji ze zbiorów Archiwum Narodowego w Krakowie s. 201–210; Niechaj Małgorzata: Działalność Jana Ewangelisty i Jana Albina Goetzów-Okocimskich w Krakowskim Bractwie Kurkowym s. 211–214; Rudek Leokadia: Materiały bibliograficzne do dziejów Brzeska i rodziny Goetzów-Okocimskich s. 215–222; Brzyk Franciszek: Wczoraj i dziś – 20 lat działalności Stowarzyszenia Miłośników Ziemi Okocimskiej s. 223–230; Aneks s. 233–262.

4445. RYCERZE, szlachta, ziemianie. Szlachetnie urodzeni na ziemi wschowskiej i pograniczu wielkopolsko-śląskim. Pod red. Pawła Klinta, Marty Małkus, Kamili Szymańskiej. Wschowa–Leszno 2014.

Rec.: Lorens Beata, *Przegląd Archiwalno-Historyczny*. T. 3: 2016 s. 301–304.

4446. RYMAR Edward: Handel Gorzowa w średniowieczu i wczesnym okresie nowożytnym (do 1571 r.). W 700-lecie pierwszego przywileju handlowego (1316). Ed. oprac. i komentarz do dokumentu Ewa Syska. Gorzów Wielkopolski 2016 AP; Tow. Przyj. Archiwum i Pamiątek Przeszłości 4° ss. 80, il., streszcz. ang., niem.

Omów.: Rymar Dariusz A.: Książka o gorzowskim handlu i średniowiecznych dokumentach. *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archiwalny*. Nr 23: 2016 s. 419–423.

4447. RYSKI Grzegorz: Dziedzictwo starachowickiej straży pożarnej. Starachowice 2016 PU Compus; na zlec. Komendy Powiatowej Państw. Straży Pożarnej 8° ss. 202, nlb. 1, il.

Od 1904 r.

4448. RZEPKA Leszek: Kopalnia siarki w Swoszowicach 1786–1887. *Studia i Materiały do Dziejów Żup Solnych w Polsce*. T. 29: 2014 s. 143–165, streszcz. ang.

4449. SIBILSKI Michał: Historia kolei w Bolesławcu. *Rocznik Bolesławiecki*. T. 8: 2015 [dr.:] 2016 s. 15–28.

XIX–XX w.

4450. SIODA Tomasz: Historia ożywiania noworodków w Polsce. Poznań 2015 Plus Ultra 8° ss. 153, il.

Ratownictwo medyczne, XVIII–XX w.

Rec.: Kabacińska-Luczak Katarzyna, *Studia Edukacyjne*. Nr 37: 2015 s. 393–398.

4451. Sipiński Dominik, Cybulak Paweł, Placha Karol: Lotniska w Polsce. Łódź 2016 Księży Młyn Dom Wydaw. 8° ss. 208, il.

Transport i logistyka w l. 1910–2016.

4452. SIWIEC Katarzyna: Święty Ludwik z ulicy Strzeleckiej. 140 lat Wojewódzkiego Specjalistycznego Szpitala Dziecięcego im. św. Ludwika w Krakowie. Kraków 2016 Oficyna Wydawnicza Anabasis 8° ss. 190, nlb. 1, il.

Od 1872 r.

4453. SKIBIŃSKI Wiesław: Życie codzienne w dawnym Brzegu. Od czasów najdawniejszych do połowy XX stulecia. Brzeg 2005 Brzeg Press 8° ss. 85, nlb. 1, il.

Toż. Wyd. 2. Warszawa 2016 Wyd. Nauk. Frel ss. 131, nlb. 2, il.

Lata 1268–1952.

4454. SKIBNIEWSKI Mirosław: Poczta w Gdyni. Od dylizansu do ambulansu. Gdynia 2016 Oficyna Wydawnicza Verbi Causa 8° ss. 143, il.

XIX–XX w.

4455. SKOBELSKI Robert, Wojewódzki Ireneusz: Z prądem i pod prąd. Historia zielonogórskiej Elektrociepłowni. Zielona Góra 2011.

Rec.: Domke Radosław, *Studia Zachodnie*. [T.] 16: 2014 s. 268–271.

4456. SKOBELSKI R., Wojewódzki I.: Z prądem przemian. Dzieje zielonogórskiej Elektrociepłowni. Zielona Góra 2016 Drukarnia Ligatura; przy współpr. Agencji Oferta 8° ss. 271, il. Elektrociepłownia „Zielona Góra”.

Księga pamiątkowa, po 1945 r.

4457. SMIERZ Marcin: Znaczenie potencjału przemysłowego polskiego Górnego Śląska w planach III Rzeszy w latach 1933–1945. *Annales UMCS*. Sec. F: Historia. Vol. 69: 2014 z. 1/2 s. 101–118, streszcz. ang.

4458. SOBECKI Włodzimierz: Rotary International Club Bydgoszcz. Wybrane fragmenty

historii z akcentami współpracy polsko-niemieckiej. Przy współpr. rotarian. Bydgoszcz 2016 Włodzimierz Sobiecki 8° ss. 236, il., mapa. (Bydgoszcz – Bromberg; cz. 8).

Lata 1935–2016.

4459. SOSNOWSKA Joanna: Działalność duszpasterska i społeczna pastora Rudolfa Gustawa Gundlacha (1850–1922). Przyczynek do historii dobroczynności w Łodzi. *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 10: 2012 s. 87–103, streszcz. ang.

Lata 1898–1922.

4460. SROKA Łukasz Tomasz: Stowarzyszenie Humanitarne „Leopolis” we Lwowie (1899–1938). Główne kierunki działalności. *Kwartalnik Historyczny*. R. 123: 2016 nr 1 s. 45–69, streszcz. ang.

4461. STEFAŃSKA Dorota: Kółko rolnicze w Szadku w latach 1907–1926. *Biuletyn Szadkowski*. T. 16: 2016 s. 215–242, streszcz. ang.

4462. STĘCHŁY Jadwiga, Zięba Zbigniew: Miejska wiata targowa w Jarosławiu. *Rocznik Stowarzyszenia Miłośników Jarosławia*. T. 22: 2016 s. 114–130.

Lata 1911–1925.

4463. [STO czterdzieści] 140 lat kolei w Nowym Sączu. 140 years of railways in Nowy Sącz. Red. nac. Jolanta Żurowska. Kraków 2016 Stow. Inżynierów i Techników Komunikacji RP. Oddz. 8° ss. 233, il., mapy, streszcz. ang. (Zeszyty Naukowo-Techniczne Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Komunikacji Rzeczpospolitej Polskiej Oddział w Krakowie. Materiały Konferencyjne; nr 1(108)/2016).

Treść: Hydzik Jerzy, Hydzik Tomasz: 140 lat kolei w Nowym Sączu „Krynicańska” s. 7–21; Machowski Tomasz: Jak do wód zozem III klasy z przesiadkami podróżowano... Z dziejów ruchu pasażerskiego na linii kolejowej Tarnów–Nowy Sącz–Muszyna do 1914 roku s. 23–36; Majerczak Piotr: Budowa nowej linii kolejowej Podłęże–Muszyna s. 37–52; Widel Łukasz: Pociągi retro jako oczekiwany produkt turystyczny Sądeckizny i całej Małopolski s. 53–66; Zakrzewski Leszek: Rozwój infrastruktury kolejowej w Nowym Sączu do 1918 roku s. 67–123; Zakrzewski L.: Stacja ropalowa w Nowym Sączu s. 125–140; Zakrzewski L.: Pierwsze parowozy pracujące na linii Tarnowsko-Leluchowskiej s. 141–152; Zakrzewski L.: Ostatnie sądeckie parowozy s. 153–197; Korusewicz Stanisław: Etyka zawodowa s. 205–209; NEWAG – ludzie, kolej, wydarzenia [m.in. kalendarium za l. 1869–2016] s. 211–224.

4464. [STO dwadzieścia] 120 lat hodowli bydła polskiego czerwonego. Pod red. Joanny Makulskiej. Kraków 2016 Wydaw. Uniw. Rolniczego 8° ss. 83, nlb. 3, il.

Materiały konferencyjne.

Z treści: Szarek Jan, Makulska J.: Historia hodowli bydła polskiego czerwonego w zarysie s. 15–31; Drożdż Wacław: Ak-

tualny stan hodowli bydła polskiego czerwonego s. 33–48; Czaja-Bogner Hanna, Żukowski Kazimierz: Bydło polskie czerwone – dlaczego właśnie to? s. 49–56; Żukowski K.: Jeszcze słów kilka o historii hodowli bydła polskiego czerwonego s. 57–63.

4465. [STO pięćdziesiąt] 150 lat Tarnowskiej Straży Pożarnej. Red. Stanisław Bukowiec. Bochnia–Tarnów 2016 Palindrom; Komenda Miej. Państw. Straży Pożarnej 8° ss. 155, nlb. 5, il.

Treść: Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Tarnowie s. 18–19; JRG Nr 1 w Tarnowie s. 20–23; JRG Nr 2 w Tarnowie s. 24–27; Z dziejów tarnowskiej Straży Pożarnej s. 28–79; Z kroniki KM PSP w Tarnowie s. 80–84; Z życia tarnowskich strażaków s. 85–108; Tarnowscy strażacy podczas działań ratowniczo-gaśniczych s. 109–119; Wykaz osób zatrudnionych w PSP w Tarnowie s. 120–122; Wykaz pojazdów i sprzętu ratowniczo-gaśniczego s. 122–123; Oddział Wojewódzki ZOSP RP w Krakowie Filia Biura w Tarnowie s. 23; Zarząd Oddziału Powiatowego ZOSP RP w Tarnowie s. 123; Komenda Wojewódzka Straży Pożarnych i PSP w Tarnowie s. 124–133; Zawodowa Straż Pożarna Zakładów Mechanicznych s. 134–139; Zakładowa Straż Pożarna Grupy Azoty S.A. w Tarnowie-Mościcach s. 140–143; OSP Tarnów-Rzędzin s. 144–154; OSP Tarnów-Mościce s. 155.

4466. STOGOWSKA Anna Maria: Edukacja, emancypacja, charytatywność. Płockie organizacje kobiece XX wieku. Płock–Sierpc 2016 P.P.-H. „Drukarnia” 8° ss. 244, il.

Lata 1882–2013.

4467. STOLARSKA Agnieszka: Bankowość centralna w Polsce. Lata 1828–1899. Lublin 2016 Werset 8° ss. 139, nlb. 1, il.

4468. STOŁOSKA-FUZ Katarzyna: M.S. Sar-na. *Nasze Korzenie*. Nr 11: 2016 s. 42–51.

Najstarsza fabryka narzędzi rolniczych w Plocku, założona przez Mojżesza Szlamę Sarnę [ur. 1838] w 1881 r., znacjonalizowana w 1948 r.

4469. STRYJEK Jarosław: Pomoc społeczna (obywatelska) w Wołominie w czasie I i II wojny światowej. *Rocznik Wołomiński*. T. 12: 2016 s. 27–32.

4470. STULCZEWSKI Jarosław: Bank Spółdzielczy w Szadku – zarys działalności. *Biuletyn Szadkowski*. T. 16: 2016 s. 195–214, streszcz. ang.

W l. 1906–2016.

4471. SUDZIŃSKI Ryszard: Pogranicze kujawsko-wielkopolskie w XX wieku i jego charakter. Zarys problematyki. *Studia z Dziejów Pogranicza Kujawsko-Wielkopolskiego*. T. 1: 2011 s. 87–99.

4472. SURDACKI Marian: Opieka społeczna w Polsce do końca XVIII wieku. Lublin 2015.

Rec.: Flaga Jerzy, *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 106: 2016 s. 405–409.

4473. SURDACKI M.: Rodzaje i formy jałmużny w Polsce przedrozbiorowej. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 105: 2016 s. 275–301, streszcz. ang.

Od średniowiecza.

4474. SYNOWIEC Andrzej: Wytwornia Papierosów Czyżyny w Krakowie-Czyżynach. Kraków 2015 Historia Jagellonica 8° ss. 415, il., streszcz. ang.

Lata 1876–2016.

4475. SYNOWIEC A.: Zakład Uprawy Tytoniu Polskiego Monopolu Tytoniowego w Krakowie-Czyżynach (Krakowska Wytwornia Tytoniu Przemysłowego). Kraków 2016 Historia Jagellonica 8° ss. 554, il., streszcz. ang. (Studia z Historii XX Wieku; t. 19).

Lata 1928–1958.

4476. SZATUR-JAWORSKA Barbara: Polska polityka społeczna wobec starzenia się ludności w latach 1971–2013. Warszawa 2016 Dom Wydawniczy Elipsa 8° ss. 482, il. Univ. Warszawski. Wydz. Dziennikarstwa i Nauk Polít. Inst. Polityki Społ.

4477. SZCZEPANIAK Anna: Państwowe gospodarstwa rolne w województwie leszczyńskim w latach 1975–1991. *Rocznik Leszczyński*. T. 16: 2016 s. 115–129.

4478. SZCZEPAŃSKA Halina: Polska Żegluga Bałtycka. Firma z duszą. Kołobrzeg 2016 Pol. Żegluga Bałtycka 8° ss. 142, nlb. 1, il.

Po 1945 r.

4479. SZCZEPAŃSKI Seweryn: O węgorniach w Węgorzewie i sposobach połowów węgorki w Prusach. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 59:] 2015 nr 1 s. 129–142.

W średniowieczu i czasach nowożytnych; zawiera też aneks źródłowy.

4480. SZCZYPCZYK Marek: Z dziejów ochotniczych straży pożarnych powiatu nowosolskiego. Nowa Sól 2016 Ryzalit 4° ss. 63, il.

Po 1945 r.

4481. SZEWCZYK Władysław: Z historii Społem – Powszechniej Spółdzielni Spożywców w Bielawie. *Bibliotheca Bielaviana*. [R. 7:] 2015 [dr.:] 2016 s. 173–178.

4482. SZKOLENIE polskiej kadry penitencjarnej w latach 1918–2012. Opracowanie zbiorowe. Pod red. Karola Pawłaka. Kalisz 2014.

Rec.: Rusak Stanisław, *Rocznik Kaliski*. T. 40: 2014 s. 331–332.

4483. SZLACHTA. Granice etniczne, wyznaniowe i cywilizacyjne. Pod red. Tomasza Ciesielskiego, Krzysztofa Mikulskiego i Andrzeja Korytki. Warszawa 2016 DiG; Belle-rive-sur-Allier; Edition La Rama 8° ss. 258. PTH. (Szlachta i Ziemiaństwo na Ziemiach Dawnej Rzeczypospolitej).

Treść: Bruski Klemens: Posiadłości ziemskie szlachty powiatu puckiego w XV i XVI w. s. 17–37; Drzewiecki Bartosz: Napływ szlachty koronnej do ziemi chełmińskiej w XV i XVI w. s. 39–46; Kowalkowski Jacek: Stosunek Jana Karola Dachnowskiego [1590–1655] do różnowierców w świetle jego herbarza s. 47–55; Nowosad Wiesław: Szlachta pogranicza Prus Królewskich na przykładzie rodzin Milewskich (von der Milwe) i Kalksteinów s. 57–63; Dydała Jerzy: Szlachta Prus Królewskich czy szlachta Rzeczypospolitej? Kilka uwag na marginesie polemik wokół indygenatu pruskiego z 1759 r. s. 65–86; Rembalski Tomasz: Szlachta powiatu chojnickiego w świetle spisów landratury z lat 1893–1903 s. 87–123; Noga Zdzisław: O szlachcie siewierskiej w XV–XVIII w. s. 125–130; Ciesielski T.: Szlachta pogranicza w wojsku koronnym w XVIII w. Przypadek rodu Lucke (Lukke) s. 131–147; Dybaś Bogusław: Szlachta inflancka w dawnej Rzeczypospolitej – grupa zintegrowana czy odrębna? s. 149–161; Krysztopa-Czupryńska Barbara: Szlachta Rzeczypospolitej jako naród polityczny w oczach dyplomatów brytyjskich w okresie panowania Augusta II s. 163–174; Forycki Maciej: Odmienności szlachty Rzeczypospolitej w ujęciu myślicieli Oświecenia s. 175–181; Wolański Filip: Miasto w refleksji staropolskich peregrynantów nad odmiennością cywilizacyjną Europy XVIII w. s. 183–187; Rolnik Dariusz: Świat tradycyjnych wartości szlacheckich i zarządzanie dobrami na wieloetnicznych ziemiach ukraińskich w drugiej połowie XVIII w. Przykład majątków Leonarda M. Świeżykowskiego s. 189–208; Nawrot Dariusz: Między oportunizmem a kolaboracją – obraz szlachty zaboru rosyjskiego w „Listach litewskich” Jana Ursyna Niemcewicza s. 209–222; Kucharski Maciej: Życie po rozbiorach. Szlachta litewska w strukturach państwowych imperium rosyjskiego s. 223–240; Węgrzynowicz Sławomir: Koncepcja współpracy z zaborcą rosyjskim na łamach „Tygodnika Petersburskiego” (1830–1858) s. 241–258.

4484. SZLACHTA i ziemiaństwo na pograniczach kulturowych dawnej Rzeczypospolitej od XVI do początku XX wieku. Pod red. Doro-oty Michaluk i Krzysztofa Mikulskiego. Warszawa 2016 DiG 8° ss. 255, il. PTH. (Szlachta i Ziemiaństwo na Ziemiach Dawnej Rzeczypospolitej).

Z treści: Maćiuksas Žydrūnas: Rola Jakuba z Kobylan w dziejach Litwy w pierwszej połowie XV wieku s. 9–22; Ragauskienė Raimonda: Maciej Sawicki (około 1530–1581) klient Radziwiłłów z Podlasia s. 23–40; Zawadzki Jarosław: Kariera Jakuba Iwanowskiego [XVI/XVII w.], podczaszego podlaskiego s. 41–50; Łapiak Dorota, Kotkowicz Eryk: Michał Hieronim hr. Starzeński (1757–1823), ziemianin podlaski, poddany pięciu monarchów s. 51–74; Ragauskas Aivas: Ławnik Reinhold Wittmacher-Palmstruch (1612–1670) ryżanin w elicie władzy Wilna s. 75–83; Kowalkowski Jacek: Daty familijne pisane przez Pawła Antoniego Białoblockiego 1644–1660 s. 97–107; Nowosad Wiesław: Szlachta województwa malborskiego w świetle badań nad procesami migracyjnymi XV–XVIII wieku s. 109–128; Bairašauskaitė Tamara: Kilka uwag w związku z mitem obrony ziemi przez ziemiaństwo kresowe w drugiej połowie XIX wieku s. 129–138; Dobroński Adam Czesław: Ziemiaństwo i szlachta podlasko-mazowiecka w pracach Zygmunta Glogera s. 139–150; Kowkiel Lilia: „Ratować zabytki przeszłości...”.

Prywatne księgozbiory szlacheckie na Litwie i Białorusi w XIX wieku na straży tradycji s. 151–162; Rembalski Tomasz: Władza pruska wobec drobnej szlachty kaszubskiej w świetle wybranych akt urzędowych (1772–1918) s. 193–211; Ślusarek Krzysztof: Ziemiaństwo z cyrkulu złoczowskiego w połowie XIX wieku. Skład społeczny i struktura majątkowa s. 213–232; Miknys Rimantas: Szlachta litewska w obliczu nacjonalizmów pod koniec XIX i na początku XX wieku. Próba charakterystyki s. 233–245; Smalianczuk Aleksander: „Liverpool na Jasioldzie”, czyli szlachta dawnego Wielkiego Księstwa Litewskiego wobec wyzwań epoki modernizacji na przełomie XIX i XX wieku s. 247–255.

4485. SZOPIERA Malwina, Szpajda Anna Maria: Ochotnicza Straż Pożarna w Chojnicach. Historia i terażniejszość. Chojnice 2016 Mia-sto Chojnice 8° ss. 100, nlb. 2, il. (Monografie Chojnickie).

Lata 1866–2016.

4486. SZPAK Jacek: Sytuacja społeczno-gospodarcza rodziny chłopskiej w rejonie Myszkowa w XVIII–XIX wieku. Zarys problematyki. *Zeszyty Myszkowskie*. Nr 1: 2014 s. 7–37, streszcz. ang.

Lata 1700–1864.

4487. SZPITALNICTWO na Górnym Śląsku. Szpitale polskie w XIX i XX wieku ze szczególnym uwzględnieniem regionu Śląska. Pod red. Anny Marek i Bożeny Urbanek. Katowice 2016 Wydaw. Uczelni Śląskiego Uniw. Medycznego 8° ss. 360, il., streszcz. ang. Śląski Uniw. Medyczny w Katowicach. (Wydz. Farmaceutyczny z Oddz. Medycyny Laboratoryjnej), Śląska Izba Lekarska, IHN PAN.

Z treści: Utrata Irmina: Szpitale XIX-wiecznej Europy w „Polskiej Bibliografii Lekarskiej dziewiętnastego wieku (1801–1900)” Stanisława Konopki s. 13–30; Turós Maria J.: Wojskowe szpitale francuskie na Śląsku w latach 1806–1808 s. 31–41; Grassmann Magdalena: Szpitale cywilne Białegostoku w okresie od XVII wieku do wybuchu II wojny światowej s. 42–60; Piszczatowska Marta: Szpitalnictwo w Knyśzynie od XVI do XX wieku – rekonensans badawczy s. 61–70; Marek A.: Receptariusz apteczny „Szpitala Chorób Płucnych” w Cieszynie – odkrywanie tajemnicy krok po kroku s. 71–84; Bukowska Agnieszka: Samorząd lekarski a szpitalnictwo w Polsce w latach 1918–1939 s. 85–92; Ciesielska Maria: Blok eksperymentalny 10 w systemie więziarskiego szpitala obozowego dla kobiet w KL Auschwitz s. 93–111; Klima Piotr: Szpitalnictwo Kolejowe w Kolejowej Służbie Zdrowia na Górnym Śląsku i w Zagłębiu s. 112–127; Giermaziak Wojciech, Prymlewiec Magdalena: Zakład Psychiatryczny w Lublińcu na tle szpitalnictwa psychiatrycznego w międzywojennej Polsce. Sytuacja szpitalnictwa psychiatrycznego w II Rzeczypospolitej s. 128–146; Paciorek Magdalena: Działalność polityczna i organizacyjna kół PPR-owskich i rad zakładowych szpitali warszawskich w latach 1945–1948 s. 147–160; Marcysiak Małgorzata: Starzenie się społeczeństwa w Polsce wyzwaniem dla zorganizowanej opieki, na przykładzie szpitala geriatrycznego w Katowicach s. 161–173; Mirek Agata: Śląskie szpitale bez pielęgniarek w habitat. Usuwanie siostr zakonnych z placówek służby zdrowia po 1945 r. s. 174–197; Persa Jacek: Standaryzacja w zakresie projektowania i wyposażenia aptek zakładowych lecznictwa zamkniętego (szpitali) w latach

1951–1984 s. 198–236; Blacha Ewa, Bialik Włodzimierz: Ustawodawstwo szpitalne w Polsce w latach 1945–1989 s. 237–245; Leśniewski Marcin: Szpital Joannitów w Pszczynie s. 249–262; Norgaard O.: The Danish Red Cross field hospitals „Danneborg” in Poland. Przynot. do dr. Łukasz Mencer s. 263–270; Dróżdż Maria, Seget Sebastian, Anton Yuran: Powstanie i rozwój szpitala Bonifratrów w Katowicach-Bogucicach (1874–2016) s. 271–280; Prudel Norbert, Rauch Jan, Prudel Bernard: Dawniej sanatorium – obecnie Wojewódzki Szpital Chorób Płuc im. dr. Alojzego Pawelca w Wodzisławiu Śląskim na służbie lecznictwa od 1898 roku do dnia dzisiejszego s. 290–296; Polczyk Joanna, Morawski Michał: Szpital Górniczy w Zabrze-Biskupicach s. 297–303; Klekotka Renata: Górnośląskie Centrum Zdrowia Dziecka – największy szpital dziecięcy na Śląsku (1996–2015) s. 304–321; Kempa Maria Elżbieta: Zarys historii Kliniki Pediatrii w Zabrzu (1952–1999) – pierwszej placówki pediatrycznej typu akademickiego na Górnym Śląsku s. 322–335; Margas-Kowalska Anna: Metoda [Krystyny] Dobosiewicz oraz hipotermia w Górnośląskim Centrum Rehabilitacji „Repty” im. gen. Jerzego Ziętka w Tamowskich Górach na przestrzeni lat 1957–2000 s. 336–358.

4488. SZUDROWICZ Alojzy: Szpital św. Barbary w Kcyni. Kcynia–Bydgoszcz 2016 Pejzaż 8° ss. 175, nlb. 1, tabl. 4, il., streszcz. ang., niem.

Lata 1637–1963.

Rec.: Puziak Marcin, *Studia Bydgoskie*. T. 10: 2016 s. 346–350.

4489. SZULER Adam: Zarys historii poczty w Oleśnicy. *Miscellanea Oleśnickie*. [R. 2:] 2016 nr 1/2 s. 23–32.

Od pocz. XIV w.

4490. SZYMAŃSKI Marcin Jakub: Łódzka elektrownia i gazownia do 1939 roku. Łódź 2016 Księży Młyn Dom Wydaw. 8° ss. 232, il.

Od pocz. XIX w.

4491. ŚLAZAK Ryszard: Czarna księga prywatyzacji 1988–1994 czyli Jak likwidowano przemysł. Wrocław–Bielany Wrocławskie 2016 Wydaw. Wektory 8° ss. 365, tabl. 8, il.

4492. ŚLUSARCZYK Marta: Cementownia Szczakowa – historia i terażniejszość. Cement Works Szczakowa – the history and the present. *Wiadomości Konserwatorskie*. Nr 43: 2015 s. 66–80.

Tekst równol. pol., ang.
XIX–XX w.

4493. ŚLUSARCZYK Wojciech: Z dziejów opieki zdrowotnej. Aptekarstwo na Kujawach i Pomorzu Gdańskim w latach 1918/1920–1951. Bydgoszcz 2016 Dział Wydawnictw Collegium Medicum im. Ludwika Rydygiera 8° ss. 339. UMK w Toruniu. Collegium Medicum im. Ludwika Rydygiera.

4494. [ŚWIĄTEK Paweł]: Bosmal dla motoryzacji. Tekst ... Bielsko-Biała 2014 Inst.

Badań i Rozwoju Motoryzacji Bosmal 8° ss. 221, nlb. 1, il.

Toż w jęz. ang.: Bosmal for the automotive industry. Bielsko-Biała 2016 ss. nlb. 6, 221, nlb. 1, il.

Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Samochodów Małolitrażowych „BOSMAL” w Bielsku-Białej.

4495. ŚWIĘTOCHOWSKA Kaja, Cyfka Damian: 95 lat EC „Szombierki”. Historia bytomskiej perły architektury przemysłowej. *CzasyPismo*. 2016 nr 1 s. 184–191.

4496. TAJCHERT Andrzej: Kolej wąskotorowa Wieluń–Praszka–Olesno. Wyd. 2. Rybnik 2016 Eurosprinter 4° ss. 119, il., streszcz. ang., niem.

Wyd. 1. 2013.

4497. TAJCHERT A.: Koleje wąskotorowe na Kurpiach. Rybnik 2015.

Rec.: Nowotka Marek, *Rocznik Mazurski*. T. 20: 2016 s. 216–217.

4498. TARKOWSKA Natalia: Lecznica narodu. Kulturotwórcza rola Zakładu Przyrodoleczniczego doktora Apolinarego Tarnawskiego [1851–1943] w Kosowie na Pokuciu (1893–1939). Kraków 2016 Scientia Plus 8° ss. 330, il., streszcz. ang., ukr.

4499. TCHÓRZEWSKA-KABATA Halina: Ordynaci na Opinogórze. Pułtusk–Opinogóra 2014 Akad. Humanist. im. Aleksandra Gieysztor; Muzeum Romantyzmu 4° ss. 206, nlb. 1, il. Akad. Humanist. im. Aleksandra Gieysztor, Muzeum Romantyzmu w Opinogórze.

Ordynacja Opinogórska Krasieńskich.

4500. TOMCZAK Leszek: Kaliskie Bractwo Strzelców Kurkowych – historia i działalność. *Rocznik Kaliski*. T. 42: 2016 s. 109–126.

XV–XXI w.

4501. TOWARZYSTWO Lekarskie Krakowskie. Jubileusz 150-lecia (1866–2016). Red. Adam Wiernikowski. Kraków 2016 Tow. Lekarskie Krakowskie. Oddz. Pol. Tow. Lekarskiego; Okręgowa Izba Lekarska 8° ss. 370, il.

Z treści: Ziejka Franciszek: Towarzystwo Lekarskie w dziejach Krakowa trwale zapisane s. 29–66; Gościński Igor, Wiernikowski A., Zawiliński Jarosław: Towarzystwo Lekarskie Krakowskie – przeszłość i teraźniejszość s. 75–87; Sułowicz Władysław: Gościński I., Wiernikowski A.: Działalność wydawnicza Towarzystwa Lekarskiego Krakowskiego s. 105–109; Wiernikowski A.: Prezes Towarzystwa Lekarskiego Krakowskiego prof. dr hab. n. med. Igor Gościński – jubileusz 85-lecia urodzin s. 115–120; Moskała Marek: Prof. dr hab. Igor Gościński w 85 rocznicę urodzin z perspektywy Klinik Neurochirurgii i Neurotraumatologii CM UJ s. 127–133; Wiernikowski A.: Prof. dr hab. n. med. Józef Bogusz w 20 rocznicę śmierci (1904–1993) s. 137–138; Gościński I.: Prof. dr Józef Bogusz prezes Towarzystwa Lekarskiego Krakowskiego w latach 1959–1993

s. 139–141; Bogusz-Kahl Elisabeth: O Ojcu i pozostałych lekarzach w rodzinie s. 143–147; Glazur Janina, Jewak Bernadeta: Marek Hieronim Sych (1923–1997) s. 151–153; Rybakowa Maria: Nagroda Towarzystwa Lekarskiego Krakowskiego im. Marka Hieronima Sycha s. 155–160; Skotnicki Aleksander B.: Julian Aleksandrowicz [1908–1988] – osobowość niepowtarzalna s. 163–169; Ryn Zdzisław Jan: Lekarze – więźniowie Auschwitz-Birkenau s. 177–195; Wisłocka Ewa: Nasze spotkania z ks. Karolem Wojtyłą s. 207–210; Macheta Alicja, Schmidt-Pospuła Maria Dorota, Dardziński Wiktor: Z historii krakowskich sympozjów „Ból i cierpienie” s. 263–266; Wiernikowski A., Zwolska Maria: Noty biograficzne Prezesów TLK s. 271–304; Wiernikowski A.: Spis referatów wygłoszonych na zebraniach TLK w latach 2006–2015 s. 309–355; Wiernikowski A.: Z kroniki Towarzystwa Lekarskiego Krakowskiego s. 359–367.

4502. TROJNAR Zbigniew: 120 lat Ochotniczej Straży Pożarnej w Białobrzegach. Białobrzeży 2016 OSP 8° ss. nlb. 2, 316, il.

4503. [TRZYDZIEŚCI] 30 lat – Pszczewski Park Krajobrazowy. Historia i przyroda. Praca zbiorowa. Pod red. Piotra Grochowskiego, Leszka Jerzaka. Zielona Góra–Gorzów Wielkopolski–Kwidzyn 2016 Zespół Parków Krajobrazowych Woj. Lubuskiego; Vega Studio Adv. Tomasz Müller 4° ss. 256, il., streszcz. ang.

Z treści: Korenda-Gojdz Karolina, Szałata Jarosław: Pszczew pszczy historią i przyrodą. (Rys historyczny Pszczewa i okolic) s. 7–47; Wyrzykowska Danuta, Kopka Katarzyna, Jerzak L.: Formy ochrony przyrody s. 231–243; Czechowski Paweł: Turystyka i edukacja w PPK s. 245–255.

4504. TURKO Ryszard: Odbudowa gospodarki Gorzowa po zniszczeniach wojennych i rozwój ważniejszych gałęzi przemysłu do lat dziewięćdziesiątych XX wieku. *Forum Historyczno-Społeczne*. Nr 2: 2014 s. 137–190.

4505. URBANIAK Miron: Dzieła hydrotechniki w Polsce. Kanał Górnośląski (Gliwicki). Łódź 2015.

Rec.: Przerwa Tomasz, *Rocznik Leszczyński*. T. 16: 2016 s. 283–286.

4506. URBANIAK Violetta: Wedel i jego fabryka w świetle archiwaliów z zasobu Archiwum Państwowego w Warszawie. *Kronika Warszawy*. 2016 nr 2 s. 107–122, streszcz. ang.

XX w.

4507. URBANIK Monika, Urbanik Andrzej: Radiologia w kręgu Uniwersytetu Jagiellońskiego (1896–2016). Łąka 2016 Indygo 8° ss. 133, il.

4508. UZARCZYK Kamila: Dark agents of sex: searching for the sources of prostitution in early twentieth century Poland. *Acta Poloniae Historica*. [T.] 114: 2016 s. 85–121.

4509. VIRI excellentes. Studia i szkice z dziejów elit w czasach Jagiellonów. Pod red. Eweliny Lili Polañskiej i Krzysztofa Osew-

skiego; przy współpr. Agnieszki Januszek-Sieradzkiej. Sandomierz 2016 Wydaw. Dec. i Drukarnia 8° ss. 117, il. (Praelara Stirps Jagiellonica; vol. 7).

Treść: Januszek-Sieradzka A.: Dwór i elity. Kilka refleksji o polskich badaniach nad dworem królewskim Jagiellonów s. 11–25; Chmiel Jakub Wojciech: Półwysep Iberyjski w świetle „Roczników” Jana Długosza s. 27–45; Polańska E. L.: „Służby moje w łaskę Pana i dobrodzieja mojego zalecam”. Kontakty Jerzego z Tyczyną z Mikołajem Krzysztofem Radziwiłłem Sierotką [1549–1616] s. 47–60; Rudziński Aleksander: Elity polskiego Kościoła w listach Stanisława Reszki do Marcina Kromera (1568–1582) s. 61–80; Osewski K.: Ad maiorem Dei gloriam. Relacje między biskupem Hieronimem Rozdrażewskim a przedstawicielami Towarzystwa Jezusowego w świetle korespondencji (1567–1600) s. 81–104; Szcześniak Maria: Malowidła tzw. bizantyjsko-ruskie a sztuka narodowa. Recepcja fresków jagiellońskich w XIX–XXI wieku s. 105–117.

4510. WAKSMUNDZKI Jacek: Epidemie i cmentarze epidemiczne na przykładzie Waksmundy w latach 1786–1919. *Almanach Nowotarski*. Nr 20: 2016 s. 191–202.

4511. WCZORAJ, dziś i jutro Związku Artystów Scen Polskich. Sesja naukowa z okazji 90-lecia ZASP. Red. Anna Stafiej. Kraków 2009 Zw. Artystów Scen Pol. Oddz. 8° ss. 61, nlb. 1, il. ZASP Oddz. Kraków.

Treść: Michalik Jan: Aktorzy i aktorki organizują się s. 9–20; Kucówna Zofia: Hasło: Skolimów s. 21–30; Raszevska Magdalena: Od kasy do etosu (i z powrotem) czyli „Przyślijcie tabelkę na kostiumy” s. 31–42; Popiel Jacek: Wkład ZASPU w rozwój szkolnictwa teatralnego s. 43–54; Krasieński Edward: Epilog bojkotu aktorskiego s. 55–62.

4512. WICIŃSKI Stanisław: 70 lat w służbie św. Huberta. Historia Koła Łowieckiego Nr 4 „Boruta” w Łęczycy 1946–2016. Łęczycy 2016 Koło Łowieckie Nr 4 „Boruta” 8° ss. 220, il.

4513. WIELKOMIEJSCY inwestorzy, mecenas i filantropi. Kurorty w Europie Środkowej od XIX do XXI wieku. Pod red. Magdaleny Mosionek-Schweda, Małgorzaty Buchholz-Todoroskiej. Gdańsk 2016 Wydaw. Uniw. Gdańskiego 8° ss. 145, il., streszcz. ang.

Materiały z konferencji, Sopot, 16–17 X 2014 r.

Z treści: Buchholz-Todoroska M.: Bałtyckie plażowanie. Kąpieliska morskie Europy Północnej od XVIII do XX wieku s. 11–21; Gibbs Justyna: Sopot, jego goście i mieszkańcy od XIX do początku XX wieku na przykładzie przedsiębiorcy Johanna Ieka [1840–1908] s. 22–30; Chodyński Antoni Romuald: W góry i nad morze. Zawsze modne podróże do kurortów w XIX i XX wieku s. 31–48; Berc Lidia: Baden – uzdrowisko wiedeńskiego dworu i jego polskie akcenty s. 49–65; Salm Jan: Kąpieliska wschodniopruskiego interioru. Wstęp do badań podstawowych s. 66–78; Stegner Tadeusz: Miejsce kurortów w europejskiej i polskiej dziesiętnastowiecznej rzeczywistości s. 79–94; Kempa Jarosław: Uwarunkowania rozwoju Sopotu w kontekście dziedzictwa okresów poprzednich s. 97–102; Kiwak Władysław: Sylwetka Edwarda Herbsta [zm. 1921] i jego działalność ekonomiczno-społeczna na tle myśli ekonomicznej dwudziestolecia międzywojennego s. 139–145.

4514. WIELKOPOLSKA Policja. 95 lat. Red. nauk. Rafał Batkowski. Poznań 2014.

Rec.: Sychała Wojciech, *Przegląd Policyjny*. R. 26: 2016 nr 1 s. 199–202.

4515. WIERUSZEWSKA Maria: Polska a europejski model wsi. Od Władysława Grabskiego do strategii „Europa 2020”. *Zeszyty Wiejskie*. Z. 21: 2015 s. 25–42, streszcz. ang.

4516. WIERZBICKI Remigiusz: Kołowe środki transportu kopalnianego. Zarys problematyki. *Studia i Materiały do Dziejów Żup Solnych w Polsce*. T. 31: 2016 s. 209–228, streszcz. ang.

XVI–XX w.

4517. WIEWIÓRKA Janusz, Charkot Józef: Zagrożenie metanowe w kopalni wielickiej. *Studia i Materiały do Dziejów Żup Solnych w Polsce*. T. 30: 2015 s. 109–127, streszcz. ang.

XVI–XX w.

4518. WITEK Józef: 90 lat Ochotniczej Straży Pożarnej w Rzemieniu. Mielec–Rzemień 2016 ZP Zdzisława Gajek; na zlec. Zarządu Ochotniczej Straży Pożarnej 8° ss. 279, nlb. 1, il.

4519. WOŹNIAK Mieczysław A[rkadiusz]: Działalność Kaliskiego Oddziału Stowarzyszenia Polaków Poszkodowanych przez III Rzeszę (1987–2014). *Rocznik Kaliski*. T. 42: 2016 s. 127–146.

4520. WRODARCZYK Marek: M/S Radzionków. Historia statku i ludzi. Radzionków 2016 Urząd M. 8° ss. 109, nlb. 2, il.

Lata 1964–2007.

4521. WSZOŁEK Piotr: Służbowo i prywatnie. Znani i nieznanymi goście w bocheńskiej żupie solnej (do 1995 r.). *Studia i Materiały do Dziejów Żup Solnych w Polsce*. T. 31: 2016 s. 291–335, streszcz. ang.

Od średniowiecza.

4522. WYDMUCH Henryk Stanisław: Powstanie i działalność Stowarzyszenia Naukowo-Technicznego Inżynierów i Techników Przemysłu Spożywczego na Ziemi Częstochowskiej. *Almanach Częstochowy*. [T. 29:] 2016 s. 147–153.

Lata 1946–2015.

4523. WYRZYKOWSKA Barbara: Historia Zakładów Farmaceutycznych w Kutnie. *Kutnowskie Zeszyty Regionalne*. T. 20: 2016 s. 91–124.

Lata 1935–2015.

4524. ZACHER Elżbieta, Piksa Zbigniew: 190 lat KWK Wieczorek. Ciekawostki, refleksje, wspomnienia. Katowice 2016 Agencja Reklamowa Borgis 8° ss. 109, il.

Tyt. okł.: 1826 Morgenroth – 190 lat – Wieczorek 2016. W Katowicach.

4525. ZAJĄC Krzysztof: Dzieje szpitala powiatowego i służby zdrowia w Koźenicach. Koźenice 2016 Tow. Miłośn. Ziemi Koźenickiej 8° ss. 208, il.

Lata 1916–2016.

4526. ZARYCHTA-WÓJCICKA Agnieszka: Rzemiosło w Przysusze. Cech ślusarski. Radom 2016 Muzeum Wsi Radomskiej 8° ss. 47, nlb. 1, il.

XVIII–XX w.

4527. ZAWSZE na straży. OSP w Krajen-ce 1889–2014. Pod red. Edmunda Wojskiego. Piła 2014 „Media” Edmund Wojski 8° ss. 143, nlb. 1, tabl. 32, il.

4528. ZDROJEWSKA-NOWAK Marta: Produkty lecznicze i wyroby medyczne reklamowane na łamach „Gazety Toruńskiej” (1867–1921). Wybrane przykłady. *Rocznik Toruński*. [T.] 43: 2016 s. 205–224.

4529. ZIEMIANIE Mazowska. [T.] 1: Aktywność kulturalno-oświatowa mazowieckich ziemian w XIX i XX wieku. Red. t. Bogumiła Umińska. Ciechanów 2007 Muzeum Szlachty Mazowieckiej 8° ss. 396, tabl. 6, il., streszcz. ang. Muzeum Szlachty Mazowieckiej w Ciechanowie.

Materiały z konferencji naukowej z cyklu: Ziemianie Mazowska, Golczyzna, 20 VI 2007 r.

Treść: Epsztejn Tadeusz: Ziemianstwo w historiografii polskiej po 1989 r. Próba charakterystyki s. 9–12; Pszczółkowski Adam A.: Od drobnego rycerstwa do zaangażowanego ziemianstwa. Trzy fazy rozwoju krza bogdańskiego rodu Rykowski na tle lokalnego środowiska kulturowego s. 23–40; Kociszewski Aleksander: Rola szlachty w narodzinach społeczności miejskiej po Powstaniu Styczniowym s. 41–48; Włodek Jan Marian: Włodekowie z Niestumia w pow. ciechanowski s. 49–87; Łoś Piotr Szymon: Ziemianie i społecznicy. Z dziejów rodziny Górskich herbu Boża Wola z Woli Pękoszewskiej s. 89–107; Taborski Leszek: Ziemianstwo ziemi łomżyńskiej jako „warstwa oświecona” i jej udział w życiu kulturalno-oświatowym s. 109–119; Stogowska Anna: Dwór Gustawa Zielińskiego w Skępem – ośrodek intelektualno-kulturalny s. 121–133; Mysiakowski Mariusz Marek: Ustawieni do Boga i ludzi – postawy patriotyczne i obywatelskie rodziny Bojanowskich w XIX i XX w. s. 135–159; Kostrzewska Ewelina: Maria z Jodko-Narkiewiczów Karczewskich. Szkic do portretu ziemianki aktywnej s. 161–175; Marut Ryszard: Śladami Kosińskich: Kępczewo, Lipowiec, Kowalewko s. 177–229; Kaszubowski Piotr: Działalność społeczno-oświatowa rodziny Chełchowskich z Chojnowa na przełomie XIX i XX w. s. 231–238; Polak Wioletta: Tadeusz Rudowski z Rumoki w pow. mławskim s. 239–254; Rogalska Katarzyna: Rodzina Szemplińskich z Worowic w pow. plockim s. 255–277; Umińska B.: Z działalności kulturalno-oświatowej mazowieckich

ziemian na przełomie XIX i XX w. s. 279–297; Pełka Jerzy: Działalność społeczna ziemianstwa mazowieckiego na przykładzie Zygmunta Chorońskiego s. 299–314; Żabińska Irena: Działalność ziemian województwa warszawskiego na rzecz społeczności wiejskiej w okresie międzywojennym s. 315–334.

4530. ZIEMIANIE Mazowska. [T.] 2: Społeczna duchowa i materialna mazowieckich ziemian XVIII–XX wieku. Red. t. Bogumiła Umińska. Ciechanów 2011 Muzeum Szlachty Mazowieckiej 8° ss. 415, il., streszcz. ang. Muzeum Szlachty Mazowieckiej w Ciechanowie.

Materiały drugiej konferencji z cyklu: Ziemianie Mazowska zorg. przez MSM w 2009 r.

Treść: Żebrowski Tadeusz: Łagunowie herbu Grzymała z odmianą. Początki rodziny i niektóre jej gałęzie w XV–XIX w. s. 11–18; Pszczółkowski Adam A.: O burgrabim plockim i pięknej Barbarze, czyli wokół „prehistorii” Bojanowskich s. 19–50; Leśniewska J[ózefa] Ewa: Testamenty Kaspra na Suffczyźnie Suffczyńskiego kasztelana sochaczewskiego i jego brata Piotra Suffczyńskiego generała majora wojsk Wielkiego Księstwa Litewskiego s. 51–77; Taborski Leszek: Ślady kultury materialnej ziemianstwa łomżyńskiego s. 79–90; Rola-Stężycki Andrzej Zygmunt: Ziemianstwo Południowego Mazowska w odniesieniu do Grójeckiego s. 91–103; Bielasta Barbara: Cyprysińscy z Szulmierza s. 105–124; Kita Jarosław: Płocka prasa rządowa z czasów Księstwa Warszawskiego i Królestwa Kongresowego, jako źródło do badań nad kulturą materialną i duchową mazowieckiego ziemianstwa s. 125–135; Kucharczyk Bożenna: Józef Solecki z Pękowa w pow. pułtuskim – ziemianin z wyboru s. 137–141; Jakubczak Sławomir: Nie tylko pałace i dwory. Kościoły i cmentarze ziemi pułtuskiej polem aktywności budowlanej miejscowych rodzin ziemiankich w okresie do 1939 r. s. 143–169; Umińska B.: Władysław Dębski (1829–1899) herbu Prawdź – właściciel ziemski z Krzywonosi w pow. mławskim – zapomniany korespondent prasowy s. 171–194; Kochanowicz Roman: Ludwik Józef Adam Krasieński (1833–1895) – życie i działalność s. 195–207; Epsztejn Tadeusz: Kołaczkowski z Zaskowa s. 209–219; Kotowicz-Boroway Irena: Wpływ etosu szlacheckiego na mentalność drobnej szlachty mazowieckiej s. 221–230; Kostrzewska Ewelina: Heleny Mniskówny – pani z dworów na Podlasiu i Mazowszu – obrazy ziemianstwa. Przeszłość w konwencji romansu s. 231–250; Gosk Marta: Echa hiszpańskie w życiu i twórczości Wincentego Lutosławskiego oraz jego rodziny s. 251–266; Kłoczowski Jerzy: Mieczysław Dębski z Rycie (1881–1950) i jego wspomnienia s. 267–277; Przeniosło Marek: Straty i zniszczenia w majątkach mazowieckich ziemian w latach I wojny światowej s. 279–305; Stogowska Anna Maria: Znakomity historyk polski prof. Władysław Smoleński (1851–1926) z Grabienic Małych s. 307–324; Piekarski Tomasz: Działalność polityczna i dorobek intelektualny Tadeusza Świeckiego s. 325–340; Żabińska Irena: Dwór ziemiański w woj. warszawskim w I poł. XX stulecia s. 341–360; Mysiakowski Mariusz Marek: Ziemianstwa bojanowskie – jego kult polskości i zaciepie społecznikowskie s. 361–373; Łoś Piotr Szymon: Wojna i okupacja 1939–1945 we wspomnieniach ziemian z terenu Mazowska s. 375–400.

4531. ZIEMIANIE Mazowska. [T.] 3: Działalność społeczno-gospodarcza mazowieckich ziemian w okresie od XVIII do XX wieku. Red. t. Bogumiła Umińska. Ciechanów 2014 Muzeum Szlachty Mazowieckiej 8° ss. 223, il., streszcz. ang. Muzeum Szlachty Mazowieckiej w Ciechanowie.

Materiały trzeciej konferencji z cyklu: Ziemianie Mazowska zorg. przez MSM w Ciechanowie.

Treść: Pszczółkowski Adam A.: Miasteczka szlacheckie w ziemi ciechanowskiej s. 11–56; Kita Jarosław: Wzorcowe majątki ziemskie na Mazowszu w okresie międzypowstaniowym XIX w. s. 57–67; Łoś Piotr Szymon: Między tradycją a kapitalizmem. Ziemiaństwo Mazowsza w gospodarce 1863–1945 s. 69–92; Przeniosła Małgorzata: Mazowiecy ziemianie w radach opiekuńczych 1915–1921 s. 93–111; Piekarski Tomasz: Funkcjonowanie i wytwórczość majątków ziemiańskich na Mazowszu Płockim w okresie międzywojennym s. 113–130; Mysiakowski Mariusz Marek: Towarzystwo czy Cepelia. Początki przemysłu ludowego w Królestwie Polskim (1907–1914) s. 131–136; Stogowska Anna Maria: Krzewienie kultury rolnej w działalności społecznej ziemian z Nagórek Dobrskich – Marii i Władysława Płoskich s. 137–161; Kostrzewska Ewelina Maria: Czarodziejki znacznych czynów. Działalność społeczna i gospodarza ziemianek z Mazowsza na początku XX w. s. 163–178; Sitkiewicz Damian: Spory Karola i Stanisława hrabiów Jezierskich z mieszczanami Mińska. Funkcjonowanie miast prywatnych w Królestwie Polskim w pierwszej połowie XIX w. s. 179–194; Umińska B.: Prof. Stanisław Chaniewski – naukowiec, społecznik i rolnik z Mazowsza s. 195–204; Kaszubowski Piotr: Stanisław Żórawski (1882–1940) z Obrębca w pow. przasnyskim – portret ziemianina s. 205–210.

4532. ZIEMIANIE Mazowsza. [T.] 4: Ziemiaństwo mazowieckie wobec obronności Ojczyzny. Od konfederacji barskiej po II wojnę światową. Red. nauk. Jarosław Kita, Bogumiła Umińska. Ciechanów–Łódź 2015 Muzeum Szlachty Mazowieckiej; Inst. Historii Uniw. Łódzkiego 8° ss. 303, il., streszcz. ang. Muzeum Szlachty Mazowieckiej w Ciechanowie.

Materiały z konferencji: Ziemiaństwo Mazowsza IV, Ciechanów, 5 IX 2015 r.

Treść: Sikorski Andrzej: Rodzina Wessłów w konfederacji barskiej s. 11–23; Kita J.: Ziemiaństwo z Mazowsza wobec wybuchu powstania listopadowego s. 25–35; Epsztejn Tadeusz: Między Wołyniem a Mazowszem. Tułaczka Adolfa Dunin-Borkowskiego – powstanie 1863 r. s. 37–42; Szczepański Janusz: Ziemiaństwo polskie w okresie inwazji bolszewickiej 1920 r. s. 43–59; Stogowska Anna Maria: Zieliński herbu Świnka z Mazowsza – obrońcy ojczyzny s. 61–72; Roguski Mirosław Zygmunt: Udział szlachty – ziemian liwskich w powstaniu kościuszkowskim i listopadowym s. 73–92; Umińska B.: Seweryn i Bruno Ciemnięscy – właściciele Gołotczyzny k. Ciechanowa wśród ziemian zasłużonych dla Powstania Styczniowego na północnym Mazowszu s. 93–105; Rola-Stężycki Andrzej Zygmunt: Ziemiaństwo z Wilczogóry pod Grójcem i kilku wsi okolicznych w drodze do odbudowy Polski niepodległej s. 107–121; Jakubczak Sławomir: Krasińskich z Zegrza stawianie nie tylko w wojennej ojczyźnie potrzebie w XVIII i XIX w. s. 123–136; Wróblewski Rafał: Wincenty Krasiński u boku Cesarza Francuzów Napoleona I Bonaparte (1807–1814) s. 137–146; Grabowska Teresa Maria z Marchwickich: Marchwicy z Brzeźna Wielkiego koło Ostrołęki w powstaniu styczniowym s. 147–152; Noiński Emil: Bronisław Ryx (1837–1914) – ziemianin, działacz niepodległościowy i społeczny s. 153–163; Kaszubowski Piotr: Ziemiaństwo powiatu przasnyskiego wobec powstania styczniowego s. 165–170; Kostrzewska Ewelina Maria: Hafty, modlitwy, sztandary. Ziemiański Mazowsza wobec niepodległości ojczyzny w latach rewolucji 1905–1907 s. 171–183; Mysiakowski Mariusz Marek: Centralny Komitet Obywatelski Królestwa Polskiego na pow. ciechanowski (1914–1915) s. 185–208; Mrugałska-Banaszak Magdalena: Seweryna Goszczycka – sanitariuszka z Ochotniczej Legii Kobiet s. 209–229; Sitkiewicz Damian: Ziemiaństwo Mazowsza Północnego, Płockiego i Kujaw w okresie wojny polsko-bolszewickiej 1920 r. w świetle „Kurierki Płockiego” s. 231–242; Piotrowicz Dariusz: Ziemiaństwo Mazowsza

Północnego wobec wojny polsko-rosyjskiej 1920 r. s. 243–258; Piekarski Tomasz: Ziemiaństwo płockie wobec problemów obronności Polski w okresie międzywojennym s. 259–266; Załączny Jolanta: Maurycy Potocki z Jabłonnym wobec rzeczywistości wojennej 1939–19145 s. 267–278.

Rec.: Klemba Urszula, *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 16: 2016 s. 242–245.

4533. ZUBKOWICZ Rafał: Z dziejów lasów nadbużańskich. Nadleśnictwo Sarnaki. Sarnaki 2016 Nadleśnictwo Sarnaki 8° ss. 352, il. XVIII–XXI w.

4534. ZWIĄZEK Tomasz: Kształtowanie sieci młynów wodnych na przykładzie powiatu konińskiego (ok. 1300–1550). *Studia Geohistorica*. Nr 2: 2014 s. 118–142, streszcz. ang.

4535. ZWIERZ Maria: Tradycje wystawienicze we Wrocławiu w latach 1818–1948. Architektura i rozplanowanie terenu wystaw. Wrocław 2016 Muzeum Architektury 4° ss. 367, il., streszcz. ang., niem.

Rec.: Sachs Rainer, *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 71: 2016 nr 2 s. 164–167.

4536. ŻYCIE codzienne w antycznej i średniowiecznej Europie. Wybrane zagadnienia. Red. Arleta Żuchowska, Krzysztof Bałękowski. Lublin 2016 Wydaw. Nauk. Tygiel 8° ss. 224, il., mapy.

Z treści: Rakoczy Małgorzata: Organizacja wytwórczości tokarskiej w średniowiecznym Wrocławiu. Stan i perspektywy badań s. 53–70; Łukomiak Karol: Sceny prac polowych na marginalnych iluminacjach „Romansu o Aleksandrze” (ca. 1340) w świetle źródeł archeologicznych z terenu ziem polskich s. 109–123; Knyzewski Marceł: Siedziby niższych urzędników krzyżackich i ich funkcje w świetle historiografii s. 124–152; Stopczyk Anna: Symbole statusu czy atrybuty przyszłego wojownika? Elementy uzbrojenia w grobach dziecięcych kultury przeworskiej s. 153–164; Morawska Karolina: Uxor eum odio habuit et ab eo recessit – relacje rodzinne w obliczu choroby i śmierci na podstawie „Legendy świętej Jadwigi” s. 165–181; Lorenc Jakub: Zasięg kontaktów mieszkańców małego miasta a ich horyzont geograficzny. Przykład Szadka w XV wieku s. 182–204.

c) Zagadnienia prawno-ustrojowe

Zob. poz. 3128, 4350, 4471, 4773, 4773, 5265, 5385, 5656, 6254, 6411, 6493, 6567, 6639, 6832, 6927, 7023, 7027, 7088, 7095, 7098, 7168, 7359, 7452–7455, 7521, 7523, 7524, 7566, 7582, 7584, 7648, 7649, 7671, 7684, 7686, 7692, 7777, 7781, 7848, 7874, 7880, 8092, 8146, 8220, 8232, 8235, 8332, 8388, 8413–8417, 8466, 8468, 8494, 8564, 8614, 8691, 8693, 8800, 8836, 8840, 9111, 9183, 9244, 9483, 10384, 10812, 11287, 11290, 11292, 11379, 11424.

4537. ADAMUS Jan: Polska tradycja prawna. Próba rozważań milleniovych. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 12: 2009 s. 11–42.

4538. BEDNARSKA Patrycja: Poglądy księcia Adama Jerzego Czartoryskiego na sądownictwo angielskie. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 19: 2016 s. 163–178, streszcz. ang. s. 412.

4539. BIAŁUŃSKI Grzegorz: „Gerichte und Gerechtigkeit, auch andere gute Policey und Ordnung”. *Studia z dziejów prawa i ustroju na ziemiach pruskich*. Barczewo–Olsztyn 2016 Pracownia Wydawnictw Nauk.; Tow. Nauk. Pruthenia 8° ss. 160, streszcz. niem. (Monumenta Literaria Prussiae. Seria C, Monografie; nr 6).

XIII–XVI w.

4540. BIEDA Justyna, Rydz-Sybilak Katarzyna, Wiśniewska-Józwiak Dorota: Kształtowanie się instytucji odpowiedzialności posiłkowej na ziemiach polskich w prawie karnym skarbowym do 1936 r. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 15: 2012 s. 125–144, streszcz. ang., niem. s. 253.

Od poł. XIX w.

4541. BUJKIEWICZ Zbigniew: Żagański samorząd na przestrzeni wieków. *Zeszyty Żagańskie*. Nr 8: 2013 s. 7–14.

XIII–XX w.

4542. CHMIELEWSKA Dorota: Wybrane problemy z działalności zarządu miasta Noworadomska 1917–1919. *Prace Naukowe Akademii im. J. Długosza*. Zesz. Hist. T. 15: 2016 s. 267–279, streszcz. ang.

4543. CONVENTA et Parlamenta. *Studia i szkice z dziejów parlamentaryzmu*. Pod red. Tomasza Matuszaka. Piotrków Trybunalski 2015 AP 8° ss. 171, il., streszcz. ang., ros. AP w Piotrkowie Trybunalskim.

Z treści: Mierzwia Edward A.: Pierwszy Sejm walny 1493 r. w Piotrkowie – kilka wątpliwości s. 11–19; Kozyrski Robert: Sejmiki szlacheckie a problematyka wyznaniowa w latach 1648–1772. Próba generalizacji zagadnień na podstawie akt województwa ruskiego s. 21–39; Hubka Maciej: Problematyka wojskowa na sejmach piotrkowskich s. 41–51; Głuszak Marcin: Protokoły Rady Nieustającej z lat 1775–1788 w zosobach archiwalnych AGAD. Rodzaje i charakterystyka s. 53–74; Bucholc-Srogosz Katarzyna: Senat w okresie Sejmu Wielkiego. Stan badań s. 75–89; Matuszak T.: Świadczenia funkcjonowania parlamentu polskiego doby staropolskiej w zosobach Archiwum Państwowego w Piotrkowie Trybunalskim s. 91–109; Florczak Ilona: Źródła do dziejów parlamentaryzmu w Archiwum rodziny Bartoszewiczów s. 111–123.

4544. DĘBSKI Sławomir Stanisław: Samorząd terytorialny w Polsce. Tradycja a współczesne przemiany polityczne. Local government in Poland. Tradition and contemporary political changes. Stargard Gdański 2016 Pomorska Szkoła Wyższa 8° ss. 309, il.

XX–XXI w.

4545. DYMURA Mariusz, Kruk Fabian, Wyrobek Maksymilian: ...Nawet z narażeniem życia. Zarys dziejów organów ścigania na ziemi bocheńskiej od średniowiecza po współczesność. Bochnia 2016 Komenda Pow. Policji 8° ss. 176, il.

4546. DZIADZIO Andrzej: Orzecznictwo austriackiego Trybunału Państwa w ocenie polskiej nauki prawa (XIX/XX w.). *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 10: 2007 s. 215–228.

4547. DZIEJE biurokracji. T. 6. Red. Tajana Bykova, Artur Górak, Grzegorz Smyk. Lublin–Radzyń Podlaski 2016 ToNiK „Libra” 8° ss. 878, il., streszcz. ang., pol., ros.

Materiały z VI Międzynarodowego Sympozjum Dziejów Biurokracji, Kazimierz Dolny, 26–27 IX 2015 r.

Z treści: Kulecka Alicja: Uczony i urzędnik – Fryderyk Skarbek [1792–1866] w świetle własnych wspomnień i wybranych publikacji s. 189–204; Dymmel Anna: Biurokraci i książki. Lektury urzędników w Królestwie Polskim w pierwszej połowie XIX wieku s. 205–217; Wolnicki Paweł: Administracyjno-prawne uwarunkowania funkcjonowania kasy miejskiej w Królestwie Polskim s. 233–243; Machut-Kowalczyk Joanna: Naczelnik Powiatu jako adresat raportów na podstawie praktyki piotrkowskiej do 1866 roku s. 245–260; Osiecka Małgorzata: System kancelaryjny komisji rządowych Królestwa Polskiego (1815–1867) s. 283–294; Kamińska Paulina: Obwieszczenie administracyjne o rzeczach znalezionych lub odebranych w świetle praktyki w Królestwie Polskim w latach 1816–1830 s. 295–306; Cichoń Paweł: Centralne władze administracyjne Rzeczypospolitej Krakowskiej (1815–1846) s. 307–319; Kruszewski Tomasz: Medyczne i administracyjne zadania służby zdrowia w prowincjonalnych zakładach leczenia psychiatrycznego na Śląsku w XIX i pierwszej połowie XX wieku s. 333–348; Zukowski Przemysław Marcin: Od profesora do urzędnika. Sekretarze Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie w drugiej połowie XIX wieku i w początkach XX wieku s. 349–363; Nowak Mariusz: Koncepcja polonizacji administracji Królestwa Polskiego w poglądach lidera obozu ugody Aleksandra Wielopolskiego (w świetle memoriałów politycznych z lat 1861–1862) s. 373–383; Matwiejew Giennadij Filipowicz, Kozłowski Jan: Projekt reorganizacji magistratu Warszawy z 1869 roku s. 385–393; Korybut-Marciniak Maria: Karriere urzędnicze mieszkających ziem litewsko-białoruskich w aparacie administracyjnym Cesarstwa Rosyjskiego w XIX wieku (wybrane przykłady) s. 395–409; Legieć Jacek: Dyskusja na temat utworzenia ziemstw w Kraju Południowo-Zachodnim w końcu XIX wieku s. 421–436; Wiech Stanisław: Uwagi na temat funkcjonowania Kancelarii Warszawskiego Generała-Gubernatora u schyłku XIX i na początku XX wieku s. 437–452; Smyk G.: „Urzędy mieszane” jako organy rozstrzygające spory administracyjne w Królestwie Polskim po powstaniu styczniowym s. 453–473; Górak A.: Zasady prowadzenia spraw w kancelarii Starszego Inspektora Fabrycznego guberni warszawskiej s. 493–503; Fermus-Bobowiec Anna: Quasi biurokratyczny aparat zarządu towarzystw kredytowych miejskich w Królestwie Polskim, na przykładzie Towarzystwa Kredytowego miasta Lublina s. 505–516; Szewczak-Daniel Mariola: Organizacja i zasady funkcjonowania zarządu miasta Lublina (1915–1918) s. 545–554; Szumilo Mirosław: Egzekutywa Komitetu Wojewódzkiego PPR w Lublinie (1944–1948) s. 625–638; Mataniak Mateusz: Urząd Wojewódzki w Krakowie w początkach powojennej działalności (styczeń–grudzień 1945 roku). Organizacja, kompetencje, personalia s. 639–676; Nowakowski Michał: Sądy administracyjne europejskich państw

socjalistycznych po II wojnie światowej (1944/45–1952) s. 677–692; Czarnota Tomasz: Protokołowanie i protokołanci w Komitetach Powiatowych PZPR województwa lubelskiego do 1954 roku s. 693–709; Magier Dariusz: Czynniki finansowy funkcjonowania organizacji partii komunistycznej w województwie białkopodlaskim w latach 1975–1989 s. 711–721; Krzymkowski Marek: Urlopy funkcjonariuszy państwowej służby cywilnej w II Rzeczypospolitej s. 723–731; Matuszak Tomasz: Kancelaria wojskowa II Rzeczypospolitej – dziedzictwo zaborów a nowoczesne zarządzanie dokumentacją s. 733–747; Przygodzki Jacek: Komisje dla usprawnienia administracji w Polsce w okresie międzywojennym s. 749–758; Romanowski Piotr: Kancelaria centrali Ministerstwa Spraw Zagranicznych – organizacja, podział zadań, personel w latach 1918–1939 s. 759–780; Dąbrowski Adam Grzegorz: Kwestie kancelaryjne i archiwalne we wspomnieniach ministra spraw wewnętrznych Sławoja Felicjana Składkowskiego s. 781–788; Chudzik Wojciech: Centralny Okręg Przemysłowy (1937–1939) – ludzie, urzędy, instytucje i system administracyjny s. 789–796; Ciechanowski Hadrian: Wpływ pruskich ksiąg gruntowych na powstanie elektronicznych ksiąg wieczystych w Polsce s. 825–832.
T. 1. 2002.

4548. FEDORSZCZAK Tomasz: Eliminacyjny zbieg przepisów w polskim prawie karnym. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 12: 2009 s. 277–285.

XX w.

4549. GAŹDZICKI Maciej, Orzeł Tobiasz, Sawina Adam: Historia administracji terytorialnej w Dolinie Górnej Raby. *Almanach Nowotarski*. Nr 20: 2016 s. 149–166.

Od XVI w.

4550. GLIŚCIŃSKI Konrad: Wszystkie prawa zastrzeżone. Historia sporów o autorskie prawa majątkowe, 1469–1928. Wyd. 2. Warszawa 2016 Fund. Nowoczesna Polska 8° ss. 494, nlb. 4, il.

Wyd. 1 w wersji elektronicznej pt.: Dyskursy prawa autorskiego – krótka historia, 2015.

4551. [GORDZIEJEW Jerzy] Gardzeeŭ Ūry: Zaŭvagi nakont vyučennâ gistoryi samakiravannâ na belaruskîh zemlâh. *Belaruskî Gîstaryčny Aglâd*. T. 23: 2016 ss. 1/2 s. 217–237.

Dzieje samorządu, XIV–XIX w.

4552. HALINOWSKA Marta: Kształtowanie się samorządu miasta Zamościa u progu II Rzeczypospolitej. *Rocznik Lubelski*. T. 42: 2016 s. 67–79, streszcz. ang.

W okresie listopad 1916–1925 r.

4553. HEBDA Jan: Z sołtysem i wójtem przez wieki. Opowieść o dziejach urzędu sołtysa i wójta w Polsce. Tarnów–Warszawa 2016 MHPRL 8° ss. 667, tabl. 6, il. MHPRL.

4554. [HROCH Miroslav] Groh Míraslaŭ: Nacyâ âk sapraŭdy eŭrapejskî fenomen. *Bela-*

ruskî Gîstaryčny Aglâd. T. 22: 2015 ss. 1/2 s. 229–243, streszcz. niem.

4555. JACKOWSKA Kinga: Przepisy Landrechtu Pruskiego z 1794 r. dotyczącyce pogwałcenia moralności i zdrowia publicznego oraz nierządu. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 10: 2007 s. 159–182.

4556. JASTRZĘBSKI Robert: Geneza i znaczenie klauzuli „rebus sic stantibus” w polskim prawie prywatnym. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 13: 2010 s. 155–166.

XX w.

4557. KAMIŃSKI Karol: Mały ruch graniczny – zarys historyczny na przykładzie polsko-niemieckim. *Rocznik Polsko-Niemiecki*. Nr 24: 2016 z. 1 s. 58–77, streszcz. ang.

Lata 1924–2004.

4558. KŁOS Michał: Wspólność majątku spadkowego od Kodeksu Napoleona do Kodeksu cywilnego. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 17: 2014 s. 75–87, streszcz. ang. s. 341, niem. s. 355–356, ros. s. 369–370.

4559. KOBIETY w policji. 90 lat kobiet w Policji 1925–2015. Red. nauk. Kornela Oblińska, Iwona Klonowska. Warszawa 2015 Gabinet Komendanta Gł. Policji 4° ss. 184.

Materiały z międzynarod. konferencji, Warszawa, 23–26 VII 2015 r.

Z treści: Konopczyński Marek: Przedmowa s. 11–12; Państwa-Wojciechowska Beata, Piotrowski Andrzej, Och Jarosław: Czy policjanci potrzebują wsparcia przełożonych? s. 15–26; Misiuk Andrzej: Godne naśladowania s. 27–32; Gruza Ewa: Quo vadis, policjantko? s. 33–38; Platek Monika: Policjantki a przeżyci s. 39–48; Doroszkiewicz Irena: Przywództwo – sztuka kształtowania siebie i innych s. 49–53; Bukowiecka Danuta: Diagnostowanie kompetencji psychomotorycznych kobiet zatrudnionych w służbach odpowiedzialnych za bezpieczeństwo – na przykładzie Policji s. 54–64; Gołębiowska Irmina: Kobiety w służbie z perspektywy międzywojennej. Przegląd wybranych rozwiązań ułatwiających godzenie kariery zawodowej i życia rodzinnego s. 65–69; Osowska-Rembecka Anna: Działalność prokubieca w służbach mundurowych s. 70–79; Mikos Sylwia: Rozwój zawodowy kobiet w służbie cywilnej w Policji s. 80–90; Kordaczuk-Wąs Marzena: Udział kobiet w policyjnych misjach pokojowych s. 91–100; Filipowiak Paulina: Europol lubi kobiety s. 101–114; Bekulard Beata: Wizerunek kobiet polskiej Policji w mediach wewnętrznych i zewnętrznych s. 115–124; Obrady w Sali Kolumnowej s. 177–178; Komisarz Stanisława Filipina Paleolog [1892–1968]: szefowa policji kobiecej w PP s. 179–180; Na szczybie: Kadra kierownicza s. 181–183.

4560. KOCAJ Olga, Lubiński Piotr: Materialnoprawne podstawy pociągania do odpowiedzialności karnej sprawców przestępstw wojennych, przeciwko pokojowi i ludzkości, popełnianych w latach 1939–1945 – refleksje po 70 latach rozliczeń. *Annales Universitatis*

Paedagogicae Cracoviensis. Folia 199: *Studia de Securitate et Educatione Civili*. [T.] 5: 2015 s. 69–85, streszcz. ang.

4561. KOREDCZUK Józef: Legalna teoria dowodowa i jej wpływ na rozwój inkwizycyjnego procesu karnego. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 12: 2009 s. 85–92.

4562. KOREJWO Mariusz [Tomasz]: Ewidencja ludności i dowody osobiste. Akta spraw: formy, postaci, podstawy prawne (1928–1990). *Archeion*. T. 117: 2016 s. 189–214, streszcz. ang., fr., ros.

4563. KRÓL Mateusz, Schmidt Michał: Krakowskie „libri iuris civilis” z lat 1392–1800 na tle zachowanych rejestrów przyjęć do prawa miejskiego w Polsce i wybranych ośrodkach europejskich. *Krakowski Rocznik Archiwalny*. T. 21: 2015 [dr.:] 2016 s. 19–52, streszcz. ang.

4564. KUBICKI Tomasz: Źródła prawa hipotecznego na ziemiach polskich w okresie zaborów 1772–1918. Cz. 1: Okres do połowy XIX wieku. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 10: 2007 s. 183–193.

4565. KUJAWSKO-POMORSKA Izba Adwokacka w Toruniu (1976–2016). Historia i wspomnienia. Zespół red. Mateusz R. Chudziak [i in.]. Toruń 2016 Machina Druku 8° ss. 83, il.

Treść: Chudziak M. R.: Najnowsze dzieje kujawsko-pomorskiej adwokatury (1976–2016) s. 7–39; Indan-Pykno Maciej: Dziekani Okręgowej Rady Adwokackiej w Toruniu s. 39–42; Wspomnienia mistrzów s. 43–65; Album s. 66–72; Listy adwokatów a.d. 1976 i 2016 s. 73–78; Lista aplikantów adwokackich a.d. 2016 s. 79–80.

4566. KULESZA Władysław T.: Państwo w myśli politycznej i ustrojowo-prawnej Wacława Makowskiego [1880–1942]. Warszawa 2014.

Rec.: Wąsowicz Marek, *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 68: 2016 z. 1 s. 316–320.

4567. KUPISZ Dariusz, Piątkowski Sebastian: Od rajców do radnych. Samorząd Radomia na przestrzeni wieków. Radom 2016 Rada Miejska; Łaźnia Radomski Klub Środowisk Twórczych i Galeria; AP 4° ss. 231, nlb. 1, il., mapa.

XIV–XXI w.

4568. KURZĘPA Bolesław: Granica państwowa Rzeczypospolitej Polskiej i jej ochrona w świetle regulacji prawnoadministracyjnych. Rzeszów 2016 Oficyna Wydawnicza Politech. Rzeszowskiej 8° ss. 300, nlb. 6, streszcz. ang., niem.

XX w.

4569. MACHUT-KOWALCZYK Joanna: Dzieje opieki na ziemiach polskich. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 13: 2010 s. 57–73.

XV–XX w.

4570. MADAJCZYK Piotr: Polskie problemy z genocydem Rafała Lemkina. *Dzieje Najnowsze*. R. 48: [nr] 1 s. 3–13, streszcz. ang.

4571. MALEC Dorota: Kilka uwag o poszukiwaniu źródeł notariatu publicznego w działalności staropolskich kancelarii sądowych. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 10: 2007 s. 147–157.

XIII–XVIII w.

4572. MARCINIAK-SIKORA Anna: Akty notarialne notariuszy warszawskich działających w czasie II wojny światowej i ich zastosowanie we współczesnym obrocie prawnym. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 18: 2015 s. 193–207, streszcz. ang. s. 336.

4573. MATERIAŁY z XIV Ogólnopolskiego Zjazdu Katedr Historii Doktryn Politycznych i Prawnych: Historia myśli politycznej i prawnej a prawo i kultura prawna, Białystok 21–24 czerwca 2015 r. Pod red. Adama Czarnoty, Filipa Cyuńczyka, Karola Kuźmicza. *Miscellanea Historico-Iuridica*. T. 15: 2016 z. 2 s. 7–357, streszcz. ang.

Z treści: Maciejewski Marek: Polscy uczeni prawnicy międzywojenni o ustroju i prawie Trzeciej Rzeszy s. 85–126; Kania Rafał: Polityka jako czynnik kształtujący prawo i kulturę prawną na przykładzie instytucji sądu pokoju w poglądach Wincentego Hipolita Gawareckiego s. 267–288; Tarkowski Mikołaj: Prawa autorskie jako element kultury prawnej. Ochrona własności literackiej, artystycznej i muzycznej w Imperium Rosyjskim w poglądach Włodzimierza Spasowicza s. 289–299; Błażejczyk Paweł: Koncepcje przynależności Wileńszczyzny i kultura dyskusji na forum obrad Sejmu Wileńskiego od 4 lutego do 1 marca 1922 r. s. 301–315; Korzeniowska-Lasota Anna, Lasota Michał: Leona Chajna poglądy na wymiar sprawiedliwości s. 317–326; Kazimierzczuk Marcin: Prawo zrzeczenia się w związkach zawodowych w aspekcie normatywnym oraz myśli politycznej w Polsce Ludowej do 1980 r. s. 327–342.

4574. MIKUŁA Maciej: Typologia aktów prawnych dla miast w dobie jagiellońskiej – przydatność funkcjonalnego podziału aktów prawnych do badań nad kierunkami polityki królewskiej. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 16: 2013 s. 41–57, streszcz. ang., niem.

4575. NA STYKU prawa karnego i prawa o wykroczeniach. Zagadnienia materialno-prawne oraz procesowe. Księga jubileuszowa

dedykowana profesorowi Markowi Bojarskiemu. T. 1. Pod red. Janusza Sawickiego i Katarzyny Łuczar. Wrocław 2016 Wydaw. Uniw. Wrocławskiego 8° ss. 540. (Acta Universitatis Wratislaviensis; no 3710).

Z treści: Sienkiewicz Zofia: Sylwetka profesora Marka Bojarskiego [ur. 1946] – człowieka nauki i Uniwersytetu Wrocławskiego s. 27–33; Wykaz osiągnięć w pracy naukowo-badawczej profesora Marka Bojarskiego s. 35–44.

Toż. T. 2 ss. 388.

Z treści: Kruszewski Tomasz: Jaksza z Kopanicy = Jaksza z Miechowa [zm. 1176]. Najbardziej znaczący potomek Świętopelka Mieszkwica s. 125–136; Maciejewski Marek: Republika Federalna Niemiec w polityce polskich komunistów do 1970 roku s. 206–219; Marszał Maciej: Faszystowskie prawo karne w polskiej myśli prawnej w Drugiej Rzeczypospolitej s. 220–229; Przygodzki Jacek: Policja Państwowa w pracach Komisji trzech z 1926 roku s. 247–253; Górna Bożena: Przyjaciele wrocławskiej biblioteki prawniczej s. 311–321; Heisig Norbert: Profesorowi Markowi Bojarskiemu Jego Magnificencji Rektorowi Uniwersytetu Wrocławskiego, zasłużonemu dla niemiecko-polskiego porozumienia, z okazji siedemdziesiątych urodzin s. 322–326; Haffmann Jan, Stypuła Diana: Die polnisch-deutsche Zusammenarbeit in der Rechtswissenschaft – am Beispiel der Universitäten Wrocław und Cottbus s. 327–335; Juzwenko Adolf: Powojenne próby restytucji Fundacji Zakładu Narodowego im. Ossolińskich s. 336–340; Koreczuk Józef: O założeniach filozoficznych poglądów naukowych Witolda Świdry [1899–1989] s. 341–348; Pidtypeczak-Majerowicz Maria: Profesor Marek Bojarski i książki s. 349–354; Suleja Teresa, Suleja Włodzimierz: Rektorzy polskiego Uniwersytetu we Wrocławiu. Szkic do portretu s. 355–369; Waltoś Stanisław: Reminiscencje wrocławskie, czyli między innymi jak nie zostałem profesorem Uniwersytetu Wrocławskiego s. 370–378.

4576. NIL nisi veritas. Księga dedykowana profesorowi Jackowi Matuszewskiemu. Pod red. Marcina Głuszaka, Doroty Wiśniewskiej-Jóźwiak. Łódź 2016 Wydaw. Uniw. Łódzkiego 8° ss. 611, tabl. 2, il.

4577. NOWAK-JAMRÓZ Edyta: Z problematyki nieskuteczności prawa – szlachecki konflikt o jazy. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 8: 2003 s. 114–123.

XV–XVI w.

4578. NOWAKOWSKI Michał: Problem konstytucyjności administracyjnego sądownictwa ubezpieczeń społecznych. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 15: 2012 s. 145–161, streszcz. ang., niem. s. 254–255.

XX w.

4579. OKNIŃSKI Witold: obrońcy sądowi w okręgu Sądu Okręgowego w Siedlcach w latach 1917–1950. *Sokołowski Rocznik Historyczny*. T. 4: 2016 s. 169–180.

4580. OLSZEWSKI Grzegorz: Ziemia Sądecka. Monografia historyczna administracji lokalnej. Nowy Sącz 2014.

Rec.: Uruszczak Waclaw, *Rocznik Sądecki*. R. 44: 2016 s. 368–377.

4581. PIERZCHALSKA-DYLEWSKA Helena: Grzegorzewice. *Palestra*. R. 61: 2016 nr 11 s. 137–139.

Dom Pracy Twórczej Adwokata w Grzegorzewicach w l. 1970–2005.

4582. PILARCZYK Piotr M[iłosz]: Polityka gospodarcza jako czynnik kształtowania rozwiązań prawnych. Wpływ na regulacje celne w polskiej skarbowości od XVIII do XX wieku. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 16: 2013 s. 73–87, streszcz. ang., niem.

4583. PŁAZA Stanisław: Rozwój staropolskiego prawa sądowego na tle tendencji europejskich. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 9: 2006 cz. 2 s. 343–367.

4584. PODGÓRSKA Magdalena: Postępowanie w sprawie granic między dobrami królewskimi a dobrami szlacheckimi w świetle prawa stanowionego do 1523 roku. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 10: 2007 s. 33–41.

4585. POKOJ Jakub: Wywłaszczenie i nacjonalizacja nieruchomości na tle reform rolnych w Polsce po 1918 roku. Studium prawnohistoryczne. Kraków 2016 Wydaw. UJ 8° ss. 179, nlb. 3.

4586. POMNIKI prawa na przestrzeni wieków. Monuments of law over the centuries. Pod red. Kacpra Górskiego, Jakuba Pokoja, Damiana Szczepaniaka, Łukasza Szymury. Kraków 2016 Księg. Akademicka 8° ss. 264, streszcz. ang., fr.

Z treści: Uruszczak Waclaw: Wydawnictwo źródłowe Starodawne Prawa Polskiego Pomniki (1856–1921) s. 11–22; Bokwa Krzysztof: Odszkodowanie oraz zadośćuczynienie w prawie austriackim i polskim. Rys historyczny i prawnoporównawczy s. 131–139; Wojas Jakub: Konflikt polsko-litewski 1918–1920 w świetle nieważności traktatów rozbiorowych Rzeczypospolitej s. 155–168; Górski K.: Debata nad ustawą wekslową z 1936 roku s. 169–187; Pokoj J.: Formy prowadzenie działalności w zakresie pośrednictwa ubezpieczeniowego na gruncie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 roku o pośrednictwie ubezpieczeniowym s. 189–202; Szczepaniak Damian: Wpływy włoskiej reformy prawa małżeńskiego z 1929 roku na projekty Zygmunta Lisowskiego i Jerzego Jaglarza s. 203–219; Doroszevska Katarzyna: Krótka rozprawa o małżeństwie, czyli o projekcie Karola Lutostańskiego słów kilka s. 221–234.

4587. PROBLEMY prawa polskiego i obcego w ujęciu historycznym, praktycznym i teoretycznym. Cz. 5. Pod red. Beaty T. Bienkowskiej, Dariusza Szafrąńskiego. Warszawa 2014 Wydaw. C. H. Beck 8° ss. XVI, 325. Wyższa Szkoła Administracji Publ. w Ostrołęce.

Cz. 1. 2008.

4588. PTAK Marian J.: Przywileje ziemskie Księstwa Oleśnickiego z lat 1475–1534. *Studia*

z *Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 12: 2009 s. 67–77.

4589. PYZIAK Michał: Rozstrzygnięcie sporów kompetencyjnych na ziemiach polskich. Od Rady Stanu Księstwa Warszawskiego do współczesności. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 13: 2010 s. 235–264.

4590. ROSA Waław: Po stronie przestępców czy służb porządkowych, czyli miejsce kata w systemie wymiaru sprawiedliwości w dawnej Polsce. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 19: 2016 s. 69–80, streszcz. ang. s. 408–409.

XII–XVIII w.

4591. RZENNO Natalia: Podstawy prawne decyzji w przedmiocie obywatelstwa polskiego. Analiza prawnoporównawcza przepisów obowiązujących od II Rzeczypospolitej do współczesności. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 19: 2016 s. 329–343, streszcz. ang. s. 417.

4592. SĄDOWNICTWO w Europie w XIX i XX wieku. Red. nauk. Ewa Leniart, Renata Świrgoń-Skok, Władysław P. Władzak. Kraków–[Brzeście] 2016 Bikstudio Krzysztof M. Szwaczka 8° ss. 227, streszcz. ang. Wydział Prawa i Administracji Uniw. Rzeszowskiego.

Z treści: Bieda Justyna: Nadzór sądowy nad wykonywaniem kary pozbawienia wolności w Królestwie Polskim w latach 1815–1867 s. 23–37; Machut-Kowalczyk Joanna: Problemy z ustalaniem właściwości wydziału policji prostej sądu pokoju w Królestwie Polskim na przykładzie Zgierza i Łodzi w latach 1851–1870 s. 39–54; Maciejewski Tadeusz: Sąd Krajowy (Landgericht) Wersalskiego Wolnego Miasta Gdańska (1920–1939) na tle porównawczym s. 55–64; Orzechowska Agnieszka: Sądownictwo w projektach Konstytucji marcowej ze szczególnym uwzględnieniem projektu profesora Stanisława Głabińskiego s. 65–76; Kajmowicz Katarzyna J.: Instytucja wyłączenia sędzięgo w polskim postępowaniu cywilnym XX wieku s. 77–96; Arkuszewska Aneta M.: Krótki rys instytucji referendarza sądowego w XX wieku s. 97–113; Kościółek Anna: Zarys polskiego sądownictwa polubownego w XX wieku s. 115–129; Szczygiel Tomasz: Wojskowe postępowanie karne – przeszłość, teraźniejszość i perspektywa s. 169–188.

4593. SZZANIECKI Michał: Powszechna historia państwa i prawa. 11 wyd. oprac. Katarzyna Sójka-Zielińska. Warszawa 2016 Wolters Kluwer 8° ss. 620. (Seria Akademicka).

Wyd. 1. 1968.

4594. SŁUŻĄC dobru wspólnemu. Red. Katarzyna Kułak-Krzysiak, Jerzy Parchomiuk. Lublin 2016 Wydaw. KUL 8° ss. 513, il. KUL Jana Pawła II. Wydz. Prawa, Prawa Kanonicznego i Admin.

Z treści: Pal Renata: Geneza i pozycja ustrojowa Transportowego Dozoru Technicznego w polskim porządku prawnym

s. 179–187; Izdebski Jan Mariusz: Misja muzeum publicznego s. 289–298; Sienkiewicz Tomasz: Służba dobru wspólnemu i tożsamości narodowej w ochronie zabytków s. 299–319; Biskup Rafał: Jeszcze o pojęciu zadecretowania – kilka gorzkich refleksji w 25. rocznicę zadekretowania jej przez ustawodawcę s. 409–419.

4595. SOBCZAK Jacek: Wolność ekspresji artystycznej. Regulacje europejskie a rozwiązania polskiego systemu prawnego. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 68: 2016 z. 2 s. 237–293, streszcz. ang., fr.

4596. SÓJKA-ZIELIŃSKA Katarzyna: Le droit français en Pologne 1808–1946. *Studia Iuridica*. T. 58: 2014 s. 229–241, streszcz. ang.

4597. STANKEVIČ Adam: Advokato Antano Klemento kalbos. *Lietuvos Istorijos Metraštis*. 2014 [nr] 2 [dr.:] 2015 s. 175–198.

Mowy adwokata Antanasa Klementasa (1756–1823).

Zawiera aneks źródłowy.

4598. STRÈNKOŪSKÍ Sàrgej Pàtrovič: Garadskoe samakíranne na terytorýi Belarusi (kanec XIV – XVIII st.). Č. 1–2. Mínsk 2013 MGIRA 8° ss. 589, nlb. 1, il.; 545, nlb. 1, il. Džaržaunà ũstanova adukacyj „Mínski garadski ínstitut razvíccà adukacyj”.

Rec. [Č. 1–2]: Sliž Natallà, *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. [Z.] 42: 2014 s. 265–268.

4599. STRUKTURA i działalność Sądu Diecezjalnego w Tarnowie w latach 1983–2015. Red. Robert Kantor. Kraków 2016 Uniw. Papieski Jana Pawła II. Wydaw. Nauk. 8° ss. 168, il.

Z treści: Bednarz Jerzy: Ogólne spojrzenie na udział biegłych sądowych w procesach o stwierdzenie nieważności małżeństwa w Sądzie Diecezjalnym w Tarnowie w latach 1983–2015 s. 41–53; Czernia Alicja: Notariusz w procesach Sądu Diecezjalnego w Tarnowie w latach 1983–2015 s. 75–101; Salamon Grzegorz: Ogólne zestawienie procesów w Sądzie Diecezjalnym w Tarnowie 1983–2005 s. 155–166.

Dostępne również w wersji on-line.

4600. SUPERCZYŃSKI Mateusz: Administracja i sądownictwo przedmieść dawnego Torunia w świetle źródeł z XIV–XVIII wieku. *Rocznik Toruński*. [T.] 42: 2015 s. 221–244.

4601. SZYMAŃSKI Andrzej: Prawo, trwałość, tożsamość. Okrucy historyczno-prawne. Lublin 2016 Art Foto Studio Fotograficzne 8° ss. 167.

Lata 1381–1989.

4602. SZYSZKA Janusz: Formowanie i organizacja dóbr monarszych w ziemi lwowskiej od połowy XIV do początku XVI wieku. Kraków 2016 Societas Vistulana 8° ss. 568, tabl. 3, il., streszcz. ang. IH im. Tadeusza Manteuffla PAN. (Maiestas, Potestas, Communitas; 5).

4603. TOKARCZYK Roman Andrzej: Kłasyka polskiej anegdoty prawniczej. *Roczniki Administracji i Prawa. Teoria i Praktyka*. R. 16: 2016 z. 1 s. 59–72, streszcz. ang.

Dot. zbiorów anegdot Zygmunta Ogórka.

4604. URUSZCZAK Waclaw: Species privilegium sunt due, unum generale, aliud speciale. Przywileje w dawnej Polsce. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 11: 2008 s. 19–38.

XIII–XVIII w.

4605. WIĘCEK Katarzyna Małgorzata: Status prawny nauczycieli w szkołach prowadzonych przez osoby prawne Kościoła katolickiego. Katowice 2016 Księg. św. Jacka 8° ss. 264.

Lata 1918–2016.

4606. WIŚNIEWSKI Lech: Historia koziennickich sądów. Kozienice 2013 Tow. Miłośn. Ziemi Kozienickiej 8° ss. 104, il.

XIX–XXI w.

4607. WNEK Sławomir: Kolbuszowskie środowisko prawnicze w dobie autonomii galicyjskiej i w okresie międzywojennym. Zarys zagadnienia. *Rocznik Kolbuszowski*. Nr 16: 2016 s. 201–215, streszcz. ang.

4608. ZAJĘCKI Maurycy: Przepisy dotyczące chowu zwierząt w większych miastach Polski przedrozbiorowej. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 10: 2007 s. 105–125.

Od XIII w.

4609. ZUGAJ Leszek: Historia administracji w gminie Krasiczyn. Krasiczyn–Rzeszów 2016 Na zlec. i z inicjatywy Urzędu Gm.; Edytorial 8° ss. 59, il.

Od 1918 r.

d) Zagadnienia polityczne

Zob. poz. 2518, 2863, 3062, 5360, 7164, 7400, 8131, 8344, 8833, 8906, 9075, 9081, 9088, 9123, 9160, 9257, 9349, 9351, 9363, 9449, 9452, 9581, 10468, 10540, 10560, 10562, 10593, 10638, 10642, 10772, 10793, 10800, 10902, 10923, 10936, 11110, 11124, 11151, 11196, 11197, 11238, 11268, 11271, 11279, 11283, 11286, 11343, 11348, 11352, 11365, 11386, 11387, 11403, 11405, 11406, 11426, 11435, 11437, 11439, 11447, 11459, 11469, 11470, 11472, 11480.

4610. AMBROCHOWICZ-GAJOWNIK Anna: Z dziejów służby konsularnej Drugiej Rzeczypospolitej we Francji. Marsylski okręg kompetencyjny 1919–1940. *Dzieje Najnowsze*. R. 48: 2016 [nr] 4 s. 157–161.

Autoreferat pracy doktorskiej.

4611. ANDRZEJCZAK Michał: Rosja w myśli politycznej Narodowej Demokracji w latach 1917–1939. Krzeszowice 2016 Dom Wydawniczy „Ostoja” 8° ss. 835.

Rec.: Waingertner Przemysław, *Rocznik Łódzki*. T. 65: 2016 s. 217–221.

4612. ANTYSEMITYZM po polsku 1905–1939. *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 16:] 2016 nr 2 s. 243–495, streszcz. ang.

Treść: Kijek Kamil, Krzywiec Grzegorz: Antysemityzm po polsku 1905–1939. Wprowadzenie s. 243–252; Goldin Semion: Liberalizm, nacjonalizm i „kwestia żydowska” w Imperium Rosyjskim (koniec XIX – początek XX wieku) s. 253–277; Nalewajko-Kulikow Joanna: Myśli nowoczesnych Żydów. Wybory do IV Dumy, bojkot ekonomiczny i stosunki polsko-żydowskie (1912–1914) w świetle warszawskiego „Hajntu” s. 279–297; Błobaum Robert: Szpieczy, spekulanci, fałszerze, oszuści i darmozjady: Antysemityzm po warszawsku w czasie I wojny światowej s. 299–321; Burski Jacek, Piskała Kamil: Narodowy kapitalizm, antysemityzm i nowoczesność. Dyskurs modernizacyjny łódzkiej prawnicy w pierwszych latach niepodległości (1918–1923) s. 323–349; Bryczyński Paul: W imię „polskiej większości”: antysemityzm i mobilizacja polityczna w Polsce 1922 roku s. 351–366; Głowiński Michał: Trzy broszury antysemickie kszędza profesora Józefa Kruszyńskiego s. 367–379; Stach Stephan: Żyd Polski Odrodzonej: studium przypadku Aleksandra Hafftki, urzędnika ministerialnego i żydowskiego działacza społecznego w II RP s. 381–405; Kupfert Heller Daniel: Między obroną a atakiem: syjoniści-rewizjoniści wobec przemocy antyżydowskiej w Polsce w latach trzydziestych s. 407–429; Górny Justyna: Polsko-żydowscy czytelnicy [Otto] Weininger a żydowski „Selbsthass” s. 431–447; Friedrich Agnieszka: „Rola” wobec syjonizmu s. 451–473; Konstantynów Dariusz: „Sztuka żydowska”. O jednym z pojęć nacjonalistycznej krytyki artystycznej w Polsce międzywojennej s. 475–495.

4613. ARCHEOLOGIA totalitaryzmu. Ślady represji 1939–1956. Pod red. Olgierda Ławrynowicza i Joanny Żelazko. Łódź 2015.

Rec.: Kobiałka Dawid, *Folia Praehistorica Posnaniensis*. T. 10: 2016 s. 523–528.

4614. ARCHEOLOGIA współczesności. Pod red. Anny I. Zalewskiej. Warszawa 2016 Stow. Nauk. Archeologów Pol. Zarząd Gł.; Stow. Nauk. Archeologów Pol. Oddz. 4° ss. 252, il., streszcz. ang. Stow. Nauk. Archeologów Pol.

Treść: Zalewska A. I.: Archeologia czasów współczesnych w Polsce. Tu i teraz s. 21–39; Blombergowa Maria Magdalena: Archeologowie a Zbrodnia Katyńska s. 43–53; Głosek Marian: Z problematyki badań cmentarzy polskich oficerów i służb państwowych zamordowanych w 1940 roku przez NKWD na terenie Rosji s. 55–63; Kola Andrzej: Archeologia cmentarzysk katyńskich w Charkowie (Piatchatki) i Kijowie (Bykownia) s. 65–90; Siemińska Dominika: Archeologiczne struktury grobowe totalitaryzmu II wojny światowej na majdanie średniowiecznego grodziska we Włodzimierzu Wołyńskim na Ukrainie s. 91–106; Popkiewicz Olaf: Poszukiwania mogił ofiar rzezi wołyńskiej na terenie Ukrainy na podstawie wyników prac archeologiczno-ekshumacyjnych w Ostrówkach i Woli Ostrowieckiej s. 107–122; Zalewska A. I.: Archeologia współczesnych konfliktów zbrojnych jako praktykowanie prospołecznej archeologii. Przykład wartości epistemologicznej i aksjologicznej s. 125–140; Woźny Jacek: Zagrożone zasoby

źródłowe archeologii II wojny światowej w regionie kujawsko-pomorskim s. 141–148; Święch Andrzej W.: Wraki jednostek z I i II wojny światowej. „Mokre groby”. Dziedzictwo. Niebezpieczne obiekty s. 149–157; Wrzosek Jakub: (Nie)zapomniana mogiła. Grób masowy żołnierzy bolszewickich poległych pod Ossowem w sierpniu 1920 roku s. 159–177; Więckowski Wiesław: Ossów – pochówek żołnierzy bolszewickich poległych w Bitwie Warszawskiej 1920 roku. Analiza bioarcheologiczna s. 179–185; Trzcziński Maciej: Archeologia sądowa – możliwości i kierunki badawcze s. 189–195; Szwagrzyk Krzysztof: Archeologia zbrodni jako źródło katharsis społeczeństw postkomunistycznych s. 197–205; Konczewski Paweł: Historia współczesna w konfrontacji ze źródłami archeologicznymi. Badania epizodów II wojny światowej i okresu powojennego s. 207–224; Borowska Joanna, Cędroński Ryszard: Ślady nieobecnej obecności mieszkańców dawnej dzielnicy żydowskiej w Warszawie s. 225–232; Wawrzyniak Piotr: Badania archeologiczne XIX-wiecznego cmentarza staromarcinińskiego w Poznaniu s. 233–249.

4615. BARTOSZEWICZ Henryk: Romana Knolla oceny przeszłości i wizje przyszłości. *Dzieje Najnowsze*. R. 48: 2016 [nr] 4 s. 65–88, streszcz. ang.

Opracowania i memoriały z okresu: marzec 1939 – kwiecień 1944 r., dot. polskiej polityki zagranicznej i problemów narodowościowych.

4616. BEZPIECZEŃSTWO Europy. Bezpieczeństwo Polski. T. 1. Red. nauk. Ewa Maj [i in.]. Lublin 2016 Wydaw. UMCS 8° ss. 587, il.

Z treści: Jędrzejki Łukasz: Koncepcja dezatomizacji Europy autorstwa Adama Rapackiego na łamach periodyku „Nowe Drogi” s. 235–249; Sokół Wojciech: Reformy kierowania i dowodzenia Siłami Zbrojnymi w II i III Rzeczypospolitej s. 361–386; Bednarz Diana: Ewolucja instytucji Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w systemie bezpieczeństwa s. 387–401; Wójcik Alicja: Bezpieczeństwo II Rzeczypospolitej w myśli politycznej ugrupowań ludowych s. 425–441; Wichmanowski Marcin: Bezpieczeństwo Polski w myśli politycznej PSL „Piast”. Wybrane problemy s. 443–460; Podgajna Ewelina: Armia i obronność jako fundament bezpieczeństwa narodowego Polski w myśli politycznej Wincentego Witosa s. 461–475; Kuranc-Szymczak Magdalena: Bezpieczeństwo państwa w myśli politycznej Adama Bienia s. 477–496; Niećko Grzegorz: Armia i obronność II Rzeczypospolitej w myśli politycznej Stanisława Cata-Mackiewicza s. 497–509; Wojdyło Witold: Reasekuracja polskiego interesu narodowego i racji stanu w myśli politycznej Narodowej Demokracji w II Rzeczypospolitej s. 511–524; Dajnowicz Małgorzata: Międzynarodowe bezpieczeństwo Polski w świetle wypowiedzi Zygmunta Berezowskiego i Bohdana Winiarskiego w latach 1918–1939 s. 525–540; Dawidowicz Aneta: Kwestia żydowska jako aspekt bezpieczeństwa wewnętrznego państwa w myśli politycznej Stronnictwa Narodowego w latach trzydziestych XX wieku s. 541–553; Maj E.: Bezpieczeństwo ideologiczne w dyskursie politycznym Narodowej Demokracji s. 555–567. Toż. T. 2. Lublin 2016 ss. 523.

Z treści: Gryz Jerzy: Ewolucja bezpieczeństwa w regionie Morza Bałtyckiego w latach 1945–2015 s. 51–79; Patron Bartłomiej: Plan Jaruzelskiego jako polska inicjatywa pokojowa w Europie s. 151–164; Janik Bartosz: Obszar poradziecki w Strategii Bezpieczeństwa Narodowego z 2007 roku s. 165–179; Dobrowolski Rafał: Środkowoeuropejski system bezpieczeństwa w koncepcjach programowych Organizacji Polskiej Grupy „Szańca” oraz Stronnictwa Narodowego podczas II wojny światowej s. 195–222; Kolaszyński Mateusz: Status ustrojowy polskich służb specjalnych po 1989 roku – wybrane zagadnienia s. 225–244; Radomski Grzegorz: Bezpieczeństwo kulturowe

w polskim dyskursie publicznym po 1989 roku s. 311–325; Wicha Tomasz: Uwarunkowania ideotwórcze i pragmatyczne polityki zagranicznej Rzeczypospolitej Polskiej w myśli politycznej Prawa i Sprawiedliwości (2001–2015) s. 327–336; Niećko G.: Rodzina jako element bezpieczeństwa społecznego państwa w programach politycznych Prawa i Sprawiedliwości w latach 2005–2007 s. 337–348; Wiślińska Natalia: Bezpieczeństwo militarne Polski w programach Unii Polityki Realnej i Platformy Obywatelskiej w latach 1991–2011 s. 349–359; Jędrzejki Ł.: Bezpieczeństwo społeczne w myśli politycznej Jacka Kuronia s. 391–411; Mroczko Marian: Społeczeństwo Polski Zachodniej wobec zagrożenia niemieckiego przed wybuchem wojny w 1939 roku s. 413–438; Bober Sabina: Mniejszość niemiecka jako zagrożenie Polski w przededniu II wojny światowej s. 439–454; Zackiewicz Grzegorz: Zagadnienie bezpieczeństwa Rzeczypospolitej w propagandzie polskich ugrupowań politycznych podczas kampanii wyborczej do Sejmu ustawodawczego (na przełomie lat 1918 i 1919) s. 455–474; Białokur Marek: Polska dyplomacja wobec zagadnień bezpieczeństwa międzynarodowego państwa w drugiej połowie 1922 roku. Szkic do biografii ministra spraw zagranicznych Gabriela Narutowicza s. 475–493; Bąk-Pitucha Aneta: „Nic o nas bez nas” – koncepcja bezpieczeństwa państwa w myśli politycznej Adolfa Bocheńskiego s. 495–503.

4617. BLACK Jeremy: Contesting history. Narratives of public history. London 2014 Bloomsbury Academic 8° ss. 224.

Rec.: Roszak Stanisław, *Czasy Nowożytnie*. T. 29: 2016 s. 262–266.

4618. BOJDA Marcin: „Świat na opak” dla elit. „Schlaraffia” i inne „towarzystwa nonsensu”. *Historyka*. T. 46: 2016 s. 281–301, streszcz. ang.

Stowarzyszenia paramasońskie w XIX–XX w.

4619. BOREJSZA Jerzy W[o]jcich: „Śmieszne sto milionów Słowian...”. Wokół światopoglądu Adolfa Hitlera [1889–1945]. Wyd. 2, uzup. Gdańsk 2016 Muzeum II Wojny Światowej 8° ss. 175, nlb. 1, streszcz. niem.

Lata 1919–1939.

Wyd. 1. Warszawa 2006.

4620. BRZEZIŃSKI Andrzej Maciej: Oskar Halecki [1891–1973] a Liga Narodów. Poglądy i działalność. Łódź 2016 Wydaw. Uniw. Łódzkiego 8° ss. 346, nlb. 1, il., streszcz. ang. Uniw. Łódzki.

4621. BUKOWIECKI Stanisław: Polityka Polski niepodległej. Wybór pism. Wyboru dokonał, oprac., wstępem i przypisami opatrzył Adam Danek. Kraków 2015 Ośr. Myśli Politycznej; Wydż. Studiów Międzynar. i Polit. UJ 8° ss. XXXIV, 264, nlb. 6. (Biblioteka Klasyki Polskiej Myśli Politycznej; t. 79).

Autor żył w l. 1867–1944; prace z l. 1922–1937.

4622. [CENCKIEWICZ Sławomir]: Jałta to akt zdrady cywilizacji łańciskiej. [Rozm. przepr.] Jolanta Mysiakowska-Muszyńska. *Glaukopis*. Nr 25/26: 2012 s. 268–274.

4623. CIECHANOWICZ Jan: Polonobol-szewia. Jak polska szlachta komunizowała rosyjskie imperium. Wyd. 3, zm. Wrocław–Bielany Wrocławskie 2016 Wydaw. Wektory 8° ss. 235.

Wyd. 1. Boguchwała 2010.

4624. CREATING Nationality in Central Europe, 1880–1950. Modernity, violence and (be)longing in Upper Silesia. Ed. by James Bjork [i in.]. London–Abingdon–New York 2016 Routledge 8° ss. XVI, 236, il. (Routledge Studies in the History of Russia and Eastern Europe; 25).

Rec.: Jarząbek Marcin, *Acta Poloniae Historica*. [T.] 114: 2016 s. 323–327.

4625. CZŁOWIEK, naród, państwo wobec wyzwań XX wieku. Pod red. Marka Mikołajczyka. Poznań 2016 UAM. Inst. Historii 8° ss. 292, il. UAM. (Publikacje Instytutu Historii; 139).

Z treści: Hauser Przemysław: Rola Wojciecha Korfańtego w działalności na rzecz rewindykacji ziem polskich dzielnicy pruskiej w okresie październik 1918 – czerwiec 1919 s. 69–76; Janicki Tadeusz: Nielegalny handel mięsem i jego zwalczanie przez Niemców w Kraju Warty w latach 1939–1945 s. 77–88; Wryk Ryszard: Sport na Górnym Śląsku w latach drugiej wojny światowej s. 89–96; Jankowiak Stanisław: Problem niemiecki w prasie niemieckojęzycznej w USA w latach 1945–1946 w relacji polskich dyplomatów s. 97–115; Okulewicz Piotr: Stosunki polityczne w Wielkopolsce w sierpniu i wrześniu 1920 roku w świetle raportów Mariana Uzdownskiego s. 119–130; Kowal Stefan: Inspiracje i aktywność wspierające handel zagraniczny w odrodzonej Polsce (1918–1939) s. 129–144; Strykowski Krzysztof: Kilka uwag o hazardzie, loterii, grach liczbowych i ich wielkopolskich wątkach s. 145–159; Bialecki Konrad: Reakcje nierzymskokatolickiej prasy wyznaniowej w Polsce na wybór Karola Wojtyły na papieża s. 161–169; Schramm Tomasz: Problem granic w Europie Środkowej i Wschodniej w XX wieku s. 183–198; Mikołajczyk M.: Od [Charlesa] de Gaulle’a do [François] Mitterranda – stanowisko Francji w sprawie granicy polsko-niemieckiej po II wojnie światowej s. 221–236; Łazuga Waldemar: Ojeźdźnianych rocznic czczenie s. 239–246.

4626. DAWNIEJ a dziś. Analiza przeobrażeń społeczno-politycznych. Praca zbior. pod red. Piotra Pawła Madeja i Damiana Nowaka. Lipnica Dolna–Tuchów 2016 Poligrafia Redemptorystów 8° ss. 116, nlb. 1, il., streszcz. ang. XIX–XXI w.

4627. DESSBERG Frédéric: La Russie (et l'URSS): un élément dérangeant des relations franco-polonaises au XXe siècle. *Prace Historyczne*. [T.] 142: 2015 z. 4 s. 605–619, streszcz. ang.

4628. DMOWSKI Roman: Doktryna i realizm w polityce (1904). *Glaukopis*. Nr 25/26: 2012 s. 12–16.

Przedr., oryg.: *Przegląd Wszepolski*. 1904 nr 8.

4629. DMOWSKI R.: Wypisy. Polityka polska i odbudowanie państwa. Z dodaniem memoriału „Zagadnienia środkowo- i wschodnio-europejskie” i innych dokumentów polityki polskiej z lat 1914–1919. Warszawa 2016 Wojciech Namysł [!] 8° ss. 30.

4630. DROGI kobiet do polityki (na przestrzeni XVIII–XXI wieku). Pod red. Teresy Kulak i Małgorzaty Dajnowicz. Wrocław 2016 Chronicon 8° ss. 480, il.

Z treści: Kulak T.: Wstęp s. 7–25; Popiołek Bożena: Między przestrzenią domową a wielką polityką. Aktywność publiczna kobiet w czasach saskich s. 27–43; Jakuboszcza Agnieszka: Aktywność polityczna wielkopolskich szlachcianek w XVIII wieku s. 45–57; Kulak T.: Sprawa udziału kobiet w latach 1808–1812 w pracach Naczelnej Rady Dozorczej Izby Edukacyjnej Księstwa Warszawskiego (na tle oświeceniowych przemian w społeczeństwie polskim u progu XIX wieku) s. 59–92; Wałęciuk-Dej-neka Beata: Droga przez ofiarę, zasługę, poświęcenie... do życia publicznego. Literackie wzorce kobiet na przykładzie wybranych utworów z przełomu XVIII i XIX wieku s. 93–107; Szwarec Andrzej: Czy osoba publiczna może być apolityczna? Casus Gabrieli Zapolskiej s. 109–127; Stegner Tadeusz: W cieniu mistrza. Kobiety aktywne politycznie w otoczeniu Aleksandra Świętochowskiego na przełomie XIX i XX wieku s. 129–146; Maj Ewa: Wzorce aktywności kobiet w Narodowej Demokracji (1893–1939) s. 147–171; Kostrzevska Ewelina Maria: „Z Bogiem i Narodem”. Drogi do polityki ziemiarek z Królestwa Polskiego na początku XX w. s. 173–198; Szudarek Agnieszka: Mieszczkańskie stowarzyszenia kobiece w Niemczech wobec zniesienia zakazu przynależności kobiet do partii politycznych na przykładzie Szczecina (1908–1914) s. 199–235; Wyder Grażyna: Przejawy politycznej działalności Wielkopolek w dobie zaborowej w świetle uzasadnień wniosków o nadanie odznaczeń Krzyża Niepodległości i Medalu Niepodległości, ustanowionych w 1930 r. s. 237–262; Dufrał Joanna: Dyskusje wokół działalności Centralnego Wydziału Kobiecego PPS i miejsca kobiet w ruchu socjalistycznym w latach 1918–1939 s. 263–287; Piotrowska-Marchewa Monika: Nauczycielki polskich szkół powszechnych i średnich w życiu politycznym II Rzeczypospolitej s. 313–343; Chyra-Rolicz Zofia: Aktywność Ligi Kooperatystek w Polsce wobec zagrożenia państwa w latach 1935–1939 s. 345–363; Przeniosło Małgorzata: Polki w Londynie – aktywność społeczna i polityczna w instytucjach polonijnych po II wojnie światowej s. 365–388; Chłosta-Sikorska Agnieszka: Polityczne uczestnictwo kobiet w zjazdach Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej z lat 1980–1986. Zarys problematyki s. 389–415; Dajnowicz M.: Wzorce aktywności publicznej kobiet w początkach transformacji ustrojowej w Polsce w świetle „Kobiety i Życia” i „Urody” (1989–1995) s. 417–443.

4631. DUBEL Lech: Totalna negacja inteligencji. Idee Jana Waława Machajskiego i Michała Bakunina. *Studia nad Autorytaryzmem i Totalitaryzmem*. [T.] 38: 2016 nr 4 s. 69–95, streszcz. ang.

4632. DWOJNYCH Andrzej: Wizja dziejów Tadeusza Świeckiego na tle porównawczym. *Rocznik Towarzystwa Naukowego Płockiego*. [T.] 8: 2016 s. 51–65, streszcz. ang.

4633. DYLEMATY europejskiej dyplomacji XX–XXI wieku. Red. nauk. Elżbieta

Alabrudzińska. Toruń 2016 Adam Marszałek 8° ss. 233, il.

Z treści: Ambrochowicz-Gajownik Anna: Konsulat II RP w Marsylii i jego znaczenie dla stosunków polsko-francuskich s. 23–43; Siwek Krzysztof: „Trzecia siła” w podzielonej Europie? – Wielka Brytania wobec Światowego Kongresu Intelektualistów w Obronie Pokoju we Wrocławiu w sierpniu 1948 roku s. 44–69; Sawicz Agnieszka: Pierwsze miesiące funkcjonowania Agencji Konsularnej PRL we Lwowie w świetle sprawozdań konsularnych s. 70–100; Fedzianina Yuliya: Traktat ryski i jego znaczenie dla Białorusi s. 103–116; Kościelniak Lech: Polska służba zagraniczna w Protektoracie Czech i Moraw s. 117–142.

4634. DYPLOMACI rządu Rzeczypospolitej Polskiej na uchodźstwie w czasie II wojny światowej i w latach powojennych. Red. Adam Sudol, Magdalena Bierzynska-Sudol. Bydgoszcz 2016 Wydaw. Uniw. Kazimierza Wielkiego 8° ss. 156.

Treść: Szatlach Maria Ewa: Jan Fryling – delegat rządu RP na uchodźstwie w Chinach i Indiach (1943–1956) s. 9–21; Sadowski Sławomir: Działania attachatu wojskowego w ZSRR w latach 1941–1943 na rzecz pomocy dla deportowanych rodzin wojskowych s. 23–45; Bierzynska-Sudol M.: Misje dyplomatyczne Stanisława Leopolda Janikowskiego – delegata rządu RP na uchodźstwie przy Stolicy Apostolskiej s. 47–62; Sapalski Henryk: Profesor Edward Franciszek Szczepanik wobec problemów ekonomicznych gospodarki polskiej i światowej s. 63–90; Popielarczyk-Pałęga Anna: Relacje środowiska polonijnego w Argentynie z rządem RP na uchodźstwie w latach 1945–1989 s. 91–111; Janiszewska Katarzyna: Rola i zadania profesora Eugeniusza S. Kruszewskiego – delegata rządu RP na uchodźstwie w Danii s. 113–122; Kosiński Łukasz: Przedwojenne doświadczenia dyplomatów rządu RP na uchodźstwie w działalności stowarzyszeń resortowych – z zapomnianych kart historii Klubu Urzędników Polskiej Służby Zagranicznej s. 123–151; Smyk Radosław: Nota biograficzna Raula Małachowskiego (1916–2014) s. 153–154.

4635. DZIECIŃSKI Paweł: Obszar polskiej wsi jako odrębna nisza rynku politycznego. *Zeszyty Wiejskie*. Z. 21: 2015 s. 135–149, streszcz. ang.

XX–XXI w.

4636. DZIEDZICTWO Marszałka. Myśl i czyn Józefa Piłsudskiego. Pod red. Jana Józefa Kasprzyka i Przemysława Wywiśla. Warszawa 2016 Zw. Piłsudczyków 8° ss. 138.

Treść: Skrabacz Aleksandra: „Wojsko nasze zaświadczy, że umie wolność zdobywać, społeczeństwo, że ją budować potrafi” – Polacy i ich charakter narodowy w poglądach Józefa Piłsudskiego s. 6–12; Urbankowski Bohdan: Józef Piłsudski – mąż stanu i wychowawca narodu s. 13–28; Odziemkowski Janusz: Strategia Józefa Piłsudskiego jako dowódcy s. 29–46; Wysocki Wiesław Jan: Kościół polski wobec zagrożenia bolszewickiego w 1920 r. s. 47–64; Szeremietiew Romuald: Problematyka unowocześniania sił zbrojnych w działaniach marszałka Józefa Piłsudskiego s. 65–74; Ząbek Wiesław L.: Myśl polityczna Józefa Piłsudskiego s. 75–95; Wywiśla P.: Elementy powszechnej ochrony i obrony narodowej w realizacji programu „naród pod bronią” s. 96–109; Kasprzyk J. J.: Dał Polsce wolność, granice, moc i szacunek. O charzyźnie marszałka Józefa Piłsudskiego w 80. rocznicę jego śmierci s. 110–117; Lewandowski Adam: Józef Piłsudski jako antidotum na komunizm, czyli postać

marszałka na drukach podziemnych w latach 1981–1989. (Na wybranych przykładach) s. 118–135.

4637. GĘDŁEK Krzysztof: Gdańscy liberałowie – środowisko polityczne, ruch polityczny czy obóz? Próba definicji. *Studia Polityczne*. Nr 41: 2016 s. 67–91, streszcz. ang.

Od 1970 r.

4638. GMITRUK Janusz: Źródło wiecznego trwania. Państwo, Kościół, kultura, wieś. Red. Zbigniew Judycki, Tadeusz Skoczek. Warszawa 2016 Wydaw. Muzeum Niepodległości 16° ss. 118, nlb. 4. (Wykłady na Cytadeli; t. 4).

4639. GRABSKI Władysław: Idea Polski. Wybór pism. Wstępem opatrzył Piotr Koryś. Kraków–Warszawa 2016 Ośr. Myśli Polit.; Nar. Centrum Kultury 8° ss. XXV, nlb. 1, 558, nlb. 6, il. (Biblioteka Klasyki Polskiej Myśli Politycznej; t. 89) (Jubileusz).

Praca powstała w l. 1926–1935.

4640. GROTT Bogumił: Co zamierzały zgotować Polsce i Polakom przedhitlerowskie Niemcy? – ze studiów nad „ideologią niemiecką”. *Glaukopis*. Nr 25/26: 2012 s. 144–161, streszcz. ang.

XIX–XX w.

4641. GROTT B.: Dylematy polskiego nacjonalizmu. Powrót do tradycji czy przebudowa narodowego ducha. Warszawa 2014.

Rec.: Skoczyński Jan, *Dzieje Najnowsze*. R. 48: 2016 [nr] 2 s. 230–234.

4642. HISTORIA i tradycje ruchu ludowego. T. 1: Ideologia, polityka i jej kreatorzy. Red. nauk. Janusz Gmitruk, Arkadiusz Indraszczyk. Warszawa–Kielce 2016 MHPRL; Lud. Tow. Nauk.-Kult.; Wszechnica Świętokrzyska 8° ss. 600, nlb. 1, streszcz. ang.

Z treści: Jachymek Jan: Myśl polityczna i ideologia polskiego ruchu ludowego s. 15–29; Indraszczyk A.: Polscy ludowcy a integracja europejska s. 31–47; Ilski Zdzisław: Bezpieczeństwo państwa polskiego w myśli politycznej PSL „Piast” (1914–1931) s. 49–70; Podgajna Ewelina: Wizja państwa w myśli politycznej Wincentego Witosa s. 71–85; Matusiak Marcin: Działalność Juliusza Poniatowskiego na rzecz reformy rolnej w sejmie i na forum PSL „Wyzwolenie” w latach 1918–1927 s. 87–105; Niećko Grzegorz Piotr: Koncepcja szkoły gospodarczej dla dziewcząt włościańskich w myśli politycznej Ireny Kosmowskiej s. 107–115; Lech Andrzej: Polski agraryzm na emigracji po II wojnie światowej s. 117–128; Grosicka Marzena: Polityka oświatowa mikołajczykowskiego PSL na przykładzie województwa kieleckiego s. 129–147; Łuczak Aleksander: Przemieszczenie polityczne ZSL w czasie transformacji ustrojowej (1989–1990) s. 149–174; Wązniewski Władysław: Ruch ludowy a problemy społeczne Polski współczesnej s. 175–182; Pastuszka Stefan Józef: Adam Cieśla – działacz ruchu ludowego i współdziałacz z ziemi siennieńskiej (1883–1944) s. 267–308; Dobroński Adam Czesław: Adolf Sawicki. Biografia niespełnionego lidera s. 309–326; Tarkowski Paweł: Działalność Kazimierza Chełchowskiego

w dziedzinie medycyny, higieny i oświaty ludu s. 327–336; Gryciuk Franciszek: Józefat Błyszczos – podlaski działacz religijno-narodowy s. 337–353; Faldowska Maryla: Czesław Wycech – praca w zawodzie nauczyciela i walka o polską oświatę (1919–1939) s. 355–374; Koralewska Ewa: Działalność krajoznawcza Adama Chętnika s. 375–391; Gmitruk J.: Jerzy Świrski – ludowy publicysta, żołnierz i poeta s. 393–391; Półwiartek Dariusz: Tomasz Sagan – działacz ludowy s. 415–431; Straszak-Chandoha Sylwia: Wincenty Styś – między teorią a praktyką s. 433–450; Parzych Arkadiusz: Dwaj Władysławowie – Pietruszkiewicz i Ogonowski – działacze z kręgu kultury wiejskiej powiatu ostrowskiego s. 451–461; Wójtowicz Michał: Tadeusz Chciuk-Celt (1916–2001). Zarys biografii s. 463–474; Cimek Henryk: Przywódcy ruchu ludowego w Polsce w dwudziestoleciu międzywojennym, ich poglądy i postawy s. 475–482; Swacha Piotr: Zastosowanie analizy sieci społecznych w badaniu struktury środowiska ZSL w centralnej elicie władzy PRL s. 483–497; Tarnowski Jan: Analiza społeczno-demograficzna elity rządowej gabinetu Waldemara Pawłaka w latach 1993–1995 s. 499–512; Baścik Kazimierz: Rzeczpospolita Pawłowska – zapomniane historyczne dzieło wyzwolenia chłopów z poddaństwa w Polsce w XVIII w. dokonane przez ks. Pawła Ksawerego Brzozowskiego s. 515–522; Wolańczyk Marta: Ks. Karol Bołoz Antoniewicz – misjonarz ludowy s. 523–532; Szejnabis-Zdyb Joanna: Władysław Siarkowski – kapłan, badacz kultury ludowej Kielecczyny s. 533–550; Rombel Mariusz: Księża parafii Warszawice i ruch ludowy w okresie II Rzeczypospolitej na przykładzie osoby ks. proboszcza Stefana Nazarewica s. 551–561; Krzysztofowski Mariusz: Powstanie nowych kościołów na terenach wiejskich w PRL (casus diecezji przemyskiej) s. 563–580.

Źród. T. 2: Oświata, prasa, sport, historia ss. 548, nlb. 1.

Z treści: Wagner Barbara: Oświatowe i polityczne aspekty propagandy obronnej – casus polskiej wsi przed II wojną światową s. 11–20; Turkowski Romuald: Szkolnictwo rolnicze na wsi i jego rola w kształceniu młodego pokolenia chłopów w okresie II RP (1918–1939) s. 21–56; Wnęk Jan: Konkursy, wystawy i wycieczki rolnicze jako forma pozaszkolnej oświaty w Polsce w latach 1918–1939 s. 57–78; Noiński Emil: Powstanie styczniowe na łamach prasy ruchu ludowego w latach 1918–1939 s. 79–92; Mazurek Jerzy: „Objaśniać lud polski i bronić jego wolności i swobody”. Tygodnik „Lud” – pismo Polonii brazylijskiej s. 93–105; Wichmanowski Marcin: Kampanie wyborcze PSL „Piast” na łamach organu prasowego partii s. 107–128; Misiejko Andrzej: „Tygodnik Kulturalny”. Z dziejów prasy ludowej s. 129–142; Durliej Stanisław: „Ludowiec Świętokrzyski” w służbie ruchu ludowego s. 143–149; Małolepszy Eligiusz, Drozddek-Małołowska Teresa: Wychowanie fizyczne i sport w działalności dziewcząt i kobiet na wsi w II Rzeczypospolitej s. 153–168; Stefanik Ryszard: Kultura fizyczna w środowisku wiejskim w województwie szczecińskim w latach 1945–1955 s. 169–186; Luczak Maciej: Z dziejów sportu i rekreacji w Ludowych Zespołach Sportowych w powiecie konińskim w latach 1945–1975 s. 187–201; Szubert Rafał, Siwiński Tomasz: Zarys działalności LZS w powiecie krotoszyńskim w latach 1946–2015 s. 203–212; Małolepszy E.: Sport dzieci i młodzieży w działalności Krajowego Zrzeszenia LZS w latach 1999–2014 s. 213–226; Bukowiec Marian: Sport i turystyka w życiu i nauczaniu świętego Jana Pawła II s. 227–233; Adamczyk Mieczysław, Zdebski Janusz: Kształcenie kadr kultury fizycznej w regionie świętokrzyskim s. 235–243; Kostrzewska Ewelina Maria: „Cywilizacja ludowa”. Chłopskie drogi do uzdrowiska w Ciechoćniku przed I wojną światową s. 283–293; Bednarzak-Libera Mirosława: Posłowie SL i PSL na forum austriackiej Rady Państwa (1897–1918) s. 295–330; Jakubiec Paweł: Ks. Stanisław Stojalowski i jego rola w ruchu ludowym na podstawie akt Centralnego Państwowego Archiwum Historycznego Ukrainy we Lwowie s. 331–343; Toczek Wacław: Próby konsolidacji przez Grzegorza Milana wyborców ludowych w warunkach pogłębiających się podziałów narodowościowych w kręgu sanockim s. 345–364; Winiarz Adam: Polacy na tle

mozaiki narodowościowej w kresach dawnej Rzeczypospolitej s. 365–377; Ratyński Mateusz: PSL „Wyzwolenie” wobec próby zjednoczenia ruchu ludowego u zarania II RP (1919–1920) s. 379–397; Tusiński Piotr A.: Między wiernością interesom wsi a konformizmem. Parlamentarzyści ze środowisk wiejskich w Sejmie i w Senacie II Rzeczypospolitej ostatnich dwóch kadencji (1935–1939) s. 399–420; Rudzik Konrad: Członkowie Komunistycznego Związku Młodzieży Polski (1922–1938) s. 421–427; Przybysz Kazimierz: Konspiracyjny ruch ludowy wobec exodusu ludności Warszawy. Przyczynek do poznania zachowań społecznych okresu okupacji niemieckiej s. 429–443; Skrzyński Tomasz: Struktury regionalne i lokalne PSL „Nowe Wyzwolenie” s. 445–461; Szczepański Janusz: Wieś gościnna wobec systemu komunistycznego w latach 1945–1947 s. 463–482; Bukala Marcin: Ludowcy wobec wydarzeń 1956 r. w województwie rzeczowskim s. 483–499; Stępa Stanisław: Działania w sprawie przywrócenia historycznej nazwy – Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie (1972–1975) s. 501–507; Kura Antoni: Rolnicza „Solidarność” i jej społeczne poparcie s. 509–526.

4643. HUGO-BADER Jacek: Skucha. Warszawa–Wołowiec 2016 Agora; Czarne 8° ss. 318, nlb. 1.

Dostępne także jako e-book.

NSZZ „Solidarność”, opozycja polityczna 1980–1989 oraz Polska po 1989 r.

4644. JAŁTA w polskiej perspektywie roku 2012. *T. Glaukopis*. Nr 25/26: 2012 s. 276–298.

Ankieta, respondenci: Tomasz Wituch, Jerzy Eisler, Marek Komat, Paweł Skibiński, Piotr Kardela, Adam Wator.

4645. JAN Bloch [1836–1902], pacyfizm europejski i wyobraźnia Wielkiej Wojny. *Studia i rozważania*. Red. Marek Komat. Warszawa 2016 IH PAN 8° ss. 201, il., streszcz. ang.

Materiały z konferencji, Warszawa, 9 XII 2014 r.

Z treści: Zor Andrzej: Wokół intelektualnej biografii Jana Blocha s. 15–41; Komat M.: Liberalny internacjonalizm. Jan Bloch, Rosja i sprawy pokoju s. 43–88; Bąbiak Grzegorz P.: Wojny nie będzie! O dwóch najgłośniejszych dziełach europejskiego pacyfizmu końca XIX w.: Berthy von Suttner „Precz z orężem!” i Jana Gottliba Blocha „Przyszła wojna” s. 89–116; Grzybek Dariusz: O nieracjonalności wojny – Jan Bloch w perspektywie porównawczej s. 119–150.

4646. JEREMICZ Jacek: Wspomnienie o Ursuli Hasse-Dresing [1929–2015]. „Już niestety nigdy nie zadzwoni Dzwonem Pokoju!”. *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archiwalny*. Nr 23: 2016 s. 321–326, streszcz. ang., niem.

Przewodnicząca Bundesarbeitsgemeinschaft Landsberg (Warte) und Land e. V.

4647. [JUDT Tony, Snyder Timothy]: Rozważania o wieku XX. Rozmowy Timothy’ego Snydera z Tonym Judtem. Przeł. Paweł Marczewski. Poznań 2013 Rebis 8° ss. 443, nlb. 1.

Źród. Wyd. 1 (dodruk). Poznań 2013.

Rec.: Siudek Wojciech, *Kolo Historii*. Nr 19: 2016 s. 271–274.

4648. KANIA Rafał: Usprawnić państwo. Myśl społeczno-polityczna Rajmunda Rembiewskiego [1774–1841]. Płock 2015 Oficyna

Wydawnicza Szkoły Wyższej im. Pawła Włodkowicza 8° ss. 289, il.

Rec.: Krzymkowski Marek, *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 68: 2016 z. 1 s. 314–315.

4649. KAPICA Wojciech: Domniemane i rzeczywiste kontakty prominentów nazistowskich z polsnością przed 1933 rokiem. *Studia nad Autorytaryzmem i Totalitaryzmem*. [T.] 38: 2016 nr 2 s. 35–79, streszcz. ang.

Od schyłku XIX w.

4650. KIETLIŃSKI Marek: Region Podlaski NSZZ Solidarność. Białystok 2015 Prymat Mariusz Śliwowski 8° ss. 313, nlb. 1, il.

Lata 1980–2015.

4651. KISIELEWSKI Tadeusz A.: Churchill. Najlepszy sojusznik Polski? Poznań 2016 Rebis 8° ss. 404, tabl. 16, il. (Historia).

Winston Churchill (1874–1965).

4652. KIZILOV Mikhail: Karaites and communism: the positive side of the relations of the East European Karaites with Bolshevik and Soviet authorities. *Karaites Archives*. Vol. 4: 2016 s. 61–75, streszcz. ang.

Lata 1917–1991.

4653. KOCÓJ Henryk: Od Konstytucji 3 maja i insurekcji kościuszkowskiej do powstania listopadowego. T. 1. Oświęcim 2016 Napoleon V 8° ss. 322.

Rec.: Błaszczak Aleksandra, *Universitas Gedanensis*. R. 28: 2016 t. 51 s. 225–227.

4654. KOSMAN Marcei: Henryk Sienkiewicz i polityka. Studia i szkice. Poznań 2016 Wydaw. Nauk. Wydz. Nauk Polit. i Dziennikarstwa UAM 8° ss. 243, nlb. 1, streszcz. ang.

4655. KOZIŃSKI Bartosz: Koncepcje polityki etnicznej Rządu RP na Uchodźstwie w latach 1939–1947. Warszawa 2016 Wydaw. Nauk. Uniw. Kardynała Stefana Wyszyńskiego 8° ss. 296, streszcz. ang., fr.

Toż w jęz. ang. pt.: Determinants of the ethnic policy of the Polish government in exile in years 1939–1947. Warszawa 2016 ss. 148.

Dostępne także w wersji elektronicznej.

4656. KRASUCKI Eryk: Historia i współczesność (nie)chcianego monumentu. O drawskim pomniku wdzięczności Armii Czerwonej. *Rocznik Chojeński*. T. 8: 2016 s. 299–336, streszcz. niem.

4657. KUBASIK Adam: Eklezjologia polityczna metropolity Andrzeja Szeptyckiego [1865–1944]. Cerkiew greckokatolicka fundamentem niezawisłej Ukrainy. Lwów–Kraków

2016 Wydaw. Bł. Jakuba Strzemię Archidiec. Lwowskiej Ob. Łac. Oddz. 8° ss. 270. (Biblioteka Historyczna Archiwum Metropolii Lwowskiej Obrządku Łacińskiego w Krakowie. Ser. B: Opracowania; t. 12).

4658. KUBICKI Dominik: Metropolita lwowski obrządku greckokatolickiego – abp Andrzej Szeptycki (1865–1944) wobec absolutu „samostijnej” Ukrainy. *Rocznik Polsko-Ukraiński*. T. 18: 2016 s. 193–206, streszcz. ang.

Zawiera też tekst „Listu pasterskiego” A. Szeptyckiego z 20 VII 1938 r.

4659. „KULTURA” i emigracja rosyjska. Pod red. Piotra Mitznera. Paryż–Kraków 2016 Inst. Liter. Kultura; Inst. Książki 8° ss. 419, nlb. 1, tabl. 4, il. (W Kręgu Paryskiej Kultury) (W poszukiwaniu zatraconej solidarności; t. 2).

Zbiór tekstów dot. stosunków polsko-rosyjskich.

4660. KUZ'MINYH Aleksandr Leonidovič, Starostin Sergej Igorevič: Polaki v Vologodskoj oblasti. Repressii, plen, specposelenie (1937–1953 gg.). Vologda 2014 Drevnosti Severa 8° ss. 688, nlb. 1, il.

Rec.: Materski Wojciech, *Dzieje Najnowsze*. R. 48: 2016 [nr] 1 s. 274–283.

4661. KWASIEBORSKI Wojciech: Podstawy narodowego poglądu na świat. Wstęp i oprac. Jakub Siemiątkowski. Warszawa 2015 Nar. Inst. Społ. 8° ss. 29, il. (Biblioteka Polityki Narodowej).

Praca powstała w 1937 r.

4662. LAZARE Bernard: Antysemityzm. Historia i przyczyny. Tł. Miłosz Młynarz. Oświęcim 2016 Napoleon V 8° ss. 192.

Autor żył w l. 1865–1903.

4663. LESZCZYŃSKI Adam: Antyliberalizm i kolektywizm. Polityka i gospodarka od II wojny światowej do lat siedemdziesiątych na przykładzie polskich programów powojennej odbudowy. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [Nr] 25: 2015 s. 131–143, streszcz. ang.

4664. LORENC Maria: Ludzie i zdarzenia w ruchu ludowym ziemi łańcuckiej w latach 1846–1976. Łańcut–Rzeszów 2016 Edytorial 8° ss. 456, il.

4665. ŁOBODOWSKI Józef: Przeciw upiorom przeszłości. Myśli o Polsce i Ukrainie. Wybór tekstów i przypisy Paweł Libera; konsult. Andrij Pavlyszyn. Lublin 2015 Test 8° ss. 581, nlb. 2, il.

Toż w jęz. ukr.: Lobodovs'kij Ūžef: Proti upiriv minulogo. Dumki pro Pol'su ta Ukrainu. Układač P. Libera, A. Pavlišin;

wstup P. Libera; preklav A. Pavlišin. Lublin–L'viv 2016 Test; Astrolábiá ss. 543, nlb. 3, il. XX w.

4666. ŁYSEK Daniel: Obraz Słowaków w polskiej publicystyce w I połowie XX wieku (do 1938 roku). Postrzeganie słowackiej odrębności w kontekście „czesko-słowackiej wzajemności” i czechosłowakizmu. *Klio*. T. 39: 2016 nr 4 s. 119–138, streszcz. ang., pol.

4667. MACHAJSKI Jan Waław: Pracownik umysłowy i inne pisma. Wprow. i red. nauk. Piotr Laskowski; przekł. z jęz. ros. Sergiusz Kowalski. Warszawa 2016 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 328, nlb. 2. (Genealogia Współczesności. Historia Idei w Polsce 1815–1939).

Polski działacz anarchistyczny (1866–1926).

4668. MACIEJEWSKI Tadeusz: Wpływ polityki monarchów polskich na ustrój Gdańska w latach 1454–1793. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 17: 2014 s. 49–60, streszcz. ang. s. 340, niem. s. 354–355, ros. s. 368.

4669. MACIULIS Dangiras, Staliūnas Darius: Lithuanian nationalism and the Vilnius question, 1883–1940. Marburg 2015 Verlag Herder-Institut 8° ss. VI, 236.

Rec.: Pagarėly Aláksandr, *Belaruski Gistaryčny Aglád*. T. 23: 2016 ss. 1/2 s. 328–338.

4670. MACKIEWICZ Stanisław Cat-: Chciałbym przekrzyknąć kurtynę żelazną. „Lwów i Wilno” 1946–1950. Oprac. red. Jan Sadkiewicz. Kraków 2016 Universitas 8° ss. 604, nlb. 2. (Pisma Wybrane).

4671. MARKIEWICZ Władysław: Sto lat przeciw głupocie. Rozm. z przyjaciółmi Pawłem Kozłowskim i Jerzym Słabickim. Kraków 2016 Universitas 8° ss. 354, tabl. 8, il. (Biblioteka „Kuźnicy”).

Polityka wewnętrzna w Polsce po 1945 r.

4672. MĘDZEŁOWSKI Tadeusz: Pacyfizm w Polsce po drugiej wojnie światowej. Nowy Sącz 2016 Wyższa Szkoła Biznesu – National-Louis Univ. 8° ss. 224.

4673. MICHAŁSKI Paweł: Postawy ludności Częstochowy i okolic w czasie niemieckiego zagrożenia i po ataku III Rzeszy na Polskę w 1939 r. *Almanach Częstochowy*. [T. 29:] 2016 s. 129–146.

4674. MIELEWCZYK Margaretta: Ewolucja „Solidarności”: od wewnętrznej spójności

do wewnętrznych podziałów. *Zeszyty Gdynskie*. Nr 10: 2015 s. 115–125, streszcz. ang.

Od 1980 r.

4675. MIĘDZY misją a profesją. Ewolucja roli dyplomaty w stosunkach międzynarodowych na przestrzeni dziejów. Pod red. Rafała Simińskiego i Anny Szczepańskiej-Dudziak. Szczecin 2016 Wydaw. Nauk. Wydz. Humanist. US Minerwa 8° ss. 241, il. Uniw. Szczeciński.

Z treści: Krajniak Radosław: Duchowni w dyplomacji krzyżackiej do połowy XV w. Wybrane przykłady s. 35–46; Simiński R.: Dyplomacja i dyplomaci księcia słupskiego Bogusława IX (1426–1446) s. 47–67; Michałek-Simińska Anna: Dyplomacja małżeńska w późnośredniowiecznej Francji i Polsce. Wybrane aspekty s. 69–91; Kościelna Joanna A.: Lupold von Wedel (1544–1615) w podróży do Anglii i Szkocji. Przyczynek do historii pomorskiej dyplomacji s. 93–114; Gawinecka-Woźniak Magda: Rola dyptomatów w relacjach polsko-duńskich w pierwszej połowie XX w. s. 129–142; Świder Małgorzata: Konsultacje dyplomacyjne państw zachodnich w latach 1980–1981 z uwzględnieniem sprawy Polski s. 143–149; Nowak Krzysztof: Konsulowie wobec rodaków na pograniczach. Zmiana i kontynuacja s. 151–175; Szczepańska-Dudziak A.: Polska służba zagraniczna w czasach dyplomacji publicznej i cyfrowej s. 193–214.

4676. MIĘDZY realizmem a apostazją narodową. Koncepcje prorosyjskie w polskiej myśli politycznej. Pod red. Macieja Zakrzewskiego. Kraków 2015 Ośr. Myśli Polit.; Koło Studentów Historii Doktryn Polit. i Prawnych UPJPII Phronesis 8° ss. 404, nlb. 4. (Polskie Tradycje Intelktualne; 22).

Treść: Lis Rafał: Szlachecki republikanizm, Rousseau i Tar-gowica, czyli o różnych sposobach odniesienia do problemu słabości imperialnej ustroju republikańskiego s. 11–37; Matł-giewicz Tomasz: O „wielkie dzieło przyrodzenia, zjednoczenie się Słowian w potężnym narodzie Rosjan”, czyli prorosyjski program Stanisława Staszica w Królestwie Polskim s. 39–49; Mażewski Lech: Prorosyjska opcja klasy politycznej Królestwa Polskiego 1815–1830 s. 51–74; Węgrzyn Iwona: Henryk Rze-wuski wobec Rosji i idei słowiańskiej s. 75–97; Zakrzewski M.: Zapętlenie Wallenroda. Wokół Michała Grabowskiego i tzw. listu do [Juliusza] Strutyńskiego s. 99–113; Głębocki Henryk: Hrabia Adam Gurowski i „tajemnica filozoficzna caratu” s. 115–172; Komat Marek: „Romanow jest dobrym szlachcicem”. Margra-biego Aleksandra Wielopolskiego trzy spotkania z Rosją (1830–1831, 1846, 1961–1863) s. 173–247; Markwart Zbigniew: Włod-zimierz Spasowicz i petersburscy realiści: apostaci, ugodywcy czy rzecznicy narodu? s. 249–302; Kawalec Krzysztof: Problem prorosyjskości Romana Dmowskiego s. 303–326; Wielomski Adam: Czy Rosja jest katechonem? Konserwatywna opcja prorosyjska po komunizmie s. 327–362; Rojek Paweł: Między antychrystem a katechonem. Współczesne polskie prawicowe sposoby myślenia o Rosji s. 363–386.

Rec.: Zaleska Ilona, *Klio*. T. 38: 2016 nr 3 s. 166–170.

4677. MINICH Dobrochna: Władza państwowa w koncepcjach Grzegorza Leopolda Seidlera [1913–2004]. Rzeszów 2013.

Rec.: Zieliński Marek Ryszard: Grzegorz L. Seidler – zapomniany filozof prawa. *Annales UMCS*. Sec. G: Ius. Vol. 63: 2016 [nr] 1 s. 175–179.

4678. MIROSZEWSKI Kazimierz: Ruch ludowy na ziemi myszkowskiej w latach 1939–1949. *Zeszyty Myszkowskie*. Nr 1: 2014 s. 115–127, streszcz. ang.

4679. MĘYNARCZYK Jacek Andrzej: Rola przemocy wobec ludności żydowskiej w Europie Środkowo-Wschodniej w procesie decyzyjnym Zagłady. *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 16:] 2016 nr 4 s. 879–909, streszcz. ang.

W l. 1933–1942.

4680. MÜLLER Jan-Werner: Przeciw demokracji. Idee polityczne XX wieku w Europie. Tł. Jakub Majmurek. Warszawa 2016 Wydaw. Krytyki Polit. 8° ss. 334, nlb. 2. (Seria Historyczna; 26).

4681. NIEMIECKI „Zły sąsiad” z perspektywy historycznej. Relacje niemiecko-rosyjskie a Polska 1914–1941. [Wyd.] Grzegorz Łukomski. Poznań–Warszawa 2016 Adiutor 8° ss. 352, il.

Zawiera: Łukomski G.: Niemcy i Rosja wobec Polski – w przestrzeni geopolitycznej; Szymański Antoni: Zły sąsiad. Niemcy 1932–1939 w oświetleniu polskiego attache wojskowego w Berlinie.

4682. NOWAK Andrzej: Historia i polityka. Kraków 2016 Biały Kruk 8° ss. 399, nlb. 1, il.

Lata 1792–2016.

4683. NOWAK Piotr: Kto w życiu myśli, nie pisze nic... Krótka historia perlustracji w Polsce. Poznań 2016 Wydaw. Nauk. UAM 8° ss. 212, nlb. 1, il. UAM. (Badania Interdyscyplinarne; nr 46).

Cenzura korespondencji, XX–XXI w.

4684. [NOWINA-SOKOLNICKI Juliusz]: Wielki mistrz Polski Juliusz Nowina Sokolnicki [1920–2009]. Przyczynek do biografii. Rozmowy 2000–2008. [Rozm. przepr.] Andrzej Kepiński. Wyd. 2, uzup. i popr. Jelenia Góra–[Siedlęcina] 2016 Studio Bo! 8° ss. 231, il. + dysk optyczny (DVD).

Wyd. 1. 2009.

4685. OLEJNIK Karol: Miejsce wojska w strukturach państwa w świetle poglądów Józefa Piłsudskiego. *Kwartalnik Bellona*. R. 8: 2014 nr 2 s. 83–92.

4686. OPIOŁA Wojciech: Hiszpańska wojna domowa w polskich dyskursach politycznych. Analiza publicystyki 1936–2015. Opole 2016 Wydaw. Uniw. Opolskiego 8° ss. 297, streszcz. ang. Uniw. Opolski. (Studia i Monografie; nr 531).

4687. ORZEŁEK Ariel: „Realizm” czy „pol-realizm”? Rozbieżne wizje Polski Ludowej i ruchu katolików postępowych w twórczości Aleksandra Bocheńskiego i Józefa Mackiewicza. *Kolo Historii*. Nr 19: 2016 s. 185–199, streszcz. ang., niem., fr.

Dotyczy również okresu międzywojnia i II wojny światowej.

4688. OUN, UPA i zagłada Żydów. Pod red. Andrzeja A. Zięby. Kraków 2016 Księg. Akademicka 8° s. LII, 9–998, il.

Lata 1929–1947.

4689. PANSLAWIZM wczoraj, dziś, jutro. Red. nauk. Zofia Chyra-Rolicz i Tomasz Rokosz. Siedlce 2016 Prac. Wydaw. Wyd. Humanist. 8° ss. 297, streszcz. ang., ros. Uniw. Przyrodn.-Humanist. w Siedlcach. Wyd. Humanist.

Z treści: Chyra-Rolicz Z.: Panslawizm – idea żywa czy zapomniana? s. 13–43; Słoczyński Henryk: Joachima Lelewela wizja dziejowej roli Słowian s. 55–66; Wiśniewska-Rutkowska Lucyna: Panslawizm w twórczości Henryka Kamieńskiego s. 83–90; Sobieraj Sławomir: Słowianofilstwo Tadeusza Micińskiego s. 115–131; Flis-Czeraniak Elżbieta: Panslawizm czy panrusycyzm?, czyli „Słowiańszczyzna a la fourchette”. O idei jedności słowiańskiej w twórczości Tadeusza Micińskiego s. 133–145; Grudzień Sebastian: Koncepcje współpracy słowiańskiej w II Rzeczypospolitej: piśmiennictwo za lata 1945–2011 s. 213–229; Turkowski Romuald: Obraz wsi czeskiej w świetle „Świata Słowiańskiego” – periodyku słowianofilów polskich sprzed I wojny światowej s. 231–248; Guzy-Pasiak Jolanta: Panslawizm w muzyce Ludomira Michała Rogowskiego (1881–1954) s. 273–283.

4690. PAŃSTWO, demokracja, chłopci. Studia z historii społeczno-politycznej Polski (XVII–XX w.). Tom studiów dedykowany profesorowi Romualdowi Waclawowi Turkowskiemu z okazji 65-lecia urodzin i 40-lecia pracy dydaktyczno-naukowej. Pod red. Stefana Józefa Pastuszki i Joanny Szejnjbis-Zdyb. Warszawa–Kielce–Pułtusk–Kraków 2016 MHPRL; Lud. Tow. Nauk.-Kult.; Akad. Humanist. im. A. Gieysztor; Fund. Wspierania Młodzieży Wj. 8° ss. 855, il. Akad. Humanist. im. A. Gieysztor w Pułtusku, MHPRL w Warszawie, Lud. Tow. Nauk.-Kult. Oddz. w Kielcach, Fund. Wspierania Młodzieży Wj.

Treść: Gmitruk Janusz: Przedmowa s. 11–14; Bibliografia za lata 1976–2016. Oprac. Mateusz Ratyński s. 23–41; Lista wypromowanych magistrów. Oprac. M. Ratyński s. 43–59; Lista wypromowanych doktorów. Oprac. M. Ratyński s. 61; Pastuszka S. J.: Profesor Romuald Waclaw Turkowski [ur. 1951]. Życie i działalność naukowo-dydaktyczna s. 63–73; Adameczyk Mieczysław: W jedności siła! Czy? Siła jedności w wielorakości i różnorodności s. 79–84; Ajewski Konrad: Zaginiona, odnaleziona, nieodzyskana. Losy szkatuły do przechowywania Konstytucji Królestwa Polskiego z 1815 r. s. 85–95; Zaporowski Zbigniew: Przedstawiciele wsi polskiej w Senacie RP II kadencji (1928–1930) s. 97–106; Pastuszka S. J.: Parlamentarna droga sanacji do rządów autorytarnych s. 107–128; Gmitruk J.: Doświadczenia wyborcze ruchu ludowego s. 129–149; Bednarzak-Libera Mirosława: „Ruch Ludowy” (2 I – 19 VI 1898 r.) – czasopismo polityczne i ekonomiczno-społeczne wydawane

w Krakowie s. 151–190; Kaczyński Zenon: Na 100-lecie tygodnika „Piast” s. 191–206; Suława Adam Radosław: Chłopska Partia Lewicowa (1927–1928) – geneza, próba działalności, upadek s. 207–218; Krawczyk Antoni: Podłoże dla powstania Regionalnego Społecznego Komitetu Odrodzenia Ruchu Ludowego (RSKORL) na Lubelszczyźnie s. 219–239; Wrona Janusz: Lubelskie echa porwania ks. Jerzego Popiełuszki s. 241–250; Przybylska Anna: Dokumentacja chłopskiego ruchu związkowego z lat osiemdziesiątych XX w. przechowywana w Archiwum Zakładu Historii Ruchu Ludowego s. 251–264; Jachymek Jan: Prof. Józef Ryszard Szaflik (1930–2008). Uczony i polityk ruchu ludowego s. 267–275; Piekarski Tomasz: Z rodziny chłopskiej do warstwy ziemianskiej. Życie i działalność Karola Mierzejewskiego (1879–1942) s. 277–287; Wichmanowski Marcin: Działalność Aleksandra Bogusławskiego na Lubelszczyźnie podczas I wojny światowej s. 289–300; Kłos Lilla Małgorzata: Stanisław Jurkowski – ludowiec okresu przełomu s. 301–307; Tyszkiewicz Jan: Stanisław Krupka – wójt gminy Wawer (1939–1944) s. 309–318; Szczepański Janusz: Antoni Kujawa – przywódca ruchu ludowego ziemi gostynińskiej s. 319–336; Ratyński M.: Młodość i pierwsze kroki w działalności politycznej Jana Dębskiego (1889–1919) s. 337–363; Lolo Radosław: Jezuicy święci i ich kult w kolegiach na terenie diecezji płockiej do czasów kasaty zakonu s. 367–372; Wiśniewski Krzysztof: Imiona chrześciane katolickich mieszkańców Pułtuszka i okolic w latach 1875–1910 s. 373–394; Wagner Barbara: Od gospodyni do uczennicy... i na odwrót. Kształcenie dziewcząt w szkołach rolniczych w czasach II Rzeczypospolitej s. 395–404; Zależny Jolanta: Stan oświaty wiejskiej powiatu warszawskiego w latach 1918–1939 s. 405–418; Stępka Stanisław: Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w okresie II wojny światowej (1939–1945) s. 419–428; Żurawski Jacek A.: Prasa wileńska w okresie kampanii wrześniowej 1939 r. s. 429–443; Lech Andrzej: Dożynki młodowiejskie. Z dziejów folklorystyki obrzędowej w II Rzeczypospolitej s. 445–457; Szejnbiś-Zdyb J.: Problematyka muzyczna w publikacjach miesięcznika „Przemiany” w latach 1970–1989 s. 459–479; Durlę Stanisław: Udział Ludowego Towarzystwa Naukowo-Kulturalnego we wzbogacaniu działalności ruchu ludowego s. 481–487; Koseski Adam: Taras Bulba – historyczne interpretacje powieści s. 489–494; Popielska-Grzybowska Joanna: Nauczanie o starożytnym Egipcie – dawniej oraz dziś na uniwersytetach dziecięcych oraz uniwersytetach III wieku w Pułtusku i innych miastach regionu s. 495–504; Nagielski Mirosław: Listy z teatru działań przeciwko Turcji i Tatarom do Jana III Sobieskiego z Archiwum Historycznego Białorusi w Mińsku s. 507–521; Mazurek Jerzy: Rodzina ks. Kacpra Kotkowskiego z Czerwonej Góry w świetle nowych źródeł s. 523–540; Kopczyński Michał, Kopczyński Krzysztof: Tajemnice KRW 626 (rzecz o wojsku, ciele, standardzie życia, wsi i mieście) s. 541–554; Gieleciński Marek: Społeczność mazowiecka wobec sprawy obronności państwa w latach 1936–1939 s. 555–583; Luczniewski Mikołaj: O trudach formowania i szkolenia 3 Dywizji Piechoty Ludowego Wojska Polskiego w styczniu i lutym 1944 r. s. 585–594; Parzych Arkadiusz: Ochotnicza Straż Pożarna w Ostrowi Mazowieckiej w latach 1881–1939 s. 595–604; Włodarkiewicz Wojciech: Województwo stanisławowskie w okresie kryzysu czechosłowackiego (wrzesień–październik 1938 r.) s. 605–620; Dobroński Adam Czesław: Udział Polaków w konwojach polarnych (1941–1942) s. 621–629; Markowski Damian Karol: Sowietyzacja obwodu lwowskiego 1944–1953. Studium zmian polityczno-gospodarczych s. 631–635; Milewska Marta: Gruzlicza w Guberni Płockiej w latach 1865–1915 s. 639–650; Łukaszewski Wojciech: Pomoc UNRRA dla Polski na przykładzie powiatu przasnyskiego 1945–1947 s. 651–672; Przybyś Kazimierz: Społeczeństwo polskie na terenach wyzwolonych wobec exodusu ludności Warszawy w 1944 r. s. 673–683; Wójtowicz Michał: Wincenty Witos w ocenie młodego pokolenia Polaków s. 687–696; Wojcik Alicja: Idee agrarysty w publicystyce „Młodej Myśli Ludowej” 1924–1939 s. 697–706; Rusik Konrad: Komunistyczny Związek Młodzieży Polskiej wobec wsi w II Rzeczypospolitej s. 707–712.

4691. PASZKIEWICZ Lilla Barbara: Primus inter pares. Działalność społeczno-polityczna Adama Ciołkosza w latach 1911–1945. Legnica 2016. Dec. Centrum Edukacyjne 8° ss. 578, il., streszcz. ang.

4692. [PIŁSUDSKI Józef]: Piłsudski do czytania. Pod red. Zdzisława Najdera i Romana Kuźniara. Kraków 2016. Znak 8° ss. 356, nlb. 1. (Znak Horyzont).

Wspomnienia, listy, publicystyka, mowy polityczne.

4693. POKORNA-IGNATOWICZ Katarzyna: Polska droga do „wolnych mediów”. Koncepcja „nowego ładu informacyjnego” i jej realizacja. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Folia 194: Studia Politologica. [T.] 15: 2015 s. 3–14, streszcz. ang.

W okresie PRL i III RP.

4694. POLEC Patryk: Hurrah Revolutionaries. The Polish Canadian Communist Movement, 1918–1948. Montreal–Kingston–London 2015.

Rec.: Misiarz Radosław, *Polish American Studies*. Vol. 73: 2016 No 1 s. 103–105.

4695. POLITYKA i politycy w prasie XX i XXI wieku. Pod red. Małgorzaty Dajnowicz i Adama Miodowskiego. Białystok 2016. Wydaw. Humanica Inst. Studiów Kobięcych 8° ss. 418, il., streszcz. ang.

Materiały z konferencji, Białystok, 16–17 VI 2016 r.

Z treści: Dajnowicz M., Miodowski A.: Wstęp s. 9–13; Danowska Ewa: Wizerunek cesarza Franciszka Józefa I na łamach „Czasu” i „Naprodu” (1900–1916) s. 17–27; Chwastyk-Kowalczyk Jolanta: Kult Józefa Piłsudskiego na łamach „Bluszczy” w okresie dwudziestolecia międzywojennego s. 28–40; Jędrzejewski Łukasz: Wizerunek Bolesława Bieruta na łamach tygodnika „Przekrój” s. 41–50; Zackiewicz Grzegorz: Francuska kampania prezydencka 2002 roku w świetle ówczesnych polskich komentarzy prasowych s. 65–76; Chomik Piotr: Tematyka polityczna na łamach „Czasopisu” – miesięcznika społeczno-kulturalnego mniejszości białoruskiej w Polsce w latach 2007–2013 s. 77–90; Sikorska-Kowalska Marta: Wybory do Dumy w cieniu rewolucji 1905–1907 roku w świetle łódzkiej gazety „Rozwój” s. 117–127; Śmiechowski Kamil: Ku miastu politycznemu: przemiany miejskiego dyskursu prasowego w dobie rewolucji 1905 roku s. 128–138; Miodowski A.: Rola prasy w polskim życiu politycznym i wewnętrznej wojnie informacyjnej (grudzień 2002 – październik 2005) s. 139–153; Maj Ewa: Politycy – publicyści prasowi w Polsce s. 167–182; Mierzwa Janusz: Prasa i administracja lokalna w latach 1918–1939. Konteksty i uwarunkowania s. 183–195; Mikołajczyk Magdalena: Dziennikarze, ideolodzy, rewizjoniści w Polsce lat 50. i 60. s. 196–214; Bauchrowicz-Tocka Maria: Wpływ prasy na kreowanie życia politycznego i społecznego międzywojennej Łomży na przykładzie „Wspólnej Pracy” s. 215–226; Dawidowicz Aneta: Rola prasy w rozwoju Narodowej Demokracji (1893–1939) s. 229–240; Radomski Grzegorz: Polityka i politycy żydowscy w opiniach prasy obozu narodowego w okresie międzywojennym s. 241–252; Wojdyło Witold: Prasa Narodowej Demokracji wobec polityki Niemiec w kontekście wzajemnych relacji polsko-niemieckich 1918–1939. Wybrane aspekty s. 253–262; Podgajna Ewelina:

„Gazeta Chłopska” w procesie komunikacji społecznej s. 263–272; Marciniak Wojciech: Problematyka repatriacyjna na łamach „Wolnej Polski” (1943–1946) s. 273–291; Dajnowicz M.: Działalność Społeczno-Obywatelskiej Ligi Kobiet w świetle „Naszej Pracy” (1947–1949) s. 295–307; Borodziej Ewa: Praca zawodowa kobiet na łamach „Zwierciadła” (1982–1990) s. 308–317; Barszczewski Waldemar: Kwestia parlamentarna w polskich czasopiśmie kobiecych w latach dwudziestych i trzydziestych XX wieku s. 318–327; Ćwik Urszula: Wybory parlamentarne i wybory do rad narodowych w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej na łamach „Kobiety i Życia” (do 1989 roku) s. 328–337; Buchowski Krzysztof: Polska i Polacy w opiniach prasy litewskiej na przełomie XX i XXI w. s. 341–353; Goworko-Składanek Beata: Media i polityka w Rosji. Stan badań nad zaufaniem Rosjan do mediów s. 366–376.

4696. POLSKIE dylematy. W 80. rocznicę urodzin i 10. rocznicę śmierci Jacka Kuronia [1934–2004]. Pod red. Piotra Kosiewskiego. Warszawa 2014 Fund. im. Stefana Batorego 8° ss. 167, nlb. 1, il.

Treść: Smolar Aleksander: O Jacku s. 9–18; Gawin Dariusz: Kuroń i „gwiazdny czas” polskiej lewicy s. 21–26; Modzelewski Karol: O strategiach i niestrategiach s. 27–33; Reykowski Janusz: O działaniu wewnątrz systemu s. 35–41; Michnik Adam: Wierność. Uwagi s. 45–49; Modzelewski K.: Jacek Kuroń i konieczności s. 51–53; Ciżewska Elżbieta: Rewolucje, zdrada i Jacek Kuroń s. 55–58; Gardawski Juliusz: Jacek Kuroń a samorządowa pracownicza s. 59–66; Hausner Jerzy: Kuroń w hucie Lucchini s. 67–71; Mencwel Andrzej: Przesłanie Kuronia s. 75–80; Czech Mirosław: Jacek Kuroń i mniejszości s. 81–85; Tokarska-Bakir Joanna: Inność i polskość s. 87–91; Nowak Andrzej: Pamięć i pamięci s. 93–100; Dunin Kinga: Dyskusja, której zabrakło s. 101–104; Gutkowski Szymon: Kuroń i nowe pokolenia s. 107–111; Sutowski Michał: Kuroń: teoria i praktyka s. 113–117; Łaskowski Piotr: Wyparta myśl Jacka Kuronia s. 119–123; Luszczewski Michał: Dzieje duszy s. 125–133; Kozłowska Dominika: Między konserwatyzmem a rewolucją s. 135–140; Wigura Karolina: Skradzioną rzeczywistość? s. 141–144; Wielowieyski Andrzej: Zdrada? s. 147–148; Wujec Henryk: Rzeczpospolita samorządna s. 149–150; Kosiewski P.: Przetrawianie/przerwanie s. 151–154.

4697. POLSKIE Stronnictwo Ludowe „Wyzwolenie”. Rozważania o partii z perspektywy stulecia. Red. nauk. Marcin Wichmanowski. Lublin–Warszawa 2016 MHPRL 8° ss. 259, nlb. 1, tabl. 31, il. MHPRL.

Materiały z konferencji, Lublin, 30 I 2016 r.

Treść: Gmitruk Janusz: Ruch ludowy w Królestwie Polskim (do 1918 r.) s. 13–52; Lewandowski Jan: Ruch ludowy na Lubelszczyźnie w latach I wojny światowej s. 53–79; Jachymek Jan: Koncepcje ustrojowe PSL „Wyzwolenie” (1918–1931) s. 81–101; Indraszczyk Arkadiusz: Problematyka bezpieczeństwa zewnętrznego państwa w myśli politycznej PSL „Wyzwolenie” s. 103–115; Turkowski Romuald: Polskie Stronnictwo Ludowe „Wyzwolenie” wobec odzyskania przez Polskę dostępu do Morza Bałtyckiego (1918–1931) s. 117–131; Mieczkowski Antoni: Błazę Stolarski (1880–1939) o wsi i rolnictwie s. 133–139; Wójcik Alicja: Stanisław August Tugendt 1873–1941. Lider Polskiego Stronnictwa Ludowego „Wyzwolenie” s. 141–160; Niećko Grzegorz: Rola Ireny Kosmowskiej w PSL „Wyzwolenie” s. 161–170; Wichmanowski M.: Aleksander Bogusławski (1887–1963) s. 171–198; Garbińska Marta: Antoni Anusz (1884–1935) s. 199–203; Maj Ewa: Polskie Stronnictwo Ludowe „Wyzwolenie” w dyskursie politycznym Narodowej Demokracji s. 205–222; Podgajna Ewelina: Stronnictwo Chłopskie wobec PSL „Wyzwolenie” s. 223–231.

4698. POLSKIE wizje i oceny komunizmu po 1939 roku. Pod red. Rafała Łatki i Bogdana Szlachty. Kraków 2015 Ośr. Myśli Polit. 8° ss. 525. (Polskie Tradycje Intelktualne; 23).

Treść: Łatka R.: Wstęp s. 7–28; Mazur Grzegorz: Polscy komuniści w oczach społeczeństwa na progu II wojny światowej s. 29–44; Kimla Piotr: Intelktualny geniusz przy pracy. Stanisław Cat-Mackiewicz o sowieckiej ekonomii s. 45–54; Rojek Wojciech: Postawa rządu RP na uchodźstwie wobec ZSRR (październik 1939 – lipiec 1941) s. 55–75; Gontarczyk Piotr: Wizja Związku Sowieckiego w propagandzie konspiracyjnej Polskiej Partii Robotniczej. Geneza, węzłowe problemy, egzemplifikacja s. 77–105; Sacewicz Karol: Metody i koncepcje przeciwdziałania Polski Podziemnej wobec działalności komunistów „polskich” (1939–1944). Próba syntezy s. 107–124; Korcuć Maciej: Armia Krajowa wobec działalności komunistycznej pod okupacją niemiecką s. 125–146; Muszyński Wojciech J.: Podziemie narodowe a komuniści w latach 1939–1945 (zarys problematyki) s. 147–173; Citkowska-Kimla Anna: Obojętność i „zwyczajna ludzka aprobata”. O postawie Franciszka Ryszki wobec formującego się w powojennej Polsce reżimu komunistycznego s. 175–194; Szumiło Mirosław: Kierownictwo PZPR wobec komunizmu s. 195–208; Graczyk Roman: Stanowisko katolików świeckich z „Tygodnika Warszawskiego”, „Tygodnika Powszechnego” oraz „Dziś i Jutro” wobec władzy i ideologii komunistycznej w latach 1945–1948 s. 209–258; Zakrzewski Maciej: Dylematy konserwatywnego realizmu w obliczu komunizmu na przykładzie środowiska „Bunt Młodych” i „Polityki” s. 259–274; Komat Marek: Sowieologia polska na uchodźstwie (1945–1989). Główne idee s. 275–327; Ptasimka Małgorzata: Paryska „Kultura” a komunizm. Zarys problematyki s. 329–342; Habielski Rafał: O tożsamości politycznej i antykomunizmie polskiej emigracji po 1968 r. s. 343–350; Waligóra Grzegorz: Opozycja przedsierniowa wobec komunizmu i komunistów s. 351–364; Głębocki Henryk: Imperium sowieckie w myśli i strategii politycznej opozycji w PRL (1976–1980) s. 365–402; Mazur Krzysztof: „Solidarność” wobec komunizmu s. 403–416; Żaryn Jan: W starciu z komunizmem. Józef Glemp ostatni z Prymasów XX wieku. Wybrane kartki z biografii s. 417–441; Urbanowski Maciej: [Czesław] Miłosza spojrzenie na komunizm (rekoncesans) s. 443–453; Łatka R.: Komunizm w dziennikach pisanych nocą Gustawa Herlinga-Grudzińskiego s. 455–481; Waśko Andrzej: Barbara i widmo. Zbigniew Herbert wobec komunizmu s. 483–495; Sieklucki Dominik: Przeszłość i stosunek do przeszłości jako czynniki określające pozycję partii postpepeteerowskiej lewicy w systemie partyjnym III RP s. 497–506.

4699. POLSKIE Ziemie Wschodnie. Wprow. Paweł Juzwa. *Glaukopis*. Nr 25/26: 2012 s. 308–312, streszcz. ang.

Przedr., oryg.: *Przegląd Polski*. 1946 nr 5.

Tekst publicystyczny, prawdopodobnie autorstwa Józefa Kisielewskiego.

4700. POMIAN Krzysztof: Krótka historia nierówności między ludźmi na przykładzie Europy. Kraków–Warszawa 2015 Dział Wydawnictw Inst. Książki 8° ss. 73, nlb. 1, il.

Rec.: Kizwalter Tomasz, *Przegląd Historyczny*. T. 107: 2016 z. 4 s. 782–786.

4701. PRAGIER Ruta: Żydzi czy Polacy. Wyd. 2, popr. i rozsz. Warszawa 2016 Anagram 8° ss. 267, il.

Wyd. I. 1992.

4702. PRAWICA polityczna – między historią a terażniejszością polityczną. Red. nauk. Robert Mieczkowski. Warszawa–[Krosno] 2016 Armagraf 8° ss. 127, nlb. 1, il., streszcz. ang.

4703. PRZEMOC antyżydowska i konteksty akcji pogromowych na ziemiach polskich w XX wieku. Pod red. Konrada Zielińskiego i Kamila Kijka. Lublin 2016 Wydaw. UMCS 8° ss. 263.

Z treści: W kręgu wyzwań współczesności humanistyki i nauk społecznych. O projekcie „Pogromy. Przemoc kolektywna wobec Żydów na ziemiach polskich w XIX–XX wieku i jej wpływ na relacje polsko-żydowskie. Historia. Pamięć. Tożsamość” s. 7–9; Zieliński K., Kijek K.: Wokół pogromów. Konteksty przemocy antyżydowskiej w Polsce XX wieku. Wprowadzenie do tomu s. 11–20; Markowski Artur: Okrzyki antypogromowe. Królestwo Polskie przełomu XIX i XX wieku s. 65–88; Krzywiec Grzegorz: Komitet Narodowy Polski wobec kolektywnej przemocy antysemitki. Przyczynki do dziejów antysemityzmu nacjonalistycznego na ziemiach polskich (1917–1919) s. 89–121; Kocik Katarzyna: Problem przemocy wobec ludności żydowskiej na łamach „Myśli Narodowej” w latach 1921–1939 s. 123–154; Gontarek Alicja: Polityka sanacji wobec ruchu narodowego w latach 1926–1935 a kwestia współodpowiedzialności obozu rządowego w rozpowszechnianiu idei antysemitki s. 155–196; Friedman Alexander: „Strana, ktoroj pravát fašisty i antisemity”. Sovetskaá propaganda ob antisemitizmie i evrejskich pogromah v Pol’še v 1920-e i 1930-e gody s. 197–210; Wieczorek Paweł: „Szczużny antysemityzm” – antyżydowskie wystąpienia na Dolnym Śląsku w 1956 roku s. 211–247.

4704. PRZEPERSKI Michał: Nieznośny ciężar braterstwa. Konflikty polsko-czeskie w XX wieku. Kraków 2016 Wydaw. Liter. 8° ss. 460, nlb. 3, il.

4705. PUŁASKI Michał: W kręgu dyplomacji i spraw narodowościowych. Do dr. podali Jan Jacek Bruski, Piotr Mikietyński, Artur Patek, Jakub Polit. Kraków 2016 Avalon 8° ss. XVII, nlb. 1, 397, il. (Mistrzowie Historiografii).

Lata 1914–1939.

4706. REFLEKSJE nad wolnością i suwerennością Polski. Red. Dorota Litwin-Lewandowska, Krzysztof Bałkowski. Lublin 2016 Wydaw. Nauk. Tygiel 8° ss. 188, il., mapy. Fund. na Rzecz Promocji Nauki i Rozwoju Tygiel. (Monografia Naukowa).

Lata 1918–2015.

4707. ROLA opozycji w systemach demokratycznych. Red. Krzysztof Łabędź. Kraków 2016 Akad. Ignatianum 8° ss. 253, streszcz. ang.

Z treści: Machelski Zbigniew: Opozycja i jakość demokracji w Polsce po 1989 roku s. 89–115; Łabędź K.: Funkcjonowanie i charakter opozycji w Sejmie VII kadencji s. 117–135; Kotarba Bogusław: Funkcjonowanie opozycji w jednostce samorządu terytorialnego (na przykładzie Rzeszowa) s. 137–155; Zyziak Radosław: Polityka prawa Adama Podgóreckiego a kontrpro-

jekt ustaw jako forma upolitycznienia legislacji s. 157–172; Litwin Tomasz: „Gazeta Wyborcza” opozycją medialną wobec koalicji rządowej PO-PSL? Krytyka niektórych aspektów polityki rodzinnej koalicji na łamach „GW” w okresie 2007–2015 s. 221–233.

4708. ROMAN Łukasz, Winogrodzki Grzegorz: Służby specjalne w systemie bezpieczeństwa państwa. Józefów 2016 Wydaw. Wyższej Szkoły Gospodarki Euroregionalnej im. Alcide De Gasperi 8° ss. 209, nlb. 4, il.

Lata 1914–2016.

4709. ROSSOLIŃSKI-LIEBE Grzegorz: Stepan Bandera. The life and afterlife of a Ukrainian nationalist. Fascism, genocide, and cult. Stuttgart 2014 Ibidem-Verlag 8° ss. 652, nlb. 2, il.

Rozprawa doktorska. Hamburg Universität, 2012.

Rec.: Radzenko Jurij, *Pamięć i Sprawiedliwość*. [Nr] 26: 2015 s. 211–229.

4710. SEBINA Olga: Securitization of past: analysis of the Katyn issue in the context of EU integration. *Polish Political Science*. Vol. 45: 2016 s. 45–59.

4711. SOŁDRA-GWIŹDŹ Teresa: „Wymuszona mobilność – wymuszona osiadłość”. O powojennych przesiedleniach i ich obecnych skutkach dla lokalnych społeczności. *Studia Migracyjne – Przegląd Polonijny*. R. 42: 2016 z. 4 s. 123–136, streszcz. ang.

Kresy Wschodnie i Śląsk Opolski od 1939 r. do lat 70. XX w.

4712. SPÓR o mesjanizm. T. 1: Rozwój idei. Wybrał, oprac. i wstępem opatrzył Andrzej Wawrzynowicz. Warszawa 2015 Fund. Augusta hr. Cieszkowskiego 8° ss. XX, nlb. 2, 502, nlb. 1. (Klasyki Polskiej Nowoczesności).

Antologia tekstów.

4713. SPRAWA polska podczas wielkiej wojny 1914–1919. Red. nauk. Wojciech Rojek i Andrzej Kastory. Kraków 2016 PAU 8° ss. 242, nlb. 1, tabl. 4, il. PAU.

Treść: Laptos Józef: Mariaż francuskiej cenzury wojennej z akcją propagandową na rzecz „Pologne forte” (1917–1919) s. 7–30; Wołos Mariusz: Odbudowa państwa polskiego w latach 1914–1918 we współczesnej historiografii rosyjskiej s. 31–49; Łazuga Waldemar: Austro-Polska w „jakimkolwiek kształcie”. Z dziejów tak zwanego rozwiązania austro-polskiego s. 51–71; Hauser Przemysław: Ziemia polskie dzielnicy pruskiej w polityce i publicystyce niemieckiej w latach 1914–1918 s. 73–92; Rojek W.: Rozwiązanie austro-polskie w kontekście stosunków między monarchią austro-węgierską a Cesarstwem Niemieckim 1914–1918 s. 93–122; Essen Andrzej: Stosunek emigracji czeskiej i słowackiej do sprawy niepodległości Polski s. 123–143; Walaszek Adam: Polonia północnoamerykańska w kontekście sprawy niepodległości Polski 1914–1923 s. 145–173; Filipow Krzysztof: Generalicja Samoobrony Litwy i Białorusi 1918–1919 s. 175–192; Cisek Janusz: Liczebność Legionów Polskich (1914–1918) oraz uwagi do struktury społecznej formacji

s. 193–217; Prokop Jan: Wielka Wojna 1914–1918 w pamięci przedwrześniowej s. 219–226.

4714. **SPRAWIEDLIWOŚĆ, zemsta i rewolucja. Rozliczenia z wojną i okupacją w Europie Środkowo-Wschodniej.** Red. nauk. Andrzej Paczkowski. Gdańsk 2016 Muzeum II Wojny Światowej 8° ss. 266, tabl. 1, mapa, streszcz. ang.

Z treści: Paczkowski A.: Wstęp s. 7–16; Paczkowski A.: Polska s. 129–173; Paczkowski A.: Próba podsumowania s. 231–240.

Przestępstwa wojenne i ściganie zbrodniarzy wojennych w l. 1939–2000.

4715. **[STO dwadzieścia] 120 lat polskiego ruchu ludowego.** Red. nauk. Ewelina Podgajna, Magdalena Kuranc-Szymczak. Warszawa 2016 MHPRL 8° ss. 192, nlb. 1. MHPRL, Lud. Tow. Nauk.-Kulturalne.

Trz.: Wójcik Alicja: Inspiracje ideowe polskiego ruchu ludowego (do 1939 r.) s. 11–25; Jachymek Jan: Ludowcy w Polsce s. 27–49; Podgajna E.: Myśl polityczna Wincentego Witosa. Zarys problematyki s. 51–69; Gmitruk Janusz: Ludowy fenomen Zamojszczyzny s. 71–114; Maleszyk Ryszard: Bataliony Chłopskie na Zamojszczyźnie w akcji Sturmwind II s. 115–124; Kuranc-Szymczak M.: Stanisław Mikołajczyk, działalność społeczna i polityczna s. 125–138; Szamiek Jacek: PSL w przebudowie ustrojowej Polski (po 1989 r.) s. 139–150; Indraszczyk Arkadiusz: Integracja europejska jako sposób bezpieczeństwa narodu i państwa polskiego w myśli politycznej polskiego ruchu ludowego s. 151–183.

4716. **[STUDENTOWICZ Kazimierz]: Polski Savonarola. Pisma polityczne Kazimierza Studentowicza [1903–1992] z lat wojny i okupacji.** Oprac. Tomasz Sikorski. Toruń–Łysomice 2013.

Rec.: Brzostek Błażej, *Pamięć i Sprawiedliwość*. [Nr] 26: 2015 s. 230–237.

4717. **STUDIA nad bezpieczeństwem. Między historią a współczesnością.** Pod red. nauk. Rafała Kamprowskiego. Poznań 2016 Wydaw. Nauk. Wydz. Nauk Polit. i Dziennikarstwa UAM 8° ss. 141, il., streszcz. pol. (Monografie Studia nad Bezpieczeństwem).

Materiały z II Ogólnopolskiego Forum Studiów nad Bezpieczeństwem „Człowiek, technika, środowisko”. Poznań, 19–20 V 2015 r.

Z treści: Baćkowska Paulina: Powołanie Biura Informacji i Propagandy oraz jego miejsce w strukturach podziemia s. 45–53; Zabranik Justyna: Bezpieczeństwo energetyczne Polski – gaz ziemny surowcem strategicznym XXI w. s. 55–67; Augustyniak Natalia: Medialny obraz Policji w kontekście zamieszek z (pseudo)kibicami na łamach „Gazety Wyborczej” i „Rzeczpospolitej” s. 123–132; Zieliński Piotr: Legalna i bezpieczna pirotechnika na stadionach – czy to możliwe? s. 133–141.

4718. **STUDIA nad polityką polską XX wieku. Relacje państwo–Kościół.** Red. Mieczysław Ryba. Lublin 2016 Wydaw. KUL 8° ss. 240. KUL. Wydz. Humanist.

Trz.: Wolek Karol: Stosunek Demokracji Narodowej do Kościoła katolickiego przed I wojną światową s. 9–33; Leśniewski

Radosław: Polityka Drugiej Rzeczypospolitej względem Kościoła łacińskiego podczas wojny polsko-bolszewickiej s. 35–57; Szalast Bogusław: PSL „Piast” wobec konkordatu ze Stolicą Apostolską z 1925 roku s. 59–74; Zakrzewski Damian: Koncepcje polityczne generała Władysława Sikorskiego w kontekście jego stosunku do Kościoła katolickiego s. 75–108; Księżka Eliza: Stosunek władz państwowych do Kościoła katolickiego w okresie międzywojennym i w czasach komunistycznych na przykładzie Akcji Katolickiej s. 109–128; Sulej Kamil: Narodowe Siły Zbrojne wobec Kościoła katolickiego s. 129–143; Wypych Marcin: Polska Zjednoczona Partia Robotnicza wobec Kościoła katolickiego i Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego w okresie październikowym s. 145–163; Niebelski Łukasz: „Sztandar Ludu” wobec orędzia biskupów polskich do biskupów niemieckich s. 165–181; Subocz Jarosław: Negocjacje polsko-litewskie w Brukseli w roku 1921 na łamach prasy litewskich chrześcijańskich demokratów s. 183–203; Karkut Marcin: „Rycerz Niepokalanej” wobec konfliktu między rządem Meksyku a Kościołem w latach 1926–1929 s. 205–224; Biletska Maria: Prześladowanie duchowieństwa katolickiego na Podolu w czasach sowieckich na przykładzie ks. Jana Brydyckiego (1864–1937) s. 225–240.

4719. **[STUDNICKI Władysław]: Władysław Studnicki wobec Kresów Wschodnich RP (fragment pracy „Polska za Linia Curzona”, 1952).** [Wyd.] Wojciech J. Muszyński. *Glaukopis*. Nr 25/26: 2012 s. 341–358.

4720. **SUTOWSKI Sławomir: Zarys historii zaślubin Polski z morzem. Zeszyty Gdynskie.** Nr 10: 2015 s. 57–61, streszcz. ang.

Od 1918 r. do dzisiaj.

4721. **ŚPIEWAK Paweł: Żydokomuna. Interpretacje historyczne.** Warszawa 2012.

Rec.: Muszyński Wojciech J.: „Żydokomuna”, czyli jak nie powinno się pisać książek historycznych. *Glaukopis*. Nr 25/26: 2012 s. 122–132, streszcz. ang.; Waingertner Przemysław, *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 12: 2013 s. 158–164.

4722. **TENDENCJE i procesy rozwojowe współczesnych stosunków międzynarodowych. Księga jubileuszowa z okazji 40-lecia Instytutu Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Warszawskiego.** Red. nauk. Marcin Florian Gawrycki, Edward Haliżak, Roman Kuźniar, Grażyna Michałowska, Dariusz Popławski, Jakub Zajączkowski, Ryszard Zięba. Warszawa 2016 Wydaw. Nauk. Scholar 8° ss. 735, il.

Z treści: Kosiarski Jacek: Niemcy, Mitteleuropa i Polska s. 70–85; Pasztor Maria: Znaczenie metodologii historii w badaniu stosunków międzynarodowych s. 426–436; Szeptycki Andrzej: Strategiczne partnerstwo Polski i Francji w okresie prezydentury Nicolasa Sarkozy’ego s. 462–475; Góralski Witold M.: 25 lat traktatu dobrosąsiedzkiego RP-RFN i co dalej? s. 476–491; Bógdał-Brzezińska Agnieszka: Ład międzynarodowy w perspektywie historycznej. Od XVIII do XX wieku – próba rekapitulacji s. 639–650; Wyciechowska Iwona: Wpływ masowych migracji międzynarodowych na ład międzynarodowy s. 663–675; Zając Justyna: Wpływ zmieniającego się ładu międzynarodowego w XXI wieku na politykę bezpieczeństwa Polski s. 703–715; Ważniejsze publikacje pracowników Instytutu Stosunków Międzynarodowych UW w latach 2006–2016 s. 717–735.

4723. TEODOROWICZ Józef [Teofil]: Dwie epoki. Wybór pism. Wstępem opatrzył Paweł Skibiński. Kraków–Warszawa 2016 Ośr. Myśli Polit.; Nar. Centrum Kultury 8° ss. XXXI, nlb. 1, 411, nlb. 5, il. (Biblioteka Klasyki Polskiej Myśli Politycznej; t. 92) (Jubileusze).

4724. TICHOMIROW Andrzej: Zachodniorusizm jako światopogląd. Historia i kontynuacja. *Czestochofskie Teki Historyczne*. T. 6: 2016 s. 183–205, streszcz. ang.

Idea na dawnych ziemiach litewskich, białoruskich i ukraińskich Rzeczypospolitej w XIX do pocz. XX w. i jej odrodzenie się na Białorusi w 2 poł. XIX w.

4725. TO IDZIE młodość. Młodzież w ideologii i praktyce komunizmu. Pod red. Dariusza Magiera. Lublin–Radzyna Podlaska 2016 AP; Tow. Nauki i Kultury Libra 8° ss. 467, il.

Z treści: Magier D.: Słowo wstępne s. 9–12; Idzikowska-Czubaj Anna: „Szczęśliwe pokolenie Polski Ludowej”, czyli o komunistycznym micie młodości s. 15–27; Czyżewski Andrzej: „Młodzi”, „niewinni”, „bohaterscy”, „nasi” – wojenna martyrologia polskiej młodzieży jako element komunistycznej polityki pamięci historycznej s. 29–45; Suława Adam Radosław: „Młodoj Komunist” („Małady Komunist”) jako organ prasowy Centralnego Komunistycznego Związku Młodzieży Zachodniej Białorusi [w Wilnie, w l. 1924–1937] s. 101–111; Borek Paweł: Agitacja komunistyczna wśród poborowych w Polsce międzywojennej s. 113–127; Zackiewicz Grzegorz: Komunistyczna infiltracja środowisk młodzieży syndykalistycznej w II Rzeczypospolitej s. 129–145; Wróbel Andrzej: Proces tomaszowski działaczy Komunistycznego Związku Młodzieży Polski przed sądem Okręgowym w Piotrkowie Trybunalskim s. 147–167; Bertram Łukasz: Wyrastanie z pałacu. Analiza narracji biograficznej Marii Kamińskiej s. 171–192; Świętochowska Emilia: Uroczystości szkolne jako forma indoktrynacji dzieci i młodzieży w latach 1944–1956 s. 193–206; Sroka Marcin: Młodzieży w polityce KW PZPR w Opolu w latach 1950–1990 s. 207–224; Bober Sabina: Niezależne organizacje młodzieżowe na celowniku władzy komunistycznej w pierwszych latach Polski Ludowej s. 225–237; Kruszyński Marcin: „Długie trwanie niemości”. Ideowe organizacje studenckie na przykładzie lubelskiego UMCS. Wybrane sprawy s. 241–257; Rokicki Konrad: Nadzór polityczny nad działalnością klubów studenckich w latach 1956–1980. Casus Warszawy s. 259–282; Wojcieszek Elżbieta: Zrzeszenie Katolików przy Wyższej Szkole Rolniczej w Poznaniu i Studencki Komitet Pomocy dla Więźniów Politycznych (1956–1960) s. 283–296; Łatka Rafał: Duszpasterstwo akademickie w polityce władz PRL w latach 1970–1989 na przykładzie województwa krakowskiego s. 297–321; Szumilo Mirosław: Sześć lat młodościówki komunistycznej w Polsce 1944–1990 s. 325–342; Gończyński-Filip Filip: Szkolne Koła Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Radzieckiej (1980–1990): założenia i praktyka działania s. 343–360; Matuszak Tomasz: Działalność młodzieży w ramach Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Radzieckiej na terenie województwa piotrkowskiego w latach 1975–1990 s. 361–379; Hubka Maciej Roman: Związek Socjalistycznej Młodzieży Polskiej w województwie piotrkowskim. Zarys dziejów i pozostałość aktowa s. 381–396; Leszkowicz Tomasz: Historyczna tabula rasa? Zabiegi aparatu propagandowego PRL w latach 60. XX wieku na rzecz zaszczepienia młodzieży „nowej pamięci” s. 399–415; Tracz Bogusław: Powstrzymać „dywersję moralną Zachodu”. Partia komunistyczna wobec przemian kultury młodzieżowej w Polsce w latach 60. i 70. XX wieku s. 417–441; Magier D., Mroczek Michał: Program

„Awangarda XXI wieku” – w poszukiwaniu nowego modelu pasa transmisyjnego s. 443–467.

4726. URBAŃCZYK Michał: Istota i rola wolności w demokracji liberalnej w myśli Raymonda Arona (1905–1983). *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 68: 2016 z. 1 s. 105–131, streszcz. ang., fr.

4727. W KRĘGU iluzji i realiów. Oblicza polskiej myśli politycznej w XX i XXI wieku. Studia i szkice. Pod red. Grzegorza Radomskiego, Michała Strzeleckiego i Patryka Tomaszewskiego. Toruń 2016 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 376, il.

Z treści: Góra-Szopiński Dariusz: Odwaga uniwersalizmu. W kwestii delimitacji polskiej myśli politycznej s. 41–58; Macała Jarosław: Między sojusznikami a wrogami. O badaniu polskich kodów geopolitycznych w XX wieku s. 59–78; Białokur Marek: Niezdolni do współpracy – niepewni o przyszłość. Polska myśl polityczna i refleksja publicystyczna w obliczu kryzysu politycznego wywołanego zabójstwem prezydenta Gabriela Narutowicza w grudniu 1922 roku s. 81–112; Wojdyło Witold: „Salus nationis suprema lex”. Refleksje o idei narodu w myśli politycznej Narodowej Demokracji 1918–1939 s. 113–128; Maj Ewa: Bezpieczna Polska w myśli politycznej Narodowej Demokracji s. 129–145; Wątor Adam: Lista organizatorów Stronnictwa Narodowego we Wschodniej Małopolsce w 1928 roku s. 147–158; Paruch Waldemar: Tożsamość i status polityczny Drugiej Rzeczypospolitej. Piłsudzczy o podstawach koncentracji politycznej s. 159–172; Szczechowicz Hanna: Samorząd terytorialny w programach polskich partii politycznych 1918–1939 s. 173–192; Strzelecki M.: Problematyka wychowawcza w polskiej refleksji politycznej okresu Drugiej Rzeczypospolitej s. 193–209; Sikorski Tomasz: Alchemia myśli. Twórczość Pawła Trzebuchowskiego [1928–1981]. Próba zarysu s. 213–239; Chechłowska-Lipińska Marta: Propozycje monarchistyczne w koncepcjach ustrojowych środowisk politycznych w Polsce w latach 1990–1997 s. 241–258; Sanecka-Tyczyńska Joanna: Władza wykonawcza w myśli politycznej Prawa i Sprawiedliwości (2001–2007) s. 259–278; Radomski G.: Wizje państwa w koncepcjach współczesnego ruchu narodowego w Polsce s. 279–297; Sprengel Bolesław: Bezpieczeństwo wewnętrzne Polski w latach 1990–2008 w świetle lewicowego periodyku „Dziś” s. 299–317; Tomaszewski P.: Czy istniała alternatywa wobec Unii Europejskiej i Paktu Północnoatlantyckiego? Koncepcje bezpieczeństwa międzynarodowego w polskiej myśli politycznej w latach 1991–2004 s. 319–335.

4728. WACHSMANN Nikolaus: KL. Historia nazistowskich obozów koncentracyjnych. Z ang. przeł. Maciej Antosiewicz. Warszawa 2016 Świat Książki Wydaw. 8° ss. 928, tabl. 32, il., mapy.

Lata 1933–1945.

4729. WAINGERTNER Przemysław: Jerzego Giedroycia idea ULB – geneza, założenia, próby realizacji. Zarys problematyki. *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 15: 2015 s. 143–159, streszcz. ang.

ULB = Ukraina, Litwa, Białoruś.

4730. WALUSIAK Dariusz: Winni. Holokaust i fałszowanie historii. Kraków 2016

Dom Wydawniczy Rafael 8° ss. 446, nlb. 1, tabl. 16, il.

4731. WARMIA i Mazury. Czyja własność? Praca zbiorowa. Pod red. Feliksa Walichnowskiego. Olsztyn–[Leszno] 2016 Wydaw. Darczyńcy; Agencja Promocyjna Ajak Arkadiusz Jakubowski 8° ss. 132, nlb. 1, il.

Lata 1939–1956.

4732. WŁADZA a społeczeństwo. Pod red. Agaty Bryłki, Tomasza Kałuskiego i Małgorzaty Korbaś. Katowice 2016 Wydaw. UŚ 8° ss. 183, nlb. 1, streszcz. ang., niem. (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; nr 3432).

Z treści: Chudzik Wojciech: Wybrane aspekty propagandy gospodarczej – na przykładzie Centralnego Okręgu Przemysłowego (1936–1939) s. 11–25; Gruszczak Marcela: Przyczynki do powstania i działalności Komitetu Słowiańskiego w Polsce w pierwszych latach po zakończeniu II wojny światowej s. 26–36; Radecki Michał: Przywództwo w Sojuszu Lewicy Demokratycznej s. 37–53; Niemczyk Katarzyna: Wojskowa emanacja władzy królewskiej w osobie hetmana na przełomie XV i XVI w. s. 150–161.

4733. WRÓBEL Andrzej [Stanisław]: Polska Partia Robotnicza w Tomaszowie Mazowieckim – zarys dziejów. *Rocznik Łódzki*. T. 64: 2016 s. 247–261, streszcz. ang.

Lata 1942–1948.

4734. WYBRANE aspekty funkcjonowania prawicy. Pod red. Roberta Mieczkowskiego. Warszawa–Krosno 2016 Armagraf 8° ss. 151, nlb. 2, il., streszcz. ang.

Z treści: Mieczkowski R., Wiśniewska Joanna: Wybrane aspekty funkcjonowania prawicy s. 9–12; Płoski Marcin: Rola polskich partii prawicowych na początku XXI wieku s. 13–31; Zaborowski Leszek: Polscy nacjonalisci między „skrajną prawicą”, „Trzecią Pozycją” i antysystemowością. Analiza porównawcza przypadków Ruchu Narodowego, Narodowego Odrodzenia Polski i Autonomicznych Nacjonalistów s. 33–49; Wiśniewska J.: Edukacja w koncepcjach polityków polskiej prawicy (1909–1944) s. 51–68; Wiśniewska J., Mieczkowski R.: Najdalej na prawo. Środowisko „Tygodnika Warszawskiego” s. 69–85; Mieczkowski R.: Dyskurs na temat Kościoła w III RP. Między Łągowiankami a Toruniem w latach 2007–2014 s. 87–106; Mieczkowski R.: Prasa Stowarzyszenia PAX wobec „Millenium chrztu Polski” (966–1966) s. 107–125.

4735. Z DZIEJÓW PPS. Studia i szkice. Pod red. Janusza R. Budzińskiego i Jacka Bonarka. Piotrków Trybunalski 2016 Inst. Historii i Stosunków Międzynarodowych UJK. Filia 4° ss. 109, streszcz. ang.

Treść: Bonarek J., Budziński J. R.: Przedmowa s. 5–8; Hubka Maciej: Ruch socjalistyczny w powiecie piotrkowskim wobec wojny polsko-rosyjskiej 1919–1921 s. 9–27; Piskała Kamil: Rola i zadania PPS w demokracji parlamentarnej II Rzeczypospolitej s. 29–46; Wróbel Andrzej Stanisław: Działalność PPS w samorządzie miejskim Tomaszowa Mazowieckiego w latach 1918–1939 s. 47–60; Kardas Mariusz: Czerwonka Gdynia. Przy-

czynek do dziejów PPS na Wybrzeżu do 1948 roku s. 61–91; Matuszak Tomasz: Dr Adam Feliks Próchnik [1892–1942] – archiwista wszechstronny s. 93–109.

4736. ZAŁĘSKI Stanisław: O masonii w Polsce od roku 1738 do 1822. Na źródłach wyłącznie masonskich. Warszawa 2015 Grafika Iwona Knechta 8° ss. VII, nlb. 1, 274, il.

Reprint, oryg.: Wyd. 2, popr. w dwóch częściach. Kraków 1908.

4737. ZAMIŁOWANIE do spraw bezna-dziejnych. Ukraina w „Kulturze” 1947–2000. Wybór, oprac. i posł. Bogumiła Berdychowska. Paryż–Kraków 2016 Inst. Liter. Kultura; Inst. Książki. Dział Wydawnictw 8° ss. 623, nlb. 1. (W Kręgu Paryskiej Kultury).

Treść: Berdychowska B.: Ukraina w „Kulturze” s. 5–14; Korzon Leonid: Ukraińscy neoklasycy-parnasiści s. 15–31; Kardosz Julian: Naród w wędrówce s. 32–44; Słobożanin M[ykola]: W żelaznym pierścieniu s. 45–59; Szerech Jurij: Młodzież czwartego Charkowa s. 60–74; Czapski Józef: W Berlinie o Zjednoczonej Europie s. 75–84; Łobodowski Józef: Przeciw upiorom przeszłości s. 85–147; Łobodowski J.: Ukraińska literatura emigracyjna s. 148–165; Szerech J.: Pokój nr 101 s. 166–180; BEO [Osadczyk Bohdan]: Polonica w prasie ukraińskiej s. 181–196; Bączkowski Włodzimierz: Sprawa ukraińska s. 197–220; Majewski Józef Z.: List do redakcji s. 221–222; Zespół „Kultury”: Nieporozumienie czy tani patriotyzm? s. 223–224; Łobodowski J.: Scylle i Charybdy ukraińskiej poezji s. 225–260; Łysiak-Rudnycki Iwan: Nowy Perejasław s. 261–281; Redakcja: Ataman [Symon] Petlura s. 282; Ławrinenko Jurij: Literatura sytuacji pogranicza s. 283–295; Herling-Grudziński Gustaw: Komentarz tłumacza s. 296–299; J.L. [Jurij Ławrinenko]: Kijów o „Antologii” s. 300–303; Lewycki Borys: Sytuacja na Ukrainie sowieckiej s. 304–318; Vincenz Andrzej: Nowa literatura na Ukrainie s. 319–336; Dziwianowski M[arian] K[amil]: Pamiętniki generała Szandruka [Pawło, 1889–1979] s. 337–340; Redakcja: Za co gen. Szandruk dostał Virtuti Militari s. 341–342; Łobodowski J.: Sąd nad umarłym s. 343–349; Koszeliweć Iwan: Paradoxy rzeczywistości ukraińskiej s. 350–359; Koszeliweć I.: Pięćlatki literatury ukraińskiej s. 360–372; Lewycki B.: Współczesna Ukraina s. 373–386; Koszeliweć I.: Kronika ukraińskiego oporu s. 387–406; Morawski Dominik: „Jeszcze Ukraina nie zginęła...” s. 407–415; Wytwicki Wasył: Muzyka i polityka s. 416–421; Redakcja: Deklaracja w sprawie ukraińskiej s. 422–424; Lewycki B.: Obrona Praw Człowieka w republikach sowieckich s. 425–439; Osadczyk B.: Wyznanie i zeznanie ukraińskiego polonofila s. 440–444; Kedryn Iwan: Białe kruki s. 445–457; Strumiński Bohdan: Rozmowa z profesorem Ome-lianem Pricakiem [1919–2006] s. 458–473; Koszeliweć I.: Tragedia Mykoly Bażana [1904–1983] s. 474–480; Łobodowski J.: Trzeci numer „Widnowy” s. 481–487; Strumiński B.: Dawne obciążenia i nowe perspektywy. Rozmowa z prof. Jurijem Sze-welowem [ur. 1913] s. 488–496; Łobodowski J.: Polski numer „Suczasnosti” s. 497–503; Jastrzębowski Jerzy: Rozmowy o braciach s. 504–533; Kozłowski Maciej: Wielobarwny bukiet kwiatów. Z doktorem Włodzimierzem Mokrym [ur. 1949], znawcą ukraińskiej literatury, posłem na Sejm, rozmawia Maciej Kozłowski s. 534–545; Magosci Paul Robert: Ukrainy Galicji pod rządami Habsburgów i Sowietów s. 546–554; Szewczenko Ihor: Ukraina między Wschodem a Zachodem s. 555–566; Czech Mirosław: Kwestia ukraińska w III Rzeczypospolitej s. 567–598.

4738. ZARYS historii Konsulatu Generalnego RP w Chicago. Outline history of Polish

Consulate General in Chicago. Ed. by Mariusz Gbiorczyk. Chicago–Warszawa 2010 Ex Libris Galeria Pol. Książki 4° ss. 64, nlb. 16, il.

Willi Eckhartów w Chicago w l. 1919–2010.
Tekst równol. pol., ang.

4739. ZIELIŃSKI Stanisław: Liga Narodowa na Rusi 1890–1920. Fragment historii pracy polskiej na kresach południowo-wschodnich. Wstęp i oprac. Adam Wątor. Szczecin 2016 Wydaw. Nauk. Uniw. Szczecińskiego 8° ss. XXXII, 116, il.

Praca powstała w 1940 r.

4740. ZYCHOWICZ Piotr: Sowietci. Opowieści niepoprawne politycznie II. Poznań 2016 Rebis 8° ss. 488, tabl. 32, il.

Toż. Wyd. 1 (dodr.).

Toż. Wyd. 2 (rozzsz.) ss. 516, tabl. 32, il.

Ed. specjalna z materiałami dodatkowymi.

Lata 1917–1991.

e) Zagadnienia historii wojskowej

Zob. poz. 1066, 1892, 2190, 2818, 2985, 3001, 3644, 3745, 4011, 4251, 4529–4532, 6546, 6551, 6567, 6593, 6612, 6639, 6820, 7210, 7358, 7388, 7442, 7451, 7560, 7627, 7677, 7715, 7730, 7737, 7786, 7814, 8009, 8013, 8027, 8068, 8141, 8181, 8293, 8394, 8396, 8406, 8479, 8490, 8502, 8524, 8602, 8637, 8674, 8683, 8748, 8757, 8817, 8835, 8864, 8865, 8904, 8925, 8922, 8926, 8928, 8934, 8941, 8959, 8963, 8983, 8990, 8991, 9017, 9019, 9041, 9050, 9069, 9070, 9106, 9172, 9182, 9253, 9299, 9334, 9340, 9472, 9481, 9526, 9534, 9546, 9547, 9556, 9570, 9577, 9589, 9938, 10072, 10134, 10560, 10637, 10906, 10968, 11438, 11445.

4741. ARS fortificandi. Studia i materiały z dziejów architektury obronnej. T. 1. Pod red. Pawła Nastrożnego. Oświęcim 2016 Napoleon V 8° ss. 198, nlb. 1, tabl. 7, il., streszcz. ang.

XIX–XX w.

4742. ATLAS Twierdzy Toruń. Z. 7: Narębski Lech, Wichrowski Marcin: Fort IX – Bolesław Chrobry (Fort IVa – Heinrich von Plauen). Pod red. Janusza Tandackiego i Lecha Narębskiego. Toruń 2014.

Toż. Z. 9: Pokrzywnicki Janusz: Początki pruskiej Twierdzy Toruń. Toruń 2016 Tow. Nauk. ss. 34, nlb. 2, tabl. 28, il., streszcz. niem. Tow. Nauk. w Toruniu; Tow. Przyj. Fortyfikacji im. Adama Freytaga w Toruniu.

Lata 1815–1831.

Z. 1. 2005.

Rec. [Z. 7]: Nastrożny Paweł, *Studia z Dziejów Polskiej Historiografii Wojskowej*. T. 17: 2016 s. 117–119.

4743. BIAŁAS Marcin: Artyleria samobieżna Wojska Polskiego w latach 1943–1945 i w pierwszych latach powojennych. *Studia Artyleryjskie*. T. 6: 2016 s. 227–236.

Do 1954 r.

4744. BIŁEJSZYS Michał: XVII-wieczna zbroja kirasjerska ze zbiorów Muzeum Narodowego w Kielcach. *Rocznik Muzeum Narodowego w Kielcach*. T. 31: 2016 s. 205–220, streszcz. ang.

Opis.

4745. BOROWIAK Mariusz: „Pancerniki na Morzu Pińskim” 1920–1941. Oświęcim 2016 Napoleon V 8° ss. 346, tabl. k. 3, il.

Flotylla Rzeczna Marynarki Wojennej w Pińsku.

4746. BRUST Mieczysław: Zamek Przemysła II [1257–1296] w Rogoźnie na tle umocnień obronnych miasta i jego zaplecza od IX do XVIII wieku. Rogoźno 2016 Tow. Przyj. Rogoźna 8° ss. 275, il., mapy. (Biblioteka „Rogozińskich Zeszytów Historycznych”; nr 4).

4747. BUDOWNICTWO wojskowe w Łodzi. Pod red. Witolda Jarno i Przemysława Waingertnera. Łódź 2016 Księży Młyn Dom Wydawniczy Michał Koliński 4° ss. 246, nlb. 1, il.

Treść: Waingertner P.: Uwagi wstępne. Stan badań nad historią budownictwa wojskowego w Łodzi s. 9–15; Kita Jarosław: Wojsko rosyjskie w Łodzi do 1914 r. s. 17–29; Jarno W.: Zarys dziejów polskiego garnizonu wojskowego w Łodzi w XX i XXI w. s. 31–56; Stefański Krzysztof: Zarys dziejów budownictwa wojskowego w Łodzi s. 57–74; Jarno W., Waingertner P.: Gmachy dowództw okręgów wojskowych s. 75–94; Jarno W.: Koszary przy ul. Legionów 60/64 s. 95–108; Jarno W.: Koszary przy ul. Żeligowskiego 7/9 s. 109–123; Kuprianis Artur: Koszary 10 Pułku Artylerii Lekkiej przy ul. Św. Jerzego 10/12, Żeligowskiego 39 oraz al. 1 Maja 68 s. 125–137; Waingertner P.: Koszary przy ul. 6 Sierpnia 84/86 s. 139–149; Dutkiewicz Marek: Kompleksy koszarowe przy ul. Źródłowej 52 i pl. Hallera s. 151–166; Jarno W.: Szpital wojskowy przy ul. Żeromskiego 113 s. 167–185; Waingertner P.: Kościół garnizonowy Św. Jerzego i Zesłania Ducha Świętego s. 187–202; Lesiakowski Krzysztof: Więzienie śledcze przy ul. Gdańskiej 13 s. 203–220; Zakończenie s. 221–222; Aneksy s. 223–225; Bibliografia s. 227–234.

4748. CHŁOPEK Wiesław, Kozak Stefan, Miernicki Andrzej: Szlakiem bojowych tradycji 3. Brygady Panczernej. Żagań 2016 Oficyna Wydawnicza Dekograf; na zlec. Stow. Żołnierzy i Pracowników 3. Drezdeńskiego Pułku Czołgów Średnich 8° ss. 111, nlb. 1, il.

Lata 1944–1989, gł. jednak II wojna światowa.

4749. CIEŚLA Mariusz: Cztery ciekawe hełmy ze zbiorów Muzeum Militariów – Oddziału Muzeum Miejskiego Wrocławia. *Studia z Dziejów Wojskowości*. T. 5: 2016 s. 83–98, streszcz. ang.

Opis zabytków z XVI–XVII w.

4750. CIEŚLA M.: Zbroja legnicka czy zbroje legnickie. Próba wyjaśnienia. Liegnitz suit of armour or Liegnitz suits of armour. An attempt of explanation. Racibórz 2015 Wydaw.

i Agencja Informacyjna WAW Grzegorz Wawoczny 8° ss. 59, il., streszcz. ang.

Lata 1515–1519.

4751. CURRENT issues in research, conservation and restoration of historic fortifications. Collections of scientific articles. Ed. by Zygmunt Gardzinski and Mykola Bezv. Chelm–Lviv 2016 The State School of Higher Education; Lviv Polytechnic National Univ. 4° ss. 352, nlb. 1, il., streszcz. pol., ang., ukr.

Z treści: Baitars-Artemenko O.: The peculiarities of the town Olyka's fortifications formation s. 7–18; Banaszak Justyna, Hołysz Emil: Inwentaryzacja obiektów zabytkowych za pomocą fotografii cyfrowej na przykładzie ruin pałacu i oranżerii w zespole pałacowo-parkowym w Zawieprzycach s. 19–20; Banaszak J., Banaszak Marek, Hołysz E.: Rozwarstwienie chronologiczne zespołu pałacowo-parkowego w Zawieprzycach i problem ochrony s. 21–27; Bezv M.: The discovery of painting decorations on the outside walls of the castles in Pomorany and in Yazlivets s. 28–33; Bezv M., Banaszak J.: Klasztor bazyliański w strukturze planistycznej Wysokiej Góry w Chelmie s. 34–41; Fedunkiv Z[enovij], Polishchuk S.: A fortress town of Michalche s. 42–48; Gardziński Z., Rybaczuk Dorota, Różańska Magdalena: Problemy ochrony i konserwacji zabytkowych ruin zamku w Krupem (w okresie XX w.) s. 49–57; Gleń Piotr, Krupa Karol: Ufortyfikowane miasta kresowe I Rzeczypospolitej. Problem ochrony dziedzictwa ars militaris s. 58–66; Dyba Y., Bokalo I.: Cities and defensive structures in miniatures of the Radziwiłł chronicle [Latopis Radziwiłłowski] s. 73–85; Kviatkovsky L.: The fortifications of the Chernelytsia's castle s. 98–107; Klimek Beata: Ruiny zamku w Kazimierzu Dolnym – problematyka ochrony i rewalizacji s. 108–113; Labędź Olga, Milewska Iwona: Wieża ariańska w Wojciechowie – rozwarstwienie materiałowe i rekonstrukcja dawnego wyglądu obiektu s. 128–140; Rybchansky Oleg, Zarechniuk Olga: Formation of Pomorany market square. Its composition and planning structure s. 192–206; Sadowska Ewa Janina: The fortified church of St. Onophrius in Posada Rybotycka in the Pogórze Przemyskie region (Poland) s. 214–224; Sadowska E. J.: The upper castle and the bastion (boulevard) of the lower castle in Rożnów, in the Pogórze Rożnowskie region (Poland) – a commune s. 225–234; Stasiuk Olena: Stone and wood in memorial plastics of historically Ukrainian cemeteries on the Polish and Ukrainian borderlands s. 235–239; Taras Viktoria: Stages in evolution of baroque gardens and types of planning and composite structures s. 251–275; Wrana Jan, Fitta-Spelina Agnieszka: Renesansowe miasto Zamość – wygodne dla mieszkańców, atrakcyjne dla turystów. Zrealizowany projekt renowacji fortyfikacji staromiejskich s. 324–334.

4752. CZARNECKA Katarzyna, Siciński Wojciech: Unikatowa pochwa miecza z cmentarzyska kultury przeworskiej w Orenicach, pow. łączycki. *Wiadomości Archeologiczne*. T. 66: 2015 s. 320–330, streszcz. ang.

4753. CZTERDZIESTOLECIE Jedenaścigo Pułku Piechoty 1919–1959. Red. Marek Wroński, Nina Jarzyńska, Tadeusz B. Hadaś. Tarnowskie Góry 2016 Wydaw. Inst. Tarnogórskiego i Muzeum Inst. Tarnogórskiego 4° ss. 88, il., mapa. (Zeszyty Tarnogórskie; nr 78).

Reprint, oryg.: Idzik Aleksander: Czterdziestolecie 11 Pułku Piechoty 1919–1959. Londyn 1959.

4754. DRZEWIECKI Andrzej: Polska Marynarka Wojenna od Drugiej do Trzeciej Rzeczypospolitej. Studium bezpieczeństwa morskiego państwa. Gdynia–Oświęcim 2016 Napoleon V 8° ss. 1047, il.

4755. DUDZIŃSKI Włodzimierz, Trzeciński Maciej: Domniemany hełm z okresu średniowiecza w świetle interdyscyplinarnej ekspertyzy sądowej. *Silesia Antiqua*. T. 49: 2014 s. 117–131, streszcz. niem.

Rec.: Miazga Beata: Wyniki badań archeometrycznych nad żelaznym hełmem. *Tamże* s. 133–144.

4756. DUSZYK Adam: Radomskie spółdzielnie wojskowe w okresie międzywojennym i pierwszych latach po zakończeniu II wojny światowej. *Radomskie Studia Humanistyczne*. T. 3: 2016 s. 41–64, streszcz. ang.

4757. DYKSAK Czesław: 60 lat lotniska wojskowego w Powidzu. *Kronika Wielkopolski*. 2016 nr 3 s. 63–80.

4758. FIGURA Henryk Zdzisław: Ludowe Wojsko Polskie czy Wojsko Polskie? *Kwartalnik Bellona*. R. 9: 2015 nr 2 s. 215–218.

Dzieje sporu o nazwę z l. 1943–1991.

4759. FLOREK Marek: Zapomniane fortyfikacje z I wojny światowej pod Tarłowem. *Zeszyty Sandomierskie*. R. 22: 2016 nr 42 s. 65–68.

4760. GDAŃSK, twierdza Wisłoujście. Badania archeologiczno-architektoniczne w latach 2013–2014. Wisłoujście fortress, Gdańsk. Archaeological and architectural investigations 2013–2014. Gdańsk 2015 Inst. Archeologii i Etnologii. Uniw. Gdański; Muzeum Hist. M. Gdańska 4° ss. 448, il. Inst. Archeologii i Etnologii. Uniw. Gdański; Muzeum Hist. M. Gdańska.

Tekst równol. pol., ang.

Treść: Jegliński Wojciech, Uściłowicz Szymon: Uwarunkowania geologiczne lokalizacji Twierdzy Wisłoujście s. 11–20; Krawczyk Katarzyna, Kulczykowski Wacław, Gomulski Piotr, Kubus Radosław, Dąbal Joanna: Źródła do badań dziejów Twierdzy Wisłoujście s. 21–30; Kulczykowski W., Kubus R.: Twierdza Wisłoujście – rys historyczny obiektu s. 31–48; Gomulski P.: Twierdza Wisłoujście – stan badań archeologicznych s. 49–55; Dąbal Joanna, Widerski Tadeusz, Daliga Karol, Muntowski Patryk: Twierdza Wisłoujście, stanowisko 12 s. 57–134; Dąbal J.: Twierdza Wisłoujście. Analiza przestrzenna wyników badań archeologiczno-architektonicznych, lata 2013–2014 s. 135–155; Dąbal J., Szczepanowska Karolina: Budując Twierdzę Wisłoujście. Charakterystyka detali architektonicznych, ceramiki budowlanej i zapraw s. 157–178; Dąbal J.: Twierdza Wisłoujście. Źródła ruchome s. 179–405; Makowiecka Marzena, Makowiecki Daniel: Wyniki badań archeozoologicznych z Twierdzy Wisłoujście s. 407–425; Krawczyk Katarzyna, Trupinda Janusz, Szczepkowski Maciej: Na drodze ku rewitalizacji Twierdzy Wisłoujście. Próba podjęcia tematu rewitalizacji, zrealizowane przedsięwzięcia, możliwe kierunki i perspektywy s. 427–445.

4761. GĘDEK Marek: Wojny polsko-rosyjskie od XVIII do XX wieku. Historia, mapy, fakty i tajemnice. Warszawa 2016 Bellona 8° ss. 383, nlb. 1, il.

4762. GOŁKOWSKI Kazimierz: Broń towarzysząca i okopowa. Przygot. i red. Aleksandra Gwóźdź. Oświęcim 2016 Napoleon V 8° ss. nlb. 4, 159, il.

Reprint, oryg.: Warszawa 1929.

4763. GONKOWSKI Sławomir: Jakub Fryderyk Hoffmann – lekarz, patriota, wynalazca. [W:] Dawna medycyna i weterynaria militarna. Chełmno 2009 s. 83–96.

Rec.: Oracki Tadeusz: Jeszcze jeden „odkrywca” biografii Fryderyka Hoffmanna. *Zapiski Historyczne*. T. 81: 2016 z. 3 s. 167–169.

4764. GRZYBOWSKI Jerzy: W służbie Rzeczypospolitej. Duszpasterstwo wojskowe wyznania prawosławnego w Wojsku Polskim w latach 1919–1949. Warszawa 2016 Wojsk. Centrum Edukacji Obywatelskiej im. płk. dypl. Mariana Porwita 8° ss. 576, nlb. 1, il.

4765. GWÓŹDŹ Zbigniew: Noże Wojska Polskiego. Wyd. 2, popr. i rozsz. Oświęcim 2016 Napoleon V 4° ss. 184, il.

Wyd. 1. Warszawa 2006.

4766. JANICKI Kazimierz: Dzieje szpitalnictwa wojskowego w Poznaniu. Oświęcim 2016 Napoleon V 8° ss. 259, il.

XX–XXI w.

4767. JANUSZKIEWICZ Maciej, Łaski Mateusz, Słowik Karol: Wybrane problemy bezpieczeństwa. Ujęcie historyczne, prawne i praktyczne. Cz. 1. Katowice 2016 Wydaw. Nauk. Sophia 8° ss. 79. Wydz. Dowodzenia i Operacji Morskich Akademii Marynarki Wojennej im. Bohaterów Westerplatte.

Lata 1918–2016.

4768. KACPRZAK Pius: Brandenbursko-prusko-niemieckie służby informacyjno-wywiadowcze w latach 1657–1918. Cz. 1 t. 1–2: Służby informacyjno-wywiadowcze państw zaborczych oraz polskich władz państwowych, powstańczych i organizacji niepodległościowych w latach 1794–1918. Gdynia 2012 Oskar 8° ss. 728, nlb. 49; nlb. 5, 730–1376. (Zarys Monograficzny Policijnych i Wojskowych Służb Informacyjno-Wywiadowczych Państw Zaborczych).

4769. KACZOR Liliana, Wywiłł Przemysław: Polsko-ukraińska współpraca wojskowa – doświadczenia historyczne i współczesność.

[W:] Ukraina – Polska. Doświadczenia oraz perspektywy strategicznego partnerstwa. T. 1. Lwów–Olsztyn 2016 s. 13–26.

4770. KADELA Łukasz: Charakterystyka przemian układu obronnego Wawelu. Próba oceny znaczenia jego estetyki w kontekście reakcji po 1945 roku na XIX-wieczne budowle historyczne w Krakowie. Transformations in the defensive layout of Wawel. An attempt to assess the significance of its aesthetics in the context of reactions after 1945 to the 19th-century historic buildings in Krakow. *Wiadomości Konserwatorskie*. Nr 43: 2015 s. 51–65.

Tekst równol. pol., ang.
Fortyfikacje austriackie.

4771. KAJETANOWICZ Jerzy: Polskie wojska specjalne 1951–1993. *Kwartalnik Bellona*. R. 10: 2016 nr 2 s. 63–78, streszcz. ang.

4772. KAJETANOWICZ J.: Wojsko Polskie w systemie bezpieczeństwa państwa 1945–2010. Częstochowa 2013.

Rec.: Huzarski Michał: Siły zbrojne w systemie bezpieczeństwa Polski. *Kwartalnik Bellona*. R. 8: 2014 nr 2 s. 233–235.

4773. KMIECIK Tadeusz: Sądownictwo wojskowe w Polsce Ludowej w latach 1943–1955. *Kwartalnik Bellona*. R. 10: 2016 nr 3 s. 99–117, streszcz. ang.

4774. KOŁOUSZEK Stanisław: Fortyfikacje Festung Breslau. Jelenia Góra 2014 Archiwum-System 8° ss. 376, il.

XVIII–XX w.

Rec.: Nastrożny Paweł, *Almanach Historyczny*. T. 18: 2016 s. 267–271.

4775. KOMAN Wiesław: Badania archeologiczne fortyfikacji Zamościa. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. [T.] 17: 2015 s. 327–344, streszcz. ang.

Zbudowane w l. 1580–1618; badania z XX–XXI w.

4776. KONARSKI Mariusz: 304. Dywizjon Bombowy – spadkobierca tradycji Morskiego Dywizjonu Lotniczego – część 1. *Biuletyn Historyczny*. Nr 31: 2016 s. 131–170.

4777. KOSZELA Witold: Niszczyciele Polskiej Marynarki Wojennej. Warszawa 2016 Oficyna Wydawnicza „Alma-Press” 4° ss. 256, tabl. 8, il. (Panorama Techniki Wojskowej).

XX–XXI w.

4778. KRÓLIKIEWICZ Tadeusz, Gretzynie Robert: Polski samolot i barwa 1943–2016. Współpr. Wojtek Matusiak. Warszawa 2016 Bellona; Wydaw. Nauk. Inst. Lotnictwa 4° ss. 415, nlb. 1, il.

4779. KUCK Jerzy: Lotnictwo transportowe. XX-lecie Krakowskiego Oddziału Stowarzyszenia Seniorów Lotnictwa Wojskowego Rzeczypospolitej Polskiej. Wyd. 2 popr. i uzup. Krosno 2016 Armagraf 8° ss. 391, nlb. 2, il.

Tekst część. równol. pol., ang.
Wyd. 1. 2014.

4780. KUNA Marcin: Umocnienia bastejowe na Pomorzu Zachodnim i we wschodniej Brandenburgii. *Stargardia*. T. 10: 2015 [dr.:] 2016 s. 149–179, streszcz. ang., niem.

XV–XVI w.

4781. KUNA M.: Umocnienia obronne osady klasztornej w Kołbaczu. *Rocznik Chojeński*. T. 8: 2016 s. 65–92, streszcz. niem.

XIV–XXI w.

4782. KUTRZEBA Stanisław: Polskie ustawy i artykuły wojskowe od XV do XVIII wieku. Oświęcim 2016 Napoleon V 8° ss. XLII, 371, nlb. 2. PAU.

Na okł.: XIII Forum Historyków Wojskowości „O powinnościach żołnierskich”.

Reprint, oryg.: Kraków 1937.

4783. LEDWOCH Janusz: Czołgi Wojska Polskiego 1939–1945. Vol. 1. Warszawa 2016 Militaria 8° ss. 160, tabl. 8, il.

4784. LEDWOCH J.: Działa samobieżne Wojska Polskiego 1918–1945. Warszawa 2016 Militaria 8° ss. 160, tabl. 16, il.

4785. ŁOPATECKI Karol: Organizacja, prawo i dyscyplina w polskim i litewskim popolitym ruszeniu (do połowy XVII wieku). Białystok 2013.

Rec.: Lityński Adam, *Roczniki Administracji i Prawa. Teoria i Praktyka*. R. 16: 2016 z. 1 s. 359–363.

4786. ŁUKASZEWSKI Tadeusz [Edmund]: Amunicja karabinowa. Red. Aleksandra Gwóźdz. Oświęcim 2016 Napoleon V 8° ss. 113, il.

4787. MAKOWSKI Łukasz: Miecze ze zbiorów Muzeum Wojska w Białymstoku. Próba charakterystyki. *Zeszyt Naukowy Muzeum Wojska*. Nr 28/29: 2016 s. 155–161, streszcz. ang.

4788. MARCINIUK Andrzej: Wybrane aspekty szkolenia pilotów i obserwatorów w kontekście historycznym oraz możliwości ich współczesnego wykorzystania. Dęblin 2016 Wydaw. Wyższej Szkoły Oficerskiej Sił Powietrznych 8° ss. 47, nlb. 2.

Zawiera także tekst Instrukcji Wyszkożenia Lotnictwa z 1937 r.

4789. MARCINKIEWICZ-KACZMARCZYK Anna: Kobiety w obronie Warszawy. Ochotnicza Legia Kobiet (1918–1922) i Wojskowa Służba Kobiet ZWZ-AK (1939–1945). Warszawa 2016 IPN–KŚZpNP 8° ss. 431, nlb. 1, tabl. 16, il. IPN–KŚZpNP. (Monografie; t. 116).

4790. MICHALAK Arkadiusz, Zamelska-Monczak Kinga: Czy XII-wieczny ciężarek z poroża z Santoka jest elementem kiścienia? *Acta Militaria Mediaevalia*. T. 12: 2016 s. 199–206, streszcz. ang.

4791. „MIECZEM i szczytem”. Broń na polu walki. Z dziejów wojskowości polskiej i powszechnej. Pod red. Andrzeja Niewińskiego. Oświęcim 2016 Napoleon V 8° ss. 264, il., streszcz. ang. (Homo Militans; t. 3).

4792. MIECZKOWSKI Zbigniew: Poligon Drawski w trzech odsłonach. Drawsko Pomorskie 2016 Przeds. Poligraficzno-Wydawnicze Tongraf; na zlec. Zbigniew Mieczkowski „Rancho pod Mieczem” 4° ss. 448, il.

XX–XXI w.

4793. MILITARIA pomorskie. Zbiór studiów. T. 10. Pod red. Mirosława Giętkowskiego, Łukasza Nadolskiego. Bydgoszcz 2016 Muzeum Wojsk Lądowych w Bydgoszczy 8° ss. 247, il., streszcz. ang.

Z treści: Drozdowski Krzysztof, Kozłowska-Ryś Anna: Z Kolumy na Pomorze. Zapomniany życiorys – komandor porucznik marynarki wojennej Józef Danyluk [1904–1984] s. 91–108; Jaskuński Waldemar: Pułkownik Jan Suzin – arterlyzista Wojska Polskiego (1873–? [po 1934]). Szkic biograficzny s. 109–136; Wojciechowski Jerzy S.: X Kurs Szkoły Podoficerskiej Ciężkich Karabinów Maszynowych Brygady Kawalerii „Białystok”/ Podlaskiej Brygady Kawalerii s. 137–149; Wojciechowski J. S.: Z dziejów szabel marszałka Edwarda Śmigłego-Rydza s. 151–163; Nadolski Ł., Rudowicz Marcin: Spod Mokrej do Berlina. Wspomnienia wojenne Witalisa Perejczuka s. 189–201.

T. 1. 2011.

4794. MILITARNE dziedzictwo Świebodzina i okolic. Studia i materiały. Red. nauk. Grzegorz Urbanek. Świebodzin–Międzyrzecz 2016 Świebodziński Dom Kultury; Tow. Hist. Ziemi Międzyrzeckiej 8° ss. 149, il.

Treść: Strankowski Jarosław: Cztery wydarzenia z dziejów militarnych w okolicach Świebodzina s. 13–30; Kalicki Tomasz: Ikografia średniowiecznego systemu obronnego Świebodzina w zbiorach Muzeum Regionalnego w Świebodzinie s. 31–44; Stachowiak Paweł: Świebodziński Zeughaus na tle zbrojowni sąsiednich miast s. 45–52; Urbanek G.: Wywłaszczenia w okolicach Świebodzina związane z budową Międzyrzeckiego Rejonu Umocnionego. Spory na tle zmian w krajobrazie kulturowym s. 53–71; Motyl Krzysztof: Ochrona przeciwpożarowa i przeciwybuchowa magazynów amunicyjnych baterii pancernej nr 5 Frontu Fortyfikacyjnego Łuku Odra – Warta s. 73–90; Milejski Sławomir: Budowa autostrady Frankfurt nad Odrą – Poznań na terenie powiatu świebodzińskiego w latach 1940–1942 s. 91–109; Frąckowiak Maksymilian: Grób żołnierzy niemieckich spod Dąbrówki Wielkopolskiej. Wyniki badań

archeologiczno-ekshumacyjnych s. 111–124; Tureczek Marcei: Autostrada A2 – Autostrada Wolności jako miejsce (nie)pamięci? Jeszcze o byłym niemieckim nazistowskim obozie pracy przymusowej Brätz w Brójcach, w 25. rocznicę podpisania Polsko-Niemieckiego Traktatu o Przyjaźni i Współpracy s. 125–137; Chmielewski Andrzej: Walki o przełamanie MRU w rejonie Przetoczniczy – wspomnienia s. 141–146; Stachowiak P.: StuG III Ausf. G. z jeziora Niedzwiedno s. 147–149.

4795. NARONOWICZ-NARONSKI Józef: Budownictwo wojenne. Ed. Aleksandra Gwóźdź. Wyd. 2. Oświęcim 2016 Napoleon V 8° ss. XXVII, nlb. 1, 270, nlb. 1, tabl. 1, il.

Reedycja: Warszawa 1957.

4796. NOWICKI Jan: Kamp – Rogowo. Zapomniane lotniska. Warszawa 2016 Jan Nowicki 8° ss. 162, il.

Garnizon Rogowo w l. 1933–1945.

4797. O POWINNOŚCIACH żołnierskich. T. 1: Na fundamencie historii i tradycji. Red. nauk. Andrzej Drzewiecki. Oświęcim 2016 Napoleon V 8° ss. 401, il., streszcz. ang. Akad. Marynarki Wojennej im. Bohaterów Westerplatte, Wojsk. Centrum Edukacji Obywatelskiej im. płk. dypl. Mariana Porwita.

Toż. T. 2: Tym co polskość zachowali i o nią walczyli. Red. nauk. Mariusz Kardas ss. 533, il., streszcz. ang.

Toż. T. 3: Na krętych drogach żołnierskich losów. Red. nauk. A. Drzewiecki ss. 512, il., streszcz. ang.

Toż. T. 4: Między powołaniem a świadomym wyborem. Suplement. Red. nauk. M. Kardas ss. 233, il., streszcz. ang.

Materiały z konferencji „XIII Forum Historyków Wojskowości”, Gdynia, 22 IX 2016 r.

4798. OCHMAN Marcin: Od kaptura do rogatywki. Czapki żołnierza polskiego. Warszawa 2016 Bellona 8° ss. 218, nlb. 6, il. (Militaria Polskie).

XVI–XXI w.

4799. PACEK Bogusław: Żandarmeria Wojskowa. Toruń 2016 Adam Marszałek 8° ss. 197, il. Od 1812 r.

4800. PAWLIKOWSKI Jarosław: Ufortyfikowana knajpa, czyli alkohol w życiu żołnierzy i oficerów garnizonu twierdzy Toruń w latach 1815–1920. *Nasze Pomorze*. Nr 17: 2015 [dr.:] 2016 s. 41–53.

4801. PISKORZ Anna: Płaszcz oficerski Franciszka Xawerego Pusłowskiego (1875–1968) ze zbiorów Muzeum Uniwersytetu Jagiellońskiego. *Opuscula Musealia*. Z. 23: 2016 s. 155–171, streszcz. ang.

Płaszcz z 1923 r.

4802. POLAK Andrzej: Armia w polskiej sztuce wojennej. *Kwartalnik Bellona*. R. 3: 2009 nr 3 s. 56–71, streszcz. ang.

XX w.

4803. POLAK A.: Front w polskiej sztuce wojennej. *Kwartalnik Bellona*. R. 3: 2009 nr 2 s. 63–76, streszcz. ang.

XX w.

4804. POLAK A.: Grupy operacyjne w polskiej sztuce wojennej. *Kwartalnik Bellona*. R. 4: 2010 nr 1 s. 53–66, streszcz. ang.

W okresie II RP i w kampanii wrześniowej 1939 r.

4805. POLAK A.: Samodzielna grupa operacyjna w polskiej sztuce wojennej. *Kwartalnik Bellona*. R. 5: 2011 nr 2 s. 69–79, streszcz. ang.

W okresie II RP i w kampanii wrześniowej 1939 r.

4806. POLISH battles and campaigns in 13th–19th centuries. Scientific ed. Grzegorz Jasiński, Wojciech Włodarkiewicz. [Warszawa] 2016 Wojsk. Centrum Edukacji Obywatelskiej im. płk. dypl. Mariana Porwita; Stow. Historyków Wojskowości 4° ss. 186, nlb. 1, il.

Treść: Olejnik Karol: The Mongol invasion of Poland in 1241 and the battle of Legnica s. 9–16; Olejnik K.: „The Great War” of 1409–1410 and the battle of Grunwald s. 17–28; Grabowski Zbigniew: The battle of Ukmęrgė, the 1st of September 1435 s. 29–40; Plewczyński Marek: The battle of Orsha 8th September 1514 s. 41–50; Lulewicz Henryk: Stephen Bathory’s expeditions against Muscovy (1579–1581) s. 51–57; Rawski Witold: The battle of Kirchholm 1605 s. 59–65; Gawron Przemysław: The battle of Klushino s. 67–86; Przeździecki Paweł: The Polish-Turkish war of 1620–1621: the battles of Cecora and Chocim s. 87–102; Roguski Rafał: The battle of Berestechko 28–30 June 1651 s. 103–112; Nagielski Mirosław: The Chudniv campaign of 1660 s. 113–125; Wagner Marek: The battle of Chocim, 10–11 November 1673 s. 127–137; Nagielski M.: Vienna campaign 1683 s. 139–146; Wojtasik Janusz: The battle of Raclawice, 4th April 1794 s. 147–154; Malarski Tomasz: The Napoleon’s Polish troop in 1815 s. 155–166; Strzeżek Tomasz: Battle of Iganie, April 10, 1831 s. 167–175; Moszumański Zbigniew: Battle in the Kobylanka forest, 1–6 May 1863 s. 177–187.

4807. POLISH fighter colours 1939–1947. Vol. 1. [Aut.] Bartłomiej Belcarz, Robert Gretyngier, Tomasz J. Kopański, Wojtek Matusiak, Marek Rogusz, Wojciech Zmysłony; tł. W. Matusiak. [Sandomierz]–Patersfield 2016 [Stratus]; Mushroom Model Publications 4° ss. 280, il.

Lotnictwo wojskowe.

4808. POLITYKA innymi środkami. Studia z dziejów wojskowości polskiej i powszechnej. Pod red. Macieja Franza, Wojciecha Sługockiego, Wojciecha Tomczaka i Konrada Ziółkowskiego. Oświęcim 2014 Napoleon V 8° ss. 215, tabl. 2, il.

Rec.: Samp Mariusz: Młodzi badacze o historii wojskowej. *Kwartalnik Bellona*. R. 10: 2016 nr 1 s. 228–233.

4809. POLSKA w międzynarodowej współpracy wojskowej. Red. nauk. Tadeusz Kubaczyk, Sławomir Piotrowski, Marek Żyła. Warszawa

2016 Akad. Sztuki Wojennej 8° ss. 324, streszcz. ang. Akad. Sztuki Wojennej.

Treść: Gębska Marta: Współpraca Polskiej Grupy Zbrojeniowej z zagranicą s. 13–25; Grabowski Jarosław, Żyła M.: Kształcenie i doskonalenie zawodowe personelu wojskowego innych państw w polskich uczelniach wojskowych w latach 2013–2016 s. 26–54; Kubaczek T., Żyła M.: Polsko-białoruska współpraca wojskowa s. 57–75; Pisarek Artur: Polsko-brytyjska współpraca wojskowa s. 76–89; Binkowski Henryk: Polsko-czeska współpraca w dziedzinie militarnej s. 89–117; Donefner Dariusz: Polsko-francuska współpraca wojskowa w dobie kryzysów XXI wieku s. 117–132; Rybka Zbigniew: Tradycje oraz stan obecny polsko-greckiej współpracy wojskowej s. 132–151; Piotrowski S.: Polsko-litewska współpraca wojskowa s. 151–166; Cieślak Eugeniusz: Polsko-niemiecka współpraca wojskowa s. 166–186; Śliwa Zdzisław: Polsko-słowacka współpraca wojskowa s. 187–203; Kubaczek T., Żyła M.: Wybrane elementy polsko-ukraińskiej współpracy wojskowej s. 203–224; Binkowski H.: Współpraca Polski i Węgier w dziedzinie militarnej s. 225–255; Szymaniuk Roman: Wojskowa współpraca Polski z Chińską Republiką Ludową s. 259–270; Kalbarczyk Dariusz: Polsko-izraelska współpraca wojskowa s. 271–289; Preus Maciej: Relacje polityczno-obronne Rzeczypospolitej Polskiej z Republiką Turcji s. 290–307; Rusak Robert: Współpraca wojskowo-techniczna Polski z USA s. 307–324.

4810. PRÓSZYŃSKI Maciej: Bagnety II wojny światowej. Katalog. Oświęcim 2016 Napoleon V 8° ss. 344, il.

4811. PRZYSIĘGA wojskowa. Idea i praktyka. Z dziejów wojskowości polskiej i powszechnej. Pod red. Andrzeja Niewińskiego. Oświęcim 2016 Napoleon V 8° ss. 208, streszcz. ang. (Homo Militans; t. 4).

4812. RADOMYSKI Adam: Dowodzenie obroną przeciwniczą w polskich wojskach lądowych. *Kwartalnik Bellona*. R. 2: 2008 nr 4 s. 69–76, streszcz. ang. s. 194.

Lata 1918–1945.

4813. RYBKA Ryszard: II Miejskie Koszary Kawaleryjskie w Bochni w latach 1887–1939. *Rocznik Bocheński*. T. 8: 2016 s. 53–101.

4814. SEKRETNA wojna. Z dziejów kontrwywiadu II RP (1914)1918–1945(1948). [Cz.] 2. Pod red. Zbigniewa Nawrockiego. Poznań 2015 Zysk i S-ka Wydaw. 8° ss. 754.

Materiały konferencji: Kontrwywiad II RP w systemie bezpieczeństwa wewnętrznego państwa (1914), 1918–1945, (1948), Emów, 6–7 XI 2013 r.

Treść: Misiuk Andrzej: System służb specjalnych w II RP s. 13–21; Krzak Andrzej: Organizacja i zadania kontrwywiadu wojskowego centralnego i terenowego szezebla ze szczególnym uwzględnieniem Samodzielných Referatów Informacyjnych w latach 1918–1939 s. 23–60; Maćciór-Majka Beata: Policja polityczna: zadania i ich realizacja w latach 1919–1926 s. 61–67; Zasuń Anna: O psychologicznych aspektach w działalności tajnych służb s. 69–81; Peplowski Andrzej: Współdziałanie Policji Politycznej z Oddziałem II Sztabu Głównego WP s. 83–105; Sprengel Bolesław: Aspekty procesowe ścigania szpiegostwa w przedwojennej Polsce s. 107–130; Gaul Jerzy: Józef Piłsudski a szpiegostwo w II Rzeczypospolitej s. 131–156; Kołakowski

Piotr: Zwalczanie szpiegostwa niemieckiego i sowieckiego przez polski kontrwywiad pod koniec lat 20. XX w. s. 157–171; Gregorczyk Dariusz: Działania administracji rządowej i Policji Województwa Śląskiego w kontrwywiadowczej ochronie Śląska w dwudziestolecu międzywojennym (1922–1939) s. 173–186; Ochał Artur: Kontrwywiadowcze zabezpieczenia ćwiczeń i koncentracji Korpusu Ochrony Pogranicza s. 187–227; Majzner Robert: Mankamenty osłony kontrwywiadowczej ataszatów wojskowych II RP na przykładzie placówki moskiewskiej. Zarzys problematyki s. 229–244; Świerczek Marek: Operacja GPU krypt. „Trust” wobec Oddziału II SG WP w świetle teorii dezinformacji s. 245–257; Balbus Tomasz: Wydział Bezpieczeństwa (Społeczno-Polityczny) Urzędu Delegata Rządu (Urzędu Wojewódzkiego) w Wilnie w latach 1922–1939. Struktury, kadry, zadania s. 259–304; Oleszkowicz Ryszard: Samodzielny Referat Informacyjny DOK IX w Brześciu nad Bugiem (1924–1939). Zarzys problematyki s. 305–332; Handke Waldemar: Referaty bezpieczeństwa starostw Kresów Zachodnich Rzeczypospolitej na przykładzie południowo-zachodnich powiatów Wielkopolski s. 333–364; Woźny Aleksander: Bezpieczeństwo II RP w świetle relacji (ocen) z 1940 r. mjr. dypl. Leona Bortnowskiego – kierownika Referatu Wyszakoleniowo-Mobilizacyjnego Oddziału II SG (Wydział I) s. 365–404; Cwiąg Henryk: Służby specjalne II Rzeczypospolitej wobec przygotowań niemieckich do wojny z Polską. Zarzys problematyki s. 405–420; Nogaj Adam: Sukcesy i klęski kontrwywiadu II Rzeczypospolitej na kierunku zachodnim w świetle dokumentów niemieckiego wywiadu wojskowego z rozpracowania Polski, opublikowanych w 1939 r. s. 421–505; Orman Elżbieta: Swolkienowie na przełomie wieków, od powstania styczniowego do niepodległej Rzeczypospolitej s. 507–518; Bednarek Jerzy: Józef Kasprzak (1896–1951). Postać kierownika sekcji antykomunistycznej Komendy Policji Państwowej m. Łodzi w latach 1929–1939 w świetle dokumentów Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego s. 519–534; Majewski Marcin: Jerzy Krzymowski – ostatni naczelnik Wydziału Bezpieczeństwa MSW (1937–1939) s. 535–562; Polak Bogusław: Kpt. Jerzy [Antoni] Niezbrzycki (Wraga) 1902–1968. Sowiolog czy oficer wywiadu? s. 563–591; Mazur Grzegorz: Kpt. Jerzy Niezbrzycki (1902–1968) s. 593–605; Patuszek Konrad: Jerzy Niezbrzycki – oficer i historyk Oddziału II SG WP s. 607–624; Libera Paweł, Nowożycki Bartosz: Jerzy Niezbrzycki (Ryszard Wraga) – Jerzy Giedroyc: dzieje trudnej współpracy s. 625–642; Sypniewski Tomasz: Drogi życiowe i zawodowe oficerów i podoficerów Oddziału II Sztabu Głównego Wojska Polskiego na podstawie wybranych not biograficznych s. 643–670; Dubicki Tadeusz: Stan rozpoznania kontrwywiadowczego Oddziału II Sztabu NW w kwietniu 1940 r. s. 671–693; Polak Michał: Struktura organizacyjna Oddziału II (Informacyjnego) Armii Polskiej na Wschodzie i 2. Korpusu gen. Władysława Andersa 1942–1946 s. 695–711; Leśkiewicz Rafał: Represje wobec funkcjonariuszy kontrwywiadu II RP stosowane przez komunistyczne organy bezpieczeństwa państwa s. 713–727; Straka Karel: Czechoslovak and Polish Military Intelligence in the context of alliance with France in the 1930s s. 729–744; Iwanuch Arkadiusz: Wystawa pt. Służby specjalne II Rzeczypospolitej 1918–1939. Blaski i cienie s. 745–751.

Cz. 1. 2014.

4815. SITARZ Bartosz: Kompleks koszarowy i fortyfikacje na Białej Górze (Janogród) k. Międzyzdrojów. *Szczeciński Informator Archiwalny*. Nr 25: 2016 s. 31–58.

W l. 1934–2015.

4816. SŁUŻBA wojskowa w garnizonach jarosławskim i przemyskim wczoraj i dziś. Red. nauk. Grzegorz Bechta, Stanisław Nabywaniec,

Tomasz Skupiń. Rzeszów 2016 Bonus Liber 8° ss. 164, nlb. 2, il.

Materiały konferencji. Jarosław, 24–25 VI 2015 r.

Treść: Polcikiewicz Zdzisław: Szkolnictwo wojskowe w systemie Bezpieczeństwa Narodowego s. 19–37; Sugalski Ryszard: Garnizon Jarosław 1926–1939 s. 39–52; Słota Dariusz: Garnizon Jarosław 1934–1939 s. 53–59; Nabywaniec S.: Kolegiata Jarosławska jako Kościół Garnizonowy s. 61–70; Bechta G.: Konferencja – Jarosław 24.06.2015 r. Udział gen. Wacława Wieczorkiewicza jako dowódcy Okręgu Korpusu nr X w życiu społeczno-religijnym w Okręgu i Garnizonie Przemysł w latach 1935–1939 s. 71–95; Tył Dariusz: Garnizon Jarosław s. 97–105; Skupiń T.: Gen. bryg. Wacław Wieczorkiewicz patron 14 DAS s. 107–113; Kirszak Jerzy: Generał Roman Władysław Szymański [1895–1974] – ostatni dowódca jarosławskiego 39 pułku piechoty Strzelców Lwowskich s. 115–138; Stopa Mariusz: Doświadczenia i wnioski z funkcjonowania WOG na przykładzie 34 WOG Rzeszów s. 139–153; Bartochowski Radosław: Historia Huty Stalowa Wola – czołowego dostawcy sprzętu artyleryjskiego dla jarosławskich artylerzystów s. 155–162; Brós Zbigniew: Stowarzyszenie Kombatantów Misji Pokojowych ONZ Koło Terenowe nr 3 w Jarosławiu s. 163–164.

4817. SMOLIŃSKI Józef, Trubas Michał, Sarniak Jan, Gil Radosław: Z najnowszych dziejów wojskowości Pomorza Zachodniego. Warszawa 2015.

Rec.: Stańczyk Henryk: Nowa książka o Pomorzu Zachodnim. *Kwartalnik Bellona*. R. 9: 2015 nr 4 s. 208–212.

4818. SPOŁECZEŃSTWO polskie i wojsko. Studia i materiały. Red. Katarzyna Maksymiuk, Dorota Wereda, Arkadiusz Zawadzki. Siedlce 2016 Wydaw. Uniw. Przyrodniczo-Humanist. 8° ss. 230, il. Inst. Historii i Stosunków Międzynar. Uniw. Przyrodniczo-Humanist. w Siedlcach.

Księga pamiątkowa dedykowana Markowi Wagnerowi.

Treść: Plewczyński Marek: Węgrów na tle dziejów wojennych Mazowsza w XIV–XVI w. s. 11–20; Lulewicz Henryk: Litewskie chorągwie dworzańskie (dworskie) w wyprawie młodszej 1509 r. s. 21–37; Augusiewicz Sławomir: System kar w armii brandenbursko-pruskiej w świetle artykułów wojennych elektora brandenburskiego Fryderyka Wilhelma z 1656 roku s. 38–52; Rachuba Andrzej: Działania wojenne na Białorusi jesienią 1665 r. s. 53–59; Nagielski Mirosław: Listy Jana Kazimierza Wazy do Jana Sobieskiego z Archiwum Historycznego Państwa Białorusi z lat 1655–1668 s. 61–70; Stolicki Jarosław: Wygnańcy ukraiński na traktacie [Krzyższofa] Grzymałtowskiego s. 71–82; Hundert Zbigniew: Związki szlachty województwa mazowieckiego z wojskiem w dobie panowania Jana III Sobieskiego – wybrane przykłady s. 83–97; Kamecka-Skrajna Mirosława: Kanclerz Wielki Koronny Jan Wielopolski – nominacja na urząd, przykład funkcjonowania kancelarii koronnej s. 99–110; Wereda D.: Polityka Jana III Sobieskiego wobec hierarchów cerkiewnych s. 111–123; Chojnacki Andrzej: Józef Grzybowski (1765–ok. 1824). Posel ziemi liwskiej na Sejm Wielki i prefekt departamentu siedleckiego s. 125–138; Chynczewska-Hennel Teresa: Wokół historii polskich osadników w Jamestown [Wirginia] s. 139–148; Wojtasik Janusz: Powstania narodowe i próby powstańcze w polskim procesie dziejowym s. 149–160; Smoliński Aleksander: Stosunek „krasnoarmiejców” z 1 Armii Konnej do jeńców polskich w czasie kampanii 1920 r. Przyczynek do losów jeńców podczas wojny polsko-sowieckiej s. 161–172; Cabaj Jarosław: Prasa siedlecka z lat trzydziestych XX wieku o powstaniu i powstańcach 1863 r. s. 173–183; Włodarkiewicz Wojciech: Rezerwowa Brygada Kawalerii „Wółkowyśk”

w kampanii polskiej 1939 roku s. 185–198; Piłatowicz Józef: Czy istniała szkoła majtków Karola Stanisława Radziwiłła „Panie Kochanku” w Albie koło Nieświeża? Narodziny, chwilowy upadek, powrót i trwanie legendy – przegląd publikacji – Wiek XX s. 199–220; Maroń Jerzy: Desperaci, czyli polscy militarni maryniści epoki zagła – „creme de la creme” polskiej historii grafii wojskowej s. 221–230.

4819. SZCZEPANIK Wacław: Austriacki garnizon w Rzeszowie w latach 1772–1848. *Rocznik Podkarpacki*. Nr 1: 2012 s. 15–30, streszcz. ang.

4820. SZCZERBICKI Tomasz: Motocykle Wojska Polskiego 1918–1950. Wyd. 2. Warszawa 2016 Oficyna Wydawnicza „Alma-Press” 8° ss. 166, il.

Wyd. 1. 2009.

4821. SZOBLIK Janusz: Święto Żandarmerii – wczoraj i dziś. *Studia i Materiały Centralnej Biblioteki Wojskowej*. Nr 6: 2016 s. 223–237, streszcz. ang.

Od II RP.

4822. SZOSTAK Jan: Biuletyn Informacyjny Sztabu Generalnego Wojska Polskiego. *Kwartalnik Bellona*. R. 3: 2009 nr 3 s. 109–117, streszcz. ang.

Lata 1950–2006.

4823. SZYMCZAK Jan: Rycerz w hełmie, w zbroi i z tarczą. Warszawa–Bellerive-sur-Allier 2016 DiG; Edition La Rama 8° ss. 224, il., streszcz. ang. Pol. Tow. Heraldyczne. (Rycerz na Wojnie, w Podróży i na Kwaterze; 1).

Europa Środkowo-Wschodnia, XII–XVI w.

4824. SZYMCZAK J.: Zbrojna eskorta miejskich wozów wojennych w Polsce w XV–XVI w. *Studia z Dziejów Średniowiecza*. Nr 20: 2016 s. 283–305, streszcz. ang.

4825. ŚLIPIEC Jeremiasz: Generał Władysław Anders w bojach o niepodległość Rzeczypospolitej. *Kwartalnik Bellona*. R. 1: 2007 nr 3 s. 112–118, streszcz. ang. s. 216.

Lata 1917–1920.

4826. ŚWIDERSKI Grzegorz: Architektura obronna z obszaru powiatu szczycieńskiego. Cz. 3: Gminy Wielbark i Rozogi. *Rocznik Mazurski*. T. 20: 2016 s. 20–30.

Cz. 1. *Tamże*. T. 18: 2014.

4827. TRUBAS Michał: Wybrane problemy przygotowania jednostek raketowych wojsk lądowych Wojska Polskiego do wykonania uderzeń jądrowych. *Studia Artyleryjskie*. T. 6: 2016 s. 115–131.

Lata 1962–2005.

4828. **TWIERDZA Zamość. XXX Seminarium Krajoznawcze Wojska Polskiego. Zamość, 10–15 kwietnia 2016 r.** (Wydawnictwo poseminaryjne). Warszawa 2016 Departament Kultury, Edukacji i Dziedzictwa MON; Wojsk. Centrum Edukacji Obywatelskiej 8° ss. 204, il., mapy + dysk optyczny (CD-ROM).

Tręść: Feduszka Jacek: Forteca zamojska na tle fortyfikacji nowożytnej XVI–XIX w. s. 9–52; Krząstek Tadeusz: Bitwa zamojska – sierpień 1920 s. 53–130; Krząstek T.: Bitwa partyzancka w Lasach Lipskich, Janowskich i w Puszczy Solskiej 9–25 VI 1944 roku s. 131–161; Dziok Kazimierz, Cholewa Zbigniew: Krasnobród i jego wojenne dzieje na przestrzeni wieków s. 162–166; Dziok K., Cholewa Z.: Bitwa pod Panasówką s. 167–169; Kowalski Robert, Cholewa Z.: Rawsko-Ruski rejon umocniony. Pas radzieckich umocnień na linii Mołotowa s. 170–192; Cholewa Z., Dziaduszek Andrzej: Pacyfikacja wsi Sochy s. 193–196; Kowalski R., Cholewa Z.: Śladami Józefa Piłsudskiego w Zwierzyni s. 197–199.

4829. **VELI bej Jedigar. Azerbejdżanin, pułkownik Armii Krajowej. Aut. wyboru i dokumentacji materiałów archiwalnych Samir Rzayev. Warszawa 2015 Oficyna Olszyna 8° ss. 135, il., mapy.**

Tręść: Hasanow Hasan: Przedmowa do polskiego czytelnika s. 5–9; Jedigar Veli bej Waclaw: Zarys historii wojennej tatarskiego pułku ułanów imienia pułkownika Mustafy Achmatowicza s. 11–40; Bój pod Żebrak s. 41–45; Kawaleria w szeregach AK s. 47–56; Odtworzenie, organizacja i działalność pułku w Związku Walki Zbrojnej i w Armii Krajowej, październik 1939 – lipiec 1944 r. s. 57–92; Materiały archiwalne s. 93–100; Dokumenty s. 101–133.

Veli bej Waclaw Jedigar (1897–1971) w l. 1919–1945.

4830. **W SŁUŻBIE Rzeczypospolitej. Dzieje wojen i wojskowości w badaniach regionalnych. Praca zbiorowa. Pod red. Roberta Kowalskiego. Nowy Targ–[Sosnowiec–Warszawa] 2016 PTH; Wydaw. św. Jana Pawła II; Nar. Archiwum Cyfrowe 8° ss. 372, il., streszcz. ang.**

Tręść: Daszyńska Jolanta A.: Wstęp s. 7–11; Szymczak Jan: Szabla najsławniejszym nożem na polu walki s. 15–30; Boldyrew Aleksander: Małopole w polskiej piechocie zaciężnej w czasie wyprawy chocimskiej 1538 r. s. 31–44; Burghardt Sebastian: Bitwa pod Komorowem 1863. Ochotnicy z Galicji w powstaniu styczniowym s. 45–60; Lis Tomasz Jacek: Jesień 1914 oczami Twierdzy Kraków s. 61–72; Woźny Tomasz: Bitwa pod Limanową i Łapanowem oraz jej strategiczne znaczenie s. 73–98; Baryła Ewa: Twierdza Przemyśl w świetle wspomnień s. 99–112; Woźny T.: Regietyw 1915 s. 113–134; Żurawska Beata: Udział oficerów w życiu społeczno-kulturalnym II Rzeczypospolitej na przykładzie Bolesława Wieniawy-Długoszowskiego s. 137–150; Kumur Halina: Gorzko-słodki smak zwycięstwa, walki Oddziału Wydzielonego Wojska Polskiego mjr. „Hubala” pod Huciem i Szaląsem s. 151–164; Dudek Mateusz: 2. Kompania 2. Batalionu Czołgów podczas kampanii francuskiej w czerwcu 1940 r. s. 165–182; Olszewski Grzegorz, Ruchała Jan Michał: Żołnierze 2. Dywizji Strzelców Pieszych związani z Sądecką i Podhalem s. 183–210; Hruboń Anton: Oddziały pogotowia Hlinkowej Gwardii na Orawie s. 211–226; Wrona Grzegorz: Rokosz sandomierski w ocenie historiografii polskiej XIX i XX wieku s. 229–242; Nowak Tomasz Andrzej: Powstanie Styczniowe na łamach „Gazety Radomskiej” (1920–1939) s. 243–258; Kowalski R.: Śląski węzeł lotnisk

podczas „operacji zaolziańskiej” jesienią 1938 r. s. 259–288; Podsiadło Rafał: Wyniki badań terenowych na dawnej linii fortyfikacji niemieckich OKH Stellung A2 s. 289–306; Terebka Paweł: Niewypały i niewybuchy jako zagrożenia czasu pokoju oraz badań terenowych i inwentaryzacyjnych s. 307–348.

4831. **W WALCE o wolność i niepodległość Polski. Red. Dorota Litwin-Lewandowska, Krzysztof Bałękowski. Lublin 2016 Wydaw. Nauk. Tygiel 8° ss. 172, mapy.**

XIX–XXI w.

4832. **WIELKI leksykon uzbrojenia – wrzesień 1939. Warszawa 2016 Edipresse Polska 8° ss. [po] 63, il.**

- T. 78: Parfieniuk Włodzimierz: Twierdza grodzieńska.
- T. 79: Mazur Wojciech: Samolot myśliwski PZL.7.
- T. 80: Konstankiewicz Andrzej, Rozdźstwieński Paweł Miłkołaj: Lance i szable Wojska Polskiego w 1939 roku.
- T. 81: Mazur W.: Samoloty komunikacyjne PLL LOT.
- T. 82: Zarzycki Piotr: Działko piechoty 47 mm wz. 1925 „Pocisk”.
- T. 83: Parfieniuk W.: Twierdza dęblińska.
- T. 84: Erenfeicht Leszek, Konstankiewicz A.: Karabiny Mosin.
- T. 85: Kłoskowski Krzysztof P., Rolewski Jarosław J.: Helmy wz. 1931.
- T. 86: Mazur W.: RWD-13.
- T. 87: Jońca Adam: Batalion elektrotechniczny : elektro-technika.
- T. 88: Mackiewicz Michał: Bagnety.
- T. 89: Borowiak Mariusz: ORP Bałtyk.
- T. 90: Kucharski Szymon: Twierdza Poznań.
- T. 91: Mazur W.: Czołg lekki Hotchkiss H35/H39.
- T. 92: Borowiak M.: Okręty pomocnicze. Cz. 1.
- T. 93: Borowiak M.: Okręty pomocnicze. Cz. 2.
- T. 94: Kucharski S.: Obszar warowny „Śląsk”. Cz. 1: Historia.
- T. 95: Jońca A.: Mosty i przeprawy.
- T. 96: Borowiak M.: Okręt szkolny ORP Iskra.
- T. 97: Erenfeicht L., Konstankiewicz A., Ochman Marcin: Karabiny francuskie Lebel Mle 1886 i Berthier Mle 1907–15.
- T. 98: Borowiak M.: Trałowce rzeczne typu „T”, statek minowo-gazowy Mątwa, holownik ratowniczy Neptun.
- T. 99: Gładysz Andrzej, Romanek Jacek: Najcięższe karabiny maszynowe.
- T. 100: Jońca A.: Samochody półgąsienicowe.
- T. 101: Borowiak M.: Okręty pomocnicze. Cz. 3.
- T. 102: Erenfeicht L.: Austriackie karabiny Mannlichera.
- T. 103: Erenfeicht L., Konstankiewicz A.: Chauchat wz. 1915.
- T. 1. 2012.

4833. **WOJCIECHOWICZ Jarosław: Formacje graniczne na Sejneńszczyźnie (zbiór informacji w 90. rocznicę powstania Korpusu Ochrony Pogranicza). Słobódka 2014 Mirosław Basiewicz 8° ss. 174, il.**

Rec.: Ochał Artur, *Rocznik Augustowsko-Suwalski*. T. 15: 2015 s. 171–183.

4834. **WOJNA, wojsko, bezpieczeństwo poprzez stulecia i epoki. Studia i materiały. Red. Andrzej Aksamitowski, Renata Gałaj-Dempniak, Henryk Walczak, Andrzej Wojtaszak. Szczecin 2016 Wydaw. Nauk. Wydż. Huma-**

nist. US *Minerwa* 8° ss. 543, il., streszcz. ang. Uniw. Szczeciński.

Z treści: Matuszewska Agnieszka: Wojna i pokój. Strategie obronne i uzbrojenie w młodszej epoce kamienia i wczesnej epoce brązu na terenie Niżu Polski na przykładzie wybranych stanowisk i typów potencjalnej broni s. 17–36; Guzikowski Krzysztof: Najazdy zbrojne na Szczecin w XII wieku. Przyczyny, przebieg, skutki s. 91–100; Brzustowicz Bogdan Wojciech: Rola heroldów podczas wojny w dobie późnego średniowiecza s. 101–124; Cholewiński Łukasz: Zabezpieczenie Kamieńca Podolskiego w czasie wojny o sukcesję polską s. 125–146; Gałaj-Dempniak R.: Powinności żołnierskie w kazaniach ks. Fabiana Birkowskiego s. 283–294; Aksamitowski A.: Warszawski Rejon Umocniony – system obronny centrum ziem polskich s. 313–348; Wojtaszak A.: Z kim wojna najpierw? Stanowisko generałów Wojska Polskiego wobec zagrożenia wojennego w latach 1934–1935 s. 349–362; Ciechanowski Grzegorz: Szczeciński Pułk Obrony Terytorialnej w okresie stanu wojennego. Wspomnienia majora Janusza Piecaka s. 363–380; Walczak H.: Wizyta gen. Kazimierza Sosnkowskiego w Bukareszcie w dniach 11–19 listopada 1927 r. Antecedencje, przebieg, rezultaty s. 413–426.

4835. WOJNY i konflikty zbrojne po 1945 roku. Zbiór studiów. T. 1. Pod red. Mirosława Giętkowskiego i Łukasza Nadolskiego. Bydgoszcz 2015 Muzeum Wojsk Lądowych 8° ss. 285, il., streszcz. ang.

Z treści: Gaj Krzysztof M.: Wojsko Polskie w operacji „Dunaj” s. 67–97; Lotarski Piotr: Udział Wojska Polskiego w operacjach pokojowych na Bliskim Wschodzie po zakończeniu zimnej wojny s. 123–140; Rudowicz Marcin: Karol Matuszewski – wspomnienia z VI zmiany PKW Afganistan s. 227–238.

Toż. T. 2. Bydgoszcz 2016 ss. 301, il., streszcz. ang.

Z treści: Rybak Robert: Morale jako podstawowy czynnik przygotowania operacji wojskowych. Na przykładzie inwazji wojsk Układu Warszawskiego na Czechosłowację 1968 – operacja „Dunaj” s. 203–227.

Toż. T. 3. Bydgoszcz 2016 ss. 193, il., streszcz. ang.

Z treści: Nadolski Ł., Rudowicz M.: Andrzej Jarzębowski – wspomnienia z misji na Bliskim Wschodzie s. 7–34; Bieniecki Ireneusz: Udział sił i środków Morskiej Brygady Okrętów Pogranicza w sporze w Zatoce Pomorskiej pomiędzy NRD a PRL w latach 1985–1989 s. 55–64; Lasoń Marcin: Obraz misji w Iraku w oczach jej uczestników s. 81–101.

4836. WOJSKO Polskie w nowej rzeczywistości społeczno-politycznej po II wojnie światowej. [T.] 2. Pod red. Haliny Łach. Olsztyn 2016 Wyd. Humanist. Uniw. Warmińsko-Mazurskiego; Inst. Historii i Stosunków Międzynar. Uniw. Warmińsko-Mazurskiego 8° ss. 423, il., streszcz. ang.

Materiały z konferencji nauk., Olsztyn, 20–21 VI 2015 r.

Treść: Łach H.: Wstęp s. 7–15; Brenda Waldemar: Działalność zbrojna konspiracji antykomunistycznej na Warmii i Mazurach w latach 1945–1947 s. 19–66; Burchart Damian: Udział 15 Dywizji Piechoty w walce z podziemnym niepodległościowym w latach 1945–1948 s. 67–99; Kisielewicz Danuta: Rozpracowanie oficerów – byłych jeńców wojennych w Wojsku Polskim w latach 1945–1949 s. 101–123; Maksymowicz Sławomir Jan: Pułkownik pilot Bernard Antoni Adamecki (1897–1952) – oficer Polski Podziemnej, komendant Wojskowej Szkoły Technicznej w Börnerowie[!], niewinna ofiara stalinowskich represji s. 125–149; Bojarski Piotr: Kształtowanie się organów terenowej administracji wojskowej na Warmii i Mazurach w latach 1945–1951 s. 153–168; Łach Wiesław Bolesław: Warmia

i Mazury w systemie obronnym Polski po II wojnie światowej – jednostki liniowe Wojska Polskiego w wybranych garnizonach s. 169–190; Ziniewicz Monika Anna: Administracyjnoprawne podstawy gospodarki nieruchomościami wojskowymi w Polsce w latach 1945–1960 s. 191–209; Bieniecki Ireneusz: Udział żołnierzy jednostek ochraniających granice PRL w akcjach społecznych, politycznych i pracach na rzecz gospodarki narodowej w drugiej połowie XX wieku. Wybrane problemy s. 211–237; Matuszak Tomasz: Miejsce, rola i zadania Centralnego Archiwum Wojskowego w strukturach Wojska Polskiego po 1945 r. s. 239–262; Sacewicz Karol: „Armia Berlinga” w propagandzie i publicystyce Polskiego Państwa Podziemnego s. 265–280; Kała Grzegorz: Polskie Siły Zbrojne na Zachodzie na łamach biuletynów i innych materiałów Polskiej Agencji Prasowej „Polpress” s. 281–298; Kardała Piotr: Stowarzyszenie Polskich Kombatantów w Stanach Zjednoczonych wobec Ludowego Wojska Polskiego s. 299–315; Anculewicz Zbigniew: Rok 1945 w oczach redaktorów „Życia Warszawy” s. 317–335; Niewęgłowska Aneta, Wiśniewska Małgorzata: Doświadczenia z udziału kobiet na frontach II wojny światowej w świetle wybranych pamiętników i wspomnień przechowywanych w Instytucie Józefa Piłsudskiego w Londynie i Instytucie Polskim i Muzeum gen. Sikorskiego w Londynie s. 337–348; Chojnowski Zbigniew: Poetycki mit bitwy pod Studziankami w poemacie Jerzego Zagórskiego „Pancerni” s. 349–369; Gliniecki Tomasz: Polscy historycy wojskowości wobec sowieckich mitów wyzwoleniczych – na podstawie opisów tzw. rajdu Diaczenki przez Elbląg z 23 stycznia 1945 r. s. 371–385; Radziwiłłowicz Dariusz: Zmanipulowane i okaleczone tradycje orężne – sposobem kształtowania świadomości żołnierskiej przez komunistów po II wojnie światowej s. 387–405; Hubka Maciej: Kulturowe reminiscencje II wojny światowej czyli „historia ożywiona” s. 407–423.

T. 1 pt.: Wpływ doświadczeń II wojny światowej na przemiany organizacyjne i doktrynalne Wojska Polskiego w systemie obronnym państwa w nowej rzeczywistości społeczno-politycznej. Olsztyn 2015.

4837. WRÓŃSKI Jarosław, Grześkowiak Grzegorz, Czerwiński Wojciech: Powstaniec śląski. Barwa i znak. Świętochłowice 2016 Muzeum Powstań Śląskich 4° ss. 116, il.

4838. WŚRÓD dymu i ognia. Studia i materiały do dziejów artylerii polskiej i obcej. T. 2. Pod red. Aleksandra Smolińskiego. Oświęcim 2016 Napoleon V 8° ss. 315, il., streszcz. ang.

T. 1. 2014.

4839. Z DZIEJÓW historii wojskowości Polski i powszechnej. Studenckie studia i szkice. Red. nauk. Renata Gałaj-Dempniak, Katarzyna Kastrau, Dorota Kąkol, Patryk Nowak. Szczecin 2016 Wydaw. Nauk. Wyd. Humanist. US Minerwa 8° ss. 230, il., streszcz. ang. Uniw. Szczeciński. Inst. Historii i Stosunków Międzynar.

4840. ZAPŁATA Rafał: Historyczne założenia obronne, architektura militaris i LiDAR. Wybrane zagadnienia metodyczne z zakresu zastosowania skanowania laserowego w detekcji i inwentaryzacji nowożytnych fortyfikacji. *Studia Geohistorica*. Nr 3: 2015 s. 150–174, streszcz. ang.

LiDAR – Light Detection and Ranging (skanowanie laserowe).

4841. ZARYS Historii Wojennej Pułków Polskich w Kampanii Wrześniowej. Pruszków Ajaks 8°

Z. 164: Dymek Przemysław: 29 Pułk Strzelców Kaniowskich. 2013 ss. 46, il.

Z. 182: Dymek P.: 62 Pułk Piechoty. 2013 ss. 51, nlb. 1, il.

Z. 205: Dymek P.: 7 Batalion Saperów. 2013 ss. 38, il.

Z. 213: Dymek P.: 8 Batalion Saperów. 2016 ss. 47, nlb. 1, il.

Z. 214: Dymek P.: 1 Batalion Strzelców. 2016 ss. 39, nlb. 1, il.

Z. 215: Dymek P.: 8 Dywizjon Artylerii Przeciwlotniczej. 2016 ss. 33, nlb. 1, il.

4842. ZIELIŃSKI Marek, Sosnowski Jan: Zarys historii 34. Brygady Kawalerii Pancerniej (1944–2015). Wyd. 2, popr., zm. i uzup. Żagań 2016 Oficyna Wydawnicza Dekograf 8° ss. 262, il.

4843. ŻYŁA Marek: Polsko-ukraińska współpraca wojskowa w polityce bezpieczeństwa Polski. Warszawa 2016 Wydaw. AON 8° ss. 329, il. AON.

Lata 1918–2016.

f) Zagadnienia historii kościołów i religioznawstwa

Zob. poz. 91, 116, 1695, 1922, 2056, 2298, 2301, 2411, 2516, 2520, 2522, 2523, 2536, 2722, 2865, 2900, 3014, 3016, 3028, 3037, 3092, 3094, 3271, 3433, 3479, 3496, 3497, 3573, 3590, 3639, 3640, 3642, 3643, 3652, 3727, 3915, 4036, 4050, 4067, 4071, 4239, 4599, 4734, 5174, 5243, 5844, 5924, 6378, 6409, 6411, 6421, 6434, 6452, 6493, 6528, 6562, 6567, 6572, 6574, 6627, 6632, 6639, 6808, 6846, 6853, 6857, 6865, 6880, 6889, 6893, 6905, 6915, 6918, 6935, 6958, 6964, 6067, 6972, 6981, 6984, 7008, 7048, 7060, 7063, 7071, 7073, 7074, 7081, 7130, 7132, 7155, 7164, 7169, 7175, 7182, 7187, 7196, 7197, 7202, 7206, 7227, 7230, 7281, 7327, 7328, 7367, 7375, 7378, 7406, 7435, 7438–7440, 7468, 7503, 7540–7542, 7548, 7555, 7557, 7561, 7563, 7582, 7591, 7592, 7623, 7624, 7643, 7656, 7557, 7675, 7712, 7719, 7727, 7746, 7753, 7756, 7786, 7787, 7820, 7831, 7837, 7838, 7840, 7883, 7891, 7896, 7908, 8067, 8210, 8239, 8273, 8283, 8304–8310, 8349, 8352, 8437, 8453, 8481, 8522, 8536, 8541, 8575–8578, 8585, 8643, 8644, 8646, 8654, 8671, 8741, 8751, 8759, 8805, 8823, 8845, 8871, 8872, 9295, 9449, 9551, 9979, 10055, 10119, 10444, 10447, 10458, 10559, 10560, 10673, 10688, 10710, 10722, 10793, 10800, 10868, 10885, 10898, 10902, 10979, 10993, 10996, 11084, 11085, 11113, 11174, 11196, 11282, 11288, 11289, 11343, 11396, 11405, 11432.

4844. ADAMIAK Stanisław: Tło społeczno-polityczne nauczania św. Józefa Sebastiana Pelczara [1842–1924]. *Nasza Przyszłość*. T. 125: 2016 s. 219–229, streszcz. ang.

4845. BAZYLIKA Matki Boskiej Bolesnej w Jarosławiu. Dzieje, ludzie i sztuka. Red. Marek Miławicki, Rafał Nestorow. Kraków 2016 Esprit 8° ss. 607, tabl. 56, il., mapy. Dominikański Inst. Hist. w Krakowie. (Studia i Źródła

Dominikańskiego Instytutu Historycznego w Krakowie; t. 16).

Tręść: Klebowicz Grzegorz: Jarosławski ośrodek kościelny w średniowieczu i okresie wczesnonowożytnym (XIV–XVI w.) s. 25–38; Pelczar Roman: Kulturotwórcza rola klasztorów jarosławskich w XVI–XVIII w. s. 39–53; Leń Kazimierz: Jezuitskie kolegium Najświętszej Maryi Panny w Jarosławiu s. 55–68; Gapski Henryk: Przestrzeń dominikańska w (archi-)diecezji przemyskiej w kontekście Europy Środkowo-Wschodniej w XVIII–XXI w. s. 71–89; Borcz Henryk: Od kolegium jezuitów do konwentu dominikanów. Początki wspólnoty synów św. Dominika przy Sanktuarium Matki Boskiej Bolesnej w Jarosławiu s. 91–118; Chomentowska Edyta: Skład osobowy klasztoru dominikanów w Jarosławiu w latach 1851–1918 (na podstawie schematyzmów prowincji galicyjskiej) s. 119–151; Lorens Beata: Bractwo i stowarzyszenia religijne przy kościele oo. dominikanów w Jarosławiu w okresie zaborów s. 153–169; Hołub Jacek Marian: Dominikanie na łamach prasy jarosławskiej w latach 1918–1939 s. 171–202; Matyja Katarzyna: „Pod opieką Matki Najświętszej Jarosławskiej”. Dominikanie jarosławscy w czasie drugiej wojny światowej w „Moich wspomnieniach z życia zakonnego” o. Cyryla Markiewicza OP s. 203–245; Skrzypek Agnieszka: Klasztor dominikanów w Jarosławiu w świetle akt UB/SB i Urzędu do Spraw Wyznań. Rekoncesans archiwalny s. 247–258; Kapłon Marcin: Represyjna polityka władz komunistycznych wobec Małego Seminarium (Internatu) oo. Dominikanów im. św. Jacka w Jarosławiu (1945–1952, 1957–1962) s. 259–287; Długoń Iwona, Karolczak Kazimierz: Czartoryskich i Dzieduszyckich związki z zakonem św. Dominika s. 289–306; Pietrzakiewicz Iwona: Źródła do dziejów księgozbioru dominikanów jarosławskich s. 307–321; Trajdos Tadeusz M.: Powstanie i początki kultu cudownej figury „Piety” w Jarosławiu s. 325–338; Dywan Tomasz: Kult Matki Boskiej Bolesnej w świetle opublikowanych ksiąg cudów (koniec XVI – połowa XVIII w.) s. 339–368; Pencakowski Paweł: Gotycka „Pieta” w kościele dominikanów w Jarosławiu s. 369–387; Platowska-Sapetowa Inga: Cudowna „Pieta” w kościele dominikanów w Jarosławiu. Rozważania o genezie stylu s. 389–406; Luboń-Radwańska Agnieszka: Badania i konserwacja „Piety” z bazyliki oo. dominikanów w Jarosławiu s. 407–422; Miławicki M., Wierzbieniec Waclaw: „Co się tam u Panny Maryi dzieje?”. Trzy wydarzenia z życia sanktuarium Matki Boskiej Bolesnej w Jarosławiu w okresie komunistycznym s. 423–463; Jank Tomasz: Działalność franciszkańskiego malarza brata Adama Swacha [1668–1747] w kościele „na Polu” w Jarosławiu na tle jego twórczości (wybrane aspekty) s. 467–491; Dzik Janina: Malowidła Adama Swacha w kaplicy Serca Jezusowego kościoła dominikanów (jezuitów) w Jarosławiu. Uwagi o motywie serca w ikonografii jezuickiej s. 493–516; Lasota Piotr: Pierwowzory graficzne dla wybranych przedstawień malarzkich w kościele Matki Bożej Bolesnej w Jarosławiu s. 517–538; Nestorow R.: Dekoracja malarska sklepienia kościoła jezuitów pw. Najświętszej Maryi Panny w Jarosławiu autorstwa Giuseppe Rossiego. Uwagi na marginesie działalności fundatorów Elżbiety z Lubomirskich Sieniawskiej s. 539–552; Luboń-Radwańska A.: Prace konserwatorskie przy barokowej polichromii ściennej, zabytkowej stalorce i wyposażeniu zakrystii w pojezuickiej bazylice i klasztorze „na Polu” w Jarosławiu w latach 2001–2010 s. 553–562; Sito Jakub: Osiemnastowieczny wystrój rzeźbiarski kościoła Najświętszej Maryi Panny „na Polu” w Jarosławiu s. 563–584.

4846. BIAŁOŁUCKI Rafał: Działalność duszpasterska, gospodarcza i społeczna Władysława Purzyckiego i Józefa Przybyły próboszczów boguchwałskich w latach 1883–1960. Rzeszów–Boguchwała 2016 WBX Studio Graficzne Drukarnia; na zlec. Parafii Rzymskokatol. św. Stanisława Biskupa 8° ss. 148, il.

4847. BIELAWNY Krzysztof: Parafia luteńska i rzymskokatolicka w Kamieńcu. Olsztyn 2016 Warmińskie Wydaw. Diec. 8° ss. 107, nlb. 1, il.

XVII–XX w.

4848. BLASCHKE Kinga: Pięciu braci męczenników. Pierwsi polscy eremici i ich kult. *Folia Historica Cracoviensia*. Vol. 22: 2016 s. 59–76, streszcz. ang.

Benedykt, Jan, Izaak, Mateusz i Krystyn zm. w 1003 r., kult od XVI w.

4849. BOBER Monika: Katolicka społeczność Strzyżowa od połowy lat osiemdziesiątych XVIII do połowy XIX wieku w świetle metryk parafialnych. *Strzyżowski Rocznik Muzealny*. T. 2: 2016 s. 165–188, streszcz. ang.

4850. BORKOWSKA Małgorzata: Gawędy staniąteckie. Niepołomice 2016 Urząd M. i Gm. Niepołomice 8° ss. 113, nlb. 1, il.

O klasztorze benedyktynek w Staniątkach.

4851. BOWNIK Kazimierz: W służbie chełmskiej Bogarodzicy. Sanktuarium na Górze Chełmskiej w latach 1919–2009. Chełm–Biała Podlaska 2015.

Rec.: Kozyrski Robert, *Rocznik Chełmski*. T. 20: 2016 s. 459–462.

4852. BRANIEWSKI Sławomir: Dzieje parafii unickiej pw. św. Mikołaja w Mogielnicy. *Rocznik Chełmski*. T. 20: 2016 s. 59–74, streszcz. ukr., ang.

XV–XXI w.

4853. BRZUSTOWICZ Grzegorz Jacek: Działalność publiczna opata bierzwnickiego Antoniego na przełomie XV/XVI wieku. *Nasza Przeszość*. T. 125: 2016 s. 147–163, streszcz. ang.

Cystersi w Bierzwniku do 1534 r.

4854. BUJAK Grzegorz: Praca społeczna w diecezji kieleckiej w świetle publikacji na łamach miesięcznika dla duchowieństwa „Przeгляд Diecezjalny” z lat 1917–1925. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 105: 2016 s. 5–24, streszcz. ang.

4855. BULZAK Jakub Marcin: Uczczona po królewsku. Koronacja obrazu Matki Bożej Pocieszenia w Nowym Sączu. Kraków 2013.

Rec.: Szuster Gabriel, *Zeszyty Sądecko-Spiskie*. T. 8: 2014 s. 171–173.

4856. BURGIEL Henryk, Czaja Aleksandra, Swoboda Agnieszka: Quis ut Deus. Dzieje parafii św. Michała Archanioła w Bytomiu-Sucej

Górze do roku 2010. Bytom 2016 Parafia św. Michała Archanioła 8° ss. 494, nlb. 78, il.

4857. BYLINA Sławomir: Postawy społeczno-religijne duszpasterzy kościoła garnizonowego św. Wojciecha w Szczecinie. *Studia Paradyjskie*. T. 26: 2016 s. 19–40, streszcz. ang.

XX–XXI w.

4858. BYLINA S.: Schematyzm Diecezji Siedleckiej czyli Podlaskiej w latach 1945–1992. *Rocznik Białkopodlaski*. T. 24: 2016 s. 293–316, streszcz. ang., niem., ros.

4859. CEGLARZ Tomasz: Klub Inteligencji Katolickiej w Szczecinku w latach 1981–1997. Szczecinek 2016 Red Paweł Brankiewicz; na zlec. Muzeum Region. 8° ss. nlb. 2, 364, XLI, il.

4860. CHARKIEWICZ Jarosław: Ikony Matki Bożej typu „Hodegetria” w prawosławiu i ich obecność w polskich cerkwiach. *Rocznik Teologiczny*. R. 58: 2016 z. 2 s. 153–171.

4861. CHRZEŚCIJAŃSKIE dziedzictwo Ziemi Lubuskiej. Konferencja naukowa z okazji 1050 rocznicy Chrztu Polski w Zielonogórsko-Gorzowskim Wyższym Seminarium Duchownym, Gościkowo-Paradyż 2 czerwca 2016. Pod red. Roberta Romualda Kufła. Zielona Góra–Kraków 2016 Archiwum Diec.; K&K, Reklama Poligrafia 8° ss. 271, nlb. 1, il.

Treść: Kufel R. R.: Zarys dziejów Ziemi Lubuskiej s. 7–9; Karczevska Joanna: Początki chrystianizacji i organizacji kościelnej na Ziemi Lubuskiej (do XII w.) s. 11–19; Kufel R. R.: Kościół katolickie na Ziemi Lubuskiej od reformacji do XIX w. Zarys problematyki s. 21–52; Prejs Roland: Kościół katolicki na Ziemi Lubuskiej w latach 1918–1945. Struktury organizacyjne s. 53–66; Dzwonkowski Tadeusz: Niektóre aspekty odbudowy Kościoła katolickiego na terenach obecnego województwa lubuskiego w latach 1945–1951 s. 67–90; Rymar Dariusz A.: Źródła do dziejów Kościoła po 1945 r. w zasobie Archiwum Państwowego w Gorzowie Wlkp. s. 91–105; Socha Paweł: Kościół katolickie na Ziemi Lubuskiej po 1972 r. s. 107–133; Put Adrian: Dziedzictwo chrześcijańskie Ziemi Lubuskiej a wyzwanie współczesnej Europy s. 135–154; Garbacz Krzysztof: Kościoły ze śladami budownictwa romańskiego w południowej części województwa lubuskiego s. 155–211; Peryt-Gierasimczyk Iwona: Rudymenty pamięci – sztuka sakralna w procesie utrwalania tożsamości regionu s. 213–247; Kirmiel Andrzej: Gdzie mógł znajdować się klasztor Pierwszych Męczenników Polski? s. 249–258.

4862. CHRZEŚCIJAŃSTWO w dziejach Polski i Polaków 966–2016. Red. nauk. Waldemar Paruch. Warszawa 2016 Wydaw. Sejmowe. Kancelaria Sejmu 4° ss. 250, nlb. 2, il.

Treść: Rosik Stanisław: Od chrztu Mieszka I do Korony Królestwa Polskiego. Polska Piastów (966–1370) s. 13–52; Kras Paweł: Czasy reform Kościoła i pogłębionej chrystianizacji. Polska Andegawenów i Jagiellonów (1370–1572) s. 53–92; Kupisz Dariusz: Pod wspólnym niebem. Religie i wyznania

w Rzeczypospolitej Obojga Narodów (1569–1795) s. 93–124; Wysocki Wiesław Jan: Polacy w okresie zniewolenia. Pod trzema zaborami (1795–1918) s. 125–154; Cywiński Bohdan: Ziemia wiary upartej. O katolicyzmie na wschodnich kresach dawnej Rzeczypospolitej (1795–1918) s. 155–188; Żaryn Jan: Stulecie cudów i męczenników. Od Drugiej Rzeczypospolitej do Trzeciej Rzeczypospolitej (1918–2016) s. 189–232; Kalendarium s. 233–248.

Toż w jęz. ang.: Christianity in the history of Poland and the Poles 966–2016. Transl. by Jerzy Adamko. Warszawa 2016.

4863. CICHONŃ Tomasz: Historia parafii Ostroźnica. Opole 2016 Studio Impreso Przemysław Biliczak 8° ss. 232, nlb. 3, il., streszcz. niem.

Parafia pw. Ducha Świętego, od XIII w.

4864. CIEŚLAK Stanisław: Kardynał Adam Kozłowiecki SJ (1911–2007) i papież św. Jan Paweł II (1920–2005). *Studia Paedagogica Ignatiana*. Vol. 17: 2014 s. 89–103, streszcz. ang.

4865. CONNELLY John: From enemy to brother. The revolution in catholic teaching on the Jews 1933–1965. Cambridge, Mass. 2012 Harvard Univ. Press 8° ss. 376.

Rec.: Obirek Stanisław: Powrót do korzeni – wielka zmiana w nauczaniu Kościoła katolickiego. *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 16]: 2016 nr 2 s. 544–549.

4866. CZARNECKI Adam, Szot Adam: Parafia Rzymskokatolicka pw. Opatrzności Bożej w Michałowie. Jubileusz 100-lecia parafii 1916–2016. Białystok 2016 Wydaw. św. Jerzego 8° ss. 230, nlb. 1, il., mapy. (Białostockie Studia Historyczno-Kościelne; 16).

Od 1906 r.

4867. CZARNOTA Jerzy: Rys historyczny oraz ikonografia kościoła i obrazu Matki Bożej w Suserskiej. *Studia Loviciensia*. Nr 18: 2016 s. 43–50, streszcz. ang.

Kościół w Suserzu (diec. poznańska) od XIII w., obraz z przełomu XVI i XVII w.

4868. CZARTOSZEWSKI Jacek W.: Historia duszpasterstwa katolickiego w parafii Matki Bożej Anielskiej w Lipsku nad Biebrzą w latach 1914–1997. *Studia Etckie*. [T.] 16: 2014 nr 2 s. 213–239, streszcz. ang.

4869. CZOSNYKA Mieczysław: Dzieje parafii pw. Matki Bożej Różańcowej Łęg Tarnowski-Zamoście w latach 1984–2015. Z różańcem przez 30 lat... Tarnów–Łęg Tarnowski 2016 Mała Poligrafia WSD Redemptorystów 8° ss. 321, nlb. 23, il.

4870. DEKIERT Tadeusz: 600 lat parafii farniej w historii Śmigła. Śmigiel 2016 Drukarnia HAF Hanna i Aleksander Florczak 8° ss. 311, nlb. 1, il.

4871. DETTLOFF Paweł, Rojkowska Halina: Zarys dziejów Kaplicy Arcybactwa Męki Pańskiej i jej wyposażenia. *Rocznik Krakowski*. T. 82: 2016 s. 67–99, streszcz. ang.

W Krakowie od XVII w.

4872. DĘBOWSKA Maria: Obraz Matki Bożej Łatyczowskiej w diecezji łuckiej (1930–1945). *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 105: 2016 s. 25–43, streszcz. ang.

Peregrynacje i kult.

4873. DIECEZJA kaliska. Parafie, kościoły, kaplice. Przeszłość i terażniejszość. Opracowanie historycznoźródłowe. Zespół aut.: Michał Kieling, Sławomir Kęszka; współpr. i konsultacje Jerzy Aleksander Splitt. Kalisz 2016 Kuria Diec. Kaliskiej 8° ss. 943, il.

Treść: Z historii Kościoła na „ziemi kaliskiej” s. 5–25; Struktura diecezji kaliskiej s. 26–27; Błogosławieni z terenu „ziemi kaliskiej” s. 28–37; Biskupi ordynariusze diecezji kaliskiej s. 38–41; Biskupi pomocniczy diecezji kaliskiej s. 42–43; Parafie – kościoły – kaplice [poszczególne dekanaty] s. 44–898.
Rec.: Waleczak Krzysztof, *Rocznik Kaliski*. T. 42: 2016 s. 322–325.

4874. DUCHNOWSKI Tomasz M[arcin]: Medaliki i krzyżyki z XVIII i XIX wieku związane z kultem religijnym na Warmii. *Wiadomości Numizmatyczne*. R. 58: 2014 z. 1/2 s. 219–238, streszcz. ang.

4875. DUDA Agata: Dzieje Kościoła rzymskokatolickiego w Hłudnie. Hłudno–Rzeszów 2016 Edytoriał 8° ss. 159, nlb. 1, tabl. 16.

4876. DUDA Marian: Brama do nieba na jurajskim wzgórzu. Dzieje parafii pw. św. Jana Chrzciciela w Choroni 1916–2016. Choroń–Częstochowa 2016 Parafia pw. św. Jana Chrzciciel; Wydaw. Nauk. Wyższego Inst. Teol.; Częstochowskie Wydaw. Archidiec. Regina Poloniae 8° ss. 424, il.

4877. DUDRA Stefan: Kościół prawosławny na terenie Polski południowo-wschodniej. *Limes*. Nr 3/4: 2010/2011 [dr.:] 2011 s. 208–227, streszcz. ang.

Od 1956 r.

4878. [DWIEŚCIE sześćdziesiąta] 260. rocznica koronacji figury Matki Bożej Skępskiej, Pani Mazowsza (1755–2015). Pod red. Aleksandra Krzysztofa Sitnika. Kalwaria Zebrzydowska 2016 Wydaw. oo. Bernardynów „Calvarianum” 8° ss. 276, il., streszcz. ang.

Treść: Gąsiorowska Patrycja: Kościeleczy – fundatorzy i dobrodzieje klasztoru bernardynów w Skępem s. 15–33; Sitnik A. K.: Dzieje kultu Matki Bożej w sanktuarium oo. Bernardynów w Skępem, XV–XXI w. s. 35–97; Gogola Zdzisław: Bł. Władysław z Gielniowa jako wzór poszukiwania nowych

dróg nauczania s. 99–118; Śliwiński Piotr: Historia klasztoru bernardynów skępskich od początku fundacji do czasów współczesnych s. 119–168; Rouba Bogumiła Jadwiga: Polichromie kościoła klasztorowego w Skępem s. 169–225; Moryc Cyprian Janusz: Ikonografia błogosławionego Władysława z Gielniowa s. 227–276.

4879. DWUDZIESTOLECIE beatyfikacji Męczenników z Pratulina. Red. Roman Wiszniewski. Siedlce–Bydgoszcz 2016 Stow. Pamięci Unitów Podlaskich „Martyrium”; Wydaw. „Koronis” 8° ss. 127, nlb. 1, il. (Seria Wydawnicza – Diecezja Siedlecka; t. 6).

Kościół grekokatolicki, XIX w.

4880. [DWUDZIESTOLECIE] 20-lecie restytucji Prawosławnego Ordynariatu Wojska Polskiego. Praca zbiorowa. Pod red. Jerzego Pańkowskiego. Warszawa 2015 Centr. Bibl. Wojsk. im. Marszałka Józefa Piłsudskiego 8° ss. 176, il. Prawosławny Ordynariat Wojska Pol.; Centr. Bibl. Wojsk. im. Marszałka Józefa Piłsudskiego.

Z treści: Prawosławny Ordynariat Wojska Polskiego II Rzeczypospolitej w świetle wojskowych źródeł archiwalnych. [Wyd.] Andrzej Czesław Żak s. 15–47; Kunert Andrzej Krzysztof: Protoprezbiter ks. ppłk. [Szymon] Fedoroko [1893–1940] i prawosławny biskup wojskowy gen. bryg. Sawa [1898–1951] – symbole wierności Rzeczypospolitej s. 49–73; Pańkowski J.: Miejsce i rola Prawosławnego Ordynariatu Wojska Polskiego w Wojsku Polskim w ostatnim dwudziestolecu s. 75–79; Mirownicz Antoni: Ks. Michał Bożerianow [1911–1946], jego życie i działalność s. 81–117; Szymaniuk Roman: Żołnierze wyznania prawosławnego i prawosławne duszpasterstwo wojskowe w jednostkach Polskich Sił Zbrojnych podległych Rządowi RP na Uchodźstwie w czasie II wojny światowej s. 119–143; Kuprianowicz Grzegorz: Duszpasterstwo prawosławne w Wojsku Polskim w okresie międzywojennym – zarys problematyki badawczej s. 145–156; Fotorelacja z uroczystości 20-lecia restytucji Prawosławnego Ordynariatu Wojska Polskiego s. 157–176.

4881. DZIEJE i kultura cystersów w Polsce. [T.] 1. Pod red. Marcina Starzyńskiego i Dariusza Tabora. Kraków 2016 Societas Vistulana 8° ss. 212, nlb. 4, tabl. 63, il. Opactwo Cystersów w Krakowie-Mogile. (Cistercium Mater Nostra. Studia et documenta; 3).

Z treści: Bojęs-Białasik Anna, Niemiec Dariusz: Strefa domu opackiego w klasztorze Cystersów w Mogile w świetle badań archeologiczno-architektonicznych w latach 2013–2014 s. 37–59; Krasnowolski Bogusław: Działalność osadnicza Cystersów z Koprzywnicy a lokacyjne układy urbanistyczne Koprzywnicy i Jasta z około 1268 roku s. 61–71; Tabor D.: Mistrz i uczeń w śląskich miniaturach – cysterski paradygmat kontemplacji s. 75–85; Frey-Stecowa Beata: Malowidła ściennie Stanisława Samostrzelnika w kościele opactwa Cystersów w Mogile i rola grafiki w ich powstaniu s. 97–115; Starzyński M.: Nicolaus historicus [Mikołaj z Krakowa (1436/7–ok. 1505)]. O warsztacie pisarskim cysterskiego kronikarza u schyłku średniowiecza s. 141–154; Kozłowska Zofia: „Kronika koprzywnicka”. Do druku przygot. Marcin Starzyński s. 155–171; Zdanek Maciej: Stan i perspektywy nowych badań nad „Kroniką koprzywnicką” s. 173–188; Graff Tomasz: Patronat Cystersów mogiłskich nad kościołem pw. Wszystkich Świętych w Wadowicach i problem jego statusu parafialnego w XIV–XVIII wieku s. 191–213.

4882. DZIEJE opactwa supraskiego. Red. Radosław Dobrowolski i Mariusz Zemło. Rzym–Lublin–Mińsk 2015.

Rec.: Szot Adam, *Kościół w Polsce*. [T.] 15: 2016 s. 203–206.

4883. DZIEŁO prymasa ze Śląska. Troska i nauczanie. Pod red. Bernarda Kołodzieja, Mirosława Wójcika i Barbary Kołodziej. Myślowice–Kraków–Katowice 2016 Górnośląska Wyższa Szkoła Pedagog. im. kard. Augusta Hłonda; Akad. Ignatianum; we współpr. z PBW im. Józefa Lompy 8° ss. 349, nlb. 3, il.

Z treści: Wójcik M.: Wiara na Śląsku przełomu XIX i XX w. drogą do wolności s. 19–57; Wójcik M.: Problemy społeczno-edukacyjne na Śląsku przełomu XIX i XX w. s. 59–80; Rotkegel Luiza: August Hlond – Prymas z Myśłowic (1881–1948) s. 81–94; Lipski Aleksander: Między filozofią nędzą a nędzą filozofii. Z chrześcijańskiej polityki społecznej s. 97–114; Lipski A.: Cichy heroizm, czyli kultura pracy i powściągliwości w warunkach dominującej ideologii społeczeństwa nowoczesnego. Na marginesie nauczania kardynała Augusta Hłonda s. 115–134; Kołodziej B.: Prymas Polski, kard. August Hlond a problem bezrobocia s. 135–141; Włosek Maria: Rola i wartość małżeństwa i rodziny w kształtowaniu życia społecznego i religijnego w nauczaniu kard. Augusta Hłonda s. 143–156; Wąsowicz Jarosław: Stan badań i postulaty badawcze dotyczące salezjańskiego okresu życia ks. Augusta Hłonda SDB s. 189–196; Kołodziej B.: Kardynał August Hlond – wychowawcą Narodu s. 197–205; Lipski A.: Dlaczego warto wracać do nauk starych mistrzów? O pozytywach płynących z historii s. 261–276; Hlond Helena Maria, Zębrowska Teresa: Wspomnienia rodzinne o kardynale Augustynie Hlondzie s. 323–328; Pyrotek Sylwia: Kardynał August Hlond (1881–1948). Bibliografia podmiotowo-przedmiotowa wydawnictw zwartych w wyborze za lata 1913–2013 s. 329–338; Świstak Anna: Kardynał August Hlond (1881–1948). Zestawienie bibliograficzne artykułów z czasopiśm w wyborze za lata 1963–2013 s. 339–349.

4884. [DZIEWIĘĆSET sześćdziesiąty szósty] 966. Poznańskie dziedzictwo. *Kronika Miasta Poznania*. [R. 84:] 2016 [nr] 1 s. 11–307, streszcz. ang.

Treść: Dobosz Józef: Miejsce chrztu Mieszka I s. 11–20; Kóćka-Krenz Hanna: Przejawy chrystianizacji państwa Piastów w źródłach archeologicznych s. 21–35; Wetesko Leszek: Najstarsza bazylika św. Piotra w Poznaniu s. 36–49; Walczak Bogdan: Skutki chrztu Polski dla dziejów języka polskiego s. 50–58; Michalski Maciej: Przekazy o chrzcie księcia Mieszka w piśmiennictwie polskim od schyłku średniowiecza po połowę wieku XIX s. 61–79; Zuchoński Tadeusz J.: „Mieszko kruszy bałwany” z Kaplicy Królewskiej poznańskiej katedry s. 80–89; Hinc Alina: Mityczne milenium. Dzieje i nastawienie próby obchodów 1000-lecia chrześcijaństwa w Polsce o objęcia władzy przez Piastów s. 90–111; Kucharska Alina: Rocznicą chrztu w cieniu Wielkiej Wojny (1916) s. 112–124; Grzelczak Piotr: Poznań – miasto buntu. Od czerwca 1956 do kwietnia 1966 s. 127–138; Mrugańska-Banaszak Magdalena: Rok 1966 w Poznaniu, czyli o wydarzeniach, których nie pamiętałam s. 139–158; Szlapka Mateusz: Rozwój parafialny i instytucjonalny Kościoła katolickiego w Poznaniu w latach 1945–1966 s. 159–172; Jankowiak Stanisław: Szydłak i inni. Partyjni włodarze Poznania w latach 1956–1968 s. 173–187; Wojcieszek Elżbieta: Najtrudniejszy przeciwnik. O arcybiskupie Antonim Baraniaku (1904–1977) s. 188–198; Celarz Tomasz: Służba Bezpieczeństwa wobec obchodów Milenium Chrztu Polski w Poznaniu s. 199–211; Organizacja masowego poparcia. Partyjne plany obchodów

Tysiąclecia Państwa Polskiego w Poznaniu, luty–kwiecień 1966 r. s. 212–226; Białecki Konrad: Obchody Milenium Chrztu Polski i Tysiąclecia Państwa Polskiego w Poznaniu w roku 1966 s. 227–249; Baraniak Antoni: „Powitanie Królowej Polski”. Mowa powitalna ks. abpa Antoniego Baraniaka w poznańskiej farze, 16 kwietnia 1966 r. s. 250–254; Wyszynski Stefan: „Dziejowymi szlakami Tysiąclecia pod przewodem Maryi”. Przemówienie prymasa Stefana Wyszyńskiego w poznańskiej farze, 16 kwietnia 1966 r. s. 255–259; Gomułka Władysław: Przemówienie Władysława Gomułki na pl. Adama Mickiewicza w Poznaniu w dniu 17 kwietnia 1966 r. s. 260–269; „Zanotowaliśmy masowy odpływ uczestników wiecu”. Raporty sytuacyjne KW PZPR w Poznaniu z 17 kwietnia 1966 r. s. 270–275; Wyszynski S.: „To jest zwycięstwo, które zwycięża świat – wiara nasza”. Kazanie prymasa Stefana Wyszyńskiego przed poznańską katedrą, 17 kwietnia 1966 r. s. 276–284; Wyszynski S.: „Miasto wprost szalało”. Poznańskie fragmenty „Zapisków milenijnych” prymasa Stefana Wyszyńskiego s. 285–287; „Wykaz przywiązania do partii i władzy”. Sprawozdania KW PZPR z przebiegu obchodów państwowych i kościelnych w Poznaniu, 17 kwietnia 1966 r. s. 288–294; Stanisławski Jan: „Milenium podniosło nas na duchu”. Z ks. prałatem Janem Stanisławskim [ur. 1935] rozmawia ks. Tomasz Rogoziński s. 295–300; Wojtaszek Stanisław: „Tydzień temu...”. Relacja ks. Stanisława Wojtaszka z poznańskich uroczystości milenijnych, Kościan, 24 kwietnia 1966 r. Oprac. T. Rogoziński s. 301–304; Gładysiak Jan: Plan obchodów krok po kroku. 1050. rocznica chrztu Polski w Poznaniu s. 307.

4885. DZWONKOWSKI Tadeusz: Dzieje siedziby Kurii Biskupiej w Zielonej Górze. *Adhibenda*. [Nr] 3: 2016 s. 33–40.

Od 2 poł. XVIII w.

4886. FARYS Jerzy: Historia Rzymskokatolickiej Parafii pw. Św. Katarzyny Aleksandryjskiej w Ligocie Turawskiej: Kadłub Turawski, Ligota Turawska, Zakrzów Turawski. Opole 2010 Wydaw. i Drukarnia Świętego Krzyża 8° ss. 340, tabl. 32, il., mapy.

Lata 1295–2010.

4887. FIBEK Jan: Diecezja Witebska. Historie parafii i świątyń oraz kościołów klasztornych, wraz z kaplicami i majątkami kościelnymi, w obszarze dzisiejszej Diecezji Witebskiej na Białorusi, na przestrzeni lat: 1396–2016 r.: 765 lat od chrztu Mendoga i 630 lat od chrztu Jagiełły. T. 1: Wschodnia część Diecezji Witebskiej, obszar dawnej diecezji wileńskiej i mohylewskiej, dekanaty: Witebski, Połocki, Lepelski, Orszański. Łomża 2016 Zakon Braci Mniejszych Kapucynów. Prowincja Warszawska 8° ss. 692. (Dzieje Parafii i Klasztorów Katolickich na Białorusi; cz. 1).

Toż. T. 2: Zachodnia część Diecezji Witebskiej, obszar dawnej diecezji wileńskiej i teleszyńskiej, dekanaty: Brasławski, Widzki, Postawski, Miorski, Szarkowszczyński, Głębocki, Doszycycki. Łomża 2016 ss. 702.

4888. FRANCZYK-CEĞŁA Agnieszka: Zarys dziejów klasztoru OO. Karmelitów w Sąsiadowicach. *Nasza Przeszłość*. T. 125: 2016 s. 75–126, streszcz. ang.

XIV–XXI w.

4889. GĄSIOROWSKA Patrycja: Konwent Klarysek krakowskich do końca XVIII wieku. Studium prozopograficzne. Kraków 2015.

Rec.: Pluta Edyta, *Studia Historyczne*. R. 59: 2016 z. 1 s. 110–113.

4890. GERYN Katarzyna: Parafie Głogowa Małopolskiego i wspólnota żydowska. *Rocznik Podkarpacki*. Nr 1: 2012 s. 55–68, streszcz. ang.

XVI–XXI w.

4891. GŁODOWSKI Bogusław: 400 lat parafii Św. Trójcy w Sulęczynie (1616–2016). Pelplin 2016 Bernardinum 8° ss. 340, il.

4892. GŁODOWSKI B.: O ruchu trzeźwościowym w diecezji chełmińskiej w latach 1848–1939. Gdańsk 2016 Inst. Kaszubski 8° ss. 291, nlb. 1, il.

4893. GŁÓD Janusz: Z dziejów kościoła w Piławie Dolnej, w 680. rocznicę jego istnienia. *Rocznik Dzierżoniowski*. T. 25: 2015 [dr.:] 2016 s. 59–61.

4894. GOCAL Agnieszka: Twórczość kaznodziejska przemyskiego franciszkanina Konrada Kawalewskiego (1758–1832). Przemysł 2016 Wydaw. Nauk. Tow. Przyj. Nauk 8° ss. 226. Tow. Przyj. Nauk w Przemysłu. (Biblioteka Przemyska; t. 48).

4895. GOGOLA Zdzisław: Misje i męczeństwo polskich franciszkanów w Peru. *Folia Historica Cracoviensia*. Vol. 22: 2016 s. 603–624.

Lata 1983–2001.

4896. GOGOLA Z.: Ołpiny. Śladami przodków. Studium społeczno-religijne XIX–XXI wieku. Kraków 2016 Wydaw. i Drukarnia Tow. Słowaków w Polsce 8° ss. 799, il.

4897. GÓRECKA Blanka: Christian maid-servants in Jewish households in early 20th century Poland. *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 16:] 2016 nr 3 s. 629–651, streszcz. ang.

4898. GÓRECKI Piotr: Franciszkańska kucracja Serca Pana Jezusa w Gliwicach w latach 1925–1945. *Studia Teologiczno-Historyczne Śląska Opolskiego*. [T.] 36: 2016 nr 2 s. 145–165, streszcz. ang.

4899. GRANICZNY Marek: Historia Kamedułów bieniszewskich. Kazimierz Biskupi 2016 Gm. Kazimierz Biskupi 8° ss. 214, il.

4900. GRODZKI Witold: Kaplica św. Piotra w Dobrzechowie. *Plaj*. [T.] 51: 2016 s. 77–89.

Nieistniejąca kaplica z końca XVI w.

Zmieniona wersja artykułu pt.: Próba lokalizacji kaplicy św. Piotra w Dobrzeczkowie w świetle źródeł historycznych. *Strzyżowski Rocznik Muzealny*. T. 1: 2015.

4901. GRZEBIŃSKA Magdalena: Historia pelplińskich nekropolii. Przyczynek do badań historii funeralnej Pelplina. *Studia Pelplińskie*. T. 49: 2016 s. 69–85, streszcz. ang.

Bazylika katedralna Wniebowzięcia NMP (od XVI/XVII w.), Kościół pw. Bożego Ciała (XIX w.), Cmentarz parafialny zał. w 1905 r.

4902. GRZEGORCZYK Andrzej: Dzieje łódzkich parafii ewangelicko-augsburskich w XIX i na początku XX w. *Łódzkie Studia Teologiczne*. R. 25: 2016 nr 4 s. 89–101, streszcz. ang.

Do 1945 r.

4903. GRZESZEK Paweł: Dzieje parafii rzymskokatolickiej w Sokołowie Podlaskim. *Sokołowski Rocznik Historyczny*. T. 2: 2014 s. 159–176.

XV–XXI w.

4904. GRZYBOWSKI Michał Marian: Parafia św. Stanisława Biskupa i Męczennika w Mławie. Płock–Sierpc 2013 P.P.-H. Drukarnia 8° ss. 226, il.

Lata 1429–2013.

4905. GRZYBOWSKI M. M.: Wieczfnia Kościelna. Dzieje parafii i gminy. Płock–Sierpc 2016 P.P.-H. Drukarnia 8° ss. 244, il.

Lata 1411–2014.

4906. GUZEWICZ Wojciech: Nasza historia. Studium administracyjno-historyczne parafii i kościołów dekanatu pw. św. Bartłomieja w Augustowie. Ełk 2016 Wydaw. Diec. Adalbertinum 8° ss. 102, il.

XVI–XXI w.

4907. GUZEWICZ W.: W kręgu dziejów kościołów i parafii dekanatu pw. Matki Bożej Królowej Polski w Augustowie. Ełk 2016 Wydaw. Diec. Adalbertinum 8° ss. 82, il.

4908. HAMRYSZCZAK Artur, Mącik Hubert: Parafia i kościół w Zemborzycach w XVIII–XIX wieku. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 106: 2016 s. 55–74, streszcz. ang.

Koło Lublina.

4909. HANC Wojciech: Polska Rada Eku-meniczna i jej znaczenie dla ekumenicznego dialogu. *Łódzkie Studia Teologiczne*. R. 25: 2016 nr 4 s. 13–28, streszcz. ang.

XX–XXI w.

4910. HENSCHKE Eleonora: Życie i działalność Zgromadzenia Sióstr Zmartwychwstania Pańskiego w Archidiecezji Poznańskiej w latach 1919–1992. Poznań–Suchy Las 2016 Zgromadzenie Sióstr Zmartwychwstania Pana Naszego Jezusa Chrystusa; Zoom Design 8° ss. 251, il.

4911. HISTORIA budowy Świątyni Opatrzności Bożej 1791–2016. Warszawa 2016 Centrum Opatrzności Bożej – Wotum Narodu – Miejsce Kultu, Pamięci, Kultury 8° ss. 82, nlb. 2, il.

Z treści: Historia s. 6–11; Wielowymiarowy charakter Centrum Opatrzności Bożej s. 14–15; Podsumowanie prac budowlanych 2008–2016 s. 18–34; Opatrznościowi Polacy s. 54–63; Muzeum jako wotum za dwóch wielkich Polaków s. 66–69.

W Warszawie.

4912. HOCHLEITNER Janusz: Funkcje kaplicy św. Anny w Malborku a współczesna interpretacja krajoznawcza. *Echa Przeszłości*. [T.] 17: 2016 s. 55–69, streszcz. ang.

Pochówki.

4913. [HOROWITZ Jacob Isaac]: Księga cudów Widzącego. Przeł. z jidysz Agnieszka Żółkiewska; tekst oprac. Jan Doktor, A. Żółkiewska. Lublin 2015 Ośr. „Brama Grodzka – Teatr NN” 8° ss. 245, nlb. 3, il.

Zawiera m.in.: Nirit Neeman (Indeks cytowanych ksiąg); Doktor J.: Jaakow Icchak Horowic [1745–1815]. Widzący mesjasza.

Rec.: Fijałkowski Paweł, *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 16]: 2016 nr 1 s. 219–221.

4914. JAŁOSIŃSKA Felicja, Świątek Mariusz, Świstak Zdzisław: Klasztory w życiu Jasła na przestrzeni jego dziejów. Jasło 2016 Stow. Miłośn. Jasła i Regionu Jasielskiego 8° ss. 126, il.

4915. JANIK Ryszard: Z kart przeszłości luterańskiego zboru w Jaworzu. Od reformacji XVI w. po współczesność. Jaworze 2016 Pol. Tow. Ewangelickie. Oddz. 8° ss. 698, tabl. 16, il., streszcz. ang., niem.

4916. JANUSZ Katarzyna: Rękopiśmienny kancjonał z XVIII wieku ks. Walentego Józefa Wcisłowskiego. Charakterystyka zbioru. *Łódzkie Studia Teologiczne*. R. 25: 2016 nr 3 s. 43–59, streszcz. ang.

4917. JAŃCZUK Leszek: Wspólnoty pentekostalne w Polsce i ich klasyfikacja. *Łódzkie Studia Teologiczne*. R. 25: 2016 nr 4 s. 29–42, streszcz. ang.

Zielonoświątkowcy i charyzmatycy od 1975 r.

4918. JAZDŻEWSKI Leszek: Przeszłość obecnych obszarów archidiecezji gdańskiej. T. 1: Średniowiecze. Pelplin 2014.

Rec.: Krajniak Radosław: O nieudanej syntezie średniowiecznych dziejów obecnych obszarów archidiecezji gdańskiej i nierzetelności badawczej jej autora. *Zapiski Historyczne*. T. 81: 2016 z. 1 s. 151–166.

4919. JEZIERSKI Jacek: Trudności w kościelnej akceptacji myśli Kopernika. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 57:] 2013 nr 2 s. 323–333, streszcz. niem., ang.

XVI–XX w.

4920. JODKOWSKI Marek: Dzieje katolickiej placówki duszpasterskiej w Gołdapi w XIX i pierwszej połowie XX wieku. *Studia Elckie*. [T.] 15: 2013 nr 3 s. 305–319, streszcz. ang.

4921. JODKOWSKI M.: Z dziejów katolickiej placówki duszpasterskiej w Olecku w XIX i pierwszej połowie XX wieku. *Studia Elckie*. [T.] 16: 2014 nr 3 s. 281–301, streszcz. ang.

4922. KAJSTURA Michał, Pruzik Krzysztof: Historia parafii Chrystusa Króla w Chybiu. Wyd. 2. Chybie 2016 Nakł. własnym autorów 8° ss. 447, il. (Z Dziejów Gminy Chybie; t. 2).

Wyd. 1. 2014.

4923. KAMIŃSKI Piotr: Koła Krucjaty Eucharystycznej prowadzonej przez oo. bernardyńców w świetle zachowanych kronik krucjaty. *Nasza Przeszołość*. T. 125: 2016 s. 231–247, streszcz. ang.

W l. 1914–1949 w Polsce i zagranicą.

4924. KANTAK Kamil: Franciszkanie polscy. T. 1: 1237–1517. Oświęcim 2016 Napoleon V 8° ss. 338.

Toż. T. 2: 1517–1795 ss. 372.

Wyd. oryg.: Kraków 1937.

4925. KAPŁON Zenon: Z badań nad posługą katechetyczną dla młodzieży w szkole publicznej na przykładzie Liceum Ogólnokształcącego – Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Dębnie w latach 1945–2015. *Colloquia Theologica Ottoniana*. 2016 [nr] 1 s. 57–67, streszcz. ang.

4926. [KASPROWICZ Wincenty]: Wincentego Kasprowicza Kronika zameczku św. Kingi i pustelni w Pieninach. Z rękopisu aut. do dr. podał oraz wstępem opatrzył Stanisław Kołodziejwski. Krościenko nad Dunajcem 2016 Pieniński Park Nar. 8° ss. 74, nlb. 6, il.

4927. KAWA Marek: Historia parafii pw. św. Klary w Dobrej Nowogardzkiej w latach 1945–

2000. Szczecin 2016 Katedra Historii Kościoła i Patrologii. Wyd. Teol. Uniw. Szczecińskiego 8° ss. 91, il. Uniw. Szczeciński. Wyd. Teol. Katedra Historii Kościoła i Patrologii. (Biblioteka Katedry Historii Kościoła i Patrologii Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Szczecińskiego; 16).

4928. KAWCZYŃSKI Mirosław Adam: Pasterz i przewodnik. Doskonałość życia kapłańskiego według Sługi Bożego biskupa Wilhelma Pluty (1910–1986). Warszawa 2016 Wydaw. Siostr Loretanek 8° ss. 358, nlb. 1, il., streszcz. ang., fr., wł., niem.

4929. KIEC Olgierd: Historia protestantyzmu w Poznaniu od XVI do XXI wieku. Poznań 2015.

Rec.: Nodzyński Tomasz, *Studia Zachodnie*. [T.] 18: 2016 s. 411–416.

4930. KIEC O.: Z dziejów ewangelickiej parafii w Rostarzewie w XIX i XX wieku. *Studia Zachodnie*. [T.] 18: 2016 s. 127–147, streszcz. ang.

4931. KLASSEN Peter J[ames]: Menonici w Polsce i Prusach w XVI–XIX w. Tł. Edyta Pawlikowska. Toruń 2016 Muzeum Etnograficzne im. Marii Znamierowskiej-Prufferowej 8° ss. 297, nlb. 2, il.

4932. KLASZTORY mnisze na wschodnich terenach dawnej Rzeczypospolitej od XVI do początków XX wieku. Praca zbior. pod red. Jolanty Gwioździk, Rafała Witkowskiego i Andrzeja Marka Wyrwy. Poznań 2014.

Rec.: Wieczorek Agnieszka, *Czasy Nowożytnie*. T. 29: 2016 s. 242–247.

4933. KLEBOWICZ Grzegorz: Organizacja parafialna diecezji przemyskiej obrządku łacińskiego w XIV–XVI wieku. Lublin 2013.

Rec.: Flaga Jerzy, *Kościół w Polsce*. [T.] 15: 2016 s. 183–189.

4934. [KLEMENSKI] Klemeński Marcin A.: Augustianie-eremici w Grodkowie (ok. 1294 – ok. 1524). *Studia Teologiczno-Historyczne Śląska Opolskiego*. [T.] 36: 2016 nr 1 s. 217–226, streszcz. ang.

4935. KOBUS Agnieszka: Rozwój organizacji dekanalnej Kościoła gdańskiego. *Studia Pelplińskie*. T. 49: 2016 s. 147–160, streszcz. ang.

W l. 1583–2006.

4936. KOC Maria: Kult św. Rocha w Sokółowie Podlaskim. *Sokolowski Rocznik Historyczny*. T. 2: 2014 s. 221–235.

XVIII–XXI w.

4937. KOPICZKO Andrzej: Dzieje kościoła i parafii we Wrzesinie do 1945 r. Olsztyn 2016 Inst. Historii i Stosunków Międzynar. UWM 8° ss. 429, nlb. 1, il.

Od XVI w.

4938. KOPICZKO A.: Zarys dziejów parafii w Radostowie do końca II wojny światowej. *Studia Elckie*. [T.] 17: 2015 nr 1 s. 31–55, streszcz. ang.

Od XIV w.

4939. KORWIN-MIKKE Małgorzata, Lewandowski Robert: Początki parafii w Emilianowie vel Józefowie (1901–1919) w świetle źródeł. *Rocznik Józefowski*. T. 2: 2016 s. 69–81.

4940. KOS Jerzy: Śladami pustelni na ziemi kłodzkiej. Nowa Ruda 2016 Bogdan Kokot vel Kocociński 8° ss. 75, nlb. 1, tabl. 1, il.

Toż. Wyd. 2 uzupeł. Nowa Ruda 2016 ss. 111, il.

W publ. wykorzystano fragm. książki wyd. w 1939 r.: Nowack Alfons: Pustelnie na Śląsku i w Hrabstwie Kłodzkim od średniowiecza do współczesności. Przeł. z jęz. niem. Sabina Zawada-Guzara.

4941. KOŚCIELNA Joanna A.: Pomorzenie w Ziemi Świętej (do końca XVI w.). Rekonstrucje badawczy. *Stargardia*. T. 10: 2015 [dr.:] 2016 s. 131–148, streszcz. ang., niem.

Relacje podróżników dotyczące szlaków wędrówek.

4942. KOŚCIÓŁ – Naród – Państwo 966–2016. Dzieje wierności. X ogólnopolska konferencja. Red. Krzysztof Nagrodzki. Łódź 2016 Archidiec. Wydaw. Łódzkie 8° ss. 155, il. Katol. Stow. Dziennikarzy. Oddz. w Łodzi.

Materiały z konferencji, Łódź, 15 X 2016 r.

Z treści: Ożóg Krzysztof: Chrystus Mieszka I i narodziny Kościoła w Polsce w średniowiecznym dziejopisarstwie i współczesnej historiografii s. 29–43; Wysocki Wiesław J.: Chrystus Piastowiczów i denar św. Piotra s. 44–51; Szeremietiew Romuald: Od bitwy pod Legnicą (1241) do Bitwy Warszawskiej (1920) s. 58–70; Łysiak Tomasz: Legiony 1914–1918. Spadkobiercy Powstańców Styczniowych s. 71–80.

4943. KOŚCIÓŁ na łamach paryskiej Kultury w latach 1946–2000. Wybór, oprac. i posłowie Tomasz Dostatni. Paryż–Kraków 2015.

Rec.: Łatka Rafał, *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 25: 2016 nr 43 s. 283–285.

4944. KOŚCIÓŁ Podwyższenia Krzyża Świętego w Przecznie. Odkrywanie przeszłości. Pod red. Krystyny Sulkowski-Tuszyńskiej, Wacława Dokurno. Przeczno–Toruń 2016 Parafia Podwyższenia Krzyża Świętego; Drukarnia Salus Dariusz Rudziński 8° ss. 238, il.

Treść: Rozynkowski Waldemar: Początki parafii w Przecznie w świetle rozwoju chrześcijaństwa na ziemi chełmińskiej w średniowieczu s. 9–27; Sulowska-Tuszyńska K.: Odkrywanie Przeczna. Zarys specyfiki i metodyki badań archeologicznych

s. 29–44; Sulowska-Tuszyńska K.: Kościół w Przecznie i jego otoczenie po badaniach archeologiczno-architektonicznych s. 45–72; Musiałowski Adam: Brakteat krzyżacki typu „krzyż łaciński” s. 73–75; Polak Katarzyna: Prace konserwatorskie i restauratorskie murów kościoła s. 77–96; Konieczny Aleksander: Badania dendrochronologiczne zabytkowych więźb dachowych s. 97–118; Musiałowski Adam: Monety nowożytnie znalezione w prezbiterium kościoła s. 119–127; Sulowska-Tuszyńska K.: Bezimienni i rozpoznani, czyli o pochówkach w Przecznie s. 129–151; Bednarek Jarosław: Analiza antropologiczna szczątków kostnych z wykopalisk w Przecznie s. 153–164; Cicha Anna Halina: O Znanieckich z Przeczna s. 165–180; Wielocha Ewa: Elementy ubioru z przezeńskiego grobowca Znanieckich – problematyka dokumentacji s. 181–190; Bloch Katarzyna Agnieszka: Poszukiwania dokumentów dotyczących parafii w Przecznie s. 191–200; Dokurno W.: Przeczno – odkrywanie przeszłości s. 203–205; Cicha A. H.: Dziennik wykopalisk, czyli zapiski z blogu s. 207–230; Gessek Maria: Projekt historycznej ścieżki edukacyjnej w Przecznie s. 231–238.

4945. KRAJEWSKI Mirosław: Oborzańskie sanktuarium Matki Bożej Bolesnej – Pani i Królowej Ziemi Dobrzyńskiej. Na 40. rocznicę koronacji Figury Oborskiej (1976–2016), 410. rocznicę pobytu Ojców Karmelitów w Oborach (1606–2016), 45-lecie utworzenia parafii (1971–2016). Kraków–Obory–Brodnica 2016 Wszechnica Edukacyjna i Wydawnicza Verbum 4° ss. 296, il.

4946. KRET Władysław: Historia parafii św. Wojciecha i Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny w Trzebowniku 1945–2001. Biecz–Kolbuszowa 2016 Miej. i Pow. Bibl. Publ. 8° ss. 270, il. (Biblioteka Ośrodka Archiwów, Bibliotek i Muzeów Kościelnych Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II; nr 39).

4947. KRONIKA Kościoła i Parafii Rzymskokatolickiej w Jedwabnie. Oprac. tekstów Sławomir Ambroziak, Danuta Orzołek, Irena Caturuk, Joanna Żmijewska. Olsztyn 2016 Warmińskie Wydaw. Diec. 8° ss. 124, nlb. 1, il.

Treść: Jodkowski Marek: Budowa kościoła pw. św. Józefa i plebanii w Jedwabnie s. 5–12; Ambroziak S.: Dzieje kościoła i parafii w Jedwabnie [od 1932] do 1957 roku s. 13–24; Popiół Łukasz: Kronika kościoła i parafii w Jedwabnie w latach 1957–1972 s. 25–42; Suwała Jan: Kronika kościoła i parafii w Jedwabnie w latach 1972–1979 s. 43–48; Wojtkowski Jacek Maciej: Kościół w Nowym Dworze s. 49–54; Task Tadeusz: Kronika kościoła i parafii w Jedwabnie w latach 1983–1991 s. 55–72; Parafia Jedwabno w latach 1991–2012 s. 73–74; Kronika kościoła i parafii w Jedwabnie od 2012 roku s. 75–106; Proboszczowie parafii w Jedwabnie s. 107–122; Kapłani wywodzący się z parafii Jedwabno s. 123.

4948. KRUCKI Łukasz: Arcybiskupi gnieźnieńscy a ruch soborowy. *Kościół w Polsce*. [T.] 15: 2016 s. 97–118, streszcz. ang.

Od 1215 r. – Henryk Kietlicz na Soborze Laterańskim.

4949. KRUKOWSKI Józef: Państwo polskie a Kościół katolicki w ujęciu historycznym.

Roczniki Nauk Prawnych. T. 26: 2016 nr 2 s. 83–100, streszcz. ang.

Od 966 r.

4950. KRUSŃ Anna: Społeczno-religijna rola luteranów w dziejach Pabianic i Zgierza oraz relikwii ich dziedzictwa materialnego. *Acta Universitatis Lodzianensis*. Folia Geographica Socio-Oeconomica. Z. 25: 2016 s. 155–173, streszcz. ang.

4951. KRYSIAK Andrzej: Na chwałę Bożą. Rys historyczny kościoła garnizonowego w Skierniewicach. Skierniewice 2016 Parafia Wojsk. pw. Wniebowzięcia NMP; Izba Historii Skierniewic 8° ss. 350, il.

4952. KS. STANISŁAW Kocańda [ur. 1930]. W 60. rocznicę święcenń kapłańskich. Red. Dorota Fryc-Piętak [i in.]. Ryczów–Tomice 2016 Stow. Przyj. Ryczowa i Półwsi; Scal-Bis 8° ss. 54, nlb. 1, il.

Treść: Dzieciństwo, młodość, wczesne lata kapłaństwa s. 7–13; Kocańda S.: „Nie przeskadzam Panu Bogu” – rozmowa z ks. proboszczem przeprowadzona 20 lipca 2002 r. s. 14–21; Prace remontowo-budowlane w okresie duszpasterstwa ks. kanonika Stanisława Kocańdy [lata 1969–2001] s. 22–24; Kocańda S.: „Mam szczęście” – rozmowa z ks. przeprawdzona 21 stycznia 2013 r. s. 25–28; Wspomnienia s. 31–54.

4953. KUBASIK Adam: Troska metropolity Andrzeja Szeptyckiego o ukraińskich emigrantów w Ameryce Północnej i Południowej. *Saeculum Christianum*. R. 23: 2016 s. 250–262, streszcz. ang.

Do 1922 r.

4954. KUBICKI Rafał: Mieszkańcy Elbląga wobec klasztoru dominikanów od XIII do początku XVI w. *Rocznik Elbląski*. T. 27: 2016 s. 31–49, streszcz. ang., niem.

4955. KUCZKOWSKI Mirosław Marek: Szybko mkną lata. Pelplin 2016 Bernardinum 8° ss. 115, nlb. 3, il.

Parafia św. Jana Chrzciciela w Sierakowicach, po 1980 r.

4956. KUCZKOWSKI M. M., Sikora Jerzy: Parafia pw. św. Marcina w Sierakowicach (1382–2015). Zarys dziejów. Pelplin 2016 Bernardinum 8° ss. 305, il.

4957. KUJAWSKI Witold: Diecezja kujawsko-kaliska. Opracowanie historyczno-źródłoznawcze. Włocławek 2011.

Rec.: Kosman Marceli, *Rocznik Kaliski*. T. 40: 2014 s. 319–325.

4958. KUNISZEWSKA Teresa Leonarda: Pedagogia i apostołstwo błogosławionej Bolesławy Lament (1862–1946). Lublin 2016 Tow.

Nauk. KUL 8° ss. 333, nlb. 3, il. Tow. Nauk. KUL. (Źródła i Monografie; 435).

4959. KUNKEL Robert: Kościół i klasztor Norbertanek w Płocku. *Nasze Korzenie*. Nr 10: 2016 s. 42–45.

Od XII/XIII w., obecny klasztor z 1 poł. XVII w.

4960. KUŹNIEWSKA Zofia Hanna: Działalność charytatywna w archidiakonatach kruszwickim i włocławskim diecezji kujawskiej i pomorskiej. Włocławek 2015 Wydaw. Duszpasterstwa Rolników 8° ss. 461, nlb. 1.

Na przestrzeni dziejów.

Rec.: Krucki Łukasz, *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 105: 2016 s. 405–409.

4961. LADEMANN Mirosław: Historia kultu i koronacji Cudownego Obrazu Matki Bożej Wejherowskiej. Wejherowo 2016 Wydaw. „MS” 8° ss. 376, il., streszcz. ang., niem.

4962. LEKSYKON zakonów i instytutów życia konsekrowanego w diecezji koszalińsko-kołobrzesckiej. Oprac. i red. Tadeusz Ceynowa. Koszalin–Radom 2016 Archiwum Diec. Koszalińsko-Kołobrzesckiej; Inst. Technologii Eksploatacji – PIB 8° ss. 364, il.

Treść: Wejman Grzegorz: Zakony w diecezji kamieńskiej w średniowieczu s. 15–25; Zamiatła Dominik: Zakony męskie wobec problemów duszpasterskich Kościoła na Pomorzu Zachodnim po II wojnie światowej s. 26–38; Krupecka Małgorzata: Odradzanie się żeńskich wspólnot zakonnych na terenach obecnej diecezji koszalińsko-kołobrzesckiej po II wojnie światowej s. 39–69; Stanuch Zbigniew: Zgromadzenia zakonne na tzw. Pomorzu Środkowym w dokumentach Instytutu Pamięci Narodowej Oddział w Szczecinie s. 70–79; Męskie zakony, zgromadzenia i instytuty życia konsekrowanego s. 81–161; Żeńskie zakony, zgromadzenia i instytuty życia konsekrowanego s. 163–357; Indywidualne formy życia konsekrowanego s. 359–364.

Rec.: Wąsowicz Jarosław, *Rocznik Skrzatuski*. T. 4: 2016 s. 171–173.

4963. LESZCZYŃSKI Mariusz: Archidiecezja lwowska obrządku łacińskiego w granicach Polski 1944–1992. Lublin 2011.

Rec.: Flaga Jerzy, *Kościół w Polsce*. [T.] 15: 2016 s. 221–228.

4964. LÍSEJČYKAŮ Dzánis: Šmодžėnae žyccė ũniackaga parafial'naga svėtara belaruska-litoũskih žamel' 1720–1839 gg. Minsk 2011.

Rec.: Semáňuk Genadz', *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. [Z.] 41: 2014 s. 259–264.

4965. LORENTZ Ewa: Dziedzictwo franciszkanów konwentualnych w Zamościu. Architektura, sztuka, historia. Zamość 2016 Parafia Rzymskokatolicka pw. Zwiastowania NMP OO. Franciszkanów Konwentualnych 8° ss. 199, il.

XVI–XXI w.

4966. LOS Valentyna: „Panna Bazylianka” against the Vollandian society background (18th–19th centuries). *Almanach Historyczny*. T. 18: 2016 s. 73–88, streszcz. pol.

Mniszki wołyńskie klasztorów bazylikańskich.

4967. LOYOLA u Kopernika. Jezuici w Toruniu w latach 1945–2015. Pod red. Krzysztofa Dorosza, Waldemara Rozyrkowskiego. Warszawa 2016 Rhetos 8° ss. 344, tabl. 6, il.

Treść: Bieś Andrzej Paweł: Odbudowa struktur Towarzystwa Jezusowego w granicach państwa polskiego po II wojnie światowej s. 19–43; Konopka Witold: Jezuici w Toruniu w latach 1945–1955 s. 45–62; Sławiński Wojciech: Objęcie przez jezuitów kościoła byłej parafii staromiejskiej Kościoła ewangelicko-unijnego w Toruniu w 1945 r. Aspekty prawno-historyczne s. 63–102; Białkowski Michał: Zanim byli jezuita. Początki duszpasterstwa akademickiego w Toruniu w świetle materiałów archiwalnych Archiwum Diecezjalnego w Pelplinie s. 103–123; Lubińska-Iwaniszewska Cecylia: Początki Duszpasterstwa Akademickiego Jezuitów w moich wspomnieniach s. 125–131; Ruchlewski Przemysław: Próby rozbięcia środowiska toruńskich jezuitów przez organy bezpieczeństwa i administrację państwową s. 133–184; Mazanowska Izabela: Ojciec Longin Szymczukiewicz [1912–2001] – duszpasterz na trudne czasy s. 185–195; Białkowski Michał: Akademia wolności. Duszpasterstwo Akademickie Jezuitów w czasach o. Władysława Wołoszyna (1963–1988) s. 197–223; Maliszewski Kazimierz: Rola i znaczenie działalności Duszpasterstwa Akademickiego Jezuitów w środowisku uniwersyteckim Torunia w latach 1963–1988 s. 225–237; Rozyrkowski W.: Grupy i wspólnoty działające w ramach duszpasterstwa akademickiego w latach osiemdziesiątych s. 239–255; Polak Wojciech: Działania ojców jezuitów w Toruniu wspierające opór społeczny przeciwko systemowi komunistycznemu w latach 1980–1989 na tle sytuacji na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika s. 257–302; Rozyrkowski W.: Jezuicki opis wydarzeń w Toruniu w dniu 3 maja 1982 r. s. 303–313; Dorosz K.: Nowe inicjatywy Duszpasterstwa Akademickiego Jezuitów po 2000 r. s. 315–329.

4968. ŁUKAWSKA Małgorzata: „Interpretation of garb...”. The history and symbolism of the Carmelite habit in Polish convents. *Folia Historica Cracoviensia*. Vol. 22: 2016 s. 211–231, streszcz. pol.

XV–XX w.

4969. ŁUŻYŃSKI Wiesław: Parafia pw. św. Barbary w Rumianie. Historia i teraźniejszość. Toruń 2016 Pow. Działdowski 8° ss. 268, il., mapy., streszcz. ang.

XIII–XXI w.

4970. MAEANDER des Kulturtransfers. Polnischer und deutsche Katholizismus im 20. Jahrhundert. Red. Aleksandra Chylewska-Tölle, Christian Heidrich. Berlin 2014 Logos Verlag 8° ss. 280.

Rec.: Szulist Janusz, *Studia Pelplińskie*. T. 49: 2016 s. 447–450.

4971. MAJCHER Stanisław: Zarys dziejów parafii Matki Bożej Częstochowskiej w Rudkach 1946–2016. Rudki–Starachowice 2016

Tow. Przyj. Rudek; U.P.Z.P. Dorand S. Cisek 8° ss. 104, il.

4972. MAKARCZYK Józef: Prowincja litewsko-białoruska zakonu braci mniejszych konwentualnych w latach 1687–1845. Grodno 2012.

Rec.: German Sargej, *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. [Z.] 42: 2014 s. 261–264.

4973. MAKOŚ Waław: Z dziejów procesu beatyfikacyjnego bł. Stanisława od Jezusa i Maryi Papczyńskiego (1631–1701). *Ephemerides Marianorum*. [T.] 4: 2015 s. 19–60, streszcz. ang.

4974. MAKOWSKI Andrzej: 80 lat redemptorystów w Zamościu (1934–2014). *Studia Redemptorystowskie*. Nr 12: 2014 s. 369–388, streszcz. ang.

4975. MAŁECKI Marek: Dzieje parafii Godziesze Wielkie do 1807 roku. Kalisz 2016 Nakł. aut. 8° ss. 255, il.

Od XV w.

4976. MARCINOWSKA Maria: Nowosądeckie klasztor i ich następcy. *Zeszyty Sądecko-Spiskie*. T. 8: 2014 s. 33–40, streszcz. słowackie.

Od XIII w.

4977. MARECKI Józef: Życie codzienne kapucynów krośnieńskich. *Nasza Przeszłość*. T. 126: 2016 s. 191–231, streszcz. ang.

XVIII–XX w.

4978. MASALSKI Robert: Dzieje diecezji szczecińsko-kamięńskiej 1972–1992. Szczecin 2016 Archiwum Archidiec. 8° ss. 576, il., streszcz. ang., niem.

4979. MAĆZYŃSKI Ryszard: Wiekopomna zasługa i zakonna pokora – dzieje serca Stanisława Konarskiego [1700–1773]. *Folia Historica Cracoviensia*. Vol. 22: 2016 s. 265–302, streszcz. ang.

Od 1882 r. w kościele oo. pijarów w Krakowie.

4980. MICHAŚ Julian Aleksander: Przyśrołość wiarą czyniona. Kolegiata NMP KP w życiu społeczeństwa Gdyni w świetle wybranych dokumentów. *Zeszyty Gdynskie*. Nr 11: 2016 s. 89–119, streszcz. ang.

XX w.

4981. MILIAN Andrzej, Oscenda Maciej: Historia parafii p.w. Nawiedzenia Najświętszej Maryi Panny w Krzyżownikach. Krzyżowniki–Namysłów 2012 Parafia Rzymskokatolicka; Przeds. Graf. Drukmasz 8° ss. 234, il.

Lata 1271–2010.

4982. MIRONOWICZ Antoni: Parafia św. Eliasza w Dojlidach do 1939 roku. *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. [Z.] 43: 2015 s. 103–134, streszcz. ang., białorus.

Białystok, od XVI w.

4983. MIROTA Władysław: Dzieje Parafii Nawiedzenia Najświętszej Maryi Panny w Hałcnowie. Bielsko-Biała 2016 Parafia Nawiedzenia NMP 8° ss. 447, il., streszcz. ang., niem.

Obecnie część Bielska-Białej, XVIII–XXI w.

4984. MOCNY Rafał: Kościół katolicki w Głogowie w latach 1933–1945 ze szczególnym uwzględnieniem okresu wojny i okupacji (1939–1945). *Adhibenda*. [Nr] 2: 2015 s. 161–196.

4985. MOISAN-JABLONSKI Christine: Symbolika obrazu „Alegorii Bożej Opatrzności” z klasztoru Sióstr Wizytek w Krakowie. *Saeculum Christianum*. R. 22: 2015 s. 172–183, streszcz. ang., pol.

Z XVIII w.

4986. MONASTYCYZM XV–XVIII wieku. Tradycja średniowieczna wobec wyzwań nowożytnego humanizmu. Red. nauk. Michał T[omasz] Gronowski, Piotr Urbański. Warszawa 2016 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 373, il. (Kultura Pierwszej Rzeczypospolitej w Dialogu z Europą. Hermeneutyka wartości; t. 4).

Treść: Gronowski M. T., Urbański P.: Stare wino w nowych bukłakach? Dziedzictwo średniowiecznych mniichów wobec wyzwań epoki potrydenckiej i humanizmu s. 19–55; Gronowski M. T.: Między tradycją a reformą. Wartości monastyczne na obrazach w tynieckich stallach s. 56–79; Gwioździk Jolanta: Benedyktynka doskonała ([Zdrowski Chryzostom]: Pektoralik duchowny dla panien zakonnych pod Regułą Świętego Benedykta żyjących sporządzony od jednego kapłana tegóż zakonu. Wilno 1681) s. 80–114; Godawa Marcin: „Kąpiel duszna albo ćwiczenie żywota duchownego” (1609) benedyktyńskim wydarzeniem formacyjnym s. 115–134; Czerenkiewicz Michał: Mirakularny wymiar duchowości benedyktyńców na przykładzie kultu Matki Bożej Tuchowskiej s. 135–172; Kapuścińska Anna: „Centuria epigrammatum super vitam Divi Bernardi” [Świdnica 1679]. Etoosu cysterskiego demonstracja kunsztowna: między perspektywą biograficzną a uniwersalnym wzorem cnoty s. 173–211; Gruchała Janusz S.: Kartka z dziejów cysterskiego piśmiennictwa ascetycznego. Twórczość opata szczyrzyckiego Przemysława Domiechowskiego s. 212–233; Nastulczyk Tomasz: Święta Hildegarda w siedemnastowiecznych Staniątkach s. 234–251; Milewska-Ważbińska Barbara: Symbolika krzyża w łacińskim panegiryku ku czci prymasa Teodora Potockiego s. 252–270; Buszewicz Elwira: Fragmenty wielkich (księgo-) zbiorów. Okolicznościowe publikacje Kazimierza Fortunata Albrzychowicza związane z promocjami na Uniwersytecie Krakowskim s. 271–297; Walter-Mazur Magdalena: „In te credo sponse amate”. Arie i duety ze spuścizny muzycznej sandomierskich benedyktynek jako świadectwo ich pobożności indywidualnej i wspólnotowej s. 298–320; Obremski Krzysztof: Status bene-

dyktyńców w „Opisie obyczajów za panowania Augusta III” ks. Jędrzeja Kitowicza s. 321–337; Gronowski M. T., Urbański P.: Nowożytnie piśmiennictwo monastyczne w Pierwszej Rzeczypospolitej. Zarys s. 338–354.

4987. MROCZKA Wojciech: Kilka informacji do dziejów raniżowskiej parafii. *Rocznik Kolbuszowski*. Nr 15: 2015 s. 65–76, streszcz. ang.

4988. MUSIALSKA Maria: Kościół pw. św. Antoniego Padewskiego i św. Teresy od Dzieciątka Jezus w Częstochowie. *Almanach Częstochowy*. [T. 29:] 2016 s. 43–66.

Wzniesiony w l. 1938–1956.

4989. MYSZKA Łukasz: Dominikanie w Toruniu od XVI do XIX wieku. Katolicki zakon w protestanckim mieście. Kraków 2015.

Rec.: Oliński Piotr, *Rocznik Toruński*. [T.] 43: 2016 s. 325–326.

4990. „NA KALWARYIE”. 400 lat pielgrzymowania do Kalwarii. [Aut.] Wojciech Czarny [i in.]. Kalwaria Zebrzydowska–Kraków 2016 staraniem Stow. Niezależni Kalwaria; Wydaw. 3kolory 8° ss. 32, il.

4991. NALEŻNIAK Paweł: Lwowscy Bernardyni w latach 1939–1946. *Rocznik Lwowski*. 2014/2016 [dr.] 2016 s. 59–75.

4992. NAWROT Dariusz, Rychter Roman: Duszpasterstwo spod biało-czerwonej bandery. Rzecz o gdyńskiej parafii wojskowej 1926–2016. Gdynia 2016 AMW im. Bohaterów Westerplatte 8° ss. 219, nlb. 1, il.

4993. NIEDUŻAK Andrzej: Ksiądz Jerzy Popiełuszko [1947–1984] w drodze do świętości. Sandomierz 2014.

Rec.: Szczecina Grzegorz Kamil, *Studia Pelplińskie*. T. 49: 2016 s. 441–446.

4994. NOWAK Damian: Zarys dziejów parafii i cerkwi w Oparówce. *Strzyżowski Rocznik Muzealny*. T. 2: 2016 s. 117–138, streszcz. ang.

Od pocz. XVI w.

4995. NOWAK Waldemar: Wdzięcznością pisane. Wspomnienia o kapłanach, siostrach zakonnych i organistach związanych z parafią Wniebowzięcia NMP w Dobrzyniu nad Wisłą. Płock 2016 Płocki Inst. Wydawniczy 8° ss. 140, tabl. 32, il.

Lata 1870–2016.

4996. ODZIEMCZYK Jacek: Dzieje parafii unickiej w Sokołowie Podlaskim. *Sokołowski Rocznik Historyczny*. T. 2: 2014 s. 177–198.

XVI–XXI w.

4997. OLSZAR Henryk: Dekanat gorzycki. Powstanie, położenie, sieć parafialna i duchowieństwo. Dla uczczenia 90. rocznicy ustanowienia Diecezji Katowickiej oraz 25 lat samorządności gminy Godów i gminy Gorzyce. Krzyżanowice 2016 Oficyna Wydaw.-Poligr. Halegg 8° ss. 118, tabl. 48, il., streszcz. ang. (Biblioteka Akademii Morawskich Wrót; 3).

Lata 1970–2015.

4998. OMNIA in manus Tuas. XXV-lecie istnienia Prowincji św. Franciszka z Asyżu Zakonu Braci Mniejszych w Polsce. Red. nauk. Filemon Tadeusz Janka. Poznań 2016 UAM. Wydz. Teol. 8° ss. 312, streszcz. ang., fr., niem., wł.

Z treści: Janka F. T.: Wprowadzenie s. 7–8; Lipiński Hipolit Jan: Powstanie Prowincji św. Franciszka z Asyżu w Polsce s. 9–17; Tomczak Salezy Bogumił: Kult Matki Bożej w wielkopolskiej prowincji reformatów pw. św. Antoniego [XIII–XXI w.] s. 19–42; Mazurek Joachim Andrzej: Odbudowa poreformackiego klasztoru, rekonstrukcja kościoła pod wezwaniem Stygmatów św. Franciszka, i filaru z Najświętszą Maryją Panną na Wyrwale w Woźnikach w latach 1978–1992 s. 43–58; Piechota Benigny Zbigniew: Kronika reformatów szmatulskich [XVIII w.] s. 59–66; Tomczak S. B.: Polskie czasopisma poświęcone szerzeniu czci św. Antoniego z Padwy [XIX–XXI w.] s. 77–88; Sikora Adam Ryszard: Przekłady tekstów biblijnych z języków greckiego i hebrajskiego na kaszubski [od 2000 r.] s. 89–104.

4999. OPALIŃSKI Mateusz: Parafia Matki Boskiej Jasnogórskiej w Łodzi (1981–2016). Bydgoszcz–Łódź 2016 Igreja; Uniw. Łódzki. Wydz. Filoz.-Hist. 8° ss. 404, il.

5000. PARAFIA Krasocin na przestrzeni dziejów. Materiały z sesji popularno-naukowej w Krasocinie w dniu 29 października 2016 r. Krasocin–Włoszczowa 2016 Przedsiębiorstwo Wielobranżowe Kontur 8° ss. 510, il. (Dzielnictwo Małych Ojczyzn).

Treść: Kalina Dariusz: Wieś Krasocin w XIV–XIX w. s. 11–38; Malicki Adam: Źródła do dziejów parafii Krasocin w zasobach Archiwum Diecezjalnego i Archiwum Państwowego w Kielcach s. 39–188; Mirowski Roman: Szkice krasocińskie czyli o zabytkach miejscowości parafii krasocińskiej s. 189–276; Malicki A.: Cmentarze na terenie parafii Krasocin s. 277–306; Dąbrowski Grzegorz: Kapliczki i krzyże przydrożne w Gminie Krasocin s. 307–360; Kalina D.: Dobra Oleśno w opisie inwentarza z 1627 r. s. 363–384; Malicki A.: Wybrane inwentarze i opisy parafii Krasocin w zasobach Archiwum Diecezjalnego w Kielcach s. 385–486; Malicki A.: Niezrealizowany projekt neoromańskiego kościoła w Krasocinie z 1940 r. s. 487–497; Wskazówki bibliograficzne s. 499–508.

5001. PARAFIA pw. Świętego Antoniego z Padwy w Częstochowie 1936–2016. Oprac. Sylwester Kubik, Tomasz Chrzęstek. Częstochowa 2016 Parafia pw. Świętego Antoniego z Padwy 8° ss. 116, tabl. 9, il.

Treść: Rys historyczny Częstochowy s. 10–12; Historia osady i dzielnicy Ostatni Grosz s. 13; Historia parafii pw. św. Antoniego z Padwy s. 14–16; Budowa kościoła s. 17–19; Wystrój

wewnętrzny kościoła s. 20–21; Sylwetki proboszczów założycieli, budowniczych i renowatorów s. 22–25; Twórcy kościoła pw. św. Antoniego z Padwy s. 26–27; Spis wikariuszy posługujących w parafii s. 28–29; Powołania kapłańskie z parafii s. 30; Organiści posługujący w parafii s. 31–32; Zgromadzenie Służebnic Najświętszego Serca Jezusowego s. 33–35; Franciszkański Zakon Świeckich s. 36; Wspomnienia i świadectwa s. 37–41; Kaplice boczne s. 42–50; Droga Krzyżowa s. 51–57; Witraże z komentarzem biblijnym s. 58–114.

5002. PARAFIA św. Jana Chrzciciela w Jaśkowicach. Oprac. Izabela Kłosko, Jolanta Gruszczyk; red. Łucja Hajduk. Orzesze–Czerwionka-Leszczyna 2016 Agencja Reklamowo-Wydawnicza „Vectra” 8° ss. 144, il.

Od 1931 r.

5003. PARAFIA św. Michała Archanioła w Ostrowcu Świętokrzyskim 1614–2016. Pod red. Bogdana Stanaszka. Ostrowiec Świętokrzyski–Sandomierz 2016 Wydaw. Diec. i Drukmarnia 8° ss. 408, il.

Treść: Parafia św. Michała w Ostrowcu w okresie staropolskim s. 9–38; Parafia św. Michała w Ostrowcu w okresie zaborów s. 39–136; Parafia św. Michała w Ostrowcu Kieleckim (Świętokrzyskim) w latach 1918–1945 s. 137–249; Parafia św. Michała w Ostrowcu Świętokrzyskim w latach 1945–1989 s. 251–352; Aneks s. 353–400.

5004. PAZIO Rafał: Parafia w Duczkach i jej twórca. *Rocznik Wołomiński*. T. 12: 2016 s. 183–202.

Zygmunt Krysztopa, l. 1974–2015.

5005. PEŁCZYŃSKI Grzegorz: Ewangelikalizm w Polsce. Zarys historyczny. *Almanach Historyczny*. T. 18: 2016 s. 89–109, streszcz. ang. XVI–XX w.

5006. PERZYNA Krzysztof: Działalność sanktuarium maryjnego w Lewiczynie w XX i XXI wieku na tle dziejów miejscowości i parafii. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 106: 2016 s. 139–183, streszcz. ang. Na Mazowszu.

5007. PIECHÓWKA Wiesław: Niezwykłe losy kościoła katolickiego w Oleśnicy. *Miscellanea Oleśnickie*. [R. 2:] 2016 nr 1/2 s. 15–20.

5008. [PIĘĆSET pięćdziesiąt] 550 lat obecności oo. Bernardynów w Przeworsku (1465–2015). Pod red. Marcelego Ryszarda Gęśli, Aleksandra Krzysztofa Sitnika. Kalwaria Zebrzydowska 2015 Wydaw. oo. Bernardynów „Calvarianum” 8° ss. 484, il., streszcz. ang.

Materiały z konferencji, Przeworsk, maj 2015 r.

Treść: Kisiel Leszek: Przeworsk w okresie powstania w mieście fundacji klasztoru oo. Bernardynów s. 17–31; Gąsiorowski Stefan: Dzieje Żydów w Przeworsku w okresie staropolskim s. 33–44; Gąsiorowska Patrycja: Rafał Jarosławski fundator klasztoru bernardynów w Przeworsku s. 45–61; Bruździński Andrzej: Bernardyni w Przeworsku w okresie staropolskim s. 63–86;

Witkowski Krzysztof: Bernardyni przeworscy w okresie przedrozbiorowym według zapisów komemoracyjnych s. 87–98; Prejs Roland: Życie zakonne w Galicji w XIX i na początku XX w. s. 99–112; Chomentowska Edyta: Skład personalny klasztoru oo. Bernardynów w Przeworsku w świetle schematyzmów bernardynów prowincji galicyjskiej pw. Niepokalanego Poczęcia NMP z lat 1851–1918 s. 113–134; Brzozecki Sławomir: Klasztor Ojców Bernardynów w Przeworsku w czasie II wojny światowej s. 135–144; Sitnik A. K.: Działalność bernardynów przeworskich po II wojnie światowej, 1944–2014 s. 145–246; Gęśła M. R.: Udział klasztoru bernardynskiego w Przeworsku w działalności misjonarzy bernardynskich poza granicami kraju w latach 1974–2014 s. 247–258; Fluda-Krokos Agnieszka: Dzieje biblioteki klasztornej oo. Bernardynów w Przeworsku – wstęp do badań s. 259–285; Rolska Irena: Malowane ołtarze w kościele oo. Bernardynów w Przeworsku s. 287–295; Wilk Szymon Maksymilian: Matka Boża Pocieszenia Przeworska – dzieje obrazu i kultu s. 297–314; Obruśnik Efreń Andrzej: Obraz św. Antoniego Padewskiego w kościele Ojców Bernardynów w Przeworsku s. 315–357; Biedrońska-Krówka Dorota, Kalinowski Rafał: Historia kaplicy zwanej dziś kaplicą św. Antoniego w bernardynskim kościele pod wezwaniem św. Barbary w Przeworsku, w świetle prac konserwatorskich oraz według źródeł s. 359–393; Moryc Cyprian Janusz: Si cor non orat. Bernardyński chór liturgiczny s. 395–422; Dzik Janina: Obrazy o tematyce pasyjnej (1649) w zakrystii kościoła Bernardynów w Przeworsku i ich graficzne pierwowzory s. 423–436.

5009. PISARZAK Marian: Kościoły i klasztory w Górze Kalwarii. Szkic historyczny. *Ephemerides Marianorum*. [T.] 4: 2015 s. 115–150, streszcz. ang.

Od XVII w.

5010. PISARZAK M.: The rites of religious profession in the Marian tradition. Historical brief and source documents. *Ephemerides Marianorum*. [T.] 4: 2015 s. 67–114, streszcz. ang., pol.

5011. PRAVOSLAVNAÂ kul'tura. Istoriâ i sovremennost'. Pod red. Eleny Potehinoj i Aleksandra Kraveckogo. Olsztyn 2016 Centrum Badań Europy Wsch. Uniw. Warmińsko-Mazurskiego 8° ss. 313, il., streszcz. ang. (Fontes Slavia Orthodoxa; 3) (Publikacje Centrum Badań Europy Wschodniej Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie).

Z treści: Ivanec Eugeniusz: Staroobródcy w Pol'se (pożdenie i krešćenie) s. 151–169; Potehina E.: Kanonniki iz sobraniâ Vojnovskogo monastyra: popytko sravnitel'nogo analiza s. 171–190.

5012. PROKOP Krzysztof Rafał: Fabrica ecclesiae. Budowa i utrzymanie katolickich miejsc kultu w diecezji krakowskiej w czasach nowożytnych. Kraków–Warszawa 2011.

Rec.: Dworzak Agata: Uwagi o „fabryce” kolegiaty sandomierskiej w XVII i XVIII wieku – na marginesie książki... *Modus*. [T.] 15: 2015 s. 247–256.

5013. [PRYMAS August Hlond]. *Zaranie Śląskie*. Seria Druga. R. 2: 2016 [z.] 2 s. 7–77.

Treść: Grajewski Andrzej: Przywódca Kościoła katolickiego w Europie Środkowo-Wschodniej wobec komunizmu i nowego ładu europejskiego w XX wieku s. 7–16; Kołodziej Bernard:

Myśl pastoralna prymasa Polski, kardynała Augusta Hlonda s. 17–28; Pietrzak Jerzy: Kardynał August Hlond a państwo polskie s. 29–36; Myszor Jerzy: Problem przywództwa w Kościele katolickim w Polsce w latach 1939–1948 s. 37–47; Żaryn Jan: Prymas August Hlond wobec pogromu kieleckiego s. 48–60; Wilk Stanisław: Stolica Apostolska wobec administratorów apostołskich powołanych przez kard. Augusta Hlonda s. 61–77.

5014. PRZYBYLSKA Lucyna: Franciszka-nie w Gdyni 1936–2016. Pelplin 2016 Bernardinum 8° ss. 64, il.

5015. PRZYBYŁ-SADOWSKA Elżbieta: Triuno. Instytucje we wspólnocie Lasek 1911–1961. Kraków 2015.

Rec.: Hałaburda Marek, *Studia Religiológica*. [T.] 48: 2015 z. 4 s. 363–368.

5016. PRZYBYŁOWICZ Olga Miriam: Klasztor klarysek w Strzelinie – uposażenie, darowizny i dochody. Przyczynek do standardu życia wspólnoty w świetle prawa zakonnego i dokumentów. *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 71: 2016 nr 2 s. 19–46, streszcz. ang., niem.

Lata 1292–1540.

5017. PRZYBYŁOWICZ O. M.: Reguła zakonna jest wozem do nieba. Realia życia w klasztorach klarysek od XIII do końca XVI w. w Małopolsce, Wielkopolsce i na Śląsku. Warszawa 2016 Wydaw. IAiE PAN 8° ss. 452, il., streszcz. ang. IAiE PAN. (Studia i Materiały z Historii Kultury Materialnej; t. 73).

5018. PTACH Jerzy Jan: Szkice niedokończone. Historia parafii pw. św. Małgorzaty PM i Matki Bożej Szkaplerznej w Śmifowie. Piła 2011 Media, Edmund Wolski 8° ss. 260, il., mapy.

XIV–XXI w.

5019. PUSZKA Alicja: Działalność opiekuńczo-wychowawcza Zakonu Sióstr Miłosierdzia Wincentego à Paulo w Lublinie w XIX i XX wieku. Lublin 2013.

Rec.: Bednarz-Grzybek Renata, *Studia Edukacyjne*. Nr 28: 2013 s. 380–386.

5020. PUSZKA A.: Wpływ systemu wychowawczego św. Jana Bosko na działalność opiekuńczo-wychowawczą zgromadzeń zakonnych w Polsce. *Lubelski Rocznik Pedagogiczny*. Vol. 35: 2016 no 4 s. 11–29, streszcz. ang.

Od końca XIX w.

5021. PUZIAK Marcin: Udział życia konsekrowanego w dziedzictwie duchowym diecezji bydgoskiej. *Studia Bydgoskie*. T. 9: 2015 s. 195–234, streszcz. ang.

XIII–XX w.

5022. PYTEL Adam: Dzieje Cerkwi prawosławnej na terenie diecezji grodzieńskiej do roku 1900. *Rocznik Teologiczny*. R. 58: 2016 z. 3 s. 339–375.

Od X w.

5023. RACZEK Jerzy Bogdan: Boernerowo 2016. 80 lat rzymskokatolickiej wspólnoty pw. Matki Bożej Ostrobramskiej w Boernerowie (1936–2016). Warszawa 2016 Rzymskokatolicka Parafia Wojskowo-Cywilna pw. M. B. Ostrobramskiej; Ordynariat Polowy 8° ss. 270, nlb. 1, tabl. 160, il.

5024. RĄKOWSKI Grzegorz: Biała Krynica „Staroobrzędowy Rzym” u stóp Karpat. *Plaj*. [T.] 51: 2016 s. 156–164.

5025. RELIGIJNOŚĆ Pomorza. Red. Łukasz Grzędzicki, Janusz Szulist. Pelplin-Gdańsk 2016 Wydaw. Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego 8° ss. 151.

1 Pelpliński Areopag, 2015 – materiały konferencyjne.

Z treści: Perszon Jan: Pobożność pielgrzymkowa Kaszubów. Tradycja i współczesność s. 37–68; Walkusz Jan: Bractwa i stowarzyszenia międzywojennej diecezji chełmińskiej jako formy kształtowania pobożności i praktycznej religijności Pomorzan s. 69–93; Korda Krzysztof: Towarzystwa ludowe na Kaszubach (do 1920 roku) – czyli katolicka nauka społeczna w praktyce s. 131–148.

5026. ROGOZIŃSKI Tomasz: Historia Parafii pw. św. Wojciecha w Kaszczorzce w latach 1945–2013. Poznań 2014 Tomasz Rogoziński 8° ss. 140, il.

5027. ROJSZCZAK-ROBIŃSKA Dorota: Staropolskie pasje. Rozmyślenia przemyskie, Sprawa chędogą [o męce Pana Chrystusowej], Karta Rogawskiego. Źródła, język, fabuła. Poznań–Dąbrówka 2016 Rys 8° ss. 426, il., streszcz. ang.

Polskie apokryfy Nowego Testamentu z l. 1490–1544.

5028. ROMBEL Mariusz: Zarys dziejów parafii Marianów. *Zeszyty Historyczne Ziemi Garwolińskiej*. Nr 21: 2016 s. 142–148.

Od 1925 r.

5029. ROMBEL M.: Zarys dziejów parafii Wilga. *Zeszyty Historyczne Ziemi Garwolińskiej*. Nr 21: 2016 s. 149–159.

Rekacja nowej parafii w 1407 r.

5030. ROŻEK Michał: Magia kultury. Kraków 2012 Petrus 8° ss. 247, nlb. 1.

Polska symbolika chrześcijańska, obrzędy, obyczaje i zwyczaje w l. 966–2012.

5031. RÓŻAŃSKI Mieczysław: Statuty archiwów historycznych w dokumentacji sy-

nodalnej synodów diecezjalnych w Polsce po wprowadzeniu nowego Kodeksu Prawa Kanonicznego. *Łódzkie Studia Teologiczne*. R. 25: 2016 nr 2 s. 117–125, streszcz. ang.

Od 1983 r.

5032. RUSECKI Innocenty M[arek]: Trzy klasztory bernardynek – Mniszek Trzeciego Zakonu Regularnego św. Franciszka z Asyżu w metropolii łódzkiej. Rys historyczny. *Łódzkie Studia Teologiczne*. R. 25: 2016 nr 3 s. 97–113, streszcz. ang.

Od XV w.

5033. RYBA Grażyna: Kościół bernardyńców w Rzeszowie. Mistagogia przestrzeni prowadzącej do wnętrza świątyni. *Folia Historica Cracoviensia*. Vol. 22: 2016 s. 399–418, streszcz. ang.

Zbudowany w l. 1610–1629.

5034. SACRUM w mieście. [T.] 1: Średniowiecze i wczesna epoka nowożytna: wymiar religijny, kulturalny i społeczny. Red. Danuta Quirini-Popławska, Łukasz Burkiewicz. Kraków 2016 Akad. Ignatianum; Wydaw. WAM 8° ss. 309, il., streszcz. ang., pol.

Z treści: Samsonowicz Henryk: Jan Długosz – człowiek Renesansu, historyk, geograf, polityk, wychowawca, budowniczy s. 11–17; Tracz Szymon: Obrazy Sana di Pietro z kolekcji Lanckorońskich na Wawelu jako owoc pobożności i element religijny krajobrazu XV-wiecznej Sieni s. 131–150; Kopiec Jan: Nekropolia książęca w Bytomiu s. 177–187; Biniąs-Szkopek Magdalena: Funkcjonowanie sądu konsystorskiego w Poznaniu w pierwszych latach XV wieku s. 189–200; Graff Tomasz: Pobożność barokowa w świetle testamentu profesora Marcina Wadowity [1567–1641] s. 201–214; Bernardini Luca: Prawosławie a Moskwa Dymitra Samozwańca w oczach polskich uczestników Dymitriady 1600–1613 s. 215–230; Platania Gaetano: Sacro e profano nella Roma del Seicento: Michał Kazimierz Radziwiłł [1635–1680] e la solenne ‘ambasciata di obbedienza’ s. 231–244; Lukaszewska-Haberkowa Justyna: „Civitas Aeternitatis” Jeremiasza Drexela SJ (1581–1638) jako jeden z wzorców twórczości Jana Poszpakowskiego SJ (1684–1757) s. 279–289.

Toż. [T.] 2: Epoka nowożytna i czasy współczesne: wymiar religijny, kulturalny i społeczny ss. 395, il., streszcz. ang.

Z treści: Stuchlik-Surowiak Beata: Kopalnia i huta jako przestrzeń sacrum. Rzecz o dziele Walentego Rożdzeńskiego „Officina ferraria...” s. 35–48; Markiewicz Anna: Sztuka sakralna w dzienniku podróży po Europie Jana Michała Kossowicz (1682–1688) s. 49–62; Szyborski Wiktor: Profanum wkraczające w sferę sacrum – czyli o nowożytnej opiece medycznej w klasztorach dominikańskich. Przykład konwentu warszawskiego s. 63–85; Chachaj Marian: Collegio Ecclesiastico a Ponte Sisto w Rzymie w świetle diariusza bożogroba Jakuba Lanhausa (1768–1769) s. 87–103; Kurzyński Patryk: Percepcja sacrum w relacjach czterech polskich podróżników zakonników z 1768 roku s. 105–119; Rok Bogdan: Poszukiwanie sacrum w rzymskiej wędrowce bożogroba Jakuba Lanhausa w świetle dziennika z lat 1768–1769 s. 121–129; Miławicki Marek: Józefińskie kasaty klasztorów dominikańskich w Królestwie Galicji i Lodomerii. Przyczynek do badań nad zmianą topografii sakralnej miast galicyjskich na przełomie XVIII i XIX wieku s. 157–188; Filipowska Sylwia: Obrzędy sufickie w XIX-wiecznym Stambule we wspomnieniach polskich i tureckich. Praktyki

religijne czy widowisko ludyczne? s. 221–232; Hońdo Leszek: Sposoby pochówku Żydów na przykładzie krakowskich cmentarzy s. 233–244; Gąsiorowski Stefan: Sacrum w karaimskiej kieniesie s. 245–254; Kijas Artur: Religijna i kulturotwórcza rola parafii katolickiej w życiu polskiej diaspory w Charkowie na przełomie XIX i XX wieku s. 295–305; Kaczmarzyk Izabela: Sakralizacja gómośląskiej przestrzeni industrialnej na przełomie XIX i XX wieku s. 307–326; Kalinowska Ambrozja Jadwiga: Działalność sióstr benedyktynek misjonarek i ks. Antoniego Jagłowskiego w okresie międzywojennym na Wołyniu s. 327–340; Jarkiewicz Katarzyna: Na gruzach Babilonu... ujrzalem Miasto Święte, Jeruzalem nowe. Przekształcenia przestrzeni sakralnej i jej wpływ na obrzędowość w polskich miastach lat 1945–1947 s. 341–377.

5035. SADOWSKI Maciej: Koronacje ikony Matki Bożej Nieustającej Pomocy w kościołach polskich redemptorystów. *Studia Redemptorystowskie*. Nr 12: 2014 s. 349–367, streszcz. ang.

Lata 1967–2014.

5036. SAMOLEWICZ Janina: Wanda Jęte (1866–1942) – współzałożycielka Zgromadzenia Sióstr Służebnic Jezusa w Eucharystii. *Ephemerides Marianorum*. [T.] 4: 2015 s. 215–235, streszcz. ang.

5037. SANKTUARIUM Matki Bożej Rzeszowskiej 1513–2013. Red. Aleksander Krzysztof Sitnik, Wiktor Piotr Tokarski. Kalwaria Zebrzydowska 2016 Wydaw. oo. Bernardynów „Calvarianum” 8° ss. 649, il., streszcz. ang.

Z treści: Gąsiorowska Patrycja: Franciszkanie na ziemiach polskich do roku 1453 s. 13–23; Nabywaniec Stanisław: Bernardyni w (archi)diecezji przemyskiej i w diecezji rzeszowskiej (1465–2012) s. 25–40; Kiryk Feliks: Z dziejów staropolskiego Rzeszowa s. 41–58; Bruździński Andrzej: Dzieje kultu Matki Bożej w Sanktuarium oo. Bernardynów w Rzeszowie w okresie staropolskim (1513–1778) s. 59–119; Moskal Tomasz: Mikołaj Spytek Lięgza z Bobrku herbu Półkozic (ok. 1562–1637) s. 121–126; Trajdos Tadeusz M.: Fundacja i dotacja klasztoru Bernardynów w Rzeszowie s. 127–142; Witkowski Krzysztof: Struktura wewnętrzna oo. Bernardynów w Rzeszowie w latach 1629–1772 s. 143–151; Sitnik A. K., Zuchowski Kazimierz: Dokumenty pergaminowe z 1857 i 1898 r. z archiwum klasztornego oo. Bernardynów w Rzeszowie, przechowywane w Archiwum Prowincji oo. Bernardynów w Krakowie s. 153–160; Prejs Roland: Zakony galicyjskiej rzeczywistości zaboru austriackiego (1773–1918) s. 161–172; Sitnik A. K.: Tercjarstwo i bractwa przy bernardyńskim kościele pod wezwaniem Wniebowzięcia NMP w Rzeszowie od XVIII do XX wieku s. 173–194; Miławicki Marek: „Liber Miraculorum” o. Cypriana Jurkiewicza OFM z lat 1915–1938. Przyczynek do badań nad kultem figury Matki Boskiej i obrazu św. Antoniego w Sanktuarium Bernardynów rzeszowskich s. 195–311; Brzozeczki Stawomir: Klasztor oo. Bernardynów w Rzeszowie w czasie II wojny światowej s. 313–323; Moryc Cyprjan Janusz: Co robi złoto na ołtarzu? Charakterystyczne elementy formalne kompozycji architektoniczno-artystycznej kościoła oo. bernardyńskich s. 327–363; Dzik Janina: Inspiracje włoskie w XVIII-wiecznej polichromii kościoła oo. Bernardynów w Rzeszowie. Ze studiów nad polskim malarstwem monumentalnym w XVIII wieku s. 365–383; Kramiszewska Aneta: Opowieść założycielska rzeszowskiego Sanktuarium w świetle źródeł ikonograficznych s. 385–399; Dworzak Agata: Zapomniany kult wizerunku Matki Boskiej w kościele bernardyńskim w Rzeszowie s. 401–414; Płatowska-Sapetowa Inga: „Słodki owoc drzewa gruszkowego” Matka Boża, Patronki

miasta Rzeszowa i jej ikonosfera s. 415–451; Horzela Dobrosława: Figura Matki Bożej Rzeszowskiej – problematyka formy s. 453–472; Dziopak-Gruszczyńska Ewelina: Prace konserwatorskie przy gotyckiej rzeźbie Matki Bożej Rzeszowskiej z 3. ćwierci XV wieku s. 473–484; Śmierciak Julian Mieczysław: Organy w bazylice oo. Bernardynów w Rzeszowie. Badania historyczno-instrumentozawcze s. 485–502; Nikiel Marta: Zakres prac remontowo-konserwatorskich w kościele i klasztorze oo. Bernardynów w Rzeszowie w latach 1945–2013 s. 503–511; Mazurkiewicz Bartłomiej Jakub: Kaznodziejstwo o. Salvatora Radlińskiego OFM [1751–1825]. Ideal katolika w przepowiadaniu autora s. 529–539; Bać Tomasz: Rola Sanktuarium oo. Bernardynów w diecezji rzeszowskiej s. 615–626; Chlanda Juliusz Marcin: Cherubin Julian Pająk OFM [1940–2006] – wybitny duszpasterz bernardyński w Rzeszowie s. 627–641.

5038. SAPAŁA Barbara: Heimat- und Vaterlandskiebe als Identitätskonstituenten des frommen Ermländers. Ein Beitrag zum Konstrukt der ermländischen Identität im „Ermländischen Jauskalender” (1857–1938). *Studia Warmińskie*. T. 53: 2016 s. 403–420, streszcz. pol., ang.

5039. SAWICKI Daniel: Z badań nad śpiewem cerkiewnym na Południowym Podlasiu w XVIII–XIX w. Irmologion z Rokitna i Witoroża. *Rocznik Białskopodlaski*. T. 24: 2016 s. 89–117, streszcz. ang., niem., ros.

5040. SCHMERBAUCH Maik: Deutsche, polnische und tschechische Katoliken: Kardinal [Adolf] Bertram, Bischof [Stanisław] Adamski und ihr Kampf um das Olsaland. *Śląskie Studia Historyczno-Teologiczne*. T. 49: 2016 z. 2 s. 390–407.

Zaolzie w l. 1938–1945.

5041. SETNA rocznica parafii na Olczy pw. Matki Bożej Objawiającej Cudowny Medalik 1914–2014. Materiały z sesji popularnonaukowej zorganizowanej z okazji setnej rocznicy Parafii Olcza w Zakopanem. Zakopane, os. Piszczory – 18 i 19 lipca 2014. Przygot. do dr. Zbigniew Moździerz. Zakopane 2014 Parafia pw. Matki Bożej Objawiającej Cudowny Medalik 8° ss. 480, il.

Rec.: [Wójcik Wiesław Aleksander] WAW: Dzieje parafii na Olczy. *Wierchy*. R. 80: 2014 [dr.] 2016 s. 299–300.

5042. SEŃCZYK Piotr: Kult relikwii Jozafata Kuncewicza w Białej Podlaskiej w XVII–XIX wieku. *Radzyński Rocznik Humanistyczny*. T. 14: 2016 s. 59–65, streszcz. ang.

5043. [SIEDEMDZIESIĄT] 70 lat Duszpasterstwa Akademickiego KUL. Księga jubileuszowa. Red. Piotr Twardecki, Monika Guzewicz. Lublin 2016 Duszpasterstwo Akademickie KUL 8° ss. 201, nlb. 1, il.

Treść: Historia Kościoła Akademickiego KUL s. 15–17; Historia Duszpasterstwa Akademickiego KUL s. 21–35; Wspólnoty Duszpasterstwa Akademickiego KUL s. 37–49; Duszpasterze

DA KUL [biogramy ok. 50 księży] s. 51–79; Świadectwa s. 81–109; DA KUL [fotohistoria z lat 1969–2016] s. 111–202.

5044. SITNIK Aleksander Krzysztof: Bractwa przy bernardyńskim kościele św. Barbary w Przeworsku w okresie staropolskim. *Przeworskie Studia Regionalne*. T. 2: 2015 s. 143–158, streszcz. ang.

5045. SITNIK A. K.: Dzieje bernardynów łączyckich po II wojnie światowej 1946–2016. Kalwaria Zebrzydowska 2016 Wydaw. oo. Bernardynów „Calvarianum” 8° ss. 269, il., streszcz. ang.

5046. SITNIK A. K.: Kasata klasztoru bernardynów w Piotrkowie Trybunalskim i jego rewindykacja. *Łódzkie Studia Teologiczne*. R. 25: 2016 nr 3 s. 115–126, streszcz. ang.

Lata 1864–1922.

5047. SKORUPA Andrzej: Szaty liturgiczne w kościołach Polskiego Spisza. *Almanach Nowotarski*. Nr 20: 2016 s. 181–190.

5048. SKRABSKI Józef: The stonemasonry centre in Dębnik under the management of the discalced Carmelites in Czerna. *Folia Historica Cracoviensia*. Vol. 22: 2016 s. 419–436, streszcz. pol.

Lata 1628–1953.

5049. SKRZYPEK Agnieszka: Służebniczki Dębickie w diecezji tarnowskiej w latach 1891–1989. Dębica 2016 Muzeum Region. 8° ss. 459, il. (Biblioteka Dębickich Gryfów; 9).

5050. [SŁAWIŃSKA Agnieszka] Zajac Agnieszka: Dzieje parafii i kościoła w Kozłowie Biskupim. *Paprotnia 2008 Perła* 8° ss. 224, il.

Lata 1208–2006.

5051. SŁUCHALI dzwonów z dwóch kościołów. Kroniki z Biskupic koło Olesna – katolickiej szkoły i ewangelickiej parafii. Oprac., wstępem i przypisami opatrzył Bernard Jozko. Opole 2016 Red. Wydawnictw Wydz. Teol. Uniw. Opolskiego; Wydaw. i Drukarnia Świętego Krzyża 8° ss. 550, nlb. 2, tabl. 24, il.

Treść: Wstęp s. 7–10; Kronika szkolna parafii katolickiej w Biskupicach [1866–1945] s. 11–132; Krótka kronika ewangelickiej parafii w Biskupicach s. 133–262; Chronik der katholischen Schule zu Bischdorf Kreis Rosenberg o/s – die Jahre 1866–1945 s. 263–340; Kurze Chronik der evangelischen Kirchengemeinde Bischdorf Kreis Rosenberg O/Schl. – die Jahre 1784–1945 s. 341–436; Aneks s. 437–550.

5052. SMOLORZ Roman: Wizyty chóru kapitulnego z Ratyzbony na niemieckim Górnym Śląsku i w Polsce w 1936 i w 1940 roku. Przyczynek do dziejów stosunków katolików

polskich i niemieckich w okresie nazistowskim. Der Regensburger Domchor im ober-schlesischen Grenzgebiet und in Polen 1936 und 1940. Zum deutschen und polnischen Katholizismus in der NS-Zeit. *Zaranie Śląskie*. Seria Druga. R. 2: 2016 [z.] 2 s. 78–106.

Tekst równol. pol., niem.

5053. SOŁTYSIK Edward: Zarys dziejów parafii Św. Macieja Ap. w Siewierzu. T. 2. Siewierz–Bytom 2014 Zakł. Poligraficzno-Wydawniczy Plik 8° ss. 204, il.

5054. SOSNOWSKI Aleksander: Znaczenie świętych i błogosławionych polskich dla przekazu i trwania wiary w narodzie w okresie niewoli polskiej (1772–1918). *Częstochowskie Studia Teologiczne*. [T.] 44: 2016 s. 153–160.

5055. SOWA Jan: Obra. Klasztor pocysterski i Wyższe Seminarium Duchowne Misjonarzy Oblatów Maryi Niepokalanej. Wolsztyn 2015 Bibl. Publ. Miasta i Gm. im. Stanisława Platara 8° ss. 228, il. (Ocalić od Zapomnienia).

Od XIII w.

5056. SPOTKANIE z kulturą duchową. Studia interdyscyplinarne. Pod red. Tomasza Żurawlewa i Anety Jachimowicz. Wrocław 2016 *Atut* 8° ss. 312, il., streszcz. ang. (Wydanie Specjalne Orbis Linguarum; t. 114).

Z treści: Sobczykówna Joanna: „Okrucy ducha ręką zbierane”. O pewnym modlitewniku z 1861 roku s. 129–161; Sonak Dariusz: Doświadczenia mistyczne błogosławionej Doroty z Mątwów [1347–1394] w dziełach Jana z Kwidzyna [1343–1417] (dar nowego serca) s. 219–232; Chrzęszczyk Katarzyna: Formuła współczesnej biografii. Kontekst etyczny s. 249–271; Wojciechowski Piotr: Pisarz jako pracownik laboratorium mitów s. 289–306.

5057. STANASZEK Bogdan: Kościół pw. św. Leonarda w Kleciach na przełomie XVIII i XIX wieku. Zmierzch średniowiecznego sanktuarium. *Studia Redemptorystowskie*. [T.] 14: 2016 s. 523–531, streszcz. ang.

5058. STASIUK Iryna: Działalność charytatywna żeńskich zgromadzeń zakonnych w diecezji stanisławowskiej w latach 1896–1946. *Prace Historyczne*. [T.] 141: 2014 z. 1 s. 93–100, streszcz. ang.

5059. STECKIEWICZ Jerzy: Wojcech Adalbert v Prussii i v Kaliningrade. Kaliningrad–Olsztyn 2016 Warmińskie Wydaw. Archidiec. 8° ss. 164, tabl. 16, il.

Wojciech (św., ok. 956–997).

5060. STEFANIAK Piotr: Kultowy wizerunek świątobliwej Ofki Piaśtówny Raciborskiej (1299–1359) z kościoła sióstr Dominikanek Na

Gródka w Krakowie. *Rocznik Krakowski*. T. 82: 2016 s. 17–31, streszcz. ang.

Z XVII w.

5061. STEFANIAK P.: Praktyki ascetyczne Magdalenek od Pokuty. *Rocznik Jeleniogórski*. T. 48: 2016 s. 37–50, streszcz. ang., czes., niem. XIII–XX w.

5062. STEFANIAK Ryszard: Częstochowa i Jasna Góra a Józef Piłsudski i Jego idee. Częstochowa 2010 Liter. Tow. Wzajemnej Adoracji Li-TWA 8° ss. 325, il.

Lata 1918–2010.

5063. STOLARCZYK Tomasz: Analecta dominicana. Szkice z dziejów Zakonu Braci Kaznodziejów w Polsce Środkowej (XIII–XVIII wiek). Wieluń 2016 Wieluńskie Tow. Nauk. 8° ss. 273, il., streszcz. ang. (Biblioteka Wieluńskiego Towarzystwa Naukowego; t. 20).

Rec.: Kaczmarek Krzysztof, *Roczniki Historyczne*. R. 82: 2016 s. 250–252.

5064. STOLARZ Barbara: „Matka Boska Latyczowska” – obraz „pielgrzymujący”. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. [T.] 17: 2015 s. 255–268, streszcz. ang.

Kult i losy obrazu, XVI–XX w.

5065. STOPIKOWSKI Artur: Duszpasterstwo osób głuchoniemych na przykładzie archidiecezji częstochowskiej w latach 1952–2012. Kraków 2016 Uniw. Papieski Jana Pawła II. Wydaw. Nauk. 8° ss. 224, il.

5066. STORY Marek: Nabożeństwo okresowe i okolicznościowe na początku XX wieku w parafii Kamień. *Rocznik Kolbuszowski*. Nr 15: 2015 s. 117–135, streszcz. ang.

5067. STORY M.: Sakrament chrztu i małżeństwa w parafii Kamień w latach 1907–1939. *Rocznik Kolbuszowski*. Nr 16: 2016 s. 119–136, streszcz. ang.

5068. STRASZEWSKI Zbigniew: Odry. Dzieje parafii na tle regionu południowych Kaszub. Cz. 1–2. Pelplin 2016 Bernardinum 8° ss. 455, il.; 452, il.

XVIII–XXI w.

5069. SZCZEPANIAK Andrzej: Historia Domu Rekolekcyjnego Konferencji Episkopatu Polski „Księżówka” w Zakopanem w latach 1910–1945. *Studia Teologiczno-Historyczne Śląska Opolskiego*. [T.] 36: 2016 nr 2 s. 125–144, streszcz. ang.

5070. SZLEZYNGER Piotr S[tanisław]: Początek drogi. Pierwsza parafia księdza Karola

Wojtyły pod wezwaniem Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny w Niegowici. Niegowić–Kraków 2016 Wydaw. Inst. Teol. Księży Misjonarzy 8° ss. 167, il., streszcz. ang.

Dzieje parafii, XIV–XXI w.

5071. SZLĘK Karolina: The influence and significance of monastic lace workshops on the development of Polish lace-making (as exemplified by the Benedictine Convent in Staniątka). *Folia Historica Cracoviensia*. Vol. 22: 2016 s. 483–496, streszcz. pol.

Z 1228 r. – do dzisiaj.

5072. SZLUFIK Piotr: Stowarzyszenie Salezjanów Współpracowników w Woźniakowie (1984–2014) – przeszłość i współczesność. *Kutnowskie Zeszyty Regionalne*. T. 20: 2016 s. 125–148.

5073. SZOT Adam: Słonimska 8. Dom pachnący chlebem. Dzieje Zgromadzenia Braci Sług Maryi Niepokalanej w Białymstoku. Białystok 2016 Wydaw. św. Jerzego 8° ss. 237, tabl. 16, il.

XIX–XXI w.

5074. SZPAK Jacek Antoni: Klasztor paulinów w Leśnej 1726–1864. Początki – struktura organizacyjna – życie codzienne – podstawy ekonomiczne. *Rocznik Białskopodlaski*. T. 24: 2016 s. 67–88, streszcz. ang., niem., ros.

5075. SZUDROWICZ Alojzy: Kapituła kruszwicka. W tysiąclecie powołania biskupstwa w Kruszwicy. Kruszwica–Bydgoszcz 2013.

Rec.: Krajniak Radosław, *Nasza Przeszość*. T. 126: 2016 s. 441–446.

5076. ŚLIWA Tadeusz: Kolegium prałatów i kanoników rzymskokatolickiej kapituły przemyskiej w latach 1500–1525. Przemysł 2016 Południowo-Wschodni Inst. Nauk. 8° ss. 150, nlb. 2, il., streszcz. ang.

Tyt. równol.: Collegium praelatorum canonicorumque capituli cathedralis praemislensis r.l. annis 1500–1525.

5077. ŚWIERGOSZ Karol: Strój duchownych diecezjalnych w ustawodawstwie partykularnym archidiecezji poznańskiej w latach 1867–2008. *Studia Redemptorystowskie*. Nr 13: 2015 s. 399–410, streszcz. ang.

5078. ŚWIĘTA Jadwiga [1374–1399] patronka Tczewa. Zespół red. Joanna Drozd [i in.]. Pelplin 2016 Bernardinum 8° ss. 31, nlb. 1, il.

Treść: Kult świętej Jadwigi w Tczewie s. 3; Śmigala Wiesław: Święta Jadwiga na miarę naszych czasów s. 7–9; Paner

Anna: Znaczenie Andegawenów w średniowiecznej Europie s. 10–14; Pezała Anna: Wielkość i dokonania św. Jadwigi Andegawskiej królowej Polski wobec Rusi i Zakonu Krzyżackiego s. 18–25; Rozynekowski Waldemar: Prośby mieszkańców Tczewa o wyniesienie królowej Jadwigi na ołtarze s. 26–29.

5079. ŚWIĘTE księgi judaizmu, chrześcijaństwa i islamu w słowiańskim kręgi kulturowym. Prace dedykowane profesorowi Czesławowi Łapiczowi. T. 1: Księgi wyznawców islamu. Kitabistyka. Pod red. nauk. Moniki Krajewskiej, Joanny Kulwickiej-Kamińskiej, Arlety Szulc. Toruń 2016 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 284, il., streszcz. ang. (Monografie Uniwersytetu Mikołaja Kopernika).

Z treści: Krajewska M., Kulwicka-Kamińska J., Szulc A.: Czesław Łapicz. Artificem commendat opus s. 11–25; Wykaz publikacji profesora Czesława Łapicza s. 27–37; Lesisz Lucyna: Problematyka tworzenia kolekcji muzealnych na przykładzie „tatarianów” ze zbioru Muzeum Historycznego w Białymstoku s. 45–56; Kulwicka-Kamińska J., Lewicka Magdalena: Nowy rękopis tatarski w zbiorach Muzeum Historycznego w Białymstoku. Identyfikacja, klasyfikacja, charakterystyka s. 77–94; Jankowski Henryk: Teksty turkijskie i ich polskie tłumaczenia w książce Mustafy Szahidewicza KMSzah 3 s. 185–195; Kulwicka-Kamińska J.: Konferencja naukowa „Święte księgi Żydów, chrześcijan i muzułmanów w słowiańskim kręgu kulturowym, 10–11 XIII 2015 r. s. 233–235; Szcześniak Krystyna: O Czesławie, nie tylko Łapiczu s. 237–248; Kierys Arkadiusz: Zaczyni rodowód toruńskiej szkoły. Geneza Gimnazjum i Liceum Akademickiego w Toruniu s. 249–266.

Toż. T. 2: Księgi wyznawców judaizmu i islamu. Historia, socjologia, sztuka. Toruń 2016 ss. 244, il., streszcz. ang.

Z treści: Zakrzewski Andrzej: Powstanie przekonania o szlachectwie Tatarów litewskich s. 43–54; Konopacki Artur: Kitaby, tefsiry, chamaity jako czynnik zachowania tożsamości Tatarów Wielkiego Księstwa Litewskiego s. 69–85; Kończak Izabela: Teodor Szumowski (1913–2012) i jego poetycki przekład Koranu na język rosyjski s. 159–176; Czachorowski Musa: Poezja tatarska w Polsce: inspiracje i aspiracje s. 177–187; Czerwiński Grzegorz: Dwa wiersze Stanisława Kryczyńskiego [1911–1941], czyli początek współczesnej poezji polskich Tatarów s. 189–205.

Toż. T. 3: Słowiańscy chrześcijanie Wschodu i Zachodu. Język, dialekt, piśmiennictwo. Toruń 2016 ss. 298, il., streszcz. ang.

Z treści: Walczak Bogdan: Święte księgi wielkich religii monoteistycznych w kulturze słowiańskiej. (Uwagi wstępne) s. 15–25; Mika Tomasz: Początki polskiego języka religijnego a upiśmiennienie języka polskiego. O możliwości nowego spojrzenia na staropolskie przekłady religijne przez pryzmat badań nad piśmiennością s. 63–76; Winiarska-Górska Izabela: Tablice domowe, czyli „ekonomia” w katechizmach ewangelickich z XVI i XVII wieku s. 91–118; Pihan-Kijasowa Alicja: Językowe i kulturowe komponenty pochwały w XVII-wiecznych kazaniach na pogrzebach kobiet s. 119–146; Sawaniewska-Mochowa Zofia: Kresy w różnych perspektywach oglądu s. 243–259; Grzybowski Stefan: Z badań gwar staroobrzędowców w Polsce (archaizmy i innowacje dialektyczne) s. 261–273.

5080. ŚWIĘTY Jan Paweł II syn oficera Wojska Polskiego. Red. Janusz Furtak. Warszawa 2014 Wojsk. Centrum Edukacji Obywa-

telskiej 4° ss. 340, nlb. 4, il. Min. Obrony Nar., Ordynariat Polowy Wojska Pol.

Toż. Wyd. 2, poszerz. Red. nauk. Aleksandra Skrabacz, Jan Dohnalik; red. prowadzący J. Furtak. Warszawa 2016 ss. 358, nlb. 2, il.

Z treści: Tarczyński Jan, Niepsuj Jerzy: Podstawowe kanony wychowawcze pokolenia JP I s. 15–24; Zak Andrzej Czesław: Porucznik Karol Wojtyła – ojciec Jana Pawła II, w świetle źródeł archiwalnych s. 25–50; Wysocki Wiesław Jan: JP II dzieckiem pokolenia JP I s. 51–64; Odziemkowski Janusz: Jan Paweł II i Wojsko Polskie s. 65–78; Urban Jacek: Kardynał Karol Wojtyła i klerycy-żołnierze s. 79–90; Dohnalik J.: Jana Pawła II wizja duszpasterstwa wojskowego w Siłach Zbrojnych RP s. 91–110; Wętyczko Lesław: Św. Jan Paweł II jako wzór osobowy żołnierza polskiego pokolenia JP 2 i pokoleń następnych s. 111–128; Skrabacz A.: Postawy żołnierzy Wojska Polskiego wobec religii i nauki Jana Pawła II. Komunikat z badań s. 129–144; Kępa Zbigniew: Recepta nauczania Jana Pawła II w Ordynariacie Polowym. Materiały z badań s. 145–174; Smuniewski Cezary: Człowiek w czasach pokoju i wojny. Wybrane zagadnienia z antropologii Jana Pawła II s. 175–194; Wspomnienia s. 195–279; Burek Krzysztof: Kanonizacja. Byliśmy tam z rozkazu serca s. 281–300; Bibliografia załącznikowa s. 303–356.

5081. ŚWIĘTY o. Stanisław Papczyński. Założyciel Zgromadzenia Księży Marianów. Licheń Stary 2016 Sanktuarium Matki Bożej Licheńskiej; Zakł. Gosp. Dom Pielgrzyma 16° ss. 126, nlb. 2, il.

Z treści: Petrova-Wasilewicz Alina: Życiorys św. o. Stanisława Papczyńskiego [1631–1701] s. 5–47; Zgromadzenie Księży Marianów s. 49–52; Myśli św. o. Stanisława Papczyńskiego s. 53–89; Świadectwa łask uzyskanych za wstawiennictwem św. o. Stanisława Papczyńskiego s. 91–116.

5082. TAŁUĆ Katarzyna: Duchowieństwo katolickie i protestanckie a kultura na Śląsku (prolegomena). *Fides*. [R. 22:] 2016 nr 2 s. 53–80, streszcz. ang.

Od XVI w. do 1990 r.

5083. TOKARZEWSKI Marjan: Z kronik klasztoru i kościoła OO. Bernardynów w Zasławiu. Wyd. 2. Warszawa–Szczęsne 2016 Klinika Jęz. Lucyna Aninowska-Maciejewska 16° ss. 147, nlb. 1. (Małe Książki o Wielkich Sprawach).

Wyd. 1 pt.: Z kronik zakonnych kościoła i klasztoru OO. Bernardynów w Zasławiu na Wołyniu. Warszawa 1913.

5084. TRAJDOS Tadeusz M[ikołaj]: Manifestacje przewagi: „Locus sacer” w twierdzy brzeskiej po kasacie klasztoru augustianów. *Echa Przeszłości*. [T.] 17: 2016 s. 139–153, streszcz. ang.

Kościoły i klasztory w Brześciu zniszczone, wykorzystane do celów wojskowych i administracyjnych w l. 1830–1939.

5085. [TRZECHSETNA] 300. rocznica konsekracji kościoła franciszkanów-reformatów w Jarosławiu. *Rocznik Stowarzyszenia Miłośników Jarosławia*. T. 22: 2016 s. 204–207.

Wmurowanie kamienia węgielnego w dn. 21 VI 1716 r.

Uzup.: Młynarska Małgorzata: Obchody 300. rocznicy konsekracji kościoła franciszkanów-reformatów w Jarosławiu. *Tamże* s. 208–211.

5086. [TUREK Laureta]: Magnificat. Poręba 1866–2016. Jubileusz 150 lat przybycia Sióstr Służebniczek Najświętszej Maryi Panny Niepokalanie Poczętej na Ziemię Śląską. Oprac. ... Wrocław–Katowice 2016 Zgromadzenie Sióstr Służebniczek Najświętszej Maryi Panny Niepokalanie Poczętej; Drukarnia Archidiec. 8° ss. 66, nlb. 5, il.

5087. [TYSIĄC pięćdziesiąta] 1050. rocznica chrztu Polski. *Szczeciński Informator Archiwalny*. Nr 25: 2016 s. 59–103.

Treść: Kwiatkowski Stefan: Chrzt Mieszka I a problem chrystianizacji Polski s. 59–63; Kozłowski Kazimierz: Rola Kościoła katolickiego w procesie polonizacji i rekatolizacji Pomorza Zachodniego. Zarys problemu s. 65–73; Knitter Michał: Wybór źródeł związanych z 1000-leciem obchodów chrztu Polski na Pomorzu Zachodnim z zasobu Archiwum Państwowego w Szczecinie s. 75–78; [Aneks źródłowy] s. 79–103.

5088. [TYSIĄCPIĘĆDZIESIĘCIOLECIE] 1050-lecie chrztu Polski w wymiarze ogólnopolskim i regionalnym. Pod red. Andrzeja Wróbla i Aleksiego Piasty. Piotrków Trybunalski–Tomaszów Mazowiecki 2016 AP.; we współpr. z Agencją Wydaw. Paj-Press 8° ss. 363, il., streszcz. ang.

Materiały z konferencji nauk., Tomaszów Mazowiecki, 15 VI 2016 r.

5089. U ŚWIĘTEGO Rafała w Radomiu. Parafia pw. Świętego Rafała Kalinowskiego w Radomiu. Red. Michał Krawczyk; fot. Wojciech Stan. Radom 2016 Rzymskokatol. parafia pw. św. Rafała Kalinowskiego w Radomiu; Michał Krawczyk 8° ss. 119, il.

Treść: Święty Rafał Kalinowski – człowiek „zdobyty przez Chrystusa” s. 5–7; Historia parafii pw. Świętego Rafała Kalinowskiego w Radomiu s. 9–24; Teraźniejszość kościoła i parafii s. 25–69; „Cóż oddam Panu za wszystko, co mi wyświadczył?” – wywiad z księdzem prałatem Józefem Pawlikiem [przeprowadził] M. Krawczyk s. 71–87; Złoty jubileusz kapłaństwa księdza prałata Józefa Pawlika s. 89–101; Wspomnienia s. 103–117.

5090. UMIŃSKI Józef: Episkopat polski z pierwszej połowy XX wieku. Do dr. przygot., wstępem i przypisami opatrzyli Sylwia Grochowina i Jan Sziling. Toruń 2016 Tow. Nauk. w Toruniu; Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. XIV, 124, tabl. 1. Tow. Nauk. w Toruniu. (Fontes; 111).

5091. URBAN Jacek: Nasz arcybiskup. Adam Stefan Sapieha [1867–1951] w świetle dzienników i listów Matyldy z Windisch-Graetzów Sapieżyny [1873–1968]. *Studia Sandomierskie*. T. 23: 2016 s. 61–72, streszcz. ang.

5092. URBAN J.: The Krakow church and Bl. Bernardyna Jabłońska [1878–1940] in

the years 1896–1940. *Folia Historica Cracoviensia*. Vol. 22: 2016 s. 561–577, streszcz. pol.

5093. URBAŃSKI Stanisław: Polska szkoła duchowości. Warszawa 2016 Wydaw. Uniw. Kardynała Stefana Wyszyńskiego 8° ss. 326. (Duchowość Europy; 3).

XIX–XX w.

5094. VALIONIENĖ Oksana: Lietuvos miestų sakralinės erdvės struktūra viduramžiais ir naujaisiais laikais. *Lietuvos Istorijos Metraštis*. 2014 [nr] 2 [dr.:] 2015 s. 5–34, streszcz. ang.

Struktura przestrzeni sakralnej w litewskich miastach w średniowieczu i czasach nowożytnych.

5095. W DOBRYCH zawodach wystąpiłem. 60 lat kapłaństwa ks. prałata Janusza Mnichowskiego [ur. 1930]. Red. Paweł Hoppe, Marcin Puziak. Bydgoszcz 2016 Wyższe Seminarium Duchowne Diec. Bydgoskiej 8° ss. 86, nlb. 2, il.

5096. WALICKI Bartosz: Komitet Mieszkański Kościoła Ducha Świętego w Sokołowie w świetle swoich statutów. *Rocznik Sokolowski*. Nr 12: 2015 s. 135–168.

XIX–XX w.

5097. WALICKI B.: Związek Katolicko-Społeczny w dekanacie leżajskim. *Rocznik Sokolowski*. Nr 12: 2015 s. 169–227.

Lata 1906–1921.

5098. WALKUSZ Jan: Dyplomacja watykańska i sobory jako spektakularne przejawy odnowy życia religijno-kościelnego inicjowane przez Stolicę Apostolską. *Kościół w Polsce*. [T.] 15: 2016 s. 7–19, streszcz. ang.

XVI–XX w.

5099. WAŁASZEK Józef: Żywa pamięć o wiernym słudze Jezusa i Maryi. *Almanach Sądecki*. R. 25: 2016 nr 3/4 s. 31–47.

Kult św. Stanisława Papieżynskiego (1631–1701).

5100. WANAT Benignus Józef: Sanktuarium Matki Bożej Nieustającej Pomocy u Sióstr Karmelitanek Bosych we Lwowie i Kaliszu. Kraków 2011.

Rec.: Mikołajczyk Marcin, *Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk*. Nr 16: 2016 s. 213–215.

5101. WARDA Elwira: Bractwa szkaplerzne – duchowe wspólnoty wiernych. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 106: 2016 s. 305–314, streszcz. ang.

XIII–XIX w.

5102. WARDA E.: Szkaplerz zakonny. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 105: 2016 s. 345–352, streszcz. ang.

Opis z podziałem na poszczególne zakony męskie i żeńskie.

5103. WASILKIEWICZ Kamil: Templariusze i joannici w biskupstwie lubuskim (XIII–XVI w.). Gniezno–Poznań 2016 Inst. Kultury Europejskiej UAM; Wydaw. Nauk. Contact/ABC 8° ss. 282, nlb. 1, il., streszcz. ang. Inst. Kultury Europejskiej UAM w Poznaniu. (Acta Humanistica Gnesnensia = Gnieźnieńskie Prace Humanistyczne; vol. 10).

Tyt. równol.: The Knights Templar and the Knights Hospitaller in the Bishopric of Lebus (13th–16th century).

5104. WĄSOWICZ Jarosław: Medale i medaliaki poświęcone św. Janowi Bosko w zbiorach Archiwum Salezjańskiego Inspektorii Pilskiej. *Adhibenda*. [Nr] 3: 2016 s. 241–257.

Opis.

5105. WĄSOWICZ J.: Salezianie w Skrzatuszu w latach 1972–2001. *Rocznik Skrzatuski*. T. 4: 2016 s. 67–77, streszcz. ang.

5106. WEIGEL George W.: Miasto Świętych. Pielgrzymka po Krakowie śladami Jana Pawła II. We współpr. Carrie Gress, Stephen Weigel; tł. Marta Kisiel-Matecka. Kraków 2016 Wydaw. Liter. 8° ss. 290, il.

Rec.: Karpiński Piotr, *Studia Loviciensia*. Nr 18: 2016 s. 230–233.

5107. WEJMAN Grzegorz: „Facere voluntatem Tuam”. 100. rocznica abp. Kazimierza Majdańskiego [1916–2007]. *Kronika Szczecina*. Nr 34: 2015/2016 [dr:] 2016 s. 157–164.

5108. WIATER Elżbieta, Rojek Tomasz: Wypisz wymaluj. Święci dominikańscy. Il. T. Rojek. Poznań 2016 Wydaw. Polskiej Prowinencji Dominikanów 8° ss. 251, nlb. 1, il.

XIII–XX w.

5109. WIERNICKA Violetta: Prawosławni w Łodzi. Łódź 2015.

Rec.: Pawełczyk-Dura Kamila, *Rocznik Łódzki*. T. 64: 2016 s. 280–283; Wysocki Piotr, *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 15: 2015 s. 199–207.

5110. WILK-WOŚ Zofia: „Jagielloński wymiar polskości” drogą pojednania? Na kanwie polskich doświadczeń katolików i protestantów. *Łódzkie Studia Teologiczne*. R. 25: 2016 nr 4 s. 129–139, streszcz. ang.

Od XVI w.

5111. WIŚNIEWSKI Jan: Pomezzańskie parafie „de iure” jako filie diecezji elbląskiej „de

facto”. *Studia Elbląskie*. T. 17: 2016 s. 33–70, streszcz. ang., niem.

XIII–XX w.

5112. WKLAD bernardynów w życie religijno-kulturalne narodu polskiego (wybrane aspekty). Pod red. Czesława Gnieckiego, Aleksandra Krzysztofa Sitnika. Kalwaria Zebrzydowska 2016 Wydaw. oo. Bernardynów „Calvarianum” 8° ss. 437, nlb. 3, tabl. 18, il., mapa, streszcz. wł.

Treść: Gąsiorowska Patrycja: Zarys dziejów zakonów franciszkańskich na ziemiach polskich do 1454 r. z uwzględnieniem działalności św. Jana Kapistrana s. 9–26; Tomczak Salezy Bogumił: Klasztory bernardyńskie w Polsce w jej granicach historycznych s. 27–68; Gniecki C.: Bernardyńscy świadkowie świętości i ideałów franciszkańskich s. 69–109; Włodarczyk Egidiusz Jarosław: Bernardyni głosicielami Słowa Bożego s. 111–130; Jusiak Oktawian Roman: Sanktuaria bernardyńskie i specyfika bernardyńskiego duszpasterstwa s. 131–181; Gęśła Marceli Ryszard: Działalność misyjna Ad gentes na Ukrainie s. 183–199; Jusiak O. R.: Bernardyńskie szkoły dla młodzieży świeckiej s. 201–216; Jusiak O. R.: Aktywność społeczna i patriotyczna bernardynów s. 217–245; Sitnik A. K.: Piśmiennictwo bernardyńskie XV–XXI wieku s. 247–309; Żmuda Ryszard: Stan badań bibliologicznych o bibliotekach klasztornych bernardynów w Polsce za lata 1918–2015 s. 311–339; Śmierciak Julian Mieczysław: Działalność muzyczna i organmistrzowska bernardynów s. 341–382; Moryc Cyprjan Janusz: „Nadmiernie nowe osobliwości”. Artystyczna działalność bernardynów polskich w okresie nowożytnym s. 383–427.

5113. WOJTASZEK Małgorzata Pawła: Nasza historia. Zgromadzenie Sióstr Opatrzności Bożej. Zielona Góra 2016 Wydaw. Diec. Zielonogórsko-Gorzowskiej 8° ss. 140, nlb. 4, il.

5114. WRZESIŃSKA Barbara: Potrzebny był kościół, więc go zbudowaliśmy. Fakty i wspomnienia z dziejów budowy kościoła parafialnego w Gąbinie. Gąbin–Sierpc 2011 P.P.-H. Drukarnia 8° ss. 236, il.

Lata 1939–2006.

5115. WSPÓLNOTA Podwyższenia Krzyża Świętego i Matki Bożej Częstochowskiej w Pszczynie. Pod red. Józefa Marka. Pszczyna–[Katowice] 2016 Parafia Podwyższenia Krzyża Świętego i Matki Bożej Częstochowskiej; Studio Noa Ireneusz Olsza 8° ss. 794, nlb. 22, il. + 3 dyski optyczne (CD).

Treść: Marek J.: Wprowadzenie s. 7–9; Od starań o budowę kościoła do urzędowych decyzji s. 11–19; Radosne budowanie s. 20–56; [Kalendarium za l. 1986–2016] s. 57–706; „Idylla” [pensjonat] s. 707–718; Grupy parafialne s. 719–756; Świadczenia s. 757–794; Zakończenie s. 795.

5116. [WSZELAKA Krystyna]: Dzieje kościoła i parafii św. Józefa Rzemieślnika we Wrocławiu 1933–2013. Oprac. ... Wrocław 2016 Wydaw. Inst. Teol. Księży Misjonarzy 8° ss. 263, tabl. 10, il.

5117. WYBRANE zagadnienia najnowszej historii religijno-kulturowej. Kujawy Zachodnie i kontekst ponadlokalny. Pod red. Bartłomieja Gapińskiego. Gniezno 2016 Gaudentium 8° ss. 187, il.

Po II wojnie światowej.

5118. WYCISŁO Janusz: Kronika dziejów sanktuarium maryjnego i Piekar na Śląsku do 1945 roku. Katowice 2015 Lokalne Wydaw. Prasowe „Echo” 8° ss. 1407.

Rec.: Lubojańska Eliza, *Fides*. [R. 22]: 2016 nr 2 s. 271–276.

5119. WZIĘTY w Boskie posiadanie. Materiały z sesji naukowej z racji 600-lecia urodzin św. Jana z Dukli (1414–2014). Dukla, 23 maja 2014 roku. Pod red. Romualda Henryka Kośli. Kalwaria Zebrzydowska 2015 Wydaw. oo. Bernardynów „Calvarianum” 8° ss. 164, il.

Z treści: Sitnik Aleksander Krzysztof: Geneza fundacji bernardyńskiego sanktuarium św. Jana z Dukli w miejscu jego urodzenia s. 17–30; Gogola Zdzisław: Święty Jan z Dukli na tle epoki s. 31–45; Kalita Stanisław: Rozwój kultu św. Jana na przestrzeni wieków s. 47–53; Nowak Edward: Święty Jan z Dukli. Prace w Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych – rzut oka „od wewnątrz” s. 55–64; Moryc Cyprian Janusz: Święty Jan z Dukli w ikonografii tradycyjnej i pokanonizacyjnej s. 97–151 [oraz] Opis ilustracji s. 153–164.

5120. Z BADAŃ nad religijnością w wieku świąt. *Czas Przeszły*. T. 3: 2016 nr 1/2 s. 31–100, streszcz. ang.

Tręść: Manys Bernadetta: Tajemnica relikwii św. Lucydy, czyli o obchodach okolicznościowych świąt sakralnych w Wilnie w czasach Augusta III. Przyczynek do badań s. 31–45; Zajac Paweł: Kardynał Giovanni Andrea Archetti a rewolucja francuska. Od legacji w Bolonii do weneckiego konklawe 1800 roku s. 47–64; Deszczyńska Martyna: Francuskie periodyki prawicowe w lekturze duchowieństwa katolickiego Księstwa Warszawskiego czyli o „Wyjątkach z dzienników paryskich” s. 65–84; Wilgosiewicz-Skutecka Renata: Książd w czasach rewolucji francuskiej. Losy emigranta na podstawie pamiętników Claude’a Antoine’a Pocharda z lat 1792–1833. [W aneksie list z 8 IX 1792 r] s. 85–100.

5121. Z BOGIEM i przeciwko Bogu. *Studia Historica Gedanensia*. T. 7: 2016 s. 17–200, streszcz. ang.

Tręść: Kubicki Rafał: Uwagi na temat roli zakonów mendykantkich w duszpasterstwie na terenach wiejskich państwa zakonu krzyżackiego w Prusach s. 17–37; Szczukowski Ireneusz: „W czymże tedy przez tych mędrków świat oświecony?” – Floriana Jaroszewicza [1694–1771] apologia państwa i powściągliwości s. 63–74; Kościelak Sławomir: Przejawy sekularyzacji i religijności w Gdańsku na przełomie XVIII i XIX w. w świetle relacji pamiętnikarskich i prasowych s. 75–103; Sakowicz Iwona: Pielgrzymka do Ziemi Świętej we wspomnieniach Adama Sierakowskiego i Pawła Orzechowskiego s. 104–115; Zukowska Lucyna: Niemiecki Bóg Niemieckich Chrześcijan w prasie Wolnego Miasta Gdańska (1933–1939) s. 116–140; Mazur Daria: Hybryda światopoglądowa – refleksje nad genezą i rozwojem nurtu realizmu socypawowskiego s. 141–154; Strzelecka Małgorzata: O nową syntezę kultury na łamach „Tygodnika Powszechnego” i „Znak”. Wizja nowej syntezy kultury

w publicystyce Jerzego Turowicza s. 155–176; Curp Timothy David: Saving Polish souls in ordinary time: catholic evangelization and Poland’s transformation, 1975–1989 s. 177–200.

5122. Z HISTORII parafii św. Klemensa Marii Dworzaka we Wrocławiu 1925–2016. Red. Bogdan Szyszko. Wrocław 2016 Lamis 8° ss. 381, il. (Biblioteczka „Głosu Poczeczenia”).

Tręść: Parafia św. Klemensa Hofbauera 1925–1945 s. 15–43; Parafia św. Klemensa Dworzaka 1945–1979 s. 45–79; Sanktuarium Matki Bożej Poczeczenia s. 82–99; Czas Solidarności – lata 80. XX w. s. 101–130; Międzyparafialne partnerstwo Wrocław – Dortmund s. 131–143; Współczesność s. 145–151; Krótka o statystykach s. 151; Proboszczowie i zarządzający parafią s. 171–194; Jeźdźcy pracujący w parafii św. Klemensa Dworzaka we Wrocławiu w latach 1945–2016 s. 195–196; Siostry serafitki s. 197–199; Powołania s. 201; Parafialny „zespół” s. 203–227; Grupy i inicjatywy parafialne (działające aktualnie i historycznie) s. 231–281; Ostatnie większe inwestycje s. 283–320; Rzymskokatolicka parafia św. Klemensa Marii Dworzaka s. 325–331.

5123. Z JEROZOLIMY nad Nidę... Dzieje zakonu joannitów w Zagości. W 587 rocznicę nadania praw miejskich. Materiały sesji naukowej 28 września 2015 r. Red. Jolanta Opoka, Lidia Misztal, Justyna Dziadek. Pińczów 2015 MiGBP 8° ss. 168, il. (Pińczowskie Spotkania Historyczne; z. 19).

Zawiera także materiały z sesji nauk., Zagość, 24 VI 2016 r.

Tręść: Heß Robert: Średniowieczne dzieje zakonu joannitów w Polsce s. 7–24; Starnawska Maria: Dzieje komturii joannitów w Zagości s. 25–35; Sosnal Alina, Wójtowicz Bogumiła: Ślady historii zakonu joannitów w Zagości: Wystawa [...] była tem i wizualizacją tematu XIX Pińczowskich Spotkań Historycznych „Z Jeruzolimy nad Nidę” s. 36–68; Dziadek J.: Dwa najstarsze dokumenty fundacyjne kościoła pod wezwaniem św. Jana Chrzciciela w Zagości dla klasztoru joannitów wystawione przez książy Henryka Sandomierskiego oraz Kazimierza Sprawiedliwego. Komentarz, edycja, tłumaczenie s. 69–93; Doroz-Turek Małgorzata: Średniowieczna architektura zakonu joannitów w Zagości s. 94–112; Bracha Krzysztof: Syreny zagojskiej świątyni s. 113–124; Dziadek J.: Spis duchowieństwa sprawującego posługę w parafii Zagość lub z nią związanego s. 125–135; Dziadek J.: Kościół św. Jana Chrzciciela w Zagości – historia zaklęta w murach – wystawa s. 136–165.

5124. ZADARKO Krzysztof: „In die alte Heimat” – o pielgrzymowaniu niemieckich katolików do byłej Wolnej Prowincji Pilskiej w relacjach „Johannesbote”. Cz. 2. *Rocznik Skrzatuski*. T. 4: 2016 s. 79–104, streszcz. ang.

Cz. 1. *Tamże*. T. 2: 2014.

5125. ZAPAŁOWSKI Andrzej: Konflikt polsko-ukraiński o przemyski „Karmel” i jego międzynarodowe uwarunkowania. *Przemyskie Zapiski Historyczne*. T. 20: 2016 s. 37–92.

W XVII–XX w.

5126. ZASADA Zdzisław Jan: Geneza i dzieje kultu świętego Floriana w Polsce. *Rocznik Towarzystwa Naukowego Płockiego*. [T.] 8: 2016 s. 245–298, streszcz. ang.

Od XII w.

5127. ZATORSKA Magdalena: Lokalne interpretacje pielgrzymek chasydzkich do Polski i na Ukrainę (Lelów, Leżajsk, Humań). *Lud*. T. 100: 2016 s. 233–256, streszcz. ang.

5128. ZAWADZKI Wojciech: Dzieje klasztoru bernardyńskiego w Kadynach. Wyd. 2, popr. i uzup. Elbląg–Olsztyn 2016 Studio Poligrafii Komputerowej „SQL” 8° ss. 235, nlb. 1, il., streszcz. niem.

Wyd. 1. Olsztyn 2002.

5129. ZAWADZKI W.: Zakony w Pomezaniu w XVII–XIX wieku. Elbląg–Olsztyn 2013 Studio Poligrafii Komputerowej „SQL” 8° ss. 383, nlb. 1, streszcz. niem.

Aneks źródłowy.

5130. [ZIELIŃSKI Sylwan] Zielinski Sylvain-Wieslaw: La direction spirituelle dans la correspondance du Pere Anselme Gądek OCD [1884–1969] avec Mlle Janina Usiekiewicz [1893–1989]. Kraków 2016 Krakowska Oficyna Nauk. „Tekst” 8° ss. nlb. 16, 175, il.

Praca doktorska. Inst. Katol., Tuluza 1993.

5131. ZIELIŃSKI Zygmunt: *Educatrix et Advocata*. Miejsce Kościoła w dziejach narodu. *Studia i szkice*. Lublin 2015 Tow. Nauk. KUL JP II 8° ss. 292, nlb. 1. Tow. Nauk. KUL JP II. (Źródła i Monografie; 417).

Rec.: Walewander Edward, *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 59: 2016 nr 1/2 s. 214–216.

5132. ZIÓŁKOWSKA Barbara: Historia parafii pw. Narodzenia Najświętszej Maryi Panny w Kuropatniku 1966–2016. Kuropatnik–Wrocław 2016 Rzymskokatolicka Parafia pw. Narodzenia Najświętszej Maryi Panny; Drukarnia Kobus 8° ss. 133, nlb. 4, il.

5133. ZNACZENIE Chrztu Polski w dziejach Ojczyzny. Warszawa–Toruń–Poznań 2016 Zespół Formacyjno-Programowy Katol. Stow. „Civitas Christiana”; Wyzsza Szkoła Kultury Społ. i Medialnej; Garmond Oficyna Wydawnicza 8° ss. 143.

Z treści: Ożóg Krzysztof: Chrzest Mieszka I – jako fundament Polski s. 11–28; Kościelny Robert: Polskość w dobie Rzeczypospolitej Obojga Narodów – wielość i pluralizm czy ciasnota i zamknięcie? s. 29–46; Zaleska Ilona: Kościół z Narodem bez państwa (na przykładzie Królestwa Polskiego) s. 47–65; Kucharczyk Grzegorz: Kulturowe konsekwencje Chrztu Polski w myśli Jana Pawła II s. 67–73; Skibiński Paweł: Współczesne przesłanie prymasa Stefana Wyszyńskiego do Polaków w kontekście Chrztu Polski s. 75–88; Konopka Witold, Rozynkowski Waldemar: Obecność prymasa Stefana Wyszyńskiego na obchodach Milenium Chrztu Polski na Kujawach i Pomorzu s. 89–112; Muszyński Henryk J.: 1050 rocznica Chrztu Polski i jej znaczenie dla życia osobistego i społecznego s. 113–127.

5134. ZWIĄZEK Jan: Religijne dzieje ziemi myszkowskiej na przestrzeni stuleci. *Zeszyty Myszkowskie*. Nr 3: 2016 s. 9–29, streszcz. ang.

5135. ZYCH Sławomir: Huta Polańska. Dzieje ośrodka duszpasterskiego. Wyd. 2, poszerz. Rzeszów 2016 Bonus Liber 8° ss. 101, nlb. 2, tabl. 64, il.

Od 1904 r.
Wyd. 1. 2003.

5136. ŻUREK Waldemar W[itold]: Kaplica Matki Bożej Uzdrawienia Chorych w Gaju na Wileńszczyźnie. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 106: 2016 s. 389–400, streszcz. ang.

XIX–XXI w.

g) Zagadnienia historii kultury

Zob. poz. 1648, 3055, 3319, 4529–4532, 6355, 6379, 6452, 6562, 6591, 8171, 8361, 8373, 8515, 8792, 8833, 9429, 9481, 10080, 10741, 10891.

5137. BŁASZCZYK Arkadiusz: Miasto ponad ogień i czas. Echa kaliskiego sierpnia 1914 roku w literaturze, grafice i filmie. Kalisz 2014.

Rec.: Błachowicz Maciej, *Rocznik Kaliski*. T. 40: 2014 s. 306–310.

5138. BRZOSTEK Błażej: Paryże Innej Europy: Warszawa i Bukareszt, XIX i XX wiek. Warszawa 2015.

Rec.: Gołęsteanu Raluca, *Acta Poloniae Historica*. [T.] 113: 2016 s. 340–348; Żarnowski Janusz, *Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych*. T. 76: 2016 s. 509–514.

5139. CHODUBSKI Andrzej: Szczególne cechy kultury w przestrzeni gdyńskiej. *Zeszyty Gdyńskie*. Nr 10: 2015 s. 33–44, streszcz. ang.

XX w.

5140. CZYTANIE miasta. Bielsko-Biała jako kulturowy palimpsest. Pod red. Marka Bernackiego i Roberta Pysza. Bielsko-Biała 2016 Wydaw. Nauk. Akad. Tech.-Humanist. 8° ss. 220, il., streszcz. ang., niem.

Z treści: Chojecka Ewa: Bielsko i Biała – miejsca wielorakich pamięci s. 9–23; Chorąży Bożena, Chorąży Bogusław: Z badań nad średniowiecznymi i renesansowymi kaflami piecowymi odkrytymi na zamku z Bielsku s. 24–35; Janoszek Ewa: Ile jest Wiednia w małym Wiedniu? O twórcach znad Dunaju w architekturze i sztuce Bielska-Białej s. 44–59; Serafin Monika: Aby przypomnieć Zapomniane – przedwojenny ośrodek harcerek w Górkach Wielkich s. 63–72; Krajewski Jakub: Obiekty rekreacyjno-sportowe w Cygańskim Lesie s. 109–117; Legendź Magdalena: Na drodze do współtworzenia teatralnych zjawisk, czyli jak teatr skorzystał z odzyskanej wolności s. 145–160; Gieldoń-Paszek Aleksandra: Grafika w środowisku bielskim. Przegląd współczesnych postaw i tendencji na tle tradycji gatunku s. 161–172; Kolasa Karolina, Wrona Karolina, Babicki

Krzysztof: Gajdoszowanie – zanikająca kultura ludowa Beskidu Śląskiego i Żywieckiego s. 181–190; Bernacki M.: Pomniki i tablice pamiątkowe w Bielsku-Białej. Próba typologii s. 191–205.

5141. DEUTSCH-POLNISCHE Beziehungen in Kultur und Literatur. Bd. 2: Materialien der Konferenz 9.–11. April 2010 Reymontówka-Schriftstellerheim in Chlewiska. Hrsg. von Lech Kolago, Katarzyna Grzywka, Małgorzata Filipowicz. Warszawa 2010 Inst. Germanistyki Uniw. Warszawskiego 8° ss. 351, nlb. 2, tabl. 5, il.

Bd. 1. 2009.

5142. DEUTSCH-POLNISCHE Beziehungen in Kultur und Literatur. Bd. 3: Materialien der Konferenz 8.–10. April 2011 Reymontówka-Schriftstellerheim in Chlewiska. Hrsg. von Lech Kolago, Katarzyna Grzywka, Małgorzata Filipowicz. Warszawa 2011 Inst. Germanistyki Uniw. Warszawskiego 8° ss. 411, nlb. 2, tabl. 8, il.

Bd. 1. 2009.

5143. DEUTSCH-POLNISCHE Beziehungen in Kultur und Literatur. Bd. 4: Materialien der Konferenz 13.–15. April 2012 Reymontówka-Schriftstellerheim in Chlewiska. Hrsg. von Lech Kolago, Katarzyna Grzywka, Małgorzata Filipowicz. Warszawa 2012 Inst. Germanistyki Uniw. Warszawskiego 8° ss. 344, nlb. 1, tabl. 8, il.

Bd. 1. 2009.

5144. DEUTSCH-POLNISCHE Beziehungen in Kultur und Literatur. Bd. 5: Materialien der Konferenz 12.–13. April 2013 Reymontówka-Schriftstellerheim in Chlewiska. Hrsg. von Lech Kolago, Katarzyna Grzywka, Robert Małecki, unter Mitwirkung von Małgorzata Filipowicz [i in.]. Warszawa 2013 Inst. Germanistyki Uniw. Warszawskiego 8° ss. 415, nlb. 2, tabl. 13, il.

Bd. 1. 2009.

5145. DEUTSCH-POLNISCHE Beziehungen in Kultur und Literatur. Bd. 6: Materialien der Konferenz 25.–26. April 2014 Reymontówka-Schriftstellerheim in Chlewiska. Hrsg. von Lech Kolago, Katarzyna Grzywka, Małgorzata Kosacka, Robert Małecki. Warszawa 2014 Inst. Germanistyki Uniw. Warszawskiego 8° ss. 311, nlb. 2, tabl. 21.

Bd. 1. 2009.

5146. DEUTSCH-POLNISCHE Beziehungen in Kultur und Literatur. Bd. 7: Materialien der Konferenz 10.–11. April 2015 Reymontówka-Schriftstellerheim in Chlewiska. Hrsg. von

Lech Kolago, Katarzyna Grzywka, Małgorzata Kosacka, Robert Małecki. Warszawa 2015 Inst. Germanistyki Uniw. Warszawskiego 8° ss. 360, nlb. 1, tabl. 21, il.

Bd. 1. 2009.

5147. DEUTSCH-POLNISCHE Beziehungen in Kultur und Literatur. Bd. 8: Materialien der Konferenz 1.–2. April 2016 Reymontówka-Schriftstellerheim in Chlewiska. Hrsg. von Lech Kolago, Katarzyna Grzywka, Małgorzata Kosacka, Robert Małecki. Warszawa 2016 Inst. Germanistyki Uniw. Warszawskiego 8° ss. 286, nlb. 1, tabl. 18, il.

Bd. 1. 2009.

5148. DUCHOWOŚĆ żydowska. The Jewish spirituality. *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 16:] 2016 nr 1 s. 7–145, streszcz. ang.

Z treści: Doktor Jan, Galas Michał: Duchowość żydowska w Polsce s. 9; Bendowska Magdalena: Pierwsze lata działalności oficyny żydowskiej w Żółkwi (1692–1705) s. 51–64; Brojer Wojciech, Doktor Jan, Kos Bohdan: W poszukiwaniu światła ukrytego. Problemy dwujęzycznej hebrajsko-polskiej edycji „Sefer ha bahir” s. 65–83; Fijałkowski Paweł: Żydowskie obyczaje, anioły i życie pozagrobowe w pismach księdza Jana Bohomolca s. 85–101; Rybińska Agata: Rozalia Saulsonowa – pomiędzy kulturą żydowską, niemiecką i polską s. 103–122; Maślak-Maciejewska Alicja: Poza działalnością Ozjasza Thona – synagoga Tempel i krakowskie Stowarzyszenie Izraelitów Postępujących w okresie międzywojennym s. 123–145.

5149. DWÓR. Ponowoczesne przygody idei i formy. Red. nauk. Paulina Cichoń, Sebastian Latocha. Łódź 2016 Inst. Etnologii i Antropologii Kulturowej UŁ 8° ss. 163, il., streszcz. ang.

Materiały z konferencji nauk.: Dwór, pałac, willa dzisiaj. Wola Krzysztoporska, 24 V 2016 r.

Treść: Cichoń P., Latocha S.: Dwory. Zyski i straty w ponowoczesności s. 7–14; Stefański Krzysztof: Dwór, pałac, willa – kilka uwag na temat terminologii s. 17–30; Tejszerska Anna: Nasz rodzimy ziemiański dwór. „Styl dworkowy” dawniej i dziś s. 33–51; Cichoń P.: „Kolumnowym portykiem zdobione”. Antropologiczna opowieść o toposie dworu s. 53–67; Latocha S.: Dwory nad Wolbórką – rekonosans i planowanie dziedzictwa s. 71–94; Krupa-Lawrynowicz Aleksandra, Sosnowski Mateusz: Historia niepełna dworu w Wancerczowie. Elementy i rezultaty diagnozy etnograficznej s. 95–109; Rutkowska Karolina Wanda: Historia pewnego dworku – wyspa w centrum miasta s. 109–120; Kałużewska Jadwiga Agata: Narodziny i krótki żywot imaginacji – dwory i pałace w twórczości scenograficznej Jerzego Renę Groszanga [1929–2004] s. 121–137; Kępiński Marcin: Jaśniepanicz we dworze. Wiejskie życie Witolda Gombrowicza s. 141–155.

XIX–XXI w.

5150. DZIEDZICTWO kulturowe Dubiecka i okolic. 5 konferencja historyczna. Red. Danuta Armata. Dubiecko 2013 Urząd Gm. 8° ss. 402, nlb. 17.

Rec.: Siciak Anna: Wydawnictwa pokonferencyjne i ich udział w popularyzowaniu dziedzictwa kulturowego. *Rocznik Przemyski*. T. 52: 2016 z. 1 s. 227–230.

5151. **DZIEDZICTWO** kulturowe Europy Środkowej w białorusko-polskiej perspektywie badawczej. Red. nauk. Michał Jarnecki, Arkadiusz Bednarczuk. Poznań 2016 Wydaw. Nauk. UAM 8° ss. 178, il., streszcz. ang. UAM w Poznaniu.

Z treści: Jarnecki M.: Tożsamość a wyjazdy s. 13–32; Walczak Karol: Kuchnia kresowa. Od etnograficznego detalu do ponowoczesnego symbolu s. 51–62; Bačyla Irina: Dasledovanie belarуска-pol'skich suvazėj u materyjal'naj kul'tury ajčynnymi etnologami drugoj polowy XX – pačatku XXI stst. s. 71–84; Szymanowicz Maciej: „Po Polsce wzdłuż i w poprzek” – fotograficzne podróże Ernsta Stewnera [1907–1996] s. 85–106; Bednarczuk A.: Dyskusja o odbudowie pomnika Wdzięczności w Poznaniu jako przykład postaw wobec sfery symbolicznej w III Rzeczypospolitej s. 125–140; Szymkiewicz-Bednarczuk Natalia: Cmentarz parafii Najświętszego Serca Jezusa i św. Florianiana na Jeźcach w Poznaniu s. 151–163; Zdrowicka-Wawrzyński Magdalena: Obecność w lokalnych i regionalnych środkach społecznego przekazu wątków odnoszących się do ochrony dóbr kultury s. 165–175.

5152. **DZIEDZICTWO** kulturowe w świadomości współczesnego człowieka. Red. nauk. Mateusz Hübner, Krzysztof Zieliński. Toruń 2016 Akapit 8° ss. 223, mapy.

Z treści: Copik Ilona: Praktyki restytucji dziedzictwa kulturowego Górnego Śląska w przestrzeni Internetu (na przykładzie działalności stowarzyszenia „Gliwickie Metamorfozy”) s. 13–28; Długozima Anna, Dymitryszyn Izabela, Winiarska-Lisjecka Edyta: Zapomniane dziedzictwo lasów mazurskich – cmentarze ewangelickie. Znaczenie dla współczesnych pokoleń s. 29–45; Muzioł Marta: Dziedzictwo kulturowe odzwierciedlone w językowej przestrzeni lokalnych cmentarzy s. 47–56; Hübner Piotr: Fundamenty polskiej nauki akademickiej s. 99–110; Maliszewski Kazimierz: U źródeł polskiego dziedzictwa kulturowego. Próba ogólnej charakterystyki staropolskiego sarmatyzmu s. 111–122; Wojtyński Maciej: Zbiory programowe Telewizji Polskiej s. 123–135; Hübner M.: Sowietyzacja kultury polskiej – duchowe zniewolenie s. 137–153; Kuczała Łukasz: „Genius loci” krakowskiego klasztoru augustianów w kulturze polskiej [1342–1989] s. 169–184; Gross Radosław: Spuścizna przeszłości źródłem wartości, instrumentem kreowania tożsamości politycznej, czy zbędnym balastem? Stosunek do przeszłości współczesnych olsztyńskich organizacji młodzieżowych s. 187–212.

5153. **GRACIOTTI Sante**: Braterstwo myśli i uczuć. Italia, Polska i Słowiańszczyzna w kręgu kultury europejskiej XV–XVIII wieku. Red. Alina Nowicka-Jeżowa, Krystyna Wierzbicka-Trwoga. Warszawa 2016 Neriton 8° ss. 256. (Nauka o Literaturze Polskiej za Granicą; t. 15).

5154. **GRZYWKA-KOLAGO** Katarzyna: W kręgu salonu, uniwersytetu i chłopskiej chałty. Studia z historii kultury polskiej i krajów niemieckiego obszaru językowego w XIX i XX wieku. Warszawa 2015.

Rec.: Kosacka Małgorzata, *Studia Niemcoznawcze*. T. 57: 2016 s. 712–715.

5155. **GUÉNARD-MAGET** Annie: Une diplomatie culturelle dans les tensions internationales. La France en Europe centrale et

orientale (1936–1940/1944–1951). Bruxelles 2014 Peter Lang 8° ss. 364, il. (Enjeux Internationaux; no 30).

Inicjatywy podejmowane przez francuską dyplomację kulturalną m.in. w Polsce.

Rec.: Duber Paweł, *Dzieje Najnowsze*. R. 48: 2016 [nr] 3 s. 187–193.

5156. **IN GREMIO**. Od dawności do współczesności. T. 2. Pod red. Jana Malickiego, Kamili Falińskiej i Jana Barona. Katowice 2016 Bibl. Śląska 8° ss. 264.

Z treści: Kuźnik Bartłomiej: Estetyka literacka w siódmym wydaniu Nowego Testamentu w przekładzie ks. Eugeniusza Dąbrowskiego [1901–1970] na podstawie leksmów, wrażeń i fraz wybranych z czterech Ewangelii s. 21–37; Szemił Małgorzata: Przygotowanie dorosłych do sakramentów inicjacji chrześcijańskiej wczoraj i dziś s. 39–61; Kasprowska-Jarczyk Marta: O dziejach pewnej przyjaźni. Johann Crato von Kraftheim i Joachim Cureus s. 65–81; Baron J.: Lektury Jacka Liberiusza jako cenzora ksiąg a jego twórczość kaznodziejska s. 83–94; Kocela Weronika: Od gotowanego jeża do nożyczek, czyli o tym, jak kołtun leczono s. 167–177; Ściażko Mateusz: Albionika z kolekcji Oppersdorffów w zbiorach Biblioteki Śląskiej s. 179–200; Musialik Anna: O spotkaniach Polaków z Włochami słów kilka s. 201–213.

T. 1. 2014.

5157. **JABŁONOWSKA-RATAJSKA** Zofia: *Walca tańczyłam najlepiej z panien... Karnawałowe anegdoty i zwyczaje*. Warszawa 2012.

Rec.: Kapuścińska-Kmiecik Nina, *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 10: 2012 s. 289–291.

5158. **JĘZYK**, literatura, kultura i edukacja kaszubska. [Cz.] 1. Pod red. Danuty Stanulewicz, Ewy Komorowskiej i Beaty Afeltowicz. Szczecin 2016 Volumina.pl Daniel Krzanowski 8° ss. 346, il. Uniw. Szczeciński; Szczecińskie Tow. Nauk.; Rada Języka Kaszubskiego.

XIV–XXI w.

5159. **JURKOWSKA** Hanna: *Pamięć sentymentalna. Praktyki pamięci w kręgu Towarzystwa Warszawskiego Przyjaciół Nauk i w Puławach Izabeli Czartoryskiej*. Warszawa 2014.

Rec.: Wdowik Agata: Wynalezienie narodu. Polska emocjonalność sentymentalna. *Wiek Oświecenia*. [T.] 32: 2016 s. 207–215.

5160. **KALENDARZ** beskidzki 2017. Historie z tej ziemi. Red. Jan Picheta. Bielsko-Biała 2016 Tow. Przyj. Bielska-Białej i Podbeskidzia; Tow. Miłośn. Ziemi Bielsko-Bialskiej 8° ss. 245, nlb. 2, il., mapy. (Almanach Towarzystwa Przyjaciół Bielska-Białej i Podbeskidzia; nr 9).

Artyści i życie kulturalne w l. 1901–2016.

5161. **KALINA** Dariusz: *Dziedzictwo kulturowe na terenie gminy Chmielnik*. Chmielnik–Sobolewo 2016 Buk Wydaw. 8° ss. 352, tabl. 48, il.

5162. KLIMEK Robert: Ślady Prusów w krajobrazie kulturowym Warmii i Mazur. *Masovia*. [T.] 14: 2016 s. 7–21.

M.in.: kamienie ofiarne, wały, grodziska.

5163. KORNILUK Izabela: Lubuskie Towarzystwo Kultury 1957–1992. Zielona Góra 2015 Muzeum Ziemi Lubuskiej; Tow. Przyj. Ziemi Lubuskiej 8° ss. 426.

Rec.: Polak Alina, *Studia Zielonogórskie*. T. 21: 2016 s. 359–363.

5164. KRAINA Mistrza Twardowskiego. Legenda i produkt turystyczny Węgrowa. Red. nauk. Franciszek Midura, Aleksy Chmiel. Węgrów 2016 Tow. Miłośn. Ziemi Węgrowskiej 8° ss. 213, tabl. 3, il., mapa, streszcz. ang.

Węgrów w l. 1441–2016 i jego dziedzictwo kulturowe.

5165. KULTURA ziemi kłodzkiej. Tradycje i współczesność. Red. Edward Białek, Wojciech Browamy, Małgorzata Ruchniewicz. Wrocław 2016 *Atut* 8° ss. 595, il., streszcz. ang. (Wydanie Specjalne Orbis Linguarum; t. 116).

Materiały z międzynarod. konferencji nauk., Wrocław, 2015 r.

Treść: Ruchniewicz M.: Miejsce i rola dziedzictwa kulturowego dawnego Hrabstwa Kłodzkiego w życiu współczesnych mieszkańców regionu po 1989 roku s. 15–35; Mrozowicz Wojciech: Jak hrabowie kłodzcy, potomkowie króla Jerzego z Podiebradów, zostali książętami śląskimi s. 36–51; Konopnicka Małgorzata: Szlachta ziemi kłodzkiej wobec Fryderyka II s. 52–65; Manikowski Kacper: Materiały Stowarzyszenia Szlachty Niemieckiej – przyczynek do poznania dziejów rodu von Magnis z Bożkowa s. 66–76; Behan Andrzej: Dzieje górnictwa węglowego w rejonie Nowej Rudy i jego wpływ na życie mieszkańców s. 77–96; Szymczyk Maciej: Znaczenie młyna papierniczego w Dusznikach-Zdroju dla kultury s. 97–108; Grzybowski Henryk: Georg Wenzel jako kronikarz dziejów Polanicy-Zdroju i twórcą czasopisma „Altheider Weihnachtsbrief” s. 109–120; Gołak Julian: Geneza, rozwój i znaczenie społeczno-kulturalnego czasopisma transgranicznego „Ziemia Kłodzka” s. 121–130; Oniszczuk-Awiżeń Krystyna: Kulturotwórcza rola towarzystw i stowarzyszeń społeczno-kulturalnych na ziemi kłodzkiej w drugiej połowie XX i w pierwszej dekadzie XXI wieku s. 131–141; Laska Janusz: Obywatelskie inicjatywy kulturalne w Kłodzku czyli działalność kulturalna Kłodzkiego Towarzystwa Oświatowego s. 142–162; Gołaczyńska Magdalena: Kłodzki Międzynarodowy Festiwal Teatralny „Zdarzenie” jako ogólnokłódzki fenomen kulturalny s. 163–178; Kolago Lech: Międzynarodowy Festiwal Chopinowski w Dusznikach-Zdroju s. 179–191; Prasał Andrzej: Muzyka w kościołach Hrabstwa Kłodzkiego – zarys problematyki s. 192–218; Marek Aneta: Krajobraz sakralny ziemi kłodzkiej s. 219–246; Piela Michał: Zamyślenie nad refleksją teologiczną ks. Josepha Wittiga (1879–1949) s. 247–269; Ząbranski Łukasz: Křesťanská víra a její pojetí v životě a díle Boženy Němcové se zvláštním zřetелеm ke Kladsku s. 270–279; Tarajo-Lipowska Zofia: Náchod jako přechod do Polska, przez který jednak trudno přejít české literaturě s. 280–287; Czernikow Olga: O Wilgefortis i jej literackich wcieleniach (na przykładzie powieści „Dom dzienny, dom nocny” Olgi Tokarczuk i romanetta „Ukřizovaná” Jakuba Arbesa) s. 288–304; Maliszewski Karol: Życie literackie w Kłodzku po 1945 roku s. 305–315; Matuszkiewicz Antoni: Pod kłodzką strzechą. O zadomowieniu polskich pisarzy ziemi kłodzkiej s. 316–335; Beres Stanisław: Oko [Henryka] Worcella s. 336–384; Matuszkiewicz Iwona: Seans czasu nieprzemijają-

cego – Henryk Waniek czyli ezoteryczny pejzaż ziemi kłodzkiej s. 385–395; Browamy W.: Ziemia kłodzka w prozie Karola Maliszewskiego s. 396–405; Czech Iwona: Problematyka wypędzenia w prozie Moniki Taubitz s. 416–427; Grzywka Katarzyna: Ziemia kłodzka w opowiadaniach ludowych s. 428–447; Macioszek Roman: Kłodzko i okolice w listach Johna Quincy Adamsa s. 448–459; Południk Natalia: Julius Peter z Kłodzka i jego przewodniki s. 460–476; Ziomek Patrycja: Wybrane aspekty kłodzkiej kultury uzdrowskiej w świetle XIX-wiecznych relacji i przewodników s. 477–489; Łuczynski Romuald M[ariusz]: Życie kulturalne i rozrywki w uzdrowskich na ziemi kłodzkiej w latach 1945–1950 s. 490–515; Przerwa Tomasz: Miejsce sportów zimowych w kulturze ziemi kłodzkiej (do 1945 roku) s. 516–527; Wójcik Jacek: Działalność Landesverkehrsverband Schlesien na ziemi kłodzkiej w latach trzydziestych XX wieku s. 528–540; Zochowska Małgorzata: Kształtowanie nowej przestrzeni turystycznej w Euroregionie Glacensis ze wsparciem funduszy unijnych s. 541–565.

5166. KULTUROWE konteksty pamięci Pomorzan. XIII Konferencja Kaszubsko-Pomorska. Red. Cezary Obracht-Prondzyński. Słupsk–Gdańsk 2016 Muzeum Pomorza Środkowego; Inst. Kaszubski 8° ss. 396, nlb. 3, il.

Z treści: Obracht-Prondzyński C.: Pamięć a praktyki kulturowe Pomorzan: symbioza czy konflikty? s. 31–39; Borzyszkowska-Szewczyk Miłosława: Literatura pogranicza jako reprezentacja i medium pamięci. Teksty autobiograficzne o doświadczeniu Pomorza w perspektywie porównawczej (propozycje ujęcia) s. 40–51; Szulka Zygmunt: Ludność kaszubska wschodniej części Pomorza Zachodniego w świetle relacji pastorów z końca XVIII i pierwszej połowy XIX wieku s. 52–80; Rembalski Tomasz: Szlachecki rodowód w pamięci wybranych rodzin kaszubskich w okresie zaboru pruskiego s. 81–102; Söhner Felicitas: Zbrodnie nazistowskiej psychiatrii w pamięci i kulturze pamięci polsko-niemieckiego pogranicza s. 103–117; Romanow Zenon: Kształtowanie się koszalińsko-słupskiego środowiska historycznego w latach 1953–1989 s. 118–140; Mastalerz-Krystjańczuk Małgorzata: Przeszłość i współczesność Pomorza w obchodach „Tygodnia Ziemi Zachodnich” w latach 1958–1970 w województwie koszalińskim s. 141–155; Migdałski Paweł: Kreowanie polityki pamięci w Wolinie w okresie kulminacji obchodów Tysiąclecia Państwa Polskiego (1966–1967) s. 156–179; Burzyńska-Wentland Lidia: Z Ryjewa w Prusach Wschodnich do Grąsina na Pomorzu Zachodnim. Wspomnienia wojenne rodziny Nowaków (styczeń–sierpień 1945 r.) s. 180–189; Moniak Andrzej: Pamięć zbiorowa w społeczności lokalnej Bornego Sulinowa – miasta w województwie zachodniopomorskim s. 190–203; Paprot Aleksandra: Modne narracje o przeszłości. O polityce pamięci instytucji kultury z Żulaw i Powiśla s. 204–217; Kempniński Łukasz: Izba Regionalna Ziemi Świeckiej – powstanie, działalność i zbiory – ogólna charakterystyka s. 231–241; Kuklik Mirosław: Teatr, rekonstrukcja czy odtwarzanie pamięci – różnice w odtwarzaniu minionej tradycji w Polsce (Jastarnia) i Holandii (Spakenburg) s. 242–254; Ślepówroński Tomasz: Pamięć o przeszłości Pomorza w obecnie prezentowanej wystawie historycznej Muzeum Pomorza (Pommersches Landesmuseum) w Greifswaldzie/Gryfii s. 255–267; Foltyn Rafał: Pamięć o Słowiańszczyźnie północno-zachodniej w literaturze polskiej I połowy XX w. s. 268–278; Mosakowski Janusz: Konrad Leczkow [Letzkau] w sieci Pomorzan s. 279–302; Sacha Magdalena: Agent maszyn do szycia i trybun ludowy. Antoni Abraham [1869–1923] jako „miejsce pamięci” Kaszubów – szkic do tematu s. 303–313; Szymańska Eliza: Teatr jako przestrzeń pamięci – na przykładzie wybranych inscenizacji Teatru Wybrzeże w Gdańsku s. 322–331; Pogodziński Paweł Marek: Pamięć o przeszłości. Weryfikacja archeologiczna podań i legend kaszubskich s. 344–350; Chludziński Andrzej: Nazwy po to są, aby pamiętać. Przypadki

pomorskie s. 351–372; Cybulski Marek: Kaszubska pamięć zbiorowa w świetle „Słownika gwar kaszubskich na tle kultury ludowej” ks. Bernarda Sychty s. 373–380; Rogowska-Cybulska Ewa: O pomorskich etymologiach ludowych jako nośnikach pamięci zbiorowej s. 381–389.

5167. MITY, legendy i historie. Pod red. Alicji Kisielewskiej i Andrzeja Kisielewskiego. Białystok 2016 Wydaw. Uniw. w Białymstoku 8° ss. 281, il. (Białostocka Wszechnica Kulturoznawcza; cz. 2).

Z treści: Kisielewska A.: Polacy i Żydzi – filmowe wizje wspólnej przeszłości s. 81–98; Sztomp-Rutkowska Katarzyna, Białous Maciej: Procesy (nie)pamięci zbiorowej o wielokulturowym dziedzictwie na przykładzie Białegostoku i Lublina s. 99–115; Makowska Urszula: „Romantyczna trójca” na dawnym poczucie s. 119–172; Kalendarium wykładów i konferencji organizowanych w latach 2007–2014. Oprac. A. Kisielewski s. 267–271.

5168. MNEMONIKA i pamięć kulturowa epok dawnych. Red. Aleksandra Jakóbczyk-Gola, Marek Prejs. Warszawa 2013 Neriton 8° ss. 384, nlb. 18, tabl. 20, il. + dysk optyczny (CD-ROM).

Rec.: Łabęcka-Józwiakowska Grażyna, *Z Badań nad Książką i Księgozbiorem Historycznymi*. T. 9: 2015 [dr.:] 2014 s. 343–346.

5169. MOLIK Witold: Dziedzictwo kulturowe Wielkopolski. *Przegląd Zachodni*. [T. 72:] 2016 [nr] 2 s. 7–22, streszcz. ang.

Od X w.

5170. MONOGRAFIA Ojcowskiego Parku Narodowego. Dziedzictwo kulturowe. Pod red. Józefa Partyki. Ojców 2016 Ojcowski Park Nar. Muzeum im. prof. Władysława Szafera 8° ss. 534, il., streszcz. ang. Ojcowski Park Nar. Muzeum im. prof. Władysława Szafera.

Treść: Partyka J.: Dziedzictwo kulturowe Ojcowskiego Parku Narodowego. Wstęp do monografii s. 11–18; Cyrek Krzysztof, Madeyska Teresa: Pradzieje Jury Ojcowskiej s. 21–50; Rydzewski Jacek: Epoka brązu i żelaza na terenie Ojcowskiego Parku Narodowego s. 51–62; Kołodziejki Stanisław: Wczesne średniowiecze s. 63–74; Laberschek Jacek: Ojców i okolice do połowy XVI wieku s. 75–106; Wyżga Mateusz: Dolina Prądnika od XVI wieku do czasów współczesnych s. 107–154; Kołodziejki S.: Budownictwo obronne s. 157–180; Ziarkowski Dominik: Architektura rezydencjonalna s. 181–214; Marcinek Roman: Dolina Prądnika w sztukach plastycznych s. 215–240; Ziarkowski D.: Sztuka sakralna s. 241–292; Hajto-Pinkas Monika: Młyny w Dolinie Prądnika s. 293–304; Partyka J., Ziarkowski D.: Dziedzictwo uzdrowiska w Ojcowie s. 305–338; Partyka J.: Krajobraz kulturowy Doliny Prądnika s. 339–354; Partyka J., Pawłowski Jerzy, Ziarkowski D.: Historia zainteresowań Doliną Prądnika s. 357–388; Słowiński Władysław: Nazwy terenowe z obszaru Ojcowskiego Parku Narodowego i okolic s. 389–402; Dyba Olga: Zarys kultury ludowej Doliny Prądnika s. 403–422; Janicka-Krzywdia Urszula: Folklor słowny z Doliny Prądnika. Legendy i podania s. 423–434; Partyka J., Twaróg Janina Barbara: Krajoznawstwo w Dolinie Prądnika s. 435–452; Partyka J., Fischer A., Głanowski J.: Edukacja w Ojcowskim Parku Narodowym s. 453–468; Guzik Barbara: Dolina Prądnika w literaturze s. 469–484; Słownik miejscowości s. 485–496.

5171. NARRACJA, obyczaj, wiedza... O zachowaniu niematerialnego dziedzictwa kulturowego. Narrative, custom, knowledge. On the preservation of intangible cultural heritage. Pod red. Agnieszki Przybyły-Dumin. Chorzów–Lublin–Warszawa 2016 Muzeum Górnośląski Park Etnograficzny; Wydaw. UMCS; Nar. Inst. Dziedzictwa 8° ss. 363, il., mapy, streszcz. ang. (Niematerialne Dziedzictwo Kulturowe w Polsce i Jego Ochrona. Intangible Cultural Heritage in Poland and its Protection; t. 3).

Z treści: Krasny Piotr: Niematerialna wartość dzieł sztuki i problemy jej ochrony. Kilka uwag historyka sztuki s. 65–75; Gaj Beata: Język i kultura łacińska – największym niematerialnym zabytkiem Śląska. Zarys idei, myśli i poglądów dawnych Ślązaków na podstawie bogatej śląskiej literatury nowołacińskiej s. 85–96; Kosmała Gerard: Niematerialne dziedzictwo kulturowe Górnego Śląska wobec zagrożeń – rozważania z perspektywy geograficznej s. 97–118; Kwiecińska Magdalena: Szopkarstwo krakowskie – tradycja pokoleń. Działania Muzeum Historycznego Miasta Krakowa na rzecz ochrony niematerialnego dziedzictwa kulturowego miasta s. 169–182; Pieńczak Agnieszka: Polski Atlas Etnograficzny – dokumentowanie, zachowanie i popularyzacja niematerialnego dziedzictwa kulturowego wsi polskiej s. 205–219; Blin-Olbort Danuta: Treści niematerialne we wnętrzach muzealnych – kreowanie przeszłości społeczno-duchowej s. 221–230; Kwaśniewska Anna: Niematerialne dziedzictwo kulturowe na ziemiach „starych” i „nowych” Pomorza Wschodniego. Kontynuacja, odrzucenie, przywracanie, tworzenie s. 263–286; Szymak Urszula: Szpilką i lejkem pisane... Pisankarstwo – ochrona niematerialnego dziedzictwa północno-wschodniej Polski s. 303–321.

5172. NASZE – obce – wspólne dziedzictwo kulturowe. Białystok 2016 Ośr. Badań Europy Środkowo-Wschodniej; Wydz. Hist.-Socjologiczny Uniw. w Białymstoku 8° ss. 151, il.

Praca wykonana w ramach projektu „Męskość w literaturze i kulturze polskiej od XIX wieku do współczesności”.

Z treści: Faszczka Łukasz: Działalność na rzecz zabytków na terenie Generalnego Gubernatorstwa Warszawskiego w okresie 1916–1918 s. 27–59; Winograd Magdalena: Łatwy start czy walka z przeciwnościami losu? – pierwsze pokolenie malarzy polsko-żydowskich (1900–1939) s. 61–81; Winograd M.: „Niespisane historie” – twórczość zapomnianych żydowskich artystów związanych z Białymstokiem s. 83–92; Mironowicz Marcin: Dziedzictwo cerkiewne we Włodzimierzu Wołyńskim s. 93–109; Brzozowska Marlena: Fenomen malej architektury sakralnej pogranicza Mazowsza i Podlasia s. 113–142.

5173. PIECH Krzysztof, Piech Ewa: Zabawy i gry zachowane w pamięci starszego pokolenia Rokitna i okolic. *Rocznik Białskopodlaski*. T. 24: 2016 s. 161–176, streszcz. ang., niem., ros.

5174. POLSKIE dziedzictwo duchowe i kulturowe na Wschodzie w 1050. rocznicę Chrztu Polski. Red. Leszek Hensel; współpr. red. Henryk Litwin, Anna Czerska. Warszawa 2016 MSZ. Departament Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą 4° ss. 111, nlb. 1, il.

Z treści: Dzwonkowski Roman: Od „Kościoła polskiego” do „Kościoła Polaków” na Wschodzie s. 8–15; Foksiński Roman: Prawo do języka ojców – jako prawo człowieka; oczekiwania

polskich wspólnot wobec Rzeczypospolitej s. 16–21; Przywruski Adam: Wpływ Sanktuariów Maryjnych na zachowanie polskości i języka polskiego na Podolu s. 24–39; Skubiś Ireneusz: Czy Polakom potrzebny jest modlitewnik narodowy? s. 40–47; Karaś Halina: Polszczyzna na Wschodzie dziedzictwem dawnych wieków s. 48–55; Drelicharz Wojciech: Zachowane pomniki epigrafiki polskiej w historycznych świątyniach rzymskokatolickich na ziemiach wschodnich dawnej Rzeczypospolitej i ich znaczenie s. 58–75; Orłowska-Sondej Grażyna: Mogiłę pradiada ocal od zapomnienia, czyli wielkie pospolite ruszenie młodzieży dołnośląskiej s. 78–83; Janiszewska-Jakubiak Dorota: Ochrona i rewaloryzacja polskiego dziedzictwa kulturowego na historycznych ziemiach wschodnich Rzeczypospolitej w działaniach Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego s. 84–95.

5175. [PROBLEMATYKA funeralna doby staropolskiej. Cz. 6]. *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 63: 2015 nr 4 [dr.:] 2016 s. 567–677, streszcz. ang.

Gł. w oparciu o materiały VI Funeraliów Warszawskich, 23–24 X 2014 r.

Treść: Od Redakcji. From the Editor s. 567; Bartoszewicz Agnieszka: Projekt wydawnictwa „Katalog testamentów z ksiąg sądowych małych miast polskich do 1525 roku” s. 569–576; Wróbel Elżbieta Elena: Istotne pytania związane z edycją testamentów duchownych okresu staropolskiego s. 577–584; Rachwał Piotr: Staropolskie księgi metrykalne w archiwach parafialnych archidiecezji lubelskiej s. 585–601; Suchojad Henryk: Metodologiczne i praktyczne uwarunkowania edycji testamentów – kilka uwag na kanwie publikacji „Cui contingit nasci... [restat mori]”. Wybór testamentów staropolskich z województwa sandomierskiego. Oprac. Mariusz Lubczyński, Jacek Pielas, H. Suchojad. Warszawa 2005] s. 603–609; Lubczyński Mariusz: Szesnastowieczne testamenty szlachty krakowskiej s. 611–622; Babkova Vol'ga: Zborniki ślahečkih testamentů drugoj polowy XVI st. Vydanne i padryhtoitka s. 623–628; Pielas Jacek: Inwentarze pośmiertne ruchomości szlachty sandomierskiej z XVII–XVIII wieku – perspektywy i problemy metodologiczne przygotowanej edycji źródełowej s. 629–631; Justyniarska-Chojak Katarzyna: Uwagi na temat edycji testamentów mieszczańskich z województwa sandomierskiego (XVI–XVIII wiek) s. 637–646; Klint Paweł: Edycje testamentów szlacheckich z ksiąg grodzkich wielkopolskich i ziemi halickiej z XVII w. s. 647–660; Popiołek Bożena, Kicińska Urszula: „Ostatnie tej woli mojej rozporządzenia” – testamenty Jana Haliskiego (zm. po 1741), pułkownika wojsk królewskich – analiza porównawcza treści. [W aneksie dokumenty] s. 661–677.

Toż. Cz. 7. *Tamże*. R. 64: 2016 nr 2 s. 155–279, streszcz. ang. Gł. na kanwie VII Funeraliów Warszawskich, 23–23 X 2015 r.

Treść: Od Redakcji. From the Editor s. 155; Gąssowska Maja: Śmierć podczas krucjat bałtyckich w kronice Henryka zwanego Łotyszem (pierwsza połowa XIII w.) s. 157–168; Pietrzak Jarosław: Władysław Denhoff i jego „bohaterska” śmierć w czasie pierwszej bitwy pod Parkanami (7 X 1683) w świetle oracji pogrzebowych s. 169–185; Srogosz Tadeusz: Choroby i śmierć żołnierzy armii koronnej i litewskiej w XVII wieku s. 187–196; Klint P.: Testament żołnierzy z Wielkopolski i ziemi halickiej z XVII wieku s. 197–210; Biłous Natalia: Testamenty wojskowych poległych i zmarłych na Wołyniu w XVII w. [W aneksie dokumenty] s. 211–224; Podruczny Grzegorz, Wrzosek Jakub: Znaleźnisko szczątków grenadierów rosyjskiego poległego pod Kunowicami/Kunersdorf (1759) w świetle zwyczajów chowania poległych w czasie wojny siedmioletniej s. 225–237; Stroynowski Andrzej: „Śmierć chwalebna” w propagandzie patriotycznej epoki stanisławowskiej s. 239–249; Czuby Jarosław: Ci, „których śmierć pozazdrościła Ojczyźnie”. Obraz żołnierskiej śmierci w polskiej epoce napoleońskiej s. 251–256;

Rostworowska Weronika: Mitologizacja śmierci księcia Józefa Poniatowskiego w świetle praktyk komemoracyjnych z lat 1813–1817 s. 257–268; Szlanta Piotr: Ikonograficzne przedstawienia śmierci w propagandzie pierwszej wojny światowej s. 269–279.

Cz. 1. *Tamże*. R. 58: 2010 nr 2.

5176. PRZESTRZEŃ w kulturze współczesnej. [T. 1:] Literatura, teatr, film. Red. Daria Mazur i Beata Morzyńska-Wrzosek. Bydgoszcz 2016 Wydaw. Uniw. Kazimierza Wielkiego 8° ss. 440, il., streszcz. ang.

Z treści: Pogonowska Ewa: Rosja (nie)objęta koleją. O jednym z aspektów polskich narracji o Rosji s. 62–80; Benenowska Iwona: „Ani jednym korzeniem nie utkwie tu” – przestrzeń emigracyjna i jej wartościowanie (na podstawie listów Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej do męża) s. 126–145; Włodek Roman: Bezdomni. Motyw emigracji w filmach jidyszowych s. 428–440.

Toż. T. 2: Język, media, architektura. Red. B. Morzyńska-Wrzosek, D. Mazur ss. 300, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Z treści: Koźłowska Joanna: Wilno w przestrzeni pamięci litewskiej i polskiej na podstawie artykułów prasowych od początku XX wieku do wybuchu II wojny światowej s. 40–54; Pawluk Olga: Między przestrzenią mentalną a materialną. O niektórych czynnikach formowania się tożsamości na przykładzie Polonii Obwodu Zaporoskiego (Ukraina południowo-wschodnia) s. 55–65; Rypel Agnieszka: Przestrzeń ideologicznie nacechowana (na przykładzie podręczników języka polskiego) s. 109–124; Skura Agnieszka: Świat seryjnego mordercy. Przestrzeń „lowcy” i przestrzeń ofiar w świetle pamiętnika Zdzisława Marchwickiego oraz relacji dotyczących działalności „wampira z Zagłębia” s. 139–153; Więkowski Robert: Między pomnikami i słowami – przestrzeń fizyczna i symboliczna w sporze o lokalizację warszawskiego pomnika polskich Sprawiedliwych s. 251–263; Grabowski Michał: Miasto. Przestrzeń ekspozycji. Narracja muzealna s. 264–279; Wójtowicz Aleksandra: Pałac Staszica wobec Trzeciej Przestrzeni. Od siedziby Towarzystwa Warszawskiego Przyjaciół Nauk do heterotopii ucyfrowionej s. 286–301.

5177. PRZYJEMNOŚCI duchowe i cielesne w kulturze na przestrzeni dziejów. Pod red. Roberta Bubczyka, Barbary Hołub. Lublin 2016 Wydaw. UMCS 8° ss. 346, streszcz. ang.

Materiały z konferencji, Lublin, listopad 2015 r.

Z treści: Kościelak Lech: Przyjemności kronikarskie, czyli o prologach poetyki historiograficznej w XI–XIII wieku s. 23–32; Radoch Marek: Jakie przyjemności czekały na gości na zamku krzyżackim w XIV–XV wieku? s. 77–98; Bywalec Agnieszka: Przyjemne z przytecznym – profilaktyczne działania antymorowe zalecane przez lekarzy w Polsce w XVI wieku s. 99–107; Trzeciak Małgorzata Ewa: Rozrywki człowieka polskiego baroku w świetle diariusza włoskiego komediopisarza Giovanniego Battisty Fagiouliego s. 109–119; Dźwiniel Dominika: Książka jako źródło przyjemności w życiu codziennym oświeconych s. 121–130; Kulpa Piotr: „Treścią życia jest ruch”. Coś dla ciała i coś dla ducha, czyli o wyprawach rowerowych o twórczości Bolesława Prusa i Wincentego Łośia s. 177–184; Hołub B.: Smak przyjemności czy przyjemność smaku? Historia cydru na tle ewolucji smakowej w Królestwie Polskim w drugiej połowie XIX i na początku XX wieku – próba zakreslenia problematyki badań s. 185–204.

5178. PSZCZÓŁKOWSKI Tomasz G[rzegorz]: Deutschland-Polen. Eine kulturkomparatistische Untersuchung. Bielefeld 2015

Transcript Verlag 8° ss. 236. (Edition Kulturwissenschaft; Bd. 84).

Rec.: Kuczyński Krzysztof A., *Studia Niemcoznawcze*. T. 58: 2016 s. 689–690.

5179. RADZISZEWSKI Edmund: Antonin, Radziwiłłowice, Fryderyk Chopin [1810–1849]. Wrocław–Przygodzice 2016 Studio Plan; Urząd Gm. 8° ss. 20, il., streszcz. ang., fr., niem.

Toż. Wyd. 2. Przygodzice–Wrocław 2016. XIX–XX w.

5180. ROMANIUK Danuta: Dream or reality? Polish American serial fiction during the cultural transition, 1900–1939. [W:] *Transnationalism and American Serial Fiction*. New York 2012 s. 162–182. (Routledge Transnational Perspectives on American Literature; Book 16).

Rec.: Napierkowski Thomas J., *Polish American Studies*. Vol. 73: 2016 No 1 s. 97–99.

5181. ROZPOZNAĆ przeszłość w terażniejszości. Dziedzictwo XX i XXI wieku. Red. Julia Kolano, Jadwiga Kolasińska, Wiktoria Rak. Kraków 2016 Wydaw. Kasper, Jarosław Dziubiński 8° ss. 107, il. Akademickie Koło Studentów Dóbr Kultury UJ.

Materiały konferencji, Kraków, 6–7 V 2016 r.

5182. ROŻEK Michał: Wielcy pod Wawelem. Kraków 2013 Petrus 16° ss. 335, nlb. 1. (Wielcy Ludzie Nauki i Kultury).

Życie kulturalne Krakowa w l. 1790–2000.

5183. SCHWARZ Jan: Survivors and exiles: yiddish culture after the Holocaust. Detroit 2015 Wayne State Univ. Press 8° ss. 356.

Rec.: Törnquist-Plewa Barbara, *Studia Judaica*. Vol. 19: 2016 nr 2(38) s. 356–360.

5184. SZYBKOWSKI Bogusław: Historia fotografii w Brzegu 1843–1944. Opole 2014.

Rec.: Wielowiejski Zygmunt, *Dagerotyp*. Nr 23: 2014 s. 55–57.

5185. ŚRODOWISKA kulturotwórcze czasów oświecenia i romantyzmu. Pod red. Bogusława Doparta. Kraków 2013 Księg. Akademicka 8° ss. 279. (Studia Dziewiętnastowieczne. Rozprawy; t. 11).

Rec.: Grzywka Katarzyna, *Czasy Nowożytnie*. T. 29: 2016 s. 248–251.

5186. TAUROGIŃSKI Waldemar: Szkło kulturą zdobione. 50-lecie Domu Kultury w Dubecznie. Dubeczno–Hańsk–Chełm 2016 Gm. Ośr. Kultury; TaWa 8° ss. 256, il.

5187. TRADYCJA kozielskiego średniowiecza w kulturze współczesnego miasta. Red.

nauk. Edward Nycz. Opole 2016 Wydaw. Inst. Śląski 8° ss. 124, nlb. 1, il. Inst. Nauk Pedagog. Uniw. Opolskiego.

Z treści: Simonides Dorota: Śląskie dziedzictwo kulturowe w kontekście średniowiecza s. 9–13; Baluch Jacek: Śląsko-czeska „Cantilena inhonesta” z rękopisu Mikołaja z Koźła (1416) s. 14–27; Bokszezanin Jan: Wybitni kompozytorzy i wykonawcy związani z ziemią kozielską – historia budownictwa organowego w Koźlu s. 28–33; Jeż Tomasz: Franciszkańskie źródła muzyczne w średniowiecznej Polsce s. 34–36; Koenig Franciszek: Oblicze kultury muzycznej Śląska w okresie średniowiecza i renesansu s. 49–57; Maniurka Piotr Paweł: Oblicze sztuki wieków średnich na Śląsku Opolskim s. 58–63; Glaeser Zygfryd: Święty Jacek Odrowąż – śląska perła średniowiecza s. 64–79; Nycz E.: Koźle (–Kędzierzyn) jako fakt kulturowy. Erozja tradycji średniowiecznych w kulturze miasta przemysłowego s. 80–95.

5188. TRADYCJA retoryczna w kulturze oświecenia i romantyzmu. Red. Agata Seweryn, Maria Joanna Gondek. Lublin 2016 Wydaw. KUL 8° ss. 358, il. KUL. Wydz. Nauk Humanistycznych. Katedra Literatury Oświecenia i Romantyzmu.

Z treści: Norkowska Aleksandra: Król-Ciołek. Retoryka w służbie okazjonalnej Muzy s. 37–48; Bober-Jankowska Magdalena: „Miasto duże, piękne i porządne, [...] koronacja cesarzów sławne”. Retoryczny kształt deskrypcji miast w oświeconych dziennikach podróży s. 49–85; Leszczyńska-Skowron Klara: Przekłady ze „Spectatora” pióra [Ignacego] Krasicckiego s. 87–100; Rozmysł Michał: Euzebiusz Słowacki jako retor. Rekonesans s. 119–140; Patro-Kucab Magdalena: Uwagi na temat listu-rozmowy (na marginesie korespondencji Alojzego Felińskiego z Michałem Wyszkowskim) s. 141–163; Kaliszewski Wojciech: Leon Borowski i Adam Mickiewicz – dwa głosy wileńskiej szkoły krytycznej s. 165–180; Hoffmann-Piotrowska Ewa: Romantyczne przepowiadanie Andrzeja Towiańskiego s. 181–216.

5189. TRADYCJE szlacheckie we współczesnej kulturze polskiej. Przybliżenia i perspektywy badawcze. Pod red. Marcina Lutomińskiego. Toruń 2014 PTL. Oddz. 8° ss. 186, tabl. 8, il.

Rec.: Kasprzyk Damian, *Zeszyty Wiejskie*. Z. 21: 2015 s. 323–336.

5190. TRANSFER und Vergleich nach dem Cross-Cultural-Turn. Studien zu deutsch-polnischen Kulturtransferprozessen. Hrsg. Marta Kopij-Weiss, Mirosława Zielińska. Leipzig 2015 Leipziger Universitätsverlag 8° ss. 467, il. (Studien zum Deutsch-Polnischen Kulturtransfer; Bd. 4).

Treści: [Teil] 1. Zur Einführung: Adolphi R.: Kulturtransfer. Wissenschaftstheoretische Reflexionen zu einem neuen Sach- und Methodenprogramm s. 11–28; Kopij-Weiss M., Zielińska M.: Vorüberlegungen zu den deutsch-polnischen Kulturtransferprozessen aus der Longue-Durée-Perspektive s. 29–46; [Teil] 2. Transfer als Forschungsansatz und Angliederungsprozess des „Anderen”: Kunicki Wojciech: Kulturtransfer versus Interpretation? s. 47–54; Zielińska M.: Kulturtransferprozesse und die Dispositive des kulturellen Gedächtnisses: Entflechtungsdiskurse des 19. Jahrhunderts und ihre Auswirkungen in der Long Durée s. 55–78; Adolphi R.: „Romantik”: Selbstverständnisse einer Epoche im Prozess des europäischen Kulturtransfers s. 79–120; Burzyńska Anna R.: Theatraler Export und theatraler Import.

Polnische Regietätigkeit im deutschsprachigen Raum 1945–2014 s. 121–146; Steltner Ulrich: Theater aus Polen im geteilten Deutschland. „Kulturtransfer“ vs. „Politikum“ s. 147–172; Śliwińska Katarzyna: Literatur über Heimatverlust und Vertreibung im deutsch-polnischen Erinnerungstransfer s. 173–208; Helbig-Mischewski Brigitta: „Opfer“, „Bösewicht“, „Narr“, „Träumer“, „Mönch“ und „Erlöser“ – archetypische Männerfiguren in der Prosa von Krzysztof Niewrzęda, Dariusz Muszer, Leszek Oświęcimski und anderen „Migranten-Schriftstellern mit polnischem Hintergrund“ s. 209–224; [Teil] 3. Transfer und Vergleich – Fallstudien: Mańczyk-Krygiel Monika: Zur Frage der Gendersensibilität im Kulturtransfer. Fallbeispiel: Adam Mickiewicz s. 225–240; Pacholski Jan: Erträumte Polen, reale Tschechen – die Slawen bei [Theodor] Fontane s. 241–254; Kopp-Weiss M.: Die polnische Nietzsche-Rezeption im Lichte des deutsch-polnischen Kulturtransfers um die Jahrhundertwende s. 255–268; Gall Alfred: Zwischen Übermensch und Kinderland: Die Depotenenzierung von Nietzsches Philosophie in der Prosa von Witold Gombrowicz s. 269–284; Zajas Paweł: Das Insel-Schiff an beiden Kriegsfrenten. Jean Paul d'Ardeschah und die Literatur aus Belgien (1916–1920) s. 285–304; Tokarzewska Monika: „Gemeinschaft“, „Gesellschaft“, „stowarzyszenie“ – von einem Übersetzungsproblem zum Versuch einer vergleichenden Geschichte soziologischer Grundbegriffe s. 305–320; Gierlak Maria: Deutschkunde in Polen. Die Zeitschrift „Neofilolog“ als Medium des Kulturtransfers im Fremdsprachenunterricht s. 321–330; Rakoczy Karolina: Poetiken nach 1945 – Symmetrien und Asymmetrien im Entwurf einer neuen lyrischen Sprache: Paul Celan und Czesław Miłosz s. 331–348; Zajas P.: Auf dem Wege zur Ethnographie der literarischen Übersetzung. Niederländische und polnische Literatur im Suhrkamp Verlag (1960–1993) s. 349–368; Sauerland Karol: Kulturtransfer ist mehr als Rezeption (dargestellt an dem Ereignis [Berthold] Brecht in der Volksrepublik Polen der fünfziger und sechziger Jahre) s. 369–382; Prykowska-Michalak Karolina: Die Bühne als transkultureller Begegnungs- und Vermittlungsraum. Berliner „Theater Kreatur“ (1988–2003) von Andrej/Andrzej Woron(iec) s. 383–398; Staśkiewicz Joanna: Von der „Złota Baba“ zur „Mutter Polin“ – die Transformations- und Transferprozesse von Mythen und Topoi s. 399–410; [Teil] 4. Multikulturalität und Hybridität der kulturellen Räume: Kowal Grzegorz: Ostgallizien im Spannungsfeld zwischen Multikulturalität, „genius loci“ und Kulturtransfer s. 411–426; Biskup Rafał: „Einsame Identität(en)“. Einige Überlegungen zum Kulturtransfer in Schlesien und zur Hybridität einer Region s. 427–440; Kardach Magdalena: Verlorene Dörfer der Johannisburger Heide – eine Fallstudie zur kulturellen Landschaft als transgressiver Raum s. 441–455.
Rec.: Grottek Edyta. *Biuletyn Polskiej Misji Historycznej*. Nr 11: 2016 s. 461–469.

5191. TREBUNIA-STASZEL Stanisława: „On dał nam to, co nas dziś ponad codziennością trzyma”. Kazimierz Przerwa-Tetmajer w kulturze i historii Podhala. *Almanach Nowotarski*. Nr 20: 2016 s. 282–296.

5192. WERNICHOWSKA Bogna: *Opowieści z pierścieniem i welonem*. Wyd. 5. Kraków 2016 Arcana 8° ss. 199.

Życie małżeńskie w XV–XIX w.
Wyd. 1 pt.: *Historie z obrączką czyli Pamiętne śluby*. Warszawa 1990.

5193. ZAJĄC Krzysztof, Maj Renata: *Dziedzictwo kulturowe gminy Kozienice*. Kozienice 2013 Tow. Miłośn. Ziemi Kozienickiej 8° ss. 206, il.

Mazowsze, XVI–XXI w.

5194. ZASADA Anna: 70 lat oleśnickich instytucji kultury. *Miscellanea Oleśnickie*. [R. 2:] 2016 nr 1/2 s. 80–95.

h) Zagadnienia historii mentalności

Zob. poz. 751, 4730.

5195. BAUER Yehuda: *Przemysław Zagładę*. Tł. Jerzy Giebułtowski i Janusz Surewicz. Warszawa 2016 ŻIH 8° ss. 373.

Rec.: Adamczyk-Garbowska Monika, *Zagłada Żydów*. Nr 12: 2016 s. 537–540.

5196. DABROWSKI Patrice M., Troebst Stefan: O używaniu i nadużywaniu historii. Polityka historyczna i kultury pamięci w Europie Środkowo- i Południowo-Wschodniej (1791–1989). *Pamięć i Sprawiedliwość*. [Nr] 25: 2015 s. 15–61, streszcz. ang.

5197. HAJDUK-NIAKOWSKA Janina: *Doświadczenie pamięci. Folklorystyczny kontekst opowieści wspomnieniowych*. Opole 2016 Wydaw. Uniw. Opolskiego 8° ss. 294., streszcz. ang., niem. Uniw. Opolski. (Studia i Monografie; nr 536).

5198. HOJNOWSKI Jan: *Być Polakiem*. Kraków 2016 Spes 8° ss. 187, nlb. 1.

5199. KĘPIŃSKI Marcin: *Pomiędzy pamięcią autobiograficzną a zbiorową. Polska Ludowa i stan wojenny w narracji łódzkich nauczycieli*. Łódź 2016 Wydaw. UŁ 8° ss. 558, nlb. 1, streszcz. ang.

5200. KOWALSKI Jacek: *Sarmacja. Obalanie mitów. Podręcznik bojowy*. Warszawa 2016 Zona Zero 8° ss. 382, nlb. 2, il.

5201. LANDO Ewa: *Wszyscy się czegoś bali. Fobie, lęki i kompleksy wielkich Polek i Polaków*. Warszawa 2016 Czerwone i Czarne 8° ss. 335, il.

Lata 1847–2014.

5202. LISZKA Katarzyna: *Etyka i pamięć o Zagładzie*. Warszawa 2016 IBL PAN. Wydaw.; na zlec. Wydz. Filol. Uniw. Wrocławskiego 8° ss. 236, nlb. 1. (NH Nowa Humanistyka; t. 32).

5203. MALICKI Krzysztof: *70 lat po Zagładzie. Przeszłość Żydów w pamięci zbiorowej mieszkańców Rzeszowa*. Rzeszów 2016 Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego 8° ss. 133, nlb. 1, il., streszcz. ang.

5204. MALICKI K., Piróg Krzysztof: *Postawy młodzieży ponadgimnazjalnej wobec przeszłości i historii Polski XX wieku*. Warszawa 2016 Wydaw. IFiS PAN 8° ss. 274, il., streszcz. ang.

5205. MARSZAŁEK Józef Piłsudski w pamięci Polaków. Red. nauk. Paweł Michalak, Bogusław Polak, Michał Polak, Wawrzyniec Wierzejewski. Koszalin 2016 Media-Expo 8° ss. 191, il. (Józef Piłsudski. Czyn, Myśl Polityczno-Wojskowa; t. 2).

Materiały z konferencji, Koszalin, 29 V 2015 r.

Treść: Wysocki Wiesław Jan: Panicz z Żułowa (rzecz o rodowodzie Józefa Klemensa Piłsudskiego herbu Kościusza odmieniona) s. 8–17; Michalak P.: Ostatnie lata życia Marszałka s. 18–21; Polak B.: Ostatnia droga Marszałka Józefa Piłsudskiego w świetle relacji i współczesnej prasy s. 22–107; Odziemkowski Janusz: Józef Piłsudski w pamięci polskiego społeczeństwa s. 108–120; Danel Jacek Krzysztof: Przeciw legendzie Piłsudskiego. Generał Sikorski i jego sojusznicy wobec obozu sanacyjnego w latach 1939–1943 s. 121–141; Jermak Marzena: Komendant i Marszałek w pieśniach i poezji s. 142–151; Kachnicz-Fabich Małgorzata, Kachnicz Zenon: Józef Piłsudski w anegdotach, ciekawostkach i sentencjach s. 152–159; Michalak Justyna: „Wam kury (...) prowadzić, a nie politykę robić!”. Język Józefa Piłsudskiego jako narzędzie do osiągnięcia celów politycznych s. 160–162; Wierzejewski W.: Uwagi na temat stosunku Józefa Piłsudskiego do powstania wielkopolskiego i ziem b. zaboru pruskiego s. 163–168; Polak M.: Juliusza L. Englerta pamięć o Marszałku s. 169–185; Rudzik Jerzy: Marszałek w żywej pamięci koszalinian s. 186–189; Zakończenie s. 190.

5206. MEMORY of heritage, heritage of memory. Eds. Violetta Julkowska, Wiktor Werner. Poznań 2016 UAM. Inst. Historii 8° ss. 343.

Z treści: Jeszke Jaromir: Transformations on the Polish-German-Czech borderland during the years 1938–1945 in the local collective memory and social consciousness of the inhabitants of Bielawa and the Owl Mountains s. 16–44; Julkowska V.: Multicultural heritage of the memory of Lower Silesia. A study of selected sites of memory s. 46–69; Henczel-Wróblewska Ligia: Preserve save from oblivion – Polish cultural heritage and its importance in the social space of the Poles in Piedmont s. 94–107; Moniak Andrzej: The functioning of the collective memory of Lower Silesians within the multicultural community of Borne Sulonowo s. 108–137; Werner W.: Land, history and imagination or remarks on the foundations of the new patriotism s. 140–156; Sprys Joanna: The role of the legend in creation regional identity s. 178–188.

5207. MENTALNOŚĆ rosyjska a Polska. Red. Edward Walewander. Lublin 2015 Wydaw. KUL 8° ss. 224, il. (Biblioteka Pedagogiczna Katedry Pedagogiki Porównawczej Wydziału Nauk Społecznych Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II oraz Stowarzyszenia Współpracy Polska-Wschód, Lubelski Oddział Wojewódzki. Ser. A: Studia; t. 37).

Treść: Jeleński Oktawian: Rozmyślenia i wspomnienia Polaka. Oprac. i napisali wstęp hist. Wiesław Caban, Jerzy Szczepański s. 21–72; Gruźewski Tadeusz: Duch rosyjski jako wychowawca. Podał i poprz. wstępem E. Walewander s. 73–113; Koseski Adam: Polacy i Rosjanie – stulecia trudnego sąsiedztwa

s. 117–135; Chodubski Andrzej: Polacy a tożsamość i mentalność rosyjska: przeszłość i teraźniejszość s. 137–150; Zieliński Zygmunt: Bohaterstwo w mentalności Polaka i Rosjanina s. 151–153; Królczyk Agnieszka: Osobiste relacje Polaków i Rosjan na terenie imperium 1795–1861 s. 155–181; Kijas Artur: Wiadomości o Polakach na Syberii w „Podróży na wschód Azji” Pawła Sapielchy s. 183–192; Kosmanowa Bogumiła: Józef Ignacy Kraszewski – Polak z Litwy między Prusami a Rosją s. 193–211; Sidor Monika: Polacy a Rosjanie w Aleksandra Sołżenicyna literackiej wizji rewolucji s. 213–220.

Rec.: Kowalczyk Stanisław, *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 59: 2016 nr 3/4 s. 253–256.

5208. MIEJSCA pamięci. Pradzieje, średniowiecze i współczesność. Pod red. Bogusława Gedigi, Anny Grossman i Wojciecha Piotrowskiego. Biskupin–Wrocław 2015.

Rec.: Mamzer Henryk, *Przegląd Archeologiczny*. T. 64: 2016 s. 204–208.

5209. MIEJSCA wspólnej pamięci Tatarów Wielkiego Księstwa Litewskiego. Pod red. Artura Konopackiego. Białystok 2016 Zw. Tatarów RP Oddz. Podlaski 8° ss. 191, il., streszcz. ang.

Z treści: Konopacki A.: Miejsca wspólnej pamięci Tatarów. Refleksje zamiast wstępu s. 5–12; Nalbortczyk Agata S.: Miejsce (domeny) pamięci w teorii pamięci kulturowej a badania nad Tatarami s. 13–28; Łyszczarz Michał: Symboliczne waloryzowanie przestrzeni polskich Tatarów. Próba systematyki s. 29–51; Radłowska Karolina: Pamięć i terytorium jako elementy tożsamości etniczno-kulturowej Tatarów polskich s. 53–60; Dumin Stanisław W.: Zawołanie, herb, ród. Pamięć i tradycje heraldyczne Tatarów litewskich s. 61–91; Hordejuk Sławomir: Wkład Tatarów polsko-litewskich w rozwój kultury, nauki i wojskowości z uwzględnieniem stanu biografistyki s. 93–116; Czerwiński Grzegorz: Literackie obrazy miejsc pamięci współczesnych potomków Tatarów Wielkiego Księstwa Litewskiego (na materiale twórczości Selima Chazbijewicza i Musy Czachorowskiego) s. 165–181.

5210. MOROZ Anna: Między pamięcią a historią. Konflikt pamięci zbiorowych Polaków i Białorusinów na przykładzie postaci Romualda Rajsa „Burego” [1913–1949]. Przedm. Paweł Machcewicz. Warszawa 2016 IPN–KŚZpNP 8° ss. 257, nlb. 2, tabl. 16, il. IPN–KŚZpNP. (Monografie; t. 110).

Rec.: Markiewicz Marcin, *Biuletyn Historii Pogranicza*. Nr 16: 2016 s. 100–103.

5211. NAPIÓRKOWSKI Marcin: Powstanie umarłych. Historia pamięci 1944–2014. Warszawa 2016 Wydaw. Krytyki Politycznej 8° ss. 471, nlb. 1, tabl. 32, il. (Seria Historyczna; 25).

Powstanie warszawskie i jego obchody.

5212. POLEN. Jubiläen und Debatten. Beiträge zur Erinnerungskultur. Hrsg. von Peter Oliver Loew und Christian Prunitsch. Wiesbaden 2012.

Rec.: Saganovič Genadz', *Belaruskі Gіstaryčny Agląd*. T. 22: 2015 ss. 1/2 s. 367–370.

5213. POLSKO-NIEMIECKIE miejsca pamięci. T. 1–4. Red. Robert Traba, Hans Henning Hahn; współpr. Maciej Górny, Kornelia Kończal. Warszawa 2013–2015.

Rec.: Kokowski Michał, *Studia Historiae Scientiarum*. T. 15: 2016 s. 349–362.

5214. RATAJSKI Stanisław: Tożsamość a pamięć społeczna wysiedlonych z Kresów II RP do Bolesławca. *Rocznik Bolesławiecki*. T. 8: 2015 [dr.:] 2016 s. 8–14.

5215. REPREZENTATYWNA mikroskala? Rozważania o tożsamości lokalnej mieszkańców Czeladzi z racji udziału ich przedstawicieli w bitwie o Monte Cassino. Red. Małgorzata Krakowiak i Aleksandra Dębska-Kossakowska. Katowice 2016 Wydaw. UŚ 8° ss. 384, tabl. 2, il., streszcz. ang., wł. (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; nr 3418).

Treść: Krakowiak M.: Reprezentatywna mikroskala? Pytania o trwałość lokalnej tożsamości s. 7–21; Gontarz Beata: O tożsamości s. 25–39; Jaworek Adrian: Zagłębie Dąbrowskie. Problemy tożsamości s. 41–57; Krakowiak M., Jaworek A., Szybowska Antonina, Termińska Kamilla: W trosce o lokalną integrację i dziedzictwo s. 59–75; Szaleniec Iwona: Biogramy czeladzkich uczestników bitwy pod Monte Cassino s. 79–103; Dębska-Kossakowska A.: Czeladzcy uczestnicy bitwy pod Monte Cassino. Komentarz s. 105–132; Walczak Jan: Monte Cassino w pracach historyków. Legenda jasna i ciemna s. 133–165; Wiszniewska Monika: Melchiora Wańkowicza literacki obraz bitwy pod Monte Cassino s. 167–178; Zabierowski Stefan: Legenda Monte Cassino s. 179–190; Szybowska A.: „Czerwone maki na Monte Cassino” – analiza muzyczna s. 191–193; Dębska-Kossakowska A.: Świadczenia czeladzkich uczestników bitwy pod Monte Cassino s. 195–221; Cabaj-Rusek Marta: O Czeladzi napisano... Literatura przedmiotowa dotycząca miasta s. 225–251; Konopelska Wiesława: Literacka Czeladź. Wędrówka przez dziesięciolecia po czasy najnowsze s. 253–293; Szybowska A.: Dzień powszedni w Czeladzi w okresie okupacji hitlerowskiej we wspomnieniach mieszkańców miasta s. 295–346; Krakowiak M., Matyszkiewicz Paweł, Konopelska W.: Historyczna świadomość najmłodszego pokolenia czeladzi s. 347–368.

5216. [SIEDEMDZIESIĄT] 70 lat temu na Wołyniu. *Biuletyn Ukrainoznawczy*. [Nr] 16/17: 2013/2014 [dr.:] 2014 s. 9–83.

Treść: Stepien Stanisław: Zamiast przedmowy. Czy zbrodnia dokonana w imieniu narodu jest „dziedziczona” przez potomnych? s. 9–47; Berdychowska Bogumiła: Polacy wobec tragedii wołyńskiej s. 49–77.

5217. SKÓRZYŃSKA Izabela, Wachowiak Anna: Lokalne polityki pamięci zmarłych. „Cmentarze nieistniejących cmentarzy” w Gdańsku i Wrocławiu. Poznań 2016 Inst. Historii UAM 8° ss. 123, il., streszcz. ang.

5218. SOBCZAK Marika: Pamięć jako medium przeszłości – kształtowanie tożsamości w pamiętnikach łemkowskich. *Studia Zachodnie*. [T.] 16: 2014 s. 177–185, streszcz. ang.

Po II wojnie światowej.

5219. STANKOWSKI Witold: Druga wojna światowa w pamięci bydgoszczan. Stan i wyzwanie na XXI wiek. *Kronika Bydgoska*. T. 37: 2016 s. 179–196, streszcz. ang., niem.

5220. TRZESZCZYŃSKA Patrycja: Pamięć o nie-swojej przeszłości. Przypadek Bieszczadów. Kraków 2016 Wydaw. UJ 8° ss. 233, nlb. 1, streszcz. ang. + dysk optyczny (CD-ROM). (Anthropos).

Lata 1945–2016.

5221. TUMOLSKA Halina: Mity polskiego patriotyzmu w psychologii zbiorowej (perspektywa historyczna i współczesna). Kalisz–Poznań 2016 Wydaw. Wyższej Szkoły Bezpieczeństwa 8° ss. 168.

XIX–XXI w.

5222. WIGURA Karolina: Wina narodów. Przebaczenie jako strategia prowadzenia polityki. Gdańsk–Warszawa 2011.

Rec.: Obirek Stanisław, *Zagłada Żydów*. Nr 12: 2016 s. 569–574.

4. BIOGRAFIE

a) Ogólne

Zob. poz. 836, 4364, 4386, 4426, 5001, 5043, 6615, 6932.

5223. POLSKI słownik biograficzny. Red. nacz. Andrzej Romanowski. Warszawa–Kraków 2016 IH PAN; PAU 4° PAN, PAU.

T. 51 [z.] 1: Śliwniak Józef – Śnigurski Jan ss. 160 + Wykaz skrótów. Załącznik do instrukcji redakcyjnej 2016 ss. XXVIII.

T. 51 [z.] 2: Śnigurski Jan – Świerczewski Eugeniusz s. 161–320.

5224. ADAMEK Robert: Ofiary zbrodni katyńskiej z Pabianic, 1940 rok. Pabianice 2016 Muzeum M. Pabianic 8° ss. 141, il. Muzeum M. Pabianic.

5225. ANDRZEJEWSKA Ewa: Słownik złotników kaliskich czynnych od XV do końca XVIII wieku. *Rocznik Kaliski*. T. 42: 2016 s. 181–234.

5226. [ANISIMOWICZ Roman]: Saga rodu Anisimowiczów. [Wyd.] Amilkar Kosiński.

Zeszyty Wiejskie. [Z.] 22: 2016 s. 527–541, streszcz. ang.

XX w.

5227. ANTOSZCZYK Bożenna: O rodzinie Siemiątkowskich. Cz. 1: Cwetana vel Tsena i Józef Siemiątkowscy – z dworu w Tymieniach w świat. *Biuletyn Szadkowski*. T. 16: 2016 s. 141–158, streszcz. ang.

Od poł. XIX w.

5228. BARANIECKA-WITKOWSKA Maria, Baran-Michalak Anna: Trzeciescy. Dynowska historia rodziny, domu i miejsca. Oprac. red. Józef Stolarczyk. Warszawa–Dynów 2016 Rytm; na zlec. Urzędu Miej. 8° ss. 64, il.

XVIII–XX w.

5229. [BARCZYKOWSKI Grzegorz, Przybyłka Łukasz]: Więźniowie Wronek w okresie stalinowskim. Cz. 1: Lata 1945–1948. Oprac. ... Poznań 2016 IPN–KŚZpNP. Oddz. 8° ss. 1140, il. (Studia i Materiały Poznańskiego IPN. Dokumenty).

Zakład Karny we Wronkach – spisy osadzonych.

5230. BARTOSIEWICZ Janusz: „Zdążyć przed mgłą...”, czyli Ocalić historię mojej rodziny. Droga na Wołyń, czas wojny i powojenne losy... Wrocław–Laskówka 2016 [b.w.] 8° ss. 431, il.

Dzieje rodziny i wspomnienia z l. 1914–1992.

5231. BARTYZEL Jacek: Stanisław [1896–1966] i Józef [1902–1985] Mackiewiczowie. Litewscy szlachcice i polscy pisarze. Żyjący równoległe. Wrocław 2016 Lema 8° ss. 147, il. (Biblioteka Rojalisty).

5232. BARYŁA Ewa: Ukraińskie groby w Przemysłu świadectwem wielokulturowego dziedzictwa Podkarpacia. *Rocznik Historyczno-Archivalny*. T. 24: 2013/2014 [dr.:] 2016 s. 83–94, streszcz. ang., ros., niem.

5233. BIAŁKOWSKA Lidia, Zagórska Barbara: Z żałobnej karty. *Baszta*. [Nr] 13: 2016 s. 217–222.

Alojzy Liedke (1928–2013), Irena Beyer (1931–2013), Eryka Zaremba (1923–2013), Józef Chelkowski (1934–2013), Olgierd Turek-Tarnawski (1915–2013), Irena Jakubowska (1923–2013), Zbigniew Stromski (1930–2013), Teresa Grebin (1953–2014), Ewa Markiewicz-Petecka (1941–2015), Barbara Bijakowska (1937–2015).

5234. BIOGRAMY zmarłych pracowników Szkoły Podstawowej nr 1 w Józefowie. [Aut.] Wiesława Grzegorzówka, Agnieszka Laskowska, Maria Młynarska, Krzysztof Ślesicki. *Rocznik Józefowski*. T. 1: 2015 s. 151–157.

5235. BOHATEROWIE trudnych czasów. Zbiór 9: Władysław Barański, Ludwik Danielak „Bojar”, Borys Fiedotjew-Jastrzębski, Hilary Moraczewski „Morus”, ks. Bohdan Papiernik, Roman, Mieczysław, Stefan Starzyńscy, Antoni Stanisław Więckowski. Zred. Gustaw Romanowski, Marcin Kieruzel. Łódź 2015 Urząd M. Biuro Informacji i Komunikacji Społ. 8° ss. 89, il. (Biblioteka Kroniki Miasta Łodzi; t. 11).

Toż. Zbiór 10: Spacernik śladami opozycji demokratycznej. Pomysł i merytoryczne oprac. tras: Kom. Red. Stow. „Klub Pozytywnej Wyobraźni” w składzie Bożena Borucka [i in.]. Łódź 2016 ss. 88, il. (Biblioteka Kroniki Miasta Łodzi; t. 12). Zbiór 1. 2006.

5236. BOHUSZ-RUBASZEWSKA Ewa: Spacerów po cmentarzach ciąg dalszy. Jeszcze o czyżewskich rodzinach, genealogii i starych nagrobkach. *Ciechanowiecki Rocznik Muzealny*. T. 12: 2016 s. 135–164.

Części poprzednie. *Tamże*. T. 8: 2012; T. 10: 2014.

5237. BORUCKI Marek: Wielcy zapomniani. Polacy, którzy zmienili świat. Warszawa 2016 Sport i Turystyka – Muza 8° ss. 495, nlb. 1, il.

XIX–XX w.

Cz. 1. 2015.

5238. BROSZKOWSKA Izabela: Szlenkierowie. Warszawski ród. Warszawa 2016 Tow. „Więź” 8° ss. 276, nlb. 4, il. (Biblioteka „Więzi”; t. 319).

XIX–XX w.

5239. BRZEZIŃSKA Tamara: My, zwykli ludzie. Wspomnienia rodzinne z lat spędzonych w Legionowie. Legionowo 2013 Plonskapress 8° ss. 111, il.

Rec.: Szczepański Jacek Emil, *Rocznik Legionowski*. T. 9: 2016 s. 286–287.

5240. BRZEZIŃSKI Rafał: Pamięci samorządowców Bielawy. W rocznicę 25 lat samorządu Bielawy 1990–2015. *Bibliotheca Bielaviana*. [R. 7:] 2015 [dr.:] 2016 s. 465–466.

5241. BRZOZA Czesław: Ludzie Brygady. Noty biograficzne oficerów i żołnierzy Brygady Świętokrzyskiej Narodowych Sił Zbrojnych. Kraków 2015 Fund. Centrum Dokumentacji Czynu Niepodległościowego 8° ss. 614, nlb. 1, il. (Biblioteka Centrum Dokumentacji Czynu Niepodległościowego; t. 45).

5242. BUDKIEWICZ Mariusz, Grubecka Iwona, Kostecka Dorota: Lipno małe miasto wielkich ludzi. Lipno 2016 Wydaw. Duszpasterstwa Rolników 8° ss. 272, il. (Lipno, Kartki z Dziejów; t. 5).

5243. [BUDYN Stanisław, Ostafin Bogusław, Święs Kazimierz]: Wczoraj i dziś duszpasterstwa polskiego w Niemczech 1945–2015. Gestern und Heute der polnischen Seelsorge in Deutschland 1945–2015. Oprac. ...; sł. wstępne Reinhard Marx, Stanisław Gądecki. Hannover–Katowice 2016 Delegatur der DBK für die polnischsprachige Seelsorge in Deutschland; Rektorat Pol. Misji Katol. w Niemczech; Drukarnia Archidiec. 4° ss. 394, nlb. 4, il.

Spisy.

5244. BURGHARDT Marta: Wadowiccy artyści w świetle archiwaliów Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie. *Wadoviana*. Nr 19: 2016 s. 192–197.

5245. BURMISTRZAK Stanisław: Ród Drya (Dryja) w polskiej historii. Bydgoszcz 2016 Margrafsen 8° ss. 264, nlb. 1, il.

XII–XX w.

5246. CEBULA Stanisława: Rodzina Zbożniów z Maszkowic. *Almanach Łącki*. Nr 25: 2016 s. 36–44.

5247. CHŁOPEK Wiesław: Żagańscy weterani. *Zeszyty Żagańskie*. Nr 8: 2013 s. 76–84.

Z II wojny światowej.

5248. CHŁOPEK W.: Żołnierskie życiorysy. Oni walczyli nad Odrą i Nysą Łużycką. *Zeszyty Żagańskie*. Nr 9: 2014 s. 50–53.

Jerzy Wojdyga (1924–1995), Władysław Zaleszczenko (1924–2011), Józef Młodzianowski (1926–2013).

5249. CHOJNACKA Monika: Migracje gdyńskie na przykładzie rodziny Żydowo. *Zeszyty Gdyńskie*. Nr 10: 2015 s. 255–263, streszcz. ang.

XX w.

5250. CHOJNACKI Andrzej: Sokołów Podlaski w pierwszych latach zaborów. Wybrane życiorysy żołnierzy epoki polegionowej okolic Sokołowa Podlaskiego. *Sokolowski Rocznik Historyczny*. T. 3: 2015 s. 15–37.

5251. CHRUSZCZEWSKI Ryszard: Mieszkańcy gminy Suchy Las i okolic w powstaniu wielkopolskim. Poznań 2016 Wydaw. eMPI2 Mariana Pietraszewskiego 8° ss. 191, nlb. 20, il.

5252. CHWALIBÓG Krzysztof: Historia rodziny łąckich Chwalibogów. [Cz.] 14 [właśc. 16]. *Almanach Łącki*. Nr 24: 2016 s. 96–105.

Toż. Cz. 15 [właśc. 17] pt.: Historia Chwalibogów i Łącko. *Tamże*. Nr 25: 2016 s. 4–15.

Cz. 1 pt.: Zarys dziejów rodziny Chwalibogów. *Tamże*. Nr 5: 2006.

5253. [CIESIELSKA Władysława]: Z miłości do Józefkowi i Skepego. Wspomnienia Władysławy Ciesielskiej z domu Lulińskiej [ur. 1939]. Rodzina Wacława Lulińskiego w pamięci najstarszej wnuczki. Brodnica 2016 Verbum 8° ss. 135, il.

XX w.

5254. CINCIO Arkadiusz: Honorowi obywatele Zielonej Góry i laureaci Nagrody Prezydenta Zielonej Góry. *Studia Zielonogórskie*. T. 21: 2016 s. 11–23.

W aneksie: Lista honorowych obywateli Miasta Zielona Góra.

5255. CZAPLIŃSKI Kazimierz: Było nas sześcioro. *Notatnik Janowiecki*. Nr 19/20: 2013/2016 [dr.:] 2016 s. 259–261.

Szymon (1915–1939), Bogna (1917–2014), Ruta (1918–2008), Maria – po mężu Knabe (1921–2015), Wojciech (1923–1942) i Kazimierz (ur. 1926) Czaplinsky.

Uzup.: Maria z Czaplinskiich Knabe oczami dzieci. *Tamże* s. 262–264.

5256. CZARNOTTA Elżbieta, Kęcińska-Kaczmarek Jowita, Rożeński Roman: Dwie Marie. Maria Gąszczak (1914–1943), Marianna Rożeńska (1913–2003). Wielki Buczek–Gdańsk 2016 Inst. Kaszubski 8° ss. 351, il. (Biblioteka Sylwetek Krajeńskich).

5257. CZWOJDRAK Bożena, Morawiec Jakub, Sperka Jerzy: Poczci królów polskich. Poznań 2016 Ibis 4° ss. 246, nlb. 1, il. (Horyzonty).

5258. CZYŃSKA Małgorzata: Kobiety Witkacego. Metafizyczny harem. Kraków 2016 Znak 8° ss. 333, nlb. 1, tabl. 16, il.

Stanisław Ignacy Witkiewicz (1885–1939).

Dostępne także jako e-book.

5259. DAMAZYN Michał: Bydgoszczan portret własny. [T. 1]–3. Bydgoszcz 2015 Prymasowski Inst. Kultury Chrześcijańskiej im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego 8° ss. 327, nlb. 1, il.; 249, nlb. 1, il.; 389, nlb. 1, il.

XX w.

5260. DASZEWSKA Ewa: Dada, Iłła, Kika. Listy z komody. Katowice 2016 „Śląsk” Wydaw. Nauk. 8° ss. 202, nlb. 3, il.

Krzyszyna Iłłakowicz (1919–2013), Kazimiera Iłłakowiczówna (1892–1983), Tadeusz Naczko-Iłłakowicz (1921–1947).

Zawiera także ich listy.

5261. DASZEWSKA-SAJNÓG Klaudia: Monografia rodziny Daszewskich 1766–2013. Warszawa 2013 Klaudia Daszewska-Sajnóg 8° ss. 273, tabl. k. 1, il.

5262. DĄBROWSKA Danuta: Od Witolda Wirpszy [1918–1985] do Leszka Szarugi. Szczecińskie lata ojca i syna. *Kronika Szczecińska*. Nr 34: 2015/2016 [dr.:] 2016 s. 193–198.

Leszek Szaruga, właśc. Aleksander Wirpsza (ur. 1946).

5263. DĄBROWSKI Stanisław Jan, Rzekowska Ewa, Gawryszczak Piotr: Komunistyczne represje wobec harcerzy na Lubelszczyźnie. Lublin 2016 Sigillum – Piotr Gawryszczak 8° ss. 204.

Słownik biograficzny.

5264. DĘBSKI Jerzy: Oficerowie Wojska Polskiego w obozie koncentracyjnym Auschwitz 1940–1945. Słownik biograficzny. T. 1–6. Oświęcim 2016 Państw. Muzeum Auschwitz-Birkenau 8° ss. 436, il.; 340, il.; 384, il.; 319, il.; 319, il.; 326, il.

5265. DĘBSKI J.: Polscy adwokaci w obozie koncentracyjnym Auschwitz 1940–1945. Polish barristers in the concentration camp Auschwitz 1940–1945. Słownik biograficzny. Oświęcim 2016 Państw. Muzeum Auschwitz-Birkenau; Ośr. Badawczy Adwokatury im. adw. Witolda Bayera przy Naczelnej Radzie Adwokackiej 8° ss. 454, nlb. 2, tabl. 8, il., streszcz. ang.

5266. DĘBSKI Krzesimir: Nic nie jest w porządku. Wołyń, moja rodzinna historia. Warszawa 2016 Czerwone i Czarne 8° ss. 256, il.

Wojenne losy rodziny autora (ur. 1953), mieszkającej we wsi Kisielin na Ukrainie.

5267. DMOCHOWSKI Piotr Andrzej, Sikorski Andrzej: Tradycje wojskowe w rodzinie Toedwenów. *Studia z Dziejów Wojskowości*. T. 5: 2016 s. 153–172, streszcz. ang.

Właśc. Tödwenowie, pochodzili z Inflant, gł. XVII–XIX w.

5268. DOBRZENIECKA Monika: Bracia Tułodzięccy – przyczynek do biografii. *Saeculum Christianum*. R. 23: 2016 s. 232–238, streszcz. ang.

Henryk, Edward i Felicjan, XIX – 1 poł. XX w.

5269. DOLIŃSKI Kazimierz: 27 Wołyńska Dywizja Piechoty Armii Krajowej. Wykaz żołnierzy poszczególnych pododdziałów. Z rękopisu przepisał i oprac. Edmund Goś. Koszalin–Syców 2016 Sigillum – Piotr Gawryszczak 8° ss. 284, il.

5270. DOMAŃSKI Erazm: Zdziesiątkowany garnizon. Biogramy legionowskich ofiar Zbrodni Katyńskiej. *Rocznik Legionowski*. T. 9: 2016 s. 5–43.

Biogramy 46 oficerów przedwojennego garnizonu Legionowo oraz 3 policjantów.

5271. DRUŻYŃSKA Jolanta, Jankowski Stanisław M[aria]: Wyklęte życiorysy. Wyd. 1, uzup. (dodr.). Poznań 2016 Rebis 8° ss. 502, il. (Historia).

Podziemie polityczne i zbrojne w l. 1944–1956. Wyd. 1. 2009.

5272. DRZEWIECKI Bartosz, Sławiński Tomasz: Piwnicy herbu Lubicz odmieniony od XVI do XX wieku. Warszawa 2016 Wydaw. DiG 8° ss. 471, il. PTH. (Szlachta i Ziemiaństwo na Ziemiach Dawnej Rzeczypospolitej).

5273. DUDA Daniel: Ludzie morza. Szkice biograficzne (przyczynek do dziejów polskiej gospodarki morskiej). Cz. 2. Gdynia 2016 Wydaw. BP 8° ss. 149, il.

XX w.

5274. DUMA Piotr: Tarnobrzeskie ślady. T. 4. Tarnobrzeg 2016 Neiko Print & Publishing 8° ss. 204, nlb. 2, il. + dysk optyczny (DVD).

Biografie członków zbrojnego podziemia z okresu po II wojnie światowej.

T. 1. 2015.

5275. DZIEMBOWSKI Piotr Maciej: Pozostałości cmentarza ewangelickiego w Zakrzewie. Skórzewo 2016 [Piotr Maciej Dziembowski] 8° ss. 28, il.

5276. DZIEWIĘĆ siostrz z Kresów. Oprac. Iwona Wawer. Warszawa 2015 OFI 8° ss. 239, nlb. 1, il.

Wspomnienia rodzinne Karczewskich.

5277. EICHSTAEDT-JABŁOŃSKA Zofia: Bernard Zygmunt Milski (1856–1926) w biografii Andrzeja Bukowskiego, Wanda Milska (1911–1994) jako łączniczka pokoleniowa w rodzinie Milskich. Pruszcz Gdański 2016 Jasne 8° ss. 42, nlb. 2, il.

5278. ELMANOWSKA Barbara: Czarny pegaz. Świdnica 2016 MBP im. Cypriana Kamila Norwida 8° ss. 56, il.

Artyści i pisarze pochowani na cmentarzach w Świdnicy w l. 1867–2015.

5279. ETMAŃSKA Maria Jolanta: Mieszkańcy ulicy Kaplicznej i ich zasługi w pamięci sąsiadów. *Kościerskie Zeszyty Muzealne*. [Z.] 9: 2015 s. 69–142.

W Kościerzynie.

5280. ETMAŃSKA M. J.: Osoby zasłużone dla Kościerzyny i regionu w pamięci mieszkańców. Cz. 2. *Kościerskie Zeszyty Muzealne*. [Z.] 10: 2016 s. 55–126.

Cz. 1. *Tamże*. [Z.] 7: 2013.

5281. FASTNACHT-STUPNICKA Anna: *Zostali we Lwowie*. Wrocław 2010.

Rec.: Juzwa Paweł, *Glaukopis*. Nr 25/26: 2012 s. 407–408.

5282. FICOŃ Andrzej: *Ficoniowie z Juszczyzny. Historia rodziny*. Kraków 2016 Wydaw. Inst. Teol. Księży Marianów 8° ss. 184, il.

XVII–XX w.

5283. FIRLIT Stanisław: *Dzieje rodów Firlińców i Jedynaków na tle historii wsi Sitnica*. Gorlice 2016 TDesign Center; Stanisław Firlit 8° ss. 123, nlb. 1, il. + dysk optyczny (CD).

XIX–XXI w.

5284. FLISIŃSKI Jerzy: *W kręgu Radziwiłłów „białskich”*. Słownik osób. Cz. 3: lit. O–Ż. *Rocznik Białkopodlaski*. T. 24: 2016 s. 177–209, streszcz. ang., niem., ros.

Cz. 1. *Tamże*. T. 22: 2014.

5285. FRYC Stanisław: *Lotnicy ziemi krośnieńskiej*. Jasło–Krosno 2016 Krośnieńska Oficyna Wydawnicza; Stanisław Fryc 8° ss. 312, il.

XX–XXI w.

5286. FRYC S.: *Piloci Pomorza*. Jasło–Krosno 2016 Stanisław Fryc; Krośnieńska Oficyna Wydaw. 8° ss. 371, il. (Piloci Rzeczypospolitej).

XX–XXI w.

5287. FUNDATORZY Kalwarii. *Krótką historią rodu Zebrzydowskich*. Oprac. Piotr Moskała. Kalwaria Zebrzydowska 2016 3kolory 8° ss. 48, il.

Treść: Radwanici herbu Radwan s. 5–6; Herb Radwan s. 7–8; Zebrzydowscy herbu Radwan s. 9; Zebrzydowskie gniazda s. 10 i 12; Florian Zebrzydowski [zm. ok. 1566] s. 11; Mikołaj Zebrzydowski [1553–1620] s. 13–14; Akt Fundacji [1 XII 1602] s. 15–20; Nieznane wizerunki Zebrzydowskich. (Tajemnicze mapy [Georga] Brauna) s. 21–24; Jan Zebrzydowski [1583–po 1664] s. 25–26; Michał Zebrzydowski [1631–1667] s. 27–29; Wizja [David] Tscherninga s. 30–32; Czartoryscy s. 33–35; Fundacje Zebrzydowskich s. 36; Historie budowli s. 37–39; Dróżki Matki Bożej s. 40–41; Dróżki Pana Jezusa s. 42–43; Pielgrzymowanie „na Kalwarię” s. 44–48.

5288. FUNKCJONARIUSZE Policji Państwowej – cichociemni żołnierze AK. Red. Daniel Głowacz [i in.]. Warszawa 2016 Komenda Gł. Policji 8° ss. 168, il. Biuro Historii i Tradycji Komendy Gł. Policji.

Treść: Wójciak Izabela: Kpt. Franciszek Cieplik [1908–1944] s. 17–28; Wójciak I.: Por. Tadeusz Kobylński [1914–1961] s. 29–42; Wójciak I.: Mjr Bolesław Kontrym [1898–1953] s. 43–54; Dziubak Marcin: Mjr Zygmunt Milewicz [1896–1985] s. 55–70; Musielak Krzysztof: Sierz. Michał Parada [1914–1944] s. 71–81; Musielak K.: Płk Jan Piwnik [1912–1944] s. 83–100; Dziubak M.: Kpt. Tadeusz Starzyński [1903–1970] s. 101–117; Dziubak M.: Mjr Piotr Szewczyk [1908–1988] s. 119–143; Musielak K.: Rtm. Józef Zabielski [1902–1981] s. 145–167.

5289. GALERIA portretów I Liceum Ogólnokształcącego w Ostrowie Wielkopolskim. Pod red. Marka Lewickiego. Wyd. 2, poszerz. Ostrów Wielkopolski 2015 Stow. Wychowanków „Alma Mater Ostroviensis” I LO im. ks. Jana Kompały i Wojciecha Lipskiego; I LO im. ks. Jana Kompały i Wojciecha Lipskiego; Wydaw. Galeria. Pow. Galeria Sztuki Współczesnej 8° ss. 118, il.

Treść: Lewicki M.: Wstęp s. 3–4; Lewicki M.: Alma Mater Ostroviensis – zarys historii szkoły s. 5–9; Pietrzak Józef: Towarzystwo Tomasza Zana od tajnej działalności samokształceniowej w Wielkim Księstwie Poznańskim do erudycyjnej refleksji i emocjonalnego fermentu w II Rzeczypospolitej s. 10–23; Niełacny Krystian: ...nie można ani pomyśleć o tym, aby gimnazjum ostrowskie mogło istnieć bez Venetii [klub sportowy] s. 24–27; Biernaczyk Jarosław: „Promień” i „Nowy Promień” s. 28–30; Galeria portretów [35 postaci] s. 31–108; Autorzy portretów s. 109–114; Autorzy tekstów i fotografii s. 115.

Wyd. 1. 2012.

5290. GAWKOWSKI Robert: *Poczet rektorów Uniwersytetu Warszawskiego*. Warszawa 2016 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 417, il. (Monumenta Universitatis Varsoviensis 1816–2016).

5291. GIEMZA Antoni Tadeusz: *Saga rodu Giezmów czyli Zbiór wspomnień o rodzinie Giezmów i o Rzeczniowie*. Starachowice 2016 Radostowa 8° ss. 459, il.

XV–XXI w.

5292. GŁĘMBIN Rajmund, Golec Józef: *Poczet ojców miasta Sopotu*. Cieszyn 2016 Off-setdruk i Media 8° ss. 182, nlb. 1, il., streszcz. niem.

Urzędnicy, XVI–XXI w.

5293. GŁOWACKI Waldemar J[ózef]: *Historia i tradycja munduru w rodzinie Głowackich*. *Rocznik Legionowski*. T. 9: 2016 s. 187–212.

W l. 1903–2013.

5294. GOLIŃSKI Mateusz: *Urzędnicy miejscy Kłodzka do 1629 roku*. Toruń–Wrocław 2016 Adam Marszałek; Uniw. Wrocławski. Wyd. Nauk Hist. i Pedagog. Inst. Historii 8° ss. 185. (Spisy urzędników miejskich z obszaru dawnej Rzeczypospolitej, Śląska i Pomorza Zachodniego. App. 1: Ziemia kłodzka. Z. 1: Kłodzko).

Od XIII w.

5295. GONTARZ Jan: *W prawnukach Franciszka Gontarza z Roztocza odradza się życie*. Wrocław 2016 nakł. aut. 8° ss. 161, tabl. 2, il.

Rodzina Gontarz z okolic Aleksandrowa (woj. lubelskie, pow. Biłgoraj), XVIII–XXI w.

5296. GRĄDZKI Stanisław: *Łochów. Rody szlacheckie: Łochowscy, Zielińscy, Kuszłowie,*

Hryniewiczowie, Hornowscy, Downarowiczowie, Zamoyscy, Kurnatowscy, Grochowscy. Łochów 2015 Arche 4° ss. 471, nlb. 1, il.

XIV–XXI w.

5297. GREINER Piotr: Nobliści ze Śląska. Nobelpreisträger aus Schlesien. Tł. David Skrabania. Gliwice–Opole 2016 Dom Współpracy Pol.–Niem. 4° ss. 160, il.

Tekst równol. pol., niem.

5298. GROCHOWSKI Janusz B.: Družyna. Przerwane życiorysy. Smoleńsk 2010. Warszawa 2016 Bellona 8° ss. 2016.

5299. GRZEBĄŁKOWSKA Magdalena: Beksińscy. Portret podwójny. Wyd. 2. Kraków 2016 Znak 8° ss. 477, tabl. 32, il.

Toż. Wyd. 3. Kraków 2016.

Dostępne także jako e-book.

Zdzisław (1929–2005) i Tomasz (1958–1999) Beksińscy. Wyd. 1. 2014.

5300. GRZEBIEN Ludwik: Wybitni jezuici z powiatu strzyżowskiego w XIX i XX wieku. *Strzyżowski Rocznik Muzealny*. T. 2: 2016 s. 235–260, streszcz. ang.

5301. GRZEBIEN L., Topij-Stempińska Beata: Konwikt szlachecki w Tarnopolu 1856–1886. Słownik wychowanków. Kraków 2016 WAM 8° ss. 349, il.

Rec.: Kochanowicz Jerzy, *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 59: 2016 nr 3/4 s. 262–265.

5302. GRZYBOWSKI Jacek Karol: Opowieści z Ziemi Zawkrzeńskiej. Rzecz o Szeżeńsku, rodzinach wywodzących się z okolic Grzybowa-Windyki i ich ziemi ojczystej opatrzone aneksem o rodzinach Deneków i Rachubików z Podlasia, krewnych Marii Grzybowskiej, żony autora. Warszawa 2016 [Pol. Inst. Normalizacyjny] 8° ss. 287, tabl. 98, il.

Rodzina Grzybowskich w l. 1510–2016.

5303. GRZYBOWSKI Michał Marian: Duchowieństwo diecezji płockiej. T. 3: Wiek XIX. Płock–Sierpc 2012 P.P.-H. Drukarnia 8° ss. 302, tabl. 7.

Toż. T. 4: Wiek XIX. Płock–Sierpc 2014 ss. 309, il.

Toż. T. 1–4. Indeks nazwisk. Płock–Sierpc 2015 ss. 48.

Toż. T. 5. Płock–Sierpc 2016 ss. 325, il.

Toż. T. 1–5. Indeks biogramów. Płock–Sierpc 2016 ss. 67. Słownik biograficzny.

T. 1 cz. 1. Płock–Tarnów 2007.

5304. GRZYMKOWSKA Wanda: Historia mojej rodziny. Cz. 2: Rodzina Breńskich i rodzina Tusińskich. *Bieżuńskie Zeszyty Historyczne*. Nr 30: 2016 s. 158–238.

Cz. 1. *Tamże*. Nr 27: 2013.

5305. HACZKIEWICZ Roman [A.]: Miejsca pochówku ostatnich książąt żagańskich. *Zeszyty Żagańskie*. Nr 9: 2014 s. 35–45.

XIX–XX w.

5306. [HAJDUK Czesław] Gopło-Hajduk Czesław: Saga kresowego rodu XIX–XX wiek. T. 1–2. Warszawa 2016 Non Omnis; Czesław Hajduk 8° ss. 219, nlb. 1, il.; 182, nlb. 2, il.

Rodzina Hajduków.

5307. HAP Wiesław, Świstak Zdzisław: Jasiłanie znani i nieznani. Jasło 2016 Stow. Miłośn. Jasła i Regionu Jasielskiego 8° ss. 269, il.

XIV–XXI w.

5308. HARCERSKI słownik biograficzny. T. 4. Pod red. Janusza Wojtyczy. Warszawa–Łódź 2016 Muzeum Harcerstwa; Marron 8° ss. 272.

T. 1. 2006.

5309. HAUSER Zbigniew: Saga lwowskiej rodziny. *Sowiniec*. Nr 48: 2016 s. 91–110.

Hauserowie i ich krewni, XIX–XX w.

5310. HEJ! Mostowi, Mostowi... Monografia rodu Mostowych. Wyd. 3, poszerz. Poronin–Nowy Targ 2016 Zakł. Poligraficzny 4° ss. 215, nlb. 1, streszcz. ang.

Treść: Gutt Mostowy Jan: Wstęp s. 5–8; Gutt Mostowy J.: Paweł Mostowy z Poronina s. 14–24; Gutt Mostowy J.: Pani Pawłowa [Wiktoria Gut] s. 25–31; Gutt Mostowy J.: Izydor Mostowy s. 34–39; Gutt Mostowy J.: Aniela Pokusorka s. 40–46; Gutt Mostowy J.: Stanisław Mostowy z Barańskiej s. 47–58; Gutt Mostowy J.: Doktor Gutt Mostowy s. 59–66; Olszański Tadeusz: Kwestia honoru – doktor Gutt Mostowy s. 67–71; Gutt Mostowy J.: Franek Mostowy s. 72–78; Gutt Mostowy J.: [Władysław] Mostowy z Ustupu s. 79–84; Gutt Mostowy J.: Józef Mostowy z „Rybołówki” s. 85–92; Gutt Mostowy J.: Paweł Mostowy z „Wańkówki” s. 93–100; Hyla Józef, Gutt Mostowy J.: Wiktoria Hylowa s. 101–108; Gutt Mostowy J.: Franek Mostowy „Z Myta” s. 109–111; Urlik Janina: Spojrzenie przez półtora stulecia s. 112–116; Mikules Helena, Gaudyn Maria: Hej! sądecy Mostowi s. 117–120; Sznajder Krzysztof: Być godnymi dziedzicami... s. 121–123; Gutt Mostowy J.: W ludzkiej pamięci s. 124–136; Szlęk Jarosław: Jan Gutt Mostowy – kronikarz rodu s. 137–156; Szlęk J.: Franciszek Mardula-Gał – człowiek renesansu s. 157–162; Szlęk J.: Mostowi Roku s. 163–176; Szlęk J.: Kronika zjazdów rodu Mostowych s. 177–190.

Wyd. 1. Kraków 1996.

5311. HENRY Natacha: Uczzone siostry. Rodzinna historia Marii i Broni Skłodowskich. Z fr. przeł. Anna Broczkowska-Nguyen. Poznań–Wrocław 2016 Wydaw. Dolnośląskie – Publicat. Oddz. 8° ss. 232, tabl. 8, il.

Bronisława Dłuska (1865–1939) i Maria Skłodowska-Curie (1867–1934).

5312. HINC Waldemar: Hincowie. Warszawa 2016 Stanisław Waldemar Hinc 8° ss. 184, il.

Dzieje rodziny, XIX–XXI w.

5313. HISTORIA Pińczowa na łamach Polskiego Słownika Biograficznego. W 588 rocznicę nadania praw miejskich. Materiały sesji naukowej 26 września 2016 r. Red. Jolanta Opoka, Lidia Misztal. Pińczów 2016 Miejski Gm. Bibl. Publ. 8° ss. 83, il. (Pińczowski Spotkania Historyczne; z. 20).

Treść: Pielas Jacek: Mikołaj Oleśnicki i postacie związane z reformacją w Pińczowie na kartach Polskiego Słownika Biograficznego s. 7–21; Massalski Adam: Uczeń księży z Nidy s. 22–33; Wystawa „Osobistości związane z Pińczowem na łamach Polskiego Słownika Biograficznego” autorstwa Andrzeja Dziubińskiego s. 34–43; Biogramy osobistości związanych z Pińczowem [31 postaci] s. 44–62; Opoka J.: Jubileusz XX-lecia Pińczowskich Spotkań Historycznych s. 63–72.

5314. HRUBIESZÓW – małe Polin. Znani w Polsce i na świecie. Hrubieszów 2015 Fund. Inst. Współpracy Międzynar. Poluks 16° ss. 64, il.

5315. IHNATOWICZ Mateusz: Villa Musica. Dzieje gniazda rodziny Panków w zarysie. [Oraz] Aleksander R. Michalak, Piotr Szulc. Sztutowo–Wejherowo 2016 Muzeum Stutthof; dla Muzeum Piąsnickiego 8° ss. 89, nlb. 1, il.

Lata 1858–2015.

5316. IN MEMORIAM. *Summarium*. R. 44: 2015 [dr.:] 2016 s. 107–124.

Treść: Dr hab. Antoni Zola, prof. KUL [1948–2015] s. 107–108; Ks. prof. dr hab. Daniel Olszewski [1934–2015] s. 109–110; Prof. dr hab. Jerzy Jan Markiewicz [1928–2015] s. 111–112; Prof. dr hab. Tadeusz Ślipko SJ [1918–2015] s. 113–114; Prof. dr hab. Bronisław Wenantj Zubert OFM [1935–2015] s. 115–116; Ks. prof. dr hab. Mieczysław Cyprian Lubański [1924–2015] s. 117–118; Ks. prof. dr hab. Marek Tomasz Zahajkiewicz [1934–2015] s. 119–120; Ks. prof. dr hab. Stanisław Paździor [1946–2015] s. 121–122; Prof. dr hab. Kazimierz Korzan [1925–2015] s. 123–124.

5317. INNI. Ludzie powiatu óławskiego. Oprac. wydawnicze Marta Pobereszkó, Joanna Fundowicz. Radom 2015 Inst. Technologii Eksploatacji-Państw. Inst. Badawczy 8° ss. 175, il.

XIX–XXI w.

5318. IWASZKIEWICZ Maria: Portrety. Nagrała i oprac. Agnieszka Papińska. *Zeszyty Literackie*. R. 34: 2016 nr 1 s. 189–193.

Zawiera: Marek Hłaško, Wilhelm Mach, Jan Himilbach.

Toż. *Tamże* nr 2 s. 189–192.

Zawiera: Aleksander Landau, Artur Rubinstein.

Toż. *Tamże* nr 3 s. 201–204.

Zawiera: Czekoladki [Jana] Wedla, Pola Gojawiczyńska, Zygmunt Karski.

5319. IWICKI Zygmunt: Konwent oliwski (1186–1831). Leksykon biograficzny i nie tylko... Współpr. Maria Babnis. Gdańsk–Pelplin 2010.

Rec.: Prokop Krzysztof R., *Kościół w Polsce*. [T.] 15: 2016 s. 191–201.

5320. JACHIMCZAK Barbara: Losy żołnierzy Narodowych Sił Zbrojnych na Kielec-

czyźnie. Lublin 2016 Fund. im. Kazimierza Wielkiego 8° ss. 197, il.

Słownik biograficzny za l. 1939–1956.

5321. JAGIEŁŁO Jakub, Migasiewicz Paweł: Słownik rzeźbiarzy aktywnych w Jeleniej Górze od 1500 do 1800 r. Warszawa 2015 Scientia – Ciekawe Miejsca.net, Jakub Jagiełło 8° ss. 98, nlb. 1, tabl. 8, il.

5322. JANECKI Łukasz: Słownik biograficzno-bibliograficzny polskich franciszkanów konwentalnych zamordowanych i tragicznie zmarłych w latach 1939–1945. Niepokalanów 2016 Wydaw. Ojców Franciszkanów 8° ss. 823, nlb. 1, il.

5323. JANOTA-STRAMA Anna: Stadniccy herbu Szreniawa z Nawojowej. Dzieje rodu. Warszawa 2013 DiG 8° ss. 417, il.

XIV–XX w.

Rec.: Skąpski Rafał, *Rocznik Sąddecki*. T. 44: 2016 s. 343–347.

5324. JANOWSKA Maria ze Swatonów, Augustyn Maciej: Niedokończone wspomnienia o Berechach Dolnych Zygmunta Swatona. *Bieszczad*. [T.] 21: 2016 s. 212–221.

Notki biograficzne członków rodziny, życiorys autora (1870–1944), opis miejscowości i okoliczności powstania wspomnień. Zawiera też tekst źródłowy.

5325. JARUSZEWSKI Kazimierz: Filomacki duch. Sylwetki filomatów chojnickich – późniejszych duchownych. Chojnice 2016 Chojnickie Tow. Przyj. Nauk 8° ss. 111, il. (Biblioteka Filomaty; t. 37).

Lata 1815–1984.

5326. JARUSZEWSKI K.: Sławni i mniej znani. Sylwetki wychowanków Królewskiego Katolickiego Gimnazjum w Chojnicach (1815–1919). Chojnice 2015 Chojnickie Tow. Przyj. Nauk 8° ss. 110, nlb. 2, il. (Biblioteka Chojnicka; t. 14).

5327. JASIŃSKI Grzegorz: Żywoty nierównoległe. Gustaw Gizewiusz [1810–1848] i Marcin Gerss [1808–1895] – znani lecczanie? *Masovia*. [T.] 14: 2016 s. 69–85.

5328. JASTRZĘBSKA-GLAPA Małgorzata: W poszukiwaniu korzeni. Wrocław 2016 Małgorzata Jastrzębska-Glapa 8° ss. 343, tabl. k. 7, il.

Rodziny: Goskowski, Gromada, Jastrzębski, Kołodziejczyk w XVIII–XX w.

5329. JUDYCKI Zbigniew [Andrzej]: Mazowszanie w świecie. Cz. 3. *Niepodległość i Pamięć*. R. 23: 2016 8° nr 1 s. 365–443.

Toż. Cz. 4. *Tamże* nr 3 s. 242–327.

Toż. Cz. 5. *Tamże* nr 4 s. 259–318.

Cz. 1. *Tamże*. R. 22: 2015 nr 3.

5330. JUDYCKI Z. A.: Pod obcymi sztandarami. Generałowie polskiego pochodzenia w siłach zbrojnych państw obcych. Popularny słownik biograficzny. T. 1. Warszawa 2016 Fund. Polonia Semper Fidelis; Muzeum Niepodległości 8° ss. 234, il.

5331. JUSZCZAK Jarosław: Spis ludności parafii Ostrowite Prymasowskie. *Adhibenda*. [Nr] 2: 2015 s. 47–112.

Z 1809 r.

5332. KACZOROWSKI Włodzimierz, Dydyński Paweł: Reprezentacja Mazowsza i Podlasia wśród elektorów Władysława IV Wazy w 1632 roku. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 9: 2006 cz. 2 s. 273–303.

5333. KALINOWSKA Krystyna, Moskwa Jacek: Frassati Gawrońscy. Włosko-polski romans. Warszawa 2015 Świat Książki Wydaw. 8° ss. 527, nlb. 1, tabl. 32, il.

W l. 1919–2014.

5334. KANTYKA Jan, Kantyka Zbigniew: Oddani sprawie. Szkice biograficzne więźniów KL Auschwitz-Birkenau i uczestników przyobozowego ruchu oporu. T. 2. Poznań 2016 Wydaw. Wyższej Szkoły Bankowej 8° ss. 527, il.

T. 1 pt.: Oddani sprawie. Szkice biograficzne więźniów KL Auschwitz-Birkenau. Wybór i oprac. Jan Kantyka, Sławomir Kantyka. Katowice 1999.

5335. KAPLINSKI Jaan: Ojcu. Z jęz. est. przeł. Anna Michalczuk. Sejny 2016 Fund. Pogranicze. Wydaw.; Ośr. „Pogranicze – Sztuk, Kultur, Narodów” 8° ss. 357, nlb. 3, il.

Jerzy Kapliński (1901–1943) i jego rodzina.

5336. KAPŁANI w Dachau związani z terenem obecnej diecezji bydgoskiej. Red. Paweł Hoppe, Marcin Puziak; współpr. Katarzyna Szewczyk, Marek Walkusz. Bydgoszcz 2016 Wyższe Seminarium Duchowne Diec. Bydgoskiej 8° ss. 111, nlb. 1, il. + płyta audio (CD). (Duchowe Dziedzictwo Diecezji Bydgoskiej; 1).

Treść: Puziak M.: Wstęp s. 5–12; Hoppe P.: Polscy księża w niemieckim nazistowskim obozie koncentracyjnym KL Dachau s. 13–25; Hoppe P.: Błogosławiony ks. bp Michał Kozal s. 27–39; Hoppe P.: Błogosławiony ks. Franciszek Dachtera s. 41–49; Hoppe P.: Błogosławiony ks. Antoni Świadek s. 51–59; Puziak M.: Błogosławiony ks. Władysław Mączkowski s. 61–65; Puziak M.: Błogosławiony kl. Bronisław Kostkowski s. 67–77; Walkusz M.: Sługa Boży o. Paweł Barański CSSp s. 79–83; Męczennicy i wyznawcy s. 85–98; Szewczyk K.: „Dachauer Messe” s. 99–103.

Rec.: Adameczyk Michał, *Studia Bydgoskie*. T. 10: 2016 s. 341–345.

5337. KATALOG duchowieństwa diecezjalnego i zakonnego na podstawie ksiąg święceń biskupów wrocławskich 1650–1810/12. Oprac.

Stanisław Jujeczka, Henryk Gerlic, Waldemar Könighaus; wstęp S. Jujeczka. Wrocław 2014.

Rec.: Borek Arkadiusz, *Studia Źródłoznawcze*. T. 54: 2016 s. 221–225.

5338. KIENZLER Iwona: Krwawa Luna i inni. Prokuratorzy i śledczy systemu stalinowskiego w Polsce. Warszawa 2016 Bellona 8° ss. 267, nlb. 1, il.

Julia Brystyger (1902–1975), Stefan Michnik (ur. 1929), Julian Polan-Haraschin (1912–1984), Józef Różański (1907–1981), Helena Wolińska (1919–2008).

5339. KITA Jarosław: Luminarze nauki polskiej w Uniwersytecie Łódzkim. Pro memoria. Łódź 2015.

Rec.: Przeniosło Małgorzata, *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 16: 2016 s. 231–233.

5340. KITALA Michał: Bauerertzowie – rodzina fabrykantów osiadłych w Mijaczowie. *Zeszyty Myszkowskie*. Nr 1: 2014 s. 39–93, streszcz. ang.

Zawiera aneksy źródłowe od 1826 r. do II wojny światowej.

5341. KLEJNA-WENDT Piotr: Z dziejów wielkopolskiej linii rodu Klejna z Wiesiołki. *Rocznik Skrzatuski*. T. 4: 2016 s. 125–139, streszcz. ang.

XVII–XIX w.

5342. KLIMASZEWSKI Wacław: Śladami pamięci rodu Klimaszewskich. Białystok 2016 Agencja Wydawnicza EkoPress 8° ss. 208, il.

Lata 1901–2016.

5343. KLIMASZEWSKI Zbigniew Tomasz: Zapomniani bohaterowie białostockich Bojar. Wyd. 2. Białystok 2016 Agencja Wydawnicza EkoPress 8° ss. 244, il.

Wyd. 1. 2015.

5344. KOCHAĆ aż do ofiary z życia. Świadectwo życia franciszkanów o. Michała Tomaszka [bl., 1960–1991], o. Zbigniewa Strzałkowskiego [bl., 1958–1991] i ks. Alessandro Dorsi [1931–1991] z diecezji Chimbote, Peru. Kraków 2016 Drukarnia Rafael 8° ss. 48, il.

5345. KOCHEL Jan: Świadkowie prawdy z tej ziemi. Ślasy święci, błogosławieni i kandydaci na ołtarze w rytmie „lectio divina”. Il. Franciszek Kucharczak. Wyd. 2, popr. i uzupełn. Opole 2016 Red. Wydawnictw Wydż. Teol. Uniw. Opolskiego; Wyd. i Drukarnia Św. Krzyża 8° ss. 348, il. Uniw. Opolski. Wydż. Teol. (Materiały Duszpasterskie).

Tyt. równol.: Witnesses of truth of this land. Silesian saints, blessed and candidates for altars in the rhythm of lectio divina.

Wyd. 1. Katowice 2012.

5346. KOŁODYŃSKA Aleksandra Helena: Rodem z Małopolski czyli Historia rodziny Popielów, Krajdochów, Trzeszczkowskich, Białobrzeskich, Olejarzów, z pamiętnikiem z I wojny światowej i tablicami genealogicznymi. Genealogia rodzinna. Szczytna–Kłodzko 2016 Oficyna Wydawnicza „Brama” 8° ss. 223, nlb. 1, tabl. 12.

XIX–XXI w.

5347. KONOŃCZUK Wojciech: W kręgu dworu Branickich – podlaska gałąź rodu Węgieńskich herbu Wieniawa. *Bielski Almanach Historyczny*. [T. 1:] 2016 s. 7–45.

5348. KOPER Sławomir: Najbogatsze. Jak powstały fortuny Polek. Warszawa 2016 Czerwone i Czarne 8° ss. 262, il.

Maria Sert (1872–1950), Helena Rubinstein (1870–1965), Barbara Piasecka-Johnson (1937–2013), Martha Stewart (ur. 1941).

5349. KOPIEC Jan [M.]: Powołania kapłańskie z Zielonej Góry w latach 1650–1810. *Ahimbenda*. [Nr] 2: 2015 s. 113–147.

Zawiera spisy.

5350. KOSMAN Marcei: Na tropach bohaterów Trylogii. Wyd. 6 poszerz. Poznań 2016 Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa 8° ss. 429, nlb. 3, il.

Henryk Sienkiewicz (1846–1916) i bohaterowie jego powieści.

Wyd. 1. Warszawa 1966.

5351. KOŚCIUSZKO Maciej: Nieznani konspiratorzy na ziemi leszczyńskiej w latach 1939–1945 (Władysław Bondke, Edward Fabis, Edmund Wiktor Fórmanek, Stanisław Kiałka, Kazimierz Kwiatkowski, Julianna Nykiel-Wegner, Marcin Ratajczyk). *Rocznik Leszczyński*. T. 16: 2016 s. 251–257.

5352. KOTLIŃSKI Tomasz J.: Zwierzchnicy C.K. Sądu Powiatowego w Nowym Targu. *Almanach Nowotarski*. Nr 20: 2016 s. 49–54.

5353. KOTULA-SOWA Anna, Kleska Łukasz: Cmentarz Rzymskokatolicki w Głogowie Małopolskim „Na Piasku”. Głogów Małopolski 2010.

Rec.: Wójcikowska Anna, *Rocznik Podkarpacki*. Nr 1: 2012 s. 165–167.

5354. KOVÁCS István: Honwedzi, emisariusze, legionści. Słownik biograficzny polskich uczestników Wiosny Ludów na Węgrzech 1848–1849. Przeł. z jęz. węg. i posł. opatrzył Jerzy Snopek. Kraków 2016 PAU 8° ss. LVII, nlb. 1, 1005, nlb. 1, tabl. 55, il. PAU.

5355. KOVÁCS I.: Nieznani polscy bohaterowie powstania węgierskiego 1848–1849. Przeł. i posł. opatrzył Jerzy Snopek. Warszawa 2014.

Rec.: Gawryszczak Anna, *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 9: 2011 s. 416–419.

5356. KOWALKOWSKI Jacek: Wybicy herbu Rogala od XVI do XX wieku. Studium genealogiczno-majątkowe. Warszawa 2015.

Rec.: Dygdała Jerzy, *Zapiski Historyczne*. T. 81: 2016 z. 4 s. 135–139; Tomaszewski Mikołaj, *Klio*. T. 37: 2016 nr 2 s. 180–184.

5357. KOWALSKA Hanna: Zasłużeni dla sierpeckiego harcerstwa. Czy dziś o nich pamiętamy? Sierpiec 2014 P.P.-H. Drukarnia 8° ss. 132, il., mapy.

Słownik biograficzny, XX–XXI w.

5358. KOWALSKA-NOWAK Joanna: Przeszłość nie umiera... Opowieść o rodzinie Zawadzkich. Przy współpr. Elżbiety Kozak. Zalesie Dolne–Piaseczno 2016 Tow. Przyj. Zalesia Dolnego 8° ss. 143, il.

XX–XXI w.

5359. KOZERA Andrzej, Wasilewska Wioletta: Zasłużeni dla Pomorza. T. 1. Pińczów–Kraków 2016 Wyższa Szkoła Umiejętności Zawodowych; Stow. Rozwoju Kulturalno-Gospodarczego Pow. Pińczowskiego; Europejskie Stow. Promocji Nauki 8° ss. nlb. 2, 163, nlb. 2, tabl. 8, il. + dysk optyczny (DVD).

XIX–XXI w.

5360. KOZYRA Anna: Polki w życiu politycznym Francji w XIX i XX wieku. Red. Zbigniew Judycki, Tadeusz Skoczek. Warszawa 2016 Muzeum Niepodległości 16° ss. 75, nlb. 3, il. (Wykłady na Cytadeli).

5361. KROGULSKA Justyna, Krogulski Mariusz Lesław: Genealogia rodziny Gargulskich. Potomkowie Kazimierza Gargulskiego (1768–1858). Warszawa 2016 Mariusz Lesław Krogulski 8° ss. 136, il.

5362. KRÜGER Anna: Cmentarz garnizonowy w Gdańsku. Miejsce pamięci ofiar komunizmu. Gdańsk 2016 IPN–KŚZpNP 8° ss. 62, nlb. 2, tabl. 32, il. IPN–KŚZpNP. (Publikacje Gdańskiego Oddziału IPN; t. 52).

5363. KTO jest kim w powiecie kościańskim. Zespół red. Agnieszka Kasprzak [i in.]. Leszno 2016 Agencja Jagart Jarosław Głapiak 8° ss. 170, il.

5364. KTO jest kim w powiecie rawickim. Zespół red. Iwona Pacholska [i in.]. Lesz-

no 2016 Agencja Jagart Jarosław Glapiak 8° ss. 155, il.

5365. KUBIAK Władysław: Ofiary zbrodni katyńskiej spośród mieszkańców województwa pomorskiego (1939 r.). Kujawsko-Pomorska Lista Katyńska. Włocławek 2016 Włocławskie Tow. Nauk. 8° ss. 550, il. Włocławskie Tow. Nauk.

5366. KUFEL Robert R[omuald]: Groby żołnierskie z drugiej wojny światowej na cmentarzu katolickim we Wschowie. *Adhibenda*. [Nr] 2: 2015 s. 263–272.

5367. KUFEL R. R.: Groby żołnierskie z pierwszej wojny światowej na cmentarzu katolickim we Wschowie. *Adhibenda*. [Nr] 2: 2015 s. 238–261.

5368. KUFEL R. R.: Słownik biograficzny księży pracujących w Kościele gorzowskim 1945–1956. T. 1: (A–G). Zielona Góra 2016 Agencja Wydaw. „PDN” 8° ss. 274, nlb. 3, il.

5369. KULIGOWSKA Katarzyna: Legionowska rodzina, Anna [1905–1985] i Mieczysław [1897–1962] Łysy. *Rocznik Legionowski*. T. 9: 2016 s. 213–223.

5370. KULIK Mariusz: Bracia Dowbor-Muśnicy – Polacy na służbie rosyjskiej. *Niepodległość i Pamięć*. R. 23: 2016 nr 4 s. 53–74, streszcz. ang., niem., ros.

Konstanty (1857–1931), Czesław (1864–?) i Józef (1867–1937).

5371. KUŁACZ Sławomir: Kwatera żołnierska z okresu I wojny światowej w Żołyni (1914–1938). Leżajsk 2016 nakł. aut. 8° ss. 52, il.

5372. KUROWSKI Apolinary: Kurowscy 1845–2016. Okruchy życia według Apolinarego. Jelenia Góra 2016 Poligrafia Ad Rem 8° ss. 276, il.

5373. LEOPOLD Antoni, Leopold Jan: Historia rodziny Leopoldów i Wspomnienia Antoniego Leopolda [1916–2009]. Warszawa 2016 Studio Blok 8° ss. 219, il.

Lata 1584–2009.

5374. LEŚNIEWSKI Sławomir: Hetmani polscy i litewscy. Leksykon. Wierchy Parzeńskie 2016 P.H.W. Fenix 8° ss. 160, il.

5375. LIPSKA-SZPUNAR Małgorzata, Kapelusz Aneta: Skierniewiczanie – nasi przodkowie. Skierniewice 2016 Małgorzata Lipska-Szpunar, Aneta Kapelusz 8° ss. 110, nlb. 1. il.

XIX–XX w.

5376. [LISTA Soni Wajselfisz]. *Zagłada Żydów*. Nr 12: 2016 s. 298–318, streszcz. ang.

Treść: Ohry Karin: Lista Soni [Wajselfisz (1911–1999)] s. 298–302; Haska Agnieszka: „Setki znajomych osób”. Lista z Bergen-Belsen s. 303–310; Lista Soni Wajselfisz s. 311–318.

Spis 124 rodzin żydowskich złapanych w niemieckiej prowokacji pn. Hotel Polski w Warszawie w 1943 r.

5377. LUDZIE bliscy i dalecy. T. 2: Biogramy postaci związanych z III LO im. Adama Mickiewicza w Katowicach. Red. Zbigniew Hojka, Aleksandra Różycka. Katowice 2016 III LO im. Adama Mickiewicza w Katowicach; Drukarnia Archidiec. 8° ss. 260, nlb. 4, il.

Treść: Różycka A.: Słowo wstępne s. 7–8; [Biogramy 32 osób] s. 11–243; Zabierowski Stefan: Wspomnienia z „Mickiewicza” s. 245–248; Dawidowicz-Karkosz Anna: „Dwa pokolenia w jednej szkole” s. 249–252; „Trzy pokolenia w jednej szkole”. Rostańska Eugenia: Rodzina Rostańskich; Widera Magdalena, Widera Bogdan: Rodzina Widerów s. 253–260.

5378. LUDZIE bolesławieckiej Solidarności pozostaną w naszej pamięci... *Rocznik Bolesławiecki*. T. 8: 2015 [dr.:] 2016 s. 151–153.

Zawiera: Razik Zbigniew: Paweł Jamróz (1959–2015); Razik Z.: Leszek Broclawik (1947–2015); Kozdra Franciszek: Mieczysław Karol (1949–2015); Razik Z.: Alojzy Skóra (1947–2015).

5379. LAGOJDA Krzysztof: Życie w cieniu śmierci. Losy rodzin katyńskich w latach 1939–1989 w świetle wywiadów z członkami Dolnośląskiej Rodziny Katyńskiej. Wybrane aspekty. Wrocław 2016 Oddz. IPN–KŚZpNP 8° ss. 205, il. (Historia Dolnego Śląska).

5380. ŁUBA Violetta: Działalność fotograficzna i oświatowa Bolesławy [1908–1982] i Edmunda [1905–1984] Zdanowskich. *Zeszyty Gdynskie*. Nr 10: 2015 s. 213–224, streszcz. ang.

5381. ŁUKASZEWICZ Bohdan: Represjonowani na Warmii i Mazurach 1945–1956. Materiały biograficzne. Olsztyn 2013.

Rec.: Tomkiewicz Ryszard, *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 58:] 2014 nr 1 s. 156–160.

5382. MACIEJEWSKI Stefan: Maciejewscy z Puszczy Kozienickiej. Współpr. Barbara Jakubik i Barbara Koczwarą. Kraków 2016 Buchers Design 4° ss. 355, nlb. 1, il.

XVIII–XXI w.

5383. MACIEJEWSKI Zdzisław: Pieszycom wierni. Pieszycy 2016 Image Zakł. Poligraficzny 8° ss. 141, il.

Okres II wojny światowej.

5384. MAGIERA Władysława: Szlak kobiet Śląska Cieszyńskiego. Cz. 2. Współautorzy Aleksandra Błahut-Kowalczyk, Fabiana Izydorczyk,

Wojciech Świąś. Cieszyn 2016 Macierz Ziemi Cieszyńskiej 8° ss. 205, il.

XVI–XXI w.
Cz. 1. Puńców 2014.

5385. MAGISTRI Nostri skarbowości i prawa skarbowego w Polsce do 1939 roku. Red. nauk. Tomasz Nieborak. Poznań 2016 Wydaw. Nauk. UAM 8° ss. 309, nlb. 2, il., streszcz. ang. UAM w Poznaniu. (Prawo; nr 190).

Materiały z konferencji, Poznań, 6 III 2014 r.
XIX–XX w.

5386. MANDZIUK Józef: Postacie Kościoła katolickiego na Śląsku. Warszawa 2016 Oficyna Wydawniczo-Poligraficzna Adam 4° ss. 776, il., mapa.

XI–XX w.

5387. MAŃKOWSKI Andrzej Emeryk: Galileusz portret własny na przykładzie rodziny Mańkowskich ze Lwowa i Sieniawy – ścieżki awansu od drobnej szlachty do warstwy inteligentkiej. *Prace Historyczno-Archiwalne*. T. 28: 2016 s. 33–49, streszcz. ang.

XVIII–XX w.

5388. MARCINIAK-HELIŃSKA Katarzyna, Wiśniewski Stanisław: Drogi cierniem usłane. Czempin–Kościąn–Stare Oborzyska 2016 Zakł. Poligraficzny Madruk 2 8° ss. 213, il.

Martyrologia Polaków w Wielkopolsce w okresie II wojny światowej.

5389. MASŁOŃ Krzysztof: Od glorii do infamii. Poznań 2015 Zysk i S-ka 8° ss. 349, nlb. 3, il.

Sylwetki dwudziestowiecznych pisarzy.

5390. MATERKOWSKA Teresa z Rembieleńskich: Polski Dom. Rodzina – wspomnienia sercem pisane. Warszawa 2013 Warszawska Firma Wydawnicza 8° ss. 230, il.

Rodziny Rembieleńskich, Materkowskich, Kuźnickich i Sobocińskich, XX–XXI w.

5391. MATUSIEWICZ Andrzej: Rodzina Szymona Konarskiego – nieznanne fakty. *Rocznik Augustowsko-Suwalski*. T. 16: 2016 s. 31–46, streszcz. ang.

5392. MEDIEWIŚCI. 4. Red. Jerzy Strzelczyk. Poznań 2016 Inst. Hist. UAM 8° ss. 293. (Publikacje Instytutu Historii UAM; 142).

Z treści: Matuszewski Jacek: Oswald Balzer (1858–1933) s. 31–44; Nikodem Jarosław: Jan Dąbrowski (1890–1965) s. 55–72; Nikodem J.: Ludwik Kolankowski (1882–1956) s. 123–141; Wydra Wiesław: Henryk Kowalewicz (1925–1981) s. 143–149; Hauziński Jerzy: Tadeusz Lewicki (1906–1992) s. 151–159; Kosman Marcei: Henryk Łowmiański (1898–1984) s. 173–185; Nikodem J.: Ewa Maleczyńska (1900–1972) s. 187–202; Strzelczyk J.: Kazimierz Myśliński (1916–1999) s. 203–211; Linet-

ty Jakub: Aleksander Przeździecki (1814–1871) s. 213–221; Cetwiński Marek: Lambert Schulte (1843–1919) s. 235–248; Delimata-Proch Małgorzata: Stanisław Smolka (1854–1924) s. 249–268; Wielgosz Zbigniew: Kazimierz Tymieniecki (1887–1968) s. 281–293.
T. 1. 2011.

5393. MIEDNOJE. Red. prowadzący Mirosław Sobieraj. Wyd. 4, rozsz. Łódź 2016 Wydaw. Stow. „Rodzina Policyjna 1939 r.” 8° ss. 75, nlb. 5, il.

Zawiera biogramy 27 postaci.
Wyd. 1. 2013.

5394. MIESZKAŃCY miasta Chrzanowa. Spis z 1791 roku. [Oprac.] Jan Piotr Strzemecki. Chrzanów 2016 Jan Piotr Strzemecki 8° ss. 332, il., mapy.

5395. MIKOCCI Marian: Historii wspomnienia. Cz. 61: Znane osoby Żywiecczynny. Żywiec 2016 Nakł. aut. 8° ss. 40, il. Urząd Miej. w Żywcu.

Cz. 1. Świnna 2008.

5396. MIKOŁAJCZYK Jolanta: Małopolskie dziedzictwo Powstania Styczniowego. Mogiły wojenne. *Sowiniec*. Nr 47: 2015 s. 7–33, streszcz. ang.

5397. MILBERT Elżbieta: Między Warszawą a Łowiczem (sto lat historii rodziny Goździków). *Roczniki Łowickie*. T. 13: 2016 s. 233–254.

5398. MOLENDĄ Jarosław: Niepokorne córki II Rzeczypospolitej i PRL. Warszawa 2016 Bellona 8° ss. 278, nlb. 2, il.

Wanda Dynowska (1888–1971), Maria Komornicka (1876–1949), Alicja Iwańska (1918–1996), Włada Majewska (1911–2011), Natalia Rolleczek (ur. 1919), Barbara Skarga (1919–2009), Izabela Stachowicz (1997–1969), Michalina Wiśłocka (1921–2005).

5399. MORYS-TWAROWSKI Michael: Dzieje rodu Morysów ze Śląska Cieszyńskiego od XVIII do początku XX wieku. Chorzów 2016 Muzeum „Górnośląski Park Etnograficzny” w Chorzowie 8° ss. 176, il., streszcz. ang. Muzeum „Górnośląski Park Etnograficzny” w Chorzowie. (Monografie i Materiały; 6).

5400. MORYS-TWAROWSKI M.: Pniokowie z Zamarsk koło Cieszyna w XIX i na początku XX wieku – dzieje chłopskiego rodu ze Śląska Cieszyńskiego. *Szkice Archiwalno-Historyczne*. Nr 13: 2016 s. 77–87, streszcz. ang., niem.

5401. MOTYKA Janusz, Ośmak Dominika, Chruścicka Alicja: Rok 1863. Wpisani w dzieje Przemysła. Przemysł 2013.

Rec.: Drymajło Paweł, *Rocznik Przemyski*. T. 52: 2016 z. 1 s. 243–246.

5402. MROCZKA Wojciech: O leśnikach z Kolbuszowszczyzny w XVIII i w pierwszej połowie XIX wieku w świetle niektórych źródeł historycznych. *Rocznik Kolbuszowski*. Nr 15: 2015 s. 77–101, streszcz. ang.

5403. MUSZAŁA Aniela: Anna i Augustyn [1893–1957] Muszałowic. Zarys biograficzny. Katowice–Rybnik 2016 Studio Noa Ireneusz Olśza 8° ss. 183, il. (Z Cyklu Rodziny Śląskie; cz. 2).

5404. NACZELNICZY organów rosyjskiej administracji specjalnej w Królestwie Polskim w latach 1839–1918. Słownik biograficzny. T. 2: Ministerstwo Finansów. [Aut.] Krzysztof Latawiec, Artur Górak, Jacek Legieć, Stanisław Bogdanow. Lublin 2016 Wydaw. UMCS 8° ss. 382.

Treść: Administracja finansów i skarbu w Królestwie Polskim s. 13–26; Rosyjska administracja finansowa w Królestwie Polskim s. 27–40; Wykaz naczelników organów rosyjskiej administracji finansowej w Królestwie Polskim s. 41–52; Biogramy. Zarządzający Wydziałem Finansów Królestwa Polskiego s. 57–62; Dyrektor Warszawskiego Wydziału Kas Skarbowych s. 62–66; Zawiadujący Zarządem Finansowym Królestwa Polskiego s. 66–70; Zarządzający Zarządem Wydziału Solnego w Królestwie Polskim s. 70–72; Naczelnicy okręgów celnych s. 72–159; Zarządzający opłatami akcyzowymi (Gubernialnymi zarządami akcyzy) s. 159–236; Zarządzający izbami skarbowymi s. 236–345.

T. 1. 2015.

5405. NALEPA Marek: Wyimki z biografii jezuitów białoruskich. *Acta Universitatis Lodziensis*. Folia Litteraria Polonica. Nr 4: 2016 s. 103–130, streszcz. ang.

5406. NASI mistrzowie. Red. Małgorzata Rybicka, Magdalena Rzućek. Rzeszów 2016 Zimowit 8° ss. 354, il. Inst. Archeol. Uniw. Rzeszowskiego.

Treść: Chochorowski Jan: Godfried Ossowski (1835–1897) – niespokojny duch XIX-wiecznej archeologii s. 9–58; Kozłowski Stefan Karol: Nasi Mistrzowie, Mistrzowie naszych Mistrzów, Mistrzowie Mistrzów naszych Mistrzów s. 59–71; Prinke Andrzej: Profesor Józef Kostrzewski [1885–1969]: suplement do biografii s. 73–124; Malinowski Tadeusz: Moje wspomnienia o profesorze Józefie Kostrzewskim s. 125–136; Ginter Bolesław: Mój Mistrz – profesor Stefan Krukowski [1890–1982] s. 139–148; Mączyńska Magdalena: Profesor Kazimierz Godłowski [1934–1995]. W kręgu badaczy okresu rzymskiego – „mój wszyscy z Niego” s. 149–160; Parczewski Michał: Kazimierz Godłowski jako badacz etnogenezy Słowian s. 161–174; Chochorowski J.: Profesor Marek Gedl [1934–2014] – (mój) i nasz Mistrz nad Mistrzami s. 177–202; Bednarczyk Józef, Koško Aleksander, Stolpiak Barbara, Szymt Marzena: Profesor Aleksandra Cofta-Broniewska – badaczka najdawniejszej przeszłości Kujaw (1926–2013). Szkic do portretu s. 203–216; Gediga Bogusław: O moich Mistrzach s. 217–238; Chochorowski J.: „Łatwie” początki archeologii uniwersyteckiej w Polsce s. 239–274; Kozłowski S. K.: Warszawskie archeologii nauczanie przed rokiem 1939 s. 275–283; Domańska Lucyna, Szerzba Adrianna: Archeologia w Uniwersytecie Łódzkim – zarys dziejowy s. 285–303; Kokowski Andrzej, Łuczkiwicz Piotr: Dzieje archeologii w Uniwersytecie Marii Curie Skłodowskiej w Lublinie s. 305–325; Czopek Sylwester: Instytut Archeolo-

gii Uniwersytetu Rzeszowskiego – krótka historia pierwszego piętnastolecia (1999–2014) s. 327–346.

5407. NEKROLOGI. [W:] Kronika Uniwersytetu Jagiellońskiego za rok akademicki 2010/2011 i 2011/2012. Kraków 2016 s. 202–239; 455–525.

Treść: Rembiesz Kazimierz, Pędziwiatr Michał: Władysław Lejman (18 X 1942 – 19 X 2010) s. 203–204; Sroka Stanisław A[ndrzej], Starzyński Marcin: Stanisław Szczer (24 II 1955 – 11 XI 2010) s. 205–206; Korbut Ryszard, Bieroń Krzysztof: Elżbieta Kostka-Trąbka (7 VIII 1930 – 1 I 2011) s. 207–209; Miklaszewska Joanna: Jadwiga Paja-Stach (16 XII 1949 – 11 I 2011) s. 210–213; Tomza Marcin: Bolesław Janik (13 V 1923 – 20 I 2011) s. 214; Stankiewicz Jerzy: Tadeusz Przybylski (20 VIII 1927 – 23 I 2011) s. 215–217; Plichta Paweł: Andrzej Pankowicz (13 IV 1950 – 1 II 2011) s. 218–220; Strzałka Kazimierz: Stanisław Więckowski (15 III 1931 – 22 III 2011) s. 221–223; Niedźwiedzki Dariusz: Stanisław Miklaszewski (5 III 1947 – 17 IV 2011) s. 224–225; Kowalczyk Maciej: Jacek Puchała (18 VIII 1956 – 27 V 2011) s. 226–227; Waszkielewicz Halina: Ewa Korpała-Kirszak (12 VII 1936 – 4 VI 2011) s. 228–230; Heczko Piotr, przy współpr. Barbary Zawilińskiej i Anny Tyburowskiej: Janusz Brysiewicz (16 XII 1932 – 28 VII 2011) s. 231–232; Sztefko Krystyna: Zdzisław Szafran (1 VII 1929 – 11 VIII 2011) s. 233–234; Kolasa Anna: Ewa Śledziwska (20 V 1933 – 11 VIII 2011) s. 235–237; Jackowski Antoni, Kurek Włodzimierz: Jadwiga Warszńska (18 VII 1925 – 19 VIII 2011) s. 238–239; Pocias-Karteczka Joanna, Baścik Maria, Siwek Janusz: Wojciech Chelmicki (29 XI 1952 – 1 X 2011) s. 457–459; Pituch-Noworońska Anna: Janina Sokołowska-Pituchowa (9 V 1915 – 13 X 2011) s. 460–463; Paczyńska Irena: Andrzej Pilch (5 VIII 1926 – 10 XI 2011) s. 464–467; Németh Michał: Ralf-Peter Ritter (10 XII 1938 – 20 XI 2011) s. 468–470; Czapięga Małgorzata: Piotr Władysław Kowalski (10 II 1952 – 6 XII 2011) s. 471–474; Zarzycki Daniel: Jerzy Grybós (24 III 1922 – 30 XII 2011) s. 475–476; Krajewski Krzysztof: Andrzej Gaberle (2 VIII 1937 – 1 II 2012) s. 477–478; Niżankowska-Mogilnicka Ewa: Andrzej Szczeklik (29 VII 1938 – 3 II 2012) s. 479–482; Białczyk Jan: Marian Ryczkowski (10 III 1930 – 26 II 2012) s. 483–484; Szwaja Janusz, Ostaszewski Jacek: Michał du Vall (11 IX 1952 – 9 III 2012) s. 485–488; Urban Stanisław: Jerzy Antoni Janik (24 IV 1927 – 20 III 2012) s. 489–491; Pędziwiatr Antoni: Józef Jakub Bara (16 III 1933 – 2 IV 2012) s. 492–493; Pyrcz Tomasz W.: Janusz Wojtusiak (21 II 1942 – 2 IV 2012) s. 494–496; Kalęta Sławomira: Aleksander Szule (22 III 1924 – 18 IV 2012) s. 497–499; Borowski Andrzej: Tadeusz Ulewicz (4 VIII 1917 – 5 V 2012) s. 500–501; Majerek Rafał: Maria Bobrownicka (8 VI 1920 – 29 V 2012) s. 502–504; Chojnicka Krystyna: Andrzej Oklejak (20 IX 1944 – 16 VI 2012) s. 505–506; Roterman-Konieczna Irena: Jan Jakub Trąbka (21 VI 1931 – 27 VII 2012) s. 507–510; Zajac Grażyna: Jan Bogumił Ciopiński (24 X 1938 – 3 VIII 2012) s. 511–513; Oszczyppo Nestor, Malata Ewa: Witold Zuchiewicz (13 XII 1955 – 27 VIII 2012) s. 514–515; Gryglewicz Tomasz: Mieczysław Porębski (31 III 1921 – 10 IX 2012) s. 516–518; Ligęza Wojciech: Włodzimierz Maciąg (3 I 1925 – 13 IX 2012) s. 519–522; Dubiel Jacek S., Lelakowski Jacek: Ludwik Sędziwy (30 IV 1929 – 14 IX 2012) s. 523–525.

5408. „NIE zgaśnie pamięć o waszej pracy”. Założyciele Uniwersytetu Poznańskiego. Pod red. Alicji Pihan-Kijasowej, Danuty Konieczki-Śliwińskiej. Poznań 2016 Wydaw. PTPN 8° ss. 197, tabl. 24, il. PTPN, UAM w Poznaniu.

Treść: Pihan-Kijasowa A.: Starania o polski uniwersytet w Poznaniu s. 13–25; Konieczka-Śliwińska D.: Książd profesor Stanisław Koziarowski [1874–1949] – życie i działalność

s. 27–38; Kijas Artur: Stanisław Kozierowski – historyk, genealog, współzałożyciel Uniwersytetu Poznańskiego s. 39–46; Walczak Bogdan: Onomastyka dorobek księdza Stanisława Kozierowskiego s. 47–58; Kaczmarek Maciej, Minta-Tworzowska Danuta: Poznańska szkoła archeologiczna Józefa Kostrzewskiego [1885–1969]. Kilka refleksji o studiach nad pradziejami w epoce brązu i wczesnej epoce żelaza s. 59–75; Prinke Andrzej: Droga do wielkości: Józefa Kostrzewskiego edukacja szkolna i akademicka (1891–1918) s. 77–104; Kalisz-Zielińska Marta: Józef Kostrzewski jako prekursor edukacji muzealnej w Polsce po II wojnie światowej s. 105–114; Orlik Piotr: Znaczenie uczuć w „Filozofii sztuki” Michała Sobieskiego [1877–1939] s. 115–131; Jamrozakowa Anna: Miejsce praktyki artystycznej w filozofii sztuki Michała Sobieskiego s. 133–146; Krajkowski Leszek: Michała Sobieskiego rodowód i życie po życiu s. 147–153; Musielak Michał: Profesor Heliodor Święcicki (1854–1923) – współorganizator i pierwszy rektor Uniwersytetu Poznańskiego s. 155–165; Matysiak Jarosław: Spuścizna Heliodora Święcickiego w zbiorach Archiwum Polskiej Akademii Nauk w Poznaniu s. 167–173; Jakś-Kubiak Magdalena: Kadra profesorska na Uniwersytecie Poznańskim w latach 1919–1939 s. 175–189.

5409. NIEŁACNY Krystian: Ostrowski almanach medycyny 1834–2000. Poznań–Ostrów Wielkopolski 2016 Wielkopolska Izba Lekarska; Alpa 4° ss. 331, il.

5410. NIEŁACNY K., Niełacna Jadwiga: Słowem i czynem służyli Kościołowi i ojczyźnie. Księża katolicyści związani z Ostrowem Wielkopolskim w okresie od 1434 do 1945 roku. Ostrów Wielkopolski 2016 Parafia Konkatedralna pw. św. Stanisława Biskupa Męczennika; „Alpa” Creative Solutions 8° ss. 191, il.

5411. NIEMCZYK Katarzyna: Kamienieccy herbu Pilawa. Z dziejów kariery i awansu szlachty polskiej do 1535/1536 roku. Katowice 2016 Wydaw. UŚ 8° ss. 358, nlb. 2, il., streszcz. ang. niem. (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; nr 3489).

5412. NIEMIRKA Bogusław: Sokołowskie tradycje rodzinne sędziego Stanisława Dąbrowskiego [1947–2014]. *Sokołowski Rocznik Historyczny*. T. 4: 2016 s. 231–256.

Rodzina Dąbrowskich, XIX–XX w.

5413. NIEPOKORNI 1976–1989. Mieszkańcy powiatu grodzkiego na rzecz wolności. Undaunted 1976–1989. The contribution of people in the Grodzisk region towards freedom. Red. Wojciech Hardt, Monika Jurgo-Puszcz; tł. Maureen-Anne Szulejewska, Paulina Szulejewska. Warszawa 2014 AP 8° ss. nlb. 2, 329, il.

Tekst równol. pol., ang.
Słownik biograficzny.

5414. NIEZWYKŁE biografie harcerskie Tczewa i Pomorza. Praca pod red. Jana Kulasa. Pelplin 2016 Bernardinum 8° ss. 231, nlb. 1, il.

Z treści: Kulas J.: Kalendarium harcerskie [1907–2015] s. 13–22; Syntetyczny wybór 46 harcerskich biografii pomor-

skich s. 25–41; Kulas J.: Pomorskie pogłębione (wybrane) wizerunki harcerskie s. 43–64; Kulas J.: Biografie harcerzy-zeglarzy s. 65–111; Biografie harcerskie Ziemi Tczewskiej w latach 1921–2011 s. 115–119; Harcmistrzowie rodem z Tczewa s. 121–197.

5415. NOWAK Grzegorz: Baronowie von Gersdorff. Rodowód i dzieje – od Santoka do Parska. Kościan–Parsko 2014 Tow. Miłośn. Ziemi Kościańskiej; „Quarta” Wydaw. i Realizacje Multimedialne 8° ss. 574, il.

Lata 963–1943.

Rec.: Stasiewicz Przemysław, *Rocznik Leszczyński*. T. 16: 2016 s. 275–277.

5416. NOWOSIELSKI Zygmunt: Wspomnienie o Zawadyńskich herbu Rawicz. *Sokołowski Rocznik Historyczny*. T. 4: 2016 s. 189–224.

XIX–XX w.

5417. O ŚWIĘTOŚCI! Uniwersytet Jagielloński i jego święci wychowankowie. Kraków 2016 Muzeum UJ 8° ss. 72, il.

Zawiera biogramy postaci z l. 1399–2005.

5418. OBRAŃCZKA Piotr: O nadburmistrzu Brüningu i inne szkice. Bytom 2015 Fischer 8° ss. 145, nlb. 1, il.

Zawiera biografie: Georga Brüninga (1851–1932), Zygmunta Kisielewskiego (1882–1942) i Bonifacego Miązka (ur. 1935).

Rec.: Honsza Norbert, *Studia Niemcoznawcze*. T. 57: 2016 s. 699–701.

5419. ODWAŻNY Jan: Wojciech Jerzykiewicz [1940–2009] i Włodzimierz Waligóra [1940–2010] – wybitni absolwenci Liceum Ogólnokształcącego w Kościanie. *Pamiętnik Towarzystwa Miłośników Ziemi Kościańskiej*. T. 14: 2013/2016 [dr.:] 2016 s. 189–195.

5420. OKULICZ-KOZARYN Wiktor: Z historii rodu Okulicz-Kozarynów, Kozarynów, Okuliczów i Kozaryn-Okuliczów. Suplement. Warszawa 2016 Nakł. własnym 8° ss. 12, il.

Uzup. wyd. z 2003 r.

XIX–XX w.

5421. ONI odbudowali i rozwijali Polskę. Wielcy Polacy w Polsce Ludowej. Oprac. red. i korekta Hanna Januszewska. Warszawa 2016 Dom Wydawniczy Elipsa 8° ss. 289, il.

Treść: Wprowadzenie s. 7–12; Świdzki Jarosław: Cezary Andrzej Ambroziak – współtwórca światowej i polskiej mikroelektroniki s. 13–18; Kozłowski Paweł: Czesław Bobrowski – strateg gospodarczy ze społeczną wyobraźnią s. 19–36; Rowiński Lech: Jerzy Doerffer – twórca przemysłu okrętowego w Polsce s. 37–48; Leszczyńska Cecylia: Edward Droźniak – bankowiec, negocjator, dyplomata w Polsce powojennej s. 49–58; Manikowski Adam: Aleksander Gieysztor – historyk – autorytet prawdziwy s. 59–68; Kruszewski Jan: Leopold Gluck – pionier zagospodarowania Ziemi Odzyskanych i rozwoju systemu bankowego w Polsce s. 69–76; Sędek Edward: Janusz Groszkowski – twórca polskiej radioelektroniki s. 77–90; Wiatr Jerzy J.:

Julian Hochfeld – pionier socjologii polityki w Polsce s. 91–100; Osiatyński Jerzy: Michał Kalecki – wielki myśliciel i teoretyk ekonomii s. 101–120; Kieżun Witold: Tadeusz Kotarbiński – wybitny filozof – twórca polskiej prakseologii s. 121–136; Liżyńska Aleksandra: Adam Krzyżanowski – twórca krakowskiej szkoły ekonomicznej s. 137–148; Bochenek Mirosław: Oskar Lange – światowej sławy ekonomista i współtwórca ekonometrii s. 149–162; Sadowski Zdzisław: Edward Lipiński – ekonomista, humanista i działacz społeczny s. 163–172; Kowalski Andrzej: Juliusz Poniatowski – wizjoner przebudowy polskiego rolnictwa – teoretyk i praktyk s. 173–182; Karpiński Andrzej, Wierzbicki Andrzej P.: Adam Rapacki – od spółdzielczości do dyplomacji światowej s. 183–190; Kruszewski Jan: Stanisław Rączkowski – ekonomista i znawca problemów pieniądza i banków s. 191–200; Sadowski Zdzisław: Kazimierz Secomski – ekonomista, uczonek i twórca polityki inwestycyjnej s. 201–208; Wojnar Irena: Bohdan Suchodolski – humanista bez granic – w kręgu spraw człowieka, edukacji i kultury s. 209–220; Rajkiewicz Antoni: Jan Szczepański – uczonek i działacz społeczny w trosce o Polskę s. 221–226; Wiśniewski Ryszard: Władysław Tatarkiewicz – historyk filozofii i estetyki s. 227–240; Bochenek M.: Edward Taylor – twórca poznańskiej szkoły ekonomicznej s. 241–250; Drews Mirosław: Jan Wyżykowski – odkrywca polskiej miedzi s. 251–258; Karpiński A.: Moje spotkania z wybitnymi Polakami w okresie Polski Ludowej s. 259–270; Karpiński A., Kozłowski P.: Próba podsumowania s. 271–276.

5422. ONI tworzyli historię. Aleksandrowski słownik biograficzny. T. 1. Pod red. Andrzeja Cieśli; teksty A. Cieśla, Jerzy Erwiński, Piotr Miernik, Robert Stodolny. Aleksandrów Kujawski 2016 Miejs. Centrum Kultury 8° ss. 128, il.

XIX–XXI w.

5423. OPOLANIE znani i nieznani. Cz. 4: Okres międzywojenny. Pod red. Adriany Dawid. Opole 2016 PTH. Oddz. 8° ss. 279, il. (Biblioteka Opolskiego Maturzysty; z. 5).

Tręść: Dawid A.: Wstęp s. 7–17; Rostropowicz Joanna: Thomas Myrtek i jego opolskie rzeźby s. 19–29; Zajączkowska Urszula: „Przyjaźni i sztuce”. Max Glauer (1867–1935) s. 31–45; Rostropowicz J.: Friedrich Wilhelm Kuhnert [1865–1926] z Opola i dzięki zwierzęta Czarnego Łądu s. 47–59; Rostropowicz-Miśko Marta: Georg Nerlich [1892–1982]. Malarz, grafik, rysownik s. 61–70; Rostropowicz J.: Alfred Nowinski [1881–1933] – pisarz, poeta, gómośląski de La Fontaine s. 71–80; Rostropowicz J.: Piewka Odry Hans Niekrawietz [1896–1983] s. 81–92; Rostropowicz J.: Elisabeth Grabowski [1864–1929] – pisarka i badaczka śląskiej kultury ludowej s. 93–109; Sypko Barbara: Alfred Steinert (1879–1963) – historyk, archiwista, muzealniki s. 111–125; Patelski Mariusz: „Ostatni władca Górnośląska” – gen. Henri Le Rond (1864–1949) s. 127–141; Pałys Piotr: Dr Jilji Pořízek [ur. 1877]. Pierwszy i ostatni konsul czechosłowacki w Opolu s. 143–160; Masnyk Marek: Opolski epizod w biografii Leona Malhomme’a [1888–1940] s. 161–173; Masnyk M.: Opolanin trochę z przypadku, trochę z wyboru. Rzecz o Kazimierz Malczewskim (1886–1969) s. 175–186; Maziarz Antoni: Jan Łangowski (1904–1953). Opolski dziennikarz i działacz narodowy s. 187–206; Rostropowicz J.: Michael Graf von Matuschka [1888–1944] s. 207–219; Linek Bernard: Ernst Berger [ur. 1881]: ostatni demokratyczny nadburmistrz Opola przed sądem III Rzeczy s. 221–242; Borkowski Maciej: Hans Hirschberg (1896–1980) – ostatni rabin opolski i jego gmina s. 243–248; Pawelec Mariusz: Duszpasterz czasu przełomów. Felix von Dobschütz (1867–1936) s. 249–258; Dawid A.: Ks. Joseph Kubis [1874–1945] – nie tylko wielki budowniczy kościołów s. 259–274.

Cz. 1. 2009.

5424. ORACKI Tadeusz: Ludzie niezwykli związani z Warmią, Mazurami, Pomorzem i Mazowszem od XVI do XX wieku. Gdańsk 2016 [b.w.] 8° ss. 103. (Scientia et Veritas; nr 4).

Zawiera faksymile biogramów publikowanych w „Polskim słowniku biograficznym”.

5425. ORGANIZATORZY, bibliografowie, dydaktycy. Red. t. Elżbieta Dudzińska. Warszawa 2015.

Rec.: Wojciechowski Jacek, *Biblioteka*. Nr 20: 2016 s. 255–261.

5426. ORLEWSKI Rafał: W blasku lilijki. Piotrków Trybunalski 2016 NASTOK 8° ss. 68, il.

Maria Najgebauer (1907–1990) i Stefan Szczepańczyk (1922–1997).

5427. OSTATNI komendanci, ostatni żołnierze 1951–1963. Red. Monika Biernat [i in.]. Wyd. 2, uzup. Warszawa 2016 Biuro Bezpieczeństwa Nar.; Kancelaria Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej 4° ss. nlb. 4, 555, nlb. 1, il.

Tręść: Krajewski Kazimierz, Łabuszewski Tomasz: Ostatni leśni s. 6–17; Szczęśniak Jarosław: Józef Franczak „Lalek” s. 18–31; Poleszak Sławomir: Andrzej Kiszka „Dąb” s. 32–43; Szycht Aleksander: Michał Krupa „Wierzba” s. 44–67; Poleszak S.: Stanisław Marchewka „Ryba” s. 68–75; Wołoszyn Jacek: Stefan Kobos „Wrzos” s. 76–89; Szycht A.: Józef Cieśla „Topór” s. 90–113; Korcuć Maciej: Jan Sałapatek „Orzeł” s. 114–129; Rychlewski Bartłomiej: Antoni Kwiedorowicz „Lis” s. 130–139; Szczęśniak J.: Jan Tabortowski „Bruzda” s. 140–145; Targalski Jerzy: Józef Słezak „Mucha” s. 146–155; Pawłowicz Jacek: Kazimierz Dykiński „Kruczek” s. 156–167; Targalski J.: Ludwik Danielak „Szatan” s. 168–179; Piekarski Daniel: Leon Majchrzak „Dzięcioł” s. 180–187; Poleszak S.: Jan Turzyniecki „Mogilka” s. 188–195; Łapiński Piotr: Kazimierz Krasowski „Głuszczyk” s. 196–209; Łabuszewski T., Krajewski K.: Wacław Grabowski „Puszczyk” s. 210–219; Bednarek Jerzy: Stanisław Przybylak „Marianna” s. 220–227; Piekarski Artur: Stanisław Kuchciewicz „Wiktor” s. 228–243; Łabuszewski T., Krajewski K.: Kazimierz Kamiński „Huzar” s. 244–259; Rychlewski B.: Stanisław Orłowski „Piorun” s. 260–277; Poleszak S.: Stanisław Cieślowski „Lipiec” s. 278–285; Krajewski K., Łabuszewski T.: Adam Ratyniec „Lampart” s. 286–297; Kacprzak Krzysztof: Hieronim Rogiński „Róg” s. 298–307; Rychlewski B.: Piotr Burdyn „Kabel” s. 308–325; Łapiński P.: Stanisław Grabowski „Wiarus” s. 326–335; Surdej Mirosław: Władysław Łabaj „Uciekinier” s. 336–349; Makus Grzegorz: Edward Taraszkiewicz „Żelazny” s. 350–375; Krajewski K.: Jan Kmiotek „Wir” s. 376–393; Łabuszewski T., Krajewski K.: Mieczysław Dziemiszkievicz „Rój” s. 394–411; Łabuszewski T., Krajewski K.: Ostatni obrońcy Kresów s. 412–437; Kuczyński Grzegorz: Podziemie zbrojne w Europie Wschodniej s. 438–453; *Kalendarium* – od 1951 r. s. 454–483; Ostatni partyzanci – od 1951 r. s. 484–515.

Wyd. 1. 2013.

5428. OTO stoją żywi. Wspomnienia i biogramy pośmiertne osób pochowanych na cmentarzu parafialnym w Ostrowie Wielkopolskim przy ulicy Bolesława Limanowskiego. Red. prowadzący Włodzimierz Leszek Grabowski; wybór i oprac. tekstów Renata Kania-Weiss.

Ostrów Wielkopolski 2016 Bibl. Publ. im. Stefana Rowińskiego 8° ss. 361, nlb. 3, il.

Treść: Kowalczyk Maciej: Początki cmentarza katolickiego przy ulicy Starokaliskiej w Ostrowie Wielkopolskim s. 9–15; Nielacny Krystian: Kwaterna grobów i pomnik powstańców wielkopolskich s. 17–22; Biogramy i wspomnienia w układzie alfabetycznym s. 23–345; Mogiły sióstr zakonnych s. 346–353; Mogiły symboliczne s. 354–361; Kwaterna żołnierzy Armii Czerwonej s. 362.

5429. PAJKA Stanisław: Słownik biograficzny Kurpiowszczyzny XX–XXI wieku. Cz. 2. Ostrołęka–Kadzidło 2016 Zw. Kurpiów. Zarząd Gł.; Gm. Kadzidło. Urząd Gm. 8° ss. 376, il.

Cz. 1. Kadzidło 2008.

5430. PATEK Artur: Polacy Sprawiedliwi pochowani na cmentarzu katolickim w Tel Awiwie-Jafie. *Studia Historyczne*. R. 59: 2016 z. 1 s. 59–75, streszcz. ang.

5431. PATRONI ulic Pragi-Południe. Zespół red. Jan Berger [i in.]. Warszawa 2015 Centrum Promocji Kultury w Dzielnicy Praga-Południe m.st. Warszawy 8° ss. 164, tabl. 1, il. (Monografia Pragi-Południe; t. 1).

Grochów, dz. Warszawy.

5432. PAWEŁCZYK Michał: Ziemia nekielska w powstaniu wielkopolskim 1918/1919. Nekla 2015 Gm. Nekla; Nekielskie Stow. Kult. 8° ss. 368, il. (Nekielskie Zeszyty Historyczne; 2).

5433. PERZYŃSKI Jacek: Sekrety Łodzi. Ludzie. Łódź 2015 Księży Młyn Dom Wydawniczy Michał Koliński 8° ss. 186, il.

XIX–XX w.

5434. PIEKARSKA Małgorzata Karolina, Piekarski Maciej: Syn dwóch matek. Warszawa 2016 Trzecia Strona 8° ss. 238, nlb. 2, il.

Maciej Piekarski (1932–1999), Jan Tchórz (ur. 1940).

5435. PIETRZYK Mirosław: Szefowie inowrocławskiej bezpieki w latach 1945–1965. *Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944–1989*. [T.] 13: 2015 s. 257–321, streszcz. ang.

5436. PILICH Maria, Pilich Przemysław: Wielcy polscy podróżnicy, którzy odkrywali świat. Warszawa 2016 Sport i Turystyka – Muza 8° ss. 446, nlb. 2, il.

XIII–XXI w.

5437. PODGÓRSKI Wojciech Jerzy: Józef Mączka [1888–1918] i Piotr Hausvater [1891–1966] dwaj bliscy sobie lwowiaczy. *Rocznik Stowarzyszenia Miłośników Jarosławia*. T. 22: 2016 s. 106–113.

5438. [PODOLSKA Joanna, Sitarek Adam]: Litzmannstadt Getto. Ślady. Litzmannstadt

Ghetto. Traces. Teksty ... Łódź 2016 Centrum Dialogu im. Marka Edelmana 8° ss. 130, nlb. 13, il. (Park Ocalałych).

Tekst równol. pol., ang.

Dzieje ocalałych z łódzkiego getta.

5439. POKOLENIA naukowców. Tradycje rodzinne. Red. Kazimierz Jędrzejewski, Edward Karasiński. Łódź 2016 Łódzkie Tow. Nauk. 8° ss. 156, il.

Treść: Pawlikowski Marek: Mój ojciec Tadeusz Pawlikowski s. 11–17; Chrzanowski Witold: Mój ojciec Jan Chrzanowski s. 19–33; Markert Ryszard: Mój tatuś Waclaw Markert – świadek wieku s. 35–57; Komorowski Jan: Moja mama Alina Komorowska s. 59–68; Rożniecki Jacek: Mój ojciec Jerzy Rożniecki s. 69–73; Rosset Stefan Olgierd: Mój ojciec Edward Rosset – wspomnienie z uśmiechem s. 75–85; Kowalewski Jerzy T., Obraniak Włodzimierz: Profesor Edward Rosset w oczach swych uczniów s. 85–96; Wrancisz Jerzy Krzysztof: Mój dziadek Jerzy Lutowiecki i moja matka Anita Lutowiecka-Wrancisz s. 97–106; Jażdżewski Krzysztof: Mój ojciec Konrad Jażdżewski s. 107–124; Poklewski-Koziell Tadeusz: Mój Mistrz s. 127–132; Kajzer Leszek: Portret dydaktyka s. 133–140; Matuszewski Jacek: Mój ojciec Józef Matuszewski s. 141–156.

5440. POLSCY dyplomaci w Wiedniu 1515–2015. Polnische Diplomaten in Wien 1515–2015. Pod red. Bogusława Dybasia; tł. zespół pod kier. Joanny Ziemskiej. Warszawa–Wiedeń 2015.

Rec.: Kuczyński Krzysztof A., *Studia Niemcoznawcze*. T. 58: 2016 s. 691–693.

5441. POLSCY pisarze i badacze literatury przełomu XX i XXI wieku. Słownik bibliograficzny. T. 3. Oprac. zespół pod red. Alicji Szałagan. Warszawa 2016 IBL PAN 8° ss. 366.

T. 1. 2011.

5442. POLSKA i Polacy w Światowej Organizacji Zdrowia. Pod red. Pauliny Miśkiewicz i Wojciecha Giermaziaka. Warszawa 2016 Gł. Bibl. Lekarska im. Stanisława Konopki 4° ss. 153, nlb. 8, il., streszcz. ang.

5443. POLSKI słownik biograficzny konserwatorów zabytków. Z. 5. Pod red. Iwony Błaszczak [i in.]. Warszawa 2016 Nar. Inst. Dziedzictwa 8° ss. 133, nlb. 1. Nar. Inst. Dziedzictwa, Stow. Konserwatorów Zabytków.

Z. 1. 2000.

5444. POREBSKA Zofia: Zosia. Saga rodzinna. [T. 1–2]. Kielce 2016 Coriolanus 8° ss. 230, il.

Wspomnienia aut. (ur. 1922), m.in. o rodzinie Porębskich.

5445. PORTRETY uczonych. Profesorowie Uniwersytetu Warszawskiego 1816–1915. Red. nauk. Marek Wąsowicz, Andrzej Kajetan Wróblewski. Warszawa 2016 Wydawnictwa Uniw.

Warszawskiego 8° ss. 536, il. (Monumenta Universitatis Varsoviensis 1816–2016).

5446. **PORTRETY** uczonych. Profesorowie Uniwersytetu Warszawskiego 1915–1945. [T. 1:] A–L. Red. nauk. Piotr Salwa, Andrzej Kajetan Wróblewski. Warszawa 2016 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 497, il. (Monumenta Universitatis Varsoviensis 1816–2016).

Toż. [T. 2:] M–Ż ss. 449, il.

5447. **PORTRETY** uczonych. Profesorowie Uniwersytetu Warszawskiego po 1945. [T. 1:] A–K. Red. nauk. Waldemar Baraniewski, Wojciech Tygielski, Andrzej Kajetan Wróblewski. Warszawa 2016 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 714, il. (Monumenta Universitatis Varsoviensis 1816–2016).

Toż. [T. 2:] L–R ss. 611, il.

Toż. [T. 3:] S–Ż ss. 690, il.

5448. **POSTACIE** wpisane w dzieje Mławy i regionu. Z. 1. Aut. not biograficznych Leszek Arent [i in.]. Mława 2014 Tow. Przyj. Ziemi Mławskiej 8° ss. 102.

Toż. Z. 2. Mława 2015 ss. 136.

Słownik biograficzny, XVI–XXI w.

5449. **POSTMA** Ferenc: Studenci z Rzezypospolitej w fryzjskim uniwersytecie we Franeker (spis nazwisk i bibliografia). Wstęp Waław Walecki; tł. materiałów z niem. i ang. Wojciech Rynduch-Walecki. Kraków 2014.

Rec.: Bągińska Elżbieta: Abiejų Tautų Respublikos jaunuoliai, studijavę Fryzijoje. *Lietuvos Istorijos Metraštis*. 2014 [nr] 1 [dr.]: 2015 s. 145–153.

5450. **POTAPOWICZ** Małgorzata: Książęta Schleswig-Holstein-Sondenburg-Augustenburg z Przemkowa. *Rocznik Przemkowski*. [T. 11:] 2015 s. 135–152.

Kolejni właściciele dóbr przemkowskich w l. 1853–1945: Christian August (1798–1869), Friedrich (1829–1880), Ernst Günther (1863–1921), Albert (1869–1931) i Dorothea Marie (1881–1969) Augustenburg.

5451. **POWIĄZANIA** rodowe twórców polskich szkół naukowo-medycznych. Praca zbiorowa zespołu Katedry Historii Medycyny UJ CM. Pod red. Andrzeja Śródki. Kraków 2012 Attyka 8° ss. 194, nlb. 1, il.

Treść: Śródka A.: Wstęp s. 3–4; Stanisław Ciechanowski s. 7–13; Antoni Gluziński s. 15–23; Emil Godlewski mł. s. 25–32; Ludwik Hirsfeld s. 33–43; Henryk Fryderyk Hoyer s. 45–53; Antoni Jurasz s. 55–64; Witold Kapuściński s. 65–72; Mieczysław Konopacki s. 73–78; Kazimierz Kostanecki s. 79–92; Leon Kryński s. 93–102; Edward Loth s. 103–112; Kornel Michejda s. 113–120; Jan Miodoński s. 121–128; Roman Nitsch s. 129–136; Henryk Nusbaum s. 137–146; Jan Olbrycht s. 147–155; Witold Eugeniusz Orłowski / Zenon Orłowski s. 157–167; Mikołaj Reichman s. 169–178; Ksawery Rowiński s. 179–186; Stanisław Serkowski s. 187–195.

Rec.: Zamecki Stefan: Na marginesie książki... *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. R. 61: 2016 nr 3 s. 117–129.

5452. **POWSTAŃCY** wielkopolscy. Biogramy uczestników powstania wielkopolskiego 1918–1919. T. 13. Pod red. Bogusława Polaka. Poznań 2016 Tow. Pamięci Powstania Wielkopolskiego 1918–1919. Zarząd Gł. 8° ss. 240, il. T. 1. 2001.

5453. **PRAŁAT** Emilian: „Ci co posnęli w prochu ziemi...”. Nekropolie Chłapowskich w Rąbinu i Czerwonej Wsi. *Pamiętnik Towarzystwa Miłośników Ziemi Kościańskiej*. T. 14: 2013/2016 [dr.]: 2016 s. 11–29.

5454. **PRAŁAT** E.: Ród historii, historia rodu. Archiwum kopaczewskie Chłapowskich. Leszno–Łódź–[Warszawa] 2016 AP; Księży Młyn Dom Wydaw.; Nacz. Dyr. Archiwów Państw. 8° ss. 250, il., streszcz. ang.

XVIII–XX w.

5455. **PRO** memoria. Profesorowie Uniwersytetu Jagiellońskiego spoczywający na Cmentarzu Rakowickim 1803–2015. [Cz.] 2. Pod red. Jana Wiktora Tkaczyńskiego. Kraków 2016 WUJ 8° ss. 317, nlb. 2, il.

Cz. 1 pt.: Pro memoria. Profesorowie Uniwersytetu Jagiellońskiego spoczywający na Cmentarzu Rakowickim 1803–2013. Kraków 2014.

5456. **PROFESOROWIE** Politechniki Krakowskiej 1945–2015. Pod red. Barbary Korty-Wyrzyckiej, Michała M. Stachowskiego. Kraków 2016 Wydaw. PK 4° ss. 364, nlb. 3, il. Politech. Krakowska im. Tadeusza Kościuszki.

5457. **PROFESOROWIE** Wydziału Nawigacyjnego Akademii Morskiej w Gdyni. Oprac. red. Małgorzata Sokołowska. Gdynia 2016 Oficyna Verbi Causa; na zlec. Wydz. Nawigacyjnego Akad. Morskiej 8° ss. 161, il.

5458. **PRZEDWOJENNY** Lwów i jego uczeni. Sylwetki, działalność naukowa, osiągnięcia. Pod red. Sławomira Dorockiego i Pawła Brzegowego. Kraków 2016 Uniw. Pedagog. im. Komisji Edukacji Nar.; Śródmiejski Dom Kultury; Grupa Badawcza Tow. Lelewelowskie 8° ss. 235.

Materiały seminarium dyskusyjnego, Kraków, 28 IX 2015 r.

Treść: Dormus Katarzyna: Stanisław Lempicki [1886–1947] i lwowskie środowisko historyków wychowania s. 9–27; Trojanowska Anna: Mieczysław Dunin Wąsowicz (1849–1913), chemik miejski we Lwowie s. 28–46; Waksmundzka-Hajnos Monika: Stefan Banach [1892–1945] – fakty znane i nieznanne s. 47–59; Wilczyński Witold J.: O badaniach nad dorobkiem naukowym Eugeniusza Romera s. 60–70; Ciara Stefan: Helena Polaczówna (1881–1942), historyk, kustosz Archiwum Bernardyńskiego we Lwowie s. 71–86; Królczuk Krzysztof: Ludwik Ćwikliński [1853–1942] – profesor filologii klasycznej

na Uniwersytecie Lwowskim s. 87–114; Płonka-Syroka Bożena: Ludwik Fleck [1896–1957] i lwowskie odniesienia jego biografii i twórczości s. 115–142; Cieślukowa Agnieszka J.: Wokół Instytutu Techniki Szybownictwa i Motoszybownictwa we Lwowie (1932–1939) s. 143–164; Dziedzic Stanisław, Dziedzic Małgorzata: Z uniwersyteckiej katedry na stolicę arcybiskupią – Józef Bilczewski s. 165–182; Wiaderna-Kuśnierz Renata: Leon hr. Piniński (1857–1938) – prawnik, polityk, historyk sztuki, znawca literatury i kompozytor – zarys biografii s. 183–209; Rzepiela Agnieszka: Henryk Ernest Ruebenbauer (1881–1944) – od laboratorium analitycznego do rozważań o zawodzie aptekarza s. 210–219; Kośny Leszek: Teofil Ciesielski [1846–1916] – pszczelarz, botanik, społecznik s. 220–235.

5459. PRZEMYSKI słownik biograficzny. T. 3. Pod red. Ewy Grin-Piszczek, Tomasza Pudłockiego, Anny Siciak. Przemysł 2016 Tow. Przyj. Nauk; AP 8° ss. 146, nlb. 4, il. Tow. Przyj. Nauk w Przemysłu, AP w Przemysłu.

T. 1. Pod red. Lucjana Faca i T. Pudłockiego. Przemysł 2009.

5460. PRZERACKI Jerzy: Zakrystianie (kościelni) kościoła parafialnego w Reszlu w XVII–XIX wieku. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 57:] 2013 nr 3 s. 597–602.

5461. [PRZYWARA Jerzy, Leszczewicz Zbigniew, Pakuła-Kwiecińska Katarzyna]: Poczec profesorów Wydziału Geodezji i Kartografii Politechniki Warszawskiej. Wywiady przeprowadzili...; portrety wyk. Stanisław Nazalewicz. Warszawa 2016 Geodeta 8° ss. 209, nlb. 3, il.

XX–XXI w.

5462. PUCHALSKA Joanna: Polki, które zadziwiły świat. Warszawa 2016 Sport i Turystyka – Muza 8° ss. 378, nlb. 6, il.

5463. PUZIAK Marcin: Przeorzy karmelitańskiego konwentu w Bydgoszczy w latach 1728–1816 w świetle akt kapituł prowincjonalnych. *Studia Bydgoskie*. T. 10: 2016 s. 267–294, streszcz. ang.

5464. RADZISZEWSKI Edmund: Przygodzkie biografie (wybór). Wrocław–Przygodzice 2016 Studio Plan; Urząd Gm. 8° ss. 20, il.

Toż. Wyd. 2. Przygodzice–Wrocław 2016. Lata 1638–2008.

5465. [RADZIWIŁŁ Mikołaj Konstanty]: Krypta X.X. Radziwiłłów. Kościół Bożego Ciała – Nieśwież. Warszawa 2016 Maciej Radziwiłł 4° ss. 24, nlb. 2, il.

XVI–XX w.

5466. REMISZEWSKI Ryszard M[arian]: Wielcy Polacy. Stefan Swieżawski [1907–2004] – Karol Wojtyła [1920–2005]. Szczawnica 2016 Ośr. Kultury Turystyki Górskiej PTTK w Pieninach 8° ss. 17, nlb. 11, il. (Seria z Okienkiem; 52).

5467. REPRESJE wobec osób duchownych i zakonnych na terenie woj. krakowskiego 1944–1975. Leksykon biograficzny. T. 2. Pod red. Józefa Mareckiego. Warszawa–Kraków 2016 IPN–KŚZpNP; Avalon 8° ss. 412. (Kościół w Okowach).

T. 1. 2014.

5468. RODY janowieckie. [Cz.] 2. *Notatnik Janowiecki*. Nr 19/20: 2013/2016 [dr:] 2016 s. 267–308.

Treść: Jędrzych Stanisław: Andzelmowie – kilka uwag s. 267–273; Bolesławska-Twerd Halina: Bolesławscy (uzupełnienie) s. 274–275; Pawłowski Stanisław, Janusz Edward: Rodzina Jana Fijola. Notował Leszek Kwasek s. 276; Kowalska Apollonia: Głowaccy. Notował L. Kwasek s. 277–278; Wójcik Marian: Mieszkańcy ulicy Górnej. Notował L. Kwasek s. 279–285; Jaślan Bolesław: Jaślanowie s. 286–294; Mazur Leokadia: Kowalscy s. 295–301; Pawłowski S.: Mieszkańcy ulicy Młynarskiej (dawniej Sady). Notował L. Kwasek s. 300–301; Werman Helena: Olejarczykowie s. 302; Wójcik M.: Mieszkańcy ulicy Praga. Notował L. Kwasek s. 303–306; Wolska Halina: Wrotkowsy i Jungowie. Notował L. Kwasek s. 307–308.

Cz. 1. *Tamże*. Nr 18: 2011/2012 [dr:] 2012.

5469. RODZINA Burschów. Opowieści o polskich ewangelikach. Pod red. Karola Karskiego i Aleksandra Łupienki. Bielsko-Biała 2016 Augustana 8° ss. 304, il.

Treść: Karski K.: Przedmowa s. 5–8; Łupienko A.: Kontekst historyczny oraz społeczny działalności biskupa Juliusza Burschego s. 11–34; Stegner Tadeusz: Ks. Juliusz Bursche jako generalny superintendent Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w Królestwie Polskim w latach 1904–1914 s. 35–47; Alabrudzińska Elżbieta: Biskup Juliusz Bursche a spór o granice oddziaływanie narodowo-polityczne w Kościele Ewangelicko-Augsburskim s. 48–64; Nast Włodzimierz: Biskup Juliusz Bursche jako duszpasterz s. 65–83; Karski K.: Działalność biskupa Juliusza Burschego na międzynarodowej arenie kościelnej i ekumenicznej s. 84–93; Krebs Bernd: Narodowa tożsamość i działalność kościelna Juliusza Burschego oraz spory wokół misji i pozycji Kościołów ewangelickich w Polsce w latach 1918–1942 s. 94–103; Szczyńska Danuta: Ks. Juliusz Bursche i jego działalność na rzecz lokalnego środowiska Wisły w latach 1902–1939 s. 104–114; Gardawski Juliusz: Biskup Juliusz Bursche i jego rodzina s. 117–167; Gastpary Waldemar: Ks. profesor Edmund Bursche s. 168–179; Bursche Aleksander: Mecenasy Alfred Bursche s. 180–193; Józwiak Ewa: Zofia Sachs z domu Bursche oraz jej potomkowie s. 194–217; Łupienko A.: Chirurg Emil Bursche s. 218–223; Łupienko A., Bursche Tomasz: Architekt Teodor Bursche s. 224–237; Pietsch Kaja: Henryk Bursche i jego rodzina s. 238–242; Spicyn Jurij: Historia rodziny Ernesta Burschego jr. w Rosji s. 243–248; Gardawski Stefan: Stefan Bursche – fotograf s. 249–256; Fotografie s. 257–302; Notki biograficzne s. 303–304.

5470. ROGALA Zuzanna: Z Brzostku w świat... Brzostek–Brzesko 2016 Urząd Miejski; Drukarnia Printgraph 8° ss. 342, il.

Sławni brzostkowanie, XX–XXI w.

5471. ROMANOWSKI Piotr, Szumska Elżbieta: Güttlerowie. Kronika rodzinna w XIV częściach. Złoty Stok 2016 Usługi Turystyczne „Aurum” Elżbieta Szumska 4° ss. 391, nlb. 1, il. (Z Dziejów Złotego Stoku).

XVIII–XXI w.

5472. ROTENHAN Eleonore von: Buchwald – zu Zeiten der Rotenhans (1854–1946). Landpartie zur Gräfin von Reden – Künstlerischer Herbst in Buchwald Schloss Buchwald, 17–18 September 2016. Bukowiec – czasy von Rotenhanów (1854–1946). W gościnie u hrabiny von Reden – Jesień ze sztuką w Bukowcu, 17–18 września 2016. Übersetzt von Jacek Dąbrowski. Buchwald 2016 Zw. Gm. Karkonoskich 8° ss. 48, il.

Tekst równol. niem., pol.

5473. RÓD Sierakowskich na ziemi malborskiej. Pod red. Janusza Hochleitnera i Piotra Szwedowskiego. Malbork 2013.

Rec.: Czerniak Grażyna, *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 59:] 2015 nr 2 s. 346–349.

5474. RYMAR Edward: Kilka rodów rycerskich z pogranicza pomorskiej ziemi starogardzkiej z Nową Marchią w XIII–XVI wieku. *Stargardia*. T. 10: 2015 [dr:] 2016 s. 49–74, streszcz. ang., niem.

5475. RYMAR E.: Promnitzowie, Kerpulowie i Kawelowie, prominenci Gorzowa z XV–XVI wieku (na marginesie książki prof. Joachima Zdrenki o dawnych inskrypcjach powiatu gorzowskiego). *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archivalny*. Nr 23: 2016 s. 35–48, streszcz. ang., niem.

5476. SAMARSKI Bartłomiej, Danieluk Janusz: Znani, nieznan. Białystok 2016 Prymat Mariusz Śliwowski 8° ss. 435, il.

Słownik biograficzny Białostoczan, XIX–XX w.

5477. SAMBORSKA-KUKUĆ Dorota: Od Puttkamerów do Konopnickich. Rewizje i rekonstrukcje biograficzne. Warszawa 2016 IBL PAN. Wydaw. 8° ss. 277, nlb. 1, tabl. 16, il.

Lata 1800–1906.

5478. SEJNOWSKA-RUNO Beata: Rodzina Jeziorkowska. *Ziemia Łomżyńska*. [T.] 12: 2013 s. 285–305.

Więźniowie łomżyńskiego więzienia rozstrzelani przez niemieckich żandarmów na polanie Lasu Jeziorkowskiego w nocy 29/30 VI 1943 r.

5479. SIERADZAN Wiesław: Grudziądzanie w aktach procesu kanonizacyjnego Doroty z Małtów od 1394 do 1521 r. Uwagi na marginesie wydania ich polskiej edycji. *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 24: 2016 s. 187–196, streszcz. ang.

Na marginesie publikacji: Akta procesu kanonizacyjnego Doroty z Małtów od 1394 do 1521 r. Wyd. Ryszard Stachnik. Olsztyn 2014.

5480. SKORUPSKI Jan, Ostrowska Ewa: 100 lat Ruchu Ludowego w powiatach grajewskim i kolneńskim (1945–2014). Grajewo–Kolno 2016 Prymat Mariusz Śliwowski 8° ss. 322, il., mapy.

Słownik biograficzny.

5481. SKOWRONEK Tomasz: Las Katyński. Gołuchów 2016 Ośr. Kultury Leśnej 8° ss. 296, nlb. 2, CLXXI, nlb. 2, il.

5482. SKRZYPEK-FAKHOURY Ewa: Poczec doktorów honoris causa. Warszawa 2009 Warszawski Uniw. Medyczny 4° ss. XI, 354, il.

Toż. Wyd. 2, uzup. i rozsz. Warszawa 2016 ss. XII, 420, nlb. 1, il.

Warszawski Uniwersytet Medyczny, XX–XXI w.

5483. SŁAWNI lekarze gdańscy. T. 1. [Aut.] Adam Szarszewski, Piotr Paluchowski, Seweryna Konieczna, Bartłomiej Siek, Piotr Krajewski. Gdańsk 2016 Gdański Uniw. Medyczny 8° ss. 312, il.

W l. 1514–1968.

5484. SŁOMCZEWSKI Tomasz: W poszukiwaniu lepszej przyszłości w wielokulturowej Łodzi. Mała łódzka saga. Oprac. i wybór fragmentów Błażej Filanowski. *Kronika Miasta Łodzi*. [R. 26:] 2016 nr 4 s. 181–196.

Weronika i Stefan Piekarscy oraz ich córka Wiesława Słomczewska.

5485. SŁOWNIK architektów i budowniczych środowiska warszawskiego XV–XVIII wieku. Red. nauk. Paweł Migasiewicz, Hanna Osiecka-Samsonowicz, Jakub Sito. Warszawa 2016 Inst. Sztuki PAN 8° ss. XXVI, 509.

5486. SŁOWNIK artystów polskich i obcych w Polsce działających (zmarłych przed 1966 r.). Malarze, rzeźbiarze, graficy. T. 10: Sa–Się. Pod red. Urszuli Makowskiej; zespół red. Aleksandra Bernatowicz [i in.]. Warszawa 2016 Inst. Sztuki PAN 8° ss. IX, nlb. 1, 521, nlb. 1.

T. 1. Wrocław 1971.

5487. SŁOWNIK biograficzny Pomorza Nadwiślańskiego. Suplement 3. Pod red. Józefa Borzyszkowskiego. Gdańsk 2012.

Rec.: Prokop Krzysztof R., *Kościół w Polsce*. [T.] 15: 2016 s. 175–182.

5488. SŁOWNIK biograficzny Tatarów polskich XX wieku. Red. nauk. Aleksander Miśkiewicz. Białystok 2016 Muzułmański Zw. Religijny w RP. Najwyższe Kolegium Muzułmańskie 8° ss. 207, il., streszcz. ang., ros.

Zawiera biogramy 102 postaci.

5489. SŁOWNIK biograficzny teatru polskiego. T. 3: 1910–2000. [Vol. 2:] M–Ż. Oprac. zespół Barbara Berger, Krystyna Buthner-Zawadzka, Grażyna Chmielewska, Anna Jędrzejczyk, Małgorzata Komorowska. Warszawa 2016 Inst. Sztuki PAN 8° ss. nlb. 2, 745, nlb. 3, tabl. 16, il. PAN. Inst. Sztuki.

T. 1. 1973.

5490. SŁOWNIK biograficzny zasłużonych elektryków wrocławskich. T. 4. Pod red. Zespołu Komisji Historycznej Oddz. Wrocławskiego SEP. Wrocław 2014 Stow. Elektryków Pol. Oddz. 8° ss. 111, nlb. 1, il. + dysk optyczny (CD-ROM). Stow. Elektryków Pol. Oddz. Wrocławski im. Kazimierza Idaszewskiego.

XX–XXI w.

T. 1. 1997.

5491. SŁOWNIK biograficzny: Czechowice-Dziedzice, Bronów, Ligota, Zabrzeg. T. 2. Red. Barbara Pająk. Czechowice-Dziedzice 2016 Tow. Przyj. Czechowic-Dziedzic; Urząd Miej.; ZNP. Oddz. 8° ss. 152, il.

T. 1. 2014.

5492. SŁOWNIK pracowników książki polskiej. Suplement 4. Pod red. Magdaleny Rządkiwolskiej; zespół red. M. Rządkiwolska, Hanna Tadeusiewicz, Agata Walczak-Niewiadomska. Warszawa 2016 Wydaw. Stow. Bibliotekarzy Pol. 8° ss. 364 + 1 dysk optyczny (CD-ROM). Wydaw. Stow. Bibliotekarzy Pol., Uniw. Łódzki. (Nauka, Dydaktyka, Praktyka; 171).

Cz. 1. Pod red. Ireny Treichel. Warszawa 1972.

5493. SŁUŻĄC Bogu, służyli Polsce. T. 1: Od chrztu Polski do św. Jana Pawła II. Pomysł i koncepcja dzieła Janusz Pulnar; aut. not biogr. J. Pulnar, Zdzisław Pietrzyk, Zbigniew Niemirski, Ilona Pulnar-Ferdjani; red. Z. Pietrzyk, I. Pulnar-Ferdjani. Sandomierz 2016 Wydaw. Diec. i Drukarnia 4° ss. 300, il.

5494. SOBCZAK-WALIŚ Monika: Maria [Marianna, 1923–1997] i Henryk [1920–1998] Wrotkowsy. Kalisy historycy i animatorzy kultury. *Rocznik Kaliski*. T. 41: 2015 s. 57–71.

5495. STAJER Ireneusz: Tożsamość. Znani i nieznanymi o sobie. Żory 2016 Muzeum Miejskie 8° ss. 291, nlb. 2, il.

Słownik biograficzny Żor, XX–XXI w.

5496. STANASZEK Łukasz Maurycy: Z Gross Döbern nad Świder, czyli krótka historia rodziny Kołodziejów. *Rocznik Józefowski*. T. 2: 2016 s. 49–59.

XIX–XX w.

5497. STANIEK Helena: Po mieczu i po kądzieli. Genealogia i wspomnienia. Warszawa 2016 Alia 8° ss. 239, nlb. 6, il., mapa.

Rodzina Gawlasów, XX–XXI w.

5498. STANISŁAWSKA-ADAMCZEWSKA Teresa, Adamczewski Jan: Kraków, ulica imienia... Podane w porządku alfabetycznym. Kraków 2016 Bikstudio Krzysztof Marek Szwaczka 8° ss. 311, nlb. 1, il.

Patroni ulic – biogramy.

5499. STAŃCZYK Tomasz: Polskie Termpile. Walczyli do końca. Współpr. Witold Pasek. Warszawa 2016 Fronda PL 8° ss. 254, il.

Lata 1611–1944.

5500. STARZYŃSKI Marcin: Urzędnicy miejscy Kazimierza do 1550 roku. Kraków 2016 Societas Vistulana 8° ss. XLI, nlb. 1, 147. (Spisy urzędników miejskich z obszaru dawnej Rzeczypospolitej, Śląska i Pomorza Zachodniego. T. 3: Małopolska. Z. 2/1: Kazimierz).

Spisy osobowe od XIV w.

5501. STEFAŃSKI Krzysztof: Ludzie którzy zbudowali Łódź. Leksykon architektów i budowniczych miasta (do 1939 roku). Łódź 2009.

Rec.: Woźniak Krzysztof P., *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 9: 2011 s. 392–394.

5502. STOGOWSKA Anna Maria: Edukatorzy. Wychowankowie szkoły płockiej zwanej „Małachowianką”. Płock–Sierpc 2016 FERS Fund. Edukacji i Rozwoju Społ.; P.P.-H. Drukarnia 8° ss. 196, il.

LO im. Marszałka Stanisława Małachowskiego w Płocku w l. 1788–1968.

5503. STOKSIK Janina [Miroslawa]: Tetmajerowie. Rodzina pisarzy, poetów, powstańców, spiskowców i... geodetów. *Krakowski Rocznik Archiwalny*. T. 21: 2015 [dr.:] 2016 s. 75–98, streszcz. ang.

5504. STRATY żołnierskie powiatu Nisko podczas I wojny światowej na podstawie „List Strat”. Oprac. Tomasz Sudoł. Rzeszów 2016 WBX Studio Drukarnia – Wydaw. 8° ss. 170.

Treść: Wstęp s. 3–4; Powiat Nisko w strukturze terytorialnej Komendy X Korpusu przemysłowego Armii austro-węgierskiej s. 5–11; Lista strat żołnierskich powiatu Nisko [spisy osobowe] s. 12–116; Straty żołnierskie powiatu Nisko w statystyce. Podsumowanie s. 117–141; Wykaz skrótów i terminów wojskowych s. 142–145; Wykaz nazw geograficznych – miejsc pobytu jeńców wojennych i pochówku żołnierzy s. 146–161; Bibliografia s. 162–168.

5505. STRAUSS Krystian: Burmistrz Bydgoszczy – Franciszek Michał Wyszpolski

[1768–1837] i jego rodzina. *Kronika Bydgoska*. T. 37: 2016 s. 37–44, streszcz. ang., niem.

5506. STRÓŻYK Leszek: Od Sokolnik do Bielawy. Strażacka historia rodziny Dudków w Bielawie. *Bibliotheca Bielaviana*. [R. 7:] 2015 [dr.:] 2016 s. 213–216.

5507. SUPERCZYŃSKI Mateusz: Pisarze miejscy w kancelarii chełmińskiej od XIV do XVI wieku. *Zapiski Historyczne*. T. 81: 2016 z. 3 s. 37–58, streszcz. niem., ang.

5508. ŠVED Vāčaslaū: Šlāhta Grodzenskaj guberni ū cyvīl'nym i vajsokovym kiraūnīctve napārēdadnī i padčas Studzen'skaga paūstannā (1861–1864 gg.). *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. [Z.] 41: 2014 s. 211–238.

5509. SYLWETKI. *Studia Zielonogórskie*. T. 21: 2016 s. 293–350.

Treść: Dzieżyc Longin: Longin Dzieżyc (1924–2010) – bibliotekoznawca, nauczyciel, humanista s. 293–298; Konarska Barbara: Kronikarz czasu – wspomnienie o Zbigniewie Rajche (1929–2016) s. 299–310; Błażyńska Alicja: Wspomnienie o Eugenii Pawłowskiej (1932–2016) s. 311–317; Szczegóło Hieronim: Marian Eckert (1932–2015) s. 319–323; Halczak Bohdan: Marian Eckert (1932–2015). Wspomnienie o mistrzu s. 325–331; Ziemska Małgorzata: Na straży zagubionej pamięci. Wspomnienie o Tadeuszu Marcinkowskim (1932–2016) s. 333–350.

5510. SZCZEPANKIEWICZ Jarosław: Orzeł i lew – Polacy w Etiopii. *Collectanea Theologica*. R. 85: 2015 nr 2 s. 243–251.

5511. SZCZYGIELSKI Leonard Andrzej: Rodzina Szczygielskich z Podlasia. Płock 2016 Marow – Jan B. Nycek 8° ss. 112, tabl. 1, il.

XV–XXI w.

5512. SZCZYPTA-SZCZĘCH Roksana: Zmarli ostatni żołnierze oddziału „Żandarméria” Polskiej Podziemnej Armii Niepodległościowców. *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 25: 2016 nr 44 s. 291–294.

Józef Witowski „Roland” (1927–2016), Tadeusz Ryba „Jeleń” (1928–2016).

5513. SZENDZIELARZ Ryszard: Proboszczowie i administratorzy parafii św. Wojciecha w Mikołowie (1863–2016). Mikołów 2016 Rzymsko-katolicka parafia św. Wojciecha 8° ss. 75, nlb. 1, il.

XIX–XXI w.

5514. SZLAGOWSKI Andrzej: Zgoda. Mój dom rodzinny i jego mieszkańcy. Kielce 2016 [b.w.] 8° ss. 181, il.

Rodzina Szlagowskich z Kielc ul. Zgoda 3, XIX–XXI w.

5515. SZNAJDERMAN Monika: Falszerze pieprzu. Historia rodzinna. Wołowiec 2016 Czarne 8° ss. 280, nlb. 7, il.

Dzieje żydowskiej rodziny Sznajdermanów, XX w.

5516. SZPAK Jacek: Właściciele klucza żareckiego do 1828 roku. Zarys działalności. *Zeszyty Myszkowskie*. Nr 3: 2016 s. 31–59, streszcz. ang.

Działalność społeczno-polityczna i kulturalna właścicieli Żarek od XIV w., gł. Myszkowskich w l. 1499–1608, Korycińskich w l. 1608–1649/1651 oraz Męcinińskich.

5517. SZULAKIEWICZ Władysława: O uczących i uczonych. Szkice z pedeutologii historycznej. Toruń 2014.

Rec.: Chmielewski Witold, *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 59: 2016 nr 3/4 s. 238–241; Falkowska Joanna: Idee pedeutologiczne w szkole lwowsko-warszawskiej. *Studia Paedagogica Ignatiana*. Vol. 19: 2016 [nr] 2 s. 299–308; Król Joanna, *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 59: 2016 nr 1/2 s. 210–213.

5518. SZWEDO Bogusław: Wpisani w historię miasta. Tarnobrzegi słownik biograficzny. T. 3. Tarnobrzeg–Sandomierz 2016 Radio Leliwa; Armoryka 8° ss. 327, il.

XIX–XX w.

T. 1. 2013.

5519. SZYMCZAK Damian: Jan [1879–1938] i Józef [1875–1944] Górecy. Słodki i kwaśny. *Kronika Wielkopolski*. 2016 nr 3 s. 33–49.

5520. SZYMCZAKOWA Alicja: Tarnowscy z Tarnówki i Boczków herbu Jelita. *Studia z Dziejów Średniowiecza*. Nr 20: 2016 s. 307–322, streszcz. ang.

XV–XVI w.

5521. SZYMONIAK Krzysztof: Rodzina Jarząbków, czyli 14 opowieści na ten sam temat. Gniezno–Bańska Niżna 2016 Gaudentinum 8° ss. 248, nlb. 5, il.

Rodzina muzyków góralskich w l. 1960–2016.

5522. ŚMIAŁEK Mieczysław: Epitafium dla młyna. Warszawa 2016 Mieczysław Śmiałek 8° ss. 165, nlb. 3.

Rodzina Ciemiór, XX w.

5523. THIEL-ORNASS Kamila, Thiel-Mellerska Danuta: Rody pomorskie Ornass i Thiel. Pelplin 2016 Bernardinum 8° ss. 127, nlb. 1, il.

XVII–XX w.

5524. TOCHMAN Krzysztof A[dam]: Ci-chociemni na Bałkanach, we Włoszech i Francji. Słownik biograficzny. Rzeszów–Zwierzyniec 2016 Obywatelskie Stow. „Ostoja” 8° ss. 148, nlb. 1, il., streszcz. ang.

5525. **TU BYLI, tu pracowali... 100 twarzy** Instytutu Lotnictwa. Pod red. Witolda Wiśniowskiego; oprac. not biogr. Witold Świeczak, Kamila Kaczyńska, Anna Siwicka-Gnatowska, Renata Pełowska. Warszawa 2016 Wydaw. Nauk. Inst. Lotnictwa 8° ss. 245, nlb. 1, il.

W Warszawie, XX–XXI w.

5526. **TUSZYŃSKI Bogdan, Kurzyński Henryk: Leksykon olimpijczyków polskich. Od Chamonix i Paryża do Soczi 1924–2014.** Wyd. 3, popr. i uzup. Warszawa 2014 Pol. Kom. Olimpijski 8° ss. XLIX, nlb. 1, 1235, il.

Wyd. 1 pt.: Od Chamonix i Paryża do Vancouver. Leksykon olimpijczyków polskich 1924–2010. Warszawa 2010.

5527. **[TYSZKIEWICZ Magdalena]: Burzany i tarantula.** Oprac. M. Tyszkiewicz, Dalibor Malinowski. Konstancin-Jeziorna 2016 Aluna 8° ss. 167, il.

Wspomnienia autorki (ur. w 1925 r.) o rodzinie Tyszkiewiczów w XIX–XXI w.

5528. **UDZIAŁ mieszkańców Swarzędza i okolic w Powstaniu Wielkopolskim 1918–1919.** Praca pod red. Aurelii Bartoszek, Arkadiusza Małyszki i Mariana Pokorskiego. Poznań 2015 Gm. Swarzędz 8° ss. 120, il.

5529. **URBAŃSKI Jerzy: Śladami przodków. Genealogia rodów Boruch i Urbański.** Radom 2016 Inzerat 8° ss. 118, nlb. 2, tabl. 8, il.

XVII–XXI w.

5530. **[ŪŠKO Valentin Leonidovič] Juszko Walentin: Zachowane groby rosyjskich wojskowych na cmentarzu prawosławnym w Suwałkach. *Rocznik Augustowsko-Suwalski*. T. 15: 2015 s. 133–150, streszcz. ang.**

5531. **W SŁUŻBIE nauki, wychowania i wartości. Szkice biograficzne o lubelskim środowisku naukowym.** Red. Ryszard Skrzyniarz, Małgorzata Łobacz, Barbara Borowska. Lublin 2015 Episteme 8° ss. 573, il. KUL. Wyd. Nauk Społ. (Biblioteka Katedry Biografistyki Pedagogicznej; 8).

Treść: Skrzyniarz R.: Wstęp s. 11–18; Korzenie akademickiego Lublina: Skrzyniarz R.: Wyższe uczelnie Lublina, ich fundatorzy, założyciele, twórcy, pierwsi rektorzy s. 21–40; Gumińska Iona: Lublin bogaty wiedzą. Mapa wyższych uczelni s. 43–48; Wawer Paulina: Zakład Teologiczny Zakonu Ojców Jezuitów w Lublinie – Kolegium Bobolanum, czyli o kontemplacji w działaniu s. 49–63; Drogi do Lublina: Chodubski Andrzej; Wincenty Dawid (1816–1897) – pedagog, pisarz z lubelskiej przestrzeni kulturowej s. 67–80; Goldyn Piotr: Przedlubelska działalność naukowa, społeczna i polityczna Witolda Chodźki [1875–1954] s. 81–95; Krynicka Tatiana: „Chciałabym służyć Ci z całego serca”. Droga profesor Leokadii Małunowiczówny [1910–1980] na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim s. 97–118; Głogowska Helena: Białoruskie drogi profesora Teoty Rott-Żebrowskiego [1919–2004] s. 121–160; Grabowska-Bacza

Agata: Antoni Kość SVD [1949–2011] – nauczyciel, wychowawca (w Azji 1983–1993 i na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim 1994–2011) s. 161–172; Środowiska lubelskich humanistów: Staron Justyna: Feliks Araszkievicz [1895–1966] jako naukowiec i pedagog – na marginesie wykładów z Dydaktyki literatury polskiej s. 175–184; Nastalska-Wiśnicka Joanna, Trojnicka Małgorzata: Ojciec Romuald Gustaw [1911–1976]: uczony – bibliotekarz – dyrektor – człowiek s. 185–214; Dębowska Maria: Eugeniusz Reczek TJ [1917–1971] – pierwszy kierownik Ośrodka Archiwów, Bibliotek i Muzeów Kościelnych s. 215–233; Hamryszyk Artur: Między Włocławkiem a Lublinem – działalność naukowa i archiwalna ks. prof. Stanisława Librowskiego (1914–2002) s. 235–254; Młynarczyk-Tomeczyk Anita: Wkład Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego w obchody Milenium Chrztu Polski (1966/1967) s. 255–273; Gajderowicz Magdalena: Profesor Andrzej Wojtkowski [1891–1975] – patriota, działacz, intelektualista s. 275–284; Wrzeszcz Maria: Człowiek służby do zatrącenia. Profesor Zygmunt Sułkowski (1920–1995) s. 285–296; Żmudziak Magdalena: Stanisław Fita (1932–2011) – świadectwo, wspomnienie, echa działalności naukowej s. 297–306; Mamińska-Domagalska Monika: Władysław Panas [1947–2005] – pisarz, uczony, performer s. 307–315; Goral Agnieszka: Badania kultury białoruskiej w Instytucie Filologii Słowiańskiej UMCS w Lublinie s. 317–342; Twórcy lubelskiej pedagogiki: Karczewska Joanna: Stefan Kunowski [1909–1977] – droga do Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego s. 345–352; Kowalczyk Agnieszka M.: Wychowywać dla Kościoła, życia i społeczeństwa, czyli o formacji uniwersyteckiej na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim s. 363–379; Opozda Danuta, Parzyszek Magdalena: Zarys refleksji nad rozwojem pedagogiki rodziny na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II w świetle koncepcji wychowania w rodzinie Piotra Poręby i Józefa Wilka s. 381–397; Kiers Barbara: Feliks Wojciech Bednarski [1911–2006] jako rzecznik pedagogiki personalistycznej s. 399–405; Łobacz M.: Profesor Wojciech Chudy [1947–2007] – „wzór bohaterskiej fascynacji nauką”, nieocenyony mistrz i wychowawca s. 407–427; Walewander Edward: Pedagogia życia Franciszka Skowry (1902–1978) s. 429–436; Kostkiewicz Janina: Krytyka warstwy wychowawczej totalitaryzmu komunistycznego lat dwudziestych i trzydziestych XX wieku w pismach Antoniego Szymańskiego s. 439–455; Rynio Alina: Refleksje nad osobą i dziełem Karola Wojtyły – Jana Pawła II w kontekście jego więzi z Katolickim Uniwersytetem Lubelskim s. 457–471; Starnawski Witold: Filozofia i wychowanie. KUL i „kulowcy” – przełom lat siedemdziesiątych i osiemdziesiątych XX wieku s. 473–483; Chłodna-Błach Imelda: Ojciec profesor Mieczysław Albert Krapiec [1921–2008] i lubelska szkoła filozoficzna s. 485–494; Stepien Katarzyna, Zawojka Teresa: Powszechna Encyklopedia Filozoficzna – „opus magnum” lubelskiej szkoły filozofii klasycznej s. 495–514; Absolwenci: Jabłońska Anna: „Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej i ja” – znaczenie Lublina w życiu studentki z przełomu lat pięćdziesiątych i sześćdziesiątych XX wieku s. 517–533; Borowska B.: Absolwenci Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego w służbie „Bogu, ludziom i Ojczyźnie” s. 535–558; Rudenik Oleh: Pierwsi studenci niepodległej Ukrainy na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim s. 559–573.

5532. **WACHOWICZ Barbara: Matki wielkich Polaków. „Serce mojej ojczyzny – mammo!”.** Warszawa 2016 Sport i Turystyka – Muza 8° ss. 651, nlb. 2, il.

XVII–XX w.

5533. **WACHOWICZ B.: Rudy, Alek, Zośka. Prawda o bohaterach „Kamieni na szaniec”.** Warszawa 2016 Rytm 8° ss. 573, nlb. 11, il. (Wierna Rzeka Harcerstwa; t. 3).

Jan Bytnar (1921–1943), Maciej Dawidowski (1920–1943), Tadeusz Zawadzki (1921–1943).

5534. WAGNER Anna: W cieniu pałacu. Historia rodziny Koerner ze Srołężyna. Współpr. Anna Pawłowska. Srołężyn–Wągrowiec 2016 Agencja Reklamowa J&T Belfer Jerzy Piasecki 8° ss. 259, il.

5535. WALCZAK Mirosław: Dęblińskie Orleńta w Stalagu Luft 3. *Zeszyty Żagańskie*. Nr 11: 2015 s. 41–53.

W Żaganii.

5536. WAWRZECKI Waldemar Stefan: Nasz ślad. Kraków 2016 Ridero 8° ss. 200, il.

Rodziny Wawrzeczek i Lebedowiczów z Hrubieszowa w l. 1700–2011.

5537. WESOŁOWSKA Karolina: Sylwetki oficerów lekarzy Wojska Polskiego, jeńców obozu kozielskiego w świetle zapisków grobowych. *Niepodległość i Pamięć*. R. 23: 2016 nr 3 s. 159–180, streszcz. ang., niem., ros.

5538. WĘGLIŃSKI Piotr: Das Familienwappen Godziemba oder Die unvollkommene Geschichte der Familie Węgliński. Herb rodziny Godziemba czyli Niekompletna historia rodziny Węglińskich. Leisel–[Warszawa] 2015 PARArara.pl 8° ss. 55, il.

Tekst równol. pol., niem.

Od 1950 r.

5539. WĘSIERSKI Adam: Śliwicki słownik biograficzny. T. 2. Bydgoszcz 2016 Tekst 8° ss. 173, il.

T. 1. 2015.

5540. WIDZIANI oczami pokoleń. Rodziny policyjne II RP. [T. 1: Województwo łódzkie]. Red. prowadzący Jarosław Olbrychowski. Łódź 2016 Stow. „Rodzina Policyjna 1939 r.” 16° ss. 108, nlb. 2, il.

Toż. Wyd. 2. Łódź 2016.

Biografie polskich oficerów zamordowanych w Twerze, XIX–XX w.

5541. WIELCY Polacy z Królestwa Kongresowego i zaboru pruskiego. Praca zbiorowa. Pod red. Janiny Marciak-Kozłowskiej. Białystok 2015 Buk 8° ss. 549, il., mapy. (Wielcy Polacy; cz. 3).

5542. WIELCY Polacy z Wileńszczyzny i Kresów Północno-Wschodnich. Praca zbiorowa. Pod red. Janiny Marciak-Kozłowskiej. Białystok 2014 Buk 8° ss. 568, il., mapy. (Wielcy Polacy; cz. 2).

XVIII–XXI w.

5543. WIELCY Polacy z ziem Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Praca zbiorowa.

Pod red. Janiny Marciak-Kozłowskiej. Białystok 2016 Buk 8° ss. 508, il. (Wielcy Polacy; cz. 4).

5544. WIELKA encyklopedia Polonii świata. Pod red. Zbigniewa S. Piaska. Częstochowa 2014 Fund. Inst. Edukacji i Rozwoju; Wydaw. Akad. Polonijnej Educator 8° ss. 534, il.

Tekst równol. pol., ang.

XX–XXI w.

5545. WIELKIE postacie Tysiąclecia Chrztu Polski. Pod red. Pawła Nowogórskiego, Wojciecha Polaka, Waldemara Rozyńskiego. Toruń–Górk 2016 Fund. Centrum Edukacji Młodzieży im. ks. Jerzego Popiełuszki 8° ss. nlb. 2, 166, il. (Roczniki Księdza Jerzego; t. 2).

Treść: Nowogórski P.: Ksiądz Bronisław Markiewicz [1842–1912] wielki wychowawca i patriota s. 7–38; Wąsowicz Jarosław: Ksiądz Wiktor Grabelski SDB (1857–1902) fundator dzieła salezjańskiego w Polsce s. 39–46; Rozyński W.: Ksiądz biskup Adolf Piotr Szeląg [1865–1950] – wierny Bogu, Kościołowi i Ojczyźnie s. 47–76; Damazyń Michał: Polak i Biskup nieustraszone. Przyczynek do biografii ks. bpa Jana Michalskiego [1914–1989], sufragana gnieźnieńskiego s. 77–88; Polak W.: Działalność księdza Hilarego Jastaka [1914–2000] w okresie solidarnościowego „karnawału” i stanu wojennego (1980–1983) s. 89–108; Galij-Skarbińska Sylwia: „Zbliżyć ludzi do Boga”. Księża niosący posługę duchową w obozie internowania w Potulicach (1981–1982) s. 109–122; Wąsowicz J.: Gdańska prasa drugiego obiegu wobec zabójstwa i pogrzebu ks. Jerzego Popiełuszki. Edycja źródłowa s. 123–137; Kronika Centrum Edukacji Młodzieży im. ks. Jerzego Popiełuszki w Górsku – Rok 2016. Oprac. Magdalena Grocholewska [i in.] s. 139–156.

5546. WIELOWIEJSKI Zygmunt: Z Bolesławca do Görlitz – historia fotograficznej rodziny Scholzów. *Dagerotyp*. Nr 23: 2014 s. 5–30, streszcz. ang.

XIX–XX w.

5547. WIELUŃSKI słownik biograficzny. T. 1 i 2. Pod red. Zbigniewa Szczerbika, Zdzisława Włodarczyka. Wieluń 2014.

Toż. T. 3. Wieluń 2016 Wieluńskie Tow. Nauk. ss. 143, il. (Biblioteka Wieluńskiego Towarzystwa Naukowego; t. 24).

Rec. [T. 1–2]: Kasprzyk Damian, *Zeszyty Wiejskie*. Z. 20: 2014 s. 289–295.

5548. WNEK Sławomir: Elita strzyżowska od schyłku XIX do połowy XX wieku. Wybrane zagadnienia. *Strzyżowski Rocznik Muzealny*. T. 2: 2016 s. 189–234, streszcz. ang.

W aneksie: Testament Jehudy Leiba Spiry, rabina strzyżowskiego z 1920 r.

5549. WODYŃSKI Stanisław: Genealogia koi smutek przemijania. W poszukiwaniu korzeni dawnych mieszkańców dworu w Stupsku. *Nasze Korzenie*. Nr 10: 2016 s. 49–53.

Rodzina Grodeckich, XVIII–XX w.

5550. WOŹNIAK Hieronim: Kto kim był i kto kim jest na Żywiecczyźnie. Kraków–Żywiec 2015.

Rec.: Dobosz Stanisław: Osobliwe a piękne spraw i rzeczy pomieszanie. O najnowszej książce H. Woźniaka o ludziach Żywiecczyzny. *Gronie*. Nr 16: 2016 s. 225–230.

5551. WPISANI w dzieje miasta. Znani i mniej znani ludzie Grudziądz na przestrzeni wieków. Pod red. Wiesława Sieradana; przy współpr. Wioletty Pacuszki i Anny Wajler. Grudziądz 2016 Muzeum im. ks. dr. Władysława Łęgi 8° ss. 438, nlb. 2, il., streszcz. ang.

Lata 1170–2008.

5552. WSPOMINAJĄC ludzi „Kultury”. Wybór, oprac. i wstęp Sławomir M. Nowinowski. Paryż–Kraków 2016 Inst. Liter. Kultura; Inst. Książki 8° ss. 359, nlb. 1. (W Kręgu Pańskiej Kulury).

Zawiera 68 drobnych wspomnień z l. 1945–2010.

5553. WSPOMNIENIA zaduszkowe o tarnowskich inżynierach i technikach ze stowarzyszeń naukowo-technicznych organizowane w tarnowskim TJO-NOT FSNT. Cz. 1. Pomyślowstwo, oprac. i red. treści Jacek Sume-ra. Tarnów–[Warszawa] 2016 NOT Federacja Stow. Nauk.–Techn. 8° ss. 114, il. NOT.

Toż. Cz. 2: NOT-owskie zaduszki. Z naszych rodzinnych albumów wspomnienia o uczestnikach I Wojny Światowej i walk o niepodległość RP. Tarnów–[Warszawa] 2016 ss. 105, il.

5554. WYKAZY osób z akt parafialnych diecezji pińskiej do 1947 roku. T. 4. Oprac. i wyd. Waldemar Witold Żurek. Lublin 2016 Waldemar Witold Żurek 8° ss. 1007, streszcz. ang., białorus., ros. (Biblioteka Ośrodka Archiwów, Bibliotek i Muzeów Kościelnych Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II; nr 40).

Toż. T. 5. Lublin 2016 ss. 846. (Biblioteka Ośrodka Archiwów, Bibliotek i Muzeów Kościelnych Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II; nr 41).

T. 1. 2013.

5555. WYSIECKA Izolda: Rodzinny krąg Berty Kryszewskiej (1892–1972). *Koscierskie Zeszyty Muzealne*. [Z.] 9: 2015 s. 203–216.

5556. WYSOCKA Jadwiga, Kocińska Alicja: Rodzina Ludmiły Krakowieckiej [1900–1971]. Poznań–Bąbliniec 2016 Stow. Rodzina Serca Miłości Ukrzyżowanej 4° ss. 159, nlb. 1, il.

XIX–XX w.

5557. WYSOCKI Piotr: Cmentarz prawosławny w Łowiczu. Łowicz–Łódź 2013.

Rec.: Chańko Jan, *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 15: 2015 s. 189–191.

5558. YARIV Arie: The prayer book of Semen son of Mikhail Kobeckij (Semen Mihailovič Kobeckij). *Karaite Archives*. Vol. 4: 2016 s. 153–184, streszcz. ang.

Także dzieje rodziny Szymona (Semena) Kobeckiego i troc- kich Karaimów w XIX–XXI w.

5559. Z MAZOWSZA na obczyznę. XIV Międzynarodowe Sympozjum Biografistyki Polonijnej „Mazowszanie w świecie”, Warszawa, 15–16 października 2016. Pod red. Janusza Gmitruka, Zbigniewa [Andrzeja] Judyckiego i Tadeusza Skoczka. Warszawa 2016 CAN 8° ss. 336, nlb. 1, il.

Treść: Słowo wstępne s. 9–10; Bąkała Krzysztof: Cudowne dziecię Warszawy [Józefina Reszke] s. 11–19; Bykowska-Pi-gnard Magdalena: Paryżanka z Warszawy – śladami francuskiej Marianny s. 21–27; Dobroński Adam Czesław: Ostatni marszałek polskiego uchoźdźstwa. Zygmunt Lechosław Szadkowski (1912–1995) s. 29–35; Dobrzański Sławomir: Maria Szymanowska (1789–1831) s. 37–40; Draus Jan: Hanka Ordonówna. Portret artystyczny i patriotyczny s. 41–50; Drożdż Urszula Małgorzata: Jerzy Andrzej Kłos [1930–2009] s. 51–53; Dziedzic Stanisław: Cyprjan Kamil Norwid. Odnajdywanie piękna s. 55–64; Dzierga Tomasz: Jerzy Iwanow-Szajnowicz (1911–1943) s. 65–68; Engelgard Jan: 55 lat na uchoźdźstwie – Wojciech Wasutyński (1910–1994) s. 69–73; Galec Zbigniew: Jan Zumbach – as myśliwski, przemysłnik i najemnik s. 75–81; Galkowski Adam: Mazowszanie we Francji s. 83–90; Gigilewicz Edward: Aleksander Florian Józef hr. Collona Walewski (1810–1868) s. 91–99; Gmitruk J.: Kazimierz Bagiński (1890–1966) s. 101–114; Hafner Jadwiga: Mazowszanie w Wiedniu s. 115–124; Hasselbusch Robert: Robert Lewandowski. Ma-zowszanie wśród najlepszych piłkarzy świata s. 125–134; Jaworski Jacek: Gen. Izydor Borowski-Radziwiłł, bohater nieznan s. 135–144; Judycki Maksymilian: Zbigniew Wójcik alias Guy Voley, czyli z wynalazkami dookoła świata s. 145–148; Kaczorowska Teresa: Bolesław Biegas (1877–1954). Rzeźbiarz i malarz s. 149–154; Kalinowska-Bouvy Agata: Elżbieta Kościacz-Virol – paryskie spacer y z Apolską s. 155–162; Kilarski Tadeusz M.: ZP jak Zbigniew Płaskowski s. 163–170; Kos Anna: Zbigniew Krukowski (1913–1995). Pieśniarz Warszawy s. 171–180; Koseski Adam: Teofil Kwiatkowski. Artysta-malarz, żołnierz, emigrant s. 181–186; Kotecki Andrzej: Marynarze z Mazowsza na emigracji s. 187–200; Kozyra Anna: Mazowszanki na francuskiej pięciolinii s. 201–210; Królikowski Lech: Julian Ochowicz [1850–1917] s. 211–214; Krzewicki Jerzy: Sławoj Felicjan Składkowski. Lekarz, generał, minister, premier, emigrant s. 215–220; Kucharski Mirosław Jacek: Konstany Brandel [1880–1972] – mistrz ryłka s. 221–228; Lichocka Halina: Ignacy Mościcki w Szwajcarii s. 229–236; Macyszyn Jacek: Stefania Łazarska s. 237–242; Mościcka Izabela: Wojciech Fangor – artysta wizjoner s. 243–248; Rybak Michał: Henryk Wars – kompozytor o światowej sławie s. 249–253; Sęk Jan: Teofil Lenartowicz. Założyciel Akademii Historii i Literatury Polskiej i Słowiańskiej s. 255–267; Sherman Paul: Szpilka. Agata Kalinowska-Bouvy s. 259–274; Skoczek T.: Konstany Aleksander Jeleński [1922–1987]: Polak, Europejczyk, intelektualista s. 275–282; Słowiński Przemysław: Czar magicznej pałeczki – Andrzej Słowiński (1938–2006) s. 283–288; Stasiński Adam: Generałowie rodem z Warszawy w armiach obcych s. 289–296; Strojecki Igor: Życie i działalność badacza przyrod-nika, etnografa, podróżnika i fotografa Leona Barszczewskiego (1849–1910) s. 297–307; Zając Jerzy: Ks. Julian Maksymilian Unszticht (1883–1953) s. 309–312; Załęczny Jolanta: Witold Zglenicki (1850–1904) geolog, filantrop, mecenas, patriota s. 313–320; Znajdek Jan: Ewa Maria Podleś – światowej sławy

śpiewaczka operowa s. 321–324; Żaliński Henryk W.: Między średniowieczem a współczesnością w chrześcijańskiej Europie. Marek Piotr Prokop – archiwista i filozof s. 325–329; Żongolowicz Bogumiła: Konsul Władysław Noskowski s. 331–337.

5560. Z ŻAŁOBNEJ karty. *Notatnik Janowiczki*. Nr 19/20: 2013/2016 [dr.:] 2016 s. 339–342.

Ks. Marian Misiak (1946–2013), Maria Czaplińska-Knabe (1921–2015) i Anna Sułkowska-Nowicka (zm. 2016).

5561. ZACHOROWSKA Maria z Gołuchowskich: Przypadki rodzinne. Henryk Trąpczyński [ok. 1848–1911] i jego potomkowie XIX–XXI w. Kraków 2013 Nakł. aut.; Poligrafia Salezjańska 8° ss. 223, nlb. 4, tabl. k. 5, il. + Suplement ss. 12, il.

Rodzina Trąpczyńskich.

5562. ZAPOMNIANI księżęta? Sułkowscy w XVIII–XX wieku. Red. Dariusz Nawrot, Grzegorz Madej. Katowice 2016 Wydaw. UŚ 8° ss. 245, nlb. 1, il., streszcz. ang. (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; nr 3577).

Treść: Perlakowski Adam: Aleksander Józef Sułkowski [1695–1762] – u źródeł potęgi rodu s. 13–27; Brňovják Jiří: Heraldika Alexandra Josefa Sułkowského. Vizualizace titulárního zvestupu polského magnáta ve světle říšských panovníckých privilegií s. 29–50; Zwierzykowski Michał: August Sułkowski [1729–1786] i strategia budowy pozycji rodu. Od książąt na Bielsku do senatorów Rzeczypospolitej s. 51–67; Madej G.: Inwentaryzacja bielskiego zamku po śmierci księcia Aleksandra Józefa Sułkowskiego [1775–1804] w 1804 roku s. 69–86; Nawrot D.: Jan Nepomucen Sułkowski [1777–1832] w powstaniu na Nowym Śląsku w 1807 roku s. 89–111; Madziar Dawid: Początki kariery wojskowej księcia Antoniego Pawła Sułkowskiego [1785–1836] s. 113–130; Czuby Jarosław: Honor czy defetyzm? Dylematy Antoniego Pawła Sułkowskiego na tle wyborów Polaków w 1813 roku s. 131–142; Preinfalk Miha: Jožef baron Dietrich [1780–1855] in njegove povezave z rodino Sułkowski s. 143–163; Kenig Piotr: Pod dwugłowym orłem. Sułkowscy w armii Habsburgów w latach 1746–1918 s. 165–194; Krajewski Jakub: Lasy książęce w Bielsku-Białej i okolicy s. 195–207; Rjavec Mojca: Plemiška družina Sułkowski v Bresternici pri Mariboru v 20. stoletju s. 209–223; Sokół-Szołtysek Grażyna: Przyczynki do dziejów zespołu Archiwum Książąt Sułkowskich w Bielsku w zasobach Archiwum Państwowego s. 225–236.

5563. ZASŁUŻENI dla harcerstwa 1916–1949. Skarżysko-Kamienna. Słownik biograficzny. T. 1. Pod red. Marcina Medyńskiego, Krzysztofa Zemeli. Skarżysko-Kamienna 2016 PIS Agencja Wydawniczo-Poligraficzna; staraniem Obwodu Świętokrzyskiego ZHP 8° ss. 160, il.

5564. ZASŁUŻENI lekarze toruńscy we wspomnieniach. Wybrane sylwetki z XIX i XX stulecia. Red. Lech Bieganowski, Waldemar Jędrzejczyk. Toruń 2016 Adam Marszałek 8° ss. 402, il.

Treść: Dr Wanda Błęńska (1911–2014) s. 17–26; Dr Zofia Kordylewska (1905–1982) s. 27–34; Dr Helena Cynkutis

(1898–1986) s. 35–41; Dr Janina Pietrasiewicz (1898–1970) s. 43–56; Dr Romana Antowska (1918–1998) s. 57–64; Dr Elżbieta Weyman s. 65–90; Dr Leon Konkolewski (1903–1958) s. 91–105; Dr Adam Raczynski (1922–2002) s. 107–134; Dr Marian Mroczkowski (1897–1968) s. 135–142; Prof. Ludwik Rydygier (1850–1920) s. 143–155; Dr Stefan Mysza (1908–1987) s. 157–170; Dr Donat Massalski (1905–1963) s. 171–177; Dr Jan Kruszyński (1934–2004) s. 179–188; Dr Władysław Polakiewicz (1914–1991) s. 189–198; Dr Eugeniusz Boryk (1917–1974) s. 199–200; Dr Włodzimierz Sz wajkert (1932–2012) s. 201–202; Dr Adam Tybor (1910–1986) s. 203–218; Dr Kazimierz Grzebień (1928–2003) s. 219–222; Dr Stanisław Gawiński (1904–2000), Dr Medard Dydowicz (1935–1973), Dr Michał Feliks (ur. 1931), Doc. Andrzej Chojnacki (1930–1990) s. 223–244; Dr Stefan Jackowski (1918–1994) s. 245–249; Dr Stanisław Osmański (1938–2006) s. 251–265; Dr Witold Grabowski (1914–1991) s. 267–278; Dr Janusz Strusiewicz (1932–2009) s. 279–288; Dr Michał Borkowski (1941–2014) s. 289–296; Dr Ludwika Mikulska-Haniec (1938–2006) s. 297–302; Dr Bogusław Stankiewicz (1933–2003) s. 303–307; Dr Krystyna Maria Wysocka (1931–2013) s. 309–323; Dr Irena Orłowska-Sawionek (1934–2001) s. 325–333; Dr Andrzej Mazurek (1931–2008) s. 335–349; Dr Stanisław Sadowski (1933–2014) s. 351–367; Toruńska szkoła chirurgii to nie mit... s. 369–380.

5565. ZESZYTY biograficzne duchowieństwa katolickiego na Śląsku XIX–XX wieku. [T.] 1. Pod red. Krzysztofa Kanclerza. Katowice 2016 Księg. św. Jacka 8° ss. 148, nlb. 2. (Biblioteka Teologiczna Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; nr 22–23).

Toż. [T.] 2. Pod red. Jerzego Myszoza. Katowice 2016 ss. 180, nlb. 4, il.

Słownik biograficzny kapłanów (archi)diecezji katowickiej zmarłych w l. 1922–2016.

5566. ZIAJA Georg: Lexikon der bedeutendsten Protestanten in Polen-Litauen im. 16. Jahrhundert. Warszawa 2016 Semper 8° ss. 169, il.

5567. ZIELIŃSKI Andrzej: Książęta warszawskich ulic. Warszawa 2016 Rytm 8° ss. 151, il.

Patroni ulic i placów.

5568. ZIELIŃSKI Edmund: Losy rodu Stachowiaków. Gdańsk 2016 Edmund Zieliński 8° ss. 167, il.

XX–XXI w.

5569. ZIEMIANYE polscy XX wieku. Słownik biograficzny. Cz. 11. Oprac. red. Tadeusz Epsztajn. Warszawa 2016 DiG 8° ss. XXXIV, 164, il. (Archiwum Rodziny Polskiej i Obcej; t. 3). Cz. 1. 1992.

5570. ZIĘBA Józef: Tajemnice lubelskiego koziołka. Dwadzieścia pięć opowieści. Wydanie jubileuszowe na 700-lecie Królewskiego Miasta Lublina. Lublin 2016 Polihymnia 8° ss. 421, nlb. 2, il.

Krótkie biografie osób związanych z dziejami miasta.

5571. ZNAK Gryfa. Gryfici i ich pomorskie dziedzictwo. Materiały z sesji naukowej 29 września 2014 roku. Praca zbior. pod red. Kazimierza Kozłowskiego, Barbary Igielskiej, Ryszarda Stoltmanna. Szczecin 2016 Zamek Książąt Pomorskich; Oficyna Wydawnicza Archiwum Państw. „Dokument” 8° ss. 123, nlb. 1, il.

Z treści: Gaziński Radosław: Materiały dotyczące heraldyki książąt pomorskich w Archiwum Państwowym w Szczecinie s. 11–23; Rymar Edward: Dłaczyc i od kiedy Gryfici s. 25–38; Szulka Zygmunt: Słowiańska ludność autochtoniczna na Pomorzu Zachodnim od VI wieku do 1945 roku s. 39–84; Obracht-Prondzyski Cezary: O pomorskim dziedzictwie Gryfitów (spojrzenie z perspektywy bytowskiej) s. 85–94; Stoltmann R.: Działalność Szczecińskiego Oddziału Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego w Szczecinie w latach 1994–2013 s. 115–120.

5572. ZNANI i mniej znani XIX wieku. Red. nauk. Paulina Bies, Katarzyna Cedro-Abramczyk, Wojciech Cedro, Agnieszka Kania. Katowice 2016 Wydaw. Nauk. Sophia 8° ss. 117.

Materiały z Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej, Katowice, 1 VI 2015 r.

Treść: Biały Łukasz: Rajmund Rembelski [1775–1841] – człowiek, który stworzył przemysłową Łódź s. 9–18; Bies P.: Fryderyk Skarbek [1792–1866] jako penitencjarysta s. 19–29; Cedro W.: Imam Szamil we wspomnieniach Mateusza Gralewskiego „Kaukaz. Dwanaście lat niewoli” s. 31–42; Wiernarz Anna: Ernest Malinowski [1818–1899] – bohater spod Callo s. 43–49; Sikora Monika: Biskup Tomasz Kuliński [1823–1907] – pasterz diecezji kieleckiej przełomu XIX i XX wieku s. 51–63; Zysk Justyna, Czerniak Grażyna: Narodowa kucharka, herod-baba, czy kobieta sukcesu? – o Lucynie Ćwierczakiewiczowej słów kilka s. 65–74; Klak-Ambrozkiewicz Marta: Znany Jan Matejko [1838–1893] i mniej znany Karol Korab-Brzozowski [1821–1904] s. 75–84; Cedro-Abramczyk K.: Julian Ochorowicz – genialny indywidualista w relacjach z otaczającym światem s. 85–94; Kania A.: Portret XIX-wiecznego artysty na przykładzie zapisków Dziennika Ferdynanda Ruszczyca s. 95–105; Cybulska Kamila: Codziennosc w służbie idei: Zofia Moraczewska i jej droga do ław parlamentarnych II Rzeczypospolitej s. 107–117.

5573. ZYCH Tadeusz: Tarnobrzescki słownik biograficzny. T. 5. Tarnobrzeg 2016 Tarnobrzesckie Tow. Hist. – Oddz. PTH 8° ss. 157, il. (Biblioteka Tarnobrzesczych Zeszytów Historycznych).

T. 1. 1998.

5574. ZYSNARSKI Jerzy: Nekrolog gorzowski 2015. *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archivalny*. Nr 23: 2016 s. 467–481.

5575. ŻOŁNIERZE Legionów i Polskiej Organizacji Wojskowej w służbie Polskiego Państwa Podziemnego i Armii Krajowej. Praca zbiorowa. Pod red. Janusza Mierzwę i Przemysława Wywiśla. Kraków 2016 Muzeum Armii Krajowej im. Emila Fieldorfa „Nila” 8° ss. 270, il. (Biblioteka Muzeum Armii Krajowej w Krakowie; t. 2).

Zawiera 49 biogramów.

5576. ŻUKOWSKI Przemysław M[arcin]: Profesorowie Wydziału Prawa Uniwersytetu Jagiellońskiego. T. 2: 1780–2012. Pod red. Doroty Malec. Kraków 2014.

Rec.: Przeniosło Małgorzata, *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 15: 2016 nr 2 s. 371–376.

5577. ŻYJĄ i działają wśród nas. Biografie działaczy PTTK województwa pomorskiego. T. 1. Red. Paulina Świerk. Gdańsk 2016 Wydaw. Pomorskie przy RPK PTTK 8° ss. 51, nlb. 1, il. Regionalna Prac. Krajozn. PTTK w Gdańsku.

W 110. rocznicę powstania Pol. Tow. Krajoznawczego (1906–2016).

b) Poszczególne

5578. SZAL-TRUSZKOWSKA Bożena: Bohdan Adamczak (30 X 1935 – 27 V 2013). *Rocznik Kaliski*. T. 40: 2014 s. 335–340.

5579. SPYCHAŁA Zdzisław: W siedemdziesiąt rocznicę urodzin Zbyszka Adamskiego (1946–1993). *Rocznik Wieluński*. T. 16: 2016 s. 337–339.

5580. BRZEZIŃSKI Rafał: Z ostatniego wywiadu. Wspomnienie o Kazimierzu Aftanasiu [1953–2015]. *Bibliotheca Bielaviana*. [R. 7:] 2015 [dr.:] 2016 s. 449–454.

5581. GAN-KRZYWOSZYŃSKA Katarzyna, Leśniewski Piotr: Kazimierz Ajdukiewicz (1890–1963). Poznań 2016 Wydaw. Nauk. UAM 8° ss. 193, il., streszcz. ang. UAM. (Biografie Rektorów Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu).

5582. JÓZEF Aleksiewicz [1884–1957]. Bohater Iwonicza-Zdroju. Red. i oprac. Janusz B. Roszkowski. Iwonicz-Zdrój 2016 Mons Admirabilis 8° ss. 310, nlb. 3, il.

Zawiera 50 krótkich wspomnień.

5583. [KRAŮĀĀVĪĀ Alksandr] Krawciewicz Aleksander: Moja pamic o profesorze Stanisławie Alexandrowiczu [1931–2015]. *Biuletyn Historii Pogranicza*. Nr 15: 2015 s. 149–150.

5584. LIEDKE Marzena: Profesor Stanisław Alexandrowicz (1931–2015). Historyk kartografii Wielkiego Księstwa Litewskiego, badacz dziejów Podlasia, nauczyciel akademicki. *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. [Z.] 45: 2016 s. 261–267.

5585. LIEDKE M.: Wspomnienie o profesora Stanisławie Alexandrowiczu (1931–2015). *Biuletyn Historii Pogranicza*. Nr 15: 2015 s. 145–149.

5586. MICHALUK Dorota: Profesor Stanisław Alexandrowicz 1931–2015. In memoriam. *Rocznik Toruński*. [T.] 42: 2015 s. 287–297.

5587. SKRYCKI Radosław: Stanisław Alexandrowicz (1931–2015). *Studia Geohistorica*. Nr 3: 2015 s. 290–291.

5588. SZANIAWSKA Lucyna: Wspomnienia o profesora dr. hab. Stanisławie Alexandrowiczu (5 IV 1931 – 9 IV 2015). *Analecta*. R. 24: 2015 z. 2 s. 231–240.

5589. ALEXANDROWICZ Stefan Witold: Alojzy Alth (1819–1886). Geolog i adwokat. Kraków 2016 PAU 8° ss. 103, tabl. 22, il., streszcz. ang. PAU. Kom. Hist. Nauki. (Monografie; 23).

5590. NUROWSKA Maria: Anders. Warszawa 2016 Prószyński Media 8° ss. 276, nlb. 1, il.

Władysław Anders (1892–1970).

5591. LEWANDOWSKI Robert: Imiona Andriollego. Materiały źródłowe. *Rocznik Józefowski*. T. 1: 2015 s. 99–106.

W aneksie źródłowym metryka chrztu, akt ślubu i testament Michała Elwira Andriollego (1836–1893).

5592. DĄBEK Jerzy, Łyko Augustyn: Błogosławiony ksiądz Antoni Rewera [1869–1942]. Rewera re quidem vera. Sandomierz 2016 Parafia św. Józefa; Augustyn Łyko 8° ss. 108, nlb. 1, il.

5593. MIRONOWICZ Antoni: Męczennik supraski. *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. [Z.] 41: 2014 s. 7–23, streszcz. białorus.

Św. Antoni Supraski (zm. 1516).

Polem.: Siemaszko Aleksander, *Tamże*. [Z.] 43: 2015 s. 247–263; Repl.: Mironowicz A., *Tamże* s. 264.

5594. DZIEDZIC Stanisław: Misjonarz i poeta. Karol Bołoz Antoniewicz [1807–1852]. *Niepodległość i Pamięć*. R. 22: 2015 nr 1 s. 39–57, streszcz. ang., niem., ros.

5595. KAJCZYK Agnieszka: Leo Baeck (1873–1956) – najślawniejszy Żyd z Leszna. *Kronika Wielkopolski*. 2016 nr 1 s. 36–43.

5596. [FIONIK Doroteusz] Fionik Darafej: Ajcec Kanstancin Bajko [1909–1984]. Bagasloŭ, nastatnik, lekar. Bielsk Podlaski 2016 Stow. Muzeum Małej Ojczyzny w Stu-

dziwodach 4° ss. 144. (Historia i Kultura Podlaskich Białorusinów; 4).

Tyt. równol.: Ojciec Konstanty Bajko. Teolog, nauczyciel, lekarz. Zawiera także kazania K. Bajki.

5597. DZBAŃSKI Piotr: Posługa ks. Józefa Bakalarza TChr (1939–2011) w trosce o dobro duchowe polskiego emigranta. *Collectanea Theologica*. R. 86: 2016 nr 4 s. 223–230.

Uzup.: Ks. dr Józef Bakalarz TChr – bibliografia publikacji naukowych i publicystycznych (1974–2006). Oprac. P. Dzbański. *Tamże* s. 231–242.

5598. MARCZAK Henryk: Jerzy Baliński (1941–2016). Społecznik, piłsudczyk, opozycjonista. *Kronika Miasta Łodzi*. [R. 26:] 2016 nr 3 s. 203–205.

5599. KRASUCKI Eryk: Na pożegnanie przywódcy robotniczego. Edmund Bałuka (1933–2015). *Kronika Szczecina*. Nr 34: 2015/2016 [dr:] 2016 s. 175–183.

5600. FIJAŁKOWSKA Marzena: Wojciech Bandrowski [1808–1870] – zapomniany burmistrz miasta Tarnowa z lat 1867–1870. Przyczynek do biografii. *Prawo*. [T.] 321: *Studia historycznoprawne*: 2016 s. 173–186, streszcz. ang., niem.

5601. SZEWCZYK Tadeusz: Coś po nas pozostanie. Wspomnienie o Bolesławie Baranieckim [1925–2016]. *Bieszczad*. [T.] 21: 2016 s. 310–322.

5602. MICHALEC Beata: Tekla z Bądarszewskich Baranowska [1834–1861]. Zapomniana kompozytorka z Mazowsza. Pułtusk 2016 Akad. Humanist. im. Aleksandra Gieysztor. Wyd. Hist. 8° ss. 308, nlb. 1, il.

5603. MAJDAŃSKI Stanisław: Okolicznościom się nie kłaniał: Jan Bardan (1933–2015) – etyk, uczeń Feliksa W. Bednarskiego i Karola J. Wojtyły. *Summarium*. R. 44: 2015 [dr:] 2016 s. 27–38.

5604. ODZIEMCZYK Jacek, Ziontek Artur: Feliks Bartczuk [1846–1946] ostatni weteran powstania styczniowego. Siedlce 2013.

Rec.: Magier Dariusz, *Sokołowski Rocznik Historyczny*. T. 2: 2014 s. 255–257.

5605. DUDA Roman: Kazimierz Bartel (1882–1941). *Wrocławskie Studia Wschodnie*. [T.] 19: 2015 s. 263–273, streszcz. ang., ros.

5606. KALBARCZYK Sławomir: Kazimierz Bartel (1882–1941). Uczony w świecie polityki. Warszawa 2015.

Polem.: Duber Paweł, *Dzieje Najnowsze*. R. 48: 2016 [nr] 3 s. 213–215.

5607. SŁOWIK Elżbieta: Małgorzata Bartyzel (1955–2016). Silna, uparta, odważna. *Kronika Miasta Łodzi*. [R. 26:] 2016 nr 3 s. 206–208.

5608. BIELIŃSKI Piotr: Henryk Batejko [1907–1986] ps. „Kwadrat” – zapomniany społecznik z Falenicy. *Rocznik Józefowski*. T. 2: 2016 s. 193–197.

5609. TUREK Marcin: Stanisław Baziak [1914–1991] – wielki łącki społecznik, na tle swoich prac. *Almanach Łącki*. Nr 25: 2016 s. 45–77.

5610. SIKORSKI Tomasz: Bal maskowy. Wojciech Bąk (1907–1961). Biografia pisarza. Kraków–Szczecin 2016 Wydaw. Nauk. Wydz. Humanist. US Minerwa 8° ss. 495, il.

5611. ADWOKAT Maciej Bednarkiewicz (1940–2016). *Palestra*. R. 61: 2016 nr 11 s. 5–6.

5612. WALICKI Bartosz: Ks. Michał Bednarski (1887–1972). *Rocznik Sokolowski*. Nr 12: 2015 s. 265–276.

5613. BEKIER Jan Jerzy: Opowieść o moim Ojcu – profesorze Edwardzie Bekierze [1883–1945]. *Analecta*. R. 24: 2015 z. 1 s. 149–164, streszcz. ang.

5614. WEISS Wiesław: Tomek Beksiński [1958–1999]. Portret prawdziwy. Wyd. 2 [!]. Czerwonak 2016 Vesper 8° ss. 701, nlb. 2, il.

5615. RUDEK-ŚMIECHOWSKA Anna: Władysław Teodor Benda [1873–1948]. Życie i twórczość polsko-amerykańskiego ilustratora i twórcy masek. Kraków 2016 Universitas 8° ss. 373, tabl. 30, il.

5616. NOWAKOWSKI Sebastian, Klempert Mateusz: Major Stanisław Berak (1895–1979). Zapomniany żołnierz ojczyzny. Olsztyn 2016 Inst. Historii i Stosunków Międzynar. Uniw. Warmińsko-Mazurski 4° ss. 182, nlb. 1, il.

5617. PACEVIČIUS Arvydas: Vytautas Berenis (1963 09 12 – 2013 12 27). *Lietuvos Istorijos Metraštis*. 2013 [nr] 2 [dr.:] 2014 s. 237–242.

5618. BERGER Rafał: Ratujmy wspomnienia. Franciszek Berger [1871–193?] – robotnik. Bydgoszcz 2016 Tow. Przyj. Muzeum Wojsk Łądowych 8° ss. 65, il.

5619. WELKER Lesław J.: Jan Stanisław Betlejewski (1890–1983), dr medycyny,

działacz społeczny i narodowo-niepodległościowy. *Rocznik Toruński*. [T.] 42: 2015 s. 281–285.

5620. GOŁĘBIEWSKI Grzegorz: Kazimierz Betley (1897–1919) – harcerz i oficer Wojska Polskiego. *Rocznik Towarzystwa Naukowego Płockiego*. [T.] 8: 2016 s. 83–121, streszcz. ang.

5621. BIAŁECKI Aleksander: Mat Antoni Białecki [1913–1958] – marynarz z ORP „Grom”. *Biuletyn Historyczny*. Nr 31: 2016 s. 109–130.

5622. JOLANTA Białostocka (1924–2016). Oprac. Urszula Makowska. *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 78: 2016 nr 3 s. 573–581.

Zawiera także bibliografię jej prac.

5623. SKUBISZEWSKI Piotr: Jan Białostocki [1921–1988]. Fragmenty wspomnień. *Zeszyty Literackie*. R. 34: 2016 nr 4 s. 192–200.

5624. RZAŚKA Hanna: Nieznane życiorysy. Franciszek Biały [1883–1943] – pierwszy naczelnik stacji w niepodległych Chojnicach. *Baszta*. [Nr] 13: 2016 s. 104–109.

5625. GAWRYCHOWSKI Stanisław, Gawrychowski Jacek: Władysław Biegański [1857–1917]. Życie i praca. Warszawa 2015 MediPage 8° ss. 86, il.

5626. BRZEZIŃSKI Rafał: Piłkarz powinien zrozumieć, że... marynarze nigdy nie kłamia. Wspomnienie o Maurycym Bieleckim [1938–2015]. *Bibliotheca Bielaviana*. [R. 7:] 2015 [dr.:] 2016 s. 457–464.

5627. BIELICKI Janusz: Marcei Bielicki [1845–1925] – jeden z dziewiętnastowiecznych pionierów szkolnictwa publicznego na ziemi płockiej i dobrzyńskiej. *Nasze Korzenie*. Nr 10: 2016 s. 46–48.

5628. GRZYBOWSKI Michał Marian: Książd kan. Jerzy Stanisław Bieńkowski 1954–2014. Płock–Sierpc 2014 P.P.-H. Drukarnia 8° ss. 82, il.

5629. KORALEWSKA Ewa: Maria Bieńczycka [1917–2007]. Szkic biograficzny. *Zeszyty Wiejskie*. [Z.] 22: 2016 s. 323–338, streszcz. ang.

5630. DEJER Kazimierz Jan: Apostolka wiary, prawdy i wiedzy. Biografia Stanisławy Bojarskiej [1913–1999] założycielki Liceum Ogólnokształcącego w Horodle. Horodło 2016 Kazimierz Jan Dejer 8° ss. 109, il.

5631. PRACZYK Marcin: Wincenty Birkenmajer [1899–1934]: taternik, nauczyciel, pisarz. Zakopane 2014.

Rec.: Wójcik Zbigniew J.: Birkenmajerana. *Wierchy*. R. 80: 2014 [dr:] 2016 s. 303–304.

5632. ADASZYŃSKA-BLACHA Agata, Mazur Dorota: Ks. Franciszek Błachnicki [1921–1987]. Biografia i wspomnienia. Kraków 2016 Wydaw. M 8° ss. 260, nlb. 1.

5633. BEM Marek: Tomasz Blatt (1927–2015). Pamięć nie zna przedawnienia. *Zagłada Żydów*. Nr 12: 2016 s. 21–27.

5634. SCHILLER-RYDZEWSKA Joanna: Augustyn Bloch [1929–2006]. Twórca, dzieło, osobowość artystyczna. Przedm. Mieczysław Tomaszewski. Warszawa 2016 Wydaw. Uniw. Muzycznego Fryderyka Chopina 4° ss. 478, nlb. 1, il., streszcz. ang.

5635. SKORUPSKA Janina: Doc. dr Helena Blum (1904–1984). *Rozprawy Muzeum Narodowego w Krakowie*. Ser. Nowa. T. 8: 2015 s. 351–357.

5636. BŁACHNIO Henryk, Błachnio Wiesław: Józef Błachnio [1912–1968]. Z kart Grudziądzka i regionu. Grudziądz 2016 Studio Foto Video – Henryk Błachnio 4° ss. 156, il.

5637. BŁASZCZYK Józefa: Komendant Błaszczuk. Opowieść rodzinna. Żary 2016 Alergicus-Dent Elżbieta Paśnicka, Marek Paśnicki; nakł. własnym aut. 8° ss. 46, il.

Józef Błaszczuk (1929–2012).

5638. MANDZIUK Józef, Kowalski Sławomir: Ks. infułat prof. dr hab. Władysław Bochnak (1934–2014) – historyk Kościoła legnickiego. *Kościół w Polsce*. [T.] 15: 2016 s. 387–398.

5639. MATUSZEK Piotr: Zofia Boda-Krężel (1925–2015). *Szkice Archiwalno-Historyczne*. Nr 13: 2016 s. 203–207, streszcz. ang., niem.

5640. KIENZLER Iwona: Bodo i jego burzliwe romanse. Warszawa 2016 Bellona 8° ss. 317, nlb. 3, il.

Eugeniusz Bodo (1899–1943).

5641. KOPER Sławomir: Bodo. Historia z tragicznym zakończeniem. Warszawa 2016 Czerwone i Czarne 8° ss. 264, il.

Eugeniusz Bodo.

5642. WOLAŃSKI Ryszard: Eugeniusz Bodo. „Już taki jestem zimny drań”. Z przedm.

Bohdana Łazuki. Wyd. 2 (popr. i poszerz.). Poznań 2016 Rebis 8° ss. 434, nlb. 2, il.

Wyd. 1. 2012.

5643. BOGUCKI Andrzej: Żywot bydgoszczanina: Jan Tadeusz Bogucki (1926–2004). *Kronika Bydgoska*. T. 37: 2016 s. 387–411.

5644. RENIECKA Janina: Ojciec August Bojakowski [1922–2014] – wierny sługa Jasnogórskiej Pani. Gdańsk–Włocławek 2014 „Expol” P. Rybiński, J. Dąbek 4° ss. 148, il.

5645. BUREK Krzysztof: Pożegnanie śp. por. Józefa Bojanowskiego „Waltera” (30 października 1922 – 2 grudnia 2015). Jeden z najślawniejszych. *Zeszyty Sandomierskie*. R. 22: 2016 nr 41 s. 75–77.

5646. NOWAK Grzegorz: „A gdzie takich Stańczyków było jeszcze wiele...”. Przyczynek do poszerzonej biografii. *Pamiętnik Towarzystwa Miłośników Ziemi Kościańskiej*. T. 14: 2013/2016 [dr:] 2016 s. 196–209.

Stanisław Junosza Bojanowski (1507–1555).

5647. WARSO Albert: Radomski święty Franciszek. Błogosławiony ksiądz Bolesła w Strzelecki (1896–1941). Jastrząb–Radom 2016 Wydaw. Nauk. Inst. Technologii Eksploatacji – PIB 8° ss. 155, nlb. 2, il. (Jastrzębskie Drogi Wiary; 1).

5648. WLAŻŁAK Władysław P[iotr]: Archiwista Józef Bonczol (1934–2012). *Archiva Ecclesiastica*. R. 9: 2016 nr 9 s. 99–100.

5649. WALISCH Stanisław: Waclaw Borowski [1885–1954], łódzki projektant znaczków pocztowych. *Historyczno-Badawczy Biuletyn Filatelistyczny*. R. 52: 2012 nr 1/4 s. 30–31.

5650. TOCHMAN Krzysztof A[dam]: Skok po niepodległość. Pułkownik Adam Boryczka (1913–1988). Rzeszów 2016 IPN–KŚZpNP. Oddz. 8° ss. 441, tabl. 23, il. (Centralny Projekt Badawczy IPN Polska Emigracja Polityczna 1939–1990) (Seria Wydawnicza IPN Oddział w Rzeszowie).

5651. MIROSZEWSKI Kazimierz: Jan Bózek (1907–1990). *Zeszyty Myszkowskie*. Nr 1: 2014 s. 173–176, streszcz. ang.

5652. JACKIEWICZ Danuta: Konrad Brandel [1838–1920] – paralipomena. *Dageryotyp*. Nr 24: 2015 s. 59–66, streszcz. ang.

5653. O ŚWIĘTYM Brunonie w roku jubileuszowym. Panel dyskusyjny w Wilnie

23 kwietnia 2009 [2010!] r. *Masovia*. T. 13: 2010 s. 69–87.

5654. KITALA Michał: Lucjan Brylski (1898–1963) – żołnierz, nauczyciel, poseł do Sejmu Rzeczypospolitej w latach 1938–1939. *Zeszyty Myszkowskie*. Nr 1: 2014 s. 95–113, streszcz. ang.

5655. BUKALSKA Patrycja: Krwawa Luna. Warszawa 2016 Wielka Litera 8° ss. 238, tabl. 24, il.

Julia Brystiger (1902–1975).

Rec.: Machniak Arkadiusz, *Przemyskie Zapiski Historyczne*. T. 20: 2016 s. 179–180.

5656. LERSKI Tomasz M.: Adwokat Jan Lesman (1898–1966) znany jako pisarz Jan Brzechwa – w pięćdziesięciolecie śmierci. *Palestra*. R. 61: 2016 nr 7/8 s. 241–245.

5657. GŁAZIK Monika: Ostatni Pan na Bychawie – Antoni Budny (1861–1943). Bychawa 2013.

Rec.: Przegaliński Andrzej, *Rocznik Lubelski*. T. 42: 2016 s. 269–271.

5658. OLGIERD Budrewicz [1923–2011] dżentelmen w podróży. Wspomnienia przyjaciół. Red. Małgorzata Maruszkina. Warszawa 2016 Inst. Wydawniczy Erica 8° ss. 198, nlb. 2, il. (Biblioteka Żoliborska).

Zawiera 72 krótkie wspomnienia.

5659. ZIELIŃSKA Marta: Anna Bujnowska (10 marca 1949 – 22 czerwca 2015). Wspomnienie. *Pamiętnik Literacki*. R. 106: 2015 z. 4 s. 249–253, streszcz. ang.

5660. IWANEK Marian: Krzysztof Andrzej Bulzacki (02.01.1930–25.12.2015). *Rocznik Jeleniogórski*. T. 48: 2016 s. 341–343.

5661. LITYŃSKA-ZAJĄC Maria, Włodarczak Piotr: Barbara Burchard (28 november 1930 – 9 June 2016). *Sprawozdania Archeologiczne*. [T.] 68: 2016 s. 443–446.

5662. NIEZNANE wspomnienie o biskupie Adamie Prosperze Burzyńskim [1755–1830]. [Wyd.] Ewa M. Ziółek. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 106: 2016 s. 355–370, streszcz. ang.

Anonimowe, niedatowane.

5663. POCZĄTEK Michał: Octavio Fernando de Capanema [1876–1945] – zagadkowy pilanin z Rio de Janeiro. *Kronika Wielkopolski*. 2016 nr 2 s. 46–56.

5664. WÓJCIK Agata: Stanisław Chlebowowski [1835–1884], „nadworny farbiarz Jego Sułtańskiej Mości”. Życie i twórczość. Warszawa 2016 Wydawnictwa Drugie 8° ss. 436, nlb. 1, il.

5665. PRAŁAT Emilian: Kazimierz Chłapowski (1832–1916). Szlakiem wiary i pracy w stulecie śmierci. Poznań 2016 Emilian Prałat 8° ss. nlb. 14, il. (Wielcy Nieznani. Autorska seria wydawnicza).

5666. KOTLAREK Dawid: Grzegorz Chmielewski (1929–2014). *Zielonogórskie Studia Bibliologiczne*. Z. 7: 2015 s. 305–313.

Zawiera też bibliografię jego prac.

5667. GAWROŃSKI Franciszek Rawita-: Bohdan Chmielnicki. [T. 1:] Do elekcji Jana Kazimierza. Red. Andrzej Krzysztof Bucholz. Oświęcim 2016 Napoleon V 8° ss. 253, il.

Toż. [T. 2:] Od elekcji Jana Kazimierza do śmierci (1648–1657). Oświęcim 2016 ss. 323, il.

5668. MICHALIK Janusz: Stanisław Choczewski (1946–2015). *Rocznik Sądecki*. T. 44: 2016 s. 393–396.

5669. HANDKE Waldemar: Pierwszy przewodniczący NSZZ „Solidarność” w Lesznie. Stanisław Chojecki (1926–2015). Leszno 2016 Urząd Miasta 8° ss. 103, il., streszcz. ang. (Cives Nostri. Biblioteka miasta Leszna; t. 6).

5670. CZYŻ Teresa: In memory of professor Zbyszko Chojnicki, 08.05.1928–05.06.2015. *Geographia Polonica*. Vol. 89: 2016 issue 2 s. 237–240.

5671. KURZEJA-ŚWIĄTEK Maria: Mieczysław Cholewa [1913–1978] – folklorysta, miłośnik kultury ludowej Podhala i Sądeczyny. *Almanach Łącki*. Nr 24: 2016 s. 140–163.

Przedr. z: Małopolska. T. 17: 2015.

Uzup.: Jastrzębska Jadwiga: Jeszcze o Mieczysławie Cholewie. *Tamże* s. 138–139.

5672. PERKOWSKA Urszula: Ksiądz profesor Władysław Chotkowski (1843–1926). Historyk Kościoła, działacz społeczny i kaznodzieja. Lwów–Kraków 2016 Wydaw. Bł. Jakuba Strzemię Archidiec. Lwowskiej ob. łac. 8° ss. 299, nlb. 2, il. Uniw. Papieski Jana Pawła II w Krakowie. (Studia do Dziejów Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Jagiellońskiego. Studia Res Gestas Facultatis Theologicae Universitatis Jagiellonicae Ilustrantia; t. 22).

5673. NA WSPÓLNEJ drodze z księdzem prałatem Franciszkiem Chowańcem [1931–2015]. Red. i oprac. Dawid Czaicki. Kraków–

Włosienica–Siedlce 2016 Wydaw. Diec. Siedleckiej Unitas 8° ss. 264, il.

5674. GETKA-KENIG Mikołaj: Andrzej Stanisław Ciechanowiecki (1924–2015). *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 78: 2016 nr 2 s. 397–401.

5675. OSTROWSKI Jan K.: Andrzej Stanisław Ciechanowiecki (28 IX 1924 – 2 XI 2015). *Rocznik PAU*. 2015/2016 [dr.] 2016 s. 151–153.

5676. ROTTERMUND Andrzej: Andrzej Ciechanowiecki (1924–2015). *Muzealnictwo*. Nr 57: 2016 s. 290–293, streszcz. ang.

5677. BĄBA Wiesław Jan: Zygmunt Wojciech Ciechanowski (1873–1966). Cz. 1: Edukacja i działalność zawodowa. *Rocznik Muzeum w Gliwicach*. T. 26: 2016 s. 163–221, streszcz. ang., niem.

5678. SIWIEC Bogdan R.: Ks. abp Jan Cieplak [1857–1926]. Kraków 2016 Petrus 16° ss. 134, streszcz. ang., lit., wł. (Wielcy Ludzie Nauki i Kultury).

5679. GNEROWICZ Jerzy: Profesor Teofil Ciesielski [1846–1916]. Pszczelarz, działacz i uczyony. Praca wydana z okazji setnej rocznicy śmierci profesora. Warszawa 2016 Pol. Zw. Pszczelarski 8° ss. 220, il., streszcz. ukr.

5680. DĄBROWSKA Jadwiga: Tadeusz Cieśla [1919–1952], więzień KL Auschwitz i ofiara stalinizmu. *Przeworskie Studia Regionalne*. T. 2: 2015 s. 18–77, streszcz. ang.

5681. GRAJEK Marek: Maksymilian Ciężki [1898–1951] architekt triumfu nad Enigmą. Szamotuły 2016 Muzeum Zamek Górków 4° ss. 80, il.

5682. CIEŚLIŃSKI Marek Kosma: Marian Marek Ciszak (1949–2016). *Zeszyty Chorzowskie*. T. 17: 2016 s. 248–251.

5683. CZEŚĆ, starenia! Cybulski we wspomnieniach. Zebrała i oprac. Mariola Pryzwan. Wyd. 1 w tej edycji. Warszawa 2014 Marginesy 8° ss. 399, nlb. 1, il.

Zbigniew Cybulski (1927–1967); zawiera 47 wspomnień przyjaciół i znajomych, kilka listów aktora oraz kalendarium jego życia.

5684. LIPIŃSKI Piotr: Cyrankiewicz. Wieczny premier. Wołowiec 2016 Czarne 8° ss. 269, nlb. 3. (Reportaż).

Józef Cyrankiewicz (1911–1989).
Wyd. także jako e-book.

5685. STEUER Antoni: Adam Cyrus (1935–2014). *Zeszyty Chorzowskie*. T. 17: 2016 s. 255–256.

5686. KOPÍŃSKI Krzysztof: Profesor Antoni Czacharowski (1931–2015), historyk, wybitny dydaktyk, prorektor UMK. *Rocznik Toruński*. [T.] 42: 2015 s. 299–308.

5687. DYRLAGA Przemysław: Ksiądz Tomasz Czapeła (1842–1906). Proboszcz ślepiński i działacz społeczny. *Gronie*. Nr 16: 2016 s. 65–67.

5688. PRAŻMO Weronika: Nasz Pułkownik. Emil Drogosław Czaplinski [1892–1976]. Lublin 2016 System-Graf 8° ss. 115, nlb. 1, il.

5689. GZELLA Grażyna: Kościańskie, lwowskie i poznańskie losy Sylwestra Czarnieckiego [1877–1923]. *Toruńskie Studia Bibliologiczne*. [T. 9:] 2016 nr 1 s. 9–21, streszcz. ang.

5690. WÓJCIK Zbigniew J[erzy]: Dr Stanisław Czarniecki (1921–2013). Geolog, historyk nauki, bibliofil i działacz społeczny. Wspomnienia i refleksje. *Analecta*. R. 24: 2015 z. 2 s. 195–220, streszcz. ang.

5691. SZAREK Ewelina: „Wabić wygładem i triumfować w salonach...” – malarskie i literackie portrety księżny Izabeli Czartoryskiej [1746–1835]. *Zeszyty Historyczne Semper Fidelis*. [Z.] 7: 2014 [nr] 1 s. 25–48, streszcz. ang.

Lata 1761–1831.

5692. GAŚSIOR Anna, Gaśior Tomasz: Barbara Czarska (1925–2010). Wspomnienie w piątą rocznicę śmierci. *Silesia Antiqua*. T. 50: 2015 s. 535–541.

5693. ROK Jana Czochralskiego. T. 1: Zarys biografii i dokumentacja historyczna. Mirosław Władysław Nader – współaut. i red. nauk. Warszawa 2016 Oficyna Wydaw. Politech. Warszawskiej 8° ss. 202, il. (Monografia Wydziału Transportu Politechniki Warszawskiej).

Z treści: Szmidt Jan: Przywrócić pamięć i dobre imię s. 9–10; Nader M. W.: Miejsce w panteonie s. 11–15; Guliński Jacek: Dlaczego Rok Czochralskiego? s. 17–18; Major Bogusław: Człowiek o wielkiej inwencji naukowej s. 19–22; Tomaszewski Paweł: Jan Czochralski (1885–1953) s. 23–36; Ciszewski Andrzej: Jan Czochralski działacz Stowarzyszenia Inżynierów Mechaników Polskich w latach 1929–1939 s. 37–48; Królikowski Andrzej, Przygodzki Jacek Ryszard: Jan Czochralski na Wydziale Chemicznym Politechniki Warszawskiej s. 49–64; Archiwalia s. 67–139.

Toż. T. 2: Pamięci profesora Jana Czochralskiego. Wybór publikacji ss. 150, il., streszcz. ang.

Z treści: Tucholski Zbigniew: Stop kolejowy bahnmittel prof. Jana Czochralskiego i jego zastosowanie w kolejnictwie s. 41–61; Królikowski A., Przygodzki J. R.: Metody badawcze prof. Jana Czochralskiego s. 63–66.

Przedr. z: *Zeszyty Historyczne Politechniki Warszawskiej*, 2014 nr 15–16.

5694. ZAWIDZKA Iwona: Michał Czyżewicz [1909–1961]. Lekarz, malarz, darczyńca. *Rocznik Bocheński*. T. 7: 2013 s. 215–244.

5695. STAWIAK-OSOSIŃSKA Małgorzata: Adam Zygmunt Czyżewski (1841–1910) – zasłużony nauczyciel lwowskiej szkoły położniczej. *Lubelski Rocznik Pedagogiczny*. Vol. 35: 2016 no 4 s. 65–78, streszcz. ang.

5696. KORPYSZ Grzegorz: Ks. Henryk Ćwikliński [1912–1998] we wspomnieniach mieszkańców parafii Wytyczno i Paszenki. *Lublin 2016 Polihymnia* 8° ss. 97, il.

5697. KUCZYŃSKI Ernest: Karl Dedecius 1921–2016. *Studia Niemcoznawcze*. T. 57: 2016 s. 13–23.

5698. KUCZYŃSKI Krzysztof A[ntoni]: Pożegnanie Karla Dedeciusa. *Studia Niemcoznawcze*. T. 57: 2016 s. 9–12.

5699. PROKOP Jan: Karl Dedecius (20 V 1921 – 26 II 2016). *Rocznik PAU*. 2015/2016 [dr.:] 2016 s. 158–159.

5700. ROMANOWSKI Gustaw: Karl Dedecius (1921–2016) wspominał... Emisariusz lepszej Łodzi. *Kronika Miasta Łodzi*. [R. 26:] 2016 nr 1 s. 185–191.

Zawiera też wspomnienia K. Dedeciusa w wyborze i oprac. G. Romanowskiego.

5701. KOWALSKI Waldemar: Adam Dedio (1918–1947). Dobry syn. Warszawa–Gdańsk 2016 IPN–KŚZpNP. Oddz. 8° ss. 64, tabl. 24, il. IPN–KŚZpNP. Oddz. w Gdańsku. (Publikacje Gdańskiego Oddziału IPN; t. 61) (Seria Gdańsk).

5702. KUCIŃSKI Dominik: Hieronim Dekutowski „Zapora” [1918–1949]. Warszawa 2016 Bollinari Publ. House 8° ss. 109, tabl. 16, il. (Archiwum Żołnierzy Wyklętych; nr 5).

5703. DEMBECKA Rusłana, Dembecka Władysława: Życie i działalność Ferdynanda Dembeckiego (1927–2013). Poznań 2016 Systherm D. Gazińska 8° ss. 208, il.

5704. RADZIEWICZ-WINNICKI Andrzej: Smutek i żal. Pożegnanie z moim Przyjacielem. *Chowanna*. 2016 t. 1 s. 367–369.

Kazimierz Deneck (1932–2016).

5705. SEROCZYŃSKI Marcin: Antoni Depczyński 1906–1940. Nauczyciel, harcerz, patriota. Chełmża–Wąbrzeźno 2016 ZHP. Hufiec Chełmża im. Antoniego Depczyńskiego; Wąbrzeskie Zakł. Graficzne 8° ss. 76, il.

5706. STACHECKI Paweł, Wróbel Konrad Wojciech: Major Bronisław Deskur [1830–1895] przyjaciel i obrońca włościan. Deskurów–[Warszawa] 2016 Wydaw. „Wieś Jutra” 8° ss. 111, il.

5707. KESEK Janina: Łucja Dettloff [1851–1936] – pani z dworku na Czerwonym Prądniku w Krakowie. *Rocznik Bocheński*. T. 8: 2016 s. 139–152.

5708. SZPIŁA Bogdan: Wspomnienie o Janie Dhimie [1937–2016]. *Wadoviana*. Nr 19: 2016 s. 189–191.

5709. KAWALEC Krzysztof: Roman Dmowski [1964–1939]. Wyd. 2 uzup. i poszerz. Poznań 2016 Zysk i S-ka 8° ss. 630, tabl. 64, il.

Rec.: Andrzejczak Michał, *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 16: 2016 s. 246–253.

Wyd. 1. Warszawa 2009.

5710. NIKLEWSKA Jolanta: Roman Dmowski. Droga do Polski. Warszawa 2016 Rytm 8° ss. 294, nlb. 1, il.

5711. KOMENDANT płk poż. Józef Dobosz [1924–1986] we wspomnieniach wychowanków i przyjaciół. Red. Maciej Schroeder, Stanisław Mazur. Poznań 2016 Szkoła Aspirantów Państw. Straży Pożarnej 8° ss. 174, nlb. 1, tabl. 1, il.

5712. MATUSZEK Piotr: Ludwik Domański (1946–2012). *Szkice Archiwalno-Historyczne*. Nr 13: 2016 s. 209–212, streszcz. ang., niem.

5713. KACZOROWSKI Andrzej W.: Kazimierza Doskoczynskiego [1922–2000] przypadki wschodniokarpackie. *Plaj*. [T.] 50: 2015 s. 255–269.

5714. GRAJEK Józef: Biografia Agnieszki Dowbor Muśnickiej [1919–1940] (zarys). Lusowo 2016 Józef Grajek 8° ss. 48, il.

5715. WALICKI Bartosz: Ks. Szczepan Drzewicki (1861–1927). *Rocznik Sokołowski*. Nr 12: 2015 s. 277–287.

5716. JAWORSKI Czesław: Adwokat Maciej Jerzy Dubois (1933–2016). *Palestra*. R. 61: 2016 nr 11 s. 143–151.

5717. FORMAL Paweł: Mjr rez. dr Wojciech Dudek „Sęp”, „Olsza”, „Ryszard”, „Głowacki” (1916–2010), działacz ludowy, konspirator, adwokat. *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 25: 2016 nr 44 s. 193–209, streszcz. ang.

5718. POŻEGNANIE śp. prof. Aleksandry Dunin-Wąsowicz (1932–2015). *Zeszyty Sandomierskie*. R. 22: 2016 nr 41 s. 70–75.

Treść: Wilska Małgorzata: Moja siostra Ola s. 70–74; Gromnicki Jan: Poznaliśmy się w Biskupinie s. 74; Kowalczevska Janina, Kowalczevski Andrzej: Oleńko, bardzo nam brakuje Ciebie s. 75.

5719. KOWALSKI Grzegorz: Profesor dr hab. Anna Duszak (4 04 1950 – 25 12 2015). *Studia Polsko-Ukraińskie*. [T.] 3: 2016 s. 211–216.

5720. URUSZCZAK Waław: Irena Dwornicka (1953–2002). *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 8: 2003 s. 289–291.

5721. GAJDA Marek: Janusz Kazimierz Dybkowski [1954–2003]. Portret niepokorny. Piotrków Trybunalski 2016 Ośr. Działań Artystycznych 8° ss. 78, nlb. 2, il. (Artyści Piotrkowscy).

5722. DYŁO Andrzej: Wspomnienie o moim dziadku Tomasz. *Zeszyty Wiejskie*. Z. 21: 2015 s. 361–363.

Tomasz Dyło (1871–1958).

5723. DYMEK Kazimierz: Stanisław z Rudnika. Monografia wspomnieniowa. Warszawa 2012 Bel Studio 8° ss. 344, il.

Stanisław Dymek (1924–1981).

5724. WĄS Monika: Dymny. Życie z diabłami i aniołami. Rys. Wiesław Dymny. Kraków 2016 Znak 8° ss. 430, nlb. 2, il.

Wiesław Dymny (1936–1978).

5725. OKNIŃSKI Witold: Władysław Dyteł 1892–1945. *Sokołowski Rocznik Historyczny*. T. 4: 2016 s. 227–230.

5726. PARTYKA Joanna: Hanna Dziechcińska (21 stycznia 1924 – 26 sierpnia 2015). Wspomnienie. *Pamiętnik Literacki*. R. 106: 2015 z. 4 s. 255–257, streszcz. ang.

5727. NOWAK Anna: Aurelia Janina Dziedziuk (1917–2013) – pedagog, archiwistka, autorka opracowań dotyczących Archiwum Państwowego w Przemyślu. *Rocznik Historyczno-Archivalny*. T. 24: 2013/2014 [dr.:] 2016 s. 311–314.

5728. KOLASA Władysław Marek: Sylwester Dziki (1932–2015). *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. Vol. 19: 2016 no 1 s. 125–129.

5729. KOWOLIK Piotr: Edmund Bojanowski (1814–1871) pedagog i wychowawca, działacz oświatowo-narodowy i społeczno-religijny. *Nauczyciel i Szkoła*. 2016 nr 2 s. 307–311.

5730. PIASECKI Jerzy: Mały, duży, błogosławiony – Edmund Bojanowski. 200 lat urodzin błogosławionego. Lublin 2014 Natan 16° ss. 16, il.

5731. MATELSKI Dariusz: Karol Estreicher jr 1906–1984. Biografia wielkiego Polaka. T. 1: Do 1939 roku. Kraków 2016 Pałac Sztuki Tow. Przyj. Sztuk Pięknych 8° ss. 799, nlb. 1, il.

5732. ZIÓŁKOWSKI Zenon: Tu wszystko się zaczęło. Szlakiem posłannictwa św. Faustyny. Głogowiec, Świnice Warckie, Ostrówek, Warszawa. Sł. wstępne Wiesław Mering. Warszawa 2016 „Oliwka” Piotr Ziółkowski 8° ss. nlb. 4, 204, il. (Trylogia Bożego Miłosierdzia; t. 1).

Faustyna Maria Kowalska (1905–1938).

5733. PATRO-KUCAB Magdalena: Kobiety w życiu i twórczości Alojzego Felińskiego [1771–1820]. *Acta Universitatis Lodzianis. Folia Litteraria Polonica*. Nr 4: 2016 s. 131–146, streszcz. ang.

5734. GRIN-PISZCZEK Ewa: August Stanisław Fenczak (1943–2014). *Rocznik Historyczno-Archivalny*. T. 24: 2013/2014 [dr.:] 2016 s. 319–322.

5735. KUCIŃSKI Dominik: August Emil Fieldorf „Nil” [1895–1953]. Warszawa 2016 Bollinari Publ. House 8° ss. 120, tabl. 7, il. (Archiwum Żołnierzy Wyklętych; nr 2).

5736. KNAS Krzysztof: Tadeusz Figiela (1935–2016). *Zeszyty Chorzowskie*. T. 17: 2016 s. 256–258.

5737. MAZUREK Jerzy: „Czy nie lepiej śmiać się niż płakać?”. Życie i twórczość komediowa Mieczysława Fijałkowskiego [1888–1972] z Kossowic. *Zeszyty Sandomierskie*. R. 22: 2016 nr 42 s. 39–45.

5738. [TRZYNASTA] XIII Konferencja kaszuboznawcza „Stefan Fikus i zachodnie rubieże Kaszub” – materiały. *Nasze Pomorze*. Nr 16: 2014 [dr.:] 2015 s. 127–218.

Treść: Borzyszkowski Józef: Stefan Fikus [1920–2010] a działalność Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego s. 127–142; Schodzińska Joanna: Stefan Fikus wśród Lęborskiej Braci Historycznej s. 143–152; Derlatka Tomasz: Serbołużyckie konteksty życia i twórczości Stefana Fikusa s. 153–167; Kalinowski Daniel: Moralistyka w przeróżnych odcieniach. Dramaturgia Stefana Fikusa s. 169–196; Lewna Ewa: Poetyckie zmagania

Stefana Fikusa s. 197–207; Makurat Hanna: Język Opowieści „Pojmańcicze” Stefana Fikusa s. 209–218.

5739. BOĆWIŃSKI Jan: Pułkownik pożarnictwa Zdzisław Filingier [1922–2015], pseudonim partyzancki „Roszak”. Opole 2016 Zw. Emerytów i Rencistów Pożarnictwa RP. Zarząd Woj. 8° ss. 71, nlb. 1, il.

5740. PLUTO Jerzy, Stark Antoni: Stanisław Filiński (1937–2014) – Kaszëba z Kaszub. *Kościerskie Zeszyty Muzealne*. [Z.] 9: 2015 s. 243–244.

5741. FILIPOWICZ Sławomir: Irena Filipowicz (16 II 1928 – 6 V 2015). *Archeion*. T. 117: 2016 s. 653–657.

5742. MATERIAŁY z konferencji naukowej „Zygmunt Filipowicz (1931–2013): muzealniki, historycy, regionalista, społecznik”. *Rocznik Augustowski-Suwalski*. T. 15: 2015 s. 7–55, streszcz. ang.

Treść: [Wstęp] s. 7–8; Brzozowski Jerzy: Zygmunt Filipowicz – dyrektor suwalskiego muzeum (1962–1998) s. 9–14; Faltynowicz Zbigniew: Zygmunt Filipowicz – śladami suwalskich lat Marii z Wasilowskich Konopnickiej s. 15–25; Ptaszyńska Eliza: Zygmunt Filipowicz – twórca kolekcji malarstwa rodziny Wieruszów-Kowalskich s. 27–35; Skłodowski Krzysztof: Zygmunt Filipowicz jako prezes Stowarzyszenia Przyjaciół Suwalszczyzny s. 37–45; Matusiewicz Andrzej: Zygmunt Filipowicz – historyk i popularyzator Suwalszczyzny. [Zawiera też bibliografię prac] s. 47–55.

5743. GAŚSIOROWSKI Stefan: Romuald Firko wicz (1933–2015) – Karaim historian and archivist. *Karaite Archives*. Vol. 4: 2016 s. 5–10, streszcz. ang.

W aneksie bibliografia prac.

5744. MORAWSKI Konrad: Generał Stanisław Fiszer (1769–1812). Oświęcim 2016 Napoleon V 8° ss. 160.

5745. NA NITCE Bożego Miłosierdzia. Ksiądz Feliks Folejewski SAC [1934–2015] w oczach przyjaciół. Zembr. i oprac. Piotr Kordyasz, Grzegorz Polak. Ząbki 2016 Apostolicum Wydaw. Księży Pallotynów Prowincji Chrystusa Króla 8° ss. 585, nlb. 5, il.

Treść: Polak G.: W Suwałkach wszystko się zaczęło s. 9–62; Kordyasz P.: Rodzina rodzin jest moim życiem, powołaniem, darem od Boga s. 63–110; Testament s. 111–116; Pacyzszek Czesław: „Jezu, ufam Tobie”. Zasadnicze cechy duchowości księdza Feliksa s. 117–135; Ksiądz Felek w oczach przyjaciół s. 136–580.

5746. ROGOZIŃSKA Monika: Lot koło Nagiej Damy. Pelplin 2016 Bernardinum 8° ss. 237, nlb. 3, il.

Henryk Franczak (1918–2006).

5747. KS. JAN Frenzel (1907–1945) i zamordowani podczas sowieckiego terroru

w Miechowicach w 1945 r. Red. Paweł Pyrczał. Zabrze–Katowice 2016 Drukarnia Archidiec. 8° ss. 175, il.

Treść: „Mój wikary katecheta”. Wspomnienia Józefa Bonczola, Bytom 23.07.2009 r. s. 7–18; Koj Ewa: Masakra w Miechowicach: rekonstrukcja zbrodni s. 19–27; „Miechowice w 1945 roku”. Wspomnienia Joachima Stopika s. 29–32; Zakaz ujawniania prawdy o zbrodni sowieckiej w Miechowicach i uwięzieniu ks. dziekana Antoniego Nierobisza. Relacja ks. Pawła Krafczyka z procesu sądowego przeciwko ks. dziekanowi Antoniemu Nierobiszowi w 1953 r. s. 33–35; Pyrczał Paweł: Historia rodziny Frenzlów na Górnym Śląsku i śmierć męczeńska ks. Jana (Johannes) Frenzla w 1945 roku s. 37–152; Aneks. Przyczynek do powojennych dziejów rodziny Frenzlów s. 153–170.

Miechowice, dzielnica Bytomia.

5748. ZAWIDZKI Wojciech: Sylwetka duchowa i społeczna Aleksandry Gabrysiak (1942–1993). *Studia Elbląskie*. T. 17: 2016 s. 7–31, streszcz. ang., niem.

5749. BEREŚ Stanisław: Gajcy. W pierścieniu śmierci. Wołowiec 2016 Czarne 8° ss. 711, nlb. 1, il. (Biografie).

Tadeusz Gajcy (1922–1944).

5750. BEDNAROWSKA Elżbieta: Wojciech Gawroński 27.09.1950 r. – 16.07.2016 r. *Studia i Materiały do Dziejów Żup Solnych w Polsce*. T. 31: 2016 s. 361–364.

5751. CHOCHOROWSKI Jan: In memoriam. Professor Marek Gedl (30 June 1934 – 26 September 2014). *Acta Archaeologica Carpathica*. Vol. 49: 2014 s. 271–279.

5752. FITYCH Tadeusz: Błogosławiony ksiądz Gerhard Hirschfelder [1907–1942]. „Rubin ziemi kłodzkiej”. Dzieje życia i posługiwanie w obrazach. Nowa Ruda–Kudowa-Zdrój–Czermna 2016 Fund. Odnowy Ziemi Noworudzkiej; Bogdan Kokot vel Kokociński; Parafia św. Bartłomieja Apostoła 8° ss. 151, il.

Tekst równol. pol., niem.

5753. WIESŁAW Gęsiński (1959–2002) we wspomnieniach przyjaciół. Warszawa 2016 Agencja Wydawnicza i Reklamowa Akces Success Sport 8° ss. 49, nlb. 2, il.

5754. JARNECKI Michał: Agaton Giller (1831–1887). Kalisz 2016 Kaliskie Tow. Przyj. Nauk 16° ss. 109, nlb. 5, il. (Kaliszanie; 12).

5755. ŁABOREWICZ Iwo: Ks. prałat Jerzy Gniatczyk (28.03.1950–19.10.2015). *Rocznik Jeleniogórski*. T. 48: 2016 s. 344–348.

5756. UMIŃSKI Waław: Śp. ksiądz arcybiskup Tadeusz Gocłowski CM [1931–2016]. *Nasza Przeszość*. T. 126: 2016 s. 451–453.

5757. DERENDA Łukasik Joanna: Jerzy Godziszewski [1935–2016] – pro memoria. *Kronika Bydgoska*. T. 37: 2016 s. 441–446.

5758. TADEUSZ Gogolewski. Legenda warszawskiej japonistyki. Red. Elżbieta Gogolewska. Krosno 2016 Armagraf 8° ss. 228, nlb. 2, il.

Treść: Gogolewska E.: Zamiast przedmowy [życie i działalność T. Gogolewskiego, 1925–2015] s. 5–154; Wspomnienia – Koleżanki i Koledzy ze studiów s. 155–172; Wspomnienia – Współpracownicy i byli studenci s. 173–204; Gogolewska E.: Zamiast posłowania s. 205–209.

5759. KOŁCZ Bogusław: Izak Goldfinger (1925–2014). *Rocznik Sąddecki*. T. 43: 2015.

Uzup.: Pietrzak Stanisław: Podwójna tragedia Izaka Goldfingera. *Tamże*. R. 44: 2016 s. 243–248.

5760. KOŁCZ B.: Izak Goldfinger – misja życia i miłości. *Rocznik Sąddecki*. T. 44: 2016 s. 220–242.

5761. DUDEK Justyna: Marian Gołębiowski (1911–1996). Żołnierz, opozycjonista, emigrant. Lublin 2016 IPN–KSZpNP. Oddz. 8° ss. 382, nlb. 2, tabl. 32, il. IPN–KSZpNP. Oddz. w Lublinie. (Centralny Projekt Badawczy IPN Aparat Bezpieczeństwa w Walce z Podziemiem Politycznym i Zbrojnym 1944–1956).

5762. PRAŻMOWSKA Anita J.: Władysław Gomułka [1905–1982]. Tł. [z ang.] Katarzyna Skawran. Warszawa 2016 Wydaw. RM 8° ss. 295, nlb. 1, il.

5763. KUCHARSKI Szymon: Pułkownik inżynier Jan Romuald Goszowt-Ożyński (1887–1965). *Zeszyt Naukowy Muzeum Wojska*. Nr 28/29: 2016 s. 9–30, streszcz. ang.

5764. WIATER Łukasz: Ks. Jan Górnik [1889–1942] kapłan, społecznik, męczennik. Kraków–Warszawa 2016 Podwilk; Orawia 8° ss. 179, nlb. 1.

5765. KOWALIK Szczepan: Fabrica ecclesiae. Żywot i sprawy radomskiego proboszcza ks. Piotra Górskiego (1843–1930). Radom 2016 Wydaw. Nauk. Inst. Technologii Eksploatacji 8° ss. 196, nlb. 1, tabl. 2, il. Katedra Radomska.

5766. ŁAPIŃSKI Piotr: Ppor. Stanisław Grabowski ps. „Wiarus” (1921–1952). Zarys biografii. *Zeszyt Naukowy Muzeum Wojska*. Nr 23: 2010.

Uzup.: Łapiński P.: Ppor. Stanisław Grabowski ps. „Wiarus” (1921–1952). Post scriptum. *Tamże*. Nr 28/29: 2016 s. 149–154, streszcz. ang.

5767. ZIELIŃSKI Grzegorz: „Cichy”. Lublin 2016 Norbertinum 8° ss. 49, nlb. 2, tabl. 12.
Franciszek Tadeusz Gralewski (ur. 1927), żołnierz AK.

5768. DEMIDZIUK Krzysztof, Ślipko-Jastrzębska Katarzyna: Henryk Grocholski [1928–2013] – artysta-plastyk i muzealnik. *Silesia Antiqua*. T. 50: 2015 s. 11–24.

5769. CZESAK Anna: Magdalena Grodzka-Gużkowska (1925–2014). *Krakowski Rocznik Historii Harcerstwa*. T. 12: 2016 s. 70–52.

5770. GRZYBOWSKI Michał Marian: Profesor Jadwiga Grzybowska 1928–2013. Płock–Sierpc 2014 P.P.-H. Drukarnia 8° ss. 47, il.

5771. SIUDA Maria: Józef Grzywna (1933–1994) – pedagog, badacz oświaty Kielecczyny. *Lubelski Rocznik Pedagogiczny*. Vol. 35: 2016 no 4 s. 141–160, streszcz. ang.

5772. ŻAGIEL Stefan: Małgorzata Gudejko-Masałska [1958–2012]. Aktorka, wokalistka, poetka. Żyłą twórczo i szybko. *Rocznik Legionowski*. T. 9: 2016 s. 257–270.

Zawiera także jej wiersze.

5773. HAMRYSZCZAK Artur: O. Romuald Gustaw [1911–1976] OFM – założyciel Ośrodka Archiwów Bibliotek i Muzeów Kościelnych. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 106: 2016 s. 7–18, streszcz. ang.

5774. NASTALSKA-WIŚNICKA Joanna: Obchody 40-lecia śmierci dr. hab. Romualda Gustawa OFM (1911–1976), dyrektora Biblioteki Uniwersyteckiej KUL w latach 1950–1976. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 106: 2016 s. 463–472.

5775. KŁECZEK-WALICKA Ewa: Ks. Jan Gut (1951–2014). *Rocznik Kolbuszowski*. Nr 15: 2015 s. 51–64, streszcz. ang.

5776. GENERAL Michał Gutowski (1910–2006). Wybór relacji, wspomnień i dokumentów. Wstęp, wybór i oprac. Zenon Józwiak. Leszno 2016 Urząd Miasta 8° ss. 243, il. Urząd Miasta Leszna. (Cives Nostri. Biblioteka miasta Leszna; t. 4).

Treść: Wstęp s. 9–14; Józwiak Z.: Michał Gutowski (1910–2006). Ułan, olimpijczyk i pancerniak s. 15–66; Wybór relacji, wspomnień i dokumentów s. 67–209; Bibliografia s. 210–224; Fotografie s. 225–243.

5777. KUSZ Adam: Aleksander Guttry (1813–1891) działacz niepodległościowy uczestnik powstań narodowych. Gołańcz 2016 Tow. Miłośn. Ziemi Gołanieckiej 8° ss. 31, il.

5778. BIEDROŃ Tomasz Jan: Adam Tadeusz Hadinger (1919–2011), ps. „Gintowt”, „Adam”, ppor. NOW-AK, członek SN. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Folia* 199: *Studia de Securitate et Educatione Civili*. [T.] 5: 2015 s. 185–191.

5779. GENERAL Józef Haller [1873–1960]. Patriota, żołnierz, wychowawca młodzieży, społecznik. Red. Jan Engelgard. Warszawa 2014 *Myśl Polska* 8° ss. 144, il. (Biblioteczka PSWW Haller).

5780. HERZIG-WOLSKA Grażyna: Zagubiony pośród sześciu milionów. Maks Hanemann (1882–194?). *Wierchy*. R. 80: 2014 [dr.:] 2016 s. 37–56, streszcz. niem.

5781. ŁABĘCKI Wiesław D.: Jan Hanicz [1901?–1977], czyli Jan Lechowski – ksiądz Ormianin z Pszenna. *Rocznik Świdnicki*. T. 43: 2015 [dr.:] 2016 s. 110–118.

5782. ŻARÓW Stefan: Stanisław Harla (1908–1977) działacz ludowy, literat. *Zeszyty Wiejskie*. Z. 21: 2015 s. 125–134, streszcz. ang.

5783. HARTMAN Elżbieta: Po drugiej stronie światła. Kraków 2016 Wydaw. Księży Sercanów Dehon 8° ss. 126, nlb. 2, tabl. 19, il.

Biografia niewidomego męża autorki Mariana Hartmana (1936–2012).

5784. [GROTH Andrzej]: Dr Stefan Hartmann – archiwista i historyk (1943–2016). *Rocznik Elbląski*. T. 27: 2016 s. 9–11.

5785. JÄHNIG Bernhart: Stefan Hartmann (7 II 1943 – 8 VII 2016). *Zapiski Historyczne*. T. 81: 2016 z. 3 s. 171–174.

5786. MISZCZUK Marian: Zbigniew Adolf Heidrich 1899–1983. Człowiek, wychowawca, przedsiębiorca, naukowiec. Warszawa 2016 *Fund.* 20 8° ss. 151, il.

5787. ROMANIUK Zbigniew: Antoni Jan Herliczka [ok. 1723/1724–1808] – nowe fakty z biografii. *Bielski Almanach Historyczny*. [T. 1:] 2016 s. 131–134.

5788. ŁABNO Kamila: Zanim powstała paryska „Kultura”. Przedwojenne lata Zofii Hertz (1910–1939). *Res Gestae*. [T.] 3: 2016 s. 152–169, streszcz. ang.

5789. LACHOWICZ Janina: Józku Wychrzta. Wrocław 2011 Kwiatpress 8° ss. 19, il.

Dzieje Józefa Herta, ocalonego z Holocaustu Żyda ze Lwowa, w l. 1939–1951.

5790. DZIEŁO Leona Heykego. Pod red. Janiny Borchmann, Marty Plińskiej, Bartłomieja Wiszowatego. Bolszewo 2016 *Bibl. Publ. Gm. Wejherowo im. Aleksandra Labudy*; Gm. Wejherowo 16° ss. 163, nlb. 1, tabl. 76, il. (Biblioteczka Gminy Wejherowo; t. 33).

Treść: Zielonka Zbigniew: Heyke w literaturze kaszubskiej s. 11–18; Kalinowski Daniel: Dramaturgia Leona Heykego. Zarys problematyki s. 19–31; Bugajna Elżbieta: Leon Heyke a poezja religijna s. 33–44; Breza Edward: Słownictwo Leona Heykego w poemacie „Dobrogost i Miłostawa” s. 45–55; Janke Stanisław: Moja glossa do biografii ks. dr. Leona Heykego s. 57–61; Jażdżewski Krzysztof: Ślady ks. dr. Leona Heykego w Kościerzynie s. 63–69; Kepka Władysław: Rodzina, sąsiedzi, koledzy z gimnazjum i Seminarium Duchownego s. 71–91; Piastowska Iwona: Dłaczewski Biblioteka Publiczna Gminy Szemud wybrała na swojego patrona ks. dr. Leona Heykego? s. 93–95; Tamkun Maciej: Inspiracje malarskie życiem i twórczością ks. Leona Heykego s. 97–115; Wirkus Grażyna, Wiszowata Małgorzata: Leon Heyke (1885–1939) człowiek o dwóch powołaniach s. 117–122; Borchmann J., Wiszowaty B.: Obchody Roku Leona Heykego w gminie Wejherowo s. 123–132; Plińska M.: Leon Heyke – zestawienie bibliograficzne w wyborze s. 133–152.

5791. JAŹDŻEWSKI Krzysztof: Ślady księdza Leona Heykego w Kościerzynie. *Kościerskie Zeszyty Muzealne*. [Z.] 10: 2016 s. 127–139.

5792. CHOJNACKI Andrzej: Antoni Hincz (1794–1873). Oficer artylerii Królestwa Kongresowego, urzędnik województwa podlaskiego, guberni podlaskiej i lubelskiej. *Prace Archiwalno-Konserwatorskie*. Z. 20: 2016 s. 69–77, streszcz. ang.

5793. HIRSZENBERG Dinah: Samuel Hirszenberg (Berlin 1909). Tł. Ewa Bobrowska. Warszawa 2016 *ŻIH* 4° ss. 95, nlb. 1, tabl. 10, il.

S. Hirszenberg (1865–1908), malarz, czas powstania dzieła: 1909.

5794. SKÓRZYŃSKI Jan: Jerzy Holzer (24 VIII 1930 – 14 I 2015). *Kwartalnik Historyczny*. R. 123: 2016 nr 1 s. 203–209.

5795. KRASKA Dominika: Mia. Opowieść o dzieciństwie mojej babci. Pruszcz Gdański 2016 *Jasne* 8° ss. 89, nlb. 3, il.

Maria Hoppe (1930–2009) w Sztumie w l. 1930–1945.

5796. PAWEŁ Hulka-Laskowski [1881–1946]. Pisarz, religioznawca, bibliofil i pedagog. Materiały z konferencji odbytej w Łodzi 29–30 maja 2015 roku. Red. nauk. Rafał Marcin Leszczyński. Łódź 2016 Wydaw. Nauk. Tow. Pedagogiki Filozoficznej „Chowanna” 8° ss. 327, il., streszcz. ang.

5797. BROŻ Adam: Emeryk Hutten-Czapski, jr. [1895–1979]. (Wspomnienie

sekretarza). *Prace Komisji Historii Nauki PAU*. T. 13: 2014 s. 117–128.

5798. ŻAK Katarzyna: Wspomnienie o Andrzeju Idziku (1962–2015), nauczycielu w I Liceum Ogólnokształcącym w Bolesławcu. *Rocznik Bolesławiecki*. T. 8: 2015 [dr.:] 2016 s. 147–149.

5799. PASZEK Zbigniew: Andrzej Iwasiewicz [1935–2012] – życie i twórczość. *Folia Oeconomica Cracoviensia*. Vol. 54: 2013 s. 11–17.

5800. SKODLARSKI Janusz: Księżna Anna Jabłonowska jako prawodawca i zarządca (1728–1800). *Studia Prawno-Ekonomiczne*. T. 89: 2013 s. 297–315, streszcz. ang.

5801. FRANKEL Maria: Alicja Jabłońska (19 XII 1960 – 7 VIII 2015). *Archeion*. T. 117: 2016 s. 661–664.

5802. NYCZANKA Monika: Michał Jagiełło (1941–2016). *Plaj*. [T.] 51: 2016 s. 196–199.

5803. KALINOWSKA Ambrozja Jadwiga: Ksiądz Antoni Jagłowski. Życie i działalność (1891–1974). Olsztyn 2016 Wyd. Teol. Uniw. Warmińsko-Mazurskiego 8° ss. 520, nlb. 4, il., streszcz. ang., niem.

Rec.: Ewertowski Stefan, *Studia Elbląskie*. T. 17: 2016 s. 303–306.

5804. ZAŁĘCZNY Jolanta: Władysław Jagniątkowski (1856–1930). Biografia niebanalna. Red. Zbigniew Judycki, Tadeusz Skoczek. Warszawa 2016 Muzeum Niepodległości 16° ss. 97, nlb. 3, il. (Wykłady na Cytańcu; t. 3).

5805. SZCZEPANIAK Zdzisław: Mieczysław Jagoszewski [1897–1987] – dziennikarz dobrej kultury. Po prostu „Jagosz”. *Kronika Miasta Łodzi*. [R. 26:] 2016 nr 3 s. 138–146.

5806. PRZENIOSŁO Małgorzata: Władysław Jakowicki (1885–1941) – lekarz, legionista, rektor Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie. *Rocznik Łódzki*. T. 64: 2016 s. 187–196, streszcz. ang.

5807. SCHLETZ Alfons: Józef Jakubowski. Żołnierz i kapitan (1743–1814). Red. Albert Rokosz. Oświęcim 2016 Napoleon V 8° ss. 185, il.

5808. DOKTORZY honoris causa Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. Jan Paweł II [1920–2005]. Oprac.

pod red. Teresy Zaniewskiej. Warszawa 2016 Wydaw. SGGW 8° ss. 124, il.

Zbiór dokumentów związanych z dn. 11 I 2002 r., tj. nadaniem papieżowi doktoratu h.c. SGGW, aż do Jego kanonizacji w 2014 r.

5809. KWIATKOWSKA Halina: Un Grande Amico. Trad. Marta Burghardt. Wadowice–Bielsko-Biała–Cracovia 2016 Museo Casa Natale del Santo Padre Giovanni Paolo II; Casa Ed. Kwadrat 8° ss. 189, nlb. 3, il.

Wspomnienia przyjaźni z Karolem Wojtyłą, Janem Pawłem II (1920–2005) od 1937 r.

Tyt. oryg.: Wielki Kolega. Kraków 2003.

5810. HOEHLE Andrzej: Na pożegnanie wojewody zachodniopomorskiego Piotra Pawła Jani (1952–2016). *Kronika Szczecina*. Nr 34: 2015/2016 [dr.:] 2016 s. 171–173.

5811. PRO memoria. Urszula Janicka-Krzywdą [1949–2015] we wspomnieniach przyjaciół i współpracowników. *Rocznik Bałtycki*. T. 16: 2015 s. 15–63.

5812. SZWACZKOWSKI Tomasz, Lorych Jerzy: Po pierwsze Człowiek. O profesorze Czesławie Janickim (1926–2012). Poznań 2016 Wydaw. Uniw. Przyrodniczego 8° ss. 173, nlb. 1, il.

5813. HOJKA Zbigniew, Pikula Klaudia: Stanisław Janicki (1884–1942). Biografia polityczna. Wybór i oprac. ikonografii Armin Lach. Wyd. 2. Katowice–Chorzów 2016 Górnośląskie Tow. Przyj. Nauk im. Walentego Roździeńskiego; Wydaw. Medeia 8° ss. 133, nlb. 4, il.

Wyd. 1. 2015.

5814. CZUB Robert: Stefan Jankowski [1934–1997] – pedagog i regionalista, kustosz Muzeum w Gostyniu. *Kronika Wielkopolski*. 2016 nr 2 s. 71–74.

5815. JUŚKIEWICZ Grzegorz: Tadeusz Jankowski [1914–1990]. Lekarz, żołnierz, człowiek. Ostrów Wielkopolski 2016 Bibl. Publ. im. Stefana Rowińskiego 8° ss. 115, nlb. 2, il. (Patroni Ostrowskich Ulic).

5816. GAWŁOWSKI Piotr: Jarosław Janowski (1943–2016). Legendarny konstruktor samolotów. *Kronika Miasta Łodzi*. [R. 26:] 2016 nr 3 s. 209–213.

5817. ZIEBA Andrzej A[leksander]: Bohdan Janusz albo Astwadzadur Howhanian [1898–1930]: żywot lwowskiego miłośnika historii Ormian polskich. *Lehahayer*. T. 3: 2015 s. 133–176, streszcz. ang., ormiań.

5818. JASIŃSKI Tomasz: Jacek Jaskulski (1955–2016). *Pamiętnik Biblioteki Kórnickiej*. Z. 33: 2016 s. 243–244.

5819. JAŹDŻEWSKI Krzysztof: Dzieciństwo i młodość ks. Hilarego Jastaka [1914–2000] w Kościerzynie. *Kościerskie Zeszyty Muzealne*. [Z.] 9: 2015 s. 143–153.

5820. JASTRZEBSKA Jadwiga: Wspomnienie – lek. med. Ryszard Jastrzębski [1936–2016]. *Almanach Łącki*. Nr 24: 2016 s. 124–127.

5821. IN NOMINE Dei. Wspomnienie o ks. Czesławie Jeronimie [1931–2002]. Red. Leszek Domagała. Radom 2016 KSM Radom 8° ss. 156, il.

Antologia 13 wspomnień; najobszerniejsze – dziennik młodzieńczych lat 1949–1955, spisany przez jego brata Józefa.

5822. KS. JERZY Popiełuszko [1947–1984]. Syn, kapłan, męczennik. [Wybór i oprac.] Piotr Burgoński, Cezary Smuniewski. Warszawa 2010 Wydaw. Sióstr Loretanek 16° ss. 124, nlb. 3, il.

Treść: Buroński P., Smuniewski C.: Wprowadzenie s. 5–13; Zgadzałam się z wolą Bożą. Rozmowa [P. Burgońskiego] z Marianną Popiełuszką, mamą księdza Jerzego s. 15–53; Kaczmarek Tomasz: Świadcstwo kapłana-męczennika s. 55–81; Soborak Katarzyna: Fenomen współpracy ks. Jerzego Popiełuszki ze świeckimi s. 83–111; Malacki Zygmunt: Kult prywatny służi Bożego ks. Jerzego Popiełuszki s. 113–125.

Toż w jęz. wł.: Jerzy Popiełuszko. Figlio, sacerdote, martire polacco. Trad. Salvatore De Bello. Varsavia 2016 s. 139, nlb. 1, il.

Toż w jęz. fr.: Jerzy Popiełuszko. Fils, prêtre, martyr de Pologne; Trad. Colette Courtoy. Warszawa 2016 ss. 141, nlb. 1, il.

Toż w jęz. hiszp.: Jerzy Popiełuszko. Hijo, sacerdote, mártir de Polonia. Trad. Krzysztof Jasiński. Varsovia 2016 ss. 141, nlb. 1, il.

Toż w jęz. ang.: Jerzy Popiełuszko. Son, priest, martyr from Poland. Transl. by Agnieszka Bartosiak, Olga Kurzyk. Warsaw 2016 ss. 135, nlb. 1, il.

5823. KUŹMICKA Anna; Andrzej Jędrzejczak (1950–2016). Pasjonat samorządności. *Kronika Miasta Łodzi*. [R. 26:] 2016 nr 2 s. 161–163.

5824. BISKUP Franciszek Jop (1897–1976). Wspomnienia w 40. rocznicę śmierci. Red. Helmut Jan Sobeczko. Opole 2016 Red. Wydawnictw Wydz. Teol. Uniw. Opolskiego; Wyd. i Drukarnia Św. Krzyża 8° ss. 188, il. (Z *Dziejów Kultury Chrześcijańskiej na Śląsku*; 91).

Treść: Kalendarium życia pierwszego biskupa opolskiego dr. Franciszka Jopa (1897–1976) s. 13–15; Sobeczko H. J.: Z życia i działalności biskupa Franciszka Jopa (1897–1976) s. 17–28; Nossol Alfons: Opatrznościowy biskup s. 31–36; Wieczorek Jan: Mąż modlitwy s. 37–39; Bągiński Jan: W trosce o seminarium duchowne s. 41–43; Kusz Gerard: Pasterz o wrażliwym sercu

s. 45–46; Sitek Alojzy: Pobożny i pracowity s. 47–64; Kolończak Piotr: Biskup wielkiej dobroci s. 65–71; Sobeczko H. J.: W trosce o diecezję i piękno liturgii s. 73–86; Pyrczała Paweł: Wzbudzał coraz większe zaufanie s. 87–97; Globisch Wolfgang: Dobry pasterz s. 99–101; Kowol Hubert: Czcieciel Matki Bożej s. 103–106; Horiszny Władysław: Wiele mu zawdzięczałam s. 107–111; Szygula Werner: Wyciszony i rozmodlony s. 113–115; Włodarczyk Laurencja: Życiwy dla sióstr zakonnych s. 117–120; Michalska Oktawia: Cierpliwy i wdzięczny pacjent s. 121–125; Orłowska Angela: Miał czułe serce s. 127; Wyszyński Stefan: Kazanie Stefana Kardynała Wyszyńskiego Prymasa Polski podczas uroczystości pogrzebowych śp. księdza biskupa Franciszka Jopa w katedrze opolskiej 29 września 1976 roku (fragmenty) s. 131–138; Kazanie Karola Kardynała Wojtyły Metropolity Krakowskiego podczas uroczystości pogrzebowych biskupa Franciszka Jopa w dniu eksportacji 28 września 1976 roku w katedrze opolskiej (fragmenty) s. 139–146.

5825. ŻYCIE i posługa biskupa Franciszka Jopa (1897–1976). W 40. rocznicę śmierci pasterza diecezji opolskiej. Red. Piotr Górecki. Opole 2016 Red. Wydawnictw Wydz. Teol. Uniw. Opolskiego 8° ss. 300, il., streszcz. ang. Uniw. Opolski. Wydz. Teol. (Z *Dziejów Kultury Chrześcijańskiej na Śląsku*; 92).

Z treści: Sobeczko Helmut Jan: Biskup trudnych czasów s. 23–40; Moskal Tomasz: Działalność ks. Franciszka Jopa i okres jego posługi biskupiej w Sandomierzu s. 43–62; Bruzdziński Andrzej: Dilexit Ecclesiam. Działalność biskupa Franciszka Jopa jako wikariusza kapitulnego w archidiecezji krakowskiej (1952–1956) s. 65–90; Kopiec Jan: Biskup Franciszek Jop i jego biskupi pomocniczy s. 93–112; Szymański Andrzej: Ks. biskup dr Franciszek Jop – przewodawca diecezji opolskiej s. 115–164; Bednarski Damian: Biskup Franciszek Jop na Soborze Watykańskim II s. 167–186; Mateja Erwin: Rola biskupa Franciszka Jopa w dziele odnowy liturgicznej Kościoła po Vaticanum II s. 189–207; Mikołajec Józef: Pasterska działalność biskupa Franciszka Jopa w administraturze apostołkiej i diecezji opolskiej (1956–1976) s. 211–238; Górecki P.: Biskup Franciszek Jop w aktach bezpieki (1952–1976 [1979]) s. 241–262; Krzyżanowski Sebastian: Pierwszy biskup opolski a Archiwum Diecezjalne w Opolu s. 265–271.

5826. ROGOZIŃSKA Katarzyna; Tadeusz Joteyko [1872–1932] – muzyk, kompozytor, pedagog. *Lubelski Rocznik Pedagogiczny*. Vol. 35: 2016 no 4 s. 97–108, streszcz. ang.

5827. NIC dla siebie, wszystko dla Boga i bliźniego. Święty arcybiskup Józef Bilczewski [1860–1923] we wspomnieniach. Oprac., wstęp, przypisy, indeksy i wybór ilustracji Józef Wołczański. Lwów–Kraków 2016 Wydaw. Bł. Jakuba Strzemię Archidiec. Lwowskiej ob. łac.; nakł. Józefa Wołczańskiego 8° ss. 513, il. (Biblioteka Historyczna Archiwum Metropolii Lwowskiej Obrządku Łacińskiego w Krakowie. Ser. A: Źródła i Materiały; t. 17).

Zawiera relacje zawarte w 98 dokumentach pisanych oraz obszerny materiał ilustracyjny.

5828. [PROFESOR Janina Jóźwiak]. *Studia Demograficzne*. 2016 nr 1 s. 9–23, 31–89.

Treść: Kotowska Irena E.: Profesor Janina Jóźwiak 1948–2016 s. 9–16; Kotowska I. E.: Professor Janina Jóźwiak 1948–

2016 s. 17–23; Wspomnienia kolegów i przyjaciół z zagranicy. Tributes of colleagues and friends abroad s. 31–54; Wspomnienia polskich kolegów i przyjaciół. Tributes of Polish colleagues and friends s. 55–89.

5829. ZARECZAN Władysław Marian: Ludźmierski baca. Wspomnienie o ks. Tadeuszu Juchasie [1949–2014]. Ludźmierz–Pelplin 2015 Sanktuarium Matki Bożej Królowej Podhala; Wydaw. Tadeusz Serocki 16° ss. 63, il.

5830. KOZŁOWSKI Michał: Oktawiusz Jurewicz (30 IV 1926 – 28 IV 2016). *Messenger*. R. 71: 2016 s. 3–7, streszcz. łac.

5831. WASZKIEL Marek: Lalkarz Jurkowski. Henryk Jurkowski (1927–2016). *Pamiętnik Teatralny*. R. 65: 2016 z. 1/2 s. 305–317.

5832. ŻYCIE dla Boga i ludzi. Ks. Antoni Just [1932–2015] we wspomnieniach. Red. Irena Jędrzych i Alicja Jędrzych. Łódź 2016 Archidiecez. Wydaw. Łódzkie 8° ss. 232, il.

Zawiera krótką biografię i bibliografię prac ks. A. Justa, wspomnienia rodzinne i księży, a także wspomnienia o zmarłych księżach archidiecezji autorstwa ks. A. Justa oraz zdjęcia z całego okresu życia.

5833. MATYSIAK Jarosław: Kazimierz Kaczmarczyk (1878–1966). W pięćdziesiątą rocznicę śmierci – wspomnienie. *Przegląd Archiwalno-Historyczny*. T. 3: 2016 s. 333–338.

5834. OKOWIŃSKI Leon: Ksiądz prałat Michał Kaczmarek [1914–1994]. Sulechów 2016 E-Studio Robert Jacyno 8° ss. 29, il.

5835. ANDRZEJEWSKI Aleksander: Profesor Leszek (Lech) Kajzer (11 VIII 1944 – 25 IX 2016). *Rocznik Łódzki*. T. 65: 2016 s. 235–239.

5836. STEFAŃSKI Krzysztof: Leszek Kajzer (1944–2016). Odszedł uczony. *Kronika Miasta Łodzi*. [R. 26:] 2016 nr 4 s. 170–172.

5837. SZYMCAKOWA Alicja: Profesor Leszek Kajzer (1944–2016). *Rocznik Wieluński*. T. 16: 2016 s. 11–16.

5838. KASZEWSKA Danuta: W poszukiwaniu Adama. Wspomnienie o Adamie Henryku Kaletce. Historyku, archiwście, farmaceutce (1887–1956). *Pamiętnik Towarzystwa Miłośników Ziemi Kościańskiej*. T. 14: 2013/2016 [dr.:] 2016 s. 93–115.

5839. BRZEZIŃSKA Anna Weronika, Czachowski Hubert: Wielkopolek w Lwowie. Antoni Kalina (1846–1906) – sławista i etnograf. Wrocław–Ostrów Wielkopolski 2016

PTL; Urząd M. Ostrowa Wielkopolskiego 8° ss. 111, nlb. 1, il.

5840. Z KRĘPY do Lwowa. Droga profesora Antoniego Kaliny. Materiały konferencji popularyzacyjnej w Ostrowie Wielkopolskim. Pod red. Andrzeja Leraczyka. Ostrów Wielkopolski 2016 Republika Ostrowska 8° ss. 47, nlb. 1, il.

W dn. 27 V 2016 r.

Z treści: Brzezińska Anna Weronika: O prywatnym życiu Antoniego Kaliny słów kilka s. 11–18; Czachowski Hubert: Naukowa droga Antoniego Kaliny s. 19–23; Banach Witold: Czasy drugiego przełomu dziejowego miasta, czyli Ostrów w latach młodości Antoniego Kaliny (fragmenty wystąpienia) s. 24–27; Lewicki Marek: Liceum ogólnokształcące jako instytucja kulturotwórcza w środowisku lokalnym s. 28–33; Kania-Weiss Renata: Biogramy rodziny Kalinów s. 34–44; Album fotograficzny rodziny Kalinów s. 45–48.

5841. ŻYCIE i żegnanie. Wspomnienia o Krysi Kalińskiej [Wanda, 1946–2015]. Red. Witold Kaliński; przekł. materiałów z jęz. fr. Maria Rodowicz. Nowy Sącz 2016 Goldruk 8° ss. 178, nlb. 1, il. (Biblioteka Wierchomli; t. 1).

Ilustrowana antologia krótkich wspomnień przyjaciół.

5842. GREINER Piotr: Adam Kałuża (1931–2015). *Szkice Archiwalno-Historyczne*. Nr 13: 2016 s. 213–216, streszcz. ang., niem.

5843. GREINER P.: Adam Kałuża (24 IV 1931 – 12 V 2015). *Archeion*. T. 117: 2016 s. 658–660.

Zawiera też: Publikacje A. Kałuży (wybór), z l. 1961–2005.

5844. KAPUŚCIŃSKI Jacek: Ks. Jan Kałuża (1893–1971) jako proboszcz i działacz społeczny Myszkowa. *Zeszyty Myszkowskie*. Nr 3: 2016 s. 183–190, streszcz. ang.

5845. JANOWSKI Andrzej: Być dzielnym i umieć się różnić. Szkice o Aleksandrze Kamińskim [1903–1978]. Wyd. 4, rozsz. Warszawa 2016 Niezależne Wydaw. Harcerskie 8° ss. 253, nlb. 2, il.

Wyd. 1. 1992.

5846. CHOIŃSKI Adam: Alfred Franciszek Kaniecki (1941–2016). *Studia Geohistorica*. Nr 4: 2016 s. 207–208.

5847. GRONOWSKI Michał T[omasz]: O. Marian Kanior OSB (1929–2014). *Kościół w Polsce*. [T.] 15: 2016 s. 373–385.

5848. KUREK Jacek: Zbigniew Kapała (28 IV 1949 – 8 VI 2016). Szkic do portretu historyka. *Zeszyty Chorzowskie*. T. 17: 2016 s. 25–36, streszcz. ang., niem.

5849. CIARKOWSKI Błażej: Bolesław Kardaszewski [1931–2000]. Architektura

i polityka. Kraków 2016 Universitas 8° ss. 186, tabl. 8, il., streszcz. ang.

5850. LEŚNIAK Adam: Pułkownik Stanisław Jan Karolus [1898–1970] – zapomniany żołnierz z Oświęcimia. *Wadoviana*. Nr 19: 2016 s. 112–136, streszcz. ang.

5851. KARP Sławomir: Józef Karp (ok. 1567–1637), marszałek wołkowyski – rys biograficzny. *Studia Podlaskie*. T. 24: 2016 s. 7–40, streszcz. ang., ros.

5852. BEDNARCZUK Leszek: Maria Karpluk (30 X 1925 – 2 I 2016). *Rocznik PAU*. 2015/2016 [dr.:] 2016 s. 141–143.

5853. SAWICKI Ryszard: Biskup Michał Franciszek Karpowicz [1744–1803] – patriota Rzeczypospolitej Obojga Narodów, czy sługa pruskiego zaborcy? *Rocznik Augustowsko-Suwalski*. T. 16: 2016 s. 167–181, streszcz. ang.

5854. ŻBIKOWSKI Andrzej: Karski. Warszawa 2011.

Jan Karski (1914–2000).

Rec.: Puś Wiesław, *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 10: 2012 s. 275–277.

5855. ANTONI Kasztelan (1896–1942). Kapitan marynarki, powstaniec wielkopolski, dowódca kompanii Batalionu Morskiego w Wejherowie, szef Kontrwywiadu Dowództwa Floty i bohater walk o Hel. Oprac. red., dobór tekstów Małgorzata Sokołowska; tł. listów z jęz. niem. Eleonora Malczewska i Zbigniew Bellwon. Gdynia 2016 Oficyna Verbi Causa Małgorzata Sokołowska 8° ss. 63, il. (Gdynia Pamiąta).

Treść: [Życiorys do 1939 r.] s. 5–11; Wojna i kapitulacja s. 12–30; Miejsca pamięci s. 31–35; Listy [z lat 1940–1942] s. 36–63.

5856. DZIEDZIC Stanisław: Ojciec Serafin Kaszuba [1910–1977] na „nieuludzkiej ziemi”. Ukraina, Rosja, Kazachstan. Pod red. Tadeusza Skoczka. Warszawa 2016 Wydaw. M.D.M. 16° ss. 109, nlb. 3. (Audi, Vide, Memento).

5857. RZESZOWSKI Robert: Oskar Adam Keil (1856–1936) przedsiębiorca i wydawca z Jagniątkowa. Jelenia Góra 2016 Muzeum Karkonoskie; Wydaw. Poligrafia Ad Rem 16° ss. 108, il.

5858. PANFIL Tomasz: Tyle we mnie siły. Opowieść o życiu księdza infułata generała brygady Witolda Kiedrowskiego (1912–2012) z wyborem tekstów. Warszawa 2016 Neriton 8° ss. 517, tabl. 8, il., streszcz. ang.

5859. PRO memoria. Stanisław Kiełczewski [1930–2011]. Oprac. red. Renata Otołńska, Tomasz Przedpełski. Wrocław 2016 [b.w.] 8° ss. 83, nlb. 1, il.

5860. WĘCKI Mirosław: Zbigniew Kiereś (1948–2016). *Szkice Archiwalno-Historyczne*. Nr 13: 2016 s. 217–220, streszcz. ang., niem.

5861. OBRĄCZKA Piotr: Pisarz zapomniany. O życiu i twórczości Zygmunta Kisielewskiego [1882–1942]. Kielce 2016 Gens 8° ss. 244, nlb. 1, tabl. 1, il.

Rec.: Honsza Norbert, *Studia Niemcoznawcze*. T. 58: 2016 s. 656–657.

5862. KOWALSKI Lech: Cze.Kiszczak. Biografia gen. Czesława Kiszczaka [1925–2015]. Poznań 2015 Zysk i S-ka Wydaw. 8° ss. 728.

5863. OBREŃBSKA Maria: Wychowawczyni miłośników przyrody. O Adeli Klein [1892–1979] nauczycielce Szkoły Powszechnej nr 3 w Siedlcach. Siedlce 2016 Bibl. Publ. im. Heleny Radlińskiej 8° ss. 93, il.

5864. KIERNIKOWSKI Paweł: Jan Andrzej Klekot (1936–2014). *Scientific Bulletin of Chełm. Section of Pedagogy*. 2015 nr 1 s. 175–177.

5865. LITYŃSKI Adam: Marian Lech Klementowski (1943–2013). *Rocznik Historyczno-Archiwalny*. T. 24: 2013/2014 [dr.:] 2016 s. 315–317.

5866. WITKOWSKI Wojciech: Pamięci wybitnego historyka prawa profesora Mariana Lecha Klementowskiego (1943–2013). *Rocznik Stowarzyszenia Miłośników Jarosławia*. T. 22: 2016 s. 167–171.

5867. WELKER Lesław J.: Jerzy Antoni Kłossowski (1893–1979), oficer Marynarki Wojennej, działacz społeczny, dyplomata. *Rocznik Toruński*. [T.] 43: 2016 s. 317–323.

5868. RUTKOWSKA Wiesława: Teresa Helena Koba-Ryszewska [1935–2015]. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 5: 2016 s. 469–472.

Zawiera też wykaz najważniejszych publikacji zmarłej z l. 1969–1984.

5869. RUTKOWSKA W.: Teresa Helena Koba-Ryszewska – archiwista, historyk. *Archiwista Polski*. R. 21: 2016 nr 4 s. 107–110.

5870. ABKOWICZ Mariola, Sulimowicz Anna: Nowe dane o biografii karaimskiego

poety Szymona Kobeckiego [1857–1933]. *Almanach Karaimski*. [T.] 5: 2016 s. 7–33, streszcz. ang.

Zawiera aneks źródłowy.

5871. KORYŚ Piotr: Jacek Kochanowicz (15 IV 1946 – 2 X 2014). *Kwartalnik Historyczny*. R. 123: 2016 nr 2 s. 405–409.

5872. BUDZYŃSKA Natalia: Matka męczennika. Poruszająca opowieść o Mariannie Kolbe [1870–1946]. Kraków 2016 Znak 8° ss. 265, nlb. 1, tabl. 16, il.

Matka św. Maksymiliana Marii Kolbego (1894–1941).

5873. RICHTER Manfred: Jan Amos Komeński [1592–1670]. Zarys życia i działalności. Siedlce 2015 Inst. Kultury Region. i Badań Liter. im. Franciszka Karpińskiego Stow.; przy współpr. Bibl. Jana Amosa Komeńskiego IKRiBL 8° ss. 286, il., streszcz. ang., niem. Inst. Neofilologii i Badań Interdyscyplinarnych Uniw. Przyrodniczo-Human. w Siedlcach. (Colloquia Litteraria Sedlcensia; t. 19).

5874. ŚP. KS. Damian Kominek [1977–2013] w naszych wspomnieniach. Praca zbior. pod red. Ryszarda Palucha. Zabrze 2016 Lege-re.pl Ryszard Paluch 16° ss. 143.

Współwyd.: Droga Krzyżowa. Kto ucieka od krzyża, krzyż większy otrzyma. Ułożył D. Kominek.

Antologia 32 krótkich wspomnień.

5875. FASTNACHT-STUPNICKA Anna: Książd dr Władysław Komornicki [1911–1941]. *Wrocławskie Studia Wschodnie*. [T.] 20: 2016 s. 231–266, streszcz. ros., ang.

5876. KONOPCZYŃSKI Władysław: Stanisław Konarski [1700–1773]. Wstęp Piotr Biliński, Zofia Zielińska. Kraków–Warszawa 2016 Ośr. Myśli Polit.; Muzeum Historii Polski 8° ss. XXVII, nlb. 1, 453, nlb. 15, il. (Biblioteka Klasyki Historiografii; 4).

Na podst. wyd. z 1926 r.

5877. BIAŁECKI Daniel: Burmistrz Mińska Mazowieckiego Hipolit Konopka (1894–1945). Przyczynek do biografii. Mińsk Mazowiecki 2016 Muzeum Ziemi Mińskiej; Oficyna Wydaw. Zbroja 8° ss. 72, il.

5878. DOBKIEWICZ Andrzej: Aleksander Kopeć (1932–2015). *Rocznik Świdnicki*. T. 43: 2015 [dr.:] 2016 s. 142–144.

5879. MAŁŁEK Janusz: Mikołaj Kopernik [1473–1543]. Szkice do portretu. Toruń 2015.

Rec.: Targowski Michał, *Rocznik Toruński*. [T.] 42: 2015 s. 322–326.

5880. MAŁŁEK J.: Nowa książka o Koperniku. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 57:] 2013 nr 4 s. 731–755, streszcz. niem., ang.

Wybrane wątki biografii M. Kopernika (1473–1510) na marginesie pracy: Wasutyński Jeremi: The solar mystery: an inquiry into the temporal and the eternal background of the rise of modern civilization. Oslo 2003.

5881. MIKULSKI Krzysztof: Mikołaj Kopernik. Środowisko społeczne, pochodzenie i młodość. Toruń 2015.

Rec.: Kopiński Krzysztof, *Rocznik Toruński*. [T.] 42: 2015 s. 326–331.

5882. PIĄTEK Eufrozyna: Alfons Kopia [1902–1962] – absolwent szkoły górniczej w Tarnowskich Górach. *Górnik Polski*. Nr 8/9: 2015 s. 255–267, streszcz. ang., niem.

5883. HANDKE Waldemar: Ogniem próbowany... Ostatni proboszcz całego Leszna, ks. Teodor Korcz (1903–1981). Leszno 2016 Urząd M. Leszna 8° ss. 160, il., streszcz. ang. Urząd M. Leszna. (Cives Nostri. Biblioteka miasta Leszna; t. 3).

5884. DAUZENROTH Erich: Janusz Korczak [1878?–1942] – życie dla dzieci. Przekł. Teresa Semczuk. Kraków 2012.

Rec.: Rudnicki Zbigniew, *Studia Edukacyjne*. Nr 27: 2013 s. 362–365.

5885. WSPOMNIENIE o matce Joannie Marii Korytko (1887–1958). Przyczynek do historii poznańskich karmelitanek bosych. [Aut.] Siostry Karmelitanki Bose; wstęp i oprac. Piotr Franciszek Neumann. *Ecclesia*. T. 10: 2015 s. 285–358, streszcz. ang.

5886. ŁOZIŃSKA Maja, Łoziński Jan: Wojciech Kossak [1856–1942]. Opowieść biograficzna. Warszawa 2016 Wydaw. Nauk. PWN 8° ss. 221, nlb. 3, tabl. 16, il.

5887. [BITTNER-BURKOT Bogumiła, Fenby Taylor Anna]: Zofia Kossak Szczucka-Szatkowska 1889–1968. Tekst...; red. i korekta A. Fenby Taylor. Górki Wielkie 2016 Koss Sp. z o.o. 8° ss. 189, nlb. 3, il., streszcz. ang.

Treść: Kośmin. Dzieciństwo i młodość s. 11–24; Spotkanie z Wołyniem s. 25–30; The formative years s. 31–50; Twórcze lata na Śląsku s. 51–57; Górki Wielkie 1923–1939 s. 58–82; W warszawskiej konspiracji s. 83–92; The nazi occupation s. 93–104; Niechciana emigracja s. 105–109; Exile s. 110–128; W Górkach na zawsze s. 129–134; Górki Wielkie 1957–1968 s. 135–156; Dwór w Górkach Wielkich s. 157–166; The manor house in Górki Wielkie s. 167–170; Wykaz pierwszych wydań dzieł Zofii Kossak w formie książkowej s. 171–173; Uproszczone drzewo genealogiczne rodziny Kossaków. Simplified family tree s. 174–175; Wybrane cytaty z twórczości Zofii Kossak s. 177–183.

5888. LEWANDOWSKI Piotr: Henryk Piotr Dołęga Kossowski [1828–1903], biskup pomocniczy i administrator Diecezji Płockiej (1884–1890). Płock–Sierpc 2009 P.P.-H. Drukarnia 8° ss. 728, il., mapy.

5889. WAWRYNIUK Andrzej: Z Podola na Lubelszczyznę. Józef Kossowski [1793–1859] – burmistrz Rejowca i Żółkiewki. Chełm–Szczecin 2014.

Rec.: Kiernikowski Paweł, *Rocznik Chełmski*. T. 20: 2016 s. 465–467.

5890. SOBECZKO Mateusz: Życie i działalność Stanisława Kossutha (1893–1968). *Zeszyty Myszkowski*. Nr 2: 2015 s. 145–152, streszcz. ang.

5891. SZAL-TRUSZKOWSKA Bożena: Władysław Kościelniak (21 IX 1916 – 13 XI 2015). *Rocznik Kaliski*. T. 42: 2016 s. 333–339.

5892. BARTKO-KOZIEŁ Beata: Kazimierz Kościukiewicz (1948–2016). *Rocznik Świdnicki*. T. 43: 2015 [dr.:] 2016 s. 145–147.

5893. JEDLIŃSKI Edward: Grzegorz Marian Kotlarski (1936–2015): historyk filozofii i człowiek czynu. *Sensus Historiae*. Vol. 24: 2016 no 3 s. 237–252, streszcz. ang.

5894. SOBOLSKA Maria: Doktor Roman Kowal (1934–1990) zasłużony dla miasta Bolesławca. *Rocznik Bolesławiecki*. T. 8: 2015 [dr.:] 2016 s. 143–144.

5895. SOKOŁOWSKI Jan: Rafał Kowalczyk (1972–2015). *Slavica Wratislaviensia*. [T.] 162: 2016 s. 155–157.

5896. MĄDRY Wojciech: Władysław Kowalenko [1884–1966] – zapomniany poznański prekursor badań nad rolą morza dla studiów słowiańskich we wczesnym średniowieczu. *Przegląd Archiwalno-Historyczny*. T. 3: 2016 s. 79–93, streszcz. ang.

5897. KOWALKOWSKI Krzysztof: Ks. Antoni Kowalkowski [1866–1932] proboszcz, budowniczy, autor pieśni. Pelplin–Rytel 2016 Bernardinum; na zlec. Parafii Rzymskokatolickiej NMP Królowej Różańca Świętego 8° ss. 102, nlb. 2, il.

5898. CIEPIELA Hanna: Kowalski. Gorzów Wielkopolski 2016 WiMBP im. Zbigniewa Herberta 4° ss. 120, il. (Kolekcja 750-lecia). Bolesław Kowalski (1941–2001).

5899. WIECZOREK Andrzej: Płk dypl. Włodzimierz Kowalski (1889–1969). Orga-

nizator i pierwszy dowódca Gołanieckiej Kompanii Powstańczej. *Kronika Wielkopolski*. 2016 nr 4 s. 69–77.

5900. SZMIDT Olga: Kownacka. Ta od Plastusia. Wołowiec 2016 Czarne 8° ss. 433, nlb. 6, il. (Biografie).

Maria Kownacka (1894–1982).

5901. POLASZ Grzegorz: Życie i działalność księdza Ignacego Kozieja (1915–1983). Rzeszów 2016 Edytorial 8° ss. 191, nlb. 1, il.

5902. OLSZEWSKI Henryk: Profesor Wiesław Kozub-Ciembroniewicz (1944–2015). *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 68: 2016 z. 1 s. 325–327.

5903. DUTKA Wojciech: Zapomniany stańczyk. Rzecz o Stanisławie Koźmianie (1836–1922). Toruń 2015 Adam Marszałek 8° ss. 323.

5904. [KOŹMIAN Stanisław]: Autobiografia. [Wyd.] Mariusz Menz. *Galicja*. T. 1: 2015 s. 397–438, streszcz. ang.

S. Koźmian (1836–1922); autobiografia z 1900 r.

5905. GRZYBOWSKI Michał Marian: Ksiądz profesor Józef Kraszewski 1935–2011. Płock–Sierpc 2012 P.P.H. Drukarnia 8° ss. 60, tabl. 20, il. (Sylwetki Kapłanów Diecezji Płockiej).

5906. BOJARSKI Artur: Wspomnienie o Marianie Krawieczyńskim [1933–2015]. *Rocznik Legionowski*. T. 9: 2016 s. 161–175.

5907. GOLICKA-JABŁOŃSKA Małgorzata: Jerzy Kroh (1924–2016). Uczony wielkiego formatu. *Kronika Miasta Łodzi*. [R. 26:] 2016 nr 1 s. 195–199.

5908. KUJAWA Wojciech: Ruszczykowska zam. Junosza-Krosnowska Stefania Eligia (1913–1991). *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 25: 2016 nr 43 s. 261–270.

5909. LENCZAROWICZ Jan: Polsko-żydowskie doświadczenia, australijskie wyzwanie. Ryszard Krygier [1917–1986] na antypodach. *Studia Migracyjne – Przegląd Polonijny*. R. 42: 2016 z. 1 s. 69–97, streszcz. ang.

5910. LEWOC Witold: Podporucznik Edmund Krysiuk „Lot” (1920–2013). *Rocznik Augustowsko-Suwalski*. T. 15: 2015 s. 155–158, streszcz. ang.

5911. KARPÍŃSKI Wojciech: Henryk. Warszawa 2016 Fund. Zeszytów Literackich 8° ss. 229, nlb. 3, il.

Toż. Wyd. 2 poszerz. Warszawa 2016 ss. 261, nlb. 3, il.
H. Krzczkowski (1921–1985).

5912. KUCIŃSKI Dominik: Aleksander Krzyżanowski „Wilki” [1895–1951] komendant Okręgu Wileńskiego AK. Warszawa 2016 Bollinari Publ. House 8° ss. 117, tabl. 10, il. (Archiwum Żołnierzy Wyklętych; nr 9).

5913. KUCHARSKI Szymon, Piwko Robert: Kucharski Tadeusz (1897–1952). *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 25: 2016 nr 44 s. 259–272.

5914. KRZYSZTOPORSKI Wojciech: Adwokat Stanisław Kuchta (1940–2015). *Palestra*. R. 61: 2016 nr 9 s. 157–158.

5915. WIERZCHOSŁAWSKI Szczepan: Stanisław Kujot (1845–1914), ksiądz, historyk, prezes TNT. *Sprawozdania Towarzystwa Naukowego w Toruniu*. Nr 67: 2013 [dr.:] 2014 s. 13–19.

5916. EBERHARDT Piotr: In memory of professor Antoni Kukliński, 02.06.1927–08.08.2015. *Geographia Polonica*. Vol. 89: 2016 issue 2 s. 241–243.

5917. SZARAMA Piotr: Jerzy Kulej [1940–2012]. W cieniu podium. Współpr. Waldemar Kulej. Warszawa 2016 Melanż 8° ss. 527, il.

5918. WIKTOR Kulerski [1865–1935] – ocalić od zapomnienia. Materiały pokonferencyjne. Oprac. red. Jadwiga Biedzińska, Barbara Labocha-Zielińska. Grudziądz 2016 Bibl. Miej. im. Wiktora Kulerskiego 8° ss. 81. Bibl. Miej. im. Wiktora Kulerskiego.

Z treści: Wierchosławski Szczepan: Elity polskiego ruchu narodowego na Pomorzu Nadwiślańskim w XIX i na początku XX stulecia s. 15–27; Dargacz Janusz: Sopocka działalność Wiktora Kulerskiego w świetle pruskich materiałów policyjnych s. 29–42; Krzemiński Tomasz: Dlaczego Wiktor Kulerski popierał Niemcy? Postawy wydawcy „Gazety Grudziądzkiej” w czasie I wojny światowej (1914–1918) s. 45–54; Astramowicz-Leyk Teresa: Dziedziczenie idei w rodzinie Kulerskich s. 57–76.

5919. SOBCZYŃSKI Marek: Mariusz Kulesza (1950–2014). *Studia Geohistorica*. Nr 2: 2014 s. 229–233.

5920. KUCIŃSKI Dominik: Józef Kuraś „Ogień” [1915–1947]. Warszawa 2016 Wydaw. Bollinari Publishing House 8° ss. 128, nlb. 1, tabl. 13, il. (Archiwum Żołnierzy Wyklętych; nr 3).

5921. KRAWCZYK Bogdan: Stanisław Kurman (1900–1981). *Kutnowskie Zeszyty Regionalne*. T. 20: 2016 s. 309–318.

5922. GRZYBOWSKI Jerzy: Żołnierskie drogi ks. kapelana Grzegorza Kuryłasa [1892–1946?]. *Rocznik Teologiczny*. R. 58: 2016 z. 2 s. 243–267.

5923. TADEUSZ Kutrzeba [1885–1947]. Aut. tekstów i red. Marcin Czajkowski, Wojciech Kalwat, Hubert Kuberski. Warszawa 2012 Hachette Polska 4° ss. 47, nlb. 1, il., mapy. (Dowódcy II Wojny Światowej; 2) (Kolekcja Hachette).

5924. DURKA Jarosław: Ks. Marian Kuzia (1936–1995) – życie i działalność wikariusza i proboszcza w Myszkowie-Miczajowie. *Zeszyty Myszkowskie*. Nr 3: 2016 s. 173–181, streszcz. ang.

5925. MICHALIK Gabriel: Kobieta pracująca. Rzecz o Irenie Kwiatkowskiej [1912–2011] i jej czasach. Kraków 2016 Vis-à-vis Etiuda 8° ss. 272, nlb. 5, il.

5926. ZIELNIEWICZ Tadeusz: Profesor Marek Kwiatkowski (1930–2016). *Muzealnictwo*. Nr 57: 2016 s. 302–305, streszcz. ang.

5927. MOLIŃSKI Jerzy: Lwowskie lata Karoliny Lanckorońskiej [1898–2002]. *Rocznik Lwowski*. 2014/2016 [dr.:] 2016 s. 99–111.

Lata 1934–1940.

5928. MATHEMATICS like poetry. Andrzej Lasota 1932–2006. Ed. by Henryk Gacki; in collab. with Joanna Zwierzyńska; transl. Piotr W. Cholewa, Mateusz Jurczyński. Katowice 2016 Wydaw. UŚ 8° ss. 259, nlb. 1, il. (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; nr 3472).

Z treści: Gacki H.: Biography s. 13–45; Texts and interviews s. 49–113; Memories [wspomnienia] s. 117–254.

5929. ROGALSKI Artur: W sprawie Prota Lelewela [1796–1884], czyli postulat biografii historycznej. *Rocznik Stanisławowski*. Z. 1: 2013 s. 59–77.

5930. SEWERYNIAK Henryk, Bednarczyk Rafał: Ojcostwo i miłosierdzie. Biskup Leon Wetmański (bł., 1886–1941). Płock 2016 Płocki Inst. Wydawniczy 8° ss. 175.

5931. TRZNADEL Jacek: Kalendarium Leśmianowskie. Życie i twórczość w układzie chronologicznym. Warszawa 2016 Państw. Inst. Wydawniczy 8° ss. 314, nlb. 6, tabl. 24, il.

Bolesław Leśmian (1877–1937).

5932. BOBER Monika: Zygmunt Leśniak (1916–1994), patron Muzeum Samorządowego Ziemi Strzyżowskiej. *Strzyżowski Rocznik Muzealny*. T. 2: 2016 s. 319–321.

Uzup.: Bibliografia prac Zygmunta Leśniaka [z l. 1972–1994]. Oprac. Małgorzata Kawa. *Tamże* s. 322.

5933. SZCZEPANKIEWICZ Paweł: Życie i działalność biskupa Czesława Lewandowskiego 1922–2009. *Studia z Dziejów Pogranicza Kujawsko-Wielkopolskiego*. T. 1: 2011 s. 123–127.

5934. SZYSZKA Bogdan: Kazimierz Lewicki (1882–1948). *Zamojskie Studia i Materiały*. Ser. Pedagogika. T. 18: 2016 z. 1 s. 283–288, streszcz. ang.

5935. TREBACZ Michał: Izrael Lichtenstein [1883–1933]. Biografia żydowskiego socjalisty. Łódź 2016 IPN–KŚZpNP. Oddz. 8° ss. 250, il. (Biblioteka Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej w Łodzi; t. 38).

5936. ...RZECZ o Mieczysławie Lipieckim [1903–1993]. Red. Bogdan Szykuła, Piotr Piela, Łukasz Zwolan, Renata Jastrzębska. Łąbunie 2016 Bibl. Publ. Gm. Łąbunie 8° ss. 52, il. + dysk optyczny (CD). (Łąbuńska Biblioteka Regionalna; 19).

Treść: Od redakcji s. 5–7; Jan Turczyn – „Wspomnienia o Mieczysławie Lipieckim” s. 8–14; Droga mojego życia s. 16–43; Biogram s. 44; Mieczysław Lipiecki w zbiorach Biblioteki Publicznej Gminy Łąbunie s. 45–51.

5937. GARBAL Łukasz: Maria Lipska (1928–2016). *Zeszyty Literackie*. R. 34: 2016 nr 1 s. 198–200.

5938. WEBER Maria: Józefa Lis-Błonna [1900–1970]. Ucieczka z twierdzy „Bo-brujsk”. Warszawa 2016 Rytm 8° ss. 152, il.

Lata 1914–1945.

5939. PATORA Paweł: Stanisław Liszewski (1940–2016). Uczony, społecznik, organizator. *Kronika Miasta Łodzi*. [R. 26:] 2016 nr 2 s. 157–160.

5940. ROSZKOWSKI Jerzy [Marian]: Wojciech Lorencowicz (1896–1952). Z urodzenia Spiszak, z wyboru Orawianin, z przekonania Polak. *Prace Pienińskie*. T. 26: 2016 s. 13–19.

5941. KUBIAK Anna, Przybyłowska Ilona, Rostocki Włodzimierz A.: Krystyna Lutyńska [1931–2016] – wspomnienie. *Przegląd Socjologiczny*. T. 65: 2016 z. 3 s. 209–212.

5942. WOJTAL Krystyna, Więclawek Józef: Wspomnienia o księdzu Robercie Łabiszew-

skim [1967–2015]. *Rocznik Dzierżoniowski*. T. 25: 2015 [dr:] 2016 s. 203–205.

5943. JASKULSKI Waldemar: Plk Gustaw Ładziński (1880–1944). Pierwszy komendant Szkoły Strzeleckiej Artylerii w Toruniu (1922–1923). *Studia Artyleryjskie*. T. 6: 2016 s. 133–171.

5944. STEUER Antoni: Zenon Łakomy (1951–2016). *Zeszyty Chorzowskie*. T. 17: 2016 s. 259–260.

5945. BORCIUCH Maria: Profesor Michał Łesiów (3.05.1928–15.07.2016). *Slavia Orientalis*. R. 65: 2016 nr 3 s. 632–633.

5946. ZUBRZYCKA-MACIĄG Teresa: Życie i poglądy pedagogiczne profesora Mieczysława Łobockiego [1929–2012]. *Roczniki Teologiczne*. T. 63: 2016 z. 11 s. 177–189, streszcz. ang.

5947. ŁOJEK Piotr: O Leopoldzie Łojku [1897–1940]. *Studia i Materiały Centralnej Biblioteki Wojskowej*. Nr 6: 2016 s. 239–251.

5948. DUDA Roman: Antoni Łomnicki (1881–1941). *Wrocławskie Studia Wschodnie*. [T.] 20: 2016 s. 221–230, streszcz. ros., ang.

5949. STĘPIEŃ Bogdan: Józef Łopatyński [1869–1950], działacz społeczno-oświatowy. *Rocznik Kolbuszowski*. Nr 16: 2016 s. 433–439.

5950. KUCZKOWSKI Mirosław: Pozaduszpasterska działalność Sługi Bożego, ks. Bernarda Łosińskiego [1865–1940]. Tro-ska o bliźniego i region. *Universitas Gedanensis*. R. 28: 2016 t. 51 s. 103–126, streszcz. ang.

5951. PACYNA Szymon: Józef Łotocki 1913–1973. *Rocznik Podkarpacki*. Nr 1: 2012 s. 155–164, streszcz. ang.

5952. BALBUS Tomasz: „Za czyny bojowe z narażeniem życia”. Kapitan Jerzy Łozin-ski (1912–1949) – oficer wileńskiej AK. *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 25: 2016 nr 44 s. 97–129, streszcz. ang.

5953. DOBRŃSKI Adam Czesław: Juliusz Łukasiewicz (1923–2016). *Biuletyn Historii Pogranicza*. Nr 16: 2016 s. 141–142.

5954. ŁUSZCZKI Wiesław, Łuszczki Anna: Ksiądz mjr Franciszek Łuszczki [1886–1955] proboszcz w Lubeni w latach 1935–1955. Z dziejów i wspomnień mieszkańców Lubieni.

Wyd. 2. Strzyżów–Rzeszów 2016 Bonus Liber 8° ss. 217, il.

Wyd. 1. 2013.

5955. SZKUTNIK Piotr: Stefania Ma de j (1901–2010) z Dobronia. Stulątka i jej rodzina w świetle wywiadów, wspomnień i publikacji prasowych. *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 10: 2012 s. 245–259, streszcz. ang.

5956. ŻEBROWSKI Mariusz: Teodora Ma j (1882–1970). *Rocznik Grudziądzki*. T. 24: 2016 s. 227–234.

5957. STULCZEWSKI Jarosław: Hieronim Ma j e w s k i (1914–1997) – wyklety świadek zbrodni. *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 25: 2016 nr 44 s. 175–182, streszcz. ang.

Świadek ekshumacji w Katyniu w 1943 r.

5958. GRZYBOWSKI Michał Marian: Książd prałat Marek Ma k o w s k i 1956–2015. Płock–Sierpc 2016 P.P.-H. „Drukarnia” 8° ss. 69, il. (Sylwetki Kapłanów Diecezji Płockiej).

5959. KARAKULA Bogusław, Koc Maria, Odziemczyk Jacek: Jerzy Maksjan (1945–2015). *Sokołowski Rocznik Historyczny*. T. 3: 2015 s. 9–11.

5960. NOWAKOWSKA Zofia: Wspomnienia i refleksje o życiu oświatowo-kulturalnym Janiny Ma ł a s z c z y c k i e j (1916–2005). *Forum Historyczno-Społeczne*. Nr 2: 2014 s. 45–66.

5961. PRAWDZIC-SZCZAWIŃSKA Małgorzata Stanisława: Z Lipin Starych do Pierwszej Kompanii Kadrowej. Bronisław Ma n i c k i [1893–1999] – wzorowy żołnierz i obywatel. *Rocznik Wołomiński*. T. 12: 2016 s. 357–362.

5962. BEDNARCZUK Leszek: Witold Ma ń c z a k (12 VIII 1924 – 12 I 2016). *Rocznik PAU*. 2015/2016 [dr.:] 2016 s. 144–145.

5963. DOMAŃSKI Juliusz: Wspomnienie o. Kazimierza Marciniaka [1925–2016]. *Przegląd Tomistyczny*. T. 22: 2016 s. 431–439.

W aneksie: Chmielowska Bożena: Wspomnienie o Kazimierzu Marciniaku OP s. 441–443.

5964. LASZUK Anna: Filip Maciej Ma r c z e w s k i (7 III 1982 – 8 VI 2016). *Archeion*. T. 117: 2016 s. 665–667.

5965. FLAK Rafał: Rys biograficzny księdza Bronisława Ma r k i e w i c z a [1842–1912]. *Rocznik Kolbuszowski*. Nr 15: 2015 s. 321–331, streszcz. ang.

5966. MARTINEK Libor: Henryk Ma r k i e w i c z (1922–2013). Stručný profil významného polského literárního vědce. *Slavica Wratislaviensia*. [T.] 160: 2015 s. 141–143.

5967. JARUSZEWSKI Kazimierz: Zapomniani zbieracz folkloru. Ks. Leon Ma s ł o w s k i (1843–1886). *Baszta*. [Nr] 13: 2016 s. 101–103.

5968. REMBALSKI Andrzej: Edmund Ma s s a l s k i [1886–1975]. Biografia. Kielce 2016 Muzeum Historii Kielc 8° ss. 142, il., streszcz. ang.

5969. JAŹDŹEWSKI Krzysztof: Andrzej Ma s s o w (1940–2015) – zegarmistrz, samorządowiec, społecznik. *Kościerskie Zeszyty Muzealne*. [Z.] 10: 2016 s. 323–330.

5970. SZYPOWSKA Maria: Jan Ma t e j k o [1838–1893] wszystkim znany. Wyd. 7. Poznań 2016 Zysk i S-ka 8° ss. 511, il.

Wyd. 1. Warszawa 1976.

5971. MIGRAŁA Leszek: Jan Ma z a n i e c (1923–2014). *Rocznik Sąddecki*. T. 44: 2016 s. 388–392.

5972. TADEUSZ Mazowiecki (1927–2013) in memoriam. *Wolność i Solidarność*. Nr 7: 2014 s. 88–100.

Tręś: Jedlicki Jerzy: Spotkanie z Tadeuszem Mazowieckim s. 88–95; Bugaj Ryszard: Testament Mazowieckiego s. 96–98; Skórzyński Jan: Polityk dialogu s. 99–100.

5973. CHONIAWKO Andrzej: Zbigniew Ma z u r (15 września 1943 – 6 stycznia 2016). *Przegląd Zachodni*. [T. 72:] 2016 [nr] 1 s. 223–230.

5974. PISARSKI Grzegorz: Krzysztof R. Ma z u r s k i (13.08.1946–30.03.2016). *Rocznik Jeleniogórski*. T. 48: 2016 s. 348–352.

5975. STRAUCHOLD Grzegorz: Prof. zw. dr hab. Krzysztof Radosław Mazurski (13 VIII 1946 – 30 III 2016). *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 71: 2016 nr 1 s. 201–202.

5976. RADZIWIŁOWICZ Dariusz: Generał brygady Jan Aleksander Me d w a d o w s k i [1871–1957]. Z armii carskiej do polskiej. (Wspomnienia oficera artylerii). *Studia Artyleryjne*. T. 6: 2016 s. 11–19.

Na podst. pamiętników w posiadaniu rodziny i materiałów CAW.

5977. KUDLICKI Łukasz: Stefan Me l a k [1946–2010] strażnik pamięci Katynia. Współpr. Andrzej Melak. [Ożarów Mazowiecki] 2016 Komograf 8° ss. 469, nlb. 1, il.

5978. CZEPICZEK Grzegorz, Grabowska Jagoda: Życie i działalność księdza Bonawentury Metlera [1866–1939] w Częstochowie na podstawie notatek prasowych z „Gońca Częstochowskiego” w latach 1909–1938. *Almanach Częstochowy*. [T. 29:] 2016 s. 67–76.

5979. KAROL Miarka. Działacz społeczny i oświatowy na Śląsku. W 190. rocznicę urodzin. Praca zbior. pod red. Danuty Kocurek. Pszczyna 2016 Starostwo Pow. 8° ss. 99, il. + dysk optyczny (DVD).

Materiały z konferencji, Pszczyna, 14 IV 2015 r.

Z treści: Kocurek D.: Ziemia Pszczyńska w czasach Karola Miarki [1825–1882] s. 11–18; Kielkowska Małgorzata: Pielgrzymowice – rodzinna miejscowość Karola Miarki s. 19–22; Kocurek D.: Karol Miarka – nauczyciel i społecznik s. 23–29; Pisek Justyna, Waluszko Cezary: Spuścizna literacka Karola Miarki s. 30–45; Spyra Aleksandra, Kocurek D.: Drukarstwo na Ziemi Pszczyńskiej w XIX stuleciu, ze szczególnym uwzględnieniem działalności Karola Miarki s. 46–51; Pilis Andrzej: Czego Karol Miarka dziś by nauczał? s. 52–54; Szostak Maria: Przesłanie Karola Miarki dla współczesnej edukacji s. 55–60; Szostak M.: Edukacja regionalna w śląskiej szkole (szkic historyczny) s. 61–67; Kielkowska M.: Działalność Stowarzyszenia Kulturalno-Społecznego Karola Miarki w Pielgrzymowicach s. 76–79; Tucka-Marek Agata: Sprawozdanie z konferencji popularyzacyjnej „Karol Miarka – działacz zasłużony dla Śląska” s. 80–83; Pisek J., Waluszko C.: Bibliografia prac Karola Miarki s. 84–86; Literatura przedmiotu s. 86–99.

5980. ŁUKASZEWSKI Bogumił: Piotr Michalak (1950–2016). Nie znośił obłudy i zakłamania. *Kronika Miasta Łodzi*. [R. 26:] 2016 nr 3 s. 214–217.

5981. MICHALCZYK-KONDRATOWICZ Krystyna: Losy łomżyńskiego Stanisława Michalczyka [1906–1965] we wspomnieniach córki. *Ziemia Łomżyńska*. [T.] 13: 2013 s. 367–384.

5982. WELKER Lesław J.: Leszek Ignacy Michalski (1920–1995), instruktor harcerski, żołnierz Armii Krajowej, nauczyciel akademicki, działacz społeczny. *Rocznik Toruński*. T. 43: 2016 s. 309–315.

5983. RACZEK Jacek: Błogosławiony Michał Tomaszek [1960–1991]. Historia żywa. Bielsko-Biała–[Łodygowice] 2016 Jacek Raczek 8° ss. 332, nlb. 4, il. + dysk optyczny (CD).

5984. URBANKOWSKI Bohdan: Adam Mickiewicz [1798–1855]. Tajemnice wiary, miłości i śmierci. Wyd. 1 w tej ed. Poznań 2016 Zysk i Spółka 8° ss. 587, nlb. 1, tabl. 32, il.

Zawiera także: Listy w niebieskich kopertach. (Wybór).

5985. MAŚLAK-MACIEJEWSKA Alicja: Izaak Mises (1802–1883) – zapomniana postać żydowskiej społeczności Torunia. *Rocznik Toruński*. [T.] 43: 2016 s. 293–308.

5986. NAWROT Dariusz, Dyskant Józef Wiesław: Amor patriae nostra lex. Rzecz o komandorze Stanisławie Mieszkowskim [1903–1952]. Gdańsk 2016 IPN–KŚZpNP. Oddz. 8° ss. 111, nlb. 1, tabl. 28, il. IPN–KŚZpNP. Oddz. w Gdańsku. (Publikacje Gdańskiego Oddziału IPN; t. 56) (Seria Gdańsk).

5987. [PUŚCĄK Ol’ga] Pushchak Olga: Życie, działalność apostołska i biskupia posługa bł. Mikołaja Czarnieckiego CSsR (1884–1959). *Studia Redemptorystowskie*. Nr 13: 2015 s. 337–356, streszcz. ang.

5988. PROFESOR Jerzy Antoni Leon Miłkucki. Red. z. Małgorzata Różalska. Łódź 2016 Łódzkie Tow. Nauk. 8° ss. 50, il. (Sylwetki Łódzkich Uczonych; z. 124).

Treść: Różalski Antoni: Wstęp s. 9–11; Droga życiowa profesora Jerzego Antoniego Leona Miłkuckiego [1930–2009] s. 13–25; Nekrologi i wspomnienia s. 27–36; Prace naukowe prof. Jerzego Miłkuckiego [z lat 1957–2006] s. 37–44; Fotografie s. 45–50.

5989. MISIAK Małgorzata: Wspomnienie o Józefie Misiaku (1930–2013). In memoriam. *Rocznik Wieluński*. T. 16: 2016 s. 325–329.

5990. MAJ Józef Roman: Miziołek. Biskup ekumeniczny. Rzecz o bp. Władysławie Miziołku [1914–2000]. Żąbki 2016 Apostolicum 8° ss. 118, nlb. 2, il. (Victores).

5991. RADZISZEWSKA Maria: Losy uczestników strajku szkolnego 1905 roku na przykładzie biografii Tadeusza Młodkowskiego [1887–1960]. *Rozprawy z Dziejów Oświaty*. T. 53: 2016 s. 83–94, streszcz. ang.

5992. MAZUR Jan Marcin: Stanisław Mordelski (1934–2015). Dziennikarz, pionier i propagator jazzu. *Kronika Szczecińska*. Nr 34: 2016/2016 [dr.:] 2016 s. 185–187.

5993. ŻEBROWSKI Jan: Wspomnienie o księdzu Superiorze Zenonie Modzelewskim (1933–1996) w 80. rocznicę urodzin. *Ziemia Łomżyńska*. [T.] 12: 2013 s. 363–375.

5994. GRZESZEK Paweł: Ojciec Paweł Maria Mołski SS.CC (1924–2013) – sylwetka Podlasiaka. Zagadnienia wstępne. *Sokołowski Rocznik Historyczny*. T. 2: 2014 s. 237–252.

5995. TOPOLSKA Agnieszka: Zupełnie inna książka o Stanisławie Moniuszce [1819–1872]. Warszawa 2016 Teatr Wielki – Opera Nar. 8° ss. 119, nlb. 1, il. (Biblioteka TW – ON).

5996. SAPIA-DREWNIAK Eleonora: Kamilla Mrozowska (1917–2002) – nauczycielka – uczona – mistrz. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 59: 2016 nr 3/4 s. 209–222, streszcz. ang.

5997. KLIMASZEWSKI Krzysztof: Mieczysław Mróz (1915–1946) – nawigator 307. DM rodem z Krubina. *Rocznik Legionowski*. T. 9: 2016 s. 129–142.

5998. ROESKE-SŁOMKA Iwona: Marcin Nadobnik 1883–1953. *Pamiętnik Towarzystwa Miłośników Ziemi Kościańskiej*. T. 14: 2013/2016 [dr.:] 2016 s. 87–92.

5999. KITA Jarosław: Maria Nartowicz-Kot (1950–2015). Badaczka historii najnowszej. *Kronika Miasta Łodzi*. [R. 26:] 2016 nr 1 s. 192–194.

6000. KITA J.: Sylwetka naukowa profesor Marii Nartowicz-Kot. *Rocznik Łódzki*. T. 64: 2016 s. 15–26.

6001. BOGUSZYŃSKI Mieczysław: Prof. dr hab. n. med. Edmund Nartowicz (1928–2015). *Kronika Bydgoska*. T. 37: 2016 s. 433–435.

6002. BIAŁOKUR Marek: Gabriel Narutowicz [1865–1922]. Biografia. Opole 2016 Wydaw. Uniw. Opolskiego 8° ss. 460, streszcz. ang. Uniw. Opolski. (Studia i Monografie; nr 532).

6003. KWAŚNICKA Anna: Przynaglony. Biskup Józef Marcin Nathan w służbie Kościołowi i potrzebującym. Opole 2016 Wydaw. i Drukarnia Św. Krzyża 8° ss. 79, nlb. 1, il.

Joseph Martin Nathan (1867–1947).

6004. WEBER-KRÓL Urszula: Prawdziwa historia (nie)jednej fotografii... kpt. Władysław Nawrocki [1892–1942]. *Kutnowskie Zeszyty Regionalne*. T. 20: 2016 s. 189–200.

6005. JASINSKI Mirosław: Ksiądz Franciszek Reinhold Nawrot [1903–1942] – nieznaną sługą wielkiej sprawy Bożej. *Studia Teologiczno-Historyczne Śląska Opolskiego*. [T.] 36: 2016 nr 2 s. 167–185, streszcz. ang.

6006. STEFAŃSKA Dorota: Barbara Newelska 1919–2012. *Biuletyn Szadkowski*. T. 16: 2016 s. 159–175, streszcz. ang.

6007. WALICKI Ryszard: Wspomnienia więzienne Juliana Ursyna Niemcewicza [1758–1841]. Warszawa 2016 Ursynoteka – Bibl. Publ. im. Jana Ursyna Niemcewicza

w Dz. Ursynów m.st. Warszawy 8° ss. 25, il. (Materiały do Dziejów Ursynowa).

Lata 1794–1796.

6008. KASPRZYCKI Lesław: Eugeniusz Niemirowski (1922–1998) – mistrz reliefu ceramicznego. *Rocznik Bolesławiecki*. T. 8: 2015 [dr.:] 2016 s. 108–110.

6009. ULJASZ Adrian: Ksiądz Józef Nięrostek (1901–1943). Patriotyczny duszpausterz, redaktor i publicysta z Cieszyna. *Wielki Stare i Nowe*. T. 10(15): 2016 s. 98–118, streszcz. ang., niem.

6010. TABAKA Anna: Ignacy Adam Nieścieszko-Bujnicki (1891–1939). Prezydent Kalisza, budowniczy elektrowni kaliskiej. Kalisz 2016 Kaliskie Tow. Przyj. Nauk 16° ss. 66, il. (Kaliszanie; 13).

6011. NIEWĘGŁOWSKA Aneta: Doktor Andrzej Nieuważny (1960–2015). Wspomnienie. *Rocznik Toruński*. [T.] 42: 2015 s. 309–312.

6012. KRAWIARZ Kazimierz: Wanda Niewitecka (1921–2016) członek honorowy Polskiego Towarzystwa Numizmatycznego. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2016 nr 4 s. 305–306, streszcz. ang.

6013. DAWIDOWICZ Grażyna: Cena życia. Rzecz o Sarze Nomborg-Przytyk [1915–1996]. Białystok 2016 Katedra Badań Filol. „Wschód-Zachód”. Wyd. Filol. Uniw. w Białymstoku; *Przemat* 8° ss. 303, il. (Przełomy, Pogranicza. Studia literackie; 23) (Studia o Literaturze Kobiecej; 2).

6014. GOŁDYN Piotr: Mieczysława Zofia Nowaczykowska (1905–2002) wielkopolska nauczycielka o wieluńskich korzeniach. *Rocznik Wieluński*. T. 16: 2016 s. 209–216, streszcz. ang.

6015. [NOWAK Władysław Jan]: Major Władysław Jan Nowak [1908–1982]. Biografia, pamiętnik. Pod red. Wojtki Matusiaka. Londyn–Toruń 2012 Oficyna Wydaw. Kucharski 8° ss. 158, il.

6016. JAN Nowak-Jeziorański [1913–2005]. *Misja Polska*. Red. Mariusz Urbanek. Wrocław 2016 ZNiO. Wydaw. 8° ss. 127, nlb. 1, il.

Materiały z sesji popularyzatorskiej. Wrocław, 3 X 2014 r.

Treść: Urbanek M.: Wstęp. *Misja Polska* s. 7–9; Tatarowski Konrad W.: Lekcje patriotyzmu Jana Nowaka-Jeziorańskiego (w świetle pojęć ojczyzny, narodu i wolności) s. 13–29; Kurski Jarosław: Jan Nowak-Jeziorański – romantyk, który był realista.

Do Polski bez karabinu, czyli o niechęci do szafowania polską krwią s. 31–37; Sadowski Jeremi: Jan Nowak-Jeziorański – polityk emigracyjny czy mąż stanu? s. 39–47; Borzym Andrzej: Spory polsko-amerykańskie w RWE s. 49–66; Świeykowski Aleksander: Jan Nowak-Jeziorański – jego życie i dzieło jako źródło inspiracji postaw i działań na dziś s. 69–78; Wieckowski Andrzej: Fenomen redaktorów światopoglądu s. 81–90; Taylor Jacek: Jan Nowak-Jeziorański – prywatny. Trzy epizody z dziewięćdziesięciu lat s. 93–107; Załuski Piotr: Z telewizji PRL do Radia Wolna Europa. Doświadczenie wolnych mediów s. 109–125.

6017. TARACHA Piotr: Maria Nowicka (12 III 1927 – 29 III 2015). *Archeologia*. [T.] 65: 2014 [dr.:] 2016 s. 205–207.

W aneksie: Taracha P.: Bibliografia prac Marii Nowickiej [1958–2008] s. 208–212.

6018. KONOPKA Marek: Aleksander de Nowina Konopka (1930–2016). *Strzyżowski Rocznik Muzealny*. T. 2: 2016 s. 323–328.

6019. FOKT Iwona: Feliks Nowowiejski [1877–1946]. Poznań 2016 Akad. Muzyczna 8° ss. 410, nlb. 1, faksymilia.

6020. SONDEL Maria: Ewelina Nurczyńska-Fidełska (1938–2016). Filmoznawczyńni. *Kronika Miasta Łodzi*. [R. 26:] 2016 nr 2 s. 164–167.

6021. KOSSOWSKI Łukasz: List całkiem prywatny do dyrektora Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza w Warszawie pana Janusza Odrowąż-Pieniążka. *Muzealnictwo*. Nr 57: 2016 s. 285–289, streszcz. ang.

6022. WAT Andrzej: Janusz Odrowąż-Pieniążek (1931–2015). *Zeszyty Literackie*. R. 34: 2016 nr 1 s. 201–202.

6023. CHOLEWIŃSKI Maciej: Jacek Ojczyński (1940–2016). O muzeum wiedział prawie wszystko... *Kronika Miasta Łodzi*. [R. 26:] 2016 nr 2 s. 168–170.

6024. SIOSTRA Róża Okęcka we wspomnieniach. Red. Jadwiga Kisielewska. Warszawa–Kraków 2016 Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia; Wydaw. Inst. Teol. Księży Misjonarzy 8° ss. 102, nlb. 1, il.

Tręś: Leszczyńska Marianna: Wstęp s. 3–4; Witaszek Konstanty: List okólny ks. Konstantego Witaszka do Sióstr Miłosierdzia s. 7–8; Życiorys Siostry Miłosierdzia Róży Okęckiej [1878–1932] s. 9–23; Wspomnienia o s.p. siostrze Róży Idalii Marii Okęckiej spisane przez ówczesne siostry sekretarki s. 25–43; Miszał Stanisława: Wspomnienie siostry Stanisławy Miszał s. 45–48; Okęcki Stanisław: Fragment wspomnień Stanisława Okęckiego, brata siostry Róży Okęckiej s. 49–50; Pastuszka Józef: Wspomnienie z lat 1930–1932 ks. prof. Józefa Pastuszki s. 51–53; Wspomnienia i zeznania sióstr s. 57–89; Myśli siostry Róży Okęckiej s. 91–92; Kalendarium życia siostry Róży Okęckiej s. 97–98; Krótki rys historyczny Zgromadzenia Sióstr Miłosierdzia s. 99–100.

6025. PŁAWECKA Katarzyna [Maria]: Świat wartości Zofii Oleksówny [1905–1966] – (nie)zwyczajnej polonistki. *Rocznik Sądecki*. T. 45: 2016 s. 121–144.

6026. LEŚNIAK Jerzy: Choć po lewicy, a wszelako prawy... Józef Oleksy 1946–2015. Nowy Sącz 2016 Prezydent M. Nowego Sącza 8° ss. 166, nlb. 1, il. (Biblioteka „Rocznika Sądeckiego”).

6027. ŻUREK Waldemar W[itold]: A Servant of God, the Church and Homeland. On the tenth death anniversary of archbishop Marian Oleś 1934–2005. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 105: 2016 s. 465–469.

6028. KWAŚNIEWSKI Andrzej: Ks. prof. Daniel Olszewski (1934–2015) – biogram oraz bibliografia podmiotowa i przedmiotowa. *Kościół w Polsce*. [T.] 15: 2016 s. 399–432.

6029. RACINOWSKI Dariusz: Józef Opic (1904–1988) nauczyciel, wychowawca i społecznik. *Polonia Maior Orientalis*. T. 3: 2016 s. 181–198.

6030. PAWLICKI Ryszard Wojciech: Gustaw Karol Optacy (1892–1979). *Rocznik Mazurski*. T. 20: 2016 s. 117–123.

6031. KLIMIUK Marian: Kazimierz Orzażewski [1903–1990] kierownik szkoły w Józefowie. *Rocznik Józefowski*. T. 2: 2016 s. 175–177.

6032. JANISŁAW Osiegiłowski (1942–2016). *Biblioteka*. Nr 20: 2016 s. 277–279.

6033. SZAŁKOWSKA Teresa: Rzyko Miłosierdzia. Historia życia i posłannictwa s. Faustyny Osińskiej [1914–1955] współzałożycielki Zgromadzenia Sióstr Jezusa Miłosiernego. Białystok 2016 Wydaw. św. Jerzego 8° ss. 157, nlb. 3, il.

6034. KUJAWA Wojciech, Pielacha Krystian: Życie i działalność Tadeusza Osińskiego ps. „Tek” [1919–1989]. *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 25: 2016 nr 44 s. 155–174, streszcz. ang.

6035. MICHAŁOWSKI Witold [Stanisław]: Ossendowski. Podróż przez życie. Poznań 2015 Zysk i S-ka 8° ss. 286, nlb. 9, tabl. 16, il. Ferdynand Antoni Ossendowski (1878–1945).

6036. SZWANKOWSKI Jerzy: Brat Jan Ossowski [1907–1939], misjonarz Św. Rodziny, męczennik za wiarę i ojczyznę z parafii Raciąż. Raciąż 2016 Stow. Rozwoju Sołectwa Raciąż 8° ss. 30, nlb. 2, il.

6037. **STUDNICKA-MARIAŃCZYK** Karolina: Ludwika hrabina Ostrowska (1851–1926) kobieta, gospodarz, społecznik. Warszawa–Bellerive-sur-Allier 2016 DiG; Edition La Rama 8° ss. 235, il., streszcz. ang. (Szlachta i Ziemiaństwo na Ziemiach Dawnej Rzeczypospolitej).

6038. **NOWAK** Szymon: Wyklęty „Sęp” z Łowicza. Tadeusz Ośkó vel Wojciech Kosowski [1913–1945]. *Roczniki Łowickie*. T. 13: 2016 s. 139–155.

6039. **PÓŁCWIARTEK** Józef: Ksiądz Józef Ozga (1952–2014) z Puszczy Sandomierskiej – ofiarny w posłudze duszpasterskiej, pierwszy proboszcz nowej parafii Tyniowice koło miasta Pruchnika. *Rocznik Kolbuszowski*. Nr 15: 2015 s. 103–110, streszcz. ang.

6040. **PÓŁCWIARTEK** J.: Ksiądz Józef Ozga (1952–2014) z Puszczy Sandomierskiej – ofiarny w posłudze duszpasterskiej, pierwszy proboszcz nowej parafii Tyniowice koło miasta Pruchnika. *Rocznik Stowarzyszenia Miłośników Jarosławia*. T. 22: 2016 s. 159–166.

6041. **OŻÓG** Piotr: Ludwik Ożóg (1924–2015). *Rocznik Sokolowski*. Nr 12: 2015 s. 257–264.

6042. **CZARNECKI-PACYŃSKI** Łukasz: Historia pewnego leśnika. Rzecz o Antonim Pacyńskim [1883–1939] – Naczelniku Fundacji „Zakłady Kórmickie”. Olsztyn 2014 Studio Poligrafii Komputerowej „SQL” 8° ss. 74, nlb. 2, il.

6043. **PALUCH** Bolesław: Fenomen wielichowski czyli z Paluchem po kraju. Warszawa 2015.

Kazimierz Paluch (1909–1978).

Rec.: Sierpowski Stanisław, *Rocznik Leszczyński*. T. 16: 2016 s. 286–289.

6044. **CIEŚLIK** Marian: Ojciec Piotr Paluch [1913–1992]. Kapucyn. Tokarnia 2010 GOKiS 8° ss. 112, il., nuty.

6045. **KOWALSKA** Halina: W służbie Polaki i Polaków. *Roczniki Łowickie*. T. 13: 2016 s. 105–120.

Sylwetka Antoniego Alfreda Paryskiego (1864–1935), właśc. A. A. Panka.

6046. **KSIĄDZ** Janusz St. Pasierb twórca w przestrzeni kultury. Pod red. Jerzego Cisewskiego. Tczew 2016 Zespół Szkół Ekonomicznych im. ks. Janusza St. Pasierba; Bernardinum 8° ss. 162, tabl. 6, il.

Treść: Borzyszkowski Józef: Ks. Janusz St. Pasierb (1929–1993), a małe i wielkie Ojczyzny Europy s. 15–19; Korda

Krzysztof: Ambasador Pomorza s. 21–25; Kulas Jan: Chłuba i duma nie tylko Tczewa i Pomorza s. 27–30; Iekiewicz Kazimierz: Ksiądz Janusz Stanisław Pasierb – Honorowy Obywatel Miasta Tczewa s. 31–34; Lewandowska Eleonora: Dlaczego ks. Janusz St. Pasierb? s. 35–40; Cisewski J.: Mistrz i przewodnik tczewskiego ekonomika. Ks. Janusz St. Pasierb – twórca w przestrzeni kultury s. 41–43; W świetle twórczości s. 47–95; W oczach przyjaciół, znajomych i uczniów [wspomnienia] s. 97–160.

6047. **TWÓRCA** polskiego regionalizmu. Nowe badania nad życiem i działalnością Aleksandra Patkowskiego [1890–1942]. Pod red. Tomisława Giergiela. Sandomierz 2015 PTTK. Oddz. im. Aleksandra Patkowskiego 8° ss. 147, il. PTTK. Oddz. w Sandomierzu im. Aleksandra Patkowskiego, PTH. Oddz. w Sandomierzu. (Aleksander Patkowski – Życie i Dzieło; t. 1).

Pokłosie konferencji zorganizowanej w Sandomierzu, 13 XII 2013 r.

Rec. Jabłońska Anna: Niezwykła postać i mądre idee. *Zeszyty Sandomierskie*. R. 21: 2015 nr 40 s. 91–92.

6048. **PEŁCZYŃSKI** Grzegorz: Michał K. Pawlikowski [1893–1972] – pisarz kresowy. *Literatura Ludowa*. R. 60: 2016 nr 6 s. 23–31, streszcz. ang.

6049. **PAWŁOWICZ** Weronika: Wspomnienie o śp. dr hab. Marii Pawłowiczowej, prof. UŚ (1923–2016). *Fides*. [R. 22:] 2016 nr 2 s. 245–248.

6050. **ŚP. JANUSZ** Pawłowski (1935–2016). *Zeszyty Sandomierskie*. R. 22: 2016 nr 42 s. 69.

Uzup.: Bażant Henryk: Był wielkim miłośnikiem Sandomierza. *Tamże* s. 69–70.

6051. **CHŁOPEK** Wiesław: Z kart historii żagańskich orkiestr wojskowych. Tamburmajor Kazimierz Pawłowski (1912–1988). *Zeszyty Żagańskie*. Nr 12: 2015 s. 82–88.

6052. **KOSTRZEWSKI** Andrzej: Stanisław Pawłowski (1882–1940). Poznań 2016 Wydaw. Nauk. UAM 8° ss. 196, streszcz. ang. UAM. (Biografie Rektorów Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu).

6053. **PUŁKOWNIK** z dna jeziora. Opowieść o Józefie Pawłusiewicz. Red. Halina Mirczewska, Maciej Mirczewski. Koszęcin 2013 Mirczumet 8° ss. 256, il.

Z treści: Skatulski Zbigniew: Historia rodzina s. 12–66; Jarymowicz Dorota: Wspomnienie o dziadku Józefie Pawłusiewicz [1902–1979] s. 67–82; Pawłusiewicz J.: „Na dnie jeziora” – (fragment rękopisu) s. 83–96; Szydłoko Franciszek: Sułkowiec i praca w filmie s. 97–139; Koncewicz Stefania: Pod wspólnym dachem s. 140–156; Mirczewski M.: Kapitan [Czesław] Wawrosz i książd [Franciszek] Stopa s. 157–180; Mirczewska H.: Mikołaj Kunicki – pseudonim Mucha s. 181–196; Czyżewska Malina: Spotkałam wyjątkowego człowieka s. 197–215.

6054. BIEDROŃ Tomasz Jan: Jan P a z o ła (1923–1994), ps. „Stanisław”, członek ZHP, NOG-i, SN, MWP, MW, OKM, NOW-AK, mgr ekonomii, właściciel firmy „Eska”. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Folia* 199: *Studia de Securitate et Educatione Civili*. [T.] 5: 2015 s. 192–198.

6055. KUĆ Bogdan: Józef Marian P i a s e c -ki (1894–1944). *Rocznik Stanisławowski*. Z. 1: 2013 s. 249–257.

6056. SMURZYŃSKI Jerzy: Profesor Franciszek P i a ś c i k [1902–2001]: „Jestem Kurpiem”. *Ziemia Łomżyńska*. [T.] 12: 2013 s. 377–386.

6057. SZCZEPUŁA Barbara: Alina P i e n -k o w s k a [1952–2002]. Miłość w cieniu polityki. Warszawa 2013.

Rec.: Machewicz Anna: Portret niedokończony. *Wolność i Solidarność*. Nr 7: 2014 s. 175–178.

6058. POSŁANIEC Dobrej Nowiny. Halina P i e k o ś -M i r k o w a (1939–2013). Portret malowany wspomnieniami. Oprac. i red. Zbigniew Mirek. Kraków–Węgrzce 2016 Drukarnia Kolejowa Kraków 8° ss. 567, il.

Treść: Kilka słów na początek s. 11–16; Na pięciolinii życia s. 17–94; Oczami męża s. 95–262; Pisane ręką Hali s. 263–308; Wspomnienia rodziny, znajomych, przyjaciół i uczniów s. 311–501; Dziękczynienie u wrót wieczności s. 503–518; Źródła biograficzne i bibliografia s. 521–557.

6059. KS. PROFESOR dr hab. Jerzy P i -k u l i k [1928–2015]. *Saeculum Christianum*. R. 23: 2016 s. 365–366.

6060. WÓJCIK Zbigniew [Jerzy]: Stanisław P i l a t (1881–1941) – technolog naftowy z Politechniki Lwowskiej. *Wrocławskie Studia Wschodnie*. [T.] 19: 2015 s. 245–262, streszcz. ang., ros.

6061. KUCIŃSKI Dominik: Witold P i -l e c k i [1901–1948]. Warszawa 2016 Bollinari Publ. House 8° ss. 197, nlb. 1, tabl. 22, il. (Archiwum Żołnierzy Wyklętych; nr 1).

6062. RTM PILECKI. Żołnierz – bohater – patriota. Konferencja naukowa „Rotmistrz Witold Pilecki. Żołnierz – bohater – patriota” w Sali Kolumnowej Sejmu RP zorganizowana w ramach projektu „Rotmistrz Pilecki – Bohater Niezwyciężony” 18 listopada 2016 r. Red. prowadzący Grzegorz Radzikowski. Ząbki 2016 Apostolicum 4° ss. 57, nlb. 7, il.

Z treści: Sitko Krzysztof: Witold Pilecki. Postać, czyn i okoliczności zdarzeń – naukowo i popularyzatorsko s. 12–13; Trzeci Krzysztof: Wybór czy przeznaczenie? Doświadczenia młodości Witolda Pileckiego wobec życiowych wyborów s. 14–17; Wy-

socki Wiesław Jan: Witold Pilecki – Cyncynatus polski s. 17–19; Siwiec-Cielebon Michał: Polskie Państwo Podziemne za drutami KL Auschwitz – droga od „damnatio memoriae” do „restitutio honorum” s. 20–25; Urbankowski Bohdan: W obliczu zła. Raport Witolda Pileckiego jako świadectwo s. 25–33; Wolsza Tadeusz: Codziennosc w stalinowskim więzieniu. Niezłomni za kratami zakładów karnych w latach 1944–1956. Skala i rodzaje represji s. 34–38; Karczewski Jacek: Zobowiązanie pamięci. Żołnierze Niezłomni jako mit założycielski s. 39–43; Gadocha Marcin: Witold Pilecki – wzór postaw współczesnej młodzieży s. 44–46.

6063. GÜNSBERG Leopold Stanisław: Książka o Wielkim Wodzu. Z przedm. Bolesława Popowicza. Kraków 2016 Oficyna Wydawnicza „Impuls” 16° ss. 259, nlb. 9, il. (Przywrócić Pamięć).

Na podstawie wyd.: Lwów 1936.
Józef Piłsudski (1867–1935).

6064. WYSOCKI Wiesław Jan: Józefa Piłsudskiego wizerunek religijny. Warszawa 2016 CBW im. Marszałka Józefa Piłsudskiego 8° ss. 135, il., streszcz. ang.

6065. [KOMORNICKA Anna]: Stryj Leon i inni. Z profesor Anną Komornicką rozmawia Maciej Jońca. *Meander*. R. 71: 2016 s. 181–189, streszcz. łac.

Leon Piniński (1857–1938) i jego rodzina.

6066. BEDNAROWSKA Elżbieta: Józef Piotrowicz 1930–2014. *Studia i Materiały do Dziejów Żup Solnych w Polsce*. T. 29: 2014 s. 231–234.

6067. CZERWIŃSKA-WALCZAK Anna: Włodzimierz P i w k o w s k i (1932–2016). *Muzealnictwo*. Nr 57: 2016 s. 299–301, streszcz. ang.

6068. MIROTA Dorota: Wspomnienie o Rozalii P l e c h t a [1921–2016]. *Almanach Łącki*. Nr 25: 2016 s. 85–88.

6069. KLUSKA Antoni: Ojca Sabina Plechty [1915–2007] życiorys niepospolity. *Almanach Łącki*. Nr 24: 2016 s. 35–38.

6070. DĘBOWSKA-ROMANOWSKA Teresa: Elżbieta P l e s z k u n -O l e j n i c z a k o w a (1948–2016). Twórczyni Łódzkiej Szkoły Radiozawczej. *Kronika Miasta Łodzi*. [R. 26:] 2016 nr 1 s. 200–203.

6071. SZAJDA Marek: Sławomir Podolak (26.04.1931–31.12.2015). *Rocznik Jeleniogórski*. T. 48: 2016 s. 358–359.

6072. STALA Marian: Maria Podraza-Kwiatkowska (19 I 1926 – 5 IV 2016). *Rocznik PAU*. 2015/2016 [dr.:] 2016 s. 146–150.

6073. STALA M.: Maria Podraza-Kwiatkowska (19 stycznia 1926 – 5 kwietnia 2016).

Pamiętnik Literacki. R. 107: 2016 z. 3 s. 243–246, streszcz. ang.

6074. GROMNICKI Jan: Prof. dr hab. Tadeusz Poklewski-Kozieł, archeolog, badacz i konserwator zabytków architektury (1932–2015). Prof. dr hab. Tadeusz Poklewski-Kozieł, an archaeologist, scientist and heritage conservator (1932–2015). *Wiadomości Konserwatorskie*. Nr 43: 2015 s. 120–121.

Tekst równol. pol., ang.

6075. ŻEMIGAŁA Maria: Tadeusz Poklewski-Kozieł (1932–2015). *Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk*. Nr 16: 2016 s. 263–267.

6076. PONAD hafem wicher wyje... *Studia o Wincentym Połu* [1807–1872]. Pod red. Norberta Kasparka, Andrzeja Korytki. Olsztyn 2011.

Rec.: Zajewski Władysław, *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 57:] 2013 nr 1 s. 169–171.

6077. MOCARSKI Andrzej: Cichociemny. Por. Jarosław Daniel Poliszuk [1920–2002]. *Ełk* 2016 Nakł. aut. 4° ss. 127, nlb. 1, il.

6078. ROSYJSKI łącznik. *Rzecz o Jerzym Pomianowskim* [1921–2016]. Red. Iwona Hofman; współpr. Sylwia Skotnicka. Lublin 2016 Wydaw. UMCS 8° ss. 411, nlb. 21, il.

Z treści: Hofman I.: Wstęp s. 9–14; Dostatni Tomasz s. 21–25; Hen Józef: Kwiat w butonierce s. 27–30; Hofman I. s. 31–35; Malicki Jan: O profesorze Pomianowskim słów kilka s. 37–41; Michnik Adam: List do profesora s. 43–47; Modzelewski Karol: Kombatantkie wspomnienie o dzielniku wojownikowi Jerzym Pomianowskim s. 49–51; Obierek Stanisław: +++ s. 53–59; Peściak Andrzej: Głos wydawcy s. 61–65; Pomorski Adam: Piękny zmugiel. O przekładach Jerzego Pomianowskiego s. 67–74; Pomorski Jan: Świadek historii w ujęciu metahistorycznym. Studium przypadku: Jerzy Pomianowski w rozmowie z Teresą Torzańską s. 75–84; Sikora Wojciech: Jerzy Pomianowski i „Kultura” s. 85–86; Szaruga Leszek: Twarze Jerzego Pomianowskiego s. 87–95; Wierzbicki Alfred Marek: Wizjonerzy Europy głębokiego oddechu s. 97–116; Komat Marek: „Zniewolony umysł” Czesława Miłosza jako interpretacja totalitarnej „ideokracji”. Głosy intelektualistów polskich s. 201–235; Kosman Marcei: Henryk Sienkiewicz (1846–1916) – artysta, polski patriota i obywatel świata s. 237–260; Kowal Paweł: Drogi do I Rzeczypospolitej. Jak współcześnie odczytywać tradycję Rzeczypospolitej Obojga Narodów? s. 261–282; Łaszkiwicz Hubert: Dwie praktyki opowiadania dziejów w XVII wieku: Grigorij Karpowicz Kotoszynchin (Moskwa) i Wespazjan Kochowski (Rzeczpospolita) s. 283–301; MENCWEL Andrzej: Prawda powieści s. 303–312; Mitzner Piotr: Rosjanin do rozmów pilnie poszukiwany s. 313–323; Mroziewicz Krzysztof: Harbin: polskie miasto w Chinach s. 325–344; Purchla Jacek: Wiedeń a Kraków. Zmienność relacji w XIX wieku s. 363–377.

6079. MARCOŃ Witold: Szkic do portretu księdza Pawła Pośpiecha [1878–1922]. *Studia Bydgoskie*. T. 9: 2015 s. 235–258, streszcz. ang.

6080. HAŚKA. Poświętowska we wspomnieniach i listach. *Zebr. i oprac. Mariola*

Pryzwan. Wyd. 1 w tej edycji. Warszawa 2016 Marginesy 8° ss. 357, nlb. 3, il.

Halina Poświętowska (1935–1967).

6081. KOSIŃSKI Amilkar: In memoriam Francisci Potaszy-Kosiński (1909–1980). *Zeszyty Wiejskie*. Z. 20: 2014 s. 227–236.

6082. POTOK Justin: Miracles do happen. The Alina Potok Jarvin [1930–2008] story. Ed. by Adam Szydłowski. Będzin 2016 Drukarnia „Magic” 8° ss. 27, il.

6083. MATUSZAK Tomasz: Piotrkowskie koleje losów doktora Adama Feliksa Próchnika [1892–1942]. *Rocznik Łódzki*. T. 64: 2016 s. 231–245, streszcz. ang.

W l. 1919–1930.

6084. JAŻDŻEWSKI Krzysztof: Porucznik Antoni Przytarski (1914–2014). *Kościerskie Zeszyty Muzealne*. [Z.] 9: 2015 s. 227–229.

6085. ROMASZ Józef: Krzysztof Ptak (1954–2016). Wybitny artysta obrazu. *Kronika Miasta Łodzi*. [R. 26:] 2016 nr 3 s. 218–220.

6086. KS. EDWARD Zenon Pudełko (1938–2006) we wspomnieniach przyjaciół. Red. Krzysztof Grzesiak. Lublin 2016 Wydaw. Archidiec. Lubelskiej „Gaudium” 8° ss. 135, il.

Zawiera krótki życiorys, 17 wspomnień oraz kazanie poprzedzające odsłonięcie tablicy pamiątkowej ku jego czci w kościele Najśw. Serca Jezusowego w Lublinie.

6087. MENCFEL Michał: Atanazy Raczyński (1788–1874). *Biografia*. Poznań 2016 Wydaw. Nauk. UAM 8° ss. 531, nlb. 1, il., streszcz. ang. UAM w Poznaniu. (Historia Sztuki; nr 42).

6088. SOJDA Grzegorz: Porucznika pil. Zdzisława Radomskiego [1915–2000] dzieje niezwykle... *Przegląd Historyczno-Wojсковy*. R. 17: 2016 nr 2/3 s. 373–389.

6089. GÓRSKI Jacek: Kazimierz Radwański (25 IX 1924 – 5 III 2015). *Rocznik Krakowski*. T. 82: 2016 s. 173–174.

6090. RADWAŃSKA Estela, Radwański Witold: Stanisław Radwański [1923–1993] żołnierz Akcji Specjalnej Narodowych Sił Zbrojnych. Lublin 2016 Fund. im. Kazimierza Wielkiego 8° ss. 84, il.

6091. KALICKI Bogusław: Bogusław Radziwiłł 1620–1669. Ed. i przygot. tekstu Artur Gajewski. Oświęcim 2016 Napoleon V 8° ss. 156.

Reed. z 1878 r., oryg. pt.: Bogusław Radziwiłł koniuszy litewski.

6092. KOTŁUBAJ Edward: *Życie Janusza Radziwiłła [1612–1655]*. Oświęcim 2016 Wydaw. Napoleon V 8° ss. 350.

Rec.: Wilno–Witebsk 1859.

6093. PAKUŁA Mirosław, Sochoń Marcin, Szymanowski Dariusz: *Major Konstanty Radziwiłł (1902–1944). Walka i pamięć*. Legionowo 2016 Starostwo Pow. 8° ss. 55, il.

6094. ADAMCZYK Sykstus: *Niespokojne serce. Opowieść o świętym Rafale Kalinowskim [1835–1907]*. Kraków 2016 Wydaw. Karmelitów Bosych 8° ss. 378, nlb. 5.

6095. SZOPIŃSKA Anna: *Józef Rams (1939–2015) – burmistrz początków odrodzonej samorządności, obywatel świata, inżynier-humanista. Almanach Nowotarski*. Nr 20: 2016 s. 495–497.

6096. PARYS Paweł: *Józef Rassek (1880–1942). Powstaniec śląski, działacz plebiscytowy, artysta kabaretowy. Rocznik Muzeum w Gliwicach*. T. 26: 2016 s. 81–94, streszcz. ang., niem.

6097. FRUŻYŃSKI Adam: *Hrabia Fryderyk Wilhelm von Reden [1752–1815] – wspomnienie w 200. rocznicę śmierci. Górnik Polski*. Nr 8/9: 2015 s. 123–150, streszcz. ang., niem.

Dyrektor Wyższego Urzędu Górniczego we Wrocławiu od 1779 r.

6098. SUPADY Jerzy: *Roman Rencki (1867–1941). Wrocławskie Studia Wschodnie*. [T.] 20: 2016 s. 289–295, streszcz. ros., ang.

6099. DĄBROWSKI Janusz: *Paweł Renfert – pierwszy hodowca gołębi pocztowych w Łomży (1904–1965). Ziemia Łomżyńska*. [T.] 13: 2013 s. 393–408.

6100. MILEWSKA-MŁYNIK Anna: *Gwiazdy na Syberii. Utalentowany magister farmacji, „bard Warszawy” Marian Rentgen. Niepodległość i Pamięć*. R. 23: 2016 nr 3 s. 329–342.

Właśc. Marian Antoni Güntner (1888–1940).

6101. PODGÓRSKI Bogdan: *Józef Retinger. Prywatny polityk*. Kraków 2013.

Józef Hieronim Retinger (1888–1960).

Rec.: Kęder Wojciech, *Studia Sandomierskie*. T. 23: 2016 s. 303–315, streszcz. ang.

6102. BUJAK Jan: *Mieczysław Rey [1836–1918], współzałożyciel i prezes Towarzystwa Tatrzańskiego. Wierchy*. R. 80: 2014 [dr.:] 2016 s. 205–210.

6103. FLISIAK Dominik: *Leon Rodal [1913–1943]. Syjonizm rewizjonistyczny. Mię-*

dzy Wisłą a Pilicą. T. 17: 2016 s. 117–123, streszcz. ang.

6104. OLCZAK Mariusz: *Jan Rodowicz „Anoda” [1923–1949]. Życie i śmierć bohatera „Kamieni na szaniec”*. Warszawa 2015 AAN; Księg. Hist. 8° ss. 549, il.

Rec.: Benken Przemysław, *Pamięć i Sprawiedliwość*. [Nr] 25: 2015 s. 356–361.

6105. KASTORY Andrzej: *Wojciech Rojek (9 I 1954 – 29 IX 2015). Rocznik PAU*. 2015/2016 [dr.:] 2016 s. 160–162.

6106. ŻUKOWSKI Przemysław Marcin: *Wojciech Franciszek Rojek (1954–2015). Wspomnienie o profesorze. Dzieje Najnowsze*. R. 48: 2016 [nr] 2 s. 267–275.

6107. [SOKOLOV Boris Vladimirovič] Sołłow Boris: *Rokossowski*. Poznań 2015.

Konstanty Rokossowski (1896–1968).

Rec.: Leszkowicz Tomasz: „Marszałek dwóch narodów” poznany tylko w połowie. Wokół nowej biografii Konstantego Rokossowskiego. *Polska 1944/45–1989*. [T.] 14: 2016 s. 359–370.

6108. KOWALSKI Jakub Maria: *Ksiądz Józef Rokoszný (1870–1931) – muzealnik, bibliotekarz, archiwista. Fides*. [R. 22:] 2016 nr 1 s. 75–84, streszcz. ang.

6109. SZYMAŃSKI Cezary Kazimierz, Stefaniak Ryszard: *Zygmunt Rołat [ur. 1930]. Honorowy obywatel miasta Częstochowy. Częstochowa 2016 Muzeum Częstochowskie 8° ss. 219, nlb. 1, il.*

6110. NOWORYTA Elżbieta: *Jerzy Romanow (1941–2012). Silesia Antiqua*. T. 49: 2014 s. 317–321.

6111. STANISZ Lech Jerzy: *Wspomnienie o Jerzym Romanowie. Silesia Antiqua*. T. 49: 2014 s. 322.

6112. BERGER Rafał: *Pułkownik Jakub Romanowicz [1878–1964] w listach. Rocznik Tatarów Polskich*. Ser. 2. T. 3(17): 2016 s. 271–279.

6113. MORAWIEC Arkadiusz: *Zofia Romanowiczowa [1922–2010]. Pisarka nie tylko emigracyjna. Łódź 2016 Wydaw. UŁ 8° ss. 505, il. (Literaturoznawstwo. Sylwetki)*.

6114. SOWIŃSKI Paweł: *Walczący z bezprawiem. Wolność i Solidarność*. Nr 7: 2014 s. 165–170.

Zbigniew Romaszewski (1940–2014).

6115. MISINIEC Stefan: *Eugeniusz Romer [1871–1954]. Człowiek nauki i wiary*. Kraków

2014 Petrus 16° ss. 237, nlb. 1. (Wielcy Ludzie Nauki i Kultury).

6116. FARON Bolesław: Profesor. O Janie Rostockim [1925–2014] opowieść biograficzna. *Rocznik Sąddecki*. T. 44: 2016 s. 188–219.

6117. ROSTWOROWSKA Maria: Szczerzy artysta. O Karolu Hubercie Rostworowski [1877–1938]. Kraków 2016 Znak 8° ss. 509, nlb. 1, il.

6118. SYRWID Robert: Ignacy Rowicki (1888–1963) – działacz społeczny, nauczyciel i poseł (w 125. rocznicę urodzin i 50. rocznicę śmierci). *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 57:] 2013 nr 1 s. 47–67, streszcz. niem., ang.

6119. GROCHOWALSKI Andrzej: Wspomnienie o przodowniku Policji Państwowej Tadeuszu Rozpędku (1897–1940). *Zeszyty Radomszczańskie*. T. 11: 2016 s. 119–131.

6120. ROKOSZ Mieczysław: Michał Rózek (1946–2015). *Rocznik Krakowski*. T. 82: 2016 s. 175–179.

6121. NALEPA Marek, Setlak Wiesław: Syn bogini. Wincenty „Witek” Różański [1938–2009]. Wyd. 2. Rzeszów 2016 Edytorial 8° ss. 163, il.

Wyd. 1. 2015.

6122. MICHALIK Ewa: Jan Ruckgaber [1799–1876]. Zapomniany kompozytor. Życie i twórczość lwowskiego pianisty, kompozytora, pedagoga i organizatora życia muzycznego. Warszawa 2016 Aristo; nakł. rodziny 8° ss. nlb. 4, 209, nlb. 1, il. + dysk optyczny (CD-ROM).

Toż w jęz. ang.: Jan Ruckgaber. The forgotten composer. The life and work of a pianist, composer, teacher and promoter of musical life in Lviv. Warszawa 2016.

6123. BIEGAŃSKI Zdzisław: Zmarł prof. zw. dr hab. Janusz Rulka (1936–2016). *Kronika Bydgoska*. T. 37: 2016 s. 437–440.

6124. SZYMCZAK Damian: Adam Ruszczyński [1875–1932]. Adwokat polskości. Leszno 2015.

Rec.: Podsiadły Adam, *Rocznik Leszczyński*. T. 16: 2016 s. 289–291.

6125. RUTKOWSKA Karolina Wanda: Karol Jan Rybacki [1859–1935] – ojciec łowickiej prasy i regionalista. *Zeszyty Wiejskie*. Z. 21: 2015 s. 113–123, streszcz. ang., czes.

6126. GRYŻLAK Piotr: Jan Rybarski (1931–2015). *Rocznik Sąddecki*. T. 44: 2016 s. 397–400.

6127. DOBRONSKI Adam Czesław, Kłosiński Wawrzyniec: Odzyskiwanie pana kapitana. [Cz.] 1. *Ziemia Łomżyńska*. [T.] 13: 2013 s. 99–112.

Franciszek Rybicki (1904–1974); zawiera też wspomnienia F. Rybickiego ze służby wojskowej od 1936 r.

6128. REMISZEWSKI Ryszard M[arian]: Wspomnienie o redaktorze Leonie Rydlu (w 105. rocznicę urodzin). *Rocznik Orawski*. [T.] 10: 2015 s. 168–173.

6129. DZIEDZIC Stanisław: Anna Rydlówna [1884–1969]. Antynomie młodopolskiej legendy i zawodowego zaangażowania. *Niepodległość i Pamięć*. R. 23: 2016 nr 1 s. 205–232, streszcz. ang., niem., ros.

6130. PADUCHOWSKI Wojciech: Od policjanta w Berezie do przewodniczącego Komitetu Budowy Kościoła w Nowej Hucie Bieńczycach – Władysław Ryś (1908–1974). *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 25: 2016 nr 44 s. 183–191, streszcz. ang.

6131. ŻRÓDLAK Wojciech: Nowe fakty o Aleksym Rzewskim [1885–1939]. Bohater i celebryta. *Kronika Miasta Łodzi*. [R. 26:] 2016 nr 2 s. 125–132.

6132. DANIEL Jacek Krzysztof: Orędownik niepodległości. Kazimierz Sabbat 1913–1989. Kraków 2015.

Rec.: Wolsza Tadeusz, *Dzieje Najnowsze*. R. 48: 2016 [nr] 1 s. 314–318.

6133. ROMANOWSKI Gustaw: Andrzej Adam Sadowski (1946–2016). Malarz, który utrwalił sekundy. *Kronika Miasta Łodzi*. [R. 26:] 2016 nr 4 s. 163–165.

6134. JANUSZ Sawczuk (1942–2016) długoletni nauczyciel Szkoły Podstawowej Nr 1 w Międzyrzeczu Podlaskim, muzyk, plastyk, animator kultury. *Rocznik Międzyrzeczki*. T. 45/46: 2016 s. 309–310.

6135. BLUMSZTAJN Seweryn, Wygański Kuba: Mirosław Sawicki (1946–2016). *Zeszyty Literackie*. R. 34: 2016 nr 1 s. 194–197.

6136. BLADOWSKA Ewa: Anna z Wernerów Scheiblerowa [1835–1921]. Dama, matka, wielka fundatorka. *Kronika Miasta Łodzi*. [R. 26:] 2016 nr 1 s. 130–140.

6137. SADY Małgorzata: Alfred Schreyer [1922–2015] – arystokrata ducha z Drohobycza. *Konteksty*. R. 70: 2016 nr 3/4 s. 77–82, streszcz. ang. s. 596.

Zawiera m.in.: Alfred Schreyer z Drohobycza (zapis ścieżki dźwiękowej z filmu).

6138. KASZUBA-DĘBSKA Anna: *Kobiety i Schulz*. Gdańsk 2016 Słowo/obraz Terytoria 8° ss. 350, nlb. 5, il.

Bruno Schulz (1892–1942).

6139. SALWIŃSKI Jacek: Jerzy Segda (1932–2015), kustosz Muzeum Historycznego Miasta Krakowa, kierownik oddziału Zwierzyński Salon Artystyczny. *Krzysztofory*. [T.] 33: 2015 s. 495.

6140. MIESZKOWSKA Anna: *Prawdziwa historia Ireny Sendlerowej* [1910–2008]. Wyd. 1 w tej ed. (wyd. rozsz., popr. i uzup.). Warszawa 2014 Marginesy 8° ss. 334, il.

Wyd. 1 pt.: *Matka dzieci Holocaustu*. Historia Ireny Sendlerowej. Warszawa 2004.

6141. KOZŁOWSKI Michał: Władysław Andrzej Serczyk (23 VII 1935 – 5 I 2014). *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. [Z.] 43: 2015 s. 265–268.

6142. KSIĄDZ Zdzisław Seremak 1937–1991. Oprac. i red. Agnieszka Pazdan i Wanda Tarnawska. Rzeszów 2016 Firma Sas Wanda Tarnawska 16° ss. 135, nlb. 1, il.

Treść: Chodyński Dariusz: Wprowadzenie s. 3–4; Seremak Z.: Być bratem wśród braci. Rozm. Zdzisław Bradel s. 5–10; Chłastawy Piotr: Świadczył, że Bóg jest Miłością s. 11–66; Spotkani w drodze s. 67–120; Ksiądz Seremak w internecie s. 121–131; Kalendarium s. 132–134.

6143. KUCIŃSKI Dominik: Danuta Siedzikówna „Inka” [1928–1946]. Warszawa 2016 Bollinari Publ. House 8° ss. 124, tabl. 10, il. (Archiwum Żołnierzy Wyklętych; nr 11).

6144. KNITTER Rajmund: Apolinary Sierkiewski (1902–1991). *Kościerskie Zeszyty Muzealne*. [Z.] 9: 2015 s. 233–242.

6145. POCIEJEWSKA Małgorzata: Karol Emilian Sienkowski [1843–1921]. *Życie i twórczość*. Olsztyn 2016 Pracownia Wydawnicza ElSet 8° ss. 69, nlb. 3, il., mapa.

6146. GRZYBOWSKI Michał Marian: Ślady Henryka Sienkiewicza [1846–1916] w Płocku. Płock–Sierpc 2016 P.P.-H. Drukarnia 8° ss. 51, nlb. 9, il.

6147. ZAJĄC Jerzy: Nowe źródła do portretu i bibliografii Henryka Sienkiewicza. *Niepodległość i Pamięć*. R. 23: 2016 nr 4 s. 13–32, streszcz. ang., niem., ros.

6148. ĆWIERTNIEWICZ Grzegorz: Krystyna Sienkiewicz [1935–2017]. *Różowe zjawisko*. Warszawa 2015 Marginesy 8° ss. 420, nlb. 4, il.

6149. BUŁAT Barbara: Anna Sienkiewiczowa (1940–2015). *Biuletyn BJ*. R. 66: 2016 s. 307–321.

6150. SIEROSZEWSKI Andrzej: Wacława Sieroszewskiego [1858–1945] żywot niespokojny. Z rękopisu wyd., oprac. i uzup. Andrzej Z. Makowiecki. Warszawa 2015.

Rec.: Noworońska Barbara, *Wrocławskie Studia Wschodnie*. [T.] 19: 2015 s. 282–285.

6151. PIĘCIAK Krzysztof: Ppor. Jan Siewiera „Wicher” [1922–1947]. *Żołnierz Narodowych Sił Zbrojnych i Konspiracyjnego Wojska Polskiego*. *Sowiniec*. Nr 46: 2015 s. 31–51, streszcz. ang.

6152. BLAŻEK Petr: Ryszard Siwiec 1909–1968. Warszawa 2010.

Rec.: Klecel Marek, *Glaukopis*. Nr 25/26: 2012 s. 422–425.

6153. MOLENDĄ Jarosław: Krystyna Skarbak. *Królowa podziemia czy zdrajczyni?* Warszawa 2016 Bellona 8° ss. 335. (Biblioteka II Wojny Światowej; 67).

Krystyna Skarbak-Giżycka (1915–1952).

6154. MARKOW Ryszard: Bronisław Skąpski (1886–1947). *Kronika Szczecina*. Nr 34: 2015/2016 [dr.:] 2016 s. 215–218.

6155. GRZYBOWSKI Michał Marian: Ksiądz Władysław Skierkowski, etnograf Kurpiowszczyzny 1886–1941. *Myszyniec–Sierpc 2011 P.P.-H. Drukarnia 8° ss. 154, il.*

6156. JUREK Tomasz: Izabela Skierska 1967–2014. *Czas Przeszły*. T. 1: 2014 nr 1/2 s. 193–196.

6157. GOLDSMITH Barbara: *Geniusz i Obsesja. Wewnętrzny świat Marii Curie*. Wrocław–Poznań 2016 Wydaw. Dolnośląskie; *Publicat 8° ss. 248, il.*

Maria Skłodowska-Curie (1867–1934).

Rec.: Górnicka Iwona, *Kolo Historii*. Nr 19: 2016 s. 258–261.

6158. KIENZLER Iwona: *Maria Skłodowska-Curie. Żłodzijska mężów. Życie i miłości*. Warszawa 2016 Bellona 8° ss. 358, nlb. 2, il.

6159. SKŁODOWSKA-CURIE Maria: *Autobiografia i Piotr Curie. Autobiographical notes and Pierre Curie*. Warszawa 2011 Dom Wydawniczo-Promocyjny Gal; Pol. Tow. Chemiczne; na zlecenie Nar. Banku Pol. 4° ss. 199, il. + banknot kolekcjonerski.

Toż. Warszawa 2012 ss. 199, il.

Tekst równol. pol., ang.

6160. BIEDROŃ Tomasz Jan: Zdzisław Skorodecki (1923–1945), ps. „Poremut”, „Maciej”, „Maciuś”, „Busecki”, „Bolesław Busecki”, członek NOG-i, MWP, OKM „Opole”, SN-NOW-AK. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Folia* 199: Studia de Securitate et Educatione Civili. [T.] 5: 2015 s. 199–204.

6161. CZAPLICKI Bronisław: Książd Ludwik Skowronek (1859–1934) i jego dzieło. Katowice 2016 Księgarnia św. Jacka 8° ss. 253, tabl. 40, il.

6162. KALINOWSKI Mateusz: Józef Skrzydlewski [1886–1946] – powstaniec wielkopolski, oficer „dwójki”, uczestnik II wojny światowej, ofiara reżimu stalinowskiego. *Kronika Wielkopolski*. 2016 nr 4 s. 42–50.

6163. BOGUCKI Andrzej: Henryk Skrzypiński (1925–2016): regionalista, żołnierz, zasłużony ambasador miasta z bydgoską duszą. *Kronika Bydgoska*. T. 37: 2016 s. 413–431.

6164. HENRYK Sławik [1894–1944]. Śląski bohater trzech narodów. Pod red. Joanny Januszewskiej-Jurkiewicz i Lecha Krzyżanowskiego. Bielsko-Biała 2015 Cum Laude 8° ss. 183, il.

Materiały z konferencji, Katowice, 29 X 2014 r.

Treść: Januszewska-Jurkiewicz J., Krzyżanowski L.: Wstęp s. 5–10; Parys Paweł: Henryk Sławik w okresie I powstania śląskiego s. 11–18; Kurpierz Tomasz: Henryk Sławik jako dziennikarz i redaktor s. 19–40; Krzyżanowski L.: Henryk Sławik jako międzywojenny działacz polityczny s. 41–59; Mitrovits Miklós: Stanowisko rządu węgierskiego wobec wojny niemiecko-polskiej w roku 1939 s. 60–74; Frazik Wojciech: Polacy na węgierskiej ziemi w czasie drugiej wojny światowej s. 75–89; Kapronczay Károly: Sytuacja polskich uchodźców żydowskiego pochodzenia na Węgrzech w czasie II wojny światowej s. 90–98; Łubczyk Krystyna: Wiara i uczynki, czyli o roli duchownych w życiu polskiego uchodźstwa na Węgrzech w latach 1939–1946 s. 99–116; Januszewska-Jurkiewicz J.: Katowicka karta współpracy polsko-węgierskiej. Marian Chomrański – prezes Harcerskiego Koła Polsko-Węgierskiego i członek Przedstawicielstwa Internowanych w Królestwie Węgier Żołnierzy Polskich s. 117–141; Łubczyk Grzegorz: Przyjaźń cenniejsza niż życie. Wojenny los Henryka Sławika i Józsefa Antalla seniora. Przywracanie godnej pamięci obu przyjaciółom s. 142–164; Luty Michał: Przywracanie pamięci s. 165–169.

6165. DOBRUSZEK Wiesław: Freda wciąż żywa legenda. Alfred Smoczyk (1928–1950). Leszno 2016 Urząd Miasta 8° ss. 152, il. Urząd Miasta Leszna. (Cives Nostrī. Biblioteka miasta Leszna; t. 5).

6166. JELONEK-LITEWKA Krystyna: In memoriam. Alicja Sokołowska (1942–2015). *Krakowski Rocznik Archiwalny*. T. 21: 2015 [dr.] 2016 s. 11–15.

6167. BUŁAT Barbara: Barbara Sordyłowa (1934–2016). *Biuletyn BJ*. R. 66: 2016 s. 322–329.

6168. TADEUSIEWICZ Hanna: Wspomnienie o docent Barbarze Sordyłowej (1934–2016). *Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Librorum*. [Vol.] 1/2(22/23): 2016 s. 161–168.

6169. MIRONOWICZ Antoni: Ojciec Grzegorz Sosna (30 kwietnia 1939 – 6 stycznia 2016). *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. [Z.] 45: 2016 s. 257–260.

6170. REPUCHO Ewa: Profesor Janusz Sowiński (20 III 1939 – 27 II 2015). *Roczniki Biblioteczne*. T. 60: 2016 s. 399–402.

6171. GĘBAROWSKA Katarzyna: Władysława Spiżewska [1879–?] – wyemancypowana pionierka bydgoskiej fotografii. *Kronika Bydgoska*. T. 37: 2016 s. 139–154, streszcz. ang., niem.

6172. MILUSKA Barbara: Mikołaj Spóz [1931–2015] człowiek zwyczajny i niezwykły. Współpr. w oprac. Józefa Sadurska. Puławy 2016 Tow. Przyj. Muzeum Oświatowego 8° ss. 244, il.

6173. BUCHOWSKI Marian: Buty Ikara. Biografia Edwarda Stachury [1937–1979]. Warszawa 2014.

Rec.: Szumański Borys: „W stronę biografii totalnej?”. „Buty Ikara” Mariana Buchowskiego wobec projektu pisarskiego Edwarda Stachury – szkic krytyczny. *Poznańskie Studia Polonistyczne*. Ser. Liter. [T.] 26(46): 2015 s. 257–276, sum.

6174. PODOLSKI Aleksander: Stanisław August Poniatowski: ostatni król Rzeczypospolitej 1764–1795. Wrocław 2016 Unia Pol. Ugrupowań Monarchistycznych 8° ss. 176, il.

6175. [KRZYŻANOWSKI Kazimierz]: Pod sztandarem Niepokalanej. Ilustrowana historia św. Stanisława Papczyńskiego [1631–1701] założyciela Zgromadzenia Księży Marianów. Tekst oprac. ...; oryg. il. Jan Molga. Warszawa 2016 Promic – Wydaw. Księży Marianów 8° ss. 158, nlb. 2, il.

6176. PROCZEK Zygmunt: Święty Stanisław Papczyński. *Zeszyty Historyczne Ziemi Garwolińskiej*. Nr 21: 2016 s. 4–19.

6177. WAŁASZEK Józef: Św. Stanisław Papczyński – życie i dzieło. *Almanach Sąddecki*. R. 25: 2016 nr 3/4 s. 18–30.

6178. STANKIEWICZ Konstanty: Ludomir Stankiewicz (8 V 1934 – 16 IX 2015). *Czasopismo ZNiO*. Z. 26/27: 2016 s. 181–186.

6179. PIĄTEK Grzegorz: Senator. Kariera Stefana Starzyńskiego [1893–1943]. Warszawa 2016 Wydaw. W.A.B. – Grupa Wydawnicza Foksal 8° ss. 444, nlb. 4, il.

6180. DOMAŃSKI Czesław: Stanisław Staszic a sympathizer of Łódź (1755–1862). *Acta Universitatis Lodzensis. Folia Oeconomica. Z. 319 [cz.] 3*: 2016 s. 19–23, streszcz. ang.

6181. MATERIAŁY z Dziewiątego Spotkania Staszicowskiego. *Zeszyty Staszicowskie. Z. 10*: 2016 s. 7–156, streszcz. ang.

Treść: Skrzypek Marian: Staszic jako świadek i komentator konfederacji barskiej i insurekcji kościuszkowskiej s. 7–26; Lewandowska Ewa, Wójcik Zbigniew: Elementy geologii w „Rozdzie ludzkim” Stanisława Staszica s. 27–26; Skoczylas Janusz: Wpływ „Ziemiorództwa Karpatów” Stanisława Staszica na podręczniki Jana Chrzeciela Mottego s. 37–47; Winiarz Adam: Hrubieszowska szkoła podwydziałowa i wydziałowa w kontekście działalności oświatowej Stanisława Staszica s. 49–81; Skoczylas Janusz: Wpływ działalności Stanisława Staszica i Friedricha Wilhelma Redena na rozwój przemysłu na ziemiach polskich s. 83–92; Wójcik Z.: Stasziciana w dorobku twórczym Stanisława Małkowskiego s. 93–104; Panasiewicz Janusz: Polityka kredytowa ks. Staszica w świetle akt hrubieszowskiego notariusza Wincentego Gostkowskiego s. 105–119; Usurski Maciej: Nieznane rękopiśmienne stasziciana z lat 1787–1808 [w AGAD] s. 121–132; Olejniczak Józef: Spór z Aleksandrem Zamoyskim w świetle nieznanych listów Staszica [zawiera też teksty listów] s. 133–155.

6182. ZIEZIULA Grzegorz: Roman Stankowski [1859–1925], kompozytor urodzony w Szczypiornie. Rodzina i krąg znajomych w świetle nowych badań. *Rocznik Kaliski. T. 42*: 2016 s. 11–36.

6183. SZLAGA Franciszek: Był blisko ludzkich spraw. Wspomnienie o ks. dr. Marianie Stawarzu [1916–1975]. *Almanach Nowotarski. Nr 20*: 2016 s. 403–408.

6184. WOJTASIK Janusz: Profesor Piotr Paweł Stawewski, 1930–2015. *Przegląd Historyczno-Wojskowy. R. 17*: 2016 nr 1 s. 225–231, streszcz. ang., ros.

6185. STALOŃCZYK Lucyna: Stanisław Stawicki 1930–2016. *Biuletyn Konserwatorski Województwa Podlaskiego. Z. 22*: 2016 s. 246–249, streszcz. ang.

6186. DURKA Jarosław: Karol Edward Steinhagen (1902–1981). *Zeszyty Myszkowskie. Nr 1*: 2014 s. 177–183, streszcz. ang.

6187. TRAJDOS Tadeusz M[ikołaj]: Pamięci Piotra Stępnia [1952–2016]. *Prace Pienińskie. T. 26*: 2016 s. 442–444.

6188. PERZYNA Paweł: Błażej Stolarski 1880–1939. Biografia polityka i działacza spo-

łeczno-gospodarczego. *Zeszyty Wiejskie. Z. 20*: 2014 s. 271–281.

6189. KRAWIEC Jan: Życie i działalność duszpastersko-administracyjna ks. Józefa Straucha 1883–1952. Kraków 2015 Poligrafia Salezjańska 8° ss. 200.

Rec.: Szlufik Piotr, *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne. T. 106*: 2016 s. 431–432.

6190. KARGOL Anna: Strug. Miarą wszystkiego jest człowiek. Biografia polityczna. Warszawa–Kraków 2016 Rytm; Oficyna Wydawnicza AFM Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego 8° ss. 350, nlb. 1, il.

Andrzej Strug (1871–1937).

6191. KOTOWSKA Irena E., Gołata Elżbieta: Pożegnanie profesora Zbigniewa Strzeleckiego 1949–2016. *Studia Demograficzne. 2016 nr 1 s. 3–5*.

6192. WITKOWSKI Janusz: Profesor Zbigniew Strzelecki – znakomity popularyzator i oddany partner statystyki. *Studia Demograficzne. 2016 nr 1 s. 7–11*.

6193. NIEBUDEK Aleksander: Gustaw Studziński ps. „Powała” – ostatni Komendant Chorągwi Mazowieckiej „Ul Puszcz Lewa” Szarych Szeregów (1913–1946). *Roczniki Łowickie. T. 13*: 2016 s. 123–138.

6194. ROŻEK Michał: Wit Stwosz [1448–1533]. Kod ideowo-kulturowy. Kraków 2014 Petrus 16° ss. 306, nlb. 3, il. (Wielcy Ludzie Nauki i Kultury).

W aneksie tekst w jęz. łac.

6195. SYSKA Ewa: Marian Swinarski (1902–1965). Poznański antykwariusz i bibliofil. Poznań 2014.

Rec.: Szymańska Kamila, *Rocznik Leszczyński. T. 16*: 2016 s. 291–295.

6196. KŁECZEK-WALICKA Ewa: Ks. Emil Sworzeński (1869–1929). *Rocznik Sokołowski. Nr 12*: 2015 s. 231–250.

6197. KWIATKOWSKI Piotr T[adeusz]: Jerzy Ryszard Szacki (6 February 1929 – 25 October 2016). *Acta Poloniae Historica. [T.] 114*: 2016 s. 413–417.

6198. WIERZBICKI Marek: Harcerz, żołnierz, obywatel. Zygmunt Lechosław Szadkowski (1912–1995). Lublin 2016 IPN–KŚZpNP. Oddz. 8° ss. 254, nlb. 1, tabl. 41, il. IPN–KŚZpNP. Oddz. w Lublinie. (Centralny Projekt Badawczy IPN Polska Emigracja Polityczna 1939–1990).

6199. WSPOMNIENIE o Zosi Szanter 1 IV 1952 – noc z 11 na 12 XI 2016. Warszawa 2016 [b.w.] 8° ss. 29, nlb. 3, il.

6200. ROMANOWSKI Gustaw: Cezary Szczepaniak (1935–2016). Uczony i poeta. *Kronika Miasta Łodzi*. [R. 26:] 2016 nr 4 s. 166–169.

6201. HAJDUK Łukasz: Z kalendarza nowosądeckiego harcerstwa – Bronisława Szczepaniec „Skrzęta Pszczola” [1903–1996]. *Krakowski Rocznik Historii Harcerstwa*. T. 12: 2016 s. 73–82.

6202. KRASIŃSKI Edward: Żywoć Szczubła. Józef Szczublewski (1919–2013). *Pamiętnik Teatralny*. R. 65: 2016 z. 1/2 s. 285–304.

6203. ZAJĄC Jerzy: Obywatel Adolf Piotr Szelażek [1865–1950]. *Niepodległość i Pamięć*. R. 23: 2016 nr 1 s. 233–252, streszcz. ang., niem., ros.

6204. MALO invidiam quam misericordiam. Wybór pism i dokumentów dotyczących Leopolda Jana Szersznika [1747–1814]. Wyd. Janusz Spyra i Grzegorz Chromik. Cieszyn 2014.

Rec.: Głazewski Jacek: Odyseja naukowa Leopolda Jana Szersznika. *Wiek Oświecenia*. [T.] 32: 2016 s. 231–235.

6205. CYRA Adam: Cichociemny z Babic. Major Piotr Szewczyk 1908–1988. Oświęcim–Tułowice 2016. Trebert Komputer 8° ss. nlb. 32, il.

6206. W DIALOGU z historią, polityką i kulturą. W stulecie urodzin Wilhelma Szewczyka [1916–1991]. Red. nauk. Maciej Fic. Katowice–Bielsko-Biała 2016 Cum Laude 8° ss. 204, il., streszcz. ang., niem.

6207. ŻERKO Józef: Dr Jerzy Teofil Szewsz (1925–2016) nauczyciel akademicki, biografista, badacz dziejów oświaty i wychowania Pomorza Gdańskiego. *Studia i Badania Naukowe – Ateneum Szkoła Wyższa w Gdańsku*. T. 9: 2015 s. 138–155.

Toż. *Biuletyn Historii Wychowania*. [Nr] 34: 2016 s. 135–143.

6208. KAMIŃSKA Elżbieta: Wspomnienie o profesorze Bolesławie Szostakowiczu (1945–2015). *Wrocławskie Studia Wschodnie*. [T.] 19: 2015 s. 335–337.

6209. MURZYN Tadeusz Jan: Dwukrotny mistrz świata Teodor Sztecker [1897–1934] wódz Chawłowa. Wybrane fragmenty z życia mistrza świata w zapasach w stylu klasycznym

w kategorii wszechwag z lat 1929–1934. *Kukłówka Zarzeczna* 2015 Stow. Nasza Kukłówka 8° ss. 132, tabl. 1, il.

6210. JANECZEK Andrzej, Klonder Andrzej: Dr Janusz Szteyćko (26 kwietnia 1932 – 1 września 2016). *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 64: 2016 nr 4 s. 525–527.

6211. THEISS Wiesław: Troska i nadzieja. Działalność społeczno-wychowawcza ks. Henryka Szumilasa [1882–1939] na Pomorzu w latach 1908–1939. Toruń 2012.

Rec.: Śpica Paweł, *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 59: 2016 nr 3/4 s. 247–252.

6212. KIETLIŃSKI Marek: Jerzy Szumski (20 X 1941 – 26 III 2015). *Archeion*. T. 117: 2016 s. 649–652.

6213. WIERZBICKA Bożena: Hanna Szwanowska [1919–2012] – varsavianistka. Szkic biografii. *Kronika Warszawy*. 2016 nr 1 s. 85–106, streszcz. ang.

6214. DUBICKI Tadeusz: Prof. zw. dr hab. Ryszard Szwed (1939–2015). *Zeszyty Wiejskie*. Z. 21: 2015 s. 353–356.

6215. GMITRUK Janusz: Piotr Szymaneł (1895–1975) ps. „Semko”, „Piotr”. *Zeszyty Wiejskie*. [Z.] 22: 2016 s. 741–760, streszcz. ang.

6216. PRZYBYŁ Maria: Janina Szymañska (17 lutego 1931 – 10 stycznia 2016). *Przegląd Zachodni*. [T. 72:] 2016 [nr] 1 s. 250–252.

6217. ROSZKOWSKA Teresa: Wspomnienie o Mistrzu. *Zaranie Śląskie*. Seria Druga. R. 1: 2015 [z.] 1 s. 80–83.

Józef Szymañski (1931–2011).

6218. RUSINEK Michał: Nic zwyczajnego. O Wisławie Szymborskiej [1923–2012]. Kraków 2016 Znak 8° ss. 313, nlb. 4, il.

Dostępne także jako e-book.

6219. WSZENDYRÓWNY Andrzej: Płk pil. obs. Szczepan Ścibior [1903–1952] – komendant Oficerskiej Szkoły Lotniczej w Dęblinie. *Kwartalnik Bellona*. R. 9: 2015 nr 4 s. 144–183, streszcz. ang.

W l. 1947–1951.

6220. GMITRUK Janusz: Bolesław Ściborek 1906–1945. *Zeszyty Wiejskie*. Z. 20: 2014 s. 9–49, streszcz. ang.

6221. BŁAWDZIEWICZ Włodzimierz: Ks. Władysław Ślepowroński (1839–1925). *Rocznik Legionowski*. T. 9: 2016 s. 123–128.

6222. STOLARSKA Barbara, Śliwińska Magdalena: Krzysztof Śliwiński [1949–2016]. *Almanach Łącki*. Nr 25: 2016 s. 82–84.

6223. ŚMIAŁKOWSKA Zofia: Wspomnienie o Ojcu Dionizym OFMConv. *Almanach Nowotarski*. Nr 18: 2014 s. 232–246.

Edward Śmiałkowski (1930–2006).

6224. KANIA Leszek: Jego dobroć była dobrocią jego czynu. *Ziemia Łomżyńska*. [T.] 12: 2013 s. 427–431.

Eugeniusz Śmiarowski (1878–1932).

6225. OSTROMĘCKA-FRĄCZAK Bożena: W dwudziestą piątą rocznicę śmierci profesora Witolda Śmiecha (4 III 1917 – 4 III 1991). *Rozprawy Komisji Językowej*. T. 62: 2016 s. 7–16, streszcz. ang.

6226. WÓJCIK Wiesław A [leksander]: Tadeusz Świerż [1889–1949]. *Wierchy*. R. 80: 2014 [dr.:] 2016 s. 264–273.

6227. GRZYBOWSKI Michał Marian: Książd Mirosław Tabaka 1955–2010. Płock–Sierpc 2011 P.P.-H. Drukarnia 8° ss. 158, nlb. 9, tabl. 36, il.

Zawiera także homilie i wspomnienia dot. M. Tabaki.

6228. GOŁIŃSKA Alina: Władysław Kazimierz Tabiszewski (1893–1956). *Rocznik Stanisławowski*. Z. 1: 2013 s. 239–248.

6229. TWARDOWSKA Kamila: Fryderyk Tadanier [1892–1960]. Kraków 2016 Inst. Architektury 8° ss. 159, il.

6230. BUREK Krzysztof: Pożegnanie śp. Renaty Targowskiej (9 czerwca 1930 – 29 kwietnia 2016). Była osobą refleksyjną, skupioną, wyciszoną... *Zeszyty Sandomierskie*. R. 22: 2016 nr 41 s. 77–78.

6231. FEDUSZKA Jacek: Aleksander Tarnawski (1884–1946) – pedagog, archiwista i historyk. *Zamojskie Studia i Materiały*. Ser. Pedagogika. T. 18: 2016 z. 1 s. 277–282, streszcz. ang.

6232. Miodońska Barbara: Dr Maria Dobrosława Taszycka (8 IV 1934 – 14 VII 2015). *Rozprawy Muzeum Narodowego w Krakowie*. Ser. Nowa. T. 9: 2016 s. 221–231.

Zawiera także bibliografię jej prac.

6233. MEISSNER Andrzej: Tatomir Lucjan herbu Sas (1836–1901) – pedagog, geograf, historyk. Szkic do portretu. *Studia i Prace Pedagogiczne*. Nr 3: 2016 s. 167–181, streszcz. ang.

6234. CHYNCZEWSKA-HENNEL Teresa: Profesor Janusz Tazbir (5 VIII 1927 – 3 V 2016). *Studia Podlaskie*. T. 24: 2016 s. 365–374.

6235. KRIEGSEISEN Wojciech: Janusz Tazbir (5 August 1927 – 3 May 2016). *Acta Poloniae Historica*. [T.] 113: 2016 s. 447–450.

6236. OLSZEWSKI Henryk: Profesor Janusz Tazbir (1927–2016). *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 68: 2016 z. 2 s. 383–388.

6237. SAMSONOWICZ Henryk: Janusz Tazbir (1927–2016). *Odrodzenie i Reformacja w Polsce*. T. 60: 2016 s. 5–9.

6238. SAMSONOWICZ H.: Janusz Tazbir (5 VIII 1927 – 3 V 2016). *Kwartalnik Historyczny*. R. 123: 2016 nr 4 s. 885–889.

6239. WYROZUMSKI Jerzy: Janusz Tazbir (5 VIII 1927 – 3 V 2016). *Rocznik PAU*. 2015/2016 [dr.:] 2016 s. 163–167.

6240. ORMIĄŃSKI pasterz Lwowa. Książd arcybiskup Józef Teodorowicz na tle dziejów ormiańskich. Red. Włodzimierz Osadczy, Mirosław Kalinowski, Marko Jacov. Lwów–Lublin 2015.

Rec.: Miśkowiec Maciej, *Rocznik Lwowski*. 2014/2016 [dr.:] 2016 s. 328–333.

6241. LUTEREK Tadeusz: O życiu i twórczości Władysława Lecha Terleckiego 1933–1999, prozaika, dramaturga, autora scenariuszy filmowych i słuchowisk radiowych. *Almanach Częstochowy*. [T. 29:] 2016 s. 107–118.

6242. SEEMANN-MAJOREK Anna: „Dzielną kobietą – trudno o taką – jej wartość przewyższa perły”: Eva von Tiele-Winckler (1866–1930). *Czasy Pismo*. 2016 nr 1 s. 133–140.

6243. GALAROWICZ Jan: Ks. Józef Tischner [1931–2000]. Kraków 2013 Petrus 16° ss. 214, nlb. 1. (Wielcy Ludzie Nauki i Kultury).

6244. PAŹDZIORA Jan: Arkadiusz Tobolski (1902–1977) – człowiek, który odtopił kopalnię Konrad. *Rocznik Bolesławiecki*. T. 8: 2015 [dr.:] 2016 s. 141–142.

6245. MIRONOWICZ Eugeniusz: Profesor Jerzy Tomaszewski (1930–2014). *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. [Z.] 42: 2014 s. 272–273.

6246. JARNECKI Michał: Klemens Tomczek. Szkic biograficzny 1860–1884. Ostrów Wielkopolski 2016 Bibl. Publ. im. Stefana Ro-

wińskiego 8° ss. 95, il. (Patroni Ostrowskich Ulic).

6247. FIEĆKO Jan: Profesor Zofia Trojanowiczowa (1936–2015). *Kronika Miasta Poznania*. [R. 84:] 2016 [nr] 1 s. 311–322.

6248. TRYBUŚ Krzysztof: Zofia Trojanowiczowa (1 października 1936 – 17 listopada 2015). *Pamiętnik Literacki*. R. 107: 2016 z. 4 s. 249–255, streszcz. ang.

6249. ZOFIA Trojanowiczowa 1936–2015. *Poznańskie Studia Polonistyczne*. Ser. Liter. [T.] 26(46): 2015 s. 366–375.

Treść: [Prof. dr hab. Zofia Trojanowiczowa] s. 366; Mowa pogrzebowa wygłoszona przez prof. dra hab. Jerzego Fiećko, prozickana ds. Nauki WFPiK s. 369–372; Mowa pogrzebowa wygłoszona przez prof. dr hab. Bogumił Kanięską, Dziekan WFPiK s. 373–375.

6250. OŻÓG Piotr: Ks. Józef Trzeciak (1942–2014). *Rocznik Sokolowski*. Nr 12: 2015 s. 251–256.

6251. MATELSKI Dariusz: Profesor Lech Trzeciakowski (1931–2017). *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 16: 2016 s. 261–265.

6252. LOREK Maria: Józef Trzupek [1949–2013] – wielki przyjaciel dzieci i młodzieży. *Almanach Sąddecki*. R. 25: 2016 nr 3/4 s. 113–118.

6253. FRANKEL Maria: Bolesław Tuhan-Taurogiński [1904–1974] – pionierski organizator szczecińskiego Archiwum Państwowego. *Kronika Szczecina*. Nr 34: 2015/2016 [dr:] 2016 s. 189–192.

6254. MYCZKOWSKI Lesław: Adwokat Wilhelm Tułaczko (1909–1981). *Palestra*. R. 61: 2016 nr 1/2 s. 265–268.

6255. O SIOSTRZE Adelgund franciszkance z Kaszub. Red. Fabiola Irena Szreder. Pelplin 2016 Bernardinum 8° ss. 76, nlb. 4, il.

Z treści: Życiorys ręcznie pisany s. 12–13; Siostra Maria Adelgund Kunigunda Tumińska [1894–1945] s. 14–17; Głowicka Francesca: Siostra Adelgund. Życiorys rymowany s. 20–34; Szreder F. [L.]: Życiorys wierszem pisany s. 35–65; Rodzina Tumińskich s. 72–73; Z historii Sióstr Franciszkanek od Pokuty i Miłości Chrześcijańskiej s. 74–76.

6256. DZIEWOŃSKI Roman: Jerzy Turek [1934–2010] (Polska). Łomianki 2016 Wydaw. LTW 8° ss. 367, il.

6257. ŻELICHOWSKI Ryszard: Największy z największych – Abraham I. Tuschinski (1886–1942). *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 16:] 2016 nr 1 s. 149–168, streszcz. ang.

6258. AUGUSTYNIAK Anna: Irena Tuwim [1898–1987]. Nie umarłam z miłości. Biografia. Warszawa 2016 Trzecia Strona 8° ss. 271, nlb. 1, il.

6259. ANGIELSKI łącznik. Albin Tybulewicz (1929–2014). Red. Krzysztof Niewiadomski, Maciej Jaworski. Warszawa 2016 Muzeum Historii Polski 8° ss. 152, nlb. 3, tabl. 8, il.

Materiały z konferencji „Albin Tybulewicz (1929–2014) – Kurier z Londynu”, Warszawa, 20 X 2014 r.

Treść: Sikorski Tomasz: „Wyznajemy zasady narodowe polskie i uniwersalne katolickie”. Stronictwo Narodowe na emigracji (1939–1992): zarys działalności i myśli politycznej s. 11–82; Sikorski T.: Albin Tybulewicz (1929–2014). Twardy endeck o gołęmb sercu s. 83–105; Ptaszyński Radosław: Działalność charytatywna Albina Tybulewicza w latach 80. s. 107–117; Hall Aleksander: Bratnie dusze. Albin Tybulewicz i młodopolacy s. 121–127; Wolek Tomasz: Londyński Colas Breugnon s. 129–132; Grzelak Grzegorz: Pan Albin: świadek historii s. 133–137; Engelgard Jan: Moje wspomnienie o Albinie Tybulewiczu s. 139–142; Semka Piotr: Był chory na Polskę s. 143–147; Kropiwnicki Jerzy: Wielki łącznik s. 149–150; Kuraskiewicz Robert: Albin Tybulewicz – wspomnienie s. 151–153.

6260. LANDAU-CZAJKA Anna: Feliks Tych (31 VII 1929 – 17 II 2015). *Kwartalnik Historyczny*. R. 123: 2016 nr 3 s. 637–640.

6261. WSPOMNIENIA o Leszku Tymcío [1953–2015]. [Aut.] Mateusz Cegięłka, Marek Piorun, Wanda Ostrowska, Lidia Zakrzewska-Strózik. *Rocznik Dzierżoniowski*. T. 25: 2015 [dr:] 2016 s. 209–212.

6262. WOŹNIAK Marcel: Biografia Leopolda Ty r m a n d a [1920–1985]. Moja śmierć będzie taka, jak moje życie. Kraków 2016 Wydaw. MG 8° ss. 461, nlb. 3, il.

6263. RZECZ o Michale U r b a n k u. Wybór i oprac. Dariusz Szczecina. Wyd. 2, rozsz. Sopot 2016 ZHP. Chorągiew Gdańska. Hufiec im. Marynarki Wojennej 8° ss. 44, il. (Biblioteczka Stulecia Sopotckiego Harcerstwa).

Michał Władysław Urbanek (1886–1982).

Ilustrowana antologia tekstów napisanych w l. 1972–2014. Wyd. 1. 1997.

6264. GRABSKI August, Grudka Piotr: Aron Wa h l [1893–1960] – komunista, więzień sanacji i stalinizmu. *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 16:] 2016 nr 3 s. 667–708, streszcz. ang.

6265. ANDRZEJ Waj d a (1926–2016). *Zeszyty Literackie*. R. 34: 2016 nr 4 s. 5–72.

Treść: Michnik Adam: Strażnik polskiej nadziei s. 7–9; Woźniakowski Henryk: Epoka Andrzeja Wajdy s. 10–12; Schlöndorff Volker: Był Polką s. 13–15; Wajda A.: Sztuka obrazu s. 16–34; Schlöndorff V.: List do Andrzeja Wajdy s. 35–36; Fiałkowski Tomasz: Kraków Andrzeja Wajdy s. 37–45; Bromski

Jacek: Tkwił w srodoku życia s. 46–47; Barańczak Stanisław, Wajda A.: Korespondencja s. 48–66; Iwaszkiewicz Maria: Wajda na Stawisku s. 67–69; Holland Agnieszka, Polański Roman: Pożegnanie Andrzeja Wajdy s. 70–71; Andrzej Wajda w „Zeszytach Literackich” s. 72.

6266. KOWALSKA Samanta, Śmiałek Mirosław J.: Marian Walczak (5 VII 1946 – 20 VI 2015). *Rocznik Kaliski*. T. 41: 2015 s. 289–292.

6267. GRZYWACZ Andrzej: Adwokat Stanisław Walicki (1922–2016). *Palestra*. R. 61: 2016 nr 7/8 s. 268–269.

6268. MARCINIAK Zuzanna: Mój kochany pradziadek Franio. *Zeszyty Zagańskie*. Nr 11: 2015 s. 86–96.

Franciszek Walter (1901–1987).

6269. FICOŃ Wawrzyniec: Stanisław Walter [1913–1948]. Harcerz, kapłan, męczennik. Wspomnienie w 100-lecie urodzin. Współpr. Tadeusz Tomasiak. Cięcina-Węgierska Górka 2013 Wójt Gm. Węgierska Górka; Ośr. Promocji Gm. 8° ss. 76, il.

6270. [BENIGNUS Józef Wanat]. *Folia Historica Cracoviensia*. Vol. 22: 2016 s. 7–56, streszcz. ang.

Z treści: Wanat Edward: Mój starszy brat, o. prof. dr hab. Benignus Józef Wanat OCD [1934–2013]. Osobiste wspomnienia rodzinne s. 7–18; Sapeta Adam: Architektura militaris w dziełach o. Benignusa Wanata s. 19–34; Prażkiewicz Szczepan [Tadeusz]: Prof. dr hab. Benignus Józef Wanat OCD jako propagator kultu św. Rafała Kalinowskiego s. 47–56.

6271. KOWALSKA Samanta: Danuta Wańka (13 XII 1958 – 28 XII 2015). *Rocznik Kaliski*. T. 42: 2016 s. 329–332.

6272. WALCZAK Krzysztof: Danuta Wańka (1958–2015). *Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk*. Nr 16: 2016 s. 268–269.

6273. WARZBIŃSKA Iwona: Stanisław Warzbiński [1903–1942]. Wspomnienie wnuczki. *Rocznik Dobrzyński*. T. 9: 2016 s. 187–190, streszcz. ang.

6274. GAJEWSKI Jerzy W.: Aleksander Stanisław Wasung [1901–1964]. *Wierchy*. R. 80: 2014 [dr.] 2016 s. 272–273.

6275. KUŹMA Zofia: Książd Antoni Wawrzyszko [1928–1993]. Memento vivere – pamiętaj, że będziesz żył. *Przeworskie Studia Regionalne*. T. 2: 2015 s. 206–211.

6276. WOJTYCZA Krzysztof: Hm. Ryszard Wcisło „Chytry Jastrząb” (1933–2015). *Krakowski Rocznik Historii Harcerstwa*. T. 12: 2016 s. 57–65.

6277. WÓJCIK Ryszard: Kapryśna gwiazda Rudolfa Weigla [1883–1957]. Do dr. przygot. Maria Majdrowicz. Gdańsk 2015.

Rec.: Mierzecki Roman, *Analecta*. R. 24: 2015 z. 2 s. 257–265; Weigl-Albert Krystyna, *Rocznik Lwowski*. 2014/2016 [dr.]: 2016 s. 325–328.

6278. DANOWSKA Ewa: Józef Weysenhoff (1860–1932) – pisarz, bibliofil, kolekcjoner. Nieznane oblicze twórcy. Kielce 2015.

Rec.: Chwastyk-Kowalczyk Jolanta: Obszary działalności Józefa Weysenhoffa – literackie, bibliofilskie, kolekcjonerskie i inne. *Toruńskie Studia Bibliologiczne*. [T. 9]: 2016 nr 1 s. 241–251.

6279. WOJTYCZA Krzysztof: Łukasz Norbert Węsierski „Kormoran Samotnik” (1943–2015). *Krakowski Rocznik Historii Harcerstwa*. T. 12: 2016 s. 66–69.

6280. BIEN-ORLICZ Krystyna, Orlicz Maria Kinga: Zameldować, gdzie należy... Dzieje Stanisława Wiącka [1915–1992] ps. Inspektor, żołnierza Oddziału Partyzanckiego AK „Jędrusie”. Warszawa 2016 MHPRL 8° ss. 304, nlb. 2, il.

6281. DUSZA Andrzej: Alfred Wierusz-Kowalski [1849–1915] – artysta malarz z Monachium i Mikorzyna. *Kronika Wielkopolski*. 2016 nr 1 s. 99–105.

6282. MORYC Cyprian Janusz: Matka Franciszka od świętych obrazów 1897–1970. Kalwaria Zebrzydowska 2016 Wydaw. oo. Bernardynów „Calvarianum” 8° ss. 344, il., streszcz. ang., wł.

Franciszka Wierzbicka.

6283. MEŻYŃSKI Andrzej: Jacek Wiesiołowski (1940–2016). Bibliotekarz kórnicki w latach 1962–1977. *Pamiętnik Biblioteki Kórnickiej*. Z. 33: 2016 s. 245–256.

6284. WSPOMNIENIA pośmiertne. *Roczniki Historyczne*. R. 82: 2016 s. 277–288.

Treść: Gąsiorowski Antoni: Wokół naukowej autobiografii Jacka Wiesiołowskiego s. 277–284; Addenda: Sperka Jerzy: Mój kontakt z Jackiem Wiesiołowskim na Uniwersytecie Śląskim s. 284–285; Rutkowska Grażyna: Jacka Wiesiołowskiego myśli ulotne o Poznaniu s. 285–288.

6285. GAWROŃSKI Wojciech: Janusz Wiewiórka 1935–2015. *Studia i Materiały do Dziejów Żup Solnych w Polsce*. T. 30: 2015 s. 157–162.

6286. WŁODZIMIERZ Wilanowski [1915–2010]. Non omnis moriar... Warszawa 2016 Warszawski Klub Seniorów Lotnictwa 8° ss. 110, il.

6287. KAIS-BADRICI Jolanta: Honor nad życie. Karol Wilhelm [1918–1944] ps. Czarny, Puszcza Solska 1941–1944. Sandomierz–Lublin 2016 Jolanta Kais-Badrici 8° ss. 148, il.

6288. RYCHCIK Marcin: Roman Wilhelmi [1936–1991]. Biografia. Wyd. 2, poszerz. Warszawa 2016 Axis Mundi 8° ss. 309, nlb. 1, il.

Wyd. 1 pt.: Roman Wilhelmi. I tak będę wielki! Warszawa 2004.

6289. GRYNBERG Mikołaj: Samuel Wilenberg (1923–2016). *Zagłada Żydów*. Nr 12: 2016 s. 28–29.

6290. LIS Artur: Master Vincentius. Lublin 2016 Wydaw. KUL 8° ss. 203, il., streszcz. fr., pol. KUL JP II. Wydz. Zamiejscowy Prawa i Nauk o Społeczeństwie w Stalowej Woli.

Bł. Wincenty Kadłubek (1150–1223).

6291. SAWICKI Ryszard: Ostatni wigierski kameduła. Wokół osoby i twórczości Wiktora Winikajtisa [1927–1994]. Szkic historyczno-etnograficzno-pastoralny. Wigry–Ełk 2015 Albertinum 8° ss. 171, il., streszcz. ang., lit.

6292. WOJTKOWSKI Julian: Ś.p. docent dr hab. Halina Wistuba [1920–2013]. *Warmińskie Wiadomości Archidiecezjalne*. R. 68: 2013 nr 128 s. 155–157.

6293. GOLICKA-JABŁOŃSKA Małgorzata: Józef Henryk Wiśniewski (1931–2016). Pisarz uczciwych wyborów. *Kronika Miasta Łodzi*. [R. 26:] 2016 nr 1 s. 204–206.

6294. NOWAKOWSKA Zofia: Roman Wiśniewski (1905–1977) – pionier gorzowski i pierwszy fryzjer. *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archivalny*. Nr 23: 2016 s. 237–244, streszcz. ang., niem.

6295. NOWAKOWSKA Z.: Wiktor Wiśniewski (1902–1978) – żołnierz, działacz polityczny, urzędnik, kupiec, pionier gorzowski. *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archivalny*. Nr 23: 2016 s. 229–235, streszcz. ang., niem.

6296. SZYMAŃSKI Stanisław Kostka: Moja wojna i odyseja. Międzychód 2016 Stanisław Kostka Szymański 8° ss. 64, il.

Bernard Witkowski (1901–1974).

6297. ROSTKOWSKI Zbigniew: Ks. Marcin Wituski (1608–1658) – sekretarz i spowiednik królewski, proboszcz narewski i gnieźnieński. *Bielski Almanach Historyczny*. [T. 1:] 2016 s. 115–130.

6298. APOSTOŁ Kazachstanu. Ks. Władysław Bukowiński (1904–1974). Oprac. Jan Nowak. Biały Dunajec–Ostróg 2016 Ośr. „Wołanie z Wołynia” 16° ss. 55, nlb. 1, il. (Biblioteka „Wołania z Wołynia”; t. 113).

Treść: Szczęśliwe dzieciństwo i młodość s. 7–10; Powołanie s. 10–13; Bohaterska posługa kapłańska w czasie II wojny światowej s. 14–19; Więzienie w Łucku i Kijowie s. 19–20; Łagry s. 20–21; Błogosławione zesłanie do Karagandy s. 22–27; Wyprawy misyjne s. 27–29; Ostatnie uwięzienie za odwagę s. 29–30; Heroiczny duszpasterz s. 30–33; Odwiedziny ojczyzny s. 33–34; Ostatnia podróż misyjna s. 34–35; Otwarte drzwi ojczystej ziemi s. 35–37; Ostatnie miesiące życia s. 37–40; Pożegnanie świętego s. 40–42; Wołanie o katolickiego patrona Kazachstanu i sakramentalnego życia rodzin s. 42–46.

6299. NOWAK Jan: Nie dałem się nigdy zatruci nienawiścią... Życie ks. Władysława Bukowińskiego w świetle cnót chrześcijańskich (w perspektywie procesu beatyfikacyjnego). Kraków 2016 Wydaw. św. Stanisława BM 8° ss. 192.

6300. NOWAK J.: Ziarno nadziei. Życie i proces kanonizacyjny ks. Władysława Bukowińskiego. Kraków 2016 Wydaw. Inst. Teol. Księży Misjonarzy 8° ss. 62, nlb. 1, il.

6301. MICHALIK Danuta: Eugeniusz Wodiczko [1903 – zm. po 1993] – artysta, kolejarz, nauczyciel. *Rocznik Wołomiński*. T. 12: 2016 s. 363–380.

6302. TOKARSKI Jan: Trans-Wodziński albo o filozofowaniu językiem. *Zeszyty Literackie*. R. 34: 2016 nr 4 s. 201–208.

Cezary Wodziński (1959–2016).

6303. KILANOWSKI Andrzej: Ks. kan. Mieczysław Wojciuk (1913–1973). Monografia. Elbląg 2015 Studio Poligrafii Komputerowej „SQL” 8° ss. 158, nlb. 2, il.

6304. KRUTAK Jarosław: Stefania Wojtyła [1891–1962] – nieznaną historią krewnej papieża. *Wadoviana*. Nr 19: 2016 s. 99–111, streszcz. ang.

6305. PRAŚKIEWICZ Szczepan [Tadeusz]: Ponad pół wieku pracował w Rzymie śp. brat Wacław Woźniak (1903–1989), karmelita bosy z Ziemi Wadowickiej. *Wadoviana*. Nr 19: 2016 s. 206–213.

Imię właściwe Franciszek, zakonne Wacław.

6306. BARTOŚ Magdalena: Kamila Wróblewska (1928–2015). *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 59:] 2015 nr 2 s. 351–354.

6307. JASIŃSKI Janusz: Jan Wróblewski [1926–2009] – organizator i historyk bibliotekarstwa na Warmii i Mazurach. *Komunikaty*

Mazursko-Warmińskie. [T. 57:] 2013 nr 2 s. 227–268, streszcz. niem., ang.

6308. KORDA Krzysztof: Ks. ppłk Józef Wrycza (1884–1961). Biografia historyczna. Gdańsk 2016 Inst. Kaszubski; Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie. Zarząd Gł. 8° ss. 423, il., mapy, streszcz. ang.

6309. JASIŃSKI Janusz: Wojciech Wrzesiński (1934–2013). Wspomnienia poważne i mniej poważne. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 57:] 2013 nr 2 s. 429–436.

6310. KULAK Teresa, Łukaszewicz Bohdan: Profesor Wojciech Stanisław Wrzesiński (6 października 1934 – 2 lipca 2013). *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 57:] 2013 nr 2 s. 419–424.

Sprost.: Łukaszewicz B., *Tamże* nr 3 s. 635.

6311. SIKORSKI Jerzy: Dokąd idziesz Wojtusi... *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 57:] 2013 nr 2 s. 425–428.

Wojciech Wrzesiński (1934–2013).

6312. SAMSEL Robert: Ks. Ludwik Wrzół [1881–1940]. Świadek życia. Bielsko-Biała 2016 Inst. Teol. im. św. Jana Kantego 8° ss. 202, nlb. 2.

6313. DOBRŃSKI Adam Czesław: Prof. dr hab. Mieczysław Wrzosek (1930–2015). *Zeszyt Naukowy Muzeum Wojska*. Nr 28/29: 2016 s. 7–8.

6314. DOBRŃSKI A. [C.], Snopko Jan: Mieczysław Wrzosek (28 VII 1930 – 14 VI 2015). *Kwartalnik Historyczny*. R. 123: 2016 nr 3 s. 640–644.

6315. RADZIWNOWICZ Tadeusz: Profesor Mieczysław Wrzosek (28 VII 1930 – 14 VI 2015). Archiwista, uczony, mistrz. *Biuletyn Historii Pogranicza*. Nr 15: 2015 s. 150–153.

6316. PĘTKOWSKA Edyta: Biografia intelektualna Józefa Wybickiego w latach 1794–1806. Warszawa 2016 Wyd. Polonistyki Uniw. Warszawskiego 8° ss. 262.

6317. MOSSAKOWSKA Wanda: Wanda Wyganowska (1931–2013). *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 78: 2016 nr 1 s. 207–209.

Zawiera także bibliografię jej prac za l. 1962–2011.

6318. KOSIERADZKI Waldemar, Nieścioruk Tadeusz: Bohater Podlasia mjr. Stefan Wyrzykowski – „Zenon” [1916–1985] komendant AK Oddziału Partyzanckiego

34 Pułku Piechoty Armii Krajowej. Łosice 2016 Muzeum Historii i Tradycji Waldemara Kosieradzkiego 8° ss. 19, il.

6319. PIASECKI Bronisław, Zając Marek: Prymas Wyszyński i nieznan. Ojciec duchowy widziany z bliska. Kraków 2016 Wydaw. M 8° ss. 171, nlb. 2, il.

Stefan Wyszyński (1901–1981).

6320. RAINA Peter: Stefan kardynał Wyszyński – Prymas Tysiąclecia. T. 1–5. Wrocław 2016 Lena 8° ss. 776; 689; 840; 764; 576.

6321. RYSZKA Czesław: Po Bogu najważniejsza Polska. Kard. Stefan Wyszyński (1901–1983) [!]. Warszawa 2016 Wydaw. Sióstr Loretanek 16° ss. 158, nlb. 2. (Nagłace Wezwania).

6322. GRZYBOWSKI Michał Marian: Tadeusz Paweł Zakrzewski [1883–1961], biskup płocki 1946–1961. Płock–Sierpc 2011 P.P.-H. Drukarnia 8° ss. 142, tabl. 31, il.

6323. KIERNIKOWSKI Paweł: Zdzisław Zalewa (1944–2015). *Rocznik Chełmski*. T. 20: 2016 s. 453–456.

6324. GROCHAŁA Anna: Krzysztof Załęski (1939–2015). *Muzealnictwo*. Nr 57: 2016 s. 294–298, streszcz. ang.

6325. CZACHOWSKA Katarzyna: Generałowa Jadwiga Zamoycka (1831–1923). Życie i dzieło. Poznań 2011.

Rec.: Kostrzevska Ewelina Maria: Kobiety przez Boga wymyślone. Rzecz o księżce... *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 11: 2013 s. 147–156.

6326. ADAMCZYK Błażej: Leopold Zarecki [1855–1929] (działacz narodowy z Bierlutów i związane z nim środowisko patriotyczne). Radlin 2016 Radlińskie Tow. Kulturalne 8° ss. 94, nlb. 2, il.

6327. DUDA Marian: Patriarcha będziński ks. Wincenty Mieczysław Zawadzki 1894–1975. Będzin 2016 Stow. Ratujmy Kościół na Górcie 8° ss. 389, nlb. 1, il.

6328. KSIĄDZ prałat Stanisław Zbroja [1891–1971]. Jego życie, jego czasy w Połańcu. Opatrznościowy proboszcz parafii św. Marcina w Połańcu na trudne lata niewoli niemieckiej i sowieckiej. Oprac. Kazimierz Majka, Dorota Reguła, Teresa Switek. Wojkówka–Połaniec 2016 Pracownia Wydawniczo-Fotograficzna Apla, Andrzej Skibicki; Tow. Kościuszkowskie 8° ss. 184, il.

Antologia wspomnień.

6329. WÓJCIK Wiesław A[leksander]: Ludwik Zejszner [1805–1871] jako człowiek gór i badacz góralszczyzny. *Plaj*. [T.] 50: 2015 s. 245–254.

6330. NAUCE i krajowi. Kalendarium życia i działań prof. dra Czesława Zgorzelskiego [1908–1996]. Oprac. i red. Andrzej Zgorzelski. Warszawa 2016 Wydaw. Nauk. Uniw. Kardynała Stefana Wyszyńskiego 8° ss. 176, tabl. 8, il. (Problemy Romantyzmu; t. 12).

Dostępne także w wersji elektronicznej.

6331. DUBICKI Tadeusz: Ppłk Bolesław Ziemiański (1901–1976), szef ochrony marszałka Józefa Piłsudskiego, oficer wywiadu polskiego w Rumunii w czasie II wojny światowej. Łomianki–Dziekanów Leśny 2016 Wydaw. LTW 8° ss. 389, nlb. 1, il., streszcz. ang.

6332. SWASTEK Józef: Sługa Boży ks. Aleksander Zienkiewicz „Wujek” [1910–1995]. Patron wychowawców i młodzieży zagrożonej dyktaturą relatywizmu. Kraków 2013 Wydaw. OO. Franciszkanów „Bratni Zew” 8° ss. 191, nlb. 1, il.

6333. BUBNICKI Rafał: Nie bacząc na fortuny razy. Mieczysław Zlat (1927–2014). Wrocław 2016 Profil 8° ss. 142, nlb. 2, il. (Dolnośląska Solidarność).

6334. KOŁACZKIEWICZ Elżbieta, Pokora Jakub: Mieczysław Zlat (1927–2014). *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 78: 2016 nr 1 s. 193–205.

Zawiera także bibliografię jego prac za l. 1955–2012.

6335. WILLIAMS John Hartwell: Jerzy Zubrzycki [1920–2009], wielki Polak i Australijczyk. Tł. Joanna Nurmis. Warszawa 2016 Neriton 8° ss. 247, il.

6336. MAJEWSKI Bartosz: Walenty Zurek (1890–1940), policjant zamordowany w Ostaszkwie. *Zeszyty Radomszczańskie*. T. 11: 2016 s. 133–158.

6337. KOWALSKA Anna: Ks. kanonik Tadeusz Żebrowski (1925–2014) – historyk

Mazowsza. *Kościół w Polsce*. [T.] 15: 2016 s. 363–372.

6338. LEGUTKO Grażyna: „Na wpół kpiarski, na wpół opętany jakąś myślą...”. Dziewięć wcieleń Tadeusza Boya-Żeleńskiego [1874–1941]. *Wrocławskie Studia Wschodnie*. [T.] 20: 2016 s. 267–288, streszcz. ros., ang.

6339. KOZAK Zygmunt: Ksiądz prałat Edward Żmijewski (1942–2015). *Rocznik Legionowski*. T. 9: 2016 s. 143–155.

6340. KURYŁOWICZ Marek: Mieczysław Żołnierczuk (1931–2016). *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 68: 2016 z. 1 s. 327–329.

6341. CZARNIK Oskar Stanisław: Porucznik Tadeusz Żuliński [1889–1915]. Lekarz ze Lwowa, adiutant Józefa Piłsudskiego, komendant POW. *Rocznik Lwowski*. 2014/2016 [dr.:] 2016 s. 35–57.

6342. JÓZEF Witold Żurawski vel Grajewski 1937–2010. *Historyczno-Badawczy Biuletyn Filatelistyczny*. R. 51: 2010 nr 1/2 s. 4–5.

6343. WITKOWSKI Zdzisław: Kilka słów o Stefanie Żurku [1938–2016]. *Pamiętnik Towarzystwa Miłośników Ziemi Kościańskiej*. T. 14: 2013/2016 [dr.:] 2016 s. 210–214.

6344. PAMUŁA Stanisław: Drzewa umierają stojąc. Ks. abp prof. Józef Życiński [1948–2011]. Częstochowa 2016 Częstochowskie Wydaw. Archidiec. Regina Poloniae 8° ss. 185, il.

6345. PETRUS Jerzy T[adeusz]: Profesor Zdzisław Żygulski jun. (1921–2015). *Acta Militaria Mediaevalia*. T. 12: 2016 s. 268–271.

6346. [ZDZISŁAW Żygulski jun.]. *Rozprawy Muzeum Narodowego w Krakowie*. Ser. Nowa. T. 8: 2015 s. 11–14.

Treść: Gołubiew Zofia: O profesorze Żygulskim od siebie s. 11–12; Ziejka Franciszek: Wspomnienie o prof. dr. Zdzisławie Żygulskim jun. (18.08.1921–14.05.2015) s. 13–14.

5. POSZCZEGÓLNE REGIONY I MIEJSCOWOŚCI

Andrychów

6347. FRYŚ Andrzej, Putek Teresa, Rusin Daria: Andrychów – historia Inem tkana. W 250. rocznicę nadania praw miejskich. *Wadoviana*. Nr 19: 2016 s. 7–46, streszcz. ang.

Babica

6348. DOMINO Zdzisław Sylwester, Mac Michał Antoni: Babica – ta ziemia nie jest nam obca. Babica–Rzeszów 2016 WBX Studio Drukarnia – Wydaw. 8° ss. 382, nlb. 1, il.

Bagny

6349. ZIELONE Bagno. Wieś Bagny w województwie podlaskim. Warszawa 2015 Oginiec 8° ss. 162, il.

Barczewo

6350. SZKICE z dziejów Barczewo. Pod red. Grzegorza Białuńskiego, Roberta Klimka, Aliny Kuzborskiej. Barczewo 2014 Centrum Kultury i Promocji Gm. 8° ss. 206, il.

Rec.: Kowalczyk-Heyman Elżbieta, *Pruthenia*. T. 9: 2014 s. 207–208.

Białobrzegi, powiat

6351. [MATYJAS Remigiusz]: Powiat białobrzegi. Przewodnik subiektywny. Warszawa 2015 Mazowiecki Inst. Kultury 8° ss. 172, il., streszcz. ang. (Tradycja Mazowska).

Lata 1348–2015.

Białystok

6352. LECHOWSKI Andrzej: Sekrety Białegostoku. Łódź 2016 Księży Młyn Dom Wydawniczy Michał Koliński 8° ss. 176, il.

Bielsko-Biała

6353. KACHEL Jacek: Sekrety Bielska Białej. Łódź 2016 Księży Młyn Dom Wydawniczy Michał Koliński 8° ss. 154, il.

XIX–XX w.

Boguchwała

6354. WNĘK Sławomir: Boguchwała od drugiej połowy XIX wieku. Wybrane zagadnienia. *Rocznik Kolbuszowski*. Nr 15: 2015 s. 345–377, streszcz. ang.

Bojkowszczyzna Zachodnia

6355. BOJKOWSZCZYŻNA Zachodnia wczoraj, dziś i jutro. T. 1. Red. Jacek Wolski. Warszawa 2016 Inst. Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania im. Stanisława Leszczyckiego. PAN 8° ss. 803, tabl. 3, il., streszcz. ang., ukr. Inst. Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania im. Stanisława Leszczyckiego. PAN. (Monografie. Monographs; 17).

Z treści: Wolski J.: Przedmowa s. 17–20; Wprowadzenie: Wolski J.: Zachować od niepamięci s. 21–42; Libera Zbigniew: Granice Bojkowszczyzny Zachodniej s. 43–61; Augustyn Maciej: Charakterystyka materiałów źródłowych do historii Bojkowszczyzny Zachodniej s. 63–84; Libera Z., Trzeczyska Patrycja: Dzieje Bojkowszczyzny Zachodniej w literaturze polskiej i ukraińskiej s. 85–105; Wolski J.: Kartografia topograficzna Bojkowszczyzny Zachodniej (1772–1939) s. 107–174; Parczewski Michał, Pelisiak Andrzej, Szczepanek Kazimierz: Bieszczady Zachodnie w pradziejach i średniowieczu

w świetle badań archeologicznych oraz palinologicznych s. 315–359; Jawor Grzegorz: Osadnictwo historyczne od XIV do początków XVII w. s. 361–394; Augustyn M.: Zarys dziejów społecznych od XVII w. do 1772 r. s. 395–415; Augustyn M.: Zarys dziejów społecznych (1772–1914) s. 417–448; Demel Grzegorz: Pierwsza wojna światowa i wojna polsko-ukraińska s. 449–455; Demel G.: Sytuacja narodowościowa w okresie międzywojennym s. 457–471; Motyka Grzegorz, Pisuliński Jan: Działania zbrojne i wysiedlenia ludności (1939–1947) s. 473–497; Czajkowski Jerzy: Domy drewniane na Bojkowszczyźnie s. 499–566; Warmińska-Mazurek Katarzyna: Architektura cerkiewna na terenie Bojkowszczyzny w obecnych granicach Polski s. 567–595; Marciniak Marta: Bojkowski ubiór ludowy s. 597–614; Wolski J., Blin-Olbort Danuta: Wybrane elementy bojkowskiej kultury materialnej s. 615–657; Augustyn M.: Przemysł, rzemiosło i handel s. 659–714; Wolski J.: Komunikacja i transport w późnym średniowieczu i czasach nowożytnych s. 715–754; Augustyn M.: Historia oświaty i wychowania s. 755–787; Augustyn M.: Wielokulturowość regionu – ewolucja na przestrzeni wieków s. 789–803.

Toż. T. 2. Warszawa 2016 ss. 723, tabl. 1, il.

Z treści: Wprowadzenie: Krukar Wojciech: Wojenne i powojenne migracje Bojków s. 17–63; Augustyn Bogdan: Pozostałości dawnej zabudowy wsi s. 65–83; Warmińska-Mazurek K.: Losy zabytkowych cerkwi po 1944 r. s. 85–108; Holly Grażyna: Cmentarze greckokatolickie i sztuka sepulkralna s. 109–164; Wolski J.: Formy antropogenicznej rzeźby jako zapis dawnej działalności gospodarczej człowieka s. 165–205; Kukulak Józef: Osady korytowe i pozakorytowe jako zapis historii gospodarczej regionu s. 207–224; Korzeniak Joanna, Kucharzyk Stanisław: Zmiany w szacie roślinnej od połowy XIX w. do czasów współczesnych s. 225–260; Krukar W.: Nazwy terenowe s. 271–345; Skala Małgorzata, Wolski J.: Osadnictwo i ludność s. 347–376; Kucharzyk S., Marszałek Edward: Leśnictwo s. 377–410; Janusz Artur: Rozwój przemysłu po II wojnie światowej s. 411–431; Janusz A.: Rozwój przedsiębiorczości w czasach transformacji ustrojowej i gospodarczej s. 433–443; Szpara Krzysztof: Rozwój ruchu turystycznego s. 445–472; Wolski J.: Formy ochrony przyrody s. 473–535; Myczkowski Zbigniew: Ochrona zasobów kulturowych – działania planistyczne w aspekcie krajobrazu kulturowego s. 579–592; Szechyiński Piotr: Ochrona zasobów kulturowych – działania praktyczne s. 593–627.

Tyt. równol.: The Western Boyko region yesterday, today and tomorrow; Zahádna Bojkivšćina včora, s'ogodniń i zavtra.

Bonów

6356. A TAM szumi tylko las... Dzieje przesiedlonej wsi Bonów. Oprac. Halina Osiak. Gołąb-Puławy 2014 Tow. Przyj. Gołębia; Zakł. Poligraficzny Wisła 8° ss. 41, nlb. 1, tabl. k. 1, il.

Lata 1775–1937.

Borek Stary

6357. TŁUCZEK Ryszard: Borek Stary. Zarys dziejów. Rzeszów 2016 WBX Studio Drukarnia – Wydaw. 8° ss. 107.

Bracholin

6358. [MOEGLICH Marcin, Kiszka Arkadiusz]: 800 lat Bracholina 1216–2016. Przygotowanie red. M. Moeglich; teksty ... Wągrowiec 2016 Muzeum Region. 8° ss. 44, il.

Brodnica, gmina

6359. HISTORIA najnowsza gminy Brodnica. Red. Justyna Klimkowska. Brodnica 2015 Urząd Gm. 8° ss. 296, il.

XX–XXI w.

Brzostówiec, wieś i region

6360. JONASZ Jadwiga: Dzieje Brzostowca i okolic. T. 1–2. Radzyń Podlaski 2016 Stow. Inicjatyw Lokalnych 8° ss. 157, il.; 277, il.

Lata 1415–2016.

Brzózce

6361. PLICHTA Andrzej: Zarys dziejów wsi Brzózce do 1939 r. *Rocznik Stanisławowski*. Z. 1: 2013 s. 37–58.

Od 1539 r.

Bukowica, region

6362. KRUKAR Wojciech: Bukowica i wokół Bukowicy. *Plaj*. [T.] 50: 2015 s. 45–106.

Pasma górskie w Beskidzie Niskim.

Bydgoszcz

6363. BYDGOSZCZ. Związki z Europą. Red. Monika Opiola-Ciegielka, Stefan Pastuszewski, Zbigniew Zyglewski. Bydgoszcz 2016 Inst. Wydawniczy Świadek 8° ss. 204, il., streszcz. ang. PTH. Oddz. Bydgoszcz. (Biblioteczka Bydgoska; t. 8).

Treść: Opiola-Ciegielka M., Pastuszewski S., Zyglewski Z.: Słowo wstępne s. 7–8; Garbaczewski Witold: Bydgoszcz na mapie XVII-wiecznej Europy – perspektywa numizmatyczna s. 9–26; Białowas Justyna Ewa: Szkoci w Bydgoszczy w epoce nowożytności s. 27–53; Nowikiewicz Elżbieta: Niemcy w Bydgoszczy – adaptacja, styl życia, doświadczenia s. 54–78; Kotowski Albert: Pruskie korzenie garnizonu bydgoskiego 1772–1919 s. 79–103; Derkowska-Kostkowska Bogna: Oni budowali Bydgoszcz – wstępna charakterystyka środowiska budowlanego w okresie zaboru pruskiego s. 104–116; Wysocka Agnieszka: Trochę Berlina, odrobina Paryża. Dekoracja wnętrz w latach 20. i 30. XX wieku w Bydgoszczy s. 117–128; Nadolski Łukasz: Ślady na śniegu – żołnierze lotewscy w walkach o Bydgoszcz w 1945 roku s. 129–140; Jastrzębski Włodzimierz: Sport bydgoski w Europie i w świecie. Przeszość i teraźniejszość s. 141–148; Zyglewski Z.: Kanał Bydgoski w sieci śródlądowych dróg wodnych Europy s. 149–180; Pastuszewski S.: Bydgoskie związki wyznaniowe a aksjologiczne fundamenty wspólnej Europy s. 181–203.

6364. JELENIEWSKI Marek K.: Bydgoszcz czar. Bydgoszcz 2011 Margrafen 8° ss. 83, nlb. 1, il.

Byszewy; Skoszewy

6365. SZYMCZAK Jan: Ulicą Byszewską do Skoszew w gminie Nowosolna w powiecie

łódzkim wschodnim. *Zeszyty Wiejskie*. [Z.] 22: 2016 s. 379–390, streszcz. ang.

Wsie Byszewy i Skoszewy, XIV–XX w.

Cedynia, miasto i region

6366. CEDYNIA i okolice poprzez wieki. Red. Paweł Migdalski. Chojna–Szczecin 2013 Stow. Hist.-Kult. Terra Incognita; Inst. Historii i Stosunków Międzynar. Uniw. Szczecińskiego 8° ss. 373, il. (Terra Incognita; t. 6).

Treść: Migdalski P.: Wprowadzenie s. 5–21; Rosik Stanisław: Bitwa pod Cedynią w świetle przekazu Thietmara z Merseburga. Propozycja ponownego „powrotu do źródeł” s. 25–30; Strzelczyk Jerzy: Mieszko I w świetle niektórych nowszych badań s. 31–35; Migdalski P.: Bitwa pod „Cidini” w historiografii s. 37–64; Piotrowski Andrzej: Geologiczna przeszłość Cedyni i okolic s. 67–76; Matuszewska Agnieszka, Szydłowski Marcin: Mikroregion Cedynia w pradziejach. Zarys problematyki s. 77–86; Porzeziński Antoni: Badania wykopaliskowe na grodzisku w Cedyni (stanowisko nr 1) w latach 1958–1959 i 1961 s. 87–109; Rymar Edward: Cedynia jako ośrodek administracyjny (XII–XIII w.) i miejski (XIII–XVI w.) s. 113–126; Syska Ewa: Czy wiemy, jak wyglądała średniowieczna pieczęć miejska Cedyni? s. 127–132; Krüger Joachim: Stosunki duńsko-brandenburskie nad Odrą w XII/XIII i w XIV w. za panowania królów duńskich: Waldemara II Zwycięskiego i Waldemara IV Atterdaga s. 133–145; Gahlbeck Christian: Od dóbr rycerzy rozbójników do komandorii joannitów. Historia Golic w XV w. s. 149–160; Gut Paweł: Z dziejów ustrojowych Cedyni w XVIII w. s. 163–170; Kościelna Joanna A.: Cedynia w Kronice Augustyna Kehrberga [1668–1734] s. 171–184; Liesenberg Carsten: Regulacja Odry w rejonie Cedyni s. 185–191; Frielinghaus Martin: Albrecht Daniel Thaer [1752–1828] w Möglin s. 193–202; Schmoock Reinhold: Cedynia w latach 1871–1933 s. 205–217; Brzeziński Piotr: Przyczółek cedyński w lutym i marcu 1945 r. s. 219–224; Makowski Adam: Cedynia ofiarą „zimnej wojny”? s. 225–240; Włodkowski Robert: Z powojennych dziejów parafii narodzenia NMP w Cedyni. Studium wybranych problemów s. 241–252; Filipowiak Miłosz, Rybak Patryk, Piekarczyk Karolina: Z dziejów organizacji służby granicznej w Cedyni (1945–2003) s. 253–268; Plotkowiak Maciej: Anastyloza portalu północnego w skrzydle zachodnim klasztoru Cysterek w Cedyni s. 271–280; Kalita-Skwirzyńska Kazimiera: Cedynia – kościół parafialny Narodzenia NMP s. 281–292; Kroczak Czesław: Moje spotkanie z archeologią. [Wspomnienia emerytowanego pracownika Muzeum Regionalnego w Cedyni] s. 295–308; Białecki Tadeusz: Garść wspomnień z obchodów tysięcznej rocznicy bitwy pod Cedynią w 1972 r. s. 309–312.

Rec.: Gwiazdowska Ewa, *Przegląd Zachodniopomorski*. R. 29: 2014 z. 2 s. 147–156.

6367. CIVITAS Cedene. Studia i materiały do dziejów Cedyni. T. 1. Red. Paweł Migdalski. Chojna [i in.] 2014 Stow. Hist.-Kult. „Terra Incognita” [i in.] 8° ss. 320, nlb. 2, il. Stow. Hist.-Kult. „Terra Incognita”, Inst. Historii i Stosunków Międzynar. Uniw. Szczecińskiego. Muzeum Region. w Cedyni. (Terra Incognita; t. 11).

Treść: Migdalski P.: Wprowadzenie s. 7–12; Piotrowski Andrzej, Sydor Paweł: Zadanie badawcze i planowane badania geologiczne w okolicy Cedyni s. 13–22; Matuszewska Agnieszka, Szydłowski Marcin: Geografia osadnictwa mikroregionu Cedynia w młodszej epoce kamienia i wczesnej epoce brązu. Stan i perspektywy badań oraz przegląd dostępnych me-

tod s. 23–38; Rogalski Bartłomiej: Okolice Cedyni w okresie wpływów rzymskich s. 39–52; Janowski Andrzej: Groby 558 i 1120 z Cedyni na tle wczesnośredniowiecznych pochówków z mieczami s. 53–104; Rębkowski Marian, Kiarszys Grzegorz: O niektórych problemach badawczych związanych ze średniowieczną Cedynią s. 105–124; Rymar Edward: A jednak pod Cedynią nad Odrą w 972 r.? s. 125–152; Kościelna Joanna: Obraz Cedyni w pracach Johanna Christoha Beckmanna (1641–1717) s. 153–164; Gut Paweł: Z dziejów społecznych i gospodarczych Cedyni w XVIII w. s. 165–172; Machałek Małgorzata: Gospodarka rolna w Cedyni w latach 1945–1989 w świetle dokumentów Archiwum Państwowego w Szczecinie. Wybrane problemy s. 173–188; Jakóbczewicz Magdalena: Muzeum Regionalne w Cedyni. Krótka historia działalności s. 189–218; Płotkowiak Maciej: Sanacja elewacji byłego skrzydła zachodniego klasztoru Cystersów w Cedyni s. 219–240; Migdałski P.: Władysław Filipowiak (1926–2014) s. 241–258; Wspomnienia: Porzeziński Antoni: Archeologia przygodą i pasją życia s. 259–282; Grzędziński Marian: Moje wspomnienia z obchodów 1000-lecia bitwy pod Cedynią (konferencji w Dębnie w czerwcu 1972 r.) s. 283–288.

Rec.: Kowalówka Agnieszka, *Materiały Zachodniopomorskie*. Nowa Seria. T. 11 z. 1: Archeologia: 2014 [dr.] 2015 s. 201–202.

Chełm

6368. LUBASZEWSKI Zbigniew: Spacerkiem po Chełmie. Opowieści o przeszłości. Wyd. 2. Chełm 2016 TaWa Taurogiński Waldemar 8° ss. 238, il.

Wyd. 1. 2014.

6369. LUBASZEWSKI Z.: W cieniu Trzech Dębów. Opowieść o przeszłości. II. Krzysztof Skóra. Wyd. 2. Chełm 2016 TaWa Taurogiński Waldemar 8° ss. 227, nlb. 1, il.

Wyd. 1. 2009.

Chełmża

6370. ŁUBKOWSKI Dariusz, Seroczyński Marcin: Chełmża. Fakty, mity, legendy. Wyd. 2 popr. i rozsz. Chełmża–Wąbrzeźno 2016 Tow. Przyj. Chełmży; Wąbrzeskie Zakłady Graficzne 8° ss. 91, il.

Wyd. 1. 2012.

Chojne

6371. KARKOLA Franciszek, Wolman Ireneusz: Moja mała ojczyzna. Chojne. Wiesz ziemi sieradzkiej. Cz. 2: Fakty, ludzie, wydarzenia, ciekawostki, gusła, strachy, opowieści... i inne bajania chojeńskie. Chojne 2016 [b.w.] 8° ss. 500, il.

Cz. 1. 2014.

6372. WOLMAN Ireneusz: 2015. Kronika wsi Chojne. Chojne 2016 [b.w.] 8° ss. 160.

Ciechanów, miasto i powiat

6373. CIECHANÓW. Szkice z historii miasta. Red. Antoni Krzysztof Sobczak. Ciechanów

2016 Muzeum Szlachty Mazowieckiej 8° ss. 248, il., mapy. Muzeum Szlachty Mazowieckiej w Ciechanowie.

Treść: Długoszewska-Nadratowska Hanna: Wstęp s. 7; Sobczak A. K.: Od Redakcji s. 11; Miecznikowski Zbigniew: Pradzieje Ciechanowa i okolic s. 13–26; Piotrowski Marek Janusz: Wczesnośredniowieczny i średniowieczny Ciechanów w świetle źródeł archeologicznych – zarys zagadnienia (okres przedlokacyjny) s. 27–44; Pacuski Kazimierz: Ciechanów średniowieczny na tle dziejów Mazowsza w świetle źródeł pisanych s. 45–61; Lolo Radosław: Ciechanów w latach 1526–1655 s. 63–78; Wałaszuk Jarosław: Od potopu szwedzkiego do rozbiorów s. 79–87; Wróblewski Rafał: Ciechanów 1795–1815 s. 89–98; Barański Józef: Ciechanowianie w powstaniach narodowych s. 99–111; Umiński Bogumiła: Z kart Ciechanowa 1864–1914 s. 113–134; Pelka Jerzy: Ku wolności... (1914–1918) s. 135–140; Sobczak A. K.: 3 Pułk Wojskowej Straży Granicznej w Ciechanowie w okresie od 4 sierpnia 1919 r. do 11 lutego 1920 r. s. 141–155; Piotrowicz Dariusz: Ciechanów w latach 1918–1939 s. 157–181; Prusiewicz Zbigniew: Północne Mazowsze w III Rzeczy 1939–1945. Utworzenie Rejencji Ciechanowskiej – zarys problematyki s. 183–199; Kacprzak Krzysztof: Podziemie zbrojne na terenie powiatu ciechanowskiego w latach 1945–1951 s. 201–223; Kaszubowski Piotr: W okresie PRL-u s. 225–238; Marut Ryszard: Tu i teraz... czyli 20 lat minęło. Ciechanów w latach 1989–2008 s. 239–248.

6374. [KOTOWICZ-BOROWY Irena]: Powiat ciechanowski. Przewodnik subiektywny. Warszawa 2016 Mazowiecki Inst. Kultury 8° ss. 176, il., streszcz. ang. (Tradycja Mazowsza).

Lata 1355–2016.

6375. LIS Aleksandra: Źródła archeologiczne do dziejów Ciechanowa. *Bieżuńskie Zeszyty Historyczne*. Nr 30: 2016 s. 88–100.

Czerwonny Bór

6376. DOBRONSKI Adam Czesław: Czerwonny Bór. *Ziemia Łomżyńska*. [T.] 12: 2013 s. 205–214.

Osada i pasmo zalesionych wzgórz, od XV w.

Człopa, region

6377. BARTOSIK Przemysław: Ziemia człopiańska na przestrzeni wieków. Człopa 2016 M. i Gm. Człopa 8° ss. 206, il.

Ćwiklice

6378. MAŁECKI Marian: Pod płaszczem świętego Marcina. Z dziejów Ćwiklic, ich mieszkańców, parafii i kościoła. Pszczyna 2016 Urząd Miejski; Pszczyńskie Centrum Kultury 8° ss. 498, il.

XIV–XXI w.

Dąbrowa Górnicza

6379. DĄBROWA Górnicza. Monografia. Red. Arkadiusz Rybak, Andrzej J. Wójcik, Zygmunt Woźniczka. T. 1: Środowisko geograficzno-przyrodnicze. Red. A. J. Wójcik, Wojciech

Krawczyński. Dąbrowa Górnicza 2016 Muzeum Miej. „Szytgarka” 8° ss. 373, nlb. 3, tabl. 27, il. + 1 dysk (CD-ROM).

Z treści: Rybak A.: Słowo wstępne s. 11–12; Wójcik A. J., Krawczyński W.: Wstęp. Dąbrowa Górnicza początki poznania środowiska geologiczno-górniczego s. 13–29; Krieger Włodzimirz: Budowa geologiczna i zagospodarowanie górnicze – głębokie podłoże i utwory karbonu s. 43–75; Dulias Renata: Przeobrażenia antropogeniczne rzeźby terenu s. 141–164; Rahmonov Oimahmad: Pustynia Błędowska – fenomen krajobrazu s. 293–317.

Toż. T. 2: Dzielnice miasta. Red. A. Rybak, A. J. Wójcik, Z. Woźniczka. Dąbrowa Górnicza 2016 ss. 746, nlb. 2, tabl. 36, il., mapy + 1 dysk optyczny (CD-ROM).

Treść: Pasternak Agnieszka, Podraza Zbigniew: Przedmowa s. 9; Woźniczka Z.: Słowo wstępne s. 11–12; Rybak A.: Wstęp s. 13–15; Rozmus Dariusz: Znaleźiska archeologiczne z obszaru Dąbrowy Górniczej s. 17–46; Rozmus D.: Wczesnośredniowieczny ośrodek górnictwa i hutnictwa na terenie Dąbrowy Górniczej s. 47–71; Czwojdrak Bożena: Dzieje obszaru współczesnej Dąbrowy Górniczej do końca XVI wieku s. 73–115; Krajniewski Jarosław: Problem własności na obszarze Dąbrowy Górniczej i jej okolic w XVII i XVIII wieku s. 117–140; Dzielnice Dąbrowy Górniczej w XIX i XX wieku: Malikowski Jacek: Gołonóg s. 143–238; Fertacz Sylwester: Żabkowice (Będzińskie) s. 239–319; Glimos-Nadgórska Anna: Strzemieszyce Wielkie s. 321–441; Glimos-Nadgórska A.: Strzemieszyce Małe s. 443–483; Kulej Gerard: Losień s. 485–525; Kulej G.: Błędów s. 527–563; Kulej G.: Łęka s. 565–588; Kulej G.: Okradzionów z przysiółkami Kałuża, Kuźniczka Nowa, Łazy, Rudy i Wypaleniska s. 589–655; Krajniewski J.: Trzebieślawice s. 657–669; Krajniewski J.: Tucznawa z przysiółkami Sikorka i Bugaj s. 671–688; Krajniewski J.: Antoniów s. 689–695; Krajniewski J.: Ujejsce s. 697–719.

Toż. T. 3: Dzieje miasta. Cz. 1. Red. Kazimierz Miroszewski, A. Rybak, A. J. Wójcik, Z. Woźniczka. Dąbrowa Górnicza 2016 ss. 686, nlb. 2, tabl. 35, il., mapy + dysk optyczny (CD).

Treść: Pasternak A., Podraza Z.: Przedmowa s. 9; Rybak A.: Słowo wstępne s. 11–12; Woźniczka Z.: Wstęp s. 13–19; I. Dąbrowa Górnicza jako wieś w XVII i XVIII wieku: Krajniewski J.: Początki wsi Dąbrowa s. 23–31; Sobota-Liwoch Katarzyna: Etnografia Dąbrowy Górniczej do 1939 roku s. 33–59; Woźniczka Z.: Rewolucja przemysłowa jako czynnik miastotwórczy s. 61–72; II. Dąbrowa Górnicza jak osada przemysłowa od końca XVIII wieku do I wojny światowej: Szpak Jacek: Życie społeczno-polityczne oraz ludność i jej struktura społeczno-zawodowa s. 75–116; Nawrot Dariusz: Dąbrowiaczy podczas zrywów narodowościowych s. 117–162; Kowalczyk Rafał Wiktor: Powstanie i rozwój przemysłu w Dąbrowie Górniczej s. 163–238; Trąba Mariusz: Stosunki wyznaniowe na terenie Dąbrowy Górniczej s. 239–270; Rybak A.: Szkolnictwo elementarne na terenie Dąbrowy Górniczej w XIX wieku s. 271–288; Szybowska Antonina: Życie kulturalne w Dąbrowie Górniczej s. 289–300; Cyankiewicz Magdalena: Dąbrowa Górnicza w literaturze s. 301–314; Namysło Aleksandra: Żydzi w Dąbrowie Górniczej s. 315–326; Nawrot D., Szpak J.: Życie codzienne mieszkańców Dąbrowy Górniczej s. 327–362; III. Dąbrowa Górnicza miastem: Krzyżanowski Lech: Nadanie praw miejskich Dąbrowie Górniczej – analiza historyczno-prawna s. 365–377; Frączak Piotr: Władze obywatelskie Dąbrowy i Zagłębia Dąbrowskiego w latach 1914–1915 ze szczególnym uwzględnieniem straży obywatelskich s. 379–398; Januszewska-Jurkiewicz Joanna: Życie społeczno-polityczne w latach 1916–1918 s. 399–417; IV. Dąbrowa Górnicza w okresie międzywojennym: Woźniczka Z.: Ruch robotniczy – rewolucyjne tradycje Dąbrowy Górniczej s. 421–439; Januszewska-Jurkiewicz J.: Życie społeczno-polityczne na terenie Dąbrowy Górniczej s. 441–503; Szmidtko Zenon: Dąbrowski przemysł s. 505–520; Krasnowolski Bogusław: Przekształcenia urbanistyczne i architektoniczne Dąbrowy Górniczej s. 521–545; Glimos-Nadgórska A.: Oświata i szkolnictwo w Dąbrowie Górniczej s. 547–577; Gęsikowska Kamila: Życie kulturalne

mieszkańców Dąbrowy Górniczej s. 579–596; Trąba M.: Stosunki wyznaniowe na terenie Dąbrowy Górniczej s. 597–624; Namysło A.: Żydzi dąbrowscy s. 625–645; Januszewska-Jurkiewicz J.: Dąbrowa Górnicza i jej mieszkańcy w okresie międzywojennym s. 647–664; Fryc Adam: Rozwój kultury fizycznej i turystyki w Dąbrowie Górniczej do 1939 roku s. 665–684.

Derewnia, Ukraina

6380. REDZIK Adam: Derewnia koło Żółkwi – gniazdo rodu Starzyńskich. Miejsce spoczynku prof. Stanisława Starzyńskiego (1853–1935). *Rocznik Lwowski*. 2014/2016 [dr.] 2016 s. 113–123.

XIX–XX w.

Długie

6381. GRABOWSKA-TUTAK Maria: Długie dawniej... Długie–Krosno 2016 Krośnieńska Oficyna Wydawnicza 4° ss. 87, il., mapy.

Lata 1891–1984.

Dmosice

6382. MYJAK Józef: Dmosice. Sandomierz–Dmosice 2016 Myjakpress – Ośr. Badań Sandomierszczyzny 8° ss. 48, il. (Encyklopedia Sandomierszczyzny w Zeszycach; 6).

Drawsko Pomorskie, region

6383. LESZCZEŁOWSKI Jarosław: Wędrówki między Drawskiem Pomorskim a Złocieniem. W 70. rocznicę Liceum Ogólnokształcącego im. 1. Armii Wojska Polskiego w Drawsku Pomorskim. Stawno–Mirosławiec 2015 Usługi Informatyczne Swan-It Jarosław Leszczelowski; na zlec. Agencji Wydawniczo-Usługowej Aljar 8° ss. 205, il., mapy.

Dzieje regionu, XIV–XXI w.

Droszków

6384. FISCHER Nikolaus (Klaus) H., Kubicka Lucyna K.: Beiträge zur Geschichte von Droschkau, Kreis Glatz, Schlesien. Kłodzko 2016 Drukarnia Perfekta 4° ss. nlb. 2, 368, nlb. 2, il.

Droszków w l. 1357–2016.

Duszniki-Zdrój

6385. MICHNA Wiesław: Zielieniec i okolice. Okrucy historii. Paczków 2016 Wiesław Michna 8° ss. 109, il.

Część miasta Duszniki-Zdrój.

Fabianki, wieś i region

6386. BIELICKI Jan: Fabianki i okolice. Materiały do dziejów. Włocławek 2016 Jan Bielicki 8° ss. 1006, il.

Galicja

6387. GRODZISKI Stanisław: Wzdłuż Wiśły, Dniestru i Zbrucza. Wędrowki po Galicji dylizansem, koleją, samochodem. Wyd. 2 rozsz. i uzup. Kraków 2016 [Karolina Grodziska] 8° ss. 542, nlb. 2, il.

Wyd. 1. 1998.

Garwolin, powiat

6388. [KORDACZUK Sławomir]: Powiat garwoliński. Przewodnik subiektywny. Warszawa 2016 Mazowiecki Inst. Kultury 8° ss. 208, il., streszcz. ang. (Tradycja Mazowska).

Lata 1493–2016.

Gdańsk

6389. MASŁOWSKI Aleksander: Historia Dolnego Miasta do 1945 roku. Gdańsk–Pelplin 2016 Bernardinum 8° ss. 74, nlb. 2, il., streszcz. ang., niem., ros.

Dzielnica Gdańska.

6390. WĄS Marek: Gdańsk wojenny i powojenny. Warszawa 2016 Bellona 8° ss. 270, nlb. 2, il.

6391. ZESPÓŁ Przedbramia ul. Długiej w Gdańsku. Studium archeologiczne. Pod red. Aleksandry Pudło. Gdańsk 2016 Muzeum Hist. M. Gdańska 8° ss. 287, il. (Res Gedanenses. Studia i materiały Muzeum Historycznego Miasta Gdańska; t. 13).

Treść: Ossowski Waldemar: Przedmowa s. 7; Pudło A.: Wstęp s. 9–12; Pudło A.: Rozwój Zespołu Przedbramia ul. Długiej na podstawie badań archeologicznych prowadzonych w latach 2001–2004 s. 13–62; Bukal Grzegorz: Zespół bram ul. Długiej jako element systemu obronnego Gdańska (1343–1612) s. 63–85; Kaczor Dariusz: Wieża Więzienna i Katownia jako kompleks penitencyjny w XVI–XVIII w. s. 87–99; Krukowska Olga: Kafle piecowe z Zespołu Przedbramia ul. Długiej w Gdańsku s. 101–119; Kasprzak Monika: Ceramika naczyńowa z badań archeologicznych w Zespole Przedbramia ul. Długiej s. 121–146; Kasprzak M.: Zabytki drewniane, kościane i rogowe pozyskane podczas badań archeologicznych w Zespole Przedbramia w Gdańsku s. 147–159; Jędrzejczak-Skutnik Anna: Zabytki skórzane pozyskane podczas badań archeologicznych w Zespole Przedbramia w Gdańsku s. 161–182; Jabłońska-Dyrda Joanna: Przedmioty metalowe z Zespołu Przedbramia ul. Długiej w Gdańsku s. 183–198; Kulesz-Hodysz Magdalena: Fajki z badań archeologicznych w Zespole Przedbramia w Gdańsku s. 199–208; Krukowska O.: Przedmioty szklane z badań archeologicznych w Zespole Przedbramia ul. Długiej w Gdańsku s. 209–220; Darecka Katarzyna: Wybrane detale stolarki architektonicznej znalezione w trakcie badań archeologicznych w latach 2001–2003 w Zespole Przedbramia ul. Długiej w Gdańsku s. 221–230; Badura Monika, Latałowa Małgorzata: Szczątki makroskopowe roślin z obiektów archeologicznych Zespołu Przedbramia w Gdańsku s. 231–247; Makowiecki Daniel: Wyniki badań archeozoologicznych z Zespołu Przedbramia ul. Długiej w Gdańsku s. 249–262; Pudło A., Bukal G.: Podsumowanie s. 263–264; Katalog zabytków. Aut. not katalogowych Olga Krukowska [i in.] s. 265–287.

Gdynia

6392. SOKOŁOWSKA Małgorzata: 10 Lutego. Ulica symboliczna. Gdynia 2016 Oficyna Wydawnicza Verbi Causa 4° ss. 129, nlb. 1, il.

W Gdyni.

Gębice

6393. SZCZEŚNIAK Jerzy: Przyjazna wieś Gębice. Rok 2015. Piła 2016 Draco-Art, Renata Drozd 8° ss. 477, nlb. 1, il. Stow. Przyjazna Wieś Gębice.

Od 1192 r.

Giżycko

6394. MAŁŁEK Janusz: Dzieje Giżycka na tle przeszłości innych miast mazurskich (pruskich) w czasach nowożytnych. *Masovia*. [T.] 14: 2016 s. 29–37.

Głogówek

6395. HAUPTSTOCK Günter: Mój Głogówek. Tł. z jęz. niem. Justyna Cuber-Janik. Opole 2016 Wydaw. MS 8° ss. 311, nlb. 1, il.

Od XIII w.

Głuchów

6396. ZARĘBSKI Jan: Głuchów. Wieś Kasztelanii Łowickiej 1136–2011. Historia Głuchowa dla każdego mieszkańca tej wsi. Głuchów–Skierniewice 2016 Sigma SPJ 8° ss. 101, nlb. 2, il.

Godzianów, gmina

6397. JÓZEFECKI Jan: Zarys dziejów gminy Godzianów (1331–2014 r.). Godzianów 2014 [b.w.] 8° ss. 218, il., mapy.

Golejów

6398. BAR Franciszek: Golejów. 730 lat dolnośląskiej wsi. Jelenia Góra 2016 Ad Rem 8° ss. 63, nlb. 1, il., mapy.

Goleniów

6399. [KAZANIECKI Józef]: Punkty zwrotne w historii Goleniowa. Aut. ... Goleniów 2016 Gm. Goleniów 8° ss. 31, nlb. 1, il. (Biblioteka Wiedzy o Goleniowie).

Gołąb

6400. MAJ Agnieszka: Powroty w głębokie opłotki. Il. Dorota Opolska. Gołąb–Puławy 2016 Tow. Przyj. Gołębia; Druk. Wisła 8° ss. 207, il.

Gołąb w l. 1901–2016.

Gołoty

6401. ŚWIETLIK Jerzy: Niebываłe dzieje Gołot. W 80. rocznicę parcelacji. Gołoty–Bydgoszcz 2016 Wydaw. „Koronis” 8° ss. 48, il.

Gorzków

6402. CICHOSZ Piotr, Rycyk Stanisław: Gorzków. Historia wiecznie żywa. Sł. wstępne Krzysztof Gręziak. Gorzków–Osada 2016 Stow. Miłośn. Ziemi Gorzkowskiej 8° ss. 101, il.

Gostyń

6403. BOROWIAN-CYBA Lidia, Cyba Henryk, Pasierbek-Konieczny Joanna: Gostyń. Od średniowiecza do współczesności. Katowice 2016 Księg. św. Jacka 8° ss. 439, il.

Grójec

6404. ROLA-STEŻYCKI Andrzej Zygmunt: Grójec i nie tylko. Grójec 2016 PHU Matek 8° ss. 183, il.

Gryfino

6405. PORTRET miasta. 1945–2015 Gryfino. Gryfino 2016 Gm. Gryfino 8° ss. 144, tabl. 16, il.

Treść: Kasprzyk Elżbieta, Sawaryn Mieczysław: Słowo wstępne s. 3; Brzeziński Marek: Oswajanie... 1945–1955 s. 6–42; Dalidowicz Julian: Zadomowianie... 1955–1970 s. 44–58; Sieradzki Jakub: Budzenie... 1970–1989 s. 60–93; Romanicz Piotr: Przekraczanie... 1985–2005 s. 94–129; Drąg Paweł: Łaknienie... 2004–2015 s. 130–144; Ilustracje s. 156–170.

Hałużkowa

6406. SWOBODA Szymon: „Wioska Niedźwiedzi”. Przyczynek do monografii pienińskiej wsi Hałużkowa. Kontekst geograficzno-przyrodniczy i historyczny. *Zeszyty Wiejskie*. Z. 19: 2014 s. 263–277, streszcz. ang.

Od XVII w.

Hanuszowce, Słowacja

6407. SKORUPA Andrzej: Spiskie Hanuszowce. *Prace Pienińskie*. T. 26: 2016 s. 33–46.

Horodło

6408. KOZAR Anna, Tuz Dariusz: Horodło. Rys historyczny. Horodło 2016 Kazimierz Jan Dejer 8° ss. 30, il.

Horyniec-Zdrój

6409. LESZCZYŃSKI Mariusz: Horyniec-Zdrój. Studia z historii miejscowości i parafii. Lublin 2016 Tow. Nauk. KUL 8° ss. 177,

nlb. 3, il., streszcz. ang. Tow. Nauk. KUL. (Prace Wydziału Teologii; 173).

XVII–XXI w.

Hulcza, Ukraina

6410. [PAŃKÓW Igor] Pan'kov Ígor: Vih i istorií sela Gil'ča i okolic'. 550 rokov pisemnoí zgakdi pro selo Gil'ču 1466–2016. Puszcza Mariańska 2016 Mariański Ruch Inicjatyw Ekonomiczno-Społecznych 8° ss. 69, nlb. 1, il.

Tyt równol.: Kamienie milowe historii Hulczy (Hilczy) i okolic. 550 lat pierwszej wzmianki o wsi 1466–2016.

Jabłonka

6411. JABŁONKA – stolica polskiej Orawy. [T. 1:] Historia i współczesność. Red. Barbara Zgama, Robert Kowalczyk. Wyd. 2 popr. Nowy Targ–Jabłonka 2016 Orawskie Centrum Kultury; Zakł. Poligraficzny „MK” 8° ss. 604, il.

Treść: Karlak Antoni: Słowo od wójta Gminy Jabłonka s. 3–4; Łabus Jan, Madeja Andrzej: Orawa jako kraina geograficzno-przyrodnicza s. 7–32; Łabus J.: Zarys dziejów Orawy s. 35–70; Łabus J.: Początki Jabłonki s. 71–84; Balazs Karol: Jabłonka w czasach monarchii dualistycznej (1867–1918) s. 85–138; Roszkowski Jerzy M.: Jabłonka w latach 1919–1939 s. 139–180; Kowalczyk R.: Kalendarium 1939–1945 s. 181–186; Kowalczyk Emil: Herb Jabłonki s. 187–188; Trajdos Tadeusz M.: Z dziejów parafii i kościoła w Jablonce s. 191–246; Zborek Jadwiga: Dzieje parafii pw. Przemienienia Pańskiego w Jablonce od wieku XVIII do XXI s. 247–262; Trajdos T. M., Pilchowa Jadwiga: Katalog figur kamiennych w Jablonce s. 263–286; Trajdos T. M.: W kręgu wiary i nadziei s. 287–300; Pilch J.: Przeszłość Jabłonki z punktu widzenia etnograficznego s. 303–318; Kowalczyk R.: Życie kulturalne Jabłonki s. 321–346; Balazs K., Zgama B.: Historia Biblioteki Publicznej w Jablonce (w zarysie) s. 347–352; Balazs K., Zgama B.: Szkolnictwo i oświata w Jablonce s. 355–446; Madeja A., Balazs K.: Ochrona zdrowia i środowiska oraz pomoc społeczna s. 449–480; Grobarczyk-Piekło Katarzyna: Charakterystyka antropologiczna dorosłych mieszkańców Jabłonki s. 483–496; Miraj Krzysztof: Ludność Jabłonki po II wojnie światowej s. 499–502; Miraj K.: Rolnictwo w Jablonce po II wojnie światowej s. 505–528; Miraj K.: Przemysł w Jablonce po II wojnie światowej s. 529–536; Miraj K.: Usługi w Jablonce po II wojnie światowej s. 537–542; Ochotnicza Straż Pożarna w Jablonce. [Tekst OSP Jabłonka] s. 545–550; Suwada Zbigniew: Historia sportu s. 554–560; Zgama B., Karlak Grażyna: Kalendarium 1945–2012 s. 563–577.

Toż. [T. 2:] 1945–2014. Historia administracji i życie gospodarcze Jabłonki. Jabłonka–Nowy Targ 2016 Orawska Bibl. Publ.; Zakł. Poligraficzny „MK” s. 312, il., streszcz. słowac.

Z treści: Karlak A.: Słowo od wójta Gminy Jabłonka s. 3–4; Kowalczyk R.: Gminna Rada Narodowa w Jablonce 1945–1953 s. 7–20; Zgama B.: Gromadzka Rada Narodowa w Jablonce 1954–1972 s. 21–44; Kowalczyk R.: Gminna Rada Narodowa w Jablonce 1973–1990 s. 45–64; Paś-Filipek Anna: Gmina współczesna s. 67–124; Administracja Jabłonki w latach 1945–2014 s. 125–126; Administracja w Jablonce w latach 1945–2014 s. 127–128; Zgama B.: Sołtysi Jabłonki s. 129–132; Miraj K.: Spółdzielnia Spożywców „Orawa” s. 135–136; Miraj K.: Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska” s. 137–172; Miraj K.: Spółdzielnia Kółek Rolniczych w Jablonce s. 173–208; Miraj K.: Urbar s. 209–236; Miraj K.: Bank Spółdzielczy s. 237–242; Zgama B.: Targowica i jarmark w Jablonce s. 251–256; Zgama B.: Cepelia w Jablonce s. 257–260; Madeja A., Woszczek

Andrzej: Związek Nauczycielstwa Polskiego w Jablonce na Orawie w latach 1945–2015 s. 261–288.
Wyd. 1. T. 1. 2012.

Janowiec, gmina

6412. ZUGAJ Leszek: Gmina Janowiec w latach 1809–1939. *Notatnik Janowiecki*. Nr 19/20: 2013/2016 [dr.:] 2016 s. 60–91.

Janowiec Kościelny, gmina

6413. Z DZIEJÓW gminy Janowiec Kościelny (Poboża). Materiały seminariów historycznych z lat 2001–2009. Janowiec Kościelny–Sierpc 2012 Samorządowy Ośr. Kultury Sportu i Rekreacji; P.P.-H. Drukarnia 8° ss. 236, tabl. 16, il., mapa.

XIV–XXI w.

Jarocin, region

6414. SIEMBIDA Jacek: Ziemia Jarocin. Rzeszów 2016 Wydaw. i Drukarnia Diec. Rzeszowskiej 8° ss. 230, il.

Lata 1340–1944.

Jarosław

6415. KUCA Jan: Opowieści jarosławskiego Zasania. Cz. 1. Wyd. 2 popr. i rozsz. *Mołodycz 2016 Stow. Promocji i Rozwoju „Młody Mołodycz”* 8° ss. 459, nlb. 1, il.

XX w.

Wyd. 1. 2008.

Jaśło

6416. JAŁOSIŃSKA Felicja: Kompendium dziejów Jaśła. Od zarania do 2000 roku. Jaśło 2016 Stow. Miłośn. Jaśła i Regionu Jasielskiego 8° ss. 162, il.

Publikacja z okazji 650-lecia nadania praw miejskich; Kalendarium.

Jastrząb

6417. SZPUNAR Kamil: Miasto Jastrząb od lokacji do końca XVIII wieku. Zarys dziejów. *Między Wisłą a Pilicą*. T. 17: 2016 s. 11–29, streszcz. ang.

Od pocz. XV w.

Jaworze

6418. ROIK Jadwiga: Dzieje Jaworza na przestrzeni wieków. Wyd. 2 popr. Jaworze–Bystrica 2010 Ośr. Promocji Gm.; Wydaw. Regio 4° ss. 223, il., mapy.

Jaworzno

6419. [LEŚ-RUDNICKA Maria]: Byczyna. Dokumenty, mapy, wspomnienia. Oprac. mery-

toryczne oraz tekst ... Jaworzno 2016 TPMJ Koło Byczyna; Muzeum M. Jaworzna 4° ss. 70, il. Dzielnica Jaworzna.

Jazowsko

6420. KRONIKA Jazowska. Zapiski do dziejów Sądeczyny z lat 1662–1855. Wybór i oprac. Stanisław Grodziski. Kraków 2015.

Rec.: Leśniak Franciszek, *Rocznik Sądecki*. R. 44: 2016 s. 355–356.

Jegłownik, wieś i region

6421. DZIEJE Jegłownika i okolic. Praca zbior. pod red. Andrzeja Kilanowskiego, Wojciecha Zawadzkiego. Elbląg–[Olsztyn] 2013 Studio Poligrafii Komputerowej „SQL” 8° ss. 302, nlb. 2, il., mapy.

Treść: Ewertowski Stefan: Wprowadzenie s. 7–10; Maksymiuk Monika: Obiekt obronny w Jegłowniku, grodzisko wczesnośredniowieczne czy szaniec obronny? s. 11–21; Długocki Wiesław: Żuławy Fiszwskie w średniowieczu s. 23–46; Cebulak Kazimierz: Rozwój genetyczny i historyczny układów wodno-melioracyjnych na terenie gminy Gronowo Elbląskie s. 47–65; Kilanowski A.: Lokalizacja Jegłownika s. 67–87; Zawadzki W.: Religijne dzieje Jegłownika 1641–1840 s. 89–102; Kilanowski A.: Organy i organieści w Jegłowniku s. 103–116; Thiel-Melerska Danuta: Zarys historii szkół w Jegłowniku w latach 1641–1945 s. 117–132; Domino Jerzy: Kościoły ryglowe w diecezji elbląskiej s. 133–159; Rynkiewicz-Domino Wiesława: Elementy zabytkowego wyposażenia kościoła parafialnego w Jegłowniku s. 161–171; Józefczyk Mieczysław: Duszpasterstwo w Jegłowniku w pierwszym dziesięcioleciu powojennym s. 173–177; Kilanowski A.: Kronika parafii Jegłownik autorstwa ks. Władysława Zdaniukiewicza s. 179–210; Aneks: Schrock-Opitz Hans-Günther: Moje pochodzenie, moja ojczyzna, moje życie. [Żył w l. 1923–2012] s. 213–218; Schulz Hans Georg: Lata szkolne w Szopach. [Ur. 1926] s. 219–222; Kerstan Eugen Gustav: Dzieje wiosek w parafii jegłowickiej s. 223–237; Archiwum fotograficzne s. 239–265; Kilanowski A.: Podsumowanie s. 267–268.

Józefów

6422. KORWIN-MIKKE Małgorzata: Józefów dawniej i dziś, jak budowano i jak mieszkano. *Rocznik Józefowski*. T. 1: 2015 s. 63–74.

XIX–XXI w.

6423. LEWANDOWSKI Robert: Andriolli, wilegiatura, świdermajer. Wstęp do dyskusji o dziejach Józefowa i okolic. *Rocznik Józefowski*. T. 1: 2015 s. 15–37.

Elwiro Michał Andriolli (1836–1893) oraz dzieje Józefowa w XIX–XX w.

6424. OKTABIŃSKI Krzysztof: Po prostu Józefów. *Rocznik Józefowski*. T. 1: 2015 s. 75–85.

Dzieje miejscowości XIX–XX w.

Kaczkowo Stare i Nowe

6425. [SADOWSKA Jadwiga]: Mieszkańcy Kaczkowa Starego i Nowego w parafii Brok

(od połowy XVIII do połowy XX wieku). Oprac. ...; przy udziale Zofii Sadowskiej. Wyd. 2 popr. i uzup. Warszawa 2016 nakł. własnym 8° ss. 560, tabl. 56, il.

Wyd. 1. 2015.

Rec.: Zimnoch Katarzyna: Dzieje mieszkańców wsi zapisane w metrykach i pamięci społeczności lokalnej. Przyczynki do historii wsi mazowieckiej. *Studia Podlaskie*. T. 24: 2016 s. 331–337.

Kalety

6426. GOSZYK Edward: Kartki z dziejów Drutarni. Wyd. 2. Kalety 2016 Stow. Nasze Kalety 8° ss. XX, 74, nlb. 4, il., streszcz. niem.

Dzielnica Kalet od 1933 r.

Repr. oryg.: Kartki z dziejów Drutarni. Kuźnica, wieś, gmina, dzielnica Kalet. Kalety 2004.

6427. GOSZYK E.: Miotek i Zielona. Zarys dziejów wsi. Wyd. 2. Kalety 2016 Stow. Nasze Kalety 8° ss. XXXVIII, 116, nlb. 14, il. (Biblioteczka Wiedzy o Mieście i Gminie Woźniki).

Dzielnice Kalet.

Zawiera gł. reprint wyd. 1. Miotek 2004.

Kalisz

6428. [RACHUCIŃSKI Józef]: Kalisz w pierwszej połowie XX w. we wspomnieniach Józefa Rachucińskiego. Zebrał i oprac. Juliusz Brawata. *Rocznik Kaliski*. T. 40: 2014 s. 181–187.

Kamień Pomorski

6429. SAWICKI Jerzy: Kamień Pomorski. W poszukiwaniu utraconej tożsamości. Ilustrowany przewodnik po dawnym Kamieniu. Szczecin 2016 Wydaw. a casu ad casum 4° ss. 299, nlb. 1, il.

Karsin, gmina

6430. BORZYSZKOWSKI Józef: Tam, gdzie Kaszëb początk. Dzieje i współczesność wsi gminy Karsin. Wyd. 3, popr. i uzup. Karsin–Gdańsk 2016 Inst. Kaszubski 8° ss. 823, nlb. 1, il.

Wyd. 1 pt.: Tam gdzie Kaszëb kuć. Monografia wsi Karsin. Gdańsk 1973.

Katowice

6431. GRUDNIEWSKI Jakub, Kaczmarek Ryszard: Kostuchna. Monografia historyczna. Katowice 2016 Miejs. Dom Kultury „Południe” 8° ss. nlb. 2, 386, il.

Dzielnica Katowic w l. 1951–1954 i od 1975 r.; dzieje w XVIII–XXI w.

6432. PÓŁTORA wieku dziejów Katowic. Przywracanie historycznej pamięci. 2015. Pod

red. Antoniego Barcia. Katowice 2016 Muzeum Historii Katowic 8° ss. 352, il., streszcz. niem., pol. (Katowice. Historia i Współczesność; t. 1(15)).

Materiały z Katowickiej Konferencji Nauk., 6–9 IX 2015 r.

Treść: Siebel Jacek: Przedmowa s. 9; Toż w jęz. niem.: Vorwort s. 10; Barciak A.: Wstęp s. 11–12; Toż w jęz. niem.: Einleitung s. 13–14; Woźniczka Zygmunt: Pamięć roku 1945 s. 17–38; Ciągwa Józef: Katowice i autonomiczne województwo śląskie w świetle interpelacji poselskich w Sejmie Śląskim w latach 1922–1939 s. 39–78; Franaszek Piotr: Galicja a Śląsk – związki dwóch prowincji s. 79–94; Jirásek Zdeněk: Dějiny Katovic z perspektivy Čech a Opavy s. 95–104; Jedyňak Zdzisław: Uzyskanie statusu miejskiego Katowic w świetle akt przechowywanych w tajnym Archiwum Państwom Pruskiego Dziedzictwa Kultury (Geheimes Staatsarchiv Preussischer Kulturbesitz) w Berlinie s. 107–128; Zimoń Damian: Męczeństwo bł. ks. Emila Szramka [1887–1942] jako przejaw cywilizacji śmierci i kryzysu kultury Europy Zachodniej s. 129–136; Niemiec Marian: Od Grundmanna [Friedrich Wilhelm, 1804–1887] do Szurmana [Tadeusz, 1957–2014] – znani i mniej znani ewangelicy tworzący historię miasta Katowice s. 137–144; Domke Radosław, Małkiewicz Andrzej: Edward Gierek w 1981 roku w świetle wspomnień Wiesława Kiczana s. 145–156; Lipińska-Sajdak Jadwiga: Starania o przywrócenie pamięci o Wojciechu Korfantym s. 157–164; Piwowarczyk Przemysław: Katowicki zwierzyniec w świetle źródeł archiwalnych i prasowych s. 165–182; Nadolski Przemysław: Max Giemsa [1862–1915] – katowicki architekt (komunikat) s. 183–186; Heska-Kwaśniewicz Krystyna: Zjazyd literackie w Katowicach s. 189–204; Synowiec Helena: Wkład polonistów – nauczycieli i dydaktyków w wychowanie językowe uczniów śląskich w okresie międzywojennym i powojennym (na przykładzie Katowic) s. 205–226; Tańc Katarzyna: Katowickie czasopisma społeczno-kulturalne. Stały czy efemeryczny element życia kulturalnego s. 227–246; Pethe Aleksandra: „Kulturalne Katowice” na łamach „Gościa Niedzielnego” s. 247–260; Aleksandrowicz Tadeusz: Profesor Andrzej Kunisz (1932–1998) – założyciel pierwszego w Katowicach ośrodka badań nad antykiem s. 261–272; Fic Maciej: Henryk Rechowicz [1929–2004] i jego wpływ na kształtowanie się środowiska naukowego Katowic s. 273–284; Szaraniec Lech: Wpływ przemysłu górniczo-hutniczego na rozwój urbanistyczno-architektoniczny Katowic i osad inkorporowanych do miasta w latach 1924–1975 s. 285–298; Skrzypietz Aleksandra: „Czwierć wieku wysiłku” – katowickie obchody jubileuszu Związku Towarzystw Polek w 1927 roku s. 299–318; Czech Alojzy: Wyższe Studium Nauk Społeczno-Gospodarczych w Katowicach 1936–1939 – założenie i pierwsze lata działalności s. 319–336; Zapis panelu dyskusyjnego na temat: Półtora wieku dziejów Katowic. Przywracanie historycznej pamięci. Pieniąści: Ewa Chojcka, Jan Duława, Tomasz Fałęcki, Krystyna Siejna, Robert Talarczyk, Jerzy Wyrozumski, Leszek Zabiński s. 337–352.

6433. TOFILSKA Joanna: Giszowiec. Monografia historyczna. Katowice 2016 Muzeum Historii Katowic 4° ss. 242, il., streszcz. ang., niem.

Dzielnica Katowic.

Kazimierza Mała

6434. PRZYBYSZEWSKI Stanisław M.: Tysiąc lat wsi i parafii Kazimierza Mała. Zarys dziejów. Kazimierza Wielka 2016 Nowa Nidzica 8° ss. 182, il.

Od XI w.

Kętrzyn

6435. KĘTRZYN. Dzieje miasta. Pod red. Stanisława Achremczyka. Kętrzyn–Olsztyn 2016 Miew. Bibl. im. Wojciecha Kętrzyńskiego; Ośr. Badań Nauk. im. Wojciecha Kętrzyńskiego; Kętrzyńskie Centrum Kultury; Littera 8° ss. 799, nlb. 1, il.

Treść: Achremczyk S.: Słowo wstępne s. 7–9; Toż w jęz. ang.: Preface s. 10–12; Toż w jęz. niem.: Vorwort s. 13–15; Szczepański Seweryn: Pradziej s. 17–84; Sikorski Jerzy: Kętrzyn średniowieczny s. 85–152; Kielbik Jerzy: Kętrzyn w latach 1525–1806 s. 153–238; Chrzanowski Tomasz: Kętrzyn w XIX wieku s. 239–360; Chłosta Jan: Między wojnami s. 361–420; Tomkiewicz Ryszard: W Polsce Ludowej (1945–1989) s. 421–536; Tokarzewski Eugeniusz: Kętrzyn w latach przemian ustrojowych (1990–2014) s. 537–670; Zalewska Barbara: Rozwój przestrzenny Kętrzyna (XIV–XX wiek) s. 671–722; Achremczyk S.: Wojciech Kętrzyński (1838–1918) s. 723–768; Chłosta J.: Kętrzyńskie biografie s. 769–782; Bibliografia s. 783–788.

Kęty, miasto i region

6436. KĘTY. Wokół społeczności. Studia i szkice z przeszłości miasta i okolicy. Red. Marta Tylza-Janosz. Kęty 2016 Muzeum im. Aleksandra Kłosińskiego 8° ss. 219, il.

Treść: Karolczak Kazimierz: Tytułem wstępu s. 7–10; Małyś Andrzej: Powstańcy styczniowi z Kęt i okolicy s. 15–39; Tylza-Janosz M.: Życie i działalność zawodowa inżyniera Stanisława Focha (1880–1950 r.) browarnika rodem z Kęt s. 41–71; Sieranc-Guzdek Joanna: Zarząd Miejski i Miejska Rada Narodowa w Kętach w 1945 roku w świetle wybranych archiwaliów przechowywanych w Archiwum Państwowym w Katowicach Oddział w Bielsku-Białej s. 73–109; Tylza-Janosz M.: Mieszkańcy Kęt przelomu XVIII i XIX w. w świetle ksiąg metrykalnych Parafii pw. św. św. Małgorzaty i Katarzyny w Kętach s. 113–175; Bożek Renata: Zaślubiny w żydowskim okręgu metrykalnym Kęty. Elementy analizy demograficznej na podstawie księgi zaślubin z lat 1877–1931 s. 177–217.

6437. PIĄTEK Stanisław: Kęty. Miasto świętego Jana Kantego [1390–1473]. Red. Łukasz Front. Wyd. 1, scalone i popr. Kęty 2016 Marek Derewiecki; przy współpr. Gm. Kęty 8° ss. 271, il. (Biblioteka Historyczna).

Lata 1277–1970.

Wyd. 1 pt.: Święty Jan Kanty i jego miasto. [Kęty 1976].

Kicin

6438. KICIN przez wieki. Historia wsi na obrzeżach aglomeracji poznańskiej. Red. Witold Tyborowski; współpr. Agnieszka Szymańska, Aleksandra Wiśniewska. Czerwonak 2016 Gm. Czerwonak 8° ss. 211, il.

Tyt. równol.: Kicin through the ages – the history of a village on the outskirts of the Poznań agglomeration.

Treść: Sommerfeld Jacek: Słowo wstępne s. 10; Toż w jęz. ang. s. 11; Tyborowski W.: Wprowadzenie s. 12–13; Toż w jęz. ang.: Introduction s. 14–15; Różański Artur: Pradziejowe i średniowieczne losy Kicina, kilka słów archeologa s. 17–35; Górczak Zbyszko: Lokacja Kicina na prawie niemieckim i dzieje osady w średniowieczu s. 37–54; Kraszewski Igor, Zwierzykowski Michał: Dzieje Kicina w czasach nowożytnych (XVI–XVIII wiek) s. 55–110; Moszyński Maciej: Kicin od rozbiorów do I wojny

światowej s. 111–138; Miłosz Jan: Kicin w XX i XXI wieku s. 139–179; Tyborowski W.: Podsumowanie s. 180–184; Słowniczek do rozdziału V s. 185–193; Tabela chronologiczna s. 194–197; Proboszczowie kicińscy s. 198; Bibliografia s. 199–204.

Kielce

6439. DZIEJE Karczówki w Kielcach w latach 1624–2024. T. 1: Początki fundacji, insygnia, fundator. Pod red. nauk. Jerzego Michty. Kielce 2016 Muzeum Historii Kielc 8° ss. 411, nlb. 1, il., streszcz. ang., niem.

Treść: Michta J.: Wstęp s. 7–12; Michta J.: Początki fundacji na Karczówce i jej insygnia s. 13–54; Wierzbą Elżbieta: Biskup Marcin Szyszkowski [1554–1630] – życie poświęcone Kościołowi s. 55–160; Michta J.: Zapowiedź następnym tomów i części monografii s. 161–192; Michta J.: Zakończenie s. 193–198; Aneks [dokumenty]. [Wyd.] J. Michta, Bożena Piasiecka s. 227–369; Bibliografia s. 371–385.

Klon, region

6440. [GRANICE a życie – na styku kultur regionów]. *Rocznik Mazurski*. T. 20: 2016 s. 165–210.

Treść: Zdunek Alina: Granice a życie – na styku kultur regionów. Sesja naukowa w Klonie [20 VI 2014 r.] s. 165–166; Achremczyk Stanisław: Wielka kolonizacja Mazur s. 167–181; Chłosta Jan: Z dziejów Klonu s. 182–188; Szmyt Andrzej: Transport broni dla powstania styczniowego przez pogranicze mazursko-kurpiowskie s. 189–198; Kudrzycki Zbigniew: Pogranicze kurpiowsko-mazurskie w okresie I wojny światowej s. 199–206; Nowotka Marek: Przemiany ludnościowe w gminie Rozogi po 1945 roku ze szczególnym uwzględnieniem Klonu i okolic s. 207–210.

Klucz, region

6441. MUSKAŁA Piotr, Żyłka Józef: Śląsk prawdziwy. Dzieje trzech wiosek parafii Klucze. Klucze 2016 Piotr Muskała 4° ss. 280, il.

Klucz (potoczna nazwa Klucze), Zimna Wódka i Olszowa.

Kłodzko, region

6442. ONISZCZUK-AWIŻEŃ Krystyna: Ciekawostki z dziejów Ziemi Kłodzkiej. Kłodzko 2016 Oficyna Wydawnicza Brama 8° ss. 226, nlb. 1, il., mapa.

XVIII–XX w.

Kobylany

6443. KOBYLANY. Księga jubileuszowa wsi wydana w 750-lecie jej istnienia. Materiały oprac. i zebrała Lidia Jakiela; współpr. Anna Głowa-Solińska. Kobylany 2016 Komitet Organizacyjny 750-lecia Kobylan 8° ss. 140, il.

Treść: Jakiela L.: Do czytelników s. 5–6; Wpisy pamiątkowe s. 7–12; Historia Kobylan s. 13–30; „Perty” Kobylan s. 31–48; Oświata i działalność społeczna na przestrzeni lat s. 49–88; Wspomnienia: Głowa Władysław s. 90–99; Kołacz Roman s. 100–102; Stochła Amelia s. 103–106; Dziura Jolanta s. 107–108; Węgrzyn Karol s. 109–110; Hacz Józefa s. 111–112; Kronika zdjęciowa s. 113–136.

Kodeń

6444. ONYSZCZUK Jarosław: Kodeń. Od siedziby magnackiej do osady gminnej. (Dzieje ośrodka od drugiej połowy XVIII wieku do odzyskania niepodległości). Warszawa–Kodeń–Bydgoszcz 2016 Koronis 8° ss. 577, nlb. 2, il.

Kolsko, gmina

6445. PETRIUK Stefan: Kolsko i Konotop – historia nieznanego pogranicza. Historia gminy Kolsko oraz przynależących do niej wsi sołeckich Jesiona, Kolsko, Konotop, Lipka, Mesze, Sławocim, Tyrszeliny i Uście oraz miejscowości niesołeckie Głuszycza, Jesionka, Karszynek, Marianki, Strumianki, Strumiany, Święte, Tatarki i Zacisze, dodatkowo była wieś Krzyż, leżącą w pobliżu Gminy Kolsko. Die niederschlesischen Gutsherrschaften Kolzig, Kontopp, Grünwald, Lipke, Mesche, Schlabrendorf, Otterstädt und Alt und Neu Tepperbunden sowie Örtlichkeiten ohne ein Schulentamt, Dickstrauch, Jeschane, Karschin, Kiefernhorst, Glaschütte, Marienhof, Schwenden, Waldverwaltung Buchau, zusätzlich das ehemalige Dorf Kreutz, welches in der Nähe der Gemeinde Kolzig sich befindet. Uście [i in.] 2016 Stefan Petriuk 8° ss. 590, il., mapy.

Tekst równol. pol., niem.

Kołbaskowo, gmina

6446. ŁUCZAK Marek: Historia i zabytki gminy Kołbaskowo. Geschichte und Denkmäler der Gemeinde Kolbitzow. Tł. Małgorzata Ebert. Wyd. 2, poszerz. Szczecin 2016 Zapol; Pomorskie Tow. Hist. 8° ss. 496, il.

Tekst równol. pol., niem.
Wyd. 1. 2010.

Kołobrzeg

6447. GŁADYSIAK Łukasz: W dawnym Kołobrzegu. Koszalin–Warszawa 2016 Polska Press. Oddz. 8° ss. nlb. 2, 229, il.

Konin Żagański

6448. SZYMAŃSKA-DEREN Małgorzata: Konin Żagański – historia miejscowości, jej rozwój przestrzenny i najważniejsze elementy funkcjonalne. *Zeszyty Żagańskie*. Nr 13: 2016 s. 5–11.

XIV–XX w.

Kopytowa

6449. WASŁOWICZ Marian: Kopytowa. Fakty i wydarzenia z jej dziejów najnowszych. Współpr. Felicja Jaskółka [i in.]. Wyd. uzup.

Kopytowa–Krosno 2016 Stow. „Przyjazna Kopytowa”; Krośnieńska Oficyna Wydawnicza 8° ss. 117, il.

Kosowy

6450. POTOCKI Andrzej: Kosowy. Historia i współczesność. Rzeszów–Niwiska 2016 Edytorial; na zlec. Gm. Niwiska 8° ss. 63, il.

Lata 1548–2016.

Kostrzyn, miasto i region

6451. MATYSEK Kazimierz: Kostrzyn i okolice w legendzie i historii. Kostrzyn 2016 Gm. Kostrzyn 8° ss. 136, il., mapy. (Z Dziejów Kostrzyna i Okolic; 6).

XIII–XXI w.

Koszalin

6452. DZIEJE Koszalina. T. 1: Do 1945 roku. Pod red. nauk. Radosława Gazińskiego i Edwarda Włodarczyka. Koszalin 2016 Koszalińska Bibl. Publ. im. Joachima Lelewela; przy współpr. AP; Muzeum 4° ss. 584, il.

Treść: Włodarczyk E.: Wstęp s. 11–15; Rębkowski Marian: Zanim powstało miasto s. 17–60; Simiński Rafał: Czasy średniowiecza (1266–1523) s. 61–116; Gaziński R.: W nowożytnym państwie pomorskim (1523–1653) s. 117–165; Gut Paweł: Okres brandenbursko-pruski (1653–1807) s. 167–232; Włodarczyk E.: Wiek modernizacji s. 233–285; Pencarski Kacper: Dwudziestolecie międzywojenne, druga wojna światowa (1918–1945) s. 287–349; Gwiazdowska Ewa: Miasto w źródłach ikonograficznych s. 351–539; Gaziński R.: Zakończenie s. 541–545; Bibliografia. Zestawił K. Pencarski s. 547–567; Słownik nazw powiatu koszalińskiego-bobolickiego, ziemi sianowskiej oraz ulic i jednostek osadniczych Koszalina s. 569–582.

Toż. T. 2: Po 1945 roku. Pod red. nauk. Bogusława Polaka. Koszalin 2016 ss. 495, nlb. 1, il.

Treść: Polak B.: Wstęp s. 11–14; Partacz Czesław, Kachniczenon: Życie polityczne miasta 1945–1989 s. 17–78; Polak B.: Koszalin 1989–2015 s. 79–145; Grobelski Wojciech: Wojsko w życiu miasta s. 147–168; Zdrojewski Eugeniusz Z.: Procesy demograficzne miasta s. 171–189; Zarębski Patrycjusz: Przemiany przestrzenne i urbanistyczne Koszalina 1945–2015 s. 191–206; Partacz C., Surma Mariusz: Przemiany gospodarcze miasta s. 207–264; Magierek Dariusz: Warunki materialno-bytowe ludności s. 265–288; Zbiewski Stanisław: Zdrowie, sport, turystyka i rekreacja s. 289–311; Szewczyk Danuta: Życie kulturalne w latach 1945–1989 s. 315–331; Kołowska Małgorzata: Życie kulturalne w latach 1989–2015 s. 333–347; Rudzik Jerzy: Prasa s. 349–363; Makochońnik Anna: Radio s. 365–373; Górkiewicz Antoni: Telewizja s. 375–382; Polak Michał: Oświata i nauka s. 383–439; Bończa-Bystrzycki Lech: Życie religijne s. 441–475; Polak B.: Zakończenie. Wyzwania dla przyszłości s. 477–480; Bibliografia (wybór) s. 481–496.

6453. POLECHOŃSKI Piotr: Koszalinianie. Zdarzyło się wczoraj. Koszalin 2016 Polska Press 8° ss. 227, il.

6454. URBANOWICZ Krzysztof: Koszalin. Historie mało znane. Koszalin–Warszawa 2016 AP; NDAP; Polska Press 8° ss. nlb. 2, 368, il.

Lata 1765–1985.

Koszyce

6455. SENDAL-IWANICKA Grażyna: *Je- stem z Wami... Kazimierza Wielka* 2016 Nowa Nidzica 8° ss. 344, il.

Dzieje Koszyc.

Kościan

6456. RATAJEWSKA Barbara, Prałat Emilian, Urbaniak Miron: *Materiały archiwalne do dziejów Kościana*. Leszno-[Warszawa] 2016 AP; NDAP 8° ss. 262, il.

Lata 1242–1989.

Kowalowa

6457. CZOSNYKA Mieczysław: *Kowalowa. Zarys historii 1386–2016*. Tarnów–Kowalowa–Tuchów 2016 Poligrafia Redemptorystów 8° ss. 251, nlb. 1, il.

Kraków

6458. KRAKÓW – metropolia. W 25. rocznicę narodzin samorządu terytorialnego w III Rzeczypospolitej. Pod red. Jacka Purchli. *Kraków 2016 Księg. Akademicka* 8° ss. 218, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Z treści: Purchla J.: Wstęp s. 7–8; Cz. 1. Metropolia i jej wymiary. Perspektywa historyczna i współczesność: Broński Krzysztof: Metropolia i jej wymiary. Perspektywa historyczna i współczesność (zarys problematyki) s. 11–36; Miodunka Piotr: Handel Krakowa od XVI do XIX wieku. Stan i perspektywy badań nad rynkiem regionalnym miasta s. 37–55; Laskowski Andrzej: Podgórze anno Domini 1915 a metropolitalne ambicje Krakowa na początku XX wieku s. 57–82; Wiśniewski Michał: Rozwój architektury w Krakowie w pierwszej połowie XX wieku a metropolitalne ambicje samorządu terytorialnego s. 83–106; Cz. 2. Kondycja samorządu terytorialnego w Polsce 25 lat po reaktywacji: Purchla J.: Powrót do miasta – trudne narodziny samorządu w Krakowie w roku 1990 s. 109–116; Hołuj Dominika: Dysproporcje redystrybucji środków publicznych i ich konsekwencje dla wielkich miast Polski. [Lata 2004–2013] s. 117–142.

Krosno

6459. ŁUCZAJ Michał, Bata Artur: *Białobrzegi. Historia i terażniejszość*. Krosno–Białobrzegi 2016 Krośnieńska Oficyna Wydaw. 8° ss. 233, il. + Akt erekcyjny.

Dzielnica Krosna od 1925 r.

Krzczonów; Zawadka

6460. CIEŚLIK Marian, Kowalczyk Kamil: *Zarys dziejów Krzczonowa i Zawadki*. Tokarnia 2012 GOKiS 8° ss. 135, tabl. XVI, il.

Kujawy; Pomorze Gdańskie

6461. SWOJSKOŚĆ i obcość w regionie kujawsko-pomorskim. Pod red. Michała Biał-

kowskiego, Zdzisława Biegańskiego, Teresy Maresz, Wojciecha Polaka. *Toruń–Bydgoszcz 2015*.

Rec.: Hübner Mateusz, *Zapiski Historyczne*. T. 81: 2016 z. 2 s. 176–180.

Lasowice Wielkie; Trzebiszyn

6462. HRYWNA Lech: *Ścieżkami czasu wśród pól i lasów*. Cz. 2: Z historii Lasowic Wielkich i Trzebiszyna. Oprac. liter. Krzysztof Hrywna. *Lasowice Wielkie 2016 Lech Hrywna* 8° ss. 80, tabl. 16, il.

Cz. 1. 2012.

Lelów

6463. LEŁÓW. Miejsce, doświadczenie, pamięć. Pod red. Mirosława Skrzypczyka. *Lelów 2016 Gm. Lelów; Lelowskie Tow. Hist.-Kult.* 8° ss. 217, il., streszcz. ang.

Pokłosie konferencji popularno-naukowej, Lelów, 24 X 2015 r.

Z treści: Skrzypczyk M.: Wstęp s. 7–8; Nowak Marian: 10 lat działalności Lelowskiego Towarzystwa Historyczno-Kulturalnego im. Walentego Zwierkowskiego w utrwalaniu tradycji historyczno-kulturalnych ziemi lełowskiej s. 9–32; Wagner Tomasz: Wyniki badań wykopaliskowych na stanowisku 25 w Lelowie na tle mikroregionalnej sytuacji kulturowej w okresie rzymskim s. 33–45; Karolczyk Bartosz: Średniowieczny Lelów w świetle badań archeologicznych s. 47–66; Laberschek Jacek: Lelów w czasach piastowskich i jagiellońskich – monografia s. 67–79; Frączek Lech: Rzemieślnicy lełowscy w I połowie XIX w. s. 81–97; Karolczyk Jerzy: Lelowski wrzesień 1939 r. s. 99–124; Bryła Zbigniew: Z dworu w Turzynie do opactwa w Tyńcu. Wspomnienie o ojcu Adamie Kozłowskiemu OSB [1943–2005] s. 125–138; Skrzypczyk M.: Z Lelowa do Jerozolimy – opowieści chasydzkie o Moszem Bidermanie [1777–1851] s. 139–153; Zatorska Magdalena: Ciulim, czulent i konstruowanie polsko-żydowskiego dziedzictwa w Lelowie s. 155–173; Koprowska Karolina: Pamięć – trauma – opowieść. O doświadczeniu ocalałego z Zagłady [Henryk Szaniawski] s. 175–190.

Leśnica Pienińska, Słowacja

6464. TRAJDOS Tadeusz M[ikołaj]: *Leśnica Pienińska. Z dziejów wsi, kościoła i parafii*. Nowy Targ–Łąpsze Niżne 2016 Zw. Pol. Spisza 8° ss. 95, nlb. 1, il.

XIV–XIX w.

Rec.: Łukuś Elżbieta, *Prace Pienińskie*. T. 26: 2016 s. 454–455.

Limanowa, powiat

6465. REKAS Sylwester: *Limanowszczyzna „dobrze rządzony powiat”*. Opracowanie monograficzne powiatu limanowskiego. *Limanowa–Kraków 2014 Pow. Limanowski; Archiwum Nar.* 8° ss. 338, il.

Historia od 1855 r.

Rec.: Aleksander Tadeusz, *Rocznik Sądecki*. T. 44: 2016 s. 349–351.

Lipno, miasto i region

6466. SPECJALSKI Ryszard: Lipno i okolice. Materiały do monografii. [Cz.] 9. Lipno–Wrocław 2016 Firma Handlowo-Wydawnicza „Mała Ojczyzna” 8° ss. 301, il.

Cz. 1. Rypin 1997.

Lubawa, miasto i region

6467. LIEK Gustav: Miasto Lubawa w Prusach Zachodnich z uwzględnieniem Ziemi Lubawskiej. Tł. z niem. Liliana Lewandowska; red. nauk. Andrzej Radziwiński. Lubawa 2016 Miejs. Ośr. Kultury; przy współpr. z Urzędem Miasta 8° ss. 489, nlb. 1, il.

Lata 1216–1892.

6468. LUBAWA. Dzieje miasta i regionu. Pod red. Kazimierza Grażawskiego. Lubawa 2016 Miejs. Ośr. Kultury 8° ss. 391, il.

Treść: Radtke Maciej: Szanowni Mieszkańcy, Drodzy Czytelnicy! s. 7–8; Tylmann Karol, Wysota Wojciech: Środowisko geograficzne Lubawy i okolice s. 9–32; Hoffmann Mirosław J., Sobieraj Jarosław: Lubawa i okolice od czasów najdawniejszych po schyłek starożytności s. 33–60; Grażawski K.: Ziemia lubawska we wczesnym średniowieczu (od VIII do pierwszej połowy XIII wieku) s. 61–99; Radziwiński Andrzej: Lubawa – dzieje miasta i regionu w średniowieczu s. 101–137; Dygdała Jerzy: Lubawa – biskupie miasto w szlacheckiej Rzeczypospolitej (1466–1772) s. 139–197; Jurkowski Roman: Lubawa w okresie rozbiorów i pierwszej wojny światowej (1772–1920) s. 199–267; Korecki Andrzej: Lubawa w okresie międzywojennym (1920–1939) s. 269–318; Korecki A.: Lubawa w czasie wojny (1939–1945) s. 319–334; Korecki A.: Lubawa w latach 1945–2016 s. 335–375; Aneks 1: Honorowi obywatele Lubawy s. 376–390; Aneks 2: Lubawa w Cittaslow [Międzynarodowa Sieć Miast Dobrego Życia] s. 391.

Lubiejew

6469. TUSZYŃSKI Wiesław Jan: Wieś Lubiejew w powiecie sochaczewskim w województwie mazowieckim ...pomiędzy wspomnieniami a oczywistością... Zapiski pamięci, historiografia. Lubiejew 2016 Wiesław Jan Tuszyński 8° ss. 264, il., streszcz. ang.

XIV–XXI w.

Lubień, gmina

6470. SADOWSKI Piotr: Gmina Lubień. Przyroda, dzieje, kultura. Kraków–Lubień 2016 Wydaw. Drukarnia Styl Anna Dura; nakł. Gm. Lubień 8° ss. 543, nlb. 1, tabl. 40, il., mapy.

XIII–XXI w.

Lubin, region

6471. RUSEWICZ Henryk: Ziemia Lubuska. Miejsca, ludzie, osobliwości i tajemnice. Cz. 2. Lubin 2016 Stow. Lubin Miasto Mistrzów 8° ss. 161, nlb. 2, il.

Cz. 1. 2011.

Lublin

6472. BARTOSZEWSKA Maria: Dzielnica Konstantynów. Nasz dom. Lublin 2015 Dzielnicy Dom Kultury „Węgliń” 8° ss. 128, il., mapy.

Część Lublina, lata 1859–2015.

6473. NOWY dom. Subiektywny przewodnik po dzielnicy Węgliń. New House. Subjective guide to the Węgliń district. Oprac. wypowiedzi mieszkańców Katarzyna Duma i Mateusz Nowak; tł. Karolina Bogdanowicz. Lublin 2014 Dzielnicy Dom Kultury „Węgliń” 8° ss. nlb. 160, tabl. 1, il.

Tekst równol. pol., ang.

Antologia wspomnień mieszkańców dzielnicy Lublina; XIX–XXI w.

Lubomierz

6474. DYGDAŁOWICZ Zbigniew: Lubomierz. 725 lat historii miasta. Lubomierz. 725 let historie města. Lubomierz. 725 Jahre Stadtgeschichte. Lubomierz. 725 years of the town's history. Tł. na jęz. czes. Helena Jankowska; tł. na jęz. niem. Marta Miatkowska; tł. na jęz. ang. Ida Wrzesień. Lubomierz 2016 Ad Rem 8° ss. 143, nlb. 1, il.

Tekst równol. pol., czes., niem., ang.

Lubsza; Kalety

6475. SZCZECH Bernard: Lubsza – Kuczów – Kalety. 650 lat wspólnego dziedzictwa. Kalety–Nakło Śląskie 2016 Ed-Fel 8° ss. 203, nlb. 1, 56, nlb. 1, il.

Współwyd.: Wyżół Edward: Kalety współczesne.

Oprawne w kierunku przeciwnym.

Kuczów obecnie część Kalet.

Lubuska ziemia

6476. TURECZEK Marceli: Ziemia Lubuska. Społeczny wymiar dialogu o przeszłości i tożsamości. Zielona Góra 2014.

Rec.: Bąkiewicz Marta Jadwiga, *Studia Zachodnie*. [T.] 17: 2015 s. 374–377.

Lwów, Ukraina

6477. B. Henryk: Tylko we Lwowie. Wprow. Paweł Juzwa. *Glaukopis*. Nr 25/26: 2012 s. 300–307, streszcz. ang.

Przedr., oryg.: „Wilno i Lwów”. 1947 nr 13.

Wspomnienia i anegdota, od pocz. XX w.

6478. MEKARSKI Stefan: Lwów. Karta z dziejów Polski. Posł. Janusz A. Pierzchała. Wyd. 4. Londyn–Lublin 2016 Nakł. Koła Lwowian; Test Bernard Nowak 8° ss. 243, nlb. 1, il.

Lata 1340–1942.

Wyd. oryg.: Londyn 1942; Wyd. 1 krajowe. Warszawa 1988.

Ładyń

6479. CUDNY Czesław Kazimierz: *Mój Ładyń. Historia życiem przeplatana*. Warszawa 2015 Czesław Kazimierz Cudny 8° ss. 56, il.

Lata 1553–2015.

Łagów

6480. MIĘDZY Łagowa a Łagowem. Wspomnienia mieszkańców. [Oprac.] Andrzej Chmielewski. Międzyrzecz 2016 Literat Andrzej Chmielewski 8° ss. 37, tabl. 7, il. (Germania; cz. 6).

Lata 1870–2016.

Łęgi Odrzańskie

6481. DZIEDZICTWO historyczno-kulturowe w Krainie Łęgów Odrzańskich. Materiały z seminarium popularno-naukowego w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Głogowie, 18 listopada 2013 r. Red. Antoni Bok. Głogów 2014 Stow. Lokalna Grupa Działania „Kraina Łęgów Odrzańskich” 8° ss. 67, il. Stow. Lokalna Grupa Działania „Kraina Łęgów Odrzańskich”, Tow. Ziemi Głogowskiej. (Kronika Łęgów Odrzańskich; nr 2).

Treść: Madera Paweł: Osada hutników kultury przeworskiej w Tarchalicach, gm. Wołów w świetle dotychczasowych badań s. 7–22; Heś Robert: Niesławny odwrót króla polskiego spod Wrocławia. Rola Odry w działaniach wojennych w 1474 roku s. 23–32; Muła Arkadiusz: Mennictwo nad Odrą. O renesansowym przełomie w księstwie głogowskim s. 33–44; Świdarska Magdalena: Głogów – rola Odry w życiu miasta s. 45–56; Bok A.: Z dziennika Josepha von Eichendorffa: relacja z podróży statkiem po Odrze w listopadzie 1809 roku s. 57–67.

Łodygowice

6482. HISTORIA Łodygowic. T. 1. Oprac., fot., grafika Jacek Kachel. Łodygowice 2007 Stow. Integracyjne Eurobeskidy 8° ss. 211, il.

Toż. T. 2: Kachel J.: Państwo Łodygowickie na przełomie XIX i XX wieku. Żywiec 2012 Agencja Reklamowa-Wydaw. KNOP ss. 207, nlb. 1, il.

Toż. T. 3: Żbel Damian, Sroka Katarzyna: Historia szkolnictwa na terenie gminy Łodygowice. Łodygowice 2014 Stow. Integracyjne Eurobeskidy ss. 192, il.

Łomża

6483. GODLEWSKA Donata: „Jak to drzewiej bywało?”. Przez serce Łomży. Rody i pokolenia miasta pomiędzy Starym i Nowym Rynkiem. *Ziemia Łomżyńska*. [T.] 12: 2013 s. 215–226.

Łomża, XIX–XX w.

6484. [W MIEŚCIE, co było mi rajem. Wspomnienia z Łomży i okolic w XX w.] *Ziemia Łomżyńska*. [T.] 13: 2013 s. 281–363.

Treść: Dziewański Ryszard: Wokół mojego łomżyńskiego edukowania s. 281–291; Chmielewski Jan: Wspomnienia z lat

wojny i okupacji s. 293–301; Mieszkowski Tadeusz: Spacerzy sentymentalne s. 303–307; Wierciszewski Zygmunt: Moje Rogale nad strugą Dzierzbą s. 309–315; Chętnik-Grabska Elżbieta: Mój raj, moje dzieciństwo. Serce w Nowogrodzie s. 317–323; Wojnarski Ryszard: Moja Łomża: 67 lat potem s. 325–327; Adamowska Teresa: Ulica s. 329–335; Chmielewski Jan: Wspomnienia z czasów dzieciństwa s. 337–345; Kamionowski Zbigniew: Tak było! Czy mógłbym zapomnieć? s. 347–351; Bońkowski Jan: W mieście, co było mi rajem s. 353–357; Makiela Marek: 50 lat przemysłu ziemniaczanego w Łomży s. 359–363.

6485. [W MIEŚCIE mojego dzieciństwa. Wspomnienia z Łomży, XX w.] *Ziemia Łomżyńska*. [T.] 12: 2013 s. 309–360.

Treść: Biały Zdzisław: Wspomnienia z dzieciństwa s. 309–330; Dudo Irena: Nie miałam pojęcia gdzie leży Łomża... s. 331–336; Polewaczyk Helena: Miasto, które pokochałam s. 337–342; Chętnik-Grabska Elżbieta: Wojenne losy Chętników i Jasonkowskich s. 343–349; Bońkowski Jan: Polska moja Matką, Łomża moim domem s. 351–356; Chmielewski Jan: Życie w warunkach przyfrontowych s. 357–360.

Łódź

6486. BAŁUTY – nasza mała ojczyzna. Red. Mirosław Jaskulski; współpr. Marek Stoliński, Jan Gromski. Łódź 2016 Bałucki Ośr. Kultury 8° ss. 144, il.

Historia dzielnicy Łodzi.

Treść: Redakcja: Wstęp s. 9–11; Deredas Anna: Bałuty do 1915 roku s. 13–27; Jaskulski M.: Bałuty w granicach miasta – trudne początki s. 29–46; Zysiak Lidia: Moje Bałuty s. 47–64; Kołodziej Karolina: Bałuty w literaturze s. 65–88; Gromski J.: Szkic o folklorze muzycznym w Łodzi s. 89–96; Glica Sebastian: Klub sportowy z Bałut – Start Łódź s. 97–111; Ilustracje s. 113–133.

6487. PERZYŃSKI Jacek, Kulik Anna: *Sekrety Łodzi*. Cz. 1. Łódź 2016 Księży Młyn Dom Wydawniczy Michał Koliński 8° ss. 151, il.

6488. SZŁAZAK Wojciech: Śladami starej Retkini. Łódź 2016 Księży Młyn Dom Wydawniczy Michał Koliński 8° ss. 159, il.

Dzielnica Łodzi.

Łukawiec

6489. KOWAL Bogumiła, Majus Krzysztof D[awid]: Łukawiec. Dzieje galicyjskiej wsi. Przemysł 2016 Południowo-Wschodni Inst. Nauk. 8° ss. 183, il., mapy. Południowo-Wschodni Inst. Nauk. w Przemysłu.

Tyt. równol.: Łukawiec. Villae galicensis historia.

Maków Podhalański

6490. MYDLARZ Jerzy: Zarys dziejów Makowa Podhalańskiego do 1914 r. *Rocznik Babiogórski*. T. 16: 2015 s. 93–114, streszcz. czes., ang.

Od XIV w.

Mała

6491. **KSIĄŻEK Tadeusz:** Mała „ojczyzna wielkich Polaków”. Wprowadzenie Władysław Tabasz. Mała–Dębica 2016 Millenium 8° ss. 181, il. (Biblioteka Ropczycka; nr 18).

XX–XXI w.

Mazowsze

6492. **MAZOWSZE** północne i jego sąsiedzi. Od średniowiecza do czasów współczesnych. Pod red. Ryszarda Sajkowskiego i Leszka Zygnera. Ciechanów 2009.

Rec.: Żebrowska Anna, *Masovia*. T. 13: 2010 s. 89–92.

6493. **MAZOWSZE** w retrospektywie badawczej. Dynastia, instytucje, społeczeństwo. Red. nauk. Waldemar Graczyk, Jolanta M. Marszalska, Bartłomiej Dźwigala. Kraków 2016 Wydaw. Inst. Teol. Księży Misjonarzy 8° ss. 152.

Treść: Słowo wstępne s. 7–8; Pietrzykowski Jan: Zakony męskie na Mazowszu w średniowieczu s. 9–34; Lolo Radosław: Zakony na Mazowszu w XVI–XVIII wieku. Stan badań s. 35–46; Graczyk W.: Biskupi płoccy i ich działalność polityczna, religijna i kulturowa do XVI wieku s. 47–57; Grabowski Janusz: „Gens Piastea in Masovia”. O roli dynastii piastowskiej na Mazowszu s. 59–74; Makiła Dariusz: Mazowsze w polityce Zakonu krzyżackiego s. 75–92; Herod Patrycja Ewa: Prawo mazowieckie i jego rozwój do XVI wieku. Wybrane zagadnienia s. 93–108; Marszalska J. M.: Książka rękopiśmienna i drukowana w środowisku kościelnym w Płocku. Stan badań s. 109–122; Zygmunt Leszek: Instytucja synodu diecezjalnego w życiu Kościoła płockiego (XIII–XVIII wiek) s. 123–152.

Mazury

6494. **SEMPOŁOWSKA Stefania:** Mazury Pruskie. Do dr. przygot. i wstępem opatrzył Grzegorz Jasiński. Dąbrówno 2016 Retman 8° ss. 49, nlb. 3, il. (Miniatury Mazurskie; nr 9).

Wyd. oryg.: Warszawa 1920.

Mechowice

6495. **PIÓREK Marian:** Mechowice. Z dziejów miejscowości (XVI–XXI w.). Mechowice–Dzikowice 2016 Urząd Gm. 8° ss. 264, il., mapy.

Mieszkowice, region

6496. [CZWARTE] IV Nadodrzańskie Spotkania z Historią 2016. Materiały pod red. Andrzeja Chłudzińskiego. Pruszcz Gdański–Mieszkowice 2016 Jasne; Gm. Mieszkowice 8° ss. 248, il., streszcz. niem.

Materiały konferencyjne, Mieszkowice, 22 IV 2016 r.

Z treści: Chłudziński A.: Od redaktora s. 9; Rogalski Bartłomiej: Importy rzymskie na dolnym Nadodrzu w świetle badań cmentarzyska w Czeline, gm. Mieszkowice, stan. 23 s. 11–34; Brzustowicz Grzegorz Jacek: Nowomarchijscy uczestnicy bitwy pod Oderbergiem w 1349 roku s. 35–52; Chłudziński A.: Nazwy miejscowe gminy Moryń s. 53–82; Kalita-Skwrzyńska

Małgorzata Kazimiera: Dwory i pałace na terenie gminy Mieszkowice s. 89–117; Sobisz Zbigniew: Zabytkowe parki podworskie gminy Mieszkowice s. 119–126; Witek Maria, Witek Waldemar: Kapliczki i krzyże w krajobrazie kulturowym nadodrzańskich gmin: Cedynia i Mieszkowice – nośnik tradycji s. 127–150; Rzepczak Remigiusz: Syberyjskie doświadczenia mieszkańców gminy Mieszkowice s. 151–159; Migdalski Paweł: Godzwickie miejsca pamięci w Polsce Ludowej s. 161–179; Maliński Piotr, Dworczyk Michał: Krzyże nad Odrą. Nowe lapidarium z dawnych pomników nagrobnych i w rejonie pamięci narodowej s. 181–196; Bibliografia s. 201–221; Ilustracje kolorowe s. 223–248.

Międzyrzecz, miasto i region

6497. **PATORSKI Ryszard, Tureczek Marcei:** Kronika siedemdziesięciolecia. Cz. 1: Niedokończona kronika. Międzyrzecz w fotografii i dokumentach z lat 1945–1989. Międzyrzecz–Zielona Góra 2015 Urząd Miej.; na zlec. Gm. Międzyrzecz; Fabryka Reklamy Sandmedia 4° ss. 272, il.

Toż. Cz. 2: Trudny czas przemian. Międzyrzecz w latach 1990–2015. Międzyrzecz–Zielona Góra 2015 ss. 104, il.

6498. **ZIEMIA międzyrzecka w przeszłości.** T. 14. Red. Agnieszka Indycka, Marcei Tureczek. Międzyrzecz–Trzciel 2016 Tow. Hist. Ziemi Międzyrzeckiej; we współpr. ze Starostwem Pow. 4° ss. 220, nlb. 1, il., streszcz. niem.

Ku pamięci prof. Stanisława Kurmatowskiego (1928–2015).

Treść: Indycka A., Tureczek M.: Słowo wstępne s. 9–10; Indycka A.: Profesor Stanisław Kurmatowski – archeolog zasłużony w poznawaniu dziejów Międzyrzecza i okolic s. 11–18; Patorski Ryszard: Pożegnanie profesora Stanisława Kurmatowskiego s. 19; Tureczek M.: Ad Mestris locum – interpretujemy dalej. Kilka pytań o Winnicę oraz kaplicę Najświętszej Maryi Panny na marginesie dyskusji o kościołach średniowiecznego Międzyrzecza s. 23–41; Patorski R.: Renesansowe polichromie prezbiterium kościoła pw. św. Jana Chrzciciela w Międzyrzeczu – historia odkrycia i konserwacji s. 43–60; Sanocka-Tureczek Katarzyna: Pomnik ofiar I wojny światowej w Trzcielu s. 61–72; Czabańska-Rosada Małgorzata: Pamięć o kulturach i tradycjach na pograniczu międzyrzeckim. Analiza na podstawie wybranych źródeł s. 73–79; Urbanek Grzegorz: Przygotowania aprowizacyjno-techniczne do obrony bledzewskiego odcinka umocnień Łuku Odry – Warty w grudniu 1944 roku s. 81–90; Tureczek M.: Dzwony trzcielskich kościołów – historia, stan zachowania, zagadnienia konserwatorskie s. 91–112; Michałowicz Krzysztof: Uwagi o początkach polskiej administracji w Zbąszynku w latach 1945–1949 s. 113–119; Stachowiak Paweł: „Była i jest nasza” – czyli o „Ziemii Odzyskanej” z archeologią w tle s. 121–128; Makowiec Aleksandra: Cmentarz parafialny w Pszczewie. Przyczynek do badań demograficznych miejscowości s. 129–134; Wróblek Iwona: Chiński śledztwo. Błogosławieństwo noworoczne na Młyńskiej s. 137–140; W ogniu walk o Trzciel – wspomnienia Jana Kaczmarka. [Wyd.] Andrzej Chmielewski s. 141–145; Frąckowiak Maksymilian: Ekshumacja szczątków niemieckich żołnierzy i cywili na dawnym cmentarzu ewangelickim w Brójcach s. 147–151; Pilipeczuk Halina: Cmentarz ewangelicki w Brójcach – co dalej? s. 153–156; Patorski Ryszard: Spotkanie z Mieczysławem Orłowskim, współtwórcą XX-wiecznych polichromii w kościele pw. św. Jana Chrzciciela w Międzyrzeczu s. 157–163; Fabian Wioletta: Ocalić od zapomnienia – Cyfrowe Archiwum Tradycji Lokalnej (CALT) Trzciel s. 165–180; Daszkiewicz Albert [i in.]: Materiały do

Słownika Biograficznego Ziemi Międzyrzeckiej. Red. Izabela Stopyra s. 183–216.

T. 1. Międzyrzecz–Zielona Góra 2003.

Mińsk Mazowiecki

6499. ZALEWSKI Marek, Wójcik Agata: VI wieków Mińska Mazowieckiego. T. 1: Archeologia – najdawniejsze dzieje. Mińsk Mazowiecki–Warszawa 2016 Muzeum Ziemi Mińskiej; Państw. Muzeum Archeol. 4° ss. 242, nlb. 6, il., streszcz. ang.

Mirosławiec

6500. LESZCZEŁOWSKI Jarosław: Märkisch Friedland 1772–1945. Mirosławiec 2016 Usługi Informatyczne Swan-it; na zlec. Bibl. Publ. 8° ss. 351, il.

Mirów; Łutowiec

6501. MIRÓW i Łutowiec we wspomnieniach mieszkańców. [Wyd.] Tomasz Baryła. Kraków 2016 Wydaw. K4MEDIA 8° ss. 159, il. (Historie Lokalne na Jurze Krakowsko-Częstochowskiej; t. 1).

Antologia wspomnień, XX–XXI w.

Misie, gmina

6502. ŚLUSAREK Marcin: Zarys dziejów gminy Misie. *Radzyński Rocznik Humanistyczny*. T. 14: 2016 s. 213–235, streszcz. ang.

Lata 1809–1954.

Mława, powiat

6503. [ZYGNER Leszek]: Powiat mławski. Przewodnik subiektywny. Warszawa 2016 Mazowiecki Inst. Kultury 8° ss. 148, il., streszcz. ang. (Tradycja Mazowska).

Lata 1384–2016.

Modliborzyce

6504. KIRYK Feliks: Z dziejów Modliborzyc Opatowskich. *Studia Sandomierskie*. T. 23: 2016 s. 31–46, streszcz. ang.

Od XII/XIII w.

Morochów

6505. KLAJA Piotr: Morochów. Krótki przewodnik po dawnej i współczesnej wsi. Morochów–Krosno 2016 Krośnieńska Oficyna Wydawnicza 8° ss. 48, il., mapa. Stow. na Rzecz Rozwoju Wsi Morochów, Koło Gospodyń Wiej. w Morochowie.

Mościska

6506. SKALIŃSKI Romuald: Pasek. Średniowieczna osada przy starym gościńcu

Gąbin–Gostynin. Toruń 2015 Aquimolina 8° ss. 136, il.

Dzieje Mościsk, XVI–XXI w.

Mysłakowice

6507. WITCZAK Romuald: Ze Śnieżką w tle. Opowieść o królewskiej wsi Mysłakowice. Bukowiec 2016 Zw. Gmin Karkonoskich 8° ss. 192, tabl. 16, il., mapa + dysk optyczny (CD).

Lata 1816–2016.

Nadarzyn

6508. NADARZYN na przestrzeni wieków. Historia Nadarzyna od średniowiecza po czasy współczesne. Zespół red. przy Urzędzie Gm. Nadarzyn. Nadarzyn 2014 Urząd Gm. 8° ss. 113, il.

Z okazji 560-lecia nadania praw miejskich 1453–2013.

Nadodrże Środkowe

6509. HŁADKIEWICZ Wiesław: Wrota. Szkice z dziejów Środkowego Nadodrza. Zielona Góra 2015 Drukarnia Ligatura s. 434.

Rec.: Rymar Dariusz A.: Wrota do Zielonej Góry. Kilka uwag na marginesie „pierwszej syntezy dziejów regionu lubuskiego”. *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archiwalny*. Nr 23: 2016 s. 307–312; Kamińska Krystyna: Jak pisać dla wszystkich o przeszłości? *Tamże* s. 313–317.

Niedźwiedzica

6510. ZAWADZKI Wojciech: Dzieje Niedźwiedzicy na Żuławach Wielkich do 1945 roku. Elbląg–Olsztyn 2014 Studio Poligrafii Komputerowej „SQL” 8° ss. 210, nlb. 2, il., mapy, streszcz. ang.

Od XIV w.

Niemodlin, region

6511. [DWA tysiące szesnaście] 2016 kalendarz regionalny Borów Niemodlińskich. Red. i oprac. graf. Mariusz Woźniak; teksty, zdj., wizualizacje, mapy M. Woźniak, Marek Jary, Bartosz Sadliński, Daniel Podobiński. Niemodlin 2016 Partnerstwo Borów Niemodlińskich 8° ss. 224, il.

Treść: Wprowadzenie s. 5–32; Z krainy lasów i stawów s. 32–53; Tak kiedyś bywało s. 55–76; Z życia wioski [Rzędziwojowice] s. 78–81; Borowe perełki – zabytki znane i nieznanne s. 83–102; Legendy i podania s. 103–121; Wycieczki i spacerzy s. 122–179; Na ścieżkach historii s. 180–216; Ludzie lasu [Eryk Murłowski] s. 217–218; Przyroda Borów Niemodlińskich s. 219–224.

6512. ZIEMIA Niemodlińska – w kręgu historii i kultury. [Z.] 2. Red. Maria Szwed. Niemodlin–Opole 2016 Niemodlińskie Tow.

Region.; Wydaw. Inst. Śląski 8° ss. 66, il., streszcz. niem. Niemodlińskie Tow. Region.

Pokłosie spotkania „Przeszłość ziemi niemodlińskiej w świetle znalezisk archeologicznych”, Niemodlin, 10 XII 2008 r.

Treść: Spychała Krzysztof: Dzieje i stan badań archeologicznych na ziemi niemodlińskiej. Grodziska średniowieczne a problem Przesieki Śląskiej s. 9–19; Rapiński Artur: Stanowiska paleolityczne numer 7 w Sownie s. 20–25; Matuszczyk-Rychlik Ewa: Osadnictwo pradziejowe nad Nysą Kłodzką – wyniki archeologicznych badań w Bielicach (gmina Łambowice) s. 26–31; Krawczyk Mariusz: Znaleziska archeologiczne w Niemodlinie s. 32–39; Aneks: Zabytki archeologiczne dawnego powiatu niemodlińskiego (dokumentacja archiwalna w wyborze) s. 41–52; Tematyka archeologiczna w przedwojennych kalendarzach powiatu niemodlińskiego „Heimatkalendar des Kreises Falkenberg” z lat 1926–1942 (adnotowane chronologiczne zestawienie bibliograficzne). Zestawiła Aleksandra Paszkowska-Witkowska s. 53–61; O kilku odkryciach archeologicznych w Niemodlinie. Sprawozdanie z wykonania zadania konkursowego w ramach Szkolnego Festiwalu Kultury (1991/1992). Oprac. Agata Sucha, Anna Węglińska s. 62–66; Tematyka i prelegenci cyklu odczytów, realizowanego przez Niemodlińskie Towarzystwo Regionalne we współpracy z Domem Współpracy Polsko-Niemieckiej w Gliwicach/Opolu i Gminą Niemodlin w ramach projektu „Historia lokalna na przykładzie wybranych powiatów, miast i gmin” s. 67–69; Niemodlińskie Towarzystwo Regionalne s. 70; Publikacje Niemodlińskiego Towarzystwa Regionalnego s. 71. Z. 1. 2014.

Nowa Wieś

6513. AUGUSTYN Janina: U stóp Jastrzębiej Góry. Przewodnik po historii i współczesności Nowej Wsi. Kolbuszowa 2016 Miej. Dom Kultury 16° ss. 227, nlb. 1, il., mapy.

Nowe

6514. NÓWE – dzieje starego miasta. Pod red. Krzysztofa Halickiego i Zbigniewa Lorkowskiego. Nowe–Gdynia 2016 Urząd Gm.; Region Jarosław Ellwart 8° ss. 479, nlb. 1, il., tabl. XVI.

Treść: Koszowski Franciszek, Słomiński Marek, Woliński Czesław: Przedmowa s. 5–6; Halicki K., Lorkowski Z.: Wstęp s. 7–8; Głowacka-Penczyńska Anetta: Dzieje Nowego od czasów najdawniejszych do 1772 roku s. 9–70; Krzemiński Tomasz: Nowe pod berłem Hohenzollernów (1772–1918) s. 71–164; Halicki K.: Nowe nad Wisłą w okresie międzywojennym s. 165–240; Grochowina Sylwia: Miasto Nowe nad Wisłą podczas okupacji niemieckiej 1939–1945 s. 241–282; Halicki K.: Nowe nad Wisłą w latach 1945–1989 s. 283–367; Śliwa Marek: Dzieje Nowego po 1989 roku. Nowe gminą samorządową s. 369–425; Załączniki s. 427–453; Bibliografia. Sporządził K. Halicki s. 455–474.

Nowy Sącz, miasto i region

6515. ŚLIWA Adam: Ziemia sądecka. Falkowa, Jamnica, Kunów, Chruslice. Od średniowiecza do współczesności. Nowy Sącz–Nisko-wa 2016 Adam Śliwa; Nova Sandec; Fund. Sądecka 8° ss. 289, tabl. k. 2, il., mapy.

Lata 1339–2015.

6516. ŚLIWA A.: Ziemia sądecka. Siedlce, Słowikowa. Od średniowiecza do współcze-

sności. Nowy Sącz 2016 Adam Śliwa; Nova Sandec 8° ss. 172, tabl. 2, il.

Lata 1280–2016.

Nowy Żmigród

6517. GARBACIK Paweł: Nowy Żmigród jako pogranicze kultur. *Zeszyty Historyczne Semper Fidelis*. [Z.] 7: 2014 [nr] 1 s. 123–135, streszcz. ang.

XIII–XX w.

Obrowo, gmina

6518. PAWŁOWSKI Marek: Gmina Obrowo. Historia i teraźniejszość. Toruń–Kwidzyn–Obrowo 2016 Vega Studio Adv. Tomasz Müller; Rada i Urząd Gm. Obrowo 4° ss. 320, il., mapy.

XII–XXI w.

Okrajnik

6519. RODAK Władysław: Mały Beskidek – Palarzówka. Z dziejów gospodarki i obyczajowości w zarębiej wsi Okrajnik. *Gronie*. Nr 16: 2016 s. 23–32.

Palarzówka, osiedle wsi Okrajnik w l. 1480–1982.

Olkusz

6520. RYZA Ryszard: Olkusz, moje miasto. Klucze–Olkusz 2016 Klucze Poligrafii Dagmara Cholewa; na zlec. PTTK. Oddz. 8° ss. 75, nlb. 1, il.

Lata 1184–1985.

Olszówka, gmina

6521. MUJTA Józef Stanisław: Gmina Olszówka. Przeszłość i teraźniejszość. Powiat kolski. Województwo wielkopolskie (na tle historii Polski). Olszówka 2010 Gm. Olszówka 8° ss. 412.

Lata 1794–2009.

Olsztyn

6522. BONK Hugo: Historia Olsztyna 1353–1772. Komentarz i red. nauk. Alicja Dobrosielska, Marek M. Pacholec. Olsztyn 2016 Oficyna Wydawnicza Pruthenia 8° ss. 189, il.

6523. DOBROSIELSKA Alicja: „Sundynthen” – olsztyńska „pagus civitas”. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 59:] 2015 nr 4 s. 579–604, streszcz. niem., ang.

Sądyty, dawna wieś na terenie dzisiejszego Olsztyna, XIV–XVIII w.

Opatówek

6524. MILUŚKA-STASIAK Jadwiga: Przywrócenie praw miejskich dla Opatówka w świe-

tle tradycji historycznej. *Rocznik Kaliski*. T. 42: 2016 s. 161–178.

XIII–XXI w.

Opinogóra Górna

6525. PTASIEWICZ Zbigniew: Widziane z Opinogóry. Opinogóra nasza... Opinogóra 2016 Tow. Miłośn. Opinogóry 8° ss. 186, il., mapy, nuty.

1401–2016.

Opole Lubelskie

6526. OPOLE Lubelskie. Wspomnienia i listy mieszkańców miasta i powiatu. Pod red. Ewy Śmiech i Krzysztofa Jastrzębskiego. Warszawa 2015 Krzysztof Jastrzębski 8° ss. 747, il.

Część tekstu w jęz. ang., część tekstu tłumaczona.
Lata 1871–1944.

Opolszczyzna

6527. LACHUR Czesław: Opolszczyzna. Impresje krajoznawcze. Opole 2016 Wydaw. Nowik 8° ss. 265, il.

Przybliżenie mało znanych lub nieznanych faktów z dziejów regionu.

Osiek Jasielski

6528. Z DZIEJÓW miejscowości i parafii Osiek Jasielski. W Jubileusz 650-lecia. *Rocznik Kolbuszowski*. Nr 15: 2015 s. 182–318, streszcz. ang.

Treść: Geryn Katarzyna: Historiografia Osieka Jasielskiego s. 183–192; Gigilewicz Edward: Z drzewem w herbie. Projekt herbu Osieka Jasielskiego na tle polskiej heraldyki samorządowej s. 193–215; Nowak Daniel: Początki osadnictwa i chrześcijaństwa w regionie jasielskim s. 217–232; Haptaś Krzysztof: Biblioteka parafialna w Osieku Jasielskim w okresie staropolskim (do roku 1748) s. 233–244; Białorucki Rafał, Wnęk Sławomir: Książd Władysław Purzycki (1842–1915). W stulecie śmierci s. 245–255; Pokryszka Agnieszka: Obraz społeczności osieczan, osób związanych z księdzem Janem Jakielem [1849–1934] oraz jego samego w „Liber Memorabilium” s. 257–280; Pokryszka A.: Obraz I wojny światowej w „Liber Memorabilium” księdza Jana Jakieła s. 281–293; Walicki Bartosz: Syn ziemi mazurskiej. Ks. Stanisław Sondej (1902–1982) s. 295–318.

Ośława, dorzecze

6529. WESOŁKIN Wojciech: W dorzeczu Ośławy. Cz. 7: Komańcza, Czystohorb i Dołżyca k. Komańczy. *Bieszczad*. [T.] 21: 2016 s. 63–157.

Cz. 1. *Tamże*. [T.] 15: 2009.

Ostrowy Tuszowskie; Toporów

6530. PIÓREK Marian: Wieś królewska Ostrowy Tuszowskie (1566–2016) i wzmianki o Toporowie. Ostrowy Tuszowskie 2016 Stow. „Ostrowy” 8° ss. 181, il.

Ostróg, Ukraina

6531. KARDASZEWICZ Stanisław: Dzieje dawniejsze miasta Ostroga. Materiały do historii Wołynia. Z przedm. Aleksandra Jabłonowskiego oraz życiorysem aut. przez Henryka Mościckiego. Ostróg–Biały Dunajec 2013.

Reed., oryg.: Warszawa 1913.

Omów.: Kowal Bogumiła, *Biuletyn Ukrainoznawczy*. [Nr] 16/17: 2013/2014 [dr:] 2014 s. 342–346.

Ostrów Wielkopolski, region

6532. [NIEŁACNA Jadwiga, Niełacny Krystian]: Ostrowska księga pamięci. Cz. 2: Gminy Nowe Skalmierzyce, Odolanów, Ostrów Wielkopolski, Przygodzice, Raszków, Sierszowice, Sośnie. Oprac. ... Wyd. uzup. Ostrów Wielkopolski 2016 Stow. Pomoc Społeczności Lokalnej „Prometeusz” 4° ss. 432, il.

Cz. 1. [Aut.:] Niełacny K. Ostrów Wielkopolski 2012.

Otwock

6533. WÓJCIK Maria Teresa, Zając Stanisław: Soplicowo, Śródborów. Od Łysej Góry do Meranu. Otwock 2016 MBP 4° ss. 90, il.

Kolonia urzędnicza powstała w 1921 r. oraz miasto-ogród założone w 1922 r., włączone do Otwocka w 1932 r.

6534. ZAJĄC Stanisław, Pawełek Anna: Otwock 1916–2016. Otwock 2016 Urząd M. 8° ss. 135, il., streszcz. ang., fr., niem.

Pakosław

6535. WOJTKOWIAK Edmund: Ocalić od zapomnienia. Red. Sebastian Brudys. Rawicz–Ruda Śląska 2016 Rudzkie Tow. Przyj. Drzew 8° ss. 240, nlb. 1, il.

Pasieczna

6536. SOBOCZYŃSKI Łukasz: W cieniu maltańskiego krzyża. Zarys historii Pasiecznej w latach 1239–1945. Świdnica 2016 Usługi Poligraficzne Bogdan Kokot vel Kokociński 8° ss. 115, il.

Piaseczno

6537. MIESZKAŃCY wspominają. Łapmy stare Piaseczno. [Wyd.] Małgorzata Kawka. Piaseczno 2015 Urząd M. i Gm. 8° ss. 89, il.

Antologia wspomnień mieszkańców Piaseczna.

Treść: Woźniak Magdalena: [Przedmowa] s. 5–6; Szturowska Małgorzata, Hofman Stanisław: Zamiast wstępu s. 7–8; Cibicka Józefina: Historia rodziny s. 11–12; Dusza Jerzy: Ulica mojego dzieciństwa s. 13–19; Hofman S.: Historia jednej kamienicy s. 21–26; Gotchold Wiesław: Dom przy Sierakowskiego 13 s. 27–28; Kaczyński Jerzy: Drewniane domy na Żabiej s. 29–32; Kaczyński J.: Jak powstała szkoła zawodowa w Piasecznie s. 33–35; Kaczyński Wojciech: Piaseczno mojego dzieciństwa

s. 37–45; Kucharski Henryk: Droga z Julianowskiej na Świętojańska s. 47–53; Lenarczyk Kazimierz: Tajemnica porucznika Karola s. 55–57; Lenarczyk K.: Wspomnienia z czasu okupacji s. 57–62; Lenarczyk K.: Piaseczyńskie harcerstwo s. 62–65; Lenarczyk K.: Spacer sentymentalny s. 65–75; Modrowski Marek: Najpiękniejsza ulica miasta [Mickiewicza] s. 77–82; Rdzanek Helena: Piaseczyński szpital z czasów Powstania Warszawskiego s. 83–86; Warszawa Tadeusz: O hokeju i innych sportach s. 87–89.

Piecowo

6538. NITA Krystyna: Piecowo. Wieś, w której żyję. Warszawa 2016 CBR im. Michała Oczapowskiego 8° ss. 202, nlb. 5, il. CBR im. Michała Oczapowskiego.

Plecemin

6539. PLECEMIN. Nasza historia – według młodszej Wiary. [Aut.] Honorata Sapa [i in.]. Plecemin 2016 Stow. Odnowy i Rozwoju Wsi Plecemin 8° ss. nlb. 32, il. Stow. Odnowy i Rozwoju Wsi Plecemin.

Plechów

6540. KOZIOŁ Tadeusz: Małe ojczyzny – Plechów. Wyd. 2 uzup. Odonów 2016 Odonowski Kult. 8° ss. 243, il.

Zawiera również: Wspomnienia Władysława Zakrzeńskiego; Tadeusz Zwierkowski [1901–1977] – wspomnienia z lat 1939–1967; Wywiad ze Stanisławem Jarosem ur. w r. 1921.

Wyd. 1. 2011.

Podegrodzie, wieś i region

6541. PODEGRODZIE i gmina podegrodzka. Zarys dziejów. Pod red. Feliksa Kiryka. Kraków 2014.

Rec.: Dybiec Julian, *Rocznik Sądecki*. R. 44: 2016 s. 377–382.

Podgórze

6542. KŁOSIŃSKI Wawrzyniec: Podgórze i Podgórzacy. *Ziemia Łomżyńska*. [T.] 13: 2013 s. 143–148.

XIV–XX w.

Podlasie

6543. JUCHNOWIECKIE szeptu o historii. Red. Edyta Chranawska. Juchnowiec Kościelny 2016 GBP 8° ss. 105, il.

Publikacja pokonferencyjna; Juchnowiec Kościelny, 9 XI 2016 r.

Treść: Dobrzyński Jakub: Od organizatorów s. 7–11; Lubicz-Lapiński Łukasz: Osadnictwo drobnego rycerstwa na pograniczu mazowiecko-litewskim w XIV–XV w. s. 13–23; Baranowski Łukasz: Pobicia i czary, czyli o co oskarżali sąsiadów osiemnastowieczni białostoczanin s. 24–29; Leszczyński Kamil Marek: Powstanie styczniowe w świetle „Pamiętnika podlaskiego szlachcica” Juliana Borzysa s. 30–35; Niewiński Stanisław: Nad Niewodnicą – z dwuwiekowej historii rodu Lewickich herbu Rogala s. 36–49; Samsel Agata: Życie codzienne w międzywojennym Białymstoku s. 50–66; Wróbel Wiesław:

Józef Karol Puchalski (1862–1924). Pierwszy międzywojenny prezydent Białegostoku i jego związki z ziemią juchnowiecką s. 67–98; Kraśnicka Anna: Brama Wielka „Gryf” [w Białymstoku] i najstarszy chodzący zegar w Polsce s. 99–105.

Podwilk

6544. TRAJDOS Tadeusz M[ikołaj]: Z przeszłości Podwilka (XVIII w. i 1. połowa XIX w.). *Rocznik Orawski*. [T.] 10: 2015 s. 97–116.

Pomorze Gdańskie

6545. TRETTER Jan: Krwią i blizną. Opowieści z Pomorza. Gdańsk 2016 Marpress 8° ss. 173, il.

XX w.

Pomorze Zachodnie

6546. POMORZE Zachodnie z Polską. Praca zbior. pod red. Kazimierza Kozłowskiego. Warszawa–Szczecin 2016 NDAP; Wydaw. AP „Dokument” 8° ss. 552, tabl. k. 1, il.

Z treści: Kozłowski K.: Wstęp s. 7–10; Kozłowski K.: Przelomowe wydarzenia i procesy społeczne na Pomorzu Zachodnim do czasu uformowania się III Rzeczypospolitej s. 11–52; Macholak Jan: Materiały archiwalne dotyczące regionu (1945–2015). Charakterystyka zasobu s. 53–66; Chojecka Joanna, Marczyk Ryszard: Wybór źródeł archiwalnych do dziejów województwa koszalińskiego z lat 1950–1998 w zasobie Archiwum Państwowego w Koszalinie s. 67–82; Borzyszkowski Józef: Pomorze Zachodnie w mojej świadomości (nie tylko historycznej) oraz tradycji Kaszubów i Pomorzan znad Wisły s. 83–103; Szulka Zygmunt: Kaszubi na Pomorzu Zachodnim – fakty i mity s. 105–113; Malinowski Krzysztof: 70 lat polskiej granicy zachodniej na Odrze i Nysie s. 115–132; Gwiazdowska Małgorzata: Szczecin w ostatnim siedemdziesięcioleciu. Refleksje dotyczące działań konserwatorskich s. 133–148; Tałasiewicz Marek: Polskie Pomorze Zachodnie. Mój bardzo subiektywny punkt widzenia s. 149–178; Wejman Henryk: Rola pasterzy Kościoła szczecińsko-kamińskiego w odnowie społeczeństwa na Pomorzu Zachodnim s. 203–213; Chrobak Piotr: Preferencje wyborcze mieszkańców regionu zachodniopomorskiego w pierwszym dwudziestolecioleciu III Rzeczypospolitej s. 237–260; Białecki Tadeusz: Obraz przemian demograficznych ludności Pomorza Zachodniego po drugiej wojnie światowej. Refleksja o problemach gospodarczych regionu s. 261–280; Sak Zbigniew: Wybrane informacje i refleksje o gospodarce morskiej Szczecina s. 281–292; Diakun Władysław: Gmina Police: Niemcy, Grecy, Polacy, My s. 313–322; Goral Zdzisław: Pomorze militarne z perspektywy 2015 roku s. 341–360; Włodarczyk Edward: Pomorska uczelnia. Jubileusz 30-lecia Uniwersytetu Szczecińskiego s. 375–382; Skrzypczak Wiesław F.: Sens i bezsens. Garść impresji o nauce i dydaktyce s. 383–393; Plewka Czesław: Wybrane aspekty rzeczywistości oświatowej Pomorza Zachodniego lat 1945–2014 s. 395–409; Ptaszyński Radosław: Racjonalizm, patriotyzm i polityka. Kilka uwag o działalności podziemia na Pomorzu Zachodnim 1945–1956 s. 411–425; Krasucki Eryk: Szczecińskie mitotwórstwo. Myśli kilka o współczesnym użytkowaniu historii s. 427–434; Kozłowska Urszula: Od Polski Ludowej do III Rzeczypospolitej. Organizacja ochrony zdrowia na Pomorzu Zachodnim (najważniejsze problemy) s. 435–446; Stepiński Włodzimierz: Problematyka historyczna na łamach „Die Tageszeitung” i „Die Zeit” w latach 2013–2015. Wybrane tematy s. 447–482; Wesolowska Sylwia: Bibliografia do dziejów Pomorza Zachodniego za lata 1945–2014. Wybór s. 483–501; Fotografie s. 503–552.

6547. TRZEBIATÓW – spotkania pomorskie. [T. 13:] 2015. Pod red. Janiny Kochanowskiej. Trzebiatów–[Szczecin] 2016 Trzebiatowski Ośr. Kultury; Biuro Dokumentacji Zabytków 8° ss. 318, tabl. 40, il., streszcz. niem.

Materiały z konferencji, Trzebiatów, 16–17 X 2015 r.

Treść: Kochanowska J.: Słowo od Redakcji s. 7–9; Dworaczyk Marek: Średniowieczne Resko w świetle badań archeologicznych i źródeł pisanych s. 11–21; Janowski Andrzej, Kiarszys Grzegorz: Laser w służbie archeologii. Instruktywny przykład z dorzecza Regi s. 23–42; Kargul Roman Andrzej: Lokacja miasta Gryfice na prawie lubeckim w 1262 roku – rozważania nad datą dzienną wystawienia dokumentu s. 43–60; Jarzab Wojciech: Polska królowa w dawnym Griffembergu. [Maria Ludwika Gonzaga de Nevers w Gryficach, 2 II 1646 r.] s. 61–80; Sudakiewicz Lidia B.: Nazwiska mieszkańców wsi Rybokarty koło Gryfice z lat 1915–1945 s. 81–95; Puławski Andrzej: Gotyckie uzbrojenie obronne na epitafium Zyberta (Siwerta) Grantzina z 1492 roku z kościoła NMP w Kolobrzegu s. 97–106; Gwiazdowska Ewa: Książęce miasta nad Regą i Parsętą upamiętnione na bordiurze Mapy Lubinusa s. 107–119; Sobisz Zbigniew: Flora naczyniowa nekropolii miejskich powiatu gryfickiego s. 121–138; Korek Renata Teresa: Aspekt kulturowy osadnictwa ukraińskiego w powiecie gryfickim s. 139–178; Witek Maria, Witek Waldemar: Problematyka użytkowania i konserwacji świątyń ryglowych (na przykładzie projektu „Kościoły ryglowe diecezji koszalińsko-kolobrzeszkiej”) s. 179–192; Kulesza-Szemieriew Ewa: Ochrona krajobrazu kulturowego w planowaniu przestrzennym na przykładzie gmin powiatu gryfickiego s. 193–204; Zyzik Małgorzata: Malowidła w Wieży Więziennej szczecińskiego zamku – najnowsze odkrycia s. 205–211; Borkowska Urszula: Król Wirtembergii – Fryderyk I [1754–1816] s. 213–224; Cydzik-Brzezińska Janina: Losy Anny i Jana Terbertów w Koszalinie na przełomie XIX i XX wieku. Rodzina na pograniczu kulturowym polsko-niemieckim s. 225–242; Kurka Grzegorz: Kamięscy dominikanie w świetle źródeł historycznych i archeologicznych. Komunikat s. 243–248; Piotrowski Andrzej: Katastrofalny zalew wód morskich w Kolobrzegu Anno Domini 1497. Komunikat s. 249–253; Lewko Natalia: Architektura kościoła Mariackiego w Sławnie s. 255–265; Kalita-Skwirzyńska Kazimiera: Głos w dyskusji do referatu Pani Natalii Lewko „Architektura kościoła Mariackiego w Sławnie” s. 267; Kuczowski Jacek, Kuczowski Andrzej: Niemica – mały kościół wielkiego architekta [Davida Gilly’ego] s. 269–283; Witek M., Witek W.: Uwagi do tekstu „Niemica – mały kościół wielkiego architekta” autorstwa Jacka Kuczowskiego i Andrzeja Kuczowskiego s. 285–286; Vogler Marlene: Znaczenie kolei dla Pomorza s. 287–297; Gutsche Edda: Hans Grade [1879–1946] – pionier lotnictwa z Koszalina s. 299–307; Vogler Hans-Udo: Ludwig Gotthard Kosegarten [1758–1818] – pastor, profesor s. 309–314; Toż w jęz. niem: Ludwig Gotthard Kosegarten, Pfarrer, Dichter, Professor s. 315–318; Ilustracje do artykułów s. 321–348; Kronika seminarium. Tekst J. Kochanowska, zdj. Marta Górską [i in.] s. 349–355; Objazd naukowy „Odkrywamy na nowo zabytki Trzebiatowa” s. 356–360.

Popowo-Ignacewo

6548. SOBERSKI Karol: Skarb Dziedzica. Nieznane wydarzenia z pogranicza Wielkopolski i Pałuk. Gniezno 2016 Media Lokalne Karol Soberski 8° ss. 256, il., mapy. (Okruchy Historii).

Lata 1751–2016.

Poraj, wieś i gmina

6549. [MASZCZYK Konrad]: Poraj w relacjach Konrada Maszczyka. Spisała Katarzyna

Każmierczak. *Zeszyty Myszkowskie*. Nr 3: 2016 s. 155–170, streszcz. ang.

Od 1790 r. do czasów PRL.

6550. SNOCH Bogdan: Leksykon Miejscowości Gminy Poraj w powiecie myszkowskim. *Almanach Częstochowy*. [T. 29:] 2016 s. 100–106.

Poznań

6551. JEŻYCE. [Cz.] 2. *Kronika Miasta Poznania*. [R. 84:] 2016 [nr] 4 s. 13–368, streszcz. ang.

Dzielnica Poznania.

Treść: Leśniewska Dorota: Bamberkowo i Apteczna. O najstarszych jeżyckich ulicach s. 13–32; Grzeszczuk-Brendel Hanna: Piękno odzyskane. Obywatelska rewitalizacja ulicy Staszica s. 33–40; Leśniewska D.: Ulica Roosevelta. Od etablisement do chmurodrapu s. 41–57; Gaspars Jan: Architektki, budowniczości i przedsiębiorstwa budowlane. Wybrani właściciele parcel i kamienic przy ul. Jackowskiego w latach 1890–1914 s. 58–67; Krajewski Maciej, Dolczewska Aleksandra: Spacer po najpiękniejszych jeżyckich sieniach i klatkach schodowych s. 68–80; Pietrzak Katarzyna: Jeżycka elektrownia w kontekście początków elektryfikacji miasta Poznania s. 81–87; Karolczak Waldemar: Rolnicza Stacja Doświadczalna przy ul. Dąbrowskiego 17 w latach 1895–1939 s. 88–95; Żyto Artur: Kościół garnizonowy przy ul. Szamarzewskiego s. 96–109; Kubiak Szymon Piotr: Tramwajarze, pierwszy wieżowiec i marzenia o politechnice. Międzywojenna architektura Jeżyc s. 110–122; Kurzawa Zofia: Restaurator i społecznik z ulicy Jadwigi. Kazimierz Wendland (1856–1915) s. 125–134; Mrugańska-Banaszak Magdalena: Alina [Kasprowicz] od braci mniejszych s. 135–146; Książka adresowa handlu i przemysłu polskiego. Wstęp i oprac. M. Mrugańska-Banaszak s. 147–151; Szymkowiak Maria: Rodzinne dzieje Gałków z Jeżyc s. 152–158; Dembiński Henryk, Dembińska Jadwiga: Wille konsulów. Wspomnienia Henryka i Jadwigi Dembińskich. Spisała Danuta Książkiewicz-Bartkowiak s. 159–168; Kurzawa Z.: List z frontu wschodniego [9 II 1916 r.] s. 169–171; Gucia Dobrosława: Jeżyccy darczyńcy Towarzystwa Naukowej Pomocy im. Karola Marcinkowskiego w 1921 r. s. 172–177; Patała Krystyna: O dziadku Julianie i wujku Nikodemie [Strzyżyńskich] s. 178–184; Kaliszamin-Stelmüller Arleta: Kamiénica czynszowa dziadka Antoniego i babcy Marii [Kaliszan] s. 185–189; Kofta Krystyna: Poznań lubię, to moje podwórko. Fragmenty jeżyckich wspomnień Krystyny Kofty z książki „Kobieta zbudowana”. Autobiografia s. 190–197; Kęcińska-Lempka Barbara: Jeżyckie opowieści s. 198–209; Książkiewicz-Bartkowiak D.: „Jak te fale z Ameryki do Europy przyciągać mogą...”. Jeżyckie przypadki Zdzisława i Zygmunta Matysiaków s. 210–218; Karolczak W.: Pomnik Poległych 6. Pułku Grenadierów s. 221–227; Kruszyński Bartosz: Poznański 47. Pułk Piechoty i 6. Pułk Grenadierów w walkach pod Verdun w grudniu 1916 r. s. 228–240; Cytryńska Hanna: Jeżyckie apteki s. 241–248; Karolczak W.: Ogródki działkowe przy ulicy Bukowskiej do 1939 r. s. 249–257; Żarczyńska Justyna: W Towarzystwie na Słowackiego 19/21 s. 258–265; Żarczyńska J.: Smutna historia (nie)wesołej Olimpii s. 266–271; Kęcińska-Lempka B.: Konspiratorzy. Historia włamania do jeżyckiego kościoła s. 272–276; Fabiańska Barbara: Wydarzyło się na Jeżycach 28 czerwca 1956 s. 277–288; Matyszka Arkadiusz: Zmagania robotników jeżyckich zakładów pracy z władzą w czasach tzw. Małej stabilizacji (1957–1970) s. 289–299; Mulczyński Jarosław: „Budzą zainteresowanie przechodniów, bodajże większe aniżeli karoserie nowych typów samochodów”. Wystawy plenerowe rzeźby przed hotelem Merkury w latach

1967–1974 s. 300–310; Kucharska Alina: „Jezyckie historie” z przewodnikiem s. 311–316; Głaz Jakub: Przez Wdzięczność do ładu s. 317–325; Schmidt Filip: Jakich Jeźyc chcemy? Dyskusje nad kierunkiem rozwoju dzielnicy s. 326–340; Mulczyński J.: Plakaty poznańskiego Ogrodu Zoologicznego s. 343–347; Hałas-Rakowska Hanna: Elewacyjna dekoracja sgraffitowa Stanisława Mrowińskiego w starym Ogrodzie Zoologicznym s. 348–358; Śmiełowski Jan: Ludzie i zwierzęta zoo s. 359–365; Bibliografia Jeźyc w „Kronice Miasta Poznania”. Oprac. M. Mrugańska-Banaszak s. 366–368.

Cz. 1. *Tamże*. [R. 68:] 2000 [nr] 2.

6552. TRZEBA by jeszcze powiedzieć. Z Archiwum Społeczne Śródkki. Pod red. Michała Kępskiego, Anny Pikuły, Mikołaja Pukiańca, Katarzyny Zimnej. Poznań 2016 Trakt; Wydaw. Miej. Posenania 8° ss. 123, nlb. 5, il., streszcz. ang.

Tręść: Mirzyński Robert: Słowo wstępne s. 5–9; Kępski M., Pikuła A., Pukianiec M., Zimna K.: Archiwum Społeczne Śródkki s. 6–9; Pukianiec M.: Zarys historii Śródkki s. 10–13; Pukianiec M.: Zarys historii Śródkki s. 10–13; Z rodzinnego albumu s. 15–37; Historie mówione s. 39–85; Rynek Śródecki s. 87–105; Skórzyńska Izabela: Archiwa społeczne. „Ocalanie życia przez dokument” s. 107–120.

Pruszcz Gdański

6553. [HOFFMANN Wilhelm]: Kronika wsi Pruszcz w powiecie Gdańskie Wyżyny. Zbiór artykułów publikowanych pod tytułem „Z dni minionych” w „Wiadomościach dla Pruszcza, Oruni i okolic”, opracowanych na podstawie źródeł urzędowych przez wójta gminy w Pruszczu Wilhelma Hoffmanna. Przeł. Marek Kozłowski; red. nauk. Radosław Biskup. Pruszcz Gdański 2012 Wydaw. Maszoperia Liter. 8° ss. 142, nlb. 1, il.

Wyd. oryg. 1913.

Pruszków

6554. JAKUBOWSKI Tadeusz [Hubert]: Pruszków dawno temu. Pruszków 2016 Książnica Pruszkowska im. Henryka Sienkiewicza 8° ss. 279, il.

Lata 1901–2016.

Przemysł

6555. FIDA Marian Jerzy: Moja w obrazach opowieść o Przemysłu. *Przemyskie Zapiski Historyczne*. T. 20: 2016 s. I–CLXVI, nlb. 6, il.

Dodatek: Biblioteka „Przemyskich Zapisków Historycznych”.

Przeworsk

6556. CHROBAK Łukasz: Budy Przeworskie jako zapomniane dziedzictwo przeworskich przedmieść. *Rocznik Przemyski*. T. 52: 2016 z. 1 s. 7–22, streszcz. ang.

6557. ÓSMY wiek Przeworska. Ludzie, obiekty, wydarzenia. T. 1. Red. Henryk Pelc.

Przeworsk 2012 Wydaw. Resprint Antoni Szeleta 8° ss. 233, nlb. 4, il.

Toż. T. 2. Praca zbior. pod red. H. Pelca. Rzeszów–Przeworsk 2016 NOT. Federacja Stow. Nauk.-Techn. Rada; Henryk Pelc ss. nlb. 2, 308, il.

6558. PRZEWORSK. Mała ojczyzna. T. 1: Studia z dziejów miasta i regionu. Pod red. nauk. Szczepana Kozaka. Przeworsk–Przemysł 2016 Region. Tow. Nauk.; AP 8° ss. 201, nlb. 1, il., streszcz. ang. Region. Tow. Nauk. w Przeworsku. (Przeworsk – Mała Ojczyzna; t. 1).

Tręść: Kozak S.: Ludność wiejska powiatu przeworskiego w świetle akt notarialnych z lat 1859–1914 s. 3–31; Kuźma Małgorzata: Wybrane aspekty działalności Żydowskiej Gminy Wyznaniowej w Przeworsku w okresie dwudziestolecia międzywojennego s. 33–64; Machniak Arkadiusz: Działalność komunistycznych organów bezpieczeństwa w Przeworsku w latach 1956–1989 w świetle akt z Archiwum IPN w Rzeszowie. Wybrane zagadnienia s. 65–83; Chomentowska Edyta: Stowarzyszenie Pań Miłosterdzia w Przeworsku w I. poł. XX w. s. 85–132; Figiela Bożena: Z Przeworska na Montparnasse. Leon Weissberg (1893–1943) s. 133–149; Wawrzczak Maciej: Wyniki badań archeologicznych na wielokulturowym stanowisku Przeworsk – Rynek 13 s. 151–186; Olejko Andrzej: Lotnicze epizody z dziejów Podkarpacka – Chałupki, zapomniane lotnisko s. 187–198.

Przysucha, powiat i region

6559. [GÓRSKA-STREICHER Justyna]: Powiat przysuski. Przewodnik subiektywny. Warszawa 2016 Mazowiecki Inst. Kultury 8° ss. 183, nlb. 1, il., streszcz. ang. (Tradycja Mazowska).

Lata 1415–2016.

6560. MAŁECKI Lech, Małecki Mirosław: Dzieje Ziemi Przysuskiej. Warszawa–Przysucha–Wrocław 2016 Jakopol 8° ss. 276, il.

Przyszowice

6561. WIECHUŁA Bronisław Marek: Przyszowice przez śląskie wieki. Kalendarium. Przyszowice 2016 Bronisław Marek Wiechuła 4° ss. 399, wiele liczb., il.

Pułtusk

6562. DZIEJE Pułtуска. T. 1: Do 1795 roku. Red. nauk. Henryk Samsonowicz, Radosław Lolo. Pułtusk 2016 Akad. Humanist. im. A. Gieysztor 8° ss. 463, il. Akad. Humanist. im. Aleksandra Gieysztor, Akademickie Tow. Edukacyjno-Nauk. Atena.

Tręść: Samsonowicz H., Lolo R.: Wstęp s. 7–10; Pela Włodzimierz: Wyniki badań archeologiczno-architektonicznych jako źródło poznawcze do dziejów Pułtуска od XII do XVIII wieku s. 11–44; Morawski Zbigniew: Dzieje Pułtуска w średniowieczu s. 45–101; Żebrowski Tadeusz: Pułtuski kościół, kapituła i szkolnictwo w okresie średniowiecza i pierwszej połowy XVI wieku s. 103–146; Wiśniewski Krzysztof: Pułtusk w XVI–XVIII wieku. Ustrój – gospodarka – ludzie s. 147–263; Lolo R.: Ko-

ściół w epoce nowożytnej s. 265–334; Lolo R.; Oświata i kultura w Pułtusk w epoce staropolskiej s. 335–360; Wołosz Artur K. F.: Architektura i sztuka w Pułtusk – od średniowiecza do czasów staropolskich s. 361–414; Bibliografia s. 415–439.

Puszcza Mariańska, gmina

6563. MURZYN Tadeusz Jan, Józefcki Jan: Puszcza Mariańska. Zarys dziejów gminy 1313–2000. Puszcza Mariańska 2016 Urząd Gm. 8° ss. 363, il.

Radom, powiat

6564. [GÓRSKA-STREICHER Justyna]: Powiat radomski. Przewodnik subiektywny. Warszawa 2015 Mazowiecki Inst. Kultury 8° ss. 176, il., streszcz. ang. (Tradycja Mazowska).

Lata 1360–2015.

Radoszyce

6565. [OLENIČ Īvan] Ołenycz Iwan: Los Łemkowszczyzny. Przekł. z jęz. ukr. Patrycja Pacocha. Krosno 2016 Oficyna Wydawnicza RuthenicArt 8° ss. 140, nlb. 3, tabl. 11, il.

Radoszyce, XX w.

Radzymin

6566. WNUK Jan: Dzieje Radzymina. Radzymin–Pułtusk 2015 Tow. Przyj. Radzymina; Aleksander 8° ss. 270, il.

Radzyń Podlaski

6567. ZIEMIA radzyńska 1864–1918. Pod red. Agnieszki Gątarczyk i Artura Góraka. Radzyń Podlaski 2016 Radzyńskie Stow. Inicjatyw Lokalnych 8° ss. 432, il. (Ziemia Radzyńska; t. 4).

Treść: Gątarczyk A., Górak A.: Słowo wstępne s. 7–9; I. Społeczeństwo: Kowalik-Bylička Joanna: Ziemianie s. 11–50; Gątarczyk A.: Uwłaszczenie chłopów s. 51–101; Sygowski Paweł: Żydzi radzyńscy w latach 1848–1867 s. 103–123; II. Religia: Szabaciuk Andrzej: Kościół katolicki s. 125–141; Wereda Dorota: Parafie unickie s. 145–153; Latawiec Krzysztof: Radzyński Dekanat Prawosławny s. 155–187; Szabaciuk A.: Konwersja byłych unitów na katolicyzm s. 189–206; III. Władze: Górak A., Latawiec K.: Administracja rosyjska powiatu radzyńskiego (1867–1918) s. 207–253; Szewczuk Dariusz: Oświata s. 255–284; Razdorskij Aleksiej Igorjewicz: Najpoddanejsze sprawozdania (otczoty) gubernatorów siedleckich z lat 1867–1912 s. 285–296; Razdorskij A. I.: Przeglądy (obzory) guberni siedleckiej z lat 1870–1911 s. 297–310; IV. Armia i wojna: Legieć Jacek: Służba wojkowska s. 311–330; Kulik Mariusz: Garnizon rosyjski w Radzynie Podlaskim s. 331–358; Pietrzela Tomasz: Pomniki i grody poległych w I wojnie światowej s. 359–374; Aneksy: Powiat radzyński 1909. Oprac. A. Górak, K. Latawiec s. 375–405; Bibliografia s. 407–424.

Rajskie

6568. ŻMIJSKI Janusz: Rajskie bezdroża. *Bieszczad*. [T.] 21: 2016 s. 222–247.

Warunki komunikacyjne wsi Rajskie.

Rawicz, miasto i region

6569. HAMIELEC Janusz: Wędrując po Rawiczu i okolicach... Rawicz–Sieradz 2016 Stow. Rawiczanki.pl; Prof-Art 8° ss. 270, il.

Lata 1243–2013.

Rdzawa, wieś i region

6570. MISIAK Elżbieta: Rdzawa i okolice – rola przekazu rodzinnego i środowiskowego. *Rocznik Bocheński*. T. 7: 2013 s. 183–214.

XIX–XX w. – na podst. wspomnień rodziny autorki.

Rejowiec, wieś i region

6571. KAWAŁKO Marian Janusz: Rejowiec, jego okolice i właściciele w latach 1531–1869. Wyd. 2 przejrz., popr. i uzup. Lublin 2011 Polihymnia 8° ss. 566, nlb. 1, il. + 1 dysk optyczny (CD-ROM).

Toż. Wyd. 3 przejrz. i popr. Lublin 2016. Wyd. 1. 2009.

Różan, miasto i region

6572. RÓŻAN i ziemia różańska na przestrzeni wieków. Oprac. red. Krzysztof Kruzszeński; współpr. Dariusz Budelewski. Wyd. 2. rozszerz. Różan 2016 Gm. Ośr. Upowszechniania Kultury im. Marszałka Józefa Piłsudskiego 4° ss. 321, nlb. 19, il., mapy.

Materiały z konferencji nauk., Różan, 8 VI 2010 r., 11 XI 2014 r.

Treść: Główna Dariusz: Z dziejów Różana i ziemi różańskiej w średniowieczu i czasach nowożytnych s. 9–16; Grabowski Janusz: Dzieje Różana w okresie panowania książąt mazowieckich s. 17–24; Szczepański Janusz: Różan i ziemia różańska w epoce walk o niepodległość (1794–1920) s. 25–33; Budelewski D.: Życie społeczno-gospodarcze, polityczne i kulturalno-oświatowe Różana w latach 1920–1939 s. 34–56; Budelewski D.: Działania wojenne w okolicach Różana w latach 1939 i 1944–45 oraz okres okupacji niemieckiej s. 57–66; Kijowski Jerzy: Wybrane zagadnienia z dziejów Różana i okolic po II wojnie światowej s. 67–89; Grzybowski Michał Marian: Z dziejów parafii św. Anny w Różanie s. 90–95; Celmer Mariusz: Z dziejów stosunków państwo – Kościół katolicki w okresie PRL-u na przykładzie parafii Różan (wybrane problemy) s. 96–99; Budelewski D.: Ważniejsze inwestycje gminy Różan w latach 2000–2015 i perspektywy na przyszłość s. 100–104; Album fotografii historycznych s. 105–158; Materiały, przedruki, wspomnienia związane z Różanem i ziemią różańską s. 159–321.

Wyd. 1. 2011.

Rudzica

6573. KROPKA Piotr: Rudzica. Dzieje wioski i parafii od założenia do czasów współczesnych. Rudzica 2013.

Rec.: Morys-Twarowski Michael, *Prace Historyczne*. [T.] 142: 2015 z. 3 s. 547–550.

Rudzienice, wieś i region

6574. [PLIS Henryk]: Rudzienice i okolice... Z dziejów wsi i parafii. Tekst i okładki H. Plis; współpr. Wiktor Chmielarczyk, Ryszard Sak, Kazimierz Skrodzki. [Rudzienice] 2016 Tow. Ziemi Rudzienickiej 4° ss. 310, il.

Rypin, powiat

6575. GAŁKOWSKI Piotr, Jaroszewski Tadeusz, Tyburski Marek: Dzieje powiatu rypińskiego (szkic do monografii). Rypin 2016 Rada Pow. 8° ss. 712, il.

XIV–XXI w.

Rzeczyce

6576. GŁÓWKA Czesław: Przemijanie. Wieś Rzeczyce koło Biłgoraja w legendzie, tradycji i historii, zwyczajach i obyczajach, na tle sagi jednego rodu. Jasło 2016 Cymelia 8° ss. 500, nlb. 4, il.

XIX–XX w.

Rzeszów

6577. HELWIN Wiktoria, Walat Wiesław: Pobitno w Rzeszowie. Cztery rocznice. Fale osadnictwa. Rzeszów–[Kraków] 2016 Stow. Opieki nad Starym Cmentarzem im. Włodzimierza Kozłó; [Wydaw. Edukacyjne] 8° ss. 16, il.

Dzielnica miasta, od 1800 r. p.n.e.

Sandomierz

6578. BUREK Krzysztof, Stępień Urszula: Dawny Sandomierz. Sandomierz 2016 Wydaw. Diec. i Drukarnia 8° ss. 128, il.

XIX–XX w.

Siedliszcze

6579. LIPIŃSKI Stanisław: Zarys dziejów dóbr Siedliszcze w latach 1758–1895. *Rocznik Chelmski*. T. 20: 2016 s. 405–417, streszcz. ukr., ang.

Siemkowice

6580. URBANIAK Alina z d. Burchard, Freus Jadwiga z d. Marchewka: Siemkowice. Bogactwo historii, miejsca i ludzi. Siemkowice–Luciejów 2016 Wydaw. Kurza Stopka J. Tyłuś Małak 4° ss. 264, il.

Sienna

6581. PASTUSZKA Stefan Józef, Turkowski Romuald: Dzieje Sienna 1389–2012. T. 1–2. Kielce–Sienna–Warszawa 2015.

Rec.: Lech Andrzej: Trylogia Sienna (1389–2012) autorstwa Stefana J. Pastuszki i Romualda Turkowskiego. *Zeszyty Wiejskie*. Z. 21: 2015 s. 305–321.

6582. PASTUSZKA S. J., Turkowski R.: Dzieje Sienna 1389–2012. Album. Kielce–Sienna 2014.

Rec.: Lech Andrzej: Trylogia Sienna (1389–2012) autorstwa Stefana J. Pastuszki i Romualda Turkowskiego. *Zeszyty Wiejskie*. Z. 21: 2015 s. 305–321.

Sieradz, miasto i region

6583. SIERADZ. [T.] 1: Dzieje miasta do 1793 roku. Pod red. Zbigniewa Anusika. Łódź–Sieradz 2014 Księży Młyn Dom Wydawniczy 8° ss. 480, il.

Toż. [T.] 2: Dzieje miasta w latach 1793–1939. Pod red. Jarosława Kity i Marii Nartowicz-Kot. Łódź 2014 ss. 496, il.

Toż. [T.] 3: Dzieje miasta od 1939 roku. Pod red. Krzysztofa Lesiakowskiego. Łódź 2014 ss. 472, il.

Rec.: Waingertner Przemysław, *Rocznik Łódzki*. T. 62: 2014 s. 258–261.

6584. STĄD nasz ród. 30 lat „Na Sieradzskich Szlakach” 1985–2015. Oprac. zbior. pod red. Zdzisława Włodarczyka; przy współpr. Andrzeja Ruszkowskiego [i in.]. Sieradz 2015 Oddz. PTTK 4° ss. 335, nlb. 1, tabl. 16, il.

Dzieje okolic Sieradza w artykułach publikowanych w czasopiśmie „Na Sieradzskich Szlakach”.

Treść: Sujecka Wiesława: Wstęp s. 9; Ruszkowski A.: Trzydzieści lat na sieradzkich szlakach s. 11–20; Markiewicz Grzegorz: „Na Sieradzskich Szlakach” – kwartalnik tworzony z pasją s. 21–24; Dydaktyka: Ziarnik Janusz: Nasze powinności s. 25; [Przedruki artykułów] s. 26–42; Archeologia: Urbański Marek: Tematyka archeologiczna w „Na Sieradzskich Szlakach” s. 43–44; [Przedruki artykułów] s. 45–64; Historia: Szubzda Józef: Historia w „Na Sieradzskich Szlakach” s. 65–66; [Przedruki artykułów] s. 67–134; Stąd ich ród: Włodarczyk Z.: Dział „Stąd ich ród” w kwartalniku „Na Sieradzskich Szlakach” s. 135–137; [Przedruki artykułów] s. 138–160; Zabytki: Bogusławski Rafał: Zabytki – ku pamięci s. 161–162; [Przedruki artykułów] s. 163–206; Poznajemy własny region: Jurek Jakub: Dział „Poznajemy własny region” w kwartalniku „Na Sieradzskich Szlakach” s. 207–208; [Przedruki artykułów] s. 209–256; Etnografia: Antoszczyk Bożenna: Z tradycji ludowych i ziemiańskich w Sieradzkim s. 257–278; Geografia i ochrona przyrody: Musiał Artur: Zagadnienia związane z geografią i ochroną przyrody w kwartalniku „Na Sieradzskich Szlakach” s. 279–280; [Przedruki artykułów] s. 281–318; Legendy: Ruszkowska Joanna: Legendy, opowieści... s. 319; [Przedruki artykułów] s. 320–326; Stulczewski Jarosław: Autorzy kwartalnika w latach 1985–2015 (wybór) s. 327–335; Z archiwum redakcji [ilustracje] s. 337–350.

Rec.: Nierychlewska Anna, *Rocznik Łódzki*. T. 63: 2015 s. 243–251.

Sieradz; Zduńska Wola

6585. SZNAJDER Andrzej: Sekrety Sieradza i Zduńskiej Woli. Łódź 2016 Księży Młyn Dom Wydawniczy Michał Koliński 8° ss. 163, il.

Sierpc

6586. MIDURA Franciszek: Sierpc – dziedzictwo kulturowe, promocja i atrakcyjność

turystyczna. *Nasze Korzenie*. Nr 11: 2016 s. 20–28.

Od lokacji w 1322 r.

6587. WSPOMNIENIA sierpczan. T. 2. Red. t. Magdalena Staniszewska. Sierpiec 2016 MBP im. Zofii Nałkowskiej 8° ss. 333, il. (Biblioteka Sierpecka; nr 16).

T. 1. 1998.

Siewierz, miasto i księstwo

6588. SOŁTYSIK Edward: Dawny Siewierz. T. 1. Siewierz–Dobieszowice 2016 Zakł. Poligraficzno-Wydawniczy Plik 8° ss. 236, il. XVI–XX w.

6589. ŻELAZNY Krystian Zbigniew: Księstwo Siewierskie. Prawo i ustrój a zakres suwerenności względem Korony Królestwa Polskiego. Katowice 2016 Śląsk 8° ss. 179, nlb. 1, il.

Rec.: Trąbski Maciej, *Zeszyty Myszowskie*. Nr 3: 2016 s. 193–197.

Skarszewy

6590. KOZŁOWSKI Edwin F[anciszek]: Życie polityczne, sądowe, religijne, gospodarcze i kulturalne w Skarszewach w stolicy województwa pomorskiego za I Rzeczypospolitej. Z. 7. Gdańsk–Sopot 2016 Wydaw. Pomorskie przy Region. Pracowni Krajoznawczej PTTK; nakł. aut. 8° ss. 28, il., mapa.

Z. 1. 2011.

Skawina

6591. MONOGRAFIA Skawiny. 650 lat tradycji. Praca zbiorowa. Red. prowadzący Magdalena Turkawska; red. Dawid Góra. Skawina–Zakrzów 2014 Urząd Miasta i Gm.; Promo 4° ss. 446, il.

Toż. Wyd. 2, popr. Red. prowadzący M. Turkawska; współpr. red. Stanisław Grodecki; red. D. Góra. Skawina–Zakrzów 2016 ss. 452, il.

Treść: Symbole miasta s. 9–14; Środowisko geograficzne. Oprac. Anna Kudela s. 17–31; Historia miasta. Oprac. A. Kudela, Jadwiga Pierzchała s. 33–93; Honorowi i zasłużeni obywatele miasta i gminy Skawina s. 95–117; Władze Skawiny na przestrzeni wieków. Oprac. Norbert Rzepisko [i in.] s. 119–135; Rozwój rzemiosła i spółdzielczość. Oprac. S. Grodecki s. 137–155; Rozwój przemysłu. Oprac. S. Grodecki [i in.] s. 157–193; Tradycje kulturalne. Oprac. S. Grodecki, A. Kudela s. 195–229; Historia skawińskich parafii. Oprac. Joanna Cholewa, S. Grodecki s. 231–259; Historia służby zdrowia i opieki społecznej. Oprac. Kazimiera Skaluba, Jadwiga Raczyńska s. 261–289; Historia oświaty. Oprac. A. Kudela s. 291–323; Organizacje społeczne. Oprac. Agnieszka Zybek, współpr. Zygmunt Ryll i K. Skaluba s. 325–379; W służbie mieszkańcom Skawiny. Oprac. S. Grodecki s. 381–401; Sport w Skawinie. Oprac. Janusz Bysina s. 403–419; Kalendarium – zestawienie ważniejszych wydarzeń z dziejów Skawiny. Oprac. S. Grodecki, A. Kudela, Wioletta Wójcik s. 420–428; Bibliografia s. 429–435.

Skępe

6592. CIESIELSKA Bożena: Skępe w opisie i fotografii. Pod red. Mirosława Krajewskiego. Brodnica–Skępe 2016 WEiW Verbum 8° ss. 245, il.

XIV–XXI w.

Sławno

6593. SIEDEM wieków Sławna. Wybór tekstów. Pod red. Jana Sroki. Sławno 2016 Fund. „Dziedzictwo”; Margarf 8° ss. 328.

Treść: Wstęp s. 5; Bukowski Krzysztof: Zabójstwo Willego i Margaret Zedler oraz Heleny Engler w dniu 9 marca 1945 roku w Sławnie w dokumentach Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Gdańsku s. 7–8; Gwizdowska Ewa: Ikonografia miasta Sławna w zasobie Instytutu Herdera w Marburgu s. 9–17; Le Countre Eberhard: Heinrich Eugen von Zitzewitz – artysta między teologią a satyrą s. 18–23; Lindmajer Józef: Sławno – miasto i jego ludzie przed stu laty (1890–1904) s. 24–37; Lindmajer J.: Kultura muzyczna w Sławnie w latach 1890–1914 s. 38–50; Lindmajer J.: Z dziejów społeczności żydowskiej na przykładzie Sławna, XVIII – pocz. XX wieku s. 51–65; Lindmajer J.: Z dziejów kina na Pomorzu Środkowym s. 66–69; Lindmajer J.: Wojsko w dziejach Sławna 1718–1904 s. 70–95; Lindmajer J.: O szpitalnictwie Sławna w XIX i początkach XX wieku s. 96–116; Lindmajer J.: Życia politycznego w Sławnie i powiecie sławieńskim w latach 1890–1898 s. 117–129; Lindmajer J.: Rzecz o Franzu Mehringu 1846–1919 s. 130–135; Lindmajer J.: Sławieńskie szkolnictwo prywatne w XIX wieku s. 136–150; Lindmajer J.: Szkoła miejska w Sławnie od końca XVIII wieku do 1914 roku. Cz. 1 s. 151–157; Lindmajer J.: Szkoła miejska w Sławnie od końca XVIII wieku do 1914 roku. Cz. 2 s. 158–167; Majewski Hans Martin: Sto jeden gram muzyki (Einhundert Gramm Musik) s. 168–173; Pejsa Jane: Misja na Pomorzu (Mission to Pomerania) s. 174–181; Poprawski Stanisław: W blasku harcercich lilijki. Rzecz o organizacji i działalności drużyn harcercich na terenie powiatu Sławno w latach 1945–49 s. 182–197; Rączkowski Włodzimierz: Lokalizacja Sławna jako efekt przekształceń organizacji rodowej i terytorialnej społeczności środkowego dorzecza Wieprzy w I tysiącleciu n.e. (Zarys problematyki) s. 198–204; Rogulska Anna: Tereny zieleni Sławna s. 205–215; Sroka J.: Dyskusyjny Klub Filmowy w Sławnie – kronika s. 216–225; Sroka J.: Hans Martin Majewski [1911–1997] s. 226–229; Sroka J.: Pomorskie ślady Wilhelma Grossa [1883–1974] s. 230–237; Steggenwentz Derek sen.: To były czasy (fragment) s. 238–244; Wawrzyniak Piotr: Odkrycie relikwii miejskich umocnień obronnych w Sławnie. Badania archeologiczne na Starówce sławieńskiej w 1997 r. s. 245–250; Żurawski Stefan: Przemiany społeczno-gospodarcze i ludnościowe w Sławnie w latach 1945–1990 s. 251–264; Żurawski S.: 50 lat Rady Miejskiej w powojennym Sławnie s. 265–284; Materiały źródłowe do dziejów Sławna [dokumenty z l. 1810–1885]. Tł., przypisy i objaśnienia J. Lindmajer s. 285–322.

Smereczne

6594. CHUDYK Aleksander, pseud. Leszek Hrabski: Smereczne na Łemkowszczyźnie. Wspomnienia i relacje. Smereczne–Zydranowa–Krosno 2016 Tow. na Rzecz Rozwoju Muzeum Kultury Łemkowskiej; RuthenicArt 8° ss. 281, nlb. 10, il. (Łemkowskie Wspomnienia z Muzealnej Skrzyni).

Dzieje wsi od XIX w. do 1944 r., oparte na wspomnieniach jej mieszkańców, w tym autora (ur. 1932).

Sobolew, wieś i region

6595. KOSTECKI Włodzimierz Jan: *Dzieje Sobolewa i okolic w XIX i XX wieku. Zeszyty Wiejskie*. Z. 21: 2015 s. 291–295.

Autoreferat rozprawy doktorskiej.

Sokołów Małopolski

6596. DAŃCZAK Andrzej: *Kalendarz dziejów Sokołowa*. T. 1. *Rocznik Sokolowski*. Nr 12: 2015 s. 291–307.

Lata 1567–1800.

Sokołów Podlaski, miasto i powiat

6597. ODZIEMCZYK Jacek: *Sokołów Podlaski i powiat sokołowski w prasie lokalnej, wydawnictwach okolicznościowych oraz drukowanych sprawozdaniach instytucji do 1939 r. Sokolowski Rocznik Historyczny*. T. 4: 2016 s. 125–143.

Od 1859 r.

Solec nad Wisłą, wieś i region

6598. ŁYJAK Wiktor Zygmunt: *Brzegi tęczy*. Sierp 2016 P.P.-H. „Drukarnia” 8° ss. 376, nlb. 28, il.

Historia Solca i okolic.

Sosnowiec

6599. SOSNOWIEC. *Obraz miasta i jego dzieje*. T. 1. Pod red. Antoniego Barciaka, Andrzeja T. Jankowskiego. Sosnowiec 2016 Muzeum w Sosnowcu 8° ss. 978, il., streszcz. ang.

Z treści: Barciak A., Jankowski A. T.: Wprowadzenie s. 15–23; Cetwiński Marek: Sosnowiec – Zagłębie – Polska. Geneza „Czerwonego Zagłębia” w historiografii s. 25–39; Cz. 1: Środowisko geograficzno-przyrodnicze. Rozwój przestrzenny: Cabała Jerzy, Żaba Jerzy: Budowa geologiczna obszaru miejskiego. Charakterystyka złóż węgla kamiennego i stan ich zagospodarowania w granicach miasta s. 48–66; Absalon Damian, Czaja Stanisław, Jankowski A. T.: Charakterystyka hydrologiczna. Gospodarka wodno-ściekowa na obszarze miasta s. 86–104; Konias Andrzej, Jankowski Grzegorz: Sosnowiec na mapach od pierwszej połowy XVIII wieku do czasów współczesnych s. 121–132; Jankowski G.: Rozwój terytorialny miasta s. 133–136; Krzysztofik Robert: Kształtowanie się układu osadniczego Sosnowca s. 148–162; Cz. 2: Pradzieje i wczesne średniowiecze regionu dzisiejszego Sosnowca: Pietrzak Jacek, Sobota-Liwoch Katarzyna: Pradzieje i wczesne średniowiecze regionu dzisiejszego Sosnowca s. 181–219; Cz. 3: Dzieje obszaru współczesnego Sosnowca: Jedynek Zdzisław: Przynalność polityczna, administracyjna i kościelna terenu obecnego Sosnowca s. 223–239; Jedynek Z.: Właściciele terenu współczesnego Sosnowca s. 240–254; Barciak A., Jedynek Z.: Osadnictwo średniowieczne i nowożytne do początków XIX wieku s. 255–273; Małachowska Bożena, Kałuski Tomasz: Heraldyka i sfagistyka z terytorium obecnego miasta Sosnowca s. 274–307; Czasy rewolucji przemysłowej: Nadolski Przemysław: Procesy protoindustrialne s. 308–316; Nadolski P.: Industrializacja s. 316–329; Nadolski P.: Rody przemysłowców w dziejach terenów współczesnego Sosnowca s. 330–341; Jedynek Z.: Uwłaszczeniu

chłopów s. 342–345; Jedynek Z.: Ludność i struktura społeczno-zawodowa s. 345–348; Jedynek Z.: Organizacje polityczne i społeczne s. 348–352; Woźniczka Zygmunt: Ruch niepodległościowy i robotniczy s. 352–371; Woźniczka Z.: Życie codzienne w Sosnowcu w XIX wieku s. 372–381; Nadolski P.: Powstanie miasta s. 387–402; Od I do II wojny światowej: Nadolski P.: W przededniu i podczas I wojny światowej s. 403–417; Parys Paweł: Czas powstań śląskich i plebiscytu s. 418–426; Nadolski P.: Administracja państwowa i samorządowa s. 427–432; Januszewska-Jurkiewicz Joanna: Życie polityczne s. 433–444; Nadolski P.: Struktura gospodarcza s. 444–452; Majchrzak Dariusz: Ludność i struktura społeczno-zawodowa s. 453–457; Malczewska-Pawelec Dorota, Pawelec Tomasz: Życie codzienne w Sosnowcu w okresie międzywojennym s. 457–472; W latach II wojny światowej: Starczewski Mieczysław: Sosnowiec i jego mieszkańcy w latach II wojny światowej s. 473–523; Nadolski P.: Gospodarka w okresie II wojny światowej s. 523–528; W latach 1945–1989: Miroszewski Kazimierz: Budowa systemu hegemonii PPR, 1945–1948 s. 529–541; Małkiewicz Andrzej, Woźniczka Z.: Sosnowiec w latach 1948–1989. Życie polityczne s. 541–596; Szczypka Andrzej: Młodzieżowe organizacje niepodległościowe w latach 1945–1956 s. 597–607; Woźniczka Z.: Opór i represje s. 607–629; Woźniczka Z.: Życie gospodarze w okresie PRL-u s. 629–647; Woźniczka Z.: Ludność i struktura społeczno-zawodowa s. 647–662; Woźniczka Z.: Życie codzienne w Sosnowcu w latach 1945–1989 s. 662–680; Barański Marek: Sosnowiec w III Rzeczypospolitej s. 681–727; Nadolski P.: Struktura narodowościowa i wyznaniowa s. 718–728; Związek Jan: Od wsi parafialnej do stolicy biskupstwa. Dzieje Kościoła katolickiego i jego instytucji w Sosnowcu s. 729–748; Namysło Aleksandra: Sosnowieccy Żydzi s. 748–775; Lusek Joanna: Z historii szkolnictwa w Sosnowcu s. 775–820; Kocot Emilian: Ochrona zdrowia s. 820–853; Nadolski P.: Infrastruktura s. 854–874; Januła Eugeniusz: Wojsko i straż graniczna w dziejach Sosnowca s. 875–889; Ponczek Mirosław: Początki i rozwój kultury fizycznej w Sosnowcu. 1864–1945 s. 890–904; Fryc Adam: Rozwój sportu wyczynowego w latach 1945–2012 s. 904–915; Dubrowski Tomasz: Rozwój turystyki sportowej i rekreacji ruchowej w Sosnowcu w latach 1945–2010. Tradycja i współczesność s. 916–927; Bibliografia s. 928–953.

Toż. T. 2. Sosnowiec 2016 ss. 826, il., streszcz. ang.

Z treści: Cz. 4: Potencjał ludnościowy w okresie międzywojennym: Szajnowska-Wysocka Alicja: Wprowadzenie s. 15; Szajnowska-Wysocka A.: Stan i dynamika zaludnienia s. 16–22; Szajnowska-Wysocka A.: Struktury ludnościowe s. 23–36; Szajnowska-Wysocka A.: Czynniki rozwoju demograficznego s. 37–49; Kantor-Pietraga Iwona: Rozkład przestrzenny ludności w latach 1978–2002 s. 50–61; Cz. 5: Przestrzeń gospodarcza Sosnowca: Duś Edward: Główne elementy zagospodarowania przestrzennego Sosnowca s. 69–77; Tkocz Maria: Przemysł Sosnowca w drugiej połowie XX wieku i w pierwszej dekadzie XXI wieku s. 78–92; Duś E., Zuzanska-Zyśko Elżbieta: Handel detaliczny w Sosnowcu s. 93–108; Rechliewicz Marcin, Soczówka Andrzej: Transport jako element integrujący przestrzeń s. 109–125; Cz. 6: Kultura i nauka: Necka Agnieszka: Proza o Sosnowcu i w Sosnowcu s. 135–144; Majerski Paweł: Poezja w Sosnowcu i o Sosnowcu s. 144–155; Boczkowska Magdalena: Sosnowieccy krytycy literaccy s. 155–162; Fox Dorota: Dzieje Teatru Zagłębia i innych scen sosnowieckich s. 163–181; Lewandowski Jan F.: Kino w Sosnowcu s. 182–184; Kostró Tomasz: Muzyka w Sosnowcu s. 185–192; Gajda Ilona: Środowisko plastyczne w Sosnowcu po 1945 roku s. 192–208; Gondek Elżbieta: Życie kulturalne w mieście do 1989 roku s. 208–230; Malinowska-Klimek Małgorzata: Życie kulturalne w Sosnowcu po 1989 roku s. 230–273; Trąba Mariusz: Kulturotwórcza rola Kościołów i związków wyznaniowych w przestrzeni miejskiej Sosnowca s. 274–299; Gondek E.: Prasa w Sosnowcu jako instrument kultury informacyjnej s. 299–321; Kontny Irena, Owczarek Jacek: Zabytkowa

architektura i sztuka miasta Sosnowca s. 322–384; Nakonieczny Ryszard: Architektura Sosnowca w latach 1945–2015. Wybrane zagadnienia 70-letniej tradycji s. 385–419; Nadolski P.: Pomniki Sosnowca s. 420–423; Sobota-Liwoch K.: Zarys etnografii Sosnowca s. 424–454; Turek Krystyna: Folklor pieśniowy Sosnowca i okolic s. 454–466; Czerwińska Kinga: Rola małej architektury sakralnej w kulturowym krajobrazie Sosnowca s. 466–479; Skonieczna-Gawlik Dobrawa: Pamięć jako świadek przemian i przeobrażeń miasta s. 479–489; Kleszczowa Krystyna, Latusek Anna: Przeszłość językowa mieszkańców Sosnowca s. 490–504; Skudrzyk Aldona: Współczesna polszczyzna mieszkańców Sosnowca s. 505–518; Cz. 7: Współczesny obraz miasta i jego mieszkańców: Woźniczka Z.: „Czerwone Zagłębie” s. 629–649; Cetwiński M.: Sosnowiec i Zagłębie w świadomości Polaków s. 651–663; Aneksy. [Oprac.] P. Nadolski s. 665–792.

Spychowo, wieś i region

6600. WYZNER Józef: Spychowo i okolice na przestrzeni wieków. Spychowo–Sobolewo 2015.

Rec.: Kudrzycki Zbigniew, *Rocznik Mazurski*. T. 20: 2016 s. 211–213.

Stanisławów

6601. KUĆ Bogdan: Cisek (Czyssek, Czysek, Cissek). *Rocznik Stanisławowski*. Z. 1: 2013 s. 17–19.

Dzieje wsi (obecnie Stanisławów) i lasu w XIV–XVI w.

6602. KUĆ B.: Kalendarium Stanisławowa. *Rocznik Stanisławowski*. Z. 1: 2013 s. 6–16.

Lata 1361–2011.

Staniszczce Małe

6603. KUNYSZ Krystyna: Spacerkiem po Staniszczach. Staniszczce Małe 2016 Krystyna Kunysz 8° ss. 85, nlb. 2, tabl. 1, il.

XVII–XXI w.

Stara Łomnica

6604. [KANIA Zbigniew]: 700 lat Starej Łomnicy. 1316–2016. Oprac. tekstu ... Żyrardów–Stara Łomnica 2016 Przeds. Poligraficzno-Papiernicze „Arsgraf”; nakł. Tow. Miłośn. Starej i Nowej Łomnicy 8° ss. 134, nlb. 2, il. Tow. Miłośn. Starej i Nowej Łomnicy.

Starachowice

6605. SEREK Witold: Bugaj. Osiedle dawnych górników. Starachowice 2013 PU Compus; na zlec. Tow. Przyj. Starachowic 8° ss. 143, nlb. 1, il., mapy.

Dzielnica Starachowic, XX–XXI w.

6606. WIERZBNIK – Starachowice 1624–2014. 390 lat miasta nad Kamienną. Red. Adam Brzeziński. Starachowice 2014 Tow. Przyj. Starachowic 16° ss. 290, il.

Dzielnica Starachowic.

Stare Orzechowo

6607. TREJBER Kazimierz Andrzej: Historia kluczem do naszej przyszłości... Echa minionych lat. [Oraz] uczestnicy projektu „Tu mieszkam tu zmieniam” [i Marcin Gagolewski]. Stare Orzechowo 2016 Stow. Młodzi dla Wsi 4° ss. nlb. 97, il.

Dostępne także jako e-book.

Staroźreby

6608. KORDALA Tomasz: Z przeszłości Staroźreb. *Nasze Korzenie*. Nr 10: 2016 s. 31–37.

XIV–XX w.

Stary Wielisław

6609. KRÓLIKOWSKI Marek: Stary Wielisław. Dzieje wsi i kościoła do 1945 roku. Kłodzko–[Stary Wielisław] 2016 Marek Królikowski 8° ss. 121, il.

Stoczki

6610. WOLMAN Ireneusz: Stoczki. Wieś ziemi sieradzkiej. Fakty, ludzie, wydarzenia, tragedie, wspomnienia, legendy i ciekawostki na przestrzeni dziejów. Stoczki 2015 [b.w.] 8° ss. 229, il.

W l. 1527–2014.

Strzebielino

6611. JANUSZ Andrzej: Strzebielino. Historia kaszubskiego zaścianka rycerskiego 1316–1945. Gdynia–Strzebielino 2016 Region Jarosław Ellwart; na zlec. Gm. Instytucji Kultury i Bibl. w Łęczycach 8° ss. 116, nlb. 4, tabl. 8, il.

Strzelce Krajeńskie

6612. STRZELCE Krajeńskie. Studia i szkice historyczne. Red. nauk. Dorota Kąkol, Radosław Skrycki. Strzelce Krajeńskie 2016 Gm. Strzelce Krajeńskie; Inst. Historii i Stosunków Międzynar. Uniw. Szczecińskiego 8° ss. 262, il. Gm. Strzelce Krajeńskie; Inst. Historii i Stosunków Międzynar. Uniw. Szczecińskiego.

Treść: Rymar Dariusz A.: Źródła do dziejów Strzelc Krajeńskich w zasobie Archiwum Państwowego w Gorzowie Wielkopolskim s. 7–25; Rembacka Katarzyna: Strzelce Krajeńskie w nauczaniu historii regionalnej – możliwość wykorzystania wiedzy teoretycznej w praktyce szkolnej s. 27–33; Gut Agnieszka: Rozwój i symbolika herbu Strzelc Krajeńskich s. 35–53; Gierke Michał: Strzelce Krajeńskie – średniowieczne miasto nowego typu s. 55–66; Rymar Edward: Strzelce Krajeńskie i okolice podczas wojny polsko-krzyżackiej 1433–1435 s. 67–77; Teul Iwona: Ocena antropologiczna szczytów kostnych mieszczan pochowanych na średniowiecznym cmentarzu przy kościele farnym w Strzelcach Krajeńskich s. 79–117; Kaźmierczak Paweł: Sprawozdanie z badań archeologicznych przy

ul. Ludowej w Strzelcach Krajeńskich (2014–2015) – skarb monet z I. połowy XV wieku s. 119–129; Ogiewa-Sejnota Monika: Procesy o czary w Strzelcach Krajeńskich w XVI–XVII wieku s. 131–140; Kąkol D.: Widoki Strzelca Krajeńskiego Matusza Meriana [1593–1650] i Daniela Petzolda [1686–1763]. Próba odtworzenia wpływu wojny trzydziestoletniej na fortyfikacje miasta s. 141–154; Skrycki R.: U progu nowych czasów. Strzelce Krajeńskie i powiat strzelecki w końcu XVIII wieku s. 155–164; Brylla Wolfgang J.: Organy w Strzelcach Krajeńskich s. 165–173; Skaziński Błażej: Muzeum w Strzelcach Krajeńskich s. 175–195; Gwiazdowska Ewa: Widoki dawnych Strzelca Krajeńskiego upamiętnione na drzeworytach Roberta Burkhardta s. 197–205; Piotrowska-Kuipers Dominika: Hugo Prejawa (1854–1926) – życie i działalność s. 207–217; Urbaniak Miron: Budowa centralnego systemu wodociągowego i kanalizacyjnego w Strzelcach Krajeńskich s. 219–238; Migdalski Paweł: Upamiętnienie szlaku bojowego 2. Armii Wojska Polskiego na terenie gminy Strzelce Krajeńskie s. 239–258.

Swarzędz

6613. PRZYCHODZKI Andrzej, Bartoszek Aurelia: Swarzędz, ludzie, ule. Przyczynek do historii miasta. Swarzędz 2016 Bibl. Publ. 8° ss. 51, il.

XVIII–XXI w.

Szaniec

6614. SZANIEC – dziedzictwo kulturowe. Materiały z sesji popularno-naukowej w Szańcu 1 X 2016 r. Pod red. Dariusza Kaliny. Kielce–Szaniec 2016 Stow. Miłośn. Szańca 8° ss. 128, tabl. 16, il.

Treść: Zamiast wstępu s. 7–14; Prędki Artur: Stowarzyszenie Miłośników Szańca s. 15–27; Kalina D.: Wieś Szaniec na przestrzeni dziejów s. 29–72; Aneks. Opis dworu szaniecki wyjęty z „Inwentarza Klucza Szanieckiego die 13 Junii A. 1767” s. 73–94; Łyjak Wiktor Zygmunt: Dzieje organów w Szańcu s. 95–109; Kalina D., Płaski Robert: W sprawie domniemanego zboru arianskiego w Szańcu s. 111–116; Kalina D.: Tryptyk z Szańca w świetle opisu Wacława Husarskiego s. 117–127.

Szczawin, region

6615. MATUSZ Bronisław, Matusz-Rzewska Alicja, Matusz Olga: Ziemia szczawińska. T. 2: Dzieje rodów. Tł. z ros. B. Matusz. Szczawin–Zgierz 2016 Kolegium Nauczycielskie 8° ss. 656, il.

Spisy osobowe, XIX–XX w.
T. 1. Szczawin 2014.

Szczecin

6616. BIAŁECKI Tadeusz: Kronika historyczna Szczecina od początków miasta do 1945 roku. Supplement do „Kroniki Szczecina”. Szczecin 2016 Wydaw. AP w Szczecinie „Dokument”; Kadruk 8° ss. 245, il.

Od 967 r.

6617. LISKOWACKI Artur Daniel: Ulice Szczecina. Wyd. 2, popr., rozsz. Szczecin

2016 Forma 16° ss. 139, nlb. 1, il. (Seria 15 Piętnastka).

Wyd. 1 pt.: Ulice Szczecina (ciąg bliższy). Szczecin 2015.

Szczutowo

6618. JARZYŃSKI Piotr: Na północnych krańcach Mazowsza. Szczutowo. *Nasze Korzenie*. Nr 10; 2016 s. 4–13.

XV–XX w.

Szczytniki

6619. KRAWIARZ Kazimierz: Szczytniki dawniej i dziś. Kórnik 2016 M. i Gm. Kórnik 8° ss. 143, nlb. 1, il.

Sztabin

6620. RÓŁKOWSKA Maria: O Rzeczpospolitej Sztabińskiej, historii i pracy duszpasterskiej – wspomnienia księdza Jakuba Rólkowskiego jako dokument czasów. *Studia Elckie*. [T.] 15; 2013 nr 1 s. 29–36, streszcz. ang.

Dot. pracy J. Rólkowskiego (1864–1941): Trzydzieści lat mego pasterzowania w parafii sztabińskiej. Warszawa 1933 opisującej także dzieje miejscowości w XIX i XX w.

Sztutowo

6621. MUHL John Adolf: Dzieje Sztutowa do roku 1920. Przekł. i red. nauk. Radosław Biskup. Sztutowo–Gdynia 2016 Muzeum Stutthof; Region Jarosław Ellwart 8° ss. 239, nlb. 1, il., mapy.

Praca z 1928 r. obejmująca l. 1248–1920.

Szydłowiec, miasto i powiat

6622. [GÓRSKA-STREICHER Justyna]: Powiat szydłowiecki. Przewodnik subiektywny. Warszawa 2016 Mazowiecki Inst. Kultury 8° ss. 152, il., streszcz. ang. (Tradycja Mazowsza).

Lata 1401–2016.

6623. TO NASZE życie... Wspomnienia mieszkańców Szydłowca i okolic. Zespół red. Agnieszka Chalastra [i in.]. Szydłowiec 2015 Ikona; Stow. na Rzecz Rozwoju Szydłowca; Szydłowieckie Centrum Kultury – Zamek 8° ss. 199, nlb. 1, il.

Lata 1901–2015.

Śląsk

6624. HERZIG Arno: Geschichte Schlesiens. Vom Mittelalter bis zur Gegenwart. München 2015 C. H. Beck 16° ss. 128, il.

Rec.: Mrozowicz Wojciech, *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 71; 2016 nr 1 s. 160–162.

6625. KADŁUBEK Zbigniew: Bezbronne myśli. Eseje i inne pisma o Górnym Śląsku.

Katowice 2016 Wydaw. UŚ 8° ss. 307, nlb. 1, streszcz. ang., niem. (Bibliotheca Alia Universa; t. 18).

XIV–XXI w.

6626. O HISTORII Wrocławia i Śląska inaczej. [Cz.] 1. Red. Marek Derwich. Wrocław 2012 Wrocławskie Tow. Miłośn. Historii 8° ss. 143, il. (Odczyty Wrocławskiego Tow. Miłośn. Historii).

Treść: Derwich M.: Wstęp s. 7; Niedziela Maurycy Lucjan: Wokół wizerunku i działalności bł. Czesława s. 9–18; Matuszyk Mateusz: Przystępczość we Wrocławiu w latach 70. XIX w. s. 19–44; Migniewicz Łukasz: Tam, gdzie król piechotą chodzi. Wrocławskie szale na przełomie XIX i XX w. s. 45–62; Przerwa Tomasz: Z góry widać lepiej. Z dziejów wień widokowych ziemi kłodzkiej s. 63–80; Sielicki Tomasz: Przez Sepolno, Zalesie i Krzyki – historia wrocławskich tramwajów s. 81–106; Kirschke Krystyna, Kirschke Paweł: Warenhaus Wertheim 1930 – Dom Handlowy Renoma 2009 s. 107–128.

Toż. Cz. 2. Wrocław 2016 ss. 190, il.

Treść: Derwich M.: Wstęp s. 7; Wójcik Marek L.: Od głodu, ognia i wojny... Klęski elementarne i tumulty w średniowiecznym Wrocławiu s. 9–27; Wojtucki Daniel: Miejski kat i jego warsztat pracy w nowożytnym Wrocławiu s. 29–50; Czarnaek Mirosława: Uczone poetki śląskiego baroku albo o granicach i możliwościach udziału kobiet w kulturze literackiej XVII i początków XVIII w. s. 51–65; Luczyński Romulad M[ariusz]: Znikły z krajobrazu Dolnego Śląska, Górnych Łuży i ziemi kłodzkiej. Pałace, po których zachowało się jedynie wspomnienie s. 67–91; Sobel Grzegorz: O początkach wpływów francuskich we wrocławskiej gastronomii s. 93–108; Popiński Krzysztof: Życie codzienne wrocławskich studentów na przełomie XIX i XX w. s. 109–129; Migniewicz Ł.: Kronika wypadków zakładowych w krzywym zwierciadle. BHP w Pafawagu w latach 40. XX w. s. 131–150; Jaworska-Zęglińska Agnieszka: Pomarańczowa Alternatywa we Wrocławiu s. 151–170.

6627. WRACAJĄC do źródeł... Z problematyki dziejów ziemi śląskiej. I Śląskie Forum Historyczne, 16–17 października 2015 r. w Nysie. Pod red. Henryka Kałuży. Górna Grupa 2016 Verbinum 8° ss. 142, il., streszcz. ang.

Treść: Dola Kazimierz: Wprowadzenie s. 5–8; Kałuża H.: Do czytelników zainteresowanych historią ziemi śląskiej i nie tylko! s. 9–11; Pater Józef: Gdzie szukać źródeł historii Śląska? s. 13–31; Kopiec Jan M.: Z dziejów diecezji wrocławskiej – zagadnienia wężowe s. 33–52; Kałuża H.: Jak pisać biografie małych ojczyzn? s. 53–64; Ilustracje s. 65–68; Kałuża H.: Opracowania różne s. 69–70; Stojer Bruno: Ród Fulsteinów w Polsce i w Europie s. 71–80; Kałuża H.: Życiowe losy żołnierza Józefa Adamta z Gróbków s. 81–88; Kałuża H.: Ksiądz Józef Basista (1913–1981) – sylwetka opolskiego duszpasterza czasów powojennych s. 89–105; Kałuża H.: Kolumny maryjne na Śląsku s. 106–110; Kałuża H.: Zakony żeńskie w historii polskich ziem zachodnich s. 111–118; Radziej Ludwik: Czas ucieka, wieczność... nie czeka s. 119–121; Muskała Piotr: Dlaczego należy poznawać historię stron rodzinnych? s. 122–124; Salamacha Renata: Raciborska Anuntiata s. 125–133.

Ślemień, region

6628. SROKA Stanisław A[ndrzej]: Państwo Ślemieńskie w okresie staropolskim. *Gronie*. Nr 16: 2016 s. 11–22.

Utworzone w 1608 r., do II wojny światowej.

Śliwice

6629. WĘSIERSKI Adam: Przeszłość śliwickich wsi w faktach i fotografii. T. 4: Oświata. Bydgoszcz 2016 Tekst 8° ss. 128, il.

T. 1. Śliwice–Bydgoszcz 2012.

Świercze, gmina

6630. KONARZEWSKI Marian: Zachować w pamięci. Warszawa–Wyrzyki 2016 Marian Konarzewski 8° ss. 255, nlb. 2, il.

Świerzawa, gmina

6631. NOWOSIELSKA-SOBEL Joanna, Strauchold Grzegorz, Wiszewski Przemysław: Gmina Świerzawa. Atlas materiałów i źródeł historycznych. Wrocław 2016 eBooki.com.pl 4° ss. 87, il., streszcz. ang., niem. (Historia Obok. Studia z dziejów lokalnych; t. 2).

Lata 1821–2001.

Świętokrzyskie

6632. DEBATY Świętokrzyskie. Red. Krzysztof Bracha, Marzena Marczevska, Stanisław Cygan. Vol. 2: 2016 s. 5–332.

Materiały z konferencji, Kielce–Święty Krzyż, 9–10 V 2016 r. Treść: Bracha K., Marczevska M., Cygan S.: Przedmowa s. 5–6; Dubisz Stanisław: O potrzebie badań regionalnych – spojrzenie językoznawcy s. 7–14; Marczevska M.: Łysiec w świetle danych językowych (uwagi nie tylko etymologiczne) s. 15–27; Galecki Zygmunt: Łysogóry i terenowe nazwy własne pochodzące od przymiotnika łysy s. 29–37; Dyszak Andrzej S.: Święty Krzyż i wyrazy pokrewne w systemie leksykalno-słotowtórycznym polszczyzny i w współczesnym uzusie s. 39–58; Jusupović Adrian: Wyprawa na Sandomierz i Łysiec z perspektywy polityki Rusi Halicko-Wołyńskiej w końcu pięćdziesiątych lat XIII wieku s. 59–71; Michta Jerzy: Podwójny krzyż patriarchalny ze Świętego Krzyża i jego geneza s. 73–80; Dziadek Justyna: Angelologia Mikołaja Włoskiego – kaznodziei łysogórskiego z połowy XV wieku s. 81–103; Trajdos Tadeusz M[ikołaj]: Wezwania Świętego Krzyża w średniowiecznej diecezji wileńskiej s. 105–113; Skibiński Franciszek: Kaplica Oleśnickich na Świętym Krzyżu a znaczenia fundacji sepulkralnych w budowaniu społecznego i politycznego prestiżu szlachty w Rzeczypospolitej we wczesnym XVII wieku s. 115–127; Pielas Jacek: Nieistniejące nagrobki szlacheckie z XVI–XVII wieku w klasztorze benedyktyńskim na Łyscu. Od inskrypcji do genealogii rodzin szlacheckich związanych ze Świętym Krzyżem s. 129–148; Muszyńska Jadwiga: Sprawa pochówku Jeremiego Wiśniowieckiego na Świętym Krzyżu s. 149–156; Lubczyński Mariusz: Szlachta podłysogórska od końca XVI do początku XVIII wieku s. 157–191; Bernacka Anna: Oddziaływanie Świętego Krzyża na religijność wiernych prepozytury kieleckiej i archidjakoatu radomskiego w XVII–XVIII wieku. Wybrane zagadnienia s. 193–199; Kurska Anna: Norwid i Święty Krzyż s. 201–212; Kurska A.: O „zaczarowywaniu” i „odczarowywaniu” świata na Łyscu w dziewiętnastowiecznych relacjach podróźnych s. 213–224; Jamski Piotr, Kalwat Wojciech: Wycieczka z Warszawy – dokumentacja ikonograficzna dziedzictwa kulturowego Gór Świętokrzyskich wykonywana przez Towarzystwo Opieki nad Zabytkami Przeszłości s. 225–245; Detka Janusz: Świętokrzyskie nostalgije Gustawa Herlinga-Grudzińskiego s. 247–257; Cygan S.: Nazewnictwo miejscowe gminy Nowej

Ślupi i okolic w „Świątokrzyskich opowieściach, legendach, gawędach” Leonarda Zyzmana [ur. 1950] s. 259–279; Szot-Radziszewska Elżbieta: Percepcja i waloryzacja przestrzeni wsi świątokrzyskich przez ich mieszkańców s. 281–306; Trukszyn Alicja: W kręgu narodzin jako jednego z tzw. obrzędów przejścia (na przykładzie wsi okolic Łyśca) s. 307–318; Hadamik Czesław: Wykopaliska archeologiczne w klasztorze na Świętym Krzyżu w latach 2013–2015 s. 319–332.

6633. Z DZIEJÓW regionu świątokrzyskiego. Red. Piotr Kardyd, Andrzej Sopoćko. Warszawa 2016 Izba Gospodarcza Ubezpieczeń i Obsługi Rzyzka; Oficyna Wydawnicza Edward Mitek 8° ss. 288, il., streszcz. ang. (Almanach Świątokrzyski; t. 1).

Z treści: Nowak Stanisław: Apel w sprawie Almanachu Świątokrzyskiego s. 7–8; Kardyd P.: Zamiast wstępu s. 11–14; Jędrzychowski Jerzy: Kieleckie kamienie w architekturze s. 17–24; Kardyd P.: Rydno. Pradziejowa aglomeracja osadnicza s. 63–82; Małecki Rafał: Kieleccyzna światową kolebką transportu kołowego s. 83–96; Kardyd P.: Wiślica – urbs famosissima... muros altitudine circumspecta s. 97–108; Drogosz Andrzej: Święty Krzyż – znaczenie dla regionu świątokrzyskiego s. 109–130; Kardyd P.: Rola rodu Odrowążów w zagospodarowaniu regionu świątokrzyskiego w średniowieczu s. 131–138; Janakowski Marcin: „Żelazne” Chlewiska. Rozwój staropolskiego przemysłu górnictwo-hutniczego klucza chlewiskiego i jego obraz na tle regionu s. 139–148; Pielas Jacek: Stan obecny i perspektywy edycji źródeł do dziejów szlachty województwa sandomierskiego w XVI–XVIII wieku s. 149–156; Olszewski Piotr: Jacek Małachowski w latach 1764–1793. Przykład zyciorysu politycznego przedstawiciela magnaterii ze staropolskiego województwa sandomierskiego s. 159–174; Nowak S.: Miasto Końskie Wielkie – wśród wzorów urbanistycznych epoki polskiego odrodzenia [i oświecenia] s. 175–195; Sopoćko A.: Kahał. Wspólnota religijna i społeczno-gospodarcza. Społeczność żydowska w Polsce s. 196–207; Jedynek Katarzyna: Działalność dobroczynna ziemiaństwa w zakresie indywidualnych inicjatyw środowiskowych w okresie II Rzeczypospolitej. Na przykładzie pięciu województw centralnych: białostockie, kieleckie, lubelskie, łódzkie i warszawskie s. 208–221; Kołodziejski Paweł: Miałotwórca rola przemysłu na przykładzie Starachowic w okresie PRL s. 222–245; Wojciechowska Beata: Jana Długosza związki z regionem świątokrzyskim na przykładzie Wiślicy s. 249–257; Medyński Marcin: Jan Gotlib Bloch (1836–1902) s. 258–273; Kardyd P.: Profesor Stefan Krukowski (1890–1982) s. 274–277; Sowa Ryszard: Góry Świątokrzyskie poligonem pracy księdza profesora Włodzimierza Sedlaka [1911–1993] s. 278–288.

Tczew; gmina

6634. HALICKI Krzysztof: Dzieje gminy Tczew od czasów najdawniejszych po 1989 r. Tczew 2016 Urząd Gm.; Krzysztof Halicki 8° ss. 431, nlb. 5, il., mapy.

Trzciel

6635. GULAREK Małgorzata: Trzciel. Krajobraz kulturowy miasta i okolic od czasów najdawniejszych do połowy XVII wieku. Trzciel 2016 Bibl. Publ. M. i Gm. 8° ss. 114, il.

Trzebnica

6636. Z BADAŃ średniowiecznej i wczesnonowożytnej Trzebnicy. Kwartał zabudowy przy

ulicach Obronców Pokoju i Kościelnej. [Aut.] Magdalena Konczerwka, Paweł Konczewski, Czesław Lasota, Jerzy Piekalski. *Silesia Antiqua*. T. 50: 2015 s. 299–336, streszcz. niem.

Tuchów

6637. KROGULSKI Franciszek: Miasto Tuchów do roku 1657. Oprac. Mariusz Lesław Krogulski. Tuchów 2016 Poligrafia Redemptorystów 8° ss. 104, il. (Materiały do Dziejów Tuchowa; t. 7).

Od XIV w.

Turów

6638. BŁAŻEJEWSKI Artur, Bykowski Karol: Turów. Szkic dziejów dolnośląskiej wsi. Wrocław 2016 Wydaw. Uniw. Przyrodniczego 8° ss. 193, il., streszcz. ang. Uniw. Przyrodniczy we Wrocławiu. (Monografie; 199).

Turze Pole

6639. TURZE Pole. Dziedzictwo historyczne i kulturowe rodzinnej wsi prof. Waleriana Pańki. Pod red. Romana Szula, Władysława Tabasza i Mariusza Kaznowskiego. Warszawa–Turze Pole–Brzozów 2016 Muzeum Region. im. Adama Fastnacha 8° ss. 430, il.

Treść: Zespół red.: Słowo wstępne s. 5–7; Kaznowski M.: Współtwórcą polskiej reformy samorządowej – profesor Walerian Pańko [1941–1991] s. 11–37; Kaznowski M.: Inicjator i bohater naszych zmian – brzozowski uroczystości z okazji 20. rocznicy śmierci profesora Waleriana Pańki s. 39–62; Anyszewska Bożena: W trosce o dziedzictwo Waleriana Pańki s. 63–77; Anyszewska B., Fiedeń Łukasz, Kaznowski M., Masłowski Tomasz: Środowisko przyrodnicze Turzego Pola s. 81–107; Szul R.: Dziejowa spuścizna miejscowości s. 109–149; Hazik Henryk, Kaznowski M.: Eklezjalne dziedzictwo miejscowości s. 151–194; Hazik H., Kaznowski M.: Właściciele wsi i dworu s. 195–221; Duplaga Ludwik, Koszyła Sylwia, Władysław Stanisław: Z dziejów społecznych wsi. Sołectwo dawniej i dziś s. 223–233; Hazik H.: Ostatni Żydzi w Turzym Polu s. 235–237; Kaznowski M.: Wybrane aspekty militarne dziejów miejscowości w XX stuleciu s. 239–246; Kaznowski M.: Generał brygady Bolesław Matusz [ur. 1932] s. 247–266; Anyszewska B., Bieda Aleksander, Władysław Adam: Z dziejów turskiej szkoły s. 267–304; Pakiet Adam: Działalność drużyny harcerskiej przy Szkole Podstawowej w Turzym Polu (od września 1957 r. do września 1989 r.) s. 305–310; Sikora Aniela, Kaznowski M.: Kultura ludowa i sztuka lokalna s. 311–337; Pańko-Wojtowicz Marzanna, Kaznowski M.: Ochotnicza Straż Pożarna s. 339–356; Mazur Stanisław, Kaznowski M.: Sport s. 357–367; Fiedeń Leonard: Życie codzienne (od lat 80. XIX w. do końca drugiej wojny światowej) s. 369–408; Szul R.: Gwara jako element spuścizny kulturowej wsi s. 409–430.

Tuszyn

6640. OKAS Władysław: Kalendarium. 600-lecie Miasta Tuszyn. Wyd. 2 popr. Tuszyn 2016 Miej. Ośr. Kultury 8° ss. 112.

Wyd. 1 pt.: Z dziejów Tuszyna. Kalendarium. Tuszyn 2001.

Tylmanowa

6641. DZIENNIK lokacyjny Tylmanowej 1336–2016. Ochotnica Dolna–[Nowy Sącz] 2016 Urząd Gm.; Drukarnia Logo Michał Noga 4° ss. 40, il.

Kalendarium.

Wadowice Górne, gmina

6642. GAŚSIEWSKI Włodzimierz: Gmina Wadowice Górne. Historia i współczesność. Wadowice Górne–Mielec 2016 Promocja 8° ss. 104, il.

Wałcz, gmina

6643. BARTOSIK Przemysław: Szkice historyczne gminy Wałcz. Wałcz–Piła 2016 Urząd. Gm.; Zakł. Poligraficzny H. Górowski 8° ss. 104, il.

Warszawa

6644. BARAŃSKI Andrzej: Grochów. Odchodzące klimaty. Warszawa 2016 Centrum Promocji Kultury w Dzielnicy Praga-Południe m.st. Warszawy 8° ss. 546, nlb. 5, il. (Monografia Pragi-Południe; t. 2).

XX–XXI w.

6645. LOKS Jacek, Wieczorek Bartosz: Mydło i powidło czyli Bródno w wycinkach prasowych z lat 1823–1939. Warszawa 2016 Stow. „Kulturalne Bródno” 8° ss. 51, il.

Dzielnica Warszawy.

6646. NALAZEK Daniel: Echa dawnej Warszawy. [Cz. 3:] Z dziejów komunikacji. Warszawa 2016 Skarpa Warszawska 8° ss. 231, il.

XIX–XX w.

Cz. 1. 2016.

6647. SUJECKI Janusz: Piątka z panoramy Pragi. Warszawa 2015 Aspra-JR 8° ss. 168, il.

Dzieje dzielnicy Warszawy.

Rec.: Lisiecki Adam, *Kronika Warszawy*. 2016 nr 1 s. 165–167.

6648. TAJEMNICE Białoleki. Teksty aut. Krystyna Suszko [i in.]; red. prowadzący Mariola Rabczon-Mazowiecka. Wyd. 2. Warszawa 2014 Tow. Przyj. Warszawy. Oddz. Białoleka; Mariola Rabczon 4° ss. 127, il.

Część Warszawy 1914–2014.

6649. ZALEWSKI Ireneusz: Echa dawnej Warszawy. [Cz. 1:] 100 adresów. Warszawa 2016 Skarpa Warszawska 8° ss. 263, il.

Toż. [Cz. 2:] Kolejne 100 adresów ss. 255, il.

Wasilków, gmina

6650. GMINA Wasilków w latach 1919–1956. Przemiany polityczne, społecz-

ne i gospodarcze. Pod red. Cezarego Kukli. Wasilków–Białystok 2014 Urząd Miej.; Oddz. PTH w Białymstoku 8° ss. 414, il., zmapa.

Rec.: Niziołek Piotr, *Biuletyn Historii Pogranicza*. Nr 14: 2014 s. 111–112.

Węglówka

6651. WĘGLÓWKA czyli Waniwka napisana raz jeszcze. Pod red. Sebastiana Dubiel-Dmytryszyna. Krosno 2015 RuthenicArt 8° ss. 532, nlb. 4, il.

Wiązowna, gmina

6652. KOZIELSKA Dorota M[aria]: Gmina Wiązowna. Leksykon krajoznawczy. Warszawa 2016 Bibl. Publ. Gm. Wiązowna 8° ss. 439, il.

XIII–XXI w.

Wielgolas

6653. WITKOWSKI Grzegorz: Wielgolas – Zarys dziejów. *Rocznik Stanisławowski*. Z. 1: 2013 s. 20–36.

XVI–XX w.

Wielkopolska

6654. ARCHEOLOGIA miast wielkopolskich. Kom. red. Jolanta Goszczyńska, Henryk Machajewski, Anna Skrzeczyńska, Marta Błażejewska. Poznań 2016 Stow. Nauk. Archeologów Pol. Oddz.; Woj. Urząd Ochrony Zabytków 8° ss. 268, nlb. 1, il. Wielkopolski Woj. Konserwator Zabytków, Stow. Nauk. Archeologów Pol. Oddz. w Poznaniu.

Materiały z sesji.

Treść: Wstęp: Hoffman Zbigniew s. 5; Goszczyńska J. s. 6–7; Błażejewska M., Skrzeczyńska J. s. 8–10; Górczak Zbyszko: Lokacje i życie miejskie w średniowiecznej Wielkopolsce s. 11–32; Brzostowicz Michał, Nowacki Maciej: Września. Archeologia miasta s. 33–55; Krzepkowski Marcin: Wągrowiec w świetle najnowszych badań archeologicznych s. 57–84; Krzyszowski Andrzej: Buk – z dziejów średniowiecznego i nowożytnego miasta s. 85–123; Kustra Maurycy: Badania archeologiczne w Pobiedziskach, pow. poznański s. 125–143; Machajewski H.: Archeologia Wielenia s. 145–172; Pawlak Ewa, Pawlak Paweł: Archeologia o przeszłości Grodziska Wielkopolskiego s. 173–195; Schneller Katarzyna: Zapomniana historia kolskich fabryk fajansu s. 197–211; Cicha Anna, Wawrzyniak Piotr, Werwiński Michał: Z badań nad dawnym Czempinem s. 213–234; Machajewski H.: Środa Wielkopolska. Ze studiów nad najdawniejszą organizacją zabudowy miasta s. 235–253; Wrzesiński Jacek: Między odkryciem a zniszczeniem – zabytek w krajobrazie miasta s. 255–268.

Wielopole Skrzyńskie

6655. MISTYCZNA Wielopolszczyzna. Oprac. tekstowe Władysław Tabasz. Wielopole 2014 Stow. „Broniszowianki” 16° ss. 62, il.

Więciórka

6656. CIEŚLIK Marian: *Więciórka. Okruchy historii*. Tokarnia 2015 GOKiS 16° ss. 78, il.

Więckowy; Malary; Junkrowy

6657. BRZOSKOWSKI Wiesław: *Dzieje trójwsi (Więckowy, Malary, Junkrowy). Tł. tekstów niem. Krystian Buchholz. Skarszewy–[Mirotki] 2012.*

Rec.: Grochowski Łukasz, *Studia Historica Gedanensia*. T. 7: 2016 s. 311–315.

Wilków, miasto i gmina

6658. MALIŃSKI Zbigniew: *Wilków. Zarys monografii gminy*. Wyd. 2 popr. i uzup. Namysłów 2016 Namisllavia Tadeusz Wincewicz i S-ka 8° ss. 268, il.

Wyd. 1. 2012.

6659. SZCZEPANIAK Mieczysław: *Kartki z historii Wilkowa 1945–2010. Współpr. Irena Wagner-Cichosz. Wyd. 2 popr. Namysłów 2016 Namisllavia Tadeusz Wincewicz i S-ka 8° ss. 116, il.*

Wyd. 1. 2011.

Wilno

6660. CZARNOWSKI Ryszard Jan, Wojdecki Eugeniusz: *Wilno. Dzieje i obraz miasta*. Kielce 2016 Jedność 8° ss. 410, nlb. 5, il.

XIV–XX w.

6661. WEEKS Theodore R.: *Vilnius between nations, 1795–2000*. DeKalb 2015 Northern Illinois University Press 8° ss. XII, nlb. 2, 308.

Rec.: Gómy Maciej, *Acta Poloniae Historica*. [T.] 114: 2016 s. 313–317.

Wola Krzysztoporska

6662. LATOCHA Sebastian: *Wolskie memuary. Wola Krzysztoporska we wspomnieniach Heleny Szereszewskiej, Włodzimierza Dajcza i Jana Kodreńskiego. Egzemplifikacje na marginesie historii antropologicznej i historii regionalnej. Zeszyty Wiejskie. [Z.] 22: 2016 s. 123–142, streszcz. ang.*

Dzieje wsi na podstawie pamiętników: H. Szereszewskiej: „Józef i Hana. Kronika rodziny Szpilfoglów z Krzysztoporskiej Woli” (aut. żyła w l. 1891–1978, była wnuczką J. Szpilfögla, właściciela dóbr wolskich) i W. Dajcza (ur. 1944): „Odlamki czasu” oraz wywiadu Joanny Wiszniewicz „Ze świadectwa profesora Jana Krasnodebskiego” (żył w l. 1936–1997, prawnuk Józefa Szpilfögla).

Wolbórz

6663. WYBRANE karty z dziejów Wolbo-
rza. Materiały z konferencji naukowej z okazji

950-lecia miasta (10 X 2015). Pod red. Ma-
rii Wichowej. Łódź 2016 Primum Verbum 8°
ss. 203, il., streszcz. ang.

Treść: Wichowa M.: O „wysiłku przywoływania pamięci” przeszłości w Wolborzu s. 5–12; Wilk-Woś Zofia: „...in portum tranquillissimum” – przyczynek do dziejów biskupiego Wolborza w późnym średniowieczu s. 13–25; Stolarczyk Tomasz: Wolbórz i wolborzanie w średniowiecznych przywilejach i szesnastowiecznych inwentarzach s. 26–34; Gliński Waldemar: Dzieje parafii św. Mikołaja w Wolborzu s. 35–46; Wichowa M.: Wolbórz ośrodkiem humanizmu renesansowego w XV i XVI wieku s. 47–72; Nalepa Amaratidou Wanda: Trzpeńnicki epizod w życiu i twórczości Andrzeja Frycza Modrzewskiego (1503–1572) s. 73–85; Wichowa M.: Związki Jędrzeja Kitowicza z Wolborzem. [W aneksie akt zgonu z 3 IV 1804 r. i testament z 9 II 1799 r.] s. 86–103; Warda Anna, Warda Krzysztof: O przywilejach i powinnościach rzeźmieślników w dawnym Wolborzu (na podstawie dokumentu wystawionego przez biskupa Pawła Wołuckiego w 1617 r.) s. 104–114; Puchała Zenon: Biografia Stefana Siniarskiego (1899–1987) s. 115–121; Duda Teresa: Stowarzyszenie Przyjaciół Wolborza – pół wieku pracy społecznikowskiej s. 122–126; Wich-Szymczak Urszula: Kreowanie wizerunku Wolborza z wykorzystaniem narzędzi online (na przykładzie Facebooka) s. 127–166; Aneks: 950 lat Wolborza 1065–2015 [fotografie] s. 171–203.

Wołomin, powiat

6664. [MARCZAK Piotr Robert, Sukniewicz Daniel]: *Powiat wołomiński. Przewodnik subiektywny*. Warszawa 2015 Mazowiecki Inst. Kultury 8° ss. 152, il., streszcz. ang. (Tradycja Mazowska).

Lata 1138–2015.

Wołyń

6665. KUCZYŃSKI Mieczysław: *Z Polski do Polski. Wołyńskie okruchy*. Poznań 2016 Wydaw. Bonami 8° ss. 201, il.

Wołyń w okresie II RP, wojny i w latach powojennych; zawiera też wspomnienia.

Wrocław

6666. MÜHLE Eduard: *Historia Wrocławia*. Przeł. Joanna Janicka. Warszawa 2016 Wydaw. Nauk. PWN 8° ss. 351, nlb. 1, tabl. 16, il., streszcz. ang.

6667. WILCZYŃSKA Krystyna: *Wrocławskie osiedla Osobowice i Rędzin wczoraj i dziś*. Wrocław 2016 Gajt Wydaw. 1991 8° ss. 190, tabl. 2, il.

Wschowa

6668. SPRUGALA Martin: *Kronika Wschowy. Chronik der Stadt Fraustadt (Wschowa)*. Tł. Przemysław Zielnica. Sława 2016 Tow. Przyj. Sławy 8° ss. 460, il.

Tekst równol. pol., niem.
Kalendarium.

Zambrów, gmina

6669. [PAC Bogdan]: 25 lat. Historia gminy Zambrów. Oprac. ... Wyd. 4. Zambrów 2016 Urząd Gm. 4° ss. 200, il.

Wyd. 1 jako: Zugaj Leszek, Pac Bogdan: Historia gminy Zambrów. Zambrów 2007.

Zamość, region

6670. NOWAK Bogdan: Wizjoner na strychu. Zamojszczyzna w pierwszej połowie XX wieku. Kraków 2016 Ridero 8° ss. 413, il.

Lata 1875–1977.

Zawkrze

6671. KOWALCZYK-HEYMAN Elżbieta: Mazowiecka kraina Zawkrze. *Nasze Korzenie*. Nr 11: 2016 s. 4–7.

Zbąszyń

6672. DZIEJE Zbąszynia. Praca zbior. pod red. Krzysztofa Rzepy. Poznań 2014.

Rec.: Mielewczyk Wojciech, *Rocznik Leszczyński*. T. 16: 2016 s. 295–299.

Zwierzyniec

6673. ZWIERZYNIECKI Robert Kazimierz: Zarys historii wsi Zwierzyniec. Esej historyczny. [Kraków] 2016 Ridero 8° ss. 67, il.

Lata 1806–2003.

Zwoleń, powiat

6674. [MARCZAK Piotr Robert, Sukniewicz Daniel]: Powiat zwoleński. Przewodnik subiektywny. Warszawa 2016 Mazowiecki Inst. Kultury 8° ss. 176, il., streszcz. ang. (Tradycja Mazowsza).

Lata 1191–2016.

Żagań, miasto i region

6675. KASZTEL Mirosław: Żagań oraz ziemie Księstwa Żagańskiego w czasach Piastów i Sasów 1202–1549. Kalendarium. Żagań 2016 Oficyna Wydawnicza Dekorgraf 8° ss. 215, il. (Żagańskie Teki Historyczne).

6676. ŚWIĄTEK Marian Ryszard: Historia żagańskich przedmieść. Rybaki. *Zeszyty Żagańskie*. Nr 8: 2013 s. 15–19.

Toż. Lutnia. *Tamże* s. 20–25.

Toż. Dziwiszowa. *Tamże*. Nr 9: 2014 s. 4–10.

Toż. Gryżyce. *Tamże*. Nr 10: 2014 s. 15–20.

Toż. Stary Żagań. *Tamże*. Nr 11: 2015 s. 5–12.

Żeliszów

6677. ZIELONKA Sebastian: Żeliszów wierny swoim korzeniom. Żeliszów–Bolesławiec 2015.

Omów.: Rajczakowski Krzysztof, *Rocznik Bolesławiecki*. T. 8: 2015 [dr.:] 2016 s. 202.

Żyrardów, miasto i region

6678. JAGIEŁŁO Bogdan: Żyrardów 1914–1924. Skierniewice–Żyrardów 2016 Sigma; we współpr. z Oddz. PTTK 8° ss. 141, nlb. 2, il.

6679. [TWARDOWSKI Maciej]: Maciej Twardowski (1935–1982). Życie i twórczość. [T. 1:] Od Rudy Guzowskiej do Żyrardowa. Red. i aut. części wspomnieniowej Mateusz Modrak. Skierniewice–Żyrardów 2013 Sigma; we współpr. PTTK. Oddz. 8° ss. 534, nlb. 10, il.

Toż. T. 2. Żyrardów 2016 Lokalna Organizacja Turystyczna Mazowsza Zachodniego ss. 243, nlb. 5, il.

Toż. T. 3. Żyrardów–Skierniewice 2016 Sigma ss. 520, nlb. 6. Zawiera teksty M. Twardowskiego publ. w tyg. „Życie Żyrardowa” dot. historii miasta i okolic.

6680. ŻYRARDÓW. Od osady fabrycznej do miasta powiatowego. Wybór i oprac. Piotr Zaborny. Żyrardów–Skierniewice 2016 Wydaw. Sigma 8° ss. 255, il.

Z treści: Niewiadomski Stanisław: Słowo wstępne s. 7–8; Zaborny P.: Wprowadzenie s. 13–16; Zaborny P.: Historia miasta przemysłowego. [Podrozdz.: O położeniu i początkach miejscowości aut. Maria Zaborna] s. 17–123; Zaborny P.: Opowieści o mieście i ludziach. [Podrozdz.: Maciej Twardowski (1935–1982) – sylwetka biograficzna aut. Tadeusz Sadowski] s. 127–230; Zamiast zakończenia s. 231–234; Aneks s. 236–255.

Żywiec, miasto i region

6681. FIRLEJ Dorota: Żywczaków portret własny. Żywiec 2016 Tow. Nauk. Żywieckie 8° ss. 36, il. Tow. Nauk. Żywieckie.

Żywiec w l. 1895–2016.

6682. SŁONKA Robert: Zaginione wioski Żywiecczyny. *Pamiętnik Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego*. T. 24: 2015 [dr.:] 2016 s. 253–283.

II. POSZCZEGÓLNE OKRESY

1. OKRES DO POŁOWY I TYSIĄCLECIA N.E.

Zob. poz. 855, 7054.

6683. ANDRZEJOWSKI Jacek, Cędrowski Ryszard: Grób z Łazówka koło Sokołowa Podlaskiego – ślad nieznanego cmentarzyska kultury wielbarskiej? *Wiadomości Archeologiczne*. T. 66: 2015 s. 338–348, streszcz. ang.

6684. BARBARI superiores et inferiores. *Archeologia barbarzyńców 2014. Procesy integracji śródkontynentalnego Barbaricum*. Polska – Czechy – Morawy – Słowacja. *Barbari superiores et inferiores. Archaeology of the barbarians 2014. Integration processes of the Central European Barbaricum*. Poland – Bohemia – Moravia – Slovakia. Red. Lubomira Tyszler, Eduard Droberjar. Łódź–Wieluń 2015 Inst. Archeologii UŁ; Muzeum Wsi Wieluńskiej; Stow. Nauk. Archeologów Pol. Oddz. 4° ss. 563, nlb. 3, il., streszcz. ang., niem. Inst. Archeologii UŁ; Muzeum Wsi Wieluńskiej w Wieluniu, Stow. Nauk. Archeologów Pol. Oddz. w Łodzi.

Materiały z X Protohistorycznej Konferencji, Wieluń, 21–24 X 2014 r.

Z treści: Tyszler L., Droberjar E., Książek Jan, Andrzejewska Aldona: Kontakty: Przedmowa s. 9; Toż w jęz. ang.: Introduction s. 11; Bohr Marcin: Pasma górskie barbaricum. Bariery, strefy kontaktowe, zaplecze surowcowe, miejsce do życia s. 15–34; Tyszler L.: Okazały pochówek z Witaszewic nad górą Bzurą. Z zagadnień ideologii funeralnej elit wojskowych s. 107–138; Kot Karolina: Ze studiów nad relacjami stylistycznymi ceramiki kultury jastorfskiej i kultury przeworskiej na Niżu Polskim. Przykład osady w Kwiatkowie, pow. Turek s. 155–164; Czernek Daniel: Nowe materiały kultury przeworskiej odkryte w ramach weryfikacyjnych badań powierzchniowych Doliny Nidy, woj. świętokrzyskie, w latach 2009–2014 s. 165–184; Bednarczyk Józef, Romańska Adriana: Dwa grobowce „książęce” z Karczyzna/Witowów stan. 21/22, woj. kujawsko-pomorskie s. 185–198; Błażejewski Artur: W kwestii definicji grobów warstwowych z okresu rzymskiego s. 199–209; Ciesielski Mirosław: Cmentarzyska warstwowe kultury przeworskiej w Wielkopolsce wschodniej s. 211–223; Lasota Anna, Stępiak Sabina: Nowo odkryte cmentarzysko z wczesnego i młodszego okresu wpływów rzymskich w Ostrowie, stan. 21, gm. Przemyśl, woj. podkarpackie s. 225–233; Rodzińska-Nowak Judyta, Zagórska-Telega Joanna: Obiekty rowkowe typu „książęckiego”. Próba interpretacji funkcji s. 235–244; Ziętek Jacek: Wybrane groby z nowo odkrytego cmentarzyska kultury przeworskiej w Chojnem, stan. 23, gm. Sieradz, woj. łódzkie s. 245–267; Zychliński Daniel: Czy na podstawie analizy cmentarzysk ludności kultury przeworskiej z Wielkopolski można mówić o dyferencjacji społecznej? Przyczynek do dyskusji na podstawie analizy nekropolii w Młodzikowie, pow. średzki, woj. wielkopolskie s. 269–277; Kaczanowski Piotr, Przychocki Andrzej: Chronologia absolutna fazy CI okresu wpływów rzymskich w świetle znalezisk terra sigillata na terytorium kultury przeworskiej s. 279–298; Abramek Bogusław: Schyłkowa faza kultury przeworskiej nad górą Wartą s. 299–314; Kot Karolina, Piotrowska Magdalena, Schellner Eryk: Osada kultury przeworskiej z okresu przedrzymskiego i okresu rzymskiego w Kwiatkowie, stan. 11 nad

środkową Wartą. Stan badań i zakres poznawczy s. 317–328; Piotrowska M.: Studnia koło rzeki czyli o zasadności budowy i funkcji sztucznych ujęć wody w przestroni osady kultury przeworskiej. Szkic do problemu s. 329–343; Siciński Wojciech, Müller Aldona, Skawińska-Wieser Krystyna: Kolonia Orenice st. 2, pow. Łęczycza. Makroskopowe szczątki roślinne jako wskaźnik charakteru użytkowego roszarni kultury przeworskiej z wczesnego okresu wpływów rzymskich s. 345–363; Tyszler L.: Produkcja wapiennicza w dorzeczu Bzury w kontekście odkryć z osady w Witowie, stan. 14–16, pow. Łęczycza w młodszym okresie przedrzymskim i okresie rzymskim s. 365–388; Dobrzańska Halina: Ośrodki wytwórczości ceramiki kultury przeworskiej w dolinie Wisły, na wschód od Krakowa oraz nad Rabą, w kontekście geograficznym i kulturowym s. 389–407; Muzolf Błażej, Muzolf Przemysław: Bieliadźce, stan. 5, gm. Wieluń, woj. łódzkie – największe „pole paleniskowe” kultury przeworskiej w Polsce. Zagadnienia funkcji i chronologii s. 409–432; Orzechowski Szymon: „Czarna metalurgia” ludności kultury przeworskiej. Społeczne i ekonomiczne aspekty produkcji s. 433–450; Słomska Joanna: Słów kilka o krośnie pionowym w kulturze przeworskiej s. 455–457; Krystek Marcin, Polański Krzysztof: Analiza przedmiotu kamiennego z grobu 22 w Witaszewicach, gm. Góra Świętej Małgorzaty s. 535–536; Jagielska Ilona: Unguentarium ze stanowiska w Tarnowie, gm. Pzdyry, pow. Września, woj. wielkopolskie s. 537–541.

6685. BIAŁY Potok. Materiały z badań Józefa Kostrzewskiego na Podolu. *Materials from Józef Kostrzewski's Podolia excavations*. Pod red. Marzeny Szymt. Poznań 2016 Muzeum Archeol. 8° ss. 526, il. Muzeum Archeol. w Poznaniu. (Bibliotheca Fontes Archaeologici Poniensis; vol. 19).

Tekst równol. pol., ang.

Treść: Szymt M.: Przedmowa. Preface s. 7–8; Cz. 1. Wprowadzenie. Part 1. Introduction: Cieszevska-Braniecki Justyna, Szymt M.: Historia i rezultaty badań Józefa Kostrzewskiego w Białym Potoku [w 1925 r.]. The history and results of Józef Kostrzewski's investigations in Biały Potok s. 11–32; Drejer-Kowalska Alicja, Siłska Patrycja: Notatki Józefa Kostrzewskiego z badań w Białym Potoku. Józef Kostrzewski's notes of the investigations in Biały Potok s. 33–58; Hildebrandt-Radke Iwona: Uwarunkowania hydrologiczne oraz rzeźba terenu w rejonie Białego Potoku. Hydrology and terrain in the area of Biały Potok s. 59–66; Cz. 2. Osada z IV tys. przed Chr. Part 2. Settlement of the 4th mill. BC: Diachenko Aleksandr, Harat-Stroten Karolina: Zabudowa osady kultury trypillijskiej w świetle analizy polepy. Buildings in the settlement of the Tripillia Culture in the light of daub analysis s. 69–111; Tkachuk Taras M.: Ceramika kultury trypillijskiej. Pottery of the Tripillia Culture s. 113–195; Rauba-Bukowska Anna: Mineralogiczno-petrograficzna charakterystyka ceramiki i polepy kultury trypillijskiej. Mineralogical and petrographic description of Tripillia Culture pottery and daub s. 197–217; Rauba-Bukowska A.: Barwniki używane w garnceństwie kultury trypillijskiej w Białym Potoku. Colorants used in Tripillia Culture pottery in Biały Potok s. 219–225; Cieszevska-Braniecki J., Szymt M.: Plastyka figuralna i ceramika specjalna. Figurine art forms and special vessels s. 227–250; Pelisiak Andrzej: Materiały krzemienne kultury trypillijskiej. Flint materials of the Tripillia Culture s. 251–330; Winiarska-Kabacińska Małgorzata: Analiza funkcjonowania wybranych narzędzi krzemienych. Functional analysis of selected flint tools s. 331–352; Zieliński Marek, Szymt M.: Eksploatacja surowców

skalnych. Exploitation of rock materials s. 353–364; Sikorski Andrzej: Wytwarzanie i użytkowanie tekstyliów. Production and use of textiles s. 365–389; Koszałka Joanna: Źródła archeobotaniczne z osady kultury trypillskiej. Paleobotanical sources from the Tripilla Culture s. 391–396; Makowiecki Daniel: Eksploatacja ssaków. Exploitation of mammals s. 397–407; Winiarska-Kabacińska M.: Mikroskopowa analiza wyrobów z kości i poroża. Microscopic analysis of bone and antler artefacts s. 409–417; Kurzawska Aldona: Analiza pozostałości muszli mięczaków. Mollusc shell analysis s. 419–422; Tkachuk T. M.: Osada z Białego Potoku w kontekście regionalnych ugrupowań kultury trypillskiej. The Biały Potok settlement in the context of regional Trypillia Culture groups s. 423–442; Cz. 3. Groby z III i II tys. przed Chr. Part 3. Graves of the 3rd and 2nd mill. BC: Szmyt M.: Grób z III tys. przed Chr. Grave from the 3rd mill. BC s. 445–454; Makarowicz Przemysław: Groby z II tys. przed Chr. Nekropolia kultury komarowskiej nad Seretem. Graves from the 2nd mill. BC. Komarów Culture necropolis by the river Seret s. 455–484; Chyleński Maciej, Juras Anna: Analiza mitochondrialnego DNA osobnika z grobu z epoki brązu z Białego Potoku. Mitochondrial DNA analysis of the Bronze Age individual from Biały Potok s. 491–491; Cz. 4. Podsumowanie. Part 4: Recapitulation: Szmyt M.: Chronologia absolutna osady i grobów z Białego Potoku. Absolute chronology of settlement and graves from Biały Potok s. 495–507; Szmyt M.: Osadnictwo pradziejowe w Białym Potoku w świetle wyników badań Józefa Kostrzewskiego. Prehistoric settlement in Biały Potok in the light of Józef Kostrzewski's investigations s. 509–512; Makarowicz P., Romaniszyn Jan, Staniuk Robert, Skrzyński Rafał: Biały Potok po 90 latach. Biały Potok 90 years after s. 513–521.

6686. BOBAK Dariusz, Połtowiec-Bobak Marta: Regiony osadnicze na terenach Polski w młodszej fazie górnego i początkach schyłkowego paleolitu na tle osadnictwa środkowo-europejskiego. *Acta Universitatis Nicolai Copernici. Nauki Humanist.-Społ. Z.* 434: Archeologia. [Nr] 34: 2016 s. 131–148, streszcz. ang.

6687. BOHR Marcin: Z problematyki garncarstwa warsztatowego kultury lateńskiej na Dolnym Śląsku. [W:] *Celtica. Studia z dziejów Celtów*. T. 3. Kalisz–Warszawa 2015 s. 110–127, streszcz. ang.

6688. BORATYN, pow. jarosławski, stan. 17. Materiały z osad kultury mierzanowskiej i grupy tarnobrzeskiej oraz cmentarzyska wczesnośredniowiecznego. Red. t. Wojciech Poradyło. Rzeszów 2016 *Zimowit* 8° ss. 252, nlb. 1, tabl. 9, il., streszcz. ang. *Fund. Rzeszowskiego Ośr. Archeol.* (Via Archaeologica Ressoviensia; t. 10).

Treść: Poradyło W.: Zagadnienia wstępne s. 5–9; Kadrow Sławomir, Poradyło W.: Kultura ceramiki sznurowej i kultura mierzanowicka s. 11–49; Nowak Adam: Zabytki krzemienne i kamienne s. 51–54; Poradyło W.: Grupa tarnobrzeska s. 55–182; Glinianowicz Marcin, Kotowicz Piotr N.: Cmentarzysko wczesnośredniowieczne s. 183–221; Poradyło W.: Zakończenie s. 223–224; Wykaz cytowanej literatury s. 225–230; Aneksy: Szczepanek Anita: Analiza antropologiczna szkieletów z Boratyna, stan. 17 s. 235–239; Makowiecki-Poliszot Danuta: Analiza materiału kostnego ze stanowiska 17 w Boratynie, gm. Chłopice, woj. podkarpackie s. 241–253.

6689. BRONOWICKI Jarosław: Osadnictwo paleolityczne w Kotlinie Dzierżoniowskiej. *Silesia Antiqua*. T. 50: 2015 s. 25–47, streszcz. niem.

6690. BRONOWICKI J.: Śladami łowców i zbieraczy w Kotlinie Dzierżoniowskiej. *Rocznik Dzierżoniowski*. T. 25: 2015 [dr.:] 2016 s. 20–29.

6691. BURGHARDT Marcin: Stratyfikacja społeczna ludności zachodniopodolskiej grupy kultury wczesnoscytyjskiej. *Przegląd Archeologiczny*. T. 64: 2016 s. 59–96, streszcz. ang.

6692. CARNAP-BORNHEIM Claus von: Między adaptacją a oporem? Uwagi o grobach „książęcych” z okresu wpływów rzymskich w „Barbaricum”. *Wiadomości Archeologiczne*. T. 66: 2015 s. 183–200, streszcz. ang.

Dot. także ziem polskich.

6693. CHMIEL-CHRZANOWSKA Marta: Starość w społeczności kultury wielbarskiej. *Przegląd Archeologiczny*. T. 64: 2016 s. 111–131, streszcz. ang.

6694. CMENTARZYSKO tarnobrzeskiej kultury łużyckiej z wczesnej epoki żelaza w Grzędze, pow. przeworski. [Aut.] Sylwester Czopek, Joanna Ligoda, Joanna Podgórska-Czopek, Joanna Rogóż. Rzeszów 2016 Muzeum Okręg.; Oficyna Wydawnicza „Zimowit” 4° ss. 227, nlb. 1, il., streszcz. niem. Muzeum Okręg. w Rzeszowie.

6695. CZERNIAK Lech, Pyzel Joanna, Wąs Marcin: The beginnings of the Neolithic in Eastern Pomerania: a Linear Pottery culture settlement at site 13, Kościelna Jania, Smętowo Graniczne Commune. *Sprawozdania Archeologiczne*. [T.] 68: 2016 s. 193–222.

6696. [DIAČENKO Aleksandr] Diachenko Aleksandr, Hruk Janusz, Milisauskas Sarunas: What does the bell-distribution hide? Spatial behavior and demographic development of the Funnel Beaker culture populations in Bronocice, Poland. *Sprawozdania Archeologiczne*. [T.] 68: 2016 s. 25–37.

Neolit.

6697. DOBRZAŃSKA Halina, Wilczyński Jarosław, Zastawny Albert: The settlement of the Baden culture at site 1 in Zofipole, Kraków district (results of excavations conducted in 1986). *Sprawozdania Archeologiczne*. [T.] 68: 2016 s. 223–262.

6698. DOMAŃSKA Lucyna: Change and continuity. Traditions of the flint processing

from the perspective of the Tażyna river valley. Transl. Małgorzata Piątkowska. Łódź 2016 Inst. Archeologii UŁ 4° ss. 225, il.

6699. DRZEWICZ Anna: Gatunkowy i anatomiczny dobór zwierząt do ciepłoty z cmentarzyska z wczesnej epoki żelaza w Sochaczewie-Trojanowie. *Wiadomości Archeologiczne*. T. 66: 2015 s. 283–311, streszcz. ang.

6700. DULĘBA Przemysław, Wysocki Piotr: New data regarding the question of interregional contacts in the Iron Age. Results of a surface survey in Czechy, Kraków district. *Sprawozdania Archeologiczne*. [T.] 68: 2016 s. 301–325.

6701. EARLY/MIDDLE neolithic western (LBK) vs eastern (ALPC) Linear Pottery Cultures: ceramics and lithic raw materials circulation. [Aut.]: Janusz K. Kozłowski, Małgorzata Kaczanowska, Agnieszka Czekań-Zastawny, Anna Rauba-Bukowska, Krzysztof Bukowski. *Acta Archaeologica Carpathica*. Vol. 49: 2014 s. 37–76.

Opis badań i porównanie ceramiki z terenów południowej Polski i wschodniej Słowacji.

6702. EHLERT Maciej, Kufel-Diakowska Bernadeta: Wykorzystanie surowców krzemienianych przez społeczności kultury ceramiki wstępowej rytej na osadach w Strzelinie 16. *Silesia Antiqua*. T. 49: 2014 s. 7–36, streszcz. niem.

6703. GACKOWSKI Jacek: Osiedla nawodne kultury kurhanów zachodniobałtyjskich. Kilka refleksji po dwudziestu latach od zakończenia badań w Mołtajnach, pow. kętrzyński i Pieczarkach, pow. giżycki. *Światowit*. Supplement Series B: Barbaricum. Vol. 11: 2015 s. 159–173, streszcz. ang.

6704. GALIŃSKI Tadeusz: Protoneolit. Obozowiska łowieckie ze schyłku atlantyckiego w Tanowie na Pomorzu Zachodnim. Warszawa 2016 Wydaw. IAiE PAN 4° ss. 256, tabl. 3, il., mapy, streszcz. ang.

Od 5000 p.n.e.

6705. GALIŃSKI T.: Tanowo – obozowiska łowców epoki paleolitu i mezolitu na Pomorzu. Warszawa 2015 Wydaw. IAiE PAN 4° ss. 375, tabl. k. 6, il., streszcz. ang. IAiE PAN.

6706. GAWROŃSKA Joanna: Nizina Północnomazowiecka w okresach późnego neolitu i wczesnej epoki brązu. *Zabytki na Mazowszu*. [T. 1:] 2012 s. 114–133.

6707. GAĞOROWSKA-CHUDOBSKA Jolanta: Cmentarzysko kultury łużyckiej w Brze-

gach, pow. Jędrzejów. *Rocznik Muzeum Narodowego w Kielcach*. T. 31: 2016 s. 325–345, streszcz. ang.

6708. GRYGIEL Michał: Kultura jastorfska na Niziu Polskim. Próba określenia chronologii, zasięgu i powiązań. *Wiadomości Archeologiczne*. T. 66: 2015 s. 127–181, streszcz. ang.

6709. GRYGIEL Ryszard: Neolit i początki epoki brązu w rejonie Brześcia Kujawskiego i Osłonek. T. 3: Środkowy i późny neolit, kultura pucharów lejkoowatych. The Neolithic and the Early Bronze Age in the Brześć Kujawski and Osłonki Region. Vol. 3: Middle and Late Neolithic, the Funnel beaker culture. Z opracowaniami Piotra Papiernika [in.]; tł. Peter Bogucki, James West. Łódź 2016 Fund. Badań Archeol. im. Profesora Konrada Jażdżewskiego; Muzeum Archeol. i Etnogr. 4° ss. 1046, tabl. 8, il., streszcz. ang.

T. 1. 2004.

6710. HORODYSKO. Od epoki kamienia do wczesnego średniowiecza. Badania 2004–2005. Pod red. Tomusza Dzięnkowskiego. Lublin 2016 Inst. Archeologii UMCS 8° ss. 446, il., streszcz. ang. Inst. Archeologii UMCS w Lublinie.

Z treści: Dzięnkowski T.: Wprowadzenie s. 7–8; Badania archeologiczne: Dzięnkowski T.: Prace wykopaliskowe w latach 2004–2005 s. 27–32; Bronicki Andrzej: Neolit. Obiekty nieruchome i zabytki ceramiczne s. 33–77; Libera Jerzy: Materiały z surowców krzemienianych i niekrzemienianych z warstwy kulturowej i obiektów s. 78–102; Libera J.: Cmentarzysko szkieletowe z wczesnej epoki brązu s. 104–128; Mazurek Teresa, Mazurek Wojciech: Ślady osadnictwa kultur trzcinieckiej i łużyckiej s. 129–143; Łuczkiwicz Piotr: Osadnictwo z młodszego okresu przedrzymskiego s. 144–195; Niezabitowska-Wiśniewska Barbara: Osadnictwo z okresu rzymskiego s. 196–223; Dzięnkowski T.: Osadnictwo słowiańskie s. 224–282; Dzięnkowski T.: Obiekty niedatowane s. 283–284; Gołub Stanisław: Badania powierzchniowe w dolinie rzeki Horodyski s. 285–300; Badania specjalistyczne. Cmentarzysko z wczesnej epoki brązu. Badania szczątków kostnych: Borowska-Strugińska Beata: Wyniki badań antropologicznych s. 303–308; Lorkiewicz-Muszyńska Dorota, Kociemba Wojciech, Rychlik Michał: Badania identyfikacyjne szczątków s. 309–322; Przysiańska Agnieszka, Kulczyk Tomasz, Glapińska Mariusz, Lorkiewicz-Muszyńska D.: Badania odontologiczne szczątków s. 323–335; Abreu-Głowacka Monica: Analiza genetyczna szczątków ludzkich s. 336–341; Rychlik M., Lorkiewicz-Muszyńska D., Kociemba W.: Opracowanie komputerowego modelu 3D oraz korekty geometrii czaszki z grobu nr 6 s. 342–357; Analizy: Waszczuk Kamilla: Analiza archeozoologiczna szczątków kostnych s. 361–396; Rauba-Bukowska Anna: Wyniki badań petrograficznych ceramiki naczyniowej kultury strzyżowskiej s. 397–405; Daszkiewicz Małgorzata, Schneider Gerwulf: Ceramika z młodszego okresu przedrzymskiego i okresu rzymskiego z osady w Horodysku – wyniki badań archeoceramologicznych s. 406–434; Gazda Lucjan: Analiza petrograficzna i surowcowa zabytków kamiennych s. 435–437; Datowanie absolutne: Fedorowicz Stanisław: Datowanie termoluminescyjne ceramiki naczyniowej z młodszego okresu przedrzymskiego s. 441–443; Goślarski Tomasz: Datowanie

14C próbek z cmentarzyska szkieletowego z wczesnej epoki brązu i osady z okresu wczesnego średniowiecza s. 444–446.

6711. IGNACZAK Marcin: Elementy kulturowe lasostepu pontyjskiego we wczesnej epoce żelaza na Niżu Polskim w świetle materiałów ceramicznych (650–520/470 BC). Poznań 2016 Wydaw. Nauk. UAM 8° ss. 242, nlb. 1, il., streszcz. ang. UAM w Poznaniu. (Archeologia; nr 56).

6712. JAEGER Mateusz: Bronze Age fortified settlements in Central Europe. Transl. Ryszard J. Reisner, Tomasz Żebrowski, Zofia Żebrowska, M. Jaeger. Poznań–[Bonn] 2016 Nauka i Innowacje; Dr. Rudolf Habelt 4° ss. 175, il. PTH. (Studien zur Archéologie in Ostmitteleuropa. Studia nad Pradziejami Europy Środkowej; t. 17).

Praca doktorska UAM, Poznań 2011.

6713. JANIĄK Radosław: Uwagi o bezpochówkowych kurhanach kultury pomorskiej na obszarze Pojezierza Kaszubskiego. *Zeszyty Wiejskie*. [Z.] 22: 2016 s. 829–837, streszcz. ang.

6714. KACZYŃSKI Bartłomiej, Ziemska Urszula: Osada grupy olsztyńskiej w Olsztynie-Brzezinach, stan. XXVIII w świetle sondazowych badań wykopaliskowych. *Światowit*. Supplement Series B: Barbaricum. Vol. 11: 2015 s. 227–244, streszcz. ang.

6715. KASPRZAK Andrzej: Dwa groby z nietypowymi ostrogami na cmentarzysku kultury wielbarskiej w Czarnówku, stan. 5. *Światowit*. Supplement Series B: Barbaricum. Vol. 11: 2015 s. 263–275, streszcz. ang.

6716. KIEFERLING Łukasz: Rekonstrukcja staterów kujawskich typu Gąski i Sławęcinek. Mennica celtycka z przelomu er w świetle eksperymentów. [W:] *Celtica*. Studia z dziejów Celtów. T. 2. Kalisz–Warszawa 2014 s. 35–41, streszcz. ang.

6717. KLEMENTOWICE – a Magdalenian site in eastern Poland. Ed. by Tadeusz Wiśniewski; transl. into English Emilia Nodżak. Lublin 2015 Inst. of Archeol. Maria Curie-Skłodowska Univ. 8° ss. 376, il.

Treść: Wiśniewski T.: Klementowice Project... (2013–2014) s. 7–8; Wiśniewski T.: Preface s. 9; Wiśniewski T.: Acknowledgements s. 11; Wiśniewski T.: Magdalenian settlement in Klementowice s. 15–179; Zawadzki Mateusz, Sabat Adam, Wiśniewski T.: Digitization of the data from the archaeological research conducted at the Magdalenian site in Klementowice in 1981–1982, 2007–2011 s. 180–183; Pyżewicz Katarzyna: The use-wear analysis of the artefacts found at the Magdalenian site in Klementowice s. 184–214; Libera Jerzy: Resources for studies

on palaeolithic settlement in the Lublin upland area post-last glacial maximum s. 215–231; Mroczek Przemysław, Rodzik Jan: The natural environment surrounding the archaeological site in Klementowice – current situation and retrospective s. 235–259; Fedorowicz Stanisław: Absolute dating at the archaeological site in Klementowice s. 260–264; Rodzik J., Mroczek P.: Soil probing in the area of the archaeological site in Klementowice as the basis for primary topographic surface reconstruction s. 265–274; Mroczek P.: Micromorphology of soil horizons in the vicinity of the archaeological site in Klementowice s. 275–281; Mroczek P.: Particle size distribution of loess sediment in the vicinity of the archaeological site in Klementowice s. 282–284; Zagórski Piotr: The use of GPS and GIS in researching the Magdalenian site in Klementowice s. 285–287; Wilczyński Jarosław: Archaeozoological and taphonomic study of the faunal remains from the archaeological site in Klementowice s. 291–297; Pryor Alexander J. E., Stevens Rhiannon E., Pike Alistair W. G.: Seasonal mobility of the adult horse killed by hunters at Klementowice s. 298–304; Nývltová Fišáková Miriam: The seasonality of the open-air Magdalenian site in Klementowice s. 305–307; Gryzińska Magdalena: Mitochondrial DNA (MTDNA) isolated from the horse tooth from the archaeological site in Klementowice s. 308–309; Gazda Lucjan: The petrographic analysis of stone artefacts from the archaeological site in Klementowice s. 312–314; Gazda Lucjan, Huber Miłosz: A preliminary petrographic analysis of the selected chipped stone artefacts collected at the archaeological site in Klementowice s. 315–319; Trąbska Joanna, Gaweł Adam, Weselucha-Birczyńska Aleksandra, Trybalska Barbara: Artefacts and micro-artefacts. Red ferruginous materials from Klementowice site and accompanying micro-artefacts s. 320–335; Trąbska J., Weselucha-Birczyńska A., Trybalska B.: Black crust on the surface of a flint artefact from Klementowice s. 336–344; Trąbska J., Weselucha-Birczyńska A., Trybalska B.: Black crusts on the surface of stone artefacts s. 343–348; Wiśniewski T.: Summary s. 349–351; Wiśniewski T., Niezabitowska-Wiśniewska Barbara: Neolithic, Bronze and Modern Age settlement traces from 1981–1982, 2007–2011 archaeological research at site 20 in Klementowice s. 355–358; Colour figures s. 359–376.

6718. KOLENDO Jerzy, Płociennik Tomasz: Description of the Baltic coast in Pliny the Elder's „Naturalis historia” (IV 94–97). *Światowit*. Supplement Series B: Barbaricum. Vol. 11: 2015 s. 297–306, streszcz. pol.

Pliniusz Starszy.

6719. KOŚKO Aleksander, Szymit Marzena: Opatowice – Wzgórze Prokopiaka. T. 5. Przy współpr. Renaty Bednarek [i in.]. Poznań 2015 Wydaw. UAM 8° ss. 508, il., streszcz. ang. UAM w Poznaniu. (Studia i Materiały do Badań nad Późnym Neolitem Wysoczyzny Kujawskiej).

T. 1. 2006.

6720. KOZAK-ZYCHMAN Wanda, Winarczyk Janusz: The burials of children in the Funnel Beaker and Globular Amphora cultures in the Lublin Region. *Sprawozdania Archeologiczne*. [T.] 68: 2016 s. 107–120.

6721. KRUK Janusz, Lityńska-Zajac Maria, Milisauskas Sarunas: Gospodarka roślinna w neolicie. Studium przypadku – Bronocice. Neolithic plant cultivation at Bronocice. Kra-

ków 2016 IAiE PAN. Ośr. Archeologii Gór i Wyzyn 8° ss. 223, tabl. 4, il.

6722. KUKAWKA Stanisław, Małecka-Kukawka Jolanta: O genezie kultury pucharów lejkowatych i badaniach stanowiska w Dąbkach na Pomorzu Środkowym. *Przegląd Archeologiczny*. T. 64: 2016 s. 173–184.

6723. KURPIEWSKI Artur, Lewandowska Jadwiga: Wielbark Kultur im Dobriner Land 30 Jahre später. Aktieller Stand der Forschung und weitere Forschungsperspektiven. *Sprawozdania Archeologiczne*. [T.] 68: 2016 s. 145–163.

6724. KURZYŃSKA Małgorzata: Linowo, stanowisko 6 – birtualne cmentarzysko kultury wielbarskiej z północno-wschodniej części ziemi chełmińskiej. Z materiałami innych kultur pradziejowych i z wczesnego średniowiecza oraz analizami specjalistycznymi Kamila Adamczaka [i in.]. Grudziądz–Toruń 2015 Muzeum im. ks. dr. Władysława Łęgi; Muzeum Okręg. 4° ss. 315, il., streszcz. niem.

6725. ŁUCZKIEWICZ Piotr: Sobieszyn, stan. 1. Zniszczone cmentarzysko kultury przeworskiej z młodszego okresu przedrzymskiego i okresu rzymskiego. *Światowit*. Supplement Series B: Barbaricum. Vol. 11: 2015 s. 383–401, streszcz. niem.

6726. MACHAJEWSKI Henryk, Rogalski Bartłomiej: Cmentarzysko ludności kultury przeworskiej w Ruszkowie Pierwszym, stan. 27, pow. kolski, woj. wielkopolskie. Zielona Góra–Gdańsk 2016 Fund. archeol. Wydaw.; Uniw. Gdański 8° ss. 148, il., streszcz. ang. (Prace Archeologiczne; nr 2).

Kultura grobów jamowych.

6727. MACIAŁOWICZ Andrzej: Nieznane cmentarzysko w Lipówce a północne powiązania kultury przeworskiej w młodszym okresie przedrzymskim. *Światowit*. Supplement Series B: Barbaricum. Vol. 11: 2015 s. 413–435, streszcz. niem.

6728. MACIEJEWSKI Marcin P.: Metal – granica – rytuał. Badania nad depozytami przedmiotów metalowych w kontekście sieci osadniczej. Poznań 2016 Nauka i Innowacje 4° ss. 198, nlb. 2, il., streszcz. ang. + dysk optyczny (CD). UAM w Poznaniu. (Archeologia Bimaris. Monografie; t. 7).

Epoka brązu, 1330–530 p.n.e.
Praca doktorska.

6729. MADYDA-LEGUTKO Renata: Bemerkungen zur Männertracht bei der Bovölke-

rung der Wielbark-Kultur auf der Grundlage der metallenen Gürtelteile. *Światowit*. Supplement Series B: Barbaricum. Vol. 11: 2015 s. 437–450, streszcz. ang.

6730. MAKAROWICZ Przemysław: Szczepidło – osada metalurgów kultury mogiłowej nad Wartą. Z udziałem Aldony Garbacz-Klempki [i in.]. Poznań 2016 Inst. Archeologii UAM 4° ss. 549, nlb. 5, il., streszcz. ang. UAM. Wyd. Hist. Inst. Archeologii. Zakł. Prahistorii Europy Środkowo-Wschodniej. (Archeologia Bimaris. Monografie; t. 9).

6731. MANASTERSKI Dariusz: Puchary dzwonowate i ich wpływ na przemiany kulturowe przełomu neolitu i epoki brązu w północno-wschodniej Polsce i na Mazowszu w świetle ceramiki naczyniowej. Warszawa 2016 Inst. Archeologii. Uniw. Warszawski 4° ss. 159, nlb. 2, il., streszcz. ang. (Światowit. Supplement Series P, Prehistory and Middle Ages; vol. 19).

6732. MARCHELAK Ireneusz, Ziąbka Leszek: Skarb z epoki brązu z Bolesławca, pow. wierszowski. *Folia Praehistorica Posnaniensia*. T. 21: 2016 s. 235–311, streszcz. ang.

6733. MASTYKOVA Anna Vladimirovna: O nekotoryh podveskah v pogrebeniiah ol'stynskoiu grupy. *Światowit*. Supplement Series B: Barbaricum. Vol. 11: 2015 s. 461–476, streszcz. pol.

Kultura olsztyńska.

6734. MATUSZEWSKA Agnieszka: Społeczności kultury pucharów lejkowatych na wyspie Wolin. *Materiały Zachodniopomorskie*. Nowa Seria. T. 12 z. 1: Archeologia: 2016 s. 77–124, streszcz. ang.

6735. MAĆZYŃSKA Magdalena, Jakubczyk Ireneusz: „Dziewczynka z zapalkami”? Kurhan V na cmentarzysku kultury wielbarskiej w Babim Dole-Borczu, pow. kartuski, stan. 2. *Światowit*. Supplement Series B: Barbaricum. Vol. 11: 2015 s. 477–488, streszcz. niem.

6736. METALURDZY znad Kaczawy. Cmentarzysko ciałopalne z epoki brązu odkryte w Legnicy przy ul. Spokojnej. Pod red. Kamila Nowaka i Tomasza Stolarczyka. Legnica 2016 Muzeum Miedzi 4° ss. 456, il., streszcz. ang. Muzeum Miedzi w Legnicy.

Treść: Nowak K., Stolarczyk T.: Wstęp s. 11–24; Demidziuk Krzysztof, Stolarczyk T.: Archiwalia archeologiczne dla stanowiska Legnica 102. Badania cmentarzyska przed 1945 r. s. 11–24; Nowak K., Stolarczyk T.: Badania cmentarzyska z lat 1972–1973 s. 25–34; Łaciak Dagmara, Nowak K.: Analiza zabytków ceramicznych z cmentarzyska w Legnicy przy ul.

Spokojnej s. 35–54; Nowak K.: Przedmioty metalowe z cmentarzyska odkrytego w Legnicy przy ul. Spokojnej s. 55–61; Nowak K.: Przedmioty kamienne z cmentarzyska w Legnicy przy ul. Spokojnej s. 63–66; Purowski Tomasz: Kolia szklanych paciorków z cmentarzyska w Legnicy s. 67–74; Nowak K.: Przedmioty związane z wytwórczością metalurgiczną odkryte w grobach na cmentarzysku przy ul. Spokojnej w Legnicy s. 75–90; Miazga Beata: Formy odlewnicze z cmentarzyska przy ul. Spokojnej w Legnicy w świetle analizy funkcjonalnej s. 91–108; Barbacz-Klempka Aldona, Ścibior Dominik, Kwak Zofia: Badania i wizualizacja technologii odlewniczej w epoce brązu na podstawie ceramicznych i kamiennych form z Legnicy z ul. Spokojnej s. 109–128; Gunia Piotr: Charakterystyka cech petrograficznych ceramiki oraz zabytków kamiennych z cmentarzyska w Legnicy przy ul. Spokojnej s. 129–149; Gunia P.: Wyniki oznaczeń DTA i TG ceramiki z cmentarzyska odkrytego przy ul. Spokojnej w Legnicy s. 151–165; Hałaszkó Agata, Łukowiak Natalia: Bioarcheologia przepalonych kości ludzkich s. 167–215; Nowak K.: Analiza obiektów nieruchomych z cmentarzyska odkrytego w Legnicy przy ul. Spokojnej s. 217–232; Stolarczyk T., Nowak K.: Cmentarzysko ciałopalne z ul. Spokojnej w kontekście innych stanowisk sepulkralnych w rejonie Legnicy s. 233–245; Nowak K.: Datowanie cmentarzyska przy ul. Spokojnej w Legnicy s. 247–251; Zakończenie s. 253; Katalog źródeł s. 255–340; Tablice s. 341–454.

6737. NEOLITHIC human burial practices. The interpretation of funerary behaviors at Bronocice, Poland. [Aut.] Sarunas Milisauskas, Janusz Kruk, Marie-Lorraine Pipes, Elżbieta Haduch. Kraków 2016 Centre for Mountains and Uplands Archaeology. Inst. of Archaeol. and Ethnol. Pol. Acad. of Sciences 8° ss. 317, nlb. 1, tabl. 31, il.

6738. NEW discoveries of arrowheads of Scythian type from Polish-Ukrainian borderland (San, Bug and upper Dniester drainage basin). [Aut.]: Sylwester Czopek, Dmytro Pawliw, Katarzyna Trybała-Zawiślak, Natalia Wojcieszczuk. *Acta Archaeologica Carpathica*. Vol. 50: 2015 s. 191–216.

Wczesna epoka żelaza.

6739. NIESZAWA Kolonia stanowisko 5, powiat Opole Lubelskie. Interdyscyplinarne monografia osady z okresu rzymskiego. Pod red. Marty Stasiak-Cyran. Lublin 2016 Muzeum Lubelskie 4° ss. 303, nlb. 1, il., mapy, streszcz. ang.

Treść: Stasiak-Cyran M.: Wprowadzenie s. 7; Stasiak-Cyran M.: Introduction s. 8; Stasiak-Cyran M.: Charakterystyka osady w Nieszawie Kolonii w świetle analizy źródeł archeologicznych i badań interdyscyplinarnych s. 10–96; Tablice s. 97–210; Herbich Tomasz: Badania geofizyczne stanowiska 5 w Nieszawie Kolonii s. 212–224; Daszkiewicz Małgorzata, Schneider Gerwulf, Bobryk Ewa: Nieszawa Kolonia, ceramika z okresu rzymskiego – technologia i pochodzenie w świetle badań laboratoryjnych s. 225–243; Biborski Marcin J., Stepiński Janusz, Biborski Mateusz R.: Wyniki badań metaloznawczych przedmiotów żelaznych oraz składu chemicznego zabytków ze stopu miedzi ze stanowiska 5 w Nieszawie Kolonii, pow. Opole Lubelskie s. 244–269; Biborski M. J., Biborski M. R.: Wyniki badań składu chemicznego zabytków szklanych ze stanowiska 5 w Nieszawie Kolonii, pow. Opole Lubelskie s. 270–278; Gazda

Lucjan: Analiza petrograficzna zabytków kamiennych ze stanowiska 5 w Nieszawie Kolonii s. 279–287; Witkowski Andrzej: Wyniki badań szczątków ryb z osady z okresu rzymskiego w Nieszawie Kolonii, stanowisko 5, pow. Opole Lubelskie s. 288–290; Ratajczak Urszula, Piskorska Teresa, Stefaniak Krzysztof: Hodowla i użytkowanie zwierząt w osadzie kultury przeworskiej w Nieszawie Kolonii, pow. Opole Lubelskie s. 291–303.

6740. NIEZABITOWSKA-WIŚNIEWSKA Barbara: Ulów (pow. tomaszowski, woj. lubelskie), stanowisko 7, obiekt 124, czyli raz jeszcze w kwestii glinianych guzów typu Bernašivka. *Światowit*. Supplement Series B: Barbaricum. Vol. 11: 2015 s. 489–524, streszcz. ang.

6741. OLEŃDZKI Marek, Ziąbka Leszek, Kędziński Adam: Celtowie w międzyrzeczu Prosnny i Warty u schyłku epoki La Tène. [W:] *Celtica. Studia z dziejów Celtów*. T. 2. Kalisz–Warszawa 2014 s. 42–50, streszcz. ang.

6742. OPATÓW, stan. 1. Cmentarzysko kultury przeworskiej w północno-zachodniej Małopolsce. Analizy specjalistyczne. Pod red. Renaty Madydy-Legutko, Judyty Rodzińskiej-Nowak, Jacka Andrzejewskiego. Warszawa–Kraków 2015 Fund. Monumenta Archaeologica Barbarica; Państw. Muzeum Archeol.; UJ. Inst. Archeologii 4° ss. 132, il. Fund. Monumenta Archaeologica Barbarica, Inst. Archeologii UJ, Państw. Muzeum Archeol. w Warszawie. (Monumenta Archaeologica Barbarica. Series Gemina; t. 4).

Toż w jęz. niem.: Opatów, Fpl. 1. Ein Gräberfeld der Przeworsk-Kultur im nordwestlichen Klempolen. Naturwissenschaftliche Analysen. Warszawa–Kraków 2015 ss. 129, il.

6743. OSADA i cmentarzysko z epoki żelaza na stanowiskach Bytomin (Bytnik) 1 i 6. Red. Joanna Markiewicz i Artur Błażejewski. Wrocław 2016 Inst. Archeologii Uniw. Wrocławskiego 4° ss. 161, il., mapy. Inst. Archeologii Uniw. Wrocławskiego.

Treść: Błażejewski A., Markiewicz J.: Wprowadzenie s. 7–8; Kuźbik Radosław, Błażejewski A.: Badania wykopaliskowe na cmentarzysku w Bytominie (Bytniku), gm. Głogów, na stanowisku 1 s. 9–65; Markiewicz J.: Osada z młodszego okresu przedrzymskiego na stanowisku Bytomin (Bytnik) 6 gm. Głogów s. 67–145; Winter Hanna: Orzeczenie dotyczące wyników analizy pyłkowej próbek pobranych ze stanowiska archeologicznego Bytomin (Bytnik) 6 s. 147–153; Badura Janusz: Położenie stanowisk archeologicznych w Bytominie (Bytniku) s. 155–161.

6744. OSADNICTWO społeczności neolitycznych na stanowisku 2 w Janowicach, woj. kujawsko-pomorskie. Settlement of neolithic communities at site Janowice 2, Kujawy-Pomerania province. Red. nauk. Marzenia Szymt. Poznań 2016 Wydaw. Nauk. UAM 4° ss. 394, il., streszcz. ang. (Studia i Materiały do Badań nad Późnym Neolitem Wysoczyzny

Kujawskiej. Studies and materials for investigation of the Late Neolithic in Kujawy Plateau; 6).

Treść: Szymt M.: Wprowadzenie s. 7; Kowalczyk Aleksandra: Historia, metodyka i rezultaty badań s. 9–59; Hildebrandt-Radke Iwona: Budowa litologiczna oraz neholocenska a ewolucja rzeźby w okolicy Janowic s. 61–71; Czerniak Lech: Osady społeczności kultu ceramiki wstęgowej s. 72–123; Koško Aleksander, Zurkiewicz Danuta: Osadnictwo ludności kultury pucharów lejkowatych s. 125–156; Szymt M.: Osadnictwo ludności kultury amfor kulistych s. 157–262; Makarowicz Przemysław: Osadnictwo społeczności kultury ceramiki sznurowej s. 263–280; Domaradzka Sylwia, Józwiak Bartosz, Makarowicz P.: Materiały ceramiczne o cechach subneolitycznych s. 281–293; Rauba-Bukowska Anna: Mineralogiczno-petrograficzna charakterystyka naczyń neolitycznych s. 295–307; Sobkowiak-Tabaka Iwona: Materiały krzemienne s. 309–329; Chachlikowski Piotr: Materiały kamienne s. 331–344; Makowiecki Daniel: Zwierzęce szczątki kostne s. 345–356; Kurzawska Aldona: Muszle mięczaków s. 357–360; Koszałka Joanna: Odciski roślin na ceramice s. 361–363; Stępiński Tomasz: Użytkowanie drewna s. 365–369; Goslar Tomasz, Szymt M.: Chronologia absolutna s. 371–384; Szymt M.: Podsumowanie. Osadnictwo społeczności neolitycznych na stanowisku Janowice 2 s. 385–387.

6745. OSADNICTWO wielokulturowe w Napachaniu, stan. 59, gm. Rokietnica, pow. poznański, woj. wielkopolskie. Wyniki badań archeologicznych. Pod red. Andrzeja Krzyszowskiego i Piotra Pawłaka. Poznań 2016 Muzeum Archeol. 4° ss. 340, nlb. 3, tabl. 1, il. Muzeum Archeol. w Poznaniu. (Bibliotheca Fontes Archaeologici Posnanienses; vol. 18).

Tyt. równol.: Multicultural settlement at Napachanie, site 59, Rokietnica commune, Poznań district, Greater Poland province. The results of archaeological research.

Treść: Krzyszowski A., Pawlak P.: Zagadnienia wprowadzające s. 7–9; Krzyszowski A.: Wyniki badań archeologicznych s. 11–282; Stępiński Tomasz: Skład taksonomiczny prób węgla drzewnych s. 283–284; Koszałka Joanna: Źródła roślinne z obiektów osadowych i funeralnych kultury lużyckiej s. 285–294; Makowiecki Daniel, Makowiecka Marzena: Wyniki badań archeozoologicznych s. 295–297; Wrzesińska Anna: Analiza antropologiczna przepalonych szczątków kostnych s. 299; Szczepaniak Małgorzata: Zróżnicowanie litologiczne przedmiotów kamiennych s. 301–308; Bielecki Patryk, Kowalski Łukasz: Analiza pierwiastkowa przedmiotów metalowych s. 309–312; Goslar Tomasz: Datowanie radiowęglowe s. 313–314; Pawlak P.: Tło osadnicze i katalog stanowisk archeologicznych s. 315–332; Zakończenie s. 333; Literatura s. 335–340.

6746. THE PAST societies. Polish lands from the first evidence of human presence to the Early Middle Ages. Ed. by Przemysław Urbańczyk. Warszawa 2016 Inst. of Archaeology and Ethnology. Polish Academy of Sciences 4°.

[Vol.] 1: 500,000–5,500 BC. Ed. Jacek Kabaciński; English transl. Iwona Zych ss. 354, il.

Treść: Urbańczyk P.: The Past Societies. [Toż w t. 2–5] s. 4–5; Kabaciński J.: Preface s. 9–14; Socha Paweł, Nalepka Dorota, Nadachowski Adam: Changes in the natural environment in Polish territory in the Pleistocene and Early Holocene s. 15–25; Nadachowski A.: Fauna and humans in the changing climate and environment of the Pleistocene and Early Holocene s. 31–43; Wiśniewski Andrzej: The first humans. Societies of the Lower and Middle Paleolithic s. 45–96; Wiśniewski A., Wilczyński Jarosław: The Early Upper Paleolithic in Poland

s. 97–110; Wilczyński J.: A new beginning: modern humans in Poland s. 111–128; Połtowicz-Bobak Marta: On the peripheries of the Magdalenian world. Magdalenian hunters north of the Carpathian and Sudety Mountains s. 129–152; Kabaciński J.: The first hunters of the Lowland s. 153–170; Sobkowiak-Tabaka Iwona: Hunter-gatherers in the Allerød forests s. 171–198; Sobkowiak-Tabaka I.: The last Late Glacial hunter-gatherers s. 199–227; Sulgostowska Zofia: The mutual influence and intergroup contacts of hunting and gathering communities in Polish territory between 14,000 and 6,000 cal BP s. 229–248; Kabaciński J.: After the Ice Age s. 249–270; Masojć Mirosław: Mesolithic hunter-gatherers of the Atlantis forests s. 271–291; Sulgostowska Z.: Burial rituals in the Palaeolithic and Mesolithic in Polish territories s. 293–313; Płonka Tomasz: The symbolic world of foragers s. 315–340; List of radiocarbon dates mentioned in the volume s. 341–353.

[Vol.] 2: 5500–2000 BC. Ed. Piotr Włodarczyk; English transl. Paweł Wit Zagórski, Urszula Bugaj ss. 397, il.

Treść: Włodarczyk P.: Preface s. 11–20; Czekaj-Zastawny Agnieszka: The first farmers from the south – Linear Pottery culture s. 21–62; Kadrow Sławomir: The Danubian world and the dawn of the metal ages s. 63–106; Czekaj-Zastawny A., Kabaciński J.: Hunter-gatherers and the first farmers s. 107–124; Nowak Marek: Ubiquitous settlers, consequent farmers, and monument builders s. 125–170; Przybył Agnieszka: From south to north. Baden culture people and their neighbours s. 171–209; Szymt Marzena: Collective graves, flint axes, and cows. The people of Globular Amphore culture on the Vistula and Odra s. 211–273; Włodarczyk P.: Battle-axes and beakers. The Final Eneolithic societies s. 275–336; Sobieraj Jarosław: Beyond the world of farmers: the Subneolithic, 4000–2000 BC s. 337–360; Bugaj U.: Dagger means power: Western Poland, 2300–2000 BC s. 361–376; Włodarczyk P.: Towards the Bronze Age in south-western Poland s. 377–397.

[Vol.] 3: 2000–500 BC. Ed. U. Bugaj; English transl. U. Bugaj ss. 387, il.

Treść: Kadrow S.: The Bronze Age s. 9–25; Bugaj U., Nejbort Krzysztof, Ilnicki Sławomir, Wieciński Piotr, Onyszczyk Tomasz, Garbacz Halina: UnŹtice metal finds from western Poland: an archaeometallurgical perspective s. 27–47; Włodarczyk P.: Małopolska at the beginning of the Bronze Age (2000–1600 BC) s. 49–85; Górski Jacek: The Trzciniec culture. On the periphery of Bronze Age civilization (1800–1100 BC) s. 87–126; Makarowicz Przemysław: The birth of a new world. Barrows, warriors, and metallurgists (1600–1200/1100 BC) s. 127–186; Przybyła Marcin S.: The formation and breakdown of the Carpathian social networks – a discussion on the archaeological record from the Bronze Age Upper Vistula river s. 187–262; Kaczmarek Maciej: The snares of Ostensible Homogeneity, Lusatian Culture of Lusatian Urnfields? s. 263–293; Dziegielewski Karol: Late Bronze and Early Iron Age communities in the northern part of the Polish Lowland (1000–500 BC) s. 295–340; Dziegielewski K.: The rise and fall of Biskupin and its counterparts s. 341–366; Baron Justyna: The Hallstatt Period in Śląsk s. 367–387.

[Vol.] 4: 500 BC–500 AD. Ed. Aleksandra Rzeszotarska-Nowakiewicz; English transl. Anna Kinecka ss. 344, il.

Treść: Rzeszotarska-Nowakiewicz A.: Preface s. 9–14; Dziegielewski K.: Societies of the younger segment of the early Iron Age in Poland (500–250 BC) s. 15–48; Hoffman Mirosław J., Rzeszotarska-Nowakiewicz A.: The societies of West Balt Barrow culture, 500 BC – 1 AD s. 49–70; Maciałowicz Andrzej: It's a Man's World... Germanic societies of the Jastorf and the Przeworsk cultures in southern and central Poland (300 BC – 10 AD) s. 71–110; Strobin Anna: Pomorze in the final centuries s. 111–131; Maciałowicz A., Rudnicki Marcin, Strobin A.: With gold and sword. Contacts of Celts and early Germans in central Europe. The historical background: 3rd–1st c. BC s. 133–161; Kontny Bartosz: Przeworsk culture society and its long-distance contacts, AD 1 – 350 s. 163–216; Cieśliński Adam: The society

of Wielbark culture, AD 1–300 s. 217–255; Bitner-Wróblewska Anna, Rzeszotarska-Nowakiewicz A.: The Balt societies in Polska, 1–500 AD s. 257–306; Rodzińska-Nowak Judyta: Societies in the lands of Poland from 350 AD until 500 AD s. 307–344.

[Vol.] 5: 500 AD–1000 AD. Ed. Maciej Trzeciecki; English transl. Julia Mastalerz ss. 341, il.

Treść: Urbańczyk P.: Preface s. 9–19; Szmoniewski Bartłomiej Szymon: Early-Slavic culture s. 21–73; Bitner-Wróblewska A., Rzeszotarska-Nowakiewicz A.: Baltic communities present between 500 and 700 AD in today's Poland s. 75–121; Możdziej Sławomir: From a tribe to a state s. 123–167; Nowakiewicz Tomasz: Baltic communities present in today's Polish territory between 700 and 1000 AD s. 169–221; Bogucki Mateusz: Intercultural relations of the inhabitants of Polish territory in the 9th and 10th centuries s. 223–276; Trzeciecki M.: The emergence of the territorial state s. 277–341.

6747. PÉTREQUIN Pierre, Rzepecki Seweryn: The adze-heads from Plemięta, Grudziądz district (Poland): Alpine jades, Armorican products and very long-distance exchanges. *Sprawozdania Archeologiczne*. [T.] 68: 2016 s. 39–63. Neolit.

6748. PIETRZAK Mirosław, Rożnowski Franciszek: Dwa interesujące groby szkieletowe ludności kultury wielbarskiej odkryte na cmentarzysku w Pruszczu Gdańskim, stan. 7. *Światowit*. Supplement Series B: Barbaricum. Vol. 11: 2015 s. 539–548, streszcz. ang.

6749. PRADZIEJE Pojezierza Kaszubskiego. *Kościerskie Zeszyty Muzealne*. [Z.] 10: 2016 s. 175–313.

Materiały z konferencji, Gdańsk–Szymbark, 17 X 2013 r.

Treść: Fudziński Mirosław: Dzieje badań prehistorycznych na Pojezierzu Kaszubskim s. 177–213; Felczak Olgierd: Pierwsi mieszkańcy z epoki kamienia na Pojezierzu Kaszubskim – najstarsi łowcy, zbieracze i rolnicy s. 213–228; Fudziński M.: Pojezierze Kaszubskie na przełomie er. W czasach Cesarstwa Rzymskiego s. 261–286; Paner Henryk: Początki i rozwój społeczeństwa wczesnośredniowiecznego na Pojezierzu Kaszubskim s. 287–313.

6750. PRZYBYŁA Marcin M.: New materials for the recognition of salt production in the neolithic, bronze and the early iron age in western lesser Poland. A case study of site no. 15 in Kraków-Bieżanów in the context of other archaeological sites in this region. *Acta Archaeologica Carpathica*. Vol. 50: 2015 s. 163–189.

Porównanie z innymi odkryciami w regionie dotyczącymi produkcji soli.

6751. [PRZYBYŁA M. M.]: Wykopaliska archeologiczne na Górze Zyndrama w Maszkowicach 2016. Wywiad z dr. Marcinem Przybyłą – kierownikiem ekspedycji archeologicznej Instytutu Archeologii UJ w Krakowie. [Przeprawa] Teresa Matusiewicz-Łazarz. *Almanach Łącki*. Nr 25: 2016 s. 158–164.

6752. ROLA Jarosław: Próba interpretacji wyników badań wykopaliskowych na stano-

wisku kultury łużyckiej w Sypniewie, gm. Jastrowie. *Materiały Zachodniopomorskie*. Nowa Seria. T. 12 z. 1: *Archeologia*: 2016 s. 149–160, streszcz. ang.

6753. RÓŻAŃSKA-TUTA Zuzanna: Plastyka antropomorficzna ludności kultury try-polskiej w zbiorach Państwowego Muzeum Archeologicznego w Warszawie. *Wiadomości Archeologiczne*. T. 66: 2015 s. 247–282, streszcz. ang.

6754. RUDNICKI Mirosław: Cmentarzysko w Burdażu – ponownie odkryta nekropolia grupy olsztyńskiej. *Światowit*. Supplement Series B: Barbaricum. Vol. 11: 2015 s. 573–584, streszcz. ang.

6755. RZEPECKI Seweryn, Kot Karolina, Piotrowska Magdalena: Pod prąd czasu. Kwiatków i okolica w pradziejach. *Łódź*–[Brudzew] 2016 *Łódzka Fund. Badań Nauk.*; Urząd Gm. 8° ss. 185, il.

6756. SCHYŁEK neolitu na Wyżynie Lubelskiej. Pod red. Pawła Jarosza, Jerzego Libery i Piotra Włodarczyka. Kraków 2016 IAIe PAN 4° ss. 561, il., streszcz. ang.

Treść: Jarosz P., Libera J., Włodarczyk P.: Schyłek neolitu na Wyżynie Lubelskiej – wprowadzenie s. 7–15; Polańska Marta: Obiekty kultury amfor kulistych na stanowisku 2 w Raciborowicach-Kolonii, pow. chełmski s. 17–32; Polańska M.: Badania ratownicze na stanowisku kultury amfor kulistych w Trzeszkowicach, pow. świdnicki s. 33–44; Brodnicki Andrzej: Obrządek pogrzebowy społeczności kultury amfor kulistych na Wyżynie Lubelskiej s. 45–256; Bienia Mieczysław, Budziszewski Janusz, Niedźwiedz Józef, Włodarczyk P.: Kurhan kultury ceramiki sznurowej na stanowisku 5 w Śługocinie, pow. lubelski s. 257–286; Polańska M.: Grób kultury ceramiki sznurowej odkryty w rejonie ulic Głęboka – Gliniana w Lublinie s. 287–292; Borowska Joanna, Budziszewski J., Włodarczyk P.: Groby kultury ceramiki sznurowej ze stanowiska 18 w Snopkowie, pow. lubelski s. 293–306; Polańska M.: Cmentarzysko kultury ceramiki sznurowej na wielokulturowym stanowisku 1–2 w Lublinie-Sławinku s. 307–328; Jarosz P., Rejniewicz Łukasz: Schyłkowo-neolityczne cmentarzysko kultury ceramiki sznurowej na stanowisku 3 w Lublinie-Sławinku s. 329–348; Kubera Michał, Zawisłak Paweł: Grób kultury ceramiki sznurowej na stanowisku 10 w Łągiewnikach, pow. lubelski s. 349–358; Budziszewski J., Jarosz P., Libera J., Szczepanek Anita, Włodarczyk P.: Badania wykopaliskowe kurhanów na stanowisku 3 w Białcu, pow. krasnostawski s. 359–380; Budziszewski J., Jarosz P., Libera J., Szczepanek A., Witkowska Barbara, Włodarczyk P.: Kurhany ze stanowiska 30 w Stryjowie, pow. krasnostawski s. 381–409; Libera J., Sobieraj Jarosław: Topory kamienne jako identyfikatory kultury ceramiki sznurowej w środkowej i północnej części Lubelszczyzny s. 411–454; Huber Miłosz: Charakterystyka petrologiczna schyłkowo-neolitycznych toporów kamiennych z Lubelszczyzny s. 455–478; Libera J.: Słoki kultury ceramiki sznurowej z Wyżyny Lubelskiej – próba identyfikacji s. 479–492; Szczepanek Anita: Ludność kultury amfor kulistych i kultury ceramiki sznurowej na Wyżynie Lubelskiej w świetle badań antropologicznych s. 493–508; Jarosz P.: Kultura ceramiki sznurowej na Wyżynie Lubelskiej i terenach przyległych s. 509–536; Włodarczyk P.: Chronologia absolutna cmentarzysk

późno- i schyłkowoneolitycznych na Wyżynie Lubelskiej s. 537–548; Włodarczyk P.: Dwa rytuały, dwie społeczności, dwie epoki, dwa światy? Obrządek pogrzebowy w późnym- i schyłkowym neolicie na Wyżynie Lubelskiej s. 549–561.

6757. SMARUJ Andrzej: Ze studiów nad obrządkiem pogrzebowym społeczności kultury wielbarskiej na Pojezierzu Gnieźnieńskim. Przykład cmentarzyska w Pałędziu Kościelnym (stan. 1) w powiecie mogileńskim. *Folia Praehistorica Posnaniensia*. T. 21: 2016 s. 459–490, streszcz. ang.

6758. SOCHA Krzysztof, Dójkowska-Socha Julianna, Tyszler Lubomira: Z zagadnień rzymskich importów z cmentarzyska kultury wielbarskiej w Górzycy Górnej na Ziemi Lubuskiej. *Acta Universitatis Lodzianae. Folia Archaeologica*. Z. 31: 2016 s. 55–75, streszcz. ang.

6759. STANOWISKA 24, 25 i 27 w Mirocinie, gm. Przeworsk. Cz. 1: Osadnictwo późnopolgarskie i kultury pucharów lejkowatych. Pod red. M[irosława] Mazurka i A[leksandry] Sznajdrowskiej. Rzeszów 2016 Zimowit 8° ss. 114, nlb. 1. tabl. 1, il. Fund. Rzeszowskiego Ośr. Archeol. (Via Archaeologica Ressoviensia; t. 11).

Treść: Okoński Jerzy, Mazurek M.: Informacje wstępne o stanowiskach 24, 25 i 27 w Mirocinie, gm. Przeworsk s. 5–12; Gębica Piotr: Charakterystyka geomorfologiczna i glebowa stanowisk archeologicznych 24, 25 i 27 w Mirocinie, gm. Przeworsk s. 13–16; Sznajdrowska A.: Ślady osadnictwa neolitycznego na stanowisku 24 w Mirocinie s. 17–20; Pelisiak Andrzej: Osadowe materiały wykonane technikami krzemieniarskimi ze stanowiska 27 w Mirocinie s. 21–22; Sznajdrowska A.: Materiały późnopolgarskie ze stanowiska 27 w Mirocinie s. 23–28; Sznajdrowska A.: Osada kultury pucharów lejkowatych na stanowisku 27 w Mirocinie s. 29–58; Makowicz-Polisot Danuta: Zwierzęcy materiał kostny z obiektów kultury pucharów lejkowatych ze stanowiska 27 w Mirocinie, gm. Przeworsk s. 59–60; Lityńska-Zajac Maria: Wyniki badań archeologicznych materiałów roślinnych ze stanowiska 27 w Mirocinie, gm. Przeworsk s. 61–63; Sznajdrowska A.: Zakończenie s. 65; Mazurek M., Pelisiak A., Sznajdrowska A.: Katalog źródeł s. 67–115.

6760. STASZCZAK Bożena: Kobieta z przeszłości. *Dzikoviana*. T. 2: 2016 s. 149–163.

Analiza eksponatów wydobytych podczas wykopalisk przy wielkich inwestycjach drogowych k. Krakowa w 2015 r.

6761. SUCHOWSKA-DUCKE Paulina: Znaczenie kontaktów z Europą Środkową w sieci dalekosiężnych powiązań kultury mykańskiej. Poznań 2016 Wydaw. Nauk UAM 8° ss. 268, nlb. 1, il., streszcz. ang. UAM. (Archeologia; nr 56).

6762. SUDOŁ Magdalena, Cyrek Krzysztof: Osadnictwo paleolityczne na Wyżynie Ryczowskiej (środkowa część Wyżyny Częstochowskiej). *Acta Universitatis Nicolai Copernici. Nauki Humanist.-Społ.* Z. 434: Archeologia. [Nr] 34: 2016 s. 41–82, streszcz. ang.

6763. SZCZUREK Grzegorz, Pudełko Edward: Szadek. Cmentarzysko z przełomu epok brązu i żelaza w południowo-wschodniej Wielkopolsce. The Late Bronze Age and early Iron Age cemetery in South-East Wielkopolska. Poznań 2015 UAM. Inst. Prahistorii 4° ss. 343, tabl. 4, il. + dysk optyczny (CD-ROM). (Hyperborea. Poznańskie Studia nad Epoką Brązu i Wczesną Epoką Żelaza. Poznań Studies in the Bronze and Early Iron Ages; vol. 2).

Rec.: Grygiel Ryszard, *Rocznik Kaliski*. T. 42: 2016 s. 310–313.

6764. SZELA Andrzej: Wybrane zespoły grobowe z nekropoli w Brudnicach, stan. V w kontekście innych stanowisk grupy nidzickiej i kontaktów z zachodnimi rejonami Morza Bałtyckiego. *Światowit. Supplement Series B: Barbaricum*. Vol. 11: 2015 s. 639–658, streszcz. ang.

6765. SZELIGA Marcin: The distribution and importance of Turonian flints from the north-eastern margin of the Holy Cross Mountains in the flint raw material economy of the earliest Danubian communities. *Acta Archaeologica Carpathica*. Vol. 49: 2014 s. 77–112.

6766. TALAREK Waldemar, Talarek Ewa: Starożytność stanowiska sepulkralne z terenu Warszawy. Uzupełnienie i uporządkowanie wiadomości. *Zabytki na Mazowszu*. [T. 1:] 2012 s. 134–193.

6767. TRANSCARPATHIAN influences in the early neolithic of Poland. A case study of Kowalewko and Rudna Wielka sites. [Aut.]: Jacek Kabaciński, Iwona Sobkowiak-Tabaka, Zsolt Kasztovszky, Sławomir Pietrzak, Jerzy J. Langer, Katalin T. Biro, Boglárka Maróti. *Acta Archaeologica Carpathica*. Vol. 50: 2015 s. 5–32.

Kontakty i wzajemny wpływ ośrodków kultury ceramiki wstęgowej.

6768. TRYBAŁA-ZAWIŚLAK Katarzyna: Przestrzeń i czas. Cmentarzyska tarnobrzezkiej kultury lużyckiej w kontekście rozplanowania grobów. Rzeszów 2015 Oficyna Wydawnicza „Zimowit” 4° ss. 195, nlb. 1, tabl. k. 13, il., mapa, streszcz. ang. Fund. Rzeszowskiego Ośr. Archeol., Inst. Archeologii Uniw. Rzeszowskiego. (Collectio Archaeologica Ressoviensia; t. 35).

6769. TYSZLER Lubomira: Celtyckie militaria w kulturze przeworskiej z obszaru Wielkopolski wschodniej i Polski środkowej. *Rocznik Wieluński*. T. 16: 2016 s. 29–52, streszcz. ang.

6770. URBAN Joanna: *Ze źródeł do archeologii Mazowsza. Cz. 1: Osady z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza na st. 3 w Słubicach, pow. plocki. Z udziałem Tomasza Boronia [in.].* Warszawa 2016 IAIe PAN 4° ss. 264, il., streszcz. ang. + 1 dysk optyczny (CD-ROM). (*Vetera et Nova. Opracowanie archeologiczne materiałów źródłowych nowymi metodami badawczymi*; t. 5).

Cz. 2 zob. Sadowska-Topór Joanna.

6771. VALDE-NOWAK Paweł, Kraszewska Anna: *Nowa Biała and Sromowce Niżne – late palaeolithic central Carpathian sites with archad-backed points. Acta Archaeologica Carpathica. Vol. 49: 2014 s. 5–35.*

Podsumowanie badań archeologicznych prowadzonych w l. 70. i 80. XX w. w pow. Nowy Targ.

6772. WIELOKULTUROWE stanowisko 1 w miejscowości Izdebno Kościelne gmina Grodzisk Mazowiecki. Źródła archeologiczne z badań wykopaliskowych na trasie autostrady A2, odcinek mazowiecki. Pod red. Sylwii Domaradzkiej, Bartosza Józwiaka, Henryka Machajewskiego, Adama Walusia. Warszawa 2016 Inst. Archeologii Uniw. Warszawskiego 4° ss. 471, nlb. 1, tabl. 20, il., mapy, streszcz. ang., niem. + 1 dysk optyczny (CD-ROM). (*Via Archaeologica Massoviensis. Światowit. Supplement Series M*; vol. 1).

Treść: Nowakowski Wojciech: Od redaktora wydawnictwa i serii „Via Archaeologica Masoviensis” s. 7–8; Domaradzka S., Józwiak B., Machajewski H., Walus A.: Wprowadzenie s. 9–13; Przędziecki Michał, Wąs Marcin: Zabytki krzemienne s. 17–27; Domaradzka S., Józwiak B.: Materiały kultury pucharów lej-kowatych oraz horyzontu trzanieckiego s. 29–33; Ignaczak Marcin, Affelski Jakub: Osadnictwo kultury łużyckiej s. 35–43; Machajewski H., Rozen Jacek: Osada kultury jastorfskiej i cmentarzysko kultury przeworskiej z młodszego okresu przedrzymskiego s. 45–206; Machajewski H.: Osada kultury przeworskiej z młodszego okresu rzymskiego oraz wczesnej fazy okresu wędrowek ludów s. 207–350; Kwiatkowska Monika: Pozostałości osadnictwa późnośredniowiecznego s. 351–363; Dąbal Joanna: Ślady osadnictwa nowożytnego s. 365–390; Pawłowska Kamilla: Osada kultury przeworskiej w Izdebnie Kościelnym. Perspektywa archeozoologiczna w aspekcie rzemieślniczym i depozycyjnym s. 393–415; Koszałka Joanna: Analiza makroskopowych szczątków roślinnych z Izdebna Kościelnego s. 417–420; Tyszler Lubomira: Ceramika terra sigillata z Rheinzabern z osady kultury przeworskiej s. 421–428; Bogucki Mateusz: Monety rzymskie z osady w Izdebnie Kościelnym s. 429–434; Kosmowska-Ceranowicz Barbara: Identyfikacja bursztynu na podstawie analizy widm IRS s. 435–452; Kwiatkowska Katarzyna: Bursztyn ze stanowiska I w Izdebnie Kościelnym s. 453–463; Gan Paweł, Hensel Zdzisław: Analiza archeometryczna naszyjnika tzw. koronowatego s. 465–467; Woźny Tomasz: Analiza dendrochronologiczna drewna ze stanowiska I w Izdebnie Kościelnym s. 469–471.

6773. WIELOKULTUROWY kompleks osadniczy ze stanowiska Kwiatków 11/20, gm. Brudzew. Strefy A1 i A2. Pod red. Seweryna Rzepeckiego. Łódź 2016 Inst. Archeologii UŁ

4° ss. 275, tabl. 6, il., streszcz. ang. + 1 dysk optyczny (CD-ROM). Inst. Archeologii UŁ, Fund. UŁ, Łódzka Fund. Badań Nauk. (*Spatium Archaeologicum*; vol. 9).

Treść: Rzepecki S.: Wprowadzenie s. 5–13; Twardy Juliusz: Przyrodnicze uwarunkowania osadnictwa w strefach A1 i A2 stanowiska Kwiatków (stan. 11, stan. 20), gmina Brudzew (Kotlina Kolska) s. 15–34; Rzepecki S., Piotrowska Magdalena, Schellner Katarzyna: Wstępne uwagi o tafonomii stanowiska s. 35–38; Rzepecki S.: Pozostałości osadnictwa z neolitu i wczesnej epoki brązu s. 39–45; Piotrowska M.: Osadnictwo z okresu przedrzymskiego, okresu wpływów rzymskich i czesnego okresu wędrowek ludów. Perspektywa źródeł nieruchomych s. 47–140; Kot Karolina: Ceramika z okresów przedrzymskich, rzymskiego i wędrowek ludów s. 141–274; Kot K., Piotrowska M.: Zabytki pozaceramiczne z okresów przedrzymskiego, rzymskiego i wędrowek ludów s. 275–285; Kot K., Piotrowska M.: Chronologia i zagospodarowanie stref A1 i A2 w okresie przedrzymskim, rzymskim i wędrowek ludów s. 287–302; Nierychlewska Anna, Reczalski Łukasz, Sikora Jerzy: Materiały średniowieczne i nowożytne s. 303–329; Piotrowska M.: Polepa s. 331–332; Kozłowski Tomasz: Analiza antropologiczna przepalonego materiału kostnego ze stanowiska Kwiatków 11/20, gm. Brudzew, obiekt A1/700 s. 333–338; Waszczuk Kamilla: Szczątki zwierzęce ze stanowiska 11/20 w Kwiatkowie, gm. Brudzew – strefy A1 i A2 s. 339–358; Krapiec Marek: Wyniki analiz dendrochronologicznych próbek drewna z badań prowadzonych na stanowisku Kwiatków 11, gm. Brudzew s. 359–366; Szydłowski Marcin: Analiza zabytków kamiennych ze stanowiska Kwiatków 11/20, gm. Brudzew (strefy A1 i A2) s. 367–371; Rzepecki S.: Zakończenie s. 373–374.

6774. WOŹNY Jacek: Pogranicze kujawsko-wielkopolskie w starożytności: szlaki, przejścia i przewłoki. *Studia z Dziejów Pogranicza Kujawsko-Wielkopolskiego. T. 1: 2011 s. 7–15.*

6775. ZAGÓRSKA-TELEGA Joanna: *Obiekty kremacyjne z cmentarzysk kultury przeworskiej z dorzecza Liswarty z młodszego i późnego okresu wpływów rzymskich oraz wczesnej fazy okresu wędrowek ludów. Wiadomości Archeologiczne. T. 66: 2015 s. 201–246, streszcz. ang.*

6776. ŻYCHLIŃSKA Justyna: *Kilka uwag o warsztatach tkackich ludności kultury łużyckiej. Materiały Zachodniopomorskie. Nowa Seria. T. 12 z. 1: Archeologia: 2016 s. 133–148, streszcz. ang.*

6777. ŻYCHLIŃSKA J.: *Rola i pozycja społeczna kobiet we wczesnej epoce żelaza przez pryzmat zmian w rytuałach pogrzebowych – na przykładzie Wielkopolski. Folia Praehistorica Posnaniensia. T. 21: 2016 s. 491–503, streszcz. ang.*

6778. ŻYCHLIŃSKI Daniel: *Popielnica – ubranie zmarłego? Stratyfikacja społeczna ludności Wielkopolski w świetle istnienia dwóch odmian urn w okresie wpływów rzymskich. Folia Praehistorica Posnaniensia. T. 21: 2016 s. 505–519, streszcz. ang.*

6779. ŻYCHLIŃSKI D.: Sacrum i profanum – przenikanie czy podział? Przyczynek do dyskusji na podstawie badań cmentarzyska ludności grupy gustowskiej w Kunowie, woj.

zachodniopomorskie. *Materiały Zachodniopomorskie*. Nowa Seria. T. 12 z. 1: Archeologia: 2016 s. 161–185, streszcz. ang.

Wczesny okres wpływów rzymskich.

2. OKRES OD VI WIEKU DO 1505

a) Źródła

Zob. poz. 4446, 6841, 6868, 6893, 6919, 6983, 7017, 7089, 7126, 7142, 7143, 7145–7147, 7149, 7198, 7218.

6780. AMTSBÜCHER des Deutschen Ordens um 1450. Pflegeamt zu Seehesten und Vogtei zu Leipe. Hrsg. und bearbeitet von Cordula A. Franzke und Jürgen Sarnowsky. Göttingen 2015 V&R unipress 8° ss. 406, il. (Beihefte zum Preussischen Urkundenbuch; Bd. 3).

Rec.: Oliński Piotr Z., *Zapiski Historyczne*. T. 81: 2016 z. 4 s. 133–134.

6781. ANONIM zw. Gallem: Historia Bolesława III króla polskiego. Napisana około roku 1115. Sandomierz 2016 Armoryka 8° ss. nlb. 2, 350. (Biblioteka Tradycji Słowiańskiej; nr 40).

Reprint, oryg.: Warszawa 1821.

6782. BASZKO Godzisław: Kronika Lechitów i Polaków. Tł. Hipolit Kownacki. Sandomierz 2016 Armoryka 8° ss. nlb. 2, 304. (Biblioteka Tradycji Słowiańskiej; nr 38).

Reprint, oryg.: Warszawa 1822.

Właśc. Kronika Wielkopolska nieznanego autora.

6783. BORGENI Kaspar: Rocznik głogowski do roku 1493 (*Annales Glogovienses* bis z. J. 1493). Przeł., oprac. i wstępem opatrzył Wojciech Mrozowicz. Głogów 2013 Tow. Ziemi Głogowskiej 8° ss. 187.

Dzieło wikariusza kolegiaty głogowskiej (zm. 1495) obejmujące lata 1120–1493.

Rec.: Maciuszczak Wiesław: Karol Borgeni o Żaganiu. *Zeszyty Żagańskie*. Nr 11: 2015 s. 13–18.

6784. DOKUMENT fundacyjny Zbyluta dla klasztoru cysterskiego w Łeknie z 1153 roku. Wstęp, omówienie i komentarz Andrzej M. Wyrwa; tł. Anna Strzelecka. Poznań–Gniezno–Dziekanowice 2016 Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy 8° ss. 111, nlb. 1, il., streszcz. ang.

6785. DWA dokumenty w sprawie dziesięciny ze wsi Boby dla kościoła parafialnego w Opolu. [Wyd.] Anna Łosowska. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 105: 2016 s. 197–209, streszcz. ang.

Z l. 1393, 1413.

6786. DAS ELBINGER Kriegsbuch (1383–1409). Rechnungen für städtische Aufgebote. Bearb. von Dieter Heckmann; unter Mitarb. von Krzysztof Kwiatkowski. Köln–Weimar–Wien 2013.

Rec.: Tandecki Janusz, *Archeion*. T. 117: 2016 s. 489–493.

6787. „FORMULARZ z Uppsali”. Późnośredniowieczna księga formularzowa biskupstw pruskich. Komentarz i edycja Radosław Biskup. Toruń 2016 Tow. Nauk. 8° ss. C, 396, il. Tow. Nauk. w Toruniu. (Fontes; 109).

Tyt. równol.: „Formelbuch aus Uppsala”. Das spätmittelalterliche Formelbuch der preussischen Bistümer.

Tekst łac., część niem., pol.

Korespondencja urzędowa; lata 1323–1512.

6788. KRONIKA węgierska na początku wieku XII. Kronika czeska na początku wieku XI w łacińskim języku pisane z tłumaczeniem na polski język z rękopismów różnych bibliotek. Sandomierz 2016 Armoryka 8° ss. nlb. 2, IX, nlb. 1, 121, nlb. 1. (Biblioteka Tradycji Słowiańskiej; nr 37).

Tekst równol. pol., łac.

Reprint, oryg.: Warszawa 1823.

6789. KSIĘGA proskrybowanych Nowego Miasta Torunia (1358–1412). Wyd. Bożena Wyzomska. Toruń 2013.

Rec.: Jeziorski Paweł A., *Zapiski Historyczne*. T. 81: 2016 z. 1 s. 182–186.

6790. LISTINA prostějovských řeholních kanovníků (1403) ze Státního archivu ve Vratislavi. [Wyd.] Pavel Otmar Krafl. *Hereditas Monasteriorum*. Vol. 8: 2016 s. 263–268, streszcz. ang., pol.

Dokument prostějovských kanovníků regularnych z 1403 r. z Archiwum Państwowego we Wrocławiu.

6791. [MATEUSZ z Krakowa] Matthaeus de Cracovia: Rationale divinatorum operum. Curaverunt Mikołaj Olszewski, Witold Rubczyński. Varsaviae 2016 Count August Cieszkowski Foundation; National Centre For Culture 8° ss. XL, nlb. 2, 170, nlb. 1. (Corpus Philosophorum Polonorum. Series Medievalis).

Toż w jęz. pol.: Wyjaśnienie racji dzieł Bożych. Przekł. i oprac. M. Olszewski. Warszawa 2016 ss. XXXV, nlb. 1, 145, nlb. 1. (Corpus Philosophorum Polonorum. Przekłady) (Seria Dziedzictwo).

Żył w l. ok. 1345–1410; traktat filozoficzno-religijny powstały w l. 1391–1394.

6792. MODLITWY Gertrudy Mieszkwówny. Przekł. i oprac. Artur Andrzejuk. Warszawa 2016 Campidoglio 16° ss. 268, il., streszcz. ang.

Córka Mieszka II, wielka księżna kijowska, żyła ok. 1025–1108.

6793. NAJSTARSZE księgi kamlarskie Głównego Miasta Gdańska z XIV–XV wieku. Wyd. i koment. opatrzył Marcin Grulkowski. Warszawa 2016 IH PAN 8° ss. 377, il., streszcz. ang., niem. (Studia i Materiały do Dziejów Kancelarii w Gdańsku. Ser. B: Księgi Kam-larskie; t. 1).

Lata 1379–1482.

6794. NAJSTARSZE zabytki piśmiennictwa średniowiecznego w zbiorach Muzeum Narodowego w Kielcach. Komentarz. Edycja. Tłumaczenie. [Wyd.] Justyna Dziadek. *Rocznik Muzeum Narodowego w Kielcach*. T. 31: 2016 s. 153–204, streszcz. ang.

Cztery dokumenty z XIV–XV w. z archiwum ordynacji Myszkowskich.

6795. [PAWEŁ z Worczyzna] Paulus de Worczyn: Glossa in politicam. Curavit Wanda Bajor. Varsaviae 2016 Count August Cieszkowski Foundation; The National Centre For Culture 8° ss. XXI, nlb. 1, 103. (Corpus Philosophorum Polonorum. Series Medievalis).

Autor żył ok. 1380–ok. 1430; dzieło powstało w 1416 r.; traktat historyczno-filozoficzny.

6796. PIERWSI męczennicy Polski. Teksty źródłowe. Red. Andrzej Sapieha. Gorzów Wielkopolski 2016 Inst. Bpa Wilhelma Pluty; Gorzowskie Wydaw. Dec. 8° ss. 182. (Diecezjalne Źródła Ewangelizacji).

Lata 955–1025.

6797. PRZYWILEJ króla Aleksandra Jagiellończyka z 1502 roku dla Pawła Kamienieckiego z Pomianowa, wójta dziedzicznego miasta Chełma. [Wyd.] Robert Jop. *Res Historica*. Nr 41: 2016 s. 253–263, streszcz. ang., pol.

6798. PRZYWILEJ księżnej Katarzyny i jej synów dla Kożuchowa z 1419 r. [Wyd.] Joanna Karczewska. *Studia Zachodnie*. [T.] 16: 2014 s. 223–227, streszcz. ang.

Wdowa po Henryku VIII Wróblu, tytułująca się: Katarzyna, księżna Śląska, pani Kożuchowa i Zielonej Góry i synowie: Henryk starszy oraz Henryk młodszy.

6799. PRZYWILEJ lokacyjny wsi Doblowa koło Raniszowa. [Wyd.] Robert Sawa. *Rocznik*

Kolbuszowski. Nr 15: 2015 s. 111–115, streszcz. ang.

Kazimierza Wielkiego, 17 X 1366 r.; później zwana Wołą Raniszowską.

Tekst łaciński i polski przekład.

6800. PRZYWILEJE i nadania Cerkwi i moźnym ruskim w Wielkim Księstwie Litewskim. [Wyd.] Antoni Mironowicz. *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. [Z.] 46: 2016 s. 193–220.

Z okresu panowania Kazimierza i Aleksandra Jagiellończyków.

6801. WINDECK Eberhard: Imperatorius Zigmanto knyga. XV a. Lietuvos valdovų portretai: Pasakojimai ir vaizdai. Book of emperor Sigismund. Portraits of 15th-century Lithuanian rulers: narratives and images. Sudarytojai Jūratė Kiaupienė, Rimvydas Petrauskas. Vilnius 2015 Nacionalinis muziejus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmai 8° ss. 414, nlb. 2, il. (Lietuvos Didžiąjų Kunigaikščių rūmų studijos. Studies of the Palace of the Grand Dukes of Lithuania; t. 22).

Autor żył w l. 1380–1440/1441.

Omów.: Kiaupienė Jūratė, *Rocznik Lituanistyczny*. T. 2: 2016 s. 281–282.

6802. WYBRANE źródła do dziejów szpitala św. Elżbiety w Gdańsku – nadania krzyżackie z lat 1399–1448. [Wyd.] Rafał Kubicki. *Studia z Dziejów Średniowiecza*. Nr 19: 2015 s. 305–333, streszcz. ang.

6803. WYBRANE źródła do dziejów szpitala Świętego Ducha w Gdańsku z lat 1382–1449. [Wyd.] Rafał Kubicki. *Studia z Dziejów Średniowiecza*. Nr 18: 2014 s. 293–326, streszcz. ang.

b) Opracowania

Zob. poz. 855, 1718, 2901, 6688, 6710, 6746, 6749, 6772, 6773.

6804. ADAMCZYK Dariusz: Trzecia fala napływu arabskiego srebra a powstanie „państwa” piastowskiego. *Wiadomości Numizmatyczne*. R. 58: 2014 z. 1/2 s. 33–54, streszcz. ang.

6805. ADAMCZYK Stanisław J[an]: Batalie Kazimierza Wielkiego o Ruś Czerwoną. (Cz. 2): Charakterystyka grodów przyłączonych przez Kazimierza Wielkiego do Polski. *Zapiski Kazimierzowskie*. Nr 16: 2016 s. 6–35.

Cz. 1. *Tamże*. Nr 14: 2015.

6806. ADAMSKI Jakub: The influence of 13th- and 14th-century English architecture in

the southern Baltic Region and Poland. *Modus*. [T.] 15: 2015 s. 41–67.

6807. ALBRECHT Jacek: Zantyr a Szkoła Łacińska w Malborku. Malbork 2016 Kopiał 8° ss. 95, il.

Gród Zantyr, XIII w.

6808. AMBONA. Teksty o kulturze średniowiecza ofiarowane Stanisławowi Bylinie. Pod red. Krzysztofa Brachy i Wojciecha Brojera. Warszawa 2016 IH PAN 16° ss. 295.

Z treści: Dalewski Zbigniew: Święty Wojciech Przemysłida s. 49–77; Stoń Marek: Fundacja Poznania. Dominikanie, fara, szpital i lokacja miasta s. 79–106; Gąsowska Maja: Portret cystercekski „we wnętrzu” s. 107–125; Iwańczak Wojciech: Obraz Polski w włoskiej kartografii średniowiecznej s. 127–144; Brojer W.: Między pastwiskiem i akademią. Stanisława ze Skarbimierza kazanie „o zabobonach” s. 145–191; Wojciechowska Beata: Stanisława ze Skarbimierza rozważania „o dwóch drogach, którymi podąża się do nieba” s. 193–205; Manikowska Halina: „Owce swoje rzucasz wilkom na pożarcie!” czyli o tym, czy i jak Wrocław papieżowi naubił s. 253–278; Zaremska Hanna: Robin Moje Minc i jego działalność w poznańskiej gminie żydowskiej s. 279–295.

6809. ANDRZEJ Łaskarz. Dyplomata, duchowny 1362–1426. [Aut.] Paweł Dembiński [i in.]; fot. Adam Kozak, Jerzy Łojko. Konin 2015.

Rec.: Dusza Andrzej, *Kronika Wielkopolski*. 2016 nr 3 s. 122–124.

6810. ANDRZEJEWSKI Aleksander, Grabarczyk Tadeusz: Domniemany krąg kamienny w Pruszczu, gm. Gostycyn. *Zeszyty Wiejskie*. Z. 19: 2014 s. 345–352, streszcz. ang.

6811. ARCHEOLOGIA Jaćwieży. Dawne badania i nowe perspektywy. Yatving archaeology. Past research, new perspectives. Red. Anna Bitner-Wróblewska, Wojciech Brzeziński, Marzena Kasprzycka; współpr. red. Marcin Engel, Grażyna Iwanowska; tł. Anna Kinecka. Warszawa 2016 Państw. Muzeum Archeol. 4° ss. 280, il., mapy. Państw. Muzeum Archeol., Stow. Starożytników.

Tekst równol. pol., ang.

Z treści: Brzeziński W.: Przedmowa. Foreword s. 7–9; Engel M.: 440 lat badań nad osadnictwem wczesnośredniowiecznej Jaćwieży (Sudowii). 440 years of research on early medieval Yatving (Sudovian) archaeology s. 11–71; Bitner-Wróblewska A., Engel M., Sobczak Cezary: Projekt „Archeologia Jaćwieży”. Polsko-Norweska Inicjatywa Nowoczesnego Konserwatorstwa Archeologicznego. „The „Archaeology of Yatvings” project. A Polish-Norwegian Modern Archaeological Conservation Initiative s. 95–131; Kupryjanowicz Mirosława, Fiłoc Magdalena: Badania palinologiczne Jaćwieży. Palynological studies in the Yatving territory s. 133–157; Smolska Ewa, Szwarzewski Piotr: Zagłębienia jako geoarchiwa i ich wykorzystanie w badaniach antropopresji na przykładzie okolic Góry Grodzisko koło Skomacka Wielkiego na Pojezierzu Elckim. Hollows as geoarchiwa and their uses in the study of human impact on the environment – the case study of Góra Grodzisko (Hillfort Hill) at Skomack Wielki in Elk Lake District s. 159–175; Kuś Grzegorz, Wroniecki Piotr: „Archeologia Jaćwieży” – badania

geofizyczne. „Archaeology of Yatvings” – geophysical prospection s. 177–202; Włoszek Monika: Archeologiczne badania kompleksu szurpińskiego w ramach projektu „Archeologia Jaćwieży” – cele badawcze i wstępne wyniki. An archaeological study of the Szurpiły settlement complex made within the „Archaeology of Yatvings” project – research aims and preliminary results s. 205–215; Hryncyszyn Michał: Skomack Wielki, gm. Stare Juchy, stan. 1 i stan. 16. Wstępne wyniki badań archeologicznych z lat 2014–2015. Skomack Wielki, Stare Juchy commune, sites 1 and 16. Preliminary findings from archaeological research made in 2014–2015 s. 217–224; Stylegar Frans-Arne: Skandynawowie i Bałtowie w świetle źródeł pisanych. Norse and Balts in the Viking Age – the written evidence s. 227–235; Bibliografia. Bibliography s. 263–278.

6812. ARCHEOLOGIA miast Pomorza w kontekście ziem polskich. Studia dedykowane pamięci Tadeusza Nawrołskiego. Pod red. Grażyny Nawrołskiej, Henryka Panera, Jerzego Piekalskiego, Ewy Trawickiej. Gdańsk 2016 Muzeum Archeol. 8° ss. 278, nlb. 3, il., streszcz. ang.

W większości materiały z sesji, Gdańsk, 4–5 XII 2014 r.

Od redakcji s. 9–10; Kajzer Leszek: Tadeusz Nawrołski [1945–1994]. Od Pomorza do Pomorza s. 11–23; Nawrołska G.: Narodziny nowej specjalności – archeologia miast. Spojrzenie na archeologię Starego Miasta w Elblągu s. 25–50; Andrzejewski Aleksander: Badania archeologiczne miast Pomorza Gdańskiego w drugiej połowie XX i na początku XXI wieku s. 51–63; Rębkowski Marian: Miasto Gryfa. Przyczynek archeologiczny do badań nad polityką lokacyjną ksiązką zachodniopomorskich w XIII wieku s. 65–75; Majewski Marcin: Recz – miasto na dawnym pograniczu pomorsko-nowomarchijskim. Dotychczasowe wyniki badań archeologicznych s. 77–90; Borowski Grzegorz: Początki i rozwój miast na Dolnym Śląsku. Przykład Środy Śląskiej s. 91–105; Piekalski J.: Stratygrafia a dendrochronologia na placu Nowy Targ we Wrocławiu. Problemy interpretacyjne s. 107–123; Maki Jerzy: Krosno brzezińskiego piwowara s. 125–134; Kowalczyk Andrzej: Ceramika kamionkowa w Polsce. Badania archeologiczne w ostatnim dwudziestolecu s. 135–150; Starski Michał: Znaleźiska importowanych naczyń ceramicznych w mniejszych miastach Pomorza Gdańskiego w późnym średniowieczu s. 151–170; Dąbrowska Maria: Fragmenty renesansowych pieców z zamku w Prabutach s. 171–177; Marek Lech: Nowożytny pugań s. 179–185; Paner H.: Sanktuarium Świętej Krwi i znaki pielgrzymie z Wilsnacku s. 187–200; Pela Włodzimierz: Archikatedra warszawska w świetle badań archeologicznych i architektonicznych s. 201–227; Nawrołska G.: Wstępne wyniki prac archeologicznych w rejonie bastionu Bramy Kowalskiej w Elblągu s. 229–244; Kardasz Cezary: Rynek kredytu pieniężnego w późnośredniowiecznym Elblągu (XIV-pierwsza połowa XV wieku) s. 245–256; Polak Zbigniew: O trudnych związkach pewnej nazwy [„konstrukcja szachulcowa”] i jej desygatów s. 257–261; Kamiński Roman: Dom konstrukcji słupowo-ramowej jak element zabudowy średniowiecznego Trzebiatowa s. 263–275.

6813. ARCHEOLOGIA nieinwazyjna w lesie. Prospekcja wczesnośredniowiecznego grodziska w Biedrzychowicach Dolnych, woj. lubuskie. [Aut.] Mikołaj Kostyrko, Kornelia Kajda, Piotr Wroniecki, Adam Lokś. *Śląskie Sprawozdania Archeologiczne*. [T.] 58: 2016 s. 85–99, streszcz. ang.

6814. ARSZYŃSKI Marian: Organizacja i technika średniowiecznego budownictwa

ceglanego w Prusach w kontekście europejskim. Malbork 2016 Muzeum Zamkowe 8° ss. 405, il., streszcz. niem.

6815. BACZKOWSKI Krzysztof: Habsburgowie i Jagiellonowie w walce o Węgry w latach 1490–1492. Oświęcim 2014.

Rec.: Samp Mariusz, *Studia z Dziejów Polskiej Historiografii Wojskowej*. T. 16: 2015 s. 107–109.

6816. BAJKA Monika: Ślady osady i kolejne groby odkryte na zachód od kościoła św. Pawła w Sandomierzu w 2016 roku. *Zeszyty Sandomierskie*. R. 22: 2016 nr 42 s. 61–65.

Gł. XI–XIII w.

6817. BAJKA M., Florek Marek: „Importy” czy ślady osadnictwa węgierskiego z czasów pierwszych Piastów w okolicach Sandomierza i Opatowa? *Zeszyty Sandomierskie*. R. 22: 2016 nr 41 s. 60–68.

6818. BAJKA M., Florek M., Kotowicz Piotr N.: Pochówek z czekaniem z wczesnośredniowiecznego cmentarza na Wzgórzu Miejskim w Sandomierzu. *Acta Militaria Mediaevalia*. T. 12: 2016 s. 175–198, streszcz. ang.

6819. BALZER Oswald: Skarbiec i archiwum koronne w dobie przedjagiellońskiej. Oświęcim 2016 Wyd. Napoleon V 8° ss. 398.

Wyd. oryg. Lwów 1917.

6820. BARANAUSKAS Tomas: Pabaisko mūšuje dalyvavusių kariuomenių sudėtis ir skaičiai. *Lituanistica*. T. 62: 2016 Nr. 3 s. 161–169, streszcz. ang.

Skład i rozmiary wojska w bitwie pod Pobojskiem (znanej w historiografii jako bitwa pod Wilkomierzem); 1 IX 1435 r.

6821. BARKOWSKI Robert F.: Tajemnice początków państwa polskiego 966. Warszawa 2016 Bellona 8° ss. 284, nlb. 4, tabl. 32, il.

6822. BARTOSZEWICZ Agnieszka: Piśmienność mieszczańska w późnośredniowiecznej Polsce. Warszawa 2012.

Rec.: Łabęcka-Jóźwiakowska Grażyna, *Z Badań nad Księżką i Księgozbiorami Historycznymi*. T. 9: 2015 s. 338–342.

6823. BAKAŁA Krzysztof: Sędzia Dagome czyli Rozważania wokół chrztu Polski. Red. Zbigniew Judycki, Tadeusz Skoczek. Warszawa 2016 Wydaw. Muzeum Niepodległości 16° ss. 115, nlb. 3. (Wykłady na Cytadeli; t. 5).

6824. BEREND Nora, Urbańczyk Przemysław, Wiszewski Przemysław: Central Europe in the high middle ages. Bohemia, Hungary and Poland c. 900 – c. 1300. Cambridge–New York 2013 Cambridge University Press 8°

ss. IX, nlb. 3, 536, il. (Cambridge Medieval Textbooks).

Rec.: Graczyńska Marta, *Modus*. [T.] 15: 2015 s. 273–278.

6825. BERESZYŃSKI Zbigniew: Działania wojenne na pograniczu ziemi wielunińskiej i Śląska w późnym średniowieczu. *Rocznik Wieluński*. T. 16: 2016 s. 65–76, streszcz. ang.

6826. BESZK Janusz: Chrześcijańscy królowie Lechii. Polska średniowieczna. Warszawa 2016 Bellona 8° ss. 283, nlb. 2.

6827. BIAŁUŃSKI Grzegorz: O początkach zamku w Olsztynie. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 57:] 2013 nr 4 s. 645–664, streszcz. niem., ang.

XIV w.

6828. BIAŁUŃSKI G.: O strażnicy krzyżackiej w Jegławkach. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 57:] 2013 nr 3 s. 585–591.

XIV w.

6829. BIAŁUŃSKI G.: Prus Waplel. Przyczynek do udziału Prusów w krzyżackiej kolonizacji. *Masovia*. T. 13: 2010 s. 37–42.

XIII w.

6830. BIAŁUŃSKI G.: Uwagi o karierze Prusów w państwie krzyżackim. *Studia z Dziejów Średniowiecza*. Nr 19: 2015 s. 15–26, streszcz. ang.

6831. BIAŁUŃSKI G.: Z dziejów krzyżackiego zamku w Wielkiej Puszczy. Przypadek Giżycka. *Studia z Dziejów Średniowiecza*. Nr 17: 2013 s. 15–38, streszcz. ang.

Prawdopodobnie zbudowany w 1339 r.

6832. BIAŁUŃSKI G.: Zmiany w prawie Prus Krzyżackich po wojnie trzynastoletniej. O dokumencie wielkiego mistrza Marcina Truchsessa dla rycerstwa posiadającego dobra na prawie magdeburskim dla obojga płci z 1487 r. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 68: 2016 z. 2 s. 17–32, streszcz. ang., fr.

6833. BIELASZKA-PODGÓRNY Barbara: Walka o księstwo halickie po śmierci Włodzimierza Jarosławowicza w świetle relacji Jana Długosza zanotowanej w „Rocznikach” pod 1198 r. *Studia Sandomierskie*. T. 23: 2016 s. 5–29, streszcz. ang.

6834. BOBIK Sławomir: Antyhusycka działalność biskupa Zbigniewa Oleśnickiego w świetle „Roczników czyli Kroniki sławnego Królestwa Polskiego” Jana Długosza. *Czas Przeszły*. T. 1: 2014 nr 1/2 s. 85–112, streszcz. ang.

6835. BOJARSKI Jacek: Gród w Ostrowitem (Napolu) na ziemi chełmińskiej – od centrum opolnego do włości rycerskiej. *Archaeologia Historica Polona*. T. 24: 2016 s. 75–103, streszcz. ang.

6836. BONCZKOWSKA Żaneta: Konflikt krzyżackiego zwierzchnika mennicy toruńskiej Jana von Lichtenstein z mieszczanami Starego i Nowego Miasta Torunia na przełomie lat czterdziestych i pięćdziesiątych XV wieku. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 57:] 2013 nr 1 s. 129–147.

6837. BOROWIEC Karolina: W stronę badań słowiańskich kontekstów staropolskich apokryfów. [Cz.] 1: O czeskiej podstawie fragmentu „Rozmyślenia przemyskiego”. *Slavia Occidentalis*. T. 72: 2015 [nr] 1 s. 7–25, streszcz. ang.

XV w.

6838. BOROWIEC K., Kuźmicki Marcin, Masłej Dorota: Kontakty polsko-czeskie na tle literatury psalterzowo-biblijnej. *Poznańskie Studia Polonistyczne*. Ser. Językozn. [T.] 22(42): 2015 z. 1 s. 35–53, streszcz. ang.

XIII–XIV w.

6839. BOŻY bojownicy. Jan Žižka i husyci w walkach z Zakonem Krzyżackim. Boży bojownicy. Jan Žižka a husité v bojích s Kržiackym rádom[!]. Boží bojovníci. Jan Žižka a husiti v bojoch s Kržiackym rádom. Isten katonái. Jan Zsizska és a husziták a Keresztes Lovagrenddel vívott harcban. Red. nauk. Wojciech Borkowski, Wojciech Iwańczak. Warszawa 2016 Państw. Muzeum Archeol. 8° ss. 151, nlb. 5, il., streszcz. czes., niem., pol., słowac., węg.

Publikacja towarzysząca wystawie plenerowej zorganizowanej przez Państwowe Muzeum Archeologiczne w Warszawie.

Treść: Borkowski W., Zalewski Marek: Słowo wstępne [w jęz. pol., czes., słow., węg. i niem.] s. 10–11; Iwańczak W.: Europa na progu XV wieku s. 14–25; Čorněj Petr: Česko-polské vztahy v době husitské s. 26–48; Paner Anna: Bardzo krótka historia o Janie Žižce z Trocnova s. 49–63; Borkowski W.: Wojska polne taboru – sposoby prowadzenia walki s. 64–77; Szczerepa Maciej: Wojny husyckie na Śląsku s. 78–89; Paner A.: Wyprawa husycka do Nowej Marchii i na Pomorze Gdańskie s. 90–100; Lysá Žofia, Lysý Miroslav: Husiti a Slovensko s. 101–113; Szörényi Gábor András: Eretnekek, csehek, és latrok – a huszitizmus változása és emlékei magyarországon s. 114–125; Stawski Marek: Idee Jana Husa na Mazowszu w XV w. s. 126–136.

6840. BRODA Michalina: Lekarze w państwie Zakonu Krzyżackiego w Prusach w XIV–XV wieku. Kraków 2013.

Rec.: Malinowska Dominika, *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 59:] 2015 nr 1 s. 143–146.

6841. BRODA M.: Wskazówki o rodzaju, stosowaniu i działaniu specyfików medycznych

oraz przeprowadzaniu zabiegów diagnostycznych. Źródło do działalności lekarskiej w państwie zakonu krzyżackiego w Prusach w XV stuleciu. *Studia z Dziejów Średniowiecza*. Nr 17: 2013 s. 255–266, streszcz. ang.

W aneksie teksty źródłowe z l. ok. 1430–1450.

6842. BROMOWICZ Jan, Magiera Janusz: Kamienie wczesnośredniowiecznych budowli Krakowa. Ich pochodzenie na tle geologii miasta. Kraków 2015 Wydawnictwa AGH 8° ss. 171, tabl. 12, il., mapy, streszcz. ang.

6843. BRUNKA Mariusz: Marcin Fuhrmann [1452–1529]. Kariera uczonego dobroczyńcy. *Baszta*. [Nr] 13: 2016 s. 87–100.

Rodem z Chojnic, rektor uniwersytetu w Lipsku, twórca fundacji stypendialnej dla studentów z rodzinnego miasta powstałej w 1509 r.

6844. BRZEZIŃSKI Witold: Koligacje małżeńskie rodzin Nałęczów z Sarbinowa i Łekna oraz Pałuków z Łukowa. Przyczynek do dyskusji nad wysokością zapisów posagowo-wiernych jako wyznacznikiem pozycji społeczno-majątkowej w późnośredniowiecznej Polsce. *Studia z Dziejów Średniowiecza*. Nr 17: 2013 s. 39–53, streszcz. ang.

6845. BRZUSTOWICZ Grzegorz Jacek: W niewoli na rycerskie słowo. Uwięzienie księcia geldryjskiego Wilhelma na Pomorzu Zachodnim i w Nowej Marchii w latach 1388–1399. Cz. 1. *Rocznik Chojęński*. T. 8: 2016 s. 109–146, streszcz. niem.

6846. BUCZEK Karol: Pierwsze biskupstwa polskie. Wyd. 2. Kraków 2016 Universitas 8° ss. 53, nlb. 1. (Bestsellery z Przeszłości).

Zdruku z: *Kwartalnik Historyczny*. R. 52: 1938 z. 2.

6847. BUDKIEWICZ Daniel: Itinerarium księcia wielkopolskiego Przemysła I. *Studia z Dziejów Średniowiecza*. Nr 18: 2014 s. 53–92, streszcz. ang.

6848. BUKO Andrzej: Ziemie polskie u progu chrześcijaństwa: archeologiczne świadectwa 1050-letniej tradycji. *Zeszyty Sandomierskie*. R. 22: 2016 nr 42 s. 9–16.

6849. BUKO A.: Źródła pisane i archeologia: przykład Góry Katedralnej w Chełmie. *Kwartalnik Historyczny*. R. 123: 2016 nr 2 s. 221–246, streszcz. ang.

Zabudowa rezydencjonalna Daniela Romanowicza, XIII w.

6850. BULIŃSKA Kamila: Kościan w okresie średniowiecza. Kościan 2016 Kamila Bulińska 8° ss. 55, il.

6851. BURKHARDT Julia: Political assemblies in 15th century Poland. *Studia z Dziejów Średniowiecza*. Nr 18: 2014 s. 93–114, streszcz. pol.

6852. CELIŃSKA-OLSZEWSKA Urszula: Religijność dworu mazowieckiego w średniowieczu na wybranych przykładach. *Rocznik Józefowski*. T. 2: 2016 s. 15–25.

6853. ČESKO-POLSKÉ kazateľské vzťahy ve stredoveku. Ed. Krzysztof Bracha, Martin Nodl. Praha 2016 *Filosofia* 8° ss. 150. (Colloquia Mediaevalia Pragensia; 16).

Materiały z konferencji, Praga, 25–26 X 2013 r.

Z treści: Bracha K., Nodl M.: Česko-polské kazateľské vzťahy ve stredoveku. Úvodní zamyšlení s. 7–10; Bracha K.: „Sermo de die iudicii” Jana Milicza z Kromierzyża w polskich rękopisach z XV w. i jego adaptacja s. 19–29; Kras Paweł: „Pastor bonus et lupi rapaces”. The polemic against Hussite doctrine in the writings of Stanisław of Skarbimierz s. 63–79; Zajchowska Anna: „Coram episcopo”. Dwa kazania dominikanina Pawła Meynsnera z rękopisu Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu I.Q.338 s. 81–86; Kaliszek Jerzy: Kolekcje kaznodziejskie Jana Hieronima Sylwana z Pragi w przedwojennych zbiorach Biblioteki Narodowej w Warszawie s. 99–118; Trajdos Tadeusz M.: Mikołaj z Czech – dobroczyńca dominikanów we Lwowie na przełomie XIV i XV w. s. 131–141.

Rec.: Dziadek Justyna, *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. T. 10: 2016 s. 381–385.

6854. CETWIŃSKI Marek: „Port i brama ziem litewskich i ruskich”: kilka epizodów z dziejów średniowiecznej żegluga na Bugu i Narwi. *Prace Naukowe Akademii im. J. Długosza. Zesz. Hist.* T. 15: 2016 s. 25–34, streszcz. ang.

6855. CHACHAJ Jacek: Lublin – miasto Ryczezy? Lubelskie szkice historyczne XI–XIV wieku. Lublin 2014.

Rec.: Kosonowski Mateusz: Czy królowa Ryczeza mogła coś wiedzieć o Lublinie? Na marginesie koncepcji powstania i rozwoju organizacji kościelnej w Lublinie w XI–XIV wieku pióra Jacka Chachaja. *Nasza Przyszłość*. T. 124: 2015; Polem.: Chachaj J.: Jak należy zajmować się historią. W odpowiedzi na recenzję Mateusza Kosonowskiego. *Tamże*. T. 125: 2016 s. 309–324.

6856. CHMIELEWSKA Katarzyna: Klasztor i jego problemy w średniowiecznych śląskich i kłodzkich kronikach kanoników regularnych. Częstochowa 2015.

Rec.: Wałkowski Andrzej, *Prace Naukowe Akademii im. J. Długosza. Zesz. Hist.* T. 15: 2016 s. 313–320.

6857. CHMIELEWSKA K.: Klasztor i jego stan posiadania w świetle narracji „Chronicae abbatum Beate Mariae Virginis in Arena”. *Prace Naukowe Akademii im. J. Długosza. Zesz. Hist.* T. 15: 2016 s. 13–24, streszcz. ang.

Klasztor kanoników regularnych we Wrocławiu.

6858. CHOJNICE w wojnie trzynastoletniej. Wokół jubileuszu 550-lecia inkorporacji.

Red. Bogdan Kuffel, Przemysław Zientkowski. Chojnice–[Bydgoszcz] 2016 Przeds. Marketingowe Logo 8° ss. 94, nlb. 1. Tow. Przyj. Liceum Ogólnokształcącego im. Filomatów Chojnickich. (Biblioteka Filomaty; t. 38).

Treść: Kuffel B., Zientkowski P.: Słowo od redakcji s. 7–8; Knopek Jacek: Miejsce wojny trzynastoletniej w regionalnych i polskojęzycznych opracowaniach naukowych dotyczących Chojnic i ziemi chojnickiej. Stan badań i dalsze perspektywy s. 9–26; Szweda Adam: Sprawa przynależności państwowej Pomorza i Chojnic w rokovaniach polsko-krzyżackich podczas wojny trzynastoletniej s. 27–34; Zonenberg Sławomir: II pokój toruński z 19 X 1466 r. w dziejopisarstwie polski, pruskim i krzyżackim XV–XVI wieku s. 35–53; Karczewski Dariusz: Cztery dowódcy wojsk zaciężnych w wojnie trzynastoletniej s. 54–62; Kąkolewski Igor: Pamięć o wojnie trzynastoletniej i konkurencyjnych dat 1454 i 1466 w obchodach jubileuszy inkorporacji Prus Królewskich do Korony Polskiej w epoce staropolskiej s. 63–82; Kikcio Aleksander, Kuffel B.: Obłężenie Chojnic 1466. Scenariusz inscenizacji 2016 s. 83–87; Zientkowski P.: Pedagogiczny wymiar świętowania wydarzeń historycznych (zamiast zakończenia) s. 88–94.

6859. CHOLLET Loïc: Les voyages en Prusse vus de France. La perception de la croisade contre la Lituanie dans quelques sources francophones (fin XIVe – début XVe siècle). *Studia z Dziejów Średniowiecza*. Nr 19: 2015 s. 51–80, streszcz. ang.

6860. CHRZEST Polski 966. Red. Paulina Sieradzka. Lublin 2016 Wydaw. *Jut* 8° ss. 107, il. (Prawdy Wiary. Zeszyty apologetyczne).

Treść: Skalban Mirosław: Chrzest 966 s. 7; Nabywaniec Stanisław: 1050 lat temu na polskiej ziemi stanął krzyż s. 10–25; Górniak Marek Robert: Chryścianizacja Polski – znaczenie i recepcja s. 28–41; Janowski Paweł: Chrystusowe korzenie tożsamości narodu polskiego s. 44–57; Janowski P.: Europejski kontekst chrztu Polski s. 60–71; Ciciora Barbara: Temat chrztu Polski w malarstwie XIX w. s. 74–105.

6861. CHUDZIAK Wojciech: Osadnictwo grodowe na Kujawach i ziemi chełmińskiej w okresie wczesnego średniowiecza w świetle tradycji miejsca centralnego. *Archaeologia Historica Polona*. T. 24: 2016 s. 41–58, streszcz. ang.

6862. CNOTLIWY Eugeniusz, Słowiński Sławomir: Pozostałości pracowni grzebienniczych nowo odkrytych w Wolinie. *Materiały Zachodniopomorskie*. Nowa Seria. T. 12 z. 1: Archeologia: 2016 s. 247–361, streszcz. ang.

X–XI w.

6863. COHN Willy [Israel]: Hermann von Salza [ok. 1170–1239]. Tł. Cezary Wołodkowicz. Oświęcim 2016 Wyd. Napoleon V 8° ss. 209, nlb. 1, il.

Wyd. oryg.: 1930.

6864. CZAJA Roman: Znaczenie gospodarcze Grudziądza w średniowieczu. *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 24: 2016 s. 65–76, streszcz. ang.

6865. CZAJKOWSKI Michael J., Węclawowicz Tomasz: Chronotopos monasticus. The medieval clock and the rhythm of monastic life at the Mogiła Abbey near Kraków. Chronotopos monasticus. Średniowieczny zegar i rytm monastycznego życia w klasztorze w Mogile koło Krakowa. Kraków 2016 Oficyna Wydawnicza AFM 8° ss. 238, nlb. 4, il.

Tekst równol. pol., ang.

6866. CZARNUCH Zbigniew: Chronologia ważniejszych wydarzeń w Nowej Marchii w epoce margrabiego Jan[*a*] z Kostrzyna od daty jego urodzin do śmierci żony Katarzyny Brunswickiej. *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archivalny*. Nr 22: 2015 s. 27–79.

Rec.: Rymar Edward: Czego nie rozumiem w kalendarium Zbigniewa Czarnucha. *Tamże*. Nr 23: 2016 s. 271–278, sum., Zsfg.

6867. CZERNY Marcin: Powinności podatkowe wsi czynszowych wójtostwa bratiańskiego w średniowieczu. Wybrane przykłady. *Masovia*. [T.] 14: 2016 s. 23–28.

6868. CZERSK – Wzgórze Zamkowe. Badania 1974–1983. Red. Przemysław Urbańczyk, Maciej Trzeciecki. Warszawa 2016 Wydaw. IAI PAN 4° ss. 396, nlb. 4, il., streszcz. ang. + 1 dysk optyczny (CD-ROM). IAI PAN. (Origines Polonorum; t. 10).

Treść: Urbańczyk P.: Wstęp s. 13–15; Suchodolski Stanisław: Historia badań archeologicznych w Czersku s. 17–27; Słupecki Leszek Paweł: Czersk w świetle źródeł pisanych. Wieki XII–XIV. [Podrozd.: Dwie lokalizacje miasta Czerska w wieku XIV. Współaut. Jacek Soszyński] s. 29–43; Aneks 1: Przywilej księcia Janusza Starszego dla mieszczan czerskich z 1386 r. Ed. J. Soszyński s. 45–47; Przybyłowicz Olga Miriam: Czersk – ośrodek władzy książęcej w XV w. s. 49–59; Główna Dariusz: Zamek w Czersku w czasach nowożytnych s. 61–64; Aneks 2: Rewizja budowli, inwentarza bydła i zapasów zbożowych w dobrach królewskich w Księstwie Mazowieckim położonych przez księdza Macieja Wargawskiego dokonana roku 1599. Ed. D. Główna s. 65–67; Urbańczyk P.: Fazy użytkowania Wzgórza Zamkowego w Czersku ustalone na podstawie badań z lat 1974–1983. [Podrozd.: Faza I. Cmentarzysko kultury pomorskiej. Aut. Izabela Tomaszewska] s. 69–129; Trzeciecki M.: Organizacja przestrzeni i zabudowa Wzgórza Zamkowego w XI–XIV w. s. 131–163; Kobylńska Urszula: Etapy rozwoju ceramiki czerskiej s. 165–227; Krecińska Benita, Piątkowska-Małecka Joanna: Rola zwierząt w życiu mieszkańców czerskiego ośrodka w świetle badań archeozoologicznych s. 229–247; Rysiewska Teresa: Związki krewniacze i międzygrupowe społeczności użytkującej cmentarz na Wzgórzu Zamkowym s. 249–307; Pyżuk Miara: Przemiany biologiczne populacji Czerska we wczesnym średniowieczu (XII-połowa XIII w.). [Podrozd. Cmentarzysko czerskie – wprowadzenie. Aut. Jadwiga Bronicka-Rauhut] s. 309–320; Aneks 3: Pyżuk M.: Tabele danych osteologicznych s. 321; Błaszczuk Dariusz, Stanaszek Maurycy: Grób 609 z Czerska, stan. 1, w świetle nowych badań s. 323–331; Urbańczyk P.: Zakończenie – „historia stratygraficzna” s. 333–338; Bibliografia s. 355–369.

6869. CZWOJDRAK Bożena: Fraucymer na dworach królów w późnośredniowiecz-

nej Polsce. *Studia z dziejów Średniowiecza*. Nr 20: 2016 s. 17–28, streszcz. ang.

6870. CŹWIKŁA Łukasz: Piotr III Wspinek z Będkowa starostą uniejowskim w 1493 roku. *Rocznik Łódzki*. T. 64: 2016 s. 213–220, streszcz. ang.

6871. DANIELEWSKI Marcin: Sieć grodowa na Kujawach oraz jej funkcje od połowy X do końca XIII wieku. Poznań 2016 Inst. Historii UAM 8° ss. 363, il. UAM. (Publikacje Instytutu Historii).

6872. DĄBROWSKA Elżbieta: Nieznane groby średniowiecznych duchownych z kolegiaty pw. św. św. Piotra i Pawła w Kruszwicy. *Studia Źródłoznawcze*. T. 54: 2016 s. 21–29, streszcz. ang.

6873. DĄBROWSKI Dariusz: Daniel Romanowicz król Rusi (ok. 1201–1264). Biografia polityczna. Kraków 2013.

Rec.: Dubonis Artūras: Ar kunigaiškis Danilas Romanovičius žaidė šachmatais? *Lietuvos Istorijos Metraštinis*. 2013 [nr] 1 [dr.:] 2014 s. 155–163.

6874. DĄBROWSKI D.: Król Rusi Daniel Romanowicz. O ruskiej rodzinie książęcej, społeczeństwie i kulturze w XIII w. Kraków 2016 Avalon 8° ss. 412, il. Uniw. Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy. Pracownia Badań nad Dziejami Rusi. (Monografie; t. 4).

Rec.: Kozyrski Robert, *Rocznik Chełmski*. T. 20: 2016 s. 462–464.

6875. DELESTOWICZ Norbert: Bolesław II Szczodry. Tragiczne losy wielkiego wojownika. 1040/1042 – 2/3 IV 1081 albo 1082. Kraków 2016 Avalon 8° ss. 431, nlb. 1, il., streszcz. ang.

6876. DOBKIEWICZ Andrzej: Cztery księżniczki, cztery tajemnice. *Rocznik Świdnicki*. T. 43: 2015 [dr.:] 2016 s. 7–30.

Z Piastów świdnicko-jaworskich, XIII–XV w.

6877. DOBROSIELSKA Alicja: Mury i pałisady to za mało. Uwagi o relacjach prusko-mazowieckich (X–pocz. XIII w.). *Bieżuńskie Zeszyty Historyczne*. Nr 30: 2016 s. 32–46.

6878. DOBROSIELSKA A.: O Prusach, Indianach i pewnym artykule Jana Powierskiego. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 58:] 2014 nr 1 s. 143–151.

Dot. dziejów plemienia Prusów oraz publikacji: Powierski J.: Indianie a Prusowie. Uwagi o celowości badań porównawczych. (Na marginesie najnowszych badań historyków radzieckich). *Tamże*. [T. 21:] 1977 nr 3/4; przedr. w: Prussica. Artykuły wybrane z lat 1965–1995. Pod red. Janusza Trupindy. T. 1. Malbork 2004.

6879. DOBROSIELSKA A.: Opór Prusów wobec zakonu krzyżackiego w dobie podboju i budowy władztwa krzyżackiego. Szkic z antropologii politycznej Prusów. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 57:] 2013 nr 3 s. 445–479, streszcz. niem., ang.

6880. DOMINIKANIE w czasach krucjat, katedr i herezji. Pod red. Tomasza Gałuszki, Michała Karpia. Poznań–Kraków 2016 W Drozdzie; Fund. „Dominikańskie Studium Filozofii i Teologii” 8° ss. 337, nlb. 3. (Biblioteka Teofila).

Z treści: Ćwierkiewicz Grzegorz: Czy dominikanie leczyli za pomocą potrawki z węża? „Medicor sub iudice celo”. Opis praktyki lekarskiej brata Mikołaja z Polski OP w oparciu o analizę tekstów „Antipocrates” i „Experimenta” s. 243–259; Rozpłochowski Marek: Czy wszyscy dominikanie byli bezkonfliktowi? Jan Falkenberg OP – postać tragiczna s. 261–270; Pawlina Arnold: Co dominikanie wiedzieli o prostytucji? Jana Falkenberga „Iudicium de aedificandis domi pro meretricibus”. [Aneks źródłowy] s. 289–304.

6881. DOMNIEMANA karczma z wczesnośredniowiecznego zespołu osadniczego w Kałdusie na Pomorzu Nadwiślańskim. [Aut.] Wojciech Chudziak [i in.]. *Przegląd Archeologiczny*. T. 64: 2016 s. 133–172, streszcz. ang.

6882. DOMŻAŁ Zbigniew, Wałkowski Andrzej: Imię róży inaczej... W tajemniczym świecie pisarzy i rękopisów cystersów w Mogile do początków XVI wieku. Łódź 2016 Wydaw. UŁ 8° ss. 189, nlb. 1, il., streszcz. niem.

Rec.: Starzyński Marcin, *Roczniki Historyczne*. R. 82: 2016 s. 247–250.

6883. DONAT Peter: Grubenhäuser und der nordwestslawische Siedlungsraum. *Materiały Zachodniopomorskie*. Nowa Seria. T. 12 z. 1: Archeologia: 2016 s. 187–226, streszcz. ang., pol.

IX/X w.

6884. DORNA Maciej: Uwagi o interpretacji tzw. układu włocławskiego pomiędzy biskupem Prus Chrystianem a Krzyżakami ze stycznia 1230 roku. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 57:] 2013 nr 2 s. 181–201, streszcz. niem., ang.

6885. DROZDEK Adam: Cło w czasach panowania Piastów. *Miscellanea Historico-Iuridica*. T. 15: 2016 z. 1 s. 33–47, streszcz. ang.

6886. DROZDEK A.: Pojęcie i istota piastowskiego cła. *Studia Elckie*. [T.] 17: 2015 nr 3 s. 211–223, streszcz. ang.

6887. DUDA Michalina: Jeszcze raz o prokuratorze krzyżackim „de Przewłoki”. *Roczniki*

Historyczne. R. 82: 2016 s. 149–156, streszcz. ang., niem.

Autorka identyfikuje miejscowość Przewłoki z Elkiem, XV w.

6888. DZIEWANOWSKI Marcin, Romanowicz Paulina: Bęgardowo. Przyczynek do badań nad średniowieczną wsią zachodniopomorską. *Materiały Zachodniopomorskie*. Nowa Seria. T. 12 z. 1: Archeologia: 2016 s. 573–610, streszcz. ang.

6889. ECCLESIA et bellum. Kościół wobec wojny i zaangażowania militarnego duchowieństwa w wiekach średnich. Studia pod red. Radosława Koteckiego i Jacka Maciejewskiego. Bydgoszcz 2016 Wydaw. Uniw. Kazimierza Wielkiego 8° ss. 271, streszcz. ang.

Z treści: Maciejewski J.: Wprowadzenie s. 7–9; Strzelczyk Jerzy: Średniowieczna krytyka wypraw krzyżowych s. 11–28; Babij Paweł: Kościół i duchowieństwo w walkach na Połabiu przed krucjatą wendyjską w 1147 roku s. 121–141; Kotecki R.: Ordynariusz płocki Szymon w Gallowej narracji o bitwie Mazowszan z Pomorzczanami (Gall II, 49) s. 142–167; Starnawska Maria: „Furtum sacrum” czy cudowne ocalenie przed atakiem niewiernych? Epizody wojenne w tradycji hagiograficznej relikwii-fundamentów ideowych wspólnoty czczonych na ziemiach polskich s. 234–255.

6890. EKHDAL Sven: Einstellung der Bevölkerung Preussens zur Herrschaft der Ordensritter. *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 23: 2016 s. 109–114, streszcz. ang., pol.

6891. ENGEL Marcin, Sobczak Cezary: W poszukiwaniu nekropolii „Åtvågö”. Uwagi na temat znalezisk sepulkralnych z okresu wikingów w Szurpiłach. *Światowit. Supplement Series B: Barbaricum*. Vol. 11: 2015 s. 131–158, streszcz. ang.

Jaćwingowie.

6892. FABIA Łukasz: Wzór osobowy władcy w świetle areng dokumentów Henryka I Brodatego. *Studenckie Zeszyty Historyczne*. Z. 20: 2015 s. 11–22.

6893. FELIX indiget amicis. Studia z dziejów kultury duchowej i intelektualnej średniowiecza ofiarowane Profesorowi Krzysztofowi Ożogowi. Pod red. Wojciecha Świebody i Macieja Zdanka. Tyniec 2016 Homini – Tyniec Wydaw. Benedyktynów 8° ss. 388, nlb. 1.

Treść: Wstęp s. 9–10; Gałuszka Tomasz: Tomista inkwizytorem. Jan Schwenkenfeld OP i proces beginek świdnickich w 1332 roku s. 15–42; Zajchowska Anna: Na marginesie. Nieznane świadectwo pobytu Jan Kapistrana w Krakowie? [Aneks źródłowy] s. 43–88; Klebowicz Grzegorz: Wezwania kościołów parafialnych w średniowiecznej diecezji przemyskiej s. 89–128; Bukowski Waldemar: „Nos autem gloriari oportet in Cruce Domini”. Średniowieczne statuty prebendarzy Kaplicy Świętokrzyskiej w katedrze krakowskiej z lat około 1473–1509 (1562).

[Aneks źródłowy] s. 129–164; Nabiałek Karol: Bractwo klasztoru św. Katarzyny z Góry Synaj w miastach polskich (Żarnowiec, Siemno, Wieluń) s. 165–196; Chojnacki Artur: Beneficja Uniwersytetu Krakowskiego. Analiza tytułów prawnych (do 1440 r.) s. 197–229; Wójcik-Zęga Dagmara: „Codex legum venerabilis communitatis Collegii Maioris”. Studium kodykologiczno-źródłoznawcze księgi statutów Kolegium Więszego Uniwersytetu Krakowskiego (Archiwum Uniwersytetu Jagiellońskiego, rękopis 68) s. 231–275; Świeboda W.: Na tropie średniowiecznych rękopisów Wydziału Prawa Uniwersytetu Krakowskiego s. 277–317; Zdanek M.: Uniwersytet Krakowski wobec własnej przeszłości w XV i na początku XVI wieku. Stan i perspektywy badań s. 319–359; Gąsiorowska Patrycja: Średniowieczni i wczesnonowożytni medycy w Polskim Słowniku Biograficznym s. 361–386; Wykaz rozpraw doktorskich [z l. 2004–2014] – promotor Prof. dr hab. Krzysztof Ozóg s. 387–389.

6894. FERNHÄNDLER, Dynasten, Kleriker. Die piastische Herrschaft in kontinentalen Beziehungsgeflechten vom 10. bis zu frühen 13. Jahrhundert. Hrsg. von Dariusz Adamczyk, Norbert Kersken. Wiesbaden 2015 Harrassowitz Verlag 8° ss. 293, nlb. 1, il. Deutsches Historisches Institut Warschau. (Quellen und Studien; Bd. 30).

Treść: Adamczyk D., Kersken N.: Fernhändler, Dynasten, Kleriker – Ökonomische, politische und geistige Netzwerke des piastischen Polen – Einleitung s. 7–13; Kilger Christoph; Miłtał, Gewichte und Dirhems – Aspekte monetärer Praxis in der frühmittelalterlichen Silberökumene des Ostseeraumes s. 17–40; Jankowiak Marek: Wer brachte im 10. Jahrhundert die Dirhems in die polnischen Gebiete und warum? s. 41–54; Ilisch Peter: Die Pfennigströme aus dem römisch-deutschen Reich im Spiegel der Funde aus Pommern, Masowien und Grosspolen (ca. 980–1050) s. 55–65; Adamczyk D.: Von exogener Abhängigkeit zu endogener Ressourcenabschöpfung. Der letzte Silberstrom aus Sachsen, einheimische Münzprägung und der Wandel der piastischen Herrschaft im späten 11. Jahrhundert s. 67–76; Kersken N.: Heiratsbeziehungen der Piasten zum römisch-deutschen Reich s. 79–105; Sobiesiak Joanna: Mulier sudans und andere Damen. Dynastische Heiraten in der Geschichte der polnisch-böhmischen Beziehungen des 10.–12. Jahrhunderts s. 107–124; Morawiec Jakub: Die Piasten und die skandinavischen Dynastien des 10.–12. Jahrhunderts s. 125–133; Bagi Dániel: Genealogische Beziehungen zwischen Piasten und Arpáden im 11. und frühen 12. Jahrhundert s. 135–154; Dąbrowski Dariusz: Piasten und Rjurikiden vom 11. bis zur Mitte des 13. Jahrhunderts s. 155–189; Adamska Anna: Die frühpiastische Kanzlei im „Netzwerk” der mittelalterlichen pragmatischen Schriftlichkeit s. 193–216; Matla Marzena: Kirchliche Aussenkontakte und die Anfänge des historischen Schrifttums in Polen s. 217–240; Sikorski Dariusz Andrzej: Die Rolle der Geistlichen ausländischer Herkunft in der polnischen Kirche des 10.–12. Jahrhunderts s. 241–262; Skwierczyński Krzysztof: Intellektuelle Kontakte Polens mit dem Ausland s. 263–279.

Rec.: Jurek Tomasz, *Roczniki Historyczne*. R. 82: 2016 s. 223–226; Tomaszek Michał, *Acta Poloniae Historica*. [T.] 113: 2016 s. 335–340.

6895. FIGURSKA-DUDEK Joanna: Dukla w średniowieczu. Prolegomena do badań. Dukla in the Middle Ages. Deliberations on research. *Wiadomości Konserwatorskie*. Nr 42: 2015 s. 91–100.

Tekst równol. pol., ang.

6896. FLOREK Marek: Odkrycie pierwszych cmentarzy kurhanowych w Górach

Świętokrzyskich. *Zeszyty Sandomierskie*. R. 22: 2016 nr 41 s. 68–69.

Pomiędzy VIII a X w.

6897. FONNESBERG-SCHMIDT Iben: Papieże i krucjaty bałtyckie 1147–1254. Warszawa 2009.

Rec.: Wyżlio Joanna, *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 57:] 2013 nr 3 s. 629–633.

6898. FROM studies in the culture of medieval Europe. Editor Jerzy Maik. *Fasciculi Archaeologiae Historicae*. Fasc. 29: 2016 s. 9–162, streszcz.

Z treści: Maik J.: Preface s. 9–10; Antosik Łukasz, Rybarczyk Anna: The silk textiles from the medieval town of Nysa in Poland s. 11–16; Dąbrowska Elżbieta: Les médaillons de Gniezno et les gants pontificaux dans l’archéologie funéraire s. 17–24; Ekhdal Sven: A study of the rich history of the Baltic Sea countries s. 25–30; Gediga Bogusław, Markiewicz Małgorzata: Versuch einer Dreidimensionen (3D) Rekonstruktion den Burgwall auf der Insel Ostrowek in Opole s. 39–47; Grabarczyk Tadeusz: Blade weapon as a part of an equipment of the mercenaries of the Kingdom of Poland in the second half of the 15th c. s. 49–55; Iwańczak Wojciech: Hat es im Mittelalter die Schaffensfreiheit der Schriftsteller gegeben? s. 57–63; Kurasiński Tomasz: Stave vessels as a part of post mortem furnishings in early medieval Poland – a problem outline s. 65–74; Maik J.: Professor Tadeusz [Szczepan] Poklewski-Kozieł and the research on the development of the agriculture technology in medieval and modern period s. 75–82; Młynarska-Kaletynowa Marta: About research on medieval Kalisz s. 99–103; Rychter Mariusz R., Strzyż Piotr: A forgotten helmet from Silniczka in Poland s. 105–113; Skóra Kalina: A habit of providing the dead with padlocks against the background of Ashkenazi funeral rites s. 131–145; Szymczak Jan: The saddle in the act of penance, on a divine horse with a flag attached on the battlefield in the Middle Ages s. 147–154; Świątosławski Witold: Jemiołowo – a countryside tower house in the Teutonic Order’s state in Prussia s. 155–162.

6899. GAŁUSZKA Tomasz: Henry Harrer’s „Tractatus contra beghardos”. The dominicans and early fourteenth century heresy in Lesser Poland. Transl. Magdalena Panz-Sochacka. Kraków 2015.

Rec.: Kras Paweł, *Studia Źródłoznawcze*. T. 54: 2016 s. 188–191.

6900. GAPSKI Marcin Henryk: Koń w kulturze polskiego średniowiecza. Wierzchowce na ścieżkach wyobraźni. Poznań 2014.

Rec.: Tetrycz-Puzio Agnieszka, *Scripta Historica*. Nr 22: 2016 s. 293–298.

6901. GARDEŁA Leszek: Scandinavian amulets in Viking Age Poland. Rzeszów 2014.

Rec.: Szczepański Seweryn, *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 59:] 2015 nr 4 s. 725–728.

6902. GATLIK Franciszek Konstanty: Pośród słowiańskich bóstw. Droga Lechitów-Polan do chrześcijaństwa. Myślenice 2016 Muzeum Region. „Dom Grecki”; nakł. własnym autora 8° ss. nlb. 2, VI, 384, tabl. 2, il.

6903. GAWLIKOWSKI Jerzy, Stępień Jerzy: Zwierzęta dziko żyjące na Pomorzu Zachodnim we wczesnym średniowieczu. *Materiały Zachodniopomorskie*. Nowa Seria. T. 12 z. 1: Archeologia: 2016 s. 427–447, streszcz. ang.

6904. GIERKE Michał: Z badań nad prze-strzeżeniem późnośredniowiecznych miast Nowej Marchii. Wybrane problemy w świetle źródeł archeologicznych. *Rocznik Chojeński*. T. 8: 2016 s. 147–178, streszcz. niem.

6905. [GIL Andrzej] Gil' Andžej: Unijnyň tэндэncы ў прываслаўнај царкве VKL у канцы XV – пачатку XVI ст. *Belaruski Gіstaryčny Agląd*. T. 23: 2016 s. 1/2 s. 3–17, streszcz. ang.

6906. GIRSZTOWT Aleksandra: Kobiety na elbląskim rynku renty w okresie średniowiecza. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 57:] 2013 nr 3 s. 481–498, streszcz. niem., ang.

6907. GŁUSZEK Jerzy: Znane i nieznanе dzieje Piastów oleśnickich w latach 1312–1492. Oleśnica–Bystre 2016 Jerzy Maciński 8° ss. 219, il.

6908. GODLEWSKI Łukasz: Ewolucja poglądów Jana Olbrachta i Aleksandra Jagiellończyka w kwestii kształtu unii polsko-litewskiej. *Białostockie Teki Historyczne*. T. 14: 2016 s. 11–40, streszcz. ang.

6909. GOLIŃSKI Mateusz: Najemnicy w służbie miasta Wrocławia w XV w. *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 71: 2016 nr 1 s. 17–48, streszcz. ang., niem.

6910. GOŹDŹ-ROSZKOWSKI Krzysztof: Posiadanie „pro melioratione” dóbr kościelnych przez Kazimierza Wielkiego. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 18: 2015 s. 17–35, streszcz. ang. s. 329.

6911. GOŹDŹ-ROSZKOWSKI K.: Rola urzędników w dokonywaniu zaborów dóbr ziemskich przez panującego w średniowiecznej Polsce do połowy XV wieku. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 17: 2014 s. 21–35, streszcz. ang. s. 339, niem. s. 353, ros. s. 367.

6912. GOŹDŹ-ROSZKOWSKI K.: Trwałość nadań panującego dla rycerzy w świetle statutu wielkopolskiego Kazimierza Wielkiego. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 14: 2011 s. 11–17.

6913. GOŹDŹ-ROSZKOWSKI K.: Z badań nad nietykalnością majątkową polskiej szlachty. Postanowienia przywilejów z lat 1386–1454.

Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego. [T.] 10: 2007 s. 15–32.

6914. GOŹDŹ-ROSZKOWSKI K.: Zabieranie cudzych dóbr ziemskich przez panującego w ocenie prawnej sądów królewskich działających w Wielkopolsce w 1372 r. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 8: 2003 s. 93–104.

6915. GÓRECKI Wojciech: Wiara w cuda. *Prace Pienińskie*. T. 26: 2016 s. 307–313.

Element życia religijnego polskiego społeczeństwa średniowiecznego na podstawie spisu cudów w „Żywiecie większym św. Stanisława” Wincentego z Kielcy.

6916. GRACYŃSKA Marta: Polityka w architekturze Polski, Czech i Węgier od końca IX do końca XI wieku. *Modus*. [T.] 15: 2015 s. 15–23, streszcz. ang.

6917. GRAŹAWSKI Kazimierz: „Castrum Zwitinense”. Wczesnośredniowieczny zespół osadniczy w Grażawach nad Drwęcą jako ośrodek centralny. *Archaeologia Historica Polona*. T. 24: 2016 s. 105–116, streszcz. ang.

6918. GRAŹAWSKI K.: Udział zakonów rycerskich z ziem polskich w pruskich wyprawach krzyżowych. *Masovia*. T. 13: 2010 s. 23–36.

6919. GROCHOWSKI Łukasz: Dokument Kazimierza Jagiellończyka dotyczący dworu i młyna w Zajczkowie z 2 VIII 1476 r. *Studia z Dziejów Średniowiecza*. Nr 19: 2015 s. 295–304, streszcz. ang.

W aneksie tekst źródłowy.

6920. GRODZISKO wczesnośredniowieczne w Splawiu, woj. wielkopolskie. Wyniki badań archeologicznych. Pod red. Michała Brzostowicza. Poznań 2016 Muzeum Archeol. 4° ss. 142, nlb. 4, tabl. 104, il., streszcz. ang. Muzeum Archeol. w Poznaniu. (Bibliotheca Fontes Archaeologici Posnanienses; vol. 17).

Tyt. równol.: The early medieval stronghold in Splawie, Greater Poland province. The results of archaeological research.

Treść: Brzostowicz M.: Przedmowa s. 7; Brzostowicz M.: Wstęp s. 9–15; Makohonienko Mirosław, Panfil Monika: Środowiskowe uwarunkowania rozwoju grodu. Studium palinologiczne s. 16–23; Brzostowicz M.: Gród s. 24–29; Brzostowicz M., Krąpiec Marek: Podstawy datowania grodu s. 30–48; Makowiecki Daniel, Ptaszyk Jerzy, Stępień Tomasz, Strzelczyk Joanna: Elementy gospodarki s. 49–63; Brzostowicz M.: Zagadnienia z dziejów i kultury mieszkańców grodu s. 61–87; Brzostowicz M.: Zakonczenie s. 88–91; Brzostowicz M., Goslar Tomasz, Krąpiec M., Makohonienko M., Makowiecki D., Stępień T., Strzelczyk J.: Materiały źródłowe s. 92–126; Bibliografia s. 127–138; Ryciny s. 145–178; Tablice s. 179–230; Fotografie s. 231–246.

6921. GRÓD piastowski w Gieczu. Geneza, funkcja, kontekst. Red. nauk. Michał Kara,

Teresa Krzysztofak, Andrzej M. Wyrwa. Poznań 2016 Wydaw. PTPN 8° ss. 334, nlb. 1, tabl. 2, il., streszcz. ang., pol. IAiE PAN. Ośr. Studiów Pradziejowych i Średniowiecznych w Poznaniu, PTPN.

Tom poświęcony pamięci doc. dr. Bohdana Kostrzewskiego (1915–1971) i prof. dr hab. Zofii Hilczer-Kumatowskiej (1932–2013).

Treść: Kara M., Krzysztofak T., Wyrwa A. M.: Słowo wstępne s. 9–13; Wolnicz-Pawłowska Ewa: Giecz – pochodzenie i historia nazwy s. 17–25; Wyrwa A. M.: W poszukiwaniu zaginionej świętoci. Spojrzenia „starożytników” i pierwsze naukowe refleksje nad piastowskim grodem w Gieczu (1810–1924) s. 27–57; Dalewski Zbigniew: Władztwo dynastyczne Piastów s. 61–74; Banaszkiewicz Jacek: Giecz na Gallowej liście wielkich grodów Bolesława Chrobrego s. 75–90; Jurek Tomasz: Świątynia miniona. Giecz późnośredniowieczny i wczesnonowożytny s. 91–111; Krzysztofak T.: Ośrodek grodowy w Gieczu w okresie przed- i wczesnopiastowym s. 115–154; Pleszczyński Andrzej: Próba interpretacji formy, funkcji i znaczenia projektu „palatium” w Gieczu w kontekście struktury tamtejszej siedziby Piastów i innych wybranych rezydencji europejskich wcześniejszego średniowiecza s. 155–178; Rodzińska-Choraży Teresa: Kościół św. Jana Chrzciciela w Gieczu – między przesłaniem a tajemnicą s. 179–207; Indycka Elżbieta: Cmentarz przy wczesnośredniowiecznym grodzie w Gieczu s. 209–237; Justus Hedy M., Agnew Amanda M.: Life and death in Medieval Giecz s. 239–252; Paszkiewicz Borys: „Decimant in Grodzisko”. Monety z gieckiego grodu s. 253–276; Syty Maciej: Materiał numizmatyczny ze stanowiska numer 4 w Gieczu s. 277–292; Wykaz cytowanej literatury s. 293–317.

6922. GRZEGORZ Maksymilian: Pogranicze kujawsko-wielkopolskie podczas najazdów krzyżackich w pierwszej połowie XIV w. *Studia z Dziejów Pogranicza Kujawsko-Wielkopolskiego*. T. 1: 2011 s. 17–23.

6923. GUZIKOWSKI Krzysztof: Kariera imigranckiej rodziny rycerskiej Schöningów u boku księcia szczecińskiego Ottona I (1295–1344). *Rocznik Chojeński*. T. 8: 2016 s. 93–107, streszcz. niem.

6924. HANDEL w średniowieczu w miastach południowo-wschodniej Polski, wschodniej Słowacji, północno-wschodnich Węgier i zachodniej Ukrainie w świetle badań archeologicznych i historycznych. Red. Jan Gancarski. Krosno 2016 Muzeum Podkarpackie 8° ss. 269, il., streszcz. ang. Muzeum Podkarpackie w Krośnie.

Z treści: Gancarski J.: Wstęp s. 5–6; Toż w jęz. ang.: Introduction s. 7–8; Poniewozik Leszek: Małopolskie parafie miejskie czasów kazimierzowskich i ich rola na polsko-węgierskim pograniczu s. 9–48; Gliwa Andrzej: Strzyżów i Czudec jako małe ośrodki wymiany handlowo-rzemieślniczej w Małopolsce na tle procesów lokacyjnych i rozwoju przestrzennego w okresie późnego średniowiecza s. 49–84; Mazur Dominika: Kraków i Lwów. Wybrane aspekty handlu w średniowieczu s. 85–124; Leszczyński Tomasz: Handel na krośnieńskim Rynku w średniowieczu w świetle badań archeologicznych s. 125–162; Miśko Ulia: Torgivlá v Čermívčáh ta Hotinú i dobu seredn'oviččá s. 201–223; Ters'kij Svätoslav: Torgivlá u galic'ko-volins'kih mistáh (za materialami L'viv's'kogo istoričnogo muzeu –

vibrani prikladí) s. 225–250; Berest Roman: Seredn'ovični soláni promisli ta torgivlá sillú na zemláh ukrains'kogo prikarpatá s. 251–268.

6925. HECKMANN Dieter: Aspekte der Neuordnung des Kanzleiwesens im preussischen Ordensland nach dem 2. Thorner Friedensschluss. *Zapiski Historyczne*. T. 81: 2016 z. 4 s. 101–116, streszcz. pol., niem.

6926. HEROD Patrycja Ewa: Działalność ustawodawcza księcia mazowieckiego Janusza I Starszego 1381–1429. *Saeculum Christianum*. R. 23: 2016 s. 103–124, streszcz. ang.

6927. HEROD P. E.: Regulacje w zakresie prawa karnego w Statucie Sochaczewskim z 27 kwietnia 1377 roku. *Saeculum Christianum*. R. 22: 2015 s. 67–77, streszcz. ang., pol.

6928. HIRSCH Michał: Z dziejów kontaktów dyplomatycznych między Polską a papieństwem na przełomie XV i XVI w. – pierwszy kardynał-protector Polski. *Kolo Historii*. Nr 18: 2016 s. 43–63, streszcz. ang., niem., fr.

Pietro Isvalies, 1503 r.

6929. HISTORIA communitatem facit. Struktura narracji tworzących tożsamości grupowe w średniowieczu. [Aut.] Andrzej Pleszczyński, Joanna Sobiesiak, Karol Szejgiec, Michał Tomaszek, Przemysław Tyszcza. Wrocław 2016 Chronicon Wydaw. 8° ss. 285, streszcz. ang.

6930. HŁADKIEWICZ Wiesław, Nowak Danuta: Zielona Góra. Początki miasta na Środkowym Nadodrzu. Cz. 1. *Studia Zielonogórskie*. T. 21: 2016 s. 25–32.

XII–XV w.

6931. HUSÁR Martin: Finds of the early medieval thrusting pole arms from watery locations of the Carpathian Basin. *Acta Militaria Mediaevalia*. T. 12: 2016 s. 7–23, streszcz. pol.

6932. JANICKI Kamil: Damy ze skażą. Kobiety, które dały Polsce koronę. Kraków 2016 Znak Horyzont 8° ss. 444, nlb. 4, il.

Lata 991–1063.

6933. JANIK Michał: Początki późnośredniowiecznej kolonizacji okolic Wołomina. *Rocznik Wołomiński*. T. 12: 2016 s. 51–58.

6934. JANKAUSKAS Vytautas: Kelios pastabos dėl kunigaikščių sluoksnio Lietuvoje XIII–XIV a. naujausiu tyrimų duomenimis. *Lietuvos Istorijos Metraštis*. 2014 [nr] 1 [dr.:] 2015 s. 5–26, streszcz. ang.

Kilka uwag na temat warstwy książąt na Litwie w XIII–XIV w. w świetle ostatnich badań.

6935. JANUS Katarzyna: „Ave, Spiritus Sancti nobile sacranum...!” Duch Święty w tekstach polskiego średniowiecza o poczęciu Matki Bożej. *Collectanea Theologica*. R. 84: 2014 nr 3 s. 49–63.

6936. JAWOR Grzegorz: Northern extent of settlement on the Wallachian law in medieval Poland. *Res Historica*. Nr 41: 2016 s. 35–49, streszcz. ang., pol.

6937. JÓŹWIAK Sławomir: Znaczenie komturstwa grudziądzkiego w państwie zakonu krzyżackiego w Prusach. *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 24: 2016 s. 77–87, streszcz. ang.

XIII–XV w.

6938. JÓŹWIAK S., Trupinda Janusz: Krzyżackie zamki komturskie w Prusach. Topografia i układ przestrzenny na podstawie średniowiecznych źródeł pisanych. Toruń 2012.

Rec.: Torbus Tomasz: Interdyscyplinarność w badaniach nad zamkami krzyżackimi – uwagi na marginesie książki... *Zapiski Historyczne*. T. 79: 2014 z. 4; Polem.: Józwiak S., Trupinda J.: Czy średniowieczne źródła pisane mają znaczenie w badaniach nad zamkami krzyżackimi w Prusach? W odpowiedzi Tomaszowi Torbusowi. *Tamże*. T. 80: 2015 z. 1; Repl.: Torbus T.: Co historyk czerpie z pracy historyka sztuki? Uwagi na tle dyskusji o konweniacyjnych zamkach krzyżackich. *Tamże*. T. 81: 2016 z. 2 s. 129–163.

6939. JÓŹWIAK S., Trupinda J.: Zamek w Nowej Nieszawie (Dybowie) w świetle średniowiecznych źródeł pisanych. *Rocznik Toruński*. [T.] 42: 2015 s. 171–184.

6940. JUREK Tomasz: „Usque in Vurta fluvium”. Nad trybutem Mieszkowym. *Kwartalnik Historyczny*. R. 123: 2016 nr 3 s. 425–445, streszcz. ang.

6941. JUREK T.: Zaginiony dokument Przemysła II dla plebana w Tłokini. *Studia z Dziejów Średniowiecza*. Nr 20: 2016 s. 29–39, streszcz. ang.

W sprawie nadania zaginionej domeny Szaromin k. Tykadłowa na rzecz kościoła w Tłokini, ok. 1 VIII 1284 r.

6942. KAGANIEC Małgorzata: Zapomniana na Piastówna. Eufemia oleśnicko-kozielska. *Rocznik Muzeum w Głiwicach*. T. 26: 2016 s. 13–20, streszcz. ang., niem.

Żyła w l. 1390/1405–1444.

6943. KAJKOWSKI Kamil: Najdawniejsze dzieje Bytowa w świetle badań archeologicznych ulic Wojska Polskiego, Sikorskiego i Krótkiej w 2006 roku. *Nasze Pomorze*. Nr 17: 2015 [dr:] 2016 s. 23–28.

Przełom XV i XVI w.

6944. KAJKOWSKI K.: O wolińskiej kącynie raz jeszcze. *Materiały Zachodniopomorskie*. Nowa Seria. T. 12 z. 1: Archeologia: 2016 s. 239–245, streszcz. ang.

Próba reinterpretacji wyników wcześniejszych badań.

6945. KALAGA Joanna: Wczesnośredniowieczne dzieje południowego Podlasia w świetle badań archeologicznych. *Sokołowski Rocznik Historyczny*. T. 2: 2014 s. 11–30.

6946. KALETA Przemysław: W sprawie genezy konfederacji Macieja Borkowica. *Meritum*. T. 8: 2016 s. 31–48, streszcz. ang.

Rok 1352.

6947. KALINOWSKI Zygmunt: Baseny chrzcielne z Ostrowa Lednickiego. *Lednica 2015 Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy 8° ss. 142, nlb. 1, il., streszcz. ang.* (Biblioteka Studiów Lednickich. Ser. C: Dissertationes Ad Fontes Spectantes; t. 5).

X w.

6948. KARDASZ Cezary: Rynek kredytu pieniężnego w miastach południowego pobrzeża Bałtyku w późnym średniowieczu (Greifswald, Gdańsk, Elbląg, Toruń, Rewel). Toruń 2013.

Rec.: Dygo Marian, *Zapiski Historyczne*. T. 81: 2016 z. 1 s. 177–181.

6949. KARP Paweł: Husycko-polski atak na Nową Marchię – preludeum wojny z Zakonem Krzyżackim w 1433 roku. *Studia Zachodnie*. [T.] 17: 2015 s. 9–25, streszcz. ang.

6950. KARP P.: Sojusznicy króla czy wielkiego mistrza? Książęta śląscy w obliczu wojny Polski z zakonem krzyżackim w 1433 roku. *Studia Zachodnie*. [T.] 18: 2016 s. 9–26, streszcz. ang.

6951. KARWAT Janusz: Chrzest Mieszka. Poznań 2016 Wydaw. Nauk. UAM 8° ss. 28, nlb. 8, il. UAM w Poznaniu.

Wykład inauguracyjny X Zjazd Gnieźnieński „Europa nowych początków. Wyzwalająca moc chrześcijaństwa” wygłoszony 11 III 2016 r.

6952. KAZIENKO Ewelina: W kręgu świętych patronów nowotarskich w dobie średniowiecza. *Nasza Przeszość*. T. 126: 2016 s. 59–87, streszcz. ang.

6953. KIRYK Feliks: Przeszość wiekami mierzona. O najdawniejszym i dawnym Sandomierzu. *Zeszyty Sandomierskie*. R. 22: 2016 nr 42 s. 2–8.

6954. KLEMENSKI Marcin A.: Mieszczanieństwo w księstwie strzeleckim za czasów księcia Alberta. *Studenckie Zeszyty Historyczne*. Z. 20: 2015 s. 23–35.

Panował wraz z bratem Bolkiem II od 1313 r., samodzielnie od 1323 r. do śmierci pomiędzy 1366 a 1375 r.

6955. KLIMEK Robert: Czy uroczysko nad Jeziorem Kielarskim skrywa relikty zamku Berting? *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 59:] 2015 nr 4 s. 649–655.

XIV w.

6956. KLIMEK R.: Miejsca kultu Prusów na Warmii biskupiej. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 59:] 2015 nr 3 s. 365–386, streszcz. niem., ang.

6957. KLIMEK R.: „Mons Geckenstein”, „Castrum Medyn” – czyli o zaginionej warowni w Medynach. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 57:] 2013 nr 3 s. 593–596.

XIV w.

6958. KLOCH Bogdan: Budowa sieci parafialnej archidiecezji kozielskiej (w diecezji wrocławskiej) w średniowieczu. *Średniowiecze Polskie i Powszechne*. T. 8(12): 2016 s. 216–239, streszcz. ang., niem.

6959. KNYŻEWSKI Marcel: Kształtowanie się siedzib niższych urzędników krzyżackich w Prusach Właściwych. *Acta Universitatis Lodzianensis*. Folia Archaeologica. Z. 31: 2016 s. 113–133, streszcz. ang.

6960. KNYŻEWSKI M.: Siedziby drobnych urzędników krzyżackich na terenie komturstwa gdańskiego – lokalizacja, formy i wybrane funkcje. *Koło Historii*. Nr 19: 2016 s. 13–21, streszcz. ang., niem., fr.

XIV–XV w.

6961. KONKEL Henryk Andrzej, Doma-gala-Konkel Krystyna: Zarys dziejów rodu von Kerkow. *Rocznik Chojęński*. T. 8: 2016 s. 219–240, streszcz. niem.

XII–XIV w.

6962. KOPICZKO Andrzej: Głotowo w świetle dokumentu lokacyjnego i najstarszych zachowanych źródeł archiwalnych. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 58:] 2014 nr 1 s. 3–20, streszcz. niem., ang.

Gł. XIII–XIV w.

6963. KOSONOWSKI Mateusz: Wokół zagadki chrzcielnicy w Tryde. *Studenckie Zeszyty Historyczne*. Z. 20: 2015 s. 36–50.

Odrzucenie tezy o kulcie św. Stanisława w XII-wiecznej Skandynawii.

6964. KOŚCIÓŁ, kultura, polityka w państwie pierwszych Piastów. Pod red. Waldemara Graczyka, Jolanty M. Marszałskiej, Wojciecha Fałkowskiego, Leszka Zygnera. Warszawa–Ciechanów 2016 Wydaw. Nauk. UKSW; Państw. Wyższa Szkoła Zawodowa 8° ss. 272, il. Uniw. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, Państw. Wyższa Szkoła Zawodowa w Ciechanowie.

Treść: Słowo wprowadzające s. 7–10; Strzelczyk Jerzy: Chrzest Polski – zmiana cywilizacyjna i polityczna s. 13–25; Fałkowski W.: „Senior bonus” – Bolesław Chrobry jako wzór chrześcijańskiego władcy s. 27–39; Wojciechowska Beata: Organizacja kościelna w Polsce pierwszych Piastów – ujęcia polskiej historiografii s. 41–50; Barciak Antoni: Kryzys lat trzydziestych XI wieku w historiografii polskiej s. 53–64; Rosik Stanisław: Zbigniew i Bolesław Krzywousty, czyli „dwa kocury w jeden worek schwytań...” Anatomia konfliktu w świetle opinii współczesnych s. 65–73; Wiszewski Przemysław: Honor, konflikt i... wartości. Władza Piastów po śmierci Bolesława Krzywoustego s. 75–95; Urbanczyk Przemysław: Najstarsze materialne świadectwa chrystianizacji ziem polskich s. 99–118; Wyrwa Andrzej M.: Uwagi do badań nad obrazem ugrunтовywania się chrześcijaństwa na ziemiach polskich w świetle drewnianej i murowanej architektury od X do XIII wieku. Szkic do problemu s. 119–156; Marszałska J. M.: Książka rękopiśmienna w państwie pierwszych Piastów do końca XII wieku s. 157–167; Jasiński Tomasz: Początki rocznikarstwa w Polsce s. 169–185; Radziwiński Andrzej: Szkolnictwo katedralne wraz z kanonem nauczania w Polsce do końca XII wieku s. 187–200; Tyszkiewicz Jan: Mazowsze w państwie Piastów do końca XII wieku s. 203–213; Pacuski Kazimierz: Grody i kościoły grodowe Mazowsza północnego XI–XII wieku s. 215–231; Graczyk W.: Organizacja kościelna na Mazowszu do połowy XII wieku s. 233–240; Zynger L.: Pierwsi biskupi i duchowieństwo kapitulne diecezji płockiej do połowy XII wieku s. 241–254; Wiśniewski Krzysztof: Fundacja benedyktyńskiego opactwa św. Wojciecha w Płocku s. 255–272.

6965. KOŚCIUKIEWICZ Johan, Dudek Antoni Kazimierz: Henryk Pobożny [ok. 1196–1241]. Książę Śląska i Polski. Legnica 2015 Franciszkańskie Wydaw. św. Antoniego 8° ss. 48, il.

Toż. Wyd. 2. Legnica 2016 Diec. Centrum Edukacyjne ss. 48, il.

6966. KOWALCZYK-HEYMAN Elżbieta: Dzieje granicy mazowiecko-krzyżackiej (między Piśą a Biebrzą). Warszawa 2013.

Rec.: Białuński Grzegorz, *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 58:] 2014 nr 2 s. 295–298.

6967. KOWALSKA Anna B[ogumiła]: Zapomniana rzeczywistość. Zarys dziejów klasztorów w średniowiecznym Szczecinie. *Materiały Zachodniopomorskie*. Nowa Seria. T. 12 z. 1: Archeologia: 2016 s. 611–632, streszcz. ang.

6968. KOWALSKA Barbara: Jan Kapistran w „Annales...” Jana Długosza. *Saeculum Christianum*. R. 23: 2016 s. 131–144, streszcz. ang.

6969. KOZŁOWSKI Krzysztof: Kościół św. Krzyża w Wieliczce na tle jednonawowych

świętyn Europy Środkowo-Wschodniej w XII i XIII wieku. *Studia i Materiały do Dziejów Żup Solnych w Polsce*. T. 29: 2014 s. 51–68, streszcz. ang.

6970. KOZŁOWSKI Wojciech: The origins of the 1320 Angevin-Piast dynastic marriage. *Studia z Dziejów Średniowiecza*. Nr 20: 2016 s. 41–57.

6971. KÓČKA-KRENZ Hanna: Poznań – miejsce centralne w średniowieczu. *Archaeologia Historica Polona*. T. 24: 2016 s. 27–40, streszcz. ang.

6972. KRAFL Pavel Otmar: Polské provinciální synody 13.–15. století. Praha 2016 *Historický ústav* 8° ss. 174.

Rec.: Jurek Tomasz, *Roczniki Historyczne*. R. 82: 2016 s. 241–243.

6973. KRAJNIAK Radosław: Duchowieństwo kapituły katedralnej w Chełmży do 1466 roku. Studium propozograficzne. Łysomice 2013.

Rec.: Sieradzan Wiesław, *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 23: 2015 s. 251–255.

6974. KRAUČEVIČ Alāksandr: Gístoryā Vālkāga Knāstva Lītoūskāga. [2 cz. w 1 wol.]. Garodnā–Wrocław 2015 *Kolegium Europy Wschodniej im. Jana Nowaka-Jeziorańskiego* 8° ss. 302. (Garadzenskaā Bibliātēka).

Kn. 1: Ad pačatku gaspadarstva da karaleūstva Lītvys i Rusi (1248–1341 g.); Kn. 2: Duumvīrat Al'gerda i Kejstuta Gedyminaviča (1341–1377 g.).

Rec.: Bağińska Elżbieta, *Biuletyn Historii Pogranicza*. Nr 16: 2016 s. 89–91.

6975. KRAWIEC Adam: Die gelehrten Weltvorstellungen und ihre Vermittlung in Mitteleuropa um 1400. *Biuletyn Polskiej Misji Historycznej*. Nr 11: 2016 s. 19–50, streszcz. pol., ang.

6976. KRAWIEC A.: Król bez korony. Władysław I Herman [ok. 1042–1102], książę polski. Warszawa 2014.

Rec.: Kosonowski Mateusz, *Studia Historyczne*. R. 58: 2015 z. 4 s. 539–564.

6977. KRÓL Mateusz: Cech malarzy krakowskich w świetle statutu z 1490 roku. *Prace Historyczne*. [T.] 142: 2015 z. 1 s. 79–98, streszcz. ang.

6978. KRUSZEWSKI Tomasz: Dom Miśnia rodu Derów herbu Doliwa. *Prawo*. [T.] 321: *Studia historycznoprawne*: 2016 s. 73–114, streszcz. ang., niem.

Związki niemieckiej i polskiej linii rodu.

6979. KRYGIER Anna: Przywileje wystawione przez zakon krzyżacki dla małych miast pruskich w latach 1411–1454. *Studia z Dziejów Średniowiecza*. Nr 18: 2014 s. 115–140, streszcz. ang.

6980. KRYWALEWICZ Andrzej: Droga Lotha. *Rocznik Chojeński*. T. 8: 2016 s. 337–348.

Średniowieczny szlak lądowy na pograniczu pomorsko-brandenburskim.

6981. KUBICKI Rafał: Fundacja i implantacja klasztoru dominikańskiego na przykładzie państwa zakonu krzyżackiego w Prusach. *Studia z Dziejów Średniowiecza*. Nr 17: 2013 s. 67–88, streszcz. ang.

6982. KUBICKI R.: Młynarstwo w państwie zakonu krzyżackiego w Prusach w XIII–XV wieku (do 1454 r.). Gdańsk 2012.

Rec.: Klimek Robert, *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 57:] 2013 nr 2 s. 403–406.

6983. KUBLIN Grzegorz: Niedrukowany dokument księcia raciborskiego Leszka z dnia 21 stycznia 1319 roku. *Nasza Przyszłość*. T. 126: 2016 s. 7–24, streszcz. ang.

Aneks źródłowy.

6984. KUBLIN G.: Proces fundacji dominikanów w Raciborzu. *Studia Teologiczno-Historyczne Śląska Opolskiego*. [T.] 36: 2016 nr 1 s. 189–216, streszcz. ang.

Lata 1241–1258.

6985. KUBON Sebastian: Hochmeister Michael Kuchmeister und die Konflikte des Deutschordenslandes Preussen mit Polen-Litauen 1414–1422. Krisen ohne Ende oder eine Phase der Konsolidierung? Vorüberlegungen zu einer Studie mittelalterlicher Aussenpolitik. *Biuletyn Polskiej Misji Historycznej*. Nr 11: 2016 s. 359–379, streszcz. pol., ang.

6986. KULAKOV Vladimir I [vanovič]: Istoriā Prussii do 1283 goda. Moskva 2003.

Rec.: Mich Szymon, *Masovia*. [T.] 14: 2016 s. 137–157.

6987. KULAKOV V. I.: Prusskie derivaty skandinavskoj militaria. *Acta Militaria Mediaevalia*. T. 12: 2016 s. 25–33, streszcz. ang., pol.

6988. KUNIGIELIS Joanna: Relacje z podróży po ziemiach pruskich Gilberta de Lannoy w latach 1413–1414 i jego spostrzeżenia. *Almanach Historyczny*. T. 18: 2016 s. 31–47, streszcz. ang.

Tereny należące wówczas do Zakonu Krzyżackiego.

6989. KURASIŃSKI Tomasz, Skóra Kalina: Cmentarzysko w Radomiu. Stanowisko 4.

Z udziałem Agnieszki Kozdęby. Łódź 2016
Wydaw. IAiE PAN; Ośr. Badań nad Dawnymi
Technologiami; IAiE PAN 4° ss. 200, il., mapy,
streszcz. ang. (Przestrzeń osadnicza wczesno-
średniowiecznego Radomia; t. 1).

6990. KURTYKA Janusz: Początki starostwa spiskiego i pierwsi starostowie. Z dziejów polityki Władysława Jagiełły wobec Zakonu Krzyżackiego i Zygmunta Luksemburskiego w latach 1411–1430. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 9: 2006 cz. 1 s. 153–179.

6991. KUSTOSZ Henryk [Jan], Sobucki Artur: Odkrycie relikwii średniowiecznego kościoła klasztoru dominikanów pw. św. Idziego w Kamieniu Pomorskim. Wstępne wyniki badań architektoniczno-archeologicznych. *Materiały Zachodniopomorskie*. Nowa Seria. T. 12 z. 1: Archeologia: 2016 s. 483–546, streszcz. ang.

6992. KUŚNIERZ-KRUPA Dominika: Fundacje miejskie benedyktynów tynieckich w Małopolsce południowej w okresie średniowiecza. Kraków 2014.

Rec.: Stanaszek Bogdan, *Folia Historica Cracoviensia*. Vol. 22: 2016 s. 649–656.

6993. KWIATKOWSKI Krzysztof: (Wild) haus w Bezlawkach (Bayselauken, Bäslack) – uwagi na temat budownictwa warownego zakonu niemieckiego w późnośredniowiecznych Prusach. *Zapiski Historyczne*. T. 81: 2016 z. 2 s. 7–46, streszcz. niem., ang.

6994. KWIATKOWSKI Stefan: A conflict for values in the origins and at the beginning of the thirteen years' war. *Zapiski Historyczne*. T. 81: 2016 z. 4 s. 5–30, streszcz. pol., niem.

6995. LABERSCHEK Jacek: Sieć wodna średniowiecznego Krakowa i jej gospodarcze wykorzystanie. Warszawa 2016 IH PAN 8° ss. 182, nlb. 1, tabl. 4, streszcz. ang.

6996. LABUDA Gerard: O zakresie rzeckomych uprawnień Królestwa Niemieckiego i Marchii Brandenburskiej nad całym Pomorzem we wczesnym średniowieczu. *Roczniki Historyczne*. R. 73: 2007.

Dot. różnych prac Edwarda Rymara.

Polem.: Rymar E.: Jeszcze raz o pomorskim obszarze trybutarym w IX–XIV wieku. W związku z polemicznym wystąpieniem Gerarda Labudy w 2007 roku. *Studia z Dziejów Średniowiecza*. Nr 18: 2014 s. 355–378.

6997. LACHOWSKA Anna: Ideały rycerskie w Polsce w XV wieku. *Studia Redemptorystowskie*. Nr 12: 2014 s. 389–402, streszcz. ang.

6998. LACHOWSKA A.: Przebieg turniejów rycerskich w Polsce XV wieku. *Studia Redemptorystowskie*. Nr 13: 2015 s. 475–488, streszcz. ang.

6999. LATOCHA Krzysztof Grzegorz: Wojciech Malski (ok. 1380–1454) – wojewoda łęczycki i sieradzki oraz namiestnik królewski na Wielkopolskę. Warszawa 2015 DiG 8° ss. 221.

Rec.: Czwojdrak Bożena, *Studia Źródłoznawcze*. T. 54: 2016 s. 213–215; Wilk-Woś Zofia, *Rocznik Łódzki*. T. 64: 2016 s. 273–276.

7000. LEWANDOWSKA Jadwiga: „Stary” Rypin – od grodu do miasta. *Archaeologia Historica Polona*. T. 24: 2016 s. 117–134, streszcz. ang.

XI–XIV w.

7001. LIBOR Jan: Václav II. Král na stříbrném trůnu. Praha 2015 Argo 8° ss. 740, il.

Rec.: Jurek Tomasz, *Roczniki Historyczne*. R. 82: 2016 s. 238–241.

7002. LINK Christina: Der preussische Getreidenhandel im 15. Jahrhundert. Eine Studie zur nordeuropäischen Wirtschaftsgeschichte. Köln [i in.] 2014 Böhlau Verlag 8° ss. 386, il. (Quellen und Darstellungen zur Hansischen Geschichte. Neue Folge; Bd. 68).

Rec.: Kardasz Cezary, *Zapiski Historyczne*. T. 81: 2016 z. 3 s. 175–180.

7003. LIS Artur: Mistrz Wincenty Kadłubek [bł., 1150–1223] – Sentencje. Sandomierz 2016 Armoryka 8° ss. 136, il. (Biblioteka Tradycji Europejskiej; nr 83).

Tekst części. równol. pol., łac.

7004. LIS A.: Prawne uwarunkowania funkcjonowania rodziny w świetle wybranych źródeł polskich do 1320 roku. Lublin 2015.

Rec.: Pieniądz Aneta, *Przegląd Historyczny*. T. 107: 2016 z. 2 s. 347–354.

7005. LISOWSKA Ewa: Śladami Trzebowian – nowe odkrycia z okresu wczesnego średniowiecza w Nowym Kościele na Pogórzu Kaczawskim. *Śląskie Sprawozdania Archeologiczne*. [T.] 58: 2016 s. 101–128, streszcz. ang.

7006. LOTAN Shlomo: Peter of Dusburg attitude towards the Holy Land in the crusades period. *Studia z Dziejów Średniowiecza*. Nr 17: 2013 s. 89–103, streszcz. pol.

7007. ŁAPO Jerzy M[arek]: Taki szport. Przyczynek do dziejów grodziska w Szestnie-„Czarnym Lesie”. *Światowit*. Supplement Series B: Barbaricum. Vol. 11: 2015 s. 377–381, streszcz. ang.

7008. ŁBIK Lech: Średniowieczne parafie w Ostrowitem i Silnie koło Chojnic. Rzecz o krzyżackich, rycerskich oraz chłopskich inwestycjach kościelnych. *Baszta*. [Nr] 13: 2016 s. 65–86.

7009. ŁOZOWSKI Piotr: Rynek nieruchomości w Starej Warszawie w latach 1427–1453. *Klio*. T. 39: 2016 nr 4 s. 47–76, streszcz. ang., pol.

7010. ŁOZOWSKI P.: Struktura rynku kredytowego starej Warszawy w latach 1427–1453. *Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych*. T. 76: 2016 s. 165–208, streszcz. ang.

7011. ŁUKASZEWSKI Jakub, Wydra Wiesław: Nieznane kazanie (?) polskie z około połowy XV wieku ze zbiorów gnieźnieńskich. *Biuletyn BJ*. R. 66: 2016 s. 5–14, streszcz. ang. Zawiera też tekst.

7012. ŁUKOMIAK Karol: Sposoby zamykania pomieszczeń i skrzyń w późnym średniowieczu w świetle źródeł archeologicznych. Łódź 2016 *Archaeograph* 8° ss. 233, il.

7013. ŁUPIŃSKI Józef: The baptism of Mieszko I. Facts and hypotheses. *Studia Teologiczne*. [T.] 34: 2016 s. 281–297, streszcz. pol.

7014. ŁYSIAK Wojciech: Średniowieczne ofiary budowlane na Pomorzu. *Nasze Pomorze*. Nr 16: 2014 [dr.:] 2015 s. 59–68.

Składane Bogu, zamieszczane w formie różnych symboli na obiektach.

7015. MARCICKIEWICZ Jerzy: Polska przed Mieszkiem I. Poznań 2016 Jerzy Marcickiewicz 8° ss. 169, il.

Słowianie.

7016. MARCINIAK-KAJZER Anna: Archaeology on medieval knights' manor houses in Poland. Transl. Sabina Siemaszko. Łódź–Kraków 2016 Wydaw. UŁ; Wydaw. UJ 8° ss. 207, nlb. 3, il.

Dwory obronne.

7017. MARZEC Andrzej: W przededniu zjazdu koszyckiego. Dokument królowej Elżbiety Łokietkówny z 7 września 1374 roku. *Roczniki Historyczne*. R. 82: 2016 s. 139–148, streszcz. ang., niem.

Aneks źródłowy.

7018. MASŁEJ Dorota: Modlitwa Pańska w polskim średniowieczu. Znad staropolskich rękopisów. Poznań–Dąbrowka 2016 Rys 8° ss. 141, il., streszcz. ang.

Przekłady polskie.

7019. MICHAŁEK Andrzej: Słowianie zachodni. Początki państwowości, wielka wędrówka narodów, państwo wielkomorawskie, łupieżcze wyprawy Węgrów, początki Polski. Warszawa 2016 Bellona 4° ss. 223, il.

VI–XIII w.

Poprzednie wyd. pt.: Słowianie – Słowianie Zachodni. Początki państwowości. Warszawa 2006.

7020. MICHAŁOWSKA Teresa: Średniowieczna teoria literatury w Polsce. Rekoniesans. Toruń 2016 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 400, streszcz. ang. (Res Humanae).

7021. MIĘDZYRZECZ – gród i zamek w wiekach IX–XIV. Wyniki prac wykopaliskowych z lat 1954–1961. Red. Stanisław Kurnatowski. Warszawa 2015 Wydaw. IAI PAN 4° ss. 569, il., streszcz. ang. + 1 dysk optyczny (CD-ROM). Fund. na Rzecz Nauki Pol., IAI PAN. (Origines Polonorum; t. 8).

Treść: Kurnatowski S.: Wstęp s. 15–16; Kurnatowski S.: Charakterystyka stanowiska i prowadzonych tam badań s. 19–60; Banach Beata, Chrzanowska-Wawrzyniak, Kościński Bogdan, Kurnatowski S., Urbańska-Łosińska Alina, Zamelska-Monczak Kinga: Gród i podgórze wczesnośredniowieczne s. 63–215; Banach B., Kurnatowski S., Urbańska-Łosińska A., Zamelska-Monczak K.: Gród i zamek późnośredniowieczny s. 217–276; Zamelska-Monczak K. [i inni]: Analiza materiałów archeologicznych i bioarcheologicznych s. 279–431; Indycka Agnieszka, Łaszkiwicz Tadeusz: Międzyrzecz i okolice w średniowieczu (VI–XV w.) – w świetle dawnych i najnowszych badań archeologicznych s. 433–462; Kurnatowski S.: Ogólne omówienie wyników badań s. 465–499; Bibliografia s. 501–517.

Rec.: Indycka A., [w:] Ziemia międzyrzecka w przeszłości. T. 14. Międzyrzecz–Trzciel 2016 s. 219–220.

7022. MIGRAŁA Leszek: Stary Sącz w średniowieczu. *Almanach Sądecki*. R. 25: 2016 nr 3/4 s. 3–17.

7023. MIKUŁA Maciej: Ograniczanie skuteczności prawa retraktu w polskim prawie ziemskim od II połowy XIV do końca XV wieku. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 9: 2006 cz. 1 s. 109–125.

7024. MIRONOWICZ Antoni: Przywileje i nadania Cerkwi i możnym ruskim w Wielkim Księstwie Litewskim. Cz. 1: Lata panowania Kazimierza i Aleksandra Jagiellończyka. Białystok 2016 Wydaw. i Drukarnia Libra 8° ss. 120, tabl. k. 1, il., mapa.

7025. MISIARCZYK Leszek: Teksty Hieronima, Seduliusza Szkota i Bedy Czcigodnego w biblijnych kodeksach plockich i nadmozańskich z XII w. Próba porównania. *Saeculum Christianum*. R. 23: 2016 s. 54–72, streszcz. ang.

7026. MODRZYŃSKI Paweł Mateusz: Prawne aspekty hodowli zwierząt w średnio-

wiecznych miastach ziemi chełmińskiej i terenów przygranicznych. *Rocznik Toruński*. [T.] 42: 2015 s. 203–220.

7027. MODRZYŃSKI P. M.: Średniowieczna proskrypcja z kręgu prawa chełmińskiego. *Meritum*. T. 8: 2016 s. 71–83, streszcz. ang.

7028. MOEGLICH Marcin: „Zamczysko” – relikwiarz dworu rycerskiego koło Smogulca. *Kronika Wielkopolski*. 2016 nr 4 s. 56–61.

Z XIII w.

7029. MUTRYNOWSKA Alicja: Społeczno-gospodarcze kontakty rycerzy państwa zakonu krzyżackiego w Prusach z Toruniem do połowy XV wieku. *Rocznik Toruński*. [T.] 42: 2015 s. 185–201.

7030. MUTRYNOWSKA A.: Społeczno-gospodarcze powiązania przedstawicieli rycerstwa ziemi chełmińskiej w XIII w. *Studia z Dziejów Średniowiecza*. Nr 19: 2015 s. 135–156, streszcz. ang.

7031. NABIAŁEK Karol: Nowe spojrzenie na początki Będzina. Przyczynek do polityki miejskiej Kazimierza Wielkiego. *Średniowiecze Polskie i Powszechne*. T. 8(12): 2016 s. 196–215, streszcz. ang., niem.

7032. NIKODEM Jarosław: „Chożdenie na florentyjskij sobor” – późnośredniowieczny zabytek ruskiej literatury podróżniczej. *Czas Przeszły*. T. 1: 2014 nr 1/2 s. 65–83, streszcz. ang.

Polonika.

7033. NIKODEM J.: Witold. Wielki książę litewski (1354 lub 1355 – 27 października 1430). Kraków 2013.

Rec.: Grala Marcin, *Prace Historyczne*. [T.] 141: 2014 z. 3 s. 787–793.

7034. NOWAK Lucyna: O dwóch rękopisach Jana Sachsa [ok. 1400–1465] z Norymbergii w Krakowie. *Przegląd Tomistyczny*. T. 21: 2015 s. 365–383, streszcz. niem.

7035. NOWAK Tadeusz: Szlachecy właściciele dworów obronnych Wieluńskiego w późnym średniowieczu. *Rocznik Wieluński*. T. 16: 2016 s. 77–88, streszcz. ang.

7036. NOWAK T., Pietras Tomasz: Łęczycy współrodowcy Oporowskich herbu Sulima do początku XVI wieku. Łódź 2016 Wydaw. UŁ 8° ss. 253, nlb. 1, il., streszcz. ang. (Bibliotheca Thomasoviensis; vol. 4).

7037. NOWIŃSKI Janusz: Ars cisterciensis. Kościół cysterski w średniowieczu. Wyposa-

żenie i wystrój. Warszawa 2016 New Media Concept 8° ss. 423, il., streszcz.

7038. NUMMUS bonum fragile est. Groby z monetami wczesnośredniowiecznego cmentarzyska w Dziekanowicach. Nummus bonum fragile est. Graves with coins from the Early Medieval cemetery at Dziekanowice. T. 1. Red. Jacek Wrześniński. Lednica–Dziekanowice 2016 Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy 4° ss. 211, nlb. 2, tabl. 3, il., mapy, streszcz. ang. (Biblioteka Studiów Lednickich; t. 35: Ser. B1: Fontes; t. 7).

Treść: Wyrwa Andrzej Marek: Przedmowa s. 7–8; Wyrwa A. M.: Preface s. 11–12; Wrześniński J.: Archeologia dziekanowickich grobów z monetami s. 13–106; Katalog źródeł s. 107–156; Suchodolski Stanisław: Obol zmarłych (monety i pieniądz kruszcowy) na cmentarzysku w Dziekanowicach, stan. 22 s. 157–195; Wrześniński J.: Dziekanowicki „obol zmarłych” – uwagi końcowe s. 197–198; Toż w jęz. ang.: „The obol of the dead” at Dziekanowice – final remarks s. 199–200; Wykaz cytowanej literatury (References) s. 201–212.

Toż. T. 2. Lednica–Dziekanowice 2016 ss. 251, nlb. 1, il.

Treść: Katalog grobów s. 7–128; Katalog monet s. 129–154; Wrześnińska Anna: Opracowanie antropologiczne szczątków ludzkich z grobów z monetami, cmentarzyska wczesnośredniowiecznego Dziekanowice stanowisko 22 s. 155–220; Hensel Zdzisław: Monety ze stanowiska Dziekanowice 22 w świetle analiz chemicznych s. 221–251.

X–XIII w.

7039. OKNIŃSKI Piotr: Główne etapy formowania się miasta lokacyjnego w Sandomierzu w XIII–XIV wieku. *Roczniki Historyczne*. R. 82: 2016 s. 79–106, streszcz. ang., niem.

7040. OLIŃSKI Piotr: Świętopelk jako lis i lew w kronice Piotra z Dusburga. O biblijnych i pozabiblijnych źródłach metafor i porównań zwierzęcych. *Studia z Dziejów Średniowiecza*. Nr 20: 2016 s. 85–96, streszcz. ang.

7041. ORBIS hominum: civitas, potestas, universitas. W kręgu badań nad kształtowaniem cywilizacji w wiekach średnich. Red. Mateusz Goliński, Stanisław Rosik. Wrocław 2016 Chronicon Wydaw. 8° ss. 235, il., streszcz. niem. Inst. Hist. Uniw. Wrocławskiego. Zakł. Historii Polski i Powszechnej do końca XV wieku. (Scripta Historica Medievalia; t. 5).

Z treści: Redakcja: Wstęp s. 7–9; Rosik S.: Wortizlava czy „Wrotizla”? Głosa do dyskusji nad początkami Wrocławia w kontekście kształtowania współczesnej kultury historycznej s. 75–82; Piętkowski Piotr: Dokumenty biskupa kamieńskiego Sygwina (1191–1219 r.) s. 83–96; Sutowicz Anna: Zdrowie i choroba dzieci na przykładzie „Miracula beatae Hedwigis” s. 99–127; Gomułka Izabela: Zabawka jako narzędzie wychowawcze – opieka nad dziećmi na przykładzie średniowiecznego Wrocławia s. 129–147; Stabrowski Marcin: Wartości uniwersyteckie w „Mowach o mądrości” Stanisława ze Skarbimierza s. 149–169; Goliński M.: Średniowieczni właściciele posesji Szewska 49 we Wrocławiu i ich sąsiedzi s. 171–201; Bibliografia s. 203–225.

7042. OŚIŃSKI Krzysztof: Rządy wielkoksiążęce Świdrygiełły w latach 1430–1432. *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. [Z.] 45: 2016 s. 7–45, streszcz. ang., białorus.

7043. OSTRÓW Lednicki – rezydencjonalno-stoleczny ośrodek pierwszych Piastów. Red. Zofia Kurnatowska, Andrzej Marek Wyrwa. Warszawa 2016 Wydaw. IAI PAN 4° ss. 371, il., streszcz. ang. + 1 dysk optyczny (CD-ROM). (Origines Polonorum; t. 9).

Treść: Wyrwa A. M.: Wprowadzenie s. 15–28; Górecki Janusz: Dzieje badań Ostrowa Lednickiego s. 29–44; Górecki J.: Położenie Ostrowa Lednickiego s. 45–58; Górecki J., Lastowiecki Mateusz: Konstrukcje obronne Ostrowa Lednickiego s. 59–72; Wrzesiński Jacek: Stratygrafia, chronologia oraz wybrane zagadnienia socjotopografii najstarszego grodu na Ostrowie Lednickim. Współpr. Michał Kara s. 73–106; Kola Andrzej, Radka Krzysztof, Wilke Gerard: Mosty traktu „poznajńskiego” i „gnieźnińskiego” w świetle badań podwodnych (1982–2015) s. 107–130; Banaszak Danuta, Tabaka Arkadiusz: Drewniane budownictwo mieszkalne s. 131–142; Rodzińska Choraży Teresa: Stan badań nad architekturą Ostrowa Lednickiego (1993–2015) s. 143–172; Wrzesiński J.: Chronologia i fazy użytkowania tzw. II kościoła na Ostrowie Lednickim. Współpr. M. Kara s. 173–193; Aneks 1.: Goslar Tomasz: Wyniki datowań radiowęglowych węgli drzewnych z zapraw z tzw. II kościoła s. 194; Aneks 2.: Dzieczkowski Andrzej: Wyniki analiz dendrologicznych węgli drzewnych z badan w roku 2000 s. 195; Aneks 3.: Olczak Jerzy: Charakterystyka szkielec witrażowych z tzw. II kościoła s. 196–197; Aneks 4.: Girdwojny Anna: Wyniki analiz laboratoryjnych szkielec witrażowych z tzw. II kościoła s. 198; Aneks 5.: Olczak J.: Charakterystyka szkielec naczyńowych z tzw. II kościoła s. 199–202; Wrzesiński J., Wrzesińska Anna: Pochówki w rejonie tzw. II kościoła (z badań w latach 1961–1980 i w roku 2000) s. 203–238; Aneks 6.: Goslar T.: Datowanie radiowęglowe szkielec witrażowych z cmentarzystka wokół tzw. II kościoła s. 239; Aneks 7.: Michniewicz Maria: Wyniki ekspertyzy botanicznej próbek z grobów w rejonie tzw. II kościoła s. 240–242; Banaszak D., Tabaka A.: Analiza stratygrafii i chronologii w rejonie tzw. II kościoła (na podstawie badań w latach 1983–1984) s. 243–258; Wrzesiński J.: Zabytki wydzielone z fazy rezydencjonalnej jako wskaźniki socjotopograficzne. Współpr. M. Kara s. 259–284; Banaszak D., Tabaka A.: Kompleks osadniczy i pozostałości działalności gospodarczej wczesnośredniowiecznego centrum s. 285–298; Duczko Władysław: Złoty młot boga Thora? O fragmencie skandynawskiej ozdoby z Ostrowa Lednickiego s. 299–302; Wyrwa A. M.: Podsumowanie s. 303–304; Bibliografia. Oprac. A. Wrzesińska s. 321–340.

7044. OŚCIŁOWSKI Jarosław: Uwarunkowania geograficzne lokalizacji grodów na południowym Mazowszu (X–połowa XIII w.). Problematyka badań interdyscyplinarnych. *Rocznik Muzeum Mazowieckiego w Płocku*. Nr 20: 2016 s. 72–118, streszcz. ang.

7045. OŻÓG Krzysztof: 966. Chrzest Polski. Słowo wstępne Andrzeja Dudy. Warszawa–Kraków 2016 Biały Kruk 8° ss. 231, nlb. 1, il.

Rec.: Podoba Damian, *Kolo Historii*. Nr 19: 2016 s. 255–258.

7046. OŻÓG K.: Narodziny piastowskiej monarchii i chrzest Mieszka I w 966 roku. *Palestra*. R. 61: 2016 nr 4 s. 154–158.

7047. PANFIL Rafał: Poet is mid Estum p]eaw poet poer sceal celces geðeodes man beon forboerned. Co właściwie powiedział Wulfstan o paleniu zmarłych przez Estów we fragmencie swojego sprawozdania z podróży do Truso? *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 59:] 2015 nr 4 s. 557–578, streszcz. niem., ang.

Estowie czyli Prusowie.

7048. PAUK Marcin R[afał]: Episkopat, liturgia i polityka u schyłku XI w.: biskupi Eberhard i Henryk w dokumencie Władysława Hermana dla katedry bamberskiej. *Kwartalnik Historyczny*. R. 123: 2016 nr 4 s. 653–694, streszcz. ang.

7049. PETERSOHN Jüregn: Die Kamminer Bischöfe des Mittelalters. Amtsbiographien und Bistumsstrukturen vom 12. bis 16. Jahrhundert. Schwerin 2015 Thomas Helms Verlag 8° ss. 160, il. (Beiträge zur Kirchen-, Kunst- und Landesgeschichte Pommerns; Bd. 19).

Diecezja kamińska.

Rec.: Piętkowski Piotr, *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 71: 2016 nr 2 s. 149–154.

7050. PETRIŠAK Bogdana: Vlada u L'vovi v drugij polovini XIV st. Kolektivnij portret. *Studia z Dziejów Średniowiecza*. Nr 20: 2016 s. 97–117, streszcz. ang.

7051. PETRIŠAK B.: Wincenty – pisarz, kupiec, finansista XV-wiecznego Lwowa. *Studia z Dziejów Średniowiecza*. Nr 17: 2013 s. 105–114, streszcz. ang.

Żył w l. ok. 1395–1444?

7052. PETRIŠAK B.: Z istorii publicznego notariatu L'vova kincã XIV–XV st. *Limes*. Nr 2: 2009 s. 9–19, streszcz. pol., ang.

7053. PIĄTKOWSKA-MAŁECKA Joanna: Zwierzęce szczątki kostne ze średniowiecznego Podgórzca, powiat i gmina Chełm. *Rocznik Chełmski*. T. 20: 2016 s. 387–403, streszcz. ukr., ang.

7054. [PIERWSZA] I Pomorska Sesja Sprawozdawcza. Pod red. Mirosława Fudzińskiego. Gdańsk 2016 Muzeum Archeol. 8° ss. 194, nlb. 2, il., streszcz. ang. Muzeum Archeol. w Gdańsku; Stow. Promocji Zabytków Archeol.

Gdańsk, 25–26 XI 2010 r.

Treść: Fudziński M.: Wstęp s. 7; Toż w jęz. ang. s. 8; Fudziński M., Fudziński Piotr: Znaleźisko naszyjnika brązowego z Sopotu s. 9–12; Gazda Daniel, Jezierska Joanna: Badania archeologiczne obiektu warownego na Górze Zamkowej w Starym Dzierzgoniu w sezonach 2009–2010 s. 13–30; Kaczyńska Katarzyna, Ruta Agnieszka, Freza Jacek, Kwapiński Aleksander:

Prace archeologiczne na trasie modernizowanej linii kolejowej E 65 Gdynia–Warszawa. Odcinek: Szymankowo–Pruszcz Gdański s. 31–40; Tuszyńska Małgorzata: Cmentarzysko w Opaleniu, gmina Gniew, stanowisko I – badania w 2010 roku s. 41–46; Cymek Lidia, Rożnowski Franciszek, Żurawski Zbigniew: Wstępne wyniki badań archeologiczno-antropologicznych przeprowadzonych na cmentarzysku przy katedrze w Gdańsku-Oliwie s. 47–58; Zochniak Marta: Badania archeologiczne w Lęborku w ramach programu prac konserwatorskich „Ożywienie historycznego centrum Lęborka przez rewaloryzację średniowiecznych obwarowań miejskich” – kwiecień–wrzesień 2010 roku s. 59–80; Wiloch-Kozłowska Renata: Wstępne wyniki badań ratowniczych pod Teatrem Szekspirowskim w Gdańsku – XII 2009 – V 2010 s. 81–88; Wiloch-Kozłowska R.: Sprawozdanie z badań ratowniczych w Gdańsku przy ul. Grodzkiej 9 – IX 2010 s. 89–92; Fudzińska Ewa, Żabiński Grzegorz: Badania wykopaliskowe w północno-wschodniej części Przedzamecza malborskiego zespołu zamkowego (Malbork, stan. 1) w latach 2008–2010 s. 93–102; Grupa Dawid [i in.]: Badania w kościele pw. św. Mikołaja w Gniewie w latach 2009–2010 s. 103–114; Misiuk Zbigniew: Wstępne wyniki badań archeologicznych pomiędzy ulicami Tartacznej i Panińskiej w Gdańsku, prowadzonych przez Fundację Ochrony Zabytków w latach 2008–2010 s. 115–132; Misiuk Z.: Wstępne wyniki badań archeologicznych przy ulicy Czopowej i Rycerskiej w Gdańsku (obszar grodu wczesnośredniowiecznego i zamku krzyżackiego) prowadzonych przez Muzeum Archeologiczne w Gdańsku jesienią 2009 roku s. 133–150; Szyska Maciej: Pocysterski folwark w Gdańsku-Oliwie w świetle archeologicznych badań sondażowych s. 151–162; Kasprzak Monika; Wyniki badań sondażowych prowadzonych w 2010 roku na terenie Bastionu św. Elżbiety w Gdańsku s. 163–170; Kasprzak M.: Wyniki badań archeologicznych prowadzonych na terenie Bramy Wyżynnej w Gdańsku w 2010 roku s. 171–184; Wiloch-Kozłowska R.: Mury obronne średniowiecznego Tczewa s. 185–190; Grabarczyk Tadeusz: Podsumowanie sesji s. 191–192; Toż w jęz. ang.: Summary of the session s. 193–194.

7055. PIETKIEWICZ Krzysztof: Itinerarium króla Aleksandra Jagiellończyka 1492–1506. Warszawa 2016 IH PAN 8° ss. 217, nlb. 2, tabl. 8, il., mapy, streszcz. ang., ros.

7056. PIETRZYK Jan: Pradzieje Warmii i Mazur. Unum post alterum. Jedno po drugim. Olsztyn 2016 BiB; nakł. grupy Euro Holding 8° ss. 143, nlb. 1, il.

Dzieje i wierzenia plemion pruskich.

7057. PLESZCZYŃSKI Andrzej: Przekazy niemieckie do Polsce i jej mieszkańcach w okresie panowania Piastów. Lublin 2016 Wydaw. UMCS 8° ss. 247, streszcz. ang.

7058. POBÓG-LENARTOWICZ Anna: Energiczne, władcze, pobożne. Książeczek i księżnych opolskich portret (prawie) własny. Opole 2016 Nowik 8° ss. 136, il.

Piastowie opolscy w l. 1170–1507.

7059. POCHÓWKI w grobach komorowych na ziemiach polskich w okresie wczesnego średniowiecza. Pod red. Dariusza Błaszczyka i Dąbrowskiej Stępniewskiej. Warszawa 2016 Inst. Archeol. Uniw. Warszawskiego 4° ss. 175, il.,

streszcz. ang. (Światowit. Supplement Ser. P: Prehistory and Middle Ages; vol. 18).

Tyt. równol.: Burials in chamber graves in the Polish lands during the early Middle Ages.

Materiały z konferencji, Warszawa, 10 IV 2015 r.

Tręść: Błaszczyk D., Stępniewska D.: Słowo wstępne s. 8–9; Janowski Andrzej: Grób komorowy jaki jest, każdy widzi... inaczej. Kilka słów o definicji s. 10–33; Błaszczyk D.: Między ziemią a niebem: wczesnośredniowieczne pochówki w grobach komorowych na ziemiach polskich w kontekście europejskim s. 34–49; Buko Andrzej: Czy na cmentarzysku w Bodzi, gm. Lubanie, woj. kujawsko-pomorskie budowano groby komorowe? s. 50–61; Sikora Jerzy: Czy w Ostrowitem, gm. Chojnice, woj. pomorskie odkryto wczesnośredniowieczne groby komorowe? s. 62–79; Wrzesińska Anna, Wrzesiński Jacek: Groby komorowe z Dziekanowic, gm. Łubowo, woj. wielkopolskie s. 80–89; Ratajczyk Zdzisław: Groby komorowe z wczesnośredniowiecznego cmentarzyska w Ciepłem, gm. Gniew, woj. pomorskie s. 90–101; Bojarski Jacek, Chudziak Wojciech, Kozłowski Tomasz, Reitsema Laurie: Wczesnośredniowieczne groby komorowe z ziemi chełmińskiej s. 102–121; Matczak Magdalena Domicela: Zmiany patologiczne i konstrukcje grobowe jako wyznaczniki statusu społecznego we wczesnośredniowiecznym „Culmine” s. 122–129; Drozd-Lipińska Alicja: Archeologiczne wyznaczniki płci w grobach komorowych dzieci na przykładzie nekropolii w Pniu, gm. Dąbrowa Chełmińska, woj. kujawsko-pomorskie s. 130–139; Kajkowski Kamil: Depozyty zwierzęce na nekropoliach zachodniosłowiańskich. Kilka uwag do dyskusji nad genezą fenomenu grobu komorowego na obszarze wczesnośredniowiecznej Polski s. 140–153; Gardela Leszek: Wczesnośredniowieczne groby komorowe – lustra czy miraż życia? Rozważania nad praktykami funeralnymi na ziemiach polskich s. 154–175.

7060. PODGÓRSKA-MIKUŁA Arkadia: Znaczenie opactwa premonstratenskiego w Brzesku-Hebdomie w strukturze zakonu i Kościoła w XIV–XV wieku. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 19: 2016 s. 25–38, streszcz. ang. s. 407–408.

7061. POLIŃSKI Dariusz: Problematyka adaptacji i transformacji na przykładzie krzyżackich grodów z terenu Prus i Inflant. *Archaeologia Historica Polona*. T. 24: 2016 s. 261–283, streszcz. ang.

7062. PONTYFIKAŁ. Odzyskana perła plockiego średniowiecza. Red. Dariusz Majewski. Płock 2016 Płocki Inst. Wydawniczy 8° ss. 137, nlb. 3, tabl. 16, il.

Tręść: Majewski D.: Słowo wstępne s. 5–9; Kowalski Wojciech: Podstawy prawne odzyskania Pontyfiaka Plockiego s. 11–18; Liszewska Weronika, Tomaszewski Jacek: Wstępna analiza kodykologiczna, technologiczna i konserwatorska Pontyfiaka Plockiego s. 19–45; Misiarczyk Leszek: Pontyfiak Płocki z XII wieku. Ogólna charakterystyka i treść kodeksu s. 47–72; Rojewski Andrzej: Z dziejów pontyfiaka – liturgicznej księgi biskupa s. 73–84; Lelen Andrzej: Muzyczne tajemnice Pontyfiaka Plockiego z XII wieku s. 85–94; Seweryniak Henryk: Adesto precibus nostris, adesto sacramentis... Przyczynek do refleksji teologicznej nad Pontyfiakiem Plockim z XII wieku s. 95–137; Ilustracje s. 139–156.

7063. POPIELAS-SZULTKA Barbara: Kult św. Piotra i Pawła w biskupstwie kamieńskim

do reformacji. *Studia z Dziejów Średniowiecza*. Nr 20: 2016 s. 119–145, streszcz. ang.

7064. PORZEZIŃSKI Antoni: Charakterystyka form obrządku pogrzebowego na cmentarzysku w Cedyni (stanowisko 2, drugi etap prac badawczych w latach 1976–1985). *Materiały Zachodniopomorskie*. Nowa Seria. T. 12 z. 1: Archeologia: 2016 s. 381–412, streszcz. ang.

VIII–XIV w.

7065. POTESTAS et societas. Władza w średniowiecznej Europie. Red. Przemysław Wiszewski, Joanna Wojtkowiak. Wrocław 2014 Wydaw. eBooki.com.pl 8° ss. 133, streszcz. ang. (Poszukiwanie Przeszłości. Szkice z historii i metody badań historycznych; t. 1).

Z treści: Wiszewski P.: Wstęp s. 9–12; Filipek-Misiak Aleksandra: Książę, opat, pochówek. Władza księcia a władza opata w świetle „Catalogus abbatum Saganensium” Ludolfa z Zagania s. 13–21; Tworowski Przemysław: Jakub z Leodium jako arbiter w sporze między kanonikami [regularami] a cystersami o klasztor w Kamieńcu s. 23–34; Wojtkowiak J.: Konrad I Mazowiecki jako „dux iniquus” w świetle relacji „Kroniki wielkopolskiej” s. 63–81; Wiszewski P.: Między obrazem a rzeczywistością. Władza książęca w kronice mistrza Wincentego s. 83–109; Bibliografia s. 111–122.

7066. PRANKE Piotr, Začevič Miloš: Handel interregionalny od X do XII wieku. Europa Środkowa, Środkowo-Wschodnia, Półwysep Skandynawski i Półwysep Bałkański. Studium porównawcze. Toruń 2016 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 234, il., streszcz. ang., serbskie.

7067. PRUDNIK w średniowieczu. Studia nad początkami miasta. Pod red. Wojciecha Dominiaka. Prudnik–Warszawa 2016 Nar. Inst. Dziedzictwa 8° ss. 108, il.

Treść: Dominiak W.: Wstęp s. 4; Barciak Antoni: Pogranicze śląsko-czesko-morawskie w drugiej połowie XIII wieku jako teren kolonizacji s. 5–14; Panic Idzi: Początki osadnictwa na Ziemi Prudnickiej we wczesnym średniowieczu s. 15–20; Chorowska Małgorzata, Drużyłowski Edward: Zamek w Prudniku w świetle badań archeologiczno-architektonicznych z 2010 r. s. 21–28; Dominiak W.: Początki Prudnika a najstarsze średniowieczne zabytki w zbiorach Muzeum Ziemi Prudnickiej s. 29–34; Wójcik Marek L.: Prudnik we władaniu panów z Szubowic s. 35–49; Čapský Martin, Mamula Jakub: Jan Lucemburský a oddělení Prudnicka od opavského knížectví s. 51–57; Mika Norbert: Prudnik w obliczu zagrożenia i najazdów husyckich s. 59–74; Grabowska Anna: Zainteresowanie książąt opolskich Prudnikiem s. 75–86; Osika Maria: Dokumenty i akta do dziejów Prudnika zachowane w zbiorach Archiwum Państwowego w Opolu s. 87–93; Stelmach Roman: Średniowieczne dokumenty i nowożytnie akta do dziejów miasta Prudnika zachowane w zbiorach Archiwum Państwowego we Wrocławiu s. 95–100; Aneks [ilustracje] s. 101–108.

7068. PTAK Jan: Chrzest Polski i jego następstwa. Na marginesie rocznicowych obchodów. *Zeszyty Sandomierskie*. R. 22: 2016 nr 41 s. 2–4.

7069. PTAK Marian J.: Zjazd książąt śląskich z 1329 roku. *Prawo*. [T.] 321: Studia historycznoprawne: 2016 s. 115–138, streszcz. ang., niem.

7070. PUDŁO Aleksandra: Mieszkańcy średniowiecznego Gdańska w świetle wyników badań antropologicznych. Gdańsk 2016 Muzeum Archeol. 4° ss. 124, il., streszcz. ang. (Fontes Commentationesque ad Res Gestas Gedani et Pomeraniae; t. 5).

Praca doktorska UAM. Poznań 2013.
Lata 950–1308.

7071. RADACKI Zbigniew: Rozważania na temat początków klasztoru cysterskiego w Kołbaczu. *Materiały Zachodniopomorskie*. Nowa Seria. T. 12 z. 1: Archeologia: 2016 s. 449–461, streszcz. ang.

XII/XIII w.

7072. RADEK David: Itinerář Bolka V. Opolského. *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 71: 2016 nr 1 s. 103–124.

Lata 1419–1460.

7073. RADZIMIŃSKI Andrzej: The Church in Royal and Teutonic Prussia after the Second Peace of Toruń: The time of continuation and change. *Zapiski Historyczne*. T. 81: 2016 z. 4 s. 69–81, streszcz. pol., niem.

7074. RAJMAN Jerzy: Cystersi na terenach, gdzie „bez rolników ziemia leżała lesista”. Uwagi o działalności zakonu na tzw. pograniczach w Czechach, na Węgrzech i w Polsce (XII–XIII wiek). *Średniowiecze Polskie i Powszechne*. T. 8(12): 2016 s. 167–195, streszcz. ang., niem.

7075. RETABULUM Augustiańskie Nicolausa Haberschracka. Historia i stan zachowania dzieła – podsumowanie badań. [Aut.] Piotr Frączek, Regina Klincewicz-Krupińska, Anna Klisińska-Kopacz, Wojciech Marcinkowski, Maciej Mikuła. *Rozprawy Muzeum Narodowego w Krakowie*. Ser. Nowa. T. 8: 2015 s. 139–183, streszcz. ang.

N. Haberschrack, czynny w l. 1454–1481.

7076. RĘBKOWSKI Marian: Od grodu książęcego do rezydencji prepozyta kapituły. Lubin w XI–XVI wieku. *Archaeologia Historica Polona*. T. 24: 2016 s. 59–73, streszcz. ang.

7077. RITUALS in the past. Rytuwały w przeszłości. *Analecta Archaeologica Ressoviensia*. Vol. 10: 2015 s. 9–28, 99–239, 271–363.

Treść: Gardela Leszek, Půlpánová-Reszezyńska Agnieszka: Cult and ritual in Polish archaeology: Past research and new

perspectives s. 9–21; Toż w jęz. pol.: Kult i rytuał w archeologii polskiej. Zarys dziejów badań i nowe perspektywy s. 22–28; Gardela L.: Face down: The phenomenon of prone burial in Early Medieval Poland s. 99–122; Toż w jęz. pol.: Odwrócenie. Fenomen pochówków na brzuchu w Polsce wczesnośredniowiecznej s. 123–135; Kurasiński Tomasz: Burials with buckets in Early Medieval Poland: A pagan or christian custom? s. 137–178; Toż w jęz. pol.: Chowanie zmarłych z wiadrami we wczesnym średniowieczu na ziemiach polskich. Zwyczaj pogański czy chrześcijański? s. 179–198; Kajokowski Kamil: The dog in pagan beliefs of Early Medieval North-Western Slavs s. 199–225; Toż w jęz. pol.: Pies w wierzeniach pogańskich wczesnośredniowiecznych Słowian Północno-Zachodnich s. 226–239; Wenska Izabella: Sacrifices among the Slavs: Between archaeological evidence and 19th century folklore s. 271–294; Toż w jęz. pol.: Ofiary u Słowian: pomiędzy znaleziskami archeologicznymi a dziewiętnastowiecznym folklorem s. 295–311; Szczepański Seweryn: Old Prussian „Baba” stones: An overview of the history of research and reception. Pomesanian-Sasinian case s. 313–345; Toż w jęz. pol.: Baby pruskie – z dziejów badań i adaptacji kulturowej. Casus pomezjańsko-sasiński s. 346–363.

7078. ROSIK Stanisław: „Petris”, „Pirit-scum” czy „Pirissa”? – o Pyrzycach w hagiografii św. Ottona z Bambergu (XII wiek). *Rocznik Chojeński*. T. 8: 2016 s. 51–63, streszcz. niem.

7079. ROSIŃSKI Franciszek M., Wierucka Aleksandra: Od czarnej legendy o Mongołach do informacji o nich w relacjach poselstwa papieskiego. *Literatura Ludowa*. R. 60: 2016 nr 1 s. 3–18, streszcz. ang.

Poselstwo Innocentego IV do chana Gujuky, w skład którego wchodził m. in. Benedykt Polak.

7080. ROZMYŚLANIE przemyskie. Świątectwo średniowiecznej kultury religijnej. Pod red. Jerzego Bartmińskiego, Artura Timofiejewa. Przemysł 2016 Państ. Wyższa Szkoła Wschodnioeuropejska 8° ss. 221, streszcz. ang.

Materiały konferencji naukowej, Przemysł, 13–15 VI 2014 r.

7081. ROZYNKOWSKI Waldemar: Kościół w średniowiecznym Grudziądzu. *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 24: 2016 s. 89–101, streszcz. ang.

Dot. organizacji kościelnej.

7082. RUTKOWSKA Grażyna: Itinerarium króla Kazimierza Jagiellończyka 1440–1492. Warszawa 2014.

Rec.: Budzisz Wojciech, *Rocznik Lituanistyczny*. T. 2: 2016 s. 269–275.

7083. RYČKOV Andrej: Valdovo išdavystės kaip nusikaltimo sampratos. *Lietuvos Istorijos Metraštis*. 2013 [nr] 2 [dr.:] 2014 s. 49–63, streszcz. ang.

Zdrady suwerena jako źródło pojęcia zbrodnia, XIV–XV w.

7084. RYMAR Edward: Księstwa zachodniopomorskie w pierwszym okresie wpływów

duńskich (1187–1211). *Studia z Dziejów Średniowiecza*. Nr 17: 2013 s. 143–179, streszcz. ang.

7085. RYMAR E.: Termin i okoliczności utraty i rezygnacji księstwa pomorskiego z ziem barmínskiej, teltowskiej i południowej ziemi wkrzańskiej (1180–1230). *Studia z Dziejów Średniowiecza*. Nr 19: 2015 s. 157–177, streszcz. ang.

7086. RYMAR E.: Trzebień koło Dolic trwał dłużej niż sądziłem. *Stargardia*. T. 10: 2015 [dr.:] 2016 s. 315–322, streszcz. ang., niem.

Spotkanie księcia szczecińskiego Świętobora I z krzyżackim wójtem Nowej Marchii (późniejszym wielkim mistrzem) Michałem von Kűchmeisterem w dn. 20–22 IX 1410 r.

7087. RYMAR E.: Wielka podróż wielkiego księcia. Wyprawa Bogusława X Pomorskiego na niemiecki dwór królewski, do Ziemi Świętej i Rzymu (1496–1498). Szczecin 2004.

Uzup.: Rymar E.: Wyjście z zaścianka, czyli o podróży Bogusława X do Niemiec, Włoch i Ziemi Świętej raz jeszcze (Suplement 3). *Studia z Dziejów Średniowiecza*. Nr 20: 2016 s. 147–170.

7088. RYMASZEWSKI Zygfryd: Kmieć przed sądami publicznymi w świetle krakowskich ksiąg sądowych z XIV–XV wieku. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 9: 2006 cz. 1 s. 127–152.

7089. RYŻEWSKI Grzegorz: Przywilej miejski Sokołowa Podlaskiego z 20 kwietnia 1424 roku. *Sokołowski Rocznik Historyczny*. T. 2: 2014 s. 31–48.

Zawiera też dokument.

7090. SACZYŃSKA Monika: O kaplicach w siedzibach rycerskich i możnowładczych późnośredniowiecznej Polski uwag kilka. *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 64: 2016 nr 3 s. 307–325, streszcz. ang.

7091. SADŁOŃ Paweł: Gdańsko-duński za-targ o zwrot towaru z 1491 roku. Przyczynę do dziejów żeglugi gdańskiej pod koniec XV wieku. *Studia z Dziejów Średniowiecza*. Nr 18: 2014 s. 197–207, streszcz. ang.

7092. SADOWSKA-TOPÓR Joanna: Ze źródeł archeologii Mazowsza. Cz. 2: Studia nad ceramiką z wczesnego i późnego średniowiecza. Z udziałem Marcina Krystka, Haliny Młodeckiej, Jarosława Ościłowskiego. Warszawa 2016 IAiE PAN 4° ss. 162, il., streszcz. ang. IAiE PAN. (Vetera et Nova. Opracowanie archeologiczne materiałów źródłowych nowymi metodami badawczymi; t. 5).

Cz. 1. zob. Urban Joanna.

7093. SAJECKI Tomasz: Próba odtworzenia rozplanowania przestrzennego wczesnośredniowiecznego Wawelu i Około w Krakowie. Studium archeologiczne. *Radzyński Rocznik Humanistyczny*. T. 14: 2016 s. 7–35, streszcz. ang.

7094. SAMP Mariusz: Czy kampania 1017 roku była pokazem geniuszu dowódczego Bolesława Chrobrego? *Scripta Historica*. Nr 22: 2016 s. 21–45, streszcz. ang.

7095. SAMSONOWICZ Henryk: Powołanie władz w samorządach miejskich w Polsce XV w. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 9: 2006 cz. 1 s. 181–191.

7096. SARNOWSKY Jürgen: Die Finanzpolitik des Deutschen Ordens unter Friedrich von Sachsen. *Zapiski Historyczne*. T. 81: 2016 z. 4 s. 117–132, streszcz. pol., niem.

Lata 1498–1505.

7097. SCHICH Winfried, Stephan Joachim: Strukturalne przemiany na Śląsku wywołane akcją kolonizacyjną na przykładzie biskupiego księstwa nyskiego. *Studia Geohistorica*. Nr 3: 2015 s. 205–218, streszcz. ang.

XIII–XIV w.

7098. SCHMIDT Michał: Sądownictwo cechów krakowskich w średniowieczu w świetle ksiąg cechowych. *Prace Historyczne*. [T.] 142: 2015 z. 1 s. 61–77, streszcz. ang.

7099. SCHOENWALD Dawid: Zaginiona księga ławnicza z lat 1480–1506 źródłem wiedzy o późnośredniowiecznym Grudziądzu. *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 24: 2016 s. 103–113, streszcz. ang.

7100. SIEMKO Piotr: Najstarsze dzieje Starzych Gliwic na tle dziejów okolicy. *Rocznik Muzeum w Gliwicach*. T. 26: 2016 s. 21–38, streszcz. ang., niem.

XIII–XIV w.

7101. SIKORA Franciszek: W sprawie badań nad sygnatariuszami konfederacji Spytka z Melsztyna z 1439 roku. *Studia z Dziejów Średniowiecza*. Nr 20: 2016 s. 171–201, streszcz. ang.

7102. SIKORA F.: Zaginione dokumenty Kazimierza Wielkiego dla odbiorców z ziemi krakowskiej. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 9: 2006 cz. 1 s. 33–62.

7103. SIKORSKI Dariusz Adam: Instytucje władzy u Prusów w średniowieczu. (Na

tle struktury społecznej i terytorialnej). Olsztyn 2010.

Rec.: Dobrosielska Alicja: Przemiany Prus pogańskich – możliwości poznawcze. Uwagi na marginesie książki ... *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 57:] 2013 nr 2 s. 385–402.

7104. SIMIŃSKI Rafał: Wilke Manteuffel – krzyżacki sojusznik, pomorski raubritter i radca książęcy w pierwszych dziesięcioleciach XV wieku. *Studia z Dziejów Średniowiecza*. Nr 18: 2014 s. 209–226, streszcz. ang.

7105. SITEK Masza: Przeciagający się początek czy artystyczny „wielki wybuch”? Pytania o oprawę kultu relikwii św. Wojciecha w Gnieźnie około roku 1000. *Modus*. [T.] 15: 2015 s. 25–39, streszcz. ang.

7106. SKIENDZIUL Sylwia: Pobyt Anny Witoldowej na ziemiach pruskich w 1400 roku. *Meritum*. T. 8: 2016 s. 49–69, streszcz. ang.

7107. SKIERSKA Izabela: Ogłoszenia parafialne w późnośredniowiecznej Polsce. *Ecclesia*. T. 10: 2015 s. 23–42, streszcz. ang.

7108. SKOCZYŁAS Janusz: Kamień w państwie pierwszych Piastów. Gniezno–Poznań 2016 Inst. Kultury Europejskiej UAM; Wydaw. Nauk. Contact/ABC 4° ss. 79, il. (Opuscula Gnesnensia. Wykłady uniwersyteckie w Instytucie Kultury Europejskiej (Gniezno); wykł. 12).

7109. SKWIERCZYŃSKI Krzysztof: Recepta idei gregoriańskich w Polsce do początku XIII wieku. Wyd. 2. Toruń 2016 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 416, il., streszcz. ang. (Res Humanae).

Wyd. 1. Wrocław 2005.

7110. SMOLIŃSKI Marek: Henning von Wartenberg, templariusz, pan domów w Skarszewach i Czarnocinie oraz joannicki dzierżawca. [W:] *Dzierżawcy, literaci, posłowie*. Malbork 2011.

Uzup.: Rymar Edward: Jeszcze o templariuszu Henningu z Wartenberga, jego pochodzeniu i kręgu krewniaczym. „Post scriptum” do rozprawy Marka Smolińskiego. *Studia z Dziejów Średniowiecza*. Nr 17: 2013 s. 287–291.

7111. SMOLIŃSKI M.: Joannici wobec polityki Kazimierza Wielkiego w latach 30. XIV wieku. *Studia z Dziejów Średniowiecza*. Nr 17: 2013 s. 181–206, streszcz. ang.

7112. SOBCZAK Łukasz: Uwagi na temat itinerarium wielkiego mistrza zakonu krzyżackiego Konrada von Wallenrode (1391–1393) w świetle źródeł drukowanych. *Argumenta Historica*. Nr 3: 2016 s. 100–109, streszcz. ang.

7113. SOCHACKA Anna: Jan z Czyżowa [zm. 1458] – namiestnik Władysława Warneńczyka. Kariera rodziny Półkozów w średniowieczu. Wyd. 2 popr. i uzup. Oświęcim 2016 Wydaw. Napoleon V 8° ss. 335.

Wyd. 1. Lublin 1993.

7114. SOFKOVÁ Jana: Prezývky v osobných menách na stredovekom Spiši v rokoch 1263–1342 (úvod do problematiky). *Zeszyty Sądecko-Spiskie*. T. 8: 2014 s. 26–32, streszcz. pol.

7115. SOŁTYS Justyna: Średniowieczne polskie traktaty o wychowaniu. *Studenckie Zeszyty Historyczne*. Ż. 20: 2015 s. 63–73.

7116. SOSNOWSKI Miłosz: Kilka uwag o chronologii życia i twórczości Brunona z Kwerfurtu. *Roczniki Historyczne*. R. 82: 2016 s. 63–78, streszcz. ang., niem.

7117. SPERKA Jerzy: Tragiczne losy księcia rybnickiego Wacława III (zm. 1478). Epizod z dziejów rywalizacji między Jagiellonami a Maciejem Korwinem o koronę czeską. *Studia z Dziejów Średniowiecza*. Nr 20: 2016 s. 253–272, streszcz. ang.

7118. SPERKA J.: Władysław książę opolski, wieluński, kujawski, dobrzyński, pan Rusi, palatyn Węgier i namiestnik Polski (1326/1330 – 8 lub 18 maja 1401). Wyd. 2, popr. i uzup. Kraków 2016 Avalon 8° ss. 411, tabl. 24, il.

Wyd. 1. 2012.

7119. SPIEŻ Jan Andrzej: Święty Jacek Odrowąż [ok. 1183–1257]. Poznań 2016 W drodze 8° ss. 94, nlb. 5.

7120. SRODECKI Paul: „Quia inter vos stabilita concordia est valde opportuna”. Zu den vermittelnden Kräften im Konflikt zwischen dem Deutschen Orden und dem Königreich Polen im frühen 15. Jahrhundert. *Biuletyn Polskiej Misji Historycznej*. Nr 11: 2016 s. 321–358, streszcz. pol., ang.

7121. SROKA Stanisław A[ndrzej]: Sława, chwala i plotka. Władysław Warneńczyk jako król Węgier. *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 15: 2016 nr 2 s. 103–126, streszcz. ang.

7122. STANASZEK Łukasz Maurycy: Wampiry w średniowiecznej Polsce. Drzeworyty Wojciecha Marchlewskiego. Warszawa 2016 Nar. Centrum Kultury 8° ss. 131, nlb. 1, il.

Rec.: Jurek Tomasz, *Roczniki Historyczne*. R. 82: 2016 s. 227–229.

7123. STARNAWSKA Maria: Konflikt und Emanzipation. Die Bildung der Ordensstruk-

turen der Chorherren des Heiligen Grabes in Polen im Zeitalter politischer Konflikte und der Kirchenrise (14.–15. Jahrhundert). *Biuletyn Polskiej Misji Historycznej*. Nr 11: 2016 s. 275–293, streszcz. pol., ang.

7124. STARZYŃSKI Marcin: „Collegium desertum” – niedokończona fundacja uniwersytecka Kazimierza Wielkiego. *Roczniki Historyczne*. R. 82: 2016 s. 107–137, streszcz. ang., niem.

7125. STRZELCZYK Jerzy: „Chrzest Polski”? *Kronika Wielkopolski*. 2016 nr 2 s. 5–20.

7126. SUMOWSKI Marcin: Trzy dokumenty do badań nad mobilnością kleru niższego w Prusach z pierwszej połowy XV w. *Studia z Dziejów Średniowiecza*. Nr 19: 2015 s. 335–346, streszcz. ang.

W aneksie dokumenty z 4 V 1415, 20 V 1430 i 12 X 1433 r.

7127. SUPERNAK Karolina: Irządze i okolice w średniowieczu; Panowie z Irządz. Kielce 2016 Jedność 8° ss. 189, il.

Rody rycerskie Lisów i Szreniawitów w l. 1220–1500.

W aneksie tekst łac.

7128. SUPERNAK K.: Kilka uwag o powołaniu księcia Władysława Opolskiego na tron krakowski w 1273 roku. *Średniowiecze Polskie i Powszechne*. T. 8(12): 2016 s. 132–166, streszcz. ang., niem.

7129. SURDACKI Marian: Prepozytury szpitalne – podstawowy typ polskiego szpitala średniowiecznego. *Nasza Przyszłość*. T. 125: 2016 s. 5–53, streszcz. ang.

7130. SUTOWICZ Anna: Kultura religijna mniszek śląskich w okresie średniowiecza. Legnica 2016 Diec. Centrum Edukacyjne; Bibl. im. Jana Pawła II Wyższego Seminarium Duchownego Diec. Legnickiej 8° ss. 357, nlb. 5. (Biblioteka Diecezji Legnickiej; 66).

7131. SWASTEK Józef: Chrzest księcia Mieszka I i jego wpływ na kondycję duchową i polityczną państwa polskiego. *Studia Loviciensia*. Nr 18: 2016 s. 9–20.

7132. SZCZEPAN Marcin: Przynależność kościelna ziemi sławieńsko-słupskiej w XII i na początku XIII wieku. *Studia z Dziejów Średniowiecza*. Nr 17: 2013 s. 227–252, streszcz. ang.

7133. SZCZEPANIK Paweł: Gród w Słupsku i jego losy na tle wczesnośredniowiecznej sieci grodowej ziemi słupskiej. *Archaeologia Historica Polona*. T. 24: 2016 s. 135–152, streszcz. ang.

7134. SZCZEPAŃSKI Seweryn: „Chomor Sancti Adalberti” (1249) a możliwości lokalizacji terenowej wybranych kościołów Pomezanii. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 57:] 2013 nr 1 s. 19–45, streszcz. niem., ang.

7135. SZCZEPAŃSKI S.: Od Homera do Wulfstana – wyścigi jako motyw honorowania zmarłych u ludów indoeuropejskich (i czy tylko zmarłych). *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 58:] 2014 nr 3 s. 313–326, streszcz. niem., ang.

Dot. zwyczajów pogrzebowych plemienia Prusów.

7136. SZCZEPAŃSKI S.: Wczesnośredniowieczna rzeźba z Dzierzgonia tzw. „Potrimpos” w kontekście interpretacji oraz staropruskich wierzeń. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 59:] 2015 nr 3 s. 387–407, streszcz. niem., ang.

7137. SZILÁGYI Magdolna: On the road. The history and archaeology of Medieval communication networks in East-Central Europe. Budapest 2014 *Archeolingua* 8° ss. 254, tabl. 89, mapy. (Archeolingua Series Minor; 35).

Rec.: Siemianowska Ewelina, *Studia Geohistorica*. Nr 4: 2016 s. 169–172.

7138. SZREJTER Artur: Wielka wyprawa księcia Racibora. Zdobycie grodu Konungahela przez Słowian w 1136 roku. Warszawa 2013 Inst. Wydawniczy Erica 8° ss. 237, nlb. 1, il. (Wojny Wikingów i Słowian).

Toż. Wyd. 2. 2016.

Rec. [wyd. 1]: Samp Mariusz, *Studia z Dziejów Polskiej Historiografii Wojskowej*. T. 16: 2015 s. 105–107.

7139. SZWEDA Adam: Krzyżacki poseł na synodzie piotrkowskim w 1442 roku. *Studia z Dziejów Średniowiecza*. Nr 20: 2016 s. 273–282, streszcz. ang.

Mikołaj Wetterheim.

7140. SZWEDA A.: Starania Jana Olbrachta o krzyżacką pomoc przeciwko księciu mazowieckiemu Konradowi III Rudemu w 1495 roku. *Roczniki Historyczne*. R. 82: 2016 s. 187–195, streszcz. ang., niem.

7141. SZWEDA A.: The negotiations leading to the Second Peace of Toruń. *Zapiski Historyczne*. T. 81: 2016 z. 4 s. 31–46, streszcz. pol., niem.

7142. SZYBKOWSKI Sobiesław: Dokument sądu ziemskiego dobrzyńskiego z 15 VI 1407 r. dotyczący rozgraniczenia między Osiekiem a Wrzeszewem. *Studia z Dziejów Średniowiecza*. Nr 20: 2016 s. 373–388, streszcz. ang.

W aneksie tekst źródłowy.

7143. SZYBKOWSKI S.: Dokument starosty inowrocławskiego i prepozyta włocławskiego Mikołaja Kościeleckiego (II) ze Skępego z 13 X 1494 roku. *Studia z Dziejów Średniowiecza*. Nr 17: 2013 s. 267–283, streszcz. ang.

W aneksie tekst dokumentu.

7144. SZYBKOWSKI S.: Dziedzice Stanomina w powiecie inowrocławskim w późnym średniowieczu (koniec XIV–XV wiek). *Studia z Dziejów Średniowiecza*. Nr 17: 2013 s. 207–226, streszcz. ang.

7145. SZYBKOWSKI S.: Kredytywa możnych polskich dla posłów do wielkiego mistrza Pawła Rusedorfa z 31 VII 1434 r. Z badań nad okresem rządów opiekuńczych w Królestwie Polskim w latach 1434–1438. *Studia z Dziejów Średniowiecza*. Nr 19: 2015 s. 347–359, streszcz. ang.

W aneksie dokument.

7146. SZYBKOWSKI S.: Kredytywa szlachty łomżyńskiej i wiskiej z 31 I 1462 roku dla podsędką wiskiego Jana Romana z Glinek i Stanisława z Penzy. Z badań nad funkcjonowaniem mazowieckich wspólnot terytorialnych w drugiej połowie XV wieku. *Studia z Dziejów Średniowiecza*. Nr 18: 2014 s. 327–351, streszcz. ang.

W aneksie tekst dokumentu.

7147. SZYBKOWSKI S.: List Wawrzyńca Tarięgo, stolnika królowej Barbary Cylejskiej, do marszałka Królestwa Polskiego Zbigniewa z Brzezia z 13 VII 1413 roku. *Roczniki Historyczne*. R. 82: 2016 s. 157–169, streszcz. ang., niem.

Aneks źródłowy.

7148. SZYBKOWSKI S.: Starostowie starostw grodzkich Szerokiej Wielkopolski w latach 1434–1438. *Studia z Dziejów Średniowiecza*. Nr 18: 2014 s. 261–289, streszcz. ang.

W aneksie wykaz.

7149. SZYMCZAK Jan: O Wspinkach z Będkowa i podziale ich majątku w 1464 roku raz jeszcze. *Rocznik Łódzki*. T. 64: 2016 s. 59–79, streszcz. ang.

Nawiązanie do pracy tegoż pt.: Dział rodziny Wspinków z Będkowa w 1464 roku. *Prace Naukowe Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Częstochowie*. Z. 2: 1994 [dr.] 1995.

Aneks źródłowy.

7150. SZYMCZAKOWA Alicja: Właściciele Zadzimia w średniowieczu. *Rocznik Łódzki*. T. 64: 2016 s. 37–57, streszcz. ang.

7151. SZYRWIŃSKI Jan: Działalność gospodarza i fundacyjna kasztelana krakowskiego

Jana z Pilczy (ok. 1405–1476). Charakterystyka na tle dziejów aktywności wybranych przedstawicieli stronnictwa Iuniores. *Saeculum Christianum*. R. 22: 2015 s. 78–87, streszcz. ang., pol.

7152. ŚLICZYŃSKA Joanna Elżbieta: Lebensmittelvorräte und deren Aufbewahrung auf dem Deutschordensburg in Elbląg (fr. Elbing) um die Wende zum 15. Jahrhundert. *Echa Przeszłości*. [T.] 17: 2016 s. 45–54, streszcz. ang.

7153. ŚLIWIŃSKI Błażej: Mściwoj II (1224–1294) książę zachodniopomorski (gdański). Warszawa 2016 Wydaw. DiG 8° ss. 448, il. Pol. Tow. Heraldyczne.

7154. ŚLIWIŃSKI B.: O charakterze zjazdu gąsawskiego i rzekomo mającej tam miejsce bitwy. *Studia z Dziejów Średniowiecza*. Nr 19: 2015 s. 179–196, streszcz. ang.

7155. TARNAS-TOMCZYK Agata: W sprawie daty i okoliczności przybycia do Trzebnicy pierwszego konwentu mniszek. *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 71: 2016 nr 2 s. 133–137.

XIII w.

7156. TETERYCZ-PUZIO Agnieszka: Piastowski księżny regentki. O utrzymanie władzy dla synów. Koniec XII w. – początek XIV w. Kraków 2016 Avalon 8° ss. 285, il., mapa, streszcz. ang.

7157. TĘGOWSKI Jan: Wprowadzanie w życie postanowień aktu krewskiego w latach 1385–1399. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 9: 2006 cz. 1 s. 77–91.

7158. TRADYCJE i nowoczesność. Początki państwa polskiego na tle środkowoeuropejskim w badaniach interdyscyplinarnych. Pod red. Hanny Kóćki-Krenz, Marzeny Matli, Marcina Danielowskiego. Poznań 2016 Wydaw. Nauk. UAM 8° ss. 325, il., streszcz. ang. UAM w Poznaniu. (Historia; nr 230).

Materiały z międzynarod. konferencji nauk., Poznań, 10–12 VI 2015 r.

Z treści: Kóćka-Krenz H., Matla M., Danielewski M.: Wstęp s. 7–8; Skibiński Edward: Kronikarze polscy o początkach państwa polskiego s. 11–40; Jasiński Tomasz: Założyciele państwa – pochodzenie rodu Piastów w historiografii s. 41–58; Michałowski Roman: Aleksander Gieysztor o początkach państwowości polskiej s. 59–70; Matla M.: Od plemienia do państwa. Początki władztwa Przemysłidów w źródłach i historiografii: konsensus czy potrzeba nowej dyskusji? s. 93–128; Bági Dániel: Powstanie monarchii Arpadów s. 129–140; Vaníček Vratislav: Otázka role družiny při formování raného státu ve střední Evropě s. 141–164; Kóćka-Krenz H.: Badania milenijne w perspektywie archeologicznej s. 167–174; Kara Michał: Archeologia

o początkach państwa Piastów. Nowe aspekty i wyniki badań s. 175–186; Chudziak Wojciech, Siemianowska Ewelina: Problem przyłączenia Pomorza Środkowego do państwa pierwszych Piastów. *Głos archeologa* s. 187–206; Danielewski M.: Kujawy plemienne a formowanie się władztwa Piastów w świetle dotychczasowych badań osadniczych s. 207–224; Handschuh Luiza [i in.]: Pozyskiwanie i analiza kopalnego DNA s. 277–292; Piontek Janusz: Ludność dorzecza Odry i Wisły od późnej starożytności do średniowiecza. Wyniki badań antropologicznych s. 293–308; Handschuh L. [i in.]: Dynastia i społeczeństwo państwa Piastów w świetle zintegrowanych badań historycznych, antropologicznych i genomicznych – podstawowe założenia i cele projektu realizowanego przez Poznańskie Centrum Archeogenomiki s. 309–323.

7159. TRIMONIENĖ Rita Regina: Aleksandro Jogailaičio laikų pasiuntiniai i Lenkijos karalystę. *Lituanistica*. T. 62: 2016 Nr. 3 s. 170–186, streszcz. ang.

Litewscy posłowie do Królestwa Polskiego w okresie panowania Aleksandra Jagiellończyka.

7160. TRUPINDA Janusz, Józwiak Sławomir: Zamek krzyżacki w Elblągu. Topografia i układ przestrzenny na podstawie średniowiecznych źródeł pisanych. *Studia z Dziejów Średniowiecza*. Nr 19: 2015 s. 197–223, streszcz. ang.

7161. [TŪKSTANTIS keturi šimtai trylik-tiej] 1413 m. Horodlės aktai. (Dokumentai ir tyrinėjimai). Akty Horodelskie z 1413 roku. (Dokumenty i studia). Sudarė Jūratė Kiaupienė, Lidia Korczak; parengė J. Kiaupienė [i in.]. Vilnius–Kraków 2013.

Rec.: Szybkowski Sobiesław, *Studia Źródłoznawcze*. T. 54: 2016 s. 209–213.

7162. TYMIŃSKA Ada: Drzwi Płockie i portret ich mecenasasa. *Rocznik Towarzystwa Naukowego Płockiego*. [T.] 8: 2016 s. 231–244, streszcz. ang.

Aleksander z Malonne, biskup płocki, XII w.

7163. ULIČNÝ Ferdinand: Dejiny Podolínca do polovice 14. storočia. *Zeszyty Sąddecko-Spi-skie*. T. 8: 2014 s. 18–25, streszcz. pol.

7164. [UNIA horodelska 1413]. *Prace Historyczne*. [T.] 141: 2014 z. 2 s. 195–597, streszcz. ang.

Treść: Falkowski Wojciech: Monarchia w poszukiwaniu „status quo”. Sytuacja polityczna w Koronie przed unią horodelską, 1399–1413 s. 195–220; Petrauskas Rimvydas: Monarcha i wasal: Witold a unia horodelska s. 221–233; Smorąg-Rózycka Małgorzata: Bizantyńskie freski w sandomierskiej katedrze: królewski dar na chwałę Bożą czy odbłask idei unii horodelskiej? s. 235–255; Koczerska Maria: Twórcy unii horodelskiej s. 257–287; Ożóg Krzysztof: Kościół katolicki w Królestwie Polskim w czasach Władysława Jagielly s. 289–313; Trajdos Tadeusz M.: Polityka króla Władysława II Jagielly wobec Kościoła katolickiego na ziemiach ruskich Królestwa Polskiego i Wielkiego Księstwa Litewskiego s. 315–337; Szulc Dominik: Miejsce unii horodelskiej w polsko-litewskich negocjacjach unijnych w latach

1492–1506 s. 339–365; Ferenc Marek: Posłowie koronni na sejmie unii lubelskiej (unie polsko-litewskie w dyskusji sejmowej) s. 367–383; Augustyniak Urszula: Tradycja unii horodelskiej jako argument polityczny w stosunkach polsko-litewskich w czasach Wazów. Przyczynek do badań s. 385–393; Kiaupienė Jūratė: 500-letnia rocznica unii horodelskiej 1413 roku. Między kulturą polityczną a pamięcią historyczną s. 395–407; Norkus Venonas: Imperial Past of Ancient Lithuania in the Historical Memory of the Modern Independent Lithuania s. 409–433; Nowak Andrzej: Horodło z perspektywy XX–XXI wieku: pamięć modernizacji, pamięć republiki, pamięć imperium s. 435–458; Szymczakowa Alicja: Szlachta prowincjonalna wobec unii polsko-litewskiej s. 459–480; Savišėvas Eugenijus: Polityka nadań wielkich książąt litewskich na Żmudzi w pierwszej połowie XV wieku s. 481–510; Graff Tomasz: Sobór w Konstancji wobec monarchii polsko-litewskiej s. 511–529; Szweida Adam: Zakon krzyżacki wobec Polski i Litwy w latach 1411–1414 s. 531–553; Nikodem Jarosław: Czechy wobec państw Władysława Jagiełły do 1419 roku. Zarys problemu s. 555–582; Polechov Sergiej: Wielkie Księstwo Litewskie i Królestwo Polskie za czasów Jagiełły i Witolda w latopisarstwie ruskim s. 583–597.

7165. URBAŃCZYK Przemysław: Co się stało w 966 roku? Poznań 2016 Zysk i S-ka 8° ss. 166, nlb. 1, tabl. 16, il.

7166. URBAŃCZYK P.: Zanim Polska została Polską. Toruń 2015.

Rec.: Latoszek Paweł, *Saeculum Christianum*. R. 23: 2016 s. 359–364.

7167. URMAŃSKI Antoni: Kelios pastabos apie Jono Jurgaičio Zabereziński karjerą. *Lietuvos Istorijos Metraštis*. 2014 [nr.] 2 [dr.:] 2015 s. 35–60, streszcz. ang.

Kilka uwag o karierze Jana Jurjewicza Zabrzezińskiego (1437–1508).

7168. URUSZCZAK Waław: Nowelizacje Statutów Kazimierza Wielkiego w statucie warckim z 1423 roku. Z badań nad ustawodawstwem w dawnej Polsce. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 9: 2006 cz. 1 s. 93–108.

7169. VARIA Mediaevalia. Studia nad średniowieczem w 1050. rocznicę Chrztu Polski. Pod red. Kirila Marinowa, Kamila Szadkowskiego, Katarzyny Węgrzyńskiej. Łódź 2016 Wydaw. UE 8° ss. 255, nlb. 1, il., mapy.

Z treści: Marinow K., Szadkowski K., Węgrzyńska K.: Wstęp s. 7–8; Stefański Marek: Wojownik, polityk... i ojciec. Kilka słów o potomstwie Bolesława Chrobrego s. 11–22; Szadkowski K.: Kazimirus, Dei gracia rex Poloniae etc. Rozważania o wielkości ostatniego Piasta na polskim tronie s. 33–48; Sztachañska Karolina: Kodeks Gertrudy, przypadkowa autobiografia księżnej? s. 49–58; Ćwikła Łukasz: Rozsiedlenie rodu Prusów w ziemi łączyczyckiej w średniowieczu s. 61–67; Kaleta Przemysław: Średniowieczne rycerstwo wielkopolskie do roku 1370 na przykładzie wybranych rodów s. 81–88; Kosztowny Kamil: Buntownicy czy reformatorzy? Z badań nad konfederacją Maczka Borkowica s. 89–100; Parol Jakub: Działalność Mikołaja z Kutna na Mazowszu w początkach jego kariery politycznej s. 101–108; Wojciechowski Mikołaj: Charakter działalności gospodarczej Żydów w średniowiecznej Polsce s. 109–120; Czajka Anna: Fantazja czy rzeczywistość? Średniowieczny

strój kata w wyobraźni Jana Matejki s. 123–132; Knyzewski Marcel: O sposobach wznoszenia zamków krzyżackich na przykładzie warowni w Dziadłowie s. 133–140; Łukomiak Karol: Zamykanie pomieszczeń w późnośredniowiecznych siedzibach mieszkalno-obronnych na podstawie źródeł archeologicznych s. 141–154; Młynarczyk Marcin: W obliczu rzeczy ostatecznych. Nowotestamentowa parabola o pannach mądrych i pannach głupich (Mt 25,1–13) jako motyw w ikonografii średniowiecznej s. 155–172; Olbrot Jadwiga: Późnośredniowieczne i wczesnonowożytne kafle z przedstawieniami o tematyce bożonarodzeniowej s. 173–182; Siembora Sebastian: Późnośredniowieczne importowane czarki typu „Maigelein” z terenu ziem polskich s. 183–192; Swoboda Szymon: Średniowieczne relikty kultu św. Kingi. Historia i aranżacja kaplicy św. Kingi przy kościele klasztornej sióstr klarysek w Starym Sączu s. 193–208; Zbirohowska-Kościa Gabriela: Niedawno odkryte piętnastowieczne freski w kościele parafialnym pod wezwaniem Bożego Ciała w Pręgowie k. Gdańska s. 209–224; Nowaczyk Marta: Średniowieczne wierzenia – nieczysta siła w kulturze Słowian s. 227–233.

7170. VELIČKA Tomáš: Zeměpanské konfirmační listiny pro slezská města do počátku 15. století. *Roczniki Historyczne*. R. 82: 2016 s. 7–62, streszcz. pol., niem. i ang.

Dokumenty konfirmacyjne władców przeznaczone dla miast śląskich do początku XV w.

7171. [VOJTOVIČ Leontij] Woytowycz Leontij: Lew Daniłowicz i walka o tron krakowski w ostatniej ćwierci XIII wieku. *Średniowiecze Polskie i Powszechnie*. T. 8(12): 2016 s. 117–131, streszcz. ang., niem.

7172. WADYL Sławomir: Zasadlenie dorzeczca górnej Drwicy we wczesnym średniowieczu (VII/VIII–XII/XIII wiek). *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 58:] 2014 nr 2 s. 167–180, streszcz. niem., ang.

7173. WALACHOWICZ Jerzy: Morze w źródłach zachodniopomorskich do podziału kraju w 1295 roku. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 9: 2006 cz. 1 s. 21–32.

7174. WALKOWSKI Grzegorz Kazimierz: Piastowie a Rzesza w latach 937/939–1138. T. 2/2. Warszawa 2016 Walkowski Grzegorz Kazimierz 8° s. nlb. 4, CXCIII–CCCXXIV, nlb. 3, 1051–1572, il., streszcz. ang.

Toż. T. 3/1. Warszawa 2016 Euro Omni ss. nlb. 4, CCCXXIX–CCCLIX, nlb. 5, 1579–2401, nlb. 5, CCCLV–CCCLXXXVI. T. 1. Warszawa–Bydgoszcz 2015.

7175. WARMIA w Koronie. Wokół drugiego pokoju toruńskiego. Dni dziedzictwa Warmii – XIV. Lidzbark Warmiński–Olsztyn 2016 Stow. „Dom Warmiński”; Stow. Gmin „Polskie Zamki Gotyckie”; Pracownia Wydawnicza „ElSet” 8° ss. 94, nlb. 1. (Dziedzictwo Warmii).

Materiały z konferencji „Dni Dziedzictwa Warmii”, Lidzbark Warmiński, 6 X 2016 r.

Treść: Achremczyk Stanisław: Warmia w Koronie: trudne początki wspólnego bytu s. 7–30; Chwietkiewicz Tomasz: O życiu doczesnym, geopolitycznych wyborach oraz losach pochówku

biskupa warmińskiego Pawła Legendorfa [ok. 1415–1467] s. 31–54; Jackiewicz-Garniec Małgorzata: Zamek biskupów warmińskich w Lidzbarku Warmińskim w okresie wojny trzynastoletniej (1454–1466) s. 55–68; Kopiczko Andrzej: Diecezja warmińska w czasie podpisania drugiego pokoju toruńskiego s. 69–94.

7176. WASIK Bogusz: Parchamy zamków krzyżackich – technika budowy i zabudowy. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 59:] 2015 nr 2 s. 269–280.

XIV–XV w.

7177. WASIK B.: Początki krzyżackich zamków na ziemi chełmińskiej. Pierwsze warownie i obiekty murowane. *Archaeologia Historica Polona*. T. 24: 2016 s. 233–260, streszcz. ang.

XIII w.

7178. WASILKIEWICZ Kamil: Posiadłości kameralne mistrzów baliwatu brandenburskiego joannitów na obszarze diecezji lubuskiej do końca XV wieku – zarys problematyki. *In Gremium*. T. 10: 2016 s. 59–73, streszcz. ang.

7179. WAWRZENIUK Joanna: Magia ochronna Słowian we wczesnym średniowieczu na ziemiach polskich. Warszawa 2016 Wydaw. Uniw. Kardynała Stefana Wyszyńskiego 8° ss. 517, il., streszcz. ang.

7180. WZESNOŚREDNIOWIECZNY gród w Połupinie, stan. 2. Nowe analizy i interpretacje źródeł archeologicznych i przyrodniczych. Pod red. Bartłomieja Gruszki. Zielona Góra 2016 Wydaw. Fund. Archeol. 4° ss. 335, il., streszcz. ang. (Monografie Wczesnośredniowieczne; t. 2).

Treść: Gruszka B.: Wprowadzenie s. 5–8; Twardy Juliusz, Forsyś Jacek: Przyrodnicze uwarunkowania lokalizacji wczesnośredniowiecznego grodu w Połupinie, stan. 2, gm. Dąbie (woj. lubuskie) s. 9–21; Forsyś J., Twardy J.: Charakterystyka litologiczna utworów wypełnienia starorzecza w Połupinie i ich znaczenie paleogeograficzne s. 23–30; Milecka Krystyna: Analiza palinologiczna osadów organicznych starorzecza w okolicach grodziska w Połupinie s. 31–42; Łuczak Anna, Gruszka B.: Sytuacja osadnicza w okolicach Krosna Odrzańskiego w okresie VIII–X wieku w świetle analiz GIS s. 43–69; Gruszka B.: Układ przestrzenny wczesnośredniowiecznego grodu w Połupinie, stan. 2 s. 71–100; Makowiecka Marzena, Makowiecki Daniel: Badania archeozoologiczne szczątków kostnych z miejscowości Połupin, stan. 2, woj. lubuskie s. 101–107; Sawicka Joanna: Paciorek „oliwkowaty” z metalową tuleją z grodziska w Połupinie, stan. 2. Analiza porównawcza s. 109–118; Michalak Arkadiusz: Zabytki metalowe z badań grodziska w Połupinie s. 119–130; Michalak A., Gruszka B., Sikorski Andrzej, Biborski Marcin, Gunia Piotr: Zagadka brązowej tarczki z Połupina wciąż nierozwiązana s. 131–142; Gruszka B.: Znaleźiska ceramiczne z badań wczesnośredniowiecznego grodu w Połupinie, stan. 2. Chronologia oraz analiza stylistyki, formy i techniki wykonania s. 143–238; Gruszka B.: Próba określenia chronologii grodu w Połupinie na podstawie wyników analizy porównawczej źródeł archeologicznych i oznaczeń wieku metodą C14 s. 239–244; Sikorski A.: Odciski tkanin na fragmentach naczyń z grodziska w Połupinie, stan. 2 s. 245–253; Gunia P.: Wyniki badań pe-

trograficznych wczesnośredniowiecznych naczyń z grodziska w Połupinie, stan. 2 s. 255–307; Gunia P.: Wyniki badań geochemicznych wczesnośredniowiecznych naczyń z grodziska w Połupinie, stan. 2 s. 309–323; Gruszka B. [in.]: Grodzisko w Połupinie, stan. 2 w świetle analiz archeologicznych i przyrodniczych. Podsumowanie i postulaty badawcze s. 325–332.

7181. WZESNOŚREDNIOWIECZNY zespół osadniczy w Kałdusie. *Studia archeologiczno-paleobotaniczne*. Pod red. Wojciecha Chudziaka, Agnieszki M. Noryskiewicz. Toruń 2016 Wydaw. Nauk. UMK 4° ss. 452, il., mapy. (Mons Sancti Laurentii; t. 8).

Treść: Chudziak W., Noryskiewicz A. M.: Od redakcji s. 11–12; Chudziak W., Błędownski Piotr, Bojarski Jacek, Kaźmierczak Ryszard, Weinkauff Marcin: Kontekst archeologiczno-historyczny s. 13–68; Bienias Dorota, Chudziak W., Noryskiewicz A. M.: Stan badań paleobotanicznych s. 69–83; Abramów Joanna, Bienias D.: Źródła archeobotaniczne z nawarstwień północno-wschodniej części osady (stanowisko 2) s. 85–164; Abramów J., Bienias D.: Wykorzystanie roślin przez mieszkańców osady „in Culmine” s. 165–171; Noryskiewicz A. M.: Osadnictwo w północno-zachodniej części strefy chełmińsko-dobrzyńskiej w świetle analizy palinologicznej s. 173–193; Chudziak W., Noryskiewicz A. M., Bienias D.: Podsumowanie s. 195–205; Karty obiektów s. 207–316; Abramów J.: Aneks 1. Zestawienie szczątków roślin (z badań w latach 2002–2007) s. 317–397; Bienias D.: Aneks 2. Zestawienie szczątków drzew i krzewów (z badań w latach 2002–2007) s. 399–435; Bibliografia s. 437–446.

7182. WEJMAN Grzegorz: Duchowieństwo diecezjalne i zakonne na Pomorzu Zachodnim i ziemi lubuskiej w XIV wieku. *Studia Gnevensia*. T. 28: 2014 s. 151–185, streszcz. ang.

7183. WELC Henryk: Kazimierz I opolski i jego czasy. Opole 2016 Nowik 8° ss. 104, il.

Kazimierz I, książę opolsko-raciborski (1178/1179–1229/1230).

7184. WICHER Andrzej: „Pieśń o Wklefie” Andrzeja Gałki jako próba upolitycznienia filozoficznego realizmu. *Biuletyn BJ*. R. 66: 2016 s. 223–236, streszcz. ang.

Z 1449 r., Andrzej (Jędrzej) Gałka z Dobczyzna (1400–1451).

7185. WIEWIÓRA Marcin: Gród i zamek w państwie krzyżackim – miejsce tradycji czy tradycja miejsca? *Archaeologia Historica Polona*. T. 24: 2016 s. 195–231, streszcz. ang.

XII–XIV w.

7186. WILK-WOŚ Zofia: O plebanach miejskim i wiejskim w Uniejowie w XV wieku. *Biuletyn Uniejowski*. T. 5: 2016 s. 29–40, streszcz. ang.

7187. WIŚNIEWSKI Jan: Biskup pruski Christian w Zantyrze (Śacierz). Jego misja ewangelizacyjna wśród Prusów. Kraków 2016 Wydaw. Homo Dei 8° ss. 43, il., streszcz. ang.

XIII w.

7188. WLEŃ jako miejsce centralne. [Aut.] Małgorzata Chorowska, Paweł Duma, Mirosław Furmanek, Maria Legut-Pintal, Anna Łuczak, Jerzy Piekalski. *Archaeologia Historica Polona*. T. 24: 2016 s. 153–193, streszcz. ang. X–XIII w.

7189. WŁODARSKI Łukasz: Dwór i najbliższe otoczenie arcybiskupa gnieźnieńskiego Jarosława Bogorii ze Skotnik (1342–1374). *Studia z Dziejów Średniowiecza*. Nr 19: 2015 s. 225–256, streszcz. ang.

W aneksie spis.

7190. WRÓBEL Dariusz: Elity polityczne Królestwa Polskiego wobec problemu krzyżackiego w czasach Władysława Jagiełły. Lublin 2016 Wydaw. UMCS 8° ss. 696, streszcz. ang.

7191. WRÓBEL D.: „Hołd pruski” sto pięćnaście lat wcześniej. O jednym precedensie z czasów Władysława Jagiełły. *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 23: 2016 s. 93–107, streszcz. ang.

7192. WRÓBEL D.: Przyczynek prozopograficzny do dziejów tzw. wyprawy łuckiej w 1431 roku. *Res Historica*. Nr 41: 2016 s. 239–252, streszcz. ang., pol.

7193. WRÓBEL D.: Uczestnictwo poddanych Władysława Jagiełły w procesach polubownych z Zakonem Krzyżackim w latach 1412–1414. *Studia z Dziejów Średniowiecza*. Nr 19: 2015 s. 257–291, streszcz. ang.

7194. WRÓBLEWSKI Sławomir: Panowie na Borowej. Z dziejów rodziny Borowskich herbu Gryf w średniowieczu. *Rocznik Sąddecki*. T. 44: 2016 s. 35–60.

7195. WRÓBLEWSKI S.: Rycerstwo ziemi sądeckiej w średniowieczu. Kraków–Niskowa 2016 Societas Vistulana; Fund. Sądecka 8° ss. 599, nlb. 3, tabl. 14, il., mapy., streszcz. ang.

7196. WRÓBLEWSKI Stanisław: Strażnicy grobu. Historia i liturgiczne tradycje zakonu bożogrobców na Śląsku w okresie średniowiecza. Wrocław 2016 Tum Wydaw. Wrocławskiej Księg. Archidiec. 8° ss. 112, tabl. 16, il.

7197. WYBRANOWSKI Dariusz: Działalność i skład osobowy domów zakonu joannitów w Księstwie Pomorskim w pierwszej połowie XIV wieku. *Studia z Dziejów Średniowiecza*. Nr 20: 2016 s. 339–370, streszcz. ang.

7198. WYDRA Wiesław: Dwa teksty staropolskie z przełomu XV i XVI wieku: dekalog i „Oracio contra Febrem”. *Poznańskie Studia Polonistyczne*. Ser. Językozn. [T.] 22(42): 2015 z. 1 s. 281–289, streszcz. ang.

Zawiera też teksty.

7199. WYROZUMSKI Jerzy: Jubileusz 1050-lecia „chrztu Polski” z perspektywy Krakowa. *Rocznik Krakowski*. T. 82: 2016 s. 5–16, streszcz. ang.

7200. WYROZUMSKI J.: U początków polskiej tolerancji. *Rocznik Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie*. R. 61: 2016 s. 9–19, streszcz. ang.

Tekst wykładu, wygłoszonego 22 X 2009 r. w Polskim Uniwersytecie na Obczyźnie w Londynie.

7201. WYSMULEK Jakub: Testamenty mieszczan krakowskich (XIV–XV wiek). Warszawa 2015.

Rec.: Starzyński Marcin, *Studia Źródłoznawcze*. T. 54: 2016 s. 202–204.

7202. ZAJCHOWSKA Anna: Sermones varrii. Kazania w średniowiecznych rękopisach ze zbiorów Archiwum Polskiej Prowincji Dominikanów w Krakowie jako świadectwo praktyki kaznodziejskiej polskich dominikanów. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorem Historycznymi*. T. 9: 2015 s. 171–186, streszcz. ang.

7203. ZAWITKOWSKA Wioletta: Niewierność małżeńska królowej Zofii Holszańskiej w 1427 r. – prawda, pomówienie czy plotka polityczna? Próba rekonstrukcji wydarzeń na tle oskarżeń innych żon Jagiełły. *Kwartalnik Historyczny*. R. 123: 2016 nr 1 s. 5–43, streszcz. ang.

7204. ZAWITKOWSKA W.: O wiecu w Korytnicy raz jeszcze. *Limes*. Nr 1: 2008 s. 9–18, streszcz. ang.

Lata 20. XIII w.

7205. ZONENBERG Sławomir: Stosunki zakonu krzyżackiego z franciszkanami kustodii pruskiej do 1466 roku. Cz. 1: Do końca XIII wieku. *Sensus Historiae*. Vol. 24: 2016 no 3 s. 93–109, streszcz. ang.

Toż. Cz. 2: XIV–XV wiek. *Tamże*. Vol. 25: 2016 no 4 s. 9–26, streszcz. ang.

7206. ZYGNER Leszek: Vision der Kirchenreform im Spiegel der polnischen Synodalstatuten um 1400. *Biuletyn Polskiej Misji Historycznej*. Nr 11: 2016 s. 209–235, streszcz. pol., ang.

3. OKRES 1505–1795

a) Źródła

Zob. poz. 270, 4199, 5175, 6439, 6614, 6787, 6868, 6893, 7354, 7369, 7388, 7426, 7458, 7465, 7498, 7501, 7512, 7522, 7633, 7635, 7685, 7691, 7699, 7707, 7759, 7774, 7778, 7849, 7898, 7905.

7207. AKTA sejmikowe województwa lubelskiego 1572–1632. Oprac. Henryk Gmiterek. Lublin 2016 AP; Wydaw. UMCS 8° ss. 418. AP, Inst. Historii UMCS. (Fontes Lublinenses; 7).

7208. AKTA sejmikowe województwa poznańskiego i kaliskiego. Lata 1733–1763. Wyd. Michał Zwierzykowski. Warszawa 2015 DiG 8° ss. XX, nlb. 1, 986, il.

Rec.: Chodyła Zbigniew, *Roczniki Historyczne*. R. 82: 2016 s. 268–272; Mikołajczyk Marian, *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 68: 2016 z. 1 s. 310–313.

7209. DIE APOLOGIEN Herzog Albrechts. [Hrsg. von] Almut Bues. Wiesbaden 2009.

Rec.: Małek Janusz, *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 57:] 2013 nr 1 s. 161–163.

7210. AQUA Andrzej dell': Praxis ręczna działa. Z rpsów do dr. przegot. oraz wstępem i koment. opatrzył Tadeusz [Marian] Nowak. Oświęcim 2016 Napoleon V 4° ss. 523, streszcz. ang., ros.

Przedr., oryg.: Wrocław 1969.

Źródło z XVII w. dot. artylerii i fortyfikacji.

7211. [ARAKIEŁOWICZ Symforian]: Symforian Arakielowicz Itinerarium romanum (1723). Podróż rzymska (1723). Wstęp i oprac. tekstu źródłowego Bogdan Rok; tł. Dariusz Piwowarczyk. Kraków–Wrocław 2016 Wyd. Nauk Hist. i Pedagog. Uniw. Wrocławskiego; Inst. Hist. Uniw. Wrocławskiego 8° ss. XXIII, nlb. 1, 143, nlb. 1, tabl. 3, il., mapa. (Peregrinationes Sarmatarum; vol. 6).

Tekst równol. łac., pol.

7212. BARTELMUS Zygmunt: Kazanie na założenie kościoła ewangelickiego w Golosowicach 1765 rok. Pszczyna 2016 Tow. Miłośn. Ziemi Pszczyńskiej; Śląska Oficyna Drukarska Z. Spiry 8° ss. nlb. 27.

Aut. żył w l. 1726–1797.

7213. BEMBUS Mateusz: Wizerunek szlachcica prawdziwego w kazaniu na pogrzebie Andrzeja Boboli. Oprac. Maria Barłowska. Warszawa 2016 Sub Lupa 16° ss. 102, nlb. 1, il. Wyd. Polonistyki Uniw. Warszawskiego. (Biblioteka Dawnej Literatury Popularnej i Okolicznościowej; t. 27).

Mowa pogrzebowa ku czci podkomorzego Andrzeja Boboli (1540–1616), autor żył ok. 1567–1645.

7214. BOHUSZ Ksawery Michał: Dzieniki podróży. Wstęp i oprac. Filip Wolański. Kraków–Wrocław 2014 Księg. Akademicka; Wyd. Nauk Hist. i Pedagog. Inst. Hist. Uniw. Wrocławskiego 8° ss. XVIII, 322, nlb. 1, tabl. 3, il., streszcz. niem. (Peregrinationes Sarmatarum; vol. 3).

Aut. żył w l. 1746–1820, pamiętnik peregrynacji po Europie z l. 1777–1782.

7215. CEBROWSKI Andrzej Kazimierz: Roczniki miasta Łowicza pisane w latach 1648–1659. Wstęp, tł. i uwagi Marian Małuszynski. Łowicz 2016 Wydaw. Łowiczanka 8° ss. 46, nlb. 5, il.

Tyt. oryg.: *Annales civitatis Loviciae quae sita est in Masovia ad fluvium Bsuram, in Palatinatu Ravensi*.

7216. CHOCISZEWO. Parafia pod wezwaniem św. Leonarda. [Wyd.] Michał Marian Grzybowski. Płock–Sierpc 2012 P.P.-H. Drukarnia 8° ss. 36, tabl. 12, il.

Spisy ludności – 1791 r.

7217. [CICHOCKI Andrzej]: Od Augusta Mocnego do Augusta III. Doniesienia z Warszawy Andrzeja Cichockiego z lat 1732–1734. Wyd. Jerzy Dygdała. Warszawa 2016 Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie 8° ss. 494, il. (Silva Rerum).

7218. CORPUS epistularum Ioannis Dantisci. Red. Jerzy Axer, Anna Skolimowska. Pt. 4: Inventory of Ioannes Dantiscus' correspondence. Vol. 1: Inventory of Ioannes Dantiscus' German-language correspondence, 1500–1548. Compiled by Tomasz Ososiński. Warsaw–Cracow 2007 PAU 8° ss. 392, tabl. 8, il. Centre of Studies on the Classical Tradition in Poland and East-Central Europe. Warsaw Univ. (OBTA), Polish Academy of Arts and Sciences (PAU).

Toż. Vol. 2: Inventory of Ioannes Dantiscus' Latin letters, 1515–1548. Compiled by A. Skolimowska with collaboration of Katarzyna Jasińska-Zdun. Warsaw–Cracow 2011 PAU ss. 205, tabl. 4, il. Univ. of Warsaw. Inst. for Interdisciplinary Studies of Artes Liberales (IBI AL), Pol. Acad. of Arts and Sciences (PAU).

Toż. Vol. 3: Inventory of Latin letters to Ioannes Dantiscus with addition of letters in Spanish, Polish, Italian, Dutch and French, a. 1511–1548. Warsaw–Cracow 2016 Univ. of Warsaw. Faculty of Artes Liberales (AL); Pol. Acad. of Arts and Sciences (PAU) ss. 607, tabl. 16, il.

Toż. Pt. 5: *Respublica litteraria in action*. Vol. 3: New sources. Ed. Katarzyna Tomaszuk. Warsaw–Cracow 2016 PAU ss. 264. Univ. of Warsaw. Faculty of Artes Liberales (AL), Polish Acad. of Arts and Sciences (PAU).

Współwyd.: Gattinara Mercurino Arborio di: *Oratio supplicatoria*, 1516. Transcr. from the manuscript, comment. and annot. by A. Skolimowska with collab. of Michał M. Kenzdziolek-Skolimowski.

Pt. 1. Vol. 1. 2004; Pt. 5. Vol. 1. 2007.

7219. CZARTORYSKI Adam Kazimierz: Katechizm rycerski. Wyd. i przedm. poprzedził Henryk Mościcki. Oświęcim 2016 Napoleon V 8° ss. 62, nlb. 1.

Repr., oryg.: Warszawa–Lublin–Łódź–Kraków 1916.

7220. [CZARTORYSKI A. K.]: Prawidła moralne dla Szkoły Rycerskiej przez Adama Czartoryskiego w roku 1774 ułożone. Oświęcim 2016 Napoleon V 8° ss. nlb. 6, XIV, nlb. 4, 77, nlb. 15, il.

7221. DAMIRSKI Cyprian: Kronika bernardynów w Polsce (1453–1651). Przekł. Kazimierz Żuchowski. Kraków 2016 Wydaw. OO. Bernardynów Calvarianum 8° ss. 170, faksymilia.

Praca powstała ok. 1636–1651.

Tyt. oryg.: *Fundatio Fratrum Minorum de Observantia in partibus Poloniarum*.

7222. DIARIUSZE sejmu koronacyjnego Zygmunta III Wazy 1587/1588 roku. Oprac. Irena Kaniewska. Kraków 2016 Historia Iagellonica 8° ss. XV, nlb. 1, 97, nlb. 1.

7223. DOKUMENT pergaminowy – „Świadectwo ukończenia nauki w zawodzie leśnego i polnego myśliwego” ze zbiorów Muzeum w Gliwicach. [Wyd.] Anna Kulczyk. *Rocznik Muzeum w Gliwicach*. T. 26: 2016 s. 283–289.

Z 7 IX 1761 r.

7224. DWIE pieśni o kozaczku duchownym z XVII wieku – edycja zachowanych wariantów. [Wyd.] Marta Wojas. *Rocznik Przemyski*. T. 52: 2016 z. 2 s. 179–195, streszcz. ang.

7225. DYPLOMACI sasey wobec Sejmu Wielkiego. [Oprac.] Henryk Kocój. Kraków 2016 Wydaw. UJ 8° ss. 717, nlb. 1, il.

Zawiera korespondencję z l. 1788–1791.

7226. DZIENNIK podróży z Krakowa do Grodna 1585 r. [Wyd.] Natallia Sliż. *Prace Naukowe Akademii im. J. Długosza*. Zesz. Hist. T. 15: 2016 s. 261–266, streszcz. ang.

Nieznanego autora w formie sprawozdania finansowego.

7227. EKSCERPTY źródłowe do dziejów archidiecezji gnieźnieńskiej i diecezji poznańskiej w czasach nowożytnych. [Wyd.] Krzysztof R. Prokop. *Ecclesia*. T. 10: 2015 s. 113–159, streszcz. ang.

7228. FRAGMENT lustracji starostwa bielskiego z 1560 roku. *Bielski Almanach Historyczny*. [T. 1:] 2016 s. 157–158.

7229. FRIEDEBORN Paul: Opis miasta Szczecina. Oprac. i przeł. Agnieszka Bory-

sowska. Warszawa 2016 Sub Lupa 16° ss. 187, nlb. 1, il. Wyd. Polonistyki Uniw. Warszawskiego. (Biblioteka Dawnej Literatury Popularnej i Okolicznościowej; t. 28).

Tekst równol. łac., pol.

Autor żył 1571–1637.

7230. GROTHÓWNA Zofia: Kronika klasztoru sióstr norbertanek w Imbramowicach 1703–1741. Wyd. Włodzimierz Bielak, Waldemar Witold Żurek. Wyd. 2 popr. Kielce 2016 Jedność 8° ss. L, nlb. 2, 273, nlb. 2, il.

Wyd. 1. 2011.

7231. [HAUR Jakub Kazimierz]: Skład abo skarbiec znakomity sekretow oekonomiey ziemianskiej (...) wykopany a oraz (...) v bogacony, wydany y do druku podany przez vrodzonego Iakvba Kazimierza Havra (...). Warszawa 2015 Graf ica Iwona Knechta 4° ss. nlb. 32, 523, nlb. 28, il.

Przedr., oryg.: Kraków 1693.

7232. HOMBEK Danuta: Książka polska w ogłoszeniach prasowych XVIII wieku. Źródła. T. 6: Czasopisma i efemeryczne gazety warszawskie 1753–1794. Kraków 2016 Universitas 8° ss. 752.

Tekst część. równol. fr., łac., niem.

Cz. 1. Aut.: Grzeszczuk Stanisław, Hombek Danuta. Wrocław 1989.

7233. THE HOUSE of Vasa and the house of Austria. Correspondence from years 1587 to 1668. P. 1: The times of Sigismund III, 1587–1632. Vol. 1. Ed. by Ryszard Skowron; in collaboration with Krzysztof Pawłowski [i in.]. Katowice 2016 Wydaw. UŚ 8° ss. 807.

7234. INWENTARZ klucza miechowskiego z 1731 r. [Wyd.] Mateusz Makowski. *Res Gestae*. [T.] 3: 2016 s. 19–68, streszcz. ang.

7235. INWENTARZ kościoła i plebanii w Kosowie w 1751 roku. [Wyd.] Waldemar W. Żurek. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 106: 2016 s. 371–387, streszcz. ang.

7236. INWENTARZ kościoła parafialnego w Kosowie z 1770 roku. [Wyd.] Waldemar W. Żurek. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 105: 2016 s. 375–387, streszcz. ang.

Kosów Poleski, dawne woj. brzeskie.

7237. INWENTARZ księstwa słuckiego 1600 roku. [Wyd.] Anita Klecha. *Rocznik Białoskopodlaski*. T. 24: 2016 s. 211–229, streszcz. ang., niem., ros.

7238. INWENTARZ majątku ruchomego burmistrza sieradzkiego Piotra Zamojskiego

z 1581 r. [Wyd.] Alicja i Jan Szymczakowie. *Zeszyty Wiejskie*. Z. 19: 2014 s. 375–388, streszcz. ang.

7239. INWENTARZ ruchomości Stanisława Brzyka, kupca i rajcy przemyskiego (1589 rok). [Wyd.] Ewa Grin-Piszczek. *Rocznik Przemyski*. T. 52: 2016 z. 1 s. 113–129, streszcz. ang.

7240. INWENTARZ skarbca katedry krakowskiej z lat 1702, 1761 i 1791. Oprac. Agnieszka Perzanowska; red. nauk. Piotr Rabciej. Kraków 2016 Archiwum i Bibl. Krakowskiej Kapituły Katedralnej; Societas Vistulana 8° ss. XVIII, 322, tabl. 16, il., streszcz. ang. (Biblioteka Kapitulna na Wawelu; t. 7).

7241. INWENTARZ sołectw w Mokrej Wsi i Drzykowej z 1708 i 1722 roku. [Wyd.] Konrad Rzemieniecki. *Czasopismo ZNiO*. Z. 26/27: 2016 s. 47–55, streszcz. ang.

7242. KAJETY Korpusu Kadetów Szkoły Rycerskiej. Red. nauk. Elżbieta Wichrowska, Agata Wdowik. Warszawa 2016 Uniw. Warszawski. Wydż. Polonistyki 8° ss. 420, il.

Lata 1765–1794.

7243. KNÍGA magistrata mesta Polacka 1727 g. Xięgi Miejskie Połockie Roku Pańskiego Tysiąc Siedemset Dwudziestego Siódmego. Padyryhtavalí A. M. Latuškin, M. Dz. Makaraŭ. Vil'na–Belastok 2012 Inst. belorusistyki; Belaruskae naukovae tovarystva 8° ss. 405, nlb. 6, il.

Rec.: Łosowski Janusz, *Archeion*. T. 117: 2016 s. 518–526.

7244. KNIHA testamentov Starej L'ubovne 1660–1747. Čast' 4. [Wyd.] Františka Marcinová. *Zeszyty Sądecko-Spiskie*. T. 8: 2014 s. 133–141, streszcz. pol.

Čast' 1. *Tamže*. T. 4: 2009.

7245. KORESPONDENCJA Elżbiety z Lubomirskich Sieniawskiej, kasztelanowej krakowskiej. T. 1: Z serca kochająca żona i uniżona sługa. Listy Elżbiety z Lubomirskich Sieniawskiej do męża Adama Mikołaja Sieniawskiego z lat 1688–1726. Oprac. i wyd. Bożena Popiołek, Urszula Kicińska, Agnieszka Słaby. Warszawa–Bellerive-sur-Allier 2016 DiG; Edition La Rama. 8° ss. 540. Uniw. Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie. (Monumenta Poloniae Epistolaria).

Toż. T. 2: Jaśnie Oświecona Mościa Książno Dobrodziejko. Informatorzy i urzędnicy. Warszawa 2016 ss. 548.

Toż. T. 3: Jaśnie Oświecona Mościa Książno Dobrodziejko. Rodzina, przyjaciele i klienci (wybór). Warszawa 2016 ss. 302, nlb. 1.

7246. KORESPONDENCJA polityczna Stanisława Augusta. Augustyn Deboli 1781.

Oprac. Ewa Zielińska i Adam Danilczyk. Warszawa 2015 IH PAN 8° ss. 458, nlb. 1.

Toż. Wiedeń. T. 1: (1788–1790). Oprac. Monika Jusupović i A. Danilczyk. Warszawa 2016 ss. 245.

Toż. Wiedeń. T. 2: (1791–1792). Warszawa 2016 ss. 265, nlb. 3.

Część tekstu w jęz. fr.

7247. KRONIKA za Zygmunta Augusta w Knyszynie zmarłego roku 1572 i inne dokumenty polityczne z czasów pierwszego bezkrólewia. Vol. 1: Od lipca 1572 do marca 1573. Wstęp i oprac. Krzysztof Koehler. Kraków 2016 Akad. Ignatianum; WAM 8° ss. 407. (Humanitas Studia Kulturoznawcze. Źródła).

7248. KSIĘGA kryminalna miasta Krakowa z lat 1589–1604. Oprac. i wyd. Wacław Uruszczak, Maciej Mikuła, Krzysztof Fokt, Anna Karabowicz. Kraków 2016 Societas Vistulana 8° ss. LIV, 368 + dysk optyczny (CD-ROM). (Fontes Iuris Polonici. Prawo Miejskie; t. 3).

7249. KSIĘGA ławnicza Nowego Kramaska 1572–1782. Edycja źródłowa. [Wyd.] Krzysztof Benyskiewicz. Zielona Góra 2008.

Uzup.: Benyskiewicz K.: „Testament” Macieja Byldy z Nowego Kramaska. Uzupełnienie do „Księgi ławniczej Nowego Kramaska”. *Studia Zachodnie*. [T.] 16: 2014 s. 11–21, streszcz. ang.

7250. KSIĘGA miasta Pawłowa 1646–1762. Oprac. i wyd. Marian Janusz Kawalko. Lublin 2016 AP 8° ss. 240, tabl. 8, il. AP w Lublinie.

7251. KSIĘGI kryminalne miasta Krakowa z lat 1630–1633, 1679–1690. Oprac. i wyd. Wacław Uruszczak, Maciej Mikuła, Krzysztof Fokt. Kraków 2016 Societas Vistulana 8° ss. XLVIII, 462, nlb. 1 + dysk optyczny (CD-ROM). (Fontes Iuris Polonici. Prawo Miejskie; t. 4).

7252. LIBER baptisatorum parochialis in Przyrów 1759–1796. [Wyd.] Antoni Kaczmarek. Przyrów–Częstochowa 2016 Regina Poloniae 8° ss. 300. (Księgi Metrykalne Parafii Świętej Doroty DM w Przyrowie; 2).

7253. LIETUVOS Didžiosios Kunigaiškystės seimelių instrukcijos (1788–1790). Parengė Robertas Jurgaitis, Adam Stankevič, Asta Verbickienė. Vilnius 2015 Mykolo Romerio universitetas; Parlamentarizmo istorijos tyrimų centras 8° ss. 435, nlb. 1, il. streszcz. ang., pol. (Fontes Historiae Parlamentorum Lituanicorum; 1).

Instrukcje sejmików Wielkiego Księstwa Litewskiego.

Rec.: Krzymkowski Marek. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 68: 2016 z. 2 s. 377–378; Smigelskytė-Stukienė Ramunė, *Rocznik Lituanistyczny*. T. 2: 2016 s. 285–286.

7254. LUDNOŚĆ parafii Wieczfnia z końca XVIII wieku. [Wyd.] Michał Marian Grzybowski. Płock–Sierpc 2013 P.P.-H. Drukarnia 8° ss. 105, il.

Lata 1775–1791.

7255. LUSTRACJA Starostwa Skarszewskiego uczyniona 29 lutego 1772 roku. [Wyd.] Marcin Woźny. Skarszewy 2016 Gm. Ośr. Kultury i Bibl. Publ. 4° ss. 47, il.

7256. [MAŁKOT Franciszek] Malkotas Pranciškus: Karų su turkais ir Livonijoje balsas apie šlovingo atminimo Joną Karolį Chodkievičių. Parengė Darius Antanavičius, Dariusz Chemperek, Eglė Patiejūnienė. Warszawa 2016 Min. Kultury i Dziedzictwa Nar. 8° ss. 155, nlb. 3, tabl. 25, il.

Tyt. równol. na s. przytytułowej i okładce: Tureckich i inflanckich wojen o sławnej pamięci Janie Karolu Chodkiewiczu głos. Tekst równol. lit., pol. Wyd. oryg. 1640.

7257. METRYKI chrztów i ślubów od 1715 r. do 1765 r. oraz zgonów od 1763 r. do 1765 r. przechowywane w archiwum parafii pod wezwaniem św. Aleksandra w Suwałkach. T. 1–2. Zebrał i przygot. do dr. Stanisław Cieślukowski; kopie wykonał Lucjan Sobolewski. Białystok 2016 Drukarnia Cyfrowa druk24h.com.pl. – Partner Poligrafia Andrzej Kardasz 4° ss. 402; 426.

7258. METRYKI chrztów parafii pw. św. Marii Magdaleny w Łęcznej z lat 1598–1624 i 1694–1695. Oprac. Robert Jop. Lublin 2016 AP 8° ss. 239, tabl. 8, il. AP w Lublinie. (Fontes Lublinenses; 8).

Tekst części. łac.

7259. METRYKI Kolegiaty św. Wawrzyńca w Wojniczu 1675–1784. T. 7: Liber copulatorum 1777–1784. Wyd. Maria Juda i Józef Szymański. Wojnicz 2016 Tow. Przyj. Ziemi Wojnickiej 8° ss. 150, nlb. 3. Tow. Przyj. Ziemi Wojnickiej. (Biblioteczka Historyczna; t. 38).

Tekst gł. łac. Wstęp pol. T. 1 cz. 1–2. 2006.

7260. MIESZKAŃCY i zabudowa Lubartowa w inwentarzu miasta z 1747 roku. [Wyd.] Dariusz Kupisz. *Rocznik Lubelski*. T. 42: 2016 s. 235–248.

7261. MODLITEWNIK Zygmunta I Starogo, 1524 r. Facsimile. Wstęp Rafał Wójcik. Poznań 2016 Poznańskie Studia Polonistyczne 16° ss. 79, nlb. 458, il. (Libri Precationum Illuminati Poloniae Veteris. Facsimilia).

7262. [MORSTIN Jan Andrzej]: Listy Jana Andrzeja Morstina 1656–1683. [Wyd.] Stefania Ochmann-Staniszevska. *Studia Historyczne*. R. 59: 2016 z. 1 s. 93–105.

7263. NIDECKI Andrzej Patrycy: Trzy mowy gratulacyjne z okazji zwycięstwa nad Moskwiczinami. Oprac. Bartosz Awianowicz. Warszawa 2016 Sub Lupa 16° ss. 136, nlb. 3, il. Wyd. Polonistyki Uniw. Warszawskiego. (Biblioteka Dawnej Literatury Popularnej i Okolicznościowej; t. 24).

Tekst mów równol. łac., pol. Autor żył ok. 1522–1587.

7264. NIEZNANY XVII-wieczny dokument do dziejów babimojskich kościołów. [Wyd.] Joanna Karczevska. *Studia Zachodnie*. [T.] 18: 2016 s. 385–390, streszcz. ang.

Urzędowy dokument z 1646 r. Jana Braneckiego, oficjała poznańskiego i archidiacona pszczyńskiego, będący potwierdzeniem nadań dla kościoła.

7265. NOWY Sącz oraz podmiejskie przysiółki w XVII wieku w świetle księgi 29/110/108, z tzw. Akt Depozytaliów. [Wyd.] Beata Wierzbicka. *Zeszyty Sądecko-Spiskie*. T. 8: 2014 s. 104–132, streszcz. słowackie.

7266. O RODZIE Hańskich herbu Korczak w XVI wieku. [Wyd.] Marian Janusz Kawalko. *Rocznik Chelmski*. T. 20: 2016 s. 33–44, streszcz. ukr., ang.

Wypisy z ksiąg sądowych.

7267. O ŚLUBNEJ wyprawie w czasach staropolskich na podstawie wyprawy Ludwiny Chwalibożanki z 1771 r. [Wyd.] Ewa Danowska. *Krakowski Rocznik Archiwalny*. T. 21: 2015 [dr:] 2016 s. 117–131, streszcz. ang.

Ludwina z Chwalibogów Chronowska.

7268. OCULI plus vident quam oculus... Pierwszy statut Akademii Ciekawych Natury (Academia Naturae Curiosorum). [Wyd.] Katarzyna Pękacka-Falkowska. *Klio*. T. 39: 2016 nr 4 s. 139–151, streszcz. ang., pol.

Z XVII w.

7269. OPEC Baltazar: Żywoć Pana Jezu Krysta (1522). Wyd. i wstępami opatrzyli Wiesław Wýdra i Rafał Wójcik; wstęp ikonograficzny Katarzyna Krzak-Weiss. Poznań 2014 Wydaw. Nauk. UAM 4° ss. CXIII, nlb. 3, 656, il.

Rec.: Mazurkiewicz Roman, *Studia Źródłoznawcze*. T. 54: 2016 s. 171–178.

7270. OPIS historyczny kościoła parafialnego w Stromcu. W przedm. i przypisy zaopatrzył

Karol Kucharski. *Stromiec 2016 Stow. Stromiecczyzna 8° ss. 87 + zakładka.*

Kościół św. Jana Chrzciciela, XVIII w.
Tekst części. łac.

7271. OPISI przedmist L'vova XVI–XVII stłit. Uporádnik Andriј Felonúk. L'viv 2014 L'vıvs'ke vıddılenná İUAD 8° ss. nlb. 2, 746, nlb. 4, il. Nacional'na akad. nauk Ukraıni. İnst. ukraıns'koı arheografıı ta dżereloznavstva ім. M. Gruševs'kogo.

Dokumenty z l. 1527–1799.
Rec.: Rzemieniecki Konrad, *Galicja*. T. 2: 2016 s. 352–356.

7272. OPISY parafii dekanatu Olwita z 1784 roku. Oprac. Tomasz Naruszewicz. Suwałki 2013.

Rec.: Izbicki Tadeusz: Uwagi do opracowania „Opisy parafii dekanatu Olwita z 1784 roku”. *Rocznik Augustowsko-Suwalski*. T. 15: 2015 s. 159–165; Polem.: Naruszewicz T.: Odpowiedź. *Tamże* s. 167–170.

7273. ORDYNACJA w Radzie Nieustającej. [Wyd.] Marcin Głuszak. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 12: 2009 s. 135–150.

Rok 1776.

7274. OSOBLIWOŚCI skoczowskie. Skotschauer Denkwürdigkeiten. Wyd. Idzi Panic; tł. tekstu źródła Maria Jolanta Panic i I. Panic. Cieszyn 2013 PTH. Oddz. 8° ss. 92, nlb. 1. (*Acta Historica Silesiae Superioris*; t. 17).

XVI–XVII w.
Rec.: Morys-Twarowski Michael, *Czasy Nowożytnie*. T. 29: 2016 s. 240–241.

7275. [PIRAMOWICZ Grzegorz]: Relacja Grzegorza Piramowicza o osuszeniu Bagien Pontyjskich za pontyfikatu Piusa VI. Wyd. Ewa M. Ziółek. *Studia Geohistorica*. Nr 4: 2016 s. 51–65, streszcz. ang.

Z 1780 r.

7276. POPISY wojskowe pospolitego ruszenia Wielkiego Księstwa Litewskiego (1524–1566). Wstęp i oprac. Gediminas Lesmaitis; tł. z jęz. lit. Beata Piasecka; red. nauk. Karol Łopatecki. Białystok 2016 Inst. Badań nad Dziedzictwem Kulturowym Europy 8° ss. LXVIII, 435, il. Inst. Badań nad Dziedzictwem Kulturowym Europy. (*Dissertationes*; t. 17).

7277. PORZĄDEK rynkowy miasta Kętrzy na z 17 maja 1795 roku. [Wyd.] Jerzy Kiełbik. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 58:] 2014 nr 1 s. 113–123.

7278. [POTOCKI Stefan]: Rękopis listu Stefana Potockiego do Adama Mikołaja Sieniawskiego datowany na 9 listopada 1705 roku.

Edycja źródłowa. [Wyd.] Karol Ossowski. *Koło Historii*. Nr 18: 2016 s. 299–302, streszcz. ang., niem., fr.

7279. POWINNOŚCI mieszczań tykocińskich według inwentarza z 1701 roku. [Wyd.] Michał Sierba. *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 15: 2016 nr 1 s. 229–247.

7280. [PRAETORIUS Ephraim]: *Athenae gedanenses Ephraima Praetoriusa*. [Oprac.] Mariusz Brodnicki. Gdańsk 2016 Wydaw. Athenae Gedanenses 8° ss. 590, nlb. 2, il.

Tekst równol. pol., łac.
Gimnazjum Akademickie w Gdańsku; aut. żył w l. 1657–1723.

7281. PROTOKOLI wizytacji ta reęstr finansowo-majnowoı dokumentacji vasulianc'kogo monastira u Bilini Velikij (1763–1765 rr.). [Wyd.] Űrij Stecik. *Hereditas Monasteriorum*. Vol. 8: 2016 s. 269–290, streszcz. ang., pol.

Protokoły wizytacyjne i rejestr dokumentacji finansowo-majątkowej klasztoru bazylianów w Bilinie Wielkiej (1763–1765).

7282. PRZYWILEJE żarskich cechów tkaczy płótna lnianego oraz sukienników nadane przez Baltazara Erdmanna oraz Erdmanna II z dynastii Promnitzów. [Wyd.] Irena Sochacka, Piotr Partyka. *Studia Zachodnie*. [T.] 16: 2014 s. 203–222, streszcz. ang.

Dokumenty z l. 1683–1710.

7283. [RADZIWIŁŁ Mikołaj, zw. Rudym]: Listy Mikołaja Radziwiłła „Rudego”, wojewody wileńskiego, do bratanka, Mikołaja Krzysztofa „Sierotki”: grudzień 1568 – czerwiec 1569 r. Ze zbiorów Rosyjskiej Biblioteki Narodowej w Sankt-Petersburgu. [Wyd.] Ewa Dubas-Urwanowicz. *Białostockie Teki Historyczne*. T. 14: 2016 s. 265–287.

7284. RANKRAŠTINĖS įvairenybės iš praeties: [Cz.] 4.–5. [Wyd.] Žigmantas Kiaupa. *Lietuvos Istorijos Metraštinis*. 2013 [nr] 1 [dr.:] 2014 s. 143–147, streszcz. ang.

Űródła z 1770 r.
Toż. [Cz.] 6. *Tamże*. 2014 [nr] 1 [dr.:] 2015 s. 139–143.
Űródła z 1781 r.

7285. REGESTR osób żydowskich spisany w miesiacu styczniu roku 1778 w Warszawie. Oprac. Hanna Węgrzynek. Warszawa 2016 Centrum im. Anielewicz. Inst. Hist. UW; IH PAN 8° ss. nlb. 6, XXVI, 221, tabl. 12, il. (Űródła do Dziejów Żydów Polskich; t. 2).

7286. REJESTR pospolitego ruszenia księstw oświęcimskiego i zatorskiego z 18 października 1621 roku. [Wyd.] Jacek Pielas. *Res*

Historica. Nr 42: 2016 s. 353–377, streszcz. ang., pol.

7287. REJESTR pospolitego ruszenia województwa bełskiego z 1669 roku. [Wyd.] Leszek A. Wierzbicki. *Rocznik Lubelski*. T. 42: 2016 s. 229–234.

7288. REJESTRY chorągwi arkebuzerskich braci Jarosza (Hieronima) i Krzysztofa Pigłowskich z 1651 r. Edycja źródłowa. [Wyd.] Bartosz Staręgowski. *Annales UMCS*. Sec. F: Historia. Vol. 70: 2015 s. 127–134, streszcz. ang.

7289. REWIZJA komór celnych i stacji mytniczych województwa kaliskiego z 1571 r. Edycja „Aktu rewizorów ziemskich”. [Wyd.] Tomasz Związek. *Studia Źródłoznawcze*. T. 54: 2016 s. 129–149, streszcz. ang.

7290. ROTA wyprawy województwa podlaskiego A.D. 1676. [Wyd.] Lech Niepiekło. *Sokolowski Rocznik Historyczny*. T. 4: 2016 s. 183–188.

7291. SIEDEMNASTOWIECZNE inwentarze biblioteczne klasztorów dominikańskich w Gidlach, Łęczycy, Łowiczu, Piotrkowie Trybunalskim i Sieradzu. [Wyd.] Tomasz Stolarczyk. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 106: 2016 s. 219–279, streszcz. ang.

7292. SPIS lenników majątku ziemskiego Brody (Herrschaft Pforthén) z 10 sierpnia 1688 roku. [Wyd.] Marcin Maciejewski. *Studia Zachodnie*. [T. 18:] 2016 s. 391–397, streszcz. ang.

7293. SPIS szlachty ziemi wieluńskiej z 1633 roku. [Wyd.] Paweł Klint. *Rocznik Wieluński*. T. 16: 2016 s. 217–226, streszcz. ang.

7294. SPISY ludności Węgorzewa z 1752 i 1754 roku. [Wyd.] Jerzy Kielbik. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 59:] 2015 nr 4 s. 711–724.

7295. STANISŁAW August Poniatowski w Sokołowie Podlaskim. Z dziejów peregrynacji monarchy po Podlasiu. [Wyd.] Artur Ziontek. *Sokolowski Rocznik Historyczny*. T. 2: 2014 s. 201–214.

Materiały źródłowe.

7296. STAROPOLSKIE „Varia” biograficzno-chronologiczne z nowożytnych źródeł prowincji kościelnej. [Wyd.] Krzysztof R. Prokop. *Biuletyn BJ*. R. 66: 2016 s. 177–214, streszcz. ang.

Zawiera wypisy źródłowe dot. następujących kategorii osób: I. Panujący i ich rodziny; II. Magnateria i szlachta; III. Duchowieństwo diecezjalne i zakonne; XVI–XVIII w.

7297. STAROWOLSKI Szymon: Prawy rycerz. Sandomierz 2016 Armoryka 8° ss. nlb. 2, 42, nlb. 2. (Biblioteka Tradycji Europejskiej; nr 81).

Repr., oryg.: Kraków 1858.

Etos rycerski, aut. żył w l. 1588–1656.

7298. STOSUNKI społeczne na wsiach księstw opolskiego i raciborskiego w epoce Habsburgów (XVI–XVII wiek) w świetle aktów prawnych i akt sądowych. Materiały. Oprac. Roman Sękowski. Chorzów 2016 Muzeum „Górnośląski Park Etnograficzny w Chorzowie” 8° ss. 412. Muzeum „Górnośląski Park Etnograficzny w Chorzowie”. (Monografie i Materiały; 7).

7299. [SYREŃSKI Szymon]: Zielnik herbarzem z języka łacińskiego zowią, to jest Opisanie własne imion, kształtu, przyrodzenia, skutków y moc ziół wszelakich [...] polskim językiem zebrany y na osmiero ksiąg rozłożony [...] zpisane przez D. Simona Syrenniva. Warszawa 2013 Grafika Usługi Wydawnicze Iwona Knechta; przy współpr. Gopher u.r.p. Andrzej Famielec 4° ss. nlb. 22, 1540, nlb. 20, il.

Repr., oryg.: Cracoviae 1613.

7300. SZCZERBIC Paweł: Speculum Saxonum, albo prawo saskie i majdenburskie, porządkiem obiecadła z łacińskich i niemiecckich egzemplarzy zebrane, a na polski język z pilnością i wiernie przełożone. T. 1–2. Wyd. Grzegorz M[aria] Kowalski. Kraków 2016 Księg. Akademicka 8° s. XXXIII, nlb. 1, 340, il.; nlb. 6, 343–615. (Bibliotheca Jagellonica. Fontes et Studia; t. 29).

Autor żył w l. 1552–1609.

7301. [SZEŁOMO ben Aharon z Poswola]: „Wojna u bram” Szełomo ben Aharona z Poswola [ok. 1665–1745] (polski przekład „Wstęp”). [Wyd.] Sebastian Kubicki. *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 16:] 2016 nr 3 s. 711–733, streszcz. ang.

Dzieło jest pokłosiem dysputy prowadzonej między Karamami i Żydami w Wilnie, bez daty.

7302. ŚWIADECTWO odbycia „bar miwcwy” przez Żyda Hersza Gabriela w synagodze kaliskiej, w styczniu 1776 roku. Wybrał i wstępem zaopatrzył Zbigniew Chodyła. *Rocznik Kaliski*. T. 41: 2015 s. 127–132.

7303. TÈSTAMENT berasejskaga burmistrza Stanisława Babroŭskaga, 1639 g. [Wyd.] Natallá Sliż. *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. [Z.] 42: 2014 s. 7–24, streszcz. ang., pol.

Testamentu burmistrza brzeskiego Stanisława Bobrowskiego, 1639 r.

7304. TESTAMENTY chłopów polskich od drugiej połowy XVI do XVIII wieku. Oprac. i wyd. Janusz Łosowski. Lublin 2015.

Toż. Wyd. 2. Lublin 2016 Wydaw. UMCS 8° ss. LVIII, 519.

Rec. [wyd. 1]: Stroynowski Andrzej, *Prace Naukowe Akademii im. J. Długosza. Zesz. Hist. T. 15*: 2016 s. 325–328.

7305. TESTAMENTY ewangelików reformowanych w Wielkim Księstwie Litewskim w XVI–XVIII wieku. [Wyd.] Urszula Augustyniak. Wyd. 2, popr. i rozsz. Warszawa 2014.

Rec.: Szafarczyk Wioletta, *Almanach Historyczny. T. 18*: 2016 s. 249–251.

7306. TESTAMENTY szlacheckie z ksiąg grodzkich wielkopolskich z lat 1631–1655. Wyd. Paweł Klint. Poznań–Wrocław 2008.

Rec.: Nowak Andrzej, *Rocznik Kaliski. T. 40*: 2014 s. 326–330.

7307. TESTAMENTY szlacheckie z ksiąg grodzkich wielkopolskich z lat 1657–1680. Wyd. Paweł Klint. Wrocław 2011.

Rec.: Nowak Andrzej, *Rocznik Kaliski. T. 40*: 2014 s. 326–330.

7308. TESTAMENTY szlacheckie z ksiąg grodzkich wielkopolskich z lat 1681–1700. Wyd. Paweł Klint. Wrocław 2015.

Rec.: Chodyła Zbigniew, *Roczniki Historyczne. R. 82*: 2016 s. 264–268.

7309. TESTAMENTY szlachty Prus Królewskich z XVII wieku. Oprac. i wyd. Jacek Kowalkowski, Wiesław Nowosad. Warszawa 2013.

Rec.: Kitowski Piotr, *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego. [T.] 18*: 2015 s. 305–308.

7310. TESTAMENTY szlachty Prus Królewskich z XVIII wieku. Oprac. i wyd. Wiesław Nowosad i Jacek Kowalkowski. Warszawa–Bellerive-sur-Allier 2016 DiG; Edition La Rama 8° ss. 447. (Szlachta i Ziemiaństwo na Ziemiach Dawnej Rzeczypospolitej).

7311. THESBY de Belcour François Auguste: Dziennik francuskiego oficera w służbie konfederacji barskiej i syberyjskiego zesłańca. Przel., wstępem i przypisami opatrzył Marian Skrzypek. Warszawa 2016 Fund. Augusta hr. Cieszkowskiego 8° ss. LVIII, nlb. 2, 153, nlb. 1. (Biblioteka Kwartalnika „Kronos”).

Powstał w 1776 r.

7312. TITIUS Johann Daniel: Relacja o uczonych mężach pochodzących z miasta Chojnice w Polskich Prusach. Nachricht von den Gelehrten welche aus der Stadt Conitz des Polnischen Preussens herkommen. Przekł.

z jęz. niem. Ewa Drzazgowska. Chojnice 2016 Urząd Miejski; Fund. Inicjatyw Obywatelskich Marcina Fuhrmanna 8° ss. 182. (Historyczne Pomniki Chojnic; 1).

Praca z 1763 r.

Biografie – XV–XVIII w.

7313. UPOSAŻENIE parafii Małogoszcz w świetle sumariusza z 1792 roku. [Wyd.] Małgorzata Karkocha. *Przegląd Nauk Historycznych. R. 15*: 2016 nr 1 s. 249–276.

7314. URBARZ majątku Ciochowice z 1698 roku. [Wyd.] Adam Kubacz. *Rocznik Muzeum w Gliwicach. T. 26*: 2016 s. 271–282.

7315. USTAWY Gimnazjum Toruńskiego z 1568 r. (Cz. 2: Przepisy porządkowe). Przekład z języka łacińskiego. [Wyd.] Tomasz Dreikopel. *Folia Toruniensia. [T.] 16*: 2016 s. 63–70, streszcz. ang., niem.

Cz. 1. *Tamże. [T.] 15*: 2015.

7316. WILKIERZE miasta Olsztyna 1568–1696. Wstęp, oprac. i przekł. Danuta Bogdan. Olsztyn 2016 Pracownia Wydawnicza ElSet; nakł. Samorządu Olsztyna 8° ss. 151, nlb. 1, il., streszcz. ang.

7317. WIZYTACJA kanoniczna parafii w Kolbuszowej z roku 1694. [Wyd.] Robert Sowa. *Rocznik Kolbuszowski. Nr 16*: 2016 s. 363–377.

7318. WIZYTACJA parafii św. Wacława w Starym Radomiu w 1781 roku. [Wyd.] Dariusz Kupisz, Agata Świątkowska. *Radomskie Studia Humanistyczne. T. 3*: 2016 s. 185–197, streszcz. ang.

7319. Z KANCELARII XVI-wiecznych miast śląskich. Edycje źródeł ze Strzegomia, Świdnicy i Wrocławia. Pod red. Mateusza Golińskiego. Łódź 2016 Księży Młyn Dom Wydaw. 8° ss. 244, il.

Korespondencja urzędowa, księgi podatkowe z lat 1505–1559.

7320. ZAMKI arcybiskupów gnieźnieńskich w Łowiczu, Uniejowie i Opatówku w świetle opisów inwentarzowych z lat 1591–1592. [Wyd.] Michał Słomski. *Rocznik Łódzki. T. 65*: 2016 s. 139–156, streszcz. ang.

7321. ZAPISKI proboszcza parafii Godziesze Wielkie ks. Mikołaja Paneckiego i inne wpisy z lat 1776–1777 i 1782–1787 w księgach metrykalnych. Wyd. i wstępem zaopatrzył Zbigniew Chodyła. *Rocznik Kaliski. T. 40*: 2014 s. 189–210.

7322. [ZBARASKI Krzysztof]: Korespondencja Krzysztofa księcia Zbaraskiego koniuszego koronnego 1612–1627. Oprac. Anna Filipczak-Kocur. Opole 2015.

Rec.: Anusik Zbigniew, *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 15: 2016 nr 1 s. 350–370.

7323. ZIEMIA łomżyńska. Zebrał i do dr. przygot. Michał Marian Grzybowski. Płock–Sierpc 2012 P.P.-H. Drukarnia 8° ss. 132. (Materiał do Dziejów Ziemi Płockiej. Z archiwaliów diecezjalnych płockich XVIII wieku; t. 14).

Wizytacja biskupia, 1781 r.

7324. ZIEMIA wiska. [T. 1: Dekanat wąsoski]. Zebrał i do dr. przygot. Michał Marian Grzybowski. Płock–Sierpc 2011 P.P.-H. Drukarnia 8° ss. 124. (Materiał do Dziejów Ziemi Płockiej. Z archiwaliów diecezjalnych płockich XVIII wieku; t. 13).

Toż. [T. 2: Dekanat wiski]. Płock–Sierpc 2012 ss. 112. (Materiał do Dziejów Ziemi Płockiej. Z archiwaliów diecezjalnych płockich XVIII wieku; t. 15).

Wizytacja biskupia, 1781 r.

7325. ŻYCIE, śmierć i zbawienie. Inskrypcje kościoła św. Elżbiety we Wrocławiu w świetle rękopisu z 1649 roku. Oprac. Janusz Gołaszewski, Adam Górski; tł. z jez. niem. A. Górski, Katarzyna Trychoń-Cieślak, tł. z jez. łac. Paweł Madejski. Wrocław 2016 AP 8° ss. 276, il. + 1 dysk optyczny (CD-ROM).

7326. ŻYWOT świętego Kazimierza królewicza polskiego i księcia litewskiego [1458–1484]. W Wilnie roku 1606 przez Mateusza Chryzostoma Wołodkiewicza przel.; oprac. Jan Okoń; przy współpr. Katarzyny Gary i Jolanty Rzegockiej. Warszawa 2016 Muzeum Historii Polski 8° ss. 243, nlb. 1, il., streszcz. ang., lit.

Zawiera także: Vita beati Casimiri confessoris ex serenissimis Poloniae regibus, et magnis Lituaniae ducibus clarissimi a Reverendissimo patre domino Zacharia Ferrerio Vincentino pontifice Gardiensi in Polonia et Lituania legato apostolico ex fide dignorum testium depositionibus scripta. Żywot błogosławionego Kazimierza wyznawcy z najjaśniejszych Polski królów i wielkich Litwy książąt najznakomitszego, przez Przewielebnego ojca, pana Zachariasza Ferreriego z Vicenzy, biskupa Guardiafiera, legata papieskiego do Polski i Litwy, na podstawie relacji wiarygodnych świadków spisany; Święcicki Grzegorz: Teatr świętego Kazimierza w którym jego ród, żywot, cuda i wielka procesja na uroczystość jego kanonizacji, która miała miejsce w Wilnie, stolicy Litwy, 10 maja roku Pańskiego 1604 obrazowo są przedstawione. Theatrum s. Casimiri in quo ipsius prosapia, vita, miracula et illustris pompa in solemnibus eiusdem apotheosis instauratione, Vilnae Lituaniae Metropoli, VI Id. Maii, Anno Domini M. DC. IV. instituta graphice proponuntur; Skarga Piotr: Żywot świętego Kazimierza królewicza polskiego wyjęty z kronik polskich. Żył około roku Pańskiego 1484.

b) Opracowania

Zob. poz. 1044, 6772, 6773, 6812, 6858, 6868, 6893, 7073, 7076, 7164, 8609.

7327. ABSMEIER Christine: Der Einfluss Philipp Melanchthons auf den Ausbau des schlesischen Schulwesens. *Archiv für Reformationsgeschichte*. Jg. 107: 2016 s. 316–328, streszcz. ang.

XVI w.

7328. ACHREMCZYK Stanisław: Codzienność biskupa warmińskiego Jana Stefana Wydzgi w świetle jego korespondencji. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 59:] 2015 nr 2 s. 281–304.

Lata 1660–1679.

7329. ACHREMCZYK S.: Supliki chłopów z Żuław malborskich na sejmiki generalne Prus Królewskich. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 57:] 2013 nr 3 s. 499–507, streszcz. niem., ang.

7330. ACHREMCZYK S.: Warmiacy w świetle wizytacji biskupa Krzysztofa Andrzeja Szembeka. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 59:] 2015 nr 4 s. 605–624, streszcz. niem., ang.

Lata 1725–1739.

7331. ACHREMCZYK S.: Z problematyki obrad sejmiku województwa malborskiego w XVIII stuleciu. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 58:] 2014 nr 2 s. 181–210, streszcz. niem., ang.

7332. ANDRZEJEWSKA Ewa: Snycerz Frantz Eytner i jego kaliska pracownia. *Rocznik Kaliski*. T. 42: 2016 s. 57–84.

XVIII w.

7333. ANUSIK Zbigniew: Elita władzy w Sieradzu w czasach panowania Stanisława Augusta Poniatowskiego. *Rocznik Łódzki*. T. 64: 2016 s. 81–99, streszcz. ang.

7334. ANUSIK Z.: Książęta Jerzy i Krzysztof Zbarascy wobec problemów południowo-wschodniego pogranicza Rzeczypospolitej w drugim i trzecim dziesięcioleciu XVII wieku. *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 15: 2016 nr 2 s. 127–189, streszcz. ang.

7335. ANUSIK Z.: Mieszkańcy Sieradza w XVII i XVIII wieku – studium demograficzne. *Zeszyty Wiejskie*. [Z.] 22: 2016 s. 391–399, streszcz. ang.

7336. AUGUSIEWICZ Sławomir: Poselstwo Petera Hoffmanna do Afanasia Ordina-

-Naszczokina (styczeń–luty 1660). Przyczynek do zagadnienia polityki brandenburskiej wobec Moskwy. *Wiek Stary i Nowy*. T. 10(15): 2016 s. 35–46, streszcz. ang., niem.

7337. BAJER Peter P.: „Illustri genere ex Scotia”: Scottish settlement in Chełmno, 16th to 18th centuries. *Studia Historyczne*. R. 58: 2015 z. 4 s. 435–458, streszcz.

7338. BANIAK Karol: Elbląg w polityce wewnętrznej Stefana Batorego. *Rocznik Elbląski*. T. 27: 2016 s. 51–85, streszcz. ang., niem.

7339. BARŁOWSKA Maria: „Pieśni mięsopustne” Jana Stoińskiego – powrót. *Odrodzenie i Reformacja w Polsce*. T. 60: 2016 s. 11–27, streszcz. ang.

Poezja ariańska i obyczaje zapustne w XVII w.

7340. BARTKOWIAK Zbigniew: Nieznane źródło, zapomniany skarb z Wyspy Młyńskiej z Bydgoszczy. *Bydgoski Rocznik Muzealny*. [T.] 4: 2016 s. 89–92, streszcz. ang.

Poszukiwania sreber w XVIII w.

7341. BAZAK Agata Łucja: Szkoła początkowa w Staszowie do drugiej połowy XVIII wieku. *Sandomierz 2016 Armoryka* 8° ss. 114. Od XVI w.

7342. BĄKOWSKA Patrycja: „Byłbym spleoną jak plewa” – dystans i autokreacja w „Przypadkach niektórych” Józefa Andrzeja Załuskiego. *Pamiętnik Literacki*. R. 107: 2016 z. 1 s. 7–26, streszcz. ang.

Zesłanie i uwięzienie w Kałudze w l. 1767–1773.

7343. BEDNARUK Waldemar: Rola szlachty w procesie tworzenia uchwał sejmikowych. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 16: 2013 s. 89–99, streszcz. ang., niem.

7344. BEDNARUK W.: Z podatkami lub bez. Dwie odmienne wizje reformowania państwa prezentowane przez szlachtę chełmską i lubelską w dobie sejm konwokacyjnego z 1764 roku. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 15: 2012 s. 31–43, streszcz. ang., niem. s. 244.

7345. BELA Zbigniew: The Jagiellonian University Museum of Pharmacy: candle wheel and apothecaries’ tradition of making candles and wax for seals. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. R. 61: 2016 nr 4 s. 203–210.

Produkcja świec, XVI–XVIII w.

7346. BELA Z.: Przyczynek do sprawy narodowości Marcina Siennika [ok. 1540–ok.

1588]. *Odrodzenie i Reformacja w Polsce*. T. 60: 2016 s. 143–154, streszcz. ang.

Autor „Herbarza”, tłumacz „Sekretów Aleksego z Piemontu”.

7347. BERNATOWICZ Aleksandra: Malarze w Warszawie czasów Stanisława Augusta. Status, aspiracje, twórczość. Warszawa 2016 IS PAN 8° ss. 548, il., streszcz. ang.

7348. BESALA Jerzy: Zygmunt Stary i Bona Sforza. Poznań 2012.

Rec.: Szpacyński Przemysław: Porównanie Zygmunta III z Zygmuntem I. Na marginesie książki... *In Gremio*. T. 10: 2016 s. 231–251.

7349. BETLEJ Andrzej, Markiewicz Anna: Pałac w Cucułowcach w świetle inwentarza pośmiertnego Jerzego Stanisława Dzieduszyckiego z 1731 roku. Kraków 2016 Attyka 8° ss. 176, nlb. 1, il. (Materiały do Dziejów Kultury i Sztuki XVII i XVIII Wieku; t. 1).

Rec.: Gryglewski Piotr, [w:] Sztuka nowożytna i nowoczesna. Kraków 2016 s. 267–269.

7350. BIAŁUŃSKI Grzegorz: Już bezprawie czy jeszcze prawo? O główszczyźnie i wródcie w Prusach Książęcych i Prusach Królewskich w czasach nowożytnych. *Zapiski Historyczne*. T. 81: 2016 z. 2 s. 47–63, streszcz. niem., ang.

7351. BIERNAT z Lublina a literatura i kultura wczesnego renesansu w Polsce. Red. Justyna Dąbkowska-Kujko, Anna Nowicka-Struska. Lublin 2015.

Rec.: Meller Katarzyna, *Odrodzenie i Reformacja w Polsce*. T. 60: 2016 s. 273–277.

7352. BIEŚ Andrzej Paweł, Grzebień Ludwik: Obrazy Matki Bożej Snieżnej (Salus Populi Romani) w Polsce na przełomie XVI i XVII wieku. Legendy i fakty. Kraków 2016 Wydaw. WAM; Akad. Ignatianum 8° ss. 13, il.

7353. BOBIATYŃSKI Konrad: W walce o hegemonię. Rywalizacja polityczna w Wielkim Księstwie Litewskim w latach 1667–1674. Warszawa 2016 Neriton; Inst. Hist. Uniw. Warszawskiego 8° ss. 319, streszcz. ang. (Prace Instytutu Historycznego Uniwersytetu Warszawskiego).

7354. BOGDAN Danuta: Testament Tomasa Śmiarowskiego, dziedzica wsi Żardeniki w komornictwie dobromiejskim z 2/6 marca 1730 roku. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 57:] 2013 nr 3 s. 603–618.

Zawiera też tekst testamentu.

7355. BOGDAN D.: Warmińska ordynacja krajowa „Landesordnung” z 1526 roku i kwestia

udziału w jej redakcji Mikołaja Kopernika. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 57:] 2013 nr 2 s. 283–293, streszcz. niem., ang.

7356. BOGUĆKA Maria: Kultura Sarmatyzmu w Polsce XVI–XVIII wieku. Wyd. 2 rozsz. Warszawa 2016 Neriton 8° ss. 342.

Wyd. 1 pt. Między obyczajem a prawem. Kultura sarmatyzmu w Polsce XVI–XVIII wieku. Warszawa 2013.

7357. BOHATYREWICZ Witalij: Z dziejów meblarstwa w Wielkim Księstwie Litewskim w XVIII wieku. *Częstochowskie Teki Historyczne*. T. 6: 2016 s. 37–50, streszcz. ang.

7358. BOŁDYREW Aleksander: Equus Polonus. Koń w wojsku polskim w XVI wieku. Piotrków Trybunalski–Zelów 2016 Inst. Historii i Stosunków Międzynar. UJK. Filia; Drukarnia Marland2, Marek Rusak 8° ss. 174, nlb. 26, il., streszcz. ang.

7359. BORAWSKA Teresa: Prawnicy w otoczeniu Mikołaja Kopernika. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 57:] 2013 nr 2 s. 295–322, streszcz. niem., ang.

7360. BOREJSZO Maria: Obraz pasterzy w staropolskich kolędach i pastorałkach (na materiale tzw. „Kantyczek karmelitańskich” z XVII i XVIII wieku). *Cz. 2. Slavia Occidentalis*. T. 70: 2013 [nr] 1 s. 21–34, streszcz. ang.

Cz. 1. *Tamże*. T. 69: 2012.

7361. BOREJSZO M.: Staropolskie kolędy. Cud betlejemskiej nocy w relacji autorów Kantyczek karmelitańskich z XVIII wieku. Poznań 2016 Wydaw. Nauk. UAM 8° ss. 271, nlb. 1, streszcz. ang. UAM w Poznaniu. (Filologia Polska; nr 169).

7362. BORKOWSKA-BAGIEŃSKA Ewa: O świadomości prawnej szlachty w czasach stanisławowskich i potrzebie jej badania. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 12: 2009 s. 151–158.

7363. BORKOWSKI Robert: Głógów Małopolski w pierwszych dziesięcioleciach XVIII wieku. *Prace Historyczno-Archivalne*. T. 28: 2016 s. 5–31, streszcz. ang.

7364. BORKOWSKI R.: Początki Głowowa, dzisiejszego Głogowa Małopolskiego. *Rocznik Kolbuszowski*. Nr 16: 2016 s. 293–318.

Lokowany w 1570 r.

7365. BORODA Krzysztof: Geografia gospodarcza Królestwa Polskiego w XVI wieku. Białystok 2016 Inst. Badań nad Dziedzictwem Kulturowym Europy 8° ss. 880, il., streszcz.

ang. Inst. Badań nad Dziedzictwem Kulturowym Europy. (Dissertationes; t. 15) (Prace Centrum Badań Struktur Demograficznych i Gospodarczych Przednowoczesnej Europy Środkowo-Wschodniej; t. 6).

7366. BORODA K.: Wpływy z czopowego jako wskaźnik lokalnego zróżnicowania poziomu produkcji piwa pełnego w miastach Królestwa Polskiego w latach 60. XVI w. *Studia Geohistorica*. Nr 4: 2016 s. 66–80, streszcz. ang.

7367. BOSY Grzegorz: Dom Gościnny Jezuitów w Klenicy. Próba pokazania losów XVII-wiecznej fundacji otyńskiej zakonników na tle dziejów wsi. *Adhibenda*. [Nr] 3: 2016 s. 7–32.

7368. BOŚY G.: Krajobraz kulturowy wsi północnego Śląska w świetle map Christiana Friedricha von Wredego z połowy XVIII wieku. *Studia Zachodnie*. [T.] 17: 2015 s. 79–96, streszcz. ang.

7369. BRATUŃ Marek: Nieznana korespondencja Adolpha Sigfrieda von der Ostena z rodziną Mniszchów z lat 1767–1768. *Czasopismo ZNiO*. Z. 26/27: 2016 s. 57–67, streszcz. ang.

Zawiera też fragmenty listów.

7370. BREHUNENKO Viktor [Anatolijowic]: Shidna brama Ėropi. Kozac'ka Ukraina v seredini XVII–XVIII st. Kiiv 2014 TOV Tempora 8° ss. 503, nlb. 1, il. National'na akademîa nauk Ukraïni. Institut Ukraïns'koï arheografii ta džereloznastva ïm. M. S. Gruševs'kogo.

Rec.: Drozdowski Mariusz R., *Studia Polsko-Ukraïnskie*. [T.] 3: 2016 s. 175–181.

7371. BRODAK Krystian: Sebastian „Polonus” mistrz z Abruzzo. *Szczęśne* 2016 Wydaw. Klinika Języka 4° ss. 101, il.

Malarz Sebastian Majewski (ok. 1585–?).

7372. BRYKOWSKA Maria: Dwory Kochanowskich w Sycynie i na ziemi radomskiej. Z badań nad wiejską siedzibą szlachecką XVI wieku. *Radomskie Studia Humanistyczne*. T. 3: 2016 s. 11–40, streszcz. ang.

7373. BRYLLA Wolfgang D[amian]: Śladem inskrypcji. Słów kilka o Johannesie Giegasie – nauczycielu, księdzu, poecie. *Rocznik Świdnicki*. T. 43: 2015 [dr.:] 2016 s. 31–40.

XVI w.

7374. BUCHWALD-PELCOWA Paulina: „Z dozwoleniem” drukowane. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorem Historycznymi*. T. 10: 2016 s. 45–58, streszcz. ang.

Cenzura prewencyjna, XVI w.

7375. BUCZYŁO Andrzej: Uposażenie ziemskie parafii unickich na przykładzie cerkwi brzeskiej części diecezji włodzimierskiej w świetle wizytacji z lat 1725–1727. *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. [Z.] 43: 2015 s. 34–49, streszcz. ang., białorus.

7376. BUDZELEWSKI Dariusz: Koszalińska mennica księcia pomorskiego Franciszka. *Biuletyn Numizmatyczny*. 2016 nr 4 s. 261–266, streszcz. ang.

XVI–XVII w.

7377. BURDZY Dominika: W służbie króla Zygmunta II Augusta. Kariera Balcera Zwolskiego z Sandomierza. *Zeszyty Sandomierskie*. R. 22: 2016 nr 41 s. 11–16.

7378. BUREK Magdalena: O. Ignacy od świętego Jana Ewangelisty OCD – przyczynek do dziejów Karmelu przemyskiego. *Rocznik Przemyski*. T. 52: 2016 z. 2 s. 3–14, streszcz. ang.

Żył w l. ok. 1600–1677, autor prac o dziejach karmelitów.

7379. BUTKIEWICZ Marian: Sąd Ostateczny w „Prawdach wiecznych” Carlo Rossignolego na tle innych katechizmów okresu staropolskiego. *Rocznik Lubelski*. T. 42: 2016 s. 11–18, streszcz. ang.

7380. BYLIŃSKI Janusz: Sejm z 1611 roku. W nowym opracowaniu. Wrocław 2016 E-Wydaw. 8° ss. 252, streszcz. niem. (e-Monografie; nr 77) (Prace Naukowe Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego).

7381. CHERPEREK Dariusz: Jana Kochanowskiego epigramaty o „pszczołach budziwiskich” i radziwiłłowska elegia (III 9). Prolegomena do badań nad środowiskiem kulturalnym Mikołaja Radziwiłła Czarnego [1515–1565]. *Roczniki Humanistyczne*. T. 64: 2016 z. 1 s. 153–172, streszcz. ang.

7382. CHODYŁA Zbigniew: Zarys najstarszych dziejów osad olęderskich w Puszczy Pyzdrowskiej 1746–1793. Pyzdry 2015 Lokalna Organizacja Turystyczna „Puszcza Pyzdrska” 8° ss. 151, nlb. 1, il.

Rec.: Dolat Jarosław, *Kronika Wielkopolski*. 2016 nr 4 s. 99–102.

7383. CHOMIK Piotr: Działalność piśmiennicza monasterów prawosławnych w Wielkim Księstwie Litewskim w XVI wieku. *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. [Z.] 41: 2014 s. 24–48, streszcz. ang., białorus.

Polem.: Siemaszko Aleksander, *Tamże*. [Z.] 43: 2015 s. 247–263.

7384. CHOPTIANY Michał: Astrolog w poszukiwaniu mecenasa. Przypadek Jana Łatosza i Mikołaja Krzysztofa Radziwiłła „Sierotki”. *Zapiski Historyczne*. T. 81: 2016 z. 1 s. 7–35, streszcz. niem., ang.

7385. CHOPTIANY M.: „Ultra prognosticare me sidera non permittunt”. O okolicznościach powstania przepowiedni elekcyjnej Jerzego Joachima Retyka. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. R. 61: 2016 nr 4 s. 85–110, streszcz. ang.

XVI w.

7386. CHYŁA Dariusz: Podstawy materialne utrzymania ubogich w Bydgoszczy i Fordonie w XVI–XVIII w. *Bydgoski Rocznik Muzealny*. [T.] 4: 2016 s. 75–87, streszcz. ang.

7387. CIERPISZ Szymon: „Apoteoza Aukcji Wojska”. Nieznany rysunek Franciszka Smuglewicza. *Wiek Oświecenia*. [T.] 32: 2016 s. 109–126, streszcz. ang., fr.

Powstał w l. 1788–1792; obecnie w zbiorach BJ w Krakowie.

7388. CIESIELSKI Tomasz: Artykuły wojenne dla artylerii koronnej Augusta III z 1737 r. *Miscellanea Historico-Iuridica*. T. 15: 2016 z. 1 s. 95–116, streszcz. ang.

W aneksie tekst artykułów w oprac. T. Ciesielskiego.

7389. CONSTANTINOV Valentin: Țara Moldovei în cadrul relațiilor internaționale (1611–1634). Iași 2014 Casa Editorială Demniurg 8° ss. 304.

Liczne polonika.

Rec.: Milewski Dariusz, *Saeculum Christianum*. R. 22: 2015 s. 313–316.

7390. CWER Andrzej: Hugo Kołłątaj a obronność Rzeczypospolitej. *Kwartalnik Bellona*. R. 3: 2009 nr 2 s. 149–161.

7391. CZAPLA Julia: Siedemnastowieczny „Ogród zdrowia”. „Parnassus medicinalis illustratus” w tradycji kompendiów farmaceutycznych. *Rocznik Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie*. R. 61: 2016 s. 37–46, streszcz. ang.

Opis zawartości oraz drzeworytów.

7392. CZARNIECKA Anna: Listy królowej Marii Kazimiery jako element kampanii politycznej w okresie bezkrólewia (1696–1697). *Studia Wilanowskie*. T. 23: 2016 s. 29–44, streszcz. ang.

7393. CZARSKI Bartłomiej: Nie całkiem utracona pamiętka wizytacji diecezjalnej Jerzego Radziwiłła z roku 1597. *Rocznik BN*. T. 47: 2016 s. 11–24, streszcz. ang.

Dot. panegiryku autorstwa Jana Ostrowskiego.

7394. CZEKALSKA Adrianna: Drugi etap rokосу Zebrzydowskiego (X 1606 – VI 1608) w świetle wybranych druków ulotnych. *Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Historica*. [Vol.] 96: Studia i szkice do dziejów Polski i powszechnych XVI–XX w.: 2016 s. 19–41, streszcz. ang.

7395. CZOŁGOSZEWSKI Jerzy: Powstanie i działalność pierwszego nowoczesnego więzienia w okresie I Rzeczypospolitej (1767–1795). *Lubelski Rocznik Pedagogiczny*. Vol. 35: 2016 no 2 s. 149–157, streszcz. ang.

7396. CZWOŁEK Arkadiusz: Piórem i buławą. Działalność polityczna Lwa Sapiehy [1557–1633], kanclerza litewskiego, wojewody wileńskiego. Toruń 2012.

Rec.: Balcerk Mariusz, *Zapiski Historyczne*. T. 81: 2016 z. 1 s. 186–194.

7397. CZYŻ Anna Sylwia: Fundacje artystyczne rodziny Paców – Stefana, Krzysztofa Zygmunta i Mikołaja Stefana. „Lilium bonae spei ab antiquitate consecratum”. Warszawa 2016 Wydaw. Uniw. Kardynała Stefana Wyszyńskiego 8° ss. 526, nlb. 1, tabl. 2, il.

XVII w.

7398. DANIELUK Robert: „Indie Północy”: obraz Polski i Polaków w korespondencji pierwszych jezuitów. *Studia Bobolanum*. [R. 16:] 2016 nr 1 s. 169–184, streszcz. ang.

7399. DANILCZYK Adam: Targowica czyli zdrada. Warszawa 2016 Demart 8° ss. 239, tabl. 16, il., mapy.

Konfederacja targowicka.

7400. DANKOWSKI Michał Zbigniew: Czy Łukasz Opaliński młodszy był regalistą? Filozofia ustroju państwa i postawa wobec „liberum veto” marszałka nadwornego koronnego. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 17: 2014 s. 37–47, streszcz. ang. s. 339–340, niem. s. 353–354, ros. s. 367–368.

7401. DETTLOFF Paweł: Jan Neinderffer – krakowski twórca rokokowych malowideł ściennych. *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 78: 2016 nr 1 s. 51–91, streszcz. ang.

Działal w 2. poł. XVIII w.

7402. DĘBSKI Maciej: Królowa-wdowa a „kandydat do tronu”. Relacje Marii Kazimiery Sobieskiej z Jakubem Sobieskim w czasach saskich. *Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Historica*. [Vol.] 96: Studia i szkice do dziejów Polski i powszechnych XVI–XX w.: 2016 s. 69–88, streszcz. ang.

7403. DOKTÓR Jan: The Words of the Lord: Jakub Frank at the crossroads of esotericism. *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 16:] 2016 nr 3 s. 583–603, streszcz. ang.

Lata 1760–1784.

7404. DOMIN Maria: Złota róża – dar papieża Innocentego XI dla Marii Kazimiery. *Studia Wilanowskie*. T. 23: 2016 s. 13–28, streszcz. ang.

7405. DORMUS Katarzyna: Dziecko w czasach Komisji Edukacji Narodowej. *Rocznik Komisji Nauk Pedagogicznych*. R. 68: 2015 s. 129–142, streszcz. ang.

7406. DROGI duchowe katolicyzmu polskiego XVII wieku. Red. nauk. Alina Nowicka-Jeżowa. Warszawa 2016 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 538, il. (Kultura Pierwszej Rzeczypospolitej w Dialogu z Europą. Hermeneutyka Wartości; t. 7).

Treść: Nowicka-Jeżowa A.: Drogi duchowe katolicyzmu polskiego na mapie potrydenckiej Europy – spojrzenie wstępne s. 7–18; Hanusiewicz-Lavallee Mirosława: Wobec siedemnastowiecznych nurtów wątplenia i negacji s. 19–41; Chodyko Maria: Jansenizm w Polsce XVII wieku s. 42–96; Chodyko M.: Glosa do kartezjanizmu w Polsce XVII wieku s. 97–118; Kapuścińska Anna: Theatrum meditationis. Ignacjanizm i jezuityzm w duchowej i literackiej kulturze Pierwszej Rzeczypospolitej – źródła, inspiracje, idee s. 119–229; Kapuścińska A.: Frutti serafici. Owoce seraficzne „nadmiaru miłości” – kapucyńska szkoła pobożności i naśladowania s. 230–259; Urbański Piotr: Włoska szkoła łagodności i służby: oratorianie (filipini) s. 260–281; Puchalska-Dąbrowska Bernadetta: Zakonne formacje francuskie – między vita contemplativa a vita activa. Zgromadzenia wincentyńskie i wizytyki s. 282–343; Nowicka-Struska Anna: Duchowość i piśmiennictwo karmelitańskie w Polsce XVII i XVIII wieku s. 344–393; Gwóźdź Jolanta: Literatura medytacyjna w środowisku żeńskich klasztorów kontemplacyjnych w XVII wieku. Kanon – obieg – style odbioru s. 394–419; Pawlak Wiesław: Głos sarmacki w Europie: św. Stanisław Papczyński i jego dzieło s. 420–463; Dąbkowska-Kujko Justyna: Theatrum Stanisława Herakliusza Lubomirskiego s. 464–509.

7407. DROZDOWSKI Mariusz Robert: My o nas i o innych. Szlachta Rzeczypospolitej wobec kozaczyzny zaporoskiej w latach 1648–1659. Białystok 2015 Inst. Badań nad Dziedzictwem Kulturowym Europy 8° ss. 480. Inst. Badań nad Dziedzictwem Kulturowym Europy. (Dissertationes; t. 11).

7408. DRUNGILAS Jonas: Szukając przodków. Poszukiwanie rodowodu przez podkomorzego żmudzkiego Jakuba Ignacego Nagórskiego w II połowie XVIII wieku. *Rocznik Lituanistyczny*. T. 2: 2016 s. 143–165, streszcz. ang., pol.

7409. DRYJA Sławomir, Sławiński Stanisław: Przekształcenia zabudowy „piwowarskich” posesji nr 20 i 22 przy ulicy Szewskiej

w Krakowie w XVI i XVII wieku. *Rocznik Krakowski*. T. 82: 2016 s. 33–43, streszcz. ang.

7410. DURBAS Małgorzata: Emmanuel Héré i Jean Lamour oraz ich dzieła upamiętniające kulturową spuściznę króla Stanisława Leszczyńskiego. *Prace Naukowe Akademii im. J. Długosza*. Zesz. Hist. T. 15: 2016 s. 89–105, streszcz. ang.

E. Héré de Corny (1705–1763) – nadworny architekt Stanisława Leszczyńskiego oraz J. Lamour (1698–1771) – ślusarz i kowal wykonujący prace artystyczne dla króla.

7411. DURBAS M.: Szkoła Kadetów w Lunéville króla Stanisława Leszczyńskiego w świetle regulaminów. *Rozprawy z Dziejów Oświaty*. T. 53: 2016 s. 27–43, streszcz. ang.

7412. DURBAS M.: Szkoła kadetów w Lunéville w latach 1737–1766. Polscy wychowankowie. *Prace Naukowe Akademii im. J. Długosza*. Pedagogika. T. 24: 2015 s. 429–443, streszcz. ang.

Zał. w 1737 r.

7413. DWOJAK Sylwia: Wizyty Zygmunta Starego w Toruniu (1519–1521). *Rocznik Toruński*. [T.] 43: 2016 s. 7–41, streszcz. ang., niem.

7414. DWORZANIN polski Łukasza Górnickiego [1527–1603]. Dzieło, inspiracje, autor. Pod red. Jolanty Dygul i Marty Wojtkowskiej-Maksymik. Warszawa 2016 Wyd. Polonistyki Uniw. Warszawskiego 8° ss. 199, il., streszcz. ang. Wyd. Polonistyki Uniw. Warszawskiego, Katedra Italianistyki Uniw. Warszawskiego. (Dawna Literatura Włoska. Studia i źródła; t. 1).

Z treści: Dygul J., Wojtkowska-Maksymik M.: Słowo wstępne s. 7–8; Pietrzak-Thébault Joanna: „Dworzanin polski” Łukasza Górnickiego pod drukarskimi prasami Macieja Wirzbięty: o nową formę nowego dzieła s. 53–77; Gallewicz Anna: „Il libro del Cortegiano” i „Dworzanin polski”: kwestia języka s. 79–97; Winiarska-Górska Izabela: Łukasza Górnickiego sposób mówienia o języku, stylu i komunikacji językowej – sonda słownikowa s. 99–118; Czereńkiewicz Michał: O kilku sposobach wyrażania subiektywizmu w „Dworzaninie polskim” Łukasza Górnickiego s. 121–152; Dygul J.: O formach teatralnych w „Il Cortegiano” [Baldassarre] Castiglione’go i „Dworzaninie polskim” Górnickiego s. 133–155; Wojtkowska-Maksymik M.: Śmiech i teoria trefnowania w „Dworzaninie polskim” Łukasza Górnickiego s. 157–178; Rusnak Radosław: „Dworzanin polski” i co ponadto? W stronę zintegrowanego oglądu pisarstwa Łukasza Górnickiego s. 179–190.

7415. DYGDALA Jerzy: „Nowe” doniesienia o pobycie króla Stanisława Leszczyńskiego na Kujawach i w Toruniu na przełomie 1707/1708 roku. *Rocznik Toruński*. [T.] 42: 2015 s. 7–24, streszcz. ang., niem.

7416. DYGDALA J.: Pałac podskarbiego wielkiego koronnego Jana Jerzego Przeben-

dowskiego w Leźnie koło Gdańska w pierwszej połowie XVIII wieku. *Zapiski Historyczne*. T. 81: 2016 z. 1 s. 37–62, streszcz. niem., ang.

Dot. opisu urzędnika i wyposażenia.

7417. DYRLAGA Przemysław: Kariera i Żywieckie Fundacje ks. Andrzeja Kozaka (Kozatiusa) [1573–?] w świetle „Dziejopisu” Andrzeja Komonieckiego. *Gronie*. Nr 16: 2016 s. 69–78.

7418. DYWAN Tomasz: Architektura kościoła Dominikanów w Klimontowie – w kwestii interpretacji „sztuki kontreformacji” w Rzeczypospolitej na początku XVII wieku. *Rocznik Muzeum Narodowego w Kielcach*. T. 31: 2016 s. 99–132, streszcz. ang.

7419. DZIEJE Żydów w dawnej Rzeczypospolitej. *Studia Judaica*. Vol. 19: 2016 nr 2(38) s. 195–299, streszcz. ang.

Treść: Gąsiorowski Stefan: Wprowadzenie s. 195–197; Vaturi Anat: Security, accommodation and integration: the „law of the land” and Jewish privileges in Old Poland s. 199–214; Kalik Judith: They are like Jews: the role of Jews in inter-confessional Christian polemics in the Polish-Lithuanian Commonwealth s. 215–228; Cieśla Maria: Żydowskie celnicy w Wielkim Księstwie Litewskim w XVII–XVIII wieku s. 229–249; Gąsiorowski S.: Obraz Żydów w siedemnasto- i osiemnastowiecznych kronikach klasztornych z terenów Rzeczypospolitej na wybranych przykładach s. 251–273; Krocak Jerzy: Żydzi w „Nowych Atenach” Benedykta Chmielowskiego s. 275–299.

7420. DZIEWANOWSKI-STEFANŃCZYK Bartosz: Rozważania na temat tworzenia się waluty regionalnej w nowożytności. *Wiadomości Numizmatyczne*. R. 60: 2016 z. 1/2 s. 295–309, streszcz. ang.

Dot. Rzeszy Niemieckiej i Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Na marginesie pracy: Vorel Petr: Od srebrnego talara do światowego dolara. Narodziny talara i jego droga w europejskim obiegu pieniężnym XVI–XX wieku. Toruń 2010.

7421. DZIĘGIELEWSKI Jan: Dzieło dziejopisarskie przedmiotem debaty sejmów w czasie trzeciego bezkrólewia. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorem Historycznymi*. T. 9: 2015 s. 187–198, streszcz. ang.

„De bello Moschovítico commentarium libri VI” Reinholda Heidensteina.

7422. DZIĘGIELEWSKI J.: Jak i dlaczego powstał wizerunek Zygmunta III jako władcy nietolerancyjnego? *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 23: 2016 s. 153–161, streszcz. ang.

7423. EILHARDA Lubinusa [1565–1621] podróż przez Pomorze. Tł. Barbara Ostrowska, Dominik Petruk. Szczecin 2013.

Rec.: Szaniawska Lucyna, *Studia Geohistorica*. Nr 2: 2014 s. 208–212.

7424. EWANGELICYZM reformowany w Pierwszej Rzeczypospolitej. Dialog z Europą i wybory aksjologiczne w świetle literatury i piśmiennictwa XVI–XVII wieku. Red. nauk. Dariusz Chemperek. Warszawa 2015.

Rec.: Augustyniak Urszula, *Odrodzenie i Reformacja w Polsce*. T. 60: 2016 s. 287–296.

7425. FEDORUK Āroslav Oleksandrovič: Vilens'kij dogovir 1656 roku. Shidnoevropejs's'ka kriza i Ukraīna u seredni XVII stolittā. Kiiv 2011.

Rec.: Meilus Elmantas: Panoraminis dvejų XVII a. vidurio metų Vidurio ir Rytų Europos politinės istorijos paveikslas. *Lietuvos Istorijos Metraštis*. 2014 [nr] 1 [dr.]: 2015 s. 153–163.

7426. FERENC Marek: Posłowie i instrukcje na sejm, którego nie było. Artykuły sejmiku średzkiego z 15 grudnia 1586 roku. *Studia Historyczne*. R. 59: 2016 z. 2 s. 191–214, streszcz. ang.

Aneks źródłowy.

7427. FIJAŁKOWSKI Paweł: Zeznania żydowskich i chrześcijańskich podejrzanych o napad na dwór szlachcica Mrocza. Przyczynek do dziejów przestępczości w Polsce w II połowy XVIII wieku. *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 16:] 2016 nr 3 s. 605–627, streszcz. ang.

We wsi Żebrak, 1 XI 1783 r.

7428. FILEK Paweł, Pilarczyk Krzysztof: Krakowski rabin Mosze Isserles wobec kontrowersji pomiędzy Kacenenbogenem a Giustinianim. *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 71: 2016 nr 1 s. 49–71, streszcz. ang., niem.

XVI w.

7429. FILIPCZAK Witold: Bolimów jako miejsce obrad sejmików województwa rawskiego w XVII–XVIII wieku. *Rocznik Łódzki*. T. 65: 2016 s. 11–35, streszcz. ang.

7430. FILIPCZAK W.: Samorząd szlachecki województwa kijowskiego w połowie lat 80. XVIII wieku (1783–1785). *Wieki Stare i Nowe*. T. 10(15): 2016 s. 77–97, streszcz. ang., niem.

7431. FILIPCZAK W.: Ziemskie urzędy sądowe w życiu politycznym województwa sandomierskiego w latach 1777–1783. *Przeгляд Nauk Historycznych*. R. 15: 2016 nr 2 s. 191–214, streszcz. ang.

7432. FILIPCZAK-KOCUR Anna: Cła litewskie 1630–1634 (z dziejów skarbu Wielkiego Księstwa Litewskiego za podskarbiostwa Stefana Paca). *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 11: 2008 s. 87–100.

7433. FILIPCZAK-KOCUR A.: Finanse litewskie za podskarbiego Hieronima Kryszipina Kirszenszteina 1663–1676. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 14: 2011 s. 41–85.

7434. FILIPCZAK-KOCUR A.: Księga skarbowa z Archiwum Głównego Akt Dawnych w Warszawie odnaleziona w Kijowie. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 10: 2007 s. 63–75.

7435. FORMOWANIE kultury katolickiej w dobie potrydenckiej. Powszechność i narodowość katolicyzmu polskiego. Red. nauk. Justyna Dąbkowska-Kujko. Warszawa 2016 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 587, nlb. 1, il. (Kultura Pierwszej Rzeczypospolitej w Dialogu z Europą. Hermeneutyka Wartości; t. 6).

Treść: Dąbkowska-Kujko J.: Wprowadzenie s. 7–19; Nowicka-Jeżowa Alina: Pokolenia trydenckie między tradycją a wyzwaniem przyszłości s. 21–102; Hanusiewicz-Lavallee Mirosława: Dawne i nowe. Tożsamość wyznaniowa katolików świeckich w potrydenckiej Rzeczypospolitej s. 103–144; Prejs Marek: Teatralizacja i oralizacja kultu religijnego w okresie potrydenckim jako wyraz „akomodacyjnej” polityki Kościoła s. 145–180; Urbański Piotr: Roberto Bellarmino (1542–1621) i wpływ jego myśli na rozwój kulturowych oraz religijnych idei w Rzeczypospolitej s. 181–221; Niedźwiedz Jakub: Inkulturowanie szkolnictwa jezuitów w Polsce i na Litwie w XVI–XVIII wieku s. 222–248; Grześkowiak Radosław: „Po różnych królestwach i prowincjach Dusza nabożna szukała kochanka swego”. Stratyfikacja staropolskiej recepcji jezuitów druków emblematycznych na przykładzie „Pia desideria” Hermana Hugona. [Aneks źródłowy] s. 249–299; Meller Katarzyna: Potrydenckie konwersje protestantów na katolicyzm. Świadczenia piśmiennicze s. 300–350; Lenart Mirosław: Wzorce osobowe doby potrydenckiej w perspektywie idei walki s. 351–387; Buszewicz Elwira: Koncepcja jedności Kościoła i idea Polski katolickiej w twórczości pisarzy potrydenckich s. 388–434; Pawlak Wiesław: Teoria kaznodziejstwa w Polsce wobec reformy trydenckiej (do połowy XVII wieku). Rekonesans s. 435–496; Buchwald-Pelcowa Paulina: Rola cenzury potrydenckiej w Polsce s. 497–548.

7436. FORYCKI Maciej: Entre la Scythie et la Sarmatie. Le monde slave dans les écrits des Encyclopédistes. Traduction M. Forycki, Małgorzata Magda Kobierska. Poznań 2016 Institut d'histoire de l'Université Adam Mickiewicz 8° ss. 145, il.

Słowianie u encyklopedystów, 2 poł. XVIII w.

7437. FRICK David: Kith, Kin, and neighbors. Communities and confessions in seventeenth-century Wilno. Ithaca–London 2013.

Rec.: Šliesoriūnas Gintautas: XVII amžiaus Vilniaus ir vilniečių paveikslas. *Lietuvos Istorijos Metraštis*. 2013 [nr] 1 [dr.]: 2014 s. 167–173.

7438. FRYKOWSKI Janusz Adam: Z dziejów dekanatu unickiego w Tyszowcach. Parafia

pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Wakijowie w XVIII w. *Studia Redemptorystowskie*. [T.] 14: 2016 s. 497–522, streszcz. ang.

7439. FRYKOWSKI J. A.: Z dziejów parafii unickiej pw. św. Michała Archanioła w Perespje w XVIII wieku. *Rocznik Teologiczny*. R. 58: 2016 z. 3 s. 377–414.

7440. FRYKOWSKI J. A.: Z kart parafii unickiej pw. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny w Gródku w świetle osiemnastowiecznych wizytacji kościelnych. *Saeculum Christianum*. R. 22: 2015 s. 157–171, streszcz. ang., pol.

7441. FRYŻLEWICZ Andrzej: Obraz nowotarskiej parafii św. Katarzyny i miasta pod koniec XVI wieku w świetle wizytacji parafii z 1596 r. *Almanach Nowotarski*. Nr 20: 2016 s. 13–23.

7442. FURMAN Michał: „Księgi nauk puszkarskich” Jana Radziwiłła. Unikatowy przykład włoskiego importu na polski grunt zabytków wojskowego piśmiennictwa technicznego. *Annales UMCS*. Sec. F: Historia. Vol. 69: 2014 z. 1/2 s. 7–23, streszcz. ang.

O tajemnicach puszkarskich, ksztemu rycerskiemu człowiekowi potrzebnych. Wilno 1547.

7443. GAD Paweł: „Ojcowskim sercem i słowem”. Instrukcja wychowawcza autorstwa Hieronima Floriana Radziwiłła [1715–1760]. *Ogrody Nauk i Sztuk*. T. 6: 2016 s. 215–226, streszcz. ang.

7444. GALEWSKI Dariusz: Artistic foundations of the Carmelite Order in Silesia in early modern times. Selected issues. *Folia Historica Cracoviensia*. Vol. 22: 2016 s. 109–128, streszcz. pol.

Fundator Johann Adam de Garnier (1613–1680) i klasztor w Strzegomiu, Głębowicach, Wołowie i Kożuchowie.

7445. GANCEWSKI Jan: Zakon krzyżacki i jego państwo w przeddzień hołdu pruskiego z 1525 r. Stan i przemiany. *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 23: 2016 s. 115–126, streszcz. ang.

7446. GARBARCZYK Witold: W którym roku mennica bydgoska zakończyła regularną działalność? (problem tzw. monet fałszywych z lat 1685–1692). *Bydgoski Rocznik Muzealny*. [T.] 4: 2016 s. 105–122, streszcz. ang.

Zawiera też katalog.

7447. GLABISZ Grzegorz: Konfederacja partykularna województw poznańskiego i ka-

liskiego przy majestacie Stanisława Leszczyńskiego w latach 1733–1735. *Klio*. T. 37: 2016 nr 2 s. 61–85, streszcz. ang., pol.

7448. GLABISZ G.: Pacyfikacja województw poznańskiego i kaliskiego w latach 1734–1736. *Wieki Stare i Nowe*. T. 11(16): 2016 s. 67–95, streszcz. ang., niem.

7449. GLIWA Andrzej: The Tatar military art of war in the Early Modern period: An example of asymmetric warfare. *Acta Poloniae Historica*. [T.] 114: 2016 s. 191–229.

7450. GŁĄB Zbigniew: Zbrodnia i kara – z dziejów przestępczości w małym mieście w XVII wieku (na przykładzie Lutomierska). *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 11: 2008 s. 101–130.

Cz. 2. *Tamże*. [T.] 12: 2009 s. 93–124.

7451. GŁUBISZ Bartosz: Jazda kozacka w armii koronnej 1549–1696. Poznań 2016 Wydaw. Poznańskie 8° ss. 362.

Rec.: Staręgowski Bartosz, *Annales UMCS*. Sec. F: Historia. Vol. 70: 2015 s. 151–154.

7452. GŁUSZAK Marcin: Funkcjonowanie rejestrów sądowych w świetle memoriałów i rezolucji Rady Nieustającej w II połowie XVIII wieku. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 16: 2013 s. 101–117, streszcz. ang., niem.

7453. GŁUSZAK M.: Interpretacja prawa w rezolucjach Rady Nieustającej. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 13: 2010 s. 75–86.

7454. GŁUSZAK M.: Problematyka sądownictwa polubownego w rezolucjach Rady Nieustającej (1776–1788). *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 68: 2016 z. 2 s. 85–108, streszcz. ang., fr.

7455. GŁUSZAK M.: Zbiory Rezolucji Rady Nieustającej jako źródło prawa w Polsce w II połowie XVIII w. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 11: 2008 s. 131–138.

7456. GOCHNA Michał: „Porządki jako największe i najlepsze”. Bogusław Radziwiłł w dziejach Węgrowa. Rola magnata w funkcjonowaniu miasta prywatnego. Węgrów 2016 Tow. Miłośn. Ziemi Węgrowskiej 8° ss. 154, nlb. 14, il., mapy.

Żył w l. 1620–1669.

7457. GODLEWSKI Łukasz: Szlachta a duchowieństwo na sejmach w latach czterdzie-

stych i pięćdziesiątych XVI wieku. *Saeculum Christianum*. R. 23: 2016 s. 145–160, streszcz. ang.

7458. GOJNICZEK Waclaw: Dwór Jana Tschammera w Dolnym Ustroniu w świetle inwentarza pośmiertnego z 1689 roku. *Rocznik Muzeum Górnośląski Park Etnograficzny w Chorzowie*. [T.] 4: 2016 s. 9–33, streszcz. ang.

Zawiera też tekst inwentarza.

7459. GOŁASZEWSKI Łukasz: Spory o dziesięciny. Świeccy i duchowni w Knyszynie na przełomie XVI i XVII wieku. Warszawa–[Białystok] 2016 Campidoglio; Inst. Badań nad Dziedzictwem Kulturowym Europy 8° ss. 250, nlb. 2, streszcz. ang. (Monografie Campidoglio).

Lata 1566–1639.

7460. GOŁASZEWSKI Ł.: Stosunki między mieszkańcami miasta Knyszyna a żołnierzami wojsk koronnych w latach 1650–1651 w świetle ksiąg wójtowskich. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 19: 2016 s. 81–93, streszcz. ang. s. 409.

7461. GOMBIN Krzysztof: „Ścisk na podatki, a suknia tak długa, że się po ziemi wlecze”, czyli o politycznym aspekcie mody w kazaniach ks. Józefa Męcinińskiego [1748–1814] wygłoszonych w lubelskim kościele św. Ducha w czasie Sejmu Wielkiego. *Folia Historica Cracoviensia*. Vol. 22: 2016 s. 129–140, streszcz. ang.

7462. [GORDZIEJEW Jerzy] Gardzeeŭ Ūry: Śláhiecká sádziby ũ Garodní ũ drugoj palove XVII–XVIII st. (organizacyjná-gaspadarčy aspekt funkcyânavannâ). *Belaruskí Gístaryčny Aglâd*. T. 22: 2015 ss. 1/2 s. 63–88, streszcz. ang.

7463. GÓRNICKA Iwona: Próby odzyskania korony szwedzkiej przez Zygmunta III Wazę w latach 1600–1632. *Koło Historii*. Nr 19: 2016 s. 45–57, streszcz. ang., niem., fr.

7464. GÓRNY Rafał: Geneza przybrania przez Jerzego Ossolińskiego tytułu „Hrabia z Tęczyna”. *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 23: 2016 s. 163–177, streszcz. ang.

Żył w l. 1595–1650, tytuł od 1621 r.

7465. GRABARCZYK Tadeusz: Przebudowa wieluńskiego ratusza w latach 1567–1568. *Rocznik Wieluński*. T. 16: 2016 s. 89–105, streszcz. ang.

W aneksie: Rejestr wydatków na budowę wieży ratusza wieluńskiego z lat 1567–1568.

7466. GRALA Hieronim: Cí byla Rèč Paspalítaâ kalaniál'nym utvarènnem? *Belaruskí Gístaryčny Aglâd*. T. 23: 2016 ss. 1/2 s. 185–208.

7467. GRELL Chantal: Jan Heweliusz [1611–1687] i jego czasy. Przekł. Igor Kraszewski. Warszawa–Gdańsk 2016 IHN PAN; Aspra-JR; PAN Bibl. Gdańska 8° ss. 224, il. (Bibliotheca Heveliana; t. 1).

7468. GREŻLIKOWSKI Janusz: Odnowa duszpasterska w diecezji włocławskiej w świetle uchwał synodów biskupa Stanisława Karnkowskiego z 1568 i 1579 roku. *Prawo Kanoniczne*. R. 58: 2015 [nr] 2 s. 115–161, streszcz. ang.

7469. GROBELNA-MAZUREK Paulina: Staropolska praktyka archiwalna na podstawie badań inwentarzy skarbcza i Archiwum Koronnego Krakowskiego (XVI–XVIII w.). Komisje inwentaryzacyjne. *Przegląd Archiwalno-Historyczny*. T. 3: 2016 s. 9–39, streszcz. ang.

7470. GRODZISKI Stanisław: Czarna księga Wiśnicza. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 9: 2006 cz. 2 s. 251–257.

Księga złoczyńców sądu kryminalnego w Wiśniczu (1629–1665).

7471. GROSZKOWSKI Marek: Jan Zygmunt von Loebel – komendant Białej Cerkwi. Działalność w okresie sierpień 1669 – marzec 1670 r. *Studia z Dziejów Wojskowości*. T. 5: 2016 s. 139–152, streszcz. ang.

7472. GROSZKOWSKI M.: Stosunek Miłkołaja Prażmowskiego do wyroku konfederacji gólańskiej. *Koło Historii*. Nr 18: 2016 s. 81–95, streszcz. ang., niem., fr.

Rok 1672.

7473. GRZEŚKOWIAK Radosław: O dupie Maryni. Rozwiązanie „Gadki” Jana Kochanowskiego. *Odrodzenie i Reformacja w Polsce*. T. 60: 2016 s. 111–141, streszcz. ang.

O dawnej seksualności i żartach obscenicznyc, XVI w.

7474. GURBA Stanisław: Carlo di Prevo – un pittore ticinese in Polonia. Prova di approccio monografico. *Resovia Sacra*. R. 23: 2016 s. 75–93, streszcz. ang.

Karol de Prewo, XVII/XVIII w.

7475. GWIOŹDZIK Jolanta: Kultura piśma i książki w żeńskich klasztorach dawnej Rzeczypospolitej XVI–XVIII wieku. Katowice 2015.

Rec.: Pluta Edyta, *Res Gestae*. [T.] 3: 2016 s. 328–331.

7476. HAŠKOVÁ Veronika, Zubal Pavol: Polnische Studenten am Kollegium der Piaristen in Podolinec auf dem Slowakischen Gebiet im 17.–18. Jahrhundert. *Roczniki Pedagogiczne*. T. 8: 2016 nr 2 s. 109–120, streszcz. ang.

7477. HLEBIONEK Marcin, Targowski Michał: Osadnictwo olęderskie na Ziemi Wieleńskiej. Wieleń–Piła 2014 „Media” Edmund Wolski 8° ss. 96, tabl. 8, il., mapy.

XVI–XVIII w.

7478. HOMBEEK Danuta: Dzieje prasy polskiej. Wiek XVIII (do 1795 r.). Kielce 2016 Wydaw. UJK 8° ss. 174, nlb. 2, il.

7479. HOMBEEK D.: Promocja „Powieści moralnych” Jean-François Marmontela. *Acta Universitatis Lodzianensis*. Folia Litteraria Polonica. Nr 4: 2016 s. 247–255, streszcz. ang.

W l. 70. XVIII w.; w aneksie anonimowa przedmowa do polskiego wydania.

7480. HRYSZKO Barbara: Le Peintre du Roi. Aleksander Ubelski (1649/1651–1718) – malarz polskiego pochodzenia we Francji i jego dzieła. Kraków 2016 Akad. Ignatianum; Wydaw. WAM 4° ss. 412, il., streszcz. ang., fr.

7481. HUL Olga: Przywódcy pospólstwa miasta Lwowa w czasie wystąpień przeciwko radzie miejskiej w latach 1576–1577. *Annales UMCS*. Sec. F: Historia. Vol. 70: 2015 s. 75–97, streszcz. ang.

7482. HUNDERT Zbigniew: Dyslokacja partii wojska koronnego w 1677 roku. Przyczynek do badań pogranicza polsko-tureckiego oraz organizacji armii w dobie pokoju 1677–1683. *Klio*. T. 36: 2016 nr 1 s. 41–67, streszcz. ang., pol.

7483. HUNDERT Z.: Konfederacja szczebrzeszyńska 1672–1673 a ziemia bielska. *Przegląd Historyczny*. T. 107: 2016 z. 2 s. 233–245, streszcz. ang.

7484. HUNDERT Z.: Projekt organizacji i finansowania „Wojska JKM i Rzptej Zaporoskiego” z 1683 roku – przyczynek do badań nad funkcjonowaniem wojsk kozackich w strukturach sił zbrojnych Rzeczypospolitej w dobie wojny z Imperium Osmańskim 1683–1699. *Saeculum Christianum*. R. 23: 2016 s. 317–324.

7485. HUNDERT Z.: Repartycja jednostek wojska koronnego według komisji lwowskiej w 1679 roku. *Przegląd Historyczno-Wojskowy*. R. 17: 2016 nr 2/3 s. 17–34, streszcz. ang., ros.

7486. HUNDERT Z.: Władysławów Denhoffów dwóch. *Przegląd Historyczny*. T. 107: 2016 z. 2 s. 303–310.

Starosta starogardzki (zm. 1672) i wojewoda pomorski (zm. 1683).

7487. HUNDERT Z., Sowa Jan Jerzy: Od towarzysza jazdy do wojewody podolskiego. Przebieg służby wojskowej Nikodema Żaboklickiego w latach 1656–1706. *Res Historica*. Nr 42: 2016 s. 127–181, streszcz. ang., pol.

7488. IMAŃSKA Iwona: Per medium auctionis. Aukcje książek w Rzeczypospolitej (XVII–XVIII w.). Toruń 2013.

Rec.: Kamler Anna, *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. T. 7/8: 2013/2014 [dr.:] 2014 s. 372–378.

7489. JABŁOŃSKA Anna: Nauczyciel szkoły parafialnej w siedemnastowiecznej Rzeczypospolitej na przykładzie archidiaconatu gnieźnieńskiego – założenia a rzeczywistość. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 59: 2016 nr 1/2 s. 7–25, streszcz. ang.

7490. JABŁOŃSKA A.: Obraz szkolnictwa parafialnego archidiaconatu gnieźnieńskiego z końca XVII wieku w świetle wizytacji Stanisława Lipskiego. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 59: 2016 nr 3/4 s. 7–26, streszcz. ang.

7491. JAKIMOWICZ Kamil: Organizacja i przebieg wyborów oraz działalność pierwszych konstytucyjnych władz miasta Lublina w 1792 roku. *Meritum*. T. 8: 2016 s. 85–96, streszcz. ang.

7492. JAKIMOWICZ K.: Reformy lubelskiej Komisji Dobrego Porządku w zakresie funkcjonowania handlu i rzemiosła (1781–1789). *Koło Historii*. Nr 19: 2016 s. 71–80, streszcz. ang., niem., fr.

7493. JAKUBOSZCZAK Agnieszka: Rodzina i rodzinność szlachcianek wielkopolskich w XVIII wieku. Perspektywa kobieca. Poznań 2016 UAM. Inst. Historii 8° ss. 316, il. (Publikacje Instytutu Historii; 136).

7494. JAKUBOWSKI Melchior: Granice dóbr kamedułów wigierskich po 1726 roku. *Rocznik Augustowsko-Suwalski*. T. 15: 2015 s. 57–75, streszcz. ang.

7495. JAN Heweliusz i kultura heweliuszowska. *Utilitas et delectatio*. Pod red. Marii Mendel i Józefa Włodarskiego. Gdańsk 2013 Wydaw. Uniw. Gdańskiego 4° ss. 262, il., streszcz. ang.

Materiały z konferencji, Gdańsk, 28 I 2012 r.

Treść: Mendel M., Włodarski J.: Wstęp s. 9–10; Jan Heweliusz [1611–1687] i jego czasy w świetle wyników badań – tekst w kontekście: Włodarski J.: Jan Heweliusz – rajca miejski i polityk s. 15–25; Błażejowski Jerzy: Jan Heweliusz – browarnik gdański s. 27–31; Kamola Elwira: Ozdoba wieku i chluba ojczyzny – Jan Heweliusz, życie i edukacja s. 33–41; Brodnicki Mariusz: Program edukacji przyrodniczej w okresie pobytu Jana Heweliusza w Athenas Gedanenses s. 43–52; Friedrich Jacek: Pejzaż architektoniczny Gdańska czasów Heweliusza s. 53–62; Jackowska Krystyna: Portrety Jana Heweliusza s. 63–98; Otto Maria: Siedemnastowieczny gdański Hiob. Jan Heweliusz o pożarze swojego obserwatorium s. 99–116; Heweliusz – niekończąca się obecność i inspiracja: Żmudzka-Brodnicka Monika: „Atlas uczonego świata” – o poezji pisanej ku czci Jana Heweliusza s. 121–128; Witczak Agnieszka: Johannes Petrius Titius. Wiersze okolicznościowe dedykowane Heweliuszowi s. 129–145; Kitowski Piotr: „Abrys niebieskiego dziwnego świata”. Zorza polarna nad Gdańskiem w nocy z 17/18 marca 1716 roku w opisie Johanna Arnda s. 147–155; Paluchowski Piotr: Sto lat później. Informacje o astronomii i fizyce w gdańskim czasopiśmie „Danziger Erfahrungen” w latach 1739–1793 s. 157–163; Gnaciński Piotr: Obserwacje Heweliusza a współczesna astronomia s. 165–171; Dargacz Janusz: Nowe ustalenia w sprawie lokalizacji domów Jana Heweliusza s. 173–188; Woziński Andrzej: Astrologia w późnośredniowiecznym i wczesnonowożytnym Gdańsku w kontekście tutejszych realizacji artystycznych s. 189–207; Sibińska Maria: Kosmiczne polowanie, czyli opowieści arktycznego nieba s. 209–219; W stronę kultury heweliuszowskiej?: Zalewska Anna: Rocznice, pomniki, wystawy, pamiątki jako przejawy „niedomkniętej rzeczywistości?”. Jan Heweliusz (1611–2011) i jego miejsce (w) pamięci zbiorowej s. 223–235; Zbiński Andrzej: Wiek Heweliusza – uczonego, gdańszczanina, Europejczyka s. 237–240; Mendel M.: Uczni i miejsca. „O kulturze heweliuszowskiej” s. 241–252; Taranek Andrzej: Pamięci dzieła Jana Heweliusza. „Firmamentum Sobiescianum sive Uranographia”. Ekstlibris Papieża Jana Pawła II, Gdańsk 1987 s. 253–256; Aneks: Mendel M.: Rok Jana Heweliusza dobiegł końca. Uniwersytet Gdański podsumowuje swój udział w jubileuszu wielkiego uczonego s. 259–262.

Rec.: Jasiński Maciej [A.]. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. R. 61: 2016 nr 1 s. 175–179.

7496. JANKOWSKI Rafał: Archiwum Raddziwiłłów w Białej około 1736 roku. *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 23: 2016 s. 207–224, streszcz. ang.

Powstałe na polecenie Anny Katarzyny z Sanguszków Raddziwiłłowej.

7497. JASTRZĘBOWSKA Elżbieta: Jak młoda Victoria z Rzymu z IV w. dotarła do Łowicza i stała się patronką miasta. *Studia Loviciensia*. Nr 18: 2016 s. 77–88, streszcz. ang.

Tablica odkryta ok. 1600 r. w katakumbach Pryscylii w Rzymie, przewieziona przez abpa Henryka Firleja do Łowicza i umieszczona w kolegiacie na ołtarzu kaplicy św. Wiktorii w 1625 r.

7498. JASZCZOŁT Tomasz: Testament Adama Ołędzkiego, starosty drohickiego i właściciela Siedlec z 1625 r. *Prace Archiwalno-Konserwatorskie*. Z. 20: 2016 s. 159–173, streszcz. ang.

W aneksie tekst dokumentu z 21 I.

7499. JĘDRZEJEWSKI Przemysław: Krakowska Komisja Porządkowa w dobie powstania kościuszkowskiego. *Krakowski Rocznik Archiwalny*. T. 21: 2015 [dr:] 2016 s. 53–74, streszcz. ang.

7500. JUREK Piotr: Komisje do ofiary wieczonej na powiększenie sił krajowych z 1789 r. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 12: 2009 s. 159–169.

7501. JUST Anna: Schreiben und Rescripte von Frauen und Princessinnen aus dem Liegnitz(er) Fürsten Hause (1546–1678). Edition sowie eine historisch-soziopragmatische und historisch-textlinguistische Skizze. Frankfurt am Mein [i in.] 2014 Peter Lang 8° ss. 398, il. (Schriften zur Diachronen und Synchronen Linguistik; Bd. 14).

Dostępne także jako e-book.

Zawiera także 66 listów.

Rec.: Schulz Matthias, Hinkelmanns Peter, *Biuletyn Polskiej Misji Historycznej*. Nr 11: 2016 s. 471–477; Wiszewski Przemysław: O potrzebie współpracy badaczy w trakcie edycji tekstu. *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 71: 2016 nr 1 s. 155–160.

7502. JUSUPOVIĆ Monika: Uczestnicy sejmików kowieńskich w czasach Augusta III i Stanisława Augusta Poniatowskiego – teoria i praktyka. *Rocznik Lituanistyczny*. T. 2: 2016 s. 127–142, streszcz. ang., pol.

7503. KACZMAREK Krzysztof: Duchowni ordynowani przez biskupa kujawskiego Jana Karnkowskiego w 1533 r. *Roczniki Humanistyczne*. T. 64: 2016 z. 2 s. 5–24, streszcz. ang.

7504. KACZOROWSKI Włodzimierz: Budowa oraz funkcjonowanie mostu elekcyjnego w Warszawie w okresie bezkrólewia w 1632 roku. Opole 2016 Wydaw. i Drukarnia Świętego Krzyża 8° ss. 109, tabl. 24, il.

7505. KALINOWSKI Emil: Aktywność polityczna szlachty podlaskiej podczas pierwszego bezkrólewia. *Kwartalnik Historyczny*. R. 123: 2016 nr 2 s. 247–248, streszcz. ang.

7506. KAMISIŃSKA Dorota: Grafika polskich czasopism popularnonaukowych XVIII wieku. *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. Vol. 19: 2016 no 3 s. 5–45, streszcz. ang.

7507. KAMLER Marcin: „Generosi et nobiles”. Przyczynek do dziejów mentalności szlachty polskiej w XVII wieku. *Przegląd Historyczny*. T. 107: 2016 z. 2 s. 277–285.

7508. KANECKI Oskar: Sejmiki zwoływane sposobem wojewódzkim jako szczególna forma samorządu stanowego w Wielkim Księstwie

Litewskim. *Miscellanea Historico-Juridica*. T. 15: 2016 z. 1 s. 85–94, streszcz. ang.

7509. KANIEWSKI Jacek: Sejmiki koronne wobec problemów wewnętrznych Rzeczypospolitej za panowania Michała Korybuta Wiśniowieckiego (1669–1673). Katowice 2014.

Rec.: Groszkowski Marek, *Saeculum Christianum*. R. 22: 2015 s. 317–319; Kamiński Andrzej: Jak nie należy przedstawiać postanowień sejmików koronnych. *Czaszy Nowożytne*. T. 29: 2016 s. 223–234.

7510. KARP Sławomir: Dymitr Karp (ok. 1560–1621), podwojewodzi wileński. Nota biograficzna. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 57:] 2013 nr 4 s. 757–771.

7511. KARP S.: Iwan Karp (ok. 1535–1591), starosta nowodworski i jego rodzina. Z dziejów szlachty pogranicza polsko-litewskiego w XVI w. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 59:] 2015 nr 3 s. 479–503.

7512. KARPIŃSKI Tomasz: Morowe powietrze w kronikach miejskich Wschowy i Zbąszynia z początku XVIII wieku. *Rocznik Leszczyński*. T. 16: 2016 s. 171–182.

Aneks źródłowy.

7513. KASPROWICZ Joanna: Kobiety z marginesu społecznego w XVI–XVII wieku w Rzeczypospolitej. Zielona Góra 2016 Joanna Kasproicz 8° ss. 77, il.

7514. KAZUSEK Szymon: Spław wiślan w drugiej połowie XVIII wieku (do 1772 roku). Cz. 2: Statystyka spławu wiślanego. Kielce 2016 Wydaw. UJK 8° ss. 607, nlb. 3, tabl. 1, mapa.

Lata 1750–1772.

7515. KAŻMIERCZYK Adam: Rodziłem się Żydem... Konwersje Żydów w Rzeczypospolitej XVII–XVIII wieku. Kraków 2015 Fund. Centrum Dokumentacji Czynu Niepodległościowego; Księg. Akademicka 8° ss. 324, il. (Studia Judaica Cracoviensia. Ser. Dissertationum; 5).

Rec.: Doktor Jan: Ekonomia i konwersje. *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 16:] 2016 nr 1 s. 207–214.

7516. KAŻMIERCZYK Ewa: Zaraza we wsi Kuczy w 1762 roku jako przykład postępowania wobec morowego powietrza na wsi w epoce nowożytnej. *Prace Historyczne*. [T.] 141: 2014 z. 3 s. 657–674, streszcz. ang.

7517. KEMPA Tomasz: Konflikty wyznaniowe w Wilnie od początku reformacji do końca

XVII wieku. Toruń 2016 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 799, nlb. 1, il.

Rec.: Błaszczyk Grzegorz, *Rocznik Lituanistyczny*. T. 2: 2016 s. 275–280.

7518. KENCKI Patryk: „Zabawa złożona ze wszystkich, jakich teatr dostarczyć może”. *Les Amants magnifiques – Miłość wspaniała. Pamiętnik Teatralny*. R. 65: 2016 z. 3 s. 25–44, streszcz. ang.

W aneksie dramat: Moliere: Miłość wspaniała (Przejrzane nie mija). [Spolszczyła] Franciszka Urszula Radziwiłłowa. Oprac. P. Kencki s. 45–80.

7519. KĘDER Wojciech: Dyplomatyczne faux-pas Czartoryskich, czyli „Familia” i Stanisław Poniatowski na europejskich salonach (1764–1765). *Studia Sandomierskie*. T. 23: 2016 s. 47–59, streszcz. ang.

7520. KITOWSKI Piotr: Koszty pogrzebu wójtowej malborskiej Katarzyny Zawadzkiej (1682). Z dziejów prawa ziemskiego oraz kultury funeralnej w Polsce XVII w. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 18: 2015 s. 37–44, streszcz. ang. s. 329–330.

7521. KITOWSKI P.: Notarius civitatis w kancelarii miejskiej Nowego nad Wisłą w XVIII wieku. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 17: 2014 s. 61–73, streszcz. ang. s. 341, niem. s. 355, ros. s. 369.

7522. KITOWSKI P.: Przy dobrym z łaski boskiej rozeznaniu... Ostatnia wola Agnieszki z Żukowskich Wądołowskiej z 1743 roku. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 14: 2011 s. 87–95.

Zawiera też tekst źródłowy.

7523. KITOWSKI P.: Uwolnienie z poddaństwa jako czynność prawna w praktyce sądowej Prus Królewskich w II połowie XVII i w XVIII wieku. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 19: 2016 s. 95–108, streszcz. ang. s. 409–410.

7524. KITOWSKI P.: Zarzut czarostwa jako kalumnia w praktyce sądowej mniejszego miasta pomorskiego w drugiej połowie XVII i XVIII wieku. *Zapiski Historyczne*. T. 81: 2016 z. 3 s. 59–72, streszcz. niem., ang.

W Nowem nad Wisłą.

7525. KLEŚTA-NAWROCKA Aleksandra: Kucharz doskonały. Historyczno-kulturowy fenomen kuchni staropolskiej. [Warszawa–Toruń] 2016 PTH; przy współpr. Oddz. Toruńskiego PTH 8° ss. 330, streszcz. ang. (Chronos/Anth-

ropos. Biblioteka Centrum Badań Antropologii Historii; nr 3).

XVI–XVII w.

7526. KLINT Paweł: Szlachecki obrót ziemią w powiecie kcyńskim w latach 1626–1655. Wrocław 2012.

Rec.: Chodyła Zbigniew, *Roczniki Historyczne*. R. 82: 2016 s. 259–264.

7527. KNIEJSKI Olgierd: Bieńkowscy z Bieńkowic na Babienicy, Kamienicy i Psarach w latach 1543–1621. Woźniki–Kalety 2016 Ochotnicza Straż Pożarna; Wydaw. Piotr Kalinowski 4° ss. 30, il.

7528. KOBIERECKI Michał: Obrót nieruchomościami w Sieradzu w latach 1603–1623. *Bydgoski Rocznik Muzealny*. [T.] 4: 2016 s. 61–74, streszcz. ang.

7529. KOCÓJ Henryk: Dziedzictwo Konstytucji 3 Maja. Obraz polskiej rewolucji oczami Zachodu. Kraków 2016 Arcana 8° ss. 386, nlb. 1, il. (Arkana Historii).

7530. KOCZORSKI Tomasz: Badania antropologiczne szczątków pochodzących z XVII-wiecznego cmentarza w Białymstoku przy ulicy Antoniuk Fabryczny 32. *Biuletyn Konserwatorski Województwa Podlaskiego*. Z. 22: 2016 s. 227–231, streszcz. ang.

7531. KODZIK Joanna: Ceremoniał polskiego dworu królewskiego w XVII wieku z perspektywy niemieckich uczonych. Warszawa 2015.

Rec.: Milewski Dariusz, *Saeculum Christianum*. R. 23: 2016 s. 355–357.

7532. KOEHLER Krzysztof: Palus sarmatica. Warszawa 2016 Muzeum Historii Polski; Wydaw. Sic! 8° ss. 455, nlb. 1.

Obyczaje i życie codzienne, XVI–XVII w.

7533. KOEHLER K.: Rzeczpospolita, obywatelskość, wolność. Szkice o polskim piśmiectwie politycznym XVI wieku. Warszawa 2016 Nar. Centrum Kultury 8° ss. 358, nlb. 1, il. (Sztuka Polska. Literatura).

7534. KOŁODZIEJ Robert: Sejm z 22 grudnia 1693 roku. *Wiek Stare i Nowe*. T. 10(15): 2016 s. 47–76, streszcz. ang., niem.

7535. [KOŁODZIEJCZYK] Kołodziejczyk Dariusz: Tibet in the Crimea? Polish Embassy to the Kalmyks of 1653 and a Project of an Anti-Muslim Alliance. *Acta Poloniae Historica*. [T.] 114: 2016 s. 231–253.

Kalmucy.

7536. KONARSKA-ZIMNICKA Sylwia: „Secta Saturno dedicata” – czyli los Żydów zapisany w gwiazdach (w świetle wybranych źródeł astrologicznych przełomu XV i XVI wieku). *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 16:] 2016 nr 4 s. 813–826, streszcz. ang.

Gl. z Krakowa.

7537. KONARSKA-ZIMNICKA S.: „Theatrum cometicum” Stanisława Lubienieckiego młodszego jako przykład zainteresowań astronomiczno-astrologicznych arian. *Res Historica*. Nr 42: 2016 s. 101–126, streszcz. ang., pol.

Dzieło wydano w l. 1666–1668.

7538. KONOPCZYŃSKI Władysław: Polska a Szwecja. Od pokoju oliwskiego do upadku Rzeczypospolitej 1660–1795. Wstęp Piotr Biliński. Kraków–Warszawa 2016 Ośr. Myśli Polit.; Muzeum Historii Polski 8° ss. XXV, nlb. 1, 419, nlb. 5. (Biblioteka Klasyki Historiografii; 5).

Na podst. wyd. z 1926 r.

7539. KOPICZKO Andrzej: Braniewo w okresie powstania Zgromadzenia Sióstr św. Katarzyny Aleksandryjskiej. *Studia Elckie*. [T.] 16: 2014 nr 2 s. 163–182, streszcz. ang.

XVI w.

7540. KOPICZKO A.: Kościół i parafia we Wrzesinie w świetle protokołów powizytacyjnych z drugiej połowy XVI wieku. *Studia Elckie*. [T.] 18: 2016 nr 4 s. 377–384, streszcz. ang.

7541. KOPICZKO A.: Świątynie katolickie i duszpasterstwo w Malborku w latach 1525–1772. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 59:] 2015 nr 1 s. 35–59, streszcz. niem., ang.

7542. KOPIEC Jan [M.]: Priorytety dyplomacji papieskiej w Polsce w wiekach XVI–XVIII. *Kościół w Polsce*. [T.] 15: 2016 s. 21–32, streszcz. ang.

7543. KORCZYŃSKA Agnieszka: Rola i pozycja kobiety w staropolskich ekonomikach. *In Gremium*. T. 10: 2016 s. 75–86, streszcz. ang.

7544. KORPYSZ Ewa: Zmiany w wyposażeniu architektoniczno-rzeźbiarskim klasztoru czerwińskiego w pierwszej połowie XVI wieku. *Folia Historica Cracoviensia*. Vol. 22: 2016 s. 157–172, streszcz. ang.

Klasztor Kanoników Regularnych Laterańskich w Czerwińsku z XII w., przebudowany w l. 1524–1538 z inicjatywy opata Jakuba Kuli.

7545. KORYTKO Andrzej: „Na Których opiera się Rzeczpospolita”. Senatorowie koronni za Władysława IV Wazy. Olsztyn 2015.

Rec.: Anusik Zbigniew, *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 15: 2016 nr 2 s. 349–370; Stroynowski Andrzej: O obliczu senatorów za Władysława IV. *Prace Naukowe Akademii im. J. Długosza*. Zesz. Hist. T. 15: 2016 s. 293–302.

7546. KORYTKO A.: Wokół elekcji marszałków poselskich za panowania króla Władysława IV Wazy. *Echa Przeszłości*. [T.] 17: 2016 s. 71–79, streszcz. ang.

7547. KORZO Margarita A.: „Elementa Puerilis Institutionis” (Kraków 1692) – przyczynek do historii elementarzy polskich. *Biblioteka*. Nr 20: 2016 s. 71–80, streszcz. ang.

7548. KOŚCIELAK Sławomir: Azyl kościelny w protestanckim Gdańsku w świetle incydentu z 1700 roku, opisanego w diariuszu syndyka miejskiego Johanna Ernesta von der Lindego. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 19: 2016 s. 109–125, streszcz. ang. s. 410.

7549. KOŚCIELAK S.: Pochodzenie, środowisko rodzinne i początki fałszerskiej działalności Krzysztofa Stanisława Janikowskiego. *Zapiski Historyczne*. T. 81: 2016 z. 1 s. 63–96, streszcz. niem., ang.

XVII w.

7550. KOŚCIELNA Joanna A.: Relacja Lupolda von Wedla z podróży na Bliski Wschód (1578–1579). Cz. 1: Peregrinatio Hierosolymitana Leopoldi de Wedell. *Stargardia*. T. 10: 2015 [dr.:] 2016 s. 233–279, streszcz. ang., niem.

Z Krępcewa.

7551. KOŚCIELNA J. A.: Śmierć i błazen. O śmierci (i życiu) błaznów: Hansa Mieszka (ok. 1540–1619) i Michaela Neubera (1596–1648). *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archivalny*. Nr 23: 2016 s. 103–128, streszcz. ang., niem.

7552. KOŚĆ Józef: Tekst pozwu sądowego w polskiej kodyfikacji prawa magdeburskiego z XVI wieku. *Poznańskie Studia Polonistyczne*. Ser. Językozn. [T.] 22(42): 2015 z. 1 s. 91–105, streszcz. ang.

7553. KOWALCZYK Rafał Wiktor: Polityka fiskalna i gospodarcza Józefa II. *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 9: 2011 s. 7–27, streszcz. ang.

7554. KOWALCZYK R. W.: „Polityka solna” Rzeczypospolitej szlacheckiej u progu

rozbiorów. *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 10: 2012 s. 7–16, streszcz. ang.

7555. KOWALSKI Waldemar: „To jest owczarnia onego Dobrego Pasterza”. Pojęcie „prawdziwego” Kościoła w polskich szesnastowiecznych katechizmach. *Odrodzenie i Reformacja w Polsce*. T. 60: 2016 s. 29–71, streszcz. ang.

7556. KRIEGSEISEN Wojciech: Sprawa Andrzeja Piotrowskiego na sejmie grodzieńskim 1718 r. i jej polityczne okoliczności. *Rocznik Wieluński*. T. 16: 2016 s. 147–160, streszcz. ang.

7557. KROCHMAL Jacek: Unia w eparchii przemysko-samborskiej w latach 1664–1670. *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 23: 2016 s. 179–205, streszcz. ang.

7558. KROPIDŁOWSKI Zdzisław: Piekarze gdańscy klientami introligatorów. *Universitas Gedanensis*. R. 28: 2016 t. 51 s. 7–30, streszcz. ang.

XVII–XVIII w.

7559. KRÓL Andrzej: Marszałkowie sejmiku wiszeńskiego z czasów panowania Władysława IV Wazy jako reprezentanci lokalnych elit ziemi lwowskiej, przemyskiej i sanockiej. *Zeszyty Historyczne Semper Fidelis*. [Z.] 7: 2014 [nr] 1 s. 7–23, streszcz. ang.

7560. KRÓL Jan III Sobieski i Rzeczpospolita w latach 1674–1683. Red. nauk. Dariusz Milewski. Warszawa 2016 Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie 8° ss. 286, il. (Silva Rerum).

Treść: Milewski D.: Wstęp s. 9–14; Stolicki Jarosław: Propaganda antytyrecka w latach 1676–1683 s. 17–33; Koczyński Michał, Brodacki Jakub: Jądro ciemności? s. 35–57; Kołodziej Robert: Sejmy z lat 1676–1683 na tle funkcjonowania staropolskiego systemu parlamentarnego w czasach Jana III – próba bilansu s. 59–71; Konieczna Diana: Zmagania dworu z opozycją litewską przed sejmem grodzieńskim 1678–1679 s. 73–87; Pietrzak Jarosław: Wobec króla i Rzeczypospolitej. Radziwiłłowie w pierwszym dziesięcioleciu rządów Jana III Sobieskiego (1674–1683) s. 89–117; Hundert Zbigniew: Pozycja Jana III w wojsku koronnym w latach 1674–1683. Utrzymanie czy też utrata wpływów wypracowanych w czasie sprawowania godności hetmańskiej? s. 121–151; Bobiatyński Konrad: Spór o prerogatywy buławy wielkiej litewskiej podczas sejmiku koronacyjnego Jana III Sobieskiego w 1676 roku s. 153–176; Wagner Marek: Armia koronna w latach 1677–1678 s. 177–200; Kroll Piotr: Jan III Sobieski wobec Kozaczyzny w latach 1676–1683 s. 201–226; Milewski D.: Wojenne interludium: stosunki polsko-moldawskie w latach 1676–1683 s. 227–254; Bibliografia s. 259–272.

7561. KRÓLIKOWSKA Anna: Jezuickie seminaria nauczycielskie – pierwsze instytucjonalne formy kształcenia nauczycieli w Polsce.

Przegląd Historyczno-Oświatowy. R. 59: 2016 nr 3/4 s. 27–39, streszcz. ang.

XVII–XVIII w.

7562. KRÓLIKOWSKA Natalia: Polish-Tatar alliances in the seventeenth century. Intelligence gathering. Espionage and exchange of information. [W:] Europe and the „Ottoman World”. Exchanges and conflicts (sixteenth to seventeenth centuries). Istanbul 2013 s. 107–117.

Rec.: Milewski Dariusz, *Saeculum Christianum*. R. 23: 2016 s. 351–353.

7563. KRUCKI Łukasz: Synod diecezjalny wrocławski z 1589 roku. Gniezno 2016 Łukasz Krucki 8° ss. 162.

7564. KRUPA Sławomira: Rodzina hrabiów Sobków z Kornic na Koszęcinie. *Szkie Archiwalno-Historyczne*. Nr 13: 2016 s. 55–75, streszcz. ang., niem.

XVII–XVIII w.

7565. KRYSZTOPA-CZUPRYŃSKA Barbara: Malbork w XVIII-wiecznych publikacjach brytyjskich. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 57:] 2013 nr 2 s. 203–211, streszcz. niem., ang.

7566. KRZYMKOWSKI Marek: Wybory członków Rady Nieustającej (aspekty organizacyjno-prawne). *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 16: 2013 s. 119–129, streszcz. ang., niem.

7567. KRZYSZTOFIK Małgorzata: Siedemnastowieczna refleksja o rolach kobiety i mężczyzny w małżeństwie (na podstawie kazań pogrzebowych). *Res Gestae*. [T.] 3: 2016 s. 5–18, streszcz. ang.

7568. KSIĄDZ Krzysztof Kluk [1739–1796] i badacze epoki stanisławowskiej. Red. Norbert Dariusz Tomaszewski. Ciechanowiec 2016 Muzeum Rolnictwa im. ks. Krzysztofa Kluka – Instytucja Kultury Woj. Podlaskiego 8° ss. 255, nlb. 4, il. Muzeum Rolnictwa im. ks. Krzysztofa Kluka – Instytucja Kultury Woj. Podlaskiego w Ciechanowcu, Tow. Nauk. Societas Scientiarum Klukoviana et Jablonovianae w Ciechanowcu.

Część. pokłosie sesji nauk., Ciechanowiec, 7 X 2016 r.

Treść: Arabas Iwona: Ksiądz Remigiusz Ładowski, pijar (1738–1798) – popularyzator wiedzy przyrodniczej s. 9–20; Bogus Marzena: „Dla poznania Boga, oraz pożytku ludzkości i mojego małego miasta”, czyli o Leopoldzie Janie Szerszniku [1747–1814] jako orędowniku oświeceniowej wiedzy s. 21–40; Dobroński Adam Czesław: Medale im. ks. Krzysztofa Kluka s. 41–61; Kotkowicz Eryk: Ks. Jan Krzysztof Kluk w prasie polskiej s. 63–81; Pirożnikow Ewa: Ks. Jan Krzysztof Kluk

jako nowoczesny uczony (naukowiec) s. 83–90; Rogalski Artur: W kręgu książki i pióra. Kilka słów o księgozbiórach w inwentarzach i testamentach przedstawicieli „klasy umysłowej” regionu siedleckiego w początkach XIX w. (rekonesans badawczy) s. 91–110; Szamryk Konrad Kazimierz: Formy regionalne w rękopisach Krzysztofa Kluka. Próba syntezy zjawisk fonetycznych s. 111–120; Tomaszewski N. D.: Konferencje poświęcone ks. Krzysztofowi Klukowi z 2009 i 2011 roku s. 121–131; Wójcik Zbigniew J.: Ksiądz Jan Krzysztof Kluk i przyrodniczość w Polsce w drugiej połowie XVIII wieku s. 133–143; Zióntek Artur: Jan Filip Carosi [1744–1799] – badacz w służbie Jego Królewskiej Mości. [Aneks: Inwentarz sporządzony po śmierci Jana Filipa Carosiego w Sosonowem 14 lipca 1799. Z łac. przeł. Zbigniew Wolski] s. 145–167; Pirożnikow E.: Ksiądz Jana Krzysztofa Kluka recepta na bogactwo, czyli podlaskie namiastki luksusu s. 169–176; Erekcya Kościoła Ciechanowieckiego [przez Tomasza Ossolińskiego]. [Wyd.] Grzegorz Ossoliński s. 179–211; Michalska Katarzyna: Rozprawa „Roślin potrzebnych, pożytecznych, wygodnych, osobliwie krajowych albo które w kraju użyteczne być mogą utrzymanie, rozmnożenie i zażywanie” ks. Krzysztofa Kluka jako przykład stylu naukowego XVIII-wiecznej polszczyzny s. 213–239; Tomaszewski N. D.: Sprawozdanie z konferencji naukowej „Ksiądz Krzysztof Kluk i badacze epoki stanisławowskiej”. (07.10.2016) s. 245–247; Tomaszewski N. [D.]: Spotkanie w „Domku Pastora” w Łomży. 12.10.2016 s. 247–248; Grassmann Magdalena: Spotkanie w Muzeum Historii Medycyny i Farmacji Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku. 28.10.2016. Recepta na bogactwo według ks. Krzysztofa Kluka czyli podlaskie namiastki luksusu s. 251–252.

7569. KUCHARSKI Wojciech: Mobilizacja sił Bohdana Chmielnickiego. Przygotowania do kampanii 1649 roku. *Studia i Materiały Centralnej Biblioteki Wojskowej*. Nr 6: 2016 s. 147–170, streszcz. ang.

7570. KUCHARSKI W.: Wyprawa zborowska króla Jana II Kazimierza. *Studia z Dziejów Wojskowości*. T. 5: 2016 s. 99–137, streszcz. ang.

Rok 1649.

7571. KUCZER Jarosław: Arystokracja jako „stan” legitymizujący absolutystyczny ustrój administracji Śląska w okresie po wojnie trzydziestoletniej (1648–1740). *Studia Zachodnie*. [T.] 18: 2016 s. 43–55, streszcz. ang.

7572. KUCZER J.: „Nowa tradycja”. Administracyjno-ustrojowe związki książąt ze Śląskiem w okresie 1629–1740. *Studia Zachodnie*. [T.] 17: 2015 s. 59–77, streszcz. ang.

7573. KUKLO Cezary: The population of the Holy Cross parish in Warsaw in the 18th century. Translated by Stefan Kubiak. Białystok 2016 Inst. for Research of European Cultural Heritage 8° ss. 285, il., streszcz. ang. Centre for the Study of Demographic and Economics in Preindustrial Central and Eastern Europe. (Dissertations; vol. 5).

7574. KULA Ewa: Nauczyciele i uczniowie szkoły podwydziałowej w Kamieńcu Podol-

skim w czasach Komisji Edukacji Narodowej. *Prace Naukowe Akademii im. J. Długosza*. Pedagogika. T. 25: 2016 nr 2 s. 347–360, streszcz. ang.

7575. KULA E.: Organizacja i funkcjonowanie szkoły podwydziałowej w Kamieńcu Podolskim w czasach Komisji Edukacji Narodowej. *Prace Naukowe Akademii im. J. Długosza*. Pedagogika. T. 25: 2016 nr 1 s. 621–633, streszcz. ang.

Lata 1781–1793.

7576. KULTURA funeralna elit Rzeczypospolitej od XVI do XVIII wieku na terenie Korony i Wielkiego Księstwa Litewskiego. Próba analizy interdyscyplinarnej. Pod red. Anny Drażkowskiej. Toruń 2015.

Rec.: Słaby Agnieszka, *Klio*. T. 38: 2016 nr 3 s. 121–132.

7577. KUPISZ Dariusz: Nekropolie Radomia w drugiej połowie XVIII wieku. *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 64: 2016 nr 1 s. 38–58, streszcz. ang.

7578. KURAS Katarzyna: „Sprawiedliwość trojakię miała pobudki...”. Dzieje procesu Wieniawskich. *Limes*. Nr 1: 2008 s. 51–78, streszcz. ang.

Lata 1736–1739.

7579. KURKOWSKI Jarosław: Dzieje Rosji w piśmiennictwie doby stanisławowskiej. Cz. 1: Do pierwszego rozbioru. *Z Badań nad Książką i Księgozbiórami Historycznymi*. T. 9: 2015 s. 199–240, streszcz. ang.

7580. KUŹMINA Dariusz: Wazowie a Kościół w Rzeczypospolitej. Warszawa 2013.

Rec.: Szpaczyński Przemysław, *In Gremio*. T. 10: 2016 s. 253–271.

7581. LANGE Tadeusz W[ojczech]: Maltański epizod księcia Hieronima Lubomirskiego. *Limes*. Nr 3/4: 2010/2011 [dr:] 2011 s. 9–14, streszcz. ang.

Lata 1668–1690.

7582. LEC Zdzisław: Mądrość prawnicza jezuitów świdnickich w XVI–XVIII wieku. *Adhibenda*. [Nr] 2: 2015 s. 119–131.

7583. LESZCZYŃSKI Rafał M[arcin]: Wychowanie religijne a wychowanie moralne w „Żywocie człowieka poczciwego” Mikołaja Reja. *Łódzkie Studia Teologiczne*. R. 25: 2016 nr 4 s. 103–114, streszcz. ang.

7584. LEWANDOWSKA-MALEC Izabela: Prawne i polityczne uwarunkowania wolności

słowa w Rzeczypospolitej. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 16: 2013 s. 19–39, streszcz. ang., niem.

Od XVII w.

7585. LEWANDOWSKA-MALEC I.: Ratusz przed morowym powietrzem. Bezpieczeństwo obrad sejmowych i sejmikowych na przełomie XVI i XVII wieku. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 11: 2008 s. 57–68.

7586. LEWANDOWSKA-MALEC I.: Sejm nadzwyczajny w dziejach polskiego parlamentaryzmu. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 10: 2007 s. 51–62.

XVI–XVIII w.

7587. LEWANDOWSKA-MALEC I.: Sejmy rozerwane i zerwane w XVII stuleciu. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 12: 2009 s. 125–133.

7588. LEWANDOWSKI Piotr: Z historii prasy polskiej. Wiadomości Różne Cudzoziemskie jako przykład rozwoju gazet seryjnych w Polsce na przełomie XVII i XVIII wieku. [Będzin] 2015 Wydaw. internetowe e-bookowe.

E-book.

Rec.: Kolasa Władysław Marek; Jerzy Aleksander Priami i „Wiadomości Różne Cudzoziemskie” (na marginesie książki...). *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. Vol. 19: 2016 no 3 s. 119–128.

7589. LIEDKE Marzena: Rodzina magnacka w Wielkim Księstwie Litewskim w XVI–XVIII wieku. Studium demograficzno-społeczne. Białystok 2016 Inst. Badań nad Dziedzictwem Kulturowym Europy 8° ss. 436, il., streszcz. ang. Inst. Badań nad Dziedzictwem Kulturowym Europy. (Dissertationes; t. 13) (Prace Centrum Badań Struktur Demograficznych i Gospodarczych Przednowoczesnej Europy Środkowo-Wschodniej; t. 4).

7590. LORENS Beata: Bazylianie prowincji koronnej w latach 1743–1780. Rzeszów 2014.

Rec.: Mironowicz Antoni, *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. [Z.] 44: 2015 s. 249–256.

7591. LORENS B.: Problematyka unicka na forum sejmiku w Sądowej Wiszni w latach 1700–1772 (w świetle laudów sejmikowych i instrukcji poselskich). *Limes*. Nr 1: 2008 s. 35–50, streszcz. ang.

7592. LORENS B.: Redukcja monasterów w prowincji koronnej Zakonu Ruskiego św. Bazylego Wielkiego w latach 1744–1780.

Hereditas Monasteriorum. Vol. 8: 2016 s. 65–134, streszcz. ang.

Dotyczy południowo-wschodniej Rzeczypospolitej.

7593. LOŠTIN Nazarij: Biblioteka monastira Bernardinců v L'vovi ta ů koristuvači v 1771–1784 rokov. *Rocznik Lubelski*. T. 42: 2016 s. 19–32, streszcz. ang.

7594. LUBCZYŃSKI Mariusz: Szlachta powiatu ksiąskiego za ostatnich Jagiellonów. Struktura majątkowa. Warszawa–Bellerive-sur-Allier 2016 Wydaw. DiG; Edition La Rama 8° ss. 393, nlb. 6, il.

7595. LUDERA Magdalena: Gabriel Sławiński. Późnobarokowy malarz w służbie Kościoła i Cerkwi. Kraków 2016 Muzeum Nar. 4° ss. 462, il., streszcz. ang. (Prace Naukowe Muzeum Narodowego w Krakowie; t. 6).

Dot. l. 1770–1790.

7596. [LYL'O Igor'] Lylo Ihor: Miejsce Greków w kulturze materialnej Rzeczypospolitej w XVI–XVII wieku. *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 15: 2016 nr 1 s. 189–211.

7597. ŁOPATECKI Karol: Koronne artykuły wojskowe w okresie interregnum po śmierci Zygmunta Augusta. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 15: 2012 s. 11–29, streszcz. ang., niem. s. 243.

7598. [ŁOPATECKI K.] Lapatěckí Karol': Zlačynstva zdrady ů Válikim Knástve Litoůským XVI st. *Belaruskí Gistaryčny Aglád*. T. 22: 2015 s. 1/2 s. 31–62, streszcz. ang.

7599. ŁUKARSKA Beata: Religijność mieszkańców polskich miast w świetle wybranych przekazów piśmiennictwa religijnego XVII i XVIII wieku. *Łódzkie Studia Teologiczne*. R. 25: 2016 nr 2 s. 133–147, streszcz. ang.

7600. ŁUKASZEWICZ Justyna: Komedia [Carla] Goldoniego w polskim oświeceniu. Aspekty metateatralne. *Pamiętnik Teatralny*. R. 65: 2016 z. 3 s. 103–116, streszcz. ang.

Lata 1750–1787.

7601. ŁUKOWSKA Maria Antonina: Mit Wielkiej Brytanii w literackiej kulturze polskiej okresu rozbiorów. Studium wyobrażeń środowiskowych na podstawie zawartości wybranych periodyków. Łódź 2016 Wydaw. UŁ 8° ss. 453, il., streszcz. ang.

7602. ŁYSIAK Marian: Doktor medycyny i filozofii Georg Seger (1629–1678). Szkice i materiały do biografii. Toruń 2015 Tow.

Nauk.; Muzeum Okręg. 4° ss. 163, nlb. 1, il., streszcz. ang., niem. (Ludzie Nauki i Sztuki Torunia; 2).

7603. MACIEJAK Maciej: Bitwa pod Szczekocinami: 6 czerwca 1794. Zabrze–Tarnowskie Góry 2014.

Rec.: Rychel-Mantur Dominika: Bitwa pod Szczekocinami bez nowych ocen. *Częstochowskie Teki Historyczne*. T. 6: 2016 s. 265–269.

7604. MACIEJEWSKI Marcin: Tytułatura rodu von Promnitz z linii żarskiej w XVI–XVIII wieku w świetle rękopisów i starodruków. *Studia Zachodnie*. [T.] 18: 2016 s. 27–41, streszcz. ang.

7605. MACUK Andrzej: Braslaůskia sojmiki ů 50-h – pačatku 60-h gg. XVIII st. *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. [Z.] 44: 2015 s. 62–98, streszcz. ang., pol.

7606. MAJDAŃSKI Paweł: Armia w przebudowie – wysiłki szlachty na rzecz uzdrowienia sił zbrojnych w okresie stanisławowskim. *Roczniki Nauk Prawnych*. T. 26: 2016 nr 3 s. 39–61, streszcz. ang.

7607. MAJEWSKI Marcin Łukasz: Zapomniana mniejszość: Ormianie w Piotrkowie Trybunalskim w XVII i XVIII wieku. *Lehahayer*. T. 3: 2015 s. 61–79, streszcz. ang., ormiań.

7608. MAKIŁŁA Dariusz: Koncepcja przekopania Mierzei Wiślanej a sprawa elbląska podczas rokowań oliwskich w 1660 r. *Studia Elbląskie*. T. 17: 2016 s. 71–78, streszcz. ang., niem.

7609. MAKIŁŁA D.: Wojna północna (1655–1660) jako casus wczesnonowoczesnej geopolityki. *Studia Maritima*. Vol. 29: 2016 s. 83–113, streszcz. ang.

7610. MAKIŁŁA D.: Zniesienie Hołdu Pruskiego. Uwolnienie Prus Książęcych z podległości lennej wobec Rzeczypospolitej w latach 1657–1658. *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 23: 2016 s. 139–151, streszcz. ang.

7611. MAKOWSKI Artur: Ochrona przeciwpożarowa w miastach i miasteczkach Mazowsza w XVIII w. *Biezuńskie Zeszyty Historyczne*. Nr 30: 2016 s. 101–109.

7612. MAKSIMOWICZ Krystyna: Zapomniany panegiryk Ignacego Srzednickiego ku czci Kazimierza Nestora Sapiehy. *Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Litteraria Polonica*. Nr 4: 2016 s. 291–300, streszcz. ang.

7613. MALUDZIŃSKA Monika: „Kraj jest nieszczęśliwy, że ma ludzi próżnujących”. Walka z ubóstwem w Warszawie na tle sytuacji społeczno-gospodarczej Rzeczypospolitej w dyskursie publicystycznym drugiej połowy XVIII wieku. Warszawa 2015.

Rec.: Poniat Radosław: Czy relacja ze źródeł może zastąpić znajomość literatury przedmiotu? Uwagi do książki Moniki Maludzińskiej. *Przegląd Historyczny*. T. 107: 2016 z. 2 s. 311–327.

7614. MALUDZIŃSKA M.: Żebracy i włóczędzy w stanisławowskiej Warszawie. „Próżnowanie stało się powszechnym nałogiem”. Warszawa 2014.

Rec.: Poniat Radosław: Czy relacja ze źródeł może zastąpić znajomość literatury przedmiotu? Uwagi do książki Moniki Maludzińskiej. *Przegląd Historyczny*. T. 107: 2016 z. 2 s. 311–327; Rodak Mateusz, *Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych*. T. 76: 2016 s. 505–508.

7615. MAŁEK Eliza: „Vtoroj” drevneruskij perevod Apofegmat Benasa Budnogo. Issledovanie i izdanie teksta. Warszawa 2016 Bel Studio 8° ss. 329. (Biblioteka Przekładów Rosyjskich XVII–XVIII Wieku z Literatury Staropolskiej; 5).

Bieniasz Budny (zm. po 1624) – „Apophtegmat”.

7616. MAŁŁEK Janusz: Prusy Książęce a Prusy Królewskie w latach 1525–1548. Studium z dziejów polskiej polityki księcia Albrechta Hohenzollerna. Wyd. 2 popr. Toruń 2016 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 363, tabl. 4, il., mapy, streszcz. niem.

Wyd. 1. Warszawa 1976.

7617. MANYŚ Bernadetta: Gedulingos iškilmės Vilniuje po Marijos Juzefos ir Augusto III mirties. *Lietuvos Istorijos Metraštis*. 2014 [nr] 1 [dr.] 2015 s. 37–46.

Wileńskie ceremonie żałobne po śmierci Marii Józefy i Augusta III.

7618. MANYŚ B.: Uroczystości rodzinne w Wilnie za Augusta III (1733–1763). Poznań 2014 Wydaw. Nauka i Innowacje 8° ss. 407, nlb. 1, il.

Praca doktorska, UAM w Poznaniu, 2012 r.

Rec.: Mariani Andrea, *Zapiski Historyczne*. T. 81: 2016 z. 1 s. 195–201.

7619. MANYŚ B.: Wileńskie aniwersarze imienin Augusta III w świetle prasy informacyjnej z epoki. Opracowanie i edycja źródłowa. Poznań 2016 Inst. Historii UAM 8° ss. 191, nlb. 1, il., streszcz. ang., lit. (Biblioteczka Źródłoznawcy; nr 6).

7620. MARCINIAK Kamila Aleksandra: Proces sądowy jako „theatrum” w świetle dzieł Bartłomieja Groickiego. *Czasopismo Prawno-*

-Historyczne. T. 68: 2016 z. 1 s. 149–177, streszcz. ang., fr.

XVI w.

7621. MARCINKOWSKA-MALARA Małgorzata: „Przywileje dam mężatek...” z drugiej połowy XVIII stulecia. *Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Litteraria Polonica*. Nr 4: 2016 s. 69–81, streszcz. ang.

Dot. pamfletu.

7622. MARCINKOWSKI Mirosław: O produkcji fajansu w manufakturze Ehrenreicha w Królewcu i jego obecności w XVIII-wiecznym Elblągu. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 59:] 2015 nr 4 s. 683–698.

Johann Eberhard Ludwig Ehrenreich.

7623. MARIANI Andrea: Duszpasterstwo jezuitów nieświeskich w XVII–XVIII wieku. Między ideałem potrydenckim a lokalnymi uwarunkowaniami. *Rocznik Lituanistyczny*. T. 2: 2016 s. 47–91, streszcz. ang., pol.

7624. MARIANI A.: Jezuiti prowincji litewskiej wobec epidemii dżumy z lat 1708–1711. *Zapiski Historyczne*. T. 81: 2016 z. 2 s. 65–104, streszcz. niem., ang.

7625. MATERIAŁY sesji „Tadeusz Kościuszko. Historia – Mity – Tradycja”. Szczekociny, 6–7 czerwca 2014 roku. Red. Maciej Trąbski. *Czasy Nowożytnie*. T. 29: 2016 s. 9–203, streszcz. ang.

Treść: Trąbski M.: Wstęp s. 9–12; Daszyńska Jolanta A.: Prawdziwy syn wolności. Kościuszko w amerykańskiej wojnie o niepodległość, 1776–1783 s. 15–42; Stroynowski Andrzej: Droga Tadeusza Kościuszki do funkcji Naczelnika powstania s. 43–58; Trąbski M.: Bitwa pod Szczekocinami (6 czerwca 1794) z punktu widzenia sztuki wojennej z drugiej połowy XVIII wieku s. 59–85; Srogosz Tadeusz: Opieka społeczna i zdrowotna w czasie powstania kościuszkowskiego s. 87–98; Nawrot Dariusz: Losy oficerów, uczestników i pamiętnikarzy bitwy pod Szczekocinami w okresie Legionów Polskich i Księstwa Warszawskiego s. 99–111; Kowalczyk Rafał Wiktor: Generał Karol Kniaziewicz i Naczelnik Tadeusz Kościuszko – twórcy Legii Naddunajskiej s. 113–122; Kostkiewiczowa Teresa: Kościuszkowska liryka wysoka s. 123–132; Maksimowicz Krystyna: O kobietach wnoszących szańce w czasie powstania kościuszkowskiego, czyli wokół dźwięku okolicznościowego „Nowy zaciąg z samych kobiet pod chorągiew białą” s. 133–143; Bogus Marzena: Zaczynajmy Kościuszkę. Mit Naczelnika na łamach polskiej prasy Śląska Cieszyńskiego (1846–1918) s. 145–163; Czajkowska Agnieszka: Insurekcja jako tekst. Trzy interpretacje (Józef Ignacy Kraszewski – Władysław Stanisław Reymont – Jarosław Marek Rymkiewicz) s. 165–173; Smoliński Aleksander: Tadeusz Kościuszko i kościuszkowskie tradycje w Wojsku Polskim 1918–2013 s. 175–189; Bucholc-Srogosz Katarzyna: Profesor Bartłomiej Szyndler [1938–2011] jako badacz powstania kościuszkowskiego s. 191–203.

7626. MATOSEK Mirosław: Insurekcja kościuszkowska na ziemi garwolińskiej. *Zeszyty*

Historyczne Ziemi Garwolińskiej. Nr 21: 2016 s. 20–71.

7627. MATUSZAK Zygmunt: *Wojskowość polska za panowania Zygmunta I Starego*. *Kwartalnik Bellona*. R. 5: 2011 nr 4 s. 82–99, streszcz. ang.

7628. MATWIJÓW Maciej: „Acta interrenorum” – rękopiśmienne zbiory materiałów dokumentujących dzieje bezkrólewi w Rzeczypospolitej szlacheckiej w XVII i XVIII wieku. *Roczniki Biblioteczne*. T. 60: 2016 s. 187–207, streszcz. ang.

7629. MICHAŁOWSKA-MYCIELSKA Anna: *Sejm Żydów Litewskich (1623–1764)*. Warszawa 2014.

Toż w jęz. ang.: *The Council of Lithuanian Jews 1623–1764*. Transl. by Alicja Adamowicz. Warszawa 2016. Wydaw. Akademickie Dialog; Wydaw. Sejmowe 8° ss. 321, il.

Rec. [wyd. pol.]: Gąsiorowski Stefan, *Studia Judaica*. Vol. 19: 2016 nr 2(38) s. 335–340.

7630. MIERZEJEWSKA Milena: *Choroba i śmierć za murami klasztoru panien norbertanek w Imbramowicach w świetle Kroniki Zofii Grothówny z lat 1703–1741*. *Saeculum Christianum*. R. 22: 2015 s. 147–156, streszcz. ang., pol.

7631. MIERZEJEWSKA M.: *Echa wydarzeń ze świata zewnętrznego na kartach Kroniki Zofii Grothówny z lat 1703–1741*. *Saeculum Christianum*. R. 23: 2016 s. 181–190, streszcz. ang.

7632. MIETZ Andrzej: *Sieć szkół parafialnych pogranicza kujawsko-wielkopolskiego w XVII–XVIII wieku (do rozbiorów)*. *Studia z Dziejów Pogranicza Kujawsko-Wielkopolskiego*. T. 1: 2011 s. 31–49.

7633. „MIGRACJE, podróże w dziejach”. *Nowożytność*. Monografia oparta na materiałach z VII Międzynarodowej Sesji Naukowej Dziejów Ludów Morza Bałtyckiego, Wolin, 26–28 lipca 2014. Red. Maciej Franz, Karol Kościelniak, Zbigniew Pilarczyk. Toruń–Poznań 2015. Wydaw. Adam Marszałek; UAM 8° ss. 301, il. (Mare Integrans. *Studia nad dziejami wybrzeży Morza Bałtyckiego*; t. 8).

Tom dedykowany prof. Benonowi Miśkiewiczowi (1930–2008).

Treść: Pilarczyk Z.: Wstęp s. 7–12; Rydz Romuald: *Motywy morskich ekspedycji Henryka Żeglarza w dziele Gomesa Eanesa de Zurary „Chronica do Descobrimento e Conquista da Guiné”* s. 13–27; Walkiewicz Lech A.: *Transport artylerii w świetle traktatów wojskowych z czasów Zygmunta Augusta (autorstwa księcia Albrechta i hetmana [Jana Amora] Tarnowskiego)* s. 28–44; Franz M.: *W podróży dziejów, w poszukiwaniu zaginionej nowożytności* s. 45–55; Kurządkowska Beata: *Problematyka korespondencji oraz notatek szkolnych Jana Ługowskiego z podróży*

edukacyjnej odbytej w latach 1639–1643 s. 56–74; Stroynowski Andrzej: *Trafność obserwacji podróżników i żołnierzy*. *Wizja Paska a późniejsze opisy Polski* s. 75–95; Kryszak Anna: *Przyczynny wyjazd Pawła Tetery do Turcji i percepcja tego wyjazdu wśród polskiej elity politycznej* s. 96–110; Chynczewska-Hennel Teresa: *Włoscy dyplomaci w teatrze wojennym w trakcie podróży do Rzeczypospolitej XVII wieku* s. 111–124; Kroll Piotr: *Organizacja, skala i znaczenie najazdów kozackich na Imperium Osmańskie w XVI–XVII wieku* s. 125–150; Sawicki Mariusz: *Wiedeń, Wenecja i Rzym w relacjach podróżników obywateli Wielkiego Księstwa Litewskiego w XVII i na początku XVIII wieku* s. 151–168; Kościelniak K.: *Skutki przemieszczania się wojsk przez Poznań podczas wielkiej wojny północnej* s. 169–179; Krivošā Irina: *Militarna mandrīvka: buņčukove tovaristvo u Sulac'komu pohodi (1725–1727 rr.) v dzerkałi ščodennika general'nogo pidskarbiā Ākova Markoviča* s. 180–198; Milik Katarzyna, Srogosz Tadeusz: *Podróże Antoniego Dzieduszyckiego, pełnomocnika Rady Nieustającej do spraw zwalczania epidemii dżumy w latach 1780–1781* s. 199–210; Buchole-Srogosz Katarzyna: *Sprawa wołyńska na Sejmie Czteroletnim* s. 211–229; Ciesielski Tomasz: *Podróż Michała Kazimierza Radziwiłła na koronację Augusta III zimą 1733 roku*. *Między troską o dobro publiczne a obowiązkiem rodzinnym*. [Zawiera też listy do żony Franciszki Urszuli z Wiśniowieckich] s. 230–257; Żeromska-Ciesielska Monika: *Podróż jubileuszowa Krzysztofa Zawiszy* s. 258–289; Milewska Monika: *Napoleońskie biuro podróży* s. 290–301.

7634. [MIHAJLOVS'KIJ Vitalij] Michałowski Vitalij: *Konkluzje sejmów dla województwa podolskiego w Metryce Koronnej: sejmy z lat 1548–1559*. *Studia Historyczne*. R. 59: 2016 z. 2 s. 175–189, streszcz. ang.

7635. MIHALČUK Ganna: *Novy spis agul'nadzăržaunaga letapisannā Vālikaga Knāstva Litoškāgā, Ruskāgā i Žamojckāgā i āgo suadnošiny z „Hronikāj Byhaūca”*. *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. [Z.] 45: 2016 s. 190–225.

Zawiera też materiał źródłowy.

7636. MIKOŁAJCZYK Marian: *Zbrodnia Jakuba Trembskiego. Z badań nad miejskim procesem karnym w dawnej Polsce*. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 9: 2006 cz. 2 s. 259–272.

Rok 1624.

7637. MIKUŁA Maciej: *Z badań nad formą testamentu w statutach litewskich: testamenty ustne i pisemne*. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 11: 2008 s. 69–86.

XVI w.

7638. MILEWSKI Dariusz: *Dobre sąsiedztwo potwierdzone indygenatem – trzy przypadki gospodarów mołdawskich w XVII w.* *Saeculum Christianum*. R. 22: 2015 s. 108–129, streszcz. ang., pol.

Indygenat w Polsce.

7639. MIODUNKA Piotr: *Kryzysy demograficzne w Małopolsce w końcu XVII i pierwszej*

połowie XVIII wieku. Zarys problematyki. *Przeszłość Demograficzna Polski*. [T.] 37: 2015 nr 4 s. 7–37, streszcz. ang.

7640. MIODUNKA P.: Wielkość rodziny i gospodarstwa domowego w miastach południowej Małopolski w XVII i XVIII wieku. *Przeszłość Demograficzna Polski*. [T.] 37: 2015 nr 2 s. 129–147, streszcz. ang.

7641. MIRONOWICZ Antoni: Hryń Iwanowicz. Nieznany malarz, graver i drukarz. Białystok 2016 Libra Wydaw. i Drukarnia PPHW 16° ss. 96, il., streszcz. ang., ros.

Grin' Ivanovič.

7642. MIRONOWICZ A.: Nieznane losy pierwszych ihumenów supraskich. Białystok 2015.

Rec.: Stankiewicz Jarosław, *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. [Z.] 44: 2015 s. 245–248.

7643. MIRONOWICZ A.: Orthodox Church in the Polish-Lithuanian Commonwealth in the 16th–18th Century. *Białostockie Teki Historyczne*. T. 14: 2016 s. 41–60, streszcz. pol.

7644. MIRONOWICZ Marcin: Drukarnie na rzecz szkół brackich na terenie Wielkiego Księstwa Litewskiego w XVI–XVIII wieku. *Rocznik Białkopodlaski*. T. 24: 2016 s. 13–39, streszcz. ang., niem., ros.

7645. MISCELLANEA res Polonorum, Britannorum ac Judaeorum illustrantia. Red. Jakub Basista, Adam Kaźmierczyk, Mariusz Markiewicz, Dominika Oliwa. Kraków 2015 Historia Jagellonica z siedzibą w Inst. Historii UJ 8° ss. 322, streszcz. ang.

Z treści: Basista J.: Wstęp s. 9–10; Friedrich Karin: Noble power brokerage in the Polish-Lithuanian Commonwealth: the case of Bogusław Radziwiłł s. 13–26; Popiołek Bożena: Dziarski mariażu królowej polskiej Marii Amalii Wettyń (1724–1760) s. 27–39; Palkij Henryk: „Nie on trzymał pieczęć, ale pieczęć się jego trzymała”. Incompatibilia a rozdawnictwo pieczęci i bulaw w okresie saskim s. 41–57; Dygdała Jerzy: Warszawski „azył” insygniów koronacyjnych 1733–1737 s. 59–69; Szklarska Ewa: Sprawa ewakuacji wojsk obcych na sejmie pacyfikacyjnym 1735 roku s. 71–81; Czepe Maria: Kto „wypiekł” panią Lenczowską (Anne)? s. 83–99; Tollet Daniel: Les révoltes d'Ukraine de 1768 selon les „Mémoires” du roi Stanislas Auguste s. 101–115; Poraziński Jarosław: Równi wojewodzie! Literackie spojrzenia na szlachecką równość s. 117–127; Frost Robert: The structure of politics: Namierite analysis and the history of the Polish-Lithuanian Commonwealth s. 129–143; Gąsiorowski Stefan: Praca zawodowa i badania naukowe doktora Andrzeja Krzysztofa Link-Lenczowskiego s. 145–155; Chachaj Marian: Staropolscy studenci i podróżnicy w Oksfordzie (1573–1620) s. 159–168; Skowron Ryszard: Polska w pismach polityczno-ekonomicznych Sir Anthony'ego Sherleya [1565–1635] s. 181–191; Kuras Katarzyna: „Człowiek manekin” w politycznym teatrze XVIII wieku s. 219–234; Kaźmierczyk A.: Niepokorny pleban [Kaźmiercz Ignacy Łukasiewicz], neofita [Mateusz Gromnicki] i „bluznierzy” Żydzi w radziwiłłowskich Wiżunach s. 251–264;

Zarubin Przemysław: O Krakowskiej Kongregacji Kupieckiej i jej stanowisku względem handlu żydowskiego w okresie sasko-stanisławowskim s. 265–281; Rok Bogdan: Podróżnicy polscy drugiej połowy XVIII wieku o Żydach s. 283–292; Jakimyszyn Anna: Mężczyzna a „tchines” s. 293–302; Polonsky Antony: Julian Tuwim, the Polish Heine s. 303–322.

7646. MNATSAKANYAN Piruz: Armenia z Piotrkowa Trybunalskiego. *Lehahayer*. T. 3: 2015 s. 81–85, streszcz. ang., ormiań.

XVI–XVII w.

7647. MODERNIOS administracijos tapsmas Lietuvoje. Valstybės institucijų raida 1764–1794 metais. Kolektyvinė monografija. Mokslinė redaktorė Ramunė Šmigelskytė-Stukienė. Vilnius 2014.

Rec.: Stankevič Adam, *Biuletyn Historii Pogranicza*. Nr 15: 2015 s. 91–94.

7648. MONIUSZKO Adam: Projekty korektury ziemskiego prawa koronnego Jana Januszowskiego – polityczne uwarunkowania niepowodzenia. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 16: 2013 s. 59–71, streszcz. ang., niem.

Rok 1601.

7649. MONIUSZKO A.: Sędziowie sądów szlacheckich w województwie płockim 1576–1600. Próba rekonstruksji badawczego. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 19: 2016 s. 39–67, streszcz. ang. s. 408.

7650. MOSSAKOWSKI Stanisław: Europejski kontekst renesansowej przebudowy królewskiego pałacu na Wawelu. Neapol – Urbino – Buda – Praga. *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 78: 2016 nr 1 s. 5–36, streszcz. wł.

Pocz. XVI w.

7651. MOSSAKOWSKI S.: Rosyjskie przygotowania do interwencji w Polsce w świetle relacji chorążego Tadeusza Mossakowskiego z czerwca 1790 roku. *Konteksty*. R. 70: 2016 nr 3/4 s. 445–447, streszcz. ang. s. 603.

7652. MOSZCZYŃSKA Ewa: „Panu Ormianinowi winieniem za wino co według sumienia zezna żona zapłaci”. Rzec o testamentie Stanisława Karwosieckiego [1692–1737] z Karwosiek. *Nasze Korzenie*. Nr 11: 2016 s. 40–41.

7653. MOTYLEWICZ Jerzy: Mieszczanstwo lwowskie na przełomie XVI i XVII wieku. Różność czy jedność kulturowa. *Limes*. Nr 1: 2008 s. 27–34, streszcz. ang.

7654. MROZIUK Tadeusz: Poglądy Hugona Kołłątaja na oświatę przed rozpoczęciem przez niego działalności związanej z pracami Sejmu

Czteroletniego w świetle publicystyki epoki. *Ogrody Nauk i Sztuk*. T. 6: 2016 s. 39–50, streszcz. ang.

7655. MRÓZ Urszula: Zaslugi Johanna Gottfrieda Borlacha dla rozwoju górnictwa i warzelnictwa solnego na terenie Saksonii i Małopolski. *Studia i Materiały do Dziejów Żup Solnych w Polsce*. T. 30: 2015 s. 33–68, streszcz. ang. XVIII w.

7656. MUSIAŁ Marcin: Odrodzenie namysłowskiego klasztoru franciszkańskiego w XVII wieku w świetle pierwszego rozdziału kroniki konwentu. *Saeculum Christianum*. R. 23: 2016 s. 161–180, streszcz. ang.

7657. MY I ONI. Społeczeństwo nowożytnej Rzeczypospolitej wobec państwa. Pod red. Wojciecha Kriegseisena. Warszawa 2016 IH PAN 8° ss. 398, il.

Treść: Kriegseisen W.: Wstęp s. 7–12; Opaliński Edward: Społeczeństwo szlacheckie wobec Rzeczypospolitej Obojga Narodów w okresie 1572–1668. Reakcja na spadek efektywności państwa s. 13–45; Kalinowska Anna: „Ja jednak posła wyprawie...”. Społeczeństwo szlacheckie a dyplomacja w XVII w. s. 47–73; Kizik Edmund: Inkorporacja Prus do Polski i wojna trzynastoletnia w świetle historiografii pruskiej od drugiej połowy XVI po XVIII w. U źródeł świadomości historycznej w Prusach Królewskich s. 75–97; Dybaś Bogusław: Wasale, baronowie, panowie bracia. Szlachta inflancka, kurlandzka i piltyńska wobec Rzeczypospolitej w XVI–XVIII w. s. 99–129; Sysyn Frank E.: Obraz Polaków i Polski w ukraińskim dziejopisarstwie początku XVIII w. s. 131–158; Kriegseisen W.: Społeczność ewangelicka wobec państwa w XVI–XVIII w. – ciągłość i zmiana s. 159–198; Karpiński Andrzej: Posłowie mieszczańscy na sejmach Rzeczypospolitej w XVI–XVIII w. s. 199–242; Wiślicz Tomasz: Chłopi wobec króla i Rzeczypospolitej w XVII–XVIII w. s. 243–257; Cieśla Maria: Żydzi a Rzeczypospolita s. 259–285; Dygdała Jerzy: Szlachta Prus Królewskich wobec kryzysu Rzeczypospolitej w XVIII w. s. 287–315; Butterwick-Pawlikowski Richard: Kościół katolicki a państwo w Rzeczypospolitej za Augusta III i Stanisława Augusta. Zarys problematyki s. 317–354; Dukwicz Dorota: Czy rozbiór był wstrząsem? Problem reakcji społeczeństwa szlacheckiego Rzeczypospolitej na zabór części terytorium oraz utratę suwerenności w okresie pierwszego rozbioru s. 355–377.

7658. MYCYK Źryj: Inventar i lûstracyi Loeva i Gorvalâ XVII – sârêdżyny XVIII st. *Belaruskî Gîstaryčny Aglâd*. T. 23: 2016 ss. 1/2 s. 209–216.

Lew i Horwol.

7659. NAGIELSKI Mirosław: Batalia pod Warszawą 1656 roku. *Kwartalnik Bellona*. R. 10: 2016 nr 3 s. 43–62, streszcz. ang.

W dn. 28–30 lipca.

7660. NAGIELSKI M.: Orsza 1514. *Kwartalnik Bellona*. R. 8: 2014 nr 3 s. 102–121.

7661. NAGIELSKI M.: Wojna o Smoleńsk. Kampania smoleńska 1609–1611. Cz. 1.

Kwartalnik Bellona. R. 6: 2012 nr 3 s. 80–93, streszcz. ang. s. 235–236.

Toż. Cz. 2. *Tamże* nr 4 s. 75–93, streszcz. ang. s. 228.

7662. NARUSZEWICZ Tomasz: Krwawe porachunki w Wiżajnach i okolicy w połowie XVIII wieku. *Rocznik Augustowsko-Suwalski*. T. 16: 2016 s. 111–116, streszcz. ang.

7663. NARUSZEWICZ T.: Pacowski najazd na Suwałki w połowie XVIII wieku. *Rocznik Augustowsko-Suwalski*. T. 15: 2015 s. 151–154, streszcz. ang.

7664. NARUSZEWICZ T.: Raczki wcześniej znalazły się w rękach Paców. *Rocznik Augustowsko-Suwalski*. T. 16: 2016 s. 117–122, streszcz. ang.

Rok 1739.

7665. NESTOROW Rafał: Pro domo et nomine suo. Fundacja i inicjatywy artystyczne Adama Mikołaja i Elżbiety Sieniawskich. Warszawa 2016 Inst. Sztuki PAN 8° ss. 540, nlb. 1, il., streszcz. ang., ukr.

7666. NESTOROW R.: Tajemnicze okoliczności śmierci Giovanniego Spazzia [zm. 1726], nadwornego architekta Elżbiety z Lubomirskich Sieniawskiej. Przyczynek do biografii. *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 78: 2016 nr 3 s. 504–512, streszcz. ang.

7667. NIZIOŁEK Paweł: Geneza kryzysu monetarnego w Rzeczypospolitej w drugiej połowie XVII w. w opinii szlachty województwa krakowskiego. *Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych*. T. 75: 2015.

Polem.: Dziewanowski-Stefańczyk Bartosz: Opinie szlachty krakowskiej w drugiej połowie XVII w. o kryzysie i naprawie pieniądza. Głos polemiczny. *Tamże*. T. 76: 2016 s. 543–555.

7668. NOWAK Andrzej: „Pustki” na wsi kaliskiej w końcu XVI i pierwszej połowie XVII w. *Rocznik Kaliski*. T. 41: 2015 s. 27–40.

Ziemie niezagospodarowane.

7669. NOWAK Bogdan: Państwo Zamojskie przeciwko czarownicom, duchom i najeźdźcom. [Kraków] 2016 Ridero 8° ss. 405, il.

Zamość i Ordynacja Zamojska, XVII–XVIII w.

7670. NOWAK Tadeusz: Oblężenie Torunia w roku 1658. Ed. i przygot. tekstu Artur Gajewski. Oświęcim 2016 Napoleon V 8° ss. 204, il.

Redycja z 1936 r.

7671. NOWAK-JAMRÓZ Edyta: O polski język statutów – charakter egzekucyjnego

postulatu. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 9: 2006 cz. 1 s. 217–225.

XVI w.

7672. NOWASZCZUK Jarosław: Teksty modlitewne w kolekcji epigraficznej Szymona Starowolskiego. *Studia Paradayskie*. T. 26: 2016 s. 139–152, streszcz. ang.

Dzieło „Monumenta Sarmatarum”, Kraków 1655.

7673. NOWICKI Michał: Akademia Lubrańskiego w dziejach Wielkopolski. *Lużyckie Zeszyty Naukowe*. [T.] 5: 2009 s. 59–64.

XVI–XVIII w.

7674. NOWICKI Tomasz: „Dos ecclesiae” and „dos parochii” illustrated with an example of the canonical visitation of the parishes in the diocese of Włocławek in the years 1710–1711. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 106: 2016 s. 101–114, streszcz. pol.

7675. NOWICKI T.: Podróż wizytacyjna archidiacona Andrzeja Albinowskiego w archidiaconacie pomorskim w 1686 i 1687 r. *Studia Geohistorica*. Nr 3: 2015 s. 110–126, streszcz. ang.

7676. NOWOSAD Wiesław: Woźny sądowy chełmiński i generał woźny ziemski chełmiński w XVI w. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 11: 2008 s. 39–55.

7677. NOWOTNY Sobiesław: Klucz do Śląska. Oblężenie twierdzy świnińskiej w latach 1757, 1758, 1761 i 1762. Świdnica 2016 Bibl. Publ. im. Cypriana Kamila Norwida 8° ss. 159, il.

7678. OBARZANEK Emilia: Czarownice i czarownicy w Rzeczypospolitej w XVI–XVIII wieku. *Limes*. Nr 2: 2009 s. 61–80, streszcz. ang.

7679. OCZKO Piotr: Obraz i tekst. Południowoniderlandzka deska przykazań (tiengebodenbord) z kościoła św. Jakuba Starszego w Szczaworyżu. *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 78: 2016 nr 3 s. 407–429, streszcz. ang.

Z l. 1570–1580.

7680. ODRZYWOLSKA-KIDAWA Anna: Mikrokosmos „Człowieka pocziwego” według Mikołaja Reja. *Studia z antropologii kultury szlachty polskiej XVI w. Zdrowie, pożywienie, higiena*. Częstochowa 2016 Wydaw. im. Stanisława Podobińskiego Akad. im. Jana Długosza 8° ss. 582, tabl. 36, il. Akad. im. Jana Długosza w Częstochowie.

7681. OGIEWA-SEJNOTA Monika: Obowiązki urzędników dworskich księcia szece-

cińskiego Jana Fryderyka. *Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych*. T. 76: 2016 s. 225–245, streszcz. ang.

Lata 1569–1600.

7682. OGIEWA-SEJNOTA M.: Stosunki pomorsko-brandenburskie w świetle małżeństw książąt pomorskich w XVI wieku. *Rocznik Chojeński*. T. 8: 2016 s. 203–218, streszcz. niem.

7683. OLBROT Jadwiga: Nowożytny urządzenia grzewcze w klasztorze dominikanów w Krakowie. *Hereditas Monasteriorum*. Vol. 8: 2016 s. 241–259, streszcz. ang.

Z XVI i XVII w., odkryte w czasie badań archeologiczno-architektonicznych w l. 2009–2014.

7684. ORGANIŚCIAK Wojciech: Wincentego Skrzetuskiego [1745–1791] Prawo polityczne narodu polskiego. Katowice 2016 Wydaw. UŚ 8° ss. 590, nlb. 2, streszcz. ang., niem. (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; nr 3539).

7685. ORŁOWSKA Anna Paulina, Nowożycki Bartosz, Pac Grzegorz: Handel wołami na terenie Wielkopolski i Śląska w świetle szesnastowiecznego spisu jarmarków i kormór celnych. *Studia Geohistorica*. Nr 4: 2016 s. 153–161, streszcz. ang.

Aneks źródłowy.

7686. ORZECZOWSKI Kazimierz: Sądownictwo Wrocławia u schyłku rządów habsburskich na Śląsku. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 9: 2006 cz. 2 s. 369–376.

7687. ORZEŁ Joanna: Historia, tradycja, mit w pamięci kulturowej szlachty Rzeczypospolitej XVI–XVIII wieku. Warszawa 2016 Muzeum Pałacu Króla Jana III Sobieskiego w Wilanowie 8° ss. 459, il., streszcz. ang., fr., niem.

7688. OSIECKA-SAMSONOWICZ Hanna: Polskie uroczystości w barokowym Rzymie. 1587–1696. Warszawa 2012.

Rec.: Żuchowski Tadeusz J., *Modus*. [T.] 15: 2015 s. 257–272.

7689. OSTAPCZUK Jerzy: Menologion kijowskiego ewangeliarza pełnego z 1707 roku (uwagi wstępne na przykładzie miesiąca września). *Elpis*. T. 18: 2016 s. 65–73, streszcz. ang.

7690. OSZAJCA Paulina, Bela Zbigniew: Ulisses Aldrovandi [1522–1605], jego kolekcja przyrodnicza oraz związki z polskimi uczonymi. Cz. 1–2. *Opuscula Musealia*. Z. 21: 2013

s. 169–179, streszcz. ang.; 181–187, streszcz. ang.

7691. PABICH Łukasz: Najazd kozacko-rosyjski na powiat lelewski w 1707 roku w świetle źródeł proveniencji kościelnej. *Częstochowskie Teki Historyczne*. T. 6: 2016 s. 11–36, streszcz. ang.

Zawiera aneksy źródłowe.

7692. PADALÍNSKÍ Uladźmir: Problematyka mäs covaga samakiravannä ü rašënnäh val'naga sojma Rečy Paspalitäj (1569–1605 gg.). *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. [Z.] 44: 2015 s. 7–18, streszcz. ang., pol.

7693. PALUCHOWSKI Piotr: Henryk (Heinrich) Kühn (1690–1769) – wybitny matematyk, profesor Gdańskiego Gimnazjum Akademickiego. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 59: 2016 nr 1/2 s. 194–209, streszcz. ang.

7694. PALUSZAK-BRONKA Anna, Wronkowska-Dimitrowa Mirosława: „Nowo wydany kancjonał pruski” (1741) released by Johann Heinrich Hartung’s Publishing House of Königsberg against the background of the earlier publications in Königsberg (in English). *Knygotyra*. T. 64: 2015 s. 131–140, streszcz. lit.

7695. PAŁKIEWICZ Jacek, Petek Krzysztof: Michał Boym [ok. 1614–1659]. Posel chińskiego cesarza. Warszawa 2016 Nar. Centrum Kultury 4° ss. 272, nlb. 1, tabl. 16, il., mapy. (Jubileusz).

7696. PAMIĘĆ chwili, która nas samym sobie wróciła... Wykłady trzeciomajowe w Trybunale Konstytucyjnym w latach 2000–2016. Red. Andrzej Rzepliński, Krzysztof Budziło, Adam Jankiewicz. Warszawa 2016 Biuro Trybunału Konstytucyjnego 8° ss. 304, il. Trybunał Konstytucyjny.

Z treści: Rzepliński A.: Wydobywając nowe znaczenia starej Konstytucji. Wstęp s. 7–11; Gierowski Józef A.: Powstawanie społeczeństwa obywatelskiego w Pierwszej Rzeczypospolitej s. 25–36; Sulima-Kamiński Andrzej: „Nic o nas bez nas” a Konstytucja 3 Maja. Społeczeństwo a Rząd s. 59–66; Samsonowicz Henryk: Konstytucja 3 Maja w życiu siedmiu pokoleń s. 87–90; Bumblauskas Alfridas: Konstytucja 3 Maja a amnezja historyczna Litwy i Polski s. 91–102; Collins James B.: „Wschód” uczy „Zachód”: wpływ polskiej myśli konstytucyjnej na kulturę prawną w zachodnim świecie w latach 1572–1810 s. 103–131; Butterwick Richard: Konstytucja 3 Maja na tle nowożytnej Europy. Synteza republikanizmu i monarchizmu s. 133–147; Olszewski Henryk: Polskie drogi do konstytucji marcowej s. 185–193; Masing Johannes: Miejsce Konstytucji 3 Maja w historii nowoczesnej państwowości konstytucyjnej s. 195–207; Stecjuk Petro: Ukraińskie spojrzenie na Ustawę Rządową z 1791 r. s. 209–217; Rosman Moshe: Problem Żydów w Konstytucji 3 Maja s. 219–229; Friedrich Karin: Rola i znaczenie Prus Królewskich w życiu politycznym i intelektualnym Rzeczypospolitej w XVIII wieku, szczególnie w dobie

reform ustrojowych s. 231–253; Zamoyski Adam: Reakcje na reformy ustrojowe Rzeczypospolitej w II połowie XVIII w. we współczesnym piśmiennictwie brytyjskim s. 255–268; Aneks: Ustawa Rządowa (Konstytucja 3 Maja, 1791) s. 291–300; Deklaracja Stanów Zgromadzonych s. 301–302; Zaręczenie wzajemne Obojga Narodów s. 303–304.

7697. PARCZEWSKI Michał: Szaniec konfederatów barskich w Łupkowie w Bieszczadach Zachodnich. *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 64: 2016 nr 4 s. 467–484, streszcz. ang.

7698. PARTYKA Piotr: Wytwórczość włókiennicza w północno-wschodnich Łużycach w XVII–XVIII wieku. *Studia Zachodnie*. [T.] 17: 2015 s. 27–57, streszcz. ang.

7699. PASTUSIAK Longin: Polacy u narodzin Stanów Zjednoczonych. Warszawa 2016 Dom Wydawniczy Elipsa 8° ss. 307, il.

7700. PASZYN Maciej: Reformy józefińskie w świetle relacji prasy polskiej okresu stanisławowskiego. Łódź 2015 Wydaw. UŁ 8° ss. 166, nlb. 1.

7701. PASZYN M.: Rynek prasowy w monarchii habsburskiej za rządów Józefa II w latach 1780–1790. Zarys problemu. *Studia Niemcoznawcze*. T. 57: 2016 s. 149–160, streszcz. ang., niem.

7702. PASZYŃSKI Wojciech: Czarna legenda „Nowych Aten” Benedykta Chmielowskiego i próby jej przezwyciężenia. *Prace Historyczne*. [T.] 141: 2014 z. 1 s. 37–59, streszcz. ang.

Dot. tylko XVIII w.

7703. PAUCH Seweryn: Ślady na murach kościoła św. Mikołaja w Gniewie, jako wyraz lęku przed nagłą śmiercią. *Nasza Przeszość*. T. 125: 2016 s. 165–182, streszcz. ang.

XVII–XVIII w.

7704. PAUCH S.: Występki w posiadłościach cystersów pelplińskich na kartach Kroniki Pelplińskiej. *Studia Pelplińskie*. T. 49: 2016 s. 229–243, streszcz. ang.

XVII w.

7705. [PAŪLOŪSKAĀ Ganna Genryhaūna] Paulouskaya Hanna: O czym milczą kroniki klasztorów grodzieńskich (II połowa XVII–XVIII wiek). *Rocznik Lituanistyczny*. T. 2: 2016 s. 93–106, streszcz. ang., pol.

7706. PAWLATA Lech: Badania wykopaliskowe XVII-wiecznego cmentarza na stanowisku 50 w Białymstoku, ul. Antoniuk Fabryczna 32. *Biuletyn Konserwatorski Województwa*

Podlaskiego. Z. 22: 2016 s. 203–226, streszcz. ang.

7707. PAWLATA Małgorzata: Muza w kościele. Poetycka gratulacja Franciszka Dionizego Książnina z okazji konsekracji Księdza Adama Stanisława Naruszewicza Biskupa Koadiutora Smoleńskiego. *Acta Universitatis Lodziensis. Folia Litteraria Polonica*. Nr 4: 2014 s. 301–311, streszcz. ang.

1775 r.; zawiera aneks źródłowy.

7708. PELCZAR Roman: Teatr Akademii Zamojskiej w XVII i XVIII wieku. *Studia i Prace Pedagogiczne*. Nr 2: 2015 s. 157–167, streszcz. ang.

7709. PENKAŁA Anna: Panięskie ochędóstwo. Kwestie posagowe i wienne w małżeństwach szlachty województwa krakowskiego w czasach saskich. Kraków 2016 Libron – Filip Lohner 8° ss. 432.

Rozprawa doktorska. Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie.

7710. PERŁAKOWSKI Adam: Z sejmem czy bez sejmu? Konflikt o prywatne żupy solne na sejmie grodzieńskim w 1718 roku. *Studia Historyczne*. R. 59: 2016 z. 2 s. 215–231, streszcz. ang.

7711. PĘDZIMAŻ Jacek: Śladami [Aleksandra] Kostki-Napierskiego. *Almanach Nowotarski*. Nr 20: 2016 s. 167–179.

Przywódcą powstania w 1651 r.

7712. PĘGIER Małgorzata: Relacja kroniki Stefana Ratanowicza CRL (1617–1694) na temat biogramów prepozytów klasztoru Bożego Ciała Kanoników Regularnych Laterańskich Kongregacji Krakowskiej (od Konrada Alemana do Wiktoryna Wereszczyńskiego). *Saeculum Christianum*. R. 22: 2015 s. 130–146, streszcz. ang., pol.

7713. PIBER-ZBIERANOWSKA Marta: Powiat kcyński w drugiej połowie XVI w. *Studia Geohistorica*. Nr 3: 2015 s. 89–109, streszcz. ang.

7714. PIECHOCKI Maciej: Żnińska szkoła parafialna czasów potrydenckich (1577–1772). *Studia z Dziejów Pogranicza Kujawsko-Wielkopolskiego*. T. 1: 2011 s. 51–62.

7715. PIEGZIK Michał A.: Problem reformy armii Rzeczypospolitej w dobie Sejmu Czteroletniego. Tarnowskie Góry–Zabrze 2016 Infort-editions 8° ss. 109, il. (Prace Historyczne; 16).

7716. PIEKARSKI Michał: Ks. Wacław Sierakowski – propagator wiedzy o muzyce

i organizator szkolnictwa muzycznego w okresie działalności Komisji Edukacji Narodowej. *Biuletyn Historii Wychowania*. [Nr] 34: 2016 s. 85–99, streszcz. ang.

7717. PIENIAŻEK-SAMEK Marta: „Na cześć i chwałę Bogu i św. Mikołajowi”. Działalność fundacyjna ks. Jana Hilarego Kasztulskiego w Szewnej. *Między Wisłą a Pilicą*. T. 17: 2016 s. 47–56, streszcz. ang.

Proboszcz tamże od 1657 r.

7718. PIENKOWSKI Maciej A[dam]: Skład i struktura senatu oraz izby poselskiej na sejmie koronacyjnym Zygmunta III (1587–1588). *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 68: 2016 z. 2 s. 63–83, streszcz. ang., fr.

7719. PIETKIEWICZ Mirosław: Pierwsze dziesięciolecie Towarzystwa Jezusowego w Grudziądzu. *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 24: 2016 s. 179–186, streszcz. ang.

XVII w.

7720. PIETRZAK Jarosław: Księga kabał Marii Kazimiery Sobieskiej. Nieznany ślad kultury rzymskiego dworu królowej wdowy. *Studia Wilanowskie*. T. 23: 2016 s. 65–82.

Rękopis w Bibliotece Jagiellońskiej.

7721. PIETRZAK J.: Księżna dobrodziejka. Katarzyna z Sobieskich Radziwiłłowa (1634–1694). Warszawa 2016 Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie 8° ss. 583, nlb. 1, il. (Silva Rerum).

7722. PIETRZAK J.: Perypetie wokół sprawy rozwodowej Teofili z Ostrońskich-Zasławskiej z Józefem Karolem Lubomirskim w latach 1695–1702. *Klio*. T. 39: 2016 nr 4 s. 97–117, streszcz. ang., pol.

7723. PIHAN-KIJASOWA Alicja, Motyl Agnieszka: O regionalności siedemnastowiecznych kazań pogrzebowych. Cz. 2. Druki poznańskie. *Poznańskie Studia Polonistyczne*. Ser. Językozn. [T.] 22(42): 2015 z. 1 s. 203–222, streszcz. ang.

Toż. Cz. 3. Druki gdańskie. *Tamże*. [T.] 22(42): 2015 z. 2 s. 143–165, sum.

Cz. 1 pod hasłem Pihan-Kijasowa Alicja. *Tamże*. [T.] 20(40): 2013 z. 2.

7724. PILARCZYK Krzysztof: „Biblia Radziwiłłowska” vel „Brzeska” vel „Pińczowska”. W 450. rocznicę jej wydania. *Collectanea Theologica*. R. 84: 2014 nr 1 s. 67–77.

7725. [PILIPENKO Volodimir Mikołajowicz] Pyłypenko Wołodymyr: W obliczu wroga.

Polska literatura antyturecka od połowy XVI do połowy XVII wieku. Tł. Piotr Tafiłowski. Oświęcim 2016 Napoleon V 8° ss. 191, il.

Rec.: Pawłowska-Kubik Agnieszka, *Klio*. T. 37: 2016 nr 2 s. 174–180.

7726. PINDUR David: Světla a stíny barokní cirkve ve Slezsku. Frýdecké arcikněžství v letech 1654–1770. Struktury, procesy, lidé. Lights and shadows of the Baroque church in Silesia. Český Těšín 2015 Muzeum Těšínska 8° ss. 407, il., streszcz. ang., niem., pol.

Rec.: Dudała Halina, *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 105: 2016 s. 389–392.

7727. PLUTA Edyta: Środowisko rodzinne krakowskich norbertanek ze Zwierzyńca – przyczynek do badań nad składem osobowym konwentów żeńskich (XVII–XVIII w.). *Klio*. T. 39: 2016 nr 4 s. 77–96, streszcz. ang., pol.

7728. PŁOWY Damian: Od Ponieca do Belcza Wielkiego. Działania pościgowe Karola XII jesienią 1704. Zabrze–Tarnowskie Góry 2015 Inforteditions 8° ss. 107, il. (Pola Bitew; no 34).

Rec.: Karpiński Tomasz, *Rocznik Leszczyński*. T. 16: 2016 s. 271–274.

7729. PODOLAN Eligiusz: Uwagi o roli rajców miejskich w zachowaniu dóbr kultury w Koźuchowie. *Studia Zachodnie*. [T.] 16: 2014 s. 229–236, streszcz. ang.

XVII w.

7730. PODRUCZNY Grzegorz: Niezrealizowane projekty twierdzy w Stargardzie. *Stargardia*. T. 10: 2015 [dr.:] 2016 s. 281–295, streszcz. ang., niem.

Trzy projekty rozbudowy fortyfikacji z XVII/XVIII w.

7731. POGORZELSKA Karolina: Między zabobonem a oświeconym racjonalizmem – sposoby wyjaśnienia „Wunderzeichen” w jełeniogórskich kronikach nowożytnych. *Rocznik Jeleniogórski*. T. 48: 2016 s. 65–76, streszcz. ang., czes., niem.

7732. POGORZELSKI Wacław, Szajt Jakub: Zabytki pozyskane ze studni w rejonie głogowskiego rynku. Przyczynek do poznania kultury wczesnonowożytnego Głogowa. *Śląskie Sprawozdania Archeologiczne*. [T.] 58: 2016 s. 247–275, streszcz. ang.

XVI–XVII w.

7733. [POSOHOVA Lûdmila Ūřířivna] Posochowa Ludmiła: „Narodziny” szlachcica. Ideały i praktyka wychowawcza dzieci starszyzny kozackiej na Hetmańszczyźnie i Ukrainie

Słobodzkiej w drugiej połowie XVIII wieku. *Prace Historyczne*. [T.] 143: 2016 z. 2 s. 361–369, streszcz. ang.

7734. POSZALSKA Monika: Kraków w czasach stanisławowskich w świetle wybranych relacji podróżniczych. *Almanach Historyczny*. T. 18: 2016 s. 63–72, streszcz. ang.

7735. PRINKE Rafał T[adeusz]: Mit o kandydaturze sir Philipa Sidneya (1554–1586) do tronu Rzeczypospolitej i okoliczności jego wizyty w Polsce. *Pamiętnik Biblioteki Kórnickiej*. Z. 33: 2016 s. 85–110, streszcz. ang.

7736. PULLAT Raimo: Meble Tallina w inventarzach mieszczkańskich z XVIII wieku. *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 64: 2016 nr 3 s. 327–338, streszcz. ang.

7737. PUŁAWSKI Andrzej: Renesansowe i barokowe uzbrojenie ochronne na Pomorzu w świetle wybranych źródeł ikonograficznych. *Stargardia*. T. 10: 2015 [dr.:] 2016 s. 181–232, streszcz. ang., niem.

Lata 1500–1648.

7738. PUTKOWSKA Jolanta: Warszawskie rezydencje na przedmieściach i pod miastem w XVI–XVIII wieku. Warszawa 2016 Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie 4° ss. 599, nlb. 1.

7739. RACZYŃSKA Kinga: Jacek Ogrodzki [1711–1780] w twórczości Adama Naruszewicza. *Prace Naukowe Akademii im. J. Długosza*. Zesz. Hist. T. 15: 2016 s. 155–166, streszcz. ang.

Panegiryki.

7740. RADZIWONKA Rafał: Kontrybucje nakładane na warszawski organizm miejski w latach 1702–1716. *Annales UMCS*. Sec. L: Artes. Vol. 13: 2015 [nr] 1 s. 117–136, streszcz. ang.

7741. RAGAUSKIENĖ Raimonda: Najwcześniejsze (szesnastowieczne) rejestry archiwalne szlachty Wielkiego Księstwa Litewskiego. *Zapiski Historyczne*. T. 81: 2016 z. 1 s. 131–150, streszcz. niem., ang.

7742. RATAJCZAKOWA Dobrochna: Problem tragedii w teatrze stanisławowskim. *Wiek Oświecenia*. [T.] 32: 2016 s. 87–107, streszcz. ang., fr.

7743. REFORMACJA i tolerancja. Jedność w różnorodności? Współistnienie różnych wyznań na ziemi wschowskiej i pograniczu

wielkopolsko-śląskim. Pod red. Marty Małkus i Kamili Szymańskiej. Wschowa–Leszno 2015.

Rec.: Biberstajn Ryszard, *Rocznik Leszczyński*. T. 16: 2016 s. 275–277.

7744. RELACJE artystyczne i kulturalne między Italią a Polską w epoce nowożytnej. *Studia z historii sztuki i kultury*. Pod red. Alberta Boesten-Stengela, Sławomira Cendrowskiego. Warszawa–Bellerive-sur-Allier 2016 DiG; Edition La Rama 8° ss. 227, il. Tow. Miłośn. Historii.

Treść: Cendrowski S., Lepacka Anna Maria: Wstęp s. 7–10; Żuchowski Tadeusz J.: O Dawidzie Michała Anioła s. 11–24; Kaleciński Marcin: Relacje artystyczne Italii i Gdańska w dobie nowożytnej s. 25–48; Lepacka A. M.: Michel de Montaigne i Stanisław Reszka: o wrażliwości estetycznej humanistów podróżujących do Italii w drugiej połowie XVI wieku s. 49–75; Cendrowski S.: Paul V's „Presca di possesso del Laterano” in the Castle Collection in Kórnik s. 77–96; Boesten-Stengel A.: Vedute und Epitaph. Perspektivierungen der Bildzeit und Wergensse in Bernardo Bellottos „Einzug des polnischen Gesandten Jerzy Ossoliński in Rom im Jahr 1633” s. 97–116; Giometti Cristiano: La pacifica invasione. Sculture del barocco romano in Polonia tra conferme e nuove attribuzioni s. 117–130; Kucharski Adam: Recepcja sztuki włoskiej w relacji z tury kawalerskiej braci [Jana Stanisława i Aleksandra Jana] Jabłonowskich (1687) s. 131–147; Brillowski Wojciech: „Valuable and very interesting Cabinet of Objects of Taste and Vertu”: kolekcjonerstwo i mecenat księcia Stanisława Poniatowskiego [1754–1833] s. 149–188; Kluczevska Agnieszka: „Gout classique” czy „gout moderne”? Między Rzymem a Paryżem – kolekcjonerstwo w Polsce w połowie XIX wieku s. 189–198; Ulatowska Maria: Die polnische Künstlerkolonie in Rom in der 2. Hälfte des 19. Jahrhunderts. Zur Italienwahrnehmung polnischer Maler unter besonderer Berücksichtigung von Henryk Siemiradzki und Aleksander Gierymski s. 199–210.

7745. REMISZEWSKI Ryszard M[arian]: Brat Cyprian – dwie rocznice. *Plaj*. [T.] 50: 2015 s. 277–280.

Brat Cyprian z Czerwonego Klasztoru (właśc. Franz Ignatz Jäschke, 1724–1775) – kameduła.

7746. REPCZYŃSKI Piotr Paweł: Początki luteranizmu w Poznaniu. Poznań 2012 Wydaw. Grupa FGD; Piotr Paweł Repczyński 8° ss. 200, il., mapa, streszcz. ang., niem.

Lata 1518–1563.

7747. RODAK Sylwia, Kowalska Anna [B.], Hałuszko Agata: Nowożytny pochówek na pl. Kościelnym w Wałbrzychu. *Nowa Kronika Wałbrzyska*. T. 4: 2016 s. 207–224, streszcz. ang.

Próba identyfikacji zmarłego.

7748. ROGUSKI Mirosław [Zygmunt]: Onufry Oborski i inni. Postawy i działalność konsyliarzy targowickich ziemi liwskiej w czasach Sejmu Wielkiego, konfederacji targowickiej i powstania kościuszkowskiego. *Prace Archiwalno-Konserwatorskie*. Z. 20: 2016 s. 31–58, streszcz. ang.

7749. ROGUSKI M. Z.: Sokołów Podlaski i ziemia drohiccka w czasach powstania kościuszkowskiego. *Sokołowski Rocznik Historyczny*. T. 2: 2014 s. 95–130.

7750. ROK Bogdan: Kalendarze wydawane przez Ignacego Michałowskiego, medyka krakowskiego, w pierwszej połowie XVIII wieku. *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 64: 2016 nr 1 s. 25–33, streszcz. ang.

7751. ROKITA Jan [Gustaw]: Strój jako wyraz mody panującej na polskim dworze szlacheckim i magnackim w świetle XVI i XVII-wiecznych źródeł. *Przemyskie Zapiski Historyczne*. T. 20: 2016 s. 21–36.

7752. ROLNIK Dariusz: Leonarda Marcina Świeykowskiego (1721–1793) ostatniego wojewody podolskiego życie codzienne oraz jego myśli o Rzeczypospolitej. Katowice 2016 Wydaw. UŚ 8° ss. 756, streszcz. ang., ros. (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; nr 3532).

7753. ROLSKA Irena: The history of the foundation of the Calced Carmelite Church in Wola Gułowska. *Folia Historica Cracoviensia*. Vol. 22: 2016 s. 377–398, streszcz. pol.

Lata 1633–1780, rozpoczęcie budowy w 1659 r.

7754. ROŻEK Michał: Magia, alchemia i... królewskie horoskopy. Kraków 2016 Petrus 16° ss. 338, nlb. 3.

Życie codzienne w Polsce i Europie w czasach nowożytnych.

7755. ROŻEK M.: Odsiecz Wiedeńska 1683 – ratunek dla chrześcijańskiej Europy. Wydanie jubileuszowe z okazji 333 rocznicy zwycięstwa Jan III Sobieskiego pod Wiedniem. Chorzów 2016 Grupa Arkadia 8° ss. 134, nlb. 2, il.

7756. RULKA Kazimierz: Stan religijno-moralny parafii rzymskokatolickiej w Szadku w drugiej połowie XVIII wieku – życie sakramentalne, kult Boży, zwyczaje nieakceptowane przez Kościół. *Biuletyn Szadkowski*. T. 16: 2016 s. 7–29, streszcz. ang.

7757. RUTKOWSKI Henryk: Przyczynek dotyczący kościoła św. Marii Magdaleny w XVI wieku. *Zeszyty Sandomierskie*. R. 22: 2016 nr 41 s. 58–59.

Na marginesie przypisu w książce: Burdzy Dominika: Szesnastowieczny Sandomierz. Kościół i miasto. Kielce 2012.

Wg aut. to miejsce Zgody Sandomierskiej z 1570 r.

Polem.: Burdzy D.: Przyczynek dotyczący kościoła św. Marii Magdaleny w XVI wieku. *Tamże* nr 42 s. 57–59.

7758. RYCHEL-MANTUR Dominika: Początki kariery politycznej Tadeusza Matu-

szewicza (1765–1819). *Meritum*. T. 8: 2016 s. 97–112, streszcz. ang.

Lata 1784–1795.

7759. RYŻEWSKI Grzegorz: Wizytacje cerkwi unickich diecezji brzeskiej z 1759 roku w zbiorach wileńskich. *Sokolowski Rocznik Historyczny*. T. 3: 2015 s. 87–102.

Zawiera też wypisy źródłowe.

7760. SACAŁA Krzysztof: Znaczenie komunikacji dla greckiego kupiectwa we Lwowie na przełomie XVI i XVII w. Wielowymiarowość zagadnienia. *Kolo Historii*. Nr 19: 2016 s. 59–70, streszcz. ang., niem., fr.

7761. SAVIŠČEVAS Eugenijus: Początki parlamentaryzmu na Żmudzi w XVI wieku. *Studia Historyczne*. R. 59: 2016 z. 2 s. 157–174, streszcz. ang.

7762. SAWICKI Mariusz: Dom Sapieżyński 1666–1685. Droga do hegemonii w Wielkim Księstwie Litewskim. Opole 2016 Wydaw. Uniw. Opolskiego 8° ss. 275, streszcz. ang. Uniw. Opolski. (Studia i Monografie; nr 535).

7763. SAWICKI M.: Sejmiki litewskie wobec próby połączenia konwokacji z elekcją w 1648 roku. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 10: 2007 s. 97–103.

7764. SELIN Adrian: Lithuanian borderland in 1609: View from Smolensk chancellery. *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. [Z.] 44: 2015 s. 19–26, streszcz. ang., białorus.

7765. SERCZYK Władysław A[ndrzej]: Na płonącej Ukrainie. Dzieje Kozaczyzny 1648–1651. Kraków 2016 Avalon 8° ss. 443, nlb. 1. (Historie do Poczytania).

7766. SĘKOWSKI Roman: Opole. [Cz.] 2: Mieszkańcy, życie i obyczaje w XVII i w początkach XVIII wieku. Opole–Kalety 2016 Wydaw. Piotr Kalinowski 8° ss. 201. (Studia i teksty źródłowe z dziejów księstw opolskiego i raciborskiego; nr 6).

Cz. 1. Opole–Kalety 2013.

7767. SIEMION Ignacy Z[enon], Latko Barbara: Hrabiego Michała Jana Borcha analizy wód mineralnych Sycylii. *Analecta*. R. 24: 2015 z. 2 s. 7–21, streszcz. ang.

Lata 1777–1780.

7768. SIERBA Michał: Kalwiński zbor orlański w XVII wieku. *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. [Z.] 44: 2015 s. 45–61, streszcz. ang., białorus.

7769. SIERBA M.: Morowe powietrze w Orli, na Podlasiu i w Rzeczypospolitej w listach urzędników podlaskich Krzysztofa II Radziwiłła – Macieja Berzeńskiego i Stanisława Kurosza. *Studia Podlaskie*. T. 24: 2016 s. 41–59, streszcz. ang., ros.

XVII w.

7770. ŠIPEK Richard: Die Jauerer Schlossbibliothek Otto des Jüngeren von Nositz. T. 1–2. Frankfurt am Main 2014 Peter Lang 8° ss. 343, il.; 410, il. + płyta CD.

Otto von Nositz Młodszy (1608–1665), zamek w Jaworze.

Rec.: Mrozowicz Wojciech, *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 71: 2016 nr 2 s. 158–162.

7771. SIRUTAVIČIUS Marius: „Ponai tarėjai” ir Maskvos valstybė: formalieji diplomatinių kontaktų aspektai pirmaisiais tarpuvaldžiais (1572–1576 m.). *Lietuvos Istorijos Metraštis*. 2013 [nr] 2 [dr.:] 2014 s. 65–85, streszcz. ang.

Aspekty formalne kontaktów dyplomatycznych w okresie pierwszego interregnum (1572–1576).

7772. SKIBIŃSKI Franciszek: Wilhelm van den Blocke. Niderlandzki rzeźbiarz nad Bałtykiem w XVI i na początku XVII w. Toruń 2015 Tow. Nauk. 8° ss. 580, nlb. 1, il., streszcz. ang.

7773. SKIERSKA Jolanta: Źródła i rodzaje zagrożeń bezpieczeństwa w społeczeństwach miejskich okresu wczesnonowożytnego (XVI–XVIII wiek) na przykładzie Zielonej Góry. *Studia Zachodnie*. [T.] 18: 2016 s. 57–69, streszcz. ang.

7774. SKOLIMOWSKA Anna: Mikołaj Kopernik i Jan Dantyszek – nowe źródła, nowe interpretacje. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 57:] 2013 nr 2 s. 335–355, streszcz. niem., ang.

Zawiera też źródła.

7775. SKRZYPIETZ Aleksandra: „co dnia czynią mi nowe propozycje” – korespondencja Franciszka Ludwika, księcia Conti, z okresu jego wyprawy do Polski jesienią 1697 roku. *Wieki Stare i Nowe*. T. 11(16): 2016 s. 48–66, streszcz. ang., niem.

7776. SKRZYPIETZ A.: Dwór Marii Kazimierzy w Blois – jego skład i rozwiązanie po śmierci królowej. *Studia Wilanowskie*. T. 23: 2016 s. 83–97.

7777. SLÍŽ Natallâ [Uladzimirâuna]: Gарадзeнскі воjтаўска-лаўніцкі суд (1638–1644 гг.): суадносіны судовай практыкі з магдэбуржскім правам. *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. [Z.] 45: 2016 s. 46–71, streszcz. ang., pol.

7778. [SŁIŹ N. U.] Sliż Natallia: Zamki grodzieńskie w drugiej połowie XVIII wieku. *Częstochowskie Teki Historyczne*. T. 6: 2016 s. 51–89, streszcz. ang.

Zawiera aneksy źródłowe.

7779. SŁABY Agnieszka: Rządzicha oleszycka. Dwór Elżbiety z Lubomirskich Sieniawskiej jako przykład patronatu kobiecego w czasach saskich. Kraków 2014.

Rec.: Leśniak Franciszek, *Res Gestae*. [T.] 2: 2016 s. 168–172.

7780. ŠMIGELSKYTĒ-STUKIENĒ Ramunė: Michał Kleofas Ogiński. Politician, diplomat and minister (1786–1794). Transl. by Linas Andronovas. Vilnius 2015 Petro ofsetas and Rietavo Ogińskių kultūros istorijos muziejus 8° ss. 320, il., streszcz. ros.

Rec.: Butterwick-Pawlikowski Richard, *Rocznik Lituanistyczny*. T. 2: 2016 s. 284–285.

7781. ŠMIGELSKYTĒ-STUKIENĒ R.: Modernios Naujųjų laikų administravimo sistemos bruožų paieška Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės iždo komisijos struktūroje (1764–1795 m.). *Lietuvos Istorijos Metraštis*. 2013 [nr.] 1 [dr.:] 2014 s. 5–23, streszcz. ang.

Poszukiwanie wskaźników nowoczesności w systemie administracyjnym czasów nowożytnych w strukturze Komisji Skarbu Wielkiego Księstwa Litewskiego (1764–1795).

7782. ŠMIGELSKYTĒ-STUKIENĒ R.: O referendum Konstytucji 3 Maja raz jeszcze: sejmiki egzulanckie i iflanckie [!] 1792 roku. *Studia Historyczne*. R. 59: 2016 z. 2 s. 233–247, streszcz. ang.

7783. SNOPEK Jerzy: Naruszewicz wśród Węgrów. *Acta Universitatis Lodzensis. Folia Litteraria Polonica*. Nr 4: 2016 s. 163–169, streszcz. ang.

Adam Naruszewicz (1733–1796).

7784. [SOKIRKO Oleksij] Sokyрко Ołeksij: Udział wojsk Hetmanatu Lewobrzeźnego w polskiej wojnie sukcesyjnej w latach 1733–1735. *Prace Historyczne*. [T.] 141: 2014 z. 3 s. 641–656, streszcz. ang.

7785. SOWA Iwetta: Rozrywki Władysława IV w świetle „Pamiętników” Albrzycha Stanisława Radziwiłła, kanclerza wielkiego litewskiego. *Studenckie Zeszyty Historyczne*. Z. 20: 2015 s. 74–86.

7786. SPOŁECZEŃSTWA Europy Środkowo-Wschodniej w epoce wczesnonowożytnej. Księga jubileuszowa dedykowana Profesorowi Krystynowi Matwijowskiemu w osiemdziesiąt

rocznicę urodzin. Pod red. Jerzego Maronia, Filipa Wolańskiego i Leszka Ziątkowskiego. Wrocław 2016 Chronicon Wydaw. 8° ss. 337, il. (Wrocławskie prace z historii nowożytnej; t. 2).

Z treści: Maroń J.: Profesor Krystyn Matwijowski [1936–2017]: szkic do portretu badacza i wychowawcy s. 11–19; Chachaj Marian: Konklawie 1769 roku w świetle relacji polskiego bożogrobcza Jakuba Lanhausa s. 33–46; Chmielewska Mieczysława: Poczucie zagrożenia w społeczeństwie Rzeczypospolitej w dobie elekcji Michała Korybuta Wiśniowieckiego s. 47–53; Kołodziej Robert: Ilu posłów brało udział w obradach sejmowych w czasach Jana III Sobieskiego? s. 55–63; Diariusz poselstwa Jana Rakowskiego, podskarbnego nadwornego litewskiego do Anglii w 1631 roku. Wyd. Stefania Ochmann-Staniszevska s. 65–76; Wąs Gabriela: Charakter i cele poselstwa śląsko-czeskiego do Rzeczypospolitej w 1620 roku – rozważania z zakresu prawa międzynarodowego i praktyki dyplomacji s. 91–108; Ziątkowski L.: Aktywność dyplomatyczna Krzysztofa Leopolda Schaffgotscha posła cesarskiego podczas elekcji 1674 r. s. 109–115; Badyńska Piotr: Czas w poradniku gospodarskim Jakuba Kazimierza Haura „Ekonomia ziemiańska” s. 119–129; Harec Lucyna: Kalwinizm na Śląsku w okresie nowożytnym w pracach dwóch dziejopisarzy (Friedricha Lucaego i Johanna Adama Hensela) s. 131–141; Dębicki Jacek: Późnonowożytnych Ślązaków pisanej pamięci historycznej trwałość s. 143–147; Kopiec Jan: Poszukiwanie wspólnych płaszczyzn w aktualnym kościelnym dialogu polsko-niemieckim s. 149–158; Kwaśny Zbigniew: Ludność Marczyce w 1779 r. s. 159–166; Maroń J.: W cieniu Warszawy. Badania nad wojskowością czasów nowożytnych we Wrocławiu s. 177–183; Rok Bogdan: Franciszkanin-reformata Stanisław Kleczewski [1714–1776]: historyk spraw żydowskich w połowie XVIII w. s. 185–193; Wojtucki Daniel: Franz Friedrich Nessel – kat, mieszczanin i przedsiębiorca w XVIII-wiecznym Wrocławiu s. 223–236; Wolański F.: Obraz tolerancji w Rzeczypospolitej w świetle staropolskiego piśmiennictwa historycznego osiemnastego stulecia s. 237–241; Żerelik Rościław: Johannes Wildpräter [1534–1602] zwany Ferinariumem ze Szczepanowa: biogram, krąg rodzinny, bibliografia jego prac s. 243–258; Kowalczyk Małgorzata Ewa: „To dziecko jest miłe, odważne i mądre, ale jego rodzice uczynili błąd...”. Zagraniczna edukacja Kazimierza Rzewuskiego w latach 1766–1768 s. 261–273; Kulak Teresa: Wokół problemów kształcenia „płci niewieściej” w dobie wielkiej reformy nauczania szkolnego Komisji Edukacji Narodowej (1773–1794) s. 275–287; Pańko Grażyna: Polacy, bohaterowie dziejów nowożytnych w czeskich szkolnych podręcznikach historii z lat dziewięćdziesiątych XX w. s. 289–293; Techmańska Barbara: Rzeczpospolita XVII wieku na kartach podręczników „Historia i społeczeństwo. Dziedzictwo epok” s. 295–306; Bibliografia s. 307–357.

7787. SPRUTTA Justyna: Początki Sodalizacji Mariańskich w jezucich kolegiach dawnej Rzeczypospolitej. *Studia Bydgoskie*. T. 10: 2016 s. 295–305, streszcz. ang.

XVI–XVIII w.

7788. SPURGJASZ Katarzyna: Odnaleziony kodeks Schwedlera z Kłodzka i Nysy (1626–38). *Muzyka*. R. 61: 2016 nr 3 s. 115–134, streszcz. ang.

7789. SROGOSZ Tadeusz, Wołyniec Iwona: Oświata ludowa jako czynnik poprawy stanu zdrowia ludności według populacjonistów polskich w XVIII wieku. *Prace Naukowe Akademii*

im. J. Długosza. *Pedagogika*. T. 25: 2016 nr 2 s. 325–246, streszcz. ang.

7790. STABROWSKI Marcin: Świat według wartości w kazaniach jezuitów XVII wieku. Wrocław 2016. Wydaw. Chronicon; współpr. Wyd. Nauk Hist. i Pedagog. Uniw. Wrocławskiego; współpr. Inst. Kulturoznawstwa Uniw. Wrocławskiego 8° ss. 275, streszcz. niem.

7791. STANILEWICZ Karolina: The role of monastic embroidery workshops in the formation of the early modern Polish embroidery. *Folia Historica Cracoviensia*. Vol. 22: 2016 s. 467–482, streszcz. pol.

XVII–XVIII w.

7792. STANKIEWICZ Aleksander: Architektura pałacu biskupów krakowskich w Kielcach w XVII wieku. *Rocznik Muzeum Narodowego w Kielcach*. T. 31: 2016 s. 65–98, streszcz. ang.

7793. STANKIEWICZ A.: Łąznia i ogród w rezydencji Zygmunta Gonzagi margrabiego Myszkowskiego w Pińczowie. *Modus*. [T.] 15: 2015 s. 161–186, streszcz. ang.

XVI–XVII w.

7794. STARČENKO Natalâ [Petrivna]: Čest', krov i ritorika. Konflikt u šlahěts'komu seredovišči Volinî (druga polovina XVI – počatok XVII stolittâ). Kïiv 2014.

Rec.: Galubovič Vital', *Belaruskî Gistaryčny Aglâd*. T. 23: 2016 ss. 1/2 s. 311–318.

7795. STAREGOWSKI Bartosz: Działalność wojskowa i polityczna Jana Karola Romanowskiego – rotmistrza i podkomorzego ziemi chełmskiej. *Rocznik Chełmski*. T. 20: 2016 s. 45–58, streszcz. ukr., ang.

XVII w.

7796. STAROPOLSKIE podróże. Pod red. Bogdana Roka i Filipa Wolańskiego. Kraków 2016. Księg. Akademicka 8° ss. 412, nlb. 1, tabl. 4, il. (Peregrinationes Sarmatarum; vol. 4).

Treść: Rok B.: Wstęp s. 7–15; Węgrzynowicz Antoni: Itinerarium Hispanicum. Wstęp i oprac. Marian Chachaj i B. Rok, t. Dariusz Piwowarczyk przy współud. M. Chachaja i B. Roka s. 17–39; Witosławski Michał: Peregrynacja podróży rzymskiej (1738–1739). Wstęp i oprac. M. Chachaj i B. Rok s. 41–87; Potocki Ignacy: Dzienniki i listy z podróży po Europie (1765–1771). Wstęp i oprac. Adam Kucharski, t. tekstów łac. Katarzyna Gara s. 89–262; Pietrzyk Zdzisław: Relacja z podróży jezuita Bartłomieja Nataniela Wąsowskiego [1617–1687, podróż 1649–1655] s. 263–270; Żołądz-Strzelczyk Dorota: „Refleksje synowi wyjeżdżającemu do Widnia” – Feliksa Czackiego wskazówki dla syna [Michała w 1777 r.] s. 271–280; Chachaj M.,

Rok B.: Kontakty interpersonalne Jakuba Lanhausa w czasie podróży i pobytu w Rzymie [1768–1769] s. 281–314; Orzeł Joanna: Kręgi towarzyskie Józefa Jerzego Hylzena w czasie jego europejskiej peregrynacji (1752–1754) s. 315–322; Wróbel Łukasz: Życie towarzyskie i rozrywki młodego magnata w świetle „Kontynuacji Dyaryusza od Roku 1754” Józefa Jerzego Hylzena s. 323–332; Kucharski Adam: Ludzie, obiekty, relacje. Przestrzenie percepcji, miejsca spotkań i kręgi towarzyskie w krajowych i zagranicznych podróżach Karola Stanisława Radziwiłła (XVII–XVIII w.) s. 333–348; Wolański F.: Ludzie nauki na szlakach podróży po Europie Ksawerego Franciszka Bohusa [1777/78 i 1781/82] s. 349–356; Węglorz Jakub: Problemy zdrowia i higieny w diariuszu Jakuba Lanhausa s. 357–366; Rok B.: Granice i pogranicza dawnej Rzeczypospolitej w świetle relacji podróżniczych XVIII w. s. 367–378; Pietrzyk Zdzisław: W sprawie nowych wydań staropolskich relacji podróżniczych. [Dot.: Gawarecki Sebastian: Diariusz drogi. Podróż Jana i Marka Sobieskich po Europie 1646–1648. Warszawa 2013] s. 379–387.

7797. STASIEWICZ Krystyna: W kręgu polityki i literatury. Źródła i studia o Stanisławie Herakliusz Lubomirskim [1642–1702]. Olsztyn 2016. Pracownia Wydawnicza ElSet 8° ss. 165, nlb. 3, il.

7798. STEINMETZ Tomasz: Kolonizacja niemiecka w Galicji w XVIII wieku. *Rocznik Lwowski*. 2014/2016 [dr.:] 2016 s. 77–98.

Lata 1772–1786.

7799. STOLARCZYK Tomasz: Dzieła teologiczne i komentarze do Pisma Świętego w zbiorach łowickiej biblioteki Braci Mniejszych Obserwantów (bernardynów) w świetle siedemnastowiecznych inwentarzy Jana Wężyka i Macieja Makowskiego. *Roczniki Łowickie*. T. 13: 2016 s. 91–96.

7800. STOLARCZYK T.: Polonika w księgozbiorach bibliotecznych dominikanów w Gidlach, Łęczycy, Łowiczu, Piotrkowie Trybunalskim i Sieradzu w XVI–XVIII wieku. *Biuletyn B.J.* R. 66: 2016 s. 85–90, streszcz. ang.

7801. STOLDT Peter: Der schwedische König Gustav II Adolf und sein Reichskanzler Axel Oxenstierna. Aus der Elbinger Korrespondenz 1626 bis 1631. *Rocznik Elbląski*. T. 27: 2016 s. 127–143, streszcz. ang., pol.

7802. STROYNOWSKI Andrzej: Adam Poński – marszałek sejmu 1773–1775. *Prace Naukowe Akademii im. J. Długosza*. Zesz. Hist. T. 15: 2016 s. 133–154, streszcz. ang.

7803. STRÓŻYŃSKA Beata: Symfonia w XVIII-wiecznej Polsce. Teoria, repertuar, cechy stylistyczne. Łódź 2015.

Rec.: Pośpiech Remigiusz, *Muzyka*. R. 61: 2016 nr 3 s. 138–143.

7804. STRZELCZYK Jerzy: Zagadka Elżbiety Cruciger. Kartka z dziejów wczesnej

reformacji. *Rocznik Chojeński*. T. 8: 2016 s. 191–202, streszcz. niem.

7805. STUDIA z dziejów stosunków Rzeczypospolitej z Państwem Moskiewskim w XVI–XVII wieku. Pod red. Mirosława Nagielskiego, Konrada Bobiatyńskiego i Przemysława Gawrona. Zabrze–Tarnowskie Góry 2013.

Rec.: Balcerek Mariusz, *Zapiski Historyczne*. T. 81: 2016 z. 2 s. 180–188.

7806. SUWARA Franciszek: Przyczyny i skutki klęski cecorskiej 1620 r. Oświęcim 2016 Napoleon V 8° ss. 104, nlb. 1, il.

7807. SYTA Krzysztof: Kancelaria ziemiańska w XVII w. w świetle „Ekonomiki ziemiańskiej generalnej (...)” i „Składu abo skarbcza (...)” Jakuba Kazimierza Haura. *Archiwista Polski*. R. 21: 2016 nr 3 s. 35–46, streszcz. ang. XVII w.

7808. SYTA K.: O dolach i niedolach Stanisława Goczałkowskiego, oficjalisty i klienta hetmana Jana Klemensa Branickiego w latach 1760–1767. *Miscellanea Historico-Archivistica*. T. 23: 2016 s. 225–253, streszcz. ang.

7809. SZABELSKI Adam: Poselstwo Pála Rádayego do króla Stanisława Leszczyńskiego w 1705 roku. *Rocznik Leszczyński*. T. 16: 2016 s. 57–64.

7810. SZCZYGIELSKI Wojciech: Kontrowersje wokół zasady wyboru członków komisji rządowych (debata parlamentarna: 24 X – 7 XI 1791 r.). Cz. 1. *Prace Naukowe Akademii im. J. Długosza*. Zesz. Hist. T. 15: 2016 s. 167–186, streszcz. ang.

7811. SZCZYGIELSKI W.: Sejm Wielki (1788–1792). Studium z dziejów łagodnej rewolucji. Łódź 2015.

Rec.: Buchholz-Srogosz Katarzyna: Sejm Wielki w ujęciu Wojciecha Szczygielskiego. *Prace Naukowe Akademii im. J. Długosza*. Zesz. Hist. T. 15: 2016 s. 303–312; Lityński Adam, *Roczniki Administracji i Prawa. Teoria i Praktyka*. R. 16: 2016 z. 1 s. 364–365.

7812. SZELEST Marcin: Concerten Adami Harzebsky geschrieben. Problematyka przekazu zbioru „Canzoni e concerti” Adama Jarzębskiego [przed 1590–1648]. *Annales UMCS*. Sec. L: Artes. Vol. 13: 2015 [nr] 2 s. 9–39, streszcz. ang.

7813. SZKOLNICTWO wojskowe I Rzeczypospolitej. 250. rocznica powołania Szkoły Rycerskiej. Red. Wojciech Włodarkiewicz. Warszawa 2015.

Rec.: Wołosz Paweł: Szkoła Rycerska. *Kwartalnik Bellona*. R. 10: 2016 nr 2 s. 229–233.

7814. SZKOŁA Rycerska Kadetów Jego Królewskiej Mości i Rzeczypospolitej. Red. nauk. Waldemar Bednaruk, Kamil Jaszczuk. Lublin 2016 TN KUL Jana Pawła II 8° ss. 282, nlb. 4, il. TN KUL. (Źródła i Monografie; 426).

Treść: Lewandowska-Malec Izabela: Szkoła Rycerska w Paktach Konwentach. Postanowienia i realizacja s. 13–21; Bednaruk W.: Narodziny Szkoły Rycerskiej s. 23–33; Zakrzewski Andrzej: Szkoła Rycerska – między Koroną a Litwą s. 35–42; Białowas Katarzyna: Organizacyjno-programowy model kształcenia kadetów w Szkole Rycerskiej s. 45–51; Jaszczuk K.: Program i organizacja szkolenia wojskowego w Szkole Rycerskiej s. 53–59; Lusiak Piotr: Finansowanie Akademii Szlacheckiego Korpusu Jego Królewskiej Mości i Rzeczypospolitej w świetle konstytucji sejmowych s. 61–74; Gil Andrzej: Komendant Szkoły Rycerskiej ksiądz Adam Kazimierz Czartoryski. Uwagi na tle epoki s. 75–81; Łopatecki Karol: Działalność naukowa Antoniego Leopolda Oelsnitza prowadzona w Szkole Rycerskiej s. 83–105; Czyżma Sandra: Tadeusz Kościuszko jako wzorowy absolwent Szkoły Rycerskiej s. 107–122; Łopuszyński Krzysztof: Julian Ursyn Niemcewicz jako absolwent Szkoły Rycerskiej s. 123–129; Jaszczuk K., Lusiak P.: Obraz Szkoły Rycerskiej w oczach kadeta Seweryna Bukara s. 131–136; Bogalski Artur: Kilka słów o losach wychowanków Szkoły Rycerskiej związanych z departamentem siedleckim i województwem podlaskim s. 137–160; Lubaszewski Zbigniew: Tadeusz Kościuszko w dziejach ziemi chełmskiej. Związki i miejsca pamięci s. 161–176; Dyjakowska Marzena: Reforma studiów prawniczych w okresie stanisławowskim s. 179–200; Gardziński Zygmunt, Oskierko Marcin: Chełmskie Kolegium Pijarów w dobie działalności Komisji Edukacji Narodowej s. 201–224; Lasek-Surowiec Iwona: Ekonomiczne aspekty funkcjonowania szkół pijarskich na Lubelszczyźnie w XVIII wieku s. 225–241; Zaręba Agnieszka: West Point – geneza, funkcjonowanie i absolwenci w polityce Stanów Zjednoczonych s. 243–252; Wawryniuk Andrzej: Korpus Ochrony Pogranicza i jego rola w zagwarantowaniu bezpieczeństwa zewnętrznego Rzeczypospolitej Polskiej w okresie międzywojennym s. 253–276; Bibliografia s. 277–282.

7815. SZNAJDER Roman: On known and less known relations of Leonhard Euler [1707–1783] with Poland. *Studia Historiae Scientiarum*. [T.] 15: 2016 s. 111–156, streszcz. pol.

7816. SZOŁTYSEK Mikołaj: Family systems and welfare provision in the Polish-Lithuanian Commonwealth: discrepancies and similarities. *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. [Z.] 42: 2014 s. 25–58, streszcz. pol., białorus.

7817. SZOSTAK Jan: Vademecum lecznictwa domowego z roku 1563. Brzeźnia Łąka 2016 Poligraf 8° ss. 335, nlb. 1, il.

Dot. pracy: Siennik Marcin: Lekarstwa doświadczone.

7818. SZPACZYŃSKI Przemysław Piotr: Mocarstwowe dążenia Zygmunta III w latach 1587–1618. Kraków 2013.

Rec.: Ambroziak Tomasz: Pierwszy polski Waza i jego polityka zagraniczna. *Czasy Nowożytne*. T. 29: 2016 s. 207–222; Opaliński Edward: Zygmunt III wobec Habsburgów i Jana Zamoyskiego. *Kwartalnik Historyczny*. R. 123: 2016 nr 4 s. 777–795, streszcz. ang.; Wisner Henryk, *Odrodzenie i Reformacja w Polsce*. T. 58: 2014; Polem.: Szpaczyński P. P.:

Odpowiedź Henrykowi Wisnerowi na recenzję. *Tamże*. T. 60: 2016 s. 215–223; Repl.: Wisner H., *Tamże* s. 225.

7819. SZTYLC Katarzyna Żaneta: The abbes Magdalena Mortęska [1554–1631] her life and reformist initiatives aimed at female education in the post-tridentine era. *Roczniki Teologiczne*. T. 63: 2016 z. 4 s. 53–73.

7820. SZULC Dominik: Inkorporacja parafii zdeorganizowanej w Rzeczypospolitej w okresie potrydenckim na przykładzie parafii Stupie i Modliborzycy w diecezji krakowskiej. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 106: 2016 s. 281–303, streszcz. ang.

7821. SZULC Tadeusz: Kochanki i nieprawe dzieci królów polskich w okresie elekcyjnym (w świetle ówczesnych relacji). *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 10: 2007 s. 127–145.

7822. SZULC T.: Materialne podstawy utrzymania rodziny monarszej w Rzeczypospolitej szlacheckiej. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 9: 2006 cz. 2 s. 305–342.

7823. SZULC T.: Oprawa posagu królów w szlacheckiej Rzeczypospolitej. *Studia Prawno-Ekonomiczne*. T. 94: 2015 s. 123–148, streszcz. ang.

7824. SZULC T.: Status materialny Marii Kazimiery Sobieskiej po jej koronacji. *Studia Prawno-Ekonomiczne*. T. 91: 2014 [z.] 1 s. 179–201, streszcz. ang.

7825. SZULC T.: Status prawnomajątkowy Ludwika Marii de Gonzaga w świetle intercyz małżeńskich z roku 1645 i 1649. *Studia Prawno-Ekonomiczne*. T. 96: 2015 s. 145–162, streszcz. ang.

7826. SZULC T.: Wprowadzenie kalendarza gregoriańskiego w Rzeczypospolitej szlacheckiej. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 14: 2011 s. 31–40.

7827. SZWACIŃSKI Tomasz: Tumult wileński 1755 roku i jego reperkusje. *Rocznik Lituanistyczny*. T. 2: 2016 s. 107–126, streszcz. ang., pol.

7828. SZWEDZKIE wojny 1611–1632. T. 2/1: Wojny z Polską. Tł. Wojciech Łygaś. Oświęcim 2016 Wydaw. Napoleon V 8° ss. 336, il. Szwedzki Sztab Generalny.

Praca zbior. oficerów szwedzkich z l. 30. XX w. T. 1 dot. wojny z Danią i Rosją.

7829. SZYMANEK Andrzej: Kościółek św. Cecylii i przytułek dla ubogich. *Notatnik*

Janowiecki. Nr 19/20: 2013/2016 [dr.:] 2016 s. 168–174.

Nieistniejąca fundacja szpitalna w Janowcu powstała w 1595 r., odnowiona w 1610 r. przez Barbarę z Dulskich Tarłową.

7830. SZYMBORSKI Grzegorz: Wyprawa Fryderyka Augusta I do Inflant 1700–1701 w świetle wojny domowej na Litwie. *Zabrze 2015 Inforteditions* 8° ss. 291, tabl. 4, il. (Bitwy / Taktyka; 76).

August II Mocny.

Rec.: Balcerek Mariusz: Sasi w Inflantach. O książce Grzegorza Szymborskiego. *Zapiski Historyczne*. T. 81: 2016 z. 3 s. 151–165.

7831. SZYMBORSKI Wiktor: Pielgrzymka bractwa różańcowego z Warszawy do Częstochowy w 1608 r. – przyczynek do dziejów konfraterni religijnej i biografistyki zakonu braci kaznodziejów w epoce nowożytnej. *Przegląd Historyczny*. T. 107: 2016 z. 2 s. 287–302.

Aneks: Wykaz osób należących do bractwa różańcowego przy warszawskim konwencie dominikanów od momentu jego powstania do 1609 r.

7832. ŚLIWA Maciej: Obóz konfederatów barskich pod Wysową. *Plaj*. [T.] 51: 2016 s. 57–76.

7833. ŚLIWIŃSKI Józef Piotr: Uwarunkowania produkcji i spławu przemysłowych towarów leśnych z Wielkiego Księstwa Litewskiego do portów Bałtyku za Zygmunta II Augusta (1544–1572). Wyd. 3 popr. i uzupełn. Olsztyn 2016 Centrum Badań Europy Wschodniej Uniw. Warmińsko-Mazurskiego 8° ss. 267, nlb. 1. (Publikacje Centrum Badań Europy Wschodniej Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie).

Wyd. 1. 2014.

7834. ŚLUSARCZYK Janusz M.: U źródeł poznania Żywiecczyny i Beskidu Żywieckiego. *Pamiętnik Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego*. T. 24: 2015 [dr.:] 2016 s. 183–199.

XVIII w.

7835. ŚWIĄTKOWSKA Agata: Działalność polityczna Podlodowskich herbu Janina w XVI wieku. *Koło Historii*. Nr 18: 2016 s. 65–79, streszcz. ang., niem., fr.

7836. ŚWIDERSKA-WŁODARCZYK Urszula: Wzorzec urzędnika Rzeczypospolitej XVI i pierwszej połowy XVII wieku w świetle staropolskich zwierciadeł. *Przegląd Historyczny*. T. 107: 2016 z. 2 s. 171–197, streszcz. ang.

7837. TARASZKIEWICZ Jacek: Pierwsze stulecie zakonu pijarów na ziemiach Rzeczypospolitej

spolitej Obojga Narodów (1642–1740). Gdańsk 2015 Wydaw. Uniw. Gdańskiego 8° ss. 362.

Rec.: Kostkiewicz Janina, *Polska Myśl Pedagogiczna*. Nr 2: 2016 s. 455–460.

7838. TARASZKIEWICZ J.: Wychowanie religijne elementem edukacji pijarskiej w Rzeczypospolitej Obojga Narodów na przełomie XVII i XVIII wieku. *Colloquium*. 2016 nr 1 s. 101–116.

7839. TELLER Adam: Money, power, and influence in eighteenth-century Lithuania: The Jews on the Radziwiłł estates. Stanford 2016 Stanford Univ. Press 8° ss. XVIII, 310.

Rec.: Wodziński Marcin, *Studia Judaica*. Vol. 19: 2016 nr 2(38) s. 340–344.

7840. TRAJDOS Tadeusz M[ikołaj]: Z nowożytniej historii dominikanów samborskich. *Przemyskie Zapiski Historyczne*. T. 20: 2016 s. 9–20.

7841. TRĄBSKI Maciej: Kazimierz Pułaski – epigon staropolskiej sztuki wojennej. *Prace Naukowe Akademii im. J. Długosza*. Zesz. Hist. T. 15: 2016 s. 107–131, streszcz. ang.

Działalność w l. 1768–1779.

7842. [TRĘBSKA Małgorzata] Ciszewska Małgorzata: Tuliusz domowy. Świeckie oratorstwo szlacheckie kręgu rodzinnego (XVII–XVIII wiek). Warszawa 2016 IBL PAN. Wydaw. 8° ss. 579, nlb. 3, streszcz. ang. (Studia Staropolskie. Series Nova; t. 44(100)).

7843. TRIŠKAITĖ Birutė, Sidabraitė Žavinta: Johannas Jacobas Quandtas tikrai mokėjo lietuviškai. *Archivum Lithuanicum*. T. 18: 2016 s. 47–88, streszcz. niem.

Znajomość języka litewskiego u Johanna Jakoba Quandta (1686–1772) – luteranckiego profesora teologii w Królewcu.

7844. TROLL Mateusz: Działo się w Zawoi w roku Pańskim 1787. *Rocznik Babiogórski*. T. 16: 2015 s. 145–151, streszcz. czes., ang.

Na podst.: Akta metryki józefińskiej Zawoi z lat 1785–1788. Protokół Zawoyski 1787.

7845. TUTALAK Ewa: Wielkość gospodarstw kmiecych w kluczu muzyńskim biskupów krakowskich w XVII–XVIII w. *Annales UMCS*. Sec. F: Historia. Vol. 69: 2014 z. 1/2 s. 119–134, streszcz. ang.

7846. TWAREK Józef: Chełmskie Podziemia Kredowe. Wyjątkowy zabytek górnictwa kredy. Wyd. 2 uzup. Chełm 2016 TAWA, Woldemar Taurogiński 8° ss. 168, il.

Wyd. 1. 2005.

Kopalnie zabytkowe, XVII w.

7847. TYLICKA Teresa, Tylicki Jacek: Georg Friedrich Wilhelm Rüdiger – kilka uwag na temat proveniencji rysunku „Bitwa pod zamkiem w Bierzgwłowie” i innych prac jego autorstwa. *Rocznik Toruński*. [T.] 43: 2016 s. 249–258.

XVIII w.

7848. UJMA Magdalena: Sądownictwo w dobrach magnackich w XVII wieku. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 10: 2007 s. 77–95.

7849. ULICKI Bogusław: Technika w obrobie przed pożarami dawnej Warszawy. *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 64: 2016 nr 1 s. 59–83, streszcz. ang.

XVII–XVIII w.

W aneksie dokument z 1548 r.

7850. USURSKI Maciej: Jak Samuel Targowski dla królowej Konstancji miasto Piłę wymierzył. *Kronika Wielkopolski*. 2016 nr 1 s. 5–20.

S. Targowski (1574–1631) – sekretarz królewski i dyplomata.

7851. VILIMAS Darius: Bajorų luomo santykis su kitomis socialinėmis grupėmis pagal žemės teismų knygas (Lietuvos totoriai). *Litu-anistica*. T. 62: 2016 Nr. 1 s. 1–11, streszcz. ang.

Stosunki między litewską magnaterią a innymi grupami społecznymi odnotowane w ziemskich księgach sądowych; XVI w.

7852. [VOLOŠIN Ūrij] Voloshyn Yuriy: Widows and Widowers of Poltava in the second half of 18th century. *Przeszość Demograficzna Polski*. [T.] 37: 2015 nr 4 s. 39–60, streszcz. pol.

7853. W PRZESTRZENI Południa. Kultura Pierwszej Rzeczypospolitej wobec narodów romańskich: estetyka, prądy i style, konteksty kulturowe. Red. nauk. Mirosława Hanusiewicz-Lavallee. Warszawa 2016 Wydawnictwo Uniw. Warszawskiego 8° ss. 525. (Kultura Pierwszej Rzeczypospolitej w Dialogu z Europą. Hermeneutyka Wartości; t. 2).

Treść: Hanusiewicz-Lavallee M.: Wprowadzenie do tomu II s. 7–17; Ceccherelli Andrea: Obraz kultury polskiej we włoskim piśmiennictwie XIV–XVI wieku s. 19–52; Salwa Piotr: Włoska literatura w języku rodzimym (volgare) w dawnej Polsce s. 53–78; Lenart Mirosław: Związki teatru polskiego i włoskiego w dobie wczesnonowożytniej s. 79–118; Maślanka-Soro Maria: Nowolacińska literatura włoska w Rzeczypospolitej XV–XVIII wieku s. 119–164; Nowicka-Jezowa Alina: Idee i poetyka. Inspiracje włoskie w literaturze staropolskiej s. 165–199; Półćwiartek-Dremierre Dorota: Humanizm i reformacja. Dialog wartości w polsko-francuskich stosunkach literackich i kulturalnych od XV do końca XVI wieku s. 200–257; Rosset François: Polskość we francuskich fikcjach epoki baroku s. 258–290; Półćwiartek-Dremierre D.: Niebezpieczeństwa „galanterii”, czyli wpływy francuskie a przemiany w mentalności i kulturze intelektualnej Rzeczypospolitej XVII wieku s. 291–348; Rabsztyń Andrzej:

Reminiscencje francuskiego oświecenia w osiemnastowiecznej literaturze polskiej s. 349–386; Kieniewicz Jan: Hiszpania a Rzeczpospolita s. 387–404; Urjasz-Raczko Matylda: Duma i uprzedzenie. Strategia dyplomacji hiszpańskiej wobec pierwszych wolnych elekcji w Rzeczypospolitej s. 405–429; Partyka Joanna: Kobiety a hiszpańska obecność w kulturze dawnej Rzeczypospolitej. Wybrane aspekty s. 430–448; Wojtyński Małgorzata: Rzeczpospolita i Hiszpania w kręgu europejskiej respublica litteraria s. 449–468; Cieszyńska Beata: Pierwsza Rzeczpospolita wobec Łuzytanii. Kontakty i porównania s. 469–493.

7854. WACHOŃ Szymon: Wojna polsko-szwedzka z lat 1626–1629 w pismach Stanisława Koniecpolskiego. *Acta Universitatis Lodzianis. Folia Historica*. [Vol.] 96: Studia i szkice do dziejów Polski i powszechnych XVI–XX w.: 2016 s. 43–56, streszcz. ang.

Na podst. listów.

7855. WAGNER Marek: Źródła do dziejów wojny polsko-tureckiej w latach 1683–1699. Oświęcim 2016 Napoleon V 8° ss. 212.

7856. WALCZAK Wojciech: Unicka parafia turowsko-pińska w XVII–XVIII wieku. Struktura organizacyjna. Białystok 2012.

Rec.: Wereda Dorota, *Studia Geohistorica*. Nr 2: 2014 s. 218–220.

7857. WALDEN Artur: Sejmik bełski wobec problemów kościelnych i wyznaniowych Rzeczypospolitej 1587–1668. *Przegląd Historyczny*. T. 107: 2016 z. 2 s. 199–232, streszcz. ang.

7858. WANDERWITZ Heinrich: Herzog Ernst von Bayern oder Flurbereinigung Mitteleuropäische Dynastien in schlesien Fürstentümern Mitte 16. Jahrhunderts – Archistudium. *Szkice Archiwalno-Historyczne*. Nr 13: 2016 s. 11–54, streszcz. pol., ang.

Ernest Bawarski (1500–1560).

7859. WASIK Bogusz: Zamki pokrzyżackie w województwie chełmińskim w czasach Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Post-Teutonic castles in Chełmno province in the times of Polish-Lithuanian Commonwealth. *Wiadomości Konserwatorskie*. Nr 41: 2015 s. 20–35.

Tekst równol. pol., ang.

7860. WĄDOŁOWSKI Marcin: Urbarz wsi Siemianowice z 1789 roku jako źródło do badań powinności chłopów wobec górnośląskich właścicieli ziemskich. *Rocznik Muzeum Górnośląski Park Etnograficzny w Chorzowie*. [T.] 4: 2016 s. 87–98, streszcz. ang.

7861. WEREDA Dorota: Biskupi unickiej metropolii kijowskiej w XVIII wieku. Siedlce–Lublin 2013.

Rec.: Kempa Tomasz, *Klio*. T. 37: 2016 nr 2 s. 185–190.

7862. WIERZCHOWSKI Grzegorz: Feliks herbu Gozdawa (1537–1602). Zapomniany sędziowski dominikanin. Kraków 2016 Wydaw. Ks. Sercanów Dehon 8° ss. 86, nlb. 1, tabl. 16, il.

7863. WIJACZKA Jacek: Kościół wobec cesarzy w Rzeczypospolitej w XVI–XVIII wieku (na tle europejskim). Warszawa 2016 Neriton 8° ss. 321, nlb. 2.

7864. WIJACZKA J.: Oskarżenia i procesy o czary w Koźminie w XVII–XVIII wieku. *Roczniki Historyczne*. R. 82: 2016 s. 197–219, streszcz. ang., niem.

7865. WIJACZKA J.: Próba zimnej wody (pławienie) w oskarżeniach i procesach o czary w państwie polsko-litewskim w XVI–XVIII wieku. *Odrodzenie i Reformacja w Polsce*. T. 60: 2016 s. 73–110, streszcz. ang.

7866. WILCZEWSKI Tadeusz: Mieszkańcy parafii Pęgowo w drugiej połowie XVII wieku. Cz. 2: Źródła. Gdańsk 2016 Galan 4° ss. 323, il.

Omówienie dwóch najstarszych ksiąg metrykalnych z l. 1658–1710.

Cz. 1. 2012.

7867. WILK Szymon Maksymilian: Kultury wotywnie w kościele oo. Bernardynów w Przeworsku w XVII–XVIII wieku. Zarys problematyki. *Przeworskie Studia Regionalne*. T. 2: 2015 s. 159–175, streszcz. ang.

7868. WIŚNIEWSKI Jan: Uposażenie kościołów, duchowieństwa i służby kościelnej w diecezji pomezjańskiej (XVI–XVIII w.). Olsztyn 2013.

Rec.: Jodkowski Marek, *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 59:] 2015 nr 1 s. 149–153.

7869. WITKOWICZ Andrzej: Czerwone sztandary Osmanów. Wojna roku 1683 opisana na nowo. Warszawa 2016 Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie 8° ss. 567, il., streszcz. ang.

7870. WŁODARSKI Józef [Arno]: Jakub, Mikołaj i Ludwik Wejherowie. Mężowie stanu Prus Królewskich i dowódcy wojskowi Rzeczypospolitej. Gdańsk 2016 Wydaw. Uniw. Gdańskiego 8° ss. 367, nlb. 1, il.

XVII w.

7871. WŁODARSKI J. A.: Okupacja Elbląga przez wojska rosyjskie w pierwszym okresie Wielkiej Wojny Północnej (1710–1712). *Rocznik Elbląski*. T. 27: 2016 s. 145–155, streszcz. ang., niem.

7872. **WOJCIECHOWSKI Jerzy**: „Dano tedy jeść siła, ale źle i niesmaczno (...)”. Rosyjskie obyczaje przy stole w opiniach Polaków. *Rocznik Białkopodlaski*. T. 24: 2016 s. 41–65, streszcz. ang., niem., ros.

XVII w.

7873. **WOJTKOWIAK Zbysław**: Aleksander Gwagnin i Maciej Strykowski dwaj autorzy jednego dzieła. Poznań 2015 Nauka i Innowacje 8° ss. 343.

Sarmatiae Europae descriptio quae regnum Poloniae, Litaniam, Samogitiam [...] partem complectitur, z 2 poł. XVI w.

Rec.: Stasiak Arkadiusz M., *Roczniki Humanistyczne*. T. 64: 2016 z. 2 s. 130–132.

7874. **WOJTUCKI Daniel**: Wyroki Praskiej Izby Apelacyjnej w sprawach kryminalnych dla sądu w Jeleniej Górze w II połowie XVII i w I połowie XVIII wieku. *Rocznik Jeleniogórski*. T. 48: 2016 s. 51–64, streszcz. ang., czes., niem.

7875. **WOKÓŁ** wolnych elekcji w państwie polsko-litewskim XVI–XVIII wieku. Pod red. Mariusza Markiewicza, Dariusza Rolnika, Filipa Wolańskiego. Katowice 2016 Wydaw. UŚ 8° ss. 742, nlb. 2, il., streszcz. ang. (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; nr 3525).

Treść: Markiewicz M., Rolnik D., Wolański F.: Słowo wstępne s. 9–11; Cz. I: Wokół idei, symboli i praktyki wyboru: Chyncewska-Hennel Teresa: „Majestat naszych królów uznajemy za taki, jaki Imperium Rzymskie czciło w swoich cesarzach” s. 15–25; Dubas-Urwanowicz Ewa: Konsekwencje polityczne elekcji „vivente rege” podczas panowania dwóch ostatnich Jagiellonów s. 26–45; Markiewicz M.: Europa a elekcje polskich monarchów w XVII i XVIII wieku s. 46–56; Stroynowski Andrzej: Zalety i wady tronu elekcyjnego w świetle wystąpienia sejmowych czasów stanisławowskich s. 57–73; Daszyńska Jolanta A.: Pierwsze elekcje prezydenckie w Stanach Zjednoczonych Ameryki – wdrażanie teorii w praktykę s. 74–92; Cz. 2: Elekcje królów w Rzeczypospolitej: Pierwsze wolne elekcje w państwie polsko-litewskim: Serwański Maciej: Cudzoziemskie metody pozyskiwania szlachty na polu elekcyjnym w 1573 roku s. 97–109; Kempa Tomasz: Problem kandydatów do tronu Rzeczypospolitej w kontekście podziałów w elicie politycznej Wielkiego Księstwa Litewskiego w trzech pierwszych bezkrólestwach po śmierci Zygmunta Augusta s. 110–142; Gregorowicz Dorota: Dylematy papieskiej dyplomacji. Stanowisko polityczne Stolicy Apostolskiej a działalność nuncjusza Annibale Di Capua wobec elekcji 1587 roku s. 143–164; Pawłowska-Kubik Agnieszka: Wolna elekcja i „wolna” detronizacja? Funkcjonowanie i postreganie artykułu „de non praestanda oboedientia” w czasie rokosz sandomierskiego s. 165–179; Urwanowicz Jerzy: Żółkiewscy w trzecim bezkrólestwie (1586–1588) s. 180–199; Dolański Dariusz, Wolański F.: Pierwsze bezkrólestwie i wolne elekcje w XVIII-wiecznych kompendiach historycznych s. 200–215; Elekcje Władysława IV i Jana Kazimierza: Filipczak-Kocur Anna: Bracia [Krzysztof i Jerzy] Zbarascy wobec następstwa tronu w Polsce s. 219–226; Gawron Przemysław: Armia koronna w czasie bezkrólestwa po śmierci Zygmunta III Wazy s. 227–243; Goszczyński Artur: Taksa warszawska z 11 października 1632 roku. Przyczynki do spraw organizacji elekcji Władysława IV s. 244–256; Duda Paweł: Nuncjatura apostolska w Warszawie i w Wiedniu wobec

elekcji Władysława IV – przyczynek do badań nad czwartym „interregnum” s. 257–278; Franz Maciej: Wolna elekcja w czasach wojny. O okolicznościach elekcji króla Polski w 1648 roku s. 279–291; Elekcja Jana III Sobieskiego: Konradová (Hrušková) Monika: Elekcje królów polskich w drugiej połowie XVII wieku oczyma dyplomatów cesarskich s. 295–307; Hundert Zbigniew: Wojsko koronne a elekcja 1674 roku s. 308–332; Kołodziej Robert: Sejm elekcyjny w 1674 roku – precedens w procedurze sejmowej? s. 333–341; Ziober Aleksandra: Dziennik wizyt posła cesarskiego Krzysztofa Leopolda Schaffgotscha jako przyczynek do wyjaśnienia przebiegu elekcji 1674 roku s. 342–353; Elekcja Augusta II: Skrzypietz Aleksandra: „jestem zdecydowany nie robić niczego pochopnie...” – elekcja 1697 roku w korespondencji księcia Conti s. 357–372; Sawicki Mariusz: Partia francuska na Litwie w latach 1696–1697 w świetle dokumentów i rachunków dyplomatów Ludwika XIV. Przyczynek do dziejów elekcji Augusta II s. 373–387; Zwierzykowski Michał: Elekcja Stanisława Leszczyńskiego w roku 1704 – wynik przypadku czy działań politycznych? s. 388–406; Elekcja Augusta III: Anusik Zbigniew: Szwecja wobec rozdwojonej elekcji w Rzeczypospolitej w 1733 roku s. 409–429; Koszińska Urszula: Kandydatura Emanuela Portugalskiego (Don Manuel de Bragança) do tronu polskiego w latach 1729–1732 s. 430–448; Durbas Małgorzata: Ważność drugiej elekcji Stanisława Leszczyńskiego w świetle trzeciego traktatu wiedeńskiego s. 449–464; Ciesielski Tomasz: „Gorący” koniec lata i początek jesieni 1733 roku. Początki rosyjskiej interwencji zbrojnej w Rzeczypospolitej s. 465–489; Macuk Andréj: Sojmiki przył'nikau Augusta III u Välikim knästve Litoúskim u 1733–1774 gadah s. 490–505; Elekcja Stanisława Augusta: Stasiak Arkadiusz M.: Wybór króla a charakter władzy monarchyjnej na przykładzie elekcji z roku 1764 s. 509–520; Kocój Henryk: Obrady Sejmu Wielkiego w relacjach rezydenta saskiego Franciszka Essena. Wokół elekcji elektora saskiego s. 521–545; Cz. 3. Wokół elekcji urzędników: Rachuba Andrzej: Uczestnictwo duchownych w sejmikach w Wielkim Księstwie Litewskim w latach 1569–1764 s. 549–570; Czeppe Maria: Elektorzy w sukienkach. Wpływ duchowieństwa i kobiet na wyniki sejmików pod koniec panowania Augusta III. Rekonesans s. 571–581; Filipczak Witold: Elekcje ziemskich urzędników sądowych w czasach Rady Nieustającej s. 582–597; Buchole-Srogosz Katarzyna: Elekcje marszałków Rady Nieustającej s. 598–613; Srogosz Tadeusz: „Plantowanie” wyborów posłów, komisarzy i urzędników przez stronnictwo regalistyczne na sejmiku województwa kijowskiego w Żytomierzu w 1790 roku s. 614–629; Nawrot Dariusz: Między tradycją Rzeczypospolitej a zasadami scentralizowanego państwa. Obiór urzędników na Litwie w 1812 roku s. 630–649; Bibliografia. [Oprac.] Aleksandra Ziober s. 651–703.

7876. **WOŹNICKI Marek**: Reformy cel i podatków w Rzeczypospolitej w latach 1764–1766. *Annales UMCS*. Sec. F: Historia. Vol. 69: 2014 z. 1/2 s. 151–166, streszcz. ang.

7877. **WÓJCIK Jacek**: Relacja Thomasa Plattera jako źródło do życia codziennego uczniów wrocławskich szkół na początku XVI wieku. *Biuletyn Historii Wychowania*. [Nr] 34: 2016 s. 7–19, streszcz. ang.

7878. **WÓJCIK Kazimierz Władysław**: Ostatni książęta mazowieccy. *Rocznik Stanisławowski*. Z. 1: 2013 s. 133–151.

XVI w.

7879. **WÓJCIUK Michał Tomasz**: Sejmiki pińskie w oczach szlachty w XVIII wieku. *Bia-*

loruskie Zeszyty Historyczne. [Z.] 43: 2015 s. 50–82, streszcz. ang., białorus.

7880. WRONA Grzegorz: Urząd gromadzki Miejsca Piastowego w XVIII wieku i wytwory jego kancelarii w świetle wiejskich zapisek sądowych. *Rocznik Podkarpacki*. Nr 1: 2012 s. 3–14, streszcz. ang.

7881. Z BOGIEM za ojczyznę i wolność. O Franciszku II Rakoczym [1676–1735] bohaterze Węgier. Istennek a hazáért és a szabadságért. II. Rákóczi Ferencről, Magyarország hőseről. Red. Tadeusz Skoczek, János Tischler, Marek Zalewski. Warszawa 2016 Muzeum Niepodległości 8° ss. 83, nlb. 1, il., streszcz. węg.

Treść: Tischler J., Skoczek T.: Wprowadzenie s. 7–8; Zalewski M., Celej Leszek: Wśród przyjaciół – wspomnienia Franciszka II Rakoczego z Polski s. 11–17; Várnai Dorota: Franciszek II Rakoczy i Polacy w zwierciadle diariuszów węgierskich s. 19–25; Bienkowska Zofia: Franciszka II Rakoczego związki z Jarosławiem s. 27–33; Kurkowska Katarzyna: Związki Franciszka II Rakoczego z Gdańskiem s. 35–43; Pięta Marek Zbigniew, Wardak Sebastian Bartłomiej: Elżbieta Sieniawska i Franciszek II Rakoczy – od polityki po zauroczenie, fascynację i współpracę na rzecz Węgier s. 45–53; Keresztes Gáspár: Kronikarz Franciszka II Rakoczego [Kálmán Thaly, 1839–1909] s. 55–63; Wilczek Wojciech, Zalewski M.: O wdzięcznej pamięci Franciszka II Rakoczego i winie dla pijarów z Podolińca s. 65–69; Balogh Judit: Kult księcia Franciszka II Rakoczego wśród Węgrów s. 71–77; Zalewski M., Gašaj Dárius: Pamięć o Franciszku II Rakoczym w Koszycach s. 79–83.

7882. ZABOROWSKA-MUSIAŁ Justyna: Obraz miasta ziemskiego i niebiańskiego w Oratio in sollenni corporis Divi Casimiri translatione habita Macieja Kazimierza Sarniewskiego. *Meander*. R. 70: 2015 s. 113–129, streszcz. łac.

Na podst. mów z okazji przeniesienia szczątków św. Kazimierza (1458–1484) do nowej kaplicy w Wilnie w dn. 14 VII 1636 r.

7883. ZABRANIAK Sławomir: Księża warmiacy w archidiecezji gnieźnieńskiej w XVIII wieku (do 1763 r.). *Nasza Przeszłość*. T. 123: 2015.

Rec.: Oracki Tadeusz: Na marginesie artykułu ks. Sławomira Zabraniaka. *Nasza Przeszłość*. T. 125: 2016 s. 325–326.

7884. ZAJĄC Grzegorz: (Nie)przyjemne zabawy wierszem pod okiem redaktora Naruszewicza. *Acta Universitatis Lodzianis. Folia Litteraria Polonica*. Nr 4: 2016 s. 223–234, streszcz. ang.

„Zabawy Przyjemne i Pożyteczne” (1770–1777).

7885. ZAJĄC Paweł: Giovanni Andrea Archetti i Stanisław August Poniatowski. Obraz króla i wzajemnych relacji w depezach nuncjusza do sekretariatu stanu Stolicy Apostolskiej z lat 1776–1784. *Kwartalnik Historyczny*. R. 123: 2016 nr 2 s. 279–311, streszcz. ang.

7886. ZAJĄC P.: Wokół planów nowego kształtu relacji Rzeczypospolitej ze Stolicą Apostolską na progu panowania Stanisława Augusta Poniatowskiego, 1764–1766. *Kościół w Polsce*. [T.] 15: 2016 s. 33–54, streszcz. ang.

7887. ZAKRZEWSKI Andrzej B.: Zakaz, którego nie było. O rzekomym zakazie drukowania III Statutu w języku oryginału i kilku innych wątpliwościach. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 9: 2006 cz. 1 s. 227–237.

XVI–XVII w.

7888. ZAMOYSKI Grzegorz: Opis granic miasta Nowego Targu i nazwiska jego mieszkańców w Metryce Józefińskiej z 1787 r. *Almanach Nowotarski*. Nr 20: 2016 s. 24–48.

7889. ŽARNOVSKÝ Peter: Inventarizácie farnosti Stará Ľubovňa v 17. storočí. *Zeszyty Sądecko-Spiskie*. T. 8: 2014 s. 97–103, streszcz. pol.

7890. ZARUBIN Przemysław: Żydzi w aglomeracji Krakowa w czasach stanisławowskich. Przemiany prawne, gospodarcze i społeczne. Kraków 2012.

Rec.: Wijaczka Jacek, *Studia Judaica*. Vol. 19: 2016 nr 2(38) s. 344–348.

7891. ZAWADZKI Robert [K.]: Anioła Ślązaka polemika z luteranizmem. *Łódzkie Studia Teologiczne*. R. 25: 2016 nr 4 s. 115–128, streszcz. ang.

Johannes Scheffler, XVII w.

7892. ZAWADZKI R. K.: Apokryfyzacje renesansowe. Przykład łacińskiego poematu „De splendidissimo Christi Jesu triumpho carmen” Marcina Kromera (1512–1589). *Łódzkie Studia Teologiczne*. R. 25: 2016 nr 1 s. 225–239, streszcz. ang.

7893. ZAWADZKI Stanisław: Polityczne spory wokół aresztowania biskupa krakowskiego Kajetana Sołtyka w 1782 r. w świetle gazetek pisanych Teodora Ostrowskiego. *Przeгляд Historyczny*. T. 107: 2016 z. 2 s. 247–275, streszcz. ang.

7894. ZEMEŁA Krzysztof: Rola Adama Kazanowskiego w polityce bałtyckiej Władysława IV Wazy. *Między Wisłą a Pilicą*. T. 17: 2016 s. 31–45, streszcz. ang.

7895. ZIELIŃSKI Marek G[rzegorz]: Cmentarze, krypty, płyty nagrobne i epitafia w Chełmnie XVI–XVIII w. Tł. tekstów epitafiów

Mieczysław Józefczyk. Chełmno 2016 Muzeum Ziemi Chełmińskiej 8° ss. 163, il.

7896. ZIELONKA Rafał: Rola Alumnatu Papieskigo w Braniewie w próbach rekatolizacji Skandynawii w XVI i XVII wieku. *Rocznik Elbląski*. T. 27: 2016 s. 87–124, streszcz. ang., niem.

7897. ŽIEMELIS Darius: Tipologiškai ar timi Lietuvai ūkiai: Čekija, Lenkija, Vengrija ankstyvaisiais naujaisiais laikais. *Lietuvos Istorijos Metraštis*. 2013 [nr.] 2 [dr.:] 2014 s. 87–116, streszcz. ang.

Gospodarki typologiczno pokrewne do litewskiej: Czechy, Polska i Węgry w okresie wczesnonowożytnym.

7898. ZIEMIERSKI Maciej: Losy Franciszka Smolukowskiego (1647–1729) pisarza miejskiego krakowskiego oraz jego rodziny w świetle testamentów. *Rocznik Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie*. R. 61: 2016 s. 47–66, streszcz. ang.

W aneksie teksty testamentów.

7899. ZIOBER Aleksandra: Po klęsce pod Walmozią. Korespondencja Lwa Sapiehy z synem Janem Stanisławem z pierwszej połowy 1626 roku. *Wiek Stary i Nowy*. T. 11(16): 2016 s. 34–47, streszcz. ang., niem.

Infanty.

7900. ZIONTEK Artur: Sokołowski ratusz. Nieznana kartka z dziejów miasta w XVIII w. *Sokołowski Rocznik Historyczny*. T. 2: 2014 s. 215–220.

Rok 1791.

7901. ZIONTEK A.: Szlakami staropolskiego Podlasia. Kilka uwag o dawnych traktach i podróżach. *Sokołowski Rocznik Historyczny*. T. 4: 2016 s. 11–24.

XVI–XVIII w.

7902. ZMETÁK Igor: Daniel Krman a jeho cesty (1708–1709). *Klio*. T. 37: 2016 nr 2 s. 47–60, streszcz. ang., czes.

Podróże m.in. do Polski i na Litwę.

7903. ZWIERZYKOWSKI Michał, Tacka Ewa: Miejsca obrad sejmików województw Wielkopolski właściwej od XVI do XVIII wieku. *Res Historica*. Nr 42: 2016 s. 75–100, streszcz. ang., pol.

7904. ZYCH-KWIATKOWSKA Agnieszka: Asortyment księgarski Piotra Dufoura w świetle katalogu z 1793 roku. *Rocznik Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie*. R. 61: 2016 s. 91–106, streszcz. ang.

7905. ŻEREK-KLESZCZ Hanka: Dwór arcybiskupi w Wieluniu według opisu z 1610 r. *Rocznik Wieluński*. T. 16: 2016 s. 107–114, streszcz. ang.

W aneksie dokument z 23 II 1610 r.

7906. ŻYCIE muzyczne w klasztorach dominikańskich w dawnej Rzeczypospolitej. *Studia*. Pod red. Aleksandry Patalas. Kraków 2016 *Musica Iagellonica* 8° ss. 584, il. (*Acta Musicologica Universitatis Cracoviensis*; 31).

Z treści: Wprowadzenie s. 7–14; Patalas A.: Życie muzyczne w klasztorach dominikańskich prowincji polskiej nieutrzymujących stałych kapel s. 15–43; Patalas A.: Muzyka w sanktuarium Matki Bożej Gidelskiej s. 44–75; Jochymczyk Maciej: Repertuar kapeli oo. Dominikanów w Gidlach w świetle aktualnych badań, ze szczególnym uwzględnieniem źródeł osiemnastowiecznych s. 76–112; Jochymczyk M.: Źródła do historii kapeli muzycznej przy klasztorze oo. Dominikanów w Dzikowie s. 113–140; Jochymczyk M.: Życie muzyczne w klasztorze oo. Dominikanów w Borku Starym s. 141–152; Konik Marcin: Życie muzyczne w dominikańskim konwencie Bożego Ciała we Lwowie s. 153–180; Koszałkowski Jan: Jan Staromiejski – kompozytor w kręgu dominikanów lwowskich s. 181–194; Wlazło Anna: Leopold Pych w kręgu dominikańskiej kapeli lwowskiej – charakterystyka warsztatu kompozytorskiego na przykładzie „Missa solemnis ex D” s. 195–225; Aneks. Wypisy z ksiąg archiwalnych s. 252–584.

4. OKRES 1795–1918

a) Źródła

Zob. poz. 1881, 2645, 4199, 5324, 5340, 6567, 6593, 6663, 7252, 7271, 8121, 8134, 8249, 8261, 8323, 8402, 8418, 8430, 8537, 8607, 8619, 8626, 8653, 8750, 8786, 8788, 8804, 8874.

7907. ADAMS John Quincy: Letters on Silesia. Listy o Śląsku. Tł. Barbara Willak, Monika Szważyk; red. Bernadeta Stalmach, Elżbieta Spadzińska-Żak, Natalia Zaporowska; konsultacja hist. Małgorzata Kaganiec, Joanna Knapik. Katowice 2014 Muzeum Śląskie 8° ss. 431, il., mapy.

Toż. Wyd. 2 popr. Katowice 2016.

Tekst część. w postaci reprodukcji wyd. ang.

Tekst równol. pol., ang.

Listy z l. 1800–1804.

7908. [AKLIŃSKI Antoni]: Kaplica na parafialnym cmentarzu bielskiego Kościoła. Oprac. Ludwik Olszewski. *Bielski Almanach Historyczny*. [T. 1:] 2016 s. 159–161.

Konsekrowana 7 VIII 1860 r.

Tekst z tzw. „księgi sznurowej”.

7909. AKTA małżeństw zawartych przez polskich emigrantów w departamencie Côtes-

-Du-Nord w latach 1833–1844. [Wyd.] Ewelina Tarkowska. *Meritum*. T. 8: 2016 s. 419–439.

7910. BĚŽANSTVA 1915 goda. Red. Vital' Luba. Wyd. 2, pap. Belastok 2015.

Rec.: Kamáluk Vital': Bežanstva Peřaj susvetnaj vajny: zanatawanaá pamáć'. *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. [Z.] 45: 2016 s. 244–251.

7911. BIAŁOKOZ Adolf: Pamiętniki 1861–1864. Oprac. i red. Piotr Niziołek. Białystok 2015.

Rec.: Snopko Jan, *Studia Podlaskie*. T. 24: 2016 s. 345–347.

7912. BORYSOWICZ Jerzy: Oblicza moich miłości. Red. Iwona Borysowicz-Postawka. Wyd. 2. Odonów 2016 Wydaw. Odonowskiego Tow. Kult. 8° ss. 99, il.

Współwyd.: Borysowicz J.: Wspomnienia 1919–1920.

Wspomnienia lekarza psychiatry i neurologa (1904–1980) ukazujące dom rodzinny w Antopolu, naukę w gimnazjum w Połocku, ucieczkę do wojska w 1919 r. i walki z bolszewikami do grudnia 1920 r., dalszą naukę w Krakowie, studia medyczne w Wilnie, pracę tamże w Klinice Neurologicznej i przeniesienie się w kwietniu 1939 r. do Radomia; książkę uzupełniającą biografie członków rodziny napisane przez autora.

Wyd. 1. 2001.

7913. CARTON de Wiart Adrian: Moja odyseja. Awanturnik, który pokochał Polskę. Tł. Krzysztof Skonieczny. Kraków–Warszawa 2016 Wydaw. Arkadiusz Wingert; Bellona 8° ss. 398, nlb. 2, il.

Pamiętniki urodzonego w Belgii oficera brytyjskiego (1880–1963) obejmujące naukę w Edgbarton i Oxfordzie, udział w wojnie burskiej i I wojnie światowej, wyjazd do Polski na czele Brytyjskiej Misji Wojskowej (w l. 1919–1924), osiedlenie się w leśniczówce Prostyń w dobrach Karola Mikołaja Radziwiłła, realia II RP, ponowną służbę w misji od sierpnia 1939 r. i dalsze losy wojenne i powojenne.

7914. [CHOPIN Fryderyk]: Chopin's Polish letters. Transl. by David Frick. Warsaw 2016 The Fryderyk Chopin Inst. 8° ss. 550, nlb. 2, tabl. 9, il.

7915. [CHROSTOWSKI Aleksander]: Pamiętniki ziemiańskie Aleksandra Chrostowskiego h. Ostoja. Cz. 1: Mocarze. Oprac. Robert Mieczkowski. Warszawa–Krosno 2016 Armagraf 8° ss. 113, nlb. 4, il.

Wspomnienia ziemianina (1885–1963) z dzieciństwa i młodości w Mocarzach, ukazujące postacie z rodziny i okolicznych rodów, zakończone wyjazdem do Szkoły Ogrodniczo-Pszczelniczej w Pszczelinie.

7916. CINCIAŁA Andrzej: Dziennik 1846–1853. T. 1–2. Wyd. Marzena Bogus. Cieszyn 2015.

Rec.: Czaplński Marek, *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 71: 2016 nr 2 s. 162–164.

7917. [CZARTORYSKI Adam Jerzy]: Dziennik ks. Adama Jerzego Czartoryskiego

1813–1817. Oprac. i wstępem opatrzyła Małgorzata Karpińska; przypisami opatrzyła M. Karpińska przy współpr. Janusza Pezdy. Warszawa 2016 Wydaw. DiG 16° ss. 485, nlb. 1, il., streszcz. fr. Tow. Miłośn. Historii. (Pamiętniki z XVII–XX w).

Prowadzony przez arystokratę, polityka i dyplomata żyjącego w l. 1770–1861.

7918. [CZECHÓWNA Aleksandra]: Dwie podkrakowskie wyprawy Aleksandry Czechówny. [Wyd.] Bożena Lesiak-Przybył. *Rocznik Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie*. R. 61: 2016 s. 133–146, streszcz. ang.

Lata 1856–1857.

7919. [CZECHÓWNA A.]: Wielka wojna w „Dzienniku” Aleksandry Czechówny (część II: 2 stycznia – 26 grudnia 1915 r.). [Wyd.] Bożena Lesiak-Przybył. *Krakowski Rocznik Archiwalny*. T. 21: 2015 [dr.:] 2016 s. 133–163, streszcz. ang.

Cz. 1. *Tamże*. T. 20: 2014 [dr.:] 2015.

7920. DEKANAT dobrzyński. Zebrał, do dr. przygot. i wstępem opatrzył Michał Marian Grzybowski. Płock–Sierpc 2011 P.P.-H. Drukarnia 8° ss. 168. (Z Archiwaliów Diecezjalnych Płockich XIX Wieku; z. 23).

Wizytacja na polecenie biskupa Adama Michała Prażmowskiego, 1817 r.

7921. DEKANAT golubio-dulski. Zebrał, do dr. przygot. i wstępem opatrzył Michał Marian Grzybowski. Płock–Sierpc 2013 P.P.-H. Drukarnia 8° ss. 86. (Z Archiwaliów Diecezjalnych Płockich XIX Wieku; z. 24).

Wizytacja na polecenie biskupa Adama Michała Prażmowskiego, 1817 r.

7922. DEKANAT lipnowski. Zebrał, do dr. przygot. i wstępem opatrzył Michał Marian Grzybowski. Płock–Sierpc 2013 P.P.-H. Drukarnia 8° ss. 164. (Z Archiwaliów Diecezjalnych Płockich XIX Wieku; z. 25).

Wizytacja na polecenie biskupa Adama Michała Prażmowskiego, 1817 r.

7923. DEKANAT ostrowski. Zebrał, do dr. przygot. i wstępem opatrzył Michał Marian Grzybowski. Płock–Sierpc 2010 P.P.-H. Drukarnia 8° ss. 232. (Z Archiwaliów Diecezjalnych Płockich XIX Wieku; z. 21).

Wizytacja na polecenie biskupa Adama Michała Prażmowskiego, 1817 r.

7924. DEKANAT płoński. Zebrał, do dr. przygot. i wstępem opatrzył Michał Marian Grzybowski. Płock–Sierpc 2010 P.P.-H. Dru-

karnia 8° ss. 258. (Z Archiwaliów Diecezjalnych Płockich XIX Wieku; z. 3).

Wizytacja na polecenie biskupa Adama Michała Prażmowskiego, 1817 r.

7925. DEKANAT wyszkowski. Zebrał, do dr. przygot. i wstępem opatrzył Michał Marian Grzybowski. Płock–Sierpc 2010 P.P.-H. Drukarnia 8° ss. 158. (Z Archiwaliów Diecezjalnych Płockich XIX Wieku; z. 19).

Wizytacja na polecenie biskupa Adama Michała Prażmowskiego, 1817 r.

7926. DEKRET abpa Franciszka Skarbka-Malczewskiego z 17 IV 1819 r. w sprawie supresji klasztorów w Królestwie Polskim. [Wyd.] Małgorzata Kośka. *Hereditas Monasteriorum*. Vol. 8: 2016 s. 267–278, streszcz. ang.

7927. DIARIUSZ Sejmu Wolnego Miasta Krakowa albo Rzeczypospolitej Krakowskiej za rok 1837/1838. Z rękopisu Biblioteki Polskiej w Paryżu. Oprac. Monika Jaglarz. Kraków 2016 PAU 8° ss. XVI, 384, nlb. 1, streszcz. ang.

7928. [DORUCHOWSKI Adam]: Echa katastrofy kaliskiej w 1914 r. w pamiętnikach Adama Doruchowskiego. Wybrała i przygot. do dr. Monika Sobczak-Waliś. *Rocznik Kaliski*. T. 40: 2014 s. 175–181.

7929. DUISBURG Friedrich Gottlieb von: Wolne Miasto Gdańsk 1809. Przełożyli i wyjaśnieniami opatrzyli Aleksander Masłowski, Roman Kowald. Malbork 2016 Oficyna Pomuchel 8° ss. 367, il. (Gdańsk XIX).

Opis zjawisk politycznych, gospodarczych, miejsc i instytucji Gdańska w okresie okupacji francuskiej wzbogacony dziejami miasta, autorstwa duchownego kalwińskiego żyjącego w l. 1764–1824.

7930. DYPLOMACI sascy o powstaniu listopadowym. [Oprac.] Henryk Kocój. Kraków 2014.

Rec.: Gancewski Mateusz Piotr, *Rozprawy Muzeum Narodowego w Krakowie*. Ser. Nowa. T. 8: 2015 s. 329–339; Nawrot Dariusz, *Zaranie Śląskie*. Seria Druga. R. 2: 2016 [z.] 2 s. 107–111.

7931. [DZIEWIĘTNASTOWIECZNY] XIX-wieczny rękopis z polskich archiwów prywatnych zawierający dwa dokumenty dotyczące Karaimów trockich. [Wyd.] Anna Sulimowicz. *Almanach Karaimski*. [T.] 5: 2016 s. 189–205, streszcz. ang.

Bez daty.

7932. [EDMUND Bojanowski, bł.]: Kompendium edukacyjne Edmunda Bojanowskiego [1814–1871]. Red. Maria Loyola Opiela.

Lublin 2016 Episteme 8° ss. 495. (Biblioteka Katedry Pedagogiki Chrześcijańskiej KUL Jana Pawła II; nr 11).

Edukacja i pedagogika w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w XIX w.

7933. [EDMUND Bojanowski, bł.]: Prace, szkice i notatki Edmunda Bojanowskiego [1814–1871] inedita. T. 1–2. Red. Edward Gigilewicz, Maria Loyola Opiela. Lublin–Dębica–Katowice 2016 Zgrom. Sióstr Służebniczek BDNP; Druk. Archidiec. 8° ss. XXVI, 888, tabl. 4, il.; 1006, il. (Prace Instytutu Leksykografii KUL; 4).

Toż. [T. 3]. Indeksy. Oprac. Weronika Gigilewicz. Lublin–Dębica–Katowice 2016 ss. 63.

7934. ÈPÍZOD gístoryi sudnahodstvaŭ Grodzenskiej gubernii. [Wyd.] Aláksandr Padzúk, Andréj Waškevič. *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. [Z.] 41: 2014 s. 200–210.

Dokumenty z l. 1804–1805.

7935. FALKOWSKA Stanisława: Rozwijam żagle. Pamiętnik patetyczny. T. 1–2. Wrocław 2012 Kwiatpress 8° ss. 254, nlb. 64; 261, nlb. 103, il.

Wspomnienia z l. 1890–1968.

7936. FASJA austriacka klucza kurowskiego z 1796 roku. Przygot. do wyd. Krzysztof Andrzej Boreczek i Grzegorz Skwarek. Kurów 2016 Kurowskie Tow. Region. 4° ss. 39, il. + lupa.

Skany rękopisu inwentarza dóbr kurowskich.

7937. FIEDOROWICZ Józef: Wspomnienia. Otrębusy 2016 Jacek Kwiatkowski 8° ss. 189, nlb. 3, il.

Pamiętnik inżyniera i żołnierza (1897–1983) opisujący dzieciństwo w Kamiensku, szkołę w Wilnie, początki studiów politechnicznych w Petersburgu, służbę wojskową w wojsku ros., naukę w Szkole Artylerii w Odessie, wstąpienie do I Korpusu Polskiego, wojnę z bolszewikami, wkroczenie do Wilna z Lucjanem Żeligowskim, kontynuację studiów w Warszawie, pracę na terenie Wileńszczyzny, udział w kampanii wrześniowej, ucieczkę do stolicy oraz powojenną pracę tamże.

7938. GAWROŃSKI Jan: Moje wspomnienia 1892–1919. Pośl. Tomasz Gąsowski. Kraków 2016 Wydaw. Liter. 8° ss. 707, nlb. 5, il.

Wspomnienia dyplomaty żyjącego w l. 1892–1983.

7939. GDZIE mogli powstańcy kopce... Wspomnienia radomskich weteranów Powstania Styczniowego. Podali do dr. i poprzedzili wstępem Przemysław Bednarczyk, Sebastian Piątkowski. Radom 2009.

Rec.: Jadczyk Karol, *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 9: 2011 s. 410–415.

7940. [GILLER Agaton]: *Historja powstania narodu polskiego Agatona Gillera [1831–1887]*. Warszawa 2016 Graf_ika Usługi Wydawnicze, Iwona Knechta 4° ss. 759, nlb. 1.

Zawiera 4 tomy na podstawie wydań z l. 1867–1871.
Powstanie styczniowe.

7941. [GLOGER Zygmunt]: *Z listów Zygmunta Glogera do Juliana Bartoszewicza*. [Wyd.] Ilona Florczak. *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 15: 2016 nr 1 s. 277–295.

Listy z l. 1869–1870.

7942. [GOLDSZMIT Jakub]: *Listy Jakuba Goldszmita do Elizy Orzeszkowej*. Cz. 1. Oprac. Bożena Wojnowska. *Pamiętnik Literacki*. R. 106: 2015 z. 3 s. 195–231, streszcz. ang.

Toż. Cz. 2. *Tamże*. R. 107: 2016 z. 3 s. 181–203, streszcz. ang.

14 listów z l. 1881–1909.

7943. GRALEWSKI Mateusz: *Kaukaz. Wspomnienia z dwunastoletniej niewoli*. Oprac. merytorycznie oraz opatrzył koment. Przemysław Adamczewski. Wyd. 1 w tej ed. Poznań 2015 Zysk i S-ka 8° ss. 587, nlb. 1. (Podróże Retro).

Relacja autora (1826–1891), uczestnika konspiracji w Związku Narodu Polskiego, aresztowanego i zesłanego w 1843 r., z jego pobytu na Kaukazie do 1856 r.

Wyd. 1. Lwów 1877.

7944. HŁASKO Józef: *Wspomnienia*. Oprac., wstęp i komentarz Marta Sikorska-Kowalska. Łódź 2016 Wydaw. UEŁ 8° ss. 137, il.

Pamiętniki dziennikarza (1856–1934) z lat szkolnych w gimnazjum warszawskim (od 1868 r.), studiów i działalności w organizacji socjalistycznej w Petersburgu, zesłania na Syberię, przyjazdu do Warszawy i początków pracy w „Głosie” i związków z ruchem endeckim.

7945. [INGARDEN Roman, Twardowski Kazimierz]: *Korespondencja Romana Witolda Ingardena [1893–1970] z Kazimierzem Twardowskim [1866–1938]*. Listy z oryg. przeczytali, przepisali, oprac. oraz wstępem poprz. Radosław Kuliniak, Dorota Leszczyna, Mariusz Pandura. Kęty 2016 Marek Derewicki 8° ss. 436, nlb. 4. (Biblioteka Europejska).

Korespondencja z okresu 15 VII 1914 – 10 VIII 1937 r.

7946. INSTRUKCJA Komisji Województwa Sandomierskiego w Radomiu o nadzorze administracyjnym nad moralnością młodzieży szkolnej z 1829 r. [Wyd.] Mariusz Ausz. *Radomskie Studia Humanistyczne*. T. 3: 2016 s. 199–210, streszcz. ang.

7947. IWASZKIEWICZ Jarosław, Małłek Antoni S.: *Korespondencja z lat 1907–1910*. Oprac. Alicja Kędziora, Emil Orzechowski.

Pamiętnik Literacki. R. 107: 2016 z. 1 s. 167–199, streszcz. ang.

7948. [JANUSZKIEWICZ Eustachy]: *Åustafij Ånuškevič ab pačatkah ěmigracyi. Niepodległość i Pamięć*. R. 23: 2016 nr 2 s. 235–263, streszcz. ang., niem., pol., ros.

Listy z okresu 29 XI 1831 – 23 XII 1832 r.

7949. „JAPONICA” w archiwaliach po Bronisławie Piłsudskim w Bibliotece PAU i PAN w Krakowie. [Cz. 7:] *Korespondencja panny K. do Bronisława Piłsudskiego*. [Wyd.] Alfred F. Majewicz. *Rocznik Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie*. R. 61: 2016 s. 161–182, streszcz. ang.

Listy z 1906 r. pisane przez Kōko Sōmiya; zawiera też wspomnienia B. Piłsudskiego o znajomości z autorką listów.

Cz. 1. *Tamże*. R. 44: 1999.

7950. JARZYMOWSKA Janina z Noskowskich: *Uroż, Dziadzio i wnuki. Opowieść prawdziwa*. Przedm., przypisami i objaśnieniami hist. opatrzył Stanisław Mossakowski. Warszawa 2016 Inst. Sztuki PAN 8° ss. 202, tabl. k. 1, il.

Wspomnienia córki przyrodnika, żyjącej w l. 1879–1958, ukazujące dzieciństwo i młodość w rodzinie ziemiańskiej w Urożu; doprowadzone do śmierci właściciela majątku, wychowującego ją dziadka Jana Komarnickiego w 1902 r.

7951. JERZY Matulewicz, bl.: *Kilka słów do naszych księży. Ephemerides Marianorum*. [T.] 4: 2015 s. 487–509, streszcz. ang.

Tekst z 1903 r.

7952. [JITSCHIN Constantin]: *Z Górnosłazakami przez Polskę. Constantin Jitschin podporucznik Landwehry I Rzutu i były dowódca 6. Kompanii 334. Pułku Piechoty. Tł. Maciej Tylec. Oświęcim 2016 Napoleon V 8° ss. 136, nlb. 1, il.*

Wspomnienia z I wojny światowej.

7953. JURKIEWICZ Lucjan: *Opis podróży i pobytu na Sachalinie*. Oprac. Agnieszka Królczyk i Janina Chodera. Kórnik–Poznań 2014.

Rec.: Garczyk Bartłomiej, *Rocznik Leszczyński*. T. 16: 2016 s. 280–282; Karpińska Małgorzata: Lucjan Jurkiewicz, „Sybirak” niespełnionych ambicji własnych i jego relacja o Sachalinie i Zabajkalu. (Na marginesie książki...). *Przegląd Historyczny*. T. 107: 2016 z. 4 s. 760–770; Rosiński Franciszek M., *Wrocławskie Studia Wschodnie*. [T.] 19: 2015 s. 290–292.

7954. „JUTRO będę rozstrzelany...”. Listy pożegnalne przywódców polskiego powstania nad Bajkałem skazanych na śmierć w Irkucku w listopadzie 1866 r. [Wyd.] Eugeniusz Niebelski. *Przegląd Historyczny*. T. 107: 2016 z. 4 s. 727–750.

7955. KANCELARIA organów władzy w Galicji. Wybór źródeł. Wstęp i oprac. Artur Górak i Krzysztof Latawiec. Lublin 2012.

Rec.: Kozak Szczepan: Źródła do dziejów kancelarii austriackiej w procesie dydaktycznym. Uwagi na marginesie książki ... *Galicja*. T. 1: 2015 s. 473–480.

7956. [KARŁOWICZ Mieczysław]: Mieczysław Karłowicz w Tatrach. Pisma tatarnicze i zdjęcia fotograficzne. Przedm. Władysław Malinowski. Wyd. 2. Kraków 2016 *Astraea* 8° ss. 149, nlb. 2, il.

Dot. 1. 1889–1908.
Wyd. 1. 1910.

7957. [KASPERSKI Wojciech Józef, Wasilewski Stanisław]: Niepokonani. Historia oparta na wspomnieniach Wojciecha Józefa Kasperskiego i Stanisława Wasilewskiego. [Wyd.] Andrzej Kamiński. Otwock–Celestynów 2015 *Stow. Kultury Mazowsza* 8° ss. 169, nlb. 6, il.

Praca złożona z dwóch części: w cz. 1 zawarto wspomnienia inżyniera W. J. Kasperskiego opisujące wybuch wojny, służbę wojskową, powrót do rodzinnego Rzeczkowa, ślub z Anną Wasilewską, pracę w Zalesiu Górnym, uwięzienie w Warszawie oraz powojenną pracę tamże i w Otwocku; cz. 2 to pamiętniki jego teścia S. Wasilewskiego (1897–1970) obejmujące dzieciństwo w rodzinie handlowców w Kibartach, służbę w wojsku ros. w czasie I wojny światowej, ucieczkę do oddziałów polskich, walkę z bolszewikami, udział w akcji Żeligowskiego, szefostwo warszawskiej policji, obronę stolicy w kampanii wrześniowej, dalszą służbę w tzw. granatowej policji, połączoną z konspiracją w ZWZ i AK, powstanie warszawskie, powojenną pracę i aresztowanie w 1948 r.

7958. KATASTROFA kaliska 1914. Materiały źródłowe (wybór). [Oprac.] Ryszard Bieniecki, Bogumiła Celer. Kalisz 2014.

Rec.: Pawlak Karol, *Rocznik Kaliski*. T. 41: 2015 s. 264–266.

7959. KIESEWETTER Max: Dawno temu w Nowym Porcie. Przełożyli i wyjaśnieniami opatrzyli Aleksander Masłowski, Roman Kowald. Malbork 2015 *Oficyna Pomuchel* 8° ss. 185, tabl. 1, il. (Gdańsk XIX).

Wspomnienia późniejszego prokurenta (1854–1914) ukazujące dzieciństwo w rodzinie piekarza i opisujące rodzinną dzielnicę położoną z dala od centrum Gdańska w l. 1861–1870.

7960. KLAPROTH Jules: Notice sur l'Archipel de Jean Potocki situe dans la partie septentrionale de la Mer Jaune (1820). Edycja tekstu oryg., przeł., oprac., wstępem poprz. Janusz Ryba. *Wiek Oświecenia*. [T.] 32: 2016 s. 159–189.

Faksimile tekstu orientalisty żyjącego w l. 1783–1835.

7961. KNOTHE Stefan: Zapiski po(do)lskie. [Oprac. Stefan Knothe jun., Włodzimierz Stefani].

Warszawa 2016 *Media-Expo, Wawrzyniec Wierzejewski* 8° ss. 293, il.

Wspomnienia, żyjącego w l. 1905–1993 syna nauczyciela, z dzieciństwa w Świątoszynie i Winnicy, edukacji i działalności harcerskiej, wyjazdu do Warszawy w 1935 r., dalszej nauki tamże i studiów na Politechnice, zakończonych egzaminem dyplomowym w 1935 r.; w aneksie zawarto dalsze losy autora i „Pamiętniki Hanny Ołędzkiej”, zmarłej w 1988 r. krewnej Stefana opisujące dzieciństwo w Petersburgu, życie w Warszawie i Boguszycach w okresie międzywojennym, udział w powstaniu i obóz w Pruszkowie oraz powojenne losy i pracę tłumaczki oraz „Notatki stryja Jana”, żyjącego w l. 1874–1959, z lat młodzieńczych w Kijowie i Sidawie .

7962. [KOMIEROWSKI Roman]: Listy z Helu. Korespondencja Romana Komierowskiego z żoną (1904–1913). Oprac. i wstępem opatrzył Tomasz Łaszkievicz. Inowrocław 2015 *PTH*. Oddz. 8° ss. 261, nlb. 1.

R. Komierowski (1846–1924); Maria Komierowska (1857–1935).

7963. KOMOROWSKA Irena: My life with the leader of the Polish resistance. Interview Eugeniusz Romiszewski; foreword Adam Komorowski; Engl. ed. & transl. A. Komorowski & Piotr Piniński. 3rd ed., cor. Warsaw 2016 *Polish History Museum* 8° ss. 191, tabl. 40, il.

Wyd. oryg.: U boku dowódcy AK. Warszawa 2014.
Wyd. 1. 2015.

7964. KONWENT i szpital bonifratrów w Cieszynie w latach I wojny światowej. (Fragment kroniki klasztornej). Transliteracja, tł. i oprac. Maksymilian Kuśka. Cieszyn 2016 *Konwent Zakonu Bonifratrów* 8° ss. 88, nlb. 4, il. (*Monumenta Historica Fratrorum Misericordiarum Tassinensis*; vol. 3).

Tekst równol. niem., pol.

7965. [KORCZAK Janusz]: Carnet de Janusz Korczak. Avec des extraits de ses oeuvres littéraires et pédagogiques. Choix de textes et traduction du polonais Zofia Bobowicz. Cracovie–Budapest 2016 *Austeria; Musée de Varsovie* 8° ss. 147, nlb. 12, il.

Wspomnienia, żył 1878?–1942.

7966. KORESPONDENCJA Feliksa Konecznego z Jaroslavem Bidlo. [Wyd.] Piotr Biliński, Marek Ďurčanský. *Biuletyn BJ*. R. 66: 2016 s. 45–68, streszcz. ang.

Z l. 1896–1935.

7967. KORWIN-MILEWSKI Hipolit: Siedemdziesiąt lat wspomnień. T. 1. Wyd. 3. Szczęśne 2016 *Klinika Języka Lucyna Aninowska-Maciejewska* 8° ss. 485.

Aut. żył w l. 1848–1932.

7968. KOSSAK Wojciech: Wspomnienia. Oprac., wstępem i przypisami opatrzył Kazimierz Olszański. Warszawa 2016 Pax 8° ss. 517, nlb. 3, tabl. 48, il.

Aut. żył w l. 1856–1942.

7969. KOSSAKOWSKI Jan: Notatki z lat dziecięcych 1903–1910. Oprac., wstęp i przypisy Mateusz Klempert. Olsztyn 2016 Uniw. Warmińsko-Mazurski. Inst. Historii i Stosunków Międzynar. 8° ss. 140, il.

Pamiętnik chirurga, zarazem malarza i rzeźbiarza, żyjącego w l. 1900–1979, opisujący codzienne życie w rodzinnym majątku w Wojtkuskach.

7970. KOSSAKOWSKI Michał Stanisław: Diariusz. T. 2: 29 kwietnia – 31 grudnia 1917. Red. nauk. Dariusz Tarasiuk, Mariusz Korzeniowski, Krzysztof Łatawiec. Lublin 2016 Wydawn. UMCS 8° ss. 456.

Toż. T. 3: 1 stycznia – 31 grudnia 1918. Lublin 2016 ss. 195, nlb. 1.

Pamiętniki ziemianina żyjącego w l. 1883–1962.

T. 1. 2010.

7971. KOWNACKI Andrzej: Czy było warto? Wspomnienia. Oprac., wstępem i przypisami opatrzył oraz podał do dr. Robert Stopikowski; przedm. Zygmunt Zieliński. Wyd. 2, popr. Lublin 2016 Tow. Nauk. KUL 8° ss. 543, il. Tow. Nauk. KUL. (Źródła i Monografie; 431).

Wspomnienia agronoma (1897–1980) z dzieciństwa w Tomsku, służby w wojsku rosyjskim i polskim, studiów w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego, pracy w okresie międzywojennym, kampanii wrześniowej i konspiracji oraz losów powojennych (aresztowania, więzienia i pracy w Zarządzie Przemysłu Zielarskiego).

Wyd. 1. 2000.

7972. KRASSOWSKI Grzegorz: Wspomnienia mazurskiego filipona. Oprac., wyd. i posł. opatrzył Stefan Pastuszewski. Bydgoszcz 2014.

Rec.: Chomik Piotr: *Pomiędzy Polską, Niemcami a Rosją. Przyczynek do dziejów mazurskich filiponów. Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. T. 51: 2016 z. 1 s. 207–223.

7973. KRONIKA Szkoły Podstawowej w Kolonii. Cz. 2: (Lata 1915–1935). [Wyd.] Benedykt Karczewski. *Kościerskie Zeszyty Muzealne*. [Z.] 9: 2015 s. 155–202.

Cz. 1. *Tamże*. [Z.] 7: 2013.

7974. KRUKOWIECKA Helena z Wolskich: Dziennik 1831–1833. Z rękopisu odczytała, skomentowała i wstępem poprzedziła Emilia Kolinko. Warszawa 2016 Wydawn. DiG 16° ss. 710, nlb. 1, il. Tow. Miłośn. Historii.

Aut. żyła w l. 1803–1859, żona gen. Jana Stefana Krukowieckiego (1772–1850).

7975. KSIĘGA wydatków księdza Józefa Rudzińskiego, proboszcza parafii Przyłęk z lat 1836–1838. [Wyd.] Lech Frączek. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 5: 2016 s. 253–269, streszcz. ang.

7976. KUCZALSKA-REINSCHMIT Paulina: E pur si muove... Publicystyka społeczna z lat 1881–1918. Wybór i wstęp Agata Zawiszewska. Szczecin 2016 Wydawn. Nauk. Uniw. Szczecińskiego 8° ss. 683, il. Uniw. Szczeciński. (Rozprawy i Studia; t. (1011) 937).

Autorka – polska działaczka społeczna, publicystka i wydawca, żyjąca w l. 1859–1921.

7977. KURNATOWSKI Ludwik M.: Samochodowa banda Kłaka. Wyd. 1 powojenne. Warszawa 2016 Wydawn. CM 8° ss. 175, nlb. 2, il. (Kryminały Przedwojennej Warszawy; 36).

Oparto na wyd. z 1932 r.

Historia śledztw i walki z przestępczością (od 1908 r.) we wspomnieniach nadkomisarza i zastępcy naczelnika Wydziału Śledczego Polskiej Policji Państwowej, żyjącego w l. 1868–1940.

7978. [LEWANDOWSKI Wojciech]: Uwagi do kroniki kościoła katolickiego w Jarocinie. Spisane przez W. Lewandowskiego; oprac. i red. tekstu, wstęp Ilona Cecylia Kaczmarek. Jarocin 2016 Stow. Społ.-Kult. im. ks. Ignacego Niedźwiedzińskiego; Muzeum Region. 8° ss. 114, il. Stow. Społ.-Kult. im. ks. Ignacego Niedźwiedzińskiego w Jarocinie, Muzeum Region. w Jarocinie.

Autor (1818–1868) był od 1848 r. proboszczem parafii św. Marcina w Jarocinie.

7979. LIPIŃSKI Eryk: Pamiętniki. Opieka edytorska Agnieszka Dziewulska. Warszawa 2016 Iskry 8° ss. 403, nlb. 5, il.

Wspomnienia rysownika (1908–1991) opisujące dzieciństwo w Moskwie, szkolne lata i naukę na ASP w Warszawie, przedwojenne środowisko artystyczne, więzienie w Oświęcimiu i na Pawiaku w czasie wojny, pracę sanitariusza w obozie w Pruszkowie oraz powojenną działalność publicystyczną i ilustratorską.

7980. MACIEJEWSKI Jerzy Konrad: Zawadiaka. Dzienniki frontowe 1914–1920. Wybór i oprac. red. Agnieszka Knyt; [posł. Janusz Odziemkowski]. Warszawa 2015.

Rec.: Petrynko Marcin, *Koło Historii*. Nr 18: 2016 s. 308–310.

7981. MAKSIMOWICZ Albin: „Pamiętnik dziadka Albina”. Oprac. red. Tomasz Dudziński. Grajewo 2016 Tow. Przyj. 9 Pułku Strzelców Konnych 8° ss. 203, nlb. 3, tabl. 15, il. (Wspomnienia Grajewian; 9).

Wspomnienia autora (1903–1997) z życia codziennego w Białymstoku od 1914 r., służby w 9. Pułku Strzelców Konnych w Grajewie (w l. 1924–1926), powrotu i gospodarowania

w rodzinnym mieście, działalności społecznej (m.in. jako radny), udziału w kampanii wrześniowej, niewoli sowieckiej i niemieckiej oraz powojennej pracy na kolei.

7982. [MARCINKOWSKI Karol]: Doktor Karol Marcinkowski. Wybrane listy i pisma z lat 1819–1846. Album. Oprac. Roman K. Meissner przy udziale Bartłomieja Wąsiela. Poznań 2016 Wydaw. Nauk. Uniw. Medycznego im. K. Marcinkowskiego 8° ss. X, nlb. 2, 668, nlb. 1, il.

7983. [MARTIN Karol]: Z rozważań nad wiejskim budownictwem, czyli szlachecki (ziemiański) dwór widziany oczami Karola Martina. [Wyd.] Andrzej Przegaliński. *Annales UMCS. Sec. F: Historia. Vol. 70*: 2015 s. 113–126, streszcz. ang.

Tekst źródłowy z „Kalendarza Astronomiczno-Gospodarczego” Jana Jaworskiego z 1860 r.

7984. MATERIAŁY archiwalne do XIX-wiecznych dziejów parafii św. Mikołaja w Gąbinie. Oprac. i wstępem opatrzył Andrzej Rojewski. Płock 2016 Płocki Inst. Wydawniczy 8° ss. 190, nlb. 2, tabl. 8.

7985. MATERIAŁY do dziejów Opinogóry. Na podstawie archiwaliów diecezjalnych płockich z lat 1820–1885. Zebrał i do dr. przygot. Michał Marian Grzybowski. Sierpc 2014 P.P.-H. Drukarnia 8° ss. 101, il.

7986. MIŃSK Mazowiecki i okolice w gazetach polskich z lat 1831–1939 ze zbiorów Muzeum Ziemi Mińskiej. Mińsk Mazowiecki 2016 Stow. Radość Trzeciego Wieku w Mińsku Mazowieckim; Muzeum Ziemi Mińskiej 8° ss. 239, nlb. 1, il.

7987. MISJE ludowe księży Misjonarzy św. Wincentego a Paulo na wadowickim terenie w 1898 roku. [Wyd.] Paweł Gługła. *Wadoviana. Nr 19*: 2016 s. 73–98, streszcz. ang.

7988. MOGILNICKI Aleksander: Wspomnienia. Spisane w Łodzi w latach 1949–1955. Warszawa 2008.

Rec.: Śmiechowski Kamil: Garść refleksji na temat pierwszego wydania wspomnień Aleksandra Mogilnickiego. *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku. T. 9*: 2011 s. 379–391.

7989. MOGILNICKI A.: Wspomnienia adwokata i sędziego. Red. prow. Katarzyna Gierłowska. Warszawa 2016 Wolters Kluwer 8° ss. 441, nlb. 1, il.

Pamiętniki prawnika (1875–1956) z dzieciństwa i nauki w Warszawie i Łodzi, studiów na Uniwersytecie Warszawskim, pracy adwokata przed I wojną światową, sędziego i kodyfikatora prawa w międzywojennej Polsce, obłężenia Warszawy we wrześniu 1939 r., aresztowania i zwolnienia, udziału w powsta-

niu i wysiedlenia do Działoszyc oraz powojennej działalności adwokackiej i dydaktycznej.

7990. [MYCIELSKA Helena]: Listy Heleny Mycielskiej do Marii z Gniewoszków Harsdorfowej. Cz. 1: Listy od 28 IX 1886 do 12 X 1890. [Wyd.] Maria Hłyń. *Pamiętnik Biblioteki Kórnickiej. Z. 33*: 2016 s. 151–200, streszcz. ang.

7991. MYŚL teatralna doby postyczniowej. Wybór i oprac. Sabina Brzozowska, Marek Dybizbański. Opole 2016 Wydaw. Uniw. Opolskiego 8° ss. 450, il. Uniw. Opolski.

Antologia tekstów opublikowanych w czasopismach w l. 1868–1899.

7992. NAJSTARSZE polskie opracowania historii farmacji. Wydanie faksymilowe. Wstęp Zbigniew Bela. Kraków 2016 Muzeum Farmacji UJ 8° ss. XVII, 181, il.

Zawiera m.in.: Wolfgang Jan Fryderyk: Uwagi historyczne nad stanem farmacji; Sawiczewski Józef: Historia farmacji.

Faks. oryg.: „Dziennik Wileński” 1816; „Rocznik Towarzystwa Naukowego” 1825.

7993. [NAKWASKA Karolina z Potockich]: Dwór wiejski. Dzieło poświęcone gospodyniom polskim, przydatne i osobom w mieście mieszkającym przerobione z francuskiego pani Aglae Adanson z wielu dodatkami i zupełnym zastosowaniem do naszych obyczajów i potrzeb przez Karolinę z Potockich Nawką w 3 tomach. Warszawa 2013 Grafika Usługi Wydawnicze Iwona Knechta 8° ss. V, nlb. 1, 239, nlb. 17.

Toż. Katowice 2016 P.H.U. Zeta Tadeusz Zawada Zeta Ars 16° ss. 825 (wiele liczb).

Repr., oryg.: Poznań 1843.

7994. NIEKTÓRE przestrogi dla nauczycieli, którzy oraz są organistami, kościelnymi (1863 r.). Źródło do dziejów oświaty galicyjskiej w okresie przed autonomią. [Wyd.] Roman Pelczar. *Galicja. T. 1*: 2015 s. 343–357, streszcz. ang.

7995. NIEZNANE listy z Ziem Zabrzanych. Red. Stanisław Wiech. Kielce 2016 Wydaw. UJK 8° ss. 254, nlb. 2, il. (Kresy w Polskich Pamiętnikach i Listach (1795–1918); t. 3).

Treść: Wiech S.: Wstęp s. 7–9; Listy z Bohdaniszek do Michała Kazimierza Römera. Oprac. Anna Brus: Wprowadzenie s. 13–16; Listy Konstantego Towgina [I III 1866 – 27 VIII 1872] s. 17–55; Listy Konstancji Römerowej [I IX 1870 – 4 II 1872] s. 56–67; Listy Wandalina Szukiewicza [1852–1919] do Lucjana Uziębły i Władysława Zahorskiego. Oprac. Henryka Ilgiewicza: Wprowadzenie s. 71–74; Listy do Lucjana Uziębły [29 VIII 1900 – 3 VI 1916] s. 75–103; Listy do Władysława Zahorskiego [14 IX 1902 – 16 V 1919] s. 104–164; Listy Celinii i Zofii Lewoniewskich do siostry Stanisławy z lat 1906–1907. Oprac. Małgorzata Komza: Wprowadzenie s. 167–168; Wybór listów s. 169–181; Wybrana korespondencja polskich autorów

z Ziem Zabranych w zbiorach Państwowego Archiwum Rosyjskiej Federacji w Moskwie. Oprac. Katarzyna Cedro-Abramczyk: Wprowadzenie s. 185–187; Wybór listów [11 II 1809 – 4 IV 1916] s. 189–219; Listy do hrabiego Franciszka Xawerego Pusłowskiego z czasów jego pobytu w Moskwie. Oprac. Paulina Bies: Wprowadzenie s. 223–227; Listy [9 I – 10 XII 1916] s. 229–240.

7996. NORWID-NIEPOKÓJ Zygmunt: W wichrach losu. Historia mojego życia. Przegląd wydarzeń z lat 1897–1975. Oprac. Krzysztof Surowiec. Rzeszów 2016 Oficyna Wydawnicza Politech. Rzeszowskiej 8° ss. 164, il.

Wspomnienia autora (1897–1984) z dzieciństwa w Zaleszczykach i Kocmaniu, I wojny światowej w szeregach armii austro-węgierskiej, walk o granice Polski, dalszej służby wojskowej i studiów medycznych, kampanii wrześniowej, działalności konspiracyjnej, powojennego więzienia.

7997. [NOWAKOWSKI Ludwik, pseud. Bułgar]: Szlak leguna „Bułgara”. Sierpień 1914 – grudzień 1916. Wspomnienia kaprała sekcyjnego Ludwika Nowakowskiego. Cz. 2: Styczeń 1915 – grudzień 1916. Do dr. przygot. Krzysztof Nowakowski. *Sowiniec*. Nr 46: 2015 s. 69–105.

Cz. 1. *Tamże*. Nr 45: 2014.

7998. [OGIŃSKA Maria ze Skórzewskich]: Rękopiśmienne pamiętniki Marii księżnej Ogińskiej. [Przedm. opatrzył i wyd.] Ryszard Nowicki. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorem Historycznymi*. T. 10: 2016 s. 345–362, streszcz. ang.

Wspomnienia autorki (1857–1945) z życia arystokracji po ślubie z Michałem Ogińskim (1876 r.) – pobytu na dworze w Petersburgu, podróże do Rzymu i Berlina; zakończone wstąpieniem na tron Mikołaja II (1894 r.).

7999. OPIS wizyty dziekańskiej kościoła parafialnego w Małogoszczu z roku 1830. [Wyd.] Małgorzata Karkocha. *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 15: 2016 nr 2 s. 261–283.

8000. [ORZESZKOWA Eliza]: Melancholia i poznanie. „Autobiografie” Elizy Orzeszkowej. Wstęp i oprac. Danuty Danek; fot. Krzysztofa Hejkego. Warszawa 2014 Terra Nova 4° ss. 187, nlb. 1, tabl. 32, il.

Zawiera: Wspomnienia; Autobiografia w listach; Pamiętnik; Zwierzenia.

8001. OSTROWSKA Ludwika: Trochę się zazdrości tym, co nie dożyli tych czasów... Dzienniki Ludwika Ostrowskiej z Maluszyna. Oprac. Jarosław Kita i Piotr Zawilski. Warszawa 2014.

Rec.: Czajka Anna, *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 14: 2015 s. 161–166.

8002. [PERZYŃSKI Włodzimierz]: Listy Włodzimierza Perzyńskiego do Bolesława

Wysłoucha i Wilhelma Feldmana w zbiorach Biblioteki Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. Oprac. i wstępem poprzedził Grzegorz Brodacki. *Czasopismo ZNiO*. Z. 26/27: 2016 s. 69–74, streszcz. ang.

Z l. 1900–1901.

8003. PESZKO Henryk: Sprawy i ludzie na tle jednego mojego życia. Wspomnienia kieleckiego duchownego z lat 1910–1946. Wstęp i oprac. Ryszard Gryz, Karolina Święcich. Kielce 2016 Wydaw. UJK 8° ss. XXXV, nlb. 1, 138, nlb. 2, il.

Wspomnienia kanclerza kurii kieleckiej (1910–1988) z dzieciństwa i nauki w Kraczkowej, potem w Łańcutcie, studiów seminaryjnych w Kielcach, pracy na parafiach w Jędrzejowie, Busku i Kielcach, połączonej z działalnością konspiracyjną, zakończone opisem pogromu kieleckiego.

8004. [PIŁSUDSKI Bronisław]: „Kochany wujaszku”. Listy Bronisława Piłsudskiego [1866–1918] do Stanisława Witkiewicza [1851–1915]. Oprac. Antoni Kuczyński. Zakopane–Sulejówkę 2016 Muzeum Tatrzańskie im. Dra Tytusa Chałubińskiego; Muzeum Józefa Piłsudskiego 16° ss. 176, nlb. 4, il.

8005. PIONIERKI. Krytyka artystyczna kobiet 1839–1879. Antologia. Wstęp, wybór i oprac. Joanna M. Sosnowska; współpr. Magdalena Kasa. Warszawa 2016 Inst. Sztuki PAN 8° ss. 222, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Treść: Wstęp s. 7–58; Ziemięcka Eleonora: Wspomnienia z podróży w Niemczech. Towarzystwa, kobiety, sławni ludzie s. 61–63; Ziemięcka E.: Wyjątki z „Dziennika podróży”. Obrazy nowożytnych artystów w Dreźnie s. 64–68; Kraków Paulina: Maria księżna Wirtemberska [1813–1839] s. 69–74; Ziemięcka E.: O sztukach pięknych w Niemczech s. 75–79; Ziemięcka E.: O sztukach pięknych w Niemczech. [Bertel] Thorwaldsen s. 80–88; Ziemięcka E.: Kilka słów o sztuce u nas z powodu Wystawy Sztuk Pięknych w Warszawie 1845 roku s. 89–105; Węgierska Zofia: Kronika zagraniczna literacka, naukowa i artystyczna s. 106–110; Węgierska Z.: Kronika zagraniczna literacka, naukowa i artystyczna. Kilka słów o obrazach na wystawie powszechnej s. 111–114; Węgierska Z.: Kronika zagraniczna literacka, naukowa i artystyczna. II. Wystawa Sztuk Pięknych s. 115–117; Węgierska Z.: Kronika zagraniczna literacka, naukowa i artystyczna. Wystawa Sztuk Pięknych. IV. [Eugène] Delacroix s. 118–122; Węgierska Z.: Kronika zagraniczna literacka, naukowa i artystyczna. Wystawa Sztuk Pięknych. VII s. 123–126; Węgierska Z.: Kronika paryska literacka, naukowa i artystyczna s. 127–129; Śmigiełski Józefa: Marcelli Bacciarelli s. 130–135; Puzynina Gabriela: Cengler rzeźbiarz [Julian Faustin, 1828–1886] s. 136; Puzynina G.: Antoni Kurzawa [1842–1898] s. 137; Puzynina G.: Stryowski [Wilhelm August, 1834–1917] s. 138; Puzynina G.: Pośąg [Kazimierz] Brodzkiego s. 139; Węgierska Z.: Kronika paryska literacka, naukowa i artystyczna. Wystawa fotografii s. 140–144; Ziemięcka E.: Estetyka s. 145–151; Ziemięcka E.(?): „Więzienie Katarzyny Jagiellonki”, obraz [Jakuba Józefa] Simmlera s. 152–153; Węgierska Z.: Paryskie nowiny s. 154–158; Tygodnik paryski s. 159–162; Węgierska Z.: Kronika paryska s. 163–172; Węgierska Z.: Paryskie nowiny s. 173–175; Węgierska Z.: Paryskie nowiny s. 176–181; Duchyńska Seweryna: Wystawa sztuk pięknych w Paryżu 1870 r. s. 182–203;

Duchińska S.: Kronika paryska literacka, naukowa i artystyczna s. 204–208.

8006. [PIOTROWSKI Rufin]: Pamiętnik z pobytu na Syberii Rufina Piotrowskiego. W jednym woluminie tomy I, II i III. Warszawa 2014 Graf_ika Iwona Knechta; przy współpr. Gopher u.r.p. Andrzej Famielec 8° ss. 713, nlb. 3.

Przedr., oryg.: Pamiętniki z pobytu na Syberii. Poznań 1860–1861.

Wspomnienia autora (1806–1872) z l. 1843–1846.

8007. [PIRAMOWICZ Grzegorz]: Nieznane listy Grzegorza Piramowicza do Barbary z Duninów Sanguszkowej z 1781 roku. [Wyd.] Jolanta M. Marszalska. *Saeculum Christianum*. R. 23: 2016 s. 309–316.

8008. POLACY z Wilna i ze Żmudzi na zesłaniu. Pamiętniki Józefa Bogusławskiego i księdza Mateusza Wejta. Oprac. Mariusz Nowak. Kielce 2016 Wydaw. UJK 8° ss. 340, nlb. 2. (Kresy w Polskich Pamiętnikach i Listach (1795–1918); t. 4).

J. Bogusławski (1818–1857), M. Wejt (1834–1923).

8009. POLSKIE kodyfikacje wojskowe okresu rozbiorów. Wybór źródeł. [Wyd.] Mariusz Czyżak. Warszawa 2016 Prym Bogdan Bugdalski 8° ss. 250.

Opatrzony wprowadzeniem zbior najważniejszych kodyfikacji prawa karnego wojskowego stosowanych w polskich formacjach zbrojnych w l. 1815–1863.

8010. POLSKIE Towarzystwo Pedagogiczne we Lwowie (materiały z lwowskiego Archiwum Historycznego). [Wyd.] Małgorzata Przeniosło. *Galicja*. T. 1: 2015 s. 378–396, streszcz. ang.

W l. 1905–1912.

8011. PRADT Dominique de: Historia ambasady w Wielkim Księstwie Warszawskim w roku 1812. Tł., wstęp i oprac. Paulina Dąbrosz-Drewnowska. Oświęcim 2016 Napoleon V 8° ss. 198, il.

Pamiętnik, aut. (1759–1837).

8012. PROTOKOLARZ Towarzystwa Narodowego Oddziału Zan w Trzemesznie z lat 1860–1862. [Wyd.] Izabella Kopczyńska. *Czas Przeszły*. T. 2: 2015 nr 1/2 s. 137–147, streszcz. ang.

8013. PRZEPISY o powinnościach żołnierzy i podoficerów Legionów Polskich (Dla piechoty). Oświęcim 2016 Napoleon V 8° ss. nlb. 2, 38, nlb. 3.

Repr., oryg.: Piotrków 1916.

8014. [RACZYŃSKI Wincenty]: Epistolarna autobiografia komandora maltańskiego Wincentego Raczyńskiego (1771–1857). [Wyd.]

Tadeusz Lange. *Przegląd Archiwalno-Historyczny*. T. 3: 2016 s. 189–201, streszcz. ang.

List W. Raczyńskiego do Atanazego Raczyńskiego z 1884 r.

8015. RADA Wychowania Publicznego w Królestwie Polskim w latach 1845–1850. Protokoły posiedzeń. T. 1–2. Oprac. Ewa Kula, Adam Massalski. Łódź–Kielce 2014–2015.

Rec.: Rędziński Kazimierz, *Prace Naukowe Akademii im. J. Długosza. Pedagogika*. T. 25: 2016 nr 1 s. 709–711.

8016. RADOMSKO w „Kurierze Warszawskim” z lat 1894–1914 – wypisy prasowe. [Wyd.] Grzegorz Mieczysławski. *Zeszyty Radomszczańskie*. T. 12: 2016 s. 23–52.

Kontynuacja wypisów z t. 5–8: 2011–2014.

8017. RAPORTY Józefa Jędrzejewicza o możliwościach i nadziejach Galicji w lecie 1848 r. [Wyd.] István Kovács. *Galicja*. T. 1: 2015 s. 295–308, streszcz. ang.

8018. RELACJE polskich uczestników wojny secesyjnej. Wstęp i oprac. nauk. Łukasz Niewiński. Oświęcim 2016 Wydaw. Napoleon V 8° ss. 195, il.

Zawiera: Koniuszewski Władysław E.: Dziennik kampanii 16.02.1862–4.07.1862; Żychliński Ludwik: Pamiętnik z wojny amerykańskiej 1862 r.; Żychliński L.: Przygody Wielkopolanina w Azji i Ameryce po powstaniu z 1863 r. i przed nim. Przygody Wielkopolanina w służbie Stanów Zjednoczonych Północnej Ameryki podczas wojny domowej tamże; Wspomnienia z pobytu w Ameryce gen. Włodzimierza Krzyżanowskiego podczas wojny 1861–1864 roku.

8019. RENNERT Zila: Trzy wagony bydłce. Od pierwszej do drugiej wojny światowej – podróż przez Europę Środkową lat 1914–1946. Oprac. tekstu, wstęp i przypisy Annette i Jean-Claude Gorouben; przekł. z jęz. fr. Magdalena Rodak; [przedm. do wyd. pol. Judith Lyon-Caen]. Warszawa 2016 ŻIH 8° ss. 379, nlb. 1, il. (Wspomnienia, Relacje, Dzienniki).

Wspomnienia Żydówki (1908–1976) pochodzącej z zamożnej rodziny Rakowickich z Wilna, obejmujące dzieciństwo tamże i młodość w Petersburgu, wyjazd do Wiednia w 1921 r., pobyt z mężem w Kolonii, studia medyczne, powrót do Wiednia i wyjazd do Krakowa w 1933 r., ucieczkę do Lwowa w 1939 r., pobyt w getcie w Bochni, ukrywanie się w Warszawie i powojenną emigrację do Paryża w 1946 r.

8020. RĘKOPIŚMIENNE wykazy malarstwa i grafiki zebrane przez Johanna Gustava Gottlieba Büschinga i przechowywane w Bibliotece Uniwersyteckiej we Wrocławiu. Cz. 2. [Wyd.] Urszula Bończuk-Dawidziuk, Arkadiusz Wojtyła. *Hereditas Monasteriorum*. Vol. 8: 2016 s. 291–265, streszcz. ang.

Cz. 1. *Tamże*. Vol. 7: 2015.

8021. ROK 1863. Prasa polska o odgłosach powstania styczniowego na Warmii i Mazurach.

Wybór i oprac. Grzegorz Jasiński, Janusz Jasiński, Danuta Kasperek. Olsztyn 2013.

Rec.: Chłosta Jan, *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 59:] 2015 nr 1 s. 153–155.

8022. ROMER Eugeniusz: Z dziejów Polaków na Litwie. Wspomnienia 1871–1939. Red. Maria Rodowicz. Warszawa 2014 Multiart 8° ss. nlb. 8, VIII, 237, nlb. 1, il.

Żył w l. 1871–1943.

8023. ROŻAŃSKA Maria z Butanowiczów: Urodziłam się w Żytomierzu. Wspomnienia. Do dr. przygot. Tomasz Gajewski. Lublin 2015 Norbertinum Wydaw., Drukarnia, Księg. 8° ss. 118, nlb. 3, tabl. 32, il.

Wspomnienia autorki (1904–2000) – lata 1904–1946.

8024. RUSZCZYŃSKA Maria: Echa przeszłości. [Wstęp Marcin Libicki]. Jelenia Góra 2016 Wydaw. Ad Rem 8° ss. 557, il.

Pamiętniki autorki (1887–1978) z dzieciństwa w rodzinnym majątku Wierusz-Kowalskich Ojślawice, nauki domowej, potem na pensji w Krakowie, ślubu i życia rodzinnego w Sciborze i Jeżówce, pobytu tamże w okresie wojny oraz powojennego zamieszkania w Poznaniu; uzupełnione tekstami: „Wspomnienia o Józiku” – synu poległym w Powstaniu Warszawskim, „Dzieciństwo Filipa” – wnuka i „Pamiętnikiem Józika 1939 r.” oraz tablicami genealogicznymi.

8025. RYCHTER-JANOWSKA Bronisława: Mój dziennik 1912–1950. Wstęp i oprac. Jolanta Różalska. Warszawa 2016 Inst. Sztuki PAN 8° ss. 513, il.

Malarka, żyła w l. 1868–1953.

8026. [SARNECKI Zygmunt]: Listy Zygmunta Sarneckiego do Franciszka Rawity-Gawrońskiego (1887–1920). [Wyd.] Eugeniusz Koko. *Galicja*. T. 1: 2015 s. 309–327, streszcz. ang.

8027. SKARBCZYK legionisty. (Przewodnik polowy żołnierza polskiego). Zebrał Józef Andrzej Teslar. Oświęcim 2016 Napoleon V 8° ss. nlb. 4, 139, nlb. 1, il.

Repr., oryg.: Piotrków 1916.

8028. [SKOLIMOWSKI Aleksander]: Polak w carskim mundurze. Wspomnienia Aleksandra Skolimowskiego (1817–1895). Wstęp, oprac. i red. Wiesław Caban i Jerzy Szczepański. Kielce 2015.

Rec.: Opacki Zbigniew, *Studia Historica Gedanensia*. T. 7: 2016 s. 291–300.

8029. [SKULSKI Zbigniew]: Okrucy przyszyłych zdarzeń. Wspomnienia Zbigniewa Skulskiego. Oprac. przez córkę Marzenę Skulską-Lundgren. Warszawa 2016 PAN. Archiwum;

Pol. Tow. Archiwalne 8° ss. 249, nlb. 1, il., mapy.

Żył w l. 1909–2001, lata 1912–1945.

8030. SŁOWACKI Juliusz: Dziennik z lat 1847–1849. Transliteracja, transkrypcja, nota edytorska, komentarz edytorski, objaśnienia Jacek Brzozowski, Katarzyna Szumska; wstęp J. Brzozowski. Wrocław 2012.

Rec.: Strzyżewski Mirosław: Słowacki odkrywany na nowo. *Pamiętnik Literacki*. R. 107: 2016 z. 4 s. 223–226, streszcz. ang.

8031. SOBÓL Feliks: Moje wspominki. Liszki, Schlesisch Kotzendorf, Kraków 1926–1950. Red. merytoryczna Adam Kowalik. Liszki–Kraków 2016 Stow. na rzecz Ziemi Lisieckiej; Księg. Akademicka 8° ss. 119, nlb. 2, tabl. 8, il.

8032. SPASOWICZ Włodzimierz: Śmierć w rzece Kura i inne zagadki kryminalne. Mowy obrończe z lat 1869–1878. Przeł. Małgorzata Międalska, Jolanta Skrunka. Warszawa 2016 Państw. Inst. Wydawniczy 16° ss. 210, nlb. 5, tabl. 16, il.

Aut. żył w l. 1829–1906.

8033. SPIS majątków duchownych w dekanacie płockim przez komisarzy delegowanych duchownego i cywilnego przy użyciu biegłych przysięgłych w roku 1819 sporządzonego[!]. Z. 1: Dekanat płocki. Zebrał, do dr. przygot. i wstępem opatrzyl Michał Marian Grzybowski. Płock–Sierpc 2010 P.P.-H. Drukarnia 8° ss. 192.

8034. SPIS większych właścicieli ziemskich należących do Stronnictwa Demokratyczno-Narodowego w dzielnicy austriackiej. [Wyd.] Adam Wątor. *Galicja*. T. 1: 2015 s. 328–357, streszcz. ang.

8035. SPISY mieszkańców Białegostoku z lat 1799–1853. Oprac. Wiesław Wróbel; we współpracy z Wacławem Szwedem. Białystok 2016 Fund. Ochrony Zabytków „Na Rubieży” 16° ss. 244, tabl. 2. (Źródła do Dziejów Białegostoku; t. 1).

Rec.: Kuklo Cezary, *Biuletyn Historii Pogranicza*. Nr 16: 2016 s. 91–94.

8036. SPRAWA rabacji 1846 r. w Ludźmierzu i Krauszowie. [Wyd.] Danuta Luberska. *Prace Historyczno-Archiwalne*. T. 28: 2016 s. 207–232, streszcz. ang.

8037. SPRAWOZDANIE samorządu miejskiego za okres od 1 kwietnia 1917 do dnia 31 maja 1918 r. [Wyd.] Tomasz Andrzej Nowak. *Zeszyty Radomszczańskie*. T. 12: 2016 s. 109–126.

8038. STAN niniejszy gmachów duchowno narodowych, co do ich położenia, wewnętrznego rozkładu, liczby mieszkających zakonnych osób i ich dochodów... Krakowskie zabudowania klasztorne w czasach Księstwa Warszawskiego, opis z 1810 r. Wyd. Kamila Follprecht. Wrocław 2016 Wrocławskie Tow. Miłośn. Historii. Oddz. PTH 8° ss. 115, nlb. 1, streszcz. ang. (Dziedzictwo Kulturowe po Skasowanych Klasztorach; t. 5).

8039. STANISŁAWICKIE wspomnienia 1914–1945. Red. Witold Adamski. Kozienice 2014 OSP w Stanisławicach; przy współpr. Tow. Miłośn. Ziemi Kozienickiej 8° ss. 92, il.

8040. SZKOŁA Powszechna w Kroszynie koło Baranowicz 1910–1945. [Wyd.] Waldemar Witold Żurek. *Rocznik Kolbuszowski*. Nr 16: 2016 s. 379–423, streszcz. ang., białorus., ros.

Zawiera: Kronikę Szkoły Powszechnej w Kroszynie.

8041. [TARNAWSKI Leonard]: Nieznany list Leonarda Tarnawskiego z czasów I wojny światowej ze zbiorów Allgemeines Verwaltungsarchiv w Wiedniu. [Wyd.] Bartosz Buć, Tomasz Pudłocki. *Rocznik Przemyski*. T. 52: 2016 z. 1 s. 131–138, streszcz. ang.

W sprawie aresztowanego brata Apolinarego, 19 XI 1914 r.

8042. TESTAMENT i dodatek do testamentu kaliskiego Greka Dymitra Simo Szymanowskiego. [Wyd.] Marcin Mikołajczyk. *Rocznik Kaliski*. T. 42: 2016 s. 235–245.

Rok 1889.

8043. TESTAMENT Izabeli z Poniatowskich Branickiej (3 XI 1805 r.). [Wyd.] Marta Kupcewska, Karol Łopatecki. *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 64: 2016 nr 1 s. 103–119.

8044. TOKARZEWSKI Marjan: Straż przednia. (Ze wspomnień i notatek). Wyd. 2. Szczęsne 2016 Klinika Języka Lucyna Aninowska-Maciejewska 8° ss. 228, il.

Toż. Wyd. 3, popr. Szczęsne 2016 ss. nlb. 2, 244, il.

Książ. żył w l. 1873–1941? – pamiętniki.

Wyd. 1. Warszawa 1925.

8045. TOMASZEWICZ Władysław: Dziennik oficera rosyjskiego z kampanii węgierskiej 1849 roku. Oprac., wstępem i przypisami opatrzył Tadeusz Epsztejn. Warszawa 2010.

Rec.: Szymczak Monika, *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 9: 2011 s. 404–406.

8046. [TWARDOWSKI Kazimierz]: Listy Kazimierza Twardowskiego do Ludwika Finkla.

[Wyd.] Mariola Hoszowska. *Galicja*. T. 2: 2016 s. 299–346, streszcz. ang.

Z l. 1899–1930.

8047. UKŁAD rodziny... hrabiów Kossakowskich po śmierci Aleksandry Lavalów Kossakowskiej z 18/30 czerwca 1886 roku. [Wyd.] Mateusz Klempert. *Meritum*. T. 8: 2016 s. 441–453.

8048. W CZTERDZIESTĄ rocznicę Powstania Styczniowego 1863–1903. Warszawa 2013 Graf_ika Usługi Wydawnicze Iwona Knechta; przy współpr. Gopher u.r.p. Andrzej Famielec 8° ss. nlb. 10, 558, nlb. 2, 79, nlb. 1, il., mapy.

Przedruk fotooffsetowy, oryg.: Lwów 1903.

Dokumenty, wspomnienia, listy.

8049. WCZASY kaliskie 1911–1913. Obrazy z czasów transformacji. Oprac. i wstępem opatrzył Makary Górzyński. Kalisz 2016 Kaliskie Tow. Przyj. Nauk 8° ss. 127, il., streszcz. ang.

Rec.: Bieniecki Ryszard, *Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk*. Nr 16: 2016 s. 222–224.

8050. WIEŁOPOLSKI Alfred: Z herbem po służbach. Wspomnienia. Do dr. przygot. i objaśnieniami opatrzył Aleksander Wit Labuda. Warszawa 2016 NDAP. Departament Organizacji i Udostępniania. Wyd. Popularyzacji i Wydawnictw 8° ss. 563, nlb. 3, il.

Żył w l. 1905–1996; międzywojnie; „Solidarność”; Chroberz – woj. świętokrzyskie.

8051. WITKIEWICZ Stanisław: Na przełęczy. Wrażenia i obrazy z Tatr. Ozdobione 135 drzeworytami w tekście. Kraków 2016 Verso 8° ss. nlb. 6, 254, il.

Repr., oryg.: Warszawa 1891.

XIX–XX w.

8052. WIZYTACJA kościoła parafialnego w Dywinie w diecezji wileńskiej z 1867 roku. [Wyd.] Waldemar W. Żurek. *Nasza Przyszłość*. T. 126: 2016 s. 265–290, streszcz. ros., ang.

8053. WOLFRAMOWA Karolina z Dąbrowskich: Bieg życia mego. Pamiętnik lata 1830–1850. Red. Julia Skąlecka. Warszawa 2016 Wydaw. Askon 8° ss. 197, tabl. 2, il., mapy.

Toż. Pamiętnik lata 1850–1852. Red. Sylwia Chmura, J. Skąlecka. Warszawa 2016 ss. 178, il.

Wspomnienia guwernantki (1830–1919).

8054. WOYNIŁOWICZ Edward: Wspomnienia 1847–1928. Cz. 1. Wyd., wstępem

i przypisami opatrzył Janusz Iwaszkiewicz. Pełplin 2013 Bernardinum 8° ss. XXIV, 365, nlb. 3, tabl. 16, il.

Repr., oryg.: Wilno 1931.

Toż. Wyd. 2. Warszawa–Szczęśne 2016 Klinika Jęz. Lucyna Aninowska-Maciejewska ss. 404, il.

Toż. Cz. 2. Warszawa–Szczęśne 2016 ss. 339, nlb. 2, il.

Wspomnienia ziemianina (1847–1928) w cz. 1. z dzieciństwa w Sawiczach, nauki w Słucku, studiów w Instytucie Technologicznym w Petersburgu, gospodarowania w rodzinnym majątku od 1874 r. oraz działalności społecznej i politycznej, zakończone ucieczką do Warszawy; w cz. 2. dziennik z okresu 3 V 1921 – 8 VI 1928 r., głównie z pobytu w Bydgoszczy.

8055. WOŹNIAK Krzysztof Paweł: Rajmund Rembieliński. Wizjoner i menedżer Łodzi przemysłowej. Raporty z lat 1824–1830. Łódź 2016 Wydaw. UŁ 8° ss. 518, il., streszcz. ang., niem.

Biografia R. Rembielińskiego (1775–1842) oraz obszerny zbiór dokumentów związanych z nim i jego współpracownikami.

8056. WSPOMNIENIA działaczy Okręgowego Komitetu Robotniczego Polskiej Partii Socjalistycznej w Ostrowcu z lat 1905–1907. Oprac. Karolina Święcich, Tomasz Karbowniczek. Ostrowiec Świętokrzyski 2016 Księg. Liter. im. Sióstr Chodakowskich 8° ss. 154, il.

8057. WSPOMNIENIA Tamopolan. T. 1 cz. 2. Zebrał Czesław E. Blicharski; wstęp i oprac. Jan Brzeski. *Sowiniec*. Nr 47: 2015 s. 83–120, streszcz. ang.

Lata 1914–1919.

Cz. 1. *Tamże*. Nr 44: 2014.

8058. „WSTĄPIŁEM w kosyniery, i byłem w sześciu starciach z wojskami rosyjskimi...”. Spisy zesłańców i protokoły przesłuchań powstańców 1863 roku. [Wyd.] Andrzej Nizowski. *Rocznik Augustowsko-Suwalski*. T. 16: 2016 s. 145–166, streszcz. ang.

8059. WSZYSCY jesteśmy migrantami. (Od)zyskiwanie pamięci migracyjnej. Pod red. Natalii Bloch. Poznań 2016 Centrum Kultury Zamek; Inst. Etnol. i Antropol. Kulturowej UAM; Centrum Badań Migracyjnych UAM 8° ss. 346, il.

Listy polskich emigrantów z Ameryki z końca XIX w.

8060. ZAMOYSKA Maria: Wspomnienia o zamku i tradycjach rodowych hrabiów Działyńskich i Zamoyskich. [Wyd.] Mikołaj Potocki. *Pamiętnik Biblioteki Kórnickiej*. Z. 33: 2016 s. 201–226, streszcz. ang.

8061. ZYGMUNTA Wielopolskiego wizja polsko-rosyjskiej umowy politycznej w świetle korespondencji i pism politycznych w dobie

popowstaniowej. Oprac. Mariusz Nowak. Kielce 2016 Drukarnia PAN ZET 8° ss. 241.

Treść: Nowak M.: Wstęp s. 5–12; Nowak M.: Poglądy polityczne lidera ugodowców Królestwa Polskiego w świetle zachowanej spuścizny rękopiśmiennej s. 13–69; Korespondencja i pisma polityczne Zygmunta Wielopolskiego w dobie popowstaniowej [7 XI 1863 – po 1894] s. 70–205; Bibliografia s. 206–220.

Aut. żył w l. 1833–1902.

8062. ŹRÓDŁA i dokumenty do dziejów legionistów węgierskich służących w Legionach Polskich w latach 1914–1918. Cz. 5. [Oprac.] Endre László Varga. *Niepodległość i Pamięć*. R. 23: 2016 nr 1 s. 253–279.

Toż. Cz. 6. *Tamże* nr 2 s. 265–295.

Toż. Cz. 7. *Tamże* nr 3 s. 209–239.

Toż. Cz. 9 [! właśc. 8]. *Tamże* nr 4 s. 183–238.

Cz. 1. *Tamże*. R. 22: 2015 nr 1.

8063. ŻUŁAWSKI Juliusz: Z domu. Oprac. Hanna Wachnowska. Warszawa 2016 Państw. Inst. Wydawniczy 8° ss. 510, nlb. 2, il.

Wspomnienia autora (1910–1999) – zawierające trzy jego książki: *Z domu*; *Czas odzyskany*; *Przydługa terazniejszość*.

b) Opracowania

Zob. poz. 1686, 7568, 7625, 7633, 7744, 7875, 9330.

8064. AKT 5 listopada 1916 i jego konsekwencje dla Polski i Europy. Red. nauk. Jarosław Kłaczek, Krzysztof Kania, Zbigniew Girzyński. Toruń 2016 Adam Marszałek 8° ss. 474, streszcz. ang. (O Niepodległą i Jej Trwanie).

Treść: Kłaczek J., Kania K., Girzyński Z.: Słowo wstępne s. 7–12; Suleja Włodzimierz: Listopadowe gry Józefa Piłsudskiego s. 15–21; Gzella Jacek; Władysław Studnicki – „Ojciec duchowy” Aktu 5 listopada s. 22–39; Girzyński Z.: Arcybiskup warszawski Aleksander Kakowski wobec Aktu 5 listopada 1916 roku i jego następstw s. 40–58; Krzemiński Tomasz: Postawa księcia Zdzisława Lubomirskiego wobec koncepcji współpracy z państwami centralnymi nad budową zrębów państwowości polskiej w 1916 roku s. 59–77; Żukowski Przemysław Marcin: Inteligencja krakowska wobec Aktu 5 listopada 1916 roku s. 78–93; Stoma Marek: Akt 5 listopada w Lublinie s. 94–112; Turkowski Romuald: Ludowcy z Królestwa Polskiego wobec Aktu 5 listopada 1916 roku i jego następstw społeczno-politycznych dla wsi polskiej w czasie I wojny światowej s. 113–134; Zackiewicz Grzegorz: Przyszła Polska i Europa w koncepcjach polskich socjalistów (od Aktu 5 listopada do zakończenia I wojny światowej) s. 135–150; Mierzwa Janusz: Dorobek Tymczasowej Rady Stanu i Rady Regencyjnej w budowie aparatu administracyjnego Polski niepodległej s. 151–167; Kloc Krzysztof: Akt 5 listopada a społeczno-gospodarcze przyczyny fiaska niemieckiej próby pozyskania polskiego rekruta s. 168–174; Snopko Jan: Wpływ Aktu 5 listopada 1916 roku na dalsze losy Legionów Polskich s. 175–188; Cichoracki Piotr: Kryzys moralny Legionów w latach 1916–1917 s. 189–202; Piasek Wojciech: Akt 5 listopada 1916 roku w pamięci kulturowej współczesnego społeczeństwa polskiego – analiza wybranych syntez dziejów narodowych s. 203–212; Kornat Marek: Co dał narodowi

polskiemu Akt 5 listopada? Perspektywa międzynarodowa s. 215–234; Stempin Arkadiusz: Akt 5 listopada – przełom polskiej polityki Cesarstwa Niemieckiego s. 235–247; Kotowski Albert: Akt 5 listopada i sprawa polska w debatach parlamentarnych Reichstagu 1916–1918 s. 248–274; Jeziorny Dariusz: Z perspektywy słabszego partnera. Austro-Węgry a Akt 5 listopada s. 275–291; Grysińska-Jarmuła Katarzyna: Udział hrabiego Bogdana Hutten-Czapskiego w pracach nad przygotowaniem Aktu 5 listopada s. 292–308; Gmurczyk-Wrońska Małgorzata: Akt 5 listopada z francuskiej perspektywy s. 309–319; Nossowska Małgorzata: Francuskie reminiscencje – między politycznymi salonami a paryską ulicą. Prasa francuska o Akcie 5 listopada s. 320–336; Bednarz Piotr: Akt 5 listopada ze szwajcarskiej perspektywy s. 337–364; Wołos Mariusz: Rosja wobec Aktu 5 listopada 1916 roku s. 365–382; Blaszczyk Tomasz: Litewskie recepcje Aktu 5 listopada s. 383–392; Krotofil Maciej: Akt 5 listopada 1916 roku a ukraińskie aspiracje niepodległościowe s. 393–404; Michaluk Dorota: Białoruski ruch narodowy wobec Aktu 5 listopada 1916 roku s. 405–420; Górski Grzegorz: Prawno-międzynarodowe uwarunkowania Aktu 5 listopada s. 421–430; Bibliografia s. 433–460.

8065. ALEKSANDER Wielopolski. Próba ustrojowej rekonstrukcji Królestwa Polskiego w latach 1861–1862. Pod red. Lecha Mażewskiego. Wyd. 2, popr i poszerz. Radzymin 2014.

Rec. Karpinińska Małgorzata, *Przegląd Historyczny*. T. 107: 2016 z. 4 s. 806–807.

8066. ANDRYSIAK Ewa, Walczak Krzysztof: Trójgłos o kalendarzach kaliskich. Adam Chodyński, Hieronim Łopaciński, Cezary Biermacki. *Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk*. Nr 16: 2016 s. 11–39, streszcz. ang.

W piśmie „Kaliszanin” z 1887 r.

8067. DIE AUFLÖSUNG der Klöster in Preussisch-Schlesien 1810. Hrsg. von Marek Derwich. Wrocław 2016 Wrocławskie Tow. Miłośn. Historii. Oddz. PTH 8° ss. 523, il. (Dziedzictwo Kulturowe po Skasowanych Klasztorach; t. 6).

Materiały z konferencji, Wrocław, 18–21 XI 2010 r.

Treść: Derwich M.: Einführung. Von der Tagung zum Forschungsprojekt s. 7–10; Derwich M.: Vorwort s. 11–12; Die Klosteraufhebungen: Das Säkularisationsedikt des preussischen Königs Friedrich Wilhelm III. vom 30. Oktober 1810. Die Edition. [Wyd.] M. Derwich s. 15–17; Bończuk-Dawidziuk Urszula, Jezierska Anna: Verzeichnis der für die Auflösung bestimmten Klöster und Stifte in Büschings „Acta manualia” aus den Beständen der Universitätsbibliothek Breslau s. 19–38; Derwich M.: Aufstellung der durch das Säkularisationsedikt von 1810 aufgehobenen kirchlichen Institutionen in Preussisch-Schlesien s. 39–80; Reinke Andreas: „Unterschiedliche Zahlen [...], unvollständige und widersprüchliche Auflistungen”. Zur Statistik der Säkularisation in Schlesien 1810 s. 81–93; Prejs Roland: Die Aufhebung der Klöster in Schlesien 1810 und die Aufhebung der Klöster im Königreich Polen 1864. Ähnlichkeiten und Unterschiede s. 101–117; Borchardt Karl: Die Säkularisierung der Johanniterkommenden in Schlesien 1810/11 s. 119–139; Szeinke Anzelm Janusz: Die Aufhebung des Klosters der Franziskaner-Reformaten auf dem Sankt Annaberg 1810 s. 141–160; Die Ordensleute: Dola Kazimierz: Die finanzielle Absicherung der Ordensgeistlichen aus den im Jahre 1810 aufgehobenen Klöstern s. 163–175; Gerlic Henryk: Priesterrock statt Mönchsgewand. Schlesische Zisterzienser nach der Aufhebung ihrer Abteien s. 177–198; Sachgüter aus

den Klöstern: Bończuk-Dawidziuk U.: Die Sammlungen der Malerei, Skulptur und Graphik an der Universität Breslau nach der Säkularisation der Klöster 1810 s. 201–224; Gąssowska Maja: Mittelalterliche Denkmäler aus den 1810 aufgehobenen schlesischen Klöstern in den Beständen des Nationalmuseums Warschau s. 237–248; Marcisz-Czapla Beata: Siegelstempel aus aufgehobenen schlesischen Klöstern in den Beständen des Nationalmuseums Breslau s. 237–248; Wojtyła Arkadiusz: Das Schicksal der Kunststiftungen der Kreuzherren mit dem roten Stern in Schlesien nach der Aufhebung des schlesischen Ordenszweiges s. 249–268; Karlak Weronika: Die Altdruck-Bestände aus aufgehobenen Klöstern in der Universitätsbibliothek Breslau. Die Tätigkeit von J. G. G. Büsching und der derzeitige Stand der Provenienzforschung s. 269–300; Kumor-Gomulka Bożena: Die Breslauer Kirchenbibliotheken in den Plänen zur Schlesischen Zentralbibliothek Breslau in der Zeit vor und nach der Säkularisation s. 301–315; Die Folgen: Ploch Gregor: Der Einfluss der Klosteraufhebungen auf die soziale Entwicklung im 19. Jahrhundert s. 319–325; Kulak Teresa: Der Anteil an materiellen Ressourcen aus den aufgelösten Klöstern in Schlesien bei der Gründung der Universität Breslau 1811 s. 327–345; Zablocka-Kos Agnieszka: „Ob in politischer Hinsicht der Aufhebung der Klöster und Stifter in Schlesien etwas entgegensteht, wage ich nicht zu bezweifeln”. Die funktionale Umgestaltung der Breslauer Klostergebäude im 19. und 20. Jahrhundert s. 347–366; Die Gedächtnis an die Klöster: Andrzejewski Aleksander, Kazjer Leszek: Vom Fürstenschloss zur Wiese – Klöster nach ihrer Aufhebung s. 369–392; Wójcik Marek L.: Die Beständigkeit der monastischen Symbolik in der heraldischen Tradition Niederschlesiens nach 1810 s. 393–408.

8068. BACZKOWSKI Michał: Twierdza Kraków i jej załoga w wojnie 1866 roku. *Prace Historyczne*. [T.] 142: 2015 z. 3 s. 445–458, streszcz. ang.

8069. BAIRAŠAUSKAITĖ Tamara: Bajorų žemvaldių ekonominės ir socialinės minties trajektorijos: rašytinis Antano Medekšos palikimas. *Archivum Lithuanicum*. T. 18: 2016 s. 303–336, streszcz. ang.

Ekonomiczne i społeczne drogi ziemiaństwa: spisana spuścizna Antoniego Medeksy (1844–1912).

8070. [BAIRAŠAUSKAITĖ T.] Bajrašauskaitė T.: Institut predvoditelej dvoranstva v zapadnyh guberniakh Rossijskoj imperii vo vtoroj polovine XIX v. – načale XX v. (Vilenskaja i Kovenskaja gubernii). *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. [Z.] 41: 2014 s. 67–92, streszcz. ang., pol.

8071. [BAJDAK Mar’ana] Baidak Marjana: Between society and house: the history of the emancipation of the Ukrainian women of Eastern Galicia during the First World War. *Res Gestae*. [T.] 3: 2016 s. 194–235, streszcz. ang.

8072. BALÁZS Károly: Działalność folklorystyczna Eugeniusza Sterculi na Górnej Orawie. *Rocznik Orawski*. [T.] 10: 2015 s. 153–167. Gł. l. 1913–1914.

8073. BANASIAK Marek: Wybrane pruskie znaki pocztowe na przykładzie poczt południowej

Wielkopolski. *Historyczno-Badawczy Biuletyn Filatelistyczny*. R. 52: 2012 nr 1/4 s. 6–10.

Lata 1793–1825.

8074. BARAŃSKA Marta: Twórczość Aleksandra Michaux (Mirona) wobec prądów ideowych i artystycznych XIX wieku. Poznań 2016 *Poznańskie Studia Polonistyczne* 8° ss. 187. (Prace Instytutu Filologii Polskiej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu).

Warszawski poeta i dziennikarz, żyjący w l. 1839–1895.

8075. BARCIK Mieczysław: Adama Mickiewicza gotowość służenia Uniwersytetowi Jagiellońskiemu. *Prace Historyczne*. [T.] 142: 2015 z. 1 s. 99–112, streszcz. ang.

Rok 1849.

8076. BARNAŚ-BARAN Ewa: Nauczyciele sierot w Krakowskim Towarzystwie Dobroczynności w latach 1817–1912. *Lubelski Rocznik Pedagogiczny*. Vol. 35: 2016 no 4 s. 31–48, streszcz. ang.

8077. BARNAŚ-BARAN E.: Świętowanie w wiejskiej rodzinie galicyjskiej. *Studia i Prace Pedagogiczne*. Nr 1: 2014 s. 273–288, streszcz. ang.

8078. BARNAŚ-BARAN E.: Wychowanie moralne i religijne ubogich i sierot w Krakowskim Towarzystwie Dobroczynności w latach 1816–1918. *Studia Paedagogica Ignatiana*. Vol. 19: 2016 [nr] 2 s. 65–88, streszcz. ang.

8079. BARSZCZEWSKI Waldemar: Praca akuszerki w Królestwie Polskim w I połowie XIX wieku. Próba oceny historycznej, prawnej i socjologicznej. *Studia Podlaskie*. T. 24: 2016 s. 83–107, streszcz. ang., ros.

8080. BARTKE Jerzy: Jak wybuch I wojny światowej wpłynął na działanie poczty na ziemiach polskich. *Historyczno-Badawczy Biuletyn Filatelistyczny*. R. 54: 2014 nr 1/4 s. 17–21.

8081. BARZYCKA-PAŹDZIÓR Agata: Krakowska sprawa Klugierówien. Mikrohistorie galicyjskie. *Rocznik Przemyski*. T. 52: 2016 z. 1 s. 35–54, streszcz. ang.

Ucieczka Anny i Eleonory Klugier z rodzinnego domu na Podgórze i wytoczenie procesu ojcu Wilhelmowi o wyjęcie spod władzy rodzicielskiej, lata 1909–1910.

8082. BASIŃSKI Grzegorz: Twierdza na Jasnej Górze w wojnie polsko-austriackiej w 1809 r. *Almanach Częstochowy*. [T. 29:] 2016 s. 13–28.

8083. BAŽENOVA Anna: Historycy Cesaarskiego Uniwersytetu Warszawskiego 1869–

1915. Nauka i polityka. Lublin 2016 Inst. Europy Środkowo-Wschodniej 8° ss. 418, il.

8084. BĄBIAK Grzegorz P[aweł]: *Funeralia narodowe. Pogrzeby patriotyczne Polaków w czasach niewoli (eseje historyczne)*. Warszawa 2016 IH PAN 8° ss. 664, il., streszcz. ang.

8085. BĄBIAK G. P.: *Sobie, ojczyźnie czy potomności. Wybrane problemy mecenatu kulturalnego elit na ziemiach polskich w XIX wieku*. Warszawa 2010.

Rec.: Paduch Katarzyna, *Saeculum Christianum*. R. 22: 2015 s. 322–323.

8086. BĄCZYK Jarosław: *Armie za drutami. Jeńcy wojenni na terenie prowincji poznańskiej (1914–1918)*. Poznań 2015.

Toż. Wyd. 2 zm. Poznań 2016 Wielkopolskie Muzeum Niepodległości 8° ss. 189, nlb. 2, il., streszcz. ang.

Rec. [wyd. 1]: Bergmann Olaf, *Kronika Wielkopolski*. 2016 nr 1 s. 126–129.

8087. BEAUVOIS Daniel: *Trójkąt ukraiński. Szlachta, carat i lud na Wołyniu, Podolu i Kijowszczyźnie 1793–1914*. Z jęz. fr. przeł. Krzysztof Rutkowski. Wyd. 3. Lublin 2016 Wydaw. UMCS 8° ss. nlb. 2, 791, il., streszcz. fr., ukr., ros. Tow. Opieki nad Archiwum Inst. Liter. w Paryżu.

Wyd. 1. 2005.

8088. BEDNARCZUK Monika: *Wielojęzyczność w kontekście akademickim. Sieci naukowe, samokształcenie i polityka w Wilnie (w końcu XVIII i pierwszych dekadach XIX wieku)*. *Wielogłos*. 2016 nr 2 s. 27–62, streszcz. ang.

8089. BEDNARSKA Weronika: *Wybrane metody diagnostyki i terapii gruźlicy XIX wieku*. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. R. 61: 2016 nr 4 s. 211–238.

8090. BEDNARZ-GRZYBEK Renata: *Kształtowanie charakteru dzieci i młodzieży na ziemiach polskich w drugiej połowie XIX i na początku XX wieku*. *Studia Edukacyjne*. Nr 31: 2014 s. 267–287, streszcz. ang.

8091. BELZYT Leszek C.: *Drang nach Westen. Rozwój przemysłowy Dolnych Łużyc a napływ ludności polskiej na przełomie XIX i XX wieku*. *Studia Zachodnie*. [T.] 18: 2016 s. 149–156, streszcz. ang.

8092. BEREZA Arkadiusz: *Zjazd sędziów pokoju I okręgu pokojowego w Lublinie w latach 1876–1915 (Ustrój, organizacja wewnętrzna i obsada personalna)*. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 8: 2003 s. 187–226.

8093. BIBLIOTHECA Lindiana. Samuel Bogumił Linde (1771–1847) pierwszy dyrektor Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie. W 165. rocznicę śmierci. Materiały z ogólnopolskiej konferencji naukowej w Bibliotece Uniwersyteckiej w Warszawie, 19–20 listopada 2012 r. Red. nauk. Maria Cubrzyńska-Leonarczyk; współpr. Halina Mieczkowska. Warszawa 2015.

Rec.: Imańska Iwona, *Folia Toruniensia*. [T.] 16: 2016 s. 109–113; Pietrzakiewicz Dorota, *Roczniki Biblioteczne*. T. 60: 2017 s. 390–395.

8094. BIEDA Justyna: Cięża, poród i opieka nad dzieckiem w więzieniach Królestwa Polskiego (1815–1867). *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 18: 2015 s. 55–72, streszcz. ang. s. 330–331.

8095. BIEDA J.: Decyzje centralnych organów rządowych w procesie kształtowania systemu organizacji więziennictwa Królestwa Polskiego na tle wybranych polskich koncepcji penitencjarnych początku XIX wieku. *Studia Prawno-Ekonomiczne*. T. 94: 2015 s. 11–29, streszcz. ang.

8096. BIEDA J.: Niemajątkowe postanowienia w testamentach publicznych sporządzanych przez notariuszy zgierskich w latach 1825–1875. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 11: 2008 s. 151–161.

8097. BIEDA J.: Rodzaje ośrodków pozbawienia wolności w Królestwie Polskim. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 19: 2016 s. 147–161, streszcz. ang. s. 411–412.

8098. BIEDA J.: Utrata mocy testamentu w świetle ustawodawstwa obowiązującego na ziemiach Królestwa Polskiego. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 10: 2007 s. 195–203.

8099. BIEDA J., Machut-Kowalczyk Joanna: Doradca i opiekun przydany w świetle Kodeksu Cywilnego Królestwa Polskiego – podobieństwa i różnice. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 15: 2012 s. 85–95, streszcz. ang., niem. s. 247–249.

8100. BIEDA J., Wiśniewska-Jóźwiak Dorota: Warunki osadnictwa w Łodzi w I połowie XIX wieku w świetle składanych protokołów deklaracyjnych. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 16: 2013 s. 183–200, streszcz. ang., niem.

8101. BIES Paulina: Wizytacja Aleksandra I w Warszawie (12 listopada – 3 grudnia 1815

roku) w świetle relacji „Gazety Warszawskiej”. *Almanach Historyczny*. T. 18: 2016 s. 111–125, streszcz. ang.

8102. BISKUPSKI M[ieczysław] B. B.: Polonia's Ambassador to the United States. The Mystery of Jerzy Jan Sosnowski, 1917–1918. *Polish American Studies*. Vol. 73: 2016 No 1 s. 83–95.

8103. BŁACHNIO Jan: Obrona grupy fortów siedliskich podczas pierwszego oblężenia Przemysła w 1914 roku. *Koło Historii*. Nr 18: 2016 s. 107–128, streszcz. ang., niem., fr.

8104. BŁOŃSKA Diana, Mróz Sławomir Adam: Na przełomie starych i nowych czasów. Muzeum Narodowe w Krakowie w latach 1900–1901. *Res Gestae*. [T.] 3: 2016 s. 96–120, streszcz. ang.

8105. BODASZEWSKI Jakub: Zniesienie mesznego w Haczowie w latach 1880–1881. *Prace Historyczno-Archivalne*. T. 28: 2016 s. 233–238, streszcz. ang.

8106. BOGUS Marzena: W drodze do społeczeństwa obywatelskiego – rola związków nauczycielskich na Śląsku Austriackim w drugiej połowie XIX i na początku XX wieku. *Wiekі Stare i Nowe*. T. 11(16): 2016 s. 96–113, streszcz. ang., niem.

8107. BOLESŁAW Prus [1847–1912]. Mieszkaniec, kronikarz i pisarz Warszawy. Red. merytor. Marta Parnowska, Alina Komornicka. Warszawa 2016 Bibl. Publ. m.st. Warszawy – Bibl. Gł. Woj. Mazowieckiego 8° ss. 128, il. (Sesje Warsavianistyczne; z. 22).

Materiały sesji nauk., Warszawa, 19 X 2012 r.
Treść: Paczoska Ewa: Słowo wstępne s. 5–6; Grabowska-Kuniczuk Agata: Bolesław Prus redaguje tekst czyli jak autor doskonalił swój warsztat pisarski? Prusowskie (auto)poprawki na przykładzie maszynopisów kronik i ostatniej ukończonej powieści „dziewięć” s. 7–25; Bąbel Agnieszka: „Dla społeczeństwa – przez żołądek”. Bolesław Prus: smakosz, kronikarz i pozytywista s. 26–46; Poniatowska Izabela: Charakterystyka różnorodnych według autora „Lalki”. Życie codzienne Warszawy na podstawie dialogów Bolesława Prusa s. 47–61; Obsulewicz Beata: Bolesław Prus i warszawska Towarzystwo Dobroczynności s. 62–82; Szleszyński Bartłomiej: O Bolesławie Prusie, Aleksandrze Głowackim, Stanisławie Wokulskim oraz o problemach z postaciami i pseudonimami, które wymknęły się swemu twórcy s. 83–98; Parnowska M.: Spuścizna i księgozbiór Bolesława Prusa w Bibliotece na Koszykowej s. 99–121.

8108. BOŁDYREW Aneta: Czasopisma lekarskie i higieniczne na ziemiach polskich na przełomie XIX i XX w. jako źródło do badań nad patologiami społecznymi (na przykładzie prostytucji). *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 9: 2011 s. 187–213, streszcz. ang.

8109. BOŁDYREW A.: Poradniki i czasopisma jako źródło postulatyczne do badań nadżywianiem dzieci i młodzieży na ziemiach Królestwa Polskiego w latach 1795–1914 (perspektywa społeczno-kulturowa i zdrowotno-wychowawcza). *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 11: 2013 s. 5–18, streszcz. ang.

8110. BOŁDYREW A.: Społeczeństwo Królestwa Polskiego wobec patologii społecznych w latach 1864–1914. Łódź 2016 Wydaw. UŁ 8° ss. 367, nlb. 2.

8111. BORKOWICZ Jacek: Trzeci rozbiór Polski na obszarze późniejszego Józefowa w świetle XVIII-wiecznych i XIX-wiecznych źródeł kartograficznych. *Rocznik Józefowski*. T. 1: 2015 s. 57–61.

8112. BORKOWSKA-RYCHLEWSKA Alina, Nowicka Elżbieta: Opery Verdiego w polskich XIX-wiecznych przekładach. Poznań 2016 Wydaw. PTPN 8° ss. 590, il.

8113. BORKOWSKI Rafał: Małe miasto pogranicza. Biezuń w świetle inwentarza 1836 roku. *Biezuńskie Zeszyty Historyczne*. Nr 30: 2016 s. 129–134.

8114. BOROWIK Aneta: Dzieje, architektura oraz twórcy Zakładu OO. Jezuitów w Chyrowie. Twórczość Antoniego Łuszczkiewicza [1838–1886] oraz Edgara Kovátsa [1849–1912] na tle epoki. Katowice 2012.

Rec.: Stinia Maria, *Studia Historyczne*. R. 58: 2015 z. 4 s. 571–574.

8115. BOROWSKI Jerzy: Organizacje sportowe w Płocku w latach 1882–1904. *Nasze Koźnienie*. Nr 10: 2016 s. 60–69.

8116. BORUCKI Stanisław: Rewolucja 1905–1907 r. w Stanisławowie. *Rocznik Stanisławowski*. Z. 1: 2013 s. 152–183.

8117. [BRANDSTAETTER Roman]: Legion żydowski Adama Mickiewicza. Żwierzyniec 2016 Obywatelskie Stow. „Ostoja” 8° ss. nlb. 2, 96, nlb. 1.

Wyd. oryg.: Warszawa 1932.

8118. BREJ Wioleta: Początki kształtowania się świadomości narodowej Łemków w XIX i na początku XX wieku. *Rocznik Podkarpacki*. Nr 1: 2012 s. 105–121, streszcz. ang.

8119. BRODOWSKA-KOWALSKA Marta: Struktura zawodowa przedmieść Bydgoskiego i Rybaki w Toruniu w latach 1866–1900.

Rocznik Toruński. [T.] 42: 2015 s. 25–56, streszcz. ang., niem.

8120. BRONICZ Stanisław: Blacharstwo i olejarnictwo na Śląsku Opolskim. Studium historyczno-etnograficzne i dokumentacja rekonstrukcyjna (1974–1975). Oprac. Beata Wiczorek. *Notatnik Skansenowski*. Nr 3: 2013 [dr.: 2014] s. 33–42.

W XIX w.

8121. BRYLLA Wolfgang J[an]: Cenne dokumenty do badań nad dziejami polskiego organmistrzostwa. *Adhibenda*. [Nr] 2: 2015 s. 225–235.

Z 1905 r., dot. naprawy organów w Dąbrowce Wielkopolskiej; zawiera też teksty dokumentów.

8122. BUCZEK Katarzyna: Karola Kaczkowskiego publiczne lekcje higieny w Liceum Wołyńskim. *Rozprawy z Dziejów Oświaty*. T. 53: 2016 s. 11–27, streszcz. ang.

8123. BUCZEK K.: „Wiersz o sztuce aktorskiej” Ludwika Osieńskiego w świetle teorii pedagogicznych. *Pamiętnik Teatralny*. R. 65: 2016 z. 1/2 s. 97–113, streszcz. ang.

Opublikowany w „Nowym Pamiętniku Warszawskim”, wiosną 1803 r.

8124. BUCZEK K.: Zbiory dydaktyczne Gimnazjum i Liceum Wołyńskiego w Krzemieńcu (1805–1833). Warszawa 2016 Wydaw. Uniw. Warszawskiego 8° ss. 267, nlb. 3, tabl. 12, il., streszcz. ang.

8125. BUDREWICZ Tadeusz, Sobieraj Tomasz: W sprawie przełomu pozytywistycznego. Spory krytyczne wokół „Zarysu literatury polskiej z ostatnich lat szesnastu” Piotra Chmielowskiego. Poznań 2015.

Rec.: Kowalczyk Urszula: O potrzebie powrotu do źródeł. *Poznańskie Studia Polonistyczne*. Ser. Liter. [T.] 26(46): 2015 s. 231–240, sum.

8126. BUJAK Jan: Galicjanie i Serbowie. Galicjani i Sryby. Cz. 1–3. Jelenia Góra 2012–2015.

Omów.: Dziechciarz Antoni, *Rocznik Bolesławiecki*. T. 8: 2015 [dr.:] 2016 s. 190.

8127. BUJKIEWICZ Zbigniew: Budżet miejski Żagania z przełomu XIX i XX w. *Zeszyty Żagańskie*. Nr 10: 2014 s. 5–14.

Rok 1900.

8128. BUŁAWA Adam: Teoria i praktyka. Weryfikacja umiejętności dowódczych absolwentów Polskiej Szkoły Wojskowej w Genewie i Cuneo (1861–1862) podczas powstania styczniowego (1863–1864). *Saeculum Christianum*. R. 22: 2015 s. 206–221, streszcz. ang., pol.

8129. BUŁAWA A.: Utracona sława lub zdobyta chwała. Powstanie styczniowe 1863–1864 w biografiach XIX-wiecznych polskich przywódców emigracyjnych. *Niepodległość i Pamięć*. R. 23: 2016 nr 1 s. 79–115, streszcz. ang., niem., ros.

Ludwik Mierosławski (1814–1878), Józef Wysocki (1809–1873), Zygmunt Miłkowski (1824–1915), Walery Wróblewski (1836–1908).

8130. BUŁAWA A.: „Węgierski ślad”. Z Wiosny Ludów (1848–1849) na obszarze Korony św. Stefana do polskiego powstania (1863–1864). Cz. 1. *Saeculum Christianum*. R. 23: 2016 s. 191–207, streszcz. ang.

8131. BURDZIEJ Bogdan: Polskie koncepcje państwa żydowskiego przed Theodorem Herzlem. *Sprawozdania Towarzystwa Naukowego w Toruniu*. Nr 68: 2014 [dr.:] 2015 s. 13–32.

XIX w.

8132. BUREK Krzysztof: Dar szlachetnego sandomierzanina. *Zeszyty Sandomierskie*. R. 22: 2016 nr 42 s. 78.

Przekazanie dawnego klasztoru dominikańskiego przez Wojciecha Sawickiego na rzecz Towarzystwa Dobroczynności w Sandomierzu w 1910 r.

8133. CEDRO-ABRAMCZYK Katarzyna: Działalność społeczna i naukowa Juliana Ochowicza w okresie pobytu w Wiśle (na podstawie dzienników i rękopisów J.O.). *Almanach Historyczny*. T. 18: 2016 s. 127–141, streszcz. ang.

Lata 1901–1913.

8134. CEKLARZ Katarzyna: Nowotarskie gimnazjum oraz Nowy Targ w latach 1907–1913 we wspomnieniach dr. Sebastiana Flizaka. *Almanach Nowotarski*. Nr 20: 2016 s. 249–262.

Żyjący w l. 1881–1972 germanista i etnograf.
Zawiera też liczne cytaty źródłowe.

8135. CHARCZUK Wiesław: Działalność Organizacji Spiskowo-Bojowej Partii Socjalistycznej na terenie Ziemi Sokołowskiej w latach 1905–1908. *Sokołowski Rocznik Historyczny*. T. 3: 2015 s. 39–56.

8136. CHLEBOWSKI Piotr: Miasto śmierci. Epizod z włoskiej kampanii [Józefa Ignacego] Kraszewskiego. *Pamiętnik Literacki*. R. 107: 2016 z. 1 s. 27–41, streszcz. ang.

Podróż w l. 1858–1864.

8137. CHŁANDA Dorota: Voyager au début de XIXe siècle: entre charmes et inconvénients. D’après le journal de voyageur du prince Henryk

Lubomirski. *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 9: 2011 s. 77–87, streszcz. ang, pol.

Podróż w 1811 r. z żoną Teresą z Czartoryskich.

8138. CHMIELIŃSKI Jan: Życie religijno-obyczajowe oraz mowa, kultura i prace mieszkańców Krajewa Wielkiego na przełomie XIX i XX wieku. Ciechanów–Przasnysz–Krzynowłoga Mała 2012 Muzeum Szlachty Mazowieckiej [i in.] 8° ss. 174, nlb. 17, il. (Mazowieckie Zeszyty Naukowe; 1).

8139. CHOCHOROWSKI Jan: Między archeologią, antropologią i prehistorią – krakowskie środowisko naukowe w początkach działania Akademii Umiejętności (1873–1893) wobec problemu pochodzenia człowieka i jego kultury. *Historyka*. T. 46: 2016 s. 303–343, streszcz. ang.

8140. CHOJECKI Dariusz K.: Umieralność niemowląt w „polskich” rejencjach Prus na początku XX wieku. *Przeszość Demograficzna Polski*. [T.] 37: 2015 nr 3 s. 147–189, streszcz. ang.

8141. CHOJNACKI Andrzej: Żołnierze garnizonu sokołowskiego w latach 1822–1830. *Sokołowski Rocznik Historyczny*. T. 4: 2016 s. 25–40.

8142. CHOMIUK Aleksandra: Bio/geo/grafia jako autokreacja. O [Henryku] Sienkiewiczu w Ameryce. *Pamiętnik Literacki*. R. 107: 2016 z. 1 s. 43–59, streszcz. ang.

Lata 1876–1878.

8143. CHUDZIO Hubert: Generałowie polscy w obronie twierdzy Kars podczas wojny krymskiej. *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 9: 2011 s. 153–172, streszcz. ang.

8144. CHWALBA Andrzej: Samobójstwo Europy. Wielka wojna 1914–1918. Kraków 2014.

Rec.: Zarosa Wojciech, *Almanach Historyczny*. T. 18: 2016 s. 253–258.

8145. CHWALIŃSKI Paweł: Powstanie i rozwój fabryki „H. Landsberga” w Tomaszowie do wybuchu I wojny światowej. *Rocznik Łódzki*. T. 65: 2016 s. 157–169, streszcz. ang.

Od 1857 r.

8146. CICHON Paweł: Droga do zawodu sędziego w Księstwie Warszawskim. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 15: 2012 s. 45–58, streszcz. ang., niem. s. 245.

8147. CICHOWICZ Januariusz: Okres od 1(14) września do 15(28) listopada 1914 roku. Bitwa augustowska, operacja warszawsko-dębska, krakowska i łódzka, operacje w Galicji i Karpatach, operacja chyrowska. Tł. z jęz. ros. Magdalena Gembara. Oświęcim 2016 Wydaw. Napoleon V 8° ss. 222, nłb. 2, tabl. k. 36, il. Komisja do Spraw Studiowania i Wykorzystania Doświadczeń Wojny Światowej i Domowej. (Szkic strategiczny wojny; t. 2).

Aut. ur. 1871.

8148. CICHY Bogdan: Epidemia cholery w Tuliszkowie w 1852 roku. *Kronika Wielkopolski*. 2016 nr 1 s. 21–30.

8149. CIERPISZ Szymon: Pałacy „Anielskie” na Wesołej. *Rocznik Krakowski*. T. 82: 2016 s. 53–66, streszcz. ang.

W Krakowie, zbudowany w ostatniej dekadzie XVIII w., zburzony w XIX w.

8150. CIEŚLIKOWA Agnieszka J.: Edmund Libański i jego łwowski czasopismo „Przemysłowiec” (1903–1910). *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. Vol. 19: 2016 no 3 s. 57–73, streszcz. ang.

8151. CÍHAMÍRAŮ Andrěj: Vilenskae žycě vačyma Ívana Sprogísa. „Svae” í „čůžyâ” na fone garadskoj štodžennasći kanca XIX – pačatku XX st. *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. [Z.] 46: 2016 s. 7–27, streszcz. ang., pol.

Życie mieszkańców Wilna według Iwana (Janisa) Sprogisa. „Swoi” i „obcy” na tle miejskiej codzienności końca XIX – początku XX wieku.

8152. CYBULSKI Marcin: Polscy księży zesłańcy postyczniowi o Rosji. *Acta Polono-Ruthenica*. [T.] 21: 2016 s. 145–159, streszcz. ros., ang.

8153. CZACHOROWSKI Musa: Machmet Maciej Achmatowicz [1820–1901] – tatarski poeta. *Rocznik Tatarów Polskich*. Ser. 2. T. 3(17): 2016 s. 227–228.

8154. CZEJAREK Roman: Szczecin przełomu wieków XIX/XX. Opowieść o życiu miasta. Wyd. 2. Łódź 2016 Księży Młyn Dom Wydawniczy Michał Koliński 4° ss. 159, il., + 1 płyta audio (CD).

Wyd. 1. 2008.

8155. CZEREP Stanisław: „Bieżeńcy” z Królestwa Polskiego i guberni grodzieńskiej w Piotrogradzie – stan na 29 lutego (12 marca) 1916 r. *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. [Z.] 45: 2016 s. 82–98, streszcz. ang., białorus.

8156. CZEREP S.: Bitwa pod Łuckiem. Walne starcie zbrojne kampanii 1916 r. na

wschodnim teatrze wydarzeń militarnych pierwszej wojny światowej (4 czerwca – 10 lipca 1916 r.). Wyd. 2. Oświęcim 2014.

Rec.: Błachnio Jan, *Przegląd Historyczny*. T. 107: 2016 z. 4 s. 807–808.

8157. CZYSTOŚĆ i brud. Higiena w XIX wieku. Wokół przełomu bakteriologicznego. Red. Walentyna Korpalska, Wojciech Ślusarczyk. Bydgoszcz 2016 Dział Wydawnictw Collegium Medicum im. Ludwika Rydygiera 8° ss. 354, il. UMK w Toruniu. Collegium Medicum im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy.

Treść: Korpalska W., Ślusarczyk W.: Wstęp s. 7–11; Chyla Dariusz: Epidemia cholery w Toruniu, w 1831 roku s. 13–27; Turcza Karolina: Obwieszczenia, poradniki, zalecenia i zakazy – czyli próby walki władz Krakowa z epidemiami cholery w XIX wieku s. 29–40; Wróbel Andrzej, Polak Agnieszka: Epidemie a polityka sanitarna w dziewiętnastowiecznym Lublinie s. 41–59; Łazarz Radosław: Wielka wojna z epidemią. Przełom bakteriologiczny w czasie Wielkiej Wojny (I wojny światowej) w monarchii Austro-Węgierskiej s. 61–70; Żalnora Aistis: Development of Vilnius water supply and canalization systems in 16th–19th centuries s. 71–80; Łupienko Aleksander: Przełom higieniczny w projektowaniu mieszkań w Warszawie w 2. poł. XIX wieku s. 81–94; Iwańska Marzena: Higiena po łódzku w końcu XIX i na początku XX wieku s. 95–109; Nowak Mariusz: Miejscowe środowiska inteligentne wobec problemów sanitarno-higienicznych w Kielcach na przełomie XIX i XX wieku (do 1909 roku) – wybrane problemy s. 111–122; Tarkowski Paweł: „Dla zdrowia ludu”. Zaslugi doktora Józefa Tchórznickiego [1848–1910] na polu higieny s. 123–135; Trojanowska Anna: Problem kontroli żywności i wody pitnej w polskich publikacjach naukowych z 2. poł. XIX wieku (wybrane zagadnienia) s. 137–152; Marek Anna: Zagadnienia higieny publicznej na łamach krakowskiego czasopisma „Przewodnik Higieniczny:” 1889–1895 s. 153–171; Paciorek Magdalena: O wychowaniu fizycznym dzieci i młodzieży przełomu XIX i XX wieku, w opinii lwowskich medyków i wychowawców s. 173–187; Dombrowski Adam: Zdrowie i higiena w świetle dziewiętnastowiecznych poradników medycznych. Analiza językowa obrazu świata s. 189–200; Szlagowska Aleksandra: Higiena płciowa w Polsce, od początku XIX wieku do 1914 roku s. 201–213; Starczewska-Wojnar Aleksandra: Wdrożenie odkryć antyseptyki w walce z gorączką połogową w rejencji polskiej, w XIX wieku s. 215–228; Bela Zbigniew: Życie i dzieło F. I. Semmelweisa w ujęciu L. F. Céline’a s. 229–239; Pająk Maria, Tomańska Małgorzata: Środki służące do utrzymania higieny nakazane w rozporządzeniach rejencji opolsko-raciborskiej, zapisane w aptekarskim manule oraz propagowane w prasie polskiej XIX wieku s. 241–263; Syroka Andrzej: Bakteriologia dla aptekarzy według „Komentarza do ósmego wydania Farmakopei Austriackiej” z 1907 roku s. 265–278; Płonka-Syroka Bożena: Wpływ czynników społeczno-politycznych na kształtowanie się systemu medycyny publicznej w Prusach i zjednoczonych Niemczech do 1914 roku s. 279–315; Wdowiak Lilianna: Dym jako jeden ze środków oczyszczających w praktykach leczniczych ludności wiejskiej na ziemiach polskich doby zaborów s. 317–330; Tuszewicki Marek: Świadomość Żydów aszkenazyjskich XIX wieku na temat bakterii i jej konsekwencje s. 331–340; Zemelka Adam: Epidemia psychozy tłumu według Gustave’a Le Bona w kontekście rozwoju dziewiętnastowiecznych praktyk hipnotycznych s. 341–352.

8158. DABERTOWA Eugenia R[enia]: Książki przeciw armatom. Pracownicy książki

w służbie „sprawy narodowej” w Wielkim Księstwie Poznańskim w XIX wieku. Poznań 2016 Eugenia R. Dabertowa 8° ss. 360, nlb. 1.

8159. DACEWICZ Alicja: O rękopisie utworu „Polowanie” czyli „Heca albo Polowania na zająca...” ze zbioru Księży Misjonarzy w Wilnie. *Muzyka*. R. 61: 2016 nr 2 s. 99–109, streszcz. ang.

Anonimowa krotchwila myśliwska w jednym akcie z 1828 r.

8160. DAHMEN Karsten: Zur Geschichte des Schatzfundes von Klein-Tromp im früheren Ostpreussen (heute Trąbki Małe, Polen). *Wiadomości Numizmatyczne*. R. 59: 2015 z. 1/2 s. 35–46, streszcz. ang., pol.

Lata 1822–1838.

8161. DALL Lesław: Oleodruk Matki Boskiej Ludźmierskiej. *Almanach Nowotarski*. Nr 20: 2016 s. 301–333.

Wykonany w 1914 r.

8162. DANOWSKA Ewa: Nowatorski program nauczania i wychowania w Gimnazjum Wołyńskim, późniejszym Liceum w Krzemieńcu (1805–1831). *Studia Paedagogica Ignatiana*. Vol. 19: 2016 [nr] 3 s. 79–99, streszcz. ang.

8163. DASZKIEWICZ Piotr, Kasperek Norbert: Generał Michał Sokolnicki (1760–1816) i Instytut Francuski. *Echa Przeszłości*. [T.] 17: 2016 s. 81–91, streszcz. ang.

Zasługi w dziedzinie inżynierii, kariera naukowa i związki z Instytutem (od kwietnia 1810 r. członek-korespondent).

8164. DASZYK Krzysztof Karol: Irredentyistyczne „vademezum”. O Zygmunta Miłkowskiego „Rzeczy o obronie czynnej i o Skarbie Narodowym”. *Prace Historyczne*. [T.] 142: 2015 z. 3 s. 459–477, streszcz. ang.

Wydana w 1887 r.

8165. DEMIDOWICZ Tomasz: Projekt do Ustawy dla Instytutów Edukacyjnych w Królestwie Polskim z 30 V 1835 r. Próba charakterystyki. *Rocznik Białkopodlaski*. T. 24: 2016 s. 231–266, streszcz. ang., niem., ros.

8166. DEMIDZIUK Krzysztof: Lokalne ośrodki archeologiczno-muzealne na Śląsku w dwudziestolecium poprzedzającym proklamowanie Republiki Weimarskiej (1900–1919). Rys historyczny. *Silesia Antiqua*. T. 49: 2014 s. 259–286.

8167. DEMIDZIUK K.: Pierwsza wersja stałej wystawy archeologicznej w Śląskim Muzeum Rzemiosła Artystycznego i Starożytności we Wrocławiu. *Silesia Antiqua*. T. 50: 2015 s. 434–461.

Rok 1899.

8168. DERENGOWSKI Piotr: Polacy w wojnie secesyjnej 1861–1865. Oświęcim 2015.

Rec.: Słowiak Jarema, *Studia Historyczne*. R. 59: 2016 z. 1 s. 117–119.

8169. DMITRUK Stefan: Linia Białostok–Baranowicze Poleskiej Skarbowej Drogi Żelaznej w latach 1886–1914. *Białostockie Teki Historyczne*. T. 14: 2016 s. 61–90, streszcz. ang.

8170. DOBKOWSKA Joanna: Poglądy w kwestii potrzeby oraz zakresu edukacji kobiet panujące w drugiej połowie XIX i na przełomie XIX i XX wieku. *Acta Universitatis Lodzianensis*. Folia Historica. [Vol.] 96: Studia i szkice do dziejów Polski i powszechnych od XVI do XX w.: 2016 s. 89–107, streszcz. ang.

8171. DOBKOWSKA J., Wasilewska Joanna: W cieniu koronkowej parasolki. O modzie i obyczajach w XIX wieku. Warszawa 2016 Arkady 4° ss. 308, nlb. 4, il.

8172. DOBRONSKI Adam Czesław: Bielsk od 1815 roku do końca lat trzydziestych XIX wieku. Wypisy archiwalne. *Bielski Almanach Historyczny*. [T. 1:] 2016 s. 46–60.

8173. DOLATA Elżbieta: Galicyjscy popularyzatorzy zdrowia i higieny przełomu XIX i XX wieku. *Lubelski Rocznik Pedagogiczny*. Vol. 35: 2016 no 4 s. 79–95, streszcz. ang.

8174. DOLATA E.: Obraz dzieciństwa galicyjskiego z przełomu XIX i XX wieku. *Kwartalnik Edukacyjny*. 2016 nr 3 s. 14–28.

8175. DOLATA E.: Rozwój ruchu higienicznego w Galicji w okresie autonomicznym ze szczególnym uwzględnieniem higieny szkolnej. Rzeszów 2016 Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego 8° ss. 287, il., streszcz. ang. (Galicja i Jej Dzieiectwo; t. 23).

Lata 1867–1914.

8176. DOLATA Tomasz: Dziekani Wydziału Prawa Uniwersytetu we Wrocławiu w latach 1811–1911. *Prawo*. [T.] 321: Studia historyczno-prawne: 2016 s. 159–171, streszcz. ang., niem.

8177. DOMAŃSKA Aneta: Metody leczenia chorób wśród ludu polskiego w XIX wieku. Próba bilansu. *Zeszyty Wiejskie*. [Z.] 22: 2016 s. 309–322, streszcz. ang.

8178. DOMARAŃCZYK Daria: Od emancypacji do feminizmu. „Ster” jako postępowe pismo kobiece przełomu XIX i XX wieku. Łódź 2016 Wydaw. Premium Verbum 8° ss. 161, il.

Ukazywało się we Lwowie w l. 1895–1897 oraz w Warszawie w l. 1907–1914.

8179. DOMARAŃCZYK D.: Towarzystwo Chowu Drobiu i Królików w Jarosławiu jako przejaw XIX-wiecznego nowoczesnego polskiego rolnictwa. *Zeszyty Wiejskie*. Z. 20: 2014 s. 125–134, streszcz. ang.

8180. DORMUS Katarzyna: Krakowskie gimnazjum żeńskie przełomu XIX i XX wieku. *Studia Paedagogica Ignatiana*. Vol. 19: 2016 [nr] 2 s. 87–103, streszcz. ang.

8181. DOŚWIADCZENIA żołnierskie Wielkiej Wojny. Studia i szkice z dziejów frontu wschodniego I wojny światowej. Pod red. Michała Baczkowskiego i Kamila Ruszały. Kraków 2016 Historia Jagellonica 8° ss. 381, tabl. 1, il., streszcz. ang.

Treść: Słowo wstępne s. 7–12; Baczkowski M.: Strategiczna sieć komunikacyjna w Galicji w 1914 roku s. 13–26; Scheer Tamara: Królestwo Polskie pod okupacją Austro-Węgier w czasie I wojny światowej (1915–1918) s. 27–50; Szlanta Piotr: Wielka Wojna polsko-polska. Polacy w szeregach armii zaborczych podczas pierwszej wojny światowej. Zarys problematyki s. 51–78; Sierakowska Katarzyna: Żołnierze w okopach między bohaterstwem a strachem. Wybrane problemy s. 79–98; Urgacz Maria: Trzy pomyślnie lata: „Wspomnienia z wojny światowej” Jana Madeyskiego s. 99–124; Rozmus Jacek: „Zbiór notat i szkiców za czas całej wojny”. Żołnierz polski pod Gorlicami 1915. Działalność 100 pułku ziemi cieszyńskiej Franciszka Ksawerego Latinika wobec zagadnień dyskursu historiograficznego i autobiografii s. 125–136; Świątek Adam: Wielka Wojna oczyma galicyjskiego ziemianina. Wspomnienia Józefa Stanisława Dunina s. 137–160; Drozdowski Mateusz: Rozkład morale żołnierzy Legionu Wschodniego: endecki spiszek, czy spłot nieszczęśliwych okoliczności? s. 161–186; Duliček Lukáš: Czeski 18. pułk piechoty na wschodnim froncie w latach 1914–1915: z badań nad morale Czechów w armii austro-węgierskiej podczas I wojny światowej s. 187–200; Janik Michał: Żołnierze armii austro-węgierskiej narodowości polskiej w rosyjskiej niewoli 1914–1918. Wybrane zagadnienia s. 201–218; Ceklarz Katarzyna: Codzienne życie na froncie i w rosyjskiej niewoli we wspomnieniach dra Sebastiana Flizaka (1881–1972) s. 219–248; Górny Maciej: „Neurotycy za znakiem zapętlenia”. Choroby psychiczne w armii austro-węgierskiej s. 249–266; Ruszała K.: Choroby duszy i ciała w armii austro-węgierskiej. Przyczynek do badań nad służbami medycznymi podczas I wojny światowej s. 267–290; Zaharia Ionelia: Działalność rumuńskich kapelanów wojskowych w armii austro-węgierskiej na linii frontu s. 291–302; Smoliński Aleksander: Obraz piechura Armii Rosyjskiej z okresu I wojny światowej w wybranych pamiętnikach żołnierzy Legionów Polskich s. 303–320; Centek Jarosław: Wielonarodowa armia austro-węgierska w oczach niemieckich generałów w czasie I wojny światowej s. 321–348; Kulacz Sławomir: Walki o Piskorowice i Mołyńce (14–16 czerwca 1915) s. 349–372.

8182. DRAMOWICZ Waldemar: Stanisław Broekere (1789–1860) – oficer z czasów napoleońskich z Międzyrzecza. *Nadwarciański*

Rocznik Historyczno-Archivalny. Nr 23: 2016 s. 251–254, streszcz. ang., niem.

8183. DREWICZ Maciej: Wypadki kaliskie 1914. Reinterpretacja obrazu zdarzeń. Kalisz 2014.

Rec.: Woźniak Mieczysław Arkadiusz, *Rocznik Kaliski*. T. 41: 2015 s. 257–263.

8184. DRÓZD Karol: Rodzina chłopska we wsi Jedlnia w świetle akt metrykalnych w pierwszej poł. XIX wieku. *Wieś Radomska*. T. 10: 2016 s. 215–222.

8185. DUDEK Tomasz: Od pierwszych demokratycznych wyborów do Rady Państwa do upadku namiestnika Michała Bobrzyńskiego. Konserwatyści wobec kwestii ukraińskiej w Galicji w latach 1911–1913. *Wrocławskie Studia Wschodnie*. [T.] 19: 2015 s. 77–96, streszcz. ang., ros.

8186. DURKACZ-FOREMSKA Anna: Ofensywa wiosenno-letnia zatrzymana we wspomnieniach naocznych świadków. *Przemyskie Zapiski Historyczne*. T. 20: 2016 s. 105–114.

Gorlice 1915.

8187. DWORAK Anna Marta: Obrazy Rosjan w pamiętnikach z lat 1828–1835. Lublin 2014.

Rec.: Rawski Jakub, *In Gremium*. T. 10: 2016 s. 287–291.

8188. DYMMEŁ Anna: Księgozbiory domowe w Lublinie w pierwszej połowie XIX wieku. Lublin 2013.

Rec.: Krawczyk Antoni, *Res Historica*. Nr 41: 2016 s. 307–318.

8189. DZIEDZIC Marcin, Zieliński Waldemar: Firma fotograficzna „E. Voelkel” z Nysy. *Dagerotyp*. Nr 24: 2015 s. 5–28, streszcz. ang.

Lata 1861–1895.

8190. DZIEDZICTWO wielkiej wojny w krajobrazie oraz pamięci. Powiat tarnowski i gmina Pleśna. Wspólne wyzwanie. Red. Paweł Juško, Ryszard Stankowski. Tarnów–Pleśna–Łączpca 2016 Starostwo Pow.; przy współpr. Tarnowskiego Oddz. PTH; Urząd Gm.; Lokalna Grupa Działania Dunajec-Biała; Regis 8° ss. 231, nlb. 1, il., mapy.

Treść: Juško P., Stankowski R.: Wprowadzenie s. 10–14; Toż w jęz. ang. s. 15–17; Juško P.: Od bojowców do legionistów. Iredenta awangardy Józefa Piłsudskiego w latach 1908–1914 s. 20–39; Chwałba Andrzej: Pamięć o Legionach Polskich s. 40–51; Juško P.: Służba wojskowa jako przejaw patriotycznej postawy młodzieży gimnazjów galicyjskich w czasie wielkiej wojny s. 52–69; Filip Piotr: Gustaw Łowczowski [1897–1984] – żołnierz, dyplomata, emigrant s. 70–81; Woźny

Tomasz: Między Białą a Dunajcem – działania armii austro-węgierskiej na terenie obecnej gminy Pleśna od grudnia 1914 do kwietnia 1915 s. 84–119; Filip P.: Bój pod Łowczówkiem – porządek bitwy i porządek mitu bitwy s. 120–128; Czosnyka Mieczysław: Wielka wojna 1914–1918 w regionie tarnowskim oczami kierowników szkół powszechnych s. 130–147; Partridge Agnieszka: Pomiędzy zapomnieniem a zamazaniem pamięci. Opieka nad cmentarzami wielkiej wojny w Małopolsce na przestrzeni ostatnich stu lat s. 148–173; Sorys Stanisław: Rola samorządu Małopolski w renowacji cmentarzy wojennych z okresu I wojny s. 176–189; Stankowski R.: Mój „Gródek”. Rok 1994 i wcześniej s. 190–201; Zagata Anna: Dlaczego legionści spod Łowczówka? s. 204–215; Plebanek Weronika: Bóg mi świadkiem s. 216–223; Fotoreportaż „Śmierć żołnierza święta jest...” s. 224–232.

8191. ELISEEVA Lûdmila V.: Formirovannie sistemy mestnyh finansov v Volynskoj gubernii v konce XVIII – načale XX vv. *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 9: 2011 s. 89–108, streszcz. ang., pol.

8192. FALKOWSKA Joanna: Kobieta w roli matki. Propozycje Anastazji z Jełowickich Dziełuszyckiej (1842–1890). *Wychowanie w Rodzinie*. T. 2: 2015 s. 243–254, streszcz. ang.

8193. FALKOWSKA J.: Myśl wychowania narodowego w Galicji okresu autonomii. Twórcy i idee. Toruń 2013.

Rec.: Grabowska-Pieńkosz Dorota, *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 59: 2016 nr 3/4 s. 273–276.

8194. FALKOWSKA J.: W służbie edukacji kobiet. Działalność Felicji Boberskiej z Wasilewskich (1825–1889). *Studia Paedagogica Ignatiana*. Vol. 19: 2016 [nr] 3 s. 123–142, streszcz. ang.

8195. FASZCZA Łukasz: Defraudanci i przepisy dotyczące się kary więzienia wobec nich w Królestwie Polskim na przykładzie województwa augustowskiego. *Rocznik Augustowsko-Suwalski*. T. 15: 2015 s. 121–132, streszcz. ang.

8196. FASZCZA Ł.: Stan finansowo-majątkowy probostwa w Bargłowie Kościelnym w dobie Królestwa Polskiego. *Studia Elckie*. [T.] 18: 2016 nr 4 s. 359–376, streszcz. ang.

8197. FASZCZA Ł.: Szkolnictwo na terenie guberni wileńskiej w okresie I wojny światowej. Perspektywa widziana oczami polskiej społeczności. *Biuletyn Historii Pogranicza*. Nr 15: 2015 s. 13–35, streszcz. ang., białorus., lit.

8198. FERMUS-BOBOWIEC Anna: Zasada samodzielności i samorządności w działalności towarzystw kredytowych miejskich w Królestwie Polskim na przykładzie Towarzystwa

Kredytowego Miasta Lublina. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 12: 2009 s. 199–217.

8199. FIEĆKO Jerzy: Epistolarny „news” zesłańczy (krąg Onufrego Pietraszkiewicza i Adolfa Januszkiewicza, Syberia Zachodnia). *Przegląd Humanistyczny*. R. 60: 2016 nr 1 s. 53–65, streszcz. ang.

Dot. korespondencji zesłańców z odbiorcami krajowymi.

8200. FIEĆKO Jerzy: Hetman Żółkiewski i rok 1610 w tradycji romantycznej. *Slavia Occidentalis*. T. 72: 2015 [nr] 2 s. 137–155, streszcz. ang.

8201. FIGIEL Rafał: Bitwa pod Wąsewem. Epizod Wielkiej Wojny (4–7 sierpnia 1915 r.). Wąsewo–Ostrołęka 2016 Ostrołęckie Tow. Nauk. im. Adama Chętnika 8° ss. 136, tabl. 2, il.

8202. FILIPIAK Zbigniew: Projekt urządzenia ogólnego ludności żydowskiej w Księstwie Warszawskim z 1809 r. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 68: 2016 z. 2 s. 147–166, streszcz. ang., fr.

8203. FIOŁKA Janusz: 90. rocznica podpisania tekstu haskiego konwencji paryskiej o ochronie własności przemysłowej z 20 marca 1883 r. *Palestra*. R. 61: 2016 nr 1/2 s. 225–229.

M.in. o poprawkach autorstwa Fryderyka Zolla młodszego (1865–1948).

8204. [FIONIK Doroteusz] Fionik Dorofej: Beżenstvo. Doroga i povoroty 1915–1922. Bielsk Podlaski 2015.

Rec.: Bobryk Adam, *Rocznik Białkopodlaski*. T. 24: 2016 s. 457–462.

8205. FRANASZEK Piotr: Dieta chłopów galicyjskich w drugiej połowie XIX w. i na początku XX w. *Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych*. T. 76: 2016 s. 289–313, streszcz. ang.

8206. FRANCAK Stanisław: Kobiety wyzwolone z przełomu XIX i XX wieku. Kraków 2016 Tow. Kultury Świeckiej im. Tadeusza Żeleńskiego Boya 8° ss. 204, il. (Biblioteka Forum Myśli Wolnej; 8).

8207. FRANECKI Antoni: Powstanie styczniowe 1863–1864 na terenie dzisiejszej gminy Ruda-Huta. Chelm–Ruda-Huta 2016 TaWa Taurogiński Waldemar; Bibl. Publ. Gm. Ruda-Huta 8° ss. 39, nlb. 1, il.

8208. FRIEDRICH Agnieszka: Jewish bar-risters and the Jewish bar as described by the

anti-Semitic weekly „Rola”. *Scripta Judaica Cracoviensia*. Vol. 14: 2016 s. 85–98, streszcz. ang.

Lata 1880–1889.

8209. FRUŻYŃSKI Adam: Górnośląskie górnictwo węgla kamiennego w czasie Pierwszej Wojny Światowej (1914–1918). *Górniki Polski*. Nr 8/9: 2015 s. 9–41, streszcz. ang., niem.

8210. FRYKOWSKI Janusz [Adam]: Z dziejów parafii unickiej pw. Św. Praksedy Męczennicy w Tyszowcach w XIX wieku. *Radzzyński Rocznik Humanistyczny*. T. 14: 2016 s. 67–117, streszcz. ang.

8211. FRYŚ Andrzej, Putek Teresa: Krnąbrni poddani. Przyczynek do dziejów dworu i ludu andrychowskiego w XIX wieku. *Gronie*. Nr 16: 2016 s. 33–48.

8212. GAIBULINA Karina: Adolf Januszkiewicz [1803–1857]. 24 lata zesłania na Syberii. Pomiedzy „cywilizacją” a „światem półdzikim”. Warszawa 2014.

Rec.: Król Małgorzata, *Wrocławskie Studia Wschodnie*. [T.] 19: 2015 s. 286–290.

8213. GALEK Czesław: Kary w szkołach galicyjskich przełomu XIX i XX wieku. *Studia i Prace Pedagogiczne*. Nr 1: 2014 s. 303–312, streszcz. ang.

8214. GALEK C.: Postawy patriotyczne uczniów zaboru pruskiego przełomu XIX i XX wieku w świetle literatury pamiętnikarskiej i beletrystycznej. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 59: 2016 nr 3/4 s. 73–86, streszcz. ang.

8215. GALEK C.: Szkolnictwo w zaborze pruskim na przełomie XIX i XX wieku w świetle literatury pamiętnikarskiej i beletrystycznej. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 59: 2016 nr 1/2 s. 40–62, streszcz. ang.

8216. GALEK C.: Szkoła i nauczyciel w II połowie XIX wieku na północno-wschodnich terenach Monarchii Austro-Węgierskiej w polskiej literaturze pamiętnikarskiej i beletrystycznej. Zamość 2012.

Rec.: Kulbaka Jacek, *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 59: 2016 nr 3/4 s. 266–272.

8217. GALEK C.: Szkoła polska drugiej połowy XIX wieku w zaborze pruskim w świetle pamiętników i literatury pięknej. Zamość 2016 Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji 8° ss. 270.

8218. GALICYJSKIE drogi i bezdroża. Studium infrastruktury, organizacji i kultury

podróżowania. Praca zbior. pod red. Jolanty Kamińskiej-Kwak. Rzeszów 2013.

Rec.: Borek Arkadiusz, *Studia Geohistorica*. Nr 2: 2014 s. 178–182.

8219. GAŁCZYŃSKA Cecylia Zofia: Aleksander Branickis [1821–1877] Wanderungen am Nil. Auf der Suche nach den ersten polnischen Ausgrabungen in Ägypten im 19. Jahrhundert. *Archeologia*. [T.] 64: 2013 [dr.:] 2014 s. 83–98, streszcz. ang.

Wykopaliska, które prowadził w Egipcie w l. 1858–1874.

8220. GAŁĘDEK Michał: Prawne i polityczne uwarunkowania statusu ministra Księstwa Warszawskiego. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 16: 2013 s. 151–167, streszcz. ang., niem.

8221. GAŁWIACZEK Tomasz: „Pamiętnik” Marcelego Drohojowskiego [1817–1909]. Przyczynek do dziejów Czorsztyna w XIX w. *Prace Pienińskie*. T. 26: 2016 s. 200–211.

8222. GANCEWSKI Mateusz Piotr: Polskie życie narodowe w kraju w latach 1857–1861 w ocenie „Wiadomości Polskich”. Cz. 1. *Prace Historyczne*. [T.] 142: 2015 z. 1 s. 113–134, streszcz. ang.

Toż. Cz. 2. *Tamże* z. 3 s. 427–444, streszcz. ang.

8223. GARCZYK Bartłomiej: Petersburg jako ośrodek akademicki przełomu XIX i XX wieku. *Studia Ekonomiczne. Zarządzanie*. 2016 nr 6 s. 115–134, streszcz. ang.

Także o Polakach.

8224. GETKA-KENIG Mikołaj: Rządowe przedsięwzięcia pomnikowe ku czci Aleksandra I a ideologia „wskrzeszenia” Polski w latach 1815–1830. *Kwartalnik Historyczny*. R. 123: 2016 nr 4 s. 695–732, streszcz. ang.

8225. GIMŽAUSKAS Edmundas: Vokietijos Pirmojo pasaulinio karo tikslai rytuose: istorijos ir istoriografijos vingiai. *Lietuvos Istorijos Metraštis*. 2014 [nr] 2 [dr.:] 2015 s. 125–153, streszcz. ang.

Niemieckie cele w I wojnie światowej na Wschodzie: zakrety i przełomy.

8226. GLIŃSKI Tomasz: Zapomniana bitwa. Pakosław 1915. Wyd. 2, poszerz. Starachowice–Hża 2015 PU Compus; na zlec. Stow. Rekonstrukcji Hist. 51 Pułku Piechoty Strzelców Kresowych 8° ss. nlb. 2, 86, il.

8227. GLUGLA Paweł: Szkolnictwo zawodowe w Galicji na początku XX wieku. *Nowa Szkoła*. R. 72[73]: 2016 nr 4 s. 42–52.

8228. GŁOWACKI Marian: Walka o szkołę polską w latach 1906–1914 w Częstochowie i późniejsza aktywność jej uczestników. *Ziemia Częstochowska*. [T.] 42: 2016 s. 11–27, streszcz. ang.

8229. GŁUSZKO Mariusz: Walka konserwatystów krakowskich z demokratami na łamach ich organów prasowych w okresie 1867–1895 r. Toruń–Łysomice 2007 Europejskie Centrum Edukacyjne 8° ss. 258.

8230. GMURCZYK-WROŃSKA Małgorzata: Czy rok 1916 był istotny dla spraw polskich w polityce Francji? *Dzieje Najnowsze*. R. 48: 2016 [nr] 3 s. 37–50, streszcz. ang.

8231. GNAT-WIETESKA Zbigniew: Akt 5 listopada, jego postanowienia i znaczenie. *Niepodległość i Pamięć*. R. 23: 2016 nr 2 s. 13–22, streszcz. ang., niem., ros.

8232. GODEK Sławomir: Polityka czy prawo, czyli o okolicznościach zniesienia III Statutu litewskiego w Cesarstwie Rosyjskim. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 16: 2013 s. 215–223, streszcz. ang., niem.

8233. GOLIANEK Ryszard Daniel: Alternatywna historia odsieczy wiedeńskiej w operze „Wanda” Franza Dopplera (1850). *Muzyka*. R. 61: 2016 nr 4 s. 3–22, streszcz. ang.

Kompozytor pochodzenia polsko-niemieckiego urodzony we Lwowie, premiera opery romantycznej w trzech aktach w Teatrze Narodowym w Peszcie w dn. 30 XII 1850 r.

8234. GOLIANEK R. D.: „I Lituanii” Amilcare Ponchiello [1834–1886] – mickiewiczowska opera włoskiego twórcy. *Muzyka*. R. 61: 2016 nr 1 s. 35–48, streszcz. ang.

Z 1872 r.

8235. GONDEK Maciej M.: Austriacka procedura karna z 1853 i 1873 roku w praktyce orzeczniczej sądów krakowskich. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 16: 2013 s. 245–267, streszcz. ang., niem.

8236. GONTAREK Alicja: Cyganie osiadli w Królestwie Polskim. Próba opisu statystycznego. *Studia Romologica*. Nr 9: 2016 s. 211–236, streszcz. ang., rom.

XIX w.

8237. GORZAŁKA Przemysław: Komisja Rządząca z 1807 roku – polski rząd czy organ wykonawczy władzy francuskiej? *Częstochowskie Teki Historyczne*. T. 6: 2016 s. 91–106, streszcz. ang.

8238. GOTOWICZ Aleksander: Stan sanitarno-epidemiologiczny powiatu noworadomskiego na przełomie XIX i XX stulecia. *Zeszyty Radomszczańskie*. T. 11: 2016 s. 35–78.

8239. GÓRECKI Jan: Pielgrzymowanie Górnolązaków na Górę św. Anny w latach 1869–1914 na podstawie „Katolika” z dodatkiem fotograficznym obecnego wnętrza bazyliki Bodo Mikulli. Wrocław 2016 Franciszkańskie Wydaw. św. Antoniego 16° ss. 413, nlb. 2, tabl. 42, il., streszcz. niem.

8240. GÓRSKA Urszula: Drogi wolności. Ruch emancypacyjny kobiet w monarchii habsburskiej na podstawie publicystyki i twórczości literackiej w latach 1867–1918. Warszawa 2016 IBL PAN. Wydaw. 8° ss. 271.

Twórczość i biografia pisarek polskich w Galicji na tle innych autorek obcojęzycznych w czasach monarchii habsburskiej.

8241. GRABOŃ Lucyna: Wobec nieznanego. Wspomnienia podróżników z wieku XIX w perspektywie postkolonialnej. Poszukiwanie nieznanego. Kraków 2016 Ridero 8° ss. 71.

8242. GRABOWSKA-PIEŃKOSZ Dorothea: Zapisani w pamięci. Nauczyciele zaboru austriackiego w literaturze pamiętnikarskiej. Toruń 2016 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 382, il. (Pedagogika Toruńska; t. 10).

8243. GRABOWSKI Ireneusz: Działalność dobroczynna polskich organizacji kobiecych w Toruniu w latach 1914–1918. *Rocznik Toruński*. [T.] 43: 2016 s. 43–71, streszcz. ang., niem.

8244. GRĄCKA Monika: Myśl narodnicka a polski ruch niepodległościowy. Powstanie styczniowe w prozie Nikolaja N. Złatorwatskiego. *Acta Polono-Ruthenica*. [T.] 21: 2016 s. 161–174, streszcz. ros., ang.

8245. GRETKOWSKI Andrzej: Z historii budowy świątyni mariawitów w Płocku. *Rocznik Towarzystwa Naukowego Płockiego*. [T.] 8: 2016 s. 122–134, streszcz. ang.

Lata 1911–1914.

8246. GRIŠKAITĖ Reda: „Kasdienybės rašymas” kaip provincijos intelektualų kūrybinės raidos ženklas (Šiaurių dvaro savininko Teodoro Narbuto pavyzdys). *Archivum Lithuanicum*. T. 18: 2016 s. 255–302, streszcz. ang.

„Codzienne pisanie” jako przejaw twórczej ekspresji prowincjonalnego intelektualisty (na przykładzie dworu w Szawrach własności Teodora Narbuta [1784–1864]).

8247. GRIŠKAITĖ R.: Lietuvos provincijos intelektualų grupės formavimasis ir raida (XIX a. pradžia – XIX a. 7 dešimtmetis): bendrieji

tyrimo aspektai. *Lietuvos Istorijos Metraštis*. 2013 [nr] 1 [dr.:] 2014 s. 25–56, streszcz. ang.

Formowanie się i ewolucja grup intelektualistów na Litwie (od początku do lat 70. XIX w.).

8248. GRODZICKI Lech: Inżynier Edwin Wrześniowski [1841–1886] – uczestnik powstania styczniowego. *Gens*. [T. 14:] 2015/2016 [dr.:] 2016 s. 117–138, streszcz. ang.

8249. GRODZISKI Stanisław, Żuławski Jacek: Wiosna Ludów na sądeckiej prowincji. *Rocznik Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie*. R. 61: 2016 s. 121–131, streszcz. ang.

W aneksie dokumenty.

8250. GRUSZCZYŃSKI Jerzy: Obsługa pocztowa i korespondencja Kompanii Bajonczyków w Legii Cudzoziemskiej 1914–1915. *Historyczno-Badawczy Biuletyn Filatelistyczny*. R. 54: 2014 nr 1/4 s. 9–17.

8251. GRYSIŃSKA-JARMUŁA Katarzyna: Towarzystwo Historyczne w Bydgoszczy (Historischer Verein zu Bromberg) w latach 1880–1888. *Kronika Bydgoska*. T. 37: 2016 s. 99–120, streszcz. ang., niem.

8252. GRZEBIEŃ Ludwik: Początki instytucjonalnej „Opieki” nad młodzieżą przemysłową i rękodzielniczą w Krakowie na przełomie XIX i XX wieku. *Studia Paedagogica Ignatiana*. Vol. 19: 2016 [nr] 3 s. 163–180, streszcz. ang.

8253. GRZEGÓRZEK Mirosław: Kriegerfriedhof Nummer 216 Sierakowice-Mikołajowice-Topolina (1915–2014). Pamięć zapomniana. *Zeszyty Historyczne Semper Fidelis*. [Z.] 7: 2014 [nr] 1 s. 49–76, streszcz. ang.

Cmentarz austriacki z okresu I wojny światowej, obecnie na terenie miejscowości Łukanowice.

8254. GRZESZCZAK Maciej: Ignacewo 1863. Warszawa 2015.

Rec.: Hajdrych Łukasz, *Kronika Wielkopolski*. 2016 nr 2 s. 94–96.

8255. GUCIA Dobrosława, Lubierska Joanna: Jako cię widzą, tako cię piszą. Obraz Wielkopolanina w świetle listów gończych I połowy XIX wieku. Poznań 2014.

Rec.: Smolnicki Marcin, *Przegląd Archiwalno-Historyczny*. T. 3: 2016 s. 297–301.

8256. GWIAZDOWSKA Ewa: Gewerbt, gewalkt, genäht und poliert. Schuh- und Lederwerk im künstlerischen Schaffen von August Ludwig Most. *Materiały Zachodniopomorskie*.

Nowa Seria. T. 12 z. 1: *Archeologia*: 2016 s. 671–720, streszcz. ang., pol.

Właśc. Carl August Ludwig Most (1807–1883) – szczeciński malarz rodzajowy, portrecista i pejzażysta.

8257. GZELLA Grażyna: Redaktorzy zapomnianej „Gazety Kościańskiej/Polskiej” (do 1914 roku). *Klio*. T. 37: 2016 nr 2 s. 87–100, streszcz. ang., pol.

Od 1896 r.

8258. GZELLA G.: „Wyroki prasowe” polskiej prasy w świetle „Dziennika urzędowego” „Gazety Lwowskiej” z lat 1894–1914. *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. Vol. 19: 2016 no 3 s. 43–56, streszcz. ang.

8259. GZELLA Jacek: „Tygodnik Polski” – lwowskie pismo nowo tworzonego Stronnictwa Demokratyczno-Narodowego z 1903 roku. *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. Vol. 19: 2016 no 4 s. 5–27, streszcz. ang.

8260. HAPANOWICZ Piotr: Adrian Baraniecki [1827–1891] – prekursor polskiego muzealnictwa przemysłowego. *Muzealnictwo*. Nr 57: 2016 s. 96–105, streszcz. ang.

8261. HAPTAŚ Krzysztof: Nieznane prace malarskie Wiktora Pruszczyńskiego [zm. 1899] w kościołach Kolbuszowszczyzny (lata 80. XIX w.). *Rocznik Kolbuszowski*. Nr 16: 2016 s. 51–56.

Polichromie kościołów w Kolbuszowej, Majdanie Królewskim i Sędziszowie Małopolskim.

W aneksie artykuły z „Czasu” z 16 XII 1883 i 4 XI 1886 r.

8262. HARBIG Anna Maria: Die aufgezungene Sprache. Deutsch in galizischen Schulen (1772–1848). Białystok 2016 Wydaw. Uniw. w Białymstoku 8° ss. 416.

8263. [HAS’ANOVA Lejla Samiulovna] Khasianova Leila: „Zapiski” Ahmeda ibn Fadlana i „Pogrzeb Rusa w Bułgarze” Henryka Siemiradzkiego. *Slavica Wratislaviensia*. [T.] 162: 2016 s. 49–58, streszcz. ang., ros.

Okoliczności powstania w 1883 r. dzieła Henryka Siemiradzkiego na zamówienie Muzeum Historycznego w Moskwie (obecnie Państwowe) oraz jego odniesienie się do dzieła pisarza arabskiego żyjącego w I poł. X w.

8264. HEIDEN Hermann: Bastion nad Sanem. Los twierdzy Przemyśl. Oświęcim 2013.

Rec.: Nastrożny Paweł, *Studia z Dziejów Polskiej Historiografii Wojskowej*. T. 16: 2015 s. 110–112.

8265. HEIN-KIRCHER Heidi: Polityczna integracja w mieście wieloetnicznym: podstawy prawne i ich wpływ na sytuację Żydów we

Lwowie po roku 1870. *Res Gestae*. [T.] 2: 2016 s. 29–42, streszcz. ang.

8266. HEINRICH Aneta: Epidemia cholery w 1831 r. na Pomorzu. Walka z chorobą na przykładzie Kołobrzegu. *Nasze Pomorze*. Nr 17: 2015 [dr.:] 2016 s. 31–40.

8267. HENCZEL-WRÓBLEWSKA Ligia: I Polacchi in Piemonte. (1848–1919). Poznań–Kalisz 2016 Wyd. Pedagog.-Artystyczny UAM 8° ss. 303, il., mapy.

8268. HENDRYKOWSKA Małgorzata: News filmowy w kulturze przełomu XIX i XX stulecia. *Przegląd Humanistyczny*. R. 60: 2016 nr 1 s. 27–37, streszcz. ang.

Krótkie „filmy dokumentalne”/„reportaże” m.in. w polskich kinach.

8269. HORČIČKA Václav: Federalizacja czy rozpad? Stosunki Stanów Zjednoczonych i Austro-Węgier w ostatnim roku pierwszej wojny światowej. *Dzieje Najnowsze*. R. 48: 2016 [nr] 3 s. 51–85, streszcz. ang.

8270. HORYŃ Jerzy: Cmentarze i pomniki Świątoszowa – miejsca o szczególnym rodowdziej historycznym. *Zeszyty Żagańskie*. Nr 12: 2015 s. 89–96.

Gł. z I wojny światowej.

8271. HOSZOWSKA Mariola: Działalność Macierzy Polskiej we Lwowie w latach 1882–1894. *Galicja*. T. 1: 2015 s. 134–152, streszcz. ang.

8272. IMPERIA, narody i społeczeństwa Europy Wschodniej i Środkowej na progu pierwszej wojny światowej. Pod red. Andrzeja Nowaka; przy współpr. Mikołaja Banaszkiwicza. Warszawa 2016 Centrum Pol.-Ros. Dialogu i Porozumienia 8° ss. 713. Centrum Pol.-Ros. Dialogu i Porozumienia, IH PAN.

Materiały międzynarod. konferencji nauk., Warszawa, 24–25 VI 2014 r.

Z treści: Nowak A.: Imperia – tożsamości, lęki i nadzieje w Europie Wschodniej i Środkowej na progu pierwszej wojny światowej s. 9–12; Weeks Theodore R.: Kształtowanie się kultury litewskiej w Wilnie w latach 1900–1920 s. 15–32; Czernakiewicz Andrzej: „Chto tam idzie?”. Kryzys białoruskiego projektu kulturowego na progu pierwszej wojny światowej s. 33–49; Dabrowski Patrice M.: Jak Huculowie ze Wschodnich Karpat stali się Europejczykami s. 69–78; Sznapik Adrianna: Wyobrażenia na temat kultury i sztuki narodowej na ziemiach polskich przed pierwszą wojną światową s. 79–97; Krisań Maria: Aktywność religijna chłopów Królestwa Polskiego przed wybuchem pierwszej wojny światowej. Ruch mariawicki i zaraniarski s. 99–117; Imperia, instytucje i narodowości: Ciunczuk Rustem: Duma Państwowa Imperium Rosyjskiego na progu pierwszej wojny światowej. Między ideą imperialną a ideami narodowymi s. 121–150; Nowak A.: Imperium wobec groźby rozpadu. Historyczna pamięć i wyobraźnia (przypadek Michaiła

Mienszykowa) s. 151–171; Szabaciuk Andrzej: Relacje prawosławno-katolickie w Królestwie Polskim w przededniu pierwszej wojny światowej na przykładzie kwestii chełmskiej s. 173–193; Kulik Mariusz: Polacy w rosyjskim korpusie oficerskim przed wybuchem pierwszej wojny światowej s. 195–212; Legieć Jacek: Odrobiona lekca? Reforma systemu opieki nad inwalidami wojennymi i rodzinami żołnierzy w Rosji po wojnie rosyjsko-japońskiej s. 213–237; Wiech Stanisław: Widma i zmyry wojny w Królestwie Polskim w latach 1866–1914 s. 241–262; Staliūnas Darius: Nacionalizm litewski przed pierwszą wojną światową – aspiracje polityczne i granice wyobrazonej Litwy s. 263–278; Polunow Aleksandr: W oczekiwaniu na nowy świat: powojenna przyszłość Europy Wschodniej, Bałkanów i Bliskiego Wschodu w koncepcjach środowisk Rosyjskiej Cerkwi Prawosławnej s. 279–296; Bachturina Aleksandra: Przyszłość Galicji w wizjach działaczy społecznych i w realnej polityce początku XX wieku s. 297–318; Spät Robert: Konfrontacja i pojednanie. Debata publiczna nad „kwestią polską” w Cesarstwie Niemieckim przed pierwszą wojną światową i w czasie jej trwania s. 319–342; Marczevska-Zagańska Hanna: Imperium Habsburgów na progu wielkiej wojny w raportach amerykańskich ekspertów z *The Inquiry* s. 343–375; Komat Marek: „Polski w Europie 1914 roku nie chciał nikt”. O sprawie polskiej w przededniu i w chwili wybuchu wielkiej wojny s. 379–419; Kawalec Krzysztof: Nacionalizm przeciw imperializmowi. Spór orientacji s. 421–451; Suleja Włodzimierz: Alternatywy Piłsudskiego – powstańczy zryw czy agitacja czynem? s. 453–464; Leinwand Aleksandra Julia: Po co Polakom niepodległość? Spór w socjaldemokracji polskiej na przełomie XIX i XX wieku s. 465–499; Bartoszewicz Henryk: Polacy w Kijowie wobec niepodległości Rzeczypospolitej w przededniu wybuchu pierwszej wojny światowej s. 501–524; Manasiewa Inna: Obraz Polski w prowojennej propagandzie Związku Wyzwolenia Ukrainy w Bułgarii w przededniu jej przystąpienia do pierwszej wojny światowej s. 549–568; Borodziej Włodzimierz, Górný Maciej: Wojna wyobrażona. Polityka informacyjna, plotki i propaganda w Europie Środkowo-Wschodniej s. 571–591; Miller Aleksiej: Rola pierwszej wojny światowej w konfrontacji nacjonalizmu ukraińskiego i „ogólnoruskiego” s. 593–612; Lehnstaedt Stephan: Antysemityzm okupantów austro-węgierskich i niemieckich w Królestwie Polskim w latach 1915–1918 s. 613–630; Gierowska-Kałaun Joanna: Stanowisko Rady Polskiej Ziemi Mińskiej w kwestii przyszłości Białorusi. Przyczyny zmiany stanowiska Komisji Litewskiej Tymczasowej Rady Stanu na jesieni 1918 roku s. 631–647; Gawin Magdalena: Wielka wojna i prawa polityczne kobiet w Polsce s. 649–679.

8273. INGLOT Marek: Papieskie misje dyplomatyczne w Rosji pod koniec XVIII i na początku XIX wieku. *Kościół w Polsce*. [T.] 15: 2016 s. 55–70, streszcz. ang.

8274. IVANNIKOV Ivan A.: Professor Varšavskogo Imperatorskogo Universiteta V. A. Saval'skij. *Studia Iuridica*. T. 59: 2014 s. 141–147, streszcz. ang.

Vasilij Aleksandrovič Saval'skij (1874–1915), działalność w l. 1912–1913.

8275. IWAŃSKA Marzena: Inteligencja i rewolucja w Łodzi w latach 1905–1907. *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 15: 2015 s. 65–98, streszcz. ang.

8276. IWAŃSKA M.: Nauczycielskie integracje i dezintegracje w Łodzi przed I wojną światową. *Rocznik Łódzki*. T. 64: 2016 s. 101–123, streszcz. ang.

8277. JADCZYK Karol: Dowódcy powstania styczniowego. Portret zbiorowy. Łódź 2016 Księży Młyn Dom Wydawniczy Michał Koliński 8° ss. 468, il. (Zakręty Historii).

8278. JAEGER Marek: „Dziennik Poznański” wobec wydarzeń lat 1862–1864 w Królestwie Polskim. *Niepodległość i Pamięć*. R. 23: 2016 nr 1 s. 117–146, streszcz. ang., niem., ros.

8279. JAKUBCZAK Sławomir: Uroczystości publiczne epoki napoleońskiej w twierdzach Modlin i Serock. *Bieżuńskie Zeszyty Historyczne*. Nr 30: 2016 s. 110–128.

8280. JAKUBCZYK Radosław: Gotyk wyobrażony. O francuskich katedrach w listach Stanisława Wyspiańskiego. *Prace Literackie*. [T.] 56: 2016 s. 113–125.

Pisanych do Lucjana Rydla w trakcie podróży do Francji w 1890 r.

8281. JAKUBIAK Krzysztof, Nawrot-Borowska Monika: Rodzina polska w XIX wieku jako środowisko wychowawcze i jej funkcja edukacyjna. *Studia Paedagogica Ignatiana*. Vol. 19: 2016 [nr] 2 s. 15–47, streszcz. ang.

8282. JAKUBOWSKI Ireneusz: Rozważania o prawie i jego nauczaniu w korespondencji Hugona Kołłątaja z Tadeuszem Czackim. *Studia Prawno-Ekonomiczne*. T. 96: 2015 s. 81–94, streszcz. ang.

Lata 1803–1805.

8283. JANECZEK Łukasz: Majątek ziemski opactwa cystersów koprzywnickich w okresie kasaty w 1819 roku. *Między Wisłą a Pilicą*. T. 17: 2016 s. 57–77, streszcz. ang.

8284. JANKOWSKI Tomasz [M.]: Małżeństwa Żydów w Piotrkowie Trybunalskim w latach 1808–1870. *Przeszłość Demograficzna Polski*. [T.] 37: 2015 nr 3 s. 39–91, streszcz. ang.

8285. JANKOWSKI T. M.: Ruchliwość społeczno-zawodowa Żydów i formowanie się gospodarstw żydowskich w Piotrkowie Trybunalskim w latach 1808–1870. *Przeszłość Demograficzna Polski*. [T.] 37: 2015 nr 4 s. 61–82, streszcz. ang.

8286. JARNO Witold: Zniszczenie Kalisza w sierpniu 1914 roku w świetle polskojęzycznej prasy łódzkiej. *Res Historica*. Nr 42: 2016 s. 221–244, streszcz. ang., pol.

8287. JARZĄBEK-WASYL Dorota: Za kulisami. Narodziny przedstawienia w teatrze polskim XIX wieku. Kraków 2016 Wydaw. UJ 8° ss. 629, nlb. 1, tabl. XX, il. (Teatr/Konstelacje).

8288. JASIŃSKI Janusz: Ludność żydowska w Prusach Wschodnich wobec Powstania Styczniowego. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 58:] 2014 nr 2 s. 211–232, streszcz. niem., ang.

8289. JASIŃSKI J.: Tradycje kopernikańskie w Olsztynie w XIX wieku. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 57:] 2013 nr 3 s. 509–522, streszcz. niem., ang.

8290. JASIŃSKI Paweł: Życie oświatowe na podstawie „Głosu Płockiego” wydawanego w latach 1908–1914. *Notatki Płockie*. 2016 [nr] 3 s. 36–46, streszcz. ang.

8291. JASNOWSKI Paweł: A case study of radical assimilation in Poland. The Markusfeld family. *Scripta Judaica Cracoviensia*. Vol. 14: 2016 s. 111–132, streszcz. ang.

8292. JASNOWSKI P.: Integracja galicyjskich Żydów w świetle lwowskiej „Ojczyzny” (1881–1892). *Kwartalnik Historyczny*. R. 123: 2016 nr 3 s. 447–490, streszcz. ang.

8293. JASTKÓW 1915. W setną rocznicę bitwy. Red. Cezary Taracha. Lublin 2016 Werset 8° ss. 174, il. KUL. Inst. Historii. (Z Dziejów Jastkowa i Okolic. Studia i materiały; t. 4).

Materiały z konferencji nauk., Lublin, 3 VI 2015 r.

Treść: Kot Teresa: Przedmowa s. 7; Taracha C.: Wstęp s. 9–10; Kozyra Mariusz: Bitwa pod Jastkowem s. 13–18; Nowik-Pała Wanda: „Walecznych tysięcy...” s. 19–20; Piotrowicz Stanisław: Kalendarium Czwartego Pułku Piechoty Legionów Polskich 1915–1917 s. 21–36; Gawryszczak Piotr: Walki 4 Pułku Piechoty Legionów Polskich na Lubelszczyźnie i Wołyniu s. 37–54; Sulik Anatol F.: „Szli jak na paradzie”. Kilka refleksji o 4 pułku s. 55–58; Kalinowski Szczepan: Legiony Polskie na unickim Podlasiu. W 100. rocznicę pobytu I Brygady i 4 P.P. s. 59–69; Kalinowska Anna: Poeci legionowi na Lubelszczyźnie 1915 s. 71–86; Wieliczko Mieczysław: Ks. Stanisław Żytkiewicz [1889–1956] – kapelan na polach Jastkowa s. 87–91; Stępiak Halina, Kopycińska-Lehun Maria: Legionista z naszych stron – Zygmunt Tarło z Lesiec [właśc. Zofia Trzcicka-Kamińska, 1890–1977] s. 93–102; Kuczyńska Jadwiga: O legioniście Janie Kuczyńskim [1892–1971] i wydarzeniach w Piotrkowie w latach I wojny światowej s. 103–128; Pietrzak Michał: Antoni Pietrzak (1898–1975), ps. Janicki, Rola s. 129–132; Głuchowski-Fedirko Piotr: Emil Brzozowski [1892–1915] ps. Emil, żołnierz Oddziałów Lotnych Wojska Polskiego POW s. 133–139; Górecka Elżbieta: Cmentarz legionistów w Jastkowie s. 141–153; Taracha C.: Działania wojenne na Lubelszczyźnie z lata 1915 roku w świetle publikacji hiszpańskiego dziennika „ABC” s. 157–168; Fuente Pablo de la: Pierwsza wojna światowa na ziemiach polskich w świetle wspomnień hiszpańskiego korespondenta wojennego [Juana Pujola, 1883–1967] s. 169–174.

8294. JASTRZĘBSKI Jerzy: Jak bursztyn bałtycki trafił do kurpiowskiej chaty. *Ziemia Łomżyńska*. [T.] 13: 2013 s. 127–137.

XIX w.

8295. JAWORSKI Wojciech: Kluby gimnastyczne w Królestwie Polskim (1867–1914). *Studia Historyczne*. R. 58: 2015 z. 4 s. 483–496, streszcz. ang.

8296. JAWORSKI W.: Legalne organizacje społeczne w powiatach garwolińskim i łukowskim do 1914 roku. *Radzyński Rocznik Humanistyczny*. T. 14: 2016 s. 131–146, streszcz. ang.

8297. JAWORSKI W.: Legalne organizacje społeczne w powiecie włocławskim w latach 1878–1914. *Rocznik Muzealny* [Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej]. T. 16: 2016 s. 121–136.

8298. JAWORSKI W.: Legalne żydowskie związki zawodowe w Królestwie Polskim (1906–1914). *Acta Universitatis Lodzianis*. Folia Historica. [Vol.] 96: Studia i szkice do dziejów Polski i powszechnych XVI–XX w.: 2016 s. 127–142, streszcz. ang.

8299. JAWORSKI W.: Organizacje kulturalno-towarzyskie w guberniach kieleckiej i radomskiej (1867–1914). *Między Wisłą a Pilicą*. T. 17: 2016 s. 87–100, streszcz. ang.

8300. JAZOWNIK Maria: Krakowskie „Życie” jako forma prezentacji prądów ideowych i koncepcji światopoglądowych Młodej Polski. (Wybrane zagadnienia). *Acta Universitatis Lodzianis*. Folia Litteraria Polonica. Nr 3: 2016 s. 29–50, streszcz. ang.

Pismo ukazujące się w l. 1897–1900.

8301. JELEŃ Aleksandra: Archeologia krawowa na łamach „Tygodnika Ilustrowanego” do 1886 roku. *Acta Universitatis Lodzianis*. Folia Archaeologica. Z. 31: 2016 s. 175–194, streszcz. ang.

8302. JĘDRYCHOWSKI Zbigniew: Słowacki na uniwersytecie. *Pamiętnik Teatralny*. R. 65: 2016 z. 1/2 s. 114–138, streszcz. ang.

W Wilnie w l. 1824–1828.

8303. JĘDRZEJEWSKI Tomasz: Literatura w warszawskiej prasie kulturalnej pogranicza oświecenia i romantyzmu. Kraków 2016 Universitas 8° ss. 161, nlb. 2, streszcz. ang.

Lata 1815–1825.

8304. JODKOWSKI Marek: Ewangelicy a zobowiązania materialne względem parafii katolickich na obszarze historycznej Warmii w pierwszej połowie XIX wieku. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 59:] 2015 nr 3 s. 433–448, streszcz. niem., ang.

8305. JODKOWSKI M.: Geneza budowy kościoła katolickiego w Kwidzynie w XIX wieku. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 59:] 2015 nr 1 s. 61–77, streszcz. niem., ang.

8306. JODKOWSKI M.: Geneza budowy kościoła katolickiego w Pasymiu w drugiej połowie XIX w. *Resovia Sacra*. R. 23: 2016 s. 95–112, streszcz. ang.

8307. JODKOWSKI M.: Katolicka parafia misyjna w Wystruci w okresie konfliktu wyznaniowego (1872–1887). *Studia Redemptorystowskie*. [T.] 14: 2016 s. 533–548, streszcz. ang.

8308. JODKOWSKI M.: Katolicka parafia w Tylży w XIX wieku. *Studia Redemptorystowskie*. Nr 13: 2015 s. 357–371, streszcz. ang.

8309. JODKOWSKI M.: O nominacji ks. Jana Klemensa Gołaszewskiego na biskupa wigierskiego uwag kilka. *Studia Elckie*. [T.] 18: 2016 nr 3 s. 225–234, streszcz. ang.

Lata 1803–1809.

8310. JODKOWSKI M.: Początki posługi duszpasterskiej księdza Johanna Szadowskiego w Wielbarku. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 58:] 2014 nr 4 s. 509–526, streszcz. niem., ang.

Lata 70. XIX w.; żył 1834–1914.

8311. JONCA Magdalena: „Bajka o Kasi i królewiczu” Lucjana Rydla – utwór z podwójnym adresem? *Prace Literackie*. [T.] 55: 2015 s. 111–123, streszcz. ang.

Wyd. w Pradze w 1904 r.

8312. JUREK Lidia: The communicative dimension of violence: Polish legions in Italy as an instrument of appeal to „Europe” (1848–1849). *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 9: 2011 s. 59–76, streszcz. pol.

8313. JURKOWSKI Roman: Wileńskie instytucje i towarzystwa dobroczynne w latach 1905–1907 w świetle doniesień „Kurier Litewskiego” i „Dziennika Wileńskiego”. Cz. 1. *Przegląd Wschodnioeuropejski*. [T.] 7: 2016 [nr] 1 s. 29–44, streszcz. ang.

Toż. Cz. 2. *Tamże* [nr] 2 s. 11–28, streszcz. ang.

8314. JUŚKO Edmund: Szkolnictwo polskie na terenie Galicji w dobie Wielkiej Wojny. Wyd. 2 uzup. i rozsz. Tarnów–Łapczyca–Stalowa Wola 2016 Katedra Pedagogiki Szkolnej i Zarządzania Oświatą. Inst. Pedagogiki WZPiNOS KIL JP II; Regins Anita Własno-

wolska-Bielak 8° ss. 317, nlb. 1, il., streszcz. ang., niem., ros.

Wyd. 1 pt.: Z dziejów polskiego szkolnictwa na terenie Galicji w dobie wielkiej wojny. Tarnów–Stalowa Wola 2015.

8315. KABACIŃSKA-ŁUCZAK Katarzyna: Relacje rodzinne na łamach wybranej codziennej prasy wielkopolskiej w II połowie XIX wieku. *Studia Edukacyjne*. Nr 35: 2015 s. 297–325, streszcz. ang.

8316. KACPRZAK Marta M.: Dziewiętnastowieczne edycje literatury staropolskiej a światopogląd polskiego modernizmu. *Acta Universitatis Lodzianensis*. Folia Litteraria Polonica. Nr 3: 2016 s. 109–136, streszcz. ang.

8317. KADULSKA Irena: Pracownicy książki w Akademii Połockiej (1812–1820). *Acta Universitatis Lodzianensis*. Folia Litteraria Polonica. T. 34: 2016 nr 4 s. 257–265, streszcz. ang.

8318. KALBARCZYK Michał: Walery Przyborowski (1845–1913) i jego „Grom maciejowicki”. *Zeszyty Historyczne Ziemi Garwolińskiej*. Nr 21: 2016 s. 83–88.

Powieść opublikowana w 1908 r.

8319. KALETA Petr: Czesi w Galicji Wschodniej w XIX wieku: społeczeństwo, gospodarka, kultura. *Prace Historyczne*. [T.] 141: 2014 z. 1 s. 61–75, streszcz. ang.

8320. KALINOWSKA Milena: Kobieta na łamach czasopisma satyryczno-humorystycznego „Mucha” w latach 1868–1914. Pułtusk 2016 Akad. Humanist. im. Aleksandra Gieysztora 8° ss. 267, nlb. 2, il. Akad. Humanist. im. Aleksandra Gieysztora, Akademickie Tow. Edukacyjno-Nauk. „Atena”.

8321. KALINOWSKA-WITEK Barbara: Rola lalki w socjalizacji i wychowaniu dziewcząt w XIX wieku. *Kwartalnik Edukacyjny*. 2016 nr 3 s. 3–13.

8322. KALINOWSKA-WITEK B.: Wkład Elizy Orzeszkowej w propagowanie kwestii kobiecej oraz kształtowania dążeń edukacyjnych młodych Polek w II połowie XIX wieku. *Lubelski Rocznik Pedagogiczny*. Vol. 35: 2016 z. 4 s. 49–63, streszcz. ang.

8323. KALINOWSKI Piotr: Gläsera kronika odbudowy Woźnik ze zniszczeń spowodowanych pożarem z dnia 11 sierpnia 1798 roku. Woźniki 2016 Wydaw. Piotr Kalinowski; staraniem Burmistrza Woźnik – Alojzego

Cichowskiego 8° ss. 37, il. (Biblioteczka Wiedzy o Mieście i Gminie Woźniki).

Zawiera dużo cytatów z różnych źródeł, w tym raport inspektora Gläsera.

8324. KAMIŃSKA Natalia, Kledzik Anna, Nawrocka Klaudia: Wzorce zawierania małżeństw w dziewiętnastowiecznym Poznaniu. *Przegląd Archiwalno-Historyczny*. T. 3: 2016 s. 203–212, streszcz. ang.

8325. KAMIŃSKA Paulina: Z badań nad procedurą licytacji w Królestwie Polskim do 1875 roku. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 19: 2016 s. 211–220, streszcz. ang. s. 413–414.

8326. KAMISIŃSKA Dorota: Grafika polskich tygodników ilustrowanych dla dzieci w drugiej połowie XIX wieku na przykładzie warszawskiego, lwowskiego i poznańskiego „Przyjaciela Dzieci”. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Folia 188: Studia ad Bibliothecarum Scientiam Pertinentia. [T.] 13: 2015 s. 15–51, streszcz. ang.

8327. KANIA Agnieszka: Obiekty życia kulturalnego w Ciechocinku w XIX wieku. Teatr. *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 14: 2015 s. 49–65, streszcz. ang.

8328. KANIA Rafał: Debata parlamentarna poświęcona rozgraniczaniu nieruchomości jako płaszczyzna idei politycznych i prawnych w Królestwie Polskim. *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 16: 2016 s. 21–40, streszcz. ang.

1818 r.

8329. KANIEWSKI Piotr, Kostrzewa Krzysztof: Kobiety Wielkiej Armii Napoleona. Szkic do portretu. *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 9: 2011 s. 43–57, streszcz. ang.

8330. KAPUŚCIŃSKA[-KMIECIK] Nina: Chłopskie pokładziny, czyli „idzie Marysia do łożnice”. *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 9: 2011 s. 287–303, streszcz. ang.

XIX w.

8331. KAPUŚCIŃSKA-KMIECIK N.: „Ruiny panny palmiry”, czyli rzecz o starej pannie. *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 10: 2012 s. 17–31, streszcz. ang.

XIX w.

8332. KAPUŚCIŃSKA-KMIECIK N.: Spór o ustalenie nieślubności córek Witolda Potockiego

i Marii z Florkiewiczów w świetle prawa cywilnego obowiązującego w zaborze austriackim. *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 12: 2013 s. 13–25, streszcz. ang.

Córki: Izabella (1869–1935) i Maria Karolina (1871–1941).

8333. KARAMUCKA Magdalena: *Antyczny Rzym Norwida*. Poznań 2016 Wydaw. Nauk. UAM 8° ss. 507, tabl. 2, il., streszcz. ang.

8334. KARGÓL Marta: „I litość bierze pa-trzeć na te turystki...” – ubiory sportowe i rekreacyjne w Galicji jako zjawisko odzwierciedlające przemiany mentalności. *Prace Historyczne*. [T.] 141: 2014 z. 3 s. 675–692, streszcz. ang.

XIX w.

8335. KARLINA Oksana: Organizacją go-rodского samoupravleniâ v Volynskoj guberni v pervoj polovinie XIX stoletîâ. *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 9: 2011 s. 139–151, streszcz. ang., pol.

8336. KARNÂLÛK Vital': Nastupstvy bežanstva Peršaj susvetnaj vajny dlâ žyharoŭ Grodenščyny. *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. [Z.] 45: 2016 s. 72–81, streszcz. ang., pol.

8337. KASPERAVIČIUS Algis: Litwa i Litwini w przededniu i na początku wojny światowej. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 59:] 2015 nr 3 s. 515–524.

8338. KASPROWICZ Karol: Zdzisław Lubomirski – od prezydenta Warszawy do regenta w czasie Wielkiej Wojny. *Koło Historii*. Nr 19: 2016 s. 81–113, streszcz. ang., niem., fr.

8339. KAUFFMAN Jesse: Elusive alliance. The German occupation on Poland in World War I. Cambridge, Massachusetts–London 2015 Harvard University Press 8° ss. nlb. 10, 287, tabl. 10, il.

Rec.: Górny Maciej, *Acta Poloniae Historica*. [T.] 113: 2016 s. 348–352.

8340. KAWALEC Agnieszka: Seminarium historii powszechnej Ksawerego Liskego. Lista studentów i prac seminaryjnych. *Galicja*. T. 1: 2015 s. 358–377, streszcz. ang.

Na Uniwersytecie Lwowskim w l. 1871/72–1891.

8341. KAWIORSKI Marek: Działalność koncertowa Karola Lipińskiego [1790–1861]. Kielce 2016 UJK 8° ss. 175, nlb. 1.

Praca doktorska. Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina, Warszawa 2015.

8342. [KAZAROVA Nina F.] Kazarowa Nina F., [Lobova Viktorâ V.] Łobowa Wiktorija W., [Kazarov Sarkis S.] Kazarow Sarkis S.:

Historycy Cesarskiego Uniwersytetu Warszawskiego (1869–1915). Czasy i ludzie. Przekł. z jęz. ros. Janina Chodera. Gniezno 2016 Inst. Kultury Europejskiej UAM 8° ss. 193, nlb. 2. Inst. Kultury Europejskiej UAM w Poznaniu.

8343. KAZIMIERCZAK Mariola: Michel Tyszkiewicz (1828–1897) a Rome: sa stratégie pour faire connaître sa collection archéologique. *Archeologia*. [T.] 65: 2014 [dr.:] 2016 s. 57–84, streszcz. ang.

8344. KAZIMIERCZUK Marcin: Paweł Popiel (1807–1892) – polski konserwatysta XIX wieku. *Rocznik Towarzystwa Naukowego Plockiego*. [T.] 8: 2016 s. 66–80, streszcz. ang.

8345. KĄDZIELAWSKI Grzegorz: Prawo swojszczyzny („Heimathrecht”) jako wyraz przynależności do gminy. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 17: 2014 s. 169–181, streszcz. ang. s. 344, niem. s. 359, ros. s. 372–373.

Na obszarze zaboru austriackiego.

8346. KĘDZIERSKA Sylwia: Założenia programowe i tematyka „Gazety Polskiej w Berlinie”. *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. Vol. 19: 2016 no 4 s. 29–44, streszcz. ang.

Wydawana w l. 1890–1897.

8347. KĘSEK Janina: Kolonizacja niemiec-ka w Bochni i okolicy z końca XVIII wieku. *Rocznik Bocheński*. T. 7: 2013 s. 129–160.

8348. KIEŁB Ewa: Nałęczów w przewod-nikach uzdrowiskowych przełomu XIX i XX wieku. *Acta Universitatis Lodzianensis*. Folia Historica. [Vol.] 96: Studia i szkice do dzie-jów Polski i powszechnych XVI–XX w.: 2016 s. 109–126, streszcz. ang.

8349. KIRCHHOF Tobias: Friedrich Schlei-ermacher [1768–1834] als (Hilfs-)Prediger in Landsberg an der Warte. *Adhibenda*. [Nr] 3: 2016 s. 135–160.

Wikary i kaznodzieja w Gorzowie Wielkopolskim w l. 1794–1797.

8350. KIRIČUK Oleksandra, Orlevič Īrina: Sistema ukraïns'koï gromads'koï osviti u Shid-nij Galicini (na prikladï Stavropigij's'koï ško-li u L'vovi). *Galicja*. T. 1: 2015 s. 176–198, streszcz. ang.

8351. KISAŁA Alicja: Obciążenia feudalne chłopów w majątku Rudniki w XIX w. w świe-tle inwentarza dóbr z roku 1830, tabel presta-cyjnych i likwidacyjnych. *Rocznik Wieluński*. T. 16: 2016 s. 161–173, streszcz. ang.

8352. KISZENIA Weronika: Działalność kościoła irkuckiego od 1825 do 1855 roku. *Nasza Przeszłość*. T. 125: 2016 s. 183–190, streszcz. ang.

8353. KITA Jarosław: Banks in Łódź and their pre-1918 activities. *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 15: 2015 s. 23–37, streszcz. pol.

8354. KITA J.: Ilustracje z dziewiętnastowiecznej prasy Królestwa Polskiego jako źródło do badań nad kulturą uzdrowiskową. *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 14: 2015 s. 37–48, streszcz. ang.

8355. KITA J.: Ziemiaństwo polskie a modernizacja gospodarki rolnej do 1914 r. (zarys problematyki). *Zeszyty Wiejskie*. [Z.] 22: 2016 s. 435–443, streszcz. ang.

8356. KLEMANTOWICZ Dariusz: Miodosytnictwo w zbiorze rosyjskim przed I wojną światową. *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 9: 2011 s. 233–250, streszcz. ang.

8357. KLEMANTOWICZ D.: Uprzemysłowienie powiatu sieradzkiego na kilka lat przed wybuchem I wojny światowej. *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 10: 2012 s. 153–167, streszcz. ang.

8358. KLEMPERT Mateusz: Atelier fotograficzne „Wojtkuszki”. *Biuletyn Historii Pogranicza*. Nr 15: 2015 s. 5–11, streszcz. ang., ros., lit.

Lata 1894–1905.

8359. KLIMASZEWSKA Anna, Gałędek Michał: Stosowanie norm francuskiego Kodeksu handlowego w Księstwie Warszawskim, konstytucyjnym Królestwie Polskim i Rzeczypospolitej Krakowskiej w świetle aktów notarialnych. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 19: 2016 s. 135–146, streszcz. ang. s. 411.

8360. KLIMENKO Ūliá: Mižnarodnaplannova mova „Esperanto” v žittí Lúdvíka Zamenogofa (1859–1917). *Rocznik Polsko-Ukraiński*. T. 18: 2016 s. 165–173, streszcz. ang.

8361. KLUCZEWSKA-WÓJCIAK Agnieszka: Japonia w kulturze i sztuce polskiej końca XIX i początków XX wieku. Japan in the Polish art and culture at the end of the 19th and the beginning of the 20th century, Warszawa 2016 Pol. Inst. Studiów nad Sztuką Świata 8° ss. 309, nlb. 4, il., streszcz. ang. Pol. Inst. Studiów nad

Sztuką Świata. (Studia i Monografie. Studies and Monographs; t. 17).

8362. KŁUDKIEWICZ Kamila: Wybór i konieczność. Kolekcje polskiej arystokracji w Wielkopolsce na przełomie XIX i XX wieku. Poznań 2016 Wydaw. Nauk. UAM 8° ss. 399, nlb. 1, il., streszcz. ang. UAM w Poznaniu. (Historia Sztuki; nr 41).

8363. KNOP Marcelina: Wychowanie dziewcząt w działalności i poglądach bł. Marceliny Darowskiej [1827–1911]. *Biuletyn Historii Wychowania*. [Nr] 34: 2016 s. 101–115, streszcz. ang.

8364. KOBAC Andrzej: Łodzianie na kartach „Rocznika” Władysława Okręta. Tu mieszkali ważni twórcy kultury. *Kronika Miasta Łodzi*. [R. 26:] 2016 nr 3 s. 147–151.

„Rocznik naukowo-literacko-artystyczny (encyklopedyczny) na rok 1905”, wyd. w Warszawie w oficynie W. Okręta w 1905 r.

8365. KOBIETA w Galicji. Nowoczesność i tradycja. Red. nauk. Jolanta Kamińska-Kwak, Szczepan Kozak, Dariusz Opaliński. Rzeszów 2016 Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego 8° ss. 524, il., streszcz. ang. (Galicja i Jej Dziedzictwo; t. 24).

Treść: Kozak S.: Od redakcji s. 11–13; Toż w jęz. ang.: Editorial s. 14–16; Pułdocki Tomasz: Miejsce kobiety w społeczeństwie „doby postępu” według polskojęzycznej prasy lokalnej miast prowincjonalnych Galicji Wschodniej przed I wojną światową s. 19–40; Kostrzevska Ewelina Maria: Wokół problemów modernizacji życia kobiet. Ziemiańskie publicystyki z Królestwa Polskiego o rodaczkach z Galicji na początku XX wieku s. 41–56; Orlewić Irina: Żinoče pitanná u traktuvanní rusofiliv (za storinkami periódicného vidanná „Vremennik” Stavropigijśkogo Instytutu”) s. 57–72; Rejman Sabina: Kobieta w obliczu przemian modernizacyjnych na przełomie XIX i XX wieku (na przykładzie Rzeszowa) s. 73–89; Kordzikowska Joanna: Prostytucja w przestrzeni publicznej i prywatnej Rzeszowa na przełomie XIX i XX wieku. Zarys problematyki s. 90–99; Czerczowycz Iwanna: „Zdrowa, niemoralna, bez najmniejszego wykształcenia”: kobiety w sprawach karnych na podstawie dokumentów Sądu Krajowego we Lwowie (druga połowa XIX – początek XX wieku) s. 100–109; Hanusyn Olena: „Inteligentna kobieta nasza czuła się jednocześnie Rusinką i mężczyzną”: wátki kobiece w kształtowaniu się ukraińskiej inteligencji w dziewiętnastowiecznej Galicji s. 110–120; Szkutnik Piotr: Długość życia i przyczyny zgonu kobiet w parafii Chrzanów na przełomie XVIII i XIX wieku s. 123–135; Kwak Jan: Życie i obyczajowość kobiet na Podhalu w XIX wieku s. 136–143; Wasyl Franciszek: Kobieta w ormiańskim kręgu rodzinnym w przedautonomicznej Galicji s. 144–167; Pelczar Roman: Miejsce kobiet w rodzinach chłopskich w czasach galicyjskich w świetle literatury pamiętnikarskiej s. 168–194; Kolb Nataliá: Rol’ žinki (materí / družini) v žittí greko-katolic’kogo parafiál’nogo duhovenstva v Galicíni naprikinci XIX – na počatku XX stolittá (na prikladí o. Isidora Glins’kogo [1860–1931]) s. 195–209; Więch Arkadiusz Stanisław: „Parafialna emancypacja”. Przyczynek do badań nad religijnością mieszkanki prowincji galicyjskiej na przełomie XIX i XX wieku s. 210–219; Chomentowska Edyta: Stowarzysze-

nie Pań Miłosierdzia św. Wincentego á Paulo w Przeworsku w latach 1900–1918 s. 220–236; Smoter Marcin: Sanockie Towarzystwo Dobroczynności Pań pw. św. Wincentego á Paulo w latach 1902–1914 s. 237–251; Święcicki Klaudiusz: Pozycja kobiety z rodziny inteligenckiej z galicyjskiej prowincji na przełomie XIX i XX wieku. Przykład Heleny Kantor s. 252–268; Wałęciuk-Dejneka Beata: Galicyjskie portrety kobiet – Maria Dulębianka [1862–1919] s. 271–281; Barnas-Baran Ewa: Maria Turzyna (ok. 1860–1922) – w służbie rodzinie i narodowi s. 282–295; Florczak Ilona: Socjalistka na prowincji – społeczna i polityczna działalność Zofii Moraczewskiej w Galicji (do 1914 roku) s. 296–310; Uljasz Adrian: Aniela Aszpergerowa [1815/1818–1902]. Galicyjska artystka s. 311–331; Wąsacz-Krztoń Jolanta: Klara Czop-Umlauf [1875–1925] w kulturze muzycznej Krakowa na przełomie XIX i XX wieku s. 332–341; Redzik Adam: Janina Makarewicz [1880–1921] czy Juliuszowa Makarewiczowa – literatka i działaczka społeczna czy profesorka? s. 342–363; Nowak Magdalena: Zofia z Fredrów Szepetycka [1837–1904] – we dworze i na salonach s. 364–390; Borkowski Robert: Maria Lubomirska [ok. 1730–1795] i Karol Radziwiłł [1734–1790]. Małżeństwo w przymusu s. 391–412; Porębska Maria: Zofia Jachimecka [1886–1973] – szkic do portretu s. 413–421; Pachowicz Anna: Aniela Pisz (1860–1934) – przedsiębiorcza kobieta w galicyjskim mieście s. 422–437; Biesiadecka Elżbieta: Bohaterki dziejów porzobiorowych na łamach galicyjskich kalendarzy doby autonomicznej (do 1914 roku) s. 441–454; Hoszowska Mariola: Dziewiętnastowieczne polskie podręczniki historii a narracje o kobietach s. 455–471; Princ Bretislav: Kobieta w Galicji widziana czeskimi oczyma w XIX i XX wieku s. 472–477; Póchlópek Tadeusz: Satyryczne portrety galicyjskich arystokratek w dyskursach kulturowych Leszka Dunina Borkowskiego s. 478–493; Bajdak Mar'ana: Żinka w Galicji i w umovah Peršoi svitovoi vjini u svitli porivnāl'nih studij s. 494–507; Nabywaniec Stanisław: Gwałt – zbrodnia wojenna s. 508–524.

8366. KOLASA Władysław Marek: On the statistics and geography of the Polish press in the period between the uprisings (1832–1864). *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Folia 188: Studia ad Bibliothecarum Scientiam Pertinentia. [T.] 13: 2015 s. 3–14, streszcz. ang.

8367. KOLASA W. M.: An outline of the statistics of the Polish press 1864–1918. *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. Vol. 19: 2016 no 1 s. 21–42, streszcz. ang.

8368. KOŁACZKOWSKI Bartosz, Ratajczak Małgorzata: Samorząd terytorialny w zaborze rosyjskim? Początki decentralizacji administracji terenowej w Królestwie Polskim i na Ziemiach Zabranych w latach 1861–1915. *Samorząd Terytorialny*. R. 23: 2013 nr 7/8 s. 154–170.

8369. KOŁODZIEJCZAK Aleksandra: „Moje wspomnienia” księcia Włodzimierza Mieszczerskiego. Poetyka, portret elity rosyjskiej, wizja kultury polskiej. Białystok 2016 Prymat Mariusz Śliwowski 8° ss. 348, nlb. 2, il., streszcz. ang.

Vladimir Petrovič Meščerskij (1839–1914).

8370. KOŁODZIEJSKA Zuzanna: „Izraelita” (1866–1915). Znaczenie kulturowe i literackie czasopisma. Kraków 2014.

Rec.: Jasnowski Paweł: Z historii pewnej idei – monografia warszawskiego „Izraelity”. *Pamiętnik Literacki*. R. 107: 2016 z. 3 s. 205–210, streszcz. ang.

8371. KOMOROWSKI Andrzej: Postgebiel Ober-Ost. *Historyczno-Badawczy Biuletyn Filatelistyczny*. R. 54: 2014 nr 1/4 s. 39–44.

Organizacja poczty na obszarze okupowanym przez wojska niemieckie w l. 1916–1918.

8372. KONDRACKA Karolina: Wacław Sieroszewski [1858–1945] – badania zesłańca syberyjskiego nad muzyką Jakutów w XIX wieku. *Muzyka*. R. 61: 2016 nr 4 s. 23–41, streszcz. ang.

8373. KONIEC pięknego wieku. Studia o literaturze i kulturze doby Wielkiej Wojny. Pod red. Grzegorza P. Bąbiaka, Dariusza Dziurzyńskiego. Warszawa 2016 Wyd. Polonistyki Uniw. Warszawskiego 8° ss. 271, nlb. 1, il.

Z treści: Wstęp s. 7–14; Bąbiak G. P.: „Przyszła wojna” Jana Gotliba Blocha jako dyskurs o wojnie totalnej s. 15–30; Olszewska Maria Jolanta: Wojenny wielogłos s. 41–67; Dziurzyński D.: Biblioteka grozy Stanisława Przybyszewskiego i Lektora s. 113–126; Wroczyński Tomasz: Wojna i Witkacy. Petersburskie refleksje Iwaszkiewicza s. 132–146; Aneks: Bloch J. G.: Finanse i wojna s. 153–167; Do Narodu Polskiego! [Odezwa Parlamentarnego Koła Polskiego, Kraków 16 VIII 1914 r.] s. 172–173; Wysocki Kazimierz: Legiony s. 174–176; Od redakcji „Jeniec Polski” s. 218–219; Do Polaka [1917 r.] s. 220–223; W czym leży wartość naszych obozów s. 224–227; Przybyszewski S.: Polska i święta wojna s. 233–244; Przybyszewski S.: Od Wydarzeń. [Prospekt wydawniczy Literackiego Instytutu Wydawniczego we Lwowie (fragmenty)] s. 254–260.

8374. KONIECZNY Jerzy: Sprawa polska w historycznym przekroju w publicystyce o młodopolskim rodowodzie z okresu I wojny światowej (wokół pism Adama Grzymały Siedleckiego, Bernarda Chrzanowskiego i ks. Kamila Kantaka). *Universitas Gedanensis*. R. 26: 2015 t. 49 s. 23–53, streszcz. ang., niem.

8375. KONSTANTYNÓW Dariusz: „Dirce chrześcijańska” Henryka Siemiradzkiego w Petersburgu i Moskwie (1898). *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 78: 2016 nr 4 s. 591–621, streszcz. ang.

VI wystawa Petersburskiego Stowarzyszenia Artystów w dn. 15 II – 31 III i Muzeum Historycznego w Moskwie w dn. 6–24 IV 1898 r.

8376. KONWERSKA Barbara: Ochronki wielkie – ich powstanie i rozwój w czasach zaboru austriackiego. *Studia i Materiały do Dziejów Żup Solnych w Polsce*. T. 29: 2014 s. 33–50, streszcz. ang.

8377. KOPCZYŃSKI Michał, Sobechowicz Łukasz: Ciało ludzkie i miasto: poborowi w gu-

berni warszawskiej w roku 1913. *Kwartalnik Historyczny*. R. 123: 2016 nr 3 s. 491–514, streszcz. ang.

8378. KORONSKI Jan: Prace matematyczne w „Roczniku Towarzystwa Naukowego Krakowskiego” (1817–1872). *Studia Historiae Scientiarum*. [T.] 15: 2016 s. 217–245, streszcz. ang.

Wykaz prac z komentarzem.

8379. KORYBUT-MARCINIAK Maria: „Najnowsze wymysły”, „wzory elegancji”, „fortel przedsiębiorców”? Moda w społecznej ocenie Polaków w XIX stuleciu. *Niepodległość i Pamięć*. R. 23: 2016 nr 3 s. 13–35, streszcz. ang., niem., ros.

8380. KORYBUT-MARCINIAK M.: Przyczynek do badań nad służbą Polaków z ziem litewsko-białoruskich w administracji cywilnej Cesarstwa Rosyjskiego XIX wieku. *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 16: 2016 s. 41–57, streszcz. ang.

8381. KORYBUT-MARCINIAK M.: Romuald Łazarkiewicz (1811–1878) – cesarski urzędnik, zakonnik, kapłan. *Echa Przeszłości*. [T.] 17: 2016 s. 113–138, streszcz. ang.

8382. KORYBUT-MARCINIAK M.: Stosunek caratu do polskiej działalności dobroczynnej w Wilnie w I połowie XIX wieku. *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 14: 2015 s. 21–35, streszcz. ang.

8383. KOSIŃSKA Elżbieta, Kosiński Tadeusz: Kielce w pierwszym roku Wielkiej Wojny. Wyd. 3 zmienione. Kielce 2016 Muzeum Historii Kielc 8° ss. 64, il.

Wyd. pierwotnie w formie art. w: *Rocznik Muzeum Narodowego w Kielcach*. T. 15: 1986/1987 [dr.:] 1989.

8384. KOSIŃSKI Damian: 6 pułk piechoty Legionów Polskich, 1915–1917. *Przegląd Historyczno-Wojskowy*. R. 17: 2016 nr 1 s. 7–25, streszcz. ang., ros.

8385. KOSTRZEWSKA Ewelina Maria: Między licznym prostranstwem i áwnost’ù żizni. Dvoránki w Pol’skom Korolestve na rubeże XIX i XX vekov. *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 16: 2016 s. 59–78, streszcz. ang., pol.

8386. KOSTRZEWSKA E. M.: Ziemiańki Królestwa Polskiego i polityka (przełom XIX i XX w.). *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 15: 2015 s. 39–54, streszcz. ang.

8387. KOTLIŃSKI Jakub: Wprowadzenie austriackiej procedury cywilnej z 1895 r. na tle polskiej prasy galicyjskiej. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 13: 2010 s. 107–117.

8388. KOTLIŃSKI J., Kotliński Tomasz J.: Sądownictwo powszechne w Galicji w latach 1855–1918. Jarosław 2016 Wydaw. Państw. Wyższej Szkoły Tech.-Ekonom. im. ks. Bronisława Markiewicza 8° ss. 527, streszcz. ang., niem., ukr.

8389. KOWAL Jolanta: Rola wileńskiego typografa Józefa Zawadzkiego w rozwoju czasopiśmiennictwa polskiego na Litwie w epoce porozbiorowej. *Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Litteraria Polonica*. Nr 4: 2016 s. 281–289, streszcz. ang.

8390. KOWALCZYK Maciej: Zburzona codzienność 1914–1918. Powiat ostrowski i jego mieszkańcy podczas I wojny światowej. Ostrów Wielkopolski 2015.

Rec.: Jamecki Michał, *Rocznik Kaliski*. T. 41: 2015 s. 267–270.

8391. KOWALCZYK Małgorzata Ewa: Sierżant w spódnicy. Historia życia i służby wojskowej Joanny Żubrowej (1782–1852). Oprac. aneksów oraz tł. z jęz. fr. Anna Pikor-Półtorak; przedm. Roman Zuber. Łomianki–Dziekanów Leśny 2016 Wydaw. LTW 8° ss. 251, nlb. 1, il., streszcz. ang., fr., niem., ros.

8392. KOWALCZYK Michał: Fascynacja ludem Jana Ludwika Popławskiego [1854–1908]. *Saeculum Christianum*. R. 23: 2016 s. 239–249, streszcz. ang.

8393. KOWALCZYK Olga: Legioniści w Gomunicach. Gomunice 2016 Gm. Bibl. Publ. 8° ss. 23, nlb. 1, il.

8394. KOWALCZYK Rafał [Wiktor]: Odwrót Wielkiej Armii Napoleona z Rosji w roku 1812. Łódź 2016 Wydaw. UŁ 8° ss. 184, il., streszcz. ang., fr., ros., ukr.

8395. KOWALCZYK R. [W.]: Polityka gospodarcza i finansowa Księstwa Warszawskiego w latach 1807–1812. Łódź 2010.

Rec.: Degen Piotr, *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 12: 2013 s. 137–146.

8396. KOWALCZYK R. [W.]: Zapomniana bitwa Napoleona. Krasne 14–21 listopada 1812. Warszawa 2015 Wydaw. Trio 8° ss. 456, il., mapy, streszcz. ang., fr., niem., ros., ukr.

8397. KOZAK Szczepan: Aktywność gospodarcza kobiet w Galicji w świetle „Skorowidza

przemysłowo-handlowego” z 1912 roku. Zarys problematyki. *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 13: 2014 s. 81–95, streszcz. ang.

8398. KOZAKOWSKA-ZAUCHA Urszula: Elita elit. Olga Boznańska w Towarzystwie Artystów Polskich „Sztuka”. *Rozprawy Muzeum Narodowego w Krakowie*. Ser. Nowa. T. 9: 2016 s. 85–99, streszcz. ang.

Lata 1898–1913.

8399. KOZŁOWSKI Łukasz: Zawieranie małżeństw na przedmieściach Szczecina w świetle akt stanu cywilnego z obwodu USC Gumieńce w latach 1875–1906. Cz. 1: Roczne liczby małżeństw i sezonowość małżeństw. *Przeszłość Demograficzna Polski*. [T.] 37: 2015 nr 3 s. 119–146, streszcz. ang.

Toż. Cz. 2: Wiek nupturientów. *Tamże* nr 4 s. 105–124, streszcz. ang.

8400. KRAJEWSKI Adam: Rodzina we wsiach drobnoszlacheckich na wschodnim Mazowszu w XIX w. *Zeszyty Sądecko-Spiszkie*. T. 9: 2015 s. 24–35, streszcz. słowackie, ang.

8401. KRAJKOWSKI Michał: Oblicza prowincji. Galicja w polskojęzycznej prozie pisarzy zaboru austriackiego II połowy XIX wieku. Toruń 2016 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 320, nlb. 1, streszcz. ang.

8402. KRAWCZYK Barbara: Rękopisy Józefa Muczkowskiego w zbiorze autografów z XIX wieku należących niegdyś do Cypriana Walewskiego. *Biuletyn BJ*. R. 66: 2016 s. 31–43, streszcz. ang.

Zawiera też teksty źródłowe z 1858 r.

8403. KROKOSZ Paweł: Nadzór starostwa górniczego w Krakowie nad kopalnią soli w Wieliczce w latach 1872–1918. *Studia i Materiały do Dziejów Żup Solnych w Polsce*. T. 30: 2015 s. 69–108, streszcz. ang.

8404. KRÓL Marek: Ludność żydowska w Błaszczkach i jej główne źródła utrzymania (do 1864 r.). *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 10: 2012 s. 57–85, streszcz. ang.

8405. KRÓL M.: Towarzystwa oszczędnościowo-pożyczkowe w guberni kaliskiej do 1914 roku. Łódź 2016 Wydaw. UŁ 8° ss. 408. (Historia. Gospodarka XIX/XX w).

8406. KRUSZYŃSKI Bartosz: 10 Dywizja Piechoty w bitwie pod Éthe (22–23 sierpnia

1914 roku). *Kwartalnik Bellona*. R. 10: 2016 nr 4 s. 68–83, streszcz. ang.

Niemiecka z Prowincji Poznańskiej, w której służyło wielu Polaków, walki na pograniczu belgijsko-francuskim.

8407. KRYPCZYK-DE BARRA Aleksandra: „Wartość niepospolita”. O obrazie „Na pastwisku” Maksymiliana Gierymskiego i debiucie artysty w wiedeńskim Künstlerhausie. *Rozprawy Muzeum Narodowego w Krakowie*. Ser. Nowa. T. 9: 2016 s. 101–133, streszcz. ang.

Obraz z l. 1870–1871.

8408. KRZYMKOWSKI Marek: Nadzwyczajne pełnomocnictwa dla Rady Ministrów w 1812 roku. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 14: 2011 s. 115–130.

W Księstwie Warszawskim.

8409. KSIĄŻEK Magdalena: Dzieje dobroczynności w Kielcach w XIX i początkach XX wieku. Kielce 2016 Muzeum Historii Kielc 8° ss. 284, il., streszcz. ang.

Do 1914 r.

8410. KUBACKA-GORWECKA Maria, Sobczak-Waliś Monika: Prochem jesteśmy i cieniem. Wspomnienia pośmiertne i nekrologi „Kaliszanina. Gazety miasta Kalisza i jego okolic”, 1871–1892. Kalisz 2015.

Rec.: Celer Bogumiła, *Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk*. Nr 16: 2016 s. 219–221; Przygodzki Sławomir, *Rocznik Kaliski*. T. 42: 2016 s. 314–317.

8411. KUBASIK Adam: Kształtowanie się świadomości ukraińskiej duchowieństwa Cerkwi greckokatolickiej w Galicji Wschodniej. *Nasza Przeszłość*. T. 126: 2016 s. 89–110, streszcz. ang.

8412. KUBICKA Joanna: Na przełomie. Politycy warszawscy i pomoc własna. Warszawa 2016 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 310, nlb. 1, il. (Communicare. Historia i kultura).

XIX w.

8413. KUBICKI Tomasz: Kilka uwag o tzw. zamieszkanu obranym w świetle artykułu 27 prawa o ustaleniu własności dóbr nieruchomości, o przywilejach i hipotekach z roku 1818. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 12: 2009 s. 171–177.

8414. KUBICKI T.: Księgi hipoteczne w prawie dziewiętnastowiecznego Królestwa Polskiego. Zasady konstrukcji – forma zewnętrzna i wewnętrzna. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 11: 2008 s. 139–149.

8415. KUBICKI T.: Kwestia jawności formalnej ksiąg hipotecznych w toku dyskusji nad projektami polskiego prawa hipotecznego z 1818 roku. Regulacja ustawowa i jej praktyczna realizacja w XIX i początkach XX wieku. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 16: 2013 s. 169–182, streszcz. ang., niem.

8416. KUBICKI T.: Urząd woźnego sądowego w XIX wieku na ziemiach polskich w postępowaniu hipotecznym w świetle akt hipotecznych brzezińskich. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 14: 2011 s. 173–181.

8417. KUBICKI T.: Ustalanie tożsamości stron w świetle obowiązujących na ziemiach Królestwa Polskiego w XIX wieku przepisów notarialnych i hipotecznych a praktyka. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 15: 2012 s. 97–105, streszcz. ang., niem. s. 250–251.

8418. KULA Ewa: Język wykładowy w szkołach zaboru rosyjskiego jako przedmiot obrad Komitetu do Spraw Królestwa Polskiego. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 59: 2016 nr 1/2 s. 159–172, streszcz. ang.

W 1869 r.; aneks źródłowy.

8419. KULA E.: Nauczyciele języka polskiego w szkołach średnich Królestwa Polskiego na tle polityki oświatowej w okresie przejściowym (1864–1873). *Prace Naukowe Akademii im. J. Długosza*. Pedagogika. T. 24: 2015 s. 445–457, streszcz. ang.

8420. KULA E., Massalski Adam: Unikalne źródło – dzienniczki ucznia progimnazjum w Pińczowie z lat 1878–1881. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 5: 2016 s. 81–100, streszcz. ang.

Adama Michalskiego.

8421. KULECKA Alicja: Ku społeczeństwu obywatelskiemu. Czas walk i polemik 1863. Warszawa 2016 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 299, nlb. 1, tabl. 4, il., streszcz. ang.

8422. KULESZA Adam: Zapobieganie i zwalczanie chorób zakaźnych w Łodzi w latach 1915–1918 w świetle regulacji normatywnych niemieckich cywilnych władz okupacyjnych. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 10: 2007 s. 249–264.

8423. KULIGOWSKI Piotr: Retoryka i utopia. Ludwik Królikowski [1799–1878]: studium struktury myśli. *Klio*. T. 37: 2016 nr 2 s. 101–124, streszcz. ang., pol.

8424. KUŁAKOWSKA Ewa: Karl Ludwig Hencke (1793–1866) – astronom z Drezdenka. *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archiwalny*. Nr 23: 2016 s. 193–201, streszcz. ang., niem.

8425. KUNIKOWSKA Anita: Niepublikowany wzornik architektoniczny z Carskiego Sioła (1857). Z problematyki neobizantyńskiej architektury cerkiewnej na ziemiach polskich pod zaborem rosyjskim. *Modus*. [T.] 15: 2015 s. 217–233, streszcz. ang.

8426. KUROWSKA Hanna: Kobieta ciężarna i ciąża w polskim piśmiennictwie medycznym w pierwszej połowie XIX wieku. *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 13: 2014 s. 7–27, streszcz. ang.

8427. KUROWSKA H.: Przemiany obyczajowe w Gubinie w pierwszej połowie wieku XIX. *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 9: 2011 s. 121–138, streszcz. ang.

8428. KUZICKI Jerzy: Nieść wiarę i nadzieję na obcej ziemi. Polskie duchowieństwo katolickie w życiu religijnym i polityczno-społecznym Wielkiej Emigracji we Francji (1831–1863). Rzeszów 2014.

Rec.: Ziółek Ewa M., *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 106: 2016 s. 439–442.

8429. KUZICKI J.: Nieznane inicjatywy charytatywne uczestników Wielkiej Emigracji we Francji. Bogdan Jański i laikat katolicki w pracy na rzecz potrzebujących. *Limes*. Nr 1: 2008 s. 153–172, streszcz. ang.

8430. KWAŚNIEWSKI Michał: Kobieta przedsiębiorcza – moja prababka Katarzyna Gummert w świetle aktu notarialnego z 1893 roku. *Przegląd Archiwalno-Historyczny*. T. 3: 2016 s. 251–263, streszcz. ang.

Zawiera też tekst aktu.

8431. KWIECIEŃ Sabina: Kartka z dziejów żydowskiej prasy dla dzieci i młodzieży w okresie autonomii galicyjskiej. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Folia 188: Studia ad Bibliothecarum Scientiam Pertinentia. [T.] 13: 2015 s. 137–156, streszcz. ang.

8432. [LÂHOŮSKÝ Uladźmír Viktoravič] Liachouški Uladzimir: Niemiecka polityka edukacyjna w okręgu administracyjnym Białystok–Grodno w latach 1915–1918. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 59:] 2015 nr 2 s. 325–337.

8433. LANEŮSKÝ Aláksandr: Révalúcyjny tэрарызм u Grodne na пачатку XX стагоддз

na przykładzie Baŭvoj organizacji Pol'skaj sacy-
 ālistyčnaj partyi. *Białoruskie Zeszyty Historycz-
 ne*. [Z.] 44: 2015 s. 133–152, streszcz. ang., pol.

8434. LASZCZAK Wanda: Ślady polskie
 w rosyjskiej literaturze kobiecej XIX wieku.
 Wyd. 2. Warszawa 2016 Miła Hoshi 8° ss. 12,
 nlb. 2. (Sprawy Polsko-Rosyjskie. Historia,
 kultura, nauka. *Studia i materiały*; 3).

8435. LATAWIEC Krzysztof, Korzeniowski
 Mariusz, Tarasiuk Dariusz: Polacy w guberni
 połtawskiej na przełomie XIX i XX wieku. Lu-
 bliń 2016 Wydaw. UMCS 8° ss. 285.

8436. LATOCHA Sebastian: Powrót do ar-
 chiwum. Etnologiczna lektura metryk Kościoła
 rzymskokatolickiego. *Zeszyty Wiejskie*. Z. 19:
 2014 s. 215–224, streszcz. ang.

XIX w.

8437. LAŪRĚŠ Leanid: Vybítynâ manahí-
 -bazilíane cašou likvidacyii unií. *Biuletyn Hi-
 storii Pogranicza*. Nr 15: 2015 s. 65–89.

8438. LAZ'KO Rygor: 1914–1917: apy-
 mistyčnâa tragedyâ Belarusi. *Białoruskie Ze-
 szyty Historyczne*. [Z.] 44: 2015 s. 153–168,
 streszcz. ang., pol.

8439. LEWANDOWSKA Krystyna: Począ-
 tki górnictwa naftowego w Polsce do XX wieku.
 Legnica 2016 Dicc. Centrum Edukacyjne 8°
 ss. 25, nlb. 1.

8440. LEŻAŃSKA Wiesława: Wizerunek
 nauczyciela wczesnej edukacji w pedagogice
 Henryka Wernica [1829–1905]. *Przegląd Histo-
 ryczno-Oświatowy*. R. 59: 2016 nr 1/2 s. 26–39,
 streszcz. ang.

8441. LIJKA Justyna: Krajobraz po wielkiej
 wodzie. O zapomnianych widokach Gór pod
 Gdańskiem Johanna Carla Schultza z 1840
 roku. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*.
 [T. 57:] 2013 nr 4 s. 773–787.

8442. LINKNER Tadeusz: Wojenne reportaże
 [Tadeusza] Micińskiego z roku 1917. *Prace Li-
 terackie*. [T.] 55: 2015 s. 153–167, streszcz. ang.

8443. LIPIŃSKI Waław: Walka zbrojna
 o niepodległość Polski 1905–1918. Wstęp
 i oprac. Marek Gałęzowski; współpr. Jerzy
 Kirszak. Łomianki–Dziekanów Leśny 2016
 Wydaw. LTW 8° ss. 582, nlb. 1, il.

Na podst. wydania: Warszawa 1935.

8444. LIS Marek: Z Grazu pod Sando-
 mierz. Działania austro-węgierskiej artylerii
 styryjskiego Landsturmu pod Sandomierzem

w sierpniu i wrześniu 1914 r. we wspomnie-
 niach uczestnika walk. *Zeszyty Sandomierskie*.
 R. 22: 2016 nr 42 s. 27–35.

Ferdynand Heintel.

8445. LIS Radosław: Schulbezeichnungen
 in Preussen im 19. Jahrhundert. *Studia Niem-
 coznawcze*. T. 57: 2016 s. 595–604, streszcz.
 ang., niem.

8446. LITYŃSKI Adam: Ukraina – od Rzą-
 du Tymczasowego do zamachu bolszewickiego.
 W setną rocznicę rewolucji 1917 roku. *Roczniki
 Administracji i Prawa. Teoria i Praktyka*. R. 16:
 2016 z. 2 s. 83–102, streszcz. ang.

8447. LUBCZYŃSKA Aleksandra: Dzia-
 łalność wydawnicza Narodowej Demokracji
 w Galicji w dobie autonomii (1892–1914).
 Pruszcz Gdański 2016 Jasne 8° ss. 559, il.,
 streszcz. ang., ukr. (Prace Naukowe; nr 4).

8448. LUBRYCZYŃSKI Łukasz, Gańko
 Karolina Wanda: Dorozkarstwo warszawskie
 w XIX wieku. Warszawa 2016 Wydaw. Nauk.
 Uniw. Kardynała Stefana Wyszyńskiego 8°
 ss. 218, il. (W Służbie Niepodległej).

Dostępne także w wersji elektronicznej.

8449. LUPÍJ Svitlana: Obraz žinki v živopi-
 su Pol'sči kınca XVIII – počatku XX st.: istori-
 čno-mistec'kij kontekstí. *Rocznik Polsko-Ukra-
 iński*. T. 18: 2016 s. 67–77, streszcz. ang., pol.

8450. LUPÍJ S.: Pam'atniki Artura Grotte-
 ra u L'vovi v kontekstí hudožnih osoblivostej
 l'vivs'koj skul'pturi drugoi polovini XIX st.
Prace Naukowe Akademii im. J. Długosza. Pe-
 dagogika. T. 24: 2015 s. 459–469, streszcz. ang.

8451. ŁAPA Małgorzata: Gmina Starozakon-
 nych miasta Łodzi w latach I wojny światowej.
*Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX
 i XX wieku*. T. 11: 2013 s. 45–65, streszcz. ang.

8452. ŁAPOT Mirosław: Edukacja dziew-
 cząt żydowskich w Szkole Ludowej im. Abra-
 hama Kohna we Lwowie (1844–1914). *Prace
 Naukowe Akademii im. J. Długosza*. Pedagogi-
 ka. T. 24: 2015 s. 483–504, streszcz. ang.

8453. ŁATAK Kazimierz: Książd Augustyn
 Weichsel proboszcz gietrzwałdzki czasu obja-
 wień w opinii parafian. *Komunikaty Mazursko-
 -Warmińskie*. [T. 58:] 2014 nr 1 s. 125–141.

2 poł. XIX w.

8454. ŁAZUGA Waldemar: „Garibaldi”,
 „Cavour” i polski Piemont. *Galicja*. T. 1: 2015
 s. 11–20, streszcz. ang.

8455. ŁĄTKOWSKI Waldemar: Powiat makowski w dobie reform agrarnych XIX wieku. Maków Mazowiecki 2016 Pow. Makowski 8° ss. 127.

8456. ŁOBOZ Małgorzata: Piękna Żydówka czyli „Mohorta”. Przyczynek do spisu lektur toksycznych. *Prace Literackie*. [T.] 55: 2015 s. 61–70, streszcz. ang.

Powieść Wilhelma Feldmana „Piękna Żydówka” z 1887 r.

8457. ŁOPATECKI Karol, Kupczewska Marta: Dyspozycje majątkowe Izabeli z Poniatowskich Branickiej na wypadek śmierci. *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 64: 2016 nr 4 s. 485–493, streszcz. ang.

Na podstawie testamentu z 3 XI 1805 r. Zm. 1808 r.

8458. ŁOPATKIEWICZ Tadeusz: Rysunki zabytków Strzyżowa i Dobrzechowa na tle dorobku naukowo-artystycznej wycieczki Władysława Łuszczkiewicza z uczniami krakowskiej Szkoły Sztuk Pięknych w roku 1891. *Strzyżowski Rocznik Muzealny*. T. 2: 2016 s. 37–96, streszcz. ang.

Zawiera też rysunki oraz w aneksie: Katalog rysunków terenowych z wycieczki w roku 1891.

8459. ŁUKASIEWICZ Dariusz: Kobieta w Królestwie Prus 1806–1871. *Studia Zachodnie*. [T.] 16: 2014 s. 35–57, streszcz. ang.

8460. ŁUKASIEWICZ D.: Szkolnictwo w Prusach między tradycją a nowoczesnością (1806–1871). *Czas Przeszły*. T. 2: 2015 nr 1/2 s. 25–45, streszcz. ang.

8461. ŁUPIENKO Aleksander: Military aspects in the spatial development of Polish cities in the nineteenth century. *Acta Poloniae Historica*. [T.] 114: 2016 s. 255–290.

8462. ŁUPIENKO A.: Wyposażenie mieszczkańskiego mieszkania w Warszawie (1864–1914). *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 64: 2016 nr 1 s. 85–102, streszcz. ang.

8463. ŁYJAK Wiktor, Polityło Katarzyna, Złot Izabela: Inwentarz księgozbioru Wiktorii z Scheillów Wendorffowej jako przykład spisu biblioteczki ziemiańskiej z pierwszej połowy XIX wieku. *Biuletyn BJ*. R. 66: 2016 s. 91–141, streszcz. ang.

Zawiera też spis książek na podst. inwentarza z 1840 r.

8464. MACHUT-KOWALCZYK Joanna: Baza źródłowa do badań nad administracją pośredniego szczebla w Królestwie Polskim do 1866 roku. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa*

Polskiego. [T.] 19: 2016 s. 199–209, streszcz. ang. s. 413.

8465. MACHUT-KOWALCZYK J.: Kurator z powodu ciąży w świetle akt Sądu Pokoju Powiatu Łęczyckiego i Sądu Pokoju w Łodzi w latach 1809–1876. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 68: 2016 z. 2 s. 167–181, streszcz. ang., fr.

8466. MACHUT-KOWALCZYK J.: Panny, mężatki i wdowy przed sądem pokoju: prawo a praktyka w Królestwie Polskim na przykładzie akt sądów pokoju okręgu łęczyckiego, zgierskiego i łódzkiego. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 16: 2013 s. 201–214, streszcz. ang., niem.

8467. MACHUT-KOWALCZYK J.: Początki łódzkiego sądownictwa. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 17: 2014 s. 147–168, streszcz. ang. s. 344, niem. s. 358, ros. s. 372.

XIX–pocz. XX w.

8468. MACHUT-KOWALCZYK J.: Ustalenie składu rady rodzinnej na podstawie Kodeksu Napoleona na obszarze działania łęczyckiego sądu pokoju. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 14: 2011 s. 183–197.

8469. MACHUT-KOWALCZYK J.: Wymogi ustawowe i postulaty wobec kwalifikacji sędziów pokoju w świetle doniesień praktyki, wyrażanych opinii i dyskusji toczącej się na łamach czasopism w XIX w. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 18: 2015 s. 73–89, streszcz. ang. s. 331.

8470. MADZIAR Dawid: „Królestwo Polskie przywrócone” – oczekiwania współczesnych wobec Konfederacji Generalnej Królestwa Polskiego 1812–1813. *Meritum*. T. 8: 2016 s. 113–129, streszcz. ang.

8471. MADZIAR D.: Trudnie ścieżki zawodowe dydaktyków Śląska Cieszyńskiego w XIX i na początku XX wieku. *Wiek Stare i Nowe*. T. 11: 2016 s. 184–188.

8472. MAGIERA Elżbieta: Zarys rozwoju ruchu spółdzielczego na ziemiach polskich pod zaborem pruskim w drugiej połowie XIX i na początku XX wieku oraz jego edukacyjny charakter. *Studia Paedagogica Ignatiana*. Vol. 19: 2016 [nr] 3 s. 181–200, streszcz. ang.

8473. MAJCHRZAK Jerzy Piotr: Wizyta dr. Jana Dzierżona w Zielonej Górze w 1886 roku. *Studia Zielonogórskie*. T. 21: 2016 s. 179–181.

8474. MAKARĚVÍČ Vítal': „Câžkí razbor” – farmavanne í réalizacyâ palitykí „razboru” šláhty ů belaruska-lítoůskíh í ůkrainskíh gubernáh Rasijskaj ímperyí ů 1796–1811 gg. *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. [Z.] 43: 2015 s. 83–102, streszcz. ang., pol.

8475. MAKARĚVÍČ V.: Rasijskiâ praekty „razboru” šláhty belaruska-lítoůskíh gubernâů u 1823–1831 gg. *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. [Z.] 41: 2014 s. 49–66, streszcz. ang., pol.

8476. MALCZEWSKI Jan: Przemysł w latach 1772–1914. Budownictwo, gospodarka komunalna, przemiany przestrzenne. Przemysł-Rzeszów 2009.

Rec.: Wnęk Konrad, *Rocznik Przemyski*. T. 52: 2016 z. 1 s. 231–236.

8477. MALEC Dorota: Szkic z dziejów adwokatury galicyjskiej na przełomie XIX i XX wieku. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 14: 2011 s. 199–212.

8478. MALINOWSKA Maria: Działalność oświatowa ks. Józefa Szafranka [1807–1874]. *Podkarpackie Forum Filologiczne*. 2011 s. 372–374, streszcz. ang.

8479. MAŁYSA Andrzej: Generał Antoni Giełgud (1792–1831). Działalność wojskowa. Oświęcim 2016 Napoleon V 8° ss. 305, il.

Praca doktorska. Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie, Kraków 2012.

8480. MÂN'ČĚNÂ Sárgej: Kul'turna-asvetníckaâ funkcyâ narodnyh čajnyh í narodnyh damoů u belaruskíh gubernáh u kancy XIX – pačatku XX stst. *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. [Z.] 46: 2016 s. 28–37, streszcz. ang., pol.

8481. MARCHEL Sławomir: „Katechizm za sześć centów...” Jan kardynał Pużyna wobec kwestii socjalnej. *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 16: 2016 s. 79–90, streszcz. ang.

8482. MARCHLEWICZ Krzysztof: Jeszcze o poznańskich tradycjach uniwersyteckich sprzed lat. *Czas Przeszły*. T. 1: 2014 nr 1/2 s. 135–140, streszcz. ang.

W relacjach brytyjskich Georga Burnella z 1807 r. i Roberta Johnstona z 1815 r.

8483. MARCHLEWICZ K.: „Niestrudzony badacz Pamiru”. Czasopisma Royal Geographical Society o Bronisławie Grąbczewskim i jego podróżach po Azji Środkowej. *Czas Przeszły*. T. 2: 2015 nr 1/2 s. 91–106, streszcz. ang.

Odbytych w l. 1885–1890.

8484. MARCIN Giersz (Gerss) [1808–1895]. Człowiek z pogranicza. Praca zbiorowa. Pod red. Zbigniewa Chojnowskiego. Gołdap 2009.

Rec.: Żebrowska Anna, *Masovia*. T. 13: 2010 s. 92–94.

8485. MARCINKIEWICZ Alicja: Śmiertelność jeńców wojennych w latach 1914–1918 na terenie Prus Zachodnich. *Koło Historii*. Nr 19: 2016 s. 115–125, streszcz. ang., niem., fr.

8486. MARDOFEL Bogdan: Listy Chopina jako źródło informacji do badań nad rodziną Tytusa Woyciechowskiego. *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 9: 2011 s. 251–285, streszcz. ang.

8487. MARKIEWICZ Grzegorz: Stanowisko głównych polskich ugrupowań socjalistycznych w Łodzi w latach 1905–1907 wobec autonomii Królestwa Polskiego. *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 12: 2013 s. 57–72, streszcz. ang.

8488. MARKIEWICZOWA Hanna: Działalność opiekuńcza na ziemiach polskich w XIX wieku na przykładzie Towarzystw Dobroczyńności: Wileńskiego i Warszawskiego. *Prace Naukowe Akademii im. J. Długosza*. Pedagogika. T. 25: 2016 nr 1 s. 635–664, streszcz. ang.

8489. MARLEWICZ Halina: Leszek Dunin Borkowski – galicyjski badacz literatury sanskryckiej z XIX wieku. *Studia Litteraria Universitatis Jagellonicae Cracoviensis*. [T.] 10: 2015 z. 3 s. 217–228, streszcz. ang.

8490. MARSZAŁEK Piotr Krzysztof: Najwyższe władze wojskowe w systemie ustrojowym Królestwa Polskiego w okresie 1830–1831. *Studia Lubuskie*. T. 11: 2015 s. 11–31, streszcz. ang., niem.

8491. MARZEC Wiktor: Rebelia i reakcja. Rewolucja 1905 roku i plebejskie doświadczenie polityczne. Łódź–Kraków 2016 Wydaw. UŁ; Universitas 8° ss. 524, nlb. 10, streszcz. ang. (Horyzonty Nowoczesności. Teoria, literatura, kultura; 118).

8492. MASEWICZ Maciej: Bezradność liberałów. Postawa stronnictwa demokratyczno-liberalnego wobec radykalizacji życia politycznego w Galicji na przełomie XIX i XX wieku. *Przegląd Humanistyczny*. R. 60: 2016 nr 2 s. 97–106, streszcz. ang.

8493. MAŚLAK-MACIEJEWSKA Alicja: Progressive preacher Szymon Dankowicz (1834–1910). A study in the history of progressive Judaism in partitioned Polish lands.

Scripta Judaica Cracoviensia. Vol. 14: 2016 s. 69–84, streszcz. ang.

8494. MATANIAK Mateusz: Rada Administracyjna Miasta Krakowa i Jego Okręgu. Z dziejów XIX-wiecznej administracji krakowskiej. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 14: 2011 s. 145–171.

8495. MATANIAK M.: Szlachtuz Generalny – ze studiów nad administracją skarbową Wolnego Miasta Krakowa (1815–1846). *Res Gestae*. [T.] 3: 2016 s. 121–151, streszcz. ang.

8496. MATANIAK M.: Utworzenie Urzędu Probierzczego w Krakowie i jego działalność w latach 1843–1853. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 19: 2016 s. 179–198, streszcz. ang. s. 412–413.

8497. MATUSIEWICZ Andrzej: Suwałki – stolica guberni augustowskiej w okresie powstania styczniowego. *Rocznik Augustowski-Suwalski*. T. 15: 2015 s. 77–94, streszcz. ang.

8498. MAZEK Roman: Tabele Likwidacyjne wsi dawniej gminy Pszonka (Choiny, Łukowiec, Stodzew i Żabieniec). *Zeszyty Historyczne Ziemi Garwolińskiej*. Nr 21: 2016 s. 160–163.

Imienne spisy chłopów otrzymujących ziemię na mocy carskiego ukazu uwłaszczeniowego z 2 III 1864 r.

8499. MAŻEWSKI Lech: Aleksander Wielopolski a ukaz z 8 czerwca 1862 r. o atrybucjach namiestnika i zakresie władzy cywilnej w Królestwie Polskim. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 68: 2016 z. 1 s. 87–103, streszcz. ang., fr.

8500. MCLEOD Mona K.: Pionierzy przemian. Szkoci w Polsce 1800–1918. Przekł. Zbigniew Dalewski. Warszawa 2016 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 184, il.

8501. MEISSNER Andrzej, Meissner-Łozińska Justyna: Szkice z dziejów myśli pedagogicznej w zaborze austriackim 1772–1918. Lublin 2013.

Rec.: Doroszewski Jerzy, *Studia i Prace Pedagogiczne*. Nr 1: 2014

8502. MICHALSKA-BRACHA Lidia: Działalność Towarzystwa Opieki Weteranów Żołnierzy Polskich z roku 1831 w Galicji w latach 1882–1906. *Niepodległość i Pamięć*. R. 23: 2016 nr 4 s. 73–92, streszcz. ang., niem., ros.

8503. MICHALSKA-BRACHA L.: Problematyka ochrony zabytków i pamiątek przeszłości na łamach dodatku literacko-naukowego do „Kuriera Lwowskiego” na przełomie XIX/XX

wieku. *Rocznik Muzeum Narodowego w Kielcach*. T. 31: 2016 s. 263–279, streszcz. ang.

8504. MICHALSKA-BRACHA L.: „Zwyczaj narodowy czy fakt polityczny”? Wokół jubileuszu pięćdziesięciolecia powstania listopadowego we Lwowie. *Galicja*. T. 1: 2015 s. 199–212, streszcz. ang.

8505. MICHNA Radosław: Dyscyplina i karność w XIX-wiecznym Królewskim Gimnazjum w Bydgoszczy. *Kronika Bydgoska*. T. 37: 2016 s. 45–62, streszcz. ang., niem.

8506. MIECZYŃSKI Grzegorz: Raport Oddziału Wywiadowczego Departamentu Wojskowego NKN o stosunkach w mieście Radomsko i powiecie z 1915 r. *Zeszyty Radomszczańskie*. T. 12: 2016 s. 93–108.

8507. MIELCZAREK Kinga: „Bo Cygan jest u nich czemś niższym od człowieka”. Literacki obraz Cyganów w „Oksanie” Marii Sadowskiej [1835?–1892]. *Studia Romologica*. Nr 9: 2016 s. 237–251, streszcz. ang., rom.

Powieść społeczno-obyczajowa opublikowana w 1868 r.

8508. MIĘDZY pamięcią a projektem przeszłości. Doświadczenie historii w literaturze polskiej lat 1914–1918. Pod red. Doroty Kielak, Marty Makowskiej, Joanny Niewiarowskiej. Warszawa 2016 Wydaw. Nauk. UKSW 8° ss. 318. (Modernistyczne Przełomy; t. 2).

Dostępne także w wersji elektronicznej.

Materiały konferencji nauk., Warszawa, 23 III 2015 r.

Treść: Redaktorki: Wstęp s. 7–9; Olszewska Maria Jolanta: Wobec wyroków historii. Wojna w literackim doświadczeniu Stanisława Długosza. Szkic s. 13–40; Bourkane Mateusz: Insurgent-filozof. Józef Hoene-Wroński w „Roku 1794” Władysława [Stanisława] Reymonta s. 41–51; Makowska M.: Narodowe mity w wojennej twórczości Kazimierza Przerwy-Tetmajera s. 53–64; Zalewska Agata: „Zamęt zresztą teraz taki, że trudno myśli zebrać” – Stefan Żeromski wobec I wojny światowej. Dramat napięć i identyfikacji s. 67–88; Andreichuk Vira: Polska i ukraińska wizja przeszłości/przyszłości w wybranej publicystyce lwowskiej lat 1914–1918 s. 89–103; Skucha Mateusz: „Żołnierz i kapłanka”. Wojenne wiersze Franciszki Arnsztajnowej s. 105–124; Maroszczyk Grażyna: „W okopach trochę tego trupa” – intymne fragmenty doświadczenia wojny w „Odnazce za wierną służbę” Andrzeja Struga s. 127–145; Kucharski Łukasz: Wartości czasu Wielkiej Wojny w opowiadaniach „Tempore belli” Franciszka Pika-Mirandoli s. 147–158; Załączny Jolanta: „Dusza jasna, wybrana, przejrzyta, młody żołnierz, polski legionista”. O poetach w legionowych mundurach s. 159–175; Tomaszewska Wiesława: Modlitwa „Ojciec nasz” jako zwornik przeszłości i przyszłości w prozie fabularnej o Wielkiej Wojnie s. 177–196; Wietecha Anna: Traktat pokojowy Jana [Gotliba] Blocha – profecja i pacyfizm s. 199–210; Gabryś-Sławińska Monika: Między Bukaresztem a Sarajewem – prognozy wojenne „Tygodnika Ilustrowanego” (sierpień 1913 – lipiec 1914) s. 211–228; Przybyła Katarzyna: „Na przełomie” Pawła Hulki-Laskowskiego – esej o przyszłości „narodu historycznego” s. 229–248; Kowalczyk Urszula: Przeszłość i przyszłość (historii) literatury według Stanisława Pigionia. Kilka (około)wojennych wypowiedzi z „Panem

Tadeuszem” w tle s. 249–277; Niewiarowska J.: Projektowanie życia literackiego u progu niepodległości. O II „rzeczypospolitej literackiej” wyobrażenia s. 279–291; Kielak D.: Psychologia wojennych projektów przyszłości s. 293–310.

8509. MIĘDZYBOROWE kontakty ziemiaństwa. Pod red. Wiesława Cabana, Stanisława Wiecha. Kielce 2010.

Rec.: Maciejewska Emilia, *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 9: 2011 s. 398–403.

8510. MIGRACJE a tożsamość narodowa mieszkańców Europy Wschodniej w XIX i na początku XX wieku. Pod red. Doroty Michaluk. Ciechanowiec–Białystok 2016 Muzeum Rolnictwa im. ks. Krzysztofa Kluka; Urząd Marszałkowski Woj. Podlaskiego. Departament Kultury i Dziedzictwa Nar. 8° ss. 352, il., mapy. Muzeum Rolnictwa im. ks. Krzysztofa Kluka, Urząd Marszałkowski Woj. Podlaskiego. Departament Kultury i Dziedzictwa Nar. (Podlasie i Pogranicza Europy).

Treść: Michaluk D.: Wstęp s. 9–12; Rogalski Artur: Cudzoziemcy i migracje w departamencie siedleckim i województwie podlaskim w latach 1810–1830. Wycinki źródłowe s. 13–30; Nekrashevich Pilip: Rusyfikacja urodzonych w guberniach białoruskich uczestników działań bojowych na Kaukazie w pierwszej połowie XIX wieku (na przykładzie generalicji) s. 31–39; Matwiejczyk Dymitryj: Emigracja z Białorusi i Litwy po powstaniu listopadowym. Wpływ na kształtowanie się tożsamości narodowej mieszkańców ziem białoruskich w XIX wieku s. 41–50; Kasperek Norbert: Mozaika narodowościowa Prus Wschodnich i pogranicza widziana z Wielkiej Emigracji (1832–1848) s. 51–79; Jurkowski Roman: Rosjanie wśród Litwinów w XIX wieku jako narzędzie rusyfikacji Ziem Zabranych. Przyczynki do dziejów osadnictwa chłopów rosyjskich w guberni kowieńskiej po powstaniu styczniowym s. 81–101; Dobroński Adam Czesław: Migracje w guberni łomżyńskiej i ich skutki (1866–1915) s. 103–114; Miknys Rimantas: Zmiany stanu społecznego i narodowego w strukturze mieszkańców Szawli w XIX i na początku XX wieku. Migracje wewnętrzne społeczeństwa s. 115–135; Tomaszewski Norbert Dariusz: Polacy na kresach Cesarstwa Rosyjskiego. Listy z Mandżurii Stanisława Kołyszki do Melchiora Bortkiewicza (1903–1905) s. 137–154; Piwawarczyk Siarhiej: Sposoby nabycia obywatelstwa rosyjskiego przez cudzoziemców w końcu XIX i na początku XX wieku s. 155–167; Nowak Alicja: „Ale coś widocznie, że Was listy nie dochodzą...”. Emigracja zarobkowa z Królestwa Polskiego do Ameryki w świetle korespondencji przejętej przez niemiecką cenzurę wojenną podczas I wojny światowej s. 169–178; Tarasiuk Dariusz: Wpływ uchodźstwa na świadomość narodową ludności polskiej w Cesarstwie Rosyjskim w latach I wojny światowej s. 179–188; Korzeniowski Mariusz: Walka o świadomość narodową uchodźców z ziem polskich w Rosji w latach 1915–1918 s. 189–200; Vaicenionis Jonas: Litewskie doświadczenia emigracyjne z czasów I wojny światowej. Historia rodziny Glemżów s. 201–215; Buchowski Krzysztof: Powrót ziemianna z wojennej tułaczki na Litwę w 1918 roku (w świetle „Dziennika” Eugeniusza Romera) s. 217–225; Bielowo Irina: Reewakuacja uchodźców I wojny światowej do Rzeczypospolitej Polskiej i Republiki Litewskiej w 1922 roku (na podstawie materiałów guberni kałuskiej) s. 227–235; Cichoracki Piotr: Powracający, przybysze, emigranci. Wpływ doświadczeń zewnętrznych na życie wsi poleskiej po zakończeniu działań wojennych lat 1914–1920 s. 237–254; Matiasz Iryna: Z Podlasia do Kijowa. Wkład Iwana Kraskońskiego w organizację ukraińskiej służby dyplomatycznej i konsularnej w latach 1918–1924

s. 255–281; Rezmer Waldemar: Geneza internowania 3 Korpusu Kawalerii Armii Czerwonej w Prusach Wschodnich w sierpniu 1920 roku s. 283–324; Kuzniecowa Tatjana: Polacy w świetle prasy lotewskiej z lat 1920–1923 s. 325–337; Błaszczak Tomasz: Między Wilnem a Kownem. Migracje ludności do Litwy w latach 1920–1923 wobec konfliktu polsko-litewskiego s. 339–352.

8511. MIGRAŁA Leszek: Nowy Sącz w okresie autonomii galicyjskiej. *Zeszyty Śróddecko-Spiskie*. T. 8: 2014 s. 57–83, streszcz. słowackie.

8512. MIODOWSKI Adam: Jeńcy austro-węgierscy w niewoli rosyjskiej w okresie przedrewolucyjnym (sierpień 1914 – luty 1917). *Białostockie Teki Historyczne*. T. 14: 2016 s. 111–130, streszcz. ang.

8513. MIODOWSKI A.: Lokalne uwarunkowania i efekty rosyjskiej polityki oświatowej na Białostocczyźnie u progu XX wieku. *Studia Podlaskie*. T. 24: 2016 s. 109–135, streszcz. ang., ros.

8514. MIODOWSKI A.: Wspólnota doświadczeń i odrębność historii małych ojczyzn województwa podlaskiego. Wybrane zagadnienia z XIX i XX-wiecznych dziejów Białostocczyzny, Suwalszczyzny i Łomżyńskiego. Białystok 2016 Inst. Historii i Nauk Polit. Uniw. w Białymstoku; Prymat 8° ss. 239.

8515. MŁODA POLSKA w najnowszych badaniach. Pod red. Edwarda Jakiela i Tadeusza Linknera. Gdańsk–Sopot 2016 Wydaw. Uniw. Gdańskiego 8° ss. 441.

Z treści: Jakiel E., Linkner T.: Wstęp s. 7–9; Paczoska Ewa: Młoda Polska i mapy modernizmu s. 11–22; Ławski Jarosław: Ironia młodopolska s. 23–38; Ratuszka Hanna: „Odbicia wielokrotne”. Symbolika lustra w literaturze i sztuce Młodej Polski – rekonensans badawczy s. 39–52; Kurkiewicz Marek: „Słońce zaszło wczoraj krwawo, a dziś wschodzi łuną szeroką, płomienistą...” – krew w literackich obrazach wschodów i zachodów (młodopolskiego) słońca s. 53–70; Jaworski Karol, Wojkiewicz Rozalia: Kilka uwag o witrażu w poezji polskiej przełomu XIX i XX wieku z rzutem oka na młodopolskie badania tematologiczne w ogóle s. 71–86; Osiński Dawid Maria: Młoda Polska i/a Oświecenie s. 87–118; Polaszek Piotr: Poezja Bolesława Leśmiana w refleksji naukowej 2011–2015 s. 119–131; Kaczmarek Wojciech: Horyzont antropologiczny młodopolskiego dramatu i teatru s. 133–154; Ciechowicz Jan: Skandy nawizm w teatrze Młodej Polski s. 155–164; Olszewska Maria Jolanta: Głos Lucjana Rydla w sporach o teatr ludowy („teatr wiejski przyszłości” i „Betlejem polskie”) s. 165–194; Podstawka Anna: Kasproiczowska wizja teatru (w oparciu o recenzje w „Kurierze Lwowskim”) s. 195–210; Grajek Marek: Dramaturg w szkole mizoginizmu. Wizerunek kobiety we wczesnych dramatach Zygmunta Kaweckiego i Waława Grubińskiego s. 211–233; Linkner T.: Studencka praca Micińskiego o Rubensie s. 235–248; Wojciechowski Paweł: Prawdziwa Wenecja słowem utkana. Pejzaż poetycki polskich i szwedzkich artystów „fin de siecle” u” s. 249–260; Waśniewska Agnieszka: Muzyczne filiacje poetyckich utworów Kazimierza Przerwy-Tetmajera. Wybrane utwory s. 261–273; Wydrycka Anna: Zapomniana poetka Stanisława Szadurska s. 343–354; Różańska Grażyna: Kazimiera

Zawistowska – poetka nowej fali intymnej poezji kobiecej s. 373–388; Kamola Elwira: Działalność oświatowa Emmy Dmochowskiej z Jeleńskich – przedstawienie wybranych aspektów s. 401–410; Bajko Marcin: Karol Jacek Malewski – zapomniany poeta (późnej) Młodej Polski s. 411–420; Kochaniec Sebastian: Klasyk czy relikwiarz przeszłości? Estetyka życia codziennego Stanisława Machniewicza. Przypomnienie s. 421–440.

8516. MOJ Magdalena: Z przeszłości demograficznej Krasiejowa. Analiza w świetle zapisów metrykalnych z lat 1867–1906. Opole 2016 Państw. Inst. Nauk. – Inst. Śląski 8° ss. 152, il., streszcz. ang., niem.

8517. MOJDUSZKA Jadwiga, Sławiński Piotr: Mieszkańcy podsandomierskich Chwałek więźniami obozu internowania w Thalerhofie w latach 1914–1917. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 5: 2016 s. 101–124, streszcz. ang.

W aneksach wykazy.

8518. MOKLAK Jarosław: Bilety kolejowe jako przedmiot sporu polsko-ukraińskiego w Galicji, 1908–1910 – aspekt językowy. *Prace Historyczne*. [T.] 141: 2014 z. 3 s. 693–700, streszcz. ang.

8519. MOLIK Witold: Polscy studenci na uniwersytetach niemieckich od końca XVIII do początku XX wieku. T. 1. Poznań 2016 Wydaw. Nauka i Innowacja 8° ss. 365, nlb. 1, streszcz. ang. PTH.

8520. MONTOWSKI Michał: Krew, która woła. Pamięć i niepamięć o rzezi galicyjskiej 1846. Przedm. Zbigniew Kazimierz Witek. Kraków 2016 Tow. Przyj. Sztuk Pięknych 8° ss. XLII, 515, il.

8521. MORKOWSKI Janusz Stanisław, Drewnowski Benedykt: Kościuszko w Szwajcarii 1815–1817. Warszawa 2016 Arx Regia Ośr. Wydawniczy Zamku Królewskiego w Warszawie – Muzeum 8° ss. 435, nlb. 1, il. Zamek Królewski w Warszawie – Muzeum.

8522. MOSKAL Tomasz: „...zastaliśmy w zakrytym Turka w zawoju, z brodą ogromną”. Adam Prosper Burzyński OFM (1775–1830) jako prefekt apostołski w Egipcie. *Kościół w Polsce*. [T.] 15: 2016 s. 71–81, streszcz. ang.

8523. MOTOW Irena: Ponadczasowość inicjatyw reformatorskich Fryderyka Skarbka [1792–1866] w resocjalizacji. *Prace Naukowe Akademii im. J. Długosza*. Pedagogika. T. 25: 2016 nr 1 s. 645–657, streszcz. ang.

8524. MROCZKOWSKI Krzysztof, Olejko Andrzej, Zielińska Katarzyna: Skrzydła i ludzie Wielkiej Wojny 1914–1918. T. 1: Samolot – na-

rzędziem walki. Od bitwy nad Marną do wojny pozycyjnej na zachodzie 1914–15. Kraków 2012 Muzeum Lotnictwa Pol. 4° ss. 205, nlb. 2, il. (*Acta Aeronautica*).

8525. MROCZKOWSKI K., Wielgus Krzysztof: Fliegerkompanie 7. Krakowska kompania lotnicza na Wielkiej Wojnie. Kraków 2014 Muzeum Lotnictwa Polskiego 8° ss. 79, nlb. 1, il. (*Acta Aeronautica*).

8526. MUC Agata: „Wiadomości Kościelne. Kirchliche Nachrichten” parafii św. Józefa w Rudzie Śląskiej jako źródło do dziejów miasta i parafii z lat 1908–1911. *Fides*. [R. 22:] 2016 nr 2 s. 107–126, streszcz. ang.

8527. MUDZO Fryderyk: Niemiecka wielka własność ziemska w Wielkopolsce w latach 1815–1914. *Przegląd Zachodni*. [T. 72:] 2016 [nr] 2 s. 23–41, streszcz. ang.

8528. MÜLDNER-NIECKOWSKI Piotr: Biegański, Kramsztyk i inni. O nowej etyce lekarskiej w XIX-wiecznej Warszawie. Warszawa 2016 Volumen 8° ss. 273, il.

Władysław Biegański (1857–1917), Zygmunt Kramsztyk (1848–1920).

8529. MYDLARZ Jerzy: Powiatowy Komitet Narodowy w Suchej (Beskidzkiej) w latach 1914–1917. Zarys tematyki. *Rocznik Babiogórski*. T. 17: 2016 s. 13–20, streszcz. czes., ang.

8530. MYSZCZYSZYN Janusz: Powstanie i rozwój kolei żelaznych w prowincji Pomorze jako wyraz aktywności lokalnych środowisk i sektora publicznego. *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 16: 2016 s. 91–110, streszcz. ang.

Od l. 30-tych XIX w.

8531. MYSZCZYSZYN J.: Protekcjonizm agrarny a rozwój przemysłu w Królestwie Prus w drugiej połowie XIX w. i początkach XX w. na przykładzie prowincji Pomorze. *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 11: 2013 s. 29–44, streszcz. ang.

8532. MYSZCZYSZYN J.: Społeczne i gospodarcze konsekwencje zarazy ziemniaczanej w latach czterdziestych XIX wieku. *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 13: 2014 s. 39–45, streszcz. ang.

8533. NADZIAK Michał: Nostalgia za ancien régime’em. Filary europejskiego pokoju 1815–1914. Warszawa 2016 Wyd. Dziennikarstwa i Nauk Polit. Uniw. Warszawski 8° ss. 185, streszcz. ang.

8534. NALEWAJKO-KULIKOV Joanna: *Mówić we własnym imieniu. Prasa jydyszowa a tworzenie żydowskiej tożsamości narodowej (do 1918 roku)*. Warszawa 2016 IH PAN; *Neriton* 8° ss. 353, il., streszcz. ang.

8535. NARODOWA arytmia. Nurt patriotyczny w twórczości artystów polskich w czasach zaborów. Pod red. Wioletty Miłkowskiej. Warszawa 2016 Wydaw. Uniw. Muzycznego Fryderyka Chopina 8° ss. 190, il., streszcz. ang. Uniw. Muzyczny Fryderyka Chopina. Wyd. Pedagog.-Instrumentalny w Białymstoku.

Treść: Demska-Trębacz Mieczysława: Pamięć kłęski i jej rezonans w twórczości artystów pokolenia postycyznowego s. 19–35; Dulisz Ilona: „O polski kraju święty”. Idee niepodległościowe w pieśniach Feliksa Nowowiejskiego s. 36–52; Bednarek Wiesław: Próba nowego spojrzenia na patriotyczny aspekt twórczości Stanisława Moniuszki s. 53–65; Kopoć Irena, Gilewicz Elwira: Kazimierz Lubomirski [1813–1871] i nurt patriotyczny w wołyńskiej tradycji romantycznej s. 66–83; Demska-Trębacz M.: W poszukiwaniu odrębności. Polska muzyka skrzypcowa doby zaborów s. 84–109; Sawicka Anna: Polska szkoła wiolonczelowa 1800–1872. Odzwierciedlenie losów narodu czasów zaborów w literaturze wiolonczelowej s. 110–120; Wróbel Anna: Twórczość polskich wiolonczelistów drugiej połowy XIX wieku jako element kultury narodowej pod zaborami s. 121–134; Cieślak-Klauza Joanna: Zarys źródeł i inspiracji narodowych w twórczości wybranych kompozytorów polskiej muzyki fortepianowej XIX wieku s. 135–144; Maciejowski Jerzy: Twórczość Fryderyka Chopina jako ostoja świadomości narodowej Polaków i jej wpływ na rozwój ogólnowiatowych idei humanistycznych s. 145–156; Kadłubiński Jan: Uniwersalizm muzyki polskiej źródłem niezakończoności narodowej w latach 1795–1918 s. 157–167; Pilch-Nowakowska Xymena: Antologia „Ignacy Jan Paderewski – artysta, społecznik, polityk – w opiniach współczesnych” w świetle powstania styczniowego s. 168–177; Drozdowski Marian Marek: Wpływ powstania styczniowego na życie i twórczość Ignacego Jana Paderewskiego s. 178–186; Baranowski Tomasz: „Hej, Orle Biały!” Twórczość Ignacego Jana Paderewskiego w wymiarze narodowym i uniwersalnym s. 187–188.

8536. NARODZINY Rzeczypospolitej Krakowskiej. Relacje, obrazy, wspomnienia. Pod red. Moniki Stankiewicz-Kopeć i Tadeusza Budrewicza. Kraków 2016 Akad. Ignatianum; Wydaw. WAM 8° ss. 300, il., streszcz. ang..

Treść: Stankiewicz-Kopeć M., Budrewicz T.: Od redakcji s. 7–8; Homa Tomasz: Wprowadzenie. Wolne, niepodległe i ściśle neutralne Miasto Kraków w doniesieniach „Gazety Krakowskiej” (16 lipca – 22 października 1815 r.) s. 9–15; Gąsowski Tomasz: Rzeczypospolita Krakowska – ostatni skrawek wolnej Polski s. 17–32; Żukowska Zofia: Poczta w Wolnym Mieście Krakowie s. 33–49; Dopart Bogusław: „Poświętne ojcowisko”. Program kultury narodowej Jana Pawła Woronicza: lata krakowskie (1816–1828) s. 51–72; Cieślak Stanisław: Korespondencja księdza biskupa Jana Pawła Woronicza i Wincentego Raciborskiego SJ s. 73–94; Sobol Paweł: Kaznodziejstwo biskupa krakowskiego Jana Pawła Woronicza a uroczystości narodowe w latach 1816–1828 s. 95–110; Rokosz Mieczysław: Krakowski pogrzeb i mogiła Kościuszki. Dwa obrazy s. 111–122; Sadlik Magdalena: „Tu nie wymowy lecz malarskiego trzeba pędzla (...)” – wokół dwóch krakowskich pogrzebów: księcia Józefa Poniatowskiego i Jana Pawła Woronicza s. 123–136; Budre-

wicz T.: Dzieje malowane i ich opisanie (Michał Stachowicz i Paweł Czajkowski) s. 137–154; Graczy-Chmura Edyta: *Visum et repertum*. Rzeczypospolita Krakowska okiem dziewiętnastowiecznych satyryków s. 155–171; Stachura-Lupa Renata: *Głosem kobiecym*. Anna Libera [1805–1886] „Krakowianka” s. 173–184; Chłap-Nowakowa Justyna: Pieśniarz, prześmiewca, Tyrteusz. Edmund Wasilewski [1814–1846] – poeta Wolnego Miasta Krakowa s. 185–220; Stankiewicz-Kopeć M.: „Cały ten widok czarodziejską różdżką zgotowany”. Perswazyjność relacji z podróży do Krakowa Klementyny z Tańskich Hoffmanowej [1798–1845] s. 221–243; Bibliografia s. 245–258; Aneks: Portrety krakowian z okresu Rzeczypospolitej Krakowskiej przypisywane Józefowi Peszce (ze zbiorów Polskiej Akademii Umiejętności w Krakowie). Słowo wstępne Pawła Taranczewskiego s. 259–291.

8537. NASTROŻNY Paweł: *Miasto i twierdza Grudziądz w rosyjskiej „Voennoj encyklopedii” z 1912 roku*. *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 24: 2016 s. 215–224, streszcz. ang.

Dot. hasła „Graudenc” w vol. 8, Petersburg 1912 s. 456–457; zawiera też tłumaczenie hasła.

8538. NAWROT Dariusz: *Powstanie na Nowym Śląsku w 1806 i 1807 roku. U źródeł Zagłębia Dąbrowskiego*. Czeladź 2016 Wydaw. Muzeum Saturn 8° ss. 233, il.

8539. NAWROT-BOROWSKA Monika: *Nauczanie domowe na ziemiach polskich w II połowie XIX i początkach XX wieku – zapatrywania teoretyczne i praktyka*. Bydgoszcz 2011 Wydaw. Uniw. Kazimierza Wielkiego 8° ss. 574, il.

Rec.: Bóldyrew Aneta, *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 10: 2012 s. 278–283.

8540. NAWROT-BOROWSKA M.: „Nikt nam polskości z serca wyrwać nie jest zdolny” – ze wspomnień Leokadii Boniewicz o wychowaniu na wsi chełmińskiej w okresie strajków szkolnych. *Rozprawy z Dziejów Oświaty*. T. 53: 2016 s. 61–82, streszcz. ang.

8541. NIEBELSKI Eugeniusz: „Krzewiciele polskich idei”. Duchowni katolicycy zesłani do imperium rosyjskiego – czasy polskiej niewoli narodowej. *Nasza Przyszłość*. T. 126: 2016 s. 111–190, streszcz. ang.

8542. NIEBELSKI E.: „Lepsza nam kula niżli takie życie”. Polskie powstanie nad Bajkałem w 1866 roku. Lublin 2016 PAN. Oddz. 8° ss. 165, il., mapy.

8543. NIEBELSKI E.: *Wobec roku 1863. Księży w powstaniu styczniowym i ich losy*. Lublin 2015.

Toż. Wyd. 2 popr. i rozsz. Lublin 2016 TN KUL 8° ss. 467, il. streszcz. ang. TN KUL. (Prace Wydziału Historyczno-Filologicznego; 186).

Rec. [wyd. 1]: Jedrychowska Barbara, *Wrocławskie Studia Wschodnie*. [T.] 20: 2016 s. 299–302.

8544. NIEDZIELSKA Magdalena: „Pomniki żelazne” I wojny światowej w Prusach Zachodnich i Wschodnich. *Klio*. T. 36: 2016 nr 1 s. 69–90, streszcz. ang.

8545. NIEPODLEGŁOŚCIOWE koncepcje i programy wychowania przełomu XIX i XX wieku. I Seminarium Polskiej Myśli Pedagogicznej: Myśl o wychowaniu dla Polski niepodległej 1863–1914/18. Red. nauk. Beata Gola, Dominika Jagielska, Janina Kostkiewicz. Kraków 2015 Poligrafia Salezjańska 8° ss. 197.

Treść: Gola B., Jagielska D., Kostkiewicz J.: Wstęp s. 7–9; Cz. 1. Problemy badań nad polską myślą pedagogiczną: Kostkiewicz J.: O potrzebie badań nad polską myślą pedagogiczną – obszary zaniechane, obszary wymagające reinterpretacji s. 13–27; Palka Stanisław: Uwarunkowania rozwoju polskiej myśli pedagogicznej (uwagi ogólne) s. 29–34; Gola B.: Program nauczania a kontekst jego funkcji społecznych s. 35–51; Cz. 2. Ramy czasowe w myśleniu o „wychowaniu dla niepodległej” na przełomie XIX i XX wieku – dwugłos: Hejnicka-Bezwińska Teresa: Niektóre problemy związane z koncepcją badań nad „Myślą o wychowaniu dla Polski niepodległej (1863–1914/18)” s. 55–65; Kostkiewicz J.: Kwestia ram czasowych tematu I Seminarium Polskiej Myśli Pedagogicznej „Myśl o wychowaniu dla Polski niepodległej (1863–1914/18)”. Uzasadnienie s. 67–73; Cz. 3. Polskie koncepcje i programy wychowania do niepodległości 1863–1914/18: Dziaczkowska Lucyna: Nauczyciel a program kształcenia w świetle refleksji pedeutologicznej Jana Władysława Dawida s. 77–92; Sajdek Wiesława: Program wychowania kobiet wedle wskazówek Eleonory Ziemięckiej s. 93–104; Ryk Andrzej: Pedagogia polska Władysława Sereżyńskiego i jej niepodległościowe aspekty s. 105–121; Hajduk Łukasz: Skauting jako program wychowania młodzieży. Andrzej Małkowski i zakorzenienie idei Roberta Baden-Powella na polskim gruncie s. 123–135; Mółka Janusz: Wychowanie młodzieży w Sodaliji Marińskiej s. 137–147; Michel Małgorzata: Rozwój opieki nad dzieckiem przestępczym pod zaborami. Działalność Towarzystwa Osad Rolnych i Przytuloków Rzemieślniczych na rzecz wolności jednostki wykluczonej s. 149–160; Kusztal Justyna: Studzieniec – praktyczna realizacja idei ochrony dziecka zaniedbanego moralnie na ziemiach polskich zaboru rosyjskiego s. 161–172; Dybiec Julian: Idee pedagogiczne w polskiej literaturze 1795–1918 s. 173–187; Załączniki: Komunikat założycielski i programowy Seminarium Polskiej Myśli Pedagogicznej s. 191–193; Program I Seminarium Polskiej Myśli Pedagogicznej s. 194–197.

8546. NIEWĘGŁOWSKA Aneta: Średnie szkolnictwo żeńskie w dziewiętnastowiecznym Grudziądzu. *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 23: 2015 s. 111–127, streszcz. ang.

8547. NIEZNANE historie Łodzi z czasów Wielkiej Wojny. Pod red. Jolanty A. Daszyńskiej. Łódź 2016 Księży Młyn Dom Wydawniczy Michał Koliński; przy współpr. z PTH 8° ss. 138, nlb. 1, il.

Treść: Daszyńska J. A.: Wstęp s. 7–12; Jarno Witold: Wybuch I wojny światowej w świetle łódzkiej gazety „Rozwój” s. 13–34; Daszyńska J. A.: Wielka zapomniana – Operacja Łódzka 1914 r. s. 35–55; Woźniak Krzysztof Paweł: Podwójnie obcy. Niemiecka społeczność Królestwa Polskiego w latach Wielkiej Wojny s. 57–72; Górecki Bartosz: Próby stabilizacji rynku finansowe-

go w Łodzi przez Komitet Giełdowy Łódzki na tle regulacji prawnych wprowadzonych przez władze niemieckie w sektorach życia gospodarczego i bankowego w latach 1914–1918 s. 73–92; Stawiszyńska Aneta: Podłódzki Karlsbad czy letnisko dla mało wymagających? Ruda Pabianicka jako miejsce wypoczynku łodzian w latach I wojny światowej s. 93–110; Pietras Tomasz: W poszukiwaniu formy narodowego symbolu. Orzeł Biały w latach I wojny światowej (na przykładzie Łodzi i Polski środkowej) s. 111–139.

8548. NÍKOLAËNKO Ol’ga: Pol’ski žinoči religijni gramadi na pravoberežnij Ukraïni naprikinci XIX – na počatku XX st. *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 13: 2014 s. 71–80, streszcz. ang.

8549. NIKULINA Irina [Nikolaevna]: Istoczniki po istorii pol’skoj političeskoj ssylki na Altaj v XIX v. (20-e–pervaâ polovina 90-h gg.). *Wrocławskie Studia Wschodnie*. [T.] 19: 2015 s. 187–197, streszcz. ang., ros.

8550. NIZOWSKI Andrzej: Od wojny do rewolucji. Suwałki w latach 1904–1906. *Rocznik Augustowsko-Suwałski*. T. 16: 2016 s. 123–136, streszcz. ang.

8551. NOWAK Andrzej: Kto powiedział, że Moskale są to bracia nas, Lechitów... Szkice z historii wyobraźni politycznej Polaków. Wyd. 2, zm. Kraków 2016 Wydaw. Liter. 8° ss. 685, nlb. 2, il.

Dostępne także jako e-book.

Wyd. 1 pt. Między carem a rewolucją. Rosja w publicystyce Wielkiej Emigracji (1831–1849). Warszawa 1993.

8552. NOWAK Gabriela: Żydowskie szkolnictwo w Płocku w latach 1865–1914 w świetle źródeł archiwalnych. *Rocznik Muzeum Mazowieckiego w Płocku*. Nr 20: 2016 s. 182–197, streszcz. ang.

8553. NOWAK Joanna: Cecylia Działyńska (1836–1899) – konserwatywna emancypantka. *Pamiętnik Biblioteki Kórnickiej*. Z. 33: 2016 s. 111–135, streszcz. ang.

8554. NOWOGÓRSKI Przemysław: Opowieść o rebem Jechielu Meirze [1816–1888] – cadyku z Gostynina. W dwusetną rocznicę urodzin. *Nasze Korzenie*. Nr 10: 2016 s. 70–75.

8555. OBERC Michał: Wizyty cesarza Franciszka Józefa I w Galicji. Rzeszów 2016 Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego 8° ss. 180, nlb. 1, il. Lata 1851–1900.

8556. OCCELI Wiera: K voprosu o „posrednicestve” russkoj literatury v razvittii pol’sko-gruzinskih literaturnyh svâzej. *Acta Polono-Ruthenica*. [T.] 21: 2016 s. 237–245, streszcz. pol., ang.

8557. [OCCUPATION experiences, 1914–18]. *Acta Poloniae Historica*. [T.] 113: 2016 s. 7–230.

Treść: Szlanta Piotr: The Lemkos' Great War: Wartime Experiences of the Lemko People, 1914–18 s. 7–36; Skrukwa Grzegorz: „Masters of Situation”: German and Austro-Hungarian Intervention in Ukraine in 1918 in the Light of Ukrainian Memoirs s. 37–64; Sierakowska Katarzyna: The Expulsions from the „Congress” Kingdom of Poland and Galicia as Seen from Personal Accounts (1914–18) s. 65–87; Nalewajko-Kulikow Joanna: „Die jiddische Schule der Erwachsenen”: Warsaw Yiddish Press and German-Jewish Contacts in 1915–18 s. 89–111; Manikowska Ewa: Visualising the Eastern Front: „Heimatschutz” and Survey Photography During the First World War s. 113–137; Stempin Arkadiusz: The Imperial German Board of Archives in Warsaw: A Paradigmatic Example of the „Moral Conquest” Policy in the Polish Territory during the First World War s. 139–170; Ogórek Bartosz: The Unobvious Impact of the First World War on the Height of Pupils in Cracow Schools in 1919–33 s. 171–194; Mieszkowski Lukasz: A Foreign Lady: The Polish Episode in the Influenza Pandemic of 1918 s. 195–230.

8558. OKOŃ Jacek: Powieść „Krety” Artura Gruszeckiego jako monografia środowiska górniczego w Zagłębiu Dąbrowskim u schyłku XIX wieku. *Górniki Polski*. Nr 8/9: 2015 s. 67–100, streszcz. ang., niem.

Wyd. w 1888 r.

8559. OLEJKO Andrzej: Karpacka wojna trzech cesarzy. Z działań wojennych I wojny światowej na lądzie i w powietrzu. Rzeszów 2013.

Rec.: Centek Jarosław, Mikulski Marcin J., Woźny Tomasz: Kompilatorska wojna trzech cesarzy. *Dzieje Najnowsze*. R. 46: 2014 [nr] 3; Polem.: Olejko A., *Tamże*. R. 47: 2015 [nr] 3; Repl.: Centek J., Mikulski M. J., Woźny T.: Doktorowi habilitowanemu Andrzejowi Olejce w odpowiedzi. *Tamże*. R. 48: 2016 [nr] 1 s. 325–330.

8560. OLEKSY Dominik: O początkach motoryzacji w Krakowie i ówczesnej Galicji. *Rocznik Bocheński*. T. 8: 2016 s. 103–122.

8561. OLEŃCZAK Piotr: Twierdza Modlin 1830–1864. Wielka nadzieja i lata niedoli. Warszawa 2012 Mazowieckie Centrum Kultury i Sztuki; Agencja Wydawnicza „Egopres” 8° ss. 165, nlb. 3, il., mapy. (Mazowiecka Akademia Książki; t. 27).

8562. OLUKUSZNIK Marek: Prawdziwy turysta u schyłku belle époque. Niezwykłe podróże Stanisława Twardo w świetle niepublikowanych wspomnień. *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 12: 2013 s. 41–55, streszcz. ang.

W l. 1911–1913.

8563. OLUKUSZNIK M.: Wyjechać z miasta... Mieszkańcy Warszawy wobec podróży, tury-

styki i wypoczynku na przełomie XIX i XX wieku. Warszawa 2015.

Rec.: Witkowska-Krych Agnieszka, *Kronika Warszawy*. 2016 nr 1 s. 162–164.

8564. ONISZCZUK Aleksandra: Doświadczenia Księstwa Warszawskiego w zakresie edukacji prawniczej. *Krytyka Prawa*. T. 8: 2016 s. 67–90, streszcz. ang.

8565. OPIELA Maria: Rola miłości we wczesnym wychowaniu w systemie pedagogicznym Edmunda Bojanowskiego [1814–1871]. *Społeczństwo i Rodzina*. 2016 nr 1 s. 155–169, streszcz. ang.

8566. OSSADNIK Hubert: Praca sezonowa na Słowacji przed I wojną światową w relacji mieszkańca Mchawy. *Plaj*. [T.] 50: 2015 s. 206–216.

Na podst. wywiadu Marii Brylak-Zaluskiej z Augustynem Zabawskim (1893–1987) przeprowadzonego w 1967 r.

8567. OSSIBACH-BUDZYŃSKI Andrzej: Pawiak. Więzienie polityczne 1880–1915. Warszawa 2016 Aspra-JR; MHPRL 8° ss. 453, il. Muzeum Niepodległości, MHPRL.

8568. OSTATNIA wojna Austro-Węgier 1914–1918. T. 1/2: Rok 1914. Tł. Mariusz Niestrawski. Oświęcim 2016 Napoleon V 8° ss. 438, tabl. 13, il.

8569. OŚWIATA na ziemiach polskich pod zaborem wobec wyzwań cywilizacyjnych. Pod red. Andrzeja Meissnera i Jerzego Potoczego. Lublin 2013.

Rec.: Doroszewski Jerzy, *Studia i Prace Pedagogiczne*. Nr 1: 2014 s. 342–344.

8570. PAJA Agnieszka: XIX. Tożsamość czytelniczki. Warszawa 2016 IBL PAN. Wydaw. 8° ss. 399, nlb. 1. (Lupa Obscura).

Czytelnictwo kobiet w XIX w.

8571. PALICA Magdalena: Wrocław 1916. Kronika miasta w czasie wielkiej wojny. Wrocław 2016 Atut 8° ss. 127, nlb. 2, il.

8572. PAŁUCKA-CZERNIAK Iwona: Rada jako narzędzie perswazji w projekcie dydaktycznym „O wychowaniu dzieci uchodźców” Juliusza Jedlińskiego. *Poznańskie Studia Polonistyczne*. Ser. Językozn. [T.] 22(42): 2015 z. 2 s. 129–142, streszcz. ang.

8573. [PAPENKO Evgen] Papenko Yevgen: Participation of the Ukrainian „Sokil” movement in a military-patriotic education of youth before the I World War. *Studia Warmińskie*. T. 53: 2016 s. 421–430, streszcz. pol., niem.

8574. PARTYGA Ewa: Wiek XIX. Przedstawienia. Warszawa 2016 Państw. Inst. Wydawniczy 8° ss. 535, nlb. 1, il. + pendrive. (Teatr Publiczny, Przedstawienia 1765–2015).

8575. PARTYKA Wiesław: Dom poprawy dla duchownych w Liszkowie w latach 1835–1852. *Nasza Przeszłość*. T. 125: 2016 s. 191–200, streszcz. ang.

8576. PARTYKA W.: Likwidacja bractw religijnych w Lublinie w 2. połowie XIX wieku. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 106: 2016 s. 127–137, streszcz. ang.

8577. PARTYKA W.: Wsparcie emerytalne dla duchowieństwa diecezji lubelskiej w XIX wieku. *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 64: 2016 nr 3 s. 363–378, streszcz. ang.

8578. PASTUSZKA Sławomir: Władze gminy synagogałnej w Pszczynie i ich funkcje według statutu z 1896 roku. *Judaista*. Nr 1: 2016 s. 40–55.

8579. PAWLAK Magdalena: Ozorków i jego mieszkańcy przełomu XIX i XX wieku na łamach „Rozwoju”. *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 10: 2012 s. 121–135, streszcz. ang.

8580. PELCZAR Roman: Miejsce wiejskich szkół elementarnych i ich nauczycieli w życiu społeczności chłopskich Galicji. *Galicja*. T. 1: 2015 s. 114–133, streszcz. ang.

8581. PELCZAR R.: Sieć szkolna w koloniach niemieckich (józefińskich) do 1873 r. (na przykładzie terenu łacińskiej diecezji przemyskiej). *Studia i Prace Pedagogiczne*. [Nr] 3: 2016 s. 143–166, streszcz. ang.

8582. PELLOWSKA-CHUDOBIŃSKA Bożena: Teatru Thalia zasługi dla Łodzi. Koncerty, opery, przedstawienia. *Kronika Miasta Łodzi*. [R. 26:] 2016 nr 3 s. 160–169.

Działalność niemieckiego teatru w l. 1876–1918.

8583. PETRONIS Vytautas: Vilniaus religinių bendruomenių santykių kaita XIX amžiaus 5–6 dešimtmečiais. *Lietuvos Istorijos Metraštis*. 2014 [nr] 2 [dr.:] 2015 s. 155–174, streszcz. ang.

Zmiany w stosunkach między społecznościami wyznaniowymi w Wilnie w latach 40.–50. XIX w.

8584. PEZDA Janusz: Historia Biblioteki Polskiej w Paryżu w latach 1838–1893. Kraków 2013.

Rec.: Gałkowski Adam, *Studia Migracyjne – Przegląd Polonijny*. R. 42: 2016 z. 2 s. 279–286; Kasperek Norbert, *Rozpra-*

wy Muzeum Narodowego w Krakowie. Ser. Nowa. T. 8: 2015 s. 341–348.

8585. [PIERWSZA] I wojna światowa na Śląsku. Historia, literatura, kultura. Red. nauk. Grażyna Barbara Szewczyk, Ryszard Kaczmarek. Oświęcim 2016 Napoleon V 8° ss. 272, il., streszcz. niem.

Z treści: Szewczyk G. B., Kaczmarek R.: Wstęp s. 7–12; Na froncie i na zapleczu: Weger Tobias: Mitteleuropa, Zwischeneuropa, Neues Europa? Śląsk w „koncepcjach przestrzennych” w czasie I wojny światowej s. 12–19; Kałuska Joanna, Tofińska Joanna: Katowicki Heimattfront w okresie I wojny światowej s. 29–47; Myszor Jerzy: Udział śląskiego duchowieństwa rzymskokatolickiego w I wojnie światowej s. 48–61; Lusek Joanna: Preparandy i seminaria nauczycielskie na Górnym Śląsku w latach I wojny światowej s. 62–91; Kryś Marek: I wojna światowa oczami publicystów miesięcznika kulturalnego „Oberschlesien” s. 107–115; Skop Michał: I wojna światowa na łamach „Kattowitzer Zeitung” s. 116–124; Rzewiczok Urszula: Życie codzienne na Górnym Śląsku w czasie I wojny światowej w świetle „Katolika” s. 125–138; Kubica Anna: Wallisowie ze Śląska – dzieje rodziny s. 139–147; Kubica A.: I wojna światowa oczami Górnoszlązaka. Listy z frontu Kazimierza Wallisa s. 148–165; Kaczmarek R.: Zapomniane groby Górnoszlązaków poległych na froncie zachodnim podczas I wojny światowej s. 166–177; W literackiej narracji: Szewczyk G. B.: Pierwsza wojna światowa w literaturze niemieckiej na Górnym Śląsku s. 178–186; Kuczyński Krzysztof A.: Carl Hauptmann w obliczu I wojny światowej. Na przykładzie tekstów publicystycznych lat 1914–1919 s. 187–194; Kłosowicz Krzysztof: Postaci Górnoszlązaków na frontach I wojny światowej. W kręgu narracji Arnolda Zweiga s. 203–207; Störkuhl Beate: Artyści i intelektualiści na Śląsku „w walce o Górny Śląsk” w latach 1918–1919, a wystawa „Arbeit und Kultur in Oberschlesien” we Wrocławiu w październiku 1919 s. 243–253.

8586. PIESTRZENIEWICZ Marta: Działalność społeczna kobiet w Piotrkowie w świetle „Kroniki Piotrkowskiej” 1910–1914. *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 9: 2011 s. 215–232, streszcz. ang.

8587. PIESTRZENIEWICZ M.: Kultura fizyczna łódzian na przełomie XIX i XX wieku. *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 10: 2012 s. 137–152, streszcz. ang.

8588. PIESTRZENIEWICZ M.: Rozrywka łódzian na przełomie XIX i XX wieku. Łódź 2010.

Rec.: Śmiechowski Kamil, *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 9: 2011 s. 395–397.

8589. PIETRZAK Przemysław: Felieton, gazeta, powieść – o pewnym genologicznym kontekście „Lalki” Bolesława Prusa. *Pamiętnik Literacki*. R. 106: 2015 z. 4 s. 27–44, streszcz. ang.

Felietony drukowane w „Kurierze Codziennym” w l. 1887–1889.

8590. PINKWART Maciej: Zakopane Henryka Sienkiewicza. Nowy Targ 2016 Wagant 8° ss. 304, il.

Lata 1886–1916.

8591. PIOTROWSKA Joanna: Uhod L'va Tolstogo (1910) v očenke russkoj i pol'skoj pressy. *Acta Polono-Ruthenica*. [T.] 21: 2016 s. 247–256, streszcz. pol., ang.

8592. PISARKIEWICZ Mirosław: Groby żołnierskie z 1914 roku w ziemi łęczyckiej i sieradzkiej. Kraków 2016 Ridero 8° ss. 60, il.

8593. PISARSKI Grzegorz: Studenci śląskiego Uniwersytetu im. Fryderyka Wilhelma we Wrocławiu pochodzący z powiatu jeleniogórskiego (bez Jeleniej Góry) w czasie I wojny światowej (1914–1918). *Rocznik Jeleniogórski*. T. 48: 2016 s. 77–86, streszcz. ang., czes., niem.

8594. PISARZAK Marian: Stary mariański kalendarz. Opis dyrektorium na rok 1840. *Ephemerides Marianorum*. [T.] 4: 2015 s. 61–66, streszcz. ang.

8595. PISKUREWICZ Jan: Ośrodek kopernikański w Rzymie i jego twórcy w drugiej połowie XIX wieku. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 57:] 2013 nr 3 s. 523–531, streszcz. niem., ang.

8596. PLUSKOWSKI Piotr: Józef Bożek [1782–1835]. Śląski mechanik i konstruktor. Cieszyn 2015 Piotr Pluskowski 4° ss. 48, il.

Wyd. 2, uzup. i popr. pt.: Józef Bożek [1782–1835] z Księstwa Cieszyńskiego i jego pojazd parowy z 1815 r. Cieszyn 2015 ss. 62, il.

8597. PODOLAK-ZAJĄC Jolanta: Galicyjscy przedstawiciele pedagogiki opiekuńczej. Ich działalność i dorobek naukowy. *Studia i Prace Pedagogiczne*. Nr 1: 2014 s. 289–301, streszcz. ang.

8598. PODOLAK-ZAJĄC J.: Udział galicyjskich lekarzy i higienistów w pracach opiekuńczo-wychowawczych. *Studia i Prace Pedagogiczne*. Nr 2: 2015 s. 183–196, streszcz. ang.

8599. PODOLAK-ZAJĄC J.: Udział galicyjskich prawników w kształtowaniu się prawnych podstaw opieki nad dziećmi i młodzieżą. *Studia i Prace Pedagogiczne*. Nr 3: 2016 s. 193–209, streszcz. ang.

8600. PODSIADŁY Adam: Starania Karola Libelta nad założeniem funduszu im. dr. Jana Metziga. *Rocznik Leszczyński*. T. 16: 2016 s. 83–89.

2 poł. XIX w.

8601. POKORZYŃSKA Elżbieta: Introligatory gdańscy XIX-wieku w świetle dokumentacji cechowej. *Universitas Gedanensis*. R. 28: 2016 t. 51 s. 31–47, streszcz. ang.

8602. POL Mateusz: Bitwa pod Jaworzniem – studium z dziejów powstania styczniowego. *Zeszyty Myszkowski*. Nr 3: 2016 s. 61–76, streszcz. ang.

Rozbicie oddziału kapitana Anastazego Mossakowskiego przez Rosjan, 24 IV 1863 r.

8603. POMIANOWSKI Piotr Zbigniew: Liczba rozwodów orzeczonych na ziemiach polskich na podstawie Kodeksu Napoleona. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 68: 2016 z. 1 s. 51–68, streszcz. ang., fr.

W l. 1808–1852.

8604. POTOCZNY Jerzy: Udział galicyjskich towarzystw oświatowych w popularyzowaniu włościańskiej kultury teatralnej. *Studia i Prace Pedagogiczne*. Nr 3: 2016 s. 167–181, streszcz. ang.

8605. POTOCZNY J.: Udział Towarzystwa Oświaty Ludowej w krzewieniu czytelnictwa i popularyzacji wiedzy wśród plebejskich warstw społeczeństwa galicyjskiego. *Studia i Prace Pedagogiczne*. Nr 1: 2014 s. 261–271, streszcz. ang.

8606. POTOCZNY J.: Wkład towarzystw oświatowo-naukowych Galicji Wschodniej doby autonomicznej w rozwój świadomości i tożsamości narodowej Ukraińców. *Studia i Prace Pedagogiczne*. Nr 2: 2015 s. 197–212, streszcz. ang.

8607. POTONIEC Bogdan: Ślady Powstania styczniowego na Sądecczyźnie. Nowy Sącz 2016 PTH. Oddz. 8° ss. 148, il. PTH. Oddz. w Nowym Sączu.

Współwyd.: Przejęcia i wspomnienia uczestnika powstania polskiego z roku 1863–4. Skreślił Feliks Borkowski.

8608. POWSTANIE listopadowe na Lubelszczyźnie. Wydarzenia, ludzie, źródła. Red. Anna Barańska, Jan Skarbek. Lublin–Oświęcim 2013 Napoleon V 8° ss. 298.

Rec.: Ziółek Ewa M., *Roczniki Humanistyczne*. T. 62: 2014 z. 2 s. 209–212.

8609. [POWSTANIE styczniowe]. *Sokołowski Rocznik Historyczny*. [T.] 1: 2013 s. 15–135.

Treść: Roguski Mirosław: Trzy powstania. Tradycje powstańcze na pograniczu Mazowsza i Podlasia [1794, 1831, 1863] s. 15–35; Odziemczyk Jacek: Książd Stanisław Brzóska – ostatni dowódca Powstania Styczniowego s. 37–47; Welik Grzegorz: Władysław Rawicz z Grochowa – tragiczny bohater Powstania Styczniowego s. 49–72; Niemirka Bogusław: Powstańcy styczniowi regionu sokołowskiego w świetle spisów represjonowanych s. 75–107; Dmowski Rafał: Powstanie Styczniowe w Sokołowie Podlaskim i okolicach w historiografii s. 109–119; Odziemczyk J.: Miejsca Pamięci Narodowej związane z Powstaniem Styczniowym s. 121–135.

8610. POZNAŃSKI Karol: Raport ministra Oświecenia Narodowego Awraama Norowa z wizytacji szkół Okręgu Naukowego Warszawskiego w 1856 roku. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 59: 2016 nr 3/4 s. 144–179, streszcz. ang.

8611. PREJS Roland: Kancelaria dziekańska w Kurzelowie w XIX wieku. Przyczynek do dziejów kancelarii dziekańskich w Królestwie Polskim. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 5: 2016 s. 71–80, streszcz. ang.

8612. PROKŠ Petr: „Mitteleuropa – Zwischeneuropa”. Niemieckie koncepcje Europy Środkowej w czasie Wielkiej Wojny w latach 1914–1918. *Studia Środkowoeuropejskie i Balkanistyczne*. T. 24: 2016 s. 77–98, streszcz. ang.

8613. PRYMAKA-ONISZK Aneta: Bieżeństwo 1915. Zapomniani uchodźcy. Wołowiec 2016 Czarne 8° ss. 365, nlb. 3, il. (Reportaż).

8614. PRZEMIANY ustrojowe Królestwa Polskiego w latach 1830–1833. Pod red. Lecha Mażewskiego. Radzymin 2014 von borowiecky 8° ss. 295.

Treść: Wstęp s. 9–10; I. U progu przemian ustrojowych Królestwa Polskiego: Mażewski L.: Ustrojowopolityczne stanowisko księcia Adama Jerzego Czartoryskiego i środowiska skupionego wokół niego przed wybuchem wojny z Rosją w 1831 r. s. 13–24; Matłegiewicz Tomasz: Lojaliści wobec konstytucji Królestwa Polskiego. Poglądy ks. Franciszka Ksawerego Drukckiego-Lubeckiego i gen. Franciszka Ksawerego Kosseckiego na kierunku uzupełnienia ustawy konstytucyjnej z 1815 r. s. 25–38; II. Ustrój Królestwa Polskiego od nocy listopadowej 1830 r. do przegranej wojny z Rosją w 1831 r.: Grochowska Monika: Organizacja władzy publicznej w Królestwie Polskim od nocy listopadowej 1830 r. do powstania Rządu Narodowego w dniu 29 stycznia 1831 r. s. 41–50; Mażewski L.: Uchwała detronizacyjna z 25 stycznia 1831 r. s. 51–60; Michalak Marcin: Sejm o zmianach konstytucji na przełomie stycznia i lutego 1831 r. s. 61–74; Waldoch Jacek: Pozycja ustrojowa Sejmu w 1831 r. s. 75–86; Żywiecki Piotr: Rząd Narodowy. Struktura i kompetencje s. 87–100; Gałędek Michał: Rekonstrukcja zarządu wojewódzkiego i obwodowego w latach 1830–1831 s. 101–118; Mażewski L.: Królestwo Polskie a ziemie litewsko-ruskie. Inkorporacja czy odnowienie unii polsko-litewskiej? s. 119–130; Michalak Marcin: Działalność ustrojodawcza Sejmu na przełomie lat 1830/1831 a problem obowiązywania konstytucji Królestwa Polskiego z 1815 r. s. 131–142; III. Ustrój Królestwa Polskiego od nocy listopadowej 1830 r. do przegranej wojny z Rosją w 1831 r. w ocenie współczesnych: Matłegiewicz T.: Maurycy Mochnecki i gen. Ignacy Prądzyński o ustroju Królestwa Polskiego od nocy listopadowej 1830 r. do przegranej wojny z Rosją w 1831 r. Podobenstwa i różnice s. 145–158; Szymaniec Piotr: Kaliszanie o ustroju Królestwa Polskiego w latach 1830–1831 s. 159–174; Bartyzel Jacek: Kajetan Koźmian wobec polskiej rewolucji 1830 i 1831 r. s. 175–190; IV. Królestwo Polskie po przegranej wojny z Rosją w 1831 r.: Majer Tomasz: Rząd Tymczasowy i general-gubernator. Centralna administracja Królestwa Polskiego po klęsce w wojnie z Rosją s. 193–202; Mażewski L.: Podstawa istnienia i sytuacja publicznoprawna Królestwa Polskiego po przegranej wojny z Rosją w 1831 r. s. 203–216; Ławiczak Artur: Uchwała detronizacyjna z 25 stycznia 1831 r. a koniec polskiej monarchii. Kilka uwag s. 217–222; V. Królestwo Pol-

skie od Statutu organicznego z 26 lutego 1832 r. do nieudanej próby powstańczej z 1833 r. i wprowadzenia stanu wojennego: Mażewski L.: Królestwo Polskie w obliczu prawa wewnętrznego i prawa narodów w Statucie organicznym z 26 lutego 1832 r. s. 225–234; Żywiecki Piotr: Królestwo Polskie w Statucie organicznym z 1832 r. a Wielkie Księstwo Poznańskie. Kilka uwag prawnoustrojowych s. 235–242; Turek Wojciech: Konstytucja Królestwa Polskiego z 1815 r., Statut organiczny z 1832 r. a Wielkie Księstwo Finlandzkie. Porównanie rozwiązań ustrojowych s. 243–256; Turek W.: Wpływ wyprawy [Józefa] Zaliwskiego na losy Statutu organicznego z 1832 r. s. 257–266; VI. Przemiany ustrojowe Królestwa Polskiego w latach 1830–1833 z rosyjskiej i polskiej perspektywy: Mażewski L.: Rosja o ustrojowopolitycznym położeniu Królestwa Polskiego w latach 1830–1833 s. 269–282; Mażewski L.: Królestwo Polskie 1830–1833: od państwa do rozpoczęcia procesu unifikacji z Cesarstwem Rosyjskim s. 383–290.

8615. PRZYBYSZEWSKA Małgorzata: Towarzystwo Pedagogiczne we Lwowie w latach 1868–1906 (wybrane zagadnienia). *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 13: 2014 s. 47–59, streszcz. ang.

8616. PRZYBYSZEWSKA Alicja: „Etyczny utylitarysta”. Edmund Rygiel w Teatrze Polskim w Poznaniu (1896–1908). Poznań 2016 Fund. Inst. Kultury Popularnej 8° ss. 519, nlb. 1, il. (Wielkopolskie Mikrohistorie; t. 2).

8617. PRZYBYSZEWSKI Wojciech: Odkrycie zwłok króla Kazimierza Wielkiego i jego ponowny pogrzeb w katedrze na Wawelu w relacjach świadków i doniesieniach prasowych. *Zapiski Kazimierzowskie*. Nr 16: 2016 s. 36–59.

14 VI i 8 VII 1869 r.

8618. PUCHTA Wojciech: Powszechna wystawa krajowa we Lwowie w 1894 roku. Wrocław 2016 Chronicon 8° ss. 302, il., mapy, streszcz. ang., ukr. (Kulturoznawstwo Historyczne; t. 1).

8619. PUGACEWICZ Iwona H.: Biblioteka Szkoły Polskiej w Batignolles jako filar narodowo-oświatowy Wielkiej Emigracji. *Rozprawy z Dziejów Oświaty*. T. 53: 2016 s. 149–166, streszcz. ang.

Zawiera też „Zdanie sprawy o stanie Biblioteki Szkoły Narodowej Polskiej w Batignolles do przesławnej Rady administracyjnej tejże szkoły” z 4 II 1865 r., oprac. przez bibliotekarza Aleksandra Burbę.

8620. PUGACEWICZ Iwona H.: Z francuskiej perspektywy – o zsyłce na Syberię Rufina Piotrowskiego [1806–1872] i jej emigracyjnym wymiarze. *Studia Migracyjne – Przegląd Polonijny*. R. 42: 2016 z. 1 s. 99–110, streszcz. ang.

Jego pamiętniki w trzech tomach wydane po raz pierwszy w Poznaniu w 1860 r.

8621. PUGAČIAUSKAS Virgilijus: Vilniaus amatininkų cechų „biurokratija” XIX a.:

struktūra, funkcijos, tradicijos. *Lietuvos Istorijos Metraštis*. 2014 [nr] 1 [dr.:] 2015 s. 47–66, streszcz. ang.

Biurokracja w wileńskich cechach w XIX w.: struktura, funkcje i tradycje.

8622. PUŚ Wiesław: Przemysł ziemiański guberni siedleckiej w latach 1879–1913. *Zeszyty Wiejskie*. Z. 19: 2014 s. 407–416, streszcz. ang.

8623. PUŚ W.: Walki powstańcze o Rawę w 1863 roku. *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 12: 2013 s. 5–12, streszcz. ang.

8624. PUŚ W.: Ziemiańskie gorzelnie w Królestwie Polskim w latach 1879–1913. *Zeszyty Wiejskie*. [Z.] 22: 2016 s. 425–434, streszcz. ang.

8625. PUŚLECKI Łukasz: Wielkopolskie programy badań folklorystycznych w pierwszej połowie XIX wieku. *Studia Zachodnie*. [T.] 17: 2015 s. 97–118, streszcz. ang.

8626. RADOWICZ-SARNOT Katarzyna: Odnaleziony list Anny z Działyńskich Potockiej. *Pamiętnik Biblioteki Kórnickiej*. Z. 33: 2016 s. 227–230, streszcz. ang.

Z 1873 r.; zawiera też tekst listu.

8627. RADZIWNOWICZ Tadeusz: Gubernia suwalska w pierwszym okresie Wielkiej Wojny. O migracjach ludności w latach 1914–1915. *Rocznik Augustowsko-Suwalski*. T. 16: 2016 s. 47–72, streszcz. ang.

8628. RAJKÍVS'KIJ Ígor: The idea of the Ukrainian national unity in the community life of East Galicia in the 19th Century: conceptual analysis. *Prace Historyczne*. [T.] 141: 2014 z. 1 s. 77–91, streszcz. ang.

8629. RAJKÍVS'KIJ Í.: Vídobraženná nacional'nogo ruhu ta ukraïns'ko-pol'skich víd-nosin u Galiciïni na storínkah presu ukraïns'kih gromadivciv na pidrosijs'kij Ukraïni (60-í rr. XIX – počatok XX st.). *Galicja*. T. 1: 2015 s. 153–175, streszcz. ang.

8630. REJMAN Sabina: Przyczynek do dziejów rodziny Skrzyńskich w Krasnem w latach 1793–1882 (na podstawie zapisów w księgach metrykalnych). *Limes*. Nr 1: 2008 s. 79–95, streszcz. ang.

8631. REJMAN S.: Wizerunek cesarza Franciszka Józefa I i jego rodziny w „Głosie Rzeszowskim” w latach 1897–1916. *Limes*. Nr 2: 2009 s. 101–125, streszcz. ang.

8632. REMISZEWSKI Ryszard M[arian]: Legenda Lengyel Falu. Polscy osadnicy z Podkarpacia na Węgrzech. *Plaj*. [T.] 51: 2016 s. 184–195.

W relacji Teodora Triplina opublikowanej w 1857 r.

8633. REMISZEWSKI R. M.: Tajemnicza sekcja w górach. *Prace Pienińskie*. T. 26: 2016 s. 145–159.

Ogląd zwłok zamordowanego Antoniego Jagielly przez komisję sądowo-lekarską w listopadzie 1907 r.

8634. RĘDZIŃSKI Kazimierz: Początki szkolnictwa w Sosnowcu (1870–1914). *Studia i Prace Pedagogiczne*. Nr 1: 2014 s. 313–337, streszcz. ang.

8635. RĘDZIŃSKI K.: Towarzystwo Dom Zdrowia uczącej się młodzieży polskiej „Pomoc Bratnia” w Zakopanem (1900–1918). *Prace Naukowe Akademii im. J. Długosza. Pedagogika*. T. 24: 2016 s. 505–522, streszcz. ang.

8636. ROBERTS Andrew: Napoleon Wielki [1769–1821]. Przekł. Malwina i Tomasz Fiedorek, Jarosław Włodarczyk. Warszawa 2015 *Magnum 8°* ss. XXXIII, nlb. 3, 915, tabl. 32, il.

Rec.: Baranowski Marcin, *Czasy Nowożytnie*. T. 29: 2016 s. 251–256.

8637. ROK 1846 w Krakowie i Galicji. Odniesienia, interpretacje, pamięć. Pod red. Krzysztofa K. Daszky, Tomasza Kargola i Tomasza Szuberta. Kraków 2016 *Historia Iagellonica 8°* ss. 314, streszcz. ang.

Treść: Daszky K. K., Kargol T.: [Od redakcji] s. 5–7; Szubert T.: [Od redakcji] s. 8–11; Gąsowski Tomasz: Niespokojna Europa s. 13–21; Ślusarek Krzysztof: Zanim nadeszła rabacja. Uwagi na temat sytuacji społecznej na wsi galicyjskiej w latach czterdziestych XIX wieku s. 25–37; Kaps Klemens: Nielojalni, bydłocy, niecywilizowani. Postrzeżenie galicyjskich chłopów z czasów ok. 1846 roku w longue durée s. 39–51; Szmyt Andrzej: Emigracyjni demokraci – niedozsi bohaterowie 1846 roku s. 53–67; Kamiński Krzysztof: Mordy na duchownych diecezji tarnowskiej w czasie rabacji galicyjskiej s. 69–78; Chvojka Michał: „Zwischen Revolution und Stabilisation”. Der galizische Aufstand von 1846 und die Habsburger Nachbarprovinz Mähren-Schlesien s. 79–95; Caban Wiesław: Uczestnicy krakowskich wydarzeń 1846 roku na syberyjskim zesłaniu s. 97–111; Jewuła Łukasz: Rabacja w korespondencji galicyjskiego duchowieństwa i konsystorza biskupiego w Tamowie s. 115–127; Bednarek Jerzy: Niebezpieczna „russomania”. Wielka Emigracja wobec „Listu szlachcica polskiego o rzezi galicyjskiej do księcia Mettemicha z okazji jego okólnika z 7 marca 1846 roku” s. 129–147; Dobek Rafał: Nadzieja, przerażenie i obłuda. Francuzi wobec wydarzeń roku 1846 s. 149–162; Żurawski vel Grajewski Radosław Paweł: Powstanie krakowskie 1846 roku w relacjach dyplomatów brytyjskich s. 163–175; Marchlewicz Krzysztof: Echa wydarzeń galicyjskich w parlamencie Zjednoczonego Królestwa w 1846 roku s. 177–187; Kargol T.: Echa włączenia Krakowa do Austrii w 1846 roku w prasie polskiej s. 189–206; Kuzicki Jerzy: Wydarzenia 1846 roku w Krakowie i Galicji w patriotyczno-religijnych obchodach narodowych Wielkiej Emigracji s. 209–226; Daszky K. K.: Naszych dziejów

boleśnie krwawa karta. Rok 1846 w historiografii polskiej okresu zaborów s. 227–260; Mudryj Marian: Nieznana rewolucja: wydarzenia 1846 roku w Galicji w historiografii ukraińskiej s. 261–274; Augustynowicz Christoph: Rok 1846 w badaniach niemieckojęzycznych wydanych w ciągu ostatnich czterdziestu lat s. 275–281; Baczkowski Michał: Operacje wojskowe podczas powstania krakowskiego 1846 roku w świetle austriackich monografií pułkowych s. 283–298.

8638. ROK 1863. Narodziny nowej Polski. Pod red. Moniki Rudaś-Grodzkiej, Ewy Serafin, Barbary Smoleń i Agnieszki Wróbel. Warszawa 2016 IBL PAN 8° ss. 263. (Lupa Obscura).

Treść: Filipowicz Mirosław: Wstęp. 1863 – narodziny nowej Polski s. 9–11; Beauvois Daniel: Nieodparta moc zaślepienia: fantomowe powstania styczniowe na Rusi, czyli dziwna trwałość historycznych pewniaków s. 12–35; Borkowska Grażyna: Polska po roku 1863: w stronę Realnego s. 36–47; Wrzesińska Katarzyna: Naród jako duchowa wspólnota pokoleń. Ku syntezie pozytywizmu i romantyzmu w myśli Narodowej Demokracji okresu zaborów s. 48–68; Nowak Joanna: Europejscy sympatycy powstania styczniowego w ogłędzie Polaków s. 69–92; Bağlajewski Arkadiusz: Regres języka polityki? Między mesjanizmem a romantyczną nowoczesnością (przykład Kornela Ujejskiego) s. 93–110; Kuziak Michał: Norwid – Marks. Dwie nowoczesności s. 111–126; Molisak Alina: 1863 rok w żydowskiej perspektywie s. 127–141; Żyndul Jolanta: Powstanie styczniowe i stosunki polsko-żydowskie s. 142–155; Duda Sebastian: Zgasy projekt. Wspólnota polskich i żydowskich dążeń przed powstaniem styczniowym s. 156–167; Rudaś-Grodzka M.: Powstańcy styczniowi i ich córki terrorystki s. 168–195; Nasiłowska Anna: Rodziewiczówna i etyka pracy s. 196–208; Czezoł Katarzyna: Opór i odporność. Powstanie, szaleństwo, męskość w „Nocach i dniach” Marii Dąbrowskiej s. 209–221; Wróbel A.: „Wam potrzebny jest ojciec” – o powstańcach styczniowych, AK-owskich partyzantach i kryzysie męskości romantycznej. Przykład twórczości Tadeusza Konwickiego s. 222–240; Szczuka Kazimiera: O Orzeszkowej, co za mężem na Sybir nie pojechała s. 241–250; Najder Zdzisław: 1863 dla mojego pokolenia (AD 1930) s. 251–254.

8639. ROK 1863 w kilku odsłonach. Red. Eugeniusz Niebelski. Lublin 2016 Wydaw. KUL 8° ss. 456, il. KUL. Wyd. Nauk Humanist. Inst. Historii.

Z treści: Niebelski E.: Przedmowa s. 7–9; Grab Tadeusz: Kosa – zwycięska broń polskich wizji zbrojnych XIX wieku s. 13–34; Nowak Andrzej: Wątek religijnej konfrontacji w przedpowstaniowej publicystyce emigracyjnej s. 35–58; „Kto nie nosi Krzyża swego...”: kaban Wiesław: Jانا Chylichzowskiego z Gorania na Zamojszczyźnie z czasów manifestacji patriotycznych 1861 roku. Oprac. E. Niebelski s. 59–62; Śladkowski Wiesław: Leon Frankowski [1842–1863] i oddział lubelsko-puławski w powstaniu styczniowym s. 65–75; Malik Jakub: Leon, Oleś i ciotka Domiciela [Olszewska]. Udział braci Głowackich w powstaniu styczniowym. (Rekonstrukcje i domysły) s. 77–89; Sadurski Ireneusz: Antoniego Migdalskiego [1843–1921] – ucznia gimnazjum lubelskiego powstańcze boje w 1863 roku s. 91–101; Skrzypczak Jerzy: Maksymilian Oborski [1809–1878] z Proszewa na Podlasiu, dwaj jego synowie [Antoni, 1840–1912; Wacław, 1846–1914] i rok 1863 s. 103–116; Goddeeris Idesbald: Wielobarwne polonofilstwo i całkowita neutralność. Belgijskie reakcje na polskie powstanie 1863 roku s. 117–131; Orzechowska Elżbieta: Duchowni Sandomierza w manifestacjach 1861 roku s. 135–143; Caban Wiesław: Ponownie w sprawie zjazdów księży diecezji sandomierskiej i krakowsko-kieleckiej w 1862 roku s. 145–156; Wodzianowska Irena: W rękach „Wieszateła”.

Gen. Michaił Murawjow wobec Kościoła katolickiego na Litwie i Białorusi (1863–1865) s. 157–177; Antonowicz Zinaida: Antonij Prziąłgowski skłowski wikarij i uczestnik Vosstanii 1863–1864 gg. s. 179–186; Niebelski E.: Uzupełnione losy ks. Antoniego Przyjałgowskiego [1840–1867] – wikariusza Szklowa na Mohylewsczyźnie s. 187–188; Niebelski E.: „Agitator” z Krzeszowa nad Sanem. Powstańcze i zesłańcze losy ks. Stanisława Matrisia [1836–1917] s. 189–200; Wiech Stanisław: Rosyjskie stereotypy polskich kapłanów – spiskowców, powstańców, wrogów Rosji, cara i prawosławia s. 201–217; Orman Elżbieta: Pomiedzy obowiązkiem wobec Kościoła a Ojczyzny. Duchowni roku 1863 w biogramach „Polskiego Słownika Biograficznego” s. 219–240; Prejs Roland: „Następstwa żywotne” – święci i błogosławieni Kościoła katolickiego epoki powstania styczniowego s. 241–253; Ptak Jan: Chorągiew powstańcze 1863 roku – symbolika, przesłanie, dziedzictwo s. 257–280; Niebelski E.: Malarze Syberii i Sybiru, zesłańcy 1863 roku – Stanisław Wroński [1840–1898] i Maksymilian Oborski [1809–1878] s. 281–312; Album rysunków zesłańców w Pietropawłowsku z 1870 roku. Oprac. Alina Jurkiewicz-Zejdowska s. 313–326; Fotografie księży z okresu powstania 1863 roku w Archiwum Muzeum Hrabiego Michaiła Murawjowa w Wilnie. Oprac. Helena Szymandl s. 327–339; Lappe Marian: „Usola. Warzelnia soli pod Iruckiem” – plany osady nad Angarą oraz przestrzeń katorżniczych prac i zamieszkania s. 341–355; „Sekretno / Ścisłe poufne” – rządowy rejestr politycznych zesłańców uwolnionych od nadzoru policyjnego carską amnestią z 13/17 maja 1871 roku. Oprac. E. Niebelski s. 357–396; Grab Tadeusz: Lubelskie obchody 150. rocznicy Powstania Styczniowego i międzynarodowa konferencja naukowa „Rok 1863. Walka – Kraj – Lubelszczyzna – Kościół” w Lublinie 10–11 stycznia 2013 roku s. 399–412; Uczestnicy naukowego spotkania w Lublinie w rysunkach Pauliny Kopełtyńskiej. Album s. 413–428.

8640. ROLF Malte: Rządy imperialne w Kraju Nadwiślańskim. Królestwo Polskie i cesarstwo rosyjskie (1864–1915). Przekł. Wojciech Włoskiewicz. Warszawa 2016 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego; we współpracy z Niemieckim Inst. Hist. 8° ss. 505, il. (Biblioteka Humanisty).

Rec.: Schiller-Walicka Joanna, *Rozprawy z Dziejów Oświaty*. T. 53: 2016 s. 176–184.

8641. ROMANIUK Zbigniew: Podróże Jochima Lelewela przez Podlasie w 1822 i 1824 roku. *Bielski Almanach Historyczny*. [T. 1:] 2016 s. 146–149.

8642. ROMANTYZM warszawski 1815–1864. Red. nauk. Olaf Kryowski. Warszawa 2016 Wyd. Polonistyki Uniw. Warszawskiego 8° ss. 487, il., streszcz. ang.

Treść: Kryowski O.: Słowo wstępne s. 7–14; Jędrzejewski Tomasz: Spór klasyków z romantykami. Próba rewizji historycznoliterackiej s. 17–56; Strzyżewski Mirosław: Krytyka w poszukiwaniu nowoczesności (romantyczny przewrót w Warszawie 1825–1830) s. 57–90; Bąk Magdalena: Ani zwierciadło, ani lampa. Maurycy Mochnacki o istocie aktu twórczego s. 91–106; Jędrzejewski T.: Twórczość Adama Mickiewicza wobec literatury w prasie warszawskiej. Związki i nawiązania s. 107–129; Węgrzyn Iwona: Konserwatysta wobec wyzwań nowoczesnego rynku prasowego. „Dziennik Warszawski” Henryka Rzewuskiego s. 131–163; Kryowski O.: August Wilkoński [1805–1852], krytyk-humorysta s. 165–185; Zajac Grzegorz: O wolności, rozwadze, przemijaniu... Bajki Juliana Ursyna Niemcewicza z lat 1830–1831 s. 189–204; Majewska

Renata [Krystyna]: *Imaginarium śmierci w twórczości Romana Zmorskiego* s. 205–231; Orzechowska Katarzyna: „I wszystkie struny trącam po kolei – prócz jednej struny, prócz struny wesela”. Ekscentryzm i smutek Seweryna Filleborna [1815–1850] s. 233–249; Lyszczyna Jacek: Romantycy w salonie Wincentego Krasińskiego s. 253–262; Dąbrowska Danuta: Paulina Wilkońska i warszawskie środowisko literackie w okresie międzypowstaniowym s. 263–289; Westermarck Katarzyna: Poeta-urzędnik. Juliusz Słowacki w Komisji Rządowej Przychodów i Skarbu w Warszawie (1829–1831) s. 291–321; Makaruk Maria: Warszawskie lata Antoniego Edwarda Odyńca s. 323–361; Dworak Anna Marta: „Bratobójcza rzeź” na ulicach Warszawy. Wydarzenia 15 sierpnia 1831 roku w świetle relacji pamiętnikarskich s. 363–404; Olszewska Maria [Jolanta]: Warszawa przed powstaniem styczniowym, czyli o różnych projektach narodowych s. 405–453; Bibliografia s. 455–472.

8643. RONDONAŃSKA Anna: *Obraz religijności mieszkańców Prus Wschodnich w świetle „Dokładnego niemiecko-polskiego słownika” Krzysztofa Celestyna Mrongowiusza. Komunikaty Mazursko-Warmińskie.* [T. 59:] 2015 nr 2 s. 305–317.

Z 1854 r.

8644. ROŻEK Jakub: *Próba reorganizacji siatki parafii rzymskokatolickich w Lublinie w latach 1864–1866. Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne.* T. 106: 2016 s. 193–218, streszcz. ang.

8645. RUBACHA Jarosław: *Bułgarzy i Bułgaria w ostatniej ćwierci wieku XIX w publikacjach Jana Grzegorzewskiego (kultura, ludność, gospodarka). Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej.* T. 51: 2016 z. 1 s. 23–48, streszcz. ang., ros.

8646. RUSECKI Innocenty M.: *Ojciec Stefan Podworski [1854–1913] – gwardian i duszpasterz Górnoślązaków w Alwerni koło Krakowa. Łódzkie Studia Teologiczne.* R. 25: 2016 nr 2 s. 149–163, streszcz. ang.

8647. RUSZCZYK Grażyna: *Architektoniczne inspiracje Józefa Stefana Szalaya [1802–1876]. Biuletyn Historii Sztuki.* R. 78: 2016 nr 2 s. 347–364, streszcz. ang.

8648. RUTKOWSKA Karolina Wanda: *Świat według Władysława Anyszki. Zeszyty Wiejskie.* [Z.] 22: 2016 s. 345–356, streszcz. ang.

Dot. zapisków ze wsi Retki koło Zdun i regionu łowickiego na przełomie XIX/XX w., których autor żył w l. 1848–1924.

8649. RUTKOWSKI Marek: *Warunki wstępowania i nauki polskiej młodzieży w petersburskim pułku szlacheckim / Rosyjskich Wojennych Zakładach Naukowych w latach trzydziestych i czterdziestych XIX wieku. Analecta.* R. 24: 2015 z. 2 s. 23–39, streszcz. ang.

8650. RUTKOWSKI M.: *Weryfikacja urzędników państwowych w Królestwie Polskim po Powstaniu Listopadowym. Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego.* [T.] 8: 2003 s. 147–161.

8651. RYBKA Aleksandra: *Biblioteka ziemiańska na przykładzie biblioteki Ostrowskich i Potockich z Maluszyna. Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku.* T. 12: 2013 s. 27–39, streszcz. ang.

XIX w.

8652. RYMAROWICZ Leszek: *Tajemnicze wędrówki arcyksięcia Rudolfa. Płaj.* [T.] 51: 2016 s. 99–131.

Rzeczywiste i mityczne stworzone w podaniach ludowych. Uzupełn.: Rymarowicz L.: *Arcyksiążę Rudolf w Karpatach. Artefakty.* *Tamże* s. 132–155.

8653. RYMAROWICZ L.: *W Jaworniku nad Czeremoszem. Opowieść o Hieroteju i Adolfinie Pihulak. Płaj.* [T.] 50: 2015 s. 107–135.

Hierotej Pihulak (Jerotej Pigulak, 1851–1924) – nauczyciel gimnazjalny, animator ukraińskiego odrodzenia narodowego, poseł na sejm bukowski i do Wiednia oraz jego żona Adolfinia (zm. 1890 r.).

Uzupełn.: Pihulak H.: *Po sezonie.* [Relacja z wędrówki nad Czeremosz]. *Tamże* s. 136–144.

8654. RZECZPOSPOLITA Krakowska 1815–1846. *Materiały z sesji naukowej 23 maja 2015 roku.* Pod red. Jerzego Wyrozumskiego. Kraków 2016. Tow. Miłośn. Historii i Zabytków Krakowa 8° ss. 184, nlb. 4, il. Tow. Miłośn. Historii i Zabytków Krakowa, Muzeum Hist. M. Krakowa. (Kraków w Dziejach Narodu; 35).

Treść: Wyrozumski J.: *Słowo wstępne* s. 5–7; Myślik Konrad: *Wolne Miasto Kraków na tle innych wolnych miast epoki s. 9–18; Grodziski Stanisław: Podstawy ustrojowe Rzeczypospolitej Krakowskiej* s. 19–28; Meus Konrad: *Wolne Miasto Kraków – przykład monokultury gospodarczej* s. 29–54; Krasnowolski Bogusław: *Urbanistyka i sztuka Wolnego Miasta Krakowa* s. 55–91; Budrewicz Tadeusz: *Panorama narodowych starożytności. Literatura w Rzeczypospolitej Krakowskiej* s. 93–122; Urban Jacek: *Życie religijne w Wolnym Mieście Krakowie z okragiem* s. 123–151; Rokosz Mieczysław: *Przejawy patriotyzmu w Wolnym Mieście Krakowie* s. 153–165; Dyskusja – wybrane głosy: Cichoń Paweł s. 167–176; Meus K. s. 177–179; Krasnowolski B. s. 180–181; Kozioł Michał s. 182–183; Budrewicz T. s. 184–185.

8655. RZEUSKA Teodozja I.: *Haremy. Skryty świat kobiet Orientu na starych pocztówkach poznany i opisany przez polskich podróżników, pielgrzymów, wagabundów i ekspatriantów.* [Współpr.] Anetta Łyżwa-Piber i Katarzyna Molga. Warszawa 2016. Inst. Kultur Śródziemnomorskich i Orientalnych PAN; Fund. Cultivate 8° ss. 327, il.

Lata 1801–1918.

8656. SADKOWSKA Katarzyna: Lwowska krytyka literacka 1894–1914. Tendencje i problemy. Warszawa 2015.

Rec.: Sobieraj Tomasz: Odcienie modernizmu. O lwowskiej krytyce literackiej przełomu XIX i XX w. *Poznańskie Studia Polonistyczne*. Ser. Liter. [T.] 26(46): 2015 s. 241–247, sum.

8657. SADURSKI Ireneusz: Działalność pedagogiczna Eugeniusza Stepanowa – profesora języka i literatury rosyjskiej w Gimnazjum Lubelskim w latach 1856–1863. *Rocznik Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej*. R. 14: 2016 z. 1 s. 119–133, streszcz. ang.

Żył w l. 1820–1878.

8658. SADURSKI I.: Ze szkolnej ławy na ścieżki powstań styczniowego i zabajkalskiego. Losy uczniów Gimnazjum Gubernialnego w Lublinie. *Rocznik Lubelski*. T. 42: 2016 s. 43–65, streszcz. ang.

8659. SAJDEK Wiesława: Jakiej filozofii pedagodzy potrzebują? O początkach pedagogiki uniwersyteckiej w Krakowie. *Polska Myśl Pedagogiczna*. Nr 2: 2016 s. 345–358, streszcz. ang.

Trzy pierwsze dekady XIX w.

8660. SALA Marta: Działalność społeczno-kulturalna ksiąząt pszczyńskich von Hochberg na Górnym Śląsku w XIX wieku. Katowice 2015. Wydaw. Emmanuel 8° ss. 465, nlb. 1, il. (Źródła do Dziejów Kościoła Katolickiego na Górnym Śląsku; nr 13).

Rec.: Maziarz Antoni, *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 71: 2016 nr 1 s. 166–172.

8661. SAMBORSKA-KUKUĆ Dorota: Działalność literacka i oświatowa Józefy Źdżarskiej [1826–1910] – rekonosans. *Rocznik Augustowsko-Suwalski*. T. 16: 2016 s. 21–29, streszcz. ang.

8662. SAMSEL Agata, Wróblewska Urszula: Uczniowie białostockich szkół w walce z rusyfikacją (1807–1915). *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 59: 2016 nr 3/4 s. 40–56, streszcz. ang.

8663. SAPAŁA Barbara: Organisierte Erinnerung. Ein Beitrag zu Entstehungsgeschichte und Funktionen der Kriegschronik der Provinz Ostpreussen. *Studia Elckie*. [T.] 17: 2015 nr 3 s. 255–268, streszcz. ang.

Podczas I wojny światowej.

8664. SAPAŁA B.: I wojna światowa i psychoanaliza. Olsztyńskie lata Karla Abrahama w świetle jego listów do Zygmunta Freuda (1915–1918). *Komunikaty Mazursko-Warmiń-*

skie. [T. 58:]: 2014 nr 2 s. 233–253, streszcz. niem., ang.

8665. SAPIA-DREWNIAK Eleonora: Działalność oświatowa towarzystw na Górnym Śląsku na przełomie XIX i XX stulecia. *Studia Paedagogica Ignatiana*. Vol. 19: 2016 [nr] 2 s. 47–63, streszcz. ang.

8666. SCHOENWALD Dawid: Pierwsza lokalizacja Muzeum w Grudziądzu w świetle źródeł archiwalnych. *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 23: 2015 s. 205–210, streszcz. ang.

Lata 1884–1893.

8667. SCHOENWALD D.: Plany architektoniczne zespołu poklasztornego benedyktynek w Grudziądzu z lat 1836–1839. *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 23: 2015 s. 99–110, streszcz. ang.

Opis rysunków z tego okresu.

8668. [SEMIONOV Ėvgenij] Siemionow Jewgienij: Rola polskich zesłańców politycznych w rozwoju hotelarstwa Zabajkala w drugiej połowie XIX wieku. *Wrocławskie Studia Wschodnie*. [T.] 19: 2015 s. 9–27, streszcz. ang., ros.

8669. ŠENAVIČIENĖ Ieva: 1863 metų sukilimo Lietuvoje sisteminė kiekybinė analizė. *Lietuvos Istorijos Metraštis*. 2013 [nr] 1 [dr.:] 2014 s. 57–84, streszcz. ang.

Systematyczna analiza kwantytatywna powstania styczniowego 1863 r. na Litwie.

8670. SEROKA Katarzyna: Z testamentu Juliana Ursyna Niemcewicza. Dary książkowe dla Biblioteki Polskiej w Paryżu. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorem Historycznymi*. T. 10: 2016 s. 131–142, streszcz. ang.

Testament spisany w 1838 r.

8671. SĘCZYK Piotr: Zarys historyczny parafii prawosławnego Soboru Katedralnego Narodzenia NMP w Białej Podlaskiej w latach 1875–1917. *Annales UMCS*. Sec. F: Historia. Vol. 69: 2014 z. 1/2 s. 135–149, streszcz. ang.

8672. SICIĄK Anna: Dzieje książki w Przemysłu w okresie autonomii Galicji (1867–1914). Przemysł 2012.

Rec.: Pudlocki Tomasz, *Prace Historyczne*. [T.] 142: 2015 z. 1 s. 175–180.

8673. SIDOR Marek: Szkoci i Anglicy na Suwalszczyźnie w XIX wieku. *Rocznik Augustowsko-Suwalski*. T. 16: 2016 s. 73–88, streszcz. ang.

8674. SIEBIESZUK Damian, Wierzbicki Sławomir: Struktura, organizacja i formowanie

III Brygady Legionów Polskich. *Meritum*. T. 8: 2016 s. 167–189, streszcz. ang.

Rok 1915.

8675. SIEMIŃSKI Daniel: Życie codzienne i zwyczaje robotnicze mieszkańców Żyrardowa w XIX wieku. *Bieżuńskie Zeszyty Historyczne*. Nr 30: 2016 s. 135–141.

8676. SIERAKOWSKA Katarzyna: Śmierć – wygnanie – głód w dokumentach osobistych. Ziemie polskie w latach Wielkiej Wojny 1914–1918. Warszawa 2015.

Rec.: Górny Maciej, *Acta Poloniae Historica*. [T.] 113: 2016 s. 353–357; Siudek Wojciech, *Archiwista Polski*. R. 21: 2016 nr 2 s. 124–126.

8677. SIKORSKA-KOWALSKA Marta: Aims and forms of Polish feminists activity in „Ster” and „Nowe Słowo” during the 1st World War. *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 13: 2014 s. 59–70, streszcz. ang.

8678. SIKORSKA-KOWALSKA M.: Czy Łódź w XIX wieku była miastem kobiet? *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 11: 2013 s. 19–28, streszcz. ang.

8679. SIKORSKA-KOWALSKA M.: Gdy „życie staje się torturą, za którą podwójna niemoralność idzie”. Od małżeństwa do rozvodu w XIX i początkach XX w. w Królestwie Polskim. *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 9: 2011 s. 319–329, streszcz. ang.

8680. SIKORSKI Robert: Przed Wielką Wojną. Radomsko z lat 1912–1914 w „Gońcu Częstochowskim”. *Zeszyty Radomszczańskie*. T. 12: 2016 s. 53–91.

8681. SIODLACZEK Henryk: Karl Gotthelf Jakob Weinhold [1823–1901] – germanista, mediewista, nauczyciel akademicki. *Rocznik Dzierżonowski*. T. 25: 2015 [dr:] 2016 s. 75–76.

8682. SITNIK Aleksander Krzysztof: Inwentarze kościoła i klasztoru bernardynów w Gwoźdźcu z 1855 r. *Hereditas Monasteriorum*. Vol. 8: 2016 s. 145–158, streszcz. ang.

W Archiwum Prowincji oo. Bernardynów w Krakowie.

8683. SIUDALSKI Stefan Jerzy: Broń czasów powstania listopadowego. *Zeszyty Historyczne Ziemi Garwolińskiej*. Nr 21: 2016 s. 72–82.

8684. SKIBA Dominika: Cyganeria artystyczna i cyganowanie w romantycznej War-

szawie. Wrocław 2016 ZNiO 8° ss. 287, nlb. 5, il. (Na Jeden Temat).

8685. SKIBA D.: Cyganerii Warszawskiej próby wydawnicze, czyli przegląd „swojskich” czasopism z perspektywy warszawskiej prowincji. *Prace Literackie*. [T.] 56: 2016 s. 21–32, streszcz. ang.

Wydawanych w l. 40. XIX w.

8686. SKOWRON Krystyna: Bliżyn – powstanie styczniowe 1864. W hołdzie powstańcom styczniowym. Bliżyn 2014 Tow. Przyj. Bliżyna 8° ss. 82, il., mapy. (Notatnik Bliżyński; nr 9).

8687. SKUBNIEWSKI Walery: Działalność gospodarza uczestników powstania styczniowego i ich potomków na Syberii. *Wrocławskie Studia Wschodnie*. [T.] 20: 2016 s. 41–54, streszcz. ros., ang.

W l. 1863–1916.

8688. SKUCHA Mateusz: Benedykt Dybowski i Włodzimierz Popiel, albo o pewnym dyskursie profeministów polskich przełomu XIX i XX wieku. *Pamiętnik Literacki*. R. 107: 2016 z. 2 s. 47–65, streszcz. ang.

8689. SŁAWIŃSKI Piotr: Kształcenie młodości w Sandomierzu w latach 1815–1914. Kraków 2013.

Rec.: Bednarz-Grzybek Renata, *Studia Edukacyjne*. Nr 32: 2014 s. 388–394.

8690. SMORAĞ Julian: Wprowadzenie ochrony trwałości umówionego stosunku pracy w stosunkach prywatnych w Królestwie Polskim po 1815 roku. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 17: 2014 s. 89–107, streszcz. ang. s. 342, niem. s. 356–357, ros. s. 370.

8691. SMYK Grzegorz: Radycy, asesory i inspektorzy rządu gubernialnego lubelskiego w latach 1867–1915. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 8: 2003 s. 162–186.

8692. SMYK G.: Zasady funkcjonowania rosyjskiego modelu biurokratycznego w Królestwie Polskim po powstaniu styczniowym. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 9: 2006 cz. 2 s. 407–414.

8693. SMYK G.: Zasady wprowadzania i zakres obowiązywania rosyjskich źródeł prawa w Królestwie Polskim po powstaniu styczniowym. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 14: 2011 s. 213–239.

8694. SNOCH Bogdan: Powiat częstochowski u schyłku XIX wieku. *Almanach Częstochowy*. [T. 29:] 2016 s. 29–32.

8695. SOBIERAJ Tomasz: Wczesna dramaturgia Stefana Żeromskiego w świetle jego fascynacji teatrem. *Pamiętnik Teatralny*. R. 65: 2016 z. 1/2 s. 173–193, streszcz. ang.

Lata 1884–1888.

8696. [SOKOLOV Aleksandr Rostislavovič] Sokołow Aleksander R.: Dobroczynność w Rosji Carskiej od czasów dawnych do początku XX wieku. Tł. Krystyna Bogucka. Warszawa 2013 Wyższa Szkoła Pedagog. Tow. Wiedzy Powszechnej 8° ss. 150, nlb. 1, il.

Rec.: Markiewiczowa Hanna, *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 59: 2016 nr 3/4 s. 277–282.

8697. [SOKOLOV Oleg Valer'evič] Sokołow Oleg: Napoleon, Aleksander i Europa 1806–1812. Tł. Sławomir Skowronek. Oświęcim 2016 Napoleon V 8° ss. 425, il.

Wyd. oryg.: 2014.

8698. SOŁTYSIK Marek: Bieski. Cz. 1: Nagły zgon człowieka przezornego. *Palestra*. R. 61: 2016 nr 5 s. 122–127.

Toż. Cz. 2: Chłodny mitoman z bandą tępych siepaczy. *Tamże* nr 7/8 s. 227–233.

Toż. Cz. 3: Zbrodniarz prześladowany w snach. *Tamże* nr 10 s. 155–162.

Zabójstwo Ferdynanda Świszczowskiego, dyrektora księgarni w Ryнку Głównym 23 w Krakowie, 30 IX 1913 r.

8699. SOSNOWSKA Joanna: Działania Towarzystwa „Kropla Mleka” na rzecz opieki nad dzieckiem i matką w Łodzi w latach I wojny światowej. *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 11: 2013 s. 67–82, streszcz. ang.

8700. SOSNOWSKA J.: Inicjatywy opiekuńcze i oświatowo-wychowawcze łódzkiej społeczności żydowskiej w latach I wojny światowej – Przytulisko dla Dzieci Wyznania Mojżeszowego. *Biuletyn Historii Wychowania*. [Nr] 34: 2016 s. 21–35, streszcz. ang.

8701. SOSNOWSKA J.: Towarzystwo Opieki nad Dziećmi „Gniazdo Łódzkie” w latach I wojny światowej. *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 13: 2014 s. 91–111, streszcz. ang.

8702. SPÄT Robert: Die „polnische Frage” in der öffentlichen Diskussion im Deutschen Reich, 1894–1918. Marburg 2014 Verlag Herder-Inst. 8° ss. X, 477. (Studien zur Ostmittel-europaforschung; Bd. 29).

Rec.: Matwiejczyk Witold: Konsequent und rational? Grundlinien und Facetten der preussischen Polenpolitik im Spiegel der deutschsprachigen Presse 1894–1918. *Roczniki Humanistyczne*. T. 64: 2016 z. 2 s. 132–136.

8703. SPOJRZENIE po latach na rewolucję 1905 roku w Zagłębiu Dąbrowskim. Materiały z XVI Sympozjum Zagłębiowskiego, Muzeum Miejskie „Szttygarka”, Dąbrowa Górnicza, 15 grudnia 2015 roku. Pod red. Jacka Malikowskiego. Mierzęcice–Będzin–Dąbrowa Górnicza 2016 Stow. Autorów Pol. Oddz.; Muzeum Miej. Szttygarka 8° ss. 120, il. (Zagłębiowskie szkice monograficzne; z. 5 (2016)).

Treść: Malikowski J.: Od redaktora s. 7–8; Glimos-Nadgórska Anna: Rekomendacja zeszytu nr 5 s. 9–11; Woźniczka Zygmunt: Rewolucja 1905 (refleksje) s. 12–25; Malikowski J.: Żywiół czy organizacja siłą sprawczą wybuchu rewolucji 1905 w Zagłębiu? s. 26–51; Ciepela Bolesław: Wydarzyło się 110 lat temu... (z zapisów o wydarzeniach z 1905 r. w Zagłębiu Dąbrowskim) s. 52–62; Kmiołek Dariusz, Kmiołek Jan: Dziesięć dni „Republiki Zagłębiowskiej” s. 63–67; Matuszczyk Zbigniew: Republika Sławkowska 12–23 listopada 1905 roku s. 68–83; Vozsnak Gabriela: Rok 1905 w Zagłębiu Dąbrowskim – w świetle prasy zagłębiowskiej: „Górnika” i „Głosu Wolnego” z 1905 roku s. 84–88; Kocot Emilian: O medycynie i lekarzach w Zagłębiu w okresie wrzenia rewolucyjnego s. 89–114; Kubala Zdzisław: Sylwetki Zagłębiaków ważne dla kultury: Jan Waśniowski [1896–1945] s. 115–120.

8704. SPUT Piotr: Okupacja Śląska przez wojska napoleońskie na przykładzie górnośląskiego Raciborza. Garnizon francuski w Raciborzu (1807–1808). *Studia Niemcoznawcze*. T. 58: 2016 s. 63–74, streszcz. ang., niem.

8705. SPYRA Janusz: Miejsce rabina w gminie żydowskiej w Królestwie Polskim w I połowie XIX wieku. Spór o Zachariasza Weingotta w Częstochowie. *Studia Judaica*. Vol. 19: 2016 nr 1(37) s. 157–186, streszcz. ang.

8706. SPYRA J.: Warunki rozwoju i działalności związków nauczycielskich w Europie Środkowej w 2. połowie XIX i na początku XX wieku. *Prace Naukowe Akademii im. J. Długosza*. Pedagogika. T. 25: 2016 nr 2 s. 391–409, streszcz. ang.

8707. SPYRA J.: Z drugiej strony. Wystawa Przemysłowa w Częstochowie w 1900 r. w oczach czeskiej i morawskiej prasy. *Prace Naukowe Akademii im. J. Długosza*. Zesz. Hist. T. 15: 2016 s. 187–205, streszcz. ang.

8708. STACHOWSKI Marek, Jülg Bernhard: Cracow and the von der Gabelentz family. *Studia Linguistica Universitatis Iagellonicae Cracoviensis*. [Vol.] 131: 2014 s. 279–286, streszcz. ang.

XIX w.

8709. STACHURA-LUPA Renata: Poglądy ideowo-estetyczne Stanisława Tarnowskiego [1837–1917]. Kraków 2016 Wydaw. Nauk. Uniw. Pedagog. 8° ss. 379, nlb. 1, tabl. 10, il., streszcz. ang. Uniw. Pedagog. im. Komisji

Edukacji Nar. w Krakowie. (Prace Monograficzne; nr 746).

8710. [STADNIK Ívanna] Stadnyk Iwanna: Metrična reestraciá narodzenih u rimo-katolič'kih parafíah Galičini naprikiní XVIII–XIX st.: pravovij aspekt. *Prace Historično-Archivalne*. T. 28: 2016 s. 193–206, streszcz. ang.

8711. STALIŪNAS Darius: Lietuvių nacionalizmas ir sostinės problema (XIX a. pabaiga – XX a. pradžia). *Lietuvos Istorijos Metraštis*. 2013 [nr] 1 [dr.:] 2014 s. 85–99, streszcz. ang.

Litewski nacjonalizm i problem przyszłego kapitału (koniec XIX – początek XX w.).

8712. STANKIEWICZ-KOPEĆ Monika: Czasopisma warszawskie w pierwszych latach istnienia Królestwa Polskiego: „Ćwiczenia Naukowe” (1818) i „Pamiętnik Naukowy służący za dalszy ciąg Ćwiczeń Naukowych” (1819). *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. Vol. 19: 2016 no 1 s. 5–20, streszcz. ang.

8713. STANKIEWICZ-KOPEĆ M.: Poglądy Klementyny z Tańskich Hoffmanowej 1798–1845 w refleksji uczennic. Zarys zagadnienia. *Studia Paedagogica Ignatiana*. Vol. 19: 2016 [nr] 3 s. 99–121, streszcz. ang.

8714. STANKIEWICZ-KOPEĆ M.: Pominięte, niedocenione, niedokończone. Studia i rozprawy o kulturze literackiej XIX wieku. Kraków 2013.

Rec.: Budrewicz Tadeusz: Przypomniany „poeci wielu odcieni”. *Rocznik Przemyski*. T. 52: 2016 z. 2 s. 219–224.

8715. STANKIEWICZ-KOPEĆ M.: Warszawskie periodyki wychowanków Gimnazjum Wołyńskiego: problemy, współpracownicy, programy, idee. *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. Vol. 19: 2016 no 2 s. 21–43, streszcz. ang.

8716. STAŃCZUK Marcin: Kapliczka świętej Tekli w Puszczy Kozienickiej. Miejsce zbrodni i znak złej śmierci. *Wiś Radomska*. T. 10: 2016 s. 223–264.

XIX w.

8717. STARZYŃSKA-KOŚCIUSZKO Ewa: Polish romantic messianism. *Organon*. No 48: 2016 s. 51–71.

Lata 30.–40. XIX w.

8718. STAWIARSKA Teresa: Kazimierz Tarczyński – budowniczy fortepianów, starożytnik (1802–1873). *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. R. 64: 2016 nr 3 s. 339–362, streszcz. ang.

8719. STAWISZYŃSKA Aneta: Działalność społeczna ks. Wacława Wyrzykowskiego (1875–1936). Duchowny wobec wyzwań pierwszej wojny światowej. *Kronika Miasta Łodzi*. [R. 26:] 2016 nr 1 s. 146–152.

8720. STAWISZYŃSKA A.: Łódź w latach I wojny światowej. Oświęcim 2016 Napole-on V 8° ss. 805, nlb. 1, il.

Rec.: Waingartner Przemysław, *Rocznik Łódzki*. T. 64: 2016 s. 276–279.

8721. STAWISZYŃSKA A.: Problemy opalowe Łodzi w latach I wojny światowej. *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 12: 2013 s. 73–86, streszcz. ang.

8722. STAWISZYŃSKA A.: Społeczność łódzkich esperantystów w latach Wielkiej Wojny. *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 13: 2014 s. 113–126, streszcz. ang.

8723. STEFANEK-DZIADOSZ Aneta: Przewóz „dostojnych osób” w Królestwie Polskim do 1866 roku. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 10: 2007 s. 229–248.

Od 1822 r.

8724. STĘPIEŃ Urszula: Zabytki sztuki kościelnej diecezji sandomierskiej na Wystawie Maryańskiej w Warszawie w 1905 roku. *Zeszyty Sandomierskie*. R. 22: 2016 nr 41 s. 46–50.

8725. STĘPNIEWSKA-HOLZER Barbara: Żydzi na Białorusi. Studium z dziejów strefy osiedlenia w pierwszej połowie XIX w. Warszawa 2013.

Rec.: Sobolevskaŏ Ol'ga: Wspominaŏ o beloruskiej Atlantide, [w:] Dialog słowiańsko-żydowski. *Studia*. [T.] 2. Siedlce 2016 s. 167–192.

8726. STINIA Maria: Poglądy ekonomiczne Kazimierza Chłędowskiego [1843–1920] w świetle jego starań o katedrę na Uniwersytecie Jagiellońskim w początkach epoki autonomicznej. *Rocznik Przemyski*. T. 52: 2016 z. 1 s. 23–34, streszcz. ang.

8727. STINIA M.: Środowisko naukowe orientalistów lwowskich w okresie studiów Andrzeja Gawrońskiego. *Rocznik Przemyski*. T. 52: 2016 z. 2 s. 53–60, streszcz. ang.

W l. 1903–1905.

8728. STINIA M.: Uniwersytet Jagielloński w latach 1871–1914. Modernizacja procesu nauczania. Kraków 2014 Historia Jagellonica 8° ss. 408, tabl. 8, il., streszcz. ang., niem. (*Studia z Historii XIX Wieku*; t. 5).

8729. STOCKA Anna: Oblicza Ameryki. Stany Zjednoczone w świetle prasy warszawskiej z lat 1865–1877. Oświęcim 2016 Napoleon V 8° ss. 371, il., streszcz. ang.

8730. STRZEŻEK Tomasz: Lustracyjne perypetie pułkownika Franciszka Kozakowskiego w dobie powstania listopadowego. *Echa Przeszłości*. [T.] 17: 2016 s. 93–112, streszcz. ang.

8731. STUDNICKA-MARIAŃCZYK Karolina: Siedziba ziemiańska Korabitów Ostrowskich w Maluszynie. Warszawa 2014.

Rec.: Ratajczak Krzysztof, *Biuletyn Historii Wychowania*. [Nr] 34: 2016 s. 153–157.

8732. STUDNICKA-MARIAŃCZYK K.: Wzór wielokulturowości w wychowaniu panien i kawalerów z dworów ziemiańskich w Królestwie Polskim. *Prace Naukowe Akademii im. J. Długosza*. Pedagogika. T. 25: 2016 nr 2 s. 375–389, streszcz. ang.

8733. STUDZIŻBA-KUBALSKA Beata: Józefa Mehoffera projekt polichromii katedry Wniebowzięcia Matki Boskiej w Płocku, 1901. *Rocznik Muzeum Mazowieckiego w Płocku*. Nr 20: 2016 s. 119–136, streszcz. ang.

8734. [STUPIĘDZIESIĘCIOLECIE] 150-lecie Powstania Styczniowego na Kielecczyźnie. Pod red. Antoniego Dąbrowskiego. Starachowice 2013 Radostowa 8° ss. 187, il.

Toż. Wyd. 2, uzup. Starachowice 2014 ss. 210, nlb. 1, il.

Z treści: Kalwat Wojciech: Bitwa pod Świętym Krzyżem s. 30–34; Milanowski Kazimierz: Powstanie Styczniowe w rejonie Bodzentyna s. 45–50; Gmitruk Janusz: „Gloria Victis” – Powstanie Styczniowe w panoramie dziejów s. 62–86; Mazurek Jerzy: Książd Kacper Kotkowski [1814–1875] s. 87–90; Jastrzębski Cezary: Udział mieszkańców wsi kieleckiej w Powstaniu Styczniowym s. 91–92; Kozak Bartosz: Powstanie Styczniowe we wschodniej części Puszczy Świętokrzyskiej s. 121–127; Lis Marek: 150 lat temu w Ożarowszczyźnie s. 128–131; Zmijewski Leszek: Kobiety w Powstaniu Styczniowym s. 137–142.

8735. SUBAČIUS Kęstutis: Sūduvos kraštas didžiojo karo ugnyje ir Lietuvos valstybės nepriklausomybės aušrose. Puńsk 2016 „Aušros” leidykla 8° ss. 517, nlb. 3, streszcz. ang.

I wojna.

8736. SULIK Anatol [Franciszek], Zamojski Adam: Przewodnik historyczny po wołyńskim pobojowisku Legionów Józefa Piłsudskiego pod Kościuchnowką (1915–1916). Lublin 2016 Fund. Niepodległości 8° ss. 83, tabl. 6, il.

8737. SULIMOWICZ Anna: Inner hierarchy in the Halicz Karait community based on a document from the 1830s. *Karait Archives*. Vol. 4: 2016 s. 129–152, streszcz. ang.

8738. SURA Roman: Gostyński rynek. Domy, ludzie, zdarzenia. *Kronika Wielkopolski*. 2016 nr 1 s. 83–97.

Do 1910 r.

8739. SZAFRANIEC Franciszek Hugon: Przypadek Stanisława Zaremby – oportunist czy nonszalancja. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. R. 61: 2016 nr 1 s. 117–127.

Rok 1907.

8740. SZCZECINA Grzegorz Kamil: Remedium Teodora Jeske-Choińskiego na dekadentyzm XIX wieku, zawarte w powieści historycznej „Gasnące słońce”. *Rocznik Kolbuszowski*. Nr 16: 2016 s. 277–291, streszcz. ang.

Wyd. w 1895 r.

8741. SZCZEPANIAK Jan: Diecezja kamieniecka około 1830 roku – parafie i dekanaty, kościoły i kaplice. *Analecta Cracoviensia*. [T.] 47: 2015 s. 151–180, streszcz. ang.

8742. SZCZEPAŃSKA-LANGE Elżbieta: Emil Młynarski w operze w Warszawie (1898–1902). Cz. 1. *Muzyka*. R. 61: 2016 nr 1 s. 75–120.

Toż. Cz. 2. *Tamże* nr 2 s. 3–55, streszcz. ang.

8743. SZCZEPAŃSKI Jacek Emil: Jabłonna – ty morderco mojej młodości! Korespondencja żołnierzy niemieckich z Garnizonu Jabłonna 1915–1918. Legionowo 2015.

Rec.: Jakóbczyk-Gola Aleksandra, *Rocznik Legionowski*. T. 9: 2016 s. 279–283.

8744. SZCZEPAŃSKI J. [E.]: Militarne aspekty pierwszej okupacji niemieckiej w Łomży i okolicach 1915–1918. *Ziemia Łomżyńska*. [T.] 12: 2013 s. 239–254.

8745. SZCZEPAŃSKI J. E.: Odbudowa mostów kolejowych między Wołominem i Tłuszczem, wrzesień 1915 r. *Rocznik Wołomiński*. T. 12: 2016 s. 145–150.

8746. SZCZEPAŃSKI Jerzy: Działalność społeczna rodziny Gałęzowskich na emigracji polskiej we Francji na przełomie XIX i XX wieku. Warszawa 2013.

Rec.: Puś Wiesław, *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 12: 2013 s. 152–157.

8747. SZCZEPAŃSKI J.: Urzędnicy administracji państwowej Królestwa Polskiego w latach 1815–1866 (na przykładzie guberni radomskiej). Warszawa 2015.

Rec.: Tomaszewska Justyna, *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 16: 2016 s. 236–241.

8748. SZENAJCH Andrzej: Od Rarańczy do Kaniowa, czyli o lojalności sojuszników. *Niepodległość i Pamięć*. R. 23: 2016 nr 2 s. 307–315.

Działania II Brygady Legionów/Polskiego Korpusu Posiłkowego od X 1917 r. do 11 V 1918 r.

8749. SZKOLNICTWO, opieka i wychowanie w Królestwie Polskim. Od jego ustanowienia do odzyskania przez Polskę niepodległości 1815–1918. Pod red. Hanny Markiewiczowej i Iwony Czarneckiej. Warszawa 2016 Wydaw. Akad. Pedagogiki Specjalnej 8° ss. 248, il. (Wokół Historii Wychowania).

Treść: Markiewiczowa H.: Wstęp s. 7–9; Poznański Karol: Krótko o działalności oświatowej Pawła Muchanowa w Królestwie Polskim w latach 1842–1861 s. 11–34; Winiarz Adam: Geneza i rozwój polityki oświatowej Królestwa Polskiego doby autonomicznej oraz krótko- i długofalowe rezultaty s. 35–53; Suplicka Agnieszka: Wpływ strajku szkolnego na rozwój szkolnictwa prywatnego s. 54–64; Markiewiczowa H.: Geneza, organizacja i działalność polskiej Macierzy Szkolnej w latach 1905–1907 s. 65–79; Wałęga Agnieszka: „Zaborów...”. Galicyjska „Szkoła” wobec problemów rozwoju oświaty w Królestwie Polskim (1905–1918) s. 80–89; Michalski Grzegorz: Propagowanie pedagogiki Fryderyka Froebela w warszawskim piśmiennictwie periodycznym drugiej połowy XIX i początków XX wieku s. 90–99; Michalski Jarosław: Wokół myśli o nauczycielu Feliksa Jezierskiego s. 100–110; Falkowska Joanna: Recepcja zachodniej myśli pedagogicznej w twórczości Izabeli Moszczeńskiej (1864–1941) s. 111–122; Bugajska-Więclawska Joanna: „Przyszłym historykom szkół w Polsce...”. Myśli o wychowaniu Henryka Wiercińskiego s. 123–133; Czarnecka I.: Jan Papiński – rektor warszawskiego Instytutu Głuchoniemych i Ociemniałych s. 133–143; Kula Ewa: Warszawska Szkoła Rabinów w protokołach posiedzeń Rady Wychowania Publicznego w latach 1845–1850 s. 144–156; Gliński Waldemar: Formacja intelektualna i ascetyczna w Seminarium Głównym Warszawskim s. 157–163; Stawiak-Ososińska Małgorzata: Początki kształcenia akuserek w Częstochowie s. 164–173; Kempa Grażyna: Formy edukacji żeńskiej w Królestwie Polskim (1815–1864) na tle poglądów naukowych i publicystycznych s. 174–189; Jaszczyszyn Elżbieta, Dąbrowska Joanna E.: Instytut Rządowy Wychowania Płci Żeńskiej z perspektywy XXI wieku s. 190–197; Kulbaka Jacek: Tradycje kształcenia specjalnego w Królestwie Polskim s. 198–215; Bóldyrew Aneta: Opieka i wychowanie dzieci osieroconych w Królestwie Polskim na przełomie XIX i XX wieku s. 216–226; Wolter Edyta: Wychowanie do ochrony przyrody w Królestwie Polskim (w latach 1910–1914) s. 227–236; Gałek Czesław: Wychowanie młodzieży szkolnej w Królestwie Polskim na przełomie XIX i XX wieku w świetle literatury memuarystycznej i beletrystycznej s. 237–248.

8750. SZKUTNIK Piotr: Dwa małżeństwa, jeden rozwód. Umowy matrymonialne na wsi w świetle najstarszych akt notariuszy warszawskich z lat 1808–1810. *Zeszyty Wiejskie*. [Z.] 22: 2016 s. 413–423, streszcz. ang.

8751. SZKUTNIK P.: Legaty na rzecz bractw kościelnych w Szadku w latach 50-tych XIX w. *Biuletyn Szadkowski*. T. 16: 2016 s. 63–75, streszcz. ang.

8752. SZKUTNIK P.: Transakcje radnego miasta Uniejowa Stanisława Pieczyńskiego

w świetle najstarszych akt notariusza wareskiego z 1809 roku. *Biuletyn Uniejowski*. T. 5: 2016 s. 51–63, streszcz. ang.

8753. SZMYT Andrzej: Russia’s educational policy aimed at the Poles and the Polish territories annexed during the reign of tsar Alexander. *Przegląd Wschodnioeuropejski*. [T.] 7: 2016 [nr] 1 s. 11–28, streszcz. ang.

8754. SZMYT A.: Wpływ idei Komisji Edukacji Narodowej na organizację szkolnictwa w Rosji w pierwszej połowie XIX wieku. *Studia Paedagogica Ignatiana*. Vol. 19: 2016 [nr] 3 s. 55–78, streszcz. ang.

8755. SZULAKIEWICZ Władysława: Kształcenie pedagogiczne w seminariach nauczycielskich Krakowa okresu autonomii galicyjskiej. *Studia Paedagogica Ignatiana*. Vol. 19: 2016 [nr] 3 s. 143–162, streszcz. ang.

8756. SZYMAŃSKA Kazimiera Zdzisława: Żydzi polscy na szlaku podróży galicyjskiego globtrotera Sygurda Wiśniowskiego [1841–1892]. *Pamiętnik Literacki*. R. 106: 2015 z. 3 s. 5–18, streszcz. ang.

8757. SZYMAŃSKI Jarosław: Zachowania honorowe podczas działań wojennych na Śląsku w latach 1806–1807 i 1813 na wybranych przykładach. *Przegląd Historyczno-Wojskowy*. R. 17: 2016 nr 2/3 s. 35–50, streszcz. ang., ros.

8758. SZYMAŃSKI Józef: Początki polskojęzycznej prasy katolickiej w Stanach Zjednoczonych (do roku 1890). *Scripta Historica*. Nr 22: 2016 s. 47–61, streszcz. ang.

Od 1863 r.

8759. SZYMAŃSKI J.: Represje carskie wobec duchowieństwa diecezji kujawsko-kaliskiej po powstaniu styczniowym. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 105: 2016 s. 303–328, streszcz. ang.

8760. SZYMCZAK Damian: Zmierzch galicyjskiego austrofilizmu i idei austro-polskiej. Michał Bobrzyński jako minister dla Galicji i kwestia wyodrębnienia Galicji (1916–1917). *Galicja*. T. 1: 2015 s. 21–47, streszcz. ang.

8761. SZYMCZAK Piotr: Działalność poczty na Warszawsko-Kaliskiej Drodze Żelaznej w latach 1902–1914. *Historyczno-Badawczy Biuletyn Filatelistyczny*. R. 51: 2010 nr 1/2 s. 12–22.

8762. ŚLEDŹ Iwona: Cytadela Warszawska w latach 1830–1864. Przemiany przestrzenne na Żoliborzu w świetle źródeł archiwalnych.

Pruszków 2016 Oficyna Wydawnicza „Ajaks” 8° ss. 117, nlb. 3, il.

8763. ŚMIECHOWSKI Kamil: Hierarchia czy demokracja? Wizja stosunków społecznych w miastach Królestwa Polskiego (na podstawie dyskusji o samorządzie miejskim w trakcie rewolucji 1905 roku). *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 14: 2015 s. 102–120, streszcz. ang.

8764. ŚMIECHOWSKI K.: Łódzka wizja postępu. Oblicze społeczno-ideowe „Gońca Łódzkiego”, „Kuriera Łódzkiego”, „Nowego Kuriera Łódzkiego” w latach 1898–1914. Łódź 2014.

Rec.: Fukumoto Konshi: After Warsaw Positivism: New direction in the studies on Polish modern history. *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 14: 2015 s. 133–141.

8765. ŚMIECHOWSKI K.: Początki prasy łódzkiej. Dziennikarze i wydawcy. *Kronika Miasta Łodzi*. [R. 26:] 2016 nr 3 s. 7–16.

Lata 1863–1912.

8766. ŚMIECHOWSKI K.: Warunki mieszkaniowe robotników na łamach „Gońca Łódzkiego” (1898–1906). *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 10: 2012 s. 105–120, streszcz. ang.

8767. ŚMIECHOWSKI K.: Z perspektywy stolicy. Łódź okiem warszawskich tygodników społeczno-kulturalnych (1881–1905). Łódź 2012.

Rec.: Sikorska-Kowalska Marta, *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 11: 2013 s. 164–166.

8768. ŚMIECHOWSKI Krzysztof: „Złoty okres” ukraińskiego sokilstwa – działalność towarzystwa w latach 1908–1914 (cz. 2). *Prace Historyczno-Archiwalne*. T. 28: 2016 s. 69–87, streszcz. ang.

Cz. 1. *Tamże*. T. 27: 2015.

8769. ŚPICA Paweł: Kierunki działalności edukacyjnej organizacji polskich w Prusach Zachodnich na przełomie XIX i XX wieku. *Studia Paedagogica Ignatiana*. Vol. 19: 2016 [nr] 2 s. 171–191, streszcz. ang.

8770. ŚPICA P.: „Lutrzy” i „dajczkatolicy”. Kreacja wizerunku Niemców na łamach polskiej prasy Prus Zachodnich na przełomie XIX i XX w. – w obliczu łączenia przynależności narodowej z wyznaniową. *Prace Naukowe Akademii im. J. Długosza*. Pedagogika. T. 24: 2015 s. 523–537, streszcz. ang.

8771. ŚPICA P.: Wychowanie domowe i edukacja szkolna dzieci polskich w Prusach

Zachodnich w połowie XIX wieku w świetle czasopisma „Nadwiślanin” i dodatku pt. „Gospodarz”. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 59: 2016 nr 3/4 s. 57–72, streszcz. ang.

8772. „ŚWIAT dziecka”. Red. nauk. Jarosław Kita, Maria Korybut-Marciniak. Łódź–Olsztyn 2016 Wydaw. UŁ; Inst. Historii i Stosunków Międzynar. UW-M 8° ss. 341, il. (Życie Prywatne Polaków w XIX Wieku; t. 5).

Treść: Kita J., Korybut-Marciniak M.: Wstęp s. 7–9; Stegner Tadeusz: Dziecko w rodzinie protestanckiej w Królestwie Polskim w XIX wieku s. 13–24; Przeniosło Marek: Dziecko w rodzinie chłopskiej na terenie Królestwa Polskiego w latach I wojny światowej s. 25–34; Kita J.: Peregrynacje dzieci do dziewnastowiecznych kurortów s. 35–46; Korybut-Marciniak M.: Dziecko w rodzinie urzędniczej w świetle materiałów Artura Dolińskiego [1831–1909] s. 47–65; Iwańska Marzena: Trudne dzieciństwo. O losach dzieci w Łodzi przedłomie XIX i XX wieku s. 67–82; Janicka Iwona: Dziecko w chorobie. Opieka medyczna nad najmłodszymi na ziemiach polsko-litewskich w XIX wieku (na przykładzie cholery) s. 85–92; Przeniosło Małgorzata: Wielka Kwęsta Ogólnopolska „Ratujcie Dzieci” w latach 1916–1919 s. 93–106; Sosnowska Joanna: Opieka nad dziećmi w działaniach Łódzkiego Chrześcijańskiego Towarzystwa Dobroczynności w latach 1889–1914 s. 107–122; Kurowska Hanna: Niemowlę jako obiekt zainteresowania rodziców, lekarzy i państwa w XIX wieku s. 123–147; Domarańczyk Daria: Problematyka psychologii dziecka na przełomie XIX i XX wieku na łamach „Ateneum” i „Przeglądu Filozoficznego” s. 149–157; Kowalik Jolanta: Pomoc ubogim dzieciom na ziemiach polskich w świetle „Dziejów Dobroczynności Krajowej i Zagranicznej” s. 159–169; Kowalczyk Anna Maria: „Już mu się tylko pacierz należy”. Literackie ujęcie choroby i śmierci dziecka na XIX-wiecznej polskiej wsi s. 173–183; Prałat Emilian: Dzieci Chłapowskich w obrazach i słowach s. 187–197; Kłak-Ambrożkiewicz Marta: Kraj lat dziecińczych. Matejkowie s. 199–212; Klempert Mateusz: Dzieciństwo Jana Eustachego Kossakowskiego na podstawie zachowanych wspomnień s. 213–224; Bojarski Piotr: Dzieciństwo w dobie Wielkiej Wojny. Obraz życia dziecka na kartach pamiętnika Piotra Bojarskiego [1910–1992] s. 225–234; Maziarz Antoni: Szkolnictwo poznańskich wspólnot zakonnych w XIX wieku s. 237–252; Nawrot-Borowska Monika: Zabawy, zabawki, gry i zajęcia dzieci na początku XX wieku na łamach czasopisma „Dziecko” s. 253–280; Wąs Monika: Dziecko oczami nauczyciela domowego Mikołaja Rybowskiego, jako przyczynek do badań dzieciństwa w XIX wieku s. 281–286; Czajka Anna: „Na tandemie”, czyli panienki i młodzieńcy na rowerze z końca XIX wieku s. 287–299; Czerniak Grażyna, Zysk Justyna: Wychowanie dziecka w XIX stuleciu w świetle praktycznych porad Lucyny Cwierzakiewiczowej s. 301–313; Rybka Aleksandra: Kultura czelnicza dziecka ziemiańskiego na przykładzie biblioteki pałacowej w Maluzynie s. 315–323; Bibliografia – wybór s. 325–341.

8773. ŚWIĄTECKI Piotr: Atak oddziału Apolinarego Kurowskiego na Sosnowiec (7 lutego 1863 roku). *Między Wisłą a Pilicą*. T. 17: 2016 s. 79–85, streszcz. ang.

8774. ŚWIĄTEK Adam: Gente Rutheni, natione Poloni. Z dziejów Rusinów narodowości polskiej w Galicji. Kraków 2014.

Rec.: Hoff Jadwiga, *Galicja*. T. 1: 2015 s. 469–472.

8775. ŚWIERCZYŃSKA Dobrosława: Nieznane (zapomniane?) opowiadanie Bolesława

Prusa i „Jednodniówka” Wacławy Kiślańskiej [1875–ok. 1945]. *Pamiętnik Literacki*. R. 106: 2015 z. 4 s. 171–176, streszcz. ang.

Opowiadanie „Ramię i głowa”.

8776. ŚWIERCZYŃSKA D.: Sienkiewicz, „dar Wołodjowskiego” i fundacja Franciszka Kochmana. *Pamiętnik Literacki*. R. 107: 2016 z. 4 s. 149–160, streszcz. ang.

Nagroda fundacji dla pisarza w 1888 r.

8777. ŚWIEŻY Artur: Domy (zakłady) salezjańskie w Przemyślu w czasie Wielkiej Wojny (1914–1918). *Rocznik Przemyski*. T. 52: 2016 z. 1 s. 55–74, streszcz. ang.

8778. TADEUSIEWICZ Hanna: Drukarnictwo w Łodzi w latach 1859–1918. Poligrafia i jej ludzie. *Kronika Miasta Łodzi*. [R. 26:] 2016 nr 3 s. 129–137.

8779. TADEUSZ Pawlikowski [1861–1915] w stulecie śmierci. Kraków 2016 Muzeum Hist. M. Krakowa 8° ss. 279. (Nowe Muzeum Teatralne).

Materiały konferencji nauk., Kraków, 21–22 X 2015 r.

Treść: Michalik Jan: Wolę upaść na plecy, jak na brzuch s. 13–34; Ratajczakowa Dobrochna: Krakowska Polska teatralna Tadeusza Pawlikowskiego s. 35–48; Kędziora Alicja: Tadeusz Pawlikowski jako zarządzający instytucją s. 49–64; Lizurek Julia: Tadeusz Pawlikowski – twór czy twórca legendy? s. 65–73; Poskuta-Włodek Diana: Pawlikowski po Pawlikowskim: inspiracje/kontynuacje s. 75–86; Wanicka Agnieszka: Kazimierz Kamiński – aktor Pawlikowskiego s. 87–100; Orzechowski Emil: [Helena] Modrzejewska i Pawlikowski – echa i ślady s. 101–110; Ciechowicz Jan: Pawlikowski i malarze s. 111–117; Kuligowska-Korzeniewska Anna: Pawlikowski i tematy żydowskie s. 119–142; Leyko Małgorzata: Tadeusz Pawlikowski: „Reżyseria jest moim ulubionym polem działania” s. 143–156; Wypych-Gawrońska Anna: Teatr muzyczny Tadeusza Pawlikowskiego s. 157–168; Prussak Maria: [Stanisław] Wyspiański w teatrach Pawlikowskiego s. 169–182; Marszałek Agnieszka: Pod ciśnieniem? O cenzurze w teatrze lwowskim pod dyrekcją Tadeusza Pawlikowskiego s. 183–204; Harbuziuk Maja: Tadeusz Pawlikowski i teatr ukraiński towarzystwa „Ruska Besida”: przyczynek do polsko-ukraińskich stosunków teatralnych (1900–1906) s. 205–213; Partyga Ewa: [Henrik] Ibsen Pawlikowskiego? s. 215–232; Świątkowska Wanda: [William] Szekspir Pawlikowskiego s. 233–244; Lappo Irina: Dramaturgia rosyjska w teatrze Pawlikowskiego s. 245–262; Jarząbek-Wasył Dorota: „My, dwoje niepoprawnych...”. Tadeusz Pawlikowski i Gabriela Zapolska s. 263–279.

8780. TARKOWSKA Ewelina: W drodze do departamentu Côtés-Du-Nord. *Meritum*. T. 8: 2016 s. 145–165, streszcz. ang.

Emigracja po powstaniu listopadowym.

8781. TARKOWSKI Paweł: Ludowe wierzzenia i praktyki zdrowotne końca XIX wieku w świetle prac międzyrzeckiego lekarza Baltazara Wysokińskiego. *Rocznik Białskopodlaski*. T. 24: 2016 s. 267–281, streszcz. ang., niem., ros.

8782. TARKOWSKI P.: Szczepienia ochronne przeciw ospie w powiecie radzyńskim w świetle prac Zygmunta Michałowskiego na tle działań prewencyjnych prowadzonych w Królestwie Polskim na przełomie XIX i XX wieku. *Radzyński Rocznik Humanistyczny*. T. 14: 2016 s. 147–159, streszcz. ang.

8783. TARNÓW. Pierwsze niepodległe. Różnymi drogami do niepodległości. Materiały z sesji popularno-naukowej. Tarnów, 28 października 2016. Red. Barbara Sawczyk, Ewa Stańczyk, Tadeusz Trytek. Tarnów 2016 MBP im. Juliusza Słowackiego 8° ss. 126, nlb. 2.

Treść: Ciepela Roman: Przedmowa s. 5; Słowo od wydawcy s. 7; Juško Paweł: „Wzleć sokole nad obszary tarnowskiego grodu...”. Tradycje i spuścizna towarzystwa gimnastycznego „Sokół” w Tarnowie do wybuchu I wojny światowej s. 9–43; Filip Piotr: Nastroje mieszkańców Tarnowa w okresie poprzedzającym wybuch wojny w świetle wspomnień i artykułów prasowych s. 44–57; Kozioł Janusz: Dawni sąsiedzi, nowi obywatele. Żydzi tarnowscy na przełomie XIX i XX wieku s. 58–70; Bańburski Kazimierz: Tarnowskie epizody na drodze do niepodległości s. 71–82; Niedojadło Andrzej: Pierwsze dni i lata w działalności wychowawczej i patriotycznej szkół powszechnych w Tarnowie po odzyskaniu niepodległości w 1918 roku s. 83–105; Popiel Marek: Spis członków Związku Legionistów Polskich w Mościcach s. 106–123; Program sesji popularno-naukowej „Tarnów. Pierwsze Niepodległe. Różnymi drogami do niepodległości”. Tarnów, Ratusz, 28 października 2016 r. s. 126.

8784. TERCZYŃSKI Maciej: Napięcia polsko-żydowskie w Tyczynie i okolicy doby Autonomii Galicyjskiej w świetle lokalnych źródeł i relacji. *Rocznik Podkarpacki*. Nr 1: 2012 s. 31–54, streszcz. ang.

8785. TKAČUK Arkadij: Rimo-katolic’ki parafiál’ni školi v sistemí osvítí na Pravoberežnijí Ukraíni peršoí čvrtí XIX stolitá. *Rocznik Lubelski*. T. 42: 2016 s. 33–41, streszcz. ang.

8786. TOBIASZ Agata: Relacja z wycieczki Szczęsnego Morawskiego [1818–1898] do Doliny Pięciu Stawów w 1866 roku. *Wierchy*. R. 80: 2014 [dr.:] 2016 s. 57–60, streszcz. niem.

W aneksie: Morawski S.: Wycieczki w góry i lasy. W Tatry – do Pięciastawów. – pierwodruk: „Dziennik Literacki”, Lwów 1866.

8787. TOBIASZ A.: Sądeckie kuligi w relacjach Szczęsnego Morawskiego. *Zeszyty Sądecko-Spiskie*. T. 8: 2014 s. 147–151, streszcz. słowackie.

Rok 1854.

8788. TOBIASZ A.: Walka o duszę raban-ta. Wspomnienia Karola Bołoz Antoniewicza o misjach z roku 1846. *Rocznik Sądecki*. T. 44: 2016 s. 149–172.

Zawiera też fragmenty wspomnień.

8789. TOCZEK Alfred: Czasopisma polskiej młodzieży akademickiej w okresie powojennym (1865–1918). Przegląd informacyjno-bibliograficzny. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Folia 188: Studia ad Bibliothecarum Scientiam Pertinentia. [T.] 13: 2015 s. 52–74, streszcz. ang.

8790. TOMASIK Wojciech: Żeromski i rozkład jazdy. Przypadek Judymowej. *Pamiętnik Literacki*. R. 107: 2016 z. 3 s. 5–32, streszcz. ang.

Podróże pisarza w l. 1892–1896.

8791. TOMASZEWICZ Andrzej: Dobroczynność w guberni kaliskiej 1864–1914. Łódź 2010.

Rec.: Puś Wiesław, *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 10: 2012 s. 272–274.

8792. TOMASZEWSKA Justyna: Życie kulturalne Zduńskiej Woli lat zaborów. *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 10: 2012 s. 45–55, streszcz. ang.

8793. TOMASZEWSKA Olga Regina, Tomaszewski Norbert Dariusz: Ludwik Kosiorek (ok. 1812–1875) – zapomniany burmistrz ciechanowiecki. *Ciechanowiecki Rocznik Muzealny*. T. 12: 2016 s. 43–54.

8794. TOMCZAK Sandra: Feminizm szuka korzeni – przyczynek do poszukiwań i przemian w historycznej narracji polskiego ruchu feministycznego. *Meritum*. T. 8: 2016 s. 403–415, streszcz. ang.

Lata 1903–1911.

8795. TOMCZYK Ryszard: Zagrożenia epidemiologiczne na terenie austriackiej części monarchii habsburskiej w XIX w. (do 1914 r.). Aspekty prawne i administracyjne. *Galicja*. T. 1: 2015 s. 99–113, streszcz. ang.

8796. TOPIJ-STEMPIŃSKA Beata: Źródła do działalności edukacyjnej konwiktu szlacheckiego w Tarnopolu. *Studia Paedagogica Ignatiana*. Vol. 19: 2016 [nr] 3 s. 227–241, streszcz. ang.

W l. 1820–1886.

8797. TOPORSKI Arkadiusz: Postawa ziemian guberni kieleckiej i radomskiej wobec działalności ruchu niepodległościowego w czasie I wojny światowej. *Zeszyty Wiejskie*. Z. 20: 2014 s. 61–88, streszcz. ang.

8798. TOWARZYSTWO Naukowe Krakowskie w 200-lecie założenia (1815–2015). Materiały z konferencji naukowej 9–10 grudnia

2015. Red. nauk. Jerzy Wyrozumski. Kraków 2016 PAU 8° ss. 336, nlb. 2, tabl. 20, il.

Treść: Białas Andrzej: Wstęp s. 7–8; Banach Andrzej Kazimierz: Narodziny Towarzystwa Naukowego Krakowskiego z Uniwersytetem Krakowskim połączonego s. 9–16; Pezda Janusz: Dzieje Towarzystwa Naukowego z Uniwersytetem Jagiellońskim połączonego s. 17–26; Biliński Piotr: Zerwanie więzów łączących Towarzystwo Naukowe Krakowskie z Uniwersytetem Jagiellońskim w 1856 roku s. 27–38; Hübner Piotr: Od Towarzystwa Naukowego Krakowskiego do Akademii Umiejętności s. 39–46; Ćurcański Marek: Rola Josefa i Hermenegilda Jirečkůw w staraniach o przekształcenie Towarzystwa Naukowego Krakowskiego w Akademię Umiejętności s. 47–56; Zdrada Jerzy: Między Wschodem a Zachodem. Międzynarodowe relacje TNK 1815–1872 s. 57–88; Pawliček Tomáš W.: Idea akademii narodowej w transferze kulturowym między Wiedniem, Krakowem a Pragą. Próby reformy Czeskiego Królewskiego Towarzystwa Naukowego – Josef Jireček i Josef Hlavka s. 89–100; Borowski Andrzej: Komisja Bibliograficzna Towarzystwa Naukowego Krakowskiego s. 101–110; Kurek Halina: Komisja Językowa Towarzystwa Naukowego Krakowskiego s. 111–120; Nowakowska-Zamachowska Monika: Komisja Balneologiczna w Towarzystwie Naukowym Krakowskim s. 121–128; Pawłowski Jerzy, Czechowska Joanna: Komisja Fizjograficzna Towarzystwa Naukowego Krakowskiego (1865–1872) s. 129–142; Dybiec Julian: Komisja Historyczna s. 143–160; Wróblewski Andrzej Kajetan: Nauki matematyczno-fizyczne w Towarzystwie Naukowym Krakowskim s. 161–178; Rafalska-Łasocha Alicja, Kotarba Andrzej: Chemia w Towarzystwie Naukowym Krakowskim s. 179–194; Makiewicz Adam: Między starożytnictwem a nauką historią sztuki. Problemy ochrony i konserwacji zabytków oraz nauki o sztuce w Towarzystwie Naukowym Krakowskim s. 195–208; Woźny Marzena: Archeologia w Towarzystwie Naukowym Krakowskim (1815–1872) s. 209–228; Maciuk Marcin: W trosce o narodowe pamiętki – ofiarodawstwo na rzecz Towarzystwa Naukowego Krakowskiego w świetle materiałów archiwalnych s. 229–240; Kremer Małgorzata: Z dziejów działalności wydawniczej Towarzystwa Naukowego Krakowskiego s. 241–264; Grodziska Karolina: Początki Biblioteki Towarzystwa Naukowego Krakowskiego (1856–1872) s. 265–278; Majkowska Rita: Skarbnica pamięci. Fenomen Archiwum Towarzystwa Naukowego Krakowskiego s. 279–288; Gryglewski Ryszard W.: Wokół sprawy „Przeglądu Lekarskiego” Towarzystwa Naukowego Krakowskiego s. 289–298; Danowska Ewa: Władysław Sereżyński i pierwszy katalog rękopisów Towarzystwa Naukowego Krakowskiego s. 299–309; Madeyska Teresa, Kietlińska-Michalik Barbara, Lapaś Andrzej: O zbiorach geologicznych Komisji Fizjograficznej TNK i AU s. 311–317; Wyrozumski J.: Posłowie s. 319–323.

8799. TOŻSAMOŚĆ – pamięć historyczna – idee. Przemiany narodowościowe i społeczne na Litwie i Białorusi w XIX i na początku XX wieku. Pod red. Doroty Michaluk. Warszawa 2016 DiG 8° ss. 188. (Szlachta i Ziemiaństwo Dawnej Rzeczypospolitej).

Treść: Michaluk D.: Wstęp s. 7–8; Staliūnas Darius: Bitwa grunwaldzka jako element pamięci historycznej Litwinów w XIX wieku s. 9–24; Sikorska-Kulesza Jolanta: Pięćsetna rocznica unii horodeńskiej na łamach „Kuriera Litewskiego”. (Przyczynek do studiów nad pamięcią historyczną) s. 25–42; Michaluk D.: Okres Rzeczypospolitej Obojga Narodów w dziejach Białorusi w ocenie białoruskiej historiografii XIX i początku XX wieku s. 43–72; Kowkiel Lilia: „Abyś się bronił od wynarodowienia serca swego”. Książka w środowisku wychodźców z Litwy i Białorusi po powstaniu listopadowym s. 73–84; Tokć Siarhiej: Drobną szlachtą i jednodworcy powiatu grodzieńskiego w latach trzydziestych i sześćdziesiątych XIX wieku: struktura

społeczno-demograficzna s. 85–108; Makarevich Vitaly: Od idei do praktyki. Polityka przesiedleń wobec drobnej szlachty w guberniach białorusko-litewskich i ukraińskich Cesarstwa Rosyjskiego w końcu XVIII – pierwszej połowie XIX wieku s. 109–126; Sorkina Ina: „Szlachcic bez Żyda jest niekompletny”. Stosunki między szlachtą i Żydami w miasteczkach Białorusi w XVIII–XIX wieku s. 127–142; Bairašauskaitė Tamara: Budzenie się tożsamości narodowej. Georgij Józefowicz i jego szkic o Tatarach litewsko-polskich z końca XIX wieku s. 143–164; Smalczuk Aleksander: Edward Woyniłłowicz (1847–1928) jako krajowiec s. 165–174.

8800. TRAFALSKI Grzegorz: Funkcjonowanie łowickich urzędów stanu cywilnego w latach 1808–1815. *Roczniki Łowickie*. T. 13: 2016 s. 47–73.

8801. TRAJDOS Tadeusz M[ikołaj]: Ruś Szlachecka oczami wizytatorów w XVIII i połowie XIX wieku. *Prace Pienińskie*. T. 26: 2016 s. 47–72.

8802. TROJANOWSKA Anna: Początki organoterapii. Dyskusje w polskich czasopiśmie medycznych na przełomie XIX i XX wieku. *Analecta*. R. 24: 2015 z. 1 s. 131–147, streszcz. ang.

8803. TYLICKA Teresa: Gustav Breuning – romantyk, pejzażysta, miłośnik „starożytności”. *Rocznik Grudziądzki*. T. 19: 2011.

Uzup.: Tylicka T.: Gustav Breuning. „Addenda”. *Tamże*. [T.] 23: 2015 s. 223–230.

8804. ULJASZ Adrian: Patriotyczny prolog Zdzisława Kleczyńskiego dla teatrów warszawskich na 3 maja 1916 r. *Rocznik Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie*. R. 61: 2016 s. 147–159, streszcz. ang.

Zawiera też tekst.

8805. ULJASZ A.: Polski Kościół luterański wobec rewolucji 1905 r. *Limes*. Nr 3/4: 2010/2011 [dr.:] 2011 s. 37–43, streszcz. ang.

8806. UMIŃSKI Wacław: Działalność dobroczynna ziemian na przykładzie Towarzystwa Św. Wincentego a Paulo na terenie Wielkopolski w drugiej połowie XIX wieku. *Nasza Przyszłość*. T. 125: 2016 s. 201–217, streszcz. ang.

8807. URBANEK Jan: Kolejowe przesyłki służbowe z Wielkopolski z lat 1879–1892. *Historyczno-Badawczy Biuletyn Filatelistyczny*. R. 52: 2012 nr 1/4 s. 11–12.

8808. URBANIAK Miron: Leszno w latach 1832–1914. W drodze ku nowoczesności. Wyd. 2, popr. i zmienione. Łódź 2016 Księży Młyn Dom Wydawniczy Michał Koliński 4° ss. 498, il.

Wyd. 1 pt.: Modernizacja infrastruktury miejskiej Leszna w latach 1832–1914. Poznań 2009.

8809. URBANOWICZ Beata: Organizacja szkolnictwa w Galicji Wschodniej i na Śląsku Cieszyńskim w latach 1907–1915 w świetle dokumentów Cesarsko-Królewskiego Ministerstwa Wyznań i Oświaty. *Limes*. Nr 1: 2008 s. 200–212, streszcz. ang.

8810. VLHA Marek: American Czechs between sympathies with Polish immigrants and transmigration to Russia. Crises of Pan-Slavic ideals on American soil in the 1860s. *Studia Migracyjne – Przegląd Polonijny*. R. 41: 2015 z. 4 s. 69–83.

8811. W CIENIU walczących imperiów. Europa Wschodnia w I wojnie światowej. Pod red. Bartłomieja Garczyka, Tomasza Nakonecznego, Marka Figury, Magdaleny Lachowicz. Poznań–Warszawa 2016 Inst. Wschodni UAM; Stow. Współpracy Polska–Wschód 8° ss. 400, il.

Z treści: Figura M.: Słowo wstępne s. 9–10; Kijas Artur: Początek I wojny światowej w memuarystyce polskiej s. 13–24; Studnicka-Mariańczyk Karolina: I wojna z perspektywy dworu na podstawie dziennika i korespondencji Ludwika hrabiny Ostrowskiej z Maluzyna s. 13–24; Popko Ol’ga: I-â mirovâa vojna i dvorânskaâ sem’â: iz vospominanj ženščin-pomeščic iz grodnenskoj guberni s. 57–68; Żukowski Przemysław Marcin: W cieniu Wielkiej Wojny. Działalność wydziału prawa Uniwersytetu Jagiellońskiego w latach pierwszej wojny światowej s. 69–88; Zawisza Robert: Wojna i rewolucja we wspomnieniach Ireneusza Plater-Zyberka (1896/97–1946) s. 89–99; Maziarz Antoni: Wielka Wojna w opinii benedyktyna. Wydarzenia lat 1914–1918 w świetle kroniki o. Klemensa Dąbrowskiego OSB s. 101–114; Figura M.: W poszukiwaniu drogi odrodzenia państwa polskiego. Stawka na zwycięstwo Niemiec. Władysław Studnicki i jego działalność w czasie I wojny światowej s. 115–129; Korczyk Janusz: Armia rosyjska w przededniu I wojny światowej s. 133–152; Czerep Stanisław: Polacy i osoby pochodzenia polskiego w armii i flocie rosyjskiej podczas pierwszej wojny światowej s. 153–169; Smirnova Tamara: Pol’skie obščestva Petrograda v gody Pervoj mirovoj vojny s. 219–234; Alekseenko Marina: Razmeščenie bežencev I mirovoj vojny v predelah Kustanajskiego uезда i ih vozvraščenie na Rodinu s. 235–240; Lachowicz M.: Pogranicze imperiów. Sprawa rusińska w rozstrzygnięciach I wojny światowej s. 241–251; Tarasiuk Dariusz: Relacje między polską „Starą emigracją” a uchodźcami w Rosji w latach Wielkiej Wojny s. 253–260; Korzeniowski Mariusz: Polacy w Kijowie wobec Wielkiej Wojny s. 261–273; Kubicki Dominik: „Wielka wojna” jako wzbudzenie świadomości słowiańskiej „Latinitas” wyróżniającej się na tle „Latinitas” zachodnioeuropejskiej S. 277–309; Simferovska Anastasija: „Pieśń legionisty” Kajetana Stefanowicza [1886–1920]. Poetyka symbolu w obrazach i alegoriach s. 337–350; Albinak Andrzej, Albinak Elżbieta Monika: Pierwsza wojna światowa w kołedach aktualizowanych z południowo-zachodniej Lubelszczyzny s. 351–366; Arżakova Larisa: Rossijskaâ polonistika v gody Pervoj mirovoj vojny (sočineniâ A[leksandra] L[ovicia] Pogodina) s. 375–389.

8812. W GALICJI i nad Soczą. Polacy i Słowacy na frontach I wojny światowej. V Galicji in ob Soči. Poljaki in Slovenci na frontah I. Svetovi vojne. Pod red. Antoniego Cetnarowicza, Dušana Nečaka, Stanisława Pijaja,

Bojany Todorović. Kraków 2016 Historia Iagellonica 8° ss. 226, tabl. 8, il., streszcz. ang.

Materiały z konferencji nauk., Kraków, 29–30 V 2014 r.

Treść: Šetinc Marjan: Wstęp s. 9–10; Cetnarowicz A.: Pod berłem Habsburgów. Polsko-słoweńskie stosunki polityczne w drugiej połowie XIX wieku s. 13–23; Stergar Rok: Nieznany słoweński program narodowy i rezolucja galicyjska s. 25–37; Darasz Zdzisław: Polacy i Słowcy we wzajemnych relacjach w świetle publicystyki doby monarchii austro-węgierskiej s. 39–47; Repe Božo: Słowcy a front wschodni s. 51–58; Svoljšak Petra: Front wschodni we wspomnieniach słoweńskich żołnierzy s. 59–67; Nečak D.: Feldmarszałek Svetozar Borojevič de Bojna [zm. 1920] – bohater frontów w Galicji i nad Soczą? s. 69–75; Kerec Darja: Stosunki polsko-słoweńskie w czasie I wojny światowej. (Zach echa w niektórych słoweńskich gazecie centralnych i prasie z terenu Prekmurja) s. 77–83; Szczepanik Wacław: Udział jednostek rekrutowanych w Galicji w walkach nad Soczą (ze szczególnym uwzględnieniem 57. tamowskiego pułku piechoty) s. 85–92; Ruszała Kamil: „Requiem aeternam”. Groby Galicjan poległych w I wojnie światowej na terenie dzisiejszej Słowenii s. 93–104; Ruszała K.: „Żołnierze cesarza odeszli na spoczynek”. Zachodniogalicyskie cmentarze wojenne i pochówki Słowców z armii austro-węgierskiej s. 105–116; Toż w jęz. słoweńskim: Šetinc M.: Predgovor s. 119–120; Cetnarowicz A.: Pod žezlom Habsburžanov. Poljsko-slovenski politični odnosi v 2. polovici 19. stoletja s. 123–132; Stergar R.: Gališka resolucija in slovenski nacionalni program iz leta 1869 s. 133–144; Darasz Z.: Poljaki in Slovenci v medsebojnih poročilih v luči publicistike c časa Avstro-ogrsake monarhije s. 145–152; Repe B.: Slovenci in vzhodna fronta s. 155–161; Svoljšak P.: Vzhodna fronta v spominih slovenskih vojakov s. 163–170; Nečak D.: Feldmaršal Svetozar Borojevič de Bojna junak galicijske in soške fronte? s. 171–177; Kerec D.: Odnosi med Slovenci in Poljaki med I. svetovno vojno (Odzivi nanje v nekaterih osrednjih slovenskih časopisih ter v prekmurškem tisku) s. 179–184; Szczepanik W.: Sodelovanje v Galiciji rekrutiranih enot v bojih na Soči (s posebnim ozirom na 57. tamowski pešpolk) s. 185–191; Ruszała K.: „Requiem aeternam”. Grobovi prebivalcev Galicije, padlih v času I. svetovne vojne na območju današnje Słowenije s. 193–202; Ruszała K.: „Cesarjevi vojaki so legli k počitku”. Zahodniogalicyska vojaška pokopališča in grobovi Slovencev iz avstro-ogrske vojske s. 203–213.

8813. WAINGERTNER Przemysław: Zetowcy w okresie Wielkiej Wojny. Z dziejów polskiej irredenty w latach 1914–1918. *Rocznik Łódzki*. T. 64: 2016 s. 125–137, streszcz. ang.

8814. WALASEK Stefania: Opieka i wychowanie małego dziecka na łamach czasopism przełomu XIX i XX wieku. The care and education of preschool children in periodicals at the turn of the 19th and the 20th century. Wrocław 2015.

Rec.: Wałęga Agnieszka: W kręgu badań nad dzieckiem i dzieciństwem. *Studia Paedagogica Ignatiana*. Vol. 19: 2016 [nr] 2 s. 293–298.

8815. WALCZAK Dariusz: Warszawskie tramwaje konne 1866–1908. Wydanie jubileuszowe z okazji 150 rocznicy uruchomienia pierwszego tramwaju w Warszawie 11 grudnia 1866 roku. Rybnik 2016 Eurosprinter 4° ss. 319, il.

8816. WALCZYK Piotr: Tadeusza Kościuszki ręką własną rama wykonana. Mało znana

twórczość Naczelnika. *Rocznik Muzeum Narodowego w Kielcach*. T. 31: 2016 s. 221–244, streszcz. ang.

Do własnego portretu namalowanego przez Józefa Marii Grassiego oraz rysunki i rzemiosło artystyczne autorstwa Kościuszki.

8817. WALUŚ Konrad Jan, Waluś Jan Henryk: 3 pułk strzelców w Gostyninie i Płocku. Płock 2016 Stow. Przyj. Muzeum Mazowieckiego 8° ss. 38, il.

Lata 1885–1910.

8818. WAŁEK Bożena: Czytelnie uczniowskie i kółka naukowe w procesie kształcenia i wychowania uczniów w galicyjskich szkołach średnich (w świetle sprawozdań szkolnych z lat 1904–1917). *Nowa Biblioteka*. 2016 nr 3 s. 65–90, streszcz. ang.

8819. WAŁĘGA Agnieszka: „Szkoła” źródłem w badaniach historyczno-pedagogicznych polskich instytucji edukacyjnych doby zaborów. *Studia Paedagogica Ignatiana*. Vol. 19: 2016 [nr] 2 s. 253–270, streszcz. ang.

Czasopismo, wychodzące od 1868 r.

8820. WASYL Franciszek: Ormianie w przedautonomicznej Galicji. Studium demograficzno-historyczne. Kraków 2015.

Rec.: Mudryj Marian, *Krakowskie Pismo Kresowe*. R. 8: 2016 s. 295–298; Wnęk Konrad, *Przeszłość Demograficzna Polski*. [T.] 37: 2015 nr 3 s. 207–213.

8821. WAŚACZ-KRZTOŃ Jolanta, Poślusznia Joanna: Kształcenie młodzięzy w Galicji Zachodniej w dobie autonomii. *Annales UMCS*. Sec. J: Paedagogia-Psychologia. Vol. 29: 2016 [nr] 3 s. 149–159, streszcz. ang.

8822. WBREW królewskim aliansom. Rosja, Europa i polska walka o niepodległość w XIX wieku. Pod red. Łukasza Adamskiego i Sławomira Dębskiego. Warszawa 2016 Centrum Pol.-Ros. Dialogu i Porozumienia 8° ss. 412, nlb. 2, tabl. 10, il., streszcz. ang., ros. Centrum Pol.-Ros. Dialogu i Porozumienia.

Materiały z konferencji nauk., Warszawa, 17–18 X 2013 r.

Treść: Komorowski Bronisław: List Prezydenta RP do uczestników i organizatorów konferencji s. 7–9; Adamski Ł., Dębski S.: Od redaktorów s. 11–19; Nowak Andrzej: Początki rozwoju idei powstańczej w polskiej myśli politycznej s. 21–46; Czubyty Jarosław: Insurekcja, rewolucja, wojna. Koncepcje odbudowy państwa polskiego na przełomie XVIII i XIX wieku s. 47–62; Miller Aleksiej: Imperium Romanowów a polskie powstania z lat 1830–1831 i 1863–1864 – analiza porównawczo-historyczna s. 63–97; Borejsza Jerzy W.: Rewolucje francuskie a powstania polskie 1789–1905. Inspiracje i szanse s. 99–107; Kuk Leszek: Francja i polskie powstania narodowe w XIX wieku s. 109–137; Tarnogórski Rafał: Za naszą i waszą wolność: polskie powstania XIX wieku a prawo międzynarodowe s. 139–169; Kovács István: Polskie powstania z perspektywy Węgrov s. 171–187;

Boriszonok Jurij: Zapobiegać czy tłumić? Wariantowość polityki rosyjskiej wobec polskich ruchów wywoleńczych s. 189–205; Ułjanowski Wasył: Duchowieństwo prawosławne w polskich powstaniach: listopadowym i styczniowym s. 207–237; Głuszowski Piotr: Dwie Rosje wobec powstania styczniowego s. 239–265; Staliūnas Darius: Litwini a powstanie 1863 roku s. 267–281; Adamski Ł.: Recepcja powstania styczniowego w ukraińskiej myśli politycznej 1863–1914 s. 283–309; Tichomirow Andrzej: Powstanie styczniowe jako katalizator białoruskich procesów narodotwórczych s. 311–330; Michalska-Bracha Lidia: Mit/metafora powstania styczniowego w polskiej myśli politycznej i historycznej s. 331–354; Rolf Malte: Namiestnicy Królestwa Polskiego i general-gubernatorzy warszawscy po powstaniu styczniowym (do 1914 roku) s. 355–391.

8823. WEREDA Dorota: Bazylianin Sofroniusz Trocewicz (1816–1882) w dziejach Cerkwi unickiej. *Radzyński Rocznik Humanistyczny*. T. 14: 2016 s. 119–129, streszcz. ang.

8824. WESOŁOWSKA Aleksandra: „Tyran prosi o rękę najładniejszej z niewiast polskich” – obraz małżeństwa Joanny Grudzińskiej i Wielkiego Księstwa Konstantego w świetle pamiętników. *In Gremium*. T. 10: 2016 s. 107–121, streszcz. ang.

8825. WESOŁOWSKA A.: „Zwierzę w Belwederze” – narodziny warszawskiego mitu o Wielkim Księciu Konstantym. *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 10: 2012 s. 33–49, streszcz. ang.

8826. WESOŁOWSKA Małgorzata: Uczelnie galicyjskie doby autonomii. *Zeszyty Naukowe – Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie*. 2016 nr 12 s. 107–124, streszcz. ang.

8827. WĘGRZYNEK Zbigniew: Szpitale w Maciejowicach i Żelechowie oraz punkt opatrunkowy w Pilawie podczas wielkiej wojny. *Zeszyty Historyczne Ziemi Garwolińskiej*. Nr 21: 2016 s. 89–102.

8828. WIELKIE nadzieje, wielkie rozczarowania. Ład wiedeński a europejska wspólnota. Pod red. Andrzeja Gulczyńskiego. Poznań 2016. Wydaw. PTPN 8° ss. 416, il., streszcz. ang. PTPN.

Treść: Guleczyński A.: O budowaniu ładu w Europie s. 7–21; Kongres Wiedeński i jego postanowienia jako podstawa europejskiego ładu: Sandorski Jan: Kodyfikacyjne dziedzictwo Kongresu Wiedeńskiego s. 25–47; Suchocka Hanna: Kongres Wiedeński a narodziny nowoczesnej dyplomacji s. 49–58; Marchlewicz Krzysztof: Stulecie bez wojen? System wiedeński i pokój w Europie s. 59–70; Schramm Tomasz: System wiedeński a system wersalski s. 71–84; Państwa zaborcze w systemie wiedeńskim: Łazuga Waldemar: „Furman Europy” z Wiednia – Klemens von Metternich s. 87–97; Kucharczyk Grzegorz: Coraz bardziej niemieckie Prusy. Kongres Wiedeński a państwo Hohenzollernów s. 99–108; Hordecki Bartosz: Od wielkich nadziei do wielkich rozczarowań. Przemiany wyobrażeń o Rosji przed i po Kongresie Wiedeńskim s. 109–125; Polskie dążenia do niepodległości a europejskie uwarunkowania: Przygodzki

Jacek: Księstwo Warszawskie w oczekiwaniu na kongresowe rozstrzygnięcia s. 129–139; Sikorska-Dzięgielewska Krystyna: Sejm Wielkiego Księstwa Poznańskiego s. 141–152; Cichoń Paweł: Wpływ mocarstw opiekuńczych na powstanie, funkcjonowanie i likwidację Wolnego Miasta Krakowa s. 153–165; Henczel-Wróblewska Ligia: Przez Piemont do Europy. Wpływ obcych doświadczeń na polskie koncepcje budowy struktur państwowych i ponadpaństwowych s. 167–176; Instrumenty wprowadzania europejskiego ładu: Kruszewski Tomasz: Wpływ Kongresu Wiedeńskiego na rozwój parlamentaryzmu w Prusach (ze szczególnym uwzględnieniem Śląska) s. 179–193; Małecki Marian: Austriacka koncepcja wielonarodowościowej monarchii na tle rozwiązań ustrojowych Galicji s. 195–216; Tarnowska Anna: Idea konstytucjonalizmu w Europie w XIX w. s. 217–228; Krzywoszyński Przemysław: Referendum jako forma odpowiedzialności za losy Europy XIX–XX w. s. 229–243; Naród, państwo, region a europejska wspólnota: Zmierczak Maria: Kongres Wiedeński a rozwój świadomości narodowej w Europie s. 247–257; Mazurkiewicz Piotr: Kościół jako wspólnota międzynarodowa w kontekście zmieniających się funkcji państwa s. 259–275; Kaczmarek Filip: Posłowie do Parlamentu Europejskiego wobec dyskursu naród – państwo – region s. 277–290; Kokocińska Katarzyna: Region – podmiot czy przedmiot oddziaływania polityki unijnej? s. 291–303; Kulturowe następstwa podziału Europy na Kongresie Wiedeńskim – mity i rzeczywistość: Szymczyński Tomasz R.: Mythos i logos ładu europejskiego. Wyzwania interpretacyjne s. 307–318; Koredczuk Bożena: Wpływ Kongresu Wiedeńskiego na kulturę książki i prasy s. 319–330; Piotrowska Magdalena: „Naród sobie” = naród suwerenny? s. 331–340; Julkowska Violetta: Kongres Wiedeński w szkolnej edukacji historycznej s. 341–350; Pađło Tomasz: Mapa wyborcza Europy Środkowej jako obraz struktury długiego trwania s. 351–364; Wysokińska Agnieszka: Trwałość granic pokongresowych w krajobrazie społeczno-ekonomicznym s. 365–390.

8829. WIERNICKA Violetta: Rosjanie w Polsce. Czas zaborów 1795–1915. Warszawa 2015.

Rec.: Wysocki Piotr: Mozaika odtworzona, czy utworzona? Uwagi nad książką ... *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 14: 2015 s. 153–159.

8830. WIERUCH-JANKOWSKA Ewa: Herbata na warszawskim stole XIX wieku. Zwyczaje i akcesoria. *Annales UMCS*. Sec. L: Artes. Vol. 13: 2015 [nr] 1 s. 23–47, streszcz. ang.

8831. WILKOSZ Janina: „Wyjście żaków z Krakowa w roku 1549” – uwagi na marginesie dzieła Jana Matejki. *Opuscula Musealia*. Z. 23: 2016 s. 213–231, streszcz. ang.

Okoliczności powstania obrazu. 1892 r.

8832. WILLAUME Małgorzata: Zygmunt Lubicz-Zaleski (1882–1967) – i jego przyjaciele z lat studenckich. *Annales UMCS*. Sec. F: Historia. Vol. 70: 2015 s. 135–144, streszcz. ang.

8833. WINCENY Krasieński [1782–1858]. Życie społeczno-kulturalne Warszawy i Królestwa Polskiego. Praca zbior. pod red. Romana F. Kochanowicza, Tadeusza Skoczka. Warszawa–Opinogóra 2016. Muzeum Niepodległości;

Muzeum Romantyzmu 8° ss. 293, nlb. 4, tabl. 9, il.

Materiały z konferencji nauk., Opinogóra–Warszawa, 8–9 X 2015 r.

Treść: Skoczek T.: Wprowadzenie s. 5–8; Kochanowicz R. F.: Wprowadzenie do konferencji naukowej: Wincenty Krasiński i życie społeczno-kulturalne Warszawy i Królestwa Polskiego. 8–9 października 2015 roku, Opinogóra–Warszawa s. 9–13; Kuk Leszek: Trzy odsłony życia i działalności gen. Wincentego Krasińskiego s. 15–44; Załączny Jolanta: Sylwetka Wincentego Krasińskiego na łamach prasy przełomu XIX i XX wieku (wybrane przykłady) s. 45–56; Ajewski Konrad A.: Salon literacki generała Wincentego Krasińskiego s. 57–74; Kacprzak Marta M.: Wincenty Krasiński i historia literatury: „Rzut oka na wieszczów Prowancji zwanych trubadurami” s. 75–106; Engelgard Jan: Wincenty Krasiński i orientacja rosyjska w polityce polskiej XIX wieku s. 107–134; Wróblewski Rafał: Korespondencja Wincentego Krasińskiego z Iwanem Paskiewiczem po upadku powstania listopadowego s. 135–148; Fulińska Agnieszka: Wokół postaci Wincentego Krasińskiego w „Nocy listopadowej” Stanisława Wyspiańskiego s. 149–159; Jędrzejewski Tomasz: Scena „Salon warszawski” z III części „Dziadów” Adama Mickiewicza jako obraz życia literackiego stolicy Królestwa Polskiego s. 161–167; Bral Magdalena: Związki Wincentego Krasińskiego z kościołami na terenie północnego Mazowsza (Opinogóra, Pałuki, Krasne, Ciechanów) s. 169–179; Jakubczak Sławomir: Związki Wincentego i Zygmunta Krasińskich z Krasiańskimi z linii zegrzyńskiej s. 181–202; Tchórzewska-Kabata Halina: Od „Salonu warszawskiego” do „sklepu Wokulskiego”. Społeczny wymiar krajowej aktywności Wincentego i Ludwika Krasińskich s. 203–230; Dmowski Rafał: „Do grenadiera podobniejszy aniżeli do księdza”. Ksiądz Jan Marceł Gutkowski [1776–1863] – kapelan wojskowy, biskup, zesłaniec s. 231–245; Ochman Marcin: Narodziny nowoczesności. Królestwo Polskie a postęp naukowo-techniczny początków XIX wieku s. 247–252; Piontek Marcin: Szwoleżerowie gwardii podczas 100 dni Napoleona s. 253–278; Turoś Maria J.: Medycy szwoleżerów s. 279–292.

8834. WINIARZ Adam: Literatura pedagogiczna nauczyciela szkoły elementarnej w Księstwie Warszawskim i Królestwie Polskim (1807–1831). *Prace Naukowe Akademii im. J. Długosza. Pedagogika*. T. 25: 2016 nr 2 s. 361–374, streszcz. ang.

8835. WIŚNIEWSKA Małgorzata: Edukacja wojskowa strzelców w Legionach Polskich i Polskiej Organizacji Wojskowej (1910–1918). *Kwartalnik Bellona*. R. 9: 2015 nr 2 s. 177–188, streszcz. ang.

8836. WIŚNIEWSKA-JÓŹWIAK Dorota: Geneza łódzkich struktur notarialnych. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 17: 2014 s. 135–146, streszcz. ang. s. 343, niem. s. 358, ros. s. 371.

XIX w.

8837. WIŚNIEWSKA[-JÓŹWIAK] D.: Intercepcja Matyldy Scheibler. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 10: 2007 s. 205–214.

Rok 1875.

8838. WIŚNIEWSKA[-JÓŹWIAK] D.: Interpretacja pojęcia „wyprawa” na podstawie intercyz spisanych przez łódzkich notariuszy w latach 1841–1875. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 11: 2008 s. 163–168.

8839. WIŚNIEWSKA-JÓŹWIAK D.: Postępowanie o ubezwłasnowolnienie całkowite w świetle przepisów Kodeksu Cywilnego Królestwa Polskiego. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 18: 2015 s. 91–106, streszcz. ang. s. 332.

8840. WIŚNIEWSKA-JÓŹWIAK D.: Unieważnienie małżeństwa i jego skutki majątkowe w świetle prawa o małżeństwie z 1836 roku. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 14: 2011 s. 131–144.

W Królestwie Polskim.

8841. WIŚNIEWSKI Edward: Szczyt E3 w 1884 roku. *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 15: 2016 nr 2 s. 307–317.

Zjazd trzech imperatorów Rosji, Niemiec i Austro-Węgier w Skiermiewicach, 15–17 IX.

8842. WITCZAK Krzysztof Tomasz: Ewangelicy z Tomaszowa Mazowieckiego w powstaniu styczniowym. *Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Germanica*. Z. 12: 2016 s. 173–189, streszcz. ang.

8843. WITKOWSKI Wojciech: Szczytna prudenta godność – „Themis Polska” i twórczość w niej Aleksandra Thisa. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 9: 2006 cz. 2 s. 393–406.

Lata 1828–1830.

8844. WITT Bronisław: Jerzy Benjamin Flatt (1768–1860) ze Skoków i początki polskiej wyższej uczelni rolniczej. *Wangroviectiana Studia et Fontes*. T. 3: 2016 s. 101–109, streszcz. ang.

8845. WLAŻŁAK Władysław Piotr: Obsada personalna konsystorza generalnych w diecezji wrocławskiej, czyli kaliskiej (1818–1918). *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 13: 2010 s. 119–128.

8846. WŁODARCZYK Edward: Rozwój gospodarczy miast portowych pruskich prowincji nadbałtyckich w latach 1808–1914. Wyd. 2 zm. i popr. Szczecin 2016. Wydaw. Nauk. Uniw. Szczecińskiego 8° ss. LVIII, nlb. 2, 305, il., streszcz. niem. (Historiografia Pomorska; t. 2).

Rozprawa habilitacyjna, UAM, Poznań 1988.
Wyd. 1. Wrocław 1987.

8847. WŁODARCZYK Jarosław: Losy majątku Uścieniec. Epizod z powstania styczniowego. Przygot. do dr. Roman Nowoszewski. Krosno 2016 Armagraf 8° ss. 47, nlb. 1, il.

8848. WŁODARCZYK Zdzisław: Na przełomie epok. Radomsko pod panowaniem pruskim (1793–1806). Radomsko 2015.

Rec.: Grabarczyk Tadeusz, *Rocznik Wieluński*. T. 16: 2016 s. 265–267.

8849. WNEK Jan: Popularyzacja wiedzy rolniczej w Galicji. *Galicja*. T. 1: 2015 s. 61–98, streszcz. ang.

8850. WNEK Konrad: Epidemia cholery w Krakowie w 1866 roku. Analiza demograficzna i przestrzenna. *Przeszłość Demograficzna Polski*. [T.] 37: 2015 nr 3 s. 93–117, streszcz. ang.

8851. WNEK Sławomir: Epizody wojenne z czasu I wojny światowej (1914–1918) i okresu walk o odzyskanie niepodległości. *Prace Historyczno-Archiwalne*. T. 28: 2016 s. 89–108, streszcz. ang.

8852. WODZIŃSKA Izabela: Działalność społeczno-kulturalna ks. Antoniego Tyczyńskiego w Albigowej (1886–1912). *Rocznik Podkarpacki*. Nr 1: 2012 s. 93–104, streszcz. ang.

8853. WOJDA Jacek: Prześladowanie Ojczyzny. Ks. Stanisław Brzóska i jego wrogowie w świetle raportu konsulatu Francji w Warszawie z 1865 roku. Siedlce 2016 Wydaw. Diec. Siedleckiej Unitas 8° ss. 183, il.

8854. WOJEWÓDZKI Ireneusz: Kampania 1914 roku we Francji w świetle „Gazety Krakowskiej”. In *Gremium*. T. 10: 2016 s. 87–106, streszcz. ang.

8855. WOLNICKI Paweł: Procedura wyboru rady municypalnej w Królestwie Polskim (1830–1831). *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 68: 2016 z. 1 s. 69–85, streszcz. ang., fr.

8856. WOŹNIAK Krzysztof Paweł: Niemcy w Królestwie Polskim wobec odrodzenia państwa polskiego w 1918 r. *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 9: 2011 s. 331–342, streszcz. ang.

8857. WOŹNIAK Mieczysław Arkadiusz: Tło i przebieg wypadków sierpniowych w Kaliszu w 1914 roku. *Rocznik Kaliski*. T. 40: 2014 s. 27–56.

8858. WOŹNIAKOWSKI Krzysztof: Pierwsze lata warszawskiego „Przyjaciela Dzieci”:

w kręgu Fryderyka Henryka Lewestama i współpracowników (kwiecień 1861 – czerwiec 1865). *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Folia 188: Studia ad Bibliothecarum Scientiam Pertinentia. [T.] 13: 2015 s. 75–109, streszcz. ang.

8859. WOŹNIAKOWSKI K.: Warszawski „Przyjaciel Dzieci” w epoce rozkwitu: redakcja Jana Kantego Gregorowicza (kwiecień 1867 – wrzesień 1890). Cz. 1: Charakterystyka ogólna. Teksty literackie. *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. Vol. 19: 2016 no 1 s. 43–70, streszcz. ang.

Toż. Cz. 2: W kręgu popularyzacji wiedzy. Oceny i podsumowania kadencji. *Tamże* no 2 s. 45–63.

8860. WÓJCIK Agata: Akt w malarstwie XIX wieku a fotografia i pornografia. Przypadek Pantaleona Szyndlera. *Modus*. [T.] 15: 2015 s. 235–246, streszcz. ang.

8861. WÓJCIK A.: Towarzystwo Polska Sztuka Stosowana i odnowa polskiego projektowania graficznego początku XX wieku. *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 78: 2016 nr 4 s. 623–649, streszcz. ang.

8862. WÓJCIK Andrzej D.: Geologia stosowana w badaniach Karola Bohdanowicza i jego polskich uczniów na Syberii na przełomie XIX i XX wieku. *Studia Historiae Scientiarum*. [T.] 15: 2016 s. 193–215, streszcz. ang.

Lata 1914–1919.

8863. WULCZYŃSKA Magdalena: „W naszej letniej stolicy” czyli wywody Ludwika Szczepańskiego [1872–1954] o Zakopanem. *Wierchy*. R. 80: 2014 [dr:] 2016 s. 23–36, streszcz. niem.

Z przełomu XIX/XX w.

8864. WYSZCZELSKI Lech: Polska sztuka wojenna w powstaniu styczniowym (1863–1864). *Kwartalnik Bellona*. R. 7: 2013 nr 1 s. 89–107, streszcz. ang. s. 237.

8865. WYSZCZELSKI L.: Sztuka wojenna w I wojnie światowej. Cz. 1: Lata 1914–1916. *Kwartalnik Bellona*. R. 8: 2014 nr 1 s. 95–115.

Toż. Cz. 2: Lata 1917–1918. *Tamże* nr 2 s. 65–82.

8866. WYŻGA Mateusz: Mobilność i migracje chłopów do miast polskich doby preindustrialnej. Z badań nad mikroregionem krakowskim. *Przeszłość Demograficzna Polski*. [T.] 37: 2015 nr 2 s. 95–128, streszcz. ang.

8867. ZAJAS Paweł: Niemilknące muzy. Wydawcy, pisarze, tłumacze i pośrednicy kulturowi na frontach Wielkiej Wojny (1914–1918).

Poznań 2016 Wydaw. Nauk. UAM 8° ss. 434, nlb. 2., streszcz. ang. UAM w Poznaniu.

8868. ZAJĄC Renata M.: Galicyjski dodatek „Dla Młodszych” (1898–1913) na tle polskich dziewiętnastowiecznych czasopism popularnonaukowych. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Folia 188: Studia ad Bibliothecarum Scientiam Pertinentia. [T.] 13: 2015 s. 126–136, streszcz. ang.

8869. ZAKRZEWSKA Anna, Zakrzewski Tadeusz: Toruń i jego nadgraniczne okolice wobec powstania styczniowego 1863–1864 (w 150-tą rocznicę). Toruń 2014 Tow. Miłośn. Torunia 8° ss. 94, il.

8870. ZALEWSKI Zygmunt Stefan: Sieburczyn, 1863. *Ziemia Łomżyńska*. [T.] 12: 2013 s. 227–238.

Bitwa.

8871. ŽALTAUSKAITĖ Vilma: Romos katalikų dvasininkų mobilumas ir jo kontrolė Žemaičių (Telšių) ir Vilniaus vyskupijose (po 1863–1864 m. sukilimo iki XX a. pradžios). *Lietuvos Istorijos Metraštis*. 2013 [nr] 2 [dr.:] 2014 s. 117–141, streszcz. ang.

Mobilność katolickiego duchowieństwa i jego kontrola w diecezji żmudzkiej i Wilnie (po powstaniu 1863–1864 i aż do początku XX w.).

8872. ŽALTAUSKAITĖ V.: Romos katalikų dvasininkų socialinis mobilumas (po 1863–1864 m. sukilimo – iki XX a. pradžios). *Lietuvos Istorijos Metraštis*. 2014 [nr] 2 [dr.:] 2015 s. 97–124, streszcz. ang.

Mobilność społeczna katolickiego duchowieństwa (od l. 1863–1864 do początku XX w.).

8873. ZALECZNY Jolanta: Służba Władysława Jagniałkowskiego [1856–1930] w Armii Polskiej we Francji. *Niepodległość i Pamięć*. R. 23: 2016 nr 2 s. 115–134, streszcz. ang., niem., ros.

8874. ZAMOYSKI Grzegorz: Budżet miasta Rzeszowa w latach 1853–1866. *Galicja*. T. 1: 2015 s. 439–460, streszcz. ang.

Zawiera też tekst opracowania z 1867 r.

8875. ZAPOMNIANY Łemko z Krosna. Modest Humeckij [1842–1899] lekarz, poeta, społecznik. Pod red. Sebastiana Dubiel-Dmytryszyna. Krosno 2016 Oficyna Wydawnicza RuthenicArt 8° ss. 101, nlb. 1, il.

Treść: Hamerskij Orest: „Niechciany” krośnianin – zamiast wstępu s. 7–30; Dubiel-Dmytryszyn Sebastian: Przedmowa s. 31–44; Pomprowicz Stanisław: Modest Humecki (1842–1899) – życie i twórczość s. 45–54; Weinberg Jerzy: „Nieznany” poprzednik Henryka Sienkiewicza S. 55–62; Duć-Fajfer Olena:

Modest Humeckij w pamięci kulturowej Łemkowiny s. 63–78; Stępień Stanisław: Ruska „wyspa” w polskim otoczeniu. Wokół tożsamości narodowej „Zamieszkańców” s. 79–92; Kohut Petro: Historia i kultura Łemków krośnienskiej „wyspy” s. 93–100.

8876. ZARZYCKA Anna: Rola organów władzy Królestwa Polskiego w pracach legislacyjnych nad narodowym prawem rzeczowym w latach 1815–1830. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 8: 2003 s. 124–146.

8877. ZARZYCKA-GOLISZEK Klaudia: Wiadukt kolejowy w Rogalowie jako jeden z elementów nałęczowskiej kolei dojazdowej. *Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego*. [T.] 16: 2014 s. 354–358, streszcz. ang.

Wybudowany w l. 1917–1918.

8878. ZAWADZKA Danuta: Lelewel i Mickiewicz. Paralela. Białystok 2013.

Rec.: Fiecko Jerzy: Mickiewicz i Lelewel – nowe spojrzenie, czyli o próbie zbliżenia literatury i historiografii. *Pamiętnik Literacki*. R. 107: 2016 z. 4 s. 217–223, streszcz. ang.

8879. ZAWIDZKA Iwona: Bochnia i bochnianie w pamiętniku Hani Aussenberg, żydowskiej dziewczyny pochodzącej z Bochni (1917–1918). *Rocznik Bocheński*. T. 8: 2016 s. 153–184.

8880. ZGÓRNIAK Marek: Matejko jako przedstawiciel szkoły Fortuny’ego. Uwagi Edmonda About o Salonie 1874. *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 78: 2016 nr 2 s. 299–321, streszcz. ang.

Mariano Fortuny (1838–1874).

8881. ZIEJKA Franciszek: Zaczęło się przed dwustu laty... O Towarzystwie Naukowym Krakowskim, jego burzliwych dziejach i końcu, który był początkiem. Kraków 2016 PAU 8° ss. 40, nlb. 2, tabl. 8, il. PAU. (Wykłady; 9).

8882. ZIĘTKIEWICZ Marta: Fotografia w służbie XIX-wiecznej medycyny. Współpraca Konrada Brandla z Wydziałem Lekarskim Uniwersytetu Warszawskiego. *Dagerotyp*. Nr 24: 2015 s. 29–58, streszcz. ang.

8883. ZIĘTKIEWICZ M.: Michał Chomiński i Jan Królikowski w obiektywie Konrada Brandla. Spojrzenie na polską fotografię teatralną 2. połowy XIX wieku. *Pamiętnik Teatralny*. R. 65: 2016 z. 1/2 s. 139–172, streszcz. ang.

8884. ZIMMERMANN Peter: Uwarunkowania historyczne roli i statusu języka polskiego w systemie edukacji Galicji 1. połowy XIX wieku. *Poznańskie Studia Polonistyczne*. Ser. Językozn. T. 23: 2016 z. 2 s. 245–262, streszcz. ang.

8885. ZJAWIN Jacek: Koncepcja wychowawcza Edmunda Bojanowskiego na tle prądów pedagogicznych dziewiętnastego wieku. *Katecheza, Rodzina, Parafia i Szkoła*. T. 14: 2016 s. 55–64, streszcz. ang.

8886. ZUBIŃSKI Paweł: Życie oświatowe i kulturalne Suchedniowa pod koniec XIX i na początku XX wieku. *Zeszyty Suchedniowskie*. [T.] 1: 2016 s. 11–35.

8887. ZURLI Arael: Szkło i brylanty. Gabriela Zapolska [1857–1921] w swojej epoce. Warszawa 2016 Iskry 8° ss. 504, il.

8888. ZWISCHEN Exotik und Vertrautem. Zum Tourismus in der Habsburgermonarchie und ihren Nachfolgestaaten. Hrsg. von Peter Stachel, Martina Thomsen. Bielefeld 2014 transcript 8° ss. 293, nlb. 3.

Z treści: Stachel P., Thomsen M.: Vorwort s. 9–10; Jaworski Rudolf: Einführung in Fragestellungen und Themenfelder s. 11–30; Telesko Werner: Visualisierungsstrategien im Tourismus in der Spätphase der Habsburgermonarchie s. 31–46; Koziańska-Witt Hanna: Das edle Bedürfnis sich zu bereichern. Der Werdegang der Krakauer Kommune zum Tourismuszentrum (1870–1939) s. 77–94; Mick Christoph: Reisen nach „Halb-Asien“. Galizien als binnensexotisches Reiseziel s. 95–112; Corbea Hoisie Andrei: Die Bukowina und Czernowitz – hybrider Kulturraum und Faszinosum s. 113–120.

Rec.: Hartwich Mateusz, Przerwa Tomasz: W poszukiwaniu turystycznej „egzotyki” Austro-Węgier. *Historyka*. T. 46: 2016 s. 439–443.

8889. ZYBLIKIEWICZ Lidia: Aktywność zawodowa kobiet w Krakowie w II połowie XIX wieku. *Przeszość Demograficzna Polski*. [T.] 37: 2015 nr 4 s. 83–103, streszcz. ang.

8890. ZYSNARSKI Jerzy: Ciężki los landsberskich 6-latków. Przyczynę do sporów o kształt oświaty. *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archivalny*. Nr 23: 2016 s. 185–186, streszcz. ang., niem.

XIX w.

8891. ZYSNARSKI J.: Hermann Paucksch (1816–1899) i jego potomni. *Nadwarciański*

Rocznik Historyczno-Archivalny. Nr 23: 2016 s. 203–227.

Przemysławiec w Gorzowie Wielkopolskim.

8892. ŻARÓW Stefan: Ruch ludowy na Ziemi Mieleckiej u zarania jego powstania. *Zeszyty Wiejskie*. Z. 21: 2015 s. 243–252.

8893. ŻELICHOWSKI Ryszard: W setną rocznicę rozporządzenia o inkorporacji przedmieść i utworzenia Wielkiej Warszawy. *Kronika Warszawy*. 2016 nr 2 s. 69–84, streszcz. ang.

Dot. 1916 r.

8894. ŻERKOWSKA Karolina: Budowa osiedla kolejowego w Skalmierzycach Nowych na początku XX wieku. *Rocznik Kaliski*. T. 41: 2015 s. 41–56.

Lata 1907–1912.

8895. ŻÓŁTOWSKA-SIKORA Magdalena: „Ita oba w zakład ia jest niedzi wamni”. Wokół nieznanego rękopisu Adolfa Linkera ze wsi Kożuchy pod Białą Piską (druga połowa XIX wieku). *Masovia*. [T.] 14: 2016 s. 119–133.

Utwór literacki.

8896. ŻURAWSKI vel Grajewski Radosław [Paweł]: Natura stosunków międzynarodowych w poglądach księcia Adama Jerzego Czartoryskiego na przykładzie „Essai sur la diplomatie”. *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 15: 2016 nr 1 s. 297–309.

Lata 1824–1828.

8897. ŻURAWSKI vel Grajewski R. P.: „The Portfolio”. Brytyjcy publicyści, polscy emigranci i tajna rosyjska korespondencja dyplomatyczna. Wyd. 2. Warszawa 2016 Miła Hoshi 8° ss. 19, nlb. 1. (Sprawy Polsko-Rosyjskie. Historia, kultura, nauka. Studia i materiały; 1).

Ukazywało się w l. 1835–1837 i 1843–1844.

Wyd. 1. *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. T. 17: 2014 z. 1.

5. OKRES 1918–2016

a) 1918–1939

Źródła

Zob. poz. 4880, 5340, 6421, 6537, 6540, 6593, 6651, 7912, 7913, 7935, 7937, 7938, 7945, 7957, 7963, 7970, 7971, 7973, 7977, 7979, 7981, 7986, 7989, 7996, 8003, 8019, 8025, 8026, 8031, 8039, 8040, 8046, 8057, 8062, 8063, 9210, 9212, 9510, 9539, 9599, 9687.

8898. ABRAMOWICZ Mustafa [Stefan]: Droga mojego życia. Wrocław–Białystok 2016

Muzułmański Zw. Religijny RP Najwyższe Kolegium Muzułmańskie 8° ss. 149, nlb. 1, streszcz. ang., lit., ros.

Wspomnienia ulana pochodzenia tatarskiego (1915–2018) z dzieciństwa w Klecku, powołania do wojska w 1937 r., służby w Nowej Wilejce, niewoli u Sowieców, zwolnienia do Armii Andersa, szlaku bojowego przez Iran, Irak, Palestynę i Egipt, kampanii włoskiej i walk pod Monte Cassino oraz powojennej pracy w fabryce w Manchesterze.

8899. ALWIN Stefan: Biały kruk czyli Dzieje jednego życia między Prypecią a Odrą.

Red. i skład Krzysztof Garbacz. Zielona Góra 2016 Agencja Wydawnicza „PDN” 8° ss. 431, nlb. 1, il.

Wspomnienia entomologa (ok. 1916–1997) z dzieciństwa u przybranych rodziców w Szamotułach i Lesznie, nauki tamże i studiów ogrodniczych w Poznaniu, pracy asystenta w Państwowej Szkole Ogrodniczej, wyprawy na Polesie w 1938 r., wojennego pobytu w Lublinie i Nadrzeczu, związków z AK, wojennego pobytu w więzieniu, powrotu do Poznania, dalszych studiów na uniwersytecie tamże, kariery naukowej i pobytu na emeryturze w Bojadłach.

8900. ANKIETA w sprawie Karpat Wschodnich. Protokół ankiety odbytej na zaproszenie urzędu wojewódzkiego w Stanisławowie z inicjatywy Ministerstwa Robót Publicznych w dniach 29 i 30 maja 1931 r. Oprac. Mieczysław Orłowicz i Stanisław Lenartowicz; red. merytoryczna Natalia Tarkowska. Kraków 2015 Scientia Plus 8° ss. 222, nlb. 2.

Na podst. wyd.: Warszawa 1932.

8901. BADZIĄG Kazimierz Antoni: Był taki czas. Wspomnienia pomorskiego harcerza. Wyd. 3, popr. i uzup. Sztutowo–Gdynia 2016 Muzeum Stutthof; Region, Jarosław Ellwart 8° ss. 167, il.

Toż w jęz. niem.: Es war eine Zeit. Erinnerungen eines Pfadfinders aus Pommerellen. 2. Aufl. Aus dem Pol. von Piotr Chruścielski. Sztutowo 2016 Muzeum Stutthof ss. 210, il.

Pamiętniki dr. fizyki (1921–2016) ukazujące dzieciństwo w Tezewie i Chojnicach, działalność harcerską, terror hitlerowski wobec Polaków na Pomorzu, roboty przymusowe koło Pruszcza Gdańskiego, wcielenie do Wehrmachtu, walki na Krymie, aresztowanie i pobyt w obozie Stutthof, ewakuację obozu do Danii i powrót do kraju.

Wyd. 1 (pol.). Warszawa 2009; wyd. 1 (niem.). Sztutowo 2013.

8902. [BARTEL Kazimierz]: Kolekcja Leopoldis: List prof. Kazimierza Bartla do Rudolfa Kaczorowskiego, Lwów, 6.01.1922. [Wyd.] Łukasz Żywek. *Niepodległość i Pamięć*. R. 23: 2016 nr 4 s. 239–243.

8903. [BEDNARSKI Zenobiusz]: Chciałbym Ci o tym opowiedzieć. Wspomnienia doktora Zenobiusza Bednarskiego. Oprac. Iwona Bednarska-Żytko. Gdańsk–Warszawa–Olsztyn 2016 Pracownia Wydawnicza ElSet 8° ss. 254, nlb. 2, il.

Pamiętnik lekarza (1923–2014) opisujący dzieciństwo w Pińczowie, naukę tamże i w Augustowie przerwana wojną, powrót do rodzinnego miasta, pracę przymusową i tajne nauczanie, powojenne studia na Akademii Lekarskiej w Gdańsku, pracę zawodową w Prabutach i Olsztynie, działalność społeczną oraz redagowanie „Biuletynu Lekarskiego” i „Rocznika Medycznego”.

8904. [BERLING Zygmunt, Próchnicki Stanisław Marian, Kramar Stanisław]: Oficer. Aut.

Berling, Próchnicki, Kramar. Oświęcim 2016 Napoleon V 8° ss. XIII, nlb. 1, 141, nlb. 4.

Repr., oryg.: Warszawa 1931.

8905. BITWA o Ukrainę 1 I – 24 VII 1920. Dokumenty operacyjne. Cz. 1: (1 I – 11 V 1920). Oprac. i przygot. do dr. zespół pod red. Marka Tarczyńskiego; wstęp, zakończenie i oprac. nauk. Grzegorz Nowik i Juliusz S. Tym. Warszawa–Sulejówek 2016 Fund. Rodziny Józefa Piłsudskiego; Rytm; Muzeum Józefa Piłsudskiego 8° ss. 1504, il.

8906. BLÜTH Rafał Marcei: „Likwidacja leninowskiej elity” oraz inne pisma sowietologiczne 1933–1938. Wybór, wstęp i noty Marek Kornat. Warszawa 2016 Więź 8° ss. 295, nlb. 1, tabl. k. 1, il. (Biblioteka „Więzi”; t. 325).

Zawiera też: Szarota Tomasz: Mój Ojciec [R. M. Blüth, 1891–1939].

8907. BOZIEWICZ Władysław: Polski kodeks honorowy. Ostrowiec Świętokrzyski 2016 Wydaw. Stow. Omega 8° ss. 90, il.

Toż. Warszawa 2016 Capital 8° ss. 155, nlb. 1.

8908. BOZIEWICZ W.: Polski kodeks honorowy. Cz. 1: Zasady pokojowego postępowania honorowego; Cz. 2: Pojedynek. Oświęcim 2016 Napoleon V 8° ss. 127, nlb. 2.

Repr., oryg.: Wyd. 5. Warszawa–Kraków ok. 1930.

Wyd. 1. Warszawa–Kraków 1919.

8909. BUGAJNY Witold: Migiem przez życie. Aneks. Warszawa 2016 nakł. aut. 8° ss. 98, il.

Wspomnienia autora (ur. 1929) z nauki w szkole podstawowej w Wojsławicach, praktyki krawieckiej w Chrobrzu, powojennej edukacji w III Państwowym Gimnazjum i Liceum im. Króla Jana Sobieskiego w Krakowie, studiów prawniczych na Uniwersytecie Warszawskim, szkolenia wojskowego w l. 50., pracy radcy i prokuratora oraz podróży po Europie, będące uzupełnieniem i rozwinięciem wątków opisanych w pracy: Migiem przez życie. Wspomnienia z dokumentacją fotograficzną. Warszawa 2015.

8910. CHMIELEWSKA Joanna: Życie (nie) całkiem spokojne. Ożarów Mazowiecki 2016 Wydaw. Olesiejuk 8° ss. 344, nlb. 7. (Królowa polskiego kryminału; 50).

Skrócona wersja „Autobiografii” pisarki (1932–2013) ukazującej się w l. 1994–2008 obejmująca dzieciństwo i początki nauki w Grojcu, wybuch wojny spędzonej w rodzinnej miejscowości i w Warszawie, powojenne studia architektoniczne, życie rodzinne, początek pracy zawodowej i pierwsze sukcesy literackie.

8911. CHORAŻY Mieczysław: Z Janówki w świat. Wspomnienia 1925–1995. Wyd. 3 uzup. Kraków 2016 PAU 8° ss. 565, nlb. 1, tabl. 8, il. PAU.

Wspomnienia onkologa ur. w 1925 r. obejmujące dzieciństwo i lata szkolne w rodzinnej Janówce, naukę w szkole średniej

w systemie tajnego nauczania, Powstanie Warszawskie i internowanie w Niemczech, powojenne studia medyczne w Warszawie oraz pracę w Gliwicach.

Wyd. 1. 2005.

8912. CICHOSZ-STASZALEK Stanisława, pseud. Sława: *Z pamiętnika kobiety walczącej*. Pod red. Pawła Nowakowskiego. Iłża 2016 PiS Agencja Wydawniczo-Poligraficzna 8° ss. 280, il., mapy.

Wspomnienia pielęgniarki (1916–1992) składające się z trzech części: fragmentów dzienniczka z l. 1929–1937 ukazującego młodość w wielodzietnej rodzinie w Iłży i działalność harcerską, notatek z walk partyzanckich w Korpusie Kieleckim AK i pobytu w szpitalu (od 9 VIII 1944 do 13 I 1945 r.) oraz sylwetek członków rodziny; uzupełnione dokumentami związanymi z autorką oraz listem braci do ZBOWiD-u ukazującym ich walkę z okupantem.

8913. CZARTKOWSKI Adam: *Gdańsk przed burzą. Korespondencje dla „Kurierza Warszawskiego”*. Cz. 1: 1931–1934. Konsultacja merytoryczna Peter Oliver Loew. Gdańsk 2016 Fund. Terytoria Książki 4° ss. 251, nlb. 4, il.

Autor żył w l. 1881–1958.

8914. DĄBSKI Jan: *Pokój ryski. Wspomnienia, pertraktacje, tajne układy z Joffem*, listy. Warszawa 2014 Grafika Usługi Wydawnicze Iwona Knechta 8° ss. nlb. 4, 224, nlb. 20, tabl. 14, il.

Repr., oryg.: Warszawa 1931.

Wspomnienia z l. 1919–1921; żył 1880–1931.

8915. DĘBICKI Zdzisław: *Książeczka żołnierza polskiego. Oświęcim 2016 Napoleon V* 8° ss. nlb. 2, 23, nlb. 2.

Repr., oryg.: Warszawa 1919.

8916. DIAGNOZA i postulaty zmian w szkolnictwie wyższym na podstawie wybranych fragmentów wypowiedzi uczestników II Zjazdu Naukowego w 1927 roku. Wybór i oprac. Dorota Pauluk. *Polska Myśl Pedagogiczna*. Nr 2: 2016 s. 427–439, streszcz. ang.

8917. [DICKSTEIN-WIELEŻYŃSKA Julia]: *Listy Julii Dickstein-Wieleżyńskiej do Adolfa Chybińskiego. Wokół monografii Mieczysława Karłowicza*. Oprac. Mariola Wilczak. *Pamiętnik Literacki*. R. 107: 2016 z. 2 s. 199–234, streszcz. ang.

Z l. 1934–1936.

8918. DITTMAN Anita, Markel Jan: *Ocalała z piekła Hitlera. Wrocławska Żydówka doświadcza wierności Mesjasza*. Tł. Włodzimierz Tasak. Katowice 2016 CLC 8° ss. 207, il.

Wspomnienia A. Dittman (ur. 1927) ukazujące życie chrześcijan pochodzenia żydowskiego w nazistowskim Wrocławiu, przymusową pracę w fabryce konserw i wywiezienie do obozu pracy w Berthold; zakończone odnalezieniem matki w obozie Theresienstadt w 1945 r.

8919. DOKUMENTY do dziejów wilanowskiej nieruchomości ziemskiej. Seria A: XX wiek. T. 3: *Sytuacja finansowa i działalność rolna w roku gospodarczym 1938/1939 w świetle dowodów kasowych*. Wstęp i oprac. Mirosław Klusek. Kraków 2015 Eikon Plus; Mirosław Klusek 4° ss. 377, nlb. 3, il.

Toż. T. 4: *Księga pomocnicza i dziennik – księga główna za rok gospodarczy 1939/1940*. Kraków 2015 ss. 537, nlb. 1, il.

T. 1. 2011.

T. 5 zob. poz. 9648.

8920. DONDER Günter: *Moje dzieciństwo na Mazurach 1929–1945*. Wspomnienia. Köln 2007.

Rec.: Rudnicki Jakub, *Masovia*. T. 13: 2010 s. 95–97.

8921. DWA bratanki. Dokumenty i materiały do stosunków polsko-węgierskich 1918–1920. Wybór i oprac. Endre László Varga. Warszawa 2016 NDAP. Departament Organizacji i Udoświepczenia. Wydz. Popularyzacji i Wydawnictw 8° ss. 762, il. NDAP.

8922. DWA źródła do historii Mazowieckiej Szkoły Podchorążych Rezerwy Artylerii im. gen. Józefa Bema w Zambrowie. [Wyd.] Jarosław Strenkowski. *Zeszyt Naukowy Muzeum Wojska*. Nr 28/29: 2016 s. 185–194, streszcz. ang.

Relacje Edwarda Chwiałkowskiego i Józefa Wierzbickiego, lata 1938–1939.

8923. DZIECI Operacji Polskiej mówią. 45 relacji. Wprow., rozdz. wstępny, oprac., red. Tomasz Sommer. Warszawa 2013.

Rec.: Kuśnierz Robert, *Scripta Historica*. Nr 22: 2016 s. 299–304.

8924. DZIEŃ po dniu w międzywojennym Poznaniu. Cz. 1: 1919–1929. Oprac. Bożenna Kuliberda. Pabianice 2016 nakł. aut. 8° ss. 418.

Przedruk artykułów z prasy.

Toż. Cz. 2: 1930–1939 ss. 368, nlb. 1.

8925. EIBUSZYC Suzanna: *Pamięć jest naszym domem. Niezwykłe świadectwo dwóch pokoleń naznaczonych Holocaustem*. Przeł. Anna Maria Nowak. Warszawa 2016 Prószyński Media 8° ss. 391, nlb. 1.

Wspomnienia Romy Talasiewicz-Eibuszyc (1917–2006), uzupełnione wspomnieniami córki Suzanny Eibuszyc: z przedwojennego życia w Warszawie, ucieczki na tereny okupowane przez ZSRR jesienią 1939 r., życia w Saratowie w Rosji, a następnie w Karszi w Uzbekistanie oraz powrotu do Polski w 1946 r.

8926. ELTERLEIN Seweryn: *Taktyka szturmowa armii austro-węgierskiej i niemieckiej w I wojnie światowej*. Przedm. Kazimierz

Duch. Oświęcim 2016 Napoleon V 8° ss. 136, il.

Wyd. oryg. Warszawa 1923.
Podręcznik dla szkół wojskowych.

8927. [FEDEROWICZ Irena]: Czarna biel. Wspomnienia. [Wyd.] Marian A. Nocoń. Katowice 2016 Wydaw. Szara Godzina 8° ss. 220, nlb. 3, tabl. 16, il.

Wspomnienia autorki (ur. 1921) z przedwojennego dzieciństwa w ziemiańskiej rodzinie we wsi Podzamcze na Kielecczyźnie, nauki w Warszawskiej Szkole Pielęgniarstwa od 1942 r., pracy w Szpitalu Wolskim podczas Powstania Warszawskiego, powojennych studiów medycznych w Poznaniu oraz osiedlenia się na Górnym Śląsku; doprowadzone do l. 80. XX w.

8928. [FILIMOWSKI Witold]: Poradnik w sprawach honorowych. Oprac. ... Oświęcim 2016 Napoleon V 8° ss. nlb. 2, 32, nlb. 1.

Repr., oryg.: Kraków 1920.

8929. [GREKOWICZ-HAUSNEROWA Michalina]: Szwajcarskie stypendium Michaliny Grekowicz-Hausnerowej. [Wyd.] Karolina Grodziska. *Rocznik Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie*. R. 61: 2016 s. 195–238, streszcz. ang.

Opis podróży w 1927 r.

8930. [HALLER Józef]: Testament generała Józefa Hallera. Wyd. Robert Litwiński. *Klio*. T. 36: 2016 nr 1 s. 127–138.

Z 1926 r.

8931. HANDELSMAN Marceli: Two months of the Lithuanian-Byelorussian offensive with the Legions' Fifth Regiment (fragments). Prefaced by Maciej Górny. *Acta Poloniae Historica*. [T.] 113: 2016 s. 315–327.

Rok 1920.

Pierwodruk w: W piątym pułku Legionów. Dwa miesiące ofensywy litewsko-białoruskiej. Zamość 1921.

8932. HISTER Pola: My story. From Sanok through Przemyśl to Canada. Introduction and edition by Abraham (Avi) Schonbach. *Rocznik Przemyśki*. T. 52: 2016 z. 1 s. 191–214, streszcz. ang.

Wspomnienia Żydówki (1921–2015) z dzieciństwa i nauki w gimnazjum w Przemyślu, pobytu w getcie, ukrywania się u zaprzyjaźnionych Polaków, powojennej emigracji oraz dalszych losów do 2005 r.

8933. HOLZER Jerzy: Historyk w trybach historii. Wspomnienia. Kraków 2013.

Rec.: Bogucka Maria, *Czasy Nowożytne*. T. 27: 2014; Polem.: W obronie prof. Jerzego Holzera. [Aut.] Andrzej Friszke [i in.]. *Wolność i Solidarność*. Nr 8: 2015 s. 259.

8934. HOŁÓWKO Tadeusz: Oficer polski. Warszawa 2016 CBW 16° ss. nlb. 2, VI, 128.

Repr., oryg.: Warszawa 1921.

8935. INFORMACJE o członkach Zarządów Kas Chorych w województwie kieleckim z roku 1929 – wybór źródeł. [Wyd.] Tomasz Karbowniczek, Karolina Święcich. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 5: 2016 s. 291–320, streszcz. ang.

8936. IWASZKIEWICZ Maria: Z pamięci. Przygot. do dr. Piotr Mitzner. Wyd. 3. Warszawa 2016 Czytelnik 8° ss. 282, nlb. 2, il.

Wyd. 1. 2005.

8937. JAKUBCZYK Stanisław: Miara pamięci 1916–2016. Współpr. red. Andrzej Ostoja-Solecki. Kraków 2016 Artur Jakubczyk 8° ss. 171.

Pamiętnik artysty (1916–2016) ukazujący związki autora z rodziną Łańcuckich, naukę w szkole w Lubatowej, praktykę u Władysława Lisowskiego w Sanoku (od 1931 r.), pierwsze prace malarskie i rzeźbiarskie, realia wojny, pobyt w więzieniu w Jaśle, życie w czasach stalinowskich oraz studia malarskie na ASP w Krakowie w l. 1937–1939 i 1945–1947.

8938. JAROCIŃSKI Jerzy: Dawniej niż przed pół wiekiem. Red. merytoryczna i prowadzenie Marek Jarociński. Sierpiec 2016 Tow. Przyj. Ziemi Sierpeckiej 8° ss. 168, tabl. 2, il.

Wspomnienia autora (1916–2001) urodzonego w rodzinie ziemiańskiej ukazujące dzieciństwo w Sudragach, naukę w gimnazjum w Płocku, początki wojny i przeżycia wojenne rodziny, wzbogacone o sylwetki członków rodziny.

8939. JEDNOLITOFRONTOWE koncepcje Komunistycznej Partii Robotniczej Polski/Komunistycznej Partii Polski w świetle dokumentu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z 23 listopada 1936 roku. [Wyd.] Karol Sacewicz. *Echa Przeszłości*. [T.] 17: 2016 s. 245–274.

8940. [JUDYCKI Bazyli]: Wspomnienia o powrocie z bieżniństwa w 1923 r. mieszkańca wsi Wilanowo. [Wyd.] Stefan Dmitruk. *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. [Z.] 43: 2015 s. 215–221.

8941. KARA Stanisław: Przewodnik żołnierza piechoty. Poszcz. rozdz. oprac. „Obrazy z dziejów wojska polskiego” W[acław] Tokarz, „Nauka o powinnościach żołnierza” G. M[arian] Kukiel, „Dyscyplina wojskowa” [Józef] Dąbrowski. Oświęcim 2016 Napoleon V 8° ss. CXXVIII, 206, nlb. 1, il.

Repr., oryg.: Wyd. 2. Warszawa–Poznań 1920.

8942. KARAIMI wileńscy w okresie międzywojennym. Protokoły z posiedzeń organizacji Karaimskich. Edycja źródeł. [Wyd.] Urszula Wróblewska. Białystok 2015 TransHumana 8° ss. 226.

Rec.: Wałęga Agnieszka, *Paedagogia Christiana*. [Nr] 37: 2016 [z.] 1 s. 263–271.

8943. KARSKI Jan, Wierzyński Maciej: *Emisariusz własnymi słowami*. Wyd. 3. Warszawa–Ruda Śląska 2016 Dom Wydaw. PWN; Muzeum Historii Polski; Nar. Archiwum Cyfrowe; Międzynar. Inst. Dialogu i Tolerancji 8° ss. 255, nlb. 1, il. + 1 dysk optyczny (CD). (Na Dwa Głosy).

Wyd. 1 pt. *Emisariusz własnymi słowami*. Zapis rozmów przeprowadzonych w latach 1995–1997 w Waszyngtonie emitowanych w Głosie Ameryki. Warszawa 2012.

8944. KATASTROFIZM okresu międzywojennego. Wybrał, oprac. i wstępem opatrzył Andrzej Kołakowski. Warszawa 2014 Fund. Augusta hrabiego Cieszkowskiego 8° ss. XXXV, nlb. 1, 331. (Klasyca Polskiej Nowoczesności).

Treść: Kołakowski A.: Katastrofizm jako postawa kulturowa s. V–XXXV; Cybulski Napoleon: Psychofizjologiczne podstawy przewrotów społecznych s. 3–28; Świętochowski Ryszard: Zanik energii społecznej w świetle fizyki s. 29–62; Zdziechowski Marian: Jak upadają cywilizacje s. 63–75; Zdziechowski M.: Tragiczna Europa s. 76–90; Pastuszka Józef: Kryzys kultury a religia s. 91–118; Krzeziński Andrzej: Kultura nowoczesna i jej tragizm s. 119–142; Massonius Marian: O bolszewictwie s. 143–186; Znaniecki Florian: Upadek cywilizacji zachodniej s. 187–218; Witkiewicz Stanisław Ignacy: Nowe formy w malarstwie i wynikające stąd nieporozumienia s. 219–241; Witkiewicz S. I.: Niemyte dusze s. 242–258; Braun Jerzy: Kultura polska na bezdrożach s. 259–278; Wasilewski Zygmunt: O życiu i katastrofach cywilizacji narodowej s. 279–306; Stachniuk Jan: Bunt kwiatów przeciw lodydze s. 307–316; Czarnowski Stefan: Ludzie zbędni w służbie przemocy s. 317–325.

8945. KAŃCKI Edward: *Wczasy w Anstadta Zdrój*. Warszawa 2014 Warszawska Firma Wydawnicza 8° ss. 138, nlb. 1, il.

Wspomnienia autora (ur. 1925) z życia w przedwojennej i wojennej Warszawie, Powstania Warszawskiego, powojennych studiów z elektryki na Politechnice Łódzkiej i matematyki na Uniwersytecie Łódzkim, więzienia w Wojewódzkim Urzędzie Bezpieczeństwa przy ul. Anstadta w Łodzi w 1950 r. oraz pracy naukowej.

8946. KEIL Alfred: *Wspomnienia z Mrowin*. Tł. i oprac. tekstu Zbigniew Malicki. *Rocznik Świdnicki*. T. 43: 2015 [dr.] 2016 s. 67–79.

Pamiętnik fizyka i oceanografa (1913–2002) z rodzinnej wioski obejmujący lata 1919–1934.

8947. KIRSZENBAUM Chil: *Moje notatki z piekła. Bestialskie wymordowanie Żydów w Mińsku Mazowieckim...* Warszawa 2016 PWH „Graf” 8° ss. 307, il.

Wspomnienia autora (1919–2008) o przedwojennym dzieciństwie i młodości w Mińsku Mazowieckim, początku wojny i zagładzie mińskich Żydów, ucieczki do Warszawy i ukrywania się w polskiej rodziny, a także o powojennych relacjach polsko-żydowskich.

8948. KLEMENSIEWICZ Stanisław: *Nowy Sącz przed 80 laty. Almanach Sądecki*. R. 25: 2016 nr 3/4 s. 131–134.

Przedruk z „Głosu Podhala” z r. 1930 (nr 12 i 15).

8949. KLÓTNIA o boisko. [Wyd.] Rafał Kubiak. *Rocznik Solecki*. [T.] 7: 2016 s. 63–67.

Uchwała rady miejskiej w Solcu Kujawskim o urządzeniu boiska w Parku Miejskim, 1927 r.

8950. KOŁODZIEJ Janina: *Moje dzieciństwo w Emilianowie*. Współpr. Szymon Kołodziej, Agnieszka Krasnodębska. *Rocznik Józefowski*. T. 1: 2015 s. 123–127.

Wspomnienia z Emilianowa i Józefowa z l. 1929–1947.

8951. KONOPCZYŃSKI Władysław: *Dziennik 1918–1921*. Cz. 1–2. Wstęp Piotr Biliński; oprac. P. Biliński, Paweł Plichta. Warszawa–Kraków 2016 Muzeum Hist. Polski; Ośr. Myśli Politycznej 8° ss. 505, nlb. 3, tabl. 3, il.; 475, nlb. 3, il. (100-lecie Niepodległości. Wspomnienia i pamiętniki; t. 4).

Wpisy ukazujące wybitnego historyka (1880–1952) jako uczestnika konferencji paryskiej, właściciela majątku ziemskiego, ojca rodziny i człowieka aktywnie uczestniczącego w życiu społecznym i politycznym kraju.

8952. KOPCZYŃSKI Tadeusz: *W niewoli. Kronika Wielkopolski*. 2016 nr 4 s. 63–67.

Wspomnienia księdza z więzienia w Zgorzlecu i Żaganiu w 1919 r.

8953. KORESPONDENCJA dyrekcji fabryki papieru w Myszkowie z zarządami Standard-Nobel w Polsce S.A. i Vacuum Oil Company S.A. w latach 1928–1939. Materiały do dziejów przemysłu paliwowego w Polsce. [Wyd.] Jarosław Durka. *Zeszyty Myszkowskie*. Nr 1: 2014 s. 141–161, streszcz. ang.

8954. KORFANTY Wojciech: *Naród, państwo, Kościół. Wybór publicystyki katolicko-społecznej*. Wybór art. Edward Baławejder. Wyd. 2. Katowice 2016 Księgarnia Św. Jacka 8° ss. 471, nlb. 1, il.

Wyd. 1. 1992.

8955. KOŚ Kazimierz: *Oczyma chłopskiego dziecka i konsula generalnego*. Rzeszów–Warszawa 2016 Edytorial 8° ss. 454, il.

Wspomnienia autora (1931–2017) z przedwojennego i wojennego dzieciństwa we wsi Lubla, studiów w Szkole Głównej Służby Zagranicznej w Warszawie, pracy w Ministerstwie Spraw Zagranicznych oraz na placówkach w Rumunii, Czechosłowacji i NRD, a także zaangażowania w budowę Pomnika-Szpitala Centrum Zdrowia Dziecka w Warszawie i Centrum Zdrowia Matki Polki w Łodzi.

8956. KOWALEWSKI Antoni: *Żywoć patrioty*. Autobiografia. Poznań 2016 Drukarnia Wielkop.; na zlec. SZŻAK 8° ss. 163, il.

Pamiętniki prawnika (1918–2011) ukazujące dzieciństwo w rodzinie rzemieślniczej w Tarnowie Podgórnym, naukę i działalność harcerską, edukację samokształceniową, ochotniczą służbę w SGO „Polesie”, pobyt w niewoli sowieckiej i niemieckiej, powrót do rodzinnej wioski, realia życia wojen-

nego i powojennego, studia prawnicze w Poznaniu, pracę radcy prawnego i inwigilację ze strony UB.

8957. [KOZAKIEWICZ Konstanty]: Pamiętnik burmistrza miasta Przedborza Konstantego Kozakiewicza. Wybór, oprac., il. i przygot. do dr. Paweł Grabalski, Wojciech Zawadzki. Przedbórz 2016 Tow. Miłośn. Przedborza 8° ss. 188, il.

Żył w l. 1899–1983, pamiętniki obejmują okres tuż przed i w czasie II wojny światowej.

8958. KRAUSE Jadwiga: „A myśmy szli i szli...”. Wołyń – Syberia – Goleniów. Goleniów 2016 Gm. Goleniów 8° ss. 127, il. (Biblioteka Wiedzy o Goleniowie).

Wspomnienia autorki (ur. 1930) z przedwojennego dzieciństwa w Horochowie, wojennego zesłania w Szczerbinówce (północny Kazachstan), powrotu do Polski w 1946 r. i osiedlenia się w Goleniowie.

8959. KRZYWIEC Benedykt [Andrzej]: Jak należy traktować w Polsce sprawę marynarki wojennej. Studium porównawcze na tle rozbudowy marynarek innych państw oraz potrzeb obronnych kraju. Oświęcim 2016 Napoleon V 8° ss. nlb. 2, 84, nlb. 4, il.

Repr., oryg.: Wilno 1929.

8960. KUCZYŃSKI Zygmunt: Bomba pod „Uniwersalem”. Wspomnienia „wileńskiego terrorysty”. Oprac. Michał Wołhejko. *Glaukopis*. Nr 25/26: 2012 s. 18–42.

Lata 1935–1936.

8961. LISTY ludzi pióra związanych z Lublinem i Lubelszczyzną do profesora Feliksa Araszkiewicza. (Cz. 2). [Wyd.] Adrian Uljasz. *Toruńskie Studia Bibliologiczne*. [T. 9:] 2016 nr 1 s. 23–37, streszcz. ang.

Listy Jerzego Krzysztonia (1955, 1957, 1961, 1962, 1965) i Ewy Szelburg-Zarembiny (1927, 1957).

Cz. 1. *Tamże*. [T. 8:] 2015 nr 2.

8962. MACIEJEWSKI Roman: Listy. [Przygot. do dr. i wprowadzenie Aleksandra Adamska-Osada]. Lublin 2016 Polihymnia 8° ss. 333, nlb. 2, il.

Zbiór 90 listów kompozytora, żyjącego w l. 1910–1998, z okresu: 10 VIII 1921 – 3 X 1991 r.

8963. MACKIEWICZ Romuald: O pracy wychowawczej dowódcy strażnicy. Oświęcim 2016 Napoleon V 8° ss. nlb. 1, 36, nlb. 1.

Repr., oryg.: Warszawa 1937.

8964. MALCZEWSKI Jerzy: Zostało w pamięci. Warszawa 2016 Jerzy Malczewski 8° ss. nlb. 2, 226, il.

Wspomnienia inżyniera (ur. 1924) z życia codziennego w Warszawie od okresu II RP do lat powojennych, w tym udziału w Powstaniu Warszawskim.

8965. [MANAJ Michał]: Zeszyt do techniki radiotelegrafisty Korpusu Ochrony Pogranicza Michała Manaja. [Wyd.] Sebastian Nowakowski. *Meritum*. T. 8: 2016 s. 455–485.

Notatki z l. 1927–1932.

8966. MAZURKIEWICZ Bolesław Kazimierz: Trzymajmy się, nie dajmy się. Wspomnienia. Cz. 1: Początki 1931–1956. Gdańsk 2011 Fund. Promocji Przemysłu Okrętowego i Gospodarki Morskiej 8° ss. 240, il.

Toż. Cz. 2: Wzrastanie 1956–1981. Gdańsk 2012 ss. 540, il. Toż. Cz. 3: Działanie 1981–2001. Gdańsk 2013 ss. 628, il. Toż. Cz. 4: Działanie 2002–2014. Gdańsk 2014 ss. 692, il.

Wspomnienia profesora – inżyniera budownictwa morskiego (1931–2017) obejmujące dzieciństwo w Kościerzynie, lata szkolne w miejscowości Linia Zakrzewo, powojenny pobyt i edukację w Łęborku, studia na Politechnice w Gdańsku, pracę tamże, staż w Danii, dalszą naukę i kolejne szczeble kariery naukowej uwieńczonej godnością rektora tejże uczelni w l. 1987–1990 oraz pasją żeglarską i działalność społeczną.

8967. MITKIEWICZ Leon: W wojsku polskim 1917–1939. T. 2: W wojsku polskim 1921–1930. Wstęp i oprac. nauk. Waldemar Rezmer. Toruń 2015 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 365, nlb. 3, tabl. 50, il.

Kontynuacja wspomnień rotmistrza L. Mitkiewicza-Żółtka (1896–1972) ukazujące kolejne etapy jego wojskowej kariery. T. 1. 2015.

8968. MIZERA Tadeusz Piotr: Wspomnienia. Wrocław 2016 Stow. Kresowe Podkamień 8° ss. 220, il.

Aut. ur. 1932.

8969. [MUSZKOWSKA-PENSON Joanna]: Gdy otworzyli bramy, zaczęłam iść w stronę domu... Rozmowy z Joanną Muszkowską-Penson. [Rozm. przez.] Jacek Ladorucki. Łódź 2016 Wydaw. UŁ 8° ss. 179, nlb. 3, il.

Wspomnienia autorki (ur. 1921) z dzieciństwa i młodości w Warszawie, pobytu w obozie Ravensbrück, działalności w NSZZ „Solidarność”, pracy w biurze Lecha Wałęsy w Gdańsku.

8970. NA SZLAKACH zgody. Rzecznicy polsko-ukraińskiego porozumienia 1918–1939. Na ślachu do złagodi. Vyrzanniki pol'sko-ukraïns'kogo porozuminnâ. Wybór, red. nauk., wstęp i przyp. Maciej Marszał. Polkowice 2013.

Rec.: Fiktus Paweł, *Wrocławskie Studia Wschodnie*. [T.] 19: 2015 s. 304–306.

8971. NOWAK Kazimierz: Kochana Maryś! Listy z Afryki. T. 3: Związek Południowej Afryki, Afryka Południowo-Zachodnia, Angola, Kongo Belgijskie. Oprac. Dominik Szmajda; współpr. Teresa Szmajda, Piotr Szmajda. Poznań 2016 DM Sorus 8° ss. 396, nlb. 1, il.

Listy podróżnika (1897–1937) do żony Marii z Gorcików opisujące podróż odbyta w l. 1931–1936; w t. 3 listy z okresu 1 V 1934 – 17 IX 1935 r.

T. 1. 2015.

8972. [NOWOWIEJSKI Feliks]: Listy Feliksa Nowowiejskiego (1877–1946) do Adama (1875–1965) i Marii (1877–1952) Wrzosek w 1936 r. (ze spuścizny Adama Wrzosa w Polskiej Akademii Nauk Archiwum w Warszawie Oddział w Poznaniu). [Wyd.] Michał Boksa, Zuzanna Jaśkowska-Józefiak. *Przegląd Archiwalno-Historyczny*. T. 3: 2016 s. 213–224, streszcz. ang.

8973. O CHRZEŚCIJAŃSKI i polski charakter harcerstwa. Sprawozdanie z procesu redaktora odpowiedzialnego „Strażnicy Harcerskiej” w Sądzie Okręgowym w Warszawie w dniach 1 grudnia 1934 r. i 28/29 marca 1935 r. Kraków 2016 Oficyna Wydawnicza „Impuls” 16° ss. 164, nlb. 8, il. (Przywrócić Pamięć).

Na podstawie wyd.: Warszawa 1935.

8974. OBÓZ narodowy na Polesiu w okresie międzywojennym. Opracowanie Wydziału Społeczno-Politycznego Urzędu Wojewódzkiego Poleskiego „Stronnictwo Narodowe na Polesiu” (1938). [Oprac.] Piotr Cichoracki, Aleksander Ilin. *Glaukopis*. Nr 25/26: 2012 s. 314–327.

8975. ONI byli tu przed nami. Sie waren hier vor uns. [Wyd.] Maria Skibińska; słowo wstępne Krzysztof D. Szatrawski. Kętrzyn 2016 Stow. im. Arno Holza dla Porozumienia Pol.-Niem.; Stow. Mniejszości Niem.; Tow. Miłośn. Kętrzyn 8° ss. 206, il.

Tekst równol. pol., niem.

Antologia wspomnień – Prusy Wschodnie w l. 1933–1945 i Kętrzyn, XX w.

8976. ORKAN Władysław: Wskazania dla synów Podhala. Koncepcja książki, teksty Bolesław Faron, Antoni Malczak. Nowy Sącz 2016 Małopolskie Centrum Kultury Sokół 16° ss. 52, il.

Podstawa ed.: Listy ze wsi i inne pisma społeczne. Kraków 1970.

Wyd. oryg.: Warszawa 1930.

8977. PAWLAK Jerzy: Między prawem a geologią (wspomnienia i refleksje). Warszawa–Józefów 2016 ACAD 8° ss. 204, il.

Wspomnienia autora (ur. 1928) z przedwojennego dzieciństwa i początku wojny w Pelplinie, wysiedlenia do Stralsundu, pierwszych powojennych lat w Gnieźnie, studiów ekonomicznych w Wyższej Szkole Handlu Morskiego w Sopocie i prawniczych na Uniwersytecie Warszawskim, pracy w przedsiębiorstwach geologicznych, Centralnym Urzędzie Geologicznym, Polskiej Akademii Nauk oraz prowadzenia w l. 1990–2012 własnej kancelarii prawnej.

8978. PAWŁOWSKI Stanisław: Wychowanie państwowe w nauczaniu geografii. Uwagi wstępne i oprac. Beata Konopska. *Studia Geohistorica*. Nr 3: 2015 s. 7–16.

Art. z 1932 r.

8979. PIETRKIEWICZ Jerzy: Na szali Losu. Autobiografia. Przeł. Alicja Skarbińska-Zielińska; [przedm. Rafał Moczko]. Warszawa 2016 Iskry 8° ss. 241, nlb. 3, il.

Wspomnienia pisarza (1916–2007) od 1920 r. – opisujące dzieciństwo w Fabiankach, naukę we Włocławku, studia w Warszawie, początki pracy dziennikarskiej i działalności pisarskiej, wojenny exodus do Wielkiej Brytanii, dalsze studia w Glasgow i doktorat na Uniwersytecie Londyńskim w 1947 r.

8980. PIĘKOŚ Andrzej Jan: Moje przeżycie. *Rocznik Sokolowski*. Nr 12: 2015 s. 309–327.

Wspomnienia autora (ur. 1901) z życia na emigracji w Kanadzie od 1926 r. i działalności numizmatycznej.

8981. PILARSKA Helena: Dla tych z mojej wioski. Police 2014 Region. Stow. Liter.-Artystyczne 8° ss. 35, nlb. 1, il.

Wspomnienia poetki i malarki (ur. 1929) z rodzinnych Karczewic, studiów ekonomicznych w Szczecinie i życia w Policach od 1954 r.

8982. POLSKIE dokumenty dyplomatyczne 1919 styczeń–maj. Red. Sławomir Dębski. Warszawa 2016 Pol. Inst. Spraw Międzynar. 8° ss. LXXXVI, 986.

8983. PORWIT Marjan: Duch żołnierski. (Organizacja wychowania żołnierzy). Oświęcim 2016 Napoleon V 8° ss. nlb. 6, 237, nlb. 4.

Repr., oryg.: Warszawa 1935.

8984. PROTOKOŁY i raporty zebrań wojewodów i starostów – województwo nowogródzkie. Wstęp i oprac. nauk. Monika Szarejko, Wojciech Sleszyński. Białystok–Kraków 2015 Inst. Historii i Nauk Polit. Uniw. w Białymstoku; Avalon 8° ss. 135. (Dokumenty do Dziejów Kresów Północno-Wschodnich II Rzeczypospolitej).

Rec.: Owłasiuk Justyna, *Biuletyn Historii Pogranicza*. Nr 15: 2015 s. 98–99.

8985. PROTOKOŁY posiedzeń plenarnych Rady Narodowej Księstwa Cieszyńskiego (1918–1920). Cz. 1. Wyd. Edward Długajczyk i Miłosz Skrzypek. Cieszyn 2016 Książnica Cieszyńska 8° ss. 524, il. (Bibliotheca Tessinensis. Series Polonica; 5).

Toż. Cz. 2: Dokumenty dodatkowe. Cieszyn 2016 ss. 414, nlb. 2, streszcz. czes., niem. + 1 dysk optyczny (CD-ROM).

8986. PROTOKOŁY Zjazdów Łemko-Sojuzu. 1931–1936. Protocols of Lemko Association Congresses. 1931–1936. Oprac. Jarosław Moklak. Kraków 2016 Historia Iagellonica 8° ss. 193. (Dokumenty i Materiały do Dziejów Łemków w Polsce ze Zbiorów Instytutu Karpackiego w Higganum, Connecticut, USA. Documents and Materials on the History

of the Lemkos in Poland from the Collections of the Carpathian Institute in Higganum, Connecticut, USA; t. 2 cz. 1).

Zawiera teksty protokołów ze Zjazdów Łemko-Sojuzu odbytych w Stanach Zjednoczonych: Cleveland (1931), Pittsburgh (1933), Yonkers (1934) i Olyphant (1935).

Toż. 1936–1939. Kraków 2016 ss. 254. (Dokumenty i Materiały do Dziejów Łemków w Polsce ze Zbiorów Instytutu Karpackiego w Higganum, Connecticut, USA. Documents and Materials on the History of the Lemkos in Poland from the Collections of the Carpathian Institute in Higganum, Connecticut, USA; t. 2 cz. 2).

Zawiera teksty protokołów ze zjazdów: Passaic (1936), Nowy Jork (1937) i Yonkers (1938, 1939).

8987. PROTOKOŁY Związku Młodzieży Wiejskiej Rzeczypospolitej Polskiej „Wici” powiatu kozienickiego 1929–1948. Część 1. 1929–1933. [Wyd.] Stanisław Zieliński. *Więś Radomska*. T. 10: 2016 s. 8–48.

8988. PRZEDBORSKA Maria Antonina (Trzyna): Wspomnienia. Zielonka 2015 Tow. Przyj. Zielonki; Faktoria Spółdzielnia Socjalna 8° ss. 77. (Druga Przerzeź).

Wspomnienia z Kobylki od 1936 r.

8989. PRZESMYCKI Stefan: Ja, obywatel Lublina. Lublin 2016 Polihymnia 8° ss. 370, tabl. 2, il. (Najpiękniejsze Książki na 700-lecie Lublina).

Wspomnienia autora (ur. 1928) z życia spędzonego w Lublinie.

8990. REGULAMIN broni pancernej. Musztra ze sprzętem pancernym i samochodowym. Ministerstwo Spraw Wojskowych. Oświęcim 2016 Napoleon V 8° ss. XII, 89, il.

Repr., oryg.: Warszawa 1938.

8991. REGULAMIN lotnictwa. Oświęcim 2016 Napoleon V 8° ss. XV, nlb. 3, 158, nlb. 2, il. Min. Spraw Wojsk.

Repr., oryg.: Warszawa 1931.

8992. [ROSŁOŃSKI Romuald]: Fragment opracowania prof. Romualda Rosłowskiego na temat wód artezyjskich w Myszakowie-Mijaczowie, powstałego na podstawie badań z lat trzydziestych XX wieku. [Wyd.] Jarosław Durka. *Zeszyty Myszkowskie*. Nr 1: 2014 s. 163–171, streszcz. ang.

8993. ROSTWOROWSKI Konstanty: Jeszcze słycać tętent i rzenie koni. Do dr. przygot. Stanisław Jan Rostworowski. Wyd. 2. Lublin 2016 Norbertinum 8° ss. 123, nlb. 1, tabl. 10, il.

Wspomnienia kawalerzysty żyjącego w l. 1918–1987 z okresu międzywojennego.

Wyd. 1. Mölln 1993.

8994. SAWICKI Jan: Jak poznałem góry. *Pamiętnik Polskiego Towarzystwa Tatrzańskie-go*. T. 24: 2015 [dr:] 2016 s. 103–131.

Kontynuacja wspomnień. Cz. 1. *Tamże*. T. 22: 2013 [dr:] 2014; Cz. 2. *Tamże*. T. 23: 2014 [dr:] 2015.

8995. SCHWEIZER Ludwik: Wojna bez legendy. Red. Andrzej Krzysztof Bucholz. Oświęcim 2016 Napoleon V 8° ss. 150, il.

Wspomnienia autora (1894–1960) z mobilizacji 26. pułku ułanów wielkopolskich w marcu 1939 r., przygotowań do wojny i przebiegu kampanii wrześniowej.

8996. SŁUŻBA asystencyjna Wojska Polskiego w II Rzeczypospolitej – przyczynki źródłowe. [Wyd.] Tadeusz Banaszek. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 5: 2016 s. 271–290, streszcz. ang.

Dokumenty z 25 IV i 7 VII 1922 r. oraz 6 VI 1932 r.

8997. SOBIESZCZAŃSKA-LISSOWSKA Anna: Grodzisk – miasto mojego życia. Oprac. Barbara Szulc. Grodzisk Mazowiecki 2016 Urząd Miej. 8° ss. 70, il. + 1 dysk optyczny (CD lub DVD).

Aut. ur. 1922, pamiętniki.

8998. SPRAWOZDANIE z działalności magistratu miasta Praszki za lata 1922–1925. [Wyd.] Zbigniew Szczerbik. *Rocznik Wieluński*. T. 16: 2016 s. 237–247, streszcz. ang.

8999. STANIASZEK Ryszard, Brzezinski Richard: Deportation, exodus and new life. Adventures of a young Pole in exile. Warszawa 2016 Wydaw. Askon 8° ss. 359, nlb. 1, il., mapy.

Wspomnienia R. Staniaszka (ur. 1927) z przedwojennego dzieciństwa we wsi Chylin na Polesiu, zesłania od 1940 r. w obwodzie archangielskim, ewakuacji z armią gen. Andersa, powojennej emigracji w Wielkiej Brytanii.

9000. STEMPOWSKI Jerzy: Z notatek emigranta. Podała do dr. i oprac. Magdalena Chabiera. *Zeszyty Literackie*. R. 34: 2016 nr 1 s. 182–187.

Fragmenty 5 listów do ojca Stanisława Stempowskiego, 21 VIII – 19 X 1923 r.

9001. STOSUNKI polsko-żydowskie na przykładzie regionu jadowskiego. [Wyd.] Marek Woźniak. *Rocznik Wołomiński*. T. 12: 2016 s. 305–352.

Antologia wspomnień przedwojennych i wojennych.

9002. STOSUNKI sanitarne w obozie dla jeńców i internowanych w Pikulicach na przełomie 1919 i 1920 r. w relacji ukraińskiego oficera. [Wyd.] Wiktor Węglewicz. *Rocznik Przemyski*. T. 52: 2016 z. 1 s. 139–152, streszcz. ang.

Nieznany z nazwiska.

9003. STRYJEŃSKA Zofia: Chleb prawie, że powszedni. Kronika jednego życia. W oprac. Magdaleny Budzińskiej i Angeliki Kuźniak; z przedm. A. Kuźniak. Wołowiec 2016 Czarne 8° ss. 749, nlb. 3, tabl. 80, il.

Dziennik i listy malarki z l. 1927–1950 obejmujące pobyt w Warszawie, wyjazd do Krakowa, potem do Poronina po wybuchu wojny oraz powojenne podróże, zwłaszcza do Szwajcarii.

9004. SZADEK z okresu dwudziestolecia międzywojennego na afiszach i ulotkach. Zebrał i oprac. Jarosław Stulczewski. *Biuletyn Szadkowski*. T. 16: 2016 s. 403–412, streszcz. ang.

Fotokopie.

9005. SZAMBELAN Andrzej: Autobiografia 1930–2015. Poznań 2015 Wydaw. Politech. Poznańskiej 8° ss. 196, il., streszcz. ang., hiszp., ros.

Ekonomista.

9006. SZCZYGIELSKI Jan: Dziennik. Oprac. Zofia Teresa Kozłowska. Warszawa 2016 Neriton 8° ss. 125, nlb. 1, tabl. 47, il.

Autor żył w l. 1903–1920, wspomnienia obejmują ostatni rok jego życia i wojny polsko-bolszewickiej.

9007. SZPYT Zbigniew: Urodziłem się we Lwowie... Kraków 2016 Wydaw. i Drukarnia Tow. Słowaków w Polsce 8° ss. 174, il.

Wspomnienia, aut. ur. 1929.

9008. ŚREDZIŃSKA Bronisława: Od Piśtynia do Poznania. Wspomnienia. Wysłuchała i spisała Jolanta Nowak-Węklarowa; posł. Bronisława Godawa. Wągrowiec 2011 Zakł. Poligraficzno-Wydawniczy „M-Druk” 8° ss. 72, il.

Aut. ur. 1930.

9009. ŚWIĘTOKRADZTWO, bojkot, tradycyjny i nowoczesny antysemityzm. Przemoc antyżydowska w Truskolasach, Kłobucku i Krzepicach 27 stycznia 1936 roku – wybór źródeł. [Wyd.] Kamil Kijek. *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 16:] 2016 nr 2 s. 497–533, streszcz. ang.

9010. TABISZEWSKI Jerzy: Wspomnienia. *Rocznik Stanisławowski*. Z. 1: 2013 s. 198–231.

Wspomnienia autora (ur. 1924) z przedwojennego dzieciństwa w Dębem Wielkim, wojennej edukacji w Mińsku Mazowieckim, wyjazdów do Warszawy, działalności konspiracyjnej i partyzanckiej.

9011. TU WSZYSTKO było inne. Wspomnienia bolesławieckich reemigrantów z Francji. Pod red. Kamilli Dudek. Bolesławiec 2015.

Rec.: Strauchold Grzegorz, *Rocznik Bolesławiecki*. T. 8: 2015 [dr.:] 2016 s. 197–198.

9012. TWARDOWSKI Romuald: Wilno, moje miasto. Warszawa 2016 Wydaw. Pani Twardowska 8° ss. 116, il.

Wspomnienia kompozytora (ur. 1930) ukazujące jego pierwsze 27 lat życia, dzieciństwo i młodość spędzoną w Wilnie i losy tego miasta.

9013. [TYCHOWA Lucyna]: Tak, jestem córką Jakuba Bermiana. Z Lucyną Tychową rozmawia Andrzej Romanowski. Kraków 2016 Universitas 8° ss. 229, nlb. 3, tabl. 23, il.

Wspomnienia autorki (ur. 1929) dot. rodziny, działalności ojca i własnego życia – dzieciństwa w przedwojennej Warszawie, wojny spędzonej w ZSRR, powojennego powrotu do Warszawy, studiów historycznych i estetycznych, pracy reżysera teatralnego i telewizyjnego.

9014. W 15-LECIE niepodległości. Przemówienia radiowe z 1933 r. Warszawa 2016 Centrum Edukacji Obywatelskiej im. płk. dypl. Mariana Porwita 8° ss. 160, nlb. 2, il. MON.

9015. WASILEWSKA Alicja, Michel Irena, Wejman Lucyna: Trzy siostry z miasta Łodzi. Wspomnienia z wysiedlenia na Lubelszczyźnie. Warszawa 2016 Aluna 8° ss. 175, nlb. 1, il.

Wspomnienia siostr Banaszkiewiczówn z przedwojennego i wojennego dzieciństwa w Łodzi, Wojciechowie, Liśniku Dużym, Kosinie nad Wisłą, Borowie, Anopolu, powojennej edukacji w Kraśniku i powrotu do Łodzi.

9016. WEISS Lech Jan: Dawne lata, dawne dni... Warszawa 2013 Warszawska Firma Wydawnicza 8° ss. 142, nlb. 2, il.

Pamiętnik dziekana Akademii Rolniczo-Technicznej w Bydgoszczy (ur. 1926) z dzieciństwa, nauki szkolnej i działalności harcerskiej w Trzemesznie, wysiedlenia i pracy w nadleśnictwie Łucznicza, konspiracji w AK i edukacji domowej w okresie wojny, dalszej nauki w Poznaniu, kolejnych szczebli kariery naukowej i pracy w Bydgoszczy.

9017. WESTERMARK Janina: Fort Sokolnickiego. Dom rodzinny na moim Żoliborzu. Warszawa 2016 Janina Westermarck 8° ss. 407, nlb. 2, il.

Wspomnienia autorki (ur. 1929) z mieszkania w budynku w okresie dzieciństwa i młodości; zawiera też dzieje budynku, XIX–XX w.

9018. „WIADOMOŚCI Literackie” (1924–1939). Wybór. Wybór, wstęp i oprac. Agata Zawszewska. Warszawa 2015.

Rec.: Lutomiński Marcin, *Rocznik Towarzystwa Naukowego Płockiego*. [T.] 8: 2016 s. 549–553.

9019. WIELGUT Franciszek: Katechizm żołnierza polskiego. Oświęcim 2016 Napoleon V 8° ss. nlb. 4, 122, II, nlb. 1.

Repr., oryg.: Częstochowa 1926.

9020. WIELKI terror w sowieckiej Gruzji 1937–1938. Represje wobec Polaków. Wybór i red. nauk. Dawid Alawerdaszwili [i in.]. Warszawa–Tbilisi 2016 IPN–KŚZpNP Archiwum Min. Spraw Wewnętrznych Gruzji 8° ss. 389, nlb. 3, tabl. 16, il. IPN–KŚZpNP. (Dokumenty) (Polacy w Gruzji – Gruzini w Polsce; t. 1).

9021. WIGLUSZ Bronisław: Moje wrześnie. Wspomnienie po latach. Przemysł–Sońnica 2014 Tadeusz Śliwa 8° ss. 108, tabl. 2, il.

Żył 1919–2016; Wspomnienia dot. lat 1919–1970.

9022. WISŁOCKI Adam: Przez rzeki i jeziora Brasławszczyzny. Reportaż z kajakowej włości (1934 r.). Katowice 2016 Stapis 8° ss. 173, nlb. 1, tabl. 1, il.

Współwyd.: Pisarek Stanisław: Śladami Adama Wisłockiego [1888–1943] (2014 r.).

9023. WITKIEWICZ Stanisław Ignacy: Listy do żony. [T.] 3: 1932–1935. Przygot. do dr. Anna Micińska; oprac. i przypisami opatrzył Janusz Degler. Wyd. 2 popr. i uaktualnione. Warszawa 2016 Państw. Inst. Wydawniczy 8° ss. 686, nlb. 2, il. (Dzieła zebrane; 21).

Jadwiga z Unrugów.

Wyd. 1. 2010.

Toż. [T.] 4: 1936–1939. Wyd. 2 popr. i uaktualnione. Warszawa 2016 ss. 650, nlb. 5, il. (Dzieła zebrane; 22).

Wyd. 1. 2012.

Poz. pocz. pt. Listy do żony (1923–1927). Warszawa 2009.

9024. WIZYTACJA dziekańska dekanatu kolbuszowskiego z roku 1922. [Wyd.] Krzysztof Haptaś. *Rocznik Kolbuszowski*. Nr 15: 2015 s. 43–49, streszcz. ang.

Dokonana przez ks. Franciszka Miklasieńskiego w okresie 8 XI – 5 XII.

9025. WŁADYSŁAW Bukowiński, bł.: Listy. Nowe listy. Pod red. Jana Nowaka. Wyd. 2 uzup. Kraków 2016 Wydaw. św. Stanisława BM 8° ss. 463.

Wyd. 1. 2007.

9026. WŁADYSŁAW Bukowiński, bł.: Na pograniczu dwóch światów. Publicystyka 1936–1939. Oprac. i przypisy Maria Kalas, Vitołd-Yosif Kovaliv. Biały Dunajec–Ostróg 2016 Ośr. „Wołanie z Wołynia” 8° ss. 279, nlb. 1, il. Inst. Badań Kościelnych w Łucku. (Biblioteka „Volannâ z Volin’”; t. 118).

9027. [WOJTAL Jan]: Wspomnienia Jana Wojtala z „Wypadków majowych” 1926 roku. Wybrane fragmenty. [Wyd.] Piotr Bojarski. *Echa Przeszłości*. [T.] 17: 2016 s. 275–294.

9028. WYSOCKI Michał: Wspomnienia z lat 1921–1955. Oprac. Marcin Michał Wy-

socki. Warszawa 2016 Neriton 8° ss. 317, il., streszcz. ang.

Wspomnienia autora (1910–1991) z przedwojennego dzieciństwa i młodości w Zwierzynku nad Wieprzem, pracy w tamtejszej Fabryce Mebli Giętych Ordynacji Zamojskiej, obrony Lwowa podczas kampanii wrześniowej, konspiracji w ZWZ, walki partyzanckiej w szeregach AK, aresztowania przez NKWD, przymusowej pracy w obozach na Kołymie, powrotu do Polski.

9029. ZAKRZEWSKA Barbara: Było... Wrocławsko-wielkopolska historia domowa. Oprac. i objaśnienia tekstu Aleksandra Solarewicz. Wrocław 2016 Agencja Wydawnicza e Linea 8° ss. 643, nlb. 4, il.

Wspomnienia polonistki (1922–2015), córki wicemarszałka sejmu Leona Surzyńskiego, obejmujące dzieciństwo i młodość w Poznaniu, wojnę spędzoną głównie w Lublinie, działalność konspiracyjną, tajną naukę w Częstochowie, powojenny pobyt w Poznaniu u boku męża Bogdana – profesora polonistyki i przeprowadzkę w 1953 r. do Wrocławia; wzbogacone o pokazanie korzeni rodu swojego i męża i sylwetki naukowców mieszkających na Oporowie.

9030. ZAREMBA Henryk: Spowiedź ojca zamordowanej Lusi. Przyczynek do procesu Gorgonowej. Wyd. 1 powojenne. Warszawa 2016 Wydaw. CM 8° ss. 232, nlb. 5, il. (Unikaty. Cykl Kryminalny; 8).

Oparte na wyd. z 1933 r.

9031. [ZIMOWSKA Bronisława]: Bronisława Zimowska – Co to jest dom rodzinny i jaki on był dla mnie drogi. (Cz. 1). [Wyd.] Magdalena Kroh. *Almanach Sądecki*. R. 25: 2016 nr 3/4 s. 48–66.

Życie codzienne przedwojennego Podegrodzia w relacji działaczki społecznej żyjącej w l. 1922–2017.

9032. ZUMBACH Jan: Ostatnia walka. Przekł. Ryszard Witkowski. Warszawa 2016 Bellona 8° ss. 416 il.

Wspomnienia, żyjącego w l. 1915–1986 dowódcy Dywizjonu 303, ukazujące dzieciństwo i naukę w szkole w Brodnicy, następnie w Płocku, pobyt w Szkole Podchorążych w Dęblinie, kampanię wrześniową, walki w bitwie o Anglie, powojenne losy przemysłnika i najemnika – dowódcy sił powietrznych secesyjnistycznej Katangi w Zairze i Biafry w Nigerii.

Wyd. oryg. pt.: Mister Brown. 1973.

9033. ZWIĄZEK Strzelecki wobec nadchodzącej wojny – trzy dokumenty. [Wyd.] Paweł Wrona. *Przegląd Historyczno-Wojkowy*. R. 17: 2016 nr 2/3 s. 407–428.

Z 30 i 31 VIII 1939 r.

9034. ŻANDARMERIA Wojskowa w dokumentach z lat 1918–1939. T. 1: Dzienniki Rozkazów Ministerstwa Spraw Wojskowych. Wstęp Jan Tarczyński; przedm. Tomasz Połuch; koment. hist. Janusz Odziemkowski; oprac. Maksymilian Sokół-Potocki [i in.]; współpr.

Marcin Wodejko. Warszawa 2016 CBW im. Marszałka Józefa Piłsudskiego 4° ss. 255, il.

9035. ŻELEŃSKI Tadeusz Boy-: Flirt z Melpomeną. Cykl autorski 1919/20 r. Wyd. 1 (w tej edycji). Warszawa 2016 Wydaw. CM 8° ss. 264, nłb. 1. (Cykl autorski TBŻ).

Zbiór felietonów teatralnych, drukowanych na łamach „Czasu”.

9036. ŻENEĆKYJ Stepan: Święto w Łopience. Reportaż z Łemkowszczyzny. *Plaj*. [T.] 50: 2015 s. 288–292.

Artykuł opublikowany w piśmie „Dito” nr 188 z 27 VII 1938 r.; aut. żył w l. 1913–2008.

9037. [ŻUKOWSKA Stanisława z Augustynów]: [Z Cmolasu na Dolny Śląsk. Wspomnienia Stanisławy Żukowskiej. [Wyd.] Justyna Żukowska-Łyko. *Rocznik Kolbuszowski*. Nr 15: 2015 s. 165–180, streszcz. ang.

Pamiętnik autorki (ur. 1935) z dzieciństwa, pobytu w ochronce siostr józefitek, nauki w szkole, a następnie realiów okupacji w rodzinnej miejscowości i w Tarnowie oraz powojennej edukacji w liceum (zakończony na 1946 roku).

9038. ŻYDZI krakowscy w okresie międzywojennym. Wybór dokumentów. Wybór i oprac. Czesław Brzoza. Kraków 2015.

Rec.: Lis Agata, *Res Gestae*. [T.] 2: 2016 s. 173–181.

Opracowania

Zob. poz. 3230, 7814, 8267, 8510, 8557, 8851, 8862, 10560, 10997, 11418.

9039. ADAMCZYK Janusz: Przekazowe pieczętki okręgowe ze szczególnym uwzględnieniem ich stosowania w Krakowie w latach 1922–1930. *Historyczno-Badawczy Biuletyn Filalistyczny*. R. 53: 2013 nr 1/4 s. 16–20.

9040. AMBROZIAK Sławomir: Rywale Żwirki i Wigury. Lotnicy z Mazur. *Rocznik Mazurski*. T. 20: 2016 s. 31–39.

9041. ARCISZEWSKI Franciszek Adam: Ostróg – Dubno – Brody. Walki 18. Dywizji Piechoty z konną armią Budionnego (1 lipca – 6 sierpnia 1920). Red. Albert Rokosz. Oświęcim 2016 Wydaw. Napoleon V 8° ss. 176, il. (*Studia Taktyczne z Historii Wojen Polskich 1918–1920*; t. 2).

9042. AULEYTNER Julian: Poczta Polska w listopadzie 1918 roku. *Historyczno-Badawczy Biuletyn Filalistyczny*. R. 54: 2014 nr 1/4 s. 21–26.

9043. AULEYTNER J.: Poczta w Wielkopolsce 1919–1920. *Die Posten in Grosspolen*

1919–1920. Doradztwo i tł. z jez. pol. Stefan Petriuk. Warszawa 2016 WSP im. J. Korczaka; *Elipsa* 8° ss. 324, il.

9044. BABENKO Artur: Učastie blagotvornitel'nyh organizacij v finansovo-matierial'noj poddėrżke internirovannyh ukrainskih voennyh v Pol'she (1920–1921 gg.). *Studia Warmińskie*. T. 53: 2016 s. 391–402, streszcz. pol., ang., niem.

9045. BAJERSKI Artur: Szkolnictwo wyższe międzywojennej Polski. Ujęcie geograficzne. Poznań 2016 Wydaw. Nauk. UAM 8° ss. 198, nłb. 1, il., streszcz. ang. UAM w Poznaniu. (*Geografia*; nr 97).

9046. BARNAŚ-BARAN Ewa: Działalność opiekuńcza Krakowskiego Towarzystwa Dobroczynności w latach 1919–1939. *Studia i Prace Pedagogiczne*. Nr 2: 2015 s. 213–224, streszcz. ang.

9047. BARTNIK Ryszard, Marud Wiesław: Wybrane teorie i poglądy na użycie lotnictwa w Drugiej Rzeczypospolitej. *Zeszyty Naukowe AON*. [R. 27:] 2016 nr 2 s. 175–194, streszcz. ang.

9048. BATOR Monika: Historia kin(a) zakłeta w budynkach, czyli iluzjony, kinoteatry, kinematografy w pejzażu miejskim przedwojennego województwa kieleckiego. *Rocznik Muzeum Narodowego w Kielcach*. T. 31: 2016 s. 281–302, streszcz. ang.

9049. BĄK-PITUCHA Aneta: Ziemiaństwo na Lubelszczyźnie w latach 1918–1939. Lublin 2016 Wydaw. Werset 8° ss. 227, il.

9050. BECKER Włodzimierz, Idkowiak Franciszek: Poznańscy saperzy 1919–1939. Poznań–Leszno 2016 Inst. im. gen. Stefana „Grota” Roweckiego 8° ss. 234, il. (Biblioteka „Grota”; nr 60).

9051. BERGMANN Olaf: Bohaterowie karykatur na łamach polskich czasopism satyrycznych Drugiej Rzeczypospolitej (analiza statystyczna). *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. Vol. 19: 2016 no 2 s. 83–97, streszcz. ang.

9052. BĘBNOWSKI Damian: Analiza statystyczna wybranych aspektów handlu zagranicznego II Rzeczypospolitej. *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 16: 2016 s. 157–187, streszcz. ang.

9053. BIAŁYSTOK i Grodno u progu niepodległości. 11 listopad[!] 1918 (Polska) – 19 luty[!] 1919 (Białystok) – 28 kwietnia 1919

(Grodno). Początek budowy niepodległej Rzeczypospolitej w polskiej i białoruskiej pamięci zbiorowej. Red. Marek Kietliński, Wojciech Śleszyński. Białystok 2015 Wydaw. Prymat Mariusz Śliwowski 16° ss. 71.

Materiały debaty publicznej, Białystok, 19 XI 2015 r.

Treść: Redaktorzy: Wstęp s. 5–6; Śleszyński W.: Białystok 11 XI 1918 r. – 19 lutego 1919 r. s. 7–10; Kietliński M.: Grodno 11 XI 1918 r. – 28 IV 1919 r. s. 11–19; Łatyszczek Oleg: Wpływ „bieżeństwa” 1915 r. na procesy państwowotwórcze na terenie byłej guberni grodzieńskiej s. 21–28; Szwed Wiaczesław: Grodno w 1919 r. na stronach gazety „Nowe życie” (materiały do pamięci historycznej) s. 29–34; Siemianczuk Henadz: Grodno – „druga stolica” Białoruskiej Republiki Ludowej wiosną 1919 r. s. 35–41.

9054. BIESIADA Jacek: Duchowni, instytucje i organizacje kościelne w życiu literackim międzywojennego Poznania. *Ecclesia*. T. 10: 2015 s. 207–260, streszcz. ang.

9055. BILIŃSKI Piotr: Władysław Konopczyński w polityce II Rzeczypospolitej. *Dzieje Najnowsze*. R. 48: 2016 [nr] 4 s. 33–63, streszcz. ang.

9056. BOBER Sabina: Sprawozdania sytuacyjne Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego za lata 1933–1939 jako źródło do aktywności związków mniejszości niemieckiej w województwie śląskim. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 106: 2016 s. 19–38, streszcz. ang.

9057. BOJKO Łukasz: Komunistyczna Partia Zachodniej Ukrainy i tzw. proces łucki. *Studia nad Autorytaryzmem i Totalitaryzmem*. [T.] 38: 2016 nr 3 s. 101–113, streszcz. ang.

Wyrok w 1934 r.

9058. BOŁCUN Grażyna: Realizacja koncepcji „trójkąta bezpieczeństwa” między Sanem a Wisłą w ramach Centralnego Okręgu Przemysłowego 1936–1939. *Rocznik Kolbuszowski*. Nr 16: 2016 s. 7–22, streszcz. ang.

9059. BORAL Agata: Struktura organizacyjna częstochowskiego magistratu w latach 1918–1939, ze szczególnym uwzględnieniem Referatu (Wydziału, Oddziału) Oświaty i Kultury. *Częstochowskie Teki Historyczne*. T. 6: 2016 s. 127–148, streszcz. ang.

9060. BORECKI Kamil: Stosunki pomiędzy endecją a sanacją w kontekście komunizmu w latach 1935–1938 na podstawie „Warszawskiego Dziennika Narodowego”. *Koło Historii*. Nr 18: 2016 s. 205–217, streszcz. ang., niem., fr.

9061. BOREK Paweł: Antypaństwowa działalność KPP w Wojsku Polskim. *Kwartalnik*

Bellona. R. 9: 2015 nr 3 s. 149–162, streszcz. ang.

9062. BOROWIEC Tomasz: Zaangażowanie duchowieństwa rzymskokatolickiego diecezji kieleckiej w kampanię wyborczą Narodowej Demokracji do Sejmu Ustawodawczego z 1919 roku. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 5: 2016 s. 191–208, streszcz. ang.

9063. BRYLLA Wolfgang J[an]: Bracia trzech punktów w Łagiewnikach. *Rocznik Dzierżoniowski*. T. 25: 2015 [dr.] 2016 s. 62–74.

Koło wolnomularzy w l. 1921–1933.

9064. BRZEZIŃSKI Andrzej M[aciej]: Powstanie, organizacja i program działania Polsko-Szwedzkiego Komitetu Współpracy Kulturalnej przy Ministerstwie Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w 1936 roku. *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 15: 2016 nr 2 s. 319–341.

9065. BRZEZIŃSKI Rafał: Wieża Wolfganga i jej budowniczy. 90 lat bielawskiej wieży widokowej. *Bibliotheca Bielaviana*. [R. 7:] 2015 [dr.] 2016 s. 53–64.

Wzniesiona w 1925 r. na Górze Parkowej przez Curta Steuera (1896–1945), nazwana ku czci Wolfganga Dieriga (1887–1945) – fundatora wieży.

9066. BRZOSTEK Agnieszka, Giżyńska Monika: Sądownictwo wojskowe w II Rzeczypospolitej Polskiej. *Przegląd Policyjny*. R. 26: 2016 nr 1 s. 81–87, streszcz. ang.

9067. BRZOZOWSKI Bronisław: Poczty Polowe Wojska Polskiego na obszarze Wileńskiej Dyrekcji Poczty i Telegrafów w latach 1919–1921. *Historyczno-Badawczy Biuletyn Filatelistyczny*. R. 51: 2010 nr 1/2 s. 6–11.

9068. BRZOZOWSKI B.: Święciany Wileńskie. *Historyczno-Badawczy Biuletyn Filatelistyczny*. R. 52: 2012 nr 1/4 s. 25–27.

Działalność poczty, l. 20. XX w.

9069. BUCHOLZ Andrzej Krzysztof: Dzieci Poznania. Opowieść o 15. Pułku Ułanów Poznańskich. Oświęcim 2016 Napoleon V 8° ss. 168, il.

W okresie II RP.

9070. BUCHOLZ A. K.: Użycie kawalerii w przyszłej wojnie na łamach „Przeglądu Kawaleryjskiego” w latach 1924–1939. Tarnowskie Góry–Zabrze 2015 Inforteditio 8° ss. 133, nlb. 1, il.

9071. BYCZKOWSKI Dariusz: Merian Coldwell Cooper (1894–1973) na polsko-amerykańskim „pograniczu”. *Studia Teologiczno-Historyczne Śląska Opolskiego*. [T.] 36: 2016 nr 2 s. 241–252, streszcz. ang.

Udział amerykańskiego producenta i reżysera filmowego w wojnie polsko-bolszewickiej w szeregach pilotów „eskadry kościuszkowskiej”.

9072. BYDGOSZCZ jako ośrodek działań wywiadowczych w przededniu i w trakcie II wojny światowej. Zbiór studiów. Pod red. Stefana Pastuszewskiego. Bydgoszcz 2015.

Rec.: Osiński Krzysztof, *Kronika Bydgoska*. T. 37: 2016 s. 499–509; Polem.: Pastuszewski S., *Tamże* s. 511–512.

9073. [CARIK Olga Mihajlívna] Tsaryk Olga: Założenia i praktyka kształcenia językowego uczniów w szkołach polskich okresu międzywojennego. *Studia i Prace Pedagogiczne*. Nr 3: 2016 s. 211–220, streszcz. ang.

9074. CEGLARSKI Andrzej: Sprawa generała Zagórskiego. Zabójstwo prawie doskonałe. Warszawa 2016 Bellona 8° ss. 251, nlb. 1, il.

Włodzimierz Zagórski, 1927 r.

9075. CERANKA Paweł, Szczepanik Krzysztof: Tradycje polskiej dyplomacji 1918–1939. Tradition of Polish diplomacy 1918–1939. Przekład Grażyna Waługa, Zbigniew Szymański, Katarzyna Górka-Lazarz. Warszawa 2016 Kancelaria Sejmu. Wydaw. Sejmowe 4° ss. 325, nlb. 5, il. Min. Spraw Zagranicznych. Biuro Archiwum i Zarządzania Informacją.

Tekst równol. pol., ang.

9076. CHEĆ Michał: Metody i efekty zwalczania środowiska komunistycznego Polski międzywojennej przez władze państwowe (na przykładzie Radomia i regionu). *Radomskie Studia Humanistyczne*. T. 3: 2016 s. 65–74, streszcz. ang.

9077. CHŁOSTA Jan: Polskość utrwalana przez kulturę. Oddziaływanie kulturalne Związku Polaków w Niemczech. *Masovia*. [T.] 14: 2016 s. 53–65.

W okresie II RP.

9078. CHMIELEWSKA Gizela: Gimnazjum Kresowe w Bydgoszczy. *Kronika Bydgoska*. T. 37: 2016 s. 121–138, streszcz. ang., niem.

Lata 1920–1921.

9079. CHMIELEWSKI Krzysztof: Polska doktryna prawa penitencjarnego w okresie międzywojennym – zarys problematyki. *Cza-*

sopismo Prawno-Historyczne. T. 68: 2016 z. 1 s. 179–200, streszcz. ang., fr.

9080. CHODKOWSKA Maria, Bednarz-Grzybek Renata: Problemy adaptacji dziecka w okresie międzywojennym. *Biuletyn Historii Wychowania*. [Nr] 34: 2016 s. 37–55, streszcz. ang.

9081. CHOŃSKI Janusz Antoni: Skierujemy agresję Hitlera na Francję i Anglię! (Oferta min. J. Becka składana Moskwie od 20.10.1938 r.). Warszawa 2016 Janusz Antoni Choński 8° ss. 480, il.

9082. CHORAŻYKIEWICZ Przemysław: From France to Poland, from Paris to the Przemyśl-Hureczko airfield. 59 and 17 Eskadra Lotnicza at the 1919–1920 war with Bolsheviks. Przemyśl 2016 Przemysław Chorażykiewicz 16° ss. 93, nlb. 1, il.

9083. CHROSTEK Mariusz: Złote lata polonistyki lwowskiej (1919–1939). Rzeszów 2016 Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego 8° ss. 636, nlb. 1, il.

9084. CHUDZIK Wojciech: Inwestycje w zakresie komunikacji i transportu drogowego w Centralnym Okręgu Przemysłowym (1936–1939) – plany i realizacja. *Rocznik Lubelski*. T. 42: 2016 s. 105–117, streszcz. ang.

9085. CHUDZIK W.: Zagadnienie Centralnego Okręgu Przemysłowego (1937–1939) w świetle poglądów politycznych. *Annales UMCS*. Sec. F: Historia. Vol. 69: 2014 z. 1/2 s. 25–48, streszcz. ang.

9086. CHWALISZEWSKI Roman, Kieć Wojciech: Kiedy ojczyzna wezwała. Powstanie Wielkopolskie na ziemi pilskiej. Piła 2013 „Media” Edmund Wolski 8° ss. 110, nlb. 2, il.

9087. CHYLAK Karol: Łagodzenie skutków bezrobocia wśród młodzieży w Polsce w latach 1933–1935. Działalność Stowarzyszenia Opieki nad Niezatrudnioną Młodzieżą. *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 10: 2012 s. 211–227, streszcz. ang.

9088. CIĄGWA Józef: Interpelacje poselskie w Sejmie Śląskim 1922–1939. Regulacja prawna i praktyka. Katowice 2016 Wydaw. UŚ 8° ss. 679, nlb. 1, il., streszcz. ang., niem. (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; nr 3443).

9089. CICHORACKI Piotr: Ostatnie lata działalności KPZB (1935–1938). Przypadek

Polesia. *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. [Z.] 43: 2015 s. 185–197, streszcz. ang., białorusk.

Komunistyczna Partia Zachodniej Białorusi.

9090. CICHORACKI P.: Stosunki ukraińsko-białoruskie w ruchu komunistycznym na Polesiu w okresie międzywojennym. *Wrocławskie Studia Wschodnie*. [T.] 20: 2016 s. 155–166, streszcz. ros., ang.

9091. CICHORACKI P.: Województwo poleskie 1921–1939. Z dziejów politycznych. Łomianki–Wrocław 2014.

Rec.: Mironowicz Eugeniusz, *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. [Z.] 43: 2015 s. 235–238.

9092. CIECIERSKA-CHŁAPOWA Teresa: Pracownia kilimów w Bacikach Średnich (dwudziestolecie międzywojenne). *Ciechanowiecki Rocznik Muzealny*. T. 12: 2016 s. 121–134.

9093. CIEPLUCHA Piotr: Prometeizm i koncepcja Międzymorza w praktyce polityczno-prawnej oraz dyplomacji II RP. *Studia Prawno-Ekonomiczne*. T. 93: 2014 s. 39–55, streszcz. ang.

9094. CIEŚLAK Marian: Stowarzyszenie Kupców Polskich. Historia Oddziału Kujawskiego 1919–1939. *Rocznik Muzealny* [Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej]. T. 16: 2016 s. 89–102.

9095. CZAPIEWSKI Edward: Polska, Ukraina, Rosja Radziecka, zderzenie strategii bezpieczeństwa regionalnego w latach 1918–1921. *Wrocławskie Studia Wschodnie*. [T.] 20: 2016 s. 67–83, streszcz. ros., ang.

9096. CZEPZYŃSKA Emilia: Kształtowanie się jednolitego systemu oświaty w II Rzeczypospolitej. *Studia Prawnicze KUL*. [T.] 4: 2016 s. 33–51, streszcz. ang., ros.

9097. CZERWIŃSKI Grzegorz: Tatarskie publicystki dwudziestolecia międzywojennego. *Rocznik Tatarów Polskich*. Ser. 2. T. 3(17): 2016 s. 43–49.

9098. CZORNEŃKI Roman: Rozwój transportu w Galicji na przykładzie województwa stanisławowskiego w latach 1921–1939. *Prace Historyczne*. [T.] 142: 2015 z. 3 s. 479–493, streszcz. ang.

9099. CZUCHRYTA Artur: Gospodarka województwa wołyńskiego 1921–1939. Wstęp i oprac. Mirosław Szumiło. Lublin 2016 Wydaw. UMCS 8° ss. 268, il.

9100. CZYŻEWSKI Bartłomiej: Polska Chrześcijańska Kasa Bezprocentowa w Uniejowie. *Biuletyn Uniejowski*. T. 5: 2016 s. 65–79, streszcz. ang.

Lata 1936–1939.

9101. DAJNOWICZ Małgorzata: Działalność polityczna kobiet Narodowej Demokracji w województwie białostockim II Rzeczypospolitej. *Niepodległość i Pamięć*. R. 23: 2016 nr 2 s. 23–42, streszcz. ang., niem., ros.

9102. DAJNOWICZ M.: Poglądy ideowe i działalność polityczna elit (nie)provincialnych Narodowej Demokracji zachodniej części województwa białostockiego (1919–1939). Warszawa 2015.

Rec.: Miodowski Adam: Uwagi do książki ... *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 16: 2016 s. 221–230.

9103. DAVION Isabelle: Pologne et Petite Entente à la Société des Nations. *Prace Historyczne*. [T.] 142: 2015 z. 4 s. 591–604, streszcz. ang.

9104. DAWIDOWICZ Anna: Problemy Gminy Wyznaniowej Żydowskiej w Tarnopolu na początku lat 30. XX wieku. *Prace Historyczno-Archiwalne*. T. 28: 2016 s. 109–116, streszcz. ang.

9105. DĄBROWSKI Adam Grzegorz: Kancelaria Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w Warszawie w latach 1918–1939. Warszawa 2015.

Rec.: Romanowski Piotr: Monografia kancelarii międzywojennego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych autorstwa Adama Grzegorza Dąbrowskiego. *Radzyński Rocznik Humanistyczny*. T. 14: 2016 s. 301–3015.

9106. DĄBROWSKI Jerzy: Wojsko Polskie II RP w Garnizonie Zambrów. Zambrów 2016 Urząd M. Zambrowa 8° ss. 220, tabl. IV, k. 1, il.

9107. DĄBROWSKI Karol: Działalność oświatowa samorządu przemysłowo-handlowego w latach 1929–1939 na przykładzie Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 19: 2016 s. 297–314, streszcz. ang. s. 416.

9108. DĄBROWSKI K.: Izby przemysłowo-handlowe Drugiej Rzeczypospolitej jako instytucje samorządu przemysłowo-handlowego. Ujęcie doktrynalne i konstytucyjne. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 10: 2007 s. 303–321.

9109. DĄBROWSKI Przemysław: Dylematy i nadzieje. Polskie ugrupowania polityczne

w Wilnie wobec sprawy agrarnej w dwudziestoleciu międzywojennym. Kraków 2016 Księg. Akademicka 8° ss. 223, nlb. 1, streszcz. ang.

9110. DĄBROWSKI P.: Geneza Ligi Morskiej i Kolonialnej w Wilnie – struktura prawna i działalność w okresie dwudziestolecia międzywojennego. *Studia Prawno-Ekonomiczne*. T. 99: 2016 s. 29–41, streszcz. ang.

9111. DĄBROWSKI P.: Mutationes in doctrina iuris. Kwestia prac nad reformą uniwersyteckich studiów prawniczych w Polsce (1918–1939). Gdańsk 2015 Wydaw. Gdańskiej Szkoły Wyższej 8° ss. 232, nlb. 1.

Rec.: Zukowski Przemysław Marcin: Kilka uwag i refleksji w związku z pracą Przemysława Dąbrowskiego... *Res Gestae*. [T.] 2: 2016 s. 182–189.

9112. DĄBROWSKI P.: „Muzyka w sercu. Serce dla muzyki”. Wpływ Stanisława Węslawskiego na rozwój życia muzycznego w Wilnie okresu dwudziestolecia międzywojennego. *Muzyka*. R. 61: 2016 nr 1 s. 121–129, streszcz. ang.

9113. DĄBROWSKI P.: „Sprawa wileńska” na łamach polskojęzycznej prasy litewskiej w Wilnie w latach 1919–1922. *Studia Prawno-Ekonomiczne*. T. 95: 2015 s. 31–55, streszcz. ang.

9114. [DEMČYŠAK Ruslan] Demczyszak Ruslan: National question in program documents of Ukrainian political associations of conservative-clerical direction in Western Ukraine (1920–1930). *Studia Warmińskie*. T. 53: 2016 s. 349–356, streszcz. pol., niem.

9115. DEMIDZIUK Krzysztof: Archeologiczna wizyta Wandy Sarnowskiej w przedwojennym Wrocławiu. *Silesia Antiqua*. T. 49: 2014 s. 229–248.

Roż. 1938.

9116. DŁUGAJCZYK Edward: Jak zginął Andrzej Mielecki. *Szkice Archiwalno-Historyczne*. Nr 13: 2016 s. 89–99, streszcz. ang., niem.
17 VIII 1920 r.

9117. DMOWSKI Rafał, Chromiński Michał Jerzy: Udział 22. Pułku Piechoty z Siedlec w wypadkach majowych 1926 roku. *Niepodległość i Pamięć*. R. 23: 2016 nr 3 s. 93–128, streszcz. ang., niem., ros.

Toż. Cz. 2. *Tamże* nr 4 s. 95–123, streszcz. ang., niem., ros.

9118. DOBRŃSKI Adam Czesław: Wojsko w Wilnie w czasie pokoju (1922–1939). *Zeszyt Naukowy Muzeum Wojska*. Nr 28/29: 2016 s. 31–46, streszcz. ang.

9119. DOBROWOLSKI Piotr: Biblioteki wojskowe na terenie OK Nr VIII. *Studia Artyleryjskie*. T. 6: 2016 s. 255–258.

Okręg Korpusu nr VIII w Toruniu, l. 1918–1937.

9120. DOLATA Tomasz: Polska ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji z 1926 r., a inne regulacje z zakresu praw na dobrach niematerialnych. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 12: 2009 s. 265–277.

9121. DOMKA Jan: 65 tysięcy chłopów z powiatu jarosławskiego na wielkiej patriotycznej manifestacji ludowców w Nowosielcach (w 80. rocznicę wydarzeń z 29 czerwca 1936 roku). *Rocznik Stowarzyszenia Miłośników Jarosławia*. T. 22: 2016 s. 47–74.

9122. DOROSZEWSKI Jerzy: Pochodzenie społeczne uczniów seminariów nauczycielskich w Polsce w latach 1918–1937. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 59: 2016 nr 1/2 s. 88–102, streszcz. ang.

9123. DRUGA Rzeczpospolita i nie tylko. Ludzie, środowiska, idee. Profesorowi Pawłowi Samusiowi w 70. Rocznicę Urodzin uczniowie. Pod red. Jacka Pietrzaka. Łódź 2016 34 Studio Tomasz Wajnka 8° ss. 244, il.

Z treści: Chmielewska Lucyna: Patriotyzm obywatelski w publicystyce pozytywistów warszawskich s. 13–24; Florczak Ilona: W obronie praw narodowych – z działalności organizacyjnej i publicystycznej Kazimierza Bartoszewicza w Krakowie w początkach XX wieku s. 25–38; Kiliańczyk Piotr: Działalność Juliana Stachiewicza jako szefa sztabu Komendy Głównej Polskiej Organizacji Wojskowej w 1918 r. w świetle jego korespondencji s. 39–50; Witak Robert: Między prawdą a fikcją. Życie i działalność Jana Mazurkiewicza do wybuchu II wojny światowej w świetle powojennych zeznań złożonych w trakcie tzw. sprawy „Radostawa” s. 51–70; Gawryszczak Marcin: Łowicz w początkach Polski Odrodzonej (1918–1919) s. 71–87; Lutek Kamila: Żydzi na obszarze „ziemi łódzkiej” w latach 30. XX wieku – liczebność, rozmieszczenie i udział w życiu gospodarczym. Zarys problematyki s. 89–107; Dziuda Karol: Obóz prorządowy w Łodzi w latach 1935–1937 s. 109–136; Gregorowicz Grażyna: Działalność Polско-Palestyńskiej Izby Handlowej w II RP s. 137–144; Andrzejczak Michał: Papierowy tygrys czy realne zagrożenie? Kwestia wpływu Kominternu na sytuację wewnętrzną II Rzeczypospolitej na łamach prasy Narodowej Demokracji w latach 1919–1929 s. 145–165; Adamczyk Arkadiusz: Próby wprowadzenia rozwiązań korporacyjnych w czasach rządów autorytarnych w Polsce (1926–1939) s. 167–179; Pietrzak J.: Parlamentarzyści II Rzeczypospolitej Polskiej na tłałczych szlakach Bliskiego Wschodu s. 181–203; Trębacz Michał: Gutman-Nejman-Stupaj. Żydowskie życie powojennej Łodzi na przykładzie wybranych biografii s. 205–218.

9124. DRYBLAK Łukasz: Czy tylko prometeizm? Polityka państwa polskiego wobec wybranych kół emigracji rosyjskiej w latach 1926–1935. *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. T. 51: 2016 z. 1 s. 81–115, streszcz. ang., ros.

9125. DRYBLAK Ł.: Inspiracja i formy współpracy polskich instytucji państwowych z wydawcami i redakcjami czasopism rosyjskich w latach 1919–1935 – zarys problematyki. *Dzieje Najnowsze*. R. 48: 2016 [nr] 1 s. 33–52, streszcz. ang.

9126. DUDA Artur: Pierwszy sezon Teatru Narodowego w Toruniu. Dyrekcja Franciszka Frączkowskiego (1920/21). *Rocznik Toruński*. [T.] 43: 2016 s. 73–105, streszcz. ang., niem.

9127. DUDA Daniel: Puckie zaślubiny z Bałtykiem. Gdynia 2016 BP 8° ss. 54, il.

Przez gen. Józefa Hellera.

9128. DUFRAJ Joanna: Aktywność polityczna, zawodowa i społeczna kobiet w Polsce po zakończeniu I wojny światowej. *Rocznik Przemyski*. T. 52: 2016 z. 1 s. 97–112, streszcz. ang.

9129. DULLIN Sabine: Des hommes d'influences. Les ambassadeurs de Staline en Europe 1930–1939. Paris 2001.

Rec.: Stolarz Agata: Granica jako przedmiot badań na przykładzie francuskich studiów nad dziejami Europy Środkowo-Wschodniej i Rosji w XX w. *Historyka*. T. 46: 2016 s. 467–474.

9130. DURDA-DMITRUK Magdalena: Nokturny Antoniego Anatola Węclawskiego (1891–1985). *Dagerotyp*. Nr 23: 2014 s. 31–54, streszcz. ang.

Noce fotografie, l. 1926–1935.

9131. DZIENIAKOWSKA Jolanta: Czasopismo „Oświata i Wychowanie” (1929–1939) w systemie prasowym władz szkolnych Drugiej Rzeczypospolitej. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 59: 2016 nr 3/4 s. 104–121, streszcz. ang.

9132. DZIKOWSKA-ŚWIATOWIAK Aleksandra: Działania wojewody Stefana Kirtiklisa przeciwko Obozowi Wielkiej Polski w województwie pomorskim w latach 1931–1933. *Meritum*. T. 8: 2016 s. 211–226, streszcz. ang.

9133. EICHSTAEDT Krzysztof: Instytucja sędziego śledczego w okresie międzywojennym. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 17: 2014 s. 183–194, streszcz. ang. s. 345, niem. s. 359–360, ros. s. 373.

9134. FIEDZIANINA Julia: Działalność partii politycznych w Białorusi w okresie wojny polsko-radzieckiej (1919 – początek 1921). *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. [Z.] 41: 2014 s. 93–106, streszcz. ang., białorus.

9135. FIGURA Henryk Zdzisław: Zebrania kontrolne w latach 1918–1939. Cel zebrań oraz

ich miejsce w systemie obowiązków na rzecz obronności kraju. *Scripta Historica*. Nr 22: 2016 s. 125–144, streszcz. ang.

9136. FIJAŁKOWSKI Marek: Mogiła strażnika granicznego Jana Gisia w Wieleniu. *Kronika Wielkopolski*. 2016 nr 2 s. 79–83.

Okoliczności śmierci w 1932 r.

9137. FILIPSKI Łukasz: Socjotopografia Torunia w okresie międzywojennym w świetle analizy ksiąg adresowych z 1923 i 1932 roku. *Rocznik Toruński*. [T.] 43: 2016 s. 107–130, streszcz. ang., niem.

9138. FLISIAK Dominik: Działalność partii Poalej Syjon-Lewica w latach 1935–1939 w świetle zasobu Archiwum Państwowego w Kielcach. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 5: 2016 s. 161–173, streszcz. ang.

9139. FLISIAK D.: Stowarzyszenie Żydów-Chrześcijan w Polsce i dobroczynna działalność anglikanów w międzywojennej Polsce. *Acta Universitatis Lodzensis*. Folia Historica. [Vol.] 96: Studia i szkice do dziejów Polski i powszechnych XVI–XX w.: 2016 s. 161–174 streszcz. ang.

9140. FORMA Eugeniusz: Pierwszy polski plebiscyt. *Kronika Wielkopolski*. 2016 nr 2 s. 30–39.

Dot. pow. wielęńskiego w maju 1919 r.

9141. GACZOŁ Andrzej: Udział instytucji pozarządowych w II Rzeczypospolitej na Kresach w organizacji wykopalisk i ratowaniu zabytków archeologicznych (na przykładzie Wołyńskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Łucku w latach 1935–1939). *Analecta*. R. 24: 2015 z. 2 s. 119–148, streszcz. ang.

9142. GAJ Krzysztof [M.]: Duszpasterstwo wojskowe (szczebel taktyczny). *Przegląd Historyczno-Wojskowy*. R. 17: 2016 nr 1 s. 141–153.

W okresie II RP.

9143. GAJDA Mateusz: Francja i Polska wobec hiszpańskiej wojny domowej (1936–1939). *Prace Historyczne*. [T.] 142: 2015 z. 4 s. 657–670, streszcz. ang.

9144. GAJDUR Sławomir: Tarnowski kałał i spory polityczne związane ze zmianami w jego funkcjonowaniu w okresie międzywojennym. *Limes*. Nr 3/4: 2010/2011 [dr.:] 2011 s. 44–83, streszcz. ang.

9145. GAJEWSKI Mirosław: Lubelski Klub Lotniczy Aeroklub Lubelski w okresie

II Rzeczypospolitej. Zwierzyniec 2012 Wydaw. Lipiec 8° ss. 224, il., mapy.

9146. GAŁĘDEK Michał, Klimaszewska Anna: „Crippled Equality”: The Act of 1 July 1921 on Civil Rights for Women in Poland. *Acta Poloniae Historica*. [T.] 113: 2016 s. 231–260.

9147. GARMATNY Vital': Právádznenne kamasacyi na terytoryi Vilenskaga vaãvodstva ũ 1921–1939 gg. *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. [Z.] 43: 2015 s. 135–157, streszcz. ang., pol.

9148. [GAWIN Tadeusz] Gavín Tadëvuš: Pol'šča ũ palitycy Saveckaj Rasii i Saũza Saveckih Sacyãlistychnyh Rëspublik u 1919–1939 gadah. *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. [Z.] 44: 2015 s. 179–195, streszcz. ang., pol.

9149. GAWRON Mirosław: Augustyn Krauze – pierwszy burmistrz Gdyni (1926–1928). *Zeszyty Gdynskie*. Nr 11: 2016 s. 49–65, streszcz. ang.

9150. GAWROŃSKA-GARSTKA Magdalena: Uniwersytet Stefana Batorego w Wilnie. Uczelnia ziem północno-wschodnich Drugiej Rzeczypospolitej (1919–1939) w świetle źródeł. Poznań 2016 Wydaw. Rys 8° ss. 371.

9151. GAŚSIOROWSKI Andrzej: Z dziejów szkolnictwa polskiego na Wileńszczyźnie w latach międzywojennych. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 58:] 2014 nr 1 s. 65–88, streszcz. niem., ang.

9152. GIĘTKOWSKI Mirosław: Artyleria polska w wojnie 1918–1921. *Studia Artyleryjskie*. T. 6: 2016 s. 59–113.

9153. GIMŽAUSKAS Edmundas: Vilniaus politinio lietuviškumo klausimas 1919 m. sausį. *Lietuvos Istorijos Metraštis*. 2013 [nr] 2 [dr.:] 2014 s. 143–171, streszcz. ang.

Kwestia polityczna litewskości Wilna w styczniu 1919 r.

9154. GŁOGOWSKA Helena: Gdynia w publicystyce międzywojennej (na łamach „Wiadomości Literackich”). *Zeszyty Gdynskie*. Nr 11: 2016 s. 259–291, streszcz. ang.

9155. GŁOGOWSKA H.: Pomorska Szkoła Sztuk Pięknych w życiu kulturalnym miasta. *Zeszyty Gdynskie*. Nr 10: 2015 s. 189–212, streszcz. ang.

W okresie II RP.

9156. GMITRUK Janusz: Od zamachu majowego do procesu brzeskiego. Warszawa 2016 MHPRL 8° ss. 80, il.

9157. GMITRUK J., Pasiak-Wąsik Doro-ta: Nad głowami zielenią powiały sztandary... Nowosielce 1936. Warszawa 2016 MHPRL 8° ss. 115, nlb. 1, il.

9158. GMURCZYK-WROŃSKA Małgorzata: Francja wobec wojny i pokoju Polski z bolszewikami (1919–1921). *Prace Historyczne*. [T.] 142: 2015 z. 4 s. 573–590, streszcz. ang.

9159. GOCLON Jacek [Arkadiusz]: Drugi gabinet Wincentego Witosa (28 V – 15 XII 1923). Geneza, działalność i przyczyny upadku. *Scripta Historica*. Nr 22: 2016 s. 145–178, streszcz. ang.

9160. GOCLON J. A.: „Rząd obrony narodowej” Wincentego Witosa (24 VII 1920 – 13 IX 1921). Pozycja prawno-ustrojowa i dokonania w polityce wewnętrznej. Komorów 2016 Antyk – Marcin Dybowski 8° ss. 553, il.

9161. GOŁDYN Piotr: Działalność Państwowego Instytutu Robót Ręcznych w Warszawie w świetle protokołów rad pedagogicznych. *Studia Paedagogica Ignatiana*. Vol. 19: 2016 [nr] 2 s. 123–143, streszcz. ang.

Lata 1928–1939.

9162. GOŁDYN P.: Fragment dziejów Publicznej Dokszałcającej Szkoły Zawodowej w Łucku w świetle zachowanej korespondencji. *Rozprawy z Dziejów Oświaty*. T. 53: 2016 s. 45–59, streszcz. ang.

Lata 1934–1936.

9163. GOŁDYN P.: Przyczynek do dziejów spółdzielczości w Myszkowie w okresie II Rzeczypospolitej. *Zeszyty Myszkowskie*. Nr 3: 2016 s. 77–87, streszcz. ang.

9164. [GOŁĘBIEWSKI Grzegorz]: 95. rocznica nadania miastu Płock Krzyża Walecznych. The 95th anniversary of awarding Płock with the Cross of Valour. Das 95. Jubiläum der Tapferkeitsordenverleihung der Stadt Płock. Tekst Grzegorz Gołębiewski. Płock 2016 Książnica Płocka im. Władysława Broniewskiego 16° ss. 38, 40, il.

Współwyd.: Gołębiewski G.: Józef Piłsudski. ...tak żyć jak żyłem – warto było... Józef Piłsudski. ...to live the way I lived – it was worthwhile... Józef Piłsudski. ...so leben wie ich lebte – es hat sich gelohnt...

Oprawne w kierunku przeciwnym.

Dot. obrony Płocka 18–19 VIII 1920 r.

9165. GOMÓŁKA Marcin Juliusz: Łukowski Komitet Samoobrony Narodowej – tymczasowy organ władzy w mieście w pierwszych

dniach po odzyskaniu niepodległości. *Rocznik Białkopodlaski*. T. 24: 2016 s. 283–292, streszcz. ang., niem., ros.

9166. GONDEK Bartosz, Jendrzewski Artur: Samochody a polski wywiad wojskowy w Wolnym Mieście Gdańsku (1920–1939). *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 59:] 2015 nr 1 s. 79–90, streszcz. niem., ang.

9167. GOŃCZYŃSKI-JUSSIS Filip: Zbiórka na Fundusz Obrony Morskiej na terenie województwa lubelskiego (1933–1939). *Radyński Rocznik Humanistyczny*. T. 14: 2016 s. 197–211, streszcz. ang.

9168. GORZELIK Jerzy: Historia katolicyzmu i nacjonalizm. Mit Polski jako antemurale christianitatis w sztuce sakralnej międzywojnia. *Szkice Archiwalno-Historyczne*. Nr 13: 2016 s. 101–114, streszcz. ang., niem.

9169. GÓRNICKI Leonard: Regulacje prawne spółki cywilnej według ustawodawstw pozaborowych w II RP. *Prawo*. [T.] 321: Studia historycznoprawne: 2016 s. 229–265, streszcz. ang., niem.

9170. GÓRSKI Piotr: Flotylla śródlądowe – dyskusja. *Biuletyn Historyczny*. Nr 31: 2016 s. 7–22.

Charakterystyka wybranych jednostek pływających polskich flotylli śródlądowych okresu międzywojennego.

9171. GRATA Paweł: Polityka podatkowa ministra skarbu Władysława Grabskiego w okresie od grudnia 1919 do listopada 1920 roku. *Limes*. Nr 2: 2009 s. 156–175, streszcz. ang.

9172. GROCHOWSKA Joanna, Kos-Dąbrowska Barbara: W cieniu puckich hydroplanów. Historia Morskiego Dywizjonu Lotniczego w prasie pomorskiej okresu międzywojennego i kolekcji fotografii Tadeusza Stankiewicza. Gdańsk 2010 Maszoperia Liter. 8° ss. 112, il.

9173. GRZESZCZUK Danuta: Wojowanie Michała Tarasiewicza. Lwowski sezon teatralny 1919–1921. *Rocznik Lwowski*. 2014/2016 [dr.:] 2016 s. 125–153.

9174. GRZYBOWSKI Jerzy: Duszpasterstwo wojskowe wyznania prawosławnego Okręgu Korpusu I w latach 1922–1939. Wybrane zagadnienia. *Przegląd Historyczno-Wojсковy*. R. 17: 2016 nr 2/3 s. 119–144, streszcz. ang., ros.

9175. GRZYBOWSKI Romuald: Szkic do portretu edukacji gdyńskiej: okoliczności

powstania i rozwój szkół zawodowych w Gdyni w latach Drugiej Rzeczypospolitej. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 59: 2016 nr 3/4 s. 87–103, streszcz. ang.

9176. GUCIA Dobrosława: Jeźcy darczyńcy Towarzystwa Naukowej Pomocy im. Karola Marcinkowskiego w 1921 roku. *Kronika Miasta Poznania*. 2016 [nr] 4 s. 172–177, streszcz. ang.

Dla młodzieży męskiej.

9177. GUT Paweł: Akademia Pedagogiczna w Szczecinie 1930–1932. *Szczeciński Informator Archiwalny*. Nr 25: 2016 s. 19–30.

9178. GUT P.: Ustrój i organizacja administracji nadbałtyckich prowincji Prus w latach 1918–1939. *Zapiski Historyczne*. T. 81: 2016 z. 3 s. 73–104, streszcz. niem., ang.

9179. GUZEWICZ Wojciech: Internowanie biskupa Stanisława Łukomskiego, czyli o obchodach żałobnych marszałka Piłsudskiego w diecezji łomżyńskiej. *Studia Elckie*. [T.] 16: 2014 nr 3 s. 267–279, streszcz. ang.

Rok 1935.

9180. GUZEWICZ W., Grygorczyk Ewelina: Kościół łomżyński wobec partii politycznych w II RP. *Studia Elckie*. [T.] 17: 2015 nr 1 s. 19–30, streszcz. ang.

9181. GUZIAK Kinga: Adwokat w postępowaniu cywilnym w sprawach objętych przymusem adwokackim na terenie b. zaboru austriackiego w okresie dwudziestolecia międzywojennego. Wybrane zagadnienia. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 13: 2010 s. 87–105.

9182. HANDKE Krzysztof: Garnizon „Leszno” Wojska Polskiego 1920–1939. Leszno 2015 Stow. Oficerów Rezerwy 69. Leszczyńskiego Pułku Przeciwlotniczego im. gen. dyw. Stefana Roweckiego „Grota” i Garnizonu Leszno 8° ss. 407, il.

9183. HAUSNER Roman: Przygotowanie i ogłaszanie obowiązujących przepisów. Z tradycji prawnej II Rzeczypospolitej. Warszawa 2016 Kancelaria Senatu. Biuro Analiz i Dokumentacji 4° ss. 177, nlb. 2. Pol. Tow. Legislacji.

9184. HENSCHKE [właśc. Henschke] Eleonora: Wychowanie i kształcenie sióstr Zgromadzenia Zmartwychwstania Pańskiego w archidiecezji poznańskiej w latach 1919–1939. *Nasza Przyszłość*. T. 126: 2016 s. 321–375, streszcz. ang.

9185. HOLONA Eryk: Twoi antenaci. Radlin, Obszary i kop. „Emma”, Głozyny, Biertułtowy przed i podczas III Powstania Śląskiego. Radlin 2016 Radlińskie Tow. Kult. 8° ss. 167, il.

9186. HOŁOJUCH Mateusz: Niełatwe drogi narodu węgierskiego, czyli historia Węgiei w okresie dwudziestolecia międzywojennego w ujęciu polskiej prasy. *Limes*. Nr 3/4: 2010/2011 [dr.:] 2011 s. 118–142, streszcz. ang.

9187. HOŁUB Jacek Marian: Znane i nieznanne epizody pobytu „chłopskiego premiera” Wincentego Witosy w powiecie jarosławskim. *Rocznik Stowarzyszenia Miłośników Jarosława*. T. 22: 2016 s. 75–85.

Lata 1932–1939.

9188. HÜBNER Mateusz: Awanse instytucjonalne czy kariera polityczna wojewody Michała Grażyńskiego na polskim Górnym Śląsku w latach 1926–1939. *Koło Historii*. Nr 18: 2016 s. 141–156, streszcz. ang., niem., fr.

9189. HUPERT Witold: Zajęcie Małopolski Wschodniej i Wołynia w roku 1919. Red. Andrzej Bucholz. Oświęcim 2016 Napoleon V 8° ss. 110, tabl. złoż. 6, il.

Reed., wyd. oryg.: Lwów–Warszawa 1928.

9190. IWANOWSKA Teresa: Harcerze łowiccy na międzynarodowym zlocie skautów w Gödöllő na Węgrzech. *Roczniki Łowickie*. T. 13: 2016 s. 24–46.

Rok 1933.

9191. IWANŃSKA Małgorzata: Działalność magistratu Sokołowa Podlaskiego w latach 1927–1930. *Sokołowski Rocznik Historyczny*. T. 4: 2016 s. 61–100.

9192. ÍZERGÍNA Alena: Dzejnasc’ gminnyh ulad na terytorij Vilenskaj administracynaj akrugí ũ 1922 g. *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. [Z.] 44: 2015 s. 169–178, streszcz. ang., pol.

Działalność władz gminnych na terytorium Okręgu Wileńskiego w 1922 r.

9193. JAKIMYSZYN-GADOCHA Anna: Zarys historii krakowskiego oddziału Towarzystwa Ochrony Zdrowia Ludności Żydowskiej w Polsce (1927–1939). *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 16:] 2016 nr 4 s. 931–955, streszcz. ang.

9194. JAKŚ-IVANOVSKA Magdalena: Profesorowie Uniwersytetu Poznańskiego 1919–1939. Portret demograficzno-społeczny. *Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych*. T. 76: 2016 s. 341–383, streszcz. ang.

9195. JAKUBIAK Marek: Relacje państwo – Kościół katolicki na tle polityki oświatowo-wychowawczej sanacji. Warszawa 2016 Wydaw. Nauk. PWN 8° ss. 193.

9196. JAKUBIK Grzegorz: Struktura zawodu lekarsko-weterynaryjnego w województwie poleskim na początku 1939 roku. *Ciechanowiecki Rocznik Muzealny*. T. 12: 2016 s. 65–85.

Zawiera też wykaz weterynarzy.

9197. JAMROZIK Katarzyna: Żydowskie jednodniówki sportowe z okresu międzywojennego (ze zbiorów CBN Polona). *Studia o Książce i Informacji*. [T.] 34: 2015 s. 41–53, streszcz. ang.

Z l. 1939–1938.

9198. JAMROŻEK Wiesław: Uniwersytety ludowe w II Rzeczypospolitej (zarys problemu). *Studia Paedagogica Ignatiana*. Vol. 19: 2016 [nr] 2 s. 193–209, streszcz. ang.

9199. JANISZEWSKI Waldemar L.: Iskra bohaterów. Walki powstańcze na ziemi chodzieskiej i piłskiej w 1919 r. Piła 2011 Media 8° ss. 72, il., mapy.

9200. JARNO Witold: X Brygada Artylerii w latach 1919–1921. Organizacja, uzbrojenie i działania bojowe. *Studia Artyleryjskie*. T. 6: 2016 s. 21–44.

9201. JARNO W.: Formowanie oddziałów Wojska Polskiego w Radomiu na przełomie 1918 i 1919 roku. *Rocznik Łódzki*. T. 64: 2016 s. 139–155, streszcz. ang.

9202. JARNO W.: Miejski Komitet Wychowania Fizycznego i Przeposobienia Wojskowego w Tomaszowie Mazowieckim w latach Drugiej Rzeczypospolitej. *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 15: 2015 s. 117–133, streszcz. ang.

9203. JARNO W.: Okręgowy Szpital Koni nr 4 w Łodzi w latach 1918–1926. *Zeszyty Wiejskie*. [Z.] 22: 2016 s. 619–633, streszcz. ang.

9204. JASTRZĘBSKI Jarosław: Izba Rzemieślnicza w Tarnopolu – struktura organizacyjna w latach 1927–1939. *Limes*. Nr 3/4: 2010/2011 [dr.:] 2011 s. 158–177, streszcz. ang.

9205. JASTRZĘBSKI Robert: Polityka deflacyjna II Rzeczypospolitej a prawo lat trzydziestych XX wieku. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 16: 2013 s. 269–282, streszcz. ang., niem.

9206. [JASUI Miszihiro] Âsuî Mîçyîhîra: Belarusy í âurèi ù parlamente Pol'šçy ù 1922–1927 g. Supracouñictva í razyhodžan- ni pamîž terytaryâl'nymî í êksterytaryâl'nymî menšaçámî. *Belaruskî Gîstaryčny Aglâd*. T. 22: 2015 sš. 1/2 s. 125–151, streszcz. ang.

9207. JAWORSKA Agnieszka: Przystępczość gospodarcza w Wielkopolsce w okresie międzywojennym. *Rocznik Leszczyński*. T. 16: 2016 s. 91–98.

9208. JAZDON Artur: Towarzystwo Przyjaciół Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu w latach 1929–1939. *Biblioteka*. Nr 20: 2016 s. 97–123, streszcz. ang.

9209. JĚKABSONS Ęriks: Początek stosunków Łotwy i Polski: pierwsze kontakty, wiosna–jesień 1919 roku. *Res Historica*. Nr 42: 2016 s. 245–264, streszcz. ang., pol.

9210. JĚKABSONS Ę., Grzybowski Jerzy: Łotewski „śląd” w działalności atamanów białoruskich Wiaczesława Adamowicza „Dziergacza” i Wiaczesława Razumowicza „Chmary”. *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. [Z.] 42: 2014 s. 80–96, streszcz. ang., białorus.

Zawiera też dokumenty.

9211. JELENIEWSKI Marek K.: Świadczania bydgoszczan na rzecz armii i państwa w latach poprzedzających wybuch II wojny światowej. *Kronika Bydgoska*. T. 37: 2016 s. 165–177, streszcz. ang., niem.

9212. JENDRZEJEWSKI Artur: Instrukcja z 5 stycznia 1920 roku dla przedstawicieli wojskowych przy Generalnym Komisarzu Rzeczypospolitej Polskiej w Gdańsku. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 57:] 2013 nr 3 s. 619–627.

Zawiera też instrukcję.

9213. JEZIORNY Dariusz: Londyn wobec ochrony mniejszości żydowskich w Europie Środkowo-Wschodniej (1918–1919). Łódź 2016. Wydaw. UŁ 8° ss. 191, nlb. 1. UŁ. (Historia. Dyplomacja Brytyjska).

9214. JEZIORNY D.: Misja pułkownika Harry'ego Wade'a do Polski a wybuch Powstania Wielkopolskiego. *Przegląd Zachodni*. [T. 72:] 2016 [nr] 2 s. 43–56, streszcz. ang.

9215. JĚDRZEJEWSKA Agnieszka: Łódzkie lata gen. bryg. Józefa Olszyny-Wilczyńskiego, 1927–1935. *Przegląd Historyczno-Wojskowy*. R. 17: 2016 nr 1 s. 29–56, streszcz. ang., ros.

9216. JODKOWSKI Marek: Budowa domu katechetycznego w Elku w latach trzydziestych XX wieku. *Studia Elbląskie*. T. 17: 2016 s. 79–91, streszcz. ang., niem.

9217. JURZYK Martyna: Rolnictwo powiatu sokołowskiego w świetle sprawozdań Lubelskiej Izby Rolniczej (1933–1939). *Sokołowski Rocznik Historyczny*. T. 4: 2016 s. 101–123.

9218. KABZIŃSKA Łucja: Idea wychowania moralno-społecznego w programach międzynarodowych kongresów pedagogicznych okresu międzywojennego. *Warmińsko-Mazurski Kwartalnik Naukowy*. Nauki Społ. 2013 nr 4 s. 39–66, streszcz. ang.

9219. KACZYŃSKI Adam Rafał: Historia pobożowiska Legionów Polskich pod Kostuchówką w okresie II RP. *Niepodległość i Pamięć*. R. 23: 2016 nr 2 s. 135–151, streszcz. ang., niem., ros.

Formy upamiętnienia bitwy.

9220. KALINOWSKA-WITEK Barbara: Dla dobra szkoły i „dla dobra służby”... Kwestie ustrojowe szkolnictwa i sprawy zawodowe nauczycieli w czasopiśmie Towarzystwa Nauczycieli Szkół Średnich i Wyższych oraz Związku Zawodowego Nauczycielstwa Polskich Szkół Średnich (1918–1939). Lublin 2016. Wydaw. UMCS 8° ss. 432, il.

9221. KALINOWSKA-WITEK B.: Troska o wychowanie – w poglądach i działalności pedagogów II Rzeczypospolitej (1918–1939). *Lubelski Rocznik Pedagogiczny*. Vol. 35: 2016 z. 1 s. 259–272, streszcz. ang., pol.

9222. KALINOWSKI Szczepan: Rola administracji w propagowaniu legendy Józefa Piłsudskiego w powiecie radzyńskim w latach 1918–1939. *Radzyński Rocznik Humanistyczny*. T. 14: 2016 s. 161–196, streszcz. ang.

9223. KAMIŃSKI Marek Kazimierz: Czechosłowacja w obliczu dyktatu mocarstw zachodnich w 1938 r. w świetle depesz Jana Masaryka z Londynu. *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. T. 51: 2016 z. 1 s. 199–206.

9224. KANAFOCKA Patrycja: Szpiegdy i szpiegostwo w prasie poznańskiej okresu dwudziestolecia międzywojennego. *Przegląd Archiwalno-Historyczny*. T. 3: 2016 s. 57–78, streszcz. ang.

9225. KARCZEWSKA Agnieszka: Historia i struktura czasopisma „Chwilka Dzieci i Mł-

dieży”. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Folia* 188: Studia ad Bibliothecarum Scientiam Pertinentia. [T.] 13: 2015 s. 204–229, streszcz. ang.

Lata 1925–1937.

9226. KARCZEWSKA A.: *Polsko-żydowska republika marzeń. O „Chwilce Dzieci i Młodzieży” (1925–1937)*. Lublin 2015.

Rec.: Olszewska Bożena, *Roczniki Humanistyczne*. T. 64: 2016 z. 1 s. 197–200.

9227. KARDAS Mariusz: *Zabudowa mieszkaniowa w Gdyni w świetle przedwojennych regulaminów i instrukcji. Zeszyty Gdynskie*. Nr 10: 2015 s. 159–174, streszcz. ang.

9228. KASPRZYCKI Remigiusz: *Dezercje i unikanie służby wojskowej w Wojsku Polskim w latach 1918–1939. Dzieje Najnowsze*. R. 48: 2016 [nr] 3 s. 87–106, streszcz. ang.

9229. KAZANA Piotr: *Przedwojenna działalność sportowa mjr. Juliana Zubka. Almanach Sąddecki*. R. 25: 2016 nr 3/4 s. 67–85.

9230. KELLER Dawid: *Kolej między wojnami 1918–1939*. Łódź 2016 Księży Młyn Dom Wydaw. 8° ss. 139, nlb. 1, il.

9231. KEMPIŃSKI Maksym: *O kształt „Wielkiego Poznania”. Koncepcje rozwoju miasta w latach dwudziestych XX w. w dyskusji nad oceną planu Sylwestra Pajzderskiego. Czas Przeszły*. T. 3: 2016 nr 1/2 s. 233–243, streszcz. ang.

Z 1926 r.

9232. KIEC Izolda: *Czy chce pan być powieszony w sympatycznym towarzystwie? czyli Poznańskie kabarety artystyczne dwudziestolecia międzywojennego*. Poznań 2015 Fund. Inst. Kultury Popularnej 8° ss. 240, il. (Wielkopolskie Mikrohistorie; t. 1).

9233. KIEC Olgierd: *Piła (Schneidemühl) czy Frankfurt nad Odrą? Spór o nową stolicę niemieckiej Marchii Wschodniej (Ostmark) w latach 1919–1939. Studia Zachodnie*. [T.] 16: 2014 s. 59–89, streszcz. ang.

9234. KIJEWSKA Aleksandra: *Przestępczość w Toruniu w okresie międzywojennym w świetle „Słowa Pomorskiego”*. *Rocznik Toruński*. [T.] 42: 2015 s. 75–103, streszcz. ang., niem.

9235. KIRWIEL Eleonora: *Gospodarka Kresów Północno-Wschodnich II Rzeczypospolitej: uwarunkowania rozwoju, reformy ekonomiczne. Studia z Historii Społeczno-*

-Gospodarczej XIX i XX wieku. T. 10: 2012 s. 181–193, streszcz. ang.

9236. KIRWIEL E.: *Kresy północno-wschodnie Rzeczypospolitej Polskiej w latach 1918–1939. Oblicze polityczne*. Lublin 2011.

Rec.: Dajnowicz Małgorzata, *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 13: 2014 s. 184–190.

9237. KLAJA Paweł: *Kapliczka na Witarianach. Przyczynek do historii Morochowa. Bieszczad*. [T.] 21: 2016 s. 199–211.

Fundacji Iwana (Jana) Łochanowskiego z l. 1932–1935.

9238. KLIMASZEWSKI Krzysztof, Pakuła Mirosław: *Bitwa Warszawska 1920 r. Jabłonna, Legionowo, Nieporęt, Serock, Wieliszew. Legionowo 2016 Starostwo Pow. 8° ss. 434, il.*

9239. KLIMIUK Zbigniew: *Zewnętrzne uwarunkowania rozwoju gospodarczego Polski w okresie międzywojennym (1918–39). Czynniki ekonomiczne, finansowe i militarno-polityczne*. Lublin 2016 Wydaw. Polihymnia 8° ss. 348.

9240. KLOC Krzysztof: *Wielkomiejska gangrena. Margines społeczny międzywojennego Krakowa*. Kraków 2016 Avalon 8° ss. 220, il.

9241. KLOC K.: *Z dziejów krakowskiego marginesu społecznego: pijaństwo, awanturnictwo i wandalizm w Krakowie 1918–1939. Prace Historyczne*. [T.] 141: 2014 z. 3 s. 701–718, streszcz. ang.

9242. KŁECZEK-WALICKA Ewa: *Parafia w Zaczerniu na przełomie lat 20. i 30. XX wieku. Rocznik Kolbuszowski*. Nr 16: 2016 s. 57–93, streszcz. ang.

9243. KŁOSIŃSKI Andrzej: *Korespondencja z ziem wschodnich w latach 1919–1921. Historyczno-Badawczy Biuletyn Filatelistyczny*. R. 54: 2014 nr 1/4 s. 34–39.

9244. KŁUSEK Mirosław: *Pojęcie „nieruchomości ziemskiej” w II Rzeczypospolitej*. Kraków 2016 Drukarnia Eikon Plus 8° ss. 324.

Zawiera także teksty aktów prawnych.

9245. KMIECIK Tadeusz: *Sztab Główny Wojska Polskiego (maj 1935 – marzec 1939). Kwartalnik Bellona*. R. 1: 2007 nr 1 s. 97–102, streszcz. ang. s. 198.

9246. KMIECIK T.: *Wkład Sztabu Generalnego (Głównego) w konferencję rozbrojeniową. Kwartalnik Bellona*. R. 1: 2007 nr 3 s. 100–111, streszcz. ang. s. 216.

W okresie II RP.

9247. KNUTEL Damian: Kształcenie kandydatów do stanu duchownego dla Administracji Apostolskiej Łemkowszczyzny w latach 1935–1939. *Limes*. Nr 2: 2009 s. 176–186, streszcz. ang.

9248. KOBELSKA Adela: Miasto, uniwersytet, literaturoznawstwo. Poznań lat dwudziestych i trzydziestych XX wieku jako przestrzeń działania członków Koła Polonistów. Warszawa 2016 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 218, tabl. 2, il.

9249. [KOČAN] Kotsan Roman: Pol's'ko-radžans'kij kordon u 1921–1939 rokah: formuwan-ná institucijno-pravovogo zabezpečenná z boku Pol's'ščí. [W:] Ukraina – Polska. Doświadczenia oraz perspektywy strategicznego partnerstwa. T. 1. Lwów–Olsztyn 2016 s. 27–41.

9250. KOCHAN Katarzyna Barbara: Elementarze szkolne w II Rzeczypospolitej. Zielona Góra 2012.

Rec.: Głowacka-Sobiech Edyta, *Studia Edukacyjne*. Nr 30: 2014 s. 335–337.

9251. KÖHLER Piotr: Druga polska wyprawa na Spitsbergen (w 1936 roku). *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. R. 61: 2016 nr 4 s. 135–143, streszcz. ang.

9252. KOLIŃSKI Michał: Łódź między wojnami. Opowieść o życiu miasta 1918–1939. Wyd. 3. Łódź 2016 Księży Młyn Dom Wydawniczy Michał Koliński 4° ss. 143, il. + płyta audio (CD). (Magiczne Czasy Wielkich Miast).

Wyd. 1. 2007.

9253. KOŁAKOWSKI Piotr, Krzak Andrzej: Sprawa majora Jerzego Sosnowskiego w świetle dokumentów analitycznych Oddziału II SGWP i zeznań Franza Heinricha Pfeifera. Warszawa 2015 Demart 8° ss. 271, il.

Wywiad wojskowy na kierunku niemieckim w okresie II RP.

9254. KOŁTUNIAK Jarosław: Gmina Boguszyce w powiecie nieszawskim (aleksandrowskim) w latach międzywojennych. *Studia z Dziejów Pogranicza Kujawsko-Wielkopolskiego*. T. 1: 2011 s. 63–85.

9255. KOREDCZUK Józef: Kwestie prawne związane z rozwiązaniem zrzeszeń wolnomularskich w II Rzeczypospolitej. *Prawo*. [T.] 321: *Studia historycznoprawne*: 2016 s. 187–201, streszcz. ang., niem.

9256. KORNAT Marek: Realizm polityczny i imponderabilia. Józef Piłsudski i jego pojmo-

wanie polskiej racji stanu na arenie międzynarodowej. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Folia 214: *Studia Politologica*. [T.] 17: 2016 s. 61–79, streszcz. ang.

Lata 1918–1935.

9257. KORNAT M.: Wacław Grzybowski. Ambasador w Moskwie (1936–1939). Biografia polityczna. Warszawa 2016 Wydaw. Sejmowe Kancelaria Sejmu 8° ss. 320, nlb. 3, tabl. 9, il. MSZ. Biuro Archiwum i Zarządzania Informacją. Wyd. Wiedzy Hist. (Biografie, Wspomnienia i Dokumenty Polskich Dyplomatów).

Rec.: Basicki Kamil, *Kolo Historii*. Nr 19: 2016 s. 268–271; Marciniak Wojciech, *Wrocławskie Studia Wschodnie*. [T.] 20: 2016 s. 310–312.

9258. KOSTECKI Włodzimierz [Jan]: Policja Państwowa w powiecie garwolińskim w latach 1919–1939. *Zeszyty Historyczne Ziemi Garwolińskiej*. Nr 21: 2016 s. 103–120.

9259. KOSTRZEWSKA Ewelina Maria: Zmieniamy siebie i wieś. Chłopskie społeczności z portfolio ziemianki okresu II Rzeczypospolitej. *Zeszyty Wiejskie*. [Z.] 22: 2016 s. 605–618, streszcz. ang.

9260. KOTLIŃSKI Tomasz J.: Polskie sądownictwo pracy w okresie międzywojennym. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 13: 2010 s. 167–181.

9261. KOWALCZYK Edyta: Agraryzm i jego wyraz w myśli społeczno-ekonomicznej F. Bujaka, W. Stysia i W. Grabskiego. *Przegląd Prawa i Administracji*. T. 105: 2016 s. 85–98, streszcz. ang.

Franciszek Bujak, Wincenty Styś, Władysław Grabski.

9262. KOWALCZYK Michał: Węgry w publicystyce Romana Dmowskiego (na podstawie „Polityka polska i odbudowanie państwa”). *Saeculum Christianum*. R. 22: 2015 s. 222–228, streszcz. ang., pol.

W okresie międzywojennym.

9263. KOWALSKI Robert: Polsko-słowackie rokowania graniczne z jesieni 1938 r. w świetle doniesień prasy czeskiej oraz raportów prasowych Konsulatu RP w Morawskiej Ostrawie. *Almanach Nowotarski*. Nr 20: 2016 s. 211–224.

9264. KOWALSKI R.: „Zjednoczenie wszystkiego co polskie, pod jednym sztandarem”. Wizyta Prezydenta RP prof. Ignacego Mościckiego na Orawie 17 lipca 1929 r. w świetle najnowszych ustaleń badawczych. *Rocznik Orawski*. [T.] 10: 2015 s. 117–133.

9265. KOWALSKI Wawrzyniec: Koncepcje ustrojowo-polityczne izby drugiej obozu piłsudczykowskiego po przewrocie majowym. *Studia Iuridica*. T. 59: 2014 s. 177–194, streszcz. ang.

9266. KOZACZYŃSKA Beata: Reorganizacja bibliotek w Wojsku Polskim (9 XII 1936 – 31 III 1938). *Rocznik BN*. T. 47: 2016 s. 77–90, streszcz. ang.

9267. KOZIŃSKA-WITT Hanna: Jews in Cracovian municipal council in the Polish Second Republic (1918–1939). Some general remarks. *Scripta Judaica Cracoviensia*. Vol. 14: 2016 s. 143–153, streszcz. ang.

9268. KOZIŃSKA-WITT H.: Reprezentacja żydowskich mieszkańców miasta w samorządzie warszawskim: lokalny kontekst historyczny i próba ogólnej charakterystyki na podstawie sprawozdań prasowych. *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 16:] 2016 nr 4 s. 845–878, streszcz. ang.

W okresie międzywojennym.

9269. KOZŁOWSKA Aleksandra Anna: Festiwale polskiego regionalizmu górskiego – święta, zjazdy i tygodnie gór (1935–1939). *Zeszyty Wiejskie*. Z. 19: 2014 s. 279–295, streszcz. ang.

9270. KOZŁOWSKA A. A.: Tradycje ludowe w muzyce wojskowych jednostek podhalańskich (1918–1939). Wybrane zagadnienia i postacie. *Zeszyty Wiejskie*. [Z.] 22: 2016 s. 185–208, streszcz. ang.

9271. KOZŁOWSKA Magdalena: Świetlana przyszłość? Żydowski Związek Młodzieży Cukunft wobec wyzwań międzywojennej Polski. Kraków–Budapeszt 2016 Austeria 8° ss. 346, nlb. 29, il. (Polscy Żydzi. Studia i teksty; 2).

9272. KOZYRA Waldemar: Kazimierz Młodzianowski – pierwszy piłsudczykowski minister spraw wewnętrznych Rzeczypospolitej Polskiej (15 V – 2 X 1926 r.). *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 14: 2011 s. 253–273.

9273. KOZYRA W.: Konstrukcja liberalnego państwa prawa a zakres kompetencji ministrów spraw wewnętrznych w Polsce międzywojennej. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 8: 2003 s. 227–246.

9274. KOZYRA W.: Polityka administracyjna ministrów spraw wewnętrznych wobec życia społeczno-politycznego w Polsce w latach

1918–1922. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 10: 2007 s. 323–359.

9275. KOZYRA W.: Polityka administracyjna ministrów spraw wewnętrznych wobec życia społeczno-politycznego w Polsce w latach 1922–1926. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 12: 2009 s. 237–263.

9276. KRASIŃSKA Barbara: Główne idee polskiej typografii funkcjonalnej lat 20. XX wieku na wybranych przykładach. *Toruńskie Studia Bibliologiczne*. [T. 9:] 2016 nr 2 s. 9–29, streszcz. ang.

9277. KRASNODEBSKI Jarosław: Stanisławów na Powszechnej Wystawie Krajowej w Poznaniu w 1929 roku. *Częstochowskie Teki Historyczne*. T. 6: 2016 s. 149–168, streszcz. ang.

9278. KRAVČENKO Svitlana: Eżi Gedrojć i „Bunt Młodych” w obščestvenno-političeskoj žizni meżvoennoj Pol’ši. *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 10: 2012 s. 169–179, streszcz. ang.

9279. KRAVČENKO S.: Vopros pol’sko-ukrainskih otnošenij v geopolitičeskoj koncepcii pol’skih prometeistov predstavlennoj na stranicah periodičeskih izdanij 30-h godov XX veka. *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 9: 2011 s. 343–362, streszcz. ang., pol.

9280. KRÓL Joanna: Reforma oświatowa z 1934 roku: uwarunkowania społeczne, założenia i realizacja. *Prace Naukowe Akademii im. J. Długosza. Pedagogika*. T. 24: 2015 s. 555–566, streszcz. ang.

9281. KRUKAR Wojciech: Znachor z bieszczadzkiego Horodka. *Plaj*. [T.] 51: 2016 s. 43–56.

Wioska i jej mieszkańcy w dwudziestoleciu międzywojennym oraz Ilia Gadomski.

9282. KRUKOWSKI Piotr: Nad Wieprzem 1920. Warszawa 2016 Bellona 8° ss. 203, nlb. 5, tabl. 8, il. (Historyczne Bitwy).

9283. KRUPA Maciej, Mazik Piotr, Szpilka Kuba: Nieobecne miasto. Przewodnik po nieznanym Zakopanem. Wołowiec 2016 Czarne 8° ss. 147, nlb. 4, il.

W okresie II RP.

9284. KRUSZEWSKI Tomasz: Uchwały polityczne w działalności sejmu prowincjonalnego na Dolnym Śląsku w okresie Republiki Weimarskiej. *Studia Prawno-Ekonomiczne*. T. 91: 2014 [z.] 1 s. 47–62, streszcz. ang.

9285. KRUSZYŃSKI Bartosz: Udział jednostek garnizonu poznańskiego w walkach podczas wojskowego zamachu stanu w maju 1926 roku. *Kronika Wielkopolski*. 2016 nr 2 s. 40–45.

9286. KRZEMIŃSKI Tomasz: Problem prostytucji w międzywojennym Grudziądzu. *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 23: 2015 s. 129–141, streszcz. ang.

9287. KRZYŻANOWSKI Lech: Artur Klewski i Wincenty Spaltenstein, czyli o karierze przyszłych w międzywojennej Królewskiej Hucie. *Zeszyty Chorzowskie*. T. 17: 2016 s. 93–110, streszcz. ang., niem.

9288. KUBIAK Jarosław: Organizacja Wiejska Obozu Zjednoczenia Narodowego w województwie łódzkim. *Zeszyty Wiejskie*. Z. 20: 2014 s. 89–106, streszcz. ang.

Lata 1937–1939.

9289. KUBIAK Rafał: Wiemy kiedy dokładnie powstał Klub Sportowy „Unia”. *Rocznik Solecki*. [T.] 7: 2016 s. 59–61.

Rok 1924.

9290. KUCHARSKI Szymon: Ostatni fort zachodu ku wschodnim rubieżom – Wilno jako obóz i obszar warowny w latach 1922–1939. *Przegląd Historyczno-Wojskowy*. R. 17: 2016 nr 2/3 s. 145–200, streszcz. ang., ros.

9291. KUJAWA Janusz: Rzeszów między wojnami. Opowieść o życiu miasta 1918–1939. Łódź 2016 Księży Młyn Dom Wydawniczy Michał Koliński 4° ss. 126, il. (Magiczne Czasy Magicznych Miast).

9292. KULCZYŃSKI Robert: Działalność II Eskadry Wielkopolskiej na lotnisku polowym pod Jarocinem wiosną 1919 roku. *Kronika Wielkopolski*. 2016 nr 4 s. 25–41.

9293. KULIGOWSKI Janusz: Drogi i inwestycje komunikacyjne w powiecie mińskim w latach 1918–1939. *Rocznik Stanisławowski*. Z. 1: 2013 s. 91–113.

9294. KULKA Grzegorz: Sprawy honorowe gen. Włodzimierza Ostoi-Zagórskiego w latach 1923–1928. *Dzieje Najnowsze*. R. 48: 2016 [nr] 3 s. 107–127, streszcz. ang.

9295. KURIE (archi)diecezjalne Kościoła rzymskokatolickiego w II Rzeczypospolitej. Red. Maria Dębowska. Lublin 2016 Wydaw. KUL 8° ss. 354, il. (Biblioteka Ośrodka Archiwów, Biblioteki i Muzeów Kościelnych

Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II; nr 37).

Treść: [Dębowska M.:] Wprowadzenie s. 3–5; Różański Mieczysław: Kuria diecezjalna w Kodeksie Prawa Kanonicznego z 1917 r. s. 7–15; Krucki Łukasz: Jak powstała Kuria Arcybiskupia w Gnieźnie? O ustanowieniu centralnego urzędu archidiecezji gnieźnieńskiej w dwudziestolecu międzywojennym s. 17–35; Napierała Joanna: Konsystorz i Kuria Arcybiskupia w Poznaniu w okresie międzywojennym s. 37–54; Dębowska M.: Kuria diecezji chełmińskiej w Pelplinie w okresie międzywojennym s. 55–60; Gmurczyk Zbigniew: Organizacja i działalność Kurii Diecezjalnej Włocławskiej w okresie II Rzeczypospolitej s. 61–76; Chajko Grzegorz: Kuria Metropolitalna obrządku łacińskiego we Lwowie w dwudziestolecu międzywojennym. Struktura, skład personalny, zadania s. 79–122; Dębowska M.: Organizacja kurii diecezjalnej w Łucku w latach 1919–1939 s. 123–138; Walicki Bartosz, Zych Sławomir: Kuria Biskupia obrządku łacińskiego w Przemysłu w okresie międzywojennym s. 139–157; Staniewicz Piotr: Organizacja kurii archidiecezjalnej w Warszawie w okresie II Rzeczypospolitej s. 159–167; Marczewski Jarosław R.: Kuria Diecezjalna w Lublinie w okresie międzywojennym s. 169–178; Różański M.: Kuria Diecezjalna w Łodzi w okresie II Rzeczypospolitej s. 179–190; Grzybowski Michał Marian: Kuria Diecezjalna w Płocku w latach 1918–1939 s. 191–210; Moskal Tomasz: Organizacja i działalność Kurii Diecezjalnej w Sandomierzu 1918–1939 s. 211–223; Dmowski Rafał, Błoński Bernard: Kuria Diecezjalna w Siedlcach w latach 1918–1939 s. 225–242; Kapuściński Jacek: Organizacja i działalność Kurii Biskupiej w Częstochowie w okresie II Rzeczypospolitej s. 245–266; Dudała Halina: Organizacja i działalność kurii diecezjalnej w Katowicach w latach 1925–1939 s. 267–293; Bujak Grzegorz: Kuria diecezjalna w Kielcach w latach 1918–1939 s. 295–306; Piech Stanisław Ludwik: Organizacja i działalność kurii diecezjalnej w Tarnowie w okresie II Rzeczypospolitej s. 307–318; Szot Adam: Obsada stanowisk Kurii (Metropolitalnej) Wileńskiej w (archi)diecezji wileńskiej w dwudziestolecu międzywojennym (na podstawie schematyzmów diecezjalnych) s. 321–333; Lupiński Józef, Grunwald Marek: Kuria diecezji łomżyńskiej w okresie międzywojennym s. 335–347.

9296. KURZYŃSKI Andrzej: Kalisz na Powszechnej Wystawie Krajowej w Poznaniu w 1929 r. oraz problem odszkodowań za straty w sierpniowej zagładzie miasta. *Rocznik Kaliski*. T. 40: 2014 s. 101–107.

Z 1914 r.

9297. KWIECIEŃ Sebastian: Zasady przyuczania do zawodu przemysłowca w świetle regulacji prawnych zawartych w prawie przemysłowym z 1927 roku. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 19: 2016 s. 255–271, streszcz. ang. s. 415.

9298. LĀHOŪSKĪ Uładzimir: Novyâ arhiŭnyâ dakumenty z žyccâpisamĭ ŭradžencau Belastoččyny – udzel’nikaŭ belaruskaga nacyânal’naga ruhu ŭ 1917–1921 gg. *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. [Z.] 46: 2016 s. 60–77, streszcz. ang., pol.

9299. LEDWOCH Janusz: Manewry wołyńskie 1938. Warszawa 2016 Militaria 4° ss. 58, il., streszcz. ang.

9300. LEDWOCH J.: Zaolzie 1938. Warszawa 2016 Militaria 4° ss. 66, nlb. 2, il. (Tank Power; vol. 166).

9301. LEHMANN Iwona: Dodatki „Dziennika Berlińskiego” dla dzieci i młodzieży w latach 1925–1939. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Folia 188: Studia ad Bibliothecarum Scientiam Pertinentia. [T.] 13: 2015 s. 157–183, streszcz. ang.

9302. LESZCZYŃSKA Cecylia: Level of living of Polish citizens in the interwar period, and its diversification. *Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych*. T. 76: 2016 s. 93–120, streszcz. ang.

9303. LESZCZYŃSKI Rafał: Wpływy Ukraińskiego Zjednoczenia Narodowo-Demokratycznego na terenie województwa tarnopolskiego w świetle kampanii wyborczych i wyników wyborów parlamentarnych w latach 1928 i 1930. *Wrocławskie Studia Wschodnie*. [T.] 19: 2015 s. 135–154, streszcz. ang., ros.

9304. LEWANDOWSKI Krzysztof: Prekonteneryzacja w II Rzeczypospolitej Polskiej 1926–1939. Wrocław–Łódź 2016 Księży Młyn Dom Wydaw. 8° ss. 76, il., streszcz. ang.

Dot. transportu kontenerowego.

9305. LGOCKI Andrzej: Obóz narodowy w Radomsku w Drugiej Rzeczypospolitej. Cz. 2. *Zeszyty Radomszczańskie*. T. 11: 2016 s. 79–118.

Toż. Cz. 3. *Tamże*. T. 12: 2016 s. 127–157.

Cz. 1. *Tamże*. T. 10: 2015.

9306. LINKIEWICZ Olga: Scientific Ideals and Political Engagement: Polish Ethnology and the „Ethnic Question” Between the Wars. *Acta Poloniae Historica*. [T.] 114: 2016 s. 5–27.

9307. LIS Agata: „Polonia” wobec najważniejszych wydarzeń politycznych w Polsce w okresie międzywojennym: zamach stanu w 1926 r. i proces brzeski. *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. Vol. 19: 2016 no 3 s. 75–90, streszcz. ang.

Czasopismo.

9308. LITWIŃSKI Robert: Policja wobec mniejszości narodowych w II Rzeczypospolitej. *Rocznik Łódzki*. T. 64: 2016 s. 169–186, streszcz. ang.

9309. ŁACH Wiesław Bolesław: „Bunt” Żeligowskiego. Kulisy przyłączenia Wileńszczyzny do Polski 1920–1922. Warszawa 2014.

Rec.: Fabisz Dariusz, *Dzieje Najnowsze*. R. 48: 2016 [nr] 1 s. 266–274.

9310. ŁAPA Małgorzata: Reglamentacja handlu zagranicznego w Polsce w latach trzydziestych XX wieku. *Zeszyty Wiejskie*. [Z.] 22: 2016 s. 635–656, streszcz. ang.

9311. ŁAPOT Mirosław: Formowanie kompetencji kulturowych dziecka żydowskiego w Polsce międzywojennej na przykładzie czasopisma „Nasza Jutrzenka” (1921–1939). *Prace Naukowe Akademii im. J. Długosza*. Pedagogika. T. 25: 2016 nr 2 s. 447–439, streszcz. ang.

9312. ŁAPOT M.: Wychowanie patriotyczno-obywatelskie w szkole żydowskiej w okresie międzywojennym (na przykładzie Lwowa). *Prace Naukowe Akademii im. J. Długosza*. Pedagogika. T. 25: 2016 nr 1 s. 603–620, streszcz. ang.

9313. ŁAZAR Stefania: Architektura Będzina 1918–1939. Budynek użyteczności publicznej. Będzin 2016 Fund. Brama Cukermana 8° ss. 117, nlb. 1, il., mapy.

9314. ŁAZOR Jerzy: Brama na Bliski Wschód. Polsko-palestyńskie stosunki gospodarcze w okresie międzywojennym. Warszawa 2016 IPN–KŚZpNP 8° ss. 285, nlb. 2, tabl. 16, il., streszcz. ang. IPN–KŚZpNP. (Monografie; t. 115).

9315. ŁODYGA Mateusz: Metody i środki stosowane w procederze aborcyjnym w okresie międzywojennym na przykładzie spraw z terenu siedleckiego okręgu sądowego. *Meritum*. T. 8: 2016 s. 241–254, streszcz. ang.

9316. ŁODYGA M.: Zwalczanie organizacji komunistycznych, funkcjonujących w latach 20. XX w. na terenie powiatu węgrowskiego, w świetle akt „Wielkiego procesu przeciwko 24 komunistom”. *Prace Archiwalno-Konserwatorskie*. Z. 20: 2016 s. 99–117, streszcz. ang.

9317. ŁUBIARZ Tomasz: Koncepcje województwa w Materiałach Komisji dla Usprawnienia Administracji Publicznej przy Prezesie Rady Ministrów w II Rzeczypospolitej (1928–1933). *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 11: 2008 s. 215–244.

9318. ŁUCZKOWSKI Marcin: Aktywność polityczno-społeczna ziemiaństwa województwa kieleckiego w latach 1918–1939. *Zeszyty Wiejskie*. Z. 20: 2014 s. 251–258, streszcz. ang.

9319. ŁUKASIEWICZ Sergiusz: Działalność Komunistycznej Partii Zachodniej Białorusi w województwie wileńskim w latach

1930–1935. In *Gremium*. T. 10: 2016 s. 143–158, streszcz. ang.

Toż. *Studia Zachodnie*. [T.] 18: 2016 ss. 367–382, streszcz. ang.

9320. MACHURA Agnieszka: Odpowiedzialność urzędnika za przestępstwa popełnione z chęci zysku w okresie międzywojennym. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 19: 2016 s. 273–295, streszcz. ang. s. 416.

9321. MACIĄG Magdalena: Republiki łemkowskie jako przykład aktywności politycznej Rusinów. *Studenckie Zeszyty Historyczne*. Z. 20: 2015 s. 51–62.

Republika Komańczańska i Republika we Florynce, l. 1918–1921.

9322. MACIEJEWSKI Marek: Prawne aspekty położenia mniejszości narodowych na Górnym Śląsku w okresie międzywojennym. *Studia Prawno-Ekonomiczne*. T. 91: 2014 [z.] 1 s. 63–86, streszcz. ang.

9323. MAČIULIS Dangiras: Vilniaus lietuvių ir Lietuvos sostinės idėja. *Lietuvos Istorijos Metraštis*. 2014 [nr.] 1 [dr.]: 2015 s. 95–115, streszcz. ang.

Wileński Litwini i idea stolicy Litwy w okresie międzywojennym.

9324. MAGIERA Elżbieta: Wykorzystanie programów nauczania szkół powszechnych po reformie z 1932 roku w kształceniu i wychowaniu spółdzielczym. *Prace Naukowe Akademii im. J. Długosza*. Pedagogika. T. 24: 2015 s. 539–554, streszcz. ang.

9325. MAJ Wieczorek Michał: W melodii tej siła zakłęta. Piosenka w polskim filmie 1930–1939. Łódź 2016 Księży Młyn Dom Wydawniczy Michał Koliński 8° ss. 128, il.

9326. MAJEWSKI Michał: Władze polskie wobec prześladowań Żydów w Niemczech po dojściu Adolfa Hitlera do władzy w 1933 roku. *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 16:] 2016 nr 3 s. 653–665, streszcz. ang.

9327. MAJZNER Robert: Wywiad morski II Rzeczypospolitej (1918–1939). *Prace Naukowe Akademii im. J. Długosza*. Zesz. Hist. T. 15: 2016 s. 207–230, streszcz. ang.

9328. MALICKA Alicja: Uroczystości pogrzebowe Józefa Piłsudskiego w województwie kieleckim. Rzecz o kształtowaniu się kultu Marszałka w II Rzeczypospolitej. *Rocznik Muzeum Narodowego w Kielcach*. T. 31: 2016 s. 303–322, streszcz. ang.

9329. MALINOWSKI Ludwik: Wychowanie państwowe w Drugiej Rzeczypospolitej. Warszawa 2015.

Rec.: Wołoszyn Ewa, *Rozprawy z Dziejów Oświaty*. T. 53: 2016 s. 185–190.

9330. MAŁECKI Damian: Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół” na Górnym Śląsku w latach 1895–1921 – rola działaczy sokolich w powstaniach śląskich 1919–1921. *Koło Historii*. Nr 19: 2016 s. 127–146, streszcz. ang., niem., fr.

Dot. gł. l. 1919–1921.

9331. MAŁOLEPSZY Eligiusz, Drozdek-Małołepsza Teresa: Kultura fizyczna i turystyka w województwie poleskim w latach 1921–1939. Zarys problematyki. *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. [Z.] 41: 2014 s. 126–142, streszcz. ang., białorus.

9332. MARCHEWKA Dariusz: Działalność „Bundu” w powiecie kutnowskim w latach 1918–1939. *Kutnowskie Zeszyty Regionalne*. T. 20: 2016 s. 13–38.

9333. MARCINIEC Dariusz: Charakterystyka problemów kultury w latach trzydziestych na podstawie publicystyki „Pionu” (1933–1939). *Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Historica*. [Vol.] 96: Studia i szkice do dziejów Polski i powszechnych XVI–XX w.: 2016 s. 191–212, streszcz. ang.

9334. MARCINIUK Andrzej: Kształcenie obserwatorów w dęblińskiej „Szkołe Orłąt” w latach 1925–1939. Dęblin 2016 Wydaw. Wyższej Szkoły Oficerskiej Sił Powietrznych 8° ss. 79, nlb. 2. Wyższa Szkoła Oficerska Sił Powietrznych. Pracownia Historii Sztuki Wojennej. (Biblioteczka Lotnicza; t. 2).

9335. MARCINIUK Zbigniew: Garwolin w latach 1918–1939. Garwolin 2014 Stow. Rozwoju Gmin i Miast Pow. Garwolińskiego „Wspólnota Powiatowa” 8° ss. 212, il.

9336. [MARCINKOWSKI Robert]: Warszawa. Miasto wielokulturowych tradycji. Warsaw. City of many cultural traditions. [T. 1]. Tekst ... Warszawa 2010 White & Case W. Daniłowicz, W. Jurcewicz i Wspólnicy 8° ss. nlb. 2, 72, nlb. 2, il. (Kolekcja White & Case Collection).

Toż. [T. 2]. Warszawa 2011 ss. nlb. 2, 72, nlb. 2, il.

Tekst równol. pol., ang.

W okresie II RP.

9337. MARCOŃ Witold: Posłowie zaolziańscy w Sejmie Śląskim. *Limes*. Nr 3/4: 2010/2011 [dr.]: 2011 s. 143–157, streszcz. ang.

9338. MARCOŃ W.: Śląska Rada Wojewódzka 1922–1939. (Wybrane zagadnienia). Tarnowskie Góry 2016 Wydaw. Inst. Tarnogórskiego i Muzeum Inst. Tarnogórskiego 4° ss. 148, il. (Zeszyty Tarnogórskie; nr 75).

9339. MARKIEWICZ Renata: Dydaktyka i wychowanie w szkołach wiejskich w okresie dwudziestolecia międzywojennego na przykładzie szkół powszechnych gminy Garbów. *Biuletyn Historii Wychowania*. [Nr] 34: 2016 s. 117–133, streszcz. ang.

9340. MARKOWIAK Zbigniew: Zarys monografii brygad jazdy polskiej (w wojnie polsko-bolszewickiej). Kraków 2015 nakł. własny 8° ss. 64, mapy.

9341. MARSZAŁ Maciej: Polska myśl konserwatywna wobec „kwestii ukraińskiej” w okresie międzywojennym. *Studia Prawno-Ekonomiczne*. T. 91: 2014 [z.] 1 s. 87–101, streszcz. ang.

9342. MATIS Benjamin: An annotated translation of Pinchas Szerman's „Poilische Khazones in fargangenheit un tzukunft” (The Polish cantorate in the past and the future), 1924. *Scripta Judaica Cracoviensia*. Vol. 14: 2016 s. 99–109, streszcz. ang.

9343. MAZUR Wojciech: II Rzeczpospolita w planach koalicyjnych działań lotniczych przeciw Niemcom (1921–1939). *Przegląd Historyczno-Wojskowy*. R. 17: 2016 nr 2/3 s. 201–222, streszcz. ang., ros.

9344. MĄCZEWSKI Ryszard: Warszawa między wojnami. Opowieść o życiu stolicy 1918–1939. Wyd. 2. Łódź 2016 Księży Młyn Dom Wydawniczy Michał Koliński 4° ss. 139, il. + płyta audio (CD). (Magiczne Czasy Magicznych Miast).

Wyd. 1. 2009.

9345. MAĆZKA Dorota: Kultura popularna w Siedlcach i powiecie siedleckim w okresie międzywojennym. *Rocznik Białkopodlaski*. T. 24: 2016 s. 119–135, streszcz. ang., niem., ros.

9346. MEUS Konrad: Kongres Kupiectwa Polskiego w Toruniu w 1933 roku w świetle archiwaliów lwowskich. *Klio*. T. 37: 2016 nr 2 s. 125–140, streszcz. ang., pol.

9347. MIECZNIKOWSKA Elżbieta: Oskara Sosnowskiego projekt kościoła w Imielnicy. *Nasze Korzenie*. Nr 11: 2016 s. 59–67.

Rok 1922.

9348. MIELCAREK Adam Janusz: Węzłowe zagadnienia ustrojowe Zarządu Cywilnego Ziem Wschodnich (1919–1920), w świetle aktów normatywnych. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 14: 2011 s. 241–251.

9349. MIĘDZYMORZE. Nadzieje i ograniczenia w polityce II Rzeczypospolitej. Pod red. Elżbiety Znamierowskiej-Rakk. Warszawa 2016 Studium Europy Wsch. Uniw. Warszawski 8° ss. 496, tabl. 1, il., streszcz. ang. (Bibliotheca Europae Orientalis. Studia; 4).

Treść: Znamierowska-Rakk E.: Wstęp s. 9–16; Rachuba Andrzej: I Rzeczpospolita w regionie Międzymorza na przestrzeni wieków s. 19–39; Nowak Andrzej: Polska, Rosja i Ukraina: strategiczny trójkąt koncepcji Józefa Piłsudskiego w latach 1918–1920 s. 43–62; Gierowska-Kałuża Joanna: Józef Piłsudski wobec obcych planów w stosunku do ziem byłej Rzeczypospolitej Obojga Narodów s. 63–88; Bartoszewicz Henryk: Dyplomacja polska wobec koncepcji Międzymorza w latach 1918–1926 s. 89–122; Kornać Marek: „Trzecia Europa”. Polska koncepcja Międzymorza (1937–1938) s. 123–152; Adamczyk Arkadiusz: Józef Beck, Galeazzo Ciano i János Esterházy. Między aprobatą wizji „Trzeciej Europy” a rozbieżnością narodowych interesów s. 153–169; Kiss Csaba G.: Uwagi do węgierskiego postrzeżenia Europy Środkowej w latach trzydziestych XX wieku. O poglądach polityka Andre Bajcsy-Zsilinszkyego i pisarza László Németha s. 171–178; Lossowski Piotr: Polityka II Rzeczypospolitej wobec państw bałtyckich s. 183–196; Buchowski Krzysztof: Polska wobec państw bałtyckich w latach 1918–1939 s. 197–219; Jėkabsons Ēriks: Stosunki Lotwy i Polski: kwestia uznania Lotwy „de iure” w styczniu 1921 roku s. 221–234; Essen Andrzej: Czechosłowacja w założeniach polskiej polityki regionalnej s. 237–266; Marczewska-Zagdańska Hanna: Stany Zjednoczone wobec polityki regionalnej Polski i Czechosłowacji (1918–1939) s. 267–293; Anghel Florin: Wspólna pamięć „Intermarium”. Określenie przebiegu granic i nawiązanie stosunków dyplomatycznych między Rumunią a Polską po I wojnie światowej s. 297–312; Walczak Henryk: Sojusz z Rumunią w środkowo-europejskiej i bałkańskiej polityce Polski w pierwszej połowie lat dwudziestych XX wieku s. 313–329; Zawistowska Renata: Odrodzona Polska wobec narodu i państwa węgierskiego do 1928 roku s. 331–353; Szczepański Wojciech: Polska wobec Węgier w drugiej połowie lat trzydziestych XX wieku s. 355–378; Kastory Agnieszka: Projekt polsko-węgiersko-rumuńskiej współpracy jako jedna z koncepcji Międzymorza w okresie międzywojennym s. 379–389; Znamierowska-Rakk E.: Miejsce i rola państw bałkańskich w polityce Warszawy s. 393–417; Stawowy-Kawka Irena: Blok Rolny a koncepcje integracji Europy Środkowej i Południowo-Wschodniej w latach 1930–1932 s. 419–445; Moroz-Grzelak Lilla: Współpraca naukowa i kulturalna II Rzeczypospolitej z sąsiedzką Rumunią i słowiańską Jugosławią. Realizm polityczny a idealizm s. 447–462; Rubacha Jarosław: Polsko-bułgarskie kontakty kulturalne w okresie międzywojennym s. 463–482.

9350. MORDZAK Adam: Nowy Ład prezydenta Franklina Delano Roosevelta w oczach Wiktora Podolskiego. *Acta Universitatis Lodziensis. Folia Historica*. [Vol.] 96: Studia i szkice do dziejów Polski i powszechnych XVI–XX w.: 2016 s. 175–190, streszcz. ang.

W opracowaniu „Nowy Ład Roosevelta”; dot. 1. 1933–1936.

9351. MROZEK Sławomir: Życie społeczno-polityczne w powiecie gorlickim w latach

1918–1939. Gorlice–Nowy Sącz 2016 Flexer-gis 8° ss. 240, il., mapy.

9352. MUCHA Krzysztof W.: Organizacja i struktura administracji szkolnej na terenie województwa łódzkiego w okresie międzywojennym. *Rocznik Łódzki*. T. 64: 2016 s. 197–212, streszcz. ang.

9353. MUSIOŁ Danuta: Bezrobocie w Pszczynie w latach 1922–1939. *Szkice Archiwalno-Historyczne*. Nr 13: 2016 s. 115–145, streszcz. ang., niem.

9354. NAPORA Adrian Czesław: Struktura niemieckich służb specjalnych i ich działalność przeciwko II Rzeczypospolitej w latach 1918–1927. Na podstawie dokumentów Oddziału II SGW. *Czas Przeszły*. T. 3: 2016 nr 1/2 s. 199–222, streszcz. ang.

SGW – Sztab Główny Wojska Polskiego.

9355. NARODZINY nowoczesności. Studia o polskiej rzeźbie dwudziestolecia międzywojennego. Pod red. Katarzyny Janickiej i Arkadiusza Krawczyka. Wolsztyn 2016 Bibl. Publ. Miasta i Gm. Wolsztyn im. Stanisława Platera 8° ss. 184, il., streszcz. ang. (Ocalić od Zapomnienia).

Treść: Janicka K., Krawczyk A.: [Wstęp] s. 9; Lang Elżbieta: Artyści zapomniani? Przyczynki do twórczości Michała Stefana [1854–1915] i Aleksandra Korpaków [1891–1960] s. 11–20; Gernat Jacek: Ze studiów nad warsztatem rzeźbiarskim Raimunda Kutzera (1833–1919) s. 21–40; Harasimowicz Julia: Rzeźba kognitywna? O metodach obrazowania zjawisk masowych na Powszechnej Wystawie Krajowej w Poznaniu z 1929 roku s. 41–52; Mulczyński Jarosław: Wydział Rzeźby w Państwowej Szkole Sztuk Zdobniczych i Przemysłu Artystycznego w Poznaniu i w Państwowej Wyższej Szkole Sztuk Plastycznych w Poznaniu w latach 1919–1950. Zakres nauczania, pedagogicy i uczniowie s. 53–66; Janicka K.: Koncepcja Marcina Rożka na poznański Pomnik Wdzięczności. Od projektów konkursowych po ostateczną realizację. [Lata 1927–1932] s. 67–80; Krawczyk A.: Od pomysłu do realizacji. Kilka uwag o ikonografii pomnika Bolesława Chrobrego i warsztacie artystycznym Marcina Rożka. [Lata 1925–1929] s. 81–98; Zielażny Anna: Dom artysty – analiza rzeźb Marcina Rożka s. 99–112; Rosiejka Karolina: Elie Nadelman [1882–1946]. Warszawa–Paryż–Nowy Jork s. 113–128; Kasa Magdalena: Era Nowych Kobiet. Polskie rzeźbiarki dwudziestolecia międzywojennego s. 129–140; Chojnacka Barbara: Rzeźba w międzywojennej Bydgoszczy (1920–1939). Zapomniane dziedzictwo? s. 141–154; Kroplewska-Gajewska Anna: Rola i znaczenie rzeźby w międzywojennym Toruniu s. 155–169.

9356. NASTROŻNY Paweł: Nieobronne obiekty przyforteczne zewnętrznego pierścienia umocnień Twierdzy Toruń na początku lat dwudziestych XX wieku. *Rocznik Toruński*. [T.] 43: 2016 s. 225–248.

9357. NAWROCKA-THEUS Monika: Pierwsze lata wolności w Teatrze Polskim w Poznaniu

(1918–1924). *Przegląd Archiwalno-Historyczny*. T. 3: 2016 s. 41–56, streszcz. ang.

9358. NIEDOJADŁO Andrzej: Postacie bohaterów narodowych Polski oraz Europy i świata, związanych z Polską występujące w obchodach uroczystości państwowych w szkolnictwie powszechnym II Rzeczypospolitej w latach 1918–1926 na przykładzie Okręgu Szkolnego Krakowskiego. *Tarnowskie Studia Historyczne*. T. 4: 2014 s. 92–100, streszcz. ang.

9359. NIEWĘGŁOWSKA Aneta, Wyszczelski Lech: Obóz piłsudczykowski i jego wizje polityki wschodniej. Siedlce 2014.

Rec.: Śleszyński Wojciech, *Biuletyn Historii Pogranicza*. Nr 15: 2015 s. 94–96.

9360. NIEWĘGŁOWSKI Jan: Towarzystwo Salezjańskie wobec potrzeb szkolnictwa zawodowego w okresie międzywojennym. *Seminare*. T. 37: 2016 nr 1 s. 39–51, streszcz. ang.

9361. NOWAK Andrzej: Pierwsza zdrada Zachodu. 1920 – zapomniany appeasement. Kraków 2015.

Rec.: Suleja Włodzimierz: Bezsilność zwycięzców. *Dzieje Najnowsze*. R. 48: 2016 [nr] 1 s. 253–257.

9362. NOWAK Michał K.: Na łamach „Tygodnika Ilustrowanego”: Francja jako fenomen kształtujący polską tożsamość w latach 1918–1928. *Prace Historyczne*. [T.] 142: 2015 z. 4 s. 641–656, streszcz. ang.

9363. O KSZTAŁT Rzeczypospolitej. Studia z zakresu polskiej myśli politycznej i ustrojowej okresu międzywojennego. Red. Paweł Gofron, Agnieszka Paderewska, Adrian Matuła. Kraków 2016 Uniw. Papieski Jana Pawła II. Wydaw. Nauk. 8° ss. 188.

Materiały z konferencji nauk., Kraków, 28–29 V 2015 r.

Treść: Gofron P.: Wprowadzenie s. 5–6; Pawlak Mieszko: Krytyka demokracji parlamentarnej w myśli polskich konserwatystów okresu międzywojennego s. 9–21; Rogozińska Agnieszka: Cele i zadania polityki państwa w myśli politycznej obozu piłsudczykowskiego (1918–1935) s. 23–38; Paderewska A.: Ruch Młodych Obozu Wielkiej Polski wobec sanacyjnego projektu konstytucji s. 39–50; Orzełek Ariel: Debata konstytucyjna na łamach „Buntu Młodych” w latach 1934–1935 s. 51–61; Trybuś Luiza: Udział abp. Józefa Teodorowicza w debacie konstytucyjnej Sejmu Ustawodawczego 1919–1922 roku s. 65–80; Matuła A.: Analiza głównych zagadnień ustrojowych w projekcie konstytucji Stanisława Głabińskiego s. 81–91; Konik Katarzyna: Krytyka polskiej rzeczywistości społecznej i wizja liberalna w myśli Adama Heydla s. 93–105; Dziadosz Zbigniew: Między autorytaryzmem i demokracją. Apologia silnego rządu w publicystyce Stanisława Estreichera s. 107–118; Kwinta Katarzyna: Instytucja Trybunatu w „Konstytucji racji stanu” Eustachego Sapiehy s. 119–126; Wałdoch Jacek: Instytucja nadzoru w administracji publicznej – problem pojęciowy w polskiej teorii i praktyce prawa okresu międzywojennego s. 129–143; Gofron P.: Ustawy o nadzwyczajnych pełnomocnictwach dla

prezydenta Rzeczypospolitej w 1924 roku s. 145–160; Jakóbiak Szymon: Między monarchią a republiką. Urząd prezydenta w konstytucji kwietniowej s. 161–171; Kotarski Aleksander: Nadzwyczajne uprawnienia prezydenta Rzeczypospolitej w czasie wojny. Uregulowania konstytucji kwietniowej oraz wnioski „de lege ferenda” s. 173–185.

9364. OKULEWICZ Piotr: Z dziejów obozu sanacyjnego w Wielkopolsce. Powiatowe zjazdy gospodarcze BBWR w 1934 roku. *Czas Przeszły*. T. 1: 2014 nr 1/2 s. 113–133, streszcz. ang.

9365. OLSZCZYŃSKI Przemysław, Łaskiewicz Tomasz: Wzlot i upadek wojewody pomorskiego Wiktora Lamota (1928–1931). Z dziejów pomajowej elity władzy. *Zapiski Historyczne*. T. 81: 2016 z. 1 s. 97–130, streszcz. niem., ang.

9366. ORLOF Ewa, Orlof Zofia: Kwestia bezpieczeństwa polskiej granicy południowej w przededniu drugiej wojny światowej. Niektóre problemy. *Prace Pienińskie*. T. 26: 2016 s. 5–12.

9367. ORZEŁEK Ariel: Idea asymilacji państwowej Ukraińców w Małopolsce Wschodniej w międzywojennej refleksji politycznej Aleksandra Bocheńskiego. *Rocznik Lubelski*. T. 42: 2016 s. 119–132, streszcz. ang.

9368. ORZEŁEK A.: Publicystyczna refleksja Aleksandra Bocheńskiego na temat obozów politycznych II Rzeczypospolitej w latach trzydziestych. *Meritum*. T. 8: 2016 s. 227–239, streszcz. ang.

9369. OSTANEK Adam Adrian: VI Lwowski Okręg Korpusu w dziejach wojskowości polskiej w latach 1921–1939. Warszawa 2013.

Rec.: Kozłowski Piotr, *Rocznik Przemyski*. T. 52: 2016 z. 1 s. 247–251.

9370. OSTAPCZUK Jerzy: Z życia prawosławnej emigracji gruzińskiej w międzywojennej Polsce na przykładzie rodziny Bagrationich. *Rocznik Teologiczny*. R. 58: 2016 z. 2 s. 269–302.

9371. OWSIAŃSKI Jarosław: Prawdziwe i nieprawdziwe historie piłkarzy Warty Poznań w mistrzostwach Polski 1921–1939. Poznań 2016 Drukarnia Beyga 8° ss. 112, il.

9372. PADUCH Katarzyna: Księga autografów zwiedzających pałac w Podhorcach w latach 1923–1930. *Saeculum Christianum*. R. 22: 2015 s. 241–252, streszcz. ang., pol.

9373. PADUSZEK Konrad: Zajrzeć do mózgu Lenina. Wywiad II Rzeczypospolitej a post-

rewolucyjna Rosja. Łomianki–Dziekanów Leśny 2016 Wydaw. LTW 8° ss. 607, nlb. 1, il.

9374. PAGARÉLY Aláksandr: Prësa i publičnaâ sfera ũ zahodnebelaruskaj věsčy ũ 1920–30-â gady. *Belaruskij Gistaryčny Aglâd*. T. 23: 2016 s. 1/2 s. 18–40, streszcz. ang.

9375. PAKUŁA Mirosław: Juzistki – kwiaty przedwojennego Żgierza. *Rocznik Legionowski*. T. 9: 2016 s. 44–57.

Kursy dla telegrafistek (juzistek) w l. 1927–1936.

9376. PALICA Michał [M.]: Adwokaci międzywojennego Rybnika. *Palestra*. R. 61: 2016 nr 1/2 s. 220–224.

9377. PALICA M. M.: Ludzie i domy. Wędrówki po rybnickim Deptaku. Przewodnik po Rynku oraz ulicach: Powstańców Śląskich, Jana III Sobieskiego, św. Jana i sąsiednich placach w okresie międzywojennym (1922–1939). Oprac. red. Bogdan Kloch. Rybnik 2016 Muzeum 16° ss. 192, il.

9378. PARYS Paweł: „Prawda historyczna” o powstaniach śląskich na podstawie epizodu spod Sławęcic z początku czerwca 1921 roku. *Rocznik Muzeum w Gliwicach*. T. 26: 2016 s. 95–101, streszcz. ang., niem.

9379. PASEK Andrzej: Konstrukcja stanu wyższej konieczności w projekcie polskiego kodeksu karnego z 1932 roku. *Prawo*. [T.] 321: Studia historycznoprawne: 2016 s. 215–228, streszcz. ang., niem.

9380. PATER Walter: Oficerowie Marynarki Wojennej II Rzeczypospolitej i ich książki. *Biuletyn Historyczny*. Nr 31: 2016 s. 37–68.

9381. [PAULIUČUK] Pauliuchuk Vadzim: Różne drogi do Ameryki. Próba nowego spojrzenia na emigrację żydowską z Polski do USA w latach dwudziestych XX w. *Białostockie Teki Historyczne*. T. 14: 2016 s. 131–143, streszcz. ang.

9382. PAWELEC Mariusz: Muzułmańskie echa wizyty Hadży Seraji Szapszał w Jugosławii w 1936 roku. *Almanach Karaimski*. [T.] 5: 2016 s. 103–118, streszcz. ang.

9383. PAWLAK Piotr: Służba oraz zadania i obowiązki policjantów Policji Państwowej pracujących na posterunku w Wieluniu w latach 1919–1939. *Rocznik Wieluński*. T. 16: 2016 s. 175–188, streszcz. ang.

9384. PAWLAK Tomasz: Pierwsza książka abstynencka, która nie jest nudna. Przedwojenne

recenzje „Narkotyków” S. I. Witkiewicza. Warszawa 2016 PIW 8° ss. 92, nlb. 4, il.

Dostępne także jako e-book.

9385. PAWŁOSZEK Radosław: Pożar i odbudowa zamku Tarnowskich w Dzikowie w latach 1927–1939. *Dzikoviana*. T. 2: 2016 s. 7–44.

9386. PECYNA India: Magistrala węglowa w regionie szadzkowskim. *Biuletyn Szadzkowski*. T. 16: 2016 s. 257–273, streszcz. ang.

Lata 1925–1939.

9387. [PERGA Ūrij] Perga Jurij: Suspil'no-politične zittâ ukraïnciv na teritorii Holmšini i Pivdenного Pidlâššâ 1935–1939 rr. *Wrocławskie Studia Wschodnie*. [T.] 19: 2015 s. 155–172, streszcz. ang., pol.

9388. PIASTA Aleksy: Kancelaria międzywojennej administracji leśnej na przykładzie akt nadleśnictwa Piotrków w Mszczach 1919–1939. *Archeion*. T. 117: 2016 s. 347–363, streszcz. ang., fr., ros.

9389. PIEKARSKI Stanisław: Marsze ku czci Józefa Piłsudskiego organizowane w latach 1926–1939 na trasie Warszawa–Sulejówek i Sulejówek–Warszawa. *Kwartalnik Bellona*. R. 10: 2016 nr 2 s. 195–209, streszcz. ang.

9390. PIEKARSKI S.: Oficerski Yacht Klub Rzeczypospolitej Polskiej w Warszawie w dwudziestoleciu międzywojennym. *Przegląd Historyczno-Wojskowy*. R. 17: 2016 nr 2/3 s. 85–118, streszcz. ang., ros.

9391. PIEKARSKI S.: Ośrodki zdrowotno-wypoczynkowe Policji Państwowej Drugiej Rzeczypospolitej Polskiej. *Przegląd Policyjny*. R. 26: 2016 nr 3 s. 57–79, streszcz. ang.

9392. PIEKARSKI S.: Stowarzyszenie „Policyjny Dom Zdrowia” 1924–1939. *Przegląd Policyjny*. R. 26: 2016 nr 2 s. 49–67, streszcz. ang.

9393. PIELKA Mateusz: Antysemityzm w województwie pomorskim w latach 1920–1939 na przykładzie powiatu toruńskiego i okolic. *Studia Zachodnie*. [T.] 18: 2016 s. 323–350, streszcz. ang.

9394. PIELKA M.: Ruch syjonistyczny w Polsce w latach 1918–1939 – przypadek Torunia. *Studia Historyczne*. R. 59: 2016 z. 1 s. 3–38, streszcz. ang.

9395. PIOTROWICZ Dariusz: Ochotnicze Straże Pożarne na Działdowszczyźnie. Zarys

dziejów do 1939 r. Działdowo 2016 Urząd M. 8° ss. 207, nlb. 1, il.

Od 1920 r.

9396. PIOTROWSKI Remigiusz: Absurdy i kurioza przedwojennej Polski. Warszawa 2016 Wydaw. Nauk. PWN 8° ss. 420, nlb. 3, il.

9397. PIWOSZCZUK Michał: 1. pułk czołgów w wojnie polsko-bolszewickiej 1920 roku. Kraków 2016 Wydaw. Cztery Strony 8° ss. 218, nlb. 1, il.

Podstawa ed.: Zarys historii wojennej 1-go pułku czołgów. Warszawa 1935.

9398. PODGAJNA Ewelina: Rolnictwo w myśli politycznej Stronnictwa Chłopskiego (1926–1931). *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 10: 2012 s. 195–210, streszcz. ang.

9399. PODKOWSKI Marek: Komisariaty i wójtostwa obwodowe w Wielkopolsce (1919–1935). Kilka uwag o praktycznym działaniu. *Prawo*. [T.] 321: *Studia historycznoprawne*: 2016 s. 203–214, streszcz. ang., niem.

9400. POLESIAK Krzysztof: Działalność Arnolda Kriedte w grudziądzkim Deutsche Schulverein in Polen. *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 23: 2015 s. 231–248, streszcz. ang.

Lata 1928–1936.

9401. POLSKOJEZYCZNA prasa na Ukrainie sowieckiej w latach 1918–1939. Przegląd tytułów i treści. Kraków 2016 IJP PAN 8° ss. 496, il., streszcz. ang.

Treść: Dzięgiel Ewa: Wprowadzenie s. 6–21; Czamecka Katarzyna: Oświata, kultura i działalność wydawnicza s. 22–51; Dzięgiel E.: Warunki funkcjonowania prasy polskojęzycznej na Ukrainie sowieckiej w latach 20. i 30. XX wieku s. 52–65; Dzięgiel E.: Periodyzacja prasy polskojęzycznej na Ukrainie sowieckiej w latach 20. i 30. XX wieku s. 66–81; Kowalska Dorota A.: Prasa okresu wojennego 1918–21/22 s. 82–101; Kowalska D. A.: Prasa z lat 1922–35. Pismo Centralne – „Sierp” s. 102–130; Kowalska D. A.: Prasa z lat 1922–35. Czasopismo agronomiczne – „Gospodarka Kolektywna” s. 131–137; Yanushevska Lyudmyla: Prasa z lat 1922–35. Prasa dla dzieci s. 138–171; Yanushevska L.: Prasa z lat 1922–35. Prasa dla młodzieży – „Głos Młodzieży” s. 172–197; Yanushevska L.: Prasa z lat 1922–35. Czasopismo-podręcznik – „Do Światła” s. 198–210; Yanushevska L.: Prasa z lat 1922–35. Czasopismo metodyczne – „Poradnik Oświatowy” s. 211–221; Czamecka K., Yanushevska L.: Prasa z lat 1922–35. Prasa rejonowa, miejska i dodatki s. 222–258; Kowalska D. A.: Prasa z lat 1935–39 – „Głos Radziecki” s. 259–269; Czamecka K.: Środowisko redaktorów i autorów s. 270–285; Wybór tekstów prasowych s. 286–462; Zestawienie tytułów gazet, czasopism i dodatków omówionych w pracy s. 463–475.

9402. POŁEĆ Rafał: Przestępczość w przedwojennej Gdyni w świetle policyjnych statystyk. *Zeszyty Gdynskie*. Nr 11: 2016 s. 241–257, streszcz. ang.

9403. PONÉDÉL'NIK Larisa: Literaturne žittâ na terenah Volins'kogo voëvodstva (1921–1939). *Rocznik Lubelski*. T. 42: 2016 s. 81–94, streszcz. ang.

9404. POPIELUCH Barbara: Rozwój przetrzennno-urbanistyczny Jarosławia w latach 1918–1939. *Limes*. Nr 3/4: 2010/2011 [dr.:] 2011 s. 84–98, streszcz. ang.

9405. PORYCKI Janusz: Pitawal bielski – zdarzenia kryminalne z 23 i 24 września 1935 roku w Bielsku Podlaskim oraz najbliższej okolicy. *Bielski Almanach Historyczny*. [T. 1:] 2016 s. 150–153.

9406. POTRZUSKI Kamil: Koncepcje budowy hali widowiskowo-sportowej w Warszawie międzywojennej. *Meritum*. T. 8: 2016 s. 255–271, streszcz. ang.

9407. POZNAŃSKI Jarosław: Szkolnictwo powszechne w gminie Zwierzyniec w latach 1918–1939. *Zwierzyniec 2014* Wydaw. Lipiec 8° ss. 128, il.

9408. PREGIEL Piotr: Wkroczenie nazizmu do środowiska studenckiego Technische Hochschule Breslau w 1933 roku. *Rocznik Wrocławski*. R. 13/14: 2016 s. 23–45, streszcz. niem.

9409. PRZEGIĘTKA Marcin: Gardeja. Dworzec na granicy Polski i Niemiec w dwudziestolecu międzywojennym. *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 23: 2015 s. 211–219, streszcz. ang.

9410. PRZEGIĘTKA M.: Komunikacja i polityka. Transport kolejowy i drogowy w stosunkach polsko-niemieckich w latach 1918–1939. Warszawa 2015 IPN–KŚZpNP 8° ss. 384, tabl. 16, il. IPN–KŚZpNP. (Monografie; 108).

Rec.: Przerwa Tomasz, *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 71: 2016 nr 1 s. 173–177.

9411. PRZENIOSŁO Małgorzata: Finanse Rady Głównej Opiekuńczej i jej struktur terenowych w latach 1918–1921. *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 11: 2013 s. 83–116, streszcz. ang.

9412. PRZENIOSŁO M.: Habilitacja z pedagogiki w II Rzeczypospolitej. *Przegląd Pedagogiczny*. 2016 nr 1 s. 41–55, streszcz. ang.

9413. PRZENIOSŁO M.: Profesorowie wydziału prawa i nauk społecznych Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie 1919–1939. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. R. 61: 2016 nr 2 s. 7–32, streszcz. ang.

9414. PRZENIOSŁO M.: Profesorowie Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie 1919–1939. *Wrocławskie Studia Wschodnie*. [T.] 20: 2016 s. 85–99, streszcz. ros., ang.

9415. PRZENIOSŁO M.: Szkoły matematyczne w międzywojennej Polsce i ich związki z nauką światową. *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 15: 2016 nr 2 s. 215–242, streszcz. ang.

9416. PRZENIOSŁO M.: Władze Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie 1919–1939. *Przegląd Historyczny*. T. 107: 2016 z. 4 s. 537–561, streszcz. ang.

9417. PRZENIOSŁO Marek: Problemy społeczne Galicji Zachodniej w początkach II Rzeczypospolitej (wybrane zagadnienia). *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 12: 2013 s. 87–102, streszcz. ang.

9418. PRZESŁAWSKI Leonard: Dziewierzewo. Lata 1920–1939. Bydgoszcz 2016 Wydaw. „Koronis” 8° ss. 159, il.

9419. PRZYBYŁ-SADOWSKA Elżbieta: Biblioteka Wiedzy Religijnej w Warszawie (1919–1939). *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. T. 10: 2016 s. 211–228, streszcz. ang.

9420. PRZYBYŁ-SADOWSKA E.: Początki zgromadzenia Siostr Franciszkanek Służebnic Krzyża w Laskach w świetle materiałów archiwalnych. *Studia Religioznawcze*. [T.] 47: 2014 z. 3 s. 179–196, streszcz. ang.

Gł. I. 1918–1924.

9421. PRZYGODZKI Jacek: Przyczynek do problematyki dekoncentracji w pracach komisji dla usprawnienia administracji publicznej w II Rzeczypospolitej. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 12: 2009 s. 227–235.

9422. PRZYSTAŃSKA Daria: Przepisy kosmetyczne w „Polskim manuale farmaceutycznym” Jana Podbielskiego i Mariana Rostańskiego. *Analecta*. R. 24: 2015 z. 2 s. 41–92, streszcz. ang.

Z 1932 r.

9423. PSZCZÓŁKOWSKI Michał: Kresy nowoczesne. Architektura na ziemiach wschodnich II Rzeczypospolitej 1921–1939. Łódź 2016 Księży Młyn Dom Wydawniczy Michał Koliński 4° ss. 260, il.

9424. PUDŁOCKI Tomasz: Ambasadorzy idei. Wkład intelektualistów w promowanie

pozytywnego wizerunku Polski w Wielkiej Brytanii w latach 1918–1939. Kraków 2015 Historia Iagellonica 8° ss. 382, tabl. 12, il., streszcz. ang. (Studia z Historii XX Wieku; t. 17).

9425. PUDŁOCKI T.: Idea uniwersytetu według Romana Dyboskiego. *Rocznik Komisji Nauk Pedagogicznych*. T. 69: 2016 s. 155–173, streszcz. ang.

W okresie II RP.

9426. PUDŁOCKI T.: „Scripsi et salvati animam meam”. Władysław Tarnawski w świetle korespondencji do Andrzeja Grabowskiego. *Rocznik Przemyski*. T. 52: 2016 z. 2 s. 61–78, streszcz. ang.

Lata 1921–1926.

9427. PUDŁOCKI T.: Uczeni przeciw „milczącej otchłani?”. Współpraca Moniki M. Gardner i Romana Dyboskiego na rzecz sprawy polskiej w Wielkiej Brytanii. *Prace Historyczne*. [T.] 141: 2014 z. 1 s. 101–122, streszcz. ang.

W okresie II RP.

9428. PUŁAWSKI Adam: 1939. Stosunki polsko-żydowskie w Chełmie w przededniu II wojny światowej. *Rocznik Chełmski*. T. 20: 2016 s. 99–127, streszcz. ukr., ang.

9429. PYCKA Anna Małgorzata: Róg obfitości czy puszką Pandory? Kultura w Drugiej Rzeczypospolitej. Warszawa 2016 Bellona 8° ss. 398, nlb. 2, il.

9430. PYZIAK Michał: Rola Sądu Najwyższego II Rzeczypospolitej w rozstrzyganiu wątpliwości kompetencyjnych w byłym zaborze austriackim. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 11: 2008 s. 207–214.

9431. PYZIAK M.: Zapomniany Trybunał z 1921 r. Rozwiązywanie konfliktów kompetencyjnych na ziemiach zachodnich II Rzeczypospolitej na tle rozwiązań pruskich. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 10: 2007 s. 265–283.

9432. RADKIEWICZ Małgorzata: Modernistki o kinie. Kobiety w polskiej krytyce i publicystyce filmowej 1918–1939. Kraków 2016 Korporacja Ha!art 8° ss. 413, nlb. 3, il. (Linia Filmowa; 23).

9433. RAKOWSKI Maciej: Pojęcie odpowiedzialności władzy wykonawczej w polskim piśmiennictwie międzywojennym. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 11: 2008 s. 245–261.

9434. RENZ Regina: Liczebność i struktura wewnętrzna chłopów województwa kieleckiego w latach 1918–1939. *Almanach Historyczny*. T. 18: 2016 s. 143–157, streszcz. ang.

9435. RENZ R.: Rodzina chłopska w międzywojennej Kielecczyźnie. *Między Wisłą a Pilicą*. T. 17: 2016 s. 101–116, streszcz. ang.

9436. RENZ R.: Życie towarzyskie i rivalryki duchowe mieszkańców międzywojennej Kielecczyzny. *Rocznik Łódzki*. T. 64: 2016 s. 157–168, streszcz. ang.

9437. RESLER Tomasz: Prawne aspekty funkcjonowania społeczności karaimskiej w II Rzeczypospolitej. *Almanach Karaimski*. [T.] 5: 2016 s. 119–135, streszcz. ang.

9438. REZLER Marek: Powstanie wielkopolskie 1918–1919. Poznań 2016 Rebis 8° ss. 358, nlb. 1, tabl. 30, il. (Historia).

Poprawiony przedruk wyd. z 2008 r.

9439. RĘDZIŃSKI Kazimierz: Kontrowersje i konflikty w środowisku studentkim we Lwowie w latach 1919–1939. *Prace Naukowe Akademii im. J. Długosza*. Pedagogika. T. 25: 2016 nr 2 s. 435–447, streszcz. ang.

9440. RĘDZIŃSKI K.: Studenci żydowscy we Lwowie w latach 1918–1939. *Prace Naukowe Akademii im. J. Długosza*. Pedagogika. T. 25: 2016 nr 1 s. 581–601, streszcz. ang.

9441. RĘDZIŃSKI K.: Studenckie protesty antyopłatowe oraz w obronie autonomii uczelni we Lwowie w latach 1932–1939. *Rocznik Polsko-Ukraiński*. T. 18: 2016 s. 31–44, streszcz. ang.

9442. RODAK Mateusz: Badania kryminalno-biologiczne w Drugiej Rzeczypospolitej (1933–1939). Zapomniany epizod z dziejów międzywojennej teorii i praktyki interdyscyplinarnych badań naukowych nad więźniami w latach 30. XX w. *Analecta*. R. 24: 2015 z. 2 s. 149–165, streszcz. ang.

9443. RODAK M.: Przepiękstwo zgwałcenia i jego sprawcy w II Rzeczypospolitej. Próba wstępnej charakterystyki. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 18: 2015 s. 131–148, streszcz. ang. s. 333–334.

9444. ROGOWSKA Izabela: Posługa społeczna zakonów w Nowym Mieście nad Pilicą w okresie międzywojennym. *Studia Loviciensia*. Nr 18: 2016 s. 149–162, streszcz. ang.

9445. ROGUSKI Rafał: Ziemia siedlecka i sokołowska w systemie obronnym Polski

w latach 1921–1926. *Sokolowski Rocznik Historyczny*. T. 4: 2016 s. 41–60.

9446. ROMANOW Andrzej: Polskie czasopisma młodzieżowe w Wolnym Mieście Gdańsku. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Folia 188: Studia ad Bibliothecarum Scientiam Pertinentia. [T.] 13: 2015 s. 110–125, streszcz. ang.

9447. ROZMYSŁOWICZ Adam: Przedwojenna Saska Kępa. Warszawa 2016 Ekbin Studio PR 4° ss. 149, nlb. 2, il. (Biblioteka Stolicy).

9448. RUDA Oksana: Rol' ukraïns'kih kul'turno-osvïtніх tovaristv u rozvitku nacïonal'nogo škil'nictva v Galičini (1923–1939). *Rocznik Lubelski*. T. 42: 2016 s. 95–104, streszcz. ang.

9449. RYBA Mieczysław: Stosunki państwo–Kościół w województwie lubelskim 1918–1939. Lublin 2016 Wydaw. KUL 8° ss. 222. KUL Jana Pawła II. Wydz. Humanist.

Rec.: Sołga Przemysław, *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 19: 2016 s. 379–384.

9450. RZEPKOWSKI Arkadiusz: Poziom wykształcenia ludności województwa łódzkiego w II Rzeczypospolitej. *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 15: 2015 s. 135–142, streszcz. ang.

9451. RZEPKOWSKI A.: Struktura ludności województwa łódzkiego w II Rzeczypospolitej. Łódź 2016 Wydaw. Uniw. Łódzkiego 8° ss. 338. (Historia XX w.).

9452. SACEWICZ Karol: Komunizm i antykomunizm w II Rzeczypospolitej. Państwo, społeczeństwo, partie. Olsztyn 2016 Inst. Historii i Stosunków Międzynar. Uniw. Warmińsko-Mazurskiego 8° ss. 410, streszcz. niem.

9453. SACEWICZ K.: „Sprawa Pogotowia Patriotów Polskich” w świetle publikacji polskiej prasy narodowej i socjalistycznej w latach 1924–1926. *Echa Przeszłości*. [T.] 17: 2016 s. 155–169, streszcz. ang.

9454. SADKOWSKA-MOKKAS Lidia: Warszawa skamandrytów. Warszawa 2016 Bellona 8° ss. 406, nlb. 2, il.

9455. SAWICKI Marian Ryszard, Wnuk Jan: Szlak Bojowy 85 Pułku Piechoty Strzelców Wileńskich. Marki–Radzymin 1920. Radzymin 2016 Tow. Przyj. Radzymina 8° ss. 76, nlb. 2, il.

Bitwa warszawska 1920.

9456. SCHMANDT Piotr: Życie literackie Wejherowa w dwudziestoleciu międzywojennym. *Nasze Pomorze*. Nr 16: 2014 [dr.:] 2015 s. 69–86.

9457. SCHMUTZ Lesław, Sztaba Kazimierz: Znaczki wydania „Poczta Polska / Gen.-Gouv. Warschau” z 1918 i 1919 roku (nr kat. Fi: 6–16). Bytom–Kraków 2009 Fischer 8° ss. 156, il.

9458. SCHRAMM Tomasz: Francja, Niemcy i Polska bezpośrednio po I wojnie światowej. *Prace Historyczne*. [T.] 142: 2015 z. 4 s. 561–572, streszcz. ang.

9459. SIECIŃSKI Wiesław: Administracja i organizacja szkolnictwa powszechnego i średniego w II Rzeczypospolitej. *Studia Administracyjne*. Nr 8: 2016 s. 79–97, streszcz. ang.

9460. SIEDLACZEK-SZWED Aleksandra: Developing national and central identity in Vilnius in the period of the Second Republic through welfare and educational activities. Warszawa 2016 Ośr. Wydawniczo-Poligraficzny Sim 8° ss. 177.

9461. SIEKIERA Rafał: Początki polskiej publicystyki sportowej w ujęciu genologicznym. „Przegląd Sportowy” w latach 1921–1925. Łódź 2016 Wydaw. Uniw. Łódzkiego 8° ss. 225, il. (Dziennikarstwo i Komunikacja).

Dostępne także jako e-book.

9462. SIEMASZKO Karol: Konstrukcja podżegania i pomocnictwa w pracach nad polskim kodeksem karnym z 11 VII 1932 r. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 13: 2010 s. 211–234.

9463. SIERADZKA Danuta: Drukarnstwo województwa śląskiego w latach 1920–1939. Katowice 2016 Wydaw. Gnome 8° ss. 227, il.

Rec.: Kocójowa Maria, *Roczniki Biblioteczne*. T. 60: 2017 s. 396–398.

9464. SIERPOWSKI Stanisław: Gra o Niemcy. Międzynarodowy kontekst wstąpienia Niemiec do Ligi Narodów w roku 1926. Poznań 2015.

Rec.: Kastory Andrzej, *Studia Historyczne*. R. 58: 2015 z. 4 s. 575–578.

9465. SINDETSKAJA Natalia: Polsko-eskańskie stosunki kulturalne w latach 1918–1939. Praca doktorska napisana pod kierunkiem prof. dr hab. Jana Lewandowskiego. Tallin 2008.

Rec.: Tichomirow Andrzej, *Przegląd Wschodnioeuropejski*. [T.] 7: 2016 [nr] 2 s. 283–286.

9466. SKALSKI Piotr, Pękacka-Falkowska Katarzyna: Poznańscy studenci farmacji w latach 1920–1939. Studium z zakresu historii społecznej. *Analecta*. R. 25: 2016 z. 2 s. 139–195, streszcz. ang.

9467. SKÓRA Wojciech: Kaszubi i słupski proces Jana Bauera w 1932 roku. Z dziejów polskiego ruchu narodowego na Pomorzu Zachodnim. Cz. 1. Słupsk–Poznań–Dąbrówka 2016 Rys 8° ss. 367, il., streszcz. ang., niem.

Rec.: Olstowski Przemysław, *Zapiski Historyczne*. T. 81: 2016 z. 2 s. 188–192.

9468. SKUBISZ Paweł: Wojska Pograniczne ZSRS na odcinku z Polską w świetle materiałów wywiadu II Rzeczypospolitej (1921–1939). Struktura i dyslokacja, działalność wywiadowcza, regulamin służby. Szczecin 2010.

Rec.: Trojanowski Michał, *Studia Zachodnie*. [T.] 16: 2014 s. 265–267.

9469. SŁAWOMIR Czerwiński i wychowanie państwowe. Pod red. Piotra Goldyna. Kalisz 2016 Kaliskie Tow. Przyj. Nauk 8° ss. 216, il. Książnica Pedagog. im. Alfonsa Parczewskiego w Kaliszu.

Trzęść: Goldyn P.: Wstęp s. 7–9; Jakubiak Krzysztof: Trwale wartości i współczesne konotacje wychowania państwowego z okresu II Rzeczypospolitej s. 11–17; Walczak Krzysztof: Kalisz Sławomira Czerwińskiego. Instytucje, ludzie, wydarzenia s. 21–30; Andrysiak Ewa: Książka w życiu Sławomira Czerwińskiego s. 31–51; Durka Jarosław: Ks. Bronisław Zongołowicz jako wiceminister oświaty w latach 1930–1931 s. 52–72; Król Joanna: Kontrowersje wokół ideału wychowania państwowego Sławomira Czerwińskiego (1885–1931) s. 75–96; Magiera Elżbieta: Organizacja wychowania państwowego w szkolnictwie powszechnym Drugiej Rzeczypospolitej w latach 1932–1939 s. 97–122; Gumuła Teresa: Czasopisma pedagogiczne i oświatowe o wychowaniu państwowym w latach 1928–1933 s. 123–145; Samsel Agata: Wychowanie państwowe w przedszkolach II Rzeczypospolitej na łamach miesięcznika „Przedszkole” (1933–1939) s. 146–173; Wróblewska Urszula: Karaimi wobec form wychowania państwowego w Drugiej Rzeczypospolitej s. 174–191; Grysińska-Jarmuła Katarzyna: Czy Polaków można było skutecznie zgermanizować i zrobić z nich przykładowych obywateli państwa pruskiego (Cesarstwa Niemieckiego)? Uwagi na temat założeń zawartych w memoriałach Bogdana Hutten-Czapskiego s. 195–216.

9470. SMOLARCZYK Andrzej: Szkolnictwo powszechne i oświata pozaszkolna w województwie poleskim w latach 1919–1939. Warszawa 2014.

Rec.: Bačyšča Ūras': Pol'skkaa škol'naa palityka na Palesi: vādomae i nevādomae. *Belaruskī Gīstaryčny Aglād*. T. 23: 2016 ss. 1/2 s. 261–287; Milewski Jan Jerzy, *Biuletyn Historii Pogranicza*. Nr 15: 2015 s. 96–97.

9471. [SMOLARCZYK A.] Smalārčyk Andžej: Tavarystva Belaruskaj Školy ū Pale-skīm vaāvodstve ū 1926–1933 g. *Belaruskī Gīstaryčny Aglād*. T. 22: 2015 ss. 1/2 s. 153–178, streszcz. ang.

9472. SMOLIŃSKI Aleksander: Przemysł ciężki, rolnictwo i komunikacja sowieckiej Ukrainy w latach trzydziestych XX w. w świetle akt Oddziału II Sztabu Głównego Wojska Polskiego oraz dokumentów polskiej służby dyplomatycznej w ZSRS. Przyczynek do oceny potencjału militarnego Ukraińskiej Socjalistycznej Republiki Sowieckiej oraz ZSRS w okresie międzywojennym. Oświęcim 2016 Napoleon V 8° ss. 185, il., streszcz. ang., ukr.

9473. SOBCZAK Paweł: Łódzka prasa literacka w okresie międzywojennym. Niespełnione nadzieje. *Kronika Miasta Łodzi*. [R. 26:] 2016 nr 3 s. 17–27.

9474. SOCHA Malwina: Opieka społeczna w latach międzywojennych w Chełmie. *Rocznik Chełmski*. T. 20: 2016 s. 85–98, streszcz. ukr., ang.

9475. SOKOLNICKI Michał: Gospodarka międzywojennego Płocka. Płock–Sierpc 2014 P.P.-H. Drukarnia 8° ss. 182, nlb. 2.

9476. SOKOLNICKI M.: Kobiety w międzywojennym Płocku. Płock–Sierpc 2012 P.P.-H. Drukarnia 8° ss. 150, nlb. 3, il.

9477. SOŁTYSIK Marek: Jak się hipnotyzuje bezrobotnego fryzjera. *Palestra*. R. 61: 2016 nr 3 s. 124–132.

Sporokowane samobójstwo Romana Wasilkowskiego w Krakowie 18 I 1923 r.

9478. SOŁTYSIK M.: Materiał dowodowy wpłynął... do kanalizacji. *Palestra*. R. 61: 2016 nr 1/2 s. 213–219.

Śmierć Zdzisława Komorowskiego w Krakowie w dn. 17 VII 1922 r. i proces żony podejrzanej o jego otrucie.

9479. SOŁTYSIK M.: Śmierć odsłoniła brudy. Cz. 1: Mecenasostwo na ławie oskarżonych. *Palestra*. R. 61: 2016 nr 12 s. 122–128.

Zabójstwo architekta Zbigniewa Gierszewskiego w Warszawie 29 IX 1938 r.

9480. SOMMER Tomasz: Moskiewska „Prawda” o Polsce w roku 1937 – rekonosans archiwalny. *Glaukopis*. Nr 25/26: 2012 s. 162–187, streszcz. ang.

9481. STANISŁAWÓW i ziemia stanisławowska w II Rzeczypospolitej. Wojskowość, bezpieczeństwo, społeczeństwo, kultura. Red. nauk. Mariusz Kardas, Adam A. Ostanek, Piotr Semków. Warszawa–Iwano-Frankiówsk–Siedlce 2016 Centrum Kultury Pol. i Dialogu Europejskiego; Adam S. Ostanek 8° ss. 238, il.

Trzęść: Redakcja: Wstęp s. 7–9; Wojskowość: Orzeł Leon: Ułani Krechowieccy i ich groby w Stanisławowie (Iwano-Fran-

kiwsku) s. 13–20; Čornen'kij Roman: Tabir dlá internovanih osib u Kosačevi v Kolonii v period pol's'ko-ukraïns'koï vïjni 1918–1919 rr. s. 21–32; Bezpieczeństwo: Roguski Rafał: Pokucie i Ziemia Stanisławowska w latach 1919–1920. Aspekt bezpieczeństwa s. 35–48; Ostanek A. A.: „Skrzydlaty Stanisławów”. Działalność Ligi Obrony Powietrznej i Przeciwigazowej w Stanisławowie i na Ziemi Stanisławowskiej a bezpieczeństwo miasta i regionu (1924–1939) s. 49–78; Kardas M.: Społeczeństwo Kresów Południowo-Wschodnich a bezpieczeństwo państwa w pismach wicewojewody stanisławowskiego w latach 1931–1933 Stefana Franciszka Sokola s. 79–105; Semków P.: Bezpieczeństwo miasta i regionu stanisławowskiego w okresie międzywojennym na łamach prasy codziennej. Pitał stanisławowski s. 106–125; Społeczeństwo: Grajny Robert: Stosunek władz Zachodnio-Ukraińskiej Republiki Ludowej do społeczności polskiej Stanisławowa w latach 1918–1919 s. 129–142; Hickiewicz Jerzy, Rataj Piotr, Sadłowski Przemysław: Wybitni elektrotechnicy ze Stanisławowa s. 143–152; Gavrilišin Petro: Prostitucija v Stanislavovi u 1930-h rr. na prikladï žittá ĩreni Griniščak. Case study s. 153–162; Pulik Paweł: Województwo stanisławowskie w 1939 roku (do wybuchu II wojny światowej) s. 163–176; Kultura: Romanuk Lesá: Dynamika rozvitku muzično-miteč'kogo žittá Stanislavova v kontekstí istoriko-političnih procesiv drugóï polovini XIX – peršoï tretini XX stolittá s. 179–185; Czerepanyn Myron: Koncertowe žycie Stanisławowa na profesjonalnej scenie miasta s. 186–193; Krasnodębski Jarosław: Z dziejów polskiej kultury na terenach dawnej Rzeczypospolitej. Droga do powstania Towarzystwa Muzycznego-Dramatycznego w Stanisławowie w 1928 roku s. 194–208; Ciwkacz Olga: Anatol Krakowiecki i jego „Książka o Kołymie”. [Londyn 1950] s. 209–220; Genik Mikola: Stanislaviv's'ke voëvodstvo v doláh spivrobítnikiv pariz'koï „Kultury” s. 221–235.

9482. STAWARZ Anna: Stanowisko ukraińskiego dziennika „Diło” wobec wydarzeń mających miejsce w powiecie leskim latem 1932 r. *Limes*. Nr 3/4: 2010/2011 [dr.:] 2011 s. 99–117, streszcz. ang.

9483. STEFAN Ehrenkreutz i historycy prawa okresu dwudziestolecia międzywojennego. W 70. rocznicę śmierci ostatniego Rektora Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie. Praca zbior. pod red. nauk. Przemysława Dąbrowskiego, Dariusza Szpopera. Olsztyn–Gdańsk 2016 Wydaw. Gdańskiej Szkoły Wyższej 8° ss. 325, streszcz. ang.

Treść: Żukowski Przemysław Marcin: O obsadzeniu katedr historyczno-prawnych w Drugiej Rzeczypospolitej s. 9–26; Cz. 1. Historia prawa na Wydziale Prawa i Nauk Społecznych Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie; Szpoper D.: „Pro memoria”. Profesor Stefan Ehrenkreutz – w siedemdziesiątą rocznicę śmierci (1880–1945) s. 29–53; Dąbrowski P.: Wileńskie losy Seweryna Wysloucha s. 55–68; Korzeniewska-Lasota Anna: Jan Adamus (1896–1962) s. 69–78; Tarkowski Mikołaj: Profesor Iwo Jaworski – wileński historyk prawa (1922–1939) s. 79–86; Filaszkievicz Olga: Juliusz Bardach – wileńskie lata s. 87–97; Fiedorczyk Piotr: Historia i współczesność prawa rodzinnego na ziemiach polskich w poglądach księdza Michała Sopoćki s. 99–109; Stankiewicz Janusz: Profesor Mieczysław W. Gutkowski – badacz historii skarbowości miast Królestwa Polskiego s. 111–121; Cz. 2. Pozostałe ośrodki historycznoprawne w Polsce: Salmonowicz Stanisław: Karol Koranyi (1897–1964) s. 125–132; Kruszewski Tomasz: Oswald Balzer jako genealog (w 120. rocznicę opublikowania „Genealogii Piastów”) s. 133–142; Naworski Zbigniew: Ze Lwowa do Torunia – rzecz o Profesorze Wojciechu Hejnoszu [1895–1976] s. 143–153; Kozubel Marek Bogdan: Profesor Przemysław Dąbrowski – okres

1939–1950 s. 155–166; Wiaderna-Kuśnierz Renata: Marceli Chlamtacz (1865–1947) – profesor prawa rzymskiego i samorządowiec. Zarys biografii w 150-lecie urodzin s. 167–187; Zakrzewski Andrzej: Warszawskie środowisko historyków prawa okresu międzywojennego s. 189–196; Dolata Tomasz: Jan Jakub Litauer (1873–1949) – znawca i historyk prawa autorskiego s. 197–208; Koredczuk Józef: Powojenna działalność naukowa byłych wileńskich profesorów historii prawa: Iwo Jaworskiego i Seweryna Wysloucha s. 209–221; Materniak-Pawłowska Małgorzata: Narodziny i rozwój poznańskiego środowiska historyków prawa w latach 1918–1939 s. 223–231; Stanulewicz Maksymilian: Marian Zygmunt Jedlicki (1899–1954). Krakus z Poznania s. 233–250; Garczyk Bartłomiej: W cieniu swych antenatów? „Drugie pokolenie” historyków prawa na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu: szkic biograficzny s. 251–274; Kania Rafał: Wilhelm Feldman (1868–1919). Życie i dzieło prekursora badań polskiej myśli politycznej s. 275–288; Dyjakowska Marzena: Przemysław Dąbrowski – Profesor Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego s. 289–304; Dąbrowski Karol: Z dziejów lubelskiego środowiska historyczno-prawnego w okresie dwudziestolecia międzywojennego – początki twórczości Józefa Mazurkiewicza s. 305–316; Krzymkowski Marek: Badania nad ustrojem i prawem Księstwa Warszawskiego w okresie międzywojennym s. 317–325.

9484. STEPIEŃ Agnieszka: Powstanie styczniowe 1863/1864 w świadomości społecznej mieszkańców województwa pomorskiego w okresie międzywojennym (obchody rocznicowe). *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 24: 2016 s. 197–214, streszcz. ang.

9485. STOCZEWSKA Barbara: Projekt utworzenia w 1924 r. ukraińskiego uniwersytetu w Krakowie na tle sporów wokół ukraińskich dążeń do powstania własnej wszechnicy. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 11: 2008 s. 185–206.

9486. STUDIUM Turyzmu Uniwersytetu Jagiellońskiego (1936–1939) i jego rola w rozwoju geografii turystyki. [Aut.] Antoni Jackowski, Elżbieta Bilaska-Wodecka, Izabela Sołjan, Justyna Liro. Kraków 2015 Inst. Geografii i Gospodarki Przestrzennej UJ 8° ss. 200, nlb. 1, tabl. 2, il.

9487. SULEJA Włodzimierz: Wojna 1920 roku wedle Józefa Piłsudskiego i Michała Tuchaczewskiego. Znaczenie polskiego zwycięstwa dla Europy. *Studia Maritima*. Vol. 29: 2016 s. 127–140, streszcz. ang.

9488. SUŁAWKA Adam Radosław: Dwutygodnik „Krasnoje Znamja” (1925–1926) rosyjskojęzyczny organ Polskiej Partii Socjalistycznej (PPS). *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. Vol. 19: 2016 no 2 s. 65–82, streszcz. ang.

9489. SUŁAWKA A. R.: Prasa rosyjskojęzyczna Niezależnej Partii Chłopskiej (NPCh) w latach 1924–1927. *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. [Z.] 41: 2014 s. 107–125, streszcz. ang., białorus.

9490. SUMARA Tomasz: Przewrót majowy w świetle najważniejszych tytułów prasy prawniczej II RP. *Przemyskie Zapiski Historyczne*. T. 20: 2016 s. 131–140.

9491. „SWÓJ do swego”. Z dziejów przedsiębiorczości polskiej w Gdańsku okresu Wolnego Miasta (1920–1939). Szkice. Pod red. Jana Daniluka. Gdynia 2016 Fund. Kult. Pomorza 4° ss. 93, il.

Treść: Michniewicz Krzysztof: Słowo wstępne s. 7–8; Daniluk J.: Wstęp s. 9–12; Romanow Andrzej: Z dziejów Drukarni Gdańskiej – największego polskiego przedsiębiorstwa w Wolnym Mieście Gdańsku s. 13–22; Daniluk J.: Polscy handlowcy w międzywojennym Gdańsku s. 23–36; Grott Wojciech: Restauracje polskie w międzywojennym Gdańsku s. 37–49; Załęska-Kaczko Jagoda: Polskie inwestycje budowlane w Wolnym Mieście Gdańsku – zarys problematyki s. 51–72; Kopitke Ryszard: Banki a Polonia w Wolnym Mieście Gdańsku s. 73–88.

9492. SYC'KO Kyril: Pamjz cyvil'nym i religijnym: da pytannâ adlûstravannâ gîstaryčnâj réal'nasci ũ naratyŭnyh krynicah 30-h gg. XX st. (na prykladze krynic pa gîstoryi Lidskaga dëkanata). *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. [Z.] 45: 2016 s. 115–140, streszcz. ang., pol.

9493. SYNOWIEC Andrzej: Stefan Pachnowski jako działacz Związku Miast Polskich w latach 1927–1935. *Prace Historyczne*. [T.] 141: 2014 z. 1 s. 123–146, streszcz. ang.

9494. SZABAŁA-CHEŁMIŃSKI Rafał: Ministerstwo Spraw Wojskowych – naczelny organ administracji wojskowej II Rzeczypospolitej. Cz. 2. *Studia i Materiały Centralnej Biblioteki Wojskowej*. Nr 6: 2016 s. 69–105, streszcz. ang.

Cz. 1. *Tamże*. Nr 4: 2015.

9495. SZABŁOWSKA-ZAREMBA Monika: „Okienko na Świat. Pismo dzieci i młodzieży” 1937–1939. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Folia 188: Studia ad Bibliothecarum Scientiam Pertinentia. [T.] 13: 2015 s. 184–203, streszcz. ang.

9496. SZABŁOWSKA-ZAREMBA M.: Portrety pisarzy jidysz w polsko-żydowskiej prasie w latach 1918–1939. *Roczniki Humanistyczne*. T. 64: 2016 z. 1 s. 75–89, streszcz. ang.

9497. SZCZEPANIAK Maciej: Pierwsza podróż lotnicza kardynała Augusta Hłonda (1929) i towarzyszące jej okoliczności. *Ecclesia*. T. 10: 2015 s. 261–284, streszcz. ang.

9498. SZCZEPANIK Ryszard: Rozwój przemysłu lotniczego w przedwojennej Polsce. *Kwartalnik Bellona*. R. 10: 2016 nr 1 s. 195–209, streszcz. ang.

9499. SZCZUREK Piotr: Powstanie i działalność Związku Straży Pożarnych województwa lubelskiego w latach 1922–1927. Zamość 2016 [Piotr Szczurek] 8° ss. 245, il.

9500. SZCZYGIEŁ Tomasz: Kadry wojskowej służby wymiaru sprawiedliwości i ich szkolenie w Polsce w okresie międzywojennym – podstawy prawne. *Studia Prawno-Ekonomiczne*. T. 99: 2016 s. 117–135, streszcz. ang.

9501. SZLEZYNGER Piotr S[tanisław]: Dr med. Kazimierz Habicht, generał tytularny Wojska Polskiego, wobec problematyki zwalczania chorób zakaźnych w Polsce po 1918 roku. *Sowiniec*. Nr 48: 2016 s. 7–30, streszcz. ang.

9502. SZTEJNBIS-ZDYB Joanna: Pieśń szkolna w polskiej praktyce pedagogicznej okresu międzywojennego. *Zamojskie Studia i Materiały*. Ser. Pedagogika. T. 18: 2016 z. 1 s. 39–59, streszcz. ang.

9503. SZYMAŃSKI Jan: Filmowy Poznań II Rzeczypospolitej. Impresje. Poznań 2016 Wielkopolskie Muzeum Niepodległości 4° ss. 197, nlb. 2, il.

9504. SZYNAL Grzegorz: Polskie sądownictwo pracy w okresie międzywojennym. *Roczniki Administracji i Prawa. Teoria i Praktyka*. R. 16: 2016 z. 2 s. 121–130, streszcz. ang.

9505. ŚLESZYŃSKI Wojciech: Dzierżyńska – polski eksperyment w BSRs. Budowa komunistycznej wizji dziejów Polski. *Biuletyn Historii Pogranicza*. Nr 16: 2016 s. 27–40, streszcz. ang., ros., lit.

Polski Rejon Narodowy im. Feliksa Dzierżyńskiego.

9506. ŚLESZYŃSKI W.: Województwo poleskie. Kraków 2014.

Rec.: Kozik Luboŭ, *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. [Z.] 45: 2016 s. 252–254.

9507. ŚLĘCZKA Ryszard: Nauczyciele Szkoły Ćwiczeń krakowskiego Pedagogium. *Studia Paedagogica Ignatiana*. Vol. 19: 2016 [nr] 2 s. 211–226, streszcz. ang.

Rok 1933.

9508. ŚLIPIEC Jeremiasz: „Bellona” w służbie Klio w latach 1918–1939. *Kwartalnik Bellona*. R. 2: 2008 nr 3 s. 145–149, streszcz. ang. s. 191.

Czasopismo.

9509. ŚLIPIEC J.: Kształtowanie się i główne kierunki działalności służb wojska II Rze-

czypospolitej w systemie bezpieczeństwa militarnego lat 1921–1927. Warszawa 2011.

Rec.: Wyszczelski Lech: Służby wojsk lądowych II Rzeczypospolitej w nowej odsłonie. *Kwartalnik Bellona*. R. 8: 2014 nr 3 s. 226–231.

9510. ŚLUSARSKA Katarzyna: Publiczna Szkoła Powszechna w Kurmanowie. Korespondencja matki przełożonej Urszuli Ledóchowskiej z Dozorem Szkolnym gminy Białopole. *Rocznik Chełmski*. T. 20: 2016 s. 435–441, streszcz. ukr., ang.

Rok 1932; zawiera też faksymile korespondencji.

9511. ŚWIĄTEK Marian Ryszard: Katastrofy lotnicze w Żaganiu w okresie międzywojennym. *Zeszyty Żagańskie*. Nr 10: 2014 s. 32–42.

9512. ŚWIĄTKOWSKI Andrzej Marian: Prawo pracy II RP: symbioza zatrudnienia pracowniczego i cywilnoprawnego (prolegomena do współczesnego podziału zatrudnienia). *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 18: 2015 s. 169–191, streszcz. ang. s. 335.

9513. ŚWIDER Marek, Urlńska Maria Marta: Prywatne Gimnazjum Sanatoryjne Męskie dr. Jana Wieczorkowskiego w Rabce (1924–1939). *Studia Paedagogica Ignatiana*. Vol. 19: 2016 [nr] 2 s. 227–249, streszcz. ang.

9514. TALIK Jerzy: Polonia Restituta widziana ze Starej Chałupy w Milówce. Odradzające się państwo polskie w zapiskach Ludwika Kąkola z lat 1919–1921. *Gronie*. Nr 16: 2016 s. 91–101.

9515. TARKOWSKI Mikołaj: Wydział Prawa i Nauk Społecznych Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie w latach 1919–1939. Gdańsk 2015.

Rec.: Olszewski Henryk, *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 68: 2016 z. 2 s. 378–380; Salmonowicz Stanisław, *Zapiski Historyczne*. T. 81: 2016 z. 2 s. 169–172.

9516. TARNOWSKA Anna: Samorządem, jak ongiś, Polska stać będzie. Zagadnienia genezy, podstawy prawnej, funkcjonowania i prób reformy samorządu wojewódzkiego w II RP, ze szczególnym uwzględnieniem Pomorza i Wielkopolski. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 13: 2010 s. 183–209.

9517. TARNOWSKA A.: Sądownictwo administracyjne II RP a pruski model sądownictwa administracyjnego. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 9: 2006 cz. 2 s. 415–444.

9518. TKACZUK Marek: Akcja Oszczędnościowa i jej wpływ na reorganizację ustroju

i zmianę kompetencji Prokuratury Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej w 1924 r. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 10: 2007 s. 285–301.

9519. TOKAR Jerzy: Wojskowe wydanie okolicznościowe PUCK 10 II 1920 r. *Historyczno-Badawczy Biuletyn Filatelistyczny*. R. 51: 2010 nr 1/2 s. 24–30.

Znaczkę pocztową.

9520. TOMASZEWSKI Bogusław: Bieszczadzki ślad przedwojennej granicy. *Plaj*. [T.] 50: 2015 s. 217–227.

9521. TOMASZEWSKI Jerzy: Żydzi w II Rzeczypospolitej. Warszawa 2016 Neriton; Inst. Historii Uniw. Warszawskiego 8° ss. 444, il. (Klasyki Historiografii Warszawskiej).

9522. TOMASZEWSKI Patryk: Chór Akademicki Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie w okresie dwudziestolecia międzywojennego. *Muzyka*. R. 61: 2016 nr 2 s. 111–116, streszcz. ang.

Lata 1924–1938.

9523. TOMCZAK Sandra: Profil tematyczny międzywojennej prasy kobiecej województwa pomorskiego – zarys problemu. *Zapiski Historyczne*. T. 81: 2016 z. 3 s. 105–128, streszcz. niem., ang.

9524. TORZEWSKI Marian: Ziemia wrzesińska w Polsce odrodzonej. Czasy i ludzie. Wrzesnia 2016 Bibl. Publ. M. i Gm. 8° ss. 382, il.

9525. TUROWSKI Leszek: Jabłonowo Pomorskie w latach 1920–1939. Jabłonowo Pomorskie–Toruń–Wąbrzeźno 2016 Wąbrzeskie Zakłady Graficzne 8° ss. 203, il.

9526. TYM Juliusz S.: Operacja „Józef”. Operacja zaczepna Wojska Polskiego na Ukrainie wiosną 1920 roku. Warszawa 2016 Wydaw. AON 8° ss. 185, il. AON.

9527. ULANOWSKI Krzysztof: Chaluce. Od obietnicy ziemi do Ziemi Obiecanej. *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 9: 2011 s. 173–186, streszcz. ang.

Młodzieżowy ruch syjonistyczno-socjalistyczny.

9528. ULJASZ Adrian: Z dziejów prasy lokalnej w II Rzeczypospolitej. Żydowski „Przegląd Rzeszowski” z 1927 i 1932 roku. *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 15: 2016 nr 1 s. 129–154, streszcz. ang.

9529. URBANOWICZ Adam A[ndrzej]: Uspołecznienie własności i wizja nowego ładu

gospodarczego w polskiej myśli socjalistycznej (1918–1939). Gorzów Wielkopolski 2013.

Rec.: Piskała Kamil: Polscy socjaliści o gospodarce uspołecznionej. Uwagi na marginesie książki ... *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 13: 2014

9530. W 90. ROCZNICĘ założenia Dzielniccy I Związku Polaków w Niemczech. Mniejszości narodowe w Niemczech w okresie międzywojennym. Red. nauk. Piotr Pałys i Dietrich Scholze-Šolta. Budišin/Bautzen–Opole 2015.

Rec.: Strauchold Grzegorz, *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 71: 2016 nr 1 s. 177–179.

9531. WAINGERTNER Przemysław: Ruch zetowy w Drugiej Rzeczypospolitej wobec problematyki Polonii. *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 9: 2011 s. 363–378, streszcz. ang.

9532. WAINGERTNER P.: Samorząd międzywojennej Łodzi. Lata pracy, zmagania i nadziei. *Kronika Miasta Łodzi*. [R. 26:] 2016 nr 1 s. 9–25.

9533. WALCZYK Leszek: Katedra Chrześcijańskich Nauk Społecznych na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 5: 2016 s. 175–190, streszcz. ang.

9534. WALIGÓRA Bolesław: Bitwa Warszawska 1920. Bój pod Ossowem i Leśniakowizną w dniu 14 VIII 1920 r. Warszawa 2015 *Grafika – Usługi Wydawnicze Iwona Knechta* 8° ss. nlb. 68, 27, nlb. 13, tabl. 6, il., mapy.

Zawiera także: Orde de Bataille stron walczących. Stany liczebne frontu północno-wschodniego.

Przedr., oryg.: Warszawa 1932 *Wojsk. Biuro Hist.*

9535. WAŃKA Danuta: „Roczniki Katolickie” i ich wkład do biografistyki Wielkopolski południowo-wschodniej. *Rocznik Kaliski*. T. 40: 2014 s. 135–155.

Lata 1923–1939.

9536. WASSERSTEIN Bernard: W przededniu. Żydzi w Europie przed drugą wojną światową. Przekł. Władysław Jeżewski. Warszawa 2013.

Rec.: Kijek Kamil: Esencja bez esencjonalizmu. *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 16]: 2016 nr 2 s. 536–543.

9537. WASZKIEWICZ Szymon: Emigracja i przemysł na pograniczu polsko-niemieckim na Suwalszczyźnie w okresie międzywojennym. Przyczynek do badań. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 57:] 2013 nr 4 s. 789–799.

9538. WATKOWSKI Adrian: Wkład Morskiego Urzędu Rybackiego w rozwój polskiego

osadnictwa na Wybrzeżu w latach międzywojennych. *Argumenta Historica*. Nr 3: 2016 s. 110–123, streszcz. ang.

9539. WĄSOWICZ Jarosław: Sprawozdanie ks. Klemensa Średzińskiego, profesora Państwowego Gimnazjum Klasycznego w Bydgoszczy z pracy duszpasterskiej wśród wychodźstwa polskiego w Rumunii w okresie wakacji w 1936 r. *Studia Bydgoskie*. T. 8: 2014 s. 247–258, streszcz. ang.

Zawiera też sprawozdanie.

9540. WEREDYŃSKA-SZPAKOWSKA Małgorzata: Podstawy prawne nabycia obywatelstwa polskiego po 1918 roku – ziemie byłego zaboru austriackiego. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 19: 2016 s. 221–244, streszcz. ang. s. 414.

9541. WESOŁOWSKI Tomasz: Niezrealizowany projekt spiętrzenia Narwi pod Łomżą w 1939 r. *Zeszyt Naukowy Muzeum Wojska*. Nr 28/29: 2016 s. 47–71, streszcz. ang.

9542. WĘGLEWICZ Wiktor: Walki 27 Dywizji Strzeleckiej Armii Czerwonej podczas bitwy warszawskiej 13–15 VIII 1920 r. *Studenckie Zeszyty Historyczne*. Z. 20: 2015 s. 122–135.

9543. WĘGLEWICZ W.: Zarys dziejów obozu dla jeńców w Wadowicach w latach 1918–1921. *Wadoviana*. Nr 19: 2016 s. 163–178, streszcz. ang.

9544. WĘSIERSKI Adam: Ksiądz proboszcz Jan Mazella, budowniczy kościoła w Jełęczu. Toruń 2016 *Machina Druku* 8° ss. 44, il., streszcz. ang.

Działalność przy budowie kościoła i w szeregach Stronnictwa Narodowego w okresie II RP.

9545. WIATR Anna: Powidz w powstaniu wielkopolskim. *Kronika Wielkopolski*. 2016 nr 4 s. 17–24.

9546. WIELECKI Henryk: Polski mundur wojskowy 1918–1939. Warszawa 2016 *Muzeum Wojska Pol.*; Bellona 4° ss. 189, nlb. 3, tabl. 24, il.

9547. WIELKA księga piechoty polskiej 1918–1939. Warszawa 2016 *Edipresse Polska* 8° ss. [po] 93, il.

T. 1: Wodzyński Artur: 1 Dywizja Piechoty Legionów.

T. 2: Rządkowski Adam: 2 Dywizja Piechoty Legionów.

T. 3: Rządkowski A.: 3 Dywizja Piechoty Legionów.

T. 4: Wojewoda Jakub: 4 Dywizja Piechoty Legionów.

T. 5: Olczak Wiesław: 5 Dywizja Piechoty.

T. 6: Gładysz Andrzej, Pięciak Krzysztof: 6 Dywizja Piechoty.

T. 7: Kurus Adam: 7 Dywizja Piechoty.
 T. 8: Wodzyński A.: 8 Dywizja Piechoty.
 T. 9: Bieliński Piotr: 9 Dywizja Piechoty.

9548. WIERZCHOŚ Dariusz, Przyborowski Michał: Anarchizm polski w latach 1918–1926. Na drodze do utworzenia Anarchistycznej Federacji Polski. *Scripta Historica*. Nr 22: 2016 s. 191–209, streszcz. ang.

9549. WIĘCEK Marcin: Aspekty techniczne budowy i funkcjonowania huty szkła „Targówek” w latach 1925–1939 (na podstawie wspomnień inż. Józefa Peszla). *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. R. 61: 2016 nr 3 s. 43–64, streszcz. ang.

W Warszawie.

9550. WINEK Włodzimierz: Warszawskie plany transportowe 1927/28–1937/38. Warszawa 2016 Zw. Zawodowy Pracowników Komunikacji Miejskiej. 8° ss. 225, nlb. 1, il.

9551. WISZ Piotr: Instytut Filozoficzno-Teologiczny Misjonarzy Matki Bożej z La Salette w Dębowcu (1928–1939). Kraków 2012 Wydaw. La Salette Księży Misjonarzy Saletynów 4° ss. 282, il., streszcz. ang.

9552. WIŚNIEWSKA Małgorzata: Kobiety w systemie obronnym II Rzeczypospolitej w latach 1918–1939. Oświęcim 2015.

Rec.: Dufirat Joanna, *Dzieje Najnowsze*. R. 48: 2016 [nr] 3 s. 179–186.

9553. WIŚNIEWSKA-JÓŹWIAK Dorota, Strzelecka Monika: Struktura organów spółdzielni w świetle przepisów ustawy z dnia 29 października 1920 r. o spółdzielniach na przykładzie Spółdzielni Spożywczej Pracowników Państwowych i Komunalnych w Końskich. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 15: 2012 s. 107–124, streszcz. ang., niem. s. 251–252.

9554. WIŚNIEWSKI Edward: Realizacja „ustawy scaleniowej” w Zgierzu. *Rocznik Łódzki*. T. 64: 2016 s. 221–229, streszcz. ang.
 Z 23 III 1933 r.

9555. WITKOWSKI Czesław: Majowy zamach stanu. Czy działania podjęte przez piłsudczyków były w pełni zaplanowane, czy też w dużym stopniu okazały się dziełem przypadku? Wojskowy rokosz Piłsudskiego. Warszawa 2016 Bellona 8° ss. 339, nlb. 5, il. (Historia).

9556. WITKOWSKI C.: 71 Pułk Piechoty w latach 1918–1939. Oświęcim 2016 Napoleon V 8° ss. 153, il.

9557. WOJCIECHOWSKI Jerzy S[tani-sław]: Pierwszy konkurs orkiestr wojskowych o mistrzostwo Wojska Polskiego w 1923 r. *Studia z Dziejów Wojskowości*. T. 5: 2016 s. 173–191, streszcz. ang.

9558. WOJDA Anna: W blasku zachodzącego słońca. Bitwa pod Komarowem 1920 roku. Zamość 2016 Zakł. Poligraficzny Krystyna Górńska 8° ss. 319, il.

9559. WOJTACKI Maciej: Represje administracyjne wobec „Przeglądu Wileńskiego” Ludwika Abramowicza w latach trzydziestych XX wieku. Przyczynki do polityki prasowej obozu pomajowego. *Zapiski Historyczne*. T. 81: 2016 z. 3 s. 129–150, streszcz. niem., ang.

9560. WOJTASZAK Andrzej: Rola generała Kazimierza Sosnkowskiego w kształtowaniu stosunków polsko-francuskich w okresie II Rzeczypospolitej. *Studia Maritima*. Vol. 29: 2016 s. 181–201, streszcz. ang.

9561. WOJTASZCZYK Małgorzata: Polskie badania obszarów pustynnych w czasie XI Międzynarodowego Kongresu Geograficznego – Oaza Charga, 1925 r. *Czasopismo Geograficzne*. T. 87: 2016 z. 1 s. 61–68, streszcz. ang.

9562. WOLTER Edyta: Dydaktyczno-wychowawczy walor ochrony przyrody na łamach czasopisma „Ziemia” w drugiej Rzeczypospolitej. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. R. 61: 2016 nr 4 s. 111–133, streszcz. ang.

9563. WOŹNIAK Andrzej: O zróżnicowaniu etnicznym i wyznaniowym międzywojennego Grochowa. Warszawa 2016 nakł. aut. 8° ss. 38.

9564. WOŹNIAK Paweł: Nadzieje i rozczarowania – polscy sportowcy na XI Nowożytnych Letnich Igrzyskach Olimpijskich w Berlinie w 1936 roku – analiza przypadków. *Koło Historii*. Nr 18: 2016 s. 157–203, streszcz. ang., niem., fr.

9565. WOŹNIAKOWSKI Bogumił M.: Historia wolnomularstwa w Łodzi. Nie tylko Rembieliński... *Kronika Miasta Łodzi*. [R. 26:] 2016 nr 3 s. 170–177.

W okresie II RP.

9566. WOŹNY Aleksander: Związek Polaków w Niemczech (Republika Weimarska / III Rzesza) oraz sprawy wojskowej dywersji (m.in. na Łużycach) w ocenie kpt. Wojciecha Lipińskiego z 1940 r. *Pro Lusatia*. T. 14: 2015 s. 51–77, streszcz. ang.

9567. WÓJCIK Grażyna: Działalność kulturalno-oświatowa ks. dr. Juliana Młynarczyka w świetle artykułów czasopisma „Brzask” (Mariówka Opoczyńska 1926–1939). *Fides*. [R. 22:] 2016 nr 1 s. 85–112, streszcz. ang.

9568. WÓJTOWICZ Aleksander: „Czarny Paryż” – nieznaną powieść Jana Brzękowskiego i Jolanty Fuchsówny. *Pamiętnik Literacki*. R. 106: 2015 z. 4 s. 45–54, streszcz. ang.

Z 1932 r.

9569. WRONA-MERYK Izabela: Kursy zawodowe w Częstochowie w okresie dwudziestolecia międzywojennego. *Prace Naukowe Akademii im. J. Długosza. Pedagogika*. T. 24: 2015 s. 627–639, streszcz. ang.

9570. WRÓŃSKI Marek: Monografia 11 Pułku Piechoty 1922–1939 (dowódcy, odznaka, chorągwie). Tarnowskie Góry 2016 Wydaw. Inst. Tarnogórskiego i Muzeum Inst. Tarnogórskiego 4° ss. 145, nlb. 1, il. (Zeszyty Tarnogórskie; nr 77).

9571. WROTKOWSKI Kamil: Między Grabskim a Piłsudskim: rząd Aleksandra hr. Skrzyńskiego w „Pamiętnikach” Macieja Rataja. *Argumenta Historica*. Nr 3: 2016 s. 138–147, streszcz. ang.

9572. WRÓBLEWSKA Urszula: Działalność kulturalno-oświatowa Karaimów w Dru-giej Rzeczypospolitej. Białystok 2015.

Rec.: Pełczyński Grzegorz, *Almanach Karaimski*. [T.] 5: 2016 s. 241–242; Wałęga Agnieszka, *Paedagogia Christiana*. [Nr] 37: 2016 [z.] 1 s. 263–271.

9573. WSZENDYRÓWNY Andrzej: Dzia-łania specjalne na Śląsku Zaolziańskim i Rusi Zakarpackiej w 1938 roku (akcja „Łom”). Cz. 1. *Kwartalnik Bellona*. R. 7: 2013 nr 4 s. 86–107, streszcz. ang. s. 232.

Cz. 2. *Tamże*. R. 8: 2014 nr 1 s. 67–94.

9574. WSZENDYRÓWNY A.: I kurs Wo-jenny Szkoły Sztabu Generalnego w budowaniu bezpieczeństwa państwa. *Kwartalnik Bellona*. R. 9: 2015 nr 3 s. 112–138, streszcz. ang.

9575. WSZENDYRÓWNY A.: II kurs Wo-jenny Szkoły Sztabu Generalnego w budo-waniu bezpieczeństwa państwa (1920–1921). *Kwartalnik Bellona*. R. 10: 2016 nr 4 s. 84–111, streszcz. ang.

9576. WYSZCZELSKI Lech: Armia Rezer-wowa II Rzeczypospolitej. Społeczeństwo pod bronią 1918–1939. Warszawa 2014.

Rec.: Niewęglowska Aneta: Armia rezerwowa ważnym czło-nem systemu bezpieczeństwa państwa. *Kwartalnik Bellona*. R. 9:

2015 nr 2 s. 228–232; Szewczyk Rafał, *Kolo Historii*. Nr 18: 2016 s. 310–314.

9577. WYSZCZELSKI L.: Dywersja i sa-botaż. Polskie działania specjalne 1918–1939. Warszawa 2016 Bellona 8° ss. 293, nlb. 3.

9578. WYSZCZELSKI L.: Polska sztuka wojenna w bitwie na przedpolach Warszawy w sierpniu 1920 roku. Cz. 1: Planowanie, dzia-łania zaczepno-obronne, manewr znad Wieprza. *Kwartalnik Bellona*. R. 9: 2015 nr 1 s. 76–95, streszcz. ang.

Toż. Cz. 2: Próba okrążenia przeciwnika. Bilans bitwy. Doświadczenia i wnioski. *Tamże*. R. 9: 2015 nr 2 s. 70–88, streszcz. ang.

9579. WYSZCZELSKI L.: Polska sztuka wojenna w okresie narastania zagrożenia wo-jennego (1935–1939). *Kwartalnik Bellona*. R. 6: 2012 nr 1 s. 89–107, streszcz. ang. s. 243.

9580. WYSZCZELSKI L.: Polska sztuka wojenna w powstaniach śląskich (1919–1921). *Kwartalnik Bellona*. R. 7: 2013 nr 2 s. 108–122, streszcz. ang. s. 237.

9581. WYSZCZELSKI L.: Rozpruwanie Rosji. Prometeizm – idea i realizacja. „Polacy tego nie chcą wiedzieć, że dla nas zawsze konkurencję stanowi Rosja, jakkolwiek ona jest”. Warszawa 2016 Bellona 8° ss. 301, nlb. 3. (Historia).

Polityka zagraniczna II RP.

9582. WYSZCZELSKI L.: Skrywane obli-cza II Rzeczypospolitej. Warszawa 2015.

Rec.: Hübner Mateusz, *Kolo Historii*. Nr 19: 2016 s. 261–268.

9583. WYSZCZELSKI L.: Wojna polsko-ro-syjska 1919–1920. Mity, legendy i fakty. Kto był w tej wojnie agresorem, dlaczego Piłsudski wstrzymał ofensywę jesienią 1919 roku i czy istotnie zdarzył się „cud” nad Wisłą? Warszawa 2016 Bellona 8° ss. 310, nlb. 1. (Historia).

9584. WYSZCZELSKI L., Niewęglowska Aneta: Korpusy kadetów w Polsce (1918–1939). *Kwartalnik Bellona*. R. 10: 2016 nr 3 s. 167–182, streszcz. ang.

9585. WYSZYŃSKI Stefan Paweł: Gro-dzisk Mazowiecki 1918–1939. Grodzisk Ma-zowiecki–Warszawa 2016 Stefan Paweł Wy-szyński 8° ss. 128, il.

9586. WYŻLIC Tomasz: Orzysz 1920. Oddziały polskie i sowieckie internowane w Niemczech. Warszawa–Orzysz 2016 Mu-zeum Wojska, Wojskowości i Ziemi Orzyskiej 8° ss. 316, il.

9587. ZACKIEWICZ Grzegorz: Robotnicy czy Instytut Oświaty i Kultury im. Stefana Żeromskiego 1930–1939. Białystok 2016 Prymat, Mariusz Śliwowski 8° ss. 237.

W Warszawie.

9588. ZAJĄC Jerzy: Józef Piłsudski i Legiony Polskie w najstarszej prasie młodzieży duchownej. *Niepodległość i Pamięć*. R. 23: 2016 nr 3 s. 37–54, streszcz. ang., niem., ros.

9589. ZAKRZEWSKI Bartosz: 18 Dywizja Piechoty Wojska Polskiego w wojnie polsko-bolszewickiej 1919–1921. Warszawa 2016 Neriton 8° ss. 575, tabl. 25, il., streszcz. ang.

9590. ZALAS Katarzyna: Innowacje pedagogiczne w częstochowskim szkolnictwie powszechnym okresu międzywojennego. *Prace Naukowe Akademii im. J. Długosza*. Pedagogika. T. 25: 2016 nr 1 s. 669–682, streszcz. ang.

9591. ZALEWSKI Jerzy: Bezpieczeństwo polityczne Drugiej Rzeczypospolitej. Wybrane problemy. Warszawa–Bełchatów 2012.

Rec.: Karwat Janusz: Bezpieczeństwo polityczne Polski okresu międzywojennego. *Kwartalnik Bellona*. R. 6: 2012 nr 3 s. 224–226.

9592. ZAŁĘCZNY Jolanta: Kult Józefa Piłsudskiego przed i po maju. *Niepodległość i Pamięć*. R. 23: 2016 nr 3 s. 55–91, streszcz. ang., niem., ros.

Do wybuchu II wojny światowej.

9593. ZAŁĘCZNY J.: Powiat warszawski w latach II Rzeczypospolitej. Życie społeczno-polityczne, gospodarcze i kulturalne. Red. Tadeusz Skoczek. Warszawa 2015.

Rec.: Domański Erazm, *Rocznik Legionowski*. T. 9: 2016 s. 278–279.

9594. ZASEPA Henryk: Akademickie Koło Łowiczan. *Roczniki Łowickie*. T. 13: 2016 s. 163–192.

Lata 1921–1933.

9595. ZBROJA Barbara: Architektura międzywojennego Krakowa 1918–1939. Budynek, ludzie, historie. Kraków 2013.

Rec.: Jastrzębska Maria, Twardowska Kamila, *Modus*. [T.] 15: 2015 s. 279–284.

9596. ZDANOWICZ Anna: Propaganda ukrywana – wiejska gazeta ścienna „Nowiny” (1933–1939). *Rocznik BN*. T. 47: 2016 s. 91–107, streszcz. ang.

9597. ZEMANEK Alicja, Köhler Piotr: Historia Ogrodu Botanicznego Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie (1919–1939). *Studia Historiae Scientiarum*. [T.] 15: 2016 s. 301–345, streszcz. ang.

9598. ZIELIŃSKI Konrad: Remarks about the activity of Polish communists in Soviet Russia 1918–1922. *Annales UMCS*. Sec. K: Politologia. Vol. 23: 2016 [nr] 1 s. 109–120.

9599. ZIEZIULA Grzegorz: Z korespondencji Romana Statkowskiego: postscriptum (listy do Ludwicy Trębickiej z lat 1919–1925). *Muzyka*. R. 61: 2016 nr 4 s. 91–109, streszcz. ang. Zawiera też listy.

9600. ZUBOWSKI Piotr: Cerkwie prawosławne Kielc w polityce władz centralnych i samorządowych II Rzeczypospolitej. *Nasza Przyszłość*. T. 126: 2016 s. 377–402, streszcz. ang.

9601. ZWOLIŃSKI Mirosław: Pitaval częstochowski czyli Kronika głośnych procesów. Częstochowa 2016 Poligram 8° ss. 172, nlb. 3. W okresie II RP.

9602. ZYCHOWICZ Piotr: Pakt Piłsudski–Lenin czyli Jak Polacy uratowali bolszewizm i zmarnowali szansę na budowę imperium. Poznań 2015.

Wyd. 1 (dodr.). Poznań 2016.

Rec. [wyd. 1]: Waingertner Przemysław: Pakt Piłsudski–Lenin, czyli jak Piotr Zychowicz w pogoni za mirażem historycznej sensacji zabrnął w ślepią uliczkę. *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 14: 2015 s. 143–151.

9603. ZYCHOWICZ P.: Pakt Ribbentrop–Beck czyli Jak Polacy mogli u boku III Rzeszy pokonać Związek Sowiecki. Wyd. 1 (dodr.). Poznań 2016 Rebis 8° ss. 362, tabl. 32, il., mapy.

Wyd. 1. 2012.

9604. ŻABIEREK Krzysztof: Ochotnicze straże pożarne na terenie obecnej gminy Wierzbinek w latach międzywojennych. *Kronika Wielkopolski*. 2016 nr 1 s. 31–35.

9605. ŻERKO Stanisław: Kryzys w stosunkach między Polską a Rumunią w latach 1934–1936 w świetle polskich dokumentów dyplomatycznych. *Dzieje Najnowsze*. R. 48: 2016 [nr] 2 s. 3–24, streszcz. ang.

9606. ŻUKOWSKI Przemysław Marcin: Dzieje II Katedry Prawa Administracyjnego i Nauki Administracji na Wydziale Prawno-Ekonomicznym Uniwersytetu w Poznaniu w latach 1919–1939. *Studia z Dziejów Państwa*

i Prawa Polskiego. [T.] 18: 2015 s. 149–167, streszcz. ang. s. 334.

9607. ŻUKOWSKI P. M.: W trójkącie francusko-polsko-sowieckim w latach 1918–1926: konflikt czy szansa na wspólne działanie? Odpowiedź z perspektywy kontaktów naukowych. *Prace Historyczne*. [T.] 142: 2015 z. 4 s. 621–640, streszcz. ang.

9608. ŻUKOWSKI P. M.: Wydział Prawa Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie w latach 1918–1939. Kraków 2016 Księg. Akademicka 8° ss. 574, tabl. 34, il.

b) 1939–1945

Źródła

Zob. poz. 1878, 5340, 6421, 6498, 6537, 6540, 7913, 7935, 7937, 7957, 7963, 7971, 7979, 7981, 7989, 7996, 8003, 8019, 8025, 8039, 8040, 8062, 8063, 8898, 8899, 8901, 8903, 8909–8911, 8918–8920, 8925, 8927, 8932, 8936, 8937, 8945, 8947, 8950, 8955–8958, 8962, 8964, 8966, 8969, 8975, 8977, 8980, 8988, 8989, 8995, 8999, 9001, 9003, 9008, 9010–9013, 9015, 9017, 9028, 9029, 9037, 9858, 9867, 9873, 9894, 9909, 9910, 9951, 9957, 10034, 10038, 10054, 10059, 10246.

9609. [AARONSON Jehoszua Mosze]: Zwój domu niewoli. Dziennik rabina Aaronsona, więźnia niemieckiego obozu dla Żydów w Koninie-Czarkowie 1942–1943. Oprac. tekstu i przypisy Łucja Pawlicka-Nowak; tł. z jęz. hebr. Małgorzata Lipska. Konin 2016 Muzeum Okręg. 8° ss. 152, il.

9610. AFISZE niemieckich władz okupacyjnych powiatu sokołowsko-węgrowskiego z okresu II wojny światowej ze zbiorów Archiwum Państwowego w Siedlcach. [Wyd.] Grzegorz Welik. *Sokołowski Rocznik Historyczny*. T. 3: 2015 s. 103–199.

Faksymile.

9611. AMIEL Irit: Życie – tytuł tymczasowy. Warszawa 2014 Czuję Barbarzyńca Press 8° ss. 235, nlb. 4, il.

Wspomnienia autorki (ur. 1931) z częstochowskiego getta, ukrywania się na aryjskich papierach w Warszawie i w okolicznych wsiach, powojennej emigracji do Palestyny.

Omów.: Wal Anna: „Wyświetlić ostatnie stare negatywy”. O autobiografii Irit Amiel. [W:] Powrześnieowa emigracja niepodległościowa na mapie kultury nie tylko polskiej. Paryż, Londyn, Monachium, Nowy Jork. T. 2. Białystok 2016. s. 725–733.

9612. [ANDERS Irena, pseud. Bogdańska Renata]: Kapral Bogdańska melduje się! Wspomnienia Ireny Anders. Oprac. Lesław Bobka; pod red. Jarosława Koźmińskiego. Londyn–Warszawa 2016 Pol. Fund. Kult.; Stow.

Wspólnota Polska; Non Omnis 8° ss. 155, nlb. 1, il.

Wspomnienia autorki (1920–2010) o karierze artystycznej, małżeństwie z gen. Władysławem Andersem i działalności wśród Polonii.

9613. AUERBACH Rachel: Pisma getta warszawskiego. Oprac. Karolina Szymaniak; tł. z jęz. jid. Karolina Szymaniak, Anna Ciałowicz. Wyd. 2. Warszawa 2016 ŻIH 8° ss. 280, nlb. 1, il.

Wyd. 1. 2015.

9614. BARTMANN Erwin: Za wodza i naród. Wspomnienia weterana 1. Dywizji Panczernej SS Leibstandarte SS Adolf Hitler. Tł. Piotr Hermanowski. Zakrzewo 2016 Replika 8° ss. 350, nlb. 1, tabl. 32, il.

9615. BARTOSZEWSKI Władysław: O Żegocie. Relacja poufna sprzed pół wieku. Warszawa 2013 Wydaw. Nauk. PWN 8° ss. 221, nlb. 3, il., mapa. (Literatura faktu PWN) (Świadkowie historii).

Relacja działacza „Żegoty” (1922–2015), złożona w Jerozolimie w 1963 r.

9616. BARTOSZEWSKI W.: Polacy, Żydzi, okupacja. Fakty, postawy, refleksje. Przeprowadzenie i red. wywiadu Bożena Szaynok. Kraków 2016 Znak 8° ss. 285, nlb. 1. (Znak Historia).

9617. [BERG Mary]: Pamiętnik Mary Berg. Relacja o dorastaniu w warszawskim getcie. Przeł. Adam Tuz. Warszawa 2016 Prószyński Media 8° ss. 431, nlb. 1, il.

M. Berg (1924–2013).

9618. BIAŁORUSKA Deklaracja do Rządu Polskiego z 1942 roku. [Wyd.] Dariusz Miszewski. *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. [Z.] 45: 2016 s. 226–243.

9619. BIEGUN Antoni, pseud. Sztubak: Moje życie, mój los. Wspomnienia okupacyjne i więzienne żołnierza NOW i AK, dowódcy oddziału w Zgrupowaniu NSZ kapitana Henryka Flamego „Bartka”. Spisał i oprac. Bartłomiej Szyprowski. Warszawa–Kraków 2015 Mireki 8° ss. 303, nlb. 1, il.

Wspomnienia autora (1924–2001) z l. 1939–1956.

9620. BIRENBAUM Halina: Nadzieja umiera ostatnia. Oświęcim 2016 Państw. Muzeum Auschwitz-Birkenau 8° ss. 250.

Toż w jęz. ang.: Hope is the last to die. Transl. by David Welsh ss. 225.

Toż w jęz. niem.: Die Hoffnung stirbt zuletzt. Aus dem Pol. von Esther Kinsky ss. 303.

Toż w jęz. fr.: L'espoir est le dernier a mourir. Trad. de Corinne Rouach ss. 262.

Toż w jęz. wł.: La speranza e l'ultima a morire. Trad. di Alessio Costa ss. 284.

Toż w jęz. hiszp.: La esperanza es la ultima en morir. Trad. Xavier Farre ss. 329.

Wspomnienia Żydówki (ur. 1929) z warszawskiego getta oraz obozów Majdanek, Auschwitz, Ravensbrück i Neustadt-Glewe.

9621. BŁASZCZYK Antoni: Dzieciństwo i lata młodości – wspomnienia. *Almanach Łącki*. Nr 24: 2016 s. 128–133.

Wspomnienia autora (ur. 1936) z wywiezienia z matką na roboty do Niemiec, powrotu i pobytu w wujostwa w Czerńcu oraz początków powojennej edukacji.

9622. BOBER Jan: Za drutami obozów sowieckich. Wspomnienia. Oprac., wprowadz. i przypisy sporządził Krzysztof Halicki. Łódź 2016 Księży Młyn Dom Wydaw. 8° ss. 272, il. (Zakrety Historii).

Wspomnienia oficera policji (1899–1989) z obozów jenieckich w Jarmolińcach, Szepetówce, Ostaszówce, Pawliszczewie Borze i Griazowcu, l. 1939–1941.

9623. [BOCHEŃSKI Aleksander]: Nieznane listy Aleksandra Bocheńskiego z lat czterdziestych XX wieku. Przyczynek do biografii publicysty oraz kształtowania się jego koncepcji realizmu politycznego. [Wyd.] Ariel Orzełek. *Roznik Lubelski*. T. 42: 2016 s. 249–260.

Listy z 1943 i 1947 r.

9624. BONAROWSKI Edward, pseud. Ostromir: Burza nad Dworcem Gdańskim. W bój – bez broni. Oprac. Przemysław Wywiół. Warszawa 2014 Oficyna Wydawnicza Mireki 8° ss. 319, nlb. 1.

Wspomnienia autora (1915–1989) z Powstania Warszawskiego – walk głównie na Żoliborzu jako zastępcza dowódcy kompanii w 78 Pułku Piechoty Strzelców Śląskich Zgrupowania Stołpecko-Nalibockiego.

9625. BORUCIŃSKA Krystyna (Borutka): Zsyłka do Kazachstanu 1940–1946. Tamta rzeczywistość. Toruń 2015 Literat 8° ss. 203.

Wspomnienia autorki (ur. 1938) z czasów Irtysz.

9626. BREST, leto 1941 g.: dokumenty, materiały, fotografie. Avtory-sostaviteli Christian Ganzer [i in.]. Smolensk 2016 Inbelkul't 8° ss. 723, il.

Rec.: Ackermann Felix: The Hero Fortress Revisited. Controversies over the Brest Fortress. *Acta Poloniae Historica*. [T.] 114: 2016 s. 410–412.

9627. [BREUSTEDT Zofia]: Najmniej jestem tam gdzie jestem... Listy Zofii z Zimmerów Breustedt z Warszawy i getta warszawskiego do córki Marysi w Szwajcarii (1939–1942). Wstęp, oprac. i komentarze

Elżbieta Orman; tł. listów niem. Elżbieta Wrońska. Kraków 2016 Fund. Centrum Dokumentacji Czynu Niepodległościowego 8° ss. 320, tabl. 26, il., streszcz. ang., niem.

9628. „BY CZAS nie zaćmił...”. Ocalić od zapomnienia. Pod red. Anety Knapik-Król, Bożeny Łoteckiej, Marii Urszuli Mielczarek. Kędzierzyn-Koźle 2016 Stow. Razem 8° ss. 434, il.

Antologia wspomnień Kresowiaków z wojennego zesłania na Syberię i osiedlenia się po wojnie w Kędzierzynie-Koźlu.

9629. CHORAŻAK Henryk: Wolnym być! Oświęcim 2016 Napoleon V 8° ss. 360, il.

Wspomnienia autora (1925–2015) ze służby w AK (Okręg Wilno) oraz powojennej pracy architekta i plastyka we Wrocławiu i na Dolnym Śląsku.

9630. CHRZANOWSKA Agnieszka: Tęsknota za Siedlcami. Opowieść o dziewczynie, której ojca zamordowano. Oprac. Witold Okniński. Siedlce–Warszawa 2016 AP; Fund. Rozwoju Badań Region. Sigillum; NDAP 8° ss. 279, nlb. 1, il.

Wspomnienia autorki (ur. 1934) o życiu codziennym w Siedlcach i losach członków rodziny Chrzanowskich w l. 1939–1949.

9631. CHYŻY-OSTROWSKA Krystyna: Widziałam i pisałam... Pamiętnik niesłyszącej sybiraczki. Oprac. tekstu źródłowego i wprowadz. Hubert Chudziński. Kraków 2016 Centrum Dokumentacji Zsyłek, Wypędzeń i Przesiedleń 8° ss. 543, nlb. 1, tabl. 8, il.

Wspomnienia autorki (ur. 1924) z zesłania w 1940 r. na Syberię i późniejszej tułaczki przez Uzbekistan i Persję do Rodezji Północnej.

9632. CIECHANOWICZ Marcei: „Stara Prochownia”. Wspomnienia z Powstania Warszawskiego 1944 roku. Red. i postscriptum Witold Antoni Ciechanowicz. Wyd. 3 popr. i rozsz. Sosnowiec 2016 Firma Michał Ciechanowicz 8° ss. 76, il.

Wyd. 1. Jaworzno 2004.

9633. [CIEŚLA-REINFUSSOWA Zofia]: Dziennik czynności Zofii Cieślanki. Oprac. Maria Zachorowska i Andrzej Rataj; wprowadz. Roman Reinfuss. *Lud*. T. 100: 2016 s. 277–303.

Zapiski żyjącej w l. 1910–1993 żony Romana Reinfussa, etnografki, 7–28 IX 1939 r.

9634. CIEŚLAR Paweł: Heil Hitler? Nigdy więcej! Tł. Marta Szuper. Radom 2016 Orion Plus 8° ss. 328, il.

Wspomnienia autora (ur. 1929) z wojennego dzieciństwa w Wiśle, szkolnej edukacji i wcielenia do Hitlerjugend.

9635. CIEŚLIK Halina: Wspomnienia małej Kresowianki. Do dr. przygot. Janusz Wojtyca.

Kraków 2016 ZHP. Chorągiew Krakowska 8° ss. 166, nlb. 10, il.

Wspomnienia autorki (ur. 1935) z wojennego dzieciństwa w Jaremczu nad Prutem oraz w Fülöpszállás na Węgrzech.

9636. CO DALEJ? Instruktorzy harcerscy o Polsce, harcerstwie i młodzieży na łamach pism władz harcerskich na uchodźstwie (1940–1946). Zespół red. Wiesław Kukła, Marian Miszczuk. Warszawa 2016 Tomiko 8° ss. 114. (Dzieje Harcerskich Wydawnictw Polonijnych i Emigracyjnych; t. 9).

9637. CYWIŃSKI Piotr M. A.: Marsz śmierci w pamięci ewakuowanych więźniów Auschwitz. Oświęcim 2016 Państ. Muzeum Auschwitz-Birkenau 8° ss. 121, nlb. 1, tabl. 12, il. (Miejsce Prawdy; t. 3).

9638. CYWIŃSKI P. M. A.: Rampa w pamięci Żydów deportowanych do Auschwitz. Oświęcim 2016 Państ. Muzeum Auschwitz-Birkenau 8° ss. 93, nlb. 1, tabl. 20, il. (Miejsce Prawdy; t. 5).

9639. CYWIŃSKI P. M. A.: Sny obozowe w pamięci ocalałych z Auschwitz. Oświęcim 2016 Państ. Muzeum Auschwitz-Birkenau 8° ss. 103, nlb. 1, tabl. 20, il. (Miejsce Prawdy; t. 2).

9640. CZAPLIŃSKI Waław Bogdan: Powstanie Warszawskie 1944 w świetle przywiezionej pamięci Waława Bogdana Czaplńskiego „Wrzosa”. *Notatnik Janowiecki*. Nr 19/20: 2013/2016 [dr.:] 2016 s. 233–258.

Wspomnienia późniejszego profesora parazytologii PAN żyjącego w l. 1923–2017.

9641. CZAS pogardy i nadziei. Wspomnienia mieszkańców gminy Kobylnica. [Wyd.] Bogusław Matuszkiewicz. Kobylnica 2016 GBP; Gm. Kobylnica 8° ss. 159, il.

Antologia wspomnień z okresu II wojny światowej i PRL.

9642. CZAS próby i nadziei. Wspomnienia mieszkańców ziemi kościerskiej z lat 1939–1945. Red. Krzysztof Jażdżewski, Rajmund Knitter. Kościerzyna 2016 Muzeum Ziemi Kościerskiej im. dra Jerzego Knyby 8° ss. 415, il. (Kościerska Biblioteka Historyczna; nr 3).

9643. [DALKIEWICZ Tadeusz]: Wspomnienia czyli „Zapiski wspomnień z II wojny światowej Tadeusza Dalkiewicza”. [Wyd.] Jacek Dalkiewicz. Warszawa 2014 Warszawska Firma Wydawnicza 8° ss. 24, nlb. 6, il.

Wspomnienia autora (ur. 1922) z początku wojny we wsi Lipa w gminie Raciąż, aresztowania w 1941 r., robót przymusowych w Prusach Wschodnich i na Śląsku.

9644. DARAŻ Zdzisław: Zawierucha nad Sanem. [Cz.] 2. Rzeszów 2013 Tow. Przyj. Rzeszowa 8° ss. 119, il.

Wspomnienia autora (ur. 1932) z Lubaczowa i okolic w l. 1939–1947.

Cz. 1. 2006.

9645. DATNER Szymon: Walka i zagłada białostockiego ghetta. Red. nauk. tekstu źródłowego Ewa Rogalewska. Wyd. 2. Łódź 2014.

Rec.: Siudek Wojciech, *Biuletyn Historii Pogranicza*. Nr 15: 2015 s. 108–110.

9646. DAUKSZTA Agnieszka: Klub Auschwitz i inne kluby. Rwane opowieści przeżywców. Gdańsk 2016 Wydaw. Słowo/obraz Terytoria 8° ss. 341, il.

Wywiady.

9647. DODATEK do kwestii martyrologii i zagłady społeczności żydowskiej w Kazimierzy Wielkiej i okolicach. [Wyd.] Tadeusz Koziół. Odonów 2016 Odonowskie Tow. Kult. 8° ss. 63, nlb. 1, il.

Wspomnienia i dokumenty.

9648. DOKUMENTY do dziejów wilanowskiej nieruchomości ziemskiej. Seria A: XX wiek. T. 5: Wykazy i obliczenia pomocnicze do zamknięcia rachunkowego na 30 kwietnia 1940 r. i dowody memoriałowe za miesiąc czerwiec 1940 r. Wstęp i oprac. Mirosław Klusek. Kraków 2016 Drukarnia Eikon Plus 8° ss. 322, nlb. 1.

T. 1. 2011.

Zob. też poz. 8919.

9649. DOKUMENTY rewindykacji polskich dóbr kultury zrabowanych przez Niemców w latach 1939–1944 z archiwum Karola Estreichera jr., największego rewindykatora w historii Europy (1939–1975). [Oprac.] Zbigniew Kazimierz Witek; teksty Konrad Ajewski [i in.]. Kraków 2015.

Rec.: Urwanowicz Jerzy, *Białostockie Teki Historyczne*. T. 14: 2016 s. 309–317.

9650. DOMB Sam: On nie pozwolił mi umrzeć! Z popiołów do życia. Badania źródłowe i tekst Gershon Stav; tł. z jeż. ang. Krystyna Kasperek. Pułtusk 2016 Akad. Humanist. im. Aleksandra Gieysztor 8° ss. 423, il.

Wspomnienia autora z początku II wojny światowej w Pułtusku, ucieczki na Wschód, wojennej tułaczki (Białystok, Mińsk, Archangielsk, Kutaisi w Gruzji), powrotu do Polski, a następnie emigracji do Izraela i Stanów Zjednoczonych.

9651. DOMIN Tadeusz: Wspomnienia z okresu okupacji hitlerowskiej. Cz. 1. *Almanach Nowotarski*. Nr 20: 2016 s. 335–350.

W rejonie Nowego Targu.

9652. DRAŻKOWSKA-BRANT Maria: Napisałam to, co pamiętam. Wspomnienie i refleksje. Pelplin 2016 Bernardinum 8° ss. 106, nlb. 2, il.

Wspomnienia z wojennego dzieciństwa w Chełmnie i Chełmży.

9653. DREBKOWSKI Kazimierz, pseud. Bocian: Walka w Kącicach. *Rocznik Stanisławowski*. Z. 1: 2013 s. 232–238.

Wspomnienia z 23 XI 1943 r.

9654. DROZDOWSKI Stanisław: Kriegsgefangenenpost. Warszawa 2016 Inst. Wydawniczy „Książka i Prasa” 8° ss. 183, 8l.

Wojenne losy rodziny autora (1940–2016) na podstawie wspomnień krewnych i jego własnych.

9655. DRZAL Teresa: Obrazki z przeszłości. Do dr. podali Mirosław Bielaszko i Barbara Otwinowska. *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 25: 2016 nr 43 s. 173–193.

Wspomnienia z wojennego zesłania na Syberii, pobytu w Uzbekistanie, powrotu do kraju, uwięzienia z powodów politycznych w 1954 r.

9656. DZIEWCZYNY od Andersa. [Wyd.] Agnieszka Lewandowska-Kąkol. Warszawa 2016 Zona Zero 8° ss. 422, il.

Antologia wspomnień ochotniczek z formacji Pomocnicza Służba Kobiet.

9657. DZIEWOLSKI Wiesław: Likwidacja przez hitlerowców schroniska na Lubaniu. *Prace Pienińskie*. T. 26: 2016 s. 196–199.

Wspomnienia z 25 IX 1944 r.

9658. EMINOWICZ Marek: Ścieżkami życia. Kraków 2015 Buchers Design 8° ss. 127, nlb. 1, il.

Wspomnienia autora (1933–2013) z wojennego dzieciństwa w Starym Sączu, osiedlenia się w Krakowie, edukacji szkolnej, studiów historycznych na UJ, pracy nauczyciela historii w V LO.

9659. ENCYKLOPEDIA getta. Niedokończony projekt archiwistów z getta łódzkiego. Wyd. Krystyna Radziszewska, Ewa Wiatr, Adam Sitarek, Jacek Walicki, Monika Politi; przy współpr. Piotra Zawilskiego. Łódź 2015.

Rec.: Czechowska Kinga, *Meritum*. T. 8: 2016 s. 489–494.

9660. FAFARA Jerzy Janusz: Był wśród nas Święty. Rzeszów 2016 Podkarpacki Inst. Książki i Marketingu 8° ss. 197, nlb. 27, il.

Zawiera gł. wspomnienia Stanisława Szpunara (1923–2016) z pobytu w obozie Auschwitz (więzień z I transportu), w tym jako świadka męczeństwa św. Maksymiliana Kolbeego.

9661. FEDOROWICZ Halina: Dzienniki. Zapiski z robót przymusowych w Prusach Wschodnich 1944–1945. Oprac. tekstu Jerzy

Litwin. Gdańsk–Sztutowo 2016 Muzeum Stutthof 8° ss. 305, nlb. 2, il.

Żyła w l. 1925–1945.

9662. FERSZTAND Jake: Skradzione dzieciństwo. Tł. z jęz. niem. Katarzyna Kobus-Gregorczyk. Koźienice 2012 Tow. Miłośn. Ziemi Koźienickiej 8° ss. 40, il., streszcz. ang.

Wspomnienia autora (ur. 1931) z getta w Koźienicach, przymusowej pracy w Skarżysku-Kamiennej i Częstochowie oraz obozów w Buchenwaldzie i Theresienstadt.

9663. FIJAŁKOWSKI Jerzy: Pamiętnik. Wspomnienia żołnierza podziemia antykomunistycznego brygad wileńskich mjra „Łupaszkii”. Lublin 2015 Wydaw. Sigillum – Piotr Gawryszczak 8° ss. nlb. 4, 77, nlb. 3, il.

Wspomnienia autora (ur. 1925) ze służby łącznika AK w Hajnówce oraz żołnierza 5. Brygady Wileńskiej AK na Podlasiu i Pomorzu Gdańskim.

9664. FILEK Erazm Józef (o. Jakobin od św. Gerarda): Katakumby dwudziestego wieku. Wileńszczyzna – Kazachstan – Wileńszczyzna. Przeżycia karmelity bosego i duszpasterza z lat 1939–1958. Wstępem i przypisami opatrzyli oraz do dr. przygot. Jolanta M. Marszałska, Waldemar Graczyk. Czerna–Kraków 2016 Wydaw. Inst. Teol. Księży Misjonarzy 8° ss. 341, nlb. 1, tabl. 16, il.

Wspomnienia duchownego (1907–1976) z pełnienia funkcji przełożonego konwentu w Miadziole, aresztowania w 1949 r. i zesłania do Kazachstanu, uwolnienia w 1956 r. i zamieszkania w Powiewiórcze koło Wilna, wyjazdu do Polski w 1958 r.

9665. GAJDOWSKI Klemens: „Wspomnienia czasu wojny”. Oprac. red. Antoni Dudziński. Grajewo 2016 Tow. Przyj. 9 PSK 8° ss. 122, il. + dysk optyczny (CD-ROM). (Wspomnienia Grajewian; 10).

Wspomnienia autora (ur. 1909) z kampanii wrześniowej, ewakuacji przez Węgry i Jugosławię, służby w Polskich Siłach Zbrojnych we Francji i Wielkiej Brytanii, doprowadzone do września 1946 r.

9666. GAWRYŚ Andrzej, Gawryś Cezary: Powrót do Szklanego Domu. Warszawa 2016 Wydaw. Szklany Dom 8° ss. 139, nlb. 2, il.

Wspomnienia mieszkańców „Szklanego Domu”, bloku przy ul. Mickiewicza 34/36 na warszawskim Żoliborzu: Zofii Gawryś z opuszczenia domu po upadku Powstania Warszawskiego i powrotu do niego w 1946 r., syna Andrzeja (ur. 1938) z okupacyjnej codzienności oraz syna Cezarego (ur. 1947) z powojennego dzieciństwa.

9667. GETTO warszawskie. Cz. 1. Red. nauk. Tadeusz Epsztejn, Katarzyna Person; oprac. dokumentów Izabela Łach, Justyna Majewska, K. Person, Dagmara Swałtek, Michał Trębacz, Zofia Trębacz. Warszawa 2016 ŻIH; Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8°

ss. XLVII, nlb. 1 + dysk optyczny (CD-ROM). ŻIH. (Archiwum Ringelbluma. Konspiracyjne Archiwum Getta Warszawy; t. 33).

Toż. Cz. 2. Warszawa 2016 ss. XIX, nlb. 3, 670, il., streszcz. ang. + dysk optyczny (CD-ROM). (Archiwum Ringelbluma. Konspiracyjne Archiwum Getta Warszawy; t. 34).

9668. [GIEYSZTOR Aleksander]: Powstanie Warszawskie. Rękopis Aleksandra Gieysztora. Pułtusk 2016 Akad. Humanist. im. Aleksandra Gieysztora 4° ss. 121, il. Akad. Humanist. im. Aleksandra Gieysztora.

Faksimile i transkrypcja tekstu sporządzonego w listopadzie–grudniu 1944 r. w obozie jenieckim Gross-Born na podstawie relacji więzionych tam powstańców.

9669. GLIŃSKI Tomasz: Rok 1945 oraz pierwsze powojenne lata we wspomnieniach mieszkańców Iłży. Starachowice–Iłża 2013 PU Compus; na zlec. Stow. Rekonstrukcji Hist. 51 Pułku Piechoty Strzelców Kresowych 8° ss. 62, il.

Wywiady i relacje.

9670. GÓRNIOWICZ Czesław: Wspomnienia z okupacji niemieckiej. Pamiętnik więźnia Zamku Lubelskiego. Lublin 2016 Muzeum Lubelskie 8° ss. 223, nlb. 1, il.

Wspomnienia autora (1923–1984) ze służby w ZWZ w Zamościu i na Zamojszczyźnie, aresztowania w 1941 r., więzienia na lubelskim Zamku w l. 1942–1944 i pracy w tamtejszej tajni, ewakuacji więzienia, przystąpienia do partyzantów.

9671. GRYGLAK Jan: Na trzech kontywentach z karabinem w ręku. Cz. 2. *Almanach Nowotarski*. Nr 20: 2016 s. 351–377.

Wspomnienia z walk w Samodzielnej Brygadzie Strzelców Karpackich, gł. pod Tobrukiem.

Cz. 1. *Tamże*. Nr 19: 2015.

9672. HAŁAS Maria: Moje dzieciństwo. Warszawa 2015 Oficyna Wydawnicza Kuba 8° ss. 52, il.

Wspomnienia autorki (ur. 1932) z dzieciństwa w wojennej Warszawie, powstania, pobytu w obozie w Pruszkowie.

9673. [HARAT Andrzej]: Działalność Armii Krajowej w okręgu śląskim we wspomnieniach porucznika Andrzeja Harata. Działalność AK na terenie Libiąża. [Wyd.] Ewa Dęsoł-Gut, Ewa Kowalska. Libiąż 2016 Urząd Miejski. 8° ss. 108, il.

9674. HARCERSKI Zwiad. Pysznica z czasów II wojny światowej. Red. Tomasz Kopeć. Pysznica–Lublin 2016 Polihymnia 16° ss. 75, il.

Antologia wspomnień.

9675. [HARTRY Edward Henrik] Herzbaum Edward: Między światami. Dziennik andersowca 1939–1945. Z posł. Normana Daviesa; red.

Anna Richter. Warszawa 2016 Ośr. Karta 8° ss. 214, nlb. 2, tabl. 12, il. (Świadectwa. Polska XX Wiek).

Zapiski autora (1920–1967) z udziału w kampanii wrześniowej, niewoli niemieckiej, ucieczki do Lwowa, aresztowania przez NKWD, zesłania do łagru, wstąpienia do armii gen. Andersa.

9676. HEDA-SZARY Antoni: Wspomnienia „Szarego”. Warszawa 2016 Rytm 8° ss. 468, tabl. 16, il.

Wspomnienia autora (1916–2008) z partyzantki AK na Kielecczyźnie, powojennego podziemia antykomunistycznego i więzienia; zawiera też dokumenty.

9677. HEIMAN Leo: Zorganizowana grabież. Podstawa działań sowieckiej partyzantki. Oprac. Kazimierz Krajewski. *Glaukopis*. Nr 25/26: 2012 s. 133–142, streszcz. ang.

Przedr., oryg.: *Military Review*, 1965 r.

Artykuł publicystyczny, częściowo oparty na własnych wspomnieniach.

9678. JAKLICZ Józef: A więc wojna! Kampania wrześniowa 1939 oraz inne pisma i wspomnienia. Przedm. i wybór Marek Kornat. Warszawa 2016 Bellona 8° ss. 287, nlb. 1, il.

Analizy wojskowe II zastępcy szefa Sztabu Głównego Wojska Polskiego (1896–1974).

9679. [JASIONOWICZ Stanisława] Maria Teresa – Stanisława Jasionowicz: Pamiętam... i nie pamiętam... Wybór wspomnień (1940–1950). Wyd. 3 uzup. i popr. Paryż–Warszawa 2016 Wydaw. Sióstr Loretanek 16° ss. 87, nlb. 1, il.

Wspomnienia autorki (ur. 1931) z zesłania w ZSRR.

Wyd. 1. Rzym 1997.

9680. JAWORSKI Józef: Krwawe łuny nad Słuczą. Brzeźnia Łąka 2016 Wydaw. Poligraf 8° ss. 431, il., streszcz. ang.

Wspomnienia rodzinne dot. losów Jaworskich i Górskich w czasie II wojny światowej, a zwłaszcza zbrodni wołyńskiej.

9681. JEŃCY Sowieccy w KL Auschwitz. [Wyd.] Jacek Lachendro. Oświęcim 2016 Państw. Muzeum Auschwitz-Birkenau 8° ss. 224, il. (Głosy Pamięci; 11).

Toż w jez. ang.: *Soviet prisoners of war in Auschwitz*. Oświęcim 2016.

Toż w jez. ros.: *Sovetskie voennoplennye v konclagere Aušvic*. Oświęcim 2016.

Wspomnienia i dokumenty.

9682. JURANDOT Jerzy: Miasto skazanych. 2 lata w warszawskim getcie. Red. Agnieszka Arnold, Sebastian Matuszewski; oprac. Paweł Szapiro, A. Arnold. Warszawa 2014.

Współwyd.: Grodzińska Stefania: *Dzieci getta*.

Rec.: Buryła Sławomir, *Zagłada Żydów*. Nr 12: 2016 s. 591–595.

9683. KACWIN Jan Marian: Niebezpieczny zwiad. *Prace Pienińskie*. T. 26: 2016 s. 408–411.

Wspomnienia późniejszego historyka (1927–2011) ze współpracy z partyzantami w rejonie Krościenka w 1944 r.

9684. KALISTA Aleksander: Czas nieprzewidziany. [Wyd.] Czesława Długoszek-Objazda. *Ziemia Łomżyńska*. [T.] 12: 2013 s. 255–283.

Wspomnienia autora (ur. 1924) z początku wojny we wsi Podgórze w gm. Kupiski, zesłania pod Archangielskiem, powrotu do Polski z 2. Armią.

9685. KAMIŃSKI Aleksander, pseud. Juliusz Górecki: Wielka gra. Oprac. Andrzej Krzysztof Kunert; przedm. Stanisław Broniewski, pseud. Orsza. Warszawa 2016 Rytm 8° ss. 232, tabl. 24.

Poradnik działalności konspiracyjnej Szarych Szeregów. Podstawa ed.: Warszawa 1932 [1942!].

9686. KARPOWICZ Piotr: W szponach sowieckiego totalitaryzmu. Zmagania Polaka w wichrach historii. Leszno 2016 Inst. im. Gen. Stefana „Grota” Roweckiego 8° ss. 272, il. (Biblioteka „Grota”; nr 59).

Wspomnienia autora (ur. 1926) z II wojny światowej w Wilnie, służby w AK, aresztowania w 1945 r. i zesłania na Syberię, uczestniczenia w powstaniu więźniów politycznych w Norylsku w 1953 r., powrotu do Polski w 1954 r.

9687. KĘPIŃSKA-BAZYLEWICZ Halina, pseud. Kora: Byłam łączniczką Armii Krajowej. Wyd. 2 poszerz. o wspomnienia z lat dziecięcych. Piotrków Trybunalski 2016 Urząd M. 8° ss. 222, nlb. 1, il. (Biblioteka, Piotrków 800; 20).

Wspomnienia autorki (ur. ok. 1923) ze służby łączniczki Kierownictwa Dywersji w Piotrkowie Trybunalskim i 25 Pułku Piechoty AK; zawiera też wspomnienia z przedwojennego dzieciństwa w Grudziądzu, Gniewie, Łuzkach i Skiemniewicach.

9688. KIDONŃ-GABA Jan, Kotowska Maria: Wspomnienia. II wojna światowa. Krzeszowice 2016 Kubajak 8° ss. 84, nlb. 2, il.

Wspomnienia J. Kidonia-Gaby (1908–1996) z zesłania na Syberię i ewakuacji z armią gen. Andersa, uzupełnione przez córkę M. Kotowską (ur. 1936).

9689. KOBIETY niezłomne ziemi świętokrzyskiej. Wspomnienia, biografie. Kielce 2016 Świętokrzyski Zw. Młodzieży Wiej. RP „Wici” 8° ss. 131, il.

Antologia wspomnień z okresu II wojny światowej.

9690. KOMOROWSKI Tadeusz Bór-: Powstanie Warszawskie. Przedm. Norman Davies; przypisy Władysław Bartoszewski i Andrzej Krzysztof Kunert. Warszawa 2016 Rytm 8° ss. 234, nlb. 2, tabl. 32, il. + dysk optyczny (CD).

Wspomnienia.

9691. KOPPENHÖFER Gertrud: Wspomnienia cenzorki poczty jenieckiej Stalagu Luft 3. Tłum. z ang. Marek Łazarz. *Zeszyty Żagańskie*. Nr 13: 2016 s. 58–64.

9692. KOPROWSKI Marek A.: Wołyń. Wspomnienia ocalałych. T. 1–2. Wyd. 1, w tej ed. Zakrzewo 2016 Replika 8° ss. 429, nlb. 1, tabl. 16; 426, nlb. 1, tabl. 16.

Lata 1943–1944.

9693. KOSJAŃCZUK Maria: Moje życie w kilku odsłonach – od wojny do stanu wojennego. Wspomnienia, które boją, cieszą, zastydają i śmieszają. Szczecin 2016 Joseph’s Sons 8° ss. nlb. 4, 231, il.

Wspomnienia autorki (ur. 1936) z życia na Lubelszczyźnie (okolice Bezwoli, Parczewa, Milanowa, Radzyna Podlaskiego), pracy nauczycielki i działalności w harcerstwie.

9694. KOWALSKI Nikodem: Wspomnienia z Wieniawy 1940–1945. Cz. 2. Oprac. Stanisław Zieliński. *Wieś Radomska*. T. 10: 2016 s. 49–102.

Cz. 1. *Tamże*. T. 8: 2007.

9695. KOZŁOWSKI Bolesław Jerzy: Rzeka wspomnień czyli Sumowanie. Zambrów 2016 Bolesław Jerzy Kozłowski 8° ss. 348, tabl. 2, il.

Wspomnienia autora (ur. 1939) z wojennego i powojennego dzieciństwa w Lipsku, studiów polonistycznych na UMCS w Lublinie, pracy nauczyciela w Zambrowie.

9696. KOZLIŃSKI Zbigniew: Trochę wojny i po wojnie. Lublin 2016 Norbetinum 8° ss. 152, nlb. 3.

Wspomnienia autora (1922–2016) gł. z partyzantki w 77. pp AK („Niedźwiadki”).

9697. KRÓL Stefania: Moje życie w „Głodnych stepach zagubione...”. Wspomnienia z Kazachstanu. Oprac. Izabela Marciniak. Sandomierz 2016 Wydaw. Diec. i Drukarnia 8° ss. 158, nlb. 1.

Wspomnienia z początku wojny w Głębokiem, zesłania do Kazachstanu w 1940 r., powrotu do Polski w 1946 r.

9698. KRYNICKA-KAWCZAK Zofia: Sześć lat wyrwanych z życia. Wspomnienia z tułaczki po Syberii i Kaukazie w latach 1940–1946. Oprac. red. Zdzisław Majewski. Wrocław 2015 Dolnośląskie Wydaw. Edukacyjne 8° ss. 110, nlb. 5, il.

Wspomnienia autorki żyjącej w l. 1912–2013.

9699. [KRZYWIŃSKA Zofia]: Byłam sanitariuszką w Powstaniu Warszawskim – wywiad z Zofią Krzywińską przeprowadziła Wiktoria Kostka. *Adhibenda*. [Nr] 3: 2016 s. 319–321.

9700. KUBICKI Jan: Człowiek z brązem. Wspomnienia. Wprow. i oprac. Edyta Sadowska. Częstochowa–Warszawa 2013 Ośr. Wydawniczo-Poligraficzny SIM 8° ss. 63, nlb. 3, tabl. 77, il.

Wspomnienia autora (ur. 1924) ze służby w Szarych Szeregach, powojennego życia w Częstochowie i kolekcjonowania pamiątek patriotycznych.

9701. LESZCZYŃSKI Stanisław: Uwikłanie. Wspomnienia z Podola 1939–1945. Wprow., red. nauk. i aneks Tomasz Bereza. Rzeszów 2016 IPN–KŚZpNP. Oddz. 8° ss. 272, tabl. 48, streszcz. ang., ros. (Centralny Projekt Badawczy IPN Ziemie Polskie pod Okupacją 1939–1945) (Seria Wydawnicza IPN Oddział w Rzeszowie).

Wspomnienia autora (ur. 1927) o stosunkach polsko-ukraińskich we wsi Germakówka i okolicy oraz służby w „istriebitalnym batalionie”.

9702. LEWIN Abraham: Dziennik. Oprac. Katarzyna Person; tł. z jęz. żyd. Magdalena Siek, Adam Rutkowski. Wyd. 2. Warszawa 2016 ŻIH 8° ss. 300.

Zapiski autora (1893–1943) z warszawskiego getta. Wyd. 1. 2015.

9703. [LIKIERNIK Stanisław]: Made in Poland. Opowiada jeden z ostatnich żołnierzy Kedywu Stanisław Likiernik. [Rozm. przepr.] Emil Marat, Michał Wójcik. Warszawa 2014.

Polem.: Rybicka Hanna: List do redakcji „Dziejów Najnowszych” w sprawie książki ... *Dzieje Najnowsze*. R. 48: 2016 [nr] 2 s. 277–280.

9704. LIS Jan: Sztafeta pokoleń. Niedokończony wspomnienia. [Kraków] 2016 Ridero 8° ss. 79, il.

Wspomnienia autora (1922–2006) ze Środy Wielkopolskiej w czasie II wojny światowej.

9705. ŁANOWSKI Witold, pseud. Lanny: Zabierz nas do domu, „Lanny”. Dramatyczna wojna powietrzna polskiego pilota myśliwskiego. Przeł. Norbert Radomski. Poznań 2016 Rebis 8° ss. 462, nlb. 2, tabl. 16, il. (Byliśmy Żołnierzami. Militarne wspomnienia i biografie).

Wspomnienia autora (1915–1993) ze służby w Polskich Siłach Powietrznych na Zachodzie oraz w amerykańskiej 56. Grupy Myśliwskiej Lotnictwa Wojsk Lądowych.

9706. ŁASZKIEWICZ Tomasz, [pseud. Brat, Konrad]: Opowieść kampsinowska 1944. Warszawa 2013 Mazowieckie Centrum Kultury i Sztuki; Egros 8° ss. 105, nlb. 1, il. (MAK Mazowiecka Akademia Książki; t. 30).

Toż. Wyd. 2. Warszawa 2016 Egros ss. 113, nlb. 3, il.

Wspomnienia autora (ur. 1928), żołnierza Grupy Kampinos AK.

9707. MAJDANEK w dokumentach. Wybór, wstęp i oprac. Wojciech Lenarczyk. Lublin 2016 Państ. Muzeum na Majdanku 4° ss. 446, nlb. 1, il.

9708. MATERIAŁY źródłowe do dziejów Żydów w Rzeszowie w czasie niemieckiej okupacji. Red. i oprac. Elżbieta Rączy, Waław Wierzbieniec, Grzegorz Zamoyski. Rzeszów 2016 Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego 8° ss. 246.

9709. MATUSZEWSKI Ignacy: O Ludowym Wojsku Polskim. Wybrał i do dr. podał Sławomir Cenckiewicz. *Przegląd Historyczno-Wojskowy*. R. 17: 2016 nr 2/3 s. 393–406.

Sześć tekstów („Niewolnicy” i pięć części „Świadectwa”), drukowanych w nowojorskim „Nowym Świecie” 3–7 XII 1943 oraz 29 IX i 1–4 X 1945 r., dot. Armii Berlinga.

9710. MĘDLEWSKI Michał: Korespondencja do żony i córki z oflagu VII A Murnau i bajki dla Bożenki. Wybór i oprac. Benedykta i Piotr Holcowie. Wyrzysk 2016 Tow. Przyj. Wyrzyska 8° ss. 55, nlb. 1, il.

Lata 1939–1945.

9711. [MILLER Stanisław]: Okupacja sowiecka i niemiecka Bielska Podlaskiego oczami Stanisława Millera. *Bielski Almanach Historyczny*. [T. 1:] 2016 s. 135–145.

Wspomnienia żyjącego w l. 1926–2009 haremistrza, porucznika AK z realiów okupacji, pracy w firmie produkującej filc i na poczcie oraz początków działalności konspiracyjnej.

9712. MORACZEWSKI Jędrzej: Dziennik wydarzeń 1939–1944. Wstęp i oprac. Joanna Dufurat, Piotr Cichoracki. Łomianki–Wrocław 2016 Wydaw. LTW; Uniw. Wrocławski. Wydz. Nauk Hist. i Pedagog. Inst. Hist. 8° ss. 1014, tabl. 16, il.

9713. MOSZYŃSKI Remigiusz: Dziennik 1939–1945. Wojna i okupacja w Lublinie w oczach dorosłych i dzieci. Oprac. i wstępem opatrzył Edward Walewander. Lublin 2014.

Rec.: Zieliński Zygmunt: Okupacyjna saga rodzinna. *Dzieje Najnowsze*. R. 48: 2016 [nr] 1 s. 258–262.

9714. [MUSZKOWSKA-PENSON Joanna]: Było, więc minęło. Joanna Penson – dziewczyna z Ravensbrück, kobieta „Solidarności”, lekarka Wałęsy. [Rozm. przepr.] Remigiusz Grzela. Wyd. 2. Warszawa 2016 Dom Wydaw. PWN 8° ss. 299, nlb. 1, tabl. 16, il.

Wywiad z J. Muszkowską-Penson (ur. 1921) dot. jej służby w ZWZ w Warszawie w l. 1940–1941, aresztowania, pobytu w KL Ravensbrück do 1945 r., powojennych studiów medycznych w Łodzi, pracy w Klinice Chorób Nerek Akademii Medycznej w Gdańsku w l. 1950–1980, pełnienia funkcji osobistego lekarza i tłumacza Lecha Wałęsy w l. 1980–1990, działalności opozycyjnej, pracy w Szpitalu Wojewódzkim w Gdańsku w l.

1980–1991, przejścia na emeryturę i pobytu u rodziny w Szkocij w l. 1991–2006, pracy w biurze L. Wałęsy od 2006 r.
Wyd. 1. 2013.

9715. **MY POWRÓCILIŚMY**. Wspomnienia sybiraków. Nowa Sól 2016 Muzeum Miej. 8° ss. 96, il. Koło Zw. Sybiraków w Nowej Soli.

Antologia wspomnień wojennych.

9716. **NAUCZYCIELE polscy – zesłańcy Sybiru**. W szkole... w domu... w diet-domie. Wspomnienia Sybiraków z lat 1940–1946 ...wówczas jeszcze dzieci.... Oprac. red. Hieronima Dzierma, Jolanta Hryniewiecka. Białystok 2016 Elkam 8° ss. 86, nlb. 2, il.

9717. **NAZAJUTRZ**. Powstańcy warszawscy w obozach jenieckich. Wybór relacji i wspomnień. Wybór relacji Piotr Stanek, Agnieszka Dzierżanowska. Warszawa–Łambinowice–Opole 2013 Fund. „Pol.-Niem. Pojednanie”; Centr. Muzeum Jeńców Wojennych w Łambinowicach–Opolu 4° ss. 177, nlb. 3, tabl. 40, il., mapy. Fund. „Pol.-Niem. Pojednanie”; Centr. Muzeum Jeńców Wojennych w Łambinowicach–Opolu.

9718. **NAZARUK** Osip: „Miniaturki”. Nieznane wspomnienia Osypa Nazaruka z obrony Lwowa we wrześniu 1939 roku. [Wyd.] Rafał Kolanko. *Koło Historii*. Nr 19: 2016 s. 231–251.

Tekst równol. ukr., pol.

9719. **NIE o taką Polskę walczyli...** Historia oddziału „Opór” we wspomnieniach partyzantów. Oprac. Dominika Kalaga. Mszana Dolna–Limanowa 2015 Pow. Limanowski 8° ss. 160, il. Zespół Szkół Techn.-Informatycznych w Mszanie Dolnej.

Wojenne i powojenne losy członków Chłopskiej Straży z Limanowszczyzny.

9720. **NIE** poczuwam się do żadnej winy... Zeznania esesmanów z załogi KL Auschwitz w procesie przed Najwyższym Trybunałem Narodowym w Krakowie (24 listopada – 16 grudnia 1947). [Oprac.] Piotr Setkiewicz. Oświęcim 2016 Państ. Muzeum Auschwitz-Birkenau 8° ss. 301, nlb. 3, il.

9721. **OBOZY** pracy przymusowej. Oprac. Marta Janczewska. Warszawa 2016 ŻIH; Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. XXXVIII, 548, il., streszcz. ang. + dysk optyczny (CD-ROM). ŻIH. (Archiwum Ringelbluma. Konspiracyjne Archiwum Getta Warszawy; t. 24).

9722. **OCALIĆ** od zapomnienia... Wspomnienia zesłańców Sybiru. Oryginalne zapisy

prac konkursowych – rozmów z Sybirakami. Oprac. merytoryczne, red. i oprac. tekstów Alicja Napiórkowska. Warszawa 2016 Oficyna Wydawniczo-Poligraficzna „Adam” 8° ss. 185.

9723. **ODŁAMKI** pamięci. Wojenne wspomnienia górskich harcerzy. Ułamki pamięci. Válečné vzpomínky junáků. Węgierska Górka 2012 Ośr. Promocji Gm. 8° ss. 111, il., streszcz. ang.

9724. **OLEJNIK** Tadeusz: Wichry zdarzeń. Kunice 2010 GOKIS 8° ss. 284.

Toż. Dodr. popr. i uzup. pt. Prut polską krwią i łzami płynący. Dzierżoniów [2016] Studio Edytor Drukarnia – Wydaw. ss. 243, il.

Wspomnienia autora (ur. 1925) dot. gł. ludobójstwa ludności polskiej na Pokuciu.

9725. **OPÓR** i walka z faszyzmem w latach 1939–1945. [T. 4]. Red. Janusz Roszkowski; wybór J. Roszkowski, Jerzy Działowicki. Warszawa 2015 ŻIH im. E. Ringelbluma; Stow. Żydów Kombatanów i Poszkodowanych w II Wojnie Światowej; Agencja ATM 8° ss. 415, il. (Żydzi w Walce 1939–1945; t. 4).

Toż. [T. 5]. Warszawa 2016 ss. 404, il. (Żydzi w Walce 1939–1945; t. 5).

Antologia wspomnień.

T. 1. 2009.

9726. **ORŁOWSKI** Stanisław: W mrokach kazachskich stepów: 1939, 1940–1946. Grajewo 2016 Tow. Przyj. 9 PSK; we współpr. z Eko Druk 8° ss. 239, il.

Zawiera gł. wspomnienia Lidii Brzeskiej (ur. 1929) z zesłania.

9727. [OSIŃSKA Daniela, pseud. Wierna]: Wywiad z Danielą Osińską (pseudonim „Wierna”), 1^ov. Kretowicz, 2^ov. Ludwicka – członkiem Armii Krajowej i siostrą komendanta Spieszonego Szwadronu AK w Szadku. [Rozm. przepr.] Jarosław Stulczewski. *Biuletyn Szadkowski*. T. 16: 2016 s. 389–399, streszcz. ang.

9728. **PACHTER** Mietek: „Umierać też trzeba umieć...”. Red. i wprw. Barbara Engelking. Warszawa 2015 Stow. Centrum Badań nad Zagładą Żydów 8° ss. 783.

Wspomnienia autora (ur. 1923) z getta warszawskiego oraz obozów w Treblince, na Majdanku i w Skarżysku-Kamiennej. Rec.: Krupa Bartłomiej, *Zagłada Żydów*. Nr 12: 2016 s. 541–547.

9729. **PADZIŃSKA** Maria: Przerwane dzieciństwo. Wspomnienia z zesłania na Syberię do Ałtajskiego Kraju. Lublin 2016 Norbertinum 8° ss. 95, nlb. 1, tabl. 27. (Z Nieludzkiej Ziemi; t. 15).

Wspomnienia autorki (ur. 1935) z zesłania w l. 1941–1946.

9730. PALMRICH Adam, pseud. Orwid: *Być wiernym Ojczyźnie*. Nowy Targ 2016 Wagant 8° ss. 175, nlb. 1, tabl. 16, il.

Wspomnienia autora (1917–1995) ze służby w AK w Zakopanem i na Podhalu.

9731. PAMIĘĆ o dramatycznej przeszłości. Oprac. Stanisław Stępień. *Biuletyn Ukrainoznawczy*. [Nr] 16/17: 2013/2014 [dr.:] 2014 s. 79–101.

Wspomnienia o wojennym ludobójstwie na Wołyniu.

9732. PAMIĘTNIKI żołnierzy Baonu „Pięść” Oddziału 993/W Kontrwywiadu KG AK. Powstanie Warszawskie. Zebrał i oprac. Andrzej Zawadzki pseud. Andrzejewski; wstęp Mariusz Olczak. Gdańsk 2016 Katmar 8° ss. 720, tabl. 68, il.

9733. PELC-PIASTOWSKI Jerzy: *Z akowskich wspomnień*. Obwód Łańcut. [T. 1]. Katowice 2016 Druk. Archidiec. 8° ss. 313, nlb. 2, il.

Lata 1939–1944.

Toż. Obwód Łańcut. T. 2. Katowice 2016 ss. 251, nlb. 1, il. Rok 1944.

9734. PERECHODNIK Calek [Cale]: *Spoowiedź*. W oprac. Davida Engela. Wyd. 4. Warszawa 2016 Ośr. Karta; ŻIH 8° ss. 327, nlb. 1, tabl. 15, il. (Żydzi Polscy).

Wspomnienia żydowskiego policjanta (1916–1944) z otwocznego getta.

Wyd. 1. 2004.

9735. PILECKI Witold: *Raporty z Auschwitz: Raport, Raport W, Raport Teren S*. Kraków 2016 AMDG 8° ss. 237, nlb. 2.

9736. [PLACKOWSKI Wacław]: *Dziennik żołnierza-tułacza*. Zapiski kapitana Wacława Plackowskiego z lat 1939–1941. Oprac. Jacek Piotrowski. Wrocław 2016 Wydaw. Chronicon 8° ss. 338, il.

Zapiski z kampanii wrześniowej i emigracji; zawiera też korespondencję rodzinną, dokumenty i fotografie.

9737. PŁOŃCZAK Tadeusz: *Pamiętnik z wojny 1939–1945*. Oprac. Anna Śliwka. Katowice 2016 Zeta Ars 8° ss. 91, il.

Zapiski oficera (1908–1981) z kampanii wrześniowej oraz pobytów w obozach jenieckich w Linzu i w Woldenbergu.

9738. *POD okupacją i w powstaniu*. Wspomnienia konspiracyjne. [Wyd.] Małgorzata Czerwińska-Buczek. Warszawa 2016 Bellona 8° ss. 294, nlb. 2, il.

Antologia wspomnień.

9739. *PODAJMY rękę historii*. Obrazy malowane przeszłością. Praca zbiorowa. Cz. 2.

Pod red. Justyny Owczar i Krystyny Wyzgi. Wadowice Górze–Mielec 2016 Publ. Gimnazjum im. L. Deptuły; Zakł. Poligraficzny Z. Gajek 8° ss. 144, il.

Antologia wspomnień wojennych z Wadowic Górnych.

9740. [PODGÓRSKA Halina, pseud. Jur]: *Jur*. Opowieść Haliny Podgórskiej łączniczki Armii Krajowej o jej służbie i codziennym życiu w podwarszawskim Brwinowie w czasie II wojny światowej. [Wyd.] Piotr Dzieciołowski. Brwinów 2016 Gm. Ośr. Kultury 8° ss. 73, nlb. 2, il.

9741. *POKOLENIA odchodzą*. Relacje źródłowe polskich Sybiraków z Wielkiej Brytanii. Birmingham. Oprac. nauk. i wyd. Hubert Chudzio, Alicja Śmigielska, Mariusz Solarz. Kraków 2016 Wydaw. Nauk. Uniw. Pedagog. 8° ss. 564, nlb. 4, il. + dysk optyczny (DVD).

9742. *POKOLENIA odchodzą*. Relacje źródłowe polskich Sybiraków z Wielkiej Brytanii. Coventry. Oprac. nauk. i wyd. Hubert Chudzio, Anna Hejczyk, Adrian Szopa. Kraków 2016 Wydaw. Nauk. Uniw. Pedagog. 8° ss. 456, nlb. 4, il. + dysk optyczny (DVD). Centrum Dokumentacji Zsyłek, Wypędzeń i Przesiedleń.

9743. *POKOLENIA odchodzą*. Relacje źródłowe polskich Sybiraków z Wielkiej Brytanii. Leeds. Oprac. nauk. i wyd. Hubert Chudzio, Agnieszka Chłosta-Sikorska; oprac. filol. Marek Buś. Kraków 2016 Wydaw. Uniw. Pedagog. 8° ss. 390, nlb. 4, il. + dysk optyczny (DVD). Centrum Dokumentacji Zsyłek, Wypędzeń i Przesiedleń.

9744. *POLSKA a Związek Sowiecki i Niemcy w czerwcu 1940 r.* „Memoriały rosyjskie” płk. Aleksandra Kędziora oraz płk. Ignacego Matuszewskiego i ppłk. Jana Kowalewskiego dla Naczelnego Wodza. [Wyd.] Konrad Paduszek. *Przegląd Historyczno-Wojskowy*. R. 17: 2016 nr 2/3 s. 429–448.

9745. [POTOCKA Aniela ze Skibniewskich]: *Anieli Potockiej wspomnienia z łagroww sowieckich (1939–1944)*. [Wyd.] Józef Wołczański. *Rocznik Przemyski*. T. 52: 2016 z. 1 s. 153–189, streszcz. ang.

Wspomnienia ziemianki (1908–1995) z pobytu w łagrach w Kazachstanie (w l. 1940–1941) oraz przeniesienia się po amnestii do Republiki Maryjskiej.

9746. [POTOCKA Maria z Tarnowskich]: *Z pomocą polskim uchodźcom w okupowanej Jugosławii*. Raport Marii Potockiej z Tarnow-

skich. [Wyd.] Tadeusz Zych. *Dzikoviana*. T. 2: 2016 s. 98–129.

Napisany w 1944 r.

9747. PRAGA 1939 w dokumentach i wspomnieniach. Cz. 1: Grochów – Saska Kępa (1–16 września). Red. nauk. Andrzej Wesołowski; współpr. Jan Bańbor [i in.]. Warszawa–Londyn 2015 CAW im. mjr. Bolesława Waligóry; Inst. Pol. i Muzeum im. gen. Sikorskiego 8° ss. 562, tabl. 2, il.

Toż. Cz. 2: Grochów – Saska Kępa (17–29 września). Warszawa–Londyn 2015 ss. 576, il.

9748. PRASA getta warszawskiego. Bund i Cukunft. Oprac. Martyna Rusiniak-Karwat, Alicja Jarkowska-Natkaniec; przekł. Anna Ciałowicz [i in.]. Warszawa 2016 ŻIH 8° ss. XLII, nlb. 2, 849, nlb. 1, il., streszcz. ang. + dysk optyczny (CD-ROM). ŻIH. (Archiwum Ringelbluma. Konspiracyjne Archiwum Getta Warszawy; t. 16).

9749. PRASA getta warszawskiego. Poalej Syjon Lewica i Poalej Syjon Prawica. Oprac. Eleonora Bergman, Tadeusz Epsztein, Maciej Wójcicki; przekł. Anna Ciałowicz [i in.]. Warszawa 2016 ŻIH; Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. XXIV, nlb. 2, 332, nlb. 1, streszcz. ang. + dysk optyczny (CD-ROM). (Archiwum Ringelbluma. Konspiracyjne Archiwum Getta Warszawy; t. 17).

9750. PRASA getta warszawskiego. Radykalna lewica niesyjonistyczna. Oprac. Piotr Laskowski, Sebastian Matuszewski. Warszawa 2016 ŻIH 8° ss. XIII, nlb. 1, 602, nlb. 1, mapa, streszcz. ang. + dysk optyczny (CD-ROM). ŻIH. (Archiwum Ringelbluma. Konspiracyjne Archiwum Getta Warszawskiego; t. 21).

9751. PRASA getta warszawskiego. Wiadomości z nasłuchu radiowego. Oprac. Maria Ferenc Piotrowska, Franciszek Zakrzewski. Warszawa 2016 ŻIH 8° ss. XLVII, nlb. 1, 364, nlb. 1, il., mapa, streszcz. ang. + dysk optyczny (CD-ROM). ŻIH. (Archiwum Ringelbluma. Konspiracyjne Archiwum Getta Warszawskiego; t. 22).

9752. PRASKIE barykady. Saska Kępa, Grochów. Oprac. Jan Kossakowski. Warszawa 2016 Fund. Korpus Ochotników Specjalistów 8° ss. 235, il.

Materiały źródłowe dot. obrony Warszawy w 1939 r.

9753. PRAWDA i pamięć. Wspomnienia. Wstęp i oprac. Elżbieta Orzechowska; przedm. Zygmunt Zeliński. Lublin 2016 Wydaw. KUL

8° ss. 290, nlb. 2, il. (Biblioteka Pedagogiczna Katedry Pedagogiki Porównawczej Wydziału Nauk Społecznych Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II. Seria A, Studia; t. 37).

Antologia wspomnień z Radomia i okolic w czasie II wojny światowej.

Rec.: Walewander Edward, *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 106: 2016 s. 433–434; Walewander E., *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 59: 2016 nr 3/4 s. 242–244.

9754. PUZINOWSKA-TKACZYK Antonina: Moja tułaczka. Wspomnienie. Białogard 2016 Agencja Wydawnicza-Reklamowa Joanna Kowalewska 8° ss. 58, il.

Wspomnienia autorki (1934–2017) z zesłania do Kazachstanu.

9755. ROK 1945. Między wojną a podległością. Oprac. Marta Markowska. Warszawa 2016 Ośr. Karta 8° ss. 223, nlb. 1, il. (XX Wiek Zbliżenia).

Wypisy źródłowe.

9756. ROMANOWSKI Wincenty: Kainowe dni. Biały Dunajec–Ostróg 2016 Ośr. „Wołanie z Wołynia” 8° ss. 244, X, nlb. 1, il. (Biblioteka „Wołania z Wołynia”; t. 105).

Wspomnienia autora (ok. 1912–1995), żołnierza AK, z II wojny światowej na Wołyniu.

9757. ROSS Rita: Trzy imiona: Rutka, Jazdzia, Rita. Przekł. Sławomir Wójcik. Pruszków 2016 Książnica Pruszkowska im. Henryka Sienkiewicza 8° ss. 262, nlb. 1, tabl. 16, il.

Wspomnienia Żydówki (ur. 1935) z ukrywania się w czasie wojny w Pruszkowie u rodziny Antoniego i Lucji Klimków i powojennej emigracji do Australii.

9758. ROZKŁAD jazdy tylko w jedną stronę. Przesłuchania byłych urzędników Reichsbahn w sprawie deportacji Żydów z Prużan do Auschwitz w 1943 r. [Wyd.] Katrin Stoll. *Zagłada Żydów*. Nr 12: 2016 s. 281–297, streszcz. ang.

Przesłuchania przed sądem w Bielefeld, 15 IV i 24 VI 1966 r.

9759. RUDNICKI Klemens: Na polskim szlaku. Wspomnienia z lat 1939–1947. Red. Ewelina Stryjecka-Doliwa. Łomianki–Dziekanów Leśny 2016 Wydaw. LTW 8° ss. 382, tabl. 4, il.

Edycja na podst. wydania: Londyn 1986.

Wspomnienia oficera (1897–1992) z kampanii wrześniowej, służby w ZWZ, sowieckiej niewoli, szlaku bojowego armii gen. Andersa, dowodzenia 1 Dywizją Pancerną w Niemczech w l. 1945–1947.

9760. RUSZKOWSKI Andrzej: Okruchy historii. Początek drugiej wojny światowej, 1939–1941. Puławy 2016 nakł. aut. 8° ss. 126, il.

Wspomnienia autora (ur. 1928) z Puław.

9761. RYDLEWSKI Janusz: *Moja epopeja berlińska*. Kraków [2016] Wydaw. ITKM 8° ss. 120, nlb. 1, il.

Wspomnienia autora (ur. 1928) ze służby w niemieckiej obronie przeciwlotniczej w Poznaniu i Berlinie, l. 1944–1945.

9762. RYLKO-BAUER Barbara: *A Polish doctor in the Nazi Camps. My mother's memories of imprisonment, immigration and a life remade*. Norman, OK 2014.

Rec.: Napierkowski Thomas J.: A Polish doctor in the Nazi Camps. Creative nonfiction, intimate ethnography and ethnicity. *Studia Migracyjne – Przegląd Polonijny*. R. 41: 2015 z. 4 s. 271–281.

9763. [SAFIR Max]: *Wielmożny panie, niech mi pan pozwoli żyć. Opowieść Maxa Safira o przetrwaniu*. Spisała i oprac. Ewa Wy-mark; przekł. Inga Sawicka. Kielce 2016 Stow. im. Jana Karłowicza – Inst. Kultury Spotkania i Dialogu 8° ss. 167, nlb. 1, il.

Wspomnienia autora (ur. 1925) z obozów pracy w Cieszanowie i Starachowicach, obozu koncentracyjnego Auschwitz-Birkenau oraz marszu do Ebensee, podobozu Mauthausen-Gusen. Wyd. oryg. 2012.

9764. SANDBERG-MESNER Miła: *Świątło w mroku*. Tł. Krystyna Sokołowska. Lublin 2015 Stow. „Studnia Pamięci” 8° ss. 151, il.

Wspomnienia Żydówki (ur. 1923) z czasów II wojny światowej i powojnia na Ukrainie i w Polsce.

9765. SAWICKI Leszek: *Wielkanoce w Pięciu Stawach*. *Wierchy*. R. 80: 2014 [dr.] 2016 s. 89–106, streszcz. niem.

Wspomnienia z l. 1941–1957.

9766. SCHÖNKER Henryk: *Dotknięcie anioła*. Wyd. 4. Warszawa 2016 Ośr. Karta; ŻIH 8° ss. 406, nlb. 1, tabl. 32. (Żydzi Polscy).

Wspomnienia Żyda z początku wojny w Oświęcimiu, przeprowadzki do Krakowa, pobytów w Wieliczce, Tamowie, Bochni i obozie Bergen-Belsen.

Wyd. 1. 2005.

9767. SGO „Polesie” w dokumentach i wspomnieniach. Cz. 4: *Dywizja „Brzoza”*. Red. nauk. t. Andrzej Wesołowski; współpr. Patrycja Baranowska [i in.]. Warszawa–Londyn 2015 CAW im. mjr. Bolesława Waligóry; Inst. Pol. i Muzeum im. gen. Sikorskiego 8° ss. 630, il.

Toż. Cz. 5/1: *Podlaska Brygada Kawalerii*. Warszawa–Londyn 2015 ss. 556, tabl. 6, il.

Toż. Cz. 5/2: *Suwalska Brygada Kawalerii Dywizja „Zaza”*. Warszawa–Londyn 2015 ss. 535, il.

SGO – Samodzielna Grupa Operacyjna.

Rec. [Cz. 5/2]: Radziwonowicz Tadeusz, *Rocznik Augustowski-Suwalski*. T. 16: 2016 s. 191–192.

Cz. 1. Warszawa 2013.

9768. SIERAKOWIAK Dawid: *Dziennik*. Wyd. 2. Warszawa 2016 ŻIH 8° ss. 401, il.

Zapiski autora (1924–1943) z łódzkiego getta.

Wyd. 1. 2015.

9769. SIERAKOWIAK D.: *Dziennik. Pięć zeszytów z łódzkiego getta*. Red. i wpraw. Alan Adelson; oprac. i dodatkowe przypisy Kamil Turowski; przedm. Lawrence L. Langer. Warszawa 2015.

Rec.: Waliński Jacek: Nieudana próba edycji ważnego źródła do dziejów Holocaustu. *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 16]: 2016 nr 3 s. 773–782.

9770. [SIKORSKI Jan]: *Wspomnienia księdza Jana*. Oprac. i red. Ewa Jędrzejowska. Warszawa 2015 nakł. aut. 8° ss. 247, il.

Wspomnienia autora (ur. 1935) z wojny w Kaliszu i Warszawie, wyjazdu przed powstaniem do Choszczówki, powrotu do Kalisza, edukacji szkolnej, nauki w seminarium duchownym w Warszawie, posługi kapłańskiej w Skierniewicach i Warszawie oraz pełnienia funkcji Naczelnego Kapelana Więziennictwa RP.

Rec.: Sukiennik Edgar, *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 105: 2016 s. 429–433.

9771. SNY chociaż mamy wspaniałe... *Okupacyjne dzienniki Żydów z okolic Mińska Mazowieckiego*. Red. nauk. i wstęp Barbara Engelking. Warszawa 2016 Stow. Centrum Badań nad Zagadką Żydów 8° ss. 447, il. (Biblioteka Świadectw Zagłady).

Autorzy dzienników: Adam Kamienny (1921–2009), Brandla Siekierka (1911–1965), Chajcia Bursztyn, Eli Goldsztejn.

9772. SOBIERALSKI Antoni: *Ze Śniatyna do Londynu*. Wspomnienia wojenne kresowego policjanta. Wstęp i oprac. Leszek Kania. Siedlce 2016 Wydaw. Univ. Przyrodniczo-Humanist. 8° ss. 146, il.

Wspomnienia z początku wojny i ewakuacji przez Rumunię, Francję, Hiszpanię, Brazylię do Wielkiej Brytanii, doprowadzone do marca 1942 r.

9773. SOWIECKI aparat represji wobec litewskiego i polskiego podziemia 1944–1945. *Sovietinių represinių veikla prieš lietuvių ir lenkų pogrindį 1944–1945*. Red. nauk. Tomasz Balbus [i in.]; przekł. Margarita Chilińska [i in.]. Warszawa–Wilno 2016 IPN–KŚZpNP; Centrum Badań Ludobójstwa i Ruchu Oporu Mieszkańców Litwy; Lit. Archiwum Akt Specjalnych 8° ss. LXXVII, nlb. 3, 939, nlb. 5, tabl. 32, il., streszcz. ang. IPN–KŚZpNP, Centrum Badań Ludobójstwa i Ruchu Oporu Mieszkańców Litwy, Lit. Archiwum Akt Specjalnych. (Polska i Litwa w XX wieku – dokumenty z archiwów służb specjalnych. Lenkija ir Lietuva XX amžiuje – specialiuju tarnybų archyvų dokumentai; t. 1).

Tekst równol. lit., pol.

Dokumenty.

9774. [STACHOWIAK Tadeusz]: *Tadeusz Stachowiak [1926–2001]. Żołnierz niezłomny*,

żołnierzy wyklęty. Do dr. podali Barbara Lipska, Bogdan Stachowiak. Warszawa 2015 DiG 16° ss. 212, il. (Pamiętniki z XVII–XX w).

9775. STANIEK Karol (Charlie One): Autobiografia. Życiorys zaolziańskiego spadochroniarza, radiotelegrafisty i kronikarza spod Arnhem. Oprac. Helena Staniek. Rotherham–Parkgate–Warszawa 2016 nakł. własny; Alia 4° ss. 77, il.

Wspomnienia autora (1925–2007) z pracy przymusowej w Pasing w Bawarii, wcielenia do Wehrmachtu, niewoli, transportu do Wielkiej Brytanii, służby w Polskich Siłach Zbrojnych na Zachodzie.

9776. STANKOWICE. Miejsce, ludzie, historia. Red. nauk. Marta Derejczyk, Anna Herńnik. Stankowice 2016 Stow. „Razem Możemy Wącej” 8° ss. 95, il.

Antologia wspomnień mieszkańców z okresu II wojny światowej i PRL.

9777. STOPCZYŃSKI Waldemar: W kręgu Bolesława Srockiego. Ludzie „Petu”. Relacje – wspomnienia – polemiki. Gdańsk 2016 Muzeum II Wojny Światowej 8° ss. 455, nlb. 1, tabl. 32, il.

Teksty Wandy Leopold, Tadeusza Huskowskiego, Bolesława Srockiego i Jakuba Nowakowskiego.

9778. STUDNIA bez dna. Opowiadania z Kresów II RP. Praca zbiorowa pod red. Edwarda Bienia i Krystyny Parzykąt. Wyd. 2. Dzierżonów 2016 Edytor Drukarnia – Wydaw. Tomasz Ligęza 8° ss. 166, il.

Antologia wspomnień przesiedleńców z Kresów, I. 1939–1946.

Wyd. 1. 2010.

9779. STUZIŃSKI Edward: Na bocznych torach. Wrocław 2010 Kwiatpress 8° ss. 276, nlb. 46, tabl. 2, il., mapy.

Wspomnienia autora (ur. 1934) z zesłania w strefie podbiegunowej i na Kaukazie, I. 1940–1946.

9780. STUTTHOF w kobiecych narracjach. Pod red. Wırginii Węglińskiej, Marzeny Dworak i Anity Rzeszowskiej; współpr. Małgorzata Daniluk. Sztutowo 2016 Muzeum Stutthof 8° ss. 223, nlb. 1, tabl. 8, il.

Antologia wspomnień więźniarek niemieckiego obozu koncentracyjnego.

9781. SWANIEWICZ Stanisław: W cieniu Katynia. Red. Małgorzata Pilecka. Wyd. 2. Łomianki 2016 Wydaw. LTW 8° ss. 461, nlb. 2, tabl. 8, il.

Wspomnienia autora (1899–1997) z kampanii wrześniowej, sowieckich obozów, ocalenia z transportu oficerów wiezonych do lasu katyńskiego.

Wyd. 1. Warszawa 1990.

9782. SYBERYJSKIE wspomnienia. Kom. red. Michał Antonowicz [i in.]. Toruń 2016 Machina Druku 8° ss. 372, nlb. 2, il.

Antologia wspomnień z wojennego zesłania.

9783. SZCZEPANIAK Henryk: Prace historyczne i wspomnienia. Do dr. przygot. Tomasz Andrzej Nowak. Radomsko 2015.

Rec.: Włodarczyk Zdzisław, *Rocznik Wieluński*. T. 16: 2016 s. 275–278.

9784. SZCZĘŚCIE posiadać dom pod ziemią... Losy kobiet ocalałych z zagłady w okolicach Dąbrowy Tarnowskiej. Red. nauk. i wstęp Jan Grabowski. Warszawa 2016 Stow. Centrum Badań nad Zagładą Żydów 8° ss. 212, nlb. 7, tabl. 4, il. (Biblioteka Świadcstw Zagłady).

Antologia wspomnień wojennych.

9785. SZKLAREK Sławomir: Pierwsze dni wyzwolenia – i trochę po... *Rocznik Legionowski*. T. 9: 2016 s. 231–245.

Wspomnienia z Legionowa w październiku 1944 r.

9786. SZOSKA Maria: Z dziejów jednej szkoły. Cz. 1. *Almanach Nowotarski*. Nr 20: 2016 s. 378–391.

Wspomnienia autorki (1906–2001) ze Szkoły Młodszych Ochotniczek powstałej na terenie ZSRR w 1942 r.

9787. SZPAKOWICZ Wiesław: Dzienniki cichociemnego 1939–1942. Wstęp, oprac. i red. Krzysztof Kaczmarski i Krzysztof Adam Tochman. Rzeszów 2014.

Rec.: Iwaneczko Dariusz, *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 25: 2016 nr 43 s. 279–282.

9788. [SZTACHELSKA Irena]: Raport z Wilna pod okupacją sowiecką (1944). [Wyd.] Elżbieta Kowalczyk. *Glaukopis*. Nr 25/26: 2012 s. 328–340.

Raport z pobytu w dniach 18 VII – 3 IX 1944 r.

9789. SZTANDAU Henryk: 6. Obwód Armii Krajowej Praga. Oprac. materiałów Andrzeja Ziółkowski; red. Monika Maciejewska. Warszawa 2010 Centrum Promocji Kultury w Dzielnicy Praga-Południe m.st. Warszawy; Trio 8° ss. 448, il.

Wspomnienia autora (1919–1990) z konspiracji i Powstania Warszawskiego.

9790. SZUBAŃSKI Rajmund: Wojna, jak ją widziałem. Cz. 2. *Studia i Materiały Centralnej Biblioteki Wojskowej*. Nr 6: 2016 s. 253–261, streszcz. ang.

Cz. 1. *Tamże*. Nr 4: 2015.

9791. ŚLEDZIŃSKI Janusz: *Moja droga do profesury. Ziemia Łomżyńska*. [T.] 12: 2013 s. 387–426.

Wspomnienia autora (ur. 1931) z wojennego dzieciństwa w Ostrołęce, Ostrowi Mazowieckiej i Przedświcie, powojennej edukacji w Łomży, studiów geodezyjnych na Politechnice Warszawskiej, pracy naukowej.

9792. ŚWIADECTWA zagłady. Obóz w Chełmnie nad Nerem. Getto wiejskie Czachulec. Wybór dokumentów, wstęp i oprac. Łucja Pawlicka-Nowak; przy współpr. Jolanty Adamskiej. Gdańsk 2014.

Rec.: Nowicki Przemysław, *Zagłada Żydów*. Nr 12: 2016 s. 561–568.

9793. ŚWIADKOWIE polsko-żydowskiej historii. Historie ocalałych z zagłady, byłych więźniów niemieckich nazistowskich obozów i Sprawiedliwych wśród Narodów Świata. Red. Monika Stepień. Kraków 2016 Fund. Galicia Jewish Heritage Institute; Żyd. Muzeum Galicja 8° ss. 68, nlb. 2, il.

Toż w jęz. ang.: *Witnesses to Polish-Jewish history. The stories of Holocaust survivors, former prisoners of Nazi German concentration camps and Righteous Among the Nations*. Kraków 2016.

Toż w jęz. niem.: *Zeitzeugen der polnisch-jüdischen Geschichte. Lebensgeschichten von Holocaustüberlebenden, ehemaligen Konzentrationslagerhäftlingen und Gerechten unter der Völkern*. Kraków 2016.

9794. ŚWIĘTO ludowe na Zamojszczyźnie obchodzone 29 maja 1944 r. Wspomnienia z lat okupacji. (Opracowanie zbiorowe). Zebrał Feliks Petyk; przygot. do dr. Piotr Piela. Łabunie 2016 Bibl. Publ. Gm. Łabunie 8° ss. nlb. 4, 150, il.

9795. TAK było ... Sybiracy. [Cz.] 15: Syberyjskie szlaki polskich zesłańców 1940–1946. Autorzy wspomnień Halina Domalik, Zenon Drak, Janina Drak, Józef Kołodziej, Zbigniew Wzorek, Aniela Wzorek, Konrad Rafałowski. Kraków 2015 Zw. Sybiraków. Oddz. 8° ss. 260, il.

Toż. [Cz.] 16: Oni przetrwali. Autorzy wspomnień Józef Gurgul, Włodzimierz Kinasz, Witold Liszka, Leopold Walczewski. Kraków 2016 Zw. Sybiraków. Oddz. Attyka ss. 291, nlb. 1, il. Cz. 1. Kraków 1995.

9796. [TARNAWSKI Aleksander, pseud. Upląz]: Ostatni. Historia cichociemnego Aleksandra Tarnawskiego ps. „Upląz”. [Rozm. przepr.] Emil Marat, Michał Wójcik. Warszawa 2016 Wielka Litera 8° ss. 311, tabl. 24, il.

Dostępne także jako e-book.

Wspomnienia żołnierza AK (ur. 1921).

9797. TRUSZKOWSKI Jan: *Smak życia. Rajgród 2016 Tow. Miłośn. Rajgrodu 8° ss. 348, il.*

Wspomnienia autora w wojennego zesłania na Syberii, powrotu do Polski w 1946 r., studiów fizycznych w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Gdańsku, pracy nauczyciela liceum w Kolnie.

9798. TYSZKO Józef: *Rozkazałem załodze skakać... Pamiętnik pilota Naczelnego Wodza*. Warszawa 2011 historyczna.com.pl 8° ss. 200, il.

Zawiera zapiski autora (1919–1965) z okresu 27 X 1939 r. – 1 X 1944 r., w tym z pełnienia służby pilota gen. Kazimierza Sosnkowskiego w marcu–sierpniu 1944 r., oraz listy i dokumenty.

9799. UKRAIŃSKIE nacjonalistyczne organizacje w gody II wojny światowej. Dokumenty. T. 1–2. Red. A.N. Artizov. Moskwa 2012.

Rec.: Grelka Frank, *Biuletyn Ukrainoznawczy*. [Nr] 16/17: 2013/2014 [dr.:] 2014 s. 353–358.

9800. ULICKA Zofia: *Wspomnienia z pobytu na Sybirze 1940–1946. Do dr. przygot. Bogdan Ulicki*. Lublin 2016 Norbertinum Wydaw., Drukarnia, Księg. 8° ss. 113, nlb. 1, tabl. 23, il. (Z *Nieludzkiej Ziemi*; t. 14).

Wspomnienia autorki (1900–1981) z zesłania w Kazachstanie.

9801. „URATOWAĆ pamięć (...)”. (Wspomnienia Polaków zapisane w historii i świadomości). Oprac. red. Alina Konieczna. Koszalin 2015 Dyrekcja Zespołu Szkół Niepublicznych „Czapłówka” 8° ss. 141, nlb. 2, il.

Antologia wspomnień wojennych i powojennych zesłania na Syberię i do Kazachstanu.

9802. URBANOWICZ Witold: *As. Wspomnienia legendarnego dowódcy Dywizjonu 303*. Kraków 2016 Znak 8° ss. 703, tabl. 24, il.

Wspomnienia autora (1908–1996) z kampanii wrześniowej, ewakuacji przez Rumunię do Francji, a następnie do Wielkiej Brytanii, walk w bitwie o Anglię, udziału w walkach na froncie chińsko-japońskim.

9803. URBĄŃSKA Kazimiera: *Świadek ratowania Żydów. Adhibenda*. [Nr] 2: 2015 s. 309–310.

Wieś Szydłowszczyzna.

9804. W O CZACH wroga... *Kobieta polska w opinii Niemców w latach wojny 1939–1945 – dwa przykłady*. [Wyd.] Aleksandra Pietrowicz. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [Nr] 26: 2015 s. 183–205.

9805. WAAGE Ursula: *Przeżyj! Zapiski z Festung Breslau i polskiego Wrocławia 1945–1949. Relacja świadka. Przeł. Arkadiusz Barędzia; wstępem opatrzył Marek Zybura*. Wrocław 2016 Atut 8° ss. 102, nlb. 3, il.

Zapiski autorki ur. w 1928 r.

9806. WARMUZ Antoni: *Obóz koncentracyjny w Dachau. Włocławek 2016 Wydaw. Duszpasterstwa Rolników 16° ss. 119, il.*

Wspomnienia autora (1914–1981), alumna Wyższego Seminarium Duchownego we Włocławku, z pobytu w obozie Dachau w l. 1940–1945.

9807. WAŚNIEWSKI Zenon: „Kocham!” przez kraty. Listy więzienne i obozowe. Przedm., oprac. i przypisy Rafał Czyżyk; tł. z jęz. niem. Tomasz Dolecki. Chełm 2016 TaWa; na zlec. Stow. Kult.-Edukacyjnego „Na Chełmskiej” 8° ss. 144, il.

Listy z więzienia na Zamku w Lublinie oraz z obozów Majdanek i Auschwitz, l. 1942–1944.

9808. [WIEŁOPOLSKI Alfred]: Kierownik magazynu koszykarni: okupacyjny epizod z życia prof. Józefa Kostrzewskiego w relacji prof. Alfreda hr. Wielopolskiego. [Wyd.] Andrzej Prinke. *Przegląd Archiwalno-Historyczny*. T. 3: 2016 s. 225–232, streszcz. ang.

9809. WIERZYMYSI mocno, że wrócisz... Korespondencja wydobyta z dołów śmierci Charkowa i Miednoje. Ze zbiorów Muzeum Katyńskiego. Ed. Sebastian Karwat; red. Janusz Furtak. Warszawa 2016 Muzeum Katyńskie; Wojsk. Centrum Edukacji Obywatelskiej im. płk. dypl. Mariana Porwita 8° ss. 165, nlb. 1, il.

9810. WILLENBERG Samuel: Bunt w Treblince. Wyd. popr. i rozsz. Warszawa 2016 ŻIH im. Emanuela Ringelbluma 8° ss. 324, nlb. 1, tabl. 24, il. (Wspomnienia, Relacje, Dzienniki).

Wyd. podst. Warszawa 1991.

Wspomnienia autora żyjącego w l. 1923–2016.

9811. [WIŚNIEWSKI Lucjan, pseud. Sęp]: Ptaki drapieżne. Historia Lucjana „Sępa” Wiśniewskiego, likwidatora z kontrwywiadu AK. [Rozm. przepr.] Emil Marat, Michał Wójcik. Kraków 2016 Znak 8° ss. 366, nlb. 7, tabl. 16, il. (Znak Litera Nowa).

Wspomnienia autora (1925–2017) z działalności w Warszawie i okolicy.

9812. [WIŚNIEWSKI Stanisław]: Ostatnia bitwa 9. psk AK. W relacji ... Grajewo 2016 Tow. Przyj. 9 PSK; przy współpr. z Eko-Druk 8° ss. 39, il. (Osowe Grzędy 8/9 września 1944 r.; cz. 1).

AK. 9 Pułk Strzelców Konnych.

9813. WOHER wir kamen. Erinnerungen von Heimatvertriebenen. Hrsg. von Manfred Seidler und Krystyna Tyszkowska; aus dem Polnischen von Jerzy P. Woźniak. Dresden–Wrocław 2016 Neisse Verlag Dietlef Krell; Atut 8° ss. 382, nlb. 2.

Antologia wspomnień wojennych przesiedleńców.

9814. WOJENNE dzieciństwo. Wspomnienia. Wstęp i oprac. Elżbieta Orzechowska; przedm. Zygmunt Zieliński. Lublin 2014.

Rec.: Walewander Edward: Atlantyda. Nie tylko Kresowa. *Almanach Historyczny*. T. 18: 2016 s. 263–266.

9815. WOJENNE i powojenne losy żołnierzy Armii Krajowej. Pod red. Ewy W. Ostrowskiej. Gdańsk 2016 Trinum Krystyna Konopczyńska 8° ss. 313, il. SZŻAK. Okręg Pomorski.

Antologia wspomnień.

9816. WOLAK Tadeusz: Wspomnienia żołnierza 27 Wołyńskiej Dywizji Piechoty Armii Krajowej z lat 1943–1944. Walki o polskość i niepodległość Wołynia. Warszawa 2016 SZŻAK Okręg Wołyń 8° ss. 197, nlb. 1.

Wspomnienia autora ur. w 1922 r.

9817. WOLCZYK Tadeusz: Tarnoszyn w ogniu. Chełm–Ułhówek 2014 Gm. Ułhówek 8° ss. 164, il.

Wspomnienia autora (ur. 1934) dot. ludobójstwa dokonanego w Tarnoszynie przez UPA w nocy 17/18 III 1944 r.

9818. WOŁYŃ. Bez komentarza. Wywiady radiowe, wspomnienia ocalałych, dokumenty. Warszawa 2016 Zona Zero 8° ss. 387, nlb. 2, il.

9819. WOŁYŃ. Mówią świadkowie ludobójstwa. [Wyd.] Marek A. Koprowski. Zakrzewo 2016 Replika 8° ss. 288, tabl. 24, il.

Antologia wspomnień, 1943–1944.

9820. [WOŻNY Aleksander]: Listy księdza Aleksandra Woźnego z Dachau. Red., oprac. i przygot. do dr. Wojciech Mueller; tł. Maciej Burdziński. Poznań 2016 Kontekst 8° ss. 527, nlb. 1, il.

Lata 1940–1943.

9821. WSPOMNIENIA. Bataliony Chłopskie. Pod red. Mariana Koluśa i Dariusza Detki. Kielce 2016 Urząd Marszałkowski Woj. Świętokrzyskiego 8° ss. 143, il. (Kombatanci Ziemi Świętokrzyskiej. Zeszyty historyczne; z. 2).

Antologia wspomnień.

9822. WSPOMNIENIA prabuckich Kresowian. Zespół redakcyjny Barbara Próchnicka, Jędrzej Krasiński, Krzysztof Wojewódzki, Tomasz Wandzel. Kwidzyn–Prabuty 2015 Vega Studio Adv., Tomasz Müller; Urząd M. i Gm. 8° ss. 448, il.

Książka dostępna w formie elektronicznej.

Antologia 27 wspomnień dot. głównie relacji polsko-ukraińskich w okresie II wojny światowej.

9823. WSPOMNIENIA toruńskich kombatantów. Cz. 2. Toruń–Kraków 2016 K&K Reklama, Poligrafia 8° ss. 234, nlb. 1, il.

Z okresu II wojny światowej.

Cz. 1. 2015.

9824. [WSPOMNIENIA uczestników Powstania Warszawskiego. Cz. 3]. *Zeszyty Pamięci*

Powstania Warszawskiego. Nr 3: 2014 s. 5–29, 33–121.

Zawiera wspomnienia Edmunda Baranowskiego i Barbary Gancarczyk-Piotrowskiej.

Toż. Cz. 4. *Tamże*. Nr 4: 2014 s. 5–19, 23–70, 75–139.

Zawiera wspomnienia Zbigniewa Dębskiego, Haliny Jędrzejewskiej-Dudzik i Janusza Paszyńskiego.

Toż. Cz. 5. *Tamże*. Nr 5: 2015 s. 7–24, 29–55, 59–104.

Zawiera wspomnienia Janusza Gundermana, Henryki Zarzyckiej-Dziakowskiej i Janusza Harmelińskiego.

Toż. Cz. 6. *Tamże*. Nr 6: 2015 s. 7–36, 39–52, 55–81, 85–122.

Zawiera wspomnienia Eugeniusza Tyrajskiego, Wojciecha Militza, Jerzego Lisieckiego i Janiny Gruszczyńskiej-Jasiak.

Cz. 1. *Tamże*. Nr 1: 2008.

9825. WSPOMNIENIA Wiktora Kowalskiego ps. „Emanuel” i inne relacje z okresu II wojny światowej. Oprac. Witold Adamski. *Kozienice 2015 Ochotnicza Straż Pożarna w Stanisławicach*; Tow. Miłośn. Ziemi Kozienickiej 8° ss. 87, il.

Wspomnienia dot. działalności AK w regionie kozienickim.

9826. Z AKT śledztwa w sprawie zamordowania przez hitlerowców kilkudziesięciu obywateli polskich narodowości żydowskiej, w czasie od czerwca 1940 do września 1943 na terenie Getta w Kutnie. [Wyd.] Bożena Gajewska. *Kutnowskie Zeszyty Regionalne*. T. 20: 2016 s. 319–338.

9827. Z KRESÓW do... Sławy. Wspomnienia Kresowian. Zeszyt kresowy. Praca zbior. pod red. Alfreda Röslera. Sława 2016 Urząd Miej. 8° ss. 198, il.

Antologia wojennych i powojennych wspomnień osadników.

9828. Z NOWODWORÓW na Ałtaj. Wojenne losy rodziny Tymoszyckich w korespondencji i wspomnieniach (1939–1946). Wprow. i red. Wojciech Konończuk. *Szczyty–Nowodwory 2016 Fund. im. Jana Walentego Węgierskiego* 8° ss. 354, il.

9829. ZABRALI nam dzieciństwo. Wspomnienia wojenne mieszkańców podbiłgorajskich wsi. Wstęp, wybór i oprac. Dominik Róg. Biłgoraj 2016 Gm. Ośr. Kultury 8° ss. 169, il.

9830. [ZACH-WOGECK Halina] Zach Hanka: Mój wróg, moja miłość. Pamiętnik dziewczyny z okupowanej Warszawy. Wstęp, oprac. i red. Sylwia Chutnik, Krzysztof Jaszczynski. Warszawa 2016 Wydaw. Poradnia K 8° ss. 231, nlb. 4, il.

Zapiski autorki (1926–2013) opisujące dostatnie życie i kontakty z niemieckimi oficerami, 19 V 1940 – 21 IX 1943 r.

9831. ZALEWSKI Stanisław: Wydarzenia i znaki czasu z lat 1939–1945. Wstęp i red. Tadeusz Skoczek. Warszawa 2016 Muzeum

Niepodległości; Muzeum Więzienia Pawiak 8° ss. 136, il.

Wspomnienia autora (ur. 1925) z więzienia Pawiak oraz z obozów Auschwitz-Birkenau i Mauthausen-Gusen.

9832. ZAPAMIĘTANE z Brückstädt. Wspomnienia wojenne mieszkańców ziemi uniejowskiej. Pod red. Tomasza Wójcika. Uniejów 2014.

Rec.: Olejnik Leszek, *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 15: 2015 s. 187–189.

9833. ZAREMBA Zygmunt: Wrzesień 1939 – sierpień 1944. [Wyd. 2]. Warszawa 2016 Bellona 8° ss. 376, il. (Biblioteka II Wojny Światowej; 65).

Zawiera: Obrona 1939; Powstanie sierpniowe 1944.

Wspomnienia działacza socjalistycznego (1895–1967).

Wyd. 1 pt. Żeby chociaż świat wiedział. Warszawa 2010.

9834. [ZAWADKA Teresa]: Wspomnienia Teresy Zawadki. Żelazków za czasów okupacji, wyzolenia i inni w okresie powojennym. Red. nacz. Laura Wojtysiak, wstęp Małgorzata Janiak. Żelazków 2016 Bibl. Publ. Gm. Żelazków 8° ss. 49, il.

Wspomnienia autorki ur. w 1934 r.

9835. ZBRODNIA katyńska przed Europejskim Trybunałem Praw Człowieka. Zbiór dokumentów przedłożonych przez Rząd Rzeczypospolitej Polskiej w postępowaniu w sprawie Janowiec i inni p. Rosji. The Katyn Crime before the European Court of Human Rights. Documents submitted by the Government of the Republic of Poland in the case Janowiec and others v. Russia. Red. Aleksandra Mężykowska, Piotr Kobielski. Warszawa 2015 MSZ. Departament do spraw Postępowań przed Międzynar. Organami Ochrony Praw Człowieka 8° ss. 510, nlb. 2, il.

9836. ZBRODNIA niemiecka w Warszawie 1944 r. Zeznania, zdjęcia. Oprac. Edward Serwański i Irena Trawińska; przedm. poprzedził Zygmunt Wojciechowski. Poznań 2016 Wydaw. Inst. Zach. 8° ss. XXVIII, 239, nlb. 30, il. (Documenta Occupationis Teutonicae; 2).

9837. ZDANOWICZ-ROSSMAN Danuta: Pamiętnik. Niemcy, 1945 rok. Oprac. merytor. tekstu Pamiętnika 1945, aparat nauk. Natalia Gorgol, Marian Miszczyk, Justyna Szczepańska. Kraków 2016 Impuls 16° ss. 119, nlb. 5, il. (Przywrócić Pamięć).

Zapiski autorki (ur. 1922) z niewoli w Stalagu X-B Sandbostel, po Powstaniu Warszawskim.

9838. ZELKOWICZ Józef: Notatki z getta łódzkiego. Red. nauk. Michał Trębacz [i in.].

Łódź 2016 Wydaw. UŁ 8° ss. 521. UŁ. Centrum Badań Żyd., Inst. Filologii Germańskiej. Zakł. Niemoznawstwa.

Dostępne także jako e-book.
Dziennik polskiego Żyda (1897–1944).

9839. ZEMBRZUSKA Irma: Z Warszawą w sercu. Fragmenty pamiętnika 1944–1947. Wiersze 1941–1948. Posł. opatrzył Andrzej Pomian. Brzezia Łąka 2016 Wydaw. Poligraf 8° ss. 251, il.

Wspomnienia autorki (ur. 1925) z Powstania Warszawskiego, pobytu w obozie jenieckim Zeithain i emigracji w Wielkiej Brytanii.

9840. ZIELIŃSKI Jerzy: Lata dzieciństwa i młodości 1939–1956. Wspomnienia. Brzezia Łąka 2016 Poligraf 8° ss. 316, nlb. 1.

Wspomnienia autora (ur. 1935) z wojny na Kresach Wschodnich (Zawidowice, Turówka, Podwołoczyska, Berezowica, Rozyska, Skałat) i powojennego przesiedlenia na Śląsk (Strzelce Wielkie, Leśnica, Rozwadza, Opole, Bielsko-Biała, Świdnik, Wrocław).

9841. ZIEMBA Adam: Pajda chleba. Biogram i wspomnienia oprac. Aniela Florek. Kraków 2016 Wydaw. Inst. Teol. Księży Misjonarzy 8° ss. 143, il.

Wspomnienia duchownego (1913–1961) z pobytu w niemieckich obozach koncentracyjnych Auschwitz-Birkenau i Dachau.

9842. ZYLBERSZTAJN-TZUR Stella: Stella. Mój miłosierny Bóg czuwa nade mną! Świdnica 2016 Dolnośląski Inst. Dialogu i Tolerancji 8° ss. 168, il., tabl. 4. (Biblioteka Dolnośląskiego Instytutu Dialogu i Tolerancji; 16).

Wspomnienia Żydówki (ur. 1925) z wojny spędzonej w losickim getcie oraz ukrywania się u polskich rodzin z Łosic i okolic, przejścia na katolicyzm, wstąpienia do zakonu karmelitanek bosych, a następnie usunięcia z niego, wyjazdu do Izraela w 1968 r.

9843. „ŻNIWIARZ” – kompania dywersyjna. Relacje żołnierzy 9 Kompanii, Kedyw 17. Oprac. Jacek Klempis. Warszawa 2016 Eliotpol Jacek Klempis 8° ss. 279, nlb. 1, il.

Opracowania

Zob. poz. 976, 1158, 1787, 3277, 9815, 10560, 10713, 10856, 10968, 10974, 10997, 11130, 11149.

9844. ADAMCZEWSKI Leszek: Kłeska gauleitera. Sensacje z Kraju Warty. Zakrzewo 2016 Replika 8° ss. 384, il.

9845. ADAMSKI Łukasz: Nieznany kurier Piusa XII. Analiza postawy katolickiego misjonarza w sowieckim więzieniu i procesu jego rozpracowywania przez NKGB. *Dzieje Najnowsze*. R. 48: 2016 [nr] 2 s. 24–47, streszcz. ang.

Jerzy Moskwa.

9846. ALLEN Arthur: Fantastyczne laboratorium doktora Weigla. Lwowski uczeni, tyfus i walka z Niemcami. Przeł. Barbara Gadomska. Wołowiec 2016 Wydaw. Czarne 8° ss. 343, nlb. 2, il., mapa. (Historia).

Działalności Rudolfa Stefana Weigla i Ludwika Flecka przy produkcji szczepionek na tyfus w okresie II wojny światowej.

9847. ANTROPOLOGIA i etnologia w czasie wojny. Działalność Sektion Rassen- und Volksstumsforschung Institut für Deutsche Ostarbeit, Krakau 1940–1944, w świetle nowych materiałów źródłowych. Pod red. Małgorzaty Maj. Kraków 2015.

Rec.: Wróblewski Filip, *Lud*. T. 100: 2016 s. 312–315.

9848. ARES Antoni: 303 wzloty i upadki. Awanturnicze losy bohaterów bitwy o Anglię. Warszawa 2016 Wydaw. Czerwone i Czarne 8° ss. 287, il.

9849. [BARAN Volodimir, Tokars’kij Vasil’] Baran Wołodymyr, Tokarski Wasyl: Sądownictwo radzieckie na Wołyniu i w Galicji Wschodniej w latach 1939–1941. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [Nr] 25: 2015 s. 277–302, streszcz. ang.

9850. BARAN V., Tokars’kij V.: „Začistka”. Političnı represii v zahıdnıh oblastah Ukraїni 1939–1941. L’viv 2014 Institut ukraїnoznavstva im. Ā. Krip’akeviča NAN Ukraїni 8° ss. 455, nlb. 1. Nacional’na akademii nauk Ukraїni. Institut ukraїnoznavstva im. Ā. Krip’akeviča.

Rec.: Głowacki Albin, *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 15: 2016 nr 2 s. 377–391.

9851. BAZIUR Grzegorz: Między niemieckim Arnswalde a polskim Choszcznem: Armia Czerwona w Choszcznie i powiecie choszczeńskim. *Studia Zachodnie*. [T.] 18: 2016 s. 157–176, streszcz. ang.

9852. BAKAŁA Krzysztof: Smaki zwycięstwa – działania 1. Dywizji Pancерnej generała Maczka. *Niepodległość i Pamięć*. R. 23: 2016 nr 2 s. 201–222, streszcz. ang., niem., ros.

9853. BEDNAREK Jerzy: Sowiecka grupa dywersyjno-wywiadowcza „Arsenal” i jej działalność na ziemiach polskich (październik 1944 – styczeń 1945). *Dzieje Najnowsze*. R. 48: 2016 [nr] 2 s. 75–92, streszcz. ang.

9854. BENZ Angelika: Handlanger der SS. Die Rolle der Trawniki-Männer im Holocaust. Berlin 2015 Metropol 8° ss. 309.

Āvan Mikolajovič Dem’anuk.

Rec.: Friedla Katharina, *Zagłada Żydów*. Nr 12: 2016 s. 608–612.

9855. BERENDT Grzegorz: Opór i zagłada żydowskiej ludności Tuczyna (24 września 1942 r.). *Glaukopis*. Nr 25/26: 2012 s. 44–53, streszcz. ang.

9856. BEREZA Tomasz: Kornagi. Przysiółek Dąbrowy w powiecie lubaczowskim w latach 1939–1947. Rzeszów 2016 IPN–KŚZpNP. Oddz. 4° ss. 39, nlb. 1, il.

9857. BEREZA T.: Wokół Piskorowic. Przyczynki do dziejów konfliktu polsko-ukraińskiego na Zasanii w latach 1939–1945. Rzeszów 2013.

Rec.: Syryk Jarosław, *Dzieje Najnowsze*. R. 48: 2016 [nr] 3 s. 194–198.

9858. BEZUŻYTECZNI. Studia nad losami chorych i upośledzonych psychicznie w okresie rządów nazistowskich. Gniezno–Poznań 2016 Inst. Kultury Europejskiej; Wydaw. Nauk. Contact/Abc 8° ss. 171, il., streszcz. ang.

Z treści: Gajewska Grażyna, Tomczak Maria: Wstęp. Historia i pamięć – „umarli nie umierają raz” – pacjenci szpitali psychiatrycznych w okresie rządów nazistowskich s. 7–15; Gajewska G.: „Nagie życie” w zakładach dla psychicznie i nerwowo chorych pod rządami nazistów s. 19–28; Musielak Michał: Medycyna a nazizm. Uwagi o przyczynach i konsekwencjach zaangażowania się środowiska medycznego w Niemczech w eugenikę i higienę ras s. 29–43; Tomczak M.: Kościoły w Niemczech wobec pseudoeutanzji chorych psychicznie s. 45–62; Szurgot-Prus Ewelina: (Pseudo)eutanzja dzieci w czasach nazistowskich s. 63–78; Schwanke Enno: „Specjalistyczny oddział dziecięcy” szpitala Tiegenhof (Dziekanka). O połączeniu środków z zakresu higieny rasowej i rasistowskiej polityki narodowej w okręgu Kraj Warty s. 79–90; Tomczak M.: Problem chorych na gruźlicę w Kraju Warty s. 91–100; Gajewska G.: „Kochana córko!” – świadectwo pacjenta szpitala Tiegenhof, Heinricha Wulfa utkane w listach i poezji. [Rok 1944] s. 121–137; Aneks 1: Notesy z Dziekanki/Tiegenhofu. Oprac. Anna Ziółkowska s. 153–156.

9859. BĘBNIK Grzegorz: Sokoły kapitana Ebbinghaus. Sonderformation Ebbinghaus w działaniach wojennych na Górnym Śląsku w 1939 r. Katowice–Kraków 2014.

Rec.: Czapliński Marek, *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 71: 2016 nr 1 s. 172–173.

9860. BIBIK Przemysław: Polscy narodowcy jako ofiary KL Auschwitz. Warszawa 2016 Wydaw. Myśl Pol. 8° ss. 159, il. (Biblioteczka Myśli Polskiej).

9861. BIEŁOWIEŻEC Marcin: „Stuttgart” w Gotenhafen, czyli zapomniana tragedia z wojennej historii Gdyni. *Zeszyty Gdynskie*. Nr 11: 2016 s. 229–239, streszcz. ang.

Rok 1943.

9862. BILIŃSKI Piotr: Okupacyjne losy Władysława Konopczyńskiego. *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. R. 61: 2016 nr 1 s. 7–39, streszcz. ang.

9863. BLACK Peter: Sonderdienst w Generalnym Gubernatorstwie. *Zagłada Żydów*. Nr 12: 2016 s. 91–118, streszcz. ang.

Lata 1940–1944.

9864. BŁASZCZYK Tomasz: Zapoznane ofiary nazistów. Pamięć o zagładzie chorych psychicznie: Tiegenhof (Dziekanka) i Hadamar. *Sensus Historiae*. Vol. 25: 2016 no 4 s. 73–96, streszcz. ang.

9865. BŁAŻEJEWSKI Krzysztof: Chcieli umierać dla Polski. Bydgoscy kamikadze. *Kronika Bydgoska*. T. 37: 2016 s. 155–163, streszcz. ang., niem.

9866. BOGACKI Sławomir, pseud. Fala, Kudelski J. Robert, pseud. Kudi: Tajemnice wydobyte z jeziora. Warszawa 2016 Melanż 8° ss. 260, nlb. 4, il.

Dot. poszukiwań obiektów zatopionych na Pojezierzu Olsztyńskim w czasie II wojny światowej.

9867. BOŁCUN Grażyna: Wyrzutnia pocisków raketowych V1 i V2 w Bliźnie we wspomnieniach kpt. Józefa Rządźkiego ps. „Boryna” – komendanta Obwodu AK Kolbuszowa „Kefir” (1942–1945). *Rocznik Kolbuszowski*. Nr 15: 2015 s. 7–26, streszcz. ang.

Zawiera liczne cytaty ze wspomnień.

9868. BORKOWSKI Robert: Akcja „Burza” na terenie Placówki AK Głogów. *Rocznik Kolbuszowski*. Nr 15: 2015 s. 27–42, streszcz. ang. Głogów Małopolski.

9869. BORKOWSKI R.: Głogów Małopolski w czasie II wojny światowej. Rzeszów 2016 Podkarpacki Inst. Książki i Marketingu 8° ss. 267, nlb. 1, il.

9870. BOŻYK Andrzej: Ukraiński Komitet Centralny – geneza oraz struktura organizacyjno-terytorialna. *Rocznik Lubelski*. T. 42: 2016 s. 133–146, streszcz. ang.

W Generalnym Gubernatorstwie.

9871. BRYCHCY Krzysztof: Mobilizacja i walka baterii Canet w świetle nieznanego wcześniej sprawozdania jej wrześnieowego dowódcy, chor. mar. Stanisława Brychcego. *Biuletyn Historyczny*. Nr 31: 2016 s. 69–108.

9872. BRZEZIŃSKI Adam: Obrońcy Starachowic 1939. Starachowice 2016 PU Compus 8° ss. 90, il.

9873. BUKAŁA Marcin: Ślad zbrodni katyńskiej w dokumentach Archiwum Państwowego we Wrocławiu Oddział w Jeleniej Górze.

Ostatni list ppor. Zygmunta Władysława Jaworowskiego z Koziełska. *Rocznik Jeleniogórski*. T. 48: 2016 s. 189–198, streszcz. ang., czes., niem.

Aneks źródłowy.

9874. CAJZER Elżbieta: Archeologia zbrodni. *Zagłada Żydów*. Nr 12: 2016 s. 720–727.

Przedmioty po ofiarach holokaustu.

9875. CHARCZUK Wiesław: Plan i przebieg akcji „Burza” na terenie powiatu sokołowskiego latem 1944 roku. *Sokołowski Rocznik Historyczny*. T. 4: 2016 s. 145–167.

9876. CHODOROWSKI Michał: Szkic regulacji i odbudowy spalonych części miasta Białegostoku – świadek i zapowiedź zagłady żydowskiego Białegostoku. *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 16:] 2016 nr 1 s. 187–203, streszcz. ang.

Z czerwca/lipca 1941 r.

9877. CIENCIAŁA Marek: Szlak bojowy mojego dziadka w kampanii wrześniowej '39. Wyd. 2 popr. i uzup. Tarnowskie Góry 2016 Wydaw. Inst. Tarnogórskiego i Muzeum Inst. Tarnogórskiego 8° ss. 116, nlb. 28, il.

Stanisław Mączka z 7 Dywizji Piechoty.

9878. CIEŚLIŃSKA-LOBKOWICZ Nawojka: Śmierć antykwariusza na Chłodnej. *Zagłada Żydów*. Nr 12: 2016 s. 262–278, streszcz. ang.

Abe Gutnajer, w Warszawie 21 VII 1942 r.

9879. CUBAŁA Agnieszka: Skazani na zagładę? 15 sierpnia 1944. Sen o wolności a dramatyczne realia. Warszawa 2016 Bellona 8° ss. 355, nlb. 5, il.

Powstanie Warszawskie.

9880. CYBULSKI Henryk: Krwawy Wołyń '43. Niepokonana polska twierdza. Warszawa 2016 Bellona 8° ss. 379, nlb. 5, il.

9881. CZABAŃSKI Adam: Samobójstwa we Wrocławiu (Breslau) w latach 1939–1945. Socjologiczna analiza zjawiska. Poznań 2016 Rys 8° ss. 223, streszcz. ang.

9882. CZARNOWSKI Ryszard Jan: Lwów. Okupacja niemiecka. Warszawa 2016 Rytm 8° ss. 184, il. (Moje Kresy).

9883. CZECHOWICZ Jerzy: Pierwszy transport więźniów z Jarosława i Radymna do KL Auschwitz. Rzeszów 2016 Edytorial 8° ss. 178, il.

9884. CZERNECKA Daria: Największa zagadka Polskiego Państwa Podziemnego. Stani-

śław Gustaw Jaster – człowiek, który zniknął. Warszawa 2016 WN PWN 8° ss. 262, nlb. 2, tabl. 8, il.

9885. CZEŻOWSKA-DROSTEK Maria Anna: Żołnierskie drogi moich braci. Kraków–Jarosław 2016 Anatta 8° ss. 124, nlb. 3, il.

Losy braci Jana i Romana Czeżowskich podczas II wojny światowej.

9886. CZMOCH Marian: Akcja V-2 na ziemi łosickiej. Łosice 2016 [b.w.] 8° ss. 187, il.

Niemiecka broń raketowa.

9887. DAVIES Norman: Szlak nadziei. Armia Andersa. Marsz przez trzy kontynenty. Tł. Iwona i Aleksandra Zych. Izabelin–Warszawa 2015 Rosikon Press 8° ss. 597, nlb. 3, il.

Rec.: Dudek Tomasz, *Wrocławskie Studia Wschodnie*. [T.] 20: 2016 s. 313–315.

9888. DEHNEL Jacek: Wszystkie procesy Eleazara Grünbauma. *Zagłada Żydów*. Nr 12: 2016 s. 410–424, streszcz. ang.

Kapo z Auschwitz.

9889. DERLICKI Maciej: Armia Krajowa. Powstańcze Oddziały Specjalne „Jerzyki”. Warszawa 2016 Stow. Pamięci POS „Jerzyki” AK i płk. Jerzego Strzałkowskiego 8° ss. 262, il.

9890. DOBRŃSKI Adam Czesław: Kartoteka łomżyńska. [Cz.] 1. *Ziemia Łomżyńska*. [T.] 13: 2013 s. 113–126.

Wojenne losy żołnierzy związanych z Łomżą, pojmanyh do sowieckiej niewoli w czasie II wojny światowej.

9891. DOMAŃSKA Aleksandra: Grzybowska 6/10. Lament. Warszawa 2016 Wydaw. Krytyki Polit. 8° ss. 293, nlb. 3, il.

Dot. Żydów warszawskich w okresie II wojny światowej.

9892. DOMINO Zdzisław [Sylwester], Konkol Mariusz: Pamięć i tożsamość w parafii Zabierzów. Mieszkańcy Kielanówki, Nosówki i Raclawówki polegli w latach 1939–1945. Raclawówka–Boguchwała 2016 Gm. Bibl. Publ. 8° ss. 78, nlb. 1, il.

9893. DUDEK Tomasz: Przebraże. Baza polskiej samoobrony na Wołyniu podczas II wojny światowej. *Sowiniec*. Nr 48: 2016 s. 31–71, streszcz. ang.

9894. DZIECI wojny. Red. nauk. Alicja Bartuś. Oświęcim 2016 Fund. na Rzecz MDSM; Państ. Muzeum Auschwitz-Birkenau 8° ss. 339, nlb. 4, il., mapy.

Z treści: Bartuś A.: 7–11; [Cz.] 1. Dziecko wobec represji wojennych: Król Eugeniusz Cezary: Możliwości edukacyjne polskich dzieci na ziemiach okupowanych przez Trzecią Rzeszę

w latach 1939–1945 s. 25–45; Janczak Bartosz: Junacy w Armii Polskiej na Wschodzie w latach 1942–1947 s. 47–60; Zapalec Anna: Polskie dzieci w sowieckim systemie represji podczas II wojny światowej s. 61–76; Łągojda Krzysztof: Dzieci Katyń w obliczu sowieckiej deportacji i zbrodni wołyńskiej. Wybrane aspekty s. 77–90; Stanek Piotr: Młodociani powstańcy warszawscy – jeńcy wojenni pochodzenia żydowskiego s. 91–99; [Cz.] 2. Dziecko w obozie koncentracyjnym: Sula Dorota: Dzieci i młodociani w KL Gross-Rosen s. 103–114; Klys Agnieszka: Nieletni więźniowie KL Stutthof. Próba statystyki s. 115–125; Talewicz-Kwiatkowska Joanna: Los małych Romów w Zigeunerlager w KL Auschwitz-Birkenau s. 127–136; Czajkowska Agata: Zbrodnie hitlerowskie na dzieciach. Rys historyczny obozu dla dzieci i młodzieży polskiej w Łodzi (1942–1945) s. 137–149; [Cz.] 3. Dziecko żydowskie – wyjątkowa ofiara: Kamińska Anna: Dziecko wobec wojny – z perspektywy myśli Janusza Korczaka s. 153–160; Szuchta Robert: „Spotkanie na drodze” w doświadczeniu dzieci żydowskich ukrywających się na polskiej wsi w trzeciej fazie Zagłady (1942–1945) s. 161–175; Malik Ewelina: Doświadczenie graniczne utrwalone na kartach dzienników dzieci żydowskich s. 177–187; Panz Karolina: Dzieci żydowskie jako ofiary powojennej przemocy na Podhalu s. 189–205; Einhorn Ignacy: Instytucje pomagające dzieciom żydowskim na Dolnym Śląsku (1945–1950) s. 207–222; [Cz.] 4. Dziecka świadomość wojny: Klimyk Alexander: Pamięć dziecka z KL Auschwitz-Birkenau na przykładzie losów Lidii Maksymowicz s. 225–230; Michlic Joanna Beata: Dziecko ocalałe z Holocaustu jako temat dla historyka s. 231–243; Ambrosewicz-Jacobs Jolanta: Badania International Holocaust Research Alliance (IHRA) w zakresie edukacji o Holocaustie – metaanaliza wybranych wizyt młodzieży w miejscach pamięci s. 245–255; Trojański Piotr: Obraz Auschwitu w świadomości młodzieży polskiej w pierwszych latach po wojnie na podstawie wypracowań uczniów z 1947 roku s. 257–270; Bartus A.: Edukacja w miejscu pamięci Auschwitz w świetle ankiet przeprowadzonych wśród małopolskich uczniów w 2016 roku s. 271–289; Aneks: Becker Yaron Karol: „Mielismy trochę szczęścia, w tym ogromnym nieszczęściu” – perspektywa świadka s. 293–313.

9895. DZIUBEK Marcin: Niezłomni z oddziału „Sosienki”. Armia Krajowa wokół KL Auschwitz. Nowe spojrzenie. Kraków–Oświęcim 2016 Stow. Auschwitz Memento; Wydaw. Rudy Kot 8° ss. 393, nlb. 7, il.

9896. [FABISZEWSKI Hubert]: Janikowo i okolice w okresie II wojny światowej. Oprac. ... Janikowo 2016 Tow. Przyj. Janikowa im. Henryka Czamana 8° ss. 71, il., mapy. Tow. Przyj. Janikowa im. Henryka Czamana w Janikowie.

9897. FAŁDOWSKI Marek: Zagłada polskich policjantów więzionych w obozie specjalnym NKWD w Ostaszku. (Wrzesień 1939 – maj 1940). Szczytno 2016 Wydaw. Wyższej Szkoły Policji 8° ss. 464, il., streszcz. ang., ros.

9898. FELIKSIĄK Stanisław: Quelques propos au sujet des pertes du Musée National de Zoologie durant la guerre (1952). [Wstęp] Piotr Daszkiewicz, Dariusz Iwan [pt.] Avant-propos au rapport de Stanisław Feliksiak. *Oraganon*. No 48: 2016 s. 143–156.

Straty wojenne Państwowego Muzeum Zoologicznego w Warszawie.

9899. FIJAŁKOWSKI Tomasz: Atlantyki 1939–1945. Warszawa 2016 Bellona 8° ss. 284, nlb. 1, tabl. 16, il. (Biblioteka II Wojny Światowej; 69).

9900. „FIKCYJNA rzeczywistość”. Codziennosc, światy przeżywane i pamięć niemieckiej okupacji w Polsce. Red. Robert Traba, Katarzyna Woniak, Anna Wolff-Powęska. Warszawa–Berlin 2016 ISP PAN; Centrum Badań Hist. PAN 8° ss. 350, il., streszcz. ang. (Publikacje Centrum Badań Historycznych Polskiej Akademii Nauk w Berlinie; t. 3).

Materiały sympozjum nauk., Szczecin, 19 IX 2014 r.

Treść: Traba R., Woniak K., Wolff-Powęska A.: „Fikcyjna rzeczywistość”. Codziennosc, światy przeżywane i pamięć niemieckiej okupacji w Polsce. Wprowadzenie s. 9–16; Traba R.: O potrzebie nowych badań nad niemiecką okupacją Polski w czasie II wojny światowej s. 17–54; Czocher Anna: Mechanizmy represji i struktura terrorku dnia codziennego. Przykład Krakowa 1939–1945 s. 55–87; Kochanowski Jerzy: Cywilne strategie przetrwania 1939–1945 s. 89–105; Grochovina Sylwia: Niemieckie życie kulturalne w Toruniu w latach 1939–1945 s. 107–134; Paradowska Aleksandra: „Wyjątkowe zadania” na „nowym niemieckim Wschodzie”. Nazistowska urbanistyka i architektura w Kraju Warty jako element okupacji polskich terenów podczas II wojny światowej s. 135–160; Parzer Robert: Nowe spojrzenie na badania narodowosocjalistycznej zagłady chorych w Kraju Warty s. 161–176; Krakowska Joanna: Po co wojna teatrowi? Po co teatr historykom? Obrazy wojny i tematy okupacyjne w polskim teatrze po 1945 roku s. 177–192; Peters Florian: Życie codzienne pod okupacją w ujęciu mikrohistorycznym na przykładzie prywatnych fotografii niemieckiego urzędnika. [Hermann Beyerlein] s. 193–216; Luczewski Michał: Recepta okupacji wyrażona emocjami s. 217–234; Röska-Rydel Isabel: „Najpiękniejsze lata”? Okupacja w Krakowie i dystryktie krakowskim w pamięci Niemców s. 235–248; Scholz Stephan: Albumy narodu? Podręczniki do historii Republiki Federalnej Niemiec jako wizualne media historii współczesnej s. 249–279; Woniak K.: Niemiecka okupacja Polski w niemieckich podręcznikach szkolnych s. 281–306.

Rec.: Kącka Katarzyna, *Zapiski Historyczne*. T. 81: 2016 z. 4 s. 139–144.

9901. FOKT Iwona: Historia w listach zapamiętana. Listy z kolekcji Feliksa Nowowiejskiej. *Borussia*. [T.] 57: 2016 s. 37–45.

Dot. listów pisanych do żony Elżbiety Nowowiejskiej, przełom 1939/1940 r.

9902. FRANC Aneta: Czas młodości czasem wojny. Wspomnienia z Garstedt. Ostrów Wielkopolski 2016 Republika Ostrowska 8° ss. 43, nlb. 1, il.

Przymusowa praca w Niemczech babki autorki Heleny Łyskawskiej, jej siostry Zofii oraz koleżanki Marii Wende, l. 1940–1945.

9903. FRANKOWSKI Marek Tadeusz: Socjologia terrorku i zagłady. Zagrożenia personalne i strukturalne wobec Polaków i Żydów. (Pod okupacją niemiecką w rejencji ciechanowskiej w latach 1939–1945). Warszawa 2015 M.M. 8° ss. 499, mapy.

9904. FRIEDL Jiří: Żołnierze banici. Brygada Świętokrzyska Narodowych Sił Zbrojnych w Czechach w 1945 roku. Przeł. Grzegorz Gąsior; tł. dokumentów w aneksie Marek Piotr Deszczyński. Gdańsk 2016 Muzeum II Wojny Światowej 8° ss. 189, tabl. 33, il., streszcz. ang.

9905. FRONCZAK Paulina: Doktor Herta Oberheuser i jej działalność medyczna w KL Ravensbrück w świetle zeznań świadków i ofiar eksperymentów. *Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Historica*. [Vol.] 96: Studia i szkice do dziejów Polski i powszechnych XVI–XX w.: 2016 s. 213–223, streszcz. ang.

9906. GAJ Krzysztof M.: Fideliter et constanter – Wiernie i wytrwale. 24. Pułk Ułanów w walkach 1944–45. Zaopatrzenie pułku pancernego. *Studia i Materiały Centralnej Biblioteki Wojskowej*. Nr 6: 2016 s. 43–68, streszcz. ang.

9907. GAJZLER Paweł Tadeusz: Helena Barnik z d. Szymańska – Sprawiedliwa wśród Narodów Świata. Dzieje rodziny Szymańskich, którzy uratowali dwie młode Żydówki, uciekinierki z getta w Wołominie. *Rocznik Wołomiński*. T. 12: 2016 s. 381–404.

9908. GĄSIOROWSKI Andrzej, Steyer Krzysztof: Członkowie TOW „Gryf Pomorski” w KL Stutthof. Działalność, aresztowanie, obóz. Sztutowo 2016 Muzeum Stutthof 8° ss. 246, nlb. 1, il.

9909. GIEBUŁTOWSKI Jerzy: Dzieje jednej faktury. Glosa do przepisu, czyli Central Park Heinricha Himmlera. *Zagłada Żydów*. Nr 12: 2016 s. 334–353, streszcz. ang.

Dot. likwidacji getta warszawskiego w 1943 r.
Aneks źródłowy.

9910. GIERCZAK Tadeusz, Mądzik Władysław: Okupacja niemiecka na Powiślu Lubelskim. Wilków nad Wisłą–Stalowa Wola 2015 Region. Tow. Powiślan; Wydaw. Sztafeta 8° ss. 378, il.

Zawiera też wspomnienia.

9911. GLINIECKI Tomasz: Ilia Erenburg – sowiecki korespondent wojenny podczas walk w Prusach w 1945 roku. *Echa Przeszłości*. [T.] 17: 2016 s. 171–186, streszcz. ang.

9912. GLINIECKI T.: Rajd czołgów przez Elbląg ze stycznia 1945 r. w świetle strat osobowych 31 Brygady Pancerniej Armii Czerwonej. *Rocznik Elbląski*. T. 27: 2016 s. 157–180, streszcz. ang., niem.

9913. GŁOWACKI Albin: Problemy edukacji dzieci polskich zesłańców (1941–1946). *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 59: 2016 nr 1/2 s. 173–193, streszcz. ang.

9914. GMITRUK Janusz: Na rozkaz sumienia... Bataliony Chłopskie 1940–1945. Warszawa 2016 MHPRL 8° ss. 331, il. MHPRL.

9915. GOLIK Dawid: Oddział Specjalny AK ppor. cc Feliksa Perekładowskiego „Przyjaciela”. *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 25: 2016 nr 44 s. 5–36, streszcz. ang.

9916. GOLIK D.: Wkroczenie Niemców do Szczawnicy 2 września 1939 r. Zapomniany epizod polskiej wojny obronnej. *Prace Pienińskie*. T. 26: 2016 s. 191–195.

9917. GORCZYCA Krzysztof: Zniszczenia kultury materialnej w powiecie tarnobrzeskim w czasie II wojny światowej. *Dzikoviana*. T. 2: 2016 s. 130–148.

Wydarzenia od 1941 r.

9918. GRABOWSKA-PIENKOSZ Dorota: Polityka Trzeciej Rzeszy wobec polskiej inteligencji z Uniwersytetu Jagiellońskiego. *Studia Historyczne*. R. 58: 2015 z. 4 s. 497–513, streszcz. ang.

9919. GRALAK Bronisław: Szkolnictwo akademickie i nauka polska w okresie okupacji hitlerowskiej. Wyd. 2 popr. i uzup. Zgierz 2016 Bronisław Gralak 8° ss. 302, streszcz. ang., niem.

Wyd. 1. Łódź 1984.

9920. GRANZOW Y DE LA CERDA Casimiro Florencio: Dramat Warszawy 1939–1944. Tł., oprac. i wpraw. Małgorzata Nalewajko. Warszawa 2016 IH PAN 8° ss. 267.

9921. GRĄDZKA-REJAK Martyna: „Myśmy się nawzajem poznawały po oczach”... Z badań nad strategiami przetrwania kobiet żydowskich funkcjonujących „na powierzchni” po tzw. aryjskiej stronie w okupowanym Krakowie i okolicach. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [Nr] 26: 2015 s. 51–74, streszcz. ang.

9922. GROCHOWINA Sylwia: „Toruński Holokaust”. Losy Żydówek z podobozu KL Stutthof o nazwie Baukommando Weichsel (OT Thorn) w świetle relacji i wspomnień ofiar i świadków. Toruń–Sztutowo 2016 Wydaw. Nauk. UMK; Muzeum Stutthof 8° ss. 234, il.

9923. GROSS Jan Tomasz: Złote żniwa. Rzecz o tym, co się działo na obrzeżach zagłady

Żydów. Współpr. Irena Grudzińska-Gross. Kraków 2011.

Rec.: Ziontek Artur: Retoryka dialogu. Glosa do trzech lektur, [w:] Dialog słowiańsko-żydowski. Studia. [T.] 1. Siedlce–Bańska Bystrica 2011 s. 285–291.

9924. GRYNIA Marianna: Niemieckie ludo-bójstwo na terenach Polski okupowanej przez III Rzeszę w latach 1939–1945. Warszawa 2016 Marianna Grynia 8° ss. 863, il.

9925. GRZANKA Bartłomiej, Grzanka Małgorzata: Cień zagłady. Początki funkcjonowania niemieckiego obozu zagłady Kulmhof w Chełmnie nad Nerem. Chełmno nad Nerem–Luboń 2016 Muzeum byłego niem. Obozu Zagłady Kulmhof w Chełmnie nad Nerem. Oddz. Muzeum Martyrologicznego w Żabikowie; Muzeum Martyrologiczne w Żabikowie 8° ss. 166, nlb. 1, il., mapy.

Toż w jęz. ang.: The shadow of the Holocaust. The beginning of the operation of the German Kulmhof Death Camp in Chełmno-on-Ner. Chełmno-on-Ner–Żabikowo 2016 ss. 167, il., mapy.

9926. GRZEGORCZYK Andrzej: Liczba ofiar obozu zagłady Kulmhof w Chełmnie nad Nerem (1944–1945). *Rocznik Łódzki*. T. 65: 2016 s. 171–183, streszcz. ang.

9927. GRZELAK Czesław: Aspekty narodowe i szkoleniowo-bojowe Wojska Polskiego na froncie wschodnim 1943–1945. *Kwartalnik Bellona*. R. 9: 2015 nr 4 s. 113–135, streszcz. ang.

9928. GRZELAK C.: Geneza artylerii „ludowego” Wojska Polskiego. *Kwartalnik Bellona*. R. 10: 2016 nr 1 s. 142–150, streszcz. ang.

Rok 1943.

9929. GRZELAK C.: Kresy w ogniu. Wojna na ziemiach wschodnich Rzeczypospolitej we wrześniu 1939 roku. Warszawa 2014.

Rec.: Kozłowski Piotr, *Rocznik Przemyski*. T. 52: 2016 z. 1 s. 253–257.

9930. GULCZYŃSKI Janusz: Egzekucja z 22 września 1939 roku w Koninie. *Kronika Wielkopolski*. 2016 nr 3 s. 50–62.

9931. GUNTER Georg: Ostatni wawrzyn. Geneza i dzieje walk na Górnym Śląsku od stycznia do maja 1945 roku. Tł. Grzegorz Bęblik. Oświęcim 2016 Napoleon V 8° ss. 420, il. (Seria DWŚ; t. 23).

9932. GWIAZDA Jan Bogusław: Brygada Świętokrzyska Narodowych Sił Zbrojnych, Zgrupowanie Stołpecko-Nalibockie Armii Krajowej i inne oddziały zbrojne w akcji. Atlas działań i walk. Sosnowiec 2016 Jan Bogusław Gwiazda 4° ss. 1084, il.

9933. HARGREAVES Richard: Ostatnia twierdza Hitlera. Breslau 1945. Przeł. Tomasz Fiedorek. Wyd. 1 (dodr.). Poznań 2016 Rebis 8° ss. 536, tabl. 16, il. (Historia).

Wyd. 1. 2014.

9934. HĄDZELEK Aleksandra: Pamięć o Sugiharze i „wizach życia” w Polsce. *Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*. T. 51: 2016 z. 1 s. 117–144, streszcz. ang., ros.

Dot. pamięci o pomocy Sugihara Chiune, japońskiego konsula w Kownie, udzielanej w 1940 r. polskimi uchodźcom, gł. pochodzenia żydowskiego.

9935. HELLMAN Peter: Miłość silniejsza niż strach. Niezwykła historia Leokadii Jaromirskiej, która uratowała żydowską dziewczynkę z Holocaustu. Przedm. Stella Tzur. Świdnica 2014 Dolnośląski Inst. Dialogu i Tolerancji 8° ss. 108, il. (Biblioteka Dolnośląskiego Instytutu Dialogu i Tolerancji; 14).

Dziewczynka: Shifra Kocer.

9936. HISTORIA, ludzie, pamięć. Praca zbior. pod red. Tadeusza Skoczka. Warszawa 2016 Muzeum Niepodległości 8° ss. 303, nlb. 1, il., streszcz. ang.

Treść: Skoczek T.: Wstęp s. 5–7; Załączny Jolanta: Bristol więzień warszawskich czy ponury grobowiec? Wybrane zagadnienia z historii Pawiaka do roku 1939 s. 9–30; Ciesielska Maria; Lekarze urzędowi na Pawiaku w okresie okupacji niemieckiej 1939–1944 s. 31–40; Gierczyńska Joanna: Polscy funkcjonariusze straży więziennej Pawiaka – konspiratorzy oddani Polsce s. 41–54; Borkowski Julian: Podziemna działalność harcerska i pobyt na Pawiaku Juliusza Bogdana Deczkowskiego „Bejota”, „Laudańskiego” s. 55–84; Hasselbusch Robert: Uwieszenie na Pawiaku Władysława Studnickiego – symboliczny epizod z życia „germanofila polskiego” s. 85–110; Bezak Paweł: Najciekawsze nabytki Muzeum Więzienia Pawiak s. 111–118; Osiński Zbigniew: Grypsy z Pawiaka w zbiorach archiwum Muzeum Powstania Warszawskiego s. 119–126; Klimowicz Anna: Ogólnopolski projekt edukacyjny „O tym nie można zapomnieć – spotkania z kobietami, które przeszły piekło obozów i łagrów” – jako przykład dobrej praktyki w edukacji historycznej młodzieży s. 127–140; Kubica Helena: Transporty z Pawiaka do KL Auschwitz s. 141–156; Oratowska Barbara: Transporty lubelsko-warszawskie do KL Ravensbrück. Zofia Pociłowska – biografia s. 157–184; Grudzińska Marta: Więźniowie z Pawiaka w obozie koncentracyjnym na Majdanku s. 185–210; Sawicka Barbara: Z warszawskiego Pawiaka do KL Gross-Rosen. Transport pierwszy 19 stycznia 1944 roku s. 211–248; Kłys Agnieszka: Z Pawiaka do Polic. Więźniowie z Pawiaka w obozie koncentracyjnym Stutthof i w podobozie Police k/Szczecina s. 249–278; Węglińska Virginia: Sabotaż pracy i życie kulturalne w KL Stutthof – studium przypadku Wiktora Ostrowskiego (Lubliner) s. 279–293.

9937. HNATIUK Aleksandra: Odwaga i strach. Wojnowice–Wrocław 2015 Kolegium Europy Wsch. im. Jana Nowaka-Jeziorańskiego 8° ss. 718, nlb. 2, il.

Toż. Wyd. 2. Wojnowice–Wrocław 2016 ss. 718.

Dot. wielonarodowej społeczności Lwowa w okresie II wojny światowej.

Rec. [wyd. 1]: Butewicz Walery, *Obóz*. Nr 55: 2016 s. 93–96.

9938. HODYRA Piotr: 301 Dywizjon Bombowy 1940–1943. Warszawa 2016 Alma-Press 8° ss. 168, tabl. 48, il. (Nieznane Oblicza Historii).

9939. ICKIEWICZ Kazimierz: Druga wojna światowa wybuchła w Tczewie. Szkice historyczne. Wyd. 6 rozsz. Pelplin–Tczew 2016 Bernardinum 16° ss. 175, nlb. 1.

9940. ICKIEWICZ K.: Zbrodnia w Szymanowie 1 września 1939 roku. Pelplin–Lichnowy 2016 Bernardinum; na zlec. Urzędu Gm.; Kraj. Sekcja Kolejarzy NSZZ „Solidarność” 16° ss. 63, nlb. 1, il.

9941. INGRAO Christian: Czarni myśliwi. Brygada Dirlewangera. Przeł. Wojciech Gilewski. Wołowiec 2011.

Rec.: Mikietyński Piotr, *Prace Historyczne*. [T.] 141: 2014 z. 3 s. 795–799.

9942. ISSINGER Jan H.: Frankenstein w warszawskim getcie. Historia i legenda. *Zagłada Żydów*. Nr 12: 2016 s. 187–208, streszcz. ang.

Terror w getcie.

9943. JAGIEŁA Przemysław: Relacje między oficerami a podchorążymi Wojska Polskiego w obozach jenieckich Wehrmachtu w czasie II wojny światowej. *Przegląd Historyczny*. T. 107: 2016 z. 4 s. 563–580, streszcz. ang.

9944. JAKUBIAK Jacek: „Drewniany Koń” – udana ucieczka z obozu Luft 3. *Zeszyty Żagańskie*. Nr 8: 2013 s. 44–49.

Żagań, 1943 r.

9945. JANCZAK Bartosz: Kontakty polskich jeńców z Obozów Specjalnych NKWD ze światem zewnętrznym w latach 1939–1941. Możliwości i utrudnienia w prowadzeniu korespondencji. *Koło Historii*. Nr 18: 2016 s. 235–246, streszcz. ang., niem., fr.

9946. JANCZEWSKA Marta: O śmierci w niemieckim języku oficjalnym na przykładzie raportu Jürgena Stroopa. *Zagłada Żydów*. Nr 12: 2016 s. 35–69, streszcz. ang.

Z 1943 r.

9947. JANICZAKÓWNA-SZYKSZNIAN Danuta: Wilno – krew i łzy. Ponary. Szczecin 2016 Zapol Sobczyk 8° ss. 159, nlb. 4, il. (Magna Cultura).

9948. JARONIEC Paweł: Obraz żołnierzy Armii Czerwonej we wspomnieniach kombatan

tantów „ludowego” Wojska Polskiego na froncie wschodnim w latach 1943–1945, publikowanych w polskiej prasie codziennej w latach 70. XX w. Przyczynek do zagadnienia. *Studia z Dziejów Wojskowości*. T. 5: 2016 s. 193–214, streszcz. ang.

9949. JAROWIECKI Jerzy: Konspiracyjna prasa młodzieży obozu narodowego w Polsce w latach drugiej wojny światowej. *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. Vol. 19: 2016 no 4 s. 69–101, streszcz. ang.

9950. JASIŃSKI Grzegorz: Działania Grupy „Kampinos” w Powstaniu Warszawskim. *Przegląd Historyczno-Wojskowy*. R. 17: 2016 nr 1 s. 121–140, streszcz. ang., ros.

9951. JASTRZĘBSKI Stanisław: Ocalić od niepamięci. Eksterminacja Polaków na Kresach Południowo-Wschodnich i Wołyniu w latach 1939–1946. Katowice 2016 Wydaw. Agencja Artystyczna Para 8° ss. 131, nlb. 3, il.

Publikacja częściowo oparta na wspomnieniach autora (ur. 1929).

9952. JEDYNAK Marek: Władysław Wasilewski „Oset”, „Odrowąż” (1921–1943) harcerski instruktor i partyzancki dowódca. Kielce–Kraków 2016 IPN–KŚZpNP 8° ss. 103, il.

9953. JEDYNAK M., Königsberg Wojciech, Mróz Szczepan: Major Jan Piwnik „Ponury” (1912–1944). W 100. rocznicę urodzin. Starachowice 2012 Stow. Pamięci Świętokrzyskich Zgrupowań Partyzanckich AK „Ponury”-„Nurt” 8° ss. 158, il., mapa.

9954. JEZUSEK Waclaw: Męczeński koniec arcybiskupa Antoniego Juliana Nowowiejskiego biskupa płockiego (1858–1941). Płock 2016 Płocki Inst. Wydawniczy 8° ss. 48, il.

9955. JOHNSON Mark, Medyńska Esti: Niepokonani. Wojna Polaków 1939–1945. Tł. E. Medyńska. Zakrzewo 2016 Replika 8° ss. 300, il.

9956. JUSZKIEWICZ Ryszard: Gmina Janowiec Kościelny (Szczepkowo Borowe) w latach 1939–1945. Mława–Janowiec Kościelny 2016 Urząd Gm.; Samorządowy Ośr. Kultury Sportu i Rekreacji 8° ss. 223, nlb. 1, tabl. 2, il.

9957. KACWIN Jan Marian: Akcja „Burza” w Pieninach. Szczawnica 2016 Ośr. Kultury Turystyki Górskiej w Pieninach 8° ss. 53, nlb. 1, il. (Seria z Okienkiem; 51).

Zawiera też wspomnienia.

9958. KACZMARSKI Krzysztof: Wokół układu Sikorski–Majski. Stronictwo Narodowe

wobec Rządu RP na Wychodźstwie. Cz. 2. *Glaukopis*. Nr 25/26: 2012 s. 199–215, streszcz. ang.

Cz. 1 pt. Wokół układu Sikorski–Majski. Stronictwo Narodowe wobec rządu RP na Wychodźstwie (lipiec 1941 – luty 1942 r.). *Tamże*. Nr 23/24: 2011/2012 [dr.]: 2012.

9959. KACZOROWSKA Teresa: *Dzieci Katynia*. Warszawa 2016 Bellona 8° ss. 325, nlb. 3. (Biblioteka II Wojny Światowej; 66).

Reportaże dot. losów dzieci zabitych oficerów.

9960. KALISZUK Jerzy: *Codices deperditi*. Średniowieczne rękopisy łacińskie Biblioteki Narodowej utracone w czasie II wojny światowej. T. 1: *Dzieje i charakterystyka kolekcji*. Wrocław 2016 Wrocławskie Tow. Miłośn. Historii. Oddz. PTH 8° ss. 685, nlb. 2, streszcz. ang. (Dziedzictwo Kulturowe po Skasowanych Klasztorach; t. 8/1).

Toż. T. 2 cz. 1: *Katalog rękopisów utraconych*. Wrocław 2016 ss. 646. (Dziedzictwo Kulturowe po Skasowanych Klasztorach; t. 8/2,1).

Toż. T. 2 cz. 2: *Katalog rękopisów utraconych*. Wrocław 2016 ss. nlb. 6, 653–1379. (Dziedzictwo Kulturowe po Skasowanych Klasztorach; t. 8/2,2).

Toż. T. 3: *Indeksy, aneksy, bibliografia* ss. 754. Wrocław 2016 (Dziedzictwo Kulturowe po Skasowanych Klasztorach; t. 8/3).

9961. KAŁUSKA Joanna, Węcki Mirosław: *W okupowanym mieście*. Topografia Katowic w latach 1939–1945. Wyd. 2 popr. Katowice 2016 Muzeum Historii Katowic; AP 8° ss. 82, nlb. 2, il., streszcz. niem. Muzeum Historii Katowic, AP.

Wyd. 1. 2013 pod aut.: Popanda Joanna, Węcki M.

9962. KANIEWSKA Agnieszka: *Polscy obywatele w Kraju Ałtajskim: od deportacji do układu Sikorski–Majski (w świetle materiałów NKWD)*. *Przegląd Wschodnioeuropejski*. [T.] 7: 2016 [nr] 2 s. 53–69, streszcz. ang.

9963. KASPRZAK Teresa: *Tajna Organizacja Nauczycielska i jej rola w kształtowaniu polskości w czasie okupacji hitlerowskiej*. *Spółeczeństwo Obywatelskie*. R. 3: 2016 nr 1/2 s. 97–108, streszcz. ang.

9964. KEMPA Wojciech: *Okręg Śląski Armii Krajowej*. T. 1–3. Siemianowice Śląskie 2016 Śląskie Centrum Kultury 8° ss. 316; 315; 465.

9965. KIERUNEK Loslau: *Marsz ewakuacyjny więźniów oświęcimskich w styczniu 1945 roku*. Pod red. Piotra Hojki i Sławomira Kulpy. Wodzisław Śląski–Rybnik 2016 Muzeum; Urząd M.; Infopakt Dariusz Stańczyk, Ryszard Chrobak, Maciej Padewski 8° ss. 115, nlb. 1, tabl. 4, il.

Z treści: Hojka P.: Marsz śmierci a marsz ewakuacyjny s. 7–8; Grupa Małgorzata: Zanim wyruszyli. Drogi i ryszotki

w byłym niemieckim obozie Auschwitz-Birkenau. Pomoc czy przekleństwo? s. 9–15; Węcki Mirosław: Ewakuacja prowincji górnośląskiej przez władze niemieckie w styczniu 1945 roku – plany i rzeczywistość s. 16–28; Delowicz Jan: Marsz śmierci przez Żory w styczniu 1945 roku s. 29–50; Boratyn Marcin: Marsz Śmierci na terenie ziemi jastrzębskiej s. 51–56; Hojka P.: Ostatni etap ewakuacji obozu oświęcimskiego. Marsz śmierci na terenie Wodzisławia Śląskiego i w najbliższej okolicy s. 57–79; Lachendro Jacek: Ucieczki więźniów KL Auschwitz w czasie marszu śmierci. Pomoc mieszkańców Śląska dla uciekinierów s. 80–91; Tracz Bogusław: Gliwice na trasie marszu śmierci s. 92–109; Kłistała Jerzy: Marsz ewakuacyjny – marsz śmierci z KL Auschwitz do Wodzisławia Śląskiego – w odczuciu uczestnika tego marszu. [Karol Miczajka] s. 110–115.

9966. KISIELEWSKI Tadeusz A.: *Gibraltar i Katyń*. Co kryją archiwa rosyjskie i brytyjskie. Wyd. 1 (dodr.). Poznań 2016 Rebis 8° ss. 279, tabl. 4, il. (Historia).

Wyd. 1. 2009.

9967. KLIMENKO Oleg [Oleksandrowiç], Tkačov Sergij [Vasil'oviç]: *Ukraińci v policijii v distrikti „Galiçina” (Çortkivs'kij okrug)*. Nimec'kij okupacijnij režim v nivdennih rajonah Ternopil'sini v 1941–1944 rr. Harkiv 2012 Ranok – NT ss. 287.

Toż. [Wyd. 2]. Harkiv 2013 ss. 560.

Rec. [wyd. 1 i 2]: Grelka Frank, *Biuletyn Ukrainoznawczy*. [Nr] 16/17: 2013/2014 [dr.]: 2014 s. 347–352.

9968. KŁYS Agnieszka: *Finowie w KL Stutthof*. The Finns in Stutthof Concentration Camp. Sztutowo 2016 Muzeum Stutthof 8° ss. 203, nlb. 1, tabl. 20, il.

Tekst równol. pol., ang.

9969. KOŁOMAŃSKA Ewa: *Losy mieszkańców Michniowa po pacyfikacji wsi w dniach 12–13 lipca 1943 roku*. *Między Wisłą a Pilicą*. T. 17: 2016 s. 123–138, streszcz. ang.

9970. KOOP Volker: *Rudolf Höss [1900–1947]*. Komendant obozu Auschwitz. Przeł. Monika Kilis. Warszawa 2016 Prószyński Media 8° ss. 400, il.

9971. KOPÓWKA Edward, Rytel-Andrianik Paweł: *Dam im imię na wieki (Iz 56,5)*. Polacy z okolic Treblińki ratujący Żydów. Warszawa 2011.

Rec.: Ziontek Artur: *Retoryka dialogu*. Glosa do trzech lektur, [w:] *Dialog słowiańsko-żydowski*. Studia. [T.] 1. Siedlce–Baska Bystrica 2011 s. 285–291.

9972. KORNEĆ Grażyna: *Udział kobiet w Powstaniu Warszawskim (1 sierpnia – 2 października 1944 r.)*. Warszawa 2016 MHPRL; OFI-Krzysztof Gawrychowski 8° ss. 945, nlb. 1, tabl. 40, il. MHPRL.

9973. KOSIERADZKI Waldemar, Nieścioruk Tadeusz: *Bitwa w Jeziorach Oddziału Partyzanckiego 34 Pułku Piechoty Armii Krajowej*

Stefana Wyrzykowskiego „Zenona”. Łosice 2016 Muzeum Historii i Tradycji Waldemara Kosieradzkiego 8° ss. 27, il.

9974. KOSIERADZKI W., Nieścioruk T.: Droga przez Podlasie Oddziału Partyzanckiego 34 Pułku Piechoty Armii Krajowej Stefana Wyrzykowskiego „Zenona”. Łosice 2016 Muzeum Historii i Tradycji Waldemara Kosieradzkiego 8° ss. 294, il.

9975. KOSTRZEWSKI Paweł: Wojenne losy zakonów i zgromadzeń zakonnych w powiecie wieluńskim w okresie okupacji niemieckiej 1939–1945. *Rocznik Wieluński*. T. 16: 2016 s. 189–208, streszcz. ang.

9976. KOWALSKA-LEDER Justyna: „Coraz to nowe żądania, coraz to nowe grymasy” – relacja władzy i podporządkowania między Polakami a Żydami w kryjówkach po aryjskiej stronie. *Zagłada Żydów*. Nr 12: 2016 s. 209–241, streszcz. ang.

9977. KRAHEL Tadeusz: Przez więzienia i obozy do kapłaństwa. Wojenne losy alumnów Seminarium Duchownego w Wilnie. Białystok 2015.

Rec.: Zwolski Marcin, *Biuletyn Historii Pogranicza*. Nr 15: 2015 s. 99–101.

9978. KRAJEWSKI Kazimierz: Na straconych posterunkach. Armia Krajowa na kresach wschodnich II Rzeczypospolitej. Kraków 2015.

Rec.: Dudek Tomasz, *Wrocławskie Studia Wschodnie*. [T.] 19: 2015 s. 302–304.

9979. KRAWIEC Jan: Organizacja tajnych studiów filozoficznych i teologicznych oraz nowicjatu w Inspektorii św. Jacka w Polsce podczas drugiej wojny światowej 1939–1945. Kraków 2015 Poligrafia Salezjańska 8° ss. 201.

Rec.: Szlufik Piotr, *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. T. 106: 2016 s. 427–429.

9980. KRESY Południowo-Wschodnie Rzeczypospolitej pod okupacją sowiecką 1939–1941. Pod red. Piotra Chmielowca, Ireny Kozimali. Rzeszów–Przemysł 2014.

Rec.: Dziura Małgorzata, *Wrocławskie Studia Wschodnie*. [T.] 19: 2015 s. 277–279.

9981. KUBICKI Tomasz: Pod obuchem zgłady. Polacy i Żydzi pod okupacją niemiecką 1939–1942. Warszawa 2016 Bellona 8° ss. 290, nlb. 6, il.

9982. KUBIT Janusz: Pośmiertne losy Ioana Clopa. Rumuńscy lotnicy w krośnieńskim węźle lotniskowym. *Plaj*. [T.] 51: 2016 s. 90–98.

Rok 1944.

9983. KUCZYŃSKI Antoni, Wójcik Zbigniew [Jerzy]: Kaźń profesorów lwowskich. *Wrocławskie Studia Wschodnie*. [T.] 19: 2015 s. 221–227.

Toż w jęz. ukr.: Strata l'vivs'kih profesoriv. *Tamże* s. 229–236.

Toż w jęz. ang.: The massacre of the Lviv professors. *Tamże* s. 237–244.

W dn. 3/4 VII 1941 r.

9984. KUDELSKI Jarosław Robert: Składnice zbiorów Pruskiej Biblioteki Państwowej na Dolnym Śląsku w czasie II wojny światowej. *Saeculum Christianum*. R. 23: 2016 s. 263–275, streszcz. ang.

9985. KULBICKA Karolina: Warunki życia w częstochowskim getcie w świetle wspomnień jego mieszkańców. *Res Gestae*. [T.] 3: 2016 s. 236–251, streszcz. ang.

9986. KURKOWSKA Edyta: Podstawy prawne organizacji i zasady postępowania w sądownictwie Polskiego Państwa Podziemnego. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 15: 2012 s. 163–177, streszcz. ang., niem. s. 256.

9987. KURUS Adam: Czołgi na przedmieściach. 7 Dywizja Piechoty w obronie Częstochowy 1–3 września 1939 roku. Wyd. popr. i uzup. Oświęcim 2015 Napoleon V 8° ss. 514, il.

Rec.: Liwoch Sebastian: Obrona Częstochowy we wrześniu 1939 roku. *Częstochowskie Teki Historyczne*. T. 6: 2016 s. 271–276.

9988. KUTNY Kamil, Żłobiński Mirosław: Powiat górski w czasie II wojny światowej i w pierwszych latach powojennych. Góra-Wąsosz 2016 Gm. Góra; Gm. Wąsosz 8° ss. 159, il.

9989. KUŹNIEWSKI Bogumił, Suchowiecki Adam: Obóz jeniecki Stalag IB Hohenstein. Olsztyn 2013.

Rec.: Tomkiewicz Ryszard, *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 57:] 2013 nr 4 s. 827–830.

9990. KWASZYŃSKA Emilia Karolina: Historia dobrej duszy. Warszawa 2016 Warszawska Grupa Wydawnicza 8° ss. 45, il.

Wojenne losy babki autorki, Franciszki Kwazyńskiej z Olejowej Korolówki, odznaczonej medalem Sprawiedliwy wśród Narodów Świata, oparte na rodzinnych wspomnieniach i dokumentach.

9991. LAINCZ Eduard: Pol'ská kuriérska služba a ilegálny odboj v okrese Stará L'ubovňa 1939–1944. *Zeszyty Sądecko-Spiskie*. T. 8: 2014 s. 84–93, streszcz. pol.

9992. LANGER Beata: Feliks Topolski, Henryk Gotlib i Ralf Sallon jako autorzy ilustracji w dwutygodniku „Free Europe” w latach 1939–1945: wstęp do badań. *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. Vol. 19: 2016 no 3 s. 91–115, streszcz. ang.

9993. LASIK Aleksander: Selbstschutz na Pomorzu Gdańskim i w Wielkopolsce w latach 1939–1940. Przyczynek do badań nad początkami okupacji niemieckiej Polski w okresie II wojny światowej. *Studia z Dziejów Pogranicza Kujawsko-Wielkopolskiego*. T. 1: 2011 s. 101–121.

9994. LEHNSTAEDT Stephan: Niemieccy okupanci w Warszawie a jawność Holokaustu. *Zagłada Żydów*. Nr 12: 2016 s. 70–90, streszcz. ang.

9995. LENARTOWICZ Teofil: Notatnik syberyjskiego zesłańca. Mielec 2016 Zdzisław Gajek; nakł. własnym aut. 8° ss. 59, il.

Wojenne losy Henryka Lenartowicza (?–1942), stryja autora.

9996. LEOCIAK Jacek: Tekst wobec zagłady. O relacjach z getta warszawskiego. Wyd. 2. Toruń 2016 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 377, streszcz. ang. (Res Humanae).

Wyd. 1. Wrocław 1997.

9997. LESIAKOWSKI Krzysztof: Deutsche Wirtschaft. Życie gospodarcze w Sieradzu w czasie okupacji 1939–1945. *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 12: 2013 s. 103–121, streszcz. ang.

9998. LIBIONKA Dariusz: Jak hochsztaplerów na wyklętych przerobić. Uwagi o filmie „Tora i miecz”. *Zagłada Żydów*. Nr 12: 2016 s. 731–738.

Premiera w TVP2 18 IV 2016 r.; dot. powstania w getcie warszawskim i Żydowskiego Związku Wojskowego.

9999. LIS Cezary Jan: Miejsca, ludzie, wydarzenia. Wojna 1939–1945 r. na ziemi częstochowsko-radomszczańskiej. Autorski wybór tekstów. Katowice 2016 Drukarnia Archidiec. 8° ss. 312, il.

10000. LUDWIKOWSKI Rafał: „Młodzież Hitlera” (Hitler-Jugend) w Tarnowskich Górach w latach 1939–1945. *Szkice Archiwalno-Historyczne*. Nr 13: 2016 s. 147–158, streszcz. ang., niem.

10001. ŁAGOJDA Krzysztof: Deportacja ludności polskiej w kwietniu 1940 r. w świetle dyrektyw NKWD i relacji wysiedlonych rodzin. Próba analizy porównawczej. *Pamięć*

i *Sprawiedliwość*. [Nr] 25: 2015 s. 303–321, streszcz. ang.

10002. ŁAZARZ Marek: Belaria – obóz na wzgórzu. *Zeszyty Żagańskie*. Nr 11: 2015 s. 27–40. Żagań.

10003. ŁAZARZ M.: Stalag Luft 3, sektor południowy (amerykański) – kronika wydarzeń. *Zeszyty Żagańskie*. Nr 8: 2013 s. 50–61.

Żagań, l. 1943–1945.

10004. ŁĄCZEK Tomasz: Kazimierz Piechowski – uciekinier z niemieckiego obozu koncentracyjnego Auschwitz. Szkice portretowe. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 5: 2016 s. 209–231, streszcz. ang.

Lata 1940–1942.

10005. ŁUSIEWICZ Henryk Józef: Lotnicy czechosłowaccy walczący z Niemcami w Polsce w 1939 roku. Dęblin 2016 Wydaw. Wyższej Szkoły Oficerskiej Sił Powietrznych 8° ss. 152, nlb. 1, il. Wyższa Szkoła Oficerska Sił Powietrznych.

10006. ŁYSAKOWSKI Piotr: Recepcja Katyńia 1943 w „gadzinówkach” na przykładzie „Nowego Kuriera Warszawskiego” i „Gońca Krakowskiego”. *Rocznik Polsko-Niemiecki*. Nr 24: 2016 z. 1 s. 197–220.

10007. MACDONALD Charles B.: 1945. Ostatnia ofensywa. Tł. Maciej Balicki. Oświęcim 2016 Napoleon V 8° ss. 592, nlb. 2, tabl. 17, il. (Seria DWS; t. 24).

10008. MACYSZYN Jacek: Położenie internowanych i więzionych żołnierzy polskich na terenie Europy Zachodniej 1939–1940. *Niepodległość i Pamięć*. R. 23: 2016 nr 3 s. 129–158, streszcz. ang., niem., ros.

10009. MAJEWSKI Piotr M., Vajskebr Jan: Sytuacja w Generalnym Gubernatorstwie w świetle niemieckich statystyk policyjnych. Próba analizy ilościowej. *Przegląd Historyczny*. T. 107: 2016 z. 4 s. 581–618, streszcz. ang.

10010. MAŁAŚNICKA-MIEDZIANOGÓRA Maria: Róże dla Lone. Za wolność Polski i Danii (1939–1945). Wprow. Waldemar Grabowski. Warszawa 2015 IPN–KŚZpNP 8° ss. 367, nlb. 1, il.

Anna Lone Mogensen.

Rec.: Gawinecka-Woźniak Magda, *Klio*. T. 36: 2016 nr 1 s. 165–170.

10011. MARCINIAK Wojciech: Dwa raporty ambasadora Henryka Raabego o obywatelach polskich represjonowanych w ZSRR

(1943–1946). *Wrocławskie Studia Wschodnie*. [T.] 20: 2016 s. 167–178, streszcz. ros., ang.

10012. MARCINKIEWICZ-KACZMAR-CZYK Anna: Żeńskie oddziały sabotażowo-dywersyjne w strukturach armii podziemnej w latach 1940–1944 na podstawie relacji i wspomnień ich członkiń. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [Nr] 26: 2015 s. 115–138, streszcz. ang.

10013. MARTI Philipp: Sprawa Reinefahra. Kat Powstania Warszawskiego czy szacowny obywatel. Z niem. przeł. Barbara Ostrowska. Warszawa 2016 Świat Książki Wydaw. 8° ss. 493, nlb. 1, tabl. 8, il.

Heinz Reinefahrt (1903–1979).

10014. MATERSKI Wojciech: Gruzini-oficerowie kontraktowi Wojska Polskiego w kampanii wrześniowej 1939 r. *Pro Georgia*. No 26: 2016 s. 243–284, streszcz. ang.

10015. MATUCHNIAK-KRASUSKA Anna: Za drutami oflagów. Jeniec wojenny 613/X A. Opolo 2016 Centr. Muzeum Jeńców Wojennych w Łambinowicach–Opolu 8° ss. 178, tabl. 88, il., streszcz. ang., fr., niem. Centr. Muzeum Jeńców Wojennych w Łambinowicach–Opolu.

Konrad Majcherski (1900–1989).

10016. MATUSAK Piotr: Ciechanów w czasie II wojny światowej (1939–1945). Zarys problematyki badawczej. *Niepodległość i Pamięć*. R. 23: 2016 nr 1 s. 147–182, streszcz. ang., niem., ros.

10017. MATUSAK P., Pawłowski Edward, Rawski Tadeusz: Blitzkrieg Hitlera 1939–1941. Wielkie zwycięstwa Niemców. Warszawa 2016 Bellona 8° ss. 238, nlb. 2, il. (Warto czytać. Historia).

10018. MIGRAŁA Leszek: Nowy Sącz w latach II wojny światowej. *Rocznik Sądecki*. T. 44: 2016 s. 71–116.

10019. MIODUSZEWSKA Wioletta Anna: Wojenne losy podchorążych Samodzielnej Grupy Operacyjnej „Polesie”. *Niepodległość i Pamięć*. R. 23: 2016 nr 2 s. 179–200, streszcz. ang., niem., ros.

10020. MIRONOWICZ Eugeniusz: Stosunki polsko-białoruskie w okresie okupacji niemieckiej (1941–1944). *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. [Z.] 41: 2014 s. 154–168, streszcz. ang., białorus.

10021. MISZEWSKI Dariusz: Ład międzynarodowy w ideologii Rycerskiego Zakonu Krzyża i Miecza w czasie drugiej wojny swia-

towej. *Saeculum Christianum*. R. 22: 2015 s. 253–260, streszcz. ang., pol.

10022. MOCARSKI Tadeusz: O Jedwabne, Jedwabne... Wyd. 2. rozsz. Warszawa 2016 Tadeusz Mocarski 8° ss. 160.

Wyd. 1. 2001.

10023. MOTYKA Grzegorz: Wołyń '43. Ludobójcza czystka. Fakty, analogie, polityka historyczna. Kraków 2016 Wydaw. Liter. 8° ss. 285, nlb. 3, il.

10024. MOTYKA G.: Zbrodnia wołyńska 1943 roku i mit buntu ludowego. *Dzieje Najnowsze*. R. 48: 2016 [nr] 1 s. 53–66, streszcz. ang.

10025. MOTYL Krzysztof, Okowiński Leon: Sulechów i Cigacice w ogniu frontowych walk. Sulechów–Zielona Góra 2016 E-Studio Robert Jacyno 8° ss. 37, il.

Rok 1945.

10026. MROCZKOWSKI Krzysztof: Powroty znad domu. 1586. Eskadra Specjalnego Przeznaczenia. Kraków 2013 Muzeum Lotnictwa Pol. 4° ss. 340, nlb. 3, il., mapy. (Acta Aeronautica).

Polskie Siły Zbrojne na Zachodzie.

10027. MROCZKOWSKI K., Cuber-Strutyńska Ewa: Nieliczni z nielicznych. Polskie Siły Powietrzne na Zachodzie w wybranych dokumentach i wspomnieniach. Kraków 2016 Muzeum Lotnictwa Pol. 4° ss. nlb. 3, 279, il. (Acta Aeronautica).

10028. NADZIEJA Jadwiga, Odziemkowski Janusz, Wawer Zbigniew: Bitwy żołnierza polskiego na Zachodzie podczas II wojny światowej. Narwik, Monte Cassino, Falaise. Warszawa 2016 Bellona 8° ss. 622, nlb. 18, il.

Zawiera: Odziemkowski J.: Narwik 1940; Wawer Z.: Monte Cassino 1944; Nadzieja J.: Falaise 1944.

10029. NAPORA Monika: Między rzeczywistością a utopią. „Dziennik Radomski” 1940–1945. *Dzieje Najnowsze*. R. 48: 2016 [nr] 3 s. 153–159.

Autoreferat pracy doktorskiej.

10030. NĚMEC Richard: National socialist architectural policy in the occupied countries of Central and Eastern Europe. *Acta Poloniae Historica*. [T.] 114: 2016 s. 123–158.

10031. NIKOŁAJUK Jan: Walki niemiecko-radzieckie o Brańsk i okolice w czerwcu 1941 roku. *Bielski Almanach Historyczny*. [T. 1:] 2016 s. 61–85.

10032. NOWAK Grzegorz: Śmierć na przedpolach Moskwy. Aneks do życiorysu. *Pamiętnik Towarzystwa Miłośników Ziemi Kościańskiej*. T. 14: 2013/2016 [dr.:] 2016 s. 30–42.

Gero Wolf von Gersdorff (1909–1941).

10033. NOWAK G.: Von Schenckendorff – generał do zadań policyjnych. *Pamiętnik Towarzystwa Miłośników Ziemi Kościańskiej*. T. 14: 2013/2016 [dr.:] 2016 s. 43–72.

Maximilian Heinrich von Schenckendorff (1875–1943).

10034. OD ANKONY do Bolonii 1944–1945. Red. nauk. Waldemar Handke, Zenon Józwiak, Bogusław Polak, Michał Polak. Leszno 2016 Wydaw. Inst. im. gen. Stefana „Grota” Roweckiego 8° ss. 279, il. Inst. im. gen. Stefana „Grota” Roweckiego. (Studia i Materiały do Dziejów 2 Korpusu Polskiego; t. 9) (Biblioteka „Grota”; t. 53).

Z treści: Polak B.: Profesor Franciszek Karbownik (1922–2005) s. 9–14; Polak M.: Plk Przemysław Andrzej Szudek (1921–2008) s. 15–16; Werra Zbigniew: Sytuacja polityczna Polski i 2. Korpusu w okresie walk na froncie włoskim 1944–1945 s. 17–34; Polak B., Polak M.: Polacy w Loreto, lipiec 1944 s. 35–42; Kamiński Stanisław: 3. Dywizja Strzelców Karpackich od Ankony do Bolonii s. 43–76; Grobelski Wojciech: Udział 5. Kresowej Dywizji Piechoty w bitwach: loretańskich i o port Ankona w lipcu 1944 roku s. 77–88; Handke W.: Pancerni w bitwie o Ankone s. 89–108; Tym Juliusz S.: Na zapleczu frontu – przygotowania do rozbudowy 2. Korpusu s. 109–122; Wawer Zbigniew: Działania 5 Kresowej Dywizji Piechoty w ramach 2. Korpusu Polskiego w Apeninach Emiliańskich i w bitwie o Bolonię s. 123–146; Polak M.: 2. Korpus w operacji Buckland (9–21 kwietnia 1945 r.) s. 147–156; Kapała Zbigniew: Od Monte Cassino do Bolonii. Ślącący w walkach 2. Korpusu Polskiego we Włoszech s. 157–174; Kondracki Tadeusz: 5. Kresowa Dywizja Piechoty po operacji bolońskiej s. 175–194; Becker Włodzimierz: Polscy saperzy na obczyźnie s. 195–206; Danel Jacek Krzysztof: Tragiczne losy serbskich czetników w wspomnieniach płk. Piotra Witolda Harcaja – byłego szefa sztabu 5. Kresowej Dywizji Piechoty (postulat badawczy) s. 209–214; Dziennik 2. Szwadronu 1. Pułku Ułanów Krehowieckich im. płk. Bolesława Mościckiego (29 marca 1944 – 15 kwietnia 1945 roku). Ku pamięci żołnierza i historyka pułku ppłk. kawalerii pancernej Bolesława J. Kukielki. [Wyd.] Zdzisław Kościański s. 215–278.

10035. OLSZEWÓ, wrzesień 1939. Utrwalanie historycznej pamięci. Oprac. red. Adam Czesław Dobroński, Zbigniew Romaniuk. Brańsk 2016 Urząd Gm.; Urząd Gm. Wyszki; OSP w Świrydach 8° ss. 231, il.

10036. OLSZEWO, wrzesień 1939. Utrwalanie historycznej pamięci. Oprac. red. Adam Czesław Dobroński, Zbigniew Romaniuk. Brańsk 2016 Urząd Gm.; Urząd Gm. Wyszki; OSP w Świrydach 8° ss. 231, il.

Z treści: Radulski Łukasz: Podlaska Brygada Kawalerii w kampanii polskiej 1939 roku (działania od 1 do 17 września)

s. 7–36; Skłodowski Krzysztof: Suwalska Brygada Kawalerii we wrześniu 1939 roku s. 37–62; Dobroński A. C.: Notatki o wrześniu 1939 roku na Białostoczczyźnie. Olszewo s. 63–76; Romaniuk Z.: Epizody z września 1939 roku w Brańsku i okolicach s. 77–102; Trzszczkowska Alfreda: Bohaterowie boju pod Olszewem s. 103–162; Romaniuk Z.: Pobjawisko pod Olszewem na zdjęciach z albumu niemieckiego żołnierza s. 163–172; Pierzchała Bożena: Upamiętnianie walki pod Olszewem s. 173–198; Trzszczkowska A.: Relacja z rekonstrukcji boju pod Olszewem. [17 IX 2016 r.] s. 199–228.

10037. ORZAŻEWSKI Kazimierz: Tajne nauczanie w szkole podstawowej w Józefowie k. Otwocka podczas II wojny światowej 1939–1945. *Rocznik Józefowski*. T. 2: 2016 s. 89–101.

10038. PAMIĘĆ i nadzieja. Oprac. Stanisław Koszewski. Chełm 2010 Stow. Pamięć i Nadzieja; Drukarnia Kresowa 8° ss. 132, nlb. 4, il.

Z treści: Koszewski S.: Wstęp s. 5–6; Siemaszko Ewa: Ludobójstwo Polaków dokonane przez nacjonalistów ukraińskich – tereny i rozmiary s. 7–29; Siemaszko E.: Obrona ludności polskiej na Wołyniu przed zbrodnictwami działaniami nacjonalistów ukraińskich s. 31–48; Zbrodnie OUN-UPA w powiecie lubomelskim w 1943 r. [Materiały źródłowe. Wyd.] Leon Popek s. 49–63; Mikulska Marta: Stosunki polsko-ukraińskie w powiecie chełmskim w latach 1939–1945 s. 65–73; Cimek Lucjan: Bataliony Chłopskie w obronie ludności polskiej na Wołyniu i w Małopolsce Wschodniej. Retrospekcja faktów s. 75–85; Zygmontowicz Sebastian: Niemcy i Sowietci wobec wydarzeń wołyńskich w czasie II wojny światowej s. 87–113; Godziszewska Dorota: Problematyka ścigania i karania sprawców zbrodni ukraińskich nacjonalistów na ludności polskiej s. 115–122; Dokumentacja fotograficzna s. 127–132.

10039. PANASIUK Dominik: Praca w konspiracji i tragiczna śmierć Zygmunta Urbańskiego „Iskry”. *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 25: 2016 nr 44 s. 131–153, streszcz. ang.

Zginął podczas starcia z UB 22 VII 1945 r. w Uhrsku.

10040. PARKITNA Katarzyna: Ziemia radomszczańska w relacjach prasowych „Kuriera Częstochowskiego” z 1943 r. *Zeszyty Radomszczańskie*. T. 11: 2016 s. 159–182.

10041. PARZYŃSKI Wojciech: Zabić Franca Kutschera! Gdańsk 2015 Katmar; Oficyna Wydawnicza Finna 8° ss. 376, il., mapy.

Rok 1944.

10042. PAWLINA Sebastian: Praca w dywersji. Codziennosc żołnierzy Kedywu Okręgu Warszawskiego Armii Krajowej. Gdańsk 2016 Muzeum II Wojny Światowej 8° ss. 399, tabl. 17, il., streszcz. ang.

Lata 1943–1944.

10043. [PETROV Nikita Vasil’evič] Pietrow Nikita: Poczec katów katyńskich. Przekł. Justyna Prus-Wojciechowska. Warszawa 2015.

Rec.: Łagojda Krzysztof, *Dzieje Najnowsze*. R. 48: 2016 [nr] 3 s. 198–207.

10044. PIĄTKOWSKI Sebastian: *Realia ekonomiczne i społeczne życia ludności wiejskiej i małomiasteczkowej dystryktu radomskiego (1939–1945) w świetle akt notarialnych. Wieś Radomska*. T. 10: 2016 s. 103–114.

10045. PIĄTKOWSKI S.: *Wołyń, Katyń, Ural... Represje sowieckie wobec obywateli polskich w latach 1939–1947 w świetle akt spraw sądowych „o uznanie za zmarłego” z zasobu Archiwum Państwowego w Radomiu. Radomskie Studia Humanistyczne*. T. 3: 2016 s. 75–108, streszcz. ang.

10046. [PIĄTY] 5 Kresowy Batalion Ciężkich Karabinów Maszynowych. Wstęp i oprac. Zygmunt Matuszak. *Piotrków Trybunalski 2016 Nauk*. Wydaw. Piotrkowskie przy Filii Uniw. Jana Kochanowskiego 8° ss. 354, nlb. 2, tabl. 6, il.

Kronika działań w czasie II wojny światowej, powstała 2 lata po jej zakończeniu, w oparciu o dokumenty i relacje.

10047. PIĘCIAK Krzysztof: *Miejsce egzekucji w krakowskich Krzesławicach a konspiracyjne harcerstwo. Krakowski Rocznik Historii Harcerstwa*. T. 12: 2016 s. 5–11.

10048. PIOTROWSKI Czesław: *Krwawe żniwa. Zbrodnie ukraińskie na Wołyniu 1943*. Warszawa 2016 Bellona 8° ss. 318, nlb. 1, il.

10049. PLATAJS Jerzy: *Zbrodnia katyńska. Zeznania świadków przed polskimi sądami wojskowymi (1943–1946)*. Gdańsk 2016 Muzeum II Wojny Światowej 8° ss. 442, nlb. 1, tabl. 17, il., streszcz. ang.

10050. PLESKACZYŃSKI Adam: *Armia Czerwona w walkach o Poznań w styczniu i lutym 1945 roku. Analiza bezpowrotnych strat osobowych*. Warszawa–Poznań 2016 Stow. Współpracy Polska–Wschód 8° ss. 302, nlb. 3, il., streszcz. ang., ros.

10051. PODLASIAK Marek: *Nicolaus Copernicus in der NS-Kunst am Beispiel von Kurt Ruplis Propagandafilm „Kopernikus”*. *Studia Niemcoznawcze*. T. 57: 2016 s. 125–132, streszcz. ang., niem.

10052. POLSKA 1944. *Perspektywa sojuszników i wrogów*. Pod red. Martyny Grądzkiej-Rejak, Dawida Golika. Kraków 2016 IPN–KŚZpNP; Akad. Ignatianum; Wydaw. WAM 8° ss. 428, streszcz. ang. (Centralny Projekt Badawczy IPN Ziemię Polskie pod Okupacją 1939–1945).

Treść: Grądzka-Rejak M., Golik D.: Wstęp s. 7–15; Korkuć Maciej: *Wojna hybrydowa 1944 s. 17–89*; Kornat Marek: *Porzucenie sojusznika i odruch współczucia. O brytyjskiej percepcji*

spraw polskich w roku 1944 s. 93–144; Tyszkiewicz Jakub: *Od Teheranu do Jałty. Polityka Stanów Zjednoczonych wobec Polski i Polaków w 1944 r. s. 145–164*; Gmurczyk-Wrońska Małgorzata: *Francuski Komitet Wyzwolenia Narodowego i Rząd Tymczasowy Republiki Francuskiej wobec „dawnej i nowej Polski” – zamknięcie, otwarcie? s. 165–190*; Stępin Arkadiusz: *Perspektywa niemieckiego wroga – „nowa polityka” wobec Polski w 1944 r. i jej fiasko s. 193–209*; Musiał Bogdan: *Polityka Stalina wobec Polski w 1944 r. Kształtowanie granic oraz ustroju państwowego s. 211–249*; Binar Aleś: *Stanowisko Czechosłowacji wobec Polski w 1944 r. s. 253–274*; Borza Peter: *Polsko-słowackie stosunki podczas pierwszej Republiki Słowackiej w roku 1944 s. 275–292*; Anton Mioara: *Czas wojny. Dyplomacja rumuńska a dramat Polski s. 293–310*; Gerencsér Tibor: *Węgry a Polska w 1944 r. Perspektywa sojusznika czy wroga? s. 311–329*; Bubnyz Arūnas: *Litwa i Polska w 1944 r. s. 331–348*; Motyka Grzegorz: *Rok 1944. Polska a Ukraina s. 349–368*; *Czym dla Polaków jest pamięć roku 1944? Zapis dyskusji z 17 października 2014 r. z udziałem prof. dr. hab. Marka Kornata, dr. hab. Grzegorza Motyki i prof. Arkadiusza Stępinia, którą poprowadził dr. Maciej Korkuć s. 371–391*.

10053. POLSKA walcząca. *Historia Polskiego Państwa Podziemnego*. Red. prow. Jacek Biernacki, Krzysztof Mijakowski; konsultacja merytoryczna Maciej Żuczkowski. Warszawa 2016 Edipresse-Kolekcje; Bellona 8° ss. [po ok.] 63, il.

- T. 20: Matuszak Tomasz: *Cichociemni*.
- T. 21: Krawczyk Maciej: *Związek Jaszczurczy/NSZ*.
- T. 22: Rutkowski Krzysztof: *Tatrzańscy kurierzy*.
- T. 23: Szczesiński Robert: *Wywiad Armii Krajowej*.
- T. 24: Szczesiński R.: *Akcja „V”*.
- T. 25: Żuczkowski M.: *Kontrwywiad Armii Krajowej*.
- T. 26: Ignatowicz Aneta: *Wyłóżki siedzą w kinie. Prasa, literatura i satyra podziemna*.
- T. 27: Rozwadowski Piotr: *Akcja „N”*.
- T. 28: Krawczyk M.: *Kultura i nauka podczas wojny*.
- T. 29: Krawczyk M.: *Zrzuty broni i produkcja uzbrojenia*.
- T. 1. Warszawa 2015.

10054. POMOC Polaków w ratowaniu Żydów w czasie II wojny światowej. Ed. by Katarzyna Cegielska, Zdzisław Klafka. Toruń 2016 Wyższa Szkoła Kultury Społ. i Medialnej 8° ss. 167, il.

Materiały z Międzynarodowego Kongresu „Przywracanie pamięci o zapomnianych bohaterach II wojny światowej. Pomoc Polaków w ratowaniu Żydów”, Toruń, 27 X 2016 r.

Z treści: Klafka Z.: Wstęp s. 7–10; Szarek Jarosław: *Rola Instytutu Pamięci Narodowej na straży historycznego dziedzictwa s. 29–34*; Chrostowski Waldemar: *„Lepiej żyć o suchym chlebie, lecz w pokoju w Polsce...” Krajobraz przed Zagładą s. 35–44*; Berendt Grzegorz: *Ponad ludzkie wyobrażenie. Małżeństwo [Izydora i Jarosławy] Wołosiańskich z Drobobycza jako przykład indywidualnej pomocy wielu Żydom w okresie okupacji niemieckiej 1939–1945 s. 45–65*; Rytel-Andrianik Paweł, Rytel-Andrianik Artur: *Kaplica Pamięci Polaków ratujących Żydów – metoda badań, faktografia s. 67–73*; Ryba Mieczysław: *Kaplica Pamięci w Sanktuarium NMP Gwiazdy Nowej Ewangelizacji i św. Jana Pawła II s. 75–80*; Nissimov Chava: *Żydowska dziewczynka uratowana przez polską rodzinę Walczaków s. 81–88*; Sandauer Adam: *Świadeństwo życia s. 89–96*; Pawłowski Grzegorz: *Czuję się Żydem i Polakiem s. 97–100*; Kozak Elżbieta: *Świadeństwo ostatniej żyjącej s. 101–103*.

Toż w jęz. ang.: *Poles saving Jews during World War II*. Transl. Igor Wysocki, Robert Kurek. Toruń 2016 ss. 175, il.

Z treści: Klafka Z.: Introduction s. 7–10; Szarek J.: The role of the Institute of National Remembrance upholding the value of historical heritage s. 31–36; Chrostowski W.: „Better to live on dry bread and in peace in Poland”: The landscape before the Holocaust s. 37–46; Berendt G.: Beyond human imagination. The married couple of Wołosiński from Drohobych as an instance of individual assistance given to many Jews during German occupation in 1939–1945 s. 71–78; Rytel-Andrianik P., Rytel-Andrianik A.: The Chapel of Remembrance in honor of Poles saving Jews – research method, factography s. 71–78; Ryba M.: „Chapel of Remembrance” in honor of Poles saving Jews During WWII in the Sanctuary of Our Lady The Star of New Evangelization and St. John Paul II s. 79–84; Nissimov Ch.: A Jewish girl rescued by the Polish family of Walczaks s. 85–94; Sandauer A.: The testimony of life s. 95–103; Pawłowski G.: I feel Jewish and Polish s. 105–108; Kozak E.: The testimony of the last survivor s. 109–111.

10055. POMOC świadczona ludności żydowskiej przez Polaków w latach 1939–1945 ze szczególnym uwzględnieniem Kielecczyny. Red. nauk. Jerzy Gapys, Agnieszka Dziarmaga. Kielce–[Wrocław] 2016 Kappadruk Drukarnia 8° ss. 210, streszcz. ang.

Materiały z konferencji naukowej pt. „Kto ratuje jedno życie – ratuje cały świat”, Chmielnik, 4–7 X 2016 r.

Z treści: Gapys J., Dziarmaga A.: „Kto ratuje jedno życie – ratuje cały świat”. Pomoc świadczona ludności żydowskiej przez Polaków w latach 1939–1945 ze szczególnym uwzględnieniem Kielecczyny s. 7–9; Domański Tomasz: Polacy ratujący Żydów. Zarys charakterystyki materiałów źródłowych oraz wybranych problemów metodologicznych (na przykładzie Kielecczyny) s. 11–24; Domański T.: Udział Polaków w pomocy Żydom na wsi kieleckiej 1939–1945 s. 55–73; Florek Marcin: Społeczność ziemi miechowskiej/powiatu miechowskiego w akcji pomocy Żydom 1939–1945 s. 74–92; Kołomańska Ewa: Niesprawiedliwi? Polacy pomagający Żydom nie uhonorowani medalem Sprawiedliwych wśród Narodów Świata na Kielecczyźnie s. 93–110; Maciągowski Marek: Kielczanie niosący pomoc Żydom s. 111–121; Stepien Urszula: Na strychu sandomierskiej katedry. Sandomierzanie ratujący Żydom w świetle zasobów archiwów sandomierskich s. 122–134; Kwaśniewski Andrzej: Polacy ratujący Żydom na terenie diecezji kieleckiej w latach 1939–1945. Nieznane przykłady heroizmu chrześcijańskiego s. 135–155; Białek Beata: Źródła na temat Polaków ratujących Żydom w zasobie Archiwum Państwowego w Kielcach s. 156–168; Gapys J.: Echa zagłady Żydów na Kielecczyźnie w pamiętnikach ziemiańskich 1939–1945 s. 169–186; Kurek Ewa: Udział żeńskich zgromadzeń zakonnych w akcji ratowania dzieci żydowskich na terenie diecezji kieleckiej w latach 1939–1945 s. 187–199; Namysło Aleksandra: Zamordowani za pomoc ludności żydowskiej – częściowe wyniki realizacji programu Instytutu Pamięci Narodowej „Index Polaków represjonowanych i zamordowanych za pomoc Żydom w okresie II wojny światowej” (stan na 15 października 2016 r.) s. 200–210.

10056. [POPOV Grigorij Germanovič] Popov Gregory: Trade with the aggressor and the pact Ribbentrop–Molotov. Observations inspired by unknown documents. *Studia Prawno-Ekonomiczne*. T. 98: 2016 s. 89–103, streszcz. pol.

10057. PORYCKI Janusz: Niemieckie policyjne organy terroru w Bielsku Podlaskim w latach 1941–1944, ze szczególnym uwzględnieniem Karnego Obozu Pracy (Strafarbeitsla-

ger). *Bielski Almanach Historyczny*. [T. 1:] 2016 s. 86–114.

10058. PRAGA Agnieszka: Powstanie Warszawskie i obóz Durchgangslager 121 w Pruszkowie widziane oczami wysiedlonych mieszkańców Warszawy i okolic. Doświadczenia indywidualne a współczesna pamięć społeczna. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Folia 185: *Studia Historicolitteraria*. [T.] 15: 2015 s. 90–104, streszcz. ang.

10059. PRASA krakowskich Szarych Szeregów 1939–1945. Pod red. Ewy Fogelzang-Adler i Janusza Wojtyczy. Kraków–Tarnów 2016 Kom. Hist. Krakowskiej Chorągwi ZHP; Biblos 8° ss. 189, nlb. 1, il.

Treść: Fogelzang-Adler E.: Wstęp s. 7–9; Miszczuk Marian: Działalność wydawnicza „Pasięki” – Główniej Kwatery Szarych Szeregów s. 11–30; Miłobędzki Paweł: Szare Szeregi w Krakowie 1939–1945 s. 31–56; Perzanowski Tadeusz: „Nieśmiali wobec życia, odważni wobec śmierci” – o harcerkach i harcerzach mrocznego czasu wielkiej próby s. 57–74; Fogelzang-Adler E.: „Dla Ciebie, Polsko!”. Prasa Szarych Szeregów w Krakowie 1939–1945 (szkieł przeglądowy) s. 75–93; Szymańska Marta: W harcerskiej rodzinie Kazimierza Szczerby s. 95–113; Fogelzang-Adler E.: „By nie utracić nic ze swej godności wolnego człowieka...”. Prasa Szarych Szeregów w Krakowie (1939–1945). Uwagi i refleksje na podstawie zbiorów Kazimierza Szczerby s. 115–133; Rzońca Bartosz: Kolekcja Harcerska Muzeum Historycznego Miasta Krakowa ze szczególnym uwzględnieniem pamiętek z okresu II wojny światowej s. 135–150; Wojtycza J.: Sylwetki uczestników prac wydawniczych i kolportażu prasy krakowskich Szarych Szeregów s. 151–170; Krakowska prasa Szarych Szeregów (1940–1944). Wybór artykułów. [Wyd.] E. Fogelzang-Adler s. 171–189.

10060. PRZEŹDZIECKI Paweł: Z dziejów polskiej myśli technicznej w II wojnie światowej. Przyczepka do samolotu. *Przegląd Historyczno-Wojсковy*. R. 17: 2016 nr 1 s. 85–120, streszcz. ang., ros.

10061. PRZYBYŁA Marcin [M.], Szczepanek Anita, Tunia Krzysztof: Ekshumacje żołnierskich grobów z II wojny światowej w południowej części województwa małopolskiego w 2015 roku. *Rocznik Sądecki*. T. 44: 2016 s. 323–340.

10062. PUŁAWSKI Adam: „Wysłać ludzi na trasę”. O planach odbicia przez Armię Krajową transportów więźniów. Przyczynek. *Rocznik Lubelski*. T. 42: 2016 s. 213–216.

Lata 1942–1943.

10063. RADULSKI Łukasz: Bój pod Do-manowem i Mniem 13 września 1939 r. Cz. 1: Preludium. *Zeszyt Naukowy Muzeum Wojska*. Nr 28/29: 2016 s. 73–119, streszcz. ang.

10064. RECZKO Mirosław, Romaniuk Zbigniew: Zbrodnia sowiecka pod Zabłudowem

23 czerwca 1941 roku. Ciechanowiec–Sobolewo 2016 Wydaw. Buk 8° ss. 32, il.

10065. RETECKI Piotr: Strzępy wspomnień. Ostatnie miesiące II wojny światowej w regionie wałbrzyskim na podstawie wspomnień i dokumentów. *Nowa Kronika Wałbrzyska*. T. 4: 2016 s. 35–54, streszcz. ang.

10066. RÖGER Maren: Kriegsbeziehungen. Intimität, Gewalt und Prostitution im besetzten Polen 1939 bis 1945. Frankfurt am Main 2015 S. Fischer 8° ss. 304, il., mapy. (Die Zeit des Nationalsozialismus).

Toż w jęz. pol.: Wojenne związki. Polki i Niemcy podczas okupacji. Z niem. przeł. Tomasz Dominiak. Warszawa 2016 Świat Książki Wydaw. ss. 330, il.

Rec. [wyd. niem.]: Hytrek-Hryciuk Joanna, *Pamięć i Sprawiedliwość*. [Nr] 26: 2015 s. 207–210; Kosiński Krzysztof: Intymność okupacyjna. *Dzieje Najnowsze*. R. 48: 2016 [nr] 2 s. 163–173.

10067. ROKICKI Paweł: Glinciszki i Dubinki. Zbrodnie wojenne na Wileńszczyźnie w połowie 1944 roku i ich konsekwencje we współczesnych relacjach polsko-litewskich. Warszawa 2015 IPN–KŚZpNP; ISP PAN 8° ss. 383, nlb. 1, il. IPN–KŚZpNP. (Monografie; t. 101).

Rec.: Stravinskienė Vitalija, *Biuletyn Historii Pogranicza*. Nr 15: 2015 s. 110–118.

10068. ROKICKI P.: Ku Ostrej Bramie. Wileńska i nowogródzka Armia Krajowa w obronie ziemi ojczyznej. Warszawa 2016 IPN–KŚZpNP 4° ss. 422, il., mapy. IPN–KŚZpNP.

10069. ROMANIAK Andrzej: Przyczynek do biografii Antoniego Żubryda. Działalność grupy współpracowników wywiadu sowieckiego na terenie Sanoka w latach 1940–1941 w świetle dokumentów niemieckich. *Glaukopis*. Nr 25/26: 2012 s. 188–198, streszcz. ang.

10070. ROMANIUK Zbigniew: Jeszcze o śmierci Aleksandra Węgierki (1893–1941?). *Bielski Almanach Historyczny*. [T. 1:] 2016 s. 154–156.

10071. ROSTKOWSKI Jerzy: Podziemia III Rzeszy. Tajemnice Książa, Wałbrzycha i Szczawna-Zdroju. Wyd. 1 (dodr.). Poznań 2016 Rebis 8° ss. 294, tabl. 32, il.

Wyd. 1. 2010.

10072. ROSTKOWSKI J.: Świat Muszkieterów. Zapomnij albo zgiń. Poznań 2014 Rebis 8° ss. 448, tabl. 21, il.

Toż. Wyd. 2 popr. Poznań 2016 Rebis ss. 420, tabl. 24, il. (Historia).

Dot. konspiracyjnej organizacji Muszkieterowie w okresie II wojny światowej.

10073. RUDAWSKI Bogumił: Mienie i rasa. Wybrane aspekty „Aryzacji” majątku żydowskiego w Trzeciej Rzeszy i w Kraju Warty. *Meritum*. T. 8: 2016 s. 311–325, streszcz. ang.

10074. SACHSLEHNER Johannes: Zarządca do spraw śmierci. Odilo Globocnik. Eksterminacja i obozy zagłady. Przeł. Monika Kilis. Warszawa 2016 Prószyński Media 8° ss. 350, il., mapa.

10075. SAMODZIELNA Brygada Strzelców Karpackich w obronie Tobruku. Red. nauk. Janusz Zuziak. Warszawa 2016 Wydaw. AON 8° ss. 261, il.

Treść: Zuziak J.: Wstęp s. 7; Panecki Tadeusz: Afryka Północna w koncepcjach strategicznych aliantów w II wojnie światowej s. 9–16; Aksamitowski Andrzej: Historyczne, geograficzne i fortyfikacyjne uwarunkowania obszaru Cyrenajki. Charakterystyka i rola twierdzy Tobruk 1940–1941 s. 17–33; Zuziak J.: Samodzielna Brygada Strzelców Karpackich w walkach w Afryce Północnej s. 34–58; Kośmider Tomasz: Generał Stanisław Kopański – droga do Tobruku s. 59–77; Kondracki Tadeusz: Polskie okręty wojenne i statki handlowe w działaniach na Morzu Śródziemnym w latach 1940–1943 s. 78–97; Gotowała Jerzy: Działania lotnictwa w walkach o Tobruk w latach 1940–1942 s. 98–112; Cutter Zdzisław: Saperzy polscy w kampanii libijskiej w latach 1940–1942 s. 113–122; Tebinka Jacek: Churchill i Sikorski. Koncepcje wykorzystania Polskich Sił Zbrojnych w latach 1940–1941 s. 123–136; Tym Juliusz S.: Doświadczenia i wnioski z działań Pułku Ułanów Karpackich w Tobruku w 1941 roku s. 137–152; Polak Bogusław: Fenomen Brygady Karpackiej 1941–1942 s. 153–164; Włodarkiewicz Wojciech: Organizacja, uzbrojenie i wyposażenie Samodzielnej Brygady Strzelców Karpackich s. 165–182; Polak Michał: Karpatczycy – Kawalerowie Orderu Virtuti Militari 1941–1945 s. 183–203; Suchcitz Andrzej: Samodzielna Brygada Strzelców Karpackich w archiwaliach Instytutu Polskiego i Muzeum im. gen. Sikorskiego s. 204–211; Dobrowolski Piotr: Prasa Samodzielnej Brygady Strzelców Karpackich w zbiorach Centralnej Biblioteki Wojskowej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego s. 212–225; Białas Marcin: Spuścizna Samodzielnej Brygady Strzelców Karpackich w zbiorach Centralnej Biblioteki Wojskowej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego – druki zwarte i zbiory specjalne s. 226–238; Jasiński Grzegorz: Walki o Tobruk na tle polskiego wysiłku militarnego w II wojnie światowej s. 239–257.

10076. SCHALLER Helmut Wilhelm: Die „Reichsuniversität Posen” 1941–1945. Vorgeschichte, nationalsozialistische Gründung, Widerstand und polnischer Neubeginn. Berlin 2010 Peter Lang 8° ss. 273, il. (Symbolae Slavicae; Bd. 29).

Rec.: Lewaszkiwicz Tadeusz, *Slavia Occidentalis*. T. 72: 2015 [nr] 1 s. 232–235.

10077. SĘKOWSKI Paweł: Les Polonais dans la Résistance communiste en France. *Prace Historyczne*. [T.] 142: 2015 z. 4 s. 671–682, streszcz. ang.

Lata 1940–1944.

10078. SIEKIERKA Michał: SS-Galizien. Między ideologią nazizmu, ukraińskim nacjonalizmem a zbrodniami. Wrocław 2012 Stow. Upamiętniania Ofiar Zbrodni Ukr. Nacjonalistów 8° ss. 208, tabl. 4, il., mapy.

10079. SIEMASZKO Zbigniew S[ebastian]: Dziewięć spojrzeń na Powstanie Warszawskie (w latach 1969–2014). Warszawa–Londyn–Dzianków Leśny 2014 LTW 8° ss. 223, nlb. 1.

10080. SIENKIEWICZ Jan Wiktor: Artyści Andersa. Continuità e novità. Warszawa–Toruń 2013 Kucharski 8° ss. 533, il.

Toż. Wyd. 2 zm. Warszawa 2014 Stow. „Wspólnota Polska” ss. 526, il.

Toż. Wyd. 3, uzup. Warszawa–Toruń 2016 Pol. Inst. Studiów nad Sztuką Świata; Tako ss. 533, il.

Działalność artystów z armii gen. Andersa w czasie II wojny światowej i po jej zakończeniu.

10081. SIKORA Monika: Wysilek bojowy 2. Pułku Artylerii Lekkiej Legionów we wrześniu 1939 roku. *Almanach Historyczny*. T. 18: 2016 s. 159–177, streszcz. ang.

Armia „Łódź”, rejon Łodzi i Piotrkowa Trybunalskiego.

10082. SIPOWICZ Kasper: Prześladowania religijne w Kraju Warty. Represje wobec Polaków i duchowieństwa polskiego a polityka wyznaniowa rządu III Rzeszy 1939–1945. Łódź 2016 Księży Młyn Dom Wydaw. 8° ss. 217, il., streszcz. ang. (Zakręty Historii).

10083. SKRZYPIŃSKI Henryk: Nad Wisłą w styczniu 1945 r. *Kronika Bydgoska*. T. 37: 2016 s. 331–352, streszcz. ang., niem.

Walki o Toruń.

10084. SŁOMKA Zbigniew, Muława Marian: Dzieci Zamojszczyzny okresu okupacji niemieckiej w latach 1939–1944. Wyd. 2, rozsz. Puławy 2015.

Rec.: Mazurek Czesław, *Kościół w Polsce*. [T.] 15: 2016 s. 207–220.

10085. SNYDER Timothy: Czarna ziemia. Holokaust jako ostrzeżenie. Tł. Bartłomiej Pietrzyk. Kraków 2015.

Rec.: Jania Monika, *Sensus Historiae*. Vol. 24: 2016 no 3 s. 253–263.

10086. SOFSKY Wolfgang: Ustrój terroru. Obóz koncentracyjny. Przekł. z jęz. niem. Małgorzata Łukasiewicz. Warszawa 2016 ŻIH im. Emanuela Ringelbluma 8° ss. 383, il.

Ujęcie socjologiczne.

10087. SOŁKIEWICZ Henryk: Działania bojowe polskich sił podwodnych podczas drugiej wojny światowej (1939–1945). Cz. 1.

Kwartalnik Bellona. R. 5: 2011 nr 4 s. 117–138, streszcz. ang.

Toż. Cz. 2. *Tamże*. R. 6: 2012 nr 1 s. 108–128, streszcz. ang.

10088. SOWA Andrzej Leon: Kto wydał wyrok na miasto? Planu operacyjne ZWZ-AK (1940–1944) i sposoby ich realizacji. Warszawa 2016 Wydaw. Liter. 8° ss. 821, nlb. 2, il.

Dostępny także jako e-book.

Powstanie Warszawskie.

10089. STANISZEWSKA-KOGUT Katarzyna: Wpływ II wojny światowej na społeczność Wilamowic. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Folia 185: Studia Historiolitteraria. [T.] 15: 2015 s. 113–120, streszcz. ang.

10090. STAŃCZYK Henryk: Sztuka wojenna 1 Dywizji Piechoty im. Tadeusza Kościuszki na przykładzie bitwy pod Lenino. *Kwartalnik Bellona*. R. 7: 2013 nr 4 s. 108–122, streszcz. ang. s. 232.

10091. STAŃCZYK H.: Taktyka 1 Dywizji Pancerniej podczas walk o Europę Zachodnią w latach 1944–1945. *Kwartalnik Bellona*. R. 10: 2016 nr 1 s. 111–123, streszcz. ang.

10092. STRUCK Ryszard: Wypędzeni. Gdynia–Jastarnia 2016 Region; na zamówienie Stow. Przyj. Jastarni 8° ss. 80, tabl. 4, il.

Wysiedlenie ludności Półwyspu Helskiego przez Niemców, kwiecień 1945 r.

10093. STRYJEK Jarosław: Zagłada wołomińskich Żydów. *Rocznik Wołomiński*. T. 12: 2016 s. 77–88.

10094. STRZELECKA Irena: Kobiety w KL Auschwitz. Oświęcim 2016 Państw. Muzeum Auschwitz-Birkenau 8° ss. 216, nlb. 1, il. (Głosy Pamięci; 12).

10095. SULA Dorota: Robotnicy przymusowi, jeńcy wojenni i więźniowie KL Gross-Rosen w Waldenburgu (Wałbrzychu) w latach 1940–1945. *Nowa Kronika Wałbrzyska*. T. 4: 2016 s. 19–33, streszcz. ang.

10096. SURMA Anna: Elementy systemu prasowego Generalnego Gubernatorstwa. „Goniec Krakowski” jako przykład propagandowego czasopisma okupacyjnego. *Rocznik Bocheński*. T. 8: 2016 s. 185–201.

10097. SUT Czesław: Martyrologia mieszkańców Ziemi Łowickiej w latach 1939–1945. Łowicz 2016 Zakł. Wielobranżowy Poligrafia 8° ss. 175, il.

10098. SUWIŃSKI Zdzisław: Krajowa Baza Operacyjna nr 1 z Okęcia we wrześniu 1939 roku. Oświęcim 2016 Napoleon V 8° ss. 421, il.

10099. SWAŁTEK-NIEWIŃSKA Dagmara: Salomon Greiwer i Warszaty Miejskie w Bochni. *Zagłada Żydów*. Nr 12: 2016 s. 242–261, streszcz. ang.

Lata 1941–1943.

10100. SYKUT Piotr: Próby przedzierania się drogą morską przez niemiecką blokadę polskiego Wybrzeża 1 IX – 2 X 1939 roku. *Saeculum Christianum*. R. 23: 2016 s. 276–293, streszcz. ang.

10101. SZCZEPANEK Bartosz: „Oddycha miasto ciemne (...) rozrąbane żelazem, utulone snami, nienasycone płaczem, niespełnione chwałą”. Obrona Grodna przed wojskami radzieckimi we wrześniu 1939 roku. *Studenckie Zeszyty Historyczne*. Z. 20: 2015 s. 87–109.

10102. SZCZEPAŃSKI Jacek Emil: Legionowski rynek na wojennej fotografii 1939–1944. *Rocznik Legionowski*. T. 9: 2016 s. 84–97.

10103. SZCZEŚNIAK Jerzy: W czerwonym jarmie. Z dziejów jeńców polskich w niewoli sowieckiej w latach 1939–1941. Warszawa 2016 Książka i Wiedza 8° ss. 198, nlb. 1, il.

10104. SZKARADZIŃSKA Beata: „Irys” z Waksmundu na kurierskim szlaku. *Prace Pienińskie*. T. 26: 2016 s. 131–143.

Józef Ligęza-Cukier, pseud. Irys (zm. 1945).

10105. SZLAK Andersa. Kronika niezwykłego marszu przez kontynenty. Warszawa 2016 Edipresse Polska; Rosikon Press 8° ss. [po ok.] 90, il.

T. 1: Rosalak Maciej: Anders i jego armia. Na szlaku nadziei z Normanem Daviesem.

T. 2: Rosalak M.: Matnia '39. Niemcy – w zmoście z Sowietami – najeżdżają na Polskę.

T. 3: Gałęzowski Marek: Cios w plecy. Agresja sowiecka na Rzeczpospolitą 17 września 1939.

T. 4: Rosalak M.: Pod żołdackim butem. sowiecka okupacja Kresów.

T. 5: Gałęzowski M.: Zbrodnia katyńska. Mord na polskich oficerach.

T. 6: Gałęzowski M.: Do łagru, w step i tajgę. Wywiezieni na nieludzką ziemię.

T. 7: Rosalak M.: Zmowa bandytów. Sojusz niemiecko-sowiecki.

T. 8: Rosalak M.: Życiodajny błąd. Układ Sikorski–Majski.

T. 9: Gałęzowski M.: Polacy! wici! Powstanie Armii Polskiej w Związku Sowieckim.

T. 10: Rosalak M.: Z turlaczy żołnierze. Wojsko i armia cywilów, i ci, co nie zdążyli.

T. 11: Rosalak M.: Po operacji „Barbarossa”. Następstwa ataku III Rzeszy na ZSRS dla Polaków.

T. 13: Gałęzowski M.: Polskie sieroty. Los dzieci polskich na nieludzkiej ziemi.

10106. SZUBSKA-BIEDROŃ Elżbieta: Płock na łamach lokalnej prasy NSDAP 1939–1945. Płock 2015.

Rec.: Kansy Andrzej, *Rocznik Towarzystwa Naukowego Plockiego*. [T.] 8: 2016 s. 554–557.

10107. SZUSTER Gabriel: Tajna szkoła w Generalgouvernement 1939–1945. Studium przypadku – Gmina Krzeszowice. *Rocznik Komisji Nauk Pedagogicznych*. R. 68: 2015 s. 143–160, streszcz. ang.

10108. SZYMANOWSKI Dariusz: Tynne. Historia na nowo pisana. Cz. 2. Wołomin–Wizna 2016 Stow. „Wizna 1939” 8° ss. 30, il.

Raport z badań grobów żołnierzy batalionu „Sarny” Korpusu Ochrony Pogranicza.

Cz. 1. 2015.

10109. SZYPROWSKI Bartłomiej: Sąd Kapturowy przy Komendzie Głównej Związku Walki Zbrojnej w Warszawie (sierpień 1940 r. – listopad 1941 r.). Podziemie w walce ze zdrajcami Rzeczypospolitej. Warszawa 2016 Historyczna 8° ss. 403, il.

10110. SZYPROWSKI B.: Sprawa karna przed Wojskowym Sądem Specjalnym Komendy Głównej ZWZ przeciwko rtm. Przemysławowi Deżakowskiemu sygn. akt K I 1/42. *Wojskowy Przegląd Prawniczy*. R. 88: 2015 nr 4 s. 19–41, streszcz. ang.

10111. ŚLIWAK Katarzyna: Activities of Fr. Zygmunt Kaczynski – Minister of Religious Affairs and Public Education in the government-in-exile (1943–1945). *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 59: 2016 nr 3/4 s. 196–208.

10112. ŚLIWAK K.: Powstanie placówek edukacyjnych w Balatonzamárdi i Balatonboglár na Węgrzech. *Meritum*. T. 8: 2016 s. 273–283, streszcz. ang.

Dla uchodźców z Polski, l. 1939–1944.

10113. ŚLIŻEWSKI Grzegorz: Początki I Polskiego Skrzydła Myśliwskiego. Powstanie i działalność jednostki w kwietniu 1941 r. *Przegląd Historyczno-Wojskowy*. R. 17: 2016 nr 2/3 s. 295–371, streszcz. ang., ros.

10114. TARNOWSKA Magdalena: Artyści żydowscy w Warszawie 1939–1945. Warszawa 2015 DiG 8° ss. 304.

Rec.: Cieślińska-Lobkowicz Nawojka, *Zagłada Żydów*. Nr 12: 2016 s. 575–580.

10115. TŁUCZEK Ryszard: Polski Czerwony Krzyż w Przemysłu w latach 1939–1944. *Rocznik Historyczno-Archivalny*. T. 24: 2013/2014 [dr.:] 2016 s. 23–32, streszcz. ang., ros., niem.

10116. TOCZEWSKI Andrzej: Festung Küstrin 1945. Warszawa 2016 Bellona 8° ss. 236, nlb. 2, tabl. 32, il. (Biblioteka II Wojny Światowej; 68).

Kostrzyn nad Odrą.
Rec.: Polak Bogusław, *Studia Zielonogórskie*. T. 21: 2016 s. 351–354.

10117. TOCZEWSKI A.: Przejściowe obozy gestapo w Międzyrzeczu i Skwierzynie (1939–1940). *Studia Zielonogórskie*. T. 21: 2016 s. 153–177.

10118. TOMASIEWICZ Jarosław: Między „Rochem” i „Szańcem”: ugrupowania narodowo-chłopskie w konspiracji. *Wieki Stare i Nowe*. T. 11(16): 2016 s. 114–134, streszcz. ang., niem.

10119. TOMIAK Krzysztof: Życie religijne w Parafii Obra w latach 1939–1945. Wolsztyn 2016 Bibl. Publ. M. i Gm. Wolsztyn im. Stanisława Platara 8° ss. 155, il. (Ocalić od Zapomnienia).

10120. TRAFÍMČYK Anatol': 1939 god i Belarus. Zabytaǎ vajna. Mínsk 2014 A. M. Anuškevič 8° ss. 225, nlb. 1, il.

Rec.: Sokal Scǎpan, *Białoruskie Zeszyty Historyczne*. [Z.] 44: 2015 s. 257–266.

10121. TRIMBLE Lee, Dronfield Jeremy: Ocalić jeńców! Tajna misja amerykańskiego pilota w okupowanej przez sowieńców Polsce. Przeł. Tomasz Fiedorek. Poznań 2016 Rebis 8° ss. 366, tabl. 16, il. (Historia).

Organizowanie przez Roberta M. Trimble'a transportu jeńców amerykańskich z obozów wyzwalanych przez Armie Czerwonǎ.

10122. TRYCZYK Mirosław: Miasta śmierci. Sąsiedzkie pogromy Żydów. Warszawa 2015.

Rec.: Persak Krzysztof: Wydumuszka. Lektura krytyczna „Miasta śmierci” Mirosława Tryczyka. *Zagłada Żydów*. Nr 12: 2016 s. 357–374.

10123. TRZCIŃSKA Maria: Vernichtungslager KL Warschau. Niemiecki obóz zagłady dla Polaków w Warszawie. Red. Włodzimierz Bojarski. Wyd. 2. Warszawa 2016 Społ. Fund. Pamięci Narodu Pol. 8° ss. 36, il.

10124. TUREK Jacek: Kapitan Stefan Kulig [ur. 1926]. Żołnierz Wyklęty Niezłomny.

Brzezia Łąka 2016 Wydaw. Poligraf 8° ss. 58, nlb. 2, il.

Żołnierz ZWZ-AK, więzień obozów Auschwitz-Birkenau, Sachsenhausen, Ravensbrück, partyzant PPAN, więzień komunizmu.

10125. TYM Juliusz S.: Artyleria 1. Dywizji Pancerniej. Założenia taktycznego użycia i przykłady bojowe z kampanii w północno-zachodniej Europie. *Studia Artyleryjskie*. T. 6: 2016 s. 45–58.

Lata 1942–1945.

10126. UMIŃSKA Bogumiła: Karty z dziejów Ciechanowa 1939–1945. Wyd. 2. Ciechanów 2015 Muzeum Szlachty Mazowieckiej 8° ss. 191, il., mapy. Muzeum Szlachty Mazowieckiej w Ciechanowie.

Zawiera także: Spis katalogowy eksponatów z wystawy „Karty z dziejów Ciechanowa 1939–1945”.
Wyd. 1. 2009.

10127. URBANKOWSKI Bohdan: Oparci o śmierć. Warszawa 2016 Bollinari Publishing House 8° ss. 285, il.

Młodzi poeci w wojennej Warszawie: Bronisław Onufry Kopczyński, Waclaw Bojarski, Andrzej Trzebiński, Tadeusz Gajcy, Zdzisław Stroiński, Zbigniew Łoskot, Wojciech Mencil, Mieczysław Ubysz, Krzysztof Kamil Baczyński, Teresa Bogusławska, Lesław Bartelski, Roman Bratny, Tadeusz Borowski, Jan Twardowski, Zbigniew Chałko, Wanda Przybylska.

10128. USAKIEWICZ Karol: Grabówka 1941–1944. Masowe egzekucje w świetle relacji świadków. Białystok 2016 IPN 16° ss. 95, nlb. 1, il., mapa. Oddz. IPN–KŚZpNP w Białymstoku.

10129. [V'ÂTROVIČ Volodimir] Wiatrowycz Wołodymyr: Druga pol's'ko-ukraíns'ka wíjna 1942–1947. Kiřv 2011.

Toż w jęz. pol.: Druga wojna polsko-ukraínska 1942–1947. Z ukr. przeł. Mirosław Iwanek, Warszawa 2013.

Rec. [wyd. ukr.]: Zięba Andrzej A.: Zaprzeczanie ludobójstwu, czyli „wojna Wjatrowycza”. *Biuletyn Ukrainoznawczy*. [Nr] 16/17: 2013/2014 [dr.:] 2014 s. 319–341.

10130. WALCZAK Dariusz: Tramwajem przez Stadt Warschau, czyli Okupacyjne dzieje warszawskiej komunikacji miejskiej w latach 1939–1945. Współpr. Edward Traczyk, Mirosław Janiak, Bartłomiej Maciejewski, Daniel Nalazek, Krzysztof Lipnik, Piotr Szczęśny. Rybnik 2016 Eurosprinter 4° ss. 269, nlb. 1, il.

10131. WALCZAK Mirosław: Polscy jeńcy w obozach Dulag Kunau oraz Stalag VIII C Sagan. *Zeszyty Żagańskie*. Nr 8: 2013 s. 33–43.

10132. WALTOŚ Stanisław: Grabież ołtarza Wita Stwosza. Warszawa 2015.

Rec.: Matelski Dariusz: Dyskusje naukowe wokół ewakuacji ołtarza mariackiego w latach II wojny światowej. Uwagi do

książki... *Meritum*. T. 7: 2015; Matelski D.: Dyskusje naukowe wokół ewakuacji Ohtarza Mariackiego w latach II wojny światowej. (Uwagi do książki...). *Rocznik Muzeum Wsi Mazowieckiej w Sierpcu*. T. 7: 2016 s. 139–156; Matelski D.: Dyskusje naukowe wokół ewakuacji Ohtarza Mariackiego w latach II wojny światowej. Uwagi do książki ... *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 16: 2016 s. 189–207; Polem.: Waltoś S.: Jeszcze raz o „Grabieży ohtarza Wita Stwosza”. Recenzja czy paszkwil Dariusza Matelskiego? *Meritum*. T. 8: 2016 s. 495–503; Rec.: Olszewski Henryk, *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 68: 2016 z. 1 s. 320–323.

10133. WASILEWSKI Michał: Bojowym szlakiem I. Korpusu Pancernego. Niezapomniany dzień nad Nysą. *Zeszyty Żagańskie*. Nr 9: 2014 s. 46–49.

Początek operacji lużyckiej, 16 IV 1945 r.

10134. WAWER Zbigniew, Kondracki Tadeusz, Skotnicki Mariusz: 2 Korpus Polski. 2nd Polish Corps. Tł. Anastazja Pindor. Warszawa 2016 Muzeum Wojska Pol. 4° ss. 352, il.

Tekst równol. pol., ang.

10135. WĄTOR Agnieszka: Służba mjr. Bolesława Michała Nieczui-Ostrowskiego w Inspektoracie Armii Krajowej „Maria” w latach 1943–1945. *Sowiniec*. Nr 46: 2015 s. 7–29, streszcz. ang.

10136. WEGNER Jan: Skarby kultury polskiej w łowickiej kolegiacie (1944/1945). *Roczniki Łowickie*. T. 13: 2016 s. 97–104.

Działalność Ludwika Kolankowskiego.

10137. WEISS Hermann F.: Transformation of a forced labor camp for Jews: Sakrau in western Upper Silesia, 1940–1943. *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 71: 2016 nr 1 s. 73–102, streszcz. pol., niem.

10138. WINSTONE Martin: Generalne Gubernatorstwo. Mroczne serce Europy Hitlera. Przeł. Tomasz Fiedorek. Poznań 2015.

Rec.: Frydel Tomasz, *Zagłada Żydów*. Nr 12: 2016 s. 584–590.

10139. WITKOWSKI Piotr: Operation Market Garden paratroopers. Vol. 1: Uniforms, equipment and personal items of the 1st (Polish) Independent Parachute Brigade 1941–1945. Sandomierz–[Petersfield] 2016 Stratus; for Mushroom Model Publications 4° ss. 144, il.

10140. WŁODARKIEWICZ Wojciech: Działania opóźniające 10 Brygady Kawalerii w kampanii polskiej 1939 roku. *Kwartalnik Bellona*. R. 8: 2014 nr 3 s. 122–142.

10141. WŁODARKIEWICZ W.: Nocne natarcie związku taktycznego Wojska Polskiego na przykładzie bitwy pod Jaworowem.

Kwartalnik Bellona. R. 9: 2015 nr 4 s. 73–86, streszcz. ang.

11 Karpackiej Dywizji Piechoty, 15/16 IX 1939 r.

10142. WŁODARKIEWICZ W.: Wołyń 1939. Warszawa 2016 Bellona 8° ss. 334, nlb. 2, tabl. 16, il. (Historyczne Bitwy).

10143. WŁODARKIEWICZ W.: Wołyńska Brygada Kawalerii w bitwie pod Mokrą (1 września 1939 roku). *Kwartalnik Bellona*. R. 10: 2016 nr 3 s. 63–83, streszcz. ang.

10144. WŁODARSKI Łukasz: Parafia Drobin w latach 1939–1945 w świetle kroniki parafialnej. *Nasza Przyszłość*. T. 125: 2016 s. 249–262, streszcz. ang.

10145. WODZYŃSKI Artur: W odwrocie i w walce. Codziennosc żołnierzy polskich podczas kampanii 1939 roku. Gdańsk 2013 Muzeum II Wojny Światowej 8° ss. 397, tabl. 28, il.

Rec.: Włodarkiewicz Wojciech: Kampania polska 1939 roku w relacjach żołnierzy Wojska Polskiego. *Kwartalnik Bellona*. R. 10: 2016 nr 4 s. 214–224.

10146. WOJEWODA Maciej, Wojewoda Jakub: Bitwa nad Bzurą. Pierwsza wśród wielkich bitew II wojny światowej. Warszawa 2016 Bellona 4° ss. 104, il., streszcz. ang.

10147. WOŹNIAKOWSKI Krzysztof: Marginalia i obrzeża. Szkice o zapomnianych konspiracyjnych tomikach poetyckich lat 1939–1945. Opole 2013.

Rec.: Kwiecień Sabina, *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Folia 188: Studia ad Bibliothecarum Scientiam Pertinentia. [T.] 13: 2015 s. 316–318.

10148. WÓJCICKI Andrzej: Konspiracja na ziemi kłobuckiej w latach 1939–1945. Kłobuck 2016 Andrzej Wójcicki 8° ss. 123, il.

10149. WÓJCIK Jerzy: Oddział. Między AK i UB. Historia żołnierzy „Łazika”. Warszawa 2016 Wielka Litera 8° ss. 295, tabl. 24, il.

Dostępne również jako e-book.

Oddział Jana Wąchały, pseud. Łazik, l. 1943–1947.

Rec.: Pazgan Mateusz, *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 25: 2016 nr 43 s. 283–285.

10150. WÓJCIUK Michał Tomasz: Filmowcy powstania warszawskiego. Warszawa 2016 Stow. Filmowców Pol. 8° ss. 99, il.

10151. WRYK Ryszard: Sport i wojna. Losy polskich olimpijczyków w latach drugiej wojny światowej. Poznań 2016 Nauka i Innowacje 8° ss. 283, nlb. 1, il.

10152. WRZYSZCZ Andrzej: Tworzenie okupacyjnego wymiaru sprawiedliwości w Ge-

neralnym Gubernatorstwie w latach 1939–1940. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 8: 2003 s. 247–270.

10153. WRZYSZCZ A.: Uwagi o prawie łaski w Generalnym Gubernatorstwie (1939–1945). (Podstawy normatywne stosowania prawa łaski w GG). *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 9: 2006 cz. 2 s. 445–452.

10154. WRZYSZCZ A.: Z badań nad ewakuacją organów resortu sprawiedliwości Generalnego Gubernatorstwa w latach 1944–1945. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 11: 2008 s. 263–275.

10155. WYWIAŁ Przemysław: Terytorialne organy dowodzenia w systemie bezpieczeństwa państwa podziemnego. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Folia 199: Studia de Securitate et Educatione Civili*. [T.] 5: 2015 s. 173–184, streszcz. ang.

Polskie Państwo Podziemne.

10156. Z DZIEJÓW Polskiego Państwa Podziemnego na Kielecczyźnie 1939–1945. Pod red. Jerzego Gapysa i Tomasza Domańskiego. Kielce–Kraków 2016 IPN–KŚZpNP 8° ss. 272, il. IPN–KŚZpNP Delegatura w Kielcach.

Treść: Gapys J., Domański T.: Wstęp s. 11–13; Jarno Witold: Wojskowe i cywilne struktury Polskiego Państwa Podziemnego w powiecie opoczyńskim w latach 1939–1945 s. 15–38; Sierchula Rafał: Struktury Służby Cywilnej Narodu na terenie Okręgu Kieleckiego s. 39–60; Gapys J.: Podziemne inicjatywy polityczne. Wizja gospodarki polskiej w świetle „Sity Gospodarczej Polski Nowej” – broszury programowej Konfederacji Narodu z 1942 r. s. 61–82; Grosicka Marzena: Postawy ludowców wobec rozpadu struktur Polskiego Państwa Podziemnego na Kielecczyźnie s. 83–105; Śmietanka-Kruszelnicki Ryszard: Decentralizacja struktur i oddziałów podziemia poakowskiego w powiecie kozienickim w 1945 r. s. 107–128; Jedynek Marek: Oddział Warszawiaków. Nieznany epizod powrześniowej konspiracji (1939–1941) s. 129–148; Piątkowski Sebastian: Ekspozytura wywiadowcza „Sosna” Oddziału II Komendy Okręgu Radomsko-Kieleckiego ZWZ-AK (1941–1945). Z badań nad organizacją i działalnością s. 149–166; Domański T.: „Sierpniówki” jako źródło do dziejów Armii Krajowej w Okręgu Radomsko-Kieleckim na przykładzie procesów przed Sądem Okręgowym, Sądem Apelacyjnym i Sądem Wojewódzkim w Kielcach. Wybrane problemy badawcze s. 167–216; Banaszek Tadeusz: Tradycje Polskiego Państwa Podziemnego we współczesnym Wojsku Polskim s. 217–222.

10157. ZAGŁADA II Rzeczypospolitej. Pod red. Filipa Musiała. Kraków 2015 IPN–KŚZpNP; Ośr. Myśli Polit. 8° ss. 183. (Z Archiwów II Wojny Światowej; t. 2).

Treść: Musiał F.: Wstęp s. 7–9; Golik Dawid: Słowacki wrzesień. [Atak wojsk słowackich na Polskę w 1939 r.] s. 11–16; Gąsiorowski Teodor: Sowieckie deportacje z Kresów Wschodnich s. 17–22; Golik D.: Feliks Perekładowski – legenda podhalańskiej AK s. 23–33; Frazik Wojciech: Walczyli nie tylko w Polsce. [Cichociemni] s. 34–43; Grądzka Martyna: Numer wyszyty na piersi. [Żydzi w obozie Płaszów] s. 44–49; Grądz-

ka M.: „Stille Nacht, heilige Nacht”. [Święta Bożego Narodzenia w obozie Auschwitz-Birkenau] s. 50–54; Grądzka M.: W ich oczach strach i ból. [Getto w Bochni] s. 55–59; Grądzka M.: Szębnie nasiąknięte krwią. [Obóz pracy przymusowej] s. 60–64; Grądzka M.: Pięć marek za więźnia. [Podobóz w krakowskiej fabryce „Kabel”] s. 65–69; Grądzka M.: Getto puste i wymarłe. [Likwidacja krakowskiego getta] s. 70–74; Musiał F.: Rok straconych złudzeń. [Rok 1943] s. 75–79; Chorążki Marcin: Kresy pod trzema okupacjami s. 80–85; Chorążki M.: Wysiedleni, wygnani, deportowani s. 86–91; Gąsiorowski T.: Józef Szychalski – cichociemny, który nie otrzymał generalskiej nominacji s. 92–105; Grądzka M.: Samoloty z wielkiej kopalni s. 106–110; Grądzka M.: Żydzi wybrani na śmierć s. 111–115; Gąsiorowski T.: „Bóg wojny” pod Monte Cassino s. 116–120; Chorążki M.: Powrót [Leopolda] Okulickiego s. 121–125; Golik D.: I w Ostrej świecisz Bramie... [Akcja „Burza” w Wilnie i Lwowie] s. 126–130; Kapusta Marcin: Akcja specjalna „Koppe”. [Zamach na Wilhelma Koppe’go] s. 131–135; Grądzka M.: Krakowska „czarna niedziela”. [Obławy i łapanki 6 VIII 1944 r.] s. 136–140; Golik D.: Powstanie bez fikcji. [Powstanie Warszawskie] s. 141–145; Chorążki M.: Pomoc z nieba. [Zrzuty dla powstańców warszawskich] s. 146–151; Golik D.: Skrawki wolnej Polski. [Republiki partyzanckie] s. 152–156; Musiał F.: Trudna prawda. [Współpraca cichociemnych z komunistami] s. 157–164; Golik D.: Polak, żołnierz, uchodźca. [Status Polaków w Wielkiej Brytanii] s. 165–169.

10158. ZAJĄCZKOWSKI Mariusz: Ukraińskie podziemie na Lubelszczyźnie w okresie okupacji niemieckiej 1939–1944. Lublin–Warszawa 2015.

Rec.: Sawa Mariusz, *Rocznik Chełmski*. T. 20: 2016 s. 457–459.

10159. ZALEWSKA-OPASIŃSKA Bogumiła: Kapral Jan Kasztelan – żołnierz kampanii wrześniowej, pochowany w Troszynie, w gminie Gąbin. *Niepodległość i Pamięć*. R. 23: 2016 nr 4 s. 125–144, streszcz. ang., niem., ros.

10160. ZALEWSKA-OPASIŃSKA B.: Podporucznik Florian Ewertowski – uczestnik bitwy pod Dobrzykowem we wrześniu 1939 roku. *Niepodległość i Pamięć*. R. 23: 2016 nr 2 s. 153–178, streszcz. ang., niem., ros.

10161. ZAPALEC Anna: Druga strona sojuszu. Żołnierze brytyjscy w Polsce w czasie II wojny światowej. Gdańsk 2014.

Rec.: Kania Krzysztof, Kloc Krzysztof: Druga strona sojuszu. Ale jakiego? Garść uwag i refleksji na temat najnowszej książki Anny Zapalec. *Res Gestae*. [T.] 2: 2016 s. 190–198.

10162. ZAPOMNIANI kaci Hitlera. Volksdeutscher Selbstschutz w okupowanej Polsce 1939–1940. Wybrane zagadnienia. Pod red. Izabeli Mazanowskiej i Tomasza Sylwiusza Cerrana. Bydgoszcz–Gdańsk 2016 IPN–KŚZpNP 8° ss. 323, nlb. 1, tabl. 20, il., streszcz. ang. (Publikacje Gdańskiego Oddziału IPN; t. 54) (Seria Gdańsk) (Ziemie Polskie pod Okupacją 1939–1945).

Częściowo materiały konferencji, Bydgoszcz, 26 XI 2014 r. Treść: Mazanowska I., Cerran T. S.: Wstęp s. 7–10;

Mazurkiewicz Maciej Jan: Prawne podstawy funkcjonowania Selbstschutzu na polskich ziemiach wcielonych do III Rzeszy i w Generalnym Gubernatorstwie s. 11–23; Góra Mieczysław: Volksdeutscher Selbstschutz – przyczyny i cele powstania organizacji na podstawie wybranych śledztw Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Gdańsku s. 24–39; Bębnik Grzegorz: Od Freikorps do Ortswehr. Niemieckie formacje pomocnicze na polskim Górnym Śląsku w latach 1939–1940 s. 40–51; Drywa Danuta: Säuberungsaktion na Pomorzu Gdańskim w świetle dokumentów KL Stutthof w latach 1939–1942 s. 52–69; Czerwiński Bogusław Tomasz: Prawno-karne aspekty ścigania przestępstw popełnionych przez niemieckich nacjonalistów z organizacji Volksdeutscher Selbstschutz w świetle wybranych śledztw prowadzonych przez Oddziałowe Komisje Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu s. 70–97; Tomkiewicz Monika: Zbrodnie Selbstschutzu w powiecie kościerskim na przykładzie zabójstw dokonanych w Karpnie koło Lipusza i Jaroszewach w październiku 1939 roku s. 98–111; Schulz Maciej: Günter Modrow [1900–1957] – twórca i przywódca Selbstschutzu w powiecie kościerskim s. 112–119; Krzemiń Joanna: Zbrodnie Selbstschutzu w Jastrzębiu w powiecie świeckim s. 120–137; Ceran T. S.: Mordercy czy zabójcy? Wilhelm Papke, Willi Thiess i zbrodnia w Klamrach koło Chelma w 1939 roku s. 138–174; Grochowina Sylwia: Selbstschutz w Toruniu i powiecie toruńskim s. 175–198; Skibiński Edward: Zbrodnia w Rudzkim Moście w październiku i listopadzie 1939 roku s. 199–210; Mazanowska I.: Sprawcy zbrodni popełnionej w Karolewie jesienią 1939 roku s. 211–226; Rabant Tomasz: Harry Schulz [1910–1954] – zbrodniarz z Łobżenicy s. 227–248; Kuligowska Aleksandra: Der Volksdeutsche Selbstschutz w Wysokiej. Zbrodnia jako fakt źródłowy s. 249–260; Burczyk Dariusz: Zbrodnia i kara. Członkowie Selbstschutzu przed Specjalnym Sądem Karnym w Gdańsku s. 261–273; Chrzanowski Bogdan: Co wiedzano o Selbstschutzu podczas okupacji? s. 274–281; Chinciński Tomasz: Zbrodnie Selbstschutzu jako obiekt muzealnej narracji s. 282–288; Jastrzębski Włodzimierz: Selbstschutz na ziemiach polskich w latach 1939–1940. Stan badań i perspektywy badawcze s. 289–300.

10163. ZASIECZNY Andrzej: Sowieckie krety. Jak agenci Stalina przejęli władzę nad Polską 1939–1945. Warszawa 2016 Bellona 8° ss. 291, nlb. 5, il.

10164. ZASIECZNY A.: Zdradcy, donosiciele i konfidenty w okupowanej Polsce 1939–1945. Warszawa 2016 Bellona 8° ss. 261, nlb. 3, il.

10165. ZAWADZKI Wojciech: Historyczny i ideologiczny kontekst męczeństwa sióstr św. Katarzyny na Warmii w 1945 r. *Studia Warmińskie*. T. 53: 2016 s. 357–390, streszcz. ang., niem.

10166. ZIELIŃSKI Zbigniew: Baza leśnych ludzi. Wyd. 2 poszerz. Warszawa 2016 Rytm 8° ss. 392, tabl. 40, il., streszcz. ang.

AK. Inspektorat Rejonowy Częstochowa.
Wyd. 1. 2005.

10167. ZIMMERMAN Joshua D.: The Polish Underground and the Jews, 1939–1945. New York 2015 Cambridge Univ. Press 8° ss. 454.

Rec.: Libionka Dariusz, *Zagłada Żydów*. Nr 12: 2016 s. 548–556.

10168. [ZÍNČENKO] Zinczenko Oleksandr: Katyń. Śladami polskich oficerów. Przekł. Ola Hnatiuk. Olszanica 2015.

Rec.: Łagojda Krzysztof, *Dzieje Najnowsze*. R. 48: 2016 [nr] 1 s. 283–290.

10169. ZIUZIAKOWSKA Emilia: Odstępstwa od narodowości polskiej w latach 1939–1945. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 68: 2016 z. 2 s. 333–363, streszcz. ang., fr.

10170. ZIZAS Rimantas: Sovietiniai partizanai Lietuvoje 1941–1944 m. Vilnius 2014 Lietuvos istorijos instituto leidykla 8° ss. 607, nlb. 1, il.

Dot. m.in. kontaktów partyzantów sowieckich z polskimi oraz zbrodni w Koniuchach.

Rec.: Kasperavičius Algis, *Biuletyn Historii Pogranicza*. Nr 15: 2015 s. 103–108.

10171. ZŁOTE serca czy złote żniwa? Studia nad wojennymi losami Polaków i Żydów. Red. nauk. Marek J. Chodakiewicz, Wojciech J. Muszyński. Warszawa 2011.

Rec.: Zióntek Artur: Retoryka dialogu. Glosa do trzech lektur, [w:] Dialog słowiańsko-żydowski. Studia. [T.] 1. Siedlce–Bañská Bystrica 2011 s. 285–291.

10172. ZUZIĄK Janusz: Wojsko Polskie we Francji 1939–1940. Organizacja i działania bojowe. Warszawa 2013.

Rec.: Trepka Tomasz: Polscy żołnierze we Francji. *Kwartalnik Bellona*. R. 7: 2013 nr 4 s. 228–230.

10173. ZWIERZCHOWSKI Karol: Skierniewice w czasie II wojny światowej. Historia Ruchu oporu we wspomnieniach i dokumentach. Red. i korekta Anna Majda-Baranowska, Marzena Rafińska, Bożena Witkowska. Wyd. 2 popr. Skierniewice 2016 Izba Historii Skierniewic 8° ss. 410, il.

Wyd. 1. 1999.

10174. ZWIERZYNIECKI Robert Kazimierz: Walki na przyczółku sandomierskim w latach 1944–1945. Kraków 2016 Ridero 8° ss. 65, il.

10175. ZYCHOWICZ Piotr: Oblęd '44 czyli Jak Polacy zrobili prezent Stalinowi, wywołując Powstanie Warszawskie. Wyd. 1 (dodr.). Poznań 2016 Rebis 8° ss. 511, tabl. 32, il.

Wyd. 1. 2013.

10176. ZYCHOWICZ P.: Opcja niemiecka czyli Jak polscy antykomuniści próbowali porozumieć się z III Rzeszą. Poznań 2014.

Toż. Wyd. 1 (dodr.). Poznań 2016.

Rec. [wyd. 1]: Waingartner Przemysław: Opcja niemożliwa, czyli o przyczynie klęsk „polityki realnej”. *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 13: 2014 s. 165–175.

10177. ŻERKO Stanisław: Zagrożenie ra-
dzieckie w publicystyce Stanisława Cata-Mac-
kiewicza okresu II wojny światowej. *Przegląd
Zachodni*. [T. 72:] 2016 [nr] 1 s. 173–192,
streszcz. ang.

10178. ŻUCZKOWSKI Maciej: Służba ko-
biet w strukturach wojskowych Polskiego Pań-
stwa Podziemnego na przykładzie Dowództwa
Głównego Związku Walki Zbrojnej – Armii
Krajowej. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [Nr] 26:
2015 s. 75–114, streszcz. ang.

c) 1945–1989

Źródła

Zob. poz. 397, 398, 6537, 6540, 6551, 7913, 7935, 7937,
7957, 7963, 7971, 7979, 7981, 7989, 7996, 8003, 8019, 8025,
8031, 8063, 8898, 8899, 8903, 8909–8911, 8925, 8927, 8932,
8936, 8937, 8945, 8947, 8950, 8955, 8956, 8958, 8961, 8962,
8964, 8966, 8969, 8975, 8977, 8980, 8988, 8989, 8999, 9003,
9008, 9011–9013, 9015, 9017, 9028, 9029, 9037, 9611, 9612,
9619, 9621, 9623, 9628–9630, 9636, 9641, 9644, 9650, 9655,
9658, 9663–9666, 9669, 9676, 9679, 9686, 9693, 9695, 9697,
9698, 9700, 9714, 9716, 9719, 9722, 9726, 9729, 9754, 9755,
9757, 9759, 9764, 9765, 9770, 9774, 9776, 9778, 9779, 9791,
9797, 9800, 9801, 9805, 9815, 9827, 9834, 9839, 9840, 9842,
9951, 10458, 10490, 10588, 10600, 10637, 10713, 10786,
10792, 10803, 10865, 10960, 10968, 10973, 10975, 10979,
10984, 11021, 11072, 11076, 11081, 11107, 11117, 11149,
11174, 11179.

10179. ABRAMOW-NEWERLY Jarosław: W
cieniu paryskiej „Kultury”. Kraków 2016
Wydaw. MG 8° ss. 193, nlb. 12, il.

Wspomnienia literata (ur. 1933) ze współpracy z redakcją
pisma, l. 1957–1979.

10180. AGENCI na fali. Listy współpracow-
ników Urzędu Bezpieczeństwa do „Fali 49”.
[Wyd.] Sebastian Ligarski, Grzegorz Maj-
chrzak. *Dzieje Najnowsze*. R. 48: 2016 [nr] 2
s. 149–161.

Z 1956 r.

10181. ANTOSZEWSKI Jan: Kucyk – ar-
tylerzysta. Spojrzenie na legionowski garnizon
w latach 1950–1951 r. okiem dziecka. *Rocznik
Legionowski*. T. 9: 2016 s. 156–160.

10182. AREGO Szternfelda dialog ser-
deczny z Sieradzem. Korespondencja rodziny
Szternfeldów z Sieradzem. Cz. 1. Wybór, oprac.
i red. Jerzy Kowalski. Sieradz 2016 Muzeum
Okręg.; Prof-Art 8° ss. 319, nlb. 1, il.

Lata 1955–1980.

10183. BARTOSZEWSKI Władysław, Ko-
mar Michał: Prawda leży tam, gdzie leży.
Warszawa 2016 Grupa Wydawnicza PWN;

we współpr. z Firmą Wydawniczą Sezamm
Małgorzata Maruszkin 8° ss. 268, nlb. 3, il.
(Na Dwa Głosy).

Wspomnienia W. Bartoszewskiego (1922–2015) o znajomo-
ściach ze Stanisławem Lemem, Jerzym Lerskim, Wacławem
i Jerzym Zagórskimi, Jerzym Giedroyciem, Tadeuszem Mazo-
wieckim, Józefem Zycińskim, Krzysztofem Skubiszewskim,
Stefanem Mellerem i Bronisławem Geremkiem.

10184. BEDNAREK Maria: Dziewczęta ze
Starej Drogi. Wspomnienia. Warszawa 2016
Agat – Jerzy Burski 8° ss. 202, il.

Toż. Wyd. 2, poszerz. Warszawa 2016 ss. 216, il.

Wspomnienia rodzinne z Hyżnego artystki ludowej i anima-
torki kultury (ur. 1952) opisujące realia lat 60. i sylwetki człon-
ków rodziny, wzbogacone o rozmowy z różnymi postaciami.

10185. BĘDZIE strajk. Pomysł i realizacja
Krystyna Zalewska. Warszawa 2012.

Rec.: Uszyński Jerzy: Konspiracja, filozofia i życie codzien-
ne. *Wolność i Solidarność*. Nr 6: 2013 s. 230–232.

10186. BIEGAŃSKA Zofia: Z Ujzdo-
wa jestem. Spojrzenie sentymentalne na lata
1946–1972. Warszawa–Bartoszyce 2016 Eagle
Services 8° ss. 142, il.

Wspomnienia z dzieciństwa i młodości.

10187. BISKUP gorzowski Teodor Bensch
w świetle materiałów źródłowych w latach
1956–1958. [Wyd.] Daniel Koteluk. *Studia
Zachodnie*. [T.] 17: 2015 s. 317–325.

10188. BRAŁKOWSKI Zdzisław: Młodości
szczęśliwa. Konin 2016 Wydaw. Psychoskok 8°
ss. 230, nlb. 1, il.

Wspomnienia autora (ur. 1953) z dzieciństwa i młodości
w Grudziądzu.

10189. BRAMSKI Oskar Maria: Kogo
rozjechał Teleexpress? Warszawa 2016 Oskar
Maria Bramski 8° ss. 195, il.

Wspomnienia pierwszego szefa redakcji programu telewi-
zyjnego „Teleexpress”, emitowanego od 1986 r.

10190. [BRANDSTAETTER Roman]: „Stę-
skniło mi się za Twoją litewską mordą, Drogi
Eugeniuszu”. Listy Romana Brandstaettera do
Eugeniusza Paukszty, tzw. zakopiańskie z lat
1949–1957. Teksty i konteksty. Oprac. Ewa
Krawiecka. Poznań 2016 Wydaw. „Poznań-
skie Studia Polonistyczne” 8° ss. 265, il. (Prace
Instytutu Filologii Polskiej Uniwersytetu im.
Adama Mickiewicza w Poznaniu).

10191. BRYTYJCZYCY o statusie Szczeci-
na. Tajny raport Rohana Butlera (1965). Wstęp
i oprac. Jacek Tebinka i Ryszard Techman;
tł. tekstu z jez. ang. Paweł Zimecki. Szczeci-
cin 2016 IPN–KŚZpNP. Oddz. 8° ss. 227,
tabl. 1.

10192. BUCZKOWSKI Janusz: Tak było! Opowieści z tamtych lat (1948–1988). Kielce 2015 P.U. Compus 8° ss. 220.

Wspomnienia autora (ur. 1932) ze studiów w Szkole Głównej Planowania i Statystyki (obecnie Szkoła Główna Handlowa) w Warszawie, pracy w Biurze Zbytu Elementów Maszyn „Elma” w Kielcach, wyjazdów zagranicznych i życia codziennego w realiach PRL.

10193. BURACZYŃSKI Jan: Lublin. Miasto nauki i pracy. Lublin 2016 Drukarnia i Wydaw. Akademickie Wyższej Szkoły Społ.-Przyrodniczej im. Wincentego Pola 8° ss. 153, il.

Toż. Cz. 2: Moi nauczyciele i przyjaciele. Lublin 2016 ss. 64, nlb. 7, il.

Wspomnienia autora (ur. 1929) z przesiedlenia ze Lwowa do Lublina w 1946 r., nauki w Gimnazjum im. Stanisława Staszica i Liceum im. Jana Zamoyskiego, działalności w harcerstwie i Służbie Polsce, studiów geograficznych na UMCS i pracy naukowej.

10194. CHARAKTERYSTYKA wadowickiego Kościoła w raporcie Służby Bezpieczeństwa z 1960 r. [Wyd.] Paweł Gluła. *Wadoviana*. Nr 19: 2016 s. 47–72, streszcz. ang.

10195. CHĘTKO Tadeusz: Czerwona róża. Aktor, szpieg, dyplomata. Warszawa 2016 [Tadeusz Chętko] 8° ss. 126, il.

Wspomnienia autora (ur. 1947) o pracy w wywiadzie i dyplomacji.

10196. CHŁOSTA Jan: Karty z mego życia (wspomnienia). Olsztyn 2016 Warmińskie Wydaw. Diec. 8° ss. 182, nlb. 1.

Wspomnienia autora (ur. 1938) o życiu autochtona w powojennym Olsztynie, wrastaniu w polską kulturę, pracy w redakcjach „Słowa na Warmii i Mazurach” i „Słowa Powszechnego”, przeprowadzki do Warszawy i objęcia kierownictwa Instytutu Wydawniczego PAX, powrotu do Olsztyna i podjęcia pracy w Ośrodku Badań Naukowych im. Wojciecha Kętrzyńskiego.

10197. [CHYBIŃSKI Adolf, Chomiński Józef Michał]: Adolf Chybiński – Józef Michał Chomiński. Korespondencja 1945–1952. Oprac., wstęp i komentarze Małgorzata Sieradz. Warszawa 2016 Inst. Sztuki PAN 8° ss. 345, streszcz. ang.

10198. CIEPIELA Bolesław: Wspomnienia zagłębiaka. Sosnowiec 2016 Stow. Inżynierów i Techników Górnictwa 8° ss. 246, nlb. 1, il., streszcz. ang., fr., niem., ros.

Wspomnienia górnika i historyka-amatora (ur. 1931) z Zagłębia Dąbrowskiego.

10199. CISEK Andrzej Marcelli: W klatce. Pelplin 2016 Bernardinum 8° ss. 295, il.

Wspomnienia autora (ur. 1938) ze studiów fizycznych na Uniwersytecie Warszawskim oraz z elektroniki medycznej na Politechnice Warszawskiej, pracy w Polskiej Akademii Nauk i w przemyśle, emigracji z kraju, l. 1956–1972.

10200. CZAJKOWSKI Antoni: Moje Grajewo w okrucinach wspomnień. Grajewo 2016 Eko-Dom 8° ss. 183, nlb. 2, il., streszcz. ang.

Wspomnienia z dzieciństwa i młodości w l. 50.–70. XX w.

10201. CZAPSKI Józef: „Kultura”. Warszawa–Kraków 2016 Inst. Książki 8° ss. 19, nlb. 1, 20, il.

Tekst równol. pol., ros.

Szkic dot. misji czasopisma „Kultura” i codziennej pracy jego redakcji, opublikowany w 1977 r. w 12 numerze kwartalnika „Kontinient”.

10202. CZAPSKI J.: List do Stanisława Cata-Mackiewicza. Podał do dr. Piotr Mitzner. *Zeszyty Literackie*. R. 34: 2016 nr 4 s. 157–160.

14 IV 1948 r.

10203. CZUBASZEK Maria: Nienachalna z urody. Warszawa 2016 Prószyński Media 8° ss. 271, nlb. 1, il.

Fragmety wspomnień i refleksje satyryczki (1939–2016).

10204. [DENKOWSKI Tadeusz]: Rozmowa z dr. Tadeuszem Denkowskim. Od harcerza do więźnia Mokotowa. Rozmawiają Zbigniew Gołasz i Aleksandra Korol-Chudy. *CzasyPismo*. 2016 nr 1 s. 160–169.

Działalność niepodległościowa w l. 1945–1956.

10205. DEPORTACJE z Warmii i Mazur do ZSRR w 1945 roku w świetle zeznań świadków. [Wyd.] Waldemar Brenda. *Rocznik Mazurski*. T. 20: 2016 s. 40–67.

10206. DĘBOWSKI Jerzy: W latach stanu wojennego byłem wikariuszem w Legionowie (wspomnienia i refleksje). *Rocznik Legionowski*. T. 9: 2016 s. 176–185.

10207. DŁUGOSZ Leszek: Pod Baranami ten szczęsny czas... Sceny i obrazy z „życia piwnicznego” w Krakowie w latach 60. i 70. XX wieku. Poznań 2016 Zysk i S-ka 8° ss. 414, nlb. 2, il.

Wspomnienia artysty (ur. 1941) o działalności kabaretowej.

10208. „DRUGA repatriacja” ludności polskiej z ZSRS na Warmii i Mazurach. Wybór dokumentów z zasobu Archiwum Państwowego w Olsztynie z lat 1955–1962. Wyboru dokonał i wstępem opatrzył Mariusz Korejwo; współpr. Małgorzata Burdyńska (prasa lokalna) oraz Marlena Pankowska i Karol Maciejko (materiały źródłowe). Olsztyn 2016 AP 8° ss. 343, nlb. 1. (Prace Historyczno-Archiwalne Archiwum Państwowego w Olsztynie; 3).

10209. DUCHNOWSKI Włodzimierz: 2. Pułk Rozpoznania Radioelektronicznego w latach

1974–1991 we wspomnieniach zastępcy dowódcy pułku ds. operacyjnych. Cz. 1: Organizacja i charakterystyka działalności Pułku. *Przegląd Historyczno-Wojskowy*. R. 17: 2016 nr 2/3 s. 449–469.

10210. DUŻNIAK Stanisław: W łagrach Workuty. (Wspomnienia). *Rocznik Muzeum w Gliwicach*. T. 26: 2016 s. 317–353.

Lata 1945–1955.

10211. [DYBOWSKI Stefan]: Listy Stefana Dybowskiego do Zygryfda Gardzielewskiego. [Wyd.] Ewa Andrysiak. *Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk*. Nr 16: 2016 s. 40–55, streszcz. ang.

Lata 1957–1966.

10212. „DZIEŁA” Henryka Sienkiewicza w dokumentach Głównego Urzędu Kontroli Prasy, Publikacji i Widowisk (1948–1954). Wybór, oprac. nauk. i wstęp Kamila Budrowska, Katarzyna Kościewicz; oprac. red. Magdalena Budnik, Wiktor Gardocki. Białystok 2016 Alter Studio 8° ss. 262, il. (Cenzura w PRL. Archiwalia; t. 1).

10213. DZIEWCZYNY z Solidarności. [Wyd.] Anna Herbich. Kraków 2016 Znak Horyzont; Znak 8° ss. 366, il. (Prawdziwe Historie).

Antologia wspomnień Joanny Wojciechowicz, Beaty Górczyńskiej-Szmytkowskiej, Joanny Gwiazdy, Olgi Krzyżanowskiej, Janiny Wehrstein, Izabelli Cywińskiej, Jadwigi Staniszkis, Hanny Grabińskiej, Izabelli Lipniewicz, Jadwigi Chmielowskiej, Elżbiety Regulskiej-Chlebowskiej.

10214. ESMAN Janusz: Wspomnienia. Cz. 2: Czasy stalinowskie. *Kronika Bydgoska*. T. 37: 2016 s. 355–385.

Wspomnienia autora (ur. 1940) o życiu codziennym w Bydgoszczy.

Cz. 1. *Tamże*. T. 36: 2015.

10215. FRANKOWSKI Wojciech: Moja Pietryna nocą. Wspomnienia łódzkiego muzyka sprzed pięćdziesięciu laty. Łódź 2016 Księży Młyn Dom Wydawniczy Michał Koliński 8° ss. 317, il.

Wspomnienia o łódzkich knajpach, barach, klubach i kawiarniach, l. 60.–70. XX w.

10216. GARCZORZ Wiktor Karol: Gdzie dobre powietrze i woda. Fragment wspomnień „Październikowego” dyrektora Żywieckiej Fabryki Śrub. *Gronie*. Nr 16: 2016 s. 121–130.

Rok 1956.

10217. GAWŁOWICZ Józef: Morski kurier Giedroycia. Wstęp i oprac. Marta Marcinkie-

wicz. Szczecin 2016 IPN–KŚZpNP. Oddz. 8° ss. 565, il.

Wspomnienia autora (ur. 1942) o przemycaniu do kraju publikacji Instytutu Literackiego w Paryżu i znajomości z osobami z jego środowiska, l. 1963–1989.

10218. GEREMEK Bronisław: Lekcja Solidarności. *Wolność i Solidarność*. Nr 8: 2015 s. 36–47.

Niedrukowany wcześniej tekst z połowy 1986 r.

10219. GIANOLIO Térésa: Wspomnienia pędzlem ozdobione (z Polski do Francji). Brzeźnia Łąka 2016 Wydaw. Poligraf 8° ss. 319, il.

Wspomnienia autorki (ur. 1951) o życiu na emigracji w Francji od 1970 r.

10220. GIEDROYC Jerzy, Unger Leopold: Korespondencja 1970–2000. Wybór, oprac. i wstęp Iwona Hofman. Paryż–Kraków 2016 Inst. Liter. Kultura; Inst. Książki 8° ss. 455, nlb. 1. (W Kręgu Paryskiej Kultury).

Lata 1945–2000.

10221. GŁOS niepodległości. Teksty zebrana i oprac. Justyna Błażejowska. Kraków 2016 Biały Kruk 8° ss. 431, nlb. 1, il.

Wybór artykułów i esejów z czasopisma „Głos” z l. 1977–1989, autorstwa: Wojciecha Arkuszewskiego, Bohdana Cywińskiego, Ludwika Dorna, Marcina Gugulskiego, Jarosława Kaczyńskiego, Jakuba Karpińskiego, Stanisława Krasnowolskiego, Stefana Kurowskiego, Krzysztofa Łączynskiego, Jerzego Łojka, Antoniego Macierewicza, Piotra Naimskiego, Jana Olszewskiego, Krzysztofa Wolickiego.

10222. GŁUCHOWSKA Anna, Głuchowski Jan: Nasze lata w liceum sochaczewskim 1953–1957. Toruń 2016 Wyższa Szkoła Bankowa 8° ss. 174, il.

Wspomnienia z LO im. Fryderyka Chopina w Sochaczewie.

10223. GŁUCHOWSKI J.: Moje studia. Wyższa Szkoła Ekonomiczna w Sopocie 1957–1962. Gdańsk 2016 Wydaw. Uniw. Gdańskiego 8° ss. 239, nlb. 2, il.

10224. GOMULIŃSKI Józef: Z Polesia Lubelskiego nad Odrę i Regalicę. Wspomnienia ostrowiaka. Gdańsk 2016 Kleks, Michał Ornatk 8° ss. 220, il.

Wspomnienia autora (ur. 1933) z osiedlenia się w 1947 r. na „Ziemiach Odzyskanych” pod Szczecinem, nauki w Oficerskiej Szkole Piechoty nr 3 w Elblągu oraz na Wyższym Kursie Doskonalenia Oficerów przy Akademii Sztabu Generalnego w Warszawie, pracy w garnizonach Pomorskiego Okręgu Wojskowego.

10225. GORSKI Tadeusz: A młodnik wciąż szumi wspomnieniami... *Ziemia Łomżyńska*. [T.] 12: 2013 s. 433–443.

Wspomnienia autora (1910–?) o pracy w leśnictwie w rejonie Łomży i Zambrowa, gł. z okresu PRL.

10226. GOTOWOŚĆ. Kryzys bydgoski 1981. Oprac. Agnieszka Dębska, Maciej Kowalczyk. Warszawa 2016 Ośr. Karta; Nar. Centrum Kultury 8° ss. 223, nlb. 1, il. (XX Wiek Zbliżenia).

Antologia wspomnień.

10227. [GÓRNICKI Wiesław]: Raporty Wiesława Górnickiego dla gen. Wojciecha Jaruzelskiego. Rok 1987. Pod red. Pawła Dybicza i Grzegorza Sołtysiaka. Warszawa 2015 Fund. Oratio Recta 8° ss. 128.

10228. [GRZELAK Stanisław]: Notes wspomnień. Stanisława Grzelaka sentymentalna przechadzka „po Podrzecznej 30” z lat 1972–2011. Łowicz 2016 Zakł. Wielobranżowy Poligrafia 8° ss. 24, il.

Wspomnienia nauczyciela z Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1 im. 10 Pułku Piechoty w Łowiczu.

10229. GRZESZCZUK-GAŁĄZKA Anna: Toaleta męska czyli Piękny pan z telewizji. Warszawa 2016 Edipresse Polska 8° ss. 332, nlb. 4, il.

Wspomnienia autorki z dzieciństwa w Krynicy-Zdroju, studiów dziennikarskich na Uniwersytecie Warszawskim oraz pracy w telewizji, w tym prowadzenia programu „100 pytań do...” na przełomie l. 80. i 90. XX w.

10230. HARCERSKĄ drogą do niepodległości. Od „Czarnej Jedyńki” do Komitetu Obrony Robotników. Nieznana historia KOR-u i KSS „KOR”. [Wyd.] Justyna Błażejowska. Kraków 2016 Arcana 8° ss. 531, tabl. 144, il. (Arkana Historii).

Antologia wspomnień Marka Barańskiego, Bohdana Cywińskiego, Ludwika Doma, Urszuli Doroszewskiej, Wojciecha Falkowskiego, Marcina Gugulskiego, Andrzeja Janowskiego, Antoniego Libery, Krzysztofa Łączynskiego, Antoniego Macierewicza, Piotra Naimskiego, Jana Olszewskiego, Agaty Runowicz.

10231. [HERBERT Zbigniew, Chrzanowski Tadeusz]: „Mój bliźni, mój bracie”. Zbigniew Herbert – Tadeusz Chrzanowski. Listy 1950–1998. Koncepcja i red. Zbigniew Baran. Kraków 2016 Znak 8° ss. 339, nlb. 5, il.

10232. [HEYMANOWA Stefania]: Z naszych ekranów. Recenzje filmowe Stefanii Heymanowej-Majewskiej na łamach „Słowa Ludu” w latach 1950–1965. Wybór, wstęp i oprac. Monika Bator. Kielce 2016 Inst. Filologii Pol. UJK 8° ss. 322, tabl. 36, il., streszcz. ang.

10233. [HIMILSBACH Barbara]: Barbara Himilsbach. Dziennik, notatki, listy. Red. Agnieszka Papińska. Mińsk Mazowiecki 2016 Miej. Dom Kultury 8° ss. 153, nlb. 7, il.

Wspomnienia autorki (1935–2013) o mężu Janie Himilsbachu (1931–1988) z l. 1963–1992.

10234. HOMICKI Bogusław: „Ciekawe” życie w PRL-u... i co dalej? Katowice 2016 Kos 8° ss. 390, il.

Wspomnienia autora (ur. 1941) z życia codziennego w Warszawie, a zwłaszcza na Pradze.

10235. [IMIELIŃSKI Brunon Lesław]: „W swoim życiu najkrócej mieszkałem w Jeleniej Górze, ale to jest moje miasto”. Relacja prof. dr[!] hab. Brunona Lesława Imielińskiego. Oprac. Marek Szajda. *Rocznik Jeleniogórski*. T. 48: 2016 s. 211–235.

Wspomnienia z l. 1945–1948 w Jeleniej Górze.

10236. IWANISZEWSKA Cecylia z d. Łubieńska: Wspomnienia o moim uniwersytecie. Toruń 2014.

Rec.: Supruniuk Anna, *Rocznik Toruński*. [T.] 42: 2015 s. 313–316.

10237. JAKUBOWSKA Aleksandra: Lwica na brzegu rzeki. Rozmawiała Anita Czupryn. Warszawa 2016 The Facto 8° ss. 407, nlb. 1, tabl. 48, il.

Wspomnienia autorki (ur. 1954) z dzieciństwa i młodości na przuskowskim Żbikowie, pracy dziennikarki prasowej i telewizyjnej, działalności politycznej, udziału w tzw. aferze Rywina.

10238. [JAROSZEWICZ Andrzej]: Czerwony książę. Andrzej Jaroszewicz w rozmowie z Alicją Grzybowską. Warszawa 2016 Prószyński i Media 8° ss. 360, il.

Wspomnienia autora (ur. 1946), syna Piotra Jaroszewicza, z burzliwego życia playboya i rajdowca samochodowego.

10239. JÄSCHKE Hans-Joachim: Jesienią 1945 roku w Żaganianiu. Ze wspomnień niemieckiego jeńca. *Zeszyty Żagańskie*. Nr 13: 2016 s. 65–73.

10240. JEAN Laurain i Francis Liard – Honorowi Obywatele Miasta Kutno. Nieznani czy zapomniani? [Wyd.] Bożena Gajewska, Łukasz Maciejewski. *Kutnowskie Zeszyty Regionalne*. T. 20: 2016 s. 347–368.

Materiały źródłowe dot. nadania honorowego obywatelstwa w 1959 r.

10241. „JEST strasznie dużo dobrych ludzi...”. Stan wojenny w korespondencji i zapiskach mieszkańców Łodzi i regionu. Wstęp, wybór i oprac. Leszek Próchniak, Milena Przybysz. Łódź 2016 IPN–KŚZpNP. Oddz. 4° ss. 526, nlb. 1, il. (Biblioteka Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej w Łodzi; t. 40).

10242. „JESZCZE zwyciężymy...”. 35-lecie strajku studenckiego w Wyższej Szkole Rolniczo-Pedagogicznej w Siedlcach. Materiały i wspomnienia z lat 1980–1991. Red. i oprac. nauk. Jarosław Cabaj, Jerzy Ireneusz

Cabaj, Roman Głowacki. Siedlce 2016 Wydaw. Uniw. Przyrodniczo-Humanist. 8° ss. 256, il., streszcz. ang. Uniw. Przyrodniczo-Humanist. w Siedlcach. Wydż. Humanist. Inst. Historii i Stosunków Międzynar.

Zawiera gł. wspomnienia, dokumenty i materiały ikonograficzne.

10243. JETHON Magda: Państwu pierwszym opowieści o Trójce. Kraków 2016 Znak 8° ss. 270, nlb. 2, il.

Dostępne także jako e-book.

Wspomnienia autorki (ur. 1951) z pracy dziennikarki w Programie III Polskiego Radia, l. 1977–2016.

10244. JĘDRZYŃSKI Zefiryń: Było jak było. O młodości, redagowaniu „Nowości”, „Gazety Pomorskiej”, polityce i przyjaźni. Toruń 2015.

Rec.: Niedzielski Czesław, *Rocznik Toruński*. [T.] 43: 2016 s. 336–341; Poraziński Jarosław, *Folia Toruniensia*. [T.] 16: 2016 s. 115–118.

10245. JUST Antoni: Kochani rodzice! Listy księdza Antoniego Justa z Francji 1959–1966. Oprac. i red. Alicja Jędrych i Irena Jędrych. Łódź 2016 Archidiec. Wydaw. Łódzkie 8° ss. 218, nlb. 1, il.

10246. KAAZÓWNA Melania: Dzienniki 1944–1949. Kraków 2016 Ridero 8° ss. 46, il.

Zapiski autorki (ur. 1928) z codziennego życia w Lasocicach i Chojnicach.

10247. KALETA Marian: Emigrancka spółka „Szmugiel”. Wspomnienia dostawcy sprzętu poligraficznego przemycanego do Polski dla opozycji antykomunistycznej w latach 1978–1989. Oprac. i red. Władysław Tyrański. Warszawa 2015.

Uzup.: Tyrański W.: Maniek z krakowskiego Zwierzynca – urodzony antykomunista. *Sowiniec*. Nr 47: 2015 s. 125–142.

10248. [KILJAŃCZYK Stanisław]: Ja Kiljańczyk z Mrokowa. Wywiad rzeka. Rozm. przepr. Andrzej Sowa; współpr. Henryk Sekulski. Warszawa [po 2007] Bellona 8° ss. 216, nlb. 4, tabl. 32, il.

Wspomnienia autora (ur. 1947) z pracy na roli i pełnienia funkcji sołtysa.

10249. KISIELEWSKI Stefan: Dzienniki okresu transformacji. Nieznane felietony „Kisiela” odnalezione za Atlantykiem. Wybór i oprac. Wojciech Bałasiewicz, Jan M. Fijor. Warszawa 2016 Fijorr Publishing Company 8° ss. 436, nlb. 1.

Lata 1988–1991.

10250. [KISZCZAK Czesław]: Człowiek honoru? Czesław Kiszczyk [1925–2015] w rozmowie z Jerzym Diałłowickim. Na podstawie

materiałów zgromadzonych przez autora tekst oprac. Jan Osiecki. Warszawa 2016 Prószyński Media 8° ss. nlb. 4, 400, tabl. 10, il.

Wspomnienia autora (1925–2015) z przebiegu służby wojсковej i działalności politycznej, w tym pełnienia funkcji ministra spraw wewnętrznych, premiera i wicepremiera.

10251. KLIMEK Andrzej: Nie byłem zomowcem PRL-u. Wspomnienia z mentowni. Kraków 2016 Ridero 8° ss. 96.

Wspomnienia z l. 80. XX w.

10252. KLUK Kazimierz: Relacja dotycząca budowy magazynu Państwowych Rezerw Produktów Naftowych w Kopalni Soli Wieliczka, w czasach Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej. *Studia i Materiały do Dziejów Żup Solnych w Polsce*. T. 30: 2015 s. 129–138, streszcz. ang.

Wspomnienia głównego inżyniera budowy, l. 1952–1953.

10253. KOŁAKOWSKI Leszek: Casus Eichmanna. *Wolność i Solidarność*. Nr 6: 2013 s. 213–216.

Esej z 1961 r. dot. osądzenia i skazania Adolfa Eichmanna.

10254. KOMISJA Tadeusza Grabskiego (1981). Oprac., wybór i przygot. do dr. Marek Jabłonowski, Włodzimierz Janowski. Warszawa 2013 Wydż. Dziennikarstwa i Nauk Polit. Uniw. Warszawskiego; AAN; Aspra-JR 8° ss. 687, nlb. 5, tabl. 8, il., streszcz. ang. (Polska Mniej Znana 1944–1989).

Materiały źródłowe PZPR – Komisji dla Oceny Dotychczasowego Przebiegu i Przyspieszenia Prac w Kwestii Odpowiedzialności.

10255. KOMOROWSKI Bronisław: Lata Solidarności. *Wolność i Solidarność*. Nr 6: 2013 s. 46–60.

Wspomnienia z działalności opozycyjnej, l. 80. XX w.

10256. KORESPONDENCJA Artura Tar-nowskiego i Jana Nowaka Jeziorańskiego dotycząca dzikowskich miniatur. [Wyd.] Tadeusz Zych. *Dzikoviana*. T. 2: 2016 s. 45–76.

Z l. 1969–1980.

10257. KORESPONDENCJA Międzynarodowego Komitetu Olimpijskiego z Polskim Komitetem Olimpijskim (1945–1989). [Wyd.] Artur Pasko. Białystok–Kraków 2015 Inst. Historii i Nauk Polit. Uniw. w Białymstoku; Avalon 8° ss. 208, tabl. 8, il.

10258. [KOTOWSKI Edward]: Wyznania rezydenta wywiadu PRL w Watykanie. [Rozm. przepr.] Adalbert Toscani. Kraków 2016 Ridero 8° ss. 291, il.

Wspomnienia autora (ur. 1941) przebywającego w Watykanie w l. 1979–1983.

10259. KOZDRA Mieczysław Romuald: Lotnicze klimaty. Ze wspomnień pilota. Zamość 2015 Green Art Jacek Kardasz 8° ss. 141, il.

Wspomnienia autora (ur. 1935) dot. lotnictwa cywilnego, gł. szybownictwa.

10260. KOZIELSKI Wacław: Wspomnienia agrolotnika. Przygot. do dr. Witold Kęson. Warszawa 2014 Beł Studio 8° ss. 222, il.

Wspomnienia autora (1924–2002), pisane wierszem, z wyjązdu służbowego do Afryki Północno-Wschodniej, l. 1977–1981.

10261. KRAWCZYK Jarosław A.: Radzionków albo Górny Śląsk w pigułce. *CzasyPismo*. 2016 nr 1 s. 197–204.

Wspomnienia z l. 70. XX w.

10262. KROH Antoni: Za tamtą górą. Wspomnienia łemkowskie. Warszawa 2016 Iskry 8° ss. 300, nlb. 4, il.

Wspomnienia etnografa (ur. 1942) o Łemkach i Łemkowszczyźnie, od l. 70. XX w.

Rec.: Kowalik Tomasz: Kroh przypomina nieobecnych. *Prace Pienińskie*. T. 26: 2016 s. 456–458.

10263. KRONIKA Oliwska od 1945 do 1979 roku. Z koment. księdza Zygmunta Iwickiego. Pelpin 2016 Bernardinum 8° ss. 220, il.

Parafia Trójcy Świętej w Gdańsku-Oliwie.

10264. KRUKOWSKI Stefan: Bieg z przeszkodami. Oprac. red. i wybór zdjęć Anna Miklewska. Warszawa 2015 Książka i Wiedza 8° ss. 254, nlb. 1, il.

Wspomnienia autora (1918–1980) ze służby w Polskich Kompaniach Wartowniczych w Bad Aibling, w amerykańskiej strefie okupacyjnej Niemiec.

10265. KRYZYS polityczny emigracji w świetle korespondencji ambasadora Kajetana Morawskiego. Wybór, wstęp i oprac. Rafał Habielski, Marek Jabłonowski. Warszawa 2012 Aspra-JR 8° ss. 203, nlb. 2. Inst. Informacji Nauk. i Studiów Bibliologicznych Uniw. Warszawskiego.

Lata 1951–1955.

10266. KSIĘGA refundacji. Karty z kronik Karmelu Najświętszej Maryi Panny Królowej Polski w Lublinie-Dysie. Płock 2016 Płocki Inst. Wydawniczy 8° ss. 317, nlb. 1, il.

Lata 1966–1987.

10267. KUBIŚ Adam: Parafia Wadowice w latach 1957–1960. Wspomnienia wikariusza. *Analecta Cracoviensia*. [T.] 48: 2016 s. 297–309, streszcz. ang.

10268. KUCHARZ Andrzej: I skończyłem w więzieniu. Wspomnienia naczelnika słynne-

go kryminału. Głubczyce 2016 NHC, Sergiusz Kucharz 8° ss. 192, il.

Wspomnienia autora (ur. 1948) o pracy w Zakładzie Karnym nr 1 w Strzelcach Opolskich od stanowiska strażnika do naczelnika, l. 1969–2000.

10269. KUCZEWSKA-KRENZ Alina: Ze wspomnień bydgoszczanki 1958–1970. [Kra-ków] 2016 Ridero 8° ss. 107.

Wspomnienia autorki (ur. 1958) z dzieciństwa.

10270. KULCZYCKI Jerzy: Atakować książką. Wstęp Andrzej Paluchowski; oprac. Małgorzata Choma-Jusińska, Paweł Ziętara. Warszawa 2016 IPN–KŚZpNP 8° ss. 320, il. IPN–KŚZpNP. (Centralny Projekt Badawczy IPN Polska Emigracja Polityczna 1939–1990).

Wspomnienia autora (1931–2013) z powojennego życia na emigracji w Londynie, działalności w Stronnictwie Pracy oraz prowadzenia wydawnictwa Odnova i księgarni Orbis.

10271. KULIGOWSKA Katarzyna: Moja ulica, dzielnica, miasto... oranżada. *Rocznik Legionowski*. T. 9: 2016 s. 271–277.

Wspomnienia z ul. Handlowej w Legionowie, l. 60. XX w.

10272. KULIŚ Zdzisław: Wspomnienia. Historia pewnego zegara. Donosy 2016 Zdzisław Kuliś 8° ss. 376, il.

Wspomnienia autora (ur. 1940) o życiu codziennym w gminach Donosy i Kazimierza Wielka, l. 1961–2012.

10273. KUNIKOWSKI Zygmunt: Zakrzówek i okolice w moich wspomnieniach (1950–2000). Nisko 2016 Tow. Ziemi Niżańskiej 8° ss. nlb. 4, 164.

Wspomnienia autora ur. w 1946 r.

10274. [KUNSTMANN Heinrich, Kulmowa Joanna]: Na początku Kunstmann wymyślił sobie Kulmową... Heinrich Kunstmann – Joanna Kulmowa. Listy 1966–2009. Przekł. Marek Zybyra; oprac. i przedm. Urszula Chęcińska, M. Zybyra. Szczecin 2016 Wydaw. Nauk. Uniw. Szczecińskiego 8° ss. 353, il. (Biblioteka Szczecina Humanistycznego; nr 1).

10275. KWESTIA ukraińska w działalności służby bezpieczeństwa PRL. Dokumenty i materiały. Wstęp i oprac. Arkadiusz Ślabig. Warszawa 2016 IPN–KŚZpNP 8° ss. 702. IPN–KŚZpNP. (Centralny Projekt Badawczy IPN Aparat Bezpieczeństwa Wobec Mniejszości Narodowych i Etnicznych oraz Cudzoziemców) (Dokumenty; t. 59).

10276. LAFIT. Ludzie „Kultury” o sobie. Z setek wspomnień spisanych i opowiedzianych oraz korespondencji wybrał i ułożył Mi-

rosław Chojecki. Warszawa 2016 Nar. Centrum Kultury 4° ss. 216, il.

10277. LANE Arthur Bliss: Widziałem Polskę zdradzoną. Wyd. 2. Warszawa 2008 Stow. Kult. Fronda 8° ss. 432.

Wspomnienia autora (1894–1956) z pełnienia funkcji ambasadora Stanów Zjednoczonych w Polsce, l. 1944–1947.

Wyd. 1. Warszawa 1984 Krag.

10278. LATOSZYŃSKI Zygmunt: Z wiatrem i pod wiatr. Lublin 2016 Polihymnia 8° ss. 57, nlb. 2, il.

Wspomnienia autora (ur. 1930) z młodzieżowego rejsu żagłową z Warszawy do Gdańska, lipiec 1949 r.

10279. LISTY Michała Wąsowicza do Witolda Suchodolskiego i inne źródła archiwalne 1945–1954. Rzecz o archiwach, archiwistach i archiwaliach na Dolnym Śląsku. Wstęp i oprac. Grażyna Trzaskowska, Ivo Łaborewicz. Wrocław 2016 AP 8° ss. 288, il., streszcz. ang.

10280. LIZAKOWSKI Adam: Dziennik pieszycki. Pieszyce's diary. Bielawa 2016 Bibliotheca Bielaviana; MBP 8° ss. 141, nlb. 3, il. (Sudecka Poezja i Proza; 17).

Tekst równol. pol., ang.

Zapiski literata (ur. 1956) z Pieszyca, 5 I – 29 X 1981 r.

10281. LUPAR Tadeusz M.: Papież widzi wszystko. Wspomnienia oficera Biura Ochrony Rządu. Warszawa 2016 Bellona 8° ss. 237, nlb. 3, il.

Wspomnienia z I i II pielgrzymki Jana Pawła II do Polski, l. 1979 i 1983.

10282. ŁAPIŃSKI Andrzej: Jędrne życie. Warszawa 2015 Warszawska Firma Wydawnicza 8° ss. 185, nlb. 5, il.

Wspomnienia autora (ur. 1958) z dzieciństwa w Szublinie i młodości w Bydgoszczy.

10283. ŁĘTOWSKI Maciej: Ostatnia dekada PRL. Zapiski dziennikarza z lat 1982–1991. Lublin 2016 Academicon 8° ss. 559, nlb. 2, il.

Zapiski autora (ur. 1949) związanego z pismami „Chrześcijańin w świecie” i „Ład”.

Zob. poz. 11241.

10284. MACIEJAK Wiesława: Dawno temu nad Łupią. Skierniewice 2016 Izba Historii Skierniewic; Tow. Przyj. Skierniewic 8° ss. 85, nlb. 2, il.

Wspomnienia autorki (ur. 1942) z życia codziennego w Skierniewicach w okresie PRL.

10285. MAŁY konspirator po latach. Wspomnienie i przypomnienie. [Wyd.] Krzysztof Bereda. *Rocznik Wołomiński*. T. 12: 2016 s. 285–304.

Faksymile broszury podziemnego wydawnictwa „CDN”, Warszawa 1983.

10286. MAŁYSZKA Arkadiusz: 1989 – rok jakich mało w życiu. *Kronika Wielkopolski*. 2016 nr 3 s. 81–96.

Wspomnienia przewodniczącego Komitetu Obywatelskiego „Solidarność” w Swarzędzu.

10287. MATERIAŁY do dziejów Biura Studiów Głównego Zarządu Informacji Wojska Polskiego. Komunikat nr VIII z 1951 r. o Samodzielnym Referacie Informacyjnym Dowództwa Okręgu Korpusu nr X w Przemysłu. Wyd. Arkadiusz Machniak. *Przemyskie Zapiski Historyczne*. T. 20: 2016 s. 95–102.

10288. MATUSIEWICZ Wiesław: Lotnicza ruletka. Warszawa 2013 Bel Studio 8° ss. 115, il.

Wspomnienia autora (1943–2015) z pracy w agrolotnictwie szybowcowym w Egipcie i Sudanie.

10289. MATUSZNY Franciszek: Moja młodość w Polsce Ludowej. *Gronie*. Nr 16: 2016 s. 131–154.

Lata 1945–1962.

10290. MAZOWIECKI Tadeusz: Chrześcijaństwo a prawa człowieka. *Wolność i Solidarność*. Nr 7: 2014 s. 101–113.

Tekst z 1977 r.

10291. MAZURKIEWICZ Maciej: Jak zostałem profesorem czyli Pół wieku w AGH. Kraków 2016 Agencja Wydawniczo-Poligraficzna Art-Tekst dr. inż. Mariusz Stepień 8° ss. 306, nlb. 1.

Wspomnienia autora (ur. 1947) ze studiów i pracy naukowej w Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie, od 1964 r.

10292. MICHAŁOWSKI Andrzej: Moja Solidarność. Fakty, zdrady, nadzieje. Warszawa 2016 Volumen 8° ss. 531, nlb. 1, il.

Wspomnienia autora (ur. 1946) z pracy w Porcie Gdańsk oraz działalności w strukturach NSZZ „Solidarność” – w zakładzie pracy, regionie gdańskim i na szczeblu krajowym.

10293. MIĘDZYKŁADOWY Robotniczy Komitet „Solidarności”. Relacje i dokumenty. [Wyd.] Tadeusz Ruzikowski. Warszawa 2015 IPN–KŚZpNP 8° ss. 654, nlb. 2, tabl. 40, il. IPN–KŚZpNP. (Warszawa Nie?Pokonana; t. 10).

10294. MILICYJNY meldunek z 4 II 1946 r. dotyczący postępowania żołnierzy sowieckich na terenie pow. kamiennogórskiego. Oprac. Dawid Golik. *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 25: 2016 nr 43 s. 195–203.

10295. MIRECKA-LORYŚ Maria: Przede wszystkim Polska. Zapiski amerykańskie z lat 1952–2010. Oprac. i red. Krzysztof Kaczmarek

i Rafał Sierchuła. Rzeszów 2016 IPN–KŚZpNP. Oddz. 8° ss. 193, tabl. 23, il.

Wspomnienia autorki (ur. 1916) z działalności polonijnej w Chicago.

10296. MITOSEK-SABBO Danuta: Puławskie reminiscencje. Fakty, ludzie, krajobrazy. Lublin 2016 Wydaw. Werset 8° ss. 302, il.

Wspomnienia autorki (ur. 1945) z dzieciństwa i młodości w Puławach.

10297. MŁODZI Ukraińcy Mychajły Borysa „Żana”. Terenowe Oddziały Samoobrony w powiecie jarosławskim w latach 1945–1947. [Wyd.] Bogdan Huk. Przemyśl 2016 Stow. Ukr. Dziedzictwo 8° ss. 679, nlb. 1, il.

Dokumenty i wspomnienia.

10298. MŁODZIEŻ antysystemowa w Polsce południowo-wschodniej w latach 1957–1989. Wybór dokumentów. Wstęp i oprac. Bogusław Wójcik. Rzeszów 2016 IPN–KŚZpNP. Oddz. 8° ss. 660, tabl. 16, il. (Seria Wydawnicza IPN Oddział w Rzeszowie).

10299. [MODZELEWSKI Karol, Wielowiejski Andrzej]: Relacje Karola Modzelewskiego i Andrzeja Wielowiejskiego. *Wolność i Solidarność*. Nr 6: 2013 s. 185–191.

Dot. pretraktacji na temat uwolnienia z więzień przywódców „Solidarności”, l. 1983–1984.

10300. MOSIEWICZ Antoni: Życie w kołchozie na Grodzieńszczyźnie oczami dziecka. Ciechanowiec 2016 Muzeum Rolnictwa im. ks. Krzysztofa Kluka 8° ss. 160, il.

Wspomnienia autora (ur. 1947) ze wsi Dubiele w l. 1948–1957.

10301. MÓJ dom nad Odrą. Pamiętniki osadników Ziemi Zachodnich po 1945 roku. Pod red. Beaty Halickiej. Kraków 2016 Universitas 8° ss. 387, nlb. 1, il.

Do 1948 r.

10302. MY, INTERNOWANI... Białoleka 1981–1982. Pomysł i red. Wojciech Borowik. Wyd. 2, popr. Warszawa 2016 Stow. Wolnego Słowa 4° ss. 123, nlb. 1, il.

Wyd. 1. 2011.

10303. [MYCIELSKI Zygmunt, Panufnik Andrzej]: Zygmunt Mycielski – Andrzej Panufnik. Korespondencja. Cz. 1: Lata 1949–1969. Oprac., wstęp i komentarze Beata Bolesławska-Lewandowska; współpr. Bartosz Lewandowski. Warszawa 2016 Inst. Sztuki. PAN 8° ss. XXIII, nlb. 3, 251, il., streszcz. ang.

10304. MYJAK Józef: Spod Gorców w świat centusiów i makaroniarzy. [Cz. 6:] (Wśród

makaroniarzy – lata włoskie c. d.). *Almanach Łącki*. Nr 24: 2016 s. 41–95.

Wspomnienia profesora matematyki (ur. 1940) z naukowych i turystycznych wyjazdów do różnych państw świata.

Cz. 1. *Tamże*. Nr 17: 2012.

10305. „NA PODSTAWIE wydanych przez obywatela ministra dyspozycji...”. Akademia Górnicza i Akademia Górniczo-Hutnicza w powojennej rzeczywistości 1945–1989/1990. Dokumenty. [T.] 3. [Wyd.] Anna Siwik, Regina Artymiak, Julian Kwiek. Kraków 2016 Red. Wydawnictw AGH 8° ss. 575, nlb. 3, tabl. 25, il.

T. 1 pt. „Wysoki Sejm raczy uchwalić...”. Starania o założenie Wyższej Szkoły Górniczej i Hutniczej w Krakowie w latach 1861–1914. Dokumenty. Kraków 2013.

10306. „NASZ stosunek do Ślązaków”. Referat opracowany w Departamencie Więziennictwa i Obozów Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego (2 kwietnia 1946 r.). [Wyd.] Adam Dziurok. *Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944–1989*. [T.] 13: 2015 s. 451–467, streszcz. ang.

10307. NASZE wspomnienia. 1966–2016. Red. Maciej Samolej, Jagoda Smejda, Kazimiera Sankowska. Łódź 2016 Archidiec. Wydaw. Łódzkie 8° ss. 119, nlb. 1, il.

Państwowy Zakład Wychowawczy dla Dziewcząt w Łodzi.

10308. „NIECH świat pamięta o nas...”. Losy osób deportowanych do ZSRS z terenu Górnego Śląska w 1945 r. Pod red. Kornelii Banaś. Katowice 2016 IPN–KŚZpNP. Oddz. 8° ss. 181, nlb. 1, il. IPN–KŚZpNP. Oddz. w Katowicach.

Antologia wspomnień.

10309. NIEZABITOWSKA Małgorzata: W twoim kraju wojna! Zdj. Tomasz Tomaszewski i M. Niezabitowska, Stanisław Wałęsa. Warszawa 2016 Ośr. Karta 8° ss. 332, nlb. 4, il.

Zapiski i zdjęcia z okresu stanu wojennego.

10310. NOWAK-JEZIORAŃSKI Jan, Wiñowska Maria: Korespondencja 1955–1989. Oprac. i wstępem opatrzył Andrzej Nowak. Wrocław 2016 ZNiO. Wydaw. 8° ss. 589, nlb. 2.

10311. NOWAKOWSKI Marek: Tak pamiętałem. Red. Jan Grzegorzczak, Paulina Jeske-Chońska. Poznań 2014 Zysk i S-ka 8° ss. 157, nlb. 3, il.

Wspomnienia autora (1935–2014) o znajomościach z ludźmi kultury i sztuki: Zygmuntem Kubiakiem, Felicją Krance, Janem Kiwim, Pawłem Mayewskim, Romanem Zimandem, Jerzym Giedroyciem, Gustawem Herlingiem-Grudzińskim, Jerzym Stempowskim, Zygmuntem Hertzem, Julianem Żebrowskim, Paulem Englem, Wiesławem Cyprysiem, Józefem Mackie-

wiczem, Edwardem Puaczem, Iwarem Lundem, Zbigniewem Herbertem, Gabrielem Laubem, Andrzejem Romanem, Janem Lebensteinem.

10312. NOWE materiały archiwalne struktur NSZZ „Solidarność” i Akcji Wyborczej Solidarność w Archiwum Państwowym w Siedlcach. Przyczynek do historii powstania i działalności społeczno-politycznej. [Wyd.] Krystyna Jastrzębska. *Prace Archiwalno-Konserwatorskie*. Z. 20: 2016 s. 175–246, streszcz. ang.

Lata 1980–2003.

10313. NOWY dzień. Powojenna rzeczywistość w Malborku 1945–1947. Katalog dokumentów. Oprac. Tomasz Kukowski. Malbork–Pruszcz Gdański 2016 AP w Elblągu z siedzibą w Malborku; Wydaw. Jasne 8° ss. 111, il.

Fotokopie archiwaliów prezentowanych na wystawie.

10314. NSZZ „Solidarność” Region Komin. Wybór dokumentów. T. 2: (1981–1989). Wstęp, wybór dokumentów, red. Konrad Białecki; oprac. dokumentów K. Białecki [i in.]. Poznań 2016 Oddz. IPN–KŚZpNP 8° ss. 563, nlb. 1, tabl. 8, il. (Studia i Materiały Poznańskiego IPN; t. 39).

T. 1. 2012.

10315. „OBCE pogranicze” 1945–1946. Sytuacja w południowo-wschodniej Polsce w dokumentach czechosłowackich. Red. nauk. Michał Śmigiel, Bohdan Halczak, Roman Drozd. Warszawa 2015 Tyrsa 8° ss. 221, nlb. 1. Pod auspicjami Ukr. Tow. Hist. w Polsce.

Rec.: Dudra Stefan, *Studia Zachodnie*. [T.] 18: 2016 s. 417–419.

10316. [OCHAB Edward]: Ideologizacja armii. Na marginesie wystąpienia Edwarda Ochaba podczas odprawy dowódców wojskowych w październiku 1949 roku. [Wyd.] Jarosław Pałka. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [Nr] 25: 2015 s. 323–346.

10317. OKRAFKA-NĘDZA Małgorzata: Bóg liczy łzy kobiet. Komentarz hist. Joanna Wieliczka-Szarkowa; posł. Kaja Godek. Warszawa 2016 Fronda PL 8° ss. 180, il.

Na podstawie rozmów autorki z babką Pelagią, zgwałconą przez żołnierza Armii Czerwonej, l. 1945–1946.

10318. OSIŃSKI Krzysztof, Rybarczyk Piotr: Kryzys bydgoski 1981. Przyczyny, przebieg, konsekwencje. T. 1: Monografia. Bydgoszcz [i in.] 2013.

Toż. T. 2: Dokumenty. Wstęp K. Osiński, P. Rybarczyk; wybór i oprac. Robert Gajos, K. Osiński, P. Rybarczyk.

Toż. T. 3: W relacjach świadków. Oprac. Agnieszka Dębska, Maciej Kowalczyk. Warszawa 2013.

Rec. [T. 1–3]: Kaczyński Andrzej: Bydgoszcz '81. *Wolność i Solidarność*. Nr 7: 2014 s. 179–183.

10319. OSKIERKO Stanisław: Rozmowa o Solidarności. Rozmawiał Andrzej Poniatowski. Trzcianka 2016 Muzeum Ziemi Nadnoteckiej im. W. Stachowiaka 8° ss. 28, il.

Wspomnienia autora (ur. 1939) o działalności w NSZZ Solidarność w regionie Województwo Pilskie (Trzcianka) w l. 1980–1982.

10320. [PALUSZKIEWICZ Stefan]: Wspomnienia kpt. Stefana Paluszkiewicza, kierownika Powiatowego Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego we Włocławku (1945–1946), zastępcy szefa Wojewódzkiego Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego w Bydgoszczy (1946–1947) i Wrocławiu (1947–1950). Oprac. Piotr Rybarczyk. *Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944–1989*. [T.] 13: 2015 s. 531–595, streszcz. ang.

10321. [PARNICKI Teodor, Parnicka Eleonora]: „Nikt z krytyków w tym stopniu, co Pan, nie wnikał w ‘istotny sens’”. Listy Teodora i Eleonory Parnickich do Jacka Łukasiewicza. Oprac. Piotr Gorliński-Kucik. *Pamiętnik Literacki*. R. 106: 2015 z. 4 s. 177–231, streszcz. ang.

Lata 1959–1995.

10322. PEREPECZKO Witold: Z Wilna do Łuczana – Giżycka. Giżycko 2012 SWM 8° ss. 304, nlb. 4, il.

Wspomnienia autora (1899–1994) z powojennego przesiedlenia.

10323. [PIECAK Janusz]: Wspomnienia kołobrzeskiego artylerzysty majora Janusza Piecaka. [Wyd.] Grzegorz Ciechanowski. *Studia Artyleryjskie*. T. 6: 2016 s. 237–254.

Lata 1957–1962.

10324. PIEROŃCZYK Ginter: Kleofas w życiorys wpisany. Zabrze 2016 Nar. Oficyna Śląska 8° ss. 160, il.

Wspomnienia autora (ur. 1944) z życia w Katowicach-Załężu i pracy w Kopalni Węgla Kamiennego „Kleofas”.

10325. PIEROŃCZYK Ginter: Synek z familoka. Zabrze 2016 Nar. Oficyna Śląska 8° ss. 152, nlb. 4, il.

Wspomnienia autora (ur. 1944) z życia w górniczej rodzinie w Katowicach-Załężu.

10326. [PIEĆSET osiemdziesiąt sześć] 586 dni stanu wojennego 1981–1983 w dokumentach Sztabu Generalnego WP. Wstęp i oprac. Edward Jan Nalepa. Piotrków Trybunalski 2016 Nauk. Wydaw. Piotrkowskie przy Filii Uniw. Jana Kochanowskiego 8° ss. 825, nlb. 1, il., mapa.

10327. PILORZ Alfons: Co i jak na KUL mnie przywiało. *Summariusum*. R. 44: 2015 [dr.:] 2016 s. 5–17.

Wspomnienia ze studiów romanistycznych, l. 1950–1955.

10328. POBÓG-MALINOWSKI Władysław, Jędrzejewicz Waclaw: Listy 1945–1962. Oprac. Sławomir M. Nowinowski, Rafał Stobiecki. Warszawa 2016 IPN–KŚZpNP 8° ss. 784. IPN–KŚZpNP. (Dokumenty; t. 61).

10329. PODGÓRSKA Barbara, Podgórski Adam: Rogozinieckie reminiscencje 1965–1970. Ruda Śląska 2016 Rudzkie Tow. Przyj. Drzew OPP 8° ss. 141, nlb. 1, il.

Wspomnienia uczniów Technikum Leśnego w Rogozińcu.

10330. POKOLENIE nadziei. Płanie rocznik 1960. Piła 2016 Stow. Przyj. Festiwalu Nauki; Państ. Wyższa Szkoła Zawodowa im. Stanisława Staszica 8° ss. 151, nlb. 17, il.

Antologia wspomnień o Pile osób urodzonych w l. 60. XX w.

10331. POLSKA – Chiny 1956. Zbiór dokumentów. [Wyd.] Waldemar Janusz Dziak, Jan Rowiński. Warszawa 2016 ISP PAN 8° ss. 552, il.

10332. POLSKA Delegacja w Polsko-Radzieckiej Komisji Mieszanej Do Spraw Ewakuacji. Wybór dokumentów (1945–1947). Wstęp i oprac. Wojciech Marciniak. Łódź 2016 Księży Młyn Dom Wydaw. 8° ss. 168, il., streszcz. ang. (Zakręty Historii).

10333. POLSKA Ludowa 1980–1989. Cz. 1. Pod red. Pawła Dybicz. Warszawa 2015 Fund. Oratio Recta 8° ss. 297, il. (Biblioteka „Przełgądu”) (Historia bez IPN).

Wybór artykułów z czasopisma „Przełgąd”.

Treść: Dybicz P.: Uwagi wstępne s. 8–9; Cz. 1. Kamawał „Solidarność”: Barcikowski Kazimierz: Oni bali się nas, a my ich. 25 lat temu podpisali Porozumienie Szczecińskie. Dziś ujawnia, że Gierek parł do porozumień, że SB nie pomagała władzy. Mówi o rozmowach z Rosjanami, z Kościołem... [Rozm. przep.] P. Dybicz, Robert Walenciak s. 12–23; Kowalik Tadeusz: Pierwszy postulat. Dlaczego Wałęsa dzień po Jurczyku podpisał porozumienie – nieznaną relacją prof. Tadeusza Kowalika s. 24–30; Sugestie geneska. Zapis nieznaney rozmowy Stanisława Kani z Erichem Honeckerem. [Wyd.] Grzegorz Sołtysiak. [Fragmenty notatki, 17 II 1981 r.] s. 31–35; Bydgoszcz '81. Tajna notatka MSW o działaniach milicji i ZOMO w czasie zajść w Urzędzie Wojewódzkim. [Wyd.] G. Sołtysiak s. 36–42; Jak pozbyć się Kani i Jaruzelskiego. Tajny dokument z czerwca 1981 r. [Wyd.] G. Sołtysiak s. 43–49; Olszowski zamiast Kani. Nieznana notatka ze spotkania Breźniewa, Honeckera i Husaka, oceniającego Kanię i Jaruzelskiego s. 50–56; Giełżyński Wojciech: Towarzyszom już dziękujemy. (Epizody zapomniane, nieznane, błahe). Suplement Wojciecha Giełżyńskiego napisany po 22 latach do jego książki „Gdańsk, Sierpień '80”. [Warszawa 1981] s. 57–63; Kwiatkowski Stanisław: Wojsko kontra anarchia. Polemika z tekstem w „Uważam Rze” o terenowych grupach operacyjnych. [Gontarczyk Piotr: Wojsko kontra Kry-

zys. *Uważam Rze*. 2011 nr 32] s. 64–69; Zginie pół miliona ludzi. Analiza wydarzeń po ewentualnym wkroczeniu wojsk radzieckich do Polski w 1981 r. s. 70–76; Czy możliwe było porozumienie Jaruzelski–Kościół–„Solidarność”? Kulisy spotkania Jaruzelski–Glemp–Wałęsa. [Notatka ze spotkania w dniu 4 XI 1981 r. Wyd.] G. Sołtysiak s. 77–83; Mażewski Lech: Droga do stanu wojennego. Andrzej Paczkowski przedstawił pracę, która w wielu miejscach łamie kanony solidarnościowej poprawności. [Paczkowski Andrzej: Droga do „mniejszego zła”. Strategia i taktyka obozu władzy lipiec 1980 – styczeń 1982. Kraków 2002] s. 84–90; Przewaga Wałęsy osłabia. Raport amerykańskiego wywiadu przed wprowadzeniem stanu wojennego s. 91–96; Oficerowie dyskutują. Meldunki Wojskowej Służby Wewnętrznej w 1981 r. s. 97–103; Cz. 2. Stan konieczny, stan przejściowy: Pierwsze oceny stanu wojennego. [Stenogram posiedzenia Biura Politycznego KC PZPR w dniu 13 XII 1981 r. Wyd.] G. Sołtysiak s. 106–116; Czerwony internat. Losy i postawy internowanych 13 grudnia 1981 r. działaczy partyjnych i rządowych w tajnych dokumentach. [Wyd.] G. Sołtysiak s. 117–123; Czerwony internat. Cz. 2: Nieznana notatka z rozmowy z internowanymi Edwardem Gierkiem i Piotrem Jaroszewiczem. [Wyd.] G. Sołtysiak s. 124–132; Werblan Andrzej: Dlaczego zniknął [Nikolaj] Bajbakow. Czy można wierzyć zeszytom gen. [Wiktora] Anoszkina odnoszącym się do stanu wojennego? s. 133–137; Kwiatkowski S.: Czy była alternatywa dla stanu wojennego? Cztery możliwe scenariusze s. 138–146; Karol Mdzielewski o stanie wojennym. Zapis wystąpienia w Instytucie Pamięci Narodowej w 20. rocznicę wprowadzenia stanu wojennego s. 147–152; Werblan A.: Zło mniejsze czy sytuacja bez szans? Andrzej Paczkowski nazbyt dosłownie czyta źródła, nie biorąc pod uwagę swoistej grypsery politycznej używanej w kręgach rządzących. [Paczkowski A.: Droga do „mniejszego zła”. Strategia i taktyka obozu władzy lipiec 1980 – styczeń 1982. Kraków 2002] s. 153–160; Mażewski L.: Kościół wobec stanu wojennego. Czy kardynałowie Wyszyński i Glemp mogli uratować „Solidarność”? s. 161–168; Kosman Marceli: Narodowiec o stanie wojennym. Polska i gen. Jaruzelski w opinii Jędrzeja Giertycha s. 169–173; Bielejewski Czesław: Przemilczane zdania. Dlaczego Antoni Dudek wybiórczo interpretuje dokumenty na temat stanu wojennego. [Dot. m.in. nieokreślonego bliżej artykułu z tygodnika „Wprost”] s. 174–178; Bielejewski C.: Zaskoczenie [Wiktora] Kulikowa. Czy gen. Wojciech Jaruzelski żądał wprowadzenia wojsk Układu Warszawskiego? s. 179–186; Walenciak R.: Tajemnica stanu wojennego. Trzy scenariusze rozwoju wydarzeń z lat 1980–1981 s. 187–189; Dybicz P.: Wyższa konieczność – rozmowa z gen. Wojciechem Jaruzelskim. Stan wojenny był operacją polityczną zabezpieczoną wojskowo s. 190–192; Puchała Franciszek: Inwazja była gotowa. Widziane ze Sztabu Generalnego: wojska rosyjskie czekały tylko na rozkaz s. 193–205; [Kołodziejczyk Piotr, Makarewicz Piotr:] Co robili generałowie po ogłoszeniu stanu wojennego. [Wspomnienia. Wyd.] R. Walenciak s. 206–210; Skrzypczak Waldemar: Byłem w tym czolgu. Bardziej baliśmy się rosyjskiej interwencji niż „Solidarność”. [Rozm. przep.] R. Walenciak s. 211–215; Partia działa słabo. „Polski sierpień” i stan wojenny oczami radzieckiego aparaturczyka [Aleksieja Szytkowa. Wyd.] G. Sołtysiak s. 216–219; Kontrewolucja nie zaprzestaje walki. Pełna wersja postania Jurja Andropowa do Wojciecha Jaruzelskiego z 30 listopada 1982 r. [Wyd.] A. Werblan s. 220–225; Skazani na porozumienie. Nieznany apel intelektualistów do Jaruzelskiego, Glempla i Wałęsy. [Z 4 VIII 1982 r. Wyd.] G. Sołtysiak s. 226–231; Cz. 3. Raporty i ucieczka Kuklińskiego: Szklarski Waclaw: Najważniejszy szpieg. Opublikowana książka Weisera oparta na amerykańskich dokumentach wskazuje właściwe miejsce Ryszarda Kuklińskiego. [Weiser Benjamin: A secret life. The Polish officer, his covert mission, and the price he paid to save his country. New York 2004] s. 234–237; Walenciak R.: Kukliński: fakty przeczą mitom. Kukliński był zupełnie inny niż filmowy Jack Strong. Ale to film będzie tworzył jego obraz. Tak zostało zaplanowane s. 238–245; Walenciak R.: Podwójny

agent. Ryszard Kukliński miał odegrać główną rolę w operacji GRU pod kryptonimem „Kukłowod” („Lalkarz”) s. 246–252; Puchała F.: Tajemnice Ryszarda Kuklińskiego. Im więcej o nim wiemy, tym więcej pojawia się znaków zapytania. [Rozm. przep.] R. Walenciak s. 253–258; Walenciak R.: Gra z Amerykanami. Kukliński nie zmienił amerykańskich planów, za to pomógł w ich doprecyzowaniu. W typowaniu celów do ataku jądrowego s. 259–266; Barański Marek: Parasol nad agentem. Dlaczego Kukliński nie został aresztowany pod koniec 1978 r., kiedy przylapano go na fotografowaniu tajnych dokumentów s. 267–273; Tajne plany Sztabu Generalnego. Rozmowa z gen. dyw. Franciszkiem Puchalą. Podobnie jak inni w Układzie Warszawskim i w NATO nie planowaliśmy wojny, ale wymuszony w niej udział. [Rozm. przep.] R. Walenciak s. 274–281; Wasilewski Krzysztof: Kuklińskim i „wyklętymi” w III Rzeczpospolitej. Prawica doskonale wykorzystuje politykę historyczną do negacji współczesnego państwa polskiego s. 282–284; Konarski Leszek: Szpieg w mieście królów. Przybywających do Krakowa turystów przed Dworcem Głównym powita olbrzymi pomnik Ryszarda Kuklińskiego s. 285–293.

10334. POLSKA Ludowa 1980–1989. Cz. 2. Pod red. Pawła Dybicza. Warszawa 2016 Fund. Oratio Recta 8° ss. 297, il. (Biblioteka „Przełgądu”) (Historia bez IPN).

Wybór artykułów z czasopisma „Przełgąd”.

Treść: Dybicz P.: Uwagi wstępne s. 9–11; Cz. 1. Stan wojenny i co dalej: Co zrobić z partią i socjalizmem? Niepublikowany list prof. Jana Szczepańskiego do gen. Wojciecha Jaruzelskiego z czasów stanu wojennego s. 14–18; Endek reformuje PZPR. Nieznany list prof. Macieja Giertycha do sekretarza KC. [Mariano Orzechowskiego, 24 X 1988 r. Wyd.] Grzegorz Sołtysiak s. 19–22; Niewydarzony [François] Mitterrand. Z niepublikowanych raportów Wiesława Górnickiego dla gen. Wojciecha Jaruzelskiego. [23 I 1986 r.] s. 23–31; Biskupi chcą władzy, a nie religii. Relacje państwo-Kościół katolicki w raporcie Wiesława Górnickiego. [24 IX 1986 r.] s. 32–37; Niestosowne pytania. Raport z poufnej rozmowy Wiesława Górnickiego z wysłannikiem Michała Gorbaczowa [Radomirem Bogdanowem, 10 IV 1986 r.] s. 38–44; Obiad na Manhattanie. Nieznany zapis z rozmowy gen. Wojciecha Jaruzelskiego z Davidem Rockefellerem. [11 IX 1985 r.] s. 45–49; Rady dla generała. Co Andrzej Wielowieyski doradzał gen. Wojciechowi Jaruzelskiemu. [30 III 1987 r. Wyd.] G. Sołtysiak s. 50–55; Cz. 2. W stronę Okrągłego Stołu: Wizyta Margaret Thatcher w raporcie Wiesława Górnickiego dla gen. Wojciecha Jaruzelskiego. [10 II 1988 r.] s. 58–62; Sołtysiak G.: Telefon do Wałęsy. Kulisy negocjacji, które doprowadziły do Okrągłego Stołu s. 63–68; Wąski szczyt. Spotkanie Jaruzelski–Wałęsa–Glemp–Miodowicz miało poprzedzić obrady Okrągłego Stołu. [Dokument. Wyd.] G. Sołtysiak s. 69–73; Wałęsa do Senatu. Co Stanisław Ciosek, Jerzy Urban i gen. Władysław Pożoga radzili gen. Wojciechowi Jaruzelskiemu w marcu 1988 roku s. 74–81; Mógł być scenariusz rumuński. Albo inny... Kościół był bardzo wstrzemięźliwy, jeśli chodzi o Okrągły Stół i podzielenie się władzą z „Solidarnością”. Jakby przeczuwał, że lepiej było mu z komunistami niż nie wiadomo z kim. [Rozm. przep.] Piotr Gadziński, Robert Walenciak s. 82–97; Wady i zalety [Mieczysław] Rakowskiąg. Raport Wiesława Górnickiego dla gen. Wojciecha Jaruzelskiego w sprawie kandydata na nowego premiera. [10 IX 1988 r.] s. 98–104; Kwiatkowski Stanisław: 1989 – wyjście z pata. Jak Polacy odnosili się do władzy, „Solidarności” i Okrągłego Stołu s. 105–114; Kogo reprezentuje [Alojzy] Orszulik. Nieznany dokument MSW o stosunku władz Kościoła do Okrągłego Stołu i „Solidarności”. [Wyd.] G. Sołtysiak s. 115–120; Kwiatkowski S.: Okrągły Stół – co chcemy świętować? Tak jak Władysław Gomułka uchronił nas w 1956 roku przed wariantem węgierskim, tak gen. Wojciech Jaruzelski przed rozwiązaniem chińskiego albo jeszcze gorszym s. 121–125; Wasilewski Krzysz-

tof: Amerykanie o Okrągłym Stole. Wydarzenia 1989 roku w deszczach amerykańskich służb s. 126–134; Pastusiak Longin: Stany Zjednoczone a Okrągły Stół. Amerykański ambasador w Warszawie był zaskoczony eleganckim sposobem przekazania władzy politycznej w Polsce. [John R. Davis] s. 135–140; Walenciak R.: Między Kościołem a władzą. Okrągły Stół po 20 latach s. 141–143; Cz. 3. Parlament, prezydent, premier: Kwiatkowski S.: Wybory '89 – klęska na własne życzenie. Pod koniec lat 80. wiadomo było, że trzeba podzielić się władzą z opozycją. Ale nikt się nie spodziewał, że ruszy lawina s. 146–151; List Andrzeja Werblana do Mieczysława F. Rakowskiego. [27 V 1989 r.] s. 152–153; Kwiatkowski S.: 3:1 dla „Solidarności”. W wyborach 1989 roku nie tylko władzę zdumiała niska frekwencja s. 154–163; Pastusiak L.: Wyrafinowane przekazanie władzy. Amerykańskie oceny wyborów 4 czerwca 1989 roku s. 164–169; Kiedy partia się rozpada. Nieznany zapis rozmowy prezydenta Wojciecha Jaruzelskiego z Henrym Kissingerem o Michaile Gorbaczowie i Lechu Wałęsie. [Wyd.] A. Werblan s. 170–176; Generalskie manewry. Jak wybierano pierwszego prezydenta RP. [Fragmenty notatek Mariana Orzechowskiego z rozmów sondażowych. Wyd.] G. Sołtysiak s. 177–185; Kulisy wyboru Jaruzelskiego. Jak Amerykanie przekonywali do kandydatury generała na prezydenta. [Wyd.] G. Sołtysiak s. 186–188; W cztery oczy z Bushem. Zapis spotkania i rozmowy przewodniczącego Rady Państwa gen. Wojciecha Jaruzelskiego z prezydentem USA. [Wyd.] G. Sołtysiak s. 189–193; Nalegałem, żeby kandydował. George Bush o spotkaniu z gen. Wojciechem Jaruzelskim w lipcu 1989 roku s. 194–196; Kiszczak nie, Mazowiecki tak. Nieznane dokumenty na temat tworzenia rządu „Solidarności”, ZSL i SD. [Wyd.] G. Sołtysiak s. 197–206; Spowiedź generała. Nieznany zapis rozmowy prezydenta RP Wojciecha Jaruzelskiego z sekretarzem stanu Stolicy Apostolskiej kard. Agostinem Casarolim. [Wyd.] G. Sołtysiak s. 207–215; Książd [Stanisław] Dziwisz nuncjuszem. Nieznana notatka Wiesława Górnickiego z rozmowy z bp. Jerzym Dąbrowskim na temat wyboru gen. Wojciecha Jaruzelskiego i układu z Watykanem. [Wyd.] G. Sołtysiak s. 216–221; Premier obsadza swoimi. Jak kierownictwo PZPR oceniało pierwsze tygodnie rządu Tadeusza Mazowieckiego. [Wyd.] G. Sołtysiak s. 222–227; Czerwcowe wybory. Czerwiec 1989 – czerwiec 2010. Gen. Wojciech Jaruzelski mówi, jak przeprowadził Polskę z PRL do III RP. [Rozm. przep.] R. Walenciak s. 228–235; Co zrobić z PZPR? Nastroje i poglądy członków partii w ostatnich tygodniach jej istnienia. [Wyd.] G. Sołtysiak s. 236–240; Mazurek Jaruzelskiego. O przewadze demokracji rodzącej się z dialogu i kompromisu przekonujemy się, obserwując los innych krajów. [Rozm. przep.] Krzysztof Piławski s. 241–251; Cz. 4. Generał: Łagowski Bronisław: Jaruzelski: Wielopolski, który osiągnął cel s. 255–258; Łagowski B.: O generale Jaruzelskim s. 259–261; Kwiatkowski S.: Świadekstwo o generale. Ocena Wojciecha Jaruzelskiego w świetle badań opinii publicznej. [Lata 1984–1989] s. 262–271; Domański Jerzy, Dybicz P.: Generał. 90-lecie urodzin Wojciecha Jaruzelskiego s. 272–273; Serce generała do końca było mocno. Kierował się interesami Polski. To była cecha generała – prawdziwego oficera i państwowca. [Rozm. przep.] J. Domański, K. Piławski s. 274–282; Widacki Jan: Los generała s. 283–285; Wyjątkowa postać. Ludzie, którzy przywiązują nadmierną wagę do szczegółów, na ogół gubią szerszy obraz. Generał Jaruzelski widział jedno i drugie. [Rozm. przep.] P. Dybicz s. 286–293.

10335. PONIEWAŻ żyli prawem wilka... Józef Wiesław Szymański – żołnierz wyklęty. Oprac. Andrzej Krysiak. Skierniewice 2016 Izba Historii Skierniewic 8° ss. 63, il.

Zawiera gł. wywiad z J. W. Szymańskim (ur. 1931) na temat służby w Bojowym Oddziale Armii na Pomorzu Zachodnim, l. 1945–1948.

10336. [POREMBALSKI Tadeusz]: Przemysł 1944–1945 we wspomnieniach prezydenta miasta Tadeusza Porembalskiego. [Wyd.] Maciej Dalecki. *Rocznik Historyczno-Archiwalny*. T. 24: 2013/2014 [dr.:] 2016 s. 175–200, streszcz. ang., ros., niem.

10337. [PORWIT Marian]: Polskie wyższe szkolnictwo wojskowe po 1945 roku: propozycje płk. dypl. Mariana Porwita. [Wyd.] Zbigniew Moszumański. *Przegląd Historyczno-Wojskowy*. R. 17: 2016 nr 1 s. 154–161.

Pisane w Londynie, 13 XI 1945 r.

10338. POWIAT siedlecki (1944–1952) w świetle dokumentów archiwalnych. [Wyd.] Grażyna Korneć. Siedlce 2016 Uniw. Przyrodniczo-Humanist. Wydz. Humanist. 8° ss. 433.

Rec.: Charczuk Wiesław, *Sokolowski Rocznik Historyczny*. T. 4: 2016 s. 259–269.

10339. POZNAŃSKI Czerwiec 1956. Wybór dokumentów. T. 2. Wstęp, wybór i oprac. Stanisław Jankowiak, Rafał Kościański, Rafał Reczek. Poznań 2016 IPN–KŚZpNP. Oddz. 8° ss. 657, il., mapa + dysk optyczny (CD). (Studia i Materiały Poznańskiego IPN. Dokumenty).

T. 1. 2012.

10340. PRZETAKIEWICZ Zygmunt Maria: Spowiedź grzesznika. Z PAX-u, Solidarności i Andersena. Łomianki–Dziekanów Leśny 2016 Wydaw. LTW 8° ss. 343, nlb. 1, il.

Wspomnienia autora (ur. 1946) z działalności w PAX-ie, emigracji w Stanach Zjednoczonych i Kanadzie, działalności w NSZZ „Solidarność”, powrotu do Polski w 1990 r. i pracy w firmie Arthur Andersen.

10341. PRZEZWYCIEŻYĆ przeszłość. Oprac. Stanisław Stępień. *Biuletyn Ukrainoznawczy*. [Nr] 16/17: 2013/2014 [dr.:] 2014 s. 103–286.

Dokumenty dot. pojednania polsko-ukraińskiego w l. 1969–2013.

10342. PRZYSZLI po mnie... 13 grudnia 1981 w Ostrołęce we wspomnieniach internowanych. Zebr. Maria Rochowicz. Kraków 2016 HD Promotion 8° ss. 90, nlb. 1, il.

10343. [RADOM, 3 grudnia 1981]. *Wolność i Solidarność*. Nr 6: 2013 s. 92–184.

Treść: Kaczyński Andrzej: Nie było „targania się po szczegółach” s. 92–94; Bój to będzie ich ostatni. [Zapis obrad działaczy „Solidarności”] s. 95–160; Modzelewski Karol: Solidarność w przededniu wojny s. 161–175; Majchrzak Grzegorz: Taśmy radomskie s. 176–184.

10344. RAJCHE Zbigniew: Na nowej ziemi. Wspomnienia przesiadka na Ziemię

Zachodnie (1946–1948). Zielona Góra 2016 Organon; nakł. Stow. Jeszcze Żywych Poetów 8° ss. 89.

Wspomnienia autora (1929–2016) z osiedlenia się w Polkowicach.

10345. RAJSKI Kajetan: Wilczęta. Rozmowy z dziećmi Żołnierzy Wyklętych. Wstęp Krzysztof Szwagrzyk. Warszawa 2014 Pro Patria 8° ss. 299, il.

Toż. [Cz.] 2. Lublin 2015 Centrum Kultury i Tradycji Wiedzi 1683 ss. 296, nlb. 1, il.

10346. REGULAMIN rzeźni miejskiej z roku 1946. *Rocznik Sokolowski*. Nr 12: 2015 s. 329–336.

W Sokolowie Małopolskim.

10347. REKLEWSKA-BRAUN Zofia: Urodziłam się pomiędzy... Wyd. 2. Lublin 2016 Norbertinum 8° ss. 405, tabl. 24, il.

Wspomnienia autorki (ur. 1939) o życiu w rodzinie byłych ziemian w czasach PRL.

Wyd. 1. 2009.

10348. RELACJA z obchodów Tysiąclecia Państwa Polskiego w powiecie szczyścieńskim wiosną 1966 roku, przygotowana w Komitecie Powiatowym Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej w Szczytnie. [Wyd.] Ryszard Tomkiewicz. *Rocznik Mazurski*. T. 20: 2016 s. 124–135.

10349. ROK 1956 w osadzie wiejskiej Czerwieńsk w powiecie zielonogórskim. [Wyd.] Daniel Koteluk. *Studia Zachodnie*. [T.] 16: 2014 s. 249–256, streszcz. ang.

Dokumenty.

10350. ROZZI Alberto: Myszki z Nowego Świata. Wspomnienia włoskiego dyplomaty z sześciu lat w Polsce Jaruzelskiego (1981–1987). Tł. z jęz. wł. Lucia Bulletti, Katarzyna Skórska. Warszawa–Grodzisk Mazowiecki 2016 Zakł. Poligraficzny Primum; na zlec. aut. 8° ss. 110, il.

10351. RUDOWICZ Marcin, Wiśniewski Bogusław: Twórcy historii artylerii polskiej. Wspomnienia oficerów – absolwentów Oficerskiej Szkoły Artylerii w Toruniu z 1954 roku. *Studia Artyleryjskie*. T. 6: 2016 s. 259–301.

Wywiady z Marianem Andrukiem, Bronisławem Lewickim i Albinem Wieczorkiem; dot. l. 1951–1954.

10352. RYDZEWSKI Władysław: Les sciences biologiques (en Pologne populaire) (1952). [Wstęp] Piotr Daszkiewicz [pt.] L'analyse du texte de Władysław Rydzewski sur la soviétisation de la biologie au début de la

période du communisme en Pologne. *Organon*. No 48: 2016 s. 157–185.

Wyd. oryg.: *Kultura*. 1952 nr 3.

10353. SACRUM Poloniae Millenium. Oprac. Jakub Łukaszewski, Michał Muraszko; red. Krzysztof Woźniak [i in.]. Gniezno 2016 Gaudentinum 8° ss. 115, nlb. 2, il.

Zawiera sprawozdanie z przebiegu Tygodnia Tysiąclecia – centralnych uroczystości Milenium Chrztu Polski w archidiecezji gnieźnieńskiej, odbywających się w Gnieźnie w dn. 9–16 IV 1966 r.; zawiera też fotografie.

10354. SALON. Niezależni w „światlicy” Anny Erdman i Tadeusza Walendowskiego 1976–79. Wybór i oprac. Katarzyna Przyborska, Marta Markowska; współpr. Agnieszka Dębska. Warszawa 2016 Ośr. Karta 8° ss. 277, nlb. 2, il.

Zbiór wypisów źródłowych.

10355. [SAMSEL Edward]: Wspomnienia biskupa Edwarda Samsela z pielgrzymki do Ziemi Świętej (31 III – 13 IV 1989). [Wyd.] Wojciech Guzewicz. *Studia Elckie*. [T.] 17: 2015 nr 3 s. 309–321, streszcz. ang.

10356. [SAMSEL E.]: Wspomnienia bpa Edwarda Samsela z pobytu na Grodzieszczyźnie od 3 do 8 listopada 1988 roku. [Wyd.] Wojciech Guzewicz. *Studia Elckie*. [T.] 15: 2013 nr 4 s. 555–569, streszcz. ang.

10357. SEKTOR prywatny, spółdzielczy oraz państwowy na Pomorzu Zachodnim w latach 1945–1949 w świetle sprawozdań Narodowego Banku Polskiego. Wstęp, wybór i oprac. Piotr Chrobak. Szczecin 2015 Uniw. Szczeciński; AP 8° ss. 246. Uniw. Szczeciński. (Wydawnictwa Źródłowe; t. 16) (Źródła do Dziejów Pomorza Zachodniego; t. 16).

10358. SEREMAK Wiesław Stanisław: Wypracowanie szkolne na zadany temat. *Bibliotheca Bielaviana*. [R. 7:] 2015 [dr.:] 2016 s. 243–248.

„Bielawska szkoła, gdy cię wspominam...”

Wspomnienia z l. 1956–1968.

10359. SIEMASZKO Zbigniew S[ebastian]: I co dalej? (1945–1948). Warszawa–Londyn–Dziekanów Leśny 2016 LTW 8° ss. 430, nlb. 2, il.

Wspomnienia autora (ur. 1923) dot. sytuacji polskich żołnierzy w Wielkiej Brytanii.

10360. SINOFF Romuald: Moje miasto – Zambrów. Wspomnienia i refleksje. Uzupelnienie. Zambrów 2016 Miej. Ośr. Kultury 8° ss. 86, il.

Wspomnienia autora (ur. 1940) z dzieciństwa i młodości w Zambrowie.

Uzupelnienie do zbioru opowiadań: Moje miasto a w nim... – ulica Mazowiecka. Zambrów 2009.

10361. SŁOBODZIAN Krzysztof: Miasto w mieście. Wspomnienia o polsko-radzieckiej Legnicy. Warszawa 2014 Warszawska Firma Wydawnicza 8° ss. 94, nlb. 1, il.

Wywiady z mieszkańcami Legnicy.

10362. SMAKOWSKA Eugenia: Listy z Chicago. Rok 1986. Wrocław 2014 El-Art-Press 8° ss. 262, nlb. 1.

Listy autorki (ur. 1933) pisane do rodziny w trakcie pobytu w Stanach Zjednoczonych, 4 V – 17 X 1986 r.

10363. SMUŁKOWA Elżbieta: Był dom we Lwowie... Warszawa 2013 Fund. „Pomoc Polakom na Wschodzie” 8° ss. 279, il.

Wspomnienia autorki (ur. 1931) z pobytów we Lwowie i znajomości z mieszkającymi tam Polakami, gł. w okresie PRL.

Rec.: Fastnacht-Stupnicka Anna, *Wrocławskie Studia Wschodnie*. [T.] 19: 2015 s. 292–298.

10364. SOBIERAJSKA-NIERZWICKA Halina: Na holoniku „Konrad” (lata 1953–1955). Gdańsk 2014 Marpress 8° ss. 69, nlb. 2.

Wspomnienia autorki (ur. 1929) z pracy na statku.

10365. SOLIDARNOŚĆ Walcząca w dokumentach. T. 2 cz. 1: Materiały własne. Wybór, wstęp i oprac. Kamil Dworaczek, Grzegorz Wałigóra. Warszawa 2016 IPN–KŚZpNP 8° ss. 627, nlb. 1. IPN–KŚZpNP. (Dokumenty; t. 60).

T. 1. 2007.

10366. SOŁOWIEJ Jerzy: Ze spokojem mogę spojrzeć w lustro... Wspomnienia górnika i działacza podziemnej „Solidarności”. Oprac. Jan Jurkiewicz. *Górniki Polski*. Nr 8/9: 2015 s. 269–280.

10367. SOŁTYSIAK Marian: Secesja z petrochemią w tle. Wspomnienia uczestnika zdarzeń. Płock 2016 Muzeum Mazowieckie w Płocku 8° ss. 268, il.

Wspomnienia autora (1934–2016) o pracy na stanowisku dyrektora Muzeum Mazowieckiego w Płocku, sponsorowanego przez Petrochemię, l. 1961–1977.

Rec.: Rottermund Andrzej, *Rocznik Muzeum Mazowieckiego w Płocku*. Nr 20: 2016 s. 199–202, streszcz. ang.

10368. SOROKO Romuald: Z pamięci. Konstancin-Jeziorna–[Warszawa] 2016 Romuald Soroko 8° ss. 182, il.

Wspomnienia autora (ur. 1939) ze studiów prawniczych na Uniwersytecie Wrocławskim, pracy sędziego, adwokata i radycy prawnego oraz pełnienia funkcji państwowych i samorządowych, m.in. naczelnika powiatu Lubin, wicewojewody legnickiego, prezesa Sądów Wojewódzkich w Nowym Sączu i Warszawie, dyrektora generalnego w Ministerstwie Sprawiedliwości i szefa polskiego więziennictwa.

10369. SROKA Bronisław, pseud. Kajtek: Dla ciebie więzy, pęta niezływe. Wspomnienia

(nie tylko) więzienne. Wyd. 2 autorskie w limitowanym nakł. Kalisz 2016 Bronisław Sroka 8° ss. 227.

Wspomnienia jezuita (ur. 1936) o działalności w środowisku gdańskiej opozycji antykomunistycznej.

10370. STAN motoryzacji w województwie kieleckim w latach 1945–1949. [Wyd.] Hubert Wilk. *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 5: 2016 s. 329–347, streszcz. ang.

10371. STAROSTWO Powiatowe w Olsztynie 1945–1950. Wybór dokumentów. Wybrał, wstępem i komentarzem opatrzył Robert Syrwid. Olsztyn 2009.

Rec.: Bujko Anna, *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 58:] 2014 nr 2 s. 298–302.

10372. STASIEŃKO Władysław: Jak „wy-pędzałem” Niemców z Jeleniej Góry i inne grzechy dzieciństwa. *Rocznik Jeleniogórski*. T. 48: 2016 s. 236–246.

Wspomnienia z l. 1946–1947.

10373. STAŚKIEWICZ Michał E.: Bez kolorów i egzaltacji. Wspomnienia animatora kultury w Piotrkowie Trybunalskim, na Śląsku i w Toruniu. Toruń 2016 Tow. Miłośn. Torunia 8° ss. 307, il.

Wspomnienia autora (ur. 1941) z początków pracy w Piotrkowie Trybunalskim, działalności w Krakowie w l. 1964–1967, na Górnym Śląsku (Katowice, Zabrze, Bytom, Siemianowice Śląskie, Dąbrowa Górnicza, Będzin) w l. 1968–1985 i w Toruniu od 1985 r.

10374. [STEBEL'SKIJ] Stebelski Stepan, pseud. Chrin: Przez śmiech żelaza. Wspomnienia dowódcy sotni UPA, która w zasadzce zabiła gen. Świerczewskiego. Łuny w Bieszczadach oczyma żołnierza UPA, który spalił Nowosielce i brał udział w ataku na Borownicę. Kraków 2012 Mireki 8° ss. 237.

Rec.: Mazur Przemysław, *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Folia 199: Studia de Securitate et Educatione Civili. [T.] 5: 2015 s. 225–233.

10375. STEINBERGOWA Aniela: Widziane z ławy obrończej. Wstępem opatrzył Andrzej Friszke. Warszawa 2016 Tow. „Więź”; Muzeum Historii Polski 8° ss. 221, nlb. 3, tabl. 8, il. (Biblioteka „Więzi”; t. 322).

Wspomnienia adwokat (1896–1988) z procesów rehabilitacyjnych, m.in. Kazimierza Moczarskiego.

10376. STOWARZYSZENIE Pionierów Zielonej Góry. Wspomnienia i dokumenty. Red. i oprac. Wiesław Pyżewicz, Julian Stankiewicz. Zielona Góra 2016 Pro Libris – Wydaw. WiMBP im. C. Norwida 4° ss. 299, il.

10377. STRAJK studencki w Łodzi. Styczeń–luty 1981 r. Okruchy pamięci, zapisy źródłowe, ikonografia. [Wyd.] Konrad Banaś, Marcin Gawryszczak, Krzysztof Lesiakowski. Łódź–Warszawa 2016 Wydaw. UŁ; Nar. Centrum Kultury 4° ss. 425, il.

10378. STYK Maria Barbara: Moje związki z Katolickim Uniwersytetem Lubelskim. *Summarium*. R. 44: 2015 [dr.:] 2016 s. 19–25.

Wspomnienia z l. 1964–2015.

10379. SWIANIEWICZ Maria Jolanta, Swianiewicz Eugeniusz: „Ja bez Ciebie do Polski nie pojedę”. Korespondencja rodzeństwa Swianiewiczów z lat 1945–1946 (Wilno–Workuta, Workuta–Wilno). Do dr. oddali, wstępem opatrzyli: Sebastian Nowakowski, Maria Swianiewicz-Nagięć, Bernadetta Swianiewicz-Szełgłowska. Olsztyn 2016 Inst. Historii i Stosunków Międzynar. Uniw. Warmińsko-Mazurski 8° ss. 171, il. (Z Prywatnych Kolekcji Pracowników Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie; 1).

10380. SZANCER Jan Marcin: Teatr cudów. Poznań 2016 Oficyna Wydawnicza G&P Gościński, Prętnicki, cop. 8° ss. 189, nlb. 4, il.

Wspomnienia autora (1902–1973) o pracy grafika, ilustratora, scenografa w powojennej Łodzi i Warszawie, a także pracy na stanowisku pierwszego kierownika artystycznego w polskiej telewizji.

10381. SZCZECIŃSKIE posiedzenie KKP NSZZ „Solidarność”, 18–19 listopada 1980 r. Wstęp, wybór i oprac. Artur Kubaj. Szczecin 2016 IPN–KŚZpNP. Oddz. 8° ss. 301, il. (Centralny Projekt Badawczy IPN Opozycja w Polsce 1976–1989. Encyklopedia Solidarności).

10382. SZCZELBACZECHOWA. Co było a nie jest. Poznań artystyczno-towarzystwo lat 70/80 zeszłego wieku. [Aut.] Janusz Beger, Marian Golka, Jacek Juszczyk, Roman Kordziński, Wojciech Makowiecki, Krzysztof Szkurat. Poznań 2016 Tow. Jerzego Piotrowicza; Galeria Miejs. „Arsenał” 8° ss. 345. nlb. 2, tabl. 1, il.

Antologia wspomnień.

10383. SZCZESIK-ZMARZLAK Zofia: Podzielone życie. Pawłowice 2016 BORA, Barbara Zając 8° ss. 112, tabl. 8, il.

Wspomnienia autorki (ur. 1949) z dzieciństwa i młodości w Różanie i emigracji do Kanady.

10384. SZKOŁA niepokornych Pomorzaków! Likwidacja Niższego Seminarium Duchownego (Collegium Marianum) w Pelplinie przez władze komunistyczne w świetle materiałów archiwalnych (1950–1961). [Wyd.]

Arkadiusz Czwołek, Jan Wiśniewski. Pelplin 2016 Bernardinum 8° ss. 227, nlb. 1, il.

10385. [SZYMANOWSKA Maria]: Listy Marii Szymanowskiej dotyczące sióstr karmelitanek bosych w Kaliszu. [Wyd.] Sławomir Kęszka. *Ephemerides Marianorum*. [T.] 4: 2015 s. 237–249, streszcz. ang.

Lata 1946–1974.

10386. SZYMAŃSKI Maciej: Nauczycielski kabaret „Na luzie” – moje wspomnienia. *Kutnowskie Zeszyty Regionalne*. T. 20: 2016 s. 301–308.

Lata 1986–1989.

10387. ŚWIĄTECKI Ireneusz Eric: Podróż w nieznane. Journey to the unknown. Tł. na jęz. ang. Kazimierz i Justyn Świątecki. Saskatoon, SK–Zagnańsk 2016 Świętokrzyskie Tow. Region. 8° ss. 84, il. (Biblioteka Świętokrzyska; 340).

Tekst równol. pol., ang.

Wspomnienia autora (ur. 1948) o ucieczce z Polski przez Węgry do Austrii, 1967 r.

10388. TABKOWSKI Sławomir J.: Obrazy z pamięci – Nowy Sącz w połowie ubiegłego wieku. *Rocznik Sądecki*. T. 44: 2016 s. 265–286.

Wspomnienia.

10389. TACY byliśmy. Wspomnienia absolwentów Politechniki Warszawskiej. Praca zbiorowa. Pod red. Wojciecha Nowakowskiego. Warszawa 2015 Stow. Absolwentów i Przyj. Politech. Warszawskiej 8° ss. 260, il.

Lata 1951–2012.

10390. [TERLECKI Tymon, Timoszewicz Jerzy]: Tymon Terlecki – Jerzy Timoszewicz. Listy 1960–1993. Wybrała i oprac. Marzena Kuraś. Warszawa 2016 Inst. Sztuki PAN 8° ss. 458, nlb. 2, il., streszcz. ang.

10391. [TOKARCZUK Ignacy]: Kazanie biskupa przemyskiego Ignacego Tokarczuka, wygłoszone podczas uroczystości milenijnych w Lubaczowie 23 października 1966 roku. [Wyd.] Mariusz Leszczyński. *Rocznik Kolbuszowski*. Nr 16: 2016 s. 333–342.

10392. TRYŁOWSKA Wilhelmina: Wspomnienia nauczycielki z Jabłonowa (1945–1946). Cz. 1. *Zeszyty Żagańskie*. Nr 11: 2015 s. 63–69.

Toż. Cz. 2. *Tamże*. Nr 12: 2015 s. 52–61.

10393. TRZY dyrektywy MSW dotyczące zadań resortu spraw wewnętrznych z lat 1980–

1982. Oprac. Filip Musiał. *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 25: 2016 nr 44 s. 239–258.

10394. [TRZYDZIEŚCIA piąta] 35. rocznica strajku w Wyższej Oficerskiej Szkole Pożarniczej. Wspomnienia. Aut. wspomnień Teofil Bogucki [i in.]. Warszawa 2016 Szkoła Gł. Służby Pożarniczej 16° ss. 230, il.

Rok 1981.

10395. [TRZYDZIEŚCI pięć] XXXV lat strajków i powstania Solidarności we wspomnieniach strajkujących. Red. Wojciech Borowik. Warszawa 2016 Stow. Wolnego Słowa 4° ss. 64, il.

10396. TUSZYŃSKI Wiesław Jan: Bez patosu i etosu. Wspomnienia podchorążego Drugiego Plutonu Szóstego Kursu Wojskowej Akademii Medycznej w Łodzi w latach 1963–1969. Lubiejew 2016 Wiesław Jan Tuszyński; Firma Sas, Wanda Tarnawska 8° ss. 241, il.

10397. TYMCZASOWA instrukcja dotycząca nowych form dokumentowania pracy operacyjnej Służby Bezpieczeństwa (1967). Oprac. Marcin Kasprzycki. *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 25: 2016 nr 44 s. 231–238.

10398. UKŁAD polsko-niemiecki z 7 grudnia 1970 roku. Dokumenty i materiały. Oprac., wybór i przygot. do dr. Marek Jabłonowski, Włodzimierz Janowski, Grzegorz Sołtysiak. Warszawa 2016 Wyd. Dziennikarstwa, Informacji i Bibliologii Uniw. Warszawskiego; AAN; Fund. Archiwum Dokumentacji Hist. PRL; Aspra-JR 8° ss. 537, nlb. 2, il., streszcz. niem. (Polska Mniej Znana 1944–1989; t. 13).

10399. UNGER Leopold: Spacerzy z „Kulturą”. Paryż–Warszawa–Kraków 2016 Inst. Liter. Kultura; Inst. Książki 8° ss. 30, nlb. 2, 32, il.

Współwyd.: Unger L.: Promenades avec „Kultura”.

Oprawne w kierunku przeciwnastawnym.

Wspomnienia o czasopiśmie i współpracy z jego redakcją.

10400. UNIWERSYTET w Białymstoku in statu nascendi (1968–1997). Przegląd źródeł. Wybór i oprac. Joanna E. Dąbrowska. Białystok 2015 Wydaw. Uniw. Trans Humana 4° ss. 306, il., streszcz. ang.

10401. UROCZYŚCIE jasnogórskie 3 maja 1968 roku w materiałach Służby Bezpieczeństwa. [Wyd.] Jarosław Durka. *Częstochowskie Teki Historyczne*. T. 6: 2016 s. 235–263, streszcz. ang.

10402. URSUS. To tutaj wszystko się zaczęło. Studium historii żywej. Książka pod red.

Jaśminy Wójcik. Warszawa 2016 Ośr. Kultury „Arsus”; Urząd Dzielnicy Ursus 8° ss. 227, nlb. 1, il.

Antologia wspomnień dot. Czerwca 1976 r.

10403. [VINCENZ Stanisław, Wilczyński Józef]: Korespondencja Stanisława Vincenza i Józefa Wilczyńskiego. Oprac. Andrzej Ruszczyk. *Plaj*. [T.] 50: 2015 s. 167–179.

Z l. 1948–1954; zawiera też artykuł J. Wilczyńskiego o S. Vincenzie opublikowany w piśmie „Pittsburgianin” 3 VII 1953 r. oraz jego list do Andrzeja Vincenza z 6 V 1981 r.

10404. W TRYBACH systemu. Z dziejów łódzkiej opozycji studenckiej w latach 1968–1989. Pod red. Wiesława Maciejewskiego, Adama Hohendorffa, Janusza Mikosiaka. Warszawa 2016 Nar. Centrum Kultury 4° ss. 422, nlb. 1, il. (Jubileusz).

Antologia wspomnień.

10405. WALCZAK Aleksander [Hubert]: Na szczecińskim szkolnym farwaterze. Wspomnienia rektora uczelni morskiej. Szczecin 2016 Akad. Morska 8° ss. 182, nlb. 2, tabl. 48, il.

Wspomnienia autora (ur. 1930) dot. szczecińskiego szkolnictwa morskiego w l. 1969–2016.

10406. [WALEWICZ Zygmunt]: Starostowie i wicestarostowie Okręgu Mazurskiego w charakterystykach naczelnika Wydziału Inspekcji Starostw Urzędu Pełnomocnika Rządu RP Zygmunta Walewicza z 16 października 1945 roku. [Wyd.] Robert Syrwid. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 57:] 2013 nr 4 s. 801–826.

Uzup.: Syrwid R., *Tamże*. [T. 58:] 2014 nr 4 s. 601–602.

10407. WILCZEWSKI Mieczysław: Mój Toruń. Wspomnienia chłopaka z Mokrego. Toruń 2016 Wydaw. Adam Marszałek 8° ss. 285, nlb. 6, il.

Wspomnienia autora (ur. 1950) z dzieciństwa i młodości. Toż. Wyd. 2 popr. Toruń 2016.

10408. WITKOWSKI Andrzej: Szukając sprawców zła. Rozmawiał Leszek Pietrzak. Warszawa 2016 Bollinari Publ. House 8° ss. 150, il.

Wywiad z A. Witkowskim, prokuratorem prowadzącym w l. 1990–1991 i 2002–2004 śledztwo ws. zbrodni Jerzego Popiełuszki.

10409. WIZYTACJE pasterskie bpa Czesława Rydzewskiego na Suwalszczyźnie i Sejneńszczyźnie w lipcu 1947 r. [Wyd.] Wojciech Guzewicz. *Studia Etckie*. [T.] 16: 2014 nr 2 s. 203–212, streszcz. ang.

10410. WŁODYKA Władysław: Srebrny jubileusz mojego duszpasterzowania na Zie-

miach Odzyskanych. *Adhibenda*. [Nr] 3: 2016 s. 327–343.

Wspomnienia z l. 1945–1970.

10411. WŁOSIŃSKI Marian: Garść wspomnień o Nikiforze. *Rocznik Bocheński*. T. 7: 2013 s. 245–262.

Wspomnienia artysty-malarza i fotografa (1923–2005) o znajomości z Nikiforem Krynickim (właśc. Epifaniusz Drowniak, 1895–1968), l. 1946–1968.

10412. WOJENNE i powojenne dzieje banków, ich skarbców i dokumentacji – przykład Komunalnej Kasy Oszczędności powiatu poznańskiego. [Wyd.] Krzysztof Strykowski. *Przegląd Archiwalno-Historyczny*. T. 3: 2016 s. 233–242, streszcz. ang.

Dokument z 22 III 1945 r.

10413. WOŁAGIEWICZ Maria Danuta: Wspomnienie o prekursorskich badaniach powierzchniowych na Pomorzu Zachodnim w latach 1958–1962. *Materiały Zachodniopomorskie*. Nowa Seria. T. 12 z. 1: Archeologia: 2016 s. 721–722.

10414. WOŚ Jan Władysław: Na drogach Europy (wspomnienia). Warszawa 2016 Anagram 8° ss. 419, il.

Wspomnienia historyka (ur. 1939) ze studiów na Uniwersytecie Warszawskim oraz pracy naukowej na europejskich uniwersytetach, gł. we Włoszech.

10415. WSPOMNIENIA wychowanków Akademii Górniczo-Hutniczej. Kraków 2016 Stow. Wychowanków Akad. Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica 8° ss. 132, il.

Wspomnienia z okresu PRL.

10416. „WSZYSTKO marność oprócz kochania Boga”. Siostry od aniołów w sowieckich więzieniach i łagrach. Wybór źródeł. Wstęp, wybór i oprac. Ilona Lewandowska; współpr. Alicja Bronakowska. Białystok 2016 IPN. Oddz. 8° ss. 354, il. (Seria Wydawnicza Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej w Białymstoku; t. 29).

Lata 50. XX w.

10417. WYTYCZNE Komendanta Okręgu AK Kraków na okres po rozwiązaniu AK oraz opracowane przez podziemie informacje o metodach pracy NKWD. Oprac. Dawid Golik, Krzysztof Pięciak. *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 25: 2016 nr 44 s. 217–230.

10418. Z ARCHIWUM Jana Nowaka-Jeziorańskiego: raporty o sytuacji Kościoła rzymsko-katolickiego w Polsce – rok 1958. Oprac. i wstępem poprzedził Andrzej Nowak.

Czasopismo ZNiO. Z. 26/27: 2016 s. 101–131, streszcz. ang.

10419. Z BOŚNI do Polski. Edycja źródłowa dokumentów dotyczących reemigracji Polaków z Bośni i Hercegowiny po II wojnie światowej. [Wyd.] Tomasz Jacek Lis. Bolesławiec–Nowa Ruda 2016 Bolesławiecki Ośr. Kultury – Międzynar. Centrum Ceramiki; Usługi Poligraficzne Bogdan Kokociński vel Kokot 8° ss. 176, nlb. 1, il.

Dostępne także w wersji elektronicznej.

Toż w jęz. bośniackim: Iz Bosni u Poljsku. Prikaz izvornih dokumenta na temu reemigracije Poljaka iz Bosne i Hercegovine nakon II svijetskoga rata. Bolesławiec–Nowa Ruda 2016 ss. 251, nlb. 1, il.

10420. Z KRESÓW Wschodnich na Kresy Zachodnie. Wieś Łaz po II wojnie światowej. Przyczynek do historii wsi. Tekst i oprac. wspomnień mieszkańców Janina Wilga. Łaz–Żary 2016 Stow. „Łaz – Zielony Las”; eMBePe 8° ss. 96, il.

10421. [ZAJĄCZKOWSKI Włodzimierz]: Listy Włodzimierza Zajączkowskiego do Haczy Seraji Szapszała. [Wyd.] Maria Emilia Zajączkowska-Łopatto. *Almanach Karaimski*. [T.] 5: 2016 s. 207–237, streszcz. ang.

Lata 1947–1958.

10422. ZAPORY żołnierze wyklęci. T. 1: Relacje żołnierzy cc mjr. Hieronima Dekutowskiego ps. Zapora z szeregów AK i podziemia antykomunistycznego. Zebrala i oprac. Ewa Kurek. Warszawa–Kraków 2016 Oficyna Wydawnicza Mireki 8° ss. 509, nlb. 1, il.

10423. ZAREMBA Piotr: Wspomnienia Prezydenta Szczecina. Pierwszy szczebiński rok 1945. Wyd. 3. Łódź 2016 Książki Młyn Dom Wydaw. 8° ss. 370, il.

Wyd. 1 pt. Wspomnienia prezydenta Szczecina 1945–1950. Poznań 1977.

10424. ZAREBSKA Ludomira: Ogrody dzieciństwa. Zagnańsk 2016 Świętokrzyskie Tow. Region. 8° ss. 87, il. (Biblioteka Świętokrzyska; 345).

Wspomnienia autora (ur. 1946) z Przasnysza.

10425. ZAUCHA Janusz: Wspomnienia. Życie bezpartyjnego naukowca w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i emeryta w III Rzeczypospolitej Polskiej. Wyboru dokonał Maciej Zaucha Sekundus. Gdynia 2016 Jacek Zaucha 8° ss. 288, il.

Wspomnienia autora (ur. 1926) z powojennej nauki w liceum w Gorlicach, studiów chemicznych na Politechnice Gdańskiej, pracy naukowej na uczelni oraz w Morskim Instytucie Rybackim w Gdyni.

10426. [ZELENKO Konstantin Vasil’evič]: Konstantyn Zelenko (1923–2009) i jego listy do mnie. [Wyd.] Michał Łesioń. *Biuletyn Ukrainoznawczy*. [Nr] 16/17: 2013/2014 [dr.:] 2014 s. 287–318.

Listy ukraińskiego działacza społeczno-politycznego, historyka i politologa z l. 1987–2006.

10427. ZYK Witold: Relacja z pracy w kopalniach węgla kamiennego, w Ministerstwie Górnictwa i w Zabrzańskim Zjednoczeniu Przemysłu Węglowego w latach 1949–1981. Oprac. Jacek Okoń. *Górniki Polski*. Nr 8/9: 2015 s. 281–302.

Wspomnienia autora ur. w 1925 r.

10428. ŻAGIEL Stefan: Miedza. Zatrzymane w pamięci. Ciechanów 2016 Horyzont Ciechanów 8° ss. 109, nlb. 2, il.

Wspomnienia autora (ur. 1949) z nauki w Technikum Chemicznym nr 1 w Lublinie, studiów chemicznych na UMCS, pracy w Zakładach Azotowych w Puławach, na budowie Cukrowni w Ropczycach i w Zakładzie Opon Samochodowych „Stomil” w Dębicy, l. 1963–1977.

10429. ŻAK Michał: Wspomnienia z lat 1948–1958. Spisał i oprac. Krzysztof Lewandowski. *Sowiniec*. Nr 46: 2015 s. 107–131.

Wspomnienia autora (1911–1994) z seminarium duchownego w Krakowie, znajomości z ks. Władysławem Gurgaczem, aresztowania przez bezpiekę i więzienia.

10430. ŻELAWSKI January: Spod Pacanova na Ziemię Odzyskane. Moje wspomnienia. Szczecin 2016 Książnica Pomorska im. Stanisława Staszica 8° ss. 251, il.

Wspomnienia autora (ur. 1939) z dzieciństwa w Trzebiecy, Oblekoniu i Busku Zdroju, nauki w seminarjach duchownych w Gościkowie-Paradyżu i Częstochowie, studiów na Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie (obecnie Uniwersytet Stefana Kardynała Wyszyńskiego), posługi kapłańskiej m.in. w Klepicy, Siekierkach i Brzesku.

10431. ŻOŁNIERZE Niezłomni w polskiej prasie niepodległościowej w Wielkiej Brytanii z lat 1945–1956 ze zbiorów Centralnej Biblioteki Wojskowej. T. 1: Lata 1945–1947. Komentarz hist. Joanna Kurczab; oprac. Jan Tarczyński [i in.]. Warszawa 2016 Centr. Bibl. Wojsk. im. Marszałka Józefa Piłsudskiego 4° ss. 265, il. Centr. Bibl. Wojsk. im. Marszałka Józefa Piłsudskiego.

Wybrane artykuły.

Opracowania

Zob. poz. 1158, 9851, 9856, 9894, 9913, 9948, 9951, 9959, 9969, 9988, 10011, 10039, 10045, 10080, 10089, 10124, 10149, 10157, 10333, 10334, 10343, 11256, 11410.

10432. ABRAHAM-DIEFENBACH Magdalena: Pałace i koszary. Kino w podzielonych

miastach nad Odrą i Nysą Łużycką. Wrocław 2015 Atut 8° ss. 432, il. (Niemcy, Media, Kultura).

W okresie PRL.

10433. ADAMOWICZ Piotr, Drzycimski Andrzej, Kinaszewski Adam: Gdańsk according to Lech Wałęsa. Translated by Piotr Łuba. [Wyd. 2]. Gdańsk 2016 City Hall of Gdańsk. Mayor of City Promotion; Wydaw. Marron; for the Polish Scouting and Guiding Association (ZHP) 8° ss. 128, nlb. 2, il.

Przewodnik po miejscach związanych z L. Wałęsą. Wyd. 1. 2008.

10434. ALEKSANDER Bogdan: Dwudziesty dziewiąty w latach 1944–1950. Cz. 1. *Zeszyty Żagańskie*. Nr 11: 2015 s. 54–57.

Toż. Cz. 2, ostatnia. *Tamże*. Nr 12: 2015 s. 47–51.

29. pułk piechoty w Żaganiu w składzie 10. Dywizji Piechoty.

10435. ANDREJUK Katarzyna: Awans społeczny kobiet w czasach PRL. Dynamika struktury i sprawczości. *Przegląd Socjologiczny*. T. 65: 2016 z. 3 s. 157–179, streszcz. ang.

10436. ANKIETA „Wolności i Solidarność”: Polski rok 1989. [Cz. 1]. *Wolność i Solidarność*. Nr 7: 2014 s. 11–30.

Respondenci: Klaus Ziemer, Jerzy Holzer, Andrzej Paczkowski, David Ost, Antoni Dudek, Marek Cichoński, Andrzej Friszke. Toż. Cz. 2. *Tamże*. Nr 8: 2015 s. 13–35.

Respondenci: Jerzy Jedlicki, Jan Kofman, Aleksander Smolar, Antoni Z. Kamiński, Anthony Kemp-Welch, Alain Touraine, Dominika Kozłowska, Andrzej Zoll, Padraic Kenney, Jerzy Eisler, Wojciech Roszkowski, Michael Bernhard.

10437. APPLEBAUM Anne: Za żelazną kurtyną. Ujarmienie Europy Wschodniej 1944–1956. Z ang. przeł. Barbara Gadomska. Warszawa 2013.

Rec.: Machcewicz Paweł: Stalinizm z lotu ptaka. *Wolność i Solidarność*. Nr 7: 2014 s. 171–174.

10438. ASTRAMOWICZ-LEYK Teresa: Sytuacja polityczna w Polsce na przełomie lat 1981/1982 oczami weterana. *Klio*. T. 36: 2016 nr 1 s. 139–157.

Dot. listu Witolda Zygmunta Kulerskiego do syna Wiktora ze stycznia 1982 r.

10439. BADOWICZ Anna: Miejsca pamięci jako element propagandy Armii Radzieckiej wśród społeczeństwa polskiego na Dolnym Śląsku w latach 1945–1956. *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 71: 2016 nr 2 s. 113–132, streszcz. ang., niem.

10440. BANASIAK Paweł: Środowisko „Znak” w kontekście wydarzeń „Marca 1968 r.” w świetle akt Aparatu Bezpieczeństwa. Analiza

tego co widziała i myślała i mogła Służba Bezpieczeństwa – na podstawie służbowych notatek współpracowników SB w oparciu o materiały Instytutu Pamięi Narodowej. [Kraków] 2016 Ridero 8° ss. 101.

10441. BANAS Konrad: Działalność przesiedleńczo-opiekuńcza Państwowego Urzędu Repatriacyjnego w Zduńskiej Woli 1945–1950. Łódź 2014 Piktora Szalski i Sobczak 8° ss. 138, il., mapy.

10442. BANAS Kornelia: 1966 – Piekarskie „Deo per Mariam gratias maximas”. *Czasy Pismo*. 2016 nr 1 s. 77–83.

Obchody milenijne w Piekarach Śląskich.

10443. BARANOWSKI Andrzej B.: Pierwszy w świecie kod pocztowy, liczbowo-literowy stosowany w Niemczech w latach 1944–1945 i jego ślady na ziemiach polskich. *Historyczno-Badawczy Biuletyn Filatelistyczny*. R. 52: 2012 nr 1/4 s. 13–22.

W Polsce w l. 1945–1947.

10444. BARAŃCZUK Arkadiusz: Cerkiew prawosławna na terenie województwa białostockiego w latach 1944–1956. Warszawa 2016 Warszawska Metropolia Prawosławna 8° ss. 160, il.

10445. BARTCZAK Anna: Szkolnictwo dla dzieci narodowości niemieckiej na Pomorzu Zachodnim w latach 1945–1964. *Stargardia*. T. 10: 2015 [dr:] 2016 s. 297–313, streszcz. ang., niem.

10446. BARTKOWIAK Przemysław: Działania aparatu bezpieczeństwa wobec Łucjana Jankowskiego (1901–1958) – harcerza i społecznika z Grodziska Wielkopolskiego. *Studia Zachodnie*. [T.] 16: 2014 s. 131–142, streszcz. ang.

10447. BAZYL CZUK Zofia: Inspektoriat Polska Zgromadzenia Córek Maryi Wspomożycielki w latach 1945–1989. Lublin 2016 Ośr. Badań nad Geografią Hist. Kościoła w Polsce. KUL 8° ss. 293, nlb. 1, il. KUL. Ośr. Badań nad Geografią Hist. Kościoła w Polsce. (Zakony Żeńskie w PRL. Studia i materiały do historii chrześcijaństwa w Polsce; t. 2).

10448. BĄCZEK Piotr: Rozpracowywanie przez aparat bezpieczeństwa PRL ks. prymasa Stefana Wyszyńskiego i o. Mariana Pirożyńskiego na przykładzie działalności tajnego współpracownika o pseudonimie „Ptaszyńska”. *Studia Redemptorystowskie*. Nr 13: 2015 s. 317–335, streszcz. ang.

10449. BECHTA Mariusz: Pogrom czy odwet? Akcja zbrojna Zrzeszenia „Wolność i Niezawisłość” w Parczewie 5 lutego 1946 r. Poznań 2015.

Rec.: Grabski August: Antysemicki pogrom jako kolejne polskie powstanie? Na marginesie pracy o pogromie w Parczewie w 1946 r. *Kwartalnik Historii Żydów*. [R. 16]: 2016 nr 2 s. 550–557.

10450. BEDNARCZYK Michał Jan: „Cały kraj serdecznie wita swego pierwszego obywatela”. Przebieg obchodów 60. rocznicy urodzin Bolesława Bieruta na łamach „Trybuny Ludu”. *Annales UMCS. Sec. F: Historia. Vol. 69: 2014 z. 1/2 s. 49–74*, streszcz. ang.

18 IV 1952 r.

10451. BEŁDZIKOWSKI Ryszard: Eugeniusz Szewczyk – pierwszy prezydent Wałbrzycha. Sprawny urzędnik, uczyliwy człowiek. *Nowa Kronika Wałbrzyska*. T. 4: 2016 s. 55–70, streszcz. ang.

Lata 1946–1948.

10452. BENKEN Przemysław: Kulisy działalności agenta „Zaręby” (Donata Czerewacza) wymierzonej w środowisko Zgrupowania Armii Krajowej „Radosław” w latach 1947–1949. *Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944–1989*. [T.] 13: 2015 s. 325–349, streszcz. ang.

10453. BENKEN P.: Tajemnica śmierci Jana Rodowicza Anody. Warszawa 2016 IPN–KŚZpNP 8° ss. 256, il., streszcz. ang. IPN–KŚZpNP. (Centralny Projekt Badawczy IPN Aparat Bezpieczeństwa w Walce z Podziemiem Politycznym i Zbrojnym 1944–1956) (Monografie; t. 120).

Rok 1949.

10454. BERLIŃSKA-WOJTAS Paulina, Wojtas Jarosław: Październik w perspektywie lokalnej. Liga Kobiet w powiecie wolsztyńskim 1956–1966. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Folia 214: *Studia Politologica*. [T.] 17: 2016 s. 15–23, streszcz. ang.

10455. BĘBNIK Grzegorz: Kamieniem w Milenium. Okoliczności powstania Pomnika Powstańców Śląskich w Katowicach. *Czasy Pismo*. 2016 nr 1 s. 71–76.

Lata 1965–1967.

10456. BĘDŹMIROWSKI Jerzy: Sytuacja międzynarodowa w przededniu powstania Układu Warszawskiego a bezpieczeństwo morskie Polski. *Kwartalnik Bellona*. R. 8: 2014 nr 4 s. 125–141.

Lata 1945–1955.

10457. BIAŁEK Stefan: Carcer inferior. Zakłady karne Strzelec Opolskich w systemie represji stalinowskich (1945–1954). Wrocław 2016 Oddz. IPN–KŚZpNP 8° ss. 501, nlb. 1, il. (Historia Śląska Opolskiego).

10458. „BIĆ takiego wroga jak kler”. Osoby duchowne i zakonne w miejscach odosobnienia za żelazną kurtyną. Pod red. Marty Grądzkiej-Rejak i Józefa Mareckiego. Kraków–Warszawa 2016 Dante; IPN–KŚZpNP 8° ss. 319, streszcz. ang. (Kościół w Okowach).

Z treści: Grądzka-Rejak M., Marecki J.: Wstęp s. 7–23; Musiał Filip: Osoby duchowne i zakonne w miejscach odosobnienia w Polsce „Judowej” – stan badań s. 25–33; Różański Mieczysław: Ustawodawstwo komunistyczne wobec Kościoła katolickiego w Polsce s. 35–57; Marecki J.: Atmosfera religijna w miejscu internowania Prymasa Stefana Wyszyńskiego w Stoczku Warmińskim w świetle donosów informatora o pseudonimie „Krystyna”. [Stanisław Skorodecki] s. 59–77; Łatka Rafał: Prymas Stefan Wyszyński w Stoczku – wizja literacka Pawła Zuchniewicza a rzeczywistość. [Dot. powieści „Prymas w Stoczku. Polskie Betlejem”] s. 79–94; Szetelnicki Waclaw W.: Więzienne losy ojca Andrzeja Tadeusza Deptucha – studium przypadku s. 95–111; Kozieł Danuta: Dzień zakonniccy w areszcie śledczym i w więzieniu po wyroku w latach 1952–1956 na podstawie wspomnień nazaretki siostry Izabelli Machowskiej s. 113–127; Pasich Dominika: Centralne Więzienie w Rawiczu i jego dwaj więźniowie: ksiądz doktor Piotr Oborski i ksiądz Zbigniew Gadomski s. 129–149; Wiejaczka Paweł: Internowanie siostr benedyktynek z opactwa pod wezwaniem świętego Wojciecha w Staniątkach w klasztorze bernardynów w Alwerni s. 151–165; Relacje siostr elżbietanek na temat akcji „X-2” i życia w obozach pracy. [Wyd.] Łucja Marek s. 193–213; [Lichota Teodor, Sierla Stanisław]: Więzienna codzienność w dwugłosie księży Teodora Lichoty i Stanisława Sierli. [Wyd.] Ł. Marek s. 215–228; Pamiętnik pobytu benedyktynek zesłanych do Alwerni. Oprac. J. Marecki s. 229–284.

10459. BIDWELL Anna: Aby Przesieka nie była wiochą, lecz miejscowością wczasową! Trzy dekady w życiu Przesieki (lata 50., 60., 70.). *Rocznik Jeleniogórski*. T. 48: 2016 s. 109–128, streszcz. ang., czes., niem. XX w.

10460. BIELAWNY Krzysztof: Księża marianie w raportach Urzędu Bezpieczeństwa w latach 1949–1954. *Ephemerides Marianorum*. [T.] 4: 2015 s. 185–202, streszcz. ang.

10461. BIELAWSKA Sylwia: Wałbrzyskie księgarnie w latach 1945–1950. *Nowa Kronika Wałbrzyska*. T. 4: 2016 s. 153–173, streszcz. ang.

10462. BIELIŃSKA-KOWALEWSKA Katarzyna: The Anti-Nationalism of Very Young Communists in Poland after WW2. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Folia 214: *Studia Politologica*. [T.] 17: 2016 s. 3–14.

10463. BIENIECKI Ireneusz: Podsystem obserwacji i radiolokacyjnego dozoru Wojsk

Ochrony Pogranicza w ochronie granicy morskiej PRL w latach 1960–1970. *Biuletyn Historyczny*. Nr 31: 2016 s. 171–192.

10464. BIERNACKI Leszek: Jak powstał pierwszy NZS. *Więź*. R. 59: 2016 nr 4 s. 78–94. Niezależne Zrzeszenie Studentów.

10465. BIJAK Bartosz: Nieudany werbunek. Matka studenta kontra SB. *Kronika Miasta Łodzi*. [R. 26:] 2016 nr 2 s. 133–139.

Zwerbowanie szantażem studenta Sławomira (nazwiska nie podano) i zabiegi jego matki o zwolnienie z tej współpracy (m.in. list do Czesława Kiszczaka), 1987 r.

10466. BILIŃSKI Piotr: The discrimination of Władysław Konopczyński in the People's Republic of Poland. *Acta Poloniae Historica*. [T.] 114: 2016 s. 159–189.

10467. BŁAŻEJCZYK-MAJKA Lucyna, Miłosz Jan: Występowanie chorób zakaźnych w Wielkopolsce w latach 1945–1953 w świetle dokumentów Archiwum Państwowego w Poznaniu. *Przegląd Archiwalno-Historyczny*. T. 3: 2016 s. 113–143, streszcz. ang.

10468. BOBOLI Andrzej: „Przewodnia siła stolicy”. Komitet Warszawski Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej 1975–1990. Warszawa 2016 IPN–KŚZpNP 8° ss. 400, streszcz. ang. IPN–KŚZpNP. (Monografie; t. 118).

10469. BOCHEŃSKI Stanisław, Piskozub Jerzy: Budowa budynków Wydziału Elektrycznego D1 i Wydziału Lotniczego D2 Politechniki Wrocławskiej – historia pewnej iluzji. Construction of the Wrocław University of Technology buildings for the Faculty of Electrical Engineering D1 and Faculty of Aviation Engineering D2 – history of some illusion. *Wiadomości Konserwatorskie*. Nr 41: 2015 s. 65–73.

Tekst równol. pol., ang.
Lata 1947–1962.

10470. BOGDAN Anna: Odrodzenie się struktur „Solidarności” na Podkarpaciu na tle wydarzeń roku 1989. *Limes*. Nr 3/4: 2010/2011 [dr:] 2011 s. 228–246, streszcz. ang.

10471. BOGOŁĘBSKA Barbara: Tischnerowskie „formy pamięci”. *Łódzkie Studia Teologiczne*. R. 25: 2016 nr 1 s. 29–40, streszcz. ang.

Rozważania na podstawie dziennika Józefa Tischnera z l. 1944–1949.

10472. BOJARSKI Piotr: 1956. Przebudzeni. Warszawa 2016 Agora 8° ss. 454, nlb. 2, il. (Lata; 2).

10473. BOJARYN-KAZBERUK Barbara: Oblawa augustowska (lipiec 1945 r.) – próba bilansu. *Biuletyn Historii Pogranicza*. Nr 16: 2016 s. 41–51, streszcz. ang., ros., lit.

10474. BOLESŁAWSKA-LEWANDOWSKA Beata: Zygmunt Mycielski i Andrzej Panufnik – o muzycznej przyjaźni ponad żelazną kurtyną. *Muzyka*. R. 61: 2016 nr 4 s. 43–60, streszcz. ang.

Lata 1949–1987.

10475. BOREK Paweł: Działalność NSZZ „Solidarność” w Spółdzielni Inwalidów „Elremet” w Białej Podlaskiej (1980–1989). *Radzyński Rocznik Humanistyczny*. T. 14: 2016 s. 283–300, streszcz. ang.

10476. BOROWIEC Janusz: Funkcjonariusze i pracownicy rzeszowskiego UB represjonowani za współpracę z podziemiem narodowym. *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 25: 2016 nr 43 s. 139–157, streszcz. ang.

10477. BOROWIEC J.: Służba Bezpieczeństwa i administracja państwowa wobec obchodów milenijnych w województwie rzeszowskim w 1966 r. *Prace Historyczno-Archiwalne*. T. 28: 2016 s. 155–176, streszcz. ang.

10478. BRENK Mikołaj: Kształcenie pracowników socjalnych w Polsce Ludowej. *Studia Edukacyjne*. Nr 31: 2014 s. 233–248, streszcz. ang.

10479. BRIER Robert: Nie tylko Helsinki. Solidarność i zapoznana kultura praw człowieka. *Wolność i Solidarność*. Nr 8: 2015 s. 63–75, streszcz. ang.

Lata 80. XX w.

10480. BROWAREK Tomasz: Ludność niemiecka w polityce państwa polskiego w latach 1945–1989. Lublin 2015.

Rec.: Popieliński Paweł, *Rocznik Polsko-Niemiecki*. Nr 24: 2016 z. 1 s. 313–319.

10481. BRZEZIŃSKI Piotr: Kontrowersje wokół autorstwa „Ballady o Janku Wiśniewskim”. *Zeszyty Gdynskie*. Nr 11: 2016 s. 147–154, streszcz. ang.

Poprawiona wersja artykułu: Brzeziński P.: Ballada o Janku Wiśniewskim. *Biuletyn IPN*. 2010 nr 12.

Uzup.: Fic Andrzej: Autorstwo „Ballady o Janku Wiśniewskim”. *Zeszyty Gdynskie*. Nr 11: 2016 s. 155–162.

Zaprzeczenie autorstwa Mieczysława Cholewy, potwierdzenie Krzysztofa Dowgiałły.

10482. BRZEZIŃSKI P., Kazański Arkadiusz, Węgliński Marcin: Pruszcz Gdański

w latach 1945–1990. Partia, bezpieka, „Solidarność”. Pruszcz Gdański 2016 Dorkassa Henryk Krzemiński 4° ss. 343, nlb. 1, tabl. 20, il.

10483. BRZUSTOWSKI Tomasz: Niejasna gra z UB. Dwuznaczne kontakty z komunistycznymi organami bezpieczeństwa państwa na podstawie przypadku Mieczysława Lipoka. *Echa Przeszłości*. [T.] 17: 2016 s. 229–244, streszcz. ang.

10484. BUCYK Barbara: Historia teatru lalek w szkole podstawowej w Zabrzeży. *Almanach Łącki*. Nr 24: 2016 s. 164–175.

Pierwsze przedstawienie w 1955 r.

10485. BUDAPESZT 1956. Powstanie nadziei. Red. Bożena Bojar. Warszawa 2016 Katedra Hungarystyki Uniw. Warszawskiego 8° ss. 174, tabl. 1, il.

Z treści: Kula Marcin: Porównajmy dwóch bratanków s. 19–27; Friszke Andrzej: 1956 rok – sytuacja w PZPR s. 29–34; Paczkowski Andrzej: Październik 1956 – w Polsce i na Węgrzech s. 35–38; Persak Krzysztof: Rok 1956 – Polska a Związek Radziecki s. 55–60; Tischler János: Polacy Węgrom s. 73–80; Grad Marcin, Stronkowska Dorota: Społeczeństwo Poznania i okolic wobec rewolucji węgierskiej 1956 s. 81–85; Grzeszak Anna, Kupiszewska Krystyna, Pawlas Szymon: Obraz powstania węgierskiego w polskiej prasie s. 99–107; Sulich Adrian: Stereotyp „rewolucji węgierskiej 1956 roku” w tekstach z „Gazety Wyborczej” i „Gazety Polskiej” s. 131–148.

10486. BUDROWSKA Kamila: Literatura i pisarze wobec cenzury PRL 1948–1958. Białystok 2009.

Rec.: Mojsak Kajetan: Kontrolerzy i stratedzy. *Pamiętnik Literacki*. R. 107: 2016 z. 3 s. 219–227, streszcz. ang.

10487. BUJKIEWICZ Zbigniew: Budżet miejski Żagania w latach 1945–1947. *Zeszyty Żagańskie*. Nr 13: 2016 s. 74–78.

10488. BUJKIEWICZ Z.: Stan zielonogórskiego szkolnictwa w listopadzie 1945 roku w świetle protokołów poinspekcyjnych wizytatora Wiesława Sautera. *Studia Zielonogórskie*. T. 21: 2016 s. 183–194.

10489. BUKAŁA Marcin: Wyjątkowy rok. Wybrane wydarzenia polityczne i społeczne w powiecie kolbuszowskim w 1956 roku. *Rocznik Kolbuszowski*. Nr 16: 2016 s. 23–50, streszcz. ang.

10490. BUKAŁA M., Thomas Ireneusz: Relacje państwo–Kościoł na przykładzie dwóch dokumentów dotyczących usunięcia obrazu Matki Boskiej Częstochowskiej z Cukrowni Przeworsk w 1955 r. *Prace Historyczno-Archivalne*. T. 28: 2016 s. 175–191, streszcz. ang.

W aneksie dokumenty.

10491. BURCHART Damian: Udział 15 Dywizji Piechoty w rozminowywaniu terenu Warmii i Mazur. *Rocznik Mazurski*. T. 20: 2016 s. 109–116.

10492. BURCZYK Dariusz: Nadzór Wojсковej Prokuratury Rejonowej w Gdańsku nad jednostkami Korpusu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Wojsk Ochrony Pogranicza w latach 1946–1955. *Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944–1989*. [T.] 13: 2015 s. 393–413, streszcz. ang.

10493. BYKOWSKA Beata: Kształcenie nauczycieli w okresie PRL. *Zeszyty Naukowe Gdańskiej Szkoły Wyższej*. Nr 13: 2013 s. 224–261, streszcz. ang.

10494. BYRDAK Tadeusz: Świadkowie mówią: „Ogień” był bandytą. Opole 2016 Tadeusz Byrdak 8° ss. 62, il.

Józef Kuraś (1915–1947).

10495. CABAJ Wojciech: Dzień, który musiał nadejść. Trzy dni strajku w dzierzoniowskiej Silesianie. Red. Rafał Brzeziński. Brodziszów 2015 Usługi Badawcze i Wydawnicze dr Rafał Brzeziński 16° ss. 71, il.

Dzierżoniowskie Zakłady Przemysłu Bawełnianego „Silesiana”, sierpień 1980 r.

10496. CENTEK Barbara: „Informator Akademicki” – pismo studenckiego strajku w Politechnice Lubelskiej z jesieni 1981 roku. *Rocznik Lubelski*. T. 42: 2016 s. 179–189, streszcz. ang.

10497. CENTEK B.: „Niech sobie tam piszą...”. Działalność wydawnicza Samorządu Studenckiego Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego w ostatniej dekadzie PRL. *Folia Toruniensia*. [T.] 16: 2016 s. 9–34, streszcz. ang., niem.

10498. CHABASIŃSKA Anna: Powstawanie oraz instytucjonalne przeobrażenia struktur organizacyjnych związków wyznaniowych na Ziemi Lubuskiej w latach 70. i 80. XX wieku. *Studia Lubuskie*. T. 10: 2014 s. 211–226, streszcz. ang., niem.

10499. CHAMERA-NOWAK Agnieszka: Biblioteki i bibliotekarze partyjni w województwie warszawskim w latach 1949–1954 w świetle dokumentów Komitetu Centralnego PPR oraz Warszawskiego Komitetu Wojewódzkiego PZPR. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. T. 10: 2016 s. 279–294, streszcz. ang.

10500. CHAMERA-NOWAK A.: Problemy złej jakości wykonania książek w latach pięćdziesiątych XX wieku w Polsce: stalinowskie diagnozy, rzeczywiste przyczyny. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. T. 7/8: 2013/2014 [dr.:] 2014 s. 115–132, streszcz. ang.

10501. CHŁOSTA-SIKORSKA Agnieszka: Kraków i jego mieszkańcy w latach 1945–1947. Kraków 2016 Libron 8° ss. 376.

10502. CHMIELEWSKI Witold: Stanisław Skrzeszewski wobec ludzi nauki w świetle własnych notatek, listów i pism (1944–1950). Warszawa 2014.

Rec.: Król Joanna, *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 59: 2016 nr 1/2 s. 233–238; Theiss Wiesław, *Tamże* nr 3/4 s. 257–261.

10503. CHMIELEWSKI W.: Wyższe Studium Polskie przy Bibliotece Polskiej w Paryżu w 1945 r. *Biuletyn Historii Wychowania*. [Nr] 34: 2016 s. 57–90, streszcz. ang.

10504. CHODAK Jarosław: Przeobrażenia społeczno-polityczne w Polsce w latach 1944–1956 jako rewolucja z zewnątrz. *Sensus Historiae*. Vol. 23: 2016 no 2 s. 129–151, streszcz. ang.

10505. CHOJNOWSKI Andrzej: Komisja Kultury KC PZPR – „dziecko” gomułkowskiej stabilizacji. *Dzieje Najnowsze*. R. 48: 2016 [nr] 3 s. 129–144, streszcz. ang.

10506. CHRZĄSTEK Tomasz: Na kulturalnym froncie. Analiza zawartości tygodnika „Nowa Kultura” 1950–1963. Warszawa 2016 IPN–KŚZpNP 8° ss. 397, nlb. 1, il., streszcz. ang. IPN–KŚZpNP. (Dziennikarze, Twórcy, Naukowcy).

10507. CHUMIŃSKI Jędrzej: Financial crimes among Polish workers in the years 1945–1956. *Studia Historiae Oeconomicae*. Vol. 34: 2016 s. 85–104.

10508. CHUMIŃSKI J.: Robotnicy polscy 1945–1956. „Stary” i „nowy” ośrodek przemysłowy na przykładzie Krakowa i Wrocławia. Wrocław 2015.

Rec.: Wilk Hubert, *Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych*. T. 76: 2016 s. 515–523.

10509. CHURSKA-WOŁOSZCZAK Kamila: Referendum ludowe i wybory do Sejmu Ustawodawczego w województwie pomorskim (1946–1947). Bydgoszcz–Gdańsk 2014.

Rec.: Zaćmiński Andrzej, *Zapiski Historyczne*. T. 81: 2016 z. 1 s. 202–205.

10510. CHYRA-ROLICZ Zofia: Rola spółdzielczości „Samopomoc Chłopska” w życiu wsi (1944–1989). *Zeszyty Wiejskie*. [Z.] 22: 2016 s. 713–726, streszcz. ang.

10511. CIAPUTA Piotr: Milicja Obywatelska w Radomiu i powiecie radomskim w latach 1945–1949. Geneza, struktura, kadra kierownicza. *Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944–1989*. [T.] 13: 2015 s. 147–166, streszcz. ang.

10512. CICHÓPEK-GAJRAJ Anna: Beyond violence. Jewish survivors in Poland and Slovakia, 1944–48. Cambridge 2014 Cambridge Univ. Press 8° ss. 297. (New Studies in European History Series).

Rec.: Frydel Tomasz, *Zagłada Żydów*. Nr 12: 2016 s. 596–603.

10513. CIEŚLIKOWSKI Sławomir: Wokół Komitetu Porozumiewawczego Organizacji Demokratycznych Polski Podziemnej. Przypomnienia i rozważania. *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 25: 2016 nr 44 s. 211–216.

10514. CIEŚLIŃSKI Marek Kosma: Polska Kronika Filmowa. Podglądanie PRL-u. Olszаницa–Warszawa 2016 Bosz Szymanik i Wspólnicy; BN 8° ss. 177, nlb. 7, il.

10515. CIMEK Henryk: Elity Polskiego Stronnictwa Ludowego (sierpień 1945 r. – październik 1947 r.). *Zeszyty Wiejskie*. Z. 21: 2015 s. 101–111, streszcz. ang.

10516. CIMEK H.: Elity ruchu ludowego w Polsce w latach 1944–1949. Rzeszów 2016 Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego 8° ss. 228, nlb. 1.

10517. CISZEWSKA Wanda A.: Skazone władzą. Ruch wydawniczo-księgarski na Kujawach i Pomorzu w latach 1945–1956. Toruń 2015.

Rec.: Korczyńska-Derkacz Małgorzata, *Studia o Książce i Informacji*. [T.] 34: 2015 s. 147–151.

10518. CIUPA Robert, Tracz Bogusław: Wujek '81. Strajk i pacyfikacja. Katowice 2016 Śląskie Centrum Wolności i Solidarności 4° ss. 219, nlb. 1, il.

Kopalnia Węgla Kamiennego „Wujek” w Katowicach.

10519. CONNELLY John: Zniwolonony uniwersytet. Sowietyzacja szkolnictwa wyższego w Niemczech wschodnich, Czechach i Polsce 1945–1956. Przekł. Witold Rodkiewicz. Warszawa 2014.

Rec.: Olszewski Henryk, *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 68: 2016 z. 2 s. 380–381.

10520. CZACZKOWSKA Ewa K.: Rola kardynała Stefana Wyszyńskiego w powstaniu Orędzia biskupów polskich do niemieckich. Nieznane dokumenty w archiwum prymasa Polski. *Przegląd Zachodni*. [T. 72:] 2016 [nr] 3 s. 193–203, streszcz. ang.

10521. CZAPELSKI Marek: Architektura polskiego socrealizmu w Zachęcie. Pierwszy Ogólnopolski Pokaz Projektów Architektury (1951) i Pierwsza Powszechna Wystawa Architektury (1953). Warszawa 2016 Zachęta – Nar. Galeria Sztuki 8° ss. 165, nlb. 2, il. (Archiwum Zachęty).

10522. CZAPELSKI M.: Między projektem doskonałym a koniecznością ekonomiczną. Dyskusje polskich architektów o projektach typowych 1953–1956. *Rocznik Historii Sztuki*. [T.] 41: 2016 s. 197–206, streszcz. ang.

10523. CZARNUCH Zbigniew: Przejściowy obóz Niemców przesiedlonych z Zielonej Góry do Gorzowa Wlkp. 5.11.1947–19.06.1948. *Studia Zielonogórskie*. T. 21: 2016 s. 101–152.

10524. CZERWIŃSKI Daniel: Pierwsza dekada. Aparat bezpieczeństwa w województwie gdańskim w latach 1945–1956. Gdańsk 2016 IPN–KŚZpNP 8° ss. 554, nlb. 2, tabl. 16, il. IPN–KŚZpNP. Oddz. w Gdańsku. (Centralny Projekt Badawczy IPN Struktura i Metody Działania Aparatu Bezpieczeństwa Polski Ludowej) (Publikacje Gdańskiego Oddziału IPN; t. 59) (Seria Gdańsk).

Rec.: Klementowski Robert, *Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944–1989*. [T.] 13: 2015 s. 603–606.

10525. CZOCHRA Andrzej: Realizacja filmu „Potem nastąpi cisza” w Żaganiu. *Zeszyty Żagańskie*. Nr 10: 2014 s. 56–61.

Lata 1965–1966.

10526. CZYŻEWSKI Andrzej: Peryferie stanu wojennego? – „casus” województwa siedleckiego. *Dzieje Najnowsze*. R. 48: 2016 [nr] 1 s. 113–133, streszcz. ang.

10527. DAHLMANN Hans-Christian: Antisemitismus in Polen 1968. Interaktionen zwischen Partei und Gesellschaft. Osnabrück 2013 Fibre 8° ss. 430, il. (Einzelveröffentlichungen des Deutschen Historischen Instituts Warschau; Bd. 30).

Rec.: Kaliski Bartosz, *Acta Poloniae Historica*. [T.] 114: 2016 s. 347–354.

10528. DALEKOWZROCZNOŚĆ czy do różne cele? W 50. rocznicę orędzia biskupów polskich do niemieckich. Materiały z konfe-

rencji zorganizowanej 9 grudnia 2015 roku w Archiwum Państwowym w Gorzowie Wielkopolskim. Pod red. Dariusza A. Rymara. Gorzów Wielkopolski–Warszawa 2016 AP; Tow. Przyj. Archiwum i Pamiątek Przeszłości; Nar. Archiwum Cyfrowe 8° ss. 168, il., streszcz. ang., niem. AP w Gorzowie Wielkopolskim, Tow. Przyj. Archiwum i Pamiątek Przeszłości.

Treść: Rymar D. A.: Wstęp s. 7–11; Osękowski Czesław: Orędzie biskupów polskich do biskupów niemieckich z 1965 roku a stosunki polsko-niemieckie s. 12–31; Rymar D. A.: Orędzie jako źródło współpracy polsko-niemieckiej na przykładzie kontaktów Hansa Beskego z biskupem Wilhelmem Plutą w latach 1965–1985 s. 32–63; Śmierczalski-Wachocz Dariusz: Biskup Jerzy Stroba a orędzie s. 64–89; Stanuch Zbigniew: Źródła dotyczące orędzia biskupów polskich do biskupów niemieckich z 1965 r. w zasobie archiwalnym Instytutu Pamięi Narodowej s. 90–103; Kufel Robert Romuald: Archiwalia dotyczące orędzia zgromadzone w Archiwum Diecezjalnym w Zielonej Górze s. 104–153; Socha Paweł: Orędzie w mojej pamięci s. 154–166.

10529. DATNER Helena: Po Zagładzie. Społeczna historia domów dziecka, szkół, kół studentów w dokumentach Centralnego Komitetu Żydów w Polsce. Warszawa 2016 ŻIH im. Emanuela Ringelbluma 8° ss. 359, il. (Z Dziejów Centralnego Komitetu Żydów w Polsce).

10530. DAWID Adriana: Górnoszląski Październik '56. *CzasyPismo*. 2016 nr 1 s. 24–32.

10531. DĄBROWSKI Adam [Grzegorz]: Przepisy kancelaryjne Ministerstwa Ziemi Odzyskanych z lat 1945–1949. *Archeion*. T. 117: 2016 s. 387–405, streszcz. ang., fr., ros.

10532. DĄBROWSKI Marcin: NSZZ Solidarność Ziemia Puławska w latach 1980–1989. Lublin 2016 IPN–KŚZpNP. Oddz. 8° ss. 423, nlb. 1, tabl. 24, il. IPN–KŚZpNP. Oddz. w Lublinie. (Centralny Projekt Badawczy IPN Opozycja w Polsce 1976–1989. Encyklopedia Solidarności).

10533. DOMAGAŁA Jarosław: Oddział w Kutnie Plockiego Towarzystwa Muzycznego imienia Wacława Lachmana. *Kutnowskie Zeszyty Regionalne*. T. 20: 2016 s. 273–280.

Lata 1986–1990.

10534. DOMAGAŁA J.: Państwowa Szkoła Muzyczna w Kutnie w latach 1960–1972. *Kutnowskie Zeszyty Regionalne*. T. 20: 2016 s. 251–272.

10535. DOMAGAŁA Kamil: Bytowska organizacja partyjna PZPR w latach 1950–1975. *Nasze Pomorze*. Nr 17: 2015 [dr.:] 2016 s. 15–63.

10536. DOMAŃSKA Joanna M.: Domy dziecka na Warmii i Mazurach w latach 1945–1989. Lublin 2015.

Rec.: Szady Joanna, *Studia Edukacyjne*. Nr 37: 2015 s. 398–403.

10537. DOMKE Radosław: Kształcenie dzieci i młodzieży w Polsce w latach 70. XX wieku. *Studia Zachodnie*. [T.] 17: 2015 s. 239–261, streszcz. ang.

10538. DOMKE R.: Przemiany społeczne w Polsce w latach 70. XX wieku. Zielona Góra 2016 Oficyna Wydawnicza Uniw. Zielonogórskiego 8° ss. 430, il., streszcz. ang.

Rec.: Ruszczyński Adam, *Studia Zielonogórskie*. T. 21: 2016 s. 369–371.

10539. DOROSZEWSKI Jerzy: Szkolnictwo i oświata na Lubelszczyźnie w latach 1944–1948. Lublin 2013.

Rec.: Szyszka Bogdan, *Studia i Prace Pedagogiczne*. Nr 1: 2014 s. 353–354.

10540. DOŚWIADCZENIE komunizmu. Pamięć i język. Pod red. Piotra Zemszała, Rigelsa Halili i Michała Głuszkowskiego. Toruń 2016 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 329, il., streszcz. ang.

Z treści: Halili R., Zemszał P., Głuszkowski M.: Wstęp s. 7–10; Gross Radosław: Przydatność źródeł archiwalnych do badań nad pamięcią zbiorową młodzieży w okresie PRL na przykładzie koncesjonowanych organizacji młodzieżowych na Warmii i Mazurach s. 13–34; Głuszkowski M.: „Kiedy było najlepiej? Za Stalina” – o znaczeniu dywersyfikacji źródeł w badaniach nad pamięcią społeczną. Na przykładzie Wierszyny – polskiej wsi na Syberii s. 35–48; Ciunowicz Małgorzata: Jak cienka jest granica między informacją a perswazją, czyli o tym, co zostało z języka propagandy politycznej doby PRL-u s. 51–67; Kalisz Maciej: Wybrane zagadnienia z zakresu problemów tłumaczeniowych terminologii języka komunizmu s. 69–80; Zemszał P.: Językowe nominacje dotyczące Stalina w regionalnej prasie KPRF a wizerunek wodza w okresie rozkwitu kultu jednostki s. 81–93; Gajewski Krzysztof: Rozliczenia z PRL-em na lamach bRULIONu. Przypadek Jana Krzysztofa Kelusa s. 131–147; Szkaradnik Katarzyna: Rzeczywistość Polski Ludowej oczami Jana Szczepańskiego i Józefa Piłcha – między prywatnością a politycznością s. 209–225; Łatka Rafał: Rola pisarza w czasach komunizmu w dzienniku Jana Józefa Szczepańskiego s. 227–245; Totyż Aldona: Muzeum komunizmu – problemy ekspozycji muzealnych w Czechach, Polsce i na Węgrzech s. 249–262; Chrobak Tadeusz: Kułak – produkt zwrotu dogmatyczno-sekciarskiego partii s. 289–309; Śleziak Marta: Druki ulotne jako nośniki pamięci – na przykładzie dolnośląskich afiszy z lat 1945–1948 s. 311–329.

10541. DRAEGER Lechosław: Stara przystań. Nakłó nad Notecią–Bydgoszcz 2016 Koronis 8° ss. 62, nlb. 2, il.

PPTK. Oddz. w Nakle nad Notecią w okresie PRL.

10542. DRAŻBA Krzysztof: Uma to jest taki pniak: wrzucisz „nie”, wychodzi „tak”. Referendum z 30 czerwca 1946 roku w Pol-

sce na przykładzie województwa gdańskiego. Gdańsk 2016 IPN–KŚZpNP 8° ss. 154, nlb. 2, tabl. 24, il. IPN–KŚZpNP. Oddz. w Gdańsku. (Publikacje Gdańskiego Oddziału IPN; t. 55) (Seria Gdańsk).

10543. DRÓŹDŹ Andrzej: Czytelnictwo przedmiotem manipulacji w czasach stalinizmu w Związku Sowieckim i Polsce. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Folia 189: *Studia Sociologica*. [T.] 7: 2015 vol. 2 s. 207–226, streszcz. ang.

10544. DRUGI obieg w PRL na tle samizdatu w państwach bloku sowieckiego po 1956 roku. Pod red. Przemysława Gasztolda-Senia, Natalii Jarskiej i Jana Olaszka. Warszawa 2016 IPN–KŚZpNP 8° ss. 614, streszcz. ang. IPN–KŚZpNP. (Centralny Projekt Badawczy IPN Opozycja w Polsce 1976–1989. Encyklopedia Solidarności).

Materiały z międzynarodowej konferencji nauk., Warszawa, 2012 r.

Z treści: Gasztold-Señ P., Jarska N., Olaszek J.: Wstęp s. 9–14; Olaszek J.: Drugi obieg wydawniczy w PRL i samizdat w innych państwach bloku sowieckiego: podobieństwa, różnice, wzajemne wpływy s. 15–57; Interpretacje: Mielczarek Adam: Drugi obieg wydawniczy lat siedemdziesiątych i osiemdziesiątych jako element ruchu społecznego. Zastosowanie socjologicznej teorii ruchów społecznych do analizy opozycji w Polsce s. 61–75; Falkowski Mateusz: Ruch społeczny i „podziemny rynek”. O logikach funkcjonowania niezależnego ruchu wydawniczego w PRL (1976–1989) s. 76–101; Sowiński Paweł: Drugi obieg wydawniczy – otoczenie ruchu społecznego s. 102–122; Weislik Piotr: Demokracja sieciowa? Szkic na temat myśli politycznej niezależnego ruchu wydawniczego w Polsce po wprowadzeniu stanu wojennego s. 123–144; Jarska N., Olaszek J.: Co czytała opozycja? Książki drugiego obiegu jako wyraz tożsamości politycznej, ideowej i kulturowej opozycji w PRL (1976–1989) s. 145–162; Domnitz Christian: Z podziemia do obiegu oficjalnego. Wizje Europy tuż przed wydarzeniami 1989 roku s. 163–180; Szmytkowska Beata: Karton z bibułą. Kolekcje pism drugiego obiegu jako źródło do badań nad siecią kolportażu i środowiskami opozycji na wybranych przykładach s. 181–200; *Studia monograficzne i syntezy*: Byszewski Piotr: „Biuletyn” i „Informator” – wydawnictwa organizacji „Ruch” s. 214–229; Friszke Andrzej: „Biuletyn Informacyjny” KOR i KSS „KOR” (1976–1980) s. 230–267; Dworaczek Kamil: Niezależna prasa studencka w latach 1980–1981 – próba charakterystyki s. 268–278; Kaczorowski Andrzej W.: „Słowo Podziemne” (1982–1984) i jego twórca Edward Kirpluk s. 279–312; Gasztold-Señ P.: Komunistyczny drugi obieg? Bezdebitowe druki nurtu dogmatycznego w PZPR s. 362–391; Działania policji politycznej: Waliğora Grzegorz: Służba Bezpieczeństwa wobec niezależnego ruchu wydawniczego w latach 1976–1980 s. 395–410; Wołk Grzegorz: Służba Bezpieczeństwa wobec pism i wydawnictw drugiego obiegu w latach 1980–1990 s. 411–440; Kuta Cecylia: Działania Służby Bezpieczeństwa wobec drugiego obiegu w okresie stanu wojennego na przykładzie Wydawnictwa im. gen. Nila Fieldorfa s. 441–454; Zachód i emigracja: Reich Alfred A.: Odbiór publikacji zachodnich i polskich wydawnictw emigracyjnych przesyłanych do PRL w ramach programu George’a Mindena w latach 1956–1973 s. 475–498; Choma-Jusińska Małgorzata: Wolne słowo z Zachodu. Projekt dystrybucji książek za żelazną kurtyną na przykładzie Polski (rekonstrucja badawczy)

s. 499–515; Pleskot Patryk: Dolary na bibułę. Amerykańska pomoc finansowa dla drugiego obiegu wydawniczego w Polsce w latach 1982–1989 s. 527–539; Fischer Benjamin B.: Przed erą Internetu, Facebooka i Twittera: CIA, „Solidarność” i drugi obieg wydawniczy s. 540–561; Znaczenie drugiego obiegu wydawniczego w PRL. Dyskusja panelowa s. 563–579.

10545. DUDRA Stefan: Hierarchia i duchowieństwo prawosławne wobec tzw. Ziemi Odzyskanych i przemian społeczno-politycznych w Polsce w latach 1945–1989. *Studia Zachodnie*. [T.] 17: 2015 s. 163–174, streszcz. ang.

10546. DUDZIŃSKI Robert: Seks, zbrodnie i seriale telewizyjne. Erotyka w produkcjach sensoryjno-kryminalnych Telewizji Polskiej w latach 1976–1983. *Literatura i Kultura Popularna*. [T.] 21: 2015 s. 97–112.

10547. DUDZIŃSKI Tomasz, Małachwiej Michał, Sychowicz Krzysztof: Powiatowy Urząd Bezpieczeństwa Publicznego w Grajewie (1945–1956). Grajewo–Białystok 2015.

Rec.: Iwaneczko Dariusz, *Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944–1989*. [T.] 13: 2015 s. 599–601.

10548. DULEWICZ Jarosław: Miasta w ruchu. Codziennosc w uprzemysławianych ośrodkach miejskich w Polsce w latach siedemdziesiątych XX wieku. Warszawa 2016 IPN–KŚZpNP 8° ss. 327, nlb. 1, il., streszcz. ang. IPN–KŚZpNP. (Monografie; t. 114).

10549. DULEWICZ J.: „Obcy w mieście”. Proces adaptacji migrantów wiejskich do środowiska miejskiego na przykładzie Ostrowca Świętokrzyskiego i Kozienic (1971–1980). *Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne*. T. 5: 2016 s. 233–250, streszcz. ang.

10550. DULEWICZ J.: „Pyły, ludzie, przyroda”. Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego w województwie kieleckim w latach 1975–1989. *Polska 1944/45–1989*. [T.] 14: 2016 s. 189–203, streszcz. ang.

10551. DURKA Jarosław: Pielgrzymki nauczycieli na Jasną Górę w latach 60. i 70. XX wieku w dokumentach Służby Bezpieczeństwa. *Forum Pedagogiczne*. 2016 nr 2 cz. 2 s. 161–175, streszcz. ang.

10552. DUSZPASTERSTWA środowisko we w latach 1945–1989. Archidiecezja krakowska. Pod red. Cecylii Kutry i Józefa Mareckiego. Kraków 2014.

Rec.: Łatka Rafał, *Almanach Historyczny*. T. 18: 2016 s. 273–275.

10553. DWORACZEK Kamil: Chodziło mi o Polskę. Barbara Sarapuk 1940–2015.

Wrocław 2016 Wydaw. Profil 8° ss. 135, il. (Dolnośląska Solidarność).

Dot. działalności drukarskiej we wrocławskiej Solidarności Walczącej.

10554. DWORACZEK K.: „Kwiaty rzucane przez reakcję”. 3 maja 1946 roku w Gliwicach. *CzasyPismo*. 2016 nr 1 s. 12–15.

10555. DWORACZEK K.: Niezależne Zrzeszenie Studentów 1980–1981. Wrocław 2016 Oddz. IPN–KŚZpNP 8° ss. 506, il. (Centralny Projekt Badawczy IPN Opozycja w Polsce 1976–1989. Encyklopedia Solidarności).

10556. DWORACZEK K.: Podziemne drukarstwo we Wrocławiu na przykładzie największych inicjatyw wydawniczych. *Dzieje Najnowsze*. R. 48: 2016 [nr] 4 s. 141–155, streszcz. ang.

Lata 1979–1989.

10557. DWORACZEK K., Waligóra Grzegorz: Ruch „Wolność i Pokój” we Wrocławiu. Warszawa–Wrocław 2016 IPN–KŚZpNP; Ośr. Pamięć i Przyszłość 8° ss. 319, il.

Lata 1985–1990.

10558. DYSKUSJA panelowa „Solidarność” wobec Niemców w Polsce – Niemcy w Polsce wobec „Solidarności”. Prow. Magdalena Le-mańczyk; uczestnicy: Józef Borzyszkowski, Andrzej Friszke, Piotr Madajczyk, Zbigniew Bereszyński. *Rocznik Polsko-Niemiecki*. Nr 24: 2016 z. 1 s. 251–306.

Gdańsk, listopad 2015 r.

10559. DZIEJE Kościoła katolickiego na Pomorzu Zachodnim 1945–1956. Praca zbiorowa. T. 1. Pod red. Michała Siedziako, Zbigniewa Stanuchą i Grzegorza Wejmiana. Szczecin 2016 IPN–KŚZpNP. Oddz. 8° ss. 259.

Treść: Siedziako M., Stanuch Z., Wejman G.: Wstęp s. 7–14; Wilk Stanisław: Stolica Apostolska wobec Ziemi Zachodnich i Północnych Polski po II wojnie światowej s. 15–27; Żaryn Jan: Początek drogi – główne aspekty polityki wyznaniowej władz Polski Ludowej w pierwszych latach po wojnie s. 29–37; Wejman G.: Organizacja Kościoła katolickiego na Pomorzu Zachodnim w latach 1945–1956 s. 39–57; Kowalczyk Krzysztof: Specyfika polityki państwa wobec Kościoła katolickiego na Pomorzu Zachodnim w latach 1945–1956 s. 59–74; Śmierchalski-Wachocz Dariusz: Prześladowanie duchowieństwa na Pomorzu Zachodnim w latach 1945–1956. Metody i przykłady s. 75–88; Kołodziej Bernard: Praca duszpasterska Towarzystwa Chrystusowego na Pomorzu Zachodnim w latach 1945–1956 s. 89–95; Fenrych Zofia: Początki duszpasterstwa akademickiego w powojennym Szczecinie s. 97–114; Wąsowicz Jarosław: Pionierzy duszpasterstwa salezjańskiego na tzw. Ziemiach Odzyskanych w latach 1945–1956 s. 115–127; Stanuch Z.: Działalność ks. Franciszka Włodarczyka TChr w latach 1945–1953 jako przykład integracji Kościoła ze społeczeństwem s. 129–140; Kubicki Karol: Ksiądz Tadeusz Załuczowski jako

administrator parafii pw. Świętej Rodziny w Szczecinie w latach 1946–1951. Studium biograficzno-pastoralne s. 141–173; Siedziako M.: Pierwsze lata działalności duszpasterskiej o. dr. Władysława Siwka TJ w Szczecinie (1950–1955) s. 175–185; Masalski Robert: „Caritas” na Pomorzu Zachodnim w latach 1945–1950 s. 187–194; Białecki Konrad: Rozwój sieci parafialnej Polskiego Narodowego Kościoła Katolickiego na Pomorzu Zachodnim s. 195–209; Hałagida Igor: Grekokatolicy na Pomorzu Zachodnim w latach 1945–1956 s. 211–219; Put Adrian: Kościół rzymskokatolicki wobec Kościołów mniejszościowych na Pomorzu Zachodnim w latach 1945–1956 s. 221–235; Semka Piotr: Na czym budować tożsamość mieszkańców polskich Ziemi Zachodnich? Refleksje w 70. rocznicę nastania tu Polski s. 237–242.

10560. DZIEJE Lubelszczyzny 1944–1956. Aspekty polityczne. Pod red. Tomasa Osińskiego, Mariusza Mazura. Lublin 2016 IPN–KŚZpNP. Oddz. 8° ss. 560. IPN–KŚZpNP. Oddz. w Lublinie.

Treść: Mazur M., Osiński T.: Wprowadzenie s. 7–13; Dąbrowski Tomasz: Stan badań nad historią Lubelszczyzny 1944–1956 s. 15–32; Litwiński Robert: Województwo lubelskie w 1939 r. Terytorium, społeczeństwo, gospodarka s. 35–50; Kłapeć Janusz: Dystrykt lubelski w latach 1939–1944 oraz następstwa wojny i okupacji niemieckiej s. 51–70; Wierzbicki Marek: Polska lubelska (1944 r.) s. 73–86; Kozyra Waldemar: Struktura administracyjna województwa lubelskiego w latach 1944–1956 s. 87–116; Zawadka Katarzyna: Polska Partia Robotnicza/Polska Zjednoczona Partia Robotnicza s. 117–133; Piekarski Daniel: Polska Partia Socjalistyczna s. 135–144; Romanek Jacek: Stronnictwo Ludowe (1944–1949) s. 145–155; Romanek J.: Zjednoczone Stronnictwo Ludowe (1949–1956) s. 157–161; Wrona Janusz: Stronnictwo Demokratyczne s. 163–172; Wołoszyn Jacek: Oficjalne organizacje młodzieżowe s. 173–191; Romanek J.: Oficjalna opozycja – Polskie Stronnictwo Ludowe (1945–1949) s. 193–206; Dudek Justyna: Urząd Bezpieczeństwa Publicznego s. 207–226; Romanek J.: Milicja Obywatelska s. 227–238; Dudek J.: Wojsko s. 239–242; Dudek J.: Korpus Bezpieczeństwa Wewnętrznego s. 243–246; Zaborski Marcin: Wymiar sprawiedliwości s. 247–275; Motyka Grzegorz: Wojska NKWD-MWD s. 277–289; Wrona J.: Życie polityczne 1944–1956 s. 291–332; Wrona J.: Władze państwowe wobec Kościoła katolickiego s. 333–381; Krajobraz polityczny – kontestacja systemu: Wołoszyn J.: Formy oporu społecznego s. 385–405; Poleszak Sławomir: Polskie podziemie niepodległościowe s. 407–459; Zajączkowski Mariusz: Ukraińskie podziemie na Lubelszczyźnie 1944–1947 s. 461–482.

10561. DZIUBA Adam: „Buntownicy” z dziennikarskimi legitymacjami. „Odwilż” i „ochłodzenie” w prasie w województwie stalinogrodzkim/katowickim w latach 1955–1957. *CzasyPismo*. 2016 nr 1 s. 64–70.

10562. DZIUBA A.: Totalitaryzacja. Polska Partia Robotnicza na scenie politycznej województwa śląskiego (1945–1948). Katowice–Kraków 2016 IPN–KŚZpNP; Libron – Filip Lohner 8° ss. 786, streszcz. ang.

10563. DZIUBA A.: W obronie demokracji i święta Konstytucji. Manifestacje trzeciomałowe w województwie śląskim w 1946 roku. *CzasyPismo*. 2016 nr 1 s. 4–11.

10564. DZIUROK Adam: Lekarz do zadań specjalnych. *CzasyPismo*. 2016 nr 1 s. 118–121.

Udział Jerzego Iwańskiego w zabiciu żołnierzy podziemia niepodległościowego, 1946 r.

10565. EDUKACJA w PRL. Pod red. Moniki Wiśniewskiej. Warszawa 2016 Wydaw. Uniw. Kardynała Stefana Wyszyńskiego 8° ss. 263, nlb. 1, tabl. 7, il. (W Służbie Niepodległej).

Treść: Żaryn Jan: Edukacja w warunkach zniewolenia s. 7–9; Herman Aneta: Studenci Politechniki Łódzkiej wobec systemu oświaty na przykładzie strajku studentów w styczniu i lutym 1981 r. s. 13–28; Stępnik Aleksander: Szkolnictwo wyższe w okresie PRL – przekreślenie autonomii uniwersytetu s. 29–54; Rysak Leszek: Powstanie PZPR oraz uchwalenie Konstytucji PRL w nauczaniu historii w szkołach w Polsce Ludowej w latach 50. i 60. w oparciu o podręczniki i programy szkolne – zarys problemów badawczych s. 57–68; Pałuch Michał: Wielostronne manipulacje twórcy wielostronnej teorii kształcenia s. 69–112; Dobrzycka Joanna: Lacinia w PRL s. 113–122; Brzeźniak Karolina: Wpływ komunizmu na edukację historyczną w szkole w latach 1944–1956 s. 123–134; Ratyńska Patrycja: Rehabilitacja nauczycieli w Polsce po 1956 roku s. 135–152; Klich Daria: Urszulanki Unii Rzymskiej w trosce o wychowanie dzieci i młodzieży w czasach PRL s. 155–178; Opiela Maria: Społeczno-polityczne uwarunkowania działalności ochronkowej Sióstr Służebniczek BDNP-dębickich w latach 1954–1980 s. 179–197; Strzelecka Aleksandra: Liceum Ogólnokształcące Sióstr Urszulanek Unii Rzymskiej w Poznaniu s. 199–219; Wiśniewska Monika: „Szkoła należy do państwa, a nie do Kościoła”. Między polityką wyznaniową a oświatową Władysława Gomułki s. 219–236; Kotakowski Andrzej: Działalność Milicyjnej Izby Zatrzymań dla Nietelnich w Gdańsku w latach 1950–1957 w kontekście zadań i celów wyznaczonych przez politykę państwa s. 239–252; Wiśniewska M., Mieczkowski Robert: Sprawozdanie z ogólnopolskiej konferencji naukowej „Edukacja w warunkach zniewolenia. Polityka oświatowa w PRL” [Warszawa, 11 III 2016 r.] s. 253–264.

10566. FELINIAK Aleksandra, Leżańska Wiesława: Organizacyjne formy kształcenia nauczycieli przedszkoli w Łodzi w latach 1945–1989. *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 59: 2016 nr 3/4 s. 122–143, streszcz. ang.

10567. FIC Maciej, Krzyżanowski Lech: Jak 9 z „Wujka”. Górnos Śląski glosariusz Polski Ludowej. Katowice–Bielsko-Biała 2016 Cum Laude 8° ss. 202, il.

Strajk w Kopalni Węgla Kamiennego „Wujek” w Katowicach, 1981 r.

10568. FIRLEJ Waldemar, Majewski Stanisław: Odbudowa szkolnictwa wyższego w Polsce w nowej rzeczywistości społeczno-politycznej po II wojnie światowej. *Studia Pedagogiczne*. T. 26: 2015 s. 57–74, streszcz. ang.

10569. FORNAL Paweł: Powiatowy Urząd Bezpieczeństwa Publicznego w Krośnie w latach 1944–1956. Struktura, kierownicy, działalność. *Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944–1989*. [T.] 13: 2015 s. 193–256, streszcz. ang.

10570. FRANKÓW Piotr: Zasiedlenie Gorzowa i powiatu gorzowskiego w latach 1945–1948 na tle ruchów migracyjnych Polaków po II wojnie światowej. *Forum Historyczno-Społeczne*. Nr 2: 2014 s. 12–24.

10571. FRAZIK Wojciech: Glosa do sprawy aresztowania generała Augusta Emila Fieldorfa. *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 25: 2016 nr 44 s. 273–281.

10572. FRIEDL Jiří: Delegatura Polskiej Misji Repatriacyjnej w Pilźnie. Udział w nielegalnych przerzutach Polaków oraz ucieczka pracowników na Zachód w 1945 roku. *Prace Historyczne*. [T.] 142: 2015 z. 1 s. 135–148, streszcz. ang.

10573. FRIEDLA Katharina: Mit obrachunku z przeszłością. Ściganie zbrodni nazistowskich i wojennych w radzieckiej strefie okupacyjnej Niemiec i Niemieckiej Republice Demokratycznej. *Zagłada Żydów*. Nr 12: 2016 s. 489–504, streszcz. ang.

10574. FRISZKE Andrzej: Między wojną a więzieniem 1945–1953. Młoda inteligencja katolicka. Warszawa 2015.

Rec.: Pazik Przemysław, *Przegląd Historyczny*. T. 107: 2016 z. 4 s. 800–803.

10575. FRISZKE A.: Rewolucja Solidarności 1980–1981. Kraków 2014.

Rec.: Holzer Jerzy: Solidarność z długiego dystansu. *Wolność i Solidarność*. Nr 8: 2015 s. 237–239.

10576. FRISZKE A.: Związek Harcerstwa Polskiego 1956–1963. Społeczna organizacja wychowawcza w systemie politycznym PRL. Warszawa 2016 ISP PAN; Wydaw. Krytyki Polit. 8° ss. 310, nlb. 2. (Seria Historyczna; 24).

10577. FRYŻLEWICZ Marek Stanisław: Narodowa Pożyczka Rozwoju Sił Polski 1951 r. w Polsce i na Podhalu. *Almanach Nowotarski*. Nr 20: 2016 s. 225–230.

10578. FRYŻLEWICZ M. S.: Rozwój Nowotarskich Zakładów Przemysłu Skórzanego w Nowym Targu od chwili powstania do 1963 r. *Almanach Nowotarski*. Nr 20: 2016 s. 231–248.

Pierwsza produkcja w 1955 r.

10579. FUDALI Dariusz Jacek: Zwolnienia ze służby z powodów politycznych, represje dyscyplinarne wymierzone w przedwojennych i okupacyjnych funkcjonariuszy Straży Więziennej na terenie Rzeszowszczyzny w latach 1944–1956. *Prace Historyczno-Archivalne*. T. 28: 2016 s. 253–262, streszcz. ang.

10580. FURMAŃSKA Magdalena: Stosunki społeczne w Polsce w okresie wprowadzania systemu komunistycznego w latach 1944–1956. Rzeszów 2016 Stow. na Rzecz Rozwoju i Promocji Podkarpacia „Pro Carpathia” 8° ss. 125, nlb. 1, il.

10581. GABIŚ Agata: Osiedle idealne czy peryferyjne siedlisko? Okoliczności powstania i analiza założenia przestrzenno-architektonicznego wrocławskich Kuźnik. *Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych*. T. 76: 2016 s. 439–471, streszcz. ang.

Lata 70. i 80. XX w.

10582. GAJEWSKI Sebastian: Próba reaktywacji sądownictwa administracyjnego w latach 1956–1959 (wokół projektu ustawy – Prawo o sądach administracyjnych z 1958 roku). *Studia Iuridica*. T. 58: 2014 s. 83–94, streszcz. ang.

10583. GAŁĘZIOWSKA Małgorzata: Kolej, kolejarze i komunikowanie się na Warmii i Mazurach w pierwszych latach po II wojnie światowej. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 58:] 2014 nr 3 s. 337–364, streszcz. niem., ang.

10584. GAŁĘZIOWSKA M.: Norma przekroczone! Upolitycznienie pracy w latach 50. XX w. *Warmińsko-Mazurski Kwartalnik Naukowy*. Nauki Społ. 2012 nr 2 s. 125–145, streszcz. ang.

10585. GARBAL Łukasz: Jan Józef Lipski w Instytucie Badań Literackich. Cz. 2: Fragmenty biografii zawodowej (1961–1976). *Pamiętnik Literacki*. R. 107: 2016 z. 4 s. 183–215, streszcz. ang.

Cz. 1. *Tamże*. R. 105: 2014 z. 1.

10586. GAWINECKA-WOŹNIAK Magda: Polska – Dania. Stosunki dwustronne w latach 1945–1968. Toruń 2015.

Rec.: Kania Krzysztof, *Zapiski Historyczne*. T. 81: 2016 z. 4 s. 144–148.

10587. GAWRYSZCZAK Piotr: Postawy niezależne wobec władz PRL na Lubelszczyźnie w latach 1956–1976. Lublin 2016 Fund. Niepodległości 8° ss. 288.

10588. GIEDREWICZ-NIEWIŃSKA Aneeta: Projekt kodeksu pracy z 1949 r. Oświęcim 2015 Napoleon V 8° ss. 218.

Zawiera też tekst źródłowy.

Rec.: Lityński Adam, *Roczniki Administracji i Prawa. Teoria i Praktyka*. R. 16: 2016 z. 1 s. 355–358.

10589. GIERSZEWSKI Rajmund: Miejskie Przedsiębiorstwo Remontowo-Budowlane

w Kościerzynie w latach 1951–1955. *Kościerskie Zeszyty Muzealne*. [Z.] 9: 2015 s. 21–58.

10590. GIESZCZYŃSKI Witold: „Solidarity” and the fall of the communist rule in Warmia and Mazury (1980–1989). Olsztyn 2016 Inst. for History and International Relations Univ. of Warmia and Mazury 8° ss. 225.

10591. GIL Euzebiusz: Ośrodek gonciarski w Krzyżowej Dolinie w powiecie opolskim (1970). Oprac. Aleksandra Kośmicka. *Notatnik Skansenowski*. Nr 3: 2013 [dr.: 2014] s. 27–31.

Lata 1969–1970.

10592. GŁOWACKI Piotr: Mazowiecka jednostka Korpusu Bezpieczeństwa Wewnętrznego (1945–1948). Organizacja, struktura, funkcjonowanie. *Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944–1989*. [T.] 13: 2015 s. 167–192, streszcz. ang.

10593. GŁOWIŃSKI Michał: Zła mowa. Jak nie dać się propagandzie. Warszawa 2016 Wielka Litera 8° ss. 412, nlb. 3.

Dostępne także jako e-book.
Propaganda w okresie PRL.

10594. GNAT-WIETESKA Zbigniew: Liceum Ogólnokształcące w Garwolinie (1961–1989). *Zeszyty Historyczne Ziemi Garwolińskiej*. Nr 21: 2016 s. 128–141.

10595. GOLIK Dawid: Fort 12 „Luneta Warszawska” jako zapomniane miejsce represji komunistycznych. *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 25: 2016 nr 44 s. 63–78, streszcz. ang.

W Krakowie.

10596. GORLOFF Elżbieta: Doskonalenie zawodowe nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej w świetle reformy oświatowej z 1961 roku. *Prace Naukowe Akademii im. J. Długosza*. Pedagogika. T. 25: 2016 nr 2 s. 469–485, streszcz. ang.

10597. GORLOFF E.: Organizacje społeczne i ideowo-wychowawcze w życiu codziennym szkół podstawowych województwa gdańskiego (1945–1956). *Prace Naukowe Akademii im. J. Długosza*. Pedagogika. T. 24: 2015 s. 567–581, streszcz. ang.

10598. GORZKÓW Dorota: Festiwal Piosenki Radzieckiej w Zielonej Górze. Rozrywka dla mas czy narzędzie komunistycznej propagandy? *Studia Zachodnie*. [T.] 18: 2016 s. 225–235, streszcz. ang.

10599. GOSZTYŁA Marek, Mazur Agnieszka: Architektura mieszkaniowa lat siedemdziesiątych w Rzeszowie na przykładzie wybranych osiedli. Rzeszów 2016 Oficyna Wydawnicza Politech. Rzeszowskiej 8° ss. 86, il.

10600. GOTKIEWICZ Marek: Początki kontaktów naukowych Eduarda Pawlika z polskimi badaczami Zamagurza Spiskiego. *Prace Pienińskie*. T. 26: 2016 s. 403–404.

Dot. listu do Mariana Gotkiewicza z 12 IX 1963 r.; w aneksie treść listu.

10601. GOTOWIECKI Paweł: „Restitutio ad integrum” – prawno-polityczna doktryna ośrodka legalistycznej polskiej emigracji politycznej na Zachodzie (1945–1990). *Miscellanea Historico-Iuridica*. T. 15: 2016 z. 1 s. 205–220, streszcz. ang.

10602. GÓRECKI Marian: Kresowy rock and roll. Big beat, czyli polski rock w Lubaczowie i okolicach. Rzeszów–Lubaczów 2016 Edytorial; na zlec. Stow. Rozwoju Ziemi Lubaczowskiej 8° ss. 96, il. + dysk optyczny (CD).

10603. GÓRNY Śląsk w Polsce Ludowej. T. 1: Przełomy i zwroty. Pod red. Adama Dziuroka i Bernarda Linka. Katowice–Opole 2016 IPN–KŚZpNP. Oddz.; Państw. Inst. Nauk. – Inst. Śląski 8° ss. 304, il., streszcz. ang., niem.

Treść: Dziurok A., Linek B.: Góry Śląsk w Polsce Ludowej. Wprowadzenie do projektu. Przełomy i zwroty s. 9–15; Tracz Bogusław: Mroźne „wyzwolenie” i rok 1945 s. 19–40; Węgrzyn Dariusz: „Cuda nad urną”: referendum z 30 czerwca 1946 roku i wybory do Sejmu Ustawodawczego z 19 stycznia 1947 roku s. 41–54; Dziuba Adam: Kurs na przyspieszoną stalinizację – rok 1948 s. 55–73; Dziurok A.: Moskwa–Berlin a sytuacja na Górnym Śląsku w 1953 roku s. 77–90; Dawid Adriana: Październik ’56 s. 91–112; Dziurok A.: Rok 1956 – świętowanie i konfrontacja s. 113–124; Namysł Aleksandra, Neja Jarosław: Śląskie oblicza 1968 roku (od rewolty studenckiej do interwencji w Czechosłowacji) s. 125–140; Rosenbaum Sebastian: Grudzień 1970 s. 141–155; Linek B.: „Duch Helsinga”: wokół drugiej akcji łączenia rodzin (1975–1976) s. 159–180; Neja J., Kurpierz Tomasz: Sierpień i wrzesień 1980 roku w województwie katowickim s. 181–194; Neja J.: Krwawy grudzień 1981 roku w województwie katowickim s. 195–210; Bereszyński Zbigniew: Stan wojenny w województwie opolskim (1981–1982) s. 211–232; Przewłoka Agnieszka, Badura Anna, Bereszyński Z.: Wizyta papieża Jana Pawła II na Górnym Śląsku w 1983 roku s. 233–250; Bereszyński Z.: Zmierzch Polski Ludowej s. 251–273.

10604. GÓRSKA-STREICHER Justyna: Lokalne oblicze „bitwy o handel” na łamach „Życia Radomskiego”. *Zeszyty Wiejskie*. [Z.] 22: 2016 s. 673–686, streszcz. ang.

Lata 40. XX w.

10605. GRABOWSKI Franciszek: Symfonia – amerykańskie spojrzenie na emigrację Żydów z Europy Środkowo-Wschodniej do Palestyny w latach 1945–1947. *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 25: 2016 nr 43 s. 205–259.

10606. GRAJEWSKI Andrzej: Ustalenia i pytania bez odpowiedzi. Wokół śledztwa IPN w Katowicach o sygn. S 12/06/Zk w sprawie zamachu na życie Jana Pawła II 13 maja 1981 roku. *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 25: 2016 nr 43 s. 159–172, streszcz. ang.

10607. GREY Joanna: „Zima wasza” – życie codzienne w pierwszych miesiącach stanu wojennego na przykładzie Trójmiasta. *Polska 1944/45–1989*. [T.] 14: 2016 s. 235–273, streszcz. ang.

10608. GROMIEC Zofia: W 40. rocznicę powstania Komitetu Obrony Robotników. Przeciw bezprawiu, w stronę wolności. *Kronika Miasta Łodzi*. [R. 26:] 2016 nr 4 s. 107–118.

10609. GROSS Radosław: Okręg Mazurski w świetle materiałów Wojewódzkiego Urzędu Ziemskiego w Olsztynie (marzec–maj 1945 roku). *Echa Przeszłości*. [T.] 17: 2016 s. 187–210, streszcz. ang.

10610. GROSS R.: Społeczna klasyfikacja gruntów na Warmii i Mazurach w 1949 roku i jej skutki. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 59:] 2015 nr 1 s. 91–110, streszcz. niem., ang.

10611. GRUŻLEWSKA Anna: Ogólnożydowski Związek Robotniczy „Bund” na terenie powiatu dzierzoniowskiego. *Bibliotheca Bielaviana*. [R. 7:] 2015 [dr:] 2016 s. 37–52.

Lata 1946–1949.

10612. GRZELCZAK Piotr: Poznański Czerwiec 1956. Walka o pamięć w latach 1956–1989. Poznań 2016 Wydaw. Nauka i Innowacje; IPN–KŚZpNP 8° ss. 582, nlb. 1, il., streszcz. ang. PTH, UAM w Poznaniu. Centrum „Instytut Wielkopolski”. (Monografie i Rozprawy; 6).

10613. GRZELONSKI Bogdan: Dyplomacja i arrasy. Wokół powrotu zbiorów wawelskich do Polski 1945–1961. Kraków 2016 Universitas 8° ss. 206, nlb. 2.

10614. GRZESZEK Paweł: Budowa wieży kościoła konkatedralnego pw. Niepokalanego Serca NMP w Sokołowie Podlaskim z drugiej połowy XX w. *Sokołowski Rocznik Historyczny*. T. 3: 2015 s. 71–84.

10615. GRZYBOWSKI Romuald: Laicyzacja szkoły jako forma walki władz komunistycznych z Kościołem katolickim i obecnością religii w wychowaniu dzieci i młodzieży w latach 1944–1956. *Prace Naukowe Akademii*

im. J. Długosza. Pedagogika. T. 25: 2016 nr 1 s. 559–579, streszcz. ang.

10616. GRZYBOWSKI R.: Obraz młodzieży polskiej z przełomu lat pięćdziesiątych i sześćdziesiątych XX wieku w świetle badań pedagogicznych. *Prace Naukowe Akademii im. J. Długosza*. Pedagogika. T. 24: 2016 s. 583–598, streszcz. ang.

10617. GRZYBOWSKI R.: Zasady doboru asystentów wyższych szkół pedagogicznych jako egzemplifikacja założeń polityki kadrowej PZPR realizowanej na terenie szkolnictwa wyższego w Polsce w okresie stalinowskim. *Studia i Badania Naukowe – Ateneum Szkoła Wyższa w Gdańsku*. R. 8: 2014 nr 1 s. 29–43, streszcz. ang.

10618. HALCZAK Bohdan, Šmigel’ Michał: Obraz Wojska Polskiego i podziemia poakowskiego w latach 1945–1946 w świetle raportów czechosłowackiego wywiadu. *Studia Zachodnie*. [T.] 16: 2014 s. 91–105, streszcz. ang.

Toż. *Slavia Occidentalis*. T. 72: 2015 [nr] 2 s. 193–206, streszcz. ang.

10619. HALEC Janina Małgorzata: Listy Stanisława Helsztyńskiego w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Lesznie. *Rocznik Leszczyński*. T. 16: 2016 s. 222–226.

Z l. 1964–1973.

10620. HALEC [J.] M.: Listy Stanisława Helsztyńskiego w zbiorach leszczyńskiej Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Stanisława Grochowiaka. *Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk*. Nr 16: 2016 s. 115–136, streszcz. ang.

Z l. 1964–1973.

10621. HALEC J. M.: Wincenty Kohutyński w bibliotece leszczyńskiej w 1947 roku. *Rocznik Leszczyński*. T. 16: 2016 s. 99–104.

10622. HALICKA Beata: Polski Dziki Zachód. Przymusowe migracje i kulturowe oswojenie Nadodrza 1945–1948. Przekł. Aleksandra Łuczak. Kraków 2015.

Rec.: Kurjanowicz Weronika: Spostrzeżenia świadka historii po lekturze książki Beaty Halickiej... *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archivalny*. Nr 23: 2016 s. 285–292, streszcz. ang., niem.

10623. HANDKE Waldemar: Akcja oddziału dyspozycyjnego Wielkopolskiej Samodzielnej Grupy Ochotniczej „Warta” na siedzibę PUBP w Ostrowie Wielkopolskim. *Rocznik Kaliski*. T. 42: 2016 s. 85–107.

10624. HANDKE W.: „Solidarność” nauczycielska w województwie leszczyńskim 1980–1990. Leszno 2015 Inst. im. gen. Stefana „Grota” Roweckiego 8° ss. 111. (Biblioteka „Grota”; t. 56).

10625. HANN Chris: The Wisłok project, 1978–1985. *Lud*. T. 100: 2016 s. 83–92.

Badania etnologiczne w dolinie Wisłoka.

10626. HAS-TOKARZ Anita: Książki kucharskie i (około)kulinarne dla dzieci i młodzieży w Polsce w latach 1945–1989. Teksty, funkcje, konteksty. Lublin 2016 Wydaw. UMCS 8° ss. 391, il., streszcz. ang.

10627. HELLMANN Małgorzata: Droga z przekonania. Zielona Góra 2016 Hellmann Eurocolor 8° ss. 134, nlb. 1, il.

Na okł.: Prawdziwa historia oparta na biografii Rolanda Hellmanna, fotografa i autora książek, organizatora pierwszych transportów pomocy do Polski w czasie stanu wojennego oraz inicjatora współpracy między miastami Verden w Niemczech i Zielona Góra w Polsce.

Zawiera także: Hellmann Roland: Zawsze prosto i tylko do przodu. Tł. z jęz. niem. M. Hellmann.

10628. HERUDAY-KIEŁCZEWSKA Magdalena: Francuska lewica a NSZZ „Solidarność”. *Prace Historyczne*. [T.] 142: 2015 z. 4 s. 713–723, streszcz. ang.

Lata 80. XX w.

10629. HERUDAY-KIEŁCZEWSKA M.: „Solidarność” nad Sekwaną. Działalność Komitetu Koordynacyjnego NSZZ „Solidarność” w Paryżu 1981–1989. Gdańsk 2016 Europejskie Centrum Solidarności 8° ss. 334, nlb. 2. Europejskie Centrum Solidarności. (Biblioteka).

10630. HLEBOWICZ Jan: W służbie pokoju? Działalność „księży patriotów” w województwie gdańskim w latach 1950–1955. *Argumenta Historica*. Nr 3: 2016 s. 20–33, streszcz. ang.

10631. HOROCH Emil: Podziemie zbrojne w Polsce po AK-owskie i narodowe w okresie 19.I.1945–22.II.1947 (główne problemy). Lublin 2016 Zarząd Woj. Stow. Pokolenia 8° ss. 56.

10632. IDEOLOGICZNA współpraca. Władze wobec środowisk opiniotwórczych w PRL i NRD. Pod red. Sebastiana Ligarskiego, Krzysztofa Ruchniewicza, Dariusza Wojtaszyna. Wrocław 2016 Oficyna Wydawnicza Atut – Wrocławskie Wydaw. Oświatowe 8° ss. 181, nlb. 1, il. Centrum Studiów Niem. i Europejskich im. Will’ego Brandta Uniw. Wro-

clawskiego. (NRD. Polityka, społeczeństwo, kultura).

Z treści: Ligarski S., Ruchniewicz K., Wojtaszyn D.: Wstęp s. 5–6; Ligarski S.: Stasi i Służba Bezpieczeństwa na tropie twórców: rekonesans badawczy s. 7–21; Jaskulowski Tytus: Między ideologiczną zgodnością a praktyczną rozbieżnością. Praktyka wspólnej infiltracji środowisk opozycyjnych w PRL przez MSW oraz wschodnioniemiecką Stasi w latach 80. XX w. Wstęp do analizy s. 22–34; Świder Małgorzata: IM „Christian” – dziennikarz i „enerdowski Wałęsa”, czyli o rozpracowywaniu Solidarności przez Stasi. [Ingmar E., tajny współpracownik Stasi] s. 69–86; Garbal Łukasz: Władze wobec Klubu Krzywego Koła po Październiku 1956 r. Próba koegzystencji władz z niezależnym środowiskiem inteligencji w Warszawie (1957–1962). Kilka faktów i wiele pytań s. 97–109; Lenski Katharina: Uniwersytet i tajne służby w NRD i PRL pomiędzy budową a upadkiem muru. Wzajemne powiązania i porównanie na przykładzie uniwersytetu w Jenie s. 110–126; Nowakowski Rafał: Fasadowa czy realna współpraca? Wrocław i Dreźnie – wybrane aspekty współpracy w latach 1959–1989 s. 127–143; Pasko Artur: Aparat bezpieczeństwa wobec sportowców w PRL s. 144–156; Szule Paweł: Braterstwo w kosmosie. PRL i NRD na orbicie s. 169–180.

10633. IGRZYSKA olimpijskie w mediach masowych, 1948–1984. Red. Elżbieta Pawlak-Hejno, Magdalena Piechota, Paweł Nowak. Lublin 2016 Wydaw. UMCS 8° ss. 192, il.

Z treści: Redaktorzy: Wprowadzenie s. 7–9; Loewe Iwona: Igrzyska olimpijskie w polskiej telewizji s. 11–27; Sosnowska Joanna: Feeria jako gatunkowy element dramatyczny ceremonii otwarcia i zamknięcia igrzysk olimpijskich w mediach s. 29–42; Tworek Artur: „Igrzyska olimpijskie” a „olimpiada” w polszczyźnie z perspektywy porównawczej s. 43–55; Jung Rafał: Od Londynu do Montrealu – polityczne implikacje Letnich Igrzysk Olimpijskich 1948–1976 s. 57–76; Grochala Beata: Polska–ZSRR, czyli historia złotego medalu olimpijskiego polskich siatkarki. [Rok 1976] s. 95–108; Bieszke Łukasz: Aspekt polityczny olimpiad 1984 roku w polskiej prasie s. 109–124; Wróblewski Roman: Igrzyska Olimpijskie w Los Angeles (28.07–12.08 1984 r.) na łamach polskiej prasy podziemnej w 1984 roku s. 125–134; Piechota M.: „Przeżyjmy to jeszcze raz”. Bohdan Tomaszewski i jego igrzyska olimpijskie (1956–1980) s. 135–154; Nowak P.: „Zaśniedziała złota polska szabla” – wizerunek medialny Jerzego Pawłowskiego s. 155–166.

10634. IHNATOWICZ Mateusz: Rozwój Neokatechumenatu w latach 1976–1985 na podstawie materiałów operacyjnych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych PRL. *Universitas Gedanensis*. R. 26: 2015 t. 49 s. 159–179, streszcz. ang., niem.

10635. INDRASZCZYK Arkadiusz: „Biuletyn” – pismo Polskiego Stronnictwa Ludowego na Uchodźstwie – grupy brukselsko-waszyngtońskiej. *Zeszyty Wiejskie*. [Z.] 22: 2016 s. 761–777, streszcz. ang.

Lata 1977–1988.

10636. INDRASZCZYK A.: „Wieści” (1977–1983) – pismo europejskich struktur Polskiego Stronnictwa Ludowego na Uchodźstwie – grupy brukselsko-waszyngtońskiej.

Rocznik Historii Prasy Polskiej. Vol. 19: 2016 no 4 s. 103–126, streszcz. ang.

10637. INTELIGENTNA forma internowania. Ćwiczenia i powołania do Ludowego Wojska Polskiego jako forma represji po 13 grudnia 1981 r. Pod red. Grzegorza Majchrzaka. Warszawa 2016 IPN–KŚZpNP 8° ss. 459, nlb. 1, il., streszcz. ang. IPN–KŚZpNP. (Centralny Projekt Badawczy IPN Opozycja w Polsce 1976–1989. Encyklopedia Solidarności).

Materiały z konferencji nauk., Warszawa, 6 XI 2012 r.

Treść: Majchrzak G.: Wstęp s. 7–9; Opracowania: Majchrzak G.: Represje w okresie stanu wojennego w Polsce s. 13–23; Piotrowski Paweł: Służba wojskowa jako forma represji politycznej w ludowym Wojsku Polskim s. 24–63; Dąbrowski Marcin: Wojskowe obozy internowania w Polsce w latach 1982–1983 s. 64–76; Maruszak Marcin: Działania Wojskowej Służby Wewnętrznej wobec skierowanych na przeszkolenia wojskowe i powołanych do odbycia zasadniczej służby wojskowej na mocy zarządzenia szefa Sztabu Generalnego WP nr 0141 z dnia 26 października 1982 r. s. 77–90; Kazański Arkadiusz: Internowani 13 grudnia 1981 r. i powołani na specjalne szkolenie wojskowe w listopadzie 1982 r. – podobieństwa i różnice na przykładzie regionu gdańskiego s. 91–98; Bukowski Krzysztof: Ćwiczenia wojskowe żołnierzy rezerwy na terenie Pomorza Środkowego w Budowie, Trzebiatowie i Uniesiuw w latach 1982–1983 w materiałach zebranych w toku śledztw prowadzonych przez Oddziałową Komisję Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Szczecinie s. 99–119; Góra Mieczysław: Powołanie działaczy opozycji antykomunistycznej do jednostki wojskowej w Chełmnie jako forma represji okresu stanu wojennego w świetle śledztwa Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Gdańsku s. 120–127; Szymaniak Marek: Wojskowy obóz specjalny w Chełmnie jako nieznamna forma represji komunistycznych wobec podziemia solidarnościowego w stanie wojennym s. 128–274; Relacje: Alot Stanisław: Czerwony Bór – perfidna forma internowania s. 277–283; Jaranowski Leszek: Wojskowe Obozy Specjalne w latach 1982–1983 – Czerwony Bór s. 284–308; Pawłowicz Jacek: Moje 25 dni w ludowym Wojsku Polskim. [Rok 1982] s. 309–317; Aneksy: Wprowadzenie s. 321–322; Żołnierze rezerwy powołani na trzymiesięczne szkolenie wojskowe w ramach służby czynnej. Oprac. Łukasz Rabczyński s. 323–428; Poborowi powołani do odbycia dwuletniej zasadniczej służby wojskowej. Oprac. Ł. Rabczyński s. 429–444.

10638. IWANECZKO Dariusz: Zmierzech dekady Gierka. Polska południowo-wschodnia 1975–1980. Rzeszów 2016 IPN–KŚZpNP 8° ss. 337, tabl. 7, il. (Seria Wydawnicza IPN Oddział w Rzeszowie).

10639. JAKUBCZAK Sławomir: Udział szkół w obchodach 1000-lecia państwa polskiego w 1966 r. na terenie dzisiejszego powiatu legionowskiego. *Rocznik Legionowski*. T. 9: 2016 s. 109–122.

10640. JANKOWIAK Stanisław: New Reality – New Problems. Financial Crime in Greater Poland in the Years 1945–1970. *Studia Historiae Oeconomicae*. Vol. 34: 2016 s. 105–127.

10641. JANKOWIAK S.: Reakcja władz na list pasterski arcybiskupa Antoniego Baranika w 1966 roku. *Przegląd Zachodni*. [T. 72:] 2016 [nr] 2 s. 285–303, streszcz. ang.

10642. JANKOWIAK S.: Wielkopole w obliczu przemian politycznych 1956 roku. Poznań 2016 UAM. Inst. Historii 8° ss. 187, nlb. 1. (Publikacje Instytutu Historii; 134).

10643. JANKOWSKA Marta: Administracyjne aspekty zmian powtarzających się nazw ulic Wrocławia po II wojnie światowej. *Prawo*. [T.] 321: *Studia historycznoprawne*: 2016 s. 267–296, streszcz. ang., niem.

10644. JANKOWSKA-NAGÓRKA Anna: Zmiana nazw miejscowości jako wyraz celowej repolonizacji Dolnego Śląska. Kilka nietypowych przypadków. *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 71: 2016 nr 2 s. 139–147.

10645. JANUSZEWSKA-WARYCH Maria: „Głos Nauczycielski” 1945 r. W stulecie Centralnego Organu Związku Nauczycielstwa Polskiego. *Rocznik Polsko-Ukraiński*. T. 18: 2016 s. 45–66, streszcz. ang.

10646. JANUSZEWSKA-WARYCH M.: W poszukiwaniu nowoczesnej, demokratycznej i narodowej wizji reformy szkolnictwa. Ogólnopolski Zjazd Oświatowy (Łódź, 18–22 czerwca 1945 roku). Wyd. 2. Kraków 2015.

Rec.: Mazur Mariusz: Czego nas uczą „reprinty” z czasów Gomułki? *Res Historica*. Nr 40: 2015; Polem.: Januszewska-Warych M.: Odpowiedź na recenzję. *Tamże*. Nr 42: 2016 s. 433–438; Repl.: Mazur M.: Komentarz do odpowiedzi Marii Januszewskiej-Warych na recenzję Jej książki. *Tamże* s. 439; Rec.: Mysłek Wiesław: Geneza „trzeciej reformy” (pierwsza powojenna debata o kształceniu jutra polskiej szkoły). *Warmińsko-Mazurski Kwartalnik Naukowy*. Nauki Społ. 2015 nr 4 s. 131–134; Król Joanna, *Prace Naukowe Akademii im. J. Długosza*. Pedagogika. T. 25: 2016 nr 2 s. 551–557; Polem.: Januszewska-Warych M.: Wybór trafny – realizacja niekoniecznie? Odpowiedź na recenzję ... *Tamże* s. 559–562.

10647. JAROSZ Dariusz: „Dar z łaski”: przyznanie „zaopatrzeń specjalnych” w działalności centralnych władz państwowych w Polsce w latach 1945–1947. *Almanach Historyczny*. T. 18: 2016 s. 191–200, streszcz. ang.

10648. JAROSZ D.: Jak tworzone „książkę socjalistyczną”? Narady wydawców i księgarzy państw bloku wschodniego 1965–1988. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. T. 10: 2016 s. 317–334, streszcz. ang.

10649. JAROSZ D.: Problem zanieczyszczeń wód w Polsce w latach 1945–1961: wstęp do badań. *Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych*. T. 76: 2016 s. 385–409, streszcz. ang.

10650. JAROSZ D.: Sprawy książki polskiej i jej autorów w sowieckich dokumentach partyjnych z lat 1954–1971. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. T. 9: 2015 [dr.:] 2014 s. 273–286, streszcz. ang.

10651. JAROSZ D.: Władza a książka społeczno-polityczna w PRL 1956–1989. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. T. 7/8: 2013/2014 [dr.:] 2014 s. 133–172, streszcz. ang.

10652. JAROSZ D., Miernik Grzegorz: Kobiety w buncie antykolektywizacyjnym w Okole w 1953 r.: wybrane konteksty interpretacyjne. *Polska 1944/45–1989*. [T.] 14: 2016 s. 29–60, streszcz. ang.

10653. JAROSZ D., Pasztor Maria: Od stanu wojennego do upadku systemu. *Z badań nad polsko-francuską współpracą naukową i kulturalną w latach 1981–1989*. *Analecta*. R. 24: 2015 z. 1 s. 205–222, streszcz. ang.

10654. JAROSZ D., Pasztor Maria: Władze polskie wobec problemu roszczeń finansowych w stosunkach z Włochami w latach 1945–1956. *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 11: 2013 s. 135–145, streszcz. ang.

10655. JARSKA Natalia: Kobiety z marmuru. Robotnice w Polsce w latach 1945–1960. Warszawa 2015.

Rec.: Chłosta-Sikorska Agnieszka: Aktywizacja zawodowa kobiet. *Klio*. T. 37: 2016 nr 2 s. 155–166.

10656. JARZĄBEK Wanda: Jaskółka wiosny nie czyni. Wizyta wicekanclerza i ministra spraw zagranicznych RFN Hansa-Dietricha Genschera w PRL w dniach 10–13 stycznia 1988 roku. *Rocznik Polsko-Niemiecki*. Nr 24: 2016 z. 1 s. 221–250.

10657. JARZĄBEK W.: Sprawa podpisania traktatu pokojowego z Niemcami w polityce państwa polskiego w latach 1945–1990. *Studia Zachodnie*. [T.] 18: 2016 s. 271–289, streszcz. ang.

10658. JASIAK Dominika: Akcja dekrucyfikacyjna w 1958 roku w północno-wschodnich powiatach województwa krakowskiego w świetle dokumentów. *Prace Historyczne*. [T.] 141: 2014 z. 1 s. 147–163, streszcz. ang.

10659. JASIAK Grzegorz: Władze państwowe wobec budownictwa sakralnego i tworzenia nowych parafii w mieście Radomiu i w powiecie radomskim w latach 1945–1975. *Studia Sandomierskie*. T. 23: 2016 s. 101–141, streszcz. ang.

10660. JASIAK Ksawery: Podziemie antykomunistyczne na ziemi sieradzkiej w latach 1945–1955. Zarys problematyki. Sieradz 2016 Konrad Banaś 8° ss. 159, il., mapa.

10661. JASIŃSKI Grzegorz: Kościoły i wyznania niekatolickie w województwie olsztyńskim w latach 1965 i 1966 w świetle sprawozdania Służby Bezpieczeństwa. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 57:] 2013 nr 2 s. 269–282, streszcz. niem., ang.

10662. JASTRZĄB Łukasz: „Krajobraz po Czerwcu”. Społeczny odbiór wydarzeń Poznańskiego Czerwca 1956 r. w materiałach Urzędu Bezpieczeństwa. *Przegląd Zachodni*. [T. 72:] 2016 [nr] 2 s. 271–284, streszcz. ang.

10663. JAWORSKI Piotr: Biskupi czasów przedrozbiorowych w świetle propagandy antykościelnej prowadzonej przez władze polityczne Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej w latach 1944–1989. *Tarnowskie Studia Teologiczne*. T. 35: 2016 nr 2 s. 109–123, streszcz. ang.

10664. JAWORSKI Wojciech: Żydowska oświata ogólnokształcąca na Górnym Śląsku w latach 1945–1964. *Rocznik Muzeum w Gliwicach*. T. 26: 2016 s. 103–117, streszcz. ang., niem.

10665. JEDYNAK Witold: Episkopat wobec władz komunistycznych (w ostatniej dekadzie PRL). Studium socjologiczne. Rzeszów 2016 Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego 8° ss. 332, nlb. 1, il., streszcz. ang.

10666. JUNG Rafał: Wokół „meczu na wodzie”. Polityczny wymiar występu polskich piłkarzy na Mistrzostwach Świata w 1974 roku. *Przegląd Zachodni*. [T. 72:] 2016 [nr] 3 s. 173–191, streszcz. ang.

10667. JURKIEWICZ Jan: Między „szkoleniem” a „gloryfikacją”. Załogi górnicze województwa katowickiego w roku zniesienia stanu wojennego. *Górnik Polski*. Nr 8/9: 2015 s. 151–200, streszcz. ang., niem.

10668. JUŻWIK Aleksander: Placówki opieki całkowitej i otwartej Robotniczego Towarzystwa Przyjaciół Dzieci i Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w latach 1945–1952. *Polska 1944/45–1989*. [T.] 14: 2016 s. 5–28, streszcz. ang.

10669. KACPRZAK Krzysztof: Podziemie zbrojne na Mazowszu Północnym w walce z systemem komunistycznym 1945–1952. Warszawa 2011.

Rec.: Celmer Mariusz, *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 25: 2016 nr 43 s. 271–277.

10670. KACZANOWSKI Krzysztof: Ludność polskiego Spiszu w świetle badań antropologicznych. Kraków 2015 Tadeusz Ginko 4° ss. 169, il., mapy, streszcz. ang.

Dot. I. 1962–1974.

10671. KACZMARCZYK Stefan: Dwór w Wieszowie w latach 50. XX wieku. Zabudowania i instalacje. *Rocznik Muzeum Górnośląski Park Etnograficzny w Chorzowie*. [T.] 4: 2016 s. 269–284, streszcz. ang.

10672. KACZOROWSKI Andrzej W.: „Solidarność” rolnicza na ziemi wołomińskiej w latach 1980–1990. Cz. 1. *Rocznik Wołomiński*. T. 12: 2016 s. 41–50.

10673. KAFKA Adam: Duszpasterstwo w parafii Najświętszego Serca Pana Jezusa w Mysłowicach w latach 1945–1968. Katowice 2016 Księg. św. Jacka 8° ss. 120, streszcz. niem. (Biblioteka Teologiczna Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; nr 24).

10674. KAHL-LUCZYŃSKA Edyta: Działalność oświatowa Związku Nauczycielstwa Polskiego w okresie „propagandy sukcesu” (1970–1980). *Przegląd Historyczno-Oświatowy*. R. 59: 2016 nr 1/2 s. 142–158, streszcz. ang.

10675. KALINOWSKA Anna: Opieka Centralnego Komitetu Opieki Społecznej nad dorosłymi w latach 1944–1949 w świetle akt własnych. *Almanach Historyczny*. T. 18: 2016 s. 179–190, streszcz. ang.

10676. KALIŃSKI Janusz: Gospodarka w PRL. Warszawa 2012 IPN-KŚZpNP 4° ss. 124, il., mapa. IPN-KŚZpNP. (Ser. 39/89. Najnowsze dzieje Polski; t. 3).

10677. KALISKI Bartosz: Kurierzy wolnego słowa (Paryż – Praga – Warszawa 1968–1970). Warszawa 2014.

Rec.: Chojnowski Andrzej, *Dzieje Najnowsze*. R. 48: 2016 [nr] 1 s. 309–314.

10678. KALISKI B.: Radykalizm czasu przełomu, czyli spór o Okrągły Stół w latach 1988–1989. *Polska 1944/45–1989*. [T.] 14: 2016 s. 307–337, streszcz. ang.

10679. KALISKI B.: Sprawa nie tylko „taterników”. *Wolność i Solidarność*. Nr 7: 2014 s. 46–54.

Lata 1968–1971.

Uzup.: Kozłowski Maciej: Historia jednego przypadku. *Tamże* s. 55–57.

10680. KAMIŃSKA Lidia Małgorzata: Powojenne składnice przemieszczanych dóbr kultury w Polsce. Przyczynek do szerszego opracowania. *Muzealnictwo*. Nr 57: 2016 s. 149–155, streszcz. ang.

10681. KAMIŃSKA-KWAK Jolanta: Powojenny Przemysł i jego mieszkańcy (1944–1956). Rzeszów–Przemysł 2014 Inst. Historii Uniw. Rzeszowskiego; Przemyskie Centrum Kultury i Nauki Zamek 8° ss. 329, nlb. 3, tabl. 156, il., mapy.

10682. KANDZIORA Jerzy: Jerzego Ficowskiego oferta piosenkowa (z dziejów kultury popularnej w PRL). *Pamiętnik Literacki*. R. 107: 2016 z. 3 s. 33–91, streszcz. ang.

10683. KASPRZYCKI Lesław: Telewizyjny Turniej Miast Bolesławiec – Złotyryja w 1969 r. *Rocznik Bolesławiecki*. T. 8: 2015 [dr.:] 2016 s. 75–77.

10684. KASPRZYCKI Marcin: Plany reorganizacji Służby Bezpieczeństwa szczebla powiatowego i wojewódzkiego opracowywane w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych w latach 1971–1973 (z uwzględnieniem przygotowań do niej w województwie krakowskim). *Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944–1989*. [T.] 13: 2015 s. 469–527, streszcz. ang.

10685. KASZUBA Aldona: Teatr rzeszowski w latach 1950–1955 na tle przemian teatru w Polsce. *Prace Historyczno-Archivalne*. T. 28: 2016 s. 117–154, streszcz. ang.

10686. KENDZIOREK Piotr: Program i praktyka produktywizacji Żydów polskich w działalności CKŻP. Warszawa 2016 ŻIH 8° ss. 293, nlb. 1, il. (Z Dziejów Centralnego Komitetu Żydów w Polsce).

Centralny Komitet Żydów w Polsce, I. 1945–1948.

10687. KENNEY Padraic: Budowanie Polski Ludowej. Robotnicy a komuniści 1945–1950. Przeł. Anna Dzierzgowska. Warszawa 2015.

Rec.: Chłosta-Sikorska Agnieszka, *Klio*. T. 38: 2016 nr 3 s. 156–165.

10688. KĘSIK Kamil: Katechizacja w okręgu myszkowskim w latach 1945–1989. *Zeszyty Myszkowskie*. Nr 3: 2016 s. 89–120, streszcz. ang.

10689. KIERSKI Krzysztof Andrzej: Kryptonim „Tekla”. Działalność inteligencji katolickiej przy parafii pod wezwaniem świętej Tekli w Ciechanowie w świetle dokumentów aparatu

bezpieczeństwa (1988–1989). *Meritum*. T. 8: 2016 s. 381–402, streszcz. ang.

10690. KIJONKA Justyna: Zakorzenie i osiadłość a górnośląskie exodusy do Niemiec po roku 1970. *Studia Migracyjne – Przegląd Polonijny*. R. 42: 2016 z. 4 s. 137–163, streszcz. ang.

10691. KINDZIUK Milena: Wizerunek medialny ks. Jerzego Popiełuszki w polskiej prasie w latach 1980–1984. Warszawa 2014.

Rec.: Sołga Przemysław, *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. Vol. 19: 2016 no 4 s. 165–171.

10692. KISZTELIŃSKA-WĘGRZYŃSKA Agnieszka: „Partner na trudny czas”. Obraz Austrii w świetle materiałów Ministerstwa Spraw Zagranicznych Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej z lat 1980–1983. *Rocznik Polsko-Niemiecki*. Nr 24: 2016 z. 1 s. 145–170, streszcz. ang.

10693. KLEMENTOWSKI Robert: Financial crime in the operational work of the State Security Service until 1956 – Lower Silesian perspective. *Studia Historiae Oeconomicae*. Vol. 34: 2016 s. 129–148.

10694. KLIM Andrzej: Tak się kręciło. Na planie 10 kultowych filmów PRL. Warszawa 2016 Wydaw. Nauk. PWN 8° ss. 285, nlb. 3, il.

10695. KLIMEK Agata: Wstępowanie w związek małżeński w pierwszych dekadach PRL w świetle wybranych wypowiedzi autobiograficznych. *Studia Historyczne*. R. 58: 2015 z. 4 s. 515–538, streszcz. ang.

10696. KLOCEK Mariusz: „Przezańcie nam przeszkadzać...”. Budowa kaplicy w Wilczkowicach. *Studia Sandomierskie*. T. 23: 2016 s. 143–169, streszcz. ang.

Lata 1956–1983.

10697. KLUZ Marek: Kształtowanie postawy patriotycznej w nauczaniu Jerzego Ablewicza, biskupa tarnowskiego (1962–1990). *Studia Redemptorystowskie*. [T.] 14: 2016 s. 357–373, streszcz. ang.

10698. KLUZIK Marcin: Liberalno-Demokratyczna Partia „Niepodległość”. Idee, program, działalność. *Sowiniec*. Nr 46: 2015 s. 53–67, streszcz. ang.

Lata 80. XX w.

10699. KLONCZYŃSKI Arnold: Nationally and religiously. Commemorations in the life of the Polish diaspora in Sweden in 1945–1989.

Polish American Studies. Vol. 73: 2016 No 2 s. 83–97.

10700. KŁYS Anna K[arolina]: Brudne serca. Jak zafalszowaliśmy historię chłopców z lasu i ubeków. Warszawa 2014.

Rec.: Brzechczyn Krzysztof: Utracona szansa odfalszowania historii chłopców z lasu i ubeków. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [Nr] 25: 2015 s. 347–355.

10701. KOCHANOWSKI Jerzy: „Každy chce jakoś żyć”. Pieniądze, bieda i bogactwo w (po)październikowej Polsce (1956–1957). *Przegląd Historyczny*. T. 107: 2016 z. 4 s. 657–683, streszcz. ang.

10702. KOCHANOWSKI J.: „Koniki się rozbrykały”. (Po)Październikowa „prywatyzacja” państwa 1956–1957? *Czas Przeszły*. T. 2: 2015 nr 1/2 s. 107–127, streszcz. ang.

10703. KOCHANOWSKI J.: „Niepotrzebni muszą odejść”, czyli widmo bezrobocia 1956–1957. *Polska 1944/45–1989*. [T.] 14: 2016 s. 61–98, streszcz. ang.

10704. KOLASA Robert: Relacje między władzą a Kościołem w Pile w latach 1956–1972. *Meritum*. T. 8: 2016 s. 345–363, streszcz. ang.

10705. KOLBUSZEWSKA Jolanta: Akademickie kariery kobiet w PRL-u. Historyczki – samodzielne pracownice nauki w nowopowstałych uniwersytetach. *Sensus Historiae*. Vol. 24: 2016 no 3 s. 153–172, streszcz. ang.

10706. KOLMASIAK Tomasz Michał: Powojenne represje wobec Kościoła Katolickiego na przykładzie miejscowości Krzetów. *Zeszyty Radomszczańskie*. T. 11: 2016 s. 183–187.

10707. KOŁAKOWSKI Andrzej: Pomoc czy przemoc? Krytyczne sytuacje w zakładach poprawczych w okresie PRL na przykładzie Zakładu Poprawczego i Schroniska dla Nietetnich w Orszewie. *Rocznik Polsko-Ukraiński*. T. 18: 2016 s. 15–31, streszcz. ang.

10708. KOŁAKOWSKI A.: Postawy i wybory moralne młodych Polaków w latach 80. XX wieku w świetle poufnych raportów PZPR i SB. *Prace Naukowe Akademii im. J. Długosza*. Pedagogika. T. 25: 2016 nr 2 s. 487–500, streszcz. ang.

10709. KOŁODRUBIEC Anna: SB i PZPR wobec Kościoła w powiecie oleśnickim i sycowskim w latach 1960–1966. Zarys działań. *Miscellanea Oleśnickie*. [R. 2:] 2016 nr 1/2 s. 103–113.

10710. KOŁTAN Edyta [Sybilla]: Zgromadzenie Sióstr Maryi Niepokalanej w Polsce i w Niemczech w latach 1945–1970. Wrocław 2016 Oddz. IPN–KŚZpNP 8° ss. 274, il. (Historia Dolnego Śląska).

10711. KONKOL Konrad: Organy bezpieczeństwa Polski Ludowej wobec tzw. księży patriotów i „Caritasu” na terenie województwa koszalińskiego w latach 1950–1975. *Nasze Pomorze*. Nr 16: 2014 [dr.:] 2015 s. 35–55.

10712. KONOPKA Witold, Rozynkowski Waldemar: Na szlaku Prymasa Tysiąclecia. Prymas Stefan Wyszyński na Kujawach i Pomorzu. Warszawa 2016 Inst. Wydawniczy „Pax” 8° ss. 268, nlb. 4, tabl. 16, il.

10713. KONSPIRACJA antykomunistyczna i podziemie zbrojne w Wielkopolsce w latach 1945–1956. Red. nauk. Agnieszka Łuczak i Aleksandra Pietrowicz. Wyd. 2 popr. i uzup. Poznań 2016 IPN–KŚZpNP. Oddz. 8° ss. 444, nlb. 4, tabl. 88, il., streszcz. ang. (Centralny Projekt Badawczy IPN Aparat Bezpieczeństwa w Walce z Podziemiem Politycznym i Zbrojnym 1944–1956) (Studia i Materiały Poznańskiego IPN; t. 33).

Treść: Łuczak A., Pietrowicz A.: Słowo wstępne s. 9–14; Łuczak A.: Podziemie niepodległościowe w Wielkopolsce 1945–1956. Próba charakterystyki s. 17–41; Zwiernik Przemysław: Młodzieżowe organizacje niepodległościowe w Wielkopolsce w latach 1945–1956 s. 43–59; Sierchula Rafał: Narodowe Siły Zbrojne w Wielkopolsce 1942–1946 s. 61–76; Bednarek Jerzy: Antykomunistyczny oddział partyzancki Eugeniusza Kokolskiego „Groźnego” (sierpień 1945 r. – marzec 1946 r.) s. 77–104; Handke Waldemar: Oddział AK Gedymina Rogińskiego „Dzielnego” – Mariana Rączki „Kościuszki” i jego żołnierze s. 105–124; Szczepaniak Daniel: Oddział Zygmunta Borostowskiego „Bory” z dziejów powojennej konspiracji antykomunistycznej w powiatach krotoszyńskim i jarocińskim s. 125–140; Cieślak Tomasz, Grześniński Maciej: Kpt. Jan Kempński vel Nowak „Blysk” – wielkopolski żołnierz niezłomny s. 141–192; Paczowska-Hauke Alicja: Działalność grupy Zygmunta Wawrzyniaka „Sępa” w powiecie kolskim (listopad 1945 r. – kwiecień 1946 r.) s. 193–199; Pietrowicz Aleksandra: Szkic do dziejów oddziału partyzanckiego Edmunda Marona „Mura” (1943–1945) s. 201–226; Swagryk Krzysztof: Działania Wojsk Bezpieczeństwa Wewnętrznego województwa wrocławskiego przeciwko oddziałowi Franciszka Olszówki „Otta” (23 grudnia 1945 r. – 23 lutego 1946 r.) s. 229–249; Bednarek J.: Żołnierz „Groźnego”. Historia Stanisława Przybyłaka „Marianny” (1909–1953) s. 251–261; Orłowski Mirosław: Działalność Centralnego Wydziału Propagandy Stronnictwa Narodowego w latach 1945–1946 s. 263–277; Zwiernik Przemysław: Przypadki ujawniania tajnych miejsc pochówku osób skazanych na karę śmierci s. 279–287; Dokumenty s. 289–378; Wykaz antykomunistycznych organizacji i oddziałów zbrojnych w Wielkopolsce w latach 1945–1956 s. 381–403.

Wyd. 1. 2007.

10714. KOPROWSKI Marek A.: Akcja „Wisła”. Krwawa wojna z OUN-UPA. Zakrzewo 2016 Replika 8° ss. 380, tabl. 24, il.

10715. KOREJWO Mariusz Tomasz: Na północ od Warszawy. Olsztyn 2016 Fund. Debaty 8° ss. 512, il. (Biblioteka Debata).

Mazury i Warmia w okresie PRL.

10716. KORKUĆ Maciej: Zostańcie wierni tylko Polsce... Niepodległościowe oddziały partyzanckie w Krakowskiem (1944–1947). Kraków 2015 Avalon 8° ss. 731, tabl. 16, il., mapy.

Wyd. 1. Kraków 2002 Societas Vistulana.

10717. KORYŚ Piotr, Tymieński Maciej: Od socjalizmu do socjalizmu. Koncepcje reform gospodarczych w PRL po wybuchach społecznych w 1956 i 1980 r. *Dzieje Najnowsze*. R. 48: 2016 [nr] 4 s. 125–140, streszcz. ang.

10718. KOSIŃSKI Dariusz: „Do nieba? Błuznisz daremnie”. Faust – Marlowe – Grotowski. *Pamiętnik Teatralny*. R. 65: 2016 z. 1/2 s. 5–49, streszcz. ang.

Premiera sztuki „Faust” Christophera Marlowe’a w reżyserii Jerzego Grotowskiego w Opolu w dn. 23 IV 1963 r.

10719. KOSIŃSKI Krzysztof: Wiwisekcja powszedniości. Studium wczesnej twórczości Marka Nowakowskiego (1957–1971). Warszawa 2014.

Rec.: Buryła Sławomir: Monografia wczesnej twórczości Marka Nowakowskiego. *Pamiętnik Literacki*. R. 107: 2016 z. 3 s. 227–231, streszcz. ang.; Hańderek Marek, *Pamięć i Sprawiedliwość*. [Nr] 26: 2015 s. 238–258.

10720. KOSSEWSKA Elżbieta: Ona jeszcze mówi po polsku, ale śmieje się po hebrajsku. Partyjna prasa polskojęzyczna a integracja kulturowa polskich Żydów w Izraelu (1948–1970). Warszawa 2015.

Rec.: Sroka Łukasz Tomasz: Wokół prasy polskojęzycznej w Izraelu. Uwagi i refleksje na marginesie książki... *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. Vol. 19: 2016 no 2 s. 105–111.

10721. KOSTRZYŃSKA-MIŁOSZ Anna: Meble w polskich wnętrzach reprezentacyjnych lat 50. XX wieku. Urząd Rady Ministrów w Warszawie. *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 78: 2016 nr 4 s. 729–753, streszcz. ang.

10722. KOŚCIÓŁ a młodzież w Polsce po II wojnie światowej. Pod. red. Pawła Nowogórskiego, Wojciecha Polaka, Waldemara Rozynkowskiego. Toruń–Górk 2016 Fund. Centrum Edukacji Młodzieży im. ks. Jerzego Popiełuszki 8° ss. 154, il. (Roczniki Księdza Jerzego; t. 1).

Treść: Nowogórski P., Polak Wojciech, Rozynkowski W.: Wstęp s. 5–6; Rozynkowski W.: Ruchy i stowarzyszenia katolickie w Polsce po II wojnie światowej – zarys problematyki badawczej na przykładzie Sodalicji Mariańskiej w Grudziądzu s. 7–17; Polak W.: Działania Służby Bezpieczeństwa wobec młodzieży związanej z duszpasterstwami akademickimi w Toruniu w okresie PRL s. 19–57; Wąsowicz Jarosław: Książd Jerzy Po-

pieluszek jako wychowawca i opiekun młodzieży s. 59–88; Konołka Witold: Represje wobec młodzieży na przykładzie wizyt pasterskich Prymasa Polski Stefana Wyszyńskiego w granicach obecnego województwa kujawsko-pomorskiego s. 89–96; Łatka Rafał: Kardynał Karol Wojtyła jako animator duszpasterstwa akademickiego s. 97–108; Nowogórski P.: Poświęcenie i otwarcie Centrum Edukacji Młodzieży im. ks. Jerzego Popiełuszki w Górsku (17 października 2014 r.) s. 109–117; Kłosińska Justyna: Kronika Centrum Edukacji Młodzieży im. ks. Jerzego Popiełuszki w Górsku (2014–2015) s. 119–131; [Fotografie] s. 133–154.

10723. KOTELUK Daniel: „Fabryki zboża, mięsa i mleka”. Państwowe Gospodarstwa Rolne w województwie zielonogórskim w latach 1950–1956. Wprowadzenie do problematyki. *Studia Zachodnie*. [T.] 18: 2016 s. 177–212, streszcz. ang.

10724. KOTELUK D.: „Kuznia socjalizmu”. Biblioteka we wsi Płoty w województwie zielonogórskim w latach 1950–1956. *Zielonogórskie Studia Bibliologiczne*. Z. 7: 2015 s. 219–230, streszcz. ang.

10725. KOTELUK D.: „Orędownicy kolektywizacji” na podstawie księgozbioru biblioteki w osadzie wiejskiej Czerwieńsk w powiecie zielonogórskim w latach 1949–1956. *Studia Zachodnie*. [T.] 16: 2014 s. 117–129, streszcz. ang.

10726. KOTELUK D.: „Papierowa propaganda” w bibliotece w osadzie wiejskiej Czerwieńsk w powiecie zielonogórskim od 1949 do 1956 roku. Zielona Góra 2016 Pro Libris – Wydaw. WiMBP im. C. Norwida 8° ss. 183, nlb. 1, streszcz. ang., niem., ros.

10727. KOTELUK D.: Zjednoczone Stronnictwo Ludowe w województwie zielonogórskim w latach 1956–1959. Konflikt o pozory władzy. *Studia Zachodnie*. [T.] 17: 2015 s. 155–162, streszcz. ang.

10728. KOTUŁA Jacek: Otwarta i zamknięta opieka zdrowotna w Zielonej Górze w latach 1945–1989. *Studia Zachodnie*. [T.] 18: 2016 s. 237–270, streszcz. ang.

10729. KOVACHEVA Adriana: Ścieżkami tłumaczy. Poezja polska w Bułgarii w latach 1956–1989. Kraków 2016 Pasaż 8° ss. 325, nlb. 1. (Przęśla).

10730. KOWAL Paweł: Misja na wschodzie. Wizyty kard. Józefa Glempa w ZSRR w 1988 roku oraz ich polityczno-międzynarodowy kontekst. *Dzieje Najnowsze*. R. 48: 2016 [nr] 1 s. 189–208, streszcz. ang.

10731. KOWALSKI Lech: Korpus Bezpieczeństwa Wewnętrznego a żołnierze wyklęci.

Walka z podziemiem antykomunistycznym w latach 1944–1956. Poznań 2016 Zysk i S-ka 8° ss. 869.

10732. KOZAK Leszek: Oddział podziemia antykomunistycznego pod dowództwem Kazimierza Woźniaka ps. Szatan. Puławy–[Krasnystaw] 2016 IUNG-PIB; Leszek Kozak 8° ss. 151, il.

10733. KOZAK Zygmunt: Ugrupowanie lotnicze „Orzeł” na defiladzie wojskowej z okazji 1000-lecia Państwa Polskiego. *Rocznik Legionowski*. T. 9: 2016 s. 67–83.

22 VII 1966 r.

10734. KOZIKOWSKI Jarosław: Amnestie w województwie białostockim 1945 i 1947. „Akt dobrej woli” czy metoda rozpracowania i likwidacji podziemia niepodległościowego? *Studia Podlaskie*. T. 24: 2016 s. 219–258, streszcz. ang., ros.

10735. KOZIMALA Irena: Żołnierze wyklęci. Z dziejów partyzantki antykomunistycznej w powiecie przeworskim w latach 1944–1956. Wyd. 2 zm. Przeworsk–Przemysł 2016 Region. Tow. Nauk.; AP 8° ss. 345, il. (Przeworsk – Mała Ojczyzna; t. 2).

Wyd. 1. Przeworsk 2015.

10736. KOZŁOWSKA Izabela: W objęciach Saturna. Melancholia w prozie rozrachunków inteligentkich (1946–1948). Poznań 2016 Wydaw. Poznańskie Studia Polonistyczne 8° ss. 371, nlb. 5. (Prace Instytutu Filologii Polskiej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu).

10737. KOZŁOWSKA Urszula: Maj 1945. Początki Szpitala Zakaźnego w Szczecinie. *Kronika Szczecina*. Nr 34: 2015/2016 [dr.:] 2016 s. 49–54.

10738. KOZŁOWSKI Marek: Odbudowa „Solidarności” kaliskiej i wybory parlamentarne 1989 roku. Kalisz 2014.

Rec.: Przygodzki Sławomir, *Rocznik Kaliski*. T. 41: 2015 s. 283–286.

10739. KOZŁOWSKI M.: Posłanie do ludzi pracy Europy Wschodniej 1981. Kalisz 2016 Media i Rynek 8° ss. 141, il.

Rec.: Przygodzki Sławomir, *Rocznik Kaliski*. T. 42: 2016 s. 318–321.

10740. KOZŁOWSKI Tomasz: Geneza statutu NSZZ Solidarność. *Wolność i Solidarność*. Nr 6: 2013 s. 19–31.

Rok 1980.

10741. KOZŁOWSKI Waldemar Antoni: Folklor, kultura dzielnic Chełma do 1989 r. Chełm 2016 nakł. aut. 8° ss. 304, il.

Od 1945 r.

10742. KRAJEWSKI Kazimierz, Łabuszewski Tomasz: Bitwa pod Sikorami 8 sierpnia 1945 r. *Sokołowski Rocznik Historyczny*. T. 3: 2015 s. 57–70.

10743. KRAKOWSKA Joanna: PRL. Przedstawienia. Warszawa 2016 Państw. Inst. Wydawniczy 8° ss. 758, il. + pendrive. (Teatr Publiczny, Przedstawienia 1765–2015).

10744. KRASOWSKI Robert: Sport szkolny na Sądecczyźnie w latach 1945–1989. Rzeszów 2016 Podkarpackie Tow. Nauk. Kultury Fizycznej; Wydż. Wychowania Fizycznego Uniw. Rzeszowskiego 8° ss. 344, il., streszcz. ang.

10745. KRASUCKI Eryk: Przesilenie. Szczecińskie społeczeństwo i władza w styczniu i lutym 1971 r. *Obraz źródłowy*. Szczecin 2010.

Rec.: Węgielnik Tomasz, *Glaukopis*. Nr 25/26: 2012 s. 436–443.

10746. KRISTANOVA Evelina: W kręgu zagadnień literackich „Tygodnika Powszechnego” (1945–1953). Warszawa 2016 ASPRA-JR 8° ss. 258, nlb. 1, il.

Rec.: Jeziorny Dariusz, *Rocznik Łódzki*. T. 65: 2016 s. 223–225.

10747. KRONIKA PRL 1944–1989. Warszawa 2016 Edipresse – Kolekcje; Bellona 8° ss. [po] 131, nlb. 3, il.

T. 17: Kuczyński Kazimierz, Ławecki Tomasz: Polityka, lata 1957–1970.

T. 18: Ławecki T., Kunicki Kazimierz: Życie codzienne w latach 60.

T. 19: Kienzler Iwona: Humor w PRL.

T. 20: Kunicki K., Ławecki T.: Wychowanie w szkole i w domu.

T. 21: Kunicki K., Ławecki T.: Seriale, seriale.

T. 22: Kienzler I.: Na marginesie systemu.

T. 23: Kienzler I.: Muzyka.

T. 24: Kienzler I.: PRL w kuchni.

T. 25: Ławecki T., Kunicki K.: Polityka, lata 1971–1980.

T. 26: Ławecki T., Kunicki K.: Życie codzienne w latach 70.

T. 27: Kienzler I.: Kościół w PRL.

T. 28: Kienzler I.: Mity i legendy socjalizmu.

T. 1. 2015.

10748. KRÓL Joanna: To idzie młodość... Związek Młodzieży Polskiej w szkole średniej ogólnokształcącej w latach 1948–1957. Kraków 2011.

Rec.: Głowacka-Sobiech Edyta, *Biuletyn Historii Wychowania*. [Nr] 34: 2016 s. 151–153.

10749. KRÜGER Anna: Początki Cmentarza Żołnierzy Radzieckich w Gdańsku. Kwestie

organizacyjne i propagandowe. *Argumenta Historica*. Nr 3: 2016 s. 79–93, streszcz. ang.

10750. KRUSZEWSKI Eugeniusz S.: Pomarcowa emigracja z PRL na przykładzie uchodźstwa do Danii. *Przegląd Zachodni*. [T. 72:] 2016 [nr] 1 s. 193–198.

10751. KRUSZYŃSKI Marcin: „Professorowie, którzy nie kształtują światopoglądu marksistowskiego, a wdychają do dawnych czasów”. Epizod z dziejów polskiego szkolnictwa wyższego w okresie stalinowskim na przykładzie lubelskiego UMCS. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [Nr] 25: 2015 s. 199–220, streszcz. ang.

10752. KRUTAK Jarosław: Wysiedlenie ludności niemieckiej i walka z przejawami niemieczyny w Bielsku i powiecie bielskim po zakończeniu II wojny światowej. *Prace Historyczne*. [T.] 142: 2015 z. 3 s. 495–512, streszcz. ang.

10753. KRYSIAK Dominik: Elity partyjne Polskiej Partii Robotniczej w województwie olsztyńskim – studium prozopograficzne. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 59:] 2015 nr 2 s. 231–253, streszcz. niem., ang.

10754. KRZEK-LUBOWIECKI Marcin: Krakowski drugi obieg druków zwartych w latach 1977–1989 – próba ujęcia statystycznego. *Res Gestae*. [T.] 2: 2016 s. 94–118, streszcz. ang.

10755. KRZYWOSZ Maciej: Cuda w Polsce Ludowej. Studium przypadku prywatnego objawienia maryjnego w Zabłudowie. Białystok 2016 IPN–KŚZpNP. Oddz. 8° ss. 477, il. (Seria Wydawnicza Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej w Białymstoku; t. 32).

10756. KRZYŻANOWSKI Łukasz: Dom, którego nie było. Powroty ocalałych do powojennego miasta. Wołowice 2016 Czarne 8° ss. 375, nlb. 1, il. (Historia).

Dostępne także jako e-book.

Ocaleni z Holocaustu w Radomiu w l. 1945–1950.

10757. KUCHARSKI Wojciech: Przygotowania do Soboru Watykańskiego II w opinii polskich dyplomatów. *Dzieje Najnowsze*. R. 48: 2016 [nr] 2 s. 135–148, streszcz. ang.

Lata 1958–1962.

10758. KUCIAPÍŃSKI Marek: Rozwój społecznego szkolnictwa muzycznego w Piotrkowie Trybunalskim po II wojnie światowej do powstania Państwowej Szkoły Muzycznej

I stopnia w 1966 r. *Rocznik Polsko-Ukraiński*. T. 18: 2016 s. 95–117, streszcz. ang.

10759. KUCZYŃSKI Krzysztof A[ntoni]: Nieporozumienie wobec dolnośląskiej miejscowości „Sorgau” i jej polskiego nazewnictwa po 1945 roku. Na marginesie dziejów rodziny Hauptmannów. *Studia Niemcoznawcze*. T. 57: 2016 s. 225–227, streszcz. ang., niem.

10760. KUDELSKI J. Robert: Rewindykacja dóbr kultury na Dolnym Śląsku w latach 1945–1949. *Kwartalnik Historyczny*. R. 123: 2016 nr 1 s. 71–94, streszcz. ang.

10761. KUDRZYCKI Zbigniew: Granica polsko-rosyjska przylegająca do Morza Bałtyckiego 1945–1958. Toruń 2013.

Rec.: Składanowski Henryk, *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 58:] 2014 nr 1 s. 153–156.

10762. KUFEL Robert Romuald: Internat Biskupi i Małe Seminarium Duchowne we Wschowie (1946–1956). Zielona Góra 2012.

Rec.: Prejs Roland, *Kościół w Polsce*. [T.] 15: 2016 s. 241–244.

10763. KULA Marcin: PZPR jako reżyser życia teatralnego w latach sześćdziesiątych. Toruń 2016 Adam Marszałek 8° ss. 114.

10764. KULBACKA Anna: Zanim powstała technika leśne... Ośrodek szkoleniowy w Białowieży na tle szkolnictwa zawodowego leśnego w Polsce w latach 1945–1951. Gołuchów 2016 Ośr. Kultury Leśnej 8° ss. 163, il.

10765. KULESZA Jerzy A.: Bokserskie turnieje przedolimpijskie w Polsce (1958–1967). Skierniewice 2016 Sigma 8° ss. 175, nlb. 1, il.

10766. KULIGOWSKI Zenon, Radys Bogdan: Harcerstwo gdańskie 1945–1973. Sopot 2015 Harcerski Krąg Seniorów Korzenie Chorągwi Gdańskiej ZHP 8° ss. 204, il.

10767. KUNAKHOVICH Kyrill: Kultury powojenne. Sztuka i komunizm w Krakowie i Lipsku. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [Nr] 25: 2015 s. 163–184, streszcz. ang.

10768. KURKOWSKA-BUDZAN Marta, Stasiak Marcin: Stadion na peryferiach. Kraków 2016 Universitas 8° ss. 369, nlb. 2, il.

Kultura fizyczna i sport na prowincji w okresie PRL.

10769. KURPIERZ Tomasz: Kułacy i (de)kolektywizacja. *Czasypismo*. 2016 nr 1 s. 33–39. Lata 1949–1956.

10770. KUŚWIK Bartosz: Scoutmaster Jan Poplewski – an Example of Attributing Finan-

cial Crime to Opponents of the Communist Regime. *Studia Historiae Oeconomicae*. Vol. 34: 2016 s. 183–191.

10771. KUTA Cecylia: Działania aparatu represji PRL wobec Leszka Proroka. *Glaukopis*. Nr 25/26: 2012 s. 242–252, streszcz. ang.

10772. KUTKOWSKI Arkadiusz: „... Jak my ich nienawidzimy”. Represje sądowe po radomskim Czerwcu 1976 r. Lublin 2016 IPN–KŚZpNP. Oddz. 8° ss. 377, nlb. 1, tabl. 22, il. IPN–KŚZpNP. Oddz. w Lublinie. (Centralny Projekt Badawczy IPN Władze PRL Wobec Kryzysów Społecznych i Opozycji Demokratycznej).

10773. KUŹMICKI Mieczysław: Leon Niemczyk w łódzkim teatrze. Portret artysty w stroju hiszpańskim. *Kronika Miasta Łodzi*. [R. 26:] 2016 nr 4 s. 129–136.

Teatr Powszechny, l. 1954–1974.

10774. KUŹNIAR Bogusław: Operacja „Wisła” na terenie województwa rzeszowskiego (przyczyny, przebieg, ocena prawna). *Rocznik Historyczno-Archivalny*. T. 24: 2013/2014 [dr.:] 2016 s. 33–56, streszcz. ang., ros., niem.

10775. LABRENZ-WEISS Hanna: Operativer Vorgang „Sizilien”. Operacyjne rozpracowywanie „Solidarności Walczącej” przez SB, Stasi i KGB w świetle dokumentów wschodniemieckiej policji politycznej. Wrocław 2016 Lena 8° ss. 32, nlb. 3, il. (Z Historii Solidarności Walczącej; z. 1).

10776. LENIART Ewa: Skazani za antykomunizm. Orzecznictwo Wojskowego Sądu Rejonowego w Rzeszowie (1946–1954/1955). Rzeszów 2016 IPN–KŚZpNP. Oddz.; Uniw. Rzeszowski 8° ss. 342. (Seria Wydawnicza IPN Oddział w Rzeszowie).

10777. LESIAKOWSKI Krzysztof: Kadra Centralnej Szkoły Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego 1945–1947. Początki polskiego aparatu bezpieczeństwa. *Przegląd Nauk Historycznych*. R. 15: 2016 nr 1 s. 155–174, streszcz. ang.

10778. LESIAKOWSKI K.: Ku społeczeństwu obywatelskiemu. Samoorganizacja społeczeństwa polskiego 1980–1981. *Rocznik Łódzki*. T. 65: 2016 s. 37–51, streszcz. ang.

10779. LESIAKOWSKI K.: Polityczne uwarunkowania utworzenia i działalności przysposobienia rolniczo-wojskowego młodzieży

(1947–1948). *Zeszyty Wiejskie*. [Z.] 22: 2016 s. 657–671, streszcz. ang.

10780. LESIAKOWSKI K.: Professional negligence, mismanagement and malpractice. Polish companies in the light of Supreme Audit Office materials in the years 1976–1980. *Studia Historiae Oeconomicae*. Vol. 34: 2016 s. 149–165.

10781. LESZCZYŃSKI Paweł A.: U kresu zimnej wojny. Brytyjska ocena relacji z ZSRR i państwami Europy Środkowo-Wschodniej w 1988 roku. *Studia Maritima*. Vol. 29: 2016 s. 217–233, streszcz. ang.

10782. LESZKO Zofia: Sokołowsko. Zapomniana perła Dolnego Śląska w latach 1945–1989. Warszawa 2014 Warszawska Firma Wydawnicza 8° ss. 129, nlb. 1, il.

10783. LESZKOWICZ Tomasz: „Wychowanie na tradycjach” na szczeblu jednostek wojskowych LWP (1956–1980). Środki, metody oraz ich skuteczność w oddziaływaniu na pamięć zbiorową żołnierzy. *Polska 1944/45–1989*. [T.] 14: 2016 s. 123–159, streszcz. ang.

10784. LEW Irena: Małżeństwa mieszane na pograniczu polsko-niemieckim. *Zeszyty Szkoła-Spiskie*. T. 9: 2015 s. 36–47, streszcz. słowackie, ang.

Lata 1970–1980.

10785. LEWANDOWICZ-NOSAL Grażyna: Modlitewniki i mszalki dla dzieci w latach 1945–1949. *Z badań nad Księżką i Księgozbiorem Historycznymi*. T. 10: 2016 s. 251–278, streszcz. ang.

Zawiera też bibliografię – 36 pozycji.

10786. LEWANDOWSKA Izabela: Losy zamku krzyżackiego w Giżycku w okresie powojennym na tle innych założeń zamkowych w północno-wschodniej Polsce. *Masovia*. T. 13: 2010 s. 43–56.

Zawiera też dokumenty.

10787. LEWANDOWSKI Karol: Przegląd kompetencji władz cywilnych w zakresie nadzoru nad siłami zbrojnymi w Polsce Ludowej. *Kwartalnik Bellona*. R. 9: 2015 nr 3 s. 139–148, streszcz. ang.

10788. LICHTBLAU Krzysztof: Polski mikros wojenny z czasów PRL-u. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Folia 185: *Studia Historicolitteraria*. [T.] 15: 2015 s. 80–89, streszcz. ang.

10789. LIGARSKI Sebastian: Codzienność powojennego Górnego Śląska w ogłoszeniach drobnych. *CzasyPismo*. 2016 nr 1 s. 157–159.

Lata 1945–1948.

10790. LIGARSKI S., Majchrzak Grzegorz: Wojna o eter. Media elektroniczne od „solidarnościowego karnawału” do początków rządów „solidarnościowych”. Warszawa 2016 Nar. Centrum Kultury 8° ss. 351, nlb. 1, il., mapa. (Jubileusze).

10791. LIPiŃSKI Piotr: Bicia nie trzeba było ich uczyć. Proces Humera i oficerów śledczych Urzędu Bezpieczeństwa. Wołowiec 2016 Czarne 8° ss. 230, nlb. 2. (Reportaż).

10792. LIPKA Artur Emil: Społeczno-kulturalna działalność Stowarzyszenia PAX w Ostródzie w latach 1957–1972. [W:] Ostróda. Siedem wieków dziejów miasta. Ostróda 2005.

Uzup.: Oracki Tadeusz: Kilka wspomnień o ostródzkim Klubie Młodej Inteligencji (w związku z artykułem Artura E. Lipki). *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 59:] 2015 nr 2 s. 339–342.

10793. LUBECKA Małgorzata: Kościół katolicki w powiecie ostrołęckim wobec polityki państwa w latach 1944–1966. *Ostrołęka 2016 Ostrołęckie Tow. Nauk. im. Adama Chętnika* 8° ss. 325, tabl. 24, il.

10794. LUDWISIAK Waldemar Bronisław: Wyższa Szkoła Filmowa. Zawile początki łódzkiej uczelni. *Kronika Miasta Łodzi*. [R. 26:] 2016 nr 1 s. 153–159.

Lata 1945–1950.

10795. ŁABĘDŹ Krzysztof: Problematyka ekologiczna w prasie drugiego obiegu wydawniczego w latach osiemdziesiątych XX wieku (na przykładzie wybranych tytułów). *Sowiniec*. Nr 47: 2015 s. 65–82, streszcz. ang.

10796. ŁABĘDŹ K.: Solidarnościowe projekty demokratyzacji systemu rządzenia a poglądy i postawy społeczeństwa w latach 1980–1981. *Sowiniec*. Nr 48: 2016 s. 73–86, streszcz. ang.

10797. ŁAGOSZ Zbigniew: Robert Walter's Struggle with the UB: the Unknown Story. *Studia Religioogica*. [Z.] 46: 2013 s. 293–306.

10798. ŁAPTOS Józef: UNRRA, IRO i władze francuskie wobec zjawiska przeobrażania się polskich dipisów w uchodźców politycznych (1944–1950). *Prace Historyczne*. [T.] 142: 2015 z. 4 s. 683–697, streszcz. ang.

IRO – International Refugee Organisation.

10799. ŁATKA Rafał: Krakowski etap I pielgrzymki Jana Pawła II do Ojczyzny z perspektywy władz PRL. Próba syntetycznego spojrzenia. *Res Historica*. Nr 42: 2016 s. 301–327, streszcz. ang., pol.

10800. ŁATKA R.: Polityka władz PRL wobec Kościoła katolickiego w województwie krakowskim w latach 1980–1989. Kraków 2016 IPN–KŚZpNP; Dante 8° ss. 558, il. (Kościół w Okowach).

10801. ŁAZARKIEWICZ Cezary: Żeby nie było śladów. Sprawa Grzegorza Przemyska. Wołowiec 2016 Wydaw. Czarne 8° ss. 315, nlb. 4, il. (Reportaż).

10802. ŁEPKOWSKA Ewa: Niepolityczni politycy. Etyczne aspekty współpracy środowisk opozycyjnych NRD i PRL. *Wolność i Solidarność*. Nr 7: 2014 s. 74–87.

10803. ŁOBODZIŃSKA Aleksandra Mrówka, Cierniak Michał, Myszkiewicz Igor: Kronika zielonogórskiego rocka. Zielona Góra 2016 Stow. Forum Art 8° ss. 279, il.

Od l. 80. XX w.; zawiera też wspomnienia.

10804. ŁUCZAK Wanda: Unieważnić „stalinowski rozbiór” Uniwersytetu Jagiellońskiego – walka o powrót oderwanych wydziałów w latach 1956–1957. *Prace Historyczne*. [T.] 142: 2015 z. 1 s. 149–165, streszcz. ang.

10805. ŁUCZYŃSKI Romuald M[ariusz]: Losy rezydencji dolnośląskich w latach 1945–1991. Wrocław 2010.

Rec.: Siwicki Maciej, *Studia Zachodnie*. [T.] 16: 2014 s. 261–264.

10806. ŁUCZYŃSKI R. M.: Obraz Wałbrzyska w powojennej prasie regionalnej (1945–1950). *Nowa Kronika Wałbrzyska*. T. 4: 2016 s. 133–152, streszcz. ang.

10807. ŁUCZYŃSKI R. M.: Uzdrowiska sudeckie w latach 1945–1950. Wrocław 2015 Wydaw. Kartograficzne Eko-Graf 8° ss. 192, il.

10808. ŁUCZYŃSKI R. M.: Uzdrowiska w Sudetach Zachodnich w latach 1951–1966. Wrocław 2016 Wydaw. Kartograficzne Eko-Graf 8° ss. 176, il.

10809. ŁUKOMSKI Grzegorz: Państwo komunistyczne a Kościół w publicystyce Józefa Mackiewicza. *Przegląd Archiwalno-Historyczny*. T. 3: 2016 s. 173–188, streszcz. ang.

10810. ŁUSZPAK Agnieszka: Obraz katalogów rzeczowych na łamach polskich czasopism bibliotekarskich w okresie stalinowskim.

Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi. T. 10: 2016 s. 295–316, streszcz. ang.

10811. ŁYSKO Marcin: Polityczne uwarunkowania orzecznictwa karno-administracyjnego Polski Ludowej. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 17: 2014 s. 211–232, streszcz. ang. s. 346, niem. s. 360–361, ros. s. 374.

10812. ŁYSKO M.: Prace nad kodyfikacją materialnego prawa wykroczeń w Polsce Ludowej (1960–1971). Białystok 2016 Temida 2 Wydaw. Stow. Absolwentów Wyd. Prawa Uniw. w Białymstoku; przy współpr. Wyd. Prawa Uniw. w Białymstoku 8° ss. 351, streszcz. ang.

10813. ŁYSKO M.: Projekt ustawy o ustroju kolegiów do spraw wykroczeń z 1970 r. w ocenie uczestników dyskusji społecznej. *Miscellanea Historico-Iuridica*. T. 15: 2016 z. 1 s. 181–203, streszcz. ang.

10814. MACEACHIN Douglas J.: Amerykański wywiad i konfrontacja w Polsce 1980–1981. Przekł. Katarzyna Bażyńska-Chojnacka i Piotr Chojnacki. Poznań 2011.

Rec.: Żyzak Paweł, *Glaukopis*. Nr 25/26: 2012 s. 408–417.

10815. MACHAŁA Iwona: Ks. Konrad Szweda w świetle dokumentów Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej w Katowicach. *Zeszyty Chorzowskie*. T. 17: 2016 s. 167–193, streszcz. ang., niem.

Lata 1946–1988.

10816. MACHAŁEK Małgorzata: Przemiany wsi zachodniopomorskiej w latach 1945–1956. Szczecin 2012.

Rec.: Koteluk Daniel, *Studia Zachodnie*. [T.] 17: 2015 s. 361–363.

10817. MACHCEWICZ Paweł: Droga do Norymbergi. Geneza sądowych rozliczeń ze zbrodniami III Rzeszy. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [Nr] 25: 2015 s. 79–111, streszcz. ang.

10818. MACHNIAK Arkadiusz: Eugeniusz Kondziołka – życie i działalność w Polskich Powstańczych Siłach Zbrojnych. *Rocznik Historyczno-Archiwalny*. T. 24: 2013/2014 [dr.:] 2016 s. 57–82, streszcz. ang., ros., niem.

10819. MACHNIAK A.: Urząd Bezpieczeństwa i Ludowe Wojsko Polskie wobec podziemia niepodległościowego na terenie powiatu przeworskiego w latach 1944–1947. *Prace Historyczne*. [T.] 141: 2014 z. 3 s. 719–742, streszcz. ang.

10820. MAGDA Mateusz Mirosław: Uciekinierzy, osadnicy, przesiedleńcy, autochtoni. Ziemia namysłowska lat 1945–1947 w relacjach i wspomnieniach mieszkańców. Namysłów 2016 nakł. aut.; Namisłavia Tadeusz Wincewicz i S-ka 8° ss. 116, il.

Toż. Wyd. 1, dodr. Namysłów 2016.

10821. MAGIER Dariusz: Główne elementy kultury biurokratycznej partii komunistycznej w Polsce w latach 1944–1989. *Prace Archiwalno-Konserwatorskie*. Z. 20: 2016 s. 147–156, streszcz. ang.

10822. MAGIER D.: Historia werbunku Ireny Golec na informatora Służby Bezpieczeństwa do opracowania „prawicowych elementów” w Zarządzie Powiatowym Zjednoczonego Stronnictwa Ludowego w Radzynie Podlaskim. *Radzyński Rocznik Humanistyczny*. T. 14: 2016 s. 263–282, streszcz. ang.

Rok 1953.

10823. MAGIER D.: Koszty utrzymania partii komunistycznej w województwie białkopodlaskim (1975–1989). *Res Historica*. Nr 42: 2016 s. 287–299, streszcz. ang., pol.

10824. MAJ Julian: Szpital Powiatowy im. Sebastiana Petrycego w Dębicy. Jego powstanie i działalność w okresie od 4 VIII 1947 r. do 31 VII 1954 r. Red. Jacek Dymitrowski; przedm., wstęp i biogramy lekarzy oprac. Zbigniew Szurek. Dębica 2016 Muzeum Region. 8° ss. 42, il. (Dębickie Źródła Historyczne; z. 9).

Publikacja autorstwa dr. J. Maja (1907–1982), powstała w październiku 1967 r., obecnie wzbogacona biogramami pierwszych lekarzy szpitala i wydana po raz pierwszy.

10825. MAJCHRZAK Grzegorz: Interrowani z Ochoty – na tle stanu wojennego. Warszawa 2013 Urząd Dzielnicy Ochota m.st. Warszawy 8° ss. 88, il., mapy.

10826. MAJCHRZAK G.: „Solidarność” na celowniku. Wybrane operacje SB przeciwko związkowi i jego działaczom. Poznań 2016 Zysk i S-ka 8° ss. 309, nlb. 1, il.

10827. MAJCHRZAK G.: Tajemnice stanu wojennego. Warszawa 2016 Zona Zero 8° ss. 319, nlb. 1, il.

Treść: Droga do „mniejszego zła” s. 7–23; Jak wykuwał się dekret, czyli kulisy tworzenia prawa stanu wojennego s. 25–37; Niechciany pielgrzym. Kulisy drugiej pielgrzymki Jana Pawła II do Polski w 1983 roku s. 39–53; Nieznana batalia o stan wojenny s. 55–70; „Łagodny” stan wojenny s. 71–88; Wymiar niesprawiedliwości s. 89–110; Internowanie Lecha [Wałęsy] s. 111–166; Ręce pełne roboty, czyli działania MSW w ramach stanu wojennego s. 167–193; „Cała prawda” o opozycji, czyli propaganda stanu wojennego s. 195–216; Goebbels stanu

wojennego. [Jerzy Urban] s. 217–246; „Łojalka”, wstydlivy dokument s. 247–259; Zanim powstała TKK. [Tymczasowa Komisja Koordynacyjna NSZZ „Solidarność”] s. 261–273; „Siekiera, motyka...”, czyli Radio „Solidarność” w Warszawie w okresie stanu wojennego s. 275–302; Najgłośniejsze ucieczki stanu wojennego s. 303–320.

10828. MAJEWSKI Marcin: Kontrwywiad PRL wobec Organizacji Ukraińskich Nacjonalistów Andrija Melnyka w latach 1944–1989. *Dzieje Najnowsze*. R. 48: 2016 [nr] 3 s. 161–168.

Autoreferat pracy doktorskiej.

10829. MAJKA-BŁAŻEJCZYK Justyna, Macyra Roman: Financial crime in Socialist Poland and its causes in the light of Polish Central Statistical Office (GUS) statistics. *Studia Historiae Oeconomicae*. Vol. 34: 2016 s. 7–32.

10830. MAKOWSKI Rafał: Narodziny województwa leszczyńskiego. *Rocznik Leszczyński*. T. 16: 2016 s. 105–114.

Rok 1975.

10831. MAKSIMIUK Diana: Rok 1956 w Polsce. Sądy, prokuratury, prawo karne. Białystok 2016 IPN-KŚZpNP. Oddz. 8° ss. 357, il., streszcz. ang. (Seria Wydawnicza Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej w Białymstoku; t. 22).

10832. MAŁCZAK Leszek: Croatica. Literatura i kultura chorwacka w Polsce w latach 1944–1989. Katowice 2013.

Rec.: Pieniążek-Marković Krystyna, *Slavia Occidentalis*. T. 70: 2013 [nr] 2 s. 178–182.

10833. MANDZIUK Józef: Początek drogi pojednania polsko-niemieckiego (w 50-lecie wymiany listów biskupów polskich i niemieckich). *Universitas Gedanensis*. R. 26: 2015 t. 49 s. 127–143, streszcz. ang., niem.

10834. MANDZIUK J.: Udział biskupów polskich w Soborze Watykańskim II. *Kościół w Polsce*. [T.] 15: 2016 s. 119–142, streszcz. ang.

Lata 1962–1965.

10835. MANIECKI Janusz: Solidarność ziemi świdnickiej 1980–1989. Przyczynek do dziejów. Świdnica 2015 Oficyna Wydawnicza Janusz Maniecki 8° ss. 221, il.

10836. MANIEWSKA Katarzyna: Toast na cześć... Reakcje społeczne na śmierć Józefa Stalina i kampania propagandowa wokół uroczystości żałobnych w województwie bydgoskim w marcu 1953 r. *Dzieje Najnowsze*. R. 48: 2016 [nr] 2 s. 115–134, streszcz. ang.

10837. MAPA terroru. Śladami zbrodni komunistycznych w województwie gdańskim (1945–1956). Pod red. Karola Nawrockiego; oprac. zespół Robert Chrzanowski, Daniel Czerwiński, Krzysztof Filip, Waldemar Kowalski, Marcin Węgliński. Gdańsk 2016 IPN–KŚZpNP 4° ss. 270, il. IPN–KŚZpNP. (Publikacje Gdańskiego Oddziału IPN; t. 57) (Seria Gdańsk).

Opisy poszczególnych placówek Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego, Informacji Wojskowej, aresztów, prokuratur, sądów, więzień i miejsc pochówku.

10838. MARCINIAK Wojciech: Polskie interpretacje umowy z ZSRR z 6 lipca 1945 roku w kwestii obywatelstwa osób przebywających na terytoriach państw trzecich. *Echa Przeszłości*. [T.] 17: 2016 s. 211–227, streszcz. ang.

10839. MARCINKIEWICZ Marta: Ośrodki odosobnienia w Polsce w latach 1981–1982. Wierchowo Pomorskie, Jaworze, Darłówek i Głębokie. Gdańsk–Szczecin 2016 Europejskie Centrum Solidarności; IPN–KŚZpNP. Oddz. 8° ss. 468. (Biblioteka – Europejskie Centrum Solidarności).

10840. MARCINKOWSKA Anna: Polskie życie artystyczne w latach 1944–1960. T. 7: Rok 1953. Warszawa 2016 Inst. Sztuki PAN 4° ss. 399, nlb. 1, tabl. 44, il. Inst. Sztuki PAN. Pracownia Plastyki Współczesnej.

T. 1. 2012.

10841. MARCZAK Agnieszka: Od Konkursu Piosenkarzy Amatorów po Festiwal Piosenki Radzieckiej. Rozwój imprezy w latach 1962–1965. *Studia Zachodnie*. [T.] 18: 2016 s. 213–223, streszcz. ang.

W Zielonej Górze.

10842. MARECKI Józef, Musiał Filip: Działania Wojewódzkiego Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego w Krakowie przeciwko kard. Adamowi Stefanowi Sapiesze. *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 25: 2016 nr 43 s. 119–137, streszcz. ang.

10843. MAREK Łucja: Prasowe „niewypały” antyklerykalne. *CzasyPismo*. 2016 nr 1 s. 170–175.

Diecezja częstochowska w publikacjach „Gazety Częstochowskiej” i „Argumentów”, 1960 r.

10844. MAREK Ł.: „Straszny obraz państwa, które służy partii” – obchody Milenium Chrztu Polski w Sosnowcu (1967 rok). *CzasyPismo*. 2016 nr 1 s. 84–93.

10845. MAREK Ł., Bortlik-Dźwierzyńska Monika: Za Marksem bez Boga. Laicyzacja ży-

cia społecznego w Polsce w latach 1945–1989. Katowice 2014.

Rec.: Łatka Rafał, *Almanach Historyczny*. T. 18: 2016 s. 277–281.

10846. MARON Marcin: „Mazepa” – dramat Juliusza Słowackiego i tragedia filmowa Gustawa Holoubka. Ironia romantyczna w działaniu. *Annales UMCS*. Sec. L: Artes. Vol. 13: 2015 [nr] 1 s. 69–87, streszcz. ang.

Adaptacja filmowa z 1975 r.

10847. MARSZAŁKOWSKI Tomasz: Protesty i starcia uliczne w Krakowie 1981–1989. Kraków 2016 Wydaw. Arcana 8° ss. 284, il. (Arkana Historii).

10848. MATYSIAK Jarosław: Klub Demokratycznej Profesury w Poznaniu w latach (1949)–1950–1953. *Przegląd Archiwalno-Historyczny*. T. 3: 2016 s. 95–111, streszcz. ang.

10849. MAZUR Mariusz, Ligarski Sebastian: Cywilizacja komunizmu. Odmiana nadwiślańska 1944–1956. Warszawa 2016 IPN–KŚZpNP 4° ss. 255, il.

10850. MAZUREK Wojciech: Reorganizacja polskiej piechoty morskiej w latach 1962–1963. *Biuletyn Historyczny*. Nr 31: 2016 s. 193–216.

10851. MELER Jan: Działalność drużyn egzekucyjnych w Polsce Ludowej. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 17: 2014 s. 233–246, streszcz. ang. s. 346, niem. s. 361, ros. s. 375.

10852. MĘTRAK Dorota Anna: Przemiany organizacyjne szkolnictwa plastycznego w Polsce w latach 1945–1990 w świetle uregulowań prawnych. *Prace Naukowe Akademii im. J. Długosza*. Pedagogika. T. 25: 2016 nr 2 s. 521–536, streszcz. ang.

10853. MICHALAK Ryszard: „Na drugim planie”. Nierzyskokatolickie Kościoły i związki wyznaniowe na obrzeżach głównego nurtu polityki wyznaniowej PRL. *Studia Zachodnie*. [T.] 16: 2014 s. 153–176, streszcz. ang.

10854. MIECZKOWSKI Robert: Patriotyczna młodzież Zjednoczonego Stronnictwa Narodowego oraz Związku Walkącej Polski represjonowana przez władze stalinowskie – Młodociani Więźniowie Polityczni Łagru Jaworzno. *Łódzkie Studia Teologiczne*. R. 25: 2016 nr 3 s. 61–75, streszcz. ang.

10855. MIELCZARSKI Zbigniew: Służba zdrowia w powiecie sławieńskim w latach

1945–1949. *Darłowskie Zeszyty Naukowe*. Nr 11: 2015 s. 75–122.

10856. MIĘDZY Wilnem a Olsztynem. W 70. rocznicę przybycia Polaków z Wileńszczyzny na Warmię i Mazury. Pod red. Piotra Bojarskiego i Andrzeja Szmyta. Olsztyn 2016 Inst. Historii i Stosunków Międzynar. UWM 8° ss. 203, il.

Treść: Bojarski P., Szmyt A.: Wstęp s. 7–10; Marciniak Wojciech: Wilno podwójnie utracone. Deportacje mieszkańców Wileńszczyzny w głąb ZSRR w latach 1940–1941 i ich stosunek do repatriacji na tereny Polski pojażańskiej w latach 1945–1946 s. 11–26; Gieszczyński Witold: Kilka uwag na temat przesiedleń Polaków z Wileńszczyzny na Warmię i Mazury w latach 1945–1947 s. 27–34; Łach Halina: Wojsko Polskie w organizacji Przejściowych Punktów Kontrolnych na północnej i wschodniej granicy Rzeczypospolitej Polskiej po II wojnie światowej s. 35–57; Łach Wiesław Bolesław: Przejściowy Punkt Kontrolny nr 17 w Korszach w ekspatriacji ludności z Kresów Północno-Wschodnich s. 59–74; Bojarski P.: Z ziemi polskiej do Polski. Ekspatriacja rodzin Milewiczów i Mikulskich w świetle wybranych dokumentów s. 75–86; Korybut-Marciniak Maria: Antoni Korybut Daszkiewicz (1911–1989) – założyciel Laboratorium Drogowego w Olsztynie s. 87–100; Jeziński Zdzisław: Losy polskiego personelu medycznego na Wileńszczyźnie w latach 1939–1945 s. 101–120; Trusewicz Jan Zygmunt: Wileńscy lekarze na Warmii i Mazurach s. 121–132; Ankudowicz-Bieńkowska Maria: Prekursorka warmińsko-mazurskiej reumatologii – Maria Kalinowska-Ankudowicz [1921–1984] s. 133–142; Gross Radosław: Kresowiaci na olsztyńskiej wsi w latach 1945–1956 w świetle źródeł Wojewódzkiego Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego / Wojewódzkiego Urzędu do Spraw Bezpieczeństwa Publicznego w Olsztynie s. 143–161; Maksymowicz Sławomir Jan: Wpływ „repatriantów” z Wileńszczyzny na proces zmian nazw miejscowości Warmii i Mazur po 1945 roku s. 163–176; Chojnowski Zbigniew: Wileńskie tematy w literaturze Warmii i Mazur s. 177–189; Rogalski Bogusław: Dyskryminacja polskiej mniejszości narodowej na Litwie w latach 1991–2015 s. 191–198.

10857. MIGDAŁSKI Paweł: Obchody Tyśiąclecia Państwa Polskiego w Cedyni (badania naukowe, uroczystości w 1959 i 1966 roku). *Rocznik Chojeński*. T. 8: 2016 s. 257–297, streszcz. niem.

10858. MIGRAŁA Leszek: Działalność renowacyjna, remontowa i budowlana ks. infułata dr. Władysława Lesiaka. *Almanach Sąddecki*. R. 25: 2016 nr 3/4 s. 101–112.

Parafia św. Małgorzaty w Nowym Sączu, l. 1949–1977.

10859. MIGRAŁA L.: Sytuacja polityczna w Nowym Sączu (styczeń 1945 – styczeń 1947) w świetle akt Starostwa Powiatowego. *Rocznik Sąddecki*. T. 44: 2016 s. 249–264.

10860. MIGRAŁA L.: Sytuacja polityczna w Nowym Sączu w latach 1945–1949. *Almanach Sąddecki*. R. 25: 2016 nr 3/4 s. 86–100.

10861. MILEWSKI Jan Jerzy: Współpraca przygraniczna województwa białostockiego z obwodem grodzieńskim BSRS i LSRS

w okresie do 1975 r. *Biuletyn Historii Pogranicza*. Nr 16: 2016 s. 53–70, streszcz. ang., ros., lit.

10862. MIŁOSZ Jan: Black market – Financial Crimes Committed for Personal Purposes. *Studia Historiae Oeconomicae*. Vol. 34: 2016 s. 45–62.

10863. MIREK Agata: Trudne lata wielkie dni. Zakony żeńskie w PRL. Austere years great days. Convents in the Polish People's Republic. Lublin–Ząbki 2015.

Rec.: Musiałik Wanda, *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 71: 2016 nr 2 s. 170–177.

10864. MIRONCZUK Jan: „Ostrołęka bez Żydów” – kwestia żydowska w powiecie ostrołęckim po II wojnie światowej. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 58:] 2014 nr 2 s. 277–294, streszcz. niem., ang.

10865. MIROSZEWSKI Kazimierz, Sobeczko Mateusz: „Jo był ukradziony”. Tragedia górnośląska. Ziemia rybnicka. Rydułtowy–Katowice 2016 Studio Noa, Ireneusz Olsza 8° ss. 175, il.

Zawiera też wspomnienia oraz listę osób aresztowanych przez Armię Czerwoną i Milicję Obywatelską w gminach pow. rybnickiego.

10866. MNICH Grzegorz: Łódzka prasa codzienna w okresie stalinowskim (1948–1956). Łódź 2014.

Rec.: Drózd Andrzej: Łódzkie gazety w okresie stalinowskim. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Folia 188: Studia ad Bibliothecarum Scientiam Pertinentia. [T.] 13: 2015 s. 312–315.

10867. MOCNY Rafał: Ksiądz infułat mgr Zygmunt Szelażek jako rządca Ordynariatu Gorzowskiego w latach 1952–1956. *Adhibenda*. [Nr] 3: 2016 s. 165–193.

10868. MOCNY R.: Życie i działalność pastoralna wikariusza kapitulnego ks. Zygmunta Szelażka w Gorzowie Wlkp (1952–1956). Zielenka Góra 2016 Agencja Wydawnicza „PDN” 8° ss. 192.

10869. MOJSKAK Kajetan: Cenzura wobec prozy „nowoczesnej” 1956–1965. Warszawa 2016 IBL PAN. Wydaw. 8° ss. 259, nlb. 2, streszcz. ang. (Badania Filologiczne nad Cenzurą PRL; t. 7).

10870. MROCZKA Wojciech: Leśnicy Nadleśnictwa Państwowego Mazury z siedzibą w Raniżowie w pierwszym roku jego funkcjonowania (sierpień 1944 r. – sierpień 1945 r.). *Rocznik Kolbuszowski*. Nr 16: 2016 s. 95–117, streszcz. ang.

10871. MURAS Wioleta: Dekada współpracy artystycznej Witolda Lutosławskiego z Teatrem Polskim w Warszawie (1948–1958). *Muzyka*. R. 61: 2016 nr 1 s. 49–73, streszcz. ang.

10872. MURAS W.: Podążając śladami dźwiękowej wyobraźni. Muzyka Witolda Lutosławskiego w słuchowiskach Polskiego Radia. *Muzyka*. R. 61: 2016 nr 2 s. 57–83, streszcz. ang.

Lata 1945–1958.

10873. MUSIAŁ Filip: Podręcznik безпеki. Teoria pracy operacyjnej Służby Bezpieczeństwa w świetle wydawnictw resortowych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych PRL (1970–1983). Wyd. 2. Kraków 2015.

Rec.: Łatka Rafał, *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 25: 2016 nr 43 s. 287–293.

10874. MUSIAŁ Leszek: Mierzeja słów i gestów. Opis w III aktach prozą. *Bibliotheca Bielviana*. [R. 6:] 2014 [dr:] 2015 s. 295–308.

Teodor Mierzeja (1913–1985), redaktor „Krosna” i reżyser Teatru Robotniczego.

10875. MUSIAŁ Marcin: „Inteligentny i zdolny rzemieślnik to przyszłość państwa ludowego”. Państwo i Kościół w procesie wychowania młodzieży w latach 1945–1951 na przykładzie Prywatnego Salezjańskiego Męskiego Gimnazjum Krawieckiego we Wrocławiu. *Nasza Przyszłość*. T. 126: 2016 s. 417–439, streszcz. ang.

10876. MUSIAŁOWICZ Ryszard: Nieudana próba powołania Muzeum im. Zofii i Wacława Nałkowskich w Wołominie w latach 1955–1959. *Rocznik Wołomiński*. T. 12: 2016 s. 163–182.

10877. MUSZYŃSKI Henryk J.: Przebaczenie i pojednanie pomiędzy Polakami i Niemcami jako dar i zadanie. W 50 lat po wymianie listów biskupów polskich i niemieckich. *Paedagogia Christiana*. [Nr] 37: 2016 [z.] 1 s. 139–162, streszcz. ang.

10878. MUZYKA. Konteksty. Pod red. Karoliny Bittner i Doroty Skotarczak. Poznań 2016 Oddz. IPN–KŚZpNP; Inst. Historii UAM 8° ss. 404, il. (W Kręgu Kultury PRL; 2).

Z treści: Bittner K., Skotarczak D.: Wstęp s. 7–9; Wprowadzenie: Gołąb Maciej: Audiosfera PRL s. 13–28; Cenzura: Budrowska Kamila: Cenzurowanie tekstów piosenek rockowych w pierwszej połowie lat 80. XX wieku. Rekonesans badawczy s. 31–42; Fic Maciej: Cenzura w polskiej muzyce rockowej dekady lat osiemdziesiątych XX w. (na podstawie literatury dokumentu osobistego) s. 43–57; Skolik Joanna: Gry z SB i cenzurą Jacka Kaczmarskiego s. 59–68; Muzyka i władza: Gwizdalan-

ka Danuta: Środowisko muzyczne w aktach MSW s. 71–78; Borchers Sebastian: Wgląd do polsko-niemieckiej relacji w muzyce współczesnej 1956–1976 w tle współpracy kompozytorów polskich z instytucjami muzycznymi w RFN i NRD s. 79–90; Bittner K.: Antypaństwowa, antykomunistyczna, antyradziecka. Aparat bezpieczeństwa Polski Ludowej wobec piosenki s. 91–111; Nowik Paweł: Muzyka na podsłuchu s. 113–125; Stefanik Ryszard: Piosenka sportowa w polityce władz państwowych w latach 1949–1956 s. 127–138; Szubert Rafał: Działalność artystyczna wiejskich organizacji młodzieżowych i sportowych w latach 1944–1956 s. 139–147; Kopeć Mieczysław: Estrada Ziemi Lubuskiej Przedsiębiorstwo Państwowe w Zielonej Górze. Kulisy prawne przemian w działalności estradowo-artystycznej s. 149–154; Jagło Paweł: Muzyka rozrywkowa w Nowej Hucie 1950–1990 s. 155–167; Ławniczak Remigiusz: Życie muzyczne w Bydgoszczy w latach 1959–1989 w dokumentach SB. Szkice do problemu s. 169–180; Muzyka w drugim obiegu i na emigracji: Wejs-Milewska Violetta: „Jako muzyk interesuję się dość żywo smutnym rozwojem krajowej ikonografii bolszewickiej...”. O latach pięćdziesiątych z emigracji. Świadek Romana Palestra s. 181–195; Nowakowski Jacek: Funkcje muzyki w polskim dokumentalnym kinie emigracyjnym po 1981 roku (ze szczególnym uwzględnieniem filmów paryskiego Video Kontakt) s. 197–203; Annusiewicz Jan: Musical „Koleśna-nocka” 34 lata później oczami autorów i w dokumentach zgromadzonych w Archiwum Akt Nowych s. 205–217; Knoch Konrad: Gdańska prasa drugoobiegowa o muzyce w latach osiemdziesiątych s. 219–232; Muzyka w radiu, telewizji, filmie: Zalesińska Lilianna: Opera radiowa jako nowy gatunek sztuki dramatycznej w ramach mecenatu Polskiego Radia. Rola radia w popularyzacji muzyki operowej s. 235–246; Cieślak-Klauza Joanna: Film i muzyka filmowa w powojennej Polsce s. 247–261; Kicka Mateusz: Punk, metalowcy, hipisi, rockowcy i rastafarianie – muzyczne subkultury końca PRL w polskim kinie dokumentalnym i reportażu telewizyjnym s. 275–285; Wychowanie muzyczne: Dąbkowski Grzegorz: Szkolne podręczniki muzyczne okresu PRL s. 289–296; Król Joanna: Rola pieśni masowej w Związku Młodzieży Polskiej (1948–1957) s. 297–306; Machalek Małgorzata: Muzyka w działalności świetlic wiejskich w latach pięćdziesiątych i sześćdziesiątych XX wieku s. 307–317; Sprzęt audio w PRL: Piłaciński Przemysław: Organy elektroniczne Uniry – erzac czy (nieodkryta) klaszka? s. 321–327; Trojceki Marcin: Gorzowskie „stilonówki” s. 329–341; Pacanowska Regina: Marki polskich producentów sprzętu nagłaśniającego w sychłowym okresie PRL i na początku przemian s. 343–356; Festiwale: Tarnawczyk Tomasz: Dwa Festiwale Muzyki Polskiej 1951–1955. Od muzycznej autarkii do „Warszawskiej Jesieni” s. 359–366; Tracz Bogusław: „Chorem afirmując budowę socjalistycznej Polski”. Ogólnopolski Festiwal Pieśni Zaangażowanej s. 367–379; Lysakowska Agata: Krajowy Festiwal Piosenki Polskiej w Opolu w obiektywie Polskiej Kroniki Filmowej s. 381–387; Dyś Marcin: Festiwal w Jarocinie – historia, funkcjonowanie i znaczenie dla polskiej kultury s. 389–399.

10879. NANCKA Grzegorz: Z dziejów nauczania prawa rzymskiego u początków Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 19: 2016 s. 345–353, streszcz. ang. s. 418.

Lata 60.–70. XX w.

10880. NAPIÓRKOWSKI Mateusz: Pożar DS 4 – toruńskie legendy miejskie i folklor studencki. *Rocznik Toruński*. [T.] 43: 2016 s. 273–292.

Dom studencki, 1961 r.

10881. NASTROŻNY Paweł: Parafia pw. św. Stanisława Biskupa i Męczennika w Grudziądzu – historia powstania (1981–1987). *Rocznik Grudziądzki*. [T.] 23: 2015 s. 143–166, streszcz. ang.

10882. NAWROCKI Karol: „Autogang”. Car Smuggle to Communist Poland in the 1980s. *Studia Historiae Oeconomicae*. Vol. 34: 2016 s. 167–181.

10883. NEJA Jarosław: Węgierskie epizody śląskiego Października 1956 roku. *CzasyPismo*. 2016 nr 1 s. 40–63.

10884. NEUBAUER Tomasz: Bezpieczeństwo morskie: Marynarka Wojenna w walce o bezpieczeństwo morskie transporty, konwoje i ćwiczenia. *Biuletyn Historyczny*. Nr 31: 2016 s. 217–225.

Rok 1958.

10885. NIEWADZI Zygmunt: Światło we mgle. Wierzbica 1968–1978. Sandomierz 2011 Wydaw. Diec. i Drukarnia 8° ss. 140, il.

Parafia św. Stanisława Biskupa i Męczennika w Wierzbicy.

10886. NIEWIŃSKI Kamil: PZPR a sądownictwo w latach 1980–1985. Próby powstrzymania „Solidarnościowej” rewolucji. Oświęcim 2016 Napoleon V 8° ss. 436.

10887. NISIOBECKA Aneta: Reemigracja Polaków z Francji oraz ich adaptacja w Polsce Ludowej w latach 1945–1950. *Dzieje Najnowsze*. R. 48: 2016 [nr] 3 s. 169–178.

Autoreferat pracy doktorskiej.

10888. NOGA Robert: Żużel w PRL-u. Sport żużlowy w latach 1948–1989. Toruń 2016 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. nlb. 2, 380, il., streszcz. ang.

10889. NOLBRZAK Renata: Łódzkie czasopisma podziemne w PRL-u. „Puls”, „Kurs”, „Prześwit”. *Kronika Miasta Łodzi*. [R. 26:] 2016 nr 3 s. 36–44.

10890. NOSZCZAK Bartłomiej: Ulotna konspiracja. Historia młodzieżowej organizacji antykomunistycznej „Polonia”/„Wolność” (1951–1952). *Glaukopis*. Nr 25/26: 2012 s. 233–241, streszcz. ang.

10891. NOWAK Edward E.: Kronika kultury niezależnej Małopolski w latach 80-tych XX wieku. Kraków 2016 Wydaw.-Drukarnia Ekodruk 8° ss. 126, il. (Zeszyty Historyczne Sieci Solidarności; t. 6).

10892. NOWAK Grzegorz: Przekłady klanu Wańkowiczów. *Pamiętnik Towarzystwa Miłośników Ziemi Kościańskiej*. T. 14: 2013/2016 [dr:] 2016 s. 73–83.

Działalność translatorska Zofii i Marii Wańkowicz, w tym jej pozaliterackie aspekty.

10893. NOWAK Jan: Niezłomny pasterz. Duszpasterstwo ks. Władysława Bukowińskiego w Kazachstanie 1950–1974. Kraków 2013.

Rec.: Sakowicz Eugeniusz, *Kościół w Polsce*. [T.] 15: 2016 s. 229–240.

10894. NOWAK Rafał Kazimierz: Zarys działalności Zarządu Obwodowego Związku Patriotów Polskich w Stanisławowie (1945–1946). *Wrocławskie Studia Wschodnie*. [T.] 20: 2016 s. 101–126, streszcz. ros., ang.

10895. NOWAK Szymon: Bitwy wyklętych. Warszawa 2016 FrondaPL 8° ss. 520, il.

10896. NOWAK S.: Dziewczyny wyklęte. [Cz.] 2. Warszawa 2016 FrondaPL 8° ss. 551, il. Cz. 1. 2015.

10897. NOWE zniewolenie. Obława augustowska. Lipiec 1945. Another captivity. The Augustów Roundup. July 1945. Pod red. Ewy Rogalewskiej. Białystok 2016 IPN 4° ss. 335, il.

Tekst równol. pol., ang.

Treść: Markiewicz Marcin: Wyzwolenie czy okupacja? Liberation or occupation? s. 7–21; Bojaryn-Kazberuk Barbara: Siedemdziesiąt lat poszukiwań. Seventy years of the search for the victims s. 23–38; Rogalewska E.: Obława Augustowska. Wspólnota pamięci. The Augustów Roundup. A community of remembrance s. 39–57; [Album] s. 59–321.

10898. NOWICKA Małgorzata, Nowicki Marek: Upili się młodym winem. Początki Odnowy w Duchu Świętym w Polsce (1975–1979). Wyd. 2. Warszawa 2016 Wydaw. Świerdmajer Robert Lewandowski 4° ss. 540, il.

Wyd. 1. 2013.

10899. NOWICKI Ryszard: Projekt scenariusza filmowego na temat ochrony zbiorów bibliotecznych z 1946 roku. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorem Historycznymi*. T. 7/8: 2013/2014 [dr:] 2014 s. 103–114, streszcz. ang.

10900. NOWOŻYCKI Bartosz, Słowińska Katarzyna: Przesłuchania podejrzanych Jana i Marii Mazurkiewiczów (z akt Prokuratury Generalnej PRL). Warszawa 2016 Rytm 8° ss. 278, nlb. 1.

10901. NUREK Mieczysław: Gorycz zwycięstwa. Los Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie po II wojnie światowej 1945–1949.

Dodr. Gdańsk 2011 Wydaw. Uniw. Gdańskiego 8° ss. 718, il., streszcz. ang.

Wyd. 1. 2009.

10902. OBCHODY Millenium na uchodźstwie w 50. rocznicę. Pod red. Rafała Łatki, Jana Żaryna. Warszawa 2016 Wydaw. Nauk. UKSW; IPN–KŚZpNP 8° ss. nlb. 10, 531, nlb. 3, tabl. 24, il. Senat RP, IPN, Stow. Wspólnota Polska.

Treść: Łatka R., Żaryn J.: Wstęp s. 9–17; Żaryn J.: Obchody Millenium na uchodźstwie z lotu ptaka s. 21–45; Kornat Marek: Polska myśl polityczna na uchodźstwie wobec Millenium. Komentarze, rozważania, postulaty s. 47–94; Dybiak Krzysztof: Ogólne koncepcje polskiej historii opublikowane na emigracji w okresie obchodów millenijnych s. 95–108; Sienkiewicz Jan Wiktor: Polska sztuka i polscy artyści wobec obchodów Millenium chrztu Polski na emigracji s. 109–122; Łatka R.: Obchody Millenium chrztu Polski na uchodźstwie w dokumentacji partyjnej i wyznaniowej PRL – wprowadzenie do badań s. 123–152; Białecki Konrad: Ślady obchodów millenijnych w materiałach archiwalnych Ministerstwa Spraw Zagranicznych s. 153–173; Osowiecki Krzysztof: Departament I MSW PRL wobec obchodów Millenium poza granicami kraju s. 175–218; Szonert-Binienda Maria: Rola Kościoła katolickiego oraz organizacji emigracyjnych w utrzymaniu polskiej tożsamości narodowej poza granicami Polski s. 219–238; Zamiatła Dominik: Udział zakonów i zgromadzeń zakonnych w obchodach millenijnych w Polsce s. 239–266; Wiśniewska Monika: Udział żeńskich instytutów życia konsekrowanego w Millenium na uchodźstwie – zarys problemu s. 267–282; Leszczyński Karol: Harcerskie obchody tysiąclecia. Udział Związku Harcerstwa Polskiego działającego poza granicami kraju w emigracyjnych uroczystościach millenijnych 1966 roku s. 283–293; Fokciński Hieronim: Obchody tysiąclecia chrztu Polski w Rzymie s. 297–313; Jaworska Krystyna: „Sacrum Poloniae Millennium” w Turynie s. 315–329; Gołębiowski Walter Wiesław: Millenium na uchodźstwie w USA. Kościół katolicki a organizacje polonijne, współpraca i jej cele w przeszłości i obecnie s. 331–343; Nir Roman: Obchody Millenium w Stanach Zjednoczonych s. 345–388; Kardela Piotr: Udział polskich kombatanów II wojny światowej w uroczystościach millenijnych w Stanach Zjednoczonych s. 389–399; Mieczkowski Robert: Zaangażowanie „polskiego Londynu” w obchody Millenium chrztu Polski w świetle prasy emigracyjnej – przyczynek do badań s. 401–414; Gliński Waldemar: Millenium chrztu Polski w inicjatywach Kongresu Polonii Kanadyjskiej s. 415–423; Jabłoński Aleksander M., Czarторыcki Jerzy: Obchody Millenium Polski chrześcijańskiej w Ottawie – przykład kanadyjski s. 425–435; Bober Sabina: Problemy metodologiczne badań nad obchodami millenijnymi w Niemczech i Austrii s. 437–448; Łucka Anna: Millenium chrztu Polski w dokumentacji Polskiej Misji katolickiej we Francji s. 449–462; Metzger Joanna: Obchody Millenium w świetle prasy francuskiej s. 463–467; Gul-Rechlewicz Violetta: Obchody millenijne w krajach Beneluksu s. 469–490; Buchmann Anna: Obchody Millenium chrztu Polski w Szwajcarii s. 491–498; Głosy emigracji ze stenogramu obrad. Oprac. R. Łatka s. 501–518.

10903. OBREMSKI Krzysztof: Film „Bolesław Śmiały” – relacje między Polską Ludową i Kościołem. *Przegląd Historyczny*. T. 107: 2016 z. 4 s. 685–703, streszcz. ang.

Premiera w 1972 r.

10904. OLASZEK Jan: Adam Kersten (1930–1983) – historyk w opozycji. *Wolność i Solidarność*. Nr 8: 2015 s. 228–235.

10905. OLASZEK J.: Rewolucja powielaczy. Niezależny ruch wydawniczy w Polsce 1976–1989. Warszawa 2015.

Rec.: Kaliski Bartosz: Powielacz i bieg dziejów Polski. *Dzieje Najnowsze*. R. 48: 2016 [nr] 4 s. 179–185.

10906. OLEJARZ Tadeusz: Planowanie zabezpieczenia logistycznego Wojska Polskiego w latach 60. i 70. XX wieku z uwzględnieniem transportu powietrznego. *Rzeszów 2016 Oficyna Wydawnicza Politech. Rzeszowskiej* 8° ss. 160, nlb. 3, il., streszcz. ang.

10907. OLEJNIK Leszek: Prasa podziemna stanu wojennego w Łodzi (1981–1983). *Rocznik Łódzki*. T. 65: 2016 s. 53–81, streszcz. ang.

10908. OLEJNIK L.: Ruch ludowy w powiecie sieradzkim w okresie „odwilży popaździernikowej” (1956–1958). *Zeszyty Wiejskie*. [Z.] 22: 2016 s. 697–712, streszcz. ang.

10909. OLSZAR Henryk: Parafia starochochowska w okresie administrowania ks. proboszcza Franciszka Hornika. *Zeszyty Chorzowskie*. T. 17: 2016 s. 140–166, streszcz. ang., niem.

Chorzów Stary, l. 1972–1986.

10910. OPALIŃSKI Mateusz: Sprawa budowy kościoła na osiedlu Teofilów w Łodzi jako przykład polityki władz państwowych wobec budownictwa sakralnego w latach 1956–1970. *Meritum*. T. 8: 2016 s. 327–343, streszcz. ang.

10911. OPOZYCJA demokratyczna w PRL w latach 1976–1981. Pod red. Wojciecha Polańka, Jakuba Kuffla, Przemysława Ruchlewskiego. Gdańsk 2012.

Rec.: Wiściński Tomasz: Co wiemy o opozycji – a czego jeszcze nie. *Wolność i Solidarność*. Nr 7: 2014 s. 184–188.

10912. OPOZYCJA i opór społeczny w Polsce po 1956 roku. T. 3: Rolnicza „Solidarność” w Polsce 1980–1989. Pod red. Andrzeja W. Kaczorowskiego, Tomasza Kozłowskiego i Jana Olszka. Warszawa 2016 IPN–KŚZpNP 8° ss. 243, nlb. 1. IPN–KŚZpNP.

Treść: Kaczorowski A. W., Kozłowski T., Olszek J.: Wstęp s. 7–8; Kura Antoni: Skala poparcia społecznego dla rolniczej „Solidarności” w 1981 roku s. 11–21; Osiński Krzysztof: Strajk rolników w siedzibie WK ZSL w Bydgoszczy (16 marca – 17 kwietnia 1981 r.) s. 22–65; Kaczorowski A. W.: Internowania uczestników ruchu solidarnościowego na wsi s. 66–92; Wilkowski Eugeniusz: „Solidarność” rolnicza na Lubelszczyźnie i południowym Podlasiu w latach 1980–1989. Wybrane aspekty s. 95–136; Gonera Wojciech: Niezależny ruch chłopski na Kujawach Zachodnich (1980–1981) s. 137–163; Klonowski Grzegorz: Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Rolników Indywidualnych „Solidarność” w byłym województwie sieradzkim s. 164–177; Seidel Karol: Służba Bezpieczeństwa

wobec rolniczej „Solidarności” w województwie leszczyńskim w latach 1980–1989 s. 178–186; Zwolski Marcin: Służba Bezpieczeństwa wobec rolniczej „Solidarności” w województwie suwalskim w 1981 r. s. 187–204; Szpytma Mateusz: Zjednoczone Stronnictwo Ludowe w województwie krakowskim wobec rolniczej „Solidarności” w okresie 1980–1981 s. 205–217; Wójcik Bogusław: „Cale życie był wolny”. Antoni Bartyński (1933–2012) – sylwetka działacza ludowego z regionu rzeszowskiego s. 218–231.

T. 1. 2011.

10913. OSTROWSKA Aleksandra: Działalność Powszechnej Organizacji „Służba Polsce” na przykładzie Komendy Powiatowej w Strzyżowie w 1955 r. Komunikat badawczy. *Strzyżowski Rocznik Muzealny*. T. 2: 2016 s. 281–290, streszcz. ang.

10914. OŻÓG Łukasz: Powstanie i pierwsze lata działalności kina „Czajka” w Sokołowie Małopolskim. *Rocznik Sokołowski*. Nr 12: 2015 s. 33–50.

Lata 1960–1966.

10915. PACANOWSKA Regina: Początki polskich firm z branży kosmetycznej w dekadzie lat osiemdziesiątych. *Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych*. T. 76: 2016 s. 473–503, streszcz. ang.

XX w.

10916. PACIOREK Magdalena: Studenci wydziałów lekarskich w Polsce w latach 1944/1945–1948/1949. Kształtowanie i rozwój środowiska. Warszawa 2016 IHN PAN; Oficyna Wydawnicza Aspra-JR 8° ss. 406, il., streszcz. ang.

10917. PACZOSKA-HAUKE Alicja: Odciały Leona Mellera „Jędrusia” (czerwiec–lipiec 1946 r.). *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 25: 2016 nr 43 s. 75–91, streszcz. ang.

10918. PADUCHOWSKI Wojciech: Nowa Huta nieznaną i tajną. Obraz miasta w materiałach Urzędu Bezpieczeństwa i Milicji Obywatelskiej (1949–1956). Kraków 2014.

Rec.: Wilk Hubert, *Dzieje Najnowsze*. R. 48: 2016 [nr] 1 s. 303–306.

10919. PAŁKA Jarosław, Pawłowski Tymoteusz: Siły zbrojne Rządu Tymczasowego w połowie 1945 r. na ziemiach między Odrą a Bugiem. *Glaukopis*. Nr 25/26: 2012 s. 216–232, streszcz. ang.

10920. PAŁYS Piotr: Kwestia żytawska 1945–1949. Na skrzyżowaniu interesów czeskich, niemieckich, rosyjskich, serbołużycyckich i polskich. Opole 2016 Państw. Inst. Nauk. – Inst. Śląski w Opolu 8° ss. 154, streszcz. ang.

10921. PANEK Czesław: Oleśnicki Ośrodek Kultury. Próba opisu funkcjonowania w latach osiemdziesiątych XX wieku. *Miscellanea Oleśnickie*. [R. 2:] 2016 nr 1/2 s. 114–119.

10922. PARAFIANOWICZ Ryszard: Podziemie niepodległościowe na Suwalszczyźnie 1944–1952. Warszawa 2015.

Rec.: Rychlewski Bartłomiej, *Rocznik Augustowsko-Suwalski*. T. 16: 2016 s. 183–190.

10923. PARTIA, państwo, społeczeństwo. Pod red. Konrada Rokickiego. Warszawa 2016 IPN–KŚZpNP 8° ss. 503, streszcz. ang. IPN–KŚZpNP. (Centralny Projekt Badawczy IPN Struktury i Działalność Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej).

Materiały konferencji nauk., Warszawa, 5–6 XI 2014 r.

Treść: Rokicki K.: Wstęp s. 7–9; Kowalczyk Elżbieta: Wizja początków partii komunistycznej w Polsce przedstawiana przez Wydział Historii Partii s. 11–25; Gontarczyk Piotr: Polska Partia Robotnicza w latach 1944–1948 jako partia władzy. Pozaideologiczne motywy akcesu do partii komunistycznej s. 26–58; Spalek Robert: Upadek Gomułki jako element powstania PZPR s. 59–119; Żukowski Marcin: Finansowanie partii komunistycznych (wybrane aspekty) s. 120–156; Siedziako Michał: Mechanizmy kontroli PZPR nad składem Sejmu PRL (1952–1985) s. 157–200; Maksimiuk Diana: „Nie chcemy sędziwego apolitycznego”, czyli rzecz o upolityczeniu kadry sędziowskiej w PRL s. 201–217; Jarzabek Wanda: Polityka zagraniczna Polski czy PZPR? s. 218–235; Szaynok Bożena: Polityczne wykorzystanie tematyki żydowskiej w działaniach PPR/PZPR (1944–1989) s. 236–257; Szumiło Mirosław: Pierwsi sekretarze komitetów wojewódzkich PZPR w latach 1948–1970 – portret socjologiczny s. 258–279; Ośko Piotr: Demokratyzacja terenowych struktur PZPR na fali odwilży 1956/1957 – pozorna czy prawdziwa? s. 280–325; Drabik Sebastian: Nomenklatura kadr PZPR w województwie – „casus” Krakowa s. 326–370; Bądkowski Artur: Komitet Wojewódzki PPR/PZPR w Poznaniu wobec nauki i szkolnictwa wyższego w latach 1945–1970 s. 371–387; Drabik Rafał: Komitet Zakładowy PZPR przy Komendzie Wojewódzkiej MO/WUSW w Zamościu w latach 1975–1990 s. 388–416; Świętochowska Emilia: Rola PZPR w kształtowaniu wzorców wychowawczych obowiązujących w szkołach w latach 1956–1970 s. 417–432; Krasucki Eryk: „Obrona „Grenady”” Kazimierza Brandysa w perspektywie zmian w polityce kulturalnej lat 1955–1956 s. 433–452; Bittner Karolina: O gustach się nie dyskutuje (decyduje o nich partia). PZPR wobec muzyki rozrywkowej na przykładzie lat osiemdziesiątych s. 453–474.

10924. PASTUSZEWSKI Stefan: Inicjatywy „nowego laikatu” a parafia farna i wikariat biskupi w Bydgoszczy w latach 80. XX w. *Studia Bydgoskie*. T. 8: 2014 s. 277–288, streszcz. ang.

10925. PASTUSZEWSKI S.: „Kuria biskupia” w Bydgoszczy i Żołądowie. *Kronika Bydgoska*. T. 37: 2016 s. 241–264, streszcz. ang., niem.

Współpraca Ignacego Wysoczańskiego z UB, l. 1948–1951.

10926. PASZKIEWICZ Marcin: Rolnictwo powiatu sanockiego w latach 1945–1955. Kro-

sno 2016 Krośnińska Oficyna Wydawnicza 8° ss. 44, mapy.

10927. PATEK Artur: Polska emigracja niepodległościowa w Tel Awiwie po drugiej wojnie światowej (1945–1948). *Studia Srodkowoeuropejskie i Balkanistyczne*. T. 24: 2016 s. 99–120, streszcz. ang.

10928. PATELSKI Mariusz: Protesty czerwcowe 1976 r. w województwie opolskim. Zapomniany strajk w ZEM Namysłów. Namysłów–Opole 2016 Namisłavia Tadeusz Wincewicz i S-ka; Uniw. Opolski. Inst. Historii 8° ss. 156, il., streszcz. ang. Tow. Miłośn. Ziemi Namysłowskiej. (Zeszyty Historyczne; t. 5).

Zakłady Elektrotechniki Motoryzacyjnej w Namysłowie.

10929. PAWLIKOWSKA Karolina: Rolnicze spółdzielnie produkcyjne powiatu kamiennogórskiego w latach 1950–1957. Cz. 1 – organizacja i uwarunkowania działalności. *Rocznik Jeleniogórski*. T. 48: 2016 s. 87–108, streszcz. ang., czes., niem.

10930. PAWLIKOWSKI Grzegorz: Szkolnictwo ukraińskie i utrakwistyczne w powiecie jarosławskim (1944–1945). *Limes*. Nr 2: 2009 s. 187–196, streszcz. ang.

10931. PAWLIKOWSKI G., Drzewień-Bieniek Agnieszka: Akcja „Wisła” w województwie lubelskim. *Rocznik Lubelski*. T. 42: 2016 s. 147–164, streszcz. ang.

Rok 1947.

10932. PAZGAN Mateusz: Zagadnienia aprowizacji ludności województwa wrocławskiego z perspektywy starostwa kamiennogórskiego w latach 1945–1947. *Annales UMCS*. Sec. F: Historia. Vol. 69: 2014 z. 1/2 s. 75–88, streszcz. ang.

10933. PAZIEWSKI Michał: Grudzień 1970 w Szczecinie. Szczecin 2013.

Rec.: Kubaj Artur: Rewolta szczecińska. *Wolność i Solidarność*. Nr 8: 2015 s. 245–252.

10934. PENN Shana: Sekret „Solidarności”. Kobiety, które pokonały komunizm w Polsce. Warszawa 2014.

Rec.: Olaszek Jan: Wahadło przechylone w drugą stronę. Uwagi do książki ... *Pamięć i Sprawiedliwość*. [Nr] 25: 2015 s. 362–370.

10935. PETROV Vladimir: Kształcenie i doskonalenie nauczycieli w systemie studiów dla pracujących w PRL w latach 70. XX wieku. *Roczniki Naukowe Szkoły Wychowania Fizycznego i Turystyki w Białymstoku*. 2016 nr 2 s. 59–67, streszcz. ang.

10936. PIĄTKOWSKI Krzysztof: Myśl polityczna opozycji w Polsce (1976–1989). Lublin 2016 Drukarnia Teksty 8° ss. 551.

10937. PICK Dominik: Ponad żelazną kurtyną. Kontakty społeczne między PRL i RFN w okresie détente i stanu wojennego. Warszawa 2016 IPN–KŚZpNP 8° ss. 447, nlb. 1, streszcz. niem. IPN–KŚZpNP. (Monografie; t. 117).

10938. PIECHA-VAN SCHAGEN Beata: Cały naród świętuje z górnikami. Propagowanie „Dnia Górnika” w latach 1948–1979 jako manipulowanie pamięcią społeczną. *Górniki Polski*. Nr 8/9: 2015 s. 101–121, streszcz. ang., niem.

10939. PIECHURA Bogumił: Zryw wolnościowy początku lat osiemdziesiątych w województwie katowickim. Zarys uwarunkowań, przebiegu i skutków. Katowice 2016 „Śląsk” Wydaw. Nauk. 8° ss. 217, il.

10940. PIEKARUŚ Daniel: Grupa kierownicza i funkcjonariusze PUBP w Chełmie (VIII 1944 – VII 1945). *Rocznik Chełmski*. T. 20: 2016 s. 193–203, streszcz. ukr., ang.

10941. PIEKARUŚ D., Piekarczyk Artur: Śmierć i zapomnienie. Losy ciał poległych „bandytów”. *Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944–1989*. [T.] 13: 2015 s. 351–391, streszcz. ang.

Dot. śmierci i pochówku żołnierzy podziemia zbrojnego Mieczysława Bodka i nieznanego z imienia „Stacha”, 1952 r.

10942. PIETRZAK Agnieszka: Żołnierze Batalionu Armii Krajowej „Zośka” represjonowani w latach 1944–1956. Wyd. 2 rozsz. i uzup. Warszawa 2016 Społ. Kom. Opieki nad Grobami Poległych Żołnierzy Batalionu „Zośka” 4° ss. 344, il.

Wyd. 1. 2008.

10943. PIETRZAK Jerzy: Wykorzystać szansę wolności. Komitety Obywatelskie „Solidarność” i wybory 4 czerwca 1989 w województwie kaliskim. Ostrów Wielkopolski 2015.

Rec.: Fudala Tadeusz, *Kronika Wielkopolski*. 2016 nr 1 s. 129–130.

10944. PIETRZAK Leszek: Antykomunistyczne podziemie zbrojne na terenie Inspektoratu Puławy (1944–1956). Warszawa 2011.

Rec.: Muszyński Wojciech J., *Glaukopis*. Nr 25/26: 2012 s. 433–435.

10945. PIETRZYKOWSKI Szymon: Legal ramifications and historical impact of the Frankfurt Auschwitz Trial (1963–1965). *Sen-*

sus Historiae. Vol. 23: 2016 no 2 s. 37–62, streszcz. pol.

Drugi proces oświęcimski członków załogi obozu Auschwitz-Birkenau przed sądem we Frankfurcie nad Menem oraz jego wpływ na pamięć i opinię publiczną.

10946. PIĘCIAK Krzysztof: Losy partyzantów z oddziału KWP „Jastrzębie”/„Oświęcim” ppor. Alfonsa Olejnika „Romana”, „Babinicza”. *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 25: 2016 nr 43 s. 51–73, streszcz. ang.

KWP – Konspiracyjne Wojsko Polskie.

10947. PIKULSKI Janusz: Samorząd robotniczy w kombinacie na przykładzie kombinatów przemysłu maszyn budowlanych. *Stalowa Wola 2016 KUL Jana Pawła II. Wydz. Zamiejscowy Prawa i Nauk o Społeczeństwie w Stalowej Woli. Katedra Pedagogiki Katol.* 8° ss. 306.

W okresie PRL.

10948. PILAREK Rafał: Etnografia na łamach pisma „Poznaj Świat” w świetle reportaży A. L. Godlewskiego, E. Karwota i B. Malkina. *Zeszyty Wiejskie*. Z. 19: 2014 s. 297–304, streszcz. ang.

Aleksander Lech Godlewski, Edward Karwot, Borys Malkin. l. 1956–1985.

10949. PIWKO Robert: Obozowe Drużyny Bojowe w Sandomierzu jako przykład lokalnej organizacji podziemia antykomunistycznego. *Zeszyty Sandomierskie*. R. 22: 2016 nr 42 s. 52–56.

Lata 1944–1946.

10950. PLESKOT Patryk: Kłopotliwa pan-na „S”. Postawy polityczne Zachodu wobec „Solidarności” na tle stosunków z PRL (1980–1989). Warszawa 2013.

Rec.: Frybes Marcin: Międzynarodowe kłopoty z Panną S. *Wolność i Solidarność*. Nr 7: 2014 s. 189–193; Wojdon Joanna, *Polish American Studies*. Vol. 73: 2016 No 1 s. 105–107.

10951. PLESKOT P.: Miasto śmierci. Pytania o morderstwa polityczne popełnione w Warszawie (1956–1989). Warszawa 2015.

Rec.: Chojnowski Andrzej, *Dzieje Najnowsze*. R. 48: 2016 [nr] 2 s. 244–250.

10952. PLESKOT P.: Ślepa (czerwona) uliczka. Stołeczne struktury Ministerstwa Informacji i Propagandy (1944–1947). Warszawa 2016 IPN–KSZpNP 8° ss. 302, nlb. 1. IPN–KSZpNP. (Warszawa Nie?Pokonana; t. 12).

10953. PLESKOT P.: Zabić. Mordy polityczne w PRL. Kraków 2016 Znak 8° ss. 509, nlb. 2, il. (Znak Horyzont).

Dostępne również jako e-book.

10954. PLUSKOWSKI Piotr: Nieznana historia samochodu Beskid. Cieszyn 2016 Piotr Pluskowski 4° ss. 198, il.

Lata 1980–1989.

10955. PŁOMIŃSKI Arkadiusz: Sport w Szadku w latach 1945–1989. *Biuletyn Szadkowski*. T. 16: 2016 s. 363–373, streszcz. ang.

10956. PŁOTEK Marcin: Przyczynek do powstania sądu apelacji olsztyńskiej 1945–1947. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 58:] 2014 nr 1 s. 89–112, streszcz. niem., ang.

10957. PŁUŻAŃSKI Tadeusz M.: Żołnierze Wyklęci. Niezlomni bohaterowie nienazwanego powstania. Warszawa 2016 Wojsk. Centrum Edukacji Obywatelskiej im. płk. dypl. Mariana Porwita 4° ss. 205, nlb. 3, il.

Publikacja nieprzeznaczona do sprzedaży.

10958. PODBIELSKI Zdzisław: Polskie fabryki samochodów 1946–1989. Łódź 2016 Książy Młyn Dom Wydaw. 8° ss. 164, il.

10959. PODRAZA Rafał: Kłobukowska. Przerwany bieg. Wstęp Oskar Berezowski. Szczecin 2016 Hogben; na zlec. Oficyny R 8° ss. 132, nlb. 6, il.

Ewa Kłobukowska, l. 1962–1967.

10960. PODZIEMIE niepodległościowe w powiecie kępińskim 1945–1956. Wybór artykułów publikowanych w „Tygodniku Kępińskim” w latach 1990–2015. Red. Grażyna Gatner. Kępno 2016 Starostwo Pow. 8° ss. 175, il.

Treść: Wstęp s. 5–7; Grabarz Piotr: Krwawa noc kępińska. [19/20 X 1945 r.] s. 9–21; Bednarek Jerzy: Nowe fakty Krwawej nocy kępińskiej s. 23–47; [Taras-Nawrocka Irena, pseud. Krysia:] Wspomnienia „Krysi” Ireny Taras-Nawrockiej z oddziału „Otta”. [Wyd.] Mirosław Łapa s. 49–63; Balbus Tomasz: Z dziejów Polski Podziemnej s. 65–106; Łapa M.: Ofiary i oprawcy s. 109–115; Jasiak Ksawery: Żołnierze Wyklęci. Z nieznanych kart historii powojennej na tzw. śląsko-wielkopolskim pograniczu s. 117–129; [Ambrożek-Wicińska Beata:] Śledztwa zakończone. Pisma prokurator Beaty Amrożek-Wicińskiej z Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Łodzi skierowane do redakcji „Tygodnika Kępińskiego” s. 131–147; Bondas Krzysztof: Z dziejów antykomunistycznego ruchu niepodległościowego na Ziemi Kępińskiej s. 149–157; Gatner G., Łapa M.: Polskie podziemie lat powojennych w Kępnie i okolicy s. 159–166; Łapa M.: Historia zakłeta w tablicach s. 169–175.

10961. POKOLENIE „Współczesności”. Twórcy, dzieła, znaczenie. Red. nauk. Zbigniew Kopeć, Jan Galant, Agnieszka Czyżak, Ewelina Chodakowska. Poznań 2016 Wydaw. Nauk. UAM 8° ss. 282, streszcz. ang. UAM. (Filologia Polska; nr 171).

Z treści: Od Redakcji s. 7–8; Wiegandt Ewa: Pokolenie „Współczesności” a pokolenie ’56 s. 11–21; Legeżyńska Anna:

Współczesność – niedokończony projekt? s. 33–50; Stankowska Agata: „Ogon komety”, czyli czy istniało poetyckie pokolenie „Współczesności”? (Na kanwie „Zmiany warty” i „Odmarszu” Jana Błońskiego) s. 51–66; Cieślak Tomasz: Grupa Literacka „Współczesność”. Pytania o pokoleniową reprezentatywność, program i poetykę s. 67–79; Szaruga Leszek: „Orientacja” – ariergarda pokolenia „Współczesności” s. 81–87; Budrowska Kamila: Cenzura wobec pierwszych wystąpień pokolenia „Współczesności” (1956–1960) s. 89–100; Sucharski Tadeusz: Rosyjskie „przechyły”, „Współczesności”, czyli rzut oka na miejsce rosyjskiej kultury w polskim dwutygodniku s. 101–128; Galant J.: We własnych oczach. Opowieści jubileusze pokolenia „Współczesności” s. 129–139; Kopeć Z.: Być pisarzem/poetą pokolenia („Współczesności”) s. 141–152; Buryła Sławomir: Pokolenie „Współczesności” wobec wojny s. 153–166; Sienkiewicz Barbara: Jaki bunt? Wokół „Ody do turpistów” – Przybós, Grochowiak i „Współczesność” s. 169–185; Kaniewska Bogumiła: Tadeusz Nowak, nurt wiejski i następcy s. 187–197; Mikołajczak Małgorzata: „Jak nas wprowadzono”. Przyczynki do studiów nad związkami Zbigniewa Herberta z pokoleniem „Współczesności” s. 199–213; Urbanowski Maciej: Janusz Krasiński i pokolenie „Współczesności” s. 225–238; Chodakowska E.: „Współczesność” Edwarda Stachury s. 249–257; Kraskowska Ewa: O felietonach Andrzeja Dobosza we „Współczesności” i o dziewczynach z tamtych lat s. 259–271.

10962. POLACZEK Janusz: Kosynerzy i ich wódz. O tradycyjnych tematach historycznych w malarstwie realizmu socjalistycznego w Polsce. *Limes*. Nr 2: 2009 s. 41–60, streszcz. ang.

10963. POLAK Wojciech: Obchody pięćsetlecia urodzin Mikołaja Kopernika w 1973 roku w Toruniu. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 57:] 2013 nr 3 s. 573–584, streszcz. niem., ang.

10964. POLAK W.: Solidarity. The Martial Law in Poland – first days. Translation Ludwik Jasiński. Toruń 2016 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 392, il.

Lata 1980–1983.

10965. POLAK W.: Swetry, sutanny i mundury. Próby oddziaływania „Solidarności” podziemnej, Kościoła katolickiego i społeczeństwa na wojsko po wprowadzeniu stanu wojennego, a także przejawy oporu wewnątrz struktur wojskowych w świetle raportów Wojskowej Służby Wewnętrznej i Głównego Zarządu Politycznego Wojska Polskiego (grudzień 1981 – grudzień 1982). Toruń 2016 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 617.

10966. POLAK W., Galij-Skarbińska Sylwia: Historia jest zawsze ciekawa. Szkice z najnowszych dziejów regionu kujawsko-pomorskiego. Toruń 2016 Pracownia Poligraficzna 4° ss. 147.

NSZZ „Solidarność”, I. 1980–1989.

10967. „POLSKA Ludowa” 1944–1989. Wybrane problemy historii politycznej i spo-

łecznej. Red. Dorota Litwin-Lewandowska, Krzysztof Bałękowski. Lublin 2016 Wydaw. Nauk. Tygiel 8° ss. 338, mapy. Fund. na Rzecz Promocji Nauki i Rozwoju Tygiel. (Monografia Naukowa).

Treść: Panfil Tomasz: Kto obalili komuń? Refleksje nad siłą i możliwościami historiografii s. 7–16; Bojko Łukasz: Geneza i działalność Resortu Bezpieczeństwa i Urzędu Bezpieczeństwa Polski Ludowej w latach 1944–1945 s. 17–36; Pelowski Grzegorz: Relacje między Armią Czerwoną a administracją polską na terenach wiejskich Pomorza Środkowego w latach 1945–1947 s. 37–48; Bertram Łukasz: Towarzysze podróży. Bezpartyjni w polskiej elicie rządowej (1949–1956) s. 49–74; Sidorowicz Piotr: Ubezpieczenia społeczne w Polsce Ludowej (1944–1989) s. 75–109; Bednarczyk Michał Jan: „W szeregach Partii nie może pozostać wróg...”. Zarys działalności Wojewódzkiej Komisji Kontroli Partyjnej Polskiej Partii Robotniczej w Lublinie w latach 1945–1948 s. 110–139; Czarnota Tomasz: Kierownictwo pionu archiwalno-historycznego w Komitecie Wojewódzkim PZPR w Lublinie w latach 1957–1975 s. 140–171; Rebizant Judyta: Społeczność powiatu lubaczowskiego w okresie przemian ustrojowych (1944–1947) s. 172–184; Jurczenia Michał: Relacje PRL-ChRL i stosunek Chin do kryzysu październikowego 1956 roku s. 185–210; Tondera Bogusław: Metodyzm w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej s. 211–226; Wilk Anna: System obozów pracy dla Niemców i volksdeutsch jako forma represji w Polsce Ludowej s. 227–238; Zielonka Zbigniew: Atak jądrowy NATO na wojska operacyjne i terytorium PRL w oceanach Sztabu Generalnego WP s. 239–254; Żugaj Leszek: Kryzys gospodarczy na terenach wiejskich na podstawie akt gminnych i gromadzkich w latach 1944–1990 s. 255–272; Kamiński Adam: Proces dostosowywania warszawskich klubów piłkarskich do komunistycznej propagandy w latach 1945–1946 s. 273–282; Marcinkiewicz-Kaczmarczyk Anna: Rola Ligi Kobiet w popularyzowaniu polityki władz „Polski Ludowej” s. 283–301; Gołota Janusz: Społeczny Fundusz Budowy Szkół. Powstanie, przykłady działalności, efekty. [1958–1966] s. 302–316; Szkwarek Łukasz: Stosunki I sekretarza KMiG PZPR w Miastku, Stanisława Zelka, z NSZZ „Solidarność” w latach 1980–1981 s. 317–337.

10968. POLSKIE Siły Zbrojne na Zachodzie po II wojnie światowej. Klęska zwycięzców. Praca pod red. nauk. Józefa Smolińskiego. Warszawa 2016 Rytm 8° ss. 415, nlb. 1, il.

Treść: Wstęp s. 5–10; Stańczyk Henryk: Sytuacja polityczno-wojskowa w Europie w ostatnim etapie II wojny światowej s. 11–62; Smoliński J.: Polskie Siły Zbrojne na Zachodzie w końcowym etapie II wojny światowej s. 63–108; Panecki Tadeusz: Sojusznicy zachodni wobec Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie po zakończeniu wojny. Rozwiązanie PSZ s. 109–142; Sikora Monika: Powojenny dylemat żołnierzy. Pozostanie na emigracji czy powrót do kraju? s. 143–168; Smoliński J.: Konceptje odtwarzania PSZ na Zachodzie oraz aktywności wojskowej s. 169–204; Żak Jakub: Zwycięstwa mierzone ofiarą. Polskie cmentarze wojenne poza krajem s. 205–270; Gotowiecki Paweł: Diaspora polska po II wojnie światowej s. 271–334; Zakończenie s. 335–337; Aneksy. [Materiały źródłowe] s. 338–371.

10969. PONIATOWSKI Andrzej: Stanisław Wiza – pierwszy po II wojnie światowej polski burmistrz Trzcianki. *Kronika Wielkopolski*. 2016 nr 3 s. 97–100.

10970. POPIOŁEK Małgorzata: Powojenna odbudowa ulicy Nowy Świat w Warszawie. Warszawa 2012 Mazowieckie Centrum Kultu-

ry i Sztuki; Agencja Wydawnicza „Egros” 8° ss. 104, il., streszcz. niem. (MAK Mazowiecka Akademia Książki).

10971. POPP Ruslana: Krivní kadri Drogobic’koí oblasti u perši povoenńi roki (1944–1950). *Rocznik Kolbuszowski*. Nr 15: 2015 s. 333–344, streszcz. ang., pol.

10972. PORZUCEK Bartłomiej: Powiat namysłowski w latach 1945–1947. Problemy zarządzania i zagospodarowania. Namysłów 2016 Namisłavia 8° ss. 152, il. Tow. Miłośn. Ziemi Namysłowskiej. (Zeszyty Historyczne; t. 4).

10973. POWIAT Ostrów Mazowiecka w pierwszej dekadzie rządów komunistycznych. Pod red. nauk. Kazimierza Krajewskiego. Warszawa 2016 IPN–KŚZpNP 8° ss. 751, nlb. 1, tabl. 32, il. (Mazowsze i Podlasie w Ogniu 1944–1956; t. 6).

Tręść: Łabuszewski Tomasz: Wstęp s. 9–11; Krajewski K.: Podziemie niepodległościowe w powiecie Ostrów Mazowiecka (wrzesień 1944 – grudzień 1952) s. 13–185; Krajewski K.: Kalendarium akcji podziemia niepodległościowego z terenu powiatu Ostrów Mazowiecka w latach 1944–1954 s. 187–276; Łabuszewski T.: Działalność operacyjna Powiatowego Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego w Ostrowi Mazowieckiej s. 277–381; Bechta Mariusz: Powiatowy Urząd Bezpieczeństwa Publicznego w Ostrowi Mazowieckiej w latach 1944–1954 (ludzie i metody działania) s. 383–438; Brenda Waldemar: Polska Partia Robotnicza i stosunki polityczne w powiecie Ostrów Mazowiecka w drugiej połowie lat czterdziestych s. 439–485; Kacprzak Krzysztof: Straty osobowe powiatu Ostrów Mazowiecka w latach 1944–1954 s. 487–528; Dokumenty AK-AKO-WiN. [Wyd. K. Krajewski] s. 529–626; Dokumenty NSZ-NZW. [Wyd. K. Krajewski] s. 627–678; Dokumenty UB, MO, KBW. [Wyd. K. Krajewski] s. 679–711.

10974. POWRZEŚNIOWA emigracja niepodległościowa na mapie kultury nie tylko polskiej. Paryż, Londyn, Monachium, Nowy Jork. T. 2. Pod red. Violetty Wejs-Milewskiej i Ewy Rogalewskiej. Białystok 2016 Oddz. IPN; Wydaw. Uniw. w Białymstoku 8° ss. 992, il., streszcz. ang. (Centralny Projekt Badawczy IPN Polska Emigracja Polityczna 1939–1990).

Z treści: Wejs-Milewska V., Rogalewska E.: Słowo wstępne. Foreword s. 11–15; Nowak Andrzej: Emigracja w polskiej historii i literaturze – początki s. 17–27; Wołski Jan: Szwajcaria na wychodźczym szlaku s. 29–44; Dorosz Beata: Amerykanie na odsiecz Pułskiemu (nieznane karty z wojennych i powojennych dziejów Biblioteki Polskiej w Paryżu) s. 45–59; Langowski Krzysztof: Misja Instytutu Józefa Piłsudskiego w Ameryce s. 61–75; Moćkun Sławomir: Kulturywanie tradycji polskich w Kanadzie przez Polonię i emigrację wojenną w latach 1939–1945 s. 77–104; Wysocka Justyna: Londyńska Oficyna Poetów i Malarzy wobec polskiego życia literacko-artystycznego w kraju i na obczyźnie. Kilka uwag na podstawie badań nad spuścizną archiwalną Krystyny i Czesława Bednarczyków s. 105–116; Zapart Robert: Polska w stosunkach międzynarodowych w optyce emigracyjnej i krajowej. Myśl polityczna Jerzego Zdziechowskiego s. 117–134; Tomaszewski Norbert Dariusz: Józef Włodek [1918–1988]. Słów kilka o emigracyjnych losach ziemiaństwa

po II wojnie światowej s. 135–148; Siwik Anna: Lidia Ciołkowska [1902–2002] – w służbie idei s. 149–163; Gawlikowski Lechosław: Ludzie Sekcji Polskiej Radia Wolna Europa (panorama) s. 165–176; Musur Piotr: Przyszli pracownicy i współpracownicy Rozgłośni Polskiej Radia Wolna Europa w materiałach Zbioru Korotyńskich w Archiwum Państwowym w Warszawie – prolegomena s. 177–185; Nasilowska Anna: Szok kulturowy emigracji – Stanisław Cat-Mackiewicz o Anglii s. 187–196; Trudzik Artur: Czym żyła brytyjska opinia publiczna w latach 1960–1966 – komentarz Aleksandra Bregmana na falach Radia Wolna Europa s. 197–221; Chlap-Nowakowa Justyna: Pierwsze lata rządów komunistycznych w Polsce w emigracyjnej satyrze prasowej w Wielkiej Brytanii s. 223–244; Sztachelska Jolanta: Emigranci czytają Sienkiewicza. Garść refleksji, a może rekonnesans s. 245–270; Karcz Andrzej: Literatura wobec wojny. O najważniejszych temacie w refleksji krytycznej Gustawa Herlinga-Grudzińskiego w latach 1945–1951 s. 271–289; Lutomiński Marcin: Literatura dla dzieci i młodzieży w powojennym „polskim Londynie”. Główne problemy badawcze s. 291–306; Taylor-Terlecka Nina: Józef Wittlin między krajem a wygnaniem – dylematy i rozterki Odysa s. 307–334; Stacewicz Agata: Przez żelazną kurtynę. Korespondencja teatralna Tymona Terleckiego s. 335–350; Garbal Łukasz: Relacje między „Kulturą” paryską a Klubem Krzywego Koła w początkach korespondencji Jerzego Giedroycia z Janem Józefem Lipskim s. 351–371; Łukasiewicz Sławomir: Kontakty z krajem w korespondencji Zbigniewa Jordana i Wandy Czapskiej-Jordan z drugiej połowy lat pięćdziesiątych s. 373–398; Przybysz Milena: Bez namaszczenia nie tylko o religii. Korespondencja Jerzego Giedroycia i Dominika Morawskiego, watykańskiego współpracownika paryskiej „Kultury”, 1973–1987 s. 399–422; Wejs-Milewska V.: Trudne decyzje Kazimierza Dejmka w świetle korespondencji z Janem Nowakiem-Jeziorskim (1969–1973) s. 423–431; Braun Kazimierz: Reżyser krajowy wobec dramatu emigracyjnego. [Wspomnienia] s. 433–446; Bajer Ewelina: Spory ideologiczne wokół ustroju PRL w świetle „Dziennika” Jana Lechońia s. 447–456; Ajres Alessandro: Emigracja europejska jako początek legendy Marka Hłaski s. 457–469; Jamrozek-Sowa Anna: Krajowcy i migranci w tekstach literackich Władysława Lecha Terleckiego s. 471–484; Jaworska Krystyna: Wątle ślady. O losach twórczości kilku poetek – żołnierzy Armii Polskiej na Wschodzie. [Hermينيا Naglerowa, Ludwika Biesiadowska, Jadwiga Czechowiczówna, Beata Obertyńska, Maria Petry, Halina Terlecka] s. 485–505; Stabro Stanisław: Andrzej Bobkowski [1913–1961] – spojrzenie po latach s. 507–522; Czarnačka Barbara: „Parawan” Zofii Romanowiczowej – kobiecość narracji o doświadczeniu obozowym s. 523–533; Tatarowski Konrad W.: Reportaż jako dzieło sztuki. O twórczości radiowej Wojciecha Trojanowskiego s. 535–547; Kołodziejczyk Ewa: Spory transoceaniczne. Czesław Miłosz w dyskusjach literackich w latach 1946–1950 s. 549–562; Sabo Roman: Zerwania Miłosza. [Znajomość z Bogdanem Czaykowskim i Andrzejem Buszą] s. 563–591; Rabizo-Birek Magdalena: Autoportret w stroju szeryfa – „Krótkopis 1986–1995” i „Wielopis wielopolis” Adama Czerniawskiego s. 593–609; Budzik Justyna: Trawy rosną dla wszystkich. Angloamerykańskie inspiracje w poezji Andrzeja Buszy i Bogdana Czaykowskiego s. 611–625; Pasterni Janusz: Historia i metafizyka w poezji Andrzeja Buszy s. 627–641; Szarejko Sylwia: Losy pisarza na emigracji, czyli amerykańskie szczurowisko wg Edwarda Redlińskiego i Wiesława Kazaneckiego s. 661–674; Pasterni Jolanta: Aussiedlerskie piekielko, czyli Krzysztofa Marii Zahuskiego studium emigracji („Wypędzeni do raj”) s. 675–688; Paliwoda Agata: „Ami tam powrócić, ani tamtąd odejść na zawsze”. O emigracji w twórczości Danuty Ireny Bieńkowskiej s. 689–705; Adamczyk Kazimierz: Obecna/nieobecna Ameryka w „Pamiętniku” Henryka Grynberga s. 707–723; Jakubowska-Ożóg Alicja: Swoją czy obcy. Jan Darowski wobec Żydów s. 735–745; Kardela Piotr: Relacje polonijno-żydowskie w Stanach Zjednoczonych po Marcu ’68

w dokumentach wywiadu cywilnego PRL s. 747–762; Rogalewska E.: Między Wilnem a Jerozolimą... Powojenne losy ocalonej Żydów s. 763–780; Namysł Aleksandra: Ministerstwo Bezpieczeństwa Publicznego wobec nielegalnej emigracji Żydów z Polski w latach 1945–1950. Główne kierunki działań s. 781–795; Gierszewska Barbara Lena: „Świat Lwów”, czyli o pamięci miejsca emigrantów „ze Lwowa” i... „do Lwowa” s. 797–816; Sucharski Tadeusz: Nie tylko „przeciw upiorom przeszłości”, czyli Józefa Łobodowskiego wizję polsko-ukraińskiego pojednania s. 817–832; Roman Wanda Krystyna: Kazimierz Trębicki i Konstantyn Zelenko – emigracyjny działacz na rzecz zbliżenia polsko-ukraińskiego s. 833–846; Głogowska Helena: Emigracyjne losy białoruskiego pisarza i działacza politycznego Teodora Iłjaszewicza s. 847–865; Sychowicz Krzysztof: Białorusini na emigracji i ich związki z Polską w ocenie aparatu bezpieczeństwa w latach 1947–1956 s. 867–884; Spytek Patrycja: Literatura rosyjska w krytycznych komentarzach Gustawa Herlinga-Grudzińskiego s. 885–894; Czerwiński Grzegorz: Dwóch tatarskich emigrantów, dwa przeciwstawne modele biografii: Edige Szynkiewicz (Kırmal) [1911–1980] i Mustafa Aleksandrowicz [1911–ok. 2000] s. 895–904.

T. I. 2009.

10975. POZNAŃSKI Czerwiec 1956. Pod red. Jarosława Maciejewskiego i Zofii Trojanowiczowej; oprac. nauk. wyd. Piotr Grzelczak. Poznań 2016 Wydaw. Miej. Posenania 8° ss. 457, nlb. 1, il. (Kronika Miasta Poznania. Wznowienia).

Z treści: Grzelczak P.: Przedmowa s. 7–8; Grzelczak P.: „Habent sua fata libelli”, czyli o historii książki „Poznański Czerwiec 1956” s. 9–33; Trojanowiczowa Z.: Słowo wstępne do drugiego wydania s. 37–39; Maciejewski J.: Po dwudziestu pięciu latach s. 43–73; Markiewicz Władysław: Społeczno-polityczne przesłanki wypadków poznańskich s. 74–82; Łukaszewicz Łucja: Podłoże strajku w Zakładach Przemysłu Metalowego H. Cegielski w Poznaniu w 1956 roku s. 83–92; Ziemkowski Aleksander: Próba chronologicznej rekonstrukcji wydarzeń s. 93–146; Ziemkowski A.: Ofiary i straty ludzkie s. 147–161; Berger Aleksander: Kalendarium procesów s. 162–197; Sandorski Jan: Procesy poznańskie z 1956 roku. Wątpliwości, polemiki, klimaty s. 198–254; Wspomnienia i relacje s. 255–382; Dokumenty s. 383–434.

Podst. ed.: Wyd. 2 popr. i rozsz. Poznań 1990.

10976. PREJS Roland: Duchowni Prałatury Piłskiej w administracji apostołowej w Gorzowie Wielkopolskim. *Adhibenda*. [Nr] 2: 2015 s. 273–296.

10977. PRL a wojna domowa w Grecji. The Polish People's Republic and the Greek Civil War. Pod red. Magdaleny Semczyszyn. Szczecin 2016 IPN–KSZpNP. Oddz. 8° ss. 272, il. (Centralny Projekt Badawczy IPN Aparat Bezpieczeństwa Wobec Mniejszości Narodowych i Etnicznych oraz Cudzoziemców).

Materiały seminarium nauk., Szczecin, 14 VI 2013 r.

Z treści: Semczyszyn M.: Wstęp s. 7–10; Toż w jęz. ang.: Preface s. 11–14; Semczyszyn M.: Wojna domowa w Grecji (1944–1949) – zarys problematyki s. 15–22; Toż w jęz. ang.: The Greek Civil War (1944–1949) – outline s. 23–31; Marantidis Nikos: Wojna domowa w Grecji (1944–1949) i otwarcie archiwów w postkomunistycznej Europie s. 32–43; Toż w jęz. ang.: The Greek Civil War (1944–1949) and the opening of archives in post-communist Europe s. 44–55; Paczkowski An-

drzej: „Operacja grecka” II Oddziału Sztambu Generalnego WP s. 56–74; Toż w jęz. ang.: „The Greek Operation” by the Second Division of General Staff of the Polish People's Army s. 75–93; Tsekou Katerina: Uchodźcy z Grecji w Europie Wschodniej (1945–1989) s. 121–133; Toż w jęz. ang.: Refugees from Greece in Eastern Europe (1945–1989) s. 134–147; Wojecki Mieczysław: Skupiska emigrantów z Grecji w Polsce (Dolny Śląsk, Pomorze Zachodnie, Bieszczady) s. 148–155; Toż w jęz. ang.: Clusters of Greek immigrants in Poland (Lower Silesia, Pomerania, Bieszczady Mountains) s. 156–163; Wudalas Angelica: Grecy uchodźcy polityczni – opieka medyczna w szpitalu polowym nr 250 w Dziwnowie s. 164–169; Toż w jęz. ang.: Greek political refugees – medical care in the Hospital No. 250 in Dziwnów s. 170–175; Kubasiewicz Izabela: Dzieci i młodzież z Grecji w realiach PRL: domy dziecka, szkolnictwo, wychowanie s. 176–185; Toż w jęz. ang.: Children and youth from Greece in the realities of the Polish People's Republic: children's homes, education, upbringing s. 186–195; Semczyszyn I.: Działania cywilnych organów bezpieczeństwa PRL wobec uchodźców z Grecji s. 196–209; Toż w jęz. ang.: The communist security apparatus and Greek refugees in the Polish People's Republic s. 210–223; Syrnok Jarosław: „Elpida” to znaczy „nadzieja”. Nielegalna „organizacja” młodzieży greckiej we Wrocławiu (1969–1970) s. 224–230; Toż w jęz. ang.: „Elpida” means Hope. Illegal „association” of Greek youth in Wrocław (1969–1970) s. 231–237.

Rec.: Studniarek Michał, *Polska 1944/45–1989*. [T.] 14: 2016 s. 371–376.

10978. PROCHWICZ Jerzy: Powstanie Wojsk Ochrony Pogranicza wrzesień–grudzień 1945 r. *Studia z Dziejów Wojskowości*. T. 5: 2016 s. 215–242, streszcz. ang.

10979. PRZEŁOM Października '56. Pod red. Pawła Dybicza i Grzegorza Sołtysiaka. Warszawa 2016 Fund. Oratio Recta; na zlec. Fund. Archiwum Dokumentacji Hist. PRL; przy wsparciu Fund. im. Róży Luksemburg 8° ss. 208, il. (Biblioteka „Przeglądu”) (Historia bez IPN).

Materiały z konferencji, Warszawa, 17 X 2016 r.

Toż. Wyd. 2, rozsz. Warszawa 2016 ss. 327, il.

Treść: Dybicz P.: Wstęp s. 6–10; Werblan Andrzej: Październik '56. Geopolityczne to s. 11–26; Jastrzab Łukasz: „Obawiano się interwencji”. Od Czerwca do Października s. 27–56; Skrzypek Andrzej: Od „tajnego referatu” do autonomii – zmiana zależności Polski od ZSRR w 1956 r. s. 57–74; Pastusiak Longin: Stany Zjednoczone a polski Październik 1956 r. s. 75–90; Friszke Andrzej: Kościół a władze PRL po Październiku 1956. Czy nowy model relacji? s. 91–122; Wiatr Jerzy J.: Nauka polska po Październiku 1956 s. 123–132; Mroziak Agnieszka: „Traktorzystka to nie kobieta”. Polska polityka płci w okresie Odwilży s. 133–162; Dybicz P.: Agonia ZMP. Ruch młodzieżowy 1956–1957 s. 163–180; Wasilewski Krzysztof: „Sztandar Młodych” i „Po Prostu” wobec Października 1956 r. s. 181–208; Jarosz Dariusz: Więcej wolności we własnym domu. Co Październik '56 przyniósł zwykłym ludziom s. 209–218; Zaborny Piotr: Powrót Gomulki i jego skutki s. 219–224; Janowski Włodzimierz: Związek Młodzieży Socjalistycznej – między negacją systemu rządem interesów młodzieży s. 225–238; Karolewicz Edward: Spór o słowa czy istotę protestu s. 239–252; Listy do „Przeglądu” s. 253–258; Aneks: Sprzeciw Gomulki wobec dyktatu Kremla. Rozmowy w Belwedze w październiku 1956 roku. [Notatka z rozmów delegacji Prezydium KC KPZR i członków Biura Politycznego KC PZPR w Warszawie, 19 października 1956 r.] s. 259–323.

10980. PRZEPERSKI Michał: Komisja Prasowa KC PZPR 1956–1957. *Polska 1944/45–1989*. [T.] 14: 2016 s. 99–122, streszcz. ang.

10981. PRZEWŁOKA Agnieszka: Kluby Inteligencji Katolickiej w województwie katowickim 1956–1989. Katowice 2016 IPN–KŚZpNP 8° ss. 373, il.

10982. PRZEWOŹNIK Sylwia: Postępowanie o ubezwłasnowolnienie na tle akt Sądu Okręgowego w Krakowie z 1949 roku. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 17: 2014 s. 195–210, streszcz. ang. s. 345, niem. s. 360, ros. s. 373–374.

10983. PRZYBYŁA Piotr: Narracje (i) infrastruktury. „Mit Ziemi Odzyskanych” w pamięci politycznej wczesnej Polski Ludowej (na przykładzie Góry św. Anny i Ślęży). Poznań 2016 Wydaw. Nauka i Innowacje 8° ss. 436, nlb. 1, il., streszcz. ang. (Dissertationes Instituti Brandtiani Wratislaviensis Selectae; vol. 1).

10984. PTASIŃSKA Małgorzata: Na marginesie sporu wokół książki Aleksandra Janty-Połychnińskiego „Wracam do Polski”. List Jana Lechonia do Jerzego Giedroycia z maja 1949 r. *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. T. 7/8: 2013/2014 [dr.] 2014 s. 79–102, streszcz. ang.

W aneksie treść listu.

10985. PUCHAŁA Franciszek: Kulisy stanu wojennego 1981–1983. Warszawa 2016 Bello-na 8° ss. 559, nlb. 1, il.

10986. PULA James S.: Civil rights for some, stereotyping for others. Two views on the open housing movement of the 1960s. *Studia Migracyjne – Przegląd Polonijny*. R. 41: 2015 z. 4 s. 121–141.

Dot. amerykańskiej Polonii.

10987. PULIŃSKA Urszula: Nadzór ideologiczny organów partyjnych nad nauczycielami na Warmii i Mazurach w latach 1945–1948. *Studia Edukacyjne*. Nr 32: 2014 s. 321–341, streszcz. ang.

10988. RADZIWONOWICZ Tadeusz: „Sąd Powiatowy wzywa zaginionego...” O ofiarach Obławy Augustowskiej w sądowych materiałach archiwalnych. *Rocznik Augustowsko-Stuwalski*. T. 15: 2015 s. 95–112, streszcz. ang.

10989. RAK Agata: Represje o charakterze personalnym wymierzone w duchownych Kościoła rzymskokatolickiego w Rzeszowskim

w latach 1944–1968. *Resovia Sacra*. R. 23: 2016 s. 247–263, streszcz. ang.

10990. RAMOTOWSKI Janusz Przemysław, pseud. Przem: Sto razy głową w mur. Historia tych, co chcieli robić coś innego niż druk bibuły. Warszawa 2013.

Rec.: Machcewicz Anna: Miasto miało być puszyste. *Wolność i Solidarność*. Nr 8: 2015 s. 253–255.

10991. RASZEJA Stefan: Akademickie Koło Pomorzańców w Poznaniu. Pierwsza powojenna próba integracji Kociewiaków. *Rydwani*. Nr 6: 2011 s. 107–114.

Lata 1946–1948.

10992. RATAJEWSKA Barbara: Odtworzenie polskiej administracji we Wschowie w 1945 r. *Adhibenda*. [Nr] 2: 2015 s. 197–223.

10993. RECZEK Rafał: Pielgrzymowanie w PRL na przykładzie pieszych pielgrzymek Duszpasterstwa Rolników Diecezji Gorzowskiej z Klenicy do Czestochowy w latach 1984–1989. Poznań 2016 IPN–KŚZpNP 8° ss. 422, tabl. 1, il. (Studia i Materiały Poznańskiego IPN; t. 36).

10994. REISCH Alfred A[lexander]: Nieznany front zimnej wojny. Tajny program dystrybucji książek za żelazną kurtyną. Warszawa 2015.

Rec.: Bednarski Wojciech: Już nie aż tak nieznany front – dyskusja nad książką ... *Roczniki Biblioteczne*. T. 60: 2017 s. 368–379.

10995. REMISZEWSKI Ryszard M[arian]: „Życie Zakopanego”. Epizod 1956 roku pod Tatrami. Szczawnica 2016 nakł. aut. 8° ss. 31, nlb. 1, il. (Seria z Okienkiem; 54).

Czasopismo.

10996. REPRESJE systemu komunistycznego wobec zakonów w Polsce. Referaty ze spotkania prowincjalnego salwatorianek w Gozdzkowicach-Zdroju. Red. Józef Figiel. Kraków 2016 Salwator 8° ss. 122, il.

Z treści: Marecki Józef: Represje wobec siostr zakonnych na ziemiach polskich w latach 1944–1989 s. 13–35; Jabłonka Grzegorz: 70. rocznica męczeńskiej śmierci Sióstr Salwatorianek w Mikołowie. [Rok 1945] s. 37–55; Raczkowska Noemi: Trud budowania Polskiej Prowincji Kongregacji Sióstr Boskiego Zbawiciela s. 73–102.

10997. „REWOLUCJA społeczna” czy „dzika przebudowa”? Społeczne skutki przekształceń własnościowych w Polsce (1944–1956). Pod red. Tomasza Osieńskiego. Lublin 2016 IPN–KŚZpNP 8° ss. 572, il., streszcz. ang.

Materiały z konferencji, Lublin, 19–21 XI 2014 r.

Z treści: Osinski T.: Wstęp s. 9–13; Kula Marcin: Posiadanie, zabieranie i zwracanie – zjawiska długiego trwania s. 17–35; Sztaba Sławomir: Aktywne poszukiwanie renty w gospodarce socjalistycznej s. 37–48; Paruch Waldemar: Państwo przeciwko rewolucji. Własność w debacie publicznej II Rzeczypospolitej s. 49–62; Chorążki Marcin: Majątki ziemskie jako ośrodki szczególnego znaczenia dla niemieckiej polityki wojennej na przykładzie dystryktu krakowskiego s. 63–77; Kornat Marek: Kolektywizacja rolnictwa w ZSRR w opiniach sowietologów polskich (1929–1939). Wybrane refleksje i komentarze s. 79–114; Kuromiya Hiroaki: Przebudowa społeczna w Europie Środkowo-Wschodniej po II wojnie światowej w planach Józefa Stalina s. 115–126; Machnikowska Anna: Dezintegracja systemu prawa własności w Polsce Ludowej w latach 1944–1956. Między ideą a praktyką s. 167–182; Markiewicz Marcin: Przekształcenia własnościowe w polskim rolnictwie (1944–1956) s. 183–198; Kaliński Janusz: Następstwa „bitwy o handel” (1947–1948) s. 199–209; Konopska-Struś Emilia: Polityka władz państwowych wobec rzemiosła w latach 1944–1956. Teoria a praktyka s. 211–222; Leszczyńska Cecylia: Zmiany własnościowe w sektorze bankowym w latach 1945–1950 s. 223–240; Madajczyk Piotr: Własność w polityce narodowościowej Polski 1944/1945–1956 s. 241–252; Wrona Janusz: Władze państwowe wobec ziemi w posiadaniu Kościoła katolickiego w latach 1944–1956 s. 253–263; Wołszta Tadeusz: Polska emigracja polityczna wobec społeczno-gospodarczych przemian w kraju w latach 1944–1950 s. 267–277; Jarosz Dariusz: Przekształcenia własnościowe w polityce mieszkaniowej w Polsce w latach 1944–1956 i ich społeczne konsekwencje s. 279–294; Chumiński Jędrzej: Wpływ zmian własnościowych w przemyśle na skład środowiska robotniczego w Polsce (1945–1956) s. 295–312; Miernik Grzegorz: Ewolucja poglądów chłopów na kwestię własności pod wpływem polityki społeczno-gospodarczej władz (1944–1956) s. 313–331; Szpak Ewelina: Trudne sąsiedztwo? Wiejskie stosunki własnościowe w powojennej praktyce życia codziennego s. 333–342; Trembicka Krystyna: Własność – kryterium klasyfikacji wrogów w Polsce Ludowej w latach 1944–1956 s. 343–357; Wołoszyn Jacek: Strategie pozyskiwania młodzieży przez władze komunistyczne s. 359–384; Kruszynski Marcin: „Własna inteligencja”. O społecznej bazie i roli inteligencji w Polsce (1944–1956) s. 385–404; Łoś Anna, Łoś Marek: Pamięć o końcu ziemiankiego świata s. 405–418; Machałek Małgorzata: Ziemie Zachodnie jako laboratorium społecznej polityki władz w latach 1945–1956 – przykład wsi na Pomorzu Zachodnim s. 419–429; Żarnowski Janusz: Własność a struktura społeczna w Polsce w latach 1918–1989 s. 431–450; Dyskusje: Wzorce radzieckie a własna droga – dyskusje, dylematy s. 453–479; Społeczeństwo wobec zmian społeczno-gospodarczych w Polsce w latach 1944/45–1956 s. 481–497; Skutki i trwałość zmian społeczno-gospodarczych lat 1944–1956 s. 499–515.

10998. ROGACZEWSKA Marta: Nadzieje i rozczarowania w środowisku literackim po przełomie październikowym. *Białostockie Teki Historyczne*. T. 14: 2016 s. 205–220, streszcz. ang. Rok 1956.

10999. ROGOZIŃSKI Dawid: Działalność podziemia niepodległościowego w latach 1945–1946 w świetle sprawozdań Miejskiego i Powiatowego Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego w Toruniu. *Rocznik Toruński*. [T.] 43: 2016 s. 131–162, streszcz. ang., niem.

11000. ROGULSKA Teresa: Wołomin lata 50-te, 60-te XX wieku. Zapomniane miejsca. *Rocznik Wołomiński*. T. 12: 2016 s. 215–230.

11001. ROMANOWSKA Elżbieta: Przekształcenia w powszechnym wymiarze sprawiedliwości w Polsce w latach 1944–1956. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 68: 2016 z. 2 s. 33–62, streszcz. ang., fr.

11002. ROMANOWSKI Gustaw: „Głos Robotniczy” – próby i pozory. Czas przełomu, czas nadziei. *Kronika Miasta Łodzi*. [R. 26:] 2016 nr 3 s. 45–56.

Gazeta wobec wydarzeń I. 80. XX w.

11003. ROMAŃSKI Mirosław: Afery i nadużycia gospodarcze. Przyczynek do badań nad przestępczością w PRL. *Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku*. T. 12: 2013 s. 123–135, streszcz. ang.

11004. ROSENBAUM Sebastian: Pięć biografii z obozem w Świętochłowicach w tle. *Czasypismo*. 2016 nr 1 s. 147–156.

Günter Szary, Feliks Szklarek, Piotr Walczyk, Piotr Wolny i Józef Tokarczyk, l. 1945–1948.

11005. ROSENBERG Michał: Działalność sekcji branżowych NSZZ „Solidarność” w latach 1980–1981 na przykładzie Krajowej Komisji Porozumiewawczej NSZZ „Solidarność” Pracowników Teatru. *Polska 1944/45–1989*. [T.] 14: 2016 s. 205–234, streszcz. ang.

11006. ROTHBERG Michael: Pamięć wielokierunkowa. Pamiętanie Zagłady w epoce dekolonizacji. Przeł. Katarzyna Bojarska. Warszawa 2015 IBL PAN. Wydaw. 8° ss. 447, nlb. 1, il. (Nowa Humanistyka; t. 18).

Dot. tekstów teoretycznych i literackich gł. z l. 50. i 60. XX w.

11007. RÓŻAŁSKI Andrzej: Huzar. Podstępem go wzięli. Relacje świadków historii zebrali Paulina Perkowska [i in.]. Łapy 2016 Fund. Aktywizacja 4° ss. 64, il.

Dot. procesu Kazimierza Kamińskiego, pseud. Gryf, Huzar, i jego podkomendnych, 1953 r.

11008. RUCZYŃSKI Michał: Opór społeczny w województwie koszalińskim w latach 1975–1980. *Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944–1989*. [T.] 13: 2015 s. 415–433, streszcz. ang.

11009. RUSINEK-KARWAT Martyna: Nowe życie na zgłiszczach. Bund w Polsce w latach 1944–1949. Warszawa 2016 ISP PAN 8° ss. 269, il., streszcz. ang.

11010. RYDZEWSKA Barbara: U progu wielkiej budowy. Płock ’59 w świetle doniesień „Trybuny Mazowieckiej”. *Nasze Korzenie*. Nr 11: 2016 s. 76–88.

Rafineria w Płocku-Radziwiu.

11011. RYNKIEWICZ Kazimierz: To nie był ten sam człowiek. Powrót żołnierzy Armii Andersa do rodzin sybirackich osiedlonych w powiecie łobeskim. Łobez 2016 Kazimierz Rynkiewicz 8° ss. 349, nlb. 7, il.

11012. RZEPA Marek: Propaganda radiowa na Pomorzu i Kujawach. Rozgłośnia Polskiego Radia w Bydgoszczy w systemie indoktrynacji społeczeństwa w latach 1945–1956. Bydgoszcz–Gdańsk 2016 IPN–KSZpNP 8° ss. 297, nlb. 2, tabl. 16, il., streszcz. ang. IPN–KSZpNP. Oddz. w Gdańsku. (Publikacje Gdańskiego Oddziału IPN; t. 53) (Seria Gdańsk).

11013. SADOWSKA Joanna: Żydowska społeczność Białegostoku u schyłku swego istnienia (1950–1970). *Białostockie Teki Historyczne*. T. 14: 2016 s. 221–243, streszcz. ang.

11014. SEKŚCIŃSKI Bogdan: Status lubelskiej Delegatury Komisji Specjalnej do Walki z Nadużyciami i Szkodnictwem Gospodarczym w świetle polskiego prawa konstytucyjnego (1946–1955). *Studia Elckie*. [T.] 16: 2014 nr 1 s. 43–65, streszcz. ang.

11015. SEMCZUK Przemysław: Wampir z Zagłębia. Kraków 2016 Znak 8° ss. 381, nlb. 1.

Dostępne również jako e-book.

Reportaż dot. Zdzisława Marchwickiego (1927–1974), oskarżonego i skazanego za morderstwa, oparty m.in. na relacjach świadków i dokumentach z IPN.

11016. SIEDZIAKO Michał: Wybory do Sejmu PRL w latach 1952–1985. *Dzieje Najnowsze*. R. 48: 2016 [nr] 4 s. 163–171.

Autoreferat pracy doktorskiej.

11017. SIEMASZKO Karol: Przepiękstwo rozpowszechniania fałszywych wiadomości, tzw. szeptanka (art. 22 małego kodeksu karnego), w orzecznictwie Sądu Okręgowego w Krakowie w latach 1946–1950. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 14: 2011 s. 275–288.

11018. SIEMASZKO K.: Trudne początki. Organizacja Sądu Okręgowego w Zielonej Górze w pierwszych latach po zakończeniu II wojny światowej. *Czasopismo Prawno-Historyczne*. T. 68: 2016 z. 2 s. 183–198, streszcz. ang., fr.

11019. SIENKOWIEC Daniel: Władza i Kościół na Dolnym Śląsku w latach 1945–1975. *Nowa Kronika Wałbrzyska*. T. 4: 2016 s. 311–330, streszcz. ang.

11020. SIERMIŃSKI Michał: Dekada przełomu. Polska lewica opozycyjna 1968–1980. Od demokracji robotniczej do narodowego paternalizmu. Pośl. Zbigniew Marcin Kowalewski. Warszawa 2016 Inst. Wydawniczy Książka i Prasa 8° ss. 358, nlb. 4. (Biblioteka Le Monde Diplomatique).

11021. [SIERPIEŃ '80]. *Wolność i Solidarność*. Nr 8: 2015 s. 93–227, streszcz. ang.

Treść: Hall Aleksander: Ruch Młodej Polski w strajku sierpniowym w Trójmieście s. 93–101; Kozłowski Tomasz: Najdłuższy dzień s. 102–113; Machciewicz Anna: „Pokój brzeski” 1980. Władze wobec sierpniowego strajku w Trójmieście s. 114–143; Strumff Tadeusz: A z drugiej strony s. 144–158; Bądkowski Lech: Przypisy dnia s. 159–184; Waszkiewicz Jan: Wrocław 1980 s. 185–188; Komunikaty SB z obserwacji bramy nr 2 Stoczni Gdańskiej s. 189–219; Strzelecki Jan: Filozofia porozumień sierpniowych s. 220–227.

11022. SIKORSKI Juliusz: Gaude Mater Polonia. Administracja partyjno-państwowa i Kościół na Ziemi Lubuskiej w zenicie milenijnej rywalizacji. Gorzów Wielkopolski 2016 Wydaw. Nauk. Akad. im. Jakuba z Paradyża 8° ss. 117, il. Akad. im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim.

11023. SIWEK Krzysztof: Granica polsko-niemiecka w stosunkach Polski ze Stanami Zjednoczonymi w latach 1956–1970. *Przeгляд Zachodni*. [T. 72:] 2016 [nr] 4 s. 153–180, streszcz. ang.

11024. SIWEK Sławomir: Prymasowska Rada Społeczna ks. kard. Józefa Glempa, Prymasa Polski. Przebieg prac, dokumenty z lat 1981–1990. Warszawa–Ząbki 2016 Air Link; Apostolicum 8° ss. 461, nlb. 1, il. (Biblioteka Tygodnika Rolników „Obserwator”; 5).

11025. SIWIEC-CIELEBON Michał: Przepiękstwa funkcjonariuszy Urzędu Bezpieczeństwa na Ziemi Wadowickiej w latach 1945–1950 – rekonesans badawczy i wstępny zarys zagadnienia. *Wadoviana*. Nr 19: 2016 s. 137–162, streszcz. ang.

11026. SKARŻYŃSKI Łukasz: Dekret PKWN o reformie rolnej 1944 r. na przykładzie północnego Mazowsza – ziemia pułtuska. *Miscellanea Historico-Iuridica*. T. 15: 2016 z. 1 s. 129–154, streszcz. ang.

11027. SKIERSKA-PIĘTA Katarzyna: Sytuacja polityczna w powiecie łowickim po II wojnie światowej. *Roczniki Łowickie*. T. 13: 2016 s. 74–90.

11028. SKOBELSKI Robert: Stosunki polsko-albańskie w latach 1956–1970. *Limes*. Nr 1: 2008 s. 270–294, streszcz. ang.

11029. SKOBELSKI R.: Szpital Wojewódzki w Zielonej Górze w latach 1975–1990. *Studia Zachodnie*. [T.] 17: 2015 s. 175–201, streszcz. ang.

11030. SKORUT Paweł: Działalność wywiadowcza Służby Bezpieczeństwa w procesie kształtowania stabilności społeczno-politycznej w PRL w latach 1983–1990. Analiza zagadnienia na przykładzie sprawy obiektowej o kryptonimie „Jedność”. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Folia 199: Studia de Securitate et Educatione Civili*. [T.] 5: 2015 s. 140–148, streszcz. ang.

11031. SKOTARCZAK Dorota: Financial crime in crime fiction in socialist Poland. *Studia Historiae Oeconomicae*. Vol. 34: 2016 s. 33–44.

11032. SKOTARCZAK D.: Leon Bukowiecki i Jerzy Płażewski w kręgu oddziaływań Bezpieki. *Czas Przeszły*. T. 2: 2015 nr 1/2 s. 129–136, streszcz. ang.

11033. SKRZYŃSKI Tomasz: Miejsce na scenie politycznej i losy PSL „Nowe Wyzwolenie”, PSL „Lewica” oraz „odrodzonego” PSL w latach 1946–1949 (1950). Warszawa 2015.

Rec.: Dudek Tomasz, *Krakowski Rocznik Archiwalny*. T. 21: 2015 [dr.:] 2016 s. 199–201.

11034. SKUBISZ Paweł: „Trzeba ich wykończyć!”. Sprawa zabójstwa Niemców w areszcie świnoujskiego Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego oraz Milicji Obywatelskiej zimą 1945/1946. *Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944–1989*. [T.] 13: 2015 s. 435–448, streszcz. ang.

11035. ŚLABIG Arkadiusz: „Życie nie lubi próżni operacyjnej”. Działalność Służby Bezpieczeństwa w środowisku ukraińskim w województwie olsztyńskim w latach 1975–1989. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 58:] 2014 nr 4 s. 467–508, streszcz. niem., ang.

11036. SŁODKOWSKI Grzegorz: Działania aparatu bezpieczeństwa w Starachowicach wobec Kościoła rzymskokatolickiego w latach 1945–1956. (Utworzenie i struktura urzędu, funkcjonariusze, agentura). *Studia Sandomierskie*. T. 23: 2016 s. 73–100, streszcz. ang.

11037. SŁOMCZYŃSKI Mirosław: Chorzowska Arka Jerzego Józwiaka, człowieka z fotografii która obiegła świat. Chorzów–Sosnowiec 2016 Progres, Wydaw.-Druk-Reklama 8° ss. 296, il.

Życie i działalność J. Józwiaka (ur. 1937), przewodniczącego Stronnictwa Demokratycznego i sygnatariusza porozumienia o koalicji rządowej z 17 VIII 1989 r.

11038. SŁONIEWSKI Michał: Bojkot igrzysk olimpijskich jako instrument polityki międzynarodowej w latach 1976–1988. Warszawa 2016 Max Jolanta i Michał Słoniewscy 8° ss. 573, nlb. 3, streszcz. ang., ros.

11039. SMOLIŃSKI Józef, Gil Radosław: Myśl wojskowa polskiej emigracji w Wielkiej Brytanii. Cz. 1: Okres bezpośrednio po zakończeniu II wojny światowej. *Kwartalnik Bellona*. R. 7: 2013 nr 3 s. 91–104, streszcz. ang. s. 237.

Toż. Cz. 2: Lata 1946–1955. *Tamże* nr 4 s. 71–85, streszcz. ang. s. 231–232.

11040. SMOLIŃSKI J., Żak Jakub: 2 Korpus Polski w okupacji Włoch. *Kwartalnik Bellona*. R. 9: 2015 nr 1 s. 132–145, streszcz. ang.

Maj 1945 – grudzień 1946 r.

11041. SMOLIŃSKI J., Żak J.: Przerzut żołnierzy 2 Korpusu Polskiego z Włoch do Wielkiej Brytanii. *Kwartalnik Bellona*. R. 10: 2016 nr 4 s. 149–162, streszcz. ang.

Rok 1946.

11042. SOBAS Ireneusz: Niepokorne dekadę. Niepodległościowe dążenia mieszkańców Bochni i Bocheńszczyzny w latach 1945–1989. Bochnia 2016 MDK 8° ss. 237, il. (Biblioteka Kroniki Bocheńskiej; t. 1).

11043. SOBICZEWSKI Bernard: „Po prostu ludzie wszystkiego się boją, nikomu nie ufają”. Lęki i obawy mieszkańców Siedlec i powiatu siedleckiego w latach 1944–1945. *Prace Archiwalno-Konserwatorskie*. Z. 20: 2016 s. 119–145, streszcz. ang.

11044. SOBIECH Wojciech: Klub Górski Gronik w Bolesławcu w latach 1970–1977. *Rocznik Bolesławiecki*. T. 8: 2015 [dr.:] 2016 s. 124–127.

11045. SOBIERAJ Maciej: Między oporem a lojalnością. Działania SB wobec KUL na przykładzie rozpracowania prof. Jerzego Kłoczowskiego. Oprac. dokumentów Michał Mroczek. Lublin 2015.

Rec.: Musiał Filip, *Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944–1989*. [T.] 13: 2015 s. 607–618.

11046. SOKOLNICKI Michał: Przełom 1956 roku w Płocku (w sześćdziesiąt rocznicę polskiego Października). *Rocznik Towarzystwa Naukowego Płockiego*. [T.] 8: 2016 s. 135–180, streszcz. ang.

11047. SOLIDARNI w wolności. Opór obywatelski w Polsce i na Filipinach 1980–1990. Pod red. Clarindy E. Calmy. Kraków–Manila

2016 Stow. Język, Kultura i Polityka 8° ss. 82, 84, tabl. 10, il.

Z treści: Luczewski Michał: Nie ma solidarności bez janopawłowości s. 7–11; Czech Franciszek: Solidarność to siła Ludu. Podobieństwa i różnice demokratycznych rewolucji na Filipinach i w Polsce s. 15–24; Pardyka Piotr: Duch (w) Ruchu. Wpływ papieskiego pobytu na Filipinach w ramach dziewiętej pielgrzymki na dynamikę Rewolucji Siły Ludu. [Rok 1981] s. 31–39; Mejos Dean Edward: Osoba i Wolność w myśli Jana Pawła II / Karola Wojtyły s. 55–60.

Współwyd.: In Freedom, In Solidarity. Civil Resistance in Poland and the Philippines 1980–1990.

Z treści: Luczewski M.: There is no Solidarity without John Paul II-ness s. 7–12; Czech F.: Solidarity as People Power: Similarities and Differences between the Democratic Revolutions in Poland and the Philippines s. 15–25; Pardyka P.: Spirit (in) Motion. The Influence of the Papa Visit to the Philippines: The Role of the Ninth Pilgrimage in the Dynamics of the People Power Revolution s. 33–42; Mejos D. E.: The Person and Freedom in the Thoughts of Pope John Paul II / Karol Wojtyła s. 57–62.

Oprawne w kierunku przeciwnym.

11048. „SOLIDARNOŚĆ” 1980–1981 w kraju i w Wielkopolsce. Szkice do portretu. Red. nauk. Krzysztof Brzechczyn. Poznań 2016 IPN–KŚZpNP. Oddz. 8° ss. 302, il., streszcz. ang. (Centralny Projekt Badawczy IPN Opozycja w Polsce 1976–1989. Encyklopedia Solidarności) (Studia i Materiały Poznańskiego IPN; t. 35).

Częściowo materiały konferencji, Poznań, 9–10 IX 2010 r.

Treść: Brzechczyn K.: Przedmowa s. 7–9; Szwochert Piotr: Republikańskie interpretacje ruchu społecznego „Solidarność” s. 13–36; Pleskot Patryk: Więcej strachu niż nadziei? Dyplocja Zachodu wobec „Solidarności” w latach 1980–1981 s. 37–54; Pearce Susan C.: Polski ruch „Solidarności” w retrospektywie. W poszukiwaniu lustra pamięci s. 55–75; Łąbędz Krzysztof: „Solidarność” w świadomości społeczeństwa polskiego 1980–2010 s. 76–86; Zwirnink Przemysław: Region czy makroregion Wielkopolska? Zarys problemu s. 89–99; Brzechczyn K.: Dyskusja programowa na łamach czasopisma Międzyzakładowego Komitetu Założycielskiego i Zarządu Regionu Wielkopolska NSZZ „Solidarność” w latach 1980–1981 s. 100–115; Janiszewski Przemysław: Komisja Zakładowa NSZZ „Solidarność” Zakładów Przemysłu Metalowego Hipolit Cegielski w Poznaniu w latach 1980–1981 s. 116–131; Bittner Karolina: Komisja Zakładowa NSZZ „Solidarność” przy UAM w Poznaniu w latach 1980–1981 s. 132–143; Piasecki Andrzej Konrad: Solidarnościowa rewolucja w latach 1980–1981 w Turku. Studium przypadku s. 144–155; Małyńska Arkadiusz: NSZZ „Solidarność” w gminie Swarzędz w latach 1980–1981 s. 156–173; Otta Mateusz: Społeczność VI Liceum Ogólnokształcącego im. I.J. Paderewskiego w Poznaniu w okresie rewolucji „Solidarności” w latach 1980–1981 s. 174–195; Kozłowski Marek: Bogusław Śliwa (1944–1989) – działacz opozycji demokratycznej i „Solidarności” w Kaliszu. Szkic do portretu s. 196–222; Wąsowicz Jarosław: Portret działacza: Franciszek Langner – przewodniczący KZ NSZZ „Solidarność” przy Zakładach Sprzętu Oświeceniowego „Polam” w Pile s. 223–238; Majchrzak Grzegorz: Portret agenta. Przypadek Eligiusza Naszkowskiego s. 239–257; Wojcieszek Elżbieta: Działalność ks. proboszcza Antoniego Lassy w Koninie w latach 1980–1981. Próba portretu s. 258–272; Bereszyński Zbigniew: Od Armii Krajowej i WSGO „Warta” do ziemiełniczej „Solidarności”. Szkic do portretu Karola Smoczkiewicza [1925–1998] s. 273–285.

11049. SOŁTYSIK Łukasz: Solidarność w „Polarze”. NSZZ „Solidarność” w Zakła-

dach Zmechanizowanego Sprzętu Domowego „Predom-Polar”/„Polar” we Wrocławiu w latach 1980–1989. Wrocław 2016 IPN–KŚZpNP. Oddz. 8° ss. 318, tabl. XVI, il. (Historia Dolnego Śląska).

11050. SOWIŃSKA-ADAMCZYK Barbara: Miasteczko dziecięce. Monografia Podgrodzia 1952–1973. Suplement. Police 2016 Region. Stow. Liter.-Artystyczne 8° ss. 136, nlb. 1, il.

Do pracy wyd. w 2015 r.
W Nowym Warnpie.

11051. SOWIŃSKI Paweł: Między policją a opozycją. Historia braci Górskich. *Wolność i Solidarność*. Nr 6: 2013 s. 192–212.

Janusz (ur. 1950) i Andrzej (ur. 1951), l. 70. i 80. XX w.

11052. SOWIŃSKI P.: 80 kilometrów od żelaznej kurtyny. Wiedeńska księgarnia Zofii Reinbacher. *Wolność i Solidarność*. Nr 8: 2015 s. 76–92, streszcz. ang.

11053. SOWIŃSKI P.: Tajna dyplomacja. Książki emigracyjne w drodze do kraju 1956–1989. Warszawa 2016 Tow. „Więź”; ISP PAN 8° ss. 227, nlb. 4, il. (Biblioteka „Więź”; t. 321).

11054. SOWIŃSKI P.: Z ziemi włoskiej do Polski. *Wolność i Solidarność*. Nr 7: 2014 s. 58–73.

Witold Zahorski i przemysł książek.

11055. SPODENKIEWICZ Paweł: Życie muzyczne po wojnie. Karol Stromenger w „Dzienniku Łódzkim”. *Kronika Miasta Łodzi*. [R. 26:] 2016 nr 3 s. 28–35.

11056. SPOŁECZEŃSTWO PRL. 1956. Red. Dorota Skotarczak, Stanisław Jankowiak. Poznań 2016 Inst. Historii UAM 8° ss. 149, il. UAM. (Publikacje Instytutu Historii; 141).

Treść: Skotarczak D., Jankowiak S.: Wstęp s. 7; Jankowiak S.: Przełomowy rok 1956 s. 9–26; Skotarczak D.: Co czytano, słuchano i ogłądano w 1956 roku s. 27–38; Wojcieszek Elżbieta: Środowisko nielegalnej opozycji politycznej w województwie poznańskim w okresie polskiego Października 1956 r. w dokumentach poznańskiego aparatu bezpieczeństwa – zarys problemu s. 39–53; Pelczyński Grzegorz: Przełomowy rok 1956 w historii mniejszości narodowych w PRL s. 55–66; Sobócki Witold: Marka Hłaski rok 1956 s. 67–73; Martinek Ewa: Obraz społeczności studenckiej w roku 1956 na podstawie czasopisma „Wyboje” s. 75–82; Bittner Karolina: Nowoczesność na fali odwilży. Rok 1956 a polskie wzornictwo przemysłowe s. 83–94; Topolska Anna: Od rzeczy do symbolu: fotografie Leszka Paprzyckiego z czerwca 1956 roku s. 95–104; Romaniak Jakub: Poznański Czerwiec w obiektywie Polskiej Kroniki Filmowej s. 105–115; Miłosz Jan: Między czerwcem a październikiem 1956 roku – zmiany w aparacie władz miejskich Poznania s. 117–138; Julkowska Violetta: Upamiętnienie wydarzeń z prze-

szołści w przestrzeni publicznej. Studium przypadku: „Poznańskie Krzyże” i „Qurfeld” w Karyntii s. 139–149.

11057. STACH Sabine: „An Ordinary” Man, a National Hero, a Polish Palach? Some thoughts on the memorialization of Ryszard Siwiec in the Czech-Polish context. *Acta Poloniae Historica*. [T.] 113: 2016 s. 295–313.

11058. STANEK Maciej: Charles de Gaulle i jego najbliższe otoczenie w dokumentach ambasady PRL w Paryżu w latach 1958–1960. *Res Gestae*. [T.] 2: 2016 s. 76–93, streszcz. ang.

11059. STANIÓW Bogumiła: Książki z serii „Biblioteka Młodych Miczurinowców” jako przykład łączenia popularyzacji wiedzy i ideologizacji młodego pokolenia w latach 50. XX wieku. *Roczniki Biblioteczne*. T. 60: 2016 s. 209–221, streszcz. ang.

Ukazywała się w l. 1953–1956.

11060. STANUCH Zbigniew: Walka o religię. Katechizacja szkolna i pozaszkolna na Pomorzu Zachodnim w latach 1945–1961. Szczecin 2014.

Rec.: Benken Przemysław, *Dzieje Najnowsze*. R. 48: 2016 [nr] 1 s. 296–302; Polem.: Stanuch Z.: Odpowiedź na recenzję... *Tamże* [nr] 3 s. 217–220.

11061. [STARY Grodków – największa mogiła Żołnierzy wyklętych]. *Czasypismo*. 2016 nr 1 s. 109–117.

Treść: [Szwagrzyk Krzysztof:] Stary Grodków – największa mogiła Żołnierzy wyklętych. [Rozm. prep.] rozmawia Adam Dziurok s. 109–112; Dziuba Adam: „Doly śmierci” pod Starym Grodkowem s. 113–115; Dziurok A.: W Starym Grodkowie – wizja lokalna s. 116–117.

11062. STEFANIAK Janusz: Postawy duchowieństwa katolickiego wobec systemu komunistycznego w województwie opolskim w latach 1950–1956. Zarys problemu. *Studia Teologiczno-Historyczne Śląska Opolskiego*. [T.] 36: 2016 nr 2 s. 187–206, streszcz. ang.

11063. STEFANIŁ Ryszard: Futbol w cieniu komitetów. Piłka nożna a władza w województwie szczecińskim w latach 1945–1989. Szczecin 2016 IPN–KŚZpNP. Oddz. 8° ss. 423, il.

11064. STEUER Antoni: „Naprzód” Janów. *Górniki Polski*. Nr 8/9: 2015 s. 219–230, streszcz. ang., niem.

Klub sportowy w Janowie (Katowice), l. 1945–1989.

11065. STĘPIEŃ Marek: Działania podejmowane przez władze diecezjalne w związku z dekretem Rady Państwa PRL z dnia 31 grudnia 1956 roku o organizowaniu i obsadzeniu stanowisk kościelnych, na przykładzie

wybranych diecezji. *Prawo Kanoniczne*. R. 59: 2016 [nr] 2 s. 109–140, streszcz. ang.

11066. STOLA Dariusz: Kraj bez wyjścia? Migracje z Polski 1949–1989. Warszawa 2012 IPN–KŚZpNP; ISP PAN 8° ss. 534, nlb. 1, il., streszcz. ang. IPN–KŚZpNP, ISP PAN.

11067. STRAUCHOLD Grzegorz: Okoliczności likwidacji Ministerstwa Ziemi Odzyskanych. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 59:] 2015 nr 1 s. 111–120, streszcz. niem., ang. Lata 1948–1949.

11068. STRAVINSKIENĖ Vitalija: Od politycznej liberalizacji do stagnacji: stosunki litewsko-polskie na Wileńszczyźnie (1960–1985). *Biuletyn Historii Pogranicza*. Nr 16: 2016 s. 71–87, streszcz. ang., ros., lit.

11069. STREICHER-GÓRSKA Justyna: Rzemiosło na terenie Puszczy Kozienickiej w okresie Polski Ludowej. *Wieś Radomska*. T. 10: 2016 s. 155–170.

11070. STULCZEWSKI Jarosław: Działalność antykomunistycznego oddziału partyzanckiego „Niepodległość” na terenie ziemi szadkowskiej. *Biuletyn Szadkowski*. T. 16: 2016 s. 177–193, streszcz. ang.

11071. [SUHOMLIN'SKA Ol'ga Vasilivna] Sukhomlynska Olga: Ukrainian and Polish pedagogical influences in the historical dimension. The case of Vasyl Sukhomlynskyi. *Annales UMCS. Sec. J: Paedagogia-Psychologia*. Vol. 29: 2016 [nr] 2 s. 133–138, streszcz. pol.

Vasilij Aleksandrovič Sumlinskij (1918–1970); l. 50.–60. XX w.

11072. SULEJA Włodzimierz: Wybrali godność... Czerwiec 1976 we Wrocławiu. Wrocław 2016 Profil 8° ss. 134, il. + dysk optyczny (CD-ROM).

W aneksie dokumenty.

11073. SURDEJ Mirosław: Rajd Zgrupowania Partyzanckiego Zrzeszenia WiN pod dowództwem mjr. Hieronima Dekutowskiego „Zapory” na Rzeszowszczyznę latem 1946 r. *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 25: 2016 nr 43 s. 5–50, streszcz. ang.

11074. SWAŁTEK Barbara, Swałek Jacek: Gawędy o znaczkach, pieczętkach i kopertach. Filatelistyka podziemna lat 1982–1985 jako forma działania na rzecz niepodległości i suwerenności Polski. Kraków 2016 Wydaw.-Drukarnia Ekodruk 8° ss. 174, nlb. 1, il. (Zeszyty Historyczne Sieci Solidarności; t. 7).

11075. SYNOWIEC Andrzej: From the history of tobacco industry in Poland – tobacco cultivation in production co-operatives and the problem of its mechanization in the 1950s. *Studia Historyczne*. R. 59: 2016 z. 1 s. 77–92, streszcz. pol.

11076. SYRWID Robert: Podanie Wiktora Hoffmanna do Władysława Gomułki z 1946 roku. Z dziejów polityki personalnej Ministerstwa Ziemi Odzyskanych. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 59:] 2015 nr 4 s. 699–710.

Zawiera też podanie.

11077. SZABLÓWSKA Anna Agnieszka: Poza katalogiem. Udział polskich artystów z Francji w I Ogólnopolskiej Wystawie Plastyki (1950). *Biuletyn Historii Sztuki*. R. 78: 2016 nr 4 s. 697–727, streszcz. ang.

11078. SZCZEPANIAK Daniel: Konspiracja antykomunistyczna w powiecie krotoszyńskim w latach 1945–1956. Krotoszyn 2016 Tow. Miłośn. i Badaczy Ziemi Krotoszyńskiej; Muzeum Region. im. Hieronima Ławniczaka 8° ss. 132, il.

11079. SZCZEPAŃSKI Edmund S.: Pierwszy burmistrz powojennego Strzegomia – historia nieznaną. *Rocznik Świdnicki*. T. 43: 2015 [dr.] 2016 s. 93–109.

Antoni Skóra, l. 1945–1950.

11080. SZELEGIENIEC Paweł: Od ruchu fabrycznego do biurokratycznej neutralizacji. Walka o rady robotnicze w Polsce w latach 1956–1958. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Folia 214: *Studia Politologica*. [T.] 17: 2016 s. 33–47, streszcz. ang.

11081. SZKICE o codzienności PRL. Pod red. Marcina Kruszyńskiego i Tomasza Osińskiego. Lublin 2016 IPN–KŚZpNP. Oddz. 8° ss. 216. IPN–KŚZpNP. Oddz. w Lublinie.

Treść: Kruszyński M., Osiński T.: Wprowadzenie s. 7–10; Bittner Karolina: Jakże meble dla Kowalskich? O wzornictwie przemysłowym w PRL uwag kilka s. 11–23; Eisler Jerzy: Ze wspomnień rock'n'rollowego modnisa s. 25–39; Jarosz Dariusz: Peerełowskie problemy z wodą (codzienne i nie tylko) s. 41–51; Kaproń Andrzej: Jadą, jadą goście... Wydarzenia sportowe na Lubelszczyźnie z udziałem zagranicznych zawodników s. 53–60; Kochanowski Jerzy: Paszport i zysk. Cudzoziemcy na handlowych szlakach PRL s. 61–69; Kruszyński M.: Egzotyka w PRL, czyli kilka słów o podróżach zagranicznych na przykładzie pracowników i studentów lubelskiego UMCS s. 71–77; Kruszyński M.: O studentach w PRL, na przykładzie UMCS. Wybrane zagadnienia s. 79–92; Kula Marcin: Niestety też codzienność. Ankiety personalne, opinie, formalna dyscyplina pracy s. 93–108; Ligarski Sebastian: Geografa, historyka, polonistę przyjmę od zaraz! Początki szkolnictwa na tzw. Ziemiach Odzyskanych w zwierniku ogłoszeń drobnych s. 109–113; Rokicki Konrad: Kluby studenckie s. 115–119; Rokicki K.: Pałac

Kultury i Nauki w Warszawie s. 121–126; Skotarczak Dorota: Powieść kryminalna w PRL s. 127–136; Skura Agnieszka: „Nie wystarczy się umalować – trzeba się umyć...” – sprawy higieny, zdrowia i urody na łamach prasy kobiecej z lat pięćdziesiątych s. 137–145; Szpak Ewelina: „Twoje zdrowie w twoich rękach” – zdrowie, higiena i warunki życia w PRL s. 147–165; Szulc Paweł: Wódka pozwalała żyć, ale niosła też śmierć s. 167–172; Szumiło Mirosław: „Władza ludowa” na wakacjach s. 173–183; Wołoszyn Jacek: Czas wolny czy kontrolowany? s. 185–196.

11082. SZLASZYŃSKI Jarosław: Próby rejestracji niezależnych stowarzyszeń w Augustowie po „październikowej odwilży” 1956 roku. *Rocznik Augustowsko-Suwalski*. T. 16: 2016 s. 137–144, streszcz. ang.

11083. SZMIDTKE Zenon: Reemigracja polskich górników po II wojnie światowej z Francji, Belgii i Westfalii na teren Górnośląskiego Zagłębia Węglowego – zarys problematyki. *Górniki Polski*. Nr 8/9: 2015 s. 231–253, streszcz. ang., niem.

11084. SZNAJDER Andrzej: Budownictwo kościołów w diecezji częstochowskiej w latach 1945–1989. Katowice 2016 Oddz. IPN–KŚZpNP 8° ss. 376, tabl. 2, il., mapa, streszcz. ang. IPN–KŚZpNP. Oddz. w Katowicach.

11085. SZNAJDER A.: Budownictwo kościołów w Myszkowie i powiecie myszkowskim w okresie PRL. *Zeszyty Myszkowskie*. Nr 3: 2016 s. 121–138, streszcz. ang.

11086. SZOPA Grzegorz: Terrorysty, czy powstańcy? Działalność OUN-UPA na Pogórzu Przemyskim w latach 1944–1947. *Przemyskie Zapiski Historyczne*. T. 20: 2016 s. 115–127.

11087. SZOSTAK Kinga: „Wolne Orły”. *Studia Migracyjne – Przegląd Polonijny*. R. 42: 2016 z. 1 s. 217–237, streszcz. ang.

Działalność organizacji w New Britain (Connecticut, USA), l. 1967–1972.

11088. SZOT Adam: Likwidacja Wileńskiego Seminarium Duchownego w 1945 roku. *Rocz. Teologii Katol.* T. 15: 2016 cz. 1 s. 238–248, streszcz. ang.

11089. SZPAK Ewelina: Społeczno-kulturowa historia zdrowia i choroby w wsi polskiej po 1945 r. Warszawa 2016 IH PAN 8° ss. 341, il., streszcz. ang.

Do 1989 r.

11090. SZPYTMA Mateusz: ZSL w województwie krakowskim (1949–1956). Geneza, ludzie, działalność. Kraków 2013.

Rec.: Koteluk Daniel: Kłopotliwe stronnictwo. Rzecz o książce Mateusza Szpytmy... *Zeszyty Wiejskie*. Z. 20: 2014 s. 285–288.

11091. SZTACHELSKI Piotr: Orzecznictwo Olsztyńskiej Delegatury Komisji Specjalnej do Walki z Nadużyciami i Szkodnictwem Gospodarczym w świetle zachowanych akt (1950–1954). *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 57:] 2013 nr 4 s. 665–730, streszcz. niem., ang.

11092. SZTAMA Paweł: Komunistyczne organa bezpieczeństwa wobec generała brygady Augusta Emila Fieldorfa w latach 1947–1950. *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 25: 2016 nr 43 s. 93–118, streszcz. ang.

11093. „SZTUKA czytania między wierszami”. Cenzura w komunikacji literackiej w Polsce w latach 1965–1989. Red. Kamila Budrowska, Maria Kotowska-Kachel. Warszawa 2016 IBL PAN. Wydaw. 8° ss. 210, il., streszcz. ang. (Badania Filologiczne nad Cenzurą PRL; t. 6).

Treść: Wstęp s. 5–8; Dąbrowicz Elżbieta: Weteran potyczek z cenzurą. Stanisław Cat-Mackiewicz w PRL-u s. 9–24; Dąbrowicz E.: Cenzura a mobilność zagraniczna pisarzy. Wokół „Porachunków osobistych” Leopolda Tyrmanda s. 25–46; Kotowska-Kachel M.: Zakładnik. Nie tylko o cenzurowaniu Andrzeja Szczypiorskiego w latach 1966–1989 s. 47–76; Tyszkiewicz Barbara: Lekcja „Dziadów” w Głównym Urzędzie Kontroli Prasy Publikacji i Widowisk. Inscenizacja Kazimierza Dejmka w dokumentacji państwowej cenzury s. 77–108; Hobot-Marcinek Joanna: Nowofalowy dramat uczestnictwa. Cenzura wobec programów i praktyki poetyckiej Pokolenia '68 s. 109–126; Tyszkiewicz B.: Sztuka czytania między wierszami. Z problematyki cenzorskich instruktaży drugiej połowy lat siedemdziesiątych s. 127–158; Gardocki Wiktor: Dzieje wydawnicze i recepcja „Kapitana” Jana Józefa Szczepańskiego s. 159–170; Gardocki W.: Cenzurowanie poezji w latach osiemdziesiątych XX wieku. Uwarunkowania prawne i praktyka s. 171–200.

11094. SZULC Paweł: Propaganda stalinowska na Pomorzu Zachodnim. Szczecin 2015.

Rec.: Sikorski Tomasz, *Zapiski Historyczne*. T. 81: 2016 z. 3 s. 191–196.

11095. SZUMIŁO Mirosław: Kobiety w kadrze kierowniczej centralnego aparatu partyjnego PPR i PZPR. *Teka Komisji Historycznej*. Vol. 13: 2016 s. 196–215.

11096. SZUMIŁO M.: Roman Zambrowski 1909–1977. Studium z dziejów elity komunistycznej w Polsce. Warszawa 2014.

Rec.: Gontarczyk Piotr: Przyczynek do badań elit komunistycznych czasów PRL. Uwagi na marginesie biografii Romana Zambrowskiego. *Dzieje Najnowsze*. R. 48: 2016 [nr] 2 s. 174–208.

11097. SZUMSKI Jakub: Międzynarodowy terroryzm w polskiej literaturze i prasie lat siedemdziesiątych XX wieku (wybrane przykłady). *Polska 1944/45–1989*. [T.] 14: 2016 s. 161–187, streszcz. ang.

11098. SZUMSKI Jan: Moskiewskie kulisy edycji źródeł do historii powstania styczniowego. Z dziejów polsko-sowieckich stosunków naukowych w latach 50.–60. XX wieku. *Klio Polska*. [T.] 7: 2015 s. 195–211, streszcz. ang.

11099. SZYMANOWICZ Maciej: Zaburzona epoka. Polska fotografia artystyczna w latach 1945–1955. Poznań 2016 Wydaw. Nauk. UAM 8° ss. 497, nlb. 1, il., streszcz. ang. UAM w Poznaniu. (Historia Sztuki; nr 40).

11100. SZYMAŃSKI Andrzej: Działania Wydziału do Spraw Wyznań w Płocku wobec Kościoła katolickiego w latach 1950–1989 w świetle dokumentów Archiwum Państwowego w Płocku. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 17: 2014 s. 247–269, streszcz. ang. s. 346–347, niem. s. 361, ros. s. 375–376.

11101. ŚLEZIAK Marta: Ziemie Odzyskane w drukach ulotnych z lat 1945–1948, Język, tematyka, formy. Wrocław 2016 Atut 8° ss. 232, nlb. 2, tabl. 30, il.

11102. ŚLIWAK Katarzyna: Organizacja i historia szkolnictwa podstawowego w Żaganii w latach 1945–1956. *Ogrody Nauk i Sztuk*. T. 6: 2016 s. 339–347, streszcz. ang.

11103. ŚMIERĆ bł. ks. Jerzego Popiełuszki z perspektywy 30 lat. Red. nauk. Milena Kindziuk. Warszawa 2016 Wydaw. Uniw. Kardynała Stefana Wyszyńskiego 8° ss. 183, nlb. 1, streszcz. ang., fr.

Z treści: Kindziuk M.: Wstęp s. 7–8; Kaczmarek Tomasz: Dzień śmierci błogosławionego ks. Jerzego Popiełuszki s. 9–24; Kindziuk M.: Okoliczności i przyczyny śmierci bł. ks. Popiełuszki w propagandzie medialnej PRL s. 25–47; Kotański Janusz: Reakcje społeczeństwa polskiego na porwanie i zamordowanie księdza Jerzego Popiełuszki oraz proces jego zabójców, w świetle wybranych materiałów MSW s. 49–61; Polak Wojciech: Porwanie i zabójstwo błogosławionego księdza Jerzego Popiełuszki – wątpliwości s. 111–128; Poniński Antoni: Obraz śmierci ks. Popiełuszki podczas procesu toruńskiego s. 129–141; Skibiński Paweł: Reakcja władz komunistycznych na kryzys polityczny po śmierci bł. Jerzego Popiełuszki na przełomie lat 1984–1985 w świetle dokumentów, m.in. I Departamentu MSW s. 143–158; Żaryn Jan: Ksiądz Jerzy Popiełuszko w aktach Stasi s. 173–180.

11104. ŚWIAT wobec „Solidarności” 1980–1989. Red. Paweł Jaworski, Łukasz Kamiński. Warszawa 2013.

Rec.: Tarka Krzysztof: Solidarność w świecie. *Wolność i Solidarność*. Nr 8: 2015 s. 240–242.

11105. ŚWIĄTKOWSKA Wanda: Hamleci Jerzego Grotowskiego. Wrocław 2016 Inst. im. Jerzego Grotowskiego 4° ss. 170, nlb. 1.

Inscenizacje „Hamleta”, l. 1958–1968.

11106. ŚWISŁOCKA-KARWOT Sylwia: *Sztuka we Wrocławiu w latach 1945–1970. Artyści, dzieła, krytycy*. Wrocław 2016 Wydaw. Via Nova 8° ss. 282, nlb. 4, il.

11107. [TAJEMNICA domu Nowogrodzka 5. Powiatowy Urząd Bezpieczeństwa Publicznego w Łomży]. *Ziemia Łomżyńska*. [T.] 12: 2013 s. 15–154.

Treść: Kłosiński Wawrzyniec: Dopiero żyć zacznieś, gdy umrzesz kochając s. 15–35; Sychowicz Krzysztof: Działalność aparatu bezpieczeństwa w powiecie łomżyńskim w latach 1944–1956. (Zarys problemu) s. 37–52; Kłosiński W.: Czerwona „biała plama” s. 53; Kaczyński Andrzej: Nieodkryte groby, nie policzone ofiary s. 55–57; Wroniszewska Danuta, Wroniszewski Aleksander: Dramaty przy Nowogrodzkiej s. 59–61; Wroniszewska D., Wroniszewski A.: W serce bandyty i zdradcy narodu... s. 63–65; Wroniszewska D., Wroniszewski A.: Za murem s. 67–69; Wyslouch Wiktor: Siedziałem w celi śmierci s. 71–76; Wroniszewska D., Wroniszewski A.: Widok z okna s. 77–79; Dardziński Edward: Siedziałem na Nowogrodzkiej 5 s. 81–82; Kłosiński W.: O tym musi dowiedzieć się świat s. 83–88; Kłosiński W.: Lekcje obywatelskiej „wychowania” s. 89–94; Sychowicz K.: Złe wychowana... agentura s. 95–96; Kłosiński W.: Pijany jak... ubek s. 97–100; Kłosiński W.: Kolba po twarzy i po żebrach s. 101–103; Kłosiński W.: „Byłem świadkiem egzekucji...” s. 105–107; Kłosiński W.: Między zbrodnią a... biurkiem s. 109–112; Kłosiński W.: Pochylimy głowy, uczcijmy pamięć... s. 113–115; Kłosiński W.: Pamięć wraca za kraty, szuka cieni, prostuje pięści... s. 117–122; Kłosiński W.: Dreszcze s. 123–131; Aneks fotograficzny s. 133–150; Ustalone przez Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Łomżyńskiej nazwiska torturowanych i zamordowanych w Powiatowym Urzędzie Bezpieczeństwa Publicznego przy ul. Nowogrodzkiej 5 w Łomży s. 151–154.

11108. TARKA Krzysztof: Kim był Gaston de Cerizay? Współpraca Cata-Mackiewiczza z paryską „Kulturą”. *Wolność i Solidarność*. Nr 8: 2015 s. 48–62, streszcz. ang.

Publikowanie pod pseudonimem, l. 1964–1966.

11109. TARKA K.: Prasa polskiej emigracji politycznej w Wielkiej Brytanii wobec protestów robotników w kraju w czerwcu 1976 roku. *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. Vol. 19: 2016 no 4 s. 127–141, streszcz. ang.

11110. TARKA K.: Socjalistyczna alternatywa na emigracji? Polska Partia Socjalno-Demokratyczna i jej krąg. Warszawa 2016 IPN–KŚZpNP 8° ss. 174, nlb. 1. IPN–KŚZpNP. (Centralny Projekt Badawczy IPN Polska Emigracja Polityczna 1939–1990) (Monografie; t. 119).

11111. TARKA K.: „Zawitała jutrzenna swobody”. Rok 1989 z perspektywy polskiego Londynu. *Wolność i Solidarność*. Nr 6: 2013 s. 32–45.

11112. TARNAWCZYK Tomasz: Optymistyczna i monumentalna. Symfonia w muzyce polskiego socrealizmu. Łódź 2013.

Rec.: Bolesławska-Lewandowska Beata, *Muzyka*. R. 61: 2016 nr 2 s. 140–147.

11113. TARNOGÓRSKA „Solidarność” 1980–1990. Pod red. Krzysztofa Gwóźdźa, Sebastiana Rosenbauma; przy współpr. Roberta Ciupy. Katowice–Tarnowskie Góry 2016 IPN–KŚZpNP. Oddz.; Śląskie Centrum Wolności i Solidarności; Terenowa Sekcja NSZZ „Solidarność” Pow. Tarnogórskiego 8° ss. 412, tabl. 51, il. IPN–KŚZpNP. Oddz. w Katowicach, Terenowa Sekcja NSZZ „Solidarność” Pow. Tarnogórskiego, Śląskie Centrum Wolności i Solidarności w Katowicach.

Treść: Śmieja Krzysztof: Wprowadzenie s. 7–8; Gwóźdź K., Rosenbaum S.: Wstęp s. 9–15; Cz. 1. Historia tarnogórskiej „Solidarności”. Od strajków sierpniowych 1980 roku do wyborów samorządowych w maju 1990 roku: Neja Jarosław: Studium z dziejów Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” w Tarnowskich Górach w latach 1980–1981 s. 19–174; Gwóźdź K., Rosenbaum S.: Tarnogórska „Solidarność” w czasie stanu wojennego i w kolejnych latach s. 175–290; Gwóźdź K., Rosenbaum S.: Między czerwcem a majem: tarnogórska „Solidarność” w cieniu wyborów czerwcowych 1989 r. i samorządowych z 1990 r. s. 291–309; Cz. 2. Wokół tarnogórskiej „Solidarności”: Rosenbaum S.: Partia komunistyczna wobec NSZZ „Solidarność” w Tarnowskich Górach w latach 1980–1989 s. 313–362; Gwóźdź K.: Zmiany w przestrzeni publicznej. Tarnogórski Kościół katolicki w okresie legalnej działalności NSZZ „Solidarność” (1980–1981) s. 363–386; Rudnicka Weronika: Biogramy wybranych działaczy NSZZ „Solidarność” z Tarnowskich Gór s. 387–398.

11114. TATAROWSKI Konrad W[itold]: Niezależna literatura i dziennikarstwo przed 1989 rokiem. Idee, ludzie, spory. Łódź 2016 Wydaw. UŁ 8° ss. 241, nlb. 2.

11115. TECHMAŃSKA Barbara: Szkolnictwo dla mniejszości narodowych na Dolnym Śląsku w okresie PRL. Wybrane zagadnienia. *Klio*. T. 38: 2016 nr 3 s. 17–55, streszcz. ang., pol.

11116. THOMAS Ireneusz: Działalność PTTK na terenie ziemi przeworskiej w nawiązaniu do organizacji turystyki kwalifikowanej w PRL na obszarze województwa rzeszowskiego. *Przeworskie Studia Regionalne*. T. 2: 2015 s. 120–142, streszcz. ang.

11117. TŁOMACKI Andrzej: Cyganolog Jerzy Ficowski obiektem zainteresowania służb bezpieczeństwa Polski Ludowej. *Rocznik Białskopodlaski*. T. 24: 2016 s. 397–443, streszcz. ang., niem., ros.

Zawiera też dokumenty.

11118. TOMASIK Wojciech: Inżynieria dusz. Literatura realizmu socjalistycznego w planie „Propagandy monumentalnej”. Wyd. 2. Toruń 2016 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 231, tabl. 10, il., streszcz. ang.

Wyd. 1. Wrocław 1999.

11119. TOMASZEWSKA Dorota: Zarys dziejów Patriotycznego Ruchu Odrodzenia Narodowego w latach 1982–1989 w województwie śląskim. *Scripta Historica*. Nr 22: 2016 s. 253–283, streszcz. ang.

11120. TOMCZYK Ryszard: Teatr elbląski w latach 1945–1975. Elbląska działalność olsztyńskiego Teatru im. S. Jaracza. Elbląg 2016 Teatr im. Aleksandra Sewruka; Agencja Reklamowo-Wydawnicza Arkadiusz Grzegorzczak 8° ss. 166, nlb. 2, il.

11121. TOMKIEWICZ Ryszard: Administracja miejska Iławy (1945–1956). Zarys problematyki. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 59:] 2015 nr 3 s. 449–467, streszcz. niem., ang.

11122. TOMKIEWICZ R.: Gospodarka mięsna na Warmii i Mazurach po 1945 roku. Zarys problematyki. Olsztyn 2013 Ośr. Badań Nauk. im. Wojciecha Kętrzyńskiego 8° ss. 187.

Rec.: Syrwid Robert, *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 58:] 2014 nr 2 s. 302–305.

11123. TOMKIEWICZ R.: Obchody pięćsetnej rocznicy urodzin Mikołaja Kopernika w województwie olsztyńskim. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 57:] 2013 nr 3 s. 533–572, streszcz. niem., ang.

Rok 1973.

11124. TOPOREK Marian: Teatr krakowski w latach 1945–1956. Oblicze ideowo-polityczne. Katowice 2016 Śląsk 8° ss. 330, il.

11125. TORAŃSKI Błażej: Knebel. Cenzura w PRL-u. Warszawa 2016 Zona Zero 8° ss. 278, nlb. 1, il.

11126. TRACZ Bogusław: „Największy kłopot to wódka”. Pijaństwo ludzi władzy województwa śląskiego/katowickiego/stalino-grodzkiego w pierwszej dekadzie po II wojnie światowej. *Szkice Archiwalno-Historyczne*. Nr 13: 2016 s. 158–179, streszcz. ang., niem.

11127. TRACZ B.: Pozytywnie ustosunkowany uczeń Philipa Kapleau. *CzasyPismo*. 2016 nr 1 s. 176–183.

Wspólnota buddyjska zen w Polsce w l. 70.–80. XX w.

11128. TRACZ B.: „Zawsze jesteśmy z Wami, towarzyszu Gierek”. Czerwiec 1976 roku w województwie katowickim. *CzasyPismo*. 2016 nr 1 s. 94–102.

11129. TRACZYK Zygmunt: Festiwal Piosenki Radzieckiej w Zielonej Górze w dokumentach Służby Bezpieczeństwa (1982–1984). *Studia Zielonogórskie*. T. 21: 2016 s. 81–88.

11130. TRAGEDIA Górnśląska 1945. Konferencja, Warszawa, 22 kwietnia 2015 r. Pod red. Gabryjeli Zielińskiej. Warszawa 2015 Wydaw. Sejmowe 8° ss. 88.

Z treści: Dziurok Adam: Zbrodnie na Górnym Śląsku w roku 1945 s. 9–20; Linek Bernard: Polityka wobec Niemców na Górnym Śląsku w roku 1945 s. 21–32; Kobylarz-Buła Renata: System obozów w Polsce po zakończeniu II wojny światowej na przykładzie obozów na Górnym Śląsku (1945–1956) s. 33–47; Koj Ewa: O możliwości ukarania sprawców i zadośćuczynienia ofiarom s. 49–54; Sakson Andrzej: Deportacje z dawnych Prus Wschodnich s. 55–65; Madajczyk Piotr: Tragedia Górnśląska w polskiej i niemieckiej narracji s. 67–73; Dyskusja s. 75–88.

11131. TREPKA Tomasz: Duchowni katolicycy zaangażowani w działalność obwodów buskiego „Służba Wolnej Polsce” w świetle dokumentów aparatu bezpieczeństwa. *Nasza Przeszłość*. T. 125: 2016 s. 363–282, streszcz. ang.

Lata 1945–1949.

11132. TREPKA T.: Przyczynek do zagadnienia zjawisk patologicznych w zakładach przemysłowych. Przykład początku lat sześćdziesiątych w świetle materiałów Wydziału Ekonomicznego KW PZPR w Kielcach. *Między Wisłą a Pilicą*. T. 17: 2016 s. 139–160, streszcz. ang.

11133. TROJAN Krzysztof: Deportacja marianów z Bielan przez władze państwowe oraz jej skutki dla istnienia Instytutu Filozoficzno-Teologicznego (1954). *Ephemerides Marianorum*. [T.] 4: 2015 s. 203–214, streszcz. ang.

11134. TROJANOWSKI Michał: Działania 2 Poznańskiego Oddziału Wojsk Ochrony Pogranicza przeciwko grupom zbrojnym na terenie pogranicza. *In Gremium*. T. 10: 2016 s. 177–189, streszcz. ang.

11135. TROJANOWSKI M.: Początkowy okres formowania i służby 2 Oddziału Ochrony Pogranicza na zachodniej granicy Polski w latach 1945–1946. *Studia Zachodnie*. [T.] 18: 2016 s. 307–320, streszcz. ang.

11136. TROJANOWSKI M.: Udział 2. Oddziału WOP w akcji propagandowej podczas referendum ludowego (w świetle akt Wojsk Ochrony Pogranicza). *Studia Zachodnie*. [T.] 16: 2014 s. 107–116, streszcz. ang.

11137. TRUSZCZYŃSKI Marek: Stosunki państwo-Kościół w PRL w latach 1957–1961. Ujęcie analityczne. *Studia Elckie*. [T.] 15: 2013 nr 2 s. 141–160, streszcz. ang.

11138. TUR-MARCISZUK Katarzyna: Samochód osobowy z czasów Polski Ludowej.

Wiadomości Konserwatorskie Województwa Lubelskiego. [T.] 15: 2013 s. 235–244, streszcz. ang.

11139. TUREK Dariusz: Państwowa Fabryka Amunicji w Skarżysku-Kamiennej 1945–1949. Odbudowa, kadry i życie społeczno-polityczne. *Studia i Materiały Centralnej Biblioteki Wojewódzkiej*. Nr 6: 2016 s. 171–202, streszcz. ang.

11140. TURKOWSKI Romuald: Ludowcy na emigracji wobec obchodów Milenium Chrztu Polski w 1966 roku. *Niepodległość i Pamięć*. R. 23: 2016 nr 1 s. 15–37, streszcz. ang., niem., ros.

11141. TURKOWSKI R.: Polskie Stronictwo Ludowe na emigracji w walce o przywrócenie niepodległości i suwerenności kraju w okresie prezesury Stanisława Mikołajczyka. *Mysł Ludowa*. Nr 8: 2016 s. 195–224, streszcz. ang.

Lata 1946–1947.

11142. TUSZYŃSKI Michał: Organizacja strajku w grudniu 1970 r. w Gdyni w relacji Jerzego Kowalczyka. *Zeszyty Gdynińskie*. Nr 10: 2015 s. 77–94, streszcz. ang.

11143. TUTAJ Anna: Losy ludności niemieckiej na Dolnym Śląsku w okresie powojennym – zarys problematyki. *Nowa Kronika Walbrzyska*. T. 4: 2016 s. 295–310, streszcz. ang.

11144. [TYSIĄC dziewięćset pięćdziesiąty szósty] 1956 (nieco) inne spojrzenie. Eine (etwas) andere Perspektive. Red. Jerzy Kochanowski, Joachim von Puttkamer. Warszawa 2016 Neriton 8° ss. 511, tabl. 16, il.

Książka inspirowana 60. urodzinami Włodzimierza Borodziejy i jemu dedykowana.

Z treści: Michnik Adam: „O roku ów!” (kilka przypuszczeń na temat Polskiego Października) s. 7–34; Brzostek Błażej: Tego dnia... [9 IX 1956 r.] s. 35–53; Böhler Jochen: „Wer seid und auf welcher Seite steht Ihr?” – Polens literarische Kreise und die antisemitische Stimmung des Sommers 1956 s. 55–71; Connelly John: A Jealous God: Polish Nationalism in Comparative Perspective s. 73–86; Długolecki Piotr: „Czasowe stacjonowanie jednostek wojsk radzieckich w Polsce w niczym nie może naruszać suwerenności Państwa Polskiego” – umowa PRL–ZSRR z 17 grudnia 1956 roku s. 87–99; Górny Maciej: „Odrzucić wszystko”. Rozstanie z marksizmem w historiografii polskiej s. 111–123; Kochanowski J.: „Październik a B[rigitte] Bardot”, czyli kobiety pokazują twarz (i nie tylko) s. 179–191; Kula Marcin: PZPR pochyla się nad repertuarem teatralnym s. 207–212; Müller Michael G.: „Jeder anspruchsvolle Historiker Polens... auch ein Universalhistoriker”. Die polnische Frühneuzeit-Forschung und das Jahr 1956 s. 243–250; Puttkamer J. von: „Es ist Zeit, die Groteske zu beenden” – oder: Wie ein gewisser Trotzki zur Milicja Obywatelska kam s. 283–303; Ruchniewicz Krzysztof: „Wer das heutige Polen bereist, kann eigentlich berichten, was er will”. Reisen von Deutschen nach

Polen in den 1950er Jahren s. 305–331; Sołtyś Grzegorz: Mody i obyczaje w PRL w II połowie lat 50. Entuzjaści i sceptycy s. 333–340; Stola Dariusz: Marek Nowak jedzie do Wiednia: przypadek migracji zarobkowych z PRL s. 341–359; Tebinka Jacek: Brytyjczycy o groźbie radzieckiej interwencji w Polsce w październiku 1956 roku s. 361–373; Ther Philipp: Let's dance. Das Jahr 1956 in der polnischen und globalen Musikgeschichte s. 375–381; Traba Robert: Literackie pamiętanie wojny. Reminiscencja historyka s. 383–392; Zaremba Marcin: Towarzysz świętej pamięci. Śmierć Bolesława Bieruta w polskiej opinii publicznej s. 429–442; Żerko Stanisław: Pierwsze partyjne oceny Czerwca 1956 w świetle dokumentów KW PZPR w Poznaniu s. 443–457.

11145. [TYSIĄC dziewięćset sześćdziesiąty ósmy] 1968/PRL/teatr. Pod red. Agaty Adamieckiej-Sitek, Marcina Kościelniaka i Grzegorza Niziołka. Warszawa 2016 Inst. Teatralny im. Zbigniewa Raszeńskiego 8° ss. 431, nlb. 1, il.

Treść: Niziołek G.: Wstęp s. 7–10; Społeczeństwo: Kurz Iwona: Między chrztem a samospaleniem. „Teatra polskie” drugiej połowy lat 60. s. 23–41; Leder Andrzej: Marzec 1968 przez pryzmat rewolucji 1905 roku s. 43–60; Niziołek G.: Krajobraz w wstępie. Los metafory. [„Dziady” Kazimierza Dejmka i „Krajobraz po bitwie” Andrzeja Wajdy] s. 61–78; Scena narodowa: Dziewulska Małgorzata: Lzy rzeczy. Co wiemy o muzyce w „Dziadach” Dejmka s. 89–96; Adamiecka-Sitek A.: Dzieje grzechu. „Nie-Boska komedia”, Żydy i doświadczenie estetyczne s. 107–128; Płoski Paweł: Mała destabilizacja teatru. Afera wokół „Śmierci porucznika” Mrożka s. 129–150; Przystek Daniel: Mocarzowie w teatrze s. 157–173; Kontrkultura: Fazan Katarzyna: Ambaláže i obnażenia. [Tadeusz] Kantor kontra [Jerzy] Beres a rok '68 s. 189–210; Kościelniak M.: Egoiści. Inna kontrkultura s. 215–233; [Lupa Krystian:] Poza wspólną wiarą. [Rozm. przetr.] M. Kościelniak s. 241–255; Szturc Włodzimierz: Poetyka nowoczesnego dramatu, czyli o poetyckich zasadach konstrukcji dramatu i scenariusza teatralnego (po 1968 roku) s. 257–269; Uniwersytet: Szpakowska Małgorzata: Po Marcu 1968: teatr studencki s. 289–296; Iwanczewska Łucja: Gra na blaszanym bębnie – młodzieży i intelektualistów scenariusze polskiego Marca s. 315–325; Krakowska Joanna: Uniwersytet. Performanse oparte od Poobijanego Jeźdźca do Jej Perfekcyjności s. 329–346; Rok w teatrze: Majchrowski Zbigniew: Rok 1968, tak jak (nie) zapisał się w „Almanachu Sceny Polskiej” s. 351–361; Poskuta-Włodek Diana: Biedny Listopad patrzy na Marzec. Teatralna recepcja „Rzeczy Listopadowej” Ernesta Brylla w sezonie 1968/1969 s. 371–389; Lubieniewska Ewa: Echa marcowe w teatrze Lidii Zamkow s. 391–410.

11146. [TYSIĄC dziewięćset sześćdziesiąty szósty] 1966 – Milenium chrztu Polski prymasa Stefana Wyszyńskiego. Perspektywa teologiczno-społeczna. Pod red. Ewy K. Czackowskiej. Warszawa 2016 Wydaw. Nauk. Uniw. Kardynała Stefana Wyszyńskiego 8° ss. 347, streszcz. ang.

Z treści: Od Redaktora s. 9–11; [Cz.] 1. Milenium chrztu Polski prymasa Stefana Wyszyńskiego. Perspektywa teologiczna: Glaeser Zygfryd: Milenijne dzieło pojednania prymasa kard. Stefana Wyszyńskiego s. 65–82; [Cz.] 2. Milenium chrztu Polski prymasa Stefana Wyszyńskiego. Perspektywa historyczna: Zamiatala Dominik: Katolicy koncesjonowani wobec obchodów Milenium s. 85–113; Skibiński Paweł: Obchody milenijne na kartach „Pro memoria” prymasa Stefana Wyszyńskiego. [Dot. zespołu archiwalnego w Archiwum Archidiecezjalnym Gnieźnieńskim] s. 115–129; Czackowska E. K.: Nowe ustalenia w sprawie listów milenijnych biskupów polskich do episkopatów

świata. Maria Winowska i kard. Stefan Wyszyński współautorami listów s. 131–150; Białkowski Michał: Prymas Polski kard. Wyszyński i obchody Milenium chrztu Polski w diecezji chełmińskiej s. 151–172; [Cz.] 3. Milenium chrztu Polski prymasa Stefana Wyszyńskiego. Perspektywa duszpasterska: Czekalski Ryszard: Milenium – katechezą narodu s. 175–184; Kosela Krzysztof: Wartości Polaków w latach 60. XX wieku z perspektywy półwiecza s. 185–216; Budniak Józef: Milenijne przesłanie wartości chrześcijańskich kard. Stefana Wyszyńskiego z sanktuarium w Piekarach Śląskich s. 217–231; Dziuba Andrzej F.: Bóg źródłem życia. Z nauczania kard. Stefana Wyszyńskiego, prymasa Polski s. 233–251; Krzysztofka Łukasz: Nauczanie prymasa Stefana Wyszyńskiego skierowane do środowisk opiniotwórczych w perspektywie Milenium s. 253–276; [Cz.] 4. Milenium chrztu Polski prymasa Stefana Wyszyńskiego. Perspektywa medialna: Żaryn Jan: Emigracyjna „Myśl Polska” wobec Milenium s. 279–291; Adamski Andrzej: Obraz Kościoła rzymskokatolickiego na łamach miesięcznika „Nowe Drogi” w latach 1965–1966 s. 293–307; Strzelecka Małgorzata: Prasa ruku Znak o Milenium chrztu Polski s. 309–344.

11147. UKRANE miasto. Radom, Czerwiec 76. FOKARANE Kubisiak; teksty Grzegorz Kapla. Radom 2016 Arkadiusz Kubisiak 4° ss. 116, tabl. 99, il.

11148. URBAN Gabriel Piotr: Stalinowski kult jednostki w województwie lubelskim. Śmierć Stalina na łamach Trybuny Ludu. *Sensus Historiae*. Vol. 23: 2016 no 2 s. 99–127, streszcz. ang.

Marzec–kwiecień 1953 r.

11149. W SIECI. Powojenne polskie siatki wywiadowcze (AK-NIE-DSZ-WIN, PSZ) w latach 1944–1955. Pod red. Mariusza Bechty. Warszawa 2016 IPN–KŚZpNP 8° ss. 502, nlb. 2, tabl. 32, il., streszcz. ang. IPN–KŚZpNP. (Centralny Projekt Badawczy IPN Aparat Bezpieczeństwa w Walce z Podziemiem Politycznym i Zbrojnym 1944–1956).

Treść: Bechta M.: Wstęp s. 7–10; Bechta M., Chranowska Agnieszka: Działalność ekspozytur wywiadu wschodniego AK, DSZ i II Korpusu Polskiego – krypt. „Pralnia II”, „Port”, „Licium” – w latach 1944–1946 s. 11–94; Niwiński Piotr: Wywiad Okręgu Wileńskiego AK po lipcu 1944 roku s. 95–157; Łabuszewski Tomasz: Siatki wywiadowcze Obszaru Centralnego DSZ-WiN s. 158–231; Krajewski Kazimierz: Siatki wywiadowcze Obszaru Południowego działające na terenie Obszaru Centralnego Zrzeszenia WiN s. 232–282; Frazik Wojciech: Siatki wywiadowcze Obszaru Południowego Zrzeszenia „Wolność i Niezawisłość” s. 283–339; Chranowski Bogdan: Siatki wywiadowcze Okręgu Pomorskiego AK-Nie-DSZ-WiN s. 340–358; Łuczak Agnieszka: Siatki wywiadowcze Wielkopolskiej Samodzielnej Grupy Ochotniczej „Warta” s. 359–395; Kozicki Aleksander: Struktury organizacyjne i formy pracy emigracyjnego wywiadu wojskowego w latach 1945–1955 (wybrane przykłady) s. 396–425; Pleskot Patryk: Czerwony kontrwywiad. Struktura Departamentu I MBP 1944–1954 (Pion Centralny) s. 426–450.

11150. WAGNER Mathias: Die Aussiedlung der deutschen Bevölkerung aus Polen nach dem Zweiten Weltkrieg. Anmerkungen aus sozialwissenschaftlicher Perspektive mit historischer Distanz. *Komunikaty Mazursko-War-*

mińskie. [T. 57:] 2013 nr 1 s. 69–85, streszcz. pol., ang.

Toż w jęz. pol.: Wysiedlenie ludności niemieckiej z Polski po drugiej wojnie światowej. Uwagi z perspektywy nauk społecznych, przy uwzględnieniu dystansu historycznego. *Masovia*. [T.] 14: 2016 s. 87–100.

11151. WALIGÓRA Grzegorz: Opozycja polityczna na Dolnym Śląsku 1975–1980. Wrocław 2016 Oddz. IPN–KŚZpNP 8° ss. 174. (Historia Dolnego Śląska).

11152. WANKE-JAKUBOWSKA Małgorzata, Wanke-Jerie Maria: Robiłem, co należało. Tomasz Surowiec 1949–2016. Anatomia legendy. Wrocław 2016 Profil 8° ss. 144, il. (Dolnośląska Solidarność).

Dot. działalności we wrocławskiej Solidarności.

11153. WAROT Paweł P[iotr]: Radio Olsztyn w latach 1952–1980. Olsztyn 2014.

Rec.: Brenda Waldemar, *Dzieje Najnowsze*. R. 48: 2016 [nr] 1 s. 306–309.

11154. WARSO Albert: Rola Papieskiego Kolegium Polskiego i Papieskiego Kościelnego Instytutu Polskiego w Rzymie w czasie Soboru Watykańskiego II. *Kościół w Polsce*. [T.] 15: 2016 s. 143–163, streszcz. ang.

11155. WAWRYNIUK Andrzej: Twierdza brzeska w dokumentach Polskiej Komisji Delimitacyjnej z lat 1945–1946. *Kwartalnik Bel-lona*. R. 8: 2014 nr 2 s. 210–223.

11156. WAWRYSZUK Paweł: Problematyka zachodnoniemiecka i jej wpływ na stosunki polsko-jugosłowiańskie (1956–1970). Wybrane aspekty. *Studia Zachodnie*. [T.] 18: 2016 s. 351–366, streszcz. ang.

11157. WĄTOR Agnieszka: Śledztwo i proces ppłk. Bolesława Michała Nieczui-Ostrowskiego. *Sowiniec*. Nr 47: 2015 s. 35–63, streszcz. ang. Lata 1946–1957.

11158. WENKLAR Michał: Środowiska akowskie w Krakowie w 1956 roku. *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 25: 2016 nr 44 s. 79–96, streszcz. ang.

11159. WĘGRZYŃ Dariusz: Pierwsze oszustwo. Referendum z 30 czerwca 1946 roku w województwie śląskim. *CzasyPismo*. 2016 nr 1 s. 16–23.

11160. WĘGRZYŃ Ewa: Wyjeżdżamy! Wyjeżdżamy?! Alija gomułkowska 1956–1960. Budapeszt–Kraków 2016 Austeria Klezmerhojs 8° ss. 379, nlb. 17, il., streszcz. ang. (Polscy Żydzi. Studia i teksty; 1).

11161. WIANOWSKI Leszek: Patriotyczna postawa kardynała Stefana Wyszyńskiego w świetle „Zapisków więziennych”. *Collectanea Theologica*. R. 84: 2014 nr 3 s. 65–86.

11162. WICENTY Daniel: Kiszczakowska „policja w policji”. O Zarządzie Ochrony Funkcjonariuszy (1985–1990). *Dzieje Najnowsze*. R. 48: 2016 [nr] 1 s. 135–164, streszcz. ang.

11163. WIDOMSKI Antoni: Pierwsza Tyśiąclątka w powiecie wołomińskim. *Rocznik Wołomiński*. T. 12: 2016 s. 89–104.

Budowa szkoły w Pustelniku (obecnie dzielnica Marek), l. 1958–1963.

11164. WIERZCHNICKI Maciej: Organizacja polskiego szkolnictwa w Słupsku w pierwszych latach po II wojnie światowej. *Nasze Pomorze*. Nr 16: 2014 [dr.:] 2015 s. 23–33.

11165. WILK Hubert: Ministerstwo Motoryzacji czy Centralny Urząd Samochodowy? – polska motoryzacja na rozdrożu. Plany, możliwości, instytucje (1944–1948). *Pamięć i Sprawiedliwość*. [Nr] 25: 2015 s. 144–162, streszcz. ang.

11166. WILK H.: Próba modernizacji polskiego przemysłu maszynowego w drugiej połowie lat 60. Przypadek fiata 125p. *Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych*. T. 76: 2016 s. 411–437, streszcz. ang.

11167. WILKOŃ Teresa: Kanon sztuki postępowej i jedynie słusznej. Socrealizm w poezji polskiej. Wyd. 2, zm. i poszerz. Katowice 2016 Stow. Thesaurus Silesiae – Skarb Śląski; „Śląsk” Wydaw. Nauk. 8° ss. 218, streszcz. ang., wł.

Wyd. 1 pt. Polska poezja socrealistyczna w latach 1949–1955. Gliwice 1992.

11168. WINISZEWSKI Andrzej: Wybrane wątki z historii jazzu w Zielonej Górze. *Studia Zielonogórskie*. T. 21: 2016 s. 33–48.

Lata 1955–1973.

11169. WIRSKI Adam: Szkolnictwo podstawowe w Koszalinie (1945–1989). *Zeszyty Naukowe Koszalińskiej Wyższej Szkoły Nauk Humanistycznych*. Z. 11: 2013 s. 99–133, streszcz. ang.

11170. WIŚNIEWSKI Grzegorz: Kultura artystyczna w Polsce w dekadzie Edwarda Gierka (1971–1980). Kronika. Pułtusk–Warszawa 2016 Akad. Humanist. im. Aleksandra Gieysztor; Aspra-JR 16° ss. 239, nlb. 1.

11171. WITKOWSKI Andrzej: Księgi handlowe, uproszczone i podatkowe jako dowód

w postępowaniu podatkowym w latach 1946–1949. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 11: 2008 s. 277–314.

11172. WITKOWSKI A.: Premiowa Pożyczka Odbudowy Kraju 1946 r. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 12: 2009 s. 287–307.

11173. WŁADZE komunistyczne wobec ludności niemieckiej w Polsce w latach 1945–1989. Pod red. Adama Dziuroka, Piotra Madajczyka i Sebastiana Rosenbauma. Warszawa 2016 IPN–KŚZpNP 8° ss. 637, streszcz. ang. IPN–KŚZpNP, ISP PAN. (Centralny Projekt Badawczy IPN Aparat Bezpieczeństwa Wobec Mniejszości Narodowych i Etnicznych oraz Cudzoziemców).

Materiały z konferencji, Gliwice, 28–29 XI 2013 r.

Treść: Madajczyk P.: Badania nad historią Niemców polskich w latach 1944/45–1989 s. 9–35; Rok 1945 – Postrzeżenie problematyki niemieckiej: Jasiński Łukasz: Zarys działalności Główniej Komisji Badania Zbrodni Niemieckich w Polsce w latach 1945–1949 s. 39–47; Lubecka Joanna: Procesy zbrodniarzy niemieckich w Małopolsce w latach 1945–1950 ze szczególnym uwzględnieniem działań z Najwyższego Trybunału Narodowego s. 48–63; Dziurok A.: Rozliczenie zbrodni niemieckich na Górnym Śląsku na przykładzie procesów byłych członków SA s. 64–74; Fiktus Paweł: Niemcy oraz „problem niemiecki” w polskim dyskursie polityczno-prawnym w latach 1945–1956 s. 75–86; Friedla Katarzyna: Stygmat przynależności. Sytuacja niemieckich Żydów ocalałych z Holocaustu we Wrocławiu i na Dolnym Śląsku (1945–1946) s. 87–104; Grzegorzczuk Andrzej: Stereotyp „Niemiec ewangelik” a sytuacja łódzkich luteranów w latach 1945–1952 s. 105–116; Polityka władz w pierwszych latach powojennych: Kaszuba Elżbieta: Niemcy pod polską władzą. Na przykładzie Wrocławia w pierwszych latach po II wojnie światowej s. 119–133; Gieszczyńska Renata: Jakub Prawin, pełnomocnik rządu na Okręg Mazurski, wobec ludności niemieckiej s. 134–146; Letko Paweł: Sytuacja ludności niemieckiej w powiecie kętrzyńskim w latach 1945–1947 w świetle materiałów Powiatowego Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego w Kętrzynie s. 147–157; Gałka Oliwia: Sytuacja ludności niemieckiej w Gdańsku w latach 1945–1947 s. 158–169; Węgrzyn Dariusz: Mikroświat i wielka polityka. Górny Śląsk w obliczu ewolucji polityki sowieckiej wobec ludności niemieckiej i uznanej za niemiecką w latach 1941–1945 s. 170–191; Gwóźdź Krzysztof: Wysiedlenia ludności niemieckiej z terenu powiatu tarnogórskiego w latach 1945–1949 s. 192–202; Świder Małgorzata: „Cienka warstwa niemieckiej farby na zdrowym polskim drewnie”, czyli odniemczanie Śląska Opolskiego dla każdego s. 203–217; Golasz Zbigniew: Polityka antyniemiecka w Zabrzu w latach 1945–1949. Specyfika, przebieg, skutki s. 218–229; Polityka władz w kolejnych dekadach: Browarek Tomasz: Próba periodyzacji polityki państwa polskiego wobec ludności niemieckiej po II wojnie światowej (1945–1989) s. 233–244; Strauchold Grzegorz: Niemcy czy Polacy? Tzw. autochtoni Ziemi Zachodnich i Północnych w myśli teoretycznej Towarzystwa Rozwoju Ziemi Zachodnich. Próby wypracowania skutecznej polityki integracyjnej s. 245–256; Kurasz Irena: Polityczne i społeczne uwarunkowania obecności Niemców na Dolnym Śląsku w latach 1945–1989 s. 257–279; Jankowiak Stanisław: Normalizacja sytuacji ludności niemieckiej w Polsce w latach pięćdziesiątych XX wieku s. 280–290; Popieliński Paweł: Niemieckość a integracja społeczna ludności niemieckiej i rodzimej na tzw. Ziemiach Odzyskanych w latach sześćdziesiątych XX wieku s. 291–303; Hejger Maciej: Ludność niemiecka w woje-

wódtwie koszalińskim w czasie kampanii antyrewizjonistycznej po 1960 roku s. 304–315; Sroka Marcin: Komitet Wojewódzki Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej w Opolu wobec emigracji do Republiki Federalnej Niemiec w latach siedemdziesiątych XX wieku s. 316–328; Popławska-Suś Aneta: Miejsce małżeństw i związków polsko-niemieckich w polityce władz komunistycznych w latach 1945–1950 na północno-zachodnich ziemiach Polski s. 329–339; Palczyński Michał: Związek Młodzieży Polskiej wobec młodzieży niemieckiej na Dolnym Śląsku w latach 1950–1953 s. 340–357; Dawid Adriana: Władze województwa opolskiego wobec proniemieckich postaw młodzieży (1950–1970) s. 358–369; Propaganda: Stebach Magdalena, Piotrowski Jacek: Obraz ludności niemieckiej w Polsce w materiałach propagandowych Polskiej Kroniki Filmowej w latach 1945–1956 s. 373–385; Jas-Koziarkiewicz Marta: „Arbeiterstimme” – pismo o Niemcach i dla Niemców w Polsce. Analiza sposobu prezentacji akcji łączenia rodzin na łamach dziennika s. 386–396; Jarząbek Wanda: Kontynuacja czy zmiana? Propaganda PRL wobec Niemców w latach 1969–1975 na przykładzie prasy s. 397–405; System represji: Dźwiągł Tomasz: Szeptana propaganda wśród ludności niemieckiej Pomorza Zachodniego w latach 1945–1956 s. 409–418; Bereszynski Zbigniew: Komunistyczny aparat bezpieczeństwa wobec postaw proniemieckich na Śląsku Opolskim w latach 1945–1989 s. 419–433; Ślabiug Arkadiusz: Działania operacyjno-śledcze i proces „agentów” Kirchendienst Ost s. 434–459; Warot Paweł Piotr: Wojewódzki Urząd Bezpieczeństwa Publicznego w Olsztynie wobec Niemców i ludności rodzimej w latach 1945–1956 s. 460–475; Kopka Bogusław: Niemcy i Polacy w obozach pracy administrowanych przez resort bezpieczeństwa publicznego w Polsce 1945–1954: terror i praca s. 476–488; Kultura, tożsamość, oświata, sprawy społeczno-ekonomiczne: Owsiański Marcin: Niemcy w Stutthofie i Sztutowie. Polityka władz wobec ludności „autochtonicznej” i postawy ludności pochodzenia niemieckiego w gminie Szutowo w latach 1945–1989 s. 491–506; Machałek Małgorzata: Pracownicy niemieccy w państwowych gospodarstwach rolnych na Ziemiach Zachodnich i Północnych do lat pięćdziesiątych XX w. Wybrane problemy s. 507–518; Engler Maria: Obraz życia kulturalnego ludności niemieckiej w Polsce na łamach „Arbeiterstimme” i „Der PGR-Arbeiter” s. 519–526; Pogorzala Ewa: Polityka oświatowa państwa polskiego wobec ludności niemieckiej w drugiej połowie lat czterdziestych i w latach pięćdziesiątych XX wieku s. 527–547; Nowak Edmund: Współczesne implikacje funkcjonowania powojennych obozów odosobnienia dla ludności niemieckiej s. 548–557; Mniejszość niemiecka w relacjach polsko-niemieckich: Mazurkiewicz Marek: Niemcy w komunistycznej Polsce w optyce rządu federalnego i niemieckich organizacji wysiedlonych s. 561–576; Wiatr Marcin: Deutsche in Polen in polnischen Geschichtsbüchern bis 1989 und in bilateralen Schulbuchgesprächen: Die Deutsch-Polnische Schulbuchkommission in den Jahren 1972–1989 und das „Problem” der Deutschen. Diskussionsstrategien – Deutungshoheiten – Kompromisse s. 577–587; Pleskot Patryk: W cieniu przeszłości. Problematyka mniejszości niemieckiej i „rewizjonizmu” w stosunkach politycznych RFN–PRL po 22 lipca 1983 roku s. 588–603.

11174. WŁADZE wobec Kościołów i związków wyznaniowych na Środkowym Nadodrzu w latach 1980–1989. Pod red. Elżbiety Wojcieszek. Warszawa–Poznań 2016 IPN–KŚZpNP 8° ss. 166, nlb. 1, il., streszcz. ang. Oddziałowe Biuro Edukacji Publ. (Centralny Projekt Badawczy IPN Władze Wobec Kościołów i Związków Wyznaniowych w Polsce 1944–1989) (Studia i Materiały Poznańskiego IPN; t. 37).

Treść: Wojcieszek E.: Wstęp s. 7–10; Żaryn Jan: Władze państwowe PRL wobec Kościoła katolickiego w latach osiem-

dziesiątych XX wieku s. 11–28; Zieliński Zygmunt: Kościół katolicki lat osiemdziesiątych XX wieku w Polsce – mediator czy zakładnik? s. 29–40; Stanisławski Tadeusz: Zmiany w zakresie opodatkowania i ubezpieczeń społecznych Kościołów i związków wyznaniowych w latach osiemdziesiątych XX wieku s. 41–49; Rymar Dariusz A.: NSZZ „Solidarność” w stosunkach państwo–Kościół w latach 1980–1983 w świetle dokumentów przechowywanych w Archiwum Państwowym w Gorzowie Wielkopolskim s. 51–65; Zwiernik Przemysław: Państwo, Kościół, „Solidarność” w województwie zielonogórskim 1980–1981. Zarys problemu s. 67–85; Liszkowska Ewa: Metody pracy operacyjnej SB wobec biskupa Wilhelma Pluty. Próba analizy dokumentacji s. 87–96; Koteluk Daniel: Ksiądz Henryk Nowik w krajobrazie zielonogórskiej społeczności s. 97–105; Śmierczalski-Wachocz Dariusz: Ksiądz kanonik Benedykt Pacyga – „inwigilowany pasterz” s. 107–115; Socha Paweł: Diecezjalny Komitet Pomocy Aresztowanym i Internowanym oraz ich Rodzinom w Gorzowie Wielkopolskim. Relacja świadka wydarzeń s. 117–122; Reczek Rafał: Władze wobec ruchu pielgrzymkowego na przykładzie organizacji pierwszej diecezjalnej pielgrzymki rolników z sanktuarium w Klenicy do Częstochowy. [Rok 1984] s. 123–142; Brzeziński Maciej: Parafia Kościoła Ewangelicko-Metodystycznego w Międzyrzeczu w latach 1945–1989 s. 143–152.

11175. WNEK Jan: Sądeckie rolnictwo w latach 1956–1970. *Rocznik Sądecki*. T. 44: 2016 s. 117–146.

11176. WOJSZ-SOŁOWE Jadwiga: Wykłęty los. Kraków 2015 Poligrafia Salezjańska 8° ss. 156, nlb. 1, il.

Udział rodziny Wojszów ze wsi Jaruty w powojennym podziemiu antykomunistycznym.

11177. WOJTCZAK Krystyna: O stopniach naukowych w Polsce Ludowej. Cz. 1. Niższe stopnie naukowe. *Studia Prawa Publicznego*. 2016 s. 27–65, streszcz. ang.

Toż. Cz. 2. Organizacja aspirantury naukowej i studiów doktoranckich. *Tamże* nr 2 s. 49–92, streszcz. ang.

11178. WOJTKOWSKA Anna: Szkolne kalendarium budynku przy ulicy Wileńskiej 32 w Wołominie cd. lata 1980–1989. *Rocznik Wołomiński*. T. 12: 2016 s. 245–284.

Poz. poc. *Tamże*. T. 6: 2010.

11179. WOLAŃSKA Joanna: Niezrealizowane projekty Jana Henryka Rosena dla katedry ormiańskiej w Nowym Jorku. *Lehahayer*. T. 3: 2015 s. 177–224, streszcz. ang., ormiań.

Rok 1967; aneks źródłowy.

11180. WOLSZA Tadeusz: Dwa oblicza redaktora Władysława Litmanowicza. *Polska 1944/45–1989*. [T.] 14: 2016 s. 339–357, streszcz. ang.

Gł. powojenna praca w sądownictwie wojskowym oraz kariaiera szachisty i działacza zachowawczego.

11181. WOLSZA T.: Od Sillamäe do Goli Otok. Obozy pracy przymusowej NKWD w krajach nadbałtyckich, Europie Środkowo-

-Wschodniej i na Bałkanach po drugiej wojnie światowej. Skala zjawiska i codzienność. *Dzieje Najnowsze*. R. 48: 2016 [nr] 2 s. 93–114, streszcz. ang.

11182. WONIAK Katarzyna: Verdrängen und wiederentdecken. Die Erinnerungskulturen in den west- und nordpolnischen Kleinstädten Labes und Flatow seit 1945. Eine vergleichende Studie. Marburg 2016 Verlag Herder-Institut 8° ss. X, 419, il. (Studien Zur Ostmitteleuropaforschung; 36).

Rec.: Opiłowska Elżbieta, *Przegląd Zachodni*. [T. 72:] 2016 [nr] 3 s. 225–227.

11183. WOŹNIAK Sylwester: Ojcowie bazylianie i ich posługa w Starym Kurowie jako przykład pracy grekokatolickich duchownych w obrządku łacińskim. *Studia Zachodnie*. [T.] 16: 2014 s. 143–152, streszcz. ang.

W okresie PRL.

11184. WÓJCIK Zbigniew: Operacyjne i rekreacyjne użytkowanie koni w Oddziałach Ochrony Pogranicza na Warmii, Mazurach i Suwalszczyźnie (1945–1950). *Zeszyty Naukowe AON*. [R. 27:] 2016 nr 4 s. 227–240, streszcz. ang.

11185. WÓJCIK Z., Boraczyński Tomasz: Hipika – Ujeżdżanie rekreacyjne i sportowe. Tradycje województwa olsztyńskiego (1945–1975). *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 59:] 2015 nr 4 s. 639–648, streszcz. niem., ang.

11186. WÓJCIK-ŁUŻYCKI Adam: Początki Tarnobrzесьkiego Zagłębia Siarkowego 1953–1967. *Dzikoviana*. T. 2: 2016 s. 176–198.

11187. WÓJTOWICZ Norbert: Kryptonim „Mikron”. Bezpieka wobec Juliusza Sokolnickiego. Poznań 2015 Wydaw. Wers 8° ss. 173, tabl. 8, il. (Rewizja Historii; t. 36).

11188. WÓYCICKI Kazimierz: Zuhause an der Neisse. Görlitz und Zgorzelec 1945–1989. Chronik der Ereignisse. Dom nad Nysą. Zgorzelec i Görlitz 1945–1989. Kronika wydarzeń. Red. Kinga Hartmann. Görlitz–Zgorzelec–Wrocław 2012 Wydaw. GAJT 1991 8° ss. 223, il.

Tekst równol. pol., niem.

Toż. Wyd. 2. Görlitz–Zgorzelec–Wrocław 2013.

Toż. Wyd. 3 zm. pt. Dom nad Nysą. Zgorzelec i Görlitz 1945–1989. Kronika wydarzeń. Zuhause an der Neisse. Görlitz und Zgorzelec 1945–1989. Chronik der Ereignisse. Wrocław 2016.

11189. WRÓBEL Janusz: Chipolbrok. Z dziejów polsko-chińskiego sojuszu morskiego 1950–1957. Łódź 2016 IPN–KŚZpNP. Oddz. 8° ss. 527, nlb. 12, tabl. 24, il., mapa. (Central-

ny Projekt Badawczy IPN – Polska Emigracja Polityczna 1939–1990) (Biblioteka Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej w Łodzi; t. 39).

11190. WRÓBLEWSKA Violetta: „Pomniki folkloru”, czyli anegdoty studenckie czasów PRL-u w internecie. *Literatura Ludowa*. R. 60: 2016 nr 3 s. 17–27, streszcz. ang.

11191. WRÓBLEWSKI Wojciech: Szczep Puszcza im. Kazimierza Wielkiego w Niepołomicach – przyczynek do historii harcerstwa niepokornego. W 40 rocznicę powstania. *Krakowski Rocznik Historii Harcerstwa*. T. 12: 2016 s. 19–45.

Zał. w 1976 r.

11192. WYKOWSKI Bogumił: Trudne początki administracji państwowej w Pasymiu w latach 1945–1949. *Rocznik Mazurski*. T. 20: 2016 s. 68–108.

11193. WYSOCKA Justyna: Udział Krysstyny i Czesława Bednarczyków w pracach redakcyjnych „Kultury” i „Orla Białego” (na przełomie lat czterdziestych i pięćdziesiątych XX wieku). *Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi*. T. 10: 2016 s. 229–250, streszcz. ang.

11194. WYSTYRK-BENIGIER Barbara, Mecner Krzysztof: Legendarny finał... Górnika Zabrze. Katowice 2016 Krzysztof Mecner Oficyna Wydawniczo-Usługowa „Mecner Media” 8° ss. 184, il.

Udział drużyny piłkarskiej w rozgrywkach Pucharu Europy Zdobywców Pucharów w sezonie 1969/1970.

11195. WYWÓZKA. Deportacja mieszkańców Górnego Śląska do obozów pracy przymusowej w Związku Sowieckim w 1945 roku. Faktografia, konteksty, pamięć. Pod red. Sebastiana Rosenbauma i Dariusza Węgrzyna. Katowice 2014.

Rec.: Strauchhold Grzegorz, *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. R. 71: 2016 nr 2 s. 167–170.

11196. WYZWOLENI, ale nie wolni (1945–1989). *Studia z historii najnowszej*. T. 1. Pod red. Anety Popławskiej, Barbary Świtalskiej-Starzeńskiej, Marcina Wasilewskiego, Radka Rafała Wasilewskiego. Warszawa 2015 Wydaw. Uniw. Kard. Stefana Wyszyńskiego 8° ss. 182, il., streszcz. ang.

Treść: Popławska A., Świtalska-Starzeńska B., Wasilewski M., Wasilewski R. R.: Słowo wstępne s. 4–5; Leszczyński Karol: Piąta ucieczka. Wyjazd z Polski Henryka Glassa w grudniu 1945 roku s. 6–15; Prokopiuk Ewelina: Emigracyjne losy polskich żołnierzy. (Stowarzyszenie Polskich Kombatanów) s. 16–25; Wiorko Adam: Kapitan Czechowicz wykonał zadanie. Propagandowy powrót Andrzeja Czechowicza do kraju

(1971–1974) s. 26–37; Lewandowska Ilona: Zdrajcy ojczyzny – przeciwnicy porządku jałtańskiego rozstrzelani w wewnętrznym więzieniu NKWD/MWD w Wilnie w latach 1944–1947 s. 38–52; Płotek Marcin: Kształtowanie się wymiaru sprawiedliwości na Warmii i Mazurach po II wojnie światowej – na przykładzie Sądu Okręgowego w Giżycku s. 53–68; Sławińska Agnieszka: Codzienne życie młodocianych więźniarek kucharskich w łagrze w Bojanowie w latach 1952–1956 s. 69–88; Herman Aneta Maria: Życie Stefana Kaczorowskiego [1899–1988] widziane oczami jego córki s. 89–101; Mazur Waldemar: Odwilż październikowa w prasie emigracyjnej („Kultura” paryska a „Wiadomości” londyńskie) s. 102–114; Orzełek Ariel: Działalność i myśl polityczna Aleksandra Bocheńskiego w Polsce Ludowej jako przykład wielonurtowości postaw działacza Stowarzyszenia PAX wobec systemu politycznego po 1945 r. s. 115–127; Fiktus Paweł: Walka o młodzież na przykładzie ustawy o zasadach udziału młodzieży w życiu państwowym, społecznym, gospodarczym i kulturalnym kraju z dnia 22 V 1986 r. s. 128–138; Leszkowicz Tomasz: Główny Zarząd Polityczny WP jako centrum wojskowej propagandy i indoktrynacji (1956–1980) s. 139–151; Wiśniewska Joanna: Problematyka edukacyjna w przemówieniach Prymasa Stefana Wyszyńskiego do siostr zakonnych (1956–1963) s. 152–164.

Toż. T. 2. Warszawa 2015 ss. 149, il., streszcz. ang.

Treść: Popławska A., Świtalska-Starzeńska B., Wasilewski M., Wasilewski R. R.: Stowo wstępne s. 4–5; Kołczyńska Beata: Niekończąca się wojna. [Trauma więźniów obozu Auschwitz-Birkenau] s. 6–14; Maciąg Paweł: Chociaż wyzwolone z obozowej rzeczywistości, to wciąż zniewolone wewnętrznie. Sposoby reakcji na doświadczone zło w czasach PRL-u na przykładzie Alicji Gawlikowskiej i Marii Hiszpańskiej-Neumann s. 15–23; Patatyn Magdalena: Ziemiaństwo po 1945. Między eksterminacją a degradacją. Analiza zjawiska na przykładzie przedstawicieli rodu Grocholskich – Adama Remigiusza i Ksawerego s. 24–32; Szymonczek Joanna: Polski Czerwony Krzyż w latach 1945–1989. Między misją a wymaganiami władzy s. 33–44; Kędziorska Edyta Anna: Prawo własności w PRL – istota i rodzaje s. 45–51; Wasilewski R. R.: Konkurencja w powojennej Polsce? Wybrane zagadnienia prawnogospodarcze w latach 1945–1989 s. 52–59; Kujawa Jakub: Presja inwestycyjna w budownictwie upośledzonym na obszarze Kujaw i Pomorza w latach 1976–1980 s. 60–73; Witkowska-Krych Agnieszka: Coś z niczego, czyli przepisy kulinarne w dobie kryzysu. Analiza treści wybranych książek kucharskich, wydanych w ostatniej dekadzie PRL s. 74–80; Bączek Piotr: Aparat bezpieczeństwa PRL a wydarzenia uznawane za cuda s. 81–92; Żulawnik Małgorzata: Sanktuarium pod nadzorem. Polityka władz komunistycznych wobec Niepokalanowa w latach 1945–1989 s. 93–100; Słazak Ewelina: Represyjna polityka władz wobec Kościoła – na przykładzie losów ks. Apolinarego Leśniewskiego s. 101–109; Rombel Mariusz: Perypetie ks. Mieczysława Skrodziuka, kapłana diecezji siedleckiej z władzą ludową s. 110–130.

11197. Z DZIEJÓW Polski południowo-wschodniej 1944/45–1990. Wybrane aspekty. Pod red. Mirosława Romańskiego. Rzeszów–Tarnobrzeg 2016 Mirosław Romański; Tarnobrzegskie Tow. Hist. Oddz. PTH 8° ss. 252, il. Tarnobrzegskie Tow. Hist. Oddz. PTH w Tarnobrzegu.

Treść: Romański M.: Przedmowa s. 7–23; Ostasz Grzegorz: „Straż” – formacja bezpieczeństwa Zrzeszenia „Wolność i Niezawisłość” w Okręgu Rzeszowskim s. 25–68; Róg Paweł: Funkcjonowanie komórek PPR/PZPR w rzeszowskich mediach w latach 1945–1956 s. 69–88; Olejarsz Tadeusz: 9. Dywizja Piechoty w latach 1944–1962 s. 89–128; Romański M.: Frakcja prawicowa w ZSL województwa rzeszowskiego 1956–1970 s. 129–145; Magdoń Jacek: Zarys działalności szkolnictwa zawodowego w Sędziszowie Małopolskim w latach 1945–1977 s. 147–165; Iwaneczko Dariusz: PZPR w Polsce południowo-wschodniej

wobec kryzysu systemu gospodarczego (1975–1980) s. 167–190; Zych Tadeusz: Turystyka w programach PZPR (na przykładzie województwa tarnobrzegskiego) s. 191–202; Romański M.: Radykalizm metod i środków oporu społecznego w Polsce południowo-wschodniej (1945–1989/90) s. 203–250.

11198. ZABŁOCKI Adam: Urząd Bezpieczeństwa w Suwałkach (1944–1956). Warszawa 2016 IPN–KŚZpNP 8° ss. 295, nlb. 1, il., streszcz. ang. IPN–KŚZpNP. (Monografie; t. 112).

11199. ZAĆMIŃSKI Andrzej: „Poena sine lege” – czyny chuligańskie w orzecznictwie Komisji Specjalnej do Walki z Nadużyciami i Szkodnictwem Gospodarczym (1951–1954). *Dzieje Najnowsze*. R. 48: 2016 [nr] 1 s. 83–112, streszcz. ang.

11200. ZAHORSKI Witold: Les Socialistes français et la République Populaire de Pologne: de la méfiance mutuelle à la fin des années 70. *Prace Historyczne*. [T.] 142: 2015 z. 4 s. 699–712, streszcz. ang.

11201. ZAJĄC Renata M.: Czasopisma popularnonaukowe w Polsce w latach 1945–1989. Kraków 2016 Wydaw. Nauk. Uniw. Pedagog. 8° ss. 219, nlb. 1, il. Uniw. Pedagog. im. Komisji Edukacji Nar. w Krakowie. (Prace Monograficzne; nr 762).

11202. ZAJĄCZKOWSKI Krzysztof: Westerplatte jako miejsce pamięci 1945–1989. Warszawa 2015.

Rec.: Leszkowicz Tomasz: Westerplatte: pół wieku walki o miejsce pamięci. *Przegląd Historyczny*. T. 107: 2016 z. 4 s. 771–781.

11203. ZAJĄCZKOWSKI Mariusz: Pod znakiem króla Daniela. OUN-B i UPA na Lubelszczyźnie 1944–1950. Lublin–Warszawa 2016 IPN–KŚZpNP. Oddz.; ISP PAN 8° ss. 679, nlb. 1, tabl. 16, il. IPN–KŚZpNP. Oddz. w Lublinie, ISP PAN. (Centralny Projekt Badawczy IPN Ziemie Polskie pod Okupacją 1939–1945).

11204. ZAJĄCZKOWSKI M.: Wobec „polsko-bolszewickiej władzy okupacyjnej...”. Ukraińskie podziemie na Lubelszczyźnie (1944–1947). *Rocznik Chełmski*. T. 20: 2016 s. 143–191, streszcz. ukr., ang.

11205. ZAKŁADY Przemysłowe R-1 w Kowarach 1948–1973. Praca zbiorowa. Aut. Władysław Adamski [i in.]. Kowary–Jelenia Góra 2016 Wydaw. Ad Rem 8° ss. 118, il., mapy + dysk optyczny (CD). (Kowarskie Kopalnie. Warto wiedzieć – pomoc dla przewodników turystycznych w Sudetach).

11206. ZAKRZEWSKI Maciej: Tradycja niepodległościowa a nowa forma oporu. Zrzeszenie „Wolność i Niezawisłość” i ideowy wymiar walki (1945–1948). *Zeszyty Historyczne WiN-u*. R. 25: 2016 nr 44 s. 37–61, streszcz. ang.

11207. ZARICZNY Piotr: Opozycja w NRD i w PRL. Wzajemne relacje i oceny. Przeł. Karol Kopacki. Gdańsk 2013.

Rec.: Ruchlewski Przemysław: Po obu stronach Odry. *Wolność i Solidarność*. Nr 8: 2015 s. 256–257.

11208. ZARZYCKI Robert W.: Bandy, szabrownicy, Rosjanie, zbrojne podziemie. *Zeszyty Żagańskie*. Nr 10: 2014 s. 46–55.

Żagań po II wojnie światowej.

11209. ZARZYCKI R. W.: Jednodniówki żagańskie w PRL. *Zeszyty Żagańskie*. Nr 13: 2016 s. 93–102.

11210. ZARZYCKI R. W.: Obóz 78. *Zeszyty Żagańskie*. Nr 11: 2015 s. 58–62.

Wysyłkowy Obóz Jeńców Wojennych nr 78 w Żaganiu, 1945 r.

11211. ZAWADZKI Michał: Śmiechu warte, czyli Z czego śmiał się PRL. Warszawa 2016 Edipresse Polska 8° ss. 255, nlb. 1, tabl. 16, il. (Edipresse Książki).

Dostępne także jako e-book.

11212. ZAWISTOWSKI Andrzej: Kartki na wojnę, której nie było. Planowany mechanizm reglamentacji artykułów pierwszego zapotrzebowania w PRL w wypadku sytuacji nadzwyczajnej. *Dzieje Najnowsze*. R. 48: 2016 [nr] 1 s. 67–81, streszcz. ang.

11213. ZAWISTOWSKI A.: „To nie wstyd – bony, wstyd to kolejki”. Reglamentacja cukru w PRL w latach 1976–1981. *Kwartalnik Historyczny*. R. 123: 2016 nr 4 s. 733–761, streszcz. ang.

11214. ZGŁOBICA Michał: Czy naprawdę w Polsce Ludowej nie istniało bezrobocie? *Przegląd Historyczny*. T. 107: 2016 z. 4 s. 619–656, streszcz. ang.

11215. ZIĄTKOWSKI Leszek: Na drodze do wolności. Solidarny Wrocław. Sierpień 1980 – grudzień 1981. Wrocław 2011 Profil 4° ss. 144, il. + dysk optyczny (DVD).

11216. ZIĘTARA Paweł: Anders, Korboński, Sieniewicz. Szkice z dziejów drugiej Wielkiej Emigracji. Łomianki 2016 Wydaw. LTW 8° ss. 501, tabl. 16, il.

Władysław Anders (1892–1970), Stefan Korboński (1901–1989), Konrad Sieniewicz (1912–1996).

11217. ZIMOCH-PIASKOWSKA Izabela: Opieka zakładów pracy nad liceami ogólnokształcącymi w Częstochowie w latach 1945–1989. *Prace Naukowe Akademii im. J. Długosza*. Pedagogika. T. 25: 2016 nr 2 s. 501–519, streszcz. ang.

11218. ZIMOCH-PIASKOWSKA I.: Pomoc materialna komitetów rodzicielskich w liceach ogólnokształcących w Częstochowie w latach 1945–1989. *Rocznik Polsko-Ukraiński*. T. 18: 2016 s. 129–141, streszcz. ang.

11219. ZIMOCH-PIASKOWSKA I.: Szkolnictwo średnie ogólnokształcące w Częstochowie w latach 1945–1989. Częstochowa 2016 Wydaw. im. Stanisława Podobińskiego Akad. im. Jana Długosza 8° ss. 527, streszcz. ang. Akad. im. Jana Długosza.

11220. ZMUDA Wenancjusz: Historia duszpasterstwa akademickiego w Bydgoszczy w dokumentach SB, lata 1964–1989, zarys problematyki. *Studia Bydgoskie*. T. 8: 2014 s. 259–275, streszcz. ang.

11221. ZOK Michael: Die Darstellung der Judenvernichtung in Film. Fernsehen und politischer Publizistik der Volksrepublik Polen 1968–1989. Marburg 2015 Verlag Herder-Inst. 8° ss. X, 328. (Studien zur Ostmitteleuropaforschung; 34).

Rec.: Saryusz-Wolska Magdalena, *Acta Poloniae Historica*. [T.] 114: 2016 s. 345–347.

11222. ZYZAK Paweł: Efekt domina. Czy Ameryka obaliła komunizm w Polsce? [T. 1–2]. Warszawa 2016 Fronda PL 8° ss. 966, nlb. 1; 711, nlb. 1, tabl. 16, il.

11223. ŻAK Jakub: Nie walczyli dla siebie. Powojenna odyseja 2. Korpusu Polskiego. Warszawa 2014.

Rec.: Kondracki Tadeusz, *Dzieje Najnowsze*. R. 48: 2016 [nr] 1 s. 290–296; Smoliński Józef: O zdobywcach Monte Cassino inaczej. *Kwartalnik Bellona*. R. 10: 2016 nr 2 s. 216–228.

11224. ŻAK Marek: Indoktrynacja polityczna funkcjonariuszy Milicji Obywatelskiej w latach 1945–1948 na przykładzie ziemi legnickiej. *Przegląd Policyjny*. R. 26: 2016 nr 1 s. 126–143, streszcz. ang.

11225. ŻYCIE na przekór. Młodzieżowa kontestacja systemu w ostatniej dekadzie PRL (1980–1989) – nowe tropy i pytania badawcze. Red. Bartłomiej Noszczak. Warszawa 2016 IPN–KŚZpNP 8° ss. 495, nlb. 1. IPN–KŚZpNP.

Treść: Noszczak B.: Wprowadzenie s. 7–14; Paleczny Tadeusz: Kontestacja młodzieżowa jako forma nieposłuszeństwa

obywatelskiego s. 17–42; Hlebowicz Jan: Licealiści w karnawale „Solidarności”. Powstanie, działalność i znaczenie Ruchu Młodzieży Szkolnej s. 45–56; Gulczyńska Justyna: Szkolne Koła Oporu Społecznego jako egzemplifikacja działalności opozycyjnej młodzieży szkolnej w latach osiemdziesiątej s. 57–72; Król Joanna: Jak Dawid z Goliatem. Antysystemowe formy oporu licealistów w Szczecinie (1980–1989) – najważniejsze ustalenia i postulaty badawcze s. 73–84; Adamski Artur: Nie tylko Wrocław. Dolnośląska opozycja młodzieżowa lat osiemdziesiątych. Perspektywa metropolii a perspektywa terenu s. 85–134; Sychowicz Krzysztof: Środowiska młodzieżowe województw biiałostockiego i suwalskiego wobec wydarzeń politycznych w Polsce w latach 1983–1989 s. 135–154; Tekieli Robert: Ruch alternatywny lat osiemdziesiątych oczami świadka s. 155–164; Pączek Mirosław: Subkultury młodzieżowe a fenomen trzeciego obiegu kultury w ostatniej dekadzie PRL s. 165–182; Idzikowska-Czubaj Anna: Po co wolność? Rock jako forma młodzieżowej kontestacji systemu w PRL lat osiemdziesiątych – historia i legenda s. 183–194; Głowacki Bartosz: Punkrockowe fanzyny jako przykład alternatywnej kultury młodzieżowej w schyłkowym PRL s. 195–223; Czyżewska-Poncyliusz Weronika: Czas kultury – czas działania. Kontrkulturowy rodowód pewnego pokolenia społeczników s. 225–242; Pelka Anna: Moda drugiego obiegu. Niezależna działalność łódzkich projektantów mody w latach osiemdziesiątych s. 243–251; Brzechczyn Krzysztof: Myśl polityczna młodzieżowego ruchu anarchystycznego w Polsce w latach osiemdziesiątych XX w. s. 255–265; Kasprzycki Remigiusz: Portret anarchisty-antykommunisty. Aktywność polityczna Marka Kurzyńca w latach 1988–1990 s. 267–276; Tomaszewicz Jarosław: „Młodzi” przeciwko „starym”. Koncepcje ideowo-polityczne i działalność środowisk młodonacjonalistycznych w PRL lat osiemdziesiątych s. 277–301; Wołk Grzegorz: Ostatnie pokolenie piłsudczyków? Młodzieżowe organizacje afiliowane przy warszawskiej Konfederacji Niepodległej s. 303–333; Krupecka Małgorzata: Formacyjny wpływ duszpasterstw warszawskich na antysystemowe postawy młodzieży w latach osiemdziesiątych. Rekonesans badawczy s. 335–364; Wierzbicki Marek: Między władzą a opozycją. Ruchy społeczne młodzieży w ostatniej dekadzie PRL – rozważania wstępne s. 367–398; Gałaszewska-Chilczuk Dorota: Wszystko zaczęło się w „Mikrusie”. W poszukiwaniu źródeł antysystemowych postaw i zachowań, czyli geneza Niezależnego Zrzeszenia Studentów na Politechnice Warszawskiej s. 399–405; Majchrzak Grzegorz: „Gadał” w system. Audyjo radiowe podziemia młodzieżowego w Warszawie (1982–1989) s. 407–422; Baran Adam F.: „Z KGB na karku”. Rola Związku Harcerstwa Rzeczypospolitej w odrodzeniu i tworzeniu harcerskich środowisk i organizacji wśród Polaków w zachodnich republikach ZSRR oraz jego „służba na pograniczu kultur” (1989–1991) s. 423–429; Kowal Paweł: Na straconych pozycjach. Ostatni bój PZPR o dusze młodych w latach 1986–1989 s. 431–451.

Rec.: Sadowska Joanna, *Studia Podlaskie*. T. 24: 2016 s. 349–352.

d) 1989–2016

Źródła

Zob. poz. 2901, 8063, 8903, 8910, 8911, 8932, 8962, 8966, 8969, 8977, 8989, 9714, 9770, 10183, 10193, 10195, 10203, 10209, 10220, 10228, 10229, 10231, 10233, 10237, 10238, 10243, 10249, 10250, 10262, 10270, 10272, 10274, 10283, 10286, 10291, 10295, 10304, 10307, 10311, 10312, 10321, 10324, 10340, 10341, 10368, 10373, 10378, 10383, 10389, 10390, 10400, 10405, 10408, 10426, 10430, 10803, 11286, 11295, 11392, 11394, 11399, 11415, 11446, 11454.

11226. BUJALSKA-KOWALCZYK Jolanta: W rocznicę podpisania umowy kulturalnej z miastem Bat Yam w Izraelu – moje wspomnienia. *Kutnowskie Zeszyty Regionalne*. T. 20: 2016 s. 369–378.

Rok 1996.

11227. [DWADZIEŚCIA] 20 lat media – Instytut Fizjologii i Patologii Słuchu. T. 1. Warszawa 2016 Inst. Fizjologii i Patologii Słuchu 8° ss. 503, il. Światowe Centrum Słuchu.

Zawiera gł. wycinki prasowe z l. 1992–2007.

Toż. T. 2. Warszawa 2016 ss. 540, il.

Zawiera gł. wycinki prasowe z l. 2008–2016.

11228. ETOS państwowca. Prezydent Lech Kaczyński patron Krajowej Szkoły Administracji Publicznej. Warszawa 2016 Kraj. Szkoła Admin. Publ. im. Prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego 8° ss. 174, il.

Zawiera wystąpienia i teksty Lecha Kaczyńskiego z okresu prezydentury oraz wspomnienia jego współpracowników.

11229. GEREMEK Bronisław: Skuteczność i racja stanu. Z teki ministra spraw zagranicznych RP. Wybór i oprac. Jacek Głazewski. Warszawa 2016 Wydaw. Akad. Dialog Anna Przymies 8° ss. 294. (Biblioteka Profesora Bronisława Gremka).

Wystąpienia sejmowe, teksty okolicznościowe i wywiady, l. 1997–2000.

Rec.: Cybulski Radosław, *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Folia 214: *Studia Politologica*. [T.] 17: 2016 s. 173–176.

11230. HASŁO „wycyfywać”, czyli jak SB niszczyła akta w archiwach PZPR (1989). [Wyd.] Rafał Drabik. *Glaukopis*. Nr 25/26: 2012 s. 359–374.

Dokumenty Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, grudzień 1989 – styczeń 1990 r.

11231. HÜBNER Danuta: Przemówienia 2015. Toruń 2016 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 155. Eurodeputowana.

11232. JACHIMCZAK Józef: Służba Policji. Warszawa 2016 Wydaw. Inst. Teol. Księży Misjonarzy 8° ss. 230, nlb. 1, tabl. 16, il.

Wspomnienia autora (ur. 1933) z pełnienia posługi kapłańskiej w Komendzie Stołecznej Policji, od 1990 r.

11233. [JEDENASTY] XI Zjazd Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej (1990). Oprac., wybór i przygot. do dr. Marek Jabłonowski, Włodzimierz Janowski, Grzegorz Sołtysiak. Warszawa 2014.

Rec.: Gieszczyński Witold, *Echa Przeszłości*. [T.] 17: 2016 s. 311–314.

11234. KACZYŃSKI Jarosław: Porozumienie przeciw monowładzy. Z dziejów PC.

Poznań–Warszawa 2016 Zysk i S-ka; Srebrna 8° ss. 408, tabl. 16, il.

Wspomnienia polityka (ur. 1949) o działalności partii Porozumienie Centrum.

11235. KONGRES Założycielski Socjaldemokracji Rzeczypospolitej Polskiej (1990). Oprac., wybór i przygot. do dr. Marek Jabłonowski, Włodzimierz Janowski, Grzegorz Sołtysiak. Warszawa 2015 Wyd. Dziennikarstwa i Nauk Polityk. Uniw. Warszawskiego; AAN; Fund. Archiwum Dokumentacji Hist. PRL; Aspra-JR 8° ss. 472, nlb. 3, il., streszcz. ang. (Polska Mniej Znana 1944–1989; t. 12).

11236. KOPYDŁOWSKI Janusz: Czas nadziei, refleksje samorządowca 1990–1994. *Nasze Pomorze*. Nr 17: 2015 [dr.:] 2016 s. 145–149.

Wspomnienia.

11237. KOZIEJ Stanisław: Rozważania o bezpieczeństwie. O bezpieczeństwie narodowym Polski w latach 2010–2015 w wystąpieniach i referatach szefa Biura Bezpieczeństwa Narodowego. [T. 1–2]. Warszawa 2016 Oficyna Wydaw. Uczelni Łazarskiego 8° ss. 269, nlb. 1, il.; 439, nlb. 1, il.

11238. KRZYSZTOF Skubiszewski i dyplomacja czasów przełomu. Red. Małgorzata Maruszkin, Karol Szaładziński; współpr. Joanna Gaca-Wyczółkowska. Poznań 2016 Wydaw. Miej. Posenia 8° ss. 424, nlb. 7, il.

Antologia wspomnień.

11239. LASSOTA Konrad: Jak podsłuchałem system. Ośmiorniczki czyli elita na widelcu. Warszawa 2016 The Facto 8° ss. 265, nlb. 1.

Wspomnienia kelnera o aferze podsłuchowej, 2014 r.

11240. LITKA Piotr, Michalec Bogdan, Nowak Mariusz: Polskie Archiwum X. Policjanci ujawniają kulisy swojej pracy. Kraków 2016 Wydaw. WAM 8° ss. 276, nlb. 3, il.

Wspomnienia funkcjonariuszy ze specjalnej krakowskiej jednostki do niewyjaśnionych spraw kryminalnych.

11241. ŁĘTOWSKI Maciej: Pierwsza dekada wolnej Polski. Zapiski dziennikarza z lat 1992–2001. Lublin 2016 Academicon 8° ss. 368, nlb. 1, il.

Zapiski autora (ur. 1949) związanego z pismami „Ład” i „Tygodnik Solidarność” oraz Radiem Polonia. Zob. poz. 10283.

11242. MOJA Ziemia. Artykuły z lat 1991–2016. Red. Gertruda Stanowska, Tomasz Damaszk, Piotr Wróblewski, Teresa Krzyżyńska, Bartłomiej Fotta. Zblewo 2016 [Fund. Oko-Li-

ce Kultury]; na zlec. Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego Oddz. Kociewskiego 4° ss. 103, il.

Przedruk art. z czasop. „Moja Ziemia”, dot. Kociewia.

11243. SMALEWSKI Jan Stanisław: Ich ostatnia defilada. Literatura faktu. Kontakty z Sowietami, powrót wojska na łono Kościoła, ustrojowe zmiany polskiej armii. Nacmierz 2016 Wydaw. Prywatne Magnolia 8° ss. 450.

Zapiski z dziennika pułkownika WP (ur. 1946) ze służby w Legnicy w l. 1990–1991.

11244. [SOKOŁOWSKI Jarosław]: Masa o kilerach polskiej mafii. J. Sokołowski „Masa” w rozmowie z Arturem Górskim. Warszawa 2016 Prószyński Media 8° ss. 254, nlb. 1, il.

Wspomnienia gangstera (ur. 1962).

11245. [SOKOŁOWSKI J.]: Masa o żołnierzach polskiej mafii. J. Sokołowski „Masa” w rozmowie z Arturem Górskim. Warszawa 2016 Prószyński Media 8° ss. 248, nlb. 3, il.

Wspomnienia gangstera (ur. 1962).

11246. SZKLARSKI Janusz: Srebrne gody wolnej Polski. Moje refleksje. Inowrocław–Bydgoszcz 2016 Pejzaż 8° ss. 87, nlb. 1, il.

Refleksje autora (ur. 1927) na temat wydarzeń politycznych i społecznych z okresu III RP.

11247. [SZÓSTY] VI Światowy Dzień Młodzieży '91. Organizacja V '90 – IV '91. [Wyd.] Marian Duda. Częstochowa 2016 Wydaw. Nauk. Wyższego Inst. Teol. w Częstochowie im. Najświętszej Maryi Panny Stolicy Mądrości; Częstochowskie Wydaw. Archidiec. Regina Poloniae 8° ss. 639, il. (Ad Ecclesiae Częstochoviensis Memoriam; t. 2/2).

Toż. Organizacja V–VIII '91. Częstochowa 2016 ss. 787, il. (Ad Ecclesiae Częstochoviensis Memoriam; t. 2/3).

Toż. Owocowanie 1991–2016. Częstochowa 2016 ss. 517. (Ad Ecclesiae Częstochoviensis Memoriam; t. 2/4).

11248. TYSZKIEWICZ Jan: Z dawnych papierów. *Rocznik Tatarów Polskich*. Ser. 2. T. 3(17): 2016 s. 153–158.

Notatki autora z Posiedzenia Rady Naukowej „Rocznika Tatarów Polskich” w dn. 9 XII 1995 r.

11249. WYBORY do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej 25 października 2015 r. Wybrane dokumenty. Oprac. zespół pod kier. Lecha Gajzlera; red. Beata Tokaj. Warszawa 2016 Wydaw. Kraj. Biura Wyborczego 4° ss. 216, il.

11250. Z ARCHIWUM Jana Nowaka-Jeziorańskiego: dokumenty dotyczące I Zjazdu Polonii i Polaków z Zagranicy, Kraków 1992. Oprac. i wstępem poprzedziła Elżbieta Ostro-

męcka. *Czasopismo ZNiO*. Z. 26/27: 2016 s. 133–140, streszcz. ang.

11251. ZAWILŃSKI Kazimierz: Moja misja w Kambodży. Cz. 2. *Przegląd Historyczno-Wojskowy*. R. 17: 2016 nr 1 s. 162–180.

Wspomnienia z misji wojskowej w l. 1992–1993.

Cz. 1. *Tamże*. R. 16: 2015 nr 3.

Opracowania

Zob. poz. 4734, 6458, 9894, 10436, 10627, 10790, 10803, 10856, 11113.

11252. ADAMCZYK Bogdan: Skazani na sukces. Drutex-Bytovia. Bytów 2016 Kurier 4° ss. 290, il.

Miejski Klub Sportowy Drutex-Bytovia w Bytowie, l. 2002–2016.

11253. AK, 25 LAT działalności Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej Okręg Zamość. Kalendarium. Pod red. Sławomira Zawisłaka. Warszawa 2016 Wojsk. Centrum Edukacji Obywatelskiej im. płk. dypl. Mariana Porwita 8° ss. nlb. 2, 440, il. + dysk optyczny (DVD).

Lata 1989–2015.

11254. ANDRYSIAK Ewa: „Biuletyn Szadkowski” – piętnaście lat działalności lokalnego czasopisma naukowego. *Rocznik Łódzki*. T. 65: 2016 s. 113–138, streszcz. ang.

Od 2001 r.

11255. ANTCZAK Anna, Marcinkowski Paweł: Szczyt NATO w Warszawie – implikacje polityczno-wojskowe. *Kwartalnik Bellona*. R. 10: 2016 nr 4 s. 11–20, streszcz. ang.

W dn. 8–9 VII 2016 r.

11256. ANTISEMITISM in an era of transition. Continuities and impact in post-communist Poland and Hungary. Eds. François Guesnet, Gwen Jones. Berlin 2014 Peter Lang 8° ss. 301.

Z treści: Guesnet F., Jones G.: Antisemitism in Poland and Hungary after 1989: Determinants of social impact s. 7–28; Porter-Szücs Brian: Why Do Polish Catholics Hate the Jews? A reasoned answer to a stupid question s. 29–49; Krzywiec Grzegorz: Between „Realpolitik” and Redemption: Roman Dmowski’s solution to the „Jewish question” s. 69–90; Ostolski Adam: Public Memory in Transition: Antisemitism and the memory of World War II in Poland, 1980–2010 s. 149–165; Winiewski Miłkołaj, Bilewicz Michał: The Emergence of Antisemitism in Times of Rapid Social Change: Survey results from Poland s. 187–214; Kwiatkowska Hanna: Old and New Fora for Antisemitic Discourse: Reflections on Poland since the 1990s s. 237–254.

Rec.: Stoll Katrin, *Acta Poloniae Historica*. [T.] 113: 2016 s. 362–365.

11257. ANTONOWICZ Dominik: Internacjonalizacja jako źródło legitymizacji reform

szkolnictwa wyższego w Polsce (2007–2012). *Przegląd Socjologiczny*. T. 65: 2016 z. 3 s. 131–155, streszcz. ang.

11258. BACHOR Wojciech: Rok 1990 – początek transformacji ustrojowej gmin (na przykładzie miasta Kalisza). *Rocznik Kaliski*. T. 40: 2014 s. 157–172.

11259. BALTYN-KARPIŃSKA Hanna: W teatrze lalek. Warszawa 2016 Inst. Teatralny im. Zbigniewa Raszewskiego 16° ss. 274, il.

Od pocz. l. 90. XX w.

11260. BARAN Dariusz: Dwa narody – przypadek mniejszości niemieckiej na Śląsku Opolskim po 1989 roku. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Folia 194: Studia Politologica. [T.] 15: 2015 s. 175–192, streszcz. ang.

11261. BARCZ Jan: W XXV-lecie Traktatu polsko-niemieckiego. Kilka refleksji. *Przegląd Zachodni*. [T. 72:] 2016 [nr] 3 s. 7–17, streszcz. ang.

11262. BIEDROŃ Tomasz Jan, Wywiat Przemysław: Instytut Bezpieczeństwa i Edukacji Obywatelskiej Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie (1996–2015). *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Folia 199: Studia de Securitate et Educatione Civili. [T.] 5: 2015 s. 20–40, streszcz. ang.

11263. BIELAWSKI Jerzy: Kronika Polskiej Akademii Filatelistyki 1993–2013. *Historyczno-Badawczy Biuletyn Filatelistyczny*. R. 52: 2012 nr 1/4 s. 22–24.

11264. BIELECKI Jerzy: Dwadzieścia lat Częstochowskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Teologicznego w Krakowie. *Częstochowskie Studia Teologiczne*. [T.] 44: 2016 s. 7–24.

Lata 1997–2016.

11265. BOGDAN Danuta: Obchody Dni Dziedzictwa Kopernikańskiego na terenie województwa warmińsko-mazurskiego w 2013 roku. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 57:] 2013 nr 4 s. 841–849.

11266. BONUSIAK Andrzej: Ukraińscy Polacy wobec konfliktu na Ukrainie (2013–2015). *Studia Migracyjne – Przegląd Polonijny*. R. 42: 2016 z. 1 s. 5–24, streszcz. ang.

11267. BOROWIK Bogdan: Przyszłość Rosji w publicystyce czasopisma „Arka” (1991–1996). *Annales UMCS*. Sec. F: Historia. Vol. 70: 2015 s. 61–74, streszcz. ang.

11268. BRODZIŃSKI Sławomir: Lewica w samorządzie Będzina w III RP. Będzin 2016 Sławomir Brodziński 8° ss. 39, nlb. 1, il.

11269. BRZEZIŃSKI Rafał: 25 lat białawskiego samorządu 1990–2015. *Bibliotheca Bielaviana*. [R. 7:] 2015 [dr.:] 2016 s. 11–36.

11270. BULKOWSKI Krzysztof, Nowotny Sławomir, Sadłoń Wojciech: Statystyczny obraz religijności społeczeństwa polskiego i szkolnej edukacji religijnej. [W:] *Nauczanie religii w szkole w latach 1990–2015 wobec zadań katechezy*. Red. Aneta Rayzacher-Majewska, Rafał Bednarczyk. Warszawa 2016 s. 168–215.

11271. BURGOŃSKI Piotr, Sowiński Sławomir: Profesor i polityka. Ministrowie-profesorowie w polityce polskiej po 1989. Sprawozdanie z badań. Warszawa 2014 Elipsa 8° ss. 80.

11272. CENCKIEWICZ Sławomir, Chmielecki Adam: Prezydent. Lech Kaczyński 2005–2010. Warszawa 2016 FrondaPL 8° ss. 504, nlb. 3, tabl. 40, il.

11273. CHROBAK Piotr: Wybory Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej oraz Sejmu i Senatu w Szczecinie w III Rzeczypospolitej. *Kronika Szczecina*. Nr 34: 2015/2016 [dr.:] 2016 s. 129–141.

11274. CWYNAR Ludwik: Walka i praca. Dziesięciolecie powiatu łobeskiego. Łobez 2012 Pow. Łobeski 8° ss. 134, il. (*Z Dziejów Ziemi Łobeskiej*).

Toż. Wyd. 2 popr. i uzupełn. z podtyt.: Piętnastolecie powiatu łobeskiego. Łobez 2016 ss. 196, nlb. 3, il.

11275. CZAWAGA Konstanty: Prasa polska na Ukrainie (od 1989). *Rocznik Lwowski*. 2014/2016 [dr.:] 2016 s. 271–280.

11276. CZERNIAWSKA Ewa, Łanczkowski Romuald, Orzechowska Karolina: 25 lat odrodzonego Senatu na rzecz Polonii i Polaków za granicą. Zarys problematyki. Wyd. 2. Warszawa 2015.

Rec.: Zwolski Marcin, *Biuletyn Historii Pogranicza*. Nr 16: 2016 s. 103–105.

11277. [CZTERNAŚCIE] 14 lat działalności Jeleniogórskiego Stowarzyszenia Żołnierzy Radiotechników „Radar” – spadkobiercy tradycji szkolnictwa wojskowego w Jeleniej Górze. *Rocznik Jeleniogórski*. T. 48: 2016 s. 329–336.

Od 2002 r.

11278. CZUBA Beata: Generałowie w Wojsku Polskim. Warszawa 2016 Wojsk. Akad. Techn. 8° ss. 158, il.

Po 1990 r.

Rec.: Maciejewski Jan: Kariery w Wojsku Polskim. *Kwartalnik Bellona*. R. 10: 2016 nr 3 s. 232–233.

11279. CZWOŁEK Arkadiusz: Opozycja polityczna na Białorusi (1989–2010). Gdańsk 2013 Studio VP 8° ss. 895, nlb. 1.

Rec.: Lanetúski Aláksandr: Gístoryá palítýčnaj neefektýnasci” pol’ski poglád na belaruskú apazycýú. *Belaruski Gístaryčny Aglád*. T. 23: 2016 ss. 1/2 s. 288–310.

11280. DELONG Marek: Konferencja Episkopatu Polski wobec wybranych kwestii politycznych i społecznych w Polsce w latach 1989–2014. Rzeszów 2016 Wydaw. Uniw. Rzeszowskiego 8° ss. 400, nlb. 1.

11281. DELOST Mirosław: Jubileusz 10-lecia Zespołu Górali Czadeckich „Jodelki” z Żagania (2003–2013). *Zeszyty Żagańskie*. Nr 8: 2013 s. 88–96.

11282. DRAUS Jan: Parafia pod wezwaniem św. Brata Alberta Chmielowskiego w Kolbuszowej 1996–2016. Jubileusz 20-lecia. Kolbuszowa–Rzeszów 2016 Bonus Liber Wydaw. i Drukarnia Diec. Rzeszowskiej 8° ss. 184, il.

11283. DUDEK Antoni: Historia polityczna Polski 1989–2015. Kraków 2016 Znak Horyzont 8° ss. 719, tabl. 32, il.

11284. DWADZIEŚCIA lat nagrody miast partnerskich Torunia i Getyngi im. Samuela Bogumiła Lindego 1996–2015. Red. nauk. Leszek Żyliński. Toruń 2016 Wydaw. Adam Marszałek 8° ss. 98, il.

Polsko-niemiecka nagroda literacka.

11285. [DWADZIEŚCIA] 20 lat Wydziału Historyczno-Pedagogicznego Uniwersytetu Opolskiego. Red. Iwona Alechnowicz-Skrzypek, Edward Nycz. Opole 2016 Wydaw. Uniw. Opolskiego 8° ss. 201, il. Uniw. Opolski.

Treść: Alechnowicz-Skrzypek I., Nycz E.: Słowo wstępne s. 7–8; Działalność Wydziału Historyczno-Pedagogicznego w latach 1996–2016. Oprac. Janusz Dorobisz s. 9–18; Działalność Instytutu Filozofii. Oprac. Adam Grobler s. 19–34; Działalność Instytutu Historii. Oprac. Tomasz Ciesielski, Antoni Maziarz, Magdalena Przysiężna-Pizarska s. 35–60; Działalność Instytutu Nauk Pedagogicznych. Oprac. Zenon Jasiński s. 61–92; Działalność Instytutu Politologii. Oprac. Piotr Klimontowski s. 93–114; Działalność Instytutu Psychologii. Oprac. Anna Bronowicka, Anna Bokszecczanin s. 115–134; Działalność Instytutu Socjologii. Oprac. Anna Barska, Marek Korzeniowski s. 135–150; Działalność Instytutu Studiów Edukacyjnych. Oprac. Stanisława Włoch, Iwona Konopnicka s. 151–166; Działalność Instytutu Sztuki. Oprac. Łucja Piuwawar-Bagińska s. 167–182; Dostęp do zasobów i usług bibliotecznych na Wydziale Historyczno-Pedagogicznym. Oprac. Danuta Szewczyk-Kłós s. 183–192; Składy osobowe Rad

Wydziału Historyczno-Pedagogicznego w latach 1996–2016. Oprac. Iga Lot, Sylwia Szymała s. 193–201.

11286. [DWADZIEŚCIA pięć] 25 lat demokratycznego prawa wyborczego i organów wyborczych w Polsce (1991–2016). [Cz. 1]. Red. Wojciech Hermeliński, Beata Tokaj. Warszawa 2016 Kraj. Biuro Wyborcze 4° ss. 209, nlb. 2, il. Państw. Komisja Wyborcza.

Z treści: Czapllicki Kazimierz Wojciech: 25 lat Stowarzyszenia Europejskich Urzędników Wyborczych (ACEEEO) (1991–2016) s. 16–26; Kozielowicz Wiesław: Postępowanie w przedmiocie stwierdzenia ważności wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w 1990 r. s. 48–54; Skotnicki Krzysztof: Najistotniejsze zmiany w polskim prawie wyborczym w ostatnim ćwierćwieczu s. 55–65; Stępień Jerzy: Zaczęło się jednak od samorządu s. 66–71; Wąsik Damian: Ewolucja pozakodeksowej ochrony prawnokarnej wyborów do Sejmu i Senatu RP na przestrzeni lat 1991–2016 s. 91–100; Tworzymy historię... [Wspomnienia] s. 180–200; 25 lat wyborów w liczbach s. 202–211.

Toż. Cz. 2. Warszawa 2016 ss. 126, il.

Z treści: Wystąpienia byłych Przewodniczących Państwowej Komisji Wyborczej: Zoll Andrzej: Rola sędziów w procesie wyborczym s. 29–31; Łączkowski Wojciech: Wybory powszechne a cele demokracji s. 32–34; Rymarz Ferdynand: 16 lat na straży sędziowskiego systemu wyborczego s. 35–37; Jaworski Stefan J.: Podsumowanie 25 lat działalności Państwowej Komisji Wyborczej i Krajowego Biura Wyborczego s. 38–41; Wystąpienia i artykuły: Chmaj Marek: Ewolucja zasady wyborów proporcjonalnych w polskim prawie wyborczym do Sejmu po 1989 r. s. 43–50.

11287. [DWADZIEŚCIA pięć] 25 lat funkcjonowania samorządu terytorialnego w Polsce. Teoria i praktyka. Red. nauk. Katarzyna Popik, Bogumił Szmulik, Marcin Mazuryk. Lublin 2016 Innovatio Press Wydaw. Nauk. Wyższej Szkoły Ekonomii i Innowacji 8° ss. 254, streszcz. ang. (Monografie Wydziału Administracji Wyższej Szkoły Ekonomii i Innowacji w Lublinie).

Z treści: Jakubiak Marek: Początki samorządu terytorialnego III Rzeczypospolitej w ujęciu historyczno-prawnym s. 17–34; Kocięcka Monika: Droga do restytucji samorządu powiatowego w III Rzeczypospolitej s. 35–49.

11288. [DWADZIEŚCIA pięć] 25 lat Kościoła białostockiego. Red. Jarosław Jabłoński, Zbigniew Łaszcz, Teresa Margańska, Katarzyna Kakowska. Białystok 2016 Wydaw. św. Jerzego 4° ss. 122, nlb. 1, il.

Lata 1991–2016.

11289. [DWADZIEŚCIA pięć] XXV lat nauczania religii w polskiej szkole. Między nadzieją a rzeczywistością. Red. Marian Zając. Lublin 2015 Natan 8° ss. 366, il.

Z treści: Zając M.: Wprowadzenie s. 9–10; Chałupniak Radosław: Szkolne nauczanie religii w Polsce w kontekście europejskim s. 13–35; Tomasiak Piotr: Polskie dokumenty katechetyczne dwudziestopięcioletnia 1990–2015 s. 37–65; Panuś Tadeusz: Katecheza w zwierciadle mediów s. 67–89; Barciński Zbigniew: 25 lat katechezy w szkole – próba bilansu s. 91–104; Kloch Józef: Katecheza z perspektywy rzecznika Konferencji

Episkopatu Polski s. 105–112; Slotwińska Helena: Idealny katecheta na współczesne czasy s. 125–138; Kiciński Andrzej: Rozwój katechezy specjalnej s. 139–150; Wrońska Halina: Komplementarność nauczania religii w szkole i katechezy parafialnej s. 151–162; Goliszek Piotr: Zakres nauczania katechezy w latach 1990–2015 w archidiecezji lubelskiej s. 163–190; Łabendowicz Stanisław: Wychowanie dzieci i młodzieży w katechezie szkolnej s. 191–204; Kulpaczyński Stanisław: 25 opinii katechetów o 25 latach katechezy w Polsce s. 205–227; Święs Kazimierz: Szkolne nauczanie religii w odbiorze społecznym s. 229–240.

11290. [DWADZIEŚCIA pięć] 25 lat samorządności w Polsce. Bilans decentralizacji władzy i zmiany gospodarczej. Red. nauk. Sławomir H. Zaręba, Piotr Komorowski, Marcin Zarzecki. Warszawa 2016 Kontrast 8° ss. 223, nlb. 1, il.

Z treści: Zawada Piotr: Rynek pracy w Polsce jako obszar zainteresowania samorządu w ujęciu krajowym i regionalnym. Analiza skuteczności prowadzonych działań s. 57–69; Skorwider-Namiołko Jarosław, Skorwider-Namiołko Anna: Gospodarka finansowa a rozwój lokalny gmin w okresie przemian społecznych i gospodarczych. [Lata 1995–2014] s. 83–105; Piskorz-Ryń Agnieszka: Jawność funkcjonowania samorządu terytorialnego. Bilans 25-lecia s. 135–148; Ostrowski Karol: Struktura dochodów własnych, subwencji i dotacji powiatów z wyłączeniem miast na prawach powiatu. [Na przykładzie pow. nowodworskiego w woj. mazowieckim, l. 2011–2015] s. 149–161; Pakulska Jolanta: Inwestycje gmin w gospodarkę wodną i ściekową. [Lata 1997–2013] s. 163–171; Geryk Marcin: Zmiany w systemie szkolnictwa wyższego oraz ich wpływ na zarządzanie uczelniami w Polsce. Bilans 25-lecia s. 205–224.

11291. [DWADZIEŚCIA pięć] 25 lat Teatru Tańca Vogue/EGO VU. Red. Kuba Kasprzyk, Agata Hołubowska. Gryfino 2016 Środowisko Inicjatyw Artystycznych HYBADU 4° ss. 159, il.

W Gryfinie, l. 1991–2016.

11292. [DWADZIEŚCIA pięć] 25 lat Ustawy o policji. Doświadczenia wielkopolskie. Red. nauk. Rafał Batkowski, Anna Zbarszewska. Poznań 2016 Wydaw. Wyższej Szkoły Pedagog. i Adm. im. Mieszka I 8° ss. 578, il., streszcz. ang., niem.

Z treści: Iwaszczyca Michał: Kształcenie policjantek i policjantów. Doświadczenia Wyższej Szkoły Umiejętności Społecznych. [Lata 1990–2015] s. 87–95; Krużowski Krystian: Jednostki zwalczające przestępczość samochodową w garnizonie wielkopolskim w latach 1990–2015 s. 193–204; Sulej Ryszard: Historia KPP Policji w Międzychodzie. [Od 1920 r.] s. 235–252; Zamorska Renata, Jaworska-Wojtas Lucyna: Rola Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Pracowników Policji w budowie kultury organizacyjnej. Rys historyczny, czyli jak NSZZ powstał. [Lata 1989–2015] s. 277–287; Poczet Komendantów Wojewódzkich Policji w Poznaniu (1990–2016) s. 409–413.

11293. DZIAŁO Joanna: Formy i instrumenty pomocy publicznej w Unii Europejskiej w latach 2006–2011. *Studia Prawno-Ekonomiczne*. T. 89; 2013 s. 207–224, streszcz. ang.

11294. DZWONKOWSKI Roman: Wpływ papieża Jana Pawła II w byłych republikach ZSRR a stosunki międzyetniczne. *Collectanea Theologica*. R. 85: 2015 nr 2 s. 234–243.

Lata 1993–2002.

11295. ELBLĄSKA Uczelnia Humanistyczno-Ekonomiczna 2001–2016. Oprac. zespół w składzie Tomasz Borkowski [i in.]. Elbląg 2016 Elbląska Uczelnia Humanist.-Ekonom. 8° ss. 91, il.

Zawiera też wspomnienia.

11296. ERDMANS Mary Patrice: Murder in New Britain. Poles and Puerto Ricans living in concentrated poverty. *Studia Migracyjne – Przegląd Polonijny*. R. 41: 2015 z. 4 s. 173–192.

Morderstwo w styczniu 2006 r. w Connecticut na 34-letnim Jarosławie Sawickim jako punkt wyjścia do analizy asymilacji Polaków i Portorykańczyków w USA w l. 1990–2010.

11297. FIJAŁKOWSKI Marek: 25 lat działalności Niemieckiego Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego w Pile. *Kronika Wielkopolski*. 2016 nr 3 s. 130–134.

11298. FILANOWSKI Błażej: Łódzki pejzaż zdarzeń. Rejestrowanie, odkrywanie i animowanie zmienności miasta po 1989 roku. *Kronika Miasta Łodzi*. [R. 26:] 2016 nr 4 s. 50–57.

11299. FIŃ Anna: The newest Polish New Yorkers. A social and demographic profile. *Studia Migracyjne – Przegląd Polonijny*. R. 41: 2015 z. 4 s. 193–214.

Lata 1990–2012.

11300. FRANKÓW Piotr: Gorzowski Oddział Towarzystwa Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich w latach 1989–2007. *Forum Historyczno-Społeczne*. Nr 2: 2014 s. 25–38.

11301. GĄSIOROWSKI Andrzej, Wika Wiesław: Pomorska Szkoła Wyższa w latach 2001–2016. Starogard Gdański 2016 Pomorska Szkoła Wyższa 8° ss. 103, nlb. 1, tabl. 22.

Starogard Gdański.

11302. GIESE Arno: Piłskie Bractwo Kurkowe „Tarcza”. To już 20 lat. Wyd. 2 uzup. Piła 2016 Piłskie Bractwo Kurkowe „Tarcza” 8° ss. 99, nlb. 2, 85, nlb. 5, il., streszcz. ang., niem.

Współwyd.: Piłskie Bractwo Kurkowe. 225 lata działalności brackiej. Red. Marek Fijałkowski, Adam Golembowski, Roman Sowiński, Maciej Wajs.

Repr. pracy współwyd.: Piła 2000.

11303. GŁOS, który nie umilkł. Jubileusz 25-lecia Duszpasterstwa Ludzi Pracy '90

(1990–2015). Zebrał i oprac. Andrzej Potycz. Legnica 2016 Diec. Centrum Edukacyjne; Bibl. im. Jana Pawła II Wyższego Seminarium Duchownego Diec. Legnickiej 8° ss. 178, il. (Biblioteka Diecezji Legnickiej; 64).

11304. GOLMONT Zdzisław: Dzieci Tkaczy. Emigracyjne spotkania bielawian. *Bibliotheca Bielaviana*. [R. 7:] 2015 [dr.:] 2016 s. 179–184.

Działalność Towarzystwa Przyjaciół Bielawy i Dolnego Śląska, utworzonego w Kanadzie w 1993 r.

11305. GOŁOTA Janusz: „Wspólne Dziedzictwo” jako kronika środowiska polskiego w Krzemieńcu. *Studia Etckie*. [T.] 15: 2013 nr 3 s. 321–334, streszcz. ang.

Czasopismo, l. 2001–2004.

11306. GOMÓŁKA Krystyna: Studenci, doktoranci i stażyści z Ukrainy na polskich uczelniach. *Przegląd Wschodnioeuropejski*. [T.] 7: 2016 [nr] 1 s. 85–98, streszcz. ang.

Od początku l. 90. XX w.

11307. GORYNIA Marian: Miejsce gospodarki polskiej w gospodarce Unii Europejskiej w latach 2003–2014. *Przegląd Zachodni*. [T. 72:] 2016 [nr] 4 s. 203–234, streszcz. ang.

11308. GÓRAJEK Anna: Kolaż z przeszłością w tle. Kto, dokąd i dlaczego? Niemcy w podróży po Polsce 1990–2015. Warszawa 2016 Inst. Germanistyki Uniw. Warszawskiego 8° ss. 224, nlb. 1.

Polska w niemieckiej literaturze podróżniczej.

11309. GROMADZIŃSKI Stanisław: 20 lat Wspólnoty Seniorów ZHP im. ks. hm. Antoniego Bogdańskiego w Skulsku 1996–2016. Poznań 2016 Krąg Starszyny Harcerskiej i Seniorów 2 PDH im. Kazimierza Wielkiego „Wiarusy” 8° ss. 60, il. Krąg Starszyny Harcerskiej i Seniorów 2 PDH im. Kazimierza Wielkiego „Wiarusy”.

11310. GUZEK Damian: Media katolickie w polskim systemie medialnym. Toruń 2016 Adam Marszałek 8° ss. 367, il., streszcz. ang.

Po 1989 r.

11311. GUZEWICZ Wojciech: Związki bpa Edwarda Samsela z Kościołem na terenach obecnej Białorusi. *Studia Etckie*. [T.] 15: 2013 nr 3 s. 291–303, streszcz. ang.

Lata 1994–2002.

11312. HALAMSKA Maria: Processes of change in the social structure of Poland's

rural population in the years 1991–2013. *Więś i Rolnictwo*. 2016 nr 4 s. 81–99, streszcz. pol.

11313. HAMRYSZCZAK Artur: „Fides. Biuletyn Bibliotek Kościelnych” – młodszy brat pisma „Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne”. *Fides*. [R. 22:] 2016 nr 1 s. 145–176, streszcz. ang.

Lata 1995–2012.

11314. HARDEJ Bożenna: Obchody rocznicy 100-lecia harcerstwa w Sokołowie Podlaskim. *Sokołowski Rocznik Historyczny*. T. 3: 2015 s. 251–263.

Rok 2015.

11315. HRYSZKIEWICZ Dominik, Kubiak Judyta: Kobiety w Policji. Teoria i praktyka. *Szczytno 2016* Wydaw. Wyższej Szkoły Policji 8° ss. 156, il.

Po 1989 r.

11316. IWASZKO Kazimierz: Samorząd gdyński z perspektywy 25 lat. *Zeszyty Gdyńskie*. Nr 10: 2015 s. 95–114, streszcz. ang.

Od 1990 r.

11317. IWASZKO K.: Współpraca oświaty gdyńskiej z polskimi szkołami na Litwie. *Zeszyty Gdyńskie*. Nr 11: 2016 s. 189–196, streszcz. ang.

Od 1990 r.

11318. JAKA administracja? Rozważania nad teorią i praktyką administracji polskiej po 1989 roku. Praca zbiorowa. Pod red. Michała Strzeleckiego, Waldemara Zubrzyckiego, Dariusza Jurczaka. *Olsztyn 2016* Wydaw. Uczelniane Wyższej Szkoły Informatyki i Ekonomii TWP 8° ss. 302, nlb. 2, il.

Z treści: Strzelecki M., Zubrzycki W., Jurczak D.: Wstęp s. 5–6; Strzelecki M.: Polityczne aspekty przebudowy i funkcjonowania administracji publicznej w III Rzeczypospolitej s. 7–16; Juchniewicz Joanna: Instytucja odpowiedzialności politycznej Rady Ministrów i jej członków w pracach Komisji Konstytucyjnej Zgromadzenia Narodowego s. 17–29; Kuczur Tomasz, Lewandowski Tomasz: Proces decentralizacji władzy w administracji publicznej w Polsce po 1989 roku s. 31–44; Machalski Paweł: Projekty zasadniczego podziału terytorialnego Rzeczypospolitej Polskiej w latach 90. XX wieku. Stan obecny i perspektywy zmian s. 45–61; Radomski Grzegorz: Transformacja administracji polskiej w ocenie prawicy narodowej s. 75–86; Sprengel Bolesław: Policja w systemie administracji publicznej s. 139–148; Nowicka Izabela, Bryk Janusz: Wpływ prawa administracyjnego na kształtowanie się ustrojowego prawa o wykroczeniach. [XX–XXI w.] s. 187–197; Jurczak D.: Mikrokręgi społeczne bezpieczeństwa przygranicza po 1989 roku s. 223–238.

Rec.: Sosnowski Adam, *Warmińsko-Mazurski Kwartalnik Naukowy*. Nauki Społ. 2015 nr 4 s. 125–129.

11319. JAKONIUK Adam: 20 lat od powstania Niepaństwowej Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Białymstoku. *Zagadnienia Społ.* 2016 nr 2 s. 263–275.

11320. JAMRO Mateusz T., Sławomirski Radosław: Prawo i Sprawiedliwość i Liga Polskich Rodzin we wspólnocie rządzenia 2005–2007. Obraz prasowy koalicji na podstawie analizy materiałów prasowych w dzienniku „Rzeczpospolita”. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Folia 194: *Studia Politologica*. [T.] 15: 2015 s. 165–174, streszcz. ang.

11321. JAREMKÓW Monika: Wydawnictwo Dolnośląskie jako wydawca przekładów żydowskiej literatury pięknej. *Studia o Książce i Informacji*. [T.] 34: 2015 s. 27–39, streszcz. ang.

Po 1989 r.

11322. JAWORSKA Agnieszka: Aksjologiczne założenia działalności katolickich uniwersytetów ludowych w Polsce w latach 1989–2004. *Roczniki Pedagogiczne*. T. 8: 2016 nr 4 s. 115–122, streszcz. ang.

11323. JELENIOGÓRSKI Oddział Towarzystwa Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich. Sprawozdanie z działalności za rok 2016. *Rocznik Jeleniogórski*. T. 48: 2016 s. 320–324.

11324. JĘDRAŚ Stanisław: Gimnazja w powiecie leszczyńskim w latach 1999–2015. *Rocznik Leszczyński*. T. 16: 2016 s. 131–150.

11325. KACPRZYK Ewa Marta: Samorząd kutnowski w latach 1990–1994. Kampania, wybory i działalność Rady Miejskiej I kadencji. *Kutno 2016* Tow. Przyj. Ziemi Kutnowskiej 8° ss. 263, il.

11326. KAJETANOWICZ Jerzy: Polskie wojska operacyjne w systemie bezpieczeństwa państwa w latach 1990–2010. *Kwartalnik Bellona*. R. 7: 2013 nr 3 s. 105–116, streszcz. ang. s. 237.

11327. KALENDARIUM Towarzystwa Karpackiego. Oprac. Tomasz Smoliński i Andrzej Wielocha. *Plaj*. [T.] 50: 2015 s. 301–311. Za l. 2011–2015.

11328. KAŁUŻNY Ryszard: Wyższe szkolnictwo wojskowe w okresie transformacji. *Kwartalnik Bellona*. R. 1: 2007 nr 2 s. 115–128, streszcz. ang. s. 196.

11329. KAMUSELLA Tomasz: Silesian: from „gwara” to language after 1989. *Rocznik Polsko-Niemiecki*. Nr 24: 2016 z. 1 s. 78–119, streszcz. ang.

11330. KANSY Andrzej: Płocka prasa regionalistyczna w latach 1989–2014. Płock 2015.

Rec.: Kasprzyk Damian, *Rocznik Muzeum Wsi Mazowieckiej w Sierpcu*. T. 7: 2016 s. 114–122; Wrona Grażyna, *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. Vol. 19: 2016 no 1 s. 133–140.

11331. KAPITUŁA Katedralna Elbląska. Statut, historia, kanonicy. Oprac. Wojciech Zawadzki. Elbląg–Olsztyn 2016 Studio Poligrafii Komputerowej „SQL” 8° ss. 143, nlb. 1, il.

Lata 1992–2015.

11332. KAPRALSKI Sławomir, Kołaczek Małgorzata, Talewicz-Kwiatkowska Joanna: Kierunek: przyszłość. 25 lat wolności a Romowie. Kraków 2015 Wydaw. UJ 8° ss. 239, nlb. 1, il.

11333. KAROLAK-MICHALSKA Magdalena: Elita polityczna Polski wobec wyzwań Euromajdanu i kryzysu ukraińskiego w latach 2013–2014. *Przegląd Zachodni*. [T. 72:] 2016 [nr] 4 s. 181–202, streszcz. ang.

11334. KARWOWSKA Katarzyna: Wypędzeni do raju. Portret własny późnych przesiedleńców z Polski w literaturze polskiej w Niemczech. Warszawa 2016 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego 8° ss. 327, streszcz. niem. (Druga Europa. Seria monografii interkulturowych Europy Środkowo-Wschodniej; t. 8).

Po 1989 r.

11335. KASTORY Agnieszka Małgorzata: Obywatelski Klub Parlamentarny wobec sytuacji na Litwie w latach 1989–1991 w świetle dokumentów Archiwum Senatu i Biblioteki Sejmowej. *Prace Historyczne*. [T.] 142: 2015 z. 3 s. 523–539, streszcz. ang.

11336. KATASTROFA smoleńska 10 kwietnia 2010 w relacjach prasy brytyjskiej. Mity i rzeczywistość. Oprac. Wojciech Jasiakiewicz. Bydgoszcz 2016 Wydaw. Uniw. Kazimierza Wielkiego 8° ss. 133, nlb. 2, streszcz. ang.

Treść: Jasiakiewicz W.: Wstęp s. 7–9; Czyżewska Katarzyna: „The Daily Telegraph” wobec katastrofy smoleńskiej 10 kwietnia 2010 s. 11–26; Gruszczyński Łukasz: „Daily Mail” wobec katastrofy smoleńskiej s. 27–45; Jasiakiewicz W.: Katastrofa smoleńska 10 kwietnia 2010 w relacjach „The Economist”. Mity i rzeczywistość s. 47–59; Lubiszewska Daria: Katastrofa smoleńska w brytyjskim dzienniku „The Independent” s. 61–76; Makara Natalia: Katastrofa smoleńska według brytyjskiego pisma „The Guardian” s. 77–98; Mikczyński Paweł Piotr: „Financial Times” i katastrofa smoleńska 10 kwietnia 2010 s. 99–111; Rogowa Aleksandra Urszula: „The New York Times” i katastrofa smoleńska s. 113–133.

11337. KOLASA Władysław Marek: Prasa krakowska 1989–2014 (bilans przemian). *Niepodległość i Pamięć*. R. 23: 2016 nr 3 s. 181–207, streszcz. ang., niem., ros.

11338. KORDAS Jerzy: Polacy i Niemcy. Wzajemne oceny i polityki historyczne w latach 2005–2009. Wybrane problemy. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Folia 199: Studia de Securitate et Educatione Civili. [T.] 5: 2015 s. 99–116, streszcz. ang.

11339. KOSMAN Janina: Wydawnictwo „Dokument” Oficyna Archiwum Państwowego w Szczecinie. *Szczeciński Informator Archiwalny*. Nr 25: 2016 s. 107–113.

Od 1994 r.

11340. KOŚCIELNIAK Krzysztof: Muzułmanie polscy. Religia i kultura. Kraków 2016 Wydaw. M 8° ss. 244, il.

Od 1989 r.

11341. KOŚCIERZYNA – 25 lat w wolnej Polsce. *Kościerskie Zeszyty Muzealne*. [Z.] 8: 2014 s. 7–189.

Treść: Jażdżewski Krzysztof: Wstęp s. 7–8; Kronika. 25 lat Kościerzyny w wolnej Polsce s. 9–67; Zatrzymane w kadrcze s. 69–132; Migawki z historii – 25 lat wolnej Kościerzyny. [Wywiady] s. 137–165; Honorowi obywatele miasta Kościerzyny s. 167–189.

11342. KOWAL Stefan: Południowa Wielkopolska na gospodarczej mapie Polski. Próba bilansu transformacji ustrojowej 1989–2014. *Rocznik Kaliski*. T. 41: 2015 s. 105–124.

11343. KOWALCZYK Krzysztof: Między antyklerykalizmem a konfesjonalizacją. Partie polityczne wobec Kościoła katolickiego w Polsce po 1989 roku. Toruń 2016 Mado 8° ss. 392.

Rec.: Strzelecki Michał, *Athenaeum*. [Vol.] 50: 2016 s. 190–194.

11344. KOWALSKA Małgorzata: Obecne nieobecne. Kondycja polskich czasopism naukowych z zakresu nauk humanistycznych i społecznych. *Toruńskie Studia Bibliologiczne*. [T. 9:] 2016 nr 2 s. 251–263, streszcz. ang.

11345. KOWALSKI Michał: Zróżnicowanie przestrzenne zachowań wyborczych mieszkańców gminy Szadek w wyborach prezydenckich i parlamentarnych w 2015 roku. *Biuletyn Szadekowski*. T. 16: 2016 s. 243–256, streszcz. ang.

11346. KOWALSKI M., Roźniata Maciej: Zróżnicowanie przestrzenne zachowań wyborczych mieszkańców gminy Uniejów w wyborach prezydenckich i parlamentarnych w 2015 roku. *Biuletyn Uniejowski*. T. 5: 2016 s. 129–142, streszcz. ang.

11347. KOWERKO-URBAŃCZYK Marta: Wilno – Vilnius. Polskie i litewskie reprezenta-

cje miasta po roku 1990. Poznań 2016 Wydaw. Nauka i Innowacje 8° ss. 352, nlb. 1., streszcz. ang. PTH.

11348. KRASOWSKI Robert: Czas Kaczyńskiego. Polityka jako wieczny konflikt. Warszawa 2016 Czerwone i Czarne 8° ss. 312. (Historia III RP. Lata 2005–2010).

Działalność Jarosława Kaczyńskiego.

11349. KRONIKA Senatu Rzeczypospolitej Polskiej. VIII kadencja (1 I 2015 – 31 XII 2015). Zespół red. Urszula Makowska, Małgorzata Nadobnik-Hassa, Julita Rudzka. Warszawa 2016 Kancelaria Senatu 4° ss. 276, il.

11350. KRONIKA Uniwersytetu Jagiellońskiego za rok akademicki 2010/2011 i 2011/2012. Red. nac. Andrzej Kazimierz Banach. Kraków 2016 UJ 4° ss. 543, nlb. 1, il.

11351. KRÓL Karol: Analiza działalności samorządowych kolegów odwoławczych w Małopolsce w latach 2010–2015. *Roczniki Administracji i Prawa. Teoria i Praktyka*. R. 16: 2016 z. 2 s. 193–205, streszcz. ang.

11352. KRZYSZTOF Skubiszewski. Minister spraw zagranicznych RP 1989–1993. Materiały konferencji zorganizowanej przez Fundację imienia Krzysztofa Skubiszewskiego, Instytut Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Warszawskiego oraz Ministerstwo Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej w Warszawie 12 września 2014 roku. Pod red. Piotra Skubiszewskiego i Janusza Stańczyka. Warszawa 2016 Wydawnictwa Uniw. Warszawskiego; nakł. Fund. im. Krzysztofa Skubiszewskiego 8° ss. 158, nlb. 1, il.

Z treści: Stańczyk J.: Wprowadzenie s. 7–10; Nowak-Far Artur: Otwarcie konferencji z okazji dwudziestej piątej rocznicy powołania profesora Krzysztofa Skubiszewskiego na urząd ministra spraw zagranicznych RP s. 15–18; Skubiszewski P.: Mój brat Krzysztof s. 19–28; I panel konferencji: Barez Jan: Doktryna Skubiszewskiego s. 31–46; Makarczyk Jerzy: Nowa polityka wschodnia s. 47–60; Ananicz Andrzej: Polityka regionalna i Grupa Wyszehradzka. Budowanie nowych standardów współpracy s. 61–66; Dyskusja s. 67–78; II panel konferencji: Kuźniar Roman: Krzysztofa Skubiszewskiego powrót Polski do Europy s. 81–101; Nowak Jerzy M.: Minister Krzysztof Skubiszewski. Wyznania dyplomaty pracującego w służbie zagranicznej PRL i III RP s. 103–122; Kranz Jerzy: Krzysztof Skubiszewski – portret piórkciem s. 133–145; Dyskusja s. 133–145; Stańczyk J.: Podsumowanie s. 147–148.

11353. KUBIK Władysław: Początki i rozwój Akademii Ignatianum w Krakowie. *Studia Paedagogica Ignatiana*. Vol. 17: 2014 s. 15–33, streszcz. ang.

Od 1989 r.

11354. KUCHARCZYK Grzegorz: Strachy z Gazety. 20 lat przestróg dla Polski. Warszawa 2011.

Rec.: Klecel Marek, *Glaukopis*. Nr 25/26: 2012 s. 417–422.

11355. KUCZYŃSKI Krzysztof A[ntoni]: Recepcja Carla Hauptmanna w Polsce w XXI wieku (2000–2016). *Studia Niemcoznawcze*. T. 58: 2016 s. 223–233, streszcz. ang., niem.

11356. KURIANIUK Krzysztof: Wielka podlaska zmiana. Obrazy świata polskiej transformacji systemowej w reportażach Polskiego Radia Białystok w latach 1989–1999. Białystok 2016 Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego 8° ss. 383, nlb. 3, il., streszcz. ang. Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku, Wydz. Filol. Uniw. w Białymstoku. Katedra Badań Filol. „Wschód-Zachód”. (Colloquia Orientalia Bialostocensia. Literatura, historia; 26).

11357. LANGE Pamela: Migracje edukacyjne kobiet do Warszawy w perspektywie biograficznej. *Relacje*. 2016 nr 2 s. 163–175, streszcz. ang.

Lata 2001–2016.

11358. LASKOWSKA Katarzyna: Działalność zorganizowanych grup przestępczych z udziałem cudzoziemców w Polsce w latach 2004–2013 w świetle policyjnych danych statystycznych. *Przegląd Policyjny*. R. 26: 2016 nr 3 s. 5–20, streszcz. ang.

11359. LESIŃSKA Magdalena: Upolitycznienie emigracji i diaspory. Analiza dyskursu politycznego w Polsce w latach 1991–2015. *Studia Migracyjne – Przegląd Polonijny*. R. 42: 2016 z. 3 s. 11–30, streszcz. ang.

11360. LESZCZYŃSKA Krystyna: Senat Rzeczypospolitej Polskiej w latach 1989–2011. Lublin 2015.

Rec.: Olszewski Edward, *Athenaeum*. [Vol.] 50: 2016 s. 183–189.

11361. LEŚKIEWICZ Rafał: Od Służby Bezpieczeństwa do Urzędu Ochrony Państwa. *Dzieje Najnowsze*. R. 48: 2016 [nr] 1 s. 165–188, streszcz. ang.

11362. LEŚNIAK Jerzy: Samorządna Korzenna 1990–2015. Tekst i red. Jerzy Leśniak; współpr. Lucyna Bednarska [i in.]. Korzenna 2015 Urząd Gm. 4° ss. 207, nlb. 4, il.

Rec.: Wnęk Jan, *Rocznik Sąddecki*. T. 44: 2016 s. 356–358.

11363. LEWANDOWSKI Arkadiusz: Akcja Wyborcza Solidarność. Centroprawica w po-

szukiwaniu modelu współpracy. Płock 2016
Wydaw. Państw. Wyższej Szkoły Zawodowej
8° ss. 320, mapa.

11364. LINKNER Tadeusz: Kaszubski Rok
Mrongowiusza i polski Rok Kolberga. *Kościerskie Zeszyty Muzealne*. [Z.] 9: 2015 s. 217–226.

Rok 2014.

11365. LIPÍŃSKI Artur: Prawica na polskiej
scenie politycznej w latach 1989–2011. *Historia, organizacja, tożsamość*. Warszawa 2016
Dom Wydawniczy Elipsa 8° ss. 446.

11366. LIS Michał: Mniejszość niemiecka na
Śląsku Opolskim 1989–2014. Z bagażem prze-
szłości w realiach współczesności. Wyd. 2 popr.
Opole 2016 Wydaw. Inst. Śląski 8° ss. 186.
PiN-Inst. Śląski w Opolu, Stow. Inst. Śląski.

Wyd. 1. 2015.

11367. LORENC Magdalena: Dzisiejsze
wczoraj. Pamięć o wojnie w polskiej sztuce
współczesnej po 1989 roku. *Pamięć i Sprawiedliwość*. [Nr] 25: 2015 s. 221–241, streszcz. ang.

11368. LUBOJAŃSKA Eliza: „Nasza
Matka. Miesięcznik Parafii Matki Boskiej
Częstochowskiej w Śmiłowicach” w latach
2006–2015. Próba monografii w przeddzień ju-
bileuszu. *Fides*. [R. 22:] 2016 nr 2 s. 145–168,
streszcz. ang.

11369. ŁAZARZ Marek: Spotkanie po
latach – Zlot jeńców Stalagu Luft 3 w Colo-
rado Springs (Colorado, USA) 26–30 sierp-
nia 2014 r. *Zeszyty Żagańskie*. Nr 10: 2014
s. 70–76.

Żagań.

11370. ŁUCZKOWSKI Jan: Dożynki Pre-
zydenckie w Spale. *Zeszyty Wiejskie*. Z. 20:
2014 s. 107–117, streszcz. ang.

Od 2000 r.

11371. ŁUKASIK-GĘBSKA Sylwia: Kon-
cepcje edukacji w programach wyborczych
wybranych polskich partii politycznych z 2011
i 2015 roku. *Spoleczeństwo, Edukacja, Język*.
T. 4: 2016 s. 53–62, streszcz. ang.

11372. MADEJ-JANISZEK Regina: 20 lat
w służbie środowiska Sybiraków oraz nauki
– jubileusz kwartalnika „Zesłaniec”. *Niepod-
ległość i Pamięć*. R. 23: 2016 nr 1 s. 453–458.

11373. MALENDOWICZ Paweł: Obsza-
ry krytyki państwa w prasie komunistycznej
w latach 1991–2015 (na przykładzie publikacji
czasopisma „Brzask”). *Annales Universitatis*

Paedagogicae Cracoviensis. Folia 213: *Studia
Politologica*. [T.] 16: 2016 s. 65–77, streszcz. ang.

11374. MALEWSKI Henryk: Działalność
naukowa Stowarzyszenia Naukowców Polaków
Litwy w latach 2014–2016. *Biuletyn Historii
Pogranicza*. Nr 16: 2016 s. 107–128.

11375. MALINOWSKI Krzysztof: Polska
i Niemcy w Europie (2004–2014). Różnice
interesów. Uwarunkowania i konsekwencje.
Poznań 2015.

Rec.: Riedel Rafał, *Przegląd Zachodni*. [T. 72:] 2016 [nr] 3
s. 213–216.

11376. MARZĘCKI Radosław: Rządzeni-
o rządzących. Problem alienacji i niereprezen-
tatywności polskiej klasy politycznej. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*.
Folia 194: *Studia Politologica*. [T.] 15: 2015
s. 205–221, streszcz. ang.

Lata 1989–2013.

11377. MASZKIEWICZ Mariusz: Koloro-
we rewolucje i mniejszość polska na Białorusi.
Białoruskie Zeszyty Historyczne. [Z.] 42: 2014
s. 207–218, streszcz. ang., białorus.

11378. MAZUR Maria: Stowarzyszenie
Gmin Babiogórskich 2006–2015. Władze, ka-
lendarium działalności, wyróżnieni Laurami
Babiogórskimi. *Rocznik Babiogórski*. T. 16:
2015 s. 81–92, streszcz. czes., ang.

11379. MAZUR Sławomir, Ostrowska Mo-
nika, Wojtyca Janusz: Straż Miejska Miasta
Krakowa w latach 1991–2016. Monografia.
Kraków 2016 Oficyna Wydawnicza AFM KA-
AFM; na zlec. Krakowskiej Szkoły Wyższej im.
Andrzeja Frycza Modrzewskiego 8° ss. 171,
nlb. 2, il. (Bezpieczeństwo i Obronność. Seria
wydawnicza Wydziału Nauk o Bezpieczeństwie
Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza
Modrzewskiego; 9).

11380. MIEGOŃ Tomasz: ORP „Oksywie”
w opałach. *Biuletyn Historyczny*. Nr 31: 2016
s. 231–238.

3 VI 1993 r.

11381. MIELCZAREK Tomasz: Telewizja
w Polsce w latach 1989–2013. *Rocznik Historii
Prasy Polskiej*. Vol. 19: 2016 no 1 s. 101–121,
streszcz. ang.

11382. MONTELATIC Joanna: 15 lat Sto-
warzyszenia im. Haliny Sutarzewicz. *Rocznik
Kaliski*. T. 42: 2016 s. 147–160.

Zawiązane w celu utworzenia Muzeum Literackiego w Ka-
liszu, lata 2000–2015.

11383. MROZIK Agnieszka: Akuszerki transformacji. Kobiety, literatura i władza w Polsce po 1989 roku. Warszawa 2012 Lupa Obscura; IBL PAN 8° ss. 438.

Rec.: Świerkosz Monika: Pleć transformacji. *Pamiętnik Literacki*. R. 107: 2016 z. 2 s. 250–255.

11384. MŚCIWUJEWSKA-KRUK Bożena, Kruk Ryszard: „Almanach Muszyny” dla Małej Karpackiej Ojczyzny 1991–2015. *Ptaj*. [T.] 51: 2016 s. 165–175.

11385. NADOLNA-TŁUCZYKONT Marta: Czasopisma dla dzieci wydawnictwa Egmont Publishing (1990–2015). *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Folia 188: Studia ad Bibliothecarum Scientiam Pertinentia*. [T.] 13: 2015 s. 230–243, streszcz. ang.

11386. NIEKONFRONTACYJNA asymetria w relacjach polsko-amerykańskich. Red. nauk. Bohdan Szklarski. Warszawa 2015 Min. Spraw Zagranicznych; we współpr. z Ośr. Studiów Amerykańskich Uniw. Warszawskiego 8° ss. 192.

Z treści: Soczewica Leszek: Przedmowa s. 7–9; Szklarski B.: Niekonfrontacyjna asymetria – konceptualizacja pojęcia s. 11–26; Dybczyński Andrzej: Zarządzanie sojuszem asymetrycznym. Relacja Polska–USA s. 27–44; Zająk Justyna: Asymetria w stosunkach polsko-amerykańskich w zmieniającym się ładzie międzynarodowym s. 45–60; Kupiecki Robert: W cieniu asymetrii. Polsko-amerykańskie stosunki w dziedzinie bezpieczeństwa s. 61–83; Kozłowski Grzegorz: Asymetria relacji polsko-amerykańskich a stan i perspektywy ich rozwoju (możliwości ograniczania nierównowagi) s. 85–105; Kalendarium ważniejszych wydarzeń w relacjach Polski ze Stanami Zjednoczonymi w latach 2008–2015 s. 157–180.

Rec.: Szlajfer Henryk: Między niekonfrontacyjną asymetrią a politycznym klientelizmem. *Studia Polityczne*. Nr 42: 2016 s. 223–233.

11387. NIESTABILNOŚĆ wyborcza w Polsce. Pod red. Mikołaja Cześnika. Warszawa 2010 Fund. Inst. Spraw Publ. 8° ss. 114, il. Inst. Spraw Publ.

Lata 1997–2007.

11388. NIKOŁAJEW Jan, Urbas Michał: Prasa samorządowa w województwie zachodniopomorskim – wybrane aspekty socjokulturowe. *Rocznik Prasoznawczy*. R. 10: 2016 s. 67–79, streszcz. ang.

11389. NYZIO Arkadiusz: Rządzić znaczy służyć? Historia Unii Demokratycznej (1991–1994). Kraków 2014.

Rec.: Lewandowski Arkadiusz, *Athenaem*. [Vol.] 50: 2016 s. 177–182.

11390. OBRAZ literatury w komunikacji społecznej po roku '89. Pod red. Andrzeja

Wernera i Tomasza Żukowskiego. Warszawa 2013 IBL PAN 8° ss. 484.

Treść: Żukowski P.: Wstęp s. 5–6; Hopfinger Maryla: Literatura między sztuką a komunikacją s. 7–29; Werner A.: Rozwody i powroty s. 30–56; Nowacki Dariusz: Twarz i dzieło. Pisarze wśród mediów masowych s. 59–76; Żukowski T.: HIT/KIT. Język krytyki literackiej w mass mediach s. 77–94; Czaplinski Przemysław: Literatura jest gdzie indziej s. 95–125; Wałaszewski Zbigniew: Pierwszy polski supersystem rozrywkowy s. 126–154; Sobolewska Anna: Fantastyka między cybernetyką a polityką. Mity polskiej fantastyki s. 155–189; Skrendo Andrzej: Nieprofesjonalne świadectwa lektury s. 190–212; Szaruga Leszek: Monologi konserwatywne kontra modernizacyjne dialogi s. 215–237; Dunin Kinga: Polityka literatury s. 238–253; Warkocki Błażej: Świat poprzestawiany. Literatura, opowieści emancypacyjne i przełom epistemologiczny s. 254–277; Kuczera-Chachulska Bernadetta: Utwór literacki jako dzieło sztuki (na podstawie wybranych dyskusji publicznych, odnotowanych w polskich czasopiśmiech po 1989 roku) s. 281–308; Uniłowski Krzysztof: Pisarz jako gwiazdor. Przypadek Jerzego Pilcha s. 309–336; Zaleski Marek: Literatura bez zobowiązań? O ludyczności w literaturze na przełomie wieków s. 337–368; Kiślak Elżbieta: Porcja polskiej pulpy. Kryminały pierwszej dekady nowego wieku między konwencją a próbami opisu rzeczywistości – rekonesans s. 369–398; Kiślak E.: Polska biografistyka: nowy kierunek? s. 399–420; Ziątek Zygmunt: Reportaż jako literatura s. 421–458.

Rec.: Pawłowski Łukasz: Miejsce i sens literatury dzisiaj. *Pamiętnik Literacki*. R. 107: 2016 z. 3 s. 232–236, streszcz. ang.

11391. ORNACKA Ewa, Pytlakowski Piotr: Nowy alfabet mafii. Najnowsze losy polskiej przestępczości zorganizowanej. Wyd. 1 (dodr.). Poznań 2016 Rebis 8° ss. 462, tabl. 12, il.

Lata 1989–2013.

Wyd. 1. 2013.

11392. ORZELSKA-STĄCZAK Agnieszka: Ministrowie spraw zagranicznych Polski w latach 2005–2014. Stefan Meller, Anna Fotyga, Radosław Sikorski. Warszawa 2016 ISP PAN 8° ss. 368, il., streszcz. ang. (East of the West. Wschód Zachodu; 2).

Zawiera także wystąpienia ministrów spraw zagranicznych w l. 2006–2014 oraz fragm. programów PiS i PO dot. polityki zagranicznej.

11393. OSEWSKA Elżbieta, Stala Józef: Die katholische Schule zu Beginn des XXI. Jahrhunderts am Beispiel Polens und England. Warszawa 2015 Wydaw. Uniw. Kardynała Stefana Wyszyńskiego 8° ss. 200, streszcz. ang., hiszp.

11394. OSIEJUK Krzysztof: O samotnej wyspie, zapomnianej łodzi i oceanie bez kresu. Listy od Zyty Gilowskiej. Szczęsne 2016 Klinika Jęz. Lucyna Aninowska-Maciejewska 8° ss. 202, tabl. 4, il.

Dot. korespondencji z Z. Gilowską w okresie wrzesień 2011 – wrzesień 2014 r.; zawiera też listy.

11395. PALION Adam: Gazetka parafialna „Dobra Nowina” jako narzędzie ewangelizacji

i informacji. *Fides*. [R. 22:] 2016 nr 2 s. 127–144, streszcz. ang.

Miesięcznik parafii św. Stanisława BM w Żorach, l. 2001–2015.

11396. PARAFIA św. Teresy Benedykty od Krzyża (Edyty Stein) w Lublińcu-Stebłowie. Jubileusz 25 lecia 1991–2016. Pod red. Antoniego Zająca. Lubliniec 2016 Rzymskokatolicka parafia pod wezwaniem św. Teresy Benedykty od Krzyża – Edyty Stein 4° ss. 206, nlb. 1, il., mapy.

11397. PELKA Daniel: Die Kinderseiten im „Schlesischen Wochenblatt” und die Herausbildung der deutschen Identität. *Studia Niemcoznawcze*. T. 57: 2016 s. 81–94, streszcz. ang., niem.

Prasa mniejszości niemieckiej w Polsce po 1989 r.

11398. [PIĘTNAŚCIE] XV lat Kazimierskiej Konfraterni Sztuki. Red. Waldemar Odorowski, Bartłomiej Michałowski. Kazimierz Dolny–Lublin 2016 Kazimierska Konfraternia Sztuki – Kolonia Artystyczna; Multipress 4° ss. 241, nlb. 2, il.

Tekst równol. pol., ang.

W Kazimierzu Dolnym, l. 1998–2016.

11399. [PIĘTNAŚCIE] 15 lat nauk ścisłych na UKSW. Red. Wiesław M. Macek. Warszawa 2016 Wydaw. Nauk. Uniw. Kardynała Stefana Wyszyńskiego 8° ss. 151, il.

Materiały z konferencji, Warszawa, 5–6 XI 2015 r.

Z treści: Macek W.: Słowo wstępne s. 7–10; Bartnicki Roman: Początki Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego. Szkoły Nauk Ścisłych. [Wspomnienie] s. 13–16; Turzański Marian: Zarys historii Wydziału. [Lata 1999–2015] s. 19–34; Cytowski Jerzy, Sereżyński Franciszek: Informatyka na UKSW – krótka historia i perspektywy s. 97–106.

11400. PLANETA Szekspir. Druga dekada Festiwalu Szekspirowskiego w Gdańsku 2007–2016. Pod red. Barbary Świąder-Puchowskiej; dokumentacja Karolina Lipińska. Gdańsk 2016 Gdański Teatr Szekspirowski; Fund. Theatrum Gedanense 8° ss. 317, nlb. 1, il.

11401. PLUSKOWSKI Piotr: Samochód Wilk. Niespełniona przyszłość cieszyńskiej motoryzacji. Cieszyn 2016 [Piotr Pluskowski] 4° ss. 27, il.

Lata 90. XX w.

11402. PODAWCA Konrad: Analiza zmian ilościowych usług oświaty w gminach powiatu plockiego w latach 1999–2014. *Rocznik Towarzystwa Naukowego Plockiego*. [T.] 8: 2016 s. 392–410, streszcz. ang.

11403. PODSUMOWANIE siódmej kadencji Parlamentu Europejskiego (2009–2014).

Red. Adam Kirpsza, Paweł Musiałek, Dariusz Stolicki. Kraków 2015 AT Wydaw. 8° ss. 511, il.

Treść: Kirpsza A., Musiałek P., Stolicki D.: Wstęp s. 7–9; Węc Janusz Józef: Pozycja Parlamentu Europejskiego w reżimie traktatu lizbońskiego s. 13–37; Szezerski Krzysztof, Telejko Bartłomiej: Evolucja roli Parlamentu Europejskiego w systemie politycznym UE s. 39–51; Stolicki D.: Działalność ustawodawcza Parlamentu Europejskiego siódmej kadencji w ujęciu ilościowym s. 53–81; Kirpsza A.: Selekcja sprawozdawców w siódmej kadencji Parlamentu Europejskiego s. 83–107; Słomczyński Wojciech, Stolicki D.: Sługa dwóch panów: frakcyjne i narodowe przesłanki głosowania posłów w PE s. 109–138; Stolicki D.: Spójność grup politycznych w Parlamencie Europejskim siódmej kadencji s. 139–162; Słomczyński W., Stolicki D.: Interesy narodowe w Parlamencie Europejskim siódmej kadencji s. 163–204; Grosse Tomasz Grzegorz: Parlament Europejski siódmej kadencji wobec negocjacji wieloletnich ram finansowych s. 307–224; Malewska Alicja, Mężyk Robert: Parlament Europejski siódmej kadencji a zmiany architektury Unii Gospodarczej i Walutowej s. 225–246; Bojenko-Izdebska Ewa: Parlament Europejski siódmej kadencji wobec polityki spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej UE s. 247–260; Telejko B.: Parlament Europejski siódmej kadencji wobec wspólnej polityki handlowej UE s. 261–276; Perzyna Andrzej: Parlament Europejski siódmej kadencji wobec wspólnej polityki rolnej UE s. 277–299; Jaskulski Adam: Parlament Europejski siódmej kadencji wobec polityki transportowej UE s. 301–322; Musiałek P.: Parlament Europejski siódmej kadencji (2009–2014) wobec polityki energetycznej UE s. 323–347; Młynarski Tomasz: Parlament Europejski siódmej kadencji wobec polityki klimatycznej i ochrony środowiska UE s. 349–363; Kwiecień Dominika: Parlament Europejski siódmej kadencji wobec polityki rozwojowej i humanitarnej Unii Europejskiej s. 365–382; Musiałek P.: Parlament Europejski siódmej kadencji wobec wybranych zagadnień z obszaru WPZiB. [Wspólna Polityka Zagraniczna i Bezpieczeństwa] s. 383–413; Stępką Maciej: Parlament Europejski siódmej kadencji (2009–2014) wobec Wspólnej Polityki Bezpieczeństwa i Obrony (WPBiO) UE s. 415–431; Deptuła Wojciech: Parlament Europejski siódmej kadencji wobec ochrony praw człowieka w UE s. 433–451; Kirpsza A.: Analiza aktywności posłów do Parlamentu Europejskiego siódmej kadencji w zakresie frekwencji w głosowaniach, pytań parlamentarnych i przemówień plenarnych s. 455–482; Dulak Michał: Ranking polskich posłów do Parlamentu Europejskiego siódmej kadencji (2009–2014) s. 483–497.

11404. POLACY na Litwie. Cztery szkice do obrazu polskiego mikrokosmosu. Pod red. nauk. Marcina Wojciecha Solarza. Warszawa 2016 Trzecia Strona 8° ss. 118, il. Uniw. Warszawski. Wydz. Geografii i Studiów Region.

Z treści: Solarz M. W.: Dlaczego Litwa? Wprowadzenie s. 7–12; Piskorek Magdalena, Szczęśna Katarzyna, Wojtaszczyk Małgorzata: Geografia wyborcza Litwy ze szczególnym uwzględnieniem Akcji Wyborczej Polaków na Litwie s. 13–32; Piskorek M., Szczęśna K., Wojtaszczyk M.: Młodzież rejonu sołecznickiego między Polską a Litwą – dylematy tożsamości s. 33–51; Orleański Michał: W poszukiwaniu kompromisu: problem nazewnictwa miejskiego w rejonie sołecznickim na przykładzie Sołecznik Wielkich i Ejszyszek s. 52–74.

11405. POLITYKA wyznaniowa a prawo III Rzeczypospolitej. Red. Michał Skwarzyński, Piotr Steczkowski. Lublin 2016 Wydaw. KUL 8° ss. 384, streszcz. ang. KUL Jana Pawła II. Wydz. Prawa, Prawa Kanonicznego i Admin.

Z treści: Grabowska Marzanna: Tło polityczne likwidacji Urzędu do Spraw Wyznań w 1989 roku s. 127–132; Szymański

Andrzej: Starania wspólnot zakonnych o zapewnienie ciągłości funkcjonowania wyznaniowych placówek opiekuńczo-wychowawczych w realiach Polski Ludowej (wybrane aspekty) s. 217–236.

11406. **POLITYKA** zagraniczna Polski w zmieniającym się ładzie międzynarodowym. Wybrane problemy. Red. nauk. Ryszard Zięba, Tomasz Pawłuszko. Kielce 2016 UJT 8° ss. 336, nlb. 2.

Z treści: Węc Janusz Józef: Niemcy w polityce europejskiej Polski w latach 2004–2016 s. 185–220; Czornik Katarzyna: Bliższy Wschód w polityce zagranicznej Polski w drugiej dekadzie XXI wieku. Aspekty polityczne s. 235–257.

11407. **POŁĘĆ** Rafał: Sprawa kradzieży środków walki Marynarki Wojennej największym wyzwaniem dla gdyńskiej Żandarmerii Wojskowej. *Zeszyty Gdyńskie*. Nr 10: 2015 s. 293–303, streszcz. ang.

Rok 2002.

11408. **POPIELIŃSKI** Paweł: Wprowadzenie podwójnego nazewnictwa na tablicach miejscowości i urzędów oraz języka pomocniczego w gminach na Górnym Śląsku a ich społeczne postrzeganie. *Rocznik Polsko-Niemiecki*. Nr 24: 2016 z. 1 s. 120–144, streszcz. ang.

Lata 2005–2015.

11409. **POSPISZIL** Karolina: Swojskość i utrata. Obrazy Górnego Śląska w literaturze polskiej i czeskiej. Katowice 2016 Wydaw. UŚ 8° ss. 223, nlb. 1, il., streszcz. ang. (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; nr 3502).

Po 1989 r.

11410. **PRZEMIANY** w kręgu kultury polskiej XX i XXI wieku. Red. Monika Stankiewicz-Kopeć, Izabela Kaczmarzyk. Kraków 2016 Akad. Ignatianum; Wydaw. WAM 8° ss. 403, streszcz. ang.

Z treści: Stankiewicz-Kopeć M., Kaczmarzyk I.: Wstęp s. 7–10; Gąsowski Tomasz: Od „Solidarności” do wolności. Polska i Polacy w latach 1980–1989 s. 13–34; Czaplą Mariusz: Po Okrągłym Stole. Polska i Polacy w latach 1989–2015 s. 35–54; Kaczmarzyk I.: Słownictwo w smudze cienia, czyli ginąca polska leksyka jako element kultury pamięci (na przykładzie działań podejmowanych przez Bibliotekę Śląską w Katowicach) s. 187–202; Stuchlik-Surowiak Beata: „Masakryczna impreza” – czyli o języku młodzieży na tle przemian społeczno-kulturowych w Polsce końca XX i początku XXI wieku s. 263–279; Chłap-Nowakowa Justyna: Nowy językowy „savoir-vivre”. Przypadki polszczyzny po 1989 roku s. 281–313; Koncewicz-Dziduch Edyta: „Skrzydlate słowa” pochodzenia medialnego w komunikacji językowej Polaków przełomu XX/XXI wieku s. 339–360.

11411. **PRZESZŁOŚĆ** dla przyszłości. Monografia Oddziału Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Komunikacji Rzeczpospolitej Polskiej w Krakowie 2006–2016. Oprac. mo-

nografii Krystyna Styma-Bartkiewicz. Kraków 2016 Stow. Inżynierów i Techników Komunikacji Rzeczpospolitej. Oddz.; Wydaw. PIT Piotr Drapa 8° ss. 174, il.

11412. **PRZYBYSZ** Kinga: Relacje państwo–Kościół katolicki w dyskursie „Gościa Niedzielnego”. Casus edukacji publicznej. *Środkowoeuropejskie Studia Polityczne*. [T.] 3: 2016 s. 121–133, streszcz. ang.

Lata 2005–2015.

11413. **PRZYBYSZ** K.: Spór Radia Maryja z KRRiT w świetle wybranych publicystycznych audycji Radia Maryja 2011–2013. Toruń 2015.

Rec.: Mielczarek Tomasz, *Rocznik Bibliologiczno-Prasoznawczy*. T. 8/19: 2016 s. 309–312.

11414. **PUZIAK** Marcin: „Credidimus caritati”. Wyższe Seminarium Duchowne Diecezji Bydgoskiej – 10 lat istnienia. *Studia Bydgoskie*. T. 8: 2014 s. 99–116, streszcz. ang.

Lata 2004–2014.

11415. **RAK** Marian: „Regulator” – „ZAP” i „S”-y czasu rewolucji społecznej w ZAP-ie. Ostrów Wielkopolski 2015 Edytor 8° ss. 73.

Czasopismo „Regulator” w Zakładach Automatyki Przemysłowej im. Juliana Marchlewskiego w Ostrowie Wielkopolskim, l. 1990–1993; zawiera też materiały źródłowe.

11416. **RAKOWSKI** Maciej: Uchwalanie budżetu gminy w latach 1990–2002 na przykładzie Łodzi. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 9: 2006 cz. 2 s. 461–482.

11417. **RATAJCZAK** Robert: Druga dekada Ormontowic. Ormontowice–Czerwionka–Leszczyny 2016 Vectra 8° ss. 223, tabl. 80, il.

Lata 2001–2011.

11418. **RAZEM** pamiętamy więcej. Inicjatywy szkół, placówek i stowarzyszeń związane z poznawaniem historii Sybiraków oraz przekazywaniem jej obecnym i przyszłym pokoleniom. Oprac. Ewa Ołenicz-Bernacka. Bolesławiec 2015.

Omw.: Strauchold Grzegorz, *Rocznik Bolesławiecki*. T. 8: 2015 [dr:] 2016 s. 195–196.

11419. **RÖGER** Maren: Ucieczka, wypędzenie i przesiedlenie. Medialne wspomnienia i debaty w Niemczech i w Polsce po 1989 roku. Przekł. Tomasz Gabiś. Poznań–Wrocław 2016 Nauka i Innowacja; na zlec. Centrum Studiów Niem. i Europejskich im. Willy’ego Brandta Uniw. Wrocławskiego 8° ss. 670, tabl. 4, il. (Studia Brandtiana. Translationes; vol. 5).

11420. ROGOWSKI Stanisław: Nowelizacje konstytucji z 22 lipca 1952 r. w latach 1989–1991. *Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego*. [T.] 12: 2009 s. 309–330.

11421. ROSOCHACKI Jan, Zaliwski Kamil: Historia Zespołu Pieśni i Tańca „Sokołowianie” w latach 2002–2015. *Sokołowski Rocznik Historyczny*. T. 3: 2015 s. 201–220.

11422. RUDIĄK Robert: 20 lat zielonogórskiej oficyny wydawniczej Pro Libris. *Studia Zielonogórskie*. T. 21: 2016 s. 89–100.

Lata 1996–2016.

11423. SADOWSKI Piotr: Ekshumacje żołnierzy radzieckich w Małopolsce w 2015 roku – kontekst historyczno-wojskowy. *Rocznik Sądecki*. T. 44: 2016 s. 287–307.

11424. [SAMORZĄDY z perspektywy ćwierćwiecza ich istnienia]. Red. Jarosław Durka i Kazimierz Miroszewski. *Zeszyty Myszkowski*. Nr 2: 2015 s. 5–135, streszcz. ang.

Z treści: Od redakcji s. 5–6; Miroszewski K.: Samorząd Myszkowski 1990–2015 s. 7–30; Morawiec Norbert: Myszków – historia/pamięć – tożsamość. Samorząd lokalny a polityka historyczna s. 47–61; Durka J.: Zarys działalności samorządu terytorialnego w Koziegłowach w latach 1990–2015 s. 62–81.

11425. SCALCIONE Vincenzo: Przystąpienie Polski do Unii Europejskiej w świetle brytyjskich i włoskich tekstów prasowych (analiza fasetowa). Red. nauk. Aleksandra Kiklewicza. Olsztyn 2016 Centrum Badań Europy Wsch. Uniw. Warmińsko-Mazurskiego 8° ss. 257, il., streszcz. ang.

11426. SCHEFFS Łukasz: Kolektywizm i indywidualizm. Zachowania wyborcze w Polsce w latach 2001–2011. Poznań 2016 Wydaw. Nauk. Wydz. Nauk Polit. i Dziennikarstwa UAM 8° ss. 277, nlb. 1.

11427. SEKUŁA-KWAŚNIEWICZ Halina: Tradycja i nowoczesność we wzorach ról kobiecych w Polsce. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Folia 194: *Studia Politologica*. [T.] 15: 2015 s. 222–239, streszcz. ang.

Po 1989 r.

11428. SIKORSKI Tomasz: Państwo w przebudowie. Naprawa ustroju politycznego państwa w programie polskiego „neokonserwatyzmu” w pierwszych latach transformacji ustrojowej. Casus Partii Konserwatywnej (1992–1997). *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Folia 213: *Studia Politologica*. [T.] 16: 2016 s. 47–64, streszcz. ang.

11429. SKŁADANOWSKI Henryk: Więzienie CIA w Ośrodku Szkolenia Agencji Wywiadu w Starych Kiejkutach – historia śledztwa. *Rocznik Mazurski*. T. 20: 2016 s. 135–164.

11430. SOBOLEWSKA-MYŚLIK Katarzyna: Niepartyjne inicjatywy polityczne jako nowy sposób politycznego zaangażowania obywateli? Czechy, Polska, Słowacja. *Studia Środkowoeuropejskie i Balkanistyczne*. T. 24: 2016 s. 121–132, streszcz. ang.

11431. SOKOŁOWSKI Jacek K.: Od sojuszu do skrajnej wrogości. Ewolucja zachowań parlamentarnych Platformy Obywatelskiej i Prawa i Sprawiedliwości w latach 2001–2013. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Folia 194: *Studia Politologica*. [T.] 15: 2015 s. 115–133, streszcz. ang.

11432. SOKÓŁ Aneta M.: Polska książka ewangelicka po 1989 roku. Katowice 2016 Wydaw. Głos Życia 8° ss. 304, il., mapy, streszcz. ang., niem.

11433. SONDEL Maria: Festiwal Kultury Chrześcijańskiej przeszedł do historii. Jubileuszowy i ostatni. *Kronika Miasta Łodzi*. [R. 26:] 2016 nr 4 s. 65–73.

Lata 1997–2016.

11434. STACHOWICZ Jacek: Patologie organizacyjne w szkolnictwie wyższym w Polsce w latach 1990–2007. Toruń 2015 Adam Marszałek 8° ss. 366, il.

11435. STOLARCZYK Mieczysław: Rosja w polityce zagranicznej Polski w latach 1992–2015. Katowice 2016 Wydaw. UŚ 8° ss. 537, nlb. 3, streszcz. ang., niem., ros.

11436. STOLICKI Dariusz: Wewnątrzpartyjne konflikty w głosowaniach sejmowych w PO i PiS w latach 2001–2014. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis*. Folia 194: *Studia Politologica*. [T.] 15: 2015 s. 134–164, streszcz. ang.

11437. SULEJA Włodzimierz: Wrocławski Komitet Obywatelski. Wybory samorządowe 27 maja 1990 r. Wrocław 2015 Profil 8° ss. 223, tabl. 32, il. + dysk optyczny (CD-ROM).

11438. SWOBODA Piotr: Wywiad i kontrwywiad w Polsce w procesie przemian systemowych (1989–2007). Kraków 2016 Wydaw. Avalon 8° ss. 415, il.

11439. SZAMIK Jacek: Polskie Stronnictwo Ludowe 1990–2005. Warszawa 2016 MHPRL 8° ss. 362, tabl. 20, il. MHPRL.

11440. SZARŁAT Aleksandra: Pierwsze damy III Rzeczypospolitej. Warszawa 2016 Wydaw. W.A.B.; Grupa Wydaw. Foksal 8° ss. 316, nlb. 4, tabl. 44, il.

Barbara Jaruzelska, Danuta Wałęsa, Jolanta Kwaśniewska, Maria Kaczyńska, Anna Komorowska, Agata Kornhauser-Duda.

11441. SZCZEPANEK Anita, Urbański Bartłomiej: Ekshumacja szczątków żołnierzy Armii Radzieckiej z mogiły zbiorowej przy Alei Wolności w Nowym Sączu. *Rocznik Sądecki*. T. 44: 2016 s. 309–321.

9 VII 2015 r.

11442. SZMITKA Stanisław: Specyfika cech prywatyzacji polskiej gospodarki początkowego okresu reform. *Warmińsko-Mazurski Kwartalnik Naukowy*. Nauki Społ. 2013 nr 4 s. 81–98, streszcz. ang.

11443. SZOCKI Józef: Prasa lokalna Dolnego Śląska 1989–2012 (w świetle badań prasoznawczych). Wrocław 2015.

Rec.: Przybysz Kinga, *Rocznik Historii Prasy Polskiej*. Vol. 19: 2016 no 2 s. 113–115.

11444. SZUBERT Rafał: Kalendarium AWF we Wrocławiu 2006–2016. *Zeszyty Historyczne Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu*. Wyd. spec. 2016 s. 50–63.

11445. SZYMANIK Tomasz: Zarządzanie zasobem osobowym WAM w latach 1996–2014. *Kwartalnik Bellona*. R. 8: 2014 nr 2 s. 201–206.

Wojskowa Agencja Mieszkaniowa.

11446. SZYMONIAK Krzysztof: Bez przyślony. 13 lat „Kwartalnika Fotografia”. Gniezno 2016 Gaudentium 8° ss. 410, nlb. 2, il.

Lata 2000–2012; zawiera też wspomnienia.

11447. ŚLIWIOK Michał: Kształtowanie polskiej polityki zagranicznej w latach 1989–2015. Siemianowice Śląskie 2016 Kolumb 8° ss. 225.

11448. [ŚNIECIŃSKI Robert Maciej]: Wołyń. Historia pewnego filmu. Koncepcja, projekt graficzny, wybór i obróbka materiału ilustracyjnego oraz tekst ... Warszawa 2016 Film IT 4° ss. 182, nlb. 2, il., mapy.

Dot. filmu w reżyserii Wojciecha Smarzowskiego, 2016 r.

11449. ŚWIETLAK Karolina: Przemiany Polskiej Orawy na przykładzie gminy Jabłonka. *Rocznik Babiogórski*. T. 17: 2016 s. 83–89, streszcz. czes., ang.

Gł. XXI w.

11450. ŚWIĘTEK Agnieszka: Edukacja uczniów romskich w województwie małopol-

skim. Kraków 2016 Wydaw. Nauk. Uniw. Pedagog. 8° ss. 153, nlb. 1, il., streszcz. ang. Uniw. Pedagog. im. Komisji Edukacji Nar. w Krakowie. (Prace Monograficzne; 765).

Lata 1989–2013.

11451. ŚWITKA Jan: Dwadzieścia jeden lat studiów Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego w Tomaszowie Lubelskim (w latach 1995–2016). Rzeszów–Boguchwała 2016 Wydaw. Amelia, Aneta Siewiorek 8° ss. 397, il.

Wydział Zamiejscowy Nauk Prawnych i Ekonomicznych KUL.

11452. TABACZYŃSKA Aleksandra, Horowska Jolanta: Littera scripta manet. Zygmunt Duda na łamach „A oto Ja jestem”. Opalenica 2016 „Opalgraf” Bogumił Wojcieszak; Parafia św. Mateusza 8° ss. 56, il.

Lata 2003–2014.

11453. TALARCZYK Andrzej, Makowska-Cieleń Anna: Kresowość – ważny składnik tożsamości. O II Ogólnopolskim Zjeździe Regionalistów Polskich nad Odrą słów kilka. *Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archivalny*. Nr 23: 2016 s. 371–374.

16–19 VI 2016 r.

11454. TEATR Studio am Salzufer Tadeusz Różewicz Bühne. 10 lat polsko-niemieckiej sceny w Berlinie. Pod red. Janiny Szarek. Kraków 2015 Księg. Akademicka 8° ss. 510, nlb. 1, il.

Toż w jęz. niem.: Teatr Studio am Salzufer Tadeusz Różewicz Bühne. 10 Jahre der deutsch-polnischen Studiobühne in Berlin. Kraków 2015 ss. 550, nlb. 1, il.

Zawiera też materiały źródłowe.

11455. TENDER-MOCARSKA Norberta Lucyna: Chronografia odrodzonego stanu szlacheckiego. Kraków 2016 Norberta Lucyna Tender-Mocarska 8° ss. 97, il.

Związek Szlachty Polskiej Oddział w Krakowie, I. 2004–2015.

11456. TOMKIEWICZ Ryszard: Obchody 150. rocznicy Powstania Styczniowego w województwie olsztyńskim. *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*. [T. 59:] 2015 nr 1 s. 161–167.

Rok 2013.

11457. TRUTY Tadeusz: 25 lat Parafii Świętego Brata Alberta w Nowym Targu. *Almanach Nowotarski*. Nr 20: 2016 s. 74–85.

11458. TRZCIELIŃSKA-POLUS Aleksandra: Polsko-niemiecki traktat o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy na forum

Bundestagu. *Rocznik Polsko-Niemiecki*. Nr 24: 2016 z. 1 s. 35–57, streszcz. ang.

Lata 1991–2011.

11459. [TRZECIA] III Rzeczpospolita Polska 1990–2016. Opinie, dylematy, kontrowersje. Pod red. Ewy Bujwid-Kurek i Wojciecha Kasprowskiego. Kraków 2016 Libron 8° ss. 294, nlb. 1, streszcz. ang.

Treść: Bujwid-Kurek E., Kasprowski W.: Wstęp s. 11–22; Śliwa Michał: Idee polityczne w procesie przemian społeczno-ustrojowych w III RP s. 23–41; Kasprowski W.: Konstytucje polskie a demokracja. Legitymizacja Konstytucji RP z 2 kwietnia 1997 r. na tle wcześniejszych ustaw zasadniczych, z uwagi na sposób przygotowania i procedurę przyjęcia s. 43–68; Bankowicz Marek: Słabości polskiego systemu konstytucyjnego s. 69–93; Litwin Tomasz: Senat – próba oceny i postulaty reformy s. 95–114; Sokolowski Jacek: Geneza polityczna sądownictwa konstytucyjnego w Polsce a historyczny proces konstytucjonalizacji polityki w Europie Zachodniej s. 115–131; Sieklucki Dominik: Instytucja referendum w polskim systemie politycznym po 1990 r. – ocena rozwiązań normatywnych i praktyki stosowania s. 133–160; Słufińska Monika: Ewolucja systemu medialnego w III RP s. 161–182; Pasiut Judyta: Współpraca zagraniczna jednostek samorządu terytorialnego w Polsce – ocena wybranych przykładów działań polskich samorządów na arenie międzynarodowej s. 183–200; Nitszke Agnieszka: Regionalne fora współpracy międzynarodowej w procesie europeizacji Polski. Doświadczenia współpracy w ramach Grupy Wyszehradzkiej i Trójkąta Weimarskiego s. 201–225; Raczynska Magdalena: III RP wobec konfliktów regionalnych po 1989 r. Kazus byleju Jugosławii s. 227–249; Mazur Lucas B.: Where Collective and Individual Identities Intertwine are we to Tighten or Loosen the Knot? A Challenge for Teaching Polish History Related to World War Two s. 251–273.

11460. UCHTO Halina: Współpraca Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wlkp. z uczelniami ukraińskimi. *Forum Historyczno-Społeczne*. Nr 2: 2014 s. 191–203.

11461. VASSILEVA-KARAGYOZOVA Svetlana: Coming of age under martial law. The initiation novels of Poland's last communist generation. Rochester–Woodbridge 2015 Univ. of Rochester Press; Boydell & Brewer 8° ss. VIII, 224.

Rec.: Leszczyński Adam, *Przegląd Historyczny*. T. 107: 2016 z. 4 s. 804–805.

11462. [VOLKOV Aleksej Ūr'evič] Volkov Aleksej: 20 let ustanovleniâ diplomatičeskikh otnošenij meždu Kazahstanom i Pol'shej (aprel', 1992 g.–âнвар', 2012 g.). [T. 1]. Varšava 2011 Oficyna Ol'szynka; Posol'stvo Respubliki Kazahstan v Pol'she 8° ss. 175, il.

Toż. [T. 2:] 20 lat ustanowienia dyplomatycznych stosunków między Kazachstanem a Polską (kwiecień, 1992 r.–styczeń, 2012 r.). Kazachstan men Pol'sha arasyndagy diplomatiâlyk katynastardyn ornatylyuina 20 žyl (sauir, 1992 žyl-kantar, 2012 žyl). Tł. Guldana Zhailau, Jan Stachurski. Warszawa 2012 Ambasada Republiki Kazachstanu w Polsce; Oficyna Olszynka ss. 198, nlb. 2, il.

11463. WAINGERTNER Przemysław: Bitwa, o której miano zapomnieć. Batalia o Karbałę w 2004 roku w polskich źródłach, opracowaniach i publicystyce. *Rocznik Łódzki*. T. 65: 2016 s. 83–94, streszcz. ang.

11464. WALCZAK-DURAJ Danuta: Studenci wobec wyborów samorządowych w latach 2002–2014. Przyczynek do demokracji obywatelskiej. Łódź 2016 Wydaw. Uniw. Łódzkiego 8° ss. 219.

Raport z badań.

11465. WALICKI Bartosz: Peregrynacje w parafii sokołowskiej na przełomie wieków XX i XXI. *Rocznik Kolbuszowski*. Nr 16: 2016 s. 137–172, streszcz. ang.

Sokołów Małopolski, l. 1995–2015.

11466. [WARCHULIŃSKA Agnieszka]: 20 lat Stowarzyszenia Piotrkowskich Artystów Plastyków. Teksty oprac. ... Piotrków Trybunalski 2016 Ośr. Działań Artystycznych 4° ss. 95, nlb. 1, il. (Artyści Piotrkowscy).

11467. WĄDOŁOWSKI Marcin: Śląsk oswojony. Obraz Śląska w świadomości liderów organizacji regionalnych na przykładzie badań z terenu Siemianowic Śląskich. Kraków 2016 Akad. Ignatianum; Wydaw. WAM 8° ss. 172, nlb. 2, il., streszcz. ang.

Lata 1989–2012.

11468. WIATROWSKI Zygmunt: Początki i rozwój Polskiej Akademii Filatelistyki. *Historyczno-Badawczy Biuletyn Filatelistyczny*. R. 53: 2013 nr 1/4 s. 5–9.

Lata 1992–2013.

11469. WILKOWSKI Eugeniusz: Rola komitetów obywatelskich w wyborach samorządowych w 1990 roku na terenie województwa chełmskiego. Chełm–Biała Podlaska 2016 Arte 8° ss. 391, il.

11470. WINCŁAWSKA Maria, Brodzińska-Milewska Barbara: Niewykorzystane szanse? Polskie partie polityczne w działaniu. Toruń 2016 Wydaw. Nauk. UMK 8° ss. 230, il., streszcz. ang.

Po 1989 r.

11471. WOJDKE Dietmar: 25 lat polsko-niemieckiego sąsiedztwa. Bilans relacji. Wykład ku czci Willy Brandta 2016. Tł. Jarosław Sobczak. Warszawa 2016 Fund. im. Friedricha Eberta, Przedstawicielstwo w Polsce 8° ss. 26, nlb. 2, 26, nlb. 2, il.

Tekst równol. w jęz. pol., niem.

11472. WYBORY prezydenckie i parlamentarne w Polsce w 2015 roku. Podobieństwa, różnice i wzajemne oddziaływanie. Red. Monika M. Brzezińska, Marek Jarentowski, Paweł Matuszewski. Warszawa 2016 Wydaw. Nauk. Uniw. Kardynała Stefana Wyszyńskiego 8° ss. 129, il., streszcz. ang.

Dostępne także w wersji elektronicznej.

Treść: Brzezińska M. M., Jarentowski M., Matuszewski P.: Wstęp s. 7–9; Czapiewski Tomasz: Medialna wymuszka. Analiza procesu politycznego upadku partii Janusza Palikota s. 11–28; Drzonek Maciej: Senator, doradca premiera czy eks-minister? Przypadek rywalizacji na liście PO w okręgu nr 41 w 2015 r. s. 29–42; Dyduch Mariusz: (Nie)czzerwone serce Zagłębia Dąbrowskiego – sympatie wyborcze mieszkańców powiatu będzińskiego w wyborach w latach 2010–2015 s. 43–71; Matuszewski P.: Facebook w kampaniach wyborczych 2015 r. Analiza znaczenia portalu społecznościowego w e-demokracji s. 73–85; Gałązka Marta: Prekampania wyborcza przed wyborami parlamentarnymi w 2015 r. s. 87–96; Podolak Małgorzata: Instytucja referendum w kampaniach wyborczych 2015 s. 97–110; Pyrzyńska Agata: Obowiązki publicznych nadawców radiowych i telewizyjnych w toku parlamentarnej i prezydenckiej kampanii wyborczej s. 111–129.

11473. WYCHOWANIE religijne w polskich szkołach. 25 lat katechezy w przedszkolach i szkołach publicznych. 10 lat Szkół Katolickich św. Ojca Pio w Zamościu. Red. Robert Strus, Sylwester Zwolak. Zamość 2016 Bonus Liber 8° ss. 203.

Z treści: Zwolak S.: 25 lat katechezy w szkole na terenie Diecezji Zamojsko-Lubaczowskiej s. 47–51; Zwola S.: Działalność Ogólnokształcącego Liceum Katolickiego w Zamościu s. 53–62; Gmyz Maria: Historia powstania Szkół Katolickich św. Ojca Pio w Zamościu s. 149–155; Strus R.: Bóg – Honor – Ojczyzna – Nauka. Dziesięć lat Szkół Katolickich św. Ojca Pio w Zamościu s. 157–176.

11474. ZADROŻNA Hanna: Szkolnictwo mniejszości ukraińskiej w Polsce i polskiej mniejszości na Ukrainie. *Przegląd Środkowo-Wschodni*. T. 1: 2016 s. 215–244, streszcz. ang.

Od 1989 r.

11475. ZAREMBA Maciej: Polskie Towarzystwo Tatrzańskie Oddział „Beskid” w Nowym Sączu 1990–2015. Nowy Sącz 2015.

Rec.: Morawska-Nowak Barbara: 25 lat oddziału PTT „Beskid” w Nowym Sączu. *Pamiętnik Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego*. T. 24: 2015 [dr.] 2016 s. 342–345.

11476. ZARZYCKI Robert [W.]: Od „Czytadelki” do „Gazetynu”. *Zeszyty Żagańskie*. Nr 9: 2014 s. 70–78.

Czasopisma Zespołu Szkół Technicznych i Licealnych w Żaganiu, od 1990 r.

11477. ZBRODNIA wołyńska 1943 r. Prawda i pamięć. Materiały z konferencji naukowej w 73. rocznicę zagłady polskiej ludności Kresów Wschodnich II RP dokonanej przez

nacjonalistów ukraińskich. Pod red. Ewy Koralewskiej. Warszawa 2016 MHPRL 8° ss. 95, il. Klub Parlamentarny PSL, MHPRL.

Z treści: Koralewska E.: Wstęp s. 5–7; Zapalowski Andrzej: Nacjonalizm ukraiński w Polsce – trend czy zaplanowana polityka? [Od l. 90. XX w.] s. 32–48; Gmitruk Janusz: Rola Polskiego Stronnictwa Ludowego w utrwalaniu prawdy o ludobójstwie na Kresach Wschodnich II RP s. 52–61; Engelgard Jan: Polski dyskurs o Wołyniu s. 62–72.

11478. ZDUNEK Ewa: Nauczanie religii kościoła polskokatolickiego w szkołach publicznych w Polsce. *Przegląd Prawa Wyznaniowego*. T. 8: 2016 s. 129–143, streszcz. ang.

Po 1989 r.

11479. ZROZUMIEĆ obcość. Recepcja literatury niemieckojęzycznej w Polsce po 1989 roku. Red. Monika Wolting, Stephan Wolting. Kraków 2016 Universitas 8° ss. 538. (Wydanie Specjalne Orbis Linguarum; t. 113).

Treść: Wolting M., Wolting S.: Zrozumieć to, co obce, i poznać to, co własne. Słowo wstępne s. 7–12; Kopacki Andrzej: Bilans dwudziestu pięciu lat: „Całkiem niezłe ćwierćwiecze” s. 13–18; Buras Jacek St.: Seria KROKI/SCHRITTE. Ambitna literatura autorów niemieckojęzycznych w Polsce s. 19–30; Andrzejewski Bolesław: Obecność filozofii niemieckiej w najnowszej polskiej myśli społeczno-humanistycznej s. 31–42; Wolting M.: „Wszystko, co przemija, jest tylko alegorią”. Pół wieku recepcji twórczości Christy Wolff w Polsce s. 43–58; Honsza Norbert: Güntera Grassa przygoda z Polską. Wątki biograficzno-recepcyjne (esej narracyjny) s. 59–97; Kowal Grzegorz: Polska recepcja Friedricha Nietzschego po 1968 roku s. 99–120; Sugiera Małgorzata: Wojny światów. Alternatywne scenariusze początku XXI wieku s. 121–134; Pokrywka Rafał: Bestsellery nieczytane. Polska recepcja powieści Daniela Kehlmana, Wolfa Haasa i Daniela Glattauera s. 135–158; Duda Artur: Ciało i performans. „Babel” Elfriede Jelinek w inscenizacji Mai Kleczewskiej na teatralnej recepcji dramatu austriackiego w Polsce s. 159–189; Feliszewski Zbigniew: Dialogowość formy. Roland Schimmelpfennig na polskich scenach s. 191–209; Kodzis-Sofińska Agnieszka: Polskie inscenizacje „Męczenników” Mariusa von Mayenburga s. 211–222; Prykowska-Michalak Karolina: Polska recepcja twórczości Bertolda Brechta po 1989 roku s. 223–234; Kamińska-Ossowska Ewelina: Recepcja utworów Tankreda Dorsta w Polsce s. 235–255; Zielińska Mirosława: Recepcja – translacja – pośrednictwo kulturowe. Negocjacje tożsamości i translacje kulturowe Henryka Bereski (1926–2005) s. 257–272; Kardach Magdalena: Polska recepcja niemieckiej literatury autorstwa polskich pisarzy-emigrantów. Studium przypadku: Artur Becker oraz jego twórczość w latach 1997–2015 s. 273–296; Borzyszkowska-Szewczyk Miłoslawa: „Parys-Berlin”, czyli oswojona niemiecka obcość w powieściach „Tunel” i „Magik” Magdaleny Parys s. 297–311; Pszczółkowski Tomasz G.: Recepcja niemieckiej literatury fikcyjnej w Polsce po 1990 roku s. 313–330; Moros-Palys Zofia: (N)ostalgiczny niemiecki pisarz czy ironiczny krytyk czasów NRD – recepcja „Słonecznej Alei” Thomasa Brussa w Polsce s. 331–351; Dziergwa Roman: Polska recepcja „Czarodziejskiej góry” Thomasa Manna a „Castorp” Pawła Huellego. Doniosłość „prologu gdańskiego” w opinii międzynarodowej krytyki literackiej s. 353–372; Majkiewicz Anna: Polska recepcja austriackiej literatury holocaustowej drugiego pokolenia na przykładzie „Rodowodów” Roberta Schindla s. 373–383; Banachowicz Joanna Małgorzata: Doron Rabinovici w Polsce. Kilka uwag o recepcji pisarza s. 385–398;

Palej Agnieszka: „Dobry Niemiec” w Polsce. Kilka uwag na temat Steffena Möllera s. 399–409; Jarosz-Sienkiewicz Ewa: Herta Müller z polskiej perspektywy s. 411–423; Marciniak Małgorzata: Obliczenia iluzjonisty. O polskiej recepcji literatury Daniela Kehlmana s. 425–442; Wąsik Aneta: Recepcja współczesnej literatury niemieckiej w Polsce na przykładzie powieści nagrodzonych w konkursie Deutscher Buchpreis s. 443–453; Wołowska Joanna: „Fenomen” Charlotte Link i Nele Neuhaus. Recepcja niemieckojęzycznej powieści kryminalnej w Polsce s. 455–472; Krzysztofowicz Dominika: Między literaturą

a prawem, czyli rzecz o twórczości Ferdinanda von Schiracha s. 473–485; Piotrowska Katarzyna: Trudny początek recepcji powieści Jenny Erpenbeck w Polsce s. 487–495.

11480. ŻURAWSKI vel Grajewski Przemysław: Polska polityka wschodnia 1989–2015. Wymiar narodowy i unijny. Kraków 2016 Ośr. Myśli Polit. 8° ss. 367, nlb. 6, tabl. 20, mapy. (Biblioteka Myśli Politycznej; 107).

SKOROWIDZ

Skorowidz zawiera w układzie alfabetycznym: 1. Nazwiska autorów i współpracowników, autorów przedmów, recenzji, tłumaczy i wydawców; 2. Tytuły wydawnictw źródłowych, dzieł anonimowych i zbiorowych oraz czasopism; 3. Nazwiska osób; 4. Nazwy geograficzne; 5. Nazwy zakonów, narodowości i dynastii wymienionych w tytułach lub adnotacjach bibliograficznych. Po nazwach miejscowości podana jest nazwa powiatu, a w przypadku miast powiatowych – nazwa województwa. Miasta wojewódzkie nie posiadają żadnego określnika. Osobne hasła stanowią nazwy województw dawne i obecne. Nazwy przymiotnikowe powiatów przyjęto za „Spisem miejscowości w Polsce”. W przypadku miejscowości leżących poza granicami Polski podano nazwę państwa z wyjątkiem stolic, pozostawionych bez określnika. Liczby następujące po hasłach indeksowych odsyłają do numerów pozycji w tekście „Bibliografii”. Do hasel głównych (nazwiska autorów, tytuły wydawnictw źródłowych, dzieł anonimowych, zbiorowych i czasopism) oraz nazw geograficznych i historycznych odsyłają liczby drukowane pismem tekstowym (antykwą). Liczby drukowane kursywą odsyłają do nazwisk wymienionych w tytułach lub dodatkowych informacjach bibliograficznych oraz do nazw zakonów. Tytuły czasopism podano kursywą, natomiast nazwy geograficzne – drukiem rozstrzelonym (spacja).

W skorowidzu użyto następujących skrótów: fotografie – fot.; ilustracje – il.; opracowanie, opracował – oprac.; omówienie i recenzja – rec.; polemika – polem.; przedmowa, wstęp – przedm.; przekład, tłumaczenie – tl.; redakcja (także kierownictwo w zespołach redakcyjnych, względnie współredaktorstwo) – red.; replika – repl.; uzupełnienie – uzup.; różne formy współpracy – współpr.; wydawcy zaznaczeni w różny sposób (wydał, podał do druku, wyboru dokonał, zestawiał itp) – wyd.

- „A dookoła obcy świat...” 1782
A oto Ja jestem 11452
 A tam szumi tylko las 6356
 Aaronson Jehoszua Mosze 9609
 Abacja 3290
 ABC 8293
 Abdera 3622
 Abdulla Dilan 3849
 Abkowicz Mariola 5870
 Ablewicz Jerzy 10697
 Ablamowicz Dominik 1089
 About Edmond 8880
 Abraham Antoni 5166
 Abraham Karl 8664
 Abraham-Diefenbach Magdalena 10432
 Abramczyk Magdalena 3204
 Abramek Bogusław 6684
 Abramow-Newerly Jarosław 10179
 Abramowicz Ludwik 9559
 Abramowicz Małgorzata 1666
 Abramowicz Mustafa Stefan 8898
 Abramowicz Sławomir 1060
 Abramowicz Zdzisław 2616
 Abramów Joanna 3904, 7181
 Abreu-Głowacka Monica 6710
 Abriszewski Krzysztof, przedm. 2796; red. 2796
 Abruzja, Włochy 7371
 Absalon Danuta 6599
 Absmeier Christine 7327
 Aby to piękno służyło innym 1683
 Achmatowicz Machmet Maciej 8153
 Achremczyk Stanisław 392, 6435, 6440, 7175, 7328–7331; przedm. 6435; red. 6435
 Achtelik Aleksandra 2860
 Ackermann Felix, rec. 9626
 Acosta Luna Olga Isabel, red. 3505
 Acta artis 3502
Acta Militaria Mediaevalia 132
 Acta Nuntiaturae Polonae 2517
Acta Poloniae Historica 133
Acta Universitatis Lodziensis 134
 Adam Czarnowski – Z aparatem w plecaku 1711
 Adam Heinz (1914–1984) 2771
 Adamczak Bohdan 5578
 Adamczak Jakub 1436
 Adamczak Kamil 4165; współpr. 6724
 Adamczewska Barbara 1576
 Adamczewski Jan 5498
 Adamczewski Leszek 9844
 Adamczewski Marek 2052, 2148–2150, 2161, 2168
 Adamczewski Przemysław 813; wyd. 7943
 Adamczyk Arkadiusz 9123, 9349
 Adamczyk Barbara 4166
 Adamczyk Błażej 6326
 Adamczyk Bogdan 11252
 Adamczyk Dariusz 6804
 Adamczyk Ewa 2589
 Adamczyk Janusz 9039
 Adamczyk Kazimierz 3409, 10974
 Adamczyk Lucyna 460
 Adamczyk Marcin, red. 1792
 Adamczyk Michał, rec. 5336
 Adamczyk Mieczysław 4642, 4690
 Adamczyk Mieczysław Jerzy 2405
 Adamczyk Stanisław Jan 6805
 Adamczyk Sykstus 6094
 Adamczyk Zdzisław Jerzy 3263, 3362
 Adamczyk-Garbowska Monika 3221; przedm. 3221; rec. 5195; red. 247, 2693
 Adamecki Bernard Antoni 4836
 Adamek Robert 5224
 Adamek-Swiechowska Adrianna 2855, 3270, 3314
 Adamiak Stanisław 4844
 Adamiec Anna 3351
 Adamiec Dorota 3104
 Adamiecka-Sitek Agata 11145; red. 11145
 Adamik Stanisław 4232
 Adamko Jerzy, tl. 4861
 Adamkowicz-Iglińska Bożena 2402
 Adamovič Václav Antonavič, pseud. Dziergacz 9210
 Adamowicz Alicja, tl. 7629
 Adamowicz Piotr 10433
 Adamowska Teresa 6484
 Adamowski Jan 2457; red. 2457
 Adamowski, pow. włodawski 3655
 Adams John Quincy 5165, 7907
 Adamska Dagmara 1051
 Adamska Edyta 1589
 Adamska Jolanta, współpr. 9792
 Adamska Katarzyna 3503
 Adamska-Osada Aleksandra, przedm. 8962; wyd. 8962
 Adamski Adam 1589
 Adamski Andrzej 11146
 Adamski Artur 11225
 Adamski Jakub 3370, 3554, 3622, 3636, 3729, 6806; oprac. 3797

- Adamski Łukasz 8822, 9845; przedm. 8822; red. 8822
 Adamski Stanisław 5040
 Adamski Witold, wyd. 8039, 9825
 Adamski Władysław 11205
 Adamski Zbigniew 1921, 5579
 Adamtż Józef 6627
 Adamus Jan 950, 4537, 9483
 Adanson Aglae 7993
 Adaszewska Magdalena, współpr. 3921
 Adaszyńska-Błacha Agata 5632
 Addenda do dziejów oświaty 2857
 Additamenta historica 2614
 Adelson Alan, przedm. 9769; wyd. 9769
 Aderhold Stephan 2845
 Adhibenda 135
 Adler Guido 4060, 4080
 Adolphi Rainer 5190; przedm. 5190
 Adwokat Maciej Bednarkiewicz (1940–2016) 5611
 Aedyan Maria 4233
 Afeltowicz Beata, red. 5158
 Affelski Jakub 6772
 Afganistan 3119, 4835
 Afisze niemieckich władz okupacyjnych 9610
 Afryka 435, 2602, 2663; Południowa 2740; Południowo-Zachodnia 8971; Północna 10075; Północno-Wschodnia 10260
 Aftanas Kazimierz 5580
 Agenci na fali 10180
 Agići Damir 980
 Agnew Amanda M. 6921
 Agnon Samuel Jozef 3221
 Agopowicz Monika 2688
 Agricola Georg 1676
 Ahmed ibn Fadlan 8263
 Ahrens Christian 4042
 Aigner Christian Piotr 3606
 Ajdačić Dejan 2409
 Ajdaccki Paweł 3637
 Ajdukiewicz Kazimierz 5581
 Ajewski Konrad 3412, 4690, 8833; współpr. 9649
 Ajres Alessandro 10974
 AK. 25 lat działalności Światowego Związku Żołnierzy AK 11253
 Akademicki Szczecin 2858
 Akliński Antoni 7908
 Aksamitowski Andrzej 4834, 10075; red. 4834
 Akt 5 listopada 1916. 8064
 Akta małżeństw zawartych przez polskich emigrantów 7909
 Akta sejmikowe województwa lubelskiego 7207
 Akta sejmikowe województwa poznańskiego i kaliskiego 7208
 Akwizgran, Niemcy 2383
 Al-Kaber Mona, współpr. 2429
 Alabrudzińska Elżbieta 5469; red. 4633
 Alan de Lille 2048
 Alawerdaszwili Dawid, red. 9020
 Alba, Białoruś 2633
 Albán Juárez Marita, tł. 4019
 Albania 2573, 11028
 Albański Łukasz 2711
 Albert, książę strzelecki 6954
 Albertrandi Jan Chrzyciel 2175
 Albigowa, pow. łanucki 8852
 Albiniak Andrzej 8811
 Albiniak Elżbieta Monika 8811
 Albinowski Andrzej 7675
 Albrecht Hohenzollem, książę pruski 7209, 7616, 7633
 Albrecht Jacek 6807
 Albrychowicz Kazimierz Fortunat 4986
 Album de Kalisch 1790
 Album Legionów 1791
 Album Sienkiewiczowskie 1743
 Album wyposażenia Wojska Polskiego 1792
 Aldrovandi Ulisses 7690
 Alechnowicz-Skrzypek Iwona, przedm. 11285; red. 11285
 Aleknačičienė Ona 3097
 Aleksander, książę mazowiecki 2071
 Aleksander I, car 8101, 8224, 8697, 8753
 Aleksander Bogdan 10434
 Aleksander Gieysztor. Człowiek i dzieło 814
 Aleksander Jagiellończyk 1224, 2081, 6797, 6800, 6908, 7024, 7055, 7159
 Aleksander Tadeusz, rec. 6465
 Aleksander Wielopolski. Próba ustrojowej rekonstrukcji Królestwa Polskiego 8065
 Aleksander z Malonne, biskup 3572, 7162
 Aleksandra Olgierdówna, żona księcia mazowieckiego Siemowita IV 2402
 Aleksandrovič Volodimir 2578, 3590
 Aleksandrowicz Alina 3295
 Aleksandrowicz Julian 4501
 Aleksandrowicz Mustafa 10974
 Aleksandrowicz Piotr 4234
 Aleksandrowicz Renata 3371, 3409
 Aleksandrowicz Tadeusz 6432
 Aleksandrowicz-Pędzich Lucyna 3174
 Aleksandrów, pow. biłgorajski; region 5295
 Aleksandrów Kujawski, woj. kujawsko-pomorskie 5422
 Aleksandrówka, Ukraina 2574
 Alekseenko Marina Aleksandrovna 8811
 Aleksiewicz Anna 3440
 Aleksiewicz Józef 5582
 Aleman Konrad 7712
 Alexandrowicz Stanisław 5583–5588
 Alexandrowicz Stefan Witold 2772, 5589
 Alfabet pelpliński 113
 Alchnowicz Karol, rec. 3291
 Allen Arthur 9846
 Almanach Częstochowy 136
 Almanach Historyczny 137
 Almanach Łącki 92, 138
 Almanach Muszyny 92, 139, 11384
 Almanach muzykologii krakowskiej 4008
 Almanach Nowotarski 140
 Almanach Sądecki 92, 141
 Alot Stanisław 10637
 Alpy 3233
 Alth Alojzy 5589
 Altheider Weihnachtsbrief 5165
 Alwernia, pow. chrzanowski 8646, 10458
 Alwin Stefan 8899
 Ałtaj 8549, 9828
 Ałtajski Kraj 9729, 9962
 Amanullah Chan, król Afganistanu 3119
 Ambona. Teksty o kulturze średniowiecza 6808
 Ambrochowicz-Gajownik Anna 4610, 4633
 Ambrosewicz-Jacobs Jolanta 1069, 9894
 Ambrosiewicz Maciej 2652; oprac. 468
 Ambroziak Cezary Andrzej 5421
 Ambroziak Sławomir 4947, 9040; oprac. 4947
 Ambroziak Tomasz, rec. 7818
 Ambrozek-Wicińska Beata 10960
 Ameisenowa Zofia 3504
 Amerhanova El'mira Iškakivna 3414
 Ameryka 2527, 2580, 2584, 2623, 2736, 2744, 2753, 3174, 3504, 4346; Łacińska 3505; Południowa 3282, 4953; Północna 2618, 2709, 4953, 8018
 Ameryka-Echo 2729
 Amiel Irit 9611
 Amishai-Maisels Ziva 3504
 Amor verborum nos unit 3098
 Amsterdam 419
 Amtsbücher des Deutschen Ordens 6780
 Amur 435
 Analecta 142
 Analecta Archaeologica Ressorvienia 143
 Analele Bucovinei 2554
 Ananicz Andrzej 11352
 Anatomia destrukcji bezpieczeństwa państwa i narodu 2518
 Anculewicz Zbigniew 3409, 3410, 4836
 Andegaweni 2048, 4861, 5078, 6970
 Anders Irena, pseud. Bogdańska Renata 9612

- Anders Władysław 4825, 5590, 8898, 8999, 9612, 9656, 9675, 9759, 9887, 10080, 10105, 11011, 11216
- Anderson, Stany Zjednoczone Ameryki 1249
- Andrejuk Katarzyna 10435
- Andriolli Michał Elwiro 3413, 5591, 6423
- Androchowicz Andrzej (1932–2006) 3920
- Androchowicz Andrzej Jan 815, 3920
- Andron Małgorzata 1961
- Andronovas Linas, tl. 7780
- Andropov Ūrij Vladimirovič 10333
- Androsiuk-Kotarska Ewa, tl. 1830
- Andruk Marian 10351
- Andrukowicz Wiesław 3083, 3084
- Andrychów, pow. wadowicki 3067, 6347; region 8211
- Andrysiak Ewa 525, 535, 605, 655, 2554, 3409, 3427, 3442, 4414, 8066, 9469, 11254; rec. 3420; red. 3442; wyd. 10211
- Andrzej Łaskarz. Dyplomata, duchowny 6809
- Andrzej Szałwabe i jego dziedzictwo 4009
- Andrzej Wajda (1926–2016) 6265
- Andrzejczak Bernard 4337
- Andrzejczak Michał 4611, 9123; rec. 5709
- Andrzejczak-Nowara Małgorzata 3337
- Andrzejewska Agata 4167
- Andrzejewska Aldona 712, 2615; przedm. 6684
- Andrzejewska Ewa 1500, 1715, 5225, 7332
- Andrzejewski Aleksander 75, 2615, 5835, 6810, 6812; przedm. 2615; red. 2615
- Andrzejewski Bolesław 11479
- Andrzejewski Jerzy 3292
- Andrzejewski Marek 2567, 2580
- Andrzejewski Tomasz 1540
- Andrzejkiewicz Katarzyna 2412
- Andrzejowska Mirosława 3511
- Andrzejowski Aleksander 8067
- Andrzejowski Jacek 3511, 6683; red. 6742
- Andrzejuk Artur, tl. 6792; wyd. 6792
- Andzelmowie, rodzina 5468
- Angara, prawy dopływ Jeniseju 8639
- Anghel Florin 9349
- Angielczyk Mirosław 2406
- Angielski łącznik 6259
- Anglia 395, 1766, 2567, 2642, 3279, 3350, 4538, 4675, 6259, 6806, 7786, 8673, 9032, 9081, 9802, 9848, 10974, 11393
- Angola 4317, 8971
- Angryk Przemysław, fot. 1814
- Aniela Chmieleńska. Wybór artykułów 2407
- Anioł Słazak (właśc. Johannes Schefler) 7891
- Anisimov Maksim Ūrevič, red. 2577
- Anisimowicz Roman 5226
- Anisimowiczowie, rodzina 5226
- Aniszewska Jolanta 1579; red. 327
- Ankieta w sprawie Karpat Wschodnich 8900
- Ankieta „Wolności i Solidarności” 10436
- Ankona, Włochy 10034
- Ankudowicz-Bieńkowska Maria 10856
- Anna, św. 3729
- Anna, żona wielkiego księcia litewskiego Witolda 7106
- Anna Zofia ze Wschowy 4265
- Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska* 144
- Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis* 145
- Annopol, pow. kraśnicki 9015
- Annusewicz Jan 10878
- Anonim zw. Gallem 2573, 2592, 6781, 6889, 6921
- Anoškin Viktor Ivanovič 10333
- Antall József 6164
- Antanavičius Darius, wyd. 7256
- Antas Anna, red. 3282
- Antczak Andrzej 2021
- Antczak Anna 11255
- Antczak Jerzy 3923
- Antisemitism in an era of transition 11256
- Antkiewicz Zofia, współpr. 3802
- Antologia polskiej myśli politycznej 1090
- Anton Mioara 10052
- Anton Yuran 4487
- Antoni, opat bierzwnicki 4853
- Antoni Kasztelan (1896–1942) 5855
- Antoni Rewera, bl. 5592
- Antoni Supraski, św. 5593
- Antoni Świadek, bl. 5336
- Antoni z Padwy, św. 4998
- Antoniak Monika 2816
- Antoniewicz Karol Bołoz 4642, 5594, 8788
- Antoniewicz Marceli 892
- Antoniewicz Milena 4010
- Antonin, pow. ostrowski 5179; woj. wielkopolskie 1845
- Antoniny, Ukraina 1745, 4403
- Antoniów zob. Dąbrowa Górnicza
- Antoniu Dan 2773
- Antoniuik Mateusz 3214
- Antonowicz Dominik 11257
- Antonowicz Michał, wyd. 9782
- Antopol, Białoruś 7912
- Antosiewicz Maciej, tl. 4728
- Antosik Łukasz 4168, 6898
- Antosik-Piela Maria 3221
- Antoszczyk Bożenna 5227, 6584
- Antoszek Grzegorz 1133, 1134
- Antoszevska Katarzyna Laura 1138
- Antoszewski Jan 10181
- Antowska Romana 5564
- Antropologia i etnologia w czasie wojny 9847
- Antroponimia Polski 2334
- Antysemityzm po polsku 4612
- Anusik Zbigniew 2615, 2634, 3502, 7333–7335, 7875; rec. 7322, 7545; red. 134, 259, 6583
- Anusz Antoni 4697
- Anyszewska Bożena 6639
- Anyszka Władysław 8648
- Apnel Danuta 437, 2859, 3084
- Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944–1989*. 146
- Apeniny; Emiliańskie 10034
- Apeniński Półwysp 3506
- Apologien Herzog Albrechts 7209
- Apostoł Kazachstanu 6298
- Applebaum Anne 10437
- Appuhn-Radtke Sibylle 3622
- Aqua Andrzej dell’ 7210
- Arabas Iwona 551, 7568
- Arabia, Arabowie 3243, 6804
- Arad Icchak 2709
- Arakielowicz Symforian 7211
- Araszkievicz Feliks 5531, 8961
- Arbeiterstimme* 11173
- Arbes Jakub 5165
- Archaeologia et Pomerania 2615
- Archaeologia Historica Polona* 147
- Archangielsk, Rosja 9650, 9684; region 8999
- Archeion* 148
- Archeologia Jaćwieży 6811
- Archeologia miast Pomorza 6812
- Archeologia miast wielkopolskich 6654
- Archeologia nieinwazyjna w lesie 6813
- Archeologia totalitaryzmu 4613
- Archeologia współczesności 4614
- Archeologiczne tajemnice palatium 1718
- Archetti Giovanni Andrea 5120, 7885
- Architekci i ich miasta 3638
- Architektura sakralna w początkach państwa polskiego 3639
- Architektura Warszawy 1793
- Archiva Ecclesiastica* 149
- Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne* 150, 3446, 11313
- Archiwa przejściowe i zbiorcze w Polsce 1168
- Archiwa w nauce, nauka w archiwach 1169
- Archiwa wizualne dziedzictwa kulturowego 1896
- Archivista Polski* 151
- Archivistyka cyfrowa i nauki pomocnicze historii 1070

- Archiwum jako „strażnik pamięci” 1182
- Archiwum Państwowe w Kaliszu 1233
- Archiwum Państwowe w Suwałkach 1279
- Arciszewska Tea 3504
- Arciszewski Franciszek Adam 9041
- Ardeschah Jean Paul d’ 5190
- Arego Sztternfelda dialog serdeczny z Sieradzem 10182
- Arendt Hanna 2546
- Arent Leszek 5448
- Ares Antoni 9848
- Argentyna 3221, 4634
- Argumenta Historica* 152
- Argumenty* 10843
- Arhivy Rossii i Pol’ši 1170
- Arka* 11267
- Arkadia, pow. łowicki 3678
- Arkuša Olena Georgijvna 980
- Arkuszevska Aneta M. 4592
- Arkuszewski Grzegorz 2236
- Arkuszewski Wojciech 10221
- Arlukevič Aleksandr 4300
- Armata Danuta, red. 5150
- Armenia 2663, 2688
- Armia Andersa w obiektywie 1794
- Armitage David 807
- Arndt Johann 7495
- Arnhem, Holandia 9775
- Arno, rzeka we Włoszech 2753
- Arnold Agnieszka, red. 9682; wyd. 9682
- Arnold Udo 1670, 2049
- Arnsberg Jerzy 2051
- Arnstajnowa Franciszka 1937, 8508
- Aron Raymond 4726
- Around the Lvov-Warsaw school 2774
- Arpadowie 7158
- Ars fortificandi 4741
- Arstyński Marian 6814
- Art history and the fight for memory 1744
- Art in Jewish society 3504
- Arte de América Latina y relaciones artísticas 3505
- Artizov Andrej N., red. 9799
- Artophaeus Bernard 4043
- Artwich Armen 2688
- Artwińska Anna 3292
- Artymiak Regina, wyd. 10305
- Artymowski Stefan 1594
- Artyści włoscy na ziemiach południowo-wschodnich Rzeczypospolitej 3506
- Arystoteles 3254
- Arżakova Larisa Michajlovna 816, 8811
- As 3485
- Askenazy Szymon 916, 4349
- Astramowicz-Leyk Teresa 5918, 10438
- Asz Szolem (Szalom) 2704, 3221
- Aszpergerowa Aniela z Kamińskich 8365
- Ateneum* 8772
- Ateneum Polskie* 3410
- Ateny 3319
- Atlantycki Ocean 9899
- Atlas – historia i społeczeństwo 1091
- Atlas historyczny (archi)diecezji lubelskiej 2303
- Atlas historyczny miast polskich 2304
- Atlas historyczny Polski dla niewidomych 2305
- Atlas niematerialnego dziedzictwa kulturowego 2408
- Atlas Twierdzy Toruń 4742
- Auch Michał 4169
- Auerbach Rachela 9613
- Auflösung der Klöster in Preussisch-Schlesien 8067
- Augsburg, Niemcy 2317, 3554
- Augul Zbigniew 4415; oprac. 4415
- Augustowicz Sławomir 2682, 4818, 7336
- August II Mocny 2510, 2545, 4483, 7217, 7830, 7875
- August III Sas 2510, 2578, 3322, 4986, 5120, 7217, 7388, 7502, 7617–7619, 7633, 7657, 7875
- Augustenburg Albert 5450
- Augustenburg Christian August 5450
- Augustenburg Dorothea Marie 5450
- Augustenburg Ernst Günther 5450
- Augustenburg Friedrich 5450
- Augustianie 4934, 5084, 5152, 6893, 7075
- Augustianki 4302
- Augustodunensis Honoriusz 3383
- Augustowska Puszcza 2307
- Augustowskie województwo 8195
- Augustowsko-Suwalskie Towarzystwo Naukowe 468
- Augustów, woj. podlaskie 269, 468, 1060, 2709, 4906, 4907, 8147, 8903, 10473, 10897, 10988, 11082; gubernia 8497
- Augustyn Bogdan 3640, 6355
- Augustyn Janina 6513
- Augustyn Maciej 2261, 2262, 4235, 5324, 6355
- Augustyn Wiesław 3641
- Augustyniak Anna 6258
- Augustyniak Natalia 4717
- Augustyniak Urszula 7164; rec. 7424; wyd. 7305
- Augustynowicz Christoph 980, 8637; oprac. 19
- Augustynowicz-Kopec Ewa, red. 2853
- Auleytner Julian 9042, 9043
- Aussenberg Hania 8879
- Australia 5909, 6335, 9757
- Austria 2, 1179, 2181, 2309, 2323, 2539, 2545, 2555, 2688, 3022, 3485, 4080, 4318, 4414, 4546, 4586, 4713, 4770, 4819, 5037, 7233, 7936, 7955, 8034, 8082, 8157, 8235, 8387, 8557, 8637, 8760, 8795, 8828, 10387, 10692, 10902, 11479; Austro-Węgry 2409, 2624, 2789, 4713, 7996, 8064, 8157, 8181, 8190, 8216, 8240, 8269, 8272, 8444, 8512, 8568, 8812, 8841, 8888, 8926; zabór 2244, 8242, 8332, 8345, 8376, 8401, 8501, 9181, 9430, 9540
- Austria w polskim dyskursie publicznym 2539
- Ausz Anna 1937
- Ausz Mariusz, wyd. 7946
- Ausz Mateusz 1937
- Autobiografie (po)graniczne 3175
- Autoportret, autobiografia, autotematyzm 3176
- Autoportret z gołębnikiem w tle 2775
- Avin Agneska 2653, 2654
- Awianowicz Bartosz 1671, 3254; wyd. 7263
- Axer Jerzy 3314; red. 7218
- Azerbejdżan 4829
- Azja 2832, 3243, 3613, 4346, 5531, 8018; Środkowa 8483; Wschodnia 2605
- B. Henryk 6477
- Babczyński Tomasz 765
- Babenko Artur 9044
- Babi Dół, pow. kartuski 6735
- Babia Góra 790, 2468, 4159; region 2440, 2443, 4400, 11378
- Babica, pow. strzyżowski 2736, 6348
- Babice, pow. oświęcimski 6205
- Babicki Krzysztof 5140
- Babicz Józef 2306
- Babicz Marek 1330
- Babienica, pow. lubliniecki 7527
- Babij Paweł 6889
- Babik Zbigniew 2335
- Babimost, pow. zielonogórski 7264
- Babiński Aleksander 2710
- Babiogórski Park Narodowy 1629
- Babkova Vol’ga 5175
- Babnis Maciej 4042; współpr. 5319
- Babulewicz Barbara, współpr. 157
- Bacciarelli Marcello 8005
- Baciewicz Grażyna 4039
- Bachor Wojciech 11258
- Bachórz Józef, red. 130
- Bachta Eugeniusz 4236
- Baciki Średnie, pow. siemiatycki 9092
- Bačyla Irina 5151
- Bačyšča Ūras’, rec. 9470
- Baczewski Sławomir 3295
- Baczko Bronisław 2607, 2852
- Baczkowski Krzysztof 2544, 6815

- Baczkowski Michał 2624, 8068, 8181, 8637; oprac. 1179; przedm. 8181; red. 8181
- Baczyński Krzysztof Kamil 10127
- Baczyński Stanisław 3196
- Bać Tomasz 5037
- Bačkowska Paulina 4717
- Bad Aibiling, Niemcy 10264
- Bad Wilsnack, Niemcy 6812
- Badania archeologiczne na Górnym Śląsku 817
- Badania archeologiczne zespołów sakralnych w Karpatach 3642
- Badanie kultury 2860
- Baden-Baden, Niemcy 4513
- Baden-Powell Robert 8545
- Badio Zdzisław 4237
- Badowicz Anna 10439
- Badstübner-Kizik Camilla 2675
- Badura Anna 10603
- Badura Janusz 6743
- Badura Monika 6391
- Badyňa Karol, red. 3593
- Badyňa Piotr 7786
- Badziąg Kazimierz Antoni 8901
- Badzenc Augustyn 2688
- Baeck Leo 5595
- Bagan-Kurluta Katarzyna, red. 230
- Bagi Daniel 7158
- Bagieńska-Masiota Aleksandra 2053
- Bagińska Elżbieta, rec. 2564, 5449, 6974
- Bagińska Jolanta 855
- Bagińska-Zurawska Teresa 1745
- Bagiński Bogusław, il. 2997
- Bagiński Jan 5824
- Bagiński Kazimierz 5559
- Bagiński Zbigniew 2617
- Baglajewski Arkadiusz 3239, 8638
- Bagny, pow. sokólski 6349
- Bagrationi, rodzina 9370
- Bahlcke Joachim 2845
- Bahturina Aleksandra Ūr'evna 8272
- Bairašauskaitė Tamara 2061, 4484, 8069, 8070, 8799
- Baitsar-Artemenko O. 4751
- Bajbakov Nikolaj Konstantinovič 10333
- Bajcsy-Zsilinszky Endre 9349
- Bajda Justyna 3177, 3178; oprac. 3177; red. 3998
- Bajdak Mar'ana 8071, 8365
- Bajdy, pow. krośnieński 4236
- Bajer Ewelina 10974
- Bajer Peter P. 7337
- Bajer Tomasz 3643
- Bajerski Artur 9045
- Bajka Monika 1439, 6816–6818
- Bajkał 7954, 8542, 8658
- Bajki, legendy i podania kaszubskie 2409
- Bajko Konstanty 5596
- Bajko Marcin 3270, 3350, 8515
- Bajor Agnieszka 3410
- Bajor Alwida Antonina 3179
- Bajor Ronald 1042
- Bajor Wanda, wyd. 6795
- Bajrašauskaitė Tamara zob. Bairašauskaitė Tamara
- Bajszczak-Maciaszkowa Janina 3428
- Bakalarz Józef 5597
- Bakota Daniel 4115, 4116, 4160
- Bakšev Aleksandr 1170
- Bakun Elżbieta 1962
- Bakunin Mihail Aleksandrovič 4631
- Bakunova Taccána 4300
- Bal Aleksandra 3180
- Balaištė Lina, rec. 3888
- Balakirsky Katz Maya 3504
- Balatonboglár, Węgry 10112
- Balatonzamárdi, Węgry 10112
- Balawejder Edward, oprac. 8954
- Balawelder Romuald 2789
- Balazs Karoly 4088, 4420, 6411, 8072
- Balbus Stanisław 2775
- Balbus Tomasz 4814, 5952, 10960; wyd. 9773
- Balbuza Katarzyna 2903
- Balcerak Paweł, rec. 2799
- Balcerak Mariusz, rec. 7396, 7805, 7830
- Balcerowicz Leszek 4234
- Balcerzak Alicja 3307
- Balicki Bogdan 3411
- Balicki Maciej, tl. 10007
- Balińska-Ciężki Dorota 2022
- Baliński Jerzy 5598
- Ballenstedt Adam 3638
- Ballenstedt Janusz 3638
- Ballestremowie, rodzina 3664
- Balogh Judit 7881
- Balton-Karpińska Hanna 11259
- Baluch Jacek 5187
- Balzac Honoré de 3332
- Balzer Oswald 1319, 5392, 6819, 9483
- Baľaban Majer 869
- Baľasiewicz Wojciech, wyd. 10249
- Baľazy Radomir 772
- Baľda Waldemar 3181
- Baľkowski Krzysztof, red. 719, 3281, 4536, 4706, 4831, 10967
- Baľkany 5524, 8272, 9349, 11181
- Baľkański Półwysep 7066
- Baľtowie 6746, 6811
- Baľtruszajtys Grażyna 3087; red. 3087
- Baľtyckie Morze 1071, 1716, 2548, 2566, 2569, 2594–2596, 2625, 2627, 2636, 3242, 4430, 4478, 4616, 4697, 6764, 6806, 6948, 7633, 7772, 7833, 7894, 9127, 9178, 10761; kraje 27, 522, 646, 9349, 11181; region 369, 520, 570, 2842, 4042, 6718, 6746, 6897, 6898, 8846
- Baľtyk jako miejsce pamięci 1071
- Baľuk-Ulewiczowa Teresa, tl. 1164
- Baľuka Edmund 5599
- Baľus Wojciech 2460
- Baľuty zob. Łódź
- Baľuty – nasza mała ojczyzna 6486
- Bamb erg, Niemcy; biskupstwo 7048
- Bambrzy 2122
- Banach Andrzej Kazimierz 2580, 4060, 8798; red. 11350
- Banach Beata 7021
- Banach Krzysztof 1437
- Banach Stefan 5458
- Banach Witold 5840
- Banachiewicz Tadeusz 2778
- Banachowicz Joanna Małgorzata 11479
- Banachowska Agnieszka 3739
- Banasiak Dagmara 3119
- Banasiak Marek 8073
- Banasiak Patryk 818
- Banasiak Paweł 10440
- Banasiak Piotr 1595
- Banasiewicz-Szykuła Ewa 750, 3644, 4170; red. 855
- Banasik Alicja 819
- Banasik Kazimierz, oprac. 3033
- Banaszak Danuta 7043
- Banaszak Józef 4009
- Banaszak Justyna 4751
- Banaszak Marek 4751
- Banaszak Marta 3328, 3635
- Banaszek Tadeusz 10156; wyd. 8996
- Banaszkiewicz Ireneusz 2169; 2169
- Banaszkiewicz Jacek 2573, 2592, 6921
- Banaszkiewicz Mikołaj, współpr. 8272
- Banaszkiewiczowie, rodzina 9015
- Banaszyk Agnieszka 2239
- Banaś Konrad 10441; wyd. 10377
- Banaś Kornelia 10442; wyd. 10308
- Banaś-Korniak Teresa 2602
- Bancerz Radosław 3486
- Bandera Stepan 4709
- Bandrowski Wojciech 5600
- Bandura Janusz 4342
- Bania Zbigniew 3502, 3612, 3727
- Baniak Karol 7338
- Baniecki Adam 528, 2616
- Bankowicz Marek 11459
- Bannach-Szewczyk Lidia 2011
- Banot Aleksandra E. 3196
- Banytė-Rowell Rasa, red. 2798
- Bańbor Jan, współpr. 9747
- Bańburski Kazimierz 8783
- Bańdo Adam, red. 3477
- Bańkowska Aleksandra 1293
- Bańkowska Iga 1280, 1280, 1739
- Bańkowski Piotr 1333
- Bar, Ukraina; konfederacja 7311, 7697, 7832
- Bar Franciszek 6398
- Bara Józef Jakub 5407
- Barabas Magdalena 2861
- Baran Adam F. 2712, 11225
- Baran Alina, oprac. 1509; red. 7

- Baran Dariusz 11260
 Baran Marcin, red. 1947
 Baran Mirosław 1566
 Baran Volodimir 9849, 9850
 Baran Zbigniew, wyd. 10231
 Baran-Kozłowski Wojciech, współpr. 2592
 Baran-Michalak Anna 5228
 Baranauskas Tomas 6820
 Baraniak Antoni 4884, 4884, 10641
 Baraniecka-Olszewska Kamila 1138
 Baraniecka-Witkowska Maria 5228
 Baraniecki Adrian 8260
 Baraniecki Bolesław 5601
 Baraniewski Waldemar 2385, 3622; red. 5447
 Baranow Andrzej 3374
 Baranowicze, Białoruś 8169
 Baranowska Grażyna 2704
 Baranowska Małgorzata 398
 Baranowska Patrycja, współpr. 9767
 Baranowska Tekla z Bądarzewskich 5602
 Baranowski Andrzej B. 10443
 Baranowski Andrzej Józef 3554, 3606, 3622, 3720
 Baranowski Bohdan 2448
 Baranowski Edmund 9824
 Baranowski Łukasz 6543
 Baranowski Marcin, rec. 8636
 Baranowski Tadeusz 395, 820
 Baranowski Tomasz 8535
 Baranowski Władysław 726, 1990
 Baranów Sandomierski, pow. tarnobrzeski 3788
 Barańczak Stanisław 2607, 3198, 6265
 Barańczuk Arkadiusz 10444
 Barańska Anna, red. 8608
 Barańska Iwona 3442
 Barańska Katarzyna 3993
 Barańska Marta 8074
 Barańska-Guz Małgorzata 3239
 Barański Andrzej 6644
 Barański Janusz 2460
 Barański Jarosław 2460
 Barański Józef 6373
 Barański Marek 3639, 6599, 10230, 10333
 Barański Paweł 5336
 Barański Władysław 5235
 Barącz Sadok 3440
 Barbacz-Klempka Aldona 6736
 Barbara Cylejska, królowa 2573, 7147
 Barbari superiores et inferiores 6684
 Barbasiewicz Maria 4238
 Barbaszyński Dariusz 2835
 Barciak Antoni 2048, 2052, 2544, 2549, 2628, 6599, 6964, 7067; przedm. 6432, 6599; red. 1208, 6432, 6599
 Barcik Mieczysław 8075
 Barcikowski Kazimierz 10333
 Barcin, pow. żniński 2927, 2996
 Barcinek, pow. jeleniogórski 3622
 Barciński Zbigniew 11289
 Barcz Jan 2539, 2849, 11261, 11352
 Barczewko, pow. olsztyński 874
 Barczewo, pow. olsztyński 3909, 6350
 Barczyk Alina 3620; red. 3611, 3619, 3620
 Barczyk Grzegorz 4204
 Barczyk-Sitkowska Agnieszka 3465
 Barczykowski Grzegorz 5229
 Bardach Juliusz 342, 9483
 Bardan Jan 5603
 Bardo, pow. ząbkowicki 3861
 Bardot Brigitte 11144
 Barea Stanisław 3952
 Barrett James R. 1042
 Barędzia Arkadiusz, tl. 9805
 Bargłów Kościelny, pow. augustowski 8196
 Barkowski Robert F. 6821
 Barłowska Maria 3204, 7339; wyd. 7213
 Barna Krawczyk Katarzyna 2780
 Barnaś-Baran Ewa 3427, 8076–8078, 8365, 9046
 Barnik Helena z Szymańskich 9907
 Barnim, pow. pyrzycki; region 7085
 Barnim III, książę szczeciński 2548
 Baron Jan, red. 5156
 Baron Justyna 6746
 Baron Olga 3506
 Baron Roman 487, 2780; red 2780
 Barska Anna, oprac. 11285
 Barski Marian 3913
 Barszczewska Nina 3125; przedm. 3125; red. 3125
 Barszczewski Waldemar 4695, 8079
 Bartąg, pow. olsztyński 1202
 Bartczak Anna 10445
 Bartczak Jan 3645
 Bartczuk Feliks 5604
 Bardecka-Prorok Zofia 3248
 Bartel Kazimierz 5605, 5606, 8902
 Bartelmus Zygmunt 7212
 Bartelski Lesław 10127
 Bartholomäus Schachman 1559–1614. Sztuka podróży 1667
 Bartke Jerzy 583, 586, 590, 8080
 Bartko-Kozieł Beata 5892
 Bartkowiak Edyta 4239
 Bartkowiak Przemysław 10446
 Bartkowiak Ryszard 2851; red. 2851
 Bartkowiak Zbigniew 7340
 Bartkowiak-Nabzdzyk Ewa, oprac. 23
 Bartky, tabiwyky, zgardy 1771
 Bartlewski Robert 1342
 Bartłomiej z Bydgoszczy 3171
 Bartmann Erwin 9614
 Bartnicki Roman 11399
 Bartnik Ryszard 9047
 Bartochowski Radosław 4816
 Bartoń Robert, tl. 2557
 Barton Marek 2635
 Bartos Ewa 3196, 3282
 Bartosiewicz Janusz 5230
 Bartosiewicz Katarzyna 3646
 Bartosiewiczowie, rodzina 5230
 Bartosik Przemysław 6377, 6643
 Bartosz Adam 821, 2441
 Bartosz z Wissenburga 1028
 Bartoszak Michał 3372
 Bartoszek Aurelia 6613; red. 5528
 Bartoszek Jan 3507
 Bartoszewicz Agnieszka 2049, 5175, 6822; rec. 849
 Bartoszewicz Henryk 4615, 8272, 9349; oprac. 2304
 Bartoszewicz Julian 887, 7941
 Bartoszewicz Kazimierz 822, 9123
 Bartoszewiczowie, rodzina 1261, 4543
 Bartoszevska Maria 6472
 Bartoszewski Władysław 9615, 9616, 10183; współpr. 9690
 Bartoś Magdalena 9690
 Bartunek Jan 2789
 Bartusówna Maria 2402, 3281, 3282
 Bartuś Alicja 9894; przedm. 9894; red. 9894
 Bartynowski Maksymilian 4196
 Bartyński Antoni 10912
 Bartyzel Jacek 5231, 8614
 Bartyzel Małgorzata 5607
 Barucki Tadeusz 3638
 Barwicki Mieczysław 3575
 Barwik Janusz 2713
 Barwińska-Zduńczyk Maria 3647
 Barwiński Marek 2655
 Barycz Henryk 2580
 Barylewska-Szymańska Ewa 3873; wyd. 3873
 Baryła Ewa 4830, 5232
 Baryła Tadeusz 727
 Baryła Tomasz, wyd. 6501
 Barzycka-Paździar Agata 8081
 Basicki Kamil, rec. 9257
 Basiński Grzegorz 8082
 Basista Jakub, przedm. 7645; red. 334, 7645
 Basista Józef 6627
 Basta Jan, red. 251
 Baster Joanna, oprac. 1363
 Baston Giacomo 3506
 Baszczyńska-Gosz Urszula 3793
 Baszko Godzisław 6782
Baszta 153
 Baścik Kazimierz 4642
 Baścik Maria 5407
 Bat Yam, Izrael 11226
 Bata Artur 6459
 Batejko Henryk 5608
 Baten Joerg 2504; przedm. 2504; red. 2504
 Batignolles zob. Paryż
 Batkowski Rafał, red. 4514, 11292
 Bator Monika 9048; przedm. 10232; wyd. 10232

- Batorek Maciej 443; red. 136
 Batory Paweł 1439
 Batték Marek J., oprac. 680
 Battelli Agnieszka 2704
 Batura Wojciech 2307
 Bau Zdzisław 3477
 Bauchowicz-Tocka Maria 4695
 Baudouin de Courtenay Jan Niccisław 2528
 Baudouin de Courtenay-Ehrenkreutz-Jędrzejewiczowa Cezaria 2492
 Bauer Ela 3487
 Bauer Jan 9467
 Bauer Yehuda 5195
 Bauerertowie, rodzina 5340
 Bauman Ekaterina 1358
 Baumgartner Gerhard 1787
 Bawaria 3554
 Baworowski Wiktor 3408
 Bayer Gerd, red. 3934
 Bayerlein Hermann 9900
 Bazak Agata Lucja 7341
 Bażan Mikola 4737
 Bazaniak Rafał 2594
 Baženova Anna 8083
 Bazérac, Francja 3584
 Baziak Stanisław 5609
 Baziur Grzegorz 9851
 Bazyliczuk Zofia 10447
 Bazylea, Szwajcaria 3383, 4008
 Bazylianie 1401, 3295, 3433, 3440, 3590, 3855, 4751, 7281, 7590, 7592, 8437, 11183
 Bazylianki 4966
 Bazylika Matki Boskiej Bolesnej 4845
 Bażant Henryk, uzup. 6050
 Bazyńska-Chojnacka Katarzyna, tl. 10814
 Bąba Wiesław Jan 5677
 Bąbel Agnieszka 8107
 Bąbiak Grzegorz Paweł 1648, 4645, 8084, 8085, 8373; przedm. 8373; red. 3250, 8373
 Bączal Dolny, pow. jasielski 2251
 Bączek Aleksandra, red. 2569
 Bączek Piotr 10448, 11196
 Bączkowski Włodzimierz 4737
 Bączyk Jarosław 8086
 Bądkowski Artur 10923
 Bądkowski Lech 3956, 11021
 Bąk Grzegorz 3328; red. 3328
 Bąk Justyna 1044, 4265
 Bąk Krzysztof Marek, współpr. 1660
 Bąk Magdalena 8642
 Bąk Wojciech 5610
 Bąk-Pitucha Aneta 4414, 4616, 9049
 Bąkała Krzysztof 2114, 2263, 5559, 6823, 9852
 Bąkiewicz Marta Jadwiga, rec. 6476
 Bąkowska Patrycja 3282, 7342
 Bąkowski Andrzej, rec. 3064
 Bątkiewicz-Szymanowska Edyta 1356
 Beauvois Daniel 823, 2607, 8087, 8638
 Bebak Marek, oprac. 2522
 Bechta Grzegorz 4816; red. 4816
 Bechta Mariusz 10449, 10973, 11149; przedm. 11149; red. 11149
 Beck Józef 9081, 9349, 9603
 Becker Artur 11479
 Becker Włodzimierz 9050, 10034
 Becker Yaron Karol 9894
 Beckmann Johann Christoph 6367
 Beczała Piotr 4046
 Beda Czcigodny 7025
 Bednarczuk Arkadiusz 5151; red. 5151
 Bednarczuk Leszek 2771, 5852, 5962; red. 3149
 Bednarczuk Monika 8088
 Bednarczyk Czesław 10974, 11193
 Bednarczyk Józef 1464, 5406, 6684
 Bednarczyk Krystyna 10974, 11193
 Bednarczyk Michał Jan 10450, 10967
 Bednarczyk Przemysław, przedm. 7939; wyd. 7939
 Bednarczyk Rafał 5930; red. 11270
 Bednarek Agnieszka 3793
 Bednarek Jarosław 4944
 Bednarek Jerzy 1187, 4814, 5427, 8637, 9853, 10713, 10960
 Bednarek Maria 10184
 Bednarek Renata, współpr. 6719
 Bednarek Wiesław 8535
 Bednarek Zbigniew 2593
 Bednarkiewicz Maciej 5611
 Bednarowska Elżbieta 5750, 6066
 Bednarska Ewa 2842
 Bednarska Lucyna, współpr. 11362
 Bednarska Patrycja 4538
 Bednarska Weronika 8089
 Bednarska-Żytko Iwona, wyd. 8903
 Bednarski Damian 5825
 Bednarski Feliks Wojciech 5531, 5603
 Bednarski Michał 5612
 Bednarski Włodzimierz 392
 Bednarski Wojciech, rec. 10994
 Bednarski Zenobiusz 8903
 Bednaruk Waldemar 7343, 7344, 7814; red. 7814
 Bednarz Andrzej 1092
 Bednarz Bronisław 4140
 Bednarz Diana 4616
 Bednarz Jerzy 4599
 Bednarz Ludwik 4415
 Bednarz Piotr 8064
 Bednarz Szymon 4179
 Bednarz Tomasz 1436
 Bednarz-Grzybek Renata 94, 3527, 8090, 9080; rec. 5019, 8689
 Bednarz-Kolonko Maria 4240
 Bednarzak-Libera Mirosława 4642, 4690
 Bedyński Krystian 2862, 4241
 Beger Janusz 10382
 Behan Andrzej 5165
 Behem Baltazar 2615
 Beiersdorf Zbigniew 1696, 1963, 4444
 Bejsce, pow. kazimierski 3570
 Bekier Edward 5613
 Bekier Jan Jerzy 5613
 Beksiak Antoni 1762
 Beksiński Tomasz 5299, 5614
 Beksiński Zdzisław 5299
 Bekulard Beata 4559
 Bekus Ewelina 2617, 2635
 Bela Zbigniew 1507, 1508, 2881, 7345, 7346, 7690, 8157; przedm. 2881, 7992; red. 2881
 Belcarz Bartłomiej 4807
 Belgia 5190, 7913, 8406, 8639, 10902, 11083
 Belgrad 2583
 Belka Anna 1171, 1172
 Bellicum diplomaticum VI Thorunense 2104
 Bellona 93, 3499, 9508
 Bellwon Zbigniew, tl. 5855
 Belotto Bernardo, zw. Canaletto 7744
 Belova Irina Borisovna 8510
 Belzyt Leszek C. 8091
 Bełchatów, woj. łódzkie 3901
 Bełcikowski Adam 3297
 Bełcz Wielki, pow. górowski 7728
 Bełdzikowski Ryszard 10451
 Bełskie województwo 2578, 7287
 Bełz, Ukraina 3876, 7857
 Belza Władysław 2048
 Bełzowie, rodzina 2643
 Bem Marek 5633
 Bambus Mateusz 7213
 Benda Władysław Teodor 5615
 Bendel Rainer 2845
 Bender Agnieszka 3606
 Bendkowski Jakub, współpr. 1744
 Bendowska Magdalena 419, 5148
 Benedykt XVI, papież 2643
 Benedykt Polak 7079
 Benedyktyńni 2051, 3166, 3639, 3799, 4986, 6632, 6964, 6992, 8811
 Benedyktyńni 3231, 3858, 4040, 4075, 4850, 4986, 5034, 5071, 8667, 10458
 Benenowska Iwona 5176
 Beneš Zdeněk 1043
 Benešić Julije 3282
 Benesz Hanna 1596; red. 1596
 Benicka Anna 3200
 Benignus Wanat 6270
 Benincasa Zuzanna 619
 Beniowski Maurycy 2602, 3304
 Benken Przemysław 10452, 10453; rec. 6104, 11060
 Bensch Teodor 10187
 Benthem Jaap van 4043
 Bentkowski Feliks 3254
 Benyskiewicz Krzysztof 824, 2497; uzup. 7249; wyd. 7249
 Benz Angelika 9854

- Benz Wolfgang 2675
 Berak Stanisław 2548, 5616
 Berc Lidia 4513
 Berdychowska Bogumiła 4737, 5216; oprac. 4737; przedm. 4737; wyd. 4737
 Bereda Krzysztof, wyd. 10285
 Berend Nora 6824
 Berendt Elżbieta, przedm. 1771
 Berendt Grzegorz 2625, 2682, 9855, 10054
 Berens Vytautas 5617
 Berenstein Theresa 3504
 Berent Iwona 3849
 Berent Waclaw 3270, 3374
 Bereska Henryk 11479
 Bereska Marian Józef 1645
 Bereska Szymon 1645
 Berest Roman 3642, 6924
 Beresteczko, Ukraina 4806
 Bereszyński Zbigniew 3836, 6825, 10558, 10603, 11048, 11173
 Beres Jerzy 3575, 11145
 Beres Stanisław 5165, 5749
 Bereza Arkadiusz 8092
 Bereza Henryk 3241
 Bereza Kartuska, Białoruś 6130
 Bereza Tomasz 9856, 9857; przedm. 9701; wyd. 9701
 Berezova, Ukraina 3326
 Berezowica zob. Tarnopol
 Berezowski Oskar, przedm. 10959
 Berezowski Zygmunt 4616
 Berg Mary 9617
 Bergen-Belsen, Niemcy 5376; obóz 9766
 Berger Aleksander 10975
 Berger Barbara, oprac. 5489
 Berger Ernst 5423
 Berger Franciszek 5618
 Berger Jan, red. 5431
 Berger Rafał 5618, 6112
 Bergman Eleonora, wyd. 9749
 Bergmann Olaf 9051; rec. 8086
 Berlin 881, 1933, 2567, 2845, 3274, 4009, 4060, 4159, 4681, 4737, 4793, 5190, 6363, 6432, 7998, 9301, 9564, 9761, 10603, 11454, 11479
 Berling Zygmunt 8904, 9709
 Berlińska-Wojtas Paulina 10454
 Berman Jakub 9013
 Bernaciak Marian, pseud. Orlik 1852
 Bernacka Anna 6632
 Bernacka Magdalena 2688
 Bernacki Marek 5140; red. 5140
 Bernardini Luca 5034
 Bernardyna Jabłońska, bł. 5092
 Bernardyni 606, 1319, 1333, 2063, 3506, 3567, 3622, 3799, 3817, 4878, 4923, 4991, 5008, 5033, 5037, 5044–5046, 5083, 5112, 5119, 5128, 5458, 7221, 7593, 7799, 7867, 8682, 10458
 Bernardynki 4265, 5032
 Bernatowicz Aleksandra 3622, 7347; red. 5486
 Bernatowicz Tadeusz 3611, 3622
 Bernatt-Reszczyński Maciej 3466
 Berneckienė Grażina 2757
 Bernhard Michael 10436
 Berthold, Niemcy 8918
 Berto Katarzyna 2593
 Bertram Adolf 5040
 Bertram Łukasz 4725, 10967
 Berzeński Maciej 7769
 Besala Jerzy 1149–1151, 7348
 Beske Hans 10528
 Beskid, Beskidy 194, 2471, 3067, 4149, 4406, 5160; Śląsk 5140; Żywiecki 4104, 5140, 7834, 7837
 Bessonov Nikolay 2410
 Best Paul J. 2679; współpr. 2744
 Bestan-Zajac Anna 1234; oprac. 2537
 Beszk Janusz 6826
 Beształ Natalia 3326
 Betlej Andrzej 3506, 3622, 7349; oprac. 410; przedm. 3506; red. 232, 3622
 Betlejewski Jan Stanisław 5619
 Betley Kazimierz 5620
 Bezw Mykola 2385, 4751; red. 4751
 Beyerowa Irena 5233
 Beylin Marek 2607
 Bezak Paweł 671, 9936
 Běžanstva 1915 goda 7910
 Bezdzież, Białoruś 3799
 Bezek, pow. chełmski 4383
 Bezławki, pow. kętrzyński 6993
 Bezpieczeństwo Europy 4616
 Bezuszyteczni 9858
 Bezwola, pow. radzyński 9693
 Bębniak Grzegorz 9859, 10162, 10455; tł. 9931
 Bębnowski Damian 9052
 Bęc Maria 4242
 Bęczkowska Urszula 2929; red. 2807
 Będkowice, pow. wrocławski 4194
 Będzie strajk 10185
 Będzin, woj. śląskie 6327, 7031, 9313, 10373, 11268; Grodziec 2635
 Będzirowski Jerzy 10456
 Bęgardowo, pow. policki 6888
 Bętkowski Rafał 1944, 3822
 Bęfra, Nigeria 9032
 Bialik Magdalena 1766, 3613
 Bialik Chaim Nachman 2709, 3221
 Bialik Kamila 2403
 Bialik Włodzimierz 4487
 Bialskopodlaskie województwo 4547, 10823
 Biała, prawy dopływ Wisły 8190
 Biała Cerkiew, Ukraina 2578, 7471
 Biała Góra zob. Sanok
 Biała Góra, pow. kamieński 3040
 Biała Góra, pow. świdwiński 4815
 Biała Podlaska, woj. lubelskie 270, 1654, 3410, 3545, 5042, 7496, 8671, 10475; powiat 1932, 2679; region 2518, 4345
 Biała Przemyska, dopływ Przemszy 2277
 Biała Rawska, pow. rawski 2319; region 2319
 Białas Andrzej, przedm. 8798
 Białas Irena 1470
 Białas Marcin 4743, 10075; red. 335
 Białczyk Jan 5407
 Białecki Aleksander 4243, 5621
 Białecki Antoni 5621
 Białecki Daniel 5877
 Białecki Konrad 4625, 4884, 10559, 10902; przedm. 10314; wyd. 10314
 Białecki Tadeusz 3468, 6366, 6546, 6616
 Białek Beata 10055
 Białek Edward, red. 3249, 5165
 Białek Stefan 4440, 10457
 Białka, pow. krasnostawski 6756
 Białkowska Lidia 1468, 5233; red. 153
 Białkowska Monika 3916
 Białkowski Michał 4967, 11146; red. 6461
 Białobłocki Paweł Antoni 4484
 Białobrzeska Daria 2239
 Białobrzegi zob. Krosno
 Białobrzegi, woj. mazowieckie 1865, 4502; powiat 1141, 6351
 Białobrzescy, rodzina 5346
 Białobrzeczka Marta 3182, 3374
 Białobrzesci Adam 1597
 Białogard, woj. zachodniopomorskie 3537
 Białogród nad Dniestrem, Ukraina 3622
 Białokoz Adolf 7911
 Białokoziewicz Piotr 1457
 Białokur Marek 1080, 2644, 2863, 4414, 4616, 4727, 6002
 Białołęka zob. Warszawa
 Białołucki Rafał 4846
 Białonowska Magdalena 716
 Białończyk Tomasz 538, 540
 Białopole, pow. chełmski 9510
 Białorucki Rafał 6528; red. 4092
 Białoruska Deklaracja do Rządu Polskiego 9618
 Białoruskie Zeszyty Historyczne 154
 Białoruś 154, 763, 781, 838, 860, 923, 924, 1309, 1448, 2061, 2075, 2255, 2330, 2331, 2332, 2547, 2561, 2569, 2599, 2601, 2606, 2655, 2662, 2679, 2681, 3025, 3206, 3295, 3523, 3675, 4300, 4374, 4484, 4547, 4551, 4598, 4633, 4713, 4724, 4729, 4809, 4818, 4887, 4964, 4972, 5151,

- 5210, 5405, 5531, 8064, 8272, 8380, 8438, 8474, 8475, 8480, 8510, 8639, 8725, 8799, 8822, 8931, 9053, 9090, 9134, 9206, 9210, 9298, 9471, 9505, 9618, 10020, 10120, 10861, 10974, 11279, 11311, 11377; Zachodnia 4725, 9089, 9319, 9374
- Białoskórska Mirosława 3411
- Białostocka archidiecezja 11288
- Białostocka Jolanta 5622
- Białostocki Jan 5623
- Białostockie Teki Historyczne* 155
- Białostockie województwo 2569, 3553, 4115, 4116, 6633, 9101, 9102, 10444, 10734, 10861, 11225
- Białoszewski Miron 3176
- Białous Maciej 4414, 5167
- Białowąs Justyna Ewa 2842, 6363
- Białowąs Katarzyna 7814
- Białowieśka Puszcza 2855
- Białowieża, pow. hajnowski 2004, 2855, 3085, 10764
- Białuński Grzegorz 4539, 6827–6832, 7350; rec. 2610, 6966; red. 224, 6350
- Biały Bór, pow. grudziądzki 4165
- Biały Franciszek 5624
- Biały Henryk 4011
- Biały Lukasz 699, 723, 4244, 5572
- Biały Potok, Ukraina 6685
- Biały Potok – materiały z badań 6685
- Biały Stefan 4011
- Biały Zdzisław 6485
- Białystok 155, 392, 409, 1202, 1219, 1336, 1457, 1458, 1655–1659, 1877, 1890, 2629, 2698, 2709, 2724, 3063, 3486, 3815, 3818, 4116, 4487, 4787, 4793, 5073, 5079, 5167, 5172, 5476, 6352, 6543, 7530, 7568, 7706, 7981, 8035, 8169, 8432, 8662, 9053, 9645, 9650, 9876, 10400, 11013, 11288, 11319, 11356; Białostocczyzna 1169, 2343, 2946, 3374, 9298, 10036; Bojary 5343; Dojlidy 4982; powiat 3553; region 8513, 8514
- Białystok i Grodno u progu niepodległości 9053
- Biberstajń Ryszard, rec. 7743
- Bibersteinowie, ród 2142
- Bibik Przemysław 9860
- Bibliografia. Historia, teoria, praktyka 1
- Bibliografia grudziądzka 21
- Bibliografia „Herolda” 95
- Bibliografia historii polskiej 11
- Bibliografia historii Pomorza Wschodniego i Zachodniego 27
- Bibliografia historii Śląska 35
- Bibliografia historii Śląska w perspektywie historycznej 2
- Bibliografia „Karta Groni” i „Gronie” 97
- Bibliografia miasta i gminy Ozorków 26
- Bibliografia polska 1901–1939. 5
- Bibliografia prac drukowanych prof. Marii Nartonowicz-Kot 81
- Bibliografia prac drukowanych Profesora Zenona Piecha 83
- Bibliografia prac Jerzego M. Roszkowskiego o tematyce orawskiej 24
- Bibliografia prac Jerzego Romanowa 85
- Bibliografia prac prof. Haliny Florowskiej-Frančić 70
- Bibliografia prac profesor Jadwigi Zuzanny Muszyńskiej 80
- Bibliografia prac Profesora Andrzeja Lecha 76
- Bibliografia prac profesora Edwarda Rymara 86
- Bibliografia prac profesora Jana M. Małeckiego 77
- Bibliografia prac profesora Jerzego Hauzińskiego 72
- Bibliografia prac Profesora Wiesława Cabana 67
- Bibliografia prac Wandy Jostowej 25
- Bibliografia prac Wojciecha Materskiego 78
- Bibliografia Profesora Tomasza Jasińskiego 73
- Bibliografia publikacji Jacka Wiesiołowskiego 90
- Bibliografia publikacji profesora Antoniego Czacharowskiego 69
- Bibliografia publikacji Profesora Józefa Borzyszkowskiego 65
- Bibliografia „Rocznika Augustowsko-Suwalskiego” 105
- Bibliografia 1991–2015. 92
- Bibliografia zawartości Bellony 93
- Bibliografia zawartości biuletynu informacyjno-naukowego 112
- Bibliografia zawartości „Kroniki Wielkopolski” 99
- Bibliografia zawartości „Studiów Franciszkańskich” 108
- Biblioteka* 156
- Biblioteka Kórmicka 1356
- Biblioteka reformatów wieluńskich 3373
- Biblioteka Sapiehów z Krasiczyna 1509
- Bibliotheca Lindiana 8093
- Bibliotheca mundi 3374
- Bibliotheca Nostra* 3410
- Biborski Marcin J. 6739, 7180
- Biborski Mateusz R. 6739
- Bicz-Suknarowska Maria 3904
- Biczysko Grażyna 4159
- Bić takiego wroga jak kler 10458
- Biderman Mosze 6463
- Bidlo Jaroslav 7966
- Bidwell Anna 10459
- Bie Fredrik 2566
- Biebrza, prawy dopływ Narwi 2418, 6966
- Biecz, pow. gorlicki 584
- Bieda Aleksander 6639
- Bieda Justyna 1182, 4540, 4592, 8094–8100
- Biedroń Tomasz Jan 5778, 6054, 6160, 11262
- Biedrońska-Krówka Dorota 5008
- Biedrońska-Słota Beata 1766
- Biedrzychowice, pow. prudnicki; parafia 3772
- Biedrzychowice Dolne, pow. zarski 6813
- Biedrzycka Anna, red. 215
- Biedrzycki Adam 38, 369; oprac. 27, 69
- Biedzińska Jadwiga, red. 5918
- Bieganowski Lech 3395; red. 5564
- Biegańska Zofia 10186
- Biegański Wiktor 3990
- Biegański Władysław 5625, 8528
- Biegański Zdzisław 825, 2583, 6123; red. 6461
- Biegun Antoni, pseud. Sztubak 9619
- Biel Barbara 3467
- Biel Beata, red. 1769
- Biel Mariusz 1093, 3648
- Biel Rafał, współpr. 2213
- Bielak Jacek 3849
- Bielak Włodzimierz 826; wyd. 7230
- Bielamowicz Zbigniew 3649
- Bielany zob. Warszawa
- Bielasta Barbara 4530
- Bielaszka-Podgórny Barbara 6833
- Bielatowicz Jan, oprac. 1859
- Bielawa, pow. dzierzoniowski 439, 440, 1337, 1338, 4068, 4127, 4144, 4307, 4319, 4481, 5206, 5240, 5506, 9065, 10358, 11269, 11304
- Bielawny Krzysztof 2682, 4847, 10460
- Bielawska Sylwia 3409, 3410, 10461; red. 241
- Bielawska-Batorowicz Eleonora, przedm. 2640; red. 2640
- Bielawska-Patczyńska Joanna 2022
- Bielawski Jerzy 11263; red. 196
- Bielawski Krzysztof 3892
- Bielec Grzegorz 4159
- Bielecka-Prus Joanna 2728
- Bielecki Jerzy 11264
- Bielecki Maurycy 5626
- Bielecki Patryk 6745
- Bielecki Tadeusz 2754
- Bielecki Tomasz E. 1127
- Bielefeld, Niemcy 9758
- Bielejewski Czesław 10333
- Bielenda Aleksander 1528
- Bielice, pow. nyski 4279, 6512
- Bielicki Jan 6386
- Bielicki Janusz 5627
- Bielicki Marceli 5627

- Bielikowicz Antoni 3171
 Bielińska-Kowalewska Katarzyna 10462
 Bieliński Piotr 5608, 9547
 Bielsk, pow. płocki 2660
 Bielsk Podlaski, woj. podlaskie 157, 3485, 5284, 7908, 8172, 9405, 9711, 10057; powiat 3486; starostwo 7228
 Bielska ziemia 2142, 7483
Bielski Almanach Historyczny 157
 Bielski Joachim 2051
 Bielski Joachim Thomas 1897
 Bielski Marcin 903, 2051
 Bielski Szymon 2815
 Bielskie województwo 4157
 Bielsko-Biała, woj. śląskie 817, 1459, 1660, 2675, 3829, 4494, 5140, 5562, 6353, 6436, 9840; Biała 3610; Bielsko 3610; Hałcnów 4983; powiat 1823, 10752; region 5562
 Bielaszko Mirosław, wyd. 9655
 Bielawin zob. Chełm
 Bielowiec Marcin 9861
 Biemojewski Jakub 3299
 Bienia Mieczysław 855, 6756
 Bieniak Janusz 2592
 Bienias Dorota 7181
 Bieniaźdźce, pow. wieluński 6684
 Bieniecki Ireneusz 4835, 4836, 10463
 Bieniecki Ryszard 827; rec. 3261, 8049; wyd. 7958
 Bieniek Jadwiga 3111
 Bieniek Maria 1072
 Bieniszew, pow. koniński 4899
 Bięń Adam 4616
 Bięń Edward, wyd. 9778
 Bięń Janusz S. 3104
 Bięń Katarzyna 2707
 Bięń-Orlicz Krystyna 6280
 Bięczyce zob. Kraków
 Bieńkałowicz Natalia, oprac. 19
 Bieńkowscy, rodzina 7527
 Bieńkowska Barbara 3383
 Bieńkowska Beata T., red. 4587
 Bieńkowska Danuta 3171
 Bieńkowska Danuta Irena 10974
 Bieńkowska Irena 4049
 Bieńkowska Zofia 1499, 7881
 Bieńkowski Jerzy Stanisław 5628
 Bieńkowski Władysław 3077
 Biera Andrzej 1579
 Biera Marta 1579
 Bierejszyk-Kubiak Joanna 3307
 Biergiel Małgorzata 2629
 Bierutów, pow. oleśnicki 6326
 Bierman Winny 2504
 Biermann Felix 874
 Biernacka Maria 5629
 Biernacki Cezary 8066
 Biernacki Jacek, red. 10053
 Biernacki Leszek 10464
 Biernaczyk Jarosław 5289
 Biernat Andrzej 1187, 1202
 Biernat Justyna 776
 Biernat Kamila 689, 711, 1173, 2104
 Biernat Marcin, oprac. 3797
 Biernat Monika, red. 5427
 Biernat z Lublina 3167, 3204, 7351
 Biernat z Lublina a literatura 7351
 Bieroń Krzysztof 5407
 Bieroń Tomasz, tł. 47
 Bierut Bolesław 1765, 10450, 11144
 Bierutów, pow. oleśnicki 2866
 Bierzgłowo, pow. toruński 7847
 Bierzwnik, pow. choszczeński 4853
 Bierzynska-Sudoł Magdalena 4634; red. 4634
 Bies Paulina 5572, 8101; red. 5572; wyd. 7995
 Biesiada Jacek 9054
 Biesiadecka Elżbieta 8365
 Biesiadowska Ludwika 10974
 Biesowo, pow. olsztyński 2137
Bieszczad 158
 Bieszczady 158, 2164, 2261, 2443, 3181, 3282, 5220, 9520, 10374, 10977; Wysokie 2615; Zachodnie 6355, 7697
 Bieszke Łukasz 10633
 Bięś Andrzej Paweł 674, 2864, 2865, 4967, 7352
 Bięzańów zob. Kraków
 Bięzuń, pow. zuromiński 159, 1460, 2690, 8113
 Biężuska-Małowist Iza 258, 889
Biężuskie Zeszyty Historyczne 159
 Bijak Bartosz 10465
 Bijak Urszula, red. 2351
 Bijakowska Barbara 5233
 Bijarska Stanisława 5630
 Bilávs'ka Viktoriá 3326
 Bilczewski Józef zob. Józef Bilczewski, św.
 Bilczewski Tomasz, tł. 3276
 Bilek Maciej 2881
 Biletska Maria 4718
 Bilewicz Aleksandra, tł. 2458
 Bilewicz Michał 11256
 Bilica Krzysztof 4060
 Bilik Katerina 3282
 Bilina Wielka, Ukraina 7281
 Bilińska-Bohdanowicz Anna 3620
 Bilińska-Gut Anna 1060; red. 1060
 Biliński Paweł 3977
 Biliński Piotr 828, 829, 8798, 9055, 9862, 10466; przedm. 5876, 7538, 8951; rec. 770; wyd. 7966, 8951
 Biliszczuk Jan 3650
 Billert Andreas 3638
 Bilous Nataliá 2062, 2578
 Bilska-Ciećwierz Magdalena 4245
 Bilska-Wodecka Elżbieta 9486
 Bilutenko Helena 3374
 Biłejczyk Michał 4744
 Biłgoraj, woj. lubelskie; region 9829
 Bimler-Mackiewicz Elżbieta 2052
 Binar Aleś 10052
 Binarówka, pow. gorlicki 3649
 Binek Marian 2882
 Binek-Zajda Anna 4246
 Bingen Dieter, red. 2571
 Biniś-Szkopek Magdalena 421, 1070, 2104, 2592, 5034
 Biniewicz Jerzy 2460
 Binkowska Dagmara 3290, 3293
 Binkowski Henryk 4809
 Bińkowska Iwona 1411, 1414
 Bińkowski Marek Krzysztof 2866
 Biografia wojny 751
 Biograficzne badania nad twórczością 752
 Biogramy zmarłych pracowników Szkoły Podstawowej nr 1 w Józefowie 5234
 Biography in the humanities 753
 Birecki Piotr 3651, 3652
 Birenbaum Halina 9620
 Birkenmajer Aleksander 2829, 3076
 Birkenmajer Wincenty 5631
 Birkowski Fabian 4834
 Birmingham, Wielka Brytania 9741
 Biro Katalin T. 6767
 Bironowie, ród 2218
 Birúkov Volodimir 2569
 Bis Magdalena 629, 704, 713
 Bis Wojciech 629, 777
 Bisaga Ewelina 2033
 Bisek-Graż Monika 2411
 Biskup Franciszek Jop 5824
 Biskup gorzowski Teodor Bensch 10187
 Biskup Radosław, red. 6553, 6621; tł. 6621; wyd. 6787
 Biskup Rafał 4594, 5190
 Biskupice zob. Zabrze
 Biskupice, pow. oleski 5051
 Biskupiec, pow. olsztyński 2138
 Biskupin, pow. żniński 6746
 Biskupizna, region w pow. gostyńskim 2412, 2490
 Biskupizna. Ziemia – tradycja – tożsamość 2412
 Biskupski Mieczysław 8102
 Biszczanik Grzegorz 1784
 Bitner Karolina 591
 Bitner-Wróblewska Anna 6746, 6811; red. 2798, 6811
 Bitowt Ryszard 1163
 Bittner Karolina 10878, 10923, 11048, 11056, 11081; przedm. 10878; red. 10878
 Bittner-Burkot Bogumiła 5887
 Bitwa o Ukrainę 8905
Biuletyn 10635
Biuletyn („Ruch”) 10544
Biuletyn Biblioteki Jagiellońskiej 160
Biuletyn Historii Pogranicza 161
Biuletyn Historii Sztuki 162
Biuletyn Historii Wychowania 163

- Biuletyn Historyczny* 164
Biuletyn Informacyjny (Komitet Obrony Robotników) 10544
Biuletyn Konserwatorski Województwa Podlaskiego 165
Biuletyn Lekarski 8903
Biuletyn Numizmatyczny 166, 3470
Biuletyn Polskiej Misji Historycznej 167
Biuletyn Prasoznawczy 3500
Biuletyn Szadkowski 168, 11254
Biuletyn Ukrainoznawczy 169
Biuletyn Uniejowski 170
 Bizancjum 1668, 2544, 3551, 7164
 Bizio Krzysztof 3653
 Bjork James, red. 4624
 Blacha Ewa 4487
 Blachnicki Franciszek 5632
 Black Jeremy 4617
 Black Peter 9863
 Blackmore Magdalena, rec. 2711
 Bladowska Ewa 6136
 Błaga Lucian 2554
 Bláhová Marie 2544, 2549
 Blajer Wojciech 1051
 Blaschke Kinga 3508, 3606, 3622, 4848
 Blatt Tomasz 5633
 Bładzek Petr 2780, 6152
 Blech Rokszana 3184, 3270
 Bledzew, pow. międzyrzecki 6498
 Bleskina Ol'ga Nikolaevna, oprac. 1423
 Blicharski Czesław Eugeniusz, wyd. 8057
 Blin-Olbert Danuta 5171, 6355
 Bliski Wschód 2663, 3024, 3428, 4835, 7550, 9123, 9314, 11406
 Blisko i daleko 830
 Bliszczycze, pow. głubczycki 4054
 Blizna, pow. ropczycko-sędziszowski 9867
 Bliżej historii 1094–1096
 Bliżyn, pow. skarżyski 8686
 Blobaum Robert 4612
 Bloch Augustyn 5634
 Bloch Jan Gottlieb 4645, 6633, 8508, 8373, 8373
 Bloch Marc 786
 Bloch Natalia, wyd. 8059
 Bloch-Pogodzińska Marta 831, 2602
 Blocke Wilhelm van den 7772
 Blois, Francja 7776
 Blombergowa Maria Magdalena 988, 1964, 2615, 2636, 2855, 4614; oprac. 2615; red. 988
 Blum Helena 5635
 Blum Jan Bernard 3295
 Blum Matthias 2504
 Blumental Nachman 3120
 Blumsztajn Seweryn 6135
 Blus Justyna 3134
 Blusiewicz Karolina 4171
Bluszcz 94, 3314
 Blüth Rafał Marcei 8906
 Błachnio Henryk 5636
 Błachnio Jan 8103; rec. 8156
 Błachnio Józef 5636
 Błachnio Wiesław 5636
 Błachowicz Ewa 3171
 Błachowicz Maciej, rec. 5137
 Błachowska Katarzyna 2905
 Błachowski Aleksander 1898
 Błahut-Kowalczyk Aleksandra, współaut. 5384
 Błasiak Stanisław 4327
 Błaszczak Aleksandra, rec. 4653
 Błaszczak Tomasz 8064, 8510
 Błaszczuk Waldemar 3060; red. 3060
 Błaszczuk Antoni 9621
 Błaszczuk Arkadiusz 5137
 Błaszczuk Dariusz 3654, 6868; przedm. 7059; red. 7059
 Błaszczuk Grzegorz 2115, 2606; rec. 7517
 Błaszczuk Iwona, red. 5443
 Błaszczuk Jacek 2615
 Błaszczuk Józef 5637
 Błaszczuk Józefa 5637
 Błaszczuk Marek 3675
 Błaszczuk Maria Celina 2640
 Błaszczuk Tomasz 9864
 Błaszkowski, pow. sieradzki 8404
 Błaszkwicz Anna 1331
 Błaszkwowski Marcin 3509
 Bławdziewicz Włodzimierz 6221
 Błaziak Stanisław, przedm. 2555
 Błażejczyk Paweł 4573
 Błażejczyk-Majka Lucyna 10467
 Błażewska Marta, przedm. 6654; red. 6654
 Błażewski Artur 6638, 6684, 6743; przedm. 6743; red. 6743
 Błażewski Krzysztof 9865
 Błażewski Stanisław 4009
 Błażewicz Ludwika 3804
 Błażewska Justyna 398; wyd. 10221, 10230
 Błażewski Jerzy 7495
 Błażyńska Alicja 5509
 Błęska Wanda 5564
 Błędowska Pustynia 6379
 Błędowski Piotr 4386, 7181; przedm. 4386; red. 4386
 Błędów zob. Dąbrowa Górnicza
 Bloch Joanna 1899
 Bloch Katarzyna Agnieszka 2602, 4944
 Błonie, pow. warszawski zachodni; powiat 2135
 Błońska Diana 1510, 2194, 2195, 8104
 Błoński Bernard 9295
 Błoński Jacek 1795
 Błoński Jan 2775, 10961
 Błyskosz Józefat 4642
 Bobak Dariusz 6686
 Bober Jan 9622
 Bober Monika 1581, 2629, 4849, 5932; red. 328
 Bober Sabina 4616, 4725, 9056, 10902
 Bober-Jankowska Magdalena 5188
 Bober-Tubaj Anna 2616, 4247; przedm. 2616; red. 2616
 Boberska Felicja z Wasilewskich 8194
 Bobiatyński Konrad 7353, 7560; red. 7805
 Bobik Sławomir 6834
 Bobiński Krzysztof 2754
 Bobiński Witold 1098
 Bobka Lesław, wyd. 9612
 Bobkowska Magdalena 2867
 Bobkowski Aleksander 4159
 Bobkowski Andrzej 2643, 3282, 10974
 Bobola Andrzej (1540–1616) 7213
 Boboli Andrzej 10468
 Bobolice, pow. koszański 1661; powiat 6452
 Bobolice, pow. myszkowski 3861
 Bobowicz Zofia, wyd. 7965
 Bobowska-Hryniewicz Agnieszka 1724
 Bobrow Ryszard 3511
 Bobrowicz Adam 2656
 Bobrowicz Irena, współpr. 2656
 Bobrownicka Maria 5407
 Bobrowska Ewa, tl. 5793
 Bobrowski Czesław 5421
 Bobrowski Stanisław 2629, 7303
 Bobrujsk, Białoruś 1166, 5938
 Bobryk Adam, rec. 8204
 Bobryk Ewa 6739
 Bobryk Roman 2546
 Bobryk Urszula 4047
 Bobryk Witold 2679; rec. 847
 Bobrzyński Michał 2580, 4248, 8185, 8760
 Boby, pow. kraśnicki 6785
 Bochenek Krzysztof 2835
 Bochenek Mirosław 5421
 Bochenek-Dobrowolski Ryszard 1152
 Bocheńska Agnieszka 2385
 Bocheńska Jadwiga 3990
 Bocheńska-Chojcka Magdalena, red. 7
 Bocheński Adolf 4616
 Bocheński Aleksander 2548, 4687, 9367, 9368, 9623, 11196
 Bocheński Józef 4411
 Bocheński Stanisław 10469
 Bochnak Anna 2196
 Bochnak Tomasz 4172
 Bochnak Władysław 5638
 Bochnia, woj. małopolskie 273, 948, 1461, 1966, 2317, 3456, 3567, 4521, 4813, 8347, 8879, 9766, 10099, 11042; getto 10157; region 4545, 8347, 11042

- Bochno Ewa 407; red. 407
 Bochyński Sylwester 855
 Bock Dennis 3292
 Bock-Matuszyk Katarzyna 1772
 Bocková Anna 1080
 Boczki, pow. zduńskowolski 5520
 Boczowska Magdalena 6599
 Boćwiński Jan 5739
 Boda-Krężel Zofia 5639
 Bodaszewski Jakub 8105
 Bodek Mieczysław 10941
 Bodio-Misiewicz Ewa 3191
 Bodo Eugeniusz 3960, 5640–5642
 Bodzek Jarosław 390
 Bodzentyń, pow. kielecki 639, 8734
 Bodzia, pow. wrocławski 2595, 7059
 Boernerowo zob. Warszawa
 Boestenberg-Stengel Albert 3551, 7744; red. 7744
 Bogacka Katarzyna 3511
 Bogacki Michał, przedm. 3639
 Bogacki Miron 754
 Bogacki Sławomir, pseud. Fala 9866
 Bogactwo polszczyzny w świetle jej historii 3099
 Bogacz Jarosław 3916
 Bogacz Teresa 1073, 2309; oprac. 4342
 Bogaczyk Józef 4235
 Bogajczyk Maja, rec. 1432
 Bogalski Artur 7814
 Bogdan Anna 10470
 Bogdan Danuta 2566, 7354, 7355, 11265; przedm. 7316; rec. 2084; tł. 7316; wyd. 7316
 Bogdanov Radomir 10334
 Bogdanow Stanisław 5404
 Bogdanowicz Karolina, tł. 6473
 Bogdanowicz Tomasz 2028
 Bogdańska Renata zob. Anders Irena
 Bogdziewicz Henryk 3295
 Bogetic Dragan 2583
 Bogołębska Barbara 10471
 Boguchwała, pow. rzeszowski 4077, 4846, 6354
 Bogucice zob. Katowice
 Bogucka Krystyna, tł. 8696
 Bogucka Maria 7356; rec. 8933
 Bogucki Andrzej 5643, 6163
 Bogucki Jan Tadeusz 5643
 Bogucki Mateusz 2197, 6746, 6772; red. 2210
 Bogucki Peter, tł. 6709
 Bogucki Teofil 10394
 Bogumił Izabela 1671
 Bogunia-Borowska Małgorzata 2398
 Bogus Marzena 7568, 7625, 8106; wyd. 7916
 Bogusiak Jacek 4089
 Bogusław IX, książę słupski 4675
 Bogusław XIII, książę pomorski 2212
 Bogusław X Wielki, książę pomorski 7087
 Bogusławska Teresa 10127
 Bogusławski Aleksander 4690, 4697
 Bogusławski Józef 8008
 Bogusławski Rafał 6584
 Bogusz Elżbieta 2634
 Bogusz Józef 4501
 Bogusz Szymon 2634
 Bogusz-Kahl Elisabeth 4501
 Boguszewicz Artur 4173
 Boguszewska Kamila Lucyna 3655
 Boguszewska Magdalena 3655
 Boguszyce, pow. koniński; region 9254
 Boguszyce, pow. rawski 7961
 Boguszyński Mieczysław 6001
 Boguta Joanna 2629
 Bohaterowie trudnych czasów 5235
 Bohatyrewicz Witalij 7357
 Bohdan Tomasz 4162
 Bohdaniszki, Litwa 7995
 Bohdanowicz Andrzej 4127
 Bohdanowicz Karol 8862
 Bohdziewicz Anna Beata 1796; fot. 1403
 Böhler Jochen 11144
 Bohomolec Jan 5148
 Bohr Marcin 4174, 6684, 6687
 Bohun Michał 2789
 Bohusz Hieronim 2102
 Bohusz Ksawery Michał 7214
 Bohusz Ksawery Franciszek 7796
 Bohusz-Rubaszewska Ewa 2116, 5236
 Bohuszewicz Paweł 3183, 3300
 Bojadła, pow. zielonogórski 8899
 Bojakowski August 5644
 Bojanowicz-Pollakowa Anna, red. 3829
 Bojanowo, pow. mławski 4530
 Bojanowo, pow. rawicki 11196
 Bojanowscy, rodzina 4529, 4530
 Bojanowska Agata 2616, 3656, 3884, 4247; red. 2767
 Bojanowska Aneta 3690
 Bojanowski Edmund zob. Edmund Bojanowski, bł.
 Bojanowski Józef 5645
 Bojanowski Maciej 874
 Bojanowski Stanisław Junosza 5646
 Bojar Bożena, red. 10485
 Bojarczuk Danuta, red. 1715
 Bojarczuk Krzysztof 1715
 Bojarska Katarzyna, tł. 11006
 Bojarski Artur 5906
 Bojarski Jacek 6835, 7059, 7181
 Bojarski Marek 3440, 4575
 Bojarski Piotr 641, 2575, 4836, 8772, 10472, 10856; przedm. 10856; red. 10856; wyd. 9027
 Bojarski Piotr (1910–1992) 8772
 Bojarski Waclaw 10127
 Bojarski Włodzimierz, red. 10123
 Bojaruniec Ewa 4179
 Bojary zob. Białystok
 Bojaryn-Kazberuk Barbara 10473, 10897
 Bojda Marcin 4618
 Bojenko-Izdębska Ewa 11403
 Bojęs-Białasik Anna 3639, 3904, 4881
 Bojko Łukasz 9057, 10967
 Bojko Pelagia 2988, 3200
 Bojkowszczyzna, Bojkowie 2670, 2679; Zachodnia 6355
 Bojkowszczyzna Zachodnia wczoraj, dziś i jutro 6355
 Bojków zob. Gliwice
 Bok Antoni 6481; red. 6481
 Bokłago Wojciech 1877
 Boksa Michał, wyd. 8972
 Boksański Zbigniew 751
 Bokszczanin Anna, oprac. 11285
 Bokszczanin Jan 5187
 Bokwa Krzysztof 4586
 Bolechowska Anetta 1454
 Bolecki Włodzimierz 3217
 Bolesław (Bolko) II, książę opolski 6954
 Bolesław I Chrobry 2197, 2211, 2592, 2614, 6921, 6964, 7094, 7169
 Bolesław III Krzywousty 2592, 6781, 6964
 Bolesław II Śmiały 1054, 6875, 10903
 Bolesław (Bolko) V Wołoszek, książę opolski 7072
 Bolesław V Wstydliwy 2602
 Bolesław Prus. Artysta, myśliciel, świadek epoki 3184
 Bolesław Prus. Mieszkaniec, kronikarz i pisarz Warszawa 8107
 Bolesław Strzelecki, bł. 5647
 Bolesława Lament, bł. 4958
 Bolesławianie – nie przybyli znikąd 2616
 Bolesławiec, pow. wierzusowski 6732
 Bolesławiec, woj. dolnośląskie 274, 1662, 2616, 2767, 2870, 3656, 3884, 4233, 4247, 4449, 5214, 5378, 5546, 5798, 5894, 9011, 10683, 11044; powiat 2616; Stare Miasto 2616
 Bolesławscy, rodzina 5468
 Bolesławska-Lewandowska Beata 10474; przedm. 10303; rec. 11112; wyd. 10303
 Bolesławska-Twerd Halina 5468
 Bolimów, pow. skierniewicki 7429
 Bolonia, Włochy 5120, 10034
 Bolszewo, pow. sławieński 3426
 Bolt Jutta 2504
 Bołun Grażyna 728, 9058, 9867
 Bołdyrew Aleksander 2633, 4830, 7358
 Bołdyrew Aneta 2054, 3010, 3084, 3427, 4414, 8108–8110, 8749; rec. 8539
 Bołoz Antoniewicz Karol zob. Antoniewicz Karol Bołoz

- Bombard David 3504
 Bon appétit 1733
 Bona Sforza 2606, 3622, 7348
 Bonadura Krzysztof, zw. Starszym 3506, 3620
 Bonarek Jacek, przedm. 4735; red. 4735
 Bonarowski Edward, pseud. Ostromir 9624
 Bonczkowska Żaneta 6836
 Bonczkowski Janusz 1168, 2104, 2105
 Bonczol Józef 5648, 5747
 Bondar Larisa 2776
 Bondar' Valerij 1170
 Bondaruk Vadim 2569
 Bondas Krzysztof 10960
 Bondke Władysław 5351
 Bondźić Dragomir 2583
 Bonecki Mateusz, oprac. 758; tł. 758
 Boniecka-Stępień Daria 2657
 Boniewicz Leokadia 8540
 Bonifratrzy 2522, 4487, 7964
 Bonk Hugo 6522
 Bonów, nieistniejąca wieś w pow. puławskim 6356
 Bonusiak Andrzej 2714, 11266
 Bonusiak Włodzimierz, red. 223
 Bończa-Bystrzycki Lech 6452
 Bończuk-Dawdziuk Urszula 926, 2845, 8067; wyd. 8020
 Bońkowski Jan 6484, 6485
 Boraczyński Tomasz 11185
 Borák Mečislav 2780
 Boral Agata 9059
 Borańska-Chmielewska Izabela, red. 217
 Boratini Tytus Liwiusz 2199
 Boratyn, pow. jarosławski 6688
 Boratyn, pow. jarosławski, stan. 17. 6688
 Boratyn Marcin 9965
 Boratyński Ludwik 832
 Borawska Teresa 2777, 3395, 3464, 7359
 Borch Michał Jan 7767
 Borchardt Karl 8067
 Borchers Sebastian 10878
 Borchmann Janina 5790; red. 3426, 5790
 Borciuch Maria 5945
 Borcz, pow. kartuski 6735
 Borcz Henryk 4845
 Borczyńska Sylwana 2617
 Borecki Kamil 9060
 Boreczek Krzysztof Andrzej, wyd. 7936
 Borejsza Jerzy Wojciech 2607, 2675, 4619, 8822
 Borejszo Maria 7360, 7361
 Borek Arkadiusz 422, 755; rec. 5337, 8218
 Borek Paweł 4725, 9061, 10475; wyd. 2518
 Borek Piotr 2578, 4288; red. 302, 3204
 Borek Stary, pow. rzeszowski 6357, 7906
 Borgen Kaspar 6783
 Borisenok Ūrij Arkad'evič 8822
 Borkowicz Jacek 8111
 Borkowo, pow. tczewski 2625
 Borkowska Ewa 3300
 Borkowska Grażyna 396, 8638; red. 130
 Borkowska Justyna 3242
 Borkowska Małgorzata 3675, 4850
 Borkowska Urszula 2549, 6547
 Borkowska-Bagieńska Ewa 7362
 Borkowska-Rychlewska Alina 8112
 Borkowski Adolf Dunin- 4532
 Borkowski Andrzej 3295; przedm. 3300; rec. 2708; red. 3300
 Borkowski Feliks 8607
 Borkowski Igor 2444, 2460
 Borkowski Julian 9936
 Borkowski Leszek Dunin- 8365, 8489
 Borkowski Maciej 5423
 Borkowski Michał 5564
 Borkowski Rafał 8113
 Borkowski Robert 2629, 3205, 4249, 7363, 7364, 8365, 9868, 9869
 Borkowski Tomasz 1773; oprac. 11295; tł. 2678
 Borkowski Wojciech 6839; przedm. 6839; red. 6839
 Borlach Johann Gottfried 7655
 Borne Sulino, pow. szczeciński 5166, 5206; obóz Gross Born 9668
 Bornińska Justyna 1766
 Boroda Krzysztof 2498, 2499, 7365, 7366
 Borodij Eugeniusz, red. 151
 Borodín Kseniá 2589
 Borodzicz Ewa 4695
 Borodziej Włodzimierz 64, 8272, 11144
 Borojević de Bojna Svetozar 8812
 Boroń Tomasz, współpr. 6770
 Borostowski Zygmunt, pseud. Bora 10713
 Borowa zob. Czerniec
 Borowczak Irena 1462, 1463
 Borowczyk Jerzy 3239, 3326; red. 3299
 Borowiaci Kujawscy 2444
 Borowiak Jacek 4250
 Borowiak Mariusz 4745, 4832
 Borowiak Patryk 497
 Borowiakowie, rodzina 4250
 Borowian-Cyba Lidia 6403
 Borowica, pow. krasnostawski 3857
 Borowicz Aleksandra, red. 2915
 Borowiec Janusz 10476, 10477
 Borowiec Karolina 3099, 6837, 6838
 Borowiec Tomasz 9062
 Borowik Aneta 3840, 8114
 Borowik Bogdan 11267
 Borowik Wojciech, wyd. 10302, 10395
 Borownica, pow. przemyski 10374
 Borowscy, ród 7194
 Borowska Barbara 5531; red. 5531
 Borowska Bożena, oprac. 26
 Borowska Ewa 2835
 Borowska Jadwiga 2567
 Borowska Joanna 4614, 6756
 Borowska Małgorzata 3319; red. 3319
 Borowska-Stefańska Marta, oprac. 2820
 Borowska-Strugińska Beata 6710
 Borowski Andrzej 3254, 5407, 8798
 Borowski Grzegorz 1585, 6812
 Borowski Jerzy 8115
 Borowski Leon 5188
 Borowski Tadeusz 3279, 3332, 10127
 Borowski Waclaw 5649
 Borowy Waclaw 3279
 Borów, pow. kraśnicki 9015
 Borówka Józef 2567
 Borsigowie, rodzina 4323
 Borszyńska Sylwana 625, 2614, 2618
 Bortkiewicz Melchior 8510
 Bortlik-Dźwierzyńska Monika 10845
 Borutkowski Leon 4814
 Boruchowie, rodzina 5529
 Borucińska Krystyna (Borutka) 9625
 Borucka Bożena, red. 5235
 Borucki Marek 5237
 Borucki Stanisław 8116
 Borujsko zob. Żeńsko
 Borusiewicz Mirosław 1968
 Borusowski Piotr, red. 1596
 Boruszkowska Iwona 3175
 Boryczka Adam 5650
 Boryczka Jerzy 2296
 Boryk Eugeniusz 5564
 Borys Alicja 1411
 Borys Mariusz 2413
 Borys Mychajło, pseud. Żan 10297
 Borysiewicz Janusz 5407
 Borysiewicz Mariusz 2715
 Borysław, Ukraina 4381
 Borysowicz Jerzy 7912
 Borysowicz-Postawka Iwona, wyd. 7912
 Borysowska Agnieszka 3411; tł. 7229; wyd. 7229
 Borza Peter 10052
 Borzęcin, pow. brzeski, woj. małopolskie 1926, 1933
 Borzęcki Adam 4251
 Borzym Andrzej 6016
 Borzym Julian 6543
 Borzyszkowska-Szewczyk Miłoslawa 2625, 5166, 11479
 Borzyszkowski Józef 65, 1026, 1529, 2625, 2645, 2810, 5738, 6046, 6430, 6546, 10558; przedm. 2810; red. 2810, 5487

- Borzyszkowy, pow. bytowski 2516
- Bosacka Maria 3440
- Bosak Wojciech 2051
- Bosiacki Adam 3087
- Bosy Grzegorz 7367, 7368
- Bośnia i Hercegowina 1662, 2581, 2583, 2616, 10419
- Botero Giovanni 3204
- Böttger Ewald 3744
- Bourkane Mateusz 8508
- Bouwers Eveline 2540
- Boużyk Maria Małgorzata 2868, 2869, 3016
- Bownik Kazimierz 4851
- Boym Michał 2809, 7695
- Boysen Jens 2624, 2675
- Boziewicz Władysław 8907, 8908
- Boznańska Olga 8398
- Boże Narodzenie na Mazowszu 1576
- Bożek Jan 5651
- Bożek Józef 8596
- Bożek Renata 6436
- Bożerianow Michał 2681, 4880
- Bożków, pow. kłodzki 5165
- Bożogrobey 891, 2051, 7123, 7196, 7786
- Boży bojownicy 6839
- Bożyk Andrzej 9870
- Bóbr, lewy dopływ Odry 1436, 3900, 4360
- Bógdań-Brzezińska Agnieszka 4722
- Bracha Krzysztof 66, 2059, 2623, 2634, 5123, 6853; przedm. 6632, 6853; red. 181, 6632, 6808, 6853
- Bracholin, pow. wągrowiecki 6358
- Bracisiewicz Jerzy, red. 2641
- Bracka-Kondracka Marzena, oprac. 1826
- Brade Johanna 1779, 3510, 3610; red. 1779
- Bradell Zdzisław, współpr. 6142
- Brajerska-Mazur Agata 3243
- Brał Magdalena 8833; red. 1548, 1549
- Brańkowski Zdzisław 10188
- Bramski Oskar Maria 10189
- Bráncsev Mihail 4300
- Brandel Konrad 1817, 5652, 8882, 8883
- Brandenburgia 2628, 2682, 4768, 4818, 6366, 6452, 6980, 6996, 7178, 7336, 7682; Wschodnia 4780
- Brandes Georg 2645
- Brandstaetter Roman 8117, 10190
- Brandt Marion 2625
- Brandt Willy 11471
- Brandys Iwona 3619, 4323
- Brandys Kazimierz 10923
- Brancek Jan 7264
- Braniczy, ród 1219, 3675, 3847, 5347
- Branice, pow. głubczycki 6003
- Branicka Izabela z Poniatowskich 1219, 8043, 8457
- Branicki Aleksander 8219
- Branicki Jan Klemens 3815, 7808
- Braniewo, woj. warmińsko-mazurskie 3395, 7539, 7896
- Braniewski Sławomir 4852
- Brańsk, pow. bielski, woj. podlaskie 10031, 10036; region 10031
- Brasław, Białoruś 7605; region 9022
- Bratas Łukasz 2015
- Bratian, pow. nowomiejski; wójtostwo 6867
- Bratkowski Jan, pseud. Jasław z Bratkowa 833
- Bratny Roman 10127
- Bratuń Marek 7369
- Braudel Fernand 799
- Braun Georg 5287
- Braun Kazimierz 3993, 10974
- Brauner Icchok (Wincenty) 3502
- Brawata Juliusz, wyd. 6428
- Brazylia 2444, 2713, 3222, 3505, 9772
- Brasław, pow. olsztyński 3575
- Brazy warszawskie 3511
- Brdów, pow. kolski 3981
- Brechelmacher Angelika 1787; red. 1787
- Brecht Berthold 5190, 11479
- Brechtken Magnus 2675
- Bregman Aleksander 10974
- Brehunenko Viktor Anatolijowicz 7370
- Brej Wioleta 1635, 8118
- Brenda Waldemar 480, 1944, 4836, 10973; rec. 2609, 11153; wyd. 10205
- Brenica, pow. tomaszowski, woj. łódzkie 2462
- Brenk Mikołaj 2554, 10478
- Brenna, pow. cieszyński 1474
- Brenszejn Michał Eustachy 1648, 2798
- Breńscy, rodzina 5304
- Brest, lato 1941 g. 9626
- Bretes Jadwiga 2500
- Breuning Gustav 8803
- Breustedt Maria 9627
- Breustedt Zofia 9627
- Breutełt Jan 2101
- Brewing Daniel 2675
- Breza Bogusław 2646, 3426
- Breza Edward 2352, 2625, 2646, 3098, 5790
- Breżnev Leonid II'ic 10333
- Bręczewska-Kulesza Daria 3657
- Brier Robert 10479
- Briesewitz Gernot 834
- Brillowski Wojciech 1496, 7744
- Brinzan Radu, tl. 2773
- Britanišskij Vladimir L'vovič 3286
- Brno, Czechy 1310, 2780, 3141
- Brňovják Jiří 5562
- Brochocka Magdalena, oprac. 65
- Broclawik Leszek 5378
- Broczkowska-Nguyen Anna, tl. 5311
- Broda Michalina 6840, 6841
- Brodacki Grzegorz, przedm. 8002; wyd. 8002
- Brodacki Jakub 7560
- Brodacki Krystian 7371
- Brodnica, woj. kujawsko-pomorskie 6359, 9032
- Brodnicki Andrzej 6756
- Brodnicki Mariusz 7495; red. 3009; wyd. 7280
- Brodniewicz Beata, tl. 4015
- Brodniewicz Teresa 4015
- Brodowska-Kowalska Marta 8119
- Brodowski Jakub 3097
- Brodny, pow. żarski 7292
- Brodny, Ukraina 9041
- Brodzińska-Milewska Barbara 11470
- Brodziński Kazimierz 8005
- Brodziński Sławomir 1145, 11268
- Brodzka Alina 397
- Broekere Stanisław 8182
- Brogowska Bogumiła 3351
- Brojer Wojciech 5148, 6808; red. 6808
- Brok Bronisław 3337
- Brom Krzysztof R. 1578
- Bromboszcz Agnieszka 1912
- Bromowicz Jan 6842
- Bromski Jacek 6265
- Bron Michał, jr. 3314
- Bronakowska Alicja, współpr. 10416
- Bronder Alicja 3099
- Bronicka-Rauhut Jadwiga 6868
- Bronicki Andrzej 6710
- Bronicz Stanisław 8120
- Broniewski Stanisław, pseud. Orsza, przedm. 9685
- Broniewski Władysław 3270
- Broniowscy, rodzina 2142
- Bronisław Kostkowski, bl. 5336
- Bronisławski Ryszard 1797
- Bronocice, pow. pińczowski 6696, 6721, 6737
- Bronowicka Anna, oprac. 11285
- Bronowicki Jarosław 4175, 6689, 6690
- Bronów, pow. bielski 5491
- Broński Krzysztof 6458
- Broszko Małgorzata 3099
- Broszkowska Izabela 5238
- Broś Zbigniew 4816
- Browarek Tomasz 10480, 11173
- Browary Wojciech 5165; red. 5165
- Brown John 3243
- Broż Adam 5797
- Brożek Krzysztof 2787
- Brożyna Grzegorz 2519
- Brożyna Marta, współpr. 2313
- Bródno zob. Warszawa
- Brójce, pow. międzyrzecki 4794, 6498
- Brudnice, pow. zuromiński 6764

- Brudys Sebastian, red. 6535
 Brudzisz Marian 736
 Bruer Stephanie-Gerrit 3551
 Brugia, Belgia 3435
 Bruja Radu Florian 2554
 Bruksela 3622, 4718, 10635, 10636
Brulion 10540
 Brüning Georg 5418
 Brunka Mariusz 6843
 Bruno z Kwerfurtu, św. 2614, 5653, 7116
 Brunszwik, Niemcy 3504
 Brus Anna, wyd. 7995
 Brusilo Zygmunt 2616, 2870; rec. 1873
 Bruski Jan Jacek, wyd. 4705
 Bruski Klemens 2592, 4483
 Brussig Thomas 11479
 Brust Mieczysław 4746
 Brusy, pow. chojnicki 4337
 Bruś-Kosińska Joanna, rec. 3700
 Bruździński Andrzej 5008, 5037, 5825
 Brwinów, pow. pruszkowski 9740
 Brychcy Krzysztof 9871
 Brychcy Stanisław 9871
 Brydycki Jan 4718
 Brygida Szwedzka, św. 3541
 Brygier Arkadiusz 2055
 Bryjarka, szczyt w Beskidzie Sądeckim 1939
 Bryk Janusz 11318
 Brykczyński Paul 4612
 Brykowska Maria 3622, 3727, 7372
 Bryl Monika 716, 3511; red. 3511
 Brylak-Zaluska Maria 2441, 8566
 Bryll Ernest 11145
 Brylla Wolfgang Damian 3185, 7373
 Brylla Wolfgang Jan 6612, 8121, 9063
 Brylski Lucjan 5654
 Bryła Władysława 3100, 3104, 3186
 Bryła Zbigniew 6463
 Bryłka Agata 2052; red. 4732
 Brynek, pow. tarnogórski 4389
 Brynica, prawy dopływ Czarnej Przemszy 2277
 Brynica, pow. opolski, woj. opolskie; Gróbek 6627
 Brynkus Józef 1071, 3067
 Brystiger Julia 5338, 5655
 Brytyjczycy o statusie Szczecina 10191
 Brywczyński Lech, oprac. 1826
Brzask 9567, 11373
 Brządkowski Łukasz 1153; red. 1153
 Brzechczyn Krzysztof 910, 11048, 11225; przedm. 11048; rec. 10700; red. 11048
 Brzechwa Jan 5656
 Brzeg, woj. opolskie 1219, 1824, 2300, 4043, 4453, 5184
 Brzegi, pow. jędrzejowski 6707
 Brzegowy Paweł, red. 5458
 Brzeska Lidia 9726
 Brzeska Magdalena 2402
 Brzeski Jan, oprac. 8057; przedm. 8057
 Brzesko, pow. pyrzycki 10430
 Brzesko, woj. małopolskie 4444
 Brzeskolitewskie województwo 3799
 Brześć, Białoruś 558, 1808, 2049, 4814, 5084, 7303, 7375, 7724, 9156, 9307, 9626, 9767, 11155; region 3675; unia 1725
 Brześć Kujawski, pow. włodawski 3710, 6709
 Brześć nad Bugiem zob. Brześć
 Brzezicki Sławomir, red. 3633
 Brzezina-Scheuerer Katarzyna 3622
 Brzezinski Richard 8999
 Brzeziny zob. Olsztyn
 Brzeziny, pow. kielecki 1893
 Brzeziny, woj. łódzkie 6812, 8416; powiat 2567
 Brzezińscy, rodzina 5239
 Brzezińska Anna 887, 1337, 1338; współpr. 2604
 Brzezińska Anna Weronika 2408, 2414, 5839, 5840; red. 1959, 2412
 Brzezińska Monika M., przedm. 11472; red. 11472
 Brzezińska Tamara 5239
 Brzeziński Adam 9872; red. 6606
 Brzeziński Andrzej Maciej 4620, 9064
 Brzeziński Maciej 11174
 Brzeziński Marek 6405
 Brzeziński Piotr 6366, 10481, 10482
 Brzeziński Rafał 4252, 5240, 5580, 5626, 9065, 11269; red. 10495; współpr. 439
 Brzeziński Witold 2117, 6844
 Brzeziński Wojciech, przedm. 6811; red. 359, 6811
 Brzewski Wojciech 3551
 Brzeźniak Karolina 10565
 Brzeźnica, pow. wadowicki 908
 Brzeźnica, pow. zagański; gmina 4212
 Brzęczkowski Stanisław 3380
 Brzękowski Jan 9568
 Brzokowski Wiesław 6657
 Brzostek, pow. dębicki 5470
 Brzostek Agnieszka 9066
 Brzostek Błażej 1762, 2886, 5138, 11144; rec. 4716
 Brzostowicz Michał 6654, 6920; przedm. 6920; red. 6920
 Brzostowska Anna, tł. 1048
 Brzostowska Janina 3067
 Brzostowski Paweł Ksawery 4642
 Brzostowski Zbigniew Ignacy 2602
 Brzostówiec, pow. radzyński 6360
 Brzoza Czesław 5241; wyd. 9038
 Brzoza Michał 600, 1135
 Brzozecki Sławomir 5008, 5037
 Brzozowska Karolina 3922
 Brzozowska Marlena 5172
 Brzozowska Sabina, oprac. 7991
 Brzozowski Andrzej (historyk) 910
 Brzozowski Andrzej (reżyser) 3355
 Brzozowski Bronisław 9067, 9068
 Brzozowski Emil, pseud. Emil 8293
 Brzozowski Jacek, oprac. 8030; przedm. 8030
 Brzozowski Jan 2663
 Brzozowski Jerzy 5742; oprac. 1582
 Brzozowski Stanisław 2789, 2835, 3279, 3297, 3316, 3318, 3374
 Brzozowski Wincenty Korab 3178
 Brzozów, woj. podkarpackie 6639
 Brzóska Stanisław 2617, 8609, 8853
 Brzostowicz-Klajn Monika 3299
 Brzózce, pow. miński 6361
 Brzuchowice, Ukraina 1427
 Brzuska-Kępa Alina 3375
 Brzuskiewicz Barbara 2022
 Brzustowicz Bogdan Wojciech 4834
 Brzustowicz Grzegorz Jacek 2264, 4853, 6496, 6845
 Brzustowski Tomasz 10483
 Brzuszkiewicz Hanna 3575
 Brzyk Franciszek 4444
 Brzyk Stanisław 7239
 Brzyno, pow. pucki 2615
 Brzyska, pow. jasielski 4077
 Bubczyk Robert 2602, 2621; red. 5177
 Bubnicki Rafał 6333
 Bubnys Artūnas 10052
 Buchenwald zob. Ettersberg
 Buchholz Krystian, tł. 6657
 Buchholz-Todoroska Małgorzata 4513; red. 4513
 Buchholtzowie, rodzina 1961
 Buchmann Anna 10902
 Bucholc-Srogosz Katarzyna 4543, 7625, 7633, 7875; rec. 7811
 Bucholz Andrzej Krzysztof 1018, 9069, 9070; red. 8995, 9189
 Buchowska Dominika 3504
 Buchowski Krzysztof 4695, 8510, 9349
 Buchowski Marian 6173
 Buchsbaum Thomas M., przedm. 1787
 Buchwald-Pelcowa Paulina 7374, 7435
 Bucka Karolina 1579
 Bucyk Barbara 10484
 Būčys Žygyntas 835
 Buczek Karol 6846
 Buczek Katarzyna 8122–8124
 Buczkowski Janusz 1798, 10192
 Buczyło Andrzej 7375
 Buczyńska-Laba Justyna 3440
 Buć Bartosz, wyd. 8041
 Budapeszt 1766, 7650, 8233, 10485

- Budapeszt 1956. 10485
 Budelewski Dariusz 6572; współpr. 6572
 Budennyj Semën Mihajlovič 9041
 Budkiewicz Daniel 6847
 Budkiewicz Mariusz 5242; wyd. 2529
 Budkowska Marta, red. 1761
 Budniak Józef 11146; red. 116
 Budniak Marek 836
 Budnik Magdalena 1169; red. 10212
 Budny Antoni 5657
 Budny Bieniasz 7615
 Budny Szymon 837, 3130
 Budownictwo i architektura Częstochowy 3658
 Budownictwo szkieletowe w Toruniu 3659
 Budownictwo wojskowe w Łodzi 4747
 Budów zob. Złocieniec
 Budrewicz Aleksandra 3279
 Budrewicz Olgierd 5658
 Budrewicz Tadeusz 1648, 3187, 3239, 3297, 8125, 8536, 8654; przedm. 8536; rec. 8714; red. 8536
 Budrowska Kamila 1169, 10486, 10878, 10961; przedm. 10212; red. 11093; wyd. 10212
 Budy Przeworskie zob. Przeworsk
 Budyn Stanisław 5243
 Budyta-Budżyńska Małgorzata 2716
 Budzan Tomasz 1436
 Budelewski Dariusz 7376, 2170
 Budziak Renata 3101
 Budzik Justyna 10974
 Budziło Krzysztof, red. 7696
 Budzińska Magdalena, oprac. 9003
 Budzińska-Tylicka Justyna 4414
 Budziński Janusz R., przedm. 4735; red. 4735
 Budzisz Wojciech 2118; rec. 2144, 7082
 Budzisz-Krzyżanowska Teresa 3311
 Budziszewski Janusz 6756
 Budzów, pow. suski 2280
 Budzyk Justyna, tl. 2765
 Budzyk Kazimierz 397
 Budżyńska Natalia 5872
 Budżyński Bernard 2265
 Budżyński Zdzisław 2394
 Bues Almut 1746, 2675; wyd. 7209
 Bug, lewy dopływ Narwi 856, 2423, 3876, 6738, 6854
 Bugaj zob. Dąbrowa Górnicza
 Bugaj zob. Starachowice
 Bugaj Ewa 564
 Bugaj Ryszard 5972
 Bugaj Urszula 6746; red. 6746; tl. 6746
 Bugajewski Maciej 768; red. 768
 Bugajna Elżbieta 5790
 Bugajny Witold 8909
 Bugajska-Więcławska Joanna 1937, 8749
 Bugajski Dariusz 2547
 Buhl Ewa, red. 1814
 Bujak Franciszek 887, 2308, 9261
 Bujak Grzegorz 4854, 9295
 Bujak Jan 2554, 3166, 6102, 8126
 Bujakiewicz-Korońska Renata 2778
 Bujakowski Witold 1965
 Bujalska Edyta 3675
 Bujalska-Kowalczyk Jolanta 11226
 Bujanowicz Lech 1922
 Bujanowski Józef 2754
 Bujarski Eugeniusz 3993
 Bujkiewicz Zbigniew 4541, 8127, 10487, 10488
 Bujko Anna, rec. 10371
 Bujnicki Tadeusz 2775, 3239, 3314, 3374, 3993
 Bujnowska Anna 3362, 5659
 Bujnowski Józef 3282
 Bujwid Odo 3175
 Bujwid-Kurek Ewa 2583; przedm. 11459; red. 11459
 Buk, pow. poznański 2123, 6654
 Bukal Grzegorz 6391; przedm. 6391
 Bukalska Patrycja 5655
 Bukała Marcin 621, 4642, 9873, 10489, 10490
 Bukar Seweryn 7814
 Bukareszt 2554, 4834, 5138, 8508
 Buko Andrzej 6848, 6849, 7059
 Bukowica, pasmo w Beskidzie Niskim 6362; region 6362
 Bukowiec, pow. jeleniogórski 5472
 Bukowiec, pow. lubliniecki 4358
 Bukowiec Górny, pow. leszczyński 4153
 Bukowiec Marian 4642
 Bukowiec Stanisław, red. 4465
 Bukowiecka Danuta 4559
 Bukowiecka Zofia 3290
 Bukowiecki Leon 11032
 Bukowiecki Stanisław 4621
 Bukowina 2554, 2738, 2747, 3166, 8653, 8888
 Bukowiński Władysław zob. Władysław Bukowiński, bl.
 Bukowno, pow. olkuski 1339, 2045
 Bukowska Agnieszka 4487
 Bukowska Aneta 1718
 Bukowska Łucja, oprac. 92
 Bukowska-Marczak Ewa 837
 Bukowski Andrzej 5277
 Bukowski Krzysztof 6593, 6701, 10637
 Bukowski Waldemar 891, 6893; oprac. 2292; red. 2292, 4433
 Bukreeva Elena Mihajlovna 1640
 Bul Konrad 627
 Bulaj, Rumunia 2554
 Bulik Natalâ 2779, 3642
 Bulińska Kamila 6850
 Bulińska Magdalena, przedm. 3252; red. 3252
 Buliński Jerzy 2882
 Bulkowski Krzysztof 11270
 Bulletti Lucia, tl. 10350
 Bulska Michał 3702
 Bulska Ewa 2015
 Bulzacki Krzysztof Andrzej 5660
 Bulzak Jakub Marcin 4855
 Bułat Barbara 6149, 6167
 Buława Adam 8128–8130
 Bułgaria 8263, 8272, 8645, 9349, 10729
 Bumblauskas Alfredas 732, 8614
 Bunkowska Paulina 1219
 Bunsch Eryk 2015
Bunt Młodych 4698, 9278, 9363
 Buonarroti Michelangelo zob. Michał Anioł
 Buraczyński Jan 10193
 Burak Marek 3664
 Burakowska Karolina 4163
 Buras Jacek St. 11479
 Burba Aleksander 8619
 Burchart Barbara 5661
 Burchart Damian 4836, 10491
 Burclaw Gabriela 1153
 Burczyk Dariusz 10162, 10492
 Burczyk Tomasz 4090
 Burda-Fischer Dorota 3188, 3221
 Burdąg, pow. szczycieński 2636, 6754
 Burdukiewicz Jan Michał 2845
 Burdukiewicz Michał 4342
 Burdyn Piotr 5427
 Burdyńska Małgorzata, współpr. 10208
 Burdziej Bogdan 8131
 Burdziński Maciej, tl. 9820
 Burdzy Dominika 908, 2602, 2623, 2634, 4253, 4440, 7377, 7757; polem. 7757
 Burek Krzysztof 462, 1900, 1923, 5080, 5645, 6230, 6578, 8132; oprac. 29; red. 383
 Burek Magdalena 7378
 Burghardt Marcin 6691
 Burghardt Marta 5244; tl. 5809
 Burghardt Sebastian 4830
 Burgiel Henryk 4856
 Burgoński Piotr 11271; oprac. 5822; przedm. 5822; wyd. 5822
 Buriaci 2791
 Burke Peter, przedm. 2559
 Burkhardt Julia 6851
 Burkhardt Robert 6612
 Burkiewicz Łukasz 491; red. 5034
 Burmistrzak Stanisław 5245
 Burnell Georg 8482
 Burowie 7913
 Bursche, rodzina 5469
 Bursche Aleksander 5469
 Bursche Alfred 5469
 Bursche Edmund 5469
 Bursche Emil 5469
 Bursche Ernest jun. 5469
 Bursche Juliusz 5469
 Bursche Stefan 5469

- Bursche Tomasz 5469
 Burski Jacek 4612
 Burstein Pinchas 1715
 Bursze Henryk 5469
 Bursze Teodor 5469
 Bursztyn Chajcia 9771
 Burtan Piotr 3643
 Bury Magdalena 3729
 Buryła Sławomir 3189, 3190, 3253, 3292, 3329, 10961; przedm. 3253, 3262; rec. 3968, 9682, 10719; red. 3253, 3262
 Burzenin, pow. sieradzki 2691
 Burzka-Janik Małgorzata 3350
 Burzyńska Anna R. 5190
 Burzyńska-Wentland Lidia 2625, 2871, 5166
 Burzyński Adam Prosper 5662, 8522
 Burzyński Edmund 2573
 Büsching Johann Gustav Gottlieb 2845, 8020, 8067
 Bush George 10334
 Bush George, sen. 10334, 10334
 Busko-Zdrój, woj. świętokrzyskie 3984, 4336, 8003, 10430, 11131
 Busza Andrzej 10974
 Buszewicz Elwira 3254, 3671, 4986, 7435
 Buszewicz Maciej 3378
 Buszko Henryk B. 3638, 3840
 Buś Marek, współpr. 9743
 Buś Stefan 4308
 Butewicz Walery, rec. 9937
 Buthner-Zawadzka Krystyna, oprac. 5489
 Butkiewicz Marian 7379
 Butler Rohan 10191
 Butryn Bartłomiej 3893
 Butterwick-Pawlikowski Richard 7657, 7696; rec. 7780
 Buzasi Katalin 2504
 Buziałkowski Jerzy, red. 204
 By czas nie zaczął 9628
 Bychawa, pow. lubelski 5657
 Bychowiec Aleksander 7635
 Bychowska Struga, lewy dopływ Piana 2615
 Byczkowski Dariusz 9071
 Byczkowski Stanisław 3660, 3661
 Byczyna zob. Jaworzno
 Bydgoska diecezja 644, 5021, 5336, 11414
 Bydgoski Kanał 6363
Bydgoski Rocznik Muzealny 171
 Bydgoskie województwo 10320, 10836
 Bydgoszcz 171, 209, 441, 594, 1219, 1221, 1222, 1333, 1340, 1341, 1462–1465, 1972, 2547, 2617, 2665, 3409, 3485, 3632, 3657, 3833, 3903, 4009, 4222, 4330, 4385, 4413, 4440, 4458, 5219, 5259, 5463, 5505, 5643, 6163, 6363, 6364, 7340, 7386, 7446, 8054, 8251, 8505, 9016, 9072, 9078, 9211, 9355, 9539, 9865, 10035, 10214, 10226, 10269, 10282, 10318, 10333, 10535, 10878, 10912, 10924, 10925, 11012, 11220; Fordon 1158, 4442, 7386
 Bydgoszcz. Związki z Europą 6363
 Bydgoszcz jako ośrodek działań wywiadowczych 9072
 Bykova Tat'ana Aleksandrovna, red. 4547
 Bykowiecka Marta 3111
 Bykowina zob. Ruda Śląska
 Bykowska Beata 10493
 Bykowska Milena 692
 Bykowska-Pignard Magdalena 5559
 Bykowski Karol 6638
 Byłda Maciej 7249
 Bylina Sławomir 4857, 4858
 Bylina Stanisław 66, 814, 2544, 2549, 6808
 Bylinowa Elżbieta 3376
 Byliński Janusz 7380
 Byrdak Tadeusz 10494
 Byron George Gordon 3239, 3242
 Bysra Aleksandra 3252
 Bysina Janusz 6591
 Bysławek, pow. tucholski 2547
 Bystryk Alaksandr 838
 Bystronowski Wojciech 3204
 Bystrzyca, lewy dopływ Wieprza 2001
 Bystrzyca (Rafajłowa), Ukraina 4147
 Bystrzyca Kłodzka, pow. kłodzki 1342
 Byszewo, pow. bydgoski 2100
 Byszewska Agata 1443
 Byszewski Piotr 10544
 Byszewy, pow. łódzki wschodni 6365
 Bytnar Jan 5533
 Bytniewski-Judasz Mateusz 3084
 Bytnik, pow. głogowski 6743
 Bytom, woj. śląskie 1466, 2479, 2549, 4495, 5034, 10373; Miechowice 5747; Sucha Góra 4856
 Bytomin zob. Bytnik
 Bytów, woj. pomorskie 237, 1467, 3620, 3875, 5571, 6943, 11252; powiat 2625, 4361
 Bywalec Agnieszka 5177
 Bzicka Emilia 4317
 Bzorek Dawid, rec. 2091
 Bzowski Stanisław (Abraham) 2070
 Bzówka Mateusz 3662
 Bzura, lewy dopływ Wisły 1147, 6684, 7215, 10146
 Bżdziuch Agnieszka, tł. 1595
 Cabaj Jarosław 2633, 3485, 4818; przedm. 3485, 3486; red. 3485, 3486 wyd. 10242
 Cabaj Jerzy Ireneusz, wyd. 10242
 Cabaj Wojciech 10495
 Cabaj-Rusek Marta 5215
 Cabała Jerzy 6599
 Caban Mariusz 3639
 Caban Wiesław 67, 785, 2623, 4387, 8637, 8639; przedm. 8028; red. 8509 wyd. 5207, 8028
 Cajzer Elżbieta 9874
 Calderon Puerta Aranzazu 3355
 Calma Clarinda E. 3395, 3464; red. 11047
 Calek Agnieszka 3500
 Calek Anita 752
 Calus Katarzyna, przedm. 2635; red. 2635
 Canova Antonio 3547
 Capanema Octavio Fernando de 5663
 Čapka František 1043
 Čapková Kateřina, red. 337
 Čapský Martin 7067
 Car Stanisław 2618
 Carik Ol'ga Mihajlívna 9073
 Carlos-Machej Klaudia 4069; przedm. 4069; red. 4069
 Carmichael Sarah 2504
 Carnap-Bornheim Claus von 6692
 Carosi Giovanni Filippo 7568
 Carquist Knut 2566
 Carskie Siolo, Rosja 8425
 Carton de Wiart Adrian 7913
 Casaroli Agostino 10334
 Caspar Just 4038
 Casparini Adam Gottlob 4042
 Cassirer Izidor 4285
 Cassirer Max 4285
 Castiglione Baldassarro 7414
 Catalogi et elenchi universi cleri dioecesis plocensis 2520
 Čava Igor 2394
 Cebera Marta 3311
 Cebrowski Andrzej Kazimierz 7215
 Cebul Krzysztof 2582
 Cebula Sławomir, przedm. 776; red. 776
 Cebula Stanisława 5246
 Cebulak Kazimierz 6421
 Ceccherelli Andrea 7853
 Cectoria, Rumunia 4806, 7806
 Cedro Wojciech 1237, 5572; red. 5572
 Cedro-Abramczyk Katarzyna 5572, 8133; red. 5572; wyd. 7995
 Cedynia, pow. gryfiński 4203, 6366, 6367, 7064, 10857; gmina 6366, 6367; region 6366, 6367
 Cedynia i okolice poprzez wieki 6366
 Cegielska Katarzyna, red. 10054
 Cegiłka Mateusz 6261
 Ceglarek Michał 3663
 Ceglarski Andrzej 9074
 Ceglarski Marcin 3709, 3883
 Ceglarski Tomasz 4859
 Ceglińska Alicja 2882
 Cegliński Łukasz 91

- Cegliński Marek 4091
 Cegliński Tadeusz 4270
 Cegner Juliusz Faustyn 8005
 Ceklzar Katarzyna 2443, 4161, 8134, 8181; red. 2441
 Celan Paul 5190
 Celarz Tomasz 4884
 Celej Leszek 7881
 Celer Bogumiła 1174, 3377, 3442; oprac. 1677; rec. 8410; red. 379; wyd. 7958
 Céline Louis Ferdinand 8157
 Celińska-Olszewska Urszula 635, 6852
 Celmer Mariusz 6572; rec. 10669
 Celtowie 830, 2239, 2254, 2256, 4265, 6716, 6741, 6746, 6769
 Cembrzyńska Iga 3921
 Cemenkova Svetlana 1170
 Cenckiewicz Sławomir 4622, 11272; wyd. 9709
 Cenckowska Agata 3378
 Cendrowski Sławomir 7744; przedm. 7744; red. 7744
 Centek Barbara 10496, 10497
 Centek Jarosław 8181; rec. 8559; repl. 8559
 Centrum staromiejskie we Wrocławiu 3664
 Ceran Tomasz Sylwiusz 1158, 10162; przedm. 1158, 10162; red. 1158, 10162
 Ceranka Paweł 9075
 Čerepanin Miron 9481
 Cerizay Gaston de zob. Mackiewicz Stanisław Cat-
 Čerkes Bogdan, red. 3778
 Cerkovnák Ivanna 2670
 Cermak Anton 2749
 Černohorský Bohuslav Matěj 4043
 Černouhov Anatolij 1170
 Černouhov Eduard 1170
 Cervinkova Hana, red. 1983
 Cesarski Maciej 4416
 Česká polonistická studia 2780
 Česko-polské kazatelské vztahy ve středověku 6853
 Cesta k modernitě 1774
 Cetnarowicz Antoni 980, 2580, 8812; przedm. 980; red. 980, 8812
 Cetner Ignacy 3622
 Cetwiński Marek 839, 2052, 2573, 2592, 5392, 6599, 6854
 Ceynowa Beata 2198
 Ceynowa Florian 2409, 2646, 2810
 Ceynowa Tadeusz 1202; oprac. 4962; red. 304, 4962
 Ceypler Jan 3565
 Ceckiewicz Witold 3665, 3665
 Cędrawski Ryszard 4614, 6683
 Chabasińska Anna 10498
 Chabiera Magdalena, wyd. 9000
 Chachaj Jacek 2266, 6855; polem. 6855
 Chachaj Marian 7786
 Chachaj Małgorzata 3295
 Chachaj Marian 2634, 5034, 7645; przedm. 7796; tl. 7796; wyd. 7796
 Chachlikowski Piotr 6744
 Chachuński Tomasz 3362; red. 3362; współpr. 3362
 Chaczko Krzysztof, rec. 2535
 Chagall Marc 3504
 Chajko Grzegorz 9295
 Chajno Leon 4573
 Chalastra Agnieszka, red. 6623
 Chalus Cécile 3023
 Chałko Zbigniew 10127
 Chałupki, pow. przeworski 6558
 Chałupniak Radosław 11289
 Chamera-Nowak Agnieszka 3379, 10499, 10500; rec. 1425, 3443
 Chamonix, Francja 5526
 Chamot Marek 4009; red. 4009
 Chaniewski Stanisław 4531
 Chańko Jan 2415; rec. 5557
 Charakterystyka wadowickiego Kościoła 10194
 Chąbrowo, pow. łębarski 2048
 Charchalis Wojciech, red. 3273
 Charczuk Wiesław 4254, 8135, 9875; rec. 10338
 Charga, oaza w Egipcie 9561
 Charkiewicz Jarosław 4860
 Charkot Agnieszka, red. 3998
 Charkot Józef 1966, 4255, 4256, 4517
 Charków, Ukraina 2636, 4614, 4737, 5034, 9809
 Charlet Jean-Louis 567
 Charowska Ewa Magdalena 1997
 Charzykowsy, pow. chojnicki 4105
 Charzyński Rafał 2835
 Chazbijewicz Selim 1016, 2698, 5209; red. 310
 Chciuk-Celt Tadeusz 4642
 Chechlińska Zofia 4021
 Chechlowska-Lipińska Marta 4727
 Chelchowsy, rodzina 4529
 Chelchowski Kazimierz 4642
 Chełm, woj. lubelskie 275, 544, 1257, 1663, 1956, 1957, 2039, 3191, 3590, 3689, 3751, 3854, 3855, 4751, 4851, 6368, 6369, 6797, 6849, 7814, 7846, 8272, 9428, 9474, 10741, 10940; Białawin 2030; Chełmszczyzna 2679, 3348, 9387; dekanat 3399; powiat 3751, 10038; region 2121, 7344
 Chełm literacki XX i XXI w. 3191
 Chełmecki Jerzy 4159, 4162
 Chełmicki Wojciech 5407
 Chełmiec, pow. nowosądecki; Drzykowa 7241
 Chełmińska diecezja 4892, 5025, 9295, 11146
 Chełmińska ziemia 777, 2516, 3890, 4483, 4944, 6835, 6861, 7026, 7030, 7059, 7177, 7181
 Chełmińskie województwo 7859
 Chełmno, pow. kolski; obóz Kulmhof 1085, 2704, 9792, 9925, 9926
 Chełmno, woj. kujawsko-pomorskie 2108, 2592, 4230, 5507, 7027, 7337, 7676, 7895, 9652, 10637; region 8540
 Chełmo, pow. radomszczański 3677
 Chełmońska-Szczepankowska Michalina 3200
 Chełmowski Józef 5233
 Chełmska diecezja 3590
 Chełmska ziemia 2352, 7795, 7814
 Chełmskie województwo 11469
 Chełmsko-Bełzka eparchia 3590
 Chełmża, pow. toruński 125, 1894, 2567, 6370, 6973, 9652
 Chemperek Dariusz 3204, 7381; red. 7424; wyd. 7256
 Cherezińska Elżbieta 2594
 Chęciny, pow. kielecki 3739
 Chęcińska Urszula 3084; przedm. 10274; wyd. 10274
 Chęć Michał 9076
 Chętko Tadeusz 10195
 Chętnik Adam 4642
 Chętnik-Grabska Elżbieta 6484, 6485
 Chętnikowie, rodzina 6485
 Chiavenna, Włochy 3506
 Chicago, Stany Zjednoczone Ameryki 1925, 2714, 2742, 2749, 4738, 10295, 10362
 Chilińska Margarita, tl. 9773
 Chimboote, Peru 5344
 Chimiak Łukasz 2645
 Chinciński Tomasz 10162
 Chiny 2573, 2605, 4634, 4809, 7695, 9802, 10331, 10334, 10967, 11189
 Chirico Giorgio de 3504
 Chlamtacz Marcei 9483
 Chlastawa Michał 1662
 Chlastawy Piotr 6142
 Chlebek Zdzisław 2629
 Chlebicki Michał 1443
 Chlebowice Świrskie, Ukraina 1872
 Chlebowska Barbara 2416, 4257
 Chlebowska Edyta 3239, 3243
 Chlebowski Piotr 8136
 Chlebowski Stanisław 5664
 Chlebus Ewa 2516, 3383, 3395, 3464
 Chlewicka Katarzyna 840
 Chlewiński Zbigniew, red. 3589
 Chlewiska, pow. szydłowiecki 3675, 6633
 Chłudziński Andrzej 2336, 5166, 6496; przedm. 6496; red. 4361, 6496
 Chłanda Dorota 8137

- Chłanda Juliusz Marcin 5037
 Chłap-Nowakowa Justyna 2754, 8536, 10974, 11410
 Chłapowscy, ród 3511, 5453, 5454, 8772
 Chłapowski Kazimierz 5665
 Chłapowski Krzysztof 2313
 Chłędowski Kazimierz 3333, 8726
 Chłędowski Walenty 2789
 Chłodna-Błach Imelda 5531
 Chłopek Wiesław 4011, 4748, 5247, 5248, 6051; red. 387
 Chłosta Jan 2417, 2625, 3814, 6435, 6440, 9077, 10196; rec. 3288, 8021
 Chłosta-Sikorska Agnieszka 1043, 1074, 1080, 2568, 4414, 4630, 10501; przedm. 1182; rec. 841, 10655, 10687; red. 1182; wyd. 9743
 Chłosta-Zielonka Joanna 3351
 Chmaj Marek 11286
 Chmarzyński Gwido 3538
 Chmiel Aleksy 4159, 4162; red. 5164
 Chmiel Jakub Wojciech 4509
 Chmiel-Chrzanowska Marta 6693
 Chmielarczyk Wiktor, współpr. 6574
 Chmielecki Adam 11272
 Chmielewska Dorota 2635, 5452
 Chmielewska Gizela 9078
 Chmielewska Grażyna, oprac. 5489
 Chmielewska Joanna 8910
 Chmielewska Katarzyna 970, 3355, 6856, 6857
 Chmielewska Lucyna 9123
 Chmielewska Marta E. 3666
 Chmielewska Mieczysława 7786
 Chmielewski Andrzej 4794; red. 6480
 Chmielewski Grzegorz 4092
 Chmielewski Grzegorz (1929–2014) 5666
 Chmielewski Jan 6484, 6485
 Chmielewski Jan Maciej, red. 3887
 Chmielewski Krzysztof 9079
 Chmielewski Witold 2872, 3010, 3084, 10502, 10503; rec. 5517
 Chmielewski Witold Jan 2717
 Chmielińska Aleksandra 752
 Chmielińska Aniela 2407, 2407
 Chmieliński Jan 8138
 Chmielnicki obwód, Ukraina 3134
 Chmielnicki Bohdan 2569, 2578, 5667, 7569
 Chmielnicki Eugeniusz, tl. 2187
 Chmielnik, pow. kielecki 1135; gmina 5161
 Chmielnik Hanna 3667
 Chmielowiec Piotr, red. 9980
 Chmielowska Bożena 5963
 Chmielowska Danuta 2585
 Chmielowska Jadwiga 10213
 Chmielowski Benedykt 3294, 7419, 7702
 Chmielowski Piotr 3297, 8125
 Chmura Sylwia, wyd. 8053
 Chmura-Rutkowska Iwona 483, 841
 Chmurski Mateusz 3279
 Chochorowska Elżbieta 1443
 Chochorowski Jan 5406, 5751, 8139
 Chocianowice zob. Łódź
 Chocim, Ukraina 3570, 4806, 4830, 6924
 Chociszewo, pow. płoński 7216
 Chociszewo. Parafia pod wezwaniem św. Leonarda 7216
 Choczewski Stanisław 5668
 Chodak Jarosław 2398, 10504
 Chodakiewicz Marek J., red. 10171
 Chodakowska Anna 4001
 Chodakowska Ewelina, red. 10961
 Chodakowski Zorian Dołęga (właśc. Adam Czarnocki) 2547
 Chodec, rodzina 2143
 Chodęlska Kotlina 777
 Chodera Janina, tl. 8342; wyd. 7953
 Chodkiewicz Aleksander 3295
 Chodkiewicz Jan Karol 7256
 Chodkiewiczowa Cecylia z Sapie-
 hów 3231
 Chodkowska Anita, oprac. 1302
 Chodkowska Maria 9080
 Chodkowska Wiesława 4258
 Chodorowski Michał 9876
 Chodubski Andrzej 5139, 5207, 5531
 Chodurska Halina, red. 3149
 Chodyko Maria 7406
 Chodyła Zbigniew 7382; przedm. 7302, 7321; rec. 7208, 7308, 7526; wyd. 7302, 7321
 Chodyniecki Dariusz, przedm. 6142
 Chodyński Adam 8066
 Chodyński Antoni Romuald 3729, 4513
 Chodzież, woj. wielkopolskie 1799; region 9199
 Chodzież na starych fotografiach 1799
 Chodźko Witold 5531
 Choiny, pow. garwoliński 8498
 Choińska-Mika Jolanta 2385
 Choiński Adam 5846
 Choiński Janusz Antoni 9081
 Chojecka Ewa 3732, 3840, 5140, 6432
 Chojecka Joanna 1686, 2573, 6546
 Chojecki Artur, przedm. 1944
 Chojecki Dariusz K. 2501, 4387, 8140; red. 262
 Chojecki Mirosław, wyd. 10276
 Chojecki Stanisław 5669
 Chojna, pow. gryfiński 276, 442, 2166, 2326
 Chojnacka Anna, rec. 3932
 Chojnacka Barbara 3380, 3512, 9355
 Chojnacka Ewa 2403
 Chojnacka Monika 842, 2048, 5249
 Chojnacki Andrzej 2707, 4818, 5250, 5792, 8141
 Chojnacki Andrzej (1933–1990) 5564
 Chojnacki Artur 6893
 Chojnacki Paweł 984, 2754
 Chojnacki Piotr, tl. 10814
 Chojnacki Wojciech, fot. 1836
 Chojne, pow. sieradzki 6371, 6372, 6684
 Chojnice, woj. pomorskie 1343, 1468, 1469, 2120, 4105, 4485, 5325, 5326, 5624, 6843, 6858, 7312, 8901, 10246; powiat 4483; region 6858
 Chojnice w wojnie trzynastoletniej 6858
 Chojnicka Krystyna 5407
 Chojnicki Zbyszko 5670
 Chojnik, pow. tarnowski 4219
 Chojnik, ruiny zamku w Sobieszowie (Jelenia Góra) 3835
 Chojnowska Elżbieta 3428
 Chojnowski Andrzej 10505; rec. 10677, 10951
 Chojnowski Jacek 4261
 Chojnowski Zbigniew 2403, 3242, 4836, 10856; red. 3305, 8484
 Cholewa Joanna 6591
 Cholewa Mieczysław 5671, 10481
 Cholewa Piotr W., tl. 5928
 Cholewa Zbigniew 4828
 Cholewianka-Kruszyńska Aldona 1710, 4403; oprac. 4403; red. 4403
 Cholewiński Łukasz 2635, 4834
 Cholewiński Maciej 6023
 Chollet Łoic 6859
 Chołojczyk Magdalena 3281
 Chołoniewski Antoni 2835
 Choma-Jusińska Małgorzata 10544; wyd. 10270
 Chomątowska Beata 1765
 Chomentowska Edyta 91, 606, 1800, 2056, 4845, 5008, 6558, 8365
 Chomiczewska Teresa 1336
 Chomik Piotr 4695, 7383; rec. 7972
 Chomiński Józef Michał 10197
 Chomiński Michał 8883
 Chomiuk Aleksandra 8142
 Chomrański Marian 6164
 Chomyszyn Grzegorz 2582
 Choniawko Andrzej 5973
 Chopin Fryderyk 3578, 3955, 3987, 4019, 4044, 4066, 5179, 7914, 8486, 8535
 Choptiany Michał 489, 2057, 3254, 7384, 7385
 Chorążki Marcin 4433, 10157, 10997; oprac. 4433; przedm. 776; red. 776; wyd. 4433
 Chorążak Henryk 9629
 Chorąży Bogusław 817, 5140
 Chorąży Bożena 817, 5140
 Chorąży Mieczysław 8911
 Chorążyczewski Waldemar 1187, 2106; polem. 2106; red. 1220

- Chorażykiewicz Przemysław 9082
 Choroki, pow. łęczycki 2420
 Choromański Zygmunt 4529
 Choroń, pow. myszkowski 4876
 Choroszy Jan A. 3223
 Chorowiec Oleg 2119
 Chorowska Małgorzata 3639, 7067, 7188
 Chorwacja 980, 3282, 4074, 10832
 Chorzępa Emilia, red. 1720
 Chorzów, woj. śląskie 295, 373, 1161, 1470, 1471, 1473-1477, 1967, 2153, 2444, 2525, 2877, 3489, 3840, 3950, 9287, 11037;
 Chorzów Stary 10909
 Chorzów Stary zob. Chorzów
 Choszczno, woj. zachodniopomorskie 9851; powiat 9851
 Choszczówka zob. Warszawa
 Chotkowski Władysław 5672
 Chotomska Wanda 3192, 3192, 5673
 Choynowski Piotr 3196
 Chrapusta Władysław 3361
 Christianity in the history of Poland 4861
 Chrobaczyński Jacek, rec. 1486, 2710
 Chrobak Dariusz 2873
 Chrobak Łukasz 6556
 Chrobak Małgorzata, red. 1704
 Chrobak Piotr 6546, 11273; przedm. 10357; wyd. 10357
 Chrobak Tadeusz 10540
 Chroberz, pow. pińczowski 8050, 8909
 Chrobot Agata 2617, 2618, 3351
 Chromik Grzegorz, wyd. 6204
 Chromiński Michał Jerzy 9117
 Chromy Maria 398
 Chronik der Polnischen Historischen Mission 475
 Chronowska Ludwina z Chwalibogów 7267
 Chrostek Mariusz 2781, 3326, 9083
 Chrostowski Aleksander 7915 7915
 Chrostowski Waldemar 10054; red. 42
 Chrostowski Władysław 3670
 Chrościcki Juliusz Antoni 3606
 Chruszczewski Ryszard 5251
 Chruścicka Alicja 5401
 Chruślice zob. Nowy Sącz
 Chrystian, biskup pruski 6884, 7187
 Chrystusowcy 10559
 Chrzanowscy, rodzina 9630
 Chrzanowska Agnieszka 9630, 11149
 Chrzanowska Edyta, red. 6543
 Chrzanowska-Wawrzyniak Iwona 7021
 Chrzanowski Bernard 8374
 Chrzanowski Bogdan 10162, 11149
 Chrzanowski Jan 5439
 Chrzanowski Robert 10837
 Chrzanowski Tadeusz 10231
 Chrzanowski Tomasz 6435
 Chrzanowski Witold 5439
 Chrzanów, woj. małopolskie 2089, 2710, 4323, 5394; parafia 8365; powiat 2376
 Chrząstek Tomasz 10506
 Chrząszcz Czesław 3067
 Chrzest Polski 966. 6860
 Chrzest Polski w źródłach archeologicznych 843
 Chrzest, św. Wojciech, Polska 1672
Chrześcijanin w Świecie 10283
 Chrześcijańskie dziedzictwo Ziemi Lubuskiej 4862
 Chrześcijaństwo w dziejach Polski 4861
 Chrzęstek Tomasz, oprac. 5001
 Chrzęszczyk Katarzyna 3351, 5056
 Chudoba Daria 1735
 Chudy Sylwia 4259
 Chudy Wojciech 5531
 Chudyk Aleksander, pseud. Leszek Hrabski 6594
 Chudziak Mateusz R. 4565; red. 4565
 Chudziak Wojciech 6861, 6881, 7059, 7158, 7181; przedm. 7181; red. 7181
 Chudziakowa Jadwiga, red. 147
 Chudzicka Dorota 3513
 Chudzik Wojciech 4547, 4732, 9084, 9085
 Chudzińska Maria 3040
 Chudziński Edward, red. 1875
 Chudzio Hubert 8143; przedm. 9631; wyd. 9631, 9741-9743
 Chumiński Jędrzej 910, 10507, 10508, 10997
 Churchill Winston 2618, 4651, 10075
 Churska-Wołoszczak Kamila 10509
 Chutnik Sylwia 3329; przedm. 9830; wyd. 9830
 Chvojka Michał 8637
 Chwalba Andrzej 884, 8144, 8190; rec. 2619
 Chwalewski Franciszek 1373
 Chwalibogowie, rodzina 5252
 Chwalibożanka Ludwina zob. Chronowska Ludwina z Chwalibogów
 Chwalibóg Krzysztof 5252
 Chwaliński Paweł 8145
 Chwaliszewski Roman 9086
 Chwałki, pow. sandomierski 8517
 Chwałkowski Edward 8922
 Chwastyk-Kowalczyk Jolanta 2718, 3442, 3477, 4414, 4695; rec. 3473, 6278
 Chwieduk Agnieszka 845, 3793
 Chwietkiewicz Tomasz 7175
Chwilka Dzieci i Młodzieży 3487, 9225, 9226
 Chwin Stefan 2394
 Chybie, pow. cieszyński 4028, 4922
 Chybiński Adolf 4060, 4080, 8917, 10197
 Chyla Roman 705
 Chylak Karol 4416, 9087
 Chylenski Maciej 6685
 Chylewska-Tölle Aleksandra, red. 4970
 Chyliczkowski Jan 8639
 Chylin, pow. chełmski 8999
 Chylińska Teresa 4008
 Chyła Dariusz 7386, 8157
 Chyłka Paulina 1967
 Chynczewska-Hennel Teresa 2633, 3205, 4818, 6234, 7633, 7875
 Chyra-Rolicz Zofia 2546, 2633, 4260, 4387, 4414, 4630, 4689, 10510; red. 2708, 4689
 Chyrów, Ukraina 2943, 2944, 8114, 8147
 Chyży-Ostrowska Krystyna 9631
 Ciacek Paweł 2510
 Ciałowicz Anna, tł. 9613, 9748, 9749
 Ciano Galeazzo 9349
 Ciaputa Piotr 10511
 Ciara Marek 2787
 Ciara Stefan 2905, 4387, 5458; przedm. 3802; rec. 2639
 Ciarkowski Błażej 3668, 5849; red. 3619
 Ciągłość i zmiana 3468
 Ciągwa Józef 6432, 9088
 Ciążyński Wiesław 4008
 Cibicka Józefina 6537
 Ciborska Barbara 446; red. 277
 Ciborska Elżbieta 2642
 Cicha Anna 6654
 Cicha Anna Halina 4944
 Cichocki Andrzej 7217
 Cichocki Marek 10436
 Cichomski Mariusz 2394
 Cichoń Krzysztof 3502
 Cichoń Małgorzata 3040
 Cichoń Paulina, red. 5149
 Cichoń Paweł 4547, 8146, 8654, 8828
 Cichoń Tomasz 4863
 Cichopek-Gajraj Anna 10512
 Cichoracki Piotr 8064, 8510, 9089-9091; przedm. 9712; rec. 2561; wyd. 8974, 9712
 Cichosz Piotr 6402
 Cichosz-Staszalek Stanisława, pseud. Sława 8912
 Cichowicz Januariusz 8147
 Cichowicz Wiesława 2490
 Cichy Bogdan 8148
 Ciciora Barbara 6860
 Ciecchanowicz Jan 4623
 Ciecchanowicz Marcelli 9632
 Ciecchanowicz Witold Antoni, przedm. 9632' red. 9632
 Ciecchanowiec, pow. wysokomazowiecki 172, 1169, 1478, 2815, 3622, 3713, 7568, 8793
 Ciecchanowiecki Andrzej Stanisław 5674-5676
Ciecchanowiecki Rocznik Muzealny 172

- Ciechanowski Grzegorz 4834; wyd. 10323
- Ciechanowski Hadrian 2104, 4547
- Ciechanowski Stanisław 5451
- Ciechanowski Zygmunt Wojciech 5677
- Ciechanów, woj. mazowieckie 2548, 3699, 6373, 6375, 8833, 10016, 10126, 10689; powiat 4531, 6373, 6374; region 9903; rejencja 6373
- Ciechanów. Szkice z historii miasta 6373
- Ciechańska Anna 3134
- Ciechańska Marzenna 2033
- Ciechański Ariel 3836
- Ciechocinek, pow. aleksandrowski 4261, 8327
- Ciechocinek i jego znaczenie we współczesnym lecznictwie 4261
- Ciechowicz Jan 2709, 8515, 8779
- Ciecierska-Chłapowa Teresa 9092
- Ciećwierz Adam 3637
- Ciemiorowie, rodzina 5522
- Ciemniewski Bruno 4532
- Ciemniewski Seweryn 4532
- Ciemniewski Zbigniew 4317
- Cieciała Anna Maria 846, 919
- Cieciała Marek 9877
- Cieciała Ewa, red. 3018
- Cieński Marcin 3362
- Ciepiela Bolesław 68, 8703, 10198
- Ciepiela Hanna 5898
- Ciepiela Roman, przedm. 8783
- Cieplak Jan 5678
- Cieplik Franciszek 5288
- Cieplucha Piotr 9093
- Cieple, pow. tczewski 7059
- Cieplowska Magdalena 551
- Cierniak Michał 10803
- Cierpisz Szymon 2575, 7387, 8149
- Ciesielska Anna Agata 4265
- Ciesielska Bożena 6592
- Ciesielska Danuta 4262
- Ciesielska Maria 4263, 4487, 9936
- Ciesielska Władysława 5253
- Ciesielski Mirosław 6684
- Ciesielski Rafał, red. 4024
- Ciesielski Teofil 5458, 5679
- Ciesielski Tomasz 1015, 3205, 4483, 7388, 7633, 7875, 11285; przedm. 2544; red. 2544, 4483; wyd. 7388
- Cieszanów, pow. lubaczowski; obóz 9763
- Cieszewska-Braniecki Justyna 6685
- Cieszkowski August 2804, 2835
- Cieszyn, woj. śląskie 817, 3474, 3851, 4487, 6009, 7964, 11401; księstwo 2549, 8985; powiat 1823; region 3166, 8181
- Cieszynska Beata 7853
- Cieszynski Bartłomiej, red. 1876
- Cieśla Adam 4642
- Cieśla Andrzej 5422; red. 5422
- Cieśla Józef 5427
- Cieśla Maria 7419, 7657
- Cieśla Mariusz 1620, 4749, 4750
- Cieśla Tadeusz 5680
- Cieśla-Reinfussowa Zofia 9633
- Cieślak Eugeniusz 4809
- Cieślak Marian 9094
- Cieślak Marta 2719
- Cieślak Stanisław 500, 672, 4864, 8536
- Cieślak Tomasz 10713, 10961
- Cieślak-Sokołowski Tomasz, red. 3208
- Cieślak Aleksandra 1359
- Cieślak Paweł 9634
- Cieślowski Stanisław 5427
- Cieśluk Agnieszka 1435
- Cieśluk Halina 9635
- Cieśluk Marian 1801, 2874, 4264, 6044, 6460, 6656
- Cieśluk-Klauza Joanna 8535, 10878
- Cieślukowa Agnieszka J. 3477, 3500, 5458, 8150
- Cieślukowa Aleksandra, red. 2334
- Cieślukowski Sławomir 10513
- Cieślińska-Lobkowicz Nawojka 9878; rec. 1761, 10114
- Cieśliński Adam 4176, 6746
- Cieśliński Marek Kosma 3922, 5682, 10514
- Cieśluk Krystyna 2418
- Cieślukowski Stanisław, wyd. 7257
- Cięcina, pow. żywiecki 3692
- Ciężki Maksymilian 5681
- Ciężkowickie Pogórze 2366
- Ciężkowicko-Roznowskie Pogórze 2464
- Cigacice, pow. zielonogórski 10025
- Ciglbauer Jan 4043
- Cihmirau Andrzej 8151
- Cimała Bogdan 2849
- Cimek Henryk 4642, 10515, 10516
- Cimek Lucjan 10038
- Cinciała Andrzej 7916
- Cincio Arkadiusz 5254
- Ciobanu Veniamin 1053
- Ciochowice, pow. gliwicki 7314
- Cioł Roman, oprac. 1632
- Ciołek Erazm 3370
- Ciołkosz Adam 862, 4691
- Ciołkoszowa Lidia 862, 10974
- Ciopiński Jan Bogumił 5407
- Ciosek Stanisław 10334, 10334
- Circipanowie, plemię słowiańskie 2367
- Cisek zob. Stanisławów
- Cisek Andrzej Marceli 10199
- Cisek Janusz 4713
- Cisewski Jerzy 6046; red. 6046
- Cisewski Tomasz Marcin 2120
- Ciszak Marian Marek 5682
- Ciszewska Wanda A. 3409, 3410, 10517
- Ciszewska Małgorzata zob. Trębska Małgorzata
- Ciszewski Andrzej 5693
- Citkowska-Kimla Anna 4414, 4698; rec. 1092
- Ciunčuk Rustem Arkad'evič 8272
- Ciunovič Małgorzata 10540
- Ciupa Robert 10518; red. 11113
- Ciura Łukasz 2199
- Civitas Cedene 6367
- Civkač Ol'ga 2709, 3270, 9481
- Cizio Tomasz 645
- Ciżewska Elżbieta 4696
- Clark, Stany Zjednoczone Ameryki 1426
- Clark Gregory 2541
- Clarkeand Howard B., red. 2321
- Cleveland, Ohio, Stany Zjednoczone Ameryki 2580, 8986
- Clop Ioan 9982
- Cmentarz żydowski w Łodzi 3669
- Cmentarzyko tarnobrzesckiej kutury łuzyckiej 6694
- Cmolas, pow. kolbuszowski 9037
- Cnota Jerzy 3947
- Cnotliwy Eugeniusz 6862
- Co dalej? Instruktorzy harcerscy o Polsce 9636
- Co wiemy o Treblince? 847
- Codogni-Lańcucka Diana 1411
- Cofta-Broniewska Aleksandra 5406
- Cohen Nathan 3221
- Cohn Willy Israel 6863
- Collins James B. 7696
- Colloquia Lubuskie 3670
- Colorado Springs, Stany Zjednoczone Ameryki 11369
- Cołbecka Monika 756, 1175
- Comber John, tl. 4021
- Conjux, mater, filia, soror propinqua, civis... 4265
- Connelly John 4865, 10519, 11144
- Connertowie, rodzina 3849
- Conovius Michael 1671
- Conrads Norbert 2845, 2901
- Constantin Ion 2554
- Constantinov Valentin 7389
- Conti Franciszek Ludwik de Bourbon 7775, 7875
- Conventa et Parlamenta 4543
- Cooper Anthony Ashley 2173
- Cooper Merian Coldwell 9071
- Copik Iлона 5152
- Corbea-Hoisie Andrei 8888
- Čornej Petr 6839
- Čornen'kij Roman 9481
- Corpus epistularum Ioannis Dantisci 7218
- Corpus inscriptionum Poloniae 2093
- Cortazar Julio 3300
- Corti rinascimentali extraurbane 3671
- Cosel Nicolaus 4043
- Côtes-Du-Nord, Francja 8780; departament 2548, 7909
- Cottbus, Niemcy 4575
- Coudray Pierre 3551
- Coventry, Wielka Brytania 9742

- Crass Margit 1787
 Crato von Crafftheim Johann 2845
 Creating Nationality in Central Europe 4624
 Crescenzi Pietro de 3113
 Crowley Aleister 2819
 Crowley David 1762; red. 1713
 Cruciger Elżbieta 7804
 Crumlin-Pedersen Ole 2636
 Cubala Agnieszka 9879
 Cuber-Janik Justyna, tł. 6395
 Cuber-Strutyńska Ewa 10027
 Cubrzyńska-Leonarczyk Maria, red. 1402, 8093
 Cucułowce, Ukraina 7349
 Cudnów, Ukraina 4806
 Cudny Czesław Kazimierz 6479
 Cukras-Stelagowska Joanna 632, 666
 Cuneo, Włochy 8128
 Cupała Katarzyna 3196
 Cureus Joachim 970, 5156
 Curie Piotr 6159
 Curowski Adam 4676
 Curp Timothy David 5121
 Current issues in research, conservation 4751
 Cutter Zdzisław 10075
 Cvetković Vladimir 2583
 Cwer Andrzej 7390
 Cwynar Ludwik 11274
 Cyankiewicz Magdalena 4323, 6379
 Cyba Henryk 6403
 Cybinka, pow. słubicki 4305
 Cybulak Paweł 4451
 Cybulska Kamila 5572
 Cybulska Maja Elżbieta 2754
 Cybulska Maria 4177
 Cybulski Henryk 9880
 Cybulski Marcin 8152
 Cybulski Marek 2625, 3098, 5166; red. 3172
 Cybulski Radosław, rec. 11229
 Cybulski Zbigniew 3938, 5683
 Cydzik-Brzezińska Janina 6547
 Cyfka Damian 4495
 Cyfra a oryginał 3922
 Cyfryzacja w naukach o przeszłości 1968
 Cygan Stanisław, przedm. 6632; red. 181, 3111, 6632
 Cyganie zob. Romowie
 Cygańska Paulina 114, 3104, 3134
 Cymanow-Sosin Klaudia 3500
 Cymbrowski Borys 2398; przedm. 2398; red. 2398
 Cymek Lidia 7054
 Cymerman Jarosław 3297
 Cynarski Wojciech J., red. 4151
 Cyngot Dorota, oprac. 395; przedm. 395
 Cynkutis Helena 5564
 Cypran z Czerwonego Klasztoru zob. Jäschke Franz Ignatz
 Cyprysińscy, rodzina 4530
 Cypryś Wiesław 10311
 Cyra Adam 6205
 Cyrankiewicz Józef 5684
 Cyrański Bohdan 752
 Cyrek Krzysztof 817, 5170, 6762
 Cyrenajka 10075
 Cyrus Adam 5685
 Cysterki 2573, 6366, 6367, 6808
 Cystersi 953, 1390, 2100, 2625, 2628, 3037, 3384, 3573, 3639, 3771, 3839, 4853, 4881, 4986, 6784, 6865, 6882, 7037, 7065, 7071, 7074, 7704, 8067, 8283
 Cytadela 1007
 Cytowski Jerzy 11399
 Cytruk Irena, oprac. 4947
 Cytryńska Hanna 6551
 Cyuńczyk Filip, red. 230, 4573
 Cywa Katarzyna, współpr. 4189
 Cywińska Izabella 10213
 Cywińska Urszula, red. 375
 Cywiński Bohdan 4861, 10221, 10230
 Cywiński Piotr M. A. 1947, 9637–9639
 Czabańska-Rosada Małgorzata 6498
 Czabański Adam 9881
 Czachorowski Antoni 69, 848, 5686
 Czachorowska Magdalena 3193
 Czachorowski Musa 2698, 3102, 5079, 5209, 8153
 Czachowska Katarzyna 6325
 Czachowski Hubert 2492, 5839, 5840; przedm. 2444; red. 2444
 Czachulec Stary, pow. turecki 9792
 Czacki Feliks 7796
 Czacki Michał 7796
 Czacki Tadeusz 531, 8282
 Czaczkowska Ewa K. 1591, 10520, 11146; przedm. 11146; red. 11146
 Czadca, Słowacja; region 11281
 Czaicki Dawid, oprac. 5673; red. 5673
 Czaja Aleksandra 4856
 Czaja Ewa 2888
 Czaja Roman 848, 2049, 2309, 2321, 2592, 6864; red. 2610, 2639
 Czaja Stanisław 6599
 Czaja-Bogner Hanna 4464
 Czajka Anna 699, 724, 2015, 7169, 8772; rec. 8001
 Czajka Barbara 2260
 Czajkowska Agata 9894
 Czajkowska Agnieszka 7625
 Czajkowska Irena Barbara 3610
 Czajkowska-Wagner Ludmiła 2033
 Czajkowski Antoni 10200
 Czajkowski Jerzy 6355
 Czajkowski Marcin, red. 5923
 Czajkowski Michael J. 6865
 Czajkowski Michał 3350
 Czajkowski Paweł 8536
 Czajkowski Radosław 541
 Czajor Leszek, oprac. 4431; wyd. 4431
 Czakor Lue 4266
 Czamańska Ilona 2542, 2606
 Czapczyk Anna 1343, 1468; red. 153
 Czapela Tomasz 5687
 Czapelski Marek 10521, 10522
 Czapiewska Katarzyna 3242, 3270
 Czapiewski Edward 9095
 Czapiewski Tomasz 11472
 Czapiga Małgorzata 2460, 5407; red. 2460
 Czapla Anna 2352
 Czapla Julia 3622, 7391
 Czapla Mariusz 11410
 Czaplicka Maria 2439
 Czapllicki Bronisław 6161
 Czapllicki Kazimierz Wojciech 11286
 Czaplinek, pow. drawski; region 2592
 Czaplinska Bogna 5255
 Czaplinska-Knabe Maria 5255, 5560; uzup. 3072
 Czaplinski Emil Drogosław 5688
 Czaplinski Kazimierz 5255, 5255
 Czaplinski Marek, rec. 7916, 9859
 Czaplinski Przemysław 3194, 3292, 11390
 Czaplinski Szymon 5255
 Czaplinski Wacław Bogdan 9640
 Czaplinski Władysław 1044, 2616
 Czaplinski Wojciech 5255
 Czapnik Grzegorz 757; oprac. 3420
 Czapnik Marianna 1399, 3381
 Czapska Maria 3196
 Czapska Zofia, tł. 3675
 Czapska-Jordan Wanda 10974
 Czapski Józef 3214, 3270, 4737, 10201, 10202
 Czarkowy, pow. buski 1948
 Czarna, pow. miński 2909
 Czarna Przemysła, prawy dopływy Przemszy; dolina 2277
 Czarnaeka Barbara 10974
 Czarnaeka Dominika 2567
 Czarnaeka Iwona 8749; red. 8749
 Czarnaeka Katarzyna 4178, 4752, 9401
 Czarnaeka Mirosława 6626
 Czarnaeki Adam 4866
 Czarnaeki Alojzy 2033
 Czarnaeki Eugeniusz 1089
 Czarnaeki Jacek 1147
 Czarnaeki Mikołaj zob. Mikołaj Czarnaeki, bl.
 Czarnaeki Roland 849
 Czarnaeki Sylwester 5689
 Czarnaeki Tomasz 3103, 3923, 3924
 Czarnaeki Włodzimierz 2121
 Czarnaeki-Pacyński Łukasz 6042
 Czarnaiecka Anna 7392
 Czarnaiecka Urszula 874
 Czarnaiecki Maciej 1969
 Czarnaiecki Stanisław 5690
 Czarnik Oskar Stanisław 6341
 Czarnków, woj. wielkopolskie 2076; powiat 2408
 Czarnocin, pow. starogardzki 7110

- Czarnocki Adam zob. Chodakowski
 Zorian Dołęga-
 Czarnohora, pasmo górskie w Beskidach Połonińskich 2463
 Czarnota Adam, red. 230, 4573
 Czarnota Jerzy 4867
 Czarnota Tomasz 1170, 1176, 4547, 10967
 Czarnota-Chlewicka Joanna 4414
 Czarnotta Elżbieta 5256
 Czarnowski Adam 1711
 Czarnowski Ryszard Jan 6660, 9882
 Czarnowski Władysław 4337
 Czarnówko, pow. łębski 6715
 Czarnuch Zbigniew 472, 6866, 10523
 Czarny Dunajec, pow. nowotarski 4321
 Czarny Wojciech 4990
 Czarski Bartłomiej 7393; rec. 3402
 Czartkowski Adam 8913
 Czartoryscy, ród 1518, 3295, 3463, 3841, 4845, 5287, 7519
 Czartoryska Izabela z Flemingów 3231, 3295, 5159, 5691
 Czartoryska Jolanta 3205
 Czartoryski Adam Jerzy 2061, 3295, 4538, 7917, 8614, 8896
 Czartoryski Adam Kazimierz 7220, 7814
 Czartoryski August 3204
 Czartoryski Jerzy 10902
 Czartoryski Konstanty Adam 3619
 Czartoszewski Jacek W. 4868
 Czas 8261, 9035
 Czas pogardy i nadziei 9641
 Czas próby i nadziei 9642
 Czas Przeszły 173
 Czasopismo Prawno-Historyczne 174, 875
 Czasopismo Zakładu Narodowego imienia Ossolińskich 175
 Czasy Nowożytne 176
 CzasyPismo 177
 Czawaga Konstanty 11275
 Czaykowski Bogdan 10974
 Cząstka-Kłapyta Justyna 2419
 Czech Alojzy 3672, 6432
 Czech Franciszek 11047
 Czech Iwona 5165
 Czech Mirosław 4696, 4737
 Czechosłowacja 2583, 2602, 2635, 2679, 2770, 2780, 4416, 4666, 4690, 4814, 4835, 5423, 8955, 9223, 9349, 10005, 10052, 10315, 10603, 10618
 Czechowice-Dziedzice, pow. bielski 5491
 Czechowicz Andrzej 11196
 Czechowicz Bogusław 2543, 2544, 2549, 2628, 2845, 3554; red. 2628
 Czechowicz Jerzy 1136, 1137, 9883
 Czechowicz Józef 1937, 3297, 3335
 Czechowicz Szymon 3622
 Czechowiczówna Jadwiga 10974
 Czechowska Joanna 8798
 Czechowska Kinga 661, 2704; rec. 9659
 Czechowski Janusz 2602
 Czechowski Paweł 4503
 Czechówna Aleksandra 7918, 7919
 Czechy 395, 479, 507, 551, 891, 899, 911, 970, 980, 983, 1043, 1694, 2310, 2377, 2396, 2543, 2544, 2547, 2549, 2569, 2589, 2602, 2628, 2682, 2749, 2770, 2780, 3111, 3164, 3196, 3314, 3720, 3993, 4043, 4633, 4689, 4704, 4713, 4809, 5040, 5165, 5187, 5190, 5206, 6432, 6788, 6824, 6837-6839, 6853, 6858, 6916, 7067, 7074, 7164, 7786, 7897, 8181, 8319, 8365, 8707, 8810, 9263, 9904, 10519, 10540, 10920, 11057, 11409, 11430
 Czechy, pow. krakowski 6700
 Czechy i Polska między Wschodem i Zachodem 2544
 Czczot Katarzyna 8638
 Czejarek Karol 3191
 Czejarek Roman 8154; red. 4273
 Czekaj Mieczysław 2034
 Czekaj-Słowikowski Maciej 3727, 3836
 Czekaj-Zastawny Agnieszka 6701, 6746
 Czekalska Adrianna 7394
 Czekalski Ryszard 11146
 Czekanowska-Gutman Monika 3504
 Czeladź, pow. będziński 4246, 5215
 Czelin, pow. gryfiński 1443, 6496
 Czempin, pow. kościański 6654
 Czepas Piotr 1051, 2420, 4267, 4268
 Czepeżyńska Emilia 9096
 Czepiczek Grzegorz 5978
 Czepe Maria 7645, 7875
 Czerak Daniel 1969
 Czeremosz, prawy dopływ Prutu 8653
 Czerenkiewicz Michał 3254, 4986, 7414; współpr. 3254
 Czerep Stanisław 8155, 8156, 8811
 Czerewacz Donat 10452
 Czerkawski Włodzimierz 3270
 Czermański Krzysztof 4269
 Czerna, pow. krakowski 1344, 3585, 5048
 Czernakiewicz Andrzej 8272
 Czerna Daria 9884
 Czernek Daniel 6684
 Czernek Przemysław 4149
 Czernelica, Ukraina 4751
 Czerner Olgierd 3673
 Czernia Alicja 4599
 Czerniachowski, Rosja 8307
 Czerniak Grażyna 545, 626, 2670, 4163, 5572, 8772; rec. 5473
 Czerniak Lech 6695, 6744
 Czerniak Wiktoria 3134
 Czernianin Halina 3295
 Czerniawska Ewa 11276
 Czerniawski Adam 10974
 Czernicka Jolanta 3040
 Czernicki Kazimierz 3197
 Czerniec, pow. nowosądecki 9621; Borowa 7194
 Czerniecka Anna, przedm. 2385; red. 2385
 Czerniecka-Haberko Anna 850, 851
 Czerniejewska Izabela 2408
 Czernik Wandalin 2075
 Czernikow Olga 5165
 Czernikowo, pow. toruński 2873
 Czerniowce, Ukraina 2554, 6924, 8888
 Czerny Marcin 6867
 Czerny, pow. piaseczyński 6868
 Czerny – wzgórze zamkowe 6868
 Czernska Anna, współpr. 5174
 Czernska Barbara 5692
 Czernska Karolina 3969
 Czernska Renata 1249
 Czernska Tatiana 3175, 3301; red. 3175, 3301
 Czerwiakowska Ewa, tł. 1779
 Czerwiec '76. Bibliografia 12
 Czerwień Hieronim 2171
 Czerwieńsk, pow. zielonogórski 10349, 10725, 10726
 Czerwińsk nad Wisłą, pow. płoński 1479, 7544
 Czerwińska Kinga 6599
 Czerwińska-Walczak Anna 6067
 Czerwiński Bogusław Tomasz 10162
 Czerwiński Daniel 10524, 10837
 Czerwiński Grzegorz 3374, 3638, 5079, 5209, 9097, 10974; przedm. 2709; red. 2709, 3206, 3350
 Czerwiński Sławomir 2893, 3442, 9469
 Czerwiński Wojciech 4837
 Czerwona Wieś, pow. kościański 5453
 Czerwony Bór, kompleks leśny w woj. podlaskim 10637
 Czerwony Bór, pow. zambrowski 6376
 Czerwony Klasztor, Słowacja 7745
 Czerwony Prądnik zob. Kraków
 Czerniewska Jolanta 3551, 3575
 Czesak Anna 5769
 Czesław, bł. 3861, 6626
 Cześ, starenia! 5683
 Cześnik Mikołaj, red. 11387
 Czeżowska-Drostek Maria Anna 9885
 Czeżowski Jan 9885
 Czeżowski Roman 9885
 Cześtochowa, woj. śląskie 136, 178, 252, 443, 902, 1140, 1223, 1922, 2617, 2635, 2727, 2922, 2936, 3062, 3086, 3092, 3196, 3658, 3974, 4033, 4034, 4140,

- 4392, 4673, 4988, 5001, 5978, 6109, 7831, 8228, 8705, 8707, 8749, 9029, 9059, 9569, 9590, 9601, 9662, 9700, 9987, 10430, 10993, 11217–11219, 11264; getto 9611, 9985; Jasna Góra 2020, 2644, 3383, 3587, 5062, 5644, 8082, 10401, 10551, 11174; powiat 8694; region 4041, 4392, 4522, 4673, 9999, 10166
- Częstochowska archidiecezja 5065
- Częstochowska diecezja 9295, 10843, 11084
- Częstochowska Wyzyna 6762
- Częstochofskie Teki Historyczne* 178
- Człopa, pow. walecki; region 6377
- Człowiek a historia 2617, 2618
- Człowiek, naród, państwo wobec wyzwań XX w. 4625
- Człowiek w wymiarze biedy i ubóstwa 4270
- Człuchów, woj. pomorskie 3833; komturstwo 2275, 2592
- Czmoch Marian 9886
- Czmuchowski Adam 1924
- Czobodzińska-Przybysławska Anna 1571
- Czocha zob. Sucha
- Czocher Anna 9900
- Czochra Andrzej 10525
- Czochrański Jan 5693
- Czołgoszewski Jerzy 4440, 7395
- Czołpino, pow. słupski 3040
- Czop Edyta 852, 4416
- Czop Janusz 3514
- Czop-Umlauf Klara 8365
- Czopek Sylwester 1443, 5406, 6694, 6738; przedm. 1443; red. 1443, 3019
- Czopek-Kopciuch Barbara, red. 2351
- Czorneńki Roman 9098
- Czornik Katarzyna 11406
- Czorsztyn, pow. nowotarski 8221
- Czortków, Ukraina; region 9967
- Czosnyka Mieczysław 4869, 6457, 8190
45. rocznica powstania (1970 r.) Instytutu Inżynierii Chemicznej 2875
- Czterdziestolecie Jedenastego Pułku Piechoty 4753
- 40 lat Muzeum Okręgowego w Pile 1562
- Czterech dostojnych szamanów 3195
- 14 lat działalności Jeleniogórskiego Stowarzyszenia 11277
- Czub Robert 5814
- Czuba Beata 11278
- Czubała Henryk 3500
- Czubaszek Maria 10203
- Czubyat Jarosław 3294, 5175, 5562, 8822
- Czubińska Magdalena 1688
- Czuchryta Artur 9099
- Czuczko Jolanta 2033, 2516, 3464; red. 2033
- Czudec, pow. strzyżowski 2920, 6924
- Czudek Damian 2780
- Czupryn Anita, współpr. 10237
- Czuskiewicz Jacek 3639
- IV Nadodrzańskie Spotkania z Historią 6496
- Czwojdrak Bożena 908, 4271, 5257, 6379, 6869; rec. 6999; red. 354
- Czwojdrak Dariusz 3382, 3674
- Czwołek Arkadiusz 7396, 11279; wyd. 10384
- Czyńska Małgorzata 5258
- Czyński Czesław 2819, 2819
- Czyrek Joanna 3440; red. 3440
- Czyryca Paweł 3040
- Czystogarb, pow. sanocki 6529
- Czystohorb zob. Czystogarb
- Czystość i brud 8157
- Czytadelfo* 11476
- Czytanie Dwudziestolecia 3196
- Czytanie miasta 5140
- Czytanie Naruszewicza 3197
- Czytelnicze koła i kręgi 1408
- Czyż Anna Sylwia 3515, 3622, 3727, 7397; red. 3727; współpr. 3543
- Czyż Antoni, przedm. 3300; red. 2546, 3300
- Czyż Teresa 5670
- Czyżak Agnieszka 3329; red. 10961
- Czyżak Mariusz, wyd. 8009
- Czyżak Marta 1393, 2058, 3383
- Czyżew, pow. gostyński 5236
- Czyżewicz Michał 5694
- Czyżewska Katarzyna 11336
- Czyżewska Malina 6053
- Czyżewska-Poncyliusz Weronika 11225
- Czyżewski Adam Zygmunt 5695
- Czyżewski Andrzej 725, 887, 4725, 10526
- Czyżewski Bartłomiej 2094, 2200–2202, 9100
- Czyżewski Feliks 3098
- Czyżewski Józef 2567
- Czyżewski Krzysztof J. 3541, 3606, 3622
- Czyżewski Łukasz 817
- Czyżewski Marek 751
- Czyżma Sandra 7814
- Czyżniewski Marcin, rec. 2626
- Czyżyk Rafał, przedm. 9807; wyd. 9807
- Czyżyny zob. Kraków
- Ćwiczenia Naukowe 8712
- Ćwierczakiewiczowa Lucyna 3134, 5572, 8772
- Ćwierkiewicz Grzegorz 6880
- Ćwierniewicz Grzegorz 6148
- Ćwiąg Henryk 4814
- Ćwik Urszula 2403, 4695
- Ćwiklice, pow. pszczyński 6378
- Ćwikliński Andrzej 2888
- Ćwikliński Henryk 5696
- Ćwikliński Józef 3739
- Ćwikliński Ludwik 5458
- Ćwikła Julita 1970, 2479
- Ćwikła Łukasz 2635, 6870, 7169; rec. 892
- Dabertowa Eugenia Renia 8158
- Dabrowski Patrice M. 2580, 2619, 5196, 8272
- Daćenko Aleksandr Viktorovič 6685
- Dacewicz Alicja 8159
- Dacewicz Leonarda 2709
- Dachuau, Niemcy; obóz 5336, 9806, 9820, 9841
- Dachnowski Jan Karol 4483
- Dachtera Franciszek zob. Franciszek Dachtera, bł.
- Dagerotyp* 179
- Daheur Jawad 2277
- Dahlig Piotr 2457, 4060
- Dahlmann Hans-Christian 10527
- Dahmen Karsten 8160
- Daily Mail* 11336
- Daily Telegraph* 11336
- Dajcz Włodzimierz 6662
- Dajerling Leonard 4108
- Dajnowicz Małgorzata 4616, 4630, 9101, 9102; rec. 9236; red. 4630
- Dajnowicz-Piesiecka Diana 696
- Dalbor Edmund 663
- Dalecki Maciej 1269; red. 281; wyd. 10336
- Daleki Wschód 2510, 3243, 3428
- Dalekowzroczność czy doraźne cele? 10528
- Dales Przemysław, przedm. 2385; red. 2385
- Daleszewo, pow. gryfiński 4145
- Daleszyce, pow. kielecki 3111
- Dalewski Zbigniew 6808, 6921; tł. 8500
- Dalidowicz Julian 6405
- Daliga Karol 4760
- Dalkiewicz Jacek, wyd. 9643
- Dalkiewicz Tadeusz 9643
- Dall Lesław 1781, 8161
- Damaszk Tomasz, red. 11242
- Damazyn Michał 5259, 5545
- Dambek-Giallelis Zofia 3239
- Damięcka-Wójcik Anna, red. 2545
- Damirski Cyprian 7221
- Damulewicz Izabela 3464
- Danek Adam, oprac. 4621; przedm. 4621; wyd. 4621
- Danek Danuta, przedm. 8000; wyd. 8000
- Danek Olga 3307
- Danel Jacek Krzysztof 5205, 6132, 10034
- Dania 2566, 3350, 4487, 4634, 4675, 6366, 7084, 7091, 7828, 8901, 8966, 10010, 10586, 10750

- Daniel I Romanowicz, król Rusi 3590, 3689, 6849, 6873, 6874
- Danielak Ludwik 5235, 5427
- Danielewski Marcin 2592, 6871, 7158; przedm. 7158; red. 2575, 7158
- Danieluk Janusz 5476
- Danieluk Robert 7398
- Daniczyk Adam 7399; wyd. 7246
- Danilewicz-Zielińska Maria 4414
- Daniluk Jan 9491; przedm. 9491; red. 9491; współpr. 1486
- Daniluk Małgorzata, współpr. 9780
- Daniłowski Władysław 3326
- Dankiewicz Szymon 8493
- Dankowice, pow. bielski 4331
- Dankowski Michał Zbigniew 7400
- Dankwartowie, rodzina 1366
- Danowska Ewa 1177, 1360, 2634, 3427, 4695, 6278, 8162, 8798; wyd. 7267
- Dante Alighieri 2845, 3239
- Dantiscum 4179
- Dantyszek Jan 7218, 7218, 7774
- Danu Radu 2554
- Danyluk Józef 4793
- Danyusz Antoni 851
- Danziger Erfahrungen* 1671, 7495
- Danziger Monathliche Sammlung* 3873
- Dańczak Andrzej 6596
- Dańczura Katarzyna, rec. 2724
- Darasz Zdzisław 8812
- Daraż Zdzisław 9644
- Dardziński Edward 11107
- Dardziński Wiktor 4501
- Darecka Katarzyna 4180, 6391
- Dargacz Janusz 4163, 5918, 7495
- Darłowo, pow. sławieński 180, 2336, 3617; Darłówo 10839; region 444, 445
- Darłowskie Zeszyty Naukowe* 180
- Darłówo zob. Darłowo
- Darowski Jan 10974
- Darska Iwona 3516
- Darski Józef 3163
- Darznik Karolina 4179; rec. 3839
- Daszewscy, rodzina 5261
- Daszewska Ewa 5260
- Daszewska-Sajnóg Klaudia 5261
- Daszkiewicz Albert 6498
- Daszkiewicz Małgorzata 6710, 6739
- Daszkiewicz Piotr 8163; przedm. 9898, 10352; red. 2887
- Daszkowska Elżbieta 2585
- Daszyk Krzysztof Karol 8164, 8637; przedm. 8637; red. 8637
- Daszyńska Jolanta A. 7625, 7875, 8547; przedm. 4830, 8547; red. 8547
- Data Krystyna 3104
- Datner Helena 10529
- Datner Szymon 9645
- Dauksza Agnieszka 9646
- Dauzenroth Erich 5884
- David d'Angers Pierre Jean 1907, 2174
- Davidowie, rodzina 2675
- Davies Norman 9887, 10105; przedm. 9675, 9690
- Davion Isabelle 9103
- Davis John R. 10334
- Dawid Adriana 5423, 10530, 10603, 11173; przedm. 5423; red. 5423
- Dawid Jan Władysław 2977, 3017, 8545
- Dawid Wincenty 5531
- Dawidowicz Aneta 2582, 4414, 4616, 4695
- Dawidowicz Anna 9104
- Dawidowicz Grażyna 6013
- Dawidowicz-Karkosz Anna 5377
- Dawidowski Maciej 5533
- Dawne mapy jako źródła w badaniach geograficznych 2309
- Dawne siedziby ziemiańskie 3675
- Dawne z nowym łącząc 3104
- Dawniej a dziś 4626
- Dawny Tczew 1153
- Dawnych ksiąg niesyty 3383
- Dayczak-Domanasiewicz Maria 3671
- Dąbał Joanna 4760, 6772
- Dąbcańska Helena 3391, 3392
- Dąbce, pow. leszczyński 2914
- Dąbek Agnieszka 2707
- Dąbek Jerzy 5592
- Dąbek-Derda Ewa 3969
- Dąbki, pow. sławieński 6722
- Dąbkowska-Kujko Justyna 3204, 7406; przedm. 7435; red. 7351, 7435
- Dąbkowski Grzegorz 10878
- Dąbkowski Przemysław 9483
- Dąbrosz-Drewnowska Paulina 3836; przedm. 8011; tł. 8011; wyd. 8011
- Dąbrowa, pow. lubaczowski; Koronagi 9856
- Dąbrowa Edward, red. 322
- Dąbrowa Górnicza, woj. śląskie 1949, 6379, 10373; Antoniów 6379; Błędów 6379; Bugaj 6379; Gołonóg 6379; Kałuża 6379; Kuźniczka Nowa 6379; Łazy 6379 Łęka 6379; Łosień 2242, 6379; Okradzionów 6379; Rudy 6379; Sikorka 6379; Strzemieszycze Małe 6379; Strzemieszycze Wielkie 6379; Trzebieszławe 6379; Tucznawa 6379; Ujejsce 6379; Wypaleniska 6379; Ząbkowice (Będzińskie) 6379
- Dąbrowa Górnicza. Monografia 6379
- Dąbrowa Tarnowska, woj. małopolskie 9784
- Dąbrowa Teresa, oprac. 1365
- Dąbrowicz Anna 1533
- Dąbrowicz Bernard 2704
- Dąbrowicz Elżbieta 3239, 11093
- Dąbrowscy, rodzina 5412
- Dąbrowska Beata 4047
- Dąbrowska Danuta 1583, 3468, 5262, 8642
- Dąbrowska Elżbieta 6872, 6898
- Dąbrowska Jadwiga 5680
- Dąbrowska Joanna E. 437, 8749; wyd. 10400
- Dąbrowska Magdalena 3270
- Dąbrowska Małgorzata 1016; przedm. 1016; red. 1016
- Dąbrowska Maria 6812
- Dąbrowska Maria (pisarka) 2988, 3171, 3175, 3212, 3270, 3315, 3442, 4414, 8638
- Dąbrowska Marta 3319
- Dąbrowska-Piesik Monika, tł. 4361
- Dąbrowska-Samaszko Joanna 3198
- Dąbrowski Adam Grzegorz 1169, 4547, 9105, 10531
- Dąbrowski Antoni, red. 8734
- Dąbrowski Bartosz 3329
- Dąbrowski Dariusz 2578, 6873, 6874
- Dąbrowski Eugeniusz 5156
- Dąbrowski Grzegorz 5000
- Dąbrowski Jacek, tł. 3209, 5472
- Dąbrowski Jan 5392
- Dąbrowski Janusz 6099
- Dąbrowski Jerzy 9106
- Dąbrowski Jerzy (biskup) 10334
- Dąbrowski Józef 8941
- Dąbrowski Karol 9107, 9108, 9483
- Dąbrowski Kazimierz 2915
- Dąbrowski Klemens 8811
- Dąbrowski Krzysztof 395
- Dąbrowski Marcin 10532, 10637
- Dąbrowski Przemysław 727, 9109–9113, 9483; red. 9483
- Dąbrowski Roman 3254, 3294
- Dąbrowski Stanisław 5412
- Dąbrowski Stanisław Jan 3062, 5263
- Dąbrowski Szymon Piotr 3199, 3205
- Dąbrowski Tomasz 10560
- Dąbrowskie Zagłębie 2475, 2860, 3259, 4041, 4487, 5215, 6379, 6599, 8538, 8558, 8585, 8703, 10198, 11015, 11472
- Dąbrówka Andrzej 970
- Dąbrówka Wielkopolska, pow. świebodziński 4794, 8121
- Dąbski Jan 8914
- Dąbski Marek 3684
- Dąbska Marianna z Sapiehów 4265
- Dąbska-Smiałowska Elżbieta 2421
- De Carlo Andrea F. 3239
- De nuptiis philologiae et libri manuscripti 2059
- Debaty Świętokrzyskie* 181, 6632
- Deboli Augustyn 7246
- Deckert Andrzej 2876
- Deczkowski Juliusz Bogdan 9936
- Dedecius Karl 3354, 5697, 5698, 5699, 5700, 5700
- Dedio Adam 5701
- Degen Piotr, rec. 8395

- Degen Robert 1168, 1219; rec. 1896; red. 1219
- Degler Adam 1410, 1417
- Degler Janusz 3988; oprac. 9023
- Degórska Bożena 2267
- Degórski Bazyli 2090
- Dehnel Jacek 9888
- Dejer Kazimierz Jan 5630
- Dejmek Kazimierz 10974, 11093, 11145
- Dekanat dobrzyński 7920
- Dekanat golubio-dulski 7921
- Dekanat lipnowski 7922
- Dekanat ostrowski 7923
- Dekanat płoński 7924
- Dekanat wyszkowski 7925
- Dekiert Dariusz 3892
- Dekiert Tadeusz 4870
- Dekoracje architektoniczne Gdańska 1802
- Dekret abpa Franciszka Skarbka-Malczewskiego 7926
- Dekutowski Hieronim, pseud. Zapora 5702, 10422, 11073
- Delacroix Eugène 8005
- Delaperrière Maria 3222
- Delbrêl Madeleine 2727
- Deles Przemysław 1747
- Delestowicz Norbert 6875
- Deleuze Gilles 799
- Delimata-Proch Małgorzata 2592, 3239, 5392
- Delon Michel 3216
- Delong Marek 11280
- Delost Mirosław 11281
- Delowicz Jan 9965
- Dem'ănuk İvan Mikołajovič 9854
- Dembecka Rusłana 5703
- Dembecka Władysława 5703
- Dembecki Ferdynand 5703
- Dembinok Józef 1471
- Dembińska Jadwiga 6551
- Dembiński Henryk 6551
- Dembiński Paweł 2592, 6809; oprac. 2293
- Demčyśak Ruslan 9114
- Demel Grzegorz 6355
- Demetrykiewicz Włodzimierz 2041
- Demidowicz Tomasz 8165
- Demidziuk Krzysztof 1621, 2782, 2783, 2845, 5768, 6736, 8166, 8167, 9115; red. 324
- Demkowicz Agata 3204, 3295
- Demkowicz Karol 4167
- Demska-Trębacz Mieczysława 4069, 8535
- Denecke Dietrich 2321
- Denek Kazimierz 2888, 5704
- Denekowie, rodzina 5302
- Denhoff Władysław (1639–1683) 5175, 7486
- Denhoff Władysław (zm. 1672) 7486
- Deniziak Michał 1648
- Denkowski Marek 4272
- Denkowski Tadeusz 10204
- Depeczyńska Paulina, rec. 3030
- Depeczyński Antoni 5705
- Deportacje z Warmii i Mazur 10205
- Deptuch Andrzej Tadeusz 10458
- Deptuchowa Ewa 3104, 3167
- Deptuła Magdalena 610
- Deptuła Wojciech 11403
- Deredas Anna 6486; oprac. 63, 76
- Dereczyk Marta, wyd. 9776
- Derenda Jerzy 441
- Derenda Łukasik Joanna 5757
- Derengowski Piotr 8168
- Dereszyńska-Romaniuk Melania 1221
- Derewnia, Ukraina 6380
- Derkowska-Kostkowska Bogna 6363
- Derlatka Tomasz 5738
- Derlicki Jarosław 2720
- Derlicki Maciej 9889
- Derowie, ród 6978
- Derwich Marek 423, 8067; przedm. 6626, 8067; red. 195, 6626, 8067
- Deržavnij arhiv Vinnic'koï oblasti 1318
- Descartes René 7406
- Deskur Bronisław 5706
- Desmet Marc 4043
- Dessberg Frédéric 4627
- Deszczyńska Martyna 5120
- Deszczyński Marek Piotr 2885; tł. 9904
- Detka Dariusz, wyd. 9821
- Detka Janusz 6632
- Detlaff Danuta 3606
- Dettloff Anna 3517, 3518, 3622
- Dettloff Łucja 5707
- Dettloff Paweł 3518, 3519, 3622, 4871, 7401
- Deutsch-polsische Beziehungen in Kultur und Literatur 5141–5147
- Deutsche Turn-Zeitung 2625
- Deżakowski Przemysław 10110
- Dębczak Barbara 2877
- Dębe Wielkie, pow. miński 9010
- Dębica, woj. podkarpackie 4113, 10428, 10824; powiat 3495
- Dębicki Jacek 7786
- Dębicki Zdzisław 8915
- Dęblin, pow. rycki 4832, 5535, 6219, 8147, 9032, 9334
- Dębno, pow. brzeski, woj. małopolskie 4444, 4925
- Dębno, pow. myśliborski 7158
- Dębogóra, pow. czarnkowsko-trzcianecki 1480
- Dębowiec, pow. jasielski 4077, 9551
- Dębowska Maria 853, 1202, 4872, 5531, 9295; przedm. 9295; red. 9295
- Dębowska-Romanowska Teresa 6070
- Dębowski Jerzy 10206
- Dębska Agnieszka 3676; współpr. 10354; wyd. 10226, 10318
- Dębska Karolina 2402
- Dębska-Kossakowska Aleksandra 5215; red. 5215
- Dębski Jan 4690
- Dębski Jerzy 5264, 5265
- Dębski Krzesimir 5266
- Dębski Maciej 7402
- Dębski Mieczysław 4530
- Dębski Sławomir Stanisław 4544; przedm. 8822; red. 8822; wyd. 8982
- Dębski Władysław 4530
- Dębski Zbigniew 9824
- Dęsoł-Gut Ewa, wyd. 9673
- Di Capua Annibale 7875
- Diačenko Aleksandr 6696
- Diagnoza i postulaty zmian w szkolnictwie wyższym 8916
- Diakun Władysław 6546
- Dialog kultur 2545
- Dialog słowiańsko-żydowski 2546
- Diariusz Sejmu Wolnego Miasta Krakowa 7927
- Diariusze sejmu koronacyjnego Zygmunta III Wazy 7222
- Diatłowski Jerzy, współpr. 10250; wyd. 9725
- Dichter Wilhelm 3307
- Dickens Charles 3314
- Dickstein-Wieleżyńska Julia 8917
- Didi-Huberman Georges 1558
- Diecezja kaliska 4873
- Diehl Jean Guillaume, fot. 1790
- Dierig Wolfgang 9065
- Dihtm Jan 5708
- Dilli Selin 2504
- Dilo 9036, 9482
- Dimant Gina 2680
- Dimitrijevič Bojan 2583
- Dirlwanger Oskar 9941
- Dittman Anita 8918
- Diviš Ivan 887
- Dla Młodszych 8868
- Dlaczego w Szczecinie jest ciepło? 4273
- Długajczyk Edward 9116; wyd. 8985
- Długie, pow. krośnieński, woj. podkarpackie 6381
- Długobór, pow. braniewski 3766
- Długocki Wiesław 2048, 2573, 2592, 3893, 6421; przedm. 2048
- Długocki Piotr 11144
- Długoń Iwona 4845
- Długopole-Zdrój, pow. kłodzki 1851
- Długoraj Wojciech 4008
- Długosz Andrzej 1580; rec. 1580
- Długosz Elżbieta 1698
- Długosz Emilia 13
- Długosz Jan 537, 824, 890–892, 908, 949, 970, 1003, 1012, 2051, 2168, 2549, 2573, 4509, 5034, 6633, 6833, 6834, 6968
- Długosz Józef 921
- Długosz Leszek 10207

- Długosz Magdalena Anna 1903; red. 1903
 Długosz Paulina 3520
 Długosz Stanisław 8508
 Długoszek-Objazda Czesława, wyd. 9684
 Długoszevska Wiktoria 3677
 Długoszevska-Nadratowska Hanna, przedm. 6373
 Długoszewski Bolesław Wieniawa-4830
 Długozima Anna 3814, 3892, 5152
 Dłuska Bronisława 5311
 Dmitrenko Alla 2753
 Dmitruk Stefan 8169; wyd. 8940
 Dmochowska Emma z Jeleńskich 3252, 3290, 3293, 8515
 Dmochowski Franciszek Ksawery 2460
 Dmochowski Piotr Andrzej 2142, 5267
 Dmosice, pow. sandomierski 6382
 Dmowski Rafał 3485, 4274, 4275, 8609, 8833, 9117, 9295
 Dmowski Roman 1603, 2645, 4628, 4629 4676, 5709, 5710, 9262, 11256
 Dniestr 6387; góry 6738
 Do Rzeczy 3409
 Do Światła 9401
 Dobczyce, pow. myślenicki 908
 Dobek Rafał 1059, 8637
 Dobiegniew, pow. strzelecko-drezdenecki 9737
 Dobilstein Wikbold 2011
 Dobkiewicz Andrzej 1803–1807, 5878, 6876
 Dobkowska Joanna 8170, 8171
 Dobłowa zob. Wola Raniżowska
 Dobosiewicz Krystyna 4487
 Dobosz Andrzej 10961
 Dobosz Józef 1718, 2380, 2573, 2592, 4884; przedm. 416; red. 416
 Dobosz Józef (1924–1986) 5711
 Dobosz Monika 2280
 Dobosz Stanisław 2878; rec. 5550
 Dobra Nowina 11395
 Dobra Nowogardzka, pow. łobeski 4927
 Dobre i złe sąsiedztwa 2547
 Dobre Miasto, pow. olsztyński; komornictwo 7354
 Dobroszcz Magdalena 3270
 Dobrołęcki Piotr 3411
 Dobromil, Ukraina 3622
 Dobroń, pow. pabianicki 5955
 Dobroński Adam Czesław 2642, 2698, 4484, 4642, 4690, 5559, 5953, 6127, 6313, 6314, 6376, 7568, 8172, 8510, 9118, 9890, 10036; rec. 2763; red. 10036
 Dobrosielska Alicja 2569, 6523, 6877–6879; rec. 7103; red. 6522
 Dobrotová Ivana 2780
 Dobrowolska Dorota 2033
 Dobrowolska Joanna 3301
 Dobrowolski Antoni Bolesław 3026, 3027
 Dobrowolski Piotr 3329, 9119, 10075; rec. 56
 Dobrowolski Radosław, red. 4882
 Dobrowolski Rafał 4616
 Dobrowolski Witold 3678
 Dobruszek Wiesław 4093, 6165
 Dobry Artur 2028, 3893
 Dobrzańska Halina 6684, 6697
 Dobrzańska-Fabińska Zofia 4012, 4060; red. 4008
 Dobrzański Henryk 4830
 Dobrzański Sławomir 5559
 Dobrzec zob. Kalisz
 Dobrzechów, pow. strzyżowski 4900, 8458
 Dobrzeńska Monika 5268
 Dobrzeński Antoni 3569
 Dobrzeński Wojciech 3569
 Dobrzeń Wielki, pow. opolski 5496
 Dobrzycka Joanna 10565
 Dobrzycki Jarosław 3469
 Dobrzyków, pow. plocki 10160
 Dobrzyński Arkadiusz 3828
 Dobrzyń nad Drwęcą zob. Go-lub-Dobrzyń
 Dobrzyń nad Wisłą, pow. lipnowski 4230, 4995, 7142
 Dobrzyńska Teresa 397
 Dobrzyńska ziemia 2567, 2602, 2672, 2697, 4224, 5627, 7118, 7181
 Dobrzyński Jakub, przedm. 6543
 Dobschütz Felix von 5423
 Dodatek do kwestii martyrologii i zagłady 9647
 Doerffer Jerzy 5421
 Dohnalik Jan 5080; red. 5080
 Dojlidy zob. Białystok
 Doktoranckie spotkania z historią 2548
 Doktorzy honoris causa Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego 5808
 Doktor Jan 419, 4913, 5148, 7403; oprac. 4913; rec. 2661, 7515; red. 220
 Dokument fundacyjny Zbyluta dla klasztoru cysterskiego w Łeknie 6784
 Dokument pergaminowy – „Świadectwo ukończenia nauki w zawodzie leśnego i polnego myśliwego” 7223
 Dokumenty do dziejów wilanowskiej nieruchomości 8919, 9648
 Dokumenty rewindykacji polskich dóbr kultury 9649
 Dokurno Waław 4944; red. 4944
 Dola Jarosław, rec. 2702
 Dola Kazimierz 8067; przedm. 6627
 Dolabella Tomasz 3506, 3585
 Dolański Dariusz 2634, 7875; red. 198
 Dolat Jarosław 854, 4276; oprac. 4289; rec. 7382
 Dolat Krystyna, oprac. 4432
 Dolata Elżbieta 2621, 8173–8175
 Dolata Tomasz 8176, 9120, 9483
 Dolczewska Aleksandra 6551
 Dolecki Rafał 1097
 Dolecki Tomasz, tł. 9807
 Doleżyńska-Sewerniak Ewa 1971, 2022, 2033
 Dolinovs'kij Volodimir Ivanovič 1319; oprac. 1179
 Dolinskas Vydas 2385
 Dolińska Magdalena 2440
 Dolińska-Romanowicz Joanna, tł. 1806
 Doliński Artur 8772
 Doliński Kazimierz 5269
 Dolistowska Małgorzata, red. 3805
 Doliwa-Klepcki Zbigniew M. 3679, 4277
 Dolne Miasto zob. Gdańsk
 Dolnośląskie województwo 2616, 3724
 Dolny Ustroń zob. Ustroń
 Dołęga-Chodakowski Zorian zob. Chodakowski Zorian Dołęga-Dołęga-Mostowicz Tadeusz 3251
 Dołęgowska-Wysocka Mirosława 4278
 Dołgowski Andrzej 1808
 Dołhań Bronisław 4279
 Dołżyca, pow. leski 6529
 Domagała Małgorzata 4122
 Domagała Beata 3345
 Domagała Bożena 2670
 Domagała Jarosław 2879, 10533, 10534
 Domagała Kamil 10535
 Domagała Leszek, red. 5821
 Domagała-Konkel Krystyna 6961
 Domagała-Zyšk Ewa, red. 2915
 Domalewski Adam 3307
 Domalik Halina 9795
 Domano wo, pow. bielski, woj. podlaskie 10063
 Domańska Aleksandra 9891
 Domańska Aneta 8177
 Domańska Antonina 3200
 Domańska Barbara Małgorzata 1178
 Domańska Ewa 806, 910, 2607; oprac. 806; red. 767
 Domańska Joanna M. 10536
 Domańska Karolina 776
 Domańska Lucyna 5406, 6698; przedm. 2615; red. 2615
 Domańska Monika 3040
 Domańska-Nogajczyk Maria 1320
 Domański Czesław 6180
 Domański Erazm 5270; rec. 9593
 Domański Jerzy 10334; współpr. 10334

- Domański Juliusz 2059, 5963
 Domański Ludwik 5712
 Domański Tomasz 636, 10055, 10156; przedm. 10156; red. 10156
 Domaradz, pow. strzyżowski; gmina 2286
 Domaradzka Sylwia 6744, 6772; przedm. 6772; red. 6772
 Domarańczyk Daria 2402, 8178, 8179, 8772
 Domaśłowski Wiesław 2038
 Domb Sam 9650
 Dombek Ewa, red. 5
 Dombrowski Adam 8157
 Domiechowski Przemysław 4986
 Domin Maria 7404
 Domin Tadeusz 9651
 Dominas Przemysław 4280
 Dominiak Tomasz, tl. 10066
 Dominiak Wojciech 2845, 7067; przedm. 7067; red. 7067
 Dominik Karuz zob. Dominik z Prus
 Dominik z Prus 3343
 Dominikanie 1333, 1993, 2086, 2167, 2531, 2623, 3037, 3173, 3442, 3508, 3518, 3567, 3639, 3736, 3743, 3799, 3861, 4845, 4954, 4989, 5034, 5063, 5108, 6547, 6808, 6853, 6880, 6899, 6981, 6984, 6991, 7202, 7291, 7418, 7683, 7800, 7831, 7840, 7862, 7906
 Dominikanie w czasach krucjat, katedr i herezji 6880
 Dominikanki 2070, 4036, 5060
 Domino Jerzy 6421
 Domino Zdzisław Sylwester 6348, 9892
 Domińczak Michał 3680
 Domka Jan 9121; red. 308
 Domke Radosław 6432, 10537, 10538; rec. 4455
 Domniemana karczma z wczesnośredniowiecznego zespołu osadniczego 6881
 Domnitz Christian 10544
 Domosławska Beata 1
 Domosławski Artur, przedm. 2612
 Domżał Robert 1436
 Domżał Zbigniew 3384, 6882
 Donat Peter 6883
 Donajewska Renata 3040
 Donder Günter 8920
 Donefner Dariusz 4809
 Doniec Wiesław, red. 2899
 Donosy, pow. kazimierski 10272
 Dopart Bogusław 2855, 8536; red. 5185
 Dopierała Renata, przedm. 751; red. 751
 Doppler Franz 8233
 Dordi Alessandro 5344
 Doria-Dernałowicz Czesław 1975
 Dormus Katarzyna 3084, 3231, 5458, 7405, 8180
 Dorn Ludwik 10221, 10230
 Dorna Maciej 415, 2592, 6884; oprac. 73; red. 2592
 Dorobisz Janusz 3205, 11285
 Dorocki Sławomir, red. 5458
 Dorosz Beata 2754, 10974
 Dorosz Krzysztof 4967; red. 4967
 Dorosz Piotr 2422
 Doroszevska Katarzyna 4586
 Doroszevska Urszula 10230
 Doroszewski Jerzy 9122, 10539; rec. 8501, 8569
 Doroszkiewicz Irena 4559
 Dorota de Talleyrand-Périgord, księżna żagańska 2218
 Dorota Sybilla, księżna brzeska i legnicka 4265
 Dorota z Mątówów, bl. 2402, 2634, 2682, 5056, 5479
 Doroz-Turek Małgorzata 3739, 5123
 Dorpat zob. Tartu
 Dorsch Christoph 4185
 Dorst Tankred 11479
 Dortmund, Niemcy 5122
 Doruchowski Adam 7928
 Dosczożyński Kazimierz 5713
 Dossi Dosso 3606, 3622
 Dostatni Tomasz 6078; oprac. 4943; przedm. 4943; wyd. 4943
 Doświadczenia żołnierskie Wielkiej Wojny 8181
 Doświadczenie komunizmu 10540
 Dowbor Muśnicka Agnieszka 5714
 Dowbor-Muśnicki Czesław 5370
 Dowbor-Muśnicki Józef 1923, 5370
 Dowbor-Muśnicki Konstanty 5370
 Dowgiało Krzysztof 10481
 Dowgiało Karol 1422
 Dowgiel Maciej, red. 1076
 Dowgirdowie, ród 2118
 Downarowiczowie, rodzina 5296
 Dójkowska-Socha Julianna 6758
 Drabarek Anna, przedm. 2774; red. 2774
 Drabik Rafał 10923; wyd. 11230
 Drabik Sebastian 10923
 Drabik Wincenty 3619
 Drabikowski Jan 2444
 Drabina Jan 2544, 2549
 Draeger Lechosław 10541
 Dragan Weronika 2060, 2277, 3681
 Dragomanov Mihajlo 2580
 Drak Janina 9795
 Drak Zenon 9795
 Drakoniewicz Andrzej 1260
 Dramowicz Waldemar 8182
 Draus Agnieszka 4013
 Draus Jan 1016, 5559, 11282
 Drawsko Pomorskie, woj. zachodniopomorskie 4656, 4792, 6383; gmina 1078
 Drazba Krzysztof 10542
 Drag Paweł 6405
 Drazkiewicz Maciej, il. 3662
 Drażkowska Anna, red. 7576
 Drażkowska-Brant Maria 9652
 Dreblow Max 1579
 Dreczka Janusz 4116
 Dreczko Ewo 4181
 Drefer-Kowalska Agata 6685
 Dreikopel Tomasz, wyd. 7315
 Drej Szymon, przedm. 1737
 Drelicharz Wojciech 891, 2592, 5174
 DREWICZ Maciej 8183
 Drewnica, pow. nowodworski 4436
 Drewnowski Arkadiusz 3836
 Drewnowski Benedykt 8521
 DREWS Mirosław 5421
 Drexel Jeremiasz 5034
 Drezdenko, woj. lubuskie 3607, 8424
 Drezno, Niemcy 8005, 10632
 Drębkowski Kazimierz, pseud. Bocian 9653
 Droberjar Eduard, przedm. 6684; red. 6684
 Drob in, pow. plocki 3539; parafia 10144
 Drobnik Paweł, red. 4058
 Droga ku nowoczesności 1774
 Drogi duchowe katolicyzmu polskiego 7406
 Drogi kobiet do polityki 4630
 Drogi Lubelszczyzny 855
 Drogosz Andrzej 6633
 Drohicka ziemia 7749
 Drohiczyn, pow. siemiatycki 7498
 Drohobycz, Ukraina 2394, 2628, 2679, 3504, 4381, 6137, 10054; region 10971
 Drohojowski Marcei 8221
 Dronfield Jeremy 10121
 Droń Maciej 1472
 Droszków, pow. kłodzki 6384
 Drotkiewicz Agnieszka, współpr. 2737
 Droysen Johann Gustav 758
 Drozd Joanna, red. 5078
 Drozd Roman 2573, 2670; przedm. 2679; wyd. 10315
 Drozd-Lipińska Alicja 3682, 7059
 Drozdek Adam 6885, 6886
 Drozdek-Małołepsza Teresa 2963, 4159, 4160, 4162, 4642, 9331; przedm. 4162; red. 4162
 Drozdowo, pow. łomżyński 3763
 Drozdowska-Broering Izabela 2444
 Drozdowski Adam 3611
 Drozdowski Krzysztof 4793
 Drozdowski Ksawery 3919
 Drozdowski Marian Marek 2882, 8535
 Drozdowski Mariusz Robert 7407; rec. 7370
 Drozdowski Mateusz 8181
 Drozdowski Stanisław 9654
 Drozdowski Tadeusz 2784
 Drożdżik Piotr, fot. 3806
 Drożdż Kazimierz 2203

- Drożdż Mateusz 4281
 Drożdż Michał 3500
 Drożdż Urszula Małgorzata 5559
 Drożdż Wacław 4464
 Drożdżek Michał 2021
 Droźniak Edward 5421
 Dróbka Emilia 1158
 Drózd Karol 8184
 Dróżdż Andrzej 10543; rec. 10866
 Dróżdż Maria 4487
 Druki-Lubecki Franciszek Ksawery 1924, 8614
 II Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Polska niepodległość” 719
 „Druga repatriacja” ludności polskiej z ZSRS 10208
 Druga Rzeczpospolita i nie tylko 9123
 Drugi obieg w PRL 10544
 Druki zwarte dotyczące regionu leszczyńskiego 23
 Drummond de Andrade Carlos 3222
 Drungilas Jonas 2337, 7408
 Drutarnia zob. Kalety
 Drużbacka Elżbieta 3104, 3167, 3170, 3231
 Drużyłowski Edward 7067
 Drużyńska Jolanta 5271
 Drwęca, prawy dopływ Wisły 2636, 7172
 Drya (Dryja), rodzina 5245
 Dryblak Łukasz 9124, 9125
 Dryja Sławomir 7409
 Dryja zob. Drya
 Drymajło Paweł, rec. 5401
 Drywa Danuta 10162
 Drzał Teresa 9655
 Drzazga Edyta 2386
 Drzazgowska Ewa, wyd. 7312
 Drzewicki Szezeban 5715
 Drzewicz Anna 6699
 Drzewiecka Dorota 1070, 1168, 1219, 2104; przedm. 1168; red. 1168
 Drzewiecki Andrzej 2645, 4754; red. 4797
 Drzewiecki Bartosz 4483, 5272
 Drzewień-Bieniek Agnieszka 10931
 Drzonek Maciej 11472
 Drzycim, pow. świecki 2444
 Drzycimski Andrzej 10433
 Drzykowska zob. Chełmiec
 Dubas-Urwanowicz Ewa 2594, 7875; wyd. 7283
 Dubeczno, pow. włodawski 5186
 Dubel Lech 4631
 Duber Paweł, polem. 5606; rec. 5155
 Dubicki Tadeusz 4814, 6214, 6331
 Dubicze Cerkiewne, pow. hajnowski 1056
 Dubiecko, pow. przemyski 5150; region 5150
 Dubiel Barbara, oprac. 1552
 Dubiel Jacek S. 5407
 Dubiel-Dmytryszyn Sebastian, przedm. 8875; red. 6651, 8875
 Dubiele, Białoruś 10300
 Dubielski Grzegorz, red. 2971
 Dubinki, Litwa 10067
 Dubis Elżbieta 3904
 Dubisz Stanisław 3098, 3105, 6632
 Dubno, Ukraina 9041
 Dubois Maciej Jerzy 5716
 Duboja, Białoruś 3799
 Dubonis Artūras 2564; rec. 6873
 Dubrawski Tomasz 4157, 6599
 Duch Kazimierz, przedm. 8926
 Duchńska Seweryna 8005
 Duchnowski Tomasz Marcin 2048, 4874
 Duchnowski Włodzimierz 10209
 Duchowe uroki przedborskiego muzeum 1567
 Duchowość żydowska 5148
 Duczki, pow. wołomiński 5004
 Duczko Władysław 2697, 7043
 Duć-Fajfer Olena 8875
 Duda Agata 4875
 Duda Andrzej, przedm. 7045
 Duda Aneta Aleksandra 2602, 4282, 4414
 Duda Artur 9126, 11479
 Duda Daniel 5273, 9127
 Duda Eugeniusz 1698; przedm. 1698
 Duda Henryk 3104; przedm. 3104
 Duda Jerzy 3385
 Duda Józef 2620
 Duda Maciej 3175
 Duda Marian 4876, 6327; wyd. 11247
 Duda Michalina 6887
 Duda Paweł 7875
 Duda Piotr Paweł 4444
 Duda Roman 2785, 2981, 5605, 5948
 Duda Sebastian 8638
 Duda Tadeusz, rec. 2904
 Duda Teresa 6663
 Duda Wiktor 2615
 Duda Zygmunt 11452
 Duda-Bobko Iwona 4116, 4159
 Dudak Wojciech 3683
 Dudala Halina 1202, 9295; rec. 7726
 Dudek Antoni 785, 910, 1158, 10436, 11283
 Dudek Antoni Kazimierz 6965
 Dudek Justyna 5761, 10560
 Dudek Kamilla 2616; red. 9011
 Dudek Marek 4044
 Dudek Mateusz 4830
 Dudek Paweł 424
 Dudek Tomasz 8185, 9893; rec. 9887, 9978, 11033
 Dudek Wojciech 5717
 Dudek Bujarek Teresa 3610
 Dudek-Szumigaj Agnieszka 759, 856
 Durdkiewicz Margot 3684
 Dudo Irena 6485
 Dudra Stefan 2679, 4877, 10545; rec. 10315
 Dudziak Marek 3685
 Dudzińska Elżbieta, red. 5425
 Dudziński Antoni, wyd. 9665
 Dudziński Paweł 2151
 Dudziński Robert 3251, 10546
 Dudziński Tomasz 10547; wyd. 7981
 Dudziński Włodzimierz 4755
 Dufour Piotr 7904
 Dufurat Joanna 4630, 9128; przedm. 9712; rec. 9552; wyd. 9712
 Dugin Aleksander 2582
 Duisburg Friedrich Gottlieb von 7929
 Dukała Jan, red. 102
 Dukła, pow. krośnieński, woj. podkarpackie 6895
 Dukwicz Dorota 7657
 Dulak Michał 11403
 Dulewicz Jarosław 10548–10550; rec. 4315
 Dułęba Przemysław 777, 2256, 6700
 Dułębianka Maria 8365
 Dulias Renata 6379
 Dulićek Łukasz 8181
 Dulisz Ilona 3395, 8535
 Dullin Sabine 9129
 Dulna-Rak Ewa 115
 Dułsk, pow. gołubsko-dobrzyński; dekanat 7921
 Duława Jan 6432
 Duma Katarzyna, red. 6473
 Duma Paweł 3698, 4182, 7188
 Duma Piotr 5274
 Duma Robert 1342
 Dumanowski Jarosław 2492, 2686
 Dumin Stanisław W. 5209
 Dunaj 6765; region 6746
 Dunaj Bogusław 2775, 3106
 Dunaj-Dziecielska Katarzyna 3290
 Dunajec, prawy dopływ Wisły 8190
 Dunikowski Xawery 1706
 Dunin Józef Stanisław 8181
 Dunin Kinga 4696, 11390
 Dunin-Borkowski Adolf zob. Borkowski Adolf Dunin-
 Dunin-Borkowski Leszek zob. Borkowski Leszek Dunin-
 Dunin-Sulgosłowska Antonina 3023
 Dunin-Wąsowicz Aleksandra 5718
 Dunin-Wąsowicz Anna 2257
 Dunin-Wąsowicz Mieczysław 5458
 Dunin-Wilczyński Zbigniew 2880
 Duńskie Ciesniny 4430
 Dupłaga Ludwik 6639
 Duraj Jakub, oprac. 758; tł. 758
 Duraj-Nowakowa Krystyna 2888
 Duralska Aleksandra 3922
 Durbas Małgorzata 7410–7412, 7875
 Durkańsky Marek 2780, 8798; wyd. 7966
 Durda-Dmitruk Magdalena 9130
 Durden Józef 4094
 Durdev-Malkiewicz Gordana 2583

- Dürer Albrecht 2015
 Durini Angelus Maria 2517
 Durka Jarosław 2554, 2644, 3442, 5924, 6186, 9469, 10551, 11424; przedm. 2644; red. 380, 2644, 11424; wyd. 8953, 8992, 10401
 Durkacz-Foremska Anna 8186
 Durlak Wojciech 3684
 Durlej Stanisław 4642, 4690; red. 3365
 Dusiewicz Andrzej 2305
 Dusik Aneta, rec. 253
 Duska Joanna 3167
 Dusza Andrzej 6281; rec. 6809
 Dusza Jerzy 6537
 Dusza Józefina z Rosenkranzów, pseud. Dusza Czara-Stec 2554
 Duszak Anna 5719
 Duszak Thomas 84
 Duszeńko-Król Elżbieta 1246
 Duszniki - Zdrój, pow. kłodzki 4311, 5165; Zieloniec 6385
 Duszpasterstwo środowiskowe 10552
 Duszyk Adam 4756
 Duszyński-Karabaszy Henryk 2352
 Duś Edward 6599
 Dutka Wojciech 5903
 Dutkiewicz Marek 2787, 4747; przedm. 2618
 Dutkowie, rodzina 5506
 Dutkowski Jarosław 2048, 2204, 2205, 4179
 Duźniak Stanisław 10210
 Dvořák Jan 2549
 Dvořák Jiří 1901
 Dwa bratanki 8921
 Dwa dokumenty w sprawie dziesięciny ze wsi Boby 6785
 2016 kalendarz regionalny Borów Niemodlińskich 6511
 Dwa źródła do historii Mazowieckiej Szkoły Podchorążych 8922
 20 lat media – Instytut Fizjologii i Patologii Słuchu 11227
 Dwadzieścia lat nagrody miast partnerskich 11284
 20 lat Wydziału Historyczno-Pedagogicznego Uniwersytetu Opolskiego 11285
 25 lat demokratycznego prawa wyborczego i organów wyborczych w Polsce 11286
 25 lat funkcjonowania samorządu terytorialnego w Polsce 11287
 25 lat Kościoła białostockiego 11288
 XXV lat nauczania religii w polskiej szkole 11289
 25 lat Ogólnopolskich Konferencji Filmoznawczych 3925
 25 lat samorządności w Polsce 11290
 25 lat Teatru Tańca 11291
 25 lat Ustawy o policji 11292
 Dwernicka Rita 3521
 Dwie ojczyzny. Polskie dzieci w Nowej Zelandii 2721
 Dwie pieśni o kozaczku duchownym 7224
 225 lat farmacji na Uniwersytecie Jagiellońskim 2881
 200 lat tradycji Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego 2882
 200 obiektów na 200 lat 1748
 260. rocznica koronacji figury Matki Bożej Skępskiej 4878
 Dwilewicz Łukasz, red. 4315
 Dwojak Sylwia 7413
 Dwojnych Andrzej 4632
 Dworaczek Kamil 10544, 10553–10557; przedm. 10365; wyd. 10365
 Dworaczek Marek 6547
 Dworak Anna Marta 8187, 8642
 Dworak Marzena, wyd. 9780
 Dworzeczek Michał 6496
 Dwornicka Irena 5720
 Dworzaczek Włodzimierz 2142
 Dworzak Agata 3611, 3622, 5037; rec. 5012
 Dworzani polski Łukasza Górnickiego 7414
 Dwór. Ponowoczesne przygody idei i formy 5149
 Dwudziestolecie beatyfikacji Męczenników z Pratulina 4879
 20-lecie restytucji Prawosławnego Ordynariatu Wojska Polskiego 4880
 XII Konferencja Polskiego Muzealnictwa Morskiego i Rzeźnego 1436
Dwutygodnik dla Kobiet 4414
 Dyamentowski Przybysław 857
 Dyba Olga 5170
 Dyba Y. 4751
 Dybaś Bogusław 2049, 4483, 7657; red. 5440
 Dybciak Krzysztof 2727, 10902
 Dybczyńska-Bułyżko Anna 3686
 Dybczyński Andrzej 11386
 Dybel Paweł 2786
 Dybicz Paweł 10333, 10979; przedm. 10333, 10334, 10979; red. 10333, 10334, 10979; wspóln. 10333; wyd. 10227
 Dybiec Julian 951, 2810, 3084, 8545, 8798; przedm. 2442; rec. 4313, 6541; red. 138, 2442
 Dybizbański Marek 3926; oprac. 7991
 Dybkowski Janusz Kazimierz 5721
 Dyboski Roman 9425, 9427
 Dybowska Joanna 2502
 Dybowski Benedykt 8688
 Dybowski Janusz Teodor 3261
 Dybowski Stefan 10211
 Dybów zob. Toruń
 Dyck Anton van 3558
 Dydowicz Medard 5564
 Dyduch Mariusz 11472
 Dydyca Rafał 2679, 3485, 3486
 Dydyński Paweł 5332
 Dygacz Kornelia 4014
 Dygdała Bogusław 1394
 Dygdała Jerzy 2062, 4483, 6468, 7415, 7416, 7645, 7657; rec. 5356; wyd. 7217
 Dygdałowicz Zbigniew 6474
 Dygo Marian 2028; rec. 6948
 Dygul Jolanta 7414; przedm. 7414; red. 7414
 Dyjakowska Marzena 7814, 9483
 Dykman Szlomo 3221
 Dyksiński Kazimierz 5427
 Dykszak Czesław 4757
 Dylematy europejskiej dyplomacji 4633
 Dyo Andrzej 5722
 Dyo Tomasz 5722
 Dymarczyk Iwona 1511
 Dymarek Anna 1972, 2033
 Dymczyk Beata 2015
 Dymek Kazimierz 5723
 Dymek Przemysław 4841
 Dymek Stanisław 5723
 Dymitr Samozwaniec 886, 3134, 5034
 Dymitrowski Jacek, red. 10824
 Dymitryszyn Izabela 5152
 Dymkowski Maciej 760, 761
 Dymmel Anna 3407, 4547, 8188
 Dymmel Piotr 1219
 Dymna Renata, współpr. 3931
 Dymny Wiesław 5724; il. 5724
 Dymowski Arkadiusz 2048, 2206, 2243
 Dymura Mariusz 4545
 Dyneburg, Łotwa 1166
 Dynes Ofer 3221
 Dynowska Wanda 5398
 Dynów, pow. rzeszowski 5228
 Dyplomaci rządu Rzeczypospolitej Polskiej na uchodźstwie 4634
 Dyplomaci sascy o powstaniu listopadowym 7930
 Dyplomaci sascy wobec Sejmu Wielkiego 7225
 Dyplomatyka staropolska 2107
 Dyr Jadwiga 1137
 Dyrdoń Zbigniew 1249
 Dyrłaga Przemysław 5687, 7417
 Dys, pow. lubelski 10266
 Dyskant Józef Wiesław 5986
 Dyskusja panelowa „Solidarność” wobec Niemców 10558
 Dyszak Andrzej S. 6632
 Dyś Marcin 10878
 Dytel Władysław 5725
 Dytfeld Tomasz 3687
 Dywan Tomasz 4845, 7418
 Dyzwin, Białoruś 8052
 Dzbański Piotr 5597; oprac. 5597
 Dzendzieluk Lesia Stepanivna 2033
 Dziaczkowska Lucyna 2915, 3084, 8545
 Dziadek Justyna 5123, 6632; rec. 6853; red. 5123; wyd. 6794

- Dziadek Magdalena 2883, 4060
 Dziadosz Zbigniew 9363
 Dziaduszek Andrzej 4828
 Dziadzio Andrzej 4546
 Dziak Waldemar Janusz, wyd. 10331
 Działalność Muzeum Historyczno-
 -Etnograficznego w Chojnicach
 1468
 Działalność Muzeum – Orawskiego
 Parku Etnograficznego 1632
 Działalność naukowa i pisarska fran-
 ciszkanów 54
 Działalność Włocławskiego Towar-
 zystwa Naukowego 420
 Działdowo, woj. warmińsko-ma-
 zurskie 3745, 7169; region 9395
 Działo Joanna 11293
 Działoszyce, pow. pińczowski
 7989
 Działoszyn, pow. pajęczański
 3098
 Działoszyński Bartosz 2607
 Działowska Maria Karolina z Potoc-
 kich 8332
 Działyński, ród 8060
 Działyńska Cecylia 8553
 Działyńska-Gurowska Anna z Rado-
 mickich 4265
 Działyński Augustyn 3231
 Działyński Tytus 1687
 Dziarmaga Agnieszka, przedm.
 10055; red. 10055
 Dziatczyk Anna 3861
 Dziechciarz Antoni, rec. 8126
 Dziechcińska Hanna 5726
 Dzieci Operacji Polskiej mówią 8923
 Dzieci wojny 9894
 Dzieciński Paweł 4635
 Dzieciństwo i starość w ujęciu histo-
 ryków 2621
Dziecko 8772
 Dziecko. Literatura, sztuka, język
 3200
 Dziecko w archiwaliach 1809
 Dzeduszyccy, ród 1644, 4845
 Dzeduszycka Anastazja z Jełowic-
 kich 8192
 Dzeduszycki Antoni Bazyli 7633
 Dzeduszycki Jerzy Stanisław 3606,
 7349
 Dzeduszycki Wojciech, red. 2428
 Dzedzic Anna 2835; red. 2835
 Dzedzic Gabriela 1182
 Dzedzic Małgorzata 5458
 Dzedzic Marcin 1182, 4283, 8189
 Dzedzic Roman, przedm. 4405
 Dzedzic Stanisław 2568, 3993,
 5458, 5559, 5594, 5856, 6129
 Dziedzictwo historyczno-kulturowe
 w Krainie Łęgów Odrzańskich
 6481
 Dziedzictwo kulturowe Dubiecka
 i okolic 5150
 Dziedzictwo kulturowe Europy Śród-
 kowej 5151
 Dziedzictwo kulturowe w świadomo-
 ści współczesnego człowieka 5152
 Dziedzictwo Marszałka 4636
 Dziedzictwo Piastów mazowieckich
 1749
 Dziedzictwo regionu i Europy 1411
 Dziedzictwo wielkiej wojny w kra-
 jobrazie 8190
 Dziedziuk Aurelia Janina 5727
 Dzieje biurokracji 4547
*Dzieje Dobroczynności Krajowej
 i Zagranicznej* 8772
 Dzieje i kultura cystersów w Polsce
 4881
 Dzieje Jęglownika i okolic 6421
 Dzieje Karczówki w Kielcach 6439
 Dzieje Koszalina 6452
 Dzieje Kościoła katolickiego na Po-
 morzu Zachodnim 10559
 Dzieje Lubelszczyzny 10560
 Dzieje medycyny w Polsce 2787
Dzieje Najnowsze 182
 Dzieje opactwa supraskiego 4882
 Dzieje polskich czasopism numizma-
 tycznych 3470
 Dzieje Pułtuska 6562
 Dzieje Rozpry w źródłach archiwal-
 nych 2521
 Dzieje Uniwersytetu Warszawskiego
 2884–2886
 Dzieje zabawek dziecięcych 4183
 Dzieje Zbąszynia 6672
 Dzieje Żydów w dawnej Rzeczypos-
 politej 7419
 Dziekanka zob. Gniezno
 Dziekanowice, pow. gnieźnieński
 1664, 4231, 7038, 7059
 „Dzieła” Henryka Sienkiewicza
 10212
 Dzieło Leona Heykego 5790
 Dzieło Miłosierdzia 2522
 Dzieło prymasa ze Śląska 4883
 Dziembowski Piotr Maciej 2122,
 5275; red. 192
 Dziemieszkiewicz Mieczysław 5427
 Dzieniakowska Jolanta 3409, 3410,
 9131; red. 3409, 3410
 Dzienis Monika 3688
Dziennik Berliński 9301
Dziennik Bydgoski 3200
 Dziennik lokacyjny Tylmanowej
 6641
Dziennik Łódzki 3084, 11055
 Dziennik podróży z Krakowa do
 Grodna 7226
Dziennik Polski (1940–1945) 3409
Dziennik Poznański 8278
Dziennik Radomski 10029
Dziennik Warszawski 8642
Dziennik Wileński 3322, 8313
 Dzień po dniu w międzywojennym
 Poznaniu 8924
 Dzieńkowski Tomasz 3689, 6710;
 przedm. 6710; red. 6710
 Dzierbunowicz Ewa Halina 4284
 Dzierga Tomasz 5559
 Dziergwa Roman 3201, 3202, 11479
 Dzierma Hieronima, wyd. 9716
 Dzierzgoń, pow. sztumski 7136
 Dzierzowska Anna, tl. 10687
 Dzierzyński Ryszard 1166
 Dzierżanowska Agnieszka, wyd.
 9717
 Dzierżonów Jan 8473
 Dzierżonowska Kotlina
 6689, 6690
 Dzierżonów, woj. dolnośląskie
 277, 446, 1345, 1481, 2658, 2659,
 2896, 2979, 3005, 3744, 4135,
 10495; powiat 4252, 10611; re-
 gion 3068
 Dzierżyc-Horniak Anna 3613
 Dzierżyńska-Mielczarek Jolanta,
 rec. 3481
 Dzewanowski Marcin 6888
 Dzewanowski Marian Kamil 4737
 Dzewanowski-Stefańczyk Bartosz
 7420; rec. 7667
 Dzewański Ryszard 6484
 Dziewczyny od Andersa 9656
 Dziewczyny z Solidarności 10213
 Dziewierzewo, pow. nakielski
 9418
 Dziewięć sióstr z Kresów 5276
 966. Poznańskie dziedzictwo 4884
 XIX-wieczny rękopis z polskich ar-
 chiwów prywatnych 7931
 Dzewolski Wiesław 9657
 Dzewoński Roman 6256
 Dzewulska Agnieszka, wyd. 7979
 Dzewulska Joanna M. 2062
 Dzewulska Małgorzata 11445
 Dzieżyc Longin 5509, 5509
 Dziębowska Elżbieta 4008
 Dzięciołowski Piotr, wyd. 9740
 Dzieczkowski Andrzej 7043
 Dzięgiel Ewa 9401; przedm. 9401
 Dzięgielewski Jan 7421, 7422
 Dzięgielewski Karol 6746
 Dzik Janina 926, 4845, 5008, 5037
 Dzik Michał 2423
 Dzik Sylwester 5728
 Dzik Tomasz 4285
Dzikoviana 183
 Dzikowska-Światowiak Aleksandra
 2548, 9132
 Dzikowski Krzysztof 3203
 Dzikowski Tomasz 4286
 Dzików zob. Tarnobrzeg
 Dziok Kazimierz 4828
 Dziopak-Gruszczynska Ewelina 5037
 Dzióbek Michał 1448
Dziś 4727
Dziś i Jutro 4698
 Dziuba Adam 10561–10563, 10603,
 11061
 Dziuba Andrzej F. 2722, 11146
 Dziuba Jolanta 2589; przedm. 2589;
 red. 2589
 Dziubak Marcin 4287, 5288

- Dziubata Karolina 2412
 Dziubek Marcin 9895
 Dziubiński Andrzej 5313
 Dziuda Karol 9123
 Dziugiel-Łaguna Magdalena 2402
 Dziura Jolanta 6443
 Dziura Małgorzata, rec. 9980
 Dziurkowski Dawid 2635
 Dziurok Adam 10564, 10603, 11061, 11130, 11173; przedm. 10603; red. 177, 10603, 11173; współpr. 11061; wyd. 10306
 Dziurzyński Dariusz 8373; przedm. 8373; red. 3250, 8373
 Dziwisz Stanisław 10334
 Dziwnów, pow. kamiński 10977
 Dzwigoł Renata 3167
 Dzwonkowska Paulina 1712
 Dzwonkowska-Godula Krystyna 2387
 Dzwonkowski Roman 2727, 5174, 11294
 Dzwonkowski Tadeusz 4862, 4885
 Dźwigał Tomasz 11173
 Dźwigała Bartłomiej, red. 6493
 Dźwiniel Dominika 3337, 5177
 Dźwiniel Ryszard 4127
- E. Ingmar, pseud. Christian, tajny współpracownik Stasi 10632
- Eade John 1695
 Early/middle neolithic 6701
 Ebbing Katarzyna 3311
 Ebbinghaus Ernst 9859
 Ebensee, Austria 9763
 Eberhard, biskup poznański 7048
 Eberhardt Piotr 2268, 2310, 5916
 Ebert Małgorzata, tl. 6446
Ecclesia 184
Ecclesia et bellum 6889
Echa Przeszłości 185
Echa Trzeciego Zakonu 3479
 Echaust Karolina 2408
 Eckert Marian 5509
Economist 11336
 Edelman Marek 2546
 Edgbarton, Wielka Brytania 7913
 Edmund Bojanowski, bl. 3010, 3016, 5729, 5730, 7932, 7933, 8565, 8885
 Edukacja w PRL 10565
 Edytorstwo źródeł 2061–2062
 Egenhoffer Teresa 4088
 Eggs Georg Joachim von 3429
 Egipt 2049, 2580, 2808, 3338, 4690, 8219, 8522, 8898, 10288
 Egzamin gimnazjalny 1098
 Ehemaligen Adelssitze 3675
 Ehlert Maciej 6702
 Ehrenberg Gustaw 3326
 Ehrenkreutz Stefan 9483
 Ehrenreich Johann Eberhard Ludwig 7622
 Eibuszyc Suzanna 8925
 Eichendorff Joseph von 6481
 Eichmann Adolf 2614, 10253
- Eichstaedt Krzysztof 9133
 Eichstaedt-Jabłońska Zofia 5277
 Eider Jerzy, przedm. 4102, 4159; red. 4102, 4159
 Eilharda Lubinusa podróż przez Pomorze 7423
 Einhorn Ignacy 9894
 Eislner Jerzy 910, 1158, 4644, 10436, 11081
 Eizyk Aron 2704
 Ejsmonty, Białoruś 3622
 Ejszyszki, Litwa 11404
 Ejzenhart Dariusz 2207, 2208
 Ekhdal Sven 6890, 6898
 Ekiert Leszek 2881
 Ekscerpty źródłowe do dziejów archidiecezji gnieźnieńskiej 7227
 Ekwador 2580
 Elagina Natal'ia, oprac. 1423
 Elbinger Kriegsbuch 6786
 Elbląg, woj. warmińsko-mazurskie 278, 447, 1219, 1263, 1346, 1347, 1482, 2033, 2048, 2108, 2516, 3383, 3639, 3929, 3975, 3985, 4002, 4042, 4836, 4954, 6786, 6812, 6906, 6948, 7152, 7160, 7338, 7608, 7622, 7801, 7871, 9912, 10224, 11120, 11295, 11331
 Elbląska diecezja 2516, 5111, 6421
 Elbląska Uczelnia Humanistyczno-Ekonomiczna 11295
 Elin Mila 3196
 Eliseeva Ljudmila V. 8191
 Elity i masy 2549
 Elizeum. Podziemny salon księcia 3690
 Elmanowska Barbara 5278
 Elsner Józef 4061
 Elterlein Seweryn 8926
 Elwart Waldemar 3793
 Elzenberg Henryk 2803
 Elżbieta Łokietkówna 7017
 Elżbietanki 10458
 Elćkie Pojezierze 6811
 Elk, woj. warmińsko-mazurskie 1665, 6887, 9216; diecezja 117
 Emal'ánchezyć Uladzimir, współpr. 2648
 Emanuel Portugalski zob. Manuel de Bragança
 Emil Szramek, bl. 6432
 Emilianów zob. Józefów
 Eminescu Mihai 2554
 Eminowicz Marek 9658
 Encyklopedia ekumenizmu w Polsce 116
 Encyklopedia getta 9659
 Endler Fryderyk Boguchwał 1918
 Engel David, wyd. 9734
 Engel Marcin 874, 6811, 6891; współpr. 6811
 Engelgard Jan 5559, 6259, 8833, 11477; red. 5779
- Engelking Barbara, przedm. 9728; wyd. 9728, 9771
 Englander Jerzy 4415
 Engle Paul 10311
 Engler Barbara 1903
 Engler Helena 6593
 Engler Maria 11173
 Englert Juliusz L. 5205
Ephemerides Marianorum 186
 Epidemie w dziejach Europy 4288
 Epistolografia w dawnej Rzeczypospolitej 3204, 3205
 Epizod gistoryi sudnahodstva 7934
 Epsteinowie, rodzina 2510
 Epsztejn Tadeusz 4529, 4530, 4532; przedm. 8045; red. 5569, 9667; wyd. 8045, 9749
 Erdheim Claudia 2546
 Erdman-Walendowska Anna 10354
 Erdmans Mary Patrice 858, 11296
 Eremus Katarzyna 3290, 3293; red. 3290, 3293
 Erenburg Ilija 9911
 Erenfeicht Leszek 4832
 Erišova Ljudmila 3374
Ernstdischen Hauskalendar 5038
 Ernest Bawarski 7858
 Ernest Jan 2545
 Erpenbeck Jenny 11479
 Erwiński Jerzy 5422
 Eryk XIV, król Szwecji 2566
 Esman Janusz 10214
 Essen Andrzej 4713, 9349
 Essen Franciszek 7875
 Esterházy János 9349
 Estetyczne aspekty literatury 3206
 Estonia 2547, 9465
 Estreicher Karol 6, 7
 Estreicher Karol, jun. 1515, 5731, 9649
 Estreicher Stanisław 7, 9363
 Estreicherowie, rodzina 3254, 4208
 Esünin Sergej 4300
 Ethe, Belgia 8406
 Etiopia 5510
 Etmańska Maria Jolanta 5279, 5280
 Etos państwowca 11228
 Ettersberg, Niemcy; obóz Buchenwald 9662
 Eucharystki 5036
 Eufemia, córka Konrada III Starszego, księcia oleśnickiego 6942
 Eufemia (Ofka), księżniczka raciborska i dominikanka 2070, 2628, 5060
 Euler Leonhard 7815
 Europa 187, 486, 487, 516, 533, 537, 545–547, 579, 645, 660, 921, 990, 1102, 1164, 1241, 1441, 1488, 1536, 1668, 1686, 1765, 1914, 1937, 1947, 1968, 2051, 2239, 2248, 2257, 2296, 2321, 2382, 2385, 2540, 2544, 2549, 2554, 2557, 2565, 2567, 2582, 2589, 2593, 2607, 2618, 2621, 2643,

- 2645, 2686, 2736, 2753, 2754, Faber Martin 980, 2592
 2779, 2780, 2845, 2849, 2884, Faber Wiesław 3386
 2885, 2901, 2933, 3243, 3254, Fabia Łukasz 6892
 3307, 3332, 3333, 3350, 3486, Fabian Wioletta 6498
 3551, 3566, 3572, 3576, 3840, Fabiani Feliks 2969
 3881, 4009, 4162, 4288, 4302, Fabianki, pow. wrocławski 6386,
 4317, 4346, 4483, 4487, 4515, 8979; region 6386
 4536, 4592, 4595, 4616, 4633, Fabianowska Anne-Marie, tl. 1601
 4642, 4680, 4700, 4715, 4737, Fabiańska Agnieszka 612, 1332,
 4862, 5034, 5078, 5153, 5190, 2059
 6016, 6046, 6078, 6363, 6627, Fabiańska Barbara 6551
 6746, 6839, 6921, 6951, 7059, Fabiański Marcin 3622
 7214, 7370, 7406, 7424, 7495, Fabis Edward 5351
 7650, 7754, 7755, 7796, 7863, Fabisz Dariusz, rec. 9309
 7873, 7875, 8064, 8144, 8312, Fabiszak Małgorzata, red. 1959
 8533, 8637, 8638, 8697, 8822, Fabiszewski Hubert 9896
 8828, 9349, 9358, 9487, 9536, Fabre Jean 393, 3216
 9649, 10138, 10414, 10544, 10636, Fabre Rémi 3216
 10968, 10974, 10977, 11194, Fabryki Kalisza i okolic 4289
 11286, 11289, 11352, 11375, Fac Andrzej Mestwin 3956
 11406; Centralna 4624, 5155; Facchin Laura 3506
 Południowa 2845, 4102; Po- Fagioli Giovanni Battista 5177
 łudniowo-Wschodnia 5196, Fajans Maksymilian 1818
 9349; Północna 500, 2566, Falaise, Francja 10028
 4042, 4513, 7002; Północno- Falconi z Rovio, ród 3506
 -Zachodnia 10125; Środkowa Falenica zob. Warszawa
 489, 538, 980, 1051, 1452, Falecki Tomasz 6432
 2277, 2396, 2559, 2575, 2580, Falińska Kamila, red. 5156
 2602, 2780, 3506, 3554, 3606, Faliszewska Anna, oprac. 2313
 3720, 4043, 4513, 4616, 4625, Falk Aneta 1356
 4722, 5151, 6686, 6712, 6761, Falkenau Andrzej 3383
 6824, 7066, 7158, 7858, 8019, Falkenberg Jan 6880
 8272, 8612, 8706, 8585, 8828, Falkiewicz Andrzej 3241
 9349, 10030, 10997; Środko- Falkowa zob. Nowy Sącz
 wo-Wschodnia 310, 344, 498, Falkowska Joanna 3428, 8192–8194,
 530, 553, 797, 984, 1081, 1704, 8749; przedm. 3010; rec. 5517;
 2330, 2539, 2568, 2578, 2586, red. 3010
 2611, 2727, 2792, 2845, 2901, Falkowska Stanisława 7935
 3084, 3892, 4102, 4679, 4714, Falkowski Franciszek Jakub 2915
 4823, 4845, 5013, 5196, 5206, Falkowski Piotr 1235
 6969, 7066, 7137, 7786, 8272, Fałdowska Maryla 2546, 4642
 9129, 9213, 10605, 10781, 10997, Fałdowski Marek 9897
 11181; Unia 1219, 1329, 2582, Fałkowski Mateusz 10544
 2585, 2640, 4727, 11293, 11307, Fałkowski Wojciech 2592, 6964,
 11333, 11403, 11425; Wschod- 7164, 10230; przedm. 6964; red.
 nia 515, 556, 1713, 2560, 2580, 264, 6964
 3504, 4159, 4625, 4652, 5427, Fałtynowicz Zbigniew 5742
 7425, 8272, 8811, 10030, 10437, Famulska-Ciesielska Karolina 3221
 10739, 10977, 10997; Zachod- Fandrejewska-Tomczyk Aleksandra
 nia 1787, 2236, 2505, 3084, 6432, 4234
 8811, 10008, 10091, 11459 Farbotko Władysław 96; red. 196
 Ewangelicyzm reformowany w Pier- Faron Bolesław 92, 6116; oprac. 8976
 szej Rzeczypospolitej 7424 Faruga Andrzej, red. 2993
 Ewertowski Florian 10160 Farys Jerzy 4886
 Ewertowski Stefan, przedm. 6421; *Fasciculi Archaeologiae Historicae*
 rec. 5803 187
 Exhibiting violence 1437 Fasia austriacka klucza kurowskie-
 Exlibris. By księga była piękniejsza go 7936
 1660 Fastnacht-Stupnicka Anna 5281,
 Eybelwieser Johann Jacob 3664 5875; rec. 10363
 Eyndhoven Carl van 4042 Faszcz Łukasz 5172, 8195–8197
 Eysymontt Rafał 3664, 3691; oprac. Faure Christian 3332
 2314 Faustyna Kowalska, św. 5732
 Eytner Frantz 7332 Fazan Katarzyna 3969, 11145;
 przedm. 3969; red. 3969

- Fiecko Jerzy 3207, 3239, 3299, 6249, 8199, 8200; rec. 8878
- Fiedeń Leonard 6639
- Fiedeń Łukasz 6639
- Fiedler Arkady 3409
- Fiedorczyk Piotr 9483; red. 230
- Fiedorek Malwina, tl. 8636
- Fiedorek Tomasz, tl. 2587, 8636, 9933, 10121, 10138
- Fiedorowicz Józef 7937
- Fiedotjew-Jastrzębski Borys 5235
- Fiedzianina Julia 4633, 9134
- Fieguth Rolf 3239
- Fieldorf August Emil, pseud. Nil 5735, 10571, 11092
- Fierla Władysław 2567
- Figiel Grzegorz 859
- Figiel Józef, red. 10996
- Figiel Rafał 8201
- Figiela Bożena 6558
- Figiela Tadeusz 5736
- Figlus Tomasz 762, 2269–2273
- Figol Galina 3544
- Figura Henryk Zdzisław 4758, 9135
- Figura Marek 8811; przedm. 8811; red. 8811
- Figurska-Dudek Joanna 6895
- Fijałkowska Izabela 1497, 3693
- Fijałkowska Jolanta 1579
- Fijałkowska Marzena 5600
- Fijałkowski Adam, red. 3053
- Fijałkowski Jerzy 9663
- Fijałkowski Marek 1480, 1902, 3522, 9136, 11297; red. 11302
- Fijałkowski Mieczysław 3268, 5737
- Fijałkowski Paweł 2510, 2675, 2697, 5148, 7427; rec. 419, 4913
- Fijałkowski Tomasz 9899
- Fijoł Jan 5468
- Fijołowie, rodzina 5468
- Fijor Jan M., wyd. 10249
- „Fikcyjna rzeczywistość” 9900
- Fiktus Paweł 11173, 11196; rec. 8970
- Fikus Stefan 5738
- Fila Bronisław 1958
- Filanowski Błażej 3694, 11298; oprac. 5484; wyd. 5484
- Filas Ryszard 3500; przedm. 3500; red. 3500
- Filaszkiewicz Olga 9483
- Filatelistyka młodzieżowa w Świebodzicach 1646
- Filek Erazm Józef (o. Jakobin od św. Gerarda) 9664
- Filek Paweł 7428
- Filimowski Witold 8928
- Filingier Zdzisław 5739
- Filinowicz Natalia 888
- Filiński Stanisław 5740
- Filip Halina 1355; oprac. 1355
- Filip Krzysztof 10837
- Filip Piotr 8190, 8783
- Filipczak Klaudia 1547
- Filipczak Witold 1016, 7429–7431, 7875
- Filipczak-Kocur Anna 1015, 1321, 7432–7434, 7875; wyd. 7322
- Filipczyk Joanna 3610
- Filipczyk Wiesław 1249
- Filipecki Ignacy 1044
- Filipek-Misiak Aleksandra 7065
- Filipiak Zbigniew 8202
- Filipini 7406
- Filipiny 11047
- Filipow Krzysztof 2855, 4713
- Filipowiak Miłosz 6366
- Filipowiak Paulina 4559
- Filipowiak Władysław 6367
- Filipowiak Wojciech 4202
- Filipowicz Irena 5741
- Filipowicz Kornel 3262
- Filipowicz Małgorzata, red. 5141–5143; współpr. 5144
- Filipowicz Mirosław 910; przedm. 2291, 2308, 8638
- Filipowicz Sławomir 5741
- Filipowicz Zygmunt 5742
- Filipowska Sylwia 5034
- Filipski Łukasz 9137
- Filleborn Seweryn 8642
- Filmowe fale historii 1076
- Filozofia w Galicji 2789
- Filozofia życia profesora Kazimierza Denka 2888
- Filoc Magdalena 6811
- Financial Times* 11336
- Findziński Krzysztof, oprac. 1675
- Fink Ida 3307, 3329
- Finkel Ludwik 8046
- Finkelstein Haim 3504
- Finlandia 2566, 2625, 9968; *Wielkie Księstwo* 8614
- Finley Moses Isaac 889
- Fiń Anna 11299
- Fiołek Krzysztof 3279
- Fiołka Janusz 8203
- Fionik Doroteusz (Fionik Darafej) 5596, 8204
- Firkowicz Abraham 1424
- Firkowicz Romuald 5743
- Firlej Dorota 1636, 6681
- Firlej Henryk 7497
- Firlej Stanisław 2947
- Firlej Waldemar 55, 59, 10568
- Firlej-Buzon Aneta 3440
- Firlet Elżbieta 2052
- Firlet Janusz 3639
- Firlit Stanisław 5283
- Firlitowie, rodzina 5283
- First Grzegorz 1541
- Firszt Stanisław 1436, 1647
- Fischer Adam 2424, 2424
- Fischer Andrzej 455
- Fischer Benjamin B. 10544
- Fischer Iwona 1247
- Fischer Nikolaus (Klaus) H. 6384
- Fischer Stanisław 3456
- Fischer Stanisław 5744
- Fischerowa Wirydianna 2080
- Fita Stanisław 5531
- Fitas Adam 3217, 3262; przedm. 3217; red. 3217
- Fitta-Spelina Agnieszka 4751
- Fitych Tadeusz 5752
- Fiut Ignacy S. 2789
- Fix Hans, wyd. 2845
- Flachenecker Helmut, red. 167, 2049
- Flader-Rzeszowska Katarzyna 3927
- Flaga Jerzy, rec. 2766, 4472, 4933, 4963
- Flak Rafał 5965
- Flame Henryk, pseud. Bartek 9619
- Flandria 2855, 3333, 3554
- Flasza Jan, red. 273
- Flatt Jerzy Benjamin 8844
- Flavius Iosephus 3254
- Fleck Ludwik 5458, 9846
- Flejterski Stanisław 2858
- Flikop-Svítá Galina 3523
- Flis Marek 2629
- Flis-Czeraniak Elżbieta 3270, 4689
- Flisiak Dominik 1684, 1685, 2745, 6103, 9138, 9139
- Flisiński Jerzy 5284; red. 270
- Flizak Sebastian 8134, 8181
- Florczak Ilona 887, 1261, 4543, 8365, 9123; rec. 1070; wyd. 7941
- Florczak Sylwia 2842
- Florek Aniela, współpr. 9841
- Florek Anna 3905
- Florek Magdalena 4062
- Florek Marcin 10055
- Florek Marek 4184, 4197, 4759, 6817, 6818, 6896
- Florencja, Włochy 1329, 2734; sobór 7032
- Florian, św. 5126
- Florilegium historicum amicorum munera 2048
- Florkowska Marzena, red. 2775
- Florkowska-Frančić Halina 70, 2580
- Florynka, pow. nowosądecki; republika 9321
- Fluda-Krokos Agnieszka 3063, 3387, 3409, 5008; red. 1692
- Focke Rudolf 1917
- Foerster Otfried 2845
- Fogelzang-Adler Ewa 3062, 3409, 3410, 10059; przedm. 10059; red. 1703, 3062, 10059; wyd. 10059
- Foggt Andrzej 3575
- Fojcik Karol 3836
- Fokciński Hieronim 10902
- Foksiński Roman 5174
- Fokt Agnieszka, współpr. 1407
- Fokt Iwona 4015, 6019, 9901
- Fokt Krzysztof 559, 560, 1051; red. 1051; wyd. 7248, 7251
- Foldvari Peter 2504
- Folejewski Feliks 5745
- Folga-Januszewska Dorota 3551, 3622
- Folia Historica Cracoviensia* 188

- Folia Toruniensia* 189
 Follprecht Kamila 456, 1249, 2568;
 red. 207; wyd. 8038
 Foltyn Edyta, przedm. 3242; red.
 3242
 Foltyn Eugeniusz 817
 Foltyn Rafał 1454, 3242, 5166
 Foltyn Tomasz 1219
 Fołta Magdalena 4420
 Fołta Stanisław 1905
 Fonnesberg-Schmidt Iben 6897
 Fontana Baltazar 3564
 Fontana Jakub 3727
 Fontane Theodor 5190
 Forczek-Brataniec Urszula 1947
 Forczmańska Urszula 1864
 Fordon zob. Bydgoszcz
 Fordoński Arkadiusz, wyd. 1047
 Forecki Piotr 1538, 3292
 Forma Eugeniusz 9140
 Forma Marzena, rec. 4033
 Formacja 1910. Świadkowie nowo-
 czesności 3208
 Formanowicz Mariusz 2123
 Formowanie kultury katolickiej w do-
 bie potydenckiej 7435
 Formularz z Uppsali 6787
 Fornal Maria 1973
 Fornal Paweł 5717, 10569
 Förster Jerzy 1340
 Fortuny Mariano 8880
Forum Historyczno-Spoleczne 190
 Forycki Maciej 391, 393, 768, 4483,
 7436; red. 173, 768; tł. 7436
 Forsyjak Jacek 7180
 Fotografia w czasie – czas w foto-
 grafii 1903
 Fotta Bartłomiej, red. 11242
 Fotyga Anna 11392
 Fox Dorota 6599
 Fox Stanisław 6436
 Fórmanek Edmund Wiktor 5351
 Fraget Józef 3628
 Fragment lustracji starostwa bielskie-
 go 7228
 Frajlich Anna 3307
 Franaszek Piotr 2580, 2929, 4323,
 4444, 6432, 8205; przedm. 2929;
 red. 2929
 Franc Aneta 9902
 Francić Mirosław 2580
 Franciszek, książę szczeciński 7376
 Franciszek, papież 2643
 Franciszek II Rakoczy 7881
 Franciszek Dachtera, bł. 5336
 Franciszek Józef I, cesarz Austrii
 1786, 8555, 8631
 Franciszek Walicki we wspomnie-
 niach Anioła Stróża 4016
 Franciszkanie 43, 54, 108, 3479,
 3606, 3639, 3905, 4043, 4894,
 4895, 4898, 4924, 4965, 4972,
 4998, 5001, 5014, 5037, 5112,
 5187, 5322, 5344, 7205, 7656
 Franciszkanki 6255, 9420
 Francja 391, 513, 845, 890, 1412,
 1766, 2048, 2309, 2544, 2580,
 2602, 2606, 2616, 2645, 2688,
 2753, 2765, 2814, 3109, 3223,
 3239, 3252, 3427, 3463, 4008,
 4387, 4487, 4596, 4610, 4625,
 4627, 4633, 4675, 4713, 4722,
 4809, 4814, 4830, 5120, 5155,
 5360, 5524, 5559, 6859, 7218,
 7311, 7406, 7480, 7853, 7875,
 7993, 8064, 8163, 8230, 8237,
 8280, 8359, 8406, 8428, 8620,
 8637, 8704, 8746, 8822, 8853,
 8854, 8873, 9011, 9081, 9082,
 9129, 9143, 9158, 9362, 9458,
 9560, 9607, 9665, 9772, 9802,
 10052, 10077, 10172, 10219,
 10245, 10628, 10629, 10653,
 10798, 10887, 10902, 11058,
 11077, 11083
 Francken Frans 3622
 Francyk Jan 4415
 Franczak Henryk 5746
 Franczak Józef 5427
 Franczak Radosław 3388
 Franczak Stanisław 8206
 Franczyk-Cegła Agnieszka 1412,
 1413, 1417, 4888
 Francki Antoni 8207
 Franeker, Holandia 5449
 Franke Jerzy 1, 3076; przedm. 1;
 red. 1
 Frankel Maria 5801, 6253; red. 351
 Frankenberg Leopold Sigismund
 3554
 Frankfurt nad Menem, Niemcy
 10945
 Frankfurt nad Odrą, Niemcy
 730, 4794, 9233
 Frankowiak Anita, red. 3493
 Frankowic Marcin Ignacy 970
 Frankowicz Krzysztof 506
 Frankowska Violetta, tł. 2539
 Frankowski Leon 8639
 Frankowski Marek Tadeusz 9903
 Frankowski Patryk, red. 1566
 Frankowski Wojciech 10215
 Franków Piotr 10570, 11300
 Franz Ludwig von Pfalz-Neuburg,
 biskup elektor 3554
 Franz Maciej 1019, 2594, 7633,
 7875; rec. 2605; red. 2594–2596,
 4808, 7633
 Franzke Cordula A., wyd. 6780
 Franz Kenny 1947
 Frassati Gawronscy, rodzina 5333
 Fraś Jarosław M. 1614
 Frauenburg Johann 2049
 Frazik Wojciech 1925, 6164, 10157,
 10571, 11149; red. 377
 Fraç Józef 1974
 Fraćkiewicz Anna 1975
 Fraćkiewicz Małgorzata Krystyna
 1169
 Fraćkowiak Maksymilian 4794, 6498
 Fraćkowiak Piotr 1282, 2858
 Fraćkowska Anna 716
 Fraćzak Piotr 6379
 Fraćzek Agnieszka 2545
 Fraćzek Lech 4290, 6463; wyd.
 7975
 Fraćzek Piotr 7075
 Fraćzkiewicz Kamil 2616
 Fraćzkiewicz Marta 1546
 Fraćzkowski Franciszek 9126
 Fraś Marcin 613
 Frątczak Dorota, red. 2643
 Fredro Aleksander 2617, 2835, 3235
Free Europe 9992
 Freise Matthias 3209
 Frejlich Andrzej, red. 1439
 Frelichowski Stefan Wincenty 3300
 Frenkel Giza 2709
 Frenkel Janusz 2615
 Frenzel Jan 5747
 Freud Zygmunt 8664
 Freund Florian 1787
 Freus Jadwiga z d. Marchewka 6580
 Frey-Stecowa Beata 3622, 4881
 Freytags Gustav 2845
 Freza Jacek 7054
 Frick David 7437; tł. 7914
 Friedeborn Paul 7229
 Friedl Jiří 9904, 10572
 Friedla Katharina 10573, 11173;
 rec. 9854
 Friedman Aleksandr 4703
 Friedrich Agnieszka 3270, 4612,
 8208
 Friedrich Jacek 7495
 Friedrich Karin 7645, 7696
 Friedrich Markud, red. 990
 Friedrich von Sachsen, wielki mistrz
 krzyżacki 7096
 Frielinghaus Martin 6366
 Friszke Andrzej 910, 2607, 10436,
 10485, 10544, 10558, 10574–
 10576, 10979; polem. 8933;
 przedm. 10375
 Fröbel Friedrich 8749
 Froben Johannes 849
 Frolov Aleksej, rec. 2313
 From mentalités to anthropological
 history 763
 From studies in the culture of medie-
 val Europe 6898
 Frombork, pow. braniewski 944,
 3622
 Fronczak Paulina 9905
 Front Łukasz, red. 6437
 Frontczak Beata 3524
 Frost Robert 2550, 7645
 Frowin z Krakowa 2059
 Frühmittelalterliche Münzfunde aus
 Polen 2210
 Frużyński Adam 4323, 6097, 8209
 Frybes Marcin 521; rec. 10950
 Fryburg Bryzgowijski, Niem-
 cy 2592
 Fryc Adam 6379, 6599

- Fryc Stanisław 4095, 5285, 5286
 Fryc-Piętak Dorota, red. 4952
 Frycie Stanisław 2889
 Frycz Karol 3525
 Frydel Tomasz, rec. 10138, 10512
 Fryderyk II, cesarz 2592
 Fryderyk I, król Wirtembergii 6547
 Fryderyk II Wielki, król Prus 2591, 5165
 Fryderyk Wilhelm, elektor brandenburski i książę pruski 4818
 Fryderyk Wilhelm III, król Prus 8067
 Frykowski Janusz Adam 7438–7440, 8219
 Fryling Jan 4634
 Fysiowie, rodzina 2890
 Frysztacki Krzysztof, przedm. 2398; red. 2398
 Fryś Andrzej 2890, 6347, 8211
 Fryzlewicz Andrzej 7441
 Fryzlewicz Franciszek 4291
 Fryzlewicz Marek Stanisław 10577, 10578
 Fuchs Erich 1414
 Fuchs Jana 3695
 Fuchsońska Jolanta 9568
 Fudala Magdalena, współpr. 10334
 Fudala Tomasz 1765; red. 1765
 Fudali Dariusz Jacek 10579
 Fudala Tadeusz, rec. 10943
 Fudzińska Ewa 7054
 Fudziński Mirosław 2615, 6749, 7054; przedm. 7054; red. 7054
 Fudziński Piotr 2615, 7054
 Fuente Pablo de la 8293
 Fuhrmann Marcin 6843
 Fukala Radek 2628
 Fukierowie, rodzina 6598
 Fukumoto Kenshi 1031; rec. 8764
 Fulara Grzegorz, oprac. 1363
 Fulińska Agnieszka 8833
 Fülöp szállítás, Węgry 9635
 Fulstein von, ród 6627
 Fulek Wojciech, przedm. 4016
 Fundatorzy Kalwarii 5287
 Fundowicz Joanna, oprac. 5317
 Funkcjonariusze Policji Państwowej 5288
 Furman Michał 7442
 Furmanek Mirosław 777, 7188; red. 777
 Furmanik-Kowalska Magdalena, red. 3613
 Furmańska Katarzyna, oprac. 21
 Furmańska Magdalena 10580
 Fürstenberg/Havel, Niemcy; obóz Ravensbrück 8969, 9714, 9905, 9936, 10124
 Furtak Janusz, red. 5080, 9809
 Fuszara Małgorzata 2394
 Futoma, pow. rzeszowski 2629
 Gabelentz von der, rodzina 8708
 Gaberle Andrzej 5407
 Gabiś Agata 10581
 Gabiś Tomasz, tł. 3695, 11419
 Gabrel Dariusz 1060
 Gabryl Franciszek 2835
 Gabrysiak Aleksandra 5748
 Gabryś Dorota 3622
 Gabryś Marcin, red. 2750
 Gabryś-Sławińska Monika 8508; oprac. 3263; red. 3297
 Gaca-Wyczółkowska Joanna, współpr. 11238
 Gach Piotr Paweł 2915, 4302
 Gacka Dorota 3389
 Gacki Henryk 5928; red. 5928
 Gackowski Andrzej 2274
 Gackowski Jacek 2636, 6703
 Gaczoł Andrzej 9141
 Gaczoł Ewa 3904
 Gac, pow. przeworski 933
 Gad Paweł 7443
 Gadacz Remigiusz 4330
 Gadamska-Serafin Renata 3243, 3248
 Gadocha Marcin 6062
 Gadomska Barbara, tł. 9846, 10437
 Gadomski Ilia 9281
 Gadomski Jerzy 3526
 Gadomski Łukasz, il. 3662
 Gadomski Stanisław, fot. 1833
 Gadomski Zbigniew 10458
 Gadowska Aspazja 2663
 Gadowska Irmina 3502, 3527, 3669; przedm. 3892; red. 3892
 Gadzinowski Piotr, współpr. 10334
 Gahlbeck Christian 6366
 Gaibulina Karina 8212
 Gaj, Litwa 5136
 Gaj Beata 2402, 2595, 5171
 Gaj Krzysztof M. 4835, 9142, 9906
 Gajcy Tadeusz 5749, 10127
 Gajda Ilona 6599
 Gajda Kinga Anna 1448
 Gajda Marek 5721
 Gajda Mateusz 9143
 Gajda Piotr, tł. 2187
 Gajda Stanisław 3098
 Gajda Zdzisław, przedm. 2787
 Gajderowicz Idzi 392
 Gajderowicz Magdalena 5531
 Gajdka Krzysztof 650
 Gajdowski Klemens 9665
 Gajdur Sławomir 9144
 Gajek Agata, współpr. 3831
 Gajewska Agnieszka 3210
 Gajewska Bożena, red. 2704; wyd. 9826, 10240
 Gajewska Grażyna 9858; przedm. 9858
 Gajewska Mariola 3528
 Gajewska-Prorok Elżbieta 1976
 Gajewski Artur, oprac. 832; red. 832, 7670
 Gajewski Jerzy W. 6274
 Gajewski Krzysztof 10540
 Gajewski Marek 1655, 1810
 Gajewski Mirosław 9145
 Gajewski Sebastian 10582
 Gajewski Tomasz, wyd. 8023
 Gajewski Wojciech 2682
 Gajl Tadeusz 2124
 Gajos Robert, wyd. 10318
 Gajowiak Magdalena 3928
 Gajt Tadeusz, il. 2126
 Gajzler Lech, wyd. 11249
 Gajzler Paweł Tadeusz 9907
 Gala Sławomir 3098
 Galant Arleta, red. 3232
 Galant Jan, red. 10961
 Galarowicz Jan 6243
 Galbraith Marysia 2425
 Galec Zbigniew 5559
 Galek Czesław 8213–8217, 8749
 Galeria portretów I Liceum Ogólnokształcącego w Ostrowie Wielkopolskim 5289
 Galewski Dariusz 3554, 3720, 7444; przedm. 3554; red. 3554
Galičanin 3477
 Galicja 19, 191, 481, 494, 504, 562, 896, 934, 952, 980, 1049, 1179, 1219, 1271, 1322, 1449, 2049, 2061, 2062, 2277, 2309, 2508, 2546, 2568, 2569, 2580, 2623, 2629, 2789, 3022, 3084, 3333, 3374, 3427, 3622, 3859, 3993, 3996, 4288, 4318, 4324, 4387, 4607, 4737, 4830, 4845, 5008, 5034, 5037, 6387, 6432, 6489, 7798, 7955, 7994, 8017, 8077, 8081, 8126, 8147, 8173–8175, 8181, 8185, 8190, 8193, 8205, 8213, 8218, 8227, 8240, 8262, 8272, 8292, 8314, 8334, 8365, 8387, 8388, 8397, 8401, 8431, 8447, 8477, 8489, 8492, 8502, 8511, 8518, 8520, 8555, 8557, 8560, 8580, 8597–8599, 8604, 8605, 8629, 8637, 8672, 8710, 8749, 8755, 8756, 8760, 8774, 8784, 8812, 8818, 8820, 8826, 8828, 8849, 8868, 8884, 8888, 9098, 9448, 10078; Wschodnia 5190, 8071, 8319, 8350, 8365, 8411, 8606, 8628, 8809, 9849; Zachodnia 3590, 4044, 8812, 8821, 9417
Galicja 191
 Galicyjskie drogi i bezdroża 8218
 Galij-Skarbińska Sylwia 2567, 5545, 10966
 Galik Piotr 1099, 1106, 1417
 Galik V. 2394
 Galińska Justyna 3529
 Galińska Paulina 1158
 Galiński Tadeusz 6704, 6705
 Gall Alfred 5190
 Gall Iwo 115
 Galla Ryszard, przedm. 2685
 Gallewicz Anna 7414
 Galuba Rafał 2104
 Galubović Vítal 860; rec. 7794

- Galus Zbigniew, rec. 2203
 Galush William, rec. 2527
 Gałaj-Dempniak Renata 4834; red. 4834, 4839
 Gałaszek Jan 1977
 Gałaszewska-Chilczuk Dorota 11225
 Gałazka Arleta 1436
 Gałazka Marta 11472
 Gałczyńska Cecylia Zofia 8219
 Gałczyński Konstanty Ildefons 3196, 3241, 3311
 Gałęcka Anna 1333
 Gałęcka Marzena 3696
 Gałęcki Zygmunt 6632
 Gałędek Michał 8220, 8359, 8614, 9146
 Gałęza Jarosław 1550; przedm. 2479
 Gałęziowska Małgorzata 10583, 10584
 Gałęzowscy, rodzina 8746
 Gałęzowski Marek 10105; oprac. 8443; przedm. 8443
 Gałka Andrzej (Jędrzej) 7184
 Gałka-Olejko Oliwia 1486, 11173
 Gałkowie, rodzina 6551
 Gałkowski Adam 5559; rec. 2735, 8584
 Gałkowski Artur 2352; przedm. 2352; red. 2352
 Gałkowski Piotr 4292, 6575
 Gałuszka Tomasz 6893, 6899; red. 6880
 Gałwiazek Tomasz 8221
 Gambuś Florian 3071
 Gan Paweł 6772
 Gan-Krzywoszyńska Katarzyna 5581
 Gancarczyk Paweł 4043; red. 4043
 Gancarczyk-Piotrowska Barbara 9824
 Gancarski Jan 3642; przedm. 3642, 6924; red. 3642, 6924
 Gancarz Natalia 1588, 1926, 2426
 Gancewski Jan 7445; red. 2609
 Gancewski Mateusz Piotr 8222; rec. 7930
 Ganda wa, Belgia 3435
 Gandecka Kamila, red. 3017
 Gang Zhao 2605
 Ganzer Christian, wyd. 9626
 Gańko Karolina Wanda 8448
 Gapiński Bartłomiej 2621, 4387; red. 5117
 Gapski Henryk 4845; red. 2303
 Gapski Marcin Henryk 6900
 Gapys Jerzy 2623, 10156; przedm. 10055, 10156; red. 10055, 10156
 Gara Katarzyna, współpr. 7326
 Garbacik Paweł 6517
 Garbacik Roman 4293
 Garbacz Halina 6746
 Garbacz Krzysztof 3697, 4862; wyd. 8899
 Garbacz-Klempka Aldona 4165; współpr. 6730
 Garbaczewski Witold 2211, 6363
 Garbal Łukasz 5937, 10585, 10632, 10974
 Garbarczyk Witold 7446
 Garb atka - Letnisko, pow. kozie-
 nicki 3738
 Garbers Peter 2; oprac. 35; red. 35
 Garbińska Marta 4697
 Garbowski Tadeusz 2789
 Garb ów, pow. lubelski; region
 2629, 9339
 Garczewska-Semka Katarzyna 1400,
 2033
 Garczorz Wiktor Karol 10216
 Garczyk Bartłomiej 8223, 9483; rec.
 7953; red. 8811
 Garczyński Krzysztof, współpr. 2213
 Gardawski Juliusz 4696, 5469
 Gardawski Stefan 5469
 Gar de ja, pow. kwidzyński 9409
 Gardela Leszek 6901, 7059, 7077;
 red. 143
 Gardner Monika M. 9427
 Gardocki Wiktor 11093; red. 10212
 Gardzeu Źry zob. Gordziejew Jerzy
 Gardzielewski Zygryfryd 3383, 10211
 Gardziński Zygmunt 4294, 4751,
 7814; red. 4751
 Garfunkel Aaron 1962
 Gargulscy, rodzina 5361
 Gargulski Kazimierz 5361
 Garlicki Andrzej 2551
 Garlicki Apolinary 764
 Garlicki Przemysław 1333
 Garlińska Maja 3252
 Garmatny Vital' 9147
 Garmisch-Partenkirchen,
 Niemcy 4159
 Garnavault Monika 1978
 Garnier Johann Adam de 7444
 Garstedt, Niemcy 9902
 Garstka Robert, fot. 2475
 Garvens Oskar 3607
 Garwolin, woj. mazowieckie 1483,
 9335, 10594; powiat 6388, 8296,
 9258; region 378, 7626
 Garwoliński Tomasz 861, 1382,
 3395, 3464; przedm. 3395; red.
 3395, 3464
 Garza Susan 1182
 Gaśaj Darius 7881
 Gasiorowski Tom, tł. 3724
 Gaspars Jan 6551
 Gastpar Waldemar 5469
 Gasztold Brygida, rec. 3174
 Gasztold-Señ Przemysław 10544;
 przedm. 10544; red. 10544
 Gasztoldowie, ród 3675
 Gatlik Franciszek Konstanty 6902
 Gatner Grażyna 10960; red. 10960
 Gatterer Johann Christoph 2592
 Gattinara Mercurino Arborio di 7218
 Gaudyn Maria 5310
 Gaul Ernest 2049
 Gaul Jerzy 1308, 1786, 4814
 Gaulle Charles de 4625, 11058
 Gavrash Irina, red. 2756, 3540
 Gavrilišin Petro 9481
 Gawalewicz Marian 3293
 Gawarecki Sebastian 7796
 Gawarecki Wincenty Hipolit 4573
 Gawel Łukasz 3993; przedm. 3993;
 red. 3993
 Gawęcka Barbara Maria 1979
 Gawęda Przemysław 3709
 Gawędzki Tomasz 4096
 Gawin Dariusz 2886, 4696
 Gawin Magdalena 8272
 Gawin Tadeusz 9148
 Gawinecka-Woźniak Magda 4675,
 10586; rec. 10010
 Gawinecki Marian 4261
 Gawkowski Robert 5290; rec. 2908
 Gawlasowie, rodzina 5497
 Gawlik Bartosz, fot. 2475
 Gawlik Jan Stefan 4444; red. 4444
 Gawlik Kordian 1043
 Gawlik Marek 2877
 Gawlikowska Alicja 11196
 Gawlikowski Jerzy 6903
 Gawlikowski Lechosław 10974
 Gawlikowski Stefan 4097
 Gawliński Stanisław 5564
 Gawłowicz Józef 10217
 Gawłowski Piotr 5816
 Gawor Leszek 2789, 2835
 Gawrecki Dan 2544, 2780
 Gawron Mirosław 9149; red. 374
 Gawron Przemysław 1309, 4806,
 7875; red. 7805
 Gawrońska Joanna 6706
 Gawrońska-Garstka Magdalena 9150
 Gawroński Andrzej 673, 2781, 8727
 Gawroński Eryk 679
 Gawroński Franciszek Rawita- 2048,
 2625, 5667, 8026
 Gawroński Jan 7938
 Gawroński Wojciech 5759, 6285;
 oprac. 1615
 Gawrychowski Jacek 5625
 Gawrychowski Stanisław 5625
 Gawrycki Marcin Florian, red. 4722
 Gawrylak Monika 3675
 Gawryliuk Iwan 3205
 Gawryluk Barbara, współpr. 3192
 Gawryszczak Anna, rec. 5355
 Gawryszczak Marcin 9123; wyd.
 10377
 Gawryszczak Piotr 5263, 8293,
 10587
 Gawryś Andrzej 9666
 Gawryś Cezary 9666
 Gawryś Zofia 9666
 Gazda Daniel 7054
 Gazda Lucjan 6710, 6739
 Gazdowice, pow. gryfiński 6496
 Gazeta Częstochowska 10843
 Gazeta Gdańska 2625, 3488
 Gazeta Grudziądzka 5918
 Gazeta Kaliska 3442
 Gazeta Kielecka 2623, 3410

- Gazeta Kościańska/Polska* 8257
Gazeta Krakowska 8536, 8854
Gazeta Ludowa 2605
Gazeta Lwowska 8258
Gazeta Naddniestrzańska 2546
Gazeta Olsztyńska 1545
Gazeta Opolska 3427
Gazeta Polska 10485
Gazeta Polska w Berlinie 8346
Gazeta Pomorska 10244
Gazeta Radomska 4830
Gazeta Siemianowicka 3469
Gazeta Toruńska 4528
Gazeta Warszawska 8101
Gazeta Wyborcza 2670, 4707, 4717, 10485, 11354
Gazeton 11476
 Gaziński Radosław 1283, 2858, 5571, 6452; przedm. 6452; red. 6452
 Gaździcki Maciej 970, 3200, 4549
 Gąbin, pow. plocki 5114, 6506, 7984
 Gądecki Stanisław, przedm. 5243
 Gądek Maciej Józef (Anzelm) 5130
 Gągolewski Marcin 6607
 Gągorowska-Chudobka Jolanta 6707
 Gąsawa, pow. żyński 7154
 Gąsienica-Byrcyn Wojciech 2427
 Gąsiewski Włodzimierz 6642
 Gąsiński Arkadiusz 874
 Gąsior Anna 5692
 Gąsior Grzegorz, tl. 9904
 Gąsior Henryk 4295
 Gąsior Tomasz 5692
 Gąsiorowska Patrycja 4878, 4889, 5008, 5037, 5112, 6893
 Gąsiorowski Andrzej 2625, 9151, 9908, 11301
 Gąsiorowski Antoni 6284; oprac. 90
 Gąsiorowski Jędrzej 4342
 Gąsiorowski Stefan 2634, 5008, 5034, 5743, 7419, 7645; oprac. 11; przedm. 7419; rec. 7629; red. 199
 Gąsiorowski Teodor 10157
 Gąski, pow. inowrocławski 6716
 Gąsowski Tomasz 2580, 8536, 11410; przedm. 7938, 8637; red. 326
 Gąsowski Zbigniew 1436
 Gąsowska Maja 5175, 6808, 8067
 Gąszczak Maria 5256
 Gątarczyk Agnieszka 6567; przedm. 6567; red. 6567
 Gbiorezyk Mariusz, red. 4738
 Gdańsk 941, 956, 1127, 1219, 1224, 1333, 1436, 1437, 1484–1491, 1666–1671, 1802, 2007, 2022, 2048, 2198, 2516, 2567, 2575, 2580, 2592, 2602, 2605, 2615, 2625, 2645, 2675, 2698, 2810, 3254, 3362, 3383, 3393, 3460, 3583, 3625, 3638, 3701, 3849, 3873, 4023, 4042, 4099, 4115, 4159, 4163, 4179, 4180, 4243, 4637, 4668, 4760, 4935, 5121, 5166, 5217, 5362, 5483, 5545, 6390, 6391, 6593, 6793, 6802, 6803, 6948, 7054, 7070, 7091, 7280, 7495, 7548, 7558, 7693, 7723, 7744, 7881, 8601, 8903, 8913, 8966, 8969, 9212, 9714, 9797, 10162, 10278, 10292, 10369, 10425, 10433, 10492, 10558, 10565, 10607, 10749, 10766, 10878, 11021, 11173, 11400, 11479; Dolne Miasto 6389; Główne Miasto 3873; Górki 8441; komturstwo 2276, 6960; Nowy Port 7959; Oliwa 2592, 3573, 3639, 3839, 5319, 7054, 7538, 7608, 10263; Orunia 6553; region 10292, 10637; Westerplatte 11202; Wolne Miasto 4592, 5121, 7929, 9166, 9446, 9491; Wrzeszcz 2917
 Gdańsk, twierdza Wislouchście 4760
 Gdańska archidiecezja 1225, 4918
 Gdańska Zatoka 1436
 Gdańskie województwo 2871, 10524, 10542, 10597, 10630, 10837
 Gdy umiera człowiek, umiera świat cały 2428
 Gdynia, woj. pomorskie 374, 1071, 1436, 1492, 1493, 1984, 2614, 2684, 2987, 4115, 4334, 4378, 4388, 4454, 4735, 4980, 4992, 5014, 5139, 5249, 5457, 6392, 7054, 9149, 9154, 9175, 9227, 9402, 9861, 10425, 10607, 11021, 11142, 11316, 11317, 11407; Mały Kaek 842
 Gdzie mogli powstańczy kopce 7939
 Gebell Gottfried Karl 3554
 Gebert Jerzy 4098, 4099
 Gebethner Gustaw August 3427, 3428
 Gediga Bogusław 5406, 6898; red. 5208
 Gedl Marek 5406, 5751
 Gelbard Izabela 3355
 Gella Aleksander 2388, 4296
 Geller Joanna 1903
 Geller Mihail Ākovlevič 2552
 Gellner Joanna 3904
 Gembara Magdalena, tl. 8147
 Gembicki Bartłomiej 4017
 Gemra Anna, przedm. 3251; red. 3251
 Generalne Gubernatorstwo 9863, 9870, 10009, 10096, 10107, 10138, 10152, 10153, 10154, 10162
 Generał Józef Haller 5779
 Generał Michał Gutowski (1910–2006) 5776
 Genewa, Szwajcaria 3529
 Genik Mikołaj 9481
Gens 192
 Genscher Hans-Dietrich 10656
 Genua, Włochy 3720, 4008, 8128
 Geppert Eugeniusz 3622
 Geras Wiesław 3973
 Gerc Lidia 3709
 Geremek Bronisław 10183, 10218, 11229
 Gerencsér Tibor 10052
 Gerhard Hirschfelder, bl. 5752
 Gerlic Henryk 8067; oprac. 5337
 Gerlich Miłosz A. 2698
 Germakówka, Ukraina 9701; region 9701
 German Ludomił 3297
 German Sárgej, rec. 4972
 Germanie 4265, 6746
 Gernat Jacek 9355
 Gersdorff zob. Parsko
 Gersdorff Gero Wolf von 10032
 Gersdorff von, ród 5415
 Gerson Wojciech 3531
 Gerss (Giersz) Marcin 5327, 8484
 Gerstenkorn Tadeusz 2790
 Gertruda Mieszkówna, księżna kijowska 6792, 7169
 Geryk Marcin 11290
 Geryn Katarzyna 4890, 6528
 Geschichte im Bild 2049
 Gessek Maria 4944
 Getka Joanna 3295
 Getka-Kenig Mikołaj 4387, 5674, 8224; red. 1744
 Getto warszawskie 9667
 Getynga, Niemcy 11284
 Gębala Monika Antonina 4018
 Gębarowicz Mieczysław 3530
 Gębarowska Katarzyna 6171
 Gębica Piotr 6759
 Gębice, pow. czarnkowsko-trzcianiecki 6393
 Gębice, pow. mogileński 3094
 Gębołyś Zdzisław 2, 8, 68, 3410; rec. 2599
 Gębska Marta 4809
 Gębura Krzysztof, tl. 3344
 Gędek Marek 2311, 4761
 Gędłek Krzysztof 4637
 Gęsicki Wiesław 5753
 Gęsikowska Kamila 6379
 Gęśla Marceli Ryszard 2063, 5008, 5112; red. 5008
 Ghazarian Dawit 1361
 Gianolio Térésa 10219
 Giaro Tomasz, przedm. 3087
 Gibbs Justyna 4513
 Gibczyński Wojciech 2212–2214
 Gibek Jerzy, red. 1646
 Gibińska Marta 3311
 Gibraltar 1058, 9966
 Gidaszewski Tomasz, oprac. 2293
 Gidle, pow. radomszczański 3518, 7291, 7800, 7906

- Giebułtowski Jerzy 9909; tł. 1048, 5195
- Giecz, pow. średzki, woj. wielkopolskie 2236, 6921
- Giedrewicz-Niewińska Aneta 10588
- Giedroyc Jerzy 1176, 2727, 4729, 4814, 9278, 10183, 10217, 10220, 10311, 10974, 10984
- Giedyminowicze 2606
- Giejns Aleksander 2623
- Gielata Ireneusz 3196, 3314
- Gielazyn Mikołaj 3204
- Gieleciński Marek 4690
- Giełczew, lewy dopływ Wieprza 1051
- Giełczyński Bogusław 4297
- Giełdon Wojciech 1153
- Giełdoń-Paszek Aleksandra 5140
- Giełgud Antoni 8479
- Giełzak Marcin 862
- Giełżyński Wojciech 10333
- Giemsza Max 6432
- Giemza Antoni Tadeusz 5291
- Giemzowie, rodzina 5291
- Gierczak Tadeusz 9910
- Gierczyńska Joanna 1598, 9936
- Gierek Edward 6432, 10333, 10638, 11128, 11170
- Giergiel Tomisław 707, 2052, 2125, 2152; oprac. 29; red. 6047
- Giergielewicz Jerzy 2172, 2622
- Gierke Michał 6612, 6904
- Gierlak Maria 5190
- Gierlicki Stanisław, tł. 4273
- Gierlotka Stefan 4298
- Gierłowska Katarzyna, wyd. 7989
- Giermasińska Anna 2015
- Giermaziak Wojciech 4487; red. 5442
- Gierowska-Kałuża Joanna 2061, 8272, 9349
- Gierowski Józef Andrzej 2616, 7696
- Giersz Ferdynand Jan 3511
- Gierszewska Barbara Lena 10974
- Gierszewski Rajmund 10589
- Gierszewski Zbigniew 9479
- Giertych Jędrzej 2582, 10333
- Giertych Maciej 10334
- Gierymski Aleksander 7744
- Gierymski Maksymilian 2044, 8407
- Giese Arno 11302
- Gieszczyńska Renata 1944, 11173
- Gieszczyński Witold 10590, 10856; rec. 11233; red. 185
- Gietrzwałd, pow. olsztyński 8453
- Gieysztor Aleksander 814, 863, 1302, 2379, 5421, 7158, 9668
- Giełkowski Mirosław 9152; red. 330, 4793, 4835
- Gigas Johannes 7373
- Gigilewicz Edward 5559, 6528; red. 7933
- Gigilewicz Weronika, oprac. 7933
- Gil Andrzej 3590, 6905, 7814; przedm. 3590; red. 3590
- Gil Euzebiusz 1551, 10591
- Gil Radosław 4817, 11039
- Gilarski Zbigniew 4299
- Gilewicz Elwira 8535
- Gilewski Wojciech, tł. 9941
- Gilga Krystyna 2399
- Giller Agaton 3326, 5754, 7940
- Gilowice, pow. żywiecki 1013
- Gilowska Zyta 11394
- Gimżauskas Edmundas 8225, 9153
- Ginczanka Zuzanna 1770
- Ginter Bolesław 5406
- Giometti Cristiano 7744
- Girdwojń Anna 7043
- Girlich Hans-Joachim 2845
- Girstowt Aleksandra 570, 6906
- Girzyński Zbigniew 2567, 8064; przedm. 8064; red. 2567, 8064
- GIS as a tool to analyze the history of Silesia 765
- Gis Kacper 2606
- Gistoryà gandlū ū Belarusi 4300
- Giszowicz zob. Katowice
- Giś Jan 9136
- Giustiniani Marco Antonio 7428
- Giza, Egipt 2726
- Gizbert-Studnicki Władysław zob. Studnicki Władysław
- Gizewiusz Gustaw 480, 5327
- Gizycko, woj. warmińsko-mazurskie 5327, 6394, 6831, 10322, 10786, 11196
- Giżyńska Monika 9066
- Glabisz Grzegorz 1927, 7447, 7448
- Glaeser Zygfryd 5187, 11146; red. 116
- Glanc Cecylia 106
- Glanc-Zagaja Grażyna, red. 817
- Glapiński Mariusz 6710
- Gläser, inspektor 8323
- Glasgow, Wielka Brytania 8979
- Glass Andrzej 4301
- Glass Henryk 11196
- Glattauer Daniel 11479
- Glatz Joanna 1284
- Glaubicz Sabiński Julian 3326
- Glauer Max 5423
- Glazur Janina 4501
- Gleic Alojzy Krzysztof 3993
- Gleisner Iwona 3409
- Glemp Józef 2722, 4698, 10333, 10334, 10730, 11024
- Glemża, rodzina 8510
- Gleń Adrian 3241
- Gleń Piotr 4751
- Glica Sebastian 6486
- Glicher Wiliam 3504
- Glier Joachim Paweł 2891
- Gliksman Adam 1705
- Glimos-Nadgórska Anna 1080, 6379; rec. 8703
- Gliniszki, Litwa 10067
- Glinianowicz Marcin 6688
- Gliniecki Tomasz 2682, 3929, 4836, 9911, 9912
- Glinka Xawery 2754
- Glin's'kij Isidor 8365
- Gliński Tomasz 8226, 9669
- Gliński Waldemar 6663, 8749, 10902; red. 2755
- Gliński Wiesław 1169
- Glisne, pow. limanowski 2934
- Gliszczynski Marcin, red. 4051
- Gliściński Konrad 4550
- Gliwa Andrzej 6924, 7449
- Gliwa Renata 2352; przedm. 2352; red. 2352
- Gliwice, woj. śląskie 298, 1202, 1348, 1477, 2026, 2052, 3962, 4505, 4898, 5152, 7100, 7223, 8911, 9965, 10554; Bojków 876; Łabędy 817; powiat 1477
- Globenko-Ogloblin Mikola Mikolajowič 4737
- Globisch Wolfgang 5824
- Globocnik Odiło 10074
- Gloger Maciej 3211, 3314; przedm. 3314; red. 3314
- Gloger Zygmunt 1253, 2065, 2429, 2642, 2855, 3374, 4484, 7941
- Głombik Konrad 2845
- Głondys-Kadela Bożena, współpr. 3829
- Gluch Józef 1811
- Gluck Leopold 5421
- Glugla Paweł 8227; wyd. 7987, 10194
- Glura Ewa 439, 440
- Glušik Irina 864, 2905
- Gluzza Zbigniew, oprac. 1760
- Gluziński Antoni 5451
- Gładkowska Anna 2635
- Gładkowski Andrzej 1928
- Gładysiak Łukasz 6447
- Gładysz Andrzej 4832, 9547
- Głaz Jakub 6551
- Głazek Dorota 3610, 3840
- Głazik Monika 5657
- Głazewski Jacek, rec. 6204; wyd. 11229
- Głęb Zbigniew 7450
- Głębiński Stanisław 4592, 9363
- Głęmbin Rajmund 5292
- Głębiccka Ewa 3212
- Głębocki Henryk 4676, 4698
- Głębokie, Białoruś 9697
- Głębokie, pow. drawski 10839
- Głębowice, pow. woiłowski 7444
- Głodne dzieci w Polsce 4302
- Głodowski Bogusław 4891, 4892
- Głogowiec, pow. łęczycki 5732
- Głogowska Helena 5531, 9154, 9155, 10974; red. 374
- Głogowska Katarzyna 7771
- Głogowski Jerzy 1898
- Głogów, woj. dolnośląskie 777, 1494, 2629, 3609, 3639, 4043, 4984, 6481, 6783, 7732; księstwo 6481
- Głogów Małopolski, pow. rzeszowski 2515, 4890, 5353,

- 7363, 7364, 9868, 9869; region 4249
- Głogówek, pow. prudnicki 6395
- Głombiowska Zofia 3204
- Głos 7944, 10221
- Głos Koszaliński 3468
- Głos, który nie umilkł 11303
- Głos Międzyrzecki 3485
- Głos Młodzieży 9401
- Głos Nauczyciela 2714
- Głos Nauczycielski 10645
- Głos niepodległości 10221
- Głos Płocki 8290
- Głos Podhala 8948
- Głos Podlasia 3485
- Głos Podlaski 3485, 3486
- Głos Radziecki 9401
- Głos Robotniczy 11002
- Głos Rzeszowski 8631
- Głos Wolny 8703
- Głosek Marian 988, 2636, 4614
- Głosy z nad Odry 3409
- Głotowo, pow. olsztyński 6962
- Głowa Władysław 6443
- Głowa-Solińska Anna, współpr. 6443
- Głowaccy, rodzina 5293, 5468
- Głowacka Ludwika 2012
- Głowacka-Helak Małgorzata 1386
- Głowacka-Penczyńska Anetta 6514; red. 3337
- Głowacka-Sobiech Edyta 483, 841, 3084; rec. 3083, 9250, 10748
- Głowacki Albin 9913; rec. 9850; red. 2763
- Głowacki Aleksander zob. Prus Bolesław
- Głowacki Bartosz 11225
- Głowacki Janusz 3352
- Głowacki Leon 8639
- Głowacki Marian 4140, 8228
- Głowacki Piotr 10592
- Głowacki Roman, wyd. 10242
- Głowacki Waldemar Józef 5293
- Głowacz Daniel, red. 1856, 5288
- Głowicka Francesca 6255
- Głowiński Michał 397, 2607, 3307, 4612, 10593
- Głowiński Tomasz 3664; red. 3664
- Głód Janusz 4893
- Główka Czesław 6576
- Główka Dariusz 6572, 6868
- Głubczyce, woj. opolskie 2479, 2628
- Głubisz Bartosz 7451
- Głuchowska Anna 10222
- Głuchowska Lidia 3563
- Głuchowski Gerard 2789
- Głuchowski Jan 10222, 10223
- Głuchowski Karol 2688
- Głuchowski-Fedirko Piotr 8293
- Głuchów, pow. skierniewicki 6396
- Głuszak Marcin 710, 865, 1294, 2162, 4543, 7452–7455; red. 4576; wyd. 7273
- Głuszek Anna 3290
- Głuszek Jerzy 6907
- Głuszewski Wojciech 1980
- Głuszko Mariusz 8229
- Głuszkowski Michał 2791, 3152, 10540; przedm. 10540; red. 10540
- Głuszkowski Piotr 866, 8822
- Głuszycza, pow. nowosolski 6445
- Gmina Wasilków w latach 1919–1956. 6650
- Gmiterek Henryk 2544, 2549, 2634; rec. 2780; red. 2549; wyd. 7207
- Gmitruk Dawid 1473
- Gmitruk Janusz 3365, 4638, 4642, 4690, 4697, 4715, 5559, 6215, 6220, 8734, 9156, 9157, 9914, 11477; przedm. 3544, 4690; red. 3365, 3544, 4642, 5559
- Gmurczyk Zbigniew 9295
- Gmurczyk-Wrońska Małgorzata 8064, 8230, 9158, 10052
- Gmyrek Grzegorz 777
- Gmyz Maria 11473
- Gnaciński Piotr 7495
- Gnat Agata 4308
- Gnat-Wieteska Zbigniew 2633, 8231, 10594
- Gnatowski Jan 3271
- Gnerowicz Henryka 2892
- Gnerowicz Jerzy 2892, 4303, 5679
- Gniatczyk Jerzy 5755
- Gniazdowska Małgorzata 4265
- Gniecki Czesław 5112; red. 5112
- Gniew, pow. tczewski 2516, 7054, 7703, 9687
- Gniewkowo, pow. inowrocławski 3749
- Gniezno, woj. wielkopolskie 789, 957, 1225, 1672, 2058, 2112, 2573, 3388, 3415, 3870, 3916, 4948, 6297, 6898, 6951, 7011, 7043, 7105, 8977, 9295, 9864, 10353; archidiakoniat 7489, 7490; Dziekanka 9858; powiat 2408
- Gnieźnińska archidiecezja 2269, 3502, 4387, 7320, 7883, 9295, 10353
- Gnieźnińskie Pojezierze 6757
- Goa, Indie 3606
- Gobeliny Ogińskich ze Stonimia 1689
- Goc Małgorzata 2479
- Gocal Agnieszka 4894
- Gochna Michał 546, 588, 633, 2049, 2064, 2312, 7456
- Gochy, region na Kaszubach 2494, 2625
- Goci 855, 1417
- Goclon Jacek Arkadiusz 9159, 9160
- Gocłowski Tadeusz 5756
- Goczałkowice-Zdrój, pow. pszczyński 10996
- Goczałkowski Stanisław 7808
- Godawa Bronisława, przedm. 9008
- Godawa Marcin 4986
- Goddeeris Idesbald 8639
- Godebski Franciszek 4008
- Godek Kaja, przedm. 10317
- Godek Sławomir 8232; rec. 2536
- Godlewska Anna 1051
- Godlewska Donata 6483
- Godlewska Ewa 2539, 2555
- Godlewska Ewelina 2882
- Godlewski Aleksander Lech 10948
- Godlewski Emil mł. 5451
- Godlewski Łukasz 6908, 7457
- Godlewski Piotr 1705, 4102, 4159
- Godlewski Zbigniew 10481
- Godłowski Jan, red. 336
- Godłowski Kazimierz 5406
- Gödöölö, Węgry 9190
- Godon Krzysztof 1734
- Godów, pow. wodzisławski; gmina 4997
- Godyń Danuta 1512
- Godzińców, pow. skierniewicki; gmina 6397
- Godziesze Wielkie, pow. kaliski 4975; parafia 7321
- Godzik Barbara 1249
- Godzińska Marzena 573
- Godziszewska Dorota 10038
- Godziszewski Jerzy 5757
- Goetz, rodzina 4444
- Goetz-Okocimscy, rodzina 4444
- Goetz-Okocimski Jan Albin 4444
- Goetz-Okocimski Jan Ewangelista 4444
- Gofron Paweł, przedm. 9363; red. 9363
- Gogola Marek 892; red. 892
- Gogola Zdzisław 4878, 4895, 4896, 5119
- Gogolewska Elżbieta 5758; red. 5758
- Gogolewski Tadeusz 5758
- Gogosz Remigiusz 478
- Goński Dariusz 817
- Gojawczyńska Pola 5758
- Gojniczek Waclaw 7458
- Goksiński Jan 4100
- Gola Beata 688, 8545; przedm. 8545; red. 8545
- Gola Tomasz 1981
- Golachowski Stanisław 4008
- Golak Julian 5165
- Golańska Monika 2615
- Golański Adam 2615
- Golasowice, pow. pszczyński 7212
- Golasz-Szołomicka Hanna 3554
- Golba Radosław 2049, 2309
- Goldberg Halina 4019
- Goldfinger Izak 5759, 5760
- Goldin Semion 4612
- Goldoni Carlo 7600
- Goldsmith Barbara 6157
- Goldszmit Jakub 7942
- Goldstęjn Eli 9771
- Golec Irena 10822
- Golec Józef 5292

- Golejów, pow. lwówecki 6398
 Golemski Marek 3670; przedm. 3670; red. 3670
 Goleniów, woj. zachodniopomorskie 6399, 8958
 Goleşteanu Raluca, rec. 5138
 Goleszów, pow. cieszyński 1473
 Gołędzinów, pow. trzebnicki 448
 Goli Otok, wyspa w Chorwacji; obóz 11181
 Golińek Ryszard Daniel 8233, 8234
 Golice, pow. gryfiński
 Golicka-Jabłońska Małgorzata 5907, 6293
 Golicki Józef 1812, 1813
 Golik Dawid 9915, 9916, 10157, 10595; przedm. 10052; red. 10052; współpr. 1167; wyd. 10294, 10417
 Golińska Alina 6228
 Goliński Mateusz 5294, 6909, 7041; przedm. 7041; red. 7041; wyd. 7319
 Goliński Zbigniew 3362
 Golis Jan 4162
 Goliszek Piotr 11289
 Golka Marian 10382
 Golla Hanna 2479
 Golmont Zdzisław 11304
 Golon Mirosław 2567; red. 2567
 Golovatik Valentina 2670
 Goltz Piotr, rec. 2601
 Golub zob. Golub-Dobrzyń
 Golub-Dobrzyń, woj. kujawsko-pomorskie 2636; dekanat 7920, 7921
 Golaczyńska Magdalena 5165
 Gołańcz, pow. wągrowiecki 1902, 3824
 Gołasz Zbigniew 11173; współpr. 10204
 Gołaszewski Jan Klemens 8309
 Gołaszewski Janusz, przedm. 3861; wyd. 7325
 Gołaszewski Łukasz 7459, 7460
 Gołaszewski Marcin, red. 3344
 Gołata Elżbieta 6191
 Gołąb, pow. puławski 6400; konfederacja 7472
 Gołąb Agata 2510
 Gołąb Grzegorz 3270
 Gołąb Maciej, przedm. 10878
 Gołąbki, pow. łukowski 4441
 Golda Agnieszka, rec. 68
 Gołdap, woj. warmińsko-mazurskie 4920
 Goldyn Paweł, oprac. 11
 Goldyn Piotr 2554, 2893, 3084, 3428, 3442, 5531, 6014, 9161–9163; przedm. 9469; red. 9469
 Gołębniak Andrzej 1998, 2021, 3729
 Gołembowski Adam, red. 11302
 Gołębiowska Irminda 4559
 Gołębiowska Patrycja 4304
 Gołębiowski Grzegorz 5620, 9164
 Gołębiowski Henryk 3930
 Gołębiowski Marian 5761
 Gołębiowski Walter Wiesław 2723, 2723, 10902
 Gołębiowska Dorota, red. 1076
 Gołębiowska Joanna 2615
 Gołębiowska-Tobiasz Aneta 4188
 Gołębiowski Tomisław 777
 Gołębska Natalia 3956
 Gołkowski Kazimierz 4762
 Gołonóg zob. Dąbrowa Górnicza
 Gołota Janusz 10967, 11305
 Gołoty, pow. chełmiński 6401
 Gołub Stanisław 867, 6710
 Gołubiew Zofia 6346
 Gołuchowski Józef Wojciech 2789
 Gołyziak Paweł 4185
 Gombin Krzysztof 3606, 7461; rec. 4355
 Gombrowicz Witold 2642, 2780, 3282, 3290, 3367, 3977, 5190
 Gomoliszek Alicja 4179
 Gomoliszek Joanna 648; red. 1333
 Gomółka Anna 2860; przedm. 2860; red. 2860
 Gomółka Krystyna 11306
 Gomółka Marcin Juliusz 9165
 Gomoliński Józef 10224
 Gomulski Piotr 4760
 Gomułka Izabela 3698, 4183, 7041
 Gomułka Wiesław 10505, 10923
 Gomułka Władysław 4884, 5762, 10334, 10565, 10646, 10979, 11076, 11160
 Gomunice, pow. radomszczańskie 8393
 Gondek Bartosz 4159, 9166
 Gondek Elżbieta 6599
 Gondek Maciej M. 8235
 Gondek Maria Joanna, red. 5188
 Gondowicz Jan, przedm. 3368; wyd. 3368
 Goner Wojciech 10912
 Gonicz *Częstochowski* 5978, 8680
 Gonicz *Krakowski* 10006, 10096
 Gonicz *Łódzki* 8764, 8766
 Gonkowski Sławomir 4763
 Gontarczyk Piotr 4698, 10333, 10923; rec. 11096
 Gontarek Alicja 4703, 8236
 Gontarz Beata 5215
 Gontarz Franciszek 5295
 Gontarz Jan 5295
 Gontarzowie, rodzina 5295
 Gontaszewska Agnieszka 4305
 Gonzaga-Myszkowski Zygmunt zob. Myszkowski Zygmunt
 Gończyński-Jussis Filip 2277, 4725, 9167
 Gopło, jezioro; region 3731
 Goraj, pow. biłgorajski 8639
 Gorak Roman 2394
 Goral Agnieszka 3328, 5531
 Goral Zdzisław 6546
 Goras Magdalena 868, 3904
 Gorący Jarosław 4414
 Gorączko Marcin 2686
 Gorbačev Mihail Sergeevič 10334
 Gorbačeva Ol'ga 763
 Gorce 2421, 2484, 2485, 10304
 Gorczyca Krzysztof 9917
 Gorczyca Łukasz, oprac. 1863
 Gorczyńska Małgorzata 3279
 Gorczyński Maciej 3279
 Gordijčuk Larisa Antonivna, oprac. 1318
 Gordin Michael 2792
 Gordon Alfred 4415
 Gordon Andrzej 3060
 Gordon Krzysztof, red. 1734
 Gordziejew Jerzy 2338, 4551, 7462
 Gorecki Wilhelm 4306
 Gorgol Natalia, wyd. 9837
 Gorgon Emilia Margerita 9030
 Gorizontov Leonid Efreimovič 814
 Gorlach Krzysztof 3071
 Gorlice, woj. małopolskie 1814, 8181, 8186, 10425; powiat 3810, 9351
 Gorliński-Kucik Piotr, wyd. 10321
 Görlitz, Niemcy 1789, 2049, 3610, 4043, 5546, 11188
 Gorloff Elżbieta 3084, 10596, 10597
 Gorouben Anette, przedm. 8019; wyd. 8019
 Gorouben Jean-Claude, przedm. 8019; wyd. 8019
 Gorski Tadeusz 10225
 Gortych Dariusz 4307
 Gorynia Marian 11307
 Gorzałka Przemysław 8237
 Gorzelak Małgorzata 3531
 Gorzelik Jerzy 3532, 3622, 9168
 Gorków, pow. krasnostawski 6402
 Gorków Dorota 10598
 Gorzowska diecezja 10187, 10993
 Gorzowskie województwo 4116
 Gorzów Wielkopolski 190, 449, 1226–1230, 1349, 1419, 1673, 2093, 2378, 2698, 3676, 4116, 4446, 4504, 4862, 5368, 5574, 6294, 6295, 6612, 8349, 8891, 10523, 10570, 10868, 10878, 10976, 11174, 11300, 11460; ordynariat 10867; powiat 2093, 5475, 10570; region 20, 996
 Gorzuchowski Tadeusz 2820
 Gorzyca, pow. lubiński 1051
 Gorzyce, pow. tarnobrzeski; gmina 4308
 Gorzyce, pow. wodzisławski; gmina 4997
 Gorzyński Makary, przedm. 8049; wyd. 8049
 Gosik-Kapelińska Iwona 3297, 3316
 Gosk Marta 4530

- Goslar Tomasz 6685, 6745, 6920, 7043
 Gosławski Józef 1439
 Gospodarka Galicji 1179
 Gospodarka i rynek pracy w Tarnobrzieskiem 4308
Gospodarka Kolektywna 9401
Gospodarz 8771
 Gostkowscy, rodzina 5328
 Gostkowski Wincenty 6181
 Gostomski Walery 3297
 Gostynin, woj. mazowieckie 6506, 8554, 8817; region 4642
 Gostyń, pow. miłkowski 6403
 Gostyń, woj. wielkopolskie 5814, 8738
 Gostyńska Barbara, tl. 4179
 Goszczycka Seweryna 4532
 Goszczyńska Jolanta, przedm. 3771, 6654; red. 6654
 Goszczyński Artur 488, 2578, 2593, 3205, 7875
 Goszczyński Seweryn 3407
 Gosztowt-Ożyński Jan Romuald 5763
 Gosztyła Marek 10599
 Goszyk Edward 6426, 6427
 Goś Edmund, oprac. 5269
 Gościccy, rodzina 3834
 Gościeradów, pow. kraśnicki 1994
 Gościkowo, pow. świebodziński; Paradyż 10430
 Gościńska Joanna 3282
 Gościński Igor 4501, 4501
 Gościszów, pow. bolesławiecki 1874
Gość Niedzielny 6432, 11412
 Goślar Tomasz 6710
 Goślicki Franciszek 3350
 Gotchold Wiesław 6537
 Gotkiewicz Marek 10600
 Gotkiewicz Marian 2846, 10600
 Gotlib Henryk 9992
 Gotocki Paweł 2088
 Gotowała Jerzy 10075
 Gotowicz Aleksander 8238
 Gotowiecki Paweł 10601, 10968
 Gotowość. Kryzys bydgoski 10226
 Gotzen-Dold Maria 869
 Goumissi Ewa 1333
 Goworko-Składanek Beata 4695
 Gozdecka Renata 4047
 Gozdowice, pow. gryfiński 4203
 Gozdowski Julian 4101
 Goździkowie, rodzina 5397
 Goździk-Roszkowski Krzysztof 870, 6910-6914
 Gozliński Paweł 3316
 Góra, woj. dolnośląskie; powiat 1621, 9988
 Góra Dawid, red. 6591
 Góra Igliczna zob. Wilkanów
 Góra Kalwaria, pow. piaseczyński 1495, 2675, 5009
 Góra Mieczysław 10162, 10637
 Góra Świętej Anny, wzniesienie na Wyżynie Śląskiej 8067, 8239, 10983
 Góra Świętej Małgorzaty, pow. łęczycki 6684
 Góra-Szopiński Dariusz 4727
 Górajek Anna 2545, 11308; red. 2545
 Górak Artur 2052, 4547, 5404, 6567; przedm. 6567, 7955; red. 4547, 6567; wyd. 6567, 7955
 Górska Aleksandra 1158
 Góralski Witold M. 4722
 Górczak Zbyszko 2592, 6438, 6654
 Górczyk Wojciech Jerzy 3699
 Górczyńska-Szymkowska Beata 10213
 Górecka Anna 3311
 Górecka Blanka 4897
 Górecka Elżbieta 8293
 Górecka Ewa 3241
 Górecki Bartosz 8547
 Górecki Jan 8239
 Górecki Jan (1879-1938) 5519
 Górecki Janusz 1664, 7043; red. 1160
 Górecki Józef 5519
 Górecki Marian 10602
 Górecki Piotr 1202, 4898, 5825; red. 5825
 Górecki Wojciech 6915
 Górka Kazimierz 4444
 Górka Marcin 1166
 Górka Witold, współpr. 4085
 Górki zob. Gdańsk
 Górki Wielkie, pow. cieszyński 5140, 5887
 Górkiewicz Antoni 6452
 Górkiewicz-Bucka Ewa 4186
 Górna Bożena 3440, 4575; red. 3440
 Górniak Marek Robert 62, 4309, 6860
 Górniak-Bardzik Magdalena 2479; red. 240
 Górnicka Iwona 7463; rec. 6157
 Górnicka-Zdziech Izabela 3533
 Górnicki Leonard 9169
 Górnicki Łukasz 3104, 7414
 Górnicki Wiesław 10227, 10334
 Górniewicz Czesław 9670
Górnik 8703
 Górnik Jan 5764
Górnik Polski 193
 Górny Halszka 871; współpr. 2334
 Górny Justyna 4612
 Górny Maciej 2675, 2793, 8181, 8272, 11144; przedm. 8931; rec. 6661, 8339, 8676; red. 133; współpr. 5213
 Górny Marek, wyd. 2127
 Górny Michał 1019; oprac. 1267
 Górny Rafał 7464
 Górny Śląsk w Polsce Ludowej 10603
 Górszy, rodzina 4529, 9680
 Górska, pow. toruński 5545, 10722
 Górska Konstancja 3883
 Górska Magdalena 2059, 3362; oprac. 3362
 Górska Urszula 8240
 Górska-Gołaska Krystyna, oprac. 2293
 Górska-Lazarz Katarzyna, tl. 9075
 Górska-Streicher Justyna 6559, 6564, 6622, 10604
 Górski Adam 2048; oprac. 2093; tl. 7325; wyd. 7325
 Górski Andrzej 11051
 Górski Artur, współpr. 11244, 11245
 Górski Edward 55
 Górski Grzegorz 8064
 Górski Jacek 1443, 4197, 6089, 6746; przedm. 1443; red. 1443
 Górski Janusz 11051
 Górski Kacper 4586; red. 4586
 Górski Karol 1397, 2567
 Górski Piotr 9170
 Górski Piotr (1843-1930) 5765
 Górski Wojciech 2117
 Górzycza, pow. słubicki 3670, 6758
 Gorzyński Makary 3700
 Grab Tadeusz 8639
 Grabalski Paweł, wyd. 8957
 Grabarczyk Tadeusz 2430, 2615, 2633, 6810, 6898, 7054, 7465; rec. 892, 8848
 Grabarska Ewa 3440
 Grabarz Piotr 10960
 Grabelski Wiktor 5545
 Grabias-Banaszewska Katarzyna 3295, 3332
 Grabiec Dominika 4043
 Grabińska Hanna 10213
 Grabińska-Szczęśniak Anna 2479
 Grabiński Stefan 3227, 3290
 Grabiszewski Marek 4261
 Grabny Barbara 817
 Graboń Lucyna 8241
 Grabowska Anna 7067
 Grabowska Barbara 1043
 Grabowska Bożena 3670
 Grabowska Grażyna M., red. 3990
 Grabowska Jagoda 5978
 Grabowska Joanna 2894
 Grabowska Marzanna 11405
 Grabowska Teresa Maria z Marchwicz 4532
 Grabowska-Bacza Agata 5531
 Grabowska-Kuniczuk Agata 8107
 Grabowska-Pieńkosz Dorota 667, 668, 3428, 8242, 9918; rec. 2966, 8193
 Grabowska-Tutak Maria 6381
 Grabowski Ambroży 3387
 Grabowski Andrzej 9426
 Grabowski Benedykt Bohdan 1436
 Grabowski Bronisław Mateusz 1507, 1511
 Grabowski Elisabeth 2479, 5423

- Grabowski Franciszek 10605
 Grabowski Ireneusz 8243
 Grabowski Jan 1539; przedm. 9784; wyd. 9784
 Grabowski Janusz 651, 891, 1749, 2108, 6493, 6572; rec. 2109
 Grabowski Jarosław 4809
 Grabowski Klaudiusz 3701, 3849; red. 3849
 Grabowski Mateusz 2835
 Grabowski Michał 777, 1436, 5176
 Grabowski Michał (1804–1863) 2623, 4676
 Grabowski Piotr 2309
 Grabowski Stanisław 5427, 5766
 Grabowski Tomasz 1530, 1531
 Grabowski Waclaw 5427
 Grabowski Waldemar, przedm. 10010
 Grabowski Witold 5564
 Grabowski Włodzimierz Leszek, red. 5428
 Grabowski Zbigniew 4806
 Grabów, pow. łęczycki 2416, 4257
 Grabówka, pow. białostocki 10128
 Grabski August 6264; rec. 10449
 Grabski Maciej 1182
 Grabski Marek 2440
 Grabski Tadeusz 10254
 Grabski Władysław 2629, 4515, 4639, 9171, 9261
 Graciotti Sante 5153
 Gracová Blažena, red. 1043
 Gracz-Chmura Edyta 8536
 Graczyk Ewa, przedm. 3252; red. 3252
 Graczyk Maria 10448
 Graczyk Roman 4698
 Graczyk Waldemar 1344, 1385, 6964; przedm. 6964, 9664; red. 321, 6493, 6964; wyd. 9664
 Graczyńska Marta 3639, 6916; rec. 6824
 Grad Marcin 10485
 Grade Hans 6547
 Gradinskaitė Vilma 3504
 Gradowski Krzysztof, red. 4337
 Graf Maximilian 2539
 Graff Grzegorz 2440
 Graff Tomasz 908, 3067, 4881, 5034, 7164
 Grajek Józef 5714
 Grajek Marek 5681, 8515
 Grajewo, woj. podlaskie 7981, 10200; powiat 10547
 Grajewski Andrzej 5013, 10606
 Grajewski Czesław 2065
 Grajewski Grzegorz 3554; red. 1983
 Grajny Robert 9481
 Grala Hieronim 814, 7466
 Grala Marcin, rec. 7033
 Gralak Bronisław 9919
 Gralewski Franciszek Tadeusz 5767
 Gralewski Mateusz 2623, 5572, 7943
 Gramy dla was już 100 lat 4020
 Grandwilewski Waldemar Józef 2126
 Granice a życie – na styku kultur regionów 6440
 Graniczny Marek 4899
 Grantzin Zybert (Siwert) 6547
 Granzow y de la Cerda Casimiro Florencio 9920
 Grass Günter 2625, 11479
 Grassi Józef Maria 1753, 8816
 Grassmann Magdalena 1599, 4487, 7658
 Grata Paweł 4387, 4416, 9171; red. 4416
 Graz, Austria 8444
 Grażyński Michał 4149, 9188
 Grąbczewska Małgorzata Maria, rec. 1818
 Grąbczewski Bronisław 8483
 Grącka Monika 8244
 Grądzka-Rejak Martyna 9921, 10157; przedm. 10052, 10458; red. 10052, 10458
 Grądzi Stanisław 5296
 Grąsino, pow. słupski 5166
 Grązawski Kacper 1158
 Grązawski Kazimierz 2569, 4310, 6468, 6917, 6918; red. 6468
 Grążawy, pow. brodnicki 6917
 Grebin Teresa 5233
 Grecja 2059, 2700, 3319, 3551, 4809, 6546, 7596, 7760, 8042, 10977
 Green Quintana Irene, tł. 1164
 Greene Victor R. 1042
 Greenpoint zob. Nowy Jork
 Gregorczyk Dariusz 4814
 Gregorowicz Dorota 7875
 Gregorowicz Grażyna 9123
 Gregorowicz Jan Kanty 8859
 Greifswald, Niemcy 6948
 Greiner Piotr 1354, 5297, 5842, 5843; red. 352
 Greiwer Salomon 10099
 Grekowicz-Hausnerowa Michalina 8929
 Grelka Frank, rec. 9799, 9967
 Grell Chantal 7467
 Greń Jędrzej 872
 Gres' Sárgej 4300
 Gress Carrie, współpr. 5106
 Greszta Maciej 2614
 Gretkowski Andrzej 3022, 8245
 Gretzyngier Robert 4778, 4807
 Grey Joanna 10607
 Grężlikowski Janusz 7468
 Grębocin, pow. toruński 2033
 Gręziak Krzysztof, przedm. 6402
 Griazowiec, Rosja; obóz 9622
 Grimm Jacob 1074
 Grimm Wilhelm 1074
 Grin-Piszczek Ewa 1270, 5734; red. 5459; wyd. 7239
 Grinišćak Irena 9481
 Griškaitė Reda 8246, 8247
 Grobarczyk-Piećko Katarzyna 6411
 Grobelna Paulina zob. Grobelna-Mazurek Paulina
 Grobelna-Mazurek Paulina 873, 2606, 7469
 Grobelska Karolina 2882
 Grobelski Wojciech 6452, 10034
 Grobler Adam 11285
 Grobliczowie, rodzina 1566
 Grochal Anna 1513
 Grochal Władysław 1330
 Grochala Anna 6324
 Grochala Beata 10633
 Grochocka Monika 8614
 Grocholscy, rodzina 11196
 Grocholski Adam Remigiusz 11196
 Grocholski Henryk 5768
 Grocholski Ksawery 11196
 Grocholski Ludgard 95
 Grochowalski Andrzej 6119
 Grochowalski Wojciech 1642
 Grochowiak Stanisław 10961
 Grochowina Sylwia 2567, 6514, 9900, 9922, 10162; oprac. 5090; przedm. 5090; wyd. 5090
 Grochowiska, pow. pińczowski 1166
 Grochowscy, rodzina 5296
 Grochowska Joanna 9172
 Grochowski Andrzej, wyd. 2530
 Grochowski Grzegorz 396
 Grochowski Jan 3294
 Grochowski Janusz B. 5298
 Grochowski Łukasz 6919; rec. 6657
 Grochowski Piotr 433, 2431; red. 4503
 Grochów zob. Warszawa
 Grodcy, rodzina 5549
 Grodecka Aneta 3299
 Grodecka Ewa Konstancja 2895
 Grodecki Stanisław 6591; współpr. 6591
 Grodków, pow. brzeski, woj. opolskie 3084, 4934
 Grodno, Białoruś 977, 2086, 2338, 3166, 3374, 3622, 3798, 3936, 4832, 7226, 7462, 7556, 7560, 7705, 7710, 7777, 7778, 8432, 8433, 9053, 10101, Grodzieńszczyzna 2277, 8336, 10300, 10356; gubernia 2546, 5508, 7934, 8155, 8811, 9053; powiat 8799; region 10861
 Grodzicki Lech 8248
 Grodziec, pow. zlotoryjski 1976
 Grodzieńska diecezja 5022
 Grodzieńska Stefania 9682
 Grodzisk Mazowiecki, woj. mazowieckie 8997, 9585; powiat 5413
 Grodzisk Wielkopolski, woj. wielkopolskie 6654, 10446
 Grodziska Karolina 8798; red. 272; wyd. 8929
 Grodziska Warmii i Mazur 874

- Grodziski Stanisław 875, 6387, 7470, 8249, 8654; rec. 2525; red. 6420
 Grodzisko, pow. kłobucki 817
 Grodzisko, pow. poddębicki 3717
 Grodzisko, wzniesienie w Skomacku Wielkim, pow. etcki 6811
 Grodzisko wczesnośredniowieczne w Splawiu 6920
 Grodzka-Gużkowska Magdalena 5769
 Grodzki Witold 4900
 Groffik Anna 777
 Grohman Henryk 3611
 Groicki Bartłomiej 7620
 Grois Sebastian 876
 Gromada, rodzina 5328
 Gromadziński Stanisław 11309
 Gromadzka Jolanta 3664
 Gromiec Zofia 10608
 Gromnicki Jan 5718, 6074
 Gromnicki Mateusz 7645
 Gromski Jan 6486; współpr. 6486
 Gronau-Osińska Alicja, przedm. 4039; red. 4039
 Groniek Agnieszka, oprac. 3530; red. 3424
 Gronie 97, 194
 Gronowo Elbląskie, pow. elbląski; gmina 6421
 Gronowski Michał Tomasz 4986, 5847; red. 4986
 Grosicka Marzena 4642, 10156
 Gross Born zob. Borne Sulonowo
 Gross Döbern zob. Dobrzeń Wielki
 Gross Jan Tomasz 9923
 Gross Magdalena 4317
 Gross Radosław 5152, 10540, 10609, 10610, 10856
 Gross Wilhelm 6593
 Gross-Rosen zob. Rogoźnica
 Grosse Tomasz Grzegorz 11403
 Grosser Karl 3664
 Grossman Anna, red. 5208
 Groszkowski Janusz 5421
 Groszkowski Marek 642, 7471, 7472; rec. 7509
 Grot 3486
 Grot Dariusz 1180, 1181; oprac. 1205
 Grotek Edyta, rec. 5190
 Groth Andrzej 665, 2625, 5784; red. 278
 Groth Martyna 3969
 Grothówna Zofia 7230, 7630, 7631
 Grotowski Jerzy 3937, 10718; rec. 11105
 Grott Bogumił 2582, 4640, 4641; przedm. 2582; red. 2582
 Grott Olgierd 2582; przedm. 2582; red. 2582
 Grott Wojciech 9491
 Grotte Alfred 3504
 Grottger Artur 1936, 3619, 8450
 Grözinger Elvira 2675
 Gróbek zob. Brynica
 Gród piastowski w Gieczu 6921
 Gródek, pow. tomaszowski, woj. lubelskie; parafia 7440
 Grójec, woj. mazowieckie 6404; Grójeckie 4530
 Grubba-Thiede Dorota 3534, 3575
 Grubecka Iwona 5242; wyd. 2529
 Gruber Nina 3282
 Grubiński Waclaw 3993, 8515
 Gruca Anna 1, 2, 14, 3390, 3407, 3409, 3410; oprac. 11; red. 11
 Gruchała Irena 1431, 3391, 3392
 Gruchała Janusz S. 2062, 4986
 Gruchała Wojciech 3248, 3270
 Grudka Piotr 6264
 Grudniewski Jakub 6431
 Grudziądz, woj. kujawsko-pomorskie 21, 22, 279, 450, 930, 1000, 1018, 1052, 1158, 1496-1498, 1674, 2104, 2105, 2226, 2514, 3651, 3652, 3693, 3761, 3862, 5479, 5551, 5636, 6864, 6937, 7081, 7099, 7719, 8537, 8546, 8666, 8667, 8803, 9286, 9400, 9687, 10188, 10722, 10881; region 5636
 Grudzień Sebastian 4689
 Grudzińska Joanna 8824
 Grudzińska Marta 1947, 4237, 9936
 Grudzińska-Gross Irena, współpr. 9923
 Grudziński Maciej 4405
 Grulkowski Marcin 3393, 3873; wyd. 6793
 Grünbaum Eleazar 9888
 Grundmann Friedrich Wilhelm 6432
 Grunwald, pow. ostródzki 833, 1737, 2605, 4806, 8799
 Grunwald Marek 9295
 Grupa Dawid 7054
 Grupa Magdalena 3152
 Grupa Małgorzata 4288, 9965; red. 2636
 Gruša Aláksandr Ívanavič 2062
 Gruševs'kij Mihajlo Sergijovič 1034-1037, 3477
 Gruszczyk Jolanta, oprac. 5002
 Gruszczyk Marcela 4732
 Gruszczyńska-Jasiak Janina 9824
 Gruszczyński Jerzy 8250
 Gruszczyński Łukasz 11336
 Gruszczyński Waldemar, red. 1835
 Gruszecki Artur 8558
 Gruszka Bartłomiej 777, 7180; przedm. 7180; red. 7180
 Gruszka Zbigniew 757, 3442; oprac. 3420
 Gruza Ewa 4559
 Gruzickij Ūrij Leont'evič 4300
 Gruzja 78, 1820, 8556, 9020, 9370, 10014
 Grużewski Tadeusz 5207
 Gruźlewska Anna 2658, 2659, 2896, 10611
 Gry planszowe 1734
 Gryciuk Franciszek 4642
 Grycz Józef 3383
 Gryfice, woj. zachodniopomorskie 6547; powiat 6547
 Gryfici, ród 3411, 3617, 5571
 Gryfino, woj. zachodniopomorskie 6405, 11291
 Grygiel Hanna, oprac. 99
 Grygiel Jerzy 1690, 2544, 2549
 Grygiel Michał 6708
 Grygiel Ryszard 6709; rec. 6763
 Grygiel Tomasz, rec. 3903
 Gryglak Jan 9671
 Gryglewicz Tomasz 3622, 5407
 Gryglewska Agnieszka, red. 3029
 Gryglewski Piotr 3502, 3606; przedm. 3611; rec. 7349; red. 3611
 Gryglewski Ryszard W. 2794, 8798
 Grygorzewicz Bartosz 3861
 Grygorczyk Ewelina 9180
 Gryko-Andrejuk Beata 2594
 Grynberg Henryk 2546, 3307, 10974
 Grynberg Mikołaj 3329, 6289
 Grynia Marianna 9924
 Gryphius Andreas 2845
 Grys Iwona 1750
 Grysińska-Jarmuła Katarzyna 2547, 4009, 8064, 8251, 9469; przedm. 2547; red. 2547
 Grysipanowicz Piotr 2339
 Gryz Jerzy 4616
 Gryz Ryszard 2623, 2727; przedm. 8003; red. 137; wyd. 8003
 Gryzłó Mateusz, il. 3662
 Gryzłak Piotr 6126
 Grzanka Bartłomiej 9925
 Grzanka Małgorzata 9925
 Grządziel Dariusz 3028
 Grzebałska Weronika 877
 Grzebałkowska Magdalena 5299
 Grzebień Kazimierz 5564
 Grzebień Ludwik 878, 5300, 5301, 7352, 8252
 Grzebińska Magdalena 4901
 Grzebyta Robert 1929
 Grzech. Obrazy grzechu w sztuce 1668
 Grzechnik Sławomir 4317
 Grzegorzczak Andrzej 2704, 4902, 9926, 11173
 Grzegorzczak Bożena 3883
 Grzegorzczak Jan, red. 10311
 Grzegorek Grzegorz 3702; red. 3702
 Grzegorz Maksymilian 2275, 2276, 6922
 Grzegorz z Sambora 3254
 Grzegorzewice, pow. grodziski, woj. mazowieckie 4581
 Grzegorzewska Maria 3084
 Grzegorzewski Jan 2573, 8645
 Grzegorzewski Jerzy 3948
 Grzegórzek Mirosław 8253
 Grzegórzka Wiesława 5234

- Grzejszczak Łukasz 3502, 3535, 3611
 Grzela Remigiusz, współpr. 3945, 9714
 Grzelak Andrzej 4101
 Grzelak Czesław 879, 888, 9927–9929
 Grzelak Grzegorz 6259
 Grzelak Stanisław 10228
 Grzelakowski Ryszard 4311
 Grzelczak Piotr 4884, 10612, 10975; przedm. 10975; red. 10975
 Grzełoński Bogdan 10613
 Grzemska Aleksandra 3175
 Grzesiak Jan 2888
 Grzesiak Krzysztof, red. 6086
 Grzesik Paweł 1503, 2215
 Grzesik Ryszard 1169, 2592
 Grześniński Maciej 10713
 Grzeszak Anna 10485
 Grzeszczak Maciej 8254
 Grzeszczak-Szyszką Małgorzata 1439
 Grzeszczuk Danuta 9173
 Grzeszczuk Stanisław 7232
 Grzeszczuk-Brendel Hanna 3638, 6551
 Grzeszczuk-Gałązka Anna 10229
 Grzeszek Paweł 4903, 5994, 10614
 Grześcak Marian 3299
 Grzeškiewicz Katarzyna 2643
 Grzeškowiak Grzegorz 4837
 Grzeškowiak Radosław 7435, 7473
 Grzeškowiak-Krwawicz Anna 3216
 Grzeškowiak-Stepowicz Joanna 41, 1417
 Grzęda-Kempiński Marian 6367
 Grzędy, pow. moniecki 9812
 Grzędzicki Łukasz 4337; red. 5025
 Grzęska, pow. przeworski 6694
 Grzybek Barbara 2616
 Grzybek Dariusz 4645
 Grzyboś Jerzy 5407
 Grzybowscy, rodzina 5302
 Grzybowska Alicja, współpr. 10238
 Grzybowska Jadwiga 5770
 Grzybowska Maria 5302
 Grzybowski Andrzej 3395, 3840
 Grzybowski Henryk 5165
 Grzybowski Jacek Karol 5302
 Grzybowski Jerzy 4764, 5922, 9174, 9210
 Grzybowski Józef 4818
 Grzybowski Michał Marian 2660, 2697, 2897, 4904, 4905, 5303, 5628, 5770, 5905, 5958, 6146, 6155, 6227, 6322, 6572, 9295; przedm. 7920–7925; wyd. 1021, 2520, 7216, 7254, 7323, 7324, 7920–7925, 7985, 8033
 Grzybowski Romuald 3084, 3428, 9175, 10615–10617; red. 3009
 Grzybowski Stefan 3152, 5079
 Grzybowski Wacław 9257
 Grzymała-Siedlecki Adam 3235
 Grzymałowie, rodzina 2128
 Grzymisława, pow. człuchowski 2229
 Grzymkowska Wanda 5304
 Grzymułtowski Krzysztof 4818
 Grzywacz Andrzej 2848, 2882, 6267
 Grzywacz Halina 3408, 3440
 Grzywka Katarzyna zob. Grzywka-Kolago Katarzyna
 Grzywka-Kolago Katarzyna 5154, 5165; rec. 5185; red. 5141–5147
 Grzywna Józef 5771
 Guagnini Alessandro zob. Gwagnin Aleksander
 Guardian 11336
 Gubin, pow. krośnieński, woj. lubuskie 2245, 2548, 2592, 8427; region 3827
 Gubler Mariusz, red. 3998
 Gucci Santi 3506
 Gucia Dobrosława 3112, 3147, 3167, 6551, 8255, 9176
 Guzman Robert 1100, 1101
 Gud Pētr zob. Hud Piotr
 Gudejko-Masalska Małgorzata 5772
 Gudowska Marta 3536
 Gudowski Janusz, red. 2463
 Guénard-Maget Annie 5155
 Guesnet François 2675; przedm. 11256; red. 11256
 Gugala Piotr 2789
 Gugnowska Katarzyna 4042
 Gugulski Marcin 10221, 10230
 Guguła Piotr 2835
 Gujul, wielki chan mongolski 7079
 Gul Joanna, współpr. 1557
 Gul-Rechlewicz Violetta 10902
 Gulak Stanisław 3663
 Gularek Małgorzata 6635
 Gulczyńska Justyna 3084, 3428, 11225; rec. 2911
 Gulczyński Andrzej, przedm. 8828; red. 8828
 Gulczyński Janusz 9930
 Guldon Łukasz 614
 Gulić Milan 2583
 Guliński Jacek 5693
 Gumieńce zob. Szczecin
 Gumińska Ilona 5531
 Gummert Katarzyna 8430
 Gumołowska Teresa, oprac. 1793
 Gumowski Bohdan 3471
 Gumpłowicz Ludwik 2789
 Gumuła Robert 1937
 Gumuła Teresa 669, 880, 3084, 3428, 9469
 Gunderman Janusz 9824
 Gundlach Rudolf Gustaw 4459
 Gunia Piotr 6736, 7180
 Günsberg Leopold Stanisław 6063
 Gunter Georg 9931
 Güntner Marian Antoni zob. Rentgen Marian
 Gurba Jan, red. 3425
 Gurba Stanisław 7474
 Gurbin Tymoteusz 1158
 Gurgacz Władysław 10429
 Gurgul Józef 9795
 Gurgul Monika 3213
 Gurkhowie 2633
 Gurski Walenty 3295
 Gusen, Austria; obóz Mauthausen-Gusen 9831
 Gustaw II Adolf, król Szwecji 2615, 7801
 Gustaw Romuald 1373, 1708, 5531, 5773, 5774
 Gut Agnieszka 2109, 6612
 Gut Anna 2095, 3537
 Gut Jan 5775
 Gut Paweł 881, 2858, 6366, 6367, 6452, 9177, 9178
 Gut Wiktoria 5310
 Gutkowska Krystyna 2882
 Gutkowski Jan Marcełi 8833
 Gutkowski Mieczysław W. 9483
 Gutkowski Silvio, oprac. 2669
 Gutkowski Szymon 4696
 Gutnajer Abe 9878
 Gutowski Bartłomiej 1968
 Gutowski Jacek 1600
 Gutowski Krzysztof 1097, 1102
 Gutowski Michał 5776
 Gutsche Edda 6547
 GutsMuths Johann Christoph Friedrich 4149
 Guttenberg Adolf von 2277
 Güttlerowie, rodzina 5471
 Guttman Max 4162
 Guttmeier Karol 3727; red. 3690, 3727
 Guttry Aleksander 5777
 Guzdek Józef 3067
 Guzek Damian 11310
 Guzek Mariusz 2583, 3193
 Guzewicz Monika, red. 5043
 Guzewicz Wojciech 71, 117, 4906, 4907, 9179, 9180, 11311; oprac. 71; wyd. 10355, 10356, 10409
 Guziak Kinga 9181
 Guzik Barbara 5170
 Guzik Marcin 1
 Guzikowski Krzysztof 4834, 6923
 Guzowski Piotr 660, 766, 882, 883, 2499, 2503; rec. 2331, 2332
 Guzów, pow. żarski 2228
 Guzy-Pasiak Jolanta 4689
 Gwagnin Aleksander (właśc. Guagnini Alessandro) 2606, 3350, 7873
 Gwara Małgorzata, red. 1404
 Gwiazda Jan Bogusław 9932
 Gwiazda Joanna 10213
 Gwiazdowska Ewa 6452, 6547, 6612, 8256; rec. 6366
 Gwiazdowska Małgorzata 1982, 6546
 Gwido Chmarzyński i jego dzieło 3538
 Gwioździk Jolanta 4986, 7406, 7475; red. 4932
 Gwizdalanka Danuta 10878

- Gwizdowska Ewa 6593
 Gwoździec, pow. tarnowski 3622
 Gwoździec, Ukraina 8682
 Gwóźdź Aleksandra, oprac. 4762; red. 4762, 4786, 4795
 Gwóźdź Katarzyna 1989
 Gwóźdź Krzysztof 11113, 11173; przedm. 11113; red. 11113
 Gwóźdź Zbigniew 4765
 Gyurkovich Jacek, red. 3665
 Gzella Grażyna 5689, 8257, 8258; red. 357
 Gzella Jacek 3383, 8064, 8259; przedm. 2566
 Gzowska Alicja 3836, 3840
- Ha-Cefira* 3487
 Haar Efroim 3451
 Haas Agata 129
 Haas Wolf 11479
 Habel Joseph 4054
 Haberkantówna Wanda 2893
 Haberko Anna, tł. 2597
 Habermas Jürgen 2675
 Haberschrack Nicolaus 7075
 Habicht Kazimierz 9501
 Habielski Rafał 984, 4698; przedm. 10265; wyd. 10265
 Habsburgowie 980, 2277, 4737, 5562, 6815, 7233, 7298, 7686, 7701, 7818, 8272, 8637, 8812, 8888
 Hac Benedykt 804
 Hacz Józefa 6443
 Haczkiwicz Roman A. 884, 2340, 5305
 Haczów, pow. brzozowski 8105; gmina 3730
 Hać Danuta Maria 1182
 Hadamar, Niemcy 9864
 Hadamik Czesław 817, 6632
 Hadaś Tadeusz B., red. 4753
 Hadinger Adam Tadeusz 5778
 Haduch Elżbieta 6737
 Hadziewicz Rafał 2012
 Haertel Herrmann Carl Robert 3664
 Haffmann Jan 4575
 Haffka Aleksander 4612
 Hafner Jadwiga 5559
 Haga 8203
 Hahn Hans Henning 980; red. 5213
 Hajdrych Łukasz, rec. 8254
 Hajduk Bolesław 2625
 Hajduk Czesław 5306
 Hajduk Jan 463
 Hajduk Jolanta 1814
 Hajduk Lucja, red. 5002
 Hajduk Łukasz 6201, 8545
 Hajduk Olga M. 3506, 3539
 Hajduk-Nijakowska Janina 5197
 Hajdukowie, rodzina 5306
 Hajnówka, woj. podlaskie 1056, 9663
 Hajto-Pinkas Monika 5170
 Hak Elżbieta 970; red. 970
- Hala Stulecia we Wrocławiu 1983
 Halamska Maria 11312
 Halamska Paulina 926, 4043
 Halczak Bohdan 2679, 5509, 10618; red. 2679; wyd. 10315
 Halec Janina Małgorzata 10619–10621
 Halecki Oskar 992, 4620
 Halicka Beata 10622; wyd. 10301
 Halicka ziemia 5175
 Halicki Krzysztof 6514, 6634; oprac. 6514; przedm. 6514, 9622; red. 6514; wyd. 9622
 Halicz, Ukraina 3642, 8737; księstwo 6833
 Halili Rigels, przedm. 10540; red. 10540
 Halinowska Marta 4552
 Haliski Jan 5175
 Halizak Edward, red. 4722
 Hall Aleksander 6259, 11021
 Haller Jan 3415
 Haller Józef 5779, 8930
 Hallig Rudolf 3104
 Halùk Lesâ 2670
 Halaburda Marek, rec. 5015
 Hałagida Igor 10559
 Halas Maria 9672
 Hałas-Rakowska Hanna 6551
 Hałcnów zob. Bielsko-Biała
 Hałub Marek 2901; przedm. 2845; red. 2571, 2845
 Hałuszko Agata 777, 6736, 7747
 Hałuszowa, pow. nowotarski 6406
 Hamerani Giovanni Martino 2178
 Hamerskij Orest, przedm. 8875
 Hamielec Janusz 6569
 Hamm, Niemcy 854
 Hamryszczak Artur 411, 2066, 4908, 5531, 5773, 11313; rec. 2303; red. 150
 Han Herman 3849
 Hanc Wojciech 4909
 Hanczewski Paweł 1158
 Handel w średniowieczu w miastach 6924
 Handelman Marceli 8931
 Handke Krzysztof 9182
 Handke Kwiryna 3263
 Handke Waldemar 4814, 5669, 5883, 10034, 10623, 10624, 10713; red. 10034
 Handl Jacob 4043
 Handrock Ariane 3504
 Handschuh Luiza 7158
 Haneman Maks 5780
 Hanevič Vasilij Antonovič 2724
 Haniez Jan 5781
 Hankiewicz Klemens 2789
 Hankus Michał 3622
 Hann Chris 10625
 Hanusiewicz-Lavallee Mirosława 7406, 7435; przedm. 7853; red. 7853
 Hanusz Halina 4115
 Hanuszkiewicz Adam 3931
- Hanuszowce, Słowacja 6407
 Hańderek Marek, rec. 10719
 Hańsey, ród 7266
 Hańska Ewelina z Rzewuskich 3332
 Hap Wiesław 5307
 Hapanowicz Piotr 8260
 Haptaś Krzysztof 107, 2848, 3703, 6528, 8261; wyd. 9024
 Harańczyk Ewelina 2440
 Harasimiuk Krystyna Aleksandra 2898
 Harasimowicz Anna, tł. 4273
 Harasimowicz Jan 2901
 Harasimowicz Julia 9355
 Harasimowicz Zofia 2096
 Harat Andrzej 9673
 Harat-Strotsen Karolina 6685
 Haratyk Anna 3084
 Harbig Anna Maria 8262
 Harbin, Chiny 2573, 2715, 6078
 Harbul'ová L'ubica 8780
 Harbuziuk Maja 8779
 Harc Lucyna 7786
 Harcaj Piotr Witold 10034
 Harcerską drogą do niepodległości 10230
 Harcerski słownik biograficzny 5308
 Harcerski zwiad 9674
 Harcerskie słoneczne lata 2899
 Harcùk Kristina 2394; współpr. 3781
 Hardej Bożenna 11314
 Hardej Tatiana 1749
 Hardt Wojciech, red. 5413
 Hargreaves Richard 9933
 Harla Stanisław 5782
 Harmeliński Janusz 9824
 Harsdorfowa Maria z Gniewoszów 7990
 Hartford Courant 2679
 Hartman Elżbieta 5783
 Hartman Marian 5783
 Hartmann Kinga, red. 11188
 Hartmann Stefan 5784, 5785
 Hartry Edward Henrik 9675
 Hartung Johann Heinrich 7694
 Hartwich Mateusz, rec. 8888
 Hartwig Edward 1903
 Hartwig Magdalena 1815
 Harviainen Tapani 1424
 Has-Tokarz Anita 10626
 Hasanov Hasan, przedm. 4829
 Has'anova Lejla Samiułovna 8263
 Hašek Jaroslav 2602
 Haselau Jan Jakub 1919
 Hasiór Władysław 3608
 Hasiuk-Świrzbińska Magdalena 3932, 3969
 Haska Agnieszka 1293, 5376
 Hašková Veronika 7476
 Haslinger Peter, oprac. 2314
 Hasło „wycofywać” 11230
 Hass Waldemar 3704
 Hasse-Dresing Ursula 4646
 Hasselbusch Robert 519, 1751, 5559, 9936

- Haszyńska Sabina 2900
 Haska. Poświętowska we wspomnie-
 niach i listach 6080
 Hatałska-Rygorowicz Marta 2628
 Haude Ambrosius 2845
 Haupa Janina 3440
 Hauptman-Fischer Ewa, rec. 4075
 Hauptmann, rodzina 10759
 Hauptmann Carl 8585, 11355
 Hauptmann Gerhart 2545
 Hauptstock Günter 6395
 Haur Jakub Kazimierz 7231, 7786,
 7807
 Hausdorff Felix 2845
 Hauser Przemysław 2606, 2625,
 4625, 4713
 Hauser Zbigniew 5309
 Hauserowie, rodzina 5309
 Hausner Jerzy 4696
 Hausner Roman 9183
 Haūstovič Mikola Valāncinavič,
 oprac. 3126, 3127; przedm. 3126,
 3127
 Hausvater Piotr 5437
 Hauziński Jerzy 72, 1016, 2573,
 5392
 Hawrylak Maciej 3705, 3706, 3741
 Hawrysz Magdalena 3171
 Hawryszczyzn Marian 4415
 Haynitz Friedrich Anton von 4352
 Hazevoet Antoinette 2686
 Hazik Henryk 6639
 Hądzerek Aleksandra 9934
 Hebda Jan 4553
 Hebdów, pow. proszowicki 7060
 Hecker Helena 3374
 Heckmann Dieter 890, 6925; wyd.
 6786
 Heczko Piotr 5407
 Heda-Szary Antoni 9676
 Heesen Anke de 1438
 Heidegger Martin 3988
 Heiden Hermann 8264
 Heidenstein Reinhold 7421
 Heidrich Christian, red. 4970
 Heidrich Zbigniew Adolf 5786
 Heiman Leo 9677
 Hein-Kircher Heidi 763, 8265
 Heinrich Andrzej 1778
 Heinrich Aneta 8266
 Heinz Adam 2771
 Heinzel Ferdynand 8444
 Heise Brigit 4042
 Heisig Norbert 2901, 4575
 Hej! Mostowi, Mostowi 5310
 Hejczyk Anna, wyd. 9742
 Hejger Maciej 11173
 Hejke Krzysztof, fot. 8000
 Hejnicka-Bezwińska Teresa 8545
 Hejnosz Wojciech 9483
 Hel, pow. pucki 2614, 5855, 7962
 Helbig-Mischewski Brygida (Brigitta)
 3411, 5190
 Heller Józef 9127
 Hellman Peter 9935
 Hellmann Małgorzata 10627; tł.
 10627
 Hellmann Roland 10627, 10627
 Helman Zofia 4021
 Helsinki 10603
 Helski Półwysep 10092
 Helszyński Stanisław 3175, 10619,
 10620
 Heluan, Egipt 2726
 Helwig Martin 2320
 Helwin Wiktoria 6577
 Hemar Marian 3961
 Hen Józef 6078; przedm. 3245
 Hencke Karl Ludwig 8424
 Henckel von Donnersmarck, rodzi-
 na 4389
 Henczel-Wróblewska Ligia 5206,
 8267, 8828
 Hendrykowska Małgorzata 3990,
 8268; red. 3933
 Hennel-Bernasikowa Maria 3622,
 3707
 Hennel-Brzozowska Agnieszka 3671
 Hennenberger Caspar 2318
 Henning von Wartenberg 7110
 Henry Natacha 5311
 Henryk, biskup płocki 7048
 Henryk I Brodaty 6892
 Henryk II Pobożny 3541, 6965
 Henryk X Rumpold (Młodszy), książę
 glogowski 6798
 Henryk IX Starszy, książę zagańsko-
 -glogowski 6798
 Henryk VIII Wróbel, książę zagań-
 sko-glogowski 6798
 Henryk Sandomierski 1009, 2573,
 5123
 Henryk Siemiradzki i akademizm
 3540
 Henryk Sienkiewicz (1846–1916)
 1752
 Henryk Sławik. Śląski bohater trzech
 narodów 6164
 Henryk Walezy 3622
 Henryk zw. Łotyszem 2569, 5175
 Henryk Żeglarz 7633
 Henryków, pow. ząbkowicki 953,
 2628
 Henschel Eva, tł. 1459
 Henschel Horst, tł. 1459
 Henschke Eleonora 4910, 9184
 Hensel Leszek, red. 5174
 Hensel Zdzisław 6772, 7038
 Herbert Zbigniew 3214, 4698,
 10231, 10311, 10961
 Herbich Anna, wyd. 10213
 Herbich Tomasz 2835, 6739; red.
 777, 2835
 Herbst Edward 4513
 Herbst Stanisław 885, 2633
 Herbst Werner, tł. 2187
 Héré de Corny Emanuel 7410
Hereditas Monasteriorum 195
 Herka Klemens Stanisław 3294
 Herkus Monte, wódz pruski 1163
 Herliczka Jan Antoni 5787
 Herling-Grudziński Gustaw 3327,
 4698, 4737, 6632, 10311, 10974
 Herman Aneta Maria 10565, 11196
 Herman Jagoda 3112
 Herman Krzysztof Marek 4312
 Herman Radosław 3683
 Hermann Krone i inni 1816
 Hermann von Salza, wielki mistrz
 krzyżacki 6863
 Hermanowski Piotr, tł. 9614
 Hermeliński Wojciech, red. 11286
 Hernik Anna, wyd. 9776
 Herod Patrycja Ewa 6493, 6926, 6927
Herold 95
 Hermann Christofer 874; red. 3809
 Hersz Gabriel 7302
 Hertz Aleksander 3267
 Hertz Zofia 5788
 Hertz Zygmunt 10311
 Heruday-Kielczewska Magdalena
 1070, 2104, 10628, 10629
 Herudzińska-Oświecimska Marta,
 tł. 1512
 Herzig Arno 6624
 Herzig-Wolska Grażyna 5780
 Herzl Theodor 8131
 Heska-Kwaśniewicz Krystyna 6432
 Hess Agnieszka 3500
 Hessel Edward, współpr. 4293
 Heś Robert 2, 5123, 6481
 Het Józef 5789
 Hetmańczyk Janusz 4313
 Heweliusz Jan 2059, 7467, 7495
 Heyde Jürgen 2661
 Heydel Adam 9363
 Heyke Leon 3246, 5790, 5791
 Heymanowa Stefania 10232
 Heymowski Adam 2048
 Hickiewicz Jerzy 2902, 9481
 Hieronim ze Strydonu, św. 7025
 Higersberger Renata, red. 1611
 Hilary z Orleanu 2048
 Hildebrandt Andrzej 2725
 Hildebrandt-Radke Iwona 6685, 6744
 Hildegarda, św. 4986
 Hiller Karol 3520
 Himilsbach Barbara 10233
 Himilsbach Jan 5318, 10233
 Himmler Heinrich 9909
 Hinc Alina 4884
 Hinc Waldemar 5312
 Hinc-Mackiewicz Jolanta 893
 Hincowie, rodzina 5312
 Hinc Antoni 5792
 Hinkelmanns Peter, rec. 7501
 Hinz Jacek 113
 Hinz Janusz 22, 450
 Hirsch Michał 6928
 Hirsch Robert 1984
 Hirschberg zob. Jelenia Góra
 Hirschberg Aleksander 886
 Hirschberg Hans 5423
 Hirschfelder Gerhard zob. Gerhard
 Hirschfelder, bł.

- Hirszenberg Dinah 5793
Hirszenberg Samuel 3504, 5793
Hirszfeld Ludwik 5451
Hister Pola 8932
Historia. Gimnazjum, liceum, technikum 1103
Historia Białorusinów Podlasia 2662
Historia budowy Świątyni Opatrzności Bożej 4911
Historia communitatem facit 6929
Historia – dziś 767
Historia Fabryki Ołówków 4314
Historia i pamięć 887
Historia i tradycje ruchu ludowego 4642
Historia, ludzie, pamięć 9936
Historia Łodygowic 6482
Historia magistra vitae est... 2623
Historia myśli politycznej i prawnej 4573
Historia najnowsza gminy Brodnica 6359
Historia, pamięć, tożsamość w edukacji humanistycznej 1182
Historia Pińczowa na łamach Polskiego Słownika Biograficznego 5313
Historia polskich okręgów i regionów przemysłowych 4315
Historia polskiego filmu dokumentalnego 3933
Historia polskiego i niemieckiego sportu 4102
Historia Prus 2553
Historia starożytna na polskich uniwersytetach 2903
Historia szkoły średniej w Podegrodziu 2904
Historia sztuki 1439
Historia środowiskowa Polski i Europy 2277
Historia w Uniwersytecie Lwowskim 2905
Historia zabytkowego kampusu SGH w Warszawie 3708
Historical atlas of Poland 2313
Historiografia, publicystyka i mity 888
Historisch-topografischer Atlas schlesischer Städte 2314
Historisk Tidsskrift 2566
History of music in Poland 4021
Historyczne i kulturowe aspekty relacji polsko-rumuńskich 2554
Historyczne i polityczne związki Polski i Austrii 2555
Historyczno-Badawczy Biuletyn Filatelistyczny 96, 196
Historyczny atlas Polski 2315
Historyka 197
Historyzm toruński 3709
Historyzm, tradycjonalizm, archaizacja 3541
Hiszpania 500, 508, 2548, 3328, 3350, 4530, 4686, 7218, 7796, 7853, 8293, 9143, 9772, 10773
Hiszpańska-Neumann Maria 11196
Hitler Adolf 2539, 2675, 4619, 8918, 9081, 9326, 9933, 10017, 10138, 10162
Hlaváček Ivan 2544, 2549
Hlavka Josef 8798
Hlávková-Mráčková Lenka 4043; red. 4043
Hlebionek Marcin 395, 1070, 1219, 2049, 7477
Hlebowicz Jan 10630, 11225
Hlond August 1479, 2567, 4883, 5013, 9497
Hlond Helena Maria 4883
Hładkiewicz Wiesław 6509, 6930
Hładoń-Wiącek Joanna 3383
Hłasko Józef 7944
Hłasko Marek 5318, 10974, 11056
Hłudno, pow. brzozowski 4875
Hłyn Maria, wyd. 7990
Hmel'nickij Bogdan Zinovij zob. Chmielnicki Bohdan
Hnatiuk Aleksandra (Ola) 9937; tł. 10168
Hobot-Marcinek Joanna 11093
Hochberg von Pless, ród 8660
Hochfeld Julian 5421
Hochleitner Janusz 2028, 2569, 2634, 2682, 3729, 3893, 4912; przedm. 2028, 2682, 3729, 3893; red. 2028, 2682, 3729, 3754, 3893, 5473
Hodalska Magdalena 3500
Hodoń, Ukraina 1941
Hodyra Piotr 9938
Hoehle Andrzej 5810
Hoene-Wroński Józef 8508
Hoff Emil 2726
Hoff Jadwiga 733; rec. 8774
Hoffman Karol 3187
Hoffman Paweł, red. 4092
Hoffman Zbigniew, przedm. 6654
Hoffmann Antonina 4265
Hoffmann Georg 3509
Hoffmann Jakob Fryderyk 4763
Hoffmann Michalina 3710
Hoffmann Mirosław J. 4176, 6468, 6746
Hoffmann Peter 7336
Hoffmann Wiktor 11076
Hoffmann Wilhelm 6553
Hoffmann-Piotrowska Ewa 5188
Hoffmanowa Klementyna z Tańskich 2402, 8536, 8713
Hofman Iwona 2607, 6078; przedm. 6078, 10220; red. 6078; wyd. 10220
Hofman Stanisław 6537; przedm. 6537
Hohendorff Adam, wyd. 10404
Hohenstein zob. Królikowo
Hohenzollernowie 6514, 8828
Höhn Jan, mł. 2181, 2184
Hojda Iwona, oprac. 1363
Hojka Piotr 9965; red. 9965
Hojka Zbigniew 4323, 5813; rec. 2877, 3950; red. 5377
Hojnowski Jan 5198
Hojnowski Stanisław 2614
Holá Mlada 2628
Holandia 2682, 3849, 4378, 5190, 7218, 10902
Holc Benedykta, wyd. 9710
Holc Piotr, wyd. 9710
Holland Agnieszka 6265
Holly Grażyna 6355
Holmgren Beth 3993; rec. 2729
Holocaust cinema 3934
Holona Eryk 9185
Holoubek Gustaw 10846
Holszański Paweł 3372
Holzer Jerzy 2556, 5794, 8933, 10436; rec. 10575
Holzman Joanna, tł. 1844
Holda Joanna 2441
Hołojuch Mateusz 9186
Hołowiński Ignacy 3338
Hołownia Ryszard 3554
Hołoby, Ukraina 2574
Hołowko Tadeusz 8934
Hołub Barbara 5177; red. 5177
Hołub Jacek Marian 4845, 9187
Hołowka Agata, red. 11291
Hołuj Dominika 6458
Hołyś Emil 4751
Homa Tomasz 8536
Homann Georg Gotthilf Jacob 2795, 2795
Hombek Danuta 3362, 7232, 7478, 7479
Homer 7135
Homič Lesia 2394
Homicki Bogusław 10234
Homo homini res sacra 2727
Honak Ivanna 2589
Honecker Erich 10333
Honka Norbert 2685
Honsza Norbert 11479; rec. 5418, 5861
Hońdo Leszek 3669, 5034; przedm. 3669; red. 3669
Hopfinger Maryla 397, 2607, 3355, 11390
Hoppe Maria 5795
Hoppe Paweł 644, 5336; red. 5095, 5336
Horanin Jadwiga 1345
Horčíčka Václav 8269
Hordecki Bartosz 8828
Hordejuk Sławomir 5209
Hordyński Piotr 1362
Horiszny Władysław 5824
Hornek Jakub 2780
Hornik Franciszek 10909
Horno-Popławski Stanisław 3575
Homowscy, rodzina 5296
Horoch Emil 2555, 10631; red. 275
Horochów, Ukraina 3622, 8958
Horodek, pow. leski 9281
Horodoło, pow. hrubieszowski 5630, 6408, 7161; unia 7164, 8799

- Horodyska, prawy dopływ Wojsławki 6710
- Horodysko, pow. chełmski 6710
- Horodysko. Od epoki kamienia do wczesnego średniowiecza 6710
- Horodyszczce, Białoruś 3799
- Horolets Anna 2728
- Horoszkiewiczówna Walentyna 4163
- Horoszek Genowefa 2216
- Horowic Jaakow Icchak zob. Horowitz Jacob Isaac
- Horowitz Jacob Isaac 4913, 4913
- Horowska Jolanta 11452
- Horowski Jarosław 3016
- Horwat Jerzy 1051
- Horwol, Białoruś 7658
- Horyniec-Zdrój, pow. lubaczowski 6409
- Horyń Ewa 3205; red. 3166, 3167
- Horyń Jerzy 8270
- Horyń Lidia 3084
- Horzela Dobrosława 5037
- Horzyca Wilam 115
- Höss Rudolf 751, 9970
- Hoszowska Mariola 562, 2905, 8271, 8365; wyd. 8046
- House of Vasa 7233
- How was life? 2504
- Howhanian Astwadzadur zob. Janusz Bohdan
- Hoyer Henryk Fryderyk 5451
- Hozjusz Stanisław 3395
- Hrabia Stanisław 4008
- Hroch Mirosław 4554
- Hrubieszów, woj. lubelskie 5314, 5536, 6181; starostwo 2341
- Hrubieszów – małe Polin 5314
- Hruboń Anton 4830
- Hruk Janusz 6696
- Hruzicki Jury 4300
- Hrynczyszyn Michał 6811
- Hryniewiczowie, rodzina 5296
- Hryniewiecka Jolanta, wyd. 9716
- Hryniewiecki Bolesław 2854
- Hryszkiewicz Dominik 11315
- Hryszko Barbara 7480
- Hrywna Krzysztof, oprac. 6462
- Hrywna Lech 6462
- Huber Miłosz 6756
- Hubka Maciej Roman 4543, 4725, 4735, 4836; wyd. 2521
- Hübner Danuta 11231
- Hübner Mateusz 5152, 9188; rec. 1090, 6461, 9582; red. 5152
- Hübner Piotr 5152, 8798
- Hucisko, pow. kielecki 4830
- Huculszczyzna, Huculi 1771, 2419, 2463, 2473, 2480, 2679, 3084, 3282, 8272
- Hud Piotr 4300
- Hudzik Paweł 3067
- Hudziński Mieczysław 4316
- Huelle Paweł 11479
- Hugo Wiktor 3243
- Hugo-Bader Jacek 4643
- Hugon Herman 7435
- Huk Bogdan, wyd. 10297
- Hul Olga 7481
- Hulcza, Ukraina 6410
- Hulewicz Jerzy 3601
- Hulka-Laskowski Paweł 605, 5796, 8508
- Hull Eugeniusz 1077
- Hull Leokadia 2403
- Humanistyka (pół)peryferii 2796
- Humani, Ukraina 5127
- Humecki Mariusz 2679
- Humer Adam 10791
- Humiecki Modest 8875
- Huml Irena 3589
- Hundert Zbigniew 4818, 7482–7487, 7560, 7875
- Huńka Teresa 4308; przedm. 4308; red. 4308
- Hupert Witold 9189
- Hupkowie, rodzina 3641
- Hureczko, pow. przemyski 9082
- Hurko Iosif 2623
- Hurnikowa Elżbieta 2539, 3196
- Hurwic Józef 2797
- Hurysz Mateusz 663
- Hus Jan 1690, 2572, 6839, 6853
- Husák Gustáv 10333
- Husár Martin 6931
- Husarski Karol 3196
- Husarski Waclaw 6614
- Huskowski Tadeusz 9777
- Húst'avová Mária 2443
- Huta Pieniacka, Ukraina 1060
- Huta Polańska, pow. jasielski 5135
- Hutnikiewicz Artur 1395
- Hutten-Czapski Bogdan 8064, 9469
- Hutten-Czapski Emeryk 3622, 5797
- Huzarski Michał, rec. 4772
- Hydzik Jerzy 4463
- Hydzik Tomasz 4463
- Hyla Józef 5310
- Hyla R. E., tł. 2187
- Hylowa Wiktoria 5310
- Hylzen Józef Jerzy 7796
- Hytek-Hryciuk Joanna 810; rec. 10066
- Hynvar Jan 3993
- Hyżne, pow. rzeszowski 10184
- Iacovou Anna 3107
- Iberyjski Półwysep 4509
- IBL w PRL 396–398
- Ibsen Henrik 8779
- Ick Johannes 4513
- Ickiewicz Kazimierz 6046, 9939, 9940
- Ideologiczna współpraca 10632
- Idkowiak Franciszek 9050
- Idzik Aleksander 4753
- Idzik Andrzej 5798
- Idzikowska Barbara 2217, 2218
- Idzikowska-Czubaj Anna 4725, 11225
- Idziur Anna, rec. 2655
- Igael Jegudzi 4300
- Iganie, pow. siedlecki 4806
- Igielska Barbara, red. 5571
- Iglewska Ewa 3252
- Iglewska Sylwia, rec. 2346
- Ignacewo, pow. koniński 8254
- Ignacy od św. Jana Ewangelisty 7378
- Ignaczak Marcin 6711, 6772
- Ignaczak Piotr 1420
- Ignas Katarzyna 1448, 1726
- Ignatenko Ėvgeniá 4009
- Ignatiew Radosław 1060; red. 1060
- Ignatowicz Aneta 10053
- Igrzyska olimpijskie w mediach 10633
- Ihnatowicz Ewa 3239, 4387
- Ihnatowicz Mateusz 5315, 10634
- Ikonoklazm i ikonofilia 3214
- Ilgiewicz Henryka 2606; wyd. 7995
- Il'in Aleksandr L'vovič 8974
- Ilisch Peter 2219; red. 2210
- Iljaszewicz Teodor 10974
- Il'kiv-Svidnic'kij Mikola Miroslavovič 2905
- Ilkosz Jerzy, red. 1983
- Illg Jerzy, red. 3272
- Ilnicki Sławomir 6746
- Ilski Kazimierz 785
- Ilski Zdzisław 4642
- Ilustrowane dzieje miasta 1154
- Ilustrowany Kurier Codzienny 3498
- Ilawa, woj. warmińsko-mazurskie 3770, 11121; powiat 874
- Ilawskie Pojezierze 874
- Ilakowicz Krystyna 5260
- Ilakowiczówna Kazimiera 2635, 3279, 5260
- Ilza, pow. radomski 8912, 9669
- Imagines Medii Aevi 1719
- Imagines pictae 3542
- Imago Silesiae Inferioris online 1414
- Imańska Iwona 3383, 3394, 7488; oprac. 3383; przedm. 3383; red. 3383, 8093
- Imbramowice, pow. olkuski 4008, 7230, 7630
- Imieliński Brunon Lesław 10235
- Imielnica, pow. jędrzejowski 9347
- Imigranci w Małopolsce 2663
- Imperia, narody i społeczeństwa Europy 8272
- Imperowicz-Jurczak Małgorzata 3215
- In gremio 5156
- In Gremium 198
- In memoriam 5316
- In memoriam Jean Fabre 3216
- In nomine Dei 5821
- In the borderland between Wielkopolska and Pomerania 1464
- Indan-Pykno Maciej 4565
- Independent 11336
- Indianie 6878
- Indie 1497, 2732, 3242

- Indonezja 4052
 Indonezyjski Archipelag 4060
 Indraszczyk Arkadiusz 4642, 4697, 4715, 10635, 10636; rec. 3495; red. 4642
 Indycka Agnieszka 6498, 7021; przedm. 6498; rec. 6498, 7021
 Indycka Elżbieta 6921
 Infłanty 2573, 2610, 4483, 5267, 7061, 7256, 7657, 7782, 7830, 7899; Polskie 2645
 Informacje o członkach Zarządów Kas Chorych 8935
 Informator („Ruch”) 10544
 Informator Akademicki 10496
 Ingarden Roman 7945
 Ingłot Marek 8273
 Ingrao Christian 9941
 Initium sapientiae humilitas 3543
 Inna. Szkoła jakich już nie ma... 2906
 Inni. Ludzie powiatu oławskiego 5317
 Innocenty IV, papież 7079
 Innocenty XI, papież i bł. 2178, 7404
 Inowrocław, woj. kujawsko-pomorskie 5435, 7143
 Inscenizacje historyczne 1138
 Inspiracje Feliksa Mostowicza 3544
 Instrukcja Komisji Województwa Sandomierskiego 7946
 Instytut Historii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza 416
 Intelktualia myśliwskie 4317
 Inteligentna forma internowania 10637
 Interaktywny przewodnik po miejscach pamięci UMK 1930
 Intryga interpretacji 3217
 Inventory of Ioannes Dantiscus' correspondence 7218
 Inwentarz archeologiczny guberni kowieńskiej 2798
 Inwentarz archiwum konwentu bonifratrów w Prudniku 1268
 Inwentarz klucza miechowskiego 7234
 Inwentarz kościoła i plebanii w Kosowie 7235
 Inwentarz kościoła parafialnego w Kosowie 7236
 Inwentarz księstwa słuckiego 7237
 Inwentarz majątku ruchomego burmistrza sieradzkiego 7238
 Inwentarz rękopisów Biblioteki Jagiellońskiej 1363
 Inwentarz rękopisów Biblioteki Załuskich 1423
 Inwentarz rękopisów Biblioteki ZNiO 1415
 Inwentarz ruchomości Stanisława Brzyka 7239
 Inwentarz skarbcza katedry krakowskiej 7240
 Inwentarz sołectw w Mokrej Wsi i Drzykowej 7241
 Ioffe Adolf Abramovič 8914
 Ipczyńska Marta 4009
 Irak 4835, 8898
 Iran 2741, 8898
 Iranek-Osmecki Kazimierz 2754
 Irkuck, Rosja 7954, 8352, 8639
 Irlandia; Północna 2104
 Irste Michael 2049
 Irtysz, lewy dopływ Obu 9625
 Irządze, pow. zawierciański 7127; region 7127
 Iskra Tadeusz 4308
 Iskrycki Mikołaj 2633
 Islandia 2716
 Issinger Jan H. 9942
 Isvalies Pietro 6928
 Itrich-Drabarek Jolanta 4414
 Ittar Benedykt 3506
 Ittar Henryk 3506
 Iubilaeum Warmiae et Bibliothecae 3395
 Ivanec Eugenius 5011
 Ivanik Stepan Bogdanovič 2799
 Ivannikov Ivan A. 8274
 Ívano-Frankívs'k, Ukraina 2688, 2709, 2989, 9277, 9481, 10894; region 9481
 Ivanovič Grin' 7641
 Iwan IV Groźny 2566, 2606
 Iwan Dariusz, przedm. 9898
 Iwanczewska Łucja 11145
 Iwaneczko Dariusz 10638, 11197; rec. 9787, 10547; red. 146
 Iwanek Marian 5660
 Iwanek Mirosław, tł. 10129
 Iwanek Monika 3545
 Iwanicka Klaudia, współpr. 3976
 Iwanicki Kazimierz 1519
 Iwanicki Piotr 4187
 Iwaniszewska Cecylia z d. Łubieńska 470, 10236
 Iwaniuch Arkadiusz 4814
 Iwaniuk Sławomir, red. 2662
 Iwaniuk Waclaw 2754
 Iwanow-Szajnowicz Jerzy 5559
 Iwanowska Grażyna, współpr. 6811
 Iwanowska Teresa 9190
 Iwanowski Jakub 4484
 Iwańczak Wojciech 2052, 2573, 2634, 6808, 6839, 6898; przedm. 2544, 2549; red. 2544, 2549, 6839
 Iwańska Alicja 5398
 Iwańska Katarzyna 2664, 3409, 3410
 Iwańska Małgorzata 3485, 3486, 9191
 Iwańska Marzena 8157, 8275, 8276, 8772
 Iwańska-Cieślak Bernadeta 1409, 3396, 3397; rec. 1341
 Iwański Jerzy 10564
 Iwasiewicz Andrzej 5799
 Iwasiów Inga 3411; przedm. 3175; red. 3175
 Iwasiów Sławomir 3175
 Iwaszkiewicz Anna 1564
 Iwaszkiewicz Janusz, przedm. 8054; wyd. 8054
 Iwaszkiewicz Jarosław 1564, 3196, 3374, 7947, 8373
 Iwaszkiewicz Maria 5318, 8936
 Iwaszkiewicz Michał 11292
 Iwaszko Kazimierz 11316, 11317
 Iwicki Zygmunt 5319; współpr. 10263
 Iwińska Magda, tł. 1767
 Iwkowa, pow. brzeski, woj. małopolskie 2482
 Iwonicz-Zdrój, pow. krośnieński, woj. podkarpackie 5582
 Iza Biezuńska-Małowist 889
 Izbicki Tadeusz, rec. 7272
 Izdebno Kościelne, pow. grodzki, woj. mazowieckie 6772
 Izdebska Agnieszka 2640
 Izdebska-Długosz Dominika 3282
 Izdebski Adam 2277
 Izdebski Hubert 3087
 Izdebski Jan Mariusz 4594
 Izdebski Paweł 2907
 Ízergina Alena 9192
 Izjasław I Jarosławowicz, wielki książę kijowski 395
 Izrael 740, 2535, 2739, 3221, 3256, 3369, 3487, 4809, 9650, 9842, 10720
 Izraelita 8370
 Izydor z Sewilli, św. 1375, 3611
 Izydorczyk Fabiana, współaut. 5384
 Izycy, rodzina 1392
 Jabczuga-Gębalska Malwina 3108
 Jabłecki Zygmunt 4318
 Jabłonka, pow. nowotarski 6411, 11449
 Jabłonka Grzegorz 10996
 Jabłonka Jakub 3051
 Jabłonka – stolica polskiej Orawy 6411
 Jabłonna, pow. legionowski 8743, 9238
 Jabłonowo Pomorskie, woj. kujawsko-pomorskie 9525
 Jabłonowska Anna 5800
 Jabłonowska-Ratajska Zofia 5157
 Jabłonowski Aleksander, przedm. 6531
 Jabłonowski Aleksander Jan 7744
 Jabłonowski Jan Kajetan Bernard 3338
 Jabłonowski Jan Stanisław 2127, 7744
 Jabłonowski Marek, przedm. 10265; wyd. 10254, 10265, 10398, 11233, 11235
 Jabłonowski Stanisław 2578
 Jabłonowski Władysław 3333
 Jabłonów, pow. żagański 10392
 Jabłońska Alicja 5801
 Jabłońska Anna 2621, 4062, 5531, 7489, 7490; przedm. 4062; rec. 6047

- Jabłońska Bernardyna zob. Bernardyna Jabłońska, bf.
- Jabłońska Elżbieta 789, 1985; red. 2033
- Jabłońska Joanna 2402, 3281, 3282
- Jabłońska Justyna, red. 3922
- Jabłońska Lucyna 1078
- Jabłońska Marlena 1168, 1182, 1219; przedm. 1168; red. 1168, 1219
- Jabłońska-Dyrdy Joanna 6391
- Jabłońska-Stefanowicz Ewa 3398
- Jabłoński Aleksander M. 10902
- Jabłoński Janusz 118
- Jabłoński Jarosław, red. 11288
- Jabłoński Mirosław P., tl. 2565
- Jabłoński Tomasz 4270
- Jacek Odrowąż, św. 3254, 5187, 7119
- Jachimczak Barbara 5320
- Jachimczak Józef 11232
- Jachimczyk Adam 1
- Jachimecka Zofia z Godzickich 8365
- Jachimecki Zdzisław 4008
- Jachimowicz Aneta, red. 5056
- Jachymczak Edward, oprac. 4020; red. 4020
- Jachymek Jan 4642, 4690, 4697, 4715
- Jackiewicz Danuta 1817, 1818, 2908, 5652
- Jackiewicz Jerzy Marian 2909
- Jackiewicz Mieczysław 3374
- Jackiewicz-Garniec Małgorzata 7175
- Jacko Małgorzata 4159, 4162
- Jackowska Kinga 4555
- Jackowska Krystyna 3849, 7495
- Jackowska Natalia, red. 260
- Jackowski Antoni 5407, 9486
- Jackowski Paweł, tl. 1768
- Jackowski Stefan 5564
- Jacov Marko, red. 6240
- Jacowski Andrzej 3062
- Jaczów, pow. głogowski 4309
- Jaczynowski Lech 4162
- Jaczyńska Agnieszka 910
- Jaćwingowie 874, 2371, 6811, 6891
- Jadacki Jacek 2800
- Jadczyk Karol 8277; rec. 7939
- Ja dów, pow. wołomiński; region 9001
- Jadwiga, królowa i św. 2569, 4265, 5078
- Jadwiga Śląska, św. 3861, 7041
- Jaeger Marek 8278
- Jaeger Mateusz 6712; tl. 6712
- Ja fa zob. Tel Awiw
- Jagiellak Anna 2022; red. 2022
- Jagiellonowie 684–686, 850, 918, 1669, 2108, 2602, 3590, 4509, 4574, 4861, 6463, 6815, 7117, 7594, 7875
- Jagielska Dominika, przedm. 8545; red. 8545
- Jagielska Ilona 6684
- Jagielski Piotr 4103
- Jagiela Przemysław 9943
- Jagiello Antoni 8633
- Jagiello Bogdan 6678
- Jagiello Daria 3620
- Jagiello Jakub 5321
- Jagiello Marzanna 3551
- Jagiello Michał 5802
- Jagiello-Jakubaszek Katarzyna 3546
- Jagła Jowita 3575
- Jaglarz Jerzy 4586
- Jaglarz Monika 1364; oprac. 1363; red. 1363; wyd. 7927
- Jagła Marcin 4297
- Jagła Robert 4319
- Jagło Paweł 1705, 10878; oprac. 1871
- Jaglowski Antoni 5034, 5803
- Jagniątkowski Władysław 5804, 8873
- Jagniątków zob. Jelenia Góra
- Jagodzińska Aleksandra, oprac. 416
- Jagosz-Zarzycka Zofia 817, 3851
- Jagoszewski Mieczysław 5805
- Jähniß Bernhart 5785
- Jahoda Robert 3904
- Jahołkowska Alina 3191
- Jak Polacy przeżywali wojny światowe 2624
- Jaka administracja? 11318
- Jakiel Edward, przedm. 3338, 8515; red. 3338, 8515
- Jakiel Jan 6528
- Jakiela Lidia, przedm. 6443; red. 6443
- Jakiewicz-Brzostowska Monika 1668
- Jakimowicz Kamil 577, 2548, 7491, 7492
- Jakimyszyn-Gadocha Anna 4320, 7645, 9193
- Jaklicz Józef 9678
- Jakołciewicz Magdalena 6367
- Jakoniuk Adam 11319
- Jakowicki Władysław 5806
- Jakowska Krystyna, oprac. 3260
- Jakóbczyk-Gola Aleksandra 3671; rec. 8743; red. 5168
- Jakóbk Szymon 9363
- Jakóbowski Jan 392
- Jaksa z Kopanicy zob. Jaksa z Miechowa
- Jaksa z Miechowa 4575
- Jaksiewicz Joanna 1374
- Jakś-Ivanovska Magdalena 5408, 9194
- Jakś-Kubiak Magdalena zob. Jakś-Ivanovska Magdalena
- Jakub Frank 7403
- Jakub z Leodium zob. Urban IV, papież
- Jakub z Kobyłan 4484
- Jakub z Paradyża 2051
- Jakubczak Sławomir 4530, 4532, 8279, 8833, 10639
- Jakubczyk Ireneusz 6735
- Jakubczyk Marcin 3109
- Jakubczyk Radosław 8280
- Jakubczyk Stanisław 8937
- Jakubek-Raczkowska Monika 1719; współpr. 1393
- Jakubiak Jacek 9944
- Jakubiak Krzysztof 2910, 3084, 3428, 8281, 9469; red. 3009
- Jakubiak Marek 9195, 11287
- Jakubiec Paweł 1326, 4642
- Jakubik Barbara, współpr. 5382
- Jakubik Grzegorz 9196
- Jakubik Michał 2617
- Jakuboszczak Agnieszka 2606, 3231, 4265, 4630, 7493
- Jakubowicz Wiesław 420
- Jakubowska Agata 3610
- Jakubowska Aleksandra 10237
- Jakubowska Bogna 3711
- Jakubowska Irena 5233
- Jakubowska Urszula 2645
- Jakubowska-Ożóg Alicja 3328, 10974
- Jakubowski Ireneusz 8282; rec. 3036
- Jakubowski Józef 5807
- Jakubowski Karol 777
- Jakubowski Kazimierz 1240
- Jakubowski Melchior 3712, 3727, 7494; przedm. 3802; red. 3802
- Jakubowski Tadeusz Hubert 6554
- Jakubów, pow. polkowicki 3704
- Jakuci 8372
- Jałosińska Felicja 4914, 6416
- Jałta, Ukraina 1014, 10052; konferencja 4622, 4644
- Jałta w polskiej perspektywie 4644
- Jam estown, Stany Zjednoczone Ameryki 4818
- Jaminy, pow. augustowski 2523
- Jaminy. T. I: Urodzenia 2523
- Jamiołkowski Michał, red. 2545
- Jamna, pow. tarnowski 1952
- Jamnica, pow. nowosądecki 6515
- Jamro Mateusz T. 11320
- Jamrozek-Sowa Anna 10974
- Jamroziakowa Anna 5408
- Jamrozik Katarzyna 3472, 9197; rec. 5
- Jamrozek Wiesław 2910, 2911, 3010, 9198; red. 163
- Jamróż Paweł 5378
- Jamry Hanna, red. 1717
- Jamski Piotr Jacek 402, 3727, 4216, 6632; fot. 3553; red. 1896
- Jan, biskup wrocławski 3554
- Jan XXIII, papież i św. 1904, 3620
- Jan II Kazimierz Waza 1916, 2199, 2252, 3727, 4008, 4818, 7570, 7875
- Jan I Olbracht 1224, 2573, 6908, 7140
- Jan III Sobieski 597, 698, 1309, 1766, 2178, 2385, 3204, 3294, 3622, 4818, 7560, 7755, 7786, 7796, 7875
- Jan III Waza, król Szwecji 2566
- Jan Bloch, pacyfizm europejski 4645
- Jan Bosko, św. 5020, 5104

- Jan Chrzyciel, św. 2051
 Jan Długosz. 600. lecie urodzin 890
 Jan Długosz (1415–1480). Życie i dzieła 891
 Jan Długosz herbu Wieniawa 892
 Jan Fryderyk, zw. Mocnym, książę szczeciński 7681
 Jan Heweliusz i kultura heweliuszowska 7495
 Jan Kanty, św. 3565, 6437
 Jan Kapistran, św. 970, 5112, 6893, 6968
 Jan Konrad, kanonik kielecki 2634
 Jan Luksemburski, król Czech 2224, 7067
 Jan Muskata 2635
 Jan Nepomucen, św. 3615
 Jan Nowak-Jeziorański. Misja Polska 6016
 Jan od Krzyża, św. 3328
 Jan Paweł II (Karol Wojtyła), papież i św. 1560, 1591, 1592, 1657, 1904, 2643, 2727, 2727, 2847, 3016, 3067, 3248, 4414, 4501, 4625, 4642, 4864, 5080, 5106, 5133, 5466, 5531, 5603, 5808, 5809, 5824, 7495, 10281, 10603, 10606, 10722, 10799, 10827, 11047, 11294
 Jan Rokycana 2549
 Jan Roman z Glinek 7146
 Jan z Czyżowa 7113
 Jan z Dukli, św. 5119
 Jan z Kostrzyna, margrabia brandenburski 6866
 Jan z Kwidzyna 5056
 Jan z Lublina 4012
 Jan z Niewieszka 2592
 Jan z Pilczy 7151
 Janakowski Marcin 6633
 Janas Aleksandra 3547
 Janaszek Eliza 1158
 Janaszek-Seydlitz Maciej, red. 381
 Janczak Bartosz 9894, 9945
 Janczewska Marta 3253, 9946; wyd. 9721
 Janczewski Piotr 777
 Janczy Józef 2787
 Janda Krystyna 3935
 Jandolowicz Marek 3316
 Jandziś Sławomir 4159
 Janceki Łukasz 5322
 Janeczek Andrzej 2309, 6210
 Janeczek Łukasz 8283
 Janeczek Michał 1264, 1372, 4265
 Janeczek Stanisław 2835
 Janeczek-Jabłońska Ewa 887
 Jania Monika, rec. 10085
 Jania Piotr Paweł 5810
 Janiak Małgorzata, przedm. 9834
 Janiak Marek 3713
 Janiak Mirosław 10130
 Janiak Radosław 2615, 6713
 Janiak Regina 3412
 Janiak Tomasz, red. 1672, 3639
 Janiak-Jasińska Agnieszka 4387; przedm. 4387; red. 4387
 Janicka Anna 3295, 3374, 4444; przedm. 2429; współpr. 2429
 Janicka Danuta 522, 2801
 Janicka Iwona 8772
 Janicka Joanna, t. 6666
 Janicka Katarzyna 9355; przedm. 9355; red. 9355
 Janicka-Krzywda Urszula 1513, 2440, 2443, 4420, 5170, 5811; red. 2440
 Janicki Andrzej 887
 Janicki Arkadiusz 2645
 Janicki Czesław 5812
 Janicki Grzegorz 1051
 Janicki Jan Józef 1904
 Janicki Kamil 6932
 Janicki Kazimierz 4766
 Janicki Marek A. 2097
 Janicki Piotr, red. 4364
 Janicki Stanisław 3990
 Janicki Stanisław (1884–1942) 5813
 Janicki Tadeusz 4625
 Janiczakówna-Szyksznian Danuta 9947
 Janik Agnieszka, oprac. 1838
 Janik Bartosz 4616
 Janik Bolesław 5407
 Janik Jerzy Antoni 5407
 Janik Maciej 1183, 1314
 Janik Michał 6933, 8181
 Janik Ryszard 4915
 Janikowo, pow. inowrocławski 9896; region 9896
 Janikowski Krzysztof Stanisław 7549
 Janikowski Paweł 1484
 Janikowski Stanisław Leopold 4634
 Janion Maria 3218
 Janisław Osiegiłowski (1942–2016) 6032
 Janisz Monika 1766; red. 1766
 Janiszewska Danuta, wyd. 2449
 Janiszewska Katarzyna 4634
 Janiszewska-Jakubiak Dorota 5174
 Janiszewska-Sieńko Daria 2903
 Janiszewski Przemysław 11048
 Janiszewski Waldemar L. 9199
 Jank Tomasz 4845
 Janka Filemon Tadeusz, przedm. 4998; red. 54, 4998
 Jankauskas Vytas 6934
 Janke Anna 1958
 Janke Stanisław 3219, 3426, 5790
 Jankiewicz Adam, red. 7696
 Jankiewicz-Brzostowska Monika 1436, 1489, 2048, 2602
 Jankiewicz-Dzierżak Urszula 1439
 Jankowiak Krzysztof 1059
 Jankowiak Lucyna Agnieszka 3110, 3171
 Jankowiak Stanisław 4625, 4884, 10640–10642, 11173; przedm. 10339, 11056; red. 11056; wyd. 10339
 Jankowiak Stefan 5814
 Jankowiak-Konik Beata, red. 2980
 Jankowska Aleksandra 4440
 Jankowska Anna, red. 1880
 Jankowska Helena, t. 6474
 Jankowska Maria 2309
 Jankowska Marta 10643
 Jankowska Mirosława 2912
 Jankowska-Nagórka Anna 1182, 10644
 Jankowski Aleksander 3714
 Jankowski Andrzej 3715
 Jankowski Andrzej T. 6599; przedm. 6599; red. 6599
 Jankowski Dzierżymir 3442
 Jankowski Edmund 2802, 3716
 Jankowski Grzegorz 2616, 6599
 Jankowski Henryk 5079
 Jankowski Łucjan 10446
 Jankowski Rafał 7496
 Jankowski Robert 3083, 3084
 Jankowski Stanisław Maria 5271
 Jankowski Tadeusz 5815
 Jankowski Tomasz M. 8284, 8285
 Jankowski Wojciech 2912
 Janocha Michał 1668, 1695, 3590, 3727
 Janoszek Ewa 3732, 5140
 Janosza Maria 3294
 Janota-Strama Anna 5323
 Janowice, pow. włocławski 6744
 Janowiec, pow. puławski 10, 239, 451–453, 1675, 1999, 2157, 2459, 3877, 3897, 3918, 4031, 4032, 7829; gmina 6412
 Janowiec Kościelny, pow. nidzicki; gmina 6413, 9956
 Janowska diecezja 3606
 Janowska Maria ze Swatonów 5324
 Janowski Andrzej 1579, 5845, 6367, 6547, 7059, 10230
 Janowski Jarosław 5816
 Janowski Maciej, oprac. 770
 Janowski Paweł 3892, 6860
 Janowski Włodzimierz 10979; wyd. 10254, 10398, 11233, 11235
 Janów zob. Katowice
 Janów Lubelski, woj. lubelskie 5468
 Janów Poleski, Białoruś 3799
 Janówka, pow. biański 8911
 Jansen Cornelius 7406
 Januchowski Paweł 1158
 Januła Eugeniusz 6599
 Janus Eligiusz 2
 Janus Katarzyna 970, 6935; red. 970
 Janusiak Kinga 4149
 Janusz I Starszy, książę warszawski 6868, 6926
 Janusz Andrzej 6611
 Janusz Artur 6355
 Janusz Bohdan 5817
 Janusz Edward 5468
 Janusz Grzegorz 2555
 Janusz Katarzyna 4916

- Janusz Maksymilian 3067
 Janusz Małgorzata 2913, 4157
 Janusz Sawczuk (1942–2016) długo-
 letni nauczyciel 6134
 Januszek-Sieradzka Agnieszka 890,
 2544, 2549, 4509; red. 2549;
 współpr. 2544, 4509
 Januszewska Hanna, red. 5421
 Januszewska-Jurkiewicz Joanna
 6164, 6379, 6599; przedm. 6164;
 red. 6164
 Januszewska-Warych Maria 2573,
 10645, 10646; polem. 10646
 Januszewski Zbigniew 2803
 Januszkiewicz Adolf 3326, 8199,
 8212
 Januszkiewicz Eustachy 7948
 Januszkiewicz Maciej 4767
 Januszowski Jan 7648
 Jańczuk Leszek 4917
 Jański Bogdan 8429
 Japonia 872, 2605, 2683, 3222,
 3557, 4159, 5758, 7949, 8272,
 8361, 9802, 9934
 „Japonica” w archiwaliach po Bro-
 nisławie Piłsudskim 7949
 Jara Renata Kinga 1574, 1575
 Jaraćzewo, pow. jarociński 1931
 Jaranowski Leszek 10637
 Jarczykowa Mariola 3204
 Jaremcze, Ukraina 2580, 9635
 Jaremków Monika 3407, 11321
 Jarentowski Marek, przedm. 11472;
 red. 11472
 Jarkiewicz Katarzyna 1182, 5034
 Jarkowska-Natkaniec Alicja, wyd.
 9748
 Jarmiłko Joanna 2033
 Jarmolińce, Ukraina; obóz 9622
 Jarmuł Katarzyna, przedm. 3610
 Jarnecki Michał 2585, 5151, 5754,
 6246; przedm. 2585; rec. 8390;
 red. 2585, 5151
 Jarno Witold 4747, 8286, 8547,
 9200–9203, 10156; red. 4747
 Jarno-Cichosz Katarzyna 3717, 3718
 Jarnuty, pow. ostrołęcki 11176
 Jarocin, pow. nizański; region 6414
 Jarocin, woj. wielkopolskie 7978,
 9292, 10878; powiat 10713
 Jarociński Jerzy 8938
 Jarociński Marek, red. 8938
 Jarocka Irena 4056
 Jaromirska Leokadia 9935
 Jaroniec Paweł 9948
 Jaroń Józef 2804
 Jaroń Łukasz, red. 3311
 Jarończyk Kazimierz 4321
 Jaroś Irena 3098, 3104; przedm.
 3098; red. 3098
 Jaros Stanisław 6540
 Jaros Violetta 3196
 Jarosińska Izabela 397
 Jarosław, woj. podkarpackie 308,
 1136, 1137, 1499, 1958, 3248,
 3521, 3753, 4232, 4462, 4816,
 4845, 5085, 7881, 8179, 9404,
 9883; powiat 1935, 9121, 9187,
 10297, 10930; Zasanie 6415
 Jarosław Bogoria ze Skotnik 7189
 Jarosławski Rafał 5008
 Jarosy Fryderyk 3961
 Jarosz Dariusz 4387, 4416, 10647–
 10654, 10979, 10997, 11081; red.
 316
 Jarosz Paweł 6756; przedm. 6756;
 red. 6756
 Jarosz-Mackiewicz Edyta 3184
 Jarosz-Nojszewska Anna 3708, 4416
 Jarosz-Sienkiewicz Ewa 11479
 Jaroszek Ilona 1570
 Jaroszewicz Andrzej 10238
 Jaroszewicz Florian 5121
 Jaroszewicz Piotr 10238, 10333
 Jaroszewicz-Pierśławcew Zoja
 3383, 3395
 Jaroszewski Julian 4116, 4162
 Jaroszewski Tadeusz 6575
 Jaroszewski Tadeusz Stefan 4403,
 4403
 Jaroszewy, pow. starogardzki
 10162
 Jaroszówka, pow. białostocki
 4391
 Jaroszyk-Pawlukiewicz Joanna 678
 Jaroszyńska-Kirchmann Anna D.
 2729; wyd. 2527
 Jaroszyński Filip, współpr. 1675
 Jarowiecki Jerzy 3473, 9949; red.
 280
 Jarska Natalia 810, 10544, 10655;
 przedm. 10544; red. 10544
 Jarski Adam, red. 164
 Jaruga Adam Norbert 4322
 Jaruzewski Kazimierz 5325, 5326,
 5967
 Jaruzelska Barbara 11440
 Jaruzelski Wojciech 4616, 10227,
 10333, 10334, 10334
 Jary Marek 6511
 Jarymowicz Dorota 6053
 Jarzab Wojciech 6547
 Jarzabek Marcin, rec. 2540, 4624
 Jarzabek Wanda 10656, 10657,
 10923, 11173
 Jarzabek Wojciech 3706
 Jarzabek-Wasył Dorota 8287, 8779
 Jarzabkowie, rodzina 5521
 Jarzewicz Jarosław 3554
 Jarzębińska Aneta 3084
 Jarzębowski Andrzej 4835
 Jarzębowski Józef 2718
 Jarzębowski Zbigniew 3301
 Jarzębska Alicja 4008, 4060
 Jarzębski Adam 7812
 Jarzęcki Krzysztof 119, 3470
 Jarzymowska Janina z Noskowskich
 7950
 Jarzyńska Nina, red. 4753
 Jarzyński Piotr 6618
 Jas-Koziarkiewicz Marta 11173
 Jäschke Frantz Ignatz 7745
 Jäschke Hans-Joachim 10239
 Jasiak Dominika 10658
 Jasiak Grzegorz 2805, 10659
 Jasiak Ksawery 10660, 10960
 Jasiakiewicz Wojciech 11336;
 przedm. 11336; red. 11336
 Jasienica Paweł 907, 3409
 Jasiński Feliks 1512
 Jasiewicz Krzysztof 893
 Jasiewicz Zbigniew 404; rec. 2439
 Jasinski Mirosław 6005
 Jasińska Anna 1514–1516, 3548, 3549
 Jasińska Barbara 3099
 Jasińska Danuta 4008
 Jasińska Izabela 2479
 Jasińska Kamilla 2616
 Jasińska-Zdun Katarzyna, wyd. 7218
 Jasiński Bogdan, oprac. 1552
 Jasiński Grzegorz 5327, 9950,
 10075, 10661; przedm. 6494;
 red. 203, 257, 4806; wyd. 6494,
 8021
 Jasiński Janusz 2128, 2432, 2625,
 3814, 6307, 6309, 8288, 8289;
 oprac. 4071; wyd. 8021
 Jasiński Kazimierz 2592
 Jasiński Krzysztof 1875
 Jasiński Ludwik, tł. 3324, 10964
 Jasiński Łukasz 1486, 2624, 11173
 Jasiński Maciej A. 729, 1219, 2059,
 3550; rec. 7495
 Jasiński Paweł 8290
 Jasiński Tomasz 73, 785, 2048,
 2592, 4022, 4023, 4047, 5818,
 6964, 7158
 Jasiński Zenon 2888; oprac. 11285
 Jasionkowscy, rodzina 6485
 Jasionowicz Stanisława 9679
 Jasiowski Krzysztof 1879; oprac.
 1879
 Jaskanis Paweł 3551; przedm. 1766,
 3551; red. 1445, 3551
 Jaskowska Małgorzata 1
 Jaskólski Adam 3152
 Jaskółka Felicja, współpr. 6449
 Jaskółka-Leśniak Katarzyna 1247
 Jaskulska Elżbieta, współpr. 4189
 Jaskulski Adam 11403
 Jaskulski Jacek 5818
 Jaskulski Mirosław 6486; red. 6486
 Jaskulski Waldemar 4793, 5943
 Jaskułowski Krzysztof, rec. 761
 Jaskułowski Tytus 10632
 Jasław z Bratkowa zob. Bratkow-
 ski Jan
 Jasio, woj. podkarpackie 3248,
 4095, 4881, 4914, 5307, 6416,
 8937; region 6528
 Jasna Góra zob. Częstochowa
 Jasnowski Paweł 8291, 8292; rec.
 8370
 Jassem Piotr 2129
 Jastak Hilary 5545, 5819

- Jastarnia, pow. pucki 5166
 Jaster Stanisław Gustaw 9884
 Jastków, pow. lubelski 8293
 Jastków 1915. 8293
 Jastrząb, pow. radomski 6417
 Jastrząb Łukasz 894, 1356, 10662, 10979
 Jastrzębia Góra, wzniesienie na Plaskowyżu Kolbuszowskim koło Nowej Wsi 6513
 Jastrzębie, pow. świecki 10162
 Jastrzębie-Zdrój, woj. śląskie; region 9965
 Jastrzębiowska Nel 2033
 Jastrzębniki, pow. kaliski 2254
 Jastrzębowska Elżbieta 7497
 Jastrzębowska Sylwia 3464
 Jastrzębowski Jerzy 4737
 Jastrzębscy, rodzina 5328
 Jastrzębska Jadwiga 5820; red. 138; uzup. 5671
 Jastrzębska Krystyna, wyd. 10312
 Jastrzębska Maria, rec. 9595
 Jastrzębska Renata, red. 5936
 Jastrzębska-Głapa Małgorzata 5328
 Jastrzębska-Golonka Danuta 2583
 Jastrzębski Bartosz 2806
 Jastrzębski Cezary 8734
 Jastrzębski Jarosław 9204
 Jastrzębski Jerzy 3220, 8294
 Jastrzębski Krzysztof, red. 6526
 Jastrzębski Marcin 1944
 Jastrzębski Marek, oprac. 2650
 Jastrzębski Robert 4556, 9205
 Jastrzębski Ryszard 5820
 Jastrzębski Stanisław 9951
 Jastrzębski Włodzimierz 2567, 6363, 10162; red. 209
 Jasui Miszihiro 9206
 Jaszczołt Tomasz 2142, 7498
 Jaszczów, pow. piotrkowski 3588
 Jaszczuk Kamil 7814; red. 7814
 Jaszczyński Krzysztof, przedm. 9830; wyd. 9830
 Jaszczyn Elżbieta 8749
 Jaśkiewicz Joanna 3620
 Jaśkiewicz-Kuzemko Marta 3040
 Jaśkowice zob. Orzesze
 Jaśkowska-Józefiak Zuzanna, wyd. 8972
 Jaślan Bolesław 5468
 Jaślanowie, rodzina 5468
 Jaśniewicz Aleksandra 3849
 Jausz Marcin 3239
 Jawor, woj. dolnośląskie 7770
 Jawor Grzegorz 6355, 6936
 Jaworek Adrian 5215
 Jawornik, Ukraina 8653
 Jaworowski Zygmunt Władysław 9873
 Jaworów, Ukraina 3622, 10141
 Jaworscy, rodzina 9680
 Jaworska Agnieszka 9207, 11322
 Jaworska Aleksandra, przedm. 2052; red. 2052
 Jaworska Karolina 1
 Jaworska Katarzyna 2881
 Jaworska Kazimiera 3010
 Jaworska Krystyna 10902, 10974
 Jaworska-Wojtas Lucyna 11292
 Jaworska-Żeglińska Agnieszka 6626
 Jaworski Bolesław, red. 1820; tł. 1820
 Jaworski Czesław 5716
 Jaworski Edward, red. 1349
 Jaworski Iwo 9483
 Jaworski Jacek 1686, 5559
 Jaworski Jan 7983
 Jaworski Józef 9680
 Jaworski Karol 8515
 Jaworski Kazimierz Andrzej 3191
 Jaworski Maciej, red. 6259
 Jaworski Paweł, red. 11104
 Jaworski Piotr 3022, 10663
 Jaworski Rudolf 8888
 Jaworski Stanisław 2775
 Jaworski Stefan J. 11286
 Jaworski Wojciech 8295–8299, 10664
 Jaworze, pow. bielski, woj. śląskie 4915, 6418
 Jaworze, pow. drawski 10839
 Jaworzniak, pow. myszkowski 8602
 Jaworzno, woj. śląskie 1676, 4323; Byczyna 6419; obóz 10854; Szczakowa 1876, 2506, 4323, 4492
 Jaworzno interdyscyplinarnie 4323
 Jaworzyna Krynicka, szczyt w Beskidzie Sądeckim 2484
 Jazdon Artur 3409, 3427, 9208; red. 156
 Jazdon Krystyna 3409, 3427
 Jazdon Mikołaj 3977
 Jazłowiec, Ukraina 1648, 3294, 4157, 4751
 Jazownik Leszek 3332; red. 3332
 Jazownik Maria 8300
 Jazowsko, pow. nowosądecki 2441, 6420
 Jazz w kulturze polskiej 4024
 Jażdżewska Jadwiga 1708
 Jażdżewski Bolesław 2444
 Jażdżewski Konrad 5439
 Jażdżewski Krzysztof 5439, 5790, 5791, 5819, 5969, 6084; przedm. 11341; red. 205, 9642
 Jażdżewski Leszek 4918
 Jean Laurain i Francis Liard 10240
 XI Zjazd Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej 11233
 Jedigar Veli bej Waclaw 4829, 4829
 Jedlicki Jerzy 2607, 5972, 10436
 Jedlicki Marian Zygmunt 9483
 Jedlińsk, pow. radomski 2139
 Jedlińska Eleonora 3504; oprac. 82; przedm. 3502; red. 3502
 Jedlińska-Kawska Agnieszka 2665
 Jedliński Edward 5893
 Jedliński Juliusz 8572
 Jedlnia, pow. radomski 8184
 Jednolitofrontowe koncepcje Komunistycznej Partii Robotniczej Polski 8939
 Jednorózc, pow. przasnyski 1903
 Jedwabne, pow. łomżyński 778, 3292, 10022
 Jedwabno, pow. szczycieński 4947
 Jedynek Anna 2789
 Jedynek Katarzyna 6633
 Jedynek Marek 9952, 9953, 10156
 Jedynek Witold 10665
 Jedynek Zdzisław 6432, 6599; oprac. 2525
 Jedynakowie, rodzina 5283
 Jegliński Wojciech 4760
 Jegławki, pow. kętrzyński 6828
 Jegłownik, pow. elbląski 6421; parafia 6421
 Jēkabsons Ēriks 9209, 9210, 9349
 Jekaterynburg, Rosja 1170
 Jelenia Góra, woj. dolnośląskie 282, 454, 1231, 1232, 1436, 1921, 1974, 3249, 3723, 3900, 4063, 4327, 4396, 5321, 7731, 7874, 9873, 10235, 10372, 11277, 11323; Jagniątków 8587; powiat 8593
 Jeleniewo, pow. suwalski 3712
 Jeleniewski Marek K. 6364, 9211
 Jeleniogórski Oddział Towarzystwa Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich 11323
 Jelen Aleksandra 8301
 Jeleń, pow. tucholski 9544
 Jeleński Oktawian 5207
 Jelinek Elfriede 11479
 Jellonek Szymon, przedm. 2239; red. 2239
 Jellonek Tomasz 776
 Jellonek-Litewka Krystyna 6166
 Jelowicki Arkadiusz 2408
 Jemielnik Joanna, przedm. 4044; red. 4044
 Jemiołowo, pow. olsztyński 6898
 Jena, Niemcy 10632
 Jendrzeczyk Anton von 3719
 Jendrzeczyk Katarzyna 1728
 Jendrzewski Artur 9166, 9212
 Jenkwitz Abraham 2824
 Jeńcy sowieccy w KL Auschwitz 9681
 Jeremicz Jacek 4646
 Jermak Marzena 5205
 Jeromin Czesław 5821
 Jeromin Józef 5821
 Jerozolima 3084, 3504, 6463, 9615, 10974
 Jerzak Leszek 4503; red. 4503
 Jerzy Hohenzollern, zw. księciem Pobożnym, margrabia Brandenburgii 2628
 Jerzy Matulewicz, bł. 74, 7951
 Jerzy Popiełuszko, bł. 4690, 4993, 5545, 5822, 10408, 10691, 10722, 11103

- Jerzy Rudolf, książę legnicki i złotyryjski 1406
- Jerzy Wojtowicz – historyk gospodarki 895
- Jerzy z Podiebradów 5165
- Jerzy z Tyczyna 2549, 4509
- Jerzykiewicz Wojciech 5419
- Jesiona, pow. nowosolski 6445
- Jesionka, pow. nowosolski 6445
- Jesionowski Bernard 3893
- Jeske-Choińska Paulina, red. 10311
- Jeske-Choiński Teodor 3297, 8740
- Jest strasznie dużo dobrych ludzi 10241
- Jesuits and universities 3720
- Jeszeze zwyciężymy 10242
- Jeszke Jaromir 5206
- Jeśman Czesław 4347
- Jethon Magda 10243
- Jeute Wanda 5036
- Jewak Bernadeta 4501
- Jewish writing in Poland 3221
- Jewsiewicki Bogumił 768, 768
- Jewuła Łukasz 4324, 8637
- Jezierska Anna 3720, 8067
- Jezierska Joanna 7054
- Jezierski Feliks 8749
- Jezierski Jacek 4919
- Jezierski Karol 4531
- Jezierski Stanisław 4531
- Jezierski Zdzisław 10856
- Jeziorkowski Antoni 3407
- Jeziorkowska-Polakowska Anna 2709, 3487
- Jeziorny Dariusz 8064, 9213, 9214; rec. 10746
- Jeziorski Paweł A. 646; rec. 6789
- Jeziory zob. Mosina
- Jeziory, pow. łosicki 9973
- Jeziory Małe, pow. średzki, woj. wielkopolskie 4200
- Jezuici 1333, 1916, 2059, 2567, 2589, 2682, 2697, 2864, 2865, 3204, 3295, 3299, 3322, 3376, 3442, 3606, 3611, 3622, 3664, 3720, 3729, 3799, 3893, 4042, 4043, 4265, 4509, 4845, 4967, 5122, 5300, 5301, 5405, 5531, 7367, 7398, 7435, 7561, 7582, 7623, 7624, 7719, 7787, 7790, 7796, 8114, 10369
- Jezusek Waclaw 9954
- Jeż Katarzyna 730
- Jeż Tomasz 4042, 4043, 5187; red. 1406
- Jeżewski Krzysztof Andrzej 3243
- Jeżewski Władysław, tł. 2579, 2587, 9536
- Jeżówka, pow. sochaczewski 8024
- Jeżyce zob. Poznań
- Jeżyce. Cz. 2. 6551
- Jędralska Monika 2015
- Jędraszek Joanna 2914
- Jędraś Stanisław 742, 11324
- Jędrycey, rodzina 2138
- Jędrych Alicja, red. 5832; wyd. 10245
- Jędrych Irena, red. 5832; wyd. 10245
- Jędrych Karolina 2403
- Jędrych Stanisław 5468
- Jędrychowska Barbara, rec. 8543
- Jędrychowski Jerzy 6633
- Jędrychowski Zbigniew 3936, 8302
- Jędryka Stanisław, oprac. 11
- Jędrysiak Jacek 1018
- Jędrzyk Joanna 817
- Jędrzejczak Andrzej 5823
- Jędrzejczak-Skutnik Anna 6391
- Jędrzejczyk Anna, oprac. 5489
- Jędrzejczyk Waldemar, red. 5564
- Jędrzejewicz Janusz 3067, 3084
- Jędrzejewicz Józef 8017
- Jędrzejewicz Wacław 10328
- Jędrzejewska Agnieszka 9215
- Jędrzejewska-Dudzik Halina 9824
- Jędrzejewski Kazimierz, red. 5439
- Jędrzejewski Przemysław 7499
- Jędrzejewski Tomasz 8303, 8642, 8833; rec. 3353
- Jędrzejowska Ewa, wyd. 9770
- Jędrzejski Łukasz 4616, 4695
- Jędrzyński Zefiryn 10244
- Język i wychowanie 2915
- Język jako świadectwo kultury dawnej 3111
- Język, literatura i kultura polska w świecie 3222
- Język, literatura, kultura i edukacja kaszubska 5158
- Język w regionie, region w języku 3112
- Jirásek Zdeněk 6432
- Jireček Hermenegild 8798
- Jireček Josef 8798
- Jitschin Constantin 7952
- Joachimiak Grzegorz 3554, 4025, 4043
- Joannici 2548, 3670, 4487, 5103, 5123, 6366, 7110, 7111, 7178, 7197, 8067
- Jochemczyk Leonard 817
- Jochymczyk Maciej 4040, 7906; rec. 4043
- Jodko Anna 1226, 1673
- Jodkowski Marek 1986, 2028, 3893, 4920, 4921, 4947, 8304–8310, 9216; rec. 2766, 7868
- Jodłowiec-Dziedzic Anna 1698
- Jodłowski Antoni, red. 336
- Joffe Emanuil 4300
- Johann Joachim Winckelmann und Stanisław Kostka Potocki 3551
- Johannesbote 5124
- Johnson Mark 9955
- Johnston Robert 8482
- Jokubauskas Petras 874
- Jolanta Białostocka (1924–2016) 5622
- Jonakowski Mirosław 3729
- Jonasz Jadwiga 6360
- Jonasz Stern. Krajobraz po Zagładzie 1440
- Jonca Magdalena 8311
- Jones Gwen, przedm. 11256; red. 11256
- Jonik Józef 3721
- Jońca Adam 4832
- Jońca Maciej, współpr. 6065
- Jończyk Ludwika 4188
- Jop Franciszek 5824, 5825
- Jop Robert, przedm. 2052; red. 2052; wyd. 6797, 7258
- Jordan, biskup 2592
- Jordan Henryk 4162
- Jordan Zbigniew 10974
- Jordanów, pow. suski 1166
- Josef Grassi. Portret Anetki Tyszkiewiczówny 1753
- Jostowa Wanda 25
- Joszek Bernard, oprac. 5051; przedm. 5051
- Joteyko Tadeusz 5826
- Jovaiš Liudas, wyd. 2536
- Jozafat Kunciewicz, św. 5042
- Józef II, cesarz 7553, 7700, 7701, 7844, 7888, 8581
- Józef Aleksiewicz. Bohater Iwonicza-Zdroju 5583
- Józef Bिल्zewski, św. 3067, 5458, 5827
- Józef Kremer (1806–1975). Studia i materiały 2807
- Józef Sebastian Pelczar, św. 4844
- Józef Świder we wspomnieniach 4026
- Józef Witold Żurawski vel Grajewski 1937–2010. 6342
- Józef Wittlin pisarz kulturowego pogranicza 3223
- Józefczyk Mieczysław 6421; tł. 7895
- Józefceki Jan 6397, 6563
- Józefiak Piotr 695a
- Józefitki 9037
- Józefkowo, pow. lipnowski 5253
- Józefów, pow. biłgorajski 1973, 6031
- Józefów, pow. otwocki 283, 2294, 2476, 3413, 5234, 6422–6424, 8111, 8950, 10037; Emiliańów 4939, 8950
- Józefów-Czerwińska Bożena 4288, 4414
- Józwiak Bartosz 6744, 6772; przedm. 6772; red. 6772
- Józwiak Ewa 5469
- Józwiak Janina 5828
- Józwiak Jerzy 11037
- Józwiak Sławomir 2028, 3722, 3729, 3893, 6937–6939, 7160; polem. 6938; rec. 3882, 3890
- Józwiak Zenon 5776; oprac. 5776; przedm. 5776; red. 10034
- Józwik Zbigniew, red. 3425

- Jubileusz 95-lecia Wydziału Geodezji i Kartografii Politechniki Warszawskiej 2916
- Jubileusz 70 lat Zespołu Szkół Muzycznych w Gdańsku-Wrzeszczu 2917
- Jubileusz 65-lecia Wydziału Nauk o Żywności i Rybactwa 2918
- Juchas Tadeusz 5829
- Juchniewicz Joanna 11318
- Juchniewicz Tadeusz 3440
- Juchnowiec Kościelny, pow. białostocki; region 6543
- Juchnowieckie szepoty o historii 6543
- Juda Maria 3063, 3383, 3399, 3400; wyd. 7259
- Juda-Mieloch Małgorzata 4325
- Judaista* 199
- Jüdische Gemeindestatuten aus dem aschkenasischen Kulturraum 2524
- Judkowiak Barbara 3299
- Judt Tony 2557, 4647
- Judycki Bazyli 8940
- Judycki Maksymilian 5559
- Judycki Zbigniew Andrzej 120, 2730, 5329, 5330; red. 4638, 5360, 5559, 5804, 6823
- Juga-Szymańska Anna 4217
- Jugosławia 2409, 2583, 2616, 2767, 9349, 9382, 9665, 9746, 11156, 11459
- Jucezka Stanisław, oprac. 5337; przedm. 5337
- Juk-Kowarski Jerzy 3969
- Jülg Bernhard 8708
- Julkowska Violetta 896, 2048, 5206, 8828, 11056; red. 5206
- Jung Rafał 4102, 10633, 10666
- Jungowie, rodzina 5468
- Junker Ullrich 3723
- Junkiert Maciej 3239; przedm. 3239; red. 3239
- Junkrowy, pow. starogardzki 6657
- Juonytë Živilë 3401
- Jurandot Jerzy 8982
- Juras Anna 6685
- Jurasz Antoni 5451
- Juraszek Teresa 2433
- Jurczak Dariusz 11318; przedm. 11318; red. 11318
- Jurczenia Michał 10967
- Jurczyk Marian 10333
- Jurczyński Mateusz, tł. 5928
- Jurek Jakub 6584
- Jurek Lidia 8312
- Jurek Piotr 7500
- Jurek Tomasz (ur. 1958) 4102, 4143; oprac. 2293; przedm. 4115, 4116; red. 4115, 4116
- Jurek Tomasz (ur. 1962) 985, 2067, 2592, 6156, 6921, 6940, 6941; rec. 6972, 7001, 7122, red. 317, 2107, 2293, 2299
- Jurewicz Oktawiusz 5830
- Jurewicz Wiesław 3724
- Jurga Janina 2919
- Jurga Robert, il. 1835
- Jurgaitis Robertas, wyd. 7253
- Jurgo-Puszcz Monika, red. 5413
- Juríková Jana 2888
- Jurkiewicz Alicja, przedm. 2239; red. 2239
- Jurkiewicz Cyprian 5037
- Jurkiewicz Jan 897, 1627, 2606, 10667; rec. 2564; red. 193; wyd. 10366
- Jurkiewicz Lucjan 7953
- Jurkiewicz-Zejdowska Alina, oprac. 8639
- Jurkowlaniec Tadeusz 3729; rec. 3809
- Jurkowska Aneta 1987, 1988
- Jurkowska Hanna 5159
- Jurkowski Henryk 5831
- Jurkowski Roman 1016, 2645, 6468, 8313, 8510
- Jurkowski Stanisław 4690
- Juruś Jagoda 3739
- Jurzyk Martyna 9217
- Jurzysta Marcin 2920
- Jusiak Oktawian Roman 5112
- Just Anna 2545, 7501
- Just Antoni 5832, 10245
- Justus Hedy M. 6921
- Justyniarska-Chojak Katarzyna 2602, 2621, 2623, 4440, 5175; red. 2637
- Jusupović Adrian 395, 2578, 3590, 6632
- Jusupović Monika 7502; wyd. 7246
- Juszczak Dorota 1601
- Juszczak Jarosław 5331
- Juszczak-Maraszekiewicz Elżbieta 3468
- Juszczyk Jacek 10382
- Juszczyk Stanisław 2921
- Juszczyna, pow. żywiecki 5282
- Juszkiewicz Judyta 2709
- Juszkiewicz Piotr 1762
- Juszkiewicz Ryszard 9956
- Juszyńska Krystyna 4039
- Juśkiewicz Grzegorz 5815
- Juško Edmund 3022, 8314
- Juško Paweł 8190, 8783; przedm. 8190; red. 8190
- Jutro będę rozstrzelany 7954
- Jutrzenka-Supryn Dorota 1346, 2033, 2309, 2516, 3464
- Juzwa Paweł, przedm. 4699, 6477; rec. 5281
- Juzwenko Adolf 4575; red. 175
- Juźwik Aleksander 10668
- Kaazówna Melania 10246
- Kabacińska-Luczak Katarzyna 3427, 4183, 8315; rec. 4450
- Kabaciński Jacek 6746, 6767; przedm. 6746; red. 6746
- Kabat Irena 405
- Kabat Małgorzata 2888
- Kabata Jacek Andrzej, oprac. 11
- Kabatek Mateusz 4326
- Kabzińska Łucja 3084, 9218
- Kacellenbogen Meir ben Icchak 7428
- Kachel Jacek 6353, 6482; fot. 6482; oprac. 6482
- Kachnicz Zenon 5205, 6452
- Kachnicz-Fabich Małgorzata 5205
- Kačmar Volodimir 2905
- Kacprzak Krzysztof 5427, 6373, 10669, 10973
- Kacprzak Marta M. 2855, 3427, 8316, 8833
- Kacprzak Pius 4768
- Kacprzyk Ewa Marta 11325
- Kačur Irina, red. 3414
- Kacwin Jan Marian 9683, 9957
- Kacyzne Alter 3504
- Kaczanowicz Wiesław 2903
- Kaczanowska Małgorzata 6701
- Kaczanowski Krzysztof 10670
- Kaczanowski Piotr 6684
- Kaczawa, lewy dopływ Odry 6736
- Kaczawskie Pogórze 7005
- Kaczka Ryszard J. 2260
- Kaczkowo Nowe zob. Nowe Kaczkowo
- Kaczkowo Stare zob. Stare Kaczkowo
- Kaczkowski Karol 8122
- Kaczkowski Zygmunt 3248
- Kaczmar Anna 3316
- Kaczmarczyk Beata 3104
- Kaczmarczyk Jan 2922
- Kaczmarczyk Karina 2399
- Kaczmarczyk Kazimierz 5833
- Kaczmarczyk Małgorzata 1989
- Kaczmarczyk Monika 2260
- Kaczmarczyk Stefan 10671
- Kaczmarek Antoni, wyd. 7252
- Kaczmarek Filip 8828
- Kaczmarek Hieronim 2808
- Kaczmarek Ilona Cecylia 1931; przedm. 7978; wyd. 7978
- Kaczmarek Iwona 898
- Kaczmarek Jan 6498
- Kaczmarek Jarmila, współpr. 2278
- Kaczmarek Konrad 2594
- Kaczmarek Krzysztof 7503; rec. 5063; wyd. 2531
- Kaczmarek Lech 3040
- Kaczmarek Łukasz 4206
- Kaczmarek Maciej 5408, 6746
- Kaczmarek Michał 5834
- Kaczmarek Romuald 3554; przedm. 3554; red. 3554
- Kaczmarek Ryszard 899, 1353, 6431, 8585; przedm. 8585; red. 371, 8585
- Kaczmarek Sylwia 2640
- Kaczmarek Tadeusz 4327
- Kaczmarek Tomasz 5822, 11103
- Kaczmarek Weronika, tł. 1683
- Kaczmarek Wojciech 3224, 8515
- Kaczmarek Maria, oprac. 12

- Kaczmarek Jacek 10878
 Kaczmarek Krzysztof 2754, 9958;
 przedm. 9787; wyd. 9787, 10295
 Kaczmarzyk Izabela 5034, 11410;
 przedm. 11410; red. 11410
 Kaczor Dariusz 6391
 Kaczor Liliana 4769
 Kaczor-Scheitler Katarzyna 3204
 Kaczorowska Teresa 5559, 9959;
 red. 3258
 Kaczorowski Andrzej W. 5713,
 10544, 10672, 10912; przedm.
 10912; red. 10912
 Kaczorowski Jerzy 3225
 Kaczorowski Robert 4027; red. 2917
 Kaczorowski Rudolf 8902
 Kaczorowski Stefan 11196
 Kaczorowski Włodzimierz 3205, Red
 Right Hand, 7504
 Kaczyńska Kamila, oprac. 5525
 Kaczyńska Katarzyna 7054
 Kaczyńska Maria 11440
 Kaczyński Adam Rafał 4328, 9219
 Kaczyński Andrzej 10343, 11107;
 rec. 10318
 Kaczyński Bartłomiej 6714
 Kaczyński Grzegorz Jerzy 2731
 Kaczyński Jarosław 10221, 11234,
 11348
 Kaczyński Jerzy 6537
 Kaczyński Lech 11228, 11272
 Kaczyński Michał, oprac. 3863
 Kaczyński Paweł 3251, 3295
 Kaczyński Wojciech 6537
 Kaczyński Zenon 4690
 Kaczyński Zygmunt 10111
 Kadela Agnieszka 2923
 Kadela Łukasz 4770
 Kaden-Bandrowski Juliusz 3196
 Kadłubek Wincenty zob. Wincenty
 Kadłubek, bł.
 Kadłubek Zbigniew 6625
 Kadłubski Jan 8535
 Kadrow Sławomir 6688, 6746
 Kadulska Irena 3294, 8317
 Kadyny, pow. elbląski 5128
 Kafka Adam 10673
 Kafka Franz 3352
 Kaganiec Małgorzata 2153, 6942;
 współpr. 7907
 Kahamlik Svitlana 3374
 Kahl-Luczyńska Edyta 10674
 Kais-Badrici Jolanta 6287
 Kaja Damian, red. 3319
 Kajczyk Agnieszka 5595
 Kajda Kornelia 913, 6813
 Kajdański Edward 2809
 Kajetanowicz Jerzy 4771, 4772, 11326
 Kajety Korpusu Kadetów Szkoły
 Rycerskiej 7242
 Kajkowski Kamil 2595, 3242, 6943,
 6944, 7059, 7077
 Kajmowicz Katarzyna J. 4592
 Kajstura Michał 4028, 4922
 Kajtoch Krystyna 3104, 3167
 Kajzer Leszek 75, 900, 988, 1990,
 2048, 2615, 2636, 3502, 3611,
 3725, 3726, 5439, 5835–5837,
 6812, 8067
 Kakareko Antoni 2645
 Kakowska Katarzyna, red. 11288
 Kakowski Aleksander 8064
 Kal Elżbieta 2048
 Kalaga Dominika, wyd. 9719
 Kalaga Joanna 6945
 Kalaman Marek R. 4440
 Kalamarg Izor 4270
 Kalas Maria, wyd. 9026
 Kalbarczyk Dariusz 4809
 Kalbarczyk Michał 8318
 Kalbarczyk Sławomir 5606
 Kalczyńska Maria 9
 Kalecki Marcin 3849, 7744;
 przedm. 3849; red. 3849
 Kalecki Michał 5421
 Kalejta Celina, oprac. 1582
 Kalendarium Towarzystwa Karpac-
 kiego 11327
 Kalendarz beskidzki 5160
 Kalendarz Uczniowski 3442
 Kaleński Gustaw 1204
 Kalergis Maria 4008
 Kaleta Marian 10247, 10247
 Kaleta Petr 2780, 8319
 Kaleta Przemysław 6946, 7169
 Kaleta Sławomira 5407
 Kaletka Adam Henryk 5838
 Kalety, pow. tarnogórski 6475;
 Drutarnia 6426; Kuczów
 6475; Miotek 6427; Zielona
 6427
 Kałęba Beata 3226
 Kalicki Bogusław 6091
 Kalicki Tomasz 4794
 Kalik Judith 7419
 Kalina Antoni 5839, 5840
 Kalina Dariusz 5000, 5161, 6614;
 przedm. 6614; red. 6614
 Kaliningrad (Königsberg,
 Królewiec), Rosja 2108, 2326,
 2566, 2634, 3383, 3395, 4042,
 5059, 7694, 7843; obwód 2569,
 2625, 2636
 Kalinowie, rodzina 5840
 Kalinowska Ambroży Jadwiga 5034,
 5803
 Kalinowska Anna 3191, 7657, 8293,
 10675
 Kalinowska Dorota 2434
 Kalinowska Krystyna 5333
 Kalinowska Maria 396, 3319; red.
 3319
 Kalinowska Milena 8320
 Kalinowska-Ankudowicz Maria
 10856
 Kalinowska-Bouvy Agata 5559
 Kalinowska-Witek Barbara 8321,
 8322, 9220, 9221
 Kalinowski Daniel 2409, 2625, 2646,
 2666, 2709, 2810, 3242, 3956,
 5738, 5790; przedm. 3242; red.
 2646, 3242
 Kalinowski Emil 7505
 Kalinowski Karol 1654
 Kalinowski Mateusz 6162
 Kalinowski Mirosław, przedm. 3590;
 red. 3590, 6240
 Kalinowski Piotr 4329, 8323
 Kalinowski Rafał zob. Rafał Kali-
 nowski, św.
 Kalinowski Rafał (historyk sztuki)
 5008
 Kalinowski Szczepan 1932, 8293,
 9222
 Kalinowski Wojciech 3227
 Kalinowski Zygmunt 6947
 Kalińska Krystyna Wanda 5841
 Kaliński Arkadiusz 4330
 Kaliński Janusz 10676, 10997
 Kaliński Witold, red. 5841
 Kalisch Ludwig 4265
 Kaliska diecezja 4873, 8845
 Kaliski Bartosz 10677–10679; rec.
 10527, 10905
 Kaliskie województwo 1235,
 2049, 2064, 7208, 7289, 7447,
 7448, 10943
 Kališkie Gubernskie Vedomosti 3409
 Kalista Aleksander 9684
 Kalisz, woj. wielkopolskie 106,
 284, 379, 395, 425, 427, 593, 820,
 827, 843, 1233–1235, 1350–1352,
 1368, 1500, 1501, 1677–1680,
 1790, 1908, 2220, 2222, 2537,
 2594, 2892, 3376, 3377, 3409,
 3427, 3442, 3611, 3654, 3700,
 3771, 3826, 3911, 4161, 4276,
 4289, 4414, 4500, 4519, 5100,
 5137, 5225, 5494, 6010, 6428,
 6898, 7302, 7332, 7928, 7958,
 8042, 8049, 8066, 8183, 8286,
 8410, 8614, 8761, 8857, 9296,
 9469, 9770, 10385, 10738, 11048,
 11258, 11382; Dobrzec 395;
 gubernia 3409, 8405, 8791; region
 395, 2239, 2615, 4289, 4873, 7668;
 Stare Miasto 2221; Zawo-
 dzie 3910
 Kalisz Maciej 10540
 Kalisz-Zielińska Marta 5408
 Kaliszan Antoni 6551
 Kaliszan Maria 6551
 Kaliszanin 3442, 8066, 8410
 Kaliszanin-Stelmüller Arleta 6551
 Kaliszczak Lidia 4308
 Kaliszewska Ewa, red. 299
 Kaliszewska Małgorzata 2888
 Kaliszewski Andrzej, wyd. 2533
 Kaliszewski Wojciech 3184, 3294,
 5188
 Kaliszuk Jerzy 2059, 6853, 9960
 Kaliściak Tomasz 3228
 Kalita Stanisław 5119
 Kalita-Skwrzyńska Kazimiera 6366,
 6496, 6547

- Kalksteinowie, rodzina 4483
 Kallaus Agnieszka 3937
 Kalmus Piotr 4261
 Kalnica, pow. leski; dekanat 2298
 Kalniuk Anna 3412
 Kalniuk Tomasz 2492, 4288
 Kalwaria Zebrzydowska, pow. wadowicki 4990, 5287
 Kalwat Wojciech 1104, 1166, 6632, 8734; red. 5923
 Kała Grzegorz 4836
 Kałamajska-Saeed Maria 3622; oprac. 3798
 Kałdus, pow. chełmiński 6881, 7181
 Kałmucy 7535
 Kaługa, Rosja 7342; gubernia 8510
 Kałuska Joanna 9961; rec. 2525
 Kałuski Marian 2732–2734
 Kałuski Tomasz 2052, 6599; red. 4732
 Kałuża z ob. Dąbrowa Górnicza
 Kałuża Adam 5842, 5843
 Kałuża Henryk 6627; przedm. 6627; red. 6627
 Kałuża Jan 5844
 Kałużny Ryszard 11328
 Kałużny Tadeusz, red. 116
 Kałwa Dobrochna 763, 810; przedm. 763; red. 763
 Kałwak Wiktoria 3506
 Kambodża 11251
 Kamczycy Artur 3504
 Kamecka-Skrajna Mirosława 4818
 Kamecki Artur 4275
 Kameduli 3712, 3727, 4899, 6291, 7494, 7745
 Kameduli w Warszawie 3727
 Kamenz, Niemcy 2217
 Kamienica, pow. limanowski 2441
 Kamienica, pow. lubliniecki 7527
 Kamieniec, pow. itawski 4847
 Kamieniec, pow. tarnogórski 817
 Kamieniec Podolski, Ukraina 1008, 1911, 2322, 2688, 2727, 3622, 4834, 7574, 7575
 Kamieniec Ząbkowicki, woj. dolnośląskie 4280, 7065
 Kamieniecy, rodzina 5411
 Kamieniecka diecezja 8741
 Kamieniecki Andrzej 4349
 Kamieniecki Paweł 6797
 Kamieniecki Witold 4349
 Kamieniska, pow. gołeniewski 4202
 Kamienna Góra, woj. dolnośląskie; powiat 10294, 10929; region 10932
 Kamienny Adam 9771
 Kamień, pow. rzeszowski 5066, 5067
 Kamień Joanna, przedm. 2605; red. 2605
 Kamień Kotowy, pow. lipnowski 2615
 Kamień Pomorski, woj. zachodniopomorskie 4186, 6429, 6547, 6991
 Kamięńsk, Białoruś 7937
 Kamięńska diecezja 4962, 7041, 7049, 7063
 Kamięńska Irena 4000
 Kamięński Andrzej, rec. 7509
 Kamięński Henryk 4689
 Kamięński Kazimierz, pseud. Gryf, Huzar 5427, 11007
 Kamięński Krzysztof 3022, 8637
 Kamięński Łucjan 4060
 Kamięńska Aleksandra, red. 2888
 Kamięńska Aneta 502
 Kamięńska Anna 9894
 Kamięńska Elżbieta 6208
 Kamięńska Janina 731, 1315, 3084; red. 3053
 Kamięńska Joanna 657
 Kamięńska Krystyna 901; rec. 6509
 Kamięńska Lidia Małgorzata 10680
 Kamięńska Małgorzata 3134
 Kamięńska Maria 4725
 Kamięńska Marta 1991
 Kamięńska Monika 492, 3639
 Kamięńska Natalia 8324
 Kamięńska Paulina 4547, 8325
 Kamięńska-Kwak Jolanta 10681; red. 8218, 8365
 Kamięńska-Ossowska Ewelina 11479
 Kamięński Adam 10967
 Kamięński Aleksander, pseud. Juliusz Górecki 5845, 9685
 Kamięński Andrzej, wyd. 7957
 Kamięński Andrzej Sulima- 7696
 Kamięński Antoni Z. 10436
 Kamięński Hadrian 2548
 Kamięński Karol 4557
 Kamięński Kazimierz (1865–1928) 8779
 Kamięński Kazimierz (ur. 1955) 4331
 Kamięński Łukasz, red. 11104
 Kamięński Marek Kazimierz 9223
 Kamięński Piotr 4923
 Kamięński Roman 6812
 Kamięński Sławomir A. 2033
 Kamięński Stanisław 10034
 Kamięński Stefan 2558
 Kamięński Zenon 1155
 Kamionka, pow. ropczycko-sędziowski 3180
 Kamionowski Zbigniew 6484
 Kamińska Dorota 7506, 8326
 Kamler Anna, rec. 3452, 7488
 Kamler Marcin 7507
 Kamnitzer, doktor 3822
 Kamocki Franciszek 2154
 Kamola Elwira 3252, 3290, 3293, 7495, 8515; przedm. 3252; red. 3252, 3290, 3293
 Kampenhausenowie, rodzina 2142
 Kamper-Warejko Joanna 3113
 Kampinoska Puszcza 1020, 9706
 Kampa Franciszek 2882
 Kamprowski Rafał, red. 4717
 Kamusella Tomasz 2559, 3114–3116, 11329
 Kanada 474, 2680, 2750, 2755, 4694, 8932, 8980, 10340, 10383, 10902, 10974, 11304; Wschodnia 2766
 Kanafocka Patrycja 9224
 Kanar Cezary 4332
 Kancelaria organów władzy w Galicji 7955
 Kanclerz Krzysztof, red. 5565
 Kandziora Jerzy 10682
 Kanecki Oskar 571, 7508
 Kania Agnieszka 1079, 1238, 2618, 3620, 5572, 8327; red. 5572
 Kania Aleksander Józef 3440
 Kania Jan 3468; przedm. 3468; red. 3468
 Kania Joanna 2022
 Kania Krzysztof 2567; przedm. 8064; rec. 10161, 10586; red. 8064
 Kania Leszek 6224; przedm. 9772; wyd. 9772
 Kania Rafał 4573, 4648, 8328, 9483
 Kania Stanisław 10333
 Kania Zbigniew 1443, 6604
 Kania-Weiss Renata 5840; oprac. 5428
 Kaniecki Alfred Franciszek 5846
 Kaniecki Przemysław, red. 1609
 Kaniewska Agnieszka 9962
 Kaniewska Bogumiła 6249, 10961
 Kaniewska Irena, wyd. 7222
 Kaniewski Jacek 7509
 Kaniewski Jerzy 3997
 Kaniewski Piotr 8329
 Kanior Marian 5847
 Kaniów, Ukraina 8748
 Kann Piotr 2049
 Kanonicy regularni 892, 908, 2602, 3376, 6790, 6856, 6857, 7065, 7544, 7712
 Kanor Helena z Bergerów 8365
 Kanownik Ewa, red. 1076
 Kansteiner Sascha 3551
 Kansy Andrzej 11330; rec. 10106; red. 312
 Kant Immanuel 2834
 Kantak Kamil 4924, 8374
 Kantor Robert, red. 4599
 Kantor Ryszard, rec. 1246, 2419
 Kantor Tadeusz 1754, 1754, 1788, 3996, 11145
 Kantor-Pietraga Iwona 6599
 Kantyka Jan 5334
 Kantyka Zbigniew 5334
 Kapala Marcin 1255
 Kapala Zbigniew 4333, 5848, 10034
 Kapeluszek Aneta 5375
 Kapias Michał, red. 3836
 Kapica Wojciech 4649
 Kapica-Lyjak Dorota 1937
 Kapituła Katedralna Elbląska 11331
 Kapła Grzegorz 11147

- Kapleau Philip *11127*
 Kaplica „Na Wodzie” *3728*
 Kaplica św. Anny na Zamku Wysokim w Malborku *3729*
 Kaplicki Mieczysław *1903*
 Kapliczki i figury na terenie gminy Haczów *3730*
 Kaplinski Jaan *5335*
 Kapliński, rodzina *5335*
 Kapliński Jerzy *5335*
 Kapłani w Dachau *5336*
 Kapłon Jerzy *4104, 4161*; przedm. *2440*
 Kapłon Marcin *4845*
 Kapłon Zenon *4925*
 Kapral’ Miron *2578*
 Kapralski Sławomir *1933, 11332*
 Kapronczay Károly *6164*
 Kaproń Andrzej *11081*
 Kaps Klemens *8637*
 Kapsa Václav *4043*
 Kaptur Paweł *2173*
 Kapucyni *1044, 3545, 3853, 4264, 4977, 6044, 7406*
 Kapusta Marcin *10157*
 Kapusta Piotr *1705*
 Kapuścińska Anna *4986, 7406*
 Kapuścińska Monika *3022*
 Kapuścińska-Kmieciak Nina *8330–8332*; rec. *5157*
 Kapuściński Jacek *902, 5844, 9295*
 Kapuściński Ryszard *3289*
 Kapuściński Witold *5451*
 Kapyłou Ígar, rec. *2338*
 Kara Michał *2278, 7158*; przedm. *6921*; red. *6921*; współpr. *7043*
 Kara Stanisław *8941*
 Karabowicz Anna, wyd. *7248*
 Karaganda *6298*
 Karaimi *961, 1424, 1985, 2024, 3136, 4652, 5034, 5558, 5743, 5870, 7301, 7931, 8737, 8942, 9382, 9437, 9469, 9572*
 Karaimi wileńscy w okresie międzywojennym *8942*
 Karakula Bogusław *5959*
 Karamucka Magdalena *8333*
 Karamzin Nikołaj Mihajlovič *2547, 3270*
 Karasińscy, rodzina *4532*
 Karasiński Edward, red. *5439*
 Karaszkievicz Paweł *1991*
 Karaś Dorota *3938*
 Karaś Halina *5174*
 Karaū Dzmityr Vladimirovič *2547, 4300*
 Karavaev Vsevolod *1170*
 Karbala, Irak *1166, 11463*
 Karbowiczek Tomasz, oprac. *8056*; wyd. *8935*
 Karbownik Franciszek *10034*
 Karbowska-Berent Joanna *2033*
 Karchowice, pow. tarnogórski *2079*
 Karcz Andrzej *10974*
 Karczewscy, rodzina *5276*
 Karczewska Agnieszka *3487, 9225, 9226*; przedm. *3487*; red. *3487*
 Karczewska Elena *903*
 Karczewska Joanna *4862, 5531*; wyd. *6798, 7264*
 Karczewska Małgorzata *4189*
 Karczewska Maria z Jodko-Narkiewiczów *4529*
 Karczewski Benedykt, wyd. *7973*
 Karczewski Dariusz *3731, 6858*
 Karczewski Jacek *6062*
 Karczewski Jerzy *777*
 Karczewski Krzysztof *2582*
 Karczewski Maciej *4189*
 Karczówka zob. Kielec
 Karczyn, pow. inowrocławski *6684*
 Kardach Magdalena *5190, 11479*
 Kardas Mariusz *4334, 4735, 9227, 9481*; przedm. *9481*; red. *4797, 9481*
 Kardasz Cezary *6812, 6948*; rec. *7002*
 Kardaszewicz Stanisław *6531*
 Kardaszewski Bolesław *5849*
 Kardela Piotr *4644, 4836, 10902, 10974*; red. *1944*
 Kardosz Julian *4737*
 Kardyni-Pelikánová Krystyna *2780*
 Kardys Piotr *1239, 6633*; przedm. *6633*; rec. *1365, 2637, 3453*; red. *6633*
 Karev Dmitrij zob. Karaū Dzmityr Vladimirovič
 Kargol Anna *6190*
 Kargol Tomasz *484, 587, 1322, 8637*; przedm. *8637*; red. *1179, 8637*
 Kargól Marta *8334*
 Kargul Michał *649*
 Kargul Roman Andrzej *6547*
 Karkocha Małgorzata *2634, 3502*; wyd. *7313, 7999*
 Karkola Franciszek *6371*
 Karkonosze *282, 1231, 1901, 2616, 4149*
 Karkowska Magdalena *752*
 Karkowska-Rogińska Aleksandra *1602*
 Karkut Marcin *508, 4718*
 Karlak Antoni, przedm. *6411*
 Karlak Grażyna *6411*
 Karlak Weronika *1411, 8067*; rec. *1365*
 Karlik Rafał *3720*
 Karlina Oksana *3410, 8335*
 Karlińska Agnieszka *2403*
 Karłowicz Mieczysław *7956, 8917*
 Karmelici *3453, 3519, 3786, 4888, 4945, 5463, 7360, 7361, 7406, 7444, 7753*
 Karmelici bosni *1344, 3067, 3585, 3622, 3642, 3799, 5048, 6305, 7378, 9664*
 Karmelitanki *4968*
 Karmelitanki bosc *3204, 3786, 5100, 5885, 9842, 10266, 10385*
 Karnalúk Vital’ *8336*; rec. *7910*
 Karnaukh-Brozyna Alla *1446, 2394*
 Karniowice, pow. chrzanowski *3591*
 Karniowice, pow. krakowski *4196, 4443*
 Karnkowski Jan (1472–1537) *7503*
 Karnkowski Stanisław *7468*
 Karnowski Jan (1886–1939) *2625*
 Karol XII, król Szwecji *7728*
 Karol IV Luksemburg *3622*
 Karol Korn. Budowniczy miasta *3732*
 Karol Ludwik Habsburg, arcyksiążę *3859*
 Karol Miarka. Działacz społeczny i oświatowy *5979*
 Karol Mieczysław *5378*
 Karol Starszy z Żerotyna *2544*
 Karolak Sylwia *3329*; przedm. *3329*; red. *3329*
 Karolak-Michalska Magdalena *11333*
 Karolczak Kazimierz *2568, 4444, 4845*; przedm. *2568, 3067, 6436*; red. *2568, 3067*
 Karolczak Stefan, red. *375*
 Karolczak Waldemar *6551*
 Karolczuk Edward *10979*
 Karolczuk Eugeniusz *4335*
 Karolczyk Bartosz *6463*
 Karolczyk Jerzy *6463*
 Karolewo, pow. kętrzyński *10162*
 Karolewska Henryka *4414*; oprac. *1677*
 Karolus Stanisław Jan *5850*
 Karp Dymitr *7510*
 Karp Iwan *7511*
 Karp Józef *5851*
 Karp Michał, red. *6880*
 Karp Paweł *2048, 6949, 6950*
 Karp Sławomir *2142, 5851, 7510, 7511*
 Karpacz Artur *2051*
 Karpaty *92, 246, 1920, 2405, 2443, 2568, 2679, 2772, 3282, 3440, 3642, 4125, 6181, 6931, 8147, 8559, 8652, 11384*; Wschodnie *5713, 8272, 8900*
 Karpiga Maciej zob. Maciej z Miechowa
 Karpińska Grażyna E. *1184*
 Karpińska Katarzyna *1659*
 Karpińska Małgorzata *785, 2061, 2385, 4387*; przedm. *4387, 7917*; rec. *7953, 8065*; wyd. *7917*
 Karpiński Andrzej *5421, 7657*
 Karpiński Dariusz *4116*
 Karpiński Franciszek *3374*
 Karpiński Jakub *10221*
 Karpiński Marek, rec. *1796*
 Karpiński Piotr, rec. *5106*
 Karpiński Tomasz *7512*; rec. *7728*
 Karpiński Wojciech *5911*
 Karpluk Maria *5852*
 Karpno, pow. bytowski *10162*

- Karpova Tatiana L., współpr. 3540
 Karpowicz Agnieszka 2796, 3262
 Karpowicz Ignacy 3329
 Karpowicz Michał Franciszek 5853
 Karpowicz Piotr 9686
 Karpowicz-Słowikowska Sylwia 3184, 3270; red. 3270
 Kars, Turcja 8143
 Karsch Anna Louisa 4265
 Karsin, pow. kościerski; gmina 6430
 Karska Renata 1992
 Karski Jan 5854, 8943
 Karski Karol 5469; przedm. 5469; red. 5469
 Karski Zygmunt 5318
 Karszi, Uzbekistan 8925
 Karsznice, pow. zduńskowolski 4390
 Karszynek, pow. nowosolski 6445
Karta Groni 97
 Kartografia morska i krain nadmorskich 2316
 Kartuzy, woj. pomorskie 1681; powiat 831
 Karwacki Arkadiusz 1143
 Karwalska Beata 1265
 Karwat Janusz 6951; rec. 9591
 Karwat Sebastian, wyd. 9809
 Karwecka Agata 777
 Karwosiecki Stanisław 7652
 Karwot Edward 10948
 Karwowska Bożena 3175
 Karwowska Katarzyna 11334
 Karwowski Przemysław 1783
 Karyntia 11056
 Karzec, pow. gostyński 4190
 Karzniczka, pow. słupski 3646
 Kasa Magdalena 9355; współpr. 8005
 Kaša Peter 3282
 Kasiborski Andrzej 1993, 1994, 3733–3736
 Kasiborski Cezary 3229
 Kasiura Iwona 1709
 Kasperek Danuta, wyd. 8021
 Kasperek Norbert 785, 1686, 2061, 2682, 8163, 8510; rec. 4430, 8584; red. 6076
 Kasperavičius Algis 732, 1016, 8337; rec. 10170
 Kasperek Agnieszka 3487
 Kasperek Krystyna, tł. 9650
 Kasperowicz Ryszard, red. 2807
 Kasperski Wojciech Józef 7957
 Kasprowicz Alina 6551
 Kasprowicz Jan 3255, 3269, 8515
 Kasprowicz Joanna 7513
 Kasprowicz Karol 8338
 Kasprowicz Wincenty 4926
 Kasprowska-Jarczyk Marta 970, 3474, 5156
 Kasprowski Wojciech 11459; przedm. 11459; red. 11459
 Kasprzak Agnieszka, red. 5363
 Kasprzak Andrzej 6715
 Kasprzak Józef 4814
 Kasprzak Marek 777, 4342
 Kasprzak Mariusz 1439
 Kasprzak Monika 6391, 7054
 Kasprzak Teresa 9963
 Kasprzycka Marzena, red. 6811
 Kasprzycki Antoni 55
 Kasprzycki Lesław 6008, 10683
 Kasprzycki Marcin 10684; wyd. 10397
 Kasprzycki Remigiusz 9228, 11225
 Kasprzyk Damian 904, 1441, 2444; oprac. 112; rec. 2462, 5189, 5547, 11330; red. 386
 Kasprzyk Jan Józef 4636; red. 4636
 Kasprzyk Kuba, red. 11291
 Kasprzyk Stanisław 3505
 Kastek Tomasz A. 3639, 3664
 Kastelik-Herbuś Agnieszka, oprac. 1013
 Kastory Agnieszka Małgorzata 9349, 11335
 Kastory Andrzej 6105; rec. 9464; red. 4713
 Kastrau Katarzyna, red. 4839
 Kasza Łukasz 4336
 Kaszczor, pow. wolsztyński 5026
 Kaszczorek zob. Toruń
 Kaszëbsko naj wid i skôrb 4337
 Kaszewska Danuta 5838
 Kaszewska Katarzyna 3295
 Kaszewski Marek 3117
 Kaszowska-Wandor Barbara 3254
 Kasztel Mirosław 3552, 6675
 Kasztelan Antoni 5855
 Kasztelan Jan 10159
 Kasztovszky Zsolt 6767
 Kasztulski Jan Hilary 7717
 Kaszuba Aldona 10685
 Kaszuba Elżbieta 11173
 Kaszuba Serafin 5856
 Kaszuba-Dębska Anna 6138
 Kaszubi i Pomorze a Kraków 2810
 Kaszubi – Pomorze – Gdańsk 2625
 Kaszubkiewicz Antoni 3939
 Kaszubkiewicz Wiesław 3939
 Kaszubowski Piotr 1089, 4529–4532, 6373
 Kaszubskie Pojezierze 6713, 6749
 Kaszuby, Kaszubi 1089, 1681, 2140, 2367, 2409, 2430, 2444, 2451, 2486, 2516, 2625, 2646, 2780, 2810, 3219, 3246, 3411, 3426, 3793, 3956, 4042, 4337, 4484, 4998, 5025, 5068, 5158, 5166, 5738, 5740, 5790, 6255, 6430, 6546, 6611, 9467, 11364
 Katafiasz Tomasz 1686; przedm. 1686; red. 1686
 Katalog dokumentów i listów królów polskich 1224
 Katalog druków cyrylicznych 1401
 Katalog druków XVI wieku 1402
 Katalog duchowieństwa diecezjalnego i zakonnego 5337
 Katalog inkunabułów Biblioteki Naukowej PAU i PAN 1365
 Katalog poloników w Biblioteca Universitaria Alessandrina 1432
 Katalog poloników w Bibliotece Casanatense 1433
 Katalog rękopisów Ośrodka Dokumentacji Wielkopolskiego Środowiska Literackiego 1387
 Katalog rękopisów średniowiecznych Biblioteki Uniwersyteckiej w Toruniu 1393
 Katalog starodruków Biblioteki Muzeum Polskiego w Ameryce 1425
 Katalog starodruków biblioteki Papieskiego Instytutu Studiów Kościelnych 1434
 Katalog zabytków sztuki w Polsce 3553
 Katalog zbioru dokumentów pergaminowych Biblioteki Jagiellońskiej 1366
 Katanga 9032
 Katarzyna, żona Henryka VIII Wróbla 6798
 Katarzyna II Aleksiejewna Wielka 2591
 Katarzyna Brunszwicka, żona Jana z Kostrzyna 6866
 Katarzyna Jagiellonka, królowa Szwecji 2566, 8005
 Katarzynki 7539, 10165
 Katarzyński Jerzy 1411
 Katastrofa kaliska 7958
 Katastrofa smoleńska 11336
 Katastrofizm okresu międzywojennego 8944
 Katedra wrocławska na przestrzeni tysiąclecia 3554
Katolik 8239, 8585
 Katowice 1202, 1236, 1353, 1354, 1448, 1682, 2788, 2817, 2849, 2899, 2903, 3078, 3474, 3610, 3666, 3672, 3702, 3779, 3836, 3840, 3881, 4014, 4487, 4524, 4883, 5377, 6164, 6284, 6432, 8585, 9961, 10373, 10455, 10518, 10567, 10606, 10815, 10879, 11410; Boguciec 4487; Dąb 2525; Giszowiec 6433; Janów 11064; Kostuchna 6431; Załęże 10324, 10325
 Katowicka archidiecezja 5565
 Katowicka diecezja 4997, 5565, 9295
 Katowickie województwo 1731, 10561, 10603, 10667, 10939, 10981, 11126, 11128
 Kattegat, Dania 4430
Kattowitzer Zeitung 8585
 Katyń, Rosja 846, 1139, 2627, 2629, 2636, 4614, 4710, 5224, 5270, 5365, 5379, 5481, 5957,

- 5977, 9781, 9809, 9835, 9873, 9894, 9959, 9966, 10006, 10043, 10045, 10049, 10105, 10168
- Kauffman Jesse 8339
- Kauffman Tsippi 983
- Kauffmann Angelika 3546
- Kaukaz 813, 7943, 8510, 9698, 9779
- Kaute Wojciech 2642
- Kawa Małgorzata, oprac. 5932
- Kawa Marek 4927
- Kawalec Agnieszka 479, 481, 499, 510, 2905, 8340; oprac. 19
- Kawalec Krzysztof 4676, 5709, 8272
- Kawalewski Konrad 4894
- Kawalla Iwona 2568, 3904
- Kawałko Danuta R. 3412; przedm. 3412; red. 3412
- Kawałko Marian Janusz 6571; wyd. 7250, 7266
- Kawczyński Mirosław Adam 4928
- Kawecki Zygmunt 8515
- Kawelowie, rodzina 5475
- Kawiński Józef 55
- Kawiorski Marek 8341
- Kawka Inga 3500
- Kawka Maciej 3500; przedm. 3500; red. 3500
- Kawka Małgorzata, wyd. 6537
- Kawka Marta 2015
- Kawska Sylwia 2402
- Kawski Tomasz 2665; polem. 2665
- Kawyn Stefan 3196
- Kazachstan 1658, 2760, 2769, 3544, 5856, 6298, 9625, 9664, 9697, 9726, 9745, 9754, 9800, 9801, 10893, 11462
- Kazakoù Aláksandr 905
- Kazakov Roman Borisovič 2547
- Kazana Piotr 9229
- Kazanecki Wiesław 10974
- Kazaniecki Józef 6399
- Kazanowski Adam 2578, 2593, 7894
- Kazański Arkadiusz 10482, 10637
- Kazarov Sarkis S. 8342
- Kazarova Nina F. 8342
- Kazienko Ewelina 6952
- Kazik Magdalena 2635
- Kazmierczak Jan 2998
- Kazmierczak Mariola 8343
- Kazmierczuk Marcin 4573, 8344
- Kazimierski Arkadiusz 1426
- Kazimierski Szymon 1163
- Kazimierz zob. Kraków
- Kazimierz I, książę opolsko-raciborski 7183
- Kazimierz IV Jagiellończyk 2108, 2618, 2633, 6481, 6800, 6919, 7024, 7082
- Kazimierz II Sprawiedliwy 1009, 2573, 5123
- Kazimierz III Wielki 370, 870, 1142, 1145, 1148, 2172, 3541, 3771, 4265, 6799, 6805, 6910, 6912, 6924, 7031, 7102, 7111, 7124, 7168, 7169, 8617
- Kazimierz Jagiellończyk, św. 3622, 7326, 7882
- Kazimierz Dolny, pow. puławski 1683, 2457, 3605, 3852, 4751, 11398
- Kazimierz Górniczy zob. Sosnowiec
- Kazmierza Mała, pow. kazimierski 6434
- Kazmierza Wielka, woj. świętokrzyskie 9647, 10272; region 9647
- Kaznowski Mariusz 6639; przedm. 6639; red. 6639
- Kazusek Szymon 2623, 3205, 7514
- Każmierczak Joanna 2816
- Każmierczak Katarzyna, wyd. 6549
- Każmierczak Paweł 6612
- Każmierczak Ryszard 7181
- Każmierczyk Adam 7515, 7645; red. 7645
- Każmierczyk Ewa 7516; red. 329
- Każmierczyk Zbigniew 3270
- Każmierska Kaja 751, 2924
- Kąciaki, pow. otwocki 9653
- Kącka Katarzyna, rec. 9900
- Kącki Edward 8945
- Kądziela Anna, oprac. 80
- Kądziela Józef 4105
- Kądzielański Grzegorz 8345
- Kądziółka Eugeniusz zob. Kondziółka Eugeniusz
- Kąkol Barbara 1681
- Kąkol Dorota 6612; red. 4839, 6612
- Kąkol Ludwik 9514
- Kąkolewice, pow. chodzieski 1502
- Kąkolewski Igor 1105, 2675, 6858
- Kąś Józef 121
- Kątski Apolinary 4008
- Kąty, pow. jasielski 4077
- Kcynia, pow. nakielski 4488; powiat 7526, 7713
- Keckermann Bartłomiej 3153, 3254
- Kedryn Ivan 4737
- Keff Bożena 3355
- Kehlmann Daniel 11479
- Kehrberg Augustin 6366
- Keil Alfred 8946
- Keil Oskar Adam 5857
- Keiss-Dolańska Daria 2589
- Keller Dawid 9230; red. 3836
- Kellman Ellen 3221
- Kelus Jan Krzysztof 10540
- Kemp-Welch Anthony 10436
- Kempa Grażyna 8749
- Kempa Jarosław 4513
- Kempa Maria Elżbieta 4487
- Kempa Tomasz 7517, 7875; rec. 7861
- Kempa Wojciech 9964
- Kempiński Łukasz 2753, 5166
- Kempiński Maksym 9231
- Kempiński Jan, pseud. Blysk 10713
- Kenar Antoni 1762
- Kencki Patryk 7518; oprac. 7518
- Kendziorek Piotr 2675, 10686; rec. 1558, 2600
- Kendziorek-Skolimowski Michał M., wyd. 7218
- Kenig Piotr 1459, 5562; tł. 1459
- Kenney Padraic 10436, 10687
- Kepka Władysław 5790
- Kerec Darja 8812
- Keresztes Gáspár 7881
- Kerkov von, ród 6961
- Kerstan Eugen Gustav 6421
- Kersten Adam 10904
- Kerwulfowie, rodzina 5475
- Kęcińska-Kaczmarek Jowita 2594, 5256
- Kęcińska-Lempka Barbara 6551
- Kęder Wojciech 2062, 2634, 7519; rec. 6101; wyd. 2517
- Kędzia-Klebeko Beata 3332; red. 3332
- Kędzierska Sylwia 8346
- Kędzierski Adam 593, 2220-2222, 2254, 3910, 3911, 6741; przedm. 395; red. 395
- Kędzierski Dariusz 3737
- Kędzierzyn-Koźle, woj. opolskie 4280, 5187, 9628; archieparchiatat kozielski 6958
- Kędzior Aleksander 9744
- Kędzior Stanisław Eugeniusz 4338
- Kędziora Alicja 1182, 2753, 3993, 8779; oprac. 7947; przedm. 3993; red. 2753, 3993
- Kędziora Andrzej 122
- Kędziora Tomasz 1
- Kędziorek Anna, red. 2980
- Kędziorska Edyta Anna 11196
- Kępa Irena 1603
- Kępa Rafał 3375; rec. 3420
- Kępa Zbigniew 5080
- Kępczyńska Aneta 1168
- Kępczyńska-Walczak Anetta 1968
- Kępińska-Bazylewicz Halina, pseud. Kora 9687
- Kępiński Andrzej 1139; współpr. 4684
- Kępiński Eugeniusz 2710
- Kępiński Marcin 5199
- Kępkowska Bogusława Bożena 2925
- Kępno, woj. wielkopolskie 10960; powiat 10960
- Kępski Czesław 4302; red. 4302
- Kępski Michał, przedm. 6552; red. 6552
- Kęsek Janina 2317, 5707, 8347
- Kęsik Kamil 10688
- Kęska Piotr 3738
- Kęson Witold, wyd. 10260
- Kęszka Sławomir 4873; wyd. 10385
- Kętrzyn, woj. warmińsko-mazurskie 6435, 7277, 8975; powiat 11173

- Kętrzyn. Dzieje miasta 6435
 Kętrzyński Wojciech 6435
 Kęty, pow. oświęcimski 6436, 6437;
 region 6436
 Kęty. Wokół społeczności 6436
 Kiałka Stanisław 5351
 Kiarszys Grzegorz 777, 942, 6367,
 6547
 Kiaupa Zigmantas 15, 980, 2606;
 wyd. 7284
 Kiaupienė Jūratė 906, 2564, 2606,
 7164; oprac. 7161; rec. 6801; red.
 7161; wyd. 6801
 Kibarty, Litwa 7957
 Kibort Piotr 1755; red. 1755
 Kich-Maslej Olga 3345
 Kicin, pow. poznański 6438
 Kicin przez wieki 6438
 Kicińska Urszula 2402, 3205, 3231,
 5175; przedm. 3231; red. 3231;
 wyd. 7245
 Kiciński Andrzej 11289
 Kicka Mateusz 10878
 Kicman Wojciech, rec. 2187
 Kiczán Wiesław 6432
 Kidoń-Gaba Jan 9688
 Kiec Izolda 9232
 Kiec Olgierd 4929, 4930, 9233;
 rec. 2553
 Kiedrowski Witold 5858
 Kieferling Łukasz 6716
 Kiejdany, Litwa 2633
 Kiejstut, książę trocki 6974
 Kiek Jacek 1807
 Kiel Jacobijn 4043
 Kielak Bernard 1089
 Kielak Dorota 1648, 8508; przedm.
 8508; red. 8508
 Kielanówka, pow. rzeszowski
 9892
 Kielarskie Jezioro, jez. na Po-
 jezierzu Olsztyńskim 6955
 Kielbasa-Schoeni Adam 1905
 Kielce 297, 1135, 1202, 1237–
 1245, 1503, 1684, 1685, 1798,
 1979, 2215, 2623, 2903, 3471,
 3531, 3554, 3618, 3739, 3943,
 4062, 4421, 5000, 5013, 5514,
 6633, 6794, 7792, 8003, 8157,
 8383, 8409, 9138, 9600, 10055,
 10156, 10192, 11132; gubernia
 2623, 3739, 8299, 8797; Kar-
 czówka 6439; Kieleccyzna
 636, 2623, 3111, 4338, 5320, 5771,
 6633, 8734, 9435, 9436, 9676,
 10055, 10156; powiat 2988;
 prepozytura 6632; region 8912,
 10156
 Kielce – kształtowanie przestrzeni
 współczesnego miasta 3739
 Kielecka diecezja 59, 4854,
 5572, 9062, 9295, 10055
 Kieleckie województwo 2623,
 3679, 4642, 6633, 8935, 9048,
 9318, 9328, 9434, 10370, 10550
 Kieling Michał 4873
 Kielisiński Kajetan Wincenty 1898
 Kielb Ewa 8348
 Kielb Zbigniew 1840
 Kielbasa Bartosz 3740
 Kielbik Jerzy 2602, 4339, 6435; rec.
 2128; wyd. 7277, 7294
 Kielbus Marcin 970
 Kielczewski Stanisław 5859
 Kielkowska Małgorzata 5979
 Kiełtyk-Zaborowska Izabela 2988;
 rec. 2889; red. 2988
 Kiełtyka Sergiusz, tł. 1824
 Kieman Wojciech 9086
 Kieniewicz Jan 7853
 Kienzler Iwona 5338, 5640, 6158,
 10747
 Kieremkamp Waclaw, wyd. 2532
 Kiereś Barbara 3016, 5531
 Kiereś Małgorzata 2443
 Kiereś Zbigniew 5860
 Kiernikowski Paweł 5864, 6323;
 rec. 5889
 Kiersi Krzysztof Andrzej 2548,
 10689; przedm. 2548; red. 2548
 Kiernowska Agnieszka 2435
 Kierunek Loslau 9965
 Kieruzel Marcin, red. 5235
 Kierys Arkadiusz 907, 5079
 Kierzak Andrzej 4261
 Kierzkowska Bożena 1219
 Kierzuń Anna 3350
 Kiesewetter Max 7959
 Kieślowski. Po latach 3940
 Kieślowski Krzysztof 3940, 3995
 Kietlicz Henryk 4948
 Kietlińska-Michalik Barbara 8798
 Kietliński Marek 1656, 1657, 4650,
 6212, 9053; przedm. 9053; red.
 9053
 Kietrz, pow. głubczycki 2628
 Kieżun Daria 3741
 Kieżun Witold 5421
 Kieżuń Anna 3374
 Kijas Artur 1016, 5034, 5207, 5408,
 8811
 Kijas Zdzisław J., red. 116
 Kijek Kamil 4703; rec. 9536; red.
 4703; wyd. 9009
 Kijewska Aleksandra 9234
 Kijewska-Wittstock Lidia 4314
 Kijonka Justyna 10690
 Kijowska eparchia 7861
 Kijowski Andrzej 2727, 3314
 Kijowski Jerzy 6572
 Kijowskie województwo 997,
 7430, 7875
 Kijów 926, 1320, 1321, 2733, 3104,
 3590, 4009, 4614, 6298, 7434,
 7689, 7961, 8272, 8510, 8811;
 Kijowszczyzna 8087
 Kikcio Aleksander 6858
 Kiklevič Alāksander Kanstancinavič,
 red. 11425
 Kiktyeva Olena 45
 Kilanowski Andrzej 6303, 6421;
 przedm. 6421; red. 6421
 Kilarski Tadeusz M. 5559
 Kiliańczyk Piotr 9123
 Kiliańczyk-Zięba Justyna 3402
 Kilin Aleksej 1170
 Kilis Monika, tł. 9970, 10074
 Kilizok Katarzyna, oprac. 1205
 Kiljańczyk Stanisław 10248
 Kimic Kinga 1182
 Kimla Piotr 4698
 Kimsza Radosław, red. 3805
 Kinasz Włodzimierz 9795
 Kinaszewski Adam 10433
 Kinder Paul 1465
 Kindziuk Milena 10691, 11103;
 przedm. 11103; red. 11103
 Kindziuk Sławomir 4106, 4107
 Kinecka Anna, tł. 6746, 6811
 Kinga (Kunegunda), św. 891, 970,
 2051, 7169
 Kiper Daniel 2359
 Kipnis Menachem 3504
 Kirchof Tobias 8349
 Kircholm zob. Salaspils
 Kirejczyk Andrzej 2926
 Kiričuk Oлександра 8350
 Kirkorowa Helena z Majewskich
 1594
 Kirlibaba, Rumunia 2554
 Kirmiel Andrzej 4862
 Kirpluk Edward 10544
 Kirpsza Adam 11403; przedm.
 11403; red. 11403
 Kirschke Krystyna 6626
 Kirschke Paweł 6626
 Kirshenblatt-Gimblett Barbara 1437,
 1604
 Kirszak Jerzy 4816; współpr. 8443
 Kirszenbaum Chil 8947
 Kirtiklis Stefan 2548, 9132
 Kirwiel Eleonora 9235, 9236
 Kiryjow Jan, red. 2882
 Kiryk Feliks 4444, 5037, 6504, 6953;
 red. 303, 6541
 Kisała Alicja 8351
 Kisiel Jarosław 4108, 4124, 4159
 Kisiel Katarzyna 2988
 Kisiel Leszek 5008; red. 263
 Kisiel Marian 3196
 Kisiel-Małecka Marta, tł. 5106
 Kisielewicz Danuta 2849, 4836;
 przedm. 2849; red. 2849
 Kisiełewska Alicja 5167; red. 5167
 Kisiełewska Jadwiga, red. 6024
 Kisielewski Andrzej, oprac. 5167;
 red. 5167
 Kisielewski Józef 4699
 Kisielewski Stefan 2727, 3352,
 10249
 Kisielewski Tadeusz A. 4651, 9966
 Kisielewski Zygmunt 5418, 5861
 Kisielin, Ukraina 2574, 5266
 Kiss Csaba G. 9349
 Kiss-Orski Wojciech, red. 217

- Kissinger Henry 10334
 Kiśtymań Andrzej 4300; red. 4300
 Kiśtymov Andrej zob. Kiśtymań Andrzej
 Kiszczak Czesław 5862, 10259, 10334, 10465, 11162
 Kiszenia Weronika 8352
 Kiszka Andrzej 5427
 Kiszka Arkadiusz 6358
 Kiszka Janusz 2062
 Kisztełńska-Węgrzyńska Agnieszka 2539, 2545, 10692; red. 2539
 Kiślak Elżbieta 398, 11390; red. 396, 397, 398
 Kiślańska Waława 8775
 Kita Jarosław 4340, 4530–4532, 4747, 5339, 5999, 6000, 8353, 8354, 8355, 8772; oprac. 81; przedm. 8772; red. 292, 347, 4531, 4532, 6583, 8772; wyd. 8001
 Kitala Michał 5340, 5654
 Kitowicz Jędrzej 4986, 6663
 Kitowski Piotr 4440, 7495, 7520–7524; rec. 7309
 Kittel Piotr 2615
 Kiwak Władysław 4513
 Kiwerce, Ukraina 2574
 Kiwi Jan 10311
 Kizik Edmund 1670, 2516, 2675, 3873, 7657; przedm. 3873; red. 3873; wyd. 3873
 Kizilov Mikhail 4652
 Kizwalter Tomasz 769, 785, 2884, 2885; przedm. 2884–2886; rec. 4700; red. 2884
 Klafka Zdzisław, przedm. 10054; red. 10054
 Klaja Paweł 9237
 Klaja Piotr 6505
 Klajmon Barbara 1474, 3840
 Klamry, pow. chełmiński 10162
 Klaproth Jules 7960
 Klaryski 891, 3564, 3905, 4265, 4889, 5016, 5017, 7169
 Klasa Barbara 2048; red. 2614
 Klassen Peter James 4931
 Klasztory, miasta, zamki 908
 Klasztory mnisze na wschodnich terenach 4932
 Klata Jan 3948
 Klatka Urszula, oprac. 1363
 Klaus Gabriela 3638
 Klebowicz Grzegorz 4845, 4933, 6893
 Klecel Marek, rec. 6152, 11354
 Klecha Anita, wyd. 7237
 Klecie, pow. dębicki 5057
 Kleck, Białoruś 8898
 Kleczewska Maja 11479
 Kleczewski Stanisław 7786
 Kleczkowska Katarzyna, red. 3176
 Kleczyński Zdzisław 8804
 Klećkowska Ewelina 3662
 Kledzik Anna 8324
 Klein Adela 5863
 Klein Goldewijk Kees 2504
 Klein Rudolf 3892
 Klejna-Wendt Piotr 5341
 Klejnocki Jarosław 3241
 Klejnowie, rodzina 5341
 Klekot Ewa 1762
 Klekot Jan Andrzej 5864
 Klekotka Renata 4487
 Klemantowicz Dariusz 3742, 8356, 8357
 Klemba Urszula 718; rec. 4531, 4532
 Klemendorf Barbara, współpr. 1383
 Klemensiewicz Stanisław 8948
 Klemenski Marcin A. 4265, 4934, 6954
 Klementas Antanas 4597
 Klementowice, pow. puławski 6717
 Klementowice – a Magdalenian site in eastern Poland 6717
 Klementowski Marian Lech 5865, 5866
 Klementowski Robert 10693; rec. 10524
 Klemeński Marcin A. zob. Klemenski Marcin A.
 Klemp Aleksander 2625
 Klempert Mateusz 647, 1185, 2548, 4341, 5616, 8358, 8772; przedm. 2548, 7969; red. 227, 2548; wyd. 7969, 8047
 Klempis Jacek, wyd. 9843
 Klenczon Wanda 1
 Klenica, pow. zielonogórski 7367, 10993, 11174
 Kleparz zob. Kraków
 Kleska Łukasz 5353; red. 301
 Kleski Artur 9287
 Klessa Wojciech 2927
 Kleszcz Łukasz 2051
 Kleszczowa Krystyna 6599
 Kleśta-Nawrocka Aleksandra 2686, 7525
 Kleśta-Nawrocki Rafał 2686
 Kłepicz, pow. gryfiński 10430
 Kłecki żywiołowe w postaci zdarzeń powodziowych 4342
 Klich Daria 10565
 Klich-Kluczevska Barbara 763; przedm. 763; red. 763
 Klidzio Natalia 3222
 Klim Andrzej 10694
 Klima Piotr 4487
 Klimañska Zofia 3252
 Klimasz Katarzyna 2811, 2928
 Klimaszewscy, rodzina 5342
 Klimaszewska Anna 8359, 9146
 Klimaszewski Krzysztof 5997, 9238
 Klimaszewski Waław 5342
 Klimaszewski Zbigniew Tomasz 5343
 Klimczak Wiesław 3060
 Klimecki Michał 1166
 Klimek Agata 10695
 Klimek Andrzej 10251
 Klimek Antoni 9757
 Klimek Beata 4751
 Klimek Lucja 9757
 Klimek Łukasz, red. 1691, 1705, 1871
 Klimek Robert 874, 909, 1163, 1995, 2279, 2318, 2436, 5162, 6955, 6956, 6957; rec. 6982; red. 224, 6350
 Klimek-Grądzka Jolanta 3104; red. 3104
 Kliment Oleg Oleksandrowicz 9967
 Klimentko Ůliá 8360
 Klimiuk Marian 6031
 Klimiuk Zbigniew 9239
 Klimkowska Justyna, red. 6359
 Klimontowski Piotr, oprac. 11285
 Klimontów, pow. sandomierski 2449, 7418
 Klimowicz Anna 9936
 Klincewicz-Krupińska Regina 7075
 Kliniki i zakłady teoretyczne 2929
 Klint Paweł 1106, 5175, 7526; red. 4445; wyd. 7293, 7306–7308
Klio 200
 Klio na wolności 910
Klio Polska 98, 201
 Klio Polska – bibliografia 98
 Klińska-Kopacz Anna 2044, 7075
 Kłistała Jerzy 9965
 Kliszcz Aneta 3254
 Kliszko Czesław 4386
 Kliymuk Alexander 9894
 Kloc Kazimierz 2851
 Kloc Krzysztof 1182, 8064, 9240, 9241; rec. 10161
 Kłoczek Mariusz 10696
 Kloch Bogdan 2628, 6958; red. 9377
 Kloch Józef 11289
 Klon, pow. szczeciński 6440; region 6440
 Klonder Andrzej 4265, 6210; red. 218
 Klonowice, pow. chojnicki 2615
 Klonowska Iwona, red. 4559
 Klonowski Grzegorz 10912
 Klub Agnieszka 3214
 Kłubiński Włodzimierz 2882
 Klucz, pow. strzelecki 6441
 Klucze zob. Klucz
 Kluczewska-Wójcik Agnieszka 7744, 8361; red. 1512
 Kluczewski Mariusz 1249
 Kluczward Katarzyna 3709; przedm. 3709, 3883; red. 3659, 3709, 3883
 Kluczyk Paulina 2437
 Klugier Anna 8081
 Klugier Eleonora 8081
 Klugier Wilhelm 8081
 Kluj Wojciech 1669
 Kluk Kazimierz 10252
 Kluk Krzysztof 708, 2333, 2815, 3160, 7568
 Kluk Maria 1596
 Klupp Krzysztof 3239
 Kluska Antoni 6069

- Kluz Marek 10697
 Kluz Paulina 3743
 Kluz-Chłanda Władysława 3941
 Kluzik Marcin 10698
 Kłaczkow Jarosław 2567, 2626;
 przedm. 8064; rec. 3659, 3883;
 red. 8064
 Kłajpeda, Litwa 482
 Kłak Czesław, rec. 3264
 Kłak-Ambrożkiewicz Marta 5572,
 8772
 Kłapińska Ewa 3440
 Kłapeć Janusz 10560
 Kłaput-Wiśniewska Aleksandra 4009
 Kłeczek-Walicka Ewa 31, 596, 5775,
 6196, 9242
 Kłobuck, woj. śląskie 892, 3611,
 9009; region 10148
 Kłobukowska Ewa 10959
 Kłoczowski Jerzy 2727, 4530, 11045
 Kłoda Emilia 911
 Kłodawski Krzysztof 2697
 Kłodnicki Zygmunt 4343
 Kłodzka ziemia 1892, 2146, 5165
 Kłodzko, woj. dolnośląskie 4043,
 5165, 5294, 6856, 7788, 7858;
 hrabstwo 5165; region 1051,
 4940, 5165, 5752, 6442, 6626
 Kłoneczyński Arnold 1071, 2048,
 2625, 10699
 Kłos Jerzy Andrzej 5559
 Kłos Lilla Małgorzata 4690
 Kłos Michał 4558
 Kłosek Agata 2753
 Kłosińska Justyna 10722
 Kłosiński Andrzej 9243
 Kłosiński Wawrzyniec 6127, 6542,
 11107
 Kłosko Izabela, oprac. 5002
 Kłoskowski Krzysztof P. 4832
 Kłosowicz Krzysztof 8585
 Kłosowski Stanisław 3506
 Kłossowski Jerzy Antoni 5867
 Kłóbk a, pow. wrocławski 1504,
 1505, 4166
 Kłótnia o boisko 8949
 Kłudkiewicz Kamila 2402, 2547,
 4265, 8362; rec. 1601
 Kłusek Mirosław 4444, 9244;
 przedm. 8919, 9648; wyd. 8919,
 9648
 Kłuszyño, Rosja 4806
 Kłys Agnieszka 9894, 9936, 9968
 Kłys Anna Karolina 10700
 Kmak-Pamirska Aleksandra 2444
 Kmet' Vasil 2905
 Kmieciak Robert 4344
 Kmieciak Piotr 3744
 Kmieciak Tadeusz 4773, 9245, 9246
 Kmieciak-Jusięga Karolina, przedm.
 3028; red. 3028
 Kmieciński Jerzy 912, 2615
 Kmieć Anna Natalia 1448, 2492
 Kmieć Robert 803
 Kmiołek Jan 5427
 Kmiołek Dariusz 8703
 Kmiołek Jan 8703
 Kmoch Maria Weronika 1903
 Knap Grażyna 3314
 Knap Jakub 1696
 Knapek Elżbieta 1367, 1996; oprac.
 1365
 Knapek Ryszard 3230
 Knapik Aleksandra 2277
 Knapik Joanna, współpr. 7907
 Knapik-Król Aneta, wyd. 9628
 Knapieński Ryszard 1836, 3572
 Knapisz Grzegorz 3200
 Knas Krzysztof 5736
 Knast Alicja 1447
 Knercer Wiktor 3814; red. 3814
 Kniaziewicz Karol 7625
 Książnin Franciszek Dionizy 3294,
 3319, 7707
 Kniejski Olgierd 7527
 Knię magistrata mesta Polacka 7243
 Knięge Faustyn 3537
 Kniha testamentov Starej L'ubovne
 7244
 Knitter Michał 5087
 Knitter Rajmund 6144; red. 9642
 Knoch Konrad 10878
 Knöfel Johannes 4043
 Knoll Roman 4349, 4615
 Knop Marcelina 8363
 Knopek Jacek 6858
 Knothe Apolinary 58
 Knothe Jan 7961
 Knothe Stefan 7961
 Knothe Stefan jun., oprac. 7961
 Knoz Tomáš 2544, 2549
 Knutel Damian 9247
 Knychalska-Jaskulska Agnieszka
 1044, 1417; oprac. 1415
 Knyspel-Kopeć Renata 4414
 Knyszyn, pow. moniecki 3254,
 4487, 7247, 7459, 7460
 Knyt Agnieszka, wyd. 7980
 Knyżewski Marcel 3620, 3745, 4536,
 6959, 6960, 7169
 Koba-Ryszewska Teresa Helena
 5868, 5869
 Kobak Andrzej 887, 8364
 Kobalczuk Andrzej 1436
 Kobecy, rodzina 5558
 Kobecki Szymon (Semen) 5558,
 5870
 Kobeckij Semen Mihailovič zob.
 Kobecki Szymon (Semen)
 Kobelska Adela 9248
 Kobialka Dawid 913; rec. 4613
 Kobiece kręgi korespondencyjne 3231
 Kobielec Aleksandra 1947
 Kobielski Piotr, red. 9835
 Kobierecki Michał 7528
 Kobierska Małgorzata Magda, tl.
 7436
Kobieta i Życie 4630
 Kobieta, literatura, medycyna 3232
 Kobieta w Galicji 8365
 Kobiety na Kresach 8366
 Kobiety niezłomne ziemi świętokrzy-
 skiej 9689
 Kobiety w policji 4559
 Kobiety w szkole lwowsko-warszaw-
 skiej 2812
 Kobojek Elżbieta, red. 170
 Kobos Stefan 5427
 Kobrynsky Oleksandr, red. 3934
 Kobrzeńska-Sikorska Grażyna
 3555, 3575
 Kobus Agnieszka 4935
 Kobus Justyna 3112, 3118; red. 3112
 Kobus Stanisław 4337; red. 4337
 Kobus-Gregorzczuk Katarzyna, tl.
 9662
 Kobylanka, las koło Borowca
 w pow. biłgorajskim 4806
 Kobylany, pow. krośnieński, woj.
 podkarpackie 6443
 Kobylany. Księga jubileuszowa wsi
 6443
 Kobylański Andrzej 1089
 Kobylarz Wojciech Stanisław 4345
 Kobylarz-Buła Renata 11130
 Kobylańska Józefa 2771, 3166
 Kobylańska Urszula 6868
 Kobylański Tadeusz 5288
 Kobylański Zbigniew 874, 1997;
 red. 874
 Kobylnica, pow. słupski; gmina
 9641
 Kobyłczak Paweł 2319
 Kobyłka, pow. wołomiński 8988
 Kobzdej Aleksander 2033
 Koc Leon Waclaw 1794
 Koc Maria 4936, 5959
 Koc-Kullas Jadwiga 1153
 Kocaj Olga 4560
 Kočan Roman 9249
 Kocańda Paweł 2635
 Kocańda Stanisław 4952, 4952
 Kocel Agnieszka, red. 1459; tl. 1459
 Kocela Weronika 2402, 5156
 Kocer Shifra 9935
 Koch Suse 3822
 Koch Walter 2048
 Kochać aż do ofiary z życia 5344
 Kochan Ewa 2835
 Kochan Katarzyna Barbara 9250
 Kochaniec Sebastian 2855, 2855,
 3374, 8515; współpr. 2429
 Kochanowicz Andrzej 4159
 Kochanowicz Jacek 5871
 Kochanowicz Janusz 1819
 Kochanowicz Jerzy, rec. 5301
 Kochanowicz Rafał 3299
 Kochanowicz Roman F. 4530;
 przedm. 8833; red. 1548, 8833
 Kochanowscy, rodzina 7372
 Kochanowska Janina 6547; przedm.
 6547; red. 6547
 Kochanowski Jan 1937, 2606, 2855,
 3104, 3233, 3254, 3300, 3671,
 7381, 7473

- Kochanowski Jerzy 9900, 10701–10703, 11081, 11144; red. 258, 11144
- Kochel Jan 5345
- Kochman Franciszek 8776
- Kochowski Wespazjan 3134, 6078
- Kociemba Wojciech 6710
- Kocięwie 632, 2430, 2625, 10991, 11242
- Kocięcka Monika 11287
- Kocik Katarzyna 1947, 4703
- Kocińska Alicja 5556
- Kociński Bogdan 4109
- Kociołkowska Bożena 3942
- Kociszewski Aleksander 4529
- Kociumbas Piotr 1671, 2545, 4042
- Kocjan Ryszard 2850
- Kocman, Ukraina 7996
- Kocot Anna 3403
- Kocot Emilian 6599, 8703
- Kocój Ewa 3993
- Kocój Henryk 873, 4653, 7529, 7875; oprac. 7930; wyd. 7225
- Kocójowa Maria, rec. 9463
- Kocór Maria 2888
- Kocurek Danuta, red. 5979
- Koczerska Maria 814, 7164; przedm. 814; red. 350, 814
- Koczowski Zbigniew 2930; rec. 2981
- Koczorski Tomasz 7530
- Koczwarą Barbara, współpr. 5382
- Koczwarą Paulina, przedm. 2239; red. 2239
- Kodeń, pow. bialski 3645, 6444
- Kodym-Kozaczko Grażyna 3638
- Kodzik Joanna 7531
- Kodziowce, Białoruś 1166
- Kodzis-Sofińska Agnieszka 11479
- Koecher-Hensel Agnieszka 3969
- Koehler Krzysztof 3254, 7532, 7533; przedm. 7247; wyd. 7247
- Koehler Witold 3236
- Koenig Franciszek 5187
- Koernerowie, rodzina 5534
- Kofman Jan 10436; rec. 2586
- Kofta Krystyna 6551
- Kohl Helmut 2617
- Köhler Joachim 2845
- Köhler Piotr 2813, 9251, 9597
- Kohut Petro 8875
- Kohutyński Wincenty 10621
- Koj Ewa 5747, 11130
- Kojder Marcin 2341
- Kojkoł Jerzy 2789
- Kok Jan 2504
- Koko Eugeniusz 2048, 2645; wyd. 2625, 8026
- Kokocińska Katarzyna 8828
- Kokolski Eugeniusz, pseud. Groźny 10713
- Kokoszkowy, pow. starogardzki 4042
- Kokot Józef 2849
- Kokowski Andrzej 4190, 5406
- Kokowski Michał 388, 914; rec. 915, 5213; red. 333
- Kola Adam F. 2796; przedm. 2796; red. 2796
- Kola Andrzej 2636, 4614, 7043
- Kola Anna Maria 2796
- Kola Juliusz 3746
- Kolago Lech 5165; red. 5141–5147
- Kolanko Rafał, wyd. 9718
- Kolankowski Ludwik 684–686, 5392, 10136
- Kolano Julia, red. 5181
- Kolarska Magdalena 3231
- Kolasa Anna 5407
- Kolasa Karolina 5140
- Kolasa Marcin, oprac. 1791
- Kolasa Robert 10704
- Kolasa Władysław Marek 915, 5728, 8366, 8367, 11337; rec. 7588; red. 145, 3408
- Kolasa-Nowak Agnieszka 910, 2398
- Kolasńska Jadwiga, red. 5181
- Kolaszewski Antoni F. 2580
- Kolaszyński Mateusz 4616
- Kolb' Nataliá 8365; oprac. 19
- Kolbaia David 1820; oprac. 78
- Kolbe Marianna 5872
- Kolberg Oskar 2422, 2670, 2855, 11364
- Kolberova Urszula 3166
- Kolbiarz Artur 3554, 3720
- Kolbuszewska Jolanta 887, 916, 2905, 10705; przedm. 887; red. 887
- Kolbuszewski Jacek 3233
- Kolbuszowa, woj. podkarpackie 107, 285, 728, 1450, 3451, 4607, 7317, 8261, 11282; dekanat 9024; Kolbuszowszczyzna 5402; powiat 4377, 10489; region 9867
- Kolecka Natalia 2280
- Kolek Grzegorz 56
- Kolekcja Aleksandra Kazimierza Wyrwińskiego 1674
- Kolekcjonerzy, zbieracze, kwestarze 1648
- Kolenda Justyna 777
- Kolendo Jerzy 6718
- Kolendo-Korczak Katarzyna 3799; oprac. 3553; red. 3553
- Kolesnik Irina 2048
- Kolinko Emilia 3204, 3234; przedm. 7974; wyd. 7974
- Koliński Michał 9252
- Koljanin Milan 2583
- Kollinger Karol 2595
- Kolmasiak Mariusz 2635
- Kolmasiak Tomasz Michał 10706
- Kolneńska Wysoczyzna 4353
- Kolno, woj. podlaskie 5480, 9797
- Kolonia, Niemcy 4008, 8019
- Kolonia, pow. kartuski 7973
- Kolonia Nieszawa zob. Nieszawa Kolonia
- Kolouszek Stanisław 4774
- Kolska Kotlina 6773
- Kolsko, pow. nowosolski 6445
- Kolus Marian, red. 4421; wyd. 9821
- Kołaciński Władysław, pseud. Żbik 2567
- Kołaciński Jerzy, oprac. 1723; przedm. 1723
- Kołaczkowski Roman 6443
- Kołaczkowski Małgorzata 2602, 2621; przedm. 2621; red. 2621
- Kołaczkiewicz Elżbieta 6334
- Kołaczkowscy, rodzina 4530
- Kołaczkowski Bartosz 8638
- Kołałowska Katarzyna 2059
- Kołałowski Andrzej 3084, 10565, 10707, 10708; przedm. 8944; red. 2607, 8944
- Kołałowski Leszek 2852, 10253
- Kołałowski Piotr 917, 2573, 4814, 9253
- Kołatka Krzysztof 2352
- Kołbacz, pow. gryfiński 4781, 7071
- Kołbaskowo, pow. policki; gmina 6446
- Kołcz Bogusław 5759, 5760
- Kołczańska Beata 11196
- Kołki, Ukraina 2574
- Kołątaj Hugo 3071, 3282, 7390, 7654, 8282
- Kołątaj Wiesław H. R. 1163
- Koło, woj. wielkopolskie 6654; powiat 10713
- Koło *Historii* 202
- Koło brzeg, woj. zachodniopomorskie 1355, 6447, 6547, 8266, 10323
- Kołocezek Piotr 5824
- Kołodrubiec Anna 10709
- Kołodzyńska Aleksandra Helena 5346
- Kołodziej Barbara, red. 4883
- Kołodziej Bernard 4883, 5013, 10559; red. 4883
- Kołodziej Jan 2022
- Kołodziej Janina 8950
- Kołodziej Józef 9795
- Kołodziej Karolina 6486
- Kołodziej Robert 1044, 7534, 7560, 7786, 7875
- Kołodziej Szymon, wyd. 8950
- Kołodziej-Adamczuk Agnieszka 3969
- Kołodziejczak Aleksandra 8369
- Kołodziejczak Anna, red. 1076
- Kołodziejczak Ryszard 2931
- Kołodziejczyk Anna 2602
- Kołodziejczyk Ewa 10974
- Kołodziejczyk Dariusz 7535
- Kołodziejczyk Karolina A. 1218
- Kołodziejczyk Krzysztof A. 1186
- Kołodziejczyk Piotr 10333
- Kołodziejczyk Renata 2915; red. 2915
- Kołodziejczyk Ryszard 969
- Kołodziejczyk Stanisław Jacek 1963

- Kołodziejczykowie, rodzina 5328
 Kołodziejowie, rodzina 5496
 Kołodziejka Zuzanna 3221, 8370
 Kołodziejowski Paweł 6633
 Kołodziejowski Stanisław 908, 5170; przedm. 4926; wyd. 4926
 Kołodzińska Magdalena 482
 Kołomańska Ewa 9969, 10055
 Kołomyja, Ukraina 2688, 4793, 9481
 Kołowska Małgorzata 6452
 Kołpak Piotr 970, 2051
 Kołtan Edyta Sybilla 10710
 Kołtuniak Jarosław 9254
 Kołyszko Stanisław 8510
 Koman Wiesław 4775
 Komańcza, pow. sanocki 6529; republika 9321
 Komar Michał 10183
 Komarnicki Jan 7950
 Komarów-Osada, pow. zamojski 9558
 Komarzewski Jan Baptysta 2623
 Komendant płk poz. Józef Dobosz 5711
 Komeński (Komenský) Jan Amos 2545, 2845, 4265, 5873
 Komierowscy, rodzina 1972
 Komierowska Maria 7962
 Komierowski Roman 7962
 Kominek Damian 5874
 Komisja Tadeusza Grabskiego 10254
 Komizm historyczny 3119
 Komoniecki Andrzej 7417
 Komornicy, rodzina 3747
 Komornicka Alina, red. 8107
 Komornicka Anna 6065
 Komornicka Maria 3252, 3279, 5398
 Komornicki Łukasz 3747
 Komornicki Władysław 5875
 Komorowska Alina 2844, 5439
 Komorowska Anna 11440
 Komorowska Barbara, tł. 3563
 Komorowska Ewa, przedm. 3411; red. 3411, 5158
 Komorowska Irena 7963
 Komorowska Małgorzata 3969; oprac. 5489
 Komorowski Adam, przedm. 7963; tł. 7963
 Komorowski Andrzej 8371
 Komorowski Antoni F. 2547, 3001
 Komorowski Bronisław 10255; przedm. 8822
 Komorowski Jan 5439
 Komorowski Jarosław 2342
 Komorowski Piotr, przedm. 11290; red. 11290
 Komorowski Tadeusz Bór- 9690
 Komorowski Waldemar 1912, 3541, 3748, 3836, 3904
 Komorowski Zdzisław 9478
 Komorów, pow. miechowski 4830
 Kompa Andrzej 2903
 Komputeryzacja i digitalizacja w archiwach 1187
 Komunikaty Mazursko-Warmińskie 203
 Komza Małgorzata 3374; red. 340; wyd. 7995
 Konarscy, rodzina 2625, 5391
 Konarska Barbara 5509
 Konarska Katarzyna, red. 2460
 Konarska-Zimnicka Sylwia 2621, 2623, 2634, 7536, 7537; red. 2637
 Konarski Andrzej 2625
 Konarski Kazimierz 1219
 Konarski Leszek 10333
 Konarski Mariusz 4776
 Konarski Stanisław 4979, 5876
 Konarski Szymon 5391
 Konarski Tomasz 4317
 Konarzewski Łukasz, red. 3561
 Konarzewski Marek 392; red. 392
 Konarzewski Marian 6630
 Konaszczuk Henryk 4110
 Koncewicz Stefania 6053
 Koncewicz-Dziduch Edyta 11410
 Konczal Agata Agnieszka 3793
 Koncerzewicz Barbara, red. 1091
 Konczewska Katarzyna 3166, 3374
 Konczewska Magdalena 2223, 2282, 6636
 Konczewski Paweł 777, 1051, 2223, 2282, 4614, 6636
 Konczyński Tadeusz 3297
 Kondraciuk Piotr 3590
 Kondracka Karolina 8372
 Kondracki Tadeusz 10034, 10075, 10134; rec. 11223
 Kondrak Lúbov 1427
 Kondrat Agata 3120
 Kondrat Aleksandra, tł. 2834
 Kondratiuk Andrzej 3921
 Kondratiuk Michał 2343
 Kondziółka Eugeniusz 10818
 Konecka Joanna 1998
 Koneczny Feliks 918, 7966
 Koněva Aroslava 2670; red. 2603, 2670
 Kongo (Kinszasa) 8971, 9032
 Kongo Belgijskie zob. Kongo (Kinszasa)
 Kongres Założycielski Socjaldemokracji RP 11235
 Koniarek Łukasz 1906
 Konias Andrzej 6599
 Koniec pięknego wieku 8373
 Koniecpol, pow. częstochowski 3622
 Koniecpolski Stanisław 3622, 7854
 Konieczka Edmund 3749
 Konieczka-Słowińska Danuta 416, 1043, 1071, 1080, 2547, 5408; przedm. 1071; red. 416, 1071, 5408
 Konieczna Alina, wyd. 9801
 Konieczna Diana 7560
 Konieczna Jadwiga 3063, 3404; red. 3063
 Konieczna Seweryna 5483
 Konieczniak Janusz, red. 4121
 Konieczny Aleksander 4944
 Konieczny Alfred, red. 254
 Konieczny Grzegorz 4115, 4116
 Konieczny Jerzy 3235, 8374
 Könighaus Waldemar, oprac. 5337
 Königsberg zob. Kaliningrad
 Königsberg Wojciech 9953
 Konik Katarzyna 9363
 Konik Marcin 7906; red. 4040
 Konin, woj. wielkopolskie 2380, 4120, 4431, 9930, 10314, 11048; Czarków 9609; powiat 4534, 4642
 Konin Żagański, pow. żagański 3552, 6448; obóz Kunau 10131
 Koniński ślup drogowy 2380
 Konior Alojzy 744
 Koniuchoy, Litwa 10170
 Koniuszewski Władysław E. 8018
 Konkel Henryk Andrzej 6961
 Konkol Konrad 10711
 Konkol Mariusz 9892
 Konkolewski Leon 5564
 Konończuk Wojciech 5347; przedm. 9828; wyd. 9828
 Konopacki Artur 2585, 2698, 5079, 5209; red. 3206, 3350, 5209
 Konopacki Mieczysław 5451
 Konopczyński Marek, przedm. 4559
 Konopczyński Władysław 770, 828, 829, 5876, 7538, 8951, 9055, 9862, 10466
 Konopelska Wiesława 5215
 Konopka Aleksander zob. Nowina-Konopka Aleksander
 Konopka Hipolit 5877
 Konopka Marek 6018
 Konopka Maria 3407
 Konopka Stanisław 4487
 Konopka Witold 609, 4967, 5133, 10712, 10722
 Konopnica, pow. wieluński 712, 964
 Konopniccy, rodzina 5477
 Konopnicka Iwona, oprac. 11285
 Konopnicka Małgorzata 5165
 Konopnicka Maria 3171, 3326, 5742
 Konopnicka-Pytlńska Laura 3928
 Konopska Beata 1073, 2309, 4342; przedm. 2290, 2306, 2309, 8978; red. 2309, 4342; wyd. 2290, 8978
 Konopska-Struś Emilia 10997
 Konotop, pow. nowosolski 6445
 Konrad III Hohenstauf, król Niemiec 2573
 Konrad I Mazowiecki 7065
 Konrad III Rudy, książę mazowiecki 7140
 Konrad IV Starszy, książę oleśnicki 2207
 Konrad von Wallenrode, wielki mistrz krzyżacki 7112
 Konrádová-Hrušková Monika 7875

- Konserwacja i restauracja XIV-wiecznego zamku 1998
- Konspiracja antykomunistyczna i podziemie zbrojne 10713
- Konstancin-Jeziorna, pow. piaseczyński; Skolimów 4511
- Konstancja, Niemcy; sobór 7164
- Konstancja Habsburżanka 7850
- Konstancjusz II, cesarz rzymski 2048
- Konstankiewicz Andrzej 4832
- Konstankiewicz Marek 1070, 1170, 1188–1190, 1219, 2104
- Konstanty Michał 3750
- Konstanty Pawłowicz Romanow, wielki książę 8824, 8825
- Konstantynów zob. Lublin
- Konstantynów Dariusz 4612, 8375
- Konteksty historycznej edukacji 1080
- Kontinient* 10201
- Kontny Bartosz 4191, 4192, 6746; red. 355
- Kontny Irena 6599
- Kontrym Bolesław 5288
- Kontury* 3487
- Konungahela zob. Kungälv
- Konwent i szpital bonifratrów w Cieszynie 7964
- Konwerska Barbara 8376
- Konwicki Tadeusz 8638
- Kończak Izabela 5079
- Kończal Kornelia, współpr. 5213
- Końskie, pow. brzozowski 2262
- Końskie, pow. konecki 9553
- Końskie, woj. świętokrzyskie 6633
- Koop Volker 9970
- Kopacki Andrzej 11479
- Kopacki Karol, tl. 11207
- Kopacz Agnieszka 3487
- Kopaczów, pow. zgorzelecki 5454
- Kopania Izabela 2855; red. 1896
- Kopania Kamil 3943
- Kopański Stanisław 10075
- Kopański Tomasz J. 4807
- Kopcińska Klara, red. 1736
- Kopciowski Adam 2068; rec. 2696
- Kopciowski Dariusz 1439, 1999–2001
- Kopczyńscy, rodzina 1767
- Kopczyńska Izabella 2547; rec. 1085; wyd. 8012
- Kopczyńska Krystyna, tl. 1456
- Kopczyńska Marta Aniela 1903
- Kopczyński Bronisław Onufry 10127
- Kopczyński Jakub, współpr. 3802
- Kopczyński Krzysztof 4690
- Kopczyński Michał 4346, 4690, 7560, 8377
- Kopczyński Tadeusz 8952
- Kopeć Aleksander 5878
- Kopeć Bogumiła 3295
- Kopeć Katarzyna, tl. 1803
- Kopeć Mieczysław 10878
- Kopeć Tomasz, wyd. 9674
- Kopeć Urszula 3171
- Kopeć Zbigniew 3262, 3270; red. 3299, 10961
- Koper Beata 3329
- Koper Mariusz 856, 2352; rec. 2341
- Koper Sławomir 5348, 5641
- Kopera Feliks 2195, 3556
- Koperkiewicz Arkadiusz 874
- Kopernik Mikołaj 46, 861, 914, 935, 943, 944, 1072, 2625, 2777, 2824, 2843, 3383, 3464, 4310, 4339, 4919, 5879–5881, 7355, 7359, 7774, 8289, 8595, 10051, 10963, 11123, 11265
- Kopia Alfons 5882
- Kopiczko Andrzej 1202, 2516, 3395, 4937, 4938, 6962, 7175, 7539–7541
- Kopiec Jan M. 5034, 5349, 5825, 6627, 7542, 7786; red. 102
- Kopij-Weiss Marta 5190; przedm. 5190; red. 5190
- Kopiński Krzysztof 5686; przedm. 2104; rec. 125, 5881; red. 2049, 2104, 2639
- Kopittke Ryszard 9491
- Kopka Bogusław 4440, 11173
- Kopka Katarzyna 4503
- Kopociński Krzysztof 4347
- Kopociński Zbigniew 4347
- Kopoc Irene 8535
- Kopówka Edward 2546, 2707, 9971; red. 847, 2708
- Koppe Wilhelm 10157
- Koppenhöfer Gertrud 9691
- Koprowska Karolina 6463
- Koprowska-Głowacka Anna 2438
- Koprowski Marek A. 2667, 2768, 9692, 10714; wyd. 9819
- Koprowski Piotr 2048, 2560, 2645
- Koprzywnica, pow. sandomierski 4881, 8283
- Kopsztejn Maria 4270
- Kopycińska Ludmiła, tl. 2680
- Kopycińska-Lehun Maria 8293
- Kopydłowski Janusz 11236
- Kopydłowski Robert 1060
- Kopytowa, pow. krośnieński, woj. podkarpackie 6449
- Korab-Brzozowski Karol 5572
- Koralewska Ewa 4642, 5629; przedm. 11477; red. 11477
- Koranyi Karol 9483
- Koraszewski Bronisław 3427
- Korbaś Małgorzata, red. 4732
- Korboński Stefan 11216
- Korbut Ryszard 5407
- Korez Karolina 3242
- Korez Teodor 5883
- Korzak Janusz 2861, 2951, 3070, 3221, 5884, 7965, 9894
- Korczak Lidia, red. 250, 891, 7161
- Korczew, pow. siedlecki 3486
- Korczyńska Agnieszka 7543
- Korczyńska Marta, red. 987, 4248
- Korczyńska-Derkacz Małgorzata 3442, 3475, 3477; rec. 10517
- Korda Krzysztof 5025, 6046, 6308
- Kordaczuk Sławomir 3675, 4348, 6388; red. 3675
- Kordaczuk-Wąs Marzena 4559
- Kordala Tomasz 3236, 6608; red. 236, 296
- Kordas Jerzy 11338
- Kordasiewicz Arnold 1481
- Kordecki Augustyn 3316
- Kordecki Marcin 1348
- Kordjak Joanna 1762; red. 1762
- Korduba Piotr 1762, 3622
- Kordyasz Piotr, oprac. 5745; wyd. 5745
- Kordylewska Zofia 5564
- Kordys Adam 3485, 3486
- Kordzikowska Joanna 8365
- Kordziński Roman 10382
- Korecki Andrzej 6468
- Koredczuk Bożena 3063, 3295, 3440, 8828
- Koredczuk Józef 2845, 4561, 4575, 9255, 9483
- Korejwo Mariusz Tomasz 4562, 10715; przedm. 10208; wyd. 10208
- Korek Renata Teresa 6547
- Korenda-Gojdz Karolina 4503
- Korespondencja Artura Tarnowskiego 10256
- Korespondencja dyrekcji fabryki papieru 8953
- Korespondencja Elżbiety z Lubomirskich Sieniawskiej 7245
- Korespondencja Feliksa Konecznego 7966
- Korespondencja Międzynarodowego Komitetu Olimpijskiego 10257
- Korespondencja polityczna Stanisława Augusta 7246
- Koré Daniel, red. 257
- Korfanty Wojciech 4625, 6432, 8954
- Korkuć Maciej 4698, 5427, 10052, 10716; współpr. 10052
- Korn Karol 3732
- Kornacki Krzysztof 3977, 4317
- Kornagi zob. Dąbrowa
- Kornat Marek 910, 919, 1016, 2580, 4644, 4645, 4676, 4698, 6078, 8064, 8272, 9256, 9257, 9349, 10052, 10902, 10997; przedm. 2624, 8906, 9678; red. 4645; wyd. 8906, 9678
- Kornecki Piotr 3567
- Korneć Grażyna 9972; wyd. 10338
- Kornhauser Julian 3241
- Kornhauser-Duda Agata 11440
- Korniejuk Monika 3191
- Korniluk Izabela 473, 5163
- Korol-Chudy Aleksandra, współpr. 10204
- Koronowo, pow. bydgoski 2100
- Koroński Jan 2778, 8378
- Korościeln, Ukraina 1166
- Korotyńscy, rodzina 1648
- Korpak Bartłomiej 3060

- Korpala Aleksander 9355
 Korpala Michał Stefan 9355
 Korpalska Walentyna, przedm. 2842, 8157; red. 2842, 8157
 Korpała Józef 2932
 Korpała Małgorzata 2022
 Korpała-Kirszak Ewa 5407
 Korpus Szkoły Głównej Handlowej 1821
 Korpysz Ewa 7544
 Korpysz Grzegorz 5696
 Korpysz Sławomir 3751
 Korpysz Tomasz 2984, 3119, 3195; przedm. 3119; red. 2984, 3119
 Korta-Wyrzycka Barbara, red. 5456
 Kortowo zob. Olsztyn
 Korusewicz Stanisław 4463
 Korwin Wawrzyniec 3360
 Korwin-Mikke Małgorzata 4939, 6422
 Korwin-Milewski Hipolit 7967
 Korybut-Daszekiewicz Antoni 10856
 Korybut-Marciniak Maria 4547, 8379–8382, 10856; przedm. 8772; red. 8772
 Korycin, pow. sokólski 3054
 Korycińscy, rodzina 5516
 Koryl Jakub, oprac. 3254
 Koryś Piotr 5871, 10717; przedm. 4639
 Korytko Andrzej 920, 7545, 7546; red. 4483, 6076
 Korytko Joanna Maria 5885
 Korytnica, pow. jędrzejowski 7204
 Korzan Daniel 4018
 Korzan Kazimierz 5316
 Korzeniak Joanna 6355
 Korzeniecka-Bondar Alicja 407; red. 407
 Korzeniewska Katarzyna, rec. 1022
 Korzeniewska-Lasota Anna 9483
 Korzeniewski Franciszek Jan 3191
 Korzeniewski Wojciech 4030
 Korzeniewska-Lasota Anna 4573
 Korzeniowski Józef 3167, 3282
 Korzeniowski Marek, oprac. 11285
 Korzeniowski Mariusz 2624, 8435, 8510, 8811; oprac. 1883; red. 7970
 Korzenna, pow. nowosądecki 11362
 Korzo Margarita A. 7547
 Korzon Leonid 4737
 Korzel-Kraśna Małgorzata 1622
 Kos Anna 5559
 Kos Bohdan 5148
 Kos Grzegorz 2029
 Kos Jerzy 4940
 Kos-Dąbrowska Barbara 9172
 Kosacka Małgorzata, rec. 5154; red. 5145–5147
 Koschorke Helmut 2675
 Kosegarten Ludwig Gotthard 6547
 Košelivec Ivan 4737
 Kośeła Krzysztof 11146
 Koseski Adam 2545, 2697, 4690, 5207, 5559; przedm. 2697; red. 2697
 Kosiarski Jacek 4722
 Kosicka-Pajewska Aleksandra 4349
 Kosicki Piotr H. 2814
 Kosidło Magdalena, red. 3089
 Kosiek Tomasz 1446; red. 1446
 Kosieradzka Eliza 4350
 Kosieradzka Iwona 2882
 Kosieradzki Waldemar 6318, 9973, 9974
 Kosierb Jacek 4162
 Kosiewicz Jerzy, przedm. 4162; red. 4162
 Kosiewski Piotr 4696; red. 4696
 Kosim Sławomir 1166
 Kosin, pow. kraśnicki 9015
 Kosińscy, rodzina 4529
 Kosińska Agata 3065
 Kosińska Elżbieta 8383
 Kosińska Urszula 7875
 Kosiński Amilkar 2615, 3405, 6081; wyd. 5226
 Kosiński Damian 8384
 Kosiński Dariusz 10718
 Kosiński Krzysztof 3262, 10719; rec. 10066
 Kosiński Łukasz 4634
 Kosiński Tadeusz 8383
 Kosiński Waclaw 58
 Kosiorek Ludwik 8793
 Kosjańczuk Maria 9693
 Kosłowski Stefan 1448
 Kosmala Beate 2675
 Kosmala Gerard 5171
 Kosmalska Beata 2933
 Kosman Janina 722, 11339; oprac. 1287
 Kosman Marceli 921, 2606, 4654, 5350, 5392, 6078, 10333; rec. 2992, 4957
 Kosmanowa Bogumiła 5207
 Kosmowska Irena 4642, 4697
 Kosmowska-Ceranowicz Barbara 6772
 Kosonowski Mateusz 493, 503, 2051, 6963; rec. 6855, 6976
 Kosowska Ewa 2860, 3314
 Kosowy, pow. kolbuszowski 6450
 Kosów, Białoruś 7235, 7236
 Kosów, Ukraina 4498
 Kosów Lacki, pow. sokołowski 2707; region 2707
 Kossak Wojciech 3586, 5886, 7968
 Kossak-Szczuczka Zofia 3196, 3242, 3292, 3374, 5887
 Kossakowie, rodzina 5887
 Kossakowscy, ród 1185, 2548, 4341, 8047
 Kossakowska Aleksandra z Ławarów 8047
 Kossakowska Natalia 2642
 Kossakowska-Jarosz Krystyna 2519
 Kossakowski Jan (1900–1979) 7969
 Kossakowski Jan (ur. 1927), wyd. 9752
 Kossakowski Jan Eustachy 8772
 Kossakowski Michał Stanisław 7970
 Kossakowski Szczęsny 3993
 Kossarzewski Krzysztof 1309; współpr. 1423
 Kossecki Franciszek Ksawery 8614
 Kossewska Elżbieta 10720
 Kosowice, pow. opatowski 5737
 Kossowicz Jan Michał 5034
 Kossowska Irena 3504
 Kossowska Stefania 4414
 Kossowski Henryk Piotr 5888
 Kossowski Józef 5889
 Kossowski Łukasz 3557, 6021
 Kossowski Maciej Dariusz 3558
 Kossowski Maurycy 4232
 Kossowski Wojciech zob. Ośko Tadeusz
 Kossuth Stanisław 5890
 Kostanecki Kazimierz 2794, 5451
 Kostecka Dorota 5242; wyd. 2529
 Kostecka-Sadowna Anna 3112, 3121
 Kostecki Włodzimierz Jan 6595, 9258
 Kostek Adam 1568
 Kostek Józefa, red. 225
 Kostiuchnówka, Ukraina 715, 1166, 8736, 9219
 Kostka Emilia 4265
 Kostka Krzysztof 3752
 Kostka Wiktoria, współpr. 9699
 Kostka-Bieńkowska Zofia 3753
 Kostka-Napierski Aleksander zob. Napierski Aleksander
 Kostka-Trąbka Elżbieta 5407
 Kostkiewicz Janina 5531, 8545; przedm. 8545; rec. 7837; red. 8545
 Kostkiewicz-Górska Grażyna 2698; oprac. 20, 86
 Kostkiewiczowa Teresa 3294, 3362, 7625; red. 130, 361, 3197
 Kostkowski Bronisław zob. Bronisław Kostkowski, bł.
 Kostro Tomasz 6599
 Kostrzewa Krzysztof 8329
 Kostrzewska Ewelina Maria 617, 4529–4532, 4630, 4642, 8365, 8385, 8386, 9259; rec. 6325
 Kostrzewska Hanna 4015
 Kostrzewski Andrzej 3040, 3065, 6052; przedm. 3040; red. 3040
 Kostrzewski Józef 5406, 5408, 6685, 9808
 Kostrzewski Leszek 4351
 Kostrzewski Paweł 2635, 9975
 Kostrzyn, pow. poznański 6451
 Kostrzyn nad Odrą, pow. gorzowski 2277, 10116
 Kostrzyńska-Miłosz Anna 10721
 Kostuch Bożena 1517
 Kostuchna zob. Katowice

- Kostusiak Andrzej 1649
 Kostyrko Mikołaj 913, 6813
 Koszada Karol, przedm. 2704; red. 216, 2704
 Koszalin, woj. zachodniopomorskie 204, 1506, 1686, 2170, 2573, 3468, 3833, 5166, 5205, 6452–6454, 6546, 6547, 7376, 11169; powiat 6452; region 1686; rejencja 1286
 Koszalińskie województwo 4115, 5166, 6546, 10711, 11008, 11173
Koszalińskie Zeszyty Muzealne 204
 Koszalińsko-kołobrzesa diecezja 1202, 4962, 6547
 Koszałka Joanna 6685, 6744, 6745, 6772
 Koszałka Liliana 1436
 Koszałkowski Jan 7906
 Koszela Wiesław 3181
 Koszela Witold 4777
 Koszewski Stanisław, przedm. 10038; red. 10038
 Koszęcin, pow. lubliniecki 7564
 Koszowski Franciszek, przedm. 6514
 Kosztowny Kamil 4440, 7169
 Kosztyła Sylwia 6639
 Koszutska Jadwiga 4069
 Koszyce, pow. proszowicki 6455
 Koszyce, Słowacja 7017, 7881
 Koś Kazimierz 8955
 Kościalkowski Stanisław 1016
 Kościan, woj. wielkopolskie 245, 3099, 5419, 5689, 6456, 6850; powiat 5363
 Kościński Rafał, przedm. 10339; wyd. 10339
 Kościński Zdzisław, wyd. 10034
 Kościelak Lech 2569, 2602, 5177; red. 2569, 2602
 Kościelak Sławomir 2682, 5121, 7548, 7549
Kościelczanka 3084
 Kościelec, pow. częstochowski 3084
 Kościeleczy, ród 2573, 4878
 Kościelecki Mikołaj (II) 7143
 Kościelna Jania, pow. starogardzki 6695
 Kościelna Joanna A. 4675, 4941, 6366, 6367, 7550, 7551
 Kościelniak Cyprian 1352
 Kościelniak Karol 496, 520, 1019, 2594, 7633; przedm. 2594; red. 2594, 2595, 2596, 7633
 Kościelniak Krzysztof 11340
 Kościelniak Lech 4633
 Kościelniak Marcin 11145; red. 11145; współpr. 11145
 Kościelniak Sławomir 2516, 4163
 Kościelniak Władysław 5891
 Kościelniak Zofia 2934
 Kościelniak-Osiak Agnieszka 1333
 Kościelny Barbara, współpr. 3753
 Kościelny Robert 5133
Kościerskie Zeszyty Muzealne 205
 Kościerzyna, woj. pomorskie 205, 5279, 5280, 5790, 5791, 5819, 8966, 10589, 11341; powiat 831, 10162; region 9642
 Kościerzyna – 25 lat w wolnej Polsce 11341
 Kościewicz Katarzyna, przedm. 10212; wyd. 10212
 Kościuk Elżbieta 4342; przedm. 4342; red. 4342
 Kościńska Halina 3730
 Kościński Alberyk 3204
 Kościński Mieczysław 2344
 Kościoły i klasztory rzymskokatolickie dawnego województwa trockiego 3798, 3799
 Kościół a młodzież w Polsce po II wojnie światowej 10722
 Kościół krakowski 1691
 Kościół, kultura, polityka 6964
 Kościół na łamach paryskiej Kultury 4943
 Kościół Najświętszej Maryi Panny na Zamku Wysokim 3754
 Kościół – Naród – Państwo 4942
 Kościół Podwyższenia Krzyża Świętego w Przecznie 4944
Kościół w Polsce 206
 Kościótek Anna 4592
 Kościuchnówka zob. Kościuchnówka
 Kościukiewicz Johan 6965
 Kościukiewicz Kazimierz 2935, 5892
 Kościukiewicz Monika 1658
 Kościuszko Maciej 2069, 5351
 Kościuszko Tadeusz 457, 822, 873, 1825, 1913, 3294, 3295, 3602, 7499, 7625, 7626, 7748, 7749, 7814, 8521, 8536, 8816, 10962
 Kość Antoni 5531
 Kość Ilona 3084
 Kość Józef 7552
 Kośka Małgorzata 1295; wyd. 7926
 Koško Aleksander 5406, 6719, 6744
 Kośla Romuald Henryk, red. 5119
 Kośmicka Aleksandra, oprac. 1551, 10591; red. 240
 Kośmider Tomasz 10075
 Kośmin, pow. puławski 5887
 Kośminiek zob. Lublin
 Kośnik Konrad 2575
 Kośny Leszek 5458
 Kot Anna 2617
 Kot Karolina 2615, 6684, 6755, 6773
 Kot Katarzyna 4317
 Kot Teresa, przedm. 8293
 Kotańska Anna, oprac. 1800
 Kotański Janusz 11103
 Kotarba Andrzej 8798
 Kotarba Bogusław 4707
 Kotarba Ryszard 1947
 Kotarbiński Tadeusz 2827, 5421
 Kotarski Aleksander 9363
 Kotasiak-Wójcik Beata 1586, 1741
 Kotaszewicz Teresa 3755
 Kotecki Andrzej 101, 5559
 Kotecki Radosław 6889; red. 6889
 Koteluk Daniel 10723–10727, 11174; rec. 10816, 11090; wyd. 10187, 10349
 Koterbicka-Borys Marzena, red. 376
 Kotkowicz Eryk 515, 556, 4484, 7568
 Kotkowski Kacper 4690, 8734
 Kotkowski Mariusz 1822
 Kotlarczyk Mieczysław 1249
 Kotlarek Dawid 1418, 5666
 Kotlarski Grzegorz Marian 5893
 Kotlerman Ber 3221
 Kotliński Andrzej 3237
 Kotliński Jakub 8387, 8388
 Kotliński Tomasz J. 5352, 8388, 9260
 Kotlyar Eugeniy 3504
 Kołubaj Edward 6092
 Kotošihin Grigorij Karpovič 6078
 Kotowicz Piotr N. 2224, 4193, 6688, 6818; red. 132
 Kotowicz-Borowy Irena 1089, 4530, 6374; przedm. 1089; red. 1089
 Kotowska Irena E. 5828, 6191
 Kotowska Maria 9688
 Kotowska-Kachel Maria 397, 398, 11093; red. 11093
 Kotowski Albert 6363, 8064
 Kotowski Benedykt 3406
 Kotowski Edward 10258
 Kotowski Robert 3200; red. 297
 Kotrys Natalia Maria 2616
 Kotula Krystyna 1618, 3559
 Kotula-Sowa Anna 5353
 Kotuła Jacek 10728
 Kotuń, pow. siedlecki 3057
 Kotwica Jan 392
 Kotyński Łukasz, tł. 1846
 Kotzebue August von 3282
 Koudelová Jana 2845
 Kouts Gideon 3487
 Kovacheva Adriana 10729
 Kovács István 980, 2627, 5354, 5355, 8822; wyd. 8017
 Koval' Peter, przedm. 2568; red. 2568
 Koval'čuk Galina Ívanívna 3414
 Kovalenâ Aleksandr Aleksandrovič 2561
 Kovalenko Gennadij Mihajlovič 2547
 Kovalev Boris Nikolaevič 3572
 Kováts Edgar 8114
 Kowal Bogumiła 16, 6489; rec. 6531
 Kowal Grzegorz 5190, 11479
 Kowal Ida 2704
 Kowal Jan 1439
 Kowal Jolanta 3322, 8389; red. 3322
 Kowal Paweł 6078, 10730, 11225
 Kowal Piotr 4317
 Kowal Roman 5894
 Kowal Stefan 4625, 11342

- Kowalak Czesław 2191
 Kowalcze-Pawlik Anna, tl. 3276
 Kowalczevska Janina 5718
 Kowalczyk Andrzej 5718
 Kowalczyk Urszula 3374, 8508; rec. 8125
 Kowalczyk Zygmunt 2389
 Kowalczyk Agnieszka 3410
 Kowalczyk Agnieszka M. 5531
 Kowalczyk Aleksandra 6744
 Kowalczyk Andrzej 6812
 Kowalczyk Anna Maria 8772
 Kowalczyk Edyta 9261
 Kowalczyk Elżbieta 1879, 10923; oprac. 1879; wyd. 9788
 Kowalczyk Emil 6411
 Kowalczyk Ewelina J. 4194
 Kowalczyk Jerzy 11142
 Kowalczyk Jolanta 1823; oprac. 1823
 Kowalczyk Kamil 6460
 Kowalczyk Krzysztof 4414, 10559, 11343
 Kowalczyk Łukasz 1997
 Kowalczyk Maciej 1845, 5407, 5428, 8390; wyd. 10226, 10318
 Kowalczyk Małgorzata Ewa 1044, 8391
 Kowalczyk Marcin 4420
 Kowalczyk Michał 8392, 9262
 Kowalczyk Olga 8393; red. 2399
 Kowalczyk Piotr Aleksander 3352
 Kowalczyk Rafał (1972–2015) 5895
 Kowalczyk Rafał Wiktor 8394–8396, 4352, 6379, 7553, 7554, 7625
 Kowalczyk Robert 6411; red. 1848, 6411
 Kowalczyk Stanisław, rec. 5207
 Kowalczyk Tomasz 547
 Kowalczyk-Heyman Elżbieta 2345, 2381, 4353, 6671, 6966; rec. 2351, 6350
 Kowalczyk-Kontowska Jadwiga 1454
 Kowalczykowa Alina 3374
 Kowald Roman, tl. 7929, 7959; wyd. 7929, 7959
 Kowale, pow. cieszyński 817
 Kowalenko Władysław 5896
 Kowalewicz Henryk 5392
 Kowalewicz Kazimierz 751
 Kowalewko, pow. obornicki 6767
 Kowalewo Pomorskie, pow. golubsko-dobrzyński 777, 2636
 Kowalewska Danuta 3238, 3295
 Kowalewska Urszula 3428
 Kowalewski Antoni 8956
 Kowalewski Jacek, przedm. 2796; red. 2796
 Kowalewski Jan 9744
 Kowalewski Jerzy T. 5439
 Kowalewski Krzysztof 1099, 1102, 1105, 1106
 Kowalewski Michał 3428
 Kowalewski Zbigniew Marcin, przedm. 11020
 Kowalik Adam, wyd. 8031
 Kowalik Jolanta 545, 8772
 Kowalik Justyna Agata 2402
 Kowalik Szczepan 5765
 Kowalik Tadeusz 10333
 Kowalik Tomasz 3060, 4111, 4354; rec. 10262
 Kowalik-Bylicka Joanna 4355, 6567
 Kowalikowa Jadwiga 2775
 Kowalińska Anna 2936
 Kowalkowski Adam 3709
 Kowalkowski Antoni 5897
 Kowalkowski Jacek 2625, 4483, 4484, 5356; wyd. 7309, 7310
 Kowalkowski Krzysztof 5897
 Kowalow Witold Józef, wyd. 9026
 Kowalowa, pow. tarnowski 6457
 Kowalówka Agnieszka, rec. 6367
 Kowalscy, rodzina 5468
 Kowalska Anna 6337; współpr. 99
 Kowalska Anna Bogumiła 2595, 6967, 7747; red. 226
 Kowalska Apolonia 5468
 Kowalska Barbara 6968
 Kowalska Danuta 3104
 Kowalska Dorota A. 9401
 Kowalska Ewa, wyd. 9673
 Kowalska Faustyna Maria zob. Faustyna Kowalska, św.
 Kowalska Halina (1930–2002) 6045
 Kowalska Halina (ur. 1941) 4001
 Kowalska Hanna 3407, 5357
 Kowalska Karolina 3311
 Kowalska Magdalena 3366, 3620
 Kowalska Małgorzata 1443, 2607, 3166, 11344
 Kowalska Renata 1
 Kowalska Samanta 2753, 6266, 6271; red. 2643, 2753
 Kowalska-Lasek Agnieszka 1544
 Kowalska-Leder Justyna 9976
 Kowalska-Nowak Joanna 5358
 Kowalska-Pietrzak Anna 2640
 Kowalska-Pińczak Alina 4042
 Kowalski Andrzej 5421
 Kowalski Bolesław 5898
 Kowalski Franciszek Ksawery 3739
 Kowalski Grzegorz 3374, 5719; współpr. 2429
 Kowalski Grzegorz Maria, wyd. 7300
 Kowalski Jacek 5200
 Kowalski Jakub Maria 6108
 Kowalski Jan Maria Michał 2617
 Kowalski Janusz Wojciech 3486
 Kowalski Jerzy, przedm. 10182; wyd. 10182
 Kowalski Kamil 2905
 Kowalski Karol 2614
 Kowalski Krzysztof Maciej 1584, 2048, 2592
 Kowalski Lech 5862, 10731
 Kowalski Łukasz 3262, 4165, 6745
 Kowalski Marek Daniel, red. 891
 Kowalski Michał 2050, 11345, 11346
 Kowalski Nikodem 9694
 Kowalski Piotr Władysław 5407
 Kowalski Rafał 2668
 Kowalski Ramiro 2643
 Kowalski Robert 4828, 4830, 9263, 9264; red. 4830
 Kowalski Sergiusz, tl. 4667
 Kowalski Sławomir 5638
 Kowalski Stanisław 2937
 Kowalski Tomasz 3329
 Kowalski Waldemar 922, 2048, 2062, 2623, 2634, 5701, 7555, 10837; przedm. 2634; red. 2634
 Kowalski Wawrzyniec 9265
 Kowalski Wiktor, pseud. Emanuel 9825
 Kowalski Włodzimierz, tl. 4273
 Kowalski Włodzimierz (1889–1969) 5899
 Kowalski Wojciech 7062
 Kowalski Wojciech Szymon 4356
 Kowarsch Lidia 1248
 Kowar y, pow. jeleniogórski 11205
 Kowecka Elżbieta 4195
 Kowenko-Urbańczyk Marta 11347
 Kowiel Lilia 4484, 8799
 Kownacka Maria 5900
 Kownacki Andrzej 7971
 Kownacki Hipolit, tl. 6782
 Kowno, Litwa 2606, 7502, 8510, 9934; gubernia 2798, 8070
 Kowol Hubert 5824
 Kowolik Piotr 5729
 Kowolik Wilhelm 4357
 Kowszewicz Anna 3337
 Kozacy 2048, 2578, 2588, 2633, 7370, 7451, 7484, 7560, 7691, 7765; Zaporoscy 7407
 Kozaczyńska Beata 1732, 9266
 Kozak Adam 2104, 2592; fot. 6809; oprac. 2293; rec. 2314, 3393
 Kozak Andrzej 7417
 Kozak Bartosz 8734
 Kozak Elżbieta 10054; współpr. 5358
 Kozak Leszek 10732
 Kozak Stefan 4748
 Kozak Szczepan 494, 504, 733, 1271, 2061, 6558, 8397; oprac. 19; przedm. 8365; rec. 7955; red. 191, 6558, 8365
 Kozak Zygmunt 6339, 10733
 Kozak-Zychman Wanda 6720
 Kozakevič Olena 2753
 Kozakiewicz Ewa 2051
 Kozakiewicz Konstanty 8957
 Kozakowska-Zauchna Urszula 1668, 8398
 Kozakowski Franciszek 8730
 Kozal Michał zob. Michał Kozal, bł.
 Kozar Anna 6408
 Kozara, góra w Bośni i Hercegowinie 2583
 Kozaryn, rodzina 5420
 Kozaryn Dorota 3122

- Kozaryn-Okulicz, rodzina 5420
 Kozarzewski Marcin 2002
 Kozdęba Agnieszka, współpr. 6989
 Kozdra Franciszek 5378
 Kozdra Mieczysław Romuald 10259
 Kozera Andrzej 5359
 Kozera Bartłomiej 2849
 Kozerski Paweł 1824
 Koziarek-Pepol Hanna 2021
 Kozica Kazimierz 2309, 2320
 Kozicka Dorota, red. 3208
 Kozicki Aleksander 11149
 Koziegłowy, pow. myszkowski 11424
 Koziej Stanisław 11237
 Kozieja Ignacy 5901
 Kozielec Tomasz 789, 2033
 Kozielowicz Wiesław 11286
 Kozielsk, Rosja 5537, 9873
 Koziska Dorota Maria 6652
 Kozielski Waław 10260
 Koziel Andrzej 2628, 3554, 3622, 3720
 Koziel Danuta 10458
 Koziel Michał 2780
 Koziel Zenon 2309
 Kozienice, woj. mazowieckie 4525, 4606, 8987, 9662, 10549; gmina 5193; powiat 10156; region 9825
 Kozienicka Puszcza 2466, 5382, 8716, 11069
 Kozierowski Stanisław 5408
 Kozik Luboń 923, 924, 2679; rec. 9506
 Kozik Regina 2033
 Kozikowski Jarosław 10734
 Kozimala Irena 2938, 3062, 10735; red. 9980
 Kozina Irma 3610, 3622, 4358
 Kosińska-Witt Hanna 8888, 9267, 9268; rec. 869, 2576
 Kosiński Bartosz 2582, 4655
 Kosiński Marcin 1458
 Kozioł Janusz 8783
 Kozioł Joanna E., rec. 3360
 Kozioł Michał 8654
 Kozioł Tadeusz 6540; wyd. 9647
 Koziołek Ryszard, przedm. 3314; red. 3314
 Kozłow Marek, tł. 6553
 Kozłowiecki Adam 4864
 Kozłowska Adrianna 2753
 Kozłowska Aleksandra Anna 9269, 9270
 Kozłowska Anna 3243
 Kozłowska Dominika 4696, 10436
 Kozłowska Dorota 1584
 Kozłowska Izabela 10736
 Kozłowska Joanna 2569, 5176
 Kozłowska Ludmiła 16; tł. 2534
 Kozłowska Magdalena 9271
 Kozłowska Mirosława Regina 3301
 Kozłowska Urszula 6546, 10737; red. 4414
 Kozłowska Zofia Teresa 814; wyd. 9006
 Kozłowska-Budkowa Zofia 4881
 Kozłowska-Ryś Anna 4793
 Kozłowski Adam 6463
 Kozłowski Bolesław Jerzy 9695
 Kozłowski Edwin Franciszek 6590
 Kozłowski Grzegorz 11386
 Kozłowski Jan 4547
 Kozłowski Janusz K. 6701
 Kozłowski Kazimierz 212, 469, 2625, 3468, 3476, 5087, 6546; przedm. 6546; red. 5571, 6546
 Kozłowski Krzysztof 6969; tł. 2534
 Kozłowski Łukasz 8399
 Kozłowski Maciej 4737; rec. 10679
 Kozłowski Marek 10738, 10739, 11048
 Kozłowski Michał 1016, 5830, 6141
 Kozłowski Paweł 4671, 5421
 Kozłowski Piotr, rec. 9369, 9929
 Kozłowski Roman 2015
 Kozłowski Ryszard 2567; red. 2567
 Kozłowski Stefan Karol 2939, 5406
 Kozłowski Tomasz 2391, 4288, 6773, 7059, 10740, 11021; przedm. 10912; red. 10912
 Kozłowski Waldemar Antoni 10741
 Kozłowski Władysław, fot. 1836
 Kozłowski Władysław Mieczysław 2789
 Kozłowski Wojciech 6970
 Kozłów, pow. gliwicki 954
 Kozłów Biskupi, pow. sochaczewski 5050
 Kozłówka, pow. lubartowski 4317
 Kozub-Ciembroniewicz Wiesław 5902
 Kozubek Małgorzata, red. 3977
 Kozubel Marek Bogdan 9483
 Kozyna Anna 5360, 5559
 Kozyna Mariusz 8293
 Kozyna Waldemar 9272-9275, 10560
 Kozyrscy, rodzina 4391
 Kozyrski Robert 3590, 4543; rec. 4851, 6874
 Koźbiał Krzysztof 3067
 Koźbiał-Grzegorzek Iwona, oprac. 1660
 Koźle zob. Kędzierzyn-Koźle
 Koźlenko Dariusz 3944
 Koźliński Zbigniew 9696
 Koźmian Andrzej Edward 3379
 Koźmian Danuta 3083, 3084
 Koźmian Kajetan 3353, 8614
 Koźmian Stanisław 5903, 5904, 5904
 Koźmin Wielkopolski, pow. krotoszyński 3848, 7864
 Koźmińska-Frejłak Ewa 3253
 Koźmiński Jarosław, red. 9612
 Koźuchowski Adam 925
 Koźuchów, pow. nowosolski 6798, 7444, 7729
 Koźuchy, pow. piski 8895
 Kóčka-Krenz Hanna 1718, 4884, 6971, 7158; przedm. 7158; red. 7158
 Kórnik, pow. poznański 244, 1356, 1357, 1687, 2059, 2592, 4265, 6042, 6283, 7744; gmina 123
 Kraciński Krzysztof 3311
 Kraczevice, pow. opolski, woj. lubelskie 8981
 Krafczyk Paweł 5747
 Krafftówna Barbara 3945
 Krafl Pavel Otmar 6972; wyd. 6790
 Kraffheim Johann Crato von 5156
 Krahel Tadeusz 9977
 Kraina Mistrza Twardowskiego 5164
 Krajdochowice, rodzina 5346
 Krajenska, pow. zlotowski 4527
 Krajewo Wielkie, pow. przasnyski 8138
 Krajewska Hanna 1219
 Krajewska Magdalena 2391
 Krajewska Maria 1650, 3511
 Krajewska Marta 3849
 Krajewska Monika 5079; red. 5079
 Krajewski Adam 1089, 2021, 8400
 Krajewski Błażej 1864
 Krajewski Jakub 5140, 5562
 Krajewski Kazimierz 5427, 9978, 10742, 10973, 11149; red. 10973; wyd. 9677, 10973
 Krajewski Krzysztof 5407
 Krajewski Krzysztof I. 2882
 Krajewski Maciej 6551
 Krajewski Michał Dymitr 3620
 Krajewski Mirosław 4945; red. 6592
 Krajewski Piotr 5483
 Krajewski Przemysław 2727, 4202, 4203
 Krajkowski Leszek 5408
 Krajkowski Michał 8401
 Krajna 2352
 Krajniak Radosław 4675, 6973; rec. 4918, 5075
 Krajniak Weronika 57
 Krajniak Wiktor 2281, 4359, 4360
 Krajniewski Jarosław 1145, 4323, 6379
 Krajobraz Krakowa z Kopcem Kościuszki w tle 1825
 Krajobraz kulturowy i paleoekologia Puszczy Zgorzeleckiej 2282
 Krakowiak Kazimierz 2915
 Krakowiak Małgorzata 5215; red. 5215
 Krakowiec, Ukraina 3622
 Krakowieccy, rodzina 5556
 Krakowiecka Ludmiła 5556
 Krakowiecki Anatol 9481
 Krakowska archidiecezja 5825, 9295, 10552
 Krakowska diecezja 890, 908, 2592, 5012, 7792, 7820, 7845, 8536
 Krakowska Joanna 9900, 10743, 11145

- Krakowska ziemia 908, 2772, 7102
Krakowski Rocznik Archiwalny 207
Krakowskie Pismo Kresowe 208
 Krakowskie województwo 2292, 2313, 3606, 4725, 5467, 7667, 7709, 10658, 10684, 10800, 10912, 10923, 11090
 Krakowskie Zagłębie 4323
 Krakowsko-Częstochowska Jura 4140
 Krakowsko-kielecka diecezja 8639
 Kraków 145, 188, 207, 208, 215, 272, 286, 319, 322, 410, 430, 455-457, 503, 559, 655, 656, 674, 675, 705, 737, 743, 777, 868, 871, 878, 891, 908, 951, 970, 1060, 1128-1130, 1157, 1164, 1168, 1177, 1182, 1219, 1246-1253, 1333, 1358-1368, 1371, 1443, 1448, 1507-1511, 1513, 1514, 1516-1525, 1614, 1688-1692, 1694, 1695, 1697-1704, 1706, 1825, 1826, 1903, 1912, 1915, 1936, 1963, 1971, 1989, 1991, 1996, 2003, 2022, 2033, 2043, 2051, 2052, 2059, 2065, 2087, 2176, 2178, 2192, 2196, 2258, 2507, 2509, 2522, 2533, 2544, 2568, 2573, 2616, 2621, 2623, 2634, 2771, 2775, 2776, 2809-2811, 2823, 2831, 2881, 2894, 2903, 3028, 3036, 3037, 3041, 3062, 3067, 3071, 3075, 3084, 3092, 3104, 3139, 3200, 3204, 3222, 3248, 3254, 3285, 3306, 3333, 3383, 3385, 3387, 3407, 3408, 3410, 3435, 3440, 3449, 3453, 3463, 3467, 3477, 3502, 3504, 3508, 3517, 3519, 3524, 3541, 3548, 3549, 3554, 3564, 3565, 3593, 3604, 3606, 3611, 3620, 3622, 3629, 3639, 3663, 3671, 3707, 3727, 3748, 3813, 3836, 3867, 3870, 3892, 3904, 3946, 3969, 3993, 4008, 4060, 4069, 4096, 4140, 4162, 4262, 4281, 4288, 4302, 4323, 4376, 4387, 4408, 4420, 4426, 4444, 4452, 4501, 4507, 4547, 4563, 4690, 4779, 4830, 4871, 4889, 4979, 4985, 4986, 5034, 5037, 5060, 5092, 5106, 5148, 5152, 5171, 5175, 5182, 5244, 5417, 5451, 5455, 5456, 5498, 5576, 6078, 6139, 6265, 6458, 6842, 6893, 6924, 6977, 6995, 7034, 7088, 7098, 7151, 7199, 7201, 7202, 7226, 7240, 7248, 7251, 7345, 7387, 7401, 7409, 7428, 7469, 7499, 7536, 7547, 7645, 7683, 7712, 7734, 7750, 7898, 7912, 7949, 8031, 8038, 8064, 8068, 8075, 8076, 8078, 8104, 8139, 8147, 8149, 8157, 8180, 8229, 8235, 8252, 8300, 8365, 8378, 8403, 8458, 8494, 8496, 8525, 8536, 8557, 8560, 8637, 8659, 8682, 8698, 8708, 8726, 8728, 8755, 8779, 8798, 8811, 8831, 8850, 8881, 8888, 8889, 8909, 8937, 9038, 9039, 9046, 9123, 9193, 9240, 9241, 9267, 9477, 9478, 9483, 9485, 9507, 9595, 9608, 9658, 9720, 9766, 9847, 9900, 9918, 9921, 10059, 10157, 10207, 10291, 10305, 10333, 10373, 10415, 10429, 10501, 10508, 10595, 10754, 10767, 10799, 10804, 10842, 10847, 10923, 10982, 11017, 11124, 11158, 11240, 11250, 11262, 11264, 11337, 11350, 11353, 11379, 11411, 11455;
 Bieżanów 6750; Bieńczyce 6130; Czyżyny 4474, 4475;
 Dębniki 2634, 3747; dystrykt 2623, 9900, 10997; getto 10157;
 Gródek 4036; Kazimierz 1698, 4402, 5500; Kleparz 1696; Krzesławice 10047; Łagiewniki 4734; Łobzów 3871; Mogiła 3384, 3639, 4881, 6865, 6882; Nowa Huta 1705, 1871, 3505, 6130, 10878, 10918; obóz Płaszów 1947, 10157; Okół 7093; Podgórze 776, 1249, 2568, 3062, 3408, 4402, 6458, 8081; Prądnik Biały 3671; Prądnik Czerwony 5707; region 587, 1676, 1696, 3022, 6760, 7918, 8494, 8866, 9921, 10417, 10716; Skałka 908; Tyńiec 4986, 6463, 6992; Wawel 493, 908, 1002, 1202, 2179, 2493, 3290, 3596, 3597, 3622, 3639, 4770, 5034, 7093, 7650, 8617, 10613; Wesoła 2929; Wolne Miasto 2568, 7927, 8359, 8495, 8536, 8654, 8828; Zwierzyniec 7727, 10247
 Kraków. Historia i stara pocztówka 1826
 Kraków – Lwów 3407, 3408, 3477
 Kraków – metropolia 6458
 Kraków Paulina 8005
 Králičková Zdeňka 2780
 Kraljevo, Serbia 2583
 Krall Hanna 2709
 Kramar Stanisław 8904
 Kramer Artur vel Robert Bagrit 1140
 Kramiszewska Aneta 5037
 Kramsztyk Zygmunt 8528
 Krance Felicja 10311
 Kranz Jerzy 11352
 Kranz Tomasz 1937
 Kras Paweł 2549, 4861, 6853; rec. 6899; red. 2549
 Krasicki Ignacy 3294, 3362, 3363, 5188
 Krasieczyn, pow. przemyski 1509, 3506; gmina 4609
 Krasiejów, pow. opolski, woj. opolskie 8516
 Krasieńcy, ród 4499, 8833
 Krasieńska Barbara 9276
 Krasieńska Izabela 3427
 Krasieński Edward 3993, 4511, 6202
 Krasieński Franciszek 3606
 Krasieński i Kraszewski wobec europejskiego romantyzmu i dylematów XIX w. 3239
 Krasieński Janusz 10961
 Krasieński Jędrzej, red. 9822
 Krasieński Ludwik 8833
 Krasieński Ludwik Józef Adam 4530
 Krasieński Wincenty 628, 4532, 8642, 8833
 Krasieński Zygmunt 1549, 3195, 3239, 3299, 3326, 3366, 8833
 Kraska Dominika 5795
 Kraskoński Ívan Ignatovič 8510
 Krasowska Ewa 10961
 Krasne, pow. przasnyski 8833
 Krasne, pow. rzeszowski 8630
 Krasne, Ukraina 8396
 Krasnobród, pow. zamojski 2344, 4828
 Krasnodębska Agnieszka, wyd. 8950
 Krasnodębska Joanna 3635
 Krasnodębski Jan 6662
 Krasnodębski Jarosław 9277, 9481
Krasnoje Znamja 9488
 Krasnowolska Margerita, tł. 2304
 Krasnowolski Bogusław 2003, 4881, 6379, 8654; red. 188
 Krasnowolski Piotr, tł. 2304
 Krasnowolski Stanisław 10221
 Krasny Piotr 1695, 3590, 3606, 3622, 5171; red. 1695
 Krasnystaw, woj. lubelskie 4198
 Krasocin, pow. włoszczowski 1879, 5000
 Krasoń Katarzyna Maria 2248
 Krasowska Anna 3119; przedm. 3119; red. 3119
 Krasowska Helena 2554, 2735
 Krasowska Kalina 4179
 Krasowski Robert 4159, 10744, 11348
 Krasowski Kazimierz 5427
 Krasowski Grzegorz 7972
 Krasucki Eryk 1078, 4656, 5599, 6546, 10745, 10923
 Krasuska Martyna 1191
 Krasuska Olga 4302
 Krasuski Mariusz 3485
 Kraszewska Anna 6771
 Kraszewski Igor 416, 432, 2052, 2606, 6438; tł. 7467
 Kraszewski Józef 5905
 Kraszewski Józef Ignacy 970, 1571, 2402, 2592, 3111, 3200, 3239, 3374, 3795, 5207, 7625, 8136
 Kraśnicka Anna 6543

- Kraśnicki Andrzej jun. 3756
 Kraśnicza Wola, pow. grodziski, woj. mazowieckie 4185
 Kraśnik, woj. lubelskie 1017, 9015
 Kraučević Alaksandr 5583, 6974
 Kraus Anna, współpr. 1602
 Kraus Ewa, red. 2888
 Krause Anna 2004
 Krause Jadwiga 8958
 Krauszów, pow. nowotarski 8036
 Krauz Maria 3171
 Krauze Augustyn 9149
 Krauze-Kołodziej Aleksandra 1439
 Kravčenko Svitlana Ivanivna 3409, 9278, 9279
 Kravecki Aleksandr, red. 5011
 Kravtsov Sergey R. 3504
 Krawczewska Agnieszka 777
 Krawczuk Wojciech 2062, 2110; polem. 2110
 Krawczyk Antoni 4690; rec. 8188
 Krawczyk Arkadiusz 3619, 9355; przedm. 9355; red. 9355
 Krawczyk Barbara 8402
 Krawczyk Bogdan 5921
 Krawczyk Cezary, red. 4270
 Krawczyk Dariusz, red. 3481
 Krawczyk Jarosław A. 10261
 Krawczyk Katarzyna 4760
 Krawczyk Maciej 10053
 Krawczyk Mariusz 6512
 Krawczyk Michał, red. 5089; współpr. 5089
 Krawczyk Władysław 58
 Krawczyk-Rudnicka Monika 1827
 Krawczyk-Wasilewska Violetta 2640
 Krawczyńska Dorota 3253; przedm. 3253; red. 3253
 Krawczyński Marian, rec. 2821
 Krawczyński Wojciech, przedm. 6379; red. 6379
 Krawiarz Kazimierz 6012, 6619
 Krawiec Adam 6975, 6976
 Krawiec Jan 6189, 9979
 Krawiec-Złotkowska Krystyna 3295, 3350
 Krawiecka Ewa 3299; wyd. 10190
 Krawczyński Marian 5906
 Krąpiec Marek 6773, 6920
 Krąpiec Mieczysław Albert 3016, 5531
 Krebs Bernd 5469
 Krecińska Benita 6868
 Kreft Wolfgang, oprac. 2314
 Kreisky Bruno 2539
 Kremer Aleksandra 3214
 Kremer Józef 2807
 Kremer Małgorzata 8798
 Kreplin Klaus Dieter 4361
 Kresa Monika 2346, 3112, 3167; red. 3134
 Kresy Południowo-Wschodnie Rzeczypospolitej pod okupacją sowiecką 9980
 Kret Władysław 4946
 Kretynka, Litwa 1638
 Krewo, Białoruś 7157
 Krępa zob. Ostrów Wielkopolski
 Krepczewo, pow. stargardzki 942, 7550
 Kridl Manfred 3279
 Kriedte Arnold 9400
 Krieger Ignacy 1903
 Krieger Włodzimierz 6379
 Kriegseisen Anna 2022
 Kriegseisen Jacek, red. 1802
 Kriegseisen Wojciech 6235, 7556, 7657; przedm. 7657; red. 242, 7657
 Krikun Mikola 2578
 Krisań Maria 8272
 Kristanova Evelina 3442, 10746
 Kriwčokov Vladislav 4300
 Krivošea Irina 7633
 Krman Daniel 7902
 Krochmal Anna 523, 553, 558, 1272–1274; oprac. 1725; przedm. 1725
 Krochmal Jacek 1275, 1296, 7557; red. 229
 Krocak Jerzy 7419
 Kroczycka Jaskinia, pow. zawierciański 817
 Krogulska Justyna 5361
 Krogulski Franciszek 6637
 Krogulski Mariusz Lesław 5361; oprac. 6637
 Kroh Antoni 10262
 Kroh Jerzy 5907
 Kroh Magdalena, red. 1715, 2441; wyd. 9031
 Krokos Tadeusz 425; red. 284
 Krokosz Paweł 4112, 8403
 Kroll Piotr 1080, 7560, 7633
 Kromer Marcin 584, 2566, 2573, 4509, 7892
 Kromolicka Barbara 3084
 Krone Hermann 1816
 Kronika Archiwum Narodowego w Krakowie 1249
 Kronika Bydgoska 209
 Kronika Farmaceutyczna 4414
 Kronika Instytutu Historii Sztuki UJ 410
 Kronika Jazowska 6420
 Kronika Kościoła i Parafii Rzymskokatolickiej w Jedwabnie 4947
 Kronika Miasta Łodzi 210
 Kronika Miasta Poznania 211
 Kronika muzealna 2015 r. 1552
 Kronika Muzeum Żup Krakowskich 1615
 Kronika Oliwska 10263
 Kronika Piotrkowska 8586
 Kronika PRL 1944–1989. 10747
 Kronika projektu: Dziedzictwo kulturowe po klasztorach skasowanych na ziemiach dawnej Rzeczypospolitej oraz na Śląsku 926
 Kronika Senatu Rzeczypospolitej Polskiej 11349
 Kronika Szczecina 212, 3476, 6616
 Kronika Szkoły Podstawowej nr 2 w Wiśle 2940
 Kronika Szkoły Podstawowej w Kolonii 7973
 Kronika Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Darłowskiej 444
 Kronika Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Kutnowskiej 458
 Kronika Uniwersytetu Jagiellońskiego 11350
 Kronika Wałbrzyska 3409
 Kronika Warszawy 213
 Kronika węgierska 6788
 Kronika Wielkopolski 99, 214
 Kronika wydarzeń w Archiwum Państwowym w Siedlcach 1278
 Kronika za Zygmunta Augusta w Knyszynie 7247
 Kronthal Arthur 1565
 Kroński Tadeusz 2607
 Kropaneva Oksana 1170
 Kropińskiego Zdzisław 3409, 7558; red. 3452
 Kropiwnicki Jerzy 6259
 Kropka Piotr 6573
 Kroplewska-Gajewska Anna 9355
 Krosno, woj. podkarpackie 3248, 3506, 3642, 3853, 4114, 4977, 6924, 8875, 9982, 10569; Białołębrzezi 6459; powiat 1331; region 5285
 Krosno 10874
 Krosno Odrzańskie, woj. lubuskie 2093; region 7180
 Krosnowska Stefania Eligia 5908
 Kroszyn, Białoruś 8040
 Krościenko nad Dunajcem, pow. nowotarski; region 9683
 Krośniewice, pow. kutnowski 2704
 Krotkich Krzysztof 3374
 Krotofil Maciej 8064
 Krotoszyn, woj. wielkopolskie 1154, 1526; powiat 4642, 10713, 11078
 Krotowicz Jana 3134
 Krowiarki, pow. raciborski 4389
 Krowicki Stanisław Ludwik 2941, 2942
 Król Andrzej 7559
 Król Eugeniusz Cezary 9894
 Król Jan III Sobieski i Rzeczypospolita 7560
 Król Joanna 3083, 3084, 3428, 9280, 9469, 10748, 10878, 11225; przedm. 3084; rec. 5517, 10502, 10646; red. 3084
 Król Karol 11351
 Król Małgorzata 3326; przedm. 3326; rec. 8212; red. 3326
 Król Marek 8404, 8405
 Król Marta 2575

- Król Mateusz 4563, 6977
 Król Paweł 4157
 Król Stefania 9697
 Król Weronika 1439
 Król Władysław 4089
 Król-Mazur Renata 2687, 4362
 Król-Próba Justyna 2163
 Królczyk Agnieszka 5207; wyd. 7953
 Królczyk Krzysztof 2905, 5458
 Królestwo Polskie (Kongresowe) 628, 1182, 2052, 2054, 2594, 2614, 2617, 2624, 2882, 3084, 3295, 3427, 4157, 4270, 4302, 4387, 4414, 4440, 4530, 4531, 4547, 4592, 4630, 4676, 4690, 4697, 4703, 5133, 5404, 5541, 5792, 7926, 8015, 8064, 8065, 8067, 8079, 8094, 8095, 8097-8099, 8109, 8110, 8155, 8165, 8195, 8196, 8198, 8236, 8272, 8278, 8295, 8298, 8325, 8328, 8354, 8359, 8365, 8385, 8386, 8414, 8417-8419, 8464, 8466, 8470, 8487, 8490, 8499, 8510, 8547, 8557, 8611, 8613, 8614, 8624, 8640, 8650, 8679, 8690, 8692, 8693, 8705, 8712, 8723, 8732, 8747, 8749, 8763, 8772, 8782, 8822, 8833, 8834, 8839, 8840, 8855, 8856, 8876
 Królewiec zob. Kaliningrad
 Królewska Huta zob. Chorzów
 Królikiewicz Tadeusz 4778
 Królikowo, pow. olsztyński; obóz Hohenstein 9989
 Królikowska Anna 674, 2943, 2944, 7561
 Królikowska Natalia 3252, 7562
 Królikowski Andrzej 5693
 Królikowski Jan 8883
 Królikowski Janusz 3575
 Królikowski Lech 5559
 Królikowski Ludwik 8423
 Królikowski Marek 6609
 Królówka, pow. bocheński 2348
 Krótki Zuzanna 3104, 3123, 3124
 Krubin, pow. legionowski 5997
 Kruca Jolanta, rec. 841
 Krucki Łukasz 1225, 4948, 7563, 9295; rec. 4960
 Kruczek Maria 426
 Krudysz Leszek 4196
 Krüger Anna 5362, 10749
 Krüger Tomasz 3383
 Krugulov Aleksej Nikolaewič, oprac. 2834
 Kruk Bartosz 3836
 Kruk Fabian 4545
 Kruk Janusz 6721, 6737
 Kruk Marek 4115
 Kruk Mirosław P. 1668, 3590
 Kruk Ryszard 11384
 Krukar Wojciech 6355, 6362, 9281; przedm. 6355
 Krukowiecka Helena z Wolskich 3204, 7974
 Krukowiecki Jan Stefan 7974
 Krukowska Halina 2709, 3374
 Krukowska Olga 6391
 Krukowski Józef 4949
 Krukowski Piotr 9282
 Krukowski Stefan (1918-1980) 10264
 Krukowski Stefan (1890-1982) 5406, 6633
 Krummesser in the upper Vistula river basin 4197
 Krupa Bartłomiej 3279, 3307, 3329; rec. 9728
 Krupa Karol 4751
 Krupa Maciej 9283
 Krupa Michał 3757, 3769
 Krupa Michał pseud. Wierzbą 5427
 Krupa Sławomira 7564
 Krupa-Ławrynowicz Aleksandra 2283
 Krupę, pow. krasnostawski 4751
 Krupecka Małgorzata 4962, 11225
 Krupiński Franciszek 2835
 Krupiński Piotr 3329
 Krupiński Waclaw 3946
 Krupka Stanisław 4690
 Kruszewski Eugeniusz Stanisław 2625, 4634, 10750
 Kruszewski Jan 5421
 Kruszewski Krzysztof, red. 6572
 Kruszewski Łukasz 874
 Kruszewski Tomasz 2945, 4363, 4547, 4575, 6978, 8828, 9284, 9483
 Kruszewica, pow. inowrocławski 2097, 4177, 4960, 5075, 6872
 Kruszyk Robert 3040
 Kruszyńska Agnieszka 3251
 Kruszyńska Anna M., oprac. 2903
 Kruszyński Bartosz 6551, 8406, 9285
 Kruszyński Jan 5564
 Kruszyński Józef 4612
 Kruszyński Marcin 910, 4725, 10751, 10997, 11081; przedm. 910, 11081; red. 910, 11081
 Krus Anna 4950
 Krutak Jarosław 6304, 10752
 Krużowski Krystian 11292
 Krychniak Ewa 2946
 Kryczyński Selim 2882
 Kryczyński Stanisław 3374, 5079
 Kryger Monika 1485
 Krygier Anna 6979
 Krygier Ryszard 5909
 Kryl Karel 2602
 Krym 2688, 8143, 8901
 Krynica-Zdrój, pow. nowosądecki 5024, 10229
 Krynice, pow. tomaszowski, woj. lubelskie 3644
 Krynicka Tatiana 1375, 5531
 Krynicka-Kawczak Zofia 9698
 Krynka, pow. łukowski 1870
 Krynki, pow. sokólski 3879
 Kryński Edward 2130
 Kryński Leon 5451
 Krypczyk-De Barra Aleksandra 8407
 Krysiak Andrzej 4951; wyd. 10335
 Krysiak Dominik 10753
 Krysiak Piotr 4113
 Krysicki Włodzimierz 2790
 Krysiewicz Zbigniew 1746
 Krysiuk Edmund 5510
 Kryska Anna 3539
 Kryski Paweł 3539
 Kryski Wojciech 3539
 Kryowski Olaf 3240, 8642; przedm. 8642; red. 8642
 Kryst Roman 4392
 Krystall Bronisław 1756
 Krystecka Mariola 3478
 Krystek Marcin 6684; współpr. 7092
 Krystynopol, Ukraina 3622
 Kryszak Anna 3205, 7633
 Kryszewscy, rodzina 5555
 Kryszewska Berta 5555
 Kryszpin-Kirszensztein Hieronim 7433
 Krysztofiak Teresa 2236; red. 2236
 Krzysztopa Zygmunt 5004
 Krzysztopa-Czupryńska Barbara 2602, 2682, 4483, 7565
 Kryś Marek 8585
 Kryściak Zdzisław 2407; oprac. 2407; przedm. 2407
 Krytyka po przełomie 3241
 Krytyka Polityczna 3409
 Krywalewicz Andrzej 6980
 Kryzys bydgoski 1981 w relacjach świadków 10318
 Kryzys polityczny emigracji 10265
 Krzak Andrzej 4814, 9253
 Krzak-Weiss Katarzyna 3299; przedm. 7269; rec. 3424
 Krzanowski Adam 4114
 Krząstek Tadeusz 4828
 Krzczonów, pow. myślenicki 6460
 Krzczkowski Henryk 5911
 Krzek-Lubowiecki Marcin 10754
 Krzemieniec, Ukraina 531, 1429, 2574, 8124, 8162, 11305
 Krzemię Joanna 10162
 Krzemińska Anna 1169
 Krzemińska-Albrycht Ida 3134
 Krzemiński Tomasz 618, 5918, 6514, 8064, 9286
 Krzepice, pow. kłobucki 3611, 9009
 Krzepkowski Marcin 2225, 6654
 Krzeptowski Jan 2260
 Krzesiewicz-Rowińska Joanna 2877
 Krzesławice zob. Kraków
 Krzeszowice, pow. krakowski 4266, 10107
 Krzeszów, pow. kamienogórski 3861
 Krzeszów, pow. niżański 8639
 Krześniak-Firlej Danuta 58, 59, 2947

- Krzewicki Jerzy 5559
 Krzętów, pow. radomszczański 10706
 Krzykała Marek 1192
 Krzyki zob. Wrocław
 Krzykowska Aleksandra 3611
 Krzymkowski Marek 4547, 7566, 8408, 9483; rec. 4648, 7253
 Krzymowski Jerzy 4814
 Krzymowski Tadeusz 392
 Krzyszowski Jerzy 4416
 Krzyszowski Andrzej 6654, 6745; przedm. 6745; red. 6745
 Krzysztof Skubiszewski. Minister spraw zagranicznych RP 11352
 Krzysztof Skubiszewski i dyplomacja czasów przełomu 11238
 Krzysztofek Danuta 4256
 Krzysztofiak Teresa 6921; przedm. 6921; red. 6921
 Krzysztofik Małgorzata 3351, 7567
 Krzysztofik Robert 6599
 Krzysztofński Mariusz 4642
 Krzysztofka Łukasz 11146
 Krzysztoforska-Weisswasser Zofia 3196
Krzysztofory 215
 Krzysztofowicz Dominika 11479
 Krzysztofowicz-Kozakowska Stefania 1828
 Krzysztoń Jerzy 8961
 Krzysztoń Karolina, red. 3282
 Krzysztoporski Wojciech 5914
 Krzyślak Bolesław 3758
 Krzywaczka, pow. myślenicki 3516
 Krzywda Piotr 2440, 2443, 4420
 Krzywdziński Robert 4179; red. 4179
 Krzywicka Irena 4414
 Krzywiec Benedykt Andrzej 8959
 Krzywiec Grzegorz 2675, 4703, 11256; red. 2675
 Krzywińska Zofia 9699
 Krzywka Łukasz 3664
 Krzywka Maciej 3639, 3664
 Krzywosł Maciej 10755
 Krzywoszyński Przemysław 8828
 Krzywy Roman 3350
 Krzyż, nieistniejąca wieś w pow. nowosolskim 6445
 Krzyża Dolina, pow. opolski, woj. opolskie 10591
 Krzyżacy, Krzyżacki Zakon, Krzyżackie Państwo 548, 777, 900, 980, 1003, 1052, 1064, 1066, 1083, 1163, 1665, 1670, 2028, 2048, 2049, 2237, 2275, 2381, 2569, 2573, 2592, 2609, 2618, 2625, 2635, 2636, 2682, 3339, 3383, 3620, 3722, 3729, 3745, 3882, 4368, 4536, 4675, 4944, 5078, 5121, 5177, 6493, 6612, 6780, 6802, 6828–6831, 6836, 6839–6841, 6858, 6879, 6884, 6887, 6890, 6898, 6922, 6925, 6937, 6938, 6949, 6950, 6960, 6966, 6979, 6981, 6982, 6988, 6990, 6993, 7008, 7029, 7054, 7061, 7086, 7096, 7104, 7112, 7120, 7139, 7140, 7152, 7160, 7164, 7169, 7176, 7177, 7185, 7190, 7193, 7205, 7445, 10786
 Krzyżaniak Michał 1166
 Krzyżanowska Natalia 3290
 Krzyżanowska Olga 10213
 Krzyżanowski Adam 5421
 Krzyżanowski Aleksander 5912
 Krzyżanowski Kazimierz 6175
 Krzyżanowski Konrad 2033, 3559
 Krzyżanowski Krzysztof 1156
 Krzyżanowski Lech 4440, 6164, 6379, 9287, 10567; przedm. 6164; red. 6164
 Krzyżanowski Łukasz 10756
 Krzyżanowski Piotr J. 2698; red. 2698
 Krzyżanowski Sebastian 5825
 Krzyżanowski Włodzimierz 8018
 Krzyżewska Ewa 4001
 Krzyżowcy z Czerwoną Gwiazdą 8067
 Krzyżownicy, pow. kępiński 4981
 Krzyżowski Tomasz 1323, 1324, 2688
 Krzyżyńska Teresa, red. 11242
 Ks. Edward Zenon Pudelko (1938–2006) we wspomnieniach przyjaciół 6086
 Ks. Jan Frenzel (1907–1945) i zamordowani podczas sowieckiego terroru w Miechowicach 5747
 Ks. Jerzy Popiełuszko 5822
 Ks. profesor dr hab. Jerzy Pikulik 6059
 Ks. Stanisław Kocańda 4952
 Ksiądz Janusz St. Pasierb twórca w przestrzeni kultury 6046
 Ksiądz Krzysztof Kluk i badacze epoki stanisławowskiej 7568
 Ksiądz prałat Stanisław Zbroja 6328
 Ksiądz Szymon Bielski 2815
 Ksiądz Zdzisław Seremak 1937–1991. 6142
 Książ zob. Wałbrzych
 Książ Wielki, pow. miechowski; powiat 7594
 Książek Jan 734, 830, 892; red. 892
 Książek Magdalena 8409
 Książek Tadeusz 6491
 Książek-Szczepanikowa Aniela 3332
 Książenice, pow. rybnicki 2704
 Książka, biblioteka, informacja 3409, 3410
 Książka dobrem kultury i źródłem wiedzy 3411
 Książka i ekslibris 1692
 Książnice, pow. buski 777
 Księga inżynierów i techników mechanicznych polskich 4364
 Księga jubileuszowa dedykowana profesor Danucie Koźmian 3084
 Księga kryminalna miasta Krakowa 7248
 Księga ławnicza Nowego Kramaska 1572–1782. 7249
 Księga miasta Pawłowa 1646–1762. 7250
 Księga o Serocku 2669
 Księga proskrybowanych Nowego Miasta Torunia 6789
 Księga refundacji 10266
 Księga wydatków księdza Józefa Rudzińskiego 7975
 Księgi kryminalne miasta Krakowa z lat 1630–1633, 1679–1690. 7251
 Księgi metrykalne w zasobie Archiwum Akt Dawnych Diecezji Toruńskiej 1290
 Księgi sądowe wiejskie z Chorzowa i Dębu 2525
 Księgozbiory rodziny Zamoyskich 3412
 Księżka Eliza 4718
 Księżstwa opolskie i raciborskie 2628
 Księstwo Warszawskie 3294, 4387, 4530, 4589, 4630, 5120, 7625, 8011, 8038, 8146, 8202, 8220, 8359, 8395, 8408, 8564, 8828, 8834, 9483
 Książek Jerzy 2816
 Książek Jan, przedm. 6684
 Książniakiewicz Piotr 1222
 Kształcenie starszyzny harcerek 2948
 Kto jest kim w powiecie kościańskim 5363
 Kto jest kim w powiecie rawickim 5364
Ku Szczytom 3428
 Kuba 2618
 Kubacka-Gorwecka Maria 8410
 Kubacki Grzegorz 1907, 2174
 Kubacz Adam, wyd. 7314
 Kubaczyk Tadeusz 4809; red. 4809
 Kubaj Artur, przedm. 10381; rec. 10933; wyd. 10381
 Kubala Zdzisław 8703
 Kubañska Angelika 1145
 Kubasiewicz Izabela 10977
 Kubasik Adam 4657, 4953, 8411
 Kubat Michał 2780
 Kubealaková Martina 2602
 Kubejko-Polańska Ewa 3759
 Kubera Michał 855, 6756
 Kuberski Hubert, red. 5923
 Kubiak Anna 5941
 Kubiak Ewa 735, 3606; przedm. 3505; red. 3505
 Kubiak Jarosław 9288
 Kubiak Judyta 11315
 Kubiak Krzysztof 1934
 Kubiak Rafał 9289; red. 306; wyd. 8949
 Kubiak Stefan, tł. 7573
 Kubiak Szymon 4261; red. 4261

- Kubiak Szymon Piotr 6551
 Kubiak Władysław 5365
 Kubiak Zygmunt 10311
 Kubica Anna 2817, 8585
 Kubica Grażyna 2439
 Kubica Helena 9936
 Kubicka Anna 3554, 3835
 Kubicka Joanna 8412
 Kubicka Lucyna K. 6384
 Kubicki Dominik 4658, 8811
 Kubicki Jan 9700
 Kubicki Karol 10559
 Kubicki Mateusz 2614
 Kubicki Rafał 2562, 4365, 4954, 5121, 6981, 6982; wyd. 6802, 6803
 Kubicki Sebastian, wyd. 7301
 Kubicki Tomasz 4564, 8413–8417, 9981
 Kubieniec Jakub 4040
 Kubik Sylwester, oprac. 5001
 Kubik Tomasz 765
 Kubik Władysław 2949, 11353
 Kubis Barbara 1071
 Kubis Joseph 5423
 Kubisiak Arkadiusz, fot. 11147
 Kubis Adam 10267
 Kubit Janusz 2164, 9982
 Kubkowski Piotr 2460
 Kublin Grzegorz 2070, 6983, 6984; wyd. 2070
 Kubon Sebastian 6985
 Kubów Adam 2399; red. 2399
 Kubska Barbara, fot. 1833
 Kubus Radosław 4760
 Kuc Witold 3760, 4366
 Kuc-Czerep Marta 2510
 Kuca Jan 1935, 6415
 Kucab Mateusz 3281
 Kucala Marian 3104
 Kucharczak Franciszek, il. 5345
 Kucharczyk Bożenna 4530
 Kucharczyk Grzegorz 5133, 8828, 11354; red. 2553
 Kucharczyk Monika, współpr. 3761
 Kucharczyk Ryszard Bogdan 3761
 Kucharska Alina 4884, 6551
 Kucharska-Nowak Małgorzata 4069
 Kucharski Adam 1219, 3231, 7744, 7796; przedm. 7796; wyd. 7796
 Kucharski Henryk 6537
 Kucharski Karol, przedm. 7270; wyd. 7270
 Kucharski Krzysztof 1485
 Kucharski Łukasz 8508
 Kucharski Maciej 4483
 Kucharski Mirosław Jacek 2753, 5559
 Kucharski Szymon 4832, 5763, 5913, 9290
 Kucharski Tadeusz 5913
 Kucharski Władysław 2555
 Kucharski Wojciech 1775, 7569, 7570, 10757; red. 1626
 Kucharz Andrzej 10268
 Kucharzewska Joanna 3709
 Kucharzyk Renata, rec. 2376
 Kucharzyk Stanisław 6355
 Kuchciewicz Stanisław 5427
 Kuchowicz Katarzyna 3176; red. 3176
 Kuchta Anna, red. 3176
 Kuchta Stanisław 5914
 Kuchtówna Lidia, oprac. 3525; przedm. 3525
 Kuciapiński Marek 10758
 Kuciński Dominik 5702, 5735, 5912, 5920, 6061, 6143
 Kuciński Paweł 3297
 Kucir Tetana 2679
 Kuck Jerzy 4779
 Kucówna Zofia 4511
 Kucza, Ukraina 7516
 Kuczalska-Reinschmit Paulina 3351, 7976
 Kuczala Łukasz 5152
 Kuczer Jarosław 7571, 7572; rec. 2632
 Kuczera-Chachulska Bernadetta 11390
 Kuczewska-Krenz Alina 10269
 Kuczowski Andrzej 6547
 Kuczowski Bartłomiej 3366
 Kuczowski Jacek 6547
 Kuczowski Mirosław Marek 3479, 4955, 4956, 5950
 Kuczman Kazimierz 3606, 3622
 Kuczów zob. Kalety
 Kuczur Tomasz 11318
 Kuczyńska Jadwiga 3762, 8293
 Kuczyńska Magdalena 4414
 Kuczyńska-Koschany Katarzyna, rec. 3253
 Kuczyński Antoni 2526, 3544, 9983; red. 365; wyd. 8004
 Kuczyński Ernest 5697
 Kuczyński Grzegorz 5427
 Kuczyński Jan 8293
 Kuczyński Jarosław 1852
 Kuczyński Kazimierz 10747
 Kuczyński Krzysztof Antoni 2545, 5698, 8585, 10759, 11355; rec. 2571, 2845, 3249, 5178, 5440
 Kuczyński Mieczysław 3175, 6665
 Kuczyński Zygmunt 8960
 Kuć Bogdan 467, 1829, 4367, 6055, 6601, 6602; red. 307
 Kuć Joanna 2352, 2546, 3171
 Kudela Anna 6591
 Kudelski Jarosław Robert 9866, 9984, 10760
 Kudlicki Łukasz 5977
 Kudła Leon 1762
 Kudrzycki Zbigniew 6440, 10761; rec. 6600; red. 293
 Kudzia Regina 2440
 Kufel Jakub 1158; red. 10911
 Kufel Robert Romuald 1227, 1228, 1305–1307, 2098, 4862, 5366–5368, 10528, 10762; red. 135, 4862
 Kufel Sławomir 3294
 Kufel-Diakowska Bernadeta 6702
 Kuffel Bogdan 6858; przedm. 6858; red. 6858
 Kühn Henryk 7693
 Kuhnert Friedrich Wilhelm 5423
 Kühnl Karol 1417
 Kuik-Kalinowska Adela 2409, 2625
 Kujawa Antoni 4690
 Kujawa Jakub 11196
 Kujawa Janusz 9291
 Kujawa Karol 2585; przedm. 2585; red. 2585
 Kujawa Wojciech 5908, 6034; red. 1160
 Kujawińska Courtney Krystyna 2634
 Kujawska diecezja 4960, 7503
 Kujawska Monika, oprac. 2424
 Kujawski Witold 4957
 Kujawsko-kaliska diecezja 4957, 8759
 Kujawsko-Pomorska Izba Adwokacka w Toruniu 4565
 Kujawsko-Pomorskie województwo 1158, 2686, 10722
 Kujawy 343, 638, 658, 825, 890, 908, 1028, 2239, 2243, 2267, 2374, 2438, 2444, 2567, 2602, 2615, 2672, 4009, 4140, 4288, 4471, 4493, 4532, 4565, 4614, 5133, 5406, 6461, 6716, 6774, 6861, 6871, 6922, 7118, 7415, 7632, 9094, 10517, 10712, 10966, 11012, 11196; Wschodnie 2567; Zachodnie 5117, 10912
 Kujot Stanisław 5915
 Kuk Arkadiusz 2950
 Kuk Leszek 8822, 8833
 Kukawka Stanisław 6722
 Kukiel Marian 8941
 Kukielka Bolesław Jan 10034
 Kukizów, Ukraina 2385
 Kukla Wiesław, red. 9636
 Kuklik Mirosław 5166
 Kukliński Andrzej 3639
 Kukliński Antoni 5916
 Kukliński Ryszard 10333
 Kuklo Cezary 766, 927, 2621, 7573; rec. 8035; red. 6650
 Kukowski Tomasz 1263; wyd. 10313
 Kukulak Józef 6355
 Kukulak Szymon Piotr, red. 3352
 Kukulski Zygmunt 1247
 Kula Ewa 1315, 7574, 7575, 8418–8420, 8749; wyd. 8015
 Kula Jakub 7544
 Kula Marcin 785, 910, 2398, 2580, 2607, 10485, 10763, 10997, 11081, 11144
 Kulak Teresa 2645, 4630, 6310, 7786, 8067; przedm. 4630; red. 353, 3610, 4630
 Kulakov Vladimir Ivanovič 6986, 6987

- Kulakovs'kij Petro 2578
 Kulas Jan 5414, 6046; red. 5414
 Kulasik Rozalia, uzup. 4313
 Kulawik Adam 2775
 Kulbacka Anna 10764
 Kulbaka Jacek 2951, 8749; rec. 8216
 Kulbicka Karolina 9985
 Kulczycka Dorota 3338
 Kulczycki Jerzy 10270
 Kulczyk Anna, wyd. 7223
 Kulczyk Tomasz 6710
 Kulczykowski Mariusz 2580
 Kulczykowski Waclaw 4368, 4369, 4760
 Kulczyńska-Kruk Joanna 3196
 Kulczyński Robert 9292
 Kulczyński Stanisław 3664
 Kulecka Alicja 928, 1070, 2052, 4547, 8421; rec. 1896; red. 1070, 1303
 Kulej Gerard 6379
 Kulej Jerzy 5917
 Kulej Waldemar, współpr. 5917
 Kulersey, rodzina 5918
 Kulerski Wiktor 618, 5918, 10438
 Kulerski Witold Zygmunt 10438
 Kulesz-Hodysz Magdalena 6391
 Kulesza Adam 8422
 Kulesza Andrzej 4337
 Kulesza Dariusz 3374
 Kulesza Hanna 1417
 Kulesza Jerzy A. 10765
 Kulesza Krzysztof 3763
 Kulesza Mariusz 5919
 Kulesza Monika, przedm. 1648; red. 1648
 Kulesza Przemysław 2
 Kulesza Ryszard 1099, 1106, 3560; przedm. 2903; red. 2903
 Kulesza Władysław T. 4566
 Kulesza-Szerniewicz Ewa 6547
 Kulesza-Woroniecka Iwona 2629
 Kuliberda Bożena, wyd. 8924
 Kulig Anna 2028
 Kulig Stefan 10124
 Kuligowska Aleksandra 2048, 10162
 Kuligowska Katarzyna 5369, 10271
 Kuligowska-Korzeniowska Anna 3221, 3351, 3993, 8779
 Kuligowski Janusz 9293
 Kuligowski Piotr 8423
 Kuligowski Zenon 10766
 Kulik Anna 6487
 Kulik Mariusz 2624, 5370, 6567, 8272
 Kulikov Viktor Georgievich 10333
 Kulikowska Kalina 2239
 Kulikowski Wiesław 3281
 Kulikowski Zbigniew 1060
 Kuliniak Radosław, przedm. 7945; wyd. 7945
 Kulińska Anna 4265
 Kulińska Lucyna 2582
 Kuliński Ireneusz 2952
 Kuliński Tomasz 5572
 Kuliś Zdzisław 10272
 Kulka Bronisława 3332
 Kulka Grzegorz 4440, 9294
 Kulmhof zob. Chełmno
 Kulmowa Joanna 10274
 Kulpa Piotr 5177
 Kulpa Sławomir, red. 9965
 Kulpa Zuzanna, współpr. 2292
 Kulpaczyński Stanisław 11289
 Kulpińska Joanna 2736
 Kulpiński Jacek 4157
 Kultura (Paryż) 2607, 2728, 3314, 4659, 4698, 4737, 4943, 5552, 5788, 6078, 9481, 10179, 10201, 10276, 10399, 10974, 11108, 11193, 11196
 Kultura fizyczna w Polsce Ludowej 4115
 Kultura fizyczna w Polsce Ludowej i w Trzeciej Rzeczypospolitej 4116
 Kultura funeralna elit Rzeczypospolitej od XVI do XVIII w. 7576
 „Kultura” i emigracja rosyjska 4659
 Kultura i sztuka Śląska Cieszyńskiego na przestrzeni wieków 3561
 Kultura Liberalna 3410
 Kultura ludowa górali babiogórskich 2440
 Kultura ludowa górali sądeckich 2441
 Kultura ludowa Łącka 2442
 Kultura pasterska we współczesności karpackiej 2443
 Kultura Ukraińców na Warmii i Mazurach 2670
 Kultura wsi w egodokumentach 2444
 Kultura ziemi kłodzkiej 5165
 Kulturowe konteksty pamięci Pomorza 5166
 Kulturowe projekcje Słowian w tradycji polskiej 3242
 Kulturowo-językowe dziedzictwo Podlasia 3125-3127
 Kulturowy wymiar twórczości Norwida 3243
 Kulwicka-Kamińska Joanna 2698, 5079; red. 5079
 Kułach-Wawrzyńcok Wojciech 2615
 Kułacz Sławomir 5371, 8181
 Kułak Aneta 2005
 Kułak Piotr, red. 1763
 Kułak-Krzysiak Katarzyna, red. 4594
 Kułakowska Ewa 8424
 Kułakowska Małgorzata, red. 3282
 Kułakowska-Lis Joanna, red. 3248
 Kułyk Andrzej 3814
 Kumala Janusz 74; red. 186
 Kumor Bartek, tł. 3662
 Kumor-Gomułka Bożena 8067
 Kumor-Mielnik Joanna 3764
 Kumur Halina 4830
 Kuna Jakub 2309
 Kuna Marcin 4780, 4781
 Kunakhovich Kyrill 10767
 Kuncewicz Jozafat zob. Jozafat Kuncewicz, św.
 Kuncewiczowa Maria 3171, 3196
 Kunec Patrik 2602
 Kungunda, św. zob. Kinga, św.
 Kunert Andrzej Krzysztof 4880; współpr. 9690; wyd. 9685
 Kunert Zofia, współpr. 1831
 Kungälv, Szwecja 7138
 Kunicka-Zyzman Agata 1443
 Kunicki Kazimierz 10747
 Kunicki Mikołaj 6053
 Kunicki Wojciech 5190
 Kunigielis Joanna 6988
 Kunikowska Anita 3620, 8425
 Kunikowski Zygmunt 10273
 Kunińska Magdalena 3504
 Kunisz Andrzej 6432
 Kuniszewska Teresa Leonarda 4958
 Kunkel Robert 2697, 3562, 3639, 3771, 4959
 Kunowo, pow. stargardzki 6779
 Kunowski Stefan 5531
 Kunów, pow. nowosądecki 6515
 Kunstmann Heinrich 10274
 Kunysz Krystyna 6603
 Kunze Max 3551; przedm. 3551; red. 3551
 Kupczewska Marta 2594, 8457; wyd. 8043
 Kupeczyńska Marta 2882
 Kupfert Heller Daniel 4612
 Kupiecki Robert 11386
 Kupisiński Robert, oprac. 2795; tł. 2795
 Kupisiński Zdzisław 2445
 Kupisz Dariusz 2549, 4567, 4861, 7577; red. 265; wyd. 7260, 7318
 Kupiszewska Krystyna 10485
 Kupno, pow. kolbuszowski 4077
 Kuprianis Artur 4747
 Kuprianowicz Grzegorz 4880
 Kuprjanik Stanisław 2446, 2682, 3765, 3766
 Kupryjanowicz Mirosława 6811
 Kupski Błażej 1830, 2671
 Kupś Tomasz, oprac. 2834
 Kura Antoni 4642, 10912
 Kura, dopływ Morza Kaspijskiego 8032
 Kurak Maciej 3563; red. 3563
 Kuran Magdalena 3204
 Kuran Michał 3204, 3295, 3350, 4265
 Kuranc-Szymczak Magdalena 4616, 4715; red. 4715
 Kuras Katarzyna 3231, 7578, 7645
 Kurasiński Tomasz 6898, 6989, 7077
 Kurasz Irena 11173
 Kuraszkiewicz Robert 6259
 Kuraś Józef, pseud. Ogień 5929, 10494
 Kuraś Marzena, wyd. 3999, 10390
 Kürbis Anja, red. 990
 Kürbis Holger, red. 990

- Kurc-Maj Paulina 3502
 Kurcewicz Urszula 4414
 Kurczab Joanna, współpr. 10431
 Kurczewicz Monika 3767
 Kurczewski Gabriel 659
 Kurczewski Jacek Maria 2394
 Kurdek Paulina 2842
 Kurdina Ūliá 3642
 Kurek Artur, red. 4161
 Kurek Beata 1908
 Kurek Ewa 10055; wyd. 10422
 Kurek Halina 3098, 8798
 Kurek Jacek 3947, 5848; red. 373
 Kurek Robert, tł. 10054
 Kurek Włodzimierz 5407
 Kurek-Kokocińska Stanisława 2953, 3063; red. 3063
 Kurewicz Regina, oprac. 1387; wyd. 1387
 Kurianiuk Krzysztof 11356
 Kurie (archi)diecezjalne Kościoła rzymskokatolickiego w II Rzeczypospolitej 9295
Kurier Białostocki 3486
Kurier Codzienny 8589
Kurier Czestochowski 10040
Kurier Litewski 8313, 8799
Kurier Lwowski 8503, 8515
Kurier Łódzki 8764
Kurier Płocki 4532
Kurier Warszawski 8016, 8913
 Kurjanowicz Weronika, rec. 10622
 Kurka Grzegorz 6547
 Kurkiewicz Marek 8515; przedm. 3241; red. 3241
 Kurkowska Edyta 9986
 Kurkowska Katarzyna 7881
 Kurkowska-Budzan Marta 910, 10768
 Kurkowski Jarosław 7579
 Kurlandia 7657
 Kurman Stanisław 5921
 Kurmanów, pow. chełmski 9510
 Kurnatowscy, rodzina 5296
 Kurnatowska Zofia, red. 7043
 Kurnatowski Ludwik M. 7977
 Kurnatowski Stanisław 6498, 7021; przedm. 7021; red. 7021
 Kuromiya Hiroaki 10997
 Kuroń Jacek 4616, 4696
 Kuropatnik, pow. strzeliński 5132
 Kuropatwowie, rodzina 4379
 Kurosz Stanisław 7769
 Kurowscy, rodzina 5372
 Kurowska Hanna 4370, 8426, 8427, 8772
 Kurowska Katarzyna 2954
 Kurowska Kornelia 3822; red. 3822
 Kurowska-Trudzik Lucyna 3440
 Kurowski Apolinary 8773
 Kurowski Apolinary (ur. 1937) 5372
 Kurowski Jacek 4117
 Kurowski Remigiusz 2727
 Kurowski Stefan 10221
 Kurów, pow. puławski 7936
- Kurpie, Kurpiowszczyzna 2467, 4497, 5429, 6056, 6155, 6440, 8294
 Kurpiel Anna 929
 Kurpierz Tomasz 6164, 10603, 10769
 Kurpiewski Artur 6723
 Kurpiewski Maciej, oprac. 1888
 Kurpiak Wojciech 2727
 Kurpiński Karol 4069
Kurs 10889
 Kurska Anna 6632
 Kurski Jarosław 6016
 Kurtiak Urszula 3411
 Kurtyka Janusz 1925, 6990
 Kurus Adam 9547, 9987
 Kuryluk Ewa 2737
 Kuryłas Grzegorz 5922
 Kuryłowicz Beata 2855
 Kuryłowicz Marek 6340
 Kurz Iwona 11145
 Kurzak Aleksandra 4046
 Kurzak Anna 2593
 Kurzawa Antoni 8005
 Kurzawa Eugeniusz, red. 3341
 Kurzawa Zofia 3758, 6551; rec. 3824
 Kurzawska Aldona 6685, 6744
 Kurządkowska Beata 7633
 Kurzej Michał 3506, 3508, 3564, 3565, 3606, 3622; rec. 3517
 Kurzeja Monika 2441
 Kurzeja Patrycja, współpr. 1268
 Kurzeja-Świątek Maria 4371, 5671
 Kurzelów, pow. włoszczowski 8611
 Kurzępa Bolesław 4568
 Kurzowa Zofia 2775
 Kurzyńc Marek 11225
 Kurzyńska Małgorzata 930, 2226, 2636, 6724
 Kurzyński Andrzej 9296
 Kurzyński Henryk 5526
 Kurzyński Patryk 2548, 5034
 Kusak Magdalena 1249
 Kusion Tomasz 1518
 Kustanajski obwód, Kazachstan 8811
 Kustosz Henryk Jan 996, 6991
 Kustra Maurycy 6654
 Kusz Adam 5777
 Kusz Gerard 5824
 Kuszewski Witold 1489
 Kuszlis-Grygotowicz Aleksandra 1659
 Kuszłowie, rodzina 5296
 Kusztal Justyna 8545
 Kuś Grzegorz 6811
 Kuś Michał 2545
 Kuś-Joachimiak Hanna 1417
 Kuśka Maksymilian, oprac. 1268; tł. 7964; wyd. 7964
 Kuśmerek Anna 4414
 Kuśmirowski Robert 2460
 Kuśnierz Kazimierz 3768
 Kuśnierz Robert, rec. 8923
- Kuśnierz-Krupa Dominika 3769, 6992
 Kuświk Bartosz 10770
 Kuta Cecylia 10544, 10771; red. 10552
 Kuta Stefan 2955
 Kuta isi, Gruzja 9650
 Kuthanová Lenka 1043
 Kutiepova Oleksandra 3134
 Kutkowski Arkadiusz 10772
 Kutno, woj. łódzkie 100, 216, 458, 1254, 2150, 2689, 2879, 4432, 4523, 10240, 10533, 10534, 11325; getto 9826; powiat 2567, 2704, 9332; region 2704
Kutnowskie Zeszyty Regionalne 100, 216
 Kutny Kamil 9988
 Kutrzeba Stanisław 4782
 Kutrzeba Tadeusz 5923
 Kutschera Franz 10041
 Kuty, Ukraina 2687
 Kutyla Dorota Halina 2593
 Kutzer Raimund 9355
 Kuzborska Alina, red. 6350
 Kuzia Marian 5924
 Kuziak Michał 8638
 Kuzicki Jerzy 479, 634, 8428, 8429, 8637
 Kuz'minyh Aleksandr Leonidovič 4660
 Kuźbik Radosław 6743
 Kuźma Małgorzata 6558
 Kuźma Zofia 6275
 Kuźmicka Anna 5823
 Kuźmicki Marcin 3128, 6838
 Kuźmicki Mieczysław 10773
 Kuźmierz Karol, red. 230, 4573
 Kuźmina Dariusz 7580
 Kuźniak Angelika, oprac. 9003; przedm. 9003
 Kuźniar Bogusław 10774
 Kuźniar Małgorzata, red. 1379
 Kuźniar Roman 11352; red. 4692, 4722
 Kuźniar-Plota Małgorzata 1060
 Kuźniccy, rodzina 5390
 Kuźniczka Nowa zob. Dąbrowa Górnicza
 Kuźniewska Zofia Hanna 4960
 Kuźniewski Bogumił 9989
 Kuźnik Bartłomiej 5156
 Kuźniki zob. Wrocław
 Kwiatkowski L. 4751
 Kwak Jan 4372, 8365
 Kwak Zofia 6736
 Kwapien Ewelina 3134, 3167
 Kwapiński Aleksander 7054
 Kwapiszewski Marek 396, 3244
Kwartalnik Bellona 217, 3499
Kwartalnik Fotografii 11446
Kwartalnik Historii Kultury Materialnej 218
Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 219

- Kwartalnik Historii Żydów* 220
Kwartalnik Historyczny 221, 773, 934, 2615
Kwartalnik Muzyczny 3491, 4060
Kwartalnik Nauczyciela Opolskiego 3490
 Kwasek Leszek 451, 453
 Kwasieboriski Wojciech 4661
 Kwaszyńska Emilia Karolina 9990
 Kwaszyńska Franciszka 9990
 Kwaśnicka Anna 6003
 Kwaśniewska Anna 2444, 2625, 2810, 5171
 Kwaśniewska Jolanta 11440
 Kwaśniewska Monika 3948
 Kwaśniewski Aleksander 10334
 Kwaśniewski Andrzej 1202, 6028, 10055
 Kwaśniewski Michał 8430
 Kwaśniewski Radosław, rec. 2214
 Kwaśny Marek 3664
 Kwaśny Zbigniew 7786
 Kwestia ukraińska w działalności służby bezpieczeństwa PRL 10275
 Kwiatek Aleksander 2849
 Kwiatek Jolanta 2849
 Kwiatkowie, pow. łaski 3718
 Kwiatkowska Agnieszka 3279
 Kwiatkowska Anna 3551
 Kwiatkowska Halina 5809
 Kwiatkowska Hanna 11256
 Kwiatkowska Irena 5925
 Kwiatkowska Katarzyna 6772
 Kwiatkowska Magdalena 550, 3409, 3427
 Kwiatkowska Monika 6772
 Kwiatkowska Wiesława 1193, 1219
 Kwiatkowski Aleksander, rec. 3934
 Kwiatkowski Kazimierz 5351
 Kwiatkowski Krzysztof 2049, 6993; współpr. 6786
 Kwiatkowski Marek 5926
 Kwiatkowski Michał 2672
 Kwiatkowski Piotr Tadeusz 6197
 Kwiatkowski Stanisław 10333, 10334
 Kwiatkowski Stefan 931, 2592, 5087, 6994
 Kwiatków, pow. turecki 6684, 6755, 6773; region 6755
 Kwidzyn, woj. pomorskie 8305
 Kwiecień Dominika 11403
 Kwiecień Marcin, rec. 3029
 Kwiecień Mariusz 4046
 Kwiecień Sabina 8431; przedm. 3407; rec. 10147; red. 3407
 Kwiecień Sebastian 9297
 Kwiecińska Aleksandra 2479
 Kwiecińska Magdalena 1448, 5171; red. 1448
 Kwiecińska-Olszewska Katarzyna 4373
 Kwiedorowicz Antoni 5427
 Kwiek Julian, wyd. 10305
 Kwilecki Andrzej 771
 Kwilosz Magdalena 2447
 Kwinta Katarzyna 9363
 Kycler Maria 3409, 3410
 Laberschek Jacek 908, 4433, 5170, 6463, 6995; oprac. 2292
 Labischová Denisa, red. 1043
 Labocha-Zielińska Barbara, red. 5918
 Labrenz-Weiss Hanna 10775
 Labruna Luigi 889
 Labuda Adam Stanisław 3566
 Labuda Aleksander Wit, wyd. 8050
 Labuda Gerard 2451, 2625, 2810, 6996
 Lach Armin, oprac. 5813; wyd. 5813
 Lach Jiří 2549
 Lachendro Jacek 9965; wyd. 9681
 Lachert Bohdan 3883
 Lachmirowice, pow. inowrocławski 4178
 Lachowicz Janina 5789
 Lachowicz Magdalena 8811; red. 8811
 Lachowska Anna 6997, 6998
 Lachur Czesław 6527
 Lack Stanisław 3297, 3333
 Lademann Mirosław 4961
 Ladorucki Jacek 932, 3408; współpr. 8969
 Lafit. Ludzie „Kultury” o sobie 10276
 Lagosz Kazimierz 3554
 Lähötski Uladzimir Viktoravič 4374, 8432, 9298
 Laincz Eduard 9991
 Laitner Jan 3622
 Lamcha Łukasz 4115
 Lament Bolesława zob. Bolesława Lament, bl.
 Lameński Lechosław 3502, 3622; rec. 3513, 3903
 Lamezan de Salins Robert 2554
 Lami Marlis 2835
 Lamot Wiktor 9365
 Lamour Jean 7410
 Lan Wu 2605
 Lanci Franciszek 3506
 Lanckorona, pow. wadowicki 1166
 Lanckorońscy, ród 3622, 5034
 Lanckorońska Karolina 5927
 Landau Aleksander 5318
 Landau Sonia zob. Żywulska Krysztyna
 Landau-Czajka Anna 6260
 Landauer Walter 3357
 Landecka Halina 2006
 Landesherr, Adel und Städte in der mittelalterlichen und frühneuzeitlichen Neumark 2563
 Landmesser Joanna 2882
 Lando Ewa 5201
 Lane Arthur Bliss 10277
 Laneüski Aláksandr 8433; rec. 11279
 Lang Elżbieta 1936, 9355
 Lang Jacek, tł. 2541
 Lang Joanna, oprac. 1850
 Lang Michael, tł. 2205
 Lange Antoni 3311
 Lange Oskar 5421
 Lange Pamela 11357
 Lange Tadeusz Wojciech 7581; wyd. 8014
 Lange Zygmunt 4272
 Lange-Borodziej Emilia 3311
 Langer Beata 9992
 Langer Jerzy J. 6767
 Langer Juraj 2390
 Langer Lawrence L., przedm. 9769
 Langer Stanisław 3728; przedm. 3728; red. 3728
 Langner Damian 734
 Langner Franciszek 11048
 Langner-Matuszczyk Hanna 2845
 Langowski Krzysztof 10974
 Langrock Klaus 4042
 Langrod Jerzy Stefan 2849
 Lanhaus Jakub 5034, 7786, 7796
 Lannoy Gilbert de 6988
 Lappe Marian 8639
 Lappo Irina 8779
 Larczyńska Agata 2071
 Larek Michał 3299
 Las Rakowiecki zob. Wrocław
 Lasek Barbara, oprac. 1868; red. 1868
 Lasek Piotr 401, 3770
 Lasek-Surowiec Iwona 7814
 Laserowi odkrywcy 772
 Lasik Aleksander 2583, 9993
 Laska Elżbieta 1276
 Laska Janusz 5165
 Laski, pow. warszawski zachodni 5015, 9420
 Laskosz Joanna 1694
 Laskowska Agnieszka 1170
 Laskowska Agnieszka (nauczycielka) 5234
 Laskowska Elżbieta, red. 1763
 Laskowska Katarzyna 11358
 Laskowska Magdalena 1512
 Laskowski Andrzej 595, 6458
 Laskowski Krzysztof 4118
 Laskowski Piotr 4696; przedm. 4667; red. 4667; wyd. 9750
 Laskowski Wiesław 4405
 Lasocice, pow. leszczyński 10246
 Lasocińska Kamila 752
 Lasoń Karolina 3282
 Lasoń Marcin 4835
 Lasota Andrzej 5928
 Lasota Anna 933, 6684
 Lasota Czesław 6636
 Lasota Ewelina 1800
 Lasota Michał 4573
 Lasota Piotr 4845
 Lasowice Wielkie, pow. kłudzowski 2628, 6462
 Lassocińska Anna 4265

- Lassota Konrad 11239
 Laszczak Wanda 8434
 Laszczka Konstanty 2894, 3593
 Laszuk Anna 511, 631, 1194, 5964
 Łatałowa Małgorzata 6391
 Łatanowicz Stanisław 1169
 Łatawiec Krzysztof 2510, 5404, 6567, 8435; przedm. 7955; red. 7970; wyd. 6567, 7955
 Latek Stanisław 474
 Latinik Franciszek Ksawery 8181
 Latko Barbara 7767
 Łatkowska Monika 2882
 Łatoch-Zielińska Małgorzata 1937
 Łatocha Agnieszka 1051
 Łatocha Krzysztof Grzegorz 6999
 Łatocha Sebastian 2842, 6662, 8436; red. 5149
 Látóšin'skij Boris Nokolajovič 4044
 Łatosz Jan 7384
 Łatoszek Paweł, rec. 7166
 Łatoszyński Zygmunt 10278
 Latour Ryszard de, rec. 1600
 Latusek Anna 6599
 Łatuškin Andrej Mikalaievič, wyd. 7243
 Łatyczów, Ukraina 5064
 Laub Gabriel 10311
 Lâučuk Volga 3134
 Laur Jacop 3622
 Laurain Jean 10240
 Lāūrēš Leanid 8437
 Lavreckij Roman Viktorovič 2905
 Lavrinenko Ūrij 4737
 Lawrenz Maria 2617; red. 2617
 Lazar Stefania 4246
 Lazare Bernard 4662
 Laz'ko Rygor 8438
 Łazorak Bohdan 2394
 Łazurko Lidia 773, 934
 Łąd, pow. słupecki 3771
 Le Countre Eberhard 6593
 Le Rond Henri 5423
 Lebedowiczowie, rodzina 5536
 Lebenstein Jan 10311
 Lebet-Minakowska Anna 3504, 3613
 Lebuda Izabela 752
 Lec zob. Giżycko
 Lec Zdzisław 7582
 Lech Andrzej 63, 76, 386, 726, 2448, 2615, 4375, 4642, 4690; rec. 2462, 6581, 6582; red. 386
 Lech Piotr Witold 4376
 Lech-Jabłońska Bożena 1
 Lechocka Beata 4198
 Lechoń Jan 2754, 10974, 10984
 Lechowski Andrzej 6352
 Lechowski Jan zob. Hanicz Jan
 Lechowski Paweł 1448
 Leczkow (Letzkau) Konrad 5166
 Leder Andrzej 11145
 Ledwoch Janusz 4783, 4784, 9299, 9300
 Ledzianowski Mateusz 2643
 Ledzińska Anna 3254
 Leeds, Wielka Brytania 9743
 Leeuwen Bas van 2504
 Leeuwen-Li Jieli van 2504
 Legendorf Paweł 7175
 Legendy klimatowskie 2449
 Legendź Magdalena 5140
 Legeżyńska Anna 10961
 Legieć Jacek 512, 2623, 4387, 4547, 5404, 6567, 8272
 Legionowo, woj. mazowieckie 287, 4328, 5239, 5270, 5369, 9238, 9785, 10102, 10181, 10206, 10271; powiat 10639
 Legiony Polskie 1914–1918. 1831
 Legnica, woj. dolnośląskie 1406, 1527, 2901, 3010, 3639, 4280, 4415, 4750, 4806, 4942, 5638, 6736, 10361, 11243; księstwo 7501; region 2191, 2699, 11224
 Legnickie Pole, pow. legnicki 3622
 Legnickie województwo 10368
 Legun Ūrij Viktorovič 1325; red. 1318
 Legut-Pintal Maria 1051, 7188
 Legutko Grażyna 3297, 3326, 6338; rec. 3265
 Legutko Justyna 2956
 Lehahayer 222
 Lehmann Iwona 9301
 Lehnstaedt Stephan 2675, 8272, 9994; red. 2675
 Lehr Urszula 4387
 Lehrer Erica, red. 2458
 Leinwand Aleksandra Julia 8272
 Leiserovitz Ruth 2675, 3822; red. 2675
 Leitmeir Christian Thomas 4043
 Lejman Beata 1668
 Lejman Władysław 5407
 Lejtes Józef 2640
 Lejzerowicz Izrael 3504
 Lekan-Mrzewka Joanna, przedm. 1648; red. 1648
 Lekowo, pow. ciechanowski 3647
 Leksykon krajoznawczy gminy Kórnik 123
 Leksykon zakonów i instytucji życia konsekrowanego 4962
 Lelakowski Jacek 5407
 Lelek Krzysztof 3728
 Lelen Andrzej 7062
 Lelewl Joachim 1004, 2309, 2606, 4689, 8641, 8878
 Lelewl Prot Adam 5929
 Lelice, pow. sierpecki 3834
 Lelito Alina, rec. 253
 Leńów, pow. częstochowski 817, 5127, 6463; powiat 7691; region 6463
 Leńów. Miejsce, doświadczenie, pamięć 6463
 Lem Stanisław 3210, 3352, 10183
 Lemańczyk Magdalena 2673; współpr. 10558
 Lemańska Katarzyna 3969
 Lemieszewicze, Białoruś 3799
 Leminski Paulo 2713
 Lemkin Rafał 2607, 2709, 4570
 Lempart Maria 1693
 Lempertienė Larisa 2674
 Len Ryszard 1411, 1414
 Lenarczyk Kazimierz 6537
 Lenarczyk Leszek 1443
 Lenarczyk Wojciech, przedm. 9707; wyd. 9707
 Lenart Mirosław 3671, 7435, 7853; przedm. 3671; red. 3671
 Lenart Zbigniew 4377
 Lenartowicz Henryk 9995
 Lenartowicz Stanisław, oprac. 8900
 Lenartowicz Światosław 3622
 Lenartowicz Teofil (1822–1893) 2753
 Lenartowicz Teofil (ur. 1928) 9995
 Lenartowicz-Zagrodna Anna 3171
 Lencznarowicz Jan 2580, 5909; red. 2580
 Lencznarowicz Lucyna 1519
 Lenczowska Anna 7645
 Lenczowski Andrzej zob. Link-Lenczowski Andrzej Krzysztof
 Lenczowski Tomasz, oprac. 95
 Lenda medii aevi 3771
 Lengauer Włodzimierz 889; red. 258, 889; wyd. 889
 Lengyel Fal, Węgry 8632
 Leniart Ewa 10776; red. 4592
 Lenik Andrzej 3248
 Lenik Paweł 4115
 Lenin Vladimir Il'ič 8906, 9373, 9602
 Lenino, Białoruś 10090
 Lenort Feliks, red. 184
 Lenski Katharina 10632
 Leń Kazimierz 4845
 Leńczuk Mariusz 3166
 Leociak Jacek 3253, 9996; przedm. 2984, 3253; red. 3253
 Leon Wetmański, bł. 5930
 Leonidas 3319
 Leończuk Jan 2855, 3374; przedm. 2855; red. 2429, 2855
 Leopold Antoni 5373, 5373
 Leopold Jan 5373
 Leopold I Józef, książę Lotaryngii 2385
 Leopold Wanda 9777
 Leopoldowie, rodzina 5373
 Lepacka Anna-Maria 7744; przedm. 7744
 Lepak Roman, oprac. 1401
 Leraczyk Andrzej, red. 5840
 Lerch Franciszek 3772
 Lerski Jerzy 10183
 Lerski Tomasz M. 3245, 3942, 5656
 Lerue Adam 1832
 Lesestunde 2675
 Lesiak Władysław 10858
 Lesiak-Nawrocka Edyta, red. 2449

- Lesiak-Przybył Bożena 1249; wyd. 7918, 7919
- Lesiakowski Andrzej Piotr, red. 3333
- Lesiakowski Krzysztof 9997, 10777–10780; red. 6583; wyd. 10377
- Lesińska Magdalena 11359
- Lesisz Lucyna 5079
- Lesisz Zbigniew 3773
- Lesiv Mihajlo 2670
- Leska-Ślęzak Joanna 4378
- Lesko, woj. podkarpackie; powiat 9482
- Lesmaitis Gediminas, wyd. 7276
- Lesman Jan zob. Brzechwa Jan
- Leszczak Oleg 3410
- Leszczelowski Jarosław 6383, 6500
- Leszczewicz Zbigniew 5461
- Leszczyna Dorota, przedm. 7945; wyd. 7945
- Leszczyńska Agnieszka 4042
- Leszczyńska Cecylia 5421, 9302, 10997
- Leszczyńska Krystyna 11360
- Leszczyńska Marianna, przedm. 6024
- Leszczyńska-Skowron Klara 5188; rec. 3363
- Leszczyński Adam 4663; rec. 11461
- Leszczyński Anatol 2709
- Leszczyński Jarosław Tadeusz 2738
- Leszczyński Józef 2616
- Leszczyński Kamil Marek 6543
- Leszczyński Karol 10902, 11196
- Leszczyński Marek 3713
- Leszczyński Mariusz 4963, 6409; wyd. 10391
- Leszczyński Michał 3410
- Leszczyński Paweł A. 10781; red. 190
- Leszczyński Rafał 9303
- Leszczyński Rafał Marcin 7583; red. 5796
- Leszczyński Stanisław (ur. 1927) 9701
- Leszczyński Tomasz 3642, 6924
- Leszczyński Zenon 3104
- Leszczyńskie województwo 4477, 10624, 10830, 10912
- Leszek, książę raciborski 6983
- Leszek Adrian 597
- Leszek Krzysztof 697
- Leszko Zofia 10782
- Leszkowicz Tomasz 4725, 10783, 11196; rec. 6107, 11202
- Leszno, woj. wielkopolskie 288, 459, 742, 744, 1255, 1256, 1372, 2547, 2845, 4250, 4265, 5595, 5669, 5883, 8808, 8899, 9182, 10619, 10620, 10621; powiat 11324; region 23, 2069
- Leś-Rudnicka Maria 4323, 6419
- Leśce, pow. lubelski 8293
- Leśkiewicz Rafał 1187, 4814, 11361; przedm. 1187; red. 1187
- Leśmian Bolesław 3279, 5931, 8515
- Leśna, pow. hajnowski 5074
- Leśna Jania, pow. starogardzki 2615
- Leśna Podlaska, pow. bialski 3796
- Leśniak Adam 5850
- Leśniak Dawid 3643
- Leśniak Franciszek 908, 2568, 2634; rec. 6420, 7779
- Leśniak Jerzy 6026, 11362; red. 11362
- Leśniak Zygmunt 5932
- Leśniakiewicz Marcin 3898
- Leśniakowizna, pow. wołomiński 9534
- Leśnica zob. Wrocław
- Leśnica, pow. strzelecki 9840
- Leśnica Pienińska, Słowacja 6464
- Leśnicki Zbigniew 1157
- Leśniczuk Anna 3486
- Leśniewska Dominika 4179
- Leśniewska Dorota 6551
- Leśniewska Jolanta 2704
- Leśniewska Józefa Ewa 4379, 4530
- Leśniewski Apolinary 11196
- Leśniewski Jędrzej 3410
- Leśniewski Marcin 4487
- Leśniewski Piotr 5581
- Leśniewski Radosław 4718
- Leśniewski Sławomir 5374
- Leśniewski Stanisław 2800
- Leśniowski Dariusz 2640
- Letko Paweł 11173
- Letters from Readers in the Polish American Press 2527
- Leuderode Johann von 3554
- Lewicki Boris 4737
- Levin Gail 3504
- Levy Florencia 2676
- Lew, Białoruś 7658
- Lew Agnieszka Paulina 2059; przedm. 2059; red. 2059
- Lew I Daniłowicz, książę halicko-włodzimierski 7171
- Lew Irena 10784
- Lew-Machniak Anna 1740, 4414
- Lewalski Krzysztof 4387; przedm. 4163; red. 2625, 4163
- Lewandowicz-Nosal Grażyna 10785
- Lewandowska Agnieszka, oprac. 1847
- Lewandowska Aleksandra 4380
- Lewandowska Bożena 2440
- Lewandowska Dorota 700, 1195, 1297; rec. 1170
- Lewandowska Eleonora 6046
- Lewandowska Ewa 6181
- Lewandowska Ilona 11196; przedm. 10416; wyd. 10416
- Lewandowska Izabela 935, 1071, 10786
- Lewandowska Jadwiga 2227, 2428, 6723, 7000
- Lewandowska Krystyna 4381, 8439
- Lewandowska Liliana, tl. 6467
- Lewandowska-Kąkol Agnieszka, wyd. 9656
- Lewandowska-Malec Izabela 774, 7584–7587, 7814
- Lewandowski Adam 1254, 4636
- Lewandowski Albert 3409, 3410
- Lewandowski Arkadiusz 11363; rec. 11389
- Lewandowski Bartosz, współpr. 10303
- Lewandowski Czesław 5933
- Lewandowski Jan 4697, 9465
- Lewandowski Karol 10787
- Lewandowski Krzysztof 9304; wyd. 10429
- Lewandowski Marek, przedm. 2888
- Lewandowski Piotr 5888, 7588
- Lewandowski Robert 3413, 3774, 4939, 5591, 6423; red. 283
- Lewandowski Tomasz 11318
- Lewandowski Wojciech 7978
- Lewandowski Zbigniew 4140
- Lewański Bolesław 3512
- Lewaszkievicz Tadeusz 3112; rec. 10076
- Lewczuk Elżbieta, red. 1675
- Lewczuk Jarosław 3775
- Lewestam Fryderyk Henryk 8858
- Lewiccy, rodzina 6543
- Lewicka Magdalena 2072, 5079
- Lewicka Maria 2510
- Lewicki Bronisław 10351
- Lewicki Jakub 2022, 3622
- Lewicki Jan Nepomucen 1895
- Lewicki Kazimierz 5934
- Lewicki Marek 5289, 5840; przedm. 5289; red. 5289
- Lewicki Piotr 2015
- Lewicki Tadeusz 5392
- Lewiczyn, pow. mławski 5006
- Lewin Abraham 9702
- Lewińska Aneta 3338
- Lewińska Maria 2739
- Lewitowicz Jerzy 2818
- Lewko Natalia 6547
- Lewkowicz Piotr 1333
- Lewna Ewa 5738
- Lewoc Witold 5910
- Lewocza, Słowacja 1316, 1317
- Lewoniewska Celina zob. Wielhorska Zofia
- Lewoniewska Stanisława 7995
- Lewoniewska Zofia 7995
- Ley Edward 3411
- Leyko Małgorzata 8779
- Leżno, pow. kartuski 7416
- Leżajsk, woj. podkarpackie 3506, 5127; dekanat 5097
- Leżańska Wiesława 3428, 8440, 10566
- Leżbork, woj. pomorskie 5738, 7054, 8966
- Lgocki Andrzej 9305
- Liard Francis 10240

- Libański Edmund 8150
 Libelt Karol 2835, 8600
 Liber baptisatorum parochialis in
 Przyrów 1759–1796. 7252
 Libera Anna 8536
 Libera Antoni 10230
 Libera Jerzy 4197, 6710, 6756;
 przedm. 6756; red. 6756
 Libera Leszek 3316
 Libera Paweł 3328, 4814; oprac.
 4665; wyd. 4665
 Libera Piotr 3572
 Libera Waldemar 3567
 Libera Zbigniew 2580, 6355;
 przedm. 6355
 Liberiusz Jacek 5156
 Libia 10075
 Libiąż, pow. chrzanowski 9673
 Libionka Dariusz 1539, 9998; rec.
 10167; red. 368
 Libor Jan 980, 7001
 Libri descripti 3414
 Librowicz Irena zob. Amiel Irit
 Librowski Stanisław 5531
 Lica-Kaczan Magdalena 2697
 Lichański Jakub, red. 3258
 Lichočka Halina 2981, 5559; red.
 142
 Lichota Teodor 10458
 Lichtblau Krzysztof 3175, 10788
 Lichtenstein Izrael 5935
 Lichtenstein Jan von 6836
 Lickevič Aleg 2073
 Lida, Białoruś; dekanat 9492
 Lidzbark Warmiński, woj. war-
 mińsko-mazurskie 1707, 1998,
 2002, 2021, 3814, 3902, 4162,
 7175
 Lidzbarski Ryszard 4382
 Lieblich Rut 3176
 Lieder Franciszek 2137
 Liedke Marzena 2505, 5584, 5585,
 7589
 Liek Gustav 6467
 Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės
 seimelių instrukcijos 7253
 Lietuws istorija 2564
 Ligarski Sebastian 10632, 10789,
 10790, 10849, 11081; przedm.
 10632; red. 10632; wyd. 10180
 Ligeza Mikołaj Spytek 5037
 Ligeza Wojciech 2580, 3328, 5407
 Ligeza-Cukier Józef, pseud. Irys
 10104
 Ligota, pow. bielski, woj. śląskie
 5491
 Ligoda Joanna 6694
 Ligota Turawska, pow. opolski,
 woj. opolskie 4886
 Ligota Woźnicka, pow. lubli-
 niecki 4174
 Lihačev Dmitrij Sergeevič 563
 Lijka Justyna 8441
 Lijun Yi 2605
 Likiernik Stanisław 9703
 Liley Keith D. 2321
 Lilien Ephraim Moses 3504
 Lilpop Franciszek B. 3763
 Limanowa, woj. małopolskie
 1854, 2062, 2568, 3196, 4830;
 powiat 6465; region 9719
 Limes 223
 Limisiewicz Aleksander 2428, 3639
 Linde Johann Ernest von der 7548
 Linde Samuel Bogumił 3376, 8093
 Lindke Alojzy 5233
 Lindmajer Józef 6593; tł. 6593;
 wyd. 6593
 Lindner Jacek 2450
 Linek Bernard 5423, 10603, 11130;
 przedm. 10603; red. 2393, 10603
 Linert Andrzej 3949, 3950, 3993
 Linetty Jakub 2593, 5392
 Linia Zakrzewo, pow. wejhe-
 rowski 8966
 Link Charlotte 11479
 Link Christina 7002
 Link-Lenczowska Stanisława 3622
 Link-Lenczowski Andrzej Krzysztof
 2580, 7645
 Linker Adolf 8895
 Linkiewicz Olga 9306
 Linkner Tadeusz 2409, 2451, 2646,
 3246, 3426, 8442, 8515, 11364;
 przedm. 3293, 8515; red. 3290,
 3293, 8515
 Linowo, pow. grudziądzki 6724
 Linszet Barbara 3366
 Linz, Austria; obóz 9737
 Lipa, pow. płoński 9643
 Lipecki Mieczysław 5936
 Lipelt Robert 4288
 Lipiec Józef 3060, 3062
 Lipiec Stanisław 2506, 2548
 Lipińska Karolina, oprac. 11400
 Lipiński Artur 11365
 Lipiński Cezary, red. 3249
 Lipiński Edward 5421
 Lipiński Eryk 7979
 Lipiński Filip 1720
 Lipiński Hipolit Jan 4998
 Lipiński Karol 8341
 Lipiński Piotr 5684, 10791
 Lipiński Stanisław 4383, 4384, 6579
 Lipiński Wacław 8443
 Lipiński Wojciech 9566
 Lipka, pow. nowosolski 6445
 Lipka Artur Emil 10792
 Lipka Małgorzata 3647
 Lipko Monika 3776
 Lipków, pow. warszawski zachod-
 ni 3783
 Lipnicki Ludwik 2615
 Lipnicki Sławomir 3575
 Lipniewicz Izabella 10213
 Lipnik Krzysztof 10130
 Lipno, woj. kujawsko-pomorskie
 2529, 5242, 6466; dekanat 7922;
 region 2142, 6466
 Lipok Mieczysław 10483
 Lipok-Bierwiazzonek Maria 1833
 Lipońska-Sajdak Jadwiga 6432
 Lipoński Wojciech 4102, 4159
 Lippa Wojciech 3575
 Lipsk, Niemcy 4042, 6843, 10767
 Lipsk, pow. augustowski 4868
 Lipska Barbara, wyd. 9774
 Lipska Małgorzata, tł. 9609
 Lipska Maria 5937
 Lipska-Szpunar Małgorzata 5375
 Lipski Aleksander 4883
 Lipski Jan Józef 397, 10585, 10974
 Lipski Stanisław 7490
 Lipsko, pow. lubaczowski 9695
 Liro Justyna 9486
 Lis Agata 9307; rec. 9038
 Lis Aleksandra 683, 6375
 Lis Artur 936, 937, 2677, 6290,
 7003, 7004
 Lis Cezary Jan 9999
 Lis Jan 9704
 Lis Maciej 4421
 Lis Małgorzata 1104, 1107–1109, 4302
 Lis Marek 8444, 8734
 Lis Maria 4385
 Lis Michał 2849, 11366
 Lis Radosław 8445
 Lis Rafał 4676
 Lis Ryszard, oprac. 4404; red. 4404
 Lis Stanisław 4308; przedm. 4308;
 red. 4308
 Lis Tomasz Jacek 4830; red. 2581;
 wyd. 10419
 Lis-Błońska Józefa 5938
 Lischka Johann Christoph 911
 Lisecka Małgorzata 3247
 Lisejczykaŭ Dzianis 4964
 Lisiak Henryk 4414
 Lisička Małgorzata 3295
 Lisiecka Małgorzata 3440
 Lisiecki Adam, rec. 6647
 Lisiecki Jerzy 9824
 Lisiński Antoni 4008
 Liske Ksawery 221, 864, 8340
 Liskowacki Artur Daniel 6617
 Liskowate, pow. bieszczadzki
 3640
 Lisowie, ród 7127
 Lisowska Agnieszka 3777
 Lisowska Ewa 7005
 Lisowska-Kożuch Urszula 3408;
 red. 3408
 Lisowska-Magdziarz Małgorzata
 3500
 Lisowski Cezary 3883
 Lisowski Tomasz 3104, 3129, 3166
 Lisowski Władysław 8937
 Lisowski Zygmunt 4586
 Lissa zob. Leszno
 Lissowski Leon 3559
 Lista Soni Wajselfisz 5376
 Listina prostějovskch řeholních kano-
 vníků (1403) ze Státního archivu
 ve Vratislavi 6790
 Listowski Marian Narcyz 3191

- Listy ludzi pióra związanych z Lublinem i Lubelszczyzną 8961
- Listy Michała Wąsowicza do Witolda Suchohorskiego 10279
- Lis warty, lewy dopływ Warty 830, 6775
- Liszewska Weronika 2015, 7062
- Liszewski Stanisław 5939
- Liszka Katarzyna 5202
- Liszka Marek 2589
- Liszka Witold 9795
- Liszki, pow. krakowski 8031
- Liszowska Ewa 11174
- Liszów, Litwa 8575
- Liszt Ferenc 4044
- Liśnik Duży, pow. janowski 9015
- Litak Anna 3993
- Litak Stanisław 2333
- Litauer Jan Jakub 9483
- Litawińska Olga 1683
- Litawiński Tadeusz 1683
- Literackie Krośno 3248
- Literarisches Hirschberg 3249
- Literatura dokumentu osobistego 3250
- Literatura i kultura popularna 3251
- Literatura, kanon, gender 3252
- Literatura polska wobec Zagłady 3253
- Literatura renesansowa w Polsce i Europie 3254
- Literska Barbara, rec. 4072
- Litka Piotr 11240
- Litmanowicz Władysław 11180
- Litt Stefan, wyd. 2524
- Litwa (Wielkie Księstwo Litewskie) 8, 15, 289, 490, 526, 536, 574, 580, 701, 835, 891, 906, 923, 963, 980, 982, 1015, 1016, 1022, 1023, 1044, 1071, 1089, 1182, 1253, 1695, 1746, 2061, 2062, 2110, 2255, 2277, 2309, 2364, 2385, 2505, 2547, 2550, 2564, 2569, 2573, 2580, 2582, 2585, 2592, 2599, 2602, 2606, 2616, 2633, 2648, 2654, 2655, 2674, 2698, 2757, 2941, 3084, 3097, 3132, 3155, 3204, 3206, 3322, 3374, 3401, 3410, 3727, 3802, 3888, 4300, 4483, 4484, 4530, 4547, 4586, 4669, 4713, 4718, 4724, 4729, 4785, 4809, 4818, 4964, 4972, 5079, 5094, 5175, 5176, 5207, 5209, 5231, 5374, 5566, 5584, 6543, 6800, 6801, 6854, 6859, 6908, 6934, 6974, 7024, 7159, 7161, 7164, 7253, 7276, 7305, 7326, 7353, 7357, 7383, 7396, 7419, 7432, 7433, 7435, 7508, 7511, 7560, 7576, 7589, 7598, 7624, 7629, 7633, 7635, 7637, 7643–7645, 7647, 7696, 7741, 7762–7764, 7781, 7785, 7816, 7830, 7833, 7839, 7843, 7851, 7865, 7873, 7875, 7897, 7902, 8022, 8064, 8247, 8272, 8337, 8380, 8389, 8474, 8475, 8510, 8614, 8639, 8669, 8711, 8735, 8772, 8799, 8822, 8931, 9113, 9153, 9323, 9773, 10052, 10067, 10170, 10856, 10861, 11068, 11317, 11335, 11347, 11374, 11404
- Litwin Henryk, współpr. 5174
- Litwin Jerzy 1489, 2636; przedm. 1436, 1489; red. 1436, 1489; wyd. 9661
- Litwin Tomasz 4707, 11459
- Litwin-Lewandowska Dorota 2555; red. 4706, 4831, 10967
- Litwiniak Elżbieta 1766
- Litwiński Robert 9308, 10560; wyd. 8930
- Lityńska Aleksandra 5421
- Lityńska-Zajac Maria 874, 5661, 6721, 6759
- Lityński Adam 5865, 8446; rec. 1115, 2579, 4785, 7811, 10588
- Lityński Tadeusz 2155
- Livnat Aviv 3221, 3504
- Liwoch Sebastian 2635; rec. 9987
- Liwiska ziemia 2510, 4532, 4818, 7748
- Lizakowski Adam 10280
- Lizbona 2602
- Lizurek Julia 8779
- Lizut Grażyna 2957
- Lizewska Iwona 2022
- Loara 1436
- Loba Maciej 4403
- Lobova Viktorâ V. 8342
- L'oda Lûbov Miroslavîvna 2033
- Lodomeria 2062
- Loebel Jan Zygmunt von 7471
- Loevy Hanno 1787
- Loew Peter Oliver, oprac. 8913; red. 5212
- Loewe Iwona 10633
- Loga Barbara 1534
- Lohmeyer Karl 2048
- Lohn Anna 1909, 3568
- Loks Jacek 6645
- Lokś Adam 6813
- Lolo Radosław 938, 1110–1114, 2697, 4690, 6373, 6493, 6562; przedm. 6562; red. 2697, 6562
- Loloya-Opiela Maria, red. 7933
- Londyn 907, 1249, 1327, 1431, 1686, 2567, 2645, 2712, 2754, 3504, 3961, 4159, 4630, 4836, 6259, 7200, 9213, 9223, 9772, 10270, 10337, 10633, 10902, 10974, 11111
- Longinus Klaudyna, tł. 3635
- Loose Ingo 2675
- Lords and towns in Medieval Europe 2321
- Lorek Dariusz 2309
- Lorek Krzysztof 1834
- Lorek Maria 6252
- Lorenc Jakub 2510, 4536
- Lorenc Magdalena 11367
- Lorenc Marek W. 3801
- Lorenc Maria 4664
- Lorenc Michał 3040
- Lorencowicz Wojciech 5940
- Lorens Beata 3590, 4845, 7590–7592; rec. 4445
- Loretz Ewa 4965
- Loreto, Włochy 10034
- Lorkiewicz-Muszyńska Dorota 6710
- Lorkowski Zbigniew, przedm. 6514; red. 6514
- Lorych Jerzy 5812
- Los Angeles, Stany Zjednoczone Ameryki 10633
- Los Valentyna 4966
- Losiak Robert 1448
- Losiévs'kij Igor Ākovič 3414
- Losik-Sidorska Aleksandra 2592
- Losinthal Losy von 4043
- Losovska Anna 1170
- Loštin Nazarij 7593
- Losy zawodowe absolwentów Szkoły Głównej Handlowej 4386
- Lot Iga, oprac. 11285
- Lotan Shlomo 7006
- Lotarski Piotr 4835
- Lotaryngia 1951
- Loteczkowa Janina 4159
- Loth Edward 5451
- Loth Roman 397, 3255
- Lotz Christian 2277, 2845
- Lõugas Lembi 3904
- Lõw Andrea 2675
- Lõw Ryszard 2709, 3256, 3374
- Lowe Keith 2565
- Loyola u Kopernika 4967
- Loyola-Opiela Maria, wyd. 7932
- Luba Vital', wyd. 7910
- Lubaczów, woj. podkarpackie 9644, 10391, 10602; powiat 2548, 10967; region 9644, 10602
- Lubań, szczyt w Gorcach 2990, 9657
- Lubań, woj. dolnośląskie 2616
- Lubański Marek 2403
- Lubański Mieczysław Cyprian 5316
- Lubański Włodzimierz 4119
- Lubartów, woj. lubelskie 1439, 7260
- Lubaszewski Zbigniew 3191, 3751, 6368, 6369, 7814
- Lubato wa, pow. krośnieński, woj. podkarpackie 8937
- Lubawa, pow. iławski 6467, 6468; region 2569, 4176, 6467, 6468
- Lubawa. Dzieje miasta i regionu 6468
- Lubczyńska Aleksandra 3410, 8447
- Lubczyński Mariusz 5175, 6632, 7594
- Lubecka Joanna 11173
- Lubecka Małgorzata 10793
- Lubeka, Niemcy 6547
- Lubelska archidiecezja 2303, 3764, 5175, 11289

- Lubelska diecezja 2303, 3764, 8577, 9295
- Lubelska Wyżyna 6756
- Lubelski Tadeusz 3977
- Lubelskie miejsca pamięci w przestrzeni publicznej i edukacyjnej 1937
- Lubelskie Powiśle 9910
- Lubelskie województwo 855, 2025, 2301, 2313, 3621, 4547, 6633, 7207, 9167, 9449, 9499, 10560, 10931, 11148
- Lubenia, pow. rzeszowski 1528, 5954
- Lubera Danuta, wyd. 8036
- Lubiąż, pow. wołowski 2592, 3639
- Lubicz-Łapiński Łukasz 6543
- Lubicz-Zaleski Zygmunt zob. Zaleski Zygmunt Lubicz
- Lubiejew, pow. sochaczewski 6469
- Lubieniecka Małgorzata 3028
- Lubieniecki Stanisław młodszy 7537
- Lubień, pow. myślenicki; gmina 6470
- Lubierska Joanna 3112, 3147, 8255
- Lubin, pow. kamieński 7076
- Lubin, woj. dolnośląskie 2309, 3389, 3639; powiat 10368; region 6471
- Lubinus Eilhard 6547, 7423
- Lubiń, pow. kościański 2067
- Lubińscy, rodzina 2143
- Lubiszewska Daria 11336
- Lubla, pow. strzyżowski 8955
- Lublin 18, 150, 290, 411, 412, 577, 693, 826, 999, 1134, 1219, 1257, 1258, 1373–1378, 1439, 1708, 1709, 1832, 1937, 1975, 1993, 2000, 2001, 2010, 2022, 2031, 2036, 2104, 2189, 2231, 2266, 2309, 2548, 2602, 2774, 2850, 2903, 2906, 2957, 2991, 3016, 3035, 3062, 3134, 3200, 3243, 3294, 3328, 3335, 3383, 3412, 3606, 3620, 3733, 3734, 3735, 3736, 3743, 3762, 3786, 3894, 3919, 3989, 3991, 4025, 4047, 4076, 4123, 4405, 4416, 4547, 4718, 4725, 5019, 5043, 5167, 5406, 5531, 5570, 5774, 6086, 6756, 6855, 7461, 7491, 8064, 8092, 8157, 8188, 8198, 8576, 8644, 8657, 8658, 8899, 8961, 8989, 9107, 9145, 9217, 9483, 9670, 9695, 9713, 9807, 10193, 10266, 10327, 10378, 10428, 10496, 10497, 10751, 10967, 11014, 11045, 11081; dystrykt 10560; gubernia 5792, 8691; Konstantynów 6472; Kośminek 1937; Lubelszczyzna 1, 750, 855, 991, 1133, 1253, 3144, 3348, 3603, 4302, 4414, 4438, 4690, 4697, 5263, 5889, 6756, 7814, 8293, 8608, 8639, 8811, 8961, 9015, 9049, 9693, 10158, 10539, 10560, 10587, 10912, 11081, 11203, 11204; obóz Majdanek 1937, 1947, 9707, 9728, 9807, 9936; region 4237, 6720, 7344, 8639; Sławinek 6756; unia 2163, 7164; Węgliń 6473
- Lubliniec, woj. śląskie 4487; Steblów 11396
- Luboch Wojciech 1170
- Lubocki Adam 2614
- Lubojańska Eliza 11368; rec. 5118
- Lubomierz, pow. lwówecki 6474
- Lubomirscy, ród 1430, 4282
- Lubomirska Izabela Elżbieta 1710
- Lubomirska Teofila z Ostrogskich-Zasławskich 7722
- Lubomirska Teresa z Czartoryskich 8137
- Lubomirski Henryk 8137
- Lubomirski Hieronim 7581
- Lubomirski Józef Karol 7722
- Lubomirski Kazimierz 8535
- Lubomirski Stanisław Herakliusz 7406, 7797
- Lubomirski Władysław 2635
- Lubomirski Zdzisław 8064, 8338
- Luboml, Ukraina; powiat 10038
- Luboń-Radwańska Agnieszka 4845
- Luboński Paweł, red. 246
- Lubostroń, pow. żniński 3667
- Luboszyce, pow. krośnieński, woj. lubuskie 4167
- Lubowla (Stara Lubowla, Stara L'ubovnia), Słowacja 1641, 2016, 3582, 4149, 7244, 7889, 9991
- Lubrański Jan 7673
- Lubryczyński Łukasz 8448
- Lubrza, pow. świebodziński 1835
- Lubrza wczoraj i dziś 1835
- Lubsza, pow. lubliniecki 6475
- Lubuska diecezja 5103, 7178
- Lubuska ziemia 836, 1631, 1782, 1785, 2281, 3308, 3309, 3341, 3670, 4116, 4359, 4862, 5163, 6476, 6758, 7182, 10498, 10878, 11022
- Lubuskie województwo 777, 2093, 2700, 3697, 3775, 4862
- Lubusz, Niemcy 3670
- Lucae Friedrich 7786
- Luchter-Krupińska Lidia 4444
- Luck(e) von, ród 2592
- Lucke (Lukke), rodzina 4483
- Lućmierski Las, pow. zgierski 2615
- Lud 4642
- Ludera Magdalena 3506, 3569, 3570, 7595
- Ludgarda, żona Przemysła II 2592
- Ludność dawnego Torunia w świetle badań antropologicznych 2391
- Ludność parafii Wieczfnia 7254
- Ludorowski Lech 1752, 3257
- Ludowiec Świętokrzyski 4642
- Ludwik XIV, król Francji 7875
- Ludwik Węgierski 1028
- Ludwika Maria Gonzaga de Nevers 6547, 7815
- Ludwikowski Rafał 10000
- Ludwisiak Waldemar Bronisław 3951, 10794
- Ludzie bliscy i dalecy 5377
- Ludzie bolesławieckiej Solidarności pozostaną w naszej pamięci 5378
- Ludzie starzy i starość na ziemiach polskich 4387
- Ludźmierz, pow. nowotarski 5829, 8036
- Luiten van Zanden Jan 2504; przedm. 2504; red. 2504
- Lukaszevska-Haberkowa Justyna 5034
- Lukrecja z Kordoby, św. 2634
- Luksemburg 10902
- Luksemburg Róża 4414
- Luksemburgowie 2544, 2549
- Lulewicz Dominik 3836
- Lulewicz Henryk 4806, 4818; oprac. 2648
- Lulińscy, rodzina 5253
- Luliński Waclaw 5253
- Lunde Ivar 10311
- Lunéville, Francja 2385, 7411, 7412
- Lupa Krystian 11145
- Lupar Tadeusz M. 10281
- Lupij Svitlana 8449, 8450
- Lusek Joanna 6599, 8585
- Lusińska Anna 4414
- Lusowo, pow. poznański 1923
- Lustracja Starostwa Skarszewskiego 7255
- Luszniewicz Jacek 2851
- Lutek Kamila 9123
- Luter Marcin 2845
- Luterek Tadeusz 6241
- Lutnia Szkolna 3067
- Lutomiersk, pow. pabianicki 7450
- Lutomierski Marcin 10974; rec. 9018; red. 5189
- Lutosawscy, rodzina 3763
- Lutosławski Kazimierz (pseud. Jan Zawada) 2958
- Lutosławski Wincenty 2789, 4530
- Lutosławski Witold 4008, 4060, 10871, 10872
- Lutostański Karol 4586
- Lutowicka-Wranicz Anita 5439
- Lutowiecki Jerzy 5439
- Lutowskie, pow. kłobucki 817
- Luty Michał 6164
- Lutyńska Krystyna 5941
- Lux in Oriente – Lux ex Oriente 1669
- Luzytania zob. Portugalia
- Lwowska archidiecezja 4963, 9295
- Lwowska ziemia 4602, 7559

- Lwowskie województwo 4157
 Lwów, Ukraina 45, 291, 499, 896, 1006, 1007, 1044, 1063, 1319, 1322–1324, 1326, 1333, 1428, 1430, 1643, 1644, 1906, 2017, 2578, 2589, 2616, 2634, 2645, 2687, 2688, 2753, 2774, 2779, 2789, 2799, 2812, 2831, 2898, 2905, 2959–2961, 2970, 2975, 3050, 3055, 3060, 3062, 3064, 3084, 3167, 3204, 3223, 3295, 3392, 3407, 3408–3410, 3419, 3427, 3442, 3477, 3506, 3530, 3570, 3622, 3642, 3778, 3781, 3797, 3846, 3868, 3869, 4044, 4159, 4288, 4320, 4362, 4387, 4460, 4633, 4658, 4991, 5100, 5281, 5309, 5387, 5437, 5458, 5689, 5695, 5817, 5839, 5840, 5927, 6060, 6122, 6240, 6341, 6477, 6478, 6853, 6924, 7050–7052, 7271, 7481, 7485, 7593, 7653, 7760, 7906, 8010, 8157, 8178, 8233, 8258, 8259, 8265, 8271, 8292, 8326, 8340, 8350, 8365, 8373, 8450, 8452, 8503, 8504, 8508, 8615, 8618, 8656, 8727, 8779, 8902, 9007, 9028, 9083, 9173, 9312, 9346, 9369, 9439–9441, 9483, 9675, 9718, 9846, 9882, 9937, 9983, 10157, 10193, 10363, 10974, 11300, 11323; region 4690
 Lwów. Miasto, architektura, modernizm 3778
Lwów i Wilno 4670
 Lyl'ó Igor' 7596
 Lysá Žofia 6839
 Lysý Miroslav 6839
 Lyszczyna Jacek 3295, 8642
 Łabaj Władysław 5427
 Łabendowicz Stanisław 11289
 Łabęcka-Józwiakowska Grażyna, rec. 5168, 6822
 Łabęcki Wiesław D. 5781
 Łabędy zob. Gliwice
 Łabędź Krzysztof 4707, 10795, 10796, 11048; red. 4707
 Łabędź Leopold 2754
 Łabędź Olga 4751
 Łabętowicz Jan 2882; red. 3081
 Łabiszewska Irena 3428
 Łabiszewski Robert 5942
 Łabiszyn, pow. żniński 2592
 Łabno Kamila 5788
 Łaborewicz Ivo 507, 1231, 2616, 3861, 5755; przedm. 10279; rec. 1901; red. 282; wyd. 10279
 Łabunie, pow. zamojski 4138, 4170, 4423; gmina 4423, 5936
 Łabus Jan 6411
 Łabuszewski Tomasz 5427, 10742, 10973, 11149; przedm. 10973
 Łabuz Katarzyna 1411
 Łach Halina 10856; przedm. 4836; red. 4836
 Łach Izabela, wyd. 9667
 Łach Wiesław Bolesław 4836, 9309, 10856
 Łachacz Klaudia 2402
 Łachowska Agnieszka 4265
 Łachowski Paweł 4265
 Łaciak Dagmara 6736
Ład 10283, 11241
 Łada-Maciągowa Małgorzata 3575
 Ładowski Remigiusz 7568
 Ładyń, pow. miński 6479
 Ładziński Gustaw 5943
 Ładzyń, pow. miński 4367
 Łagiewniki zob. Kraków
 Łagiewniki, pow. dzierzoniowski 9063
 Łagiewniki, pow. lubelski 6756
 Łągiewski Maciej 2678; przedm. 3664
 Łagojda Krzysztof 5379, 9894, 10001; rec. 10043, 10168
 Łagosz Zbigniew 2819, 10797
 Łagowski Bronisław 10334
 Łagów, pow. świebodziński 6480
 Łagunowie, rodzina 4530
 Łahiszyn, Białoruś 3799
 Łakomski Mirosław 1836
 Łakomy Agnieszka 9
 Łakomy Katarzyna 3779, 3780
 Łakomy Zenon 5944
 Łanczkowski Romuald 11276
 Łanczont Maria 1051
 Łangowski Jan 5423
 Łanowski Witold, pseud. Lanny 9705
 Łañuccy, rodzina 8937
 Łañuchów, pow. łączyński 4379
 Łañcut, woj. podkarpackie 1379, 1380, 1710, 3506, 3941, 3986, 4403; region 4664, 9733
 Łapa Małgorzata 8451, 9310
 Łapa Mirosław 10960; wyd. 10960
 Łapanów, pow. bocheński 4830
 Łapiak Dorota 4484
 Łapicz Czesław 5079
 Łapiński Andrzej 10282
 Łapiński Piotr 5427, 5766; rec. 1655; uzup. 5766
 Łapiński Wojciech 3314
 Łapo Jerzy Marek 7007; red. 3837
 Łapot Mirosław 2959–2961, 3084, 8452, 9311, 9312
 Łaptaś Andrzej 8798
 Łaptos Józef 4713, 10798
 Łarionow Dominika 3502, 3969
 Łask, woj. łódzkie 2052; powiat 2052
 Łaska Rudolf 4250
 Łaskarz Andrzej 6809
 Łaskarzewska Hanna 3383
 Łaski Jan 2052
 Łaski Mateusz 4767
 Łassa Antoni 11048
 Łastowiecki Mateusz 7043
 Łaszcz Joanna 3134
 Łaszcz Zbigniew, red. 11288
 Łaszkiewicz Hubert 2062, 6078
 Łaszkiewicz Tadeusz 7021
 Łaszkiewicz Tomasz 9365; przedm. 7962; wyd. 7962
 Łaszkiewicz Tomasz, pseud. Brat, Konrad 9706
 Łatak Kazimierz 8453
 Łatka Rafał 4698, 4725, 10458, 10540, 10722, 10799, 10800, 11902; przedm. 4698, 10902; rec. 2085, 4943, 10552, 10845, 10873; red. 4698, 10902; współpr. 10902
 Łatyszonek Oleg 2580, 9053; red. 2662
 Łaukajty Barbara 2567
 Ławecki Tomasz 10747
 Ławniczak Artur 8611
 Ławniczak Henryk, red. 1154
 Ławniczak Remigiusz 10878
 Ławrynowicz Olgierd 939, 988, 2615; red. 4613
 Ławrynowicz Zigmunt 3281
 Ławski Jarosław 2855, 3184, 3295, 3374, 8515; przedm. 2709, 2855, 3374; red. 2429, 2709, 2855, 3256, 3374
 Łaz, pow. żarski 10420
 Łazar Stefania 9313
 Łazarkiewicz Cezary 10801
 Łazarkiewicz Romuald 8381
 Łazarski Dariusz 4388
 Łazarz Marek 1938, 10002, 10003, 11369; tł. 9691
 Łazarz Radosław 8157
 Łaznów, pow. tomaszowski, woj. łódzkie 4020
 Łazor Jerzy 4416, 9314
 Łazówek, pow. sokołowski 6683
 Łazuga Waldemar 4625, 4713, 8454, 8828
 Łazuka Bohdan, przedm. 5642
 Łazy zob. Dąbrowa Górnicza
 Łącko, pow. nowosądecki 92, 138, 460, 1891, 2129, 2441, 2442, 4128, 4371, 5252, 5609
 Łączek Tomasz 10004
 Łączkowski Wojciech 11286
 Łaczyńska Ewa 2602; red. 2602
 Łaczyńska Huta, pow. kartuski 1529
 Łaczyński Krzysztof 10221, 10230
 Łątkowski Waldemar 8455
 Łbik Lech 7008
 Łebzuch Bożena 4389
 Łekno, pow. wągrowiecki 6784, 6844
 Łemkowie, Bojkowie, Rusini 2679
 Łemkowszczyzna, Łemkowie 1635, 2447, 2655, 2667, 2670, 2679, 2744, 5218, 6565, 6594, 8118, 8557, 8875, 8986, 9036, 9247, 9321, 10262
 Łempicki Stanisław 3084, 5458
 Łepkowska Ewa 10802

- Łepkowski Mateusz 3622
 Lesiów Michał 5945; wyd. 10426
 Lesyk Michał 3062
 Łęczna, woj. lubelskie 3684, 7258
 Łęczuk Paweł 3051
 Łęczycza, woj. łódzkie 2636, 2691, 4512, 5045, 7291, 7800; powiat 2567, 8465; region 7036, 8466, 8468, 8592; ziemia 932, 7169
 Łęczycki Paweł 3204
 Łęczyckie województwo 2313, 6999
 Łęg Tarnowski, pow. tarnowski; Zamoście 4869
 Łęgi Odrzańskie 6481
 Łęka zob. Dąbrowa Górnicza
 Łęski Ryszard Jan 4390
 Łętocha Rafał 2582
 Łętowski Maciej 10283, 11241
 Łobacz Małgorzata 5531; red. 5531
 Łobacz Marta 2616
 Łobaczewska Stefania 4008
 Łobez, woj. zachodniopomorski 11182; powiat 11011, 11274
 Łobocki Mieczysław 5946
 Łobodowski Józef 3328, 4665, 4737, 10974
 Łobodzińska Aleksandra Mrówka 10803
 Łoboz Małgorzata 8456
 Łobżenica, pow. pilski 10162
 Łochanowski Iwan (Jan) 9237
 Łochowscy, rodzina 5296
 Łochów, pow. węgrowski 5296
 Łodejska Klaudia 603, 2740
 Łodyga Mateusz 3486, 9315, 9316
 Łodygowice, pow. żywiecki 6482
 Łodzińscy, rodzina 4264
 Łodziński Sławomir 2685
 Łojek Jacek 2882
 Łojek Jerzy 10221
 Łojek Leopold 5947
 Łojek Piotr 5947
 Łojko Alicja 1389
 Łojko Jerzy, fot. 6809
 Łomińska Jolanta 4337
 Łomnicki Antoni 5948
 Łomża, woj. podlaskie 1169, 1530, 1531, 2695, 3428, 3648, 5478, 5981, 6099, 6483–6485, 7146, 7568, 8744, 9180, 9541, 9791, 9890, 11107; gubernia 8510; powiat 11107; region 4529, 7323, 8514, 10225
 Łomżyńska diecezja 9179, 9295
 Łopaciński Hieronim 1996, 8066
 Łopacki Jacek 3248
 Łopatecki Karol 574, 4391, 4785, 7597, 7598, 7814, 8457; red. 7276; wyd. 8043
 Łopatkiewicz Piotr 3248, 3506; red. 3506
 Łopatkiewicz Tadeusz 92, 8458
 Łopatkowa Maria 2891
 Łopatowska-Romsvik Dagmara, red. 4060
 Łopatyńska Hanna M. 2444
 Łopatyński Józef 5949
 Łopienka, nieistniejąca wieś w pow. leskim 2259, 9036
 Łopienscy, rodzina 3511
 Łopińska Magdalena 2882
 Łopiński Feliks 3511
 Łopuchówka, pow. hajnowski 4409
 Łopuski Lech 3849
 Łopuszka Wielka, pow. przeworski 1837
 Łopuszka Wielka na starej fotografii 1837
 Łopuszyński Krzysztof 7814
 Łosice, woj. mazowieckie 2629, 4084, 9842; getto 9842; region 9842, 9886
 Łosień zob. Dąbrowa Górnicza
 Łosiński Bernard 5950
 Łoskot Zbigniew 10127
 Łosowska Anna 1170, 1219, 1257, 2074; wyd. 6785
 Łosowski Janusz 1170, 1219, 2052, 2634; red. 1170; wyd. 7304
 Łosowski Sławomir 4030
 Łossowski Piotr 9349
 Łoś Anna 10997
 Łoś Ewa 3328; red. 3328
 Łoś Grażyna 4392
 Łoś Józef, oprac. 1464
 Łoś Marek 10997
 Łoś Piotr Szymon 4529–4531
 Łoś Wincenty 5177
 Łotecka Bożena, wyd. 9628
 Łotocki Józef 5951
 Łotwa 2547, 6363, 8510, 9209, 9210, 9349
 Łowczowski Gustaw 8190
 Łowczówek, pow. tarnowski 8190
 Łowicz, woj. łódzkie 318, 461, 1259, 1532, 1839, 2202, 2614, 3381, 5397, 5557, 6038, 6125, 7291, 7320, 7497, 7799, 7800, 8800, 9123, 9190, 9594, 10136, 10228; kasztelania 6396; księstwo 2302; powiat 11027; region 8648, 10097
 Łowmiański Henryk 5392
 Łoza Katarzyna 3781
 Łozińska Maja 5886
 Łoziński Jan 5886; red. 1886, 1887
 Łoziński Jerzy 5952
 Łoziński Paweł 3307
 Łoziński Władysław 896
 Łozowski Piotr 940, 2621, 7009, 7010
 Łódzka diecezja 9295
 Łódzki ośrodek geografii społeczno-ekonomicznej 2820
 Łódzkie województwo 292, 2148, 2150, 3107, 3611, 5540, 6633, 9288, 9352, 9450, 9451
 Łódź 48, 135, 210, 292, 375, 887, 904, 1031, 1083, 1260–1262, 1533–1537, 1642, 1652, 1711–1713, 1797, 1838, 2200, 2201, 2387, 2491, 2512, 2513, 2604, 2615, 2618, 2701, 2703, 2820, 2875, 2903, 2924, 2953, 3002, 3003, 3063, 3080, 3084, 3311, 3417, 3428, 3465, 3484, 3502, 3504, 3527, 3535, 3594, 3611, 3619, 3620, 3630, 3668, 3669, 3680, 3737, 3742, 3846, 3880, 3892, 3923, 3924, 3965, 4006, 4048, 4049, 4083, 4116, 4244, 4332, 4414, 4422, 4459, 4490, 4592, 4612, 4747, 4814, 4902, 4999, 5032, 5109, 5199, 5235, 5339, 5406, 5433, 5438, 5439, 5484, 5501, 5572, 5649, 5700, 6070, 6180, 6486, 6487, 7988, 7989, 8055, 8100, 8147, 8157, 8275, 8276, 8286, 8353, 8364, 8422, 8451, 8465–8467, 8487, 8547, 8582, 8587, 8588, 8678, 8699–8701, 8720–8722, 8764, 8765, 8767, 8772, 8778, 8836, 8838, 8945, 8955, 9015, 9123, 9203, 9215, 9252, 9473, 9532, 9565, 9714, 9894, 10215, 10241, 10307, 10377, 10380, 10396, 10404, 10565, 10566, 10646, 10773, 10794, 10866, 10889, 10907, 10910, 10960, 11173, 11225, 11298, 11416; Bałuty 3347, 6486; Chocianowice 2615; getto 1787, 2675, 9659, 9768, 9769, 9838; region 2589, 4422, 9123, 10081, 10241; Retkinia 6488; Ruda Pabianicka 8547; Widzew 3715
 Łódź w obiektywie Romana Wajnikonisa 1838
 Łój Monika 777
 Łuba Joanna 1800; oprac. 1855
 Łuba Piotr, tl. 1667, 1669, 10433
 Łuba Violetta 5380
 Łubczyk Grzegorz 6164
 Łubczyk Krystyna 6164
 Łubiana, pow. kościerski 2867
 Łubiarz Tomasz 9317
 Łubieniewska Ewa 11145
 Łubińska-Iwaniszewska Cecylia 4967
 Łubina Magdalena z Brzechfów 4265
 Łubiński Paweł 3307
 Łubiński Piotr 4560
 Łubkowski Dariusz 6370
 Łubocki Jakub Maciej 2099
 Łucarz Katarzyna, red. 4575
 Łuciak Maria, red. 1848
 Łuck, Ukraina 2578, 6298, 7192, 8156, 9057, 9141, 9162
 Łucka Anna 10902
 Łucka diecezja 4872, 9295

- Łucko-brzeska diecezja 2333
 Łuczaj Michał 6459
 Łuczak Agnieszka 10713, 11149; przedm. 10713; red. 10713
 Łuczak Aleksander 4642; red. 287; tł. 10622
 Łuczak Anna 7180, 7188
 Łuczak Arleta 3130
 Łuczak Barbara 100; oprac. 458
 Łuczak Dorota 1720
 Łuczak Krystian 3682
 Łuczak Maciej 3952, 4102, 4116, 4120, 4162, 4642
 Łuczak Marek 6446
 Łuczak Marietta 1158
 Łuczak Wanda 10804
 Łuczany zob. Giżycko
 Łuczewski Michał 4696, 9900; przedm. 11047
 Łuczewicz Piotr 5406, 6710, 6725
 Łuczowski Jan 2445, 11370
 Łuczowski Marcin 1240, 9318
 Łucznicza, pow. garwoliński 2950
 Łuczniowski Mikołaj 4690
 Łucznińska Justyna 3541
 Łuczynski Michał 3131
 Łuczynski Romuald Mariusz 3782, 5165, 6626, 10805–10808
 Ługowska Wioleta 2516
 Ługowski Jan 7633
 Ługowski Piotr 3727, 3783, 3784
 Ługów, pow. lubelski 3069
 Łukanowice, pow. tarnowski 8253
 Łukarska Beata 970, 3196, 7599; red. 970
 Łukasiewicz Dariusz 2962, 4393, 8459, 8460; red. 2812
 Łukasiewicz Jacek 10321
 Łukasiewicz Jan 2835
 Łukasiewicz Juliusz 5953
 Łukasiewicz Kazimierz Ignacy 7645
 Łukasiewicz Małgorzata, tł. 10086
 Łukasiewicz Sergiusz 9319
 Łukasiewicz Sławomir 910, 984, 10974; przedm. 910, 984; red. 910, 984
 Łukasik-Gębska Sylwia 11371
 Łukaszczuk Małgorzata 3326; przedm. 3326; red. 3326
 Łukaszek Maria 4440
 Łukaszewicz Bohdan 5381, 6310; uzup. 6310
 Łukaszewicz Jadwiga W. 2033
 Łukaszewicz Justyna 7600
 Łukaszewicz Łucja 10975
 Łukaszewicz Olgierd 3953
 Łukaszewski Bogumił 5980
 Łukaszewski Jakub 3415, 7011; wyd. 10353
 Łukaszewski Tadeusz Edmund 4786
 Łukaszewski Wojciech 4690
 Łukawiec, pow. lubaczowski 6489
 Łukawska Małgorzata 4968
 Łukawski Krzysztof 2697; oprac. 1091
 Łukomiak Karol 1903, 4536, 7012, 7169
 Łukomska Magdalena 4394
 Łukomski Grzegorz 4681, 10809; wyd. 4681
 Łukomski Jan 4395
 Łukomski Juliusz 4062
 Łukomski Kazimierz 4395
 Łukomski Stanisław 9179
 Łukowiak Natalia 6736
 Łukowska Maria Antonina 3345, 7601
 Łuków, woj. lubelskie 9165; powiat 8296; region 2546
 Łukówiec, pow. garwoliński 8498; Pszonka 8498
 Łukuś Elżbieta, rec. 6464
 Łuniewicz Zygmunt 2575
 Łuniewski Tymoteusz 1169
 Łupia zob. Skierniewka
 Łupienko Aleksander 3785, 5469, 8157, 8461, 8462; red. 5469
 Łupiński Józef 7013, 9295
 Łupków, pow. sanocki 7697
 Łusiak Piotr 7814
 Łusiewicz Henryk Józef 10005
 Łuszczki Anna 5954
 Łuszczki Franciszek 5954
 Łuszczki Wiesław 5954
 Łuszczkiewicz Antoni 8114
 Łuszczkiewicz Władysław 3639, 8458
 Łuszpak Agnieszka 3475, 10810
 Łutowiec, pow. myszkowski 6501
 Łużki, Białoruś 9687
 Łużycze, Łużycanie 1411, 1630, 3112, 4206, 4265, 5738, 6626, 7698, 9566, 10133; Dolne 2549, 8091; Górne 1051, 2549, 2782
 Łużyńska Ewa 3639, 3771
 Łużyński Wiesław 4969
 Łyczak Bartłomiej 4199
 Łyczak Monika 868
 Łyżak Wojciech, tł. 7828
 Łyjak Wiktor 8463
 Łyjak Wiktor Zygmunt 4031, 4032, 4062, 6598, 6614; red. 4062
 Łyko Augustyn 5592
 Łysa Góra (Święty Krzyż, Łysica, Łysiec), szczyt w Górach Świętokrzyskich 6632, 6633, 8734
 Łysa Góra, wzniesienie koło Otwocka 6533
 Łysak Tomasz 3954
 Łysakowska Agata 10878
 Łysakowski Piotr 10006
 Łysek Daniel 4666
 Łysiak Marian 7602
 Łysiak Tomasz 4942
 Łysiak Wojciech 7014
 Łysiak-Kosowska Lucyna 4308
 Łysiak-Łątkowska Anna 623, 2048, 2594; przedm. 4163; red. 4163
 Łysiak-Rudnycki Iwan 4737
 Łysiec zob. Łysa Góra
 Łyskawska Helena 9902
 Łyskawska Zofia 9902
 Łysko Marcin 409, 10811–10813
 Łyskowski Mikołaj 777, 3904
 Łysy Anna 5369
 Łysy Mieczysław 5369
 Łyszczarz Michał 2698, 5209
 Łyszowska Aldona, red. 1549
 Łyżwa-Piber Anetta, współpr. 8655
 Mac Michał Antoni 6348
 Macała Jarosław 4727
 MacDonald Charles B. 10007
 MacEachin Douglas J. 10814
 Maciek Wiesław M., przedm. 11399; red. 11399
 Mach Wilhelm 3180, 5318
 Machaj Irena 2554
 Machajewski Henryk 4200, 6654, 6726, 6772; przedm. 6772; red. 6654, 6772
 Machajski Jan Wacław 4631, 4667
 Machalski Franciszek 2741
 Machalski Paweł 11318
 Machała Iwona 10815
 Machalek Małgorzata 1071, 6367, 10816, 10878, 10997, 11173; przedm. 1071; red. 1071
 Macharski Franciszek 140
 Machcewicz Anna 11021; rec. 2683, 6057, 10990
 Machcewicz Paweł 910, 1437, 1486, 2607, 10817; przedm. 5210; rec. 10437
 Machelski Zbigniew 4707
 Macher Zdzisław 2704
 Macheta Alicja 4501
 Machniak Arkadiusz 6558, 10818, 10819; rec. 5655; wyd. 10287
 Machnicki Jarosław 1834
 Machniewicz Stanisław 8515
 Machnik Hanna, red. 5
 Machnikowska Anna 10997
 Macholak Jan 6546
 Machowicz Mieczysław 395
 Machowska Izabella 10458
 Machowska Marta 2408; red. 2412
 Machowski Tomasz 3836, 4463
 Machura Agnieszka 9320
 Machut-Kowalczyk Joanna 4547, 4569, 4592, 8099, 8464–8469
 Maciak Artur 124; oprac. 124
 Maciakowska Zofia 941, 3873
 Maciałowicz Andrzej 6727
 Maciaszczyk Mirosław 2033
 Maciaszczyk Paweł 4308; przedm. 4308; red. 4308
 Maciaszek Michał 3294
 Maciąg Kamil, red. 719, 3281
 Maciąg Magdalena 9321
 Maciąg Paweł 11196
 Maciąg Włodzimierz 2775, 5407
 Maciągowski Marek 10055
 Maciej (Maćko) Borkowicz 6946

- Maciej Kazimierz Sarbiewski SJ i jego twórczość 3258
 Maciej Korwin 2549, 7117
 Maciej Sieczka. Przewodnik pierwszy z pierwszych 4121
 Maciej z Miechowa 2070, 3254
 Maciejak Maciej 7603
 Maciejak Wiesława 10284
 Maciejczyk Beata 3176
 Maciejewscy, rodzina 5382
 Maciejewska Emilia, rec. 8509
 Maciejewska Iwona 2402, 3351; przedm. 2402; red. 2402
 Maciejewska Monika, red. 9789
 Maciejewska-Mieszowska Katarzyna 4414
 Maciejewski Bartłomiej 10130
 Maciejewski Jacek, przedm. 6889; red. 890, 6889
 Maciejewski Jan, rec. 11278
 Maciejewski Jarosław 10975; red. 10975
 Maciejewski Jerzy 830
 Maciejewski Jerzy Konrad 7980
 Maciejewski Łukasz, wyd. 10240
 Maciejewski Marcin 7604; wyd. 7292
 Maciejewski Marcin P. 6728
 Maciejewski Marek 4573, 4575, 9322; red. 339
 Maciejewski Roman 8962
 Maciejewski Stefan 5382
 Maciejewski Tadeusz 1115, 4592, 4668
 Maciejewski Wiesław, wyd. 10404
 Maciejewski Zdzisław 5383
 Maciejko Karol, współpr. 10208
 Maciejowice, pow. garwoliński 8318, 8827
 Maciejowski Jerzy 747
 Maciejowski Jerzy (muzykolog) 8535
 Maciejowski Samuel 3606, 3671
 Maciek Borkowic 7169
 Macierewicz Antoni 10221, 10230
 Maciecha Aleksander 1903
 Macioszek Roman 5165
 Maciuk Marcin 1694, 8798
 Mačiukas Žydrūnas 4484
 Mačiulis Dangiras 4669, 9323
 Maciuszczak Wiesław, rec. 6783
 Mackiewicz Grzegorz 893
 Mackiewicz Józef 2582, 3217, 3262, 3352, 4687, 5231, 10311, 10809
 Mackiewicz Maksym 777, 1051; red. 777
 Mackiewicz Michał 4832
 Mackiewicz Romuald 8963
 Mackiewicz Stanisław Cat- 2573, 4616, 4670, 4698, 5231, 10177, 10202, 10974, 11093, 11108
 Macków Zbigniew 3741
 Macuk Andrej Uladzimiravič 7605, 7875; współpr. 2648
 Macur Andrzej 2007
 Macur Kazimierz 2007
 Macyra Roman 10829; red. 332
 Macyszyn Jacek 5559, 10008
 Maczek Stanisław 9852
 Maczki zob. Sosnowiec
 Maćkowiak Przemysław 3638
 Maćkowska Izabela 3635
 Maćkowski Tomasz 1116, 1117, 2048, 4179; red. 2048
 Madaj Karol 910
 Madaj Mieczysław 2742
 Madajczyk Piotr 4570, 10558, 10997, 11130, 11173; przedm. 2673; red. 11173
 Madanecki Piotr, współpr. 2795
 Madecki Roman 487, 2780; przedm. 2780; red. 2780
 Madej Grzegorz 5562; red. 5562
 Madej Piotr Paweł, red. 4626
 Madej Stefania 5955
 Madej-Janiszek Regina 531, 563, 1605, 2008, 3544, 11372
 Madeja Andrzej 6411
 Madejska Katarzyna 2052, 2104; red. 2052
 Madejski Jerzy 3175
 Madejski Paweł, tl. 7325
 Madera Paweł 1776, 6481
 Madeyska Teresa 5170, 8798
 Madeyski Jan 8181
 Madyda-Legutko Renata 6729; red. 6742
 Madziar Dawid 2548, 2614, 5562, 8470, 8471
 Madziarz Marta 3485
 Maeander des Kulturtransfers 4970
 Magalski Mateusz 2569
 Magda Mateusz Mirosław 10820
 Magda-Nawrocka Marlena 2228
 Magdalenki od Pokuty 5061
 Magdeburg, Niemcy 3562, 7300, 7552, 7777
 Magdoń Jacek 11197
 Magdziński Marcin 395
 Magier Dariusz 4547, 10821–10823; przedm. 4725; rec. 5604; red. 266, 4725; wyd. 2518
 Magiera Agnieszka 36; oprac. 37
 Magiera Elżbieta 3083, 3084, 3428, 8472, 9324, 9469; przedm. 3083, 3084; red. 3083, 3084
 Magiera Jacek 2197
 Magiera Janusz 6842
 Magiera Teodor Józef 3067
 Magiera Władysława 5384
 Magierek Dariusz 6452
 Magistri Nostri skarbowości i prawa skarbowego 5385
 Magnis von, ród 4149 5165
 Magnone Lena, oprac. 2833
 Magoń Henryk 4396
 Magosci Paul Robert 4737
 Magowska Anita 2821
 Magryś Roman 3294, 3322; red. 3294, 3295, 3322
 Magura Spiska 4149
 Mahinska Nataliã 2747
 Mahler Justyna 3293
 Maik Jerzy 2615, 4201, 6812, 6898; przedm. 6898; red. 187, 6898
 Mainardi Giovanni Ambrogio 3554
 Maisons-Laffitte, Francja 1249, 1313
 Maj Agnieszka 6400
 Maj Euzebiusz 3786
 Maj Ewa 4414, 4616, 4630, 4695, 4697, 4727; red. 4616
 Maj Jacek 3551; red. 2807
 Maj Józef Roman 5990
 Maj Julian 10824
 Maj Małgorzata, red. 9847
 Maj Marta 4415
 Maj Renata 5193
 Maj Teodora 5956
 Maj Wieczorek Michał 9325
 Majcher Stanisław 4971
 Majcher-Ociesa Edyta 614, 2623
 Majcherski Konrad 10015
 Majchrowski Jacek, przedm. 1696
 Majchrowski Zbigniew 11145
 Majchrzak Dariusz 2635, 4323, 6599
 Majchrzak Grzegorz 10343, 10637, 10790, 10825–10827, 11048, 11225; przedm. 10637; red. 10637; wyd. 10180
 Majchrzak Jerzy Piotr 8473
 Majchrzak Kinga, red. 1930
 Majchrzak Leon 5427
 Majchrzak Łukasz 3904
 Majchrzyk-Mikula Joanna 2988
 Majczyk Joanna 3787
 Majda Tadeusz, red. 1667
 Majda-Baranowska Anna, red. 10173
 Majdak Magdalena 775
 Majdan Królewski, pow. kolbuszowski 8261
 Majdanek zob. Lublin
 Majdanek w dokumentach 9707
 Majdański Kazimierz 5107
 Majdański Paweł 7606
 Majdański Stanisław 5603
 Majdewicz Włodzimierz 4140
 Majdosz Hubert 3282
 Majdosz Sylwia 3262, 3307, 3487
 Majdrowicz Maria, wyd. 6277
 Majer Tomasz 8614
 Majerczak Kazimierz 1939
 Majerczak Piotr 4463
 Majerczyk Dorota 2441
 Majerek Rafał 5407
 Majerski Paweł 3196, 3259; oprac. 6599
 Majewicz Alfred F., wyd. 7949
 Majewska Aleksandra, przedm. 4314
 Majewska Anna 3892
 Majewska Gabriela 2625
 Majewska Jolanta 56
 Majewska Justyna, wyd. 9667
 Majewska Małgorzata B. 3119
 Majewska Maria, oprac. 1407
 Majewska Renata Krystyna 3319, 8642

- Majewska Włada 5398
 Majewska-Luft Barbara 4314
 Majewski Andrzej 3969
 Majewski Bartosz 6336
 Majewski Dariusz, przedm. 7062; red. 7062
 Majewski Dennis 2049
 Majewski Hans Martin 6593, 6593
 Majewski Hieronim 5957
 Majewski Jerzy Stanisław 1850; przedm. 1886
 Majewski Józef Z. 4737
 Majewski Lech, il. 3298
 Majewski Leszek Tadeusz 4314
 Majewski Łukasz 2617, 2635
 Majewski Maciej 4314
 Majewski Marcin 942, 1910, 4814, 6812, 10828; red. 327
 Majewski Marcin Łukasz 7607
 Majewski Mariusz Wojciech 2568, 4323
 Majewski Michał 9326
 Majewski Mikołaj 3040
 Majewski Piotr 2385, 2885; przedm. 1447; red. 233
 Majewski Piotr Maciej 10009; przedm. 2884–2886; red. 2885
 Majewski Stanisław 880, 10568
 Majewski Stanisław (fabrykant) 4314
 Majewski Tomasz 2822, 2981
 Majewski Zdzisław, wyd. 9698
 Majka Kazimierz, oprac. 6328
 Majka Roman 1196
 Majka-Błażejczyk Justyna 10829
 Majkiewicz Anna 11479
 Majkowska Rita 1249, 1250, 8798
 Majkut Przemysław 1080
 Majmurek Jakub, tł. 4680
 Major Bogusław 5693
 Major Maciej 3040
 Majskij Ivan Mihajlovič 9958, 9962, 10105
 Majus Krzysztof Dawid 6489
 Majzner Robert 4814, 9327; red. 2635
 Makara Natalia 11336
 Makaraŭ Maksim Dzmitryjevič, wyd. 7243
 Makarczyk Irena 413, 943, 944
 Makarczyk Jerzy 11352
 Makarczyk Józef 4972
 Makarenko Lidia 2569
 Makarevič Vital' 2061, 8474, 8475, 8799
 Makarewicz Janina z Wicherkiewiczów 8365
 Makarewicz Piotr 10333
 Makarowicz Przemysław 6685, 6730, 6744
 Makarska Anna 1735
 Makarska Maria 3191
 Makaruk Maria 3295, 8642
 Makieła Marek 2131, 6484
 Makiła Dariusz 6493, 7608–7610
 Makochonik Anna 6452
 Makohonienko Mirosław 2278, 6920
 Makoś Waclaw 4973
 Makowicz Aleksandra 6498
 Makowicz Antonina, tł. 2797
 Makowicz-Poliszot Danuta 6688, 6759
 Makowiecka Marzena 4760, 6745, 7180
 Makowiecki Andrzej Z., oprac. 6150; wyd. 6150
 Makowiecki Daniel 2428, 4397, 4760, 6391, 6685, 6744, 6745, 6920, 7180
 Makowiecki Tadeusz 3260
 Makowiecki Wojciech 10382
 Makowska Agnieszka 4259
 Makowska Marta 8508; przedm. 8508; red. 8508
 Makowska Urszula 5167; oprac. 5622; red. 5486, 11349
 Makowska-Cieleń Anna 11453
 Makowski Adam 6366; red. 338
 Makowski Andrzej 4974
 Makowski Artur 7611
 Makowski Krzysztof A. 968, 1059, 4387
 Makowski Łukasz 4787
 Makowski Maciej 7799
 Makowski Marek 5958
 Makowski Mateusz, wyd. 7234
 Makowski Rafał 10830
 Makowski Tomasz, red. 271
 Makowski Waclaw 4566
 Maków Mazowiecki, woj. mazowieckie; powiat 8455
 Maków Podhalański, pow. sułkowski 6490
 Maksimiuk Diana 10831, 10923
 Maksimowicz Albin 7981
 Maksimowicz Krystyna 3294, 3362, 7612, 7625
 Maksjan Jerzy 5959; red. 325
 Maksymiak Małgorzata A. 3487
 Maksymilian Maria Kolbe, św. 9660
 Maksymiuk Katarzyna, red. 2633, 4818
 Maksymiuk Monika 6421
 Maksymowicz Anitta 1631
 Maksymowicz Lidia (właśc. Ludmiła Boczarowa) 9894
 Maksymowicz Maciej 1489
 Maksymowicz Sławomir Jan 4836, 10856
 Makuch Szymon 3251
 Makulska Joanna 4464; red. 4464
 Makurat Hanna 5738
 Makus Grzegorz 5427
 Malacki Zygmunt 5822
 Malak Tadeusz 3927
 Malangiewicz Maciej 1839
 Malarczyk Dorota 2229
 Malarski Ryszard, oprac. 2916
 Malarski Tomasz 4806
 Malarstwo polskie XIX w. 1548
 Malary, pow. starogardzki 6657
 Malarz i żołnierz 2. Korpusu Polskiego Stanisław Westwalewicz 3571
 Malata Ewa 5407
 Malbork, woj. pomorskie 1263, 1397, 2028, 2682, 3711, 3729, 3754, 3893, 4912, 6807, 7054, 7520, 7541, 7565, 10313; region 5473; superintendenta 2682
 Malborskie województwo 4484, 7331
 Malczak Antoni, oprac. 8976
 Malczewska Eleonora, tł. 5855
 Malczewska-Pawelec Dorota 6599
 Malczewski Antoni 3182, 3295, 3374
 Malczewski Franciszek 7926
 Malczewski Jan 2284–2286, 8476
 Malczewski Jerzy 8964
 Malczewski Kazimierz 5423
 Malczewski Zdzisław 3222
 Malec Dorota 4571, 8477; red. 5576
 Malec Jerzy, red. 342
 Maleczyńska Ewa 5392
 Maleczyński Karol 1, 1044
 Malendowicz Paweł 11373
 Malessa Władysław 4268
 Maleszka Mateusz, red. 2581
 Maleszko Katarzyna, red. 3540
 Maleszyk Ryszard 4715
 Malesszyn, pow. radomszczanski 8811
 Malewicz Leszek 2727
 Malewska Alicja 11403
 Malewski Henryk 11374
 Malewski Karol Jacek 8515
 Malhomme Leon 5423
 Malicka Alicja 9328
 Malicka Ewa, oprac. 1363; red. 1363
 Malicki Adam 5000
 Malicki Jan 6078; red. 371, 5156
 Malicki Jarosław 2347
 Malicki Krzysztof 5203, 5204
 Malicki Marian 160
 Malicki Wojciech 3788
 Malicki Zbigniew, tł. 8946; wyd. 8946
 Malik Ewelina 9894
 Malik Jakub 8639
 Malik Rafał 3789–3792; repl. 3790
 Malikowski Jacek 6379, 8703; przedm. 8703; red. 8703
 Malinowska Dominika, rec. 6840
 Malinowska Maria 8478
 Malinowska Sabina 1383; red. 1383
 Malinowska-Klimek Małgorzata 6599
 Malinowski Bronisław 2425, 3300
 Malinowski Bronisław (muzealnik) 1454
 Malinowski Dalibor, oprac. 5527
 Malinowski Dariusz 1840
 Malinowski Ernest 5572
 Malinowski Jerzy, przedm. 3504; red. 2756, 3504, 3540
 Malinowski Józef 1182, 2836
 Malinowski Krzysztof 6546, 11375

- Malinowski Ludwik 1940, 2642, 9329
 Malinowski Mariusz 2642
 Malinowski Mikołaj 945
 Malinowski Tadeusz 5406
 Malinowski Tomasz 4122
 Malinowski Władysław, przedm. 7956
 Maliński Edmund 2616; red. 274
 Maliński Piotr 1436, 4202, 4203, 6496
 Maliński Zbigniew 6658
 Maliszewska Alicja 2679
 Maliszewska Anna 2593
 Maliszewska Stanisława, red. 1549
 Maliszewski Karol 3241, 5165, 5165
 Maliszewski Kazimierz 4967, 5152; red. 895
 Maliszewski Tomasz 3084; red. 3009
 Malkin Borys 10948
 Malko Wanda 4033
 Malkowice, pow. staszowski 4172
 Mallek-Bojke Anna 1485
 Malo invidiam quam misericordiam 6204
 Malonaitis Arvydas 2230
 Malov Aleksandr Vital'evič
 Malski Wojciech 6999
 Malta 7581, 8014
 Maludzińska Monika 7613, 7614
 Maluszyn, pow. radomszczański 8651, 8731, 8772
 Maluskiewicz Piotr, red. 214
 Malzacher Maria 2026
 Mała, pow. ropczycko-sędziszowski 6491
 Mała architektura sakralna Kaszub 3793
 Mała ojczyna, wielka (nie)pamięć 776
 Małachowicz Hanna 1601; red. 1753
 Małachowicz Maciej 3639, 3794
 Małachowscy, ród 2635
 Małachowska Bożena 6599
 Małachowski Jacek 6633
 Małachowski Paweł Józef 2051
 Małachowski Raul 4634
 Małachowski Stanisław 2635
 Małachwiew Michał 10547
 Małasiewicz Agnieszka 4034
 Małaszczycka Janina 5960
 Małaśnicka-Miedzianogóra Maria 10010
 Małczak Leszek 10832
 Małdrzykowska Anna 3016
 Małe miasta. Osobliwości 2629
 Małecka Monika 1356, 1687
 Małecka-Kukawka Jolanta 6722
 Małecka-Wippich Magdalena, współpr. 3983
 Małecki Aleksander 2606
 Małecki Antoni 2160
 Małecki Damian 9330
 Małecki Jan Marian 77
 Małecki Jarosław 1737
 Małecki Lech 6560
 Małecki Marek 4975
 Małecki Marian 6378, 8828
 Małecki Mirosław 6560
 Małecki Rafał 6633
 Małecki Robert, red. 5144–5147
 Małek Agnieszka 2983, 4414
 Małek Eliza 7615
 Małek Zbigniew 817
 Małkiewicz Adam 4060, 8798
 Małkiewicz Andrzej 6432, 6599
 Małkot Franciszek 7256
 Małkowska Olga 3062
 Małkowska-Bieniek Ewa 1606
 Małkowski Andrzej 3032, 3062, 8545
 Małkowski Wiesław 777
 Małkus Marta 830, 4265; red. 4265, 4445
 Małek Antoni S. 7947
 Małek Janusz 2492, 2566, 2625, 2630, 2686, 3383, 5879, 5880, 6394, 7616; przedm. 2566; rec. 7209
 Małogoszcz, pow. jędrzejowski 7999; parafia 7313
 Małolepszy Eligiusz 2963, 4116, 4159, 4160, 4162, 4642, 9331; przedm. 4162; red. 4162
 Małopolska 600, 614, 777, 908, 1030, 1168, 2051, 2142, 2277, 2304, 2329, 2602, 2623, 2663, 2810, 3204, 3506, 3516, 3541, 3633, 3639, 4157, 4169, 4197, 4318, 4323, 4444, 4463, 4830, 5017, 5346, 5396, 5671, 6742, 6746, 6899, 6924, 7639, 7640, 7655, 8190, 10891, 11173, 11351, 11423; Południowa 6992; Wschodnia 3622, 4727, 9189, 9367, 10038; Zachodnia 4288
 Małopolskie województwo 2663, 10061, 11450
 Małowist Marian 1001, 2796
 Małowniczożna Leokadia 5531
 Małusecki Bogusław 532
 Małuszyński Marian, przedm. 7215; tł. 7215; wyd. 7215
 Mały Kack zob. Gdynia
 Mały klejnot 1549
 Mały konspirator po latach 10285
 Małysa Andrzej 6436, 8479
 Małyszka Arkadiusz 6551, 10286, 11048; red. 5528
 Mamczak-Gadkowska Irena 1219; red. 1203
 Mames Tomasz Dariusz 2964
 Mamikonyan Hripsime 2688
 Mamińska-Domagalska Monika 5531
 Mamroł Andrzej 2888
 Mamula Jakub 7067
 Mamulska Anna 3427
 Mamzer Henryk, rec. 5208
 Mân'cênâ Sârgej 8480
 Manaj Michał 8965
 Manasieva Inna Viktorova 8272
 Manasterski Dariusz 6731
 Manchester, Wielka Brytania 8898
 Mandziej Gustaw 2965
 Mandziuk Józef 5386, 5638, 10833, 10834
 Mandżuria 2573, 2605, 4302, 8510
 Manhattan zob. Nowy Jork
 Maniakowska-Jazownik Zofia 2033
 Manicki Bronisław 5961
 Maniecki Janusz 10835
 Maniewska Katarzyna 10836
 Manikowska Ewa 8557; red. 1896
 Manikowska Halina 6808
 Manikowska Karolina 3814
 Manikowski Adam 5421
 Manikowski Kacper 4149, 5165; red. 4149
 Maniurka Piotr Paweł 5187
 Mann Katharina Ute 3551
 Mann Thomas 3202, 11479
 Manterys Stanisław, tł. 2721
 Manteuffel Wilke 7104
 Manuel de Bragança, książę portugalski 7875
 Manyś Bernadetta 2606, 3231, 5120, 7617–7619; red. 2606
 Mańczak Witold 2352, 2352, 5962
 Mańczyk-Krygiel Monika 5190
 Mańka Przemysław 3261
 Mańko-Matysiak Anna 2845; przedm. 2845; red. 2845
 Mańkowsy, rodzina 5387
 Mańkowski Andrzej Emeryk 1089, 5387
 Mańkowski Maciej 505
 Mapa terroru 10837
 Maquina Tadeusz Kantor 1788
 Maranda Andrzej Łukasz 4140
 Marantzidis Nikos 10977
 Maraśkiewicz Jan 3795, 3796
 Marat Emil, współpr. 9703, 9796, 9811
 Marburg, Niemcy 2845, 6593
 Marcelina Darowska, bł. 8363
 Marchel Sławomir 8481
 Marchelak Ireneusz 6732
 Marchewka Dariusz 2704, 9332
 Marchewka Stanisław 5427
 Marchewka Witold 4415
 Marchia Wschodnia 9233
 Marchlewicz Krzysztof 1059, 1686, 8482, 8483, 8637, 8828; red. 173
 Marchlewski Wojciech, il. 7122
 Marchwacz, pow. kaliski 2615
 Marchwicy, rodzina 4532
 Marchwicki Zdzisław 5176, 11015
 Marchwiński Grzegorz 3314
 Marciak-Kozłowska Janina, red. 5541–5543
 Marcickiewicz Jerzy 7015
 Marcin Giersz (Gerss) 8484

- Marcin Truchsess, wielki mistrz krzyżacki 6832
- Marcin Wadowita 3067
- Marcin z Tours, św. 3570
- Marcinek Roman 4398, 5170
- Marciniak Izabela, wyd. 9697
- Marciniak Kamila Aleksandra 7620
- Marciniak Katarzyna 3793; red. 3793
- Marciniak Kazimierz 5963
- Marciniak Małgorzata 11479
- Marciniak Marta 6355
- Marciniak Mieczysław 751
- Marciniak Piotr 1862, 3638; red. 3638
- Marciniak Wojciech 1141, 4695, 10011, 10838, 10856; przedm. 10332; rec. 9257; wyd. 10332
- Marciniak Zuzanna 6268
- Marciniak-Barczyk Joanna 4204
- Marciniak-Helińska Katarzyna 5388
- Marciniak-Kajzer Anna 945, 1442, 2636, 4205, 7016; przedm. 2615; red. 2615
- Marciniak-Sikora Anna 4572
- Marciniec Dariusz 9333
- Marciniuk Andrzej 4788, 9334
- Marciniuk Zbigniew 9335
- Marcinkiewicz Alicja 8485
- Marcinkiewicz Józef 3132
- Marcinkiewicz Marta 10839; przedm. 10217; wyd. 10217
- Marcinkiewicz-Kaczmarczyk Anna 4414, 4789, 10012, 10967
- Marcinkowska Anna 10840
- Marcinkowska Magdalena 1356
- Marcinkowska Małgorzata 3204
- Marcinkowska-Malara Małgorzata 7621
- Marcinkowska-Urban Małgorzata 2545
- Marcinkowski Karol 7982
- Marcinkowski Mirosław 1482, 7622
- Marcinkowski Paweł 11255
- Marcinkowski Robert 1841–1843, 9336
- Marcinkowski Tadeusz 5509
- Marcinkowski Wojciech 3604, 7075
- Marcinová Františka, wyd. 7244
- Marcinowice, pow. świdnicki, woj. dolnośląskie 1803
- Marcinowska Maria 1542, 2441, 3905, 4976
- Marcinów Aleksandra 3554
- Marcinów Zdzisław 3196
- Marcisz-Czapla Beata 8067
- Marcjanik Maria Magdalena 4415
- Marcoń Witold 6079, 9337, 9338
- Marcysiak Małgorzata 4487
- Marczak Agnieszka 10841
- Marczak Ewa Joanna 3242, 3290
- Marczak Henryk 5598
- Marczak Mieczysław 1877, 1890
- Marczak Piotr 1844
- Marczak Piotr Robert 6664, 6674
- Marczak vel Maciejak Agnieszka 1376
- Marczewska Marzena 6632; przedm. 6632; red. 181, 6632
- Marczewska-Zagdańska Hanna 8272, 9349
- Marczewski Filip Maciej 5964
- Marczewski Jarosław Roman 1258, 9295
- Marczewski Paweł, tl. 4647
- Marczyce, pow. jeleniogórski 7786
- Marczyk Ryszard 6546
- Mardofel Bogdan 8486
- Marduła-Gał Franciszek 5310
- Marecki Józef 4977, 10458, 10842, 10996; przedm. 10458; red. 5467, 10458, 10552; wyd. 10458
- Marecki Zbigniew 3252
- Marek Aneta 5165
- Marek Anna 4487, 8157; red. 4487
- Marek Józef, przedm. 5115; red. 5115
- Marek Lech 6812
- Marek Łucja 10843–10845; wyd. 10458
- Marek Nowakowski i inni 3262
- Maresz Barbara 8585
- Maresz Tadeusz, oprac. 3079
- Maresz Teresa 1071, 1081, 2547, 2583; przedm. 2547; red. 2547, 6461
- Marewicz Wincenty Ignacy 3432
- Margańska Teresa, red. 11288
- Margas Czesław 2649
- Margas-Kowalska Anna 4487
- Margedant Udo 2845
- Margolin, rodzina 3504
- Maria, matka Jezusa 2634
- Maria Amalia Wetyń, królowa Neapolu 7645
- Maria Józefa 7617
- Maria Kazimiera d'Arquien 1309, 1328, 1766, 3204, 3622, 4035, 7392, 7402, 7404, 7720, 7776, 7824
- Maria Leszczyńska, królowa Francji 4265
- Maria Ludwika Gonzaga zob. Ludwika Maria Gonzaga de Nevers
- Maria Mater Misericordiae 1695
- Mariak Leonarda 3171; red. 3171, 3351
- Mariampol, Litwa 3066
- Mariani Andrea 7623, 7624; rec. 7618
- Marianie 74, 186, 3066, 3383, 5010, 5073, 5081, 6175, 10460, 10722, 11133
- Marianki 10710
- Marianki, pow. nowosolski 6445
- Marianów, pow. garwoliński 5028
- Mariańczyk Mariola, oprac. 416
- Mariawitki 3799
- Marinelli Luigi 3222
- Marinow Kiril, przedm. 7169; red. 7169
- Mariówka, pow. przysuski 9567
- Marjańska Ludmiła 3196
- Marjański Bronisław 1810
- Markell Jan 8918
- Markert Ryszard 5439
- Markert Waław 5439
- Marki, pow. wołomiński 9455; Pustelnik 11163
- Markiel Jadwiga, współpr. 3829
- Markiewicz Anna 3606, 5034, 7349
- Markiewicz Bronisław 5545, 5965
- Markiewicz Cyryl 4845
- Markiewicz Grzegorz 6584, 8487
- Markiewicz Henryk 2775, 3993, 5966
- Markiewicz Jerzy Jan 5316
- Markiewicz Joanna 6743; przedm. 6743; red. 6743
- Markiewicz Józef 3204
- Markiewicz Małgorzata 6898
- Markiewicz Marcin 10897, 10997; rec. 5210
- Markiewicz Mariusz 7875; przedm. 7875; red. 7645, 7875
- Markiewicz Renata 9339
- Markiewicz Tomasz 2231
- Markiewicz Urszula 1285
- Markiewicz Władysław 4671, 10975
- Markiewicz-Petecka Ewa 5233
- Markiewiczowa Hanna 2966, 8488, 8749; przedm. 8749; rec. 3009, 8696; red. 8749
- Markiewka Tomasz 3196
- Markow Ryszard 6154
- Markowa, pow. łańcucki 1538, 1539
- Markowiak Zbigniew 9340
- Markowicz Jakub 7633
- Markowicz Marcin 1118–1124
- Markowska Elżbieta 1170
- Markowska Magdalena 1388
- Markowska Marta, wyd. 9755, 10354
- Markowska-Manista Urszula 2685
- Markowski Artur 2884, 4703
- Markowski Damian Karol 4690
- Markowski Dariusz 2033; przedm. 2033
- Markowski Marcin 1439, 2232, 2233
- Markowski Mieczysław B. 2623
- Marks Łukasz, red. 1094, 1096
- Marks Marek 392
- Markusfeld, rodzina 8291
- Markuszewska Agnieszka 3366
- Markuszewska Aneta 4035
- Markwart Zbigniew 4676
- Marlewicz Halina 8489
- Marlowe Christopher 10718
- Marmontel Jean-François 7479
- Marmyś Tacána 1448
- Marna, prawy dopływ Sekwany 8524
- Marody Mirosława 910
- Maroko 3350
- Maron Edmund, pseud. Mur 10713
- Maron Marcin 3955, 10846

- Maroń Jerzy 79, 1044, 4818, 7786; przedm. 2633, 7786; red. 7786
 Maroszczyk Grażyna 8508
 Maroszek Józef, red. 341
 Maróti Boglárka 6767
 Marsylia, Francja 4633; region 4610
 Marszałec Janusz 2624
 Marszalska Jolanta Małgorzata 1390, 6964; przedm. 6964, 9664; red. 6493, 6964; wyd. 8007, 9664
 Marszał Maciej 4575, 9341; przedm. 8970; wyd. 8970
 Marszał Tadeusz 2820; oprac. 2820; red. 168
 Marszałek Agnieszka 3993, 8779; red. 3969
 Marszałek Edward 6355
 Marszałek Józef Piłsudski w pamięci Polaków 5205
 Marszałek Katarzyna 947, 2967, 3062
 Marszałek Piotr Krzysztof 8490
 Marszałkowski Mateusz Franciszek 3619
 Marszałkowski Tomasz 10847
 Mart Krystyna 1663
 Martenka Henryk 4009
 Martens Bob 3892
 Marti Philipp 10013
 Martin Dawid 4060
 Martin Karol 7983
 Martinek Ewa 11056
 Martinek Libor 5966
 Martínez José Luis Orella 3328
 Martini Małgorzata, współpr. 3557
 Martino Julia 3822
 Martyna Ewa 1766
 Marud Wiesław 9047
 Maruszak Marcin 10637
 Maruszkina Małgorzata, red. 5658, 11238
 Marut Ryszard 4529, 6373
 Marx Karl 8638
 Marx Reinhard, przedm. 5243
 Maryjska Republika 9745
 Maryna Mniszkówna, caryca 3134
 Maryniarczyk Andrzej 3016
 Marynki (Marynka), Ukraina 2574
 Marynowska Anna 527, 658; rec. 2321
 Marzec Andrzej 7017; przedm. 2051; red. 2051
 Marzec Lucyna 3279, 3299; red. 3299
 Marzec Tymoteusz 2593
 Marzec Wiktor 8491
 Marzenia, projekty i testamenty Stefana Żeromskiego 3263
 Marzenie i rzeczywistość 1755
 Marzęcki Radosław 11376
 Masada 3487
 Masalski Robert 4978, 10559
 Masaryk Jan 9223
 Masaryk Tomáš 3314
 Masewicz Maciej 8492
 Masiarz Władysław 2743
 Masing Johannes 7696
 Masiej Dorota 6838, 7018
 Masłoń Krzysztof 5389
 Masłowska Anna 1607, 1755
 Masłowska Dorota 3252
 Masłowska-Szczerba Magdalena 2009
 Masłowski Aleksander 6389; tł. 7929, 7959; wyd. 7929, 7959
 Masłowski Leon 5967
 Masłowski Tomasz 6639
 Masnyk Marek 5423
 Masovia 224
 Massalski Adam 5313, 8420; wyd. 8015
 Massalski Donat 5564
 Massalski Edmund 5968
 Massow Andrzej 5969
 Mastalerz Julia, tł. 6746
 Mastalerz-Krystjańczuk Małgorzata 5166
 Mastykova Anna Vladimirovna 6733
 Maszczyk Konrad 6549
 Maszkiewicz Mariusz 11377
 Maszkowice, pow. nowosądecki 5246, 6751
 Maślak Anna 2686
 Maślak-Maciejewska Alicja 5148, 5985, 8493
 Maślanka Julian 2775, 3264
 Maślanka-Soro Maria 7853
 Maśliński Piotr 1845
 Maślona Magdalena, oprac. 39
 Mataczynski Kamil 2968
 Mataniak Mateusz 4547, 8494–8496
 Matczak Magdalena Domicela 7059
 Mateczuk Alicja 1, 10; rec. 18
 Matejka Erwin 5825
 Matejko Jan 5572, 5970, 7169, 8831, 8880
 Matejkowie, rodzina 8772
 Matejuk Jan 1553
 Matelski Dariusz 2569, 2679, 2685, 5731, 6251; rec. 10132
 Materiały archiwalne do XIX-wiecznych dziejów parafii św. Mikołaja w Gąbinie 7984
 Materiały do bibliografii Galicji na rok 2010. 19
 Materiały do bibliografii historii regionu za rok 2015 20
 Materiały do bibliografii Sandomierszczyzny 29
 Materiały do dziejów Biura Studiów Głównego Zarządu Informacji Wojska Polskiego 10287
 Materiały do dziejów Opinogóry 7985
 Materiały do dziejów polskiego językoznawstwa 2528
 Materiały do dziejów sztuki sakralnej 3797–3799
Materiały i Studia Archiwalne 225
 Materiały organizacyjne instytucji łemkowskich w Ameryce 2744
 Materiały I Warszataw Dziedzictwo i historia górnictwa 680
 Materiały posesyjne konferencji naukowej Porta fidei 3572
 Materiały sesji „Tadeusz Kościuszko. Historia – Mity – Tradycja” 7625
 Materiały z XIV Ogólnopolskiego Zjazdu Katedr Historii Doktryn Politycznych i Prawnych 4573
 Materiały z XIV konferencji kaszuboznawczej 3956
 Materiały z Dziewiątego Spotkania Staszycowskiego 6181
 Materiały z konferencji naukowej Zygmunt Filipowicz (1931–2013) 5742
Materiały Zachodniopomorskie 226
 Materiały źródłowe do dziejów Lipna 2529
 Materiały źródłowe do dziejów Żydów w Rzeszowie 9708
 Materiały źródłowe do historii Żydów Mławy 2530
 Materkowsy, rodzina 5390
 Materkowska Teresa z Rembielińskich 5390
 Materla Anna, tł. 2205
 Materna Marek 948
 Materne Agnieszka 3084
 Materniak-Pawłowska Małgorzata 9483; red. 174
 Maternicki Jerzy, przedm. 2905; red. 1063, 2905
 Materski Wojciech 78, 10014; rec. 4660
 Mateusz z Krakowa 6791
 Mathematics like poetry 5928
 Mathis Benjamin 9342
 Matjaš Iryna Borisivna 8510
 Matla Marzena 7158; przedm. 7158; red. 2592, 7158
 Matłgiewicz Tomasz 4676, 8614
 Matławska Halina 3800
 Matoga Piotr 4036
 Matosek Mirosław 7626
 Matras-Mastalerz Wanda, red. 3408
 Matraś Maciej 3416
 Matsuka Jin 2624
 Matuchniak-Krasuska Anna 2640, 10015
 Matulewicz Jerzy zob. Jerzy Matulewicz, bł.
 Matuła Adrian 9363; red. 9363
 Matusak Piotr 10016, 10017
 Matuschka Michael von 5423
 Matusewicz Wiesław 10288
 Matusiak Marcin 4642
 Matusiak Szymon 949
 Matusiak Wojtek 4807; red. 6015; tł. 4807; współpr. 4778
 Matusiewicz Andrzej 5391, 5742, 8497; oprac. 105; red. 269

- Matusiewicz-Lazarz Teresa, współpr. 6751
- Matusik Przemysław 415, 416, 1059; red. 173, 211, 416
- Matusz Bolesław 6639
- Matusz Bronisław 6615; tl. 6615
- Matusz Olga 6615
- Matusz-Rzewska Alicja 6615
- Matuszak Grzegorz 3417
- Matuszak Tomasz 1082, 1166, 1219, 4547, 4725, 4735, 4836, 6083, 10053; wyd. 2521
- Matuszak Zygmunt 7627; oprac. 10046; przedm. 10046
- Matuszczyk Zbigniew 8703
- Matuszczyk-Rychlik Ewa 6512
- Matuszek Czesław 4123
- Matuszek Gabriela 3265, 3266
- Matuszek Piotr 5639, 5712
- Matuszek Tomasz 4543; red. 4543
- Matuszewicz Andrzej, przedm. 3675
- Matuszewicz Tadeusz 7758
- Matuszewska Agnieszka 4834, 6366, 6367, 6734
- Matuszewska Przemysława 3362
- Matuszewski Ignacy 257, 9709, 9744
- Matuszewski Jacek 342, 710, 788, 788, 950, 1015, 4576, 5392, 5439; red. 342; uzup. 1041
- Matuszewski Józef 2258, 5439
- Matuszewski Karol 4835
- Matuszewski Paweł 11472; przedm. 11472; red. 11472
- Matuszewski Sebastian, red. 9682; wyd. 9750
- Matuszkiewicz Antoni 5165
- Matuszkiewicz Bogusław, wyd. 9641
- Matuszkiewicz Iwona 5165
- Matuszny Franciszek 10289
- Matyzyk Mateusz 6626
- Matveev Gennadij Filippowicz 4547
- Matvejczyk Dymitryj Časlavavič 2075, 8510
- Matwiejczuk Agnieszka 1579
- Matwiejczyk Witold, rec. 8702
- Matwijowski Krystyn Jakub 79, 749, 1044, 7786
- Matwijów Maciej 3442, 7628; red. 315
- Matyasik Joanna 1333, 1340, 1341
- Matyaszczyk Dorota 3573, 3771
- Matyja Daria 2635
- Matyja Katarzyna 4845
- Matyjas Remigiusz 4140, 6351
- Matyjasek Joanna 3504
- Matykiewicz-Kołodziej Małgorzata 2452
- Matysek Kazimierz 6451
- Matysiak Dorota 3440
- Matysiak Jarosław 5408, 5833, 10848
- Matysiak Zdzisław 6551
- Matysiak Zygmunt 6551
- Matyszkiewicz Paweł 5215
- Matywiecki Piotr 1403, 3221, 3253
- Mauersberg Stanisław 880
- Mauthausen, Austria; obóz Mauthausen-Gusen 9831
- Mayenburg Marius von 11479
- Mayenowa Maria Renata 397
- Mayewski Paweł 10311
- Maywald Małgorzata, tl. 1598
- Mazák Alberik 4043
- Mazan Bogdan 3184, 3314
- Mazan Kazimierz, oprac. 1205
- Mazan Wojtek 1846
- Mazaniec Jan 5971
- Mazanowska Izabela 4967, 10162; przedm. 10162; red. 10162
- Mazek Roman 8498
- Mazella Jan 9544
- Mazgaj Dominik 3721
- Maziarnia Strzelecka, pow. chełmski 3696
- Maziarz Antoni 5423, 8772, 8811; oprac. 11285; rec. 8660
- Mazik Magdalena 3969
- Mazik Piotr 9283
- Mazowiecki Tadeusz 5972, 10183, 10290, 10334
- Mazowieckie województwo 4818
- Mazowsze 120, 236, 367, 617, 938, 1065, 1089, 1605, 1749, 1965, 2048, 2135, 2210, 2313, 2346, 2381, 2592, 2697, 2730, 3622, 4484, 4529-4532, 4690, 4818, 5172, 5329, 5332, 5424, 5559, 5602, 6193, 6337, 6373, 6425, 6493, 6543, 6572, 6731, 6770, 6839, 6852, 6877, 6889, 6964, 6966, 7044, 7092, 7169, 7215, 7611, 7878, 8400, 8609, 10592; księstwo 6868; Płockie 4531; Południowe 4530; Północne 3236, 4532, 6492, 10669, 11026
- Mazowsze północne i jego sąsiedzi 6492
- Mazowsze w retrospektywie badawczej 6493
- Mazur Agnieszka 10599
- Mazur Daria 3267, 5121; red. 5176
- Mazur Dominika 6924
- Mazur Dorota 5632
- Mazur Elżbieta 4399
- Mazur Grzegorz 2582, 4698, 4814
- Mazur Hubert 1182, 1197, 1198; rec. 1088
- Mazur Jan Marcin 5992
- Mazur Jolanta 4302
- Mazur Krzysztof 4698
- Mazur Leokadia 5468
- Mazur Lucas B. 11459
- Mazur Lúdmila Nikolaevna, red. 1170
- Mazur Maria 11378
- Mazur Mariusz 910, 10849; przedm. 910, 10560; rec. 10646; red. 290, 910, 10560; repl. 10646
- Mazur Piotr 2010
- Mazur Przemysław, rec. 10374
- Mazur Sławomir 11379
- Mazur Stanisław 6639; red. 5711
- Mazur Waldemar 11196
- Mazur Wojciech 4832, 9343
- Mazur Zbigniew 2710, 5973
- Mazurek Andrzej 5564
- Mazurek Czesław, rec. 10084
- Mazurek Jerzy 3268, 4037, 4642, 4690, 5737, 8734
- Mazurek Joachim Andrzej 4998
- Mazurek Mirosław 6759; przedm. 6759; red. 6759
- Mazurek Monika 2625
- Mazurek Sławomir 3801
- Mazurek Teresa 6710
- Mazurek Wojciech 855, 6710, 10850
- Mazurkiewicz Anna 984
- Mazurkiewicz Bartłomiej Jakub 5037
- Mazurkiewicz Bolesław Kazimierz 8966
- Mazurkiewicz Ewelina 777, 3904
- Mazurkiewicz Jan 9123, 10900
- Mazurkiewicz Józef 9483
- Mazurkiewicz Kazimierz 3204
- Mazurkiewicz Maciej 10291
- Mazurkiewicz Maciej Jan 10162
- Mazurkiewicz Marek 11173
- Mazurkiewicz Maria 10900
- Mazurkiewicz Michał 3351, 3574
- Mazurkiewicz Piotr 8828
- Mazurkiewicz Roman, rec. 7269
- Mazurkowska Bożena 3204, 3295; red. 3197
- Mazurówna Krystyna 3957
- Mazurski Krzysztof Radosław 33, 431, 5974, 5975; rec. 4149
- Mazuruk-Urbańska Ewa 3956
- Mazury, Mazurzy 203, 224, 293, 641, 874, 1163, 1944, 1995, 2021, 2210, 2417, 2567, 2569, 2605, 2630, 2670, 3010, 3242, 3344, 3814, 4115, 4163, 4176, 4258, 4731, 4836, 5152, 5162, 5381, 5424, 6307, 6394, 6440, 6494, 7056, 7972, 8021, 8920, 9040, 10205, 10208, 10406, 10491, 10536, 10540, 10583, 10590, 10609, 10610, 10715, 10856, 10987, 11122, 11173, 11184, 11196
- Mazury, pow. kolbuszowski 10870; region 6528
- Mazuryk Marcin, red. 11287
- Mażewski Lech 4676, 8499, 8614, 10333; przedm. 8614; red. 8065, 8614
- Mażul Maciej 4400
- Mażulis-Frydel Anna, red. 3149
- Maćik Hubert 4908
- Maćior-Majka Beata 4814
- Maćzewska Katarzyna 1756
- Maćzewski Ryszard 1757, 9344; oprac. 2324
- Maćzka Dorota 9345

- Mączka Grzegorz 750, 3644
 Mączka Józef 5437
 Mączka Stanisław 9877
 Mączka Wiesław 2348
 Mączkowski Władysław zob. Władysław Mączkowski, bl.
 Mączyńska Magdalena 2615, 5406, 6735
 Mączyński Maciej 2823, 3166; red. 3166, 3167
 Mączyński Piotr 4351
 Mączyński Ryszard 3622, 4038, 4979
 Mądra pamięć 1158
 Mądry Anna, tl. 3324
 Mądry Wojciech 5896
 Mądzik Leszek 3502
 Mądzik Władysław 9910
 Mała-Malatyńska Katarzyna 3977
 Mchawa, pow. leski 8566
 McLeod Mona K. 8500
 Mechliński Jerzy, przedm. 3411; red. 3411
 Mechowiec, pow. kolbuszowski 6495
 Mecner Krzysztof 11194
 Medaliści Mistrzostw Polski w chorcie sportowym 4124
 Medeksza Antoni 8069
 Meder Johann Valentin 2545, 4042
 Mediewieci 5392
 Medvedeva Olga Rahmilovna 2680
 Medwadowski Jan Aleksander 5976
 Medyny, pow. lidzbarski 6957
 Medyńska Esti 9955; tl. 9955
 Medyński Marcin 3836, 6633; red. 5563
 Meger Iwona 2727
 Mehoffer Józef 8733
 Mehring Franz 6593
 Meidner Ludwig 3504
 Meilus Elmantas 2062; rec. 7425
 Meir Jechiel 8554
 Meissner Andrzej 951, 6233, 8501; red. 8569
 Meissner Roman K., wyd. 7982
 Meissner-Łozińska Justyna 8501
 Mejor Mieczysław 2059
 Mejos Dean Edward 11047
 Meksyk 3505, 4718
 Melak Andrzej, współpr. 5977
 Melak Stefan 5977
 Melancton Filip (właśc. Philipp Schwartzerd) 7327
 Melcer Wanda 3350
 Meler Jan 10851
 Méléze Modrzejewski Joseph 889
 Meller Dariusz 125
 Meller Katarzyna 3214, 3299, 7435; rec. 7351
 Meller Leon, pseud. Jędrus 10917
 Meller Stefan 10183, 11392
 Mel'nik Andrij 10828
 Melnyk Lidia 4044
 Melnyk Marek 2670
 Melsztyn, pow. tarnowski 908
 Memory of heritage, heritage of memory 5206
 Mencil Wojciech 10127
 Mencer Łukasz, wyd. 4487
 Mencfel Michał 3551, 6087
 Mencwel Andrzej 2607, 4696, 6078; red. 2607
 Mendel Maria 7495; przedm. 7495; red. 7495
 Mendelsohn Erich 3822
 Mendog 2606
 Mendruń Józef, red. 2305
 Mendyk Joanna 2051
 Mendykanci 5121
 Mendykowa Aleksandra 3440
 Menik Vera 2394
 Men'sikov Mihail Osipovič 8272
 Mentalność rosyjska a Polska 5207
 Mentel Anna, oprac. 97
 Menz Mariusz 952; wyd. 5904
 Meran, najwyższa wydma w Otwoku 6533
 Mercator Gerard 2309
 Mercyng Henryk 2309
 Merian Matthäus 6612
 Mering Wiesław, przedm. 5732
 Meritum 227
 Merkel Angela 2591
 Merlini Domenico 3727
 Merxmüller-Jakubik Mariola, red. 1349
 Mešerskij Vladimir Petrovič 8369
 Mesjanizm polski i martyrologia narodowa 3575
 Messing Antoni 3627
 Meszcze zob. Piotrków Trybunalski
 Mesze, pow. nowosolski 6445
 Metalurzy znad Kaczawy 6736
 Metler Bonawentura 5978
 Metody geofizyczne w archeologii polskiej 2016. 777
 Metyka dominikanów poznańskich 1576–1815. 2531
 Metyki chrztów i ślubów od 1715 r. do 1765 r. 7257
 Metyki chrztów parafii pw. Marii Magdaleny w Łęcznej 7258
 Metyki Kolegiaty św. Wawrzyńca w Wojniczu 1675–1784. 7259
 Mettauer Philipp, red. 2576
 Mettermich Klemens von 2623, 8637, 8828
 Metzger Joanna 10902
 Metzler Dieter 3551
 Meus Konrad 3418, 4288, 4433, 8654, 9346; przedm. 2568; rec. 2535; red. 2568, 3067
 Meysner Paweł 6853
 Mezuz z tego domu 1758
 Męcina Marcin 643
 Męcinińscy, rodzina 3447, 5516
 Męciniński Józef 7461
 Męciewska Marta 3470
 Męcyszkowski Łukasz 888, 2048
 Mędlewski Michał 9710
 Mędrzecki Włodzimierz 4387; red. 2641
 Mędzelowski Tadeusz 4672
 Mękarski Stefan 6478
 Mętrak Dorota Anna 10852
 Mętrak Maciej 3111
 Mężyk Robert 11403
 Mężykowska Aleksandra, red. 9835
 Mężyiński Andrzej 6283; red. 1407
 Miałzioł, Białoruś 9664
 Mianowski Lucjan 3634
 Miarka Karol 5979
 Miasta wielu religii 3802
 Miasta, regiony i ludzie 2567
 Miasteczko Śląskie, pow. tarnogórski; Żygliniek 817
 Miastko, pow. bytowski 10967
 Miasto bez murów 1696
 Miasto Ostrow i dobra przygodzkie 2532
 Miasto w Europie Środkowo-Wschodniej 2568
 Miatkowska Marta, tl. 6474
 Miazga Beata 2235, 6736; rec. 4755; współpr. 2234
 Miąskowska Magdalena 3290
 Miązek Bonifacy 3269, 5418
 Mich Szymon, rec. 6986
 Michael Küchenmeister von Sternberg, wielki mistrz krzyżacki 6985, 7086
 Michalak Aleksander R. 5315
 Michalak Arkadiusz 4790, 7180
 Michalak Bartosz 3958, 3959
 Michalak Beata, rec. 2892
 Michalak Justyna 5205
 Michalak Marcin 8614
 Michalak Paweł 5205; red. 5205
 Michalak Piotr 5980
 Michalak Ryszard 10853
 Michalcz, Ukraina 4751
 Michalczenia Jakub, przedm. 3262; red. 3262
 Michalczuk Anna, tl. 5335
 Michalczyk Stanisław, red. 3481
 Michalczyk Stanisław (1906–1965) 5981
 Michalczyk Zbigniew 3576, 3622, 3799; oprac. 3553
 Michalczyk-Kondratowicz Krystyna 5981
 Michalec Beata 5602
 Michalec Bogdan 11240
 Michalec Danuta 3575
 Michalewski Błażej 3544
 Michalik Danuta 6301
 Michalik Ewa 6122
 Michalik Gabriel 5925
 Michalik Jan 2775, 3993, 4511, 8779
 Michalik Janusz 5668
 Michalska Alicja 1389
 Michalska Iwonna 3084, 3428; przedm. 3427, 3428; red. 2857, 3427, 3428

- Michalska Julita 3635
 Michalska Katarzyna 7568
 Michalska Monika 953
 Michalska Oktawia 5824
 Michalska Paulina 3133
 Michalska-Bracha Lidia 2623, 2905, 4387, 8502–8504, 8822; red. 2623
 Michalska-Górecka Paulina 3112; red. 3112
 Michalski Adam 8420
 Michalski Grzegorz 3084, 3428, 8749; przedm. 3427, 3428; red. 2857, 3427, 3428
 Michalski Jan 5545
 Michalski Jarosław 8749
 Michalski Leszek Ignacy 5982
 Michalski Maciej 416, 4884
 Michalski Paweł 4673
 Michalski Tadeusz, oprac. 1567
 Michaluk Dorota 5586, 8064, 8799; przedm. 8510, 8799; red. 4484, 8510, 8799
 Michaluk Kamil, rec. 1937
 Michał Anioł (właśc. Michelangelo Buonarroti) 7744
 Michał Korybut Wiśniowiecki 7509, 7786
 Michał Kozal, bl. 5336
 Michał Sopoćko, bl. 9483
 Michał Tomaszek, bl. 5344, 5983
 Michałek Andrzej 7019
 Michałek-Simińska Anna 4675
 Michałkiewicz Monika 1411
 Michałowicz Krzysztof 6498
 Michałow-o, pow. białostocki 4866
 Michałow-o, pow. gostyński 2931
 Michałowska Aleksandra 435, 3419
 Michałowska Grażyna, red. 4722
 Michałowska Teresa 3362, 7020
 Michałowska ziemia 2108
 Michałowska-Mycielska Anna 7629; rec. 2524
 Michałowski Andrzej 777, 2278, 10292
 Michałowski Bartłomiej, red. 11398
 Michałowski Ignacy 7750
 Michałowski Janusz Maciej, rec. 1898
 Michałowski Roman 4288, 7158; red. 221
 Michałowski Witold Stanisław 6035
 Michałowski Zygmunt 8782
 Michaś Julian Aleksander 4980
 Michaux Aleksander, pseud. Miron 8074
 Michejda Kornel 5451
 Michel Irena 9015
 Michel Małgorzata 8545
 Michelsen Christian 2566
 Michlic Joanna Beata 9894
 Michna Radosław 8505
 Michna Wiesław 6385
 Michniewicz Krzysztof, przedm. 9491
 Michniewicz Maria 7043
 Michnik Adam 2607, 4696, 6078, 6265, 11144
 Michnik Monika 777, 817, 954
 Michnik Stefan 5338
 Michniów, pow. skarżyński 9969
 Michow Elżbieta 3119
 Michta Jerzy 6439, 6632; przedm. 6439; red. 6439; wyd. 6439
 Micińska Anna, tl. 3843; wyd. 9023
 Miciński Tadeusz 3270, 3319, 3333, 3350, 3374, 4689, 8442, 8515
 Mick Christoph 8888
 Mickiewicz Adam 2580, 2835, 3184, 3195, 3242, 3270, 3279, 3319, 3351, 3427, 4008, 4064, 5188, 5190, 5984, 8075, 8117, 8234, 8642, 8833, 8878
 Micygała Wojciech 1128
 Miczajka Karol 9965
 Midowicz Władysław 4125
 Midura Franciszek 3675, 6586; red. 5164
 Miechowice zob. Bytom
 Miechowicz Łukasz 777
 Miechowita Maciej zob. Maciej z Miechowa
 Miechów, woj. małopolskie 2051, 7234; powiat 10055; region 10055
 „Mieczem i szczytem”. Broń na polu walki 4791
 Mieczkowska Halina 1381; red. 1402; współpr. 8093
 Mieczkowski Antoni 4697
 Mieczkowski Robert 664, 2745, 10565, 10854, 10902; przedm. 4734; red. 664, 2745, 4702, 4734; wyd. 7915
 Mieczkowski Zbigniew 4792
 Miecznik Jerzy B. 4401
 Miecznikowie, rodzina 3511
 Miecznikowska Elżbieta 9347
 Miecznikowski Zbigniew 6373
 Mieczynski Grzegorz 2969, 8506; wyd. 8016
 Miednoje, Rosja 5393, 9809
 Miednoje 5393
 Miedzak Witold 3619, 3771, 3803
 Miedziana Góra, pow. kielecki 2623
 Mieg Friedrich von 2325
 Miegoń Tomasz 11380
 Miejsca pamięci 5208
 Miejsca wspólnej pamięci Tatarów Wielkiego Księstwa Litewskiego 5209
 Miejsce Piastowe, pow. krośniński, woj. podkarpackie 7880
 Miejska Biblioteka Publiczna im. Wiktora Gomulickiego w Ostrołęce 1383
 Mielcarek Adam Janusz 9348
 Mielcarek Andrzej 3836
 Mielczarek Adam 10544
 Mielczarek Joanna 2589
 Mielczarek Kinga 2402, 8507
 Mielczarek Maria, wyd. 9628
 Mielczarek Tomasz 3480, 11381; rec. 11413
 Mielczarek Urszula, wyd. 9628
 Mielczarski Zbigniew 10855
 Mielczewski Marcin 4043
 Mielec, woj. podkarpackie 2848; powiat 2848; region 2848, 8892
 Mielezskiewicz Stanisław Stefan 3511
 Mielewczyk Margaretta 4674
 Mielewczyk Wojciech 2309, 2408; rec. 6672
 Mielęcki Andrzej 9116
 Mielhorski Robert 3241; przedm. 3241; red. 3241
 Mielnik Magdalena, red. 1667
 Mieln-o, pow. koszański; Unieście 10637
 Mielżyński, ród 4265
 Mięń, pow. bielski, woj. podlaskie 10063
 Miernicki Andrzej 4748
 Miernik Grzegorz 10652, 10997
 Miernik Piotr 3710, 5422
 Mierosławski Ludwik 8129
 Mierzecki Roman 2970; rec. 6277
 Mierzeja Teodor 10874
 Mierzejewska Agata, współpr. 1557
 Mierzejewska Milena 635, 7630, 7631
 Mierzejewski Karol 4690
 Mierzeszyn, pow. gdański 4207
 Mierzwa Edward A. 4543
 Mierzwa Janusz 4695, 8064; red. 5575
 Mierzwa Teresa 3804
 Mierzwicki Maciej 3622
 Mierzwiński Mariusz 3729, 3893; przedm. 3729, 3893; red. 3729, 3754, 3893
 Mieses Izaak 5985
 Mieske (Mieszko) Hans 7551
 Mieszek Małgorzata 3204, 4265
 Mieszkańcy i zabudowa Lubartowa w inwentarzu miasta 7260
 Mieszkańcy miasta Chrzanowa 5394
 Mieszkańcy wspominają 6537
 Mieszko I 2136, 2592, 4861, 4884, 4942, 5087, 5133, 6366, 6940, 6951, 7013, 7015, 7046, 7131
 Mieszko II 6792
 Mieszko III Stary 2051
 Mieszko wice, pow. gryfiński; gmina 6496
 Mieszkowska Anna 3960, 3961, 6140
 Mieszkowski Łukasz 8557
 Mieszkowski Radosław 777
 Mieszkowski Stanisław 5986
 Mieszkowski Tadeusz 6484
 Mieszkowski Wiktor, red. 159
 Mietelski Michał M., tl. 2773
 Miętla Mieczysław 4444; współpr. 4444

- Mietz Andrzej 2567, 7632; red. 343
 Międzobrodzka Małgorzata 2602, 4402
 Między geopolityką a emigracją 2745
 Między Łagow a Łagowem 6480
 Między Łañcutem a Antoninami 4403
 Między misją a profesją 4675
 Między nauką a popularyzacją 1443
 Między pamięcią a projektem przeszłości 8508
 Między realizmem a apostazją narodową 4676
 Między rasofobią a rusofilią 3270
 Między stadionem a brzegiem jeziora 2971
 Między Wilnem a Olsztynem 10856
 Między Wisłą a Pilicą 228
 Między Wschodem a Zachodem 4039
 Międzycród, woj. wielkopolskie 11292; powiat 2408
 Międzymorze. Nadzieje i ograniczenia 9349
 Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Piękno w sacrum” 3805
 Międzyrzec Podlaski, pow. biański 3485, 6134
 Międzyrzecz, woj. lubuskie 3885, 3886, 6497, 6498, 7021, 8781, 11174; obóz 10117; region 3885, 6497, 6498, 7021
 Międzyrzecz – gród i zamek 7021
 Międzyzaborowe kontakty ziemianstwa 8509
 Międzyzakładowy Robotniczy Komitet „Solidarności” 10293
 Migalska Kinga, rec. 2458
 Migasiewicz Paweł 5321; red. 5485
 Migasiński Jacek 2607; przedm. 2838; red. 2607
 Migdalska Małgorzata, tł. 8032
 Migdalski Antoni 8639
 Migdalski Paweł 442, 955, 5166, 6366, 6367, 6496, 6612, 10857; przedm. 6366, 6367; red. 6366, 6367
 Migdał Jolanta 2453, 2972
 Migiem przez życie 8909
 Migniewicz Łukasz 6626
 Migoń Krzysztof 738
 Migracje a tożsamość narodowa mieszkańców Europy Wschodniej 8510
 „Migracje, podróże w dziejach” 7633
 Migrała Leszek 3806, 3905, 5971, 7022, 8511, 10018, 10858–10860; red. 141
 Mihajlovs'kij Vitalij 2578, 7634; przedm. 2578; red. 2578
 Mihał'čuk Ganna 7635
 Mihanowicz Jan 3322
 Mijaczów zob. Myszków
 Mijakowski Krzysztof, red. 10053
 Mijewska Jolanta 56
 Mika Dorota 3167
 Mika Ewelina 3196
 Mika Norbert 2544, 7067
 Mika Tomasz 5079
 Mikczyński Paweł Piotr 11336
 Mikiciuk Elżbieta, red. 3270
 Mikietyński Piotr, rec. 9941; wyd. 4705
 Mikinka Aleksandra Ewelina 3271
 Miklas-Frankowski Jan 2709
 Miklasieński Franciszek 9024
 Miklaszewska Joanna 5407
 Miklaszewski Stanisław 5407
 Mikler-Chwastek Anna 2973
 Miklewska Anna, wyd. 10264
 Miknys Rimantas 2606, 4484, 8510
 Mikocka-Rachubowa Katarzyna 3577, 3622
 Mikołcki Marian 5395
 Mikołaj I, car 2629
 Mikołaj II, car 7998
 Mikołaj Czarnecki, bl. 5987
 Mikołaj z Czech 6853
 Mikołaj z Hussowa 3254
 Mikołaj z Koźła 5187
 Mikołaj z Krakowa 4881
 Mikołaj z Kutna 7169
 Mikołaj z Polski 6880
 Mikołajczak Małgorzata 10961; red. 3305
 Mikołajczak Tomasz 3554
 Mikołajczyk Antoni 1720
 Mikołajczyk Jacek 3962
 Mikołajczyk Jolanta 5396
 Mikołajczyk Magdalena 4695
 Mikołajczyk Marcin, rec. 5100
 Mikołajczyk Marek 4625; red. 4625
 Mikołajczyk Marian 7636; rec. 7208
 Mikołajczyk Mirosław 42
 Mikołajczyk Stanisław 4715, 11141
 Mikołajec Józef 5825
 Mikołajski Olgierd 1738, 2018
 Mikołów, woj. śląskie 3366, 5513, 10996; Śmiłowice 11368
 Mikorzyn, pow. koniński 6281
 Mikos Sylwia 4559
 Mikosiak Janusz, wyd. 10404
 Mikoś Michał J. 2709
 Mikucki Jerzy 5988
 Mikules Helena 5310
 Mikulicz-Radecki Jan 2901
 Mikulík Dalibor, red. 384
 Mikulla Bodo, fot. 8239
 Mikulscy, rodzina 10856
 Mikulska Marta 10038
 Mikulska-Haniec Ludwika 5564
 Mikulski Krzysztof 5881; red. 200, 4483, 4484
 Mikulski Marcin J., rec. 8559; republ. 8559
 Mikulski Stanisław 3924
 Mikuła Maciej 559, 560, 4574, 7023, 7075, 7637; wyd. 7248, 7251
 Mikuła Małgorzata 1417
 Mikuła Radosław, red. 4092
 Mikusek Marcin 1044
 Milan Grzegorz 4642
 Milanović Jasmina 2583
 Milanowski Kazimierz 8734
 Milanów, pow. parczewski 9693
 Milanówek, pow. grodziski, woj. mazowieckie 3062
 Milbert Elżbieta 5397
 Milczarek-Gnaczyńska Magdalena 2789
 Milczyński Adam 3328
 Milecka Krystyna 7180
 Milejski Paweł 1777, 2234, 2235; rec. 2213
 Milejski Sławomir 4794
 Milek Sławomir 2254
 Miler Jacek 2727, 3622
 Milewicz Zygmunt 5288
 Milewiczowie, rodzina 10856
 Milewscy (von der Milwe), rodzina 4483
 Milewska Iwona 4751
 Milewska Marta 4690
 Milewska Monika 7633
 Milewska-Młynik Anna 3544, 3963, 6100
 Milewska-Ważbińska Barbara 2059, 4986
 Milewski Dariusz 698, 1298, 1299, 7560, 7638; przedm. 7560; rec. 4398, 7389, 7531, 7562; red. 7560
 Milewski Ireneusz 2048
 Milewski Jan Jerzy 10861; rec. 9470; red. 161
 Milian Andrzej 4981
 Milicyjny meldunek z 4 II 1946 r. dotyczący postępowania żołnierzy sowieckich 10294
 Milicz, woj. dolnośląskie 777
 Milicz Jan 6853
 Milik Katarzyna 7633
 Milisauskas Sarunas 6696, 6721, 6737
 Miliszkievicz Grzegorz 1444, 1937
 Militarne pomorskie 4793
 Militarne dziedzictwo Świebodzina i okolice 4794
 Miltz Wojciech 9824
 Miller Aleksej II'ic 8272, 8822
 Miller Eyal 3487
 Miller Ilona 2011
 Miller Ryszard 2207, 2208
 Miller Stanisław 9711
 Miller-Jankowska Maria, oprac. 1793
 Miłowka, pow. żywiecki 4240, 9514
 Milsy, rodzina 5277
 Miłska Wanda 5277
 Miłski Bernard Zygmunt 5277
 Miłska Barbara 6172
 Miłuska-Stasiak Jadwiga 3442, 6524
 Miławicki Marek 3440, 4845, 5034, 5037; red. 4845
 Miławska Małgorzata 3171
 Miłkowska Wioletta, red. 8535

- Miłkowski Tomasz 3964; red. 3973; współpr. 3953
- Miłkowski Zygmunt 8129, 8164
- Miłobędzki Paweł 10059
- Miłosz Czesław 2727, 2780, 2855, 3084, 3209, 3222, 3269, 3270, 3272, 4698, 5190, 6078, 10974
- Miłosz Jan 6438, 10467, 10862, 11056
- Miłoś Cezary 3658
- Minden George 10544
- Minich Dobrochna 4677
- Minich Marian 3502
- Minkiewicz Barbara 4386; przedm. 4386; red. 4386
- Minksztym Joanna 1051
- Minta-Tworzowska Danuta 5408
- Mińsk 1166, 1309, 2101, 3440, 4532, 4690, 8272, 9650
- Mińsk Mazowiecki, woj. mazowieckie 5877, 6499, 7986, 8947, 9010; powiat 1829, 9293; region 9771
- Mińsk Mazowiecki i okolice w gazetach polskich z lat 1831–1939. 7986
- Miodek Jan 3177
- Miodońska Barbara 6232
- Miodońska-Brookes Ewa 2775
- Miodoński Jan 5451
- Miodoński Mirosław, rec. 2455; red. 194
- Miodowicz Alfred 10334
- Miodowski Adam 8512–8514; rec. 9102
- Miodunka Piotr 2277, 6458, 7639, 7640
- Miodunka Władysław 3222; przedm. 3222; red. 3222
- Mioduszewska Wioletta Anna 10019
- Mioduszewski Tomasz 3016
- Miotek zob. Kalety
- Mira d'Ercole Marco, przedm. 2504; red. 2504
- Miraj Krzysztof 4420, 6411
- Mirandola Franciszek (właśc. F. Pik) 3248, 8508
- Mirczewska Halina 6053; red. 6053
- Mirczewski Maciej 6053; red. 6053
- Mirecka-Loryś Maria 10295
- Mirek Agata 4487, 10863
- Mirek Małgorzata 3409, 3477
- Mirek Zbigniew, oprac. 6058; red. 6058
- Mirkiewicz Agnieszka 4126, 4162
- Mirocha Wojciech 3642
- Mirocin, pow. przeworski 6759
- Miron zob. Michaux Aleksander
- Mironczuk Jan 2569, 10864
- Mironowicz Antoni 2681, 4880, 4982, 5593, 6169, 7024, 7641–7643; rec. 7590; red. 1334; repl. 5593; wyd. 6800
- Mironowicz Eugeniusz 6245, 10020; rec. 9091; red. 154
- Mironowicz Marcin 5172, 7644
- Mirończuk Anna 778, 4342
- Mirończuk Robert 3606
- Mirosławiec, pow. walecki 6500
- Miroszewski Kazimierz 2974, 4678, 5651, 6599, 10865, 11424; red. 380, 6379, 11424
- Mirota Dorota 6068
- Mirota Władysław 4983
- Mirowski Mikołaj 3965
- Mirowski Roman 3807, 5000
- Mirów, pow. myszkowski 6501
- Mirów i Łutowiec w wspomnieniach mieszkańców 6501
- Mirscy, rodzina 4335
- Mirzyński Robert, przedm. 6552
- Miscellanea archiwalne, biblioteczne i muzealne 379
- Miscellanea Historico-Archivistica* 229
- Miscellanea Historico-Iuridica* 230
- Miscellanea Oleśnickie* 231
- Miscellanea res Polonorum* 7645
- Miščičin Irina 2975
- Misiak Elżbieta 6570
- Misiak Józef 5989
- Misiak Małgorzata 5989
- Misiak Marian 5560
- Misiak Tadeusz, red. 302
- Misiarczyk Leszek 7025, 7062
- Misiarz Radosław, rec. 4694
- Misie, pow. bialski; gmina 6502
- Misiejko Andrzej 4642
- Misiewicz Krzysztof 777
- Misiewicz Paulina, red. 753
- Misiniec Stefan 6115
- Misiuk Andrzej 4559, 4814
- Misiuk Zbigniew 7054
- Misiura Grzegorz 513, 736
- Misja Dziaja* 3478
- Misje ludowe księży Misjonarzy św. Wincentego a Paulo na wadowickim terenie w 1898 r. 7987
- Misjonarze 7406, 7987, 8159
- Mis'ko Źliń 6924
- Mistewicz Marek 3808
- Mistyczna Wielopolszczyzna 6655
- Miszalska Jadwiga 3671
- Miszczuk Marian 3038, 3039, 3062, 5786, 10059; red. 9636; współpr. 3031; wyd. 9837
- Miszewski Dariusz 10021; wyd. 9618
- Misztal Emilia 855
- Misztal Lidia, red. 5123, 5313
- Misztal Małgorzata 2012
- Misztal Stanisława 6024
- Miškiewicz Aleksander 2698; red. 2698, 5488
- Miškiewicz Paulina, red. 5442
- Miśkowiec Maciej, rec. 2898, 3797, 6240
- Miśnia 6978
- Miśta Piotr, oprac. 680
- Miśta Wojciech, oprac. 680
- Mitkiewicz Leon 8967
- Mitologizacja człowieka w kulturze i literaturze iberyjskiej i polskiej 3273
- Mitoraj Igor 3551, 3622
- Mitosek-Sabbo Danuta 10296
- Mitraś Stanisław 8639
- Mitric Olympia 2554
- Mitrovits Miklós 6164
- Mittelalterliche Architektur in Polen 3809
- Mitterer Josef 2048
- Mitterrand Francois 4625, 10334
- Mity, legendy i historie 5167
- Mitzner Piotr 3270, 6078; red. 4659; wyd. 8936, 10202
- Mizera Tadeusz Piotr 8968
- Mizerniuk-Rotkiewicz Natalia 1637
- Miziołek Jerzy 3551, 3578, 3622
- Miziołek Władysław 5990
- Mleczek Tomasz 1166
- Mlejnek Josef 2780
- Mława, woj. mazowieckie 2530, 2697, 4904, 5448; powiat 2530, 6503; region 5448
- Młoda Myśl Ludowa* 4690
- Młoda Polska w najnowszych badaniach 8515
- Młodawska Magdalena 3639
- Młodecka Halina 2236; współpr. 7092
- Młodkowski Tadeusz 5991
- Młodziejewo, pow. słupecki 3714
- Młodzeniec Stanisław 3196
- Młody Przyrodnik* 3428
- Młodzi Idą* 3442
- Młodzi o języku dawnym 3134
- Młodzi Ukraińcy Mychajły Borysa „Żana” 10297
- Młodzianowski Józef 5248
- Młodzianowski Kazimierz 9272
- Młodziej antysystemowa w Polsce południowo-wschodniej 10298
- Młodzikowo, pow. średzki, woj. wielkopolskie 6684
- Młodkowska-Przepiórkowska Iwona 817
- Młynarczyk Ewa 3135
- Młynarczyk Jacek Andrzej 4679
- Młynarczyk Julian 9567
- Młynarczyk Marcin 7169
- Młynarczyk Zygmunt 3065
- Młynarczyk-Tomczyk Anita 2623, 5531
- Młynarska Beata Zofia 3836
- Młynarska Małgorzata, uzup. 5085
- Młynarska Maria 5234
- Młynarska-Kaletynowa Marta 6898
- Młynarski Emil 8742
- Młynarski Tomasz 11403
- Młynarz Miłosz, tł. 4662
- Mnatsakanyan Piruz 2688, 7646
- Mnemonika i pamięć kulturowa epok dawnych 5168
- Mnich Grzegorz 10866
- Mnich Marian 1536

- Mnich Roman 2546; red. 2546
 Mnichowski Janusz 5095
 Mniejszości narodowe i religijne na Żuławach 2682
 Mniejszość i większość 2569
 Mniszchowie, ród 7369
 Mniszech Jerzy Wandalin 3873
 Mniszek Jerzy 3134
 Mniszkówna Helena 4530
 Moatsos Michail 2504
 Möbius Theodor 2845
 Mocarski Andrzej 6077
 Mocarski Tadeusz 10022
 Mocarze, pow. łomżyński 7915
 Mocek Zbigniew 459
 Mochnacki Maurycy 8614, 8642
 Mochocka Elżbieta, red. 1096
 Mochny Rafał 4984, 10867, 10868
 Moczarski Kazimierz 10375
 Moczodan Rafał 3241
 Moczulski Janusz 2707
 Moczyński Zygmunt 4059
 Moćkun Łukasz, rec. 117
 Moćkun Sławomir 10974
 Modelski Stanisław 5992
 Modernios administracijos tapsmas Lietuvoje 7647
 Modliborzyce, pow. janowski 3767; parafia 7820
 Modliborzyce, pow. opatowski 6504
 Modlin zob. Nowy Dwór Mazowiecki
 Modlitewnik Zygmunta I Starego, 1524 r. 7261
 Modlitwy Gertrudy Mieszkówny 6792
 Modrak Mateusz, red. 6679
 Modrow Günter 10162
 Modrowski Marek 6537
 Modrzejewska Helena 1182, 2753, 3993, 8779
 Modrzejewska-Świgulska Monika 752; przedm. 752; rec. 752
 Modrzewski Andrzej Frycz 6663
 Modrzyński Mikołaj 689; rec. 3393
 Modrzyński Paweł Mateusz 720, 2548, 7026, 7027
 Modus 232
 Modzelewski Karol 2607, 4696, 6078, 10299, 10333, 10343
 Modzelewski Witold 2570
 Modzelewski Zenon 2727, 5993
 Moe Bjarke 4042
 Moeglich Marcin 6358, 7028; red. 6358
 Mogensen Anna Lone 10010
 Mogielnica, pow. grójceki 4140
 Mogielnica, pow. rzeszowski 4852
 Mogielska Alicja 3579
 Mogilnicki Aleksander 7988, 7989
 Mogilno, woj. kujawsko-pomorskie 2051, 3639
 Mogiła zob. Kraków
 Mołyłowice 2554
 Moisan-Jablonski Christine 1668, 3727, 4985
 Moj Magdalena 8516
 Moja Polska – moi Polacy 2571
 Moja Przyjaciółka 4414
 Moja Ziemia 11242
 Moja Ziemia. Artykuły 11242
 Mojduška Jadwiga 8517
 Mojecki Przeclaw 970
 Mojsak Kajetan 10869; rec. 10486
 Mojsik Tomasz 807
 Mojżesz, postać biblijna 2593
 Mojżesz Minc 6808
 Moklak Jarosław 8518; oprac. 2744; wyd. 8986
 Mokłowski Kazimierz 2454
 Mokošzyn zob. Sandomierz
 Mokotów zob. Warszawa
 Mokra, pow. kłobucki 4793, 10143
 Mokra Wieś, pow. nowosądecki 7241
 Mokre zob. Toruń
 Mokry Włodzimierz 4737
 Mokrzejcki Lech 3009
 Mokrzesz, pow. częstochowski 908
 Molenda Jarosław 5398, 6153
 Molenda Liliana 126
 Molga Jan, il. 6175
 Molga Katarzyna, współpr. 8655
 Moliere (Molier, właśc. Jean Baptiste Pogueulin) 7518
 Molik Witold 785, 1059, 2625, 4387, 5169, 8519; red. 968
 Molińska Marta 1158
 Moliński Jerzy 5927
 Molisak Alina 3221, 3274, 3292, 8638
 Möller Steffen 11479
 Molotov Václav Mihajlovič 10056
 Molski Marcin 3322, 4265
 Molski Paweł Maria 5994
 Mołdawia 2554, 2633, 4818, 7389, 7560, 7638
Molodoy Komunist (Malady Komunist) 4725
 Mołodów, Białoruś 3799
 Mołtajny, pow. kętrzyński 6703
 Mołtowo, pow. kołobrzeski 1584
 Mołynie zob. Piskorowice
 Momot Agata 2636
 Momot Michał 4008
 Monachium, Niemcy 3502, 4102, 6281, 10974
 Monastycyzm XV–XVIII w. 4986
 Monety zakonu krzyżackiego i państwa pruskiego 1665
 Monety ze stanowiska nr 4 w Gieczu 2236
 Mongolia 2605, 2832, 4806, 7079
 Moniak Andrzej 5166, 5206
 Monikowska Krzysztofa 1454
 Moniuszko Adam 7648, 7649
 Moniuszko Stanisław 4064, 5995, 8535
 Monografia Ojcowskiego Parku Narodowego 5170
 Monografia Skawiny 6591
 Monografia Towarzystwa Strzeleckiego Bractwo Kurkowe w Tarnowie 4404
 Monografia z okazji 90-lecia Lubelskiego Towarzystwa Myśliwskiego 4405
 Monografia zespołu muzycznego oraz katalog muzykaliów klasztoru ss. benedyktynek w Staniątkach 4040
 Mont Blanc 3374
 Montaigne Michael 7744
 Montanari Giacomo, red. 3720
 Monte Cassino, Włochy 888, 2580, 5215, 8898, 10028, 10034, 10157, 11223
 Montelatic Joanna 11382
 Monti Innocenty 3564
 Montmorency, Francja 2727
 Montgomery Katarzyna, współpr. 3935
 Montowski Michał 8520
 Montreal, Kanada 10633
 Moore Barrington jun. 2398
 Moraczewska Barbara 2976
 Moraczewska Zofia z Gostkowskich 5572, 8365
 Moraczewski Hilary 5235
 Moraczewski Jędrzej 9712
 Morawiec Adam 2824
 Morawiec Arkadiusz 3275, 6113
 Morawiec Jakub 5257
 Morawiec Norbert 11424
 Morawińska Agnieszka, przedm. 1755; red. 1611
 Morawska Ewa 1042
 Morawska Karolina 4536
 Morawska Ostrawa zob. Ostrawa
 Morawska Teofila z Radziwiłłów 3231
 Morawska-Nowak Barbara, rec. 253, 11475
 Morawski Dominik 4737, 10974
 Morawski Franciszek 3295
 Morawski Jerzy 4008
 Morawski Kajetan 10265
 Morawski Konrad 5744
 Morawski Michał 4487
 Morawski Szczepny 8786, 8786, 8787
 Morawski Wojciech 3708; red. 3708, 4315
 Morawski Zbigniew 6562
 Morawy 2543, 2544, 2549, 2573, 3506, 4633, 7067, 8637, 8707
 Morcinek Gustaw 3383
 Mordalik-Młodawski Kasper 2573
 Mordarski Ryszard, red. 2812
 Mordka Artur 2789
 Mordzak Adam 9350
 Morello Giovanni 1695
 Morenberg Andrzej 3383

- Moretti Franco 3276
 Morgiewicz-Czuper Marianna 4415
 Morkowski Janusz Stanisław 8521
 Morochów, pow. sanocki 6505; Witriany 9237
 Moros-Palys Zofia 11479
 Morow Krzysztof 4317
 Moroz Anna 5210
 Moroz-Grzelak Lilla 9349
 Morstin Jan Andrzej 7262
 Morsztyn Hieronim 2402
 Mortęska Magdalena 7819
 Moryc Cyprian Janusz 4878, 5008, 5037, 5112, 5119, 6282; red. 3243
 Moryń, pow. gryfiński; gmina 6496
 Morys-Twarowski Michael 2132, 2631, 5399, 5400; rec. 6573, 7274
 Morysowie, rodzina 5399
 Morze 2617
 Morzyńska-Wrzosek Beata, red. 5176
 Mosakowski Janusz 5166; przedm. 3338; red. 3338
 Mosiejczyk Jakub 2227
 Mosiewicz Antoni 10300
 Mosina, pow. poznański; Jezioro 3040
 Mosingiewicz Teresa 2704
 Mosionek-Schweda Magdalena, red. 4513
 Moska Waldemar 4159
 Moskal Tomasz 2048, 5037, 5825, 8522, 9295; rec. 2766; red. 1217
 Moskal-del Hoyo Magdalena 874
 Moskała Katarzyna 3635
 Moskała Marek 4501
 Moskała Piotr, oprac. 5287
 Moskovich Wolf 2546
 Moskwa 903, 1315, 1640, 2578, 3270, 3504, 4806, 4814, 7979, 7995, 8263, 8375, 9081, 9257, 9480, 10032, 10603, 11098; państwo 966, 2048, 2180, 7263, 7336, 7771, 7805
 Moskwa Jacek 5333
 Moskwa Jerzy 9845
 Mossakowska Wanda 6317; rec. 1816; red. 179, 401
 Mossakowski Anastazy 8602
 Mossakowski Stanisław 3622, 7650, 7651; przedm. 7950; red. 162; wyd. 7950
 Mossakowski Tadeusz 7651
 Most Carl August Ludwig 8256
 Mostowi, rodzina 5310
 Mostowicz Feliks 3544
 Mostowicz Irena 3544
 Mostowska Anna 3336
 Mostowy Franciszek 5310
 Mostowy Izidor 5310
 Mostowy Jan Gutt 5310, 5310; przedm. 5310
 Mostowy Józef 5310
 Mostowy Paweł 5310
 Mostowy Stanisław 5310
 Mostowy Władysław 5310
 Mosunova Tat'ana 1170
 Moszczeńska Izabela 8749
 Moszczyńska Ewa 7652
 Mosze Isserles 7428
 Moszumański Zbigniew 4806; wyd. 10337
 Moszyński Maciej 6438
 Moszyński Remigiusz 9713
 Moś Andrzej 670
 Mościbrody, pow. siedlecki 3675
 Mościce zob. Tarnów
 Mościcka Izabela 5559
 Mościcki Henryk 6531; przedm. 7219; wyd. 7219
 Mościcki Ignacy 9264
 Mościcki Tomasz 3966, 3967
 Mościska, pow. gostyński 6506
 Motow Irena 8523
 Motty Jan Chrzyciel 6181
 Motty Władysław 3299
 Motyka Grzegorz 6355, 10023, 10024, 10052, 10560
 Motyka Janusz 5401
 Motyka Władysław 2455, 4406
 Motyl Agnieszka 7723
 Motyl Krzysztof 4794, 10025
 Motyl Tomasz 2882
 Motylewicz Jerzy 7653; red. 223
 Motyw sakralny w ekslibrisie 1677
 Movna Marianna 2679, 3407
 Moza; region 7025
 Mozdawia Konrad 693
 Moździerz Zbigniew 2260; wyd. 5041
 Możańska Maja 3242
 Możdżeń Julia 890, 956
 Możdżyńska-Nawotka Małgorzata 3613; tł. 1983
 Możejko Beata 1670, 2592, 4179; red. 345
 Mój dom nad Odrą 10301
 Mólka Janusz 3016, 8545
 Móravski Karol 2456
 Móravski Karol Jerzy 2456
 Mráčková Veronika M. 4043
 Mrkývka Petr 2780
 Mroca, pow. nakielski 2592
 Mroczek, szlachcic 7427
 Mroczek Michał 4725; oprac. 11045
 Mroczek Rafał, red. 1749
 Mroczka Kamil 4414
 Mroczka Wojciech 4987, 5402, 10870
 Mroczko Marian 2625, 2645, 4616
 Mroczkowski Krzysztof 1520, 8524, 8525, 10026, 10027
 Mroczkowski Marian 5564
 Mroków, pow. piaseczyński 10248
 Mrongowiusz Krzysztof Celestyn 2625, 2675, 3104, 8643, 11364
 Mrowino, pow. poznański 2862, 4241
 Mrowiny, pow. świdnicki, woj. dolnośląskie 8946
 Mrowiński Stanisław 6551
 Mrozek Kinga 2707
 Mrozek Sławomir 3810, 9351
 Mrozewicz Bolesław, tł. 1160
 Mroziewicz Krzysztof 6078
 Mrozik Agnieszka 10979, 11383
 Mrozińska Agnieszka 2618
 Mroziuk Tadeusz 7654
 Mrozowicz Wojciech 2, 908, 2049, 2572, 5165; oprac. 960; przedm. 6783; rec. 371, 6624, 7770; tł. 6783; wyd. 6783
 Mrozowska Kamilla 5996
 Mrozowski Krzysztof 2510
 Mrozowski Przemysław 814, 1747, 1749, 3622, 3771; red. 1749, 2379; współpr. 3771
 Mrozek Sławomir 11145
 Mrozek Tomasz, oprac. 1205
 Mróz Mieczysław 5997
 Mróz Sławomir Adam 8104
 Mróz Szczepan 9953
 Mróz Tomasz 2789
 Mróz Urszula 7655; oprac. 1615
 Mruczek Roland 3639, 3664
 Mrugańska-Banaszak Magdalena 4532, 4884, 6551; oprac. 6551; red. 211
 Mrzezino, pow. pucki 2219
 Mrzygłód, pow. sanocki 908
 Mrzygłód Izabela 64
 Mstów, pow. częstochowski 2283, 2292
 Mszadła, pow. skierniewicki 4268
 Mszana, pow. wodzisławski 694
 Mszana Dolna, pow. limanowski 3166
 Mszaniec zob. Mszanka
 Mszanka, lewy dopływ Dniestru 2261
 Mściwoj (Mszczuj) I, książę gdański 1010
 Mściwoj (Mszczuj) II, książę gdański 7153
 Mściwojów, pow. jaworski 4174
 Mściwujewska-Kruk Bożena 11384; red. 139
 Muc Agata 8526
 Mucha 8320
 Mucha Krzysztof Waldemar 9352
 Mucha Natalia 2391
 Mucharska Anna, red. 2487
 Muchowski Jakub, rec. 799
 Muciek Elżbieta, przedm. 2555; red. 2555
 Muczkowski Józef 8402
 Mudrij Mar'an 8637; rec. 8820
 Mudzo Fryderyk 8527; red. 753
 Mueller Rafał 4116
 Mueller Wojciech, wyd. 9820
 Muhanov Pavel Aleksandrovič 8749
 Muhl John Adolf 6621
 Mühle Eduard 6666
 Mujta Józef Stanisław 6521
 Mularczyk Magdalena 3664
 Mulawa Marian 10084

- Mulczyński Jarosław 6551, 9355
 Müldner-Nieckowski Piotr 8528
 Mulltzer Matthias 3727
 Muller Aldona 6684
 Müller Herta 11479
 Müller Jan-Werner 4680
 Müller Karl, red. 1208
 Müller Michael G. 2632, 11144
 Muła Arkadiusz 3554, 6481
 Muniz Fernandes Ricardo, red. 1788
 Muntowski Patryk 4760
 Muras Wioleta 10871, 10872
 Muraszko Michał 957; wyd. 10353
 Murat Mirosław 3328
 Murav'ev Mihail Nikolaevič 8639
 Murawjow Michaił „Wieszatiel” zob.
 Murav'ev Mihail Nikolaevič
 Murawska Ewa 2977
 Murawska Marta, red. 3307
 Murawski Adam 4407
 Murawski Tomasz, red. 4142
 Murlowski Eryk 6511
 Murmańsk, Rosja 2533
 Murnau am Staffelsee, Niemcy;
 obóz 9710
 Murzyn Tadeusz Jan 6209, 6563
 Murzyn-Kupisz Monika 1447
 Murzynowo, pow. plocki 2395
 Museum of blessed Fr. Stanislaus
 Papczyński 1495
 Musiaka Łukasz 1083
 Musialik Anna 970, 5156
 Musialik Janusz 4041
 Musialik Wanda 2602; rec. 10863
 Musialska Maria 4988
 Musiał Adrian 2635
 Musiał Artur 6584
 Musiał Bogdan 10052
 Musiał Filip 958, 10157, 10458,
 10842, 10873; przedm. 10157;
 rec. 11045; red. 2085, 10157;
 wyd. 10393
 Musiał Jan 3300
 Musiał Jolanta 1219
 Musiał Katarzyna, red. 3011
 Musiał Leszek 4127, 10874
 Musiał Marcin 7656, 10875
 Musiałek Paweł 11403; przedm.
 11403; red. 11403
 Musiałowicz Ryszard 2978, 10876
 Musiałowski Adam 4944
 Musica Baltica 4042
 Musical culture of Silesia before
 1742. 4043
 Musiel Franciszek 2635
 Musielak Krzysztof 5288; red. 1856
 Musielak Michał 5408, 9858
 Musielewicz Irena 3773
 Musielewicz Stanisław 3773
 Musienko Svetlana 3270
 Musioł Danuta 9353
 Musiak Adam 2013
 Muskała Piotr 6441, 6627
 Musur Piotr 10974
 Muszała Aniela 5403
 Muszała Anna 5403
 Muszała Augustyn 5403
 Muszer Dariusz 5190
 Muszkalska Bożena 4060
 Muszkies Szymul 1846
 Muszkowska-Penson Joanna 8969,
 9714
 Muszkowski Jan 757, 3408, 3410,
 3420
 Muszyna, pow. nowosądecki 92,
 139, 4463, 11384; region 7845
 Muszyńska Jadwiga 80, 6632
 Muszyński Filip Maria 3664
 Muszyński Heliodor 3046
 Muszyński Henryk J. 2625, 5133,
 10877
 Muszyński Wojciech Jerzy 4698;
 rec. 4721, 10944; red. 10171;
 wyd. 4719
 Muthman Jan 3167
 Mutrynowska Alicja 537, 684, 7029,
 7030
 Muzea, muzealia, muzealnicy 1445
 Muzea podkarpackie 2004–2014.
 1446
 Muzea w Polsce 1447
 Muzealnictwo 233
 Muzeum II wojny światowej 1486
 Muzeum „Górnośląski Park Etnogra-
 ficzny w Chorzowie” 1475
 Muzeum Narodowe w Gdańsku 1487
 Muzeum Okręgowe w Suwałkach
 1582
 Muzeum Ziemi Kujawskiej i Do-
 brzyńskiej 1619
 Muzioł Marta 2444, 2547, 4440,
 5152
 Muzolf Błażej 6684
 Muzolf Przemysław 6684
 Muzyczuk Dawid, red. 1713
 Muzyka. Konteksty 10878
 Muzyka i kultura w perspektywie
 pedagogicznej 4044
 Muzyka najbliższa ziemi 2457
 My i oni 7657
 My, internowani 10302
 My powróciliśmy 9715
 Mycielska Helena 7990
 Mycielska Małgorzata, oprac. 2324
 Mycielski Maciej 2884
 Mycielski Zygmunt 10303, 10474
 Mycio Andrzej 1395, 3383
 Mycyk Źryj 7658
 Myczkowski Lesław 6254
 Myczkowski Zbigniew 6355
 Mydlarz Jerzy 6490, 8529
 Myga Zbigniew, oprac. 3298
 Myga-Piątek Urszula 2287, 2288
 Myjak Józef 3811, 6382, 10304
 Myjak Stanisław 4128
 Mykietów Bogusław 1199
 Mylik Mirosław 2789
 Myrtek Thomas 5423
 Mysiakowska-Muszyńska Jolanta
 4414; współpr. 4622
 Mysiakowski Mariusz Marek 4529–
 4532
 Mysłakowice, pow. jeleniogór-
 ski 6507
 Mysłakowski Piotr 2142
 Mysłakowski Zygmunt 3084
 Mysłek Wiesław, rec. 10646
 Mysłowice, woj. śląskie 2060,
 4883, 10673; Stare Miasto 3681
 Mysłowski Adolf Erazm 1219
 Myszczyn Janusz 8530–8532
 Myszęcin, pow. świebodziński
 2592
 Myszka Agnieszka 2349, 2350; red.
 3282
 Myszka Łukasz 4989
 Myszka Stefan 5564
 Myszkiwicz Igor 10803
 Myszkwoscy, ród 5516, 6794
 Myszkwowski Zygmunt 7793
 Myszów, woj. śląskie 380, 2974,
 8953, 9163, 11085, 11424; Mija-
 czów w 8992; region 4486, 5134,
 10688, 11085
 Myszor Jerzy 5013, 8585; red. 371,
 5565
 Myszor-Ciecieląg Monika 3204
Mysł Narodowa 4703
Mysł Polska 101, 11146
 Mysł teatralna doby postyżniowej
 7991
Mysł Wojskowa 3499
Mysł Żydowska 3487
 Mysł, prawy dopływ Odry 2362
 Mysłęcki Bartosz 777
 Mysłibórz, woj. zachodniopomor-
 skie 1029; parafia 3140
 Mysłik Konrad 8654
 Mysłiński Kazimierz 5392
 Mysłiński Krzysztof 3554
 Mysłiński Michał 2192, 2382, 4408
 Mysłiwiec Karol 2825
 Mytkowska Joanna, przedm. 1765
 Mytych-Forajter Beata 3196
 Mzurów, pow. myszkowski 908
 Na Kalwaryje 4990
 Na nitce Bożego Miłosierdzia 5745
 Na podstawie wydanych przez oby-
 watela ministra dyspozycji 10305
Na Sieradzskich Szlakach 830, 898
Na Straży 2616
Na Straży Demokracji 3410
 Na styku prawa karnego i prawa
 o wykroczeniach 4575
 Na szczęście to Żyd 2458
 Na szlakach dwóch światów 2573
 Na szlakach zgody 8970
 Na tułaczym szlaku... Powstańcy li-
 stopadowi na Pomorzu 1686
 Na wojnie i w szlacheckim dworku
 2633
 Na wspólnej drodze z księdzem pra-
 łatem Franciszkiem Chowańcem
 5673

- Nabiałek Karol 908, 6893, 7031; oprac. 1366, 2292; red. 1366
- Nabywaniec Stanisław 514, 959, 2679, 3575, 4816, 5037, 6860, 8365; red. 223, 4816
- Nachiczewan, Azerbejdżan 2688
- Nacht-Samborski Artur 2048
- Naczelnicy organów rosyjskiej administracji specjalnej 5404
- Naczko-Iłkiewicz Tadeusz 5260
- Nadamurski Kraj 435, 2826
- Nadana-Sokołowska Katarzyna 3252
- Nadarzyn, pow. pruszkowski 2693, 6508
- Nadarzyn na przestrzeni wieków 6508
- Nadbuże 2406, 4288
- Naddniestrze 3112
- Nadelman Elie (właśc. Elias) 9355
- Nader Mirosław Władysław 5693; red. 5693
- Nadlesnictwo Łopuchówko 4409
- Nadobnik Marcin 5998
- Nadobnik-Hassa Małgorzata, red. 11349
- Nadodrże 10622; Śródkowe 485, 6509, 6930, 11174
- Nadolna-Thuczykont Marta 11385
- Nadolny Anastazy 2625
- Nadolny Rafał, red. 367
- Nadolska-Styczyńska Anna, przedm. 2492; red. 2492
- Nadolski Jerzy 1534
- Nadolski Łukasz 4793, 4835, 6363; red. 4793, 4835
- Nadolski Przemysław 6432, 6599
- Nadolski Waldemar 4159
- Nadrzeczce, pow. biłgorajski 8899
- Nadsanie 2679, 3112
- Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archivalny 234
- Nadwiślanin 8771
- Nadziak Michał 8533
- Nadzieja Jadwiga 10028
- Nagengast Carole 2392
- Nagielski Mirosław 1941, 2578, 2633, 2634, 3205, 4690, 4806, 4818, 7659-7661; red. 7805
- Naglerowa Herminia 10974
- Nagłowice, pow. jędrzejowski 2292, 3671
- Nagórki Dobrskie, pow. płocki 4532
- Nagórski Jakub Ignacy 7408
- Nagrozdki Krzysztof, red. 4942
- Nagykanizsa, Węgry 2602
- Naimski Piotr 10221, 10230
- Najbar-Agčić Magdalena 980
- Najder Zdzisław 8638; red. 4692
- Najgebauer Maria 5426
- Najnowsze wydawnictwa z zakresu historii Śląska 960
- Najstarsze księgi kamlarskie Główne-go Miasta Gdańska 6793
- Najstarsze polskie opracowania historii farmacji 7992
- Najstarsze zabytki piśmiennictwa średniowiecznego w zbiorach Muzeum Narodowego w Kielcach 6794
- Nakielski Samuel 891
- Nakło nad Notecią, woj. kujawsko-pomorskie 10541; gmina 2352
- Nakło Śląskie, pow. tarnogórski 4435
- Nakoneczna Ewa 60, 61
- Nakoneczny Tomasz, red. 8811
- Nakonieczny Ryszard 2026, 6599
- Nakwaska Karolina z Potockich 7993
- Nalazek Daniel 6646, 10130
- Nalborczyk Agata S. 2698, 5209
- Nalepa Amarantidou Wanda 6663
- Nalepa Edward Jan, przedm. 10326; wyd. 10326
- Nalepa Marek 3322, 5405, 6121; przedm. 3322; red. 3294, 3295, 3322
- Nalepka Dorota 6746
- Nalewajko Małgorzata, przedm. 9920; tł. 9920; wyd. 9920
- Nalewajko-Kulikow Joanna 2675, 3221, 4612, 8534, 8557; red. 2675
- Naleźniak Paweł 4991
- Naliboki, Białoruś 9932
- Nałęczowie, ród 6844
- Nałęczowski Płaskowyż 855
- Nałęczów, pow. puławski 8348, 8877
- Nałkowska Zofia 3290, 3307, 3355, 10876
- Nałkowski Wacław 10876
- Namenanik Janusz 2979
- Namier Lewis 7645
- Namysł Aleksandra 2710, 6379, 6599, 10055, 10603, 10974
- Namysłów, woj. opolskie 849, 2692, 7656, 10928; powiat 10972; region 10820
- Nancka Grzegorz 10879
- Napachanie, pow. poznański 6745
- Napieracz Michał 4444
- Napierała Joanna 1266, 9295; wyd. 2291
- Napierkowski Thomas J., rec. 5180, 9762
- Napierski Aleksander 7711
- Napiórkowska Alicja, wyd. 9722
- Napiórkowski Marcin 5211
- Napiórkowski Mateusz 10880
- Napole, pow. golubsko-dobrzyński; Ostrowite 6835
- Napoleon I Bonaparte 1640, 3295, 4806, 7633, 8182, 8329, 8394, 8396, 8468, 8603, 8636, 8697
- Napora Adrian Czesław 9354
- Napora Monika 608, 10029
- Napp Thomas 4043
- Narbutas Sigitas 3374
- Narbutt Teodor 2606, 8246
- Narew, prawy dopływ Wisły 2423, 6854, 9541
- Narew, pow. hajnowski 6297
- Narewska Anna 427
- Narębski Lech 4742; red. 4742
- Narkowicz Liliana 1648
- Narodowa arytmia 8535
- Narodziny nowoczesności 9355
- Narodziny Rzeczypospolitej Krakowskiej 8536
- Narojczyk Krzysztof 779, 780
- Naronowicz-Naroński Józef 4795
- Narracja, obyczaj, wiedza 5171
- Narracje górnicze z terenu Zabrze 2393
- Nartonowicz-Kot Maria 81, 292, 5999, 6000; red. 6583
- Nartowicz Edmund 6001
- Naruszewicz Adam 2048, 3197, 3346, 7707, 7739, 7783, 7884
- Naruszewicz Tomasz 7662-7664; polem. 7272; wyd. 7272
- Narutowicz Gabriel 2644, 4616, 4727, 6002
- Narwik, Norwegia 1166, 10028
- Naściniec Konstancja 4300
- Nasi mistrzowie 5406
- Nasielska Liliana, tł. 1456
- Nasiłowska Anna 2683, 2754, 8638, 10974
- Nast Włodzimierz 5469
- Nastalska-Wiśnicka Joanna 5531, 5774
- Nastrożny Paweł 1018, 1129, 8537, 9356, 10881; rec. 4742, 4774, 8264; red. 4741
- Nastulczyk Tomasz 3414, 4986; red. 6
- „Nasz stosunek do Ślązaków” 10306
- Nasz uniwersytet. Wspomnienia pracowników Uniwersytetu Warszawskiego 2980
- Nasza Jutrzenka 9311
- Nasza Matka 11368
- Nasza Opinia 3487
- Nasza Przeszość 102, 235
- Nasze Korzenie 236
- Nasze – obce – wspólne dziedzictwo kulturowe 5172
- Nasze Pomorze 237
- Nasze wspomnienia 10307
- Naszkowski Eligiusz 11048
- Natanek Adam 4044
- Natanga, Natangowie 1163
- Nathan Joseph Martin (Józef Marciniak) 6003
- Nauczyciele polscy – zesłańcy Sybiru 9716
- Nauki ścisłe i przyrodnicze na Uniwersytecie Warszawskim 2981
- Naukowa wspólnota uczących się 407
- Nawalka Adam 4132
- Nawara Henryk 2982

- Nawarecki Aleksander 3217
 Na wojowa, pow. nowosądecki 5323
 Naworski Zbigniew 9483
 Nawotka Krzysztof 2903
 Nawrocka Ewa 3270, 3311, 3956
 Nawrocka Klaudia 8324
 Nawrocka-Theus Monika 9357
 Nawrocka-Wysocka Arleta 2492
 Nawrocki Karol 10882; red. 10837
 Nawrocki Władysław 6004
 Nawrocki Wojciech 1142
 Nawrocki Zbigniew 3812; red. 4814
 Nawrońska Grażyna 2048, 6812; przedm. 6812; red. 6812
 Nawroński Tadeusz 6812
 Nawrot Dariusz 4483, 4992, 5562, 5986, 6379, 7625, 7875, 8538, 8585; rec. 7930; red. 5562
 Nawrot Franciszek Reinhold 6005
 Nawrot-Borowska Monika 2983, 3084, 4183, 4414, 8281, 8539, 8540, 8772
 Nax Jan Ferdynand 1436
 Nayderffer (Naiderrffer) Jan 7401
 Nazajutr. Powstańcy warszawscy w obozach jeńceńskich 9717
 Nazalewicz Stanisław, il. 5461
 Nazar Andrzej 3813
 Nazar Anna 3191
 Nazaretanki 10458
 Nazarewicz Stefan 6462
 Nazaruk Bazyli 2670
 Nazaruk Osip 9718
 Nazimek Joanna 3277
 Nazwy miejscowe Polski 2351
 Nazwy terenowe i miejscowe w przestrzeni fizycznej 2352
 NDiaje Iwona Anna 2403
 Neapol, Włochy 7650
 Neckar-Ilnicka Teresa 2888
 Nećak Dušan, red. 8812
 Negri Pola (właśc. Apollonia Chałupiec) 3981
 Nehring Sylwia 685; rec. 895
 Neitmann Klaus 4410; red. 2563
 Neja Jarosław 10603, 10883, 11113
 Nejman Sonia zob. Ney Nora
 Nekanda-Trepka Michał 3355
 NeKla, pow. wrzesiński; region 5432
 Nekrašević Piłip 8510
 Nekrič Aleksandr Moiseevič 2552
 Nekrologi 5407
 Nekropolie Warmii i Mazur 3814
 Němcova Božena 5165
 Němec Richard 10030
 Němeček Jan 2780
 Németh László 9349
 Németh Michał 961, 3136, 5407
Neofilolog 5190
 Neolithic human burial practices 6737
 Nerlich Georg 5423
 Nerval Gérard de 3350
 Nescárčuk Leonid 3675
 Nessel Franz Friedrich 7786
 Nesterowicz Renata 4308
 Nestorow Dagny 3622, 4216
 Nestorow Rafał 3622, 4216, 4845, 7665, 7666; przedm. 4216; red. 4845
 Nestorowicz Halina 4414
 Netz Feliks 3270
 Neubauer Tomasz 2547, 10884; red. 164
 Neuber Michael 7551
 Neuberg Magdalena 2554
 Neuhaus Nele 11479
 Neumann Piotr Franciszek, oprac. 5885; przedm. 5885; red. 184
 Neumann Zofia zob. Ney Nora
 New Britain, Stany Zjednoczone Ameryki 11087, 11296
 New discoveries of arrowheads of Scythian type from Polish-Ukrainian borderland 6738
New York Times 2679, 11336
 Newelska Barbara 6006
 Newhouse Irene E., tl. 2678
 Ney Nora (właśc. Sonia Nejman, Zofia Neumann) 3963
 Nęcka Agnieszka 6599
 Nic dla siebie, wszystko dla Boga i bliźniego 5827
 Nicholson Beryl 1327
 Nicieja Stanisław Sławomir 2574; przedm. 2628
 Nicińska Monika 3204
 Niciński Konrad 3278
 Nida, lewy dopływ Wisły; dolina 6684
 Nidecki Andrzej Patrycy 7263
 Niderlandy 2686, 3606, 7679, 7772
 Nidzica, woj. warmińsko-mazurskie; powiat 2567
 Nie o taką Polskę walczyli 9719
 Nie oczuwam się do żadnej winy 9720
 „Nie zgaśnie pamięć o waszej pracy” 5408
 Niebelski Eugeniusz 8541–8543, 8639; przedm. 8639; red. 8639; wyd. 7954
 Niebelski Łukasz 4718
 Nieboczowy, pow. wodzisławski 3872
 Nieborak Tomasz, red. 5385
 Nieborów, pow. łowicki 3374
 Niebudek Aleksander 6193
 Niebylec, pow. strzyżowski; gmina 2286
 „Niech świat pamięta o nas...” 10308
 Niechaj Małgorzata 4444
 Nieciecki Jan 3815
 Niecio Jerzy 1163
 Nieczuja-Ostrowski Bolesław Michał 10135, 11157
 Nieczuja-Ostrowski Paweł 2684
 Nieć Grzegorz 3410, 3421, 3422; red. 3477
 Niećko Grzegorz 4616, 4642, 4697
 Niedbał Krystian 4246
 Niedojądo Andrzej 3022, 8783, 9358
 Niedrzwica Duża, pow. lubelski 3089
 Niedużak Andrzej 4993
 Niedzica, pow. nowotarski 1714
 Niedziela Maurycy Lucjan 6626
 Niedzielscy, rodzina 1522, 1651
 Niedzielska Magdalena 1942, 8544
 Niedzielski Czesław, rec. 10244
 Niedzielski Piotr 2858; przedm. 2858; red. 2858
 Niedzielski Przemysław 777
 Niedziółka Jacek 2459
 Niedziółka Kamil 962
 Niedziwadek Rafał 855
 Niedźwiedzica, pow. nowodworski, woj. pomorskie 6510
 Niedźwiedzka Magdalena 687, 1200
 Niedźwiedzki Dariusz 5407
 Niedźwiedz Anna 1695, 2580
 Niedźwiedz Jakub 3254, 7435; przedm. 3254; red. 3254
 Niedźwiedz Józef 855, 6756
 Niegosławice, pow. żagański 3908
 Niegowić, pow. wielicki 5070
 Niekonfrontacyjna asymetria w relacjach polsko-amerykańskich 11386
 Niekrawietz Hans 5423
 Niektóre przestrogi dla nauczycieli, którzy oraz są organistami 7994
 Nielepko Helena 3270, 3374
 Niełacna Jadwiga 5410, 6532
 Niełacny Krystian 5289, 5409, 5410, 5428, 6532
 Niematerialne dziedzictwo miasta 1448
 Niemcewicz Jan Ursyn 4483
 Niemcewicz Julian Ursyn 1417, 2593, 3356, 6007, 7814, 8642, 8670
 Niemcy 9, 126, 475, 485, 542, 751, 834, 881, 899, 901, 916, 925, 955, 963, 980, 994, 1000, 1050, 1055, 1060, 1064, 1071, 1234, 1246, 1686, 1721, 1740, 1760, 1772, 1836, 1926, 1952, 2277, 2281, 2444, 2465, 2544, 2545, 2547, 2569, 2571, 2582, 2591, 2602, 2607, 2608, 2615, 2617, 2624, 2625, 2629, 2632, 2635, 2673, 2675, 2679, 2685, 2701, 2702, 2710, 2711, 2793, 2849, 2901, 3084, 3101, 3141, 3163, 3175, 3221, 3223, 3239, 3288, 3348, 3485, 3566, 3630, 3836, 3849, 4044, 4083, 4102, 4149, 4159, 4265, 4442, 4457, 4458, 4519, 4557, 4573, 4616, 4625, 4630, 4640, 4649, 4673, 4681, 4698, 4713, 4718, 4722, 4768, 4794,

- 4809, 4814, 4830, 4970, 5040, 5052, 5121, 5124, 5141–5148, 5154, 5165, 5166, 5178, 5190, 5206, 5213, 5215, 5243, 5376, 5478, 5918, 6328, 6363, 6514, 6546, 6547, 6572, 6978, 6996, 7057, 7087, 7174, 7218, 7300, 7420, 7786, 7798, 7972, 7981, 8005, 8064, 8157, 8166, 8181, 8225, 8233, 8262, 8272, 8339, 8347, 8371, 8406, 8422, 8432, 8510, 8519, 8527, 8547, 8557, 8581, 8582, 8612, 8637, 8643, 8702, 8743, 8744, 8770, 8828, 8841, 8856, 8911, 8926, 8956, 9056, 9077, 9253, 9326, 9343, 9354, 9400, 9409, 9410, 9458, 9464, 9469, 9530, 9537, 9566, 9586, 9603, 9609, 9610, 9614, 9621, 9634, 9649, 9651, 9657, 9670, 9675, 9708, 9711, 9720, 9725, 9744, 9759, 9761, 9762, 9775, 9793, 9804, 9826, 9830, 9836, 9837, 9846, 9847, 9851, 9858, 9882, 9886, 9894, 9900, 9903, 9910, 9916, 9918, 9919, 9924, 9925, 9936, 9941, 9943, 9946, 9963, 9965, 9967, 9975, 9981, 9993, 9994, 9997, 10000, 10004, 10005, 10009, 10017, 10020, 10031, 10036, 10038, 10052, 10054, 10057, 10066, 10069, 10071, 10073, 10084, 10092, 10100, 10105, 10106, 10117, 10123, 10158, 10162, 10176, 10239, 10264, 10372, 10443, 10445, 10480, 10520, 10523, 10528, 10558, 10560, 10573, 10657, 10690, 10710, 10752, 10784, 10817, 10833, 10877, 10902, 10920, 10967, 10997, 11023, 11034, 11130, 11143, 11144, 11150, 11173, 11260, 11261, 11284, 11297, 11308, 11334, 11338, 11366, 11375, 11397, 11406, 11408, 11419, 11454, 11458, 11471, 11479; Republika Demokratyczna 4835, 8955, 10519, 10573, 10603, 10632, 10775, 10802, 10878, 11103, 11207, 11479; Republika Federalna 4575, 9900, 10398, 10656, 10878, 10937, 11156, 11173
- Niemcza, pow. dzierzoniowski 4218
- Niemczuk Maria 2616
- Niemczyk Katarzyna 908, 2554, 4732, 5411
- Niemczyk Leon 10773
- Niemczyk Lesław 4411
- Niemczyk Marcin 1084
- Niemica, pow. kamiński 6547
- Niemiec Dariusz 1698, 3639, 4881
- Niemiec Marian 6432
- Niemiec Mateusz 1903
- Niemiecki obóz zagłady Kulmhof 1085
- Niemiecki „Zły sąsiad” z perspektywy historycznej 4681
- Niemierka Kazimierz 4129
- Niemirka Bogusław 2133, 3816, 5412, 8609
- Niemirowski Eugeniusz 6008
- Niemirowski Leopold 3326
- Niemirski Zbigniew 5493
- Niemodlin, pow. opolski, woj. opolskie 6511, 6512; powiat 6512; region 6512
- Niemojewski Stanisław 3134
- Nienalowski Marek 3580
- Niendorf Mathias 963
- Niepielko Lech, wyd. 7290
- Niepodległościowe koncepcje i programy wychowania 8545
- Niepodległość i Pamięć* 238
- Niepokorni 1976–1989. Mieszkańcy powiatu grodzkiego 5413
- Niepołomice, pow. wielicki 11191
- Nieporęt, pow. legionowski 9238
- Niepsuj Jerzy 5080
- Nieratka Piotr 1872–1874
- Nierobisz Antoni 5747
- Nierostek Józef 6009
- Nierychlewska Anna 964, 6773; rec. 6584
- Nierzwicka Magdalena 3505
- Nierzwicki Krzysztof 3383
- Niestabilność wyborcza w Polsce 11387
- Niestrawski Mariusz 1166; tł. 8568
- Niestrój Henryk 1201, 2104
- Nieszawa Kolonia, pow. opolski, woj. lubelskie 6739
- Nieszawa Kolonia stanowisko 5. 6739
- Nieścioruk Kamil 2309
- Nieścioruk Tadeusz 6318, 9973, 9974
- Nieściszko-Bujnicki Ignacy Adam 6010
- Nieśwież, Białoruś 2606, 2633, 5465, 7623
- Nietzsche Friedrich 5190, 11479
- Nieuważny Andrzej 6011
- Niewadzi Zygmunt 10885
- Niewęgłowska Aneta 4836, 6011, 8546, 9359, 9584; rec. 9576; współpr. 1099
- Niewęgłowski Adrian 1190
- Niewęgłowski Jan 9360
- Niewiadomska Cecylia 3428
- Niewiadomski Krzysztof, red. 6259
- Niewiadomski Stanisław, przedm. 6680
- Niewiarowska Joanna 8508; przedm. 8508; red. 8508
- Niewierski Roman 4130
- Niewieściński Mikołaj 2566
- Niewiński Andrzej, red. 4791, 4811
- Niewiński Kamil 10886
- Niewiński Łukasz, przedm. 8018; wyd. 8018
- Niewiński Stanisław 6543
- Niewitecka Wanda 6012
- Niewodniczański Tomasz 1417
- Niewrzęda Krzysztof 5190
- Niezabitowska Małgorzata 10309; fot. 10309
- Niezabitowska-Wiśniewska Barbara 855, 6710, 6740
- Niezabitowski Michał, przedm. 1448, 1696, 1698, 1705, 1947
- Niezbzycki Jerzy Antoni 4814
- Niezgoda buduje. Polskie spory o literaturę 3279
- Nieznane historie Łodzi z czasów Wielkiej Wojny 8547
- Nieznane listy z Ziemi Zabranych 7995
- Nieznane wspomnienie o biskupie Adamie Prosperze Burzyńskim 5662
- Nieznany XVII-wieczny dokument do dziejów babimojskich kościołów 7264
- Niezwykłe biografie harcercie Tezewa i Pomorza 5414
- Nijak Rafał 3817
- Nijkowski Lech M. 2685; przedm. 2685; red. 2685
- Nijander-Dudzińska Agata 1446
- Nikiel Marta 5037
- Nikifor Krynicki (właśc. Epifaniusz Drowniak) 10411
- Niklewska Jolanta 5710
- Nikodem Jarosław 890, 891, 2549, 2606, 5392, 7032, 7033, 7164
- Nikodemowicz Aleksander 2421
- Nikolaenko Ol’ga 8548
- Nikolaus von Popplau 2901
- Nikołajew Jan 11388
- Nikołajuk Jan 10031
- Nikulina Irina Nikolaevna 8549
- Nil 8219
- Nil nisi veritas 4576
- Nir Roman 2742, 10902
- Nisiobęcka Aneta 10887
- Nisko, woj. podkarpackie; powiat 5504
- Nissimov Chava 10054
- Nita Krystyna 6538
- Nita Marek 1314
- Nitka Marta 4157
- Nitsch Kazimierz 2776
- Nitsch Roman 5451
- Nitschmann Henryk 2033
- Nitszke Agnieszka 11459
- Nitychoruk Jerzy 874
- Niubo Marc 4043
- Niwiński Piotr 11149
- Niwiska, pow. kolbuszowski 3641, 3703
- Niziński Piotr 2623

- Niziołek Barbara Dagmara 3022; przedm. 3022; red. 3022
 Niziołek Grzegorz 3968, 11145; przedm. 11145; red. 11145
 Niziołek Katarzyna, tl. 3818
 Niziołek Paweł 7667
 Niziołek Piotr 3818; oprac. 7911; rec. 6650; red. 7911
 Nizowski Andrzej 8550; wyd. 8058
 Niżankowska-Mogilnicka Ewa 5407
 Niżyński Aleksander 3664
 Nöbauer Irmgard 2062
 Nobis Iwona 2353, 2354, 3166
 Nochowicz Tomasz 3581
 Nocna Aldona 4261
 Nocoń Marian A., wyd. 8927
 Nocuń Przemysław 817; red. 1051
 Nodl Martin, przedm. 6853; red. 6853
 Nodzyńska Ewa 1419
 Nodzyński Tomasz, rec. 3885, 4929
 Nodzak Emilia, tl. 6717
 Noga Robert 10888
 Noga Zdzisław 908, 4483; red. 2304
 Nogaj Adam 4814
 Noiński Emil 3407, 4532, 4642
 Nofbrzak Renata 10889
 Nomberg-Przytyk Sara 6013
 Norbertanie 3166, 7060
 Norbertanki 4008, 4959, 7230, 7630, 7727
 Nord, Francja; departament 2753
 Norgaard O. 4487
 Norkowska Aleksandra 3295, 5188
 Norkus Zenonas 7164
 Norov Avraam Sergeevič 8610
 Norwegia 2021, 2566, 3145, 3350, 6811
 Norwid Cyprian Kamil 2607, 2835, 2984, 3195, 3204, 3239, 3243, 3282, 3319, 5559, 6632, 8333, 8638
 Norwid i my 2984
 Norwid-Niepokój Zygmunt 7996
 Norylsk, Rosja 9686
 Norymberga, Niemcy 2607, 4159, 7034, 10817
 Noryskiewicz Agnieszka M. 7181; przedm. 7181; red. 7181
 Nosal Olga 777
 Nosek Anna 3374
 Nositz Otto von, młodszy 7770
 Nosówka, pow. rzeszowski 9892
 Nossig Alfred 3221
 Nossol Alfons 2901, 5824
 Nossowska Małgorzata 2602, 8064
 Noszczak Bartłomiej 10890; przedm. 11225; red. 11225
 Noszczyk Wojciech 2787; przedm. 2787; red. 2787
 Notatki z podziemia 1713
Notatnik Janowiecki 10, 239
Notatnik Skansensowski 240
 Noteć, prawy dopływ Warty 2327
 NOT-owskie zaduszki 5553
 Nova et vetera 1202
 Novotná Mária 3582
 Nowa Biała, pow. nowotarski 6771
 Nowa Dęba, pow. tarnobrzegi 4308
 Nowa Huta zob. Kraków
Nowa Kronika Walbrzyska 241
Nowa Kultura 10506
 Nowa Marchia 2264, 2563, 4410, 5474, 6496, 6812, 6839, 6845, 6866, 6904, 6949, 7086
 Nowa Nieszawa zob. Toruń
 Nowa Ruda, pow. kłodzki 5165
 Nowa Słupia, pow. kielecki; gmina 6632
 Nowa Sól, woj. lubuskie 1540; powiat 2093, 4480
 Nowa Wieś, pow. kolbuszowski 6513
 Nowa Wilejka zob. Wilno
 Nowa Zelandia 2721
 Nowack Alfons 4940
 Nowacki Bogdan 893
 Nowacki Dariusz 1697, 11390
 Nowacki Henryk Roman 4037
 Nowacki Krzysztof 2985
 Nowacki Leszek 4131
 Nowacki Maciej 6654
 Nowacki Roman 1037
 Nowaczyk Marta 7169
 Nowaczykowska Mieczysława Zofia 6014
 Nowak Adam 1, 6688
 Nowak Alicja 1312, 8510
 Nowak Andrzej (ur. 1960) 2754, 4682, 4696, 7164, 8272, 8551, 8639, 8822, 9349, 9361, 10945; przedm. 8272; red. 344, 8272
 Nowak Andrzej (ur. 1961) 106, 7668; rec. 7306, 7307; red. 284
 Nowak Andrzej (ur. 1973), przedm. 10310, 10418; wyd. 10310, 10418
 Nowak Andrzej T. 4069
 Nowak Anna 1277, 5727; red. 281
 Nowak Anna Maria, tl. 8925
 Nowak Barbara 4270
 Nowak Bogdan 6670, 7669
 Nowak Damian 4994; red. 4626
 Nowak Daniel 6528
 Nowak Danuta 485, 486, 6930
 Nowak Edmund 11173
 Nowak Edward 5119
 Nowak Edward E. 10891
 Nowak Ewa 2539
 Nowak Gabriela 3819, 4412, 8552
 Nowak Grzegorz 5415, 5646, 10032, 10033, 10892
 Nowak Jan 2986, 6299, 6300, 10893; oprac. 6298; wyd. 9025
 Nowak Jan (ur. 1951) 2986
 Nowak Jerzy M. 11352
 Nowak Joanna 8553, 8638
 Nowak Józef 3820
 Nowak Kamil 6736; przedm. 6736; red. 6736
 Nowak Kazimierz 8971
 Nowak Krzysztof 2554, 4149, 4675
 Nowak Leonard, przedm. 4115, 4159; red. 4115, 4159
 Nowak Lucyna 7034
 Nowak Łukasz 2076
 Nowak Magdalena 2645, 8365
 Nowak Małgorzata, red. 3104
 Nowak Marek 6746, 11144
 Nowak Maria z Goriczków 8971
 Nowak Marian 6463
 Nowak Mariusz 2623, 4149, 4547, 8157, 11240; wyd. 8008, 8061
 Nowak Mateusz, red. 6473
 Nowak Michał K. 9362
 Nowak Patryk, red. 4839
 Nowak Paweł 10633; przedm. 10633; red. 10633
 Nowak Piotr 3071, 4683
 Nowak Przemysław 395
 Nowak Rafał Kazimierz 10894
 Nowak Renata 1411
 Nowak Romuald 3720
 Nowak Stanisław 6633
 Nowak Szymon 6038, 10895, 10896; tl. 1720
 Nowak Tadeusz (1930–1991) 10961
 Nowak Tadeusz (ur. 1951) 892, 7035, 7036
 Nowak Tadeusz (zm. 1981) 7670
 Nowak Tadeusz Marian, przedm. 7210; wyd. 7210
 Nowak Tomasz Andrzej 28, 428, 745, 830, 2635, 3677, 4830; rec. 2969; red. 382; wyd. 8037, 9069
 Nowak Tomasz M. 4045, 4060, 4069
 Nowak Waldemar 4995
 Nowak Władysław Jan 6015, 6015
 Nowak Wojciech, przedm. 3071
 Nowak-Far Artur, przedm. 11352
 Nowak-Jamróż Edyta 4577, 7671
 Nowak-Jeziarański Jan 1417, 6016, 10256, 10310, 10418, 10974, 11250
 Nowak-Pasterska Ewa 497
 Nowak-Romanowicz Alina 4008
 Nowak-Węklarowa Jolanta, współpr. 9008
 Nowakiewicz Tomasz 6746
 Nowakowie, rodzina 5166
 Nowakowska Dagmara 3242
 Nowakowska Marta 435, 2826
 Nowakowska Wanda 82, 735, 3502
 Nowakowska Zofia 5960, 6294, 6295
 Nowakowska-Kempna Iwona 2589
 Nowakowska-Zamachowska Monika 8798
 Nowakowski Andrzej 2784, 2913, 3067; oprac. 4157; red. 4151, 4157
 Nowakowski Artur 3
 Nowakowski Jacek 10878
 Nowakowski Jakub 9777

- Nowakowski Krzysztof 3001; wyd. 7997
- Nowakowski Ludwik, pseud. Bułgar 7997
- Nowakowski Marek 3262, 10311, 10719
- Nowakowski Michał 4547, 4578
- Nowakowski Paweł, wyd. 8912
- Nowakowski Paweł F. 2549
- Nowakowski Piotr A. 1737, 2615; red. 294
- Nowakowski Rafał 2616, 10632
- Nowakowski Robert, oprac. 680
- Nowakowski Ryszard 3408
- Nowakowski Sebastian 5616; przedm. 2548, 10379; red. 2548; wyd. 2548, 8965, 10379
- Nowakowski Tadeusz 890
- Nowakowski Tomasz 908, 2592, 4413
- Nowakowski Wojciech 965; przedm. 6772; wyd. 10389
- Nowaliński Leszek, red. 1548
- Nowaszczuk Jarosław 7672
- Nowe, pow. świecki 6514, 7521, 7524; region 4365
- Nowe – dzieje starego miasta 6514
- Nowe Brzesko, pow. proszowicki 3789
- Nowe Drogi 4616, 11146
- Nowe funkcje archiwów 1203
- Nowe Kaczkowo, pow. ostrowski, woj. mazowieckie 6425
- Nowe Kramsko, pow. zielonogórski 2497, 7249
- Nowe materiały archiwalne struktur NSZZ „Solidarność” 10312
- Nowe Miasto nad Pilicą, pow. grójcecki 9444
- Nowe Niderlandy, Stany Zjednoczone Ameryki 2758
- Nowe Skalmierzyce, pow. ostrowski, woj. wielkopolskie 4303, 8894; gmina 6532; region 4303
- Nowe Słowo 8677
- Nowe Warpno, pow. policki; Podgrodzie 11050
- Nowe zniewolenie 10897
- Nowe życie 9053
- Nowicka Daria 3280
- Nowicka Elżbieta 8112
- Nowicka Izabela 11318
- Nowicka Joanna 3724
- Nowicka Małgorzata 10898
- Nowicka Maria 6017
- Nowicka-Jeżowa Alina 3319, 7435, 7853; przedm. 7406; red. 5153, 7406
- Nowicka-Struska Anna 3204, 3294, 7406; red. 7351
- Nowicki Jan 4796
- Nowicki Maciej 2642
- Nowicki Marek 1665, 10898
- Nowicki Michał 7673
- Nowicki Przemysław, rec. 9792
- Nowicki Ryszard 1333, 10899; przedm. 1333, 7998; red. 1333; wyd. 7998
- Nowicki Światosław Florian, tł. 2600
- Nowicki Tomasz 7674, 7675
- Nowik Grzegorz, oprac. 8905; przedm. 8905
- Nowik Henryk 11174
- Nowik Jerzy 4115
- Nowik Leokadia 3423
- Nowik Paweł 10878
- Nowik-Pała Wanda 8293
- Nowikiewicz Elżbieta 6363
- Nowina-Konopka Aleksander 6018
- Nowina-Sokolnicki Juliusz 4684, 4684
- Nowina-Sroczyńska Ewa 2615
- Nowinowski Sławomir M., oprac. 5552; przedm. 5552; red. 2604; wyd. 5552
- Nowinski Alfred 5423
- Nowiny 9596
- Nowiny-Kurier 3487
- Nowiński Franciszek 2746
- Nowiński Janusz 3771, 7037; red. 3771
- Nowodworski Witold 966
- Nowogórski Paweł 5545, 10722; przedm. 10722; red. 5545, 10722
- Nowogórski Przemysław 8554
- Nowogrodzic, pow. bolesławiecki 1872, 1873, 3752; Odrzychów 1872
- Nowogród, pow. łomżyński 6484
- Nowogród Wielki, Rosja 3562, 3572
- Nowogrodzkie województwo 8984
- Noworadomsk zob. Radomsko
- Noworolska Barbara 2855; rec. 6150
- Noworyta Elżbieta 6110
- Noworyta-Kuklińska Bożena 3583
- Nowosad Wiesław 1187, 4483, 4484, 7676; wyd. 7309, 7310
- Nowosądeckie województwo 10368
- Nowosielce, pow. przeworski 9121, 9157
- Nowosielce, pow. sanocki 10374
- Nowosielska-Sobel Joanna 6631; przedm. 2616; red. 2616
- Nowosielski Jerzy 3520
- Nowosielski Zygmunt 5416
- Nowoszewski Roman, oprac. 8847
- Nowości 10244
- Nowotka Marek 6440; rec. 4497
- Nowotniak Justyna 3083
- Nowotny Sławomir 11270
- Nowotny Sobiesław 1159, 7677
- Nowowiejska Elżbieta 9901
- Nowowiejski Antoni Julian 9954
- Nowowiejski Bogusław 2855, 3104, 3137
- Nowowiejski Feliks 4015, 6019, 8535, 8972, 9901
- Nowożycki Bartosz 967, 1204, 4814, 7685, 10900
- Nowy dom. Subiektywny przewodnik po dzielnicy Węglin 6473
- Nowy Dwór, pow. sokólski 7511
- Nowy Dwór, pow. szczycieński 4947
- Nowy Dwór Mazowiecki, woj. mazowieckie; Modlin 8279, 8561; powiat 11290
- Nowy dzień 10313
- Nowy Jork, Stany Zjednoczone Ameryki 2634, 2737, 2754, 8986, 9355, 10974, 11179, 11299; Greenpoint 2762; Manhattan 10334
- Nowy Korczyn, pow. buski 908
- Nowy Kościół, pow. złotoryjski 7005
- Nowy Kurier Łódzki 8764
- Nowy Kurier Warszawski 10006
- Nowy Łowicz, pow. drawski 4201
- Nowy Martyniec, Bośnia i Hercegowina 1874
- Nowy Pamiętnik Warszawski 8123
- Nowy Port zob. Gdańsk
- Nowy Promień 5289
- Nowy Radomsk zob. Radomsko
- Nowy Sącz, woj. małopolskie 141, 303, 384, 426, 908, 1326, 1541, 1542, 1715, 3409, 3439, 3806, 3905, 4044, 4440, 4463, 4855, 4976, 6201, 6516, 7265, 8249, 8511, 8787, 8948, 10018, 10388, 10858, 10859, 10860, 11175, 11441, 11475; Biegonice 3905; Chruślice 6515; Falkowa 6515; region 2441, 3793, 4580, 7195, 7265; Sądcczyzna 30, 92, 921, 4463, 4830, 5671, 6420, 8607, 10744
- Nowy Sącz oraz podmiejskie przysiółki 7265
- Nowy Świat 2645
- Nowy Targ, woj. małopolskie 140, 1543, 4148, 4297, 5352, 6952, 7441, 7888, 8134, 9651, 10578, 11457; region 9651
- Nowy Tomyśl, woj. wielkopolskie; powiat 2408
- Nowy Wiśnicz, pow. bocheński 2103
- Nowy Zarząd. Plany TPJ 452
- Nowy Zawód, Ukraina 3134
- Nowy Żmigród, pow. jasielski 6517
- Nożyńska-Demianiuk Agnieszka 1943
- NSZZ „Solidarność” Region Konin 10314
- Nummus bonum fragile est 7038
- Nurczyńska-Fidelska Ewelina 6020
- Nurek Mieczysław 2625, 10901

- Nurmis Joanna, tł. 6335
 Nurowska Maria 5590
 Nusbaum Henryk 5451
 Nussbaum Hilary 2709
 Nycz Edward 5187; przedm. 11285; red. 5187, 11285
 Nyczanka Monika 5802
 Nykiel Piotr Krzysztof 1449
 Nykiel-Wegner Julianna 5351
 Nysa, woj. opolskie 2207, 2479, 6898, 7788, 8189; księstwo 7097
 Nysa Kłodzka, lewy dopływ Odry 6512
 Nysa Łużycka, lewy dopływ Odry 5248, 6546, 10133, 10432
 Nyzio Arkadiusz 11389
- O chrześcijański i polski charakter harcerstwa 8973
 O Drohobyczu, trójmieście i zagłębiu 2394
 O historii Wrocławia i Śląska inaczej 6626
 O kształt Rzeczypospolitej 9363
 O miejsce książki w historii sztuki 3424
 O powinnościach żołnierskich 4797
 O pożytkach z lektury książek historycznych 968
 O przeszłości. Czasy, miejsca, ludzie 2634
 O rodzie Hańskich 7266
 O rzeczach zblednych, zagubionych i zmarnowanych 2460
 O siostrze Adelgund franciszkance z Kaszub 6255
 O ślubnej wyprawie w czasach staropolskich 7267
 O świętości! Uniwersytet Jagielloński i jego święci wychowankowie 5417
 O świętym Brunonie w roku jubileuszowym 5653
 Obała Ewa 535, 605, 655, 3428, 3442
 Obara-Pawłowska Anna 2602; przedm. 2621; red. 2621
 Obarzanek Emilia 7678
 „Obce pogranicze” 1945–1946. 10315
 Obchody Millenium na uchodźstwie 10902
 Obecność, brak, ślady 1759
 Oberc Michał 8555
 Oberheuser Herta 9905
Oberschlesische Kurier 3489
 Obertyńska Beata 2602, 10974
 Obirek Stanisław 2789, 6078; rec. 4865, 5222
 Obiszów, pow. polkowicki 4221
 Oblaci 1381, 5055
 Obłekoń, pow. buski 10430
 Obłęgorek, pow. kielecki 1544
 Oblicza mediów lokalnych i regionalnych 3481
 Oblicza miłości 3281
 Oblicza totalitaryzmu 1760
 Oblišńska Kornela, red. 4559
 Obląkani teatrem... 2987
 Obmiński Tadeusz 3622
 Obodyński Kazimierz 4157
 Oborniki, woj. wielkopolskie; powiat 2408
 Oborski Maksymilian 8639
 Oborski Onufry 7748
 Oborski Piotr 10458
 Obory, pow. golubsko-dobrzyński 4945
 Obozy pracy przymusowej 9721
 Obóz narodowy na Polesiu 8974
 Obra, pow. wolsztyński 1381, 5055; parafia 10119
 Obracht-Prondzyński Cezary 2625, 2810, 5166, 5571; przedm. 2625; rec. 447; red. 1026, 2625, 5166
 Obraniak Włodzimierz 5439
 Obraz literatury w komunikacji społecznej po roku '89. 11390
 Obraz rodziny i szkoły w ujęciu interdyscyplinarnym 2988
 Obrazów, pow. sandomierski; gmina 3866
 Obrazy przeszłości 2635
 Obrażka Piotr 5418, 5861
 Obremski Krzysztof 4986, 10903
 Obrębska Maria 5863
 Obrębski Andrzej, red. 160
 Obrowo, pow. toruński; gmina 6518
 Obruśnik Efreń Andrzej 5008
 Obrycka Małgorzata 2827
Obserwator 1155
 Obsulewicz Beata K. 8107; przedm. 1648; red. 1648
 Obszary zob. Radlin
 Obszary polonistyki 3282
 Obuchowska-Zielińska Irina 3504
 Obywatelki na obcasach 4414
 Ocalałe. Kolekcja malarstwa 1761
 Ocalić od zapomnienia. Gmina Sanniki 1847
 Ocalić od zapomnienia. Powojenna historia 4415
 Ocalić od zapomnienia. Wspomnienia zesłańców 9722
 Occheli Wiera 8556
 Occupation experiences, 1914–18. 8557
 Oceania 2753
 Och Jarosław 4559
 Ochab Edward 10316
 Ochał Artur 4814; rec. 4833
 Ochenduszek Tadeusz 2989
 Ochiniowski Tomasz 969; rec. 767, 862
 Ochman Marcin 4798, 4832, 8833
 Ochmann-Staniszevska Stefania 1044; wyd. 7262, 7786
 Ochmańska Magdalena 2569; red. 2569
 Ochniak-Dudek Klementyna 1448, 3821
 Ochorowicz Julian 3184, 5572, 8133
 Ochota zob. Warszawa
 Ochotnica Dolna, pow. nowotarski 3111
 Ochów, Białoruś 3799
 Ochrona pamięci o ofiarach działań wojennych na Warmii i Mazurach 1944
 Ochrona zbiorów bibliotecznych 624, 1333, 2014
 Ochrona zbiorów muzealnych, archiwalnych i bibliotecznych 2015
 Oculi plus vident quam oculus 7268
 Oczko Anna 2355
 Oczko Piotr 3254, 7679
 Od Ankony do Bolonii 1944–1945. 10034
 Od Bet Tahary do Domu Mendelsohna 3822
 Od kwestii robotniczej do nowoczesnej kwestii socjalnej 4416
 Od Oleandrów po Murmańsk 2533
 Od Torunia do Charkowa 2636
 Odachowski Krzysztof 3351
 Odczytywanie Długosza 970
 Oderberg, Niemcy 6496
 Oderfeldówna Józefa 3200
 Odesa, Ukraina 7937
 Odkrywanie Europy Środkowej. Od mitologii do rzeczywistości 2575
 Odłamki pamięci 9723
 Odolanów, pow. ostrowski, woj. wielkopolskie; gmina 6532
 Odorowski Waldemar, red. 11398
 Odra 1716, 1765, 2327, 3809, 4162, 5248, 6367, 6466, 6481, 6496, 6498, 6546, 6746, 7158, 8899, 10224, 10301, 10432, 11453; dolina 4342
Odrodzenie i Reformacja w Polsce 242
 Odrowąż-Pieniążek Janusz 6021, 6022
 Odrowążowie, ród 6633
 Odry, pow. chojnicki 5068
 Odrzywska-Kidawa Anna 3283, 7680
 Odśłony współczesnej scenografii 3969
 Odważny Jan 5419
 Odwracamy dusze nasze na ścieżki pokoju i zgody 1670
 Odyniec Antoni Edward 3204, 3295, 8642
 Odyniec Waław 2605
 Odziemczyk Jacek 4996, 5604, 5959, 6597, 8609; red. 325
 Odziemkowski Janusz 1831, 4636, 5080, 5205, 10028; oprac. 9034; przedm. 7980
 Oelsnitz Antoni Leopold 7814
 Oettingen Urszula 2052, 2624

- Oexle Otto Gerhard *1033*
 Oficjalska Elżbieta *2479, 4417*; oprac. *1553*; red. *240*
 Ogierman Leonard *3383*
 Ogiewa-Sejnota Monika *1579, 6612, 7681, 7682*
 Ogilvie John *2634*
 Ogińscy, ród *1689*
 Ogińska Maria ze Skórzewskich *7998*
 Ogiński Michał Kazimierz *3295, 3300*
 Ogiński Michał Kleofas *7780*
 Ogiński Michał Mikołaj *7998*
 Ogoleit Wilhelm *1419*
 Ogonowski Władysław *4642*
 Ogórek Bartosz *2507, 8557*; rec. *2504*
 Ogórek Leszek *2990*
 Ogórek Zygmunt *4603*
 Ogrodzieniec, pow. zawierciański *817*
 Ogrodzki Jacek *2635, 7739*
 Ogrodzona, pow. cieszyński *2132*
 Ogród Białego Kruka *3425*
 Ohry Karin *5376*
 Ojców, pow. krakowski *3728, 4069, 5170*
 Ojczyzna *8292*
 Ojrzyński Jacek *6023*
 Okas Władysław *6640*
 Okęcie zob. Warszawa
 Okęcka Róża *6024*
 Okęcki Stanisław *6024*
 Okienko na Świat *9495*
 Oklejak Andrzej *5407*
 Okniński Piotr *7039*
 Okniński Witold *4579, 5725*; wyd. *9630*
 Okocim, pow. brzeski, woj. małopolskie *4444*; region *4444*
 Okonek Maria *4042*
 Okoniowa Joanna *3167*
 Okoń Danuta *2903*
 Okoń Emanuel, red. *3538*
 Okoń Jacek *3284, 8558*; wyd. *10427*
 Okoń Jan, oprac. *7326*
 Okoń Longin Jan *3191, 3191*; oprac. *3191*; przedm. *3191*
 Okoń Waldemar *3622*
 Okoń Zbigniew Waldemar *3191, 3191*; oprac. *3191*; przedm. *3191*
 Okońska Agnieszka *4046*
 Okoński Jerzy, przedm. *6759*
 Okopień-Sławińska Aleksandra *3362*
 Okowiński Leon *3823, 5834, 10025*
 Okólska Halina *3664*; red. *3664*
 Okół zob. Kraków
 Okół, pow. ostrowiecki *10652*
 Okradzionów zob. Dąbrowa Górnicza
 Okrafka-Nędzza Małgorzata *10317*
 Okrajnik, pow. żywiecki *3021*; Palarzówka *6519*
 Okrağla Dorota *2033*
 Okręt Władysław *8364*
 Oksman Julian Grigor'ewiç *2607*
 Oktabiński Krzysztof *4418, 6424*
 Okulewicz Piotr *4625, 9364*
 Okulicki Leopold, pseud. Niedźwiedź *10157*
 Okulicz, rodzina *5420*
 Okulicz Jerzy *4172*
 Okulicz Małgorzata *1998*
 Okulicz-Kozaryn, rodzina *5420*
 Okulicz-Kozaryn Jerzy *965*
 Okulicz-Kozaryn Wiktor *5420*
 Olaszek Jan *10544, 10904, 10905*; przedm. *10544, 10912*; rec. *10934*; red. *10544, 10912*
 Olbert Patryk *1450*
 Olbromski Mariusz J. *1945*
 Olbrot Jadwiga *7169, 7683*
 Olbrychowski Jarosław, red. *5540*
 Olbrycht Ewa *1554*; oprac. *1552, 1556*
 Olbrycht Jan *5451*
 Olbrycht Marek Jan *2903*
 Olchawa Joanna *3572*
 Olcza zob. Zakopane
 Olczak Elżbieta, red. *2315*
 Olczak Jerzy *7043*
 Olczak Katarzyna *3352*
 Olczak Mariusz *984, 6104*; przedm. *9732*
 Olczak Wiesław *9547*
 Olczak-Kardas Monika *104, 3409, 3410*; red. *3409, 3410*
 Olczyk Jacek *3285*
 Olczyk Mariusz, oprac. *2305*
 Olech Barbara *3374*; przedm. *3256*
 Olech Stefan *4317*
 Olechnicki Krzysztof *1143*
 Olechnowicz Emilia *2385*
 Olechowska Paulina *3468*; przedm. *3468*; red. *3468*
 Olecko, woj. warmińsko-mazurskie *4921*
 Olejarczykowie, rodzina *5468*
 Olejarz Tadeusz *10906, 11197*
 Olejarzowie, rodzina *5346*
 Olejko Andrzej *6558, 8524, 8559*; polem. *8559*
 Olejniczak Józef *6181*; red. *385, 3352*
 Olejnik Alfons, pseud. Roman, Babiniç *10946*
 Olejnik Karol *971, 4685, 4806*; red. *346*
 Olejnik Leszek *10907, 10908*; rec. *9832*
 Olejnik Tadeusz *737, 4419, 9724*
 Olejowa Korolówka, Ukraina *9990*
 Oleksiak Elżbieta *2848*
 Oleksiak Grażyna *472*
 Oleskówna Zofia *6025*
 Oleksy Dominik *8560*
 Oleksy Józef *6026*
 Olenderek Tomasz *2309*
 Oleniç İvan *6565*
 Olenicz-Bernacka Ewa, red. *2767*
 Oleńczak Piotr *8561*
 Oleńska Anna *3690, 3799*; oprac. *3553*
 Olesiewicz Marek *3374*
 Olesno, woj. opolskie *830, 2479, 4496*
 Oleszczuk Natalia *3554*
 Oleszczuk Sławomir *3554*
 Oleszek Bartłomiej *3997*
 Oleszkiewicz Małgorzata *1448*
 Oleszkowicz Ryszard *4814*
 Oleszno, pow. włoszczowski *5000*
 Oleszyce, pow. łubaczowski *7779*
 Oleś Marian *6027*
 Oleśnica, woj. dolnośląskie *231, 929, 2223, 2234, 3580, 3777, 4489, 5007, 5194, 6907, 10921*; księstwo *4588*; powiat *10709*
 Oleśnicy, ród *3914, 6632*
 Oleśnicki Mikołaj *5313*
 Oleśnicki Zbigniew (1389–1455) *970, 6834*
 Oleśniewicz Piotr, red. *2888*
 Oledrzy *2277, 2476, 2672, 2686*
 Oledzki Adam *7498*
 Oledzki Jacek *2395*
 Oledzki Marek *2615, 6741*
 Olgiard, wielki książę litewski *6974*
 Olgiard Budrewicz żdentelmen w podróży *5658*
 Olijnik Mariá İvanívna *2747*
 Olijnyk Stefania *4044*
 Olimpiewa Elena *1170*
 Oliński Piotr *891, 7040*; rec. *4989, 6780*; red. *369, 890*
 Oliwa zob. Gdańsk
 Oliwa Dominika, red. *7645*
 Olizarowie Wołczkiewiczowie, rodzina *2606*
 Olizarowski Tomasz August *3350*
 Oljaçy Mladena *2583*
 Olkiewicz Łukasz *4132*
 Olkusz, woj. małopolskie *3166, 6520*
 Olkuśnik Marek *8562, 8563*
 Olma Marceli *3167, 3231*; rec. *3172*; red. *3204*
 Olstowski Przemysław *2828, 9365, 10035*; rec. *9467*
 Olszacki Tomasz *3824*
 Olszak Alicja *2991*
 Olszak Genowefa *2991*
 Olszański Kazimierz, przedm. *7968*; wyd. *7968*
 Olszański Michał, współpr. *4119*
 Olszański Tadeusz *5310*
 Olszar Henryk *4997, 10909*
 Olszewicz Waclaw *3406*
 Olszewo, pow. bielski, woj. podlaskie *10036*
 Olszewo, wrzesień 1939. *10036*
 Olszewska Anna *1668*
 Olszewska Bożena, rec. *9226*

- Olszewska Domicela 8639
 Olszewska Karolina 2077
 Olszewska Magdalena M., red. 3543
 Olszewska Maria Jolanta 1648, 3196, 3205, 3297, 3326, 3345, 8373, 8508, 8515, 8642
 Olszewski Adam 855
 Olszewski Andrzej K. 3589
 Olszewski Daniel 5316, 6028
 Olszewski Edward, rec. 11360
 Olszewski Grzegorz 4580, 4830
 Olszewski Henryk 572, 2992, 5902, 6236, 7696; rec. 9515, 10132, 10519
 Olszewski Jan 10221, 10230
 Olszewski Ludwik, wyd. 7908
 Olszewski Mieczysław 1336
 Olszewski Mikołaj 2829; tl. 6791; wyd. 6791
 Olszewski Piotr 6633
 Olszewski Wojciech 2753
 Olszowa, pow. strzelecki 6441
 Olszowscy, rodzina 2142
 Olszowski Stefan 10333
 Olszowy Janina 728
 Olszówka, pow. kolski; gmina 6521
 Olszówka Franciszek, pseud. Otto 10713, 10960
 Olsztyn 46, 227, 392, 413, 414, 482, 727, 861, 874, 920, 1219, 1382, 1545, 1944, 2021, 2022, 2575, 2670, 2993, 3084, 3395, 3464, 3555, 3814, 3822, 5152, 6522, 6827, 7316, 8289, 8903, 10196, 10208, 10609, 10856, 10956, 11091, 11120, 11153, 11173; Brzeziny 6714; Kortowo 2971; powiat 10371; Sądyty 909, 6523; Zatorze 3907
 Olsztyn, pow. częstochowski 817
 Olsztyn uniwersytecki 2993
 Olsztynek, pow. olsztyński 1546
 Olsztyńskie Pojezierze 9866
 Olsztyńskie województwo 4115, 10661, 10753, 11035, 11123, 11185, 11456
 Olszyc, pow. siedlecki 2633
 Olszyna-Wileczyński Józef 9215
 Olszynka, lewy dopływ Ropy; dolina 2366
 Olwita, Litwa; dekanat 7272
 Olyphant, Stany Zjednoczone Ameryki 8986
 Oława, woj. dolnośląskie; powiat 5317
 Ołbin zob. Wrocław
 Ołdrzychów zob. Nowogrodzic
 Ołenicz-Bernacka Ewa, oprac. 11418
 Olpiny, pow. tarnowski 4896
 Omilanowska Małgorzata 2748, 3825, 3826
 Omiotek Alicja, red. 2906
 Omnia in manus Tuas 4998
 Ondrej Jakub 2016
 Oni byli tu przed nami 8975
 Oni odbudowali i rozwijali Polskę 5421
 Oni tworzyli historię 5422
 Oniszczuk Agnieszka 1968
 Oniszczuk Aleksandra 8564
 Oniszczuk-Awiżeń Krystyna 5165, 6442; oprac. 1892
 Onyszczuk Jarosław 6444
 Onyszczuk Tomasz 8746
 Opacki Wojciech 1978
 Opacki Zbigniew 1016, 2625, 2645, 4163; rec. 8028; red. 2746
 Opalenie, pow. tezewski 7054
 Opaliński Dariusz 2078; rec. 3859; red. 8365
 Opaliński Edward 7657; rec. 7818
 Opaliński Łukasz, młodszy 7400
 Opaliński Mateusz 4999, 10910
 Opalka Roman 3584
 Oparówka, pow. strzyżowski 4994
 Opatoszu Józef 3221
 Opatowice, pow. radziejowski 6719
 Opatów, pow. kłobucki 6742
 Opatów, woj. świętokrzyskie 2677, 6817
 Opatów, stan. l. 6742
 Opatówek, pow. kaliski 1547, 6524, 7320
 Opawa, Czechy 2780, 6432, 7067
 Opec Baltazar 7269
 Opic Józef 6029
 Opiela Maria 3010, 3016, 8565, 10565
 Opiłło Bożena 2018
 Opiłowska Elżbieta, rec. 11182
 Opinia 3487
 Opinogóra Górna, pow. ciechanowski 1548, 1549, 4499, 6525, 7985, 8833
 Opiola Wojciech 4686
 Opiola-Ciegiełka Monika, przedm. 6363; red. 6363
 Opis historyczny kościoła parafialnego w Stromcu 7270
 Opis wizyty dziekańskiej kościoła parafialnego w Małogoszczu 7999
 Opisi przedmist L'vova XVI-XVII stłit 7271
 Opisy parafii dekanatu Olwita z 1784 r. 7272
 Opoczno, woj. łódzkie; powiat 10156; region 2445
 Opoka Jolanta 5313; red. 5123, 5313
 Opolanie znani i nieznanii 5423
 Opole 9, 843, 1550, 1553-1556, 1716, 1717, 1858, 2352, 2479, 2519, 2544, 2549, 2628, 2679, 2849, 3427, 3440, 3610, 3719, 3836, 4043, 4725, 5423, 5824, 5825, 6627, 6898, 7058, 7067, 7766, 8157, 9840, 10718, 10878, 11173, 11285; archidiaconat 2628; księstwo 2628, 7067, 7118, 7298; Opolszczyzna 1551, 1552, 4109, 6527; rejencja 8157
 Opole Lubelskie, woj. lubelskie 6526, 6785
 Opole Lubelskie. Wspomnienia i listy mieszkańców 6526
 Opolska diecezja 5825
 Opolska Dorota, il. 6400
 Opolskie województwo 2502, 10603, 10928, 11062, 11173
 Oporowscy, ród 7036
 Opozda Danuta 5531
 Opozycja demokratyczna w PRL 10911
 Opozycja i opór społeczny w Polsce po 1956 roku 10912
 Opór i walka z faszyzmem 9725
 Oppersdorff, rodzina 5156
 Optacy Gustaw Karol 6030
 Opyrchał Leszek 1911, 2322
 Oracki Tadeusz 2810, 5424; rec. 4763, 7883; uzup. 10792
 Oranienburg, Niemcy; obóz Sachsenhausen 10124
 Oratorianie zob. Filipini
 Oratowska Barbara 9936
 Orawa 24, 25, 89, 300, 1848, 2489, 3485, 4420, 4830, 5940, 6411, 9264, 11449; Górna 4420, 8072
 Orawiaci na fotografii Eugeniusza Sterculi 1848
 Orawskie farbiarstwo i płóciennictwo 4420
 Orbis hominum 7041
 Orciuch Marek 972
 Ordin-Naščokin Afanasij Lavrent'evič 7336
 Ordonówna Hanka 5559
 Ordyłowski Marek 2994, 4115, 4116, 4157
 Ordynacja w Radzie Nieustającej 7273
 Orenice, pow. łączycki 4752, 6684
 Organisty Adam 3554, 3585
 Organiściak Wojciech 7684
 Organizacje i stowarzyszenia kombatanckie 4421
 Organizatorzy, bibliografowie, dydaktycy 5425
 Orkan Władysław 3290, 8976
 Orla, pow. bielski, woj. podlaskie 7768, 7769
 Orleański Michał 11404
 Orlemanski Stanisław 2752
 Orlemańscy, rodzina 2752
 Orlewič Irina 8350, 8365; oprac. 19
 Orlewski Rafał 5426
 Orlicz Maria Kinga 6280
 Orlik Piotr 5408
 Orlik Vasil 2237
 Orlińska Grażyna 3511, 4206
 Orlińska Weronika 4116
 Orlińska-Mianowska Ewa 1766, 4177

- Orlof Ewa 9366
 Orlof Zofia 9366
 Orłoś Kazimierz 3262
 Orłoś Maciej 3482
 Orłowicz Mieczysław, oprac. 8900
 Orłowska Angela 5824
 Orłowska Anna Paulina 7685
 Orłowska Beata 3084; red. 2698
 Orłowska Iwona 1145
 Orłowska-Rybicka Grażyna 4140
 Orłowska-Sawionek Irena 5564
 Orłowska-Sondej Grażyna 5174
 Orłowski Adam 3282
 Orłowski Arkadiusz 2882
 Orłowski Bolesław 746, 2830
 Orłowski Hubert 2625
 Orłowski Jan 3286
 Orłowski Mieczysław 6498
 Orłowski Mirosław 10713
 Orłowski Stanisław 9726
 Orłowski Stanisław, pseud. Piorun 5427
 Orłowski Tomasz 2727
 Orłowski Witold Eugeniusz 5451
 Orłowski Zenon 5451
 Orman Elżbieta 4814, 8639; przedm. 9627; wyd. 9627
 Ormianie 222, 1361, 1369, 1416, 2141, 2634, 2684, 2687, 2688, 3275, 4362, 5781, 5817, 6240, 7607, 7646, 7652, 8365, 8820, 11179
 Ormianie polscy 2688
 Ormiański pasterz Lwowa 6240
 Ormacka Ewa 11391
 Ormassowie, rodzina 5523
 Orneta, pow. lidzbarski 2050
 Orntonowice, pow. miłkowski 11417
 Oronowicz-Kida Ewa, rec. 2351; red. 3282
 Orsza, Białoruś 905, 2864, 3204, 4806, 7660
 Orszulak Leszek 4197
 Orszulik Alojzy 10334
 Orunia zob. Gdańsk
 Oryszew-Osada, pow. żyrardowski 10707
 Orz, lewy dopływ Narwi; dolina 1089
 Orzażewski Kazimierz 6031, 10037
 Orzechowska Agnieszka 4592
 Orzechowska Elżbieta 8639; przedm. 9753, 9814; wyd. 9753, 9814
 Orzechowska Karolina 11276
 Orzechowska Katarzyna 8642
 Orzechowski Emil 2753, 3993, 8779; oprac. 7947
 Orzechowski Kazimierz 7686
 Orzechowski Marian 10334; współpr. 10334
 Orzechowski Paweł 5121
 Orzechowski Stanisław 1428, 3254
 Orzechowski Szymon 6684
 Orzelska-Stączak Agnieszka 11392
 Orzel Biały 11193
 Orzeł Joanna 653, 7687, 7796; rec. 1937
 Orzeł Leon 9481
 Orzeł Tobiasz 2461, 4549
 Orzełek Ariel 2548, 4687, 9363, 9367, 9368, 11196; wyd. 9623
 Orzesze, pow. mikołowski; Jaśkowice 5002
 Orzeszkowa Eliza 2033, 2061, 2402, 3166, 3171, 3215, 3267, 3270, 7942, 8000, 8322, 8638
 Orzolek Danuta, oprac. 4947
 Orzysz, pow. piski 9586
 Osa, prawy dopływ Wisły 2636
 Osada i cmentarzysko z epoki żelaza na stanowiskach Bytomin 6743
 Osadczuk Bohdan 4737
 Osadczy Włodzimierz, red. 6240
 Osadnictwo społeczności neolitycznych na stanowisku 2 w Janowicach 6744
 Osadnictwo wielokulturowe w Napachaniu 6745
 Osadowski Zbigniew, współpr. 2795
 Oscenda Maciej 4981
 Osередчук Ol'ga Anatoliivna 2905
 Oset Tomasz 3287
 Osewska Elżbieta 11393
 Osewski Krzysztof 4509; red. 4509
 Osewski Czesław 10528
 Osiak Halina, oprac. 6356
 Osiatyński Jerzy 5421
 Osiecka Małgorzata 1297, 4547
 Osiecka-Samsonowicz Hanna 7688; red. 5485
 Osiecki Jan, oprac. 10250
 Osiecki Jerzy 1834
 Osiejuk Krzysztof 11394
 Osiek, pow. brodnicki 7142
 Osiek Jasielski, pow. jasielski 6528
 Osieki, pow. koszaliński 3600
 80 lat książki w Gminie Wejherowo 3426
 80 lat Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Mechaników Polskich 4422
 Osiewicz Krzysztof 1447
 Osiewicz Marek 3138, 3139
 Osieglowski Janisław 6032
 Osika Maria 7067
 Osinscy, rodzina 2131
 Osińska Daniela, pseud. Wierna 9727
 Osińska Faustyna 6033
 Osińska Wioleta 1619
 Osińska-Skotak Katarzyna 2289
 Osiński Dawid Maria 8515
 Osiński Krzysztof 7042, 10318, 10912; przedm. 10318; rec. 2665, 9072; wyd. 10318
 Osiński Ludwik 8123
 Osiński Tadeusz 6034
 Osiński Tomasz 1476; przedm. 10560, 10997, 11081; red. 10560, 10997, 11081
 Osiński Zbigniew 9936
 Oskierko Marcin 4294, 7814
 Oskierko Stanisław 10319
 Osło 3145
 Osława, lewy dopływ Sanu 2145; dorzecze 6529
 Osłonki, pow. radziejowski 6709
 Osmański Stanisław 5564
 Osobliwość skoczowski 7274
 Osobowice zob. Wrocław
 Ososiński Tomasz, wyd. 7218
 Osowiec-Twierdza, pow. moniecki 1655
 Osowiecki Krzysztof 10902
 Osowska Anna 1411, 1414
 Osowska-Rembecka Anna 4559
 Osowski Błażej 3112, 3140, 3141; red. 3112
 Osowski Mirosław 1411
 OSP Łabunie 1916–2016. 4423
 Ossadnik Hubert 8566
 Ossendowski Ferdynand Antoni 3104, 6035
 Ossibach-Budzyński Andrzej 8567
 Ossoliński, ród 4575
 Ossolińska Zofia 2033
 Ossoliński Grzegorz, wyd. 7568
 Ossoliński Jerzy 7464, 7744
 Ossoliński Józef Maksymilian 1417
 Ossoliński Tomasz 7568
 Ossowska Maria 4414
 Ossowski Godfryd 5406
 Ossowski Jan 6036
 Ossowski Janusz 127
 Ossowski Karol, wyd. 7278
 Ossowski Mirosław 3288
 Ossowski Stanisław 2400
 Ossowski Waldemar, przedm. 6391
 Ossowski Witold 4337
 Ossów, pow. wołomiński 4614, 9534
 Ost David 10436
 Ostad Tone Marie 2021
 Ostafin Bogusław 5243
 Ostafin Krzysztof 2280, 2297
 Ostanek Adam Adrian 9369, 9481; przedm. 9481; red. 9481
 Ostapczuk Jerzy 7689, 9370
 Ostasz Adam 2602
 Ostasz Aleksander 1436
 Ostasz Grzegorz 11197
 Ostaszewski Jacek 5407
 Ostaszków, Rosja 6336, 9897
 Ostatni komendanci, ostatni żołnierze 5427
 Ostatnia wojna Austro-Węgier 8568
 Osten Adolph Sigfried von der 7369
 Osterhammel Jürgen 1059
 Osterwa Juliusz 115
 „Ostjuden” – Geschichte und Mythos 2576
 Ostoja tradycji 1698
 Ostoja-Solecki Andrzej, red. 8937
 Ostoja-Zagórski Włodzimierz 9294
 Ostolski Adam 11256

- Ostrawa, Czechy; Morawska Ostrawa 9263
- Ostroga Viktor 4300
- Ostrogscy, ród 2578
- Ostrogski Janusz 3506
- Ostrołęka, woj. mazowieckie 1383, 9791, 10342; powiat 10793, 10864
- Ostromecko, pow. bydgoski 1557
- Ostromecka Elżbieta, przedm. 11250; red. 1415; wyd. 11250
- Ostromecka-Frączak Bożena 6225
- Ostropolska-Kubik Eliza 2851
- Ostrowiec Świętokrzyski, woj. świętokrzyskie 1846, 5003, 8056, 10549
- Ostrowite zob. Napole
- Ostrowite, pow. chojnicki 2615, 7008, 7059
- Ostrowite Prymasowskie, pow. gnieźnieński 5331
- Ostrowscy, ród 2644, 8651, 8731
- Ostrowska Aleksandra 10913
- Ostrowska Barbara, tł. 7423, 10013
- Ostrowska Bronisława 3333
- Ostrowska Ewa 5480
- Ostrowska Ewa Wanda, wyd. 9815
- Ostrowska Ludwika 6047, 8001, 8811
- Ostrowska Monika 11379
- Ostrowska Róża 3956
- Ostrowska Wanda 6261; red. 277
- Ostrowska-Bies Marta 3664
- Ostrowski Grzegorz 2548, 3827
- Ostrowski Jan 3622, 7393
- Ostrowski Jan K. 5675; oprac. 3797; red. 3797
- Ostrowski Jerzy 429, 589, 622, 2309; przedm. 2309; red. 2309
- Ostrowski Jerzy (pisarz) 3196
- Ostrowski Karol 11290
- Ostrowski Krystyn 3622
- Ostrowski Piotr 1130
- Ostrowski Teodor 7893
- Ostrowski Wiktor 4159, 9936
- Ostrowy Tuszowskie, pow. kolbuszowski 6530
- Ostrożnica, pow. kędzierzyńsko-kozielski; parafia 4863
- Ostróda, woj. warmińsko-mazurskie 10792; powiat 874
- Ostróg, Ukraina 6531, 9041
- Ostrów, pow. przemyski 6684
- Ostrów Lednicki, wyspa na jez. Lednica, woj. wielkopolskie 1160, 1664, 2236, 4231, 6947, 7043
- Ostrów Lednicki – rezydencjonalno-stołeczny ośrodek pierwszych Piastów 7043
- Ostrów Lednicki wyspa piastowskich władców 1160
- Ostrów Lubelski, pow. lubartowski 10224
- Ostrów Mazowiecka, woj. mazowieckie 9791; dekanat 7923; powiat 10973
- Ostrów Tumski zob. Poznań
- Ostrów Tumski zob. Wrocław
- Ostrów Wielkopolski, woj. wielkopolskie 1384, 2532, 3687, 4325, 5289, 5409, 5410, 5428, 6246, 10623, 11415; gmina 6532; Krępa 5840; powiat 8390; region 6532
- Ostrówek, pow. łęczycki 5732
- Ostrówki, Ukraina 4614
- Ostrzeszów, woj. wielkopolskie 2900; region 2131
- Ostryhom, Węgry 2179
- Ostwald Eugen 2277
- Osuch Martyna 575
- Oszejca Paulina 7690
- Oszech Stanisław 392
- Oszczanowski Piotr 3828
- Oszczypko Nestor 5407
- Oszmiana, Białoruś; powiat 2606
- Ościłowski Jarosław 7044; współopr. 7092
- Ośko Piotr 10923
- Ośko Tadeusz 6038
- Ośmak Dominika 5401
- Ośno Lubuskie, pow. słubicki 3670
- Oświata Dorosłych* 3030
- Oświata i Wychowanie* 9131
- Oświata na ziemiach polskich pod zaborami 8569
- Oświatowe i edukacyjne aspekty 3427, 3428
- Oświęcim, woj. małopolskie 3011, 5850, 9766; księstwo 7286; obóz Auschwitz-Birkenau 1182, 1558, 1559, 1706, 1878, 2033, 2583, 2780, 2845, 3332, 4487, 4501, 5264, 5265, 5334, 5680, 6062, 7979, 9620, 9637–9639, 9646, 9660, 9681, 9720, 9735, 9758, 9763, 9807, 9831, 9841, 9860, 9883, 9888, 9894, 9895, 9936, 9965, 9970, 10004, 10094, 10124, 10157, 10945, 11196
- Oświęcimski Leszek 5190
- Ot carstva k imperii 2577
- Otczykowa Zofia, red. 7
- Otipka Ernst 2845
- Otko Andrzej 2017, 3869
- Otmuchów, pow. nyski 1182, 4283
- Oto stoją żywi 5428
- Otolińska Renata, oprac. 5859
- Otołczyce, Białoruś 3799
- Otrębski Jan Szczepan 3132
- Otrębusy, pow. pruszkowski 1560
- Otta Mateusz 11048
- Ottawa 10902
- Otto Maria 1333, 7495; przedm. 1671; red. 1671
- Otton I, książę szczeciński 6923
- Otton z Bambergu, św. 568, 2198, 2548, 7078
- Otwinowska Barbara 396; wyd. 9655
- Otwock, woj. mazowieckie 2019, 3774, 6534, 7957; getto 9734; Soplicowo 6533; Śródborów 6533
- Otwock Wielki, pow. otwocki 3156
- Otyń, pow. nowosolski 7367
- OUN, UPA i zagłada Żydów 4688
- Overgaauw Eef 2845
- Owczarek Jacek 6599
- Owczarek Jan 2616
- Owczarek Justyna, wyd. 9739
- Owidz, pow. starogardzki 1443
- Owłasiuk Justyna 781; rec. 8984
- Owoc Tomasz 1699
- Oworuszk-Notschewneu Kinga 3970
- Owsiński Jarosław 4115, 4133, 9371
- Owsiński Marcin 11173; red. 1959
- Oxenstierna Axel 7801
- Oxford, Wielka Brytania 7645, 7913
- Ozga Józef 6039, 6040
- Ozorków, pow. zgierski 26, 8579
- Ozorowski Edward 3374
- Ożarów, pow. lubelski 3069
- Ożarów, pow. opatowski; gmina 3811; region 8734
- Ożarów, pow. wieluński 1561
- Ożóg Karolina 2165
- Ożóg Kazimierz Sebastian 1937
- Ożóg Krzysztof 891, 2592, 4942, 5133, 6893, 7045, 7046, 7164
- Ożóg Ludwik 6041
- Ożóg Łukasz 4424, 10914
- Ożóg Monika 3639
- Ożóg Piotr 2995, 6041, 6250
- Ożóg-Winiarska Zofia 3200
- Ósmy wiek Przeworska 6557
- Pabian Andrzej 2686; przedm. 2686; red. 2686
- Pabianice, woj. łódzkie 4950, 5224
- Pabich Łukasz 7691
- Pabiniak Aneta 2915
- Pabis-Cisowska Katarzyna 2710
- Pac Bogdan 6669
- Pac Grzegorz 7685
- Pac Krzysztof Zygmunt 7397
- Pac Mikołaj 2606
- Pac Mikołaj Stefan 7397
- Pac Stefan 7397, 7432
- Pacan-Bonarek Lidia 2352, 2358
- Pacanowska Regina 10878, 10915
- Pacanowski Rafał Paweł 4425
- Pacanów, pow. buski; region 10430
- Pacek Bogusław 4799
- Pacevičius Arvydas 738, 5617
- Pachnowski Stefan 9493
- Pacholec Karolina 1396
- Pacholec Marek M., red. 6522
- Pacholska Iwona, red. 5364

- Pacholski Jan 4149, 5190
 Pachowicz Anna 8365
 Pachter Mietek 9728
 Paciorek Magdalena 4487, 8157, 10916
 Paciorkiewicz Tadeusz 4039
 Pacocha Patrycja, tł. 6565
 Pacowie, ród 7663, 7664
 Pacukiewicz Marek 2860; przedm. 2860; red. 2860
 Pacuła Jarosław 3200
 Pacuski Kazimierz 2299, 6373, 6964
 Pacuszka Wioletta, współpr. 5551
 Pacyfik 3613
 Pacyga Benedykt 11174
 Pacyga Dominic A. 1042, 2749
 Pacyna Szymon 2629, 5951
 Pacyński Antoni 6042
 Paczkowski Andrzej 910, 4714, 10333, 10436, 10485, 10977; przedm. 4714; red. 4714
 Paczkowski Dariusz, rec. 4269
 Paczkowski Przemysław 2789
 Paczoska Ewa 4387, 8515; przedm. 8107
 Paczoska-Hauke Alicja 10713, 10917
 Paczyna Artur 2134
 Paczyńska Irena 5407
 Paczyszek Czesław 5745
 Paćko Karolina, red. 1404
 Padalinski Uladzimir 7692
 Paderewska Agnieszka 9363; red. 9363
 Paderewski Ignacy Jan 4008, 4009, 8535
 Padewski Jakub 3289
 Padło Tomasz 8828
 Paduch Katarzyna 973, 9372; rec. 1701, 8085
 Paduchowski Wojciech 6130, 10918
 Padúka Neonila 2323
 Paduszek Konrad 4814, 9373; wyd. 9744
 Padzińska Maria 9729
 Padzúk Aláksandr, wyd. 7934
 Paetz, rodzina 2122
 Pagarély Aláksandr 9374; rec. 4669
Paideia 3409
 Paiva de Souza Marcelo 3222
 Paja Agnieszka 8570
 Paja-Stach Jadwiga 4008, 5407
 Pajączkowski Franciszek 3409
 Pajak Barbara, red. 5491
 Pajak Cherubin Julian 5037
 Pajak Jerzy Z. 2623
 Pajak Maria 8157
 Pajak Michał Adam 2462
 Pajakowie, rodzina 2462
 Pająkowska-Bouallegui Anna 2048
 Pajewski Janusz 4349
 Pajka Krystyna 2934
 Pajka Stanisław 5429
 Pajor Maciej 2051
 Pajor Piotr 3541, 3554, 3639
 Pajzderski Sylwester 9231
 Pak Marek 3739
 Pakiet Adam 6639
 Paknys Mindaugas 3727
 Pakośla w, pow. radomski 8226
 Pakośla w, pow. rawski 6535
 Pakosz Jakub 3104
 Pakulska Jolanta 11290
 Pakuła Lech 4426
 Pakuła Mirosław 4427, 6093, 9238, 9375
 Pakuła-Kwiecińska Katarzyna 5461
 Pal Renata 4594
 Palach Jan 11057
 Palacz Teresa 2408
 Palarczówka zob. Okrajnik
 Palca Irena 3904
 Palczyński Michał 782, 11173
 Paleczny Tadeusz 11225
 Palej Agnieszka 11479
 Palenie cygar, muzyka, przejażdżki 3290
 Paleolog Stanisława Filipina 4559
 Palester Roman 10878
 Palestyna 8898, 9123, 9314, 9611, 10605
 Pałędzie Kościelne, pow. mogileński 6757
 Palica Magdalena 8571
 Palica Michał M. 9376, 9377
 Palikot Janusz 11472
 Palion Adam 11395
 Paliusytė Aistė, red. 3888
 Paliwoda Agata 10974
 Palka Stanisław 2888, 8545
 Palkij Henryk 1080, 7645
 Pallotyni 2727
 Palmrich Adam, pseud. Orwid 9730
 Paluch Bolesław 6043
 Paluch Kazimierz 6043
 Paluch Michał 10565
 Paluch Piotr 6044
 Paluch Ryszard, red. 5874
 Paluchowski Andrzej, przedm. 10270
 Paluchowski Piotr 1671, 5483, 7495, 7693
 Paluszak-Bronka Anna 7694
 Paluszkiewicz Stefan 10320
 Paluszkiewicz-Horubała Lidia, red. 624
 Paluszkiewicz-Misiaczek Magdalena, red. 2750
 Pałacowy Rosta 3829
 Pałat Zenon 3638
 Pałka Ada 1700
 Pałka Aneta 3166
 Pałka Elżbieta 2996
 Pałka Jarosław 10919; wyd. 10316
 Pałkiewicz Jacek 7695
 Pałubicka Anna, red. 323
 Pałubicki Janusz 3849
 Pałucka-Czerniak Iwona 3142, 8572
 Pałucy, ród 6844
 Pałuki, pow. ciechanowski 8833
 Pałuki, region w północnej Wielkopolsce 6548
 Pałys Piotr 2616, 5423, 10920; red. 9530
 Pamięci profesor Beaty Dąbrowskiej 4047
 Pamięć chwili, która nas samym sobie wróciła... 7696
 Pamięć i nadzieja 10038
Pamięć i Sprawiedliwość 243
 Pamięć o dramatycznej przeszłości 9731
 Pamięć Polski 1205
Pamiętnik Biblioteki Kórnickiej 244
Pamiętnik Naukowy służący za dalszy ciąg Cwiczeń Naukowych 8712
Pamiętnik Towarzystwa Miłośników Ziemi Kościańskiej 245
 Pamiętniki żołnierzy Baonu „Pięść” 9732
 Pamiir 8483
 Pamuła Stanisław 6344
 Panas Władysław 3217, 3221, 5531
 Panasiewicz Janusz 6181
 Panasiuk Dominik 10039
 Panasiuk Nadzieja, oprac. 3126, 3127
 Panasówka, pow. biłgorajski 4828
 Pančíková Marta 3167, 3222
 Pandura Mariusz, przedm. 7945; wyd. 7945
 Panecki Mikołaj 7321
 Panecki Tadeusz 10075, 10968
 Panecki Tomasz 592, 2049
 Panek Jerzy 2856
 Panek Antoni Alfred zob. Paryski Antoni Alfred
 Panek Czesław 10921
 panek Ewelina 2412
 Pánek Jaroslav 2544, 2549, 2780
 Paner Anna 2544, 2549, 2573, 5078, 6839; red. 152
 Paner Henryk 1488, 2615, 6749, 6812; przedm. 6812; red. 6812
 Panfil Monika 6920
 Panfil Rafał 7047
 Panfil Tomasz 2048, 5858, 10967
 Pani Anna w Kanadzie 2750
 Panic Idzi 2549, 3143, 7067; tł. 7274; wyd. 7274
 Panic Maria Jolanta, tł. 7274
 Panimasz Katarzyna 1117
 Pankiewicz Józef 2033
 Pankiewicz Mateusz 3892
 Pankowicz Andrzej 5407
 Pankowie, rodzina 5315
 Pankowska Marlena, współpr. 10208
 Pankowski Marian 3282, 3329
 Panslawizm wczoraj, dziś, jutro 4689
 Panter Ewa 3411; przedm. 3411; red. 3411
 Panufnik Andrzej 10303, 10474
 Panuś Marek 2628
 Panuś Tadeusz 11289
 Panz Karolina 9894
 Panz-Sochacka Magdalena, tł. 6899
 Pańczak Alojzy 4265

- Pańczyk Ewa 2026
 Pańko Grażyna 2547, 7786
 Pańko Walerian 6639
 Pańko-Wojtowicz Marzanna 6639
 Pańkowa Olga 3167
 Pańkowski Jerzy 4880; red. 4880
 Pańków Igor 6410
 Pańków Marcin, red. 2838
 Państwo, demokracja, chłopci 4690
 Papczyński Stanisław zob. Stanisław Papczyński, św.
 Papée Kazimierz 2567
 Papienka Evgen 8573
 Papiernik Bohdan 5235
 Papiernik Piotr, współpr. 6709
 Papińska Agnieszka, oprac. 5318; wyd. 10233
 Papiński Robert 1564
 Papke Wilhelm 10162
 Papko Vol'ga Mikalaevna 8811
 Paplin, pow. węgrowski 3675
 Papłoński Jan 8749
 Paprocka-Gajek Joanna 3511, 3551
 Paprot Aleksandra 2414, 2686, 5166; przedm. 2477
 Paprotki Kolonia, pow. giżycki 4189
 Paprot-Wielopolska Aleksandra 2408
 Paprzycki Leszek 11056
 Papsza zob. Wajs Bronisława
 Parada Michał 5288
 Paradowska Aleksandra 9900
 Paradowska Joanna 3638; red. 3638
 Paradowska Kamila 3971
 Paradyż zob. Gościkowo
 Parafia Krasocin na przestrzeni dziejów 5000
 Parafia pw. Świętego Antoniego z Padwy w Częstochowie 5001
 Parafia św. Jana Chrzyciela w Jaśkowiecach 5002
 Parafia św. Michała Archanioła w Ostrowcu Świętokrzyskim 5003
 Parafia św. Teresy Benedykty od Krzyża (Edyty Stein) w Lublińcu-Stebłowie 11396
 Parafianowicz Halina, red. 155
 Parafianowicz Ryszard 10922
 Parafianowicz-Vertun Weronika 2396
 Parafiniuk Jan 2997
 Páralová Tardy Markéta 2780
 Paraschidu Anna 1411
 Paraskiewicz Kinga 3119; oprac. 2741
 Paraskiewicz Krzysztof, oprac. 2741
 Paravicini Werner 2901
 Parcheta Anna 3134
 Parchomiuk Jerzy, red. 4594
 Parczew, woj. lubelskie 2634, 9693, 10449
 Parczewski Michał 5406, 6355, 7697
 Parda Szymon 3290
 Pardyka Piotr 11047
 Parfieniuk Włodzimierz 4832
 Parkany zob. Štúrovo
 Parker Monika 1946
 Parkita Ewa 4062; przedm. 4062; red. 4062
 Parkitna Katarzyna 10040
 Parnes Jakub 2539
 Parnicka Eleonora 10321
 Parnicki Teodor 3196, 3222, 10321
 Parnowska Marta 1648, 8107; red. 8107
 Parol Jakub 7169
 Parsęta 6547
 Parsko, pow. kościański 5415, 10032
 Partacz Czesław 2582, 6452
 Partia, państwo, społeczeństwo 10923
 Partridge Agnieszka 8190
 Partyga Ewa 8574, 8779
 Partyka Jacek 1368, 2238, 3429; przedm. 1370; red. 1370
 Partyka Joanna 3319, 4265, 5726, 7853
 Partyka Józef 3728, 5170; red. 5170
 Partyka Piotr 4428, 7698; wyd. 7282
 Partyka Wiesław 8575, 8576, 8577
 Partzsch-Szankowska Friederike 2547
 Paruch Waldemar 4727, 10997; red. 2601, 4861
 Parylak Lilia 3282
 Parys Magdalena 11479
 Parys Małgorzata 3134
 Parys Paweł 6096, 6164, 6599, 9378
 Paryska Zofia 3
 Paryski Antoni Alfred 6045
 Paryski Witold 3
 Paryż 521, 532, 1249, 1420, 1421, 1877, 2604, 2727, 2728, 3242, 3409, 3502, 3988, 4159, 5526, 5559, 6363, 7744, 8005, 8064, 8203, 8584, 8670, 9082, 9355, 10217, 10503, 10629, 10677, 10878, 10974, 11058; Batignolles 8619; konferencja 8951; Montparnasse 6558
 Parzer Robert 9900
 Parzych Arkadiusz 4642, 4690
 Parzykąt Krystyna, wyd. 9778
 Parzyński Wojciech 2998, 10041
 Parzysek Magdalena 5531
 Pas-de-Calais, Francja; departament 2753
 Pasek Andrzej 9379
 Pasek Jan Chryzostom 7633
 Pasek Witold, współpr. 5499
 Pasewicz-Rybacka Magdalena 2548, 2842, 3830
 Pasiak-Wąsik Dorota 9157
 Pasich Dominika 10458
 Pasićnik Mihajlo 2569
 Pasićnik Susanna 2569
 Pasieczna, pow. świdnicki, woj. dolnośląskie 6536
 Pasierb Bernadetta 777
 Pasierb Janusz Stanisław 6046
 Pasierbek-Konieczny Joanna 6403
 Pasing, Niemcy 9775
 Pasiut Judyta 11459
 Paškauskas Juozapas 1638
 Paskevič Ivan Fëdorovič 8833
 Pasko Artur 4102, 4115, 4157, 10632; wyd. 10257
 Passaic, Stany Zjednoczone Ameryki 8986
 Past societies 6746
 Pasterkiewicz Wojciech 777
 Pasternacki Kasper 4038
 Pasternak Agnieszka, przedm. 6379
 Pasterska Jolanta 10974; red. 3282
 Pasterski Janusz 10974
 Pasterstwo w Czarnohorze 2463
 Pastuchowa Magdalena 3171
 Pastusiak Longin 7699, 10334, 10979
 Pastuszewski Stefan 974, 4009, 6363, 10924, 10925; polem. 9072; przedm. 6363, 7972; red. 4009, 6363, 9072; wyd. 7972
 Pastuszka Józef 6024
 Pastuszka Sławomir 8578; red. 199
 Pastuszka Stefan Józef 4642, 4690, 6581, 6582; red. 4690
 Pastwa-Wojciechowska Beata 4559
 Pasym, pow. szczeciński 8306, 11192
 Paszek Zbigniew 5799
 Paszenki, pow. parczewski 5696
 Paszkiewicz Borys 2198, 2236, 3470, 6921; red. 360
 Paszkiewicz Henryk 643
 Paszkiewicz Jędrzej 416
 Paszkiewicz Lilla Barbara 4691
 Paszkiewicz Marcin 10926
 Paszkiewicz Urszula 3430
 Paszkowska Marzenna 3087
 Paszkowska-Witkowska Aleksandra, oprac. 6512
 Paszkowski Marcin 3350
 Paszkowski Wiesław 2936
 Pasztor Maria 4722, 10653, 10654
 Paszyn Maciej 2545, 7700, 7701
 Paszyński Janusz 9824
 Paszyński Wojciech 975, 7702
 Paś-Filipek Anna 6411
 Paśko-Koneczna Dorota 3152
 Patalas Aleksandra 4008, 7906; przedm. 7906; red. 4060, 7906
 Patalas Krystyna 6551
 Patała Agnieszka 3554
 Patatyn Magdalena 11196
 Patek Artur 2751, 5430, 10927; red. 250; wyd. 4705
 Patelski Mariusz 5423, 10928
 Pater Józef 3554, 6627
 Pater Renata 1447
 Pater Walter 9380
 Paterek, pow. nakielski 1158
 Patiejūnienė Eglė, wyd. 7256
 Patkowski Aleksander 6047
 Patoczka Piotr 3831
 Patora Paweł 5939
 Patorski Ryszard 6497, 6498

- Patrimonium 2578
 Patro-Kucab Magdalena 3200, 5188, 5733
 Patron Bartłomiej 4616
 Patroni ulic Pragi-Południe 5431
 Patryn Bogdan 2096
 Patulski Tadeusz 3229
 Pauch Seweryn 7703, 7704
 Paucksch Hermann 8891
 Pauk Marcin Rafał 7048
 Paukszta Eugeniusz 10190
 Paul Bellitzer von Russdorff, wielki mistrz krzyżacki 7145
 Paul Jean 3239
 Paul Jürgen 2321
 Paul Mark 976
 Paulinek Jacek 3431
 Paulini 853, 1333, 3569, 3796, 5074
 Pauliucuk Vadzim 9381
 Paulõuskaâ Ganna Genryhauna 977, 7705
 Pauluk Dorota 688; wyd. 8916
 Pavlenko Svetlana 3270
 Pavliček Tomáš W. 8798
 Pavlišin Andrij, red. 4665; tl. 4665
 Pavliv Dmytro 6738
 Pavlov Dmitrij Borisovič, red. 2577
 Pavlović Momčilo 2583; przedm. 2583; red. 2583
 Pavluk Olga 5176
 Pawelec Mariusz 4265, 5423, 9382
 Pawelec Tomasz 6599
 Paweł V, papież 7744
 Paweł Hulka-Laskowski. Pisarz 5796
 Paweł Włodkowiec z Brudzenia 2592
 Paweł z Worczyna 6795
 Pawelczuk Maria 3329
 Pawelczyk Michał 5432
 Pawelczyk-Dura Kamila 1262, 2111; rec. 1217, 5109
 Pawełek Alojzy 2999
 Pawełek Anna 6534
 Pawiak zob. Warszawa
 Pawiński Adolf 2498
 Pawlak Ewa 6654
 Pawlak Janusz 2689, 2704
 Pawlak Jerzy 8977
 Pawlak Judyta, red. 1609
 Pawlak Karol, rec. 7958; red. 4482
 Pawlak Lidia 3290
 Pawlak Magdalena 3586, 8579
 Pawlak Małgorzata 1, 2, 554, 2903; red. 2
 Pawlak Mateusz 2635
 Pawlak Mieszko 9363
 Pawlak Paweł 6654
 Pawlak Piotr 6745, 9383; przedm. 6745; red. 6745
 Pawlak Przemysław 3972, 3988; oprac. 3988
 Pawlak Tomasz 9384
 Pawlak Waldemar 4642
 Pawlak Wiesław 3204, 7406, 7435
 Pawlak-Hejno Elżbieta, przedm. 10633; red. 10633
 Pawlas Szymon 10485
 Pawlata Lech 7706
 Pawlata Małgorzata 7707
 Pawleta Michał 783, 1661
 Pawlewska-Szydłowska Irena 4414
 Pawlic-Miśkiewicz Bożena, oprac. 2487; red. 2487
 Pawlicka-Nowak Lucja, przedm. 9792; wyd. 9609, 9792
 Pawlicki Ryszard Wojciech 6030
 Pawlicki Stefan 3044
 Pawlik Eduard 10600
 Pawlik Józef 5089, 5089
 Pawlik Olga 1138
 Pawlik-Kwaśniewska Weronika 3295, 3620
 Pawlikowscy, rodzina 3167
 Pawlikowska Edyta, tl. 4931
 Pawlikowska Helena z Dzieduszyckich 3231
 Pawlikowska Karolina 10929
 Pawlikowska-Butterwick Wioletta, wyd. 2536
 Pawlikowska-Jasnorzewska Maria 2554, 3171, 5176
 Pawlikowski Grzegorz 10930, 10931
 Pawlikowski Jan Gwalbert 3196
 Pawlikowski Jarosław 4800
 Pawlikowski Marek 5439
 Pawlikowski Michał Krystian 6048
 Pawlikowski Szymon 1614
 Pawlikowski Tadeusz 5439, 8779
 Pawlina Arnold 6880
 Pawlina Sebastian 10042
 Pawliński Marian 1466
 Pawliszczew Bór, Rosja; obóz 9622
 Pawluczuk Urszula Anna, rec. 1334, 2681
 Pawlus Małgorzata 4414
 Pawluszek Radosław 9385
 Pawłowice, pow. leszczyński 4265
 Pawłowicz Jacek 5427, 10637
 Pawłowicz Maria 6049
 Pawłowicz Stanisław 2629
 Pawłowicz Weronika 6049
 Pawłowska Aneta 3502; przedm. 3502; red. 3502; współpr. 5534
 Pawłowska Eugenia 5509
 Pawłowska Janina 4414
 Pawłowska Kamilla 6772
 Pawłowska Krystyna 1504, 1505
 Pawłowska Krystyna Katarzyna z Wierzbna 3204
 Pawłowska-Kubik Agnieszka 701, 7875; rec. 7725
 Pawłowski Adam 784
 Pawłowski Dariusz 4091
 Pawłowski Edward 10017
 Pawłowski Grzegorz 10054
 Pawłowski Jakub Michał 3374
 Pawłowski Janusz 6050
 Pawłowski Jerzy 5170, 8798
 Pawłowski Jerzy (1932–2005) 10633
 Pawłowski Kamil 3832
 Pawłowski Kazimierz 6051
 Pawłowski Krzysztof, współpr. 7233
 Pawłowski Łukasz, rec. 11390
 Pawłowski Marek 6518
 Pawłowski Paweł 1436
 Pawłowski Rafał 3204
 Pawłowski Stanisław 5468
 Pawłowski Stanisław (1882–1940) 6052, 8978
 Pawłowski Tomasz 1849
 Pawłowski Tymoteusz 10919
 Pawłó w, pow. chełmski 4384, 7250
 Pawłusiewicz Józef 6053, 6053
 Pawłuszek Tomasz, red. 11406
 Pawnik Jolanta 4134
 Pazdan Agnieszka, oprac. 6142; red. 6142
 Paździński Dušan-Vladislav, przedm. 2409; red. 2409
 Pązgan Mateusz 10932; rec. 10149
 Pąziński Michał 10933
 Pazik Przemysław, rec. 10574
 Pazio Rafał 5004
 Pazoła Jan 6054
 Paździor Stanisław 5316
 Paździora Jan 6244
 Pączek Mirosław 11225
 Pągowska Katarzyna, oprac. 1733
 Pearce Susan C. 11048
 Peceak Andrzej 6078
 Pecunia omnes vincit 2239
 Pecyna India 9386
 Peetż-Ullman Anna-Juliane 4042
 Peiper Tadeusz 3196
 Pejśa Jane 6593
 Pekin 2605
 Pela Włodzimierz 6562, 6812
 Pelacini Antonio 3506
 Pelc Edward 1380
 Pelc Henryk, red. 6557
 Pelc-Piastowski Jerzy 9733
 Pelcowa Halina 3098, 3144
 Pelczar Józef Sebastian zob. Józef Sebastian Pelczar, św.
 Pelczar Roman 4845, 7708, 8365, 8580, 8581; wyd. 7994
 Pelisiak Andrzej 2615, 6355, 6685, 6759
 Pelka Anna 11225
 Pelka Daniel 11397
 Pellowska-Chudobińska Bożena 4048, 4049, 8582
 Pelowski Grzegorz 10967
 Pelplin, pow. tczewski 113, 2625, 3461, 3619, 4027, 4901, 4967, 7704, 8977, 10384
 Pelplińska diecezja 9295
 Pelczyński Grzegorz 5005, 6048, 11056; rec. 9572
 Pelka Jerzy 4529, 6373
 Pelka Marcin 3307
 Pencakowski Paweł 3671, 4845
 Pencarski Kacper 1286, 3833, 6452; oprac. 6452

- Pendraszewski Mariusz 3834
 Penkała Anna 1182, 2602, 3231, 7709
 Penn Shana 10934
 Penson Joanna zob. Muszkowska-
 -Penson Joanna
 Peplowski Andrzej 4814
 Peplowska Katarzyna 1219
 Peplowska Renata, oprac. 5525
 Per mulierem... 2637
 Perczak Judyta 3410
 Perec Icchok Lejbusz 3221
 Perechodnik Calel 3307, 9734
 Perejczuk Witalis 4793
 Perekładowski Feliks 9915, 10157
 Perepeczko Witold 10322
 Perespa, pow. tomaszowski, woj.
 lubelskie; parafia 7439
 Perga Ürij 9387
 Perkowska Paulina, współpr. 11007
 Perkowska Urszula 5672
 Perkowska-Waszek Małgorzata 4008
 Perkowski Jan, red. 375
 Perkowski Piotr 763
 Perlak Bartłomiej 4135
 Perlińska-Kobierzyńska Ewa 1765
 Perlakowska Ewa 2104
 Perlakowski Adam 2578, 5562, 7710;
 przedm. 2062; red. 2062, 2084
 Persa Jacek 4487
 Persak Krzysztof 10485; rec. 10122
 Persja 2741, 2840
 Person Katarzyna, red. 9667; wyd.
 9667, 9702
 Perszon Jan 3793, 5025
 Peru 3606, 4895
 Peryt-Gierasimczyk Iwona 4862
 Perz Angelika 2616
 Perz Bartosz, red. 4409
 Perz Bertrand 1787; red. 1787
 Perzanowska Agnieszka 1701; wyd.
 7240
 Perzanowski Tadeusz 3062, 10059
 Perzyk Bogusław 3638
 Perzyna Andrzej 11403
 Perzyna Krzysztof 5006
 Perzyna Paweł 1187, 6188
 Perzyński Jacek 5433, 6487
 Perzyński Włodzimierz 8002
 Pessel Włodzimierz Karol 2642
 Peszel Józef 9549
 Peszka Józef 8536
 Peszko Henryk 8003
 Petek Krzysztof 7695
 Petelska Michalina 2645
 Peter Herbert 3892
 Peter Julius 5165
 Peters Florian 9900
 Peters-Schildgen Susanne 1639
 Petersburg, Rosja 903, 1314,
 1423, 1424, 2594, 2645, 2776,
 3270, 3383, 4676, 7283, 7937,
 7944, 7998, 8155, 8223, 8373,
 8375, 8649, 8811
 Petersohn Jürgen 7049
 Pethe Aleksandra 6432
 Petlak Anna 3432
 Petlura Symon 4737
 Petőczová Janka 4043
 Petrásek Jan 970
 Petrauskas Rimvydas 2564, 2606,
 7164; wyd. 6801
 Pétrequin Pierre 6747
 Petrik Natalá 3642
 Petrišak Bogdana 7050, 7051, 7052
 Petriuk Stefan 6445; tł. 9043;
 współpr. 9043
 Petronis Vytautas 8583
 Petrov Nikita Vasil'evič 10043
 Petrov Vladimir 10935
 Petrov Dmitrij zob. Piatroū Dzmityr
 Petrowa-Wasilewicz Alina 5081
 Petrowicz Jarosław 1408; red. 1408
 Petruk Dominik, tł. 7423
 Petrus Anna 1702
 Petrus Comestor 1332, 2059
 Petrus Jerzy Tadeusz 3622, 6345;
 oprac. 3797
 Petry Maria 10974
 Petrycy Sebastian z Pilzna 3254
 Petryk Feliks, wyd. 9794
 Petryko Marcin, rec. 7980
 Petzold Daniel 6612
 Pewel Wielka, pow. żywiecki
 2433
 Pezała Anna 5078
 Pezda Janusz 2580, 8584, 8798; oprac.
 70; red. 2580; współpr. 7917
 Pęcherski Karol 1850
 Pędraszewska-Sołtys Barbara 4115
 Pędzich Justyna 1383; współpr. 1383
 Pędzimaż Jacek 7711
 Pędziwiatr Antoni 5407
 Pędziwiatr Konrad 2585, 2663
 Pędziwiatr Michał 5407
 Pęgier Małgorzata 7712
 Pękacka-Falkowska Katarzyna 9466;
 wyd. 7268
 Pękala Anna 4050
 Pękalska Marta 3409, 3410, 3440,
 3477
 Pętkowska Edyta 2593, 6316
 Pfeifer Franz Heinrich 9253
 PGR-Arbeiter 11173
 Pianowski Zbigniew 3639
 Piasecka Barbara, wyd. 6439
 Piasecka Beata, tł. 7276
 Piasecka Marta 3145
 Piasecka Paulina 3196
 Piasecka-Johnson Barbara 5348
 Piasecki Andrzej Konrad 11048
 Piasecki Bronisław 6319
 Piasecki Jerzy 5730
 Piasecki Józef Marian 6055
 Piasecki Maciej 1851, 4136
 Piasecki Paweł 2634
 Piasecki Sergiusz 3374
 Piasecki Tomasz 4137
 Piaseczno, woj. mazowiecki
 4387, 6537
 Piasek Wojciech 910, 2796, 8064;
 red. 895
 Piasek Zbigniew S., red. 5544
Piast 4690
 Piasta Aleksy 9388; red. 5088;
 wyd. 2521
 Piastowie 395, 635, 839, 891, 1160,
 1669, 1749, 2220, 2354, 2549,
 2842, 3639, 4861, 4884, 4942,
 6463, 6493, 6675, 6804, 6817,
 6885, 6886, 6921, 6964, 6970,
 7046, 7057, 7108, 7156, 7158,
 7169, 7174; oleśnicy 6907; opol-
 scy 7058; śląscy 3010; świdnicko-
 jaworscy 6876
 Piastowska Iwona 5790
 Piaścik Franciszek 6056
 Piatroū Dzmityr 4300
 Piątek Anna 2709
 Piątek Eufrozyna 4429, 5882
 Piątek Grzegorz 6179
 Piątek Janusz 7158
 Piątek Marcin 3345
 Piątek Stanisław 6437
 Piątkowska Dagmara 3139
 Piątkowska Danuta 2634
 Piątkowska Małgorzata, tł. 6698
 Piątkowska Renata 3504; red. 3504
 Piątkowska-Małecka Joanna 6868,
 7053
 Piątkowski Hubert 2018; red. 2018
 Piątkowski Krzysztof 10936
 Piątkowski Sebastian 2624, 4567,
 10044, 10045, 10156; przedm.
 7939; wyd. 7939
 5 Kresowy Batalion Ciężkich Karabi-
 now Maszynowych 10046
 Piber-Zbieranowska Marta 7713;
 wyd. 2299
 Piccolomini Eneas Sylwiusz zob.
 Pius II, papież
 Picheta Jan, red. 5160
 Pick Dominik 10937
 Pidtypczak-Majerowicz Maria 3433,
 3440, 4575; rec. 1401
 Piecak Janusz 4834, 10323
 Piec cewo, pow. złotowski 6538
 Piech Ewa 5173
 Piech Krzysztof 5173
 Piech Stanisław Ludwik 9295
 Piech Zenon 83, 2051, 2052
 Piecha-van Schagen Beata 10938
 Piechaczek Barbara 2479
 Piechnik Anna 2464
 Piechocki Maciej 7714
 Piechocki Przemysław, red. 2510
 Piechota Benigny Zbigniew 4998
 Piechota Magdalena 10633; przedm.
 10633; red. 10633
 Piechowski Kazimierz 10004
 Piechówka Wiesław 5007
 Piechura Bogumił 10939
 Piecyk Ireneusz 1686
 Pieczarki, pow. giżycki 6703
 Pieczyński Przemysław 4116

- Pieczynski Stanisław 8752
 Piegza Marian 1161
 Piegzik Michał A. 7715
 Pieja Wiesław 4444
 Piekalski Jerzy 6636, 6812, 7188; przedm. 6812; red. 6812
 Piekarska Jolanta 2444
 Piekarska Małgorzata Karolina 5434
 Piekarska Weronika 5434
 Piekarski Ireneusz 3221, 3291, 3487
 Piekarski Maciej 5434, 5434
 Piekarski Marian 3000
 Piekarski Michał 7716
 Piekarski Stanisław 9389–9392
 Piekarski Stefan 5484
 Piekarski Tomasz 4530–4532, 4690
 Piekaruś Daniel 5427, 10560, 10940, 10941
 Piekary Śląskie, woj. śląskie 5118, 10442, 11146
 Piekarcz Artur 5427, 10941
 Piekarcz Karolina 6366
 Piela Agnieszka 3167
 Piela Michał 5165
 Piela Piotr 4138; red. 4423, 5936; wyd. 9794
 Piela Krystian 1852, 6034
 Pielas Jacek 978, 2621, 2623, 2634, 5175, 5313, 6632, 6633; red. 228; wyd. 7286
 Pieleśiak Iwona, oprac. 2820
 Pięgrzymowice, pow. pszczyński 5979
 Pielka Mateusz 9393, 9394
 Piemont 5206, 8267, 8454, 8828
 Pieniądz Aneta, rec. 7004
 Pieniążek Anna 3477
 Pieniążek-Marković Krystyna, rec. 10832
 Pieniążek-Samek Marta 2623, 2634, 7717
 Pieniążkowie, rodzina 2139
 Pieniężno, pow. braniewski 1986
 Pieniny 253, 3134, 4354, 4926, 6406, 9957
 Pieniny, zamek pod wierzchołkiem Góry Zamkowej 4926
 Pienińska Małgorzata 3111
 Pienkowska Alina 6057
 Pień, pow. bydgoski 7059
 Pieńczak Agnieszka 2465, 5171
 Pieńkowska Anna 1110–1114
 Pieńkowski Jakub 2611
 Pieńkowski Maciej Adam 7718
 Pieńkowski Michał 3922
 Pierończyk Ginter 10324, 10325
 Pieróg Stanisław 2835; red. 2835
 Piersiak Tadeusz 3587
 Pierwsi męczennicy Polski 6796
 I Pomorska Sesja Sprawozdawcza 7054
 I wojna światowa na Śląsku 8585
 Pierwsza systematyczne badania archeologiczne na zamku Chojnik 3835
 I Kongres Muzealników Polskich 1451
 Pierzchalska-Dylewska Helena 4581
 Pierzchała Jadwiga 6591
 Pierzchała Janusz A., przedm. 6478
 Pierzchała Bożena 10036
 Pierzgalski Edward 2882
 Pieskowa Skała zob. Sułowska
 Pieskowa Skała. Odnowa 2018
 Piestrzeniewicz Marta 8586–8588
 Pieszyce, pow. dzierzoniowski 3006, 5383, 10280
 Pietkiewicz Iwona 3001, 4430
 Pietkiewicz Krzysztof 2091, 2606, 7055
 Pietkiewicz Mirosław 3002, 7719
 Pietnoczka Paweł, red. 2569
 Pietras Tomasz 7036, 8547
 Pietrasiewicz Janina 5564
 Pietrasiewicz Tomasz 3217
 Pietrasik Czesław, red. 3049
 Pietraszkiewicz Onufry 8199
 Pietrkiewicz Jerzy 1396, 2567, 8979
 Pietropawłowski, Rosja 8639
 Pietrowicz Aleksandra 10713; przedm. 10713; red. 10713; wyd. 9804
 Pietrowicz Joanna 3434; rec. 2123
 Pietruczuk Monika 1051
 Pietruszewska-Kobiela Grażyna 3283
 Pietruszkiewicz Władysław 4642
 Pietruszko Marta 1877
 Pietrzak Agnieszka 10942
 Pietrzak Antoni, pseud. Janicki, Rola 8293
 Pietrzak Edyta, oprac. 2537
 Pietrzak Ewa 1202
 Pietrzak Jacek 2640, 6599, 9123; red. 9123
 Pietrzak Janusz 2615, 3677
 Pietrzak Jarosław 1328, 1766, 3231, 4265, 5175, 7560, 7720–7722
 Pietrzak Jerzy 5013, 10943
 Pietrzak Józef 5289
 Pietrzak Katarzyna 6551
 Pietrzak Leszek 10944; współpr. 10408
 Pietrzak Magdalena 3104
 Pietrzak Michał 8293
 Pietrzak Mirosław 4207, 6748
 Pietrzak Przemysław 8589
 Pietrzak Ryszard 4200
 Pietrzak Sławomir 6767
 Pietrzak Stanisław, uzup. 5759
 Pietrzak-Thébault Joanna 7414
 Pietrzela Tomasz 6567
 Pietrzekiewicz Dorota 690, 1333; rec. 1303, 8093
 Pietrzekiewicz Iwona 3440, 4845; przedm. 3407; red. 1509, 3407
 Pietrzyk Aleksander, red. 2727
 Pietrzyk Bartłomiej, tł. 10085
 Pietrzyk Bożena 4444
 Pietrzyk Jan 7056
 Pietrzyk Mirosław 5435
 Pietrzyk Zdzisław 4444, 5493, 7796; red. 5493
 Pietrzykowski Jan 6493
 Pietrzykowski Szymon 979, 2614, 10945
 Pietsch Kaja 5469
 Pietuch Anna 3191
 Pięciak Krzysztof 6151, 9547, 10047, 10946; wyd. 10417
 Pięćciu Stawów Dolina 4088, 8786
 50 lat aluminium w Koninie 4431
 50 lat chemii radiacyjnej 3003
 50 lat WROSTJA 3973
 55-lecie Sekcji Emerytów i Rencistów 4432
 586 dni stanu wojennego 10326
 550 lat obecności oo. Bernardynów w Przeworsku 5008
 Piękne, użyteczne, zbędne 3836
 Piękoś Andrzej Jan 8980
 Piękoś-Mirkowa Halina 6058
 Pięta Aleksandra 3395
 Pięta Marek Zbigniew 7881
 Pięta Wiesław 4157, 4162
 Piętka Radosław 3319
 Piętkowski Piotr 7041; rec. 7049
 XV lat Kazimierskiej Konfraterni Sztuki 11398
 15 lat nauk ścisłych na UKSW 11399
 Piętniewicz Michał 3328
 Pięglowski Jarosz (Hieronim) 7288
 Pięglowski Krzysztof 7288
 Pigoń Stanisław 3248, 8508
 Pigulak (Pihulak) Adolfinia 8653
 Pigulak Jerotej (Pihulak Hierotej) 8653, 8653
 Pihan-Kijasowa Alicja 3146, 3147, 3167, 5079, 5408, 7723, 7723; red. 5408
 Pijaj Stanisław, przedm. 980; red. 980, 8812
 Pijarzy 1251, 1252, 2915, 4038, 4979, 7476, 7568, 7814, 7837, 7838, 7881
 Pik-Mirandola Franciszek zob. Mirandola Franciszek
 Pikor-Półtorak Anna, tł. 8391; współpr. 8391
 Pików, Ukraina 2574
 Piksa Beniamin 4162
 Piksa Zbigniew 4524
 Pikulice, pow. przemyski 9002
 Pikulik Jerzy 6059
 Pikulska Daria Dorota 3664
 Pikulski Janusz 10947
 Pikuła Anna, przedm. 6552; red. 6552
 Pikuła Klaudia 5813
 Pilarczyk Krzysztof 7428, 7724
 Pilarczyk Piotr Miłosz 536, 4582
 Pilarczyk Zbigniew 3004; przedm. 2595, 7633; red. 2594–2596, 7633
 Pilarczyk-Palaitis Anna 2654

- Pilarek Bolesław, red. 2993
 Pilarek Rafał 10948
 Pilarska Agnieszka 2309
 Pilarska Helena 8981
 Pilas Martyna, red. 3311
 Pilat Stanisław 6060
 Piława, pow. garwoliński 8827
 Pilawski Krzysztof, współpr. 10334
 Pilch Andrzej 5407
 Pilch Jadwiga 1633, 4420, 6411
 Pilch Jerzy 3351, 11390
 Pilch Józef 10540
 Pilch-Nowakowska Xymena 8535
 Pilecka Małgorzata, red. 2650; wyd. 9781
 Pilecki Witold 1866, 6061, 6062, 9735
 Pilica, lewy dopływ Wisły 228, 1436, 2702
 Pilich Maria 5436
 Pilich Przemysław 5436
 Pilipczuk Halina 6498
 Pilipenko Volodimir Mikołajowicz 7725
 Pilipowicz Denys 3345
 Piliś Andrzej 5979
 Pilnar-Ferdjani Ilona, red. 5493
 Pilorz Alfons 10327
 Piłskie województwo 10319
 Piltyń (Piltene), Łotwa 7657
 Piluk Piotr 2704
 Pilzno, Czechy 10572
 Piła, woj. wielkopolskie 1562, 1902, 1950, 5104, 5124, 5663, 7850, 9233, 10330, 10704, 11048, 11297, 11302; region 9086, 9199
 Piłaciński Przemysław 10878
 Piłakowska Madalena, red. 1720
 Piłatowicz Józef 2633, 4818
 Piława Dolna, pow. dzierzoniowski 4893
 Piłsudska Aleksandra 2617
 Piłsudski Bronisław 1781, 7949, 8004
 Piłsudski Józef 455, 581, 607, 715, 852, 1613, 1884, 2567, 2606, 2617, 2627, 2635, 2714, 2835, 3196, 3263, 3840, 4636, 4685, 4692, 4692, 4814, 4828, 5062, 5205, 6063, 6064, 6331, 8064, 8190, 8272, 8736, 9164, 9179, 9222, 9256, 9328, 9349, 9359, 9389, 9487, 9555, 9583, 9588, 9592, 9602
 Pinchas Szerman 9342
 Pindel Edyta, przedm. 2663; red. 2663
 Pindor Anastazja, tł. 10134
 Pindór Mirosława 3993, 3997
 Pindur David 7726
 Pinińscy, rodzina 6065
 Piniński Jerzy 3470; red. 166, 3470
 Piniński Leon 5458, 6065
 Piniński Piotr, tł. 7963
 Pinkus-Szwarc Eugenia (Gina) 3504
 Pinkwart Maciej 3483, 8590
 Pinocci Hieronim 1413
 Pińczów, woj. świętokrzyskie 2048, 5313, 7724, 7793, 8420, 8903
 Pińsk, Białoruś 1038, 3799, 4745, 7879
 Pińska diecezja 5554
 Pion 9333
 Pionierki. Krytyka artystyczna kibiet 8005
 Pionki, pow. radomski; Zagózdźon 2249
 Piontek Marcin 8833
 Piorun Malwina 2008
 Piorun Marek 6261
 Piotr, opat 2592
 Piotr I Wielki, car 2634
 Piotr III Wspinek z Będkowa 6870
 Piotr Riga 2059
 Piotr Włost 3279
 Piotr z Alkantary, św. 3455
 Piotr z Dusburga 7006, 7040
 Piotrawin, pow. opolski, woj. lubelskie 2006
 Piotrowski underground muzyczny 4051
 Piotrkowskie województwo 4725
 Piotrków, pow. lubelski 8293
 Piotrków Trybunalski, woj. łódzkie 1262, 2357, 2358, 2521, 2872, 2988, 3611, 4051, 4312, 4543, 4547, 4725, 5046, 6083, 7139, 7291, 7607, 7646, 7800, 8284, 8285, 8586, 9687, 10373, 10758, 11466; gubernia 3620; Meszcze 9388; powiat 4735; region 2358, 10081
 Piotrogród zob. Petersburg
 Piotrowiak-Junkiart Kinga 3329
 Piotrowicz Anna 3171
 Piotrowicz Dariusz 3739, 4532, 6373, 9395
 Piotrowicz Elżbieta 2358
 Piotrowicz Grażyna 1411; red. 1411, 1414
 Piotrowicz Józef 6066
 Piotrowicz Stanisław 8293
 Piotrowska Anna G. 4008
 Piotrowska Iwona 3040
 Piotrowska Joanna 3814, 8591
 Piotrowska Katarzyna 2635, 11479
 Piotrowska Magdalena 2615, 2855, 6684, 6755, 6773, 8828
 Piotrowska-Kuipers Dominika 6612
 Piotrowska-Marchewa Monika 4387, 4630
 Piotrowska-Wojaczyk Agnieszka 2453, 2972, 3112; red. 3112
 Piotrowski Aleksander 2018; red. 2018
 Piotrowski Andrzej 751, 4559, 6366, 6367, 6547
 Piotrowski Andrzej (zm. 1736) 7556
 Piotrowski Czesław 10048
 Piotrowski Eugeniusz 2888
 Piotrowski Igor 2460
 Piotrowski Jacek 11173; wyd. 9736
 Piotrowski Jerzy 1460, 2690
 Piotrowski Marek Janusz 6373
 Piotrowski Paweł 10637
 Piotrowski Remigiusz 9396
 Piotrowski Robert 1853; red. 299
 Piotrowski Rufin 8006, 8620
 Piotrowski Sławomir 4809; red. 4809
 Piotrowski Wojciech 3295; red. 5208
 Piórek Marian 6495, 6530
 Piórkowska Joanna 579, 714
 Piórkowska Krystyna 2752
 Pipes Marie-Lorraine 6737
 Pipes Richard 2579
 Piramida w Rapie 3837
 Piramidowicz Dorota 3799; oprac. 3553, 3798; przedm. 3799; red. 3799
 Piramowicz Grzegorz 7275, 8007
 Piramowicz Piotr 1219
 Pirníková Tatiana 2753
 Pirożnikow Ewa 7568
 Pirożyński Marian 10448
 Piróg Krzysztof 5204
 Pisa, prawy dopływ Narwi 6966
 Pisarek Artur 4809
 Pisarek Stanisław 9022
 Pisarkiewicz Mirosław 2691, 3838, 8592
 Pisarski Grzegorz 3005–3007, 5974, 8593
 Pisarzak Marian 5009, 5010, 8594
 Pisarzowa, pow. limanowski 3166
 Pisek Justyna 5979
 Piskała Kamil 4612, 4735; rec. 9529
 Piskorek Magdalena 11404
 Piskorowice, pow. leżajski 8181, 9857; Mołynie 8181
 Piskorska Teresa 6739
 Piskorz Anna 4208, 4209, 4801
 Piskorz-Branekova Elżbieta 1429
 Piskorz-Ryń Agnieszka 11290
 Piskozub Andrzej 2638
 Piskozub Jerzy 10469
 Piskuła Mariusz 392; red. 392
 Piskurewicz Jan 8595
 Piśowicz Andrzej 1369; wyd. 2687
 Pistryń, Ukraina 9008
 Pisulińska Joanna 438; red. 2905
 Pisuliński Jan 2679, 6355
 Pisz Aniela 8365
 Pisz Zdzisław 2399
 Piszczatowska Marta 1599, 4487
 Piśmiennictwo o Śląsku 37
 Piśmiennosc pragmatyczna, edytorstwo źródeł historycznych, archiwistyka 2639
 Pitak Ewa 1411, 1414; red. 1411, 1414
 Pittsburgh, Stany Zjednoczone Ameryki 8986

- Pituch-Noworolska Anna 5407
 Piuro, Włochy 3506
 Pius II, papież 2549
 Pius VI, papież 7275
 Pius XII, papież 9845
 Pivavarič Sárgej Arkad'evič 8510
 Piwek Aleksander 2048, 3639, 3839
 Piwko Robert 5913, 10949
 Piwkowski Włodzimierz 6067
 Piwnicy, rodzina 5272
 Piwnik Jan, pseud. Ponury 5288, 9953
 Piwocka Magdalena 3622
 Piwoński Jakub 4265
 Piwończuk Michał 9397
 Piwowar Bronisław 4415
 Piwowar Magdalena, oprac. 3662
 Piwowar-Bagińska Łucja, oprac. 11285
 Piwowarczyk Andrzej 3191
 Piwowarczyk Dariusz, tł. 7211, 7796
 Piwowarczyk Przemysław 6432
 Piwowarska Krystyna, oprac. 93
 Piwowarska Magdalena 2019
 Pizon Jakub 3204
 Placha Karol 4451
 Plackowski Waclaw 9736
 Plakaty w Zbiorach Specjalnych Centralnej Biblioteki Wojskowej 1404
 Plan miasta stołecznego Warszawy 2324
 Planeta Szekspir 11400
 Platajs Jerzy 10049
 Platania Gaetano 5034
 Platen von, ród 2095
 Plater-Zyberk Ireneusz 8811
 Platon 2789
 Platowska-Sapetowa Inga 3506, 4845, 5037
 Platt Dobrosława 2754; przedm. 2754; red. 2754
 Platter Thomas 7877
 Plebanek Weronika 8190
 Plebański Józef Kazimierz 3297
 Plecemin, pow. złotowski 6539
 Plecemin. Nasza historia 6539
 Plechów, pow. kazimierski 4433, 6540
 Plechów. Historia majątku ziemskiego 4433
 Plechta Rozalia 6068
 Plechta Sabin 6069
 Plemięta, pow. grudziądzki 6747
 Pleskacz-Rząsik Agnieszka, współpr. 4273
 Pleskaczyński Adam 10050
 Pleskot Patryk 509, 521, 984, 10544, 10950-10953, 11048, 11149, 11173
 Pleszczyński Andrzej 2592, 6921, 6929, 7057
 Pleszew, woj. wielkopolskie 2842
 Pleszkun-Olejniczakowa Elżbieta 3484, 6070
 Pleśniarowicz Krzysztof 3248, 3993
 Plewczyński Marek 2135, 4806, 4818
 Plewka Czesław 6546
 Plichta Andrzej 6361
 Plichta Paweł 5407; wyd. 8951
 Pliniusz Starszy 6718
 Plińska Marta 5790; red. 5790
 Plis Henryk 6574
 Pliszka Marcin 3300
 Plit Joanna 2309; rec. 2287
 Ploch Gregor 8067
 Pludra-Żuk Paulina 524, 2059; przedm. 2059; red. 2059
 Plumińska-Mieloch Anita 1094-1096, 1105
 Pluskota Magdalena 3062
 Pluskota Teresa 2356
 Pluskowski Piotr 8596, 10954, 11401
 Pluta Edyta 7727; rec. 4889, 7475
 Pluta Karol 776
 Pluta Paweł 3294
 Pluta Wilhelm 1228, 4928, 10528, 11174
 Pluto Jerzy 5740
 Plachecki Jerzy Mirosław 128
 Plachecki Marian 3314
 Placzek-Zielonka Renata 830
Plaj 92, 246
 Planeta Paweł 3500; przedm. 3500; red. 3500
 Plaski Robert 6614
 Płaszów zob. Kraków
 Płaszów – odkrywanie 1947
 Platek Józef Stanisław 2020
 Platek Monika 4559
 Pław, pow. krośnieński, woj. lubuskie 2592
 Plawecka Katarzyna Maria 1854, 3196, 6025
 Plawiak Klaudia 1579
 Plaza Stanisław 4583
 Płażewski Jerzy 11032
 Płock, woj. mazowieckie 236, 296, 312, 843, 1021, 1385, 1563, 1836, 2090, 2250, 2339, 2592, 2615, 2636, 2668, 2697, 2897, 3236, 3562, 3572, 3589, 3639, 3698, 3819, 4227, 4245, 4412, 4440, 4466, 4468, 4530, 4959, 5502, 6146, 6322, 6964, 7025, 7062, 7162, 8115, 8245, 8290, 8552, 8733, 8817, 8938, 9164, 9475, 9476, 10106, 10367, 11046, 11100, 11330; dekanat 8033; gubernia 4690; powiat 11402; Radziwie 11010; region 2592, 5627
 Płocka diecezja 2520, 2697, 4690, 5303, 5888, 6493, 6889, 6964, 7985, 9295
 Płockie województwo 2313, 7649
 Plomiński Arkadiusz 4116, 4160, 10955
 Płonka Artur 4159
 Płonka Bożena 3418
 Płonka Tomasz 6746
 Płonka-Bałus Katarzyna 3435; red. 319
 Płonka-Syroka Bożena 5458, 8157
 Płończak Tadeusz 9737
 Płońsk, woj. mazowieckie 7924
 Płoska Maria 4531
 Płoski Marcin 4734
 Płoski Paweł 11145
 Płoski Władysław 4531
 Płotek Marcin 10956, 11196
 Płotele, Litwa 2636
 Płotkowiak Maciej 3670, 6367
 Płoty, pow. zielonogórski 10724
 Płowcy Damian 7728
 Płóciennik Tomasz 6718
 Płuciniak Jarosław 2640
 Płucinniczak Marek 1755
 Płuska Ireneusz 1439
 Płużański Tadeusz M. 10957
 Pługawko Danuta 2624; wyd. 2580
 Pniowski Dariusz 3214
 Pniokowie, rodzina 5400
 Pniów, pow. gliwicki 777
 Po co nam dziś historia 785
Po Prostu 10979
 Po Zagładzie. Narracje 3292
 Pobereżsko Marta, oprac. 5317
 Pobjedziska, pow. poznański 6654
 Pobitno zob. Rzeszów
 Pobojski, Litwa 6820
 Pobjóg-Lenartowicz Anna 892, 908, 2544, 2549, 2628, 3554, 7058
 Pobjóg-Malinowski Władysław 10328
 Pobratyn Agnieszka 3196, 3974
 Pochard Claude Antoine 5120
 Pochel Piotr 3196
 Pochmarski Bolesław 3008
 Pochówki w grobach komorowych na ziemiach polskich 7059
 Pochwalska Lilianna 1249
 Pociask-Karteczka Joanna 5407
 Pociecha Józef 2508, 2509
 Pocijewska Małgorzata 6145
 Pociłowska Zofia 9936
 Początek Michał 5663
 Pod lupą konserwatora 2021
 Pod okupacją i w powstaniu 9738
 Pod znakiem harcerskim 3008
 Podajmy rękę historii 9739
 Podawca Konrad 11402
 Podbielski Jan 9422
 Podbielski Zdzisław 10958
 Poddębski Henryk 1920
 Podegrodzie, pow. nowosądecki 2904, 6541, 9031
 Podegrodzie i gmina podegrodzka 6541
 Podgajna Ewelina 4616, 4642, 4695, 4697, 4715, 9398; red. 4715
 Podgórecki Adam 4707
 Podgórnik-Kęder Iwona 1912

- Podgórska Barbara 2478, 10329
 Podgórska Halina, pseud. Jur 9740
 Podgórska Magdalena 4584
 Podgórska Małgorzata 3440
 Podgórska-Czopek Joanna 6694
 Podgórska-Mikoła Arkadia 7060
 Podgórski Adam 2478, 10329
 Podgórski Bogdan 6101
 Podgórski Jacek 3262
 Podgórski Ryszard A. 2397
 Podgórski Wojciech Jerzy 5437
 Podgórze zob. Kraków
 Podgórze, pow. chełmski 7053
 Podgórze, pow. łomżyński 6542, 9684
 Podgrodzie zob. Nowe Warpno
 Podhacie, Białoruś 3799
 Podhajecka Mirosława 3148
 Podhale 1, 121, 1543, 2427, 2469, 2615, 3150, 4291, 4406, 4830, 5191, 5671, 8365, 8976, 9270, 9730, 9894, 10157, 10577
 Podhorce, Ukraina 973, 3622, 9372
 Podhorski Zygmunt 2754
 Podkarpacie 301, 1446, 1450, 1635, 2568, 2813, 5232, 6558, 8632, 10470
 Podkarpackie województwo 3831, 4157
 Podkościelny Elżbieta 3588
 Podkowa Leśna, pow. grodziski, woj. mazowieckie 6265; Stawisko 1564, 6265
 Podkowski Marek 9399
 Podlasiak Marek 3975, 10051
 Podlasie 341, 1253, 1599, 2210, 2277, 2346, 2352, 2444, 2483, 2602, 2617, 2629, 2633, 2662, 2708, 2855, 3098, 3125–3127, 3171, 3374, 3485, 3486, 4484, 4650, 5039, 5172, 5302, 5332, 5347, 5511, 5584, 5994, 6318, 6543, 6731, 6945, 7295, 7505, 7769, 7901, 8293, 8510, 8609, 8639, 8641, 9387, 9663, 9767, 9974, 10036, 10912, 11356; gubernia 5792
 Podlaska diecezja 3485
 Podlaski Sławomir 2882
 Podlaskie województwo 165, 2707, 3553, 5792, 7290, 7814, 8510, 8514
 Podleska Krystyna 3976
 Podleski Antoni Bogoria 3322
 Podleś Ewa 4046
 Podlodowscy, rodzina 7835
 Podłęże, pow. wielicki 4463
 Podnieńska Katarzyna 1688, 2175, 2176, 3436
 Podoba Damian, rec. 7045; red. 202
 Podobiński Daniel 6511
 Podolak Małgorzata 11472
 Podolak Sławomir 6071
 Podolak-Zajac Jolanta 8597–8599
 Podolan Eligiusz 7729
 Podole 4718, 5174, 5889, 6685, 7961, 8087, 9701
 Podolec Katarzyna 1417
 Podoleński Stanisław 3058
 Podoliniec, Słowacja 7163, 7476, 7881
 Podolska Agnieszka 4434
 Podolska Joanna 5438
 Podolska-Meducka Aldona 3708
 Podolski Aleksander 6174
 Podolski Wiktor 9350
 Podolskie województwo 2578, 2585, 7487, 7634, 7752
 Podraza Rafał 10959; współpr. 3203
 Podraza Zbigniew, przedm. 6379
 Podraza-Kwiatkowska Maria 2775, 6072, 6073
 Podróż ku nowoczesności 3840
 Podruczny Grzegorz 5175, 7730
 Podsiadło Rafał 4830
 Podsiadły Adam 8600; rec. 6124
 Podskarbi Regina 1384
 Podstawka Anna 8515
 Podsumowanie siódmej kadencji Parlamentu Europejskiego 11403
 Podtatrze 1, 2355
 Podwilk, pow. nowotarski 6544
 Podwołoczyska, Ukraina 9840
 Podworski Stefan 8646
 Podwójny bankrut z ciebie, materialny i moralny 3293
 Podzamcze, pow. kielecki 8927
 Podziemie niepodległościowe w powiecie kępińskim 10960
 Poezja okolicznościowa w Polsce 3294, 3295
 Pogezania 874
 Pogoda-Kołodziejak Adrian 2545
 Pogodzińska Dorota 2466
 Pogodziński Paweł Marek 831, 2602, 5166
 Pogonowska Ewa 5176
 Pogorzała Ewa 11173
 Pogorzelska Iwona 926, 1241, 1242, 1948
 Pogorzelska Karolina 7731
 Pogorzelski Wacław 7732
 Podgórski Jacek 3262
 Pogodin Aleksandr L'vovič 8811
 Pogwizdów, pow. cieszyński 3018
 Pohost Zahorodzki, Białoruś 3799
 Poklewska Krystyna 3296
 Poklewski-Kozieł Tadeusz Szczepan 187, 3442, 5439, 6074, 6075, 6898
 Pokoj Jakub 4585, 4586; red. 4586
 Pokolenia naukowców 5439
 Pokolenia odchodzą 9741–9743
 Pokolenie nadziei 10330
 Pokolenie „Współczesności” 10961
 Pokora Jakub 3543, 3622, 6334
 Pokora Piotr 2592
 Pokorna-Ignatowicz Katarzyna 3437, 4693
 Pokorska Ewa 3840
 Pokorski Marian, red. 5528
 Pokorzynska Elżbieta 648, 1333, 3383, 8601
 Pokój i Dobro 3479
 Pokropek Marian 1560, 2467
 Pokryszka Agnieszka 6528
 Pokrywka Rafał 11479
 Pokrzyńska Magdalena 2554
 Pokrzywniak Józef Tomasz 3294, 3362
 Pokrzywnicki Jacek, red. 1671
 Pokrzywnicki Janusz 4742
 Pokucie 9481, 9724
 Pokusorka Aniela 5310
 Pol Mateusz 8602
 Pol Wincenty 3100, 3104, 3186, 6076
 Polack Jan 3370
 Polacy i ich sąsiedzi w Europie Środkowej 980
 Polacy i świat, kultura i zmiana 2580
 Polacy na Litwie 11404
 Polacy na obczyźnie 2753
 Polacy na Ukrainie 2534
 Polacy w Wielkiej Brytanii 1855
 Polacy z Wilna i ze Złumzi na zesłaniu 8008
 Polaczek Janusz 981, 1913, 1914, 10962; red. 261
 Polaczek-Bigaj Marta 3438
 Polaczkówna Helena 1319, 5458
 Polak Agnieszka 8157
 Polak Alina 2112; rec. 5163
 Polak Andrzej 4802–4805
 Polak Bogusław 1686, 4814, 5205, 6452, 10034, 10075; przedm. 6452; rec. 10116; red. 5205, 5452, 6452, 10034
 Polak Ewa 4139
 Polak Grzegorz, oprac. 5745; wyd. 5745
 Polak Jakub 3709, 3883
 Polak Katarzyna 1998, 4944
 Polak Michał 1686, 4814, 5205, 6452, 10034, 10075; red. 5205, 10034
 Polak Paweł 2789, 2831
 Polak Wioletta 4529
 Polak Wojciech 2567, 4967, 5545, 10722, 10963, 10964–10966, 11103; przedm. 10722; red. 5545, 6461, 10722, 10911
 Polak Zbigniew 2510, 6812
 Polakiewicz Władysław 5564
 Polakowski Michał 1595
 Polan Dorota 2923
 Polan-Haraschin Julian 5338
 Poland. History, culture and society 2640
 Poland. The road to freedom 1162
 Polanica-Zdrój, pow. kłodzki 5165
 Polanowska Jolanta 3841
 Polanowski Jerzy 3842

- Polanska Oksana 2832
 Polańska Anna 1333
 Polańska Ewelina Lilia 2549, 4509; red. 4509
 Polańska Marta 6756
 Polański Krzysztof 6684
 Polański Roman 6265
 Polasik-Wrzosek Karolina 786
 Polasz Grzegorz 5901
 Polaszek Piotr 3338, 8515
 Polcikiewicz Zdzisław 4816
 Polczyk Joanna 4487
 Polec Patryk 4694
 Polechoński Piotr 6453
 Polehov Sergej Vladimirovič 982, 7164
 Polek Krzysztof 908; przedm. 4288; red. 4288
 Polen. Jubiläen und Debatten 5212
 Poles saving Jews during World War II. 10054
 Polesiak Krzysztof 9400
 Polesie 8510, 8899, 8974, 9089, 9090, 9767, 10019; Lubelskie 10224
 Polskie województwo 8974, 9091, 9196, 9331, 9470, 9471, 9506
 Poleszak Sławomir 5427, 10560; przedm. 910; red. 243, 910
 Poletaeva Natal'ja 4300
 Poletyło Roman 1300
 Polewaczyk Helena 6485
 Polewka Adam 3352
 Police, woj. zachodniopomorskie 8981; gmina 6546; podobóz obozu KL Stutthof 9936
 Polichromie i sgraffita na fasadach ośrodków staromiejskich 2022
 Policja Państwowa w fotografii 1856
Polin 247
 Poliński Dariusz 2636, 7061
 Polish battles and campaigns in 13th–19th centuries 4806
 Polish fighter colours 1939–1947. 4807
 Polish-Jewish and Czech-Jewish studies 983
 Poliśnik S. 4751
 Poliszuk Jarosław Daniel 6077
 Polit Jakub, wyd. 4705
 Polit Monika, wyd. 9659
 Politycy i pisarze emigracji polskiej 2754
Polityka 2539, 4698
 Polityka i politycy w prasie XX i XXI w. 4695
 Polityka innymi środkami 4808
 Polityka wyznaniowa a prawo III Rzeczypospolitej 11405
 Polityka zagraniczna Polski w zmieniającym się ładzie międzynarodowym 11406
 Polityło Katarzyna 8463
 Poljska u Bosni, Bosna u Poljskoj 2581
 Polkowice, woj. dolnośląskie 10344
 Pollok Marek, tł. 1723
 Polo Robert 1668
 Poloczek Adrian 2023
 Poloczek Agata 2023
Polonia 9307
 Polonia kanadyjska 2755
 Polonika z „Berlinki” w Bibliotece Jagiellońskiej 1370
 Polono-Slavica in honorem Maria Wojtyła-Świerżowska 3149
 Polonsky Antony 7645; red. 247
 Pol'ša – naris istoriŭ 2641
 Polsce służyliśmy i służyć będziemy 4140
 Polscy dyplomaci w Wiedniu 5440
 Polscy i rosyjscy artyści i architekci 2756
 Polscy pisarze i badacze literatury 5441
 Polska a Związek Sowiecki i Niemcy w czerwcu 1940 r. 9744
 Polska – Chiny 1956. 10331
 Polska Delegacja w Polsko-Radzieckiej Komisji Mieszanej 10332
 Polska emigracja polityczna 1939–1990. 984
 Polska i jej wschodni sąsiedzi 2582
 Polska i Jugosławia po II wojnie światowej 2583
 Polska i Polacy w Światowej Organizacji Zdrowia 5442
 Polska – kraj folkloru? 1762
 Polska krytyka literacka w XIX i XX wieku 3297
 „Polska Ludowa” 1944–1989. 10967
 Polska Ludowa 1980–1989. 10333, 10334
 Polska myśl olimpijska 4141
Polska Odrodzona 3486
 Polska otwarta czy zamknięta 2642
 Polska szkoła lutnicza 1566
 Polska 1944. 10052
Polska 1944/45–1989 248
 Polska w międzynarodowej współpracy wojskowej 4809
 Polska walcząca 10053
 Polski film dokumentalny w XXI w. 3977
 Polski Rejon Narodowy im. Feliksa Dzierżyńskiego 9505
 Polski słownik biograficzny 5223
 Polski słownik biograficzny konserwatorów zabytków 5443
 Polskie art déco 3589
 Polskie dokumenty dyplomatyczne 1919. 8982
 Polskie dylematy 4696
 Polskie dziedzictwo duchowe i kulturowe na Wschodzie 5174
 Polskie dziedzictwo edukacyjne 3009
 Polskie dziedzictwo pedagogiczne 3010
 Polskie kodyfikacje wojskowe okresu rozbiorów 8009
 Polskie korzenie Izraela 2535
 Polskie obywatelstwo na emigracji 2643
 Polskie Siły Zbrojne na Zachodzie po II wojnie światowej 10968
 Polskie Stronnictwo Ludowe „Wyzwolenie” 4697
 Polskie szczybowce SZD 4142
 Polskie Towarzystwo Pedagogiczne we Lwowie 8010
 Polskie wizje i oceny komunizmu po 1939 roku 4698
 Polskie Ziemie Wschodnie 4699
 Polsko-niemieckie miejsca pamięci 5213
 Polskojęzyczna prasa na Ukrainie sowieckiej 9401
 Polunov Aleksandr Ūr'evič 8272
 Połabie 6889
 Połaniec, pow. staszowski 6328
 Połaniecka Agnieszka 985, 4115, 4143, 4162
 Poławski Zenon F. 778
 Połąga, Litwa
 Połczyński Aleksander Janta 10984
 Połec Rafał 9402, 11407
 Połock, Białoruś 3322, 7243, 7912, 8317
 Połockie województwo 2062
 Połomnia, pow. wodzisławski 2134
 Połomski Łukasz 1326, 3439
 Połtawa, Ukraina 2578, 7852; gubernia 8435
 Połowicz-Bobak Marta 6686, 6746
 Połuch Tomasz, przedm. 9034
 Południak Anna, rec. 1203
 Południk Natalia 5165
Południowa Wielkopolska 4115
 Połujan Stanisław 3622
 Połupin, pow. krośnieński, woj. lubuskie 7180
 Pomada Marta 3658
 Pomarańska Renata 2582
 Pomerania XVIII wieku 1287
 Pomezania 874, 2592, 3383, 5111, 5129, 7077, 7134
 Pomezkańska diecezja 7868
 Pomian Andrzej, przedm. 9839
 Pomian Iwona 1436
 Pomian Krzysztof 1452, 2607, 2607, 2727, 2852, 4700
 Pomianowski Jerzy 6078
 Pomianowski Piotr Zbigniew 8603
 Pomierska Justyna 2810
 Pomniki prawa na przestrzeni wieków 4586
 Pomoc Polaków w ratowaniu Żydów 10054
 Pomoc świadczona ludności żydowskiej przez Polaków 10055

- Pomorska diecezja 4960
 Pomorski Adam 6078
 Pomorski Jan 910, 6078
 Pomorskie województwo 962, 2548, 2871, 3084, 4440, 5365, 5577, 6590, 7486, 9132, 9365, 9393, 9484, 9523, 10509
 Pomorzany, Ukraina 4751
 Pomorze 549, 638, 658, 824, 848, 1283, 1584, 1686, 1910, 2048, 2140, 2210, 2213, 2214, 2216, 2438, 2477, 2573, 2592, 2602, 2615, 2625, 2630, 2646, 2666, 2795, 2810, 3200, 3380, 3411, 3793, 4009, 4140, 4387, 4565, 4614, 4675, 4793, 4941, 5025, 5133, 5166, 5286, 5414, 5424, 5523, 5571, 5738, 6046, 6211, 6452, 6547, 6812, 6858, 6889, 6980, 6996, 7014, 7054, 7104, 7423, 7524, 7682, 7737, 8266, 8530, 8531, 8901, 9155, 9172, 9516, 9538, 10100, 10224, 10244, 10384, 10517, 10712, 10966, 10991, 11012, 11149, 11196, 11301; archidiakonat 3598, 7675; Gdańskie 2352, 2592, 2625, 2673, 4225, 4493, 6207, 6461, 6545, 6812, 6839, 9663, 9993, 10162; księstwo 7085, 7197; Nadwiślańskie 3793, 4288, 5487, 5918, 6881; Przednie 2048; Środkowe 4962, 6593, 6722, 7158, 10637, 10967; Wschodnie 27, 369, 2109, 5171, 6695; Zachodnie 27, 226, 237, 369, 931, 955, 1333, 1436, 2264, 2573, 2625, 3084, 3468, 3793, 3920, 4102, 4780, 4817, 4962, 5087, 5166, 5571, 5810, 6546, 6704, 6705, 6812, 6845, 6903, 7084, 7173, 7182, 9467, 10335, 10357, 10413, 10445, 10559, 10816, 10977, 10997, 11060, 11094, 11173
 Pomorze Zachodnie z Polską 6546
 Pomprzewicz Stanisław 8875
 Ponad hafem wicher wyje... 6076
 Ponary zob. Wilno
 Ponchielli Amilcare 8234
 Ponczek Mirosław 6599
 Ponéděl'nik Larisa 9403
 Ponętowski Jan 1362
 Poniat Radosław 766, 787, 883, 2503, 4387; rec. 4324, 7613, 7614
 Poniatowska Izabela 3314, 8107
 Poniatowski Andrzej 10969; współpr. 10319
 Poniatowski Józef 3993, 5175, 8536
 Poniatowski Juliusz 4642, 5421
 Poniatowski Kazimierz 3690
 Poniatowski Stanisław (1754–1833) 7744
 Poniatowski Stanisław (fotograf) 435, 2826
 Poniądzie 5359
 Ponic, pow. gostyński 7728
 Poniedziałek Jacek 1144, 2444
 Poniemuń, Litwa 2230
 Ponięwał żyli prawem wilka 10335
 Poniwierka Tomasz 2240
 Poniwozik Leszek 6924
 Ponikarowska Marina 2776
 Poniński Adam 7802
 Poniński Antoni 11103
 Pontyfikał 7062
 Pontyjskie Błota, region w środkowych Włoszech 7275
 Popanda Joanna zob. Kałuska Joanna
 Popek Leon, wyd. 10038
 Popek Mateusz 2636
 Popek Paweł 3084
 Popek Stanisław Leon 3191
 Popiel Jacek 4511; przedm. 3067; red. 3067
 Popiel Krystyna 1535
 Popiel Marek 8783
 Popiel Paweł 8344
 Popiel Włodzimierz 8688
 Popiel Zbigniew K. 4210–4213
 Popielarczyk-Pałęga Anna 4634
 Popielas-Szultka Barbara 2573, 7063
 Popieliński Paweł 2602, 2698, 11173, 11408; rec. 10480
 Popielowie, rodzina 5346
 Popielska-Grzybowska Joanna 4690
 Popieluch Barbara 9404
 Popiełuszko Jerzy zob. Jerzy Popiełuszko, bl.
 Popiełuszko Marianna 5822
 Popik Katarzyna, red. 11287
 Popinigis Danuta 4042; red. 4042
 Popiński Krzysztof 910, 4416, 6626
 Popiołek Anna 3843
 Popiołek Bożena 3205, 3231, 4288, 4630, 5175, 7645; przedm. 1182, 3231; red. 1182, 3231; wyd. 7245
 Popiołek Małgorzata 1765, 10970
 Popiół Łukasz 4947
 Popisy wojskowe pospolitego ruszenia Wielkiego Księstwa Litewskiego 7276
 Popkiewicz Olaf 4614
 Popko Ol'ga zob. Papko Vol'ga Mikalaëuna
 Poplewski Jan 10770
 Popławska Aneta, przedm. 11196; red. 11196
 Popławska Joanna 3301
 Popławska Marzanna 4052
 Popławska Sylwia 2033
 Popławska-Bukała Ewa 3844
 Popławska-Suś Aneta 11173
 Popławski Dariusz, red. 4722
 Popławski Jan Ludwik 8392
 Popławski Piotr 3675
 Popow Grigorij Germanowicz 10056
 Popowicz Bolesław, przedm. 6063
 Popowo-Ignacowo, pow. gnieźnieński 6548
 Popowska-Taborska Hanna 2625
 Popp Dietmar 2845
 Popp Rusłana 10971
 Poppe Franz Ludwig 4043
 Poprawska Urszula 3167
 Poprawski Stanisław 6593
 Porada Aleksandra 761
 Poradnik Oświatowy 9401
 Poradyło Wojciech 6688; przedm. 6688; red. 6688
 Poraj, pow. myszkowski 6549; region 6550
 Porazinski Jarosław 7645; rec. 10244
 Porazińska Janina 3335
 Porczyński Dominik 1446; red. 1446
 Porembalski Tadeusz 10336
 Poręba, pow. zawierciański 5086
 Poręba Jerzy 4127
 Poręba Piotr 5531
 Porębscy, rodzina 5444
 Porębska Maria 8365
 Porębska Zofia 5444
 Porębska-Kwaśnik Dominika 4053
 Porębski Marian 4053
 Porębski Mieczysław 5407
 Pořízek Jiljí 5423
 Porowski Michał 17
 Porter-Szücs Brian 11256
 Portofolio 8897
 Portoryko 11296
 Portret miasta 6405
 Portrety uczonych 5445–5447
 Portugalia 3350, 7853, 7875
 Porwit Marian 8983, 10337
 Porycki Janusz 9405, 10057; współpr. 157
 Porządek rynkowy miasta Kętrzyna 7277
 Porzecze, Białoruś 3799
 Porzeziński Antoni 6366, 6367, 7064
 Porzucek Bartłomiej 10972
 Porzucek Sławomir 777
 Posada Rybotycka, pow. przemyślański 4751
 Posern-Zieliński Aleksander 404, 406
 Poskuta-Włodek Diana 3978, 3993, 8779, 11145
 Posłaniec Dobrej Nowiny 6058
 Posłuszna Joanna 8821
 Posohova Lúdmila Ťriřna 2578, 7733
 Pospieszna Barbara 1482, 3729
 Pospieszny Łukasz 777
 Pospiłil Ivo 2780
 Pospiszil Karolina 11409
 Post Emil Leon 2709
 Post Pieter 2686
 Post41 1787
 Postacie wpisane w dzieje Mławy i regionu 5448
 Postawka-Barska Krystyna 3913
 Postawka-Lech Helena 3622
 Postawy, Białoruś; region 3134

- Postek Halina 2774
 Postek Roman 2629; tł. 2187
 Postma Ferenc 5449
 Poszakowski Jan 1068, 5034
 Poszalska Monika 1243, 7734
 Pośpiech Paweł 6079
 Pośpiech Remigiusz 4043; rec. 7803; red. 4043
 Poświętowska. We wspomnieniach 3298
 Poświętowska Halina 3290, 3298, 6080
 Potaczek Joanna Elżbieta 3248
 Potaczek-Jasionowicz Sabina, tł. 1689, 1697, 1702
 Potapowicz Małgorzata 5450
 Potasińska Paulina 3352
 Potaszy-Kosiński Franciszek 6081
 Potehina Elena 5011; red. 5011
 Potempa Antoni 4435
 Potestas et societas 7065
 Potiłowka, Ukraina 1089
 Potkański Karol 887
 Potkański Waldemar 4414
 Potkowski Edward 506, 986, 2544; rec. 1287, 3386
 Potoccy, ród 1400, 1745, 3707, 4403, 8651
 Potocka Aleksandra z Lubomirskich 3295
 Potocka Aniela ze Skibniewskich 9745
 Potocka Anna z Cetnerów 3546
 Potocka Anna z Działyńskich 8626
 Potocka Anna z Tyszkiewiczów 1753
 Potocka Elżbieta (Izabella) z Czartoryskich 3986
 Potocka Ilona 3065; red. 123
 Potocka Izabella zob. Sokolnicka
 Izabella z Potockich
 Potocka Klaudyna 1907, 2174
 Potocka Kordula z Komorowskich 3391
 Potocka Maria z Tarnowskich 9746
 Potocka Maria Karolina zob. Działowska Maria Karolina z Potockich
 Potocka Maria Pelagia z Florkiewiczów 8332
 Potocka Zofia z Tyszkiewiczów 1648
 Potocki Andrzej 6450
 Potocki Ignacy 7796
 Potocki Jan 3551, 3986, 7960
 Potocki Józef 4403
 Potocki Maurycy 4532
 Potocki Mikołaj, wyd. 8060
 Potocki Stanisław Kostka 3295, 3551
 Potocki Stanisław Szczepny 3295
 Potocki Stefan 7278
 Potocki Teodor 4986
 Potocki Waław 2623, 3204
 Potocki Witold Leopold 8332
 Potoczny Jerzy 8604–8606; red. 8569
 Potok Jarvin Alina 6082
 Potok Justin 6082
 Potomska Beata 1454
 Potoniec Bogdan 8607
 Potoroczyn Paweł 3329
 Potoski Jacek, oprac. 33
 Potrzebicka Ewa 2015; red. 2015
 Potruski Kamil 4162, 9406
 Potulice, pow. nakielski 5545
 Potulicki Przeław 2592
 Potworowski Piotr 2048
 Potycz Andrzej 11303
 Potykievicz Krystyna 1427
 Powalska Izabella 3504
 Powązka Elżbieta 3204, 3366
 Powązki zob. Warszawa
 Powiat Ostrów Mazowiecka 10973
 Powiat siedlecki (1944–1952) w świetle dokumentów archiwalnych 10338
 Powiązania rodowe twórców polskich szkół naukowo-medycznych 5451
 Powidz, pow. słupecki 4757, 9545
 Powierski Jan 6878
 Powiewiórka, Litwa 9664
 Powinności mieszczan tykocińskich 7279
 Powiśle 2686, 5166
 Powrót nad Odrę i Bałtyk 1716
 Powrześniowa emigracja niepodległościowa 10974
 Powstanie listopadowe na Lubelszczyźnie 8608
 Powstanie styczniowe 8609
 Powstańcy wielkopolscy 5452
 Poznań Świat 10948
 Poznań 173, 211, 260, 415, 416, 421, 432, 737, 843, 894, 1019, 1060, 1131, 1132, 1169, 1219, 1264–1267, 1333, 1386, 1387, 1443, 1565, 1566, 1718–1723, 1917, 2022, 2048, 2052, 2067, 2104, 2159, 2240, 2278, 2309, 2363, 2531, 2547, 2592, 2624, 2836, 2876, 2903, 2972, 3040, 3065, 3112, 3141, 3165, 3167, 3168, 3171, 3299, 3409, 3427, 3428, 3434, 3455, 3563, 3592, 3631, 3638, 3758, 3993, 4116, 4344, 4356, 4387, 4397, 4614, 4725, 4766, 4794, 4832, 4884, 4929, 5034, 5151, 5408, 5689, 5885, 5896, 6195, 6284, 6808, 6971, 7043, 7158, 7264, 7633, 7723, 7746, 8324, 8326, 8482, 8616, 8620, 8772, 8899, 8924, 8927, 8956, 9008, 9050, 9054, 9069, 9194, 9208, 9224, 9231, 9232, 9248, 9277, 9285, 9295, 9296, 9355, 9357, 9371, 9466, 9483, 9503, 9606, 9761, 10050, 10076, 10339, 10382, 10485, 10565, 10612, 10662, 10848, 10923, 10975, 10991, 11048, 11056, 11134, 11144, 11292; Jezycze 5151, 6551, 9176; Ostrów Tumski 1718, 2592; powiat 10412; Prowincja 8086, 8406; region 2278, 4397, 10485; Śródka 6552; Śródmieście 3638; Wielkie Księstwo 2547, 5289, 8158, 8614, 8828
 Poznań pisarek i pisarzy 3299
 Poznańscy, rodzina 1642
 Poznańska archidiecezja 4387, 4910, 5077, 9184
 Poznański Czerwiec 1956. 10339, 10975
 Poznański Grzegorz, red. 302
 Poznański Izrael 3892
 Poznański Jarosław 9407
 Poznański Karol 8610, 8749
 Poznańskie województwo 615, 2293, 7208, 7447, 7448, 10923, 11056
 Poźniak Grzegorz 4054
 Poźniak Piotr 4008
 Poźniak Włodzimierz 4008, 4008
 Pożajście, Litwa 3727
 Pożeganie śp. prof. Aleksandry Dumin-Wasowicz 5718
 Pożoga Władysław 10334
 Półchłopek Tadeusz 8365
 Półciarek Dariusz 4642
 Półciarek Józef 6039, 6040
 Półciarek-Dremierre Dorota 7853
 Półkoziewie, rodzina 7113
 Północnomazowiecka Nizina 6706
 Półtawska Wanda 4414
 Półtora wieku dziejów Katowic 6432
 Prabuty, pow. kwidzyński 6812, 8903, 9822
 Prace Archiwalno-Konserwatorskie 103, 249
 Prace Historyczne 250
 Prace Historyczno-Archiwalne 251
 Prace Naukowe Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie 252
 Prace Pienińskie 253
 Prachnio Piotr 3300
 Prace Odrzańskie zob. Wrocław
 Praczyk Małgorzata 2277
 Praczyk Marcin 5631
 Pradt Dominique de 8011
 Pradzieje Pojezierza Kaszubskiego 6749
 Praetorius Ephraim 7280
 Praga zob. Warszawa
 Praga 1311, 3639, 4043, 7650, 7874, 8311, 8798, 10677
 Praga Agnieszka 3619, 10058
 Praga 1939 w dokumentach i wspomnieniach 9747
 Pragier Adam 2754
 Pragier Ruta 4701
 Prałat Emilian 5453, 5454, 5665, 6456, 8772
 Pranke Piotr 7066
 Prasa getta warszawskiego 9748–9751

- Prasa krakowskich Szarych Szeregów 10059
- Prasa podlaska w XIX–XXI wieku 3485, 3486
- Prasa Szarych Szeregów 1703
- Prasa Współczesna i Dawna* 3500
- Prasa Żydów polskich 3487
- Prasał Andrzej 3554, 5165
- Praski Michał 2617
- Praskie barykady 9752
- Prasmantaitė Aldona 2061
- Praszalowicz Dorota 2580
- Praszka, pow. oleski 830, 4496, 8998
- Prądkiewicz Szczepan Tadeusz 3067, 6270, 6305
- Pratul in, pow. białski 4879
- Pravoslavnaâ kul'tura 5011
- Prawda* 9480
- Prawda i pamięć 9753
- Prawdźic-Szczawińska Małgorzata Stanisława 5961
- Prawdźic-Włodek Leszek Marian 3062
- Pravica polityczna – między historią a teraźniejszością polityczną 4702
- Prawin Jakub 11173
- Prawo* 254
- Prażmo Weronika 5688
- Prażmowska Anita J. 5762
- Prażmowski Adam Michał 7920–7925
- Prażmowski Mikołaj 7472
- Prądnik, lewy dopływ Wisły; dolina 3728, 5170
- Prądyński Ignacy 8614
- Pregiel Piotr 9408
- Preinfalk Miha 5562
- Prejawa Hugo 6612
- Prejs Marek 7435; red. 5168
- Prejs Roland 43, 1202, 1206, 4862, 5008, 5037, 8067, 8611, 8639, 10976; oprac. 43, 108; rec. 10762
- Prekmurje, region w północno-wschodniej Słowenii 8812
- Premonstratensi zob. Norbertanie
- Preus Maciej 4809
- Prevo Carlo di 7474
- Prewęcka Karolina 4055
- Pręcikowski Leszek Sławomir 4436
- Prędko Artur 6614
- Prędocine, pow. zgorzelecki 1051
- Pręgowo, pow. gdański 7169; parafia 7866
- Priami Jerzy Aleksander 7588
- Princ Bretislav 8365
- Prickac Omelân Jospovič 4737
- Prie tēviskēs križiaus 2757
- Prinke Andrzej 5406, 5408; wyd. 9808
- Prinke Rafał Tadeusz 2136, 7735
- Printarič Neda 3411
- Prix Dalibor 3845
- PRL a wojna domowa w Grecji 10977
- Pro bibliothecarum et bibliothecariorum bono 3440
- Pro memoria. Osoby zasłużone 3011
- Pro memoria. Profesorowie Uniwersytetu Jagiellońskiego 5455
- Pro memoria. Stanisław Kielczewski 5859
- Pro memoria. Urszula Janicka-Krzywdą 5811
- Problematyka funeralna doby staropolskiej 5175
- Problematyka polskiego pieniądza 4437
- Problemy i sukcesy polskiej rodziny w przeszłości i teraźniejszości 2644
- Problemy prawa polskiego i obcego 4587
- Problemy uprawiania nauki 788
- Probosz Maria 4001
- Proboszczewice, pow. płoński 3022
- Probulski Andrzej 3254
- Prochaska Antoni 987
- Prochwicz Jerzy 10978
- Proczek Zygmunt 6176
- Profesor Janina Józwiak 5828
- Profesor Jerzy Antoni Leon Mikucki 5988
- Profesor Marian Głosek 988
- Profesorowie Politechniki Krakowskiej 5456
- Profesorowie Wydziału Nawigacyjnego Akademii Morskiej w Gdyni 5457
- Prokij Andrj 1643
- Prokop Jan 4713, 5699
- Prokop Krzysztof Rafał 989, 5012; rec. 1208, 1423, 5319, 5487; wyd. 7227, 7296
- Prokop-Janiec Eugenia 3221; przedm. 3221; red. 247
- Prokopiuk Ewelina 11196
- Proks Petr 8612
- Proksa Michał 3642
- Prola Dario, tł. 1164
- Promień* 5289
- Promnitz Balthasar Erdmann von 7282
- Promnitz Erdmann II von 7282
- Promnitz von, ród 5475, 7282, 7604
- Pron' Tetana 2679
- Pronaszko Andrzej 2753
- Pronobis-Gajdzis Małgorzata 789, 2024, 2033
- Prorok Leszek 3299, 10771
- Proсна, lewy dopływ Warty 830, 2702, 6741; dolina 1679
- Prostyń, Białoruś 7913
- Proszew, pow. węgrowski 8639
- Prościejów, Czechy 6790
- Protasowicki Mikołaj, red. 2918
- Protokolarz Towarzystwa Narodowego Oddziału Zan w Trzemesznie 8012
- Protokoli vizitacij ta reštr finansovomajnovoi dokumentacij 7281
- Protokoły i raporty zebrań wojewodów i starostów 8984
- Protokoły posiedzeń plenarnych Rady Narodowej Księstwa Cieszyńskiego 8985
- Protokoły Zjazdów Łemko-Sojuzu 8986
- Protokoły Związku Młodzieży Wiejskiej 8987
- Prowansja 8833
- Próchniak Leszek, przedm. 10241; wyd. 10241
- Próchnicka Barbara, red. 9822
- Próchnicki Stanisław Marian 8904
- Próchnik Adam Feliks 4735, 6083
- Prószynski Maciej 4810
- Průcha Petr 2780
- Pruchnik, pow. jarosławski 1819, 2359
- Průchová Ivana 2780
- Prudel Bernard 4487
- Prudel Norbert 4487
- Prudnik, woj. opolskie 540, 1268, 2479, 7067; region 2845, 7067
- Prudnik w średniowieczu 7067
- Prunisch Christian, red. 5212
- Prus Bolesław 1648, 2402, 3171, 3184, 3193, 3270, 3303, 3351, 5177, 8107, 8589, 8639, 8775
- Prus Tomasz 3012
- Prus-Wojciechowska Justyna, tł. 10043
- Prusak Maria 397
- Prusiewicz Zbigniew 6373
- Prusowie 1163, 2436, 2615, 5162, 6829, 6830, 6877–6879, 6890, 6918, 6956, 7047, 7056, 7077, 7103, 7135, 7187
- Prusowie, ród 7169
- Prusowie i Krzyżacy 1163
- Prussak Maria 3195, 8779
- Prusy 392, 598, 637, 651, 874, 980, 986, 1018, 1064, 1286, 1665, 1686, 2032, 2108, 2219, 2327, 2516, 2553, 2562, 2569, 2592, 2610, 2615, 2682, 2782, 2845, 2962, 3294, 3383, 3622, 3729, 3814, 3882, 4352, 4368, 4387, 4393, 4479, 4484, 4539, 4547, 4555, 4625, 4713, 4742, 4768, 4818, 4931, 5059, 5121, 5166, 5205, 5207, 5541, 5853, 5918, 6363, 6394, 6452, 6787, 6814, 6840, 6841, 6858, 6859, 6898, 6937, 6938, 6959, 6979, 6981, 6982, 6986–6988, 6993, 7002, 7029, 7061, 7106, 7126, 7191, 7205, 7694, 8067, 8073, 8140, 8157, 8445, 8460, 8828, 8846, 8848, 9178, 9431, 9469, 9517, 9911, 9984; królestwo 8459, 8531; Królewskie 665, 840, 1670, 2062, 2083, 2516, 2562, 2566,

- 2686, 4440, 4483, 6858, 7073, 7309, 7310, 7329, 7350, 7523, 7616, 7657, 7870; Krzyżackie 6832, 7073; Książęce 2566, 2602, 2630, 7350, 7610, 7616; Wschodnie 2352, 2810, 3288, 4158, 4513, 8160, 8288, 8510, 8544, 8643, 8663, 8975, 9643, 9661, 11130; zabór 1062, 1721, 2309, 2547, 6363, 8214, 8215, 8217, 8472; Zachodnie 552, 6467, 8485, 8544, 8769–8771
- Prusy w dobie kształtowania się kapitalizmu 2553
- Pruszcz, pow. tucholski 6810
- Pruszcz Gdański, pow. gdański 6553, 6748, 7054, 10482; region 8901
- Pruszczyński Wiktor 8261
- Pruszkowski Witold 3239
- Pruszków, woj. mazowieckie 2693, 2925, 4314, 6554, 7979, 9672, 9757, 10058; Żbików 10237
- Pрут, lewy dopływ Dunaju 9724
- Prużana, Białoruś 9758
- Prykowska-Michalak Karolina 5190, 11479
- Prymak-Sawiec Agnieszka 1
- Prymaka-Oniszak Aneta 8613
- Prymas August Hlond 5013
- Prymas Stefan Wyszyński na Bródnie 1857
- Prymlewicz Karolina, red. 1763
- Prymlewicz Magdalena 4487
- Prypec, prawy dopływ Dniepru 8899
- Prywatne i publiczne w tekstach kultury 3300
- Pryzwan Mariola 4056; oprac. 5683, 6080; wyd. 5683, 6080
- Przanowski Władysław 2893
- Przasnysz, woj. mazowieckie 2697, 10424; powiat 1089, 4532, 4690
- Przastek Daniel 11145
- Prządka Andrzej 3485
- Prządka Ewa, red. 3571
- Prząsław, pow. jedrzejski 2247
- Przebendowski Jan Jerzy 2625, 7416
- Przebendowski Michał Jerzy 3204
- Przebinda Grzegorz, red. 3248
- Przebindowski Jakub 1858
- Przebraże, Ukraina 2574, 9893
- Przeciszewska Maria M. 2884
- Przeczo, pow. toruński 4944
- Przedborska Maria Antonina (Trzyzna) 8988
- Przedbórz, pow. radomszczański 1567, 8957
- Przedpeński Tomasz, oprac. 5859
- Przedszkole 9469
- Przedświt, pow. ostrowski, woj. mazowieckie 9791
- Przedwojenny Lwów i jego uczeni 5458
- Przeźgałowski Andrzej 4438; rec. 4379, 5657; wyd. 7983
- Przejętka Marcin 9409, 9410
- Przeгляд 10979
- Przeгляд Archiwalno-Historyczny 255
- Przeгляд Biblioteczny 3410
- Przeгляд Diecezjalny (Kielce) 4854
- Przeгляд Filozoficzny 8772
- Przeгляд Historyczno-Oświatowy 256
- Przeгляд Historyczno-Wojskowy 257, 1019
- Przeгляд Historyczny 258
- Przeгляд Kawaleryjski 1018, 9070
- Przeгляд Księgarski 104
- Przeгляд Lekarski 8798
- Przeгляд metod badań technologicznych zabytkowych kodeksów 789
- Przeгляд Nauk Historycznych 259
- Przeгляд Piśmiennictwa Teologicznego 4
- Przeгляд prac konserwatorskich w województwie lubelskim 2025
- Przeгляд Prawosławny 2679
- Przeгляд Rzeszowski 9528
- Przeгляд Sportowy 4159, 4162, 9461
- Przeгляд Tygodniowy 3184
- Przeгляд Wileński 9559
- Przeгляд Zachodni 260
- Przelaskowski Ryszard 1175, 1204
- Przełęcki Marian 2774
- Przełom Października '56. 10979
- Przemiany 4690
- Przemiany ustrojowe Królestwa Polskiego 8614
- Przemiany w kręgu kultury polskiej XX i XXI wieku 11410
- Przemków, pow. polkowski 5450
- Przemoc antyżydowska i konteksty akcji pogromowych 4703
- Przemysł Grzegorz 10801
- Przemyska archidiecezja 4845, 5037
- Przemyska diecezja 4642, 4845, 4933, 5037, 6893, 8581, 9295
- Przemyska eparchia 959, 1272, 1273
- Przemyski słownik biograficzny 5459
- Przemyskie Pogórze 11086
- Przemyskie Zapiski Historyczne 261, 6555
- Przemysko-samborska diecezja 7557
- Przemysł I, książę wielkopolski 6847
- Przemysł II 2221, 2592, 4746, 6941
- Przemysł Otokar II, król Czech 2544
- Przemysław, książę raciborski 2070
- Przemysłowiec 8150
- Przemysł, woj. podkarpackie 13, 261, 302, 417, 1269–1271, 1274–1277, 1724, 1725, 1795, 2048, 3062, 3295, 3622, 3642, 4816, 4830, 4894, 5027, 5076, 5125, 5232, 5401, 5459, 5727, 6555, 6837, 7239, 7378, 8103, 8264, 8476, 8672, 8777, 8932, 9082, 10115, 10287, 10336, 10681; region 1568, 7559
- Przemyslidzi 2544, 7158
- Przeniosło Małgorzata 2624, 4387, 4439, 4531, 4630, 5806, 8615, 8772, 9411–9416; rec. 5339, 5576; wyd. 8010
- Przeniosło Marek 2623, 2624, 4387, 4530, 8772, 9417; red. 2623
- Przeperski Michał 4704, 10980
- Przepisy o powinnościach żołnierzy i podoficerów Legionów Polskich 8013
- Przerabianie Żeromskiego 3301
- Przeracki Jerzy 2137, 2138, 5460
- Przeremska Violetta 4039
- Przerwa Tomasz 3836, 4102, 4144, 4149, 5165, 6626; rec. 4505, 8888, 9410; red. 4149
- Przerwa-Tetmajer Kazimierz zob. Tetmajer Kazimierz
- Przerwa-Tetmajer Kazimierz Przerwa-Przesieka, pow. jeleniogórski 10459
- Przesławski Leonard 9418
- Przesmycki Stefan 8989
- Przesmycki Zenon, pseud. Miriam 3333, 3374
- Przestępstwo, kara, więzienia na przestrzeni dziejów 4440
- Przestrzenie historyczne miasta w projektowaniu konserwatorskim 2026
- Przestrzeń w kulturze współczesnej 5176
- Przeszość Demograficzna Polski 262
- Przeszość dla przyszłości 11411
- Prześwit 10889
- Przetakiewicz Zygmunt Maria 10340
- Przetocznicza, pow. świebodziński 4794
- Przewłocka-Sionek Renata 3846
- Przewłoka Agnieszka 10603, 10981
- Przewodnik Gimnastyczny „Sokół” 4162
- Przewodnik Higieniczny 8157
- Przeworsk, woj. podkarpackie 263, 606, 1448, 1569, 1726, 1727, 2063, 4187, 5008, 5044, 6557, 6558, 7867, 8365, 10490; Budy Przeworskie 6556; powiat 6558, 10735, 10819; region 11116
- Przeworsk. Mała ojczyzna 6558
- Przeworskie Studia Regionalne 263
- Przewoźnik Sylwia 10982
- Przez ciernie do gwiazd 3013
- Przeddziecki Rajnold 2566
- Przewyciężyć przeszłość 10341
- Przeździecka-Kujałowicz Aleksandra 1608

- Przeździecki Aleksander 2277, 5392
 Przeździecki Marek 3847
 Przeździecki Michał 6772
 Przeździecki Paweł 4806, 10060
 Przyborowski Józef 2615
 Przyborowski Michał 9548
 Przyborowski Walery 1648, 8318
 Przyborska Katarzyna, wyd. 10354
 Przyboś Julian 10961
 Przybycień Regina 3222
 Przybylak Stanisław, pseud. Marianna 5427, 10713
 Przybylska Anna 4690
 Przybylska Kamila 2468
 Przybylska Lucyna 5014
 Przybylska Wanda 10127
 Przybylski Cezary 1716
 Przybylski Marian 4441
 Przybylski Mirosław, fot. 1836
 Przybylski Tadeusz 4008, 5407
 Przybył Agnieszka 6746
 Przybył Józef 4846
 Przybył Maciej 1718; red. 1718
 Przybył Maria 6216
 Przybył-Sadowska Elżbieta 5015, 9419, 9420
 Przybyła Katarzyna 8508
 Przybyła Marcin S. 6746
 Przybyła Marcin M. 777, 6750, 6751, 10061
 Przybyła Piotr 10983
 Przybyła-Dumin Agnieszka 1051, 2444; red. 295, 1051, 5171
 Przybyłek Jan 3065
 Przybyłka Łukasz 5229
 Przybyłok Arkadiusz 2079
 Przybyłowicz Olga Miriam 891, 5016, 5017, 6868
 Przybyłowska Ilona 5941
 Przybyśława wice, pow. sandomierski 4184
 Przybysz Kazimierz 4642, 4690
 Przybysz Kinga 11412, 11413; rec. 11443
 Przybysz Milena 10974; przedm. 10241; współpr. 2604; wyd. 10241
 Przybysz-Stawska Magdalena 3409; red. 134
 Przybyszewska Alicja 3239, 8616; oprac. 1387; wyd. 1387
 Przybyszewska-Jarmińska Barbara 4043, 4057, 4060
 Przybyszewski Stanisław 3266, 3299, 3314, 3380, 8373, 8373
 Przybyszewski Stanisław M. 6434
 Przybyszewski Wojciech 1915, 8617
 Przybytek Dariusz 1411, 1414, 2616
 Przychodni Andrzej 6684
 Przychodzik Andrzej 6613
 Przyczółek. Beregovoj placdarm 1675
 Przygodzice, pow. ostrowski, woj. wielkopolskie 2532, 5464; gmina 6532
 Przygodzki Jacek 4547, 4575, 8828, 9421
 Przygodzki Jacek Ryszard 5693
 Przygodzki Sławomir, rec. 8410, 10738, 10739
 Przyjaciół Dzieci 8326, 8858, 8859
 Przyjaciół Szkoły 3410
 Przyjałowski Antoni 8639
 Przyjemności duchowe i cielesne w kulturze 5177
 Przyklenk Joanna, przedm. 3099; red. 3099
 Przylicki Krzysztof, oprac. 1683
 Przyłipiak Mirosław 3979
 Przyłęk, pow. zwoleński; parafia 7975
 Przymuszała Beata 3214, 3307, 3329
 Przynoszę rzecz 1609
 Przyppowski Jan 402, 1606
 Przyppowski Tadeusz 1606
 Przymust, pow. aleksandrowski 3682
 Przyrów, pow. częstochowski 7252
 Przysięga wojskowa 4811
 Przysiężna-Pizarska Magdalena, oprac. 11285
 Przyszańska Agnieszka 6710
 Przyszańska Daria 9422
 Przysucha, woj. mazowieckie 4526, 6559, 6560
 Przyszli po mnie 10342
 Przynowice, pow. gliwicki 6561
 Przyszów, pow. częstochowski 3611
 Przytarski Antoni 6084
 Przywara Jerzy 5461
 Przywilej króla Aleksandra Jagiellończyka 6797
 Przywilej księżnej Katarzyny i jej synów 6798
 Przywilej lokacyjny wsi Doblowa koło Ranizowa 6799
 Przywileje i nadania Cerkwi 6800
 Przywileje żarskich cechów tkaczy 7282
 Przywrócona pamięci 3590
 Przywruski Adam 5174
 Psary, pow. lubliniecki 7527
 Psychoanaliza w Polsce 2833
 Pszczelin, pow. pruszkowski 7915
 Pszczew, pow. międzyrzecki 4503, 6498, 7264; region 4503
 Pszczółkowski Adam A. 4529-4531
 Pszczółkowski Michał 3836, 3883, 9423; red. 3709, 3883
 Pszczółkowski Tomasz Grzegorz 2545, 5178, 11479
 Pszczyna, woj. śląskie 3750, 4487, 5115, 8578, 8660, 9353; region 5979
 Psenno, pow. świdnicki, woj. dolnośląskie 5781
 Pszonka zob. Łukówiec
 Ptach Jerzy Jan 5018
 Ptak Barbara 3980
 Ptak Jan 2193, 7068, 8639; rec. 2304
 Ptak Krzysztof 6085
 Ptak Marian J. 4588, 7069; red. 254
 Ptak Roman 765
 Ptasiiewicz Zbigniew 6525
 Ptasina Małgorzata 4698, 10984
 Ptaszkowa, pow. nowosądecki 3048
 Ptaszyk Jerzy 6920
 Ptaszyńska Eliza 5742
 Ptaszyński Maciej 990
 Ptaszyński Radosław 6259, 6546
 Puacz Edward 10311
 Publikacje za rok 2006. 39
 Puchajda Zbigniew 414
 Puchalska Joanna 5462
 Puchalska-Dąbrowska Bernadetta 2402, 7406
 Puchalski Jacek 3441; red. 366
 Puchalski Józef 2633
 Puchalski Józef Karol 6543
 Puchała Franciszek 10333, 10985
 Puchała Jacek 5407
 Puchała Zenon 6663
 Puchała-Rojek Karolina, oprac. 1800
 Puchowska Małgorzata 675
 Puchta Wojciech 8618
 Puck, woj. pomorskie 1083, 1436, 3606, 4171, 4192, 4225, 9127, 9172, 9519; powiat 4483
 Puda-Blokesz Magdalena 3104
 Pudelko Edward 395, 1501, 6763
 Pudelko Edward Zenon 6086
 Pudelko Ewelina 3176
 Pudło Aleksandra 6391, 7070; przedm. 6391; red. 6391
 Pudłocki Tomasz 656, 673, 4387, 8365, 9424-9427; przedm. 764; rec. 8672; red. 302, 5459; wyd. 8041
 Pugacewicz Iwona H. 8619, 8620; rec. 823
 Pugačiauskas Virgilijus 8621
 Pugaczewska Marta 3395
 Pujol Juan 8293
 Puk Anna, red. 2767
 Pukan Miron 3282
 Pukaniec Mikołaj 6552; przedm. 6552; red. 6552
 Pukownik Artur 2100
 Pula James S. 84, 1042, 2584, 2758, 10986
 Pulik Paweł 2679, 9481
 Pułińska Urszula 10987
 Pullat Raimo 7736
 Pulnar Janusz 5493; wyd. 5493
 Pulnar-Ferdjani Ilona 5493
 Pülpanová-Reszczyńska Agnieszka 7077; red. 143
 Puls 10889
 Pułski Kazimierz 7841, 10974
 Pułski Michał 4705
 Puławski Adam 9428, 10062
 Puławski Andrzej 6547, 7737
 Puławy, woj. lubelskie 1840, 2816, 3295, 5159, 9760, 10296, 10428; region 8639, 10532, 10944
 Pułkownik z dna jeziora 6053

- Pułtusk, woj. mazowieckie 2614, 2697, 4690, 6562, 9650; region 4530, 11026
- Puńsk, pow. sejneński 2757
- Purat Andrzej 2547, 4440, 4442; przedm. 4440; red. 4440
- Purc-Stepniak Beata 1668; red. 1487, 1668
- Purchla Jacek 1164, 3622, 6078, 6458; oprac. 77; przedm. 6458; red. 286, 6458
- Purowski Tomasz 6736
- Purzycka Iwona, red. 1660
- Purzycki Władysław 4846, 6528
- Puścak Ol'ga 5987
- Pusłowska Maria 4209
- Pusłowski Franciszek Xawery 7995
- Pussman Krzysztof 3134
- Pustelnik zob. Marki
- Pustuła Mateusz 3307
- Puszcz Mariańska, pow. ży-rardowski; gmina 6563
- Puszka Alicja 2905, 5019, 5020
- Puś Wiesław 2615, 8622–8624; rec. 2704, 5854, 8746, 8791; red. 347
- Puślecki Łukasz 8625
- Put Adrian 2155, 4862, 10559
- Putek Teresa 6347, 8211
- Putin Vladimir 2591
- Putkowska Jolanta 7738
- Puton Paweł 3302
- Putowski Włodzimierz 2692
- Puttkamer Joachim von 11144; red. 258, 1437, 11144
- Puttkamerowie, rodzina 5477
- Putzlacher-Buchtová Renata 2780
- Puziak Marcin 5021, 5336, 5463, 11414; przedm. 5336; rec. 4488; red. 5095, 5336
- Puzik Krzysztof 4028, 4922
- Puzinowska-Tkaczyk Antonina 9754
- Puzio Katarzyna 3295, 3350
- Puzyna Jan 8481
- Puzynina Gabriela 8005
- Puzynina Jadwiga 2984
- Puzyrewska Joanna 3290
- Pych Leopold 7906
- Pycka Anna Małgorzata 3184, 3303, 9429
- Pyczek Waclaw 3326
- Pydyn Andrzej 874, 2636; red. 2636
- Pyłat Joanna 984
- Pyrczał Paweł 5747, 5824; red. 5747
- Pyrcz Tomasz W. 5407
- Pyrtek Sylwia 4883
- Pyrzyce, woj. zachodniopomorskie 7078
- Pyrzyk Ireneusz 4302
- Pyrzyńska Agata 11472
- Pyskowice, pow. gliwicki 817, 1830, 2671
- Pysz Robert, red. 5140
- Pysznica, pow. stalowowolski 3804, 9674
- Pytasz-Kołodziejczyk Anna 2277
- Pytel Adam 5022
- Pytel Marcin 2104
- Pytlakowski Piotr 11391
- Pytlarz Elżbieta 3591, 4443
- Pytlewski Karol 790
- Pytlik Szymon 2398
- Pytlińska Olga 1118–1124
- Pytlos Barbara 2
- Pyzdrska Puszcza 7382
- Pyzel Joanna 6695
- Pyzel Konrad 2385
- Pyziak Michał 4589, 9430, 9431
- Pyzik Tomasz 3294
- Pyżewicz Wiesław, wyd. 10376
- Pyżewska Anna, rec. 2946
- Pyżuk Mira 6868
- Quaestiones Medii Aevi Novae* 264
- Quandt Johann Jakob 7843
- Quebec 3340
- Querciola Mincer Laura 3221
- Quirini-Popławska Danuta, red. 5034
- Quirini-Popławski Rafał 3622
- Quo vadis Henryka Sienkiewicza 87
- Raabe Henryk 10011
- Raba, prawy dopływ Wisły 3791; Górna 4549
- Raba Wyżna, pow. nowotarski 2461; region 2461
- Rabant Tomasz 10162
- Rabčun Oksana 1428
- Rabczon-Mazowiecka Mariola, red. 6648
- Rabczyński Łukasz, oprac. 10637
- Rabczyński Paweł 3014
- Rabiega Kamil 874
- Rabiej Piotr, red. 7240
- Rabinovici Doron 11479
- Rabizo-Birek Magdalena 10974
- Rabka-Zdrój, pow. nowotarski 9513
- Rabon Izrael 3221, 3347
- Rabska Zuzanna 1648
- Rabsztyn Andrzej 7853
- Rachlewicz Grzegorz 3040
- Rachuba Andrzej 2606, 4818, 7875; oprac. 2648; przedm. 9349; red. 350, 2648
- Rachubikowie, rodzina 5302
- Rachuciński Józef 6428
- Rachwał Piotr 991, 5175; oprac. 403
- Rachwał Rafał 4058
- Raciąż, pow. tucholski 2615, 6036
- Raciążek, pow. aleksandrowski 2615
- Racibor I, książę pomorski 7138
- Raciborowice-Kolonia, pow. chełmski 6756
- Raciborski Wincenty 8536
- Racibórz, woj. śląskie 1970, 2070, 2479, 2628, 6627, 6984, 8704; księstwo 2628, 7298; rejencja opolsko-raciborska 8157
- Racinowski Dariusz 3981, 6029
- Racinowski Grzegorz 4145
- Raclavská Jana 2780, 3167
- Raclawice, pow. miechowski 4806
- Racławówka, pow. rzeszowski 9892; Zabierzów 9892
- Raczek Jacek 5983
- Raczek Jerzy Bogdan 5023
- Raczki, pow. suwalski 7664
- Raczkiewicz Marek 3328
- Raczkowska Noemi 10996
- Raczkowski Juliusz 2027
- Raczyńska Jadwiga 6591
- Raczyńska Kinga 2635, 7739
- Raczyńska Magdalena 11459
- Raczyńska-Kruk Marta 776
- Raczyński Adam 5564
- Raczyński Atanazy 3529, 6087, 8014
- Raczyński Edward 2049, 2186
- Raczyński Rafał 1411
- Raczyński Roger 2554
- Raczyński Wincenty 8014
- Rada Wychowania Publicznego w Królestwie Polskim 8015
- Radacki Zbigniew 7071
- Radaszewski Sławomir 4203
- Ráday Pál 7809
- Radčenko Ůrij, rec. 4709
- Radecka Ewelina 1448
- Radecki Andrzej 2882; red. 3081
- Radecki Gerard, rec. 1451
- Radecki Michał 4732
- Radek David 7072
- Radica Aleksander 3015
- Radion Ewelina 3281
- Radka Krzysztof 2636, 7043
- Radkiewicz Małgorzata 9432
- Radkowski Jacek 874
- Radlin, pow. wodzisławski 9185; Obszary 9185
- Radlińska Helena 4270
- Radliński Ignacy 3338
- Radliński Salwator 5037
- Radłowska Karolina 5209
- Radłowski Jerzy 3328
- Radoch Marek 2569, 2602, 5177; red. 2569
- Radom, woj. mazowieckie 60, 61, 265, 363, 1570, 1645, 1728–1730, 1880, 1981, 2113, 2188, 3257, 3302, 3776, 4204, 4567, 4756, 5089, 5647, 5765, 6989, 7318, 7577, 7912, 7939, 7946, 9076, 9201, 10029, 10045, 10343, 10511, 10604, 10659, 10756, 10772, 11147; archidiaconat 6632; gubernia 8299, 8747, 8797; powiat 6564, 10511, 10659; region 1141, 1880, 2496, 7372, 9076, 10044, 10156
- Radom, 3 grudnia 1981. 10343
- Radomiccy, rodzina 4265
- Radomicka-Jabłonowska Dorota z Broniszów 4265
- Radomski Andrzej 1968

- Radomski Grzegorz 4414, 4616, 4695, 4727, 11318; oprac. 1090; red. 4727
- Radomski Marcin 4414
- Radomski Mikołaj, oprac. 2795
- Radomski Norbert, tl. 9705
- Radomski Zdzisław 6088
- Radomskie Studia Humanistyczne* 265
- Radomsko, woj. łódzkie 382, 424, 428, 830, 2969, 4542, 8016, 8506, 8680, 8848, 9305, 10040; Bogwizdowy 4434; powiat 28, 382, 8238, 8506; region 9999; Stobiecko Miejskie 3536
- Radomsko w „Kurierze Warszawskim” 8016
- Radomski Adam 4812
- Radoń Jan 2015
- Radostowo, pow. olsztyński 4938
- Radoszyce, pow. sanocki 6565
- Radowicz-Sarnot Katarzyna 8626
- Radowska-Lisak Mirosława 3319
- Radtke Maciej, przedm. 6468
- Radtke Małgorzata 3639
- Radulski Łukasz 10036, 10063
- Radwan Aleksandra, red. 1696
- Radwan Marcin 763
- Radwanici, ród 5287
- Radwańska Estela 6090
- Radwański Kazimierz 6089
- Radwański Stanisław 6090
- Radwański Witold 6090
- Radymno, pow. jarosławski 3642, 9883
- Radys Bogdan 10766
- Radzyszewski Rościsław 3374
- Radziej Ludwik 6627
- Radziejowice, pow. żyrardowski 4238; Borki 3925
- Radziejewicz-Winnicki Andrzej 5704
- Radziejewicz-Winnicki Rafał, red. 2026
- Radzikowski Grzegorz, red. 6062
- Radzim, pow. obornicki 1051
- Radziński Andrzej 1219, 2592, 2626, 6468, 6964, 7073; rec. 2777; red. 2610, 6467
- Radziński Edward 893
- Radzionków, pow. tarnogórski 4520, 10261
- Radziszewo, pow. gryfiński 4145
- Radziszewska Krystyna, wyd. 9659
- Radziszewska Maria 681, 2403, 2554, 3010, 3084, 3442, 4414, 5991; rec. 2644
- Radziszewski Edmund 5179, 5464
- Radziwiłł Albrycht Stanisław 2594, 7785
- Radziwiłł Antoni 3578
- Radziwiłł Bogusław 2101, 2606, 6091, 7456
- Radziwiłł Dominik 2606
- Radziwiłł Hieronim Florian 3351, 3613, 7443
- Radziwiłł Jan 7442
- Radziwiłł Janusz 2101, 6092
- Radziwiłł Jerzy 7393
- Radziwiłł Karol Stanisław 7796
- Radziwiłł Karol Stanisław, zw. Panie Kochanku 2633, 4818, 8365
- Radziwiłł Konstanty Mikołaj 6093
- Radziwiłł Krzysztof 3204, 7769
- Radziwiłł Michał Kazimierz 5034
- Radziwiłł Michał Kazimierz, zw. Rybenko 2606, 3231, 7633
- Radziwiłł Mikołaj, zw. Czarnym 7381
- Radziwiłł Mikołaj, zw. Rudym 7283
- Radziwiłł Mikołaj Konstanty 5465
- Radziwiłł Mikołaj Krzysztof, zw. Sierotką 4509, 7283, 7384
- Radziwiłłowa Anna z Mycielskich 2606, 3231
- Radziwiłłowa Anna Katarzyna z Sanguzków 7496
- Radziwiłłowa Franciszka Urszula z Wiśniowieckich 2402, 7633; tl. 7518
- Radziwiłłowa Katarzyna z Potockich 2554
- Radziwiłłowa Katarzyna z Sobieskich 3231, 7721
- Radziwiłłowa Magdalena z Czapskich 3351
- Radziwiłłowa Maria z Lubomirskich 8365
- Radziwiłłowa Pelagia z Sapiechów 4414
- Radziwiłowicz Dariusz 4836, 5976
- Radziwiłowicze, ród 2309, 3873, 4484, 4751, 5179, 5284, 5465, 7496, 7560, 7645, 7724, 7839
- Radziwonka Rafał 7740
- Radziwonowicz Tadeusz 6315, 8627, 10988; oprac. 1279; rec. 9767
- Radzymin, pow. wołomiński 6566, 9455
- Radzyń Podlaski, woj. lubelskie 266, 3486, 4355, 6567, 9693, 10822; powiat 6567, 9222
- Radzyński Rocznik Humanistyczny* 266
- Rafałowa zob. Bystrzyca
- Rafałska-Lasocha Alicja 8798
- Rafał Kalinowski, św. 5089, 6948, 6270
- Rafał z Jarosławia zob. Jarosławski
- Rafał
- Rafałowski Konrad 9795
- Rafińska Marzena, red. 10173
- Ragauskas Aivas 4484
- Ragauskienė Raimonda 4484, 7741
- Rahmonov Oimahmad 6379
- Raina Peter 6320
- Raj Kapil 791
- Rajch Marek, tl. 1264
- Rajche Zbigniew 5509, 10344
- Rajchman Aleksander 1607
- Rajczakowski Krzysztof 2616; rec. 6677
- Rajewicz Sebastian, oprac. 2903
- Rajewski Adam 992
- Rajkiewicz Antoni 5421
- Rajkivs'kij Igor 8628, 8629
- Rajman Jerzy 890, 891, 908, 2568, 7074; przedm. 908; red. 908
- Rajs Romuald 5210
- Rajski Kajetan 10345
- Rajskie, pow. leski 6568
- Rak Agata 10989
- Rak Leon 4159
- Rak Maciej 2469, 3150; red. 300
- Rak Marian 11415
- Rak Wiktorja, red. 5181
- Rakoca Aleksandra, red. 1349
- Rakoczy Karolina 5190
- Rakoczy Małgorzata 4214, 4215, 4536
- Rakowski Jan 7786
- Rakowski Maciej 739, 2787, 9433, 11416
- Rakowski Mieczysław 10334
- Ramač Janko 2409
- Ramię pancerne 2. Polskiego Korpusu 1859
- Ramotowski Janusz Przemysław, pseud. Przem 10990
- Rams Adrian, red. 1676, 4323
- Rams Józef 6095
- Ramut Stefan 2810
- Ranatowicz Stefan 7712
- Raniżów, pow. kolbuszowski 4987, 10870; dekanat 4078
- Rankraštines įvairenybės iš praeities 7284
- Rapa, pow. gołdapski 3837
- Rapacki Adam 4616, 5421
- Rapiński Artur 777, 6512
- Raporty Józefa Jędrzejewicza o możliwościach i nadziejach Galicji 8017
- Rapperswil, Szwajcaria 1642
- Rarańcza, Ukraina 8748
- Rarwino, pow. białogardzki 2095
- Rassek Józef 6096
- Raszeja Stefan 10991
- Raszewska Magdalena 4511
- Raszewska-Klimas Agnieszka 2357, 2358
- Raszewska-Żurek Beata 3151
- Raszków, pow. ostrowski, woj. wielkopolskie; gmina 6532
- Raszyn, pow. przuszkowski 1978
- Raś Dariusz 1592
- Rata, lewy dopływ Bugu 3876
- Rataj Andrzej 2855, 3314; oprac. 3334; wyd. 9633
- Rataj Krzysztof 1207
- Rataj Maciej 9571
- Rataj Piotr 9481
- Ratajczak Józef 3299
- Ratajczak Krzysztof 3084; rec. 8731
- Ratajczak Małgorzata 8368

- Ratajczak Robert 11417; współpr. 88
 Ratajczak Tomasz 3067
 Ratajczak Urszula 6739
 Ratajczak Wiesław 3239, 3299; przedm. 3239; red. 3239
 Ratajczakowa Dobrochna 7742, 8779
 Ratajczyk Maciej 3848
 Ratajczyk Marcin 5351
 Ratajczyk Zdzisław 7059
 Ratajewska Barbara 4265, 6456, 10992
 Ratajski Stanisław 5214
 Ratecka Barbara, tł. 2539
 Ratingen, Niemcy 1639
 Ratownictwo dzwonów 4216
 Ratusz Starego Miasta w Gdańsku 3849
 Ratuszna Hanna 1648, 8515
 Ratyniec Adam 5427
 Ratyńska Patrycja 10565
 Ratyński Mateusz 4642, 4690; oprac. 4690
 Ratyżbna, Niemcy 5052
 Rauba-Bukowska Anna 6685, 6701, 6710, 6744
 Rauch Jan 4487
 Rauchfleisz Tadeusz 450
 Rautenstauchowa Łucja z Giedroyciów 3204
 Rauziński Robert 2399, 2849
 Ravensbrück zob. Fürstenberg/Havel
 Rawa Mazowiecka, woj. łódzkie 8623
 Rawicz, woj. wielkopolskie 6569; powiat 5364; region 6569
 Rawicz Władysław 2617, 8609
 Rawita-Gawroński Franciszek zob. Gawroński Franciszek Rawita-
 Rawka, prawy dopływ Bzury 1147
 Rawski Jakub 3304; rec. 8187; red. 3316
 Rawski Tadeusz 10017
 Rawski Witold 4806
 Rawskie województwo 2313, 7215, 7429
 Rayzacher-Majewska Aneta 3028; red. 11270
 Razdorskij Aleksej Igorevič 4300, 6567
 Razem pamiętamy więcej 11418
 Razik Zbigniew 5378
 Razumović Vácašlau, pseud. Chmara 9210
 Rąbiń, pow. kościański 5453
 Rąbkowska Ewelina 3200, 3307
 Rączka Krzysztof, przedm. 3087
 Rączka Marian, pseud. Kościuszko 10713
 Rączkowski Stanisław 5421
 Rączkowski Włodzimierz 6593
 Rączy Elżbieta, wyd. 9708
 Rąkowski Grzegorz 5024
 Rdzanek Helena 6537
 Rdzawa, pow. bocheński 6570
 Realizm filozoficzny Szkoły Lubelskiej 3016
 Rebizant Judyta 2548, 10967
 Receptcja filozofii Immanuela Kanta w filozofii polskiej 2834
 Receptcja myśli pedagogicznej Jana Władysława Dawida 3017
 Rechłowicz Marcin 6599
 Rechowicz Henryk 6432
 Rechte Zuflüsse zur Weichsel zwischen Soła und Dunajec 2335
 Reclaw Damian, red. 298
 Re c z, pow. choszczeński 6812
 Reczek Eugeniusz 5531
 Reczek Rafał 993, 10993, 11174; przedm. 10339; wyd. 10339
 Reczko Mirosław 10064
 Reczulski Lukasz 6773
 Reczyńska Anna 2750
 Redemptoryści 4974, 5035
 Reden Fryderyk Wilhelm von 4352, 4358, 6097, 6181
 Reden Heinrich von 3383
 Redliński Edward 10974
 Redzik Adam 2905, 6380, 8365; red. 3064
 Reetz Katja 2845
 Reeve Henry 3366
 Refleksje i wspomnienia zebrane z okazji 230-lecia szkolnictwa 3018
 Refleksje nad wolnością 4706
 Reforma Szkolna 3427
 Reformaci 3373, 3383, 3595, 3627, 3784, 5085, 7786, 8067
 Reformacja i tolerancja 7743
 Rega 6547; dorzecze 6547
 Regalia, wschodnie ramię Odry 10224
 Registr osób żydowskich 7285
 Regesty dokumentów przechowywanych na Górnym Śląsku 1208
 Regietów, pow. gorlicki 4830
 Regiewicz Adam 970
 Region i książka 3442
 Regionaliści Warmii i Mazur ujawniają tajemnicę 1163
 Regionalizm literacki w Polsce 3305
 Regnarts Jacob 4043
 Regulamin broni pancerniej 8990
 Regulamin lotnictwa 8991
 Regulamin rzeźni miejskiej 10346
 Regulator 11415
 Reguła Grażyna 3592
 Reguła Krystyna 3658
 Regulska-Chlebowska Elżbieta 10213
 Reguła Mirosław 1089
 Reguła Dorota, oprac. 6328
 Reich Christine 4217
 Reichman Mikołaj 5451
 Reifer Samuel 2710
 Reinbacher Zofia 11052
 Reinefahrt Heinz 10013
 Reinert Paul 2049
 Reinfuss Roman 9633; przedm. 9633
 Reinfuss-Janusz Krystyna 2440, 2441
 Reinhard-Chlanda Małgorzata 1696
 Reinke Andreas 8067
 Reisch Alfred Alexander 10544, 10994
 Reisner Ryszard J., tł. 6712
 Reiss Józef 4008
 Reitsemma Laurie 7059
 Rej Mikołaj 3104, 3283, 3671, 7583, 7680
 Rejestr pospolitego ruszenia księstw oświęcimskiego i zatorskiego 7286
 Rejestr pospolitego ruszenia województwa bełskiego 7287
 Rejestry chorągwi arkebuzerskich 7288
 Rejman Aleksandra, tł. 2539
 Rejman Aneta 4116, 4157, 4159; red. 4157
 Rejman Dorota 926
 Rejman Sabina 8365, 8630, 8631
 Rejniewicz Lukasz 6756
 Rejowiec, pow. krasnostawski 5889, 6571; region 6571
 Rek-Lipczyńska Agnieszka 3850
 Reklewska-Braun Zofia 10347
 Rektorskie refleksje 3019
 Relacja z obchodów Tysiąclecia Państwa Polskiego 10348
 Relacje artystyczne i kulturalne między Italią a Polską 7744
 Relacje polskich uczestników wojny secesyjnej 8018
 Relacje polsko-tureckie 2585
 Relidziński Józef 3359
 Religijność Pomorza 5025
 Rembacka Katarzyna 6612
 Rembalski Andrzej 5968
 Rembalski Tomasz 1089, 2516, 2625, 4483, 4484, 5166; przedm. 2625; red. 2625
 Rembas Michał 3756
 Rembiasz Kazimierz 5407
 Rembielińscy, rodzina 5390
 Rembieliński Rajmund 4648, 5572, 8055
 Rembierz Marek 3016
 Rembieszyce, pow. jędrzejowski 3502; parafia 2634
 Rembiszewska Dorota Krystyna 1169, 2855, 3104; przedm. 2429; red. 1169
 Remenaka Oksana 3590
 Remig Nicola 2845
 Remiszewski Ryszard Marian 5466, 6128, 7745, 8632, 8633, 10995; red. 253
 Ren 2614
 Renard Bernard de 3611
 Renat Rafał 4060
 Rencki Roman 6098
 Renfert Paweł 6099

- Reniecka Janina 5644
 Reniszewski Daniel, oprac. 4403
 Rennert Zila 8019
 Rentgen Marian 6100
 Renz Regina 2623, 9434–9436
 Repczyński Piotr Paweł 7746
 Repe Bożo 8812
 Repelewicz Aleksandra 3658; red. 3658
 Represje systemu komunistycznego wobec zakonów w Polsce 10996
 Represje wobec osób duchownych i zakonnych 5467
 Reprezentatywna mikroskala? 5215
 Repucho Ewa 3443, 6170
Res Gestae 267
Res Historica 268
 Resler Tomasz 9437
 Respublica litteraria in action 7218
 Reszel, pow. kętrzyński 2279, 5460
 Reszka Stanisław 4509, 7744
 Reszke Józefina 5559
 Retabulum Augustiańskie Nicolausa Haberschracka 7075
 Retecki Piotr 10065
 Retinger Józef Hieronim 2754, 6101
 Retki, pow. łowicki 8648
 Retkinia zob. Łódź
 Retyk Jerzy Joachim 2057, 2843, 7385
 Rewel zob. Tallin
 Rewera Antoni zob. Antoni Rewera, bl.
 Rewers Stanisław 4284
 Rewitalizacja zespołu kościoła Najświętszej Marii Panny w Malborku 2028
 Rewizja komór celnych i stacji mylniczych województwa kaliskiego 7289
 Rewoliński Teofil 2188
 Rewolucja (po)październikowa 1763
 „Rewolucja społeczna” czy „dzika przebudowa”? 10997
 Rey Mieczysław 6102
 Reykowski Janusz 4696, 10334
 Reymont Władysław Stanisław 3263, 3293, 3365, 7625, 8508
 Rezachevici Constantin 2554
 Rezler Marek 9438; rec. 3201
 Rezmer Waldemar 888, 2554, 2636, 8510; oprac. 8967; przedm. 8967
 Reźnik Miłoś 2625, 2780
 Rebkowski Marian 6452, 6812, 7076
 Rędzin zob. Wrocław
 Rędziński Kazimierz 3084, 8634, 8635, 9439–9441; rec. 8015
 Regwelski Tomasz 4115
 Rękas Sylwester 1249, 6465
 Rękopisy supraskie w zbiorach krajowych i obcych 1334
 Rękopiśmienne wykazy malarstwa i grafiki 8020
 Repkowski Marian 6367
 Ribak Gil 3221
 Ribbentrop Joachim von 9603, 10056
 Ribeiro de Silva Filipa 2504
 Ricaud de Tirregaille Pierre 3622
 Richeôme Louis 3622
 Richling Andrzej 2981
 Richter Anna, wyd. 9675
 Richter Manfred 2845, 5873
 Ridkiwci zob. Rarańcza
 Riedel Rafał, rec. 11375
 Rietz Henryk, współpr. 2777
 Rijpma Auke 2504; przedm. 2504; red. 2504
 Ringelblum Emanuel 1293, 2675, 9667
 Rio de Janeiro, Brazylia 5663
 Rísnik Víra 3112
 Ristanović Rade 2583
 Rister Herbert 1
 Rittel Teodozja 3167
 Ritter Ralf-Peter 5407
 Rittner Tadeusz 3290, 3333
 Rituals in the past 7077
 Rjavec Mojca 5562
 Robakowski Józef 1720
 Robert Bellarmin, św. 7435
 Robert Louis Léopold 3529
 Roberts Andrew 8636
 Robótka Halina 1219, 2567
 Roch, św. 4936
 Rochowicz Maria, wyd. 10342
 Rockefeller David 10334
Rocznik Augustowsko-Suwalski 105, 269
Rocznik Białkopodlaski 270
Rocznik Biblioteki Narodowej 271
Rocznik Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie 272
Rocznik Bocheński 273
Rocznik Bolesławiecki 274
Rocznik Chełmski 275
Rocznik Chojeński 276
Rocznik Dzierżoniowski 277
Rocznik Elbląski 278
Rocznik Gdański 1019
Rocznik Grudziądzki 279
 Rocznik harcerek 3020
Rocznik Historii Prasy Polskiej 280
Rocznik Historyczno-Archiwalny 281
Rocznik Jeleniogórski 282
Rocznik Józefowski 283
Rocznik Kaliski 106, 284
Rocznik Kolbuszowski 107, 285, 728
Rocznik Krakowski 286
Rocznik Legionowski 287
Rocznik Leszczyński 288
Rocznik Lituanistyczny 289
Rocznik Lubelski 290
Rocznik Lwowski 291
Rocznik Łódzki 292
Rocznik Mazurski 293
Rocznik Medyczny 8903
Rocznik Muzealny 294
Rocznik Muzeum Górnośląski Park Etnograficzny w Chorzowie 295
Rocznik Muzeum Mazowieckiego w Płocku 296
Rocznik Muzeum Narodowego w Kielcach 297, 8383
Rocznik Muzeum w Gliwicach 298
Rocznik Muzeum Wsi Mazowieckiej w Sierpcu 299
Rocznik Orawski 300
Rocznik Podkarpacki 301
 Rocznik Polskiej Akademii Umiejętności 389
Rocznik Przemyski 302
Rocznik Sąddecki 303
Rocznik Skrzatuski 304
Rocznik Sokołowski 305
Rocznik Solecki 306
Rocznik Stanisławowski 307
Rocznik Stowarzyszenia Miłośników Jarosławia 308
Rocznik Świdnicki 309
Rocznik Tatarów Polskich 310, 11248
Rocznik Toruński 311
Rocznik Towarzystwa Naukowego Krakowskiego 8378
Rocznik Towarzystwa Naukowego Płockiego 312
Rocznik Wieluński 313
Rocznik Wołomiński 314
Roczniki Biblioteczne 315
Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych 316
Roczniki Historyczne 317
Roczniki Katolickie 9535
Roczniki Łowickie 318
 Rodak Magdalena, tl. 8019
 Rodak Mateusz 4440, 9442, 9443; rec. 7614
 Rodak Paweł 2607; red. 2607
 Rodak Sylwia 777, 4218, 7747
 Rodak Władysław 3021, 6519
 Rodal Leon 6103
 Rodan Kamil 2845
 Rodezja Północna zob. Zambia
 Rodkiewicz Witold, tl. 10519
 Rodowicz Jan, pseud. Anoda 6104, 10453
 Rodowicz Maria, tl. 5841; wyd. 8022
 Rody janowieckie 5468
 Rodzewicz Wiesław 2605
 Rodzeń Jacek 3410
 Rodziewicz Paweł 448
 Rodziewiczówna Maria 3299, 8638
 Rodzina Burschów 5469
 Rodzińska-Choraży Teresa 817, 1719, 3851, 6921, 7043
 Rodzińska-Nowak Judyta 6684, 6746; red. 6742
 Roemhildt Johann Theodor 4042
 Roeske Małgorzata 2460
 Roeske-Słomka Iwona 5998
 Rogać Lúdmíla 4300
 Rogaczewska Marta 10998
 Rogal Robert 2022
 Rogala Zuzanna 5470
 Rogale, pow. kolneński 6484

- Rogalewska Ewa 2709, 10897, 10974; przedm. 10974; red. 10897, 10974; wyd. 9645
- Rogałó w, pow. puławski 8877
- Rogalska Katarzyna 4529
- Rogalski Artur 5929, 7568, 8510
- Rogalski Bartłomiej 1443, 1584, 6367, 6496, 6726
- Rogalski Bogusław 10856
- Rogalski Leon, tł. 2597
- Rogatto Bogdan 3306
- Rogawski Marek 2015
- Röger Maren 994, 10066, 11419
- Rogiński Gedymin, pseud. Dzielný 10713
- Rogiński Hieronim, pseud. Róg 5427
- Rogowa Aleksandra Urszula 11336
- Rogowo, pow. gryficki 1436, 4796
- Rogowska Anna 1244
- Rogowska Izabela 9444
- Rogowska-Cybulska Ewa 2625, 3338, 5166
- Rogowski Ludomir Michał 4689
- Rogowski Stanisław 11420
- Rogoziniec, pow. świebodziński 10329
- Rogozńska Agnieszka 9363
- Rogozńska Katarzyna 5826
- Rogozńska Monika 5746
- Rogozński Dawid 10999
- Rogozński Tomasz 5026; oprac. 4884
- Rogoźnica, pow. świdnicki, woj. dolnośląskie; obóz Gross-Rosen 1921, 1947, 9894, 10095
- Rogoźno, pow. obornicki 4746
- Rogóż Jarosław 789
- Rogóż Joanna 6694
- Rogula Jan 2679
- Rogulska Anna 6593
- Rogulska Teresa 11000
- Rogulski Jakub 2051, 2602; oprac. 83
- Rogulski Piotr 1686
- Roguski Mirosław Zygmunt 1169, 2510, 4532, 7748, 7749, 8609
- Roguski Rafał 2633, 3486, 4806, 9445, 9481; red. 2633
- Rogusz Marek 4807
- Rogut Dariusz 539
- Roik Jadwiga 6418
- Rojek Paweł 4676
- Rojek Tomasz 5108; il. 5108
- Rojek Wojciech 4698, 4713, 6105, 6106; red. 4713
- Rojewski Andrzej 7062; przedm. 7984; wyd. 7984
- Rojkowska Halina 4871
- Rojkowska-Tasak Halina 2022, 3727
- Rojszczak-Robińska Dorota 3338, 5027
- Rok 1914. Jaka Polska, jaki świat? 2645
- Rok 1945. 9755
- Rok 1956 w osadzie wiejskiej Czerwińsk 10349
- Rok 1846 w Krakowie i Galicji 8637
- Rok 1863. Narodziny nowej Polski 8638
- Rok 1863. Prasa polska o odgłosach powstania styczniowego 8021
- Rok 1863 w kilku odsłonach 8639
- Rok Bogdan 1044, 2606, 2634, 3231, 5034, 7645, 7750, 7786, 7796; przedm. 7211, 7796; red. 7796; tł. 7796; wyd. 7211, 7796
- Rok Jana Czochrańskiego 5693
- Rok Konstantego Laszczki w Akademii Sztuk Pięknych 3593
- Rokicki Bogdan 3852
- Rokicki Jarosław 3993
- Rokicki Konrad 4725, 11081; przedm. 10923; red. 10923
- Rokicki Paweł 10067, 10068
- Rokita Jan Gustaw 2177-2184, 7751
- Rokitno, pow. bialski 5173; region 5173
- Rokossowski Konstanty 6107
- Rokosz Albert, red. 5807, 9041
- Rokosz Mieczysław 457, 2156, 2580, 6120, 8536, 8654; oprac. 1825
- Rokosz Tomasz 2470; red. 4689
- Rokoszny Józef 6108
- Rokuszevska-Pawełek Alicja 751
- Rola 8208
- Rola Jarosław 6752
- Rola nauczyciela w wychowaniu 3022
- Rola opozycji w systemach demokratycznych 4707
- Rola rodziny Goetzów-Okocimskich 4444
- Rola samorządowych służb konserwatorskich 2029
- Rola-Stężycki Andrzej Zygmunt 4530, 4532, 6404
- Rolat Zygmunt (Sigmunt A.) 6109
- Rolewski Jarosław J. 4832
- Rolf Malte 8640, 8822
- Rolicz-Lieder Waclaw 3233
- Rolińska Joanna 1860; rec. 2324
- Roliński Adam 408
- Rolke Tadeusz 3355
- Rolleczek Natalia 5398
- Rolnik Dariusz 4483, 7752; przedm. 7875; red. 7875
- Rolska Irena 3622, 5008, 7753; red. 3606
- Roman Andrzej 10311
- Roman Łukasz 4708
- Roman Magdalena 542; tł. 1821
- Roman Wanda Krystyna 1182, 1219, 2554, 2567, 2754, 10974; red. 1219
- Romanek Jacek 4832, 10560
- Romaniak Andrzej 10069
- Romaniak Jakub 11056
- Romanicz Piotr 6405
- Romanik Paweł 2359
- Romaniszyn Jan 6685
- Romaniuk Danuta 5180
- Romaniuk Łukasz 3427
- Romaniuk Przemysław P., oprac. 2648
- Romaniuk Zbigniew 5787, 8641, 10036, 10064, 10070; red. 157, 10036
- Romanow Andrzej 2625, 3488, 9446, 9491
- Romanow Jerzy 85, 6110, 6111
- Romanow Zenon 5166
- Romanowicz Jakub 6112
- Romanowicz Joanna 3314
- Romanowicz Paulina 6888
- Romanowicz Tomasz 1532
- Romanowicze 2578
- Romanowiczowa Zofia 2727, 3252, 6113, 10974
- Romanowowie 2587, 8822
- Romanowska Elżbieta 11001
- Romanowska Ewa 3822; red. 3822
- Romanowska Magdalena, red. 3414
- Romanowska-Pietrzak Monika 1861
- Romanowski Andrzej, red. 5223; współpr. 9013
- Romanowski Gustaw 1536, 3594, 5700, 6133, 6200, 11002; oprac. 5700; red. 210, 5235; wyd. 5700
- Romanowski Jan Karol 7795
- Romanowski Mieczysław 3281
- Romanowski Piotr 1219, 4547, 5471; rec. 9105
- Romanowski Wincenty 9756
- Romanów, pow. bialski 1571, 3795
- Romantyzm warszawski 8642
- Romantyzmy polskie 2835
- Romanúk Lesâ 9481
- Romańczuk Rafał 3595
- Romańska Adriana 6684
- Romański Mirosław 11003, 11197; przedm. 11197; red. 11197
- Romasz Józef 6085
- Romaszewski Zbigniew 6114
- Romaszkan Stanisław 4140
- Rombel Mariusz 4642, 5028, 5029, 11196
- Romejko Adam 2759
- Romek Zbigniew 498, 910
- Romer Eugeniusz 5458, 6115, 8022, 8510
- Römer Michał 2606
- Römer Michał Kazimierz 7995
- Römerowa Konstancja 7995
- Romeyko-Hurko Marcin 3023
- Romiszewski Eugeniusz, współpr. 7963
- Romowie 821, 1448, 1588, 1787, 1926, 1933, 2410, 2426, 2441, 2589, 2643, 2653, 2654, 3691, 8236, 8507, 9894, 11117, 11332, 11450
- Rondomańska Anna 8643
- Rondomańska Zenona, oprac. 4071
- Ronen Shoshana 3221
- Roosevelt Franklin Delano 9350
- Rop Dariusz 2241

- Ropczyce, woj. podkarpackie 10428; powiat 3495; region 3494, 3878
- Rosa Agnieszka 1187, 1198
- Rosa Halina 2033
- Rosa Izabela 3756
- Rosa Waclaw 4590
- Rosalak Maciej 10105
- Rose Katarzyna 3111
- Rosen Edward 2824
- Rosen Jan Henryk 11179
- Rosenbaum Sebastian 1789, 3489, 10603, 11004, 11113; przedm. 11113; red. 11113, 11173, 11195; współpr. 844
- Rosenberg Michał 11005
- Rosenblattowa Czesława 3221
- Rosiak Marzena 44
- Rosiejka Karolina 9355
- Rosiek Barbara 2471; red. 2443
- Rosik Stanisław 3554, 4861, 6366, 6964, 7041, 7078; przedm. 7041; red. 7041
- Rosiński Franciszek M. 7079; rec. 7953
- Rosiński Tomasz 2052
- Rosja 16, 49, 119, 344, 492, 512, 565, 566, 816, 887, 1071, 1089, 1170, 1182, 1686, 1750, 1883, 2062, 2111, 2309, 2310, 2330, 2510, 2547, 2569, 2570, 2573, 2577, 2579, 2582, 2589, 2591, 2594, 2606, 2608, 2623, 2624, 2629, 2633, 2643, 2645, 2697, 2703, 2753, 2756, 3164, 3184, 3221, 3242, 3270, 3294, 3314, 3328, 3504, 3977, 4157, 4216, 4387, 4414, 4483, 4532, 4547, 4573, 4611, 4612, 4614, 4623, 4627, 4645, 4659, 4676, 4681, 4713, 4735, 4747, 4761, 5079, 5176, 5207, 5370, 5404, 5469, 5530, 5856, 6078, 6567, 7283, 7579, 7651, 7691, 7828, 7871, 7872, 7875, 7957, 7971, 7972, 8045, 8058, 8064, 8070, 8152, 8181, 8187, 8232, 8272, 8273, 8369, 8380, 8394, 8434, 8474, 8475, 8510, 8512, 8513, 8537, 8541, 8551, 8556, 8591, 8602, 8639, 8640, 8649, 8657, 8692, 8693, 8696, 8753, 8754, 8779, 8799, 8810, 8811, 8822, 8828, 8829, 8833, 8841, 8897, 9124, 9125, 9129, 9349, 9489, 9581, 9966, 10333, 10761, 10920, 10961, 10974, 11208, 11267, 11435; *Sowiecka* 2062, 2533, 7912, 7957, 9006, 9071, 9082, 9095, 9134, 9148, 9158, 9249, 9340, 9373, 9397, 9542, 9583, 9586, 9589, 9598, 9602, 9607; *zabór* 1182, 2244, 8356, 8368, 8418, 8545
- Röskau-Rydel Isabel 9900
- Roško Danutė 2757
- Rösler Alfred, wyd. 9827
- Rosłowski Romuald 8992
- Rosner Anna 792, 3087
- Rosochacki Jan 11421
- Ross Rita 9757
- Ross-Pazyk Edyta 3905
- Rossal Ewa 2472
- Rosset Alicja de 1447
- Rosset Edward 5439
- Rosset François 7853
- Rosset Stefan Olgierd 5439
- Rossi Giuseppe 4845
- Rossignoli Carlo Gregorio 7379
- Rossmann Moshe 7696
- Rossoliński-Liebe Grzegorz 4709
- Rostański Marian 9422
- Rostańscy, rodzina 5377
- Rostańska Eugenia 5377
- Rostański Krzysztof M. 2026
- Rostarzewo, pow. grodziski, woj. wielkopolskie; parafia 4930
- Rostkowski Jerzy 10071, 10072
- Rostkowski Marek, red. 1669
- Rostkowski Zbigniew 6297
- Rostocki Jan 6116
- Rostocki Włodzimierz A. 5941
- Rostropowicz Joanna 2479, 5423
- Rostropowicz-Miśko Marta 5423
- Rostworowska Maria 6117
- Rostworowska Weronika 5175
- Rostworowski Karol Hubert 6117
- Rostworowski Konstanty 8993
- Rostworowski Stanisław Jan, wyd. 8993
- Rosyjska gwara staroobrzedowców w północno-wschodniej Polsce 3152
- Rosyjski łącznik 6078
- Roszak Stanisław 1071, 2626; przedm. 1071; rec. 4617; red. 1071
- Roszak-Kwiatkiewicz Paweł 3739
- Roszczyniński Lukasz 1168
- Roszkowska Ewa 4159
- Roszkowska Natalia 3544
- Roszkowska Teresa 6217
- Roszkowski Janusz, red. 9725; wyd. 9725
- Roszkowski Janusz Bogdan, oprac. 5582; red. 5582; współpr. 3931
- Roszkowski Jerzy Marian 24, 1628, 5940, 6411; oprac. 24, 25
- Roszkowski Marcin 1
- Roszkowski Wojciech 2586, 10436
- Rościszewska Justyna 1145
- Rościszewski Leszek 3613
- Roškowicz Wiesław, red. 309
- Rot-Buga Ewa 3204
- Rota wyprawy województwa podlaskiego 7290
- Rotengruber Przemysław 2698
- Rotenhan, ród 5472
- Rotenhan Eleonore von 5472
- Roterman-Konieczna Irena 5407
- Rotfeld Adam Daniel 2607
- Roth Joseph 2789
- Rothberg Michael 11006
- Rothenberg Alter Icchak Meir 2675
- Rotkegel Luiza 4883
- Rotkiewicz Halina 436
- Rotnicki Karol 3040
- Rott-Zebrowski Teotyń 5531
- Rottenberg Anda 1715, 2607
- Rotter Lucyna 3853
- Rotter-Bourkane Anna 3299
- Rottermund Andrzej 814, 2607, 3622, 5676; przedm. 1452; rec. 10367
- Rottermund Krzysztof 4060
- Rouba Bogumiła Jadwiga 2021, 4878
- Rousseau Jean-Jacques 2607, 4676
- Rovenčák Andrj 45
- Rowicka Małgorzata 3366, 3407
- Rowicki Ignacy 6118
- Rovid Henryk 3000
- Rowiński Jan, wyd. 10331
- Rowiński Ksawery 5451
- Rowiński Lech 5421
- Rozanov Vasilij Vasil'evič 3270
- Rozanow Zofia 3587
- Rozbicka Renata 2670
- Rozbickalski Piotr, red. 1349
- Rozdzielwski Paweł Mikołaj 4832
- Rozehnalová Naděžda 2780
- Rozen Fryderyk, oprac. 1425
- Rozen Jacek 6772
- Rozkład jazdy tylko w jedną stronę 9758
- „Rozliczanie” przeszłości 3307
- Rozmus Dariusz 2242, 6379
- Rozmus Jacek 3345, 8181
- Rozmysł Michał 5188
- Rozmysłowicz Adam 9447
- Rozmyślanie przemyskie 7080
- Rozogi, pow. szczeciński 6440; gmina 4826
- Rozpędek Tadeusz 6119
- Rozplochowicki Marek 6880
- Rozpoznać przeszłość w terażniejszości 5181
- Rozprawy Muzeum Narodowego w Krakowie* 319
- Rozprawy z Dziejów Oświaty* 320
- Rozprza, pow. piotrkowski 2521
- Rozrażewski Hieronim 4509
- Rozstrzygnięcie VII Konkursu im. Majera Bałabana 740
- Roztocze 4116, 5295
- Rozumicki Las, obszar w pow. gubczyckim 777
- Rozwadowska Teofila z Radziwiłłów 2606
- Rozwadowski Piotr 10053
- Rozwadowska, pow. krapkowicki 9840
- Rozwałka Andrzej, red. 2495
- Rozwój* 8547, 8579
- Rozynkiewicz Ryszard 1696
- Rozynkowski Waldemar 2028, 2567, 2636, 3729, 4944, 4967, 5078, 5133, 5545, 7081, 10712, 10722;

- przedm. 10722; red. 890, 4967, 5545, 10722
 Rozzi Alberto 10350
 Rożdzieński Walenty 5034
 Rożańska Maria z Butanowiczów 8023
 Rożek Jakub 8644
 Rożek Marcin 9355
 Rożek Michał 3596, 3597, 5030, 5182, 6120, 6194, 7754, 7755
 Rożek-Sieraczynska Jadwiga, przedm. 3969; red. 3969
 Rożeńska Marianna 5256
 Rożeński Roman 5256
 Roźniata Maciej 11346
 Roźniacki Jacek 5439
 Roźniecki Jerzy 5439
 Rożnowski Franciszek 6748, 7054
 Rożyska, Ukraina 9840
 Rożnow, pow. nowosądecki 4751
 Ród Sierakowskich na ziemi malborskiej 5473
 Róg Dominik, przedm. 9829; wyd. 9829
 Róg Jerzy, red. 4092
 Róg Paweł 11197
 Rólkowska Maria 6620; red. 3493
 Rólkowski Jakub 6620
 Równe, Ukraina 4282
 Różalska Jolanta, przedm. 8025; wyd. 8025
 Różalska Małgorzata, red. 5988
 Różalski Andrzej 11007
 Różalski Antoni, przedm. 988, 5988
 Różan, pow. makowski 6572, 10383; gmina 6572; region 6572
 Różan i ziemia różańska na przestrzeni wieków 6572
 Różana, Białoruś 2048
 Różaniec, pow. biłgorajski 3655
 Różańska Grażyna 8515
 Różańska Magdalena 4751
 Różańska-Tuta Zuzanna 6753
 Różański Artur 3824, 6438
 Różański Józef 5338
 Różański Mieczysław 1202, 1209, 2516, 5031, 9295, 10458
 Różański Tomasz 676
 Różański Wincenty 6121
 Różewicz Tadeusz 2616, 11454
 Różycka Aleksandra, przedm. 5377; red. 5377
 Różycka-Kark Hanna 2545
 Różycki Edward 3383; rec. 3430
 Rtm Pilecki żołnierz – bohater – patriota 6062
 Rubacha Jarosław 2573, 8645, 9349
 Rubczyński Witold, wyd. 6791
 Rubens Peter Paul 3606, 8515
 Rubinkowo zob. Toruń
 Rubinkowski Jakub Kazimierz 3231, 3294
 Rubinstein Artur 5318
 Rubinstein Helena 5348
 Rubisz Lech 2849
 Ruch Ludowy 4690
 Ruchała Jan Michał 4830
 Ruchlewski Przemysław 4967; rec. 11207; red. 10911
 Ruchniewicz Krzysztof 2901, 11144; przedm. 10632; red. 10632
 Ruchniewicz Małgorzata 5165; rec. 2561; red. 5165
 Rucińska Izabela 1862
 Ruciński Jan 1862
 Ruckgaber Jan 6122
 Ruczka Ludwik 662
 Ruczyński Michał 11008
 Ruda, Rumunia 2554
 Ruda Guzowska zob. Żyrardów
 Ruda Oksana 9448
 Ruda Pabianicka zob. Łódź
 Ruda Śląska, woj. śląskie 817, 1731, 1811, 2478, 8526; Bykówna 1472
 Ruda-Huta, pow. chełmski 8207
 Rudaś-Grodzka Monika 8638; red. 8638
 Rudawa, lewy dopływ Wisły 1693
 Rudawski Bogumił 652, 10073
 Rudek Leokadia 4444
 Rudek-Śmiechowska Anna 5615
 Rudenko Oleg 5531
 Rudiak Robert 3308, 3309, 11422
 Rüdiger Georg Friedrich Wilhelm 7847
 Rudki, pow. kielecki 4295, 4971
 Rudkowska Magdalena, red. 130
 Rudna Wielka, pow. obornicki 6767
 Rudnicka Weronika 11113
 Rudnicki Jakub, rec. 8920
 Rudnicki Klemens 9759
 Rudnicki Marcin 2243, 6746
 Rudnicki Mirosław 2636, 6754
 Rudnicki Zbigniew, rec. 5884
 Rudnik Jacek, tl. 1824
 Rudnik nad Sanem, pow. niżański; dekanat 4079
 Rudnik Paulina 1329
 Rudnik Stanisława 3854–3857
 Rudniki, pow. częstochowski 4322
 Rudniki, pow. oleski 8351
 Rudno, pow. otwocki 3675
 Rudolf Habsburg 8652
 Rudowicz Marcin 4793, 4835, 10351
 Rudowski Tadeusz 4529
 Rudy zob. Dąbrowa Górnicza
 Rudy, pow. raciborski 817
 Rudzica, pow. bielski, woj. śląskie 6573; parafia 6573
 Rudzienice, pow. iławski 6574; region 6574
 Rudzik Jerzy 5205, 6452
 Rudzik Konrad 4642
 Rudziński Aleksander 4509
 Rudziński Józef 7975
 Rudzka Julita, red. 11349
 Rudzka Zyta 3329
 Rudzki Most zob. Tuchola
 Ruebenbauer Henryk Ernest 5458
 Ruggenthaler Peter 2539
 Rugia 2625
 Ruiny Warszawy 1863
 Rulka Janusz 6123
 Rulka Kazimierz 3444, 7756
 Rumanowski Piotr 3598
 Rumia, pow. wejherowski 3034
 Rumian, pow. działdowski 4969
 Rumińska Joanna 1577
 Rumiński Robert 1576
 Rumunia 525, 2554, 2773, 3993, 6331, 8181, 8955, 9349, 9539, 9605, 9772, 9802, 9982, 10052
 Rumuńska Magdalena 3184
 Runowicz Agata 10230
 Rupiewicz Roman, rec. 3771
 Ruplis Kurt 10051
 Rurykowicze 492
 Rusak Robert 4809
 Rusak Stanisław, rec. 4482
 Rusakiewicz Monika 995
 Rusecki Innocenty Marek 5032, 8646
 Rusek Iwona E. 3319
 Rusewicz Henryk 6471
 Rusik Konrad 4690
 Rusin Daria 6347
 Rusinek Michał 6218
 Rusiniak-Karwat Martyna 11009; wyd. 9748
 Rusińska-Giertych Halina 3295, 3407; rec. 3430
 Ruskie województwo 2578, 3506, 3797, 4543
 Rusnak Radosław 7414
 Ruszała Kamil 8181, 8812; przedm. 8181; red. 8181
 Ruszczak Andrzej 2473; wyd. 10403
 Ruszczyk Ferdynand 2618, 5572
 Ruszczyk Grażyna 8647
 Ruszczykowska Stefania Eligia zob. Krosnowska Stefania Eligia
 Ruszczyńska Maria 8024
 Ruszczyńska Marta 3310, 3316, 3350; red. 3316
 Ruszczyński Adam, rec. 10538
 Ruszczyński Adam (1875–1932) 6124
 Ruszkowska Joanna 6584
 Ruszkowska Urszula 2030
 Ruszkowski Andrzej 830, 2360, 6584, 9760; współpr. 6584
 Ruszkowski Marek 3200
 Ruszków Pierwszy, pow. kolski 6726
 Ruś 982, 1668, 2091, 2544, 2569, 2595, 2602, 2617, 2633, 2679, 3802, 5078, 6854, 6874, 6974, 7024, 7032, 7118, 7164, 7635, 8365, 8638, 8811; Czerwona 908, 2142, 6805; Halicka 6924; Halicko-Wołyńska 6632; Zakarpacka 9573
 Ruś Szlachowska, region w dolinie Ruskiego Potoku 8801

- Ruta Agnieszka 7054
 Rütther Andreas 2049
 Rutkiewicz-Hanczewska Małgorzata 2361, 3299
 Rutkowska Elżbieta 557
 Rutkowska Grażyna 2592, 6284, 7082; oprac. 2293; rec. 2106, 2110; współpr. 90
 Rutkowska Karolina Wanda 6125, 8648
 Rutkowska Martyna 3599
 Rutkowska Wiesława 1245, 5868, 5869; red. 356
 Rutkowski Adam, tł. 9702
 Rutkowski Henryk 890, 7757; oprac. 885
 Rutkowski Jacek 1839
 Rutkowski Jan, rec. 2316
 Rutkowski Krzysztof 3195, 10053; tł. 8087
 Rutkowski Marek 2629, 3374, 8649, 8650
 Rutkowski Tadeusz Paweł 814
 Rutyna Magdalena 874
 Ruzikowski Tadeusz 561; wyd. 10293
 Ryba Grażyna 3575, 5033; przedm. 3575; red. 3575
 Ryba Janusz, oprac. 7960; przedm. 7960; tł. 7960; wyd. 7960
 Ryba Mieczysław 9449, 10054; red. 4718
 Ryba Renata 3204
 Ryba Tadeusz 5512
 Rybačenok Irina Sergeevna, red. 2577
 Rybacki Karol Jan 6125
 Rybaczuk Dorota 4751
 Rybak Andrzej 3191
 Rybak Arkadiusz 1949, 6379; przedm. 6379; red. 6379
 Rybak Michał 5559
 Rybak Patryk 6366
 Rybak Robert 2554, 4835
 Rybak-Bąk Krystyna, wyd. 2449
 Rybakowa Maria 4501
 Rybarczyk Anna 6898
 Rybarczyk Piotr 10318; przedm. 10318; wyd. 10318, 10320
 Rybarski Jan 6126
 Rybčanski Oleg 4751
 Rybicka Hanna, polem. 9703
 Rybicka Małgorzata, red. 5406
 Rybicki Franciszek 6127
 Rybińska Agata 5148
 Rybińska Aleksandra 793
 Rybka Aleksandra 8651, 8772
 Rybka Ryszard 4813
 Rybka Zbigniew 4809
 Rybnik, woj. śląskie 2052, 4272, 9376, 9377; powiat 10865
 Rybokarty, pow. gryficki 6547
 Rybowski Mikołaj 8772
 Rycerz Niepokalanej 4718
 Rycerze, szlachta, ziemianie 4445
 Rychcik Marcin 6288
 Rychcik Radosław 3311
 Rychel-Mantur Dominika 7758; rec. 7603
 Rychcza 6855
 Rychlewski Bartłomiej 5427; rec. 10922
 Rychlik Grażyna 2139
 Rychlik Jakub 3858
 Rychlik Michał 6710
 Rychter Joanna, red. 3171, 3351
 Rychter Mariusz R. 2615, 6898
 Rychter Roman 4992
 Rychter-Janowska Bronisława 8025
 Ry ch w a ł d, pow. żywiecki 3541
 Ryčkov Andrej 7083
 Rycyk Stanisław 6402
 Ryczek Wojciech 3153
 Ryczkowski Marian 5407
 Ryczowska Wyżyna 6762
 Rydel Leon 6128
 Rydel Lucjan 8280, 8311, 8515
 Rydet Zofia 1903
 Rydlewski Janusz 9761
 Rydlówna Anna 6129
 Rydno, rezerwat archeologiczny wzdłuż rzeki Kamiennej 6633
 Rydygier Ludwik 5564
 Rydz Agnieszka 3299
 Rydz Romuald 1059, 7633; red. 173
 Rydz-Sybilak Katarzyna 4540
 Rydz-Smigły Edward 4793
 Rydzewska Barbara 11010
 Rydzewski Czesław 10409
 Rydzewski Jacek 5170
 Rydzewski Władysław 10352
 Rydzyna, pow. leszczyński 4364
 Ryga 2567, 4633, 8914
 Rygiel Edmund 8616
 Rygus Piotr 1453
 Ryjewo, pow. kwidziński 5166
 Ryk Andrzej 3016, 8545
 Ryki, woj. lubelskie 3486
 Rykowski, rodzina 4529
 Rykowska Natalia 2760
 Ryl-Górska Elżbieta 4055
 Rylko-Bauer Barbara 9762
 Ryll Zygmunt, współpr. 6591
 Ryła Maksymilian 3590
 Rymar Dariusz Aleksander 695, 996, 1229, 4862, 6612, 10528, 11174; oprac. 449; przedm. 10528; rec. 3309, 4446, 6509; red. 234, 10528
 Rymar Edward 86, 276, 2362, 4446, 5474, 5475, 5571, 6366, 6367, 6612, 7084-7087; rec. 2563, 6866; repl. 6996; uzup. 7087, 7110
 Rymar Marta 3859
 Rymarowicz Leszek 8652, 8653
 Rymarz Ferdynand 11286
 Rymaszewski Zygfryd 342, 739, 901, 7088
 Rymer Krzysztof 3040
 Rymkiewicz Jarosław Marek 7625
 Rymut Kazimierz, oprac. 2335; red. 2351
 Ryn Zdzisław Jan 4501
 Rynduch-Walecki Wojciech, tł. 5449
 Ryndziejewicz Robert 777
 Rynio Alina 2915, 5531
 Rynkiewicz Kazimierz 11011
 Rynkiewicz-Domino Wiesława 6421
 Rypel Agnieszka 2583, 3200, 5176
 Rypin, woj. kujawsko-pomorskie 1158, 1864, 7000; powiat 4292, 6575
 Rypin w starej fotografii 1864
 Rypniewska Krystyna 3600
 Rysak Leszek 10565
 Ryski Grzegorz 4447
 Ryszewska Katarzyna 2623
 Ryszewska Teresa 6868
 Ryszewski Bohdan 1187, 1187
 Ryszka Czesław 6321
 Ryszka Franciszek 4698
 Ryś Jan 3010
 Ryś Mariusz 3111
 Ryś Paweł Wiktor 3176
 Ryś Władysław 6130
 Rytel-Andrianik Artur 10054
 Rytel-Andrianik Paweł 9971, 10054
 Rytwiany, pow. staszowski 3727
 Rywin Lew 10237
 Ryz Bronisław 4532
 Rzya Ryszard 6520
 Rzyżewski Grzegorz 3860, 7089, 7759
 Rzadkowska Magdalena 3442; red. 5492
 Rzadkowski Adam 9547
 Rzażew Samir, wyd. 4829
 Rząd Ryszard 2028, 2682
 Rządki Józef, pseud. Boryna 9867
 Rząska Hanna 1468, 5624
 Rzecz o Michale Urbanku 6263
 Rzecz o Mieczysławie Lipeckim 5936
 Rzeczowska Ewa 5263
 Rzeczowska Irenuszka 865
 Rzeczów, pow. skierniewicki 7957
 Rzeczniów, pow. lipski 5291
 Rzeczopolita 4717, 11320
 Rzeczpospolita Krakowska 1815-1846. 8654
 Rzeczyce, pow. biłgorajski 6576
 Rzeczycki Tomasz, rec. 1156
 Rzegocka Jolanta, współpr. 7326
 Rzemieniecki Konrad 997, 1416; rec. 1271; wyd. 7241
 Rzemień, pow. mielecki 4518
 Rzemiołuch Andrzej 1707
 Rzenno Natalia 4591
 Rzepa Krzysztof, rec. 1845; red. 6672
 Rzepa Marek 4009, 11012
 Rzepczak Remigiusz 6496
 Rzepecki Seweryn 2615, 6747, 6755, 6773; przedm. 2615, 6773; red. 2615, 6773

- Rzepiedź, pow. sanocki 2145
 Rzepiela Agnieszka 2881, 5458
 Rzepiela Michał 891
 Rzepisko Norbert 6591
 Rzepka Leszek 4448
 Rzepka Magdalena 998
 Rzepka Wojciech Ryszard 3122, 3168, 3263
 Rzepkowski Arkadiusz 717, 9450, 9451
 Rzepliński Andrzej, przedm. 7696; red. 7696
 Rzeszotarska-Nowakiewicz Aleksandra 6746; przedm. 6746; red. 6746
 Rzeszotarski Jan 1576; red. 299
 Rzeszotnik Jacek 2545
 Rzeszowska Anita, wyd. 9780
 Rzeszowska diecezja 4077, 5037
 Rzeszowski Robert 5857
 Rzeszowskie województwo 4642, 10477, 10774, 11116, 11197
 Rzeszów 143, 582, 2350, 2370, 2789, 2903, 3019, 3282, 3427, 3836, 3993, 4067, 4090, 4092, 4139, 4157, 4287, 4707, 4816, 4819, 5033, 5037, 5203, 5406, 6558, 8365, 8631, 8874, 9291, 9528, 9708, 10476, 10599, 10685, 10776, 11197; region 4126, 10912, 10989, 11197; Pobitno 6577; Rzeszowszczyzna 10579, 11073
 Rzeuska Teodozja I. 8655
 Rzewiczok Urszula 8585
 Rzewuska Antonina z Potockich 3204
 Rzewuski Henryk 2806, 3239, 4676, 8642
 Rzewuski Józef 2882
 Rzewuski Kazimierz 7786
 Rzędziwojowice, pow. opolski, woj. opolskie 6511
 Rzońca Bartosz 10059
 Rzućka Magdalena, red. 5406
 Rzućkowo, pow. pucki 2625
 Rzym 1434, 2549, 2566, 2734, 3319, 3383, 3429, 3551, 3611, 3622, 3642, 4035, 5034, 6305, 6367, 6496, 6739, 6778, 6779, 7087, 7211, 7633, 7688, 7720, 7744, 7796, 7998, 8333, 8343, 8595, 10902, 11154; cesarstwo 830, 1011, 1410, 1526, 2206, 2226, 2230, 2239, 2597, 2602, 6692, 6749, 7875
 Rzymianin Paweł 3506
 Rzewski Aleksy 6131
 Saba, królowa 2573
 Sabadina Nina Petrívna, oprac. 1318
 Sabała zob. Krzeptowski Jan
 Sabała Martyna 396, 3134, 3167
 Sabbat Kazimierz 6132
 Sabiniewicz Joanna, tł. 3738
 Sabinus Georgius 3171
 Sabljak-Oleǳka Monika 4258
 Sabo Roman 10974
 Sabowski Władysław 3319
 Sacała Krzysztof 7760
 Sacewicz Karol 1944, 4698, 4836, 9452, 9453; wyd. 8939
 Sacha Magdalena 5166
 Sachalin 7953
 Sachs Jan 7034
 Sachs Rainer, rec. 4535
 Sachs Zofia z Burschów 5469
 Sachsenhausen zob. Oranienburg
 Sachslehner Johannes 10074
 Sacrum Poloniae Millennium 10353
 Sacrum w mieście 5034
 Saczyńska Monika 7090
 Sadan Dow 2709
 Sadjkowska Katarzyna 8656
 Sadjkowska-Mokkas Lidia 9454
 Sadjlej Joanna 2930
 Sadjlik Magdalena 3297, 8536
 Sadjliński Bartosz 6511
 Sadjło-Ostafin Anna 2710
 Sadjłoń Paweł 7091
 Sadjłoń Wojciech 11270
 Sadjłowo, pow. rypiński 2227
 Sadjłowski Przemysław 2902, 9481
 Sadowie, pow. opatowski 777
 Sadowska Alicja, oprac. 2916
 Sadowska Edyta 3024; przedm. 9700; wyd. 9700
 Sadowska Ewa Janina 4751
 Sadowska Jadwiga 3374, 3445, 6425
 Sadowska Joanna 2547, 11013; rec. 11225
 Sadowska Maria 2402, 8507
 Sadowska Zofia, współpr. 6425
 Sadowska-Topór Joanna 7092
 Sadowski Andrzej Adam 6133
 Sadowski Jeremi 6016
 Sadowski Krzysztof, uzup. 4220
 Sadowski Maciej 1866, 5035
 Sadowski Piotr 6470, 11423
 Sadowski Sławomir 4634
 Sadowski Stanisław 5564
 Sadowski Tadeusz 6680
 Sadowski Zdzisław 5421
 Sadowy Witold 3982
 Sadurska Józefa, współpr. 6172
 Sadurska-Przybył Bożena 2618; red. 2617
 Sadurski Ireneusz 8639, 8657, 8658
 Sady Agata 2282
 Sady Małgorzata 6137
 Sady Włodzimierz, przedm. 3071
 Sadjński Roman 3098
 Saeculum Christianum 321
 Safir Max 9763
 Safronova Alevtina 1170
 Sagan Tomasz 4642
 Sagan-Bielawa Mirosława 3222
 Saganiak Magdalena 396
 Saganović Genadz' 999, 3025; rec. 5212
 Sagata Maciej 1
 Saint-Nazaire, Francja 1934
 Saja Krystian 3316
 Sajdak Marcin 3709
 Sajdak-Michnowska Eulalia 3026, 3027
 Sajdek Wiesława 2835, 8545, 8659
 Sajecki Tomasz 7093
 Sajkowski Ryszard, red. 6492
 Sak Ryszard, współpr. 6574
 Sak Zbigniew 6546
 Sakkarra, Egipt 2825
 Sakowicz Dorota 1496
 Sakowicz Eugeniusz, rec. 10893
 Sakowicz-Tebinka Iwona 2589, 2625, 5121; przedm. 2645; red. 2645
 Sakson Andrzej 2625, 11130
 Saksonia 980, 6675, 7300, 7655, 7875, 7930
 Sala Bartłomiej Grzegorz 2474
 Sala Marta 8660
 Salák Pavel jun. 2780
 Salak-Warda Maria 3620
 Salamon Grzegorz 4599
 Salamon Maciej, red. 197
 Salamon-Radecka Agnieszka 3601
 Salamonowie, rodzina 2134
 Salaspils, Łotwa 4806
 Salezjanie 3028, 4883, 5072, 5104, 5105, 5545, 9360, 10559
 Salezjanki 1950, 10447
 Salezjańska ars educandi 3028
 Salina Anna, wyd. 2299
 Sallon Ralf 9992
 Salm Jan 4513
 Salmonowicz Stanisław 2625, 2828, 9483; rec. 9515
 Salomea, bł. 2051
 Salomon, król 2573
 Salon. Niezależni 10354
 Salve lux post tenebras 3029
 Salwa Piotr 7853; red. 5446
 Salwatorianki 10996
 Salwiński Jacek 1521, 6139
 Sałaciński Miłosz 1145
 Sałaćka Ewa 4001
 Sałamacha Renata 6627
 Sałapatek Jan 5427
 Sałasiński Mariusz 1168
 Samarski Bartłomiej 5476
 Sambia 2108
 Sambor, Ukraina 7840
 Sambor I, książę gdański 2198
 Samborska Lucyna 2881
 Samborska-Kukuć Dorota 5477, 8661
 Samlicki Marcin 1461
 Samodzielna Brygada Strzelców Karpackich 7075
 Samogród, pow. sokólski 3860
 Samolej Maciej, wyd. 10307
 Samolewicz Janina 5036

- Samolyk Mariusz 3040
 Samorządy z perspektywy ćwiercie-
 cza ich istnienia 11424
 Samostrzelnik Stanisław 4881
 Samotij Renata 3408
 Samozwaniec Magdalena 2625
 Samól Piotr 3639
 Samp Mariusz 1018, 1019, 7094;
 rec. 4808, 6815, 7138
 Samsel Agata 2554, 6543, 8662,
 9469
 Samsel Edward 10355, 10356, 11311
 Samsel Karol 2835
 Samsel Robert 6312
 Samsonowicz Henryk 814, 2573,
 2592, 2607, 2634, 2697, 5034,
 6237, 6238, 7095, 7696; przedm.
 2642, 6562; red. 2642, 6562
 Samsonów, pow. kielecki 1924
 Samuś Paweł 9123
 San, prawy dopływ Wisły 2284,
 6568, 6738, 8264, 8639, 9058,
 9644; Zasanie 9857
 San Francisco, Stany Zjednoczo-
 ne Ameryki 3407
 Sand George 3252, 3955
 Sandauer Adam 10054
 Sandauer Artur 3279
 Sandberg-Mesner Mila 9764
 Sandbostel, Niemcy; obóz 9837
 Sandel Józef 1744
 Sandler Samuel 3314
 Sandomierska diecezja 59,
 8639, 8724, 9295
 Sandomierskie województwo
 2313, 5175, 6633, 7431, 7946
 Sandomierz, woj. świętokrzyskie
 383, 462–465, 705, 707, 908,
 1243, 1572, 1573, 1900, 1923,
 2125, 2152, 2156, 2304, 2602,
 2623, 2634, 3231, 3579, 3611,
 3842, 4134, 4242, 4253, 4288,
 4440, 4830, 4986, 5012, 5825,
 6050, 6578, 6632, 6816–6818,
 6953, 7039, 7164, 7377, 7757,
 8132, 8444, 8639, 8689, 10055,
 10174, 10949; Mokoszyń 3918;
 region 29
 Sandorski Jan 8828, 10975
 Šandruk Pavlo 4737
 Sanecka-Tyczyńska Joanna 4727
 Sanecki Marek 2787
 Sanewska Iwona 3464
 Sanguszko Paweł Karol 2051, 2602
 Sanguszkowa Barbara z Duninów
 8007
 Sanguszkowie, ród 1358
 Sanin Gennadij Aleksandrovič, red.
 2577
 Sankowska Kazimiera, wyd. 10307
 Sanktuaria i miejsca pielgrzymko-
 we 3861
 Sanktuarium Matki Bożej Rzeszow-
 skiej 5037
 Sanniki, pow. gostyński 1847
- Sanocka-Tureczek Katarzyna 4265,
 6498
 Sanojca Karol 1, 2, 554, 1080; red.
 2, 35
 Sanołk, woj. podkarpackie 1450,
 1574, 1575, 8365, 8932, 8937,
 10069; Biała Góra 2224; po-
 wiat 2679, 10926; region 3282,
 4642, 7559
 Santa Rosa, Meksyk 2717
 Santberg Andreas 890
 Santi Rafael 3622
 Santok, pow. gorzowski 777, 1853,
 4790, 5415
 Sapa Honorata 6539
 Sapalski Henryk 4634
 Sapała Barbara 5038, 8663, 8664
 Săpănța, Rumunia 3793
 Sapeta Adam 6270
 Sapia-Drewniak Eleonora 3030,
 3084, 3427, 3490, 5996, 8665
 Sapięha Adam Stanisław 1915
 Sapięha Adam Stefan 5091, 10842
 Sapięha Andrzej, wyd. 6796
 Sapięha Eustachy 9363
 Sapięha Jan Stanisław 2594, 7899
 Sapięha Kazimierz Leon 2594
 Sapięha Kazimierz Nestor 7612
 Sapięha Lew 2578, 2594, 3204,
 7396, 7899
 Sapięha Michał Ksawery 1915
 Sapięha Paweł 5207
 Sapięhowie, ród 1321, 1509, 7762
 Sapiężyna Elżbieta z Branickich
 3199
 Sapiężyna Matylda z Windisch-Grat-
 etzów 5091
 Sar Andrzej 2457; red. 2457
 Saragossa, Hiszpania 1166
 Sarajewo 8508
 Saran Jan 794
 Sarapuk Barbara 10553
 Saratów, Rosja 8925
 Sarbiewski Maciej Kazimierz 3204,
 3258, 7882
 Sarbinowo, pow. poznański 6844
 Sargsjan Tatewik E. 2688
 Sarkoży Nicolas 4722
 Sarmatyzm, Sarmaci 2606, 2638,
 3222, 3300, 3350, 7356
 Sarna Mojżesz Szlama 4468
 Sarnaki, pow. łosicki 4533
 Sarnecki Zygmunt 8026
 Sarniak Jan 4817
 Sarnowska Wanda 9115
 Sarnowska-Giefing Irena 3112
 Sarnowsky Jürgen 7096; wyd. 6780
 Šaryocová Martina 4043
 Saryusz-Wolska Magdalena, rec.
 11221
 Sas Maksymilian 2593; przedm.
 2593; red. 2593, 3802
 Sas Tarnawski Stanisław, wyd. 2449
 Sasin Magdalena, red. 4423
 Sasinowie, plemię pruskie 7077
- Sasinowski Adam 1326
 Sasiny, pow. ostródzki; region 2569
 Sass Marek 2547
 Sauerland Karol 5190
 Saulsonowa Rozalia 5148
 Sauter Wiesław 10488
 Savał'skij Vasilij Aleksandrovič 8274
 Savčuk Igor 4009
 Savickienė Marytė 2757
 Saviščevas Eugenijus 7164, 7761
 Sawa (Sowietow Jerzy), biskup pra-
 wosławny 4880
 Sawa Anna 3134
 Sawa Marek 3307
 Sawa Mariusz, rec. 10158
 Sawa Robert, wyd. 6799
 Sawa Wojciech 1736; red. 1736
 Sawaniewska-Mochowa Zofia 5079
 Sawczuk Janusz 6134
 Sawczyk Barbara, red. 8783
 Sawicka Anna 8535
 Sawicka Barbara 9936
 Sawicka Inga, tl. 9763
 Sawicka Joanna 7180
 Sawicki Adolf 4642
 Sawicki Daniel 5039
 Sawicki Jakub 2383
 Sawicki Jan 8994
 Sawicki Janusz, red. 4575
 Sawicki Jarosław 11296
 Sawicki Jerzy 6429
 Sawicki Kazimierz 2858
 Sawicki Leszek 9765
 Sawicki Ludomir 2290
 Sawicki Ludwik 1178
 Sawicki Maciej, red. 753
 Sawicki Maciej (ok. 1530–1581)
 4484
 Sawicki Marek 1439
 Sawicki Marian Ryszard 9455
 Sawicki Mariusz 3205, 7633, 7762,
 7763, 7875
 Sawicki Mirosław 6135
 Sawicki Ryszard 5853, 6291
 Sawicki Wojciech 8132
 Sawicki Zdzisław 2185
 Sawicz Agnieszka 4633
 Sawiczewski Józef 7992
 Sawina Adam 4549
 Sawrycki Władysław, red. 418
 Sądowa Wisznia, Ukraina 7591
 Sądownictwo w Europie w XIX i XX
 wieku 4592
 Sądyty zob. Olsztyn
 Saśiadek Ewa 4, 694, 1682, 3446
 Saśiadowice, Ukraina 4888
 Saścione Vincenzo 11425
 Scaramellini Guglielmo 3506
 Scaramellini Guido 3506
 Schabińska Ida 2698
 Schachman Bartholomäus 1667
 Schäfer Heiko 2048
 Schaffgotsch von, ród 1647
 Schaffgotsch Krzysztof Leopold
 7786, 7875

- Schaller Helmut Wilhelm 10076
 Schatt-Babińska Katarzyna 3619
 Scheer Tamara 8181
 Scheffler Felix Anton 3554
 Scheffler Tomasz, red. 339
 Scheffs Łukasz 11426
 Scheibler Karol 2594
 Scheibler Matylda 8837
 Scheiblerowa Anna z Wernerów 6136
 Schellendorf von Hornsberg Hans 2628
 Schellner Eryk 6684
 Schellner Katarzyna 6773
 Schenkendorff Maximilian Heinrich von 10033
 Schich Winfried 7097
 Schiller Leon 115, 3993
 Schiller-Rydzewska Joanna 5634
 Schiller-Walicka Joanna 2884; rec. 8640; red. 320
 Schimmelfennig Roland 11479
 Schindel Robert 11479
 Schiper Ignacy 2709
 Schipor Bogdan 2554
 Schipor Vasile I. 2554
 Schleiermacher Friedrich 8349
 Schlender Grażyna, przedm. 4289; red. 1809
 Schlesisch Kotzendorf zob. Slezský Kočov
Schlesische Provinzialblätter 3492, 3970
Schlesisches Wochenblatt 11397
 Schletz Alfons 5807
 Schlöndorff Volker 6265
 Schmandt Piotr 9456
 Schmerbauch Maik 5040
 Schmid Bernhold 4043
 Schmidt Christian Gottlieb 1924
 Schmidt Filip 6551
 Schmidt Michał 4563, 7098; oprac. 2292
 Schmidt-Pospuła Maria Dorota 4501
 Schmitt Carl 2675
 Schmoock Reinhard 6366
 Schmutz Lesław 9457
 Schneid Otto 3504
 Schneider Dorothee 1042
 Schneider Gerwulf 6710, 6739
 Schneller Katarzyna 6654
 Schodzińska Joanna 2625, 5738
 Schoenwald Dawid 3862, 7099, 8666, 8667
 Scholz Piotr O. 3502
 Scholz Stephan 9900
 Scholze-Sotta Dietrich, red. 9530
 Scholzowie, rodzina 5546
 Schonbach Abraham, przedm. 8932; wyd. 8932
 Schöning, ród 6923
 Schönker Henryk 9766
 Schönwald zob. Gliwice; Borków
 Schorn-Schütte Luise 990
 Schorr Mojżesz 869
 Schramm Tomasz 741, 785, 4625, 8828, 9458; przedm. 2624; red. 2624
 Schreyer Alfred 6137
 Schrock-Opitz Hans-Günther 6421
 Schroeder Maciej, red. 5711
 Schrötter Friedrich Leopold von 2309
 Schudrich Michael 1668
 Schuller Wolfgang 889
 Schulte Lambert 5392
 Schultz Daniel 3727
 Schultz Johann Carl 8441
 Schultze Goswien Othmar 2327
 Schulz Bruno 3220–3222, 3504, 6138
 Schulz Hans Georg 6421
 Schulz Harry 10162
 Schulz Maciej 10162
 Schulz Matthias, rec. 7501
 Schutty Barbara 2616, 2616
 Schütze Fritz 751
 Schwanke Enno 9858
 Schwarz Jan 5183
 Schwarz Peter 4009
 Schwedler Christoph 7788
 Schweidnitz zob. Świdnica
 Schweizer Ludwik 8995
 Schwenkenfeld Jan 6893
 Schytek neolitu na Wyżynie Lubelskiej 6756
 Scianzi Giacomo 3554
 Scoppola Francesco 1695
Scripta Judaica Cracoviensia 322
 Szczaniecki Michał 4593
 Sebag Montefiore Simon 2587
 Sebina Olga 4710
 Secomski Kazimierz 5421
 Sedlaczek Stanisław 3031, 3032; red. 3020
 Sedlak Włodzimierz 2805
 Seduliusz Szkot 7025
 Seemann-Majorek Anna 6242
 Sefer Pruszków 2693
 Segal Kalman 3282
 Segda Jerzy 6139
 Seger Georg 7602
 Seget Sebastian 4487
 Seidel Karol 10912
 Seidel-Grzebińska Agnieszka 3720
 Seidler Grzegorz Leopold 4677
 Seidler Manfred, wyd. 9813
 Sejnowska-Runo Beata 5478
 Sejny, woj. podlaskie; region 10409; Sejnenszczyzna 2629, 4833
 Sekiguchi Tokimasa 3222
 Sekretna wojna 4814
 Sekściński Bogdan 11014
 Sektor prywatny, spółdzielczy oraz państwowy na Pomorzu Zachodnim 10357
 Sekulski Henryk, współpr. 10248
 Sekuła-Kwaśniewicz Halina 11427
 Sekunda Artur, współpr. 1246
 Selin Adrian 7764
 Selinić Slobodan 2583
 Semănčuk Genadz' Mikalevič 9053; rec. 4964
 Semczuk Przemysław 11015
 Semczuk Teresa, tl. 5884
 Semczyszyn Magdalena 4414, 10977; przedm. 10977; red. 10977
 Semik Zbigniew 1704
 Semionov Evgenij 8668
 Semka Piotr 6259, 10559
 Semkowicz Władysław 2291
 Semków Piotr 9481; przedm. 9481; red. 9481
 Semmelweis Ignaz Philipp 8157
 Sempołowska Stefania 2893, 6494
 Šenavičienė Ieva 8669
 Sendal-Iwanicka Grażyna 6455
 Sen'kivs'ka Galina 2569
 Sendlersowa Irena 6140
 Sendyka Roma 1947
 Senft Stanisław 2849
 Seniów Adrianna 3167
 Seniuk Anna 3983
 Senn Hermann 4323
Sensus Historiae 323
 Serafin Ewa, red. 8638
 Serafin Monika 5140
 Serafin Rafał, tl. 1983
 Serafin Tomasz 2015
 Serafinowicz Ryszard 3466
 Serafitki 5122
 Šerba Galina 2679
 Serbia 2583, 2589, 8126, 10034
 Serbołużycanie 2616, 10920
 Sercanki 5001
 Serce dla Inki 1950
 Serczyk Władysław Andrzej 748, 2588, 6141, 7765
 Serdyński Michał 1131, 1210
 Serechocha Izabela 447
 Seredyński Franciszek 11399
 Seredyński Władysław 3016, 8545, 8798
 Šereh Ūrij zob. Ševel'ov Ūrij Volodimirovič
 Serek Witold 6605
 Seremak Wiesław Stanisław 10358
 Seremak Zdzisław 6142, 6142
 Seret, lewy dopływ Dniestru 6685
 Seretny Anna 3222; przedm. 3222; red. 3222
 Serkowski Stanisław 5451
 Serock, pow. legionowski 2669, 8279, 9238
 Serocezyński Marcin 1894, 5705, 6370
 Seroka Henryk 2157
 Seroka Katarzyna 690, 8670
 Sert Maria 5348
 Seruga Agata 491
 Serwa Tomasz 4146
 Serwański Edward, wyd. 9836
 Serwański Maciej 2606, 7875
 Šetinc Marjan, przedm. 8812
 Setkiewicz Piotr, wyd. 9720

- Setlak Wiesław 3223, 6121
 Setna rocznica parafii na Olczy 5041
 Seutter Matthaeus 2317
 Ševčenko Igor 4737
 Seweryn Agata, red. 5188
 Seweryn Anna 1249
 Seweryniak Henryk 5930, 7062
 Sęczyk Piotr 5042, 8671
 Sędek Edward 5421
 Sędlak Marlena 3204
 Sędziszów Małopolski, pow. ropczycko-sędziszowski 2629, 8261, 11197
 Sędziwy Ludwik 5407
 Sęk Jan 1867, 5559
 Sękowska Elżbieta 3222
 Sękowski Paweł 10077; red. 250
 Sękowski Roman 7766; wyd. 7298
 Sępólno zob. Wrocław
 Sętowski Juliusz, red. 136
 SGO „Polesie” w dokumentach i wspomnieniach 9767
 Shadow of the Holocaust 9925
 Shaftesbury, Wielka Brytania 2173
 Shakespeare po polsku 3311
 Shakespeare William 1182, 2342, 3311, 3413, 3991, 8779, 11400
 Shelley Percy Bysshe 3239
 Sherley Anthony 7645
 Sherman Paul 5559
 Shrayner Maxim D. 3221
 Sianów, pow. kozaliński; region 6452
 Siarkowski Władysław 4642
 Siatecki Alfred 1784; rec. 3309
 Siatkowska Ewa 3312
 Šibaev Viktor 1170
 Sibila Leszek J. 3904
 Sibiński Michał 4449
 Sibińska Maria 7495
 Siciak Anna 8672; rec. 5150; red. 5459
 Sicińska Katarzyna 3104, 3167; oprac. 3098
 Siciński Wojciech 4752, 6684
 Siczek Lech, oprac. 4405
 Siczek Łukasz 4219
 Sidabraitė Žavinta 7843
 Sidney Philip 7735
 Sidor Marek 8673; oprac. 1279
 Sidor Monika 3313, 5207
 Sidor Piotr 2325
 Sidorczyk-Andrzejewska Zofia 3863
 Sidorenko Boris 4300
 Sidorowicz Piotr 10967
 Sidorowicz-Mulak Dorota 1417
 Sidoruk Nadia, oprac. 1318
 Sidzina, pow. suski 1868
 Sidzina. 450 lat lokacji wsi 1868
 Siebel Jacek, przedm. 6432; rec. 2525
 Siebieszuk Damian 3486, 8674
 Sieburczyn, pow. łomżyński 8870
 Sieciechów, pow. kozienicki 2937
 Sieciński Wiesław 9459
 Sieczka Maciej Gąsienica 4121
 Siedem wieków Sławna 6593
 70 lat Duszpasterstwa Akademickiego KUL 5043
 70 lat Miejskiej Biblioteki Publicznej w Łańcucie 1379
 70 lat temu na Wołyniu 5216
 70-lecie studiów na Wydziale Budownictwa i Inżynierii Środowiska SGGW 3033
 70-lecie Wrocławskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Geograficznego 431
 Siedemnastowieczne inwentarze biblieczne klasztorów dominikańskich 7291
 Siedlaczek-Szwed Aleksandra 9460
 Siedlarz Henryk, red. 3048
 Siedlce, pow. nowosądecki 6516
 Siedlce, woj. mazowieckie 1278, 1732, 2617, 3049, 3485, 3863, 4106, 4348, 4818, 5863, 7498, 9117, 9345, 9610, 9630, 10242, 10312, 11043; departament 2707, 4818, 7814, 8510; gubernia 6567, 8622; powiat 3675, 4254, 9345, 10338, 11043; region 3486, 4579, 9315, 9445
 Siedlecka diecezja 4073, 4858, 9295, 11196
 Siedlecki Adam Grzymała 8374
 Siedlecki Michał 2855, 3374; red. 3256; współpr. 2429
 Siedlecki Michał Marian 4060
 Siedleckie województwo 3486
 Siedliszcze, pow. chełmski 859, 2437, 6579
 Siedmiogród 2602
 Siedziako Michał 10559, 10923, 11016; przedm. 10559; red. 10559
 Siedzikówna Danuta, pseud. Inka 1950, 6143
 Siefert Paul 4008
 Siegärt Georg 3622
 Sieja Krystyna 6432
 Siek Bartłomiej 5483
 Siek Magdalena, tł. 9702
 Siekiera Rafał 9461
 Siekierka Brandla 9771
 Siekierka Michał 10078
 Siekierki, pow. gryfiński 4203, 10430
 Siekierkowski Apolinary 6144
 Siekierska Jolanta 4265
 Sieklucki Dominik 4698, 11459
 Sielezin Jan Ryszard, red. 2649
 Sielicka Katarzyna 2428
 Sielicki Tomasz 3664, 6626
 Siemaszko Aleksander, polem. 5593; rec. 7383
 Siemaszko Ewa 10038
 Siemaszko Karol 9462, 11017, 11018
 Siemaszko Sabina, tł. 7016
 Siemaszko Zbigniew Sebastian 10079, 10359
 Siembida Jacek 6414
 Siembora Sebastian 3620, 7169
 Siemek Marek J. 2852
 Siemianowice Śląskie, woj. śląskie 7860, 10373, 11467
 Siemianowska Ewelina 7158; rec. 7137
 Siemianowska Marianna 3231
 Siemianowska Sylwia 4168, 4194, 4220, 4221; uzup. 4220
 Siemiątkowo, pow. żuromiński 4226
 Siemiątkowscy, rodzina 5227
 Siemiątkowska Cwetana vel Tsenia 5227
 Siemiątkowski Jakub, oprac. 4661; przedm. 4661
 Siemiątkowski Józef 5227
 Siemieniec Anna 3554
 Siemięńscy, rodzina 3677
 Siemińska Zuzanna Marianna z Biłewiczów 3677
 Siemińska Dominika 4614
 Siemiński Daniel 3620, 8675
 Siemiński Tomasz 1454, 1467; red. 237
 Siemion Ignacy Zenon 2841, 7767
 Siemiradzki Henryk 3540, 3578, 7744, 8263, 8375
 Siemko Piotr 7100
 Siemkowice, pow. pajęczański 6580
 Siena, Włochy 5034
 Sieniawa, pow. przeworski 2592, 3295, 5387
 Sieniawska Elżbieta z Lubomirskich 2402, 3231, 4845, 7245, 7665, 7666, 7779, 7881
 Sieniawski Adam Mikołaj 7245, 7278, 7665
 Sieniawski Karol Emilian 6145
 Sieniewicz Konrad 11216
 Sienkiewicz Barbara 3329, 10961; przedm. 3329; red. 3329
 Sienkiewicz Henryk 87, 1360, 1544, 1743, 1752, 2133, 2855, 3104, 3142, 3171, 3179, 3257, 3270, 3279, 3312, 3314, 3323, 3330, 3358, 3365, 3993, 4654, 5350, 6078, 6146, 6147, 8142, 8590, 8776, 8875, 10212, 10974
 Sienkiewicz Jan Wiktor 984, 10080, 10902
 Sienkiewicz Krystyna 6148
 Sienkiewicz polityczny 3314
 Sienkiewicz Tomasz 4594
 Sienkiewicz Zofia 3440, 4575
 Sienkiewiczowa Anna 6149
 Sienkiewiczowa Maria z Babskich 2580
 Sienkowiec Daniel 11019
 Siennica, pow. miński 3784
 Siennik Marcin 7346, 7817

- Siemno, pow. lipski 6581, 6582, 6893
 Sieradz, woj. łódzkie 830, 2369, 2573, 2615, 2633, 3502, 4419, 6583, 6585, 7238, 7291, 7333, 7335, 7528, 7800, 7862, 9997, 10182; powiat 8357, 10908; region 3725, 6584, 8592, 10660
 Sieradz. Dzieje miasta 6583
 Sieradz Małgorzata 3491, 4060; przedm. 10197; wyd. 10197
 Sieradzan Wiesław 1000, 1397, 5479; rec. 3893, 6973; red. 279, 5551
 Sieradzka Agnieszka 1559; oprac. 1878
 Sieradzka Anna 2048, 3575, 3589
 Sieradzka Danuta 9463
 Sieradzka Paulina, red. 6860
 Sieradzka-Baziur Bożena 3104, 3167
 Sieradzki Andrzej 2363, 3112
 Sieradzki Jakub 6405
 Sieradzkie województwo 2313, 2634, 6999, 10526, 10912
 Sieradzon Małgorzata, oprac. 4432
 Sierakowiak Dawid 9768, 9769
 Sierakowice, pow. kartuski 4955, 4956
 Sierakowscy, rodzina 5473
 Sierakowska Barbara 4265
 Sierakowska Katarzyna 2624, 8181, 8557, 8676; przedm. 4387; red. 4387
 Sierakowski Adam 5121
 Sierakowski Waclaw 4008, 7716
 Sierakowski Waclaw Hieronim 3642
 Sieranc-Guzdek Joanna 6436
 Sierba Michał 7768, 7769; wyd. 7279
 Sierchuła Rafał 10156, 10713; wyd. 10295
 Sierla Stanisław 10458
 Siermiński Michał 11020
 Sierocińska Magdalena 1060
 Sierociuk Jerzy 3112
 Sierocka-Pośpiech Maria 1195
 Sierocki Grzegorz 3307
 Sierocki Marek 3482
 Sieroszewice, pow. ostrowski, woj. wielkopolskie; gmina 6532
 Sieroszewski Andrzej 6150
 Sieroszewski Waclaw 3314, 3326, 6150, 8372
 Sierp 9401
 Sierpawski Marek 1840
 Sierpc, woj. mazowieckie 299, 1460, 1576, 1577, 5357, 6586, 6587
 Sierpień '80. 11021
 Sierpowski Stanisław 459, 742, 1187, 1951, 2836, 9464; oprac. 23; rec. 6043; red. 288
 Sierżęga Paweł 2905; oprac. 19; rec. 3064; red. 1063
 Siess-Krzyszkowski Stanisław 3414; oprac. 7; red. 7
 Siewba 3084
 Siewiera Jan 6151
 Siewierski Tomasz 1001
 Siewierz, pow. będziński 817, 908, 4483, 5053, 6588; księstwo 6589; region 908
 Sigda Karolina 3022
 Signa. Studia i szkice 2051
 Sikoń Antoni 4308
 Sikora Adam Ryszard 4998
 Sikora Aniela 6639
 Sikora Antoni 3864
 Sikora Eleonora 4115
 Sikora Franciszek 7101, 7102; oprac. 2292
 Sikora Jerzy 2615, 2855, 3374, 4956, 6773, 7059
 Sikora Kazimierz 3104
 Sikora Krzysztof 1952
 Sikora Mateusz 1443
 Sikora Monika 5572, 10081, 10968
 Sikora Sławomir, rec. 384
 Sikora Wojciech 6078
 Sikorka zob. Dąbrowa Górnicza
 Sikorska Liliana 3311
 Sikorska Małgorzata 1869
 Sikorska-Dzięgielewska Krystyna 8828
 Sikorska-Kowalska Marta 1031, 4695, 8677–8679; przedm. 7944; rec. 8767; wyd. 7944
 Sikorska-Kulesza Jolanta 2061, 8799; przedm. 2061; rec. 3936; red. 2061
 Sikorski Andrzej 2142, 4532, 5267, 6685, 7180; red. 2142
 Sikorski Bogumił 2244
 Sikorski Dariusz Adam 7103
 Sikorski Dariusz Andrzej 1719; rec. 758
 Sikorski Dariusz Konrad 2709, 3221, 3487
 Sikorski Jan 9770
 Sikorski Jerzy 6311, 6435
 Sikorski Juliusz 1230, 11022
 Sikorski Marek 1002
 Sikorski Radosław 11392
 Sikorski Robert 1051, 8680
 Sikorski Szymon, przedm. 3071; red. 3071
 Sikorski Tomasz 2645, 4727, 5610, 6259, 11428; oprac. 4716; rec. 11094; red. 4414
 Sikorski Władysław Eugeniusz 907, 2635, 2754, 4718, 5205, 9958, 9962, 10075, 10105
 Sikory, pow. sokołowski 10742
 Silesia Antiqua 324
 Sillamäe, Estonia; obóz 11181
 Silne, pow. chojnicki 7008
 Silniczka, pow. radomszczański 6898
 Silska Patrycja 6685
 Simferovs'ka Anastasiâ 8811
 Simiński Rafał 4675, 6452, 7104; red. 4675
 Simmler Jakub Józef 8005
 Simms Anngett 2321; red. 2321
 Simonides Dorota 2849, 5187
 Simonides z Keos 3560
 Sindetskaja Natalia 9465
 Sineaeva-Pankowska Natalia 1610
 Sing Johann Caspar 2628
 Siniarski Stefan 6663
 Sinkevičiūtė Daiva 2364
 Šinkūnas Mindaugas 3154, 3155
 Sinoff Romuald 10360
 Sioda Tomasz 4450
 Siodlaczek Henryk 8681
 Siotra Róża Okęcka we wspomnieniach 6024
 Siostry od Aniołów 10416
 Siostry Opactwności Bożej 5113
 Šipek Richard 7770
 Sipiński Dominik 4451
 Sipowicz Kasper 10082
 Sipurzyńska-Rudnicka Katarzyna 2399
 Sirach Ferdinand von 11479
 Sirutavičius Marius 7771
 Siryk Ludmiła 3328; red. 3328
 Sitarek Adam 5438; wyd. 9659
 Sitarz Andrzej, red. 4008
 Sitarz Bartosz 4815
 Sitek Alojzy 5824
 Sitek Lidia 3156
 Sitek Masza 3541, 7105
 Sitek Paweł, red. 4437
 Šitikov Aleksej Pavlovič 10333
 Sitkiewicz Damian 4531, 4532
 Sitkiewicz Magdalena 2033
 Sitko Krzysztof 6062
 Sitnica, pow. gorlicki 5283
 Sitniewska Roksana 2444; rec. 2482
 Sitnik Aleksander Krzysztof 4878, 5008, 5037, 5044–5046, 5112, 5119, 8682; red. 1217, 4878, 5008, 5037, 5112
 Sito Jakub 3551, 3727, 4845; red. 5485
 Siuciak Mirosława 3171
 Siuda Kamila 1289
 Siuda Maria 5771
 Siudalski Stefan Jerzy 8683
 Siudek Wojciech 685; rec. 895, 4647, 8676, 9645
 Siwek Andrzej 3622
 Siwek Janusz 5407
 Siwek Krzysztof 4633, 11023
 Siwek Matylda 1182
 Siwek Sławomir 11024
 Siwek Władysław 10559
 Siwiak Wojciech 4222
 Siwicka Dorota 397
 Siwicka-Gnatowska Anna, oprac. 5525
 Siwicki Maciej, rec. 10805
 Siwicki Marek, red. 2971
 Siwiec Bogdan R. 5678

- Siwiec Katarzyna 4452
 Siwiec Ryszard 6152, 11057
 Siwiec-Cielebon Michał 6062, 11025
 Siwik Anna 10974; wyd. 10305
 Siwiński Tomasz 4116, 4642
 Siwoń Krzysztof 3922
 Skakal's'ka Irina 2569
 Skalica, Czechy 2146
 Skalik Michał 4162
 Skalimowski Andrzej 1765
 Skaliński Romuald 6506
 Skalski Janusz H. 2837
 Skalski Piotr 9466
 Skalski Stanisław 3977
 Skała Małgorzata 6355
 Skałat, Ukraina 9840
 Skalban Mirosław, przedm. 6860
 Skalecka Julia, wyd. 8053
 Skaluba Kazimiera 6591; współpr. 6591
 Skandynawia 1071, 2566, 2697, 6811, 6901, 6963, 6987, 7043, 7896, 8515
 Skandynawski Półwysep 7066
 Skański Feliks 1894
 Skarbczyk legionisty 8027
 Skarbek Fryderyk 4547, 5572, 8523
 Skarbek Jan, red. 8608
 Skarbek-Giżycka Krystyna 2618, 6153
 Skarbek-Malczewski Franciszek zob. Malczewski Franciszek
 Skarbińska-Zielińska Alicja, tl. 8979
 Skarga Barbara 2397, 2838, 5398
 Skarga Piotr 3134, 3167, 7326
 Skarszewy, pow. starogardzki 6590, 7110, 7255
 Skaryszew, pow. radomski 2622
 Skarżyński Łukasz 11026
 Skarżyński Mirosław, wyd. 2528
 Skarżysko-Kamienna, woj. świętokrzyskie 2952, 3836, 5563, 9662, 11139; obóz 9728
 Skatulski Zbigniew 6053
 Skawa, pow. nowotarski 3067
 Skawina, pow. krakowski 2622, 3757, 6591
 Skawińska-Wieser Krystyna 6684
 Skawran Katarzyna, tl. 5762
 Skaziński Błażej 3670, 6612
 Skąd się biorą warszawiacy 2510
 Skąpski Bronisław 6154
 Skąpski Rafał, rec. 5323
 Skerl August 3407
 Skerl Łukasz 3407
 Skępe, pow. lipnowski 4529, 4878, 5253, 6592, 7143
 Skiba Dominika 8684, 8685
 Skiba Katarzyna 2914
 Skibicka Teresa 1333
 Skibińska Alina 2675
 Skibińska Maria, wyd. 8975
 Skibiński Cyryl 3315
 Skibiński Edward 2048, 2592, 7158, 10162
 Skibiński Franciszek 3849, 6632, 7772
 Skibiński Mieczysław 828
 Skibiński Paweł 4644, 5133, 11103, 11146; przedm. 4723
 Skibiński Szczęsny 3554
 Skibiński Wiesław 4453
 Skibniewska Ewa 2882
 Skibniewski Mirosław 4454
 Skiendziul Sylwia 533, 2402, 2569, 7106
 Skierkowski Władysław 6155
 Skierniewice, woj. łódzkie 1649, 4951, 5375, 8841, 9687, 9770, 10173, 10284
 Skierniewka (Lupia), prawy dopływ Bzury 10284
 Skierska Izabela 6156, 7107
 Skierska Jolanta 7773
 Skierska-Pięta Katarzyna 11027
 Skirmunt Roman 2606
 Składanowski Henryk 11429; rec. 10761
 Składkowski Felicjan Sławoj 4547
 Skłodowska-Curie Maria 2797, 5311, 6157-6159, 6159
 Skłodowski Jan 1429, 4147
 Skłodowski Krzysztof 5742, 10036
 Skobelski Robert 4455, 4456, 11028, 11029; red. 348
 Skočilas Ľgor Āroslovovič 2578, 3590; przedm. 3590; red. 3590
 Skoczek Anna, współpr. 4444
 Skoczek Józef 850
 Skoczek Renata 1477
 Skoczek Tadeusz 120, 3602; przedm. 1598, 1752, 3544, 7881, 8833, 9831, 9936; red. 238, 1752, 2263, 3358, 3544, 4638, 5360, 5559, 5804, 5856, 6823, 7881, 8833, 9593, 9831, 9936
 Skoczów, pow. cieszyński 7274
 Skoczylas Janusz 6181, 7108
 Skoczylas Olga 1766
 Skoczylas Zdzisław 3984
 Skoczylas-Stawska Honorata 743
 Skoczylski Jan 2835; rec. 4641
 Skoczylski Michał 616
 Skodlarski Janusz 5800
 Skoki, pow. wągrowiecki 8844
 Skolik Joanna 10878
 Skolimowska Anna 7774; red. 7218; wyd. 7218
 Skolimowski Aleksander 8028
 Skolimów zob. Konstancin-Jeziorna
 Skomack Wielki, pow. elcki 6811
 Skomial Jakub 1003
 Skomialna Czarna, pow. myślenicki 4264
 Skomoruch-Figiel Katarzyna, red. 1447
 Skonieczna Agnieszka 3366
 Skonieczna-Gawlik Dobrawa 2475, 6599
 Skonieczny Krzysztof, wyd. 7913
 Skop Michał 88, 8585
 Skopanie, pow. tarnobrzeczki 4308
 Skorodecki Stanisław, pseud. Krystyna 10458
 Skorodecki Zdzisław 6160
 Skorupa Andrzej 1714, 3865, 5047, 6407
 Skorupa Ewa 3297
 Skorupska Janina zob. Skorupska-Szarlej Janina
 Skorupska-Szarlej Janina 1522, 1651, 5635
 Skorupski Jan 5480
 Skort Paweł 11030
 Skorwider-Namiotko Anna 11290
 Skorwider-Namiotko Jarosław 11290
 Skotarczak Dorota 795, 910, 11031, 11032, 11081; przedm. 10878, 11056; red. 10878, 11056
 Skotnicka Sylwia, współpr. 6078
 Skotnicki Aleksander B. 3549, 4501
 Skotnicki Krzysztof 11286
 Skotnicki Mariusz 10134
 Skotniczna Ewa 4162
 Skowron Krystyna 8686
 Skowron Ryszard 7645; wyd. 7233
 Skowron Wanda 1711; red. 4140
 Skowron-Jaślanek Anna 435
 Skowron-Markowska Stefania 435; red. 435
 Skowronek Bogusław 4288
 Skowronek Jerzy 511
 Skowronek Katarzyna, współpr. 2334
 Skowronek Ludwik 6161
 Skowronek Sławomir, tl. 8697
 Skowronek Tomasz 5481
 Skowrońska Renata, red. 167
 Skowroński Bartosz 4140
 Skowrya Franciszek 5531
 Skóra Alojzy 5378
 Skóra Antoni 11079
 Skóra Kalina 6898, 6989
 Skóra Krzysztof, il. 6369
 Skóra Wojciech 2573, 2625, 9467
 Skórska Katarzyna, tl. 10350
 Skórzewscy, rodzina 3667
 Skórzyńska Izabela 483, 768, 841, 5217, 6552; red. 768
 Skórzyński Jan 5794, 5972; red. 364
 Skrabacz Aleksandra 4636, 5080; red. 5080
 Skrabania David, tl. 5297
 Skrabski Józef 3622, 5048
 Skreczko Sylwia 1578
 Skrendo Andrzej 11390
 Skrężyna Klaudia, polem. 3790
 Skrodziuk Mieczysław 11196
 Skrodzka Agnieszka 1916, 3727; oprac. 721; red. 3543
 Skrodzki Kazimierz, współpr. 6574
 Skrukwa Grzegorz 8557
 Skruna Jolanta, tl. 8032

- Skrycki Radosław 2326, 2327, 5587, 6612; polem. 2327; red. 276, 2316, 6612
- Skrypko Anatol 4115
- Skrzatusz, pow. pilski 304, 3522, 5105
- Skrzeczyńska Anna, przedm. 6654; red. 6654
- Skrzeszewski Stanisław 10502
- Skrzetuski Wincenty 7684
- Skrzydłewska Beata 640; przedm. 1439; red. 1439
- Skrzydłewski Józef 6162
- Skrzyniarz Ryszard 5531; przedm. 5531; red. 5531
- Skrzyniecki Rafał 6685
- Skrzynno, pow. przysuski 3604
- Skrzyńscy, rodzina 8630
- Skrzyński Aleksander 9571
- Skrzyński Tomasz 4642, 11033
- Skrzypczak Eugeniusz 3638
- Skrzypczak Jerzy 2848, 8639
- Skrzypczak Waldemar 10333
- Skrzypczak Wiesław F. 6546
- Skrzypczak-Gałkowska Iwona 3196
- Skrzypczyk Maciej 3861
- Skrzypczyk Mirosław 6463; przedm. 6463; red. 6463
- Skrzypek Agnieszka 3010, 4845, 5049
- Skrzypek Andrzej 10979
- Skrzypek Marian 6181; przedm. 7311; tl. 7311; wyd. 7311
- Skrzypek Miłosz, wyd. 8985
- Skrzypek-Fakhoury Ewa 5482
- Skrzypiec-Dagnan Izabela 3905
- Skrzypietz Aleksandra 6432, 7775, 7776, 7875
- Skrzypiński Henryk 6183, 10083
- Skrzyszów, pow. wodzisławski 1476
- Skubisz Marek 1617
- Skubisz Paweł 9468, 11034; przedm. 2624; red. 2624
- Skubiszewski Krzysztof 10183, 11238, 11352
- Skubiszewski Piotr 5623, 11352; red. 11352
- Skubiś Ireneusz 5174
- Skubniewski Walery 8687
- Skucha Mateusz 8508, 8688
- Skudrzyk Aldona 6599
- Skułsk, pow. koniński 11309
- Skulska-Lundgren Marzena, wyd. 8029
- Skulski Zbigniew 8029
- Skupała Roland 1830
- Skupiń Tomasz 4816; red. 4816
- Skupiński Krzysztof 2104
- Skupin Renata 4060
- Skura Agnieszka 5176, 11081
- Skutecki Jakub 1917
- Skuza Zbigniew, red. 363
- Skwarczewska Jolanta 3191
- Skwarczyńska Joanna 1483
- Skwarek Grzegorz, wyd. 7936
- Skwarzyński Michał, red. 11405
- Skwierczyński Krzysztof 7109; red. 258, 889
- Skwierczyńska, pow. międzyrzecki; obóz 10117
- Sky Paweł, współpr. 1857
- Slezský Kočov, Czechy 8031
- Sliersiūnas Gintautas 2564; rec. 7437
- Slíž Natallá Uladzimiraŭna 4300, 7777, 7778; wyd. 7226, 7303; rec. 4598
- Slobożanin Mikola zob. Globenko-Ogloblin Mikola Mikolajovič
- Slabicki Jerzy 4671
- Slabig Arkadiusz 2679, 11035, 11173; przedm. 10275; wyd. 10275
- Slabińska Elżbieta 4416
- Slabosz-Palacz Katarzyna 2440, 2443
- Slaby Agnieszka 1182, 3205, 3231, 7779; przedm. 3231; rec. 7576; red. 1182, 3231; wyd. 7245
- Słapek Dariusz 18, 2903; przedm. 1937; red. 268
- Sława, pow. wschowski 9827
- Sławęcice, woj. dolnośląskie 9378
- Sławęcinek, pow. inowrocławski 6716
- Sławik Henryk 6164
- Sławinek zob. Lublin
- Sławińska Agnieszka 5050, 11196
- Sławiński Gabriel 7595
- Sławiński Janusz 3362
- Sławiński Piotr 677, 3866, 8517, 8689
- Sławiński Stanisław 3867, 7409
- Sławiński Tomasz 2142, 5272; red. 2142
- Sławiński Wojciech 4967
- Sławków, pow. będziński 8703
- Sławni lekarze gdańscy 5483
- Sławno, woj. zachodniopomorskie 6547, 6593; powiat 3895, 6593, 10855; ziemia 7132
- Sławocin, pow. nowosolski 6445
- Sławomir Czerwiński i wychowanie państwowe 9469
- Sławomirski Radosław 3282, 11320
- Sławiński Krzysztof 2810
- Sławutowo, pow. pucki 2625
- Sławutówko, pow. pucki 2625
- Słobodzian Krzysztof 10361
- Słobdzianek Tadeusz 2709
- Słoczyński Henryk 1004, 2580, 4689
- Słodkowski Grzegorz 11036
- Słodownik Lech 3985
- Słomczewska Wiesława 5484
- Słomczewski Tomasz 5484
- Słomczyński Mirosław 11037
- Słomczyński Wojciech 11403
- Słomiński Marek, przedm. 6514
- Słomka Zbigniew 10084
- Słomniki, pow. krakowski 2622, 3790
- Słomska Joanna 6684
- Słomska Kalina, oprac. 3298
- Słomski Michał 615, 2614; rec. 2299; wyd. 7320
- Słoneczna historia 3034
- Słoniewski Michał 11038
- Słoni m, Białoruś 1689
- Słonimski Antoni 3196, 3245
- Słonka Robert 6682
- Słoń Marek 796, 1005, 1968, 2049, 2313, 6808; rec. 3165; red. 2313
- Słońsk, pow. sulęciński 3670
- Słota Dariusz 4816
- Słotwińska Helena 11289
- Słowacja 479, 1080, 1694, 2602, 2679, 2753, 2780, 3167, 3282, 3320, 4666, 4713, 4809, 6701, 6839, 8566, 9263, 10052, 10157, 10512, 11430
- Słowacki Euzebiusz 5188
- Słowacki i wiek XIX. 3316
- Słowacki Juliusz 2402, 3195, 3239, 3304, 3311, 3316, 3350, 3374, 3575, 8030, 8302, 8642, 10846
- Słowenia 8812
- Słowiak Jarema, rec. 8168; red. 250
- Słowianie w podróży 2589
- Słowiańszczyzna, Słowianie 478, 1169, 2092, 2435, 2542, 2546, 2554, 2569, 2575, 2578, 2580, 2589, 2595, 2625, 2635, 2749, 3112, 3125, 3159, 3218, 3222, 3242, 3246, 3264, 3310, 3350, 3551, 4265, 4619, 4676, 4689, 4732, 5079, 5153, 5166, 5190, 5406, 5571, 5896, 6710, 6837, 6902, 7015, 7077, 7138, 7169, 7179, 7436, 8811; północno-zachodnia 6883, 7077; zachodnia 7019
- Słowik Elżbieta 5607
- Słowik Karol 4767
- Słowik Marcin 3065
- Słowikowa, pow. nowosądecki 6516
- Słowińska Katarzyna 1301, 10900
- Słowiński Konrad 2113
- Słowiński Przemysław 5559
- Słowiński Sławomir 6862
- Słownik architektów i budowniczych środowiska warszawskiego 5485
- Słownik artystów polskich i obcych w Polsce działających 5486
- Słownik biograficzny: Czechowice-Dziedzice, Bronów, Ligota, Zabrzeg 5491
- Słownik biograficzny Pomorza Nadwiślańskiego 5487
- Słownik biograficzny Tatarów polskich 5488
- Słownik biograficzny teatru polskiego 5489

- Słownik biograficzny zasłużonych elektryków wrocławskich 5490
 Słownik etymologiczny nazw geograficznych Śląska 2365
 Słownik gwar śląskich 129
 Słownik historyczno-geograficzny województwa krakowskiego 2292
 Słownik historyczno-geograficzny województwa poznańskiego 2293
 Słownik osobliwości leksykalnych Stanisława Wyspiańskiego 3157
 Słownik polskiej krytyki literackiej 130
 Słownik pracowników książki polskiej 5492
Słowo Ludu 10232
Słowo na Warmii i Mazurach 10196
Słowo Podziemne 10544
Słowo Pomorskie 9234
Słowo Powszechne 10196
 Słubice, pow. plocki 6770
 Słuchali dzwonów z dwóch kościołów 5051
 Słuck, Białoruś 7237
 Stucki Arnold 3221
 Słucz, prawy dopływ Horynia 9680
 Sługocin, pow. lubelski 6756
 Sługocki Wojciech 1166; red. 4808
 Słupecki Leszek Paweł 6868
 Słupek Lucyna 3500
 Słupia Nadbrzeżna, pow. opatowski 3915
 Słupie, pow. janowski; parafia 7820
 Słupsk, woj. pomorskie 1733, 2238, 3956, 4326, 5166, 7133, 9467, 11164; powiat 2625; ziemia 7132, 7133
 Słupskie województwo 4143, 11119
 Służąc Bogu, służyli Polsce 5493
 Służąc dobru wspólnemu 4594
 Służba asystencyjna Wojska Polskiego w II Rzeczypospolitej 8996
 Służba wojskowa w garnizonach jarosławskim i przemyskim 4816
 Służebniczki dębickie 3010, 5049, 10565
 Służebniczki śląskie 5086
 Smakowska Eugenia 10362
 Smalānčuk Alāksandr Fēdaravič 2606, 4484, 8799
 Smalānčuk Ales' zob. Smalānčuk Alāksandr Fēdaravič
 Smalewski Jan Stanisław 11243
 Smalianczuk Aleksander zob. Smalānčuk Alāksandr Fēdaravič
 Smaruj Andrzej 6757
 Smarzewski Wojciech 3171, 11448
 Smaza Klaudia 2080
 Smejsda Jagoda, wyd. 10307
 Smentek Lidia 4059
 Smereczne, pow. krośnieński, woj. podkarpackie 6594
 Smerin Barry, tl. 1761
 Smierz Marcin 4457
 Śmigiel' Michal 2679, 10618; wyd. 10315
 Šmigelskytė-Stukienė Ramunė 490, 7780–7782; rec. 7253; red. 7647
 Smírov Ůrij 3868, 3869
 Smirnova Tamara Mihajlovna 8811
 Smith Conal, przedm. 2504; red. 2504
 Smoczkiewicz Karol 11048
 Smoczyk Alfred 6165
 Smoczyński Marcin 1211
 Smogulec, pow. wągrowiecki 2622, 7028
 Smolak Marzena 1778
 Smolana Krzysztof 1006, 2580
 Smolar Aleksander 4696, 10436
 Smolarczyk Andrzej 9470, 9471
 Smoleń Barbara, red. 8638
 Smoleń Małgorzata 3977
 Smoleńsk, Rosja 2062, 3606, 5298, 7661, 7764, 11336
 Smoleńska Barbara 2616
 Smoleńska diecezja 7707
 Smoleński Jędrzej 1097
 Smoleński Władysław 4530
 Smolicz Jerzy 2753
 Smolińska Teresa 2479
 Smoliński Aleksander 1007, 1008, 1018, 1019, 2062, 2554, 2636, 4818, 7625, 8181, 9472; red. 4838
 Smoliński Józef 2623, 4817, 10968, 11039–11041; rec. 11223; red. 10968
 Smoliński Marek 1009, 1010, 2573, 7110, 7111; red. 345
 Smoliński Mariusz 3554
 Smoliński Tomasz, oprac. 11327
 Smolka Stanisław 5392
 Smolnicki Marcin, rec. 8255
 Smolorz Roman 5052
 Smolska Ewa 6811
 Smołucha Janusz 892, 2544, 2549
 Smolukowski Franciszek 7898
 Smorąg Julian 8690
 Smorąg-Różycka Małgorzata 7164
 Smoter Marcin 8365
 Smółka-Antkowiak Emilia 1011
 Smuglewicz Franciszek 7387
 Smułkowa Elżbieta 3158, 10363
 Smuniewska Jolanta 1086
 Smuniewski Cezary 5080; oprac. 5822; przedm. 5822; wyd. 5822
 Smurzyński Jerzy 6056
 Smuszkievicz Antoni 3317
 Smyk Grzegorz 3035, 4547, 8691–8693; red. 4547
 Smyk Radosław 4634
 Smykowski Mikołaj 2408
 Smyrski Łukasz, oprac. 2395
 Sneh Perla 3221
 Snoch Bogdan 6550, 8694
 Snochowski Kamil 3709
 Snopke Jerzy 396, 3184, 3294, 7783; przedm. 3184, 5354, 5355; red. 3184; tl. 2627, 5354, 5355
 Snopok Sławomir 4223
 Snopko Jan 6314, 8064; rec. 7911
 Snopków, pow. lubelski 4438, 6756
 Snozka Przemęcz 3608
 Sny chociaż mamy wspaniale 9771
 Snyder Timothy 2694, 4647, 10085
 Sobala Michał 3870
 Sobalal Tomasz, red. 4409
 Sobas Ireneusz 11042
 Sobczak Anna 1070
 Sobczak Antoni Krzysztof 6373; przedm. 6373; red. 6373
 Sobczak Cezary 874, 6811, 6891
 Sobczak Izydor 2511
 Sobczak Jacek 4595
 Sobczak Jarosław, tl. 11471
 Sobczak Łukasz 7112
 Sobczak Marika 5218
 Sobczak Paweł 9473
 Sobczak Tomasz 2858
 Sobczak-Waliś Monika 110, 599, 1350, 5494, 8410; red. 284; wyd. 7928
 Sobczakowa Joanna 3166
 Sobczakowie, rodzina 1666
 Sobczyk Joanna 2032, 3514
 Sobczyk Paweł 4224
 Sobczykowa Joanna 5056
 Sobczyński Leszek 2294
 Sobczyński Marek 5919
 Sobechowicz Łukasz 2510, 8377
 Sobeci Włodzimierz 4458
 Sobeczko Helmut Jan 5824, 5825; red. 5824
 Sobeczko Mateusz 5890, 10865
 Sobel Grzegorz 1411, 2616, 6626
 Soberski Karol 6548
 Sobeski Michał 5408
 Sobiczewski Bernard 11043
 Sobiczewski Hubert 2848; red. 2848
 Sobiech Wojciech 11044
 Sobiecka Anna 3956
 Sobieraj Jarosław 4176, 6468, 6746, 6756
 Sobieraj Leonard 2697; przedm. 2697; red. 296
 Sobieraj Maciej 11045
 Sobieraj Mirosław, red. 5393
 Sobieraj Sławomir 4689
 Sobieraj Tomasz 3184, 3297, 3299, 3314, 3318, 8125, 8695; przedm. 3239; rec. 8656; red. 3239
 Sobierajska-Nierzwicka Halina 10364
 Sobieralski Antoni 9772
 Sobiescy, ród 777, 3734
 Sobiesiak Joanna 6929
 Sobieski Jakub Ludwik 7402
 Sobieski Marek 7796
 Sobieski Waclaw 916
 Sobieszkańska Kinga, rec. 3017
 Sobieszkańska-Lissowska Anna 8997
 Sobieszyn, pow. rycki 6725
 Sobik Mieczysław 4342

- Sobisz Zbigniew 6496, 6547; oprac. 2795
- Sobkowiak-Tabaka Iwona 6744, 6746, 6767
- Sobkowicz Krzysztof 2158
- Sobkowicz-Wojciechowska Urszula 2839
- Sobkowie, ród 7564
- Sobociński, rodzina 5390
- Sobociński Michał 2660
- Soboczyński Łukasz 6536
- Sobol Paweł 8536
- Sobol Valentyna 3205
- Sobol-Kiełbania Małgorzata 1391, 1392, 3447
- Sobolevska Ol'ga 2546; rec. 8725
- Sobolew, pow. garwoliński 6595; region 6595
- Sobolewska Anna 11390
- Sobolewska Katarzyna 3263; red. 3263
- Sobolewska-Mysłik Katarzyna 11430
- Sobolewski Janusz 464
- Sobolewski Lucjan, współpr. 7257
- Sobolska Maria 5894
- Soborak Katarzyna 5822
- Sobota-Liwoch Katarzyna 817, 4323, 6379, 6599
- Sobota-Miszczak Izabela 2585
- Sobotka Roman 1012
- Sobotko Paweł 46
- Sobócki Witold 11056
- Soból Feliks 8031
- Sobótka, pow. wrocławski 4347
- Sobucki Artur 6991
- Socha Irena 3448
- Socha Klaudia 3449
- Socha Krzysztof 3670, 6758
- Socha Malwina 9474
- Socha Paweł 4862, 6746, 10528, 11174
- Sochacka Anna 7113
- Sochacka Irena, wyd. 7282
- Sochacka Stanisława 2849; red. 2365
- Sochaczew, woj. mazowieckie 6927, 10222; Trojanów 6699
- Sochaczewski Aleksander 1594
- Sochańska Zofia, tł. 3662
- Sochoń Marcin 6093
- Sochy, pow. zamojski 4828
- Socjologia historyczna 2398
- Socza, rzeka we Włoszech i Słowenii 8812
- Soczewica Leszek, przedm. 11386
- Soczi, Rosja 5526
- Soczówka Andrzej 6599
- Soćko Adam 1719, 3603; red. 1719
- Soćko Andrzej 1870
- Sofková Jana 7114
- Sofsky Wolfgang 10086
- Söhner Felicitas 5166
- Soida Jacek 777
- Sojda Grzegorz 6088
- Sokal Scăpan, rec. 10120
- Sokal, Ukraina 3876
- Sokalski Ireneusz 3468
- Sokirko Oleksij 2578, 7784
- Sokolnicka Izabella z Potockich 8332
- Sokolnicki Juliusz 11187
- Sokolnicki Michał 9475, 9476, 11046
- Sokolnicki Michał (1760–1816) 8163
- Sokolnicki Michał (1880–1967) 1182
- Sokolov Aleksandr Rostislavovič 8696
- Sokolov Boris Vladimirovič 6107
- Sokolov Oleg Valer'evič 8697
- Sokołow Nachum 3487
- Sokołowicz Małgorzata 2789, 3350
- Sokołowska Alicja 6166
- Sokołowska Alina 1721
- Sokołowska Katarzyna 3307
- Sokołowska Krystyna, tł. 9764
- Sokołowska Małgorzata 6392; oprac. 5855; red. 5457, 5855
- Sokołowska-Gwizdka Joanna 2761, 3986
- Sokołowska-Pitucka Janina 5407
- Sokołowski Adam 2695
- Sokołowski Eugeniusz 4302
- Sokołowski Jacek K. 11431, 11459
- Sokołowski Jan 5895
- Sokołowski Jarosław 11244, 11245
- Sokołowski Mikołaj 396
- Sokołowski Rocznik Historyczny* 325
- Sokołowski Władysław 3544
- Sokołowsko, pow. wałbrzyski 10782
- Sokołów Małopolski, pow. rzeszowski 31, 305, 466, 596, 4424, 5096, 6596, 10346, 10914; parafia 11465; region 31, 2325
- Sokołów Podlaski, woj. mazowieckie 32, 325, 3486, 3816, 4274, 4903, 4936, 4996, 5250, 5412, 6597, 7089, 7295, 7749, 7900, 8135, 8141, 8609, 9191, 10614, 11314, 11421; powiat 9217, 9610, 9875; region 8609, 9445
- Sokołska Urszula 2855, 3171
- Sokół Aneta M. 11432
- Sokół Lech 3988
- Sokół Stefan Franciszek 9481
- Sokół Teresa 1417; red. 1417
- Sokół Wojciech 3464, 4616
- Sokół-Potocki Maksymilian, oprac. 9034
- Sokół-Szołtysek Grażyna 5562
- Sokółka, woj. podlaskie 2413; powiat 2352
- Sokrates 2789
- Solak Zbigniew (ur. 1964) 2589
- Solarewicz Aleksandra, wyd. 9029
- Solarewicz Tomasz 3930
- Solarz Justyna 1823; oprac. 1823
- Solarz Marcin Wojciech 2366; przedm. 11404; red. 11404; wyd. 9741
- Solec Kujawski, pow. bydgoski 306, 818, 1222, 2500, 8949
- Solec nad Wisłą, pow. lipski 2622, 2949, 6598; region 6598
- Solecki Józef 4530
- Soleczniki Wielkie, Litwa 11404; region 11404
- Solewicz Kinga 3111
- Solidarni w wolności 11047
- „Solidarność” 1980–1981 w kraju i w Wielkopolsce 11048
- Solidarność Walcząca w dokumentach 10365
- Soliński Krzysztof 3450; oprac. 1432–1434
- Solska Ewa 910
- Solski Radosław 817
- Solski Zbigniew Władysław 3241
- Solżenicyn Aleksandr Isaewič 3313, 5207
- „Soldek” kamień węgielny polskiego przemysłu okrętowego 1489
- Soldra-Gwizdź Teresa 4711
- Sołga Przemysław, rec. 1691, 9449, 10691
- Soljan Izabela 9486
- Solkiewicz Henryk 10087
- Sołokija, lewy dopływ Bugu 3876
- Solomieniuł Michał 3916
- Sołonka, pow. rzeszowski 3864
- Sołowieckie Wyspy 563
- Sołowiej Jerzy 10366
- Sołtan-Lipska Aleksandra 1764, 3511
- Sołtyk Kajetan 7893
- Sołtys Angela, przedm. 2385; red. 2385
- Sołtys Justyna 7115
- Sołtys-Lelek Anna 3728
- Sołtysiak Grzegorz 10334, 11144; red. 10979; wyd. 10227, 10333, 10334, 10398, 11233, 11235
- Sołtysiak Marian 10367
- Sołtysiewicz Anna 3410
- Sołtysik Edward 5053, 6588
- Sołtysik Łukasz 11049
- Sołtysik Marek 8698, 9477–9479
- Solżenicyn Aleksander zob. Solżenicyn Aleksandr Isaewič
- Sömija Kōko 7949
- Sommer Tomasz 9480; przedm. 8923; red. 8923
- Somosierra, Hiszpania 3586
- Sonak Dariusz 5056
- Sondej Stanisław 6528
- Sondel Janusz 3036, 3037
- Sondel Maria 6020, 11433
- Sontag Karol 4405
- Soplicowo zob. Otwock
- Sopniewska Natalia 3606
- Sopoćko Andrzej 6633; red. 6633
- Sopoćko Michał zob. Michał Sopoćko, bł.
- Sopot, woj. pomorskie 1734, 2048, 3047, 4115, 4513, 5292, 5918, 7054, 8977, 10223, 10607, 11021

- Sordylowa Barbara 6167, 6168
 Sorkina Ina Valer'euna 8799
 Soroko Anita 1430
 Soroko Romuald 10368
 Sorokovik Ivan 4300
 Sorys Stanisław 8190
 Sosna Grzegorz 6169
 Sosnal Alina 5123
 Sosnkowski Kazimierz 4834, 9560, 9798
 Sosnowiec, woj. śląskie 1578, 1735, 6599, 8634, 8773, 10844; Kazimierz Górniczy 817; Maczki 817; Zagórze 817
 Sosnowiec. Obraz miasta i jego dzieje 6599
 Sosnowska Anna 2762
 Sosnowska Joanna 3428, 4459, 8699-8701, 8772, 10633; rec. 4302
 Sosnowska Joanna Maria, przedm. 8005; współpr. 3584; wyd. 8005
 Sosnowska Natalia 3104
 Sosnowska Wioletta 1953
 Sosnowski Adam, rec. 11318
 Sosnowski Aleksander 5054
 Sosnowski Fryderyk 4162
 Sosnowski Jan 8482
 Sosnowski Jan (ur. 1950) 3098
 Sosnowski Jerzy Jan 8102
 Sosnowski Jerzy 9253
 Sosnowski Józef 3038, 3038, 3039, 3039
 Sosnowski Miłosz 2592, 7116; red. 2592
 Sosnowski Oskar 3622, 9347
 Sosnowski Paweł, współpr. 3584
 Sosonów, pow. puławski 7568
 Soszno, Białoruś 3799
 Soszyński Jacek 2059, 6868; red. 366; wyd. 6868
 Sośnie, pow. ostrowski, woj. wielkopolskie; gmina 6532
 Sośnierz Andrzej, współpr. 2525
 Sośnierz Edward 2899
 Soutman Pieter Claesz 3611
 Sovetskie voennoplennye v konclagere Aušvic 9681
 Soviet prisoners of war in Auschwitz 9681
 Sowa Andrzej, współpr. 10248
 Sowa Andrzej Leon 10088
 Sowa Iwetta 7785
 Sowa Jacek 4148
 Sowa Jan (ur. 1946) 5055
 Sowa Jan (ur. 1976) 788
 Sowa Jan Jerzy 580, 3205, 7487
 Sowa Joanna 1313
 Sowa Robert, wyd. 7317
 Sowa Ryszard 6633
 Sowie Góry 1146
 Sowieck (Tylża), Rosja; parafia 8308
 Sowiecki aparat represji wobec litewskiego i polskiego podziemia 9773
 Sowin, pow. nyski 777, 6512
 Sowina Urszula 4288
 Sowiniec 326
 Sowińska Danuta 3485
 Sowińska Iwona 3987
 Sowińska-Adamczyk Barbara 11050
 Sowiński Janusz 6170
 Sowiński Paweł 6114, 10544, 11051-11054
 Sowiński Roman, red. 11302
 Sowiński Sławomir 11271
 Sowiński Tomasz 1163; przedm. 1163; red. 1163
 Sójka-Zielińska Katarzyna 4596; oprac. 4593
 Sójki, pow. kutnowski 4394
 Sójkowska Danuta 1465
 Spadzińska-Żak Elżbieta, red. 7907
 Spakenburg, Holandia 5166
 Spallek Waldemar 2309
 Spaltenstein Wincenty 9287
 Spała, pow. tomaszowski, woj. łódzkie 11370
 Spałek Robert 10923
 Spandowski Szymon 3709
 Spangler Jonathan 2385
 Sparta, Grecja 3319
 Sparta w kulturze polskiej 3319
 Spasowicz Włodzimierz 4573, 4676, 8032
 Spåt Robert 8272, 8702
 Spazzio Giovanni 7666
 Specht Roman, red. 2834
 Specjalski Ryszard 6466
Spectator 5188
 Speer Albert 2614
 Speina Jerzy, red. 3319
 Spector, rodzina 3504
 Spergel Włodzimierz 4127
 Sperka Jerzy 908, 2142, 5257, 6284, 7117, 7118; red. 354
 Spera Zbigniew 2635
 Spicyn Ūrij Georgievič 5469
 Spietelun Dominika 3300
 Spież Jan Andrzej 7119
 Spira Jehuda Leib 5548
 Spis lenników majątku ziemskiego Brody 7292
 Spis majątków duchownych 8033
 Spis szlachty ziemi wieluńskiej 7293
 Spis większych właścicieli ziemskich 8034
 Spis zawartości „Zeszytów Staszycowskich” 3987
 Spis zawartości poprzednich tomów [„Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego”] 109
 Spiss Anna, rec. 1848, 1868
 Spisy ludności Węgorzowa 7294
 Spisy mieszkańców Białegostoku 8035
 Spisz 384, 1714, 2460, 3485, 3541, 4043, 5047, 5940, 6407, 7114, 10670; starostwo 6990
 Spitsbergen, wyspa na Morzu Arktycznym 3040, 9251
 Spiżewska Władysława 6171
 Splitt Jerzy Aleksander 1678; oprac. 1790; współpr. 4873
 Spławie, pow. wrzesiński 6920
 Spodaryk Adam 2101
 Spodenkiewicz Paweł 11055
 Spojrzenie po latach na rewolucję 1905 r. 8703
 Społeczeństwa Europy Środkowo-Wschodniej w epoce wczesnonowoczesnej 7786
 Społeczeństwo i zmiana 2399
 Społeczeństwo polskie i wojsko 4818
 Społeczeństwo PRL 11056
 Społeczeństwo w przestrzeni gór 4149
 Sporczyk-Moskal Joanna 1537
 Sport w Nowej Hucie 1705
 Spotkanie z kulturą duchową 5056
 Spólna Anna 3241
 Spór o mesjanizm 4712
 Spór o odbudowę Warszawy 1765
 Spóz Mikołaj 6172
 Sprawa polska podczas wielkiej wojny 4713
 Sprawa rabacji 1846 r. w Ludźmierzu i Krauszowie 8036
 Sprawiedliwość, zemsta i rewolucja 4714
 Sprawozdania Towarzystwa Naukowego w Toruniu 418
 Sprawozdania z działalności muzeów Pomorza Środkowego 1454
 Sprawozdanie samorządu miejskiego 8037
 Sprawozdanie Towarzystwa Przyjaciół Archiwum i Pamiątek Przeszłości 449
 Sprawozdanie z działalności Archiwum Państwowego we Wrocławiu 1232
 Sprawozdanie z działalności Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie 1371
 Sprawozdanie z działalności Instytutu Historii Nauki 400
 Sprawozdanie z działalności magistratu miasta Praszki 8998
 Sprawozdanie z działalności Zespołu Demografii Historycznej 403
 Sprawozdanie z LXV Ogólnopolskiej Sesji Naukowej SHS „Migracje” 721
 Sprawski Sławomir 2903
 Sprengel Bolesław 4727, 4814, 11318
 Sprogis Janis 8151
 Sprugała Martin 6668
 Sprutta Justyna 7787
 Sprys Joanna 5206
 Spurgasz Katarzyna 926, 7788
 Sput Piotr 8704
 Sput Renata 3492
 Spsychalski Józef 10157
 Spsychala Dariusz, red. 3452

- Spychała Krzysztof 6512
 Spychała Wojciech, rec. 4514
 Spychała Zdzisław 5579
 Psychowo, pow. szczycieński 6600; region 6600
 Spyra Adam 2663
 Spyra Aleksandra 5979
 Spyra Janusz 2845, 8705–8707; wyd. 6204
 Spyra Piotr 4047
 Spyrka Grażyna 1249
 Spyrka Lucyna 3320
 Spytek Patrycja 2643, 10974
 Spytek z Melsztyna 7101
 Srebrakowski Aleksander 2616
 Srebrna Góra, pow. ząbkowicki 777
 Šreer-Tkačenko Onisiej 4009
 Srocki Bolesław 9777
 Sroczyński Aleksander 3254
 Srodecki Paul 7120
 Srogosz Tadeusz 2594, 2634, 5175, 7625, 7633, 7789, 7875
 Sroka Bronisław, pseud. Kajtek 10369
 Sroka Jan 6593; przedm. 6593; red. 6593
 Sroka Joanna 1347, 2309, 2516
 Sroka Katarzyna 6482
 Sroka Łukasz 1777
 Sroka Łukasz Tomasz 3067, 4288, 4460; przedm. 4288; rec. 3256, 10720; red. 4288; wyd. 2535
 Sroka Marcin 2617, 2628, 4725, 11173
 Sroka Mateusz, wyd. 2535
 Sroka Stanisław Andrzej 1013, 2590, 5407, 6628, 7121
 Srołężyn, pow. wągrowiecki 5534
 Sromowce Niżne, pow. nowotarski 6771
 Szrednicka Judyta 3290, 3293
 Szrednicki Ignacy 7612
 Stabrawa Kinga 1616
 Stabro Stanisław 10974
 Stabrowski Marcin 7041, 7790
 Stacewicz Agata 10974
 Stacewicz-Podlipska Joanna 3988
 Stach Sabine 11057
 Stach Stephan 2675, 4612
 Stachecki Paweł 5706
 Stachel Peter, przedm. 8888; red. 8888
 Stachewicz Krzysztof 2567
 Stachewicz Julian 9123
 Stachnik Maria 3440
 Stachnik Ryszard, wyd. 5479
 Stachowiak Bogdan, wyd. 9774
 Stachowiak Jan Bogumił 1780
 Stachowiak Paweł 4794, 6498
 Stachowiak Tadeusz 9774, 9774
 Stachowiakowie, rodzina 5568
 Stachowicz Damian 4038
 Stachowicz Izabela 5398
 Stachowicz Jacek 11434
 Stachowicz Michał 3502, 8536
 Stachowski Marek 3159, 8708
 Stachowski Marek (1936–2004) 4013
 Stachowski Michał M., red. 5456
 Stachura Edward 6173, 10961
 Stachura Marcin, wyd. 3088
 Stachura Peter D. 1014
 Stachura-Lupa Renata 3297, 8536, 8709
 Stachurska-Maj Teresa, red. 1088
 Stachurski Jan, tl. 11462
 Stachyra Agnieszka, przedm. 855
 Stachyra Halina 1937
 Stacje naukowe Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu 3040
 Stadniczy, ród 5323
 Stadnicki Tomasz 1060
 Stadnik Ivanna 8710
 Stadtmüller Elżbieta, oprac. 3325
 Stafiej Anna, red. 4511
 Stagowski Mieczysław 3074
 Stahr Maria 2186
 Stajer Ireneusz 5495
 Stala Józef 11393
 Stala Klaudia 3871
 Stala Marian 6072, 6073
 Stale o Nowej Hucie 1871
 Stalin Isif Vissarionovič 893, 2752, 9129, 10052, 10163, 10175, 10540, 10836, 10997, 11148
 Stalínogrodzkie województwo zob. Katowickie województwo
 Staliūnas Darius 2606, 4669, 8272, 8711, 8799, 8822
 Stalmach Bernadeta, red. 7907
 Stalmaszczyk Piotr, przedm. 3098; red. 3098
 Stalończyk Lucyna 6185; red. 165
 Stalowa Wola, woj. podkarpackie 1736, 4130, 4816
 Stambolija Nebojša 2583; przedm. 2583; red. 2583
 Stambuł, Turcja 5034
 Stan badań nad dziejami polskiej skarbowości 1015
 Stan motoryzacji w województwie kieleckim 10370
 Stan niniejszy gmachów duchowno narodowych 8038
 Stan Wojciech, fot. 5089
 Stanaszek Bogdan 5057; rec. 6992; red. 5003
 Stanaszek Łukasz Maurycy 2476, 5496, 6868, 7122
 Staněk Antonín 1043
 Stanek Maciej 11058
 Stanek Magdalena, współpr. 1264
 Stanek Monika 3184
 Stanek Piotr 9894; wyd. 9717
 Staniszek Ryszard 8999
 Staniątki, pow. wielicki 4040, 4850, 4986, 5071, 10458
 Stanicka-Brzezicka Ksenia 3610
 Staniek Edward 3067
 Staniek Helena 5497; wyd. 9775
 Staniek Karol 9775
 Staniewicz Piotr 9295
 Stanilewicz Karolina 7791
 Staniów Bogumiła 2554, 3409, 3442, 11059
 Stanis Anna 1
 Stanisław, św. 937, 1054, 2727
 Stanisław August Poniatowski 1601, 2385, 2510, 2593, 2635, 3295, 3622, 6174, 7246, 7295, 7333, 7347, 7362, 7502, 7519, 7568, 7579, 7606, 7614, 7645, 7657, 7700, 7734, 7742, 7885, 7886, 7890
 Stanisław August Poniatowski w Sokołowie Podlaskim 7295
 Stanisław Ignacy Witkiewicz 3988
 Stanisław Kostka, św. 3622
 Stanisław Kościalkowski. Pamięci przywrócony 1016
 Stanisław Leszczyński 1927, 1951, 2385, 3322, 7410, 7411, 7415, 7447, 7809, 7875
 Stanisław Ossowski w pełnym blasku 2400
 Stanisław Papeczyński, św. 1495, 4973, 5081, 5099, 6175–6177, 7406
 Stanisław z Penzy 7146
 Stanisław ze Skalbmierza 6808, 6853, 7041
 Stanisławice, pow. kozienicki 8039
 Stanisławickie wspomnienia 8039
 Stanisławowska diecezja 5058
 Stanisławowskie województwo 4690, 9098, 9481
 Stanisławów zob. Iwano-Frankowsk
 Stanisławów, pow. miński 307, 467, 6601, 6602, 8116; region 2422
 Stanisławów i ziemia stanisławowska w II Rzeczypospolitej 9481
 Stanisławska-Adamczewska Teresa 5498
 Stanisławski Jan 4884
 Stanisławski Kasper 2096
 Stanisławski Ryszard 1536
 Stanisławski Tadeusz 11174
 Stanisław Agata 2408
 Stanisław Lech Jerzy 6111
 Staniszcze Małe, pow. strzelecki 6603
 Staniszevska Magdalena, red. 6587
 Staniszevska Maria Kazimiera 3541, 3622
 Staniszevska-Kogut Katarzyna 10089
 Staniszevski Andrzej T. 3254
 Staniszkis Jadwiga 10213

- Staniuk Robert 6655
 Stankevič Adam 526, 4597; rec. 7647; wyd. 7253
 Stankiewicz Aleksander 3506, 3541, 3611, 3620, 7792, 7793
 Stankiewicz Bogusław 5564
 Stankiewicz Janusz 9483
 Stankiewicz Jarosław, rec. 7642
 Stankiewicz Jerzy 5407
 Stankiewicz Julian, wyd. 10376
 Stankiewicz Konstanty 6178
 Stankiewicz Ludomir 6178
 Stankiewicz Ryszard 4293
 Stankiewicz Tadeusz 9172
 Stankiewicz-Kopec Monika 8536, 8712-8715; przedm. 8536, 11410; red. 8536, 11410
 Stankowice, pow. lubański 9776
 Stankowice. Miejsce, ludzie, historia 9776
 Stankowska Agata 3214, 10961; rec. 3208; red. 3214
 Stankowski Ryszard 8190; przedm. 8190; red. 8190
 Stankowski Witold 5219
 Stanomin, pow. inowrocławski 7144
 Stanowska 24, 25 i 27 w Mirocinie 6759
 Stanowska Gertruda, red. 11242
 Stanowski Sławomir 3872
 Stanuch Zbigniew 4962, 10528, 10559, 11060; polem. 11060; przedm. 10559; red. 10559
 Stanuła Małgorzata 1431
 Stanulewicz Danuta 2409, 3411; przedm. 3411; red. 3411, 5158
 Stanulewicz Maksymilian 9483
 Stany Zjednoczone Ameryki 477, 858, 969, 984, 1042, 1045, 1425, 1931, 2589, 2612, 2719, 2723, 3284, 3314, 3578, 3993, 4625, 4713, 4809, 4836, 5180, 5615, 6016, 7625, 7699, 7814, 7875, 8018, 8059, 8102, 8142, 8269, 8272, 8510, 8729, 8758, 8810, 8943, 8986, 9071, 9349, 9381, 9650, 10003, 10052, 10121, 10264, 10277, 10295, 10333, 10334, 10340, 10544, 10605, 10814, 10902, 10974, 10979, 10986, 11023, 11222, 11296, 11386, 11429
 Stań Karolina 1579
 Stańczak-Wiślicz Katarzyna 4387
 Stańczuk Marcin 8716
 Stańczyk Ewa, red. 8783
 Stańczyk Henryk 10090, 10091, 10968; rec. 4817
 Stańczyk Janusz, przedm. 11352; red. 11352
 Stańczyk Tomasz 5499
 Stańkowski Bogdan, przedm. 3028; red. 3028
 Stara L'ubownia zob. Lubowla
 Stara Lubowla zob. Lubowla
 Stara Lubownia zob. Lubowla
 Stara Łomnica, pow. kłodzki 6604
 Stara Sucha, pow. węgrowski 3675
 Stara Wieś, pow. bielski, woj. śląskie 2048
 Stara Wieś Spiska, Słowacja 3865
 Stara Wisznia, Ukraina 7559
 Stara Zagość, pow. pińczowski 5123
 Starachowice, woj. świętokrzyskie 4447, 6633, 9872, 11036; Bugaj 6605; obóz 9763; Wierzbnik 6606
 Starčenko Natalá Petrivna 2578, 7794
 Starczewska-Wojnar Aleksandra 654, 8157
 Starczewski Mieczysław 6599
 Starczewski Patrick 555, 2328, 2548
 Stare Jeżewo, pow. zambrowski 2855
 Stare Kaczkowo, pow. ostrowski, woj. mazowieckie 6425
 Stare Kiejkuty, pow. szczycieński 11429
 Stare Kurowo, pow. strzelecko-drezdenecki 11183
 Stare Lipiny, pow. wołomiński 5961
 Stare Orzechowo, pow. nowodworski, woj. mazowieckie 6607
 Stare Skoszewy, pow. łódzki wschodni 6365
 Stare Tarnowice, pow. tarnogórski 777
 Staręgowski Bartosz 7795; rec. 7451; wyd. 7288
 Stargard, woj. zachodniopomorskie 327, 1579, 2706, 7730; region 5474
 Stargardia 327
 Stark Antoni 5740
 Starkel Leszek 2295
 Starnawska Maria 5123, 6889, 7123
 Starnawski Jerzy 3204
 Starnawski Witold 3016, 5531
 Starogard Gdański, woj. pomorskie 7486, 11301
 Staromiejski Jan 7906
 Staroń Justyna 3321, 5531
 Staropolskie i oświeceniowe tematy i preteksty 3322
 Staropolskie podróżowanie 7796
 Staropolskie „Varia” biograficzno-chronologiczne 7296
 Starostin Sergej Igorevič 4660
 Starostwo Powiatowe w Olsztynie 10371
 Starowiejska Teresa 3533
 Starowiejski Franciszek 3533
 Starowiejski Marek 1695
 Starowolski Szymon 7297, 7672
 Starożreby, pow. płocki 6608
 Starski Michał 4225, 6812
 Stary Dzierzgoń, pow. sztumski 7054
 Stary Grodków, pow. nyski 11061
 Stary Grodków – największa mogiła Żołnierzy wyklętych 11061
 Stary Sącz, pow. nowosądecki 891, 1580, 3905, 7022, 7169, 9658
 Stary Wielisław, pow. kłodzki 3861, 6609
 Starzeński Michał Hieronim 4484
 Starzyńscy, rodzina 6380
 Starzyńska-Kościszko Ewa 8717
 Starzyński Marcin 908, 2081, 4881, 5407, 5500, 7124; przedm. 2051; rec. 3393, 6882, 7201; red. 2051, 4881; wyd. 4881
 Starzyński Mieczysław 5235
 Starzyński Roman 5235
 Starzyński Stanisław 6380
 Starzyński Stefan 1060, 3383, 5235, 6179
 Starzyński Tadeusz 5288
 Stasiak Arkadiusz Michał 7875; rec. 7873
 Stasiak Kamil 1448
 Stasiak Marcin 10768
 Stasiak-Cyran Marta 855, 6739; przedm. 6739; red. 6739
 Stasiak-Harabin Justyna 3905
 Stasięko Władysław 10372
 Stasiewicz Krystyna 2402, 3231, 7797
 Stasiewicz Piotr, rec. 3197
 Stasiewicz Przemysław, rec. 5415
 Stasiński Adam 5559
 Stasiuk Iryna 5058
 Stasiuk Olena 4751
 Stasiuk Stanisław 3351
 Staszak-Piekarska Agata 3040
 Staszczak Bożena 6760
 Staszczyk Dominika 1937
 Staszewska Agata, tl. 2313
 Staszewska Hanna 541, 601, 1212
 Staszewska-Zatońska Anna 1602
 Staszic Stanisław 111, 385, 1924, 2444, 4676, 6180, 6181
 Staszów, woj. świętokrzyskie 7341
 Staśkiewicz Joanna 5190
 Staśkiewicz Michał E. 10373
 Statkowski Roman 6182, 9599
 Stattler Wojciech Kornel 3575
 Staudinger Barbara, red. 2576
 Stav Gershon, wyd. 9650
 Stawar Andrzej 3314
 Stawarz Anna 9482
 Stawarz Marian 6183
 Stawecki Marian Adam 2696
 Stawecki Piotr Paweł 6184
 Stawiak-Ososińska Małgorzata 3041, 4302, 5695, 8749
 Stawiarska Teresa 8718
 Stawicki Maciej 3042

- Stawicki Stanisław 6185
 Stawisko zob. Podkowa Leśna
 Stawiszyńska Aneta 8547, 8719–8722
 Stawowczyk Katarzyna 3043, 3096
 Stawowy-Kawka Irena 9349
 Stawski Marek 6839
 Stażewski Marek 2048, 2625
 Sąd nasz ród 6584
 Stebach Magdalena 11173
 Stebel'skij Stepan, pseud. Chrin 10374
 Steblów zob. Lubliniec
 Stebnicka Krystyna, red. 258, 889; wyd. 889
 Steccy, rodzina 4379
 Stech Andrzej 3622
 Stecik Ūrij, wyd. 7281
 Steckiewicz Jerzy 5059
 Stecik Petro 7696
 Steczek-Czerniawska Elżbieta 3442; red. 3442
 Steczko Iwona 4288
 Steczkowski Piotr, red. 11405
 Stefan Batory 832, 2241, 2602, 2606, 4806, 7338
 Stefan Ehrenkreutz i historycy prawa 9483
 Stefan Krzysztof 1872–1874
 Stefan z Jani 2592
 Stefanek-Dziadosz Aneta 8723
 Stefaniak Janusz 11062
 Stefaniak Krzysztof 6739
 Stefaniak Piotr 5060, 5061
 Stefaniak Ryszard 3062, 5062, 6109
 Stefaniak Ryszard 4102, 4115, 4145, 4642, 10878, 11063
 Stefanowicz Kajetan 8811
 Stefanowicz Małgorzata 2582
 Stefanowska Zofia 397
 Stefańska Dorota 4461, 6006
 Stefański Krzysztof 3502, 3611, 3622, 3709, 3892, 4747, 5501, 5836; przedm. 3502; red. 3502, 3619, 3620
 Stefański Marek 2614, 7169
 Steffen Karin 2675
 Steggewentz Derek sen. 6593
 Stegnë dównë i nowë 2646
 Stegner Tadeusz 2625, 2645, 2675, 4163, 4387, 4513, 4630, 5469, 8772
 Stegner Tomasz 2048
 Stehr Eliza 2547
 Stein Edmund 2709
 Stein Edyta zob. Teresa Benedykta od Krzyża, św.
 Steinert Alfred 5423
 Steinert Hannelore 1787
 Steinhagen Karol Edward 6186
 Steinhau Hugo 2845
 Steinmetz Tomasz 7798
 Steinsbergowa Aniela 10375
 Stela Wojciech 2187
 Steliński Janusz 4405
 Stelmach Bolesław 3989
 Stelmach Roman 1310, 1311, 3664, 7067
 Stelmachowska Bożena 2477
 Steltner Ulrich 5190
 Stempel-Gancarczyk Karina 2554; red. 2554
 Stempin Agnieszka 1443
 Stempin Arkadiusz 2591, 8064, 8557, 10052
 Stempnik Anna 2478
 Stempowski Jerzy 9000, 10311
 Stempowski Stanisław 9000
 Stenzel Gustaw Adolf Harald 839
 Stepan Kamil 3990
 Stepanov Evgenij 8657
 Stephan Joachim 7097
 Ster 8178, 8677
 Stercula Eugeniusz 1848, 8072
 Stereczak Krzysztof 772; red. 772
 Stergar Rok 8812
 Stern Fritz 2901
 Stern Jonasz 1440
 Sternfeld Ary zob. Szternfeld Ary
 Sterniczuk Andrzej 2633
 Steuer Antoni 5685, 5944, 11064
 Steuer Curt 9065
 Steurer-Jurek Anna 3780
 Stewart Martha 5348
 Stewner Ernst 5151
 Stewsel Johann Adam 7786
 Steyer Krzysztof 9908
 Stębark, pow. ostródzki 1737
 Stęchły Jadwiga 4462
 Stępień Agnieszka 9484
 Stępień Bogdan 1380, 3451, 5949
 Stępień Jan 2775
 Stępień Jerzy 6903, 11286
 Stępień Katarzyna 5531
 Stępień Marek 2903, 11065
 Stępień Marian 3993
 Stępień Monika, wyd. 9793
 Stępień Piotr 2592
 Stępień Piotr Michał 2018, 3671, 6187; red. 2018
 Stępień Stanisław 417, 5216, 8875; red. 169, 2534; wyd. 9731, 10341
 Stępień Sylwia 3242
 Stępień Urszula 3604, 6578, 8724, 10055
 Stępień-Dąbrowska Aleksandra, rec. 2022
 Stępień-Kutera Kamila, tl. 4019
 Stępiński Janusz 6739
 Stępiński Miłosz 4159
 Stępiński Włodzimierz 785, 2625, 6546; przedm. 4102; red. 4102
 Stęпка Maciej 11403
 Stęпка Stanisław 2882, 4642, 4690
 Stępkowski Dariusz 3044
 Stępnik Aleksander 10565
 Stępnik Halina 8293
 Stępnik Katarzyna 1405; red. 1404
 Stępnik Milena 2842
 Stępnik Sabina 6684
 Stępnik Tomasz 6745
 Stępnik Władysław 1187, 1213, 1214, 1219; red. 148
 Stępniewska Dąbrowka, przedm. 7059; red. 7059
 Stępniewska-Holzer Barbara 8725
 Stępnik Andrzej 1937
 Stępnik Augustyn 1251
 Stępnik Krzysztof 3314, 3323; red. 144
 Stępnik Tomasz 6744, 6920
 Stężyły Andrzej 744
 Stifelman Henryk 3504
 Stilo et animo 2592
 Stinia Maria 1080, 8726–8728; przedm. 1080; rec. 8114; red. 250, 302
 Stipendien der Polnischen Historischen Mission 476
 140 lat kolei w Nowym Sączu 4463
 120 lat hodowli bydła polskiego czernwonego 4464
 120 lat polskiego ruchu ludowego 4715
 Sto tal muzykologii polskiej 4060
 Sto tal polskiego filmu 3990
 150 lat Tarnowskiej Straży Pożarnej 4465
 Stobiecki Rafał 785, 797, 887, 910, 984, 1016, 2048, 2082, 2615, 2645; przedm. 887; red. 767, 887, 2604
 Stobnica, prawy dopływ Wisłoka 2286
 Stoch Elżbieta 2915, 3374, 3991
 Stochla Amelia 6443
 Stoczek Anna 8729
 Stoczek, pow. lidzbarski; Stoczek Klasztorny 10458
 Stoczek, pow. węgrowski 2346
 Stoczek Klasztorny zob. Stoczek
 Stoczek Łukowski, pow. łukowski 4267; region 4267
 Stoczewska Barbara 9485
 Stoczki, pow. sieradzki 6610
 Stodolny Robert 5422
 Stodzew, pow. garwoliński 8498
 Stoff Andrzej 3217
 Stogowska Anna Maria 4466, 4530–4532, 5502
 Stoiński Jan 7339
 Stojalowski Stanisław 4642
 Stojer Bruno 6627
 Stojer-Polańska Joanna 777
 Stojowski Zygmunt 4066
 Stoksik Janina Mirosława 2329, 5503
 Stola Dariusz 910, 11066, 11144
 Stolarczyk Józef, red. 5228
 Stolarczyk Marian 4444
 Stolarczyk Mieczysław 11435
 Stolarczyk Tomasz 691, 932, 1333, 1408, 1527, 3442, 5063, 6663, 6736, 7799, 7800; przedm. 6736; red. 6736; wyd. 3373, 7291

- Stolarska Agnieszka 4467
 Stolarska Barbara 6222
 Stolarska-Fronia Małgorzata 3504; rec. 1779; red. 3504
 Stolarski Błażej 4697, 6188
 Stolarz Agata 798; rec. 9129
 Stolarz Barbara 1017, 2031, 3605, 5064
 Stoldt Peter 7801
 Stolica Apostolska 2517, 2544, 2687, 4634, 4718, 5013, 5098, 7875, 7885, 7886, 10334, 10559
 Stolicki Dariusz 11403, 11436; przedm. 11403; red. 11403
 Stolicki Jarosław 488, 2578, 4818, 7560; przedm. 2578; red. 2578
 Stolińska-Pobrala Nella 3428
 Stoliński Marek, współpr. 6486
 Stoll Katrin, rec. 11256; wyd. 9758
 Stolpiak Barbara 5406
 Stolpmann, rodzina 2140
 Stoltmann, rodzina 2140
 Stoltmann Leon 2140, 2367
 Stoltmann Ryszard 5571; red. 5571
 Stołoska-Fuz Katarzyna 4468
 Stołpce, Białoruś 9932
 Stoma Marek 8064
 Stopa Franciszek 6053
 Stopa Mariusz 4816
 Stopa-Boryczka Maria 2296
 Stopczyk Anna 4536
 Stopczyński Waldemar 9777
 Stopik Joachim 5747
 Stopikowski Artur 5065
 Stopikowski Jacek, tł. 1830
 Stopikowski Robert, przedm. 7971; wyd. 7971
 Stopka Jolanta, fot. 1139
 Stopka Krzysztof 2141, 2688; red. 222
 Stopyra Izabela, red. 6498
 Storkowo, pow. stargardzki 3040
 Störtkuhl Beate 3840, 8585
 Story Marek 5066, 5067
 Stosunki polsko-żydowskie na przykładzie regionu jadowskiego 9001
 Stosunki sanitarne w obozie dla jeńców i internowanych w Pikulicach 9002
 Stosunki społeczne na wsiach księstwa opolskiego i raciborskiego 7298
 Stowarzyszenie Pionierów Zielonej Góry 10376
 Strachanowska Iwona Maria 2547
 Stradecki Janusz 398
 Stragierowicz Beata 2
 Strajk studencki w Łodzi 10377
 Straka Karel 4814
 Stralsund, Niemcy 8977
 Strankowski Jarosław 4794
 Straszak-Chandoha Sylwia 4642
 Straszewicz Ludwik 2820
 Straszewska Anna 1766; przedm. 3613; red. 3613
 Straszewski Zbigniew 2615, 5068
 Straty żołnierskie powiatu Nisko 5504
 Strauch Józef 6189
 Strauchmann Ewa 2441
 Strauchold Grzegorz 765, 2330, 2616, 5975, 6631, 11067, 11173; oprac. 2314; przedm. 2616; rec. 1662, 2327, 9011, 9530, 11195, 11418; red. 2616
 Strauss Krystian 5505
 Stravinskienė Vitalija 578, 11068; rec. 10067
 Straż nad Prosną 3442
 Strażnica Harcerska 8973
 Streicher-Górska Justyna 11069
 Strěnkoušský Sárgej Pátrovič 4598
 Strenkowski Jarosław, wyd. 8922
 Stritmatter Erwin 3185
 Stroba Jerzy 10528
 Strobin Anna 2615, 6746
 Stroński Zdzisław 10127
 Strojcecki Igor 5559
 Strokowa Jadwiga 3410
 Stromenger Karol 11055
 Stromiec, pow. białobrzeski 7270
 Stromski Zbigniew 5233
 Stronie, pow. wadowicki 2913
 Stronkowska Dorota 10485
 Stroop Jürgen 9946
 Stroynowski Andrzej 2594, 5175, 7625, 7633, 7802, 7875; rec. 7304, 7545; red. 252
 Strój i ubiór ludowy na Śląsku Opolskim 2479
 Stróżyk Leszek 5506
 Stróżyk Mateusz 777
 Stróżyk Paweł 432, 2048, 2052, 2159, 2592
 Stróżyńska Beata 4061, 7803
 Stróżyński Tomasz, tł. 1452
 Struck Jakub 2614
 Struck Ryszard 10092
 Strug Andrzej 6190, 8508
 Struk Tomasz 2245
 Strůkova Ekaterina 1170
 Struktura i działalność Sądu Diecezjalnego w Tarnowie 4599
 Strumff Tadeusz 11021
 Strumianki, pow. nowosolski 6445
 Strumiany, pow. nowosolski 6445
 Strumiany, pow. stargardzki 1579
 Strumiński Bohdan 4737
 Strus Robert 11473; red. 11473
 Strusiewicz Janusz 5564
 Strutyński Janusz 2775
 Strutyński Juliusz 4676
 Strutyński Maciej 2582
 Struzik Krzysztof, fot. 1157
 Strycharska-Brzezina Maria 3222
 Stryjecka-Doliwa Ewelina, red. 9759
 Strzyk Jarosław 4469, 10093; red. 314
 Strzyńska Zofia 1364, 3622, 9003
 Stryjeński Tadeusz 3622
 Strykowski Julian 3221, 3291
 Strykowski Krzysztof 569, 4150, 4625; rec. 1181; red. 255, 1203, 1220; wyd. 10412
 Strykowski Maciej 7873
 Stryków, pow. krasnostawski 6756
 Stryniak Dariusz, red. 3639
 Strynowicz Jan 2185
 Stryowski Wilhelm August 8005
 Stryzów, pow. wadowicki 3889
 Strzałka Kazimierz 5407
 Strzałkowski Zbigniew zob. Zbigniew Strzałkowski, bl.
 Strzebielino, pow. wejherowski 6611
 Strzebońska Anna 47
 Strzegom, pow. swidnicki, woj. dolnośląskie 2659, 7319, 7444, 11079
 Strzelce Krajeńskie, woj. lubuskie 6612; gmina 6612; powiat 6612
 Strzelce Krajeńskie. Studia i szkice historyczne 6612
 Strzelce Opolskie, woj. opolskie 10268, 10457; księstwo 6954
 Strzelce Wielkie, pow. brzeski, woj. małopolskie 9840
 Strzelczyk Jerzy 3572, 5392, 6366, 6889, 6964, 7125, 7804; red. 5392
 Strzelczyk Joanna 6920
 Strzelec Krzysztof, red. 375
 Strzelecka Aleksandra 10565
 Strzelecka Anna, tł. 6784
 Strzelecka Irena 10094
 Strzelecka Małgorzata 5121, 11146
 Strzelecka Monika 9553
 Strzelecki Andrzej 3992
 Strzelecki Bolesław zob. Bolesław Strzelecki, bl.
 Strzelecki Jan 11021
 Strzelecki Krzysztof 2165
 Strzelecki Michał 4727, 11318; oprac. 1090; przedm. 11318; rec. 11343; red. 4727, 11318
 Strzelecki Zbigniew 1589
 Strzelecki Zbigniew (1949–2016) 6191, 6192
 Strzelichowski Szymon 2663
 Strzelin, woj. dolnośląskie 5016, 6702
 Strzemecki Jan Piotr, oprac. 5394
 Strzemieszycze Małe zob. Dąbrowa Górnicza
 Strzemieszycze Wielkie zob. Dąbrowa Górnicza
 Strzemiński Władysław 3280, 3502, 3520
 Strzeżek Tomasz 1686, 4806, 8730
 Strzygowska Hertha 3610
 Strzygowski Josef 1903
 Strzyż Piotr 988, 6898
 Strzyżewska Małgorzata 1545
 Strzyżewski Mirosław 3324, 8642; rec. 8030; red. 130, 3366
 Strzyżewski Wojciech 2052, 2592

- Strzyżowski Rocznik Muzealny* 328
 Strzyżów, woj. podkarpackie 328, 1388, 1581, 1962, 2096, 2629, 3626, 4849, 5548, 6924, 8458, 10913; powiat 5300; region 5932
- Strzyżyński Julian 6551
 Strzyżyński Nikodem 6551
 STU. Teatr Krzysztofa Jasińskiego 1875
- Stuba Dionizy 3622
 Stuchlik-Surowiak Beata 5034, 11410
Studenckie Zeszyty Historyczne 329
 Studentowicz Kazimierz 4716
Studia Artyleryjskie 330
Studia Franciszkańskie 108
 Studia genealogiczne poświęcone pamięci profesora Włodzimierza Dworzaczka 2142
Studia Geohistorica 331
Studia Historiae Oeconomicae 332
Studia Historiae Scientiarum 333
Studia Historyczne 334
Studia i Materiały Centralnej Biblioteki Wojskowej 335
 Studia i materiały do dziejów Domu Gdańskiego 3873
Studia i Materiały do Dziejów Żup Solnych w Polsce 336
Studia Judaica 337
 Studia Koła Naukowego Doktorantów Wydziału Historycznego Uniwersytetu Warszawskiego 2593
Studia Maritima 338
Studia nad Autorytaryzmem i Totalitaryzmem 339
 Studia nad bezpieczeństwem 4717
 Studia nad polityką polską XX w. 4718
 Studia nad sztuką renesansu i baroku 3606
Studia o Książce 3475
Studia o Książce i Informacji 340
Studia Podlaskie 341
 Studia z dziejów książki, prasy i bibliotek 3452
Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego 109, 342
Studia z Dziejów Pogranicza Kujawsko-Wielkopolskiego 343
Studia z Dziejów Polskiej Historiografii Wojskowej 1018, 1019
Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej 344
 Studia z dziejów stosunków Rzeczypospolitej z Państwem Moskiewskim 7805
Studia z Dziejów Średniowiecza 345
Studia z Dziejów Wojskowości 346
Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku 347
 Studia z życia muzycznego 4062
Studia Zachodnie 348
Studia Zielonogórskie 349
Studia Źródłoznawcze 350
- Studium Turyzmu Uniwersytetu Jagiellońskiego 9486
 Studnia bez dna 9778
 Studniarek Michał, rec. 10977
 Studnicka-Mariańczyk Karolina 2644, 6037, 7158, 8731, 8732
 Studnicki Grzegorz 1448
 Studnicki Władysław 3383, 4719, 4719, 8064, 8811, 9936
 Studzianki Pancerne, pow. kozienicki 1166, 4836
 Studzieniec, pow. żyrdowski 8545
 Studzińska Filipina 2881
 Studzińska Konstancja 2881
 Studziński Edward 9779
 Studziński Gustaw 6193
 Studzińska-Kubalska Beata 8733
 Stuglik Justyna 430
 Stukowski Aleksander 1502
 Stulczewski Jarosław 4470, 5957, 6584, 11070; współpr. 9727; wyd. 9004
 Stulgis Magdalena 910
 Stupaj Jakub 9123
 150-lecie Powstania Styczniowego na Kielecczyźnie 8734
 Stupsk, pow. mławski 5549
 Štúrovo, Słowacja 1166, 2178
 Stutthof zob. Sztutowo
 Stutthof w kobiecych narracjach 9780
 Stwos Wit, właśc. Veit Stoss 6194, 10132
 Styk Maria Barbara 10378
 Stylegar Frans-Arne 6811
 Styp-Rekowski Józef 2625
 Stypuła Diana 4575
 Stypułkowska Beata 3045
 Styria 8444
 Styrna-Bartkiewicz Krystyna, oprac. 11411
 Stysińska Wioletta 1459
 Styś Wincenty 3440, 4642, 9261
 Subačius Kęstutis 8735
 Subel Joanna 3664
 Subocz Dariusz 2033
 Subocz Jarosław 4718
 Sucha, pow. lubański; Czocha 3685
 Sucha Agata, oprac. 6512
 Sucha Beskidzka, woj. małopolskie 3898, 8219, 8529; region 3898
 Sucha Góra zob. Bytom
 Sucharski Tadeusz 2573, 3262, 3270, 3350, 10961, 10974; przedm. 3270; red. 3270, 3307
 Sucharzewski Stanisław, red. 4422
 Suchcitz Andrzej 2754, 10075
 Suchedniów, pow. skarżyski 2952, 8886
 Suchenwirt Piotr 2602
 Suchocka Hanna 8828
 Suchodolska Monika, red. 1903
- Suchodolski Bohdan 5421
 Suchodolski Stanisław 814, 2242, 2246, 6868; red. 2210
 Suchodolski Witold 10279
 Suchojad Henryk 5175
 Suchowiecki Adam 9989
 Suchowiejko Renata 1525, 4008; przedm. 1525; red. 1525
 Suchowska-Ducke Paulina 6761
 Suchożebrski Radosław, oprac. 1867
 Suchy Las, pow. poznański; gmina 5251
 Suchawa, Rumunia 525
 Sudakiewicz Lidia B. 6547
 Sudan 3288
 Sudety 103, 2474, 3782, 3836, 4102, 4140, 4149, 6684, 10807; Zachodnie 10808
 Sudoł Adam, red. 4634
 Sudoł Magdalena 817, 6762
 Sudoł Tomasz, oprac. 5504
 Sudragi, pow. sierpecki 8938
 Sudiński Ryszard 1158, 2567, 4471
 Suffczyński Kasper 4530
 Suffczyński Piotr 4530
 Sugalski Ryszard 4816
 Sugiera Małgorzata 11479
 Sugihara Chiune 9934
 Šuševič Volodimir 2480
 Suhomlin'ska Ol'ga Vasilivna 11071
 Sujecka Anna, oprac. 1733
 Sujecka Wiesława, przedm. 6584
 Sujecki Janusz 3874, 6647
 Sujkowska-Sobisz Katarzyna 3171
 Sukiennicka Marta 391
 Sukiennicki Antoni 4325
 Sukiennik Edgar 1020; rec. 9770
 Sukiennik Gabriela 1410
 Sukina Lúdmila Borisovna 2547
 Sukniewicz Daniel 6664, 6674
 Sukniewicz Józef 4063
 Sula Dorota 9894, 10095
 Sulechów, pow. zielonogórski 2098, 3823, 10025
 Sulej Kamil 4718
 Sulej Ryszard 11292
 Suleja Teresa 3440, 4575
 Suleja Włodzimierz 4575, 8064, 8272, 9487, 11072, 11437; rec. 9361
 Sulejewicz-Nowicka Monika 3205, 3294, 3428; rec. 3379
 Sulejów, pow. piotrkowski 4312
 Sulejówek, pow. miński 9389
 Sulęcín, woj. lubuskie 4116; powiat 2093
 Sulęczyno, pow. kartuski 4891
 Sulgostowska Zofia 6746
 Sulich Adrian 10485
 Sulik Anatol Franciszek 8293, 8736
 Sulima Roch, przedm. 2482
 Sulimowicz Anna 5870, 8737; wyd. 7931
 Sulkowska-Tuszyńska Krystyna 4944; red. 4944

- Sulmin, pow. kartuski; region 2276
 Suławka Adam Radosław 4690, 4725, 9488, 9489
 Sułecki Szymon 3453
 Sułek Antoni, oprac. 2400
 Sułek Edward, tł. 3675
 Sułek Jerzy 2849
 Sułek Małgorzata 4008, 4064
 Sułkowiec, pow. myślenicki 6053
 Sułkowscy, ród 5562
 Sułkowska-Nowicka Anna 5560
 Sułkowski Aleksander Józef 5562
 Sułkowski Antoni Paweł 2548, 2614, 5562
 Sułkowski August 5562
 Sułkowski Dariusz 3191
 Sułkowski Jan Nepomucen 5562
 Sułkowski Zygmunt 5531
 Sułoszowa, pow. krakowski; Pięskowa Skała 1738, 2018, 3671
 Sułowicz Władysław 4501
 Sumara Tomasz 9490
 Sumera Jacek, oprac. 5553; red. 5553
 Sumiński Grzegorz 1021
 Sumko Elena 4300
 Sumlinskij Vasilij Aleksandrowicz 11071
 Sumorok Aleksandra 3505
 Sumowski Marcin 7126
 Sundmann Noel A. 2055
 Supady Jerzy 6098
 Superczyński Mateusz 4600, 5507
 Supernak Karolina 7127, 7128
 Superson-Haładyj Marta 2679
 Suplicka Agnieszka 8749
 Supranowicz Radosław 2545
 Supraśl, pow. białostocki 1334, 1599, 1961, 2005, 2013, 2629, 4882, 7642
 Supruniuk Anna 1016
 Supruniuk Joanna, rec. 10236
 Supruniuk Mirosław A. 1016, 1590, 2840, 3328, 3635
 Supruniuk Monika 2033; red. 3922
 Sura Roman 8738
 Suraż, pow. białostocki 2629
 Surdacki Marian 2915, 4302, 4472, 4473, 7129
 Surdej Mirosław 5427, 11073
 Surewicz Janusz, tł. 5195
 Surma Anna 10096
 Surma Mariusz 6452
 Surma Piotr 2835
 Surmacz Małgorzata 1439
 Surman Jan 2792; współpr. 791
 Surowiec Krzysztof, wyd. 7996
 Surowiec Tomasz 11152
 Surowiecki Wawrzyniec 1436
 Surzyński Leon 9029
 Susak Vita 3504
 Suserz, pow. gostyński 4867
 Śust Roman 2905
 Suszczyński Karol 3997
 Suszek Ewelina 3176
 Suszek Tomasz 3607
 Suszek-Waś Małgorzata 3897
 Suszko Krystyna 6648
 Sut Czesław 10097
 Sutarzewicz Halina 3325, 11382
 Sutowicz Anna 4265, 7041, 7130
 Sutowski Michał 4696
 Sutowski Sławomir 1954, 4720
 Suttner Bertha von 4645
 Suwada Zbigniew 6411
 Suwalskie województwo 10912, 11225
 Suwała Jan 4947
 Suwałki, woj. podlaskie 269, 468, 1279, 1582, 2569, 2652, 3187, 5530, 5742, 5745, 7257, 7663, 8497, 8550, 9767, 11198; gubernia 1640, 8627; region 8514, 8673, 10409; Suwalszczyzna 5742, 9537, 10922, 11184
 Suwara Franciszek 7806
 Suwiński Zdzisław 10098
 Suzin Jan 4793
 Šved Váčaslaū 5508
 Švedas Aurimas 1022, 1023
 Sviták Zbyněk 2104
 Swołjšak Petra 8812
 Swach Adam 4845
 Swacha Piotr 4642
 Swałek Barbara 11074
 Swałek Jacek 11074
 Swałek-Niewińska Dagmara 10099; wyd. 9667
 Swarzewo, pow. pucki 2625
 Swarzędz, pow. poznański 5528, 6613, 10286, 11048; region 5528
 Swastek Józef 6332, 7131
 Swaton Zygmunt 5324
 Swatonowie, rodzina 5324
 Swędrowski Michał, oprac. 2597
 Swianiewicz Eugeniusz 10379
 Swianiewicz Jan 799
 Swianiewicz Maria Jolanta 10379
 Swianiewicz Stanisław 9781
 Swianiewicz-Nagięć Maria, przedm. 10379; wyd. 10379
 Swianiewicz-Szegłowska Bernadetta, przedm. 10379; wyd. 10379
 Świeżawski Stefan 3016, 5466
 Swift Caryl, tł. 3940
 Swinarski Marian 6195
 Switek Teresa, oprac. 6328
 Swoboda Agnieszka 4856
 Swoboda Piotr 11438
 Swoboda Szymon 3608, 6406, 7169
 Swoboda Tomasz, tł. 1558
 Swoi i obcy na Mazowszu Północnym 2697
 Swojskość i obcość 6461
 Swolkieniowie, rodzina 4814
 Sworzeński Emil 6196
 Swożowice, pow. kazimierski 4448
 „Swoj do swego” 9491
 Sybeka Zahar 4300; red. 4300
 Syberia 512, 662, 723, 866, 1016, 1594, 1658, 2526, 2616, 2724, 2746, 2763, 2791, 3270, 3282, 3326, 5207, 6100, 6496, 7311, 7944, 8006, 8199, 8212, 8372, 8620, 8638, 8639, 8687, 8862, 8958, 9628, 9631, 9655, 9686, 9688, 9698, 9715, 9716, 9722, 9729, 9741–9743, 9782, 9795, 9797, 9800, 9801, 9995, 11372, 11418; Wschodnia 2743; Zachodnia 2753
 Syberyjskie przestrzenie intymne 3326
 Syberyjskie wspomnienia 9782
 Sybir. Doświadczenia, pamięć 2763
 Sych Dawid 4323
 Sych Marek Hieronim 4501
 Sycha Ewa 3578
 Sychowicz Krzysztof 10547, 10974, 11107, 11225
 Sychta Bernard 2646, 5166
 Syc'ko Kirył 9492
 Syców, pow. oleśnicki 2783, 3007; powiat 10709
 Sycylia 2545, 7767
 Sycyna, pow. zwoleński 7372
 Sycz Miron 2670
 Sydor Paweł 6367
 Sygocki Witold 1
 Sygowski Paweł 2259, 3590, 6567
 Sygwin, biskup kamieński 7041
 Sykst Erazm 3167
 Sykut Piotr 10100
 Sylwan Jan Hieronim 6853
 Sylwetki 5509
 Symonowicz Roman 3084
 Synak Marcin 1468, 1469
 Synowiec Andrzej 3836, 4323, 4474, 4475, 9493, 11075
 Synowiec Helena 6432
 Sypeczuk Piotr 401
 Sypko Barbara 5423
 Sypniewo, pow. złotowski 6752
 Sypniewski Tomasz 4814
 Syreński Szymon 7299
 Szymk Jarosław 800, 10977; rec. 9857
 Syroka Andrzej 8157
 Syrwid Robert 6118, 11076; przedm. 10371; rec. 11122; uzup. 10406; wyd. 10371, 10406
 Sysik Tomasz 3485, 3486
 Syska Anna 3836, 3840; red. 3840
 Syska Ewa 2166, 2592, 6195, 6366; oprac. 4446; red. 2592; wyd. 4446
 Sysyn Frank E. 7657
 Syta Krzysztof 1187, 1219, 2104, 7807, 7808
 Sytkowski Stefan, red. 4021
 Syty Maciej 2236, 6921
 Szabaciuk Andrzej 6567, 8272
 Szabala-Chelmiński Rafał 9494
 Szabat Barbara 2623

- Szabelski Adam 873, 1927, 2575, 7809
- Szablicka-Żak Jolanta, red. 3029
- Szablowska Anna Agnieszka 11077
- Szablowska-Zaremba Monika 2709, 3221, 3487, 9495, 9496
- Szacki Jerzy 2607, 6197
- Szadejko Andrzej 4042
- Szadek, pow. kaliski 6763
- Szadek, pow. zduńskowolski 168, 898, 2094, 2272, 2273, 4461, 4470, 4536, 8751, 9004, 9727, 10955, 11254, 11345; parafia 7756; region 9386, 11070
- Szadek z okresu dwudziestolecia międzywojennego 9004
- Szadkowski Kamil 7169; przedm. 7169; red. 7169
- Szadkowski Zygmunt Lechosław 5559, 6198
- Szadowski Johannes 8310
- Szadurska Stanisława 8515
- Szady Bogumił 772, 1024; red. 331, 772; rec. 10536
- Szadzko, pow. stargardzki 942
- Szafarczyk Wioletta 603; rec. 7305
- Szafer Władysław 2848
- Szaferowie, rodzina 2848
- Szafkowski Zbigniew 4116
- Szafflik Józef Ryszard 4690
- Szafran Zdzisław 5407
- Szafranek Józef 8478
- Szafraniec Barbara 728
- Szafraniec Franciszek Hugon 8739
- Szafraniec Stanisław 3671
- Szafrńska Aleksandra 3099
- Szafrńska Ewa 2401
- Szafrński Dariusz, red. 4587
- Szafrński Wojciech 1659
- Szafruga Piotr 807
- Szahidewicz Halina 2698
- Szahidewicz Mustafa 5079
- Szajda Marek 1304, 6071; rec. 2649, 4327; wyd. 10235
- Szajna Andrzej 3248
- Szajna Józef 3969
- Szajnert Danuta 3327
- Szajnocha Karol 1025
- Szajnowska-Wysocka Alicja 6599; przedm. 6599
- Szajt Jakub 3609, 7732
- Szajwaj Ewa, red. 2767
- Szal-Truskowska Bożena 5578, 5891; rec. 1790
- Szala Marcin 1411
- Szalas Bogusław 4718
- Szalay Józef Stefan 8647
- Szaleniec Iwona 4246, 5215
- Szaleniec Mariola 1249
- Szalkiewicz Marek 3046
- Szalkowski Andrzej 1864; red. 1864
- Szalla-Kleemann Aleksandra 2032, 2033
- Szalony, kto nie chce wyżej, jeżeli może 3993
- Szalański Karol, red. 11238
- Szalań Alicja, red. 5441
- Szalań, pow. kielecki 4830
- Szalała Jarosław 4503
- Szalkowska Teresa 6033
- Szalkowska-Łoś Jolanta, oprac. 1464
- Szalyga Anna 3295
- Szambelan Andrzej 9005
- Szambora Tadeusz 1163
- Szamik Jacek 4715, 11439
- Szamil Imam 5572
- Szamotulscy, rodzina 2592
- Szamotuły, woj. wielkopolskie 3112, 3631, 4998, 8899; powiat 1861, 2408
- Szamyk Konrad Kazimierz 2855, 3160, 7568; red. 1169
- Szanajca Józef 3883
- Szancer Jan Marcin 10380
- Szaniawska Lucyna 518, 2309, 5588; rec. 2330, 7423
- Szaniawski Henryk 6463
- Szaniec, pow. buski 6614
- Szaniec – dziedzictwo kulturowe 6614
- Szanter Zofia 6199
- Szapiro Paweł, wyd. 9682
- Szapszał Hadży Seraja 9382, 10421
- Szarafin Agnieszka 638
- Szarama Piotr 5917
- Szaraniec Lech 6432
- Szarapka Anna 4009
- Szarapka Monika, przedm. 8984; wyd. 8984
- Szarejko Sylwia 10974
- Szarek Ewelina 5691
- Szarek Jan 4464
- Szarek Janina, red. 11454
- Szarek Jarosław 10054
- Szargot Barbara 3314
- Szarłat Aleksandra 11440
- Szarmach Andrzej 4117, 4117
- Szaromin zob. Tykadłów
- Szarota Tomasz 814, 8906; red. 248
- Szarszewski Adam 5483
- Szaruga Leszek 3270, 5262, 6078, 10961, 11390
- Szary Günter 11004
- Szarysz, region w Słowacji 4043
- Szarytki 5019, 7406
- Szaszkiewicz Marta 3793
- Szatan Patryk 2051
- Szatowska Anna, tł. 2721
- Szatlach Maria Ewa 2583, 4634
- Szatrawski Krzysztof Dariusz, przedm. 8975
- Szatur-Jaworska Barbara 4476
- Szawle, Litwa 8510
- Szawleski Mieczysław Michał 2645
- Szawry, Litwa 8246
- Szayna-Dec Krystyna 3248
- Szaynok Bożena 984, 10923; współpr. 9616
- Szczakowa zob. Jaworzno
- Szczakowa na starej pocztówce i fotografii 1876
- Szczauś Agnieszka 3161
- Szczawienko zob. Wałbrzych
- Szczawin, pow. zgierski; region 6615
- Szczawnica, pow. nowotarski 9916
- Szczawnicki Gabriel 4038
- Szczawno-Zdrój, pow. wałbrzyski 4140, 10071
- Szczaworyż, pow. buski 7679
- Szczębrzeszyn, pow. zamojski 7483
- Szczęch Bernard 6475; oprac. 2538
- Szczęchowicz Hanna 4727
- Szczecin 1, 34, 212, 226, 351, 425, 429, 469, 619, 620, 815, 1280-1288, 1389, 1583, 1584, 1686, 1739, 1740, 1982, 2216, 2548, 2858, 2903, 3084, 3175, 3301, 3468, 3653, 3756, 3836, 3850, 3912, 3920, 3971, 4115, 4273, 4387, 4414, 4630, 4834, 4857, 4962, 5087, 5262, 5571, 6253, 6367, 6546, 6547, 6616, 6617, 6967, 7229, 8154, 8256, 8981, 9177, 10191, 10224, 10333, 10381, 10405, 10423, 10559, 10737, 10745, 10933, 11225, 11273, 11339; Gumieńce 8399; księstwo 7681; region 2918
- Szczęcina Dariusz 3047; oprac. 6263; wyd. 6263
- Szczęcina Grzegorz Kamil 8740; rec. 3507, 4993
- Szczęcinek, woj. zachodniopomorskie 4859
- Szczecińska Magdalena 1776
- Szczeciński Informator Archiwalny 351
- Szczeciński Zalew 3836
- Szczecińskie posiadzenie KKP NSZZ „Solidarność” 10381
- Szczecińskie województwo 3084, 4642, 11063
- Szczecińsko-kamieńska diecezja 4978, 6546
- Szczegółą Heronim 5509
- Szczeklik Andrzej 5407
- Szczekociny, pow. zawierciański 3294, 4290, 7603, 7625
- Szczelbaczehowa. Co było a nie jest 10382
- Szczepan Marcin 7132
- Szczepanek Anita 6688, 6756, 10061, 11441
- Szczepanek Bartosz 10101
- Szczepanek Kazimierz 2848, 6355
- Szczepaniak Andrzej 5069
- Szczepaniak Anna 4477
- Szczepaniak Cezary 6200
- Szczepaniak Damian 4586; red. 4586
- Szczepaniak Daniel 10713, 11078

- Szczepaniak Henryk 9783
 Szczepaniak Jan 8741
 Szczepaniak Maciej 9497
 Szczepaniak Małgorzata 6745
 Szczepaniak Mieczysław 6659
 Szczepaniak Zdzisław 5805
 Szczepaniec Bronisława 6201
 Szczepanik Edward Franciszek 4634
 Szczepanik Krzysztof 9075
 Szczepanik Paweł 3875, 7133
 Szczepanik Ryszard 9498
 Szczepanik Waclaw 4819, 8812
 Szczepankiewicz Jarosław 5510
 Szczepankiewicz Paweł 5933; red. 343
 Szczepanowska Joanna 801
 Szczepanowska Karolina 4760
 Szczepanowski Stanisław 3248, 3374
 Szczepanów, pow. średzki, woj. dolnośląskie 2616, 7786
 Szczepańczyk Stefan 5426
 Szczepańska Halina 4478
 Szczepańska Justyna, wyd. 9837
 Szczepańska-Dudziak Anna 4675; red. 4675
 Szczepańska-Lange Elżbieta 8742
 Szczepański Edmund S. 11079
 Szczepański Henryk 1918
 Szczepański Jacek Emil 8743–8745, 10102; rec. 5239
 Szczepański Jakub 3638, 3849
 Szczepański Jan 5421, 10334
 Szczepański Jan Józef 10540, 11093
 Szczepański Janusz 2642, 2697, 4532, 4690, 6572; przedm. 2697; red. 2697
 Szczepański Jerzy 2623, 4387, 8746, 8747; przedm. 8028; wyd. 5207, 8028
 Szczepański Ludwik 3498, 8863
 Szczepański Łukasz 598
 Szczepański Seweryn 2569, 3770, 4479, 6435, 7077, 7134–7136; rec. 6901
 Szczepański Tadeusz 3977; red. 3977
 Szczepański Wojciech 9349
 Szczepidło, pow. koniński 6730
 Szczepka Andrzej 1771, 1771
 Szczepkowo Borowe zob. Janowice Kościelny
 Szczepkowska Joanna, przedm. 1887
 Szczepkowski Maciej 4760
 Szczepuła Barbara 6057
 Szczera Adrianna 2092, 2309, 2615, 5406
 Szerba Kazimierz 1703, 10059
 Szerba Michał 1696
 Szerbic Paweł 7300
 Szerbicki Andrzej 3876; red. 158
 Szerbicki Tomasz 4820
 Szerbik Zbigniew 40, 745, 830, 3470; przedm. 830; red. 830, 5547; wyd. 8998
 Szerbinówka, Kazachstan 8958
 Szerbowski Tadeusz 2771
 Szerzerepa Maciej 6839
 Szerzowski Andrzej 3622; red. 3778
 Szerzowski Krzysztof 11403
 Szerzesik-Zmarzłak Zofia 10383
 Szerżeński Jerzy 6393, 10103
 Szerżeński Krystyna 2352, 3098, 5079
 Szerżeński Maria 4509
 Szerżeński Robert 10053
 Szerżesna Katarzyna 11404
 Szerżesny Piotr 10130
 Szerżesnie posiadać dom pod ziemią 9784
 Szerżesniak Jarosław 5427
 Szerzowska-Peplińska Elżbieta 3575
 Szerzotka Józef 2455
 Szerzublewski Józef 6202
 Szerzudowski Witold, współpr. 454
 Szerzuka Kazimiera 8638
 Szerzukowski Ireneusz 3338, 5121
 Szerzur Stanisław 5407
 Szerzurek Grzegorz 6763
 Szerzurek Marzena Maria 2368
 Szerzurek Piotr 9499
 Szerzurek Tadeusz 2221, 2222
 Szerzurowski Jacek 777, 1051, 2282
 Szerzutowska Joanna 2547, 2583
 Szerzutowo, pow. sierpecki 6618
 Szerzygiel Tomasz 4592
 Szerzygielscy, rodzina 5511
 Szerzygielski Jan 9006
 Szerzygielski Krzysztof 620
 Szerzygielski Leonard Andrzej 5511
 Szerzygielski Wojciech 7810, 7811
 Szerzygiel Agata, tl. 2676
 Szerzygiel Jarosław 2567
 Szerzygiel Ryszard 3590
 Szerzygiel Tomasz 9500
 Szerzygiel-Rogowska Jolanta 1877
 Szerzyczyk Marek 4480
 Szerzypiono, pow. nowodworski, woj. mazowieckie 6182
 Szerzypiorski Andrzej 11093
 Szerzypka Andrzej 6599
 Szerzypka Danuta 5469; oprac. 2940
 Szerzypka-Szczęch Roksana 5512
 Szerzyczyc, pow. limanowski 1390, 4986
 Szerzyczniki, pow. poznański 6619
 Szerzycyno, woj. warmińsko-mazurskie; powiat 4826, 10348
 Szerzycy-Nowodwory, pow. bielski, woj. podlaskie 9828
 Szerzynie, pow. jasielski; obóz 10157
 Szerzyński Piotr 6355
 Szeffel Marc 2709
 Szegda Maria 2403
 Szejgiec Karol 6929
 Szejgiec Magdalena 1729
 Szela Andrzej 4226, 6764
 Szela Adam 2628, 3554
 Szela Grażyna 1339
 Szela Magdalena 637
 Szela Marcin, przedm. 1417
 Szelażek Adolf Piotr 5545, 6203
 Szelażek Zygmunt 10867, 10868
 Szelburg-Zarembina Ewa 8961
 Szelegieniec Paweł 11080
 Szelst Marcin 4065, 7812
 Szeliga Marcin 6765
 Szeligowska-Farquhar Joanna, przedm. 3610
 Szelomo ben Aharon z Poswola 7301
 Szembek Krzysztof Andrzej 7330
 Szementowski Józef 2033
 Szemił Małgorzata 5156
 Szempliński, rodzina 4529
 Szemud, pow. wejherowski; gmina 5790
 Szenajch Andrzej 8748
 Szendzielarz Ryszard 5513
 Szendzielarz Zygmunt, pseud. Łupasza 9663
 Szepetówka, Ukraina 3134; obóz 9622
 Szepetycka Zofia z Fredrów 8365
 Szepetycki Andrzej 4722
 Szepetycki Andrzej (1865–1944) 4657, 4658, 4933
 Szeremietiew Romuald 4636, 4942
 Szereszewska Halina 6662
 Szerle Jędrzej 1436
 Szerle Marcin 1436
 Szermentowski Józef 3579
 Szersznik Leopold Jan 6204, 7568
 Szestno, pow. mrągowski 7007
 Sześciodziesięciolecie pracy naukowej profesora Bolesława Orłowskiego 746
 Szetelnicki Waclaw W. 10458
 Szewczak-Daniel Mariola 4547
 Szewczuk Dariusz 1937, 6567
 Szewczuk Zbigniew 2841
 Szewczyk Aleksandra 3554
 Szewczyk Danuta 1506, 6452
 Szewczyk Eugeniusz 10451
 Szewczyk Grażyna Barbara 8585; przedm. 8585; red. 8585
 Szewczyk Jarosław 1056
 Szewczyk Katarzyna 5336; współpr. 5336
 Szewczyk Kazimierz 4415
 Szewczyk Piotr 5288, 6205
 Szewczyk Rafał, rec. 9576
 Szewczyk Tadeusz 5601
 Szewczyk Wilhelm 88, 6206
 Szewczyk Władysław 4481
 Szewczyk-Kłos Danuta 3440; oprac. 11285
 Szewczyk-Kowalewska Irena 3428
 Szewerger Foltyn 3622
 Szewna, pow. ostrowiecki 7717
 Szews Jerzy Teofil 6207
 Szilágyi Magdolna 7137
 Sziling Jan, oprac. 5090; przedm. 5090; wyd. 5090
 Szkaradnik Katarzyna 10540

- Szkaradzińska Beata 10104
Szkice Archiwalno-Historyczne 352
 Szkice o codzienności PRL 11081
 Szkice z dziejów Barczewa 6350
 Szkice z historii kultury ciała 2842
 Szkice z teorii i historii wychowania fizycznego, sportu i turystyki 4151
 Szkicownik z Auschwitz 1878
 Szklarek Feliks 11004
 Szklarek Katarzyna 3484
 Szklarek Sławomir 9785
 Szklarska Ewa 7645
 Szklarski Bohdan 11386; red. 11386
 Szklarski Janusz 11246
 Szklarski Waclaw 10333
 Szklennik Aleksander 2061
 Szkło, Ukraina 3167
 Szkocja 2634, 4675, 6363, 7337, 8500, 8673, 9714
 Szkolenie polskiej kadry penitencjarnej 4482
 Szkolnica Joanna 552
 Szkolnictwo, opieka i wychowanie w Królestwie Polskim 8749
 Szkolnictwo wojskowe I Rzeczypospolitej 7813
Szkola 3010, 8819
 Szkoła niepokornych Pomorzaków! 10384
 Szkoła Podstawowa nr 1 im. Władysława Jagiełły w Ptaszkowej 3048
Szkola Powszechna 3409
 Szkoła Powszechna w Kroszynie koło Baranowicz 8040
 Szkoła Rycerska Kadetów 7814
Szkola Specjalna 3409, 3410
 Szkoły kształcenia nauczycieli w Siedlcach 3049
 Szkudlarska Małgorzata 1
 Szkudliński Jan 888
 Szkudłapska Aleksandra, tł. 3808
 Szkurat Krzysztof 10382
 Szkurat Maria 401
 Szkutnik Piotr 5955, 8365, 8750–8752
 Szkwarc Łukasz 10967
 Szlacheic Dorota 3705
 Szlacheic Mariusz 3705
 Szlachta. Granice etniczne, wyznaniowe i cywilizacyjne 4483
 Szlachta Bogdan, red. 4698
 Szlachta i ziemiaństwo na pograniczach kulturowych 4484
 Szlaga Franciszek 6183
 Szlagowscy, rodzina 5514
 Szlagowska Aleksandra 4414, 8157
 Szlagowska Danuta 4042; red. 4042
 Szlagowski Andrzej 5514
 Szlajfer Henryk, rec. 11386
 Szlak Andersa 10105
 Szlanta Piotr 3345, 5175, 8181, 8557
 Szlasiński Jarosław 11082
 Szlązak Wojciech 6488
 Szlendak Tomasz 1143
 Szlenkierowie, rodzina 5238
 Szleszyński Bartłomiej 8107
- Szlezler Marek 4066
 Szlezzynger Piotr Stanisław 5070, 9501
 Szlęk Jarosław 5310
 Szlęk Karolina 5071
 Szlichtyngowie, rodzina 4265
 Szlufik Piotr 1479, 5072; rec. 6189, 9979
 Szlupas Jan 2547
 Szłapka Mateusz 4884
 Szmaj Ewa 4387
 Szmajda Dominik, oprac. 8971
 Szmajda Piotr, współpr. 8971
 Szmajda Teresa, współpr. 8971
 Szmaja Maria, rec. 2663
 Szmelter Iwona 2015
 Szmerek Agnieszka 1251, 1252
 Szmidt Jan 5693
 Szmidt Krzysztof J. 752
 Szmidt Olga 5900
 Szmidtke Zenon 6379, 11083
 Szmit-Naud Elżbieta 2015
 Szmitka Stanisław 11442
 Szmoniewski Bartłomiej Szymon 6746
 Szmulc Marek 4308
 Szmulik Bogumił, red. 11287
 Szmurło Jan 4261
 Szymd Kazimierz 3050
 Szymki Ryszard 3606
 Szymgin Bogusław, red. 2029
 Szymt Andrzej 6440, 8637, 8753, 8754; przedm. 10856; red. 10856
 Szymt Marzena 5406, 6685, 6719, 6744, 6746; przedm. 1718, 6685, 6744; red. 6685, 6744
 Szymt Wirginia 3051
 Szymtka Rafał 2277
 Szymtkowska Beata 10544
 Sznajder Andrzej 4390, 6585, 11084, 11085
 Sznajder Krzysztof 5310
 Sznajder Roman 7815
 Sznajderman Monika 5515
 Sznajdermanowie, rodzina 5515
 Sznajdrowska Aleksandra 6759; red. 6759
 Sznapiak Adrianna 8272
 Sznal Monika 2510
 Szober Stanisław 3104
 Szoblik Janusz 4821
 Szocki Józef 11443
 Szoka Andrzej Iwo 1448
 Szoldrska Franciszka z Radomickich 4265
 Sołtysek Mikołaj 802, 4387, 7816
 Sozłucha Aleksander 2481
 Szombara Justyna 4008, 4042
 Szonert-Binienda Maria 10902
 Szopa Adrian 2903; wyd. 9742
 Szopa Grzegorz 11086
 Szopa Krzysztof 1578
 Szopiera Malwina 4485
 Szopińska Anna 6095
- Szopy, pow. elbląski 6421
 Szorc Alojzy 943
 Szörényi Gábor András 6839
 Szoska Maria 9786
 Szostak Jan 4822, 7817
 Szostak Kinga 11087
 Szostak Maria 5979
 Szostakowicz Bolesław 6208
 Szot Adam 604, 4866, 5073, 9295, 11088; rec. 4882
 Szot Stefan 2482
 Szot-Radziszewska Elżbieta 6632; red. 3739
 Szóstka Alicja, red. 1743, 1767
 VI Światowy Dzień Młodzieży 11247
 Szpaczynski Przemysław Piotr 7818; polem. 7818; rec. 7348, 7580
 Szpajda Anna Maria 4485
 Szpak Ewelina 530, 763, 2277, 10997, 11081, 11089
 Szpak Jacek 4486, 5074, 5516, 6379
 Szpakowicz Wiesław 9787
 Szpakowska Małgorzata 2607, 11145; red. 2607
 Szpara Krzysztof 6355
 Szpecht Antoni 3511
 Szpikowska Grażyna 3040
 Szpikowski Józef 3040
 Szpila Bogdan 5708
 Szpilfogel Hana 6662
 Szpilfogel Józef 6662
 Szpilka Kuba 9283
 Szpilowski Hilary 3622
 Szpitalnictwo na Górnym Śląsku 4487
 Szpoper Dariusz 788, 9483; red. 9483
 Szpunar Kamil 6417
 Szpunar Stanisław 9660
 Szpyt Zbigniew 9007
 Szpytma Mateusz 10912, 11090
 Szpytma Tomasz, oprac. 2304
 Szramowski Wojciech 369; oprac. 27
 Szreder Fabiola Irena, red. 6255
 Szrejter Artur 7138
 Szreniawa, pow. poznański 2309
 Szreniawici, ród 7127
 Szreńsk, pow. mławski 5302
 Szroeder Paweł 3464
 Sztaba Kazimierz 9457
 Sztaba Mariusz 3016
 Sztaba Sławomir 10997
 Sztaba Wojciech 3988
 Sztabin, pow. augustowski 6620
 Sztachańska Karolina 7169
 Sztachelska Irena 9788
 Sztachelska Jolanta 3314, 10974
 Sztachelski Piotr 11091
 Sztajnykier Jan 2843
 Sztama Paweł 11092
 Sztambuch przyjacielski Józefa Borzyszkowskiego 1026
 Sztampke Maciej 772

- Sztandar Ludu* 4718
Sztandar Młodych 10979
 Sztandau Henryk 9789
 Sztanke Grażyna 2988
 Sztankóné-Stryniak Elżbieta 3166
 Sztark Heliodor 1740
 Sztefko Krystyna 5407
 Szteinke Anzelm Janusz 8067
 Szejnbis-Zdyb Joanna 4062, 4642, 4690, 9502; red. 4690
 Szekker Teodor 4159, 6209
 Sziemfeld Ary 10182
 Sztetyło Janusz 6210
 Sztobryn Sławomir 3084
 Sztokholm 4042
 Sztóp-Rutkowska Katarzyna 5167
 Sztuka czytania między wierszami 11093
 Sztuka kobiet 3610
 Sztuka nowożytna i nowoczesna 3611
 Sztuka polska 3612
 Sztuka prześladowana 1779
 Sztuka, rzemiosło, przemysł z XIX–XX wieku 2033
 Sztuka stroju, strój w sztuce 3613
 Sztum, woj. pomorskie 2048, 2625, 4269, 5795
 Szurc Włodzimierz 11145; rec. 3206
 Szurman Aleksander 1659
 Szurowska Małgorzata, przedm. 6537
 Sztutowo, pow. nowodworski, woj. pomorskie 6621, 11173; obóz Stutthof 8901, 9780, 9894, 9908, 9922, 9936, 9968, 10162
 Szylic Katarzyna Żaneta 7819
 Szymama Tamara 3504; red. 3504
 Szyrmer Ludwik 2835
 Szuba Bogusław 3671
 Szubański Rajmund 9790
 Szubert Rafał 3052, 4115, 4152, 4153, 4642, 10878, 11444
 Szubert Tomasz, przedm. 8637; red. 8637
 Szubin, pow. nakielski 10282
 Szubska-Biedroń Elżbieta 10106
 Szubtarska Beata 2602
 Szubzda Józef 6584
 Suchta Robert 9894
 Szudarek Agnieszka 4387, 4630
 Szudek Przemysław Andrzej 10034
 Szudra Patrycja 2051
 Szudrowicz Alojzy 4488, 5075
 Szujski Józef 2580
 Szuk Aleksander 5407
 Szukalak Marek 3669
 Szukalski Stanisław 3513
 Szukała Agnieszka Patrycja 2844
 Szukała Izabela 2844
 Szukała Maciej 1288
 Szukała Michał 969, 4387
 Szukiewicz Wandalin 7995
 Szul Roman 6639; przedm. 6639; red. 6639
 Szulakiewicz Władysława 5517, 8755
 Szulborska-Lukaszewicz Joanna 3993
 Szulc Arleta 5079; red. 5079
 Szulc Barbara, wyd. 8997
 Szulc Bogdan M. 2888
 Szulc Dominik 7164, 7820
 Szulc Paulina 3614
 Szulc Paweł 3468, 10632, 11081, 11094
 Szulc Piotr 5315
 Szulc Tadeusz 739, 1015, 7821–7826
 Szulczewski Michał 2981
 Szulczyńska Anna, red. 3272
 Szulejewska Maureen-Anne, tł. 5413
 Szulejewska Paulina, tł. 5413
 Szuler Adam 4489
 Szulich Piotr 4308
 Szulist Janusz, rec. 4970; red. 5025
 Szultka Zygmunt 2573, 2625, 5166, 5571, 6546; rec. 2327
 Szumański Borys, rec. 6173
 Szumański Tadeusz, fot. 1859
 Szumilas Henryk 6211
 Szumiło Mirosław 4547, 4698, 4725, 10923, 11081, 11095, 11096; przedm. 9099; red. 9099
 Szumowska-Chrabina Monika 1454
 Szumowski Teodor 5079
 Szumska Elżbieta 5471
 Szumska Katarzyna, oprac. 8030
 Szumski Jakub 11097
 Szumski Jan 1027, 11098; oprac. 3008; wyd. 3008
 Szumski Jerzy 6212
 Szumski Stanisław 3008
 Szumski Tomasz 3332
 Szuper Marta, tł. 9634
 Szurczak Anna 3442
 Szurek Agnieszka 3251
 Szurek Zbigniew, przedm. 10824; współpr. 10824
 Szurgot-Prus Ewelina 9858
 Szurlej Zbigniew 4415
 Szurman Tadeusz 6432
 Szurmiak-Bogucka Aleksandra 2441
 Szurpiły, pow. suwalski 4188, 6891; region 6811
 Szuster Gabriel 10107; rec. 4855
 Szuta Jarosław 2352
 Szutinas Antanas 1650
 Szutkiewicz Jolanta 2764
 Szuwarzyński Marek 4323
 Szwaciński Tomasz 7827
 Szwaczkowski Tomasz 5812
 Szwagrzyk Krzysztof 4614, 10713, 11061; przedm. 10345
 Szwagrzyk Monika, tł. 7907
 Szwaja Janusz 5407
 Szwałczaria 2580, 2613, 3529, 8064, 8521, 8929, 9627, 10902, 10974
 Szwałkowski Włodzimierz 5564
 Szwałbe Andrzej 4009
 Szwałkowska Hanna 6213
 Szwałkowski Jerzy 6036
 Szwałc Andrzej 2884, 4387, 4630; przedm. 4387; red. 4387
 Szwałc Marek 3504
 Szwałcman-Czarnota Bella 3221
 Szwałczewski Piotr 6811
 Szwałcja 1399, 2048, 2183, 2566, 2578, 2625, 2704, 2764, 6373, 7463, 7538, 7828, 7854, 7875, 8515, 9064, 10699
 Szwał Damian 2569; red. 2569
 Szwał Maria, red. 6512
 Szwał Robert Wojciech 2647
 Szwał Ryszard 6214
 Szwał Wiaczesław 9053; współpr. 8035
 Szwał Adam 2002, 2049, 6858, 7139–7141, 7164
 Szwał Konrad 10815
 Szwałek-Kwiecińska Zuzanna 3956
 Szwał Bogusław 5518
 Szwałowski Piotr, red. 5473
 Szwałdzkie wojny 1611–1632. 7828
 Szwał Grzegorz, tł. 1803–1807
 Szwał Waldemar 1060
 Szwałchert Piotr 11048
 Szwał Irena 731, 3053
 Szwałkowski Bogusław 1717, 3580, 5184
 Szwałkowski Sobiesław 1028, 2143, 2573, 2602, 7142–7148; oprac. 1224; rec. 7161; red. 345
 Szwałowice, pow. prudnicki 7067
 Szwał Antonina 5215, 6379
 Szwałowska Katarzyna 3111
 Szwał Aleksander 5427
 Szwałowa Aniela 2907
 Szwał Franciszek 6053
 Szwałowiec, woj. mazowieckie 6623; powiat 6622; region 6623
 Szwałowska Joanna 2569; red. 2569, 3493
 Szwałowska Mariola 3993
 Szwałowski Adam, red. 6082
 Szwałowski Marcin 6366, 6367, 6773
 Szwałowszczyzna, Białoruś 9803
 Szwałów, pow. staszowski 777
 Szwał Werner 5824
 Szwał Bogdan, red. 5936
 Szwał-Zygawska Agnieszka 3506, 3615
 Szwał Anna 3231, 4302
 Szwał Bogusława 416
 Szwał Sławomir, współpr. 1423
 Szwał Jerzy 3616
 Szwał Marcin 3639
 Szwał Urszula 5171
 Szwał Jacek 2569, 3994
 Szwał Sylwia, oprac. 11285
 Szwał Helena, oprac. 8639

- Szymanek Andrzej 451, 453, 3877, 3897, 7829; red. 239
 Szymanek Janusz 4092
 Szymanek Piotr 6215
 Szymaniak Karolina 3221; tł. 9613; wyd. 9613
 Szymaniak Marek 10637
 Szymaniec Piotr 8614
 Szymanik Tomasz 11445
 Szymaniuk Roman 4809, 4880
 Szymankowo, pow. malborski 7054, 9940
 Szymanowicz Maciej 5151, 11099
 Szymanowska Maria (1789–1831) 5559
 Szymanowska Maria (1901–1983) 10385
 Szymanowski Dariusz 803, 6093, 10108
 Szymanowski Dymitr Simo 8042
 Szymanowski Karol 4008, 4009
 Szymanowski Piotr 4154
 Szymański, rodzina 9907
 Szymańska Agnieszka, współpr. 6438
 Szymańska Anna 1998, 2021
 Szymańska Anna Maria 2629
 Szymańska Eliza 5166
 Szymańska Izabela 3374
 Szymańska Janina (1931–2016) 6216
 Szymańska Janina (1946–2010) 2483
 Szymańska Kamila 3382, 4265; rec. 6195; red. 4265, 4445
 Szymańska Kazimiera Zdzisława 8756
 Szymańska Maria 3028
 Szymańska Marta 3062, 10059
 Szymańska-Baryłewska Ewa 1490
 Szymańska-Dereń Małgorzata 6448
 Szymańska-Matusiewicz Grażyna 2510
 Szymański Adam 3427
 Szymański Andrzej 2753, 4601, 5825, 11100, 11405
 Szymański Antoni (1881–1942) 5531
 Szymański Antoni (1894–1973) 4681
 Szymański Cezary Kazimierz 6109
 Szymański Jan 9503
 Szymański Jan (1941–2007) 2566
 Szymański Jarosław 8757
 Szymański Józef 8758, 8759
 Szymański Józef (1931–2011) 2592, 6217; wyd. 7259
 Szymański Józef Wiesław 10335
 Szymański Konrad 568
 Szymański Leonard 2994, 4115, 4157
 Szymański Maciej 10386
 Szymański Marcin Jakub 2594, 4490
 Szymański Paweł 4192
 Szymański Roman Władysław 4816
 Szymański Stanisław Kostka 6296
 Szymański Wiesław Paweł 2775
 Szymański Włodzimierz 4108
 Szymański Wojciech 1490, 1947, 3873
 Szymański Zbigniew, tł. 9075
 Szymaszkiewicz Marek 2710; przedm. 2710; red. 2710
 Szyborska Karolina 3314
 Szyborska Wisława 2607, 2780, 3222, 6218
 Szyborski Grzegorz 7830
 Szyborski Wiktor 5034, 7831; red. 302
 Szymczak Damian 2624, 5519, 6124, 8760
 Szymczak Dorota 3617
 Szymczak Jan 2573, 2592, 2615, 2633, 3502, 4823, 4824, 4830, 6365, 6898, 7149; wyd. 7238
 Szymczak Kinga 3428
 Szymczak Małgorzata 706, 1087
 Szymczak Monika, rec. 8045
 Szymczak Piotr 8761
 Szymczakowa Alicja 2369, 2573, 2592, 2615, 3502, 5520, 5837, 7150, 7164; wyd. 7238
 Szymczukiewicz Longin 4967
 Szymczyk Hanna 1302
 Szymczyk Katarzyna 2988
 Szymczyk Maciej 5165
 Szymczyk Magdalena 1029
 Szymczyński Tomasz R. 8828
 Szymczek Józef, red. 1043
 Szymkiewicz Bogusława 1879; oprac. 1879
 Szymkiewicz-Bednarczuk Natalia 5151
 Szymkowiak Maria 6551
 Szymon, biskup płocki 6889
 Szymon, księgarz 3204
 Szymoniak Krzysztof 5521, 11446
 Szymoniak Marcin 2051
 Szymoniczek Joanna 11196
 Szymończyk Michał, fot. 1802
 Szymura Łukasz, red. 4586
 Szymura Mateusz 703
 Szywał Grzegorz 9504
 Szywdler Bartłomiej 7625
 Szywdler Pantaleon 8860
 Szyrkiewicz Kirrimal Edige 10974
 Szyrkiewicz Adam 777
 Szyrpowka Maria 5970
 Szyrowski Bartłomiej 10109, 10110; wyd. 9619
 Szyrska Barbara 3054
 Szyrska-Kamyk Lucyna 3062
 Szyrpa Andrzej 4067
 Szyrpa Stanisława 3072
 Szyrwiński Jan 7151
 Szyzka Bogdan 3055, 5934; rec. 10539
 Szyzka Janusz 908, 4602; oprac. 2292
 Szyzka Maciej 7054
 Szyzsko Bogdan, red. 5122
 Szyzsko-Bohusz Adolf 3622
 Szyzkowski Marcin 6439
 Ściażko Mateusz 5156, 8585
 Ścibior Dominik 6736
 Ścibior Szczepan 6219
 Ściborek Bolesław 6220
 Śladami pisarza 3328
 Śladkowski Wiesław 8639; rec. 2620
 Ślady II wojny światowej i Zagłady 3329
 Śląsk 1, 2, 35, 36, 129, 324, 353, 371, 554, 616, 777, 908, 911, 926, 960, 970, 1044, 1051, 1075, 1311, 1353, 1411, 1414, 1552, 1623, 1676, 1777, 1789, 2049, 2142, 2146, 2309, 2314, 2320, 2328, 2347, 2365, 2399, 2402, 2543, 2544, 2549, 2554, 2569, 2572, 2573, 2602, 2616, 2628, 2685, 2783, 2845, 2849, 2901, 2921, 2945, 3098, 3112, 3116, 3427, 3492, 3541, 3610, 3622, 3636, 3639, 3720, 3840, 3845, 3970, 4043, 4072, 4140, 4149, 4162, 4173, 4265, 4323, 4329, 4342, 4358, 4363, 4417, 4487, 4547, 4624, 4814, 4830, 4832, 4837, 4883, 4940, 5017, 5082, 5086, 5156, 5165, 5171, 5187, 5206, 5297, 5345, 5386, 5423, 5565, 5887, 5979, 6096, 6164, 6432, 6561, 6624, 6627, 6798, 6825, 6839, 6856, 6950, 6965, 7067, 7069, 7097, 7130, 7170, 7196, 7368, 7444, 7571, 7572, 7677, 7685, 7686, 7726, 7743, 7858, 7907, 8067, 8166, 8167, 8593, 8637, 8704, 8757, 8828, 9185, 9378, 9580, 9643, 9673, 9840, 9964, 9965, 10034, 10306, 10455, 10883, 10960, 11329, 11397, 11467; austriacki 8106; Cieszyński 1448, 2780, 2845, 3143, 3167, 3561, 5384, 5399, 5400, 7625, 8471, 8596, 8809; czeski 3997; Dolny 402, 448, 777, 1182, 1414, 1775, 2460, 2547, 2548, 2616, 3410, 3440, 3861, 4181, 4265, 4342, 4415, 4703, 5174, 5379, 6626, 6638, 6687, 6812, 9037, 9284, 9629, 9894, 9984, 10279, 10439, 10540, 10644, 10693, 10759, 10760, 10782, 10805, 10977, 11019, 11115, 11143, 11151, 11173, 11225, 11304, 11321, 11443; Górny 177, 817, 844, 899, 1208, 1453, 1639, 1682, 1897, 2037, 2052, 2404, 2444, 2465, 2628, 2788, 2845, 2860, 3115, 3259, 3409, 3510, 3610, 3622, 3721, 3840, 3949, 3950, 4270, 4306, 4352, 4372, 4416, 4457, 4487, 4625, 5034, 5052, 5152, 5171, 5423, 5747, 6625, 7860, 7952, 8209, 8239, 8646, 8660, 8665, 8927, 9188, 9322, 9330, 9859, 9931, 9965, 10137, 10162, 10261, 10308, 10373, 10530, 10567, 10603,

- 10664, 10690, 10789, 10865, 11083, 11130, 11173, 11195, 11408, 11409; Nowy 8538; Opolski 1717, 2479, 3084, 4711, 5187, 8120, 11173, 11260, 11366; Zaolziański 2573, 3993, 9573
- Śląsk Opolski na pocztówce litograficznej 1717
- Śląsk starożytny i średniowieczny 1623
- Śląska Przesieka 6512
- Śląska Republika Uczonych 2845
- Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka 353, 1018
- Śląskie województwo 3840, 3892, 4323, 4440, 4814, 6432, 9056, 9088, 9337, 9338, 9463, 10562, 10563, 11126, 11159
- Ślązak Ewelina 11196
- Ślązak Ryszard 4491
- Ślebodziński Władysław 2845
- Śledziejowice, pow. wielicki 1522
- Śledziewska Ewa 5407
- Śledziński Janusz 9791
- Śledź Iwona 8762
- Ślemień, pow. żywiecki 5687; region 6628
- Ślepownoński Mateusz 2116
- Ślepownoński Tomasz 5166
- Ślepownoński Władysław 6221
- Ślesicki Krzysztof 5234
- Ślesik Anna 2479
- Śleszyński Wojciech 9053, 9505, 9506; przedm. 8984, 9053; rec. 9359; red. 9053; wyd. 8984
- Śleziak Marta 10540, 11101
- Śleziński Krzysztof 3016
- Ślęczka Ryszard 9507
- Ślęczka Tomasz 3205, 3294
- Ślęza, pow. wrocławski 4175
- Ślęzak Józef 5427
- Ślęza (Sobótka), wzniesienie na Przedgórzu Sudeckim 2470, 3639, 10983
- Śliczyńska Joanna Elżbieta 548, 7152
- Ślipiec Jeremiasz 581, 585, 4825, 9508, 9509
- Ślipko Tadeusz 5316
- Ślipko-Jastrzębska Katarzyna 1624, 5768
- Śliwa Adam 6515, 6516
- Śliwa Bogusław 11048
- Śliwa Maciej 7832
- Śliwa Marek 6514
- Śliwa Michał 11459
- Śliwa Tadeusz 5076
- Śliwa Zdzisław 4809
- Śliwak Katarzyna 10111, 10112, 11102
- Śliwice, pow. tucholski 1889, 3793, 5539, 6629
- Śliwińska Dorota 3727
- Śliwińska Katarzyna 5190
- Śliwińska Magdalena 6222
- Śliwiński Błażej 345, 2573, 2592, 7153, 7154
- Śliwiński Jerzy 2882
- Śliwiński Józef Piotr 7833
- Śliwiński Krzysztof 6222
- Śliwiński Piotr 3299, 3329, 4878
- Śliwiński Władysław 3162, 5170; red. 3157
- Śliwiński Wojciech 2441, 2484, 2485
- Śliwiok Michał 11447
- Śliwka Anna, wyd. 9737
- Śliwoniak Józef 5223
- Śliwowska Wiktoria 2607, 3374
- Śliżewski Grzegorz 10113
- Ślufińska Monika 11459
- Ślusarczyk Janusz M. 7834
- Ślusarczyk Marta 4323, 4492
- Ślusarczyk Wojciech 594, 702, 1463, 2842, 3337, 4414, 4493; przedm. 2842, 8157; red. 2842, 8157
- Ślusarek Krzysztof 1030, 4484, 8637; red. 1179
- Ślusarek Marcin 3485, 3486, 6502
- Ślusarek Marta, red. 1692
- Ślusarek Robert 3905
- Ślusarska Katarzyna 9510
- Śmiałek Mieczysław 5522
- Śmiałek Mirosław J. 6266; red. 2753
- Śmiałkowska Zofia 6223
- Śmiałkowski Edward 6223
- Śmiarowski Eugeniusz 6224
- Śmiarowski Tomasz 7354
- Śmiech Ewa 898; red. 6526
- Śmiech Witold 6225
- Śmiechowska Teresa 3504
- Śmiechowski Kamil 543, 1031, 2512, 4695, 8763–8767; rec. 3527, 3785, 7988, 8588
- Śmiechowski Krzysztof 8768
- Śmieja Krzysztof, przedm. 11113
- Śmiełowski Jan 6551
- Śmierciak Julian Mieczysław 5037, 5112
- Śmierć bł. ks. Jerzego Popiełuszki 11103
- Śmierć w dziejach człowieka 2594–2596
- Śmierzchalski-Wachocz Dariusz 10528, 10559, 11174
- Śmietanka-Kruszelnicki Ryszard 10156
- Śmigala Wiesław 5078
- Śmigiel, pow. kościański 4870
- Śmigielka Alicja, wyd. 9741
- Śmigielka Józefa 8005
- Śmigielski Bogdan 2846
- Śmiłowice zob. Mikołów
- Śmiłowicz Piotr, red. 381
- Śmiłowo, pow. pilski 5018
- Śniadecka Ludwika 3252
- Śniadecki Jan 2834
- Śniatyn, Ukraina 2574, 9772
- Śnieciński Robert Maciej 11448
- Śniegulska-Gomuła Magdalena 3618; rec. 1511
- Śnieżka, szczyt w Karkonoszach 6507
- Śnieżko Grzegorz 2224, 2247; rec. 2242
- Śnigurski Jan 5223
- Śnioszek Andrzej, red. 4026
- Śnioszek Krzysztof, red. 4026
- Śp. Janusz Pawłowski 6050
- Śp. ks. Damian Kominek w naszych wspomnieniach 5874
- Śpica Paweł 3010, 8769–8771; rec. 6211
- Śpiwak Paweł 4721
- Średniowiecze Polskie i Powszechne 354
- Średzińska Bronisława 9008
- Średziński Klemens 9539
- Średziński Stanisław Andrzej 2387
- Śrem, woj. wielkopolskie 3993
- Środa Śląska, woj. dolnośląskie 1585, 6812
- Środa Wielkopolska, woj. wielkopolskie 6654, 7426, 9704
- Środkowy Wschód 2633, 3024
- Środowska kulturotwórcze czasów oświecenia i romantyzmu 5185
- Śródborów zob. Otwock
- Śródka zob. Poznań
- Śródka Andrzej 2981; przedm. 5451; red. 5451
- Śródziemne Morze 1019, 10075
- Świacka-Kolczańska Beata 776
- Świadectwa obecności 2765
- Świadectwa zagłady 9792
- Świadectwo obycia „bar micwy” przez Żyda Hersza Gabriela 7302
- Świadek Antoni zob. Antoni Świadek, bł.
- Świadkowie polsko-żydowskiej historii 9793
- Świadkowie przeszłości 1880
- „Świat dziecka” 8772
- Świat Słowiński 4689
- Świat wobec „Solidarności” 11104
- Światem i cieniem wydobywał prawdę o człowieku 3995
- Światoszyn, Ukraina 7961
- Światowit 355
- Świąder-Puchowska Barbara, red. 11400
- Świąteczak Andrzej 4068
- Świąteczki Ireneusz Eric 10387
- Świąteczki Justyn, tł. 10387
- Świąteczki Kazimierz, tł. 10387
- Świąteczki Piotr 8773
- Świątek Adam 8181, 8774; red. 208
- Świątek Marian Ryszard 3056, 6676, 9511
- Świątek Mariusz 4914
- Świątek Paulina 3922; red. 2022
- Świątek Paweł 4494
- Świątkowska Agata 7835; wyd. 7318

- Świątkowska Elżbieta, red. 2704
 Świątkowska Wanda 8779, 11105
 Świątkowski Andrzej Marian 9512
 Świątkowski Tomasz 639
 Świda Witold 4575
 Świder, prawy dopływ Wisły 5496
 Świder Józef 4026
 Świder Małgorzata 2628, 4675, 10632, 11173
 Świder Marek 9513; red. 4026
 Świder Paweł 4157
 Świder-Snioszek Magdalena, przedm. 4026; red. 4026
 Świdrska Magdalena 1494, 6481
 Świdrska-Włodarczyk Urszula 7836
 Świdzki Grzegorz 4826
 Świdzki Jarosław 5421
 Świdnica, woj. dolnośląskie 309, 1159, 1806, 1918, 2659, 2845, 2935, 3794, 5278, 6893, 7319, 7582, 7677; region 10835
 Świdnik, pow. kamiennogórski 9840
 Świdrak Marek 3611, 3620
 Świdrygiełło Bolesław, wielki książę litewski 7042
 Świdwina Anna ze Żmigrodu 3603
 Świdwowie, rodzina 2592
 Świeboda Wojciech 6893; oprac. 1366; red. 6893
 Świebodzice, pow. świdnicki, woj. dolnośląskie 1646, 2567, 2659
 Świebodzin, woj. lubuskie 4794; powiat 4794; region 4794
 Świechowska Ewa 3639; współpr. 3612
 Świechowski Zygmunt 3612, 3639, 3639
 Świecie, woj. kujawsko-pomorskie 1158, 1289; region 4365, 5166
 Świecka Wysoczyzna 2274
 Świecki Tadeusz 4530, 4632
 Świeczak Witold, oprac. 1867, 5525
 Świerblewska Lilla, red. 2487
 Świercz Krzysztof 2593
 Świercze, pow. pułtuski; gmina 6630
 Świerczek Agata 495
 Świerczek Marek 4814
 Świerczewski Eugeniusz 5223
 Świerczewski Karol 2675, 10374
 Świerczyńska Dobroślawa 8775, 8776
 Świergosz Karol 5077
 Świerk Agnieszka 3166
 Świerk Paulina, red. 5577
 Świerkosz Monika 3175; rec. 11383
 Świerszczewicz Andrzej 4127
 Świerz Tadeusz 6226
 Świerzawa, pow. złotoryjski; gmina 6631
 Świetlak Karolina 11449
 Świetlik Jerzy 6401
 Świeykowski Aleksander 6016
 Świeykowski Leonard Marcin 4483, 7752
 Świeży Artur 8777
 Świeży Janusz 1439
 Świeżych Andrzej W. 804, 4614
 Święch Jan 4420
 Święciany, Litwa 9068
 Święcich Karolina, oprac. 8056; przedm. 8003; wyd. 8003, 8935
 Święcicki Grzegorz 7326
 Święcicki Heliodor 5408
 Święcicki Klaudiusz 3065, 3996, 8365
 Święś Kazimierz 5243, 11289
 Święś Wojciech, współaut. 5384
 Święta Jadwiga patronka Tczewa 5078
 Święta Katarzyna, pow. wrocławski 3639
 Święta Lipka, pow. kętrzyński 2279, 2569
 Święte, pow. nowosolski 6445
 Święte księgi judaizmu, chrześcijaństwa i islamu 5079
 Świętek Agnieszka 11450
 Święto ludowe na Zamojszczyźnie 9794
 Świętobor I, książę szczeciński 7086
 Świętochłowice, woj. śląskie 11004
 Świętochowska Emilia 4725, 10923
 Świętochowska Kaja 4495
 Świętochowski Aleksander 2625, 4630
 Świętokradztwo, bojkot, tradycyny i nowoczesny antysemityzm 9009
 Świętokrzyska Puszcza 8734
 Świętokrzyskie 181, 356, 1834, 2239, 3111, 3807, 4062, 4421, 5241, 6632, 6633, 9689
 Świętokrzyskie Góry 6632, 6633, 6765, 6896
 Świętokrzyskie *Studia Archiwalno-Historyczne* 356
 Świętokrzyskie województwo 772, 3679, 4277
 Świętopełk, wojewoda łęczycki 2592
 Świętopełk II Wielki, książę pomorski 2646, 7040
 Świętopełk Mieszko 4575
 Świętopełk Paweł 4055
 Świętosławska Agnieszka 3611, 3613
 Świętosławska Iwona Hanna 2486
 Świętosławska Teresa 3330
 Świętosławski Witold 2615, 6898; rec. 4193
 Świętoszów, pow. bolesławiecki 8270
 Święty Jan Paweł II syn oficera Wojska Polskiego 5080
 Święty Krzyż zob. Łysa Góra
 Święty o. Stanisław Papczyński 5081
 Świnice Warckie, pow. łęczycki 5732
 Świnoujście, woj. zachodniopomorskie 3836, 11034
 Świrad Małgorzata 3440
 Świrany, Litwa 2606
 Świrgoń-Skok Renata, red. 4592
 Świrscy, ród 2144
 Świrski Jerzy 4642
 Świrz, Ukraina 1872
 Świsłocka-Karwot Sylwia 11106
 Świstak Anna 4883
 Świstak Zdzisław 4914, 5307
 Świszcowski Ferdynand 8698
 Świtalska-Starzeńska Barbara, przedm. 11196; red. 11196
 Świtek Gabriela 1762
 Świtka Jan 11451
 Świtkowska Natalia 3464
 Tabacek-Bejster Iwona 4115, 4116
 Tabaczynska Aleksandra 11452
 Tabaka Anna 3442, 6010
 Tabaka Arkadiusz 7043
 Tabaka Mirosław 6227
 Tabasz Krystyna 3878
 Tabasz Władysław 3878; oprac. 6655; przedm. 6639; red. 6639
 Tabaszewski Wojciech, uzup. 948
 Tabiszewski Jerzy 9010
 Tabiszewski Władysław Kazimierz 6228
 Tabkowski Sławomir J. 10388
 Tabor Dariusz 4881; red. 4881
 Taborek Janusz 3163
 Taborska Małgorzata 3524
 Taborski Adam 1644
 Taborski Leszek 4529, 4530
 Tabortowski Jan 5427
 Tacka Ewa 7903
 Tacy byliśmy 10389
 Tacyt 3314
 Tadanier Fryderyk 6229
 Tadel Maria, red. 3176
 Tadeusiewicz Hanna 1032, 3442, 6168, 8778; przedm. 3420; red. 5492
 Tadeusz Gogolewski. Legenda warszawskiej japonistyki 5758
 Tadeusz Kutrzeba 5923
 Tadeusz Mazowiecki (1927–2013) in memoriam 5972
 Tadeusz Pawlikowski w stulecie śmierci 8779
 Taflowski Piotr 2049, 2384; tł. 7725
Tageszeitung 6546
 Tajchert Andrzej 4496, 4497
 Tajemnica domu Nowogrodzka 5. 11107
 Tajemnice Białoleki 6648
 Tak było ... Sybiracy 9795
 Talamone, Włochy 3622
 Talarczyk Andrzej 11453
 Talarczyk Robert 6432
 Talarek Ewa 6766
 Talarek Waldemar 6766
 Talaśka Michał 2575

- Talesiewicz-Eibuszyc Roma 8925
 Talewicz-Kwiatkowska Joanna 9894, 11332
 Talik Jerzy 9514
 Talko-Hryniewicz Julian 2832
 Talleyrand-Périgord Dorota de 884
 Tallin 6808, 6948, 7736
 Talowski Teodor 1909
 Talutis Marius 2757
 Tałasiewicz Marek 6546
 Tałuć Katarzyna 5082, 6432; rec. 4121
 Tamkun Maciej 3426, 5790
 Tandecki Janusz 1033, 1219, 2083, 2592, 2639; przedm. 2104; rec. 1366, 6786; red. 189, 2049, 2104, 4742
 Tankun Maciej, il. 3219
 Tano w o, pow. policki 6704, 6705
 Tańce polskie 4069
 Tański Paweł 4070
 Taracha Cezary 8293; przedm. 8293; red. 8293
 Taracha Piotr 6017
 Tarajto-Lipowska Zofia 5165
 Taranczewski Paweł, przedm. 8536
 Taranek Andrzej 7495
 Taranta Irena 3879
 Taras Halina 855
 Taras Viktoria 4751
 Taras-Nawrocka Irena, pseud. Krysia 10960
 Tarasiewicz Michał 9173
 Tarasiuk Dariusz 8435, 8510, 8811; red. 7970
 Tarasiuk Renata 2546; red. 2546
 Tarasiuk Romualda 1145
 Taraszkiwicz Edward 5427
 Taraszkiwicz Jacek 7837, 7838
 Tarchalice, pow. wołowski 6481
 Tarczyn, pow. piaseczyński; powiat 2135
 Tarczyński Jan 5080; przedm. 9034; red. 1831; wyd. 10431
 Tarczyński Kazimierz 8718
 Tarczyński Marek, wyd. 8905
 Tarczyński Waldemar 2858; przedm. 2858; red. 2858
 Targalski Jerzy 5427
 Targańska Jadwiga Rafaela 3094
 Targowica, Ukraina; konfederacja 7399, 7748
 Targowscy, rodzina 1801
 Targowska Renata 6230
 Targowski Michał 2686, 7477; przedm. 2686; rec. 5879; red. 2686
 Targowski Samuel 7850
 Targówek zob. Warszawa
 Tari Wawrzyniec 7147
 Tarka Krzysztof 11108–11111; rec. 11104
 Tarkowska Ewelina 2548, 8780; wyd. 7909
 Tarkowska Natalia 4498; red. 8900
 Tarkowski Mikołaj 4573, 9483, 9515
 Tarkowski Paweł 3485, 3486, 4642, 8157, 8781, 8782
 Tarło Jan 3231
 Tarło Zygmunt zob. Trzcńska-Kamińska Zofia
 Tarłowa Barbara z Dulskich 7829
 Tarłowa Elżbieta z Branickich 3231
 Tarłów, pow. opatowski 2048, 3914, 4759
 Tarnas-Tomczyk Agata 7155
 Tarnawczyk Tomasz 10878, 11112
 Tarnawska Anna 3787
 Tarnawska Wanda, oprac. 6142; red. 6142
 Tarnawski Aleksander (1884–1946) 6231
 Tarnawski Aleksander (ur. 1921) 9796
 Tarnawski Apolinary 4498, 8041
 Tarnawski Jerzy 3787
 Tarnawski Leonard 8041
 Tarnawski Piotr 1579
 Tarnawski Władysław 9426
 Tarnobrzeg, woj. podkarpackie 1586, 1587, 4157, 4308, 5274, 5518, 5573; Dzików 183, 1653, 1741, 7906, 9385, 10256; gmina 4308; powiat 4302, 4308, 9917; region 4308, 11186
 Tarnobrzесьkie województwo 4308, 11197
 Tarnogórska „Solidarność” 11113
 Tarnogórski Rafał 8822
 Tarnopol, Ukraina 2569, 5301, 8057, 8796, 9104, 9204; Berezwica 9840; region 9967
 Tarnopolskie województwo 3515, 9303
 Tarnoszyn, pow. tomaszowski, woj. lubelskie 9817
 Tarnowa, pow. wrzesiński 6684
 Tarnowo Podgórne, pow. poznański 8956
 Tarnowscy, ród 1653, 3547, 5520, 9385
 Tarnowska Anna 8828, 9516, 9517
 Tarnowska diecezja 3507, 4599, 5049, 8637, 9295
 Tarnowska Magdalena 10114
 Tarnowska Małgorzata 1903
 Tarnowska Maria, tł. 3272
 Tarnowska Waleria 3204
 Tarnowski Adam 2645
 Tarnowski Artur 10256
 Tarnowski Jan 4642
 Tarnowski Jan Amor 7633
 Tarnowski Józef 3709
 Tarnowski Stanisław 3297, 8709
 Tarnowskie Góry, woj. śląskie 2628, 4429, 4487, 5882, 10000, 11113, 11173
 Tarnów, woj. małopolskie 1391, 1392, 1588, 3409, 3447, 3817, 3836, 4404, 4463, 4465, 4599, 5553, 5600, 8637, 8783, 9037, 9144, 9766; Mościce 8783; region 8190
 Tarnów. Pierwsze niepodległe 8783
 Tarnówka, pow. zduńskowski 5520
 Tartaków, Ukraina 3876
 Tartu (Dorpat), Estonia 1312, 2606
 Tasak Włodzimierz, wyd. 8918
 Task Tadeusz 4947
 Tasycka Maria Dobrosława 6232
 Tatara Marian 2775
 Tatarski, pow. nowosolski 6445
 Tatarzewicz Anna 2903
 Tatarzewicz Emanuela 3331
 Tatarzewicz Władysław 5421
 Tatarowski Konrad Witold 6016, 10974, 11114
 Tatarowski Lesław 3177
 Tatarskie love story 2487
 Tatarzy 310, 1016, 2048, 2072, 2487, 2585, 2605, 2636, 2697, 2698, 3206, 3350, 3374, 3541, 4690, 4829, 5079, 5209, 5488, 7449, 7562, 8153, 8799, 8898, 9097, 10974, 11248
 Tatarzy w Polsce po 1945 r. 2698
 Tatarzyński Ryszard, współpr. 1366
 Tatomir Lucjan 6233
 Tatry 1, 3, 3483, 4088, 4094, 4115, 4121, 4149, 4161, 4406, 6102, 7956, 8051, 8786, 10053, 10995
 Taubitz Monika 5165
 Tauchan Nicolaus 3554
 Taurogiński Waldemar 5186
 Taylor Edward 5421
 Taylor Jacek 6016
 Taylor Karol 2580
 Taylor-Terlecka Nina 2709, 2754, 3223, 3328, 10974
 Tazbir Janusz 6234–6239
 Tążyna, lewy dopływ Wisły 6698
 Tchórz Bohdan 2670
 Tchórz Jan 5434
 Tchórzewska-Kabata Halina 4499, 8833
 Tchórznicki Józef 8157
 Tczew, woj. pomorskie 1153, 1812, 1813, 2614, 4382, 4407, 5078, 5414, 6046, 7054, 8901, 9939; gmina 6634; region 5414
 Teatr i dramaty dla dzieci i młodzieży 3997
 Teatr Studio am Salzuffer Tadeusz Różewicz Bühne 11454
 Teatr swój widzę kuliście 3998
 Tebinka Jacek 2583, 2645, 10075, 11144; przedm. 10191; wyd. 10191
 Techman Ryszard, przedm. 10191; wyd. 10191
 Techmańska Barbara 2547, 2616, 7786, 11115
 Teheran 10052

- Tejszerska Anna 3836
 Tekely Wiesław P. 1015
 Tekieli Robert 11225
 Teksty epistolarne w polskiej i europejskiej praktyce szkolnej 3332
 Tel Awiw 3221, 10927; Jafa 2751, 5430
 Telechany, Białoruś 3799
 Telejko Bartłomiej 11403
 Telicki Marcin, red. 3214
 Teller Adam 7839
 Teltowska ziemia 7085
 Tel'vak Viktoriâ 1037
 Tel'vak Vitalij 1034–1037, 3477
 Temistokles 3319
 Templariusze 2573, 5103
 Tendencje i procesy rozwojowe współczesnych stosunków międzynarodowych 4722
 Tender-Mocarska Norberta Lucyna 11455
 Teodorowicz Józef Teofil 4723, 6240, 9363
 Teoria i praktyka edycji nowożytnych źródeł w Polsce 2084
 Teperek Agata, tł. 1438
 Terbert Anna 6547
 Terbert Jan 6547
 Terczyński Maciej 8784
 Terebka Paweł 4830
 Terejko Eliza A. 4440
 Terendyj Zofia, red. 1407; współpr. 1407
 Teresa Benedykta od Krzyża, św. 2709
 Tereszczuk Mirosław Józef 4155
 Terezin, Czechy; obóz Theresienstadt 8918, 9662
 Terlecka Halina 10974
 Terlecki Tymon 3328, 3999, 10390, 10974
 Terlecki Władysław Lech 6241, 10974
 Termińska Kamilla 5215
 Termopile, Grecja 3319, 3560
 Terori Maria 2554
 Ters'kij Svätoslav 3642, 6924
 Tes Urszula 4000
 Teschner Anna Susanna 4265
 Teske Grzegorz 2615
 Tesla Józef Andrzej, wyd. 8027
 Teslenko Igor 2578
 Tëstament berasejskaga burmistra Stanislava Babroŭskaga 7303
 Testament i dodatek do testamentu 8042
 Testament Izabeli z Poniatowskich Branickiej 8043
 Testamenty chłopów polskich 7304
 Testamenty ewangelików reformowanych w Wielkim Księstwie Litewskim 7305
 Testamenty szlacheckie z ksiąg grodzkich wielkopolskich z lat 1631–1655. 7306
 Testamenty szlacheckie z ksiąg grodzkich wielkopolskich z lat 1657–1680. 7307
 Testamenty szlacheckie z ksiąg grodzkich wielkopolskich z lat 1681–1700. 7308
 Testamenty szlachty Prus Królewskich 7309, 7310
 Tetera Paweł (właśc. Paweł Moszkowski) 7633
 Teterycz-Puzio Agnieszka 2573, 2595, 2602, 2621, 7156; przedm. 2573; rec. 6900; red. 2573, 2602
 Tetmajer Kazimierz Przerwa- 5191, 8508, 8515
 Tetmajerowie, rodzina 5503
 Teul Iwona 6612
 Teusz Leszek 3338
 Tęcza Krzysztof, red. 454
 Tęgowski Jan 2144, 2592, 2606, 7157; uzup. 2648
 Thaer Albrecht Daniel 6366
 Thalerhof, Austria 8517
 Thaly Kálmán 7881
 Thatcher Margaret 2583, 10334
 Theiss Wiesław 6211; rec. 10502
 Thémerson Stefan 2709
 Ther Philipp 11144
 Theresienstadt zob. Terezin
 Thesby de Belcour François Auguste 7311
 Thiel-Melerska Danuta 5523, 6421
 Thiel-Ornass Kamila 5523
 Thielowie, rodzina 5523
 Thier Agnieszka 4444
 Thiers Louis Adolphe 2597
 Thiess Willi 10162
 Thietmar z Merseburga 3554, 6366
 This Aleksander 8843
 Thomas Ireneusz 10490, 11116; red. 263
 Thompson Dorothy J. 889
 Thompson Ewa M. 2796
 Thomsen Martina, przedm. 8888; red. 8888
 Thon Abraham Ozjasz 3221, 5148
 Thorwaldsen Bertel 8005
 Thugutt Stanisław August 4697
 Tichomirow Andrzej 4724, 8822; rec. 9465
 Tiele-Winckler Eva von 6242
 Tierling-Sledź Ewa 3301
 Timmer Marcel 2504; przedm. 2504; red. 2504
 Timofiejew Artur 3295; rec. 3356
 Timoŝenko Leonid 2394
 Timoszewicz Jerzy 10390
 Timoszuk Mikołaj 3125; red. 3125
 Tippner Anja 3292
 Tischler Heinrich 1779, 3510
 Tischler János 10485; przedm. 7881; red. 7881
 Tischner Józef 1580, 2593, 2727, 6243, 10471
 Tischner Łukasz 3223
 Titius Johann Daniel 7312
 Titius Johannes Petrus 7495
 Tito Josip Broz 2583
 Titulescu Nicolae 2554
 Tkačov Sergij Vasil'ovič 9967
 Tkačuk Arkadij 8785
 Tkačuk Ūrij, rec. 2641
 Tkačuk Taras Mihajlovič 6685
 Tkacz-Laskowska Violetta 2488
 Tkaczuk Marek 9518
 Tkaczyk Jacek 855
 Tkaczyński Jan Wiktor, red. 5455
 Tkocz Maria 6599
 Tłokinia, pow. kaliski 6941
 Tłomacki Andrzej 11117
 Tłuczek Ryszard 6357, 10115
 Tłuszcz, pow. wołomiński 8745
 To idzie młodość 4725
 To nasze życie 6623
 Tobaszewski Wojciech 817
 Tobera Janina 751
 Tobiasz Agata 8786–8788
 Tobiasz Aleksandra 887
 Tobiasz-Lis Paulina 3880
 Tobie dziś czyniem serc swych ofiary 4071
 Tobolska Urszula 3440
 Tobolski Arkadiusz 6244
 Tobruk, Libia 9671, 10075
 Tochman Krzysztof Adam 2754, 5524, 5650; przedm. 9787; wyd. 9787
 Tocqueville Alexis de 3314
 Toček Alfred 8789; rec. 1063
 Toček Sławomir 3793
 Toček Waclaw 4642
 Toczewski Andrzej 10116, 10117; red. 349
 Todorović Bojana, red. 8812
 Todorski Zbigniew 3057
 Toedwenowie (Tödwenowie), rodzina 5267
 Toeplitz Otto 2845
 Toeplitz-Cieślak Faustyna 4007
 Tofilska Joanna 6433, 8585
 Tokaj Beata, red. 11249, 11286
 Tokaj Joanna 2242, 4323
 Tokar Jerzy 9519
 Tokarczuk Agnieszka, tł. 1160, 2236
 Tokarczuk Ignacy 10391
 Tokarczuk Olga 3242, 3252, 5165
 Tokarczyk Józef 11004
 Tokarczyk Roman Andrzej 4603
 Tokarnia, pow. myślenicki 1801, 2874
 Tokarska Anna 3454
 Tokarska-Bakir Joanna 3292, 4696
 Tokarski Jan 6302
 Tokarski Wiktor Piotr, red. 5037
 Tokars'kij Vasil' 9849, 9850
 Tokarz Waclaw 8941
 Tokarzewska Monika 5190
 Tokarzewski Eugeniusz 6435
 Tokarzewski Marian 5083, 8044

- Tokc' Sârgej Mihajlovič 8799; rec. 4300
- Toledo (Ohio), Stany Zjednoczone Ameryki 2729
- Tolek Johann 2592
- Tolkačevski Kšištof 2102
- Tolkmićko, pow. elbląski 2436, 3830
- Tollet Daniel 7645
- Tolstoj Lev Nikolaevič 3270, 8591
- Tołoczko Marek 2629
- Tołwiński Tadeusz 3755
- Tołysz Aldona 1455, 10540
- Tomalak Adrian, tł. 1830
- Tomalak Barbara 3196
- Tomalska Joanna 2629
- Tomanek Ada 3328
- Tomanek Anita 1354; oprac. 37
- Tomanek Ewa 3328
- Tomanek Stanisław 3328
- Tomańska Małgorzata 8157
- Tomášek Martin 1043
- Tomasiewicz Jarosław 10118, 11225
- Tomasik Krzysztof 4001
- Tomasik Piotr 3164, 11289
- Tomasik Przemysław J. 2811, 2928
- Tomasik Tadeusz, współpr. 6269
- Tomasik Tomasz 805
- Tomasik Wojciech 3184, 8790, 11118
- Tomasjuk Renata, red. 2708
- Tomaszek Michał (1960–1991) zob. Michał Tomaszek, bł.
- Tomaszek Michał (ur. 1972) 6929
- Tomaszewicz Agnieszka 3787
- Tomaszewicz Andrzej 8791
- Tomaszewicz Władysław 8045
- Tomaszewska Dorota 11119
- Tomaszewska Ewa 1333, 3997
- Tomaszewska Izabela 6868
- Tomaszewska Justyna 8792; rec. 8747
- Tomaszewska Olga Regina 8793
- Tomaszewska Wiesława 1648, 3338, 8508
- Tomaszewska-Szewczyk Alina, red. 2038
- Tomaszewski Andrzej 3383
- Tomaszewski Bogusław 9520
- Tomaszewski Bohdan 10633
- Tomaszewski Jacek 7062
- Tomaszewski Jerzy 6245, 9521
- Tomaszewski Marcin 4179
- Tomaszewski Mieczysław, przedm. 5634
- Tomaszewski Mikołaj 638, 686; rec. 5356
- Tomaszewski Norbert Dariusz 708, 1169, 7568, 8510, 8793, 10974; oprac. 2815; red. 172, 7568
- Tomaszewski Patryk 4727, 9522; red. 4727
- Tomaszewski Paweł 5693
- Tomaszewski Tomasz, fot. 10309
- Tomaszów Lubelski, woj. lubelskie 2696, 4155, 11451
- Tomaszów Mazowiecki, woj. łódzkie 830, 2352, 2614, 4733, 4735, 8145, 8842, 9202
- Tomaszuk Katarzyna, wyd. 7218
- Tomczak Juliusz, red. 4808
- Tomczak Leszek 4500
- Tomczak Lukasz 4414
- Tomczak Maria 9858; przedm. 9858
- Tomczak Robert Tomasz, red. 2575
- Tomczak Salezy Bogumił 3455, 4998, 5112; red. 54
- Tomczak Sandra 8794, 9523
- Tomczek Klemens 6246
- Tomczok Marta 3292, 3329; rec. 3189
- Tomczok Paweł 3175, 3329
- Tomczyk Jacek 1968
- Tomczyk Przemysław Piotr 2248
- Tomczyk Ryszard 4002, 8795, 11120
- Tomczyńska Elżbieta 1
- Tomiał Krzysztof 10119
- Tomiał Marzena Alicja 4115
- Tomiczek Eugeniusz 2901
- Tomkiewicz Aleksandra 3881
- Tomkiewicz Mina 3307
- Tomkiewicz Monika 10162
- Tomkiewicz Ryszard 414, 6435, 11121–11123, 11456; rec. 5381, 9989; wyd. 10348
- Tomkowski Jan 3333
- Tomkowski Zbigniew 2555
- Tomkun Maciej 2646
- Tompa Paulina 2617, 2618; red. 2617, 2618
- Tompkins Daniel P. 889
- Tomsk, Rosja 7971
- Tomza Marcin 5407
- Tondel Janusz 1398, 3383
- Tondera Bogusław 10967
- Tonková Mária 1080
- Tooze Adam 2598
- Topaktaş Hacer 2585
- Topij Andrzej 2547
- Topij-Stempińska Beata 674, 3058, 3084, 5301, 8796
- Topolewski Paweł 1168
- Topolska Agnieszka 5995
- Topolska Anna 11056; oprac. 1800
- Topolska Maria Barbara 2599
- Topolski Feliks 9992
- Topolski Jerzy 806, 806, 2592
- Toporek Marcin 11124
- Toporów, pow. kolbuszowski 6530
- Toporski Arkadiusz 8797
- Torańska Teresa, współpr. 6078
- Torański Błażej 11125
- Torbuz Tomasz 3882; polem. 3882; rec. 6938; repl. 6938
- Törnquist-Plewa Barbara, rec. 5183
- Toronto, Kanada 2761
- Torosowicowie, rodzina 2141
- Torowska Joanna 1448
- Toruń, woj. kujawsko-pomorskie 38, 57, 189, 311, 357, 418, 470, 527, 541, 658, 676, 714, 1064, 1070, 1168, 1219, 1291, 1292, 1393–1398, 1436, 1589, 1590, 1670, 1742, 1884, 1885, 1919, 1930, 1942, 2011, 2027, 2033, 2049, 2077, 2391, 2516, 2566, 2567, 2592, 2625, 2636, 2968, 3328, 3383, 3428, 3538, 3659, 3709, 3722, 3812, 3858, 3883, 3891, 4023, 4199, 4380, 4565, 4600, 4734, 4742, 4800, 4967, 4989, 5079, 5564, 5686, 5943, 5985, 6789, 6836, 6925, 6948, 7029, 7141, 7175, 7315, 7413, 7415, 7670, 8119, 8157, 8243, 8869, 9119, 9126, 9137, 9234, 9346, 9355, 9356, 9394, 9483, 9823, 9900, 9922, 10083, 10162, 10236, 10351, 10373, 10722, 10880, 10963, 10999, 11103, 11284; Dybów 6939; Kaszczorek 3746; Mokre 10407; parafia 3528; powiat 9393, 10162; Rubinkowo 2492, 3883
- Toruń Włodzimierz 3204, 3239, 3243, 3326
- Toruńska diecezja 1290, 1291
- Toruński modernizm 3883
- Toruńskie Studia Bibliologiczne* 357
- Torzewski Marian 9524
- Toscani Adalbert, współpr. 10258
- Touraine Alain 10436
- Tourout Johannes 4043
- Towalski Rafał 1112–1114
- Towarnicka Izabela 3664; tł. 2678
- Towarzystwo Lekarskie Krakowskie 4501
- Towarzystwo Miłośników Lwowa i Kresów 454
- Towarzystwo Naukowe Krakowskie 8798
- Towgin Konstanty 7995
- Towiański Andrzej 5188
- Tożsamość kobiet w Polsce 2402, 2403
- Tożsamość – pamięć historyczna – idee 8799
- Traba Robert 910, 2607, 9900, 11144; przedm. 9900; red. 5213, 9900
- Tracki Krzysztof 6062
- Tracz Alicja, przedm. 4433
- Tracz Bogusław 1731, 4725, 9965, 10518, 10603, 10878, 11126–11128; współpr. 844
- Tracz Grzegorz 4433; przedm. 4433
- Tracz Marek 2580
- Tracz Szymon 5034
- Traczyk Edward 10130
- Traczyk Zygmunt 11129
- Traczykowski Dominik 3059
- Tradycja kozielskiego średniowiecza 5187
- Tradycja retoryczna w kulturze oświecenia i romantyzmu 5188

- Tradycje i nowoczesność. Początki państwa polskiego 7158
- Tradycje szlacheckie we współczesnej kulturze polskiej 5189
- Tradycje śląskiej kultury muzycznej 4072
- Trafalski Grzegorz 1563, 8800; rec. 1267
- Trafimczyk Anatol' 10120
- Tragedia Górnośląska 11130
- Trajdos Tadeusz Mikołaj 89, 89, 2034, 2489, 4845, 5037, 5084, 6187, 6411, 6464, 6544, 6632, 6853, 7164, 7840, 8801
- Transcarpathian influences in the early neolithic of Poland 6767
- Transfer und Vergleich 5190
- Trapoli Maciej 3622
- Trapszyc Artur 1448, 2444, 2492
- Trat'ák Elena 4300
- Tratsák Volga 2352
- Traverso Enzo 2600
- Trawicka Ewa, przedm. 6812; red. 6812
- Trawińska Irena, wyd. 9836
- Trawińska Maria 3165
- Trawniki, pow. świdnicki, woj. lubelskie; obóz 9854
- Trąba Mariusz 6379, 6599
- Trąbka Jan Jakub 5407
- Trąbki Małe, pow. gdański 8160
- Trąbski Maciej 7625, 7841; przedm. 7625; rec. 6589; red. 178, 7625
- Trąmpczyńscy, rodzina 5561
- Trąmpczyński Henryk 5561
- Treasures of art 1611
- Treblinka, pow. ostrowski, woj. mazowieckie; obóz 847, 2707, 9728, 9810, 9971
- Trebnia-Staszel Stanisława 5191; red. 140
- Treder Jerzy 3411
- Treichel Alexander 2430
- Treit Marta 30, 2441
- Trejber Kazimierz Andrzej 6607
- Trejnowska-Supranowicz Renata 2403
- Trembecki Stanisław 2593, 3295
- Trembicka Krystyna 10997
- Trembowa, Ukraina; powiat 3622
- Trembski Jakub 7636
- Trendak Ilona, wyd. 3088
- Trenerowski Kazimierz 3511
- Trentowski Bronisław 2835
- Trepka Tomasz 11131, 11132; rec. 10172
- Tretter Jan 6545
- Trębacz Michał 5935, 9123; wyd. 9667, 9838
- Trębacz Zofia, wyd. 9667
- Trębicka Ludwika 9599
- Trębicki Kazimierz 10974
- Trębska Małgorzata 3204, 7842
- Trimble Lee 10121
- Trimble Robert M. 10121
- Trimonienè Rita Regina 7159
- Trippin Teodor 3350, 8632
- Triškaitė Birutė 7843
- Trocewicz Sofroniusz 8823
- Trocha Bogdan, red. 3273
- Trochenbrod-Zofiówka, nieistniejąca wieś na Ukrainie 2574
- Trocka-Klechniowska Irena 2645
- Trockie województwo 3798
- Troebst Stefan 5196
- Trojan Krzysztof 11133
- Trojanowiczowa Zofia 6247–6249; przedm. 10975; red. 10975
- Trojanowska Anna 5458, 8157, 8802
- Trojanowska Marta 2048
- Trojanowski Michał 11134–11136; rec. 9468
- Trojanowski Wojciech 10974
- Trojanowski Zygmunt 3337
- Trojanów zob. Sochaczew
- Trojański Jan Kajetan 3104
- Trojański Piotr 1080, 1182, 9894
- Trojecki Marcin 10878
- Trojnicka Małgorzata 5531
- Trojnar Zbigniew 4502
- Troki, Litwa 5558, 7931
- Troll Mateusz 2297, 7844
- Tropiło Jan 2882
- Trosiak Cezary 2404
- Troszyn Polski, pow. plocki 10159
- Troszyński Marek 398, 3195
- Trościński Grzegorz 3294, 3322; red. 3294, 3295
- Trubas Michał 4817, 4827
- Trubicka Hanna 3223
- Truchlińska Bogumiła 2847
- Truchman Mariola, współpr. 2795
- Trudzik Artur 10974
- Trukszyn Alicja 6632
- Trupinda Janusz 2028, 3722, 3729, 3893, 4760, 6938, 6939, 7160; polem. 6938; rec. 3882; red. 1670
- Trusewicz Jan Zygmunt 10856
- Truskolasy, pow. kłobucki 9009
- Truso, nieistniejąca osada nad Zatoką Gdańską 7047
- Truszczyński Marek 11137
- Truszkowski Andrzej 1489
- Truszkowski Jan 9797
- Truś-Bakalarz Agnieszka 1461, 3456
- Truty Tadeusz 11457
- Trybała Marzena 4001
- Trybała-Zawiślak Katarzyna 6738, 6768
- Trybuna Ludu 10450, 11148
- Trybuna Mazowiecka 11010
- Trybuś Jarosław, oprac. 2324; przedm. 1765
- Trybuś Krzysztof 6248; przedm. 3299
- Trybuś Luiza 9363
- Trychoń-Cieślak Katarzyna, tl. 7325
- Trycjusz Jan 3548
- Tryczyk Mirosław 10122
- Tryde, Szwecja 6963
- Trydent, Włochy 2071; sobór 7435
- Tryjarski Edward 2688
- Trylowska Wilhelmina 10392
- Trynkowski Jan 3326
- Trytek Tadeusz, red. 8783
- Trzaska Katarzyna 2663
- Trzaskalik-Wyrwa Małgorzata 4073
- Trzaskowska Grażyna, przedm. 10279; wyd. 10279
- Trzciana zob. Trzciano
- Trzcianka, pow. czarnkowsko-trzcianecki 2408, 10319, 10969
- Trzciano, pow. kwidziński 1166
- Trzciel, pow. międzyrzecki 6498, 6635
- Trzcińska-Polus Aleksandra 2685, 2849, 11458; przedm. 2849; red. 2849
- Trzcińska Barbara, oprac. 1821
- Trzcińska Danuta, oprac. 26
- Trzcińska Krystyna 2615
- Trzcińska Maria 10123
- Trzcińska-Kamińska Zofia 8293
- Trzciński Andrzej, rec. 419; red. 2693
- Trzciński Łukasz 2615
- Trzciński Maciej 2615, 4614, 4755; red. 1623
- Trzeba by jeszcze powiedzieć 6552
- Trzebiatów, pow. gryficki 6547, 6812, 10637
- Trzebiatów – spotkania pomorskie 6547
- Trzebica, pow. buski 10430
- Trzebień, pow. stargardzki 7086
- Trzebieślawice zob. Dąbrowa Górnicza
- Trzebiński Andrzej 10127
- Trzebiszyn, pow. kłobucki 6462
- Trzebnica, woj. dolnośląskie 3639, 3861, 6636, 7155
- Trzebowianie 7005
- Trzebowniko, pow. rzeszowski 602, 4946
- Trzebuchowski Paweł 4727
- Trzebuska, pow. rzeszowski 2995
300. rocznica konsekracji kościoła franciszkanów-reformatów w Jarosławiu 5085
- Trzeci ogólnopolski kongres studentów i doktorantów Historii Sztuki 3619
- III Rzeczpospolita Polska 1990–2016. 11459
- Trzeciak Bohdan 4261
- Trzeciak Józef 6250
- Trzeciak Małgorzata Ewa 5177
- Trzeciakowski Lech 6251
- III Łódzkie Spotkania Studentów Historii Sztuki 3620
- Trzecicki Maciej 2510, 4227, 6868; red. 6746, 6868
- Trzeciесcy, rodzina 5228
- Trzemeszno, pow. gnieźnieński 2602, 8012, 9016

- Trzempnica, pow. piotrkowski 6663
 Trzeszczkowsy, rodzina 5346
 Trzeszczkowska Alfreda 10036
 Trzeszczkowska Zofia z Mańkow-
 skich 3374
 Trzeszczyńska Patrycja 2580, 5220,
 6355
 Trzeszkowice, pow. świdnicki,
 woj. lubelskie 6756
 Trzewik Michał 2309
 Trzęsicki Kazimierz 2709
 Trzmadel Jacek 5931
 Trzupiek Józef 6252
 Trzy dyrektywy MSW dotyczące
 zadań resortu 10393
 35. rocznica strajku w Wyższej Ofi-
 cerskiej Szkole Pożarniczej 10394
 XXX-lecie Instytutu Gospodarki Su-
 rowcami Mineralnymi i Energią
 Polskiej Akademii Nauk 399
 30 lat – Pszczewski Park Krajobra-
 zowy 4503
 XXXV lat strajków i powstania So-
 lidarności 10395
 XIII Konferencja kaszuboznawcza
 5738
 Tschammer Jan 7458
 Tscherning David 5287
 Tsekou Katerina 10977
 Tu byli, tu pracowali 5525
 Tu wszystko było inne 9011
 Tubacki Hubert 2412
 Tubaj-Bober Anna 3884
 Tuchola, woj. kujawsko-pomorskie
 913; Rudzki Most 10162
 Tucholski Zbigniew 729, 5693
 Tucholskie Bory 2615, 3793
 Tuchów, pow. tarnowski 4986,
 6637
 Tucka-Marek Agata 5979
 Tucznawa zob. Dąbrowa Gór-
 nicza
 Tuczyn, Ukraina 9855
 Tuhačevskij Mihail Nikolaievič 9487
 Tuhan-Taurogiński Bolesław 6253
 Tuksar Stanisław 4074
 1413 m. Horodlës aktai 7161
 Tulik Jan 3248
 Tuliszków, pow. turecki 3820,
 8148
 Tułaczko Wilhelm 6254
 Tułodziecki Edward 5268
 Tułodziecki Felicjan 5268
 Tułodziecki Henryk 5268
 Tumińscy, rodzina 6255
 Tumińska Adelgund Kunigunda 6255
 Tumolska Halina 5221
 Tunia Krzysztof 4433, 10061
 Tuori Riikka 1424
 Tur-Marciszek Katarzyna 2035,
 2036, 3621, 11138
 Turakiewicz Agnieszka, tł. 2699
 Turcja 573, 832, 1449, 2179,
 2182, 2326, 2544, 2548, 2573,
 2585, 2633, 2635, 2688, 3121,
 3350, 3622, 4690, 4806, 4809,
 5034, 5079, 7256, 7482, 7484,
 7560, 7562, 7633, 7725, 7855,
 7869, 8522
 Turcza Karolina 8157
 Turczyn Jan 5936
 Turczyn Katarzyna 1138
 Turczyńska Jaga 2145
 Ture von zur Mühlen Bernt 2845
 Tureczek Marcei 2048, 3885, 3886,
 4228, 4794, 6476, 6497, 6498;
 oprac. 2093; przedm. 6498; red.
 6498
 Turek, woj. wielkopolskie 11048;
 powiat 2352, 2375
 Turek Dariusz 11139
 Turek Jacek 10124
 Turek Jakub 2167
 Turek Jerzy 6256
 Turek Krystyna 6599
 Turek Laureta 5086
 Turek Marcin 5609
 Turek Wojciech 8614
 Turek-Tarnawski Olgierd 5233
 Turkawska Magdalena, red. 6591
 Turko Ryszard 4504
 Turkowski Romuald 4642, 4689,
 4690, 4697, 6581, 6582, 8064,
 11140, 11141
 Turno Helena z Kwileckich 3332
 Turno Wincenty 3332
 Turobin, pow. biłgorajski 3603
 Turos Maria Joanna 2787, 4487,
 8833
 Turowicz Jerzy 5121
 Turowski Kamil, współpr. 9769
 Turowski Leszek 9525
 Turowsko-pińska diecezja
 7856
 Turów, pow. wrocławski 6638
 Turówka, Ukraina 9840
 Turyn, Włochy 10902
 Turystyka akademicka 3060
 Turzański Marian 11399
 Turze Pole, pow. brzozowski 6639
 Turze Pole. Dziedzictwo historyczne
 i kulturowe 6639
 Turzeński, pow. sanocki 2145
 Turzo Jan 2048
 Turzyna Maria 8365
 Turzyn, pow. częstochowski 6463
 Turzyniecki Jan 5427
 Tuschinski Abraham I. 6257
 Tusińscy, rodzina 5304
 Tusiński Piotr A. 4642
 Tuszewicki Marek 8157
 Tuszyn, pow. łódzki wschodni 6640
 Tuszyńska Agata 3307
 Tuszyńska Małgorzata 7054
 Tuszyński Bogdan 5526
 Tuszyński Krzysztof 4261
 Tuszyński Michał 11142
 Tuszyński Wiesław Jan 6469, 10396
 Tutaj Anna 11143
 Tutak Kinga 3457
 Tutałak Ewa 7845
 Tuwim Irena 6258
 Tuwim Julian 1158, 3221, 7645
 Tuz Adam, tł. 9617
 Tuz Dariusz 6408
 Twardecki Piotr, red. 5043
 Twardo Stanisław 8562
 Twardowska Kamila 6229; rec. 9595
 Twardowski Jan 2629, 10127
 Twardowski Kazimierz 3059, 7945,
 8046
 Twardowski Maciej 6679, 6679,
 6680
 Twardowski Romuald 9012
 Twardowski Samuel 2578
 Twardy Juliusz 6773, 7180
 Twardzik Waclaw 3993
 Twaróg Janina Barbara 5170
 Twaróg Zbigniew 4140
 Twer (Kalinin), Rosja 5540
 Twierdza Zamość 4828
 Tworek Artur 10633
 Tworek Józef 7846
 Tworkowska-Szymańska Janina 3061
 Tworkowski Przemysław 7065
 Twórcza polskiego regionalizmu 6047
 Tybor Adam 5564
 Tyborowski Witold, przedm. 6438;
 red. 6438
 Tybulewicz Albin 6259
 Tyburski Marek 6575
 Tyburski Włodzimierz 2789
 Tych Feliks 6260
 Tychowa Lucyna 9013
 Tychy, woj. śląskie 3840
 Tyczyn, pow. rzeszowski 8784
 Tyczyńska Ewa 2686
 Tyczyński Antoni 8852
 Tyczyński Zbigniew 4149
 Tygielski Wojciech 2884, 2886;
 red. 5447
 Tygodnik Ilustrowany 8301, 8508,
 9362
 Tygodnik Kępiński 10960
 Tygodnik Kulturalny 4642
 Tygodnik Literacki 3241
 Tygodnik Nadwiślański 4308
 Tygodnik Opawski 3442
 Tygodnik Petersburski 4483
 Tygodnik Polski 8259
 Tygodnik Powszechny 4698, 5121,
 10746
 Tygodnik Siedlecki 3486
 Tygodnik Solidarność 11241
 Tygodnik Warszawski 4698, 4734
 Tygodnik Wileński 3295
 Tyka dół, pow. kaliski; Szaro-
 min 6941
 Tykarska Aleksandra 2835
 Tykocin, pow. białostocki 2855,
 3675, 7279
 Tylek Maciej, tł. 7952
 Tylicka Teresa 1919, 7847, 8803
 Tylicki Jacek 1919, 3622, 7847
 Tyłko-Dobrzański Kazimierz 3328

- Tylkowski Jacek 3040
 Tylmann Karol 6468
 Tylmanowa, pow. nowotarski 6641
 Tylusińska-Kowalska Anna 2545
 Tylza-Janosz Marta 6436; red. 6436
 Tylża zob. Sowieck
 Tył Dariusz 4816
 Tym Juliusz S. 2633, 9526, 10034, 10075, 10125; oprac. 8905; przedm. 8905
 Tymbark, pow. limanowski 3792
 Tymcio Leszek 6261
 Tymczasowa instrukcja dotycząca nowych form dokumentowania pracy operacyjnej Służby Bezpieczeństwa 10397
 Tymienie, pow. zduńskowski 5227
 Tymieniecki Kazimierz 5392
 Tymieniecki Seweryn 2615
 Tyminska Ada 7162
 Tymiński Jan 1038, 1492; red. 164
 Tymiński Maciej 10717
 Tymochowicz Mariola 434, 2414
 Tymosz Stanisław 1041
 Tymoszycy, rodzina 9828
 Tynec zob. Kraków
 Tyniowice, pow. jarosławski 6039, 6040
 Tynne, Ukraina 10108
 Tyrąski Eugeniusz 9824
 Tyrała Robert 1695
 Tyrański Władysław, uzup. 10247; wyd. 10247
 Tyrchan Mikołaj 1039
 Tyrmand Leopold 2548, 6262, 11093
 Tyrowicz Marian 1177, 3408
 Tyrpa Anna 3104
 Tyrszeliny, pow. nowosolski 6445
 1956 (nieco) inne spojrzenie 11144
 1968/PRL/teatr 11145
 1966 – Milenium chrztu Polski prymasa Stefana Wyszyńskiego 11146
 1863. Album pamiątek 1881
 1050. rocznica chrztu Polski 5087
 1050-lecie chrztu Polski 5088
 Tyszka Adam 3314
 Tyszka Juliusz 4003
 Tyszka Paweł, red. 2379
 Tyszka Przemysław 6929
 Tyszkiewicz Barbara 11093
 Tyszkiewicz Jakub 10052
 Tyszkiewicz Jan 2052, 2697, 4690, 6964, 11248
 Tyszkiewicz Magdalena 5527; oprac. 5527
 Tyszkiewicz Michał 8343
 Tyszkiewiczowie, ród 1638, 5527
 Tyszkiewiczówna Anetka zob. Potocka Anna z Tyszkiewiczów
 Tyszko Andrzej 1882
 Tyszko Józef 9798
 Tyszkowska Krystyna, wyd. 9813
 Tyszkowski Paweł 4235
 Tyszler Lubomira 75, 630, 830, 2615, 6684, 6758, 6769, 6772; przedm. 6684; red. 313, 6684
 Tyszowce, pow. tomaszowski, woj. lubelskie 3221, 8210; dekanat 7438
 Tytko Marek Mariusz 3016
 Tyzenhauz Antoni 1016
 Tzur Stella zob. Zylbersztajn-Tzur Stella
 U Świętego Rafała w Radomiu 5089
 Ubelski Aleksander 7480
 Ubertowska Aleksandra 3292
 Ubiory na dworze króla Jana III Sobieskiego 1766
 Ubych Urszula 1146; współpr. 439
 Ubysz Mieczysław 10127
 Uchanie, pow. hrubieszowski 3606
 Uchodźstwo polskie w Rosji 1883
 Uchowicz Katarzyna 3799, 3883; oprac. 3553
 Uchto Halina 11460
 Ucińska Agnieszka 1903
 Udel Miriam 3221
 Udział harcerstwa w odzyskaniu i zachowaniu niepodległości 3062
 Udział mieszkańców Swarzędza i okolic w Powstaniu Wielkopolskim 5528
 Udział Polskiej Akademii Nauk w rozwoju nauki w północno-wschodniej Polsce 392
 Uhrusk, pow. włodawski 10039
 Ujazdów zob. Warszawa
 Ujejsce zob. Dąbrowa Górnicza
 Ujejski Kornel 8638
 Ujma Magdalena 1253, 2602, 2634, 3610, 7848
 Ujście, pow. piski 2633
 Ukarane miasto. Radom, Czerwiec '76. 11147
 Układ polsko-niemiecki z 7 grudnia 1970 r. 10398
 Układ rodziny... 8047
 Ukmerygė, Litwa 4806
 Ukniewska Maria 3251
 Ukraina 16, 169, 479, 759, 812, 856, 867, 920, 926, 980, 1149, 1179, 1318, 1546, 2062, 2263, 2323, 2534, 2546, 2547, 2558, 2569, 2573, 2578, 2580, 2582, 2585, 2588, 2594, 2599, 2601, 2603, 2607, 2608, 2623, 2645, 2655, 2656, 2663, 2670, 2679, 2735, 2753, 2799, 2905, 2988, 3134, 3221, 3223, 3282, 3314, 3328, 3374, 3409, 3530, 4009, 4116, 4483, 4657, 4658, 4665, 4688, 4709, 4724, 4729, 4737, 4751, 4769, 4809, 4843, 4953, 5112, 5125, 5127, 5856, 6355, 6547, 6924, 7425, 7645, 7657, 7733, 7765, 8064, 8071, 8087, 8185, 8272, 8350, 8365, 8411, 8446, 8474, 8510, 8518, 8548, 8557, 8573, 8606, 8628, 8629, 8637, 8768, 8774, 8779, 8785, 8799, 8822, 8905, 8970, 9002, 9044, 9057, 9090, 9095, 9279, 9303, 9321, 9341, 9349, 9367, 9387, 9448, 9472, 9482, 9485, 9526, 9701, 9764, 9817, 9822, 9850, 9857, 9870, 9967, 10038, 10048, 10052, 10078, 10129, 10158, 10275, 10297, 10341, 10374, 10426, 10560, 10714, 10828, 10930, 10974, 11035, 11071, 11086, 11203, 11204, 11266, 11275, 11306, 11333, 11460, 11474, 11477; Południowo-Wschodnia 5176; Sowiecka 9401; Zachodnia 1898, 9114
 Ukraina i Białoruś 2601
 Ukraińskie nacjonalistyczne organizacje w gody Wtoroj mirovoj wojny 9799
 Ul'janovskij Vasil' Īrinarhovič 8822
 Ulanowska Stefania 3334, 3334
 Ulanowski Krzysztof 9527
 Ułaśczyk Mikołaj 999
 Ulatowski Łukasz 917
 Ulatowski Maria 7744
 Ulewicz Tadeusz 2775, 5407
 Uliasz Stanisław 582
 Ulicka Zofia 9800
 Ulicki Bogdan, wyd. 9800
 Ulicki Bogusław 7849
 Uličníy Ferdinand 7163
 Ulitzka Carl 2845
 Uljasz Adrian 3335, 3409, 6009, 8365, 8804, 8805, 9528; wyd. 8961
 Ulmowie, rodzina 1538, 1539
 Ulów, pow. tomaszowski, woj. lubelskie 6740
 Ulryk von Jungingen 2569
 Umedy Ryoch 2683
 Umedy Yoshiho 2683
 Umieńscy, rodzina 2143
 Umińska Bogumiła 1089, 4529–4532, 6373, 10126; red. 4529–4532
 Umińska Wanda 1648
 Umińska-Tytoń Elżbieta 3098, 3171
 Umiński Janusz 4140
 Umiński Józef 5090
 Umiński Wacław 102, 5756, 8806; red. 235
 Underhill Karen 3221
 Unger Leopold 10220, 10399
 Ungler Florian 3403
 Unglerowa Helena 3139
 Unia brzeska i jej konsekwencje 1725
 Unia horodelska 7164
 Uniejów, pow. poddębicki 170, 2269, 2614, 2635, 3502, 6870,

- 7186, 7320, 8752, 9100, 11346; region 9832
- Unieście zob. Mielno
- Uniłowski Krzysztof 11390
- Unisławski Basen 2592
- Uniszki Zawadzkie, pow. mławski 1577
- Uniwersyteckie kształcenie bibliotekarzy 3063
- Uniwersytet Jana Kazimierza we Lwowie 3064
- Uniwersytet w Białymstoku in statu nascendi 10400
- Untermann Matthias 2321
- Unverricht Gustav 2548
- Uposażenie parafii Małogoszcz 7313
- Uppsala, Szwecja 6787
- Ural 1170, 10045
- Uratować pamięć 9801
- Urban IV, papież 7065
- Urban Gabriel Piotr 11148
- Urban Jacek 908, 1202, 5080, 5091, 5092, 8654
- Urban Jerzy 10334, 10827
- Urban Joanna 6770
- Urban Justyna, rec. 2708
- Urban Renata 4102; przedm. 4116, 4159; red. 4116, 4159
- Urban Rudolf 2685
- Urban Stanisław 5407
- Urban-Toczek Anna 2663
- Urbanek Adam 4415
- Urbanek Bożena 2787, 4387; red. 4487
- Urbanek Grzegorz 4794, 6498; red. 4794
- Urbanek Jan 8807
- Urbanek Joanna 64, 810
- Urbanek Mariusz 1417; przedm. 6016; red. 6016
- Urbanek Michał Władysław 6263
- Urbaniak Alina z d. Burchard 6580
- Urbaniak Miron 4505, 6456, 6612, 8808
- Urbaniak Violetta 4506; red. 1088
- Urbaniec Agnieszka 1629
- Urbaniec Arkadiusz 3642
- Urbanik Alicja 2402
- Urbanik Andrzej 4507
- Urbanik Jadwiga 1774; red. 1774, 1983
- Urbanik Monika 2881, 4507
- Urbanistyka w gospodarowaniu przestrzenią 3887
- Urbanowski Bohdan 2835, 4636, 5984, 6062, 10127
- Urbanowicz Adam Andrzej 9529
- Urbanowicz Beata 2643, 3196, 8809
- Urbanowicz Krzysztof 6454
- Urbanowicz Witold 2605, 9802
- Urbanowski Maciej 3262, 4698, 10961; przedm. 3262; red. 3262
- Urbańczyk Michał 1040, 4726
- Urbańczyk Przemysław 6746, 6824, 6868, 6964, 7165, 7166; przedm. 6868; red. 6746, 6868
- Urbańscy, rodzina 5529
- Urbańska Bożena 1523
- Urbańska Joanna 2412
- Urbańska Kazimiera 9803
- Urbańska Monika 3336
- Urbańska Paulina 3352
- Urbańska-Łosińska Alina 7021
- Urbański Antoni 1903
- Urbański Bartłomiej 11441
- Urbański Jerzy 5529
- Urbański Leon 3443
- Urbański Marek 6584
- Urbański Piotr 4986, 7406, 7435; red. 4986
- Urbański Stanisław 5093
- Urbański Zygmunt, pseud. Iskra 10039
- Urbarz majątku Ciochowice 7314
- Urbaś Michał 1739, 11388
- Urbino, Włochy 7650
- Urgacz Maria 8181
- Urjasz-Raczko Matylda 7853
- Urlik Janina 5310
- Urlińska Maria Marta 9513
- Urmański Antoni 7167
- Urniał Jerzy 4115
- Uroczystości jasnogórskie 3 maja 1968 r. 10401
- Uroda 4630
- Uroda Józef 4022
- Uroż, Ukraina 7950
- Ursus zob. Warszawa
- Ursus. To tutaj wszystko się zaczęło 10402
- Urszula Ledóchowska, św. 9510
- Urszulanki 10565
- Uruszczak Wacław 788, 788, 1041, 4586, 4604, 5720, 7168; rec. 4580; wyd. 7248, 7251
- Urwanowicz Jerzy 2594, 7875; rec. 9649
- Urzecze, mikroregion na Mazowszu 2476
- Urzednicy Wielkiego Księstwa Litewskiego 2648
- Usakiewicz Edward 3658
- Usakiewicz Karol 10128
- Usiekiewicz Janina 5130
- Uško Valentin Leonidovič 5530
- Usole Syberyjskie, Rosja 8639
- Uspenskiy Boris Andreevič 786
- Ustawy Gimnazjum Toruńskiego z 1568 r. 7315
- Ustroń, pow. cieszyński; Dolny 7458
- Usurski Maciej 6181, 7850
- Uszyński Jerzy, rec. 10185
- Uście, pow. nowosolski 6445
- Uście Solne, pow. brzeski, woj. małopolskie 3791
- Uścieniec, pow. garwoliński 8847
- Uściniowicz Szymon 4760
- Uściński Krzysztof 4102
- Utracka Dorota 2643, 3332
- Utrata Irmina 4487
- Utzig Joanna 3541
- Uwarunkowania i plany rozwoju turystyki 3065
- Uzarczyk Kamila 4508
- Uzbekistan 9631, 9655
- Uzdowski Marian 4625
- Uziembło Bogusław 1884, 1885
- Uziembło Romualda 2636
- Uziębło Lucjan 7995
- Użytki w sztuce i literaturze 3337
- Vabiščevič Oлександр Nikolajevič 2547
- Vaculík Jaroslav 2780
- Vadovas po Lietuvos Didžiąją Kuni-gaikštystę 3888
- Vaičėnonis Jonas 8510
- Vaišvilaitė Irena, red. 3888
- Vajskebr Jan 10009
- Valde-Nowak Paweł 6771
- Válkí gístaryčny atlas Belarusi 2331, 2332
- Valionienė Oksana 5094
- Váľková Maciejewska Monika 2780
- Vall Michał du 5407
- Valov Jiří 2549
- Vancouver, Kanada 5526
- Vaníček Vratislav 7158
- Varga Endre László, wyd. 8062, 8921
- Varia Mediaevalia 7169
- Várnai Dorota 7881
- Varnava Rusłana 4044
- Varonič Tat'ana 4300
- Vaščenko Volodimir 2048
- Vasiliovič Nahnbida Ruslan 2585
- Vaškevič Andrėj, wyd. 7934
- Vassileva-Karagoyzova Svetlana 11461
- V'ätrovíč Volodimir 10129
- Vaturi Anat 7419
- Veaux Erik 2727
- Veli bej Jedigar 4829
- Velička Tomáš 7170
- Velis quod possis 3622
- Velickienė Asta, wyd. 7253
- Verbum 3442
- Verden, Niemcy 10627
- Verdi Giuseppe 3311, 8112
- Versteegh Pien 2758
- Vesalius Andreas 3383
- Via viatores quaerit 2602
- Victor R. Greene (1931–2014) 1042
- Vida Marco Girolamo 2059
- Vignau-Wilberg Peter 3622
- Vilimas Darius 7851
- Viliūnas Dalius 3066
- Vilniaus ir Žemaičių katedrą kapitulą statui 2536
- Vincenz Andrzej 4737, 10403
- Vincenz Stanisław 2473, 2789, 3188, 3221, 3223, 3270, 3319, 10403
- Vinci Leonardo da 3514
- Vinikaitis Viktoras zob. Winikajtis Wiktor
- Vinničenko Oksana 2578, 2687

- Vinničenko Oleskij 2578
 Vinogradska Galina 2679
 Viri excellentes 4509
 Vitvič'kij Vasil' 4737
 Vleuten Lotte van der 2504
 Vlha Marek 8810
 Vogel Benjamin 1557, 4042, 4060
 Vogel Debora 3504
 Vogler Hans-Udo 6547
 Vogler Marlene 6547
 Voigt Felix Alfred 2545
 Voit Joanna 1543
 Vojáček Ladislav 2780
 Vojtovič Leontij 7171
 Volckmar Mikolaj 3134
 Volkov Aleksej Ūr'evič 11462
 Vološin Ūrij 2578, 7852
 Vorel Petr 2544, 2549, 7420
 Vos Maarten de 3727
 Vovnenko Irada Tofikovna 3270
 Vozsnak Gabriela 8703
Vremennik' Stavropigijskogo Instituta 8365
 Vyšniauskas Arūnas 2547
 Vzájemný obraz souseda v polských a českých školních učebnících 1043
 W cieniu walczących imperiów 8811
 W czterdziestą rocznicę Powstania Styczniowego 8048
 W czwartek o szesnastej 1417
 W dialogu z historią, polityką i kulturą 6206
 W dobrych zawodach wystąpiłem 5095
 W 90. rocznicę założenia Dzielnicy I Związku Polaków w Niemczech 9530
 W Galicji i nad Soczą 8812
 W gdańskim ogrodzie muz 1671
 W hołdzie wielkości Szafera 2848
 W kręgu apokryfów 3338
 W kręgu dawnej polszczyzny 3166, 3167
 W kręgu historii i archiwistyki 2649
 W kręgu iluzji i realiów 4727
 W kręgu myśli Władysława Czaplińskiego 1044
 W kręgu ukrainoznawstwa 2603
 W mieście, co było mi rajem 6484
 W mieście mojego dzieciństwa 6485
 W oczach wroga... 9804
 W 15-lecie niepodległości 9014
 W Polsce i poza jej granicami 3493
 W poszukiwaniu innej historii 2604
 W przestrzeni Południa 7853
 W rycerskim obozie 1737
 W sieci 11149
 W służbie nauki, wychowania i wartości 5531
 W służbie Rzeczypospolitej 4830
 W służbie Śląska, Polski, Europy 2849
 W trybach systemu 10404
 W walce o wolność i niepodległość Polski 4831
 Waage Ursula 9805
 Wach Dariusz 874
 Wachalowicz-Kiersztyn Maria Dominika 1634
 Wachnowska Hanna, wyd. 8063
 Wachoń Szymon 7854
 Wachowiak Anna 5217
 Wachowiak Mirosław 2033, 3464
 Wachowicz Barbara 1752, 5532, 5533
 Wachsmann Nikolaus 4728
 Wachulec Bartosz, rec. 2590
 Waclaw II 2635, 7001
 Waclaw III Prostackek, książę rybnicki 7117
 Waclawik Beata, red. 3814
 Waclawski Jan 3889
 Waczkat Andreas 4042
 Wade Harry 9214
Wadoviana 358
 Wadowice, woj. małopolskie 39, 358, 1591–1593, 2664, 2890, 3067, 3418, 4881, 5244, 7987, 9543, 10194, 10267; region 6305, 11025
 Wadowice Górne, pow. mielecki 9739; gmina 6642
 Wadowickie Gimnazjum oraz Liceum – znane i nieznanne 3067
 Wadowita Marcin 5034
 Wadowska Aneta 3311
 Wadył Sławomir 777, 7172
 Waga Szymon Teodor 3427
 Wagner Anna 5534
 Wagner Arkadiusz 3383, 3395, 3458–3460; przedm. 3383; red. 3383; współpr. 1393
 Wagner Barbara 2015, 4642, 4690
 Wagner Katarzyna, red. 2510
 Wagner Marek 2062, 2578, 2633, 4806, 4818, 7560, 7855
 Wagner Mathias 11150
 Wagner Richard 3619
 Wagnr Tomasz 817, 2037, 3840, 6463
 Wahl Aron 6264
 Waingartner Przemysław 715, 2513, 4729, 4747, 8813, 9531, 9532, 11463; rec. 2604, 4611, 4721, 6583, 8720, 9602, 10176; red. 4747
 Wajda Andrzej 3958, 4004, 6265, 6265, 11145
 Wajler Anna, oprac. 1674; współpr. 5551
 Wajnikonis Roman, fot. 1838
 Wajroch Agnieszka 2490; rec. 1043
 Wajs Bronisława, pseud. Papusza 2643
 Wajs Hubert 1187, 2104
 Wajs Maciej, red. 11302
 Wajselfisz Sonia 5376
 Wakijów, pow. tomaszowski, woj. lubelskie; parafia 7438
 Waksmund, pow. nowotarski 4510, 10104
 Waksmund Ryszard 3997
 Waksmundzka-Hajnos Monika 2850, 5458
 Waksmundzki Andrzej 2850
 Waksmundzki Jacek 4510
 Wal Anna, rec. 9611
 Walachowicz Jerzy 7173
 Walak Bogumiła 3084
 Walanus Wojciech, red. 3542
 Walasek Grzegorz 1454
 Walasek Stefania 3084, 3428, 8814; red. 3017
 Walaszczyk Kazimierz 4127
 Walaszek Adam 1045, 2580, 4713
 Walat Wiesław 6577
 Walawender Diana 2635
 Wałag Ewelina 3252
 Walczak Aleksander Hubert 10405
 Walczak Bartosz M. 1968, 3669
 Walczak Bogdan 737, 743, 3098, 3112, 3146, 3166, 3168, 3171, 3339, 4884, 5079, 5408; rec. 2363, 3457
 Walczak Dariusz 8815, 10130
 Walczak Henryk 1046, 2554, 4834, 9349; red. 1126, 4834
 Walczak Jan 5215
 Walczak Karol 5151
 Walczak Krzysztof 1351, 2554, 3409, 3427, 3442, 6272, 8066, 9469; rec. 4873
 Walczak Marek 2544, 3506, 3541, 3606, 3622; przedm. 3541; red. 3541, 3542
 Walczak Marian 6266; red. 256
 Walczak Mirosław 5535, 10131
 Walczak Wojciech 7856
 Walczak-Duraj Danuta 11464
 Walczak-Niewiadomska Agata 48; red. 5492
 Walczakowie, rodzina 10054
 Walczewski Leopold 9795
 Walczyk Leszek 9533
 Walczyk Piotr 8816, 11004
 Walczyna Filip, red. 3802
 Waldemar IV Atterdag, król Danii 6366
 Waldemar II Zwycięski, król Danii 6366
 Walden Artur 7857
Waldenburger Heimatbote 3442
 Walecki Waclaw 3254, 3414; oprac. 3414; przedm. 5449; red. 7
 Walenciak Robert 10333; współpr. 10333, 10334
 Walendowski Tadeusz 10354
 Walenta Krzysztof 2615
 Walentyn Garbaty, książę czeski 2544
 Walentynowicz Katarzyna, il. 1602
 Waleczczak Radosław 2697
 Walewander Edward 2555, 3200, 4302, 5531; przedm. 9713; rec. 2717, 2759, 5131, 9753, 9814; red. 5207; wyd. 5207, 9713

- Walewicz Zygmunt 10406
 Walewska Klaudia 1158
 Walewska Małgorzata 4046
 Walewski Aleksander Florian Józef 5559
 Walewski Cyprian 8402
 Wałęciuk-Dejneka Beata 2402, 4630, 8365
 Walfish Barry Dov 3504
 Walichnowski Feliks, red. 4731
 Walicki Bartosz 31, 728, 466, 602, 662, 5096, 5097, 5612, 5715, 6528, 9295, 11465; red. 305
 Walicki Franciszek 4016
 Walicki Jacek 3669; wyd. 9659
 Walicki Ryszard 6007
 Walicki Stanisław 6267
 Waligóra Bolesław 9534
 Waligóra Grzegorz 4698, 10544, 10557, 11151; przedm. 10365; wyd. 10365
 Waligóra Włodzimierz 5419
 Walim, pow. wałbrzyski 1804
 Walisch Stanisław 1652, 5649
 Waliś Grzegorz, red. 1233
 Walkiewicz Lech A. 7633
 Walkiewicz Leszek 445; red. 180
 Walkowski Grzegorz Kazimierz 7174
 Walkusz Jan 62, 412, 2766, 3461, 3793, 5025, 5098; red. 206
 Walkusz Marek 5336; współpr. 5336
 Wallach Mordechaj 4235
 Wallerstein Immanuel 799
 Wallis Kazimierz 8585
 Wallisowie, rodzina 8585
 Walmozja (Wallho), Lotwa 7899
 Walna Barbara 3040
 Walorek Marian 3328
 Walter Franciszek 6268
 Walter Magdalena 1448
 Walter Robert 10797
 Walter Stanisław 6269
 Walter-Mazur Magdalena 4042, 4075, 4986
 Waltoś Stanisław 4575, 10132; polem. 10132
 Waluga Grażyna, tł. 9075
 Walusiak Dariusz 4730
 Waluszko Cezary 5979
 Waluś Adam 4229; przedm. 6772; red. 6772
 Waluś Jan Henryk 2249, 2250, 8817
 Waluś Konrad Jan 2249, 2250, 8817
 Wałaszek Józef 5099, 6177
 Wałaszewski Zbigniew 11390
 Wałaszuk Jarosław 6373
 Wałbrzych, woj. dolnośląskie 241, 1807, 1899, 2659, 3442, 4129, 4137, 4415, 7747, 10071, 10095, 10451, 10461, 10806; Książ 10071; region 2411, 10065; Stary Zdrój 3581; Szczawienko 10759
 Wałcz, woj. zachodniopomorskie; gmina 6643
 Wałdoch Jacek 8614, 9363
 Wałęckie Pojezierze 2361
 Wałek Bożena 8818
 Wałęga Agnieszka 3010, 8749, 8819; rec. 8814, 8942, 9572
 Wałęsa Danuta 11440
 Wałęsa Lech 2583, 8969, 9714, 10333, 10334, 10433, 10827
 Wałęsa Stanisław, fot. 10309
 Wałkowska Joanna 2618
 Wałkowski Andrzej 3384, 6882; rec. 1409, 2109, 2112, 3670, 6856
 Wambierzyce, pow. kłodzki 3861
 Wanat Benignus Józef 188, 5100, 6270
 Wanat Edward 6270
 Wanat Ewelina, rec. 834
 Wanat Marek 1625
 Wancerzów, pow. częstochowski 817
 Wanda Nowakowska. Bibliografia 82
 Wandel Agnieszka 3427, 3462
 Wandewitz Heinrich 7858
 Wandycz Piotr 2754
 Wandzel Tomasz, red. 9822
 Wangrat Tadeusz 1955
 Waniak Halina 2616
 Wanicka Agnieszka 8779
 Wanicowa Zofia 3167
 Waniek Henryk 5165; przedm. 3702
 Waniek Katarzyna 751, 2924; przedm. 751; red. 751
 Wanke-Jakubowska Małgorzata 11152
 Wanke-Jerie Maria 11152
 Wańka Danuta 395, 3442, 6271, 6272, 9535
 Wańkowicz Maria 10892
 Wańkowicz Melchior 5215
 Wańkowicz Zofia 10892
 Wapel, Prus 6829
 Wapiński Roman 1047, 2645
 Warakomska Anna, red. 2545
 Warchałowicz-Kiersztyn Dominika 4420
 Warchałowski Jerzy 3503
 Warchulińska Agnieszka 11466
 Warda Anna 6663
 Warda Elwira 5101, 5102
 Warda Krzysztof 6663
 Warda-Radys Lucyna 3166
 Wardak Sebastian Bartłomiej 7881
 Wardas-Lasoń Marta 777, 3904
 Wardzyński Michał 3622, 3720
 Waręż, Ukraina 3876
 Wargawski Maciej 6868
 Warka, pow. grojecki 7168; Winiary 4304
 Warkocki Błażej 3299, 11390
 Warlikowski Krzysztof 3311
 Warmbier Agata 1153
 Warmia 203, 641, 874, 1144, 1163, 1944, 1995, 2021, 2128, 2210, 2279, 2309, 2318, 2432, 2446, 2569, 2602, 2625, 2630, 2634, 2670, 3010, 3014, 3395, 3442, 3765, 3814, 4115, 4258, 4339, 4369, 4731, 4836, 4874, 5038, 5162, 5381, 5424, 6307, 6956, 7056, 7175, 7330, 7355, 7883, 8021, 8304, 10165, 10205, 10208, 10491, 10536, 10540, 10583, 10590, 10610, 10715, 10856, 10987, 11122, 11184, 11196
 Warmia i Mazury. Czyja własność? 4731
 Warmia w Koronie 7175
 Warmińska diecezja 3902, 7175, 7328
 Warmińska-Mazurek Katarzyna 6355
 Warmińsko-mazurskie województwo 874, 3111, 3814, 11265
 Warmudzińska-Rogóż Joanna 3340
 Warmuz Antoni 9806
 Warnecka Dorothea, red. 258, 1437
 Warońska Joanna 3196; przedm. 3196; red. 3196
 Warot Paweł Piotr 11153, 11173
 Warowna Justyna 4172
 Warowny Piotr 2617
 Warpas Iłona 3290
 Warpechowski Zbigniew 3575
 Warski Ryszard 1652
 Warso Albert 5647, 11154
 Warszawa 213, 258, 381, 395, 419, 435, 628, 642, 664, 777, 814, 877, 922, 926, 1048, 1070, 1088, 1169, 1219, 1293–1303, 1333, 1399–1405, 1407, 1437, 1594–1598, 1601–1607, 1609–1613, 1716, 1743–1750, 1752–1761, 1763–1770, 1793, 1817, 1818, 1841–1843, 1850, 1863, 1877, 1886, 2008, 2015, 2022, 2033, 2042, 2049, 2217, 2253, 2265, 2289, 2324, 2385, 2456, 2460, 2510, 2512, 2545, 2548, 2554, 2568, 2593, 2607, 2623, 2635, 2675, 2676, 2680, 2698, 2712, 2774, 2784, 2789, 2799, 2812, 2818, 2880, 2882–2887, 2902, 2903, 2908, 2912, 2915, 2916, 2930, 2939, 2980, 2981, 2984, 2997, 3023, 3033, 3042, 3087, 3088, 3116, 3119, 3134, 3184, 3221, 3244, 3245, 3260, 3274, 3295, 3307, 3352, 3361, 3374, 3376, 3383, 3386, 3407, 3416, 3428, 3450, 3504, 3511, 3541, 3544, 3551, 3606, 3611, 3613, 3614, 3627–3629, 3671, 3690, 3695, 3708, 3785, 3836, 3844, 3847, 3874, 3883, 3922, 3942, 3966, 3967, 4019, 4043, 4055, 4060, 4065, 4091, 4103, 4115, 4147, 4159, 4162, 4163, 4177, 4275, 4317, 4349, 4386, 4387, 4401, 4487, 4506, 4547, 4572,

- 4612, 4614, 4690, 4722, 4725, 4789, 4834, 4911, 4942, 5034, 5138, 5159, 5172, 5176, 5211, 5238, 5290, 5376, 5397, 5404, 5406, 5445–5447, 5461, 5482, 5485, 5525, 5559, 5567, 5732, 5808, 5887, 6100, 6213, 6537, 6632, 6646, 6649, 6753, 6766, 6812, 6853, 7009, 7010, 7054, 7217, 7232, 7285, 7347, 7434, 7504, 7573, 7613, 7614, 7645, 7659, 7738, 7740, 7786, 7814, 7831, 7849, 7875, 7937, 7944, 7957, 7961, 7971, 7979, 7989, 8005, 8024, 8054, 8067, 8074, 8083, 8101, 8107, 8147, 8157, 8178, 8274, 8303, 8326, 8338, 8342, 8364, 8370, 8412, 8448, 8462, 8488, 8528, 8557, 8563, 8642, 8684, 8685, 8712, 8715, 8724, 8729, 8742, 8749, 8761, 8767, 8804, 8815, 8830, 8833, 8853, 8879, 8882, 8893, 8909–8911, 8925, 8927, 8945, 8947, 8955, 8964, 8969, 8973, 8977, 9003, 9010, 9013, 9060, 9105, 9123, 9161, 9238, 9268, 9336, 9344, 9349, 9355, 9389, 9390, 9406, 9419, 9454, 9479, 9483, 9542, 9550, 9578, 9587, 9593, 9611, 9624, 9627, 9632, 9640, 9668, 9672, 9690, 9699, 9702, 9714, 9717, 9732, 9738, 9752, 9770, 9791, 9811, 9824, 9830, 9831, 9836, 9837, 9839, 9878, 9879, 9891, 9894, 9898, 9920, 9936, 9950, 9972, 9994, 10013, 10042, 10058, 10079, 10088, 10109, 10114, 10127, 10130, 10150, 10156, 10157, 10175, 10192, 10196, 10199, 10224, 10229, 10234, 10278, 10334, 10380, 10389, 10394, 10414, 10430, 10468, 10565, 10632, 10677, 10721, 10827, 10871, 10878, 10951, 10952, 10970, 10974, 10979, 11081, 11225, 11227, 11255, 11357, 11399; Białoleka 3896, 6648, 10302; Bielany 3727, 11133; Boernerowo 4836, 5023; Bródno 1857, 6645; Choszczówka 9770; Falenica 2657, 3355, 5608; Generalne Gubernatorstwo 9457; getto 2675, 9613, 9617, 9627, 9667, 9682, 9728, 9748–9751, 9909, 9942, 9996, 9998; Grochów 5431, 6644, 9563, 9747, 9752; gubernia 4547, 8377; Marymont 2882, 3081; Mokotów 1849, 10204; obóz 10123; Ochota 1860, 3662, 10825; Okęcie 10098; Pawiak 1751, 7979, 8567; Powązki 3841; Praga 819, 2068, 2510, 6647, 9789, 10234; Praga-Południe 5431; region 3690, 8610, 9611, 9811, 10058; Saska Kępa 9447, 9747, 9752; Służewiec 4162; Stara Warszawa 2510; Stare Miasto 3843; Śródmieście 3303; Targówek 9549; Ujazdów 10186; Ursus 2882, 10402; Wawer 3637, 4418, 4690; Wilanów 1608, 2385, 2998, 3511, 3917, 8919, 9648; Wola 8927; Zacisze 3511; ziemia 2299; Żoliborz 8762, 9017, 9624, 9666
Warszawa Kopczyńskich 1767
Warszawa lata 20. 1886
Warszawa lata 80. 1887
Warszawice, pow. otwocki 4642
Warszawska archidiecezja 8064, 9295
Warszawski Dziennik Narodowy 9060
Warszawski trudny czas 1088
Warszawskie województwo 4529, 6633, 10368, 10499
Warsztat historyka 807
Warszyńska Jadwiga 5407
Warta, prawy dopływ Odry 830, 1436, 2327, 6498, 6730, 6741; górna 6684
Warta, pow. sieradzki 8750
Wartburg Waltherr von 3104
Warząchowska Bogumiła 3409, 3410; rec. 8
Warzbińska Iwona 6273
Warzbiński Stanisław 6273
Warzywoda-Kruszyńska Wielisława 2640
Wasik Bogusz 2636, 3890, 3891, 7176, 7177, 7859
Wasilewska Alicja 9015
Wasilewska Anna 7957
Wasilewska Anna Eliza, oprac. 1794
Wasilewska Joanna 8171
Wasilewska Jolanta 3623, 3624
Wasilewska Wioletta 5359
Wasilewski Edmund 8536
Wasilewski Krzysztof 3409, 10333, 10334, 10979; red. 1349
Wasilewski Marcin, przedm. 11196; red. 11196
Wasilewski Michał 10133
Wasilewski Radek Rafał 11196; przedm. 11196; red. 11196
Wasilewski Stanisław 7957
Wasilewski Władysław, pseud. Oset, Odrowąż 9952
Wasilewski Zygmunt 3297
Wasilkiewicz Kamil 5103, 7178
Wasilkowski Roman 9477
Wasilków, pow. białostocki; gmina 6650
Wasiutyński Jeremi 5880
Wasiutyński Wojciech 5559
Wasłowicz Marian 6449
Wasserstein Bernard 9536
Wasung Aleksander Stanisław 6274
Wasył Franciszek 8365, 8820; rec. 2688; wyd. 2687
Wasylkowski Janusz, red. 291
Waszak Małgorzata 4039
Waszak Przemysław 3625
Waszczuk Kamilla 1710, 6773
Waszkiel Marek 5831
Waszkiewicz Halina 5407
Waszkiewicz Jan 11021
Waszkiewicz Szmon 9537
Waszkiewicz Zofia 1219
Waszyngton 8943, 10635, 10636
Waszyński Michał 3167
Waś Sławomir 3068
Waśkiewicz Andrzej Krzysztof 3341
Waśko Andrzej 4698
Waśniewska Agnieszka 8515
Waśniewski Zenon 1663, 9807
Waśniewski Jan 8703
Wąt Aleksander 3221, 3326
Wąt Andrzej 6022
Watkowski Adrian 2614, 9538
Watykan 542, 2062, 2734, 7542, 10258, 10334, 10757, 10834, 10974, 11154
Wawel zob. Kraków
Wawer zob. Warszawa
Wawer Iwona, oprac. 5276
Wawer Paulina 5531
Wawer Zbigniew 1166, 10028, 10034, 10134
Wawręta Krystyna 3069
Wawrosz Czesław 6053
Wawrowski Łukasz 4414
Wawryniuk Andrzej 3590, 5889, 7814, 11155
Wawryszuk Paweł 2583, 11156
Wawrzczak Maciej 6558
Wawrzczak Roksana 2229
Wawrzeccy, rodzina 5536
Wawrzecki Waldemar Stefan 5536
Wawrzenuk Joanna 7179
Wawrzyniak Piotr 4614, 6593, 6654
Wawrzyniak Zygmunt, pseud. Sep 10713
Wawrzynowicz Andrzej, oprac. 4712; przedm. 4712; wyd. 4712
Wawrzynów Joanna Kazimiera, red. 3995
Wawrzyńczyk Jan 3169
Wawrzyński Patryk 808
Wawrzyszko Antoni 6275
Way to modernity 1774
Wazowie 1044, 2205, 2566, 7164, 7233, 7580
Ważniewski Władysław 4642
Ważńska Dorota, oprac. 12
Wąchała Jan, pseud. Łazik 10149
Wądołny-Tatar Katarzyna 3067
Wądołowska Agnieszka z Żukowskich 7522
Wądołowski Marcin 1051, 7860, 11467

- Wągiel Danuta, red. 7
 Wągrowiec, woj. wielkopolskie 3266, 6654; powiat 2408
 Wąs Gabriela 7786
 Wąs Marcin 2615, 6695, 6772
 Wąs Marek 6390
 Wąs Monika 5724, 8772
 Wąsacz-Krztoń Jolanta 4044, 8365, 8821
 Wąsewo, pow. ostrowski, woj. mazowieckie 8201
 Wąsłomiej, współpr. 7982
 Wąsik Aneta 11479
 Wąsik Beata 1619
 Wąsik Damian 11286
 Wąsik Zofia 1921
 Wąsińska Kinga 3099, 3166
 Wąsosz, pow. grajewski; dekanat 7324
 Wąsowicz Jarosław 4883, 5104, 5105, 5545, 9539, 10559, 10722, 11048; rec. 4962; red. 1950; wyd. 2567
 Wąsowicz Marek, rec. 4566; red. 5445
 Wąsowicz Michał 10279
 Wąsowska Beata 3610
 Wąsowski Bartłomiej Nataniel 7796
 Wątor Adam 4644, 4727; oprac. 4739; przedm. 4739; red. 4414; wyd. 8034
 Wątor Agnieszka 10135, 11157
 Wątroba Przemysław 3622, 3690; oprac. 3690
 Wątroba Wiesław 2399; red. 2399
 Wąwołnica, pow. puławski 4223
 Wbrew królewskim aliansom 8822
 Wcisło Ryszard 6276
 Wcisłowski Walenty Józef 4916
 Wciślik Piotr 10544
 Wczasy kaliskie 1911–1913. 8049
 Wczesnośredniowieczny gród w Polupinie 7180
 Wczesnośredniowieczny zespół osadniczy w Kałdusie 7181
 Wczesny Marek 3905
 Wczoraj, dziś i jutro Związku Artystów Scen Polskich 4511
 Wczoraj i dziś 1125
 Wdowiak Lilianna 8157
 Wdowiak Zbigniew, przedm. 2704
 Wdowik Agata 3342; rec. 3294, 3295, 5159; red. 3250
 Weber Maria 5938
 Weber Matthias, red. 2571
 Weber-Król Urszula 6004
 Wedel Jan 5318
 Wedel Lupold von 4675, 7550
 Wedel-Domaradzka Agnieszka, przedm. 4440; red. 4440
 Wedemann Marek 3314
 Wedlowie, rodzina 4506
 Weeks Theodore R. 6661, 8272
 Weg zur Moderne 1774
 Weger Tomasz 8585
 Wegner Jan 10136
 Wehrstein Janina 10213
 Weichsel Augustyn 8453
 Weigel George W. 5106
 Weigel Stephen, współpr. 5106
 Weigl Rudolf Stefan 6277, 9846
 Weigl-Albert Krystyna, rec. 6277
 Weihs Jolanta, red. 1998, 2021
 Weil Simone 2709
 Weinberg Jerzy 8875
 Weingott Zachariasz 8705
 Weinhold Karl 2845, 8681
 Weininger Otto 4612
 Weinkauff Marcin 4230, 7181
 Weinreich Regina 3504
 Weiser Benjamin 10333
 Weiser Piotr 2675
 Weissfeldt (Weissfeldt) Thomas 3554
 Weiss Anzelm 3670
 Weiss Hermann F. 10137
 Weiss Lech Jan 9016
 Weiss Renata 3626
 Weiss Wiesław 5614
 Weiss Wojciech 3626
 Weissberg Leon 6558
 Wejher Jakub 2048, 7870
 Wejher Ludwik 2048, 7870
 Wejher Mikołaj 7870
 Wejherowa dawny czar 1888
 Wejherowie, rodzina 3606
 Wejherowo, woj. pomorskie 1888, 2625, 3426, 4961, 5790, 5855, 9456; region 1888
 Wejman Grzegorz 3468, 4962, 5107, 7182, 10559; przedm. 10559; red. 10559
 Wejman Henryk 6546
 Wejman Lucyna 9015
 Wejs-Milewska Violetta 2754, 3223, 10878, 10974; przedm. 10974; red. 10974
 Wejt Mateusz 8008
 Welc Fabian 874
 Welc Henryk 7183
 Welik Grzegorz 103, 8609; oprac. 1278; red. 249; wyd. 9610
 Welker Lesław J. 5619, 5867, 5982
 Welniak Renata, red. 1085
 Welpa Konrad 4157
 Wełyczko Lesław 5080
 Wenanty z Subiaco 3585
 Wende Maria 9902
 Wendland Kazimierz 6551
 Wendorffowa Wiktoria z Scheillów 8463
 Wendowie 2367
 Wencja, Włochy 2734, 3383, 3506, 3620, 3671, 5120, 7633, 8515
 Weneta Kazimierz 3084
 Wenetowie (Wenedowie) 965
 Wenklar Michał 11158
 Wenska Izabella 7077
 Wenta Jarosław 2682
 Wenzel Georg 5165
 Werbiński Ireneusz 3070
 Werblan Andrzej 10333, 10334, 10979; wyd. 10333, 10334
 Wereda Dorota 3590, 4818, 6567, 7861, 8823; rec. 7856; red. 2633, 4818
 Weredyńska-Szpakowska Małgorzata 9540
 Wereszczyński Wiktoryn 7712
 Weretka-Piechowiak Janina, red. 277
 Werman Helena 5468
 Werner Andrzej 11390; red. 11390
 Werner Krzysztof Stanisław 4076
 Werner Wiktor 5206; red. 5206
 Wernic Henryk 8440
 Wernichowska Bogna 5192
 Werra Jarosław 2644
 Werra Zbigniew 10034
 Wersal, Francja; konferencja 2268, 8828
 Wertz Krzysztof 3904
 Wierwiński Michał 6654
 Weryho-Radziwiłłowiczowa Maria 2976
 Wesolek Ewelina 2753
 Wesolkin Wojciech 2145, 6529
 Wesołowska Aleksandra 8824, 8825
 Wesołowska Danuta 2775
 Wesołowska Elżbieta 3319
 Wesołowska Karolina 5537
 Wesołowska Małgorzata 8826
 Wesołowska Sylwia 34, 6546
 Wesołowska-Betkier Sylwia, tl. 2699
 Wesołowski Andrzej, wyd. 9747, 9767
 Wesołowski Marian 1498
 Wesołowski Piotr 4156
 Wesołowski Tomasz 9541; red. 372
 Wesslowie, rodzina 4532
 West James, tl. 6709
 West Kirk, tl. 2797
 West Milenia, tl. 2797
 Wester Jacek, red. 2987
 Westermak Janina 9017
 Westermak Katarzyna 3316, 8642
 Westfalia 11083
 Westwalewicz Stanisław 3571
 Wespiański Paweł E., oprac. 2324
 Wetesko Leszek 4884
 Wetmański Leon zob. Leon Wetmański, bl.
 Wetterheim Mikołaj 7139
 Wetynowie 2580
 Weychert Waluszko Monika 1762
 Weyman Elżbieta 5564
 Weyssenhoff Henryk 3502
 Weyssenhoff Józef 3290, 3333, 3502, 6278
 Węc Janusz Józef 11403, 11406
 Węcki Mirosław 5860, 9961, 9965
 Węclawowicz Tomasz 6865
 Węclawski Antoni Anatol 9130
 Węcowski Piotr, przedm. 814; red. 814, 891, 2379; wyd. 814
 Węgielnik Tomasz, rec. 10745
 Węgiełsztyń, pow. węgorzewski 777
 Węgiętko Aleksander 10070

- Węgierscy, rodzina 5347
 Węgierska Górka, pow. żywiecki 9723
 Węgierska Zofia 8005
 Węgierski Tomasz Kajetan 3295, 3300
 Węglewicz Wiktor 9542, 9543; wyd. 9002
 Węglin zob. Lublin
 Węglińscy, rodzina 5538
 Węglińska Anna, oprac. 6512
 Węglińska Wirginia 1768, 9936; wyd. 9780
 Węgliński Lew 3374
 Węgliński Marcin 10482, 10837
 Węgliński Piotr 5538
 Węglorz Jakub 1044, 7796
 Węglówka, pow. krośnieński, woj. podkarpackie 6651
 Węglówka czyli Waniwka napisana raz jeszcze 6651
 Węgorzewo, woj. warmińsko-mazurskie 4479, 7294
 Węgrowiec, woj. wielkopolskie 2225
 Węgrów, woj. mazowieckie 2546, 3595, 4107, 4818, 5164, 7456; powiat 1955, 9316, 9610
 Węgry 980, 1028, 2547, 2575, 2590, 2602, 2633, 2725, 4088, 4809, 5354, 5355, 6164, 6788, 6815, 6817, 6824, 6839, 6916, 6924, 7019, 7074, 7118, 7121, 7783, 7881, 7897, 8045, 8062, 8130, 8557, 8632, 8822, 8921, 9186, 9262, 9349, 9665, 10052, 10112, 10334, 10387, 10485, 10883, 11256
 Węgrzecka Anna, oprac. 1407
 Węgrzyn Dariusz 10603, 11159, 11173; red. 11195
 Węgrzyn Ewa 11160
 Węgrzyn Iwona 3239, 4676, 8642
 Węgrzyn Karol 6443
 Węgrzyn Kinga 3487
 Węgrzyn Przemysław 1436
 Węgrzynek Hanna 2510, 2675; wyd. 7285
 Węgrzynek Zbigniew 8827; red. 378
 Węgrzyna Anna 3196
 Węgrzynowicz Antoni 7796
 Węgrzynowicz Sławomir 4483
 Węgrzyńska Katarzyna, przedm. 7169; red. 7169
 Węsierski Adam 1889, 5539, 6629, 9544
 Węsierski Łukasz Norbert 6279
 Węśławski Stanisław 9112
 Wężowicz-Ziółkowska Dobrosława 2860
 Wężyk Jan 7799
 Wężykowie, rodzina 2131
 White Hayden 2607
 Wiaderna-Kuśnierz Renata 5458, 9483
 Wiadomości (Londyn) 11196
 Wiadomości Archeologiczne 359
 Wiadomości Diecezjalne Podlaskie 3485
 Wiadomości dla Pruszcza, Oruni i okolic 6553
 Wiadomości Kościelne. Kirchliche Nachrichten 8526
 Wiadomości Literackie 9018, 9154
 „Wiadomości Literackie” (1924–1939) 9018
 Wiadomości Numizmatyczne 360
 Wiadomości Polskie 8222
 Wiadomości Różne Cudzoziemskie 7588
 Wianowski Leszek 11161
 Wiater Elżbieta 5108
 Wiater Łukasz 5764
 Wiatr Anna 9545
 Wiatr Ewa 3669; wyd. 9659
 Wiatr Jerzy J. 5421, 10979
 Wiatr Marcin 11173
 Wiatrowski Zygmunt 11468
 Wiązewicz-Wójtowicz Paula 3084
 Wiącek Stanisław 6280
 Wiązowna, pow. otwocki 4418; gmina 6652
 Wicyenty Daniel 11162
 Wich-Szymczak Urszula 3294, 6663
 Wicha Tomasz 4616
 Wicher Andrzej 7184
 Wicherkiewiczowa Maria 3299
 Wichmanowski Marcin 4616, 4642, 4690, 4697; red. 4697
 Wichnera Wojciech 2239
 Wichowa Maria 970, 3204, 3294, 3343, 6663; przedm. 6663; red. 6663
 Wichowska Karolina 1048
 Wichowski Marcin 4742
 Wiciński Stanisław 4512
 Wicka Dorota, współpr. 3426
 Wicliffe John 7184
 Widacki Jan 10334
 Widak Andrzej 4077–4079
 Widawski Piotr 3622
 Widel Łukasz 4463
 Widera Bogdan 5377
 Widera Magdalena 5377
 Widerowie, rodzina 5377
 Widerski Tadeusz 4760
 Widomski Antoni 11163
 Widziani oczami pokoleń 5540
 Wiech Stanisław 2061, 2623, 4547, 8272, 8639; przedm. 7995; red. 7995, 8509
 Wiechecki Stefan 3337
 Wiecheć Aleksander 4157
 Wiechert Ernst 3344
 Wiechuła Bronisław Marek 6561
 Wיעiński Piotr 6746
 Wiecznia Kościelna, pow. mławski 4905, 7254
 Wieczorek Agnieszka, rec. 4932
 Wieczorek Albin 10351
 Wieczorek Andrzej 5899
 Wieczorek Bartosz 6645; współpr. 1857
 Wieczorek Beata 1555; oprac. 8120
 Wieczorek Edward, red. 4140
 Wieczorek Grzegorz 4116
 Wieczorek Jan 5824
 Wieczorek Paweł 4703
 Wieczorek Ryszard 4080
 Wieczorek Sławomir, rec. 3987
 Wieczorek Zbigniew 1242
 Wieczorkiewicz Paweł 1162, 2650
 Wieczorkiewicz Waław 4816
 Wiedeń 514, 647, 1308, 1786, 1787, 2044, 2179, 2181, 2277, 2309, 2555, 3196, 3333, 4060, 4162, 4513, 4806, 5440, 5559, 6078, 7246, 7633, 7755, 7796, 7875, 8041, 8233, 8407, 8653, 8798, 11052, 11144; kongres 8828
 Wiegandt Ewa 10961
 Wiejaczka Paweł 10458
 Wieki Oświecenia 361
 Wieki Stare i Nowe 362
 Wielbark, pow. szczeciński 8310; gmina 4826
 Wielcy Polacy z Królestwa Kongresowego 5541
 Wielcy Polacy z Wileńszczyzny i Kresów 5542
 Wielcy Polacy z ziem Rzeczypospolitej Obojga Narodów 5543
 Wielebiński Ryszard 2753
 Wielecki Henryk 9546
 Wielcń, pow. czarnkowsko-trzcianecki 4316, 6654, 9136; powiat 9140; region 1929, 7477
 Wielgolas, pow. miński 6653
 Wielgomas Roland 1865
 Wielgosz Ewa 3223
 Wielgosz Zbigniew 5392
 Wielgus Krzysztof 1947, 8525
 Wielgut Franciszek 9019
 Wielgut-Walczak Jadwiga 3410
 Wielhorska Zofia 7995
 Wielichowo, pow. grodzki, woj. wielkopolskie 6043
 Wielichowska Sylwia 887
 Wieliczka, woj. małopolskie 1448, 1614–1617, 3643, 3760, 3821, 3906, 4112, 4256, 4517, 6969, 8376, 8403, 9766, 10157, 10252
 Wieliczka-Szarkowa Joanna, współpr. 10317
 Wieliczko Leonard 1489
 Wieliczko Mieczysław 8293
 Wieliszew, pow. legionowski 9238
 Wielka Brytania 1016, 1855, 1946, 2104, 2602, 2625, 2633, 2682, 2759, 2988, 4483, 4633, 4809, 7565, 7601, 7913, 8482, 8637, 8897, 8999, 9081, 9213, 9424, 9427, 9665, 9741–9743,

- 9772, 9775, 9802, 9839, 9966, 10157, 10161, 10191, 10359, 10431, 10781, 10974, 11039, 11041, 11109, 11144, 11336, 11393, 11425
- Wielka Brzostowica, Białorus 4341
- Wielka encyklopedia Polonii świata 5544
- Wielka księga piechoty polskiej 9547
- Wielka Nieszawka, pow. toruński 2686
- Wielka Puszcza 6831
- Wielki leksykon uzbrojenia – wrzesień 1939. 4832
- Wielki terror w sowieckiej Gruzji 9020
- Wielkie Morawy 7019
- Wielkie nadzieje, wielkie rozczarowania 8828
- Wielkie postacie Tysiąclecia Chrztu Polski 5545
- Wielkomięjscy inwestorzy, mecenas i filantropi 4513
- Wielkomięskie cmentarze żydowskie w Europie Środkowo-Wschodniej 3892
- Wielkopolska 110, 126, 184, 214, 343, 777, 825, 1060, 1387, 1686, 1723, 2049, 2309, 2312, 2374, 2408, 2567, 2592, 2595, 2606, 2753, 2893, 3004, 3112, 3118, 3147, 3167, 3201, 3231, 3239, 3382, 3397, 3427, 3619, 3638, 4111, 4133, 4150, 4152, 4159, 4265, 4344, 4471, 4514, 4625, 4630, 4814, 4998, 5017, 5169, 5175, 5205, 5341, 5388, 5428, 5432, 5452, 5528, 5839, 5855, 6014, 6162, 6548, 6654, 6684, 6763, 6769, 6774, 6777, 6778, 6912, 6914, 6922, 6999, 7065, 7148, 7169, 7306, 7307, 7308, 7493, 7632, 7673, 7685, 7743, 7903, 8018, 8073, 8255, 8315, 8362, 8527, 8625, 8806, 8807, 8995, 9029, 9043, 9086, 9207, 9214, 9292, 9364, 9399, 9438, 9516, 9535, 9545, 9993, 10467, 10640, 10642, 10713, 10960, 11048, 11149, 11292, 11342; Kraj Warty 9844, 9858, 9900, 10073, 10082
- Wielkopolska Policja 4514
- Wielkopolskie Wiadomości Filatelistyczne 110
- Wielocha Andrzej 92, 1920; oprac. 11327; red. 246
- Wielocha Ewa 4944
- Wielokulturowe stanowisko I w miejscowości Izdebno Kościelne 6772
- Wielokulturowy kompleks osadniczy ze stanowiska Kwiatków 11/20. 6773
- Wielomski Adam 4676
- Wielopole Skrzyńskie, pow. ropczycko-sędziszowski 3996, 6655
- Wielopolski Aleksander 2623, 4547, 4676, 8065, 8499
- Wielopolski Alfred 8050, 9808
- Wielopolski Jan 4818
- Wielopolski Zygmunt 5546, 8061, 8061
- Wielowiejski Zygmunt, oprac. 1816; rec. 5184
- Wielowiejski Andrzej 4696, 10299, 10334
- Wieluń, woj. łódzkie 313, 471, 737, 830, 892, 1408, 2168, 3373, 3683, 4496, 5547, 6014, 6893, 7465, 7905, 9383; księstwo 7118; powiat 2635, 9975; region 40, 7035
- Wieluńska ziemia 6825, 7293
- Wieluński słownik biograficzny 5547
- Wienczek Izabela 2059
- Wiencierz Patrycja 2051
- Wiener Leo 2709
- Wieniawa, pow. przysuski 9694
- Wieniawscy, rodzina 7578
- Więprz, prawy dopływ Wisły 9282
- Więprza, rzeka 6593
- Więprzówka, lewy dopływ Skawy 2335
- Wierciński Henryk 8749
- Wiercińska Magdalena 2033
- Wierciszewski Zygmunt 6484
- Wiernarz Anna 5572
- Wiernicka Anna 2510
- Wiernicka Violetta 5109, 8829
- Wiernikowski Adam 4501; red. 4501
- Wierny sprawie kultury fizycznej 4157
- Wierszyna, Rosja 2743, 2791, 10540
- Wiertelak Piotr 4414
- Wieruch-Jankowska Ewa 8830
- Wierucka Aleksandra 7079
- Wierusz-Kowalscy, rodzina 5742
- Wierusz-Kowalski Alfred 6281
- Wieruszewska Maria 4515
- Wieruszowska-Calistru Elżbieta, red. 2554
- Wieruszów, woj. łódzkie 830
- Wierzba Elżbieta 6339
- Wierzbak Maria 3408
- Wierzbiica, pow. chełmski 10885
- Wierzbička Anna, oprac. 2765
- Wierzbička Beata 1316, 1317, 2441; przedm. 3905; wyd. 7265
- Wierzbička Bożena 6213
- Wierzbička Franciszka 6282
- Wierzbička-Trwoga Krystyna, red. 5153
- Wierzbički Alfred Marek 6078
- Wierzbički Andrzej 1049, 1050, 5421; red. 201
- Wierzbički Józef 8922
- Wierzbički Leszek A., wyd. 7287
- Wierzbički Marek 910, 2624, 6198, 10560, 11225
- Wierzbički Mirosław Stanisław 3028
- Wierzbički Piotr 2441
- Wierzbički Remigiusz 4516
- Wierzbički Sławomir 8674
- Wierzbieniec Waclaw 3248, 4845; wyd. 9708
- Wierzbinek, pow. koniński 9604
- Wierzbnik zob. Starachowice
- Wierzbnik – Starachowice 1624–2014. 6606
- Wierzchnicki Maciej 11164
- Wierzchosławski Szczepan 5915, 5918
- Wierchoś Dariusz 9548
- Wierzchowo, pow. drawski 10839
- Wierzchowski Grzegorz 7862
- Wierzejewski Wawrzyniec 5205; red. 5205
- Wierzejńska Jagoda 2569
- ...wierzymy mocno, że wrócisz... 9809
- Wierzyński Kazimierz 2754, 3284
- Wierzyński Maciej 8943
- Wiesiołowski Jacek 90, 6283, 6284
- Wiesiołów, pow. kolski 5341
- Wiesław Domasławski (ur. 1926) 2038
- Wiesław Gęsicki (1959–2002) we wspomnieniach przyjaciół 5753
- Wiesner Wojciech 2888
- Wieszowa, pow. tarnogórski 10671
- Więś Radomska 363
- Więś zaginiona 1051
- Więści 10636
- Więtecha Anna 1648, 2402, 8508
- Wietnam 2510, 2663
- Wiewióra Dorota, red. 3732
- Wiewióra Marcin 777, 1052, 2636, 7185
- Wiewiórka Janusz 4517, 6285
- Więza Klesza i Domek Dzwonnika na Zamku Wysokim w Malborku 3893
- Więcek Katarzyna Małgorzata 4605
- Więcek Marcin 9549
- Więch Arkadiusz Stanisław 8365
- Więciorka, pow. myślenicki 6656
- Więckowski Andrzej 6016
- Więckowski Antoni Stanisław 5235
- Więckowski Paweł 3084
- Więckowski Robert 5176
- Więckowski Stanisław 5407
- Więckowski Wiesław 4614
- Więcowski, pow. starogardzki 6657
- Więclawek Józef 5942
- Więzienie kaliskie 1846–2015. 2537
- Więfortis, św. 2615
- Wigierska diecezja 8309
- Wigłusz Bronisław 9021
- Wigry, pow. suwalski 3712, 3727, 6291, 7494
- Wigura Karolina 4696, 5222
- Wigura Stanisław 9040

- Wijaczka Jacek 785, 7863–7865; rec. 7890; red. 176
 Wika Wiesław 11301
 Wikielec, pow. iławski 4369
 Wikingowie 6901
 Wiktor Kulerski – ocalić od zapomnienia 5918
 Wiktoria, św. 7497
 Wilamowice, pow. bielski, woj. śląskie 3111, 10089
 Wilanowo, pow. siemiatycki 8940
 Wilanowski Cezary 2188
 Wilanowski Włodzimierz 6286
 Wilanów zob. Warszawa
 Wilbik Małgorzata 1535
 Wilcza, pow. gliwicki 3599
 Wilczak Mariola, oprac. 8917
 Wilczek Wioletta, przedm. 3099; red. 3099
 Wilczek Wojciech 7881
 Wilczewski Maksymilian 3758
 Wilczewski Mieczysław 10407
 Wilczewski Tadeusz 7866
 Wilczkowice, pow. konecki 10696
 Wilczogóra, pow. grójecki 4532
 Wilczyk Wojciech 3355
 Wilczyńska Elwira 2444
 Wilczyńska Krystyna 6667
 Wilczyński Jarosław 3904, 6697, 6746
 Wilczyński Józef 10403
 Wilczyński Leszek 1489
 Wilczyński Marek 1080, 2903
 Wilczyński Witold J. 5458
 Wildpräter Johannes zob. Ferinarus Johannes
 Wileńska archidiecezja 9295
 Wileńska diecezja 6632, 8052, 9295
 Wileńskie województwo 2569, 2648, 7283, 7396, 9147, 9319
 Wilga, pow. garwoliński 5029
 Wilga Janina, wyd. 10420
 Wilgosiewicz-Skutecka Renata 5120
 Wilhelm, książę Jülich i Geldrii 6845
 Wilhelm Karol, pseud. Czarny 6287
 Wilhelmi Roman 6288
 Wilk Anna 10967
 Wilk Hubert 11165, 11166; rec. 10508, 10918; wyd. 10370
 Wilk Józef 5531
 Wilk Stanisław 777, 5013, 10559
 Wilk Szymon Maksymilian 5008, 7867
 Wilk-Woś Zofia 5110, 6663, 7186; rec. 6999
 Wilkanów, pow. kłodzki; Góra Igliczna 3861
 Wilke Gerard 7043
 Wilkierze miasta Olsztyna 7316
 Wilkoń Teresa 11167
 Wilkońska Paulina 8642
 Wilkoński August 8642
 Wilkosz Janina 8831
 Wilkoszewska-Krakowska Renata, red. 1779; tł. 1779
 Wilkoszewski Bronisław, fot. 1797
 Wilkowice, pow. poddębicki 2615
 Wilkowski Eugeniusz 3191, 10912, 11469
 Wilków, pow. namysłowski 6659; gmina 6658
 Willak Barbara, tł. 7907
 Willaume Małgorzata 1053, 8832
 Willenberg Samuel 6289, 9810
 Williams John Hartwell 6335
 Wilno 578, 604, 1016, 1182, 1422, 1637, 1650, 1746, 2061, 2118, 2364, 2385, 2536, 2575, 2606, 2618, 2625, 2821, 2856, 3060, 3119, 3374, 3428, 3440, 3442, 3504, 3555, 3622, 3846, 4414, 4484, 4669, 4690, 4725, 4814, 5120, 5176, 5188, 5806, 5952, 6660, 6661, 7301, 7326, 7425, 7437, 7510, 7517, 7617–7619, 7759, 7827, 7882, 7912, 7937, 8008, 8019, 8088, 8151, 8157, 8159, 8272, 8302, 8313, 8382, 8389, 8488, 8510, 8583, 8621, 8639, 8871, 8942, 8960, 9012, 9109, 9110, 9112, 9113, 9118, 9150, 9153, 9290, 9323, 9413, 9414, 9416, 9455, 9460, 9483, 9515, 9522, 9533, 9597, 9686, 9788, 9977, 10068, 10157, 10322, 10379, 10856, 10974, 11088, 11196, 11347; gubernia 8070, 8197; Nowa Wilejka 8898; Ponary 9947; region 5912, 9067, 9192, 9629, 11149; Wileńszczyzna 641, 4573, 5542, 7937, 9151, 9309, 9664, 10067, 10856, 11068
 Wiloch-Kozłowska Renata 7054
 Wilska Małgorzata 5718
 Wilsnack zob. Bad Wilsnack
 Wiluś Bogusława 1561
 Wiluś Robert 2640
 Wilkojć Ewa 2015, 2018; red. 2018
 Wilkomierz, Litwa 6820
 Wilkomirscy, rodzina 1174, 4010
 Wimmer Marian Bernard 3951
 Wincenty á Paulo, św. 7406
 Wincenty Kadłubek, bł. 2048, 2573, 6290, 7003, 7065
 Wincenty Krasieński. Życie społeczno-kulturalne 8833
 Wincenty z Kielc (Kielczy) 6915
 Wincenty ze Lwowa 7051
 Winiewicz Kamila 3134
 Winch Antoni 3988
 Winckelmann Johann Joachim 3551
 Winclawska Maria 11470
 Windeck Eberhard 6801
 Winek Teresa 3362
 Winek Włodzimierz 9550
 Wineta, legendarny gród u ujścia Odry 995
 Winiarczyk Janusz 6720
 Winiarczyk Katarzyna 1448
 Winiarska-Górska Izabela 5079, 7414
 Winiarska-Kabacińska Małgorzata 6685
 Winiarska-Lisiecka Edyta 5152
 Winiarski Bohdan 4616
 Winiarski Mieczysław 4164
 Winiary zob. Warka
 Winiarz Adam 3428, 4302, 4642, 6181, 8749, 8834
 Winięcka Elżbieta 3299
 Winiewski Mikołaj 11256
 Winikajtis Wiktor 6291
 Winiszewski Andrzej 11168
 Winnica, Ukraina 1325, 7961
 Winnicki Mikołaj, przedm. 3671
 Winnipeg, Kanada 2711
 Winograd Magdalena 5172
 Winogrodzki Grzegorz 4708
 Winowska Maria 10310, 11146
 Winstone Martin 10138
 Winter Hanna 6743
 Winterfeld Dethard von, red. 3809
 Wiorko Adam 11196
 Wira Paweł 1956, 1957, 2039, 2040
 Wiraszka Marta 3627, 3628
 Wirkus Grażyna 5790
 Wirkus Krzysztof 549
 Wirpsza Aleksander zob. Szaruga Leszek
 Wirpsza Witold 5262
 Wirsén Carl David af 3314
 Wirski Adam 11169
 Wirtembergia 6547
 Wirtemberska Maria z Orleanów 8005
 Wirtemberska Maria Anna z Czartoryskich 3295
 Wirth Edward Apolinary 4081
 Wirth Zofia Barbara 4081
 Wirzbięta Maciej 3403, 7414
 Wiska ziemia 7146, 7324
 Wisła 228, 1436, 2627, 2636, 2686, 2702, 3808, 3809, 4197, 6387, 6546, 6746, 7158, 7514, 9058, 10083, 10774; dolina 6684; dolina 2686
 Wisła, pow. cieszyński 2940, 5469, 8133, 9634
 Wisłocka Ewa 4501
 Wisłocka Michalina 5398
 Wisłocki Adam 9022, 9022
 Wisłocki Marcin 1668
 Wisłok, lewy dopływ Sanu 2285, 2286; dolina 10625
 Wisłoka, prawy dopływ Wisły 2284
 Wisner Henryk, rec. 7818; repl. 7818
 Wistuba Halina 6292
 Wisz Piotr 2370, 9551
 Wiszewski Przemysław 6631, 6824, 6964, 7065; przedm. 7065; rec. 7501; red. 7065

- Wisznice, pow. bialski 2481; region 2481
- Wisznicki Mikołaj 4140
- Wiszniewicz Joanna, współpr. 6662
- Wiszniewska Anna 3629
- Wiszniewski Roman, red. 4879
- Wiszniewska Monika 5215
- Wiszwata Małgorzata 5790
- Wiszwaty Bartłomiej 5790; red. 5790; współpr. 3426
- Wiścicki Tomasz, rec. 10911
- Wiślana Mierzeja 7608
- Wiślany Zalew 2547
- Wiślica, pow. buski 843, 908, 3541, 6633
- Wiślicz Tomasz 7657; red. 767
- Wiślińska Natalia 4616
- Wiśnicz, pow. bocheński 7470
- Wiśniew, pow. siedlecki 3485; gmina 3486
- Wiśniewska Aleksandra, współpr. 6438
- Wiśniewska Alicja 3894
- Wiśniewska Ewa 565
- Wiśniewska Halina 3104, 3167, 3170, 3200
- Wiśniewska Iwona 2061
- Wiśniewska Joanna 664, 4734, 11196; przedm. 4734
- Wiśniewska Magdalena 809, 2104
- Wiśniewska Małgorzata 4836, 8835, 9552
- Wiśniewska Maryna, współpr. 3961
- Wiśniewska Marzenna 3997; red. 3997
- Wiśniewska Monika 10565, 10902
- Wiśniewska-Józwiak Dorota 566, 4540, 8100, 8836-8840, 9553; red. 4576
- Wiśniewska-Rutkowska Lucyna 4689
- Wiśniewski Andrzej 777, 6746
- Wiśniewski Bogdan, red. 113
- Wiśniewski Bogusław 10351
- Wiśniewski Edward 8841, 9554
- Wiśniewski Grzegorz 11170
- Wiśniewski Jacek 3468
- Wiśniewski Jan 2028, 2516, 5111, 7187, 7868; wyd. 10384
- Wiśniewski Janek zob. Godlewski Zbigniew
- Wiśniewski Janusz 3270
- Wiśniewski Jarosław, rec. 2836
- Wiśniewski Józef Henryk 6293
- Wiśniewski Krzysztof 4690, 6562, 6964
- Wiśniewski Lech 4606
- Wiśniewski Lucjan, pseud. Sęp 9811
- Wiśniewski Marek 1478
- Wiśniewski Michał 3883, 6458
- Wiśniewski Michał P. 2686
- Wiśniewski Robert 1158
- Wiśniewski Roman 6294
- Wiśniewski Ryszard 5421
- Wiśniewski Stanisław 5388, 9812
- Wiśniewski Tadeusz 855; red. 6717
- Wiśniewski Wiktor 6295
- Wiśniewski Zygmunt 2787
- Wiśniowa, pow. strzyżowski; gmina 2285
- Wiśniowiec, pow. cieszyński 3619
- Wiśniowiecka Teofila zob. Lubomirska Teofila z Ostrogskich-Zasławskich
- Wiśniowiecki Jeremi 6632
- Wiśniowski Sygurd 2618, 8756
- Wiśniowski Witold, red. 5525
- Witak Robert 2617, 2618, 2635, 9123
- Witaszczyk Beata 3702
- Witaszek Konstanty 6024
- Witaszek-Samborska Małgorzata 3171
- Witaszewice, pow. łęczycki 6684
- Witczak Agnieszka 7495
- Witczak Jerzy 1335
- Witczak Krzysztof Tomasz 830, 2371, 8842; rec. 2354
- Witczak Romuald 6507
- Witczak-Witaczyński Narcyz 1815
- Witebska diecezja 4887
- Witek Józef 4518
- Witek Maria 3895, 6496, 6547
- Witek Piotr 4004; przedm. 910; red. 910
- Witek Waldemar 3895, 6496, 6547
- Witek Zbigniew Kazimierz, oprac. 9649; przedm. 8520
- Witelon 2847
- Witkacy zob. Witkiewicz Stanisław Ignacy
- Witkiewicz Stanisław 8004, 8051
- Witkiewicz Stanisław Ignacy 1417, 3242, 3300, 3337, 3972, 3988, 5258, 8373, 9023, 9384
- Witkiewicz Tomasz 2213, 2214
- Witkiewiczowa Jadwiga z Unrugów 9023
- Witkowiec Andrzej 7869
- Witkowiec-Pałka Ewa 3729
- Witkowska Alina 397
- Witkowska Barbara 6756
- Witkowska Bożena, red. 10173
- Witkowska Karolina 2033
- Witkowska-Krych Agnieszka 11196; rec. 3785, 8563
- Witkowska-Zaremba Elżbieta 4043
- Witkowski Andrzej 1015, 6739, 10408, 11171, 11172
- Witkowski Bernard 6296
- Witkowski Czesław 9555, 9556
- Witkowski Grzegorz 6653
- Witkowski Jacek 3554
- Witkowski Janusz 6192
- Witkowski Krzysztof 5008, 5037
- Witkowski Marcin 1593, 3067; oprac. 39
- Witkowski Piotr 10139
- Witkowski Rafał 2606, 3727; red. 4932
- Witkowski Ryszard, tł. 9032
- Witkowski Tomasz 2663
- Witkowski Wojciech 342, 5866, 8843; red. 342
- Witkowski Zdzisław 6343; red. 245
- Witnica, pow. gorzowski 472
- Witold, wielki książę litewski 7033, 7164
- Witomski Piotr 2021
- Witos Wincenty 2602, 3365, 4616, 4642, 4690, 4715, 9159, 9160, 9187
- Witosławski Michał 7796
- Witowska Milena 3485
- Witowski Józef 5512
- Witowy, pow. inowrocławski 6684
- Witów, pow. łęczycki 6684
- Witriany zob. Morochów
- Witt Bronisław 8844
- Witte Karl 2845
- Wittich Paul 2824
- Wittig Joseph 5165
- Wittlin Józef 2580, 2754, 3223, 3297, 3357, 10974
- Wittlin-Lipton Elżbieta 3328
- Wittmacher-Palmstruch Reinhold 4484
- Wituch Tomasz 4644
- Wituski Marcyan 6297
- Witwicki Janusz 1906
- Witz Kornelia, tł. 3646
- Wiza Stanisław 10969
- Wizna, pow. łomżyński 7146; dekanat 7324
- Wizytacja dziekańska dekanatu kolbuszowskiego 9024
- Wizytacja kanoniczna parafii w Kolbuszowej 7317
- Wizytacja kościoła parafialnego w Dywinie 8052
- Wizytacja parafii św. Wacława w Starym Radomiu 7318
- Wizytacje pasterskie bpa Czesława Rydzewskiego 10409
- Wizytki 4985
- Wiżajny, pow. suwalski 7662; region 7662
- Wiżuny, Litwa 7645
- Wkład archiwistów warszawskich w rozwój archiwistyki polskiej 1303
- Wkład bernardynów w życie religijno-kulturalne narodu polskiego 5112
- Wkład krakowskiego środowiska akademickiego w rozwój studiów rolniczych 3071
- Wkład Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie w rozwój myśli ekonomicznej 2851
- Wkrzańska ziemia 7085
- Wlazło Anna 7906
- Wlazło Marcin 3084
- Wlazlak Władysław Piotr 1223, 5648, 8845; red. 149, 4592

- Wleń, pow. lwówecki 7188
 Wleń jako miejsce centralne 7188
 Wlezień Paweł 1168
 Władyka Adam 6639
 Władyka Stanisław 6639
 Władysław, książę bytomsko-kozielski 2628
 Władysław I Herman 3366, 6976, 7048
 Władysław II Jagiełło 6990, 7164, 7190, 7191, 7193, 7203
 Władysław I Łokietek 2592, 2602
 Władysław II Opolczyk 7118
 Władysław I Opolski 7128
 Władysław III Warneńczyk 2231, 7113, 7121
 Władysław IV Waza 1044, 2177, 2635, 3727, 5332, 7545, 7546, 7559, 7785, 7875, 7894
 Władysław II Wygnaniec 1009
 Władysław Biały, książę gniewkowski 1028
 Władysław Bukowiński, bł. 2651, 6298–6300, 9025, 9026, 10893
 Władysław Mączkowski, bł. 5336
 Władysław z Gielniowa, bł. 4878
 Władza a społeczeństwo 4732
 Władza i architektura 2385
 Władze komunistyczne wobec ludności niemieckiej w Polsce 11173
 Władze wobec Kościołów i związków wyznaniowych na Środkowym Nadodrzu 11174
 Włoch Simon, tł. 1611
 Włoch Stanisława 2888; oprac. 11285
 Włochy 2309, 2567, 2697, 2731, 2734, 2753, 3213, 3223, 3506, 3554, 3577, 3622, 3671, 4042, 4163, 4586, 5153, 5156, 5333, 5524, 6808, 7087, 7218, 7406, 7442, 7633, 7744, 7853, 8136, 8234, 8312, 8898, 10034, 10350, 10414, 10654, 11040, 11041, 11054, 11425
 Włocławek, woj. kujawsko-pomorskie 420, 1409, 1618, 1619, 3397, 3444, 4285, 4395, 4960, 5531, 6884, 7143, 7563, 8979, 9806; powiat 8297, 10320
 Włocławska diecezja 7468, 7674, 8845, 9295
 Włodarczyk Piotr 4197, 5661
 Włodarczyk Edward 785, 3084, 6452, 6546, 8846; przedm. 2858, 6452; red. 6452
 Włodarczyk Egidiusz Jarosław 5112
 Włodarczyk Franciszek 10559
 Włodarczyk Janusz Andrzej 3686, 3840
 Włodarczyk Jarosław 2981, 8847; tł. 8636
 Włodarczyk Laurencja 5824
 Włodarczyk Piotr 6746, 6756; przedm. 6746, 6756; red. 6746, 6756
 Włodarczyk Tamara 2679, 2699
 Włodarczyk Urszula 2842
 Włodarczyk Zdzisław 471, 747, 6584, 8848; przedm. 830; rec. 9783; red. 830, 5547, 6584
 Włodarek Andrzej 4216; red. 4216
 Włodarkiewicz Wojciech 1166, 2633, 4690, 4818, 10075, 10140–10143; rec. 10145; red. 4806, 7813
 Włodarski Józef Arno 2048, 2605, 2605, 7495, 7870, 7871; przedm. 7495; red. 7495
 Włodarski Łukasz 1291, 2514, 7189, 10144
 Włodarski Maciej 3254
 Włodarz Marek, tł. 4296
 Włodawa, woj. lubelskie 3569
 Włodek Jan Marian 4529
 Włodek Józef 1169, 10974
 Włodek Roman 5176
 Włodkowiec Paweł zob. Paweł Włodkowiec z Brudzenia
 Włodkowie, rodzina 4444, 4529
 Włodkowsy, rodzina 2048
 Włodkowski Bartłomiej 3896
 Włodkowski Robert 6366
 Włodyka Władysław 10410
 Włodzimiersko-brzeska diecezja 7375, 7759
 Włodzimierz Jarosławowicz, książę halicki 6833
 Włodzimierz Wilanowski. Non omnis moriar 6286
 Włodzimierz Wołyński, Ukraina 4614, 5172
 Włosek Maria 4883
 Włosiński Marian 10411
 Włoski Mikołaj 6632
 Włoskowiec Wojciech, tł. 8640
 Włoszczowa, woj. świętokrzyskie 4425
 Włoszek Monika 6811
 Wnęk Jan 4642, 8849, 11175; rec. 11362
 Wnęk Konrad 8850; rec. 8476, 8820
 Wnęk Krzysztof 2251
 Wnęk Sławomir 2629, 4607, 5548, 6354, 6528, 8851
 Wnuk Jan 6566, 9455
 Wnuk Rafał 910, 1486, 2624
 Wnolewicz Bartłomiej 2606
 Woch Katarzyna 3069
 Wodejko Marcin, współpr. 9034
 Wodiczko Eugeniusz 6301
 Wodniak Katarzyna, red. 1333
 Wodnica, pow. słupski 3793
 Wodyński Stanisław 5549
 Wodzianowska Irena 926, 2298, 8639
 Wodziccy, rodzina 4025
 Wodzińska Izabela 8852
 Wodzińska Maria 2033
 Wodziński Cezary 2607, 6302
 Wodziński Marcin 983; rec. 7839; red. 337
 Wodzisław Śląski, woj. śląskie 4323, 4487, 9965; region 9965
 Wodzyński Artur 9547, 10145
 Woher wir kamen 9813
 Woidke Dietmar 11471
 Wojalski Mirosław Zbigniew 4140
 Wojan Katarzyna 49
 Wojas Jakub 4586
 Wojas Marta, wyd. 7224
 Wojciech, św. 1560, 1672, 2589, 2592, 3541, 3554, 5059, 6808, 7105, 7134
 Wojciechowicz Jarosław 2629, 4833
 Wojciechowicz Joanna 10213
 Wojciechowska Adrianna 2391
 Wojciechowska Anna Izabella, red. 1734
 Wojciechowska Beata 66, 908, 2062, 2602, 2634, 6633, 6808, 6964; red. 2623
 Wojciechowska Kalina 1668
 Wojciechowska Zofia 1256; rec. 2107
 Wojciechowski Antoni 4110
 Wojciechowski Jacek, rec. 5425
 Wojciechowski Jerzy Antoni 2839
 Wojciechowski Jerzy Stanisław 2189, 4793, 7872, 9557
 Wojciechowski Mateusz 1158
 Wojciechowski Mieczysław 2567, 2625
 Wojciechowski Mikołaj 7169
 Wojciechowski Paweł 8515
 Wojciechowski Piotr 4060, 5056
 Wojciechowski Tadeusz 1054
 Wojciechowski Tytus 8486
 Wojciechowski Zbigniew 1493, 4415
 Wojciechowski Zygmunt, przedm. 9836
 Wojciechów, pow. lubelski 4751, 9015
 Wojcieszczuk Natalia 6738
 Wojcieszek Agnieszka 2352
 Wojcieszek Elżbieta 4725, 4884, 11048, 11056; przedm. 11174; red. 11174
 Wojciuk Mieczysław 6303
 Wojczak Tomasz 3639
 Wojda Anna 9558
 Wojda Jacek 8853
 Wojdecki Eugeniusz 6660
 Wojdon Joanna 131, 984; rec. 10950
 Wojdowski Bogdan 3221, 3262, 3487
 Wojdyga Jerzy 5248
 Wojdyła Barbara 2011
 Wojdyła Sebastian 2146
 Wojdyła Witold 2567, 2645, 4616, 4695, 4727; oprac. 1090; wyd. 1047
 Wojecki Mieczysław 2700, 10977
 Wojenka Michał, współpr. 2292
 Wojenne dzieciństwo 9814
 Wojenne i powojenne dzieje banków 10412

- Wołk Grzegorz 10544, 11225
 Wołęjko Michał, wyd. 8960
 Wołoch Paulina 4047
 Wołodkiewicz Mateusz Chryzostom, tł. 7326
 Wołodkiewicz Cezary, tł. 6863
 Wołomin, woj. mazowieckie 314, 2978, 4005, 4469, 8745, 10093, 10876, 11000, 11178; getto 9907; powiat 6664, 11163; region 6933, 10672
 Wołos Franciszek 2466
 Wołos Mariusz 1016, 4713, 8064; rec. 1027; red. 267
 Wołosiańska Jarosława 10054
 Wołosiański Izidor 10054
 Wołosz Artur K. F. 6562
 Wołosz Paweł 2617; rec. 7813
 Wołoszczyzna, Wołosi 2542, 6936
 Wołoszyn Ewa, rec. 9329
 Wołoszyn Jacek 5427, 10560, 10997, 11081
 Wołoszyn Małgorzata 1569, 1727
 Wołoszyn Władysław 4967
 Wołowiec Grzegorz 396
 Wołowska Joanna 11479
 Wołów, woj. dolnośląskie 7444
 Wołucki Paweł 6663
 Wołyniec Iwona 7789
 Wołyń 800, 888, 2119, 2569, 2578, 2694, 3504, 4099, 4532, 4966, 5034, 5175, 5216, 5230, 5266, 5269, 5887, 6665, 6924, 7633, 7794, 8087, 8293, 8715, 8736, 8958, 9141, 9189, 9299, 9680, 9692, 9731, 9756, 9816, 9818, 9819, 9849, 9880, 9893, 9894, 9951, 10023, 10024, 10038, 10045, 10048, 10142, 11448, 11477; gubernia 1089, 8191, 8335
 Wołyń. Bez komentarza 9818
 Wołyń. Mówią świadkowie ludobójstwa 9819
 Wołyńska Marta 4179
 Wołyńskie województwo 4159, 9099, 9403
 Woniak Katarzyna 9900, 11182; przedm. 9900; red. 9900
 Wonisch Regina 1787; red. 1787
 Worcell Henryk 5165
 Workuta, Rosja 10210, 10379
 Wornbard Małgorzata, oprac. 1793
 Woroniec Jan Paweł 8536
 Woroniec, pow. białski 4335
 Woroniec Andrzej 5190
 Woroniecki Jacek 2868, 2869, 3016
 Worowska Anna 3374
 Worskła, lewy dopływ Dniepru 2237
 Woskowski Jan 2387
 Wosnitzka Małgorzata 2709
 Woszcak Andrzej 6411
 Woszczenko Aleksandra 1056
 Woś Jan Władysław 10414
 Woyńłłowicz Edward 8054, 8799
 Wozniński Andrzej 7495
 Woźna-Stankiewicz Małgorzata 4060; rec. 3491; red. 4008
 Woźniak Alicja 1771
 Woźniak Andrzej 9563
 Woźniak Barbara 3898
 Woźniak Ewa 3166
 Woźniak Hieronim 3899, 5550
 Woźniak Jerzy 3074
 Woźniak Jerzy P., tł. 9813
 Woźniak Jolanta, red. 4042
 Woźniak Kazimierz, pseud. Szatan 10732
 Woźniak Krzysztof, red. 3916, 10353
 Woźniak Krzysztof Paweł 611, 2491, 2701, 2702, 3347, 3630, 4083, 8055, 8547, 8856; rec. 2675, 5501
 Woźniak Magdalena, przedm. 6537
 Woźniak Marcel 6262
 Woźniak Marcin 4185
 Woźniak Marek 811, 910; rec. 197; wyd. 9001
 Woźniak Mariusz 6511; fot. 6511; red. 6511
 Woźniak Mateusz 1524, 2195, 3470
 Woźniak Michał F. 2028; red. 171
 Woźniak Mieczysław Arkadiusz 4519, 8857; rec. 8183
 Woźniak Monika Anna 3075
 Woźniak Paweł 9564
 Woźniak Piotr 4084
 Woźniak Robert B. 3084
 Woźniak Sylwester 11183
 Woźniak Tadeusz 4085
 Woźniak Waław (Franciszek) 6305
 Woźniak Wojciech 1216
 Woźniak-Hlebionek Agnieszka 1219
 Woźniak-Kasperek Jadwiga 1, 2, 3076; przedm. 1; red. 1
 Woźniak-Łabieniec Marzena 3262
 Woźniak-Raciborska Monika 3631
 Woźniak-Wieczorek Agnieszka 3619
 Woźniakowski Bogumił M. 9565
 Woźniakowski Henryk 6265
 Woźniakowski Krzysztof 8858, 8859, 10147
 Woźniaków, pow. kutnowski 5072
 Woźnica Kamila 4440; tł. 3675
 Woźnicki Marek 7876
 Woźniczka Zygmunt 2860, 6379, 6432, 6599, 8703; przedm. 6379; red. 6379
 Woźniewska-Działak Magdalena 2855, 3243
 Woźniki, pow. grodziski, woj. wielkopolskie 4998
 Woźniki, pow. lubliniecki 2538, 8323; gmina 3095, 4329
 Woźny Aleksander 4814, 9566
 Woźny Aleksander (1910–1983) 9820
 Woźny Anna 2441
 Woźny Grażyna 3494, 3495
 Woźny Jacek 2615, 4614, 6774; rec. 4222; red. 4330
 Woźny Marcin, wyd. 7255
 Woźny Marzena 2041, 8798
 Woźny Tomasz 4830, 6772, 8190; rec. 8559; repl. 8559
 Wódka Jakub 2585
 Wódz Bożena Ewa 1572, 1573
 Wójciak Izabela 5288
 Wójciakowski Bartosz 3900
 Wójcicki Andrzej 10148
 Wójcicki Jerzy 3311
 Wójcicki Maciej, wyd. 9749
 Wójcicki Agata 5664, 6499, 8860, 8861
 Wójcick Agnieszka, współpr. 3831
 Wójcik Alicja 4616, 4690, 4697, 4715
 Wójcik Andrzej D. 8862
 Wójcik Andrzej J., przedm. 6379; red. 6379
 Wójcik Anna 576, 2635
 Wójcik Artur 2051; rec. 3403
 Wójcik Bogusław 10912; przedm. 10298; wyd. 10298
 Wójcik Edyta 3412
 Wójcik Ewa 3410; przedm. 3407; red. 3407
 Wójcik Grażyna 9567
 Wójcik Izabela 1503
 Wójcik Jacek 4149, 5165, 7877; red. 4149
 Wójcik Jaśmina, red. 10402
 Wójcik Jerzy 10149
 Wójcik Jolanta 4115
 Wójcik Katarzyna 3348
 Wójcik Kazimierz Władysław 7878
 Wójcik Marek L. 2052, 2628, 6626, 7067, 8067
 Wójcik Maria Teresa 6533
 Wójcik Marian 3901, 5468
 Wójcik Michał, współpr. 9703, 9796, 9811
 Wójcik Mirosław 4883; red. 4883
 Wójcik Rafał, przedm. 7261, 7269; wyd. 7269
 Wójcik Ryszard 6277
 Wójcik Sławomir, tł. 9757
 Wójcik Tomasz 1320; wyd. 9832
 Wójcik Urszula 2373
 Wójcik Wanda 4005
 Wójcik Wiesław Aleksander 4161, 6226, 6329; rec. 2421, 5041; red. 4121, 4161
 Wójcik Wiesława Teresa 3200
 Wójcik Wioletta 6591
 Wójcik Zbigniew 4115, 4158, 4162, 11184, 11185
 Wójcik Zbigniew Jerzy 2333, 5690, 6060, 6181, 7568, 9983; oprac. 2815; rec. 2772, 5631
 Wójcik-Dudek Małgorzata 3349
 Wójcik-Gryn Magdalena 451
 Wójcik-Lagan Hanna 2623, 3077
 Wójcik-Lużycki Adam 1587, 11186
 Wójcik-Zega Dagmara 6893

- Wójcikowska Anna 2515; rec. 5353
 Wójciszyn-Wasil Aneta 2753
 Wójciuk Michał Tomasz 7879, 10150
 Wójtowice, pow. kłodzki 4149
 Wójtowicz Aleksander 9568
 Wójtowicz Aleksandra 5176
 Wójtowicz Anna 1903
 Wójtowicz Bogumiła 5123
 Wójtowicz Marek 3078
 Wójtowicz Michał 4642, 4690
 Wójtowicz Norbert 11187
 Wójtowicz Ryszard 2789, 4415
 Wójtowicz Sylwester 1937
 Wólka, pow. kętrzyński 4191
 Wólkowski Wojciech 1998, 3902
 Wóycicki Aleksander 2956
 Wóycicki Kazimierz 11188; rec. 834
 Wpisani w dzieje miasta 5551
Wprost 3480
 Wrabec Jan 3622
 Wracając do źródeł 6627
 Wrana Jan 4751
 Wrana Magdalena, red. 3671; tł. 3671
 Wranicz Jerzy Krzysztof 5439
 Wrazas Ilias 3319
 Wrede Christian Friedrich von 7368
 Wrede Marek 2385
 Wrochna Anna 4342
 Wrocław 365, 423, 431, 489, 749, 843, 1044, 1231, 1232, 1304, 1410–1416, 1620, 1622–1626, 1771–1779, 1816, 1822, 1827, 1969, 1983, 2033, 2048, 2052, 2070, 2208, 2309, 2314, 2328, 2347, 2383, 2399, 2473, 2479, 2544, 2545, 2616, 2678, 2698, 2780, 2824, 2826, 2901, 2903, 2982, 2985, 3005–3007, 3029, 3052, 3063, 3433, 3440, 3554, 3639, 3664, 3691, 3720, 3828, 3836, 3861, 3973, 3998, 4043, 4115, 4136, 4265, 4415, 4416, 4535, 4536, 4575, 4633, 4749, 4774, 5116, 5122, 5217, 5490, 6097, 6481, 6626, 6666, 6790, 6808, 6812, 6853, 6857, 6909, 7041, 7067, 7319, 7325, 7686, 7786, 7877, 8020, 8067, 8167, 8176, 8571, 8585, 8593, 8918, 9029, 9115, 9408, 9629, 9805, 9840, 9881, 9933, 10368, 10469, 10508, 10553, 10556, 10557, 10632, 10643, 10875, 10977, 11021, 11049, 11072, 11106, 11152, 11173, 11215, 11225, 11437, 11444; Krzyki 6626; Kuźniki 10581; Las Rakowiecki 4182; Leśnica 3801; Ołbin 2235; Oporów 9029; Osobowice 6667; Ostrów Tumski 4168, 4214, 4215, 4220; Prace Odrzańskie 2616; Rędzin 6667; Sępólno 6626; Stare Miasto 3664; Zalesie 6626
 Wrocław 1945–2016. 1626
 Wrocławska diecezja 908, 2628, 5337, 6627, 6958
 Wrocławski Zbigniew, przedm. 4422
Wrocławskie Studia Wschodnie 365, 3501
 Wrocławskie województwo 10320, 10713, 10932
 Wroczyński Tomasz 8373
 Wrodarczyk Marek 4520
 Wrona Grażyna, rec. 11330; red. 3477
 Wrona Grzegorz 4830, 7880
 Wrona Janusz 4690, 10560, 10997
 Wrona Karolina 5140
 Wrona Paweł, wyd. 9033
 Wrona-Meryk Izabela 9569
 Wroniecki Krzysztof 2845, 2901
 Wroniecki Piotr 777, 1051, 2282, 6811, 6813
 Wroniszewska Danuta 11107
 Wroniszewski Aleksander 11107
 Wroniszewski Jan 2160; rec. 3165
 Wronki, pow. szamotulski 5229
 Wronkowska-Dimitrowa Mirosława 7694
 Wrońska Elżbieta, tł. 9627
 Wrońska Halina 11289
 Wrońska Joanna 3297
 Wroński Jarosław 4837
 Wroński Marek 9570; red. 4753
 Wroński Stanisław 8639
 Wrotkowsy, rodzina 5468
 Wrotkowska Maria (Marianna) 5494
 Wrotkowski Henryk 5494
 Wrotkowski Kamil 9571
 Wróbel Adam 2374, 2567
 Wróbel Agnieszka 8638; red. 8638
 Wróbel Andrzej 8157
 Wróbel Andrzej Stanisław 4725, 4733, 4735; red. 5088
 Wróbel Anna 8535
 Wróbel Dariusz 891, 7190–7193
 Wróbel Elżbieta 3196; przedm. 3196; red. 3196
 Wróbel Elżbieta Elena 5175
 Wróbel Janusz 984, 11189
 Wróbel Jerzy, fot. 1836
 Wróbel Konrad Wojciech 5706
 Wróbel Łukasz 2444, 7796
 Wróbel Marta 1202, 2629
 Wróbel Piotr J. 1057
 Wróbel Szymon 2852
 Wróbel Walenty 3372
 Wróbel Wiesław 1890, 2629, 6543; wyd. 8035
 Wróblak Iwona 6498
 Wróblewska Hanna, przedm. 1762
 Wróblewska Izabela 628
 Wróblewska Kamila 6306
 Wróblewska Magdalena, przedm. 2510
 Wróblewska Urszula 2554, 8662, 9469, 9572; wyd. 8942
 Wróblewska Violetta 2409, 2444, 2492, 3997, 11190; przedm. 2444; red. 2444
 Wróblewski Adam 3395
 Wróblewski Andrzej Kajetan 2981, 8798; przedm. 2981; red. 2981, 5445–5447
 Wróblewski Filip, rec. 9847
 Wróblewski Jan 6307
 Wróblewski Jerzy 3550
 Wróblewski Łukasz 1170
 Wróblewski Maciej 3997; red. 3997
 Wróblewski Marian 4337
 Wróblewski Piotr, red. 11242
 Wróblewski Rafał 4532, 6373, 8833
 Wróblewski Roman 10633
 Wróblewski Sławomir 7194, 7195
 Wróblewski Stanisław 7196
 Wróblewski Walery 8129
 Wróblewski Wojciech 11191
 Wrycza Józef 6308
 Wryk Ryszard 4102, 4159, 4625, 10151
 Wrzeczono Marcin 2300
 Wrzesień Ida, tł. 6474
 Wrzesina, pow. olsztyński 2516, 4937; parafia 7540
 Wrzesińska Anna 2595, 4231, 6745, 7038, 7043, 7059; oprac. 7043
 Wrzesińska Barbara 5114
 Wrzesińska Katarzyna 8638
 Wrzesiński Jacek 2595, 4231, 6654, 7038, 7043, 7059; red. 2428, 7038
 Wrzesiński Wojciech 6309–6311; red. 203
 Wrzeszcz Maria 5531
 Wrzeszewo, pow. brodnicki 7142
 Września, woj. wielkopolskie 3803, 4131, 6654; powiat 3084; region 9524
 Wrześniak Małgorzata 1968
 Wrześniowski Edwin 8248
 Wrzoł Ludwik 6312
 Wrzosek Marcin 3496, 3497
 Wrzosek Adam 2625, 8972
 Wrzosek Jakub 4614, 5175
 Wrzosek Maria 8972
 Wrzosek Mieczysław 372, 6313–6315
 Wrzosek Wojciech 2048
 Wrzyszczyk Andrzej 3035, 10152–10154
 Wschowa, woj. lubuskie 3450, 3674, 4265, 5366, 5367, 6668, 7512, 10762, 10992
 Wschowska ziemia 4265, 4445, 7743
 Wschód mużułmański w literaturze polskiej 3350
 Wskazówki higieniczne dla wycieczek 3079
 Wspinkowie z Będkowa, ród 7149
 Wspominając ludzi „Kultury” 5552
 Wspomnienia. Bataliony Chłopskie 9821

- Wspomnienia działaczy Okręgowego Komitetu Robotniczego Polskiej Partii Socjalistycznej 8056
- Wspomnienia o Leszku Tymcio 6261
- Wspomnienia pośmiertne 6284
- Wspomnienia prabuckich Kresowian 9822
- Wspomnienia sierpczan 6587
- Wspomnienia Tarnopolan 8057
- Wspomnienia toruńskich kombatan-tów 9823
- Wspomnienia uczestników powstania warszawskiego 9824
- Wspomnienia Wiktora Kowalskiego 9825
- Wspomnienia wychowanków Aka-demii Górniczo-Hutniczej 10415
- Wspomnienia zaduszkowe o tar-nowskich inżynierach i techni-kach 5553
- Wspomnienie o matce Joannie Marii Korytko 5885
- Wspomnienie o Zosi Szanter 6199
- Wspólne Dziedzictwo* 11305
- Wspólnota Podwyższenia Krzyża Świętego 5115
- Współczesność* 10961
- Współczesny i dawny obraz mężczy-zny w języku 3171
- Współczesny i dawny obraz mężczy-zny w literaturze i kulturze 3351
- Wstąpiłem w kosyniery 8058
- Wszelaka Krystyna 5116
- Wszendyrówny Andrzej 6219, 9573–9575
- Wszółek Joanna 3463
- Wszółek Piotr 4521
- Wszyscy jesteście migrantom 8059
- Wszystko marność oprócz kochania Boga 10416
- Wśród dymu i ognia 4838
- Wśród ludzi, rzeczy i znaków 2607
- Wtorek, pow. ostrowski, woj. wiel-kopolskie 777
- Wudalas Angelica 10977
- Wujec Henryk 4696
- Wujek Jakub 3129, 3166
- Wulczyńska Magdalena 3498, 8863
- Wulf Heinrich 9858
- Wulfstan, podróżnik anglosaski 2636, 7047, 7135
- Wüst Conchita 2539
- Wüst Wolfgang 2049
- Wybicy, rodzina 5356
- Wybicki Józef 3294, 6316
- Wybitni polscy torakochirurdzy 2853
- Wyboje* 11056
- Wybory do Sejmu Rzeczypospoli-tej Polskiej i do Senatu Rzeczy-pospolitej Polskiej 25 X 2015 r. 11249
- Wybory prezydenckie i parlamentarne w Polsce 11472
- Wybór tekstów z dziejów języka pol-skiego 3172
- Wybrane aspekty funkcjonowania prawicy 4734
- Wybrane karty z dziejów Wolborza 6663
- Wybrane zagadnienia najnowszej historii religijno-kulturowej 5117
- Wybrane źródła do dziejów szpitala św. Elżbiety w Gdańsku 6802
- Wybrane źródła do dziejów szpitala Świętego Ducha w Gdańsku 6803
- Wybranowski Dariusz 7197
- Wycech Czesław 4642
- Wychowanie* 3428
- Wychowanie religijne w polskich szkołach 11473
- Wyciechowska Iwona 4722
- Wycisk Karolina 3969
- Wycisło Janusz 5118
- Wyczański Andrzej 766
- Wyczawski Hieronim Eugeniusz 1217
- Wyczasany Jerzy 4444
- Wyczółkowski Dariusz 395, 3639, 3911; przedm. 395
- Wyczółkowski Leon 3568
- Wydarzenia 2012–2014. 1556
- Wyder Grażyna 4630
- Wyderka Bogusław 3098; red. 129
- Wydmuch Henryk Stanisław 4522
- Wydra Wiesław 3299, 5392, 7011, 7198; przedm. 7269; wyd. 7269
- Wydrych-Gawrylak Marzena 3351
- Wydrycka Anna 3374, 8515
- Wydział Chemiczny Politechniki Łódzkiej 3080
- Wydział Rolnictwa i Biologii 3081
- Wydzierając puszczy ziemię 2767
- Wydźga Jan Stefan 7328
- Wygoda n a k a, Ukraina 2574
- Wyganowska Wanda 6317
- Wygańska Joanna 751
- Wygański Kuba 6135
- Wygnanowice, pow. świdnicki, woj. lubelskie 1051
- Wygodzki Stanisław 3221
- Wyjść poza tekst 3352
- Wyka Ewa 2086
- Wyka Kazimierz 397, 397
- Wyka Marta 2775
- Wykaz prac doktorskich i magister-skich opracowanych pod kierun-kiem Profesora Andrzeja Lecha 63
- Wykaz publikacji ks. prof. dra hab. Wojciecha Guzewicza 71
- Wykaz ważniejszych prac konser-watorskich, remontowych i ar-cheologicznych na terenie WUOZ w Warszawie 2042
- Wykazy osób z akt parafialnych die-ccezji pińskiej 5554
- Wykorzystanie analizy dendrochro-nologicznej do datowania „Chałupy Sabaty” 2260
- Wykowski Bogumił 11192
- Wymark Ewa, wyd. 9763
- Wymiarki, pow. żagański; gmina 4211
- Wymysłów Niemiecki, pow. pabianicki 2642
- Wypaleniska zob. Dąbrowa Górnicza
- Wypych Marcin 4718
- Wypych-Gawrońska Anna 8779
- Wyrobek Maksymilian 4545
- Wyrobiec Piotr, red. 358
- Wyroda Agata 1118–1124
- Wyrozumka Bożena, wyd. 6789
- Wyrozumski Jerzy 892, 1696, 2810, 6239, 6432, 7199, 7200; przedm. 8654, 8798; red. 286, 8654, 8798
- Wyrwa Andrzej Marek 6921, 6964, 7038; przedm. 2236, 6784, 6921, 7043; red. 1160, 2236, 4932, 6921, 7043; wyd. 6784
- Wyrywał, wzgórze we wsi Woźniki 4998
- Wyrwiński Aleksander Kazimierz 1674
- Wyrzykowska Barbara 4523
- Wyrzykowska Danuta 4503
- Wyrzykowska Małgorzata 3554, 3664, 3720; red. 3720
- Wyrzykowski Stefan, pseud. Zenon 2130, 6318, 9973, 9974
- Wyrzykowski Wacław 8719
- Wysiecka Izolda 5555
- Wysok Marlena 4159
- Wysłobocki Tomasz 391, 393
- Wysłouch Bolesław 8002
- Wysłouch Seweryn 9483
- Wysłouch Wiktor 11107
- Wysmulek Jakub 7201
- Wysocka Agnieszka 3632, 3657, 3903, 6363
- Wysocka Barbara, red. 244
- Wysocka Jadwiga 5556
- Wysocka Justyna 10974, 11193
- Wysocka Krystyna Maria 5564
- Wysocka Marta, tł. 2205
- Wysocka Marzena, red. 1349
- Wysocki Igor, tł. 10054
- Wysocki Jacek 874
- Wysocki Józef 8129
- Wysocki Kazimierz 8373
- Wysocki Marcin Michał, wyd. 9028
- Wysocki Michał, red. 1451
- Wysocki Michał (1910–1991) 9028
- Wysocki Piotr 2703, 5557, 6700; rec. 5109, 8829
- Wysocki Roman 2679
- Wysocki Wiesław Jan 4636, 4861, 4942, 5080, 5205, 6062, 6064
- Wysoczański Ignacy 10925
- Wysok Wiesław 1937
- Wysocka, pow. pilski 10162
- „Wysoki Sejm raczy uchwalić...” 10305
- Wysokińska Agnieszka 8828
- Wysokińska Beata 2854
- Wysokiński Baltazar 8781

- Wysokiński Paweł 2842
 Wysota Wojciech 6468
 Wysowa-Zdrój, pow. gorlicki 7832
 Wypiański Stanisław 3108, 3157, 3162, 3319, 3332, 3619, 3620, 8280, 8779, 8833
 Wystruć zob. Czerniachowski
 Wystyrk-Benigier Barbara 11194
 Wyszczelski Lech 1058, 1166, 3082, 3499, 8864, 8865, 9359, 9576–9584; rec. 9509
 Wyszowska Izabela 3239
 Wyszowski Michał 5188
 Wyszaków, woj. mazowieckie 3301; dekanat 7925
 Wyszogród, pow. płocki 3808
 Wyszomirska Anna 3171
 Wyszpolscy, rodzina 5505
 Wyszpolski Franciszek Michał 5505
 Wyszynska Elżbieta 3727
 Wyszynski Stefan 992, 1857, 2635, 4884, 5133, 5824, 6319–6321, 10333, 10448, 10458, 10520, 10712, 10722, 11146, 11161, 11196
 Wyszynski Stefan Paweł 9585
 Wytyczne Komendanta Okręgu AK Kraków 10417
 Wytyczno, pow. włodawski 5696
 Wywiół Przemysław 607, 4636, 4769, 10155, 11262; red. 4636, 5575; wyd. 9624
 Wywózka 11195
 Wyzga Krystyna, wyd. 9739
 Wyzner Józef 6600
 Wyzwoleni, ale nie wolni 11196
 Wyżga Mateusz 4288, 4433, 5170, 8866
 Wyżgoł Edward 6475
 Wyżkiewicz-Maksimow Regina 2589; przedm. 2589; red. 2589
 Wyżlic Joanna, rec. 6897
 Wyżlic Tomasz 9586
 Wyżykowski Jan 5421
 Wyżyński Adam 3990
 Wzięty w Boskie posiadanie 5119
 Wzorek Aniela 9795
 Wzorek Anna 3345
 Wzorek Zbigniew 9795
- Yanushevska Lyudmyla 9401
 Yariv Arie 5558
 Yavuz Talha, tł. 1449
 Yeats William Butler 3937
 Yonkers, Stany Zjednoczone Ameryki 8986
- Z akt śledztwa 9826
 Z archiwum Jana Nowaka-Jeziorańskiego 10418, 11250
 Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi 366
 Z badań nad religijnością w wieku światła 5120
 Z badań nad tradycją polskiej pedagogiki 3083, 3084
 Z badań średniowiecznej i wczesnowożytniej Trzebnicy 6636
 Z Bogiem i przeciwko Bogu 5121
 Z Bogiem za ojczyznę i wolność 7881
 Z Bośni do Polski 10419
 Z działalności Łowickiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk 461
 Z dziejów Drugiej Rzeczypospolitej 1126
 Z dziejów gminy Janowiec Kościelny 6413
 Z dziejów historii wojskowości Polski i powszechnej 4839
 Z dziejów kultury fizycznej w Polsce 4159
 Z dziejów miejscowości i parafii Osiek Jasielski 6528
 Z dziejów placu Szczepańskiego 3904
 Z dziejów Polski południowo-wschodniej 11197
 Z dziejów Polskiego Państwa Podziemnego na Kielecczyźnie 10156
 Z dziejów PPS 4735
 Z dziejów regionu świętokrzyskiego 6633
 Z dziejów sportu i turystyki 4160
 Z dziejów Towarzystwa Tatrzańskiego 4161
 Z dziejów wychowania fizycznego, sportu i turystyki w Polsce i w Europie 4162
 Z historii parafii św. Klemensa Marii Dworzaka we Wrocławiu 5122
 Z Jerzolimy nad Nię... 5123
 Z kancelarii XVI-wiecznych miast śląskich 7319
 Z kart historii 1349
 Z Kresów do... Sławy 9827
 Z Kresów Wschodnich na Kresy Zachodnie 10420
 Z Krępy do Lwowa 5840
 Z Mazowsza na obczyznę 5559
 Z notatnika Agricoli 1676
 Z Nowodworów na Altaj 9828
 Z ostatniej chwili 465
 Z Torunia 2492
 Z turystyką przez wieki 4163
 Z żalobnej karty 5560
 Z życia Muzeum w Stargardzie 1579
 Z życia Stowarzyszenia Archiwistów Kościelnych 1218
 Zabajkale 7953, 8668
 Zabajkałski Kraj 723
 Zabalnük Konstantin 4300
 Zabawski Augustyn 8566
 Zabawy Przyjemne i Pożyteczne 3295, 7884
 Zabielski Józef 5288
 Zabielski Łukasz 2855, 3353, 3374; przedm. 2855, 3374; red. 2855, 3374; współpr. 2429
 Zabierowski Stefan 5215, 5377
 Zaberzów zob. Raclawówka
 Zablocka-Kos Agnieszka 8067; rec. 3785
 Zabłotni Adam 11198
 Zabułów, woj. podlaskie 10064, 10755
 Zabolotnaia Lilia 2554
 Zaborna Maria 6680
 Zaborniak Stanisław 4157, 4159; red. 4151
 Zaborny Piotr 1165, 3085, 6680, 10979; przedm. 6680; red. 6680
 Zaborowska Justyna 3307
 Zaborowska-Musiał Justyna 7882
 Zaborowski Leszek 4734
 Zaborska Urszula 38, 369; oprac. 27
 Zaborski Marcin 10560
 Zaborski Zdzisław 4314
 Zabrali nam dzieciństwo 9829
 Zabraniak Justyna 4717
 Zabraniak Sławomir 830, 7883
 Zabranski Łukasz 5165
 Zabrze, woj. śląskie 193, 1627, 2393, 3840, 4357, 10373, 10427, 11173, 11194; Biskupice 4487
 Zabrzeg, pow. bielski, woj. śląskie 5491
 Zabrzeziński Jan Jurjewicz 7167
 Zabrzeż, pow. nowosądecki 10484
 Zabytki muzyczne w zbiorach Muzeum Uniwersytetu Jagiellońskiego 1525
 Zabytki na Mazowszu 367
 Zabytki sztuki w Polsce 3633
 Zabytkowe kościoły Nowego i Starożytnego Sącza 3905
 Zabytkowe rezydencje w krajobrazie przygranicznych regionów 1456
 Zachević Miłoś 7066
 Zach-Wegeck Halina 9830
 Zacharek Natalia 2842
 Zachariewicz Julian Edwin 2789
 Zacharyasz Ewa, oprac. 1475
 Zacher Elżbieta 4524
 Zacher Juliusz W. 1722
 Zachertowie, rodzina 3084
 Zachodniopomorskie województwo 3468, 11388
 Zachodniopomorska bibliografia Krzysztofa Radosława Mazurskiego 33
 Zachorowska Maria 5561; wyd. 9633
 Zachowajmy ich w pamięci 1769
 Zacisze, pow. nowosolski 6445
 Zackiewicz Grzegorz 4616, 4695, 4725, 8064, 9587
 Zaczernie, pow. rzeszowski 9242
 Zaćmiński Andrzej 2583, 11199; przedm. 2583; rec. 10509; red. 2583
 Zadak Rafał 3906
 Zadarko Krzysztof 5124
 Zadrożna Hanna 11474

- Zadura Bohdan 1840
 Zadzim, pow. poddębicki 7150
 Zagajewski Adam 3354
 Zagajs'ka Dzvenislava 2679
 Zagata Anna 8190
 Zagłada II Rzeczypospolitej 10157
 Zagłada w „Medalionach” Zofii Nałkowskiej 3355
 Zagłada Żydów 368
 Zagorzyn, pow. nowosądecki 4313
 Zagożdżon zob. Pionki
 Zagożdżon Paweł P., oprac. 680
 Zagożdżon-Lyszczarz Joanna 3671
 Zagórnik, pow. wadowicki 2986
 Zagórska Barbara 1468, 5233
 Zagórska-Telega Joanna 6684, 6775
 Zagórski Bogusław R. 2573
 Zagórski Jerzy 4836, 10183
 Zagórski Paweł Wit, tł. 6746
 Zagórski Wacław 10183
 Zagórski Włodzimierz 9074
 Zagórze zob. Sosnowiec
 Zagórze, pow. chrzanowski 2376; region 2376
 Zagraniczne wydawnictwa parlamentarne i urzędowe w zbiorach Biblioteki Sejmowej 1407
 Zaguła Artur 3680
 Zahajkiewicz Marek Tomasz 826, 5316
 Zaharia Ionelia 8181
 Zahorska Anna z Elzenbergów 3374
 Zahorska Stefania 2754
 Zahorski Witold 11054, 11200
 Zahorski Władysław 7995
 Zährer Franz 3709
 Zair zob. Kongo (Kinszasa)
 Zajadacz Alina 3065; red. 3065
 Zajas Paweł 5190, 8867
 Zając Agnieszka zob. Sławińska Agnieszka
 Zając Antoni, red. 11396
 Zając Barbara 2239; przedm. 2239; red. 2239
 Zając Ewelina 2352, 2375
 Zając Grażyna 5407
 Zając Grzegorz 3254, 3294, 3356, 7884, 8642
 Zając Izabela 2033
 Zając Jacek 448
 Zając Jerzy 5559, 6147, 6203, 9588
 Zając Jędrzej 4153
 Zając Justyna 4722, 11386
 Zając Kazimierz 2509
 Zając Krzysztof 4525, 5193
 Zając Marek 6319
 Zając Marian, przedm. 11289; red. 11289
 Zając Paweł 1669, 5120, 7885, 7886
 Zając Renata M. 394, 3440, 8868, 11201
 Zając Stanisław 6533, 6534
 Zającowie, rodzina 2132
 Zajączek Józef 1924
 Zajączkowska Urszula 5423
 Zajączkowska-Lopatto Maria Emilia, wyd. 10421
 Zajączkowski Jakub, red. 4722
 Zajączkowski Janusz 2608
 Zajączkowski Krzysztof 11202
 Zajączkowski Mariusz 10158, 10560, 11203, 11204
 Zajączkowski Ryszard 3223, 3243, 3357; przedm. 3223, 3243; red. 3223, 3243
 Zajączkowski Włodzimierz 10421
 Zajączków, pow. kielecki 6919
 Zajchowska Anna 6853, 6893, 7202
 Zajewska Teresa, rec. 4071
 Zajewski Władysław, rec. 6076
 Zajecki Maurycy 4608
 Zajiček Edward 3990
 Zająlaw Guldana, tł. 11462
 Zakłady Przemysłowe R-1 w Kowarach 11205
 Zakon krzyżacki w historii, ideologii i działaniu 2609
 Zakon krzyżacki w Prusach i Inflantach 2610
 Zakopalová Lucie 2780
 Zakopane, woj. małopolskie 1628, 1781, 2260, 3301, 3483, 4420, 5069, 8590, 8635, 8863, 9283, 9730, 10190, 10995; Olcza 5041
 Zakrzeński Władysław 6540
 Zakrzewo, pow. poznański 5275
 Zakrzewska Agnieszka 3426
 Zakrzewska Anna 8869
 Zakrzewska Barbara 9029
 Zakrzewska-Strózik Lidia 6261
 Zakrzewski Andrzej B. 1016, 5079, 7814, 7887, 9483; red. 289; wyd. 2606
 Zakrzewski Antoni, współpr. 3802
 Zakrzewski Bartosz 9589
 Zakrzewski Bogdan 9029
 Zakrzewski Damian 4718
 Zakrzewski Franciszek, wyd. 9751
 Zakrzewski Leszek 4463
 Zakrzewski Maciej 4676, 4698, 11206; red. 4676
 Zakrzewski Tadeusz 8869
 Zakrzewski Tadeusz Paweł 6322
 Zakrzówek, pow. kraśnicki 10273; region 10273
 Zalas Katarzyna 3086, 9590
 Žalėnas Gintautas 2048
 Zalesie zob. Wrocław
 Zalesie Górne, pow. piaseczyński 7957
 Zalesińska Lilianna 10878
 Zaleska Aleksandra 2253
 Zaleska Ilona 5133; rec. 4676; współpr. 1099
 Zaleski Marek 11390
 Zaleski Wincenty 3028
 Zaleski Zygmunt Lubicz- 8832
 Zaleszczenko Władysław 5248
 Zaleszczyki, Ukraina 7996
 Zalew Szczeciński zob. Szczeciński Zalew
 Zalewa Zdzisław 6323
 Zalewska Adriana 2479
 Zalewska Agata 8508
 Zalewska Anna 7495
 Zalewska Anna I. 1147, 4614; red. 4614
 Zalewska Barbara 6435
 Zalewska Ewa 4391
 Zalewska Joanna 4387
 Zalewska Krystyna, wyd. 10185
 Zalewska-Opasińska Bogumiła 10159, 10160
 Zalewski Cezary 3314
 Zalewski Ireneusz 6649
 Zalewski Jerzy 9591
 Zalewski Marek 6499, 7881; przedm. 6839; red. 7881
 Zalewski Stanisław 9831
 Zalewski Zygmunt Stefan 8870
 Zaliwski Józef 8614
 Zaliwski Kamil 11421
 Żalnora Aistis 8157
 Žaltauskaitė Vilma 501, 8871, 8872
 Załęczny Jolanta 1648, 2621, 2697, 3358, 3359, 4532, 4690, 5559, 5804, 8508, 8833, 8873, 9592, 9593, 9936; red. 3544
 Załęska Wanda, rec. 1511
 Załęska-Kaczko Jagoda 9491
 Załęska-Szczepka Ewa 1771
 Załęski Krzysztof 6324
 Załęski Stanisław 4736
 Załęski Zygmunt 4375
 Załączny Jolanta, rec. 1945
 Załucze, Ukraina 2574
 Załuzkowski Tadeusz 10559
 Załuscy, rodzina 3436
 Załuski Daniel 3836
 Załuski Józef Andrzej 7342
 Załuski Krzysztof Maria 10974
 Załuski Piotr 6016
 Zamagurze Spiskie 10600
 Zamarski, pow. cieszyński 5400
 Zambia 9631
 Zambrowski Roman 11096
 Zambrow, woj. podlaskie 8922, 9106, 9695, 10360; gmina 6669; region 10225
 Zamecka-Zalas Olga 2988; red. 2988
 Zamecki Stefan, rec. 5451; red. 219
 Zamek Bierzgowski, pow. toruński 3688
 Zamelska-Monczak Kinga 777, 4790, 7021
 Zamenhof Ludwik 8360
 Zamiatala Dominik 4962, 10902, 11146
 Zamiłowanie do spraw beznadziejnych 4737
 Zamki arcybiskupów gnieźnieńskich 7320
 Zamkow Lidia 11145

- Zamojska Małgorzata, oprac. 1090
 Zamojski Adam 8736
 Zamojski Piotr 7238
 Zamojsko-lubaczowska diecezja 11473
 Zamorska Renata 11292
 Zamorski Krzysztof 910, 4288; red. 197
 Zamoście zob. Łęg Tarnowski
 Zamość, woj. lubelskie 44, 122, 1166, 1686, 2046, 2047, 2569, 3055, 3412, 3506, 3606, 4751, 4775, 4828, 4965, 4974, 7669, 7708, 9670, 10923, 11473; ordynacja 3615, 7669; region 2309, 6670, 11253; Zamojszczyzna 1732, 4715, 9670, 9794, 10084
 Zamoyscy, ród 3412, 3655, 3696, 4317, 5296, 8060
 Zamoyska Jadwiga 6325
 Zamoyska Maria 8060
 Zamoyska Zofia z Czartoryskich 3171
 Zamoyski Aleksander 6181
 Zamoyski Andrzej 4149
 Zamoyski Andrzej (Jędrzej) Hieronim Franciszek 3295
 Zamoyski Grzegorz 7888, 8874; red. 251; wyd. 9708
 Zamoyski Jan 2594, 7818
 Zamoyski Stanisław Kostka 3412
 Zamoyski Tomasz 2594
 Zamysłowska Krystyna, red. 3940
 Zaniewska Teresa, red. 5808
 Zantyr, nieistniejący gród w pow. sztumskim 6807, 7187
 Zań-Ograbek Genowefa 2043
 Zaolzie 2768, 3485, 4830, 5040, 9300, 9337, 9775
 Zaora Jan 3622
 Zaorska Agnieszka, red. 1383
 Zapalec Anna 9894, 10161
 Zapalowicz Hugo 4125
 Zapalowski Andrzej 2582, 5125, 11477
 Zapamiętane z Brückstädt 9832
 Zapart Robert 10974
 Zapis dyskusji nad pracą Jürgena Osterhammela 1059
 Zapiski Historyczne 369
 Zapiski Kazimierzowskie 370
 Zapiski Mikołaja Kopernika w drukach Biblioteki Wyższego Seminarium Duchownego Metropolii Warmińskiej 3464
 Zapiski naukovogo tovaristva im. Ševčenka 3477
 Zapiski proboszcza parafii Godziesze Wielkie 7321
 Zapłata Rafał 772, 1661, 1968, 4840; przedm. 1968; red. 772, 1968
 Zapolska Gabriela 1648, 3252, 3351, 4630, 8779, 8887
 Zapomniani kaci Hitlera 10162
 Zapomniani książęta? 5562
 Zapomniany Lemko z Krosna 8875
 Zaporowska Natalia, red. 7907
 Zaporowski Zbigniew 4690
 Zaporozże, Ukraina 5176
 Zapory żołnierze wyklęci 10422
 Zapotoczna Maria 1481; red. 277
 Zaprucki Józef 2460; red. 3249
 Zaprudski Sârgej, rec. 2559
 Zarianie Śląskie 3474
 Zarianie Śląskie. Seria Druga 371
 Zaraska Leszek 1696
 Zarehnûk Ol'ga 4751
 Zaremba Elżbieta (Lusia) 9030
 Zaremba Eryka 5233
 Zaremba Henryk 9030
 Zaremba Lusia zob. Zaremba Elżbieta
 Zaremba Maciej 4164, 11475
 Zaremba Marcin 11144
 Zaremba Piotr 3175, 10423
 Zaremba Stanisław 8739
 Zaremba Zygmunt 9833
 Zaremska Hanna 6808
 Zaręba Agnieszka 7814
 Zaręba Sławomir H., przedm. 11290; red. 11290
 Zarębska Ludomira 10424
 Zarębski Jan 6396
 Zarębski Patrycjusz 6452
 Zaręczan Władysław Marian 5829
 Zaręczny Stanisław 2772
 Zariczny Piotr 11207
 Żarnovský Peter 1641, 7889
 Zarosa Ewelina 584
 Zarosa Wojciech, rec. 8144
 Zarubin Przemysław 7645, 7890
 Zarugowicz Daniel 2688
 Zaruski Mariusz 4125
 Zarychta-Wójcicka Agnieszka 4526
 Zarys dziejów Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego 3087
 Zarys historii i osiągnięć Instytutu Automatyki i Robotyki Politechniki Warszawskiej 3088
 Zarys historii Konsulatu Generalnego RP w Chicago 4738
 Zarys Historii Wojennej Pułków Polskich w Kampanii Wrześniowej 4841
 Zarys historii Żydów ziemi kutnowskiej 2704
 Zarys monografii Szkoły Podstawowej w Niedzwicy Dużej 3089
 Zarządzanie dokumentacją, archiwistyka i... koty 1219
 Zarzecki Leopold 6326
 Zarzecki Lucjan 3083
 Zarzecki Marcin, przedm. 11290; red. 11290
 Zarzycka Anna 8876
 Zarzycka Elżbieta, red. 1091, 1096
 Zarzycka-Dziakowska Henryka 9824
 Zarzycka-Goliszek Klaudia 8877
 Zarzycki Daniel 5407
 Zarzycki Piotr 4832
 Zarzycki Robert W. 3090, 11208–11210, 11476
 Zasada Anna 5194; red. 231
 Zasada Michał 2882
 Zasada Zdzisław Jan 1148, 5126; red. 370, 420
 Zasanie zob. Jarosław
 Zasanie zob. San
 Zasepa Henryk 9594
 Zasiczny Andrzej 10163, 10164
 Zaškil'nâk Leonid 812, 2645, 2905; red. 1063
 Zasła w, Ukraina 5083
 Zasławska Teofila zob. Lubomirska
 Teofila z Ostrogskich-Zasławskich
 Zasławski-Ostrogski Władysław Dominik 2623
 Zasłużeńi dla harcerstwa 1916–1949. 5563
 Zasłużeńi lekarze toruńscy 5564
 Zastawny Albert 6697
 Zasuń Anna 4814
 Zasztowt Leszek 534; przedm. 823
 Zatoński Mateusz 2787
 Zatoński Witold A. 787
 Zator, pow. oświęcimski; księstwo 7286
 Zatorska Agnieszka 3345
 Zatorska Izabela 3216
 Zatorska Magdalena 5127, 6463
 Zatorze – magiczna dzielnica Olsztyna 3907
 Zatrzymać przeszłość, dogonić przyszłość 1220
 Zatrzymane w kadrze 1891
 Zaucha Janusz 10425
 Zaucha Maciej, wyd. 10425
 Zaucha Tomasz 3622
 Za usze, Białoruś 3622
 Zawacka Elżbieta 2618
 Zawada Andrzej 2901
 Zawada Damian 1998
 Zawada Piotr 11290
 Zawada Stefania, tł. 2721
 Zawada-Guzara Sabina, tł. 4940
 Zawadka, pow. myślenicki 6460
 Zawadka Katarzyna 10560
 Zawadka Sławomir, red. 378
 Zawadka Teresa 9834
 Zawadyńscy, rodzina 5416
 Zawadzcy, rodzina 5358
 Zawadzka Danuta 8878
 Zawadzka Katarzyna 4414
 Zawadzka Katarzyna z Tokarskich 7520
 Zawadzka Małgorzata 1564
 Zawadzki Andrzej, pseud. Andrzejewski, wyd. 9732
 Zawadzki Arkadiusz 3485; red. 4818
 Zawadzki Jarosław 3671, 4484
 Zawadzki Józef 8389
 Zawadzki Mateusz 2301
 Zawadzki Michał 1747, 11211; rec. 2234

- Zawadzki Miroslaw 1153
 Zawadzki Paweł 1051
 Zawadzki Robert K. 970, 3360, 7891, 7892
 Zawadzki Stanisław (1743–1806) 3622
 Zawadzki Stanisław (ur. 1988) 7893
 Zawadzki Tadeusz 5533
 Zawadzki Wincenty Mieczysław 6327
 Zawadzki Wojciech 2516, 3729, 5128, 5129, 6421, 6510, 10165; oprac. 11331; red. 2516, 6421; wyd. 8957
 Zawalich Joanna 2289
 Zawanowska Marzena 3221, 3361
 Zawichost, pow. sandomierski 3639
 Zawidowice, Ukraina 9840
 Zawidzka Iwona 2103, 5694, 8879
 Zawidzka-Kwiatkowska Magdalena 2855
 Zawidzki Wojciech 5748
 Zawieprzycze, pow. łęczyński 4751
 Zawiliński Jarosław 4501
 Zawiliński Kazimierz 11251
 Zawilski Paweł 2615
 Zawilski Piotr 1787; współpr. 9659; wyd. 8001
 Zawistowska Kazimiera 8515
 Zawistowska Renata 9349
 Zawistowska Wanda 2022
 Zawistowska-Toczek Dagmara 3290
 Zawitowski Andrzej 1158, 2851, 3708, 11212, 11213
 Zawitowski Tomasz 2190
 Zawisza Czarny z Garbowa 3304
 Zawisza Krzysztof 7633
 Zawisza Robert 8811
 Zawiszanka Zofia 2580
 Zawiszewska Agata 3301, 3351; przedm. 7976; red. 3232; wyd. 7976, 9018
 Zawiślak Paweł 855, 6756
 Zawiślak Sławomir, red. 11253
 Zawiśliński Stanisław, red. 3940
 Zawitkowska Wioletta 582, 748, 7203, 7204; red. 223
 Zawkrze 5302, 6671
 Zawodzie zob. Kalisz
 Zawoja, pow. suski 1513, 1629, 2297, 7844
 Zawojska Teresa 5531
 Zawołocze, Rosja 2606
 Zawsze na straży 4527
 Zazulák Ůrij 2578
 Ząbek Wiesław L. 4636
 Ząbkowice (Będzińskie) zob. Dąbrowa Górnicza
 Ząbkowice Śląskie, woj. dolnośląskie 3832
 Zbaraski Jerzy 7334
 Zbaraski Krzysztof 7322, 7334
 Zbarszewska Anna, red. 11292
 Zbąszynek, pow. świebodziński 6498
 Zbąszyń, pow. nowotomyski 6672, 7512
 Zbiegieni Artur 2022
 Zbierski Andrzej 7495
 Zbiewski Stanisław 6452
 Zbigniew, książę 6964
 Zbigniew Goliński. Portret badacza 3362
 Zbigniew Strzałkowski, bł. 5344
 Zbigniew z Brzezia 7147
 Zbiory Instytutu Piłsudskiego w Ameryce 477
 Zbiór toków i stempli pieczętnych w zasobie Archiwum Państwowego w Poznaniu 1267
 Zbirohowska-Kościa Gabriela 7169
 Zblewski Zdzisław, red. 250
 Zborek Jadwiga 6411
 Zborowscy, ród 3447
 Zborowski Samuel 2594, 3316
 Zborowskie, pow. lubliniecki 817
 Zbożniowie, rodzina 5246
 Zbrodnia katyńska przed Europejskim Trybunałem Praw Człowieka 9835
 Zbrodnia niemiecka w Warszawie 9836
 Zbrodnia wołyńska 11477
 Zbrodnie przeszłości 1060
 Zbroja Barbara 9595
 Zbroja Stanisław 6328
 Zbrostawa, pow. tarnogórski 817
 Zbrucz, lewy dopływ Dniestru 6387
 Zbrzeźniak Marta, tł. 2597
 Zbylitowska Góra, pow. tarnowski 1391
 Zbylut Pałuka 6784
 Zbyrad Teresa 3091
 Zbyszewscy, rodzina 1392
 Zdanek Maciej 891, 908, 4881, 6893; oprac. 1366; red. 6893
 Zdaniewicz Radosław 777, 817, 954
 Zdanikiewicz Władysław 6421
 Zdanowicz Anna 2444, 9596
 Zdanowicz Henryk 2629
 Zdanowicz-Rossmann Danuta 9837
 Zdanowska Bolesława 5380
 Zdanowski Edmund 5380
 Zdeb Katarzyna, red. 843
 Zdebko Joanna 3065
 Zdebski Janusz 4642
 Zdobunów, Ukraina 3015
 Zdonek Katarzyna 4308
 Zdrada Jerzy 8798
 Zdranka Joachim 2048, 2592, 5475; oprac. 2093
 Zdroje ziemi kłodzkiej na dawnej karcie pocztowej 1892
 Zdrojewska-Nowak Marta 4528
 Zdrojewski Eugeniusz Z. 6452
 Zdrowicka-Wawrzyniak Magdalena 4414, 5151
 Zdrowski Chryzostom 4986
 Zdunek Alina, przedm. 6440
 Zdunek Ewa 11478
 Zduńiak-Wiktorowicz Małgorzata 3175
 Zduńik Jan 2403
 Zduńczyk Lech 3647
 Zduńska Wola, woj. łódzkie 6585, 8792, 10441
 Zdziechowski Jerzy 10974
 Zdziechowski Marian 2835
 Zdzisław Żygulski jun. (1921–2015) 6346
 Zebrzydowscy, ród 5287
 Zebrzydowski Florian 5287
 Zebrzydowski Jan 5287
 Zebrzydowski Michał 5287
 Zebrzydowski Mikołaj 5287, 7394
 Zechenter Anna, oprac. 1167
 Zedler Margaret 6593
 Zedler Willi 6593
 Zegadło Damian 1893
 Zegrze, pow. legionowski 8833
 Zegzuła Weronika 3908
 Zeidler Kamil, przedm. 2605; red. 2605
 Zeit 6546
 Zeithain, Niemcy; obóz 9839
 Zejszner Ludwik 6329
 Zelek Stanisław 10967
 Zelenko Konstantin Vasil'evič 10426, 10974
 Zelent Magdalena, red. 3311
 Zelkowicz Józef 9838
 Zelwerowicz Aleksander 115
 Zeman-Wiśniewska Katarzyna 874
 Zemanek Alicja 9597
 Zemborzycze, pow. lubelski 4908
 Zembrzuska Irma 9839
 Zemeła Krzysztof 7894; red. 5563
 Zemełka Adam 8157
 Zemło Mariusz 1061; red. 2629, 4882
 Zemszał Piotr 10540; przedm. 10540; red. 10540
 Zenderowski Radosław 2611
 Zenderowski Wojciech 3909
 Zerek Bogdan Filip 2015
 Zesłaniec 11372
 Zespół Przedbramia ul. Długiej w Gdańsku 6391
 Zeszyt Naukowy Muzeum Wojska 372
 Zeszyty biograficzne duchowieństwa katolickiego na Śląsku 5565
 Zeszyty Chorzowskie 373
 Zeszyty Gdynińskie 374
 Zeszyty Historyczne Politechniki Łódzkiej 375
 Zeszyty Historyczne Semper Fidelis 376
 Zeszyty Historyczne WiN-u 377
 Zeszyty Historyczne Ziemi Garwolińskiej 378
 Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk 379

- Zeszyty Myszkowskie* 380
Zeszyty Pamięci Powstania Warszawskiego 381
Zeszyty Prasoznawcze 3500
 „Zeszyty Prasoznawcze”. Analiza zawartości (1957–2012) 3500
Zeszyty Radomszczańskie 382
Zeszyty Sandomierskie 383
Zeszyty Sąddecko-Spiskie 384
Zeszyty Staszycowskie 111, 385
Zeszyty Wiejskie 112, 386
Zeszyty Żagańskie 387
 Zeuschner Tobiasz 4043
 Zezula Barbara 1377
 Zgama Barbara 6411; red. 300, 6411
 Zgierz, woj. łódzkie 4427, 4592, 4950, 8096, 9375, 9554; region 8466
 Zginęli za polską sprawę 2768
 Zglińska Anna 2873, 3709
 Zgliński Marcin 3622, 3799; oprac. 3553; red. 3553
 Zgłobica Michał 11214
 Zgodzińska Beata, oprac. 1733
 Zgorzelec, woj. dolnośląskie 1630, 4043, 8952, 11188
 Zgorzelecka Puszcza 777, 2282
 Zgorzelski Andrzej, oprac. 6330; red. 6330
 Zgorzelski Czesław 6330
 Zgórnica Marek 3622, 8880
 Ziaja Georg 5566
 Ziajka Beata 2376
 Ziarkowski Dominik 3728, 4162, 5170; red. 2756
 Ziarnik Janusz 6584
 Ziąbka Leszek 395, 1679, 2254, 2615, 3910, 3911, 6732, 6741
 Ziątek Zygmunt 396, 11390
 Ziątkowski Leszek 1044, 2616, 7786, 11215; przedm. 1044; red. 1044, 7786
 Ziejewski Aleksander 3912
 Ziejka Franciszek 1421, 2775, 3071, 3222, 3248, 3993, 4501, 6346, 8881
 Zielaskowska Ewa 3363
 Zielazny Anna 9355
 Zielecka-Mikołajczyk Wioletta 2255, 2594, 3205
 Zielejewicz Eleutery 3351
 Zielieniec zob. Duszniki-Zdrój
 Zielińscy, rodzina 4532, 5296
 Zielińska Agnieszka 1062, 2516; red. 311
 Zielińska Danuta, oprac. 20, 86
 Zielińska Ewa 18; wyd. 7246
 Zielińska Gabryjela, red. 11130
 Zielińska Katarzyna 3300, 8524; rec. 1220
 Zielińska Marta 396, 5659
 Zielińska Mirosława 5190, 11479; przedm. 5190; red. 5190
 Zielińska Zofia 3690; przedm. 5876
 Zielińska-Meissner Urszula 2022
 Zieliński Andrzej 2493, 5567
 Zieliński Artur 777
 Zieliński Edmund 5568
 Zieliński Grzegorz 5767
 Zieliński Gustaw 4529
 Zieliński Jan 397
 Zieliński Jerzy 2616, 9840
 Zieliński Konrad 2624, 4703, 9598; red. 4703
 Zieliński Krzysztof, red. 5152
 Zieliński Marek 4842; przedm. 2842; red. 2842; uzup. 1094–1096
 Zieliński Marek Grzegorz 2516, 7895
 Zieliński Marek Ryszard, rec. 4677
 Zieliński Mateusz 6685
 Zieliński Piotr 4717
 Zieliński Przemysław 1153, 4086; red. 1153
 Zieliński Stanisław 4739; wyd. 8987, 9694
 Zieliński Sylwan 5130
 Zieliński Waldemar 8189
 Zieliński Zbigniew (1907–1968) 3638
 Zieliński Zbigniew (ur. 1927) 10166
 Zieliński Zygmunt 5131, 5207, 11174; przedm. 7971, 9753, 9814; rec. 2760, 9713
 Zielnica Przemysław, tl. 6668
 Zielniewicz Tadeusz 5926
 Zielona zob. Kalety
 Zielona Góra, woj. lubuskie 135, 349, 473, 706, 993, 1305–1307, 1418, 1419, 1631, 1782–1785, 2055, 2583, 2903, 4265, 4455, 4456, 4885, 5254, 5349, 6798, 6930, 7773, 8473, 10376, 10488, 10523, 10528, 10598, 10627, 10728, 10803, 10841, 10878, 11018, 11029, 11129, 11168, 11422; powiat 2352
 Zielona Puszcza 2467
 Zielone Bagno. Wieś Bagny 6349
 Zielonka Rafał 7896
 Zielonka Sebastian 6677
 Zielonka Zbigniew 2625, 5790, 10967
 Zielonogórskie województwo 10723, 10727, 11174
 Zielonogórsko-gorzowska diecezja 1227, 2155, 4228
 Ziemacka Małgorzata, tl. 1892
 Ziembra Adam 9841
 Ziembra Antoni 2607
 Ziemińska Anna 3099, 3134
 Żemelis Dariusz 7897
 Ziemens Augustyn, fot. 1888
 Ziemer Klaus 10436
 Ziemia 9562
 Ziemia Chełmska 3191
 Ziemia Kłodzka 5165
 Ziemia łódzka 7323
 Ziemia międzyrzecka w przeszłości 6498, 7021
 Ziemia Niemodlińska – w kręgu historii i kultury 6512
 Ziemia Pirsna, kraina historyczna na terenie woj. pomorskiego 831
 Ziemia Przemyska 764
 Ziemia radzyńska 1864–1918. 6567
 Ziemia Stedlecka 3485
 Ziemia skrywa kości 1723
 Ziemia Święta 2573, 2589, 2625, 4941, 5121, 7006, 7087, 10355
 Ziemia wiska 7324
 Ziemiańskie Mazowsza 4529–4532
 Ziemiańskie polscy XX w. 5569
 Ziemiański Bolesław 6331
 Ziemięcki Maciej 7898
 Ziemięcy, rodzina 2592
 Ziemięcín, pow. koniński 2592
 Ziemięcka Eleonora 2835, 8005, 8545
 Ziemiński Wojciech 3969
 Ziemińska Renata 4414
 Ziembkowski Aleksander 10975
 Ziemska Joanna, tl. 5440
 Ziemska Małgorzata 1785, 5509
 Ziemska Urszula 6714
 Ziemiński Piotr, red. 2835
 Zienda-Zywczyńska Elżbieta 1894
 Zienkiewicz Aleksander 6332
 Ziental Krzysztof 3913
 Zientara Maria 1706
 Zientkowski Przemysław 6858; przedm. 6858; red. 6858
 Zieziula Grzegorz 6182, 9599
 Zięba Andrzej Aleksander 2580, 2687, 2688, 5871; rec. 10129; red. 222, 2580, 2688, 4688
 Zięba Anna 3642
 Zięba Józef 5570
 Zięba Krystyna 1780
 Zięba Ryszard, red. 4722, 11406
 Zięba Zbigniew 1958, 4462
 Ziębacz Agnieszka 2663
 Ziębińska-Lewandowska Karolina 1800
 Ziębińska-Witek Anna 910; red. 1438
 Zięcik Adam, red. 392
 Zięcina Krzysztof, red. 2523
 Ziętara Paweł 984, 11216; wyd. 10270
 Ziętek Jacek 6684
 Ziętek Jerzy 4149
 Ziętkiewicz Marta 8882, 8883; rec. 1817
 Ziętkiewicz-Kotz Joanna, red. 1689, 1697
 Zijdema Richard L. 2504
 Zimand Roman 10311
 Zimecki Paweł, tl. 10191
 Zimmerman Joshua D. 10167
 Zimmermann Julius 2782, 2783
 Zimmermann Peter 8884
 Zimna Aldona 682, 1680
 Zimna Katarzyna, przedm. 6552; red. 6552

- Zimna Wódka, pow. strzelecki 6441
- Zimna-Kawecka Karolina, rec. 3538
- Zimnoch Katarzyna 3063; rec. 6425
- Zimnowoda-Krajewska Bożena 3709
- Zimoch-Piaskowska Izabela 11217–11219
- Zimoń Damian 6432
- Zimorowic Józef Bartłomiej 3204
- Zimowska Bronisława 9031
- Zinčenko Aleksandr 10168
- Zinčenko Svitlana Volodimirivna 3414
- Ziniewicz Monika Anna 4836
- Zinn Howard 2612
- Zinówko Grażyna 1491
- Ziober Aleksandra 1044, 2277, 3205, 7875, 7899; oprac. 7875
- Zioło-Pużuk Karolina 1086
- Ziomek Patrycja 3836, 4149, 5165; red. 4149
- Ziontek Artur 32, 2707, 3295, 3300, 5604, 7568, 7900, 7901; przedm. 2707; rec. 9923, 9971, 10171; red. 2707; wyd. 7295
- Ziorkowska Edyta 1158
- Ziółek Ewa M., rec. 8428, 8608; wyd. 5662, 7275
- Ziółek Sebastian 2644
- Ziółkowska Aneta, tl. 2678
- Ziółkowska Anna, wyd. 9858
- Ziółkowska Barbara 5132
- Ziółkowska Emilia 3883
- Ziółkowska Olga 3173
- Ziółkowska-Mówka Magdalena 3152
- Ziółkowski Andrzej, wyd. 9789
- Ziółkowski Antoni 4337
- Ziółkowski Konrad, red. 4808
- Ziółkowski Zenon 5732
- Zittau zob. Żytawa
- Zitzewitz Heinrich Eugen 6593
- Zitzewitz Lisaweta von 3646
- Ziuziakowska Emilia 10169
- Živković Milutin 2583
- Zizas Rimantas 10170
- Žižka Jan 6839
- Zjawin Jacek 8885
- Zlat Mieczysław 6333, 6334
- Zlatovratskij Nikołaj Nikolaevič 8244
- Zlot Izabela 8463
- Złocieniec, pow. drawski 6383; Budów 10637
- Złoczew, pow. sieradzki 2691
- Złoczów, Ukraina; cyrkuł 4484
- Złota księga historiografii lwowskiej XIX i XX w. 1063
- Złote serca czy złote żniwa? 10171
- Złotoryja, woj. dolnośląskie 10683
- Złotorzyński Bogdan 4317
- Złotów, woj. wielkopolskie 2592, 11182
- Złoty Stok, pow. ząbkowicki 5471
- Zmartwychwstanki 4910, 9184
- Zmarz-Koczanowicz Maria 3977
- Zmeták Igor 7902
- Zmierczak Maria 339, 1040, 8828
- Zmorski Roman 8642
- Zmorzanka Anna Z. 1378
- Zmuda Ewa 3104, 3166; red. 3166, 3167
- Zmuda Trzebiatowski Aleksander 1737; red. 1737
- Zmuda Wenancjusz 11220
- Zmudziński Mateusz 1132, 1292, 2104; oprac. 1290
- Zmysłony Wojciech 4807
- Znaczenie Chrztu Polski w dziejach Ojczyzny 5133
- Znaczenie edukacyjne kultury drobnoszlacheckiej 1089
- Znad Amuru do przestrzeni cyfrowej 435
- Znajdek Jan 5559
- Znajomski Artur 1
- Znak 5121, 10440
- Znak Gryfa. Gryfici 5571
- Znaki i symbole w przestrzeni publicznej 2052
- Znaki (nie) pamięci 1959
- Znamierowska-Rakk Elżbieta 9349; przedm. 9349; red. 9349
- Znani i mniej znani XIX w. 5572
- Znanieccy, rodzina 4944
- Zochniak Marta 7054
- Zofia Holszańska 7203
- Zofia Trojanowiczowa 1936–2015. 6249
- Zofipole, pow. krakowski 6697
- Zok Michael 11221
- Zoll Andrzej 10436, 11286
- Zoll Fryderyk jun. 8203
- Zoła Antoni 5316
- Zołtkowski Łukasz 2494
- Zonenberg Sławomir 1064, 6858, 7205; red. 890
- Zrozumieć obcość 11479
- Zub Jerzy 3914, 3915
- Zub Monika 3642
- Zubal Pavol 7476
- Zubek Julian 9229
- Zuber Roman, przedm. 8391
- Zubert Bronisław Wenanty 5316
- Zubiński Paweł 8886
- Zubkowicz Rafał 4533
- Zubowski Ildefons 3295
- Zubowski Piotr 9600
- Zubrzyca Górna, pow. nowotarski 300, 1628, 1632–1634, 4420
- Zubrzycka-Bączkowska Klementyna 1854, 3196
- Zubrzycka-Maciąg Teresa 5946
- Zubrzycki Jerzy 6335
- Zubrzycki Waldemar, przedm. 11318; red. 11318
- Zuccari Alessandro 1695
- Zuchiewicz Witold 5407
- Zuchniewicz Paweł 10458
- Zuchora Krzysztof, red. 4141
- Zug Szymon Bogumił 3690
- Zugaj Leszek 4609, 6412, 10967
- Zujenié Gitana 2052
- Zumbach Jan 5559, 9032
- Zurara Gomes Eanes de 7633
- Zuraszek-Ryś Iwona 3364
- Žuravl'ova Irina Kazimirivna, oprac. 3414; przedm. 3414
- Zurli Arael 8887
- Zuterek Walenty 6336
- Zuzanna Ginczanka. Tylko szczęście jest prawdziwym życiem 1770
- Zuzańska-Żysko Elżbieta 6599
- Zuzek Tomasz 1357, 2087, 2592
- Zuziak Janusz 10075, 10172; przedm. 10075; red. 10075
- Zwart Pim de 2504
- Zweig Arnold 8585
- Związek Jan 892, 2088, 3092, 5134
- Związek Południowej Afryki zob. Republika Południowej Afryki
- Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich 398, 723, 1027, 1170, 1760, 2062, 2547, 2548, 2552, 2554, 2579, 2616, 2679, 2680, 2720, 3221, 3350, 3544, 3622, 4102, 4634, 4652, 4698, 4718, 4725, 4737, 4740, 4814, 4818, 4828, 5747, 6328, 6878, 7981, 8898, 8906, 8925, 8956, 9013, 9028, 9081, 9148, 9249, 9257, 9468, 9472, 9603, 9607, 9622, 9675, 9677, 9679, 9711, 9744, 9745, 9759, 9773, 9781, 9786, 9788, 9845, 9849, 9851, 9890, 9894, 9897, 9911, 9945, 9948, 9962, 9980, 10001, 10011, 10031, 10038, 10045, 10050, 10064, 10069, 10101, 10103, 10105, 10121, 10157, 10163, 10170, 10177, 10205, 10208, 10308, 10317, 10332, 10333, 10416, 10417, 10439, 10485, 10543, 10573, 10598, 10603, 10633, 10650, 10730, 10749, 10775, 10781, 10838, 10841, 10856, 10865, 10920, 10967, 10979, 10997, 11098, 11129, 11144, 11173, 11181, 11195, 11204, 11225, 11243, 11423, 11441
- Związek Strzelecki wobec nadchodzącej wojny 9033
- Związek Tomasz 517, 4534; oprac. 2308; rec. 772; wyd. 7289
- Związek Wincentego Witosa z Henrykiem Sienkiewiczem 3365
- Zwierkowski Tadeusz 4433, 6540
- Zwiernik Przemysław 10713, 11048, 11174
- Zwierz Krzysztof, red. 2510
- Zwierz Maria 3664, 4535
- Zwierchowicki Karol 10173
- Zwierzycka Agnieszka 4087

- Zwierzycowski Michał 421, 5562, 6438, 7875, 7903; rec. 7208; red. 2606
- Zwierzyniec zob. Kraków
- Zwierzyniec, pow. buski 6673
- Zwierzyniec, pow. zamojski 3800, 4828, 9028, 9407
- Zwierzyniecki Robert Kazimierz 6673, 10174
- Zwierzynska Joanna, współpr. 5928
- Zwiniśława, żona Mściwoja I 1010
- Zwischen Exotik und Vertrautem 8888
- Zwolak Sylwester 11473; red. 11473
- Zwolani Łukasz, red. 5936
- Zwoleń, woj. mazowieckie 3773; powiat 6674
- Zwolińska Barbara 3270, 3329
- Zwoliński Andrzej 2769
- Zwoliński Mirosław 9601
- Zwolska Maria 4501
- Zwolska Zofia, red. 2853
- Zwolski Balcer 7377
- Zwolski Bogumił 1016
- Zwolski Marcin 516, 10912; rec. 9977, 11276
- Zwycięskie bitwy Polaków 1166
- Zwyczaj pogrzebowe 2495
- Zybek Agnieszka 6591
- Zybkiewicz Lidia 8889
- Zybura Marek, przedm. 9805, 10274; tł. 10274; wyd. 10274
- Zych Aleksandra, tł. 9887
- Zych Iwona, tł. 6746, 9887
- Zych Karolina 2033
- Zych Maciej 2377
- Zych Magdalena 1833
- Zych Sławomir 2848, 3641, 5135, 9295; red. 285, 2848
- Zych Tadeusz 888, 1653, 4157, 4308, 5573, 11197; red. 183; wyd. 9746, 10256
- Zych-Kwiatkowska Agnieszka 7904
- Zychowicz Magdalena, red. 1856
- Zychowicz Piotr 2705, 4740, 9602, 9603, 10175, 10176
- Zydel Robert, przedm. 2510
- Zydorczak Henryk, red. 1799
- Zygier Elżbieta 1971, 2044
- Zyglewski Zbigniew 890, 6363; przedm. 6363; red. 6363
- Zygmunt II August 851, 1417, 3254, 3622, 7247, 7377, 7597, 7633, 7833, 7875
- Zygmunt I Stary 981, 2048, 3204, 7261, 7348, 7413, 7627
- Zygmunt III Waza 2183, 2215, 3606, 3871, 7222, 7233, 7348, 7422, 7463, 7718, 7818, 7875
- Zygmunt Gloger. Pisarz, myśliciel, uczoney 2855
- Zygmunt Krasieński. Varia tekstowe i tekstologiczne 3366
- Zygmunt Luksemburski 2208, 2549, 6990
- Zygmunt Szczęsny Feliński, św. 2753
- Zygmunta Wielopolskiego wizja polsko-rosyjskiej ugody politycznej 8061
- Zygmuntowicz Sebastian 10038
- Zygnier Leszek 1065, 2592, 6493, 6503, 6964, 7206; przedm. 6964; red. 6492, 6964
- Zyk Witold 10427
- Zylbersztajn-Tzur Stella 9842; tł. 9935
- Zyndranowa, pow. krośnieński, woj. podkarpackie 1635
- Zysiak Agata 2924
- Zysiak Lidia 6486
- Zysnarska Małgorzata 1630
- Zysnarski Jerzy 2378, 5574, 8890, 8891
- Zysk Justyna 4163, 5572, 8772
- Zyzak Paweł 11222; rec. 10814
- Zyziak Radosław 4707
- Zyzik Grzegorz 3922
- Zyzik Małgorzata 6547
- Zyzman Armand 1443
- Zyzman Leonard 6632
- Źródła Wojciech 4006, 6131
- Źródła do dziejów Woźnik 2538
- Źródła i dokumenty do dziejów legionistów węgierskich 8062
- Źródło i dziedzictwo 3916
- Żaba Jerzy 6599
- Żabieniec, pow. garwoliński 8498
- Żabierek Krzysztof 9604
- Żabińska Irena 4529, 4530
- Żabiński Grzegorz 1066, 7054
- Żabiński Leszek 6432
- Żaboklicki Nikodem 7487
- Żabowie, rodzina 1391
- Żagań, woj. lubuskie 387, 884, 1938, 1953, 2099, 2218, 2340, 2919, 2965, 3012, 3056, 3090, 3660, 4011, 4043, 4213, 4541, 5247, 5305, 5535, 6051, 6675, 6676, 6783, 8127, 8952, 9511, 9691, 9944, 10239, 10434, 10487, 10525, 11102, 11208, 11210, 11281, 11476; Dziwiszowa 6676; gmina 4210; Gryzycze 6676; księstwo 6675; Lutnia 6676; obóz 10002, 10003, 10131, 11369; Rybaki 6676; Stary Żagań 6676
- Żagiel Stefan 5772, 10428
- Żak Andrzej Czesław 5080; wyd. 4880
- Żak Jakub 10968, 11040, 11041, 11223
- Żak Katarzyna 5798
- Żak Marek 11224
- Żak Michał 10429
- Żak Stanisław 3367
- Żakiewicz Anna 1668
- Żaliński Henryk W. 2580, 5559
- Żandarmeria Wojskowa w dokumentach z lat 1918–1939. 9034
- Żankowski Ryszard 2002
- Żarczyńska Justyna 6551
- Żarczyński Andrzej 1652
- Żardeniki, pow. olsztyński 7354
- Żarki, pow. myszkowski 5516
- Żarnowiec, pow. zawierciański 6893
- Żarnowiecka Jagoda 3634
- Żarnowiecka Wysoczyzna 2615
- Żarnowski Janusz 1067, 2645, 10997; rec. 769, 5138
- Żarnowski Witold 1612
- Żarów, pow. świdnicki, woj. dolnośląskie 1805; gmina 1805
- Żarów Anna 4308
- Żarów Stefan 5782, 8892
- Żary, woj. lubuskie 7282, 7604
- Żaryn Jan 984, 4698, 4861, 5013, 10559, 10565, 10902, 11103, 11146, 11174; przedm. 10902; red. 10902
- Żbel Damian 6482
- Żbikowski Andrzej 5854
- Żbików zob. Pruszków
- Żdzarska Józefa 8661
- Żebrał, pow. siedlecki 4829, 7427
- Żebrowska Anna, rec. 6492, 8484
- Żebrowska Teresa 4883
- Żebrowska Zofia, tł. 6712
- Żebrowski Jan 5993
- Żebrowski Julian 10311
- Żebrowski Kazimierz 3093
- Żebrowski Mariusz 3862, 5956; oprac. 1674
- Żebrowski Tadeusz 4530, 6337, 6562
- Żebrowski Tomasz, tł. 6712
- Żeglice, pow. krośnieński, woj. podkarpackie 4146
- Żeglińska Anna 1187; przedm. 1187; red. 1187
- Żegota Krzysztof 2569
- Żejmo Marek 2613
- Żelawski January 10430
- Żelazek Katarzyna 3290
- Żelazko Joanna, red. 4613
- Żelazków, pow. kaliski 9834
- Żelazny Beata 2548
- Żelazny Krystian 2770, 6589
- Żelazo Jan 2882
- Żelechów, pow. garwoliński 8827
- Żeleński Tadeusz Boy- 3368, 4278, 6338, 9035
- Żeleński Władysław 4087
- Żelewski Filip 1613
- Żelichowski Ryszard 6257, 8893
- Żeligowski Lucjan 7937, 7957, 9309
- Żeliszów, pow. bolesławiecki 6677
- Żemigala Maria 6075
- Żeneckij Stepan 9036
- Żeńsko, pow. drawski 1166

- Żerek-Kleszcz Hanka 7905
 Żerelik Rościśław 749, 2616, 3501, 7786; oprac. 2314
 Żerko Józef 3094, 6207
 Żerko Stanisław 9605, 10177, 11144
 Żerkowska Karolina 8894
 Żernica, pow. gliwicki 2023, 3532
 Żeromska-Ciesielska Monika 2594, 7633; współpr. 2544
 Żeromski Stefan 3263, 3263 3301, 3333, 3362, 4062, 8508, 8695, 8790
 Żłobicka Karolina 1705
 Żłobiński Mirosław 9988
 Żmigrodzka Bożena 3166
 Żmija Janusz 3071
 Żmijewska Eugenia 3290
 Żmijewska Joanna, oprac. 4947
 Żmijewski Edward 6339
 Żmijewski Leszek 8734
 Żmijski Janusz 6568
 Żmuda Ryszard 50–53, 5112
 Żmudziak Magdalena 5531
 Żmudzińska-Nowak Magdalena 2026; przedm. 2026; red. 2026
 Żmudziński Jerzy 3506, 3554, 3585, 3622, 3727
 Żmudzka diecezja 8871
 Żmudzka-Brodnicka Monika 7495
 Żmudź 890, 2115, 2337, 2536, 2569, 2602, 7164, 7408, 7635, 7761, 7873, 8008
 Żnin, woj. kujawsko-pomorskie 7714
 „Żniwiarz” – kompania dywersyjna 9843
 Żochowska Małgorzata 5165
 Żojdzia Karol 2593; przedm. 2593; red. 2593
 Żoliborz zob. Warszawa
 Żołądź-Strzelczyk Dorota 2592, 2621, 3084, 3231, 4179, 4183, 7796
 Żołędowo, pow. bydgoski 10925
 Żołnierczuk Mieczysław 6340
 Żołnierze Legionów i Polskiej Organizacji Wojskowej 5575
 Żołnierze Niezłomni 10431
 Żołnierze wyklęci 1167
 Żołyńca, pow. łancucki 5371
 Żongołłowicz Bogumila 5559
 Żongołłowicz Bronisław 9469
 Żor Andrzej 4645
 Żory, woj. śląskie 2026, 5495, 9965, 11395
 Żółkiew, Ukraina 5148
 Żółkiewka, pow. krasnostawski 5889
 Żółkiewska-Rejak Agnieszka 2675, 3487; oprac. 4913; tł. 4913
 Żółkiewski Stanisław 2547, 2594
 Żółkiewski Stefan (1547–1620) 8200
 Żółkiewski Stefan (1911–1991) 397
 Żółkowska Teresa 3084
 Żółtek-Mitkiewicz Leon zob. Mitkiewicz Leon
 Żółtowscy, rodzina 2147
 Żółtowska Jolanta Eliza 2302
 Żółtowska-Sikora Magdalena 8895
 Żółtowski Michał 2147
 Żółtowski Stefan 380
 Żórawski Stanisław 4531
 Żubka-Chmielewska Zuzanna 1766, 1895
 Żubr Joanna 8391
 Żubryd Antoni 10069
 Żuchowska Arleta, red. 4536
 Żuchowski Kazimierz 5037; tł. 7221
 Żuchowski Szymon, tł. 1747
 Żuchowski Tadeusz J. 2385, 4884, 7744; rec. 7688
 Żuchowski Tomasz 3917
 Żuczowski Maciej 10178; współpr. 10053
 Żukowska Izabela 4007
 Żukowska Justyna 1068, 2602
 Żukowska Lucyna 5121
 Żukowska Monika, tł. 2539
 Żukowska Stanisława z Augustynów 9037
 Żukowska Zofia 8536
 Żukowska-Lyko Justyna 2706; wyd. 9037
 Żukowska-Zielińska Anna 2032
 Żukowski Aleksander 1960
 Żukowski Jacek 3849
 Żukowski Kazimierz 4464
 Żukowski Marcin 10923
 Żukowski Przemysław Marcin 2856, 4444, 4547, 5576, 6106, 8064, 8811, 9483, 9606–9608; rec. 9111
 Żukowski Robert 1443
 Żukowski Tomasz 3292, 3355, 11390; przedm. 11390; red. 3355, 11390
 Żulińska Barbara 3083
 Żuliński Tadeusz 6341
 Żuławnik Bożena, współpr. 4234
 Żuławnik Małgorzata 11196
 Żuławski Andrzej 3955
 Żuławski Jacek 8249
 Żuławski Juliusz 8063
 Żuławski Leon 2062
 Żuławny 2277, 2682, 2686, 5166; Fizewskie 6421; Malborskie 2682, 7329; Wielkie 6510; Wiślane 2573, 2682
 Żuraszek-Ryś Iwona 2352
 Żurawicka Grażyna 2045–2047
 Żurawlew Tomasz, red. 5056
 Żurawno, Ukraina 2182
 Żurawska Beata 4830
 Żurawska-Chaszczewska Jowita 3167
 Żurawski Jacek A. 4690
 Żurawski Jerzy 3918
 Żurawski Stefan 6593
 Żurawski vel Grajewski Józef Witold 6342
 Żurawski vel Grajewski Przemysław 2640, 11480
 Żurawski vel Grajewski Radosław Paweł 2640, 8637, 8896, 8897
 Żurawski Zbigniew 7054
 Żurek Adam 1411; red. 1411
 Żurek Aleksandra 3134
 Żurek Dorota 908, 2089; przedm. 908; red. 908
 Żurek Magdalena 874
 Żurek Piotr 2583
 Żurek Sławomir Jacek 3221, 3369, 3487; przedm. 3487; red. 247, 3487
 Żurek Stefan 6343
 Żurek Waldemar Witold 544, 709, 5136, 6027; oprac. 5554; red. 1202; wyd. 5554, 7230, 7235, 7236, 8040, 8052
 Żurkiewicz Danuta 6744
 Żurkowska Tekla 3814
 Żurowska Jolanta, red. 4463
 Żwak Piotr, tł. 1824
 Żwirko Franciszek 9040
 Żychlin, pow. kutnowski 2148, 2704
 Żychlińska Justyna 4265, 6776, 6777; red. 3337
 Żychliński Daniel 6684, 6778, 6779
 Żychliński Ludwik 8018
 Żychowicz Zbigniew, fot. 1857
 Życie 8300
 Życie codzienne w antycznej i średniowiecznej Europie 4536
 Życie dla Boga i ludzi 5832
 Życie i postęga biskupa Franciszka Jopa 5825
 Życie i zegananie 5841
 Życie lokalnych społeczności w Prusach Królewskich 2516
 Życie muzyczne w klasztorach dominikańskich 7906
 Życie na przekór 11225
 Życie Podlasia 3486
 Życie Radomskie 10604
 Życie Sztetla w sztuce Żydów polskich 3635
 Życie, śmierć i zbawienie 7325
 Życie Warszawy 4836
 Życie Zakopanego 10995
 Życie Żyrardowa 6679
 Życiński Józef 6344, 10183
 Żydowo, rodzina 5249
 Żydowski Andrzej 3204
 Żydzi 199, 220, 247, 322, 337, 368, 419, 485, 614, 740, 778, 869, 957, 976, 979, 983, 984, 1051, 1057, 1069, 1130, 1135, 1417, 1437, 1444, 1504, 1505, 1533, 1538, 1539, 1599, 1602, 1604, 1606, 1609, 1610, 1698, 1744, 1758, 1759, 1761, 1779, 1787, 1795, 2040, 2055, 2068, 2103, 2165, 2458, 2510, 2524, 2530, 2546, 2547, 2569, 2576, 2600, 2616, 2623–2625, 2634,

- 2652, 2657–2661, 2664–2666, 2668, 2669, 2671, 2674–2680, 2682, 2689–2697, 2699, 2701, 2704–2706, 2708–2710, 2739, 2745, 2896, 2936, 2946, 2959, 2961, 3067, 3084, 3098, 3120, 3174, 3175, 3188–3190, 3200, 3210, 3214, 3221, 3253, 3254, 3256, 3274, 3280, 3292, 3307, 3315, 3327, 3329, 3347, 3349, 3355, 3361, 3374, 3382, 3401, 3407, 3409, 3439, 3440, 3442, 3486, 3487, 3504, 3527, 3613, 3619, 3635, 3669, 3695, 3732, 3744, 3767, 3818, 3848, 3892, 3909, 3911, 3934, 3954, 3968, 3990, 4265, 4320, 4612, 4614, 4616, 4662, 4679, 4688, 4701, 4703, 4721, 4730, 4865, 4890, 4897, 5008, 5013, 5034, 5079, 5127, 5148, 5167, 5172, 5176, 5183, 5195, 5202, 5203, 5376, 5438, 5515, 5595, 5909, 5935, 5985, 6164, 6463, 6558, 6567, 6593, 6633, 6639, 6808, 7169, 7285, 7301, 7302, 7419, 7427, 7515, 7536, 7629, 7645, 7657, 7696, 7786, 7839, 7890, 8019, 8117, 8131, 8157, 8202, 8265, 8272, 8284, 8285, 8288, 8291, 8292, 8298, 8404, 8431, 8451, 8452, 8456, 8493, 8534, 8552, 8557, 8578, 8638, 8700, 8705, 8725, 8749, 8779, 8783, 8784, 8799, 8918, 8925, 8932, 8947, 9001, 9009, 9038, 9104, 9123, 9138, 9139, 9144, 9193, 9197, 9206, 9213, 9226, 9267, 9268, 9271, 9311, 9312, 9326, 9332, 9381, 9393, 9394, 9428, 9440, 9496, 9521, 9527, 9528, 9536, 9609, 9611, 9613, 9615–9617, 9627, 9638, 9645, 9647, 9659, 9662, 9682, 9702, 9708, 9725, 9728, 9734, 9748–9751, 9757, 9758, 9764, 9766, 9768, 9769, 9771, 9792, 9793, 9803, 9826, 9838, 9842, 9854, 9855, 9874, 9876, 9891, 9894, 9903, 9907, 9909, 9921–9923, 9934, 9935, 9942, 9971, 9976, 9981, 9985, 9990, 9994, 9996, 9998, 10022, 10054, 10055, 10073, 10085, 10093, 10114, 10122, 10137, 10157, 10167, 10171, 10449, 10512, 10527, 10529, 10605, 10611, 10664, 10686, 10720, 10756, 10864, 10923, 10974, 11006, 11009, 11013, 11144, 11145, 11160, 11173, 11221, 11256, 11321, 11479
- Żydzi Kosowa Lackiego 2707
 Żydzi krakowscy w okresie międzywojennym 9038
 Żydzi na Podlasiu 2708
 Żydzi wschodniej Polski 2709
 Żygawski Jakub 122
 Żyglinek zob. Miasteczko Śląskie
 Żygulski Zdzisław jun. 6345, 6346
 Żyją i działają wśród nas 5577
 Żyli wśród nas 2710
- Żylińscy, ród 2114
 Żyliński Leszek, red. 11284
 Żyła Marek 4809, 4843; red. 4809
 Żyłka Józef 6441
 Żymierski Mariusz 3095
 Żyndul Jolanta 8638
 Żyrardów, woj. mazowieckie 3620, 6678–6680, 8675
 Żyrardów. Od osady fabrycznej do miasta powiatowego 6680
 Żyrowicze, Białoruś 3622
 Żyrzyn, pow. puławski 1166
 Żytawa (Zittau), Niemcy 10920
 Żytkiewicz Stanisław 8293
 Żytnicka Aleksandra 1730
 Żytnicki Andrzej 2496
 Żyto Artur 6551
 Żyto Kamila 2640
 Żyto Kinga 1526
 Żytomierz, Ukraina 7875, 8023
 Żytyniec Rafał, red. 1665
 Żywek Łukasz 3544; wyd. 8902
 Żywicki Jerzy 2022, 3919
 Żywiczyński Adam 1894
 Żywiec, woj. śląskie 1636, 2878, 3043, 3096, 3642, 4157, 6681, 10216; powiat 1823; Żywiecczyzna 194, 3899, 4157, 4406, 5395, 5550, 6682, 7834
 Żywiecki „ogólniak” w pejzażu kulturalnym miasta 3096
 Żywiecki Piotr 8614
 Żywot świętego Kazimierza królewicza polskiego i księcia litewskiego 7326
 Żywulska Krystyna 3307